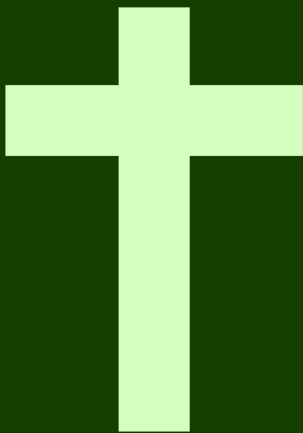

Kitab-i Muqaddas

The Holy Bible in Urdu, Urdu Geo Version, Roman Script

Kitab-i Muqaddas

The Holy Bible in Urdu, Urdu Geo Version, Roman Script

copyright © 2019 Urdu Geo Version

Language: (Urdu)

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2022-05-06

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 7 May 2022
123ff8cb-27b3-5817-a02a-22e67145fd30

Contents

Paidāish	1
Khurūj	66
Ahbār	122
Gintī	159
Istisnā	206
Yashua	255
Quzāt	288
Rūt	321
1 Samuel	326
2 Samuel	370
1 Salātīn	408
2 Salātīn	452
1 Tawārīkh	495
2 Tawārīkh	534
Azrā	582
Nahmiyāh	596
Āstar	617
Ayyūb	628
Zabūr	667
Amsāl	785
Wāiz	821
Ghazalul-ghazalāt	833
Yasāyāh	841
Yarmiyyāh	915
Nohā	995
Hizqiyel	1004
Dānyāl	1074
Hosea	1094
Yoel	1106
Āmūs	1110
Abadiyyāh	1119
Yūnus	1121
Mikāh	1124
Nāhūm	1131
Habaqqūq	1134
Safaniyyāh	1138
Hajjī	1142
Zakariyyāh	1145
Malākī	1157
Mattī	1161
Marqus	1211
Lūqā	1243

Yūhannā	1297
Āmāl	1337
Romiyon	1386
1 Kurinthiyon	1408
2 Kurinthiyon	1429
Galatiyon	1443
Ifsiyon	1451
Filippiyon	1458
Kulussiyon	1464
1 Thissalunikiyon	1469
2 Thissalunikiyon	1474
1 Timuthiyus	1477
2 Timuthiyus	1483
Titus	1487
Filemon	1490
Ibrāniyon	1492
Yāqūb	1509
1 Patras	1515
2 Patras	1521
1 Yūhannā	1525
2 Yūhannā	1531
3-Yūhannā	1532
Yahūdāh	1533
Mukāshafā	1535

Paidāish

Duniyā kī Taḡhlīq kā Pahlā Din: Raushnī

¹ Ibtidā meñ Allāh ne āsmān aur zamīn ko banāyā. ² Abhī tak zamīn wīrān aur ḡhālī thī. Wuh gahre pānī se ḡhakī huī thī jis ke ūpar andherā hī andherā thā. Allāh kā Rūh pānī ke ūpar manḡlā rahā thā.

³ Phir Allāh ne kahā, “Raushnī ho jāe” to raushnī paidā ho gāi. ⁴ Allāh ne dekhā ki raushnī achchhī hai, aur us ne raushnī ko tārikī se alag kar diyā. ⁵ Allāh ne raushnī ko din kā nām diyā aur tārikī ko rāt kā. Shām huī, phir subah. Yoñ pahlā din guzar gayā.

Dūsra Din: Āsmān

⁶ Allāh ne kahā, “Pānī ke darmiyān ek aisā gumbad paidā ho jāe jis se nichlā pānī ūpar ke pānī se alag ho jāe.” ⁷ Aisā hī huā. Allāh ne ek aisā gumbad banāyā jis se nichlā pānī ūpar ke pānī se alag ho gayā. ⁸ Allāh ne gumbad ko āsmān kā nām diyā. Shām huī, phir subah. Yoñ dūsra din guzar gayā.

Tīsrā Din: Ḳhushk Zamīn aur Paude

⁹ Allāh ne kahā, “Jo pānī āsmān ke nīche hai wuh ek jagah jamā ho jāe tāki dūsri taraf ḡhushk jagah nazar āe.” Aisā hī huā. ¹⁰ Allāh ne ḡhushk jagah ko zamīn kā nām diyā aur jamāshudā pānī ko samundar kā. Aur Allāh ne dekhā ki yih achchhā hai. ¹¹ Phir us ne kahā, “Zamīn hariyāwal paidā kare, aise paude jo bīj rakhte hoñ aur aise darakht jin ke phal apnī apnī ḡism ke bīj rakhte hoñ.” Aisā hī huā. ¹² Zamīn ne hariyāwal paidā kī, aise paude jo apnī apnī ḡism ke bīj rakhte aur aise darakht jin ke phal apnī apnī ḡism ke bīj rakhte the. Allāh ne dekhā ki yih achchhā hai. ¹³ Shām huī, phir subah. Yoñ tīsrā din guzar gayā.

Chauthā Din: Sūraj, Chānd aur Sitāre

¹⁴ Allāh ne kahā, “Āsmān par raushniyān paidā ho jāeñ tāki din aur rāt meñ imtiyāz ho aur isī tarah muḡhtalif mausamōñ, dinōñ aur sāloñ meñ bhī. ¹⁵ Āsmān kī yih raushniyān duniyā ko raushan kareñ.” Aisā hī huā. ¹⁶ Allāh ne do baḡi raushniyān banāiñ, sūraj jo baḡā thā din par hukūmat karne ko aur chānd jo chhoṡā thā rāt par. In ke alāwā us ne sitāroñ ko bhī banāyā. ¹⁷ Us ne unheñ āsmān par rakhā tāki wuh duniyā ko raushan kareñ, ¹⁸ din aur rāt par hukūmat kareñ aur raushnī aur tārikī meñ imtiyāz paidā kareñ. Allāh ne dekhā ki yih achchhā hai. ¹⁹ Shām huī, phir subah. Yoñ chauthā din guzar gayā.

Pānchwān Din: Pānī aur Hawā ke Jāndār

²⁰ Allāh ne kahā, “Pānī ābī jāndāroñ se bhar jāe aur fizā meñ parinde urte phireñ.” ²¹ Allāh ne baḡe baḡe samundarī jānwar banāe, pānī kī tamām ḡigar maḡhlūḡāt aur har ḡism ke par rakhne wāle jāndār bhī banāe. Allāh ne dekhā ki yih achchhā hai. ²² Us ne unheñ barkat dī aur kahā, “Phalo-phūlo aur tādād meñ baḡhte jāo. Samundar tum se bhar jāe. Isī tarah parinde zamīn par tādād meñ baḡh jāeñ.” ²³ Shām huī, phir subah. Yoñ pānchwān din guzar gayā.

Chhaṡā Din: Zamīn par Chalne Wāle Jānwar aur Insān

²⁴ Allāh ne kahā, “Zamīn har qism ke jāndār paidā kare: maweshī, reṅgne wāle aur jānglī jānwar.” Aisā hī huā. ²⁵ Allāh ne har qism ke maweshī, reṅgne wāle aur jānglī jānwar banāe. Us ne dekhā ki yih achchhā hai.

²⁶ Allāh ne kahā, “Āo ab ham insān ko apnī sūrat par banāen, wuh ham se mushābahat rakhe. Wuh tamām jānwaroṅ par hukūmat kare, samundar kī machhliyoṅ par, hawā ke parindoṅ par, maweshiyoṅ par, jānglī jānwaroṅ par aur zamīn par ke tamām reṅgne wāle jāndāroṅ par.”

²⁷ Yoṅ Allāh ne insān ko apnī sūrat par banāyā, Allāh kī sūrat par. Us ne unheṅ mard aur aurat banāyā. ²⁸ Allāh ne unheṅ barkat dī aur kahā, “Phalo-phūlo aur tādād meṅ baṛhte jāo. Duniyā tum se bhar jāe aur tum us par iḅhtiyār rakho. Samundar kī machhliyoṅ, hawā ke parindoṅ aur zamīn par ke tamām reṅgne wāle jāndāroṅ par hukūmat karo.”

²⁹ Allāh ne un se mazid kahā, “Tamām bījdār paude aur phaldār daraḅht tumhāre hī haiṅ. Maiṅ unheṅ tum ko khāne ke lie detā hūṅ. ³⁰ Is tarah maiṅ tamām jānwaroṅ ko khāne ke lie hariyālī detā hūṅ. Jis meṅ bhī jān hai wuh yih khā saktā hai, khāh wuh zamīn par chalne-phirne wālā jānwar, hawā kā parindā yā zamīn par reṅgne wālā kyoṅ na ho.” Aisā hī huā. ³¹ Allāh ne sab par nazar kī to dekhā ki wuh bahut achchhā ban gayā hai. Shām huī, phir subah. Chhaṭā din guzar gayā.

2

Sātwaṅ Din: Ārām

¹ Yoṅ āsmān-o-zamīn aur un kī tamām chīzoṅ kī taḅhliq mukammal huī. ² Sātweṅ din Allāh kā sārā kām taḅmīl ko pahuṅchā. Is se fāriḅh ho kar us ne ārām kiyā. ³ Allāh ne sātweṅ din ko barkat dī aur use maḅsūs-o-muḅaddas kiyā. Kyoṅki us din us ne apne tamām taḅhliqī kām se fāriḅh ho kar ārām kiyā.

Ādam aur Hawwā

⁴ Yih āsmān-o-zamīn kī taḅhliq kā bayān hai. Jab Rab Ḳhudā ne āsmān-o-zamīn ko banāyā ⁵ to shurū meṅ jhāriyān aur paude nahīn ugte the. Wajah yih thī ki Allāh ne bārish kā intazām nahīn kiyā thā. Aur abhī insān bhī paidā nahīn huā thā ki zamīn kī khetībārī kartā. ⁶ Is kī bajāe zamīn meṅ se dhund uṅ kar us kī pūrī satah ko tar kartī thī. ⁷ Phir Rab Ḳhudā ne zamīn se miṭṭī le kar insān ko tashkīl diyā aur us ke nathnoṅ meṅ zindagī kā dam phūnkā to wuh jīti jān huā.

⁸ Rab Ḳhudā ne mashriq meṅ Mulk-e-Adan meṅ ek bāḅh lagāyā. Us meṅ us ne us ādmī ko rakhā jise us ne banāyā thā. ⁹ Rab Ḳhudā ke hukm par zamīn meṅ se tarah tarah ke darakht phūṭ hūke, aise darakht jo deḅhne meṅ dīlkash aur khāne ke lie achchhe the. Bāḅh ke bīch meṅ do darakht the. Ek kā phal zindagī baḅhshtā thā jabki dūsre kā phal achchhe aur bure kī pahchān dilātā thā. ¹⁰ Adan meṅ se ek dariyā nikal kar bāḅh kī ābpāshī kartā thā. Wahān se bah kar wuh chār shāḅhoṅ meṅ taqsīm huā. ¹¹⁻¹² Pahlī shāḅh kā nām Fisūn hai. Wuh Mulk-e-Hawilā ko ghere hue bahtī hai jāhān khālis sonā, gūgal kā gūnd aur aqīq-e-ahmar* pāe jāte haiṅ. ¹³ Dūsri kā nām Jaihūn hai jo Kūsh ko ghere hue bahtī hai. ¹⁴ Tisri kā nām Dijlā hai jo Asūr ke mashriq ko jāti hai aur chauthī kā nām Furāt hai.

¹⁵ Rab Ḳhudā ne pahle ādmī ko Bāḅh-e-Adan meṅ rakhā tāki wuh us kī bāḅhbānī aur hifāzat kare. ¹⁶ Lekin Rab Ḳhudā ne use āgāh kiyā,

* 2:11-12 carnelian

“Tujhe har daraḳht kā phal khāne kī ijāzat hai. ¹⁷ Lekin jis daraḳht kā phal achchhe aur bure kī pahchān dilātā hai us kā phal khānā manā hai. Agar use khāe to yaqīnan maregā.”

¹⁸ Rab Ḳhudā ne kahā, “Achchhā nahīn kī ādmī akelā rahe. Maiñ us ke lie ek munāsib madadgār banātā hūn.”

¹⁹ Rab Ḳhudā ne miṭṭi se zamīn par chalne-phirne wāle jānwar aur hawā ke parinde banāe the. Ab wuh unheñ ādmī ke pās le āyā tāki mālūm ho jāe ki wuh un ke kyā kyā nām rakhegā. Yoñ har jānwar ko Ādam kī taraf se nām mil gayā. ²⁰ Ādmī ne tamām maweshiyōñ, parindoñ aur zamīn par phirne wāle jāndāroñ ke nām rakhe. Lekin use apne lie koī munāsib madadgār na milā.

²¹ Tab Rab Ḳhudā ne use sulā diyā. Jab wuh gahrī nīnd so rahā thā to us ne us kī pasliyoñ meñ se ek nikāl kar us kī jagah gosht bhar diyā. ²² Paslī se us ne aurat banāi aur use ādmī ke pās le āyā. ²³ Use dekh kar wuh pukār uṭhā, “Wāh! Yih to mujh jaisī hī hai, merī haḍḍiyōñ meñ se haḍḍī aur mere gosht meñ se gosht hai. Is kā nām Nārī rakhā jāe kyoñki wuh nar se nikālī gai hai.” ²⁴ Is lie mard apne mān-bāp ko chhoṛ kar apnī bīwi ke sāth paiwast ho jātā hai, aur wuh donoñ ek ho jāte haiñ. ²⁵ Donoñ, ādmī aur aurat nange the, lekin yih un ke lie sharm kā bāis nahīn thā.

3

Gunāh kā Āghāz

¹ Sāñp zamīn par chalne-phirne wāle un tamām jānwaroñ se zyādā chālāk thā jin ko Rab Ḳhudā ne banāyā thā. Us ne aurat se pūchhā, “Kyā Allāh ne wāqai kahā ki bāgh ke kisī bhī daraḳht kā phal na khānā?” ² Aurat ne jawāb diyā, “Hargiz nahīn. Ham bāgh kā har phal khā sakte haiñ, ³ sirf us daraḳht ke phal se gurez karnā hai jo bāgh ke bīch meñ hai. Allāh ne kahā ki us kā phal na khāo balki use chhūnā bhī nahīn, warnā tum yaqīnan mar jāoge.” ⁴ Sāñp ne aurat se kahā, “Tum hargiz na maroge, ⁵ balki Allāh jāntā hai ki jab tum us kā phal khāoge to tumhārī āñkheñ khul jāeñgi aur tum Allāh ki mānind ho jāoge, tum jo bhī achchhā aur burā hai use jān loge.”

⁶ Aurat ne daraḳht par ghaur kiyā ki khāne ke lie achchhā aur dekhne meñ bhī dilkash hai. Sab se diltarebāt yih ki us se samajh hāsil ho saktī hai! Yih soch kar us ne us kā phal le kar use khāyā. Phir us ne apne shauhar ko bhī de diyā, kyoñki wuh us ke sāth thā. Us ne bhī khā liyā.

⁷ Lekin khāte hī un kī āñkheñ khul gaīñ aur un ko mālūm huā ki ham nange haiñ. Chunañche unhoñ ne anjir ke patte sī kar lungiyāñ banā liñ.

⁸ Shām ke waqt jab ṭhanḍī hawā chalne lagī to unhoñ ne Rab Ḳhudā ko bāgh meñ chalte phirte sunā. Wuh ḍar ke māre daraḳhtoñ ke piche chhup gae. ⁹ Rab Ḳhudā ne pukār kar kahā, “Ādam, tū kahāñ hai?”

¹⁰ Ādam ne jawāb diyā, “Maiñ ne tujhe bāgh meñ chalte hue sunā to ḍar gayā, kyoñki maiñ nangā hūn. Is lie maiñ chhup gayā.” ¹¹ Us ne pūchhā, “Kis ne tujhe batāyā ki tū nangā hai? Kyā tū ne us daraḳht kā phal khāyā hai jise khāne se maiñ ne manā kiyā thā?” ¹² Ādam ne kahā, “Jo aurat tū ne mere sāth rahne ke lie dī hai us ne mujhe phal diyā. Is lie maiñ ne khā liyā.” ¹³ Ab Rab Ḳhudā aurat se muḳhātib huā, “Tū ne yih kyoñ kiyā?” Aurat ne jawāb diyā, “Sāñp ne mujhe bahkāyā to maiñ ne khāyā.”

¹⁴ Rab Ḳhudā ne sāñp se kahā, “Chūñki tū ne yih kiyā, is lie tū tamām maweshiyōñ aur janglī jānwaroñ meñ lānatī hai. Tū umr-bhar peṭ ke bal

reṅgegā aur khāk chāteḡā. ¹⁵ Maiñ tere aur aurat ke darmiyān dushmanī paidā karūṅga. Us kī aulād terī aulād kī dushman hogī. Wuh tere sar ko kuchal ḡaleḡī jabki tū us kī eṛī par kāteḡā.”

¹⁶ Phir Rab Khudā aurat se muḡhātib huā aur kahā, “Jab tū ummīd se hogī to maiñ terī taklif ko bahut baṛhāūṅgā. Jab tere bachche hoṅge to tū shadid dard kā shikār hogī. Tū apne shauhar kī tamannā kareḡī lekin wuh tujh par hukūmat kareḡā.” ¹⁷ Ādam se us ne kahā, “Tū ne apnī bīwī kī bāt māñī aur us daraḡht kā phal khāyā jise khāne se maiñ ne manā kiyā thā. Is lie tere sabāb se zamīn par lānat hai. Us se ḡhurāk hāsil karne ke lie tujhe umr-bhar mehnat-mashaḡqat karnī pareḡī. ¹⁸ Tere lie wuh ḡhārdār paude aur ūntkaṛe paidā kareḡī, hālāñki tū us se apnī ḡhurāk bhī hāsil kareḡā. ¹⁹ Pasīnā bahā bahā kar tujhe roṭī kamāne ke lie bhāḡ-daur karnī pareḡī. Aur yih silsilā maut tak jāri raheḡā. Tū mehnat karte karte dubārā zamīn meñ lauṭ jāeḡā, kyonki tū usī se liyā gayā hai. Tū ḡhāk hai aur dubārā ḡhāk meñ mil jāeḡā.”

²⁰ Ādam ne apnī bīwī kā nām Hawwā yāñī Zindagī rakhā, kyonki bād meñ wuh tamām zindoñ kī māñ ban gaī. ²¹ Rab Khudā ne Ādam aur us kī bīwī ke lie khāloñ se libās banā kar unheñ pahnāyā. ²² Us ne kahā, “Insān hamārī māñind ho gayā hai, wuh achchhe aur bure kā ilm rakhtā hai. Ab aisā na ho ki wuh hāth baṛhā kar zindagī baḡhshne wāle daraḡht ke phal se le aur us se khā kar hameshā tak zindā rahe.” ²³ Is lie Rab Khudā ne use Bāḡ-e-Ādan se nikāl kar us zamīn kī khetibārī karne kī zimmedārī dī jis meñ se use liyā gayā thā. ²⁴ Insān ko ḡhārij karne ke bād us ne Bāḡ-e-Ādan ke mashriḡ meñ karūbī farishte khare kie aur sāth sāth ek ātishī talwār rakhī jo idhar-udhar ḡhūmtī thī tāki us rāste kī hifazat kare jo zindagī baḡhshne wāle daraḡht tak pahuñchātā thā.

4

Qābil aur Hābil

¹ Ādam Hawwā se hambistar huā to un kā pahlā beṭā Qābil paidā huā. Hawwā ne kahā, “Rab kī madad se maiñ ne ek mard hāsil kiyā hai.” ² Bād meñ Qābil kā bhāi Hābil paidā huā. Hābil bheṛ-bakriyoñ kā charwāhā ban gayā jabki Qābil khetibārī karne lagā.

Pahlā Qatī

³ Kuchh der ke bād Qābil ne Rab ko apnī fasloñ meñ se kuchh pesh kiyā. ⁴ Hābil ne bhī nazarānā pesh kiyā, lekin us ne apnī bheṛ-bakriyoñ ke kuchh pahlauṭhe un kī charbī samet charḡāe. Hābil kā nazarānā Rab ko pasand āyā, ⁵ magar Qābil kā nazarānā manzūr na huā. Yih dekh kar Qābil baṛe ḡhusse meñ ā gayā, aur us kā muñh bigar gayā. ⁶ Rab ne pūchhā, “Tū ḡhusse meñ kyon ā gayā hai? Terā muñh kyon laṭkā huā hai?” ⁷ Kyā agar tū achchhī nīyat rakhtā hai to apnī nazar uṭhā kar merī taraf nahīñ dekh sakeḡā? Lekin agar achchhī nīyat nahīñ rakhtā to ḡhabardār! Gunāh darwāze par dabkā baiṭhā hai aur tujhe chāhtā hai. Lekin terā farz hai ki us par ḡhālib ae.”

⁸ Ek din Qābil ne apne bhāi se kahā, “Āo, ham bāhar khule maidān meñ chaleñ.” Aur jab wuh khule maidān meñ the to Qābil ne apne bhāi Hābil par hamlā karke use mār ḡālā.

⁹ Tab Rab ne Qābil se pūchhā, “Terā bhāi Hābil kahāñ hai?” Qābil ne jawāb diyā, “Mujhe kyā patā! Kyā apne bhāi kī dekh-bhāl karnā merī zimmedārī hai?” ¹⁰ Rab ne kahā, “Tū ne kyā kiyā hai? Tere bhāi kā ḡhūn

zamīn meñ se pukār kar mujh se fariyād kar rahā hai. ¹¹ Is lie tujh par lānat hai aur zamīn ne tujhe radd kiyā hai, kyonki zamīn ko muñh khol kar tere hāth se qatl kie hue bhāi kā khūn pinā parā. ¹² Ab se jab tū khetibārī karegā to zamīn apñī paidāwār dene se inkār karegī. Tū mafrūr ho kar mārā mārā phiregā.” ¹³ Qābil ne kahā, “Merī sazā nihāyat saḥt hai. Maiñ ise bardāst nahīn kar pāūngā. ¹⁴ Aj tū mujhe zamīn kī satah se bhagā rahā hai aur mujhe tere huzūr se bhī chhup jānā hai. Maiñ mafrūr kī haisiyat se mārā mārā phirtā rahūngā, is lie jis ko bhī patā chalegā ki maiñ kahañ hūñ wuh mujhe qatl kar dālegā.” ¹⁵ Lekin Rab ne us se kahā, “Hargiz nahīn. Jo Qābil ko qatl kare us se sāt gunā badlā liyā jāegā.” Phir Rab ne us par ek nishān lagāyā tāki jo bhī Qābil ko dekhe wuh use qatl na kar de. ¹⁶ Is ke bād Qābil Rab ke huzūr se chalā gayā aur Adan ke mashriq kī taraf Nod ke ilāqe meñ jā basā.

Qābil kā Khāndān

¹⁷ Qābil kī bīwī hāmīlā huī. Beṭā paidā huā jis kā nām Hanūk rakhā gayā. Qābil ne ek shahr tāmīr kiyā aur apne beṭe kī khushī meñ us kā nām Hanūk rakhā. ¹⁸ Hanūk kā beṭā Īrād thā, Īrād kā beṭā Mahūyāel, Mahūyāel kā beṭā Matūsāel aur Matūsāel kā beṭā Lamak thā. ¹⁹ Lamak kī do bīwiyāñ thīñ, Adā aur Zillā. ²⁰ Adā kā beṭā Yābal thā. Us kī nasl ke log khaimoñ meñ rahte aur maweshī pālthe the. ²¹ Yābal kā bhāi Yūbal thā. Us kī nasl ke log sarod* aur bānsrī bajāte the. ²² Zillā ke bhī beṭā paidā huā jis kā nām Tūbal-qābil thā. Wuh lohār thā. Us kī nasl ke log pītāl aur lohe kī chizeñ banāte the. Tūbal-qābil kī bahan kā nām Nāmā thā. ²³ Ek dīn Lamak ne apñī bīwiyoñ se kahā, “Adā aur Zillā, merī bāt suno! Lamak kī bīwiyō, mere alfāz par ḡhaur karo! ²⁴ Ek ādmī ne mujhe zaḥmī kiyā to maiñ ne use mār dālā. Ek larke ne mere choṭ lagāi to maiñ ne use qatl kar diyā. Jo Qābil ko qatl kare us se sāt gunā badlā liyā jāegā, lekin jo Lamak ko qatl kare us se satattar gunā badlā liyā jāegā.”

Set aur Anūs

²⁵ Ādam aur Hawwā kā ek aur beṭā paidā huā. Hawwā ne us kā nām Set rakh kar kahā, “Allāh ne mujhe Hābil kī jagah jise Qābil ne qatl kiyā ek aur beṭā baḥshā hai.” ²⁶ Set ke hāñ bhī beṭā paidā huā. Us ne us kā nām Anūs rakhā.

Un dīnoñ meñ log Rab kā nām le kar ibādat karne lage.

5

Ādam se Nūh tak kā Nasabnāmā

¹ Zail meñ Ādam kā nasabnāmā darj hai.

Jab Allāh ne insān ko khālaq kiyā to us ne use apñī sūrat par banāyā. ² Us ne unheñ mard aur aurat paidā kiyā. Aur jis dīn us ne unheñ khālaq kiyā us ne unheñ barkat de kar un kā nām Ādam yāni Insān rakhā.

³ Ādam kī umr 130 sāl thī jab us kā beṭā Set paidā huā. Set sūrat ke lihāz se apne bāp kī mānind thā, wuh us se mushābahat rakhtā thā. ⁴ Set kī paidāish ke bād Ādam mazid 800 sāl zindā rahā. Us ke aur beṭe-beṭiyāñ bhī paidā hue. ⁵ Wuh 930 sāl kī umr meñ faut huā.

* **4:21** Lafzī tarjumā: chang. Chūnki yih sāz barr-e-saḡhīr meñ kam hī istemāl hotā hai, is lie mutarjamīn ne is kī jagah lafz ‘sarod’ istemāl kiyā hai.

⁶ Set 105 sāl kā thā jab us kā beṭā Anūs paidā huā. ⁷ Is ke bād wuh mazīd 807 sāl zindā rahā. Us ke aur beṭe-beṭiyān bhī paidā hue. ⁸ Wuh 912 sāl kī umr meñ faut huā.

⁹ Anūs 90 baras kā thā jab us kā beṭā Qīnān paidā huā. ¹⁰ Is ke bād wuh mazīd 815 sāl zindā rahā. Us ke aur beṭe-beṭiyān bhī paidā hue. ¹¹ Wuh 905 sāl kī umr meñ faut huā.

¹² Qīnān 70 sāl kā thā jab us kā beṭā Mahalalel paidā huā. ¹³ Is ke bād wuh mazīd 840 sāl zindā rahā. Us ke aur beṭe-beṭiyān bhī paidā hue. ¹⁴ Wuh 910 sāl kī umr meñ faut huā.

¹⁵ Mahalalel 65 sāl kā thā jab us kā beṭā Yārid paidā huā. ¹⁶ Is ke bād wuh mazīd 830 sāl zindā rahā. Us ke aur beṭe-beṭiyān bhī paidā hue. ¹⁷ Wuh 895 sāl kī umr meñ faut huā.

¹⁸ Yārid 162 sāl kā thā jab us kā beṭā Hanūk paidā huā. ¹⁹ Is ke bād wuh mazīd 800 sāl zindā rahā. Us ke aur beṭe-beṭiyān bhī paidā hue. ²⁰ Wuh 962 sāl kī umr meñ faut huā.

²¹ Hanūk 65 sāl kā thā jab us kā beṭā Matūsilah paidā huā. ²² Is ke bād wuh mazīd 300 sāl Allāh ke sāth chaltā rahā. Us ke aur beṭe-beṭiyān bhī paidā hue. ²³ Wuh kul 365 sāl duniyā meñ rahā. ²⁴ Hanūk Allāh ke sāth sāth chaltā thā. 365 sāl kī umr meñ wuh ghāyb huā, kyonki Allāh ne use uṭhā liyā.

²⁵ Matūsilah 187 sāl kā thā jab us kā beṭā Lamak paidā huā. ²⁶ Wuh mazīd 782 sāl zindā rahā. Us ke aur beṭe aur beṭiyān bhī paidā hue. ²⁷ Wuh 969 sāl kī umr meñ faut huā.

²⁸ Lamak 182 sāl kā thā jab us kā beṭā paidā huā. ²⁹ Us ne us kā nām Nūh yānī Tasallī rakhā, kyonki us ne us ke bāre meñ kahā, “Hamārā khetibārī kā kām nihāyat taklīfdeh hai, is lie ki Allāh ne zamīn par lānat bhejī hai. Lekin ab ham beṭe kī mārīfat tasallī pāenge.” ³⁰ Is ke bād wuh mazīd 595 sāl zindā rahā. Us ke aur beṭe-beṭiyān bhī paidā hue. ³¹ Wuh 777 sāl kī umr meñ faut huā.

³² Nūh 500 sāl kā thā jab us ke beṭe Sim, Hām aur Yāfat paidā hue.

6

Logoñ kī Ziyādatiyān

¹ Duniyā meñ logoñ kī tādād barhne lagī. Un ke hān beṭiyān paidā huīn. ² Tab āsmānī hastiyōñ ne dekhā ki banī nau insān kī beṭiyān khūbsurat haiñ, aur unhoñ ne un meñ se kuchh chun kar un se shādī kī. ³ Phir Rab ne kahā, “Merī rūh hameshā ke lie insān meñ na rahe kyonki wuh fānī maḥlūq hai. Ab se wuh 120 sāl se zyādā zindā nahīn rahegā.” ⁴ Un dinōñ meñ aur bād meñ bhī duniyā meñ dewqāmat afrād the jo insānī auratoñ aur un āsmānī hastiyōñ kī shādīyōñ se paidā hue the. Yih dewqāmat afrād qadīm zamāne ke mashhūr sūrmā the.

⁵ Rab ne dekhā ki insān nihāyat bigar gayā hai, ki us ke tamām ḵhayālāt lagātār burāī kī taraf māyl rahte haiñ. ⁶ Wuh pachhtāyā ki maiñ ne insān ko banā kar duniyā meñ rakh diyā hai, aur use saḥt dukh huā. ⁷ Us ne kahā, “Go maiñ hī ne insān ko ḵhalaq kiyā maiñ use rū-e-zamīn par se miṭā ḍālūngā. Maiñ na sirf logoñ ko balki zamīn par chalne-phirne aur reñgne wāle jānwarōñ aur hawā ke parindoñ ko bhī halāk kar dūngā, kyonki maiñ pachhtātā huñ ki maiñ ne un ko banāyā.”

Barē Sailāb ke lie Nūh kī Taiyāriyān

⁸ Sirf Nūh par Rab kī nazar-e-karm thī. ⁹ Yih us kī zindagī kā bayān hai.

Nūh rāstbāz thā. Us zamāne ke logoñ meñ sirf wuhī bequsūr thā. Wuh Allāh ke sāth sāth chaltā thā. ¹⁰ Nūh ke tīn beṭe the, Sim, Hām aur Yāfat. ¹¹ Lekin duniyā Allāh kī nazar meñ bigarī huī aur zulm-o-tashaddud se bharī huī thī. ¹² Jahān bhī Allāh dekhtā duniyā kharāb thī, kyonki tamām jāndāroñ ne zamīn par apnī rawish ko bigār diyā thā.

¹³ Tab Allāh ne Nūh se kahā, “Main ne tamām jāndāroñ ko khatm karne kā faislā kiyā hai, kyonki un ke sabab se pūrī duniyā zulm-o-tashaddud se bhar gāī hai. Chunānche main un ko zamīn samet tabāh kar dūngā.

¹⁴ Ab apne lie saro * kī lakaṛī kī kashtī banā le. Us meñ kamre hoñ aur use andar aur bāhar tārkol lagā. ¹⁵ Us kī lambāī 450 fuṭ, chaurāī 75 fuṭ aur ūnchāī 45 fuṭ ho. ¹⁶ Kashtī kī chhat ko yoñ banānā ki us ke niche 18 inch khulā rahe. Ek taraf darwāzā ho, aur us kī tīn manzileñ hoñ. ¹⁷ Main pānī kā itnā baṛā sailāb lāūngā ki wuh zamīn ke tamām jāndāroñ ko halāk kar dālegā. Zamīn par sab kuchh fanā ho jāegā. ¹⁸ Lekin tere sāth main ahd bāndhūngā jis ke taht tū apne beṭoñ, apnī bīwī aur bahuoñ ke sāth kashtī meñ jāegā. ¹⁹ Har qism ke jānwar kā ek nar aur ek mādā bhī apne sāth kashtī meñ le jānā tāki wuh tere sāth jīte bacheñ. ²⁰ Har qism ke par rakhne wāle jānwar aur har qism ke zamīn par phirne yā reñgne wāle jānwar do do ho kar tere pās āenge tāki jīte bach jāen. ²¹ Jo bhī khurāk darkār hai use apne aur un ke lie jamā karke kashtī meñ mahfūz kar lenā.”

²² Nūh ne sab kuchh waisā hī kiyā jaisā Allāh ne use batāyā.

7

Sailāb kā Aghāz

¹ Phir Rab ne Nūh se kahā, “Apne gharāne samet kashtī meñ dākhlil ho jā, kyonki is daur ke logoñ meñ se main ne sirf tujhe rāstbāz pāyā hai. ² Har qism ke pāk jānwaroñ meñ se sāt sāt nar-o-mādā ke joṛe jabki nāpāk jānwaroñ meñ se nar-o-mādā kā sirf ek ek joṛā sāth le jānā. ³ Isī tarah har qism ke par rakhne wāloñ meñ se sāt sāt nar-o-mādā ke joṛe bhī sāth le jānā tāki un kī nasleñ bachī raheñ. ⁴ Ek hafte ke bād main chālīs din aur chālīs rāt mutawātir bārish barsāūngā. Is se main tamām jāndāroñ ko rū-e-zamīn par se miṭā dālūngā, agarche main hī ne unheñ banāyā hai.”

⁵ Nūh ne waisā hī kiyā jaisā Rab ne hukm diyā thā. ⁶ Wuh 600 sāl kā thā jab yih tūfānī sailāb zamīn par āyā.

⁷ Tūfānī sailāb se bachne ke lie Nūh apne beṭoñ, apnī bīwī aur bahuoñ ke sāth kashtī meñ sawār huā. ⁸ Zamīn par phirne wāle pāk aur nāpāk jānwar, par rakhne wāle aur tamām reñgne wāle jānwar bhī āe. ⁹ Nar-o-mādā kī sūrāt meñ do do ho kar wuh Nūh ke pās ā kar kashtī meñ sawār hue. Sab kuchh waisā hī huā jaisā Allāh ne Nūh ko hukm diyā thā. ¹⁰ Ek hafte ke bād tūfānī sailāb zamīn par ā gayā.

¹¹ Yih sab kuchh us waqt huā jab Nūh 600 sāl kā thā. Dūsre mahīne ke 17weñ din zamīn kī gahrāiyōñ meñ se tamām chashme phūṭ nikle aur āsmān par pānī ke darīche khul gae. ¹² Chālīs din aur chālīs rāt tak mūsāldhār bārish hotī rahī. ¹³ Jab bārish shurū huī to Nūh, us ke beṭe Sim, Hām aur Yāfat, us kī bīwī aur bahueñ kashtī meñ sawār ho chuke the.

* **6:14** Ibrānī lafz matrūk hai. Shāyad is kā matlab saro yā deodār kī lakaṛī ho.

14 Un ke sāth har qism ke janglī jānwar, maweshī, reingne aur par rakhne wāle jānwar the. 15 Har qism ke jāndār do do ho kar Nūh ke pās ā kar kashtī meñ sawār ho chuke the. 16 Nar-o-mādā āe the. Sab kuchh waisā hī huā thā jaisā Allāh ne Nūh ko hukm diyā thā. Phir Rab ne darwāze ko band kar diyā.

17 Chālīs din tak tūfānī sailāb jāri rahā. Pānī chaṛhā to us ne kashtī ko zamīn par se uṭhā liyā. 18 Pānī zor pakaṛ kar bahut baṛh gayā, aur kashtī us par tairne lagī. 19 Āḳhirkār pānī itnā zyādā ho gayā ki tamām ūnche pahār bhī us meñ chhup gae. 20 Balki sab se ūnchī choṭī par pānī kī gahrāi 20 fuṭ thī. 21 Zamīn par rahne wālī har maḳhlūq halāk huī. Parinde, maweshī, janglī jānwar, tamām jāndār jin se zamīn bhari huī thī aur insān, sab kuchh mar gayā. 22 Zamīn par har jāndār maḳhlūq halāk huī. 23 Yoñ har maḳhlūq ko rū-e-zamīn par se miṭā diyā gayā. Insān, zamīn par phirne aur reingne wāle jānwar aur parinde, sab kuchh khatm kar diyā gayā. Sirf Nūh aur kashtī meñ sawār us ke sāthī bach gae.

24 Sailāb ḍeṛh sau din tak zamīn par ḡhalīb rahā.

8

Sailāb kā Ikhtitām

1 Lekin Allāh ko Nūh aur tamām jānwar yād rahe jo kashtī meñ the. Us ne hawā chalā dī jis se pānī kam hone lagā. 2 Zamīn ke chashme aur āsmān par ke pānī ke darīche band ho gae. Aur bārish ruk gai. 3 Pānī ghaṭā gayā. 150 din ke bād wuh kāfī kam ho gayā thā. 4 Sātweñ mahīne ke 17weñ din kashtī Arārāt ke ek pahār par ṭik gai. 5 Dasweñ mahīne ke pahle din pānī itnā kam ho gayā thā ki pahāron kī choṭiyān nazar āne lagī thīn.

6-7 Chālīs din ke bād Nūh ne kashtī kī khiṛki khol kar ek kawwā chhoṛ diyā, aur wuh uṛ kar chalā gayā. Lekin jab tak zamīn par pānī thā wuh atā jātā rahā. 8 Phir Nūh ne ek kabūtar chhoṛ diyā tāki patā chale ki zamīn pānī se nikal āi hai yā nahīn. 9 Lekin kabūtar ko kahīn bhī baiṭhne kī jagah na milī, kyonki ab tak pūrī zamīn par pānī hī pānī thā. Wuh kashtī aur Nūh ke pās wāpas ā gayā, aur Nūh ne apnā hāth baṛhāyā aur kabūtar ko pakaṛ kar apne pās kashtī meñ rakh liyā.

10 Us ne ek haftā aur intazār karke kabūtar ko dubārā chhoṛ diyā. 11 Shām ke waqt wuh laṭ āyā. Is dafā us kī choñch meñ zaitūn kā tāzā pattā thā. Tab Nūh ko mālum huā ki zamīn pānī se nikal āi hai.

12 Us ne mazid ek hafte ke bād kabūtar ko chhoṛ diyā. Is dafā wuh wāpas na āyā.

13 Jab Nūh 601 sāl kā thā to pahle mahīne ke pahle din zamīn kī satah par pānī khatm ho gayā. Tab Nūh ne kashtī kī chhat khol dī aur dekhā ki zamīn kī satah par pānī nahīn hai. 14 Dūsre mahīne ke 27weñ din zamīn bilkul khushk ho gai.

15 Phir Allāh ne Nūh se kahā, 16 “Apnī bīwī, beṭon aur bahuon ke sāth kashtī se nikal ā. 17 Jitne bhī jānwar sāth haiñ unheñ nikāl de, khāh parinde hoñ, khāh zamīn par phirne yā reingne wāle jānwar. Wuh duniyā meñ phail jāeñ, nasl baṛhāeñ aur tādād meñ baṛhte jāeñ.” 18 Chunānche Nūh apne beṭon, apnī bīwī aur bahuon samet nikal āyā. 19 Tamām jānwar aur parinde bhī apnī apnī qism ke gurohoñ meñ kashtī se nikle.

20 Us waqt Nūh ne Rab ke lie qurbāngāh banāi. Us ne tamām phirne aur uṛne wāle pāk jānwaron meñ se kuchh chun kar unheñ zabah kiyā aur

qurbāngāh par pūrī tarah jalā diyā. ²¹ Yih qurbāniyān dekh kar Rab khush huā aur apne dil meñ kahā, “Ab se main kabhī zamīn par insān kī wajah se lānat nahīn bhejūngā, kyonki us kā dil bachpan hī se burāī kī taraf māyl hai. Ab se main kabhī is tarah tamām jān rakhne walī maḥlūqāt ko rū-e-zamīn par se nahīn miṭāūngā. ²² Duniyā ke muqarrarā auqāt jāri raheṅge. Bīj bone aur fasal kāṭne kā waqt, ṭhaṇḍ aur tapish, garmiyon aur sardiyon kā mausam, din aur rāt, yih sab kuchh duniyā ke Akhīr tak qāym rahegā.”

9

Allāh kā Nūh ke sāth Ahd

¹ Phir Allāh ne Nūh aur us ke beṭon ko barkat de kar kahā, “Phalo-phūlo aur tādād meñ baṛhte jāo. Duniyā tum se bhar jāe ² zamīn par phirne aur reṅge wāle jānwar, parinde aur machhliyān sab tum se ḍareṅge. Unheñ tumhāre iḥtiyār meñ kar diyā gayā hai. ³ Jis tarah main ne tumhāre khāne ke lie paudoñ kī paidāwār muqarrar kī hai usī tarah ab se tumheñ har qism ke jānwar khāne kī ijāzat bhī hai. ⁴ Lekin khabardār! Aisā gosht na khānā jis meñ khūn hai, kyonki khūn meñ us kī jān hai.

⁵ Kisī kī jān lenā manā hai. Jo aisā karegā use apnī jān denī paṛegī, khāh wuh insān ho yā haiwān. Main khud is kā mutālabā karūngā. ⁶ Jo bhī kisī kā khūn bahāe us kā khūn bhī bahāyā jāegā. Kyonki Allāh ne insān ko apnī sūrat par banāyā hai.

⁷ Ab phalo-phūlo aur tādād meñ baṛhte jāo. Duniyā meñ phail jāo.”

⁸ Tab Allāh ne Nūh aur us ke beṭon se kahā, ⁹ “Ab main tumhāre aur tumhāri aulād ke sāth ahd qāym kartā hūñ. ¹⁰ Yih ahd un tamām jānwaron ke sāth bhī hogā jo kashtī meñ se nikle hain yānī parindoñ, maweshiyon aur zamīn par ke tamām jānwaron ke sāth. ¹¹ Main tumhāre sāth ahd bāndh kar wādā kartā hūñ ki ab se aisā kabhī nahīn hogā ki zamīn kī tamām zindagī sailāb se khatm kar dī jāegī. Ab se aisā sailāb kabhī nahīn āegā jo pūrī zamīn ko tabāh kar de. ¹² Is abadī ahd kā nishān jo main tumhāre aur tamām jāndāron ke sāth qāym kar rahā hūñ yih hai ki ¹³ main apnī kamān bādalon meñ rakhtā hūñ. Wuh mere duniyā ke sāth ahd kā nishān hogā. ¹⁴ Jab kabhī mere kahne par āsmān par bādāl chhā jāeṅge aur qaus-e-quzah un meñ se nazar āegī ¹⁵ to main yih ahd yād karūngā jo tumhāre aur tamām jāndāron ke sāth kiyā gayā hai. Ab kabhī bhī aisā sailāb nahīn āegā jo tamām zindagī ko halāk kar de. ¹⁶ Qaus-e-quzah nazar āegī to main use dekh kar us dāymī ahd ko yād karūngā jo mere aur duniyā kī tamām jāndār maḥlūqāt ke darmiyān hai. ¹⁷ Yih us ahd kā nishān hai jo main ne duniyā ke tamām jāndāron ke sāth kiyā hai.”

Nūh ke Beṭe

¹⁸ Nūh ke jo beṭe us ke sāth kashtī se nikle Sim, Hām aur Yāfat the. Hām Kanān kā bāp thā. ¹⁹ Duniyā-bhar ke tamām log in tīnon kī aulād hain.

²⁰ Nūh kisān thā. Shurū meñ us ne angūr kā bāgh lagāyā. ²¹ Angūr se mai banā kar us ne itnī pī li ki wuh nashe meñ dhut apne ḍere meñ nangā paṛā rahā. ²² Kanān ke bāp Hām ne use yon paṛā huā dekhā to bāhar jā kar apne donoñ bhāiyon ko us ke bāre meñ batāyā. ²³ Yih sun kar Sim aur Yāfat ne apne kandhoñ par kaprā rakhā. Phir wuh ulte chalte hue ḍere meñ dākhlil hue aur kaprā apne bāp par dāl diyā. Un ke muñh dūsri taraf muṛe rahe tāki bāp kī barahnagī nazar na āe.

²⁴ Jab Nūh hosh meñ āyā to us ko patā chālā ki sab se chhoṭe beṭe ne kyā kiyā hai. ²⁵ Us ne kahā, “Kanān par lānat! Wuh apne bhāiyōñ kā zaliltarīñ ḡhulām hogā.

²⁶ Mubārak ho Rab jo Sim kā Ḳhudā hai. Kanān Sim kā ḡhulām ho. ²⁷ Allāh kare ki Yāfat kī hudūd baṛh jāēñ. Yāfat Sim ke ḍeron meñ rahe aur Kanān us kā ḡhulām ho.”

²⁸ Sailāb ke bād Nūh mazīd 350 sāl zindā rahā. ²⁹ Wuh 950 sāl kī umr meñ faut huā.

10

Nūh kī Aulād

¹ Yih Nūh ke beṭōñ Sim, Hām aur Yāfat kā nasabnāmā hai. Un ke beṭe sailāb ke bād paidā hue.

Yāfat kī Nasl

² Yāfat ke beṭe Jumar, Mājūj, Mādī, Yāwān, Tūbal, Masak aur Tīrās the. ³ Jumar ke beṭe Ashkanāz, Rifat aur Tujarmā the. ⁴ Yāwān ke beṭe Ilīsā aur Tarsīs the. Kittī aur Dodānī bhī us kī aulād haiñ. ⁵ Wuh un qaumoñ ke ābā-o-ajdād haiñ jo sāhilī ilāqōñ aur jazīroñ meñ phail gayīñ. Yih Yāfat kī aulād haiñ jo apne apne qabile aur mulk meñ rahte hue apnī apnī zabān bolte haiñ.

Hām kī Nasl

⁶ Hām ke beṭe Kūsh, Misr, Fūt aur Kanān the. ⁷ Kūsh ke beṭe Sibā, Hawilā, Sabtā, Rāmā aur Sabtakā the. Rāmā ke beṭe Sabā aur Dadān the.

⁸ Kūsh kā ek aur beṭā banām Namrūd thā. Wuh duniyā meñ pahlā zabardast hākīm thā. ⁹ Rab ke nazdik wuh zabardast shikārī thā. Is lie āj bhī kisī achche shikārī ke bāre meñ kahā jātā hai, “Wuh Namrūd kī mānind hai jo Rab ke nazdik zabardast shikārī thā.” ¹⁰ Us kī saltanat ke pahle markaz Mul-k-e-Sinār meñ Bābal, Arak, Akkād aur Kalnā ke shahr the. ¹¹ Us mulk se nikal kar wuh Asūr chālā gayā jahāñ us ne Nīnwā, Rahobot-ir, Kalah ¹² aur Rasan ke shahr tāmīr kie. Baṛā shahr Rasan Nīnwā aur Kalah ke darmiyān wāqe hai.

¹³ Misr in qaumoñ kā bāp thā: Lūdī, Anāmī, Lihābī, Naftūhī, ¹⁴ Fatrūsī, Kaslūhī (jin se Filistī nikle) aur Kaftūrī.

¹⁵ Kanān kā pahlaūṭhā Saidā thā. Kanān zail kī qaumoñ kā bāp bhī thā: Hittī ¹⁶ Yabūsī, Amori, Jirjāsī, ¹⁷ Hiwwī, Arqī, Sinī, ¹⁸ Arwādī, Samārī aur Hamātī. Bād meñ Kanānī qabile itne phail gae ¹⁹ ki un kī hudūd shimāl meñ Saidā se junūb kī taraf Jirār se ho kar Ghazzā tak aur wahāñ se mashriq kī taraf Sadūm, Amūrā, Admā aur Zaboīm se ho kar lasā tak thiñ.

²⁰ Yih sab Hām kī aulād haiñ, jo un ke apne apne qabile, apnī apnī zabān, apne apne mulk aur apnī apnī qaum ke mutābiq darj haiñ.

Sim kī Nasl

²¹ Sim Yāfat kā baṛā bhāī thā. Us ke bhī beṭe paidā hue. Sim tamām banī Ibar kā bāp hai.

²² Sim ke beṭe Ailām, Asūr, Arfaksad, Lūd aur Arām the.

²³ Arām ke beṭe Ūz, Hūl, Jatar aur Mas the.

²⁴ Arfaksad kā beṭā Silah aur Silah kā beṭā Ibar thā.

²⁵ Ibar ke hān do beṭe paidā hue. Ek kā nām Falaj yānī Taqsīm thā, kyoṅki un aiyām meṅ duniyā taqsīm huī. Falaj ke bhāī kā nām Yuqtān thā.

²⁶ Yuqtān ke beṭe Almūdād, Salaf, Hasarmāwat, Irākḥ, ²⁷ Hadūrām, Ūzāl, Diqlā, ²⁸ Ūbāl, Abīmāel, Sabā, ²⁹ Ofir, Hawilā aur Yūbāb the. Yih sab Yuqtān ke beṭe the. ³⁰ Wuh Mesā se le kar Safār aur mashriqī pahārī ilāqe tak ābād the.

³¹ Yih sab Sim kī aulād haiṅ, jo apne apne qābile, apnī apnī zabān, apne apne mulk aur apnī apnī qaum ke mutābiq darj haiṅ.

³² Yih sab Nūh ke beṭoṅ ke qābile haiṅ, jo apnī nasloṅ aur qaumoṅ ke mutābiq darj kie gae haiṅ. Sailāb ke bād tamām qaumeṅ inhīṅ se nikal kar rū-e-zamīn par phail gain.

11

Bābal kā Burj

¹ Us waqt tak pūrī duniyā ke log ek hī zabān bolte the. ² Mashriq kī taraf baṛhte baṛhte wuh Sinār ke ek maidān meṅ pahuṅch kar wahān ābād hue. ³ Tab wuh ek dūsre se kahne lage, “Āo, ham miṭṭī se inṭeṅ banā kar unheṅ āg meṅ kḥūb pakāeṅ.” Unhoṅ ne tāmīrī kām ke lie patthar kī jagah inṭeṅ aur masāle kī jagah tārkol istemāl kiyā. ⁴ Phir wuh kahne lage, “Āo, ham apne lie shahr banā leṅ jis meṅ aisā burj ho jo āsmān tak pahuṅch jāe phir hamārā nām qāym rahegā aur ham rū-e-zamīn par bikhar jāne se bach jāengeṅ.”

⁵ Lekin Rab us shahr aur burj ko dekḥne ke lie utar āyā jise log banā rahe the. ⁶ Rab ne kahā, “Yih log ek hī qaum haiṅ aur ek hī zabān bolte haiṅ. Aur yih sirf us kā āghāz hai jo wuh karnā chāhte haiṅ. Ab se jo bhī wuh mil kar karnā chāheṅge us se unheṅ rokā nahīṅ jā sakegā. ⁷ Is lie āo, ham duniyā meṅ utar kar un kī zabān ko darham-barham kar deṅ tāki wuh ek dūsre kī bāt samajh na pāeṅ.”

⁸ Is tarīqe se Rab ne unheṅ tamām rū-e-zamīn par muntashir kar diyā, aur shahr kī tāmīr ruk gai. ⁹ Is lie shahr kā nām Bābal yānī Abtarī ṭhahrā, kyoṅki Rab ne wahān tamām logoṅ kī zabān ko darham-barham karke unheṅ tamām rū-e-zamīn par muntashir kar diyā.

Sim se Abrām tak kā Nasabnāmā

¹⁰ Yih Sim kā nasabnāmā hai:

Sim 100 sāl kā thā jab us kā beṭā Arfaksad paidā huā. Yih sailāb ke do sāl bād huā. ¹¹ Is ke bād wuh mazīd 500 sāl zindā rahā. Us ke aur beṭe-beṭiyān bhī paidā hue.

¹² Arfaksad 35 sāl kā thā jab Silah paidā huā. ¹³ Is ke bād wuh mazīd 403 sāl zindā rahā. Us ke aur beṭe-beṭiyān bhī paidā hue.

¹⁴ Silah 30 sāl kā thā jab Ibar paidā huā. ¹⁵ Is ke bād wuh mazīd 403 sāl zindā rahā. Us ke aur beṭe-beṭiyān bhī paidā hue.

¹⁶ Ibar 34 sāl kā thā jab Falaj paidā huā. ¹⁷ Is ke bād wuh mazīd 430 sāl zindā rahā. Us ke aur beṭe-beṭiyān bhī paidā hue.

¹⁸ Falaj 30 sāl kā thā jab Raū paidā huā. ¹⁹ Is ke bād wuh mazīd 209 sāl zindā rahā. Us ke aur beṭe-beṭiyān bhī paidā hue.

²⁰ Raū 32 sāl kā thā jab Sarūj paidā huā. ²¹ Is ke bād wuh mazīd 207 sāl zindā rahā. Us ke aur beṭe-beṭiyān bhī paidā hue.

²² Sarūj 30 sāl kā thā jab Nahūr paidā huā. ²³ Is ke bād wuh mazīd 200 sāl zindā rahā. Us ke aur beṭe-beṭiyān bhī paidā hue.

²⁴ Nahūr 29 sāl kā thā jab Tārah paidā huā. ²⁵ Is ke bād wuh mazīd 119 sāl zindā rahā. Us ke aur beṭe-beṭiyān bhī paidā hue.

²⁶ Tārah 70 sāl kā thā jab us ke beṭe Abrām, Nahūr aur Hārān paidā hue.

²⁷ Yih Tārah kā nasabnāmā hai: Abrām, Nahūr aur Hārān Tārah ke beṭe the. Lūt Hārān kā beṭā thā. ²⁸ Apne bāp Tārah kī zindagī meñ hī Hārān Kasdiyōn ke Ūr meñ intaqāl kar gayā jahān wuh paidā bhī huā thā.

²⁹ Bāqī donoñ beṭōn kī shādī huī. Abrām kī biwī kā nām Sāray thā aur Nahūr kī biwī kā nām Milkāh. Milkāh Hārān kī beṭī thī, aur us kī ek bahan banām Iskā thī. ³⁰ Sāray bānjh thī, is lie us ke bachche nahīn the.

³¹ Tārah Kasdiyōn ke Ūr se rawānā ho kar Mulk-e-Kanān kī taraf safr karne lagā. Us ke sāth us kā beṭā Abrām, us kā potā Lūt yānī Hārān kā beṭā aur us kī bahū Sāray the. Jab wuh Hārān pahuñche to wahān ābād ho gae. ³² Tārah 205 sāl kā thā jab us ne Hārān meñ wafāt pāī.

12

Abrām kī Bulāhat

¹ Rab ne Abrām se kahā, “Apne watan, apne rishtedāroñ aur apne bāp ke ghar ko chhoṛ kar us mulk meñ chalā jā jo main tujhe dikhāūngā. ² Main tujh se ek baṛī qaum banāūngā, tujhe barkat dūngā aur tere nām ko bahut baṛhāūngā. Tū dūsroñ ke lie barkat kā bāis hogā. ³ Jo tujhe barkat deñge unheñ main bhī barkat dūngā. Jo tujh par lānat karegā us par main bhī lānat karūngā. Duniyā kī tamām qaumeñ tujh se barkat pāēngī.”

⁴ Abrām ne Rab kī sunī aur Hārān se rawānā huā. Lūt us ke sāth thā. Us waqt Abrām 75 sāl kā thā. ⁵ Us ke sāth us kī biwī Sāray aur us kā bhatijā Lūt the. Wuh apne naukar-chākaroñ samet apnī pūrī milkiyat bhī sāth le gayā jo us ne Hārān meñ hāsīl kī thī. Chalthe chalte wuh Kanān pahuñche.

⁶ Abrām us mulk meñ se guzar kar Sikam ke maqām par ṭhahar gayā jahān Morih ke balūt kā daraḳht thā. Us zamāne meñ mulk meñ Kanānī qaumeñ ābād thīn.

⁷ Wahān Rab Abrām par zāhir huā aur us se kahā, “Main terī aulād ko yih mulk dūngā.” Is lie us ne wahān Rab kī tāzīm meñ qurbāngāh banāī jahān wuh us par zāhir huā thā. ⁸ Wahān se wuh us pahārī ilāqe kī taraf gayā jo Baitel ke mashriq meñ hai. Wahān us ne apnā khaimā lagāyā. Maḡhrib meñ Baitel thā aur mashriq meñ Aī. Is jagah par bhī us ne Rab kī tāzīm meñ qurbāngāh banāī aur Rab kā nām le kar ibādat kī.

⁹ Phir Abrām dubārā rawānā ho kar junūb ke Dasht-e-Najab kī taraf chal parā.

Abrām Misr Meñ

¹⁰ Un dinōñ meñ Mulk-e-Kanān meñ kāl parā. Kāl itnā saḳht thā ki Abrām us se bachne kī khātir kuchh der ke lie Misr meñ jā basā, lekin pardesī kī haisiyat se. ¹¹ Jab wuh Misr kī sarhad ke qarīb āe to us ne apnī biwī Sāray se kahā, “Main jāntā hūñ ki tū kitnī khūbsūrat hai. ¹² Misrī tujhe dekheñge, phir kahenge, ‘Yih is kā shauhar hai.’ Natīje meñ wuh mujhe mār ḍāleñge aur tujhe zindā chhoreñge. ¹³ Is lie logoñ se yih kahte rahnā ki main Abrām kī bahan hūñ. Phir mere sāth achchhā sulūk kiyā jāegā aur merī jān tere sabab se bach jāegī.”

14 Jab Abrām Misr pahuñchā to wāqaī Misriyon ne dekhā ki Sāray nihāyat hī khūbsūrat hai. 15 Aur jab Firaun ke afsarān ne use dekhā to unhoñ ne Firaun ke sāmne Sāray kī tārif kī. Aḳhirkār use mahal meñ pahuñchāyā gayā. 16 Firaun ne Sāray kī khātir Abrām par ehsān karke use bheṛ-bakriyāñ, gāy-bail, gadhe-gadhiyāñ, naukar-chākar aur ūñṭ die. 17 Lekin Rab ne Sāray ke sabab se Firaun aur us ke gharāne meñ saḳht ḳism ke amrāz phailāe. 18 Aḳhirkār Firaun ne Abrām ko bulā kar kahā, “Tū ne mere sāth kyā kiyā? Tū ne mujhe kyon nahīñ batāyā ki Sāray terī bīwī hai? 19 Tū ne kyon kahā ki wuh merī bahan hai? Is dhoke kī binā par main ne use ghar meñ rakh liyā tāki us se shādī karūñ. Dekh, terī bīwī hāzir hai. Ise le kar yahān se nikal jā!” 20 Phir Firaun ne apne sipāhiyon ko hukm diyā, aur unhoñ ne Abrām, us kī bīwī aur pūrī milkiyat ko ruḳhsat karke mulk se rawānā kar diyā.

13

Abrām aur Lūt Alaḳ Ho Jāte Haiñ

1 Abrām apnī bīwī, Lūt aur tamām jāydād ko sāth le kar Misr se niklā aur Kanān ke junūbī ilāqe Dasht-e-Najab meñ wāpas āyā.

2 Abrām nihāyat daulatmand ho gayā thā. Us ke pās bahut-se maweshī aur sonā-chāñḍī thī. 3 Wahāñ se jagah bajagah chalte hue wuh aḳhirkār Baitel se ho kar us maḳām tak pahuñch gayā jahāñ us ne shurū meñ apnā ḍerā lagāyā thā aur jo Baitel aur Aī ke darmiyān thā. 4 Wahāñ jahāñ us ne qurbāngāh banāī thī us ne Rab kā nām le kar us kī ibādat kī.

5 Lūt ke pās bhī bahut-sī bheṛ-bakriyāñ, gāy-bail aur khāime the. 6 Natījā yih niklā ki aḳhirkār wuh mil kar na rah sake, kyonki itnī jagah nahīñ thī ki donoñ ke rewar ek hī jagah par char sakeñ. 7 Abrām aur Lūt ke charwāhe āpas meñ jhagaṛne lage. (Us zamāne meñ Kanānī aur Farizzī bhī mulk meñ ābād the.) 8 Tab Abrām ne Lūt se bāt kī, “Aisā nahīñ honā chāhie ki tere aur mere darmiyān jhagaṛā ho yā tere charwāhoñ aur mere charwāhoñ ke darmiyān. Ham to bhāī haiñ. 9 Kyā zarūrat hai ki ham mil kar raheñ jabki tū āsāñī se is mulk kī kisī aur jagah rah saktā hai. Behtar hai ki tū mujh se alag ho kar kahīñ aur rahe. Agar tū bāeñ hāth jāe to main dāeñ hāth jāūngā, aur agar tū dāeñ hāth jāe to main bāeñ hāth jāūngā.”

10 Lūt ne apnī nazar ūthā kar dekhā ki Dariyā-e-Yardan ke pūre ilāqe meñ Zuḡhar tak pāñī ki kasrat hai. Wuh Rab ke bāḡh yā Mulk-e-Misr kī mānind thā, kyonki us waḳt Rab ne Sadūm aur Amūrā ko tabāh nahīñ kiyā thā. 11 Chunāñche Lūt ne Dariyā-e-Yardan ke pūre ilāqe ko chun liyā aur mashriḳ kī taraf jā basā. Yoñ donoñ rishtedār ek dūse se judā ho gae. 12 Abrām Mulk-e-Kanān meñ rahā jabki Lūt Yardan ke ilāqe ke shahroñ ke darmiyān ābād ho gayā. Wahāñ us ne apne khāime Sadūm ke qarīb lagā die. 13 Lekin Sadūm ke bāshinde nihāyat sharīr the, aur un ke Rab ke khilāf gunāh nihāyat makrūh the.

Rab kā Abrām ke sāth Dubārā Wādā

14 Lūt Abrām se judā huā to Rab ne Abrām se kahā, “Apnī nazar ūthā kar chāroñ taraf yāñī shimāl, junūb, mashriḳ aur maḡhrib kī taraf dekh. 15 Jo bhī zamīñ tujhe nazar āe use main tujhe aur terī aulād ko hameshā ke lie detā hūñ. 16 Main terī aulād ko khāk kī tarah beshumār hone dūngā. Jis tarah khāk ke zarre gine nahīñ jā sakte usī tarah terī aulād bhī ginī nahīñ

jā sakegī. ¹⁷ Chunānche uṭh kar is mulk kī har jagah chal-phir, kyonki maini ise tujhe detā hūn.”

¹⁸ Abrām rawānā huā. Chalthe chalthe us ne apne ḍere Habrūn ke qarīb Mamre ke daraḱhton ke pās lagāe. Wahān us ne Rab kī tāzīm meṅ qurbāngāh banāi.

14

Abrām Lūt ko Chhurātā Hai

¹ Kanān meṅ jang huī. Bairūn-e-mulk ke chār bādshāhoṅ ne Kanān ke pānch bādshāhoṅ se jang kī. Bairūn-e-mulk ke bādshāh yih the: Sinār se Amrāfil, Illāsar se Aryūk, Ailām se Kidarläumar aur Joyim se Tidāl.

² Kanān ke bādshāh yih the: Sadūm se Birā, Amūrā se Birshā, Admā se Siniyāb, Zaboīm se Shimebar aur Bālā yāni Zuḡhar kā bādshāh.

³ Kanān ke in pānch bādshāhoṅ kā ittahād huā thā aur wuh Wādī-e-Siddīm meṅ jamā hue the. (Ab Siddīm nahīn hai, kyonki us kī jagah Bahīrā-e-Murdār ā gayā hai.) ⁴ Kidarläumar ne bārah sāl tak un par hukūmat kī thī, lekin terhweṅ sāl wuh bāghī ho gae the.

⁵ Ab ek sāl ke bād Kidarläumar aur us ke ittahādī apnī faujon ke sāth āe. Pahlē unhoṅ ne Astārāt-qarnaim meṅ Rafāiyon ko, Hām meṅ Zūziyon ko, Sawī-qiriyatāym meṅ Aimiyon ko ⁶ aur Horiyon ko un ke pahārī ilāqe Saīr meṅ shikast dī. Yoṅ wuh El-fārān tak pahuṅch gae jo registān ke kināre par hai. ⁷ Phir wuh wāpas āe aur Ain-misfāt yāni Qādis pahuṅche. Unhoṅ ne Amāliqiyon ke pūre ilāqe ko tabāh kar diyā aur Hassūn-tamr meṅ ābād Amoriyon ko bhī shikast dī.

⁸ Us waqt Sadūm, Amūrā, Admā, Zaboīm aur Bālā yāni Zuḡhar ke bādshāh un se larne ke lie Siddīm kī Wādī meṅ jamā hue. ⁹ In pānch bādshāhoṅ ne Ailām ke bādshāh Kidarläumar, Joyim ke bādshāh Tidāl, Sinār ke bādshāh Amrāfil aur Illāsar ke bādshāh Aryūk kā muqābalā kiyā. ¹⁰ Is wādī meṅ tārkon ke muta'addid garhe the. Jab bāghī bādshāh shikast khā kar bhāgne lage to Sadūm aur Amūrā ke bādshāh in garhoṅ meṅ gir gae jabki bāqī tīn bādshāh bach kar pahārī ilāqe meṅ farār hue. ¹¹ Fathmand bādshāh Sadūm aur Amūrā kā tamām māl tamām khāne wālī chizon samet lūt kar wāpas chal die. ¹² Abrām kā bhatijā Lūt Sadūm meṅ rahtā thā, is lie wuh use bhī us kī milkiyat samet chhīn kar sāth le gae.

¹³ Lekin ek ādmī ne jo bach niklā thā Ibrānī mard Abrām ke pās ā kar use sab kuchh batā diyā. Us waqt wuh Mamre ke daraḱhton ke pās ābād thā. Mamre Amori thā. Wuh aur us ke bhāi Iskāl aur Āner Abrām ke ittahādī the. ¹⁴ Jab Abrām ko patā chalā ki bhatije ko giriftār kar liyā gayā hai to us ne apne ghar meṅ paidā hue tamām jangāzmūdā ḡhulāmon ko jamā karke Dān tak dushman kā tāqqub kiyā. Us ke sāth 318 afrād the. ¹⁵ Wahān us ne apne bandoṅ ko gurohoṅ meṅ taqsim karke rāt ke waqt dushman par hamlā kiyā. Dushman shikast khā kar bhāg gayā aur Abrām ne Damishq ke shimāl meṅ wāqe Khūbā tak us kā tāqqub kiyā. ¹⁶ Wuh un se lūtā huā tamām māl wāpas le āyā. Lūt, us kī jāydād, aurateṅ aur bāqī qaidī bhī dushman ke qabze se bach nikle.

Malik-e-sidq, Sālim kā Bādshāh

¹⁷ Jab Abrām Kidarläumar aur us ke ittahādīyon par fatah pāne ke bād wāpas pahuṅchā to Sadūm kā bādshāh us se milne ke lie Wādī-e-Sawī meṅ āyā. (Ise ājkal Bādshāh kī Wādī kahā jātā hai.) ¹⁸ Sālim kā bādshāh Malik-e-sidq bhī wahān pahuṅchā. Wuh apne sāth roṭī aur mai le āyā.

Malik-e-sidq Allāh T'ālā kā imām thā. ¹⁹ Us ne Abrām ko barkat de kar kahā, “Abrām par Allāh T'ālā kī barkat ho, jo āsmān-o-zamīn kā Ḳhāliq hai. ²⁰ Allāh T'ālā mubārak ho jis ne tere dushmanoñ ko tere hāth meñ kar diyā hai.” Abrām ne use tamām māl kā daswāñ hissā diyā.

²¹ Sadūm ke bādshāh ne Abrām se kahā, “Mujhe mere log wāpas kar deñ aur bāqī chīzeñ apne pās rakh leñ.” ²² Lekin Abrām ne us se kahā, “Maiñ ne Rab se qasam khāi hai, Allāh T'ālā se jo āsmān-o-zamīn kā Ḳhāliq hai ²³ ki maiñ us meñ se kuchh nahīñ lūngā jo āp kā hai, chāhe wuh dhāgā yā jūtī kā tasmā hī kyoñ na ho. Aisā na ho kī āp kaheñ, ‘Maiñ ne Abrām ko daulatmand banā diyā hai.’ ²⁴ Siwāe us khāne ke jo mere ādmiyoñ ne rāste meñ khāyā hai maiñ kuchh qabūl nahīñ karūngā. Lekin mere ittahādī Āner, Iskāl aur Mamre zarūr apnā apnā hissā leñ.”

15

Abrām ke sāth Rab kā Ahd

¹ Is ke bād Rab royā meñ Abrām se hamkalām huā, “Abrām, mat dar. Maiñ hī terī sipar hūñ, maiñ hī terā bahut baṛā ajr hūñ.”

² Lekin Abrām ne etarāz kiyā, “Ai Rab Qādir-e-mutlaq, tū mujhe kyā degā jabki abhī tak mere hāñ koī bachchā nahīñ hai aur Iliyazar Damishqī merī mīrās pāegā. ³ Tū ne mujhe aulād nahīñ baḳhshī, is lie mere gharāne kā naukar merā wāris hogā.” ⁴ Tab Abrām ko Allāh se ek aur kalām milā. “Yih ādmī Iliyazar terā wāris nahīñ hogā balki terā apnā hī beṭā terā wāris hogā.” ⁵ Rab ne use bāhar le jā kar kahā, “Āsmān kī taraf dekh aur sitāroñ ko ginane kī koshish kar. Terī aulād itnī hī beshumār hogī.”

⁶ Abrām ne Rab par bharosā rakhā. Is binā par Allāh ne use rāstbāz qarār diyā.

⁷ Phir Rab ne us se kahā, “Maiñ Rab hūñ jo tujhe Kasdiyoñ ke Ūr se yahāñ le āyā tāki tujhe yih mulk mīrās meñ de dūñ.” ⁸ Abrām ne pūchhā, “Ai Rab Qādir-e-mutlaq, maiñ kis tarah jānūñ ki is mulk par qabzā karūngā?”

⁹ Jawāb meñ Rab ne kahā, “Mere huzūr ek tīnsālā gāy, ek tīnsālā bakrī aur ek tīnsālā menḍhā le ā. Ek qumrī aur ek kabūtar kā bachchā bhī le ānā.”

¹⁰ Abrām ne aisā hī kiyā aur phir har ek jānwar ko do hissoñ meñ kāt kar un ko ek dūstre ke āmne-sāmne rakh diyā. Lekin parindoñ ko us ne sālīm rahne diyā. ¹¹ Shikārī parinde un par utarne lage, lekin Abrām unheñ bhagātā rahā.

¹² Jab sūraj dūbne lagā to Abrām par gahrī nīnd tāri hui. Us par dahshat aur andherā hī andherā chhā gayā. ¹³ Phir Rab ne us se kahā, “Jān le ki terī aulād aise mulk meñ rahegi jo us kā nahīñ hogā. Wahāñ wuh ajnabī aur ḡhulām hogī, aur us par 400 sāl tak bahut zulm kiyā jāegā. ¹⁴ Lekin maiñ us qaum kī adālat karūngā jis ne use ḡhulām banāyā hogā. Is ke bād wuh baṛī daulat pā kar us mulk se nikleṅge. ¹⁵ Tū khud umrrasīdā ho kar salāmatī ke sāth intaqāl karke apne bāpdādā se jā milegā aur dafnāyā jāegā. ¹⁶ Terī aulād kī chauthī pusht ḡhairwatan se wāpas āegi, kyoñki us waqt tak maiñ Amoriyoñ ko bardāsht karūngā. Lekin ākhirkār un ke gunāh itne sangīn ho jāeṅge ki maiñ unheñ Mulke-Kanān se nikāl dūngā.”

¹⁷ Sūraj ḡhurūb huā. Andherā chhā gayā. Achānak ek dhuāñdār tanūr aur ek bhāraktī huī mashāl nazar āi aur jānwaroñ ke do do ṭukroñ ke bīch meñ se guzare.

¹⁸ Us waqt Rab ne Abrām ke sāth ahd kiyā. Us ne kahā, “Main yih mulk Misr kī sarhad se Furāt tak terī aulād ko dūngā, ¹⁹ agarche abhī tak is meñ Qīnī, Qanizzī, Kadmūnī, ²⁰ Hittī, Farizzī, Rafāi, ²¹ Amorī, Kanānī, Jirjāsī aur Yābūsī ābād haiñ.”

16

Hājirā aur Ismāil

¹ Ab tak Abrām ki bīwī Sāray ke koī bachchā nahīn huā thā. Lekin unhoñ ne ek Misrī laundī rakhī thī jis kā nām Hājirā thā, ² aur ek din Sāray ne Abrām se kahā, “Rab ne mujhe bachche paidā karne se mahrūm rakhā hai, is lie merī laundī ke sāth hambistar hoñ. Shāyad mujhe us ki marīfat bachchā mil jāe.”

Abrām ne Sāray ki bāt mān lī. ³ Chunānche Sāray ne apnī Misrī laundī Hājirā ko apne shauhar Abrām ko de diyā tāki wuh us ki bīwī ban jāe us waqt Abrām ko Kanān meñ baste hue das sāl ho gae the. ⁴ Abrām Hājirā se hambistar huā to wuh ummīd se ho gai. Jab Hājirā ko yih mālūm huā to wuh apnī mālikan ko haqīr jānane lagī. ⁵ Tab Sāray ne Abrām se kahā, “Jo zulm mujh par kiyā jā rahā hai wuh āp hī par āe. Main ne khud ise āp ke bāzuoñ meñ de diyā thā. Ab jab ise mālūm huā hai ki ummīd se hai to mujhe haqīr jānane lagī hai. Rab mere aur āp ke darmiyān faisla kare.” ⁶ Abrām ne jawāb diyā, “Dekho, yih tumhāri laundī hai aur tumhāre ikhtiyār meñ hai. Jo tumhārā jī chāhe us ke sāth karo.”

Is par Sāray us se itnā burā sulūk karne lagī ki Hājirā farār ho gai. ⁷ Rab ke farishte ko Hājirā registān ke us chashme ke qarīb milī jo Shūr ke rāste par hai. ⁸ Us ne kahā, “Sāray ki laundī Hājirā, tū kahān se ā rahī hai aur kahān jā rahī hai?” Hājirā ne jawāb diyā, “Main apnī mālikan Sāray se farār ho rahī hūñ.” ⁹ Rab ke farishte ne us se kahā, “Apnī mālikan ke pās wāpas chali jā aur us ke tābe rah. ¹⁰ Main terī aulād itnī barhāūngā ki use ginā nahīn jā sakegā.” ¹¹ Rab ke farishte ne mazīd kahā, “Tū ummīd se hai. Ek beṭā paidā hogā. Us kā nām Ismāil yānī ‘Allāh Sunṭā Hai’ rakh, kyonki Rab ne musibat meñ terī āwāz sunī. ¹² Wuh janglī gadhe ki mānind hogā. Us kā hāth har ek ke khilāf aur har ek kā hāth us ke khilāf hogā. To bhī wuh apne tamām bhāiyoñ ke sāmne ābād rahegā.”

¹³ Rab ke us ke sāth bāt karne ke bād Hājirā ne us kā nām Attā-el-roī yānī ‘Tū Ek Mābūd Hai Jo Mujhe Dekhtā Hai’ rakhā. Us ne kahā, “Kyā main ne wāqai us ke pīchhe dekhā hai jis ne mujhe dekhā hai?” ¹⁴ Is lie us jagah ke kuen kā nām ‘Bair-lahī-roī’ yānī ‘Us Zindā Hastī kā Kuāñ Jo Mujhe Dekhtā Hai’ par gayā. Wuh Qādis aur Barad ke darmiyān wāqe hai.

¹⁵ Hājirā wāpas gai, aur us ke beṭā paidā huā. Abrām ne us kā nām Ismāil rakhā. ¹⁶ Us waqt Abrām 86 sāl kā thā.

17

Ahd kā Nishān: Khatnā

¹ Jab Abrām 99 sāl kā thā to Rab us par zāhir huā. Us ne kahā, “Main Allāh Qādir-e-mutlaq hūñ. Mere huzūr chaltā rah aur be’ilzām ho. ² Main tere sāth apnā ahd bāndhūngā aur terī aulād ko bahut hī zyādā barhā dūngā.”

³ Abrām muñh ke bal gir gayā, aur Allāh ne us se kahā, ⁴ “Merā tere sāth ahd hai ki tū bahut qaumoñ kā bāp hogā. ⁵ Ab se tū Abrām yānī ‘Azīm

Bāp' nahīn kahlāegā balki terā nām Ibrāhīm yānī 'Bahut qaumon kā Bāp' hogā. Kyonki main ne tujhe bahut qaumon kā bāp banā diyā hai. ⁶ Main tujhe bahut hī zyādā aulād bakhsh dūngā, itnī ki qaumeñ baneñgī. Tujh se bādshāh bhī nikleñge. ⁷ Main apnā ahd tere aur terī aulād ke sāth nasl-dar-nasl qāym karūnga, ek abadī ahd jis ke mutābiq main terā aur terī aulād kā Khudā hūngā. ⁸ Tū is waqt Mulke-Kanān meñ pardesī hai, lekin main is pūre mulk ko tujhe aur terī aulād ko detā hūn. Yih hameshā tak un kā hī rahegā, aur main un kā Khudā hūngā."

⁹ Allāh ne Ibrāhīm se yih bhī kahā, "Tujhe aur terī aulād ko nasl-dar-nasl mere ahd kī sharāyt pūrī karnī haiñ. ¹⁰ Is kī ek shart yih hai ki har ek mard kā khatnā kiyā jāe ¹¹ apnā khatnā karāo. Yih hamāre āpas ke ahd kā zāhirī nishān hogā. ¹² Lāzim hai ki tū aur terī aulād nasl-dar-nasl apne har ek beṭe kā āṭhweñ dīn khatnā karwāeñ. Yih usūl us par bhī lāgū hai jo tere ghar meñ rahtā hai lekin tujh se rishtā nahīn rakhtā, chāhe wuh ghar meñ paidā huā ho yā kisī ajnabī se kharīdā gayā ho. ¹³ Ghar ke har ek mard kā khatnā karnā lāzim hai, khāh wuh ghar meñ paidā huā ho yā kisī ajnabī se kharīdā gayā ho. Yih is bāt kā nishān hogā ki merā tere sāth ahd hameshā tak qāym rahegā. ¹⁴ Jis mard kā khatnā na kiyā gayā use us kī qaum meñ se miṭāyā jāegā, kyonki us ne mere ahd kī sharāyt pūrī na kiñ."

¹⁵ Allāh ne Ibrāhīm se yih bhī kahā, "Apnī bīwī Sāray kā nām bhī badal denā. Ab se us kā nām Sāray nahīn balki Sārā yānī Shahzādī hogā. ¹⁶ Main use barkat baḥshūngā aur tujhe us kī marīfat beṭā dūngā. Main use yahān tak barkat dūngā ki us se qaumeñ balki qaumon ke bādshāh nikleñge."

¹⁷ Ibrāhīm muñh ke bal gir gayā. Lekin dil hī dil meñ wuh hañs paṛā aur sochā, "Yih kis tarah ho saktā hai? Main to 100 sāl kā hūn. Aise ādmī ke hañ bachchā kis tarah paidā ho saktā hai? Aur Sārā jaisī umrrasīdā aurat ke bachchā kis tarah paidā ho saktā hai? Us kī umr to 90 sāl hai."
¹⁸ Us ne Allāh se kahā, "Hāñ, Ismāil hī tere sāmne jītā rahe."

¹⁹ Allāh ne kahā, "Nahīn, terī bīwī Sārā ke hañ beṭā paidā hogā. Tū us kā nām Is'hāq yānī 'Wuh Hañstā Hai' rakhnā. Main us ke aur us kī aulād ke sāth abadī ahd bāndhūngā. ²⁰ Main Ismāil ke silsile meñ bhī terī darḥāst pūrī karūnga. Main use bhī barkat de kar phalne-phūlne dūngā aur us kī aulād bahut hī zyādā baṛhā dūngā. Wuh bārah ra'ison kā bāp hogā, aur main us kī marīfat ek baṛī qaum banāūngā. ²¹ Lekin merā ahd Is'hāq ke sāth hogā, jo ain ek sāl ke bād Sārā ke hañ paidā hogā."

²² Allāh kī Ibrāhīm ke sāth bāt khatm huī, aur wuh us ke pās se āsmān par chalā gayā.

²³ Usī dīn Ibrāhīm ne Allāh kā hukm pūrā kiyā. Us ne ghar ke har ek mard kā khatnā karwāyā, apne beṭe Ismāil kā bhī aur un kā bhī jo us ke ghar meñ rahte lekin us se rishtā nahīn rakhte the, chāhe wuh us ke ghar meñ paidā hue the yā kharīde gae the. ²⁴ Ibrāhīm 99 sāl kā thā jab us kā khatnā huā, ²⁵ jabki us kā beṭā Ismāil 13 sāl kā thā. ²⁶ Donoñ kā khatnā usī dīn huā. ²⁷ Sāth sāth gharāne ke tamām bāqī mardoñ kā khatnā bhī huā, bashamūl un ke jin kā Ibrāhīm ke sāth rishtā nahīn thā, chāhe wuh ghar meñ paidā hue yā kisī ajnabī se kharīde gae the.

1 Ek din Rab Mamre ke darakhṭoñ ke pās Ibrāhīm par zāhir huā. Ibrāhīm apne khaime ke darwāze par baiṭhā thā. Din kī garmī urūj par thī. 2 Achānak us ne dekhā ki tīn mard mere sāmne khare haiñ. Unheñ dekhṭe hī wuh khaime se un se milne ke lie dauṛā aur muñh ke bal gir kar sijdā kiyā. 3 Us ne kahā, “Mere āqā, agar mujh par āp ke karm kī nazar hai to āge na barheñ balki kuchh der apne bande ke ghar ṭhahreñ. 4 Agar ijāzat ho to maiñ kuchh pāñī le āūñ tāki āp apne pāñw dho kar daraḥṭ ke sāy meñ ārām kar sakeñ. 5 Sāth sāth maiñ āp ke lie thoṛā-bahut khānā bhī le āūñ tāki āp taqwiyaṭ pā kar āge baṛh sakeñ. Mujhe yih karne deñ, kyoñki āp apne khādim ke ghar ā gae haiñ.” Unhoñ ne kahā, “Ṭhik hai. Jo kuchh tū ne kahā hai wuh kar.”

6 Ibrāhīm khaime kī taraf dauṛ kar Sārā ke pās āyā aur kahā, “Jaldī karo! 16 kilogrām behtarīn maidā le aur use gūndh kar roṭiyāñ banā.” 7 Phir wuh bhāg kar bailoñ ke pās pahuñchā. Un meñ se us ne ek moṭā-tāzā bachhrā chun liyā jis kā gosht narm thā aur use apne naukar ko diyā jis ne jaldī se use taiyār kiyā. 8 Jab khānā taiyār thā to Ibrāhīm ne use le kar lassī aur dūdh ke sāth apne mehmānoñ ke āge rakh diyā. Wuh khāne lage aur Ibrāhīm un ke sāmne daraḥṭ ke sāy meñ khaṛā rahā.

9 Unhoñ ne pūchhā, “Terī biwī Sārā kahāñ hai?” Us ne jawāb diyā, “Khaime meñ.” 10 Rab ne kahā, “Ain ek sāl ke bād maiñ wāpas āūngā to terī biwī Sārā ke beṭā hogā.”

Sārā yih bāteñ sun rahī thī, kyoñki wuh us ke pīchhe khaime ke darwāze ke pās thī. 11 Donoñ miyān-biwī burhe ho chuke the aur Sārā us umr se guzar chukī thī jis meñ auratoñ ke bachche paidā hote haiñ. 12 Is lie Sārā andar hī andar hañs paṛī aur sochā, “Yih kaise ho saktā hai? Kyā jab maiñ burhāpe ke bāis ghise-phaṭe libās kī mānind hūñ to jawānī ke joban kā luf uṭhāūñ? Aur merā shauhar bhī burhā hai.”

13 Rab ne Ibrāhīm se pūchhā, “Sārā kyoñ hañs rahī hai? Wuh kyoñ kah rahī hai, ‘Kyā wāqāi mere hāñ bachchā paidā hogā jabki maiñ itnī umrrasidā hūñ?’ 14 Kyā Rab ke lie koī kām nāmumkin hai? Ek sāl ke bād muqarrarā waqt par maiñ wāpas āūngā to Sārā ke beṭā hogā.” 15 Sārā ḍar gaī. Us ne jhūṭ bol kar inkār kiyā, “Maiñ nahīñ hañs rahī thī.”

Rab ne kahā, “Nahīñ, tū zarūr hañs rahī thī.”

Ibrāhīm Sadūm ke lie Minnat Kartā Hai

16 Phir mehmān uṭh kar rawānā hue aur niche wādī meñ Sadūm kī taraf dekhne lage. Ibrāhīm unheñ ruḥsat karne ke lie sāth sāth chal rahā thā. 17 Rab ne dil meñ kahā, “Maiñ Ibrāhīm se wuh kām kyoñ chhupāe rakhūñ jo maiñ karne ke lie jā rahā hūñ? 18 Isī se to ek baṛī aur tāqatwar qaum niklegī aur isī se maiñ duniyā kī tamām qaumoñ ko barkat dūngā. 19 Usī ko maiñ ne chun liyā hai tāki wuh apnī aulād aur apne bād ke gharāne ko hukm de ki wuh Rab kī rāh par chal kar rāst aur munsifānā kām kareñ. Kyoñki agar wuh aisā kareñ to Rab Ibrāhīm ke sāth apnā wādā pūrā karegā.”

20 Phir Rab ne kahā, “Sadūm aur Amūrā kī badī ke bāis logoñ kī āheñ buland ho rahī haiñ, kyoñki un se bahut sangīn gunāh sarzad ho rahe haiñ. 21 Maiñ utar kar un ke pās jā rahā hūñ tāki dekhūñ ki yih ilzām wāqāi sach haiñ jo mujh tak pahuñche haiñ. Agar aisā nahīñ hai to maiñ yih jānanā chāhtā hūñ.”

22 Dūsre do ādmī Sadūm kī taraf āge nikle jabki Rab kuchh der ke lie wahāñ ṭhahrā rahā aur Ibrāhīm us ke sāmne khaṛā rahā. 23 Phir us ne

qarīb ā kar us se bāt kī, “Kyā tū rāstbāzoṅ ko bhī sharīroṅ ke sāth tabāh kar degā? ²⁴ Ho saktā hai ki shahr meṅ 50 rāstbāz hoṅ. Kyā tū phir bhī shahr ko barbād kar degā aur use un 50 ke sabab se muāf nahīn karegā? ²⁵ Yih kaise ho saktā hai ki tū bequsūroṅ ko sharīroṅ ke sāth halāk kar de? Yih to nāmumkin hai ki tū nek aur sharīr logoṅ se ek jaisā sulūk kare. Kyā lāzim nahīn ki pūrī duniyā kā munsif insāf kare?”

²⁶ Rab ne jawāb diyā, “Agar mujhe shahr meṅ 50 rāstbāz mil jāēn to un ke sabab se tamām ko muāf kar dūngā.”

²⁷ Ibrāhīm ne kahā, “Maiṅ muāfi chāhtā hūn ki maiṅ ne Rab se bāt karne kī jurrat kī hai agarche maiṅ khāk aur rākh hī hūn. ²⁸ Lekin ho saktā hai ki sirf 45 rāstbāz us meṅ hoṅ. Kyā tū phir bhī un pānch logoṅ kī kamī ke sabab se pūre shahr ko tabāh karegā?” Us ne kahā, “Agar mujhe 45 bhī mil jāēn to use barbād nahīn karūngā.”

²⁹ Ibrāhīm ne apnī bāt jāri rakhī, “Aur agar sirf 40 nek log hoṅ to?” Rab ne kahā, “Maiṅ un 40 ke sabab se unheṅ chhoṛ dūngā.”

³⁰ Ibrāhīm ne kahā, “Rab ḡhussā na kare ki maiṅ ek dafā aur bāt karūn. Shāyad wahān sirf 30 hoṅ.” Us ne jawāb diyā, “Phir bhī unheṅ chhoṛ dūngā.”

³¹ Ibrāhīm ne kahā, “Maiṅ muāfi chāhtā hūn ki maiṅ ne Rab se bāt karne kī jurrat kī hai. Agar sirf 20 pāe jāēn?” Rab ne kahā, “Maiṅ 20 ke sabab se shahr ko barbād karne se bāz rahūngā.”

³² Ibrāhīm ne ek ākhirī dafā bāt kī, “Rab ḡhussā na kare agar maiṅ ek aur bār bāt karūn. Shāyad us meṅ sirf 10 pāe jāēn.” Rab ne kahā, “Maiṅ use un 10 logoṅ ke sabab se bhī barbād nahīn karūngā.”

³³ In bātoṅ ke bād Rab chalā gayā aur Ibrāhīm apne ghar ko laut āyā.

19

Sadūm aur Amūrā kī Tabāhī

¹ Shām ke waqt yih do farishte Sadūm pahuṅche. Lūt shahr ke darwāze par baiṭhā thā. Jab us ne unheṅ dekhā to khaṛe ho kar un se milne gayā aur muṅh ke bal gir kar sijdā kiyā. ² Us ne kahā, “Sāhibo, apne bande ke ghar tashrif lāēn tāki apne pānw dho kar rāt ko ṭahreṅ aur phir kal subah-sawere uṭh kar apnā safr jāri rakheṅ.” Unhoṅ ne kahā, “Koi bāt nahīn, ham chauk meṅ rāt guzāreṅge.” ³ Lekin Lūt ne unheṅ bahut majbūr kiyā, aur ākhirkār wuh us ke sāth us ke ghar āe. Us ne un ke lie khānā pakāyā aur beḡhamīrī roṭī banāī. Phir unhoṅ ne khānā khāyā.

⁴ Wuh abhī sone ke lie leṭe nahīn the ki shahr ke jawānoṅ se le kar būṛhoṅ tak tamām mardoṅ ne Lūt ke ghar ko gher liyā. ⁵ Unhoṅ ne āwāz de kar Lūt se kahā, “Wuh ādmī kahān haiṅ jo rāt ke waqt tere pās āe? Un ko bāhar le ā tāki ham un ke sāth harāmkarī kareṅ.”

⁶ Lūt un se milne bāhar gayā. Us ne apne pīchhe darwāzā band kar liyā ⁷ aur kahā, “Mere bhāiyō, aisā mat karo, aisī badkārī na karo. ⁸ Dekho, merī do kuṅwārī beṭiyāṅ haiṅ. Unheṅ maiṅ tumhāre pās bāhar le ātā hūn. Phir jo jī chāhe un ke sāth karo. Lekin in ādmīyoṅ ko chhoṛ do, kyonki wuh mere mehmān haiṅ.”

⁹ Unhoṅ ne kahā, “Rāste se haṭ jā! Dekho, yih shaḡhs jab hamāre pās āyā thā to ajnabī thā, aur ab yih ham par hākim bananā chāhtā hai. Ab tere sāth un se zyādā burā sulūk kareṅge.” Wuh use majbūr karte karte darwāze ko toṛne ke lie āge barhe. ¹⁰ Lekin ain waqt par andar ke ādmī Lūt ko pakaṛ kar andar le āe, phir darwāzā dubārā band kar diyā.

¹¹ Unhoñ ne chhoṭoñ se le kar baṛoñ tak bāhar ke tamām ādmioñ ko andhā kar diyā, aur wuh darwāze ko ḍhūñḍte ḍhūñḍte thak gae.

¹² Donoñ ādmioñ ne Lūt se kahā, “Kyā terā koī aur rishtedār is shahr meñ rahtā hai, masalan koī dāmād yā beṭā-beṭī? Sab ko sāth le kar yahān se chalā jā, ¹³ kyoñki ham yih maqām tabāh karne ko haiñ. Is ke bāshindoñ ki badī ke bāis logoñ ki āheñ buland ho kar Rab ke huzūr pahuñch gai haiñ, is lie us ne hameñ is ko tabāh karne ke lie bhejā hai.”

¹⁴ Lūt ghar se niklā aur apne dāmādoñ se bāt kī jin kā us kī beṭioñ ke sāth rishtā ho chukā thā. Us ne kahā, “Jaldī karo, is jagah se niklo, kyoñki Rab is shahr ko tabāh karne ko hai.” Lekin us ke dāmādoñ ne ise mazāq hī samjhā.

¹⁵ Jab pau phatne lagī to donoñ ādmioñ ne Lūt ko bahut samjhāyā aur kahā, “Jaldī kar! Apnī biwī aur donoñ beṭioñ ko sāth le kar chalā jā, warnā jab shahr ko sazā dī jāegī to tū bhī halāk ho jāegā.” ¹⁶ To bhī wuh jhijaktā rahā. Ākhirkār donoñ ne Lūt, us kī biwī aur beṭioñ ke hāth pakā kar unheñ shahr ke bāhar tak pahuñchā diyā, kyoñki Rab ko Lūt par tars ātā thā.

¹⁷ Jyoñ hī wuh unheñ bāhar le āe un meñ se ek ne kahā, “Apnī jān bachā kar chalā jā. Pichhe muṛ kar na dekhñā. Maidān meñ kahīñ na ṭhaharnā balki pahāroñ meñ panāh lenā, warnā tū halāk ho jāegā.”

¹⁸ Lekin Lūt ne un se kahā, “Nahīñ mere āqā, aisā na ho. ¹⁹ Tere bande ko terī nazar-e-karm hāsīl huī hai aur tū ne merī jān bachāne meñ bahut mehrbānī kar dikhāi hai. Lekin main pahāroñ meñ panāh nahīñ le saktā. Wahāñ pahuñchne se pahle yih musibat mujh par ān paregī aur main halāk ho jāūngā. ²⁰ Dekh, qarīb hī ek chhoṭā qasbā hai. Wuh itnā nazdik hai ki main us taraf hijrat kar saktā hūñ. Mujhe wahāñ panāh lene de. Wuh chhoṭā hī hai, nā? Phir merī jān bachegī.”

²¹ Us ne kahā, “Chalo, ṭhīk hai. Terī yih darkhāst bhī manzūr hai. Main yih qasbā tabāh nahīñ karūngā. ²² Lekin bhāg kar wahāñ panāh le, kyoñki jab tak tū wahāñ pahuñch na jāe main kuchh nahīñ kar saktā.” Is lie qasbe kā nām Zuḡhar yāñi Chhoṭā hai.

²³ Jab Lūt Zuḡhar pahuñchā to sūraj niklā huā thā. ²⁴ Tab Rab ne āsmān se Sadūm aur Amūrā par gandhak aur āg barsāi. ²⁵ Yoñ us ne us pūre maidān ko us ke shahroñ, bāshindoñ aur tamām hariyālī samet tabāh kar diyā. ²⁶ Lekin farār hote waqt Lūt kī biwī ne pichhe muṛ kar dekhā to wuh fauran namak kā satūn ban gai.

²⁷ Ibrāhīm subah-sawere uṭh kar us jagah wāpas āyā jahāñ wuh kal Rab ke sāmne kharā huā thā. ²⁸ Jab us ne nīche Sadūm, Amūrā aur pūrī wādī kī taraf nazar kī to wahāñ se bhaṭṭe kā-sā dhuāñ uṭh rahā thā.

²⁹ Yoñ Allāh ne Ibrāhīm ko yād kiyā jab us ne us maidān ke shahr tabāh kie. Kyoñki wuh unheñ tabāh karne se pahle Lūt ko jo un meñ ābād thā wahāñ se nikāl lāyā.

Lūt aur Us kī Beṭiyāñ

³⁰ Lūt aur us kī beṭiyāñ zyādā der tak Zuḡhar meñ na ṭhahre. Wuh rawāñā ho kar pahāroñ meñ ābād hue, kyoñki Lūt Zuḡhar meñ rahne se ḍartā thā. Wahāñ unhoñ ne ek ḡhar ko apnā ghar banā liyā.

³¹ Ek din baṛī beṭī ne chhoṭī se kahā, “Abbū būrḥā hai aur yahāñ koī mard hai nahīñ jis ke zariye hamāre bachche paidā ho sakeñ. ³² Āo, ham Abbū ko māi pilāeñ. Jab wuh nashe meñ dhut ho to ham us ke

sāth hambistar ho kar apne lie aulād paidā karen tāki hamārī nasl qāym rahe.”

³³ Us rāt unhoñ ne apne bāp ko mai pilāi. Jab wuh nashe meñ thā to baṛī beṭī andar jā kar us ke sāth hambistar huī. Chūñki Lūt hosh meñ nahīn thā is lie use kuchh bhī mālūm na huā. ³⁴ Agle din baṛī bahan ne chhoṭī bahan se kahā, “Pichhlī rāt main Abbū se hambistar huī. Āo, āj rāt ko ham use dubārā mai pilāeñ. Jab wuh nashe meñ dhut ho to tum us ke sāth hambistar ho kar apne lie aulād paidā karnā tāki hamārī nasl qāym rahe.” ³⁵ Chunāñche unhoñ ne us rāt bhī apne bāp ko mai pilāi. Jab wuh nashe meñ thā to chhoṭī beṭī uṭh kar us ke sāth hambistar huī. Is bār bhī wuh hosh meñ nahīn thā, is lie use kuchh bhī mālūm na huā.

³⁶ Yoñ Lūt kī beṭiyāñ apne bāp se ummīd se huīñ. ³⁷ Baṛī beṭī ke hāñ beṭā paidā huā. Us ne us kā nām Moāb rakhā. Us se Moābī nikle haiñ. ³⁸ Chhoṭī beṭī ke hāñ bhī beṭā paidā huā. Us ne us kā nām Bin-ammī rakhā. Us se Ammonī nikle haiñ.

20

Ibrāhīm aur Abīmālik

¹ Ibrāhīm wahāñ se junūb kī taraf Dasht-e-Najab meñ chalā gayā aur Qādis aur Shūr ke darmiyāñ jā basā. Kuchh der ke lie wuh Jirār meñ ṭhahṛā, lekin aṅnabi kī hāsiyat se. ² Wahāñ us ne logoñ ko batāyā, “Sārā merī bahan hai.” Is lie Jirār ke bādshāh Abīmālik ne kisī ko bhījwā diyā ki use mahal meñ le āe.

³ Lekin rāt ke waqt Allāh khāb meñ Abīmālik par zāhir huā aur kahā, “Mere tere sar par kharī hai, kyonki jo aurat tū apne ghar le āyā hai wuh shādīshudā hai.”

⁴ Asal meñ Abīmālik abhī tak Sārā ke qarīb nahīn gayā thā. Us ne kahā, “Mere āqā, kyā tū ek beqūsūr qaum ko bhī halāk karegā?” ⁵ Kyā Ibrāhīm ne mujh se nahīn kahā thā ki Sārā merī bahan hai? Aur Sārā ne us kī hāñ meñ hāñ milāi. Merī nīyat achchhī thī aur main ne ḡhalat kām nahīn kiyā.” ⁶ Allāh ne kahā, “Hāñ, main jāntā hūñ ki is meñ terī nīyat achchhī thī. Is lie main ne tujhe merā gunāh karne aur use chhūne se rok diyā. ⁷ Ab us aurat ko us ke shauhar ko wāpas kar de, kyonki wuh nabī hai aur tere lie duā karegā. Phir tū nahīn maregā. Lekin agar tū use wāpas nahīn karegā to jān le ki terī aur tere logoñ kī maut yaqīnī hai.”

⁸ Abīmālik ne subah-sawere uṭh kar apne tamām kārindoñ ko yih sab kuchh batāyā. Yih sun kar un par dahshat chhā gai. ⁹ Phir Abīmālik ne Ibrāhīm ko bulā kar kahā, “Āp ne hamāre sāth kyā kiyā hai? Main ne āp ke sāth kyā ḡhalat kām kiyā ki āp ne mujhe aur merī saltanat ko itne sangīn jurm meñ phaṅsā diyā hai? Jo sulūk āp ne hamāre sāth kar dikhāyā hai wuh kisī bhī shaḡhs ke sāth nahīn karnā chāhie. ¹⁰ Āp ne yih kyon kiyā?”

¹¹ Ibrāhīm ne jawab diyā, “Main ne apne dil meñ kahā ki yahāñ ke log Allāh kā ḡhauf nahīn rakhte hoñge, is lie wuh merī bīwi ko hāsīl karne ke lie mujhe qatl kar deñge. ¹² Haqīqat meñ wuh merī bahan bhī hai. Wuh mere bāp kī beṭī hai agarche us kī aur merī māñ farq haiñ. Yoñ main us se shādī kar sakā. ¹³ Phir jab Allāh ne hone diyā ki main apne bāp ke gharāne se nikal kar idhar-udhar phirūñ to main ne apnī bīwi se kahā, ‘Mujh par yih mehrbānī kar ki jahāñ bhī ham jāeñ mere bāre meñ kah denā ki wuh merā bhāī hai.’”

¹⁴ Phir Abīmālik ne Ibrāhīm ko bheṛ-bakriyāñ, gāy-bail, ḡhulām aur launḍiyāñ de kar us kī bīwi Sārā ko use wāpas kar diyā. ¹⁵ Us ne kahā,

“Merā mulk āp ke lie khulā hai. Jahān jī chāhe us meñ jā baseñ.” ¹⁶ Sārā se us ne kahā, “Main āp ke bhāi ko chāndī ke hazār sikke detā hūn. Is se āp aur āp ke logoñ ke sāmne āp ke sāth kie gae nārāwā sulūk kā izālā ho aur āp ko bequsūr qarār diyā jāe.”

¹⁷⁻¹⁸ Tab Ibrāhīm ne Allāh se duā kī aur Allāh ne Abīmālik, us kī bīwi aur us kī laundiyōñ ko shifā dī, kyonki Rab ne Abīmālik ke gharāne kī tamām auratoñ ko Sārā ke sabab se bāñjh banā diyā thā. Lekin ab un ke hān dubārā bachche paidā hone lage.

21

Is'hāq kī Paidāish

¹ Tab Rab ne Sārā ke sāth waisā hī kiyā jaisā us ne farmāyā thā. Jo wādā us ne Sārā ke bāre meñ kiyā thā use us ne pūrā kiyā. ² Wuh hāmīlā huī aur beṭā paidā huā. Ain us waqt būrhe Ibrāhīm ke hān beṭā paidā huā jo Allāh ne muqarrar karke use batāyā thā.

³ Ibrāhīm ne apne is beṭe kā nām Is'hāq yānī ‘Wuh Hañstā Hai’ rakhā. ⁴ Jab Is'hāq aṭh din kā thā to Ibrāhīm ne us kā khatnā karāyā, jis tarah Allāh ne use hukm diyā thā. ⁵ Jab Is'hāq paidā huā us waqt Ibrāhīm 100 sāl kā thā. ⁶ Sārā ne kahā, “Allāh ne mujhe hañsāyā, aur har koī jo mere bāre meñ yih sunegā hañsegā. ⁷ Is se pahle kaun Ibrāhīm se yih kahne kī jurrat kar saktā thā ki Sārā apne bachchoñ ko dūdh pilāegī? Aur ab mere hān beṭā paidā huā hai, agarche Ibrāhīm būrḥā ho gayā hai.”

⁸ Is'hāq barā hotā gayā. Jab us kā dūdh chhuṛāyā gayā to Ibrāhīm ne us ke lie baṛī ziyāfat kī.

Ibrāhīm Hājirā aur Ismāil ko Nikāl Detā Hai

⁹ Ek din Sārā ne dekhā ki Misrī laundī Hājirā kā beṭā Ismāil Is'hāq kā mazāq uṛā rahā hai. ¹⁰ Us ne Ibrāhīm se kahā, “Is laundī aur us ke beṭe ko ghar se nikāl deñ, kyonki wuh mere beṭe Is'hāq ke sāth mirās nahīn pāegā.”

¹¹ Ibrāhīm ko yih bāt bahut burī lagī. Ākhir Ismāil bhī us kā beṭā thā. ¹² Lekin Allāh ne us se kahā, “Jo bāt Sārā ne apnī laundī aur us ke beṭe ke bāre meñ kahī hai wuh tujhe burī na lage. Sārā kī bāt mān le, kyonki terī nasl Is'hāq hī se qāym rahegī. ¹³ Lekin main Ismāil se bhī ek qaum banāūngā, kyonki wuh terā beṭā hai.”

¹⁴ Ibrāhīm subah-sawere uṭhā. Us ne roṭī aur pānī kī mashk Hājirā ke kandhoñ par rakh kar use laṛke ke sāth ghar se nikāl diyā. Hājirā chalte chalte Bair-sabā ke registān meñ idhar-udhar phirne lagī. ¹⁵ Phir pānī khatm ho gayā. Hājirā laṛke ko kisī jhāṛī ke nīche chhoṛ kar ¹⁶ koī 300 fuṭ dūr baiṭh gaī. Kyonki us ne dil meñ kahā, “Main use marte nahīn dekh saktī.” Wuh wahān baiṭh kar rone lagī.

¹⁷ Lekin Allāh ne beṭe kī roṭī huī āwāz sun lī. Allāh ke farishte ne āsmān par se pukār kar Hājirā se bāt kī, “Hājirā, kyā bāt hai? Mat dar, kyonki Allāh ne laṛke kā jo wahān parā hai ronā sun liyā hai. ¹⁸ Uṭh, laṛke ko uṭhā kar us kā hāth thām le, kyonki main us se ek baṛī qaum banāūngā.”

¹⁹ Phir Allāh ne Hājirā kī ānkheñ khol dīn, aur us kī nazar ek kueñ par paṛī. Wuh wahān gaī aur mashk ko pānī se bhar kar laṛke ko pilāyā.

²⁰ Allāh laṛke ke sāth thā. Wuh jawān huā aur tīrandāz ban kar bayābān meñ rahne lagā. ²¹ Jab wuh Fārān ke registān meñ rahtā thā to us kī mān ne use ek Misrī aurat se byāh diyā.

Abīmālik ke sāth Ahd

²² Un dinoñ meñ Abīmālik aur us ke sipāhsālār Fikul ne Ibrāhīm se kahā, “Jo kuchh bhī āp karte haiñ Allāh āp ke sāth hai. ²³ Ab mujh se Allāh kī qasam khāeñ kī āp mujhe aur merī āl-o-aulād ko dhokā nahīn deñge. Mujh par aur is mulk par jis meñ āp pardesī haiñ wuhī mehrbānī karen jo main ne āp par kī hai.”

²⁴ Ibrāhīm ne jawāb diyā, “Main qasam khātā hūñ.” ²⁵ Phir us ne Abīmālik se shikāyat karte hue kahā, “Āp ke bandoñ ne hamāre ek kueñ par qabzā kar liyā hai.” ²⁶ Abīmālik ne kahā, “Mujhe nahīn mālūm ki kis ne aisā kiyā hai. Āp ne bhī mujhe nahīn batāyā. Āj main pahli dafā yih bāt sun rahā hūñ.”

²⁷ Tab Ibrāhīm ne Abīmālik ko bheṛ-bakriyāñ aur gāy-bail die, aur donoñ ne ek dūse ke sāth ahd bāndhā. ²⁸ Phir Ibrāhīm ne bheṛ ke sāt mādā bachchoñ ko alag kar liyā. ²⁹ Abīmālik ne pūchhā, “Āp ne yih kyon kiyā?” ³⁰ Ibrāhīm ne jawāb diyā, “Bheṛ ke in sāt bachchoñ ko mujh se le leñ. Yih is ke gawāh hoñ ki main ne is kueñ ko khodā hai.” ³¹ Is lie us jagah kā nām Bair-sabā yānī ‘Qasam kā Kuāñ’ rakhā gayā, kyonki wahāñ un donoñ mardoñ ne qasam khāi.

³² Yoñ unhoñ ne Bair-sabā meñ ek dūse se ahd bāndhā. Phir Abīmālik aur Fikul Filistiyōñ ke mulk wāpas chale gae. ³³ Is ke bād Ibrāhīm ne Bair-sabā meñ jhāū kā daraḳht lagāyā. Wahāñ us ne Rab kā nām le kar us ki ibādat kī jo abādī Khudā hai. ³⁴ Ibrāhīm bahut arse tak Filistiyōñ ke mulk meñ ābād rahā, lekin ajnabī kī haisiyat se.

22

Ibrāhīm kī Āzmāish

¹ Kuchh arse ke bād Allāh ne Ibrāhīm ko āzmāyā. Us ne us se kahā, “Ibrāhīm!” Us ne jawāb diyā, “Jī, main hāzir hūñ.” ² Allāh ne kahā, “Apne iklaute beṛe Is’hāq ko jise tū pyār kartā hai sāth le kar Moriyāh ke ilāqe meñ chalā jā. Wahāñ main tujhe ek pahār dikhāūngā. Us par apne beṛe ko qurbān kar de. Use zabah karke qurbāngāh par jalā denā.”

³ Subah-sawere Ibrāhīm uṭhā aur apne gadhe par zīn kasā. Us ne apne sāth do naukaroñ aur apne beṛe Is’hāq ko liyā. Phir wuh qurbānī ko jalāne ke lie lakaṛī kāṭ kar us jagah kī taraf rawānā huā jo Allāh ne use batāi thī.

⁴ Safṛ karte karte tūse dīn qurbānī kī jagah Ibrāhīm ko dūr se nazar āi.

⁵ Us ne naukaroñ se kahā, “Yahāñ gadhe ke pās ṭhahro. Main laṛke ke sāth wahāñ jā kar parastish karūngā. Phir ham tumhāre pās wāpas ā jāenge.”

⁶ Ibrāhīm ne qurbānī ko jalāne ke lie lakaṛiyāñ Is’hāq ke kandhoñ par rakh dīñ aur ḳhud chhurī aur āg jalāne ke lie angaroñ kā bartan uṭhāyā. Donoñ chal die. ⁷ Is’hāq bolā, “Abbū!” Ibrāhīm ne kahā, “Jī beṭā.” “Abbū, āg aur lakaṛiyāñ to hamāre pās haiñ, lekin qurbānī ke lie bheṛ yā bakrī kahāñ hai?” ⁸ Ibrāhīm ne jawāb diyā, “Allāh ḳhud qurbānī ke lie jānwar muhaiyā karegā, beṭā.” Wuh āge baṛh gae.

⁹ Chalthe chalte wuh us maqām par pahuñche jo Allāh ne us par zāhir kiyā thā. Ibrāhīm ne wahāñ qurbāngāh banāi aur us par lakaṛiyāñ tartīb se rakh dīñ. Phir us ne Is’hāq ko bāndh kar lakaṛiyōñ par rakh diyā ¹⁰ aur chhurī pakaṛ lī tāki apne beṛe ko zabah kare. ¹¹ Ain usī waqt Rab ke farishte ne āsmān par se use āwāz dī, “Ibrāhīm, Ibrāhīm!” Ibrāhīm ne

kahā, “Jī, main̄ hāzīr hūn.” ¹² Farishte ne kahā, “Apne beṭe par hāth na chalā, na us ke sāth kuchh kar. Ab main̄ ne jān liyā hai ki tū Allāh kā khauf rakhtā hai, kyōnki tū apne iklaute beṭe ko bhī mujhe dene ke lie taiyār hai.”

¹³ Achānak Ibrāhīm ko ek mendhā nazar āyā jis ke sīng gunjān jhāriyōn meñ phañse hue the. Ibrāhīm ne use zabah karke apne beṭe kī jagah qurbānī ke taur par jalā diyā. ¹⁴ Us ne us maḡām kā nām “Rab muhaiyā kartā hai” rakhā. Is lie āj tak kahā jātā hai, “Rab ke pahār par muhaiyā kiyā jātā hai.”

¹⁵ Rab ke farishte ne ek bār phir āsmān par se pukār kar us se bāt kī. ¹⁶ “Rab kā farmān hai, merī zāt kī qasam, chūnki tū ne yih kiyā aur apne iklaute beṭe ko mujhe pesh karne ke lie taiyār thā ¹⁷ is lie main̄ tujhe barkat dūngā aur terī aulād ko āsmān ke sitāron aur sāhil kī ret kī tarah beshumār hone dūngā. Terī aulād apne dushmanōn ke shahron ke darwāzōn par qabzā karegī. ¹⁸ Chūnki tū ne merī sunī is lie terī aulād se duniyā kī tamām qaumeñ barkat pāeṅgī.”

¹⁹ Is ke bād Ibrāhīm apne naukaron ke pās wāpas āyā, aur wuh mil kar Bair-sabā lauṭe. Wahān Ibrāhīm ābād rahā.

²⁰ In wāqiyāt ke bād Ibrāhīm ko ittalā milī, “Āp ke bhāī Nahūr kī bīwī Milkāh ke hān bhī beṭe paidā hue haiñ. ²¹ Us ke pahlauṭhe Ūz ke bād Būz, Qamuēl (Arām kā bāp), ²² Kasad, Hazū, Fildās, Idlāf aur Batuel paidā hue haiñ.” ²³ Milkāh aur Nahūr ke hān yih āṭh beṭe paidā hue. (Batuel Ribqā kā bāp thā.) ²⁴ Nahūr kī haram kā nām Rūmā thā. Us ke hān bhī beṭe paidā hue jin ke nām Tibaqh, Jāham, Taqhas aur Mākā haiñ.

23

Sārā kī Wafāt

¹ Sārā 127 sāl kī umr meñ Habrūn meñ intaqāl kar gayā. ² Us zamāne meñ Habrūn kā nām Qiriyat-arbā thā, aur wuh Mulk-e-Kanān meñ thā. Ibrāhīm ne us ke pās ā kar mātam kiyā. ³ Phir wuh janāze ke pās se uṭhā aur Hittiyōn se bāt kī. Us ne kahā, ⁴ “Main̄ āp ke darmiyān padesī aur ḡhairshahrī kī haisiyat se rahtā hūn. Mujhe qabr ke lie zamīn becheñ tāki apnī bīwī ko apne ghar se le jā kar dafn kar sakūñ.” ⁵⁻⁶ Hittiyōn ne jawāb diyā, “Hamāre āqā, hamārī bāt sunēñ! Āp hamāre darmiyān Allāh ke ra’īs haiñ. Apnī bīwī ko hamārī behtarīn qabr meñ dafn karen. Ham meñ se koī nahīñ jo āp se apnī qabr kā inkār karegā.”

⁷ Ibrāhīm uṭhā aur mulk ke bāshindoñ yānī Hittiyōn ke sāmne tāziman jhuk gayā. ⁸ Us ne kahā, “Agar āp is ke lie taiyār haiñ ki main̄ apnī bīwī ko apne ghar se le jā kar dafn karūñ to Suhār ke beṭe Ifron se merī sifārish karen ⁹ ki wuh mujhe Makfilā kā ḡhār bech de. Wuh us kā hai aur us ke khet ke kināre par hai. Main̄ us kī pūrī qīmat dene ke lie taiyār hūñ tāki āp ke darmiyān rahte hue mere pās qabr bhī ho.”

¹⁰ Ifron Hittiyōn kī jamāt meñ maujūd thā. Ibrāhīm kī darḡhāst par us ne un tamām Hittiyōn ke sāmne jo shahr ke darwāze par jamā the jawāb diyā, ¹¹ “Nahīñ, mere āqā! Merī bāt sunēñ. Main̄ āp ko yih khet aur us meñ maujūd ḡhār de detā hūñ. Sab jo hāzīr haiñ mere gawāh haiñ, main̄ yih āp ko detā hūñ. Apnī bīwī ko wahān dafn kar deñ.”

¹² Ibrāhīm dubārā mulk ke bāshindoñ ke sāmne adaban jhuk gayā. ¹³ Us ne sab ke sāmne Ifron se kahā, “Mehrbānī karke merī bāt par ḡhaur karen.

Main khet kī pūrī qīmat adā karūnga. Use qabūl karen tāki wahān apnī biwī ko dafn kar sakūn.”¹⁴⁻¹⁵ Ifron ne jawāb diyā, “Mere āqā, sunēn. Is zamīn kī qīmat sirf 400 chāndī ke sikke hai. * Āp ke aur mere darmiyān yih kyā hai? Apnī biwī ko dafn kar deñ.”

¹⁶ Ibrāhīm ne Ifron kī matlūbā qīmat mān lī aur sab ke sāmne chāndī ke 400 sikke tol kar Ifron ko de die. Is ke lie us ne us waqt ke rāyī bāṭ istemāl kie. ¹⁷ Chunānche Makfilā meñ Ifron kī zamīn Ibrāhīm kī milkīyat ho gaī. Yih zamīn Mamre ke mashriq meñ thī. Us meñ khet, khet kā ghār aur khet kī hudūd meñ maujūd tamām darakht shāmil the. ¹⁸ Hittiyōn kī pūrī jamāt ne jo shahr ke darwāze par jamā thī zamīn ke intaqāl kī tasdiq kī. ¹⁹ Phir Ibrāhīm ne apnī biwī Sārā ko Mulk-e-Kanān ke us ghār meñ dafn kiyā jo Mamre yānī Habrūn ke mashriq meñ wāqe Makfilā ke khet meñ thā. ²⁰ Is tariqe se yih khet aur us kā ghār Hittiyōn se Ibrāhīm ke nām par muntaqil kar diyā gayā tāki us ke pās qabr ho.

24

Is'hāq aur Ribqā

¹ Ibrāhīm ab bahut būrḥā ho gayā thā. Rab ne use har lihāz se barkat dī thī. ² Ek din us ne apne ghar ke sab se buzurg naukar se jo us kī jāydād kā pūrā intazām chalātā thā bāt kī. “Qasam ke lie apnā hāth merī rān ke nīche rakho. ³ Rab kī qasam khāo jo āsmān-o-zamīn kā Khudā hai ki tum in Kanāniyōn meñ se jin ke darmiyān main rahtā hūn mere beṭe ke lie biwī nahīn lāoge ⁴ balki mere watan meñ mere rishtedāron ke pās jāoge aur unḥīn meñ se mere beṭe ke lie biwī lāoge.” ⁵ Us ke naukar ne kahā, “Shāyad wuh aurat mere sāth yahān ānā na chāhe. Kyā main is sūrat meñ āp ke beṭe ko us watan meñ wāpas le jāūn jis se āp nikle haiñ?” ⁶ Ibrāhīm ne kahā, “Khabardār! Use hargiz wāpas na le jānā. ⁷ Rab jo āsmān kā Khudā hai apnā farishtā tumḥāre āge bhejega, is lie tum wahān mere beṭe ke lie biwī chunane meñ zarūr kāmyāb hoge. Kyōnki wuhī mujhe mere bāp ke ghar aur mere watan se yahān le āyā hai, aur usī ne qasam khā kar mujh se wādā kiyā hai ki main Kanān kā yih mulk terī aulād ko dūngā. ⁸ Agar wahān kī aurat yahān ānā na chāhe to phir tum apnī qasam se āzād hoge. Lekin kisī sūrat meñ bhī mere beṭe ko wahān wāpas na le jānā.”

⁹ Ibrāhīm ke naukar ne apnā hāth us kī rān ke nīche rakh kar qasam khāi ki main sab kuchh aisā hī karūnga. ¹⁰ Phir wuh apne āqā ke das ūnton par qīmtī tohfe lād kar Masopotāmiyā kī taraf rawānā huā. Chalthe chalthe wuh Nahūr ke shahr pahuñch gayā.

¹¹ Us ne ūnton ko shahr ke bāhar kuen ke pās biṭhāyā. Shām kā waqt thā jab aurateñ kuen ke pās ā kar pānī bharti thīn. ¹² Phir us ne duā kī, “Ai Rab mere āqā Ibrāhīm ke Khudā, mujhe āj kāmyābī baḥsh aur mere āqā Ibrāhīm par mehrbānī kar. ¹³ Ab main is chashme par kharā hūn, aur shahr kī beṭiyān pānī bharne ke lie ā rahī haiñ. ¹⁴ Main un meñ se kisī se kahūngā, ‘Zarā apnā gharā nīche karke mujhe pānī pilāen.’ Agar wuh jawāb de, ‘Pī leñ, main āp ke ūnton ko bhī pānī pilā detī hūn,’ to wuh wuhī hogī jise tū ne apne khādim Is'hāq ke lie chun rakhā hai. Agar aisā huā to main jān lūngā ki tū ne mere āqā par mehrbānī kī hai.”

¹⁵ Wuh abhī duā kar hī rahā thā ki Ribqā shahr se nikal āi. Us ke kandhe par gharā thā. Wuh Batuel kī beṭī thī. (Batuel Ibrāhīm ke bhāi Nahūr kī

* 23:14-15 Taqriban sārhe chār kilogrām chāndī.

bīwī Milkāh kā beṭā thā.) ¹⁶ Ribqā nihāyat khūbsūrat jawān laṛkī thī, aur wuh kuñwārī bhī thī. Wuh chashme tak utrī, apnā gharā bharā aur phir wāpas ūpar āī.

¹⁷ Ibrāhīm kā naukar daur kar us se milā. Us ne kahā, “Zarā mujhe apne ghare se thorā-sā pānī pilāen.” ¹⁸ Ribqā ne kahā, “Janāb, pī leñ.” Jaldī se us ne apne ghare ko kandhe par se utār kar hāth meñ pakaṛā tāki wuh pī sake. ¹⁹ Jab wuh pīne se fāriḡh huā to Ribqā ne kahā, “Maiñ āp ke ūñṭoñ ke lie bhī pānī le ātī hūñ. Wuh bhī pūre taur par apnī pyās bujhāen.” ²⁰ Jaldī se us ne apne ghare kā pānī hauz meñ uñdel diyā aur phir bhāg kar kuen se itnā pānī lātī rahī ki tamām ūñṭoñ kī pyās bujh gai.

²¹ Itne meñ Ibrāhīm kā ādmī khāmoshī se use dekhtā rahā, kyoñki wuh jānānā chāhtā thā ki kyā Rab mujhe safr kī kāmyābī baḡhshegā yā nahīñ. ²² Ūñṭ pānī pīne se fāriḡh hue to us ne Ribqā ko sone kī ek nath aur do kangan die. Nath kā taqṛiban 6 grām thā aur kangoñ kā 120 grām.

²³ Us ne pūchhā, “Āp kis kī beṭī haiñ? Kyā us ke hāñ itnī jagah hai ki ham wahāñ rāt guzār sakeñ?”

²⁴ Ribqā ne jawāb diyā, “Merā bāp Batuel hai. Wuh Nahūr aur Milkāh kā beṭā hai. ²⁵ Hamāre pās bhūsā aur chārā hai. Rāt guzārne ke lie bhī kāfī jagah hai.” ²⁶ Yih sun kar Ibrāhīm ke naukar ne Rab ko sijdā kiyā. ²⁷ Us ne kahā, “Mere āqā Ibrāhīm ke Khudā ki tamjid ho jis ke karm aur wafādārī ne mere āqā ko nahīñ chhoṛā. Rab ne mujhe sīdhā mere mālik ke rishtedāroñ tak pahuñchāyā hai.”

²⁸ Laṛkī bhāg kar apnī māñ ke ghar chālī gai. Wahāñ us ne sab kuchh batā diyā jo huā thā. ²⁹⁻³⁰ Jab Ribqā ke bhāī Lāban ne nath aur bahan kī kalāiyōñ meñ kangoñ ko dekhā aur wuh sab kuchh sunā jo Ibrāhīm ke naukar ne Ribqā ko batāyā thā to wuh fauran kuen kī taraf daurā.

Ibrāhīm kā naukar ab tak ūñṭoñ samet wahāñ kharā thā. ³¹ Lāban ne kahā, “Rab ke mubārak bande, mere sāth āen. Āp yahāñ shahr ke bāhar kyoñ kharē haiñ? Maiñ ne apne ghar meñ āp ke lie sab kuchh taiyār kiyā hai. Āp ke ūñṭoñ ke lie bhī kāfī jagah hai.” ³² Wuh naukar ko le kar ghar pahuñchā. Ūñṭoñ se sāmān utārā gayā, aur un ko bhūsā aur chārā diyā gayā. Pānī bhī lāyā gayā tāki Ibrāhīm kā naukar aur us ke ādmī apne pānw dhoen.

³³ Lekin jab khānā ā gayā to Ibrāhīm ke naukar ne kahā, “Is se pahle ki maiñ khānā khāūñ lāzim hai ki apnā muāmalā pesh karūñ.” Lāban ne kahā, “Batāen apnī bāt.” ³⁴ Us ne kahā, “Maiñ Ibrāhīm kā naukar hūñ. ³⁵ Rab ne mere āqā ko bahut barkat dī hai. Wuh bahut amīr ban gayā hai. Rab ne use kasrat se bher-bakriyāñ, gāy-bail, sonā-chāñdī, ghulām aur launḡiyāñ, ūñṭ aur gadhe die haiñ. ³⁶ Jab mere mālik kī bīwī burhī ho gai thī to us ke beṭā paidā huā thā. Ibrāhīm ne use apnī pūrī milkiyat de dī hai. ³⁷ Lekin mere āqā ne mujh se kahā, ‘Qasam khāo ki tum in Kanāniyōñ meñ se jin ke darmiyāñ maiñ rahtā hūñ mere beṭe ke lie bīwī nahīñ lāoge ³⁸ balkī mere bāp ke gharāne aur mere rishtedāroñ ke pās jā kar us ke lie bīwī lāoge.’ ³⁹ Maiñ ne apne mālik se kahā, ‘Shāyad wuh aurat mere sāth ānā na chāhe.’ ⁴⁰ Us ne kahā, ‘Rab jis ke sāmne maiñ chaltā rahā hūñ apne farishte ko tumhāre sāth bhejegā aur tumheñ kāmyābī baḡhshegā. Tumheñ zarūr mere rishtedāroñ aur mere bāp ke gharāne se mere beṭe ke lie bīwī milegī. ⁴¹ Lekin agar tum mere rishtedāroñ ke pās jāo aur wuh inkār karen to phir tum apnī qasam se āzād hoge.’ ⁴² Āj jab maiñ kuen ke

pās āyā to main ne duā kī, ‘Ai Rab, mere āqā ke Ḳhudā, agar terī marzī ho to mujhe is mishan meñ kāmyābī bakhsh jis ke lie main yahān āyā hūn. ⁴³ Ab main is kueñ ke pās kharā hūn. Jab koī jawān aurat shahr se nikal kar yahān āe to main us se kahūngā, “Zarā mujhe apne ghare se thoṛā-sā pānī pilāeñ.” ⁴⁴ Agar wuh kahe, “Pī leñ, main āp ke ūñṭoñ ke lie bhī pānī le āūngī” to is kā matlab yih ho ki tū ne use mere āqā ke beṭe ke lie chun liyā hai ki us kī bīwī ban jāe.’

⁴⁵ Main abhī dil meñ yih duā kar rahā thā ki Ribqā shahr se nikal āī. Us ke kandhe par gharā thā. Wuh chashme tak utri aur apnā gharā bhar liyā. Main ne us se kahā, ‘Zarā mujhe pānī pilāeñ.’ ⁴⁶ Jawāb meñ us ne jaldī se apne ghare ko kandhe par se utār kar kahā, ‘Pī leñ, main āp ke ūñṭoñ ko bhī pānī pilāti hūn.’ Main ne pānī piyā, aur us ne ūñṭoñ ko bhī pānī pilāyā. ⁴⁷ Phir main ne us se pūchhā, ‘Āp kis kī beṭī haiñ?’ Us ne jawāb diyā, ‘Merā bāp Batuel hai. Wuh Nahūr aur Milkāh kā beṭā hai.’ Phir main ne us kī nāk meñ nath aur us kī kalāiyōñ meñ kangān pahnā die. ⁴⁸ Tab main ne Rab ko sijdā karke apne āqā Ibrāhīm ke Ḳhudā kī tamjīd kī jis ne mujhe sidhā mere mālik kī bhatījī tak pahuñchāyā tāki wuh Is’hāq kī bīwī ban jāe.

⁴⁹ Ab mujhe batāeñ, kyā āp mere āqā par apnī mehrbānī aur wafādārī kā izhār karnā chāhte haiñ? Agar aisā hai to Ribqā kī Is’hāq ke sāth shādī qabūl kareñ. Agar āp muttafiq nahīñ haiñ to mujhe batāeñ tāki main koī aur qadam uṭhā sakūñ.”

⁵⁰ Lāban aur Batuel ne jawāb diyā, “Yih bāt Rab kī taraf se hai, is lie ham kiśi tarah bhī inkār nahīñ kar sakte. ⁵¹ Ribqā āp ke sāmne hai. Use le jāeñ. Wuh āp ke mālik ke beṭe kī bīwī ban jāe jis tarah Rab ne farmāyā hai.” ⁵² Yih sun kar Ibrāhīm ke naukar ne Rab ko sijdā kiyā. ⁵³ Phir us ne sone aur chāñḍī ke zewarāt aur mahange malbūsāt apne sāmān meñ se nikāl kar Ribqā ko die. Ribqā ke bhāī aur māñ ko bhī qīmtī tohfe mile.

⁵⁴ Is ke bād us ne apne hamsafroñ ke sāth shām kā khānā khāyā. Wuh rāt ko wahīñ ṭahre. Agle din jab uṭhe to naukar ne kahā, “Ab hameñ ijāzat deñ tāki apne āqā ke pās laut jāeñ.” ⁵⁵ Ribqā ke bhāī aur māñ ne kahā, “Ribqā kuchh din aur hamāre hāñ ṭahre. Phir āp jāeñ.” ⁵⁶ Lekin us ne un se kahā, “Ab der na kareñ, kyonki Rab ne mujhe mere mishan meñ kāmyābī bakhshī hai. Mujhe ijāzat deñ tāki apne mālik ke pās wāpas jāūñ.” ⁵⁷ Unhoñ ne kahā, “Chaleñ, ham laṛkī ko bulā kar usī se pūchh lete haiñ.”

⁵⁸ Unhoñ ne Ribqā ko bulā kar us se pūchhā, “Kyā tū abhī is ādmī ke sāth jānā chāhtī hai?” Us ne kahā, “Jī, main jānā chāhtī hūn.” ⁵⁹ Chunāñche unhoñ ne apnī bahan Ribqā, us kī dāyā, Ibrāhīm ke naukar aur us ke hamsafroñ ko rukhsat kar diyā. ⁶⁰ Pahle unhoñ ne Ribqā ko barkat de kar kahā, “Hamārī bahan, Allāh kare ki tū karōñ kī māñ bane. Terī aulād apne dushmanōñ ke shahroñ ke darwāzoñ par qabzā kare.” ⁶¹ Phir Ribqā aur us kī naukarāniyāñ uṭh kar ūñṭoñ par sawār huīñ aur Ibrāhīm ke naukar ke piche ho liñ. Chunāñche naukar unheñ sāth le kar rawānā ho gayā.

⁶² Us waqt Is’hāq mulk ke junūbī hisse, Dasht-e-Najab meñ rahtā thā. Wuh Bair-lahī-roī se āyā thā. ⁶³ Ek shām wuh nikal kar khule maidān meñ apnī sochoñ meñ magan ṭahal rahā thā ki achānak ūñṭ us kī taraf āte hue nazar āe. ⁶⁴ Jab Ribqā ne apnī nazar uṭhā kar Is’hāq ko dekhā to us ne ūñṭ se utar kar ⁶⁵ naukar se pūchhā, “Wuh ādmī kaun hai jo maidān

meñ ham se milne ā rahā hai?” Naukar ne kahā, “Merā mālik hai.” Yih sun kar Ribqā ne chādar le kar apne chehre ko dhānp liyā.

⁶⁶ Naukar ne Is'hāq ko sab kuchh batā diyā jo us ne kiyā thā. ⁶⁷ Phir Is'hāq Ribqā ko apnī māñ Sārā ke dere meñ le gayā. Us ne us se shādī kī, aur wuh us kī biwī ban gai. Is'hāq ke dil meñ us ke lie bahut muhabbat paidā huī. Yoñ use apnī māñ kī maut ke bād sukūn milā.

25

Ibrāhīm kī Mazīd Aulād

¹ Ibrāhīm ne ek aur shādī kī. Nāī biwī kā nām Qatūrā thā. ² Qatūrā ke chhīh beṭe paidā hue, Zimrān, Yuqsān, Midān, Midiyān, Isbāq aur Sūkh. ³ Yuqsān ke do beṭe the, Sabā aur Dadān. Asūrī, Latūsī aur Lūmī Dadān kī aulād haiñ. ⁴ Midiyān ke beṭe Aifā, Ifar, Hanūk, Abidā aur Ilda'a the. Yih sab Qatūrā kī aulād the.

⁵ Ibrāhīm ne apnī sārī milkiyat Is'hāq ko de dī. ⁶ Apnī maut se pahle us ne apnī dūsri biwiyon ke beṭon ko tohfe de kar apne beṭe se dūr mashriq kī taraf bhej diyā.

Ibrāhīm kī Wafāt

⁷⁻⁸ Ibrāhīm 175 sāl kī umr meñ faut huā. Ġharz wuh bahut umrāsīdā aur zindagī se āsūdā ho kar intaqāl karke apne bāpdādā se jā milā. ⁹⁻¹⁰ Us ke beṭon Is'hāq aur Ismāil ne use Makfilā ke ġhār meñ dafn kiyā jo Mamre ke mashriq meñ hai. Yih wuhī ġhār thā jise khet samet Hittī ādmī Ifron bin Suhār se kharīdā gayā thā. Ibrāhīm aur us kī biwī Sārā donoñ ko us meñ dafn kiyā gayā.

¹¹ Ibrāhīm kī wafāt ke bād Allāh ne Is'hāq ko barkat dī. Us waqt Is'hāq Bair-lahī-roī ke qarīb ābād thā.

Ismāil kī Aulād

¹² Ibrāhīm kā beṭā Ismāil jo Sārā kī Misrī laundī Hājirā ke hāñ paidā huā us kā nasabnāmā yih hai. ¹³ Ismāil ke beṭe bare se le kar chhoṭe tak yih haiñ: Nabāyot, Qīdār, Adbiyel, Mībsām, ¹⁴ Mishmā, Dūmā, Massā, ¹⁵ Hadād, Taimā, Yatūr, Nafīs aur Qidmā.

¹⁶ Yih beṭe bārah qabilon ke bānī ban gae. Aur jahāñ jahāñ wuh ābād hue un jaghon kā wuhī nām par gayā. ¹⁷ Ismāil 137 sāl kā thā jab wuh kūch karke apne bāpdādā se jā milā. ¹⁸ Us kī aulād us ilāqe meñ ābād thī jo Hawilā aur Shūr ke darmiyān hai aur jo Misr ke mashriq meñ Asūr kī taraf hai. Yoñ Ismāil apne tamām bhāiyon ke sāmne hī ābād huā.

Esau aur Yāqūb kī Paidāish

¹⁹ Yih Ibrāhīm ke beṭe Is'hāq kā bayān hai.

²⁰ Is'hāq 40 sāl kā thā jab us kī Ribqā se shādī huī. Ribqā Lāban kī bahan aur Arāmī mard Batuel kī beṭī thī. (Batuel Masopotāmiyā kā thā.) ²¹ Ribqā ke bachche paidā na hue. Lekin Is'hāq ne apnī biwī ke lie duā kī to Rab ne us kī sunī, aur Ribqā ummīd se huī. ²² Us ke peṭ meñ bachche ek dūsre se zorāzmāī karne lage to wuh Rab se pūchhne gai, “Agar yih merī hālat rahegī to phir main yahāñ tak kyon pahunch gai hūñ?” ²³ Rab ne us se kahā, “Tere andar do qaumeñ haiñ. Wuh tujh se nikal kar ek dūsri se alag alag ho jāengī. Un meñ se ek zyādā tāqatwar hogī, aur baṛā chhoṭe kī khidmat karegā.”

²⁴ Paidāish kā waqt ā gayā to jurwāñ beṭe paidā hue. ²⁵ Pahlā bachchā niklā to surkh-sā thā, aur aisā lag rahā thā kī wuh ghane bālon kā koṭ hī

pahne hue hai. Is lie us kā nām Esau yānī ‘Bāloñ Wālā’ rakhā gayā. ²⁶ Is ke bād dūsrā bachchā paidā huā. Wuh Esau kī eṛī pakarṇe hue nīklā, is lie us kā nām Yāqūb yānī ‘Eṛī Pakarṇe Wālā’ rakhā gayā. Us waqt Is’hāq 60 sāl kā thā.

²⁷ Larṇe jawān hue. Esau māhir shikārī ban gayā aur khule maidān meñ k̄hush rahtā thā. Us ke muqābale meñ Yāqūb shāyestā thā aur ḍere meñ rahnā pasand kartā thā. ²⁸ Is’hāq Esau ko pyār kartā thā, kyonki wuh shikār kā gosht pasand kartā thā. Lekin Ribqā Yāqūb ko pyār kartī thī.

²⁹ Ek din Yāqūb sālan pakā rahā thā ki Esau thakāhārā jangal se āyā. ³⁰ Us ne kahā, “Mujhe jaldī se lāl sālan, hāñ isī lāl sālan se kuchh khāne ko do. Maiñ to bedam ho rahā hūñ.” (Isī lie bād meñ us kā nām Adom yānī Surk̄h par gayā.) ³¹ Yāqūb ne kahā, “Pahle mujhe pahlauṭhe kā haq bech do.” ³² Esau ne kahā, “Maiñ to bhūk se mar rahā hūñ, pahlauṭhe kā haq mere kis kām kā?” ³³ Yāqūb ne kahā, “Pahle qasam khā kar mujhe yih haq bech do.” Esau ne qasam khā kar use pahlauṭhe kā haq muntaqil kar diyā.

³⁴ Tab Yāqūb ne use kuchh roṭī aur dāl de dī, aur Esau ne khāyā aur piyā. Phir wuh uṭh kar chalā gayā. Yoñ us ne pahlauṭhe ke haq ko haqir jānā.

26

Is’hāq aur Ribqā Jirār Meñ

¹ Us mulk meñ dubārā kāl parā, jis tarah Ibrāhīm ke dinon meñ bhī par gayā thā. Is’hāq Jirār Shahr gayā jis par Filistiyon ke bādshāh Abīmālik kī hukūmat thī. ² Rab ne Is’hāq par zāhir ho kar kahā, “Misr na jā balki us mulk meñ bas jo maiñ tujhe dikhātā hūñ. ³ Us mulk meñ ajnabi rah to maiñ tere sāth hūngā aur tujhe barkat dūngā. Kyonki maiñ tujhe aur terī aulād ko yih tamām ilāqā dūngā aur wuh wādā pūrā karūngā jo maiñ ne qasam khā kar tere bāp Ibrāhīm se kiyā thā. ⁴ Maiñ tujhe itnī aulād dūngā jitne āsmān par sitāre haiñ. Aur maiñ yih tamām mulk unheñ de dūngā. Terī aulād se duniyā kī tamām qaumeñ barkat pāeñgī. ⁵ Maiñ tujhe is lie barkat dūngā ki Ibrāhīm mere tābe rahā aur merī hidāyāt aur ahkām par chaltā rahā.” ⁶ Chunānche Is’hāq Jirār meñ ābād ho gayā.

⁷ Jab wahān ke mardoñ ne Ribqā ke bāre meñ pūchhā to Is’hāq ne kahā, “Yih merī bahan hai.” Wuh unheñ yih batāne se ḍartā thā ki yih merī biwī hai, kyonki us ne sochā, “Ribqā nihāyat k̄hūbsūrat hai. Agar unheñ mālum ho jāe ki Ribqā merī biwī hai to wuh use hāsīl karne kī k̄hātir mujhe qatl kar deñge.”

⁸ Kāfī waqt guzar gayā. Ek din Filistiyon ke bādshāh ne apnī khīrkī meñ se jhānk kar dekhā ki Is’hāq apnī biwī ko pyār kar rahā hai. ⁹ Us ne Is’hāq ko bulā kar kahā, “Wuh to āp kī biwī hai! Āp ne kyon kahā ki merī bahan hai?” Is’hāq ne jawāb diyā, “Maiñ ne sochā ki agar maiñ batāūñ ki yih merī biwī hai to log mujhe qatl kar deñge.”

¹⁰ Abīmālik ne kahā, “Āp ne hamāre sāth kaisā sulūk kar dikhāyā! Kitnī āsānī se mere ādmion meñ se koī āp kī biwī se hambistar ho jātā. Is tarah ham āp ke sabab se ek bare jurm ke qusūrwar ṭhaharte.” ¹¹ Phir Abīmālik ne tamām logoñ ko hukm diyā, “Jo bhī is mard yā us kī biwī ko chheṛe use sazā-e-maut dī jāegī.”

Is’hāq kā Filistiyon ke sāth Jhagarā

¹² Is'hāq ne us ilāqe meñ kāshtkāri kī, aur usī sāl use sau gunā phal milā. Yoñ Rab ne use barkat dī, ¹³ aur wuh amīr ho gayā. Us kī daulat barhtī gaī, aur wuh nihāyat daulatmand ho gayā. ¹⁴ Us ke pās itnī bheṛ-bakriyān, gāy-bail aur ḡhulām the ki Filistī us se hasad karne lage. ¹⁵ Ab aisā huā ki unhoñ ne un tamām kuoñ ko miṭṭī se bhar kar band kar diyā jo us ke bāp ke naukaroñ ne khode the.

¹⁶ Aḡhirkār Abīmalik ne Is'hāq se kahā, “Kahīn aur jā kar raheñ, kyonki āp ham se zyādā zorāwar ho gae haiñ.”

¹⁷ Chunānche Is'hāq ne wahān se jā kar Jirār kī Wādī meñ apne ḍere lagāe. ¹⁸ Wahān Filistiyōñ ne Ibrāhīm kī maut ke bād tamām kuoñ ko miṭṭī se bhar diyā thā. Is'hāq ne un ko dubārā khudwāyā. Us ne un ke wuhī nām rakhe jo us ke bāp ne rakhe the.

¹⁹ Is'hāq ke naukaroñ ko wādī meñ khodte khodte tāzā pānī mil gayā. ²⁰ Lekin Jirār ke charwāhe ā kar Is'hāq ke charwāhoñ se jhagarne lage. Unhoñ ne kahā, “Yih hamārā kuāñ hai!” Is lie us ne us kuen kā nām Isak yānī Jhagarā rakhā. ²¹ Is'hāq ke naukaroñ ne ek aur kuāñ khod liyā. Lekin us par bhī jhagarā huā, is lie us ne us kā nām Sitnā yānī Muḡhālāfat rakhā. ²² Wahān se jā kar us ne ek tīsrā kuāñ khudwāyā. Is dafā koī jhagarā na huā, is lie us ne us kā nām Rahobot yānī 'Khulī Jagah' rakhā. Kyonki us ne kahā, “Rab ne hameñ khulī jagah dī hai, aur ab ham mulk meñ phaleñ-phuleñge.”

²³ Wahān se wuh Bair-sabā chalā gayā. ²⁴ Usī rāt Rab us par zāhir huā aur kahā, “Main tere bāp Ibrāhīm kā Ḳhudā hūñ. Mat ḍar, kyonki main tere sāth hūñ. Main tujhe barkat dūngā aur tujhe apne ḡhādīm Ibrāhīm kī ḡhātir bahut aulād dūngā.”

²⁵ Wahān Is'hāq ne qurbāngāh banāī aur Rab kā nām le kar ibādat kī. Wahān us ne apne ḡhaime lagāe aur us ke naukaroñ ne kuāñ khod liyā.

Abīmalik ke sāth Ahd

²⁶ Ek din Abīmalik, us kā sāthī Aḡhūzat aur us kā sipahsālār Fikul Jirār se us ke pās āe. ²⁷ Is'hāq ne pūchhā, “Āp kyon mere pās āe haiñ? Āp to mujh se nafrat rakhte haiñ. Kyā āp ne mujhe apne darmiyān se ḡhārij nahīn kiyā thā?” ²⁸ Unhoñ ne jawāb diyā, “Ham ne jān liyā hai ki Rab āp ke sāth hai. Is lie ham ne kahā ki hamārā āp ke sāth ahd honā chāhie. Āie ham qasam khā kar ek ḍusre se ahd bāndheñ ²⁹ ki āp hameñ nuqsān nahīn pahuñchāeñge, kyonki ham ne bhī āp ko nahīn chheṛā balki āp se sirf achchhā sulūk kiyā aur āp ko salāmatī ke sāth ruḡhsat kiyā hai. Aur ab zāhir hai ki Rab ne āp ko barkat dī hai.”

³⁰ Is'hāq ne un kī ziyāfat kī, aur unhoñ ne khāyā aur piyā. ³¹ Phir subah-sawere uṭh kar unhoñ ne ek ḍusre ke sāmne qasam khāī. Is ke bād Is'hāq ne unheñ ruḡhsat kiyā aur wuh salāmatī se rawānā hue.

³² Usī din Is'hāq ke naukar āe aur use us kuen ke bāre meñ ittalā dī jo unhoñ ne khodā thā. Unhoñ ne kahā, “Hameñ pānī mil gayā hai.” ³³ Us ne kuen kā nām Sabā yānī 'Qasam' rakhā. Āj tak sāth wāle shahr kā nām Bair-sabā hai.

Esau kī Ajnabī Bīwiyañ

³⁴ Jab Esau 40 sāl kā thā to us ne do Hittī auratoñ se shādī kī, Bairī kī beṭī Yahūdīt se aur Ailon kī beṭī Bāsamat se. ³⁵ Yih aurateñ Is'hāq aur Ribqā ke lie baṛe dukh kā bāis banīñ.

27

Is'hāq Yāqūb ko Barkat Detā Hai

¹ Is'hāq būrḥā ho gayā to us kī nazar dhundlā gaī. Us ne apne baṛe beṭe ko bulā kar kahā, “Beṭā.” Esau ne jawāb diyā, “Jī, main̄ hāzir hūn̄.”

² Is'hāq ne kahā, “Main̄ būrḥā ho gayā hūn̄ aur Khudā jāne kab mar jāūn̄.

³ Is lie apnā tīr kamān le kar jangal meñ nikal jā aur mere lie kisi jānwar kā shikār kar. ⁴ Use taiyār karke aisā laziz khānā pakā jo mujhe pasand hai. Phir use mere pās le ā. Marne se pahle main̄ wuh khānā khā kar tujhe barkat denā chāhtā hūn̄.”

⁵ Ribqā ne Is'hāq kī Esau ke sāth bāṭchit sun lī thī. Jab Esau shikār karne ke lie chalā gayā to us ne Yāqūb se kahā, ⁶ “Abhī abhī main̄ ne tumhāre abbū ko Esau se yih bāt karte hue sunā ki ⁷ ‘Mere lie kisi jānwar kā shikār karke le ā. Use taiyār karke mere lie laziz khānā pakā. Marne se pahle main̄ yih khānā khā kar tujhe Rab ke sāmne barkat denā chāhtā hūn̄.’ ⁸ Ab suno, mere beṭe! Jo kuchh main̄ batātī hūn̄ wuh karo. ⁹ Jā kar rewaṛ meñ se bakriyoñ ke do achchhe achchhe bachche chun lo. Phir main̄ wuhī laziz khānā pakāūngī jo tumhāre abbū ko pasand hai. ¹⁰ Tum yih khānā us ke pās le jāoge to wuh use khā kar marne se pahle tumheñ barkat degā.”

¹¹ Lekin Yāqūb ne etarāz kiyā, “Āp jāntī haiñ ki Esau ke jism par ghane bāl haiñ jabki mere bāl kam haiñ. ¹² Kahīñ mujhe chhūne se mere bāp ko patā na chal jāe ki main̄ use fareb de rahā hūn̄. Phir mujh par barkat nahīñ balki lānat āegi.” ¹³ Us kī māñ ne kahā, “Tum par āne wālī lānat mujh par āe, beṭā. Bas merī bāt māñ lo. Jāo aur bakriyoñ ke wuh bachche le āo.”

¹⁴ Chunāñche wuh gayā aur unheñ apnī māñ ke pās le āyā. Ribqā ne aisā laziz khānā pakāyā jo Yāqūb ke bāp ko pasand thā. ¹⁵ Esau ke khās mauṛoñ ke lie achchhe libās Ribqā ke pās ghar meñ the. Us ne un meñ se behtarīn libās chun kar apne chhoṭe beṭe ko pahnā diyā. ¹⁶ Sāth sāth us ne bakriyoñ kī khāleñ us ke hāthoñ aur gardan par jahāñ bāl na the lapet diñ. ¹⁷ Phir us ne apne beṭe Yāqūb ko roṭī aur wuh laziz khānā diyā jo us ne pakāyā thā.

¹⁸ Yāqūb ne apne bāp ke pās jā kar kahā, “Abbū jī.” Is'hāq ne kahā, “Jī, beṭā. Tū kaun hai?” ¹⁹ Us ne kahā, “Main̄ āp kā pahlauṭhā Esau hūn̄. Main̄ ne wuh kiyā hai jo āp ne mujhe kahā thā. Ab zarā uṭheñ aur baiṭh kar mere shikār kā khānā khāeñ tāki āp bād meñ mujhe barkat deñ.”

²⁰ Is'hāq ne pūchhā, “Beṭā, tujhe yih shikār itnī jaldī kis tarah mil gayā?” Us ne jawāb diyā, “Rab āp ke Khudā ne use mere sāmne se guzarne diyā.”

²¹ Is'hāq ne kahā, “Beṭā, mere qarīb ā tāki main̄ tujhe chhū lūñ ki tū wāqai merā beṭā Esau hai ki nahīñ.” ²² Yāqūb apne bāp ke nazdik āyā. Is'hāq ne use chhū kar kahā, “Terī āwāz to Yāqūb kī hai lekin tere hāth Esau ke haiñ.” ²³ Yoñ us ne fareb khāyā. Chūñki Yāqūb ke hāth Esau ke hāth kī māñind the is lie us ne use barkat dī. ²⁴ To bhī us ne dubārā pūchhā, “Kyā tū wāqai merā beṭā Esau hai?” Yāqūb ne jawāb diyā, “Jī, main̄ wuhī hūn̄.” ²⁵ Aḳhirkār Is'hāq ne kahā, “Shikār kā khānā mere pās le ā, beṭā. Use khāne ke bād main̄ tujhe barkat dūngā.” Yāqūb khānā aur mai le āyā. Is'hāq ne khāyā aur piyā, ²⁶ phir kahā, “Beṭā, mere pās ā aur mujhe bosā de.” ²⁷ Yāqūb ne pās ā kar use bosā diyā. Is'hāq ne us ke libās ko sūngḥ kar use barkat dī. Us ne kahā,

“Mere beṭe kī khushbū us khule maidān kī khushbū kī māñind hai jise Rab ne barkat dī hai. ²⁸ Allāh tujhe āsmān kī os aur zamīn kī zarḳhezi de.

Wuh tujhe kasrat kā anāj aur angūr kā ras de. ²⁹ Qaumeñ terī k̄hidmat kareñ, aur ummateñ tere sāmne jhuk jāeñ. Apne bhāiyoñ kā hukmrān ban, aur terī māñ kī aulād tere sāmne ghutne ṭeke. Jo tujh par lānat kare wuh k̄hud lānatī ho aur jo tujhe barkat de wuh k̄hud barkat pāe.”

Esau Bhī Barkat Māngtā Hai

³⁰ Is'hāq kī barkat ke bād Yāqūb abhī ruksat hī huā thā ki us kā bhāi Esau shikār karke wāpas āyā. ³¹ Wuh bhī laziz khānā pakā kar use apne bāp ke pās le āyā. Us ne kahā, “Abbū jī, uṭheñ aur mere shikār kā khānā khāeñ tāki āp mujhe barkat deñ.” ³² Is'hāq ne pūchhā, “Tū kaun hai?” Us ne jawāb diyā, “Maiñ āp kā baṛā beṭā Esau hūñ.”

³³ Is'hāq ghabrā kar shiddat se kānpne lagā. Us ne pūchhā, “Phir wuh kaun thā jo kisī jānwar kā shikār karke mere pās le āyā? Tere āne se zarā pahle maiñ ne us shikār kā khānā khā kar us shaḡs ko barkat dī. Ab wuh barkat usī par rahegī.”

³⁴ Yih sun kar Esau zordār aur talḡh chīkheñ mārne lagā. “Abbū, mujhe bhī barkat deñ,” us ne kahā. ³⁵ Lekin Is'hāq ne jawāb diyā, “Tere bhāi ne ā kar mujhe fareb diyā. Us ne terī barkat tujh se chhīn lī hai.” ³⁶ Esau ne kahā, “Us kā nām Yāqūb thīk hī rakhā gayā hai, kyonki ab us ne mujhe dūsri bār dhokā diyā hai. Pahle us ne pahlaṭhe kā haq mujh se chhīn liyā aur ab merī barkat bhī zabardastī le lī. Kyā āp ne mere lie koi barkat mahfūz nahīn rakhī?” ³⁷ Lekin Is'hāq ne kahā, “Maiñ ne use terā hukmrān aur us ke tamām bhāiyoñ ko us ke k̄hadim banā diyā hai. Maiñ ne use anāj aur angūr kā ras muhaiyā kiyā hai. Ab mujhe batā beṭā, kyā kuchh rah gayā hai jo maiñ tujhe dūñ?” ³⁸ Lekin Esau k̄hāmosh na huā balki kahā, “Abbū, kyā āp ke pās wāqaī sirf yihī barkat thī? Abbū, mujhe bhī barkat deñ.” Wuh zār-o-qatār rone lagā.

³⁹ Phir Is'hāq ne kahā, “Tū zamīn kī zarḡhezī aur āsmān kī os se mahrūm rahegā. ⁴⁰ Tū sirf apnī talwār ke sahāre zindā rahegā aur apne bhāi kī k̄hidmat karegā. Lekin ek din tū bechain ho kar us kā juā apnī gardan par se utār phaiñkegā.”

Yāqūb kī Hijrat

⁴¹ Bāp kī barkat ke sabab se Esau Yāqūb kā dushman ban gayā. Us ne dil meñ kahā, “Wuh din qarīb ā gae haiñ ki Abbū intaqāl kar jāeñge aur ham un kā mātām kareñge. Phir maiñ apne bhāi ko mār dālūngā.”

⁴² Ribqā ko apne baṛe beṭe Esau kā yih irādā mālūm huā. Us ne Yāqūb ko bulā kar kahā, “Tumhārā bhāi badlā lenā chāhtā hai. Wuh tumheñ qatī karne kā irādā rakhtā hai. ⁴³ Beṭā, ab merī suno, yahāñ se hijrat kar jāo. Hārān Shahr meñ mere bhāi Lāban ke pās chale jāo. ⁴⁴ Wahāñ kuchh din ṭahre rahnā jab tak tumhāre bhāi kā ḡhussā ṭhandā na ho jāe. ⁴⁵ Jab us kā ḡhussā ṭhandā ho jāegā aur wuh tumhāre us ke sāth kie gae sulūk ko bhūl jāegā, tab maiñ ittalā dūngī ki tum wahāñ se wāpas ā sakte ho. Maiñ kyon ek hī din meñ tum donoñ se mahrūm ho jāūñ?”

⁴⁶ Phir Ribqā ne Is'hāq se bāt kī, “Maiñ Esau kī bīwiyoñ ke sabab se apnī zindagī se tang hūñ. Agar Yāqūb bhī is mulk kī auratoñ meñ se kisī se shādī kare to behtar hai ki maiñ pahle hī mar jāūñ.”

28

¹ Is'hāq ne Yāqūb ko bulā kar use barkat dī aur kahā, “Lāzim hai ki tū kisī Kanānī aurat se shādī na kare. ² Ab sīdhe Masopotāmiyā meñ apne nānā Batuel ke ghar jā aur wahāñ apne māmūñ Lāban kī laṛkiyoñ meñ

se kisi ek se shādī kar. ³ Allāh Qādir-e-mutlaq tujhe barkat de kar phalne-phulne de aur tujhe itnī aulād de ki tū bahut sārī qaumoñ kā bāp bane. ⁴ Wuh tujhe aur terī aulād ko Ibrāhīm kī barkat de jise us ne yih mulk diyā jis meñ tū mehman ke taur par rahtā hai. Yih mulk tumhāre qabze meñ āe.” ⁵ Yoñ Is'hāq ne Yāqūb ko Masopotāmiyā meñ Lāban ke ghar bhejā. Lāban Arāmī mard Batuel kā beṭā aur Ribqā kā bhāi thā.

Esau Ek aur Shādī Kartā Hai

⁶ Esau ko patā chālā ki Is'hāq ne Yāqūb ko barkat de kar Masopotāmiyā bhej diyā hai tāki wahān shādī kare. Use yih bhī mālūm huā ki Is'hāq ne use Kanānī aurat se shādī karne se manā kiyā hai ⁷ aur ki Yāqūb apne mān-bāp ki sun kar Masopotāmiyā chālā gayā hai. ⁸ Esau samajh gayā ki Kanānī aurateñ mere bāp ko manzūr nahīn haiñ. ⁹ Is lie wuh Ibrāhīm ke beṭe Ismāil ke pās gayā aur us kī beṭī Mahalat se shādī kī. Wuh Nabayot kī bahan thī. Yoñ us kī bīwiyoñ meñ izāfā huā.

Baitel meñ Yāqūb kā Kḥāb

¹⁰ Yāqūb Bair-sabā se Hārān kī taraf rawānā huā. ¹¹ Jab sūraj ghurūb huā to wuh rāt guzārne ke lie ruk gayā aur wahān ke pattharon meñ se ek ko le kar use apne sirhāne rakhā aur so gayā.

¹² Jab wuh so rahā thā to kḥāb meñ ek sīrhī dekhī jo zamīn se āsmān tak pahuñchtī thī. Farishte us par charḥte aur utarte nazar āte the. ¹³ Rab us ke ūpar kharā thā. Us ne kahā, “Main Rab Ibrāhīm aur Is'hāq kā Khudā hūn. Main tujhe aur terī aulād ko yih zamīn dūngā jis par tū leṭā hai. ¹⁴ Terī aulād zamīn par kḥāk kī tarah beshumār hogī, aur tū chāroñ taraf phail jāegā. Duniyā kī tamām qaumeñ tere aur terī aulād ke wasile se barkat pāengī. ¹⁵ Main tere sāth hūngā, tujhe mahfūz rakhūngā aur ākḥirkār tujhe is mulk meñ wāpas lāūngā. Mumkin hī nahīn ki main tere sāth apnā wādā pūrā karne se pahle tujhe chhor dūn.”

¹⁶ Tab Yāqūb jāg ūthā. Us ne kahā, “Yaḳīnan Rab yahān hāzir hai, aur mujhe mālūm nahīn thā.” ¹⁷ Wuh ḍar gayā aur kahā, “Yih kitnā khaufnāk maqām hai. Yih to Allāh hī kā ghar aur āsmān kā darwāzā hai.”

¹⁸ Yāqūb subah-sawere ūthā. Us ne wuh patthar liyā jo us ne apne sirhāne rakhā thā aur use satūn kī tarah kharā kiyā. Phir us ne us par zaitūn kā tel unḍel diyā. ¹⁹ Us ne maqām kā nām Baitel yānī ‘Allāh kā Ghar’ rakhā. (Pahle sāth wāle shahr kā nām Lūz thā.) ²⁰ Us ne qasam khā kar kahā, “Agar Rab mere sāth ho, safr par merī hifāzat kare, mujhe khānā aur kaprā muhaiyā kare ²¹ aur main salāmatī se apne bāp ke ghar wāpas pahuñchūn to phir wuh merā Khudā hogā. ²² Jahān yih patthar satūn ke taur par kharā hai wahān Allāh kā ghar hogā, aur jo bhī tū mujhe degā us kā daswāñ hissā tujhe diyā karūnga.”

29

Yāqūb Lāban ke Ghar Pahuñchtā Hai

¹ Yāqūb ne apnā safr jāri rakhā aur chalte chalte mashriqī qaumoñ ke mulk meñ pahuñch gayā. ² Wahān us ne khet meñ kuāñ dekhā jis ke irdgird bher-bakriyoñ ke tīn rewaḥ jamā the. Rewaḥoñ ko kueñ kā pānī pilāyā jānā thā, lekin us ke muñh par baḗa patthar parā thā. ³ Wahān pānī pilāne kā yih tariqā thā ki pahle charwāhe tamām rewaḥoñ kā intāzār karte aur phir patthar ko luḗhkā kar muñh se haṭā dete the. Pānī pilāne ke bād wuh patthar ko dubārā muñh par rakh dete the.

4 Yāqūb ne charwāhoñ se pūchhā, “Mere bhāiyo, āp kahān ke haiñ?” Unhoñ ne jawāb diyā, “Hārān ke.” 5 Us ne pūchhā, “Kyā āp Nahūr ke pote Lāban ko jānte haiñ?” Unhoñ ne kahā, “Ji hāñ.” 6 Us ne pūchhā, “Kyā wuh khairiyat se hai?” Unhoñ ne kahā, “Ji, wuh khairiyat se hai. Dekho, udhar us kī beṭī Rākḥil rewaṛ le kar ā rahī hai.” 7 Yāqūb ne kahā, “Abhī to shām tak bahut waqt baqī hai. Rewaṛoñ ko jamā karne kā waqt to nahīn hai. Āp kyoñ unheñ pānī pilā kar dubārā charne nahīn dete?” 8 Unhoñ ne jawāb diyā, “Pahle zarūrī hai ki tamām rewaṛ yahān pahuñcheñ. Tab hī patthar ko luṛhkā kar ek taraf haṭāyā jāegā aur ham rewaṛoñ ko pānī pilāenge.”

9 Yāqūb abhī un se bāt kar hī rahā thā ki Rākḥil apne bāp kā rewaṛ le kar ā pahuñchī, kyoñki bheṛ-bakriyoñ ko charānā us kā kām thā. 10 Jab Yāqūb ne Rākḥil ko māmūn Lāban ke rewaṛ ke sāth āte dekhā to us ne kueñ ke pās jā kar patthar ko luṛhkā kar muñh se haṭā diyā aur bheṛ-bakriyoñ ko pānī pilāyā. 11 Phir us ne use bosā diyā aur khūb rone lagā. 12 Us ne kahā, “Main āp ke abbū kī bahan Ribqā kā beṭā huñ.” Yih sun kar Rākḥil ne bhāg kar apne abbū ko ittalā dī.

13 Jab Lāban ne sunā ki merā bhānjā Yāqūb āyā hai to wuh dauṛ kar us se milne gayā aur use gale lagā kar apne ghar le āyā. Yāqūb ne use sab kuchh batā diyā jo huā thā. 14 Lāban ne kahā, “Āp wāqāī mere rishtedār haiñ.” Yāqūb ne wahāñ ek pūrā mahīnā guzārā.

Apnī Bīwiyōñ ke lie Yāqūb kī Mehnat-Mashaqqat

15 Phir Lāban Yāqūb se kahne lagā, “Beshak āp mere rishtedār haiñ, lekin āp ko mere lie kām karne ke badle meñ kuchh milnā chāhie. Main āp ko kitne paise dūn?” 16 Lāban kī do beṭiyāñ thiñ. Baṛī kā nām Liyāh thā aur chhoṭī kā Rākḥil. 17 Liyāh kī ānkheñ chundhī thiñ jabki Rākḥil har tarah se khūbsūrat thī. 18 Yāqūb ko Rākḥil se muhabbat thī, is lie us ne kahā, “Agar mujhe āp kī chhoṭī beṭī Rākḥil mil jāe to āp ke lie sāt sāl kām karūngā.” 19 Lāban ne kahā, “Kisī aur ādmī kī nisbat mujhe yih zyādā pasand hai ki āp hī se us kī shādī karāūñ.”

20 Pas Yāqūb ne Rākḥil ko pāne ke lie sāt sāl tak kām kiyā. Lekin use aisā lagā jaisā do ek dīn hī guzare hoñ kyoñki wuh Rākḥil ko shiddat se pyār kartā thā. 21 Is ke bād us ne Lāban se kahā, “Muddat pūrī ho gai hai. Ab mujhe apnī beṭī se shādī karne deñ.” 22 Lāban ne us maqām ke tamām loḡoñ ko dāwat de kar shādī kī ziyāfat kī. 23 Lekin us rāt wuh Rākḥil kī bajāe Liyāh ko Yāqūb ke pās le āyā, aur Yāqūb usī se hambistar huā. 24 (Lāban ne Liyāh ko apnī launḍī Zilfā de dī thī tāki wuh us kī khidmat kare.)

25 Jab subah huī to Yāqūb ne dekhā ki Liyāh hī mere pās hai. Us ne Lāban ke pās jā kar kahā, “Yih āp ne mere sāth kyā kiyā hai? Kyā main ne Rākḥil ke lie kām nahīn kiyā? Āp ne mujhe dhokā kyoñ diyā?” 26 Lāban ne jawāb diyā, “Yahāñ dastūr nahīn hai ki chhoṭī beṭī kī shādī baṛī se pahle kar dī jāe. 27 Ek hafte ke bād shādī kī rusūmāt pūrī ho jāengi. Us waqt tak sabar karen. Phir main āp ko Rākḥil bhī de dūngā. Shart yih hai ki āp mazīd sāt sāl mere lie kām karen.”

28 Yāqūb mān gayā. Chunañche jab ek hafte ke bād shādī kī rusūmāt pūrī huīn to Lāban ne apnī beṭī Rākḥil kī shādī bhī us ke sāth kar dī. 29 (Lāban ne Rākḥil ko apnī launḍī Bilhāh de dī tāki wuh us kī khidmat kare.) 30 Yāqūb Rākḥil se bhī hambistar huā. Wuh Liyāh kī nisbat use

zyādā pyār kartā thā. Phir us ne Rākḥil ke ewaz sāt sāl aur Lāban kī kḥidmat kī.

Yāqūb ke Bachche

³¹ Jab Rab ne dekhā kī Liyāh se nafrat kī jāti hai to us ne use aulād dī jabkī Rākḥil ke hān bachche paidā na hue.

³² Liyāh hāmīlā huī aur us ke beṭā paidā huā. Us ne kahā, “Rab ne merī musibat dekhī hai aur ab merā shauhar mujhe pyār karegā.” Us ne us kā nām Rūbin yānī ‘Dekho Ek Beṭā’ rakhā.

³³ Wuh dubārā hāmīlā huī. Ek aur beṭā paidā huā. Us ne kahā, “Rab ne sunā kī mujh se nafrat kī jāti hai, is lie us ne mujhe yih bhī diyā hai.” Us ne us kā nām Shamāun yānī ‘Rab ne Sunā Hai’ rakhā.

³⁴ Wuh ek aur dafā hāmīlā huī. Tisrā beṭā paidā huā. Us ne kahā, “Ab ākḥirkār shauhar ke sāth merā bandhan mazbūt ho jāegā, kyonki main ne us ke lie tīn beṭon ko janm diyā hai.” Us ne us kā nām Lāwī yānī Bandhan rakhā.

³⁵ Wuh ek bār phir hāmīlā huī. Chauthā beṭā paidā huā. Us ne kahā, “Is dafā main Rab kī tamjid karūngī.” Us ne us kā nām Yahūdāh yānī Tamjid rakhā. Is ke bād us se aur bachche paidā na hue.

30

¹ Lekin Rākḥil beaulād hī rahī, is lie wuh apnī bahan se hasad karne lagī. Us ne Yāqūb se kahā, “Mujhe bhī aulād deñ warnā main mar jāūngī.”

² Yāqūb ko ḡhussā āyā. Us ne kahā, “Kyā main Allāh hūn jis ne tujhe aulād se mahrūm rakhā hai?” ³ Rākḥil ne kahā, “Yahān merī laundī Bilhāh hai. Us ke sāth hambistar hoñ tākī wuh mere lie bachche ko janm de aur main us kī mārīfat māñ ban jāūñ.”

⁴ Yoñ us ne apne shauhar ko Bilhāh dī, aur wuh us se hambistar huā.

⁵ Bilhāh hāmīlā huī aur beṭā paidā huā. ⁶ Rākḥil ne kahā, “Allāh ne mere haq meñ faislā diyā hai. Us ne merī duā sun kar mujhe beṭā de diyā hai.” Us ne us kā nām Dān yānī ‘Kisī ke Haq meñ Faislā Karne Wālā’ rakhā.

⁷ Bilhāh dubārā hāmīlā huī aur ek aur beṭā paidā huā. ⁸ Rākḥil ne kahā, “Main ne apnī bahan se saḡht kushtī laṛī hai, lekin jīt gaī hūñ.” Us ne us kā nām Naftālī yānī ‘Kushtī meñ Mujh se Jītā Gayā’ rakhā.

⁹ Jab Liyāh ne dekhā kī mere aur bachche paidā nahīn ho rahe to us ne Yāqūb ko apnī laundī Zilfā de dī tākī wuh bhī us kī bīwī ho. ¹⁰ Zilfā ke bhī ek beṭā paidā huā. ¹¹ Liyāh ne kahā, “Main kitnī kḥushqismat hūñ!” Chunāñche us ne us kā nām Jad yānī Kḥushqismatī rakhā.

¹² Phir Zilfā ke dūsrā beṭā paidā huā. ¹³ Liyāh ne kahā, “Main kitnī mubāarak hūñ. Ab kḥawātīn mujhe mubāarak kacheṅgī.” Us ne us kā nām Ašhar yānī Mubāarak rakhā.

¹⁴ Ek din anāj kī fasal kī kaṭāñ ho rahī thī kī Rūbin bāhar nikal kar kheton meñ chalā gayā. Wahān use mardumgayāh * mil gae. Wuh unheñ apnī māñ Liyāh ke pās le āyā. Yih dekh kar Rākḥil ne Liyāh se kahā, “Mujhe zarā apne beṭe ke mardumgayāh meñ se kuchh de do.” ¹⁵ Liyāh ne jawāb diyā, “Kyā yihī kāfī nahīn kī tum ne mere shauhar ko mujh se chhīn liyā hai? Ab mere beṭe ke mardumgayāh ko bhī chhīnanā chāhtī ho.” Rākḥil ne kahā, “Agar tum mujhe apne beṭe ke mardumgayāh meñ se do to āj rāt Yāqūb ke sāth so saktī ho.”

* **30:14** Ek paudā jis ke bāre meñ kḥayāl kiyā jātā thā kī use khā kar bāñjh aurat bhī bachche ko janm degī.

16 Shām ko Yāqūb kheton se wāpas ā rahā thā ki Liyāh āge se us se milne ko gai aur kahā, “Āj rāt āp ko mere sāth sonā hai, kyonki main ne apne beṭe ke mardumgayāh ke ewaz āp ko ujrāt par liyā hai.” Chunānche Yāqūb ne Liyāh ke pās rāt guzārī.

17 Us waqt Allāh ne Liyāh kī duā sunī aur wuh hāmīlā huī. Us ke pānchwān beṭā paidā huā. 18 Liyāh ne kahā, “Allāh ne mujhe is kā ajr diyā hai ki main ne apne shauhar ko apnī launḍī dī.” Us ne us kā nām Ishkār yānī Ajr rakhā.

19 Is ke bād wuh ek aur dafā hāmīlā huī. Us ke chhaṭā beṭā paidā huā. 20 Us ne kahā, “Allāh ne mujhe ek achchhā-khāsā tohfā diyā hai. Ab merā khāwind mere sāth rahegā, kyonki mujh se us ke chhih beṭe paidā hue haiñ.” Us ne us kā nām Zabūlūn yānī Rihāish rakhā.

21 Is ke bād beṭī paidā huī. Us ne us kā nām Dīnā rakhā.

22 Phir Allāh ne Rākhlil ko bhī yād kiyā. Us ne us kī duā sun kar use aulād baḥshī. 23 Wuh hāmīlā huī aur ek beṭā paidā huā. Us ne kahā, “Mujhe beṭā atā karne se Allāh ne merī izzat bahāl kar dī hai. 24 Rab mujhe ek aur beṭā de.” Us ne us kā nām Yūsuf yānī ‘Wuh Aur De’ rakhā.

Yāqūb kā Lāban ke sāth Saudā

25 Yūsuf kī paidāish ke bād Yāqūb ne Lāban se kahā, “Ab mujhe ijāzat deñ ki main apne watan aur ghar ko wāpas jāūñ. 26 Mujhe mere bāl-bachche deñ jin ke ewaz main ne āp kī khidmat kī hai. Phir main chālā jāūngā. Āp to khud jānte haiñ ki main ne kitnī mehnat ke sāth āp ke lie kām kiyā hai.”

27 Lekin Lāban ne kahā, “Mujh par mehrbānī karen aur yihīñ raheñ. Mujhe ghaibdānī se patā chālā hai ki Rab ne mujhe āp ke sabab se barkat dī hai. 28 Apnī ujrāt khud muqarrar karen to main wuhī diyā karūngā.”

29 Yāqūb ne kahā, “Āp jānte haiñ ki main ne kis tarah āp ke lie kām kiyā, ki mere wasīle se āp ke maweshī kitne baḥ gae haiñ. 30 Jo thorā-bahut mere āne se pahle āp ke pās thā wuh ab bahut zyādā baḥ gayā hai. Rab ne mere kām se āp ko bahut barkat dī hai. Ab wuh waqt ā gayā hai ki main apne ghar ke lie kuchh karūñ.”

31 Lāban ne kahā, “Main āp ko kyā dūñ?” Yāqūb ne kahā, “Mujhe kuchh na deñ. Main is shart par āp kī bheṭ-bakriyon kī dekh-bhāl jāri rakhūngā ki 32 āj main āp ke rewar meñ se guzar kar un tamām bheṭon ko alag kar lūngā jin ke jism par chhoṭe yā baṛe dhabbe hon yā jo safed na hon. Isī tarah main un tamām bakriyon ko bhī alag kar lūngā jin ke jism par chhoṭe yā baṛe dhabbe hon. Yihī merī ujrāt hogī. 33 Aindā jin bakriyon ke jism par chhoṭe yā baṛe dhabbe honge yā jin bheṭon kā rang safed nahīñ hogā wuh merā ajr hongī. Jab kabhī āp un kā muāynā karenge to āp mālūm kar sakeñge ki main diyānatdār rahā hūñ. Kyonki mere jānwaron ke rang se hī zāhir hogā ki main ne āp kā kuchh churayā nahīñ hai.” 34 Lāban ne kahā, “Thīk hai. Aisā hī ho jaisā āp ne kahā hai.”

35 Usī din Lāban ne un bakron ko alag kar liyā jin ke jism par dhāriyān yā dhabbe the aur un tamām bakriyon ko jin ke jism par chhoṭe yā baṛe dhabbe the. Jis ke bhī jism par safed nishān thā use us ne alag kar liyā. Isī tarah us ne un tamām bheṭon ko bhī alag kar liyā jo pure taur par safed na the. Phir Lāban ne unheñ apne beṭon ke sapurd kar diyā 36 jo un ke sāth Yāqūb se itnā dūr chale gae ki un ke darmiyān tīn din kā fāsīlā thā. Tab Yāqūb Lāban kī bāqī bheṭ-bakriyon kī dekh-bhāl kartā gayā.

³⁷ Yāqūb ne safedā, bādām aur chanār kī harī harī shākheñ le kar un se kuchh chhilkā yoñ utār diyā ki us par safed dhāriyāñ nazar āñ. ³⁸ Us ne unheñ bheṛ-bakriyoñ ke sāmne un hauzoñ meñ gāṛ diyā jahāñ wuh pāñī pīte the, kyoñki wahāñ yih jānwar mast ho kar milāp karte the. ³⁹ Jab wuh in shākhoñ ke sāmne milāp karte to jo bachche paidā hote un ke jism par chhoṭe aur bare dhabbe aur dhāriyāñ hotī thīñ. ⁴⁰ Phir Yāqūb ne bheṛ ke bachchoñ ko alag karke apne rewaroñ ko Lāban ke un jānwaroñ ke sāmne charne diyā jin ke jism par dhāriyāñ thīñ aur jo safed na the. Yoñ us ne apne zātī rewaroñ ko alag kar liyā aur unheñ Lāban ke rewar ke sāth charne na diyā.

⁴¹ Lekin us ne yih shākheñ sirf us waqt hauzoñ meñ kharī kīñ jab tāqatwar jānwar mast ho kar milāp karte the. ⁴² Kamzor jānwaroñ ke sāth us ne aisā na kiyā. Isī tarah Lāban ko kamzor jānwar aur Yāqūb ko tāqatwar jānwar mil gae. ⁴³ Yoñ Yāqūb bahut amīr ban gayā. Us ke pās bahut-se rewar, ghulām aur laundiyāñ, ūñṭ aur gadhe the.

31

Yāqūb kī Hījrat

¹ Ek din Yāqūb ko patā chalā ki Lāban ke beṭe mere bāre meñ kah rahe haiñ, “Yāqūb ne hamāre abbū se sab kuchh chhīñ liyā hai. Us ne yih tamām daulat hamāre bāp kī milkiyat se hāsīl kī hai.” ² Yāqūb ne yih bhī dekhā ki Lāban kā mere sāth rawaiyā pahle kī nisbat bigaṛ gayā hai. ³ Phir Rab ne us se kahā, “Apne bāp ke mulk aur apne rishtedāroñ ke pās wāpas chalā jā. Maiñ tere sāth hūñgā.”

⁴ Us waqt Yāqūb khule maidāñ meñ apne rewaroñ ke pās thā. Us ne wahāñ se Rākhlil aur Liyāh ko bulā kar ⁵ un se kahā, “Maiñ ne dekh liyā hai ki āp ke bāp kā mere sāth rawaiyā pahle kī nisbat bigaṛ gayā hai. Lekin mere bāp kā Ḳhudā mere sāth rahā hai. ⁶ Āp donoñ jāntī haiñ ki maiñ ne āp ke abbū ke lie kitnī jāñfishāñī se kām kiyā hai. ⁷ Lekin wuh mujhe fareb detā rahā aur merī ujrāt das bār badlī. Tāham Allāh ne use mujhe nuḡsāñ pahuñchāne na diyā. ⁸ Jab māmūñ Lāban kahte the, ‘Jin jānwaroñ ke jism par dhabbe hoñ wuhī āp ko ujrāt ke taur par mileñge’ to tamām bheṛ-bakriyoñ ke aise bachche paidā hue jin ke jismoñ par dhabbe hī the. Jab unhoñ ne kahā, ‘Jin jānwaroñ ke jism par dhāriyāñ hoñgī wuhī āp ko ujrāt ke taur par mileñge’ to tamām bheṛ-bakriyoñ ke aise bachche paidā hue jin ke jismoñ par dhāriyāñ hī thīñ. ⁹ Yoñ Allāh ne āp ke abbū ke maweshī chhīñ kar mujhe die haiñ. ¹⁰ Ab aisā huā ki haiwānoñ kī mastī ke mausam meñ maiñ ne ek ḳhāb dekhā. Us meñ jo mendhe aur bakre bheṛ-bakriyoñ se milāp kar rahe the un ke jism par bare aur chhoṭe dhabbe aur dhāriyāñ thīñ. ¹¹ Us ḳhāb meñ Allāh ke farishte ne mujh se bāt kī, ‘Yāqūb!’ Maiñ ne kahā, ‘Jī, maiñ hāzīr hūñ.’ ¹² Farishte ne kahā, ‘Apñī nazar uṭhā kar us par ḡhaur kar jo ho rahā hai. Wuh tamām mendhe aur bakre jo bheṛ-bakriyoñ se milāp kar rahe haiñ un ke jism par bare aur chhoṭe dhabbe aur dhāriyāñ haiñ. Maiñ yih ḳhud karwā rahā hūñ, kyoñki maiñ ne wuh sab kuchh dekh liyā hai jo Lāban ne tere sāth kiyā hai. ¹³ Maiñ wuh Ḳhudā hūñ jo Baitel meñ tujh par zāhir huā thā, us jagah jahāñ tū ne satūñ par tel unḍel kar use mere lie maḳhsūs kiyā aur mere huzūr ḡasam khāī thī. Ab uṭṭ aur rawāñā ho kar apne watan wāpas chalā jā.’”

14 Rākḥil aur Liyāh ne jawāb meñ Yāqūb se kahā, “Ab hamēñ apne bāp kī mīrās se kuchh milne kī ummīd nahīn rahī. 15 Us kā hamāre sāth ajnabī kā-sā sulūk hai. Pahle us ne hamēñ bech diyā, aur ab us ne wuh sāre paise khā bhī lie haiñ. 16 Chunānche jo bhī daulat Allāh ne hamāre bāp se chhīn li hai wuh hamārī aur hamāre bachchoñ kī hī hai. Ab jo kuchh bhī Allāh ne āp ko batāyā hai wuh karen.”

17 Tab Yāqūb ne uṭh kar apne bāl-bachchoñ ko ūñṭoñ par biṭhāyā 18 aur apne tamām maweshī aur Masopotāmiyā se hāsīl kiyā huā tamām sāmān le kar Mulk-e-Kanān meñ apne bāp ke hāñ jāne ke lie rawānā huā. 19 Us waqt Lāban apnī bheṛ-bakriyoñ kī pashm katarne ko gayā huā thā. Us kī gḥairmaujūdagī meñ Rākḥil ne apne bāp ke but churā lie.

20 Yāqūb ne Lāban ko fareb de kar use ittalā na dī ki main jā rahā hūñ 21 balkī apnī sārī milkiyat sameṭ kar farār huā. Dariyā-e-Furāt ko pār karke wuh Jiliyād ke pahārī ilāqe kī taraf safr karne lagā.

Lāban Yāqūb kā Tāqqub Kartā Hai

22 Tin din guzar gae. Phir Lāban ko batāyā gayā ki Yāqūb bhāg gayā hai. 23 Apne rishtedāroñ ko sāth le kar us ne us kā tāqqub kiyā. Sāt din chalte chalte us ne Yāqūb ko ā liyā jab wuh Jiliyād ke pahārī ilāqe meñ pahuñch gayā thā. 24 Lekin us rāt Allāh ne khāb meñ Lāban ke pās ā kar us se kahā, “Khabardār! Yāqūb ko burā-bhālā na kahnā.”

25 Jab Lāban us ke pās pahuñchā to Yāqūb ne Jiliyād ke pahārī ilāqe meñ apne kḥaime lagāe hue the. Lāban ne bhī apne rishtedāroñ ke sāth wahīn apne kḥaime lagāe. 26 Us ne Yāqūb se kahā, “Yih āp ne kyā kiyā hai? Ap mujhe dhokā de kar merī beṭiyoñ ko kyon jāngī qaidiyoñ kī tarah hānk lāe haiñ? 27 Ap kyon mujhe fareb de kar khāmoshī se bhāg āe haiñ? Agar āp mujhe ittalā dete to main āp ko kḥushī kḥushī daf aur sarod ke sāth gāte bajāte ruḥsat kartā. 28 Ap ne mujhe apne nawāse-nawāsiyoñ aur beṭiyoñ ko bosā dene kā mauqā bhī na diyā. Ap kī yih harkat baṛī ahmaḡānā thī. 29 Main āp ko bahut nuqsān pahuñchā saktā hūñ. Lekin pichhlī rāt āp ke abbū ke Kḥudā ne mujh se kahā, ‘Khabardār! Yāqūb ko burā-bhālā na kahnā.’ 30 Thīk hai, āp is lie chale gae ki apne bāp ke ghar wāpas jāne ke bare arzūmand the. Lekin yih āp ne kyā kiyā hai ki mere but churā lāe haiñ?”

31 Yāqūb ne jawāb diyā, “Mujhe ḡar thā ki āp apnī beṭiyoñ ko mujh se chhīn leñge. 32 Lekin agar āp ko yahāñ kisī ke pās apne but mil jāen to use sazā-e-maut dī jāe hamāre rishtedāroñ kī maujūdagī meñ mālum karen ki mere pās āp kī koī chīz hai ki nahīn. Agar hai to use le leñ.” Yāqūb ko mālum nahīn thā ki Rākḥil ne butoñ ko churāyā hai.

33 Lāban Yāqūb ke kḥaime meñ dākḥil huā aur ḡhūñḡne lagā. Wahāñ se nikal kar wuh Liyāh ke kḥaime meñ aur donoñ laundīyoñ ke kḥaime meñ gayā. Lekin us ke but kahīn nazar na āe. Ākḥir meñ wuh Rākḥil ke kḥaime meñ dākḥil huā. 34 Rākḥil butoñ ko ūñṭoñ kī ek kāṭhī ke nīche chḥup kar us par baiṭh gāi thī. Lāban ṭaṭol ṭaṭol kar pūre kḥaime meñ se guzarā lekin but na mile. 35 Rākḥil ne apne bāp se kahā, “Abbū, mujh se nārāz na honā ki main āp ke sāmne kharī nahīn ho saktī. Main aiyām-e-māhwārī ke sabab se uṭh nahīn saktī.” Lāban use chḥor kar ḡhūñḡtā rahā, lekin kuchh na milā.

36 Phir Yāqūb ko ḡhussā āyā aur wuh Lāban se jḡarḡne lagā. Us ne pūchhā, “Mujh se kyā jurm sarzad huā hai? Main ne kyā ḡunāh kiyā hai ki āp itnī tundi se mere tāqqub ke lie nikle haiñ? 37 Ap ne ṭaṭol ṭaṭol kar

mere sāre sāmān kī talāshī li hai. To āp kā kyā niklā hai? Use yahān apne aur mere rishtedāroṅ ke sāmne rakheñ. Phir wuh faislā karen ki ham meñ se kaun haq par hai. ³⁸ Maiñ bīs sāl tak āp ke sāth rahā hūñ. Us daurān āp kī bher-bakriyān bachchoñ se mahrūm nahīn rahīn balki maiñ ne āp kā ek mendhā bhī nahīn khāyā. ³⁹ Jab bhī koī bher yā bakrī kisi janglī jānwar ne phār dālī to maiñ use āp ke pās na lāyā balki mujhe khud us kā nuqsān bharnā parā. Āp kā taqāzā thā ki maiñ khud chorī hue māl kā ewazānā dūñ, khāh wuh din ke waqt chorī huā yā rāt ko. ⁴⁰ Maiñ din kī shadīd garmī ke bāis pighal gayā aur rāt kī shadīd sardī ke bāis jam gayā. Kām itnā saḡht thā ki maiñ nīnd se mahrūm rahā. ⁴¹ Pūre bīs sāl isī hālat meñ guzar gae. Chaudah sāl maiñ ne āp kī betiyōñ ke ewaz kām kiyā aur chhih sāl āp kī bher-bakriyōñ ke lie. Us daurān āp ne das bār merī tanḡhāh badal dī. ⁴² Agar mere bāp Is'hāq kā Khudā aur mere dādā Ibrāhīm kā mābūd * mere sāth na hotā to āp mujhe zarūr khāli hāth rukhsat karte. Lekin Allāh ne merī musibat aur merī saḡht mehnat-mashaqqat dekhī hai, is lie us ne kal rāt ko mere haq meñ faislā diyā.”

Yāqūb aur Lāban ke darmiyān Ahd

⁴³ Tab Lāban ne Yāqūb se kahā, “Yih betiyān to merī betiyān haiñ, aur in ke bachche mere bachche haiñ. Yih bher-bakriyān bhī merī hī haiñ. Lekin ab maiñ apnī betiyōñ aur un ke bachchoñ ke lie kuchh nahīn kar saktā. ⁴⁴ Is lie āo, ham ek dūsre ke sāth ahd bāndheñ. Is ke lie ham yahān pattharoñ kā dher lagāeñ jo ahd kī gawāhī detā rahe.”

⁴⁵ Chunāñche Yāqūb ne ek patthar le kar use satūn ke taur par khaṛā kiyā. ⁴⁶ Us ne apne rishtedāroñ se kahā, “Kuchh patthar jamā karen.” Unhoñ ne patthar jamā karke dher lagā diyā. Phir unhoñ ne us dher ke pās baiṭh kar khānā khāyā. ⁴⁷ Lāban ne us kā nām Yajr-shāhdūthā rakhā jabki Yāqūb ne Jal-ed rakhā. Donoñ nāmoñ kā matlab ‘Gawāhī kā Dher’ hai yāñi wuh dher jo gawāhī detā hai. ⁴⁸ Lāban ne kahā, “Āj ham donoñ ke darmiyān yih dher ahd kī gawāhī detā hai.” Is lie us kā nām Jal-ed rakhā gayā. ⁴⁹ Us kā ek aur nām Misfāh yāñi ‘Pahredāroñ kā Minār’ bhī rakhā gayā. Kyoñki Lāban ne kahā, “Rab ham par pahrā de jab ham ek dūsre se alag ho jāeñge. ⁵⁰ Merī betiyōñ se burā sulūk na karnā, na un ke alāwā kisī aur se shādī karnā. Agar mujhe patā bhī na chale lekin zarūr yād rakheñ ki Allāh mere aur āp ke sāmne gawāh hai. ⁵¹ Yahān yih dher hai jo maiñ ne lagā diyā hai aur yahān yih satūn bhī hai. ⁵² Yih dher aur satūn donoñ is ke gawāh haiñ ki na maiñ yahān se guzar kar āp ko nuqsān pahuñchāūngā aur na āp yahān se guzar kar mujhe nuqsān pahuñchāeñge. ⁵³ Ibrāhīm, Nahūr aur un ke bāp kā Khudā ham donoñ ke darmiyān faislā kare agar aisā koī muāmalā ho.” Jawāb meñ Yāqūb ne Is'hāq ke mābūd kī qasam khāi ki maiñ yih ahd kabhī nahīn torūngā. ⁵⁴ Us ne pahār par ek jānwar qurbānī ke taur par chaṛhāyā aur apne rishtedāroñ ko khānā khāne kī dāwat dī. Unhoñ ne khānā khā kar wahīñ pahār par rāt guzārī.

⁵⁵ Agle din subah-sawere Lāban ne apne nawāse-nawāsiyōñ aur betiyōñ ko bosā de kar unheñ barkat dī. Phir wuh apne ghar wāpas chalā gayā.

* **31:42** Lafzī tarjumā: dahshat yāñi Is'hāq kā wuh Khudā jis se insān dahshat khātā hai.

32

Yāqūb Esau se Milne ke lie Taiyār Ho Jātā Hai

¹ Yāqūb ne bhī apnā safr jārī rakhā. Rāste meñ Allāh ke farishte us se mile. ² Unheñ dekh kar us ne kahā, “Yih Allāh kī lashkargāh hai.” Us ne us maqām kā nām Mahanāym yāni ‘Do Lashkargāheñ’ rakhā.

³ Yāqūb ne apne bhāī Esau ke pās apne āge āge qāsīd bheje. Esau Saīr yāni Adom ke mulk meñ ābād thā. ⁴ Unheñ Esau ko batānā thā, “Āp kā khādīm Yāqūb āp ko ittālā detā hai ki mainī pardes meñ jā kar ab tak Lāban kā mehmān rahā hūñ. ⁵ Wahāñ mujhe bail, gadhe, bheṛ-bakriyāñ, ghulām aur launḍiyāñ hāsil hue haiñ. Ab mainī apne mālik ko ittālā de rahā hūñ ki wāpas ā gayā hūñ aur āp ki nazar-e-karm kā khāhishmand hūñ.”

⁶ Jab qāsīd wāpas āe to unhoñ ne kahā, “Ham āp ke bhāī Esau ke pās gae. Aur wuh 400 ādmī sāth le kar āp se milne ā rahā hai.”

⁷ Yāqūb ghabrā kar bahut pareshān huā. Us ne apne sāth ke tamām logoñ, bheṛ-bakriyoñ, gāy-bailoñ aur ūñtoñ ko do gurohoñ meñ taqsīm kiyā. ⁸ Khayāl yih thā ki agar Esau ā kar ek guroh par hamlā kare to baqī guroh shāyad bach jāe ⁹ phir Yāqūb ne duā kī, “Ai mere dādā Ibrāhīm aur mere bāp Is’hāq ke Khudā, merī duā sun! Ai Rab, tū ne khud mujhe batāyā, ‘Apne mulk aur rishtedāroñ ke pās wāpas jā, aur mainī tujhe kāmyābī dūngā.’ ¹⁰ Mainī us tamām mehrbānī aur wafādārī ke lāyq nahīñ jo tū ne apne khādīm ko dikhāi hai. Jab mainī ne Lāban ke pās jāte waqt Dariyā-e-Yardan ko pār kiyā to mere pās sirf yih lāthī thī, aur ab mere pās yih do guroh haiñ. ¹¹ Mujhe apne bhāī Esau se bachā, kyonki mujhe ḍar hai ki wuh mujh par hamlā karke bāl-bachchoñ samet sab kuchh tabāh kar degā. ¹² Tū ne khud kahā thā, ‘Mainī tujhe kāmyābī dūngā aur terī aulād itnī barhāūngā ki wuh samundar kī ret kī mānind beshumār hogī.’”

¹³ Yāqūb ne wahāñ rāt guzārī. Phir us ne apne māl meñ se Esau ke lie tohfe chun lie: ¹⁴ 200 bakriyāñ, 20 bakre, 200 bheṛeñ, 20 mendhe, ¹⁵ 30 dūdh dene wālī ūñṭniyāñ bachchoñ samet, 40 gāeñ, 10 bail, 20 gadhiyāñ aur 10 gadhe. ¹⁶ Us ne unheñ muḥhtalif rewaroñ meñ taqsīm karke apne muḥhtalif naukaroñ ke sapurd kiyā aur un se kahā, “Mere āge āge chalo lekin har rewar ke darmiyāñ fāsīlā rakho.”

¹⁷ Jo naukar pahle rewar le kar āge niklā us se Yāqūb ne kahā, “Merā bhāī Esau tum se milēgā aur pūchhegā, ‘Tumhārā mālik kaun hai? Tum kahāñ jā rahe ho? Tumhāre sāmne ke jānwar kis ke haiñ?’ ¹⁸ Jawāb meñ tumheñ kahnā hai, ‘Yih āp ke khādīm Yāqūb ke haiñ. Yih tohfā haiñ jo wuh apne mālik Esau ko bhej rahe haiñ. Yāqūb hamāre pīchhe pīchhe ā rahe haiñ.’”

¹⁹ Yāqūb ne yihī hukm har ek naukar ko diyā jise rewar le kar us ke āge āge jānā thā. Us ne kahā, “Jab tum Esau se miloge to us se yihī kahnā hai. ²⁰ Tumheñ yih bhī zarūr kahnā hai, āp ke khādīm Yāqūb hamāre pīchhe ā rahe haiñ.” Kyonki Yāqūb ne sochā, mainī in tohfoñ se us ke sāth sulah karūngā. Phir jab us se mulāqāt hogī to shāyad wuh mujhe qabūl kar le. ²¹ Yoñ us ne yih tohfe apne āge āge bhej die. Lekin us ne khud khaimāgāh meñ rāt guzārī.

Yāqūb kī Kushti

²² Us rāt wuh uṭhā aur apnī do bīwiyoñ, do launḍiyōñ aur gyārah beṭoñ ko le kar Dariyā-e-Yabboq ko wahāñ se pār kiyā jahāñ kam gahrāi thī.

23 Phir us ne apnā sārā sāmān bhī wahān bhej diyā. 24 Lekin wuh ḡhud akelā hī picḡhe rah gayā.

Us waqt ek ādmī āyā aur pau phatne tak us se kusṡti lartā rahā. 25 Jab us ne dekhā ki mainī Yāqūb par ḡhālib nahīn ā rahā to us ne us ke kūlḡhe ko chhuā, aur us kā joṛ nikal gayā. 26 Ādmī ne kahā, “Mujhe jāne de, kyonki pau phatne wālī hai.”

Yāqūb ne kahā, “Pahle mujhe barkat deñ, phir hī āp ko jāne dūngā.” 27 Ādmī ne pūchhā, “Terā kyā nām hai?” Us ne jawāb diyā, “Yāqūb.” 28 Ādmī ne kahā, “Ab se terā nām Yāqūb nahīn balki Isrāīl yānī ‘Wuh Allāh se Lartā Hai’ hogā. Kyonki tū Allāh aur ādmīyon ke sāth laṛ kar ḡhālib āyā hai.”

29 Yāqūb ne kahā, “Mujhe apnā nām batāeñ.” Us ne kahā, “Tū kyon merā nām jānanā chāhtā hai?” Phir us ne Yāqūb ko barkat dī.

30 Yāqūb ne kahā, “Mainī ne Allāh ko rūbarū dekhā to bhī bach gayā hūñ.” Is lie us ne us maḡām kā nām Faniyel rakhā. 31 Yāqūb wahān se chalā to sūraj tulū ho rahā thā. Wuh kūlḡhe ke sabab se langarātā rahā.

32 Yihī wajah hai ki āj bhī Isrāīl kī aulād kūlḡhe ke joṛ par kī nas ko nahīn khāte, kyonki Yāqūb kī isī nas ko chhuā gayā thā.

33

Yāqūb Esau se Miltā Hai

1 Phir Esau un kī taraf ātā huā nazar āyā. Us ke sāth 400 ādmī the. Unheñ dekh kar Yāqūb ne bachchoñ ko bāñṡ kar Liyāh, Rāḡhil aur donoñ launṡiyon ke hawāle kar diyā. 2 Us ne donoñ launṡiyon ko un ke bachchoñ samet āge chalne diyā. Phir Liyāh us ke bachchoñ samet aur āḡhir meñ Rāḡhil aur Yūsuf āe. 3 Yāqūb ḡhud sab se āge Esau se milne gayā. Chalte chalte wuh sāt dafā zamīn tak jḡukā. 4 Lekin Esau dauṛ kar us se milne āyā aur use gale lagā kar bosā diyā. Donoñ ro paṛe.

5 Phir Esau ne auraton aur bachchoñ ko dekhā. Us ne pūchhā, “Tumhāre sāth yih log kaun haiñ?” Yāqūb ne kahā, “Yih āp ke ḡhādim ke bachche haiñ jo Allāh ne apne karm se nawāze haiñ.”

6 Donoñ launṡiyāñ apne bachchoñ samet ā kar us ke sāmne jḡuk gaiñ. 7 Phir Liyāh apne bachchoñ ke sāth āī aur āḡhir meñ Yūsuf aur Rāḡhil ā kar jḡuk gae.

8 Esau ne pūchhā, “Jis jānwaroñ ke baṛe ḡhol se merī mulāqāt huī us se kyā murād hai?” Yāqūb ne jawāb diyā, “Yih tohfā hai tāki āp kā ḡhādim āp kī nazar meñ maḡbūl ho.” 9 Lekin Esau ne kahā, “Mere bhāī, mere pās bahut kuchh hai. Yih apne pās hī rakho.” 10 Yāqūb ne kahā, “Nahīn jī, agar mujḡ par āp ke karm kī nazar hai to mere is tohfe ko zarūr qabūl farmāeñ. Kyonki jab mainī ne āp kā chehrā dekhā to wuh mere lie Allāh ke chehre kī mānind thā, āp ne mere sāth is qadar achchhā sulūk kiyā hai. 11 Mehrbānī karke yih tohfā qabūl kareñ jo mainī āp ke lie layā hūñ. Kyonki Allāh ne mujḡ par apne karm kā izhār kiyā hai, aur mere pās bahut kuchh hai.”

Yāqūb isrār kartā rahā to āḡhirkār Esau ne use qabūl kar liyā. Phir Esau kahne lagā, 12 “Āo, ham rawānā ho jāeñ. Mainī tumhāre āge āge chalūngā.” 13 Yāqūb ne jawāb diyā, “Mere mālik, āp jānte haiñ ki mere bachche nāzuk haiñ. Mere pās bheṛ-bakriyāñ, ḡāy-bail aur un ke dūdh pīne wāle bachche bhī haiñ. Agar mainī unheñ ek din ke lie bhī had se zyādā hānkūñ to wuh mar jāeñge. 14 Mere mālik, mehrbānī karke mere

āge āge jāēn. Main ārām se usī raftār se āp ke pīchhe pīchhe chaltā rahūngā jis raftār se mere maweshī aur mere bachche chal sakeṅge. Yoñ ham āhistā chalte hue āp ke pās Saīr pahuñcheṅge.”¹⁵ Esau ne kahā, “Kyā main apne ādmiyoñ meñ se kuchh āp ke pās chhor dūn?” Lekin Yāqūb ne kahā, “Kyā zarūrat hai? Sab se aham bāt yih hai ki āp ne mujhe gabūl kar liyā hai.”

¹⁶ Us din Esau Saīr ke lie aur ¹⁷ Yāqūb Sukkāṭ ke lie rawānā huā. Wahāñ us ne apne lie makān banā liyā aur apne maweshiyoñ ke lie jhoñpriyāñ. Is lie us maqām kā nām Sukkāṭ yāñi Jhoñpriyāñ par gayā.

¹⁸ Phir Yāqūb chalte chalte salāmātī se Sikam Shahr pahuñchā. Yoñ us kā Masopotāmiyā se Mulk-e-Kanān tak kā safr ikhtitām tak pahuñch gayā. Us ne apne khaima shahr ke sāmne lagāe. ¹⁹ Us ke khaima Hamor kī aulād kī zamīn par lage the. Us ne yih zamīn chāñdī ke 100 sikkoñ ke badle kharīd lī. ²⁰ Wahāñ us ne qurbāngāh banāi jis kā nām us ne ‘El Khudā-e-Isrāīl’ rakhā.

34

Dīnā kī Ismatdarī

¹ Ek din Yāqūb aur Liyāh kī beṭī Dīnā Kanānī auratoñ se milne ke lie ghar se niklī. ² Shahr meñ ek ādmī banām Sikam rahtā thā. Us kā walīd Hamor us ilāqe kā hukmrān thā aur Hiwwī qaum se tālluq rakhtā thā. Jab Sikam ne Dīnā ko dekhā to us ne use pakāṭ kar us kī ismatdarī kī. ³ Lekin us kā dil Dīnā se lag gayā. Wuh us se muhabbat karne lagā aur pyār se us se bāteñ kartā rahā. ⁴ Us ne apne bāp se kahā, “Is laṛkī ke sāth merī shādī karā deñ.”

⁵ Jab Yāqūb ne apnī beṭī kī ismatdarī kī khabar sunī to us ke beṭe maweshiyoñ ke sāth khule maidān meñ the. Is lie wuh un ke wāpas āne tak khāmosh rahā.

⁶ Sikam kā bāp Hamor shahr se nikal kar Yāqūb se bāt karne ke lie āyā. ⁷ Jab Yāqūb ke beṭoñ ko Dīnā kī ismatdarī kī khabar milī to un ke dil ranjish aur ghusse se bhar gae kī Sikam ne Yāqūb kī beṭī kī ismatdarī se Isrāīl kī itnī be’izzatī kī hai. Wuh sīdhe khule maidān se wāpas āe.

⁸ Hamor ne Yāqūb se kahā, “Mere beṭe kā dil āp kī beṭī se lag gayā hai. Mehrbānī karke us kī shādī mere beṭe ke sāth kar deñ. ⁹ Hamāre sāth rishtā bāndheñ, hamāre beṭe-beṭiyoñ ke sāth shādiyāñ karāeñ. ¹⁰ Phir āp hamāre sāth is mulk meñ rah sakeṅge aur pūrā mulk āp ke lie khulā hogā. Āp jahāñ bhī chāheñ ābād ho sakeṅge, tijārat kar sakeṅge aur zamīn kharīd sakeṅge.” ¹¹ Sikam ne khud bhī Dīnā ke bāp aur bhāiyoñ se minnat kī, “Agar merī yih darkhāst manzūr ho to main jo kuchh āp kaheṅge adā kar dūngā. ¹² Jitnā bhī mahr aur tohfe āp muqarrar karēñ main de dūngā. Sirf merī yih khāhish pūrī karēñ ki yih laṛkī mere aqd meñ ā jāe.”

¹³ Lekin Dīnā kī ismatdarī ke sabab se Yāqūb ke beṭoñ ne Sikam aur us ke bāp Hamor se chālākī karke ¹⁴ kahā, “Ham aisā nahīñ kar sakte. Ham apnī bahan kī shādī kisī aise ādmī se nahīñ karā sakte jis kā khatnā nahīñ huā. Is se hamāri be’izzatī hotī hai. ¹⁵ Ham sirf is shart par rāzī hoñge ki āp apne tamām laṛkoñ aur mardoñ kā khatnā karwāne se hamāri mānind ho jāeñ. ¹⁶ Phir āp ke beṭe-beṭiyoñ ke sāth hamāri shādiyāñ ho sakeṅgi aur ham āp ke sāth ek qaum ban jāeṅge. ¹⁷ Lekin agar āp khatnā karāne ke lie taiyār nahīñ haiñ to ham apnī bahan ko le kar chale jāeṅge.”

¹⁸ Yih bāteñ Hamor aur us ke beṭe Sikam ko achchhī lagīn. ¹⁹ Naujawān Sikam ne fauran un par amal kiyā, kyonki wuh Dīnā ko bahut pasand kartā thā. Sikam apne ḳhāndān meñ sab se muazzaz thā. ²⁰ Hamor apne beṭe Sikam ke sāth shahr ke darwāze par gayā jahān shahr ke faisle kie jāte the. Wahān unhoñ ne bāqī shahriyoñ se bāt kī. ²¹ “Yih ādmī ham se jhagarne wāle nahīn haiñ, is lie kyon na wuh is mulk meñ hamāre sāth raheñ aur hamāre darmiyān tījārat kareñ? Hamāre mulk meñ un ke lie bhī kāfī jagah hai. Āo, ham un kī beṭiyōñ aur beṭoñ se shādiyān kareñ. ²² Lekin yih ādmī sirf is shart par hamāre darmiyān rahne aur ek hī qaum banane ke lie taiyār haiñ ki ham un kī tarah apne tamām laṛkoñ aur mardoñ kā ḳhatnā karāeñ. ²³ Agar ham aisā kareñ to un ke tamām maweshī aur sārā māl hamārā hī hogā. Chunānche āo, ham muttafiq ho kar faisla kar leñ tāki wuh hamāre darmiyān raheñ.”

²⁴ Sikam ke shahrī Hamor aur Sikam ke mashware par rāzī hue. Tamām laṛkoñ aur mardoñ kā ḳhatnā karāyā gayā. ²⁵ Tin din ke bād jab ḳhatne ke sabab se logoñ kī hālat burī thī to Dīnā ke do bhāī Shamāun aur Lāwī apnī talwāreñ le kar shahr meñ dāḳhil hue. Kisī ko shak tak nahīn thā ki kyā kuchh hogā. Andar jā kar unhoñ ne bachchoñ se le kar burhoñ tak tamām mardoñ ko qatl kar diyā ²⁶ jin meñ Hamor aur us kā beṭā Sikam bhī shāmil the. Phir wuh Dīnā ko Sikam ke ghar se le kar chale gae.

²⁷ Is qatl-e-ām ke bād Yāqūb ke bāqī beṭe shahr par tūt pare aur use lūt liyā. Yoñ unhoñ ne apnī bahan kī ismatdarī kā badlā liyā. ²⁸ Wuh bheṛ-bakriyāñ, gāy-bail, gadhe aur shahr ke andar aur bāhar kā sab kuchh le kar chalte bane. ²⁹ Unhoñ ne sāre māl par qabzā kiyā, auratoñ aur bachchoñ ko qaidī banā liyā aur tamām gharoñ kā sāmān bhī le gae.

³⁰ Phir Yāqūb ne Shamāun aur Lāwī se kahā, “Tum ne mujhe musibat meñ dāl diyā hai. Ab Kanānī, Farizzī aur mulk ke bāqī bāshindoñ meñ merī badnāmī hui hai. Mere sāth kam ādmī haiñ. Agar dūse mil kar ham par hamlā kareñ to hamāre pūre ḳhāndān kā satyānas ho jāegā.”

³¹ Lekin unhoñ ne kahā, “Kyā yih ṭhik thā ki us ne hamārī bahan ke sāth kasbī kā-sā sulūk kiyā?”

35

Baitel meñ Yāqūb par Allāh kī Barkat

¹ Allāh ne Yāqūb se kahā, “Uṭh, Baitel jā kar wahān ābād ho. Wahīn Allāh ke lie jo tujh par zāhir huā jab tū apne bhāī Esau se bhāg rahā thā qurbāngāh banā.” ² Chunānche Yāqūb ne apne ghar wāloñ aur bāqī sāre sāthiyōñ se kahā, “Jo bhī ajnabī but ap ke pās haiñ unheñ phaiñk deñ. Apne ap ko pāk-saf karke apne kapre badleñ, ³ kyonki hameñ yih jagah chhoṛ kar Baitel jānā hai. Wahān main us Ḳhudā ke lie qurbāngāh banāūngā jis ne musibat ke waqt merī duā sunī. Jahān bhī main gayā wahān wuh mere sāth rahā hai.” ⁴ Yih sun kar unhoñ ne Yāqūb ko tamām but de die jo un ke pās the aur tamām bāliyāñ jo unhoñ ne tāwīz ke taur par kānoñ meñ pahan rakhī thiñ. Us ne sab kuchh Sikam ke qarīb balūt ke daraḳht ke nīche zamīn meñ dabā diyā. ⁵ Phir wuh rawānā hue. Irdgird ke shahroñ par Allāh kī taraf se itnā shadīd ḳhauf chhā gayā ki unhoñ ne Yāqūb aur us ke beṭoñ kā tāqqub na kiyā.

⁶ Chalthe chalte Yāqūb apne logoñ samet Lūz pahuñch gayā jo Mulke-Kanān meñ thā. Āj Lūz kā nām Baitel hai. ⁷ Yāqūb ne wahān qurbāngāh banā kar maqām kā nām Baitel yānī ‘Allāh kā Ghar’ rakhā. Kyonki wahān

Allāh ne apne āp ko us par zāhir kiyā thā jab wuh apne bhāi se farār ho rahā thā.

⁸ Wahān Ribqā kī dāyā Daborā mar gaī. Wuh Baitel ke junūb meñ balūt ke darakht ke niche dafn huī, is lie us kā nām Allon-bakūt yānī ‘Rone kā Balūt kā Darakht’ rakhā gayā.

⁹ Allāh Yāqūb par ek dafā aur zāhir huā aur use barkat dī. Yih Masopotāmiyā se wāpas āne par dūsri bār huā. ¹⁰ Allāh ne us se kahā, “Ab se terā nām Yāqūb nahīn balki Isrāīl hogā.” Yoñ us ne us kā nayā nām Isrāīl rakhā. ¹¹ Allāh ne yih bhī us se kahā, “Main Allāh Qādir-e-mutlaq hūn. Phal-phūl aur tādād meñ barhtā jā. Ek gaum nahīn balki bahut-sī gaumeñ tujh se nikleñgī. Terī aulād meñ bādshāh bhī shāmil honge. ¹² Main tujhe wuhī mulk dūngā jo Ibrāhīm aur Is’hāq ko diyā hai. Aur tere bād use terī aulād ko dūngā.”

¹³ Phir Allāh wahān se āsmān par chalā gayā. ¹⁴ Jahān Allāh Yāqūb se hamkalām huā thā wahān us ne patthar kā satūn kharā kiyā aur us par mai aur tel unḍel kar use maḥsūs kiyā. ¹⁵ Us ne jagah kā nām Baitel rakhā.

Rākḥil kī Maut

¹⁶ Phir Yāqūb apne ghar wālon ke sāth Baitel ko chhoṛ kar Ifrātā kī taraf chal paṛā. Rākḥil ummīd se thī, aur rāste meñ bachche kī paidāish kā waqt ā gayā. Bachchā baṛī mushkil se paidā huā. ¹⁷ Jab dard-e-zah urūj ko pahuñch gayā to dāi ne us se kahā, “Mat ḍaro, kyonki ek aur beṭā hai.” ¹⁸ Lekin wuh dam toṛne wāli thī, aur marte marte us ne us kā nām Bin-ūnī yānī ‘Merī Musibat kā Beṭā’ rakhā. Lekin us ke bāp ne us kā nām Binyamīn yānī ‘Dahne Hāth yā Ḳhushqismatī kā Beṭā’ rakhā. ¹⁹ Rākḥil faut huī, aur wuh Ifrātā ke rāste meñ dafn huī. Ājkal Ifrātā ko Bait-laham kahā jātā hai. ²⁰ Yāqūb ne us kī qabr par patthar kā satūn kharā kiyā. Wuh āj tak Rākḥil kī qabr kī nishāndihī kartā hai.

²¹ Wahān se Yāqūb ne apnā safr jāri rakhā aur Mijdal-idar kī parli taraf apne khaimē lagāe. ²² Jab wuh wahān thahre the to Rūbin Yāqūb kī haram Bilhāh se hambistar huā. Yāqūb ko mālūm ho gayā.

Yāqūb ke Beṭe

Yāqūb ke bārah beṭe the. ²³ Liyāh ke beṭe yih the: us kā sab se baṛā beṭā Rūbin, phir Shamāun, Lāwī, Yahūdāh, Ishkār aur Zabulūn. ²⁴ Rākḥil ke do beṭe the, Yūsuf aur Binyamīn. ²⁵ Rākḥil kī launḍī Bilhāh ke do beṭe the, Dān aur Naftālī. ²⁶ Liyāh kī launḍī Zilfā ke do beṭe the, Jad aur Āshar. Yāqūb ke yih beṭe Masopotāmiyā meñ paidā hue.

Is’hāq kī Maut

²⁷ Phir Yāqūb apne bāp Is’hāq ke pās pahuñch gayā jo Habrūn ke qarīb Mamre meñ ajnabī kī haisiyat se rahtā thā. (Us waqt Habrūn kā nām Qiriyat-arbā thā.) Wahān Is’hāq aur us se pahle Ibrāhīm rahā karte the. ²⁸⁻²⁹ Is’hāq 180 sāl kā thā jab wuh umrāsīdā aur zindagī se āsūdā ho kar apne bāpdādā se jā milā. Us ke beṭe Esau aur Yāqūb ne use dafn kiyā.

36

Esau kī Aulād

¹ Yih Esau kī aulād kā nasabnāmā hai (Esau ko Adom bhī kahā jātā hai):
² Esau ne tīn Kanānī auraton se shādī kī: Hittī ādmī Ailon kī beṭī Adā se, Anā kī beṭī Uhlībāmā se jo Hiwwī ādmī Sibaon kī nawāsī thī ³ aur Ismāīl

kī beṭī Bāsamat se jo Nabāyot kī bahan thī. ⁴ Adā kā ek beṭā Ilifaz aur Bāsamat kā ek beṭā Raūel paidā huā. ⁵ Uhlībāmā ke tīn beṭe paidā hue, Yaūs, Yālām aur Qorah. Esau ke yih tamām beṭe Mul-k-e-Kanān meṅ paidā hue.

⁶ Bād meṅ Esau dūsre mulk meṅ chalā gayā. Us ne apnī bīwiyōṅ, beṭe-beṭiyōṅ aur ghar ke rahne wāloṅ ko apne tamām maweshiyōṅ aur Mul-k-e-Kanān meṅ hāsīl kie hue māl samet apne sāth liyā. ⁷ Wuh is wajah se chalā gayā kī donoṅ bhāiyōṅ ke pās itne rewaṛ the kī charāne kī jagah kam paṛ gaī. ⁸ Chunānche Esau pahārī ilāqe Saīr meṅ ābād huā. Esau kā dūsra nām Adom hai.

⁹ Yih Esau yānī Saīr ke pahārī ilāqe meṅ ābād Adomiyōṅ kā nasabnāmā hai: ¹⁰ Esau kī bīwī Adā kā ek beṭā Ilifaz thā jabki us kī bīwī Bāsamat kā ek beṭā Raūel thā. ¹¹ Ilifaz ke beṭe Temān, Omar, Safo, Jātām, Qanaz ¹² aur Amāliq the. Amāliq Ilifaz kī haram Timnā kā beṭā thā. Yih sab Esau kī bīwī Adā kī aulād meṅ shāmil the. ¹³ Raūel ke beṭe Nahat, Zārah, Sammā aur Mizzā the. Yih sab Esau kī bīwī Bāsamat kī aulād meṅ shāmil the. ¹⁴ Esau kī bīwī Uhlībāmā jo Anā kī beṭī aur Sibaon kī nawāsī thī ke tīn beṭe Yaūs, Yālām aur Qorah the.

¹⁵ Esau se muḳhtalif qabīloṅ ke sardār nikle. Us ke pahlauṭhe Ilifaz se yih qabāyli sardār nikle: Temān, Omar, Safo, Qanaz, ¹⁶ Qorah, Jātām aur Amāliq. Yih sab Esau kī bīwī Adā kī aulād the. ¹⁷ Esau ke beṭe Raūel se yih qabāyli sardār nikle: Nahat, Zārah, Sammā aur Mizzā. Yih sab Esau kī bīwī Bāsamat kī aulād the. ¹⁸ Esau kī bīwī Uhlībāmā yānī Anā kī beṭī se yih qabāyli sardār nikle: Yaūs, Yālām aur Qorah. ¹⁹ Yih tamām sardār Esau kī aulād haiṅ.

Saīr kī Aulād

²⁰ Mul-k-e-Adom ke kuchh bāshinde Horī admī Saīr kī aulād the. Un ke nām Lotān, Sobal, Sibaon, Anā, ²¹ Dison, Esar aur Dīsān the. Saīr ke yih beṭe Mul-k-e-Adom meṅ Horī qabīloṅ ke sardār the.

²² Lotān Horī aur Hemām kā bāp thā. (Timnā Lotān kī bahan thī.) ²³ Sobal ke beṭe Alwān, Mānahat, Aībāl, Safo aur Onām the. ²⁴ Sibaon ke beṭe Aiyāh aur Anā the. Isī Anā ko garm chashme mile jab wuh bayābān meṅ apne bāp ke gadhe charā rahā thā. ²⁵ Anā kā ek beṭā Dison aur ek beṭī Uhlībāmā thī. ²⁶ Dison ke chār beṭe Hamdān, Ishbān, Yitrān aur Kirān the. ²⁷ Esar ke tīn beṭe Bilhān, Zāwān aur Aqān the. ²⁸ Dīsān ke do beṭe Ūz aur Arān the.

²⁹⁻³⁰ Yih yānī Lotān, Sobal, Sibaon, Anā, Dison, Esar aur Dīsān Saīr ke mulk meṅ Horī qabāyl ke sardār the.

Adom ke Bādshāh

³¹ Is se pahle kī Isrāīliyōṅ kā koī bādshāh thā zail ke bādshāh yake bād digare Mul-k-e-Adom meṅ hukūmat karte the:

³² Bālā bin Bor jo Dinhabā Shahr kā thā Mul-k-e-Adom kā pahlā bādshāh thā.

³³ Us kī maut paṛ Yūbāb bin Zārah jo Busrā Shahr kā thā.

³⁴ Us kī maut paṛ Hushām jo Temāniyōṅ ke mulk kā thā.

³⁵ Us kī maut paṛ Hadad bin Bidad jis ne Mul-k-e-Moāb meṅ Midiyāniyōṅ ko shikast dī. Wuh Awīt kā thā.

³⁶ Us kī maut paṛ Samlā jo Masriqā kā thā.

³⁷ Us kī maut paṛ Sāul jo Dariyā-e-Furāt paṛ Rahobot Shahr kā thā.

³⁸ Us kī maut paṛ Bāl-hanān bin Akbor.

³⁹ Us kī maut par Hadad jo Fāw Shahr kā thā. (Bīwī kā nām Mahetabel bint Matrid bint Mezāhāb thā.)

⁴⁰⁻⁴³ Esau se Adomī qabilōn ke yih sardār nikle: Timnā, Alwah, Yatet, Uhlībāmā, Ailā, Fīnon, Qanaz, Temān, Mibsār, Majdiyēl aur Irām. Adom ke sardārōn kī yih fahrist un kī maurūsī zamīn kī ābādiyōn aur qabilōn ke mutābiq hī bayān kī gāi hai. Esau un kā bāp hai.

37

Yūsuf ke Khāb

¹ Yāqūb Mulk-e-Kanān meñ rahtā thā jahān pahle us kā bāp bhī pardesi thā. ² Yih Yāqūb ke khāndān kā bayān hai.

Us waqt Yāqūb kā betā Yūsuf 17 sāl kā thā. Wuh apne bhāiyōn yāni Bilhāh aur Zilfā ke beṭōn ke sāth bheṛ-bakriyōn kī dekh-bhāl kartā thā. Yūsuf apne bāp ko apne bhāiyōn kī burī harkatoñ kī ittalā diyā kartā thā.

³ Yāqūb Yūsuf ko apne tamām beṭōn kī nisbat zyādā pyār kartā thā. Wajah yih thī ki wuh tab paidā huā jab bāp būrḥā thā. Is lie Yāqūb ne us ke lie ek khās rangdār libās banwāyā. ⁴ Jab us ke bhāiyōn ne dekhā ki hamārā bāp Yūsuf ko ham se zyādā pyār kartā hai to wuh us se nafrat karne lage aur adab se us se bāt nahīn karte the.

⁵ Ek rāt Yūsuf ne khāb dekhā. Jab us ne apne bhāiyōn ko khāb sunāyā to wuh us se aur bhī nafrat karne lage. ⁶ Us ne kahā, “Sunō, maiñ ne khāb dekhā. ⁷ Ham sab khet meñ pūle bāndh rahe the ki merā pūlā kharā ho gayā. Āp ke pūle mere pūle ke irdgird jamā ho kar us ke sāmne jhuk gae.” ⁸ Us ke bhāiyōn ne kahā, “Achchhā, tū bādshāh ban kar ham par hukumat karegā?” Us ke khāboñ aur us kī bātoñ ke sabab se un kī us se nafrat mazīd barḥ gāi.

⁹ Kuchh der ke bād Yūsuf ne ek aur khāb dekhā. Us ne apne bhāiyōn se kahā, “Maiñ ne ek aur khāb dekhā hai. Us meñ sūraj, chāñd aur gyārah sitāre mere sāmne jhuk gae.” ¹⁰ Us ne yih khāb apne bāp ko bhī sunāyā to us ne use dāñtā. Us ne kahā, “Yih kaisā khāb hai jo tū ne dekhā! Yih kaisī bāt hai ki maiñ, terī mān aur tere bhāī ā kar tere sāmne zamīn tak jhuk jāeñ?” ¹¹ Natīje meñ us ke bhāi us se bahut hasad karne lage. Lekin us ke bāp ne dil meñ yih bāt mahfūz rakhī.

Yūsuf ko Bechā Jātā Hai

¹² Ek din jab Yūsuf ke bhāi apne bāp ke rewarḥ charāne ke lie Sikam tak pahuñch gae the ¹³ to Yāqūb ne Yūsuf se kahā, “Tere bhāi Sikam meñ rewarōn ko charā rahe haiñ. Ā, maiñ tujhe un ke pās bhej detā hūñ.” Yūsuf ne jawāb diyā, “Thik hai.” ¹⁴ Yāqūb ne kahā, “Jā kar mālūm kar ki tere bhāi aur un ke sāth ke rewarḥ khairiyat se haiñ ki nahīn. Phir wāpas ā kar mujhe batā denā.” Chunāñche us ke bāp ne use Wādī-e-Habrūn se bhej diyā, aur Yūsuf Sikam pahuñch gayā.

¹⁵ Wahāñ wuh idhar-udhar phirtā rahā. Ākhirkār ek ādmī us se milā aur pūchhā, “Āp kyā dhūñḍ rahe haiñ?” ¹⁶ Yūsuf ne jawāb diyā, “Maiñ apne bhāiyōn ko talāsh kar rahā hūñ. Mujhe batāeñ ki wuh apne jānwarōn ko kahāñ charā rahe haiñ.” ¹⁷ Ādmī ne kahā, “Wuh yehāñ se chale gae haiñ. Maiñ ne unheñ yih kahte sunā ki āo, ham Dūtain jāeñ.” Yih sun kar Yūsuf apne bhāiyōn ke pīchhe Dūtain chalā gayā. Wahāñ use wuh mil gae.

¹⁸ Jab Yūsuf abhī dūr se nazar āyā to us ke bhāiyōn ne us ke pahuñchne se pahle use qatl karne kā mansūbā banāyā. ¹⁹ Unhoñ ne kahā, “Dekho,

khāb dekhne wālā ā rahā hai. ²⁰ Āo, ham use mār dālen aur us kī lāsh kisī garhe meñ phaiñk deñ. Ham kahañge ki kisī wahshī jānwar ne use phār khāyā hai. Phir patā chalegā ki us ke khāboñ kī kyā haqīqat hai.”

²¹ Jab Rūbin ne un kī bāteñ sunīñ to us ne Yūsuf ko bachāne kī koshish kī. Us ne kahā, “Nahīñ, ham use qatl na karen. ²² Us kā khūn na karnā. Beshak use is garhe meñ phaiñk deñ jo registān meñ hai, lekin use hāth na lagāen.” Us ne yih is lie kahā ki wuh use bachā kar bāp ke pās wāpas pahuñchānā chāhtā thā.

²³ Jyon hī Yūsuf apne bhāiyōñ ke pās pahuñchā unhoñ ne us kā rangdār libās utār kar ²⁴ Yūsuf ko garhe meñ phaiñk diyā. Garhā khāli thā, us meñ pāñi nahīñ thā. ²⁵ Phir wuh roṭī khāne ke lie baiṭh gae. Achānak Ismāīliyoñ kā ek qāfilā nazar āyā. Wuh Jiliyād se Misr jā rahe the, aur un ke ūñṭ qimṭī masāloñ yāñi lādan, balsān aur mur se lade hue the. ²⁶ Tab Yahūdāh ne apne bhāiyōñ se kahā, “Hameñ kyā faydā hai agar apne bhāi ko qatl karke us ke khūn ko chhupā deñ? ²⁷ Āo, ham use in Ismāīliyoñ ke hāth farokht kar deñ. Phir koī zarurat nahīñ hogī ki ham use hāth lagāen. Ākhir wuh hamārā bhāi hai.”

Us ke bhāi rāzī hue. ²⁸ Chunāñche jab Midiyāñi tājir wahān se guzare to bhāiyōñ ne Yūsuf ko khīñch kar garhe se nikālā aur chāñdī ke 20 sikkoñ ke ewaz bech dālā. Ismāīli use le kar Misr chale gae.

²⁹ Us waqt Rūbin maujūd nahīñ thā. Jab wuh garhe ke pās wāpas āyā to Yūsuf us meñ nahīñ thā. Yih dekh kar us ne pareshāñi meñ apne kapre phār dāle. ³⁰ Wuh apne bhāiyōñ ke pās wāpas gayā aur kahā, “Laṛkā nahīñ hai. Ab main kis tarah Abbū ke pās jāūñ?” ³¹ Tab unhoñ ne bakrā zabah karke Yūsuf kā libās us ke khūn meñ dūboyā, ³² phir rangdār libās is khābar ke sāth apne bāp ko bhijwā diyā ki “Hameñ yih milā hai. Ise ghaur se dekheñ. Yih āp ke beṭe kā libās to nahīñ?”

³³ Yāqūb ne use pahchāñ liyā aur kahā, “Beshak usī kā hai. Kisī wahshī jānwar ne use phār khāyā hai. Yaqīnan Yūsuf ko phār diyā gayā hai.” ³⁴ Yāqūb ne gham ke māre apne kapre phāre aur apñi kamr se ṭāṭ orḥ kar baṛī der tak apne beṭe ke lie mātām kartā rahā. ³⁵ Us ke tamām beṭe-beṭiyāñ use tasallī dene āe, lekin us ne tasallī pāne se inkār kiyā aur kahā, “Main Pātāl meñ utarte hue bhī apne beṭe ke lie mātām karūñgā.” Is hālat meñ wuh apne beṭe ke lie rotā rahā.

³⁶ Itne meñ Midiyāñi Misr pahuñch kar Yūsuf ko bech chuke the. Misr ke bādshāh Firaun ke ek ālā afsar Fūtifār ne use kharīd liyā. Fūtifār bādshāh ke muhāfizoñ par muqarrar thā.

38

Yahūdāh aur Tamr

1 Un dinoñ meñ Yahūdāh apne bhāiyōñ ko chhoṛ kar ek ādmī ke pās rahne lagā jis kā nām Hirā thā aur jo Adullām Shahr se thā. ² Wahāñ Yahūdāh kī mulāqāt ek Kanāñi aurat se huī jis ke bāp kā nām Sua thā. Us ne us se shādī kī. ³ Beṭā paidā huā jis kā nām Yahūdāh ne Er rakhā. ⁴ Ek aur beṭā paidā huā jis kā nām biwī ne Onān rakhā. ⁵ Us ke tīsra beṭā bhī paidā huā. Us ne us kā nām Selā rakhā. Yahūdāh qazīb meñ thā jab wuh paidā huā.

⁶ Yahūdāh ne apne baṛe beṭe Er kī shādī ek laṛkī se karāñ jis kā nām Tamr thā. ⁷ Rab ke nazdik Er sharīr thā, is lie us ne use halāk kar diyā.

⁸ Is par Yahūdāh ne Er ke chhoṭe bhāi Onān se kahā, “Apne baṛe bhāi

kī bewā ke pās jāo aur us se shādī karo tāki tumhāre bhāī kī nasl qāym rahe.”⁹ Onān ne aisā kiyā, lekin wuh jāntā thā ki jo bhī bachche paidā hoṅge wuh qānūn ke mutābiq mere bare bhāī ke hoṅge. Is lie jab bhī wuh Tamr se hambistar hotā to nutfā ko zamīn par girā detā, kyoṅki wuh nahīn chāhtā thā ki merī mārifat mere bhāī ke bachche paidā hoṅ. ¹⁰ Yih bāt Rab ko burī lagi, aur us ne use bhī sazā-e-maut dī. ¹¹ Tab Yahūdāh ne apnī bahū Tamr se kahā, “Apne bāp ke ghar wāpas chalī jāo aur us waqt tak bewā raho jab tak merā beṭā Selā barā na ho jāe.” Us ne yih is lie kahā ki use ḍar thā ki kahīn Selā bhī apne bhāiyōn kī tarah mar na jāe chunānche Tamr apne maike chalī gai.

¹² Kāfī dinōn ke bād Yahūdāh kī bīwī jo Sua kī beṭī thī mar gai. Mātam kā waqt guzar gayā to Yahūdāh apne Adullāmī dost Hirā ke sāth Timnat gayā jahān Yahūdāh kī bheṛōn kī pashm katrī jā rahī thī. ¹³ Tamr ko batāyā gayā, “Āp kā susar apnī bheṛōn kī pashm katarne ke lie Timnat jā rahā hai.” ¹⁴ Yih sun kar Tamr ne bewā ke kapre utār kar ām kapre pahan lie. Phir wuh apnā muñh chādar se lapeṭ kar Ainīm Shahr ke darwāze par baiṭh gai jo Timnat ke rāste meñ thā. Tamr ne yih harkat is lie kī ki Yahūdāh kā beṭā Selā ab bālīgh ho chukā thā to bhī us kī us ke sāth shādī nahīn kī gai thī.

¹⁵ Jab Yahūdāh wahān se guzarā to us ne use dekh kar sochā ki yih kasbī hai, kyoṅki us ne apnā muñh chhupāyā huā thā. ¹⁶ Wuh rāste se haṭ kar us ke pās gayā aur kahā, “Zarā mujhe apne hān āne deñ.” (Us ne nahīn pahchānā ki yih merī bahū hai.) Tamr ne kahā, “Āp mujhe kyā deṅge?” ¹⁷ Us ne jawāb diyā, “Main āp ko bakrī kā bachchā bhej dūngā.” Tamr ne kahā, “Ṭhik hai, lekin use bhejne tak mujhe zamānat deñ.” ¹⁸ Us ne pūchhā, “Main āp ko kyā dūn?” Tamr ne kahā, “Apnī muhr aur use gale meñ laṭkāne kī ḍorī. Wuh laṭhī bhī deñ jo āp pakaṛe hue haiñ.” Chunānche Yahūdāh use yih chīzeñ de kar us ke sāth hambistar huā. Natīje meñ Tamr ummīd se huī. ¹⁹ Phir Tamr uṭh kar apne ghar wāpas chalī gai. Us ne apnī chādar utār kar dubārā bewā ke kapre pahan lie.

²⁰ Yahūdāh ne apne dost Hirā Adullāmī ke hāth bakrī kā bachchā bhej diyā tāki wuh chīzeñ wāpas mil jāeñ jo us ne zamānat ke taur par dī thīn. Lekin Hirā ko patā na chalā ki aurat kahān hai. ²¹ Us ne Ainīm ke bāshindoñ se pūchhā, “Wuh kasbī kahān hai jo yahān saṛak par baiṭhī thī?” Unhoñ ne jawāb diyā, “Yahān aisī koī kasbī nahīn thī.”

²² Us ne Yahūdāh ke pās wāpas jā kar kahā, “Wuh mujhe nahīn milī balki wahān ke rahne wāloñ ne kahā ki yahān koī aisī kasbī thī nahīn.” ²³ Yahūdāh ne kahā, “Phir wuh zamānat kī chīzeñ apne pās hī rakhe. Use chhoṛ do warnā log hamārā mazāq urāeṅge. Ham ne to pūrī koshish kī ki use bakrī kā bachchā mil jāe, lekin khoj lagāne ke bāwujūd āp ko patā na chalā ki wuh kahān hai.”

²⁴ Tīn mās ke bād Yahūdāh ko ittālā dī gai, “Āp kī bahū Tamr ne zinā kiyā hai, aur ab wuh hāmīlā hai.” Yahūdāh ne hukm diyā, “Use bāhar lā kar jalā do.” ²⁵ Tamr ko jalāne ke lie bāhar lāyā gayā to us ne apne susar ko khabar bhej dī, “Yih chīzeñ dekheñ. Yih us ādmī kī haiñ yis kī mārifat main ummīd se hūñ. Patā karen kī yih muhr, us kī ḍorī aur yih laṭhī kis kī haiñ.” ²⁶ Yahūdāh ne unheñ pahchān liyā. Us ne kahā, “Main nahīn balki yih aurat haq par hai, kyoṅki main ne us kī apne beṭe Selā se shādī nahīn karāi.” Lekin bād meñ Yahūdāh kabhī bhī Tamr se hambistar na huā.

²⁷ Jab janm dene kā waqt āyā to mālūm huā ki juṛwān bachche haiñ.
²⁸ Ek bachche kā hāth nīklā to dāī ne use pakar kar us meñ surkh dhāgā bāndh diyā aur kahā, “Yih pahle paidā huā.” ²⁹ Lekin us ne apnā hāth wāpas khīnch liyā, aur us kā bhāī pahle paidā huā. Yih dekh kar dāī bol uṭhī, “Tū kis tarah phūṭ nīklā hai!” Us ne us kā nām Fāras yānī Phūṭ rakhā. ³⁰ Phir us kā bhāī paidā huā jis ke hāth meñ surkh dhāgā bāndhā huā thā. Us kā nām Zārah yānī Chamak rakhā gayā.

39

Yūsuf aur Fūtīfār kī Bīwī

¹ Ismāīliyon ne Yūsuf ko Misr le jā kar bech diyā thā. Misr ke bādshāh ke ek ālā afsar banām Fūtīfār ne use kharīd liyā. Wuh shāhī muhāfizon kā kaptān thā. ² Rab Yūsuf ke sāth thā. Jo bhī kām wuh kartā us meñ kāmyāb rahtā. Wuh apne Misrī mālik ke ghar meñ rahtā thā ³ jis ne dekhā ki Rab Yūsuf ke sāth hai aur use har kām meñ kāmyābī detā hai. ⁴ Chunānche Yūsuf ko mālik kī khās mehrbānī hāsīl huī, aur Fūtīfār ne use apnā zātī naukar banā liyā. Us ne use apne gharāne ke intazām par muqarrar kiyā aur apnī pūrī milkiyat us ke sapurd kar dī. ⁵ Jis waqt se Fūtīfār ne apne gharāne kā intazām aur pūrī milkiyat Yūsuf ke sapurd kī us waqt se Rab ne Fūtīfār ko Yūsuf ke sabab se barkat dī. Us kī barkat Fūtīfār kī har chīz par thī, khāh ghar meñ thī yā khet meñ. ⁶ Fūtīfār ne apnī har chīz Yūsuf ke hāth meñ chhoṛ dī. Aur chūnki Yūsuf sab kuchh achchhī tarah chalātā thā is lie Fūtīfār ko khānā khāne ke siwā kisī bhī muāmale kī fikr nahīn thī.

Yūsuf nihāyat khūbsūrat admī thā. ⁷ Kuchh der ke bād us ke mālik kī bīwī kī ānkh us par lagī. Us ne us se kahā, “Mere sāth hambistar ho!” ⁸ Yūsuf inkār karke kahne lagā, “Mere mālik ko mere sabab se kisī muāmale kī fikr nahīn hai. Unhoñ ne sab kuchh mere sapurd kar diyā hai. ⁹ Ghar ke intazām par un kā iḳhtiyār mere iḳhtiyār se zyādā nahīn hai. Āp ke siwā unhoñ ne koī bhī chīz mujh se bāz nahīn rakhī. To phir main kis tarah itnā ḡhalat kām karūn? Main kis tarah Allāh kā gunāh karūn?”

¹⁰ Mālik kī bīwī roz baroz Yūsuf ke pīchhe parī rahī ki mere sāth hambistar ho. Lekin wuh hameshā inkār kartā rahā.

¹¹ Ek din wuh kām karne ke lie ghar meñ gayā. Ghar meñ aur koī naukar nahīn thā. ¹² Fūtīfār kī bīwī ne Yūsuf kā libās pakar kar kahā, “Mere sāth hambistar ho!” Yūsuf bhāg kar bāhar chalā gayā lekin us kā libās pīchhe aurat ke hāth meñ hī rah gayā. ¹³ Jab mālik kī bīwī ne dekhā ki wuh apnā libās chhoṛ kar bhāg gayā hai ¹⁴ to us ne ghar ke naukaron ko bulā kar kahā, “Yih dekho! Mere mālik is Ibrānī ko hamāre pās le āe haiñ tāki wuh hamēñ zalīl kare. Wuh merī ismatdari karne ke lie mere kamre meñ ā gayā, lekin main ūnchī āwāz se chīkhne lagī. ¹⁵ Jab main madad ke lie ūnchī āwāz se chīkhne lagī to wuh apnā libās chhoṛ kar bhāg gayā.” ¹⁶ Us ne mālik ke āne tak Yūsuf kā libās apne pās rakhā. ¹⁷ Jab wuh ghar wāpas āyā to us ne use yihī kahānī sunāī, “Yih Ibrānī ḡhulam jo āp le āe haiñ merī tazlīl ke lie mere pās āyā. ¹⁸ Lekin jab main madad ke lie chīkhne lagī to wuh apnā libās chhoṛ kar bhāg gayā.”

Yūsuf Qaidkhāne Meñ

¹⁹ Yih sun kar Fūtīfār baṛe ḡhusse meñ ā gayā. ²⁰ Us ne Yūsuf ko giriftār karke us jel meñ dāl diyā jahān bādshāh ke qaidī rakhe jāte the. Wahīn wuh rahā. ²¹ Lekin Rab Yūsuf ke sāth thā. Us ne us par mehrbānī kī aur

use qaidkhāne ke dāroḡhe kī nazar meñ maqbūl kiyā. ²² Yūsuf yahān tak maqbūl huā ki dāroḡhe ne tamām qaidiyōn ko us ke sapurd karke use pūrā intazām chalāne ki zimmedārī dī. ²³ Dāroḡhe ko kisī bhī muāmale kī jise us ne Yūsuf ke sapurd kiyā thā fikr na rahī, kyonki Rab Yūsuf ke sāth thā aur use har kām meñ kāmyābī baḡhshī.

40

Qaidiyōn ke Ḳhāb

¹ Kuchh der ke bād yōn huā ki Misr ke bādshāh ke sardār sāqī aur bekarī ke inchārj ne apne mālik kā gunāh kiyā. ² Firaun ko donoñ afsaroñ par ḡhussā ā gayā. ³ Us ne unheñ us qaidkhāne meñ dāl diyā jo shāhī muhāfizōn ke kaptān ke sapurd thā aur jis meñ Yūsuf thā. ⁴ Muhāfizōn ke kaptān ne unheñ Yūsuf ke hawāle kiyā tāki wuh un kī ḡhidmat kare. Wahān wuh kāfi der tak rahe.

⁵ Ek rāt bādshāh ke sardār sāqī aur bekarī ke inchārj ne ḡhāb dekhā. Donoñ kā ḡhāb farq farq thā, aur un kā matlab bhī farq farq thā. ⁶ Jab Yūsuf subah ke waqt un ke pās āyā to wuh dabe hue nazar āe. ⁷ Us ne un se pūchhā, “Āj āp kyon itne pareshān haiñ?” ⁸ Unhoñ ne jawāb diyā, “Ham donoñ ne ḡhāb dekhā hai, aur koī nahīñ jo hameñ un kā matlab batāe.” Yūsuf ne kahā, “Ḳhāboñ kī tābīr to Allāh kā kām hai. Zarā mujhe apne ḡhāb to sunāeñ.”

⁹ Sardār sāqī ne shurū kiyā, “Main ne ḡhāb meñ apne sāmne angūr kī bel dekhī. ¹⁰ Us kī tīn shāḡheñ thīñ. Us ke patte lage, koñpleñ phūṭ nikliñ aur angūr pak gae. ¹¹ Mere hāth meñ bādshāh kā pyālā thā, aur main ne angūroñ ko toṛ kar yōn bhīñch diyā ki un kā ras bādshāh ke pyāle meñ ā gayā. Phir main ne pyālā bādshāh ko pesh kiyā.”

¹² Yūsuf ne kahā, “Tīn shāḡhoñ se murād tīn din haiñ. ¹³ Tīn din ke bād Firaun āp ko bahāl kar legā. Āp ko pahli zimmedārī wāpas mil jāegī. Āp pahle kī tarah sardār sāqī kī haisiyat se bādshāh kā pyālā sanbhāleñge. ¹⁴ Lekin jab āp bahāl ho jāeñ to merā khayāl karen. Mehrbānī karke bādshāh ke sāmne merā zikr karen tāki main yahān se rihā ho jāūñ. ¹⁵ Kyonki mujhe Ibrāniyōn ke mulk se aḡhwā karke yahān lāyā gayā hai, aur yahān bhī mujh se koī aisi ḡhaltī nahīñ huī ki mujhe is gaṛhe meñ phaiñkā jātā.”

¹⁶ Jab shāhī bekarī ke inchārj ne dekhā ki sardār sāqī ke ḡhāb kā achchhā matlab niklā to us ne Yūsuf se kahā, “Merā ḡhāb bhī sunēñ. Main ne sar par tīn ṭokriyāñ uṭhā rakhī thīñ jo bekarī kī chīzoñ se bhari huī thīñ. ¹⁷ Sab se ūpar wālī ṭokri meñ wuh tamām chīzeñ thīñ jo bādshāh kī mez ke lie banāi jāti haiñ. Lekin parinde ā kar unheñ khā rahe the.”

¹⁸ Yūsuf ne kahā, “Tīn ṭokriyōñ se murād tīn din haiñ. ¹⁹ Tīn din ke bād hī Firaun āp ko qaidkhāne se nikāl kar daraḡht se laṭkā degā. Parinde āp kī lāsh ko khā jāeñge.”

²⁰ Tīn din ke bād bādshāh kī sālgirah thī. Us ne apne tamām afsaroñ kī ziyāfat kī. Is mauqe par us ne sardār sāqī aur bekarī ke inchārj ko jel se nikāl kar apne huzūr lāne kā hukm diyā. ²¹ Sardār sāqī ko pahle wālī zimmedārī sauñp dī gaī, ²² lekin bekarī ke inchārj ko sazā-e-maut de kar daraḡht se laṭkā diyā gayā. Sab kuchh waisā hī huā jaisā Yūsuf ne kahā thā.

²³ Lekin sardār sāqī ne Yūsuf kā khayāl na kiyā balki use bhūl hī gayā.

41

Bādshāh ke Kḥāb

¹ Do sāl guzar gae ki ek rāt bādshāh ne kḥāb dekhā. Wuh Dariyā-e-Nīl ke kināre kharā thā. ² Achānak dariyā meñ se sāt kḥūbsūrat aur moṭī gāēñ nīkal kar sarkandoñ meñ charne lagīñ. ³ Un ke bād sāt aur gāēñ nīkal aīñ. Lekīn wuh badsūrat aur dublī-patlī thīñ. Wuh dariyā ke kināre dūsrī gāyoñ ke pās kharī ho kar ⁴ pahli sāt kḥūbsūrat aur moṭī moṭī gāyoñ ko khā gaīñ. Is ke bād Misr kā bādshāh jāg uṭhā. ⁵ Phir wuh dubārā so gayā. Is dafā us ne ek aur kḥāb dekhā. Anāj ke ek paude par sāt moṭī moṭī aur achchhī achchhī bāleñ lagī thīñ. ⁶ Phir sāt aur bāleñ phūṭ niklīñ jo dublī-patlī aur mashriqī hawā se jhulsī huī thīñ. ⁷ Anāj kī sāt dublī-patlī bāloñ ne sāt moṭī aur kḥūbsūrat bāloñ ko nīgal liyā. Phir Firaun jāg uṭhā to mālūm huā kī main ne kḥāb hī dekhā hai.

⁸ Subah huī to wuh pareshān thā, is lie us ne Misr ke tamām jādūgaroñ aur ālimoñ ko bulāyā. Us ne unheñ apne kḥāb sunāe, lekin koī bhī un kī tābīr na kar sakā.

⁹ Phir sardār sāqī ne Firaun se kahā, “Āj mujhe apnī kḥataēñ yād ātī hain. ¹⁰ Ek dīn Firaun apne kḥādimoñ se nārāz hue. Huzūr ne mujhe aur bekarī ke inchārj ko qaidkḥāne meñ ḍalwā diyā jis par shāhī muhāfizoñ kā kaptān muqarrar thā. ¹¹ Ek hī rāt meñ ham donoñ ne mukhtalif kḥāb dekhe jin kā matlab farq farq thā. ¹² Wahāñ jel meñ ek Ibrānī naujawān thā. Wuh muhāfizoñ ke kaptān kā ḡhulām thā. Ham ne use apne kḥāb sunāe to us ne hamēñ un kā matlab batā diyā. ¹³ Aur jo kuchh bhī us ne batāyā sab kuchh waisā hī huā. Mujhe apnī zimmedārī wāpas mil gāī jabkī bekarī ke inchārj ko sazā-e-maut de kar daraḳht se laṭkā diyā gayā.”

¹⁴ Yih sun kar Firaun ne Yūsuf ko bulāyā, aur use jaldī se qaidkḥāne se lāyā gayā. Us ne shew karwā kar apne kapre badle aur sidhe bādshāh ke huzūr pahunchā.

¹⁵ Bādshāh ne kahā, “Main ne kḥāb dekhā hai, aur yahāñ koī nahīñ jo us kī tābīr kar sake. Lekīn sunā hai kī tū kḥāb ko sun kar us kā matlab batā saktā hai.” ¹⁶ Yūsuf ne jawāb diyā, “Yih mere ikhtiyār meñ nahīñ hai. Lekīn Allāh hī bādshāh ko salāmatī kā paighām degā.”

¹⁷ Firaun ne Yūsuf ko apne kḥāb sunāe, “Main kḥāb meñ Dariyā-e-Nīl ke kināre kharā thā. ¹⁸ Achānak dariyā meñ se sāt moṭī moṭī aur kḥūbsūrat gāēñ nīkal kar sarkandoñ meñ charne lagīñ. ¹⁹ Is ke bād sāt aur gāēñ niklīñ. Wuh nihāyat badsūrat aur dublī-patlī thīñ. Main ne itnī badsūrat gāēñ Misr meñ kahīñ bhī nahīñ dekhīñ. ²⁰ Dublī aur badsūrat gāēñ pahli moṭī gāyoñ ko khā gaīñ. ²¹ Aur nīgalne ke bād bhī mālūm nahīñ hotā thā kī unhoñ ne moṭī gāyoñ ko khāyā hai. Wuh pahle kī tarah badsūrat hī thīñ. Is ke bād main jāg uṭhā. ²² Phir main ne ek aur kḥāb dekhā. Sāt moṭī aur achchhī bāleñ ek hī paude par lagī thīñ. ²³ Is ke bād sāt aur bāleñ niklīñ jo kharāb, dublī-patlī aur mashriqī hawā se jhulsī huī thīñ. ²⁴ Sāt dublī-patlī bāleñ sāt achchhī bāloñ ko nīgal gaīñ. Main ne yih sab kuchh apne jādūgaroñ ko batāyā, lekin wuh is kī tābīr na kar sake.”

²⁵ Yūsuf ne bādshāh se kahā, “Donoñ kḥāboñ kā ek hī matlab hai. In se Allāh ne huzūr par zāhir kiyā hai kī wuh kyā kuchh karne ko hai. ²⁶ Sāt achchhī gāyoñ se murād sāt sāl hain. Isī tarah sāt achchhī bāloñ se murād bhī sāt sāl hain. Donoñ kḥāb ek hī bāt bayān karte hain. ²⁷ Jo sāt dublī aur badsūrat gāēñ bād meñ nikleñ us se murād sāt aur sāl hain. Yihī sāt dublī-patlī aur mashriqī hawā se jhulsī huī bāloñ kā matlab bhī hai.

Wuh ek hī bāt bayān kartī haiñ ki sāt sāl tak kāl paregā. ²⁸ Yih wuhī bāt hai jo main ne huzūr se kahī ki Allāh ne huzūr par zāhir kiya hai ki wuh kyā karegā. ²⁹ Sāt sāl āenge jin ke daurān Misr ke pūre mulk meñ kasrat se paidāwār hogī. ³⁰ Us ke bād sāt sāl kāl paregā. Kāl itnā shadīd hogā ki log bhūl jāenge ki pahle itnī kasrat thī. Kyoñki kāl mulk ko tabāh kar degā. ³¹ Kāl ki shiddat ke bāis achchhe sālon kī kasrat yād hī nahīn rahegī. ³² Huzūr ko is lie ek hī paighām do muḥtalif khābon kī sūrat meñ milā ki Allāh is kā pakkā irādā rakhtā hai, aur wuh jald hī is par amal karegā. ³³ Ab bādshāh kisī samajhdār aur dānishmand ādmī ko Mulk-e-Misr kā intazām sauñpeñ. ³⁴ Is ke alāwā wuh aise ādmī muqarrar karen jo sāt achchhe sālon ke daurān har fasal kā pānchwāñ hissā leñ. ³⁵ Wuh un achchhe sālon ke daurān ḳhurāk jamā karen. Bādshāh unheñ iḳhtiyār deñ ki wuh shahron meñ godām banā kar anāj ko mahfūz kar leñ. ³⁶ Yih ḳhurāk kāl ke un sāt sālon ke lie maḳhsūs kī jāe jo Misr meñ āne wāle haiñ. Yoñ mulk tabāh nahīn hogā.”

Yūsuf ko Misr par Hākim Muqarrar Kiyā Jātā Hai

³⁷ Yih mansūbā bādshāh aur us ke afsarān ko achchhā lagā. ³⁸ Us ne un se kahā, “Hameñ is kām ke lie Yūsuf se zyādā layq ādmī nahīn milegā. Us meñ Allāh kī rūh hai.” ³⁹ Bādshāh ne Yūsuf se kahā, “Allāh ne yih sab kuchh tujh par zāhir kiya hai, is lie koī bhī tujh se zyādā samajhdār aur dānishmand nahīn hai. ⁴⁰ Main tujhe apne mahal par muqarrar kartā hūn. Merī tamām riāyā tere tābe rahegī. Terā iḳhtiyār sirf mere iḳhtiyār se kam hogā. ⁴¹ Ab main tujhe pūre Mulk-e-Misr par hākim muqarrar kartā hūn.”

⁴² Bādshāh ne apnī unglī se wuh angūthī utārī jis se muhr lagātā thā aur use Yūsuf kī unglī meñ pahnā diyā. Us ne use katān kā bārik libās pahnāyā aur us ke gale meñ sone kā gulūband pahnā diyā. ⁴³ Phir us ne use apne dūsre rath meñ sawār kiya aur log us ke āge āge pukārte rahe, “Ghuṭne ṭeko! Ghuṭne ṭeko!”

Yoñ Yūsuf pūre Misr kā hākim banā. ⁴⁴ Firaun ne us se kahā, “Main to bādshāh hūn, lekin terī ijāzat ke baḡhair pūre mulk meñ koī bhī apnā hāth yā pānw nahīn hilaegā.” ⁴⁵⁻⁴⁶ Us ne Yūsuf kā Misrī nām Sāfanat-fāneh rakhā aur On ke pujārī Fotīfirā kī beṭī Āsanat ke sāth us kī shādī karāi.

Yūsuf 30 sāl kā thā jab wuh Misr ke bādshāh Firaun kī ḳhidmat karne lagā. Us ne Firaun ke huzūr se nikal kar Misr kā daurā kiya.

⁴⁷ Sāt achchhe sālon ke daurān mulk meñ nihāyat achchhī fasleñ uḡīñ. ⁴⁸ Yūsuf ne tamām ḳhurāk jamā karke shahron meñ mahfūz kar lī. Har shahr meñ us ne irdgird ke kheton kī paidāwār mahfūz rakhī. ⁴⁹ Jamāshudā anāj samundar kī ret kī mānind bakasrat thā. Itnā anāj thā ki Yūsuf ne āḳhirkār us kī paimāish karnā chhoṛ diyā.

⁵⁰ Kāl se pahle Yūsuf aur Āsanat ke do beṭe paidā hue. ⁵¹ Us ne pahle kā nām Manassī yānī ‘Jo Bhulā Detā Hai’ rakhā. Kyoñki us ne kahā, “Allāh ne merī musibat aur mere bāp kā gharānā merī yāddāsht se nikāl diyā hai.” ⁵² Dūsre kā nām us ne Ifrāīm yānī ‘Dugnā Phaldār’ rakhā. Kyoñki us ne kahā, “Allāh ne mujhe merī musibat ke mulk meñ phalne-phulne diyā hai.”

⁵³ Sāt achchhe sāl jin meñ kasrat kī fasleñ uḡīñ guzar gae. ⁵⁴ Phir kāl ke sāt sāl shurū hue jis tarah Yūsuf ne kahā thā. Tamām dīgar mamālik meñ bhī kāl paṛ gayā, lekin Misr meñ wāfir ḳhurāk pāi jāti thī. ⁵⁵ Jab kāl

ne tamām Misr meñ zor pakaṛā to log chūkh kar khāne ke lie bādshāh se minnat karne lage. Tab Firaun ne un se kahā, “Yūsuf ke pās jāo. Jo kuchh wuh tumheñ batāegā wuhī karo.” ⁵⁶ Jab kāl pūrī duniyā meñ phail gaya to Yūsuf ne anāj ke godām khol kar Misriyon ko anāj bech diyā. Kyonki kāl ke bāis mulk ke hālāt bahut kharāb ho gae the. ⁵⁷ Tamām mamālik se bhī log anāj kharīdne ke lie Yūsuf ke pās āe, kyonki pūrī duniyā saḡht kāl kī girift meñ thī.

42

Yūsuf ke Bhāi Misr Meñ

¹ Jab Yāqūb ko mālūm huā ki Misr meñ anāj hai to us ne apne beṭon se kahā, “Tum kyon ek dūsre kā muñh takte ho? ² Sunā hai ki Misr meñ anāj hai. Wahāñ jā kar hamāre lie kuchh kharīd lāo tāki ham bhūke na mareñ.”

³ Tab Yūsuf ke das bhāi anāj kharīdne ke lie Misr gae. ⁴ Lekin Yāqūb ne Yūsuf ke sage bhāi Binyamīn ko sāth na bhejā, kyonki us ne kahā, “Aisā na ho ki use jānī nuqsān pahuñche.” ⁵ Yoñ Yāqūb ke beṭe bahut sāre aur logon ke sāth Misr gae. Kyonki Mul-e-Kanān bhī kāl kī girift meñ thā.

⁶ Yūsuf Misr ke hākīm kī haisiyat se logon ko anāj bechtā thā, is lie us ke bhāi ā kar us ke sāmne muñh ke bal jhuk gae. ⁷ Jab Yūsuf ne apne bhāiyon ko dekhā to us ne unheñ pahchān liyā lekin aisā kiyā jaisā un se nāwāqif ho aur saḡhtī se un se bāt kī, “Tum kahāñ se āe ho?” Unhoñ ne jawāb diyā, “Ham Mul-e-Kanān se anāj kharīdne ke lie āe haiñ.” ⁸ Go Yūsuf ne apne bhāiyon ko pahchān liyā, lekin unhoñ ne use na pahchānā. ⁹ Use wuh khab yād āe jo us ne un ke bāre meñ dekhe the. Us ne kahā, “Tum jāsūs ho. Tum yih dekhne āe ho ki hamārā mulk kin kin jaghoñ par ghairmahfūz hai.”

¹⁰ Unhoñ ne kahā, “Janāb, hargiz nahīñ. Āp ke ghulām ghallā kharīdne āe haiñ. ¹¹ Ham sab ek hī mard ke beṭe haiñ. Āp ke khādīm sharīf log haiñ, jāsūs nahīñ haiñ.” ¹² Lekin Yūsuf ne isrār kiyā, “Nahīñ, tum dekhne āe ho ki hamārā mulk kin kin jaghoñ par ghairmahfūz hai.”

¹³ Unhoñ ne arz kī, “Āp ke khādīm kul bārah bhāi haiñ. Ham ek hī ādmī ke beṭe haiñ jo Kanān meñ rahtā hai. Sab se chhoṭā bhāi is waqt hamāre bāp ke pās hai jabki ek mar gayā hai.” ¹⁴ Lekin Yūsuf ne apnā ilzām dohrāyā, “Aisā hī hai jaisā main ne kahā hai ki tum jāsūs ho. ¹⁵ Main tumhārī bāteñ jāñch lūngā. Firaun kī hayāt kī qasam, pahle tumhārā sab se chhoṭā bhāi āe, warnā tum is jagah se kabhī nahīñ jā sakoge. ¹⁶ Ek bhāi ko use lāne ke lie bhej do. Bāqī sab yahāñ giriftār raheñge. Phir patā chalegā ki tumhārī bāteñ sach haiñ ki nahīñ. Agar nahīñ to Firaun kī hayāt kī qasam, is kā matlab yih hogā ki tum jāsūs ho.”

¹⁷ Yih kah kar Yūsuf ne unheñ tīn dīn ke lie qaidkhāne meñ dāl diyā. ¹⁸ Tīse dīn us ne un se kahā, “Main Allāh kā khauf māntā hūñ, is lie tum ko ek shart par jītā chhoṛūngā. ¹⁹ Agar tum wāqai sharīf log ho to aisā karo ki tum meñ se ek yahāñ qaidkhāne meñ rahe jabki bāqī sab anāj le kar apne bhūke ghar wāloñ ke pās wāpas jāeñ. ²⁰ Lekin lāzim hai ki tum apne sab se chhoṭe bhāi ko mere pās le āo. Sirf is se tumhārī bāteñ sach sābit honḡi aur tum maut se bach jāoge.”

Yūsuf ke bhāi rāzī ho gae. ²¹ Wuh āpas meñ kahne lage, “Beshak yih hamāre apne bhāi par zulm kī sazā hai. Jab wuh iltijā kar rahā thā ki mujh par rahm kareñ to ham ne us kī baṛī musibat dekh kar bhī us kī na

sunī. Is lie yih musibat ham par ā gaī hai.”²² Aur Rūbin ne kahā, “Kyā maiñ ne nahīñ kahā thā ki larke par zulm mat karo, lekin tum ne merī ek na māñi. Ab us ki maut kā hisāb-kitāb kiyā jā rahā hai.”

²³ Unheñ mālūm nahīñ thā ki Yūsuf hamārī bāteñ samajh saktā hai, kyonki wuh mutarjim ki mārifat un se bāt kartā thā. ²⁴ Yih bāteñ sun kar wuh unheñ chhoṛ kar rone lagā. Phir wuh sañbhal kar wāpas āyā. Us ne Shamāūn ko chun kar use un ke sāmne hī bāndh liyā.

Yūsuf ke Bhāi Kanān Wāpas Jāte Haiñ

²⁵ Yūsuf ne hukm diyā ki mulāzim un ki boriyāñ anāj se bhar kar har ek bhāi ke paise us ki borī meñ wāpas rakh deñ aur unheñ safr ke lie khānā bhī deñ. Unhoñ ne aisā hī kiyā. ²⁶ Phir Yūsuf ke bhāi apne gadhoñ par anāj lād kar rawānā ho gae.

²⁷ Jab wuh rāt ke lie kisi jagah par ṭahre to ek bhāi ne apne gadhe ke lie chārā nikālne ki gharz se apñi borī kholī to dekhā ki borī ke muñh meñ us ke paise parē haiñ. ²⁸ Us ne apne bhāiyōñ se kahā, “Mere paise wāpas kar diē gae haiñ! Wuh merī borī meñ haiñ.” Yih dekh kar un ke hosh uṛ gae. Kānpṭe hue wuh ek dūstre ko dekhne aur kahne lage, “Yih kyā hai jo Allāh ne hamāre sāth kiyā hai?”

²⁹ Mulk-e-Kanān meñ apne bāp ke pās pahuñch kar unhoñ ne use sab kuchh sunāyā jo un ke sāth huā thā. Unhoñ ne kahā, ³⁰ “Us mulk ke mālik ne baṛī sakhtī se hamāre sāth bāt ki. Us ne hamēñ jāsūs qarār diyā. ³¹ Lekin ham ne us se kahā, ‘Ham jāsūs nahīñ balki sharīf log haiñ. ³² Ham bārah bhāi haiñ, ek hī bāp ke beṭe. Ek to mar gayā jabki sab se chhoṭā bhāi is waqt Kanān meñ bāp ke pās hai.’ ³³ Phir us mulk ke mālik ne ham se kahā, ‘Is se mujhe patā chalegā ki tum sharīf log ho ki ek bhāi ko mere pās chhoṛ do aur apne bhūke ghar wāloñ ke lie khurāk le kar chale jāo. ³⁴ Lekin apne sab se chhoṭe bhāi ko mere pās le āo tāki mujhe mālūm ho jāe ki tum jāsūs nahīñ balki sharīf log ho. Phir maiñ tum ko tumhārā bhāi wāpas kar dūngā aur tum is mulk meñ āzādī se tijārat kar sakoge.’”

³⁵ Unhoñ ne apñi boriyōñ se anāj nikāl diyā to dekhā ki har ek ki borī meñ us ke paisōñ ki thailī rakhī huī hai. Yih paise dekh kar wuh khud aur un kā bāp ḍar gae. ³⁶ Un ke bāp ne un se kahā, “Tum ne mujhe mere bachchoñ se mahrum kar diyā hai. Yūsuf nahīñ rahā, Shamāūn bhī nahīñ rahā aur ab tum Binyamīn ko bhī mujh se chhīnanā chāhte ho. Sab kuchh mere khilāf hai.” ³⁷ Phir Rūbin bol uṭhā, “Agar maiñ use salāmātī se āp ke pās wāpas na pahuñchāūñ to āp mere do beṭoñ ko sazā-e-maut de sakte haiñ. Use mere sapurd kareñ to maiñ use wāpas le āūngā.” ³⁸ Lekin Yāqūb ne kahā, “Merā beṭā tumhāre sāth jāne kā nahīñ. Kyonki us kā bhāi mar gayā hai aur wuh akelā hī rah gayā hai. Agar us ko rāste meñ jāñi nuqsān pahuñche to tum mujh būrhe ko gham ke māre Pātāl meñ pahuñchāoge.”

43

Binyamīn ke Hamrāh Dūsrā Safr

¹ Kāl ne zor pakaṛā. ² Jab Misr se lāyā gayā anāj khatm ho gayā to Yāqūb ne kahā, “Ab wāpas jā kar hamāre lie kuchh aur ghallā kharīd lāo.” ³ Lekin Yahūdāh ne kahā, “Us mard ne sakhtī se kahā thā, ‘Tum sirf is sūrat meñ mere pās ā sakte ho ki tumhārā bhāi sāth ho.’ ⁴ Agar āp hamāre bhāi ko sāth bhejeñ to phir ham jā kar āp ke lie ghallā kharīdeñge ⁵ warnā nahīñ.

Kyonki us ādmī ne kahā thā ki ham sirf is sūrat meñ us ke pās ā sakte haiñ ki hamārā bhāi sāth ho.” ⁶ Yāqūb ne kahā, “Tum ne use kyon batāyā ki hamārā ek aur bhāi bhī hai? Is se tum ne mujhe barī musibat meñ dāl diyā hai.” ⁷ Unhoñ ne jawab diyā, “Wuh ādmī hamāre aur hamāre khāndān ke bāre meñ pūchhtā rahā, ‘Kyā tumhārā bāp ab tak zindā hai? Kyā tumhārā koī aur bhāi hai?’ Phir hameñ jawab denā parā. Hameñ kyā patā thā ki wuh hameñ apne bhāi ko sāth lāne ko kahegā.” ⁸ Phir Yahūdāh ne bāp se kahā, “Larke ko mere sāth bhej deñ to ham abhī rawānā ho jāenge. Warnā āp, hamāre bachche balki ham sab bhūkoñ mar jāenge.” ⁹ Maiñ khud us kā zāmin hūngā. Āp mujhe us kī jān kā zimmedār thāhrā sakte haiñ. Agar maiñ use salāmatī se wāpas na pahuñchāūn to phir maiñ zindagī ke ākhir tak qusūrwār thāhrūngā. ¹⁰ Jitnī der tak ham jhijakte rahe haiñ utnī der meñ to ham do dafā Misr jā kar wāpas ā sakte the.”

¹¹ Tab un ke bāp Isrāil ne kahā, “Agar aur koī sūrat nahīn to is mulk kī behtarīn paidāwār meñ se kuchh tohfe ke taur par le kar us ādmī ko de do yānī kuchh balsān, shahd, lādan, mur, pistā aur bādām. ¹² Apne sāth dugnī raqam le kar jāo, kyonki tumheñ wuh paise wāpas karne haiñ jo tumhārī boriyoñ meñ rakhe gae the. Shāyad kisi se ghalti hui ho. ¹³ Apne bhāi ko le kar sīdhe wāpas pahuñchnā. ¹⁴ Allāh Qādir-e-mutlaq kare ki yih ādmī tum par rahm karke Binyamīn aur tumhāre dūsre bhāi ko wāpas bheje. Jahān tak merā tlluq hai, agar mujhe apne bachchoñ se mahrūm honē hai to aisā hī ho.”

¹⁵ Chunānche wuh tohfe, dugnī raqam aur Binyamīn ko sāth le kar chal parē. Misr pahuñch kar wuh Yūsuf ke sāmne hāzir hue. ¹⁶ Jab Yūsuf ne Binyamīn ko un ke sāth dekhā to us ne apne ghar par muqarrar mulāzim se kahā, “In ādmiyoñ ko mere ghar le jāo tāki wuh dopahar kā khānā mere sāth khāen. Jānwar ko zabah karke khānā taiyār karo.”

¹⁷ Mulāzim ne aisā hī kiyā aur bhāiyoñ ko Yūsuf ke ghar le gayā. ¹⁸ Jab unheñ us ke ghar pahuñchāyā jā rahā thā to wuh dār kar sochne lage, “Hameñ un paison ke sabab se yahān lāyā jā rahā hai jo pahli dafā hamārī boriyoñ meñ wāpas kie gae the. Wuh ham par achānak hamlā karke hamāre gadhe chhīn leñge aur hameñ ghulām banā leñge.”

¹⁹ Is lie ghar ke darwāze par pahuñch kar unhoñ ne ghar par muqarrar mulāzim se kahā, ²⁰ “Janāb-e-ālī, hamārī bāt sun lījīe. Is se pahle ham anāj kharidne ke lie yahān āe the. ²¹ Lekin jab ham yahān se rawānā ho kar rāste meñ rāt ke lie thāhre to ham ne apnī boriyān khol kar dekhā ki har borī ke muñh meñ hamāre paison kī pūrī raqam parī hai. Ham yih paise wāpas le āe haiñ. ²² Niz, ham mazid khurāk kharidne ke lie aur paise le āe haiñ. Khudā jāne kis ne hamāre yih paise hamārī boriyoñ meñ rakh die.”

²³ Mulāzim ne kahā, “Fikr na kareñ. Mat dareñ. Āp ke aur āp ke bāp ke Khudā ne āp ke lie āp kī boriyoñ meñ yih khazānā rakhā hogā. Baharhāl mujhe āp ke paise mil gae haiñ.”

Mulāzim Shamāūn ko un ke pās bāhar le āyā. ²⁴ Phir us ne bhāiyoñ ko Yūsuf ke ghar meñ le jā kar unheñ pānw dhone ke lie pānī aur gadhoñ ko chārā diyā. ²⁵ Unhoñ ne apne tohfe taiyār rakhe, kyonki unheñ batāyā gayā, “Yūsuf dopahar kā khānā āp ke sāth hī khāegā.”

²⁶ Jab Yūsuf ghar pahuñchā to wuh apne tohfe le kar us ke sāmne āe aur muñh ke bal jhuk gae. ²⁷ Us ne un se khairiyat dariyāft kī aur phir kahā, “Tum ne apne būrhe bāp kā zikr kiyā. Kyā wuh thīk haiñ? Kyā wuh

ab tak zindā haiñ?” ²⁸ Unhoñ ne jawāb diyā, “Ji, āp ke khādim hamāre bāp ab tak zindā haiñ.” Wuh dubārā muñh ke bal jhuk gae.

²⁹ Jab Yūsuf ne apne sage bhāi Binyamīn ko dekhā to us ne kahā, “Kyā yih tumhārā sab se chhoṭā bhāi hai jis kā tum ne zikr kiyā thā? Beṭā, Allāh kī nazar-e-karm tum par ho.” ³⁰ Yūsuf apne bhāi ko dekh kar itnā muta’assir huā ki wuh rone ko thā, is lie wuh jaldī se wahān se nikal kar apne sone ke kamre meñ gayā aur ro parā. ³¹ Phir wuh apnā muñh dho kar wāpas āyā. Apne āp par qābū pā kar us ne hukm diyā ki naukar khānā le āen.

³² Naukaron ne Yūsuf ke lie khāne kā alag intazām kiyā aur bhāiyon ke lie alag. Misriyon ke lie bhī khāne kā alag intazām thā, kyonki Ibrāniyon ke sāth khānā khānā un kī nazar meñ qābil-e-nafrat thā. ³³ Bhāiyon ko un kī umr kī tartīb ke mutābiq Yūsuf ke sāmne biṭhāyā gayā. Yih dekh kar bhāi nihāyat hairān hue. ³⁴ Naukaron ne unheñ Yūsuf kī mez par se khānā le kar khilāyā. Lekin Binyamīn ko dūsron kī nisbat pānch gunā zyādā milā. Yoñ unhoñ ne Yūsuf ke sāth ji bhar kar khāyā aur piyā.

44

Gumshudā Pyālā

¹ Yūsuf ne ghar par muqarrar mulāzim ko hukm diyā, “Un mardoñ kī boriyāñ khurāk se itnī bhar denā jitnī wuh uṭhā kar le jā sakeñ. Har ek ke paise us kī apnī borī ke muñh meñ rakh denā. ² Sab se chhoṭe bhāi kī borī meñ na sirf paise balki mere chāñdī ke pyāle ko bhī rakh denā.” Mulāzim ne aisā hī kiyā.

³ Aglī subah jab pau phatne lagī to bhāiyon ko un ke gadhoñ samet rukhsat kar diyā gayā. ⁴ Wuh abhī shahr se nikal kar dūr nahīñ gae the ki Yūsuf ne apne ghar par muqarrar mulāzim se kahā, “Jaldī karo. Un ādmiyon kā tāqqub karo. Un ke pās pahuñch kar yih pūchhnā, ‘Āp ne hamārī bhalāi ke jawāb meñ ghalat kām kyon kiyā hai? ⁵ Āp ne mere mālik kā chāñdī kā pyālā kyon churāyā hai? Us se wuh na sirf pite haiñ balki use ghaibdāni ke lie bhī istemāl karte haiñ. Āp ek nihāyat sangīn jurm ke murtakīb hue haiñ.’”

⁶ Jab mulāzim bhāiyon ke pās pahuñchā to us ne un se yihī bāteñ kīñ. ⁷ Jawāb meñ unhoñ ne kahā, “Hamāre mālik aisī bāteñ kyon karte haiñ? Kabhī nahīñ ho saktī ki āp ke khādim aisā karen. ⁸ Āp to jānte haiñ ki ham Mulk-e-Kanān se wuh paise wāpas le āe jo hamārī boriyon meñ the. To phir ham kyon āp ke mālik ke ghar se chāñdī yā sonā churāenge? ⁹ Agar wuh āp ke khādimon meñ se kisi ke pās mil jāe to use mār dālā jāe aur bāqī sab āp ke ghulām banen.”

¹⁰ Mulāzim ne kahā, “Ṭhik hai aisā hī hogā. Lekin sirf wuhī merā ghulām banegā jis ne pyālā churāyā hai. Bāqī sab āzād haiñ.” ¹¹ Unhoñ ne jaldī se apnī boriyāñ utār kar zamīn par rakh diñ. Har ek ne apnī borī khol dī. ¹² Mulāzim boriyon kī talāshī lene lagā. Wuh baṛe bhāi se shurū karke ākhirkār sab se chhoṭe bhāi tak pahuñch gayā. Aur wahāñ Binyamīn kī borī meñ se pyālā niklā. ¹³ Bhāiyon ne yih dekh kar pareshānī meñ apne libās phar lie. Wuh apne gadhoñ ko dubārā lād kar shahr wāpas ā gae.

¹⁴ Jab Yahūdāh aur us ke bhāi Yūsuf ke ghar pahuñche to wuh abhī wahīñ thā. Wuh us ke sāmne muñh ke bal gir gae. ¹⁵ Yūsuf ne kahā, “Yih tum ne kyā kiyā hai? Kyā tum nahīñ jānte ki mujh jaisā admī ghaib kā

ilm rakhtā hai?” ¹⁶ Yahūdāh ne kahā, “Janāb-e-ālī, ham kyā kahañ? Ab ham apne difā meñ kyā kahañ? Allāh hī ne hameñ qusūrwar ṭhahrāyā hai. Ab ham sab āp ke ḡhulām haiñ, na sirf wuh jis ke pās se pyālā mil gayā.” ¹⁷ Yūsuf ne kahā, “Allāh na kare ki main aīsā karūñ, balki sirf wuhī merā ḡhulām hogā jis ke pās pyālā thā. Bāqī sab salāmatī se apne bāp ke pās wāpas chale jāeñ.”

Yahūdāh Binyamīn kī Sifārish Kartā Hai

¹⁸ Lekin Yahūdāh ne Yūsuf ke qarīb ā kar kahā, “Mere mālik, mehrbānī karke apne bande ko ek bāt karne kī ijāzat deñ. Mujh par ḡhussā na karen agarche āp Misr ke bādshāh jaise haiñ. ¹⁹ Janāb-e-ālī, āp ne ham se pūchhā, ‘Kyā tumhārā bāp yā koī aur bhāī hai?’ ²⁰ Ham ne jawāb diyā, ‘Hamārā bāp hai. Wuh burhā hai. Hamārā ek chhoṭā bhāī bhī hai jo us waqt paidā huā jab hamārā bāp umrrasidā thā. Us laṛke kā bhāī mar chukā hai. Us kī mān ke sirf yih do beṭe paidā hue. Ab wuh akelā hī rah gayā hai. Us kā bāp use shiddat se pyār kartā hai.’ ²¹ Janāb-e-ālī, āp ne hameñ batāyā, ‘Use yahān le āo tāki main khud use dekh sakūñ.’ ²² Ham ne jawāb diyā, ‘Yih laṛkā apne bāp ko chhoṛ nahīn saktā, warnā us kā bāp mar jāegā.’ ²³ Phir āp ne kahā, ‘Tum sirf is sūrat meñ mere pās ā sakoge ki tumhārā sab se chhoṭā bhāī tumhāre sāth ho.’ ²⁴ Jab ham apne bāp ke pās wāpas pahuñche to ham ne unheñ sab kuchh batāyā jo āp ne kahā thā. ²⁵ Phir unhoñ ne ham se kahā, ‘Misr lauṭ kar kuchh ḡhallā kharīd lāo.’ ²⁶ Ham ne jawāb diyā, ‘Ham jā nahīn sakte. Ham sirf is sūrat meñ us mard ke pās jā sakte haiñ ki hamārā sab se chhoṭā bhāī sāth ho. Ham tab hī jā sakte haiñ jab wuh bhī hamāre sāth chale.’ ²⁷ Hamāre bāp ne ham se kahā, ‘Tum jānte ho ki merī bīwī Rākhlil se mere do beṭe paidā hue. ²⁸ Pahlā mujhe chhoṛ chukā hai. Kisī janglī jānwar ne use phār khāyā hogā, kyonki usī waqt se main ne use nahīn dekhā. ²⁹ Agar is ko bhī mujh se le jāne kī wajah se jāni nuqsān pahuñche to tum mujh burhe ko ḡham ke māre Pātāl meñ pahuñchāoge.’”

³⁰⁻³¹ Yahūdāh ne apnī bāt jāri rakhī, “Janāb-e-ālī, ab agar main apne bāp ke pās jāūñ aur wuh dekhē ki laṛkā mere sāth nahīn hai to wuh dam toṛ deñge. Un kī zindagī is qadar laṛke kī zindagī par munhasir hai aur wuh itne burhe haiñ ki ham aīsī harkat se unheñ qabr tak pahuñchā deñge. ³² Na sirf yih balki main ne bāp se kahā, ‘Main khud is kā zāmin hūngā. Agar main ise salāmatī se wāpas na pahuñchāūñ to phir main zindagī ke ākhir tak qusūrwar ṭhahrūngā.’ ³³ Ab apne khādīm kī guzārish sunē. Main yahān rah kar is laṛke kī jagah ḡhulām ban jātā hūñ, aur wuh dūse bhāiyōñ ke sāth wāpas chalā jāe ³⁴ agar laṛkā mere sāth na huā to main kis tarah apne bāp ko muñh dikhā saktā hūñ? Main bardāsht nahīn kar sakūngā ki wuh is musibat meñ mubtalā ho jāeñ.”

45

Yūsuf Apne Āp ko Zāhir Kartā Hai

¹ Yih sun kar Yūsuf apne āp par qābū na rakh sakā. Us ne ūñchī āwāz se hukm diyā ki tamām mulāzīm kamre se nikal jāeñ. Koī aur shaḡs kamre meñ nahīn thā jab Yūsuf ne apne bhāiyōñ ko batāyā ki wuh kaun hai. ² Wuh itne zor se ro parā ki Misriyōñ ne us kī āwāz sunī aur Firaun ke gharāne ko patā chal gayā. ³ Yūsuf ne apne bhāiyōñ se kahā, “Main Yūsuf hūñ. Kyā merā bāp ab tak zindā hai?”

Lekin us ke bhāi yih sun kar itne ghabrā gae ki wuh jawāb na de sake.

4 Phir Yūsuf ne kahā, “Mere qarīb āo.” Wuh qarīb āe to us ne kahā, “Maiñ tumhārā bhāi Yūsuf hūñ jise tum ne bech kar Misr bhijwāyā. 5 Ab merī bāt suno. Na ghabrāo aur na apne āp ko ilzām do ki ham ne Yūsuf ko bech diyā. Asal meñ Allāh ne khud mujhe tumhāre āge yahāñ bhej diyā tāki ham sab bache raheñ. 6 Yih kāl kā dūsrā sāl hai. Pāñch aur sāl ke daurān na hal chalegā, na fasal kaṭegī. 7 Allāh ne mujhe tumhāre āge bhejā tāki duniyā meñ tumhārā ek bachā-khuchā hissā mahfūz rahe aur tumhāri jān ek baṛī maḥlasī kī mārifat chhūṭ jāe 8 chunāñche tum ne mujhe yahāñ nahīñ bhejā balki Allāh ne. Us ne mujhe Firaun kā bāp, us ke pūre gharāne kā mālik aur Misr kā hākim banā diyā hai. 9 Ab jaldī se mere bāp ke pās wāpas jā kar un se kaho, ‘Āp kā beṭā Yūsuf āp ko ittālā detā hai ki Allāh ne mujhe Misr kā mālik banā diyā hai. Mere pās ā jāeñ, der na kareñ. 10 Āp Jushan ke ilāqe meñ rah sakte haiñ. Wahāñ āp mere qarīb hoñge, āp, āp kī āl-o-aulād, gāy-bail, bheṛ-bakriyāñ aur jo kuchh bhī āp kā hai. 11 Wahāñ maiñ āp kī zarūriyāt pūri karūñgā, kyonki kāl ko abhī pāñch sāl aur lageñge. Warnā āp, āp ke ghar wāle aur jo bhī āp ke haiñ bad-hāl ho jāeñge.’ 12 Tum khud aur merā bhāi Binyamīn dekh sakte ho ki maiñ Yūsuf hī hūñ jo tumhāre sāth bāt kar rahā hūñ. 13 Mere bāp ko Misr meñ mere asar-o-rasūkh ke bāre meñ ittālā do. Unheñ sab kuchh batāo jo tum ne dekhā hai. Phir jald hī mere bāp ko yahāñ le āo.”

14 Yih kah kar wuh apne bhāi Binyamīn ko gale lagā kar ro paṛā. Binyamīn bhī us ke gale lag kar rone lagā. 15 Phir Yūsuf ne rote hue apne har ek bhāi ko bosā diyā. Is ke bād us ke bhāi us ke sāth bāteñ karne lage.

16 Jab yih khabar bādshāh ke mahal tak pahuñchī ki Yūsuf ke bhāi āe haiñ to Firaun aur us ke tamām afsarān khush hue. 17 Us ne Yūsuf se kahā, “Apne bhāiyoñ ko batā ki apne jānwaroñ par ghallā lād kar Mulke-Kanān wāpas chale jāo. 18 Wahāñ apne bāp aur khāndānoñ ko le kar mere pās ā jāo. Maiñ tum ko Misr kī sab se achchhī zamīn de dūñgā, aur tum is mulk kī behtarīn paidāwār khā sakoge. 19 Unheñ yih hidāyat bhī de ki apne bāl-bachchoñ ke lie Misr se gāriyāñ le jāo aur apne bāp ko bhī biṭhā kar yahāñ le āo. 20 Apne māl kī zyādā fikr na karo, kyonki tumheñ Mulke-Misr kā behtarīn māl milegā.”

21 Yūsuf ke bhāiyoñ ne aisā hī kiyā. Yūsuf ne unheñ bādshāh ke hukm ke mutābiq gāriyāñ aur safr ke lie khurāk dī. 22 Us ne har ek bhāi ko kaproñ kā ek joṛā bhī diyā. Lekin Binyamīn ko us ne chāñdī ke 300 sikke aur pāñch joṛe die. 23 Us ne apne bāp ko das gadhe bhijwā die jo Misr ke behtarīn māl se lade hue the aur das gadhiyāñ jo anāj, roṭi aur bāp ke safr ke lie khāne se ladī huī thiñ. 24 Yoñ us ne apne bhāiyoñ ko ruḥsat karke kahā, “Rāste meñ jhagaṛā na karnā.”

25 Wuh Misr se rawānā ho kar Mulke-Kanān meñ apne bāp ke pās pahuñche. 26 Unhoñ ne us se kahā, “Yūsuf zindā hai! Wuh pūre Misr kā hākim hai.” Lekin Yāqūb hakkā-bakkā rah gayā, kyonki use yaqīn na āyā. 27 Tāham unhoñ ne use sab kuchh batāyā jo Yūsuf ne un se kahā thā, aur us ne khud wuh gāriyāñ dekhīñ jo Yūsuf ne use Misr le jāne ke lie bhijwā dī thiñ. Phir Yāqūb kī jān meñ jāñ ā gayā, 28 aur us ne kahā, “Merā beṭā Yūsuf zindā hai! Yihī kāfī hai. Marne se pahle maiñ jā kar us se milūñgā.”

46

Yāqūb Misr Jātā Hai

¹ Yāqūb sab kuchh le kar rawānā huā aur Bair-sabā pahuñchā. Wahān us ne apne bāp Is'hāq ke Khudā ke huzūr qurbāniyān charhāin. ² Rāt ko Allāh royā meñ us se hamkalām huā. Us ne kahā, “Yāqūb, Yāqūb!” Yāqūb ne jawāb diyā, “Ji, main hāzir hūn.” ³ Allāh ne kahā, “Main Allāh hūn, tere bāp Is'hāq kā Khudā. Misr jāne se mat dar, kyonki wahān main tujh se ek baṛī qaum banāūngā. ⁴ Main tere sāth Misr jāūngā aur tujhe is mulk meñ wāpas bhī le aūngā. Jab tū maregā to Yūsuf khud terī ānkeñ band karegā.”

⁵ Is ke bād Yāqūb Bair-sabā se rawānā huā. Us ke beṭon ne use aur apne bāl-bachchoñ ko un gāriyon meñ biṭhā diyā jo Misr ke bādshāh ne bhijwāi thī. ⁶ Yoñ Yāqūb aur us kī tamām aulād apne maweshī aur Kanān meñ hāsil kiyā huā māl le kar Misr chale gae. ⁷ Yāqūb ke beṭe-beṭiyāñ, pote-potiyāñ aur baqī aulād sab sāth gae.

⁸ Isrāil kī aulād ke nām jo Misr chalī gai yih haiñ:

Yāqūb ke pahlauṭhe Rūbin ⁹ ke beṭe Hanūk, Fallū, Hasron aur Karmī the. ¹⁰ Shamāun ke beṭe āshruel, Yamīn, Uhad, Yakīn, Suhar aur Sāul the. (Sāul Kanānī aurāt kā bachchā thā.) ¹¹ Lāwī ke beṭe Jairson, Qihāt aur Mirārī the. ¹² Yahūdāh ke beṭe Er, Onān, Selā, Fāras aur Zārah the. (Er aur Onān Kanān meñ mar chuke the.) Fāras ke do beṭe Hasron aur Hamūl the. ¹³ Ishkār ke beṭe Tolā, Fuwawā, Yob aur Simron the. ¹⁴ Zabūlūn ke beṭe sard, Ailon aur Yahliyel the. ¹⁵ In beṭon kī māñ Liyāh thī, aur wuh Masopotāmiyā meñ paidā hue. In ke alāwā Dīnā us kī beṭī thī. Kul 33 mard Liyāh kī aulād the.

¹⁶ Jad ke beṭe Sifyān, Hajjī, Sūnī, Isbūn, Erī, Arūdī aur Arelī the. ¹⁷ Āshar ke beṭe Yimnā, Iswāh, Iswī aur Bariyā the. Āshar kī beṭī Sirah thī, aur Bariyā ke do beṭe the, Hibar aur Malkiyel. ¹⁸ Kul 16 afrād Zilfā kī aulād the jise Lāban ne apnī beṭī Liyāh ko diyā thā.

¹⁹ Rākḥil ke beṭe Yūsuf aur Binyamīn the. ²⁰ Yūsuf ke do beṭe Manassī aur Ifrāim Misr meñ paidā hue. Un kī māñ On ke pujārī Fotifirā kī beṭī Āsanat thī. ²¹ Binyamīn ke beṭe Bālā, Bakar, Ashbel, Jirā, Nāmān, Iḳhī, Ros, Muffim, Huffim aur Ard the. ²² Kul 14 mard Rākḥil kī aulād the.

²³ Dān kā beṭā Hushīm thā. ²⁴ Naftālī ke beṭe Yahsiyel, Jūnī, Yisar aur Sillim the. ²⁵ Kul 7 mard Bilhāh kī aulād the jise Lāban ne apnī beṭī Rākḥil ko diyā thā.

²⁶ Yāqūb kī aulād ke 66 afrād us ke sāth Misr chale gae. Is tādād meñ beṭon kī biwiyāñ shāmil nahīn thīn. ²⁷ Jab ham Yāqūb, Yūsuf aur us ke do beṭe in meñ shāmil karte haiñ to Yāqūb ke gharāne ke 70 afrād Misr gae.

Yāqūb aur Us kā Khāndān Misr Mei

²⁸ Yāqūb ne Yahūdāh ko apne āge Yūsuf ke pās bhejā tāki wuh Jushan meñ un se mile. Jab wuh wahān pahuñche ²⁹ to Yūsuf apne rath par sawār ho kar apne bāp se milne ke lie Jushan gayā. Use dekh kar wuh us ke gale lag kar kāfī der rotā rahā. ³⁰ Yāqūb ne Yūsuf se kahā, “Ab main marne ke lie taiyār hūn, kyonki main ne khud dekhā hai ki tū zindā hai.”

³¹ Phir Yūsuf ne apne bhāiyon aur apne bāp ke khāndān ke baqī afrād se kahā, “Zarūrī hai ki main jā kar bādshāh ko ittālā dūn ki mere bhāi aur mere bāp kā pūrā khāndān jo Kanān ke rahne wāle haiñ mere pās ā gae

haiñ. ³² Maiñ us se kahūngā, ‘Yih ādmī bheṛ-bakriyoñ ke charwāhe haiñ. Wuh maweshī pālte haiñ, is lie apñī bheṛ-bakriyāñ, gāy-bail aur bāqī sārā māl apne sāth le āe haiñ.’ ³³ Bādshāh tumheñ bulā kar pūchhegā ki tum kyā kām karte ho? ³⁴ Phir tum ko jawāb denā hai, ‘Āp ke khādim bachpan se maweshī pālte āe haiñ. Yih hamāre bāpdādā kā peshā thā aur hamārā bhī hai.’ Agar tum yih kaho to tumheñ Jushan meñ rahne kī ijāzat milegī. Kyoñki bheṛ-bakriyoñ ke charwāhe Misriyoñ kī nazar meñ qābil-e-nafrat haiñ.”

47

¹ Yūsuf Firaun ke pās gayā aur use ittalā de kar kahā, “Merā bāp aur bhāī apñī bheṛ-bakriyoñ, gāy-bailoñ aur sāre māl samet Mulk-e-Kanān se ā kar Jushan meñ ṭhahre hue haiñ.” ² Us ne apne bhāiyoñ meñ se pāñch ko chun kar Firaun ke sāmne pesh kiyā. ³ Firaun ne bhāiyoñ se pūchhā, “Tum kyā kām karte ho?” Unhoñ ne jawāb diyā, “Āp ke khādim bheṛ-bakriyoñ ke charwāhe haiñ. Yih hamāre bāpdādā kā peshā thā aur hamārā bhī hai.” ⁴ Ham yahāñ āe haiñ tāki kuchh der ajnabī kī haisiyat se āp ke pās ṭhahreñ, kyoñki kāl ne Kanān meñ bahut zor pakaṛā hai. Wahāñ āp ke khādimoñ ke jānwaroñ ke lie charāgāheñ khatm ho gaiñ haiñ. Is lie hamēñ Jushan meñ rahne kī ijāzat deñ.”

⁵ Bādshāh ne Yūsuf se kahā, “Terā bāp aur bhāī tere pās ā gae haiñ. ⁶ Mulk-e-Misr tere sāmne khulā hai. Unheñ behtarīn jagah par ābād kar. Wuh Jushan meñ raheñ. Aur agar un meñ se kuchh haiñ jo khās qābiliyat rakhte haiñ to unheñ mere maweshiyoñ kī nigahdāshṭ par rakh.”

⁷ Phir Yūsuf apne bāp Yāqūb ko le āyā aur Firaun ke sāmne pesh kiyā. Yāqūb ne bādshāh ko barkat dī. ⁸ Bādshāh ne us se pūchhā, “Tumhārī umr kyā hai?” ⁹ Yāqūb ne jawāb diyā, “Maiñ 130 sāl se is duniyā kā mehmān hūñ. Merī zindagī muḫtasar aur taklīfdeh thī, aur mere bāpdādā mujh se zyādā umrāsīdā hue the jab wuh is duniyā ke mehmān the.” ¹⁰ Yih kah kar Yāqūb Firaun ko dubārā barkat de kar chalā gayā.

¹¹ Phir Yūsuf ne apne bāp aur bhāiyoñ ko Misr meñ ābād kiyā. Us ne unheñ Rāmsīs ke ilāqe meñ behtarīn zamīn dī jis tarah bādshāh ne hukm diyā thā. ¹² Yūsuf apne bāp ke pūre gharāne ko kḥurāk muhaiyā kartā rahā. Har khāndān ko us ke bachchoñ kī tādād ke mutābiq kḥurāk miltī rahī.

Kāl kā Sakht Asar

¹³ Kāl itnā sakht thā ki kahīñ bhī roṭī nahīñ miltī thī. Misr aur Kanān meñ log niḍhāl ho gae.

¹⁴ Misr aur Kanān ke tamām paise anāj kḥarīdne ke lie sarf ho gae. Yūsuf unheñ jamā karke Firaun ke mahal meñ le āyā. ¹⁵ Jab Misr aur Kanān ke paise khatm ho gae to Misriyoñ ne Yūsuf ke pās ā kar kahā, “Hameñ roṭī deñ! Ham āp ke sāmne kyoñ mareñ? Hamāre paise khatm ho gae haiñ.” ¹⁶ Yūsuf ne jawāb diyā, “Agar āp ke paise khatm haiñ to mujhe apne maweshī deñ. Maiñ un ke ewaz roṭī detā hūñ.” ¹⁷ Chunāñche wuh apne ghoṛe, bheṛ-bakriyāñ, gāy-bail aur gadhe Yūsuf ke pās le āe. In ke ewaz us ne unheñ kḥurāk dī. Us sāl us ne unheñ un ke tamām maweshiyoñ ke ewaz kḥurāk muhaiyā kī.

¹⁸ Agle sāl wuh dubārā us ke pās āe. Unhoñ ne kahā, “Janāb-e-ālī, ham yih bāt āp se nahīñ chhupā sakte ki ab ham sirf apne āp aur apñī zamīn ko āp ko de sakte haiñ. Hamāre paise to khatm haiñ aur āp hamāre maweshī bhī le chuke haiñ. ¹⁹ Ham kyoñ āp kī āñkhoñ ke sāmne mar

jāen? Hamārī zamīn kyon tabāh ho jāe? Hameñ roṭī deñ to ham aur hamārī zamīn bādshāh kī hogī. Ham Firaun ke ḡhulām hoñge. Hameñ bij deñ tāki ham jīte bacheñ aur zamīn tabāh na ho jāe.”

²⁰ Chunāñche Yūsuf ne Firaun ke lie Misr kī pūrī zamīn kharīd lī. Kāl kī saḡhtī ke sabab se tamām Misriyon ne apne khet bech diē. Is tariqe se pūrā mulk Firaun kī milkiyat meñ ā gayā. ²¹ Yūsuf ne Misr ke ek sire se dūsre sire tak ke logoñ ko shahroñ meñ muntaqil kar diyā. ²² Sirf pujāriyon kī zamīn āzād rahī. Unheñ apnī zamīn bechne kī zarūrat hī nahīn thī, kyonki unheñ Firaun se itnā wazīfā miltā thā ki gūzārā ho jātā thā.

²³ Yūsuf ne logoñ se kahā, “Ḡhaur se suneñ. Āj main ne āp ko aur āp kī zamīn ko bādshāh ke lie kharīd liyā hai. Ab yih bij le kar apne kheton meñ bonā. ²⁴ Āp ko Firaun ko fasal kā pāñchwāñ hissā denā hai. Baqī paidāwār āp kī hogī. Āp is se bij bo sakte haiñ, aur yih āp ke aur āp ke gharānoñ aur bachchoñ ke khāne ke lie hogā.” ²⁵ Unhoñ ne jawāb diyā, “Āp ne hameñ bachhāyā hai. Hamāre mālik ham par mehrbānī karen to ham Firaun ke ḡhulām baneñge.”

²⁶ Is tarah Yūsuf ne Misr meñ yih qānūn nāfiz kiyā ki har fasal kā pāñchwāñ hissā bādshāh kā hai. Yih qānūn āj tak jāri hai. Sirf pujāriyon kī zamīn bādshāh kī milkiyat meñ na āi.

Yāqūb kī Ākhirī Guzārish

²⁷ Isrāīlī Misr meñ Jushan ke ilāqe meñ ābād hue. Wahāñ unheñ zamīn milī, aur wuh phale-phūle aur tādād meñ bahut baḡh gae.

²⁸ Yāqūb 17 sāl Misr meñ rahā. Wuh 147 sāl kā thā jab faut huā. ²⁹ Jab marne kā waqt qarīb āyā to us ne Yūsuf ko bulā kar kahā, “Mehrbānī karke apnā hāth merī rān ke niche rakh kar qasam khā ki tū mujh par shafqat aur wafādārī kā is tarah izhār karegā ki mujhe Misr meñ dafn nahīn karegā. ³⁰ Jab main mar kar apne bāpdādā se jā milūngā to mujhe Misr se le jā kar mere bāpdādā kī qabr meñ dafnānā.” Yūsuf ne jawāb diyā, “Thik hai.” ³¹ Yāqūb ne kahā, “Qasam khā ki tū aisā hī karegā.” Yūsuf ne qasam khāi. Tab Isrāīl ne apne bistar ke sirhāne par Allāh ko sijdā kiyā.

48

Yāqūb Ifrāim aur Manassī ko Barkat Detā Hai

¹ Kuchh der ke bād Yūsuf ko ittalā dī gaī ki āp kā bāp bīmār hai. Wuh apne do beṭoñ Manassī aur Ifrāim ko sāth le kar Yāqūb se milne gayā.

² Yāqūb ko batāyā gayā, “Āp kā beṭā ā gayā hai” to wuh apne āp ko sañbhāl kar apne bistar par baiṭh gayā. ³ Us ne Yūsuf se kahā, “Jab main Kanānī shahr Lūz meñ thā to Allāh Qādir-e-mutlaq mujh par zāhir huā. Us ne mujhe barkat de kar ⁴ kahā, ‘Main tujhe phalne-phūlne dūngā aur terī aulād baḡhā dūngā balki tujh se bahut-sī qaumeñ nikalne dūngā. Aur main terī aulād ko yih mulk hameshā ke lie de dūngā.’ ⁵ Ab merī bāt sun. Main chāhtā hūn ki tere beṭe jo mere āne se pahle Misr meñ paidā hue mere beṭe hoñ. Ifrāim aur Manassī Rūbin aur Shamāun ke barābar hī mere beṭe hoñ. ⁶ Agar in ke bād tere hāñ aur beṭe paidā ho jāeñ to wuh mere beṭe nahīn balki tere ṭhahreñge. Jo mīrās wuh paeñge wuh unheñ Ifrāim aur Manassī kī mīrās meñ se milegī. ⁷ Main yih terī māñ Rākhil ke sabab se kar rahā hūn jo Masopotāmiyā se wāpasī ke waqt Kanān meñ

Ifrātā ke qarīb mar gaī. Main ne use wahīn rāste meñ dafn kiyā.” (Āj Ifrātā ko Bait-laham kahā jātā hai.)

⁸ Phir Yāqūb ne Yūsuf ke beṭoñ par nazar ḍāl kar pūchhā, “Yih kaun haiñ?” ⁹ Yūsuf ne jawāb diyā, “Yih mere beṭe haiñ jo Allāh ne mujhe yahāñ Misr meñ diē.” Yāqūb ne kahā, “Unheñ mere qarīb le ā tāki main unheñ barkat dūñ.” ¹⁰ Būrhā hone ke sabab se Yāqūb kī ānkheñ kamzor thiñ. Wuh achchhī tarah dekh nahīn saktā thā. Yūsuf apne beṭoñ ko Yāqūb ke pās le āyā to us ne unheñ bosā de kar gale lagāyā ¹¹ aur Yūsuf se kahā, “Mujhe tawaqgo hī nahīn thī ki main kabhī terā chehrā dekhūngā, aur ab Allāh ne mujhe tere beṭoñ ko dekhne kā mauqā bhī diyā hai.”

¹² Phir Yūsuf unheñ Yāqūb kī god meñ se le kar khud us ke sāmne muñh ke bal jhuk gayā. ¹³ Yūsuf ne Ifrāim ko Yāqūb ke bāeñ hāth rakhā aur Manassī ko us ke daeñ hāth. ¹⁴ Lekin Yāqūb ne apnā dahnā hāth baīn taraf baṛhā kar Ifrāim ke sar par rakhā agarche wuh chhoṭā thā. Is tarah us ne apnā bāyāñ hāth dāīñ taraf baṛhā kar Manassī ke sar par rakhā jo baṛā thā. ¹⁵ Phir us ne Yūsuf ko us ke beṭoñ kī marīfat barkat dī, “Allāh jis ke huzūr mere bāpdādā Ibrāhīm aur Is’hāq chalte rahe aur jo shurū se āj tak merā charwāhā rahā hai inheñ barkat de. ¹⁶ Jis farishte ne ewazānā de kar mujhe har nuqsān se bachāyā hai wuh inheñ barkat de. Allāh kare kī in meñ merā nām aur mere bāpdādā Ibrāhīm aur Is’hāq ke nām jīte raheñ. Duniyā meñ in kī aulād kī tādād bahut baṛh jāe.”

¹⁷ Jab Yūsuf ne dekhā kī bāp ne apnā dahnā hāth chhoṭe beṭe Ifrāim ke sar par rakhā hai to yih use burā lagā, is lie us ne bāp kā hāth pakaṛā tāki use Ifrāim ke sar par se uṭhā kar Manassī ke sar par rakhe. ¹⁸ Us ne kahā, “Abbū, aise nahīñ. Dūsrā laṛkā baṛā hai. Usī par apnā dahnā hāth rakheñ.” ¹⁹ Lekin bāp ne inkār karke kahā, “Mujhe patā hai beṭā, mujhe patā hai. Wuh bhī ek baṛī qaum banegā. Phir bhī us kā chhoṭā bhāī us se baṛā hogā aur us se qaumoñ kī baṛī tādād niklegī.”

²⁰ Us dīn us ne donoñ beṭoñ ko barkat de kar kahā, “Isrāīli tumhārā nām le kar barkat diyā karenge. Jab wuh barkat denge to kahaenge, ‘Allāh āp ke sāth waisā kare jaisā us ne Ifrāim aur Manassī ke sāth kiyā hai.’” Is tarah Yāqūb ne Ifrāim ko Manassī se baṛā banā diyā. ²¹ Yūsuf se us ne kahā, “Main to marne walā hūñ, lekin Allāh tumhāre sāth hogā aur tumheñ tumhāre bāpdādā ke mulk meñ wāpas le jāegā. ²² Ek bāt meñ main tujhe tere bhāiyoñ par tarjīh detā hūñ, main tujhe Kanān meñ wuh qit’ā detā hūñ jo main ne apnī talwār aur kamān se Amoriyoñ se chhīnā thā.”

49

Yāqūb Apne Beṭoñ ko Barkat Detā Hai

¹ Yāqūb ne apne beṭoñ ko bulā kar kahā, “Mere pās jamā ho jāo tāki main tumheñ bataūñ kī mustaqbil meñ tumhāre sāth kyā kyā hogā. ² Ai Yāqūb ke beṭo, ikatṭhe ho kar suno, apne bāp Isrāīl kī bātoñ par ghaur karo.

³ Rūbīn, tum mere pahlaūṭhe ho, mere zor aur merī tāqat kā pahlā phal. Tum izzat aur quwwat ke lihāz se bartar ho. ⁴ Lekin chūñki tum beqābū sailāb kī mānīnd ho is lie tumhāri awwal haisiyat jāti rahe. Kyoñki tum ne merī haram se hambistar ho kar apne bāp kī behrmatī kī hai.

⁵ Shamāūn aur Lāwī donoñ bhāiyoñ kī talwāreñ zulm-o-tashaddud ke hathiyār rahe haiñ. ⁶ Merī jān na un kī majlis meñ shāmīl aur na un kī jamāt meñ dākhlil ho, kyoñki unhoñ ne ghusse meñ ā kar dūstroñ ko qatl

kiyā hai, unhoñ ne apnī marzī se bailoñ kī koñcheñ kātī haiñ. ⁷ Un ke ghusse par lānat ho jo itnā zabardast hai aur un ke taish par jo itnā saḡht hai. Main unheñ Yāqūb ke mulk meñ titar-bitar karūnga, unheñ Isrāil meñ muntashir kar dūngā.

⁸ Yahūdāh, tumhāre bhāi tumhārī tārif karenge. Tum apne dushmanoñ kī gardan pakare rahoge, aur tumhāre bāp ke beṭe tumhāre sāmne jhuk jāenge. ⁹ Yahūdāh sherbabar kā bachchā hai. Mere beṭe, tum abhī abhī shikār mār kar wāpas āe ho. Yahūdāh sherbabar balki shernī kī tarah dabak kar baiṭh jātā hai. Kaun use chherne kī jurrat karegā? ¹⁰ Shāhī asā Yahūdāh se dūr nahīñ hogā balki shāhī ikhtiyār us waqt tak us kī aulād ke pās rahegā jab tak wuh hākīm na āe jis ke tābe qaumeñ raheñgī. ¹¹ Wuh apnā jawān gadhā angūr kī bel se aur apnī gadhī kā bachchā behtarīn angūr kī bel se bāndhegā. Wuh apnā libās mai meñ aur apnā kaprā angūr ke khūn meñ dhoegā. ¹² Us kī āñkheñ mai se zyādā gadlī aur us ke dānt dūdh se zyādā safed hoñge.

¹³ Zabūlūn sāhil par ābād hogā jahān bahrī jahāz hoñge. Us kī had Saidā tak hogī.

¹⁴ Ishkār tāqatwar gadhā hai jo apne zīn ke do borōñ ke darmiyān baiṭhā hai. ¹⁵ Jab wuh dekhegā ki us kī ārāmgāh achchhī aur us kā mulk khushnumā hai to wuh bojh uṭhāne ke lie taiyār ho jāegā aur ujrāt ke baḡhair kām karne ke lie majbūr kiyā jāegā.

¹⁶ Dān apnī qaum kā insāf karegā agarche wuh Isrāil ke qabīloñ meñ se ek hī hai. ¹⁷ Dān saḡak ke sānp aur rāste ke afaī kī mānind hogā. Wuh ghoṛe kī eṛiyōñ ko kāteḡā to us kā sawār pichhe gir jāegā.

¹⁸ Ai Rab, main terī hī najāt ke intazār meñ hūñ!

¹⁹ Jad par ḡakuoñ kā jatthā hamlā karegā, lekin wuh palaṭ kar usī par hamlā kar degā.

²⁰ Āshar ko ḡhizāiyat wālī khurāk hāsīl hogī. Wuh lazīz shāhī khānā muhaiyā karegā.

²¹ Naftālī āzād chhoṛī huī hīrñī hai. Wuh khūbsūrat bāteñ kartā hai. *

²² Yūsuf phaldār bel hai. Wuh chashme par laḡī huī phaldār bel hai jis kī shāḡheñ dīwār par chaḡh gai haiñ. ²³ Tīrandāzoñ ne us par tīr chalā kar use tang kiyā aur us ke pichhe paṛ gae. ²⁴ Lekin us kī kamān mazbūt rahī, aur us ke bāzū Yāqūb ke zorāwar khudā ke sabab se tāqatwar rahe, us charwāhe ke sabab se jo Isrāil kā Zabardast Sūrmā hai. ²⁵ Kyōñki tere bāp kā khudā terī madad kartā hai, Allāh Qādir-e-mutlaq tujhe āsmān kī barkat, zamīn kī gahrāiyōñ kī barkat aur aulād kī barkat detā hai. ²⁶ Tere bāp kī barkat qadīm pahāroñ aur abadī pahāriyōñ kī marḡhūb chizoñ se zyādā azīm hai. Yih tamām barkat Yūsuf ke sar par ho, us shaḡhs ke chānd par jo apne bhāiyōñ par shahzādā hai.

²⁷ Binyamīn phārne walā bheriyā hai. Subah wuh apnā shikār khā jātā aur rāt ko apnā lūṭā huā māl taḡsīm kar detā hai.”

²⁸ Yih Isrāil ke kul bārah qabīle haiñ. Aur yih wuh kuchh hai jo un ke bāp ne un se barkat dete waqt kahā. Us ne har ek ko us kī apnī barkat dī.

Yāqūb kā Intaqāl

²⁹ Phir Yāqūb ne apne beṭoñ ko hukm diyā, “Ab main kūch karke apne bāpdādā se jā milūngā. Mujhe mere bāpdādā ke sāth us ḡhār meñ dafnānā jo Hitti ādmī Ifron ke khet meñ hai. ³⁰ Yānī us ḡhār meñ jo Mulke-Kanān meñ Mamre ke mashriq meñ Makfilā ke khet meñ hai. Ibrāhīm

* 49:21 Yā khūbsūrat bachche paidā kartī hai.

ne use khet samet apne logon ko dafnāne ke lie Ifron Hitti se kharid liyā thā. ³¹ Wahān Ibrāhīm aur us kī bīwī Sārā dafnāe gae. Wahān Is'hāq aur us kī bīwī Ribqā dafnāe gae aur wahān main ne Liyāh ko dafn kiyā. ³² Wuh khet aur us kā ghār Hittiyon se kharidā gayā thā.”

³³ In hidāyat ke bād Yāqūb ne apne pānw bistar par sameṭ lie aur dam chhoṛ kar apne bāpdādā se jā milā.

50

Yāqūb ko Dafn Kiyā Jātā Hai

¹ Yūsuf apne bāp ke chehre se lipaṭ gayā. Us ne rote hue use bosā diyā. ² Us ke mulāzimon meṅ se kuchh dākṭar the. Us ne unheṅ hidāyat dī ki mere bāp Isrāil kī lāsh ko hanūt karenṅ tāki wuh gal na jāe. Unhon ne aisā hī kiyā. ³ Is meṅ 40 din lag gae. Ām taur par hanūt karne ke lie itne hī din lagte haiṅ. Misriyon ne 70 din tak Yāqūb kā mātam kiyā.

⁴ Jab mātam kā waṅt khatm huā to Yūsuf ne bādshāh ke darbāriyon se kahā, “Mehrbānī karke yih khabar bādshāh tak pahuñchā deṅ ⁵ kī mere bāp ne mujhe qasam dilā kar kahā thā, ‘Main marne wālā hūn. Mujhe us qabr meṅ dafn karnā jo main ne Mulk-e-Kanān meṅ apne lie banwāi.’ Ab mujhe ijāzat deṅ kī main wahān jāūn aur apne bāp ko dafn karke wāpas aūn.” ⁶ Firaun ne jawāb diyā, “Jā, apne bāp ko dafn kar jis tarah us ne tujhe qasam dilāi thī.”

⁷ Chunānche Yūsuf apne bāp ko dafnāne ke lie Kanān rawānā huā. Bādshāh ke tamām mulāzim, mahal ke buzurg aur pūre Misr ke buzurg us ke sāth the. ⁸ Yūsuf ke gharāne ke afrād, us ke bhāi aur us ke bāp ke gharāne ke log bhī sāth gae. Sirf un ke bachche, un kī bheṛ-bakriyān aur gāy-bail Jushan meṅ rahe. ⁹ Rath aur ghurṣawār bhī sāth gae. Sab mil kar barā lashkar ban gae.

¹⁰ Jab wuh Yarden ke qarīb Atad ke khaliyān par pahuñche to unhon ne nihāyat dilsoz nohā kiyā. Wahān Yūsuf ne sāt din tak apne bāp kā mātam kiyā. ¹¹ Jab maqāmī Kanāniyon ne Atad ke khaliyān par mātam kā yih nazārā dekhā to unhon ne kahā, “Yih to mātam kā bahut barā intazām hai jo Misrī karwā rahe haiṅ.” Is lie us jagah kā nām Abil-misrīm yāni ‘Misriyon kā Mātam’ paṛ gayā. ¹² Yon Yāqūb ke beṭon ne apne bāp kā hukm pūrā kiyā. ¹³ Unhon ne use Mulk-e-Kanān meṅ le jā kar Makfilā ke khet ke ghār meṅ dafn kiyā jo Mamre ke mashriq meṅ hai. Yih wuhī khet hai jo Ibrāhīm ne Ifron Hitti se apne logon ko dafnāne ke lie kharidā thā.

¹⁴ Is ke bād Yūsuf, us ke bhāi aur bāqī tamām log jo janāze ke lie sāth gae the Misr ko lauṭ āe.

Yūsuf Apne Bhāiyon ko Tasalli Detā Hai

¹⁵ Jab Yāqūb intaqāl kar gayā to Yūsuf ke bhāi ḍar gae. Unhon ne kahā, “Khatrā hai kī ab Yūsuf hamārā tāqqub karke us ghalat kām kā badlā le jo ham ne us ke sāth kiyā thā. Phir kyā hogā?” ¹⁶ Yih soch kar unhon ne Yūsuf ko khabar bhejī, “Āp ke bāp ne marne se peshtar hidāyat dī ¹⁷ kī Yūsuf ko batānā, ‘Apne bhāiyon ke us ghalat kām ko muāf kar denā jo unhon ne tumhāre sāth kiyā.’ Ab hamēṅ jo āp ke bāp ke kḥudā ke pairokār haiṅ muāf kar deṅ.”

Yih khabar sun kar Yūsuf ro paṛā. ¹⁸ Phir us ke bhāi kḥud āe aur us ke sāmne gir gae. Unhon ne kahā, “Ham āp ke kḥadim haiṅ.” ¹⁹ Lekin

Yūsuf ne kahā, “Mat ḍaro. Kyā main Allāh kī jagah hūn? Hargiz nahīn!
²⁰ Tum ne mujhe nuqsān pahuñchāne kā irādā kiyā thā, lekin Allāh ne us se bhalāi paidā kī. Aur ab is kā maqsad pūrā ho rahā hai. Bahut-se log maut se bach rahe haiñ. ²¹ Chunāñche ab ḍarne kī zarūrat nahīn hai. Main tumheñ aur tumhāre bachchoñ ko ḳhurāk muhaiyā kartā rahūngā.”
 Yoñ Yūsuf ne unheñ tasallī dī aur un se narmi se bāt kī.

Yūsuf kā Intaqāl

²² Yūsuf apne bāp ke ḳhāndān samet Misr meñ rahā. Wuh 110 sāl zindā rahā. ²³ Maut se pahle us ne na sirf Ifrāīm ke bachchoñ ko balki us ke potoñ ko bhī dekhā. Manassī ke beṭe Makīr ke bachche bhī us kī maujūdagī meñ paidā ho kar us kī god meñ rakhe gae. *

²⁴ Phir ek waqt āyā kī Yūsuf ne apne bhāiyoñ se kahā, “Main marne wālā hūn. Lekin Allāh zarūr āp kī dekh-bhāl karke āp ko is mulk se us mulk meñ le jāegā jis kā us ne Ibrāhīm, Is’hāq aur Yāqūb se qasam khā kar wādā kiyā hai.” ²⁵ Phir Yūsuf ne Isrāīliyoñ ko qasam dilā kar kahā, “Allāh yaqīnan tumhārī dekh-bhāl karke wahān le jāegā. Us waqt merī haḍḍiyoñ ko bhī uṭhā kar sāth le jānā.”

²⁶ Phir Yūsuf faut ho gayā. Wuh 110 sāl kā thā. Use hanūt karke Misr meñ ek tābūt meñ rakhā gayā.

* **50:23** Ġhāliban is kā matlab yih hai kī us ne unheñ lepālāk banāyā.

Khurūj

Yāqūb kā Khāndān Misr Meñ

¹ Zail meñ un beṭoñ ke nām haiñ jo apne bāp Yāqūb aur apne khāndānoñ samet Misr meñ āe the: ² Rūbin, Shamāun, Lāwī, Yahūdāh, ³ Ishkār, Zabūlūn, Binyamīn, ⁴ Dān, Naftālī, Jad aur Āshar. ⁵ Us waqt Yāqūb kī aulād ki tādād 70 thi. Yūsuf to pahle hī Misr ā chukā thā.

⁶ Misr meñ rahte hue bahut din guzar gae. Itne meñ Yūsuf, us ke tamām bhāī aur us nasl ke tamām log mar gae. ⁷ Isrāīlī phale-phūle aur tādād meñ bahut baṛh gae. Natije meñ wuh nihāyat hī tāqatwar ho gae. Pūrā mulk un se bhar gayā.

Isrāīliyoñ ko Dabāyā Jātā Hai

⁸ Hote hote ek nayā bādshāh taḥtnashīn huā jo Yūsuf se nāwāqif thā. ⁹ Us ne apne logoñ se kahā, “Isrāīliyoñ ko dekho. Wuh tādād aur tāqat meñ ham se baṛh gae haiñ. ¹⁰ Āo, ham hikmat se kām leñ, warnā wuh mazīd baṛh jāeñge. Aisā na ho ki wuh kiśī jang ke mauqe par dushman kā sāth de kar ham se laṛeñ aur mulk ko chhoṛ jāeñ.”

¹¹ Chunāñche Misriyoñ ne Isrāīliyoñ par nigarān muqarrar kie tāki begār meñ un se kām karwā kar unheñ dabāte raheñ. Us waqt unhoñ ne pitom aur Rāmsīs ke shahr tamīr kie. In shahroñ meñ Firaun Bādshāh ke bare bare godām the. ¹² Lekin jitnā Isrāīliyoñ ko dabāyā gayā utnā hī wuh tādād meñ baṛhte aur phailte gae. Ākhirkār Misrī un se dahshat khāne lage, ¹³ aur wuh baṛī berahmī se un se kām karwāte rahe. ¹⁴ Isrāīliyoñ kā guzarā nihāyat mushkil ho gayā. Unheñ garā taiyār karke inṭeñ banānā aur khetoñ meñ mukhtalif qism ke kām karnā paṛe. Is meñ Misrī un se baṛī berahmī se pesh āte rahe.

Dāiyān Allāh kī Rāh par Chaltī Haiñ

¹⁵ Isrāīliyoñ kī do dāiyāñ thiñ jin ke nām Sifrā aur Fuā the. Misr ke bādshāh ne un se kahā, ¹⁶ “Jab Ibrānī aurateñ tumheñ madad ke lie bulāeñ to khabardār raho. Agar laṛkā paidā ho to use jān se mār do, agar laṛkī ho to use jītā chhoṛ do.” ¹⁷ Lekin dāiyān Allāh kā khauf māntī thiñ. Unhoñ ne Misr ke bādshāh kā hukm na mānā balki laṛkoñ ko bhī jīne diyā.

¹⁸ Tab Misr ke bādshāh ne unheñ dubārā bulā kar pūchhā, “Tum ne yih kyon kiyā? Tum laṛkoñ ko kyon jītā chhoṛ detī ho?” ¹⁹ Unhoñ ne jāwāb diyā, “Ibrānī aurateñ Misrī auratoñ se zyādā mazbūt haiñ. Bachche hamāre pahuñchne se pahle hī paidā ho jāte haiñ.”

²⁰ Chunāñche Allāh ne dāiyoñ ko barkat dī, aur Isrāīlī qaum tādād meñ baṛh kar bahut tāqatwar ho gai. ²¹ Aur chūñki dāiyān Allāh kā khauf māntī thiñ is lie us ne unheñ aulād de kar un ke khāndānoñ ko qāym rakhā.

²² Ākhirkār bādshāh ne apne tamām hamwatanōñ se bāt kī, “Jab bhī Ibrāniyoñ ke laṛke paidā hoñ to unheñ Dariyā-e-Nīl meñ phaiñk denā. Sīrf laṛkiyoñ ko zindā rahne do.”

¹ Un dinon meñ Lāwī ke ek ādmī ne apne hī qabīle kī ek aurat se shādī kī. ² Aurat hāmīlā huī aur bachchā paidā huā. Mān ne dekhā ki laṛkā khūbsūrat hai, is lie us ne use tīn māh tak chhupāe rakhā. ³ Jab wuh use aur zyādā na chhupā sakī to us ne ābī narsal se ṭokrī banā kar us par tārkol chaṛhāyā. Phir us ne bachche ko ṭokrī meñ rakh kar ṭokrī ko Dariyā-e-Nīl ke kināre par uge hue sarkandoñ meñ rakh diyā. ⁴ Bachche kī bahan kuchh fāsīle par khaṛī deḡhtī rahī ki us kā kyā banegā.

⁵ Us waqt Firaun kī beṭī nahāne ke lie dariyā par āī. Us kī naukarāniyāñ dariyā ke kināre ṭahalne lagīñ. Tab us ne sarkandoñ meñ ṭokrī dekhī aur apnī launḡī ko use lāne bhejā. ⁶ Use kholā to chhoṭā laṛkā dikhāī diyā jo rō rahā thā. Firaun kī beṭī ko us par tars āyā. Us ne kahā, “Yih koī Ibrānī bachchā hai.”

⁷ Ab bachche kī bahan Firaun kī beṭī ke pās gaī aur pūchhā, “Kyā main bachche ko dūdh pilāne ke lie koī Ibrānī aurat ḡhūñḡ lāūñ?” ⁸ Firaun kī beṭī ne kahā, “Hāñ, jāo.” Laṛkī chālī gaī aur bachche kī sagī mān ko le kar wāpas āī. ⁹ Firaun kī beṭī ne mān se kahā, “Bachche ko le jāo aur use mere lie dūdh pilāyā karo. Main tumheñ is kā muāwazā dūngī.” Chunāñche bachche kī mān ne use dūdh pilāne ke lie le liyā.

¹⁰ Jab bachchā baṛā huā to us kī mān use Firaun kī beṭī ke pās le gaī, aur wuh us kā beṭā ban gayā. Firaun kī beṭī ne us kā nām Mūsā yānī ‘Nikālā Gayā’ rakh kar kahā, “Main use pānī se nikāl lāī hūñ.”

Mūsā Farār Hotā Hai

¹¹ Jab Mūsā jawān huā to ek din wuh ghar se nikal kar apne logoñ ke pās gayā jo jabrī kām meñ masrūf the. Mūsā ne dekhā ki ek Misrī mere ek Ibrānī bhāī ko mār rahā hai. ¹² Mūsā ne chāroñ taraf nazar daṛāī. Jab mālum huā ki koī nahīñ dekh rahā to us ne Misrī ko jān se mār diyā aur use ret meñ chhupā diyā.

¹³ Agle din bhī Mūsā ghar se niklā. Is dafā do Ibrānī mard āpas meñ laṛ rahe the. Jo ḡhaltī par thā us se Mūsā ne pūchhā, “Tum apne bhāī ko kyon mār rahe ho?” ¹⁴ Ādmī ne jawāb diyā, “Kis ne āp ko ham par hukmrān aur qāzī muqarrar kiyā hai? Kyā āp mujhe bhī qatl karnā chāhte haiñ jis tarah Misrī ko mār ḡālā thā?” Tab Mūsā ḡar gayā. Us ne sochā, “Hāy, merā bhed khul gayā hai!”

¹⁵ Bādshāh ko bhī patā lagā to us ne Mūsā ko marwāne kī koshish kī. Lekin Mūsā Midiyān ke mulk ko bhāḡ gayā. Wahāñ wuh ek kueñ ke pās baiṭh gayā. ¹⁶ Midiyān meñ ek imām thā jis kī sāṭ beṭiyāñ thūñ. Yih laṛkiyāñ apnī bheṛ-bakriyoñ ko pānī pilāne ke lie kueñ par āīñ aur pānī nikāl kar hauz bharne lagīñ. ¹⁷ Lekin kuchh charwāhoñ ne ā kar unheñ bhagā diyā. Yih dekh kar Mūsā uṭhā aur laṛkiyoñ ko charwāhoñ se bachā kar un ke rewaṛ ko pānī pilāyā.

¹⁸ Jab laṛkiyāñ apne bāp Raūel ke pās wāpas āīñ to bāp ne pūchhā, “Āj tum itnī jaldī se kyon wāpas ā gaī ho?” ¹⁹ Laṛkiyoñ ne jawāb diyā, “Ek Misrī ādmī ne hameñ charwāhoñ se bachāyā. Na sirf yih balki us ne hamāre lie pānī bhī nikāl kar rewaṛ ko pilā diyā.” ²⁰ Raūel ne kahā, “Wuh ādmī kahāñ hai? Tum use kyon chhoṛ kar āī ho? Use bulāo tāki wuh hamāre sāth khāñā khāe.”

²¹ Mūsā Raūel ke ghar meñ ṭaharne ke lie rāzī ho gayā. Bād meñ us kī shādī Raūel kī beṭī Saffūrā se huī. ²² Saffūrā ke beṭā paidā huā to Mūsā ne kahā, “Is kā nām Jairsom yānī ‘Ajnabī Mulak meñ Pardesi’ ho, kyonki main ajnabī mulk meñ pardesi hūñ.”

²³ Kāfi arsā guzar gayā. Itne meñ Misr kā bādshāh intaqāl kar gayā. Isrāīlī apnī ghulāmī tale karāhte aur madad ke lie pukārte rahe, aur un kī chīkheñ Allāh tak pahuñch gain. ²⁴ Allāh ne un kī aheñ sunīñ aur us ahd ko yād kiyā jo us ne Ibrāhīm, Is'hāq aur Yāqūb se bāndhā thā. ²⁵ Allāh Isrāīliyon kī hālat dekh kar un kā khayāl karne lagā.

3

Jaltī Huī Jhārī

¹ Mūsā apne susar Yitro kī bhej-bakriyon kī nigahbānī kartā thā. (Midiyān kā imām Raūel Yitro bhī kahlātā thā.) Ek din Mūsā rewar ko registān kī parli jānib le gayā aur chalte chalte Allāh ke pahār Horib yāni Sīnā tak pahuñch gayā. ² Wahāñ Rab kā farishtā āg ke shole meñ us par zāhir huā. Yih sholā ek jhārī meñ bharak rahā thā. Mūsā ne dekhā kī jhārī jal rahī hai lekin bhasm nahīñ ho rahī. ³ Mūsā ne sochā, “Yih to ajīb bāt hai. Kyā wajah hai kī jaltī huī jhārī bhasm nahīñ ho rahī? Maiñ zarā wahāñ jā kar yih hairatangez manzar dekhūñ.”

⁴ Jab Rab ne dekhā kī Mūsā jhārī ko dekhne ā rahā hai to us ne use jhārī meñ se pukārā, “Mūsā, Mūsā!” Mūsā ne kahā, “Jī, maiñ hāzir hūñ.” ⁵ Rab ne kahā, “Is se zyādā qarīb na ānā. Apnī jūtiyāñ utār, kyonki tū muqaddas zamīn par kharā hai. ⁶ Maiñ tere bāp kā Khudā, Ibrāhīm kā Khudā, Is'hāq kā Khudā aur Yāqūb kā Khudā hūñ.” Yih sun kar Mūsā ne apnā muñh dhānk liyā, kyonki wuh Allāh ko dekhne se darā.

⁷ Rab ne kahā, “Maiñ ne Misr meñ apnī qaum kī burī hālat dekhī aur ghulāmī meñ un kī chīkheñ sunī haiñ, aur maiñ un ke dukhoñ ko khūb jāntā hūñ. ⁸ Ab maiñ unheñ Misriyon ke qābū se bachāne ke lie utar āyā hūñ. Maiñ unheñ Misr se nikāl kar ek achche wasī mulk meñ le jāūngā, ek aise mulk meñ jahāñ dūdh aur shahd kī kasrat hai, go is waqt Kanānī, Hittī, Amori, Farizzī, Hiwwī aur Yabūsī us meñ rahte haiñ. ⁹ Isrāīliyon kī chīkheñ mujh tak pahuñchī haiñ. Maiñ ne dekhā hai kī Misrī un par kis tarah kā zulm dhā rahe haiñ. ¹⁰ Chunāñche ab jā. Maiñ tujhe Firaun ke pās bhejtā hūñ, kyonki tujhe merī qaum Isrāīl ko Misr se nikāl kar lānā hai.”

¹¹ Lekin Mūsā ne Allāh se kahā, “Maiñ kaun hūñ kī Firaun ke pās jā kar Isrāīliyon ko Misr se nikāl lāūñ?” ¹² Allāh ne kahā, “Maiñ to tere sāth hūngā. Aur is kā sabūt kī maiñ tujhe bhej rahā hūñ yih hogā kī logoñ ke Misr se nikalne ke bād tum yahāñ ā kar is pahār par merī ibādat karoge.”

¹³ Lekin Mūsā ne etarāz kiyā, “Agar maiñ Isrāīliyon ke pās jā kar unheñ batāūñ kī tumhāre bāpdādā ke Khudā ne mujhe tumhāre pās bhejā hai to wuh pūchheñge, ‘Us kā nām kyā hai?’ Phir maiñ un ko kyā jawāb dūñ?”

¹⁴ Allāh ne kahā, “Maiñ jo hūñ so maiñ hūñ. Un se kahnā, ‘Maiñ hūñ ne mujhe tumhāre pās bhejā hai. ¹⁵ Rab jo tumhāre bāpdādā kā Khudā, Ibrāhīm kā Khudā, Is'hāq kā Khudā aur Yāqūb kā Khudā hai usī ne mujhe tumhāre pās bhejā hai.’ Yih ābad tak merā nām rahēgā. Log yihī nām le kar mujhe nasl-dar-nasl yād karēnge.”

¹⁶ Ab jā aur Isrāīl ke buzurgoñ ko jamā karke un ko batā de ki Rab tumhāre bāpdādā Ibrāhīm, Is'hāq aur Yāqūb kā Khudā mujh par zāhir huā hai. Wuh farmātā hai, ‘Maiñ ne khūb dekh liyā hai kī Misr meñ tumhāre sāth kyā sulūh ho rahā hai. ¹⁷ Is lie maiñ ne faislā kiyā hai kī tumheñ Misr kī musibat se nikāl kar Kanāniyon, Hittiyon, Amoriyon, Farizziyon, Hiwwiyon aur Yabūsiyon ke mulk meñ le jāūñ, aise mulk meñ

jahān dūdh aur shahd kī kasrat hai.’¹⁸ Buzurg terī suneᅅge. Phir un ke sāth Misr ke bādshāh ke pās jā kar us se kahnā, ‘Rab Ibrāniyoᅅ kā ᅀhudā ham par zāhir huā hai. Is lie hameᅅ iᅅzat deᅅ ki ham tīn dīn kā safr karke registān meᅅ Rab apne ᅀhudā ke lie qurbāniyāᅅ chaᅇhāeᅅ.’

¹⁹ Lekin mujhe mālum hai ki Misr kā bādshāh sirf is sūrat meᅅ tumheᅅ jāne degā ki koī zabardastī tumheᅅ le jāe. ²⁰ Is lie main apnī qudrat zāhir karke apne mojizoᅅ ki mārifat Misriyoᅅ ko māruᅅga. Phir wuh tumheᅅ jāne degā. ²¹ Us waqt main Misriyoᅅ ke diloᅅ ko tumhāre lie narm kar dūᅅgā. Tumheᅅ khālī hāth nahīn jānā paᅇgā. ²² Tamām Ibrānī aurateᅅ apnī Misrī paᅇosanoᅅ aur apne ghar meᅅ rahne wālī Misrī auratoᅅ se chāᅅndī aur sone ke zewarāt aur nafis kapᅇre māᅅg kar apne bachchoᅅ ko pahnāeᅅgī. Yoᅅ Misriyoᅅ ko lūᅇ liyā jāegā.”

4

¹ Mūsā ne etarāz kiyā, “Lekin Isrāīlī na merī bāt kā yaᅇīn kareᅅge, na merī suneᅅge. Wuh to kahaᅅge, ‘Rab tum par zāhir nahīn huā.’” ² Jawāb meᅅ Rab ne Mūsā se kahā, “Tū ne hāth meᅅ kyā pakaᅇā huā hai?” Mūsā ne kahā, “Lāᅇhī.” ³ Rab ne kahā, “Use zamīn par ᅇāl de.” Mūsā ne aisā kiyā to lāᅇhī sāᅅp ban gaī, aur Mūsā ᅇar kar bhāgā. ⁴ Rab ne kahā, “Ab sāᅅp ki dum ko pakaᅇ le.” Mūsā ne aisā kiyā to sāᅅp phir lāᅇhī ban gayā.

⁵ Rab ne kahā, “Yīh dekh kar logoᅅ ko yaᅇīn āegā ki Rab jo un ke bāpdādā kā ᅀhudā, Ibrāhīm kā ᅀhudā, Is’hāᅇ kā ᅀhudā aur Yāqūb kā ᅀhudā hai tujh par zāhir huā hai. ⁶ Ab apnā hāth apne libās meᅅ ᅇāl de.” Mūsā ne aisā kiyā. Jab us ne apnā hāth nikālā to wuh barf kī mānind safed ho gayā thā. Korᅅ jaisī bīmārī lag gaī thī. ⁷ Tab Rab ne kahā, “Ab apnā hāth dubārā apne libās meᅅ ᅇāl.” Mūsā ne aisā kiyā. Jab us ne apnā hāth dubārā nikālā to wuh phir sehhatmand thā.

⁸ Rab ne kahā, “Agar logoᅅ ko pahlā mojizā dekh kar yaᅇīn na āe aur wuh terī na suneᅅ to shāyad unheᅅ dūsᅇā mojizā dekh kar yaᅇīn āe. ⁹ Agar unheᅅ phir bhī yaᅇīn na āe aur wuh terī na suneᅅ to Dariyā-e-Nīl se kuchh pānī nikāl kar use khushk zamīn par uᅅel de. Yīh pānī zamīn par girte hī khūn ban jāegā.”

¹⁰ Lekin Mūsā ne kahā, “Mere āᅇā, main māzarat chāhtā hūn, main achchhī tarah bāt nahīn kar saktā balki main kabhī bhī yīh liyāᅇat nahīn rakhtā thā. Is waqt bhī jab main tujh se bāt kar rahā hūn merī yīhī hālat hai. Main ruk ruk kar boltā hūn.” ¹¹ Rab ne kahā, “Kis ne insān kā muᅅh banāyā? Kaun ek ko gūᅅgā aur dūsᅇre ko bahᅇā banā detā hai? Kaun ek ko deᅇhne kī qābiliyat detā hai aur dūsᅇre ko is se mahᅇrūm rakhtā hai? Kyā main jo Rab hūn yīh sab kuchh nahīn kartā? ¹² Ab jā! Tere bolte waqt main khud tere sāth hūᅅgā aur tujhe wuh kuchh sikhāūᅅgā jo tujhe kahnā hai.”

¹³ Lekin Mūsā ne iltijā kī, “Mere āᅇā, meᅇrbānī karke kisī aur ko bheᅇ de.”

¹⁴ Tab Rab Mūsā se saᅇht khafā huā. Us ne kahā, “Kyā terā Lāwī bhāī Hārūn aise kāᅅ ke lie hāzir nahīn hai? Main jāntā hūn ki wuh achchhī tarah bol saktā hai. Dekh, wuh tujh se milne ke lie nikal chukā hai. Tujhe dekh kar wuh nihāyat khush hogā. ¹⁵ Use wuh kuchh batā jo use kahnā hai. Tumhāre bolte waqt main tere aur us ke sāth hūᅅgā aur tumheᅅ wuh kuchh sikhāūᅅgā jo tumheᅅ karnā hogā. ¹⁶ Hārūn terī jagah qaum se bāt kareᅅ jabki tū merī tarah use wuh kuchh batāegā jo use kahnā

hai. ¹⁷ Lekin yih lāṭhī bhī sāth le jānā, kyoṅki isī ke zariye tū yih mojize karegā.”

Mūsā Misr ko Lauṭ Jātā Hai

¹⁸ Phir Mūsā apne susar Yitro ke ghar wāpas chalā gayā. Us ne kahā, “Mujhe zarā apne azīzōn ke pās wāpas jāne deñ jo Misr meñ haiñ. Maiñ mālum karnā chāhtā hūn ki wuh abhī tak zindā haiñ ki nahīñ.” Yitro ne jawāb diyā, “Ṭhik hai, salāmātī se jāeñ.” ¹⁹ Mūsā abhī Midiyān meñ thā ki Rab ne us se kahā, “Misr ko wāpas chalā jā, kyoṅki jo admī tujhe qatl karnā chāhte the wuh mar gae haiñ.” ²⁰ Chunāñche Mūsā apnī bīwī aur beṭoñ ko gadhe par sawār karke Misr ko lauṭne lagā. Allāh kī lāṭhī us ke hāth meñ thī.

²¹ Rab ne us se yih bhī kahā, “Misr jā kar Firaun ke sāmne wuh tamām mojize dikhā jin kā maiñ ne tujhe iḳhtiyār diyā hai. Lekin mere kahne par wuh arā rahegā. Wuh Isrāīliyoñ ko jāne kī ijāzat nahīñ degā. ²² Us waqt Firaun ko batā denā, ‘Rab farmātā hai ki Isrāīl merā pahlauthā hai. ²³ Maiñ tujhe batā chukā hūn ki mere beṭe ko jāne de tāki wuh merī ibādat kare. Agar tū mere beṭe ko jāne se manā kare to maiñ tere pahlauthē ko jān se mār dūngā.’”

²⁴ Ek din jab Mūsā apne khāndān ke sāth rāste meñ kisī sarāy meñ ṭhahrā huā thā to Rab ne us par hamlā karke use mār dene kī koshish kī.

²⁵ Yih dekh kar Saffūrā ne ek tez patthar se apne beṭe kā khatnā kiyā aur kāṭe hue hisse se Mūsā ke pair chhue. Us ne kahā, “Yaḳīnan tum mere khūnī dūlhā ho.” ²⁶ Tab Allāh ne Mūsā ko chhoṛ diyā. Saffūrā ne use khatne ke bāis hī ‘Khūnī Dūlhā’ kahā thā.

²⁷ Rab ne Hārūn se bhī bāt kī, “Registān meñ Mūsā se milne jā.” Hārūn chal paṛā aur Allāh ke pahār ke pās Mūsā se milā. Us ne use bosā diyā.

²⁸ Mūsā ne Hārūn ko sab kuchh sunā diyā jo Rab ne use kahne ke lie bhejā thā. Us ne use un mojizōn ke bāre meñ bhī batāyā jo use dikhāne the.

²⁹ Phir donoñ mil kar Misr gae. Wahāñ pahuñch kar unhoñ ne Isrāīl ke tamām buzurgoñ ko jamā kiyā. ³⁰ Hārūn ne unheñ wuh tamām bāteñ sunāñ jo Rab ne Mūsā ko batāñ thīñ. Us ne mazkūrā mojize bhī logoñ ke sāmne dikhāe. ³¹ Phir unheñ yaḳīn āyā. Aur jab unhoñ ne sunā ki Rab ko tumhārā khayāl hai aur wuh tumhārī musibat se āgāh hai to unhoñ ne Rab ko sijdā kiyā.

5

Mūsā aur Hārūn Firaun ke Darbār Meñ

¹ Phir Mūsā aur Hārūn Firaun ke pās gae. Unhoñ ne kahā, “Rab Isrāīl kā Khudā farmātā hai, ‘Merī qaum ko registān meñ jāne de tāki wuh mere lie id manāeñ.’” ² Firaun ne jawāb diyā, “Yih Rab kaun hai? Maiñ kyoñ us kā hukm mān kar Isrāīliyoñ ko jāne dūñ? Na maiñ Rab ko jāntā hūn, na Isrāīliyoñ ko jāne dūngā.”

³ Hārūn aur Mūsā ne kahā, “Ibrāniyoñ kā Khudā ham par zāhir huā hai. Is lie mehrbānī karke hameñ ijāzat deñ ki registān meñ tūn din kā safr karke Rab apne Khudā ke huzūr qurbāniyāñ pesh kareñ. Kahīñ wuh hameñ kisī bīmārī yā talwār se na māre.”

⁴ Lekin Misr ke bādshāh ne inkār kiyā, “Mūsā aur Hārūn, tum logoñ ko kām se kyoñ rok rahe ho? Jāo, jo kām ham ne tum ko diyā hai us par lag jāo! ⁵ Isrāīlī waise bhī tādād meñ bahut baṛh gae haiñ, aur tum unheñ kām karne se rok rahe ho.”

Jawāb meñ Firaun kā Sakht Dabāw

⁶ Usī din Firaun ne Misrī nigarānoñ aur un ke taht ke Isrāīlī nigarānoñ ko hukm diyā, ⁷ “Ab se Isrāīliyoñ ko inṭeñ banāne ke lie bhūsā mat denā, balki wuh khud jā kar bhūsā jamā karen. ⁸ To bhī wuh utnī hī inṭeñ banāeñ jitrī pahle banāte the. Wuh sust ho gae haiñ aur isī lie chīkh rahe haiñ ki hameñ jāne deñ tāki apne Khudā ko qurbāniyāñ pesh karen. ⁹ Un se aur zyādā sakht kām karāo, unheñ kām meñ lagāe rakho. Un ke pās itnā waqt hī na ho ki wuh jhūṭī bātoñ par dhyān deñ.”

¹⁰ Misrī nigarān aur un ke taht ke Isrāīlī nigarānoñ ne logoñ ke pās jā kar un se kahā, “Firaun kā hukm hai ki tumheñ bhūsā na diyā jāe. ¹¹ Is lie khud jāo aur bhūsā dhūnd kar jamā karo. Lekin khabardār! Utnī hī inṭeñ banāo jitrī pahle banāte the.”

¹² Yih sun kar Isrāīlī bhūsā jamā karne ke lie pūre mulk meñ phail gae. ¹³ Misrī nigarān yih kah kar un par dabāw ḍalte rahe ki utnī inṭeñ banāo jitrī pahle banāte the. ¹⁴ Jo Isrāīlī nigarān unhoñ ne muqarrar kie the unheñ wuh pīṭte aur kahte rahe, “Tum ne kal aur āj utnī inṭeñ kyoñ nahīñ banwāñ jitrī pahle banwāte the?”

¹⁵ Phir Isrāīlī nigarān Firaun ke pās gae. Unhoñ ne shikāyat karke kahā, “Āp apne khādimoñ ke sāth aisā sulūk kyoñ kar rahe haiñ? ¹⁶ Hameñ bhūsā nahīñ diyā jā rahā aur sāth sāth yih kahā gayā hai ki utnī inṭeñ banāo jitrī pahle banāte the. Natīje meñ hameñ mārā-pīṭā bhī jā rahā hai hālāñki aisā karne meñ āp ke apne log ghāltī par haiñ.”

¹⁷ Firaun ne jawāb diyā, “Tum log sust ho, tum kām karnā nahīñ chāhte. Is lie tum yih jagah chhoṛnā aur Rab ko qurbāniyāñ pesh karnā chāhte ho. ¹⁸ Ab jāo, kām karo. Tumheñ bhūsā nahīñ diyā jāegā, lekin khabardār! Utnī hī inṭeñ banāo jitrī pahle banāte the.”

¹⁹ Jab Isrāīlī nigarānoñ ko batāyā gayā ki inṭoñ kī matlūbā tāḍād kam na karo to wuh samajh gae ki ham phañs gae haiñ. ²⁰ Firaun ke mahal se nikal kar un kī mulāqāt Mūsā aur Hārūn se huī jo un ke intazār meñ the. ²¹ Unhoñ ne Mūsā aur Hārūn se kahā, “Rab khud āp kī adālat kare. Kyoñki āp ke sabab se Firaun aur us ke mulāzimoñ ko ham se ghin ātī hai. Āp ne unheñ hameñ mār dene kā mauqā de diyā hai.”

Mūsā kī Shikāyat aur Rab kā Jawāb

²² Yih sun kar Mūsā Rab ke pās wāpas āyā aur kahā, “Ai āqā, tū ne is qaum se aisā burā sulūk kyoñ kiyā? Kyā tū ne isī maqsad se mujhe yahāñ bhejā hai? ²³ Jab se main ne Firaun ke pās jā kar use terī marzī batāī hai wuh Isrāīlī qaum se burā sulūk kar rahā hai. Aur tū ne ab tak unheñ bachāne kā koī qadam nahīñ uṭhāyā.”

6

¹ Rab ne jawāb diyā, “Ab tū dekhegā ki main Firaun ke sāth kyā kuchh kartā hūñ. Merī azīm qudrat kā tajrabā karke wuh mere logoñ ko jāne degā balki unheñ jāne par majbūr karegā.”

² Allāh ne Mūsā se yih bhī kahā, “Main Rab hūñ. ³ Main Ibrāhīm, Is’hāq aur Yāqūb par zāhir huā. Wuh mere nām Allāh Qādir-e-mutlaq * se wāqif hue, lekin main ne un par apne nām Rab † kā inkishāf nahīñ kiyā. ⁴ Main ne un se ahd karke wādā kiyā ki unheñ Mul-e-Kanān dūngā jis meñ wuh

* 6:3 Ibrānī meñ El-shadaī. † 6:3 Ibrānī meñ Yahwe.

ajnaḇī ke taur par rahte the. ⁵ Ab main ne sunā hai ki Isrāīlī kis tarah Misriyoṅ kī ḡhulāmī meṅ karāh rahe haiṅ, aur main ne apnā ahd yād kiyā hai. ⁶ Chunāñche Isrāīliyoṅ ko batānā, ‘Main Rab hūn. Main tumheṅ Misriyoṅ ke jue se āzād karūṅga aur un kī ḡhulāmī se bachāūṅgā. Main baṛī qudrat ke sāth tumheṅ chhurāūṅgā aur un kī adālat karūṅga. ⁷ Main tumheṅ apnī qaum banāūṅgā aur tumhārā Khudā hūṅgā. Tab tum jān loge ki main Rab tumhārā Ḳhudā hūn jis ne tumheṅ Misriyoṅ ke jue se āzād kar diyā hai. ⁸ Main tumheṅ us mulk meṅ le jāūṅgā jis kā wādā main ne qaṣam khā kar Ibrāhīm, Is’hāq aur Yāqūb se kiyā hai. Wuh mulk tumhārī apnī milkiyat hogā. Main Rab hūn.’”

⁹ Mūsā ne yih sab kuchh Isrāīliyoṅ ko batā diyā, lekin unhoṅ ne us kī bāt na mānī, kyonki wuh saḡht kām ke bāis himmat hār gae the. ¹⁰ Tab Rab ne Mūsā se kahā, ¹¹ “Jā, Mīsr ke bādshāh Firaun ko batā denā ki Isrāīliyoṅ ko apne mulk se jāne de.” ¹² Lekin Mūsā ne etarāz kiyā, “Isrāīlī merī bāt sunanā nahīn chāhte to Firaun kyon merī bāt māne jabki main ruk ruk kar boltā hūn?”

¹³ Lekin Rab ne Mūsā aur Hārūn ko hukm diyā, “Isrāīliyoṅ aur Mīsr ke bādshāh Firaun se bāt karke Isrāīliyoṅ ko Mīsr se nikālo.”

Mūsā aur Hārūn ke Ābā-o-Ajdād

¹⁴ Isrāīl ke ābāi gharānoṅ ke sarbarāh yih the: Isrāīl ke pahlaūthe Rūbin ke chār beṭe Hanūk, Fallū, Hasron aur Karmī the. In se Rūbin kī chār shāḡheṅ niklīn.

¹⁵ Shamāūn ke pāñch beṭe Yamuel, Yamīn, Uhad, Yakīn, Suhar aur Sāūl the. (Sāūl Kanānī aurat kā bachchā thā.) In se Shamāūn kī pāñch shāḡheṅ niklīn.

¹⁶ Lāwī ke tīn beṭe Jairson, Qihāt aur Mirārī the. (Lāwī 137 sāl kī umr meṅ faut huā.)

¹⁷ Jairson ke do beṭe Libnī aur Simāi the. In se Jairson kī do shāḡheṅ niklīn. ¹⁸ Qihāt ke chār beṭe Amrām, Izhār, Habrūn aur Uzziyel the. (Qihāt 133 sāl kī umr meṅ faut huā.) ¹⁹ Mirārī ke do beṭe Mahlī aur Mūshī the. In sab se Lāwī kī muḡhtalif shāḡheṅ niklīn.

²⁰ Amrām ne apnī phūphī Yūkabid se shādī kī. Un ke do beṭe Hārūn aur Mūsā paidā hue. (Amrām 137 sāl kī umr meṅ faut huā.) ²¹ Izhār ke tīn beṭe Qorah, Nafaj aur Zikrī the. ²² Uzziyel ke tīn beṭe Mīsael, Ilsaḡan aur Sitrī the.

²³ Hārūn ne Ilīsibā se shādī kī. (Ilīsibā Ammīnadāb kī beṭī aur Nahson kī bahan thī.) Un ke chār beṭe Nadab, Abīhū, Iliyazar aur Itamar the.

²⁴ Qorah ke tīn beṭe Assīr, Ilqānā aur Abiyāsaf the. Un se Qorahiyoṅ kī tīn shāḡheṅ niklīn. ²⁵ Hārūn ke beṭe Iliyazar ne Fūtiyel kī ek beṭī se shādī kī. Un kā ek beṭā Finhās thā.

Yih sab Lāwī ke ābāi gharānoṅ ke sarbarāh the.

²⁶ Rab ne Amrām ke do beṭoṅ Hārūn aur Mūsā ko hukm diyā ki merī qaum ko us ke ḡhāndānoṅ kī tartīb ke mutābiq Mīsr se nikālo. ²⁷ Inhīn do ādmīyoṅ ne Mīsr ke bādshāh Firaun se bāt ki ki Isrāīliyoṅ ko Mīsr se jāne de.

Rab Dubārā Mūsā se Hamkalām Hotā Hai

²⁸ Mīsr meṅ Rab ne Mūsā se kahā, ²⁹ “Main Rab hūn. Mīsr ke bādshāh ko wuh sab kuchh batā denā jo main tujhe batātā hūn.” ³⁰ Mūsā ne etarāz kiyā, “Main to ruk ruk kar boltā hūn. Firaun kis tarah merī bāt mānegā.”

7

¹ Lekin Rab ne kahā, “Dekh, mere kahne par tū Firaun ke lie Allāh kī haisiyat rakhegā aur terā bhāi Hārūn terā paighambar hogā. ² Jo bhī hukm main tujhe dūngā use tū Hārūn ko batā de. Phir wuh sab kuchh Firaun ko batāe tāki wuh Isrāīliyon ko apne mulk se jāne de. ³ Lekin main Firaun ko aṛ jāne dūngā. Agarche main Misr meñ bahut-se nishānoñ aur mojizoñ se apnī qudrat kā muzāharā karūngā ⁴ to bhī Firaun tumhārī nahīn sunegā. Tab Misriyon par merā hāth bhārī ho jāegā, aur main un ko sakht sazā de kar apnī qaum Isrāīl ko khandānoñ kī tartīb ke mutābiq Misr se nikāl lāūngā. ⁵ Jab main Misr ke khalāf apnī qudrat kā izhār karke Isrāīliyon ko wahān se nikālūngā to Misrī jān leñge ki main Rab hūn.”

⁶ Mūsā aur Hārūn ne sab kuchh waisā hī kiyā jaisā Rab ne unheñ hukm diyā. ⁷ Firaun se bāt karte waqt Mūsā 80 sāl kā aur Hārūn 83 sāl kā thā.

Mūsā kī Lāthī Sānp Ban Jātī Hai

⁸ Rab ne Mūsā aur Hārūn se kahā, ⁹ “Jab Firaun tumheñ mojizā dikhāne ko kahegā to Mūsā Hārūn se kahe ki apnī lāthī zamīn par dāl de. Is par wuh sānp ban jāegī.”

¹⁰ Mūsā aur Hārūn ne Firaun ke pās jā kar aisā hī kiyā. Hārūn ne apnī lāthī Firaun aur us ke ohdedāroñ ke sāmne dāl dī to wuh sānp ban gāi. ¹¹ Yih dekh kar Firaun ne apne ālimoñ aur jādūgaroñ ko bulāyā. Jādūgaroñ ne bhī apne jādū se aisā hī kiyā. ¹² Har ek ne apnī lāthī zamīn par phainki to wuh sānp ban gāi. Lekin Hārūn kī lāthī ne un kī lāthiyoñ ko nigal liyā.

¹³ Tāham Firaun is se muta'assir na huā. Us ne Mūsā aur Hārūn kī bāt sunane se inkār kiyā. Waisā hī huā jaisā Rab ne kahā thā.

Pānī Khūn meñ Badal Jātā Hai

¹⁴ Phir Rab ne Mūsā se kahā, “Firaun aṛ gayā hai. Wuh merī qaum ko Misr chhoṛne se roktā hai. ¹⁵ Kal subah-sawere jab wuh Dariyā-e-Nīl par āegā to us se milne ke lie dariyā ke kināre par khare ho jānā. Us lāthī ko thāme rakhnā jo sānp ban gāi thī. ¹⁶ Jab wuh wahān pahuñche to us se kahnā, ‘Rab Ibrāniyon ke Khudā ne mujhe ap ko yih batāne ke lie bhejā hai ki merī qaum ko merī ibādat karne ke lie registān meñ jāne de. Lekin ap ne abhī tak us kī nahīn sunī. ¹⁷ Chunāñche ab ap jān leñge ki wuh Rab hai. Main is lāthī ko jo mere hāth meñ hai le kar Dariyā-e-Nīl ke pānī ko mārūngā. Phir wuh khūn meñ badal jāegā. ¹⁸ Dariyā-e-Nīl kī machhliyān mar jāeñgī, dariyā se badbū uṭhegī aur Misrī dariyā kā pānī nahīn pī sakeñge.’”

¹⁹ Rab ne Mūsā se kahā, “Hārūn ko batā denā ki wuh apnī lāthī le kar apnā hāth un tamām jaghoñ kī taraf baṛhāe jahāñ pānī jamā hotā hai. Tab Misr kī tamām nadiyon, nahroñ, johaṛoñ aur talāboñ kā pānī khūn meñ badal jāegā. Pūre mulk meñ khūn hī khūn hogā, yahāñ tak ki lakaṛi aur patthar ke bartanoñ kā pānī bhī khūn meñ badal jāegā.”

²⁰ Chunāñche Mūsā aur Hārūn ne Firaun aur us ke ohdedāroñ ke sāmne apnī lāthī uṭhā kar Dariyā-e-Nīl ke pānī par mārī. Is par dariyā kā sārā pānī khūn meñ badal gayā. ²¹ Dariyā kī machhliyān mar gāin, aur us se itnī badbū uṭhne lagī ki Misrī us kā pānī na pī sake. Misr meñ chāroñ taraf khūn hī khūn thā.

²² Lekin jādūgaroñ ne bhī apne jādū ke zariye aisā hī kiyā. Is lie Firaun aṛ gayā aur Mūsā aur Hārūn kī bāt na mānī. Waisā hī huā jaisā Rab ne

kahā thā. ²³ Firaun palaṭ kar apne ghar wāpas chalā gayā. Use us kī parwā nahīn thī jo Mūsā aur Hārūn ne kiyā thā. ²⁴ Lekin Misrī dariyā se pānī na pī sake, aur unhoṅ ne pine kā pānī hāsīl karne ke lie dariyā ke kināre kināre gaṛhe khode. ²⁵ Pānī ke badal jāne ke bād sāt din guzar gae.

8

Meṅḍak

¹ Phir Rab ne Mūsā se kahā, “Firaun ke pās jā kar use batā denā ki Rab farmātā hai, ‘Merī qaum ko merī ibādat karne ke lie jāne de, ² warnā main pūre Misr ko meṅḍakoṅ se sazā dūngā. ³ Dariyā-e-Nīl meṅḍakoṅ se itnā bhar jāegā ki wuh dariyā se nikal kar tere mahal, tere sone ke kamre aur tere bistar meṅ jā ghuseṅge. Wuh tere ohdedāroṅ aur terī riāyā ke gharoṅ meṅ āeṅge balki tere tanūroṅ aur āṭā gūndhne ke bartanoṅ meṅ bhī phudakte phireṅge. ⁴ Meṅḍak tujh par, terī qaum par aur tere ohdedāroṅ par chaṛh jāeṅge.’”

⁵ Rab ne Mūsā se kahā, “Hārūn ko batā denā ki wuh apnī lāṭhī ko hāth meṅ le kar use dariyāoṅ, nahroṅ aur joharoṅ ke ūpar uṭhāe tāki meṅḍak bāhar nikal kar Misr ke mulk meṅ phail jāeṅ.” ⁶ Hārūn ne Mulk-e-Misr ke pānī ke ūpar apnī lāṭhī uṭhāi to meṅḍakoṅ ke ḡhol pānī se nikal kar pūre mulk par chhā gae. ⁷ Lekin jādūgaroṅ ne bhī apne jādū se aisā hī kiyā. Wuh bhī dariyā se meṅḍak nikāl lāe.

⁸ Firaun ne Mūsā aur Hārūn ko bulā kar kahā, “Rab se duā karo ki wuh mujh se aur merī qaum se meṅḍakoṅ ko dūr kare. Phir main tumhārī qaum ko jāne dūngā tāki wuh Rab ko qurbāniyāṅ pesh kareṅ.”

⁹ Mūsā ne jawāb diyā, “Wuh waqt muqarrar kareṅ jab main āp ke ohdedāroṅ aur āp kī qaum ke lie duā karūn. Phir jo meṅḍak āp ke pās aur āp ke gharoṅ meṅ haiṅ usī waqt khatm ho jāeṅge. Meṅḍak sirf dariyā meṅ pāe jāeṅge.”

¹⁰ Firaun ne kahā, “Thīk hai, kal unheṅ khatm karo.” Mūsā ne kahā, “Jaisā āp kahte haiṅ waisā hī hogā. Is tarah āp ko mālūm hogā ki hamāre Ḳhudā kī mānind koī nahīn hai. ¹¹ Meṅḍak āp, āp ke gharoṅ, āp ke ohdedāroṅ aur āp kī qaum ko chhoṛ kar sirf dariyā meṅ rah jāeṅge.”

¹² Mūsā aur Hārūn Firaun ke pās se chale gae. Aur Mūsā ne Rab se minnat kī ki wuh meṅḍakoṅ ke wuh ḡhol dūr kare jo us ne Firaun ke ḳhilāf bheje the. ¹³ Rab ne us kī duā sunī. Gharoṅ, sahnoṅ aur khetoṅ meṅ meṅḍak mar gae. ¹⁴ Logoṅ ne unheṅ jamā karke un ke dher lagā die. Un kī badbū pūre mulk meṅ phail gāi.

¹⁵ Lekin jab Firaun ne dekhā ki maslā hal ho gayā hai to wuh phir akaṛ gayā aur un kī na sunī. Yoṅ Rab kī bāt durust niklī.

Jueṅ

¹⁶ Phir Rab ne Mūsā se kahā, “Hārūn se kahnā ki wuh apnī lāṭhī se zamīn kī gard ko māre. Jab wuh aisā karegā to pūre Misr kī gard juoṅ meṅ badal jāegāi.”

¹⁷ Unhoṅ ne aisā hī kiyā. Hārūn ne apnī lāṭhī se zamīn kī gard ko mārā to pūre mulk kī gard juoṅ meṅ badal gāi. Un ke ḡhol jānwaroṅ aur ādmiyoṅ par chhā gae. ¹⁸ Jādūgaroṅ ne bhī apne jādū se aisā karne kī koshish kī, lekin wuh gard se jueṅ na banā sake. Jueṅ ādmiyoṅ aur jānwaroṅ par chhā gāiṅ. ¹⁹ Jādūgaroṅ ne Firaun se kahā, “Allāh kī qudrat ne yih kiyā hai.” Lekin Firaun ne un kī na sunī. Yoṅ Rab kī bāt durust niklī.

Kāṭne Wālī Makkhiyān

²⁰ Phir Rab ne Mūsā se kahā, “Jab Firaun subah-sawere dariyā par jāe to tū us ke rāste meñ kharā ho jānā. Use kahnā ki Rab farmātā hai, ‘Merī qaum ko jāne de tāki wuh merī ibādat kar sakeñ. ²¹ Warnā main tere aur tere ohdedāron ke pās, terī qaum ke pās aur tere gharoñ meñ kāṭne wālī makkhiyāñ bhej dūngā. Misriyoñ ke ghar makkhiyoñ se bhar jāeñge balki jis zamīn par wuh kharē haiñ wuh bhī makkhiyoñ se ḡhāñkī jāegī. ²² Lekin us waqt main apñī qaum ke sāth jo Jushan meñ rahtī hai farq sulūk karūngā. Wahāñ ek bhī kāṭne wālī makkhī nahīñ hogī. Is tarah tujhe patā lagegā ki is mulk meñ main hī Rab hūñ. ²³ Main apñī qaum aur terī qaum meñ imtiyāz karūngā. Kal hī merī qudrat kā izhār hogā.’”

²⁴ Rab ne aisā hī kiyā. Kāṭne wālī makkhiyoñ ke ḡhol Firaun ke mahal, us ke ohdedāron ke gharoñ aur pūre Misr meñ phail gae. Mulk kā satyāñās ho gayā.

²⁵ Phir Firaun ne Mūsā aur Hārūn ko bulā kar kahā, “Chalo, isī mulk meñ apne Ḳhudā ko qurbāniyāñ pesh karo.” ²⁶ Lekin Mūsā ne kahā, “Yih munāsib nahīñ hai. Jo qurbāniyāñ ham Rab apne Ḳhudā ko pesh kareñge wuh Misriyoñ kī nazar meñ ḡhinaunī haiñ. Agar ham yahāñ aisā kareñ to kyā wuh hameñ sangsār nahīñ kareñge? ²⁷ Is lie lāzim hai ki ham tīn din kā safr karke registān meñ hī Rab apne Ḳhudā ko qurbāniyāñ pesh kareñ jis tarah us ne hameñ hukm bhī diyā hai.”

²⁸ Firaun ne jawāb diyā, “Ṭhik hai, main tumheñ jāne dūngā tāki tum registān meñ Rab apne Ḳhudā ko qurbāniyāñ pesh karo. Lekin tumheñ zyādā dūr nahīñ jānā hai. Aur mere lie bhī duā karnā.”

²⁹ Mūsā ne kahā, “Ṭhik, main jāte hī Rab se duā karūngā. Kal hī makkhiyāñ Firaun, us ke ohdedāron aur us kī qaum se dūr ho jāeñgī. Lekin hameñ dubārā fareb na denā balki hameñ jāne denā tāki ham Rab ko qurbāniyāñ pesh kar sakeñ.”

³⁰ Phir Mūsā Firaun ke pās se chalā gayā aur Rab se duā kī. ³¹ Rab ne Mūsā kī duā sunī. Kāṭne wālī makkhiyāñ Firaun, us ke ohdedāron aur us kī qaum se dūr ho gaiñ. Ek bhī makkhī na rahī. ³² Lekin Firaun phir akar gayā. Us ne Isrāīliyoñ ko jāne na diyā.

9

Maweshiyoñ meñ Wabā

¹ Phir Rab ne Mūsā se kahā, “Firaun ke pās jā kar use batā ki Rab Ibrāniyoñ kā Ḳhudā farmātā hai, ‘Merī qaum ko jāne de tāki wuh merī ibādat kar sakeñ.’ ² Agar āp inkār kareñ aur unheñ rokne raheñ ³ to Rab apñī qudrat kā izhār karke āp ke maweshiyoñ meñ bhayānak wabā phailā degā jo āp ke ghoroñ, gadhoñ, ūñṭoñ, gāy-bailoñ, bher-bakriyoñ aur menḡhoñ meñ phail jāegī. ⁴ Lekin Rab Isrāīl aur Misr ke maweshiyoñ meñ imtiyāz karegā. Isrāīliyoñ kā ek bhī jānwar nahīñ maregā. ⁵ Rab ne faislā kar liyā hai ki wuh kal hī aisā karegā.”

⁶ Agle din Rab ne aisā hī kiyā. Misr ke tamām maweshī mar gae. Lekin Isrāīliyoñ kā ek bhī jānwar na marā. ⁷ Firaun ne kuchh logoñ ko un ke pās bhej diyā to patā chalā ki ek bhī jānwar nahīñ marā. Tāham Firaun arā rahā. Us ne Isrāīliyoñ ko jāne na diyā.

Phore-Phuñsiyāñ

⁸ Phir Rab ne Mūsā aur Hārūn se kahā, “Apnī muṭṭhiyān kisī bhāṭṭī kī rākh se bhar kar Firaun ke pās jāo. Phir Mūsā Firaun ke sāmne yih rākh hawā meñ urā de. ⁹ Yih rākh bārīk dhūl kā bādāl ban jāegi jo pūre mulk par chhā jāegā. Us ke asar se logon aur jānwaron ke jismon par phoṛe-phuṁsiyān phūṭ nikleṅge.”

¹⁰ Mūsā aur Hārūn ne aisā hī kiyā. Wuh kisī bhāṭṭī se rākh le kar Firaun ke sāmne khāṛe ho gae. Mūsā ne rākh ko hawā meñ urā diyā to insānon aur jānwaron ke jismon par phoṛe-phuṁsiyān nikal āe. ¹¹ Is martabā jādūgar Mūsā ke sāmne khāṛe bhī na ho sake kyonki un ke jismon par bhī phoṛe nikal āe the. Tamām Misriyon kā yihī hāl thā. ¹² Lekin Rab ne Firaun ko ziddī banāe rakhā, is lie us ne Mūsā aur Hārūn kī na sunī. Yoñ waisā hī huā jaisā Rab ne Mūsā ko batāyā thā.

Ole

¹³ Is ke bād Rab ne Mūsā se kahā, “Subah-sawere uṭh aur Firaun ke sāmne khāṛe ho kar use batā ki Rab Ibrāniyon kā Ḳhudā farmātā hai, ‘Merī qaum ko jāne de tāki wuh merī ibādat kar sakeñ. ¹⁴ Warnā main apnī tamām āfateñ tujh par, tere ohdedāron par aur terī qaum par āne dūngā. Phir tū jān legā ki tamām duniyā meñ mujh jaisā ko nahīn hai. ¹⁵ Agar main chāhtā to apnī qudrat se aisī wabā phailā saktā ki tujhe aur terī qaum ko duniyā se miṭā diyā jātā. ¹⁶ Lekin main ne tujhe is lie barpā kiyā hai ki tujh par apnī qudrat kā izhār karūn aur yoñ tamām duniyā meñ mere nām kā prachār kiyā jāe. ¹⁷ Tū abhī tak apne āp ko sarfarāz karke merī qaum ke ḳhilāf hai aur unheñ jāne nahīn detā. ¹⁸ Is lie kal main isī waqt bhayānak qism ke oloñ kā tūfān bhej dūngā. Misrī qaum kī ibtidā se le kar āj tak Misr meñ oloñ kā aisā tūfān kabhī nahīn āyā hogā. ¹⁹ Apne bandoñ ko abhī bhejnā tāki wuh tere maweshiyon ko aur kheton meñ paṛe tere māl ko lā kar mahfūz kar leñ. Kyonki jo bhī khule maidān meñ rahegā wuh oloñ se mar jāegā, ḳhāh insān ho yā haiwān.’”

²⁰ Firaun ke kuchh ohdedār Rab kā paighām sun kar ḍar gae aur bhāg kar apne jānwaron aur ḡhulāmon ko ḡharon meñ le āe. ²¹ Lekin dūsron ne Rab ke paighām kī parwā na kī. Un ke jānwar aur ḡhulām bāhar khule maidān meñ rahe.

²² Rab ne Mūsā se kahā, “Apnā hāth āsmān kī taraf barhā de. Phir Misr ke tamām insānon, jānwaron aur kheton ke poudon par ole paṛeṅge.”

²³ Mūsā ne apnī lāṭhī āsmān kī taraf uṭhāi to Rab ne ek zabardast tūfān bhej diyā. Ole paṛe, bijlī girī aur bādāl garajte rahe. ²⁴ Ole paṛte rahe aur bijlī chamaktī rahī. Misrī qaum kī ibtidā se le kar ab tak aise ḳhatarnāk ole kabhī nahīn paṛe the. ²⁵ Insānon se le kar haiwānon tak kheton meñ sab kuchh barbād ho gayā. Oloñ ne kheton meñ tamām paude aur darakht bhī toṛ die. ²⁶ Wuh sirf Jushan ke ilāqe meñ na paṛe jahān Isrāilī ābād the.

²⁷ Tab Firaun ne Mūsā aur Hārūn ko bulāyā. Us ne kahā, “Is martabā main ne gunāh kiyā hai. Rab haq par hai. Mujh se aur merī qaum se ḡhaltī huī hai. ²⁸ Ole aur Allāh kī garajṭī āwāzeñ had se zyādā haiñ. Rab se duā karo tāki ole ruk jāeñ. Ab main tumheñ jāne dūngā. Ab se tumheñ yahān rahnā nahīn paṛegā.”

²⁹ Mūsā ne Firaun se kahā, “Main shahr se nikal kar donoñ hāth Rab kī taraf uṭhā kar duā karūṅga. Phir garaj aur ole ruk jāeṅge aur āp jān leṅge ki pūrī duniyā Rab kī hai. ³⁰ Lekin main jāntā hūñ ki āp aur āp ke ohdedār abhī tak Rab Ḳhudā kā ḳhauf nahīn mānte.”

³¹ Us waqt san ke phūl nikal chuke the aur jau kī bāleñ lag gaī thiñ. Is lie yih fasleñ tabāh ho gaīñ. ³² Lekin gehūñ aur ek aur qism kī gandum jo bād meñ paktī hai barbād na hui.

³³ Mūsā Firaun ko chhoṛ kar shahr se niklā. Us ne Rab kī taraf apne hāth uṭhāe to garaj, ole aur bārish kā tūfān ruk gayā. ³⁴ Jab Firaun ne dekhā ki tūfān khatm ho gayā hai to wuh aur us ke ohdedār dubārā gunāh karke akar gae. ³⁵ Firaun arā rahā aur Isrāīliyoñ ko jāne na diyā. Waisā hī huā jaisā Rab ne Mūsā se kahā thā.

10

Tiḍḍiyān

¹ Phir Rab ne Mūsā se kahā, “Firaun ke pās jā, kyoñki main ne us kā aur us ke darbāriyoñ kā dil sakht kar diyā hai tāki un ke darmiyān apne mojizoñ aur apñi qudrat kā izhār kar sakūñ ² aur tum apne beṭe-beṭiyoñ aur pote-potiyoñ ko sunā sako ki main ne Misriyoñ ke sāth kyā sulūk kiyā hai aur un ke darmiyān kis tarah ke mojize karke apñi qudrat kā izhār kiyā hai. Yoñ tum jān loge ki main Rab hūñ.”

³ Mūsā aur Hārūn Firaun ke pās gae. Unhoñ ne us se kahā, “Rab Ibrāniyoñ ke Kḥudā kā farmān hai, “Tū kab tak mere sāmne hathiyār ḍalne se inkār karegā? Merī qaum ko merī ibādat karne ke lie jāne de, ⁴ warnā main kal tere mulk meñ tiḍḍiyān lāūngā. ⁵ Un ke ghol zamīn par yoñ chhā jāeñge ki zamīn nazar hī nahīñ āegī. Jo kuchh oloñ ne tabāh nahīñ kiyā use wuh chaṭ kar jāeñgī. Bache hue daraḥtoñ ke patte bhī khatm ho jāeñge. ⁶ Tere mahal, tere ohdedāroñ aur bāqī logoñ ke ghar un se bhar jāeñge. Jab se Misrī is mulk meñ ābād hue haiñ tum ne kabhī tiḍḍiyoñ kā aisā sakht hamlā nahīñ dekhā hogā.” Yih kah kar Mūsā palaṭ kar wahān se chalā gayā.

⁷ Is par darbāriyoñ ne Firaun se bāt kī, “Ham kab tak is mard ke jāl meñ phañse raheñ? Isrāīliyoñ ko Rab apne Kḥudā kī ibādat karne ke lie jāne deñ. Kyā āp ko abhī tak mālūm nahīñ ki Misr barbād ho gayā hai?”

⁸ Tab Mūsā aur Hārūn ko Firaun ke pās bulāyā gayā. Us ne un se kahā, “Jāo, apne Kḥudā kī ibādat karo. Lekin yih batāo ki kaun kaun sāth jāegā?” ⁹ Mūsā ne jawāb diyā, “Hamāre jawān aur būrhe sāth jāeñge. Ham apne beṭe-beṭiyoñ, bheṛ-bakriyoñ aur gāy-bailoñ ko bhī sāth le kar jāeñge. Ham sab ke sab jāeñge, kyoñki hameñ Rab kī Īd manāñi hai.”

¹⁰ Firaun ne tanzan kahā, “Thīk hai, jāo aur Rab tumhāre sāth ho. Nahīñ, main kis tarah tum sab ko bāl-bachchoñ samet jāne de saktā hūñ? Tum ne koī burā mansūbā banāyā hai. ¹¹ Nahīñ, sirf mard jā kar Rab kī ibādat kar sakte haiñ. Tum ne to yihī darkhāst kī thī.” Tab Mūsā aur Hārūn ko Firaun ke sāmne se nikāl diyā gayā.

¹² Phir Rab ne Mūsā se kahā, “Misr par apñā hāth uṭhā tāki tiḍḍiyān ā kar Misr kī sarzamīn par phail jāeñ. Jo kuchh bhī khetoñ meñ oloñ se bach gayā hai use wuh khā jāeñgī.”

¹³ Mūsā ne apñi lāṭhī Misr par uṭhāi to Rab ne mashriq se āndhī chalāi jo sārā dīn aur sārī rāt chaltī rahī aur aglī subah tak Misr meñ tiḍḍiyān pahūñchāiñ. ¹⁴ Beshumar tiḍḍiyān pūre mulk par hamlā karke har jagah baith gaīñ. Is se pahle yā bād meñ kabhī bhī tiḍḍiyoñ kā itnā sakht hamlā na huā thā. ¹⁵ Unhoñ ne zamīn ko yoñ dhāñk liyā ki wuh kālī nazar āne lagī. Jo kuchh bhī oloñ se bach gayā thā chāhe khetoñ ke paude yā

darakhton ke phal the unhoñ ne khā liyā. Misr meñ ek bhī darakht yā paudā na rahā jis ke patte bach gae hoñ.

¹⁶ Tab Firaun ne Mūsā aur Hārūn ko jaldī se bulwāyā. Us ne kahā, “Main ne tumhāre Ḳhudā kā aur tumhārā gunāh kiyā hai. ¹⁷ Ab ek aur martabā merā gunāh muāf karo aur Rab apne Ḳhudā se duā karo tāki maut kī yih hālat mujh se dūr ho jāe.”

¹⁸ Mūsā ne mahal se nikal kar Rab se duā kī. ¹⁹ Jawāb meñ Rab ne hawā kā rukh badal diyā. Us ne maḡhrib se tez āndhī chalāi jis ne ṭiddiyōñ ko urā kar Bahr-e-Qulzum meñ ḡāl diyā. Misr meñ ek bhī ṭiddī na rahī. ²⁰ Lekin Rab ne hone diyā ki Firaun phir aṛ gayā. Us ne Isrāīliyoñ ko jāne na diyā.

Andherā

²¹ Is ke bād Rab ne Mūsā se kahā, “Apnā hāth āsmān kī taraf uṭhā to Misr par andherā chhā jāegā. Itnā andherā hogā ki bandā use chhū sakegā.”

²² Mūsā ne apnā hāth āsmān kī taraf uṭhāyā to tīn din tak Misr par gahrā andherā chhāyā rahā. ²³ Tīn din tak log na ek dūsre ko dekh sake, na kahiñ jā sake. Lekin jahān Isrāīli rahte the wahān raushnī thī.

²⁴ Tab Firaun ne Mūsā ko phir bulwāyā aur kahā, “Jāo, Rab kī ibādat karo! Tum apne sāth bāl-bachchoñ ko bhī le jā sakte ho. Sirf apnī bher-bakriyāñ aur gay-bail pīchhe chhoṛ denā.” ²⁵ Mūsā ne jawāb diyā, “Kyā āp hī hameñ qurbāniyoñ ke lie jānwar deñge tāki unheñ Rab apne Ḳhudā ko pesh karen? ²⁶ Yaḡīnan nahīñ. Is lie lāzim hai ki ham apne jānwaroñ ko sāth le kar jāeñ. Ek khur bhī pīchhe nahīñ chhoṛā jāegā, kyonki abhī tak hameñ mālūm nahīñ ki Rab kī ibādat ke lie kin kin jānwaroñ kī zarūrāt hogī. Yih us waḡt hī patā chalegā jab ham manzil-e-maḡsūd par pahuncheñge. Is lie zarūrī hai ki ham sab ko apne sāth le kar jāeñ.”

²⁷ Lekin Rab kī marzī ke mutābiq Firaun aṛ gayā. Us ne unheñ jāne na diyā. ²⁸ Us ne Mūsā se kahā, “Dafā ho jā. Ḳhabardār! Phir kabhī apnī shakl na dikhānā, warnā tujhe maut ke hawāle kar diyā jāegā.” ²⁹ Mūsā ne kahā, “Ṭhīk hai, āp kī marzī. Main phir kabhī āp ke sāmne nahīñ āūngā.”

11

Ākhirī Sazā kā Elān

¹ Tab Rab ne Mūsā se kahā, “Ab main Firaun aur Misr par ākhirī āfat lāne ko hūñ. Is ke bād wuh tumheñ jāne degā balki tumheñ zabardasti nikāl degā. ² Isrāīliyoñ ko batā denā ki har mard apne paṛosī aur har aurat apnī paṛosan se sone-chāñḡī kī chīzeñ māñg le.” ³ (Rab ne Misriyoñ ke dil Isrāīliyoñ kī taraf māyl kar die the. Wuh Firaun ke ohdedāroñ samet khāskar Mūsā kī baṛī izzat karte the.)

⁴ Mūsā ne kahā, “Rab farmātā hai, ‘Āj ādhī rāt ke waḡt main Misr meñ se guzarūngā. ⁵ Tab bādshāh ke pahlauṭhe se le kar chakkī pīsne wālī naukarāñ ke pahlauṭhe tak Misriyoñ kā har pahlauṭhā mar jāegā. Chaupāiyoñ ke pahlauṭhe bhī mar jāeñge. ⁶ Misr kī sarzamīn par aisā ronā piṭnā hogā ki na māzī meñ kabhī huā, na mustaqbil meñ kabhī hogā. ⁷ Lekin Isrāīli aur un ke jānwar bache raheñge. Kuttā bhī un par nahīñ bhaunkegā. Is tarah tum jāñ loge ki Rab Isrāīliyoñ kī nisbat Misriyoñ se farq sulūk kartā hai.’” ⁸ Mūsā ne yih kuchh Firaun ko batāyā phir kahā, “Us waḡt āp ke tamām ohdedār ā kar mere sāmne jhuk jāeñge aur minnat

kareṅge, ‘Apne pairokāron ke sāth chale jāēn.’ Tab main chalā hī jāūṅgā.” Yih kah kar Mūsā Firaun ke pās se chalā gayā. Wuh bare ḡhusse meṅ thā.

⁹ Rab ne Mūsā se kahā thā, “Firaun tumhārī nahīn sunegā. Kyoṅki lāzim hai ki main Mīsr meṅ apnī qudrat kā mazīd izhār karūn.” ¹⁰ Go Mūsā aur Hārūn ne Firaun ke sāmne yih tamām mojize dikhāe, lekin Rab ne Firaun ko ziddī banāe rakhā, is lie us ne Isrāīliyon ko mulk chhoṛne na diyā.

12

Fasah kī Īd

¹ Phir Rab ne Mīsr meṅ Mūsā aur Hārūn se kahā, ² “Ab se yih mahīnā tumhāre lie sāl kā pahlā mahīnā ho.” ³ Isrāīl kī pūrī jamāt ko batānā ki is mahīne ke dasweṅ dīn har kḡhāndān kā sarparast apne gharāne ke lie lele yānī bheṛ yā bakrī kā bachchā hāsīl kare. ⁴ Agar gharāne ke afrād pūrā jānwar khāne ke lie kam hoṅ to wuh apne sab se qarībī paṛosī ke sāth mīl kar lele hāsīl kareṅ. Itne log us meṅ se khāēn ki sab ke lie kāfī ho aur pūrā jānwar khāyā jāe. ⁵ Is ke lie ek sāl kā nar bachchā chun lenā jis meṅ nuqs na ho. Wuh bheṛ yā bakrī kā bachchā ho saktā hai.

⁶ Mahīne ke 14weṅ dīn tak us kī dekh-bhāl karo. Us dīn tamām Isrāīlī sūraj ke ḡhurūb hote waqt apne lele zabah kareṅ. ⁷ Har kḡhāndān apne jānwar kā kuchh khūn jamā karke use us ghar ke darwāze kī chaukhaṭ par lagāe jahān lele khāyā jāegā. Yih khūn chaukhaṭ ke ūpar wāle hisse aur dāēn bāēn ke bāzuon par lagāyā jāe. ⁸ Lāzim hai ki log jānwar ko bhūn kar usī rāt khāēn. Sāth hī wuh karwā sāg-pāt aur beḡhamīrī roṭiyān bhī khāēn. ⁹ Lele kā gosht kachchā na khānā, na use pānī meṅ ubālnā balki pūre jānwar ko sar, paioṅ aur andarūnī hisson samet āg par bhūnanā. ¹⁰ Lāzim hai ki pūrā gosht usī rāt khāyā jāe. Agar kuchh subah tak bach jāe to use jalānā hai. ¹¹ Khānā khāte waqt aisā libās pahnanā jaise tum safr par jā rahe ho. Apne jūte pahne rakhnā aur hāth meṅ safr ke lie lāṭhī lie hue tum use jaldī jaldī khānā. Rab ke Fasah kī Īd yoṅ manānā.

¹² Main āj rāt Mīsr meṅ se guzarūṅga aur har pahlauṭhe ko jān se mār dūṅgā, khāh insān kā ho yā haiwān kā. Yoṅ main jo Rab hūn Mīsr ke tamām dewatāon kī adālat karūṅga. ¹³ Lekin tumhāre gharon par lagā huā khūn tumhārā khās nishān hogā. Jis jis ghar ke darwāze par main wuh khūn dekhūṅgā use chhoṛtā jāūṅgā. Jab main Mīsr par hamlā karūṅga to mohlak wabā tum tak nahīn pahuṅcheḡī. ¹⁴ Āj kī rāt ko hameshā yād rakhnā. Ise nasl-dar-nasl aur har sāl Rab kī khās īd ke taur par manānā.

Beḡhamīrī Roṭī kī Īd

¹⁵ Sāt dīn tak beḡhamīrī roṭī khānā hai. Pahle dīn apne gharon se tamām khamīr nikāl denā. Agar koī in sāt dīnon ke daurān khamīr khāe to use qaum meṅ se miṭāyā jāe. ¹⁶ Is īd ke pahle aur ākhirī dīn muqaddas ijtimā mun'aqid karnā. In tamām dīnon ke daurān kām na karnā. Sirf ek kām kī ijāzat hai aur wuh hai apnā khānā taiyār karnā. ¹⁷ Beḡhamīrī Roṭī kī Īd manānā lāzim hai, kyoṅki us dīn main tumhāre muta'addid kḡhāndānon ko Mīsr se nikāl lāyā. Is lie yih dīn nasl-dar-nasl har sāl yād rakhnā. ¹⁸ Pahle mahīne ke 14weṅ dīn kī shām se le kar 21weṅ dīn kī shām tak sirf beḡhamīrī roṭī khānā. ¹⁹ Sāt dīn tak tumhāre gharon meṅ khamīr na pāyā jāe. Jo bhī is daurān khamīr khāe use Isrāīl kī jamāt meṅ se miṭāyā jāe, khāh wuh Isrāīlī shahrī ho yā ajnabī. ²⁰ ḡharz, is īd ke daurān khamīr na khānā. Jahān bhī tum rahte ho wahān beḡhamīrī roṭī hī khānā hai.

Pahlauṭhoṅ kī Halākāt

²¹ Phir Mūsā ne tamām Isrāīlī buzurgoṅ ko bulā kar un se kahā, “Jāo, apne kḥāndānoṅ ke lie bheṛ yā bakrī ke bachche chun kar unheṅ Fasah kī Īd ke lie zabah karo. ²² Zūfe kā guchchhā le kar use kḥūn se bhare hue bāsan meṅ ḍubo denā. Phir use le kar kḥūn ko chaukhaṭ ke ūpar wāle hisse aur dāeṅ bāeṅ ke bāzuoṅ par lagā denā. Subah tak koī apne ghar se na nikle. ²³ Jab Rab Misriyoṅ ko mār dālne ke lie mulk meṅ se guzaregā to wuh chaukhaṭ ke ūpar wāle hisse aur dāeṅ bāeṅ ke bāzuoṅ par lagā huā kḥūn dekh kar un gharoṅ ko chhoṛ degā. Wuh halāk karne wāle farishte ko ijāzat nahīn degā ki wuh tumhāre gharoṅ meṅ jā kar tumheṅ halāk kare.

²⁴ Tum apnī aulād samet hameshā in hidāyāt par amal karnā. ²⁵ Yih rasm us waqt bhī adā karnā jab tum us mulk meṅ pahuṅchoge jo Rab tumheṅ degā. ²⁶ Aur jab tumhāre bachche tum se pūchheṅ ki ham yih Īd kyon manāte haiṅ ²⁷ to un se kaho, ‘Yih Fasah kī qurbānī hai jo ham Rab ko pesh karte haiṅ. Kyoṅki jab Rab Misriyoṅ ko halāk kar rahā thā to us ne hamāre gharoṅ ko chhoṛ diyā thā.’”

Yih sun kar Isrāīliyoṅ ne Allāh ko sijdā kiyā. ²⁸ Phir unhoṅ ne sab kuchh waisā hī kiyā jaisā Rab ne Mūsā aur Hārūn ko batāyā thā.

²⁹ Ādhī rāt ko Rab ne bādshāh ke pahlauṭhe se le kar jel ke qaidī ke pahlauṭhe tak Misriyoṅ ke tamām pahlauṭhoṅ ko jān se mār diyā. Chaupāyoṅ ke pahlauṭhe bhī mar gae. ³⁰ Us rāt Misr ke har ghar meṅ koī nā koī mar gayā. Firaun, us ke ohdedār aur Misr ke tamām log jāg uṭhe aur zor zor se rone aur chīkḥne lage.

Isrāīliyoṅ kī Hijrat

³¹ Abhī rāt thī ki Firaun ne Mūsā aur Hārūn ko bulā kar kahā, “Ab tum aur bāqī Isrāīlī merī gaum meṅ se nikal jāo. Apnī darḥāst ke mutābiq Rab kī ibādat karo. ³² Jis tarah tum chāhte ho apnī bheṛ-bakriyoṅ ko bhī apne sāth le jāo. Aur mujhe bhī barkat denā.” ³³ Bāqī Misriyoṅ ne bhī Isrāīliyoṅ par zor de kar kahā, “Jaldī jaldī mulk se nikal jāo, warnā ham sab mar jāenge.”

³⁴ Isrāīliyoṅ ke gūndhe hue āṭe meṅ kḥamīr nahīn thā. Unhoṅ ne use gūndhne ke bartanoṅ meṅ rakh kar apne kaproṅ meṅ lapet liyā aur safr karte waqt apne kandhoṅ par rakh liyā. ³⁵ Isrāīlī Mūsā kī hidāyat par amal karke apne Misrī parosiyōṅ ke pās gae aur un se kapre aur sone-chāndī kī chīzeṅ māngīn. ³⁶ Rab ne Misriyoṅ ke diloṅ ko Isrāīliyoṅ kī taraf māyl kar diyā thā, is lie unhoṅ ne un kī har darḥāst pūri ki. Yoṅ Isrāīliyoṅ ne Misriyoṅ ko lūṭ liyā.

³⁷ Isrāīlī Rāmsīs se rawānā ho kar Sukkāt pahuṅch gae. Auratoṅ aur bachchoṅ ko chhoṛ kar un ke 6 lākh mard the. ³⁸ Wuh apne bheṛ-bakriyoṅ aur gāy-bailoṅ ke baṛe baṛe rewaṛ bhī sāth le gae. Bahut-se aise log bhī un ke sāth nikle jo Isrāīlī nahīn the. ³⁹ Rāste meṅ unhoṅ ne us beḥamīrī āṭe se roṭiyān banāīn jo wuh sāth le kar nikle the. Āṭe meṅ is lie kḥamīr nahīn thā ki unheṅ itnī jaldī se Misr se nikāl diyā gayā thā ki khānā taiyār karne kā waqt hī na milā thā.

⁴⁰ Isrāīlī 430 sāl tak Misr meṅ rahe the. ⁴¹ 430 sāl ke ain bād, usī din Rab ke yih tamām kḥāndān Misr se nikle. ⁴² Us kḥās rāt Rab ne kḥud pahrā diyā tāki Isrāīlī Misr se nikal sakeṅ. Is lie tamām Isrāīliyoṅ ke lie lāzīm hai ki wuh nasl-dar-nasl is rāt Rab kī tāzīm meṅ jāgte raheṅ, wuh bhī aur un ke bād kī aulād bhī.

Fasah kī Īd kī Hidāyāt

⁴³ Rab ne Mūsā aur Hārūn se kahā, “Fasah kī Īd ke yih usūl haiñ:

Kisī bhī pardesī ko Fasah kī Īd kā khānā khāne kī ijāzat nahīn hai. ⁴⁴ Agar tum ne kisī ḡhulām ko kharīd kar us kā khatnā kiyā hai to wuh Fasah kā khānā khā saktā hai. ⁴⁵ Lekin ḡhairshahrī yā mazdūr ko Fasah kā khānā khāne kī ijāzat nahīn hai. ⁴⁶ Yih khānā ek hī ghar ke andar khānā hai. Na gosht ghar se bāhar le jānā, na lele kī kisī haḍḍī ko toṛnā. ⁴⁷ Lāzim hai kī Isrāīl kī pūrī jamāt yih īd manāe. ⁴⁸ Agar koī pardesī tumhāre sāth rahtā hai jo Fasah kī Īd meñ shirkat karnā chāhe to lāzim hai kī pahle us ke gharāne ke har mard kā khatnā kiyā jāe. Tab wuh Isrāīlī kī tarah khāne meñ sharīk ho saktā hai. Lekin jis kā khatnā na huā use Fasah kā khānā khāne kī ijāzat nahīn hai. ⁴⁹ Yihī usūl har ek par lāgū hogā, k̄hāh wuh Isrāīlī ho yā pardesī.”

⁵⁰ Tamām Isrāīliyon ne waisā hī kiyā jaisā Rab ne Mūsā aur Hārūn se kahā thā. ⁵¹ Usī dīn Rab tamām Isrāīliyon ko k̄hāndānoñ kī tartīb ke mutābiq Misr se nikāl lāyā.

13

Yih Īd Najāt kī Yād Dilātī Hai

¹ Rab ne Mūsā se kahā, ² “Isrāīliyon ke har pahlauṭhe ko mere lie maḡsūs-o-muqaddas karnā hai. Har pahlā nar bachchā merā hī hai, k̄hāh insān kā ho yā haiwān kā.” ³ Phir Mūsā ne logon se kahā, “Is dīn ko yād rakho jab tum Rab kī azīm qudrat ke bāis Misr kī ḡhulāmī se nikle. Is dīn koī chīz na khānā jis meñ k̄hamīr ho. ⁴ Āj hī abīb ke mahīne * meñ tum Misr se rawānā ho rahe ho. ⁵ Rab ne tumhāre bāpdādā se qasam khā kar wādā kiyā hai kī wuh tum ko Kanāni, Hitti, Amori, Hiiwwī aur Yabūsī gaumoñ kā mulk degā, ek aisā mulk jis meñ dūdh aur shahd kī kasrat hai. Jab Rab tumheñ us mulk meñ pahuñchā degā to lāzim hai kī tum isī mahīne meñ yih rasm manāo. ⁶ Sāt dīn beḡhamīrī roṭī khāo. Sātweñ dīn Rab kī tāzīm meñ īd manāo. ⁷ Sāt dīn k̄hamīrī roṭī na khānā. Kahīñ bhī k̄hamīr na pāyā jāe. Pūre mulk meñ k̄hamīr kā nām-o-nishān tak na ho.

⁸ Us dīn apne beṭe se yih kaho, ‘Maiñ yih īd us kām kī k̄hushī meñ manātā hūñ jo Rab ne mere lie kiyā jab maiñ Misr se niklā.’ ⁹ Yih īd tumhāre hāth yā peshānī par nishān kī mānind ho jo tumheñ yād dilāe kī Rab kī sharīat ko tumhāre hoñṭon par rahnā hai. Kyonki Rab tumheñ apnī azīm qudrat se Misr se nikāl lāyā. ¹⁰ Is dīn kī yād har sāl ṭhīk waqt par manānā.

Pahlauṭhon kī Maḡsūsīyat

¹¹ Rab tumheñ Kanāniyon ke us mulk meñ le jāegā jis kā wādā us ne qasam khā kar tum aur tumhāre bāpdādā se kiyā hai. ¹² Lāzim hai kī wahāñ pahuñch kar tum apne tamām pahlauṭhon ko Rab ke lie maḡsūs karo. Tumhāre maweshiyon ke tamām pahlauṭhe bhī Rab kī milkiyat haiñ. ¹³ Agar tum apnā pahlauṭhā gadhā k̄hud rakhnā chāho to Rab ko us ke badle b̄heṛ yā bakrī kā bachchā pesh karo. Lekin agar tum use rakhnā nahīñ chāhte to us kī gardan toṛ ḍālo. Lekin insān ke pahlauṭhon ke lie har sūrat meñ ewazī denā hai.

¹⁴ Ane wāle dīnon meñ jab tumhārā beṭā pūchhe kī is kā kyā matlab hai to use jawāb denā, ‘Rab apnī azīm qudrat se hameñ Misr kī ḡhulāmī se

* 13:4 Mārch tā Aprail.

nikāl lāyā. ¹⁵ Jab Firaun ne akaṛ kar hameñ jāne na diyā to Rab ne Misr ke tamām insānoñ aur haiwānoñ ke pahlauthoñ ko mār ḍālā. Is wajah se main apne jānwaroñ kā har pahlā bachchā Rab ko qurbān kartā aur apne har pahlauthe ke lie ewazī detā hūñ'. ¹⁶ Yih dastūr tumhāre hāth aur peshānī par nishān kī mānind ho jo tumheñ yād dilāe kī Rab hameñ apnī qudrat se Misr se nikāl lāyā.”

Misr se Nikalne kā Rāstā

¹⁷ Jab Firaun ne Isrāīlī qaum ko jāne diyā to Allāh unheñ Filistiyōñ ke ilāqe meñ se guzarne wālē rāste se le kar na gayā, agarche us par chalte hue wuh jald hī Mulḱ-e-Kanān pahuñch jāte. Balkī Rab ne kahā, “Agar us rāste par chalenge to unheñ dūsroñ se larnā paregā. Aisā na ho kī wuh is wajah se apnā irādā badal kar Misr lauṭ jāen.” ¹⁸ Is lie Allāh unheñ dūsre rāste se le kar gayā, aur wuh registān ke rāste se Bahr-e-Qulzum kī taraf barhe. Misr se nikalte waqt mard musallah the. ¹⁹ Mūsā Yūsuf kā tābūt bhī apne sāth le gayā, kyonkī Yūsuf ne Isrāīliyoñ ko qasam dilā kar kahā thā, “Allāh yaqīnan tumhārī dekh-bhāl karke wahāñ le jāegā. Us waqt merī haḍḍiyōñ ko bhī uṭhā kar sāth le jānā.”

²⁰ Isrāīliyoñ ne Sukkāṭ ko chhoṛ kar Etām meñ apne khaime lagāe. Etām registān ke kināre par thā. ²¹ Rab un ke āge āge chaltā gayā, din ke waqt bādāl ke satūn meñ tāki unheñ rāste kā patā lage aur rāt ke waqt āg ke satūn meñ tāki unheñ raushnī mile. Yoñ wuh din aur rāt safr kar sakte the. ²² Din ke waqt bādāl kā satūn aur rāt ke waqt āg kā satūn un ke sāmne rahā. Wuh kabhī bhī apnī jagah se na haṭā.

14

Isrāīl Samundar meñ se Guzartā Hai

¹ Tab Rab ne Mūsā se kahā, ² “Isrāīliyoñ ko kah denā kī wuh pīchhe muṛ kar Mijdāl aur samundar ke bich yānī Fi-hakhīrot ke nazdīk ruk jāen. Wuh Bāl-safon ke muqābil sāhil par apne khaime lagāen. ³ Yih dekh kar Firaun samjhegā kī Isrāīlī rāstā bhūl kar āwārā phir rahe haiñ aur kī registān ne chāroñ taraf unheñ gher rakhā hai. ⁴ Phir main Firaun ko dubārā aṛ jāne dūngā, aur wuh Isrāīliyoñ kā pīchhā karegā. Lekin main Firaun aur us kī pūrī fauj par apnā jalāl zāhir karūnga. Misrī jān leñge kī main hī Rab hūñ.” Isrāīliyoñ ne aisā hī kiyā.

⁵ Jab Misr ke bādshāh ko ittalā dī gaī kī Isrāīlī hijrat kar gae haiñ to us ne aur us ke darbāriyoñ ne apnā khayāl badal kar kahā, “Ham ne kyā kiyā hai? Ham ne unheñ jāne diyā hai, aur ab ham un kī kḥidmat se mahrūm ho gae haiñ.” ⁶ Chunāñche bādshāh ne apnā jangī rath taiyār karwāyā aur apnī fauj ko le kar niklā. ⁷ Wuh 600 behtarīñ qism ke rath aur Misr ke baqī tamām rathoñ ko sāth le gayā. Tamām rathoñ par afsarān muqarrar the. ⁸ Rab ne Misr ke bādshāh Firaun ko dubārā aṛ jāne diyā thā, is lie jab Isrāīlī bare ikhtiyār ke sāth nikal rahe the to wuh un kā tāqqub karne lagā. ⁹ Isrāīliyoñ kā pīchhā karte karte Firaun ke tamām ghore, rath, sawār aur faujī un ke qarīb pahuñche. Isrāīlī Bahr-e-Qulzum ke sāhil par Bāl-safon ke muqābil Fi-hakhīrot ke nazdīk khaime lagā chuke the.

¹⁰ Jab Isrāīliyoñ ne Firaun aur us kī fauj ko apnī taraf barhte dekhā to wuh sakht ghabrā gae aur madad ke lie Rab ke sāmne chīkhne-chillāne lage. ¹¹ Unhoñ ne Mūsā se kahā, “Kyā Misr meñ qabroñ kī kamī thī kī āp hameñ registān meñ le āe haiñ? Hameñ Misr se nikāl kar āp ne hamāre sāth kyā kiyā hai? ¹² Kyā ham ne Misr meñ āp se darḱhāst nahīñ kī thī

ki mehrbānī karke hameñ chhoṛ deñ, hameñ Misriyoñ kī k̄hidmat karne deñ? Yahān ā kar registān meñ mar jāne kī nisbat behtar hotā ki ham Misriyoñ ke ghulām rahte.”

¹³ Lekin Mūsā ne jawāb diyā, “Mat ghabrāo. Ārām se khaṛe raho aur dekho ki Rab tumheñ āj kis tarah bachāegā. Āj ke bād tum in Misriyoñ ko phir kabhī nahīñ dekhoge. ¹⁴ Rab tumhāre lie laṛegā. Tumheñ bas, chup rahnā hai.”

¹⁵ Phir Rab ne Mūsā se kahā, “Tū mere sāmne kyon̄ chūkh rahā hai? Isrāīliyoñ ko āge baṛhne kā hukm de. ¹⁶ Apnī lāṭhī ko pakar kar use samundar ke ūpar uṭhā to wuh do hissoñ meñ baṭ jāegā. Isrāīlī k̄hushk zamīn par samundar meñ se guzareñge. ¹⁷ Maiñ Misriyoñ ko aṛe rahne dūngā tāki wuh Isrāīliyoñ kā pīchhā kareñ. Phir maiñ Firaun, us kī sārī fauj, us ke rathoñ aur us ke sawāroñ par apnā jalāl zāhir karūnga. ¹⁸ Jab maiñ Firaun, us ke rathoñ aur us ke sawāroñ par apnā jalāl zāhir karūnga to Misrī jān leñge ki maiñ hī Rab hūñ.”

¹⁹ Allāh kā farishtā Isrāīlī lashkar ke āge āge chal rahā thā. Ab wuh wahān se haṭ kar un ke pīchhe khaṛā ho gayā. Bādāl kā satūn bhī logoñ ke āge se haṭ kar un ke pīchhe jā khaṛā huā. ²⁰ Is tarah bādāl Misriyoñ aur Isrāīliyoñ ke lashkaroñ ke darmiyān ā gayā. Pūrī rāt Misriyoñ kī taraf andherā hī andherā thā jabki Isrāīliyoñ kī taraf raushnī thī. Is lie Misrī pūrī rāt ke daurān Isrāīliyoñ ke qarīb na ā sake.

²¹ Mūsā ne apnā hāth samundar ke ūpar uṭhāyā to Rab ne mashriq se tez āndhī chalāi. Āndhī tamām rāt chaltī rahī. Us ne samundar ko pīchhe haṭā kar us kī tah k̄hushk kar di. Samundar do hissoñ meñ baṭ gayā ²² to Isrāīlī samundar meñ se k̄hushk zamīn par chalte hue guzar gae. Un ke dāin aur bāin taraf pānī dīwār kī tarah khaṛā rahā.

²³ Jab Misriyoñ ko patā chalā to Firaun ke tamām ghoṛe, rath aur ghur̄sawār bhī un ke pīchhe pīchhe samundar meñ chale gae. ²⁴ Subah-sawere hī Rab ne bādāl aur āg ke satūn se Misr kī fauj par nigāh kī aur us meñ abtārī paidā kar di. ²⁵ Un ke rathoñ ke pahie nikal gae to un par qābū pānā mushkil ho gayā. Misriyoñ ne kahā, “Āo, ham Isrāīliyoñ se bhāg jāeñ, kyon̄ki Rab un ke sāth hai. Wuhī Misr kā muqābalā kar rahā hai.”

²⁶ Tab Rab ne Mūsā se kahā, “Apnā hāth samundar ke ūpar uṭhā. Phir pānī wāpas ā kar Misriyoñ, un ke rathoñ aur ghur̄sawāroñ ko ḍubo degā.”

²⁷ Mūsā ne apnā hāth samundar ke ūpar uṭhāyā to din nikalte waqt pānī māmūl ke mutābiq bahne lagā, aur jis taraf Misrī bhāg rahe the wahān pānī hī pānī thā. Yoñ Rab ne unheñ samundar meñ bahā kar gharq kar diyā. ²⁸ Pānī wāpas ā gayā. Us ne rathoñ aur ghur̄sawāroñ ko ḍhānk liyā. Firaun kī pūrī fauj jo Isrāīliyoñ kā tāqqub kar rahī thī ḍub kar tabāh ho gai. Un meñ se ek bhī na bachā. ²⁹ Lekin Isrāīlī k̄hushk zamīn par samundar meñ se guzare. Un ke dāin aur bāin taraf pānī dīwār kī tarah khaṛā rahā.

³⁰ Us din Rab ne Isrāīliyoñ ko Misriyoñ se bachāyā. Misriyoñ kī lāsheñ unheñ sāhil par nazar āin. ³¹ Jab Isrāīliyoñ ne Rab kī yih azīm qudrat dekhī jo us ne Misriyoñ par zāhir kī thī to Rab kā k̄hauf un par chhā gayā. Wuh us par aur us ke k̄hādīm Mūsā par etamād karne lage.

¹ Tab Mūsā aur Isrāīliyon ne Rab ke lie yih gīt gāyā,

“Maiñ Rab kī tamjīd meñ gīt gāūngā, kyoñki wuh nihāyat azīm hai. Ghore aur us ke sawār ko us ne samundar meñ paṭakh diyā hai.

² Rab merī quwwat aur merā gīt hai, wuh merī najāt ban gayā hai. Wuhī merā Ḳhudā hai, aur maiñ us kī tārif karūnga. Wuhī mere bāp kā Ḳhudā hai, aur maiñ us kī tāzīm karūnga.

³ Rab sūrmā hai, Rab us kā nām hai.

⁴ Firaun ke rathoñ aur fauj ko us ne samundar meñ paṭakh diyā to bādshāh ke behtarīn afsarān Bahr-e-Qulzum meñ ḍub gae.

⁵ Gahre pānī ne unheñ ḍhānk liyā, aur wuh patthar kī tarah samundar kī tah tak utar gae.

⁶ Ai Rab, tere dahne hāth kā jalāl barī qudrat se zāhir hotā hai. Ai Rab, terā dahnā hāth dushman ko chaknāchūr kar detā hai.

⁷ Jo tere ḵhilāf uṭh khare hote haiñ unheñ tū apnī azmat kā izhār karke zamīn par paṭakh detā hai. Terā ghazab un par ān paṭtā hai to wuh āg meñ bhūse kī tarah jal jāte haiñ.

⁸ Tū ne ḡhusse meñ ā kar phūnk mārī to pānī dher kī sūrat meñ jamā ho gayā. Bahtā pānī ṭhos diwār ban gayā, samundar gahrāi tak jam gayā.

⁹ Dushman ne ḍīng mār kar kahā, ‘Maiñ un kā pīchhā karke unheñ pakaṛ lūngā, maiñ un kā lūṭā huā māl taqsim karūnga. Merī lālchī jān un se ser ho jāegī, maiñ apnī talwār khīnch kar unheñ halāk karūnga.’

¹⁰ Lekin tū ne un par phūnk mārī to samundar ne unheñ ḍhānk liyā, aur wuh sise kī tarah zordār maujoñ meñ ḍub gae.

¹¹ Ai Rab, kaun-sā mābūd terī mānind hai? Kaun terī tarah jalālī aur quddūs hai? Kaun terī tarah hairatangez kām kartā aur azīm mojize dikhātā hai? Koi bhī nahīn.

¹² Tū ne apnā dahnā hāth uṭhāyā to zamīn hamāre dushmanoñ ko nigal gai.

¹³ Apnī shafqat se tū ne ewazānā de kar apnī qaum ko chhuṭkārā diyā aur us kī rāhnumāi kī hai, apnī qudrat se tū ne use apnī muqaddas sukūnatgāh tak pahuñchāyā hai.

¹⁴ Yih sun kar dīgar qaumeñ kāñp uṭhīñ, Filistī ḍar ke māre pech-o-tāb khāne lage.

¹⁵ Adom ke ra’īs saham gae. Moāb ke rāhnumāoñ par kapkapī tāri ho gai, aur Kanān ke tamām bāshinde himmat hār gae.

¹⁶ Dahshat aur khauf un par chhā gayā. Terī azīm qudrat ke bāis wuh patthar kī tarah jam gae. Ai Rab, wuh na hile jab tak terī qaum guzar na gai. Wuh behis-o-harkat rahe jab tak terī ḵharidī huī qaum guzar na gai.

¹⁷ Ai Rab, tū apne logoñ ko le kar padoñ kī tarah apne maurūsī pahār par lagāegā, us jagah par jo tū ne apnī sukūnat ke lie chun li hai, jahāñ tū ne apne hāthoñ se apnā maqdis tāiyār kiya hai.

¹⁸ Rab abad tak Bādshāh hai!”

¹⁹ Jab Firaun ke ghore, rath aur ghurṣawār samundar meñ chale gae to Rab ne unheñ samundar ke pānī se ḍhānk liyā. Lekin Isrāīlī ḵhushk zamīn par samundar meñ se guzar gae. ²⁰ Tab Hārūn kī bahan Mariyam jo nabiyā thī ne daf liyā, aur bāqī tamām aurateñ bhī daf le kar us ke

pīchhe ho līn. Sab gāne aur nāchne lagīn. Mariyam ne yih gā kar un kī rāhnumāi kī,

²¹ “Rab kī tamjīd meñ gīt gāo, kyonki wuh nihāyat azīm hai. Ghore aur us ke sawār ko us ne samundar meñ pataḳh diyā hai.”

Mārā aur Elīm ke Chashme

²² Mūsā ke kahne par Isrāīlī Bahr-e-Qulzum se rawānā ho kar Dasht-e-Shūr meñ chale gae. Wahān wuh tīn dīn tak safr karte rahe. Is daurān unheñ pānī na milā. ²³ Akhirkār wuh Mārā pahuñche jahān pānī dastyāb thā. Lekin wuh karwā thā, is lie maqām kā nām Mārā yānī Karwāhaḳ par gayā. ²⁴ Yih dekh kar log Mūsā ke ḳhilāf burburā kar kahne lage, “Ham kyā pien?” ²⁵ Mūsā ne madad ke lie Rab se iltijā kī to us ne use lakaḳī kā ek tukḳrā dikhāyā. Jab Mūsā ne yih lakaḳī pānī meñ ḍālī to pānī kī karwāhaḳ khatm ho gai.

Mārā meñ Rab ne apnī qaum ko qawānīn die. Wahān us ne unheñ āzmāyā bhī. ²⁶ Us ne kahā, “Ghaur se Rab apne Khudā kī āwāz suno! Jo kuchh us kī nazar meñ durust hai wuhī karo. Us ke ahkām par dhyān do aur us kī tamām hidāyat par amal karo. Phir main tum par wuh bīmāriyān nahīn lāūngā jo Misriyon par lāyā thā, kyonki main Rab hūn jo tujhe shifā detā hūn.” ²⁷ Phir Isrāīlī rawānā ho kar Elīm pahuñche jahān 12 chashme aur khajūr ke 70 daraḳht the. Wahān unhoñ ne pānī ke qarīb apne ḳhaime lagāe.

16

Man aur Baṭeren

¹ Is ke bād Isrāīl kī pūrī jamāt Elīm se safr karke Sīn ke registān meñ pahuñchī jo Elīm aur Sīnā ke darmiyān hai. Wuh Mīsr se nikalne ke bād dūsre mahīne ke 15weñ dīn pahuñche. ² Registān meñ tamām log phir Mūsā aur Hārūn ke ḳhilāf burburāne lage. ³ Unhoñ ne kahā, “Kāsh Rab hameñ Mīsr meñ hī mār ḍaltā! Wahān ham kam az kam jī bhar kar gosht aur roṭī to khā sakte the. Āp hameñ sirf is lie registān meñ le āe haiñ ki ham sab bhūke mar jāen.”

⁴ Tab Rab ne Mūsā se kahā, “Main āsmān se tumhare lie roṭī barsāūngā. Har roz log bāhar jā kar usī dīn kī zarūrat ke mutābiq khānā jamā karen. Is se main unheñ āzmā kar dekhūngā ki āyā wuh merī sunte haiñ ki nahīn. ⁵ Har roz wuh sirf utnā khānā jamā karen jitnā ki ek dīn ke lie kāfī ho. Lekin chhaṭe dīn jab wuh khānā taiyār karenge to wuh agle dīn ke lie bhī kāfī hogā.”

⁶ Mūsā aur Hārūn ne Isrāīliyon se kahā, “Āj shām ko tum jān loge ki Rab hī tumheñ Mīsr se nikāl lāyā hai. ⁷ Aur kal subah tum Rab kā jalāl dekhoge. Us ne tumhārī shikāyateñ sun lī haiñ, kyonki asal meñ tum hamāre ḳhilāf nahīn balki Rab ke ḳhilāf burburā rahe ho. ⁸ Phir bhī Rab tum ko shām ke waqt gosht aur subah ke waqt wāfir roṭī degā, kyonki us ne tumhārī shikāyateñ sun lī haiñ. Tumhārī shikāyateñ hamāre ḳhilāf nahīn balki Rab ke ḳhilāf haiñ.”

⁹ Mūsā ne Hārūn se kahā, “Isrāīliyon ko batānā, ‘Rab ke sāmne hāzīr ho jāo, kyonki us ne tumhārī shikāyateñ sun lī haiñ.’” ¹⁰ Jab Hārūn pūrī jamāt ke sāmne bāt karne lagā to logoñ ne palaḳ kar registān kī taraf dekhā. Wahān Rab kā jalāl bādāl meñ zāhir huā. ¹¹ Rab ne Mūsā se kahā, ¹² “Main ne Isrāīliyon kī shikāyat sun lī hai. Unheñ batā, ‘Āj jab sūraj

ghurūb hone lagegā to tum gosht khāoge aur kal subah peṭ bhar kar roṭī. Phir tum jān loge ki main Rab tumhārā Ḳhudā hūn. ”

¹³ Usī shām baṭeroṅ ke ḡhol āe jo pūrī khaimāgāh par chhā gae. Aur aglī subah khaima ke chāroṅ taraf os paṛī thī. ¹⁴ Jab os sūkh gāī to barf ke ḡaloṅ jaise patle dāne pāle kī tarah zamīn par paṛe the. ¹⁵ Jab Isrāīliyoṅ ne use dekhā to ek dūstre se pūchhne lage, “Man hū?” Yānī “Yih kyā hai?” Kyoṅki wuh nahīn jānte the ki yih kyā chīz hai. Mūsā ne un ko samjhāyā, “Yih wuh roṭī hai jo Rab ne tumheṅ khāne ke lie dī hai. ¹⁶ Rab kā hukm hai ki har ek utnā jamā kare jitnā us ke khāndān ko zarūrat ho. Apne khāndān ke har fard ke lie do liṭar jamā karo.”

¹⁷ Isrāīliyoṅ ne aisā hī kiyā. Bāz ne zyādā aur bāz ne kam jamā kiyā. ¹⁸ Lekin jab use nāpā gayā to har ek ādmī ke lie kāfī thā. Jis ne zyādā jamā kiyā thā us ke pās kuchh na bachā. Lekin jis ne kam jamā kiyā thā us ke pās bhī kāfī thā. ¹⁹ Mūsā ne hukm diyā, “Agle din ke lie khānā na bachānā.”

²⁰ Lekin logoṅ ne Mūsā kī bāt na mānī balki bāz ne khānā bachā liyā. Lekin aglī subah mālūm huā ki bache hue khāne meṅ kīre par gae haīn aur us se bahut badbū ā rahī hai. Yih sun kar Mūsā un se nārāz huā.

²¹ Har subah har koī utnā jamā kar letā jitnī use zarūrat hotī thī. Jab dhūp tez hotī to jo kuchh zamīn par rah jātā wuh pighal kar khatm ho jātā thā.

²² Chhaṭe din jab log yih khurāk jamā karte to wuh miqdār meṅ dugnī hotī thī yānī har fard ke lie chār liṭar. Jab jamāt ke buzurgoṅ ne Mūsā ke pās ā kar use ittalā dī ²³ to us ne un se kahā, “Rab kā farmān hai ki kal ārām kā dīn hai, muqaddās Sabat kā dīn jo Allāh kī tāzīm meṅ manānā hai. Āj tum jo tanūr meṅ pakānā chāhte ho pakā lo aur jo ubālānā chāhte ho ubāl lo. Jo bach jāe use kal ke lie mahfūz rakho.”

²⁴ Logoṅ ne Mūsā ke hukm ke mutābiq agle din ke lie khānā mahfūz kar liyā to na khāne se badbū āī, na us meṅ kīre paṛe. ²⁵ Mūsā ne kahā, “Āj yihī bachā huā khānā khāo, kyoṅki āj Sabat kā dīn hai, Rab kī tāzīm meṅ ārām kā dīn. Āj tumheṅ registān meṅ kuchh nahīn milegā. ²⁶ Chhīh dīn ke daurān yih khurāk jamā karnā hai, lekin sātwaṅ dīn ārām kā dīn hai. Us dīn zamīn par khāne ke lie kuchh nahīn hogā.”

²⁷ To bhī kuchh log hafte ko khānā jamā karne ke lie nikle, lekin unheṅ kuchh na milā. ²⁸ Tab Rab ne Mūsā se kahā, “Tum log kab tak mere ahkām aur hidāyāt par amal karne se inkār karoge? ²⁹ Dekho, Rab ne tumhāre lie muqarrar kiyā hai ki Sabat kā dīn ārām kā dīn hai. Is lie wuh tumheṅ jume ko do dīn ke lie khurāk detā hai. Hafte ko sab ko apne khaimoṅ meṅ rahnā hai. Koī bhī apne ghar se bāhar na nikle.”

³⁰ Chunānche log Sabat ke dīn ārām karte the.

³¹ Isrāīliyoṅ ne is khurāk kā nām ‘man’ rakhā. Us ke dāne dhanie kī mānīnd safed the, aur us kā zāyqā shahd se bane kek kī mānīnd thā.

³² Mūsā ne kahā, “Rab farmātā hai, ‘Do liṭar man ek martabān meṅ rakh kar use āne wālī nasloṅ ke lie mahfūz rakhnā. Phir wuh dekh sakeṅge kī main tumheṅ kyā khānā khilātā rahā jab tumheṅ Misr se nikāl lāyā.’ ”

³³ Mūsā ne Hārūn se kahā, “Ek martabān lo aur use do liṭar man se bhar kar Rab ke sāmne rakho tāki wuh āne wālī nasloṅ ke lie mahfūz rahe.”

³⁴ Hārūn ne aisā hī kiyā. Us ne man ke is martabān ko ahd ke sandūq ke sāmne rakhā tāki wuh mahfūz rahe.

³⁵ Isrāīliyon ko 40 sāl tak man miltā rahā. Wuh us waqt tak man khāte rahe jab tak registān se nikal kar Kanān kī sarhad par na pahuñche. ³⁶ (Jo paimānā Isrāīlī man ke lie istemāl karte the wuh do liṭar kā ek bartan thā jis kā nām Omar thā.)

17

Chaṭān se Pānī

¹ Phir Isrāīl kī pūri jamāt Sīn ke registān se niklī. Rab jis tarah hukm detā rahā wuh ek jagah se dūsri jagah safr karte rahe. Rafidīm meñ unhoñ ne khaime lagāe. Wahāñ pīne ke lie pānī na milā. ² Is lie wuh Mūsā ke sāth yih kah kar jhagaṛne lage, “Hameñ pīne ke lie pānī do.” Mūsā ne jawāb diyā, “Tum mujh se kyon jhagaṛ rahe ho? Rab ko kyon āzmā rahe ho?” ³ Lekin log bahut pyāse the. Wuh Mūsā ke khalāf buṛburāne se bāz na āe balki kahā, “Āp hameñ Misr se kyon lāe haiñ? Kyā is lie ki ham apne bachchoñ aur rewaṛoñ samet pyāse mar jāeñ?”

⁴ Tab Mūsā ne Rab ke huzūr fariyād kī, “Main in logoñ ke sāth kyā karūñ? Hālāt zarā bhī aur bigaṛ jāeñ to wuh mujhe sangsār kar deñge.”

⁵ Rab ne Mūsā se kahā, “Kuchh buzurg sāth le kar logoñ ke āge āge chal. Wuh lāṭhī bhī sāth le jā jis se tū ne Dariyā-e-Nīl ko mārā thā. ⁶ Main Horib yānī Sinā Pahār kī ek chaṭān par tere sāmne khaṛā hūngā. Lāṭhī se chaṭān ko mārñā to us se pānī niklegā aur log pī sakeñge.”

Mūsā ne Isrāīl ke buzurgoñ ke sāmne aisā hī kiyā. ⁷ Us ne us jagah kā nām Massā aur Marībā yānī ‘Āzmānā aur Jhagaṛnā’ rakhā, kyonki wahāñ Isrāīlī buṛburāe aur yih pūchh kar Rab ko āzmāyā ki kyā Rab hamāre darmiyan hai ki nahīñ?

Amāliqiyon kī Shikast

⁸ Rafidīm wuh jagah bhī thī jahāñ Amāliqī Isrāīliyon se laṛne āe. ⁹ Mūsā ne Yashua se kahā, “Larne ke qābil ādmiyon ko chun lo aur nikal kar Amāliqiyon kā muqābalā karo. Kal main Allāh kī lāṭhī pakaṛe hue pahār kī choṭī par khaṛā ho jāūngā.”

¹⁰ Yashua Mūsā kī hidāyat ke mutābiq Amāliqiyon se laṛne gayā jabki Mūsā, Hārūn aur Hūr pahār kī choṭī par chaṛh gae. ¹¹ Aur yoñ huā ki jab Mūsā ke hāth uṭhāe hue the to Isrāīlī jitte rahe, aur jab wuh niche the to Amāliqī jitte rahe. ¹² Kuchh der ke bād Mūsā ke bāzū thak gae. Is lie Hārūn aur Hūr ek chaṭān le āe tāki wuh us par baiṭh jāe. Phir unhoñ ne us ke dāñ aur bāñ taraf khaṛe ho kar us ke bāzuoñ ko ūpar uṭhāe rakhā. Sūrāj ke ghurūb hone tak unhoñ ne yoñ Mūsā kī madad kī. ¹³ Is tarah Yashua ne Amāliqiyon se laṛte laṛte unheñ shikast dī.

¹⁴ Tab Rab ne Mūsā se kahā, “Yih wāqiyā yādgāri ke lie kitāb meñ likh le. Lāzim hai ki yih sab kuchh Yashua kī yād meñ rahe, kyonki main duniyā se Amāliqiyon kā nām-o-nishān miṭā dūngā.” ¹⁵ Us waqt Mūsā ne qurbāngāh banā kar us kā nām ‘Rab Merā Jhandā Hai’ rakhā. ¹⁶ Us ne kahā, “Rab ke taḫt ke khalāf hāth uṭhāyā gayā hai, is lie Rab kī Amāliqiyon se hameshā tak jang rahegi.”

18

Yitro se Mulāqāt

¹ Mūsā kā susar Yitro ab tak Midiyān meñ imām thā. Jab us ne sab kuchh sunā jo Allāh ne Mūsā aur apnī qaum ke lie kiyā hai, ki wuh unheñ

Misr se nikāl lāyā hai ² to wuh Mūsā ke pās āyā. Wuh us kī bīwī Saffūrā ko apne sāth lāyā, kyonki Mūsā ne use apne beṭoñ samet maike bhej diyā thā. ³ Yitro Mūsā ke donoñ beṭoñ ko bhī sāth lāyā. Pahle beṭe kā nām Jairsom yānī ‘Ajnabī Mulk meñ Pardesi’ thā, kyonki jab wuh paidā huā to Mūsā ne kahā thā, “Maiñ ajnabī mulk meñ pardesi hūñ.” ⁴ Dūsre beṭe kā nām Iliyazar yānī ‘Merā Khudā Madadgār Hai’ thā, kyonki jab wuh paidā huā to Mūsā ne kahā thā, “Mere bāp ke Khudā ne merī madad karke mujhe Firaun kī talwār se bachāyā hai.”

⁵ Yitro Mūsā kī bīwī aur beṭe sāth le kar us waqt Mūsā ke pās pahuñchā jab us ne registān meñ Allāh ke pahār yānī Sīnā ke qarīb khaimā lagāyā huā thā. ⁶ Us ne Mūsā ko paighām bhejā thā, “Maiñ, āp kā susar Yitro āp kī bīwī aur do beṭoñ ko sāth le kar āp ke pās ā rahā hūñ.”

⁷ Mūsā apne susar ke istiḡbāl ke lie bāhar niklā, us ke sāmne jhukā aur use bosā diyā. Donoñ ne ek dūsre kā hāl pūchhā, phir khaima meñ chale gae. ⁸ Mūsā ne Yitro ko tafsīl se batāyā ki Rab ne Isrāīliyoñ kī khātir Firaun aur Misriyoñ ke sāth kyā kuchh kiyā hai. Us ne rāste meñ pesh āi tamām mushkilāt kā zikr bhī kiyā ki Rab ne hamēñ kis tarah un se bachāyā hai.

⁹ Yitro un sāre achchhe kāmoñ ke bāre meñ sun kar khush huā jo Rab ne Isrāīliyoñ ke lie kie the jab us ne unheñ Misriyoñ ke hāth se bachāyā thā. ¹⁰ Us ne kahā, “Rab kī tamjīd ho jis ne āp ko Misriyoñ aur Firaun ke qabze se najāt dilāi hai. Usī ne qaum ko ḡhulāmī se chhurāyā hai! ¹¹ Ab maiñ ne jān liyā hai ki Rab tamām mābūdoñ se azim hai, kyonki us ne yih sab kuchh un logoñ ke sāth kiyā jinhoñ ne apne ḡhurūr meñ Isrāīliyoñ ke sāth burā sulūk kiyā thā.” ¹² Phir Yitro ne Allāh ko bhasm hone wālī qurbānī aur dīgar kāi qurbāniyāñ pesh kīñ. Tab Hārūn aur tamām buzug Mūsā ke susar Yitro ke sāth Allāh ke huzūr khānā khāne baiṭhe.

70 Buzurgoñ ko Muqarrar Kiyā Jātā Hai

¹³ Agle dīn Mūsā logoñ kā insāf karne ke lie baiṭh gayā. Un kī tādād itnī zyādā thī ki wuh subah se le kar shām tak Mūsā ke sāmne khare rahe. ¹⁴ Jab Yitro ne yih sab kuchh dekhā to us ne pūchhā, “Yih kyā hai jo āp logoñ ke sāth kar rahe haiñ? Sārā dīn wuh āp ko ghere rahte aur āp un kī adālat karte rahte haiñ. Āp yih sab kuchh akele hī kyon kar rahe haiñ?”

¹⁵ Mūsā ne jawāb diyā, “Log mere pās ā kar Allāh kī marzī mālūm karte haiñ. ¹⁶ Jab kabhī koī tanāzā yā jhagarā hotā hai to donoñ pārṭiyāñ mere pās ātī haiñ. Maiñ faislā karke unheñ Allāh ke ahkām aur hidāyāt batātā hūñ.”

¹⁷ Mūsā ke susar ne us se kahā, “Āp kā tariqā achchhā nahīñ hai. ¹⁸ Kām itnā wasī hai ki āp use akele nahīñ sañbhāl sakte. Is se āp aur wuh log jo āp ke pās āte haiñ burī tarah thak jāte haiñ. ¹⁹ Merī bāt sunēñ! Maiñ āp ko ek mashwarā detā hūñ. Allāh us meñ āp kī madad kare. Lāzim hai ki āp Allāh ke sāmne qaum ke numāindā raheñ aur un ke muāmalāt us ke sāmne pesh kareñ. ²⁰ Yih bhī zarūrī hai ki āp unheñ Allāh ke ahkām aur hidāyāt sikhāēñ, ki wuh kis tarah zindagī guzāreñ aur kyā kyā kareñ. ²¹ Lekin sāth sāth qaum meñ se qābil-e-etamād ādmī chuneñ. Wuh aise log hoñ jo Allāh kā khauf mānte hoñ, rāstdil hoñ aur rishwat se nafrat karte hoñ. Unheñ hazār hazār, sau sau, pachās pachās aur das das ādmiyoñ par muqarrar kareñ. ²² Un ādmiyoñ kī zimmedārī yih hogī ki wuh har waqt logoñ kā insāf kareñ. Agar koī bahut hī pechidā muāmalā ho to wuh faisle ke lie āp ke pās āēñ, lekin dīgar muāmalōñ kā faislā wuh khud kareñ. Yoñ wuh kām meñ āp kā hāth baṭāēnge aur āp kā bojh halkā ho jāega.

²³ Agar merā yih mashwarā Allāh kī marzī ke mutābiq ho aur āp aisā karen to āp apnī zimmedārī nibhā sakeṅge aur yih tamām log insāf ke milne par salāmatī ke sāth apne apne ghar jā sakeṅge.”

²⁴ Mūsā ne apne susar kā mashwarā mān liyā aur aisā hī kiyā. ²⁵ Us ne Isrāīliyon meṅ se qābil-e-etamād ādmī chune aur unheṅ hazār hazār, sau sau, pachās pachās aur das das ādmiyon par muqarrar kiyā. ²⁶ Yih mard qāzī ban kar mustaqil taur par logoṅ kā insāf karne lage. Āsān masloṅ kā faislā wuh kḥud karte aur mushkil muāmaloṅ ko Mūsā ke pās le āte the.

²⁷ Kuchh arse bād Mūsā ne apne susar ko ruḳhsat kiyā to Yitro apne watan wāpas chalā gayā.

19

Koh-e-Sinā

¹ Isrāīliyon ko Misr se safr karte hue do mahīne ho gae the. Tisre mahīne ke pahle hī din wuh Sinā ke registān meṅ pahuṅche. ² Us din wuh Rafidīm ko chhoṛ kar Dasht-e-Sinā meṅ ā pahuṅche. Wahān unhoṅ ne registān meṅ pahār ke qarīb ḍere ḍale.

³ Tab Mūsā pahār par chaṛh kar Allāh ke pās gayā. Allāh ne pahār par se Mūsā ko pukār kar kahā, “Yāqūb ke gharāne banī Isrāīl ko batā, ⁴ ‘Tum ne dekhā hai kī maiṅ ne Misriyon ke sāth kyā kuchh kiyā, aur kī maiṅ tum ko uqāb ke paron par uṭhā kar yahān apne pās lāyā hūn. ⁵ Chunāṅche agar tum merī suno aur mere ahd ke mutābiq chalo to phir tamām qaumoṅ meṅ se merī kḥās milkiyat hoge. Go pūrī duniyā merī hī hai, ⁶ lekin tum mere lie maḳsūs imāmoṅ kī bādshāhī aur muqaddas qaum hoge.’ Ab jā kar yih sārī bāteṅ Isrāīliyon ko batā.”

⁷ Mūsā ne pahār se utar kar aur qaum ke buzurgoṅ ko bulā kar unheṅ wuh tamām bāteṅ batāīn jo kahne ke lie Rab ne use hukm diyā thā.

⁸ Jawāb meṅ pūrī qaum ne mil kar kahā, “Ham Rab kī har bāt pūrī karenge jo us ne farmāī hai.” Mūsā ne pahār par lauṭ kar Rab ko qaum kā jawāb batāyā. ⁹ Jab wuh pahuṅchā to Rab ne Mūsā se kahā, “Maiṅ ghane bādāl meṅ tere pās āūngā tāki log mujhe tujh se hamkalām hote hue sunē. Phir wuh hameshā tujh par bharosā rakheṅge.” Tab Mūsā ne Rab ko wuh tamām bāteṅ batāīn jo logoṅ ne kī thīn.

¹⁰ Rab ne Mūsā se kahā, “Ab logoṅ ke pās lauṭ kar āj aur kal unheṅ mere lie maḳsūs-o-muqaddas kar. Wuh apne libās dho kar ¹¹ tisre din ke lie taiyār ho jāeṅ, kyonki us din Rab logoṅ ke dekhte dekhte Koh-e-Sinā par utregā. ¹² Logoṅ kī hifazat ke lie chāroṅ taraf pahār kī haddeṅ muqarrar kar. Unheṅ kḥabardār kar ki hudūd ko pār na karo. Na pahār par chaṛho, na us ke dāman ko chhuo. Jo bhī use chhue wuh zarūr mārā jāe. ¹³ Aur use hāth se chhū kar nahīn mārā hai balki pattharoṅ yā tiroṅ se. Kḥāh insān ho yā haiwān, wuh zindā nahīn rah saktā. Jab tak narsingā der tak phūnkā na jāe us waqt tak logoṅ ko pahār par chaṛhni kī ijāzat nahīn hai.”

¹⁴ Mūsā ne pahār se utar kar logoṅ ko Allāh ke lie maḳsūs-o-muqaddas kiyā. Unhoṅ ne apne libās bhī dhoe. ¹⁵ Us ne un se kahā, “Tisre din ke lie taiyār ho jāo. Mard auratoṅ se hambistar na hoṅ.”

¹⁶ Tisre din subah pahār par ghanā bādāl chhā gayā. Bijli chamakne lagī, bādāl garajne lagā aur narsinge kī nihāyat zordār āwāz sunāī dī. Khaimāgāh meṅ log laraz uṭhe. ¹⁷ Tab Mūsā logoṅ ko Allāh se milne ke lie kḥaimāgāh se bāhar pahār kī taraf le gayā, aur wuh pahār ke dāman

meñ khaṛe hue. ¹⁸ Sīnā Pahār dhuen se dhakā huā thā, kyonki Rab āg meñ us par utar āyā. Pahār se dhuāñ is tarah uṭh rahā thā jaise kisi bhaṭṭe se uṭhtā hai. Pūrā pahār shiddat se larazne lagā. ¹⁹ Narsinge kī āwāz tez se teztar hotī gāi. Mūsā bolne lagā aur Allāh use ūnchī āwāz meñ jawāb detā rahā.

²⁰ Rab Sīnā Pahār kī choṭī par utrā aur Mūsā ko ūpar āne ke lie kahā. Mūsā ūpar charhā. ²¹ Rab ne Mūsā se kahā, “Fauran nīche utar kar logon ko khabardār kar ki wuh mujhe dekhne ke lie pahār kī hudūd meñ zabardastī dākhil na hon. Agar wuh aisā karen to bahut-se halāk ho jāenge. ²² Imām bhī jo Rab ke huzūr āte haiñ apne ap ko maḥsūs-o-muqaddas karen, warnā merā ghazab un par ṭūṭ paregā.”

²³ Lekin Mūsā ne Rab se kahā, “Log pahār par nahīñ ā sakte, kyonki tū ne khud hī hameñ khabardār kiyā kī ham pahār kī haddeñ muqarrar karke use maḥsūs-o-muqaddas karen.”

²⁴ Rab ne jawāb diyā, “To bhī utar jā aur Hārūn ko sāth le kar wāpas ā. Lekin imāmon aur logon ko mat āne de. Agar wuh zabardastī mere pās aen to merā ghazab un par ṭūṭ paregā.”

²⁵ Mūsā ne logon ke pās utar kar unheñ yih bāteñ batā dīñ.

20

Das Ahkām

¹ Tab Allāh ne yih tamām bāteñ farmāīñ, ² “Main Rab terā Kḥudā hūñ jo tujhe Mulk-e-Misr kī ghulāmī se nikāl lāyā. ³ Mere siwā kisi aur mābūd kī parastish na karnā. ⁴ Apne lie but na banānā. Kisī bhī chīz kī mūrāt na banānā, chāhe wuh āsmān meñ, zamīn par yā samundar meñ ho. ⁵ Na buton kī parastish, na un kī kḥidmat karnā, kyonki main terā Rab ghayūr Kḥudā hūñ. Jo mujh se nafrat karte haiñ unheñ main tīsri aur chauthī pusht tak sazā dūngā. ⁶ Lekin jo mujh se muhabbat rakhte aur mere ahkām pūre karte haiñ un par main hazār pushton tak mehrbānī karūngā.

⁷ Rab apne Kḥudā kā nām bemaqsad yā ghalat maqsad ke lie istemāl na karnā. Jo bhī aisā kartā hai use Rab sazā die baghair nahīñ chhoṛegā.

⁸ Sabat ke din kā khayāl rakhnā. Use is tarah manānā ki wuh maḥsūs-o-muqaddas ho. ⁹ Hafte ke pahle chhīh din apnā kām-kāj kar, ¹⁰ lekin sātwañ din Rab tere Kḥudā kā ārām kā din hai. Ūs din kisi tarah kā kām na karnā. Na tū, na terā beṭā, na terī beṭī, na terā naukar, na terī naukarānī aur na tere maweshī. Jo padesī tere darmiyān rahtā hai wuh bhī kām na kare. ¹¹ Kyonki Rab ne pahle chhīh din meñ āsmān-o-zamīn, samundar aur jo kuchh un meñ hai banāyā lekin sātweñ din ārām kiyā. Is lie Rab ne Sabat ke din ko barkat de kar muqarrar kiyā ki wuh maḥsūs aur muqaddas ho.

¹² Apne bāp aur apnī māñ kī izzat karnā. Phir tū us mulk meñ jo Rab terā Kḥudā tujhe dene wālā hai der tak jītā rahegā.

¹³ Qatl na karnā.

¹⁴ Zīnā na karnā.

¹⁵ Chorī na karnā.

¹⁶ Apne paṛosī ke bāre meñ jhūṭī gawāhī na denā.

¹⁷ Apne paṛosī ke ghar kā lālach na karnā. Na us kī biwī kā, na us ke naukar kā, na us kī naukarānī kā, na us ke bail aur na us ke gadhe kā balki us kī kisi bhī chīz kā lālach na karnā.”

Log Ghabrā Jāte Haiñ

¹⁸ Jab baqī tamām logoñ ne bādāl kī garaj aur narsinge kī āwāz sunī aur bijlī kī chamak aur pahār se uṭhte hue dhueñ ko dekhā to wuh ḳhauf ke māre kānpne lage aur pahār se dūr ḳhaṛe ho gae. ¹⁹ Unhoñ ne Mūsā se kahā, “Āp hī ham se bāt kareñ to ham sunenge. Lekin Allāh ko ham se bāt na karne deñ warnā ham mar jāenge.”

²⁰ Lekin Mūsā ne un se kahā, “Mat ḳaro, kyonki Rab tumheñ jānchne ke lie āyā hai, tāki us kā ḳhauf tumhārī āñkhoñ ke sāmne rahe aur tum gunāh na karo.” ²¹ Log dūr hī rahe jabki Mūsā us gahrī tāriki ke qarīb gayā jahāñ Allāh thā.

²² Tab Rab ne Mūsā se kahā, “Isrāīliyoñ ko batā, ‘Tum ne ḳhud dekhā ki main ne āsmān par se tumhāre sāth bāteñ kī haiñ. ²³ Chunāñche merī parastish ke sāth sāth apne lie sone yā chāñḍī ke but na banāo. ²⁴ Mere lie miṭṭī kī qurbāngāh banā kar us par apñī bher-bakriyoñ aur gāy-bailoñ kī bhasm hone wālī aur salāmātī kī qurbāniyāñ charḳhānā. Main tujhe wuh jagheñ dikhāūngā jahāñ mere nām kī tāzim meñ qurbāniyāñ pesh karñī haiñ. Aisī tamām jaghoñ par main tere pās ā kar tujhe barkat dūngā.

²⁵ Agar tū mere lie qurbāngāh banāne kī ḳhātir patthar istemāl karñā chāhe to tarāshe hue patthar istemāl na karnā. Kyonki tū tarāshne ke lie istemāl hone wāle auzār se us kī behurmatī karegā. ²⁶ Qurbāngāh ko sīrhiyoñ ke baḡhair banānā hai tāki us par charḳhñī se tere libās ke niche se terā nangāpan nazar na āe.’

21

¹ Isrāīliyoñ ko yih ahkām batā,

Ibrāñī Ḡhulām ke Huqūq

² ‘Agar tū Ibrāñī ḡhulām ḳharīde to wuh chhih sāl terā ḡhulām rahe. Is ke bād lāzim hai ki use āzād kar diyā jāe. Āzād hone ke lie use paise dene kī zarūrat nahīñ hogī.

³ Agar ḡhulām ḡhairshādīshudā hālat meñ mālik ke ghar āyā ho to wuh āzād ho kar akelā hī chalā jāe. Agar wuh shādīshudā hālat meñ āyā ho to lāzim hai ki wuh apñī biwī samet āzād ho kar jāe. ⁴ Agar mālik ne ḡhulām kī shādī karāi aur bachche paidā hue haiñ to us kī biwī aur bachche mālik kī milkiyat hoñge. Chhih sāl ke bād jab ḡhulām āzād ho kar jāe to us kī biwī aur bachche mālik hī ke pās raheñ.

⁵ Agar ḡhulām kahe, “Main apne mālik aur apne biwī bachchoñ se muhabbat rakhtā hūñ, main āzād nahīñ honā chāhtā” ⁶ to ḡhulām kā mālik use Allāh ke sāmne lāe. Wuh use darwāze yā us kī chaukḳat ke pās le jāe aur sutālī yāñī tez auzār se us ke kāñ kī lau chhed de. Tab wuh zindagī-bhar us kā ḡhulām banā rahegā.

⁷ Agar koī apñī beṭī ko ḡhulāmī meñ bech ḳāle to us ke lie āzādī milne kī sharāyṭ mard se farq haiñ. ⁸ Agar us ke mālik ne use muntakhab kiyā ki wuh us kī biwī ban jāe, lekin bād meñ wuh use pasand na āe to lāzim hai ki wuh munāsib muāwazā le kar use us ke rishtedāroñ ko wāpas kar de. Use aurat ko ḡhairmulkiyoñ ke hāth bechne kā iḳhtiyār nahīñ hai, kyonki us ne us ke sāth bewafā sulūk kiyā hai.

⁹ Agar laundī kā mālik us kī apne beṭe ke sāth shādī karāe to aurat ko beṭī ke huqūq hāsīl hoñge.

¹⁰ Agar mālik ne us se shādī karke bād meñ dūsri aurat se bhī shādī kī to lāzim hai ki wuh pahli ko bhī khānā aur kapṛe detā rahe. Is ke alāwā

us ke sāth hambistar hone kā farz bhī adā karnā hai. ¹¹ Agar wuh yih tīn farāyẓ adā na kare to use aurat ko āzād karnā paṛegā. Is sūrat meñ use muft āzād karnā hogā.

Zakhmī Karne kī Sazā

¹² Jo kisī ko jān-būjh kar itnā saḡht mārtā ho ki wuh mar jāe to use zarūr sazā-e-maut denā hai. ¹³ Lekin agar us ne use jān-būjh kar na mārā balki yih ittafāq se huā aur Allāh ne yih hone diyā, to mārne wālā ek aisī jagah panāh le saktā hai jo main muqarrar karūnga. Wahāñ use qatl kie jāne kī ijāzat nahīn hogī. ¹⁴ Lekin jo dīdā-dānistā aur chālākī se kisī ko mār ḡaltā hai use merī qurbāngāh se bhī chhīn kar sazā-e-maut denā hai.

¹⁵ Jo apne bāp yā apnī mān ko mārtā piṭtā hai use sazā-e-maut dī jāe.

¹⁶ Jis ne kisī ko aḡhwā kar liyā hai use sazā-e-maut dī jāe, chāhe wuh use ḡhulām banā kar bech chukā ho yā use ab tak apne pās rakhā huā ho.

¹⁷ Jo apne bāp yā mān par lānat kare use sazā-e-maut dī jāe.

¹⁸ Ho saktā hai ki ādmī jhagareñ aur ek shaḡhs dūsre ko patthar yā mukke se itnā zakhmī kar de ki go wuh bach jāe wuh bistar se uṭh na saktā ho. ¹⁹ Agar bād meñ marīz yahāñ tak shifā pāe ki dubārā uṭh kar lāṭhī ke sahāre chal-phir sake to choṭ pahuñchāne wāle ko sazā nahīn milegī. Use sirf us waqt ke lie muāwazā denā paṛegā jab tak marīz paise na kamā sake. Sāth hī use us kā pūrā ilāj karwānā hai.

²⁰ Jo apne ḡhulām yā launḡī ko lāṭhī se yoñ māre ki wuh mar jāe use sazā dī jāe. ²¹ Lekin agar ḡhulām yā launḡī piṭāi ke bād ek yā do din zindā rahe to mālik ko sazā na dī jāe. Kyoñki jo raqam us ne us ke lie dī thī us kā nuqsān use khud uṭhānā paṛegā.

²² Ho saktā hai ki log āpas meñ lar rahe hon aur larte larte kisī hāmilā aurat se yoñ ṭakrā jāeñ ki us kā bachchā zāe ho jāe. Agar koī aur nuqsān na huā ho to zarb pahuñchāne wāle ko jurmānā denā paṛegā. Aurat kā shauhar yih jurmānā muqarrar kare, aur adālat meñ is kī tasdiq ho.

²³ Lekin agar us aurat ko aur nuqsān bhī pahuñchā ho to phir zarb pahuñchāne wāle ko is usūl ke mutābiq sazā dī jāe ki jān ke badle jān, ²⁴ āñkh ke badle āñkh, dāñt ke badle dāñt, hāth ke badle hāth, pāñw ke badle pāñw, ²⁵ jalne ke zaḡhm ke badle jalne kā zaḡhm, mār ke badle mār, kāṭ ke badle kāṭ.

²⁶ Agar koī mālik apne ḡhulām kī āñkh par yoñ māre ki wuh zāe ho jāe to use ḡhulām ko āñkh ke badle āzād karnā paṛegā, chāhe ḡhulām mard ho yā aurat. ²⁷ Agar mālik ke piṭne se ḡhulām kā dāñt tūṭ jāe to use ḡhulām ko dāñt ke badle āzād karnā paṛegā, chāhe ḡhulām mard ho yā aurat.

Nuqsān kā Muāwazā

²⁸ Agar koī bail kisī mard yā aurat ko aisā māre ki wuh mar jāe to us bail ko sangsār kiyā jāe. Us kā gosht khāne kī ijāzat nahīn hai. Is sūrat meñ bail ke mālik ko sazā na dī jāe. ²⁹ Lekin ho saktā hai ki mālik ko pahle āgāh kiyā gayā thā ki bail logoñ ko mārtā hai, to bhī us ne bail ko khulā chhoṛā thā jis ke natīje meñ us ne kisī ko mār ḡalā. Aisī sūrat meñ na sirf bail ko balki us ke mālik ko bhī sangsār karnā hai. ³⁰ Lekin agar faislā kiyā jāe ki wuh apnī jān kā fidyā de to jitnā muāwazā bhī muqarrar kiyā jāe use denā paṛegā.

³¹ Sazā meñ koī farq nahīn hai, chāhe beṭe ko mārā jāe yā beṭī ko.

³² Lekin agar bail kisī ḡhulām yā launḡī ko mār de to us kā mālik ḡhulām ke mālik ko chāñḡī ke 30 sikke de aur bail ko sangsār kiyā jāe.

³³ Ho saktā hai ki kisī ne apne hauz ko khulā rahne diyā yā hauz banāne ke lie garhā khod kar use khulā rahne diyā aur koī bail yā gadhā us meñ gir kar mar gayā. ³⁴ Aisī sūrat meñ hauz kā mālik murdā jānwar ke lie paise de. Wuh jānwar ke mālik ko us kī pūrī qīmat adā kare aur murdā jānwar khud le le.

³⁵ Agar kisī kā bail kisī dūsre ke bail ko aise māre ki wuh mar jāe to donoñ mālik zindā bail ko bech kar us ke paise āpas meñ barābar bāñt leñ. Isī tarah wuh murdā bail ko bhī barābar taqsim karen. ³⁶ Lekin ho saktā hai ki mālik ko mālūm thā ki merā bail dūsre jānwaron par hamlā kartā hai, is ke bāwujūd us ne use āzād chhoṛ diyā thā. Aisī sūrat meñ use murdā bail ke ewaz us ke mālik ko nayā bail denā paregā, aur wuh murdā bail khud le le.

22

Milkiyat kī Hifāzat

¹ Jis ne koī bail yā bheṛ chorī karke use zabah kiyā yā bech ḍālā hai use har chorī ke bail ke ewaz pāñch bail aur har chorī kī bheṛ ke ewaz chār bheṛeñ wāpas karnā hai.

² Ho saktā hai ki koī chor naḳb lagā rahā ho aur log use pakaṛ kar yahān tak mārte piṭte raheñ ki wuh mar jāe. Agar rāt ke waqt aisā huā ho to wuh us ke khūn ke zimmedār nahīn thahar sakte. ³ Lekin agar sūraj ke tulū hone ke bād aisā huā ho to jis ne use mārā wuh qātil thahregā.

Chor ko har churāi huī chīz kā ewazānā denā hai. Agar us ke pās dene ke lie kuchh na ho to use ghulām banā kar bechnā hai. Jo paise use bechne ke ewaz mileñ wuh churāi huī chīzon ke badle meñ die jāeñ.

⁴ Agar chorī kā jānwar chor ke pās zindā pāyā jāe to use har jānwar ke ewaz do dene pareñge, chāhe wuh bail, bheṛ, bakrī yā gadhā ho.

⁵ Ho saktā hai ki koī apne maweshī ko apne khet yā angūr ke bāgh meñ chhoṛ kar charne de aur hote hote wuh kisī dūsre ke khet yā angūr ke bāgh meñ jā kar charne lage. Aisī sūrat meñ lāzim hai ki maweshī kā mālik nuqsān ke ewaz apne angūr ke bāgh aur khet kī behtarīn paidāwār meñ se de.

⁶ Ho saktā hai ki kisī ne āg jalāi ho aur wuh kāñtedār jhāriyon ke zariye paṛosī ke khet tak phail kar us ke anāj ke pūlon ko, us kī pakī huī fasal ko yā khet kī kisī aur paidāwār ko barbād kar de. Aisī sūrat meñ jis ne āg jalāi ho use us kī pūrī qīmat adā karnī hai.

⁷ Ho saktā hai ki kisī ne kuchh paise yā koī aur māl apne kisī wāqifkār ke sapurd kar diyā ho tāki wuh use mahfūz rakhe. Agar yih chīzeñ us ke ghar se chorī ho jāeñ aur bād meñ chor ko pakaṛā jāe to chor ko us kī dugnī qīmat adā karnī paregī. ⁸ Lekin agar chor pakaṛā na jāe to lāzim hai ki us ghar kā mālik jis ke sapurd yih chīzeñ kī gai thīñ Allāh ke huzūr khaṛā ho tāki mālūm kiyā jāe ki us ne khud yih māl chorī kiyā hai yā nahīñ.

⁹ Ho saktā hai ki do logon kā āpas meñ jhagaṛā ho, aur donoñ kisī chīz ke bāre meñ dāwā karte hoñ ki yih merī hai. Agar koī qīmtī chīz ho masalan bail, gadhā, bheṛ, bakrī, kapṛe yā koī khoī huī chīz to muāmala Allāh ke huzūr lāyā jāe. Jise Allāh qusūrwar qarār de use dūsre ko zer-e-bahs chīz kī dugnī qīmat adā karnī hai.

¹⁰ Ho saktā hai ki kisī ne apnā koī gadhā, bail, bheṛ, bakrī yā koī aur jānwar kisī wāqifkār ke sapurd kar diyā tāki wuh use mahfūz rakhe. Wahāñ jānwar mar jāe yā zaḳhmī ho jāe, yā koī us par qabzā karke use

us waqt le jāe jab koī na dekh rahā ho. ¹¹ Yih muāmālā yoñ hal kiyā jāe kī jis ke sapurd jānwar kiyā gayā thā wuh Rab ke huzūr qasam khā kar kahe kī main ne apne wāqifkār ke jānwar ke lālch meñ yih kām nahīn kiyā. Jānwar ke mālik ko yih qabūl karnā paregā, aur dūsre ko is ke badle kuchh nahīn denā hogā. ¹² Lekin agar wāqai jānwar ko chorī kiyā gayā hai to jis ke sapurd jānwar kiyā gayā thā use us kī qīmat adā karnī paregī. ¹³ Agar kisī janglī jānwar ne use phār ḍālā ho to wuh sabūt ke taur par phārī huī lāsh ko le āe. Phir use us kī qīmat adā nahīn karnī paregī.

¹⁴ Ho saktā hai kī koī apne wāqifkār se ijāzat le kar us kā jānwar istemāl kare. Agar jānwar ko mālik kī ḡhairmaujūdaḡ meñ choṭ lage yā wuh mar jāe to us shaḡhs ko jis ke pās jānwar us waqt thā us kā muāwazā denā paregā. ¹⁵ Lekin agar jānwar kā mālik us waqt sāth thā to dūsre ko muāwazā dene kī zarūrat nahīn hogī. Agar us ne jānwar ko kirāe par liyā ho to us kā nuqsān kirāe se pūrā ho jāegā.

Laṛkī ko Warḡhalāne kā Jurm

¹⁶ Agar kisī kuñwārī kī mangnī nahīn huī aur koī mard use warḡhalā kar us se hambistar ho jāe to wuh mahr de kar us se shādī kare. ¹⁷ Lekin agar laṛkī kā bāp us kī us mard ke sāth shādī karne se inkār kare, is sūrat meñ bhī mard ko kuñwārī ke lie muqarrarā raqam denī paregī.

Sazā-e-Maut ke Lāyq Jarāym

¹⁸ Jādūgarnī ko jīne na denā.

¹⁹ Jo shaḡhs kisī jānwar ke sāth jinsī tālluqāt rakhtā ho use sazā-e-maut dī jāe.

²⁰ Jo na sirf Rab ko qurbāniyāñ pesh kare balki diḡar mābūdoñ ko bhī use qaum se nikāl kar halāk kiyā jāe.

Kamzoroñ kī Hifāzat ke lie Ahkām

²¹ Jo padesī tere mulk meñ mehmān hai use na dabānā aur na us se burā sulūk karnā, kyoñki tum bhī Mīsr meñ padesī the.

²² Kisī bewā yā yatīm se burā sulūk na karnā. ²³ Agar tū aisā kare aur wuh chillā kar mujh se fariyād kareñ to main zarūr un kī sunūngā. ²⁴ Main baḡe ḡhusse meñ ā kar tumheñ talwār se mār ḍālūngā. Phir tumhārī bīwiyāñ ḡhud bewāeñ aur tumhāre bachche ḡhud yatīm ban jāeñge.

²⁵ Agar tū ne merī qaum ke kisī ḡharīb ko qarz diyā hai to us se sūd na lenā.

²⁶ Agar tujhe kisī se us kī chādar girwī ke taur par milī ho to use sūraj ḡḡbne se pahle hī wāpas kar denā hai, ²⁷ kyoñki isī ko wuh sone ke lie istemāl kartā hai. Warnā wuh kyā chīz orḡ kar soegā? Agar tū chādar wāpas na kare aur wuh shaḡhs chillā kar mujh se fariyād kare to main us kī sunūngā, kyoñki main mehrbān hūñ.

Allāh se Mutālliq Farāym

²⁸ Allāh ko na kosnā, na apnī qaum ke kisī sardār par lānat karnā.

²⁹ Mujhe waqt par apne khet aur kolhuoñ kī paidāwār meñ se nazarāne pesh karnā. Apne pahlauṭhe mujhe denā. ³⁰ Apne bailoñ, bheṛoñ aur bakriyoñ ke pahlauṭhoñ ko bhī mujhe denā. Jānwar kā pahlauṭhā pahle sāt din apnī mān ke sāth rahe. Āṭhweñ din wuh mujhe diyā jāe.

³¹ Apne āp ko mere lie maḡhsūs-o-muqaddas rakhnā. Is lie aise jānwar kā gosht mat khānā jise kisī janglī jānwar ne phār ḍālā hai. Aise gosht ko kuttoñ ko khāne denā.

23

Adālat meñ Insāf aur Dūsroñ se Muhabbat

¹ Ġhalat afwāheñ na phailānā. Kisī sharir ādmi kā sāth de kar jhūṭī gawāhī denā manā hai. ² Agar aksariyat ġhalat kām kar rahi ho to us ke pichhe na ho lenā. Adālat meñ gawāhī dete waqt aksariyat ke sāth mil kar aisi bāt na karnā jis se ġhalat faislā kiyā jāe. ³ Lekin adālat meñ kisī ġharīb ki tarafdāri bhī na karnā.

⁴ Agar tujhe tere dushman kā bail yā gadhā āwārā phirtā huā nazar āe to use har sūrat meñ wāpas kar denā. ⁵ Agar tujh se nafrat karne wāle kā gadhā bojh tale gir gayā ho aur tujhe patā lage to use na chhoṛnā balki zarūr us kī madad karnā.

⁶ Adālat meñ ġharīb ke huqūq na mārnā. ⁷ Aise muāmale se dūr rahnā jis meñ log jhūṭ bolte haiñ. Jo begunāh aur haq par hai use sazā-e-maut na denā, kyonki main qusūrwar ko haq bajānib nahīñ ṭhahraūngā. ⁸ Rishwat na lenā, kyonki rishwat dekhne wāle ko andhā kar detī hai aur us kī bāt banane nahīñ detī jo haq par hai.

⁹ Jo pardesī tere mulk meñ mehmān hai us par dabāw na ḍālnā. Tum aise logon kī hālat se kḥūb wāqif ho, kyonki tum kḥud Misr meñ pardesī rahe ho.

Sabat kā Sāl aur Sabat

¹⁰ Chhīh sāl tak apnī zamīn meñ bīj bo kar us kī paidāwār jamā karnā.

¹¹ Lekin sātweñ sāl zamīn ko istemāl na karnā balki use paṛe rahne denā. Jo kuchh bhī uge wuh qaum ke ġharīb log khāeñ. Jo un se bach jāe use janglī jānwar khāeñ. Apne angūr aur zaitūn ke bāghon ke sāth bhī aisā hī karnā hai.

¹² Chhīh din apnā kām-kāj karnā, lekin sātweñ din ārām karnā. Phir terā bail aur terā gadhā bhī ārām kar sakeñge, terī laundī kā beṭā aur tere sāth rahne wālā pardesī bhī tāzādām ho jāeñge.

¹³ Jo bhī hidāyat main ne dī hai us par amal kar. Dīgar mābūdoñ kī parastish na karnā. Main tere muñh se un ke nāmoñ tak kā zikr na sunūñ.

Tīn Kḥās Ideñ

¹⁴ Sāl meñ tīn dafā merī tāzīm meñ id manānā. ¹⁵ Pahle, Beḳhamīrī Roṭī kī Īd manānā. Abīb ke mahīne * meñ sāt din tak terī roṭī meñ kḥamīr na ho jis tarah main ne hukm diyā hai, kyonki is mahīne meñ tū Misr se niklā. In dinoñ meñ koī mere huzūr kḥālī hāth na āe. ¹⁶ Dūsre, Faslkāṭāī kī Īd us waqt manānā jab tū apne khet meñ boī huī pahlī fasal kāṭegā. Tisre, Jamā Karne kī Īd fasal kī kaṭāī ke ikḥtitām † par manānā hai jab tū ne angūr aur bāqī bāghon ke phal jamā kie hoñge. ¹⁷ Yoñ tere tamām mard tīn martabā Rab Qādir-e-mutlaq ke huzūr hāzīr huā karen.

¹⁸ Jab tū kisī jānwar ko zabah karke qurbānī ke taur par pesh kare to us ke kḥūn ke sāth aisi roṭī pesh na karnā jis meñ kḥamīr ho. Aur jo jānwar tū merī idoñ par chaṛhāe un kī charbī aglī subah tak bāqī na rahe.

¹⁹ Apnī zamīn kī pahlī paidāwār kā behtarīn hissā Rab apne Kḥudā ke ghar meñ lānā.

Bheṛ yā bakrī ke bachche ko us kī māñ ke dūdh meñ na pakānā.

Rab kā Farishtā Rāhnumāī Karegā

* 23:15 Mārch tā Aprail. † 23:16 Sitambar tā Aktūbar.

²⁰ Main tere āge āge farishtā bhejtā hūn jo rāste meñ terī hifāzat karegā aur tujhe us jagah tak le jāegā jo main ne tere lie taiyār kī hai. ²¹ Us kī maujūdagi meñ ehtiyāt baratnā. Us kī sunanā, aur us kī khilāfwarzī na karnā. Agar tū sarkash ho jāe to wuh tujhe muāf nahīn karegā, kyonki merā nām us meñ hāzir hogā. ²² Lekin agar tū us kī sune aur sab kuchh kare jo main tujhe batātā hūn to main tere dushmanoñ kā dushman aur tere muḵhālifoñ kā muḵhālif hūngā.

²³ Kyonki merā farishtā tere āge āge chalegā aur tujhe Mulk-e-Kanān tak pahuñchā degā jahān Amorī, Hittī, Farizzī, Kanānī, Hiwwī aur Yabūsī ābād haiñ. Tab main unheñ rū-e-zamīn par se miṭā dūngā. ²⁴ Un ke mābūdoñ ko sijdā na karnā, na un kī ḵhidmat karnā. Un ke rasm-o-riwāj bhī na apnānā balki un ke butoñ ko tabāh kar denā. Jin satūnoñ ke sāmne wuh ibādat karte haiñ un ko bhī ṭukre ṭukre kar dālnā. ²⁵ Rab apne Ḵhudā kī ḵhidmat karnā. Phir main terī ḵhurāk aur pānī ko barkat de kar tamām bīmāriyāñ tujh se dūr karūngā. ²⁶ Phir tere mulk meñ na kisī kā bachchā zāe hogā, na koī bāñjh hogī. Sāth hī main tujhe tawīl zindagi atā karūngā.

²⁷ Main tere āge āge dahshat phailāūngā. Jahān bhī tū jāegā wahāñ main tamām qaumoñ meñ abtarī paidā karūngā. Mere sabab se tere sare dushman palaṭ kar bhāg jāeñge. ²⁸ Main tere āge zambūr bhej dūngā jo Hiwwī, Kanānī aur Hittī ko mulk chhoṛne par majbūr kareñge. ²⁹ Lekin jab tū wahāñ pahuñchegā to main unheñ ek hī sāl meñ mulk se nahīn nikālūngā. Warnā pūrā mulk wīrān ho jāegā aur janglī jānwar phail kar tere lie nuqsān kā bāis ban jāeñge. ³⁰ Is lie main tere pahuñchne par mulk ke bāshindoñ ko thoṛā thoṛā karke nikāltā jāūngā. Itne meñ terī tādād barhegī aur tū raftā raftā mulk par qabzā kar sakegā.

³¹ Main terī sarhaddeñ muqarrar karūngā. Bahr-e-Qulzum ek had hogī aur Filistiyōñ kā samundar dūsri, junūb kā registān ek hogī aur Dariyā-e-Furāt dūsri. Main mulk ke bāshindoñ ko tere qabze meñ kar dūngā, aur tū unheñ apne āge āge mulk se dūr kartā jāegā. ³² Lāzim hai ki tū un ke sāth yā un ke mābūdoñ ke sāth ahd na bāndhe. ³³ Un kā tere mulk meñ rahnā manā hai, warnā tū un ke sabab se merā gunāh karegā. Agar tū un ke mābūdoñ kī ibādat karegā to yih tere lie phandā ban jāegā.’”

24

Rab Isrāil se Ahd Bāndhtā Hai

¹ Rab ne Mūsā se kahā, “Tū, Hārūn, Nadab, Abihū aur Isrāil ke 70 buzurg mere pās ūpar aēñ. Kuchh fāsile par khare ho kar mujhe sijdā karo. ² Sirf tū akelā hī mere qarīb ā, dūsre dūr raheñ. Aur qaum ke baqī log tere sāth pahār par na charheñ.”

³ Tab Mūsā ne qaum ke pās jā kar Rab kī tamām bāteñ aur ahkām pesh kie. Jawāb meñ sab ne mil kar kahā, “Ham Rab kī in tamām bātoñ par amal kareñge.”

⁴ Tab Mūsā ne Rab kī tamām bāteñ likh liñ. Agle din wuh subah-sawere uṭhā aur pahār ke pās gayā. Us ke dāman meñ us ne qurbāngāh banāī. Sāth hī us ne Isrāil ke har ek qabile ke lie ek ek patthar kā satūn kharā kiyā. ⁵ Phir us ne kuchh Isrāilī naujawānoñ ko qurbānī pesh karne ke lie bulāyā tāki wuh Rab kī tazīm meñ bhasm hone wālī qurbāniyāñ charhāeñ aur jawān bailoñ ko salāmatī kī qurbānī ke taur par pesh kareñ. ⁶ Mūsā ne qurbāniyoñ kā ḵhūn jamā kiyā. Us kā ādhā hissā us ne bāsanoñ meñ dāl diyā aur ādhā hissā qurbāngāh par chhīrak diyā.

⁷ Phir us ne wuh kitāb lī jis meñ Rab ke sāth ahd kī tamām sharāyṯ darj thīn aur use qaum ko paṛh kar sunāyā. Jawāb meñ unhoñ ne kahā, “Ham Rab kī in tamām bātoñ par amal kareñge. Ham us kī suneñge.” ⁸ Is par Mūsā ne bāsanon meñ se khūn le kar use logoñ par chhīrkā aur kahā, “Yih khūn us ahd kī tasdiq kartā hai jo Rab ne tumhāre sāth kiya hai aur jo us kī tamām bātoñ par mabnī hai.”

⁹ Is ke bād Mūsā, Hārūn, Nadab, Abihū aur Isrāil ke 70 buzurg Sīnā Pahār par chaṛhe. ¹⁰ Wahāñ unhoñ ne Isrāil ke Ḳhudā ko dekhā. Lagtā thā ki us ke pānwoñ ke nīche sang-e-lājaward kā-sā taḳhtā thā. Wuh āsmān kī mānind sāf-o-shaffāf thā. ¹¹ Agarche Isrāil ke rāhnumāon ne yih sab kuchh dekhā to bhī Rab ne unheñ halāk na kiya, balki wuh Allāh ko deḳhte rahe aur us ke huzūr ahd kā khānā khāte aur pīte rahe.

Patthar kī Taḳhtiyāñ

¹² Pahār se utarne ke bād Rab ne Mūsā se kahā, “Mere pās pahār par ā kar kuchh der ke lie ṭhahre rahnā. Maiñ tujhe patthar kī taḳhtiyāñ dūngā jin par maiñ ne apnī shariat aur ahkām likhe haiñ aur jo Isrāil kī tālim-o-tarbiyat ke lie zarūrī haiñ.”

¹³ Mūsā apne madadgār Yashua ke sāth chal parā aur Allāh ke pahār par chaṛh gayā. ¹⁴ Pahle us ne buzurgoñ se kahā, “Hamārī wāpasī ke intazār meñ yahāñ ṭhahre raho. Hārūn aur Hūr tumhāre pās raheñge. Koī bhī muāmālā ho to log unhiñ ke pās jāeñ.”

Mūsā Rab se Miltā Hai

¹⁵ Jab Mūsā chaṛhnī lagā to pahār par bādāl chhā gayā. ¹⁶ Rab kā jalāl Koh-e-Sīnā par utar āyā. Chhīh din tak bādāl us par chhāyā rahā. Sātweñ din Rab ne bādāl meñ se Mūsā ko bulāyā. ¹⁷ Rab kā jalāl Isrāiliyoñ ko bhī nazar ātā thā. Unheñ yoñ lagā jaisā ki pahār kī choṭī par tez āg bhaṛak rahī ho. ¹⁸ Chaṛhte chaṛhte Mūsā bādāl meñ dāḳhil huā. Wahāñ wuh chālīs din aur chālīs rāt rahā.

25

Mulāqāt kā Ḳhaimā Banāne ke lie Hadiye

¹ Rab ne Mūsā se kahā, ² “Isrāiliyoñ ko batā ki wuh hadiye lā kar mujhe uṭhāne wālī qurbānī ke taur par pesh kareñ. Lekin sirf un se hadiye qabūl karo jo dilī ḳhushī se deñ. ³ Un se yih chīzeñ hadiye ke taur par qabūl karo: sonā, chāñdī, pital; ⁴ nīle, arghawānī aur qīrmizī rang kā dhāgā, bārik katān, bakrī ke bāl, ⁵ menḍhoñ kī surḳh rangī huī khāleñ, taḳhas * kī khāleñ, kīkar kī lakaṛī, ⁶ shamādān ke lie zaitūn kā tel, masah karne ke lie tel aur ḳhushbudār baḳhūr ke lie masāle, ⁷ aqīq-e-ahmar aur diḡar jawāhar jo imām-e-āzam ke bālāposh aur sine ke kīse meñ jaṛe jāeñge. ⁸ In chīzoñ se log mere lie maqdis banāeñ tāki maiñ un ke darmiyān rahūñ. ⁹ Maiñ tujhe maqdis aur us ke tamām sāmān kā namūnā dīkhāūngā, kyoñki tumheñ sab kuchh ain usī ke mutābiq banānā hai.

Ahd kā Sandūq

¹⁰⁻¹² Log kīkar kī lakaṛī kā sandūq banāeñ. Us kī lambāi paune chār fuṭ ho jabki us kī chaurāi aur ūñchāi sawā do do fuṭ ho. Pūre sandūq par andar aur bāhar se ḳhālīs sonā chaṛhānā. Ūpar kī satah ke irdgird sone kī jhālar lagānā. Sandūq ko uṭhāne ke lie sone ke chār kaṛe ḳhāl kar unheñ

* 25:5 Ḡhālīban is matrūk Ibrānī lafz se murād koī samundarī jānwar hai.

sandūq ke chārpāiyōn par lagānā. Donoñ taraf do do kaṛe hoñ. ¹³ Phir kīkar kī do lakariyān sandūq ko uṭhāne ke lie taiyār karnā. Un par sonā charhā kar ¹⁴ un ko donoñ taraf ke karoñ meñ ḍālnā tāki un se sandūq ko uṭhāyā jāe. ¹⁵ Yih lakariyān sandūq ke in karoñ meñ paṛī raheñ. Unheñ kabhī bhī dūr na kiyā jāe. ¹⁶ Sandūq meñ shariat kī wuh do taḥṭiyān rakhnā jo main tujhe dūngā.

¹⁷ Sandūq kā ḍhaknā ḳhālis sone kā banānā. Us kī lambāi paune chār fuṭ aur chaurāi sawā do fuṭ ho. Us kā nām kaffāre kā ḍhaknā hai. ¹⁸⁻¹⁹ Sone se ghaṛ kar do karūbi farishte banāe jāeñ jo ḍhakne ke donoñ siron par khare hoñ. Yih do farishte aur ḍhaknā ek hī ṭukre se banāne haiñ. ²⁰ Farishton ke par yoñ ūpar kī taraf phaile hue hoñ ki wuh ḍhakne ko panāh deñ. Un ke muñh ek dūsre kī taraf kie hue hoñ, aur wuh ḍhakne kī taraf dekheñ.

²¹ ḍhakne ko sandūq par lagā, aur sandūq meñ shariat kī wuh do taḥṭiyān rakh jo main tujhe dūngā. ²² Wahāñ ḍhakne ke ūpar donoñ farishton ke darmiyān se main apne āp ko tujh par zāhir karke tujh se hamkalām hūngā aur tujhe Isrāīliyoñ ke lie tamām ahkām dūngā.

Maḳhsūs Roṭiyōn kī Mez

²³ Kīkar kī lakaṛī kī mez banānā. Us kī lambāi tīn fuṭ, chaurāi ḍerh fuṭ aur ūnchāi sawā do fuṭ ho. ²⁴ Us par ḳhālis sonā charhānā, aur us ke irdgird sone kī jhālar lagānā. ²⁵ Mez kī ūpar kī satah par chaukhaṭā lagānā jis kī ūnchāi tīn inch ho aur jis par sone kī jhālar lagī ho. ²⁶ Sone ke chār kaṛe ḍhāl kar unheñ chāroñ konoñ par lagānā jahāñ mez ke pāe lage haiñ. ²⁷ Yih kaṛe mez kī satah par lage chaukhaṭe ke niche lagāe jāeñ. Un meñ wuh lakariyān ḍālnī haiñ jin se mez ko uṭhāyā jāegā. ²⁸ Yih lakariyān bhī kīkar kī hoñ aur un par sonā charhāyā jāe. Un se mez ko uṭhānā hai.

²⁹ Us ke thāl, pyāle, martabān aur mai kī nazareñ pesh karne ke bartan ḳhālis sone se banānā hai. ³⁰ Mez par wuh roṭiyān har waqt mere huzūr paṛī raheñ jo mere lie maḳhsūs haiñ.

Shamādān

³¹ ḳhālis sone kā shamādān bhī banānā. Us kā pāyā aur ḍandī ghaṛ kar banānā hai. Us kī pyāliyān jo phūloñ aur kaliyoñ kī shakl kī honḡi pāe aur ḍandī ke sāth ek hī ṭukrā hoñ. ³² ḍandī se dāīn aur bāīn taraf tīn tīn shāḳheñ nikleñ. ³³ Har shāḳh par tīn pyāliyān lagī hoñ jo bādām kī kaliyoñ aur phūloñ kī shakl kī hoñ. ³⁴ Shamādān kī ḍandī par bhī is qism kī pyāliyān lagī hoñ, lekin tāḍād meñ chār. ³⁵ In meñ se tīn pyāliyān ḍāeñ bāeñ kī chhīh shāḳhoñ ke niche lagī hoñ. Wuh yoñ lagī hoñ ki har pyāli se do shāḳheñ nikleñ. ³⁶ Shāḳheñ aur pyāliyān balki pūrā shamādān ḳhālis sone ke ek hī ṭukre se ghaṛ kar banānā hai.

³⁷ Shamādān ke lie sāt charāḡh banā kar unheñ yoñ shāḳhoñ par rakhnā ki wuh sāmne kī jagah raushan karen. ³⁸ Battī katarne kī qainchiyān aur jalte koele ke lie chhoṭe bartan bhī ḳhālis sone se banāe jāeñ. ³⁹ Shamādān aur us sāre sāmān ke lie pūre 34 kilogrām ḳhālis sonā istemāl kiyā jāe. ⁴⁰ Ghaur kar ki sab kuchh ain us namūne ke mutābiq banāyā jāe jo main tujhe yahāñ pahār par dikhātā hūñ.

1 Muqaddas khaime ke lie das parde banānā. Un ke lie bārik katān aur nīle, arghawānī aur qirmizī rang kā dhāgā istemāl karnā. Pardoñ meñ kisī māhir kāriḡar ke kaḡhāi ke kām se karūbī farishton kā ḡizāyn banwānā. 2 Har parde kī lambāi 42 fuṭ aur chauḡrāi 6 fuṭ ho. 3 Pāñch pardoñ ke lambe hāshie ek dūstre ke sāth joḡe jāeñ aur isī tarah bāqī pāñch bhī. Yoñ do baḡe ṭukre ban jāeñge. 4 Donoñ ṭukroñ ko ek dūstre ke sāth milāne ke lie nīle dhāge ke halḡe banānā. Yih halḡe har ṭukre ke 42 fuṭ wāle ek kināre par lagāe jāeñ, 5 ek ṭukre ke hāshie par 50 halḡe aur dūstre par bhī utne hī halḡe. In do hāshiyōñ ke halḡe ek dūstre ke āmne-sāmne hoñ. 6 Phir sone kī 50 huken banā kar un se āmne-sāmne ke halḡe ek dūstre ke sāth milānā. Yoñ donoñ ṭukre juḡ kar khaime kā kām deñge.

7 Bakrī ke bāloñ se bhī 11 parde banānā jinheñ kapre wāle khaime ke ūpar rakhā jāe. 8 Har parde kī lambāi 45 fuṭ aur chauḡrāi 6 fuṭ ho. 9 Pāñch pardoñ ke lambe hāshie ek dūstre ke sāth joḡe jāeñ aur isī tarah bāqī chhih bhī. In chhih pardoñ ke chhaṡe parde ko ek dafā tah karnā. Yih sāmne wāle hisse se laṡke.

10 Bakrī ke bāl ke in donoñ ṭukroñ ko bhī milānā hai. Is ke lie har ṭukre ke 45 fuṭ wāle ek kināre par pachās pachās halḡe lagānā. 11 Phir pītal kī 50 huken banā kar un se donoñ hisse milānā. 12 Jab bakriyōñ ke bāloñ kā yih khaīmā kapre ke khaime ke ūpar lagāyā jāegā to ādhā pardā bāqī rahegā. Wuh khaime kī pichhlī taraf laṡkā rahe. 13 Khaime kī nisbat deḡh deḡh fuṭ lambā hogā. Yoñ wuh donoñ taraf laṡke hue kapre ke khaime ko mahfūz rakhegā.

14 Ek dūstre ke ūpar ke in donoñ khaimoñ kī hifāzat ke lie do ḡhilāf banāne haiñ. Bakrī ke bāloñ ke khaime par mendhoñ kī surkḡ rangī huī khāleñ joḡ kar rakhī jāeñ aur un par taḡhas kī khāleñ milā kar rakhī jāeñ.

15 Kīkar kī lakaḡrī ke taḡhte banānā jo khare kie jāeñ tāki khaime kī dīwāroñ kā kām deñ. 16 Har taḡhte kī ūñchāi 15 fuṭ ho aur chauḡrāi sawā do fuṭ. 17 Har taḡhte ke niche do do chūleñ hoñ. Yih chūleñ har taḡhte ko us ke pāiyōñ ke sāth joḡeñḡi tāki taḡhtā khaḡā rahe. 18 Khaime kī junūbī dīwār ke lie 20 taḡhtoñ kī zarūrat hai 19 aur sāth hī chāñdī ke 40 pāiyōñ kī. Un par taḡhte khaḡe kie jāeñge. Har taḡhte ke niche do pāe hoñge, aur har pāe meñ ek chūl lageḡi. 20 Isī tarah khaime kī shimālī dīwār ke lie bhī 20 taḡhtoñ kī zarūrat hai 21 aur sāth hī chāñdī ke 40 pāiyōñ kī. Wuh bhī taḡhtoñ ko khaḡā karne ke lie haiñ. Har taḡhte ke niche do pāe hoñge. 22 Khaime kī pichhlī yānī maḡhribī dīwār ke lie chhih taḡhte banānā. 23 Is dīwār ko shimālī aur junūbī dīwāroñ ke sāth joḡe ke lie kone wāle do taḡhte banānā. 24 In do taḡhtoñ meñ niche se le kar ūpar tak konā ho tāki ek se shimālī dīwār maḡhribī dīwār ke sāth juḡ jāe aur dūstre se junūbī dīwār maḡhribī dīwār ke sāth. In ke ūpar ke sire kaḡoñ se mazbūt kie jāeñ. 25 Yoñ pichhle yānī maḡhribī taḡhtoñ kī pūrī tāḡād 8 hogī aur in ke lie chāñdī ke pāiyōñ kī tāḡād 16, har taḡhte ke niche do do pāe hoñge.

26-27 Is ke alāwā kīkar kī lakaḡrī ke shahtīr banānā, tinoñ dīwāroñ ke lie pāñch pāñch shahtīr. Wuh har dīwār ke taḡhtoñ par yoñ lagāe jāeñ kī wuh unheñ ek dūstre ke sāth milāeñ. 28 Darmiyānī shahtīr dīwār kī ādhī ūñchāi par dīwār ke ek sire se dūstre sire tak lagāyā jāe. 29 Shahtīroñ ko taḡhtoñ ke sāth lagāne ke lie sone ke kaḡe banā kar taḡhtoñ meñ lagānā. Tamām taḡhtoñ aur shahtīroñ par sonā chaḡhānā.

30 Pūre muqaddas khaime ko usī namūne ke mutābiḡ banānā jo mainī tujhe pahāḡ par dikḡatā huñ.

Muqaddas Khaime ke Parde

³¹ Ab ek aur pardā banānā. Is ke lie bhī bārīk katān aur nīle, arghawānī aur qirmizī rang kā dhāgā istemāl karnā. Us par bhī kisī māhir kāriḡar ke karhāi ke kām se karūbī farishtoñ kā dīzāyān banwānā. ³² Ise sone kī hukoñ se kīkar kī lakaṛī ke chār satūnoñ se laṭkānā. In satūnoñ par sonā chaṛhāyā jāe aur wuh chāñdī ke pāiyōñ par khare hoñ. ³³ Yih pardā Muqaddas Kamre ko Muqaddastarīn Kamre se alag karegā jis meñ ahd kā sandūq paṛā rahegā. Parde ko laṭkāne ke bād us ke piche Muqaddastarīn Kamre meñ ahd kā sandūq rakhnā. ³⁴ Phir ahd ke sandūq par kaffāre kā dhaknā rakhnā.

³⁵ Jis mez par mere lie maḡhsūs kī gaī rotīyān paṛī rahtī haiñ wuh parde ke bāhar Muqaddas Kamre meñ shimāl kī taraf rakhī jāe. Us ke muqābil junūb kī taraf shamādān rakhā jāe.

³⁶ Phir khaime ke darwāze ke lie bhī pardā banāyā jāe. Is ke lie bhī bārīk katān aur nīle, arghawānī aur qirmizī rang kā dhāgā istemāl kiyā jāe. Is par karhāi kā kām kiyā jāe.

³⁷ Is parde ko sone kī hukoñ se kīkar kī lakaṛī ke pāñch satūnoñ se laṭkānā. In satūnoñ par bhī sonā chaṛhāyā jāe, aur wuh pītal ke pāiyōñ par khare hoñ.

27

Jānwaroñ ko Chaṛhāne kī Qurbāngāh

¹ Kīkar kī lakaṛī kī qurbāngāh banānā. Us kī ūñchāi sārhe chār fuṭ ho jabki us kī lambāi aur chauṛāi sārhe sāt sāt fuṭ ho. ² Us ke ūpar chāroñ konoñ meñ se ek ek sīng nikle. Sīng aur qurbāngāh ek hī ṭuḡre ke hoñ. Sab par pītal chaṛhānā. ³ Us kā tamām sāz-o-sāmān aur bartan bhī pītal ke hoñ yāñi rākh ko uṭhā kar le jāne kī bālṭīyān, belche, kāñṭe, jalte hue koele ke lie bartan aur chhīrkāw ke kaṭore.

⁴ Qurbāngāh ko uṭhāne ke lie pītal kā janglā banānā jo ūpar se khulā ho. Jangle ke chāroñ konoñ par kaṛe lagāe jāeñ. ⁵ Qurbāngāh kī ādhī ūñchāi par kināra lagānā, aur qurbāngāh ko jangle meñ is kināre tak rakhā jāe. ⁶ Use uṭhāne ke lie kīkar kī do lakaṛīyān banānā jin par pītal chaṛhānā hai. ⁷ Un ko qurbāngāh ke donoñ taraf ke kaṛoñ meñ ḡāl denā.

⁸ Pūrī qurbāngāh lakaṛī kī ho, lekin andar se khokhli ho. Use ain us namūne ke mutābiq banānā jo main tujhe pahār par dikhātā hūñ.

Khaime kā Sahan

⁹ Muqaddas khaime ke lie sahan banānā. Us kī chārdīwārī bārīk katān ke kapṛe se banāi jāe. Chārdīwārī kī lambāi junūb kī taraf 150 fuṭ ho. ¹⁰ Kapṛe ko chāñdī kī hukoñ aur paṭṭiyōñ se lakaṛī ke 20 khamboñ ke sāth lagāyā jāe. Har khambā pītal ke pāe par khare ho. ¹¹ Chārdīwārī shimāl kī taraf bhī isī kī māñind ho. ¹² Khaime ke piche maḡhrib kī taraf chārdīwārī kī chauṛāi 75 fuṭ ho aur kapṛā lakaṛī ke 10 khamboñ ke sāth lagāyā jāe. Yih khambe bhī pītal ke pāiyōñ par khare hoñ.

¹³ Sāmne, mashriḡ kī taraf jahān se sūraj tulū hotā hai chārdīwārī kī chauṛāi bhī 75 fuṭ ho. ¹⁴⁻¹⁵ Yahān chārdīwārī kā darwāzā ho. Kapṛā darwāze ke dāñ taraf sārhe 22 fuṭ chauṛā ho aur us ke bāñ taraf bhī utnā hī chauṛā. Use donoñ taraf tin tin lakaṛī ke khamboñ ke sāth lagāyā jāe jo pītal ke pāiyōñ par khare hoñ. ¹⁶ Darwāze kā pardā 30 fuṭ chauṛā banānā. Wuh nīle, arghawānī aur qirmizī rang ke dhāge aur bārīk katān

se banāyā jāe, aur us par kaṛhāi kā kām ho. Yih kaṛā lakaṛī ke chār khamboṅ ke sāth lagāyā jāe. Wuh bhī pital ke pāiyoṅ par khaṛe hoṅ.

¹⁷ Tamām khambe pital ke pāiyoṅ par khaṛe hoṅ aur kaṛā chāndī ki hukōṅ aur paṭṭiyoṅ se har khambe ke sāth lagāyā jāe. ¹⁸ Chārdīwārī ki lambāi 150 fuṭ, chaurāi 75 fuṭ aur ūnchāi sārhe 7 fuṭ ho. Khamboṅ ke tamām pāe pital ke hoṅ. ¹⁹ Jo bhī sās-o-sāmān muqaddas khaime meṅ istemāl kiyā jātā hai wuh sab pital kā ho. Khaime aur chārdīwārī ki mekheṅ bhī pital ki hoṅ.

Shamādān kā Tel

²⁰ Isrāīliyoṅ ko hukm denā ki wuh tere pās kūṭe hue zaitūnoṅ kā khālis tel laeṅ tāki Muqaddas Kamre ke shamādān ke charāgh mutawātir jalte raheṅ. ²¹ Hārūn aur us ke beṭe shamādān ko mulāqāt ke khaime ke Muqaddas Kamre meṅ rakheṅ, us parde ke sāmne jis ke pichhe ahd kā sandūq hai. Us meṅ wuh tel dālte raheṅ tāki wuh Rab ke sāmne shām se le kar subah tak jaltā rahe. Isrāīliyoṅ kā yih usūl abad tak qāym rahe.

28

Imāmoṅ ke Libās

¹ Apne bhāi Hārūn aur us ke beṭoṅ Nadab, Abihū, Iliyazar aur Itamar ko bulā. Maiṅ ne unheṅ Isrāīliyoṅ meṅ se chun liyā hai tāki wuh imāmoṅ ki haisiyat se merī kḥidmat kareṅ. ² Apne bhāi Hārūn ke lie muqaddas libās banwānā jo purwaqār aur shāndār hoṅ. ³ Libās banāne kī zimmedārī un tamām logoṅ ko denā jo aise kāmoṅ meṅ māhir haiṅ aur jin ko maiṅ ne hikmat kī rūh se bhar diyā hai. Kyōnki jab Hārūn ko maḥsūs kiyā jāegā aur wuh muqaddas khaime kī kḥidmat saranjām degā to use in kaṛoṅ kī zarūrat hogī.

⁴ Us ke lie yih libās banāne haiṅ: sīne kā kīsā, bālāposh, choḡhā, bunā huā zerjāmā, paḡaṛī aur kamarband. Yih kaṛe apne bhāi Hārūn aur us ke beṭoṅ ke lie banwāne haiṅ tāki wuh imām ke taur par kḥidmat kar sakeṅ. ⁵ In kaṛoṅ ke lie sonā aur nīle, arḡhawānī aur qirmizī rang kā dhāgā aur bārik katān istemāl kiyā jāe.

Hārūn kā Bālāposh

⁶ Bālāposh ko bhī sone aur nīle, arḡhawānī aur qirmizī rang ke dhāge aur bārik katān se banānā hai. Us par kisī māhir kāriḡar se kaṛhāi kā kām karwāyā jāe. ⁷ Us kī do paṭṭiyāṅ hoṅ jo kandhoṅ par rakh kar sāmne aur pichhe se bālāposh ke sāth lagi hoṅ. ⁸ Is ke alāwā ek paṭkā bunanā hai jis se bālāposh ko bāndhā jāe aur jo bālāposh ke sāth ek ṭukṛā ho. Us ke lie bhī sonā, nīle, arḡhawānī aur qirmizī rang kā dhāgā aur bārik katān istemāl kiyā jāe.

⁹ Phir aqīq-e-ahmar ke do patthar chun kar un par Isrāīl ke bārah beṭoṅ ke nām kandā karnā. ¹⁰ Har jauhar par chhih chhih nām un kī paidāish kī tartīb ke mutābiq kandā kie jāeṅ. ¹¹ Yih nām us tarah jauharoṅ par kandā kie jāeṅ jis tarah muhr kandā kī jāti hai. Phir donoṅ jauhar sone ke khānoṅ meṅ jaṛ kar ¹² bālāposh kī do paṭṭiyoṅ par aise lagānā ki kandhoṅ par ā jāeṅ. Jab Hārūn mere huzūr āegā to jauharoṅ par ke yih nām us ke kandhoṅ par hoṅge aur mujhe Isrāīliyoṅ kī yād dilāeṅge.

¹³ Sone ke khāne banānā ¹⁴ aur khālis sone kī do zanjireṅ jo dorī kī tarah gundhī huī hoṅ. Phir in do zanjīroṅ ko sone ke khānoṅ ke sāth lagānā.

Sīne kā Kīsā

15 Sīne ke lie kīsā banānā. Us meñ wuh qur'e pare raheñ jin kī mārifat merī marzī mālūm kī jāegī. Māhir kāriḡar use unhiñ chīzoñ se banāe jin se Hārūn kā bālāpōsh banāyā gayā hai yāñi sone aur nīle, arḡhawānī aur qirmizī rang ke dhāge aur bārīk katān se. 16 Jab kapre ko ek dafā tah kiyā gayā ho to kīse ki lambāñ aur chaurāñi nau nau inch ho.

17 Us par chār qatāroñ meñ jawāhar jārnā. Har qatār meñ tīn tīn jauhar hoñ. Pahlī qatār meñ lāl, * zabarjad † aur zumurrad. 18 Dūsri meñ firozā, sang-e-lājaward † aur hajrul-qamar. § 19 tīsri meñ zarqon, * aqīq † aur yāqūt-e-arḡhawānī. † 20 chauthī meñ pukhrāj, § aqīq-e-ahmar * aur yashab. † har jauhar sone ke khāne meñ jāṛā huā ho. 21 Yih bārah jawāhar Isrāil ke bārah qabiloñ kī numāindagī karte haiñ. Ek ek jauhar par ek qabile kā nām kandā kiyā jāe. Yih nām us tarah kandā kie jāeñ jis tarah muhr kandā kī jāti hai.

22 Sīne ke kīse par khālis sone kī do zanjireñ lagānā jo ḡorī kī tarah gundhī huī hoñ. 23 Unheñ lagāne ke lie do kaṛe banā kar kīse ke ūpar ke do konoñ par lagānā. 24 Ab donoñ zanjireñ un do kaṛoñ se lagānā. 25 Un ke dūsre sire bālāpōsh kī kandhoñ wālī paṭṭiyōñ ke do khānoñ ke sāth joṛ denā, phir sāmne kī taraf lagānā. 26 Kīse ke nichle do konoñ par bhī sone ke do kaṛe lagānā. Wuh andar, bālāpōsh kī taraf lage hoñ. 27 Ab do aur kaṛe banā kar bālāpōsh kī kandhoñ wālī paṭṭiyōñ par lagānā. Yih bhī sāmne kī taraf lage hoñ lekin nīche, bālāpōsh ke paṭke ke ūpar hī. 28 Sīne ke kīse ke nichle kaṛe nīlī ḡorī se bālāpōsh ke in nichle kaṛoñ ke sāth bāndhe jāeñ. Yoñ kīsā paṭke ke ūpar achchhī tarah sīne ke sāth lagā rahegā.

29 Jab bhī Hārūn maqdis meñ dākhlil ho kar Rab ke huzūr āegā wuh Isrāilī qabiloñ ke nām apne dil par sīne ke kīse kī sūrat meñ sāth le jāegā. Yoñ wuh qaum kī yād dilātā rahegā.

30 Sīne ke kīse meñ donoñ qur'e banām Ūrim aur Tummīm rakhe jāeñ. Wuh bhī maqdis meñ Rab ke sāmne āte waqt Hārūn ke dil par hoñ. Yoñ jab Hārūn Rab ke huzūr hogā to Rab kī marzī pūchhne kā wasilā hameshā us ke dil par hogā.

Hārūn kā Choḡhā

31 Choḡhā bhī bunanā. Wuh pūrī tarah nīle dhāge se banāyā jāe. Choḡhe ko bālāpōsh se pahle pahnā jāe. 32 Us ke garebān ko bune hue kālar se mazbūt kiyā jāe tāki wuh na phate. 33 Nīle, arḡhawānī aur qirmizī rang ke dhāge se anār banā kar unheñ choḡhe ke dāman meñ lagā denā. Un ke darmiyān sone kī ghanṭiyāñ lagānā. 34 Dāman meñ anār aur ghanṭiyāñ bārī bārī lagānā.

35 Hārūn khidmat karte waqt hameshā choḡhā pahne. Jab wuh maqdis meñ Rab ke huzūr āegā aur wahāñ se niklegā to ghanṭiyāñ sunāi deḡgī. Phir wuh nahīñ maregā.

Māthe par Chhoṭī Takhtī, Zerjāmā aur Pagaṛī

36 Khālis sone kī takhtī banā kar us par yih alfāz kandā karnā, 'Rab ke lie Maḡhsūs-o-Muqaddas.' Yih alfāz yoñ kandā kie jāeñ jis tarah muhr

* 28:17 Yā ek qism kā surkh aqīq. Yād rahe ki chūnki qadīm zamāne ke aksar jawāharāt ke nām matrūk haiñ yā un kā matlab badal gayā hai, is lie un kā muḡhtalif tarjumā ho saktā hai.

† 28:17 peridot † 28:18 lapis lazuli § 28:18 mūnstone * 28:19 hyacinth † 28:19 agate
 † 28:19 amethyst § 28:20 topas * 28:20 carnelian † 28:20 jasper

kandā kī jāti hai. ³⁷ Use nīlī ḍorī se pagaṛī ke sāmne wāle hisse se lagāyā jāe ³⁸ tāki wuh Hārūn ke māthe par paṛī rahe. Jab bhī wuh maqdis meñ jāe to yih taḥtī sāth ho. Jab Isrāīlī apne nazarāne lā kar Rab ke lie maḥsūs karen lekin kisi ḡhaltī ke bāis qusūrwar hoñ to un kā yih qusūr Hārūn par muntaqil hogā. Is lie yih taḥtī har waqt us ke māthe par ho tāki Rab Isrāīliyoñ ko qabūl kar le.

³⁹ Zerjāme ko bārik katān se bunanā aur is tarah pagaṛī bhī. Phir kamarband banānā. Us par karhāi kā kām kiyā jāe.

Bāqī Libās

⁴⁰ Hārūn ke beṭoñ ke lie bhī zerjāme, kamarband aur pagaṛiyān banānā tāki wuh purwaqār aur shāndār nazar āeñ. ⁴¹ Yih sab apne bhāi Hārūn aur us ke beṭoñ ko pahnānā. Un ke saroñ par tel unḍel kar unheñ masah karnā. Yoñ unheñ un ke ohde par muqarrar karke merī ḡhidmat ke lie maḥsūs karnā.

⁴² Un ke lie katān ke pājāme bhī banānā tāki wuh zerjāme ke niche nange na hoñ. Un kī lambāi kamr se rān tak ho. ⁴³ Jab bhī Hārūn aur us ke beṭe mulāqāt ke ḡhāime meñ dākhil hoñ to unheñ yih pājāme pahne haiñ. Isī tarah jab unheñ Muqaddas Kamre meñ ḡhidmat karne ke lie qurbāngāh ke pās ānā hotā hai to wuh yih pahneñ, warnā wuh qusūrwar thāhar kar mar jāeñge. Yih Hārūn aur us kī aulād ke lie ek abadī usūl hai.

29

Imāmoñ kī Maḥsūsiyat

¹ Imāmoñ ko maqdis meñ merī ḡhidmat ke lie maḥsūs karne kā yih tariqā hai:

Ek jawān bail aur do beaiḥ menḍhe chun lenā. ² Behtarīn maide se tūn qism kī chīzeñ pakānā jin meñ ḡhamīr na ho. Pahlē, sādā roṭī. Dūsre, roṭī jis meñ tel ḍalā gayā ho. Tisre, roṭī jis par tel lagāyā gayā ho. ³ Yih chīzeñ ṭokrī meñ rakḥ kar jawān bail aur do menḍhoñ ke sāth Rab ko pesh karnā. ⁴ Phir Hārūn aur us ke beṭoñ ko mulāqāt ke ḡhāime ke darwāze par lā kar ḡhūsl karānā. ⁵ Is ke bād zerjāmā, choghā, bālāposh aur sīne kā kisā le kar Hārūn ko pahnānā. Bālāposh ko us ke mahārat se bune hue paṭke ke zariye bāndhnā. ⁶ Us ke sar par pagaṛī bāndh kar us par sone kī muqaddas taḥtī lagānā. ⁷ Hārūn ke sar par masah kā tel unḍel kar use masah karnā.

⁸ Phir us ke beṭoñ ko āge lā kar zerjāmā pahnānā. ⁹ Un ke pagaṛiyān aur kamarband bāndhnā. Yoñ tū Hārūn aur us ke beṭoñ ko un ke mansab par muqarrar karnā. Sirf wuh aur un kī aulād hameshā tak maqdis meñ merī ḡhidmat karte raheñ.

¹⁰ Bail ko mulāqāt ke ḡhāime ke sāmne lānā. Hārūn aur us ke beṭe us ke sar par apne hāth rakheñ. ¹¹ Use ḡhāime ke darwāze ke sāmne Rab ke huzūr zabah karnā. ¹² Bail ke ḡhūn meñ se kuchh le kar apnī ungli se qurbāngāh ke siñgoñ par lagānā aur bāqī ḡhūn qurbāngāh ke pāe par unḍel denā. ¹³ Antariyoñ par kī tamām charbī, joṛkalejī aur donoñ gurde un kī charbī samet le kar qurbāngāh par jalā denā. ¹⁴ Lekin bail ke gosht, khāl aur antariyoñ ke gobar ko ḡhaimāgāh ke bāhar jalā denā. Yih gunāh kī qurbāni hai.

¹⁵ Is ke bād pahlē menḍhe ko le ānā. Hārūn aur us ke beṭe apne hāth menḍhe ke sar par rakheñ. ¹⁶ Use zabah karke us kā ḡhūn qurbāngāh ke chār pahluoñ par chhiṛaknā. ¹⁷ Menḍhe ko ṭukṛe ṭukṛe karke us kī

antaṛiyōn aur pinḍliyon ko dhonā. Phir unheñ sar aur bāqī ṭukṛon ke sāth milā kar ¹⁸ pūre menḍhe ko qurbāngāh par jalā denā. Jalne wālī yih qurbānī Rab ke lie bhasm hone wālī qurbānī hai, aur us ki kḥushbū Rab ko pasand hai.

¹⁹ Ab dūse menḍhe ko le ānā. Hārūn aur us ke beṭe apne hāth menḍhe ke sar par rakheñ. ²⁰ Us ko zabah karnā. Us ke kḥūn meñ se kuchh le kar Hārūn aur us ke beṭon ke dahne kān kī lau par lagānā. Isī tarah kḥūn ko un ke dahne hāth aur dahne pānw ke angūṭhoñ par bhī lagānā. Bāqī kḥūn qurbāngāh ke chār pahluon par chhiraḱnā. ²¹ Jo kḥūn qurbāngāh par paṛā hai us meñ se kuchh le kar aur masah ke tel ke sāth milā kar Hārūn aur us ke kapṛon par chhiraḱnā. Isī tarah us ke beṭon aur un ke kapṛon par bhī chhiraḱnā. Yoñ wuh aur us ke beṭe kḥidmat ke lie maḱhsūs-o-muqaddas ho jāenge.

²² Is menḍhe kā kḥās maqsad yih hai ki Hārūn aur us ke beṭon ko maqdis meñ kḥidmat karne kā iḱhtiyār aur oḥdā diyā jāe. Menḍhe kī charbī, dum, antariyon par kī sāri charbī, joṛkalejī, donoñ gurde un kī charbī samet aur dahni rān alag karnī hai. ²³ Us ṭokri meñ se jo Rab ke huzūr yāni kḥaime ke darwāze par paṛī hai ek sādā roṭī, ek roṭī jis meñ tel ḍālā gayā ho aur ek roṭī jis par tel lagāyā gayā ho nikālnā. ²⁴ Menḍhe se alag kī gai chīzeñ aur beḱhamiri roṭī kī ṭokri kī yih chīzeñ le kar Hārūn aur us ke beṭon ke hāthoñ meñ denā, aur wuh unheñ hilāne wālī qurbānī ke taur par Rab ke sāmne hilāeñ. ²⁵ Phir yih chīzeñ un se wāpas le kar bhasm hone wālī qurbānī ke sāth qurbāngāh par jalā denā. Yih Rab ke lie jalne wālī qurbānī hai, aur us kī kḥushbū Rab ko pasand hai.

²⁶ Ab us menḍhe kā Sīnā lenā jis kī mārifat Hārūn ko imām-e-āzam kā iḱhtiyār diyā jātā hai. Sīne ko bhī hilāne wālī qurbānī ke taur par Rab ke sāmne hilānā. Yih Sīnā qurbānī kā terā hissā hogā. ²⁷ Yoñ tuije Hārūn aur us ke beṭon kī maḱhsūsiyat ke lie mustāmal menḍhe ke ṭukṛe maḱhsūs-o-muqaddas karne haiñ. Us ke sīne ko Rab ke sāmne hilāne wālī qurbānī ke taur par hilāyā jāe aur us kī rān ko uṭhāne wālī qurbānī ke taur par uṭhāyā jāe. ²⁸ Hārūn aur us kī aulād ko Isrāiliyon kī taraf se hameshā tak yih milne kā haq hai. Jab bhī Isrāilī Rab ko apnī salāmatī kī qurbāniyāñ pesh karen to imāmoñ ko yih do ṭukṛe milenge.

²⁹ Jab Hārūn faut ho jāegā to us ke muqaddas libās us kī aulād meñ se us mard ko dene haiñ jise masah karke Hārūn kī jagah muqarrar kiyā jāegā. ³⁰ Jo beṭa us kī jagah muqarrar kiyā jāegā aur maqdis meñ kḥidmat karne ke lie mulāqāt ke kḥaime meñ āegā wuh yih libās sāt din tak pahne rahe.

³¹ Jo menḍhā Hārūn aur us ke beṭon kī maḱhsūsiyat ke lie zabah kiya gayā hai use muqaddas jagah par ubālnā hai. ³² Phir Hārūn aur us ke beṭe mulāqāt ke kḥaime ke darwāze par menḍhe kā gosht aur ṭokri kī beḱhamiri roṭiyāñ khāeñ. ³³ Wuh yih chīzeñ khāeñ jin se unheñ gunāhoñ kā kaffārā aur imām kā oḥdā milā hai. Lekin koī aur yih na khāe, kyonki yih maḱhsūs-o-muqaddas haiñ. ³⁴ Aur agar aglī subah tak is gosht yā roṭī meñ se kuchh bach jāe to use jalāyā jāe. Use khānā manā hai, kyonki wuh muqaddas hai.

³⁵ Jab tū Hārūn aur us ke beṭon ko imām muqarrar karegā to ain merī hidāyat par amal karnā. Yih taqrib sāt din tak manāi jāe. ³⁶ Is ke daurān gunāh kī qurbānī ke taur par rozānā ek jawān bail zabah karnā. Is se tū qurbāngāh kā kaffārā de kar use har tarah kī nāpākī se pāk karegā. Is ke alāwā us par masah kā tel unḍelnā. Is se wuh mere lie maḱhsūs-o-muqaddas ho jāegā. ³⁷ Sāt din tak qurbāngāh kā kaffārā de

kar use pāk-sāf karnā aur use tel se maḵsūs-o-muqaddas karnā. Phir qurbāngāh nihāyat muqaddas hogī. Jo bhī use chhuegā wuh bhī maḵsūs-o-muqaddas ho jāegā.

Rozmarrā kī Qurbāniyān

³⁸ Rozānā ek ek sāl ke do bheṛ ke nar bachche qurbāngāh par jalā denā, ³⁹ ek ko subah ke waqt, dūsre ko sūraj ke ghurūb hone ke ain bād. ⁴⁰ Pahle jānwar ke sāth deṛh kilogrām behtarīn maidā pesh kiyā jāe jo kūṭe hue zaitūnoṅ ke ek liṭar tel ke sāth milāyā gayā ho. Mai kī nazar ke taur par ek liṭar mai bhī qurbāngāh par undelnā. ⁴¹ Dūsre jānwar ke sāth bhī ghallā aur mai kī yih do nazareṅ pesh kī jāeṅ. Aisi qurbānī kī ḵhushbū Rab ko pasand hai.

⁴² Lāzim hai kī āne wālī tamām nasleṅ bhasm hone wālī yih qurbānī bāqāyadagī se muqaddas khaime ke darwāze par Rab ke huzūr chaṛhāeṅ. Wahān main tum se milā karūṅga aur tum se hamkalām hūṅgā. ⁴³ Wahān main Isrāīliyoṅ se bhī milā karūṅga, aur wuh jagah mere jalāl se maḵsūs-o-muqaddas ho jāegī. ⁴⁴ Yoṅ main mulāqāt ke ḵhaime aur qurbāngāh ko maḵsūs karūṅga aur Hārūn aur us ke beṭoṅ ko maḵsūs karūṅga tāki wuh imāmoṅ kī haisiyat se merī ḵhidmat kareṅ.

⁴⁵ Tab main Isrāīliyoṅ ke darmiyān rahūṅgā aur un kā Ḵhudā hūṅgā. ⁴⁶ Wuh jān leṅge kī main Rab un kā Ḵhudā hūṅ, kī main unheṅ Misr se nikāl lāyā tāki un ke darmiyān sukūnat karūṅ. Main Rab un kā Ḵhudā hūṅ.

30

Baḵhūr Jalāne kī Qurbāngāh

¹ Kīkar kī lakaṛī kī qurbāngāh banānā jis par baḵhūr jalāyā jāe. ² Wuh deṛh fuṭ lambī, itnī hī chauṛī aur tīn fuṭ ūnchī ho. Us ke chāroṅ konoṅ meṅ se siṅg nikleṅ jo qurbāngāh ke sāth ek hī ṭukre se banāe gae hoṅ. ³ Us kī ūpar kī sataḥ, us ke chār pahluoṅ aur us ke siṅgoṅ par ḵhālīs sonā chaṛhānā. Ūpar kī sataḥ ke irdgird sone kī jhālar ho. ⁴ Sone ke do kaṛe banā kar inheṅ us jhālar ke niche ek dūsre ke muqābil pahluoṅ par lagānā. In kaṛoṅ meṅ qurbāngāh ko uṭhāne kī lakaṛiyān dālī jāeṅgī. ⁵ Yih lakaṛiyān kīkar kī hoṅ, aur un par bhī sonā chaṛhānā.

⁶ Is qurbāngāh ko ḵhaime ke Muqaddas Kamre meṅ us parde ke sāmne rakhnā jis ke pīchhe aḥd kā sandūq aur us kā ḍhaknā hoṅge, wuh ḍhaknā jahān main tujh se milā karūṅga. ⁷ Jab Hārūn har subah shamādān ke chaṛāgh taiyār kare us waqt wuh us par ḵhushbūdār baḵhūr jalāe. ⁸ Sūraj ke ghurūb hone ke bād bhī jab wuh dubārā chaṛāghoṅ kī dekh-bhāl karegā to wuh sāth sāth baḵhūr jalāe. Yoṅ Rab ke sāmne baḵhūr mutawātir jaltā rahe. Lāzim hai kī bād kī nasleṅ bhī is usūl par qāym raheṅ.

⁹ Is qurbāngāh par sirf jāyz baḵhūr istemāl kiyā jāe. Is par na to jānwaroṅ kī qurbāniyān chaṛhāī jāeṅ, na ghallā yā mai kī nazareṅ pesh kī jāeṅ. ¹⁰ Hārūn sāl meṅ ek dafā us kā kaffārā de kar use pāk kare. Is ke lie wuh kaffāre ke din us qurbānī kā kuchh ḵhūn siṅgoṅ par lagāe. Yih usūl bhī abad tak qāym rahe. Yih qurbāngāh Rab ke lie nihāyat muqaddas hai.”

Mardumshumārī ke Paise

¹¹ Rab ne Mūsā se kahā, ¹² “Jab bhī tū Isrāīliyoṅ kī mardumshumārī kare to lāzim hai kī jin kā shumār kiyā gayā ho wuh Rab ko apnī jān kā fidyā

deñ tāki un meñ wabā na phaile. ¹³ Jis jis kā shumār kiyā gayā ho wuh chāndī ke ādhe sikke ke barābar raqam uṭhāne wālī qurbānī ke taur par de. Sikke kā wazn maqḍis ke sikkoñ ke barābar ho. Yānī chāndī ke sikke kā wazn 11 grām ho, is lie chhih grām chāndī denī hai. ¹⁴ Jis kī bhī umr 20 sāl yā is se zāyḍ ho wuh Rab ko yih raqam uṭhāne wālī qurbānī ke taur par de. ¹⁵ Amir aur ḡharīb donoñ itnā hī deñ, kyoñki yihī nazarānā Rab ko pesh karne se tumhārī jān kā kaffārā diyā jātā hai. ¹⁶ Kaffāre kī yih raqam mulāqāt ke kḥaime kī kḥidmat ke lie istemāl karnā. Phir yih nazarānā Rab ko yād dilātā rahegā ki tumhārī jānoñ kā kaffārā diyā gayā hai.”

Dhone kā Hauz

¹⁷ Rab ne Mūsā se kahā, ¹⁸ “Pital kā dhānchā banānā jis par pital kā hauz banā kar rakhnā hai. Yih hauz dhone ke lie hai. Use sahan meñ mulāqāt ke kḥaime aur jānwaroñ ko chaḗhāne kī qurbāngāh ke darmiyān rakh kar pānī se bhar denā. ¹⁹ Hārūn aur us ke beṭe apne hāth-pānw dhone ke lie us kā pānī istemāl karen. ²⁰ Mulāqāt ke kḥaime meñ dākḥil hone se pahle hī wuh apne āp ko dhoen warnā wuh mar jāenge. Isī tarah jab bhī wuh kḥaime ke bāhar kī qurbāngāh par jānwaroñ kī qurbāniyāñ chaḗhāen ²¹ to lāzim hai ki pahle hāth-pānw dho len, warnā wuh mar jāenge. Yih usūl Hārūn aur us kī aulād ke lie hameshā tak qāym rahe.”

Masah kā Tel

²² Rab ne Mūsā se kahā, ²³ “Masah ke tel ke lie umdā qism ke masāle istemāl karnā. 6 kilogrām āb-e-mur, 3 kilogrām kḥushbūdār dārchinī, 3 kilogrām kḥushbūdār bed ²⁴ aur 6 kilogrām tejpat. Yih chīzeñ maqḍis ke bātoñ ke hisāb se tol kar chār liṭar zaitūn ke tel meñ ḍālnā. ²⁵ Sab kuchh milā kar kḥushbūdār tel taiyār karnā. Wuh muqaddas hai aur sirf us waqt istemāl kiyā jāe jab koī chīz yā shaḗhs mere lie maḗsūs-o-muqaddas kiyā jāe.

²⁶ Yihī tel le kar mulāqāt kā kḥaimā aur us kā sārā sāmān masah karnā yānī kḥaimā, ahd kā sandūq, ²⁷ mez aur us kā sāmān, shamādān aur us kā sāmān, baḗhūr jalāne kī qurbāngāh, ²⁸ jānwaroñ ko chaḗhāne kī qurbāngāh aur us kā sāmān, dhone kā hauz aur us kā dhānchā. ²⁹ Yoñ tū yih tamām chīzeñ maḗsūs-o-muqaddas karegā. Is se wuh nihāyat muqaddas ho jāengi. Jo bhī unheñ chhuegā wuh muqaddas ho jāega.

³⁰ Hārūn aur us ke beṭoñ ko bhī is tel se masah karnā tāki wuh muqaddas ho kar mere lie imām kā kām saranjām de sakeñ. ³¹ Isrāīliyoñ ko kah de ki yih tel hameshā tak mere lie maḗsūs-o-muqaddas hai. ³² Is lie ise apne lie istemāl na karnā aur na is tarkīb se apne lie tel banānā. Yih tel maḗsūs-o-muqaddas hai aur tumheñ bhī ise yoñ ṭhahrānā hai. ³³ Jo is tarkīb se ām istemāl ke lie tel banātā hai yā kisī ām shaḗhs par lagātā hai use us kī qaum meñ se miṭā ḍālnā hai.”

Baḗhūr kī Qurbānī

³⁴ Rab ne Mūsā se kahā, “Baḗhūr is tarkīb se banānā hai: mastakī, onikā, * birjā aur kḥālīs lubān barābar ke hissoñ meñ ³⁵ milā kar kḥushbūdār baḗhūr banānā. Itarsāz kā yih kām namkīn, kḥālīs aur muqaddas ho. ³⁶ Is meñ se kuchh pis kar paudār banānā aur mulāqāt ke kḥaime meñ ahd ke sandūq ke sāmne ḍālnā jahān main tujh se milā karūnga.

* **30:34** Onycha (unguis odoratus)

Is baḥhūr ko muqaddastarīn ṭhahrānā. ³⁷ Isī tarkīb ke mutābiq apne lie baḥhūr na banānā. Ise Rab ke lie maḥsūs-o-muqaddas ṭhahrānā hai. ³⁸ Jo bhī apne zātī istemāl ke lie is qism kā baḥhūr banāe use us kī qaum meñ se miṭā ḍālnā hai.”

31

Bazliyel aur Uhliyāb

¹ Phir Rab ne Mūsā se kahā, ² “Main ne Yahūdāh ke qabile ke Bazliyel bin Ūrī bin Hūr ko chun liyā hai tāki wuh muqaddas ḳhaime kī tāmīr meñ rāhnumāi kare. ³ Main ne use ilāhī Rūh se māmūr karke hikmat, samajh aur tāmīr ke har kām ke lie darkār ilm de diyā hai. ⁴ Wuh naqshe banā kar un ke mutābiq sone, chāndī aur pītal kī chīzeñ banā saktā hai. ⁵ Wuh jawāhar ko kāṭ kar jarne kī qābiliyat rakhtā hai. Wuh lakaṛī ko tarāsh kar us se muḳhtalif chīzeñ banā saktā hai. Wuh bahut sāre aur kāmoñ meñ bhī mahārat rakhtā hai.

⁶ Sāth hī main ne Dān ke qabile ke Uhliyāb bin Aḳhīsamak ko muqarrar kiyā hai tāki wuh har kām meñ us kī madad kare. Is ke alāwā main ne tamām samajhdār kāriḡaroñ ko mahārat dī hai tāki wuh sab kuchh un hidāyat ke mutābiq banā sakeñ jo main ne tujhe dī haiñ. ⁷ Yānī mulāqāt kā ḳhaimā, kaffāre ke ḍhakne samet ahd kā sandūq aur ḳhaime kā sārā dūsrā sāmān, ⁸ mez aur us kā sāmān, ḳhālis sone kā shamādān aur us kā sāmān, baḥhūr jalāne kī qurbāngāh, ⁹ jānwaroñ ko chaṛhāne kī qurbāngāh aur us kā sāmān, dhone kā hauz us ḍhāñche samet jis par wuh rakhā jātā hai, ¹⁰ wuh libās jo Hārūn aur us ke beṭe maqdis meñ ḳhidmat karne ke lie pahante haiñ, ¹¹ masah kā tel aur maqdis ke lie ḳhushbūdār baḥhūr. Yih sab kuchh wuh waise hī banāeñ jaise main ne tujhe hukm diyā hai.”

Sabat Yānī Hafte kā Din

¹² Rab ne Mūsā se kahā, ¹³ “Isrāīliyoñ ko batā ki har Sabat kā din zarūr manāo. Kyoñki Sabat kā din ek numāyān nishān hai jis se jān liyā jāegā ki main Rab hūñ jo tumheñ maḥsūs-o-muqaddas kartā hūñ. Aur yih nishān mere aur tumhāre darmiyān nasl-dar-nasl qāym rahegā. ¹⁴ Sabat kā din zarūr manānā, kyoñki wuh tumhāre lie maḥsūs-o-muqaddas hai. Jo bhī us kī behurmatī kare wuh zarūr jān se marā jāe. Jo bhī is din kām kare use us kī qaum meñ se miṭāyā jāe. ¹⁵ Chhih din kām karnā, lekin sātwañ din ārām kā din hai. Wuh Rab ke lie maḥsūs-o-muqaddas hai.

¹⁶ Isrāīliyoñ ko hāl meñ aur mustaqbil meñ Sabat kā din abadī ahd samajh kar manānā hai. ¹⁷ Wuh mere aur Isrāīliyoñ ke darmiyān abadī nishān hogā. Kyoñki Rab ne chhih din ke daurān āsmān-o-zamīn ko banāyā jabki sātweñ din us ne ārām kiyā aur tāzādām ho gayā.”

Rab Sharīat kī Taḳhtiyān Detā Hai

¹⁸ Yih sab kuchh Mūsā ko batāne ke bād Rab ne use Sinā Pahār par sharīat kī do taḳhtiyān dīñ. Allāh ne ḳhud patthar kī in taḳhtiyōñ par tamām bāteñ likhī thīñ.

32

Sone kā Bachḥrā

¹ Pahār ke dāman meñ log Mūsā ke intazār meñ rahe, lekin bahut der ho gaī. Ek din wuh Hārūn ke gird jamā ho kar kahne lage, “Aeñ, hamāre lie

dewatā banā deñ jo hamāre āge āge chalte hue hamārī rāhnumāi karen. Kyoñki kyā mālum ki us bande Mūsā ko kyā huā hai jo hameñ Misr se nikāl lāyā.”

² Jawāb meñ Hārūn ne kahā, “Āp kī bīwiyān, betē aur betiyān apni sone kī bāliyañ utār kar mere pās le āeñ.” ³ Sab log apnī bāliyañ utār utār kar Hārūn ke pās le āe ⁴ to us ne yih zewarāt le kar bachhrā dhāl diyā. Bachhre ko dekh kar log bol uṭhe, “Ai Isrāīl, yih tere dewatā haiñ jo tujhe Misr se nikāl lāe.”

⁵ Jab Hārūn ne yih dekhā to us ne bachhre ke sāmne qurbāngāh banā kar elān kiyā, “Kal ham Rab kī tazīm meñ id manāenge.” ⁶ Agle din log subah-sawere uṭhe aur bhasm hone walī qurbāniyañ aur salāmatī kī qurbāniyañ charhāiñ. Wuh khāne-pīne ke lie baiṭh gae aur phir uṭh kar rangraliyoñ meñ apne dil bahlāne lage.

Mūsā Apnī Qaum kī Shafā'at Kartā Hai

⁷ Us waqt Rab ne Mūsā se kahā, “Pahār se utar jā. Tere log jinheñ tū Misr se nikāl lāyā baṛī sharārateñ kar rahe haiñ. ⁸ Wuh kitnī jaldī se us rāste se haṭ gae haiñ jis par chalne ke lie maiñ ne unheñ hukm diyā thā. Unhoñ ne apne lie dhālā huā bachhrā banā kar use sijdā kiyā hai. Unhoñ ne use qurbāniyañ pesh karke kahā hai, ‘Ai Isrāīl, yih tere dewatā haiñ. Yihī tujhe Misr se nikāl lāe haiñ.’” ⁹ Allāh ne Mūsā se kahā, “Maiñ ne dekhā hai ki yih qaum baṛī haṭdharm hai. ¹⁰ Ab mujhe rokne kī koshish na kar. Maiñ un par apnā ghazab unḍel kar un ko rū-e-zamīn par se miṭā dūngā. Un kī jagah maiñ tujh se ek baṛī qaum banā dūngā.”

¹¹ Lekin Mūsā ne kahā, “Ai Rab, tū apnī qaum par apnā ghussā kyoñ utārñā chāhtā hai? Tū khud apnī azīm qudrat se use Misr se nikāl lāyā hai. ¹² Misrī kyoñ kahañ, ‘Rab Isrāīliyoñ ko sirf is bure maqsad se hamāre mulk se nikāl le gayā hai ki unheñ pahārī ilāqe meñ mār dāle aur yoñ unheñ rū-e-zamīn par se miṭāe?’ Apnā ghussā ṭhandā hone de aur apnī qaum ke sāth burā sulūk karne se bāz rah. ¹³ Yād rakh ki tū ne apne khādimoñ Ibrāhīm, Is'hāq aur Yāqūb se apnī hī qasam khā kar kahā thā, ‘Maiñ tumhārī aulād kī tādād yoñ barhāūngā ki wuh āsmān ke sitāroñ ke barābar ho jāegi. Maiñ unheñ wuh mulk dūngā jis kā wādā maiñ ne kiyā hai, aur wuh use hameshā ke lie mirās meñ pāenge.’”

¹⁴ Mūsā ke kahne par Rab ne wuh nahīn kiyā jis kā elān us ne kar diyā thā balkī wuh apnī qaum se burā sulūk karne se bāz rahā.

Butparastī ke Natāyī

¹⁵ Mūsā muṛ kar pahār se utrā. Us ke hāthoñ meñ sharīat kī donoñ takhtiyañ thiñ. Un par āge pīchhe likhā gayā thā. ¹⁶ Allāh ne khud takhtiyañ ko banā kar un par apne ahkām kandā kie the.

¹⁷ Utarte utarte Yashua ne logoñ kā shor sunā aur Mūsā se kahā, “Khaimāgāh meñ jang kā shor mach rahā hai!” ¹⁸ Mūsā ne jawāb diyā, “Na to yih fathmandoñ ke nāre haiñ, na shikāst khāe huoñ kī chīkh-pukār. Mujhe gāne wāloñ kī āwāz sunāi de rahī hai.”

¹⁹ Jab wuh khaimāgāh ke nazdik pahuñchā to us ne logoñ ko sone ke bachhre ke sāmne nāchte hue dekhā. Baṛe ghusse meñ ā kar us ne takhtiyañ ko zamīn par paṭākḥ diyā, aur wuh ṭukre ṭukre ho kar pahār ke dāman meñ gir gaiñ. ²⁰ Mūsā ne Isrāīliyoñ ke banāe hue bachhre ko jalā diyā. Jo kuchh bach gayā use us ne pīs pīs kar paḍar banā dālā aur paḍar pānī par chhīrak kar Isrāīliyoñ ko pilā diyā.

²¹ Us ne Hārūn se pūchhā, “In logoñ ne tumhāre sāth kyā kiyā ki tum ne unheñ aise bare gunāh meñ phañsā diyā?” ²² Hārūn ne kahā, “Mere āqā. Ġhusse na hoñ. Āp k̄hud jānte haiñ ki yih log badī par tule rahte haiñ. ²³ Unhoñ ne mujh se kahā, ‘Hamāre lie dewatā banā deñ jo hamāre āge āge chalte hue hamārī rāhnumāi karen. Kyoñki kyā mālūm ki us bande Mūsā ko kyā huā hai jo hamēñ Misr se nikāl lāyā.’ ²⁴ Is lie main ne un ko batāyā, ‘Jis ke pās sone ke zewarāt haiñ wuh unheñ utār lāe.’ Jo kuchh unhoñ ne mujhe diyā use main ne āg meñ phaiñk diyā to hote hote sone kā yih bachhrā nikāl āyā.”

²⁵ Mūsā ne dekhā ki log beqābū ho gae haiñ. Kyoñki Hārūn ne unheñ belagām chhoṛ diyā thā, aur yoñ wuh Isrāil ke dushmanoñ ke lie mazāq kā nishānā ban gae the. ²⁶ Mūsā k̄haimāgāh ke darwāze par khaṛe ho kar bolā, “Jo bhī Rab kā bandā hai wuh mere pās āe.” Jawāb meñ Lāwī ke qābile ke tamām log us ke pās jamā ho gae. ²⁷ Phir Mūsā ne un se kahā, “Rab Isrāil kā K̄hudā farmatā hai, ‘Har ek apnī talwār le kar k̄haimāgāh meñ se guzare. Ek sire ke darwāze se shurū karke dūstre sire ke darwāze tak chalte chalte har milne wāle ko jān se mār do, chāhe wuh tumhārā bhāi, dost yā rishtedār hī kyoñ na ho. Phir muṛ kar mārte mārte pahle darwāze par wāpas ā jāo.’”

²⁸ Lāwiyōñ ne Mūsā kī hidāyat par amal kiyā to us din taqrīban 3,000 mard halāk hue. ²⁹ Yih dekh kar Mūsā ne Lāwiyōñ se kahā, “Āj apne āp ko maqdis meñ Rab kī k̄hidmat karne ke lie maḵsūs-o-muqaddas karo, kyoñki tum apne beṭoñ aur bhāiyōñ ke k̄hilāf laṛne ke lie taiyār the. Is lie Rab tum ko āj barkat degā.”

³⁰ Agle din Mūsā ne Isrāiliyōñ se bāt kī, “Tum ne nihāyat sangīn gunāh kiyā hai. To bhī main ab Rab ke pās pahār par jā rahā hūñ. Shāyad main tumhāre gunāh kā kaffārā de sakūñ.”

³¹ Chunāñche Mūsā ne Rab ke pās wāpas jā kar kahā, “Hāy, is qaum ne nihāyat sangīn gunāh kiyā hai. Unhoñ ne apne lie sone kā dewatā banā liyā. ³² Mehrbāni karke unheñ muāf kar. Lekin agar tū unheñ muāf na kare to phir mujhe bhī apnī us kitāb meñ se miṭā de jis meñ tū ne apne logoñ ke nām darj kie haiñ.” ³³ Rab ne jawāb diyā, “Main sirf us ko apnī kitāb meñ se miṭātā hūñ jo merā gunāh kartā hai. ³⁴ Ab jā, logoñ ko us jagah le chal jis kā zikr main ne kiyā hai. Merā farishtā tere āge āge chalegā. Lekin jab sazā kā muqarrarā din āegā tab main unheñ sazā dūngā.”

³⁵ Phir Rab ne Isrāiliyōñ ke darmiyān wabā phailne dī, is lie ki unhoñ ne us bachhre kī pūjā kī thi jo Hārūn ne banāyā thā.

33

¹ Rab ne Mūsā se kahā, “Is jagah se rawānā ho jā. Un logoñ ko le kar jin ko tū Misr se nikāl lāyā hai us mulk ko jā jis kā wādā main ne Ibrāhīm, Is’hāq aur Yāqūb se kiyā hai. Unhīn se main ne qasam khā kar kahā thā, ‘Main yih mulk tumhārī aulād ko dūngā.’ ² Main tere āge āge farishtā bhej kar Kanāni, Amorī, Hitti, Farizzī, Hiwwī aur Yabūsi aqwām ko us mulk se nikāl dūngā. ³ Uṭh, us mulk ko jā jahān dūdh aur shahd kī kasrat hai. Lekin main sāth nahīn jāūngā. Tum itne haṭdharm ho ki agar main sāth jāūñ to k̄hatrā hai ki tumheñ wahāñ pahuñchne se pahle hī barbad kar dūñ.”

⁴ Jab Isrāiliyōñ ne yih saḵht alfāz sune to wuh mātām karne lage. Kisī ne bhī apne zewar na pahne, ⁵ kyoñki Rab ne Mūsā se kahā thā, “Isrāiliyōñ ko

batā ki tum haṭdharm ho. Agar main ek lamhā bhī tumhāre sāth chalūn to khatrā hai ki main tumheñ tabāh kar dūn. Ab apne zewarāt utār ḍālo. Phir main faislā karūnga ki tumhāre sāth kyā kiyā jāe.”

⁶ In alfāz par Isrāīliyon ne Horib yāni Sinā Pahār par apne zewar utār die.

Mulāqāt kā Khaimā

⁷ Us waqt Mūsā ne khaimā le kar use kuchh fāsile par khaimāgāh ke bāhar lagā diyā. Us ne us kā nām ‘mulāqāt kā khaimā’ rakhā. Jo bhī Rab kī marzi dariyāft karnā chāhtā wuh khaimāgāh se nikal kar wahān jātā.

⁸ Jab bhī Mūsā khaimāgāh se nikal kar wahān jātā to tamām log apne khaimoñ ke darwāzoñ par khare ho kar Mūsā ke pichhe dekhne lagte. Us ke mulāqāt ke khaime meñ ojhal hone tak wuh use dekhne rahte.

⁹ Mūsā ke khaime meñ dākhl hone par bādāl kā satūn utar kar khaime ke darwāze par ṭhahar jātā. Jitnī der tak Rab Mūsā se bāteñ kartā utnī der tak wuh wahān ṭhahrā rahtā. ¹⁰ Jab Isrāīlī mulāqāt ke khaime ke darwāze par bādāl kā satūn dekhne to wuh apne apne khaime ke darwāze par khare ho kar sijdā karte. ¹¹ Rab Mūsā se rūbarū bāteñ kartā thā, aise shakhs kī tarah jo apne dost se bāteñ kartā hai. Is ke bād Mūsā nikal kar khaimāgāh ko wāpas chālā jātā. Lekin us kā jawān madadgār Yashua bin Nūn khaime ko nahīn chhoṛtā thā.

Mūsā Rab kā Jalāl Dekhṭā Hai

¹² Mūsā ne Rab se kahā, “Dekh, tū mujh se kahtā āyā hai ki is qaum ko Kanān le chal. Lekin tū mere sāth kis ko bhejega? Tū ne ab tak yih bāt mujhe nahīn batāī hālāñki tū ne kahā hai, ‘Main tujhe banām jāntā hūn, tujhe merā karm hāsīl huā hai.’” ¹³ Agar mujhe wāqāī terā karm hāsīl hai to mujhe apne rāste dikhā tāki main tujhe jān lūn aur terā karm mujhe hāsīl hotā rahe. Is bāt kā khayāl rakh kī yih qaum terī hī ummat hai.”

¹⁴ Rab ne jawāb diyā, “Main khud tere sāth chalūngā aur tujhe arām dūngā.” ¹⁵ Mūsā ne kahā, “Agar tū khud sāth nahīn chalegā to phir hameñ yahān se rawānā na karnā. ¹⁶ Agar tū hamāre sāth na jāe to kis tarah patā chalegā ki mujhe aur terī qaum ko terā karm hāsīl huā hai? Ham sirf isi wajah se duniyā kī dīgar qaumoñ se alag aur mumtāz haiñ.”

¹⁷ Rab ne Mūsā se kahā, “Main terī yih darkhāst bhī pūrī karūnga, kyonki tujhe merā karm hāsīl huā hai aur main tujhe banām jāntā hūn.”

¹⁸ Phir Mūsā bolā, “Barāh-e-karm mujhe apnā jalāl dikhā.” ¹⁹ Rab ne jawāb diyā, “Main apnī pūrī bhalāī tere sāmne se guzarne dūngā aur tere sāmne hī apne nām Rab kā elān karūnga. Main jis par mehrbān honā chāhūn us par mehrbān hotā hūn, aur jis par rahm karnā chāhūn us par rahm kartā hūn. ²⁰ Lekin tū merā chehrā nahīn dekh saktā, kyonki jo bhī merā chehrā dekhe wuh zindā nahīn rah saktā.” ²¹ Phir Rab ne farmāyā, “Dekh, mere pās ek jagah hai. Wahān kī chaṭān par kharā ho jā. ²² Jab merā jalāl wahān se guzaregā to main tujhe chaṭān ke ek shigāf meñ rakhūngā aur apnā hāth tere ūpar phailāūngā tāki tū mere guzarne ke daurān mahfūz rahe. ²³ Is ke bād main apnā hāth haṭāūngā aur tū mere pichhe dekh sakegā. Lekin merā chehrā dekhā nahīn jā saktā.”

¹ Rab ne Mūsā se kahā, “Apne lie patthar kī do taḡhtiyān tarāsh le jo pahlī do kī mānind hoñ. Phir main un par wuh alfāz likhūngā jo pahlī taḡhtiyōn par likhe the jinheñ tū ne paṭaḡh diyā thā. ² Subah tak taiyār ho kar Sīnā Pahār par chaṛhnā. Choṭī par mere sāmne khaṛā ho jā. ³ Tere sāth koī bhī na āe balki pūre pahār par koī aur shaḡhs nazar na āe, yahān tak ki bheṛ-bakriyān aur gāy-bail bhī pahār ke dāman meñ na chareñ.”

⁴ Chunañche Mūsā ne do taḡhtiyān tarāsh liñ jo pahlī kī mānind thiñ. Phir wuh subah-sawere uṭh kar Sīnā Pahār par chaṛh gayā jis tarah Rab ne use hukm diyā thā. Us ke hāthoñ meñ patthar kī donoñ taḡhtiyān thiñ. ⁵ Jab wuh choṭī par pahuñchā to Rab bādāl meñ utar āyā aur us ke pās khaṛe ho kar apne nām Rab kā elān kiyā. ⁶ Mūsā ke sāmne se guzarte hue us ne pukārā, “Rab, Rab, rahim aur mehrbān Ḳhudā. Tahammul, shafqat aur wafā se bharpūr. ⁷ Wuh hazarōn par apñī shafqat qāym rakhtā aur logoñ kā qusūr, nāfarmānī aur gunāh muāf kartā hai. Lekin wuh har ek ko us kī munāsib sazā bhī detā hai. Jab wālidain gunāh karēn to un kī aulād ko bhī tīsri aur chauthī pusht tak sazā ke natāyḡ bhugatne paṛeñge.”

⁸ Mūsā ne jalđi se jhuk kar sijdā kiyā. ⁹ Us ne kahā, “Ai Rab, agar mujh par terā karm ho to hamāre sāth chal. Beshak yih qaum haṭdḡharm hai, to bhī hamārā qusūr aur gunāh muāf kar aur baḡhsh de ki ham dubārā tere hī ban jāeñ.”

¹⁰ Tab Rab ne kahā, “Main tumhāre sāth ahd bāndhūngā. Terī qaum ke sāmne hī main aise mojize karūngā jo ab tak duniyā-bhar kī kiśi bhī qaum meñ nahīn kie gae. Pūri qaum jis ke darmiyān tū rahtā hai Rab kā kām dekheḡi aur us se ḡar jāeḡi jo main tere sāth karūngā. ¹¹ Jo aḡkām main āj detā hūñ un par amal kartā rah. Main Amori, Kanāni, Hitti, Farizzī, Hiwwī aur Yabūsī aqwām ko tere āge āge mulk se nikāl dūngā. ¹² Ḳhabardār, jo us mulk meñ rahte haiñ jahāñ tū jā rahā hai un se ahd na bāndhnā. Warnā wuh tere darmiyān rahte hue tujhe gunāhoñ meñ phañsāte raheñge. ¹³ Un kī qurbāngāheñ ḡhā denā, un ke butoñ ke satūñ ṭuḡṛe ṭuḡṛe kar denā aur un kī dewī Yasirat ke khambe kāṭ ḡālnā.

¹⁴ Kiśi aur mābūd kī parastish na karnā, kyonki Rab kā nām ḡhayūr hai, Allāh ḡhairatmand hai. ¹⁵ Ḳhabardār, us mulk ke bāshindoñ se ahd na karnā, kyonki tere darmiyān rahte hue bhī wuh apne mābūdoñ kī pairawī karke zinā kareñge aur unheñ qurbāniyān chaṛhāeñge. Aḡhirkār wuh tujhe bhī apñī qurbāniyōñ meñ shirkat kī ḡāwat deñge. ¹⁶ Ḳhatrā hai ki tū un kī beṭiyoñ kā apne beṭoñ ke sāth rishtā bāndhe. Phir jab yih apne mābūdoñ kī pairawī karke zinā kareñḡi to un ke sabab se tere beṭe bhī un kī pairawī karne lageñge.

¹⁷ Apne lie dewatā na ḡhālnā.

Sālānā Īden

¹⁸ Bekhamiri Roṭi kī Īd manānā. Abīb ke mahīne * meñ sāt din tak teri roṭi meñ khamir na ho jis tarah main ne hukm diyā hai. Kyonki is mahīne meñ tū Mīsr se niklā.

¹⁹ Har pahlaūṭhā merā hai. Tere māl maweshiyōñ kā har pahlaūṭhā merā hai, chāhe bachhrā ho yā lelā. ²⁰ Lekin pahlaūṭhe gadhe ke ewaz bheṛ denā. Agar yih mumkin na ho to us kī gardan toṛ ḡālnā. Apne pahlaūṭhe beṭoñ ke lie bhī ewazī denā. Koī mere pās khālī hāth na āe.

²¹ Chhih din kām-kāj karnā, lekin sātweñ din ārām karnā. Ḳhāh hal chalanā ho yā fasal kāṭni ho to bhī sātweñ din ārām karnā.

* 34:18 Mārch tā Aprail.

²² Gandum kī Fasal kī Kaṭāī kī Īd † us waqt manānā jab tū gehūn kī pahli fasal kāṭegā. Angūr aur Phal Jamā Karne kī Īd Isrāīlī sāl ke ikhtitām par manānī hai. ²³ Lāzim hai ki tere tamām mard sāl meñ tīn martabā Rab Qādir-e-mutlaq ke sāmne jo Isrāīl kā Ḳhudā hai hāzir hoñ. ²⁴ Maiñ tere āge āge qaumoñ ko mulk se nikāl dūngā aur terī sarhaddeñ baṛhātā jāūngā. Phir jab tū sāl meñ tīn martabā Rab apne Ḳhudā ke huzūr āegā to koi bhī tere mulk kā lālach nahiñ karegā.

²⁵ Jab tū kisi jānwar ko zabah karke qurbānī ke taur par pesh kartā hai to us ke khūn ke sāth aisī roṭī pesh na karnā jis meñ khamīr ho. Īd-e-Fasah kī qurbānī se agli subah tak kuchh baqī na rahe.

²⁶ Apnī zamīn kī pahli paidāwār meñ se behtarīn hissā Rab apne Ḳhudā ke ghar meñ le ānā.

Bakrī yā bheṛ ke bachche ko us kī mān ke dūdh meñ na pakānā.”

Mūsā ke Chehre par Chamak

²⁷ Rab ne Mūsā se kahā, “Yih tamām bāteñ likh le, kyonki yih us ahd kī buniyād haiñ jo maiñ ne tere aur Isrāīl ke sāth bāndhā hai.”

²⁸ Mūsā chālis dīn aur chālis rāt wahīñ Rab ke huzūr rahā. Is daurān na us ne kuchh khāyā na piyā. Us ne patthar kī taḳhtiyōñ par ahd ke das ahkām likhe.

²⁹ Is ke bād Mūsā sharīat kī donoñ taḳhtiyōñ ko hāth meñ lie hue Sīnā Pahār se utrā. Us ke chehre kī jild chamak rahī thī, kyonki us ne Rab se bāt kī thī. Lekin use khud is kā ilm nahiñ thā. ³⁰ Jab Hārūr aur tamām Isrāīliyoñ ne dekhā ki Mūsā kā chehrā chamak rahā hai to wuh us ke pās āne se ḍar gae. ³¹ Lekin us ne unheñ bulāyā to Hārūr aur jamāt ke tamām sardār us ke pās āe, aur us ne un se bāt kī. ³² Bād meñ baqī Isrāīlī bhī āe, aur Mūsā ne unheñ tamām ahkām sunāe jo Rab ne use Koh-e-Sīnā par die the.

³³ Yih sab kuchh kahne ke bād Mūsā ne apne chehre par niqāb ḍāl liyā.

³⁴ Jab bhī wuh Rab se bāt karne ke lie mulāqāt ke khaime meñ jātā to niqāb ko khaime se nikalte waqt tak utār letā. Aur jab wuh nikal kar Isrāīliyoñ ko Rab se mile hue ahkām sunātā ³⁵ to wuh deḳhte ki us ke chehre kī jild chamak rahī hai. Is ke bād Mūsā dubārā niqāb ko apne chehre par ḍāl letā, aur wuh us waqt tak chehre par rahtā jab tak Mūsā Rab se bāt karne ke lie mulāqāt ke khaime meñ na jātā thā.

35

Sabat kā Din

¹ Mūsā ne Isrāīl kī pūrī jamāt ko ikatthā karke kahā, “Rab ne tum ko yih hukm die haiñ: ² Chhīh dīn kām-kāj kiyā jāe, lekin sātwan dīn maḳhsūs-o-muqaddas ho. Wuh Rab ke lie ārām kā Sabat hai. Jo bhī is dīn kām kare use sazā-e-maut dī jāe. ³ Hafte ke dīn apne tamām gharoñ meñ āg tak na jalānā.”

Mulāqāt ke Khaime ke lie Sāmān

⁴ Mūsā ne Isrāīl kī pūrī jamāt se kahā, “Rab ne hidāyat dī hai ⁵ ki jo kuchh tumhāre pās hai us meñ se hadiye lā kar Rab ko uḥāne wālī qurbānī ke taur par pesh karo. Jo bhī dilī khushī se denā chāhe wuh in chīzoñ meñ se kuchh de: sonā, chāñḍī, pital; ⁶ nīle, arghawānī aur qirmizi rang kā dhāgā, bārīk katān, bakrī ke bāl, ⁷ menḍhoñ kī surḳh rangī huī khāleñ,

† 34:22 Sitambar tā Aktūbar.

taḥhas kī khāleñ, kīkar kī lakaṛī, ⁸ shamādān ke lie zaitūn kā tel, masah karne ke lie tel aur ḡhushbūdār baḡhūr ke lie masāle, ⁹ aḡīq-e-ahmar aur dīgar jawāhar jo imām-e-āzam ke bālāposh aur sīne ke kīse meñ jaṛe jāenge.

¹⁰ Tum meñ se jitne māhir kāriḡar haiñ wuh ā kar wuh kuchh banāeñ jo Rab ne farmāyā ¹¹ yāni khaimā aur wuh ḡhilāf jo us ke ūpar lagāe jāenge, huken, dīwāron ke taḡhte, shahtīr, satūn aur pāe, ¹² ahd kā sandūq, use uḡhāne kī lakaṛiyāñ, us ke kaffāre kā ḡhaknā, Muḡaddastarīn Kamre ke darwāze kā pardā, ¹³ maḡhsūs roṡiyon kī mez, use uḡhāne kī lakaṛiyāñ, us kā sārā sāmān aur roṡiyāñ, ¹⁴ shamādān aur us par rakhne ke charāḡh us ke sāmān samet, shamādān ke lie tel, ¹⁵ baḡhūr jalāne kī qurbāngāh, use uḡhāne kī lakaṛiyāñ, masah kā tel, ḡhushbūdār baḡhūr, muḡaddas khaima ke darwāze kā pardā, ¹⁶ jānwaron ko chaḡhāne kī qurbāngāh, us kā pītal kā janglā, use uḡhāne kī lakaṛiyāñ aur bāqī sārā sāmān, dhone kā hauz aur wuh ḡhāñchā jis par hauz rakhā jātā hai, ¹⁷ chārdīwārī ke parde un ke khamboñ aur pāiyon samet, sahan ke darwāze kā pardā, ¹⁸ khaima aur chārdīwārī kī meḡheñ aur rasse, ¹⁹ aur wuh muḡaddas libās jo Hārūn aur us ke beṡe maḡdis meñ ḡhidmat karne ke lie pahante haiñ.”

²⁰ Yih sun kar Isrāīl kī pūrī jamāt Mūsā ke pās se chalī gāi. ²¹ Aur jo jo dilī ḡhushī se denā chāhtā thā wuh mulāqāt ke ḡhaima, us ke sāmān yā imāmon ke kapṛon ke lie koī hadiyā le kar wāpas āyā. ²² Rab ke hadiye ke lie mard aur ḡhawātīn dilī ḡhushī se apne sone ke zewarāt masalan jaṛāū pineñ, bāliyāñ aur chhalle le āe. ²³ Jis jis ke pās darkār chīzon meñ se kuchh thā wuh use Mūsā ke pās le āyā yāni nīle, qīrmizī aur arḡhawānī rang kā dhāgā, bārīk katān, bakrī ke bāl, menḡhoñ kī surḡh rangī huī khāleñ aur taḡhas kī khāleñ. ²⁴ Chāñdī, pītal aur kīkar kī lakaṛī bhī hadiye ke taur par lāi gāi. ²⁵ Aur jitnī aurateñ kātne meñ māhir thīñ wuh apnī kātī huī chizeñ le āñ yāni nīle, qīrmizī aur arḡhawānī rang kā dhāgā aur bārīk katān. ²⁶ Isī tarah jo jo aurat bakrī ke bāl kātne meñ māhir thī aur dilī ḡhushī se maḡdis ke lie kām karnā chāhtī thī wuh yih kāt kar le āi. ²⁷ Sardār aḡīq-e-ahmar aur dīgar jawāhar le āe jo imām-e-āzam ke bālāposh aur sīne ke kīse ke lie darkār the. ²⁸ Wuh shamādān, masah ke tel aur ḡhushbūdār baḡhūr ke lie masāle aur zaitūn kā tel bhī le āe.

²⁹ Yoñ Isrāīl ke tamām mard aur ḡhawātīn jo dilī ḡhushī se Rab ko kuchh denā chāhte the us sāre kām ke lie hadiye le āe jo Rab ne Mūsā kī mārifat karne ko kahā thā.

Bazliyel aur Uhliyāb

³⁰ Phir Mūsā ne Isrāīliyon se kahā, “Rab ne Yahūdāh ke qābile ke Bazliyel bin Ūrī bin Hūr ko chun liyā hai. ³¹ Us ne use ilāhī Rūh se māmūr karke hikmat, samajh aur tāmīr ke har kām ke lie darkār ilm de diyā hai. ³² Wuh naḡshe banā kar un ke mutābiq sone, chāñdī aur pītal kī chizeñ banā saktā hai. ³³ Wuh jawāhar ko kāt kar jaṛne kī qābilyat rakhtā hai. Wuh lakaṛī ko tarāsh kar us se muḡhtalif chīzeñ banā saktā hai. Wuh bahut sāre aur kāmon meñ bhī mahārat rakhtā hai. ³⁴ Sāth hī Rab ne use aur Dān ke qābile ke Uhliyāb bin Aḡhīsamak ko dūsron ko sikhāne kī qābilyat bhī dī hai. ³⁵ Us ne unheñ wuh mahārat aur hikmat dī hai jo har kām ke lie darkār hai yāni kāriḡarī ke har kām ke lie, karḡhāi ke kām ke lie, nīle, arḡhawānī aur qīrmizī rang ke dhāge aur bārīk katān se kapṛā banāne

ke lie aur bunāi ke kām ke lie. Wuh māhir kāriḡar haiñ aur naqshe bhī banā sakte haiñ.

36

¹ Lāzim hai ki Bazliyēl, Uhlīyāb aur bāqī kāriḡar jin ko Rab ne maqdis kī tāmīr ke lie hikmat aur samajh dī hai sab kuchh ain un hidāyāt ke mutābiq banāēñ jo Rab ne dī haiñ.”

Isrāīlī Dilī K̄hushī se Dete Haiñ

² Mūsā ne Bazliyēl aur Uhlīyāb ko bulāyā. Sāth hī us ne har us kāriḡar ko bhī bulāyā jise Rab ne maqdis kī tāmīr ke lie hikmat aur mahārat dī thī aur jo k̄hushī se ānā aur yih kām karnā chāhtā thā. ³ Unheñ Mūsā se tamām hadiye mile jo Isrāīlī maqdis kī tāmīr ke lie lāe the.

Is ke bād bhī log roz baroz subah ke waqt hadiye lāte rahe. ⁴ Āk̄hirkār tamām kāriḡar jo maqdis banāne ke kām meñ lage the apnā kām chhoḡ kar Mūsā ke pās āe. ⁵ Unhoñ ne kahā, “Log had se zyādā lā rahe haiñ. Jis kām kā hukm Rab ne diyā hai us ke lie itne sāmān kī zarūrat nahīñ hai.”

⁶ Tab Mūsā ne pūrī k̄haimāgāh meñ elān karwā diyā ki koī mard yā aurat maqdis kī tāmīr ke lie ab kuchh na lāe.

Yoñ unheñ mazīd chīzeñ lāne se rokā gayā, ⁷ kyōñki kām ke lie sāmān zarūrat se zyādā ho gayā thā.

Mulāqāt kā K̄haimā

⁸ Jo kāriḡar mahārat rakhte the unhoñ ne k̄haimē ko banāyā. Unhoñ ne bārīk katān aur nīle, arḡhawānī aur qīrmizī dhāge se das parde banāe. Pardōñ par kisī māhir kāriḡar ke kaḡhāi ke kām se karūbī farishtoñ kā dīzāyn banāyā gayā. ⁹ Har parde kī lambāi 42 fuṭ aur chauḡāi 6 fuṭ thī.

¹⁰ Pāñch pardōñ ke lambe hāshīe ek dūsre ke sāth joḡe gae aur isī tarah bāqī pāñch bhī. Yoñ do baḡe ṭukḡe ban gae. ¹¹ Donoñ ṭukḡoñ ko ek dūsre ke sāth milāne ke lie unhoñ ne nīle dhāge ke halḡe banāe. Yih halḡe har ṭukḡe ke 42 fuṭ wāle ek kināre par lagāe gae. ¹² Ek ṭukḡe ke hāshīe par 50 halḡe aur dūsre par bhī utne hī halḡe. In do hāshīyoñ ke halḡe ek dūsre ke āmne-sāmne the. ¹³ Phir Bazliyēl ne sone kī 50 huken banā kar un se āmne-sāmne ke halḡoñ ko ek dūsre ke sāth milāyā. Yoñ donoñ ṭukḡoñ ke joḡe se k̄haimā ban gayā.

¹⁴ Us ne bakrī ke bāloñ se bhī 11 parde banāe jinheñ kapḡe wāle k̄haimē ke ūpar rakhnā thā. ¹⁵ Har parde kī lambāi 45 fuṭ aur chauḡāi 6 fuṭ thī.

¹⁶ Pāñch pardōñ ke lambe hāshīe ek dūsre ke sāth joḡe gae aur is tarah bāqī chhīñ bhī. ¹⁷ In donoñ ṭukḡoñ ko milāne ke lie us ne har ṭukḡe ke 45 fuṭ wāle ek kināre par pachās pachās halḡe lagāe. ¹⁸ Phir pital kī 50 huken banā kar us ne donoñ hisse milāe.

¹⁹ Ek dūsre ke ūpar ke donoñ khaimoñ kī hifāzat ke lie Bazliyēl ne do aur ḡhilāf banāe. Bakrī ke bāloñ ke k̄haimē par rakhne ke lie us ne menḡhoñ kī surk̄h rangī huī khāleñ joḡ dīñ aur us ke ūpar rakhne ke lie taḡhas kī khāleñ milāin.

²⁰ Is ke bād us ne kīkar kī lakaḡī ke taḡhte banāe jo k̄haimē kī dīwāroñ kā kām dete the. ²¹ Har taḡhte kī ūñchāi 15 fuṭ thī aur chauḡāi sawā do fuṭ. ²² Har taḡhte ke nīche do do chūleñ thīñ. In chūloñ se har taḡhte ko us ke pāiyoñ ke sāth joḡā jātā thā tāki taḡhtā k̄haḡā rahe. ²³ K̄haimē kī junūbī dīwār ke lie 20 taḡhte banāe gae ²⁴ aur sāth hī chāndī ke 40 pāe bhī jin par taḡhte k̄haḡe kie jāte the. Har taḡhte ke nīche do pāe the, aur har pāe meñ ek chūl lagtī thī. ²⁵ Isī tarah k̄haimē kī shimālī dīwār ke lie bhī

20 taḥte banāe gae ²⁶ aur sāth hī chāndī ke 40 pāe jo taḥtoñ ko khaṛā karne ke lie the. Har taḥte ke niche do pāe the. ²⁷ Ḳhaime kī pichhī yānī maḡhribī dīwār ke lie chhih taḥte banāe gae. ²⁸ Is dīwār ko shimālī aur junūbī dīwāroñ ke sāth joṛne ke lie kone wāle do taḥte banāe gae. ²⁹ In do taḥtoñ meñ niche se le kar ūpar tak konā thā tāki ek se shimālī dīwār maḡhribī dīwār ke sāth juṛ jāe aur dūse se junūbī dīwār maḡhribī dīwār ke sāth. In ke ūpar ke sire karoñ se mazbūt kie gae. ³⁰ Yoñ pichhle yānī maḡhribī taḥtoñ kī pūrī tādād 8 thī aur in ke lie chāndī ke pāyoñ kī tādād 16, har taḥte ke niche do pāe.

³¹⁻³² Phir Bazliyel ne kīkar kī lakaṛī ke shahtūr banāe, tīnoñ dīwāroñ ke lie pāñch pāñch shahtūr. Wuh har dīwār ke taḥtoñ par yoñ lagāne ke lie the ki un se taḥte ek dūse ke sāth milāe jāeñ. ³³ Darmiyānī shahtūr yoñ banāyā gayā ki wuh dīwār kī ādhī ūñchāī par dīwār ke ek sire se dūse sire tak lag saktā thā. ³⁴ Us ne tamām taḥtoñ aur shahtūroñ par sonā chaṛḥāyā. Shahtūroñ ko taḥtoñ ke sāth lagāne ke lie us ne sone ke kaṛe banāe jo taḥtoñ meñ lagāne the.

Muqaddas Ḳhaime ke Parde

³⁵ Ab Bazliyel ne ek aur pardā banāyā. Us ke lie bhī bārīk katān aur nīle, arḡhawānī aur qīrmizī rang kā dhāgā istemāl huā. Us par bhī kisī māhir kāriḡar ke kaṛḥāī ke kām se karūbī farishtoñ kā ḡizāyn banāyā gayā. ³⁶ Phir us ne parde ko laṭkāne ke lie kīkar kī lakaṛī ke chār satūn, sone kī huken aur chāndī ke chār pāe banāe. Satūnoñ par sonā chaṛḥāyā gayā.

³⁷ Bazliyel ne ḡhaime ke darwāze ke lie bhī pardā banāyā. Wuh bhī bārīk katān aur nīle, arḡhawānī aur qīrmizī rang ke dhāge se banāyā gayā, aur us par kaṛḥāī kā kām kiyā gayā. ³⁸ Is parde ko laṭkāne ke lie us ne sone kī huken aur kīkar kī lakaṛī ke pāñch satūn banāe. Satūnoñ ke ūpar ke sīroñ aur paṭṭīyoñ par sonā chaṛḥāyā gayā jabkī un ke pāe pītal ke the.

37

Ahd kā Sandūq

¹ Bazliyel ne kīkar kī lakaṛī kā sandūq banāyā. Us kī lambāī paune chār fuṭ thī jabkī us kī chaurāī aur ūñchāī sawā do do fuṭ thī. ² Us ne pūre sandūq par andar aur bāhar se ḡhālīs sonā chaṛḥāyā. Ūpar kī satah ke irdgird us ne sone kī jhālar lagāī. ³ Sandūq ko uṭhāne ke lie us ne sone ke chār kaṛe ḡhāl kar unheñ sandūq ke chārpāyoñ par lagāyā. Donoñ taraf do do kaṛe the. ⁴ Phir us ne kīkar kī do lakaṛīyāñ sandūq ko uṭhāne ke lie taiyār kīñ aur un par sonā chaṛḥāyā. ⁵ Us ne in lakaṛīyoñ ko donoñ taraf ke karoñ meñ ḡāl diyā tāki un se sandūq ko uṭhāyā jā sake.

⁶ Bazliyel ne sandūq kā ḡhaknā ḡhālīs sone kā banāyā. Us kī lambāī paune chār fuṭ aur chaurāī sawā do fuṭ thī. ⁷⁻⁸ Phir us ne do karūbī farishte sone se ḡhaṛ kar banāe jo ḡhakne ke donoñ sīroñ par khaṛe the. Yih do farishte aur ḡhaknā ek hī ṭuḡre se banāe gae. ⁹ Farishtoñ ke par yoñ ūpar kī taraf phaile hue the ki wuh ḡhakne ko panāh dete the. Un ke muñh ek dūse kī taraf kie hue the, aur wuh ḡhakne kī taraf deḡhte the.

Maḡhsūs Roṭīyoñ kī Mez

¹⁰ Is ke bād Bazliyel ne kīkar kī lakaṛī kī mez banāī. Us kī lambāī tīn fuṭ, chaurāī ḡeṛḡ fuṭ aur ūñchāī sawā do fuṭ thī. ¹¹ Us ne us par ḡhālīs

sonā charhā kar us ke irdgird sone kī jhālar lagāi. ¹² Mez kī ūpar kī satah par us ne chaukhatā bhī lagāyā jis kī ūnchāi tīn inch thī aur jis par sone kī jhālar lagī thī. ¹³ Ab us ne sone ke chār kaṛe dhāl kar unheñ chāroñ konoñ par lagāyā jahān mez ke pāe lage the. ¹⁴ Yih kaṛe mez kī satah par lage chaukhatē ke niche lagāe gae. Un meñ wuh lakariyāñ dālnī thīñ jin se mez ko uṭhāñ thā. ¹⁵ Bazliyel ne yih lakariyāñ bhī kīkar se banāñ aur un par sonā charhāyā.

¹⁶ Ākhirkāṛ us ne khālis sone ke wuh thāl, pyāle, mai kī nazareñ pesh karne ke bartan aur martabān banāe jo us par rakhe jāte the.

Shamādān

¹⁷ Phir Bazliyel ne khālis sone kā shamādān banāyā. Us kā pāyā aur dandī ghar kar banāe gae. Us kī pyāliyañ jo phuloñ aur kaliyoñ kī shakl kī thīñ pāe aur dandī ke sāth ek hī ṭukṛā thīñ. ¹⁸ Dandī se dāñ aur bāñ taraf tīn tīn shākheñ nikaltī thīñ. ¹⁹ Har shākḥ par tīn pyāliyañ lagī thīñ jo bādām kī kaliyoñ aur phuloñ kī shakl kī thīñ. ²⁰ Shamādān kī dandī par bhī is qism kī pyāliyañ lagī thīñ, lekin tādād meñ chār. ²¹ In meñ se tīn pyāliyañ dāeñ bāeñ kī chhīh shākhoñ ke niche lagī thīñ. Wuh yoñ lagī thīñ ki har pyāli se do shākheñ nikaltī thīñ. ²² Shākheñ aur pyāliyañ balki pūrā shamādān khālis sone ke ek hī ṭukṛe se ghar kar banāyā gayā.

²³ Bazliyel ne shamādān ke lie khālis sone ke sāt charāgh banāe. Us ne battī katarne kī qainchiyañ aur jalte koele ke lie chhoṭe bartan bhī khālis sone se banāe. ²⁴ Shamādān aur us ke tamām sāmān ke lie pūre 34 kilogrām khālis sonā istemāl huā.

Bakhūr Jalāne kī Qurbāngāh

²⁵ Bazliyel ne kīkar kī lakaṛī kī qurbāngāh banāi jo bakhūr jalāne ke lie thī. Wuh deṛh fuṭ lambī, itnī hī chauṛī aur tīn fuṭ ūnchī thī. Us ke chār konoñ meñ se siṅg nikalte the jo qurbāngāh ke sāth ek hī ṭukṛe se banāe gae the. ²⁶ Us kī ūpar kī satah, us ke chār pahluoñ aur us ke siṅgoñ par khālis sonā charhāyā gayā. Ūpar kī satah ke irdgird Bazliyel ne sone kī jhālar banāi. ²⁷ Sone ke do kaṛe banā kar us ne unheñ is jhālar ke niche ek dūsre ke muqābil pahluoñ par lagāyā. In kaṛoñ meñ qurbāngāh ko uṭhāne kī lakariyāñ dāli gañ. ²⁸ Yih lakariyāñ kīkar kī thīñ, aur un par bhī sonā charhāyā gayā.

²⁹ Bazliyel ne masah karne kā muqaddas tel aur khushbūdār khālis bakhūr bhī banāyā. Yih itarsāz kā kām thā.

38

Jānwaroñ ko Pesh Karne kī Qurbāngāh

¹ Bazliyel ne kīkar kī lakaṛī kī ek aur qurbāngāh banāi jo bhasm hone wāli qurbāniyoñ ke lie thī. Us kī ūnchāi sārhe chār fuṭ, us kī lambāi aur chauṛāi sārhe sāt sāt fuṭ thī. ² Us ke ūpar chāroñ konoñ meñ se siṅg nikalte the. Siṅg aur qurbāngāh ek hī ṭukṛe ke the, aur us par pital charhāyā gayā. ³ Us kā tamām sāz-o-sāmān aur bartan bhī pital ke the yāñi rākh ko uṭhā kar le jāne kī bālṭiyañ, belche, kāñṭe, jalte hue koele ke lie bartan aur chhīrkāw ke kaṭore.

⁴ Qurbāngāh ko uṭhāne ke lie us ne pital kā janglā banāyā. Wuh ūpar se khulā thā aur yoñ banāyā gayā ki jab qurbāngāh us meñ rakhī jāe to wuh us kināre tak pahunche jo qurbāngāh kī ādhī ūnchāi par lagī thī.

⁵ Us ne qurbāngāh ko uṭhāne ke lie chār kaṛe banā kar unheñ jangle ke

chār konoñ par lagāyā. ⁶ Phir us ne kīkar kī do lakaṛiyān banā kar un par pītal chaṛhāyā ⁷ aur qurbāngāh ke donoñ taraf lage in karoñ meñ dāl diñ. Yoñ use uṭhāyā jā saktā thā. Qurbāngāh lakaṛī kī thī lekin khokhli thī.

⁸ Bazliyel ne dhone kā hauz aur us kā ḍhānchā bhī pītal se banāyā. Us kā pītal un auratoñ ke ānoñ se milā thā jo mulāqāt ke khaime ke darwāze par khidmat karti thīñ.

Khaimē kā Sahān

⁹ Phir Bazliyel ne sahan banāyā. Us kī chārdiwārī bārīk katān ke kapṛe se banāi gai. Chārdiwārī kī lambāi junūb kī taraf 150 fuṭ thī. ¹⁰ Kapṛe ko lagāne ke lie chāndī kī huken, paṭṭiyān, lakaṛī ke khambe aur un ke pāe banāe gae. ¹¹ Chārdiwārī shimāl kī taraf bhī isī tarah banāi gai. ¹² Khaime ke piche maḡhrib kī taraf chārdiwārī kī chauṛāi 75 fuṭ thī. Kapṛe ke alāwā us ke lie 10 khambe, 10 pāe aur kapṛā lagāne ke lie chāndī kī huken aur paṭṭiyān banāi gain. ¹³ Sāmne, mashriq kī taraf jahān se sūraj tulū hotā hai chārdiwārī kī chauṛāi bhī 75 fuṭ thī. ¹⁴⁻¹⁵ Kapṛā darwāze ke dāñ taraf sāṛhe 22 fuṭ chauṛā thā aur us ke bāñ taraf bhī utnā hī chauṛā. Use donoñ taraf tīn tīn khamboñ ke sāth lagāyā gayā jo pītal ke pāiyōñ par khaṛe the. ¹⁶ Chārdiwārī ke tamām pardoñ ke lie bārīk katān istemāl huā. ¹⁷ Khambe pītal ke pāiyōñ par khaṛe the, aur parde chāndī kī hukoñ aur paṭṭiyōñ se khamboñ ke sāth lage the. Khamboñ ke ūpar ke siron par chāndī chaṛhāi gai thī. Sahān ke tamām khamboñ par chāndī kī paṭṭiyān lagi thīñ.

¹⁸ Chārdiwārī ke darwāze kā pardā nīle, arḡhawānī aur qirmizī rang ke dhāge aur bārīk katān se banāyā gayā, aur us par kaṛhāi kā kām kiyā gayā. Wuh 30 fuṭ chauṛā aur chārdiwārī ke dūsre pardoñ kī tarah sāṛhe sāt fuṭ ūnchā thā. ¹⁹ Us ke chār khambe aur pītal ke chār pāe the. Us kī huken aur paṭṭiyān chāndī kī thīñ, aur khamboñ ke ūpar ke siron par chāndī chaṛhāi gai thī. ²⁰ Khaime aur chārdiwārī kī tamām mekheñ pītal kī thīñ.

Khaimē kā Tāmīrī Sāmān

²¹ Zail meñ us sāmān kī fahrist hai jo maqdis kī tāmīr ke lie istemāl huā. Mūsā ke hukm par imām-e-āzam Hārūn ke beṭe Itamar ne Lāwiyōñ kī mārifat yih fahrist taiyār kī. ²² (Yahūdāh ke qabīle ke Bazliyel bin Ūri bin Hūr ne wuh sab kuchh banāyā jo Rab ne Mūsā ko batāyā thā. ²³ Us ke sāth Dān ke qabīle kā Uhlīyāb bīn Akhīsamak thā jo kāriḡarī ke har kām aur kaṛhāi ke kām meñ māhir thā. Wuh nīle, arḡhawānī aur qirmizī rang ke dhāge aur bārīk katān se kapṛā banāne meñ bhī māhir thā.)

²⁴ Us sone kā wazn jo logoñ ke hadiyōñ se jamā huā aur maqdis kī tāmīr ke lie istemāl huā taqṛīban 1,000 kilogrām thā. (Use maqdis ke bāṭoñ ke hisāb se tolā gayā.)

²⁵ Tāmīr ke lie chāndī jo mardumshumārī ke hisāb se wasūl huī, us kā wazn taqṛīban 3,430 kilogrām thā. (Use bhī maqdis ke bāṭoñ ke hisāb se tolā gayā.) ²⁶ Jin mardoñ kī umr 20 sāl yā is se zāyd thī unheñ chāndī kā ādhā ādhā sikkā denā paṛā. Mardoñ kī kul tādād 6,03,550 thī. ²⁷ Chūñki diwāroñ ke taḡhtoñ ke pāe aur Muqaddastarīn Kamre ke darwāze ke satūnoñ ke pāe chāndī ke the is lie taqṛīban pūrī chāndī in 100 pāiyōñ ke lie sarf huī. ²⁸ Taqṛīban 30 kilogrām chāndī bach gai. Is se chārdiwārī ke khamboñ kī huken aur paṭṭiyān banāi gain, aur yih khamboñ ke ūpar ke siron par bhī chaṛhāi gai.

²⁹ Jo pītal hadiyōn se jamā huā us kā wazn taqriban 2,425 kilogrām thā. ³⁰ Khaime ke darwāze ke pāe, jānwarōn ko chaṛhāne kī qurbāngāh, us kā janglā, bartan aur sāz-o-sāmān, ³¹ chārdiwārī ke pāe, sahan ke darwāze ke pāe aur khaime aur chārdiwārī kī tamām mekheñ isī se banāi gain.

39

Hārūn kā Bālāposh

¹ Bazliyel kī hidāyat par kārigarōn ne nīle, arghawānī aur qirmizī rang kā dhāgā le kar maqdis meñ k̄hidmat ke lie libās banāe. Unhoñ ne Hārūn ke muqaddas kapre un hidāyat ke ain mutābiq banāe jo Rab ne Mūsā ko dī thiñ. ² Unhoñ ne imām-e-āzam kā bālāposh banāne ke lie sonā, nīle, arghawānī aur qirmizī rang kā dhāgā aur bārik katān istemāl kiyā. ³ Unhoñ ne sone ko kūt kūt kar warq banāyā aur phir use kāt kar dhāge banāe. Jab nīle, arghawānī aur qirmizī rang ke dhāge aur bārik katān se kaprā banāyā gayā to sone kā yih dhāgā mahārat se karhāi ke kām meñ istemāl huā. ⁴ Unhoñ ne bālāposh ke lie do paṭṭiyān banāin aur unheñ bālāposh ke kandhoñ par rakh kar sāmne aur piche se bālāposh ke sāth lagāin. ⁵ Paṭkā bhī banāyā gayā jis se bālāposh ko bāndhā jātā thā. Is ke lie bhī sonā, nīle, arghawānī aur qirmizī rang kā dhāgā aur bārik katān istemāl huā. Yih un hidāyat ke ain mutābiq huā jo Rab ne Mūsā ko dī thiñ. ⁶ Phir unhoñ ne aqīq-e-ahmar ke do patthar chun lie aur unheñ sone ke k̄hānoñ meñ jaṛ kar un par Isrāil ke bārah beṭoñ ke nām kandā kie. Yih nām jauharōn par us tarah kandā kie gae jis tarah muhr kandā kī jāti hai. ⁷ Unhoñ ne pattharōn ko bālāposh kī do paṭṭiyōn par yoñ lagāyā kī wuh Hārūn ke kandhoñ par Rab ko Isrāiliyōn kī yād dilāte raheñ. Yih sab kuchh Rab kī dī gai hidāyat ke ain mutābiq huā.

Sīne kā Kīsā

⁸ Is ke bād unhoñ ne sīne kā kīsā banāyā. Yih māhir kārigar kā kām thā aur unhiñ chizoñ se banā jin se Hārūn kā bālāposh bhī banā thā yāni sone aur nīle, arghawānī aur qirmizī rang ke dhāge aur bārik katān se. ⁹ Jab kapre ko ek dafā tah kiyā gayā to kīse kī lambāi aur chauṛāi nau nau inch thi. ¹⁰ Unhoñ ne us par chār qatāroñ meñ jāwāhar jaṛe. Har qatār meñ tīn tīn jauhar the. Pahlī qatār meñ lāl, zabarjad aur zumurrad. ¹¹ Dūsri meñ firozā, sang-e-lājaward aur hajrul-qamar. ¹² Tisri meñ zarqon, aqīq aur yāqūt-e-arghawānī. ¹³ Chauthī meñ pukhrāj, aqīq-e-ahmar aur yashab. Har jauhar sone ke k̄hāne meñ jaṛ huā thā. ¹⁴ Yih bārah jāwāhar Isrāil ke bārah qabilōn kī numāindaḡī karte the. Ek ek jauhar par ek qabile kā nām kandā kiyā gayā, aur yih nām us tarah kandā kie gae jis tarah muhr kandā kī jāti hai.

¹⁵ Ab unhoñ ne sīne ke kīse ke lie k̄hālis sone kī do zanjireñ banāin jo ḍorī kī tarah gundhī huī thiñ. ¹⁶ Sāth sāth unhoñ ne sone ke do k̄hāne aur do kaṛe bhī banāe. Unhoñ ne yih kaṛe kīse ke ūpar ke do konoñ par lagāe. ¹⁷ Phir donoñ zanjireñ un do kaṛoñ ke sāth lagāi gain. ¹⁸ Un ke dūsre sire bālāposh kī kandhoñ wālī paṭṭiyōn ke do k̄hānoñ ke sāth joṛ die gae. Phir sāmne kī taraf lagāe gae. ¹⁹ Unhoñ ne kīse ke nichle do konoñ par bhī sone ke do kaṛe lagāe. Wuh andar, bālāposh kī taraf lage the. ²⁰ Ab unhoñ ne do aur kaṛe banā kar bālāposh kī kandhoñ wālī paṭṭiyōn par lagāe. Yih bhī sāmne kī taraf lage the lekin nīche, bālāposh ke paṭke ke ūpar hī. ²¹ Unhoñ ne sīne ke kīse ke nichle kaṛe nīlī ḍorī se bālāposh ke in nichle

kaṛoṇ ke sāth bāndhe. Yoṇ kīsā paṭke ke ūpar achchhī tarah sīne ke sāth lagā rahā. Yih un hidāyāt ke ain mutābiq huā jo Rab ne Mūsā ko dī thīn.

Hārūn kā Choḡhā

²² Phir kāriḡaroṇ ne choḡhā bunā. Wuh pūri tarah nīle dhāge se banāyā gayā. Choḡhe ko bālāposh se pahle pahnanā thā. ²³ Us ke garebān ko bune hue kālar se mazbūt kiyā gayā tāki wuh na phaṭe. ²⁴ Unhoṇ ne nīle, arḡhawānī aur qirmizi rang ke dhāge se anār banā kar unheṇ choḡhe ke dāman meṇ lagā diyā. ²⁵ Un ke darmiyān khālis sone kī ghanṭiyān lagāi gaīn. ²⁶ Dāman meṇ anār aur ghanṭiyān bārī bārī lagāi gaīn. Lāzim thā kī Hārūn khidmat karne ke lie hameshā yih choḡhā pahne. Rab ne Mūsā ko yihī hukm diyā thā.

Khidmat ke lie Dīgar Libās

²⁷ Kāriḡaroṇ ne Hārūn aur us ke beṭoṇ ke lie bārīk katān ke zerbāme banāe. Yih bunane wāle kā kām thā. ²⁸ Sāth sāth unhoṇ ne bārīk katān kī pagariyān aur bārīk katān ke pājāme banāe. ²⁹ Kamarband ko bārīk katān aur nīle, arḡhawānī aur qirmizi rang ke dhāge se banāyā gayā. Karhāi karne wāloṇ ne is par kām kiyā. Sab kuchh un hidāyāt ke mutābiq banāyā gayā jo Rab ne Mūsā ko dī thīn.

³⁰ Unhoṇ ne muḡaddas tāj yānī khālis sone kī taḡhtī banāi aur us par yih alfāz kandā kie, 'Rab ke lie Maḡhsūs-o-Muḡaddas.' ³¹ Phir unhoṇ ne ise nilī dorī se pagari ke sāmne wāle hisse se lagā diyā. Yih bhī un hidāyāt ke mutābiq banāyā gayā jo Rab ne Mūsā ko dī thīn.

Sārā Sāmān Mūsā ko Dikhāyā Jātā Hai

³² Āḡhirkār maḡdis kā kām mukammal huā. Isrāīliyoṇ ne sab kuchh un hidāyāt ke mutābiq banāyā thā jo Rab ne Mūsā ko dī thīn. ³³ Wuh maḡdis kī tamām chīzeṇ Mūsā ke pās le āe yānī muḡaddas khaimā aur us kā sārā sāmān, us kī hukeṇ, dīwāroṇ ke taḡhte, shaḡtīr, satūn aur pāe, ³⁴ khāime par mendhoṇ kī surkh rangī huī khāloṇ kā ḡhilāf aur taḡhas kī khāloṇ kā ḡhilāf, Muḡaddastarīn Kamre ke darwāze kā pardā, ³⁵ ahd kā sandūq jis meṇ shariat kī taḡhtiyān rakhnī thīn, use uṭhāne kī lakaṛiyān aur us kā dhaknā, ³⁶ maḡhsūs roṭiyōṇ kī mez, us kā sārā sāmān aur roṭiyān, ³⁷ khālis sone kā shamādān aur us par rakhne ke charāḡh us ke sāre sāmān samet, shamādān ke lie tel, ³⁸ baḡhūr jalāne kī sone kī qurbāngāh, masah kā tel, khushbūdār baḡhūr, muḡaddas khāime ke darwāze kā pardā, ³⁹ jānwarōṇ ko charḡhāne kī pītal kī qurbāngāh, us kā pītal kā janglā, use uṭhāne kī lakaṛiyān aur bāqī sārā sāmān, dhone kā hauz aur wuh dhānchā jis par hauz rakhnā thā, ⁴⁰ chārdīwārī ke parde un ke khamboṇ aur pāiyōṇ samet, sahan ke darwāze kā pardā, chārdīwārī ke rasse aur meḡheṇ, mulāqāt ke khāime meṇ khidmat karne kā bāqī sārā sāmān ⁴¹ aur maḡdis meṇ khidmat karne ke wuh muḡaddas libās jo Hārūn aur us ke beṭoṇ ko pahnāne the.

⁴² Sab kuchh un hidāyāt ke mutābiq banāyā gayā thā jo Rab ne Mūsā ko dī thīn. ⁴³ Mūsā ne tamām chīzoṇ kā muāynā kiyā aur mālum kiyā kī unhoṇ ne sab kuchh Rab kī hidāyāt ke mutābiq banāyā thā. Tab us ne unheṇ barkat dī.

40

Maḡdis ko Kharā Karne kī Hidāyāt

1 Phir Rab ne Mūsā se kahā, 2 “Pahle mahīne kī pahli tārīkh ko mulāqāt kā khaimā kharā karnā. 3 Ahd kā sandūq jis meñ shariāt kī takhtiyāñ haiñ Muqaddastarīn Kamre meñ rakh kar us ke darwāze kā pardā lagānā. 4 Is ke bād maḥsūs rotīyon kī mez Muqaddas Kamre meñ lā kar us par tamām zarūrī sāmān rakhnā. Us kamre meñ shamādān bhī le ānā aur us par us ke charāgh rakhnā. 5 Bakhūr kī sone kī qurbāngāh us parde ke sāmne rakhnā jis ke pīchhe ahd kā sandūq hai. Phir khaimē meñ dākhl hone ke darwāze par pardā lagānā. 6 Jānwarōñ ko charhāne kī qurbāngāh sahan meñ khaimē ke darwāze ke sāmne rakhī jāe. 7 Khaimē aur is qurbāngāh ke darmiyān dhone kā hauz rakh kar us meñ pāñī ḍālnā. 8 Sahan kī chārdiwārī kharī karke us ke darwāze kā pardā lagānā.

9 Phir masah kā tel le kar use khaimē aur us ke sāre sāmān par chhīrak denā. Yoñ tū use mere lie maḥsūs karegā aur wuh muqaddas hogā. 10 Phir jānwarōñ ko charhāne kī qurbāngāh aur us ke sāmān par masah kā tel chhīraknā. Yoñ tū use mere lie maḥsūs karegā aur wuh nihāyat muqaddas hogā. 11 Isī tarah hauz aur us ḍhāñche ko bhī maḥsūs karnā jis par hauz rakhā gayā hai.

12 Hārūn aur us ke beṭōñ ko mulāqāt ke khaimē ke darwāze par lā kar ḡhul karānā. 13 Phir Hārūn ko muqaddas libās pahñānā aur use masah karke mere lie maḥsūs-o-muqaddas karnā tāki imām ke taur par merī khidmat kare. 14 Us ke beṭōñ ko lā kar unheñ zerjāme pahñā denā. 15 Unheñ un ke wālīd kī tarah masah karnā tāki wuh bhī imāmon ke taur par merī khidmat kareñ. Jab unheñ masah kiyā jāegā to wuh aur bād meñ un kī aulād hameshā tak maqdis meñ is khidmat ke lie maḥsūs hoñge.”

Maqdis ko Kharā Kiyā Jātā Hai

16 Mūsā ne sab kuchh Rab kī hidāyat ke mutābiq kiyā. 17 Pahle mahīne kī pahli tārīkh ko muqaddas khaimā kharā kiyā gayā. Unheñ Misr se nikle pūrā ek sāl ho gayā thā. 18 Mūsā ne diwār ke takṭōñ ko un ke pāiyōñ par kharā karke un ke sāth shahtīr lagāe. Isī tarah us ne satūnoñ ko bhī kharā kiyā. 19 Us ne Rab kī hidāyat ke ain mutābiq diwārōñ par kapre kā khaimā lagāyā aur us par dūsre ḡhilāf rakhe.

20 Us ne shariāt kī donoñ takhtiyāñ le kar ahd ke sandūq meñ rakh dīñ, uṭhāne ke lie lakariyāñ sandūq ke karōñ meñ ḍāl dīñ aur kaffāre kā ḍhaknā us par lagā diyā. 21 Phir us ne Rab kī hidāyat ke ain mutābiq sandūq ko Muqaddastarīn Kamre meñ rakh kar us ke darwāze kā pardā lagā diyā. Yoñ ahd ke sandūq par pardā parā rahā. 22 Mūsā ne maḥsūs rotīyon kī mez Muqaddas Kamre ke shimālī hisse meñ us parde ke sāmne rakh dī jis ke pīchhe ahd kā sandūq thā. 23 Us ne Rab kī hidāyat ke ain mutābiq Rab ke lie maḥsūs kī huī rotīyāñ mez par rakhīñ. 24 Usī kamre ke junūbī hisse meñ us ne shamādān ko mez ke muqābil rakh diyā. 25 Us par us ne Rab kī hidāyat ke ain mutābiq Rab ke sāmne charāgh rakh die. 26 Us ne baḥhūr kī sone kī qurbāngāh bhī usī kamre meñ rakhī, us parde ke bilkul sāmne jis ke pīchhe ahd kā sandūq thā. 27 Us ne us par Rab kī hidāyat ke ain mutābiq khushbūdār baḥhūr jalāyā.

28 Phir us ne khaimē kā darwāzā lagā diyā. 29 Bāhar jā kar us ne jānwarōñ ko charhāne kī qurbāngāh khaimē ke darwāze ke sāmne rakh dī. Us par us ne Rab kī hidāyat ke ain mutābiq bhasm hone wālī qurbāniyāñ aur ḡhallā kī nazareñ charhāñ.

³⁰ Us ne dhone ke hauz ko k̄haimē aur us qurbāngāh ke darmiyān rakh kar us meñ pānī dāl diyā. ³¹ Mūsā, Hārūn aur us ke beṭe use apne hāth-pāñw dhone ke lie istemāl karte the. ³² Jab bhī wuh mulāqāt ke k̄haimē meñ dāk̄hil hote yā jānwaroñ ko charhāne kī qurbāngāh ke pās āte to Rab kī hidāyat ke ain mutābiq pahle ḡhusl karte.

³³ Āk̄hir meñ Mūsā ne k̄haimā, qurbāngāh aur chārdīwārī kharī karke sahan ke darwāze kā pardā lagā diyā. Yoñ Mūsā ne maqdis kī tāmīr mukammal kī.

K̄haimē meñ Rab kā Jalāl

³⁴ Phir mulāqāt ke k̄haimē par bādāl chhā gayā aur maqdis Rab ke jalāl se bhar gayā. ³⁵ Mūsā k̄haimē meñ dāk̄hil na ho sakā, kyonki bādāl us par ṭhahrā huā thā aur maqdis Rab ke jalāl se bhar gayā thā.

³⁶ Tamām safr ke daurān jab bhī maqdis ke ūpar se bādāl uṭhtā to Isrāīli safr ke lie taiyār ho jāte. ³⁷ Agar wuh na uṭhtā to wuh us waqt tak ṭhahre rahte jab tak bādāl uṭh na jātā. ³⁸ Din ke waqt bādāl maqdis ke ūpar ṭhahrā rahtā aur rāt ke waqt wuh tamām Isrāīliyoñ ko āg kī sūrat meñ nazar ātā thā. Yih silsilā pūre safr ke daurān jāri rahā.

Ahbār

Bhasm Hone Wālī Qurbānī

¹ Rab ne mulāqāt ke k̄haime meñ se Mūsā ko bulā kar kahā ² ki Isrāīliyoñ ko ittālā de,

“Agar tum meñ se koī Rab ko qurbānī pesh karnā chāhe to wuh apne gāy-bailoñ yā bheṛ-bakriyoñ meñ se jānwar chun le.

³ Agar wuh apne gāy-bailoñ meñ se bhasm hone wālī qurbānī chaṛhānā chāhe to wuh beaib bail chun kar use mulāqāt ke k̄haime ke darwāze par pesh kare tāki Rab use qabūl kare. ⁴ Qurbānī pesh karne wālā apnā hāth jānwar ke sar par rakhe to yih qurbānī maqbūl ho kar us kā kaffārā degī.

⁵ Qurbānī pesh karne wālā bail ko wahāñ Rab ke sāmne zabah kare. Phir Hārūn ke beṛe jo imām haiñ us kā k̄hūn Rab ko pesh karke use darwāze par kī qurbāngāh ke chār pahluoñ par chhiṛkeñ. ⁶ Is ke bād qurbānī pesh karne wālā khāl utār kar jānwar ke ṭukṛe ṭukṛe kare. ⁷ Imām qurbāngāh par āg lagā kar us par tartīb se lakariyāñ chuneñ. ⁸ Us par wuh jānwar ke ṭukṛe sar aur charbī samet rakheñ. ⁹ Lāzim hai kī qurbānī pesh karne wālā pahle jānwar kī antariyāñ aur pindliyāñ dhoe, phir imām pūre jānwar ko qurbāngāh par jalā de. Is jalne wālī qurbānī kī k̄hushbū Rab ko pasand hai.

¹⁰ Agar bhasm hone wālī qurbānī bheṛ-bakriyoñ meñ se chunī jāe to wuh beaib nar ho. ¹¹ Pesh karne wālā use Rab ke sāmne qurbāngāh kī shimālī simt meñ zabah kare. Phir Hārūn ke beṛe jo imām haiñ us kā k̄hūn qurbāngāh ke chār pahluoñ par chhiṛkeñ. ¹² Is ke bād pesh karne wālā jānwar ke ṭukṛe ṭukṛe kare aur imām yih ṭukṛe sar aur charbī samet qurbāngāh kī jaltī huī lakariyoñ par tartīb se rakhe. ¹³ Lāzim hai kī qurbānī pesh karne wālā pahle jānwar kī antariyāñ aur pindliyāñ dhoe, phir imām pūre jānwar ko Rab ko pesh karke qurbāngāh par jalā de. Is jalne wālī qurbānī kī k̄hushbū Rab ko pasand hai.

¹⁴ Agar bhasm hone wālī qurbānī parindā ho to wuh qumrī yā jawān kabūtar ho. ¹⁵ Imām use qurbāngāh ke pās le āe aur us kā sar maroṛ kar qurbāngāh par jalā de. Wuh us kā k̄hūn yoñ nikalne de kī wuh qurbāngāh kī ek taraf se niche ṭapke. ¹⁶ Wuh us kā poṭā aur jo us meñ hai dūr karke qurbāngāh kī mashriqī simt meñ phaiñk de, wahāñ jahāñ rākh phaiñki jāti hai. ¹⁷ Use pesh karte waqt imām us ke par pakaṛ kar parinde ko phār dāle, lekin yoñ kī wuh bilkul ṭukṛe ṭukṛe na ho jāe. Phir imām use qurbāngāh par jaltī huī lakariyoñ par jalā de. Is jalne wālī qurbānī kī k̄hushbū Rab ko pasand hai.

2

Ġhallā kī Nazar

¹ Agar koī Rab ko Ġhallā kī nazar pesh karnā chāhe to wuh is ke lie behtarīn maidā istemāl kare. Us par wuh zaitūn kā tel unḍele aur lubān rakh kar ² use Hārūn ke beṛoñ ke pās le āe jo imām haiñ. Imām tel se milāyā gayā muṭṭhī-bhar maidā aur tamām lubān le kar qurbāngāh par jalā de. Yih yādgar kā hissā hai, aur us kī k̄hushbū Rab ko pasand hai.

³ Bāqī maidā aur tel Hārūn aur us ke beṛoñ kā hissā hai. Wuh Rab kī jalne wālī qurbāniyoñ meñ se ek nihāyat muqaddas hissā hai.

⁴ Agar yih qurbānī tanūr meñ pakāi huī roṭī ho to us meñ khamīr na ho. Is kī do qisimeñ ho saktī haiñ, roṭiyāñ jo behtarīn maide aur tel se banī huī hoñ aur roṭiyāñ jin par tel lagāyā gayā ho.

⁵ Agar yih qurbānī tawe par pakāi huī roṭī ho to wuh behtarīn maide aur tel kī ho. Us meñ khamīr na ho. ⁶ Chūñki wuh ghallā kī nazar hai is lie roṭī ko ṭukre ṭukre karnā aur us par tel ḍālnā.

⁷ Agar yih qurbānī karāhī meñ pakāi huī roṭī ho to wuh behtarīn maide aur tel kī ho.

⁸ Agar tū in chīzoñ kī banī huī ghallā kī nazar Rab ke huzūr lānā chāhe to use imām ko pesh karnā. Wuhī use qurbāngāh ke pās le āe. ⁹ Phir imām yādgār kā hissā alag karke use qurbāngāh par jalā de. Aisī qurbānī kī khushbū Rab ko pasand hai. ¹⁰ Qurbānī kā bāqī hissā Hārūn aur us ke beṭoñ ke lie hai. Wuh Rab kī jalne wālī qurbāniyoñ meñ se ek nihāyat muqaddas hissā hai.

¹¹ Ghallā kī jitnī nazareñ tum Rab ko pesh karte ho un meñ khamīr na ho, kyoñki lāzim hai ki tum Rab ko jalne wālī qurbānī pesh karte waqt na khamīr, na shahd jalāo. ¹² Yih chīzeñ fasal ke pahle phaloñ ke sāth Rab ko pesh kī jā saktī haiñ, lekin unheñ qurbāngāh par na jalāyā jāe, kyoñki wahāñ Rab ko un kī khushbū pasand nahīñ hai. ¹³ Ghallā kī har nazar meñ namak ho, kyoñki namak us ahd kī numāindaḡī kartā hai jo tere Khudā ne tere sāth bāndhā hai. Tujhe har qurbānī meñ namak ḍālnā hai.

¹⁴ Agar tū ghallā kī nazar ke lie fasal ke pahle phal pesh karnā chāhe to kuchhī huī kachchī bāliyañ bhūn kar pesh karnā. ¹⁵ Chūñki wuh ghallā kī nazar hai is lie us par tel unḍelnā aur lubān rakhnā. ¹⁶ Kuchhle hue dānoñ aur tel kā jo hissā Rab kā hai yāñi yādgār kā hissā use imām tamām lubān ke sāth jalā de. Yih nazar Rab ke lie jalne wālī qurbānī hai.

3

Salāmatī kī Qurbānī

¹ Agar koī Rab ko salāmatī kī qurbānī pesh karne ke lie gāy yā bail charhānā chāhe to wuh jānwar beaib ho. ² Wuh apnā hāth jānwar ke sar par rakh kar use mulāqāt ke khaime ke darwāze par zabah kare. Hārūn ke beṭe jo imām haiñ us kā khūn qurbāngāh ke chār pahluoñ par chhīrkeñ.

³⁻⁴ Pesh karne wālā antariyoñ par kī sārī charbī, gurde us charbī samet jo un par aur kamr ke qarīb hotī hai aur joṛkalejī jalne wālī qurbānī ke taur par Rab ko pesh kare. In chīzoñ ko gurdoñ ke sāth hī alag karnā hai. ⁵ Phir Hārūn ke beṭe yih sab kuchh bhasm hone wālī qurbānī ke sāth qurbāngāh kī lakariyoñ par jalā deñ. Yih jalne wālī qurbānī hai, aur is kī khushbū Rab ko pasand hai. ⁶ Agar salāmatī kī qurbānī ke lie bheṛ-bakriyoñ meñ se jānwar chunā jāe to wuh beaib nar yā mādā ho.

⁷ Agar wuh bheṛ kā bachchā charhānā chāhe to wuh use Rab ke sāmne le āe. ⁸ Wuh apnā hāth us ke sar par rakh kar use mulāqāt ke khaime ke sāmne zabah kare. Hārūn ke beṭe us kā khūn qurbāngāh ke chār pahluoñ par chhīrkeñ. ⁹⁻¹⁰ Pesh karne wālā charbī, pūrī dum, antariyoñ par kī sārī charbī, gurde us charbī samet jo un par aur kamr ke qarīb hotī hai aur joṛkalejī jalne wālī qurbānī ke taur par Rab ko pesh kare. In chīzoñ ko gurdoñ ke sāth hī alag karnā hai. ¹¹ Imām yih sab kuchh Rab ko pesh karke qurbāngāh par jalā de. Yih khurāk jalne wālī qurbānī hai.

¹² Agar salāmatī kī qurbānī bakrī kī ho ¹³ to pesh karne wālā us par hāth rakh kar use mulāqāt ke khaime ke sāmne zabah kare. Hārūn ke

beṭe jānwar kā khūn qurbāngāh ke chār pahluon par chhiṛkeṅ. ¹⁴⁻¹⁵ Pesh karne wālā antariyon par kī sārī charbī, gurde us charbī samet jo un par aur kamr ke qarīb hotī hai aur joṛkalejī jalne wālī qurbānī ke taur par Rab ko pesh kare. In chīzoṅ ko gurdoṅ ke sāth hī alag karnā hai. ¹⁶ Imām yih sab kuchh Rab ko pesh karke qurbāngāh par jalā de. Yih khurāk jalne wālī qurbānī hai, aur is kī khushbū Rab ko pasand hai.

Sārī charbī Rab kī hai. ¹⁷ Tumhāre lie khūn yā charbī khānā manā hai. Yih na sirf tumhāre lie manā hai balki tumhārī aulād ke lie bhī, na sirf yahān balki har jagah jahān tum rahte ho.”

4

Gunāh kī Qurbānī

¹ Rab ne Musā se kahā, ² “Isrāīliyon ko batānā ki jo bhī ghairirādī taur par gunāh karke Rab ke kisī hukm ko toṛe wuh yih kare:

Imām ke lie Gunāh kī Qurbānī

³ Agar imām-e-āzam gunāh kare aur natije meṅ pūrī qaum qusūrwar ṭhahre to phir wuh Rab ko ek beaib jawān bail le kar gunāh kī qurbānī ke taur par pesh kare. ⁴ Wuh jawān bail ko mulāqāt ke khaime ke darwāze ke pās le āe aur apnā hāth us ke sar par rakh kar use Rab ke sāmne zabah kare. ⁵ Phir wuh jānwar ke khūn meṅ se kuchh le kar khaime meṅ jāe. ⁶ Wahān wuh apnī unglī us meṅ dāl kar use sāt bār Rab ke sāmne yānī Muqaddastarīn Kamre ke parde par chhiṛke. ⁷ Phir wuh khaime ke andar kī us qurbāngāh ke chāroṅ siṅgoṅ par khūn lagāe jis par baḥhūr jalāyā jātā hai. Bāqī khūn wuh bāhar khaime ke darwāze par kī us qurbāngāh ke pāe par unḍele jis par jānwar jalāe jāte haiṅ. ⁸ Jawān bail kī sārī charbī, antariyon par kī sārī charbī, ⁹ gurde us charbī samet jo un par aur kamr ke qarīb hotī hai aur joṛkalejī ko gurdoṅ ke sāth hī alag karnā hai. ¹⁰ Yih bilkul usī tarah kiyā jāe jis tarah us bail ke sāth kiyā gayā jo salāmatī kī qurbānī ke lie pesh kiyā jātā hai. Imām yih sab kuchh us qurbāngāh par jalā de jis par jānwar jalāe jāte haiṅ. ¹¹ Lekin wuh us kī khāl, us kā sārā gosht, sar aur pindliyān, antariyān aur un kā gobar ¹² khaimāgāh ke bāhar le jāe. Yih chīzeṅ us pāk jagah par jahān qurbānion kī rākh phaiṅkī jātī hai lakariyon par rakh kar jalā denī haiṅ.

Qaum ke lie Gunāh kī Qurbānī

¹³ Agar Isrāīl kī pūrī jamāt ne ghairirādī taur par gunāh karke Rab ke kisī hukm se tajāwuz kiyā hai aur jamāt ko mālūm nahīn thā to bhī wuh qusūrwar hai. ¹⁴ Jab logoṅ ko patā lage ki ham ne gunāh kiyā hai to jamāt mulāqāt ke khaime ke pās ek jawān bail le āe aur use gunāh kī qurbānī ke taur par pesh kare. ¹⁵ Jamāt ke buzurg Rab ke sāmne apne hāth us ke sar par rakheṅ, aur wuh wahīn zabah kiyā jāe. ¹⁶ Phir imām-e-āzam jānwar ke khūn meṅ se kuchh le kar mulāqāt ke khaime meṅ jāe. ¹⁷ Wahān wuh apnī unglī us meṅ dāl kar use sāt bār Rab ke sāmne yānī Muqaddastarīn Kamre ke parde par chhiṛke. ¹⁸ Phir wuh khaime ke andar kī us qurbāngāh ke chāroṅ siṅgoṅ par khūn lagāe jis par baḥhūr jalāyā jātā hai. Bāqī khūn wuh bāhar khaime ke darwāze kī us qurbāngāh ke pāe par unḍele jis par jānwar jalāe jāte haiṅ. ¹⁹ Is ke bād wuh us kī tamām charbī nikāl kar qurbāngāh par jalā de. ²⁰ Us bail ke sāth wuh sab kuchh kare jo use apne zātī ghairirādī gunāh ke lie karnā hotā hai. Yoṅ wuh logoṅ kā kaffārā degā aur unheṅ muāfi mil jāegī. ²¹ Aḳhir meṅ wuh

bail ko k̄haimāgāh ke bāhar le jā kar us tarah jalā de jis tarah use apne lie bail ko jalā denā hotā hai. Yih jamāt kā gunāh dūr karne kī qurbānī hai.

Qaum ke Rāhnumā ke lie Gunāh kī Qurbānī

²² Agar koī sardār ḡhairirādī taur par gunāh karke Rab ke kisi hukm se tajāwuz kare aur yoñ qusūrwar ṭhahre to ²³ jab bhī use patā lage ki mujh se gunāh huā hai to wuh qurbānī ke lie ek beaib bakrā le āe. ²⁴ Wuh apnā hāth bakre ke sar par rakh kar use wahān zabah kare jahān bhasm hone wālī qurbāniyān zabah kī jāti haiñ. Yih gunāh kī qurbānī hai. ²⁵ Imām apnī unglī khūn meñ dāl kar use us qurbāngāh ke chāron sīngoñ par lagāe jis par jānwar jalāe jāte haiñ. Bāqī khūn wuh qurbāngāh ke pāe par unḍele. ²⁶ Phir wuh us kī sārī charbī qurbāngāh par us tarah jalā de jis tarah wuh salāmātī kī qurbāniyoñ kī charbī jalā detā hai. Yoñ imām us ādmī kā kaffārā degā aur use muāfi hāsīl ho jāegi.

Ām Logoñ ke lie Gunāh kī Qurbānī

²⁷ Agar koī ām shaḡhs ḡhairirādī taur par gunāh karke Rab ke kisi hukm se tajāwuz kare aur yoñ qusūrwar ṭhahre to ²⁸ jab bhī use patā lage ki mujh se gunāh huā hai to wuh qurbānī ke lie ek beaib bakrī le āe. ²⁹ Wuh apnā hāth bakrī ke sar par rakh kar use wahān zabah kare jahān bhasm hone wālī qurbāniyān zabah kī jāti haiñ. ³⁰ Imām apnī unglī khūn meñ dāl kar use us qurbāngāh ke chāron sīngoñ par lagāe jis par jānwar jalāe jāte haiñ. Bāqī khūn wuh qurbāngāh ke pāe par unḍele. ³¹ Phir wuh us kī sārī charbī us tarah nikāle jis tarah wuh salāmātī kī qurbāniyoñ kī charbī nikāltā hai. Is ke bād wuh use qurbāngāh par jalā de. Aisī qurbānī kī khushbū Rab ko pasand hai. Yoñ imām us ādmī kā kaffārā degā aur use muāfi hāsīl ho jāegi.

³² Agar wuh gunāh kī qurbānī ke lie bheṛ kā bachchā lānā chāhe to wuh beaib mādā ho. ³³ Wuh apnā hāth us ke sar par rakh kar use wahān zabah kare jahān bhasm hone wālī qurbāniyān zabah kī jāti haiñ. ³⁴ Imām apnī unglī khūn meñ dāl kar use us qurbāngāh ke chāron sīngoñ par lagāe jis par jānwar jalāe jāte haiñ. Bāqī khūn wuh qurbāngāh ke pāe par unḍele. ³⁵ Phir wuh us kī tamām charbī us tarah nikāle jis tarah salāmātī kī qurbānī ke lie zabah kie gae jāwān mendhe kī charbī nikālī jāti hai. Is ke bād imām charbī ko qurbāngāh par un qurbāniyoñ samet jalā de jo Rab ke lie jalāi jāti haiñ. Yoñ imām us ādmī kā kaffārā degā aur use muāfi mil jāegi.

5

Gunāh kī Qurbāniyoñ ke bāre meñ Ḳhās Hidāyat

¹ Ho saktā hai ki kisī ne yoñ gunāh kiyā ki us ne koī jurm dekhā yā wuh us ke bāre meñ kuchh jāntā hai. To bhī jab gawāhoñ ko qasam ke lie bulāyā jātā hai to wuh gawāhī dene ke lie sāmne nahīn ātā. Is sūrat meñ wuh qusūrwar ṭhahartā hai.

² Ho saktā hai ki kisī ne ḡhairirādī taur par kisī nāpāk chīz ko chhū liyā hai, khāh wuh kisī jangli jānwar, maweshī yā reñgne wāle jānwar kī lāsh kyon na ho. Is sūrat meñ wuh nāpāk hai aur qusūrwar ṭhahartā hai.

³ Ho saktā hai ki kisī ne ḡhairirādī taur par kisī shaḡhs kī nāpākī ko chhū liyā hai yāñ us kī koī aisī chīz jis se wuh nāpāk ho gayā hai. Jab use mālūm ho jātā hai to wuh qusūrwar ṭhahartā hai.

⁴ Ho saktā hai ki kisī ne beparwāī se kuchh karne kī qasam khāī hai, chāhe wuh achchhā kām thā yā ḡhalat. Jab wuh jān letā hai ki us ne kyā kiyā hai to wuh qusūr wār ṭhahartā hai.

⁵ Jo is tarah ke kisī gunāh kī binā par qusūr wār ho, lāzim hai ki wuh apnā gunāh taslim kare. ⁶ Phir wuh gunāh kī qurbānī ke taur par ek bheṛ yā bakrī pesh kare. Yoñ imām us kā kaffārā degā.

⁷ Agar qusūr wār shaḡhs ḡhurbat ke bāis bheṛ yā bakrī na de sake to wuh Rab ko do qumriyāñ yā do jawān kabūtar pesh kare, ek gunāh kī qurbānī ke lie aur ek bhasm hone wālī qurbānī ke lie. ⁸ Wuh unheñ imām ke pās le āe. Imām pahle gunāh kī qurbānī ke lie parindā pesh kare. Wuh us kī gardan maroṛ dāle lekin aise ki sar judā na ho jāe. ⁹ Phir wuh us ke ḡhūn meñ se kuchh qurbāngāh ke ek pahlū par chhirke. Bāqī ḡhūn wuh yoñ nikalne de ki wuh qurbāngāh ke pāe par ṭapke. Yih gunāh kī qurbānī hai. ¹⁰ Phir imām dūse parinde ko qawāyd ke mutābiq bhasm hone wālī qurbānī ke taur par pesh kare. Yoñ imām us ādmī kā kaffārā degā aur use muāfi mil jāegī.

¹¹ Agar wuh shaḡhs ḡhurbat ke bāis do qumriyāñ yā do jawān kabūtar bhī na de sake to phir wuh gunāh kī qurbānī ke lie deṛh kilogrām behtarīñ maidā pesh kare. Wuh us par na tel unḡele, na lubān rakhe, kyoñki yih ḡhallā kī nazar nahīñ balki gunāh kī qurbānī hai. ¹² Wuh use imām ke pās le āe jo yādgār kā hissā yāñi muṭṭhī-bhar un qurbāniyon ke sāth jalā de jo Rab ke lie jalāī jātī haiñ. Yih gunāh kī qurbānī hai. ¹³ Yoñ imām us ādmī kā kaffārā degā aur use muāfi mil jāegī. ḡhallā kī nazar kī tarah bāqī maidā imām kā hissā hai.”

Qusūr kī Qurbānī

¹⁴ Rab ne Mūsā se kahā, ¹⁵ “Agar kisī ne be’imānī karke ḡhairirādī taur par Rab kī maḡhsūs aur muqaddas chizoñ ke silsile meñ gunāh kiyā ho, aisā shaḡhs qusūr kī qurbānī ke taur par Rab ko beaib aur qīmat ke lihāz se munāsib menḡhā yā bakrā pesh kare. Us kī qīmat maqdis kī sharh ke mutābiq muqarrar kī jāe. ¹⁶ Jitnā nuqsān maqdis ko huā hai utnā hī wuh de. Is ke alāwā wuh mazid 20 fīsad adā kare. Wuh use imām ko de de aur imām jānwar ko qusūr kī qurbānī ke taur par pesh karke us kā kaffārā de. Yoñ use muāfi mil jāegī.

¹⁷ Agar koī ḡhairirādī taur par gunāh karke Rab ke kisī hukm se tajāwuz kare to wuh qusūr wār hai, aur wuh us kā zimmedār ṭhahregā. ¹⁸ Wuh qusūr kī qurbānī ke taur par imām ke pās ek beaib aur qīmat ke lihāz se munāsib menḡhā le āe. Us kī qīmat maqdis kī sharh ke mutābiq muqarrar kī jāe. Phir imām yih qurbānī us gunāh ke lie chaḡhāe jo qusūr wār shaḡhs ne ḡhairirādī taur par kiyā hai. Yoñ use muāfi mil jāegī. ¹⁹ Yih qusūr kī qurbānī hai, kyoñki wuh Rab kā gunāh karke qusūr wār ṭhahrā hai.”

6

¹ Rab ne Mūsā se kahā, ² “Ho saktā hai kisī ne gunāh karke be’imānī kī hai, masalan us ne apne parosī kī koī chīz wāpas nahīñ kī jo us ke sapurd kī gāī thī yā jo use girwī ke taur par milī thī, yā us ne us kī koī chīz chorī kī, yā us ne kisī se koī chīz chhīn lī, ³ yā us ne kisī kī gumshudā chīz ke bāre meñ jhūṭ bolā jab use mil gāī, yā us ne qasam khā kar jhūṭ bolā hai, yā is tarah kā koī aur gunāh kiyā hai. ⁴ Agar wuh is tarah kā gunāh karke qusūr wār ṭhahre to lāzim hai ki wuh wuhī chīz wāpas kare jo us ne chorī kī yā chhīn lī yā jo us ke sapurd kī gāī yā jo gumshudā ho kar us ke pās ā gāī hai ⁵ yā jis ke bāre meñ us ne qasam khā kar jhūṭ bolā hai. Wuh

us kā utnā hī wāpas karke 20 fisad zyādā de. Aur wuh yih sab kuchh us din wāpas kare jab wuh apnī qusūr kī qurbānī pesh kartā hai. ⁶ Qusūr kī qurbānī ke taur par wuh ek beaib aur qīmat ke lihāz se munāsib mendhā imām ke pās le āe aur Rab ko pesh kare. Us kī qīmat maqdis kī sharh ke mutābiq muqarrar kī jāe. ⁷ Phir imām Rab ke sāmne us kā kaffārā degā to use muāfi mil jāegī.”

Bhasm Hone Wālī Qurbānī

⁸ Rab ne Mūsā se kahā, ⁹ “Hārūn aur us ke beṭoñ ko bhasm hone wālī qurbāniyoñ ke bāre meñ zail kī hidāyāt denā: Bhasm hone wālī qurbānī pūrī rāt subah tak qurbāngāh kī us jagah par rahe jahān āg jaltī hai. Āg ko bujhne na denā. ¹⁰ Subah ko imām katān kā libās aur katān kā pājāmā pahān kar qurbānī se bachī huī rākh qurbāngāh ke pās zamīn par ḍāle. ¹¹ Phir wuh apne kapre badal kar rākh ko khaimāgāh ke bāhar kisī pāk jagah par chhoṛ āe. ¹² Qurbāngāh par āg jaltī rahe. Wuh kabhī bhī na bujhe. Har subah imām lakariyāñ chun kar us par bhasm hone wālī qurbānī tartīb se rakhe aur us par salāmatī kī qurbānī kī charbī jalā de. ¹³ Āg hameshā jaltī rahe. Wuh kabhī na bujhne pāe.

Ġhallā kī Nazar

¹⁴ Ghallā kī nazar ke bāre meñ hidāyāt yih haiñ: Hārūn ke beṭe use qurbāngāh ke sāmne Rab ko pesh karen. ¹⁵ Phir imām yādgār kā hissā yāñi tel se milāyā gayā muṭṭhī-bhar behtarīn maidā aur qurbānī kā tamām lubān le kar qurbāngāh par jalā de. Is kī khushbū Rab ko pasand hai. ¹⁶ Hārūn aur us ke beṭe qurbānī kā bāqī hissā khā leñ. Lekin wuh use muqaddas jagah par yāñi mulāqāt ke khaima kī chārdiwārī ke andar khāeñ, aur us meñ khamīr na ho. ¹⁷ Use pakāne ke lie us meñ khamīr na ḍālā jāe. Maiñ ne jalne wālī qurbāniyoñ meñ se yih hissā un ke lie muqarrar kiyā hai. Yih gunāh kī qurbānī aur qusūr kī qurbānī kī tarah nihāyat muqaddas hai. ¹⁸ Hārūn kī aulād ke tamām mard use khāeñ. Yih usūl abad tak qāym rahe. Jo bhī use chhuegā wuh maḥsūs-o-muqaddas ho jāegā.”

¹⁹ Rab ne Mūsā se kahā, ²⁰ “Jab Hārūn aur us ke beṭoñ ko imām kī zimmedārī uṭhāne ke lie maḥsūs karke tel se masah kiyā jāegā to wuh ḍerh kilogrām behtarīn maidā pesh karen. Us kā ādhā hissā subah ko aur ādhā hissā shām ke waqt pesh kiyā jāe. Wuh ghallā kī yih nazar rozānā pesh karen. ²¹ Use tel ke sāth milā kar tawe par pakānā hai. Phir use ṭukre ṭukre karke ghallā kī nazar ke taur par pesh karnā. Us kī khushbū Rab ko pasand hai. ²² Yih qurbānī hameshā Hārūn kī nasl kā wuh ādmī pesh kare jise masah karke imām-e-āzam kā ohdā diyā gayā hai, aur wuh use pūre taur par Rab ke lie jalā de. ²³ Imām kī ghallā kī nazar hameshā pūre taur par jalānā. Use na khānā.”

Gunāh kī Qurbānī

²⁴ Rab ne Mūsā se kahā, ²⁵ “Hārūn aur us ke beṭoñ ko gunāh kī qurbānī ke bāre meñ zail kī hidāyāt denā: Gunāh kī qurbānī ko Rab ke sāmne wahīn zabah karnā hai jahān bhasm hone wālī qurbānī zabah kī jāti hai. Wuh nihāyat muqaddas hai. ²⁶ Use pesh karne wālā imām use muqaddas jagah par yāñi mulāqāt ke khaima kī chārdiwārī ke andar khāe. ²⁷ Jo bhī is qurbānī ke gosht ko khūh letā hai wuh maḥsūs-o-muqaddas ho jātā hai. Agar qurbānī ke khūn ke chhiñṭe kisī libās par par jāeñ to use muqaddas jagah par dhonā hai. ²⁸ Agar gosht ko handiyā meñ pakāyā gayā ho to us bartan ko bād meñ toṛ denā hai. Agar us ke lie pital kā bartan

istemāl kiyā gayā ho to use khūb mānjh kar pānī se sāf karnā. ²⁹ Imāmon ke khāndānon meñ se tamām mard use khā sakte haiñ. Yih khānā nihāyat muqaddas hai. ³⁰ Lekin gunāh kī har wuh qurbānī khāi na jāe jis kā khūn mulāqāt ke khaime meñ is lie lāyā gayā hai ki maqdis meñ kisī kā kaffārā diyā jāe. Use jalānā hai.

7

Qusūr kī Qurbānī

¹ Qusūr kī qurbānī jo nihāyat muqaddas hai us ke bāre meñ hidāyat yih haiñ:

² Qusūr kī qurbānī wahīñ zabah karnī hai jahān bhasm hone wālī qurbānī zabah kī jāti hai. Us kā khūn qurbāngāh ke chār pahluon par chhīrkā jāe. ³ Us kī tamām charbī nikāl kar qurbāngāh par chārhānī hai yāni us kī dum, antariyon par kī charbī, ⁴ gurde us charbī samet jo un par aur kamr ke qarīb hotī hai aur joṛkalejī. In chīzon ko gurdon ke sāth hī alag karnā hai. ⁵ Imām yih sab kuchh Rab ko qurbāngāh par jalne wālī qurbānī ke taur par pesh kare. Yih qusūr kī qurbānī hai. ⁶ Imāmon ke khāndānon meñ se tamām mard use khā sakte haiñ. Lekin use muqaddas jagah par khāyā jāe. Yih nihāyat muqaddas hai.

⁷ Gunāh aur qusūr kī qurbānī ke lie ek hī usūl hai, jo imām qurbānī ko pesh karke kaffārā detā hai us ko us kā gosht miltā hai. ⁸ Is tarah jo imām kisī jānwar ko bhasm hone wālī qurbānī ke taur par chārhātā hai usī ko jānwar kī khāl miltī hai. ⁹ Aur isī tarah tanūr meñ, kaṛāhī meñ yā tawe par pakāi gai ghallā kī har nazar us imām ko milti hai jis ne use pesh kiyā hai. ¹⁰ Lekin Hārūn ke tamām beṭon ko ghallā kī bāqī nazaren barābar barābar miltī raheñ, khāh un meñ tel milāyā gayā ho yā wuh khushk hoñ.

Salāmati kī Qurbānī

¹¹ Salāmati kī qurbānī jo Rab ko pesh kī jāti hai us ke bāre meñ zail kī hidāyat haiñ:

¹² Agar koi is qurbānī se apnī shukrguzārī kā izhār karnā chāhe to wuh jānwar ke sāth bekhāmīrī roṭī jis meñ tel dālā gayā ho, bekhāmīrī roṭī jis par tel lagāyā gayā ho aur roṭī jis meñ behtarīn maidā aur tel milāyā gayā ho pesh kare. ¹³ Is ke alāwā wuh khamīrī roṭī bhī pesh kare. ¹⁴ Pesh karne wālā qurbānī kī har chīz kā ek hissā ūthā kar Rab ke lie makhūs kare. Yih us imām kā hissā hai jo jānwar kā khūn qurbāngāh par chhīraktā hai. ¹⁵ Gosht usī din khāyā jāe jab jānwar ko zabah kiyā gayā ho. Aglī subah tak kuchh nahīñ bachnā chāhie.

¹⁶ Is qurbānī kā gosht sirf is sūrat meñ agle din khāyā jā saktā hai jab kisī ne mannat mān kar yā apnī khushī se use pesh kiyā hai. ¹⁷ Agar kuchh gosht tisre din tak bach jāe to use jalānā hai. ¹⁸ Agar use tisre din bhī khāyā jāe to Rab yih qurbānī qabūl nahīñ karegā. Us kā koī fāydā nahīñ hogā balki use nāpāk qarār diyā jāegā. Jo bhī us se khāegā wuh qusūrwar thahregā. ¹⁹ Agar yih gosht kisī nāpāk chīz se lag jāe to use nahīñ khānā hai balki use jalāyā jāe. Agar gosht pāk hai to har shakhs jo khud pāk hai use khā saktā hai. ²⁰ Lekin agar nāpāk shakhs Rab ko pesh kī gai salāmati kī qurbānī kā yih gosht khāe to use us kī qaum meñ se miṭā dālnā hai. ²¹ Ho saktā hai ki kisī ne kisī nāpāk chīz ko chhū liyā hai chāhe wuh nāpāk shakhs, jānwar yā koī aur ghīnaunī aur nāpāk chīz ho. Agar aisā shakhs Rab ko pesh kī gai salāmati kī qurbānī kā gosht khāe to use us kī qaum meñ se miṭā dālnā hai.”

Charbī aur Khūn Khānā Manā Hai

²² Rab ne Mūsā se kahā, ²³ “Isrāīliyon ko batā denā ki gāy-bail aur bheṛ-bakriyon kī charbī khānā tumhāre lie manā hai. ²⁴ Tum fitrī taur par mare hue jānwaron aur phāre hue jānwaron kī charbī dīgar kāmōn ke lie istemāl kar sakte ho, lekin use khānā manā hai. ²⁵ Jo bhī use charbī meñ se khāe jo jalā kar Rab ko pesh kī jātī hai use us kī qaum meñ se miṭā dālnā hai. ²⁶ Jahān bhī tum rahte ho wahān parindon yā dīgar jānwaron kā khūn khānā manā hai. ²⁷ Jo bhī khūn khāe use us kī qaum meñ se miṭāyā jāe.”

Qurbāniyon meñ se Imām kā Hissā

²⁸ Rab ne Mūsā se kahā, ²⁹ “Isrāīliyon ko batānā ki jo Rab ko salāmati kī qurbāni pesh kare wuh Rab ke lie ek hissā maḥsūs kare. ³⁰ Wuh jalne wālī yih qurbāni apne hāthōn se Rab ko pesh kare. Is ke lie wuh jānwar kī charbī aur Sīnā Rab ke sāmne pesh kare. Sīnā hilāne wālī qurbāni ho. ³¹ Imām charbī ko qurbāngāh par jalā de jabki Sīnā Hārūn aur us ke beṭon kā hissā hai. ³² Qurbāni kī dahnī rān imām ko uṭhāne wālī qurbāni ke taur par dī jāe. ³³ Wuh us imām kā hissā hai jo salāmati kī qurbāni kā khūn aur charbī charhātā hai.

³⁴ Isrāīliyon kī salāmati kī qurbāniyon meñ se main ne hilāne wālī Sīnā aur uṭhāne wālī rān imāmōn ko dī hai. Yih chīzeñ hameshā ke lie Isrāīliyon kī taraf se imāmōn kā haq haiñ.”

³⁵ Yih us din jalne wālī qurbāniyon meñ se Hārūn aur us ke beṭon kā hissā ban gañ jab unheñ maqdis meñ Rab kī khidmat meñ pesh kiyā gayā. ³⁶ Rab ne us din jab unheñ tel se masah kiyā gayā hukm diyā thā ki Isrāīli yih hissā hameshā imāmōn ko diyā karen.

³⁷ Gharz yih hidāyāt tamām qurbāniyon ke bāre meñ haiñ yānī bhasm hone wālī qurbāni, ghallā kī nazar, gunāh kī qurbāni, qusūr kī qurbāni, imām ko maqdis meñ khidmat ke lie maḥsūs karne kī qurbāni aur salāmati kī qurbāni ke bāre meñ. ³⁸ Rab ne Mūsā ko yih hidāyāt Sīnā Pahār par dīñ, us din jab us ne Isrāīliyon ko hukm diyā ki wuh Dasht-e-Sīnā meñ Rab ko apnī qurbāniyāñ pesh karen.

8

Hārūn aur Us ke Beṭon kī Maḥsūsiyat

¹ Rab ne Mūsā se kahā, ² “Hārūn aur us ke beṭon ko mere huzūr le ānā. Niz imāmōn ke libās, masah kā tel, gunāh kī qurbāni ke lie jawān bail, do mendhe aur beḥamirī roṭiyan kī ṭokrī le ānā. ³ Phir pūrī jamāt ko khaime ke darwāze par jamā karnā.”

⁴ Mūsā ne aisā hī kiyā. Jab pūrī jamāt ikatṭhī ho gaī to ⁵ us ne un se kahā, “Ab main wuh kuchh kartā hūñ jis kā hukm Rab ne diyā hai.” ⁶ Mūsā ne Hārūn aur us ke beṭon ko sāmne lā kar ghusl karāyā. ⁷ Us ne Hārūn ko katān kā zerjāmā pahnā kar kamarband lapeṭā. Phir us ne choḡhā pahnāyā jis par us ne bālāposh ko mahārat se bune hue paṭke se bāndhā.

⁸ Is ke bād us ne sīne kā kīsā lagā kar us meñ donoñ qur'e banām Ūrīm aur Tummīm rakhe. ⁹ Phir us ne Hārūn ke sar par pagārī rakhī jis ke sāmne wāle hisse par us ne muqaddas tāj yānī sone kī takṭī lagā dī. Sab kuchh us hukm ke ain mutābiq huā jo Rab ne Mūsā ko diyā thā.

¹⁰ Is ke bād Mūsā ne masah ke tel se maqdis ko aur jo kuchh us meñ thā masah karke use maḥsūs-o-muqaddas kiyā. ¹¹ Us ne yih tel sāt bār jānwar charhāne kī qurbāngāh aur us ke sāmān par chhīrak diyā. Isī

tarah us ne sāt bār dhone ke hauz aur us qhānche par tel chhīrak diyā jis par hauz rakhā huā thā. Yoñ yih chīzeñ maḥsūs-o-muqaddas huīñ. ¹² Us ne Hārūn ke sar par masah kā tel unḍel kar use masah kiyā. Yoñ wuh maḥsūs-o-muqaddas huā.

¹³ Phir Mūsā ne Hārūn ke beṭoñ ko sāmne lā kar unheñ zerjāme pahnāe, kamarband lapete aur un ke saroñ par paḡariyāñ bāndhīñ. Sab kuchh us hukm ke ain mutābiq huā jo Rab ne Mūsā ko diyā thā.

¹⁴ Ab Mūsā ne gunāh kī qurbānī ke lie jawān bail ko pesh kiyā. Hārūn aur us ke beṭoñ ne apne hāth us ke sar par rakhe. ¹⁵ Mūsā ne use zabah karke us ke qhūn meñ se kuchh le kar apnī ungli se qurbāngāh ke siñgoñ par lagā diyā tāki wuh gunāhoñ se pāk hō jāe. Bāqī qhūn us ne qurbāngāh ke pāe par unḍel diyā. Yoñ us ne use maḥsūs-o-muqaddas karke us kā kaffārā diyā. ¹⁶ Mūsā ne antariyoñ par kī tamām charbī, joḡkalejī aur donoñ gurde un kī charbī samet le kar qurbāngāh par jalā die. ¹⁷ Lekin bail kī khāl, gosht aur antariyoñ ke gobar ko us ne qhaimāgāh ke bāhar le jā kar jalā diyā. Sab kuchh us hukm ke mutābiq huā jo Rab ne Mūsā ko diyā thā.

¹⁸ Is ke bād us ne bhasm hone wālī qurbānī ke lie pahlā menḍhā pesh kiyā. Hārūn aur us ke beṭoñ ne apne hāth us ke sar par rakh die. ¹⁹ Mūsā ne use zabah karke us kā qhūn qurbāngāh ke chār pahluoñ par chhīrak diyā. ²⁰ Us ne menḍhe ko ṭukre ṭukre karke sar, ṭukre aur charbī jalā di. ²¹ Us ne antariyāñ aur pinḍliyāñ pānī se sāf karke pūre menḍhe ko qurbāngāh par jalā diyā. Sab kuchh us hukm ke ain mutābiq huā jo Rab ne Mūsā ko diyā thā. Rab ke lie jalne wālī yih qurbānī bhasm hone wālī qurbānī thī, aur us kī qhushbū Rab ko pasand thī.

²² Is ke bād Mūsā ne dūstre menḍhe ko pesh kiyā. Is qurbānī kā maqsad imāmoñ ko maqdis meñ khidmat ke lie maḥsūs karnā thā. Hārūn aur us ke beṭoñ ne apne hāth menḍhe ke sar par rakh die. ²³ Mūsā ne use zabah karke us ke qhūn meñ se kuchh le kar Hārūn ke dahne kān kī lau par aur us ke dahne hāth aur dahne pānw ke angūṭhoñ par lagāyā. ²⁴ Yihī us ne Hārūn ke beṭoñ ke sāth bhī kiyā. Us ne unheñ sāmne lā kar un ke dahne kān kī lau par aur un ke dahne hāth aur dahne pānw ke angūṭhoñ par qhūn lagāyā. Bāqī qhūn us ne qurbāngāh ke chār pahluoñ par chhīrak diyā. ²⁵ Us ne menḍhe kī charbī, dum, antariyoñ par kī sārī charbī, joḡkalejī, donoñ gurde un kī charbī samet aur dahnī rān alag kī. ²⁶ Phir wuh Rab ke sāmne paḡi beḡhamīri roṭiyoñ kī ṭokri meñ se ek sādā roṭī, ek roṭī jis meñ tel ḍālā gayā thā aur ek roṭī jis par tel lagāyā gayā thā le kar charbī aur rān par rakh di. ²⁷ Us ne yih sab kuchh Hārūn aur us ke beṭoñ ke hāthoñ par rakh kar use hilāne wālī qurbānī ke taur par Rab ko pesh kiyā. ²⁸ Phir us ne yih chīzeñ un se wāpas le kar qurbāngāh par jalā diñ jis par pahle bhasm hone wālī qurbānī rakhī gāi thī. Rab ke lie jalne wālī yih qurbānī imāmoñ ko maḥsūs karne ke lie chaḡhāi gāi, aur us kī qhushbū Rab ko pasand thī.

²⁹ Mūsā ne Sīnā bhī liyā aur use hilāne wālī qurbānī ke taur par Rab ke sāmne hilāyā. Yih maḥsūsiyat ke menḍhe meñ se Mūsā kā hissā thā. Mūsā ne is meñ bhī sab kuchh Rab ke hukm ke ain mutābiq kiyā.

³⁰ Phir us ne masah ke tel aur qurbāngāh par ke qhūn meñ se kuchh le kar Hārūn, us ke beṭoñ aur un ke kaproñ par chhīrak diyā. Yoñ us ne unheñ aur un ke kaproñ ko maḥsūs-o-muqaddas kiyā.

³¹ Mūsā ne un se kahā, “Gosht ko mulāqāt ke qhaima ke darwāze par ubāl kar use un roṭiyoñ ke sāth khānā jo maḥsūsiyat kī qurbāniyoñ kī

tokrī meñ paṛī haiñ. Kyoñki Rab ne mujhe yihī hukm diyā hai. ³² Gosht aur roṭiyōñ kā baqāyā jalā denā. ³³ Sāt din tak mulāqāt ke khaime ke darwāze meñ se na nikalnā, kyoñki maqdis meñ khidmat ke lie tumhārī maḥsūsīyat ke itne hī din haiñ. ³⁴ Jo kuchh āj huā hai wuh Rab ke hukm ke mutābiq huā tāki tumhārā kaffārā diyā jāe. ³⁵ Tumheñ sāt rāt aur din tak khaime ke darwāze ke andar rahnā hai. Rab kī is hidāyat ko māno warnā tum mar jāoge, kyoñki yih hukm mujhe Rab kī taraf se diyā gayā hai.”

³⁶ Hārūn aur us ke beṭoñ ne un tamām hidāyat par amal kiyā jo Rab ne Mūsā kī mārifat unheñ dī thiñ.

9

Hārūn Qurbāniyāñ Charhātā Hai

¹ Maḥsūsīyat ke sāt din ke bād Mūsā ne āṭhweñ din Hārūn, us ke beṭoñ aur Isrāil ke buzurgoñ ko bulāyā. ² Us ne Hārūn se kahā, “Ek beaib bachhrā aur ek beaib mendhā chun kar Rab ko pesh kar. Bachhrā gunāh kī qurbāni ke lie aur mendhā bhasm hone wālī qurbāni ke lie ho. ³ Phir Isrāiliyōñ ko kah denā kī gunāh kī qurbāni ke lie ek bakrā jabki bhasm hone wālī qurbāni ke lie ek beaib yaksālā bachhrā aur ek beaib yaksālā bheṛ kā bachchā pesh karo. ⁴ Sāth hī salāmatī kī qurbāni ke lie ek bail aur ek mendhā chuno. Tel ke sāth milāi huī ghallā kī nazar bhī le kar sab kuchh Rab ko pesh karo. Kyoñki āj hī Rab tum par zāhir hogā.”

⁵ Isrāilī Mūsā kī matlūbā tamām chīzeñ mulāqāt ke khaime ke sāmne le āe. Pūrī jamāt qarīb ā kar Rab ke sāmne kharī ho gai. ⁶ Mūsā ne un se kahā, “Tumheñ wuhī karnā hai jis kā hukm Rab ne tumheñ diyā hai. Kyoñki āj hī Rab kā jalāl tum par zāhir hogā.”

⁷ Phir us ne Hārūn se kahā, “Qurbāngāh ke pās jā kar gunāh kī qurbāni aur bhasm hone wālī qurbāni charhā kar apnā aur apnī qaum kā kaffārā denā. Rab ke hukm ke mutābiq qaum ke lie bhī qurbāni pesh karnā tāki us kā kaffārā diyā jāe.”

⁸ Hārūn qurbāngāh ke pās āyā. Us ne bachhrē ko zabah kiyā. Yih us ke lie gunāh kī qurbāni thā. ⁹ Us ke beṭe bachhrē kā khūn us ke pās le āe. Us ne apnī unglī khūn meñ ḍubo kar use qurbāngāh ke siñgoñ par lagāyā. Bāqī khūn ko us ne qurbāngāh ke pāe par unḍel diyā. ¹⁰ Phir us ne us kī charbī, gurdoñ aur joṛkaleji ko qurbāngāh par jalā diyā. Jaise Rab ne Mūsā ko hukm diyā thā waise hī Hārūn ne kiyā. ¹¹ Bachhrē kā gosht aur khāl us ne khaimāgāh ke bāhar le jā kar jalā dī.

¹² Is ke bād Hārūn ne bhasm hone wālī qurbāni ko zabah kiyā. Us ke beṭoñ ne use us kā khūn diyā, aur us ne use qurbāngāh ke chār pahluoñ par chhirak diyā. ¹³ Unhoñ ne use qurbāni ke muḥṭalif ṭukṛe sar samet die, aur us ne unheñ qurbāngāh par jalā diyā. ¹⁴ Phir us ne us kī antariyāñ aur pinḍliyāñ dho kar bhasm hone wālī qurbāni kī bāqī chīzoñ par rakh kar jalā dīñ.

¹⁵ Ab Hārūn ne qaum ke lie qurbāni charhāi. Us ne gunāh kī qurbāni ke lie bakrā zabah karke use pahlī qurbāni kī tarah charhāyā. ¹⁶ Us ne bhasm hone wālī qurbāni bhī qawāyd ke mutābiq charhāi. ¹⁷ Us ne ghallā kī nazar pesh kī aur us meñ se muṭṭhī-bhar qurbāngāh par jalā diyā. Yih ghallā kī us nazar ke alāwā thī jo subah ko bhasm hone wālī qurbāni ke sāth charhāi gai thī. ¹⁸ Phir us ne salāmatī kī qurbāni ke lie bail aur mendhe ko zabah kiyā. Yih bhī qaum ke lie thī. Us ke beṭoñ ne use jānwaroñ kā khūn diyā, aur us ne use qurbāngāh ke chār pahluoñ

par chhīrak diyā. ¹⁹ Lekin unhoñ ne bail aur menḍhe ko charbī, dum, antariyoñ par kī charbī aur joṛkalejī nikāl kar ²⁰ sine ke ṭukroñ par rakh diyā. Hārūn ne charbī kā hissā qurbāngāh par jalā diyā. ²¹ Sine ke ṭukre aur dahnī rāneñ us ne hilāne wālī qurbānī ke taur par Rab ke sāmne hilāin. Us ne sab kuchh Mūsā ke hukm ke mutābiq hī kiyā.

²² Tamām qurbāniyāñ pesh karne ke bād Hārūn ne apne hāth uṭhā kar qaum ko bārkāt dī. Phir wuh qurbāngāh se utar kar ²³ Mūsā ke sāth mulāqāt ke khaime meñ dākhlil huā. Jab donoñ bāhar āe to unhoñ ne qaum ko bārkāt dī. Tab Rab kā jalāl pūrī qaum par zāhir huā. ²⁴ Rab ke huzūr se āg nīkal kar qurbāngāh par utrī aur bhāsm hone wālī qurbānī aur charbī ke ṭukre bhāsm kar die. Yih dekh kar log kḥushī ke nāre mārne lage aur muñh ke bal gir gae.

10

Nadab aur Abihū kā Gunāh

¹ Hārūn ke beṭe Nadab aur Abihū ne apne apne bakhūrdān le kar un meñ jalte hue koele ḍāle. Un par bakhūr ḍāl kar wuh Rab ke sāmne āe tāki use pesh kareñ. Lekin yih āg nājāyaz thī. Rab ne yih pesh karne kā hukm nahīñ diyā thā. ² Achānak Rab ke huzūr se āg nīklī jis ne unheñ bhāsm kar diyā. Wahīñ Rab ke sāmne wuh mar gae.

³ Mūsā ne Hārūn se kahā, “Ab wuhī huā hai jo Rab ne farmāyā thā ki jo mere qarīb haiñ un se main apnī quddūsiyat zāhir karūnga, main tamām qaum ke sāmne hī apne jalāl kā izhār karūnga.”

Hārūn kḥāmosh rahā. ⁴ Mūsā ne Hārūn ke chachā Uzziyel ke beṭoñ Misāel aur IIsafan ko bulā kar kahā, “Idhar āo aur apne rishtedāroñ ko maqḍis ke sāmne se uṭhā kar kḥaimāgāh ke bāhar le jāo.” ⁵ Wuh āe aur Mūsā ke hukm ke ain mutābiq unheñ un ke zerjāmoñ samet uṭhā kar kḥaimāgāh ke bāhar le gae.

⁶ Mūsā ne Hārūn aur us ke dīgar beṭoñ Iliyazar aur Itamar se kahā, “Mātam kā izhār na karo. Na apne bāl bikharne do, na apne kapṛe phāro. Warnā tum mar jāoge aur Rab pūrī jamāt se nārāz ho jāegā. Lekin tumhāre rishtedār aur bāqī tamām Isrāīlī zarūr in kā mātam kareñ jin ko Rab ne āg se halāk kar diyā hai. ⁷ Mulāqāt ke khaime ke darwāze ke bāhar na niklo warnā tum mar jāoge, kyonki tumheñ Rab ke tel se masah kiyā gayā hai.” Chunānche unhoñ ne aisā hī kiyā.

Imāmoñ ke lie Hidāyāt

⁸ Rab ne Hārūn se kahā, ⁹ “Jab bhī tujhe yā tere beṭoñ ko mulāqāt ke khaime meñ dākhlil honā hai to mai yā koī aur nashā-āwar chiz pīnā manā hai, warnā tum mar jāoge. Yih usūl āne wālī nasloñ ke lie bhī abad tak anmiṭ hai. ¹⁰ Yih bhī lāzim hai ki tum muqaddas aur ghairmuqaddas chīzoñ meñ, pāk aur nāpāk chīzoñ meñ imtiyāz karo. ¹¹ Tumheñ Isrāīliyoñ ko tamām pābandiyāñ sikhānī haiñ jo main ne tumheñ Mūsā kī marīfat batāī haiñ.”

¹² Mūsā ne Hārūn aur us ke bache hue beṭoñ Iliyazar aur Itamar se kahā, “Ghallā kī nazar kā jo hissā Rab ke sāmne jalāyā nahīñ jātā use apne lie le kar beḳhamīrī roṭī pakānā aur qurbāngāh ke pās hī khānā. Kyonki wuh nihāyat muqaddas hai. ¹³ Use muqaddas jagah par khānā, kyonki wuh Rab kī jalne wālī qurbāniyoñ meñ se tumhāre aur tumhāre beṭoñ kā hissā hai. Kyonki mujhe is kā hukm diyā gayā hai. ¹⁴ Jo Sīnā hilāne wālī qurbānī aur dahnī rān uṭhāne wālī qurbānī ke taur par pesh

kī gāi hai, wuh tum aur tumhāre beṭe-beṭiyān khā sakte haiñ. Unheñ muqaddas jagah par khānā hai. Isrāīliyoñ kī salāmatī kī qurbāniyoñ meñ se yih tukre tumhārā hissā haiñ. ¹⁵ Lekin pahle imām rān aur sine ko jalne wālī qurbāniyoñ kī charbī ke sāth pesh karen. Wuh unheñ hilāne wālī qurbāni ke taur par Rab ke sāmne hilāen. Rab farmatā hai ki yih tukre abad tak tumhāre aur tumhāre beṭoñ kā hissā haiñ.”

¹⁶ Mūsā ne dariyāft kiyā ki us bakre ke gosht kā kyā huā jo gunāh kī qurbāni ke taur par charhāyā gayā thā. Use patā chalā ki wuh bhī jal gaya thā. Yih sun kar use Hārūn ke beṭoñ Iliyazar aur Itamar par ḡhussā āyā. Us ne pūchhā, ¹⁷ “Tum ne gunāh kī qurbāni kā gosht kyoñ nahīn khāyā? Tumheñ use muqaddas jagah par khānā thā. Yih ek nihāyat muqaddas hissā hai jo Rab ne tumheñ diyā tāki tum jamāt kā qusūr dūr karke Rab ke sāmne logoñ kā kaffārā do. ¹⁸ Chūñki is bakre kā khūn maqdis meñ na lāyā gayā is lie tumheñ us kā gosht maqdis meñ khānā thā jis tarah maiñ ne tumheñ hukm diyā thā.”

¹⁹ Hārūn ne Mūsā ko jawāb de kar kahā, “Dekheñ, āj logoñ ne apne lie gunāh kī qurbāni aur bhasm hone wālī qurbāni Rab ko pesh kī hai jabki mujh par yih āfat guzarī hai. Agar maiñ āj gunāh kī qurbāni se khātā to kyā yih Rab ko achchhā lagtā?” ²⁰ Yih bāt Mūsā ko achchhī lagī.

11

Pāk aur Nāpāk Jānwar

¹ Rab ne Mūsā aur Hārūn se kahā, ² “Isrāīliyoñ ko batānā ki tumheñ zamīn par rahne wāle jānwaroñ meñ se zail ke jānwaroñ ko khāne kī ijāzat hai: ³ Jin ke khur yā pāñw bilkul chire hue haiñ aur jo jugālī karte haiñ unheñ khāne kī ijāzat hai. ⁴⁻⁶ Ūñṭ, bijjū yā khargosh khānā manā hai. Wuh tumhāre lie nāpāk haiñ, kyoñki wuh jugālī to karte haiñ lekin un ke khur yā pāñw chire hue nahīn haiñ. ⁷ Suar na khānā. Wuh tumhāre lie nāpāk hai, kyoñki us ke khur to chire hue haiñ lekin wuh jugālī nahīn kartā. ⁸ Na un kā gosht khānā, na un kī lāshoñ ko chhūnā. Wuh tumhāre lie nāpāk haiñ.

⁹ Samundarī aur dariyāi jānwar khāne ke lie jāyz haiñ agar un ke par aur chhilke hoñ. ¹⁰ Lekin jin ke par yā chhilke nahīn haiñ wuh sab tumhāre lie makrūh haiñ, khāh wuh baṛī tādād meñ mil kar rahte haiñ yā nahīn. ¹¹ Is lie un kā gosht khānā manā hai, aur un kī lāshoñ se bhī ḡhin khānā hai. ¹² Pāñī meñ rahne wāle tamām jānwar jin ke par yā chhilke na hoñ tumhāre lie makrūh haiñ.

¹³ Zail ke parinde tumhāre lie qābil-e-ḡhin hoñ. Inheñ khānā manā hai, kyoñki wuh makrūh haiñ: uqāb, daṛhiyal giddh, kālā giddh, ¹⁴ lāl chīl, har qism kī kālī chīl, ¹⁵ har qism kā kawwā, ¹⁶ uqābī ullū, chhoṭe kān wālā ullū, baṛe kān wālā ullū, har qism kā bāz, ¹⁷ chhoṭā ullū, qūq, chinghārne wālā ullū, ¹⁸ safed ullū, dashtī ullū, Misrī giddh, ¹⁹ laqlaq, har qism kā bütīmār, hudhud aur chamḡādar. *

²⁰ Tamām par rakhne wāle kīre jo chār pāñwoñ par chalte haiñ tumhāre lie makrūh haiñ, ²¹ siwāe un ke jin kī ṭāngoñ ke do hisse haiñ aur jo phudakte haiñ. Un ko tum khā sakte ho. ²² Is nāte se tum muḡhtalif qism

* **11:19** Yād rahe ki qadīm zamāne ke in parindoñ ke aksar nām matrūk haiñ yā un kā matlab badal gayā hai, is lie un kā muḡhtalif tarjumā ho saktā hai.

ke tiddē khā sakte ho. ²³ Bāqī sab par rakhne wāle kīre jo chār pānwoñ par chalte haiñ tumhāre lie makrūh haiñ.

²⁴⁻²⁸ Jo bhī zail ke jānwaroñ kī lāsheñ chhue wuh shām tak nāpāk rahegā: (a) khur rakhne wāle tamām jānwar siwāe un ke jin ke khur yā pānw pūre taur par chire hue haiñ aur jo jugālī karte haiñ, (b) tamām jānwar jo apne chār panjoñ par chalte haiñ. Yih jānwar tumhāre lie nāpāk haiñ, aur jo bhī un kī lāsheñ uṭhāe yā chhue lāzim hai ki wuh apne kapre dho le. Is ke bāwujūd bhī wuh shām tak nāpāk rahegā.

²⁹⁻³⁰ Zamīn par reñgne wāle jānwaroñ meñ se chhachhūndar, muḡhtalif qism ke chūhe aur muḡhtalif qism kī chhipkliyāñ tumhāre lie nāpāk haiñ. ³¹ Jo bhī unheñ aur un kī lāsheñ chhū letā hai wuh shām tak nāpāk rahegā.

³² Agar un meñ se kisī kī lāsh kisī chīz par gir pare to wuh bhī nāpāk ho jāegī. Is se koī farq nahīñ partā ki wuh lakaṛī, kapre, chamre yā ṭāṭ kī banī ho, na is se koī farq partā hai ki wuh kis kām ke lie istemāl kī jātī hai. Use har sūrat meñ pāñī meñ ḍubonā hai. To bhī wuh shām tak nāpāk rahegī. ³³ Agar aisī lāsh miṭṭī ke bartan meñ gir jāe to jo kuchh bhī us meñ hai nāpāk ho jāegā aur tumheñ us bartan ko ṭoṛnā hai. ³⁴ Har khāne wālī chīz jis par aise bartan kā pāñī ḍālā gayā hai nāpāk hai. Isī tarah us bartan se niklī huī har pīne wālī chīz nāpāk hai. ³⁵ Jis par bhī aisī lāsh gir pare wuh nāpāk ho jātā hai. Agar wuh tanūr yā chūlhe par gir pare to un ko ṭoṛ denā hai. Wuh nāpāk haiñ aur tumhāre lie nāpāk raheñge. ³⁶ Lekin jis chashme yā hauz meñ aisī lāsh gire wuh pāk rahtā hai. Sirf wuh jo lāsh ko chhū letā hai nāpāk ho jātā hai. ³⁷ Agar aisī lāsh bijoñ par gir pare jin ko abhī bonā hai to wuh pāk rahte haiñ. ³⁸ Lekin agar bijoñ par pāñī ḍālā gayā ho aur phir lāsh un par gir pare to wuh nāpāk haiñ.

³⁹ Agar aisā jānwar jise khāne kī ijāzat hai mar jāe to jo bhī us kī lāsh chhue shām tak nāpāk rahegā. ⁴⁰ Jo us meñ se kuchh khāe yā use uṭhā kar le jāe use apne kaproñ ko dhonā hai. To bhī wuh shām tak nāpāk rahegā.

⁴¹ Har jānwar jo zamīn par reñgtā hai qābil-e-ghin hai. Use khānā manā hai, ⁴² chāhe wuh apne pet par chāhe chār yā is se zāyid pānwoñ par chaltā ho. ⁴³ In tamām reñgne wāloñ se apne āp ko ghin kā bāis aur nāpāk na banānā, ⁴⁴ kyoñki main Rab tumhārā Ḳhudā hūñ. Lāzim hai ki tum apne āp ko maḡhsūs-o-muqaddas rakho, kyoñki main quddūs hūñ. Apne āp ko zamīn par reñgne wāle tamām jānwaroñ se nāpāk na banānā. ⁴⁵ Main Rab hūñ. Main tumheñ Misr se nikāl lāyā hūñ tāki tumhārā Ḳhudā banūñ. Liḥāzā muqaddas raho, kyoñki main quddūs hūñ.

⁴⁶ Zamīn par chalne wāle jānwaroñ, parindoñ, ābī jānwaroñ aur zamīn par reñgne wāle jānwaroñ ke bāre meñ shar'a yihī hai. ⁴⁷ Lāzim hai ki tum nāpāk aur pāk meñ imtiyāz karo, aise jānwaroñ meñ jo khāne ke lie jāy haiñ aur aisoñ meñ jo nājāy haiñ.”

12

Bachche kī Paidāish ke bād Māñ par Pābandiyāñ

¹ Rab ne Mūsā se kahā, ² “Isrāīliyoñ ko batā ki jab kisī aurat ke larḳā paidā ho to wuh māhwārī ke aiyām kī tarah sāt din tak nāpāk rahegī. ³ Āṭhweñ din larḳe kā ḳhatnā karwānā hai. ⁴ Phir māñ mazīd 33 din intāzār kare. Is ke bād us kī wuh nāpākī dūr ho jāegī jo ḳhūñ bahne se paidā huī hai. Is daurān wuh koī maḡhsūs aur muqaddas chīz na chhue, na maqdis ke pās jāe.

⁵ Agar us ke larḳī paidā ho jāe to wuh māhwārī ke aiyām kī tarah nāpāk hai. Yih nāpākī 14 din tak rahegī. Phir wuh mazīd 66 din intazār kare. Is ke bād us kī wuh nāpākī dūr ho jāegī jo ḳhūn bahne se paidā huī hai.

⁶ Jab larḳe yā larḳī ke silsile meñ yih din guzar jāeñ to wuh mulāqāt ke khaimē ke darwāze par imām ko zail kī chizeñ de: bhasm hone wālī qurbānī ke lie ek yaksālā bheḳ kā bachchā aur gunāh kī qurbānī ke lie ek jawān kabūtar yā qumrī. ⁷ Imām yih jānwar Rab ko pesh karke us kā kaffārā de. Phir ḳhūn bahne ke bāis paidā hone wālī nāpākī dūr ho jāegi. Usūl ek hī hai, chāhe larḳā ho yā larḳī.

⁸ Agar wuh ḡhurbat ke bāis bheḳ kā bachchā na de sake to phir wuh do qumrīyāñ yā do jawān kabūtar le āe, ek bhasm hone wālī qurbānī ke lie aur dūsraḡ gunāh kī qurbānī ke lie. Yoñ imām us kā kaffārā de aur wuh pāk ho jāegī.”

13

Jildī Bīmārīyāñ

¹ Rab ne Mūsā aur Hārūn se kahā, ² “Agar kisī kī jild meñ sūjan yā papaḳī yā safed dāḡh ho aur ḳhatrā hai kī wabāi jildī bīmārī ho to use imāmoñ yāñi Hārūn yā us ke beḳoñ ke pās le āñā hai. ³ Imām us jagah kā muāynā kare. Agar us ke bāl safed ho gae hoñ aur wuh jild meñ dhañsī huī ho to wabāi bīmārī hai. Jab imām ko yih mālūm ho to wuh use nāpāk qarār de. ⁴ Lekin ho saktā hai kī jild kī jagah safed to hai lekin jild meñ dhañsī huī nahīñ hai, na us ke bāl safed hue haiñ. Is sūrat meñ imām us shaḳhs ko sāt din ke lie alahdagī meñ rakhe. ⁵ Sātweñ din imām dubārā us kā muāynā kare. Agar wuh dekhe kī muta'assirā jagah waisī hī hai aur phailī nahīñ to wuh use mazīd sāt din alahdagī meñ rakhe. ⁶ Sātweñ din wuh ek aur martabā us kā muāynā kare. Agar us jagah kā rang dubārā sehhatmand jild ke rang kī mānind ho rahā ho aur phailī na ho to wuh use pāk qarār de. Is kā matlab hai kī yih marz ām papaḳī se zyādā nahīñ hai. Mariz apne kapḳe dho le to wuh pāk ho jāegā. ⁷ Lekin agar is ke bād muta'assirā jagah phailne lage to wuh dubārā apne āp ko imām ko dikhāe. ⁸ Imām us kā muāynā kare. Agar jagah wāqāi phail gaī ho to imām use nāpāk qarār de, kyoñki yih wabāi jildī marz hai.

⁹ Agar kisī ke jism par wabāi jildī marz nazar āe to use imām ke pās lāyā jāe. ¹⁰ Imām us kā muāynā kare. Agar muta'assirā jild meñ safed sūjan ho, us ke bāl bhī safed ho gae hoñ, aur us meñ kachchā gosht maujūd ho ¹¹ to is kā matlab hai kī wabāi jildī bīmārī purāñi hai. Imām us shaḳhs ko sāt din ke lie alahdagī meñ rakh kar intazār na kare balkī use fauran nāpāk qarār de, kyoñki yih us kī nāpākī kā sabūt hai. ¹² Lekin agar bīmārī jaldī se phail gaī ho, yahāñ tak kī sar se le kar pāñwoñ tak pūri jild muta'assir huī ho ¹³ to imām yih dekh kar mariz ko pāk qarār de. Chūñki pūri jild safed ho gaī hai is lie wuh pāk hai. ¹⁴ Lekin jab bhī kahīñ kachchā gosht nazar āe us waqt wuh nāpāk ho jātā hai. ¹⁵ Imām yih dekh kar mariz ko nāpāk qarār de. Kachchā gosht har sūrat meñ nāpāk hai, kyoñki is kā matlab hai kī wabāi jildī bīmārī lag gaī hai. ¹⁶ Agar kachche gosht kā yih zaḳhm bhar jāe aur muta'assirā jagah kī jild safed ho jāe to mariz imām ke pās jāe. ¹⁷ Agar imām dekhe kī wāqāi aisā hī huā hai aur muta'assirā jild safed ho gaī hai to wuh use pāk qarār de.

¹⁸ Agar kisī kī jild par phoḳā ho lekin wuh ṭhīk ho jāe ¹⁹ aur us kī jagah safed sūjan yā surḳhī-māyl safed dāḡh nazar āe to mariz apne āp ko imām

ko dikhāe. ²⁰ Agar wuh us kā muāynā karke dekhe ki muta'assirā jagah jild ke andar dhañsī huī hai aur us ke bāl safed ho gae haiñ to wuh marīz ko nāpāk qarār de. Kyonki is kā matlab hai ki jahāñ pahle phorā thā wahāñ wabāī jildi bīmārī paidā ho gaī hai. ²¹ Lekin agar imām dekhe ki muta'assirā jagah ke bāl safed nahīñ haiñ, wuh jild meñ dhañsī huī nazar nahīñ ātī aur us kā rang dubārā sehhatmand jild ki mānind ho rahā hai to wuh use sāt din ke lie alahdagī meñ rakhe. ²² Agar is daurāñ bīmārī mazīd phail jāe to imām marīz ko nāpāk qarār de, kyonki is kā matlab hai ki wabāī jildi bīmārī lag gaī hai. ²³ Lekin agar dāgh na phailē to is kā matlab hai ki yih sirf us bhare hue zaḡhm kā nishāñ hai jo phorē se paidā huā thā. Imām marīz ko pāk qarār de.

²⁴ Agar kisī kī jild par jalne kā zaḡhm lag jāe aur muta'assirā jagah par surkhī-māyl safed dāgh yā safed dāgh paidā ho jāe ²⁵ to imām muta'assirā jagah kā muāynā kare. Agar mālūm ho jāe ki muta'assirā jagah ke bāl safed ho gae haiñ aur wuh jild meñ dhañsī huī hai to is kā matlab hai ki chot ki jagah par wabāī jildi marz lag gayā hai. Imām use nāpāk qarār de, kyonki wabāī jildi bīmārī lag gaī hai. ²⁶ Lekin agar imām ne mālūm kiyā hai ki dāgh meñ bāl safed nahīñ haiñ, wuh jild meñ dhañsī huā nazar nahīñ ātā aur us kā rang sehhatmand jild kī mānind ho rahā hai to wuh marīz ko sāt din tak alahdagī meñ rakhe. ²⁷ Agar wuh sātweñ din mālūm kare ki muta'assirā jagah phail gaī hai to wuh use nāpāk qarār de. Kyonki is kā matlab hai ki wabāī jildi bīmārī lag gaī hai. ²⁸ Lekin agar dāgh phailā huā nazar nahīñ ātā aur muta'assirā jild kā rang sehhatmand jild ke rang kī mānind ho gayā hai to is kā matlab hai ki yih sirf us bhare hue zaḡhm kā nishāñ hai jo jalne se paidā huā thā. Imām marīz ko pāk qarār de.

²⁹ Agar kisī ke sar yā dārhī kī jild meñ nishāñ nazar āe ³⁰ to imām muta'assirā jagah kā muāynā kare. Agar wuh dhañsī huī nazar āe aur us ke bāl rang ke lihāz se chamakte hue sone ki mānind aur bārik hoñ to imām marīz ko nāpāk qarār de. Is kā matlab hai ki aisi wabāī jildi bīmārī sar yā dārhī kī jild par lag gaī hai jo khārish paidā kartī hai. ³¹ Lekin agar imām ne mālūm kiyā ki muta'assirā jagah jild meñ dhañsī huī nazar nahīñ ātī agarche us ke bāloñ kā rang badal gayā hai to wuh use sāt din ke lie alahdagī meñ rakhe. ³² Sātweñ din imām jild ki muta'assirā jagah kā muāynā kare. Agar wuh phailī huī nazar nahīñ ātī aur us ke bāloñ kā rang chamakdār sone ki mānind nahīñ hai, sāth hī wuh jagah jild meñ dhañsī huī bhī dikhāī nahīñ detī, ³³ to marīz apne bāl mundwāe. Sirf wuh bāl rah jāeñ jo muta'assirā jagah se nikalte haiñ. Imām marīz ko mazīd sāt din alahdagī meñ rakhe. ³⁴ Sātweñ din wuh us kā muāynā kare. Agar muta'assirā jagah nahīñ phailī aur wuh jild meñ dhañsī huī nazar nahīñ ātī to imām use pāk qarār de. Wuh apne kapre dho le to wuh pāk ho jāegā. ³⁵ Lekin agar is ke bād jild kī muta'assirā jagah phailnā shurū ho jāe ³⁶ to imām dubārā us kā muāynā kare. Agar wuh jagah wāqāī phailī huī nazar āe to marīz nāpāk hai, chāhe muta'assirā jagah ke bāloñ kā rang chamakte sone ki mānind ho yā na ho. ³⁷ Lekin agar us ke khayāl meñ muta'assirā jagah phailī huī nazar nahīñ ātī balki us meñ se kāle rang ke bāl nikal rahe haiñ to is kā matlab hai ki marīz kī sehhat bahāl ho gaī hai. Imām use pāk qarār de.

³⁸ Agar kisī mard yā aurat kī jild par safed dāgh paidā ho jāeñ ³⁹ to imām un kā muāynā kare. Agar un kā safed rang halkā-sā ho to yih sirf bezarar papaṛī hai. Marīz pāk hai.

⁴⁰⁻⁴¹ Agar kisī mard kā sar māthe kī taraf yā pīchhe kī taraf ganjā hai to wuh pāk hai. ⁴² Lekin agar us jagah jahān wuh ganjā hai surkhī-māyl safed dāgh ho to is kā matlab hai kī wahān wabāi jildi bīmārī lag gaī hai. ⁴³ Imām us kā muāynā kare. Agar ganjī jagah par surkhī-māyl safed sūjan ho jo wabāi jildi bīmārī kī mānind nazar āe ⁴⁴ to marīz ko wabāi jildi bīmārī lag gaī hai. Imām use nāpāk qarār de.

Nāpāk Marīz kā Sulūk

⁴⁵ Wabāi jildi bīmārī kā marīz phaṭe kapre pahne. Us ke bāl bikhre raheñ. Wuh apnī mūnchhoñ ko kisī kapre se chhupāe aur pukārtā rahe, ‘Nāpāk, nāpāk.’ ⁴⁶ Jis waqt tak wabāi jildi bīmārī lagī rahe wuh nāpāk hai. Wuh is daurān khaimāgāh ke bāhar jā kar tanhāi meñ rahe.

Phaphūndī se Nīpaṭne kā Tariqā

⁴⁷ Ho saktā hai kī ūn yā katān ke kisī libās par phaphūndī lag gaī hai, ⁴⁸ yā kī phaphūndī ūn yā katān ke kisī kapre ke ṭukre yā kisī chamre yā chamre kī kisī chīz par lag gaī hai. ⁴⁹ Agar phaphūndī kā rang harā yā lāl-sā ho to wuh phailne wālī phaphūndī hai, aur lāzim hai kī use imām ko dikhāyā jāe. ⁵⁰ Imām us kā muāynā karke use sāt din ke lie alahdaḡī meñ rakhe. ⁵¹ Sātweñ din wuh dubārā us kā muāynā kare. Agar phaphūndī phail gaī ho to is kā matlab hai kī wuh nuqsāndeh hai. Muta’assirā chīz nāpāk hai. ⁵² Imām use jalā de, kyōnki yih phaphūndī nuqsāndeh hai. Lāzim hai kī use jalā diyā jāe. ⁵³ Lekin agar in sāt dinōn ke bād phaphūndī phailī huī nazar nahīn ātī ⁵⁴ to imām hukm de kī muta’assirā chīz ko dhulwāyā jāe. Phir wuh use mazīd sāt din ke lie alahdaḡī meñ rakhe. ⁵⁵ Is ke bād wuh dubārā us kā muāynā kare. Agar wuh mālūm kare kī phaphūndī to phailī huī nazar nahīn ātī lekin us kā rang waise kā waisā hai to wuh nāpāk hai. Use jalā denā, chāhe phaphūndī muta’assirā chīz ke sāmne wāle hisse yā pichhle hisse meñ lagī ho. ⁵⁶ Lekin agar mālūm ho jāe kī phaphūndī kā rang māñd par gayā hai to imām kapre yā chamre meñ se muta’assirā jagah phār kar nikāl de. ⁵⁷ To bhī ho saktā hai kī phaphūndī dubārā usī kapre yā chamre par nazar āe. Is kā matlab hai kī wuh phail rahī hai aur use jalā denā lāzim hai. ⁵⁸ Lekin agar phaphūndī dhone ke bād ghāyb ho jāe to use ek aur dafā dhonā hai. Phir muta’assirā chīz pāk hogī.

⁵⁹ Isī tarah phaphūndī se nīpaṭnā hai, chāhe wuh ūn yā katān ke kisī libās ko lag gaī ho, chāhe ūn yā katān ke kisī ṭukre yā chamre kī kisī chīz ko lag gaī ho. Inhīn usūloñ ke taht faislā karnā hai kī muta’assirā chīz pāk hai yā nāpāk.”

14

Wabāi Jildi Bīmārī ke Marīz kī Shifā par Qurbāni

¹ Rab ne Mūsā se kahā, ² “Agar koī shaḡhs jildi bīmārī se shifā pāe aur use pāk-sāf karānā hai to use imām ke pās lāyā jāe ³ jo khaimāgāh ke bāhar jā kar us kā muāynā kare. Agar wuh dekhē kī marīz kī sehhat wāqāi bahāl ho gaī hai ⁴ to imām us ke lie do zindā aur pāk parinde, deodār kī lakaṛī, qīrmizī rang kā dhāgā aur zūfā mangwāe. ⁵ Imām ke hukm par parindōñ meñ se ek ko tāzā pānī se bhare hue miṭṭī ke bartan ke ūpar zabah kiyā jāe. ⁶ Imām zindā parinde ko deodār kī lakaṛī, qīrmizī rang ke dhāge aur zūfā ke sāth zabah kie gae parinde ke us khūn meñ dubo de jo miṭṭī ke bartan ke pānī meñ ā gayā hai. ⁷ Wuh pānī se milāyā huā khūn sāt bār pāk hone wāle shaḡhs par chhīrak kar use pāk qarār de,

phir zindā parinde ko khule maidān meñ chhoṛ de. ⁸ Jo apne āp ko pāk-sāf karā rahā hai wuh apne kapṛe dhoe, apne tamām bāl mundwāe aur nahā le. Is ke bād wuh pāk hai. Ab wuh khaimāgāh meñ dākhlil ho saktā hai agarche wuh mazīd sāt din apne dere meñ nahīn jā saktā. ⁹ Sātweñ din wuh dubārā apne sar ke bāl, apnī dārhī, apne abrū aur bāqī tamām bāl mundwāe. Wuh apne kapṛe dhoe aur nahā le. Tab wuh pāk hai.

¹⁰ Āṭhweñ din wuh do bheṛ ke nar bachche aur ek yaksālā bheṛ chun le jo beaib hoñ. Sāth hī wuh ghallā kī nazar ke lie tel ke sāth milāyā gayā sārhe 4 kilogrām behtarīn maidā aur 300 mililīṭar tel le. ¹¹ Phir jis imām ne use pāk qarār diyā wuh use in qurbāniyoñ samet mulāqāt ke khaime ke darwāze par Rab ko pesh kare. ¹² Bheṛ kā ek nar bachchā aur 300 mililīṭar tel qusūr kī qurbānī ke lie hai. Imām unheñ hilāne wālī qurbānī ke taur par Rab ke sāmne hilāe. ¹³ Phir wuh bheṛ ke is bachche ko khaime ke darwāze par zabah kare jahān gunāh kī qurbāniyāñ aur bhasm hone wālī qurbāniyāñ zabah kī jāti haiñ. Gunāh kī qurbāniyoñ kī tarah qusūr kī yih qurbānī imām kā hissā hai aur nihāyat muqaddas hai. ¹⁴ Imām khūn meñ se kuchh le kar pāk hone wāle ke dahne kān kī lau par aur us ke dahne hāth aur dahne pānw ke angūṭhoñ par lagāe. ¹⁵ Ab wuh 300 mililīṭar tel meñ se kuchh le kar apne bāeñ hāth kī hathelī par dāle. ¹⁶ Apne dahne hāth ke angūṭhe ke sāth wālī ungli is tel meñ ḍubo kar wuh use sāt bār Rab ke sāmne chhīrke. ¹⁷ Wuh apnī hathelī par ke tel meñ se kuchh aur le kar pāk hone wāle ke dahne kān kī lau par aur us ke dahne hāth aur dahne pānw ke angūṭhoñ par lagā de yānī un jaghoñ par jahān wuh qusūr kī qurbānī kā khūn lagā chukā hai. ¹⁸ Imām apnī hathelī par kā bāqī tel pāk hone wāle ke sar par ḍāl kar Rab ke sāmne us kā kaffārā de.

¹⁹ Is ke bād imām gunāh kī qurbānī chaṛhā kar pāk hone wāle kā kaffārā de. Ākhir meñ wuh bhasm hone wālī qurbānī kā jānwar zabah kare. ²⁰ Wuh use ghallā kī nazar ke sāth qurbāngāh par chaṛhā kar us kā kaffārā de. Tab wuh pāk hai.

²¹ Agar shifāyāb shaḥs ghurbat ke bāis yih qurbāniyāñ nahīn chaṛhā saktā to phir wuh qusūr kī qurbānī ke lie bheṛ kā sirf ek nar bachchā le āe. Kāfī hai ki kaffārā dene ke lie yihī Rab ke sāmne hilāyā jāe. Sāth sāth ghallā kī nazar ke lie ḍeṛh kilogrām behtarīn maidā tel ke sāth milā kar pesh kiyā jāe aur 300 mililīṭar tel. ²² Is ke alāwā wuh do qumriyāñ yā do jawān kabūtar pesh kare, ek ko gunāh kī qurbānī ke lie aur dūse ko bhasm hone wālī qurbānī ke lie. ²³ Āṭhweñ din wuh unheñ mulāqāt ke khaime ke darwāze par imām ke pās aur Rab ke sāmne le āe tāki wuh pāk-sāf ho jāe. ²⁴ Imām bheṛ ke bachche ko 300 mililīṭar tel samet le kar hilāne wālī qurbānī ke taur par Rab ke sāmne hilāe. ²⁵ Wuh qusūr kī qurbānī ke lie bheṛ ke bachche ko zabah kare aur us ke khūn meñ se kuchh le kar pāk hone wāle ke dahne kān kī lau par aur us ke dahne hāth aur dahne pānw ke angūṭhoñ par lagāe. ²⁶ Ab wuh 300 mililīṭar tel meñ se kuchh apne bāeñ hāth kī hathelī par dāle ²⁷ aur apne dahne hāth ke angūṭhe ke sāth wālī ungli is tel meñ ḍubo kar use sāt bār Rab ke sāmne chhīrak de. ²⁸ Wuh apnī hathelī par ke tel meñ se kuchh aur le kar pāk hone wāle ke dahne kān kī lau par aur us ke dahne hāth aur dahne pānw ke angūṭhoñ par lagā de yānī un jaghoñ par jahān wuh qusūr kī qurbānī kā khūn lagā chukā hai. ²⁹ Apnī hathelī par kā bāqī tel wuh pāk hone wāle ke sar par ḍāl de tāki Rab ke sāmne us kā kaffārā de. ³⁰ Is ke bād wuh shifāyāb shaḥs kī gunjāish ke mutābiq do qumriyāñ yā do jawān kabūtar

charhāe, ³¹ ek ko gunāh kī qurbānī ke lie aur dūsre ko bhasm hone wālī qurbānī ke lie. Sāth hī wuh ghallā kī nazar pesh kare. Yoñ imām Rab ke sāmne us kā kaffārā detā hai. ³² Yih usūl aise shaḥs ke lie hai jo wabāi jildī bimārī se shifā pā gayā hai lekin apnī ghurbat ke bāis pāk ho jāne ke lie pūrī qurbānī pesh nahīn kar saktā.”

Gharoñ meñ Phaphūndī

³³ Rab ne Mūsā aur Hārūn se kahā, ³⁴ “Jab tum Mulk-e-Kanān meñ dākhlil hoge jo main tumheñ dūngā to wahāñ aise makān hoñge jin meñ main ne phaphūndī phailne dī hai. ³⁵ Aise ghar kā mālik jā kar imām ko batāe ki main ne apne ghar meñ phaphūndī jaisī koī chīz dekhī hai. ³⁶ Tab imām hukm de ki ghar kā muāynā karne se pahle ghar kā pūrā sāmān nikālā jāe. Warnā agar ghar ko nāpāk qarār diyā jāe to sāmān ko bhī nāpāk qarār diyā jāegā. Is ke bād imām andar jā kar makān kā muāynā kare. ³⁷ Wuh diwāroñ ke sāth lagi huī phaphūndī kā muāynā kare. Agar muta’assirā jagheñ harī yā lāl-sī hoñ aur diwār ke andar dhañsi huī nazar aēñ ³⁸ to phir imām ghar se nikal kar sāt din ke lie tālā lagāe. ³⁹ Sātweñ din wuh wāpas ā kar makān kā muāynā kare. Agar phaphūndī phailī huī nazar aē ⁴⁰ to wuh hukm de ki muta’assirā pattharoñ ko nikāl kar ābādī ke bāhar kisī nāpāk jagah par phaiñkā jāe. ⁴¹ Niz wuh hukm de ki andar kī diwāroñ ko kuredā jāe aur kuredī huī miṭṭī ko ābādī ke bāhar kisī nāpāk jagah par phaiñkā jāe. ⁴² Phir log nae patthar lagā kar ghar ko nae gare se platar karen. ⁴³ Lekin agar is ke bāwujūd phaphūndī dubārā paidā ho jāe ⁴⁴ to imām ā kar dubārā us kā muāynā kare. Agar wuh dekhe ki phaphūndī ghar meñ phail gai hai to is kā matlab hai ki phaphūndī nuqsāndeh hai, is lie ghar nāpāk hai. ⁴⁵ Lāzim hai ki use pūre taur par dhā diyā jāe aur sab kuchh yāñi us ke patthar, lakaṛī aur platar ko ābādī ke bāhar kisī nāpāk jagah par phaiñkā jāe.

⁴⁶ Agar imām ne kisī ghar kā muāynā karke tālā lagā diyā hai aur phir bhī koī us ghar meñ dākhlil ho jāe to wuh shām tak nāpāk rahegā. ⁴⁷ Jo aise ghar meñ soe yā khāñā khāe lāzim hai ki wuh apne kapṛe dho le. ⁴⁸ Lekin agar ghar ko nae sire se platar karne ke bād imām ā kar us kā dubārā muāynā kare aur dekhe ki phaphūndī dubārā nahīn nikli to is kā matlab hai ki phaphūndī khatm ho gai hai. Wuh use pāk qarār de. ⁴⁹ Use gunāh se pāk-sāf karāne ke lie wuh do parinde, deodār kī lakaṛī, qirmizī rang kā dhāgā aur zūfā le le. ⁵⁰ Wuh parindoñ meñ se ek ko tāzā pāñi se bhare hue miṭṭī ke bartan ke ūpar zabah kare. ⁵¹ Is ke bād wuh deodār kī lakaṛī, zūfā, qirmizī rang kā dhāgā aur zindā parindā le kar us tāzā pāñi meñ ḍubo de jis ke sāth zabah kie hue parinde kā khūn milāyā gayā hai aur is pāñi ko sāt bār ghar par chhiṛak de. ⁵² In chīzoñ se wuh ghar ko gunāh se pāk-sāf kartā hai. ⁵³ Ākhir meñ wuh zindā parinde ko ābādī ke bāhar khule maidān meñ chhoṛ de. Yoñ wuh ghar kā kaffārā degā, aur wuh pāk-sāf ho jāegā.

⁵⁴⁻⁵⁶ Lāzim hai ki har qism kī wabāi bimārī se aise niṭṭo jaise bayān kiyā gayā hai, chāhe wuh wabāi jildī bimārīyāñ hoñ (masalan khārish, sūjan, papaṛī yā safed daḡh), chāhe kapṛoñ yā gharoñ meñ phaphūndī ho. ⁵⁷ In usūloñ ke taht faislā karnā hai ki koī shaḥs yā chīz pāk hai yā nāpāk.”

1 Rab ne Mūsā aur Hārūn se kahā, 2 “Isrāīliyoṅ ko batānā ki agar kisi mard ko jaryān kā marz ho to wuh khārij hone wāle māe ke sabab se nāpāk hai, 3 chāhe māe bahtā rahtā ho yā ruk gayā ho. 4 Jis chīz par bhī marīz leṭṭā yā baiṭhtā hai wuh nāpāk hai. 5-6 Jo bhī us ke leṭne kī jagah ko chhue yā us ke baiṭhne kī jagah par baiṭh jāe wuh apne kapre dho kar nahā le. Wuh shām tak nāpāk rahegā. 7 Isi tarah jo bhī aise mariz ko chhue wuh apne kapre dho kar nahā le. Wuh shām tak nāpāk rahegā. 8 Agar marīz kisi pāk shakhs par thūke to yihī kuchh karnā hai aur wuh shakhs shām tak nāpāk rahegā. 9 Jab aisā marīz kisi jānwar par sawār hotā hai to har chīz jis par wuh baiṭh jātā hai nāpāk hai. 10 Jo bhī aisi chīz chhue yā use uṭhā kar le jāe wuh apne kapre dho kar nahā le. Wuh shām tak nāpāk rahegā. 11 Jis kisi ko bhī marīz apne hāth dhoe baḡhair chhue wuh apne kapre dho kar nahā le. Wuh shām tak nāpāk rahegā. 12 Miṭṭī kā jo bartan aisā mariz chhue use toṛ diyā jāe. Lakaṛī kā jo bartan wuh chhue use khūb dhoyā jāe.

13 Jise is marz se shifā milī hai wuh sāt din intazār kare. Is ke bād wuh tāzā pāni se apne kapre dho kar nahā le. Phir wuh pāk ho jāegā. 14 Āṭhweṅ din wuh do qumriyān yā do jawān kabūtar le kar mulāqāt ke khāime ke darwāze par Rab ke sāmne imām ko de. 15 Imām un meṅ se ek ko gunāh kī qurbāni ke taur par aur dūsre ko bhasm hone wāli qurbāni ke taur par chaṛhāe. Yoṅ wuh Rab ke sāmne us kā kaffārā degā.

16 Agar kisi mard kā nutfā khārij ho jāe to wuh apne pūre jism ko dho le. Wuh shām tak nāpāk rahegā. 17 Har kapṛā yā chamṛā jis se nutfā lag gayā ho use dhonā hai. Wuh bhī shām tak nāpāk rahegā. 18 Agar mard aur aurat ke hambistar hone par nutfā khārij ho jāe to lāzim hai ki donoṅ nahā leṅ. Wuh shām tak nāpāk raheṅge.

Auratoṅ kī Nāpākī

19 Māhwārī ke waqt aurat sāt din tak nāpāk hai. Jo bhī use chhue wuh shām tak nāpāk rahegā. 20 Is daurān jis chīz par bhī wuh leṭṭī yā baiṭhtī hai wuh nāpāk hai. 21-23 Jo bhī us ke leṭne kī jagah ko chhue yā us ke baiṭhne kī jagah par baiṭh jāe wuh apne kapre dho kar nahā le. Wuh shām tak nāpāk rahegā. 24 Agar mard aurat se hambistar ho aur usī waqt māhwārī ke din shurū ho jāeṅ to mard khūn lagne ke bāis sāt din tak nāpāk rahegā. Jis chīz par bhī wuh leṭṭā hai wuh nāpāk ho jāegī.

25 Agar kisi aurat ko māhwārī ke din chhoṛ kar kisi aur waqt kāi dinoṅ tak khūn āe yā khūn māhwārī ke dinoṅ ke bād bhī jāri rahe to wuh māhwārī ke dinoṅ kī tarah us waqt tak nāpāk rahegī jab tak khūn ruk na jāe. 26 Jis chīz par bhī wuh leṭṭī yā baiṭhtī hai wuh nāpāk hai. 27 Jo bhī aisi chīz ko chhue wuh apne kapre dho kar nahā le. Wuh shām tak nāpāk rahegā. 28 Khūn ke ruk jāne par aurat mazīd sāt din intazār kare. Phir wuh pāk hogī. 29 Āṭhweṅ din wuh do qumriyān yā do jawān kabūtar le kar mulāqāt ke khāime ke darwāze par imām ke pās āe. 30 Imām un meṅ se ek ko gunāh kī qurbāni ke lie aur dūsre ko bhasm hone wāli qurbāni ke lie chaṛhāe. Yoṅ wuh Rab ke sāmne us kī nāpākī kā kaffārā degā.

31 Lāzim hai ki Isrāīliyoṅ ko aisi chīzoṅ se dūr rakhā jāe jin se wuh nāpāk ho jāeṅ. Warnā merā wuh maqdis jo un ke darmiyān hai un se nāpāk ho jāegā aur wuh halāk ho jāeṅge.

32 Lāzim hai ki is qism ke muāmaloṅ se aise niṭṭo jaise bayān kiyā gayā hai. Is meṅ wuh mard shāmīl hai jo jaryān kā mariz hai aur wuh jo nutfā khārij hone ke bāis nāpāk hai. 33 Is meṅ wuh aurat bhī shāmīl hai jis ke

māhwārī ke aiyām haiñ aur wuh mard jo nāpāk aurat se hambistar ho jātā hai.”

16

Yaum-e-Kaffārā

¹ Jab Hārūn ke do beṭe Rab ke qarīb ā kar halāk hue to is ke bād Rab Mūsā se hamkalām huā. ² Us ne kahā,

“Apne bhāi Hārūn ko batānā ki wuh sirf muqarrarā waqt par parde ke piche Muqaddastarīn Kamre meñ dākhlil ho kar ahd ke sandūq ke ḍhakne ke sāmne kharā ho jāe, warnā wuh mar jāegā. Kyoñki maiñ khud us ḍhakne ke ūpar bādāl kī sūrat meñ zāhir hotā hūñ. ³ Aur jab bhī wuh dākhlil ho to gunāh kī qurbānī ke lie ek jawān bail aur bhasm hone wālī qurbānī ke lie ek menḍhā pesh kare. ⁴ Pahle wuh nahā kar imām ke katān ke muqaddas kapre pahan le yāñi zerjāmā, us ke niche pajāmā, phir kamarband aur pagārī. ⁵ Isrāil kī jamāt Hārūn ko gunāh kī qurbānī ke lie do bakre aur bhasm hone wālī qurbānī ke lie ek menḍhā de.

⁶ Pahle Hārūn apne aur apne gharāne ke lie jawān bail ko gunāh kī qurbānī ke taur par chaṛhāe. ⁷ Phir wuh donoñ bakroñ ko mulāqāt ke khaime ke darwāze par Rab ke sāmne le āe. ⁸ Wahāñ wuh qurā ḍāl kar ek ko Rab ke lie chune aur dūsre ko azāzel ke lie. ⁹ Jo bakrā Rab ke lie hai use wuh gunāh kī qurbānī ke taur par pesh kare. ¹⁰ Dūsra bakrā jo qur'e ke zariye azāzel ke lie chunā gayā use zindā hālat meñ Rab ke sāmne kharā kiyā jāe tāki wuh jamāt kā kaffārā de. Wahāñ se use registān meñ azāzel ke pās bhejā jāe.

¹¹ Lekin pahle Hārūn jawān bail ko gunāh kī qurbānī ke taur par chaṛhā kar apnā aur apne gharāne kā kaffārā de. Use zabah karne ke bād ¹² wuh baḥhūr kī qurbāngāh se jalte hue koeloñ se bharā huā bartan le kar apnī donoñ muṭṭhiyāñ bārīk kḥushbūdār baḥhūr se bhar le aur Muqaddastarīn Kamre meñ dākhlil ho jāe. ¹³ Wahāñ wuh Rab ke huzūr baḥhūr ko jalte hue koeloñ par ḍāl de. Is se paidā hone wālā dhuāñ ahd ke sandūq kā ḍhaknā chhupā degā tāki Hārūn mar na jāe. ¹⁴ Ab wuh jawān bail ke kḥūn meñ se kuchh le kar apnī unglī se ḍhakne ke sāmne wāle hisse par chhīrke, phir kuchh apnī unglī se sāt bār us ke sāmne zamīn par chhīrke. ¹⁵ Is ke bād wuh us bakre ko zabah kare jo qaum ke lie gunāh kī qurbānī hai. Wuh us kā kḥūn Muqaddastarīn Kamre meñ le āe aur use bail ke kḥūn kī tarah ahd ke sandūq ke ḍhakne par aur sāt bār us ke sāmne zamīn par chhīrke. ¹⁶ Yoñ wuh Muqaddastarīn Kamre kā kaffārā degā jo Isrāiliyoñ kī nāpākiyoñ aur tamām gunāhoñ se muta'assir hotā rahtā hai. Is se wuh mulāqāt ke pūre khaime kā bhī kaffārā degā jo khaimāgāh ke darmiyān hone ke bāis Isrāiliyoñ kī nāpākiyoñ se muta'assir hotā rahtā hai.

¹⁷ Jitnā waqt Hārūn apnā, apne gharāne kā aur Isrāil kī pūrī jamāt kā kaffārā dene ke lie Muqaddastarīn Kamre meñ rahegā is daurān kisī dūsre ko mulāqāt ke khaime meñ ṭhaharne kī ijāzat nahīñ hai. ¹⁸ Phir wuh Muqaddastarīn Kamre se nikal kar khaime meñ Rab ke sāmne paṛī qurbāngāh kā kaffārā de. Wuh bail aur bakre ke kḥūn meñ se kuchh le kar use qurbāngāh ke chāroñ siñgoñ par lagāe. ¹⁹ Kuchh kḥūn wuh apnī unglī se sāt bār us par chhīrak de. Yoñ wuh use Isrāiliyoñ kī nāpākiyoñ se pāk karke maḥsūs-o-muqaddas karegā.

²⁰ Muqaddastarīn Kamre, mulāqāt ke khaime aur qurbāngāh kā kaffārā dene ke bād Hārūn zindā bakre ko sāmne lāe. ²¹ Wuh apne donoñ hāth us

ke sar par rakhe aur Isrāīliyon ke tamām qusūr yānī un ke tamām jarāym aur gunāhoñ kā iqrār karke unheñ bakre ke sar par ḍāl de. Phir wuh use registān meñ bhej de. Is ke lie wuh bakre ko ek ādmī ke sapurd kare jise yih zimmedārī dī gai hai. ²² Bakrā apne āp par un kā tamām qusūr uṭhā kar kisī wirān jagah meñ le jāegā. Wahāñ sāth wālā ādmī use chhoṛ ae.

²³ Is ke bād Hārūn mulāqāt ke khaime meñ jāe aur katān ke wuh kapre jo us ne Muqaddastarīn Kamre meñ dākhil hone se peshtar pahan lie the utār kar wahīn chhoṛ de. ²⁴ Wuh muqaddas jagah par nahā kar apnī kḥidmat ke ām kapre pahan le. Phir wuh bāhar ā kar apne aur apnī qaum ke lie bhasm hone wālī qurbānī pesh kare tāki apnā aur apnī qaum kā kaffārā de. ²⁵ Is ke alāwā wuh gunāh kī qurbānī kī charbī qurbāngāh par jalā de.

²⁶ Jo ādmī azāzel ke lie bakre ko registān meñ chhoṛ āyā hai wuh apne kapre dho kar nahā le. Is ke bād wuh kḥaimāgāh meñ ā saktā hai.

²⁷ Jis bail aur bakre ko gunāh kī qurbānī ke lie pesh kiyā gayā aur jin kā khūn kaffārā dene ke lie Muqaddastarīn Kamre meñ lāyā gayā, lāzim hai ki un kī khāleñ, gosht aur gobar kḥaimāgāh ke bāhar jalā diyā jāe.

²⁸ Yih chīzeñ jalāne wālā bād meñ apne kapre dho kar nahā le. Phir wuh kḥaimāgāh meñ ā saktā hai.

²⁹ Lāzim hai ki sātweñ mahīne ke dasweñ din Isrāīlī aur un ke darmiyān rahne wāle pardesī apnī jān ko dukh deñ aur kām na karen. Yih usūl tumhāre lie abad tak qāym rahe. ³⁰ Is din tumhārā kaffārā diyā jāegā tāki tumheñ pāk kiyā jāe. Tab tum Rab ke sāmne apne tamām gunāhoñ se pāk ṭhahroge. ³¹ Purā din arām karo aur apnī jān ko dukh do. Yih usūl abad tak qāym rahe.

³² Is din imām-e-āzam tumhārā kaffārā de, wuh imām jise us ke bāp kī jagah masah kiyā gayā aur iḳhtiyār diyā gayā hai. Wuh katān ke muqaddas kapre pahan kar ³³ Muqaddastarīn Kamre, mulāqāt ke kḥaime, qurbāngāh, imāmoñ aur jamāt ke tamām logoñ kā kaffārā de. ³⁴ Lāzim hai ki sāl meñ ek dafā Isrāīliyon ke tamām gunāhoñ kā kaffārā diyā jāe. Yih usūl tumhāre lie abad tak qāym rahe.”

Sab kuchh waise hī kiyā gayā jaisā Rab ne Mūsā ko hukm diyā thā.

17

Qurbānī Charhāne kā Maqām

¹ Rab ne Mūsā se kahā, ² “Hārūn, us ke beṭoñ aur tamām Isrāīliyon ko hidāyat denā ³⁻⁴ ki jo bhī Isrāīlī apnī gāy yā bheṛ-bakrī mulāqāt ke kḥaime ke darwāze par Rab ko qurbānī ke taur par pesh na kare balki kḥaimāgāh ke andar yā bāhar kisī aur jagah par zabah kare wuh khūn bahāne kā qusūrwar ṭhahregā. Us ne khūn bahāyā hai, aur lāzim hai ki use us kī qaum meñ se miṭāyā jāe. ⁵ Is hidāyat kā maqsad yih hai ki Isrāīlī ab se apnī qurbāniyān khule maidān meñ zabah na karen balki Rab ko pesh karen. Wuh apne jānwaroñ ko mulāqāt ke kḥaime ke darwāze par imām ke pās lā kar unheñ Rab ko salāmātī kī qurbānī ke taur par pesh karen. ⁶ Imām un kā khūn mulāqāt ke kḥaime ke darwāze par kī qurbāngāh par chhīrke aur un kī charbī us par jalā de. Aisi qurbānī kī kḥushbū Rab ko pasand hai. ⁷ Ab se Isrāīlī apnī qurbāniyān un bakroñ ke dewatāoñ ko pesh na karen jin kī pairawī karke unhoñ ne zinā kiyā hai. Yih un ke lie aur un ke bād āne wālī nasloñ ke lie ek dāymī usūl hai.

⁸ Lāzim hai ki har Isrāīlī aur tumhāre darmiyān rahne wālā pardesī apnī bhasm hone wālī qurbānī yā koī aur qurbānī ⁹ mulāqāt ke kḥaime

ke darwāze par lā kar Rab ko pesh kare. Warnā use us kī qaum meñ se miṭṭāyā jāegā.

Khūn Khānā Manā Hai

¹⁰ Khūn khānā bilkul manā hai. Jo bhī Isrāīlī yā tumhāre darmiyān rahne wālā padesī khūn khāe main us ke khilāf ho jāūngā aur use us kī qaum meñ se miṭā ḍālūngā. ¹¹ Kyoñki har makhlūq ke khūn meñ us kī jān hai. Main ne use tumheñ de diyā hai tāki wuh qurbāngāh par tumhārā kaffārā de. Kyoñki khūn hī us jān ke zariye jo us meñ hai tumhārā kaffārā detā hai. ¹² Is lie main kahtā hūn ki na koī Isrāīlī na koī padesī khūn khāe.

¹³ Agar koī bhī Isrāīlī yā padesī kisī jānwar yā parinde kā shikār karke pakare jise khāne kī ijāzat hai to wuh use zabah karne ke bād us kā pūrā khūn zamīn par bahne de aur khūn par miṭṭī ḍāle. ¹⁴ Kyoñki har makhlūq kā khūn us kī jān hai. Is lie main ne Isrāīliyon ko kahā hai ki kisī bhī makhlūq kā khūn na khāo. Har makhlūq kā khūn us kī jān hai, aur jo bhī use khāe use qaum meñ se miṭā denā hai.

¹⁵ Agar koī bhī Isrāīlī yā padesī aise jānwar kā gosht khāe jo fitrī taur par mar gayā yā jise janglī jānwaroñ ne phar ḍalā ho to wuh apne kapre dho kar nahā le. Wuh shām tak nāpāk rahegā. ¹⁶ Jo aisā nahīn kartā use apne qusūr kī sazā bhugatnī paregī.”

18

Nājāyz Jinsī Tālluqāt

¹ Rab ne Mūsā se kahā, ² “Isrāīliyon ko batānā ki main Rab tumhārā Khudā hūn. ³ Misriyon kī tarah zindagī na guzārnā jin meñ tum rahte the. Mulk-e-Kanān ke logoñ kī tarah bhī zindagī na guzārnā jin ke pās main tumheñ le jā rahā hūn. Un ke rasm-o-riwāj na apnānā. ⁴ Mere hī ahkām par amal karo aur merī hidāyāt ke mutābiq chalo. Main Rab tumhārā Khudā hūn. ⁵ Merī hidāyāt aur ahkām ke mutābiq chalnā, kyoñki jo yoñ karegā wuh jītā rahegā. Main Rab hūn.

⁶ Tum meñ se koī bhī apnī qarībī rishtedār se hambistar na ho. Main Rab hūn.

⁷ Apnī mān se hambistar na honā, warnā tere bāp kī behurmatī ho jāegī. Wuh terī mān hai, is lie us se hambistar na honā.

⁸ Apne bāp kī kisī bhī bīwī se hambistar na honā, warnā tere bāp kī behurmatī ho jāegī.

⁹ Apnī bahan se hambistar na honā, chāhe wuh tere bāp yā terī mān kī beṭī ho, chāhe wuh tere hī ghar meñ yā kahīn aur paidā huī ho.

¹⁰ Apnī potī yā nawāsī se hambistar na honā, warnā terī apnī behurmatī ho jāegī.

¹¹ Apne bāp kī bīwī kī beṭī se hambistar na honā. Wuh terī bahan hai.

¹² Apnī phūphī se hambistar na honā. Wuh tere bāp kī qarībī rishtedār hai.

¹³ Apnī khālā se hambistar na honā. Wuh terī mān kī qarībī rishtedār hai.

¹⁴ Apne bāp ke bhāī kī bīwī se hambistar na honā, warnā tere bāp ke bhāī kī behurmatī ho jāegī. Us kī bīwī terī chachī hai.

¹⁵ Apnī bahū se hambistar na honā. Wuh tere beṭe kī bīwī hai.

¹⁶ Apnī bhābī se hambistar na honā, warnā tere bhāī kī behurmatī ho jāegī.

¹⁷ Agar terā jinsī tālluq kisī aurat se ho to us kī beṭī, potī yā nawāsī se hambistar honā manā hai, kyoṅki wuh us kī qarībī rishtedār haiṅ. Aisā karnā baṛī sharmnāk harkat hai.

¹⁸ Apnī bīwī ke jīte-jī us kī bahan se shādī na karnā.

¹⁹ Kisī aurat se us kī mähwārī ke dinon meṅ hambistar na honā. Is daurān wuh nāpāk hai.

²⁰ Kisī dūsre mard kī bīwī se hambistar na honā, warnā tū apne āp ko nāpāk karegā.

²¹ Apne kisī bhī bachche ko Malik Dewatā ko qurbānī ke taur par pesh karke jalā denā manā hai. Aisī harkat se tū apne Ḳhudā ke nām ko dāgh lagāegā. Maiṅ Rab hūn.

²² Mard dūsre mard ke sāth jinsī tālluqāt na rakhe. Aisī harkat qābil-e-ghin hai.

²³ Kisī jānwar se jinsī tālluqāt na rakhnā, warnā tū nāpāk ho jāegā. Auraton ke lie bhī aisā karnā manā hai. Yih baṛī sharmnāk harkat hai.

²⁴ Aisī harkaton se apne āp ko nāpāk na karnā. Kyoṅki jo qaumeṅ maiṅ tumhāre āge mulk se nikālūngā wuh isī tarah nāpāk hotī rahīn. ²⁵ Mulk Ḳhud bhī nāpāk huā. Is lie maiṅ ne use us ke qusūr ke sabab se sazā dī, aur natīje meṅ us ne apne bāshindoṅ ko ugal diyā. ²⁶ Lekin tum merī hidāyat aur ahkām ke mutābiq chalo. Na desī aur na pardesī aisī koī ghinaunī harkat karen. ²⁷ Kyoṅki yih tamām qābil-e-ghin bāteṅ un se huīn jo tum se pahle is mulk meṅ rahte the. Yoṅ mulk nāpāk huā. ²⁸ Lihāzā agar tum bhī mulk ko nāpāk karoge to wuh tumheṅ isī tarah ugal degā jis tarah us ne tum se pahle maujūd qaumoṅ ko ugal diyā. ²⁹ Jo bhī mazkūrā ghinaunī harkaton meṅ se ek kare use us kī qaum meṅ se miṭāyā jāe. ³⁰ Mere ahkām ke mutābiq chalte raho aur aise qābil-e-ghin rasm-o-riwāj na apnānā jo tumhāre āne se pahle rāyḡ the. In se apne āp ko nāpāk na karnā. Maiṅ Rab tumhārā Ḳhudā hūn.”

19

Muqaddas Qaum ke lie Hidāyat

¹ Rab ne Mūsā se kahā, ² “Isrāīliyoṅ kī pūrī jamāt ko batānā ki muqaddas raho, kyoṅki maiṅ Rab tumhārā Ḳhudā quddūs hūn.

³ Tum meṅ se har ek apne mān-bāp kī izzat kare. Hafte ke din kām na karnā. Maiṅ Rab tumhārā Ḳhudā hūn. ⁴ Na buton kī taraf rujū karnā, na apne lie dewatā ḡhālānā. Maiṅ hī Rab tumhārā Ḳhudā hūn.

⁵ Jab tum Rab ko salāmatī kī qurbānī pesh karte ho to use yoṅ chaṛhāo ki tum manzūr ho jāo. ⁶ Us kā gosht usī din yā agle din khāyā jāe. Jo bhī tisre din tak bach jātā hai use jalānā hai. ⁷ Agar koī use tisre din khāe to use ilm honā chāhie ki yih qurbānī nāpāk hai aur Rab ko pasand nahīn hai. ⁸ Aise shakhs ko apne qusūr kī sazā uthānī paregī, kyoṅki us ne us chīz kī muqaddas hālat khatm kī hai jo Rab ke lie maḡhsūs kī gaiṅ thī. Use us kī qaum meṅ se miṭāyā jāe.

⁹ Kaṭāī ke waqt apnī fasal pūre taur par na kāṭnā balki khet ke kināron par kuchh chhoṛ denā. Is tarah jo kuchh kaṭāī karte waqt khet meṅ bach jāe use chhoṛnā. ¹⁰ Angūr ke bāghon meṅ bhī jo kuchh angūr torṅe waqt bach jāe use chhoṛ denā. Jo angūr zamīn par gir jāeṅ unheṅ uthā kar na le jānā. Unheṅ ḡharībōṅ aur pardesiyon ke lie chhoṛ denā. Maiṅ Rab tumhārā Ḳhudā hūn.

¹¹ Chorī na karnā, jhūṭ na bolnā, ek dūsre ko dhokā na denā.

12 Mere nām kī qasam khā kar dhokā na denā, warnā tum mere nām ko dāgh lagāoge. Maiñ Rab hūñ.

13 Ek dūsre ko na dabānā aur na lūṭnā. Kisī kī mazdūrī usī din kī shām tak de denā aur use aḡlī subah tak roke na rakhnā.

14 Bahre ko na kosnā, na andhe ke rāste meñ koī chīz rakhnā jis se wuh thokar khāe. Is meñ bhī apne Ḳhudā kā ḡhauf mānanā. Maiñ Rab hūñ.

15 Adālat meñ kisī kī haḡtalfī na karnā. Faislā karte waḡt kisī kī bhī jāñibdārī na karnā, chāhe wuh ḡharīb yā asar-o-rasūḡh wālā ho. Insāf se apne paṛosī kī adālat kar.

16 Apñī ḡaum meñ idhar-udhar phirte hue kisī par buhtān na lagānā. Koī bhī aisā kām na karnā jis se kisī kī jāñ ḡhatre meñ paṛ jāe. Maiñ Rab hūñ.

17 Dil meñ apne bhāī se nafrat na karnā. Agar kisī kī sarzanish karnī hai to rūbarū karnā, warnā tū us ke sabab se ḡusūrwar ṡhahregā.

18 Intaḡām na lenā. Apñī ḡaum ke kisī shakhs par der tak terā ḡhussā na rahe balki apne paṛosī se waisī muhabbat rakhnā jaisī tū apne āp se rakhtā hai. Maiñ Rab hūñ.

19 Merī hidāyāt par amal karo. Do muḡhtalif ḡism ke jāñwaroñ ko milāp na karne denā. Apne khet meñ do ḡism ke bīj na bonā. Aisā kapṛā na pahnanā jo do muḡhtalif ḡism ke dhāḡoñ kā bunā huā ho.

20 Agar koī ādmī kisī launḡī se jis kī mangñī kisī aur se ho chukī ho hambistar ho jāe aur launḡī ko ab tak na paison se na waise hī āzād kiyā gayā ho to munāsib sazā dī jāe. Lekin unheñ sazā-e-maut na dī jāe, kyoñki use ab tak āzād nahīñ kiyā gayā. 21 Qusūrwar ādmī mulāḡāt ke ḡhaime ke darwāze par ek menḡhā le āe tāki wuh Rab ko qusūr kī qurbāñī ke taur par pesh kiyā jāe. 22 Imām is qurbāñī se Rab ke sāmne us ke ḡunāh kā kaffārā de. Yoñ us kā ḡunāh muāf kiyā jāegā. 23 Jab Mulk-e-Kanān meñ dāḡhil hone ke bād tum phaldār darakht lagāoge to pahle tīñ sāl un kā phal na khānā balki use mamnū * samajhnā. 24 Chauthe sāl un kā tamām phal ḡhushī ke muḡaddas nazarāne ke taur par Rab ke lie maḡhsūs kiyā jāe. 25 Pāñchweñ sāl tum un kā phal khā sakte ho. Yoñ tumhārī fasal baṛhāī jāegī. Maiñ Rab tumhārā Ḳhudā hūñ.

26 Aisā gosht na khānā jis meñ ḡhūn ho. Fāl yā shugūn na nikālnā.

27 Apne sar ke bāl gol shakl meñ na kaṡwānā, na apñī dāṛhī ko tarāshnā.

28 Apne āp ko murdoñ ke sabab se kāṡ kar zaḡhmī na karnā, na apñī jild par nuḡūsh gudwānā. Maiñ Rab hūñ.

29 Apñī beṡī ko kasbī na banānā, warnā us kī muḡaddas hālat jātī raheḡī aur mulk zinākārī ke bāis harāmkarī se bhar jāegā.

30 Hafte ke din ārām karnā aur mere maḡdis kā ehtirām karnā. Maiñ Rab hūñ.

31 Aise logoñ ke pās na jāñā jo murdoñ se rābitā karte haiñ, na ḡhaibdānoñ kī taraf rujū karnā, warnā tum un se nāpāk ho jāoge. Maiñ Rab tumhārā Ḳhudā hūñ.

32 Būṛhe logoñ ke sāmne uṡh kar khaṛā ho jāñā, buzurgoñ kī izzat karnā aur apne Ḳhudā kā ehtirām karnā. Maiñ Rab hūñ.

33 Jo padesī tumhāre mulk meñ tumhāre darmiyān rahtā hai use na dabānā. 34 Us ke sāth aisā sulūk kar jaisā apne hamwatanōñ ke sāth kartā hai. Jis tarah tū apne āp se muhabbat rakhtā hai usī tarah us se

* 19:23 Lafzī tarjumā: nāmaḡhtūñ.

bhī muhabbat rakhnā. Yād rahe ki tum khud Misr meñ pardesī the. Maiñ Rab tumhārā Ḳhudā hūñ.

³⁵ Nāinsāfi na karnā. Na adālat meñ, na lambāī nāpte waqt, na tolte waqt aur na kisī chīz kī miqdār nāpte waqt. ³⁶ Sahīh tarāzū, sahīh bāt aur sahīh paimānā istemāl karnā. Maiñ Rab tumhārā Ḳhudā hūñ jo tumheñ Misr se nikāl lāyā hūñ.

³⁷ Merī tamām hidāyāt aur tamām ahkām māno aur un par amal karo. Maiñ Rab hūñ.”

20

Jarāym kī Sazāeñ

¹ Rab ne Mūsā se kahā, ² “Isrāīliyon ko batānā ki tum meñ se jo bhī apne bachche ko Malik Dewatā ko qurbānī ke taur par pesh kare use sazā-e-maut denī hai. Is meñ koī farq nahīn ki wuh Isrāīlī hai yā pardesī. Jamāt ke log use sangsār karen. ³ Maiñ khud aise shaḳhs ke ḳhilāf ho jāūngā aur use us kī qaum meñ se miṭā dālūngā. Kyoñki apne bachchoñ ko Malik ko pesh karne se us ne mere maqdis ko nāpāk kiyā aur mere nām ko dāgh lagāyā hai. ⁴ Agar jamāt ke log apñī āñkheñ band karke aise shaḳhs kī harkateñ nazarandāz karen aur use sazā-e-maut na den ⁵ to phir maiñ khud aise shaḳhs aur us ke gharāne ke ḳhilāf kharā ho jāūngā. Maiñ use aur un tamām logoñ ko qaum meñ se miṭā dālūngā jinhoñ ne us ke piḳhe lag kar Malik Dewatā ko sijdā karne se zinā kiyā hai.

⁶ Jo shaḳhs murdoñ se rābitā karne aur ghaibdānī karne wāloñ kī taraf rujū kartā hai maiñ us ke ḳhilāf ho jāūngā. Un kī pairawī karne se wuh zinā kartā hai. Maiñ use us kī qaum meñ se miṭā dālūngā. ⁷ Apne āp ko mere lie maḳhsūs-o-muqaddas rakho, kyoñki maiñ Rab tumhārā Ḳhudā hūñ. ⁸ Merī hidāyāt māno aur un par amal karo. Maiñ Rab hūñ jo tumheñ maḳhsūs-o-muqaddas kartā hūñ.

⁹ Jis ne bhī apne bāp yā māñ par lānat bhejī hai use sazā-e-maut dī jāe. Is harkat se wuh apñī maut kā khud zimmedār hai.

¹⁰ Agar kisī mard ne kisī kī bīwī ke sāth zinā kiyā hai to donoñ ko sazā-e-maut denī hai.

¹¹ Jo mard apne bāp kī bīwī se hambistar huā hai us ne apne bāp kī behurmatī kī hai. Donoñ ko sazā-e-maut denī hai. Wuh apñī maut ke khud zimmedār haiñ.

¹² Agar koī mard apñī bahū se hambistar huā hai to donoñ ko sazā-e-maut denī hai. Jo kuchh unhoñ ne kiyā hai wuh nihāyat sharmnāk hai. Wuh apñī maut ke khud zimmedār haiñ.

¹³ Agar koī mard kisī dūsre mard se jinsī tālluqāt rakhe to donoñ ko is ghinaunī harkat ke bāis sazā-e-maut denī hai. Wuh apñī maut ke khud zimmedār haiñ.

¹⁴ Agar koī ādmī apñī bīwī ke alāwā us kī māñ se bhī shādī kare to yih ek nihāyat sharmnāk bāt hai. Donoñ ko jalā denā hai tāki tumhare darmiyāñ ko aisi ḳhabīs bāt na rahe.

¹⁵ Jo mard kisī jānwar se jinsī tālluqāt rakhe use sazā-e-maut denā hai. Us jānwar ko bhī mār diyā jāe. ¹⁶ Jo aurat kisī jānwar se jinsī tālluqāt rakhe use sazā-e-maut denī hai. Us jānwar ko bhī mār diyā jāe. Wuh apñī maut ke khud zimmedār haiñ.

¹⁷ Jis mard ne apñī bahan se shādī kī hai us ne sharmnāk harkat kī hai, chāhe wuh bāp kī beṭī ho yā māñ kī. Unheñ Isrāīlī qaum kī nazaroñ se

miṭyāyā jāe. Aise shaḵṣ ne apnī bahan kī behurmatī kī hai. Is lie use ḵhud apne qusūr ke natīje bardāsht karne paṛeṅge.

¹⁸ Agar koī mard māhwārī ke aiyām meñ kisī aurat se hambistar huā hai to donoñ ko un kī qaum meñ se miṭānā hai. Kyoñki donoñ ne aurat ke ḵhūn ke mambā se pardā uṭhāyā hai.

¹⁹ Apnī ḵhālā yā phūphī se hambistar na honā. Kyoñki jo aisā kartā hai wuh apnī qarībī rishtedār kī behurmatī kartā hai. Donoñ ko apne qusūr ke natīje bardāsht karne paṛeṅge.

²⁰ Jo apnī chachī yā tāi se hambistar huā hai us ne apne chachā yā tāyā kī behurmatī kī hai. Donoñ ko apne qusūr ke natīje bardāsht karne paṛeṅge. Wuh beaulād mareṅge.

²¹ Jis ne apnī bhābī se shādī kī hai us ne ek najis harkat kī hai. Us ne apne bhāi kī behurmatī kī hai. Wuh beaulād raheṅge.

²² Merī tamām hidāyāt aur ahkām ko māno aur un par amal karo. Warnā jis mulk meñ main tumheñ le jā rahā hūñ wuh tumheñ ugal degā.

²³ Un qaumoñ ke rasm-o-riwāj ke mutābiq zindagī na guzārnā jinheñ main tumhāre āge se nikāl dūngā. Mujhe is sabab se un se ghin āne lagī ki wuh yih sab kuchh karte the. ²⁴ Lekin tum se main ne kahā, ‘Tum hī un kī zamīn par qabzā karoge. Main hī use tumheñ de dūngā, aisā mulk jis meñ kasrat kā dūdh aur shahd hai.’ Main Rab tumhārā Ḵhudā hūñ, jis ne tum ko dīgar qaumoñ meñ se chun kar alag kar diyā hai. ²⁵ Is lie lāzim hai ki tum zamīn par chalne wāle jānwaroñ aur parindoñ meñ pāk aur nāpāk kā imtiyāz karo. Apne āp ko nāpāk jānwar ḵhāne se qābil-e-ghin na banānā, chāhe wuh zamīn par chalte yā reṅgte haiñ, chāhe hawā meñ uṛte haiñ. Main hī ne unheñ tumhāre lie nāpāk qarār diyā hai. ²⁶ Tumheñ mere lie maḵsūs-o-muqaddas honā hai, kyoñki main quddūs hūñ, aur main ne tumheñ dīgar qaumoñ meñ se chun kar apne lie alag kar liyā hai.

²⁷ Tum meñ se jo murdoñ se rābitā yā ghaibdānī kartā hai use sazā-e-maut denī hai, ḵhāh aurat ho yā mard. Unheñ sangsār karnā. Wuh apnī maut ke ḵhud zimmedār haiñ.”

21

Imāmoñ ke lie Hidāyāt

¹ Rab ne Mūsā se kahā, “Hārūn ke beṭoñ ko jo imām haiñ batā denā ki imām apne āp ko kisī Isrāīlī kī lāsh ke qarīb jāne se nāpāk na kare ² siwāe apne qarībī rishtedāroñ ke yānī māñ, bāp, beṭā, beṭī, bhāi ³ aur jo ghairshādīshudā bahan us ke ghar meñ rahtī hai. ⁴ Wuh apnī qaum meñ kisī aur ke bāis apne āp ko nāpāk na kare, warnā us kī muqaddas hālat jātī rahegī.

⁵ Imām apne sar ko na muñdwāeñ. Wuh na apnī dārhī ko tarāsheñ aur na kāṭne se apne āp ko zaḵhmī kareñ.

⁶ Wuh apne Ḵhudā ke lie maḵsūs-o-muqaddas raheñ aur apne Ḵhudā ke nām ko dāgh na lagāeñ. Chūñki wuh Rab ko jalne wāli qurbāniyāñ yānī apne Ḵhudā kī roṭī pesh karte haiñ is lie lāzim hai ki wuh muqaddas raheñ. ⁷ Imām zinākār aurat, mandir kī kasbī yā talāqyāftā aurat se shādī na kareñ, kyoñki wuh apne Rab ke lie maḵsūs-o-muqaddas haiñ. ⁸ Imām ko muqaddas samajhnā, kyoñki wuh tere Ḵhudā kī roṭī ko qurbāngāh par chaṛhātā hai. Wuh tere lie muqaddas ṭhāhre kyoñki main Rab quddūs hūñ. Main hī tumheñ muqaddas kartā hūñ.

⁹ Kisī imām kī jo beṭī zinākārī se apnī muqaddas hālat ko khatm kar detī hai wuh apne bāp kī muqaddas hālat ko bhī khatm kar detī hai. Use jalā diyā jāe.

¹⁰ Imām-e-āzam ke sar par masah kā tel unḍelā gayā hai aur use imām-e-āzam ke muqaddas kapre pahne kā ikhtiyār diyā gayā hai. Is lie wuh ranj ke ālam meñ apne bāloñ ko bikharne na de, na kabhī apne kaproñ ko phāre. ¹¹ Wuh kisī lāsh ke qarīb na jāe, chāhe wuh us ke bāp yā māñ kī lāsh kyoñ na ho, warnā wuh nāpāk ho jāegā. ¹² Jab tak koī lāsh us ke ghar meñ parī rahe wuh maqdis ko chhoṛ kar apne ghar na jāe, warnā wuh maqdis ko nāpāk karegā. Kyoñki use us ke Kḥudā ke tel se maḥsūs kiyā gayā hai. Maiñ Rab hūñ. ¹³ Imām-e-āzam ko sirf kuñwārī se shādī kī ijāzat hai. ¹⁴ Wuh bewā, talāqyāftā aurat, mandir kī kasbī yā zinākār aurat se shādī na kare balki sirf apne qabile kī kuñwārī se, ¹⁵ warnā us kī aulād maḥsūs-o-muqaddas nahīñ hogī. Kyoñki maiñ Rab hūñ jo use apne lie maḥsūs-o-muqaddas kartā hūñ.”

¹⁶ Rab ne Mūsā se yih bhī kahā, ¹⁷ “Hārūn ko batānā kī terī aulād meñ se koī bhī jis ke jism meñ nuqs ho mere huzūr ā kar apne Kḥudā kī roṭī na chaṛhāe. Yih usūl āne wālī nasloñ ke lie bhī aṭal hai. ¹⁸ Kyoñki koī bhī mazīr mere huzūr na āe, na andhā, na langarā, na wuh jis kī nāk chirī huī ho yā jis ke kisī azu meñ kamī beshī ho, ¹⁹ na wuh jis kā pāñw yā hāth ṭūṭā huā ho, ²⁰ na kubaṛā, na baunā, na wuh jis kī āñkh meñ nuqs ho yā jise wabāī jildī bimārī ho yā jis ke kḥusye kuchle hue hoñ. ²¹ Hārūn Imām kī koī bhī aulād jis ke jism meñ nuqs ho mere huzūr ā kar Rab ko jalne wālī qurbāniyāñ pesh na kare. Chūñki us meñ nuqs hai is lie wuh mere huzūr ā kar apne Kḥudā kī roṭī na chaṛhāe. ²² Use Allāh kī muqaddas balki muqaddastarīñ qurbāniyoñ meñ se bhī imāmoñ kā hissā khāne kī ijāzat hai. ²³ Lekin chūñki us meñ nuqs hai is lie wuh Muqaddastarīñ Kamre ke darwāze ke parde ke qarīb na jāe, na qurbāngāh ke pās āe. Warnā wuh merī muqaddas chīzoñ ko nāpāk karegā. Kyoñki maiñ Rab hūñ jo unheñ apne lie maḥsūs-o-muqaddas kartā hūñ.”

²⁴ Mūsā ne yih hidāyāt Hārūn, us ke beṭoñ aur tamām Isrāīliyoñ ko diñ.

22

Qurbānī kā Gosht Khāne kī Hidāyāt

¹ Rab ne Mūsā se kahā, ² “Hārūn aur us ke beṭoñ ko batānā kī Isrāīliyoñ kī un qurbāniyoñ kā ehtirām karo jo tum ne mere lie maḥsūs-o-muqaddas kī haiñ, warnā tum mere nām ko dāgh lagāoge. Maiñ Rab hūñ. ³ Jo imām nāpāk hone ke bāwujūd un qurbāniyoñ ke pās ā jāe jo Isrāīliyoñ ne mere lie maḥsūs-o-muqaddas kī haiñ use mere sāmne se miṭānā hai. Yih usūl āne wālī nasloñ ke lie bhī aṭal hai. Maiñ Rab hūñ.

⁴ Hārūn kī aulād meñ se jo bhī wabāī jildī bimārī yā jaryāñ kā mariz ho use muqaddas qurbāniyoñ meñ se apnā hissā khāne kī ijāzat nahīñ hai. Pahle wuh pāk ho jāe. Jo aisi koī bhī chiz chhue jo lāsh se nāpāk ho gai ho yā aise ādmī ko chhue jis kā nutfā niklā ho wuh nāpāk ho jātā hai. ⁵ Wuh nāpāk reñgne wāle jāñwar yā nāpāk shaḥs ko chhūne se bhī nāpāk ho jātā hai, khāh wuh kisī bhī sabab se nāpāk kyoñ na huā ho. ⁶ Jo aisi koī bhī chiz chhue wuh shām tak nāpāk rahegā. Is ke alāwā lāzim hai kī wuh muqaddas qurbāniyoñ meñ se apnā hissā khāne se pahle nahā le. ⁷ Sūraj ke ghurūb hone par wuh pāk hogā aur muqaddas qurbāniyoñ meñ se apnā hissā khā sakegā. Kyoñki wuh us kī rozī haiñ. ⁸ Imām aise jāñwaroñ kā

gosht na khāe jo fitrī taur par mar gae yā jinheñ janglī jānwaroñ ne phār dālā ho, warnā wuh nāpāk ho jāegā. Maiñ Rab hūñ.

⁹ Imām merī hidāyāt ke mutābiq chaleñ, warnā wuh qusūrwar ban jāenge aur muqaddas chīzoñ kī behurmatī karne ke sabab se mar jāenge. Maiñ Rab hūñ jo unheñ apne lie maḵsūs-o-muqaddas kartā hūñ.

¹⁰ Sirf imām ke ḵhāndān ke afrād muqaddas qurbāniyoñ meñ se khā sakte haiñ. Ḡhairshahrī yā mazdūr ko ijāzat nahīñ hai. ¹¹ Lekin imām kā ḡhulām yā launḍī us meñ se khā sakte haiñ, chāhe unheñ ḵharīdā gayā ho yā wuh us ke ghar meñ paidā hue hoñ. ¹² Agar imām kī beṭī ne kisī aise shaḵhs se shādī kī hai jo imām nahīñ hai to use muqaddas qurbāniyoñ meñ se khāne kī ijāzat nahīñ hai. ¹³ Lekin ko saktā hai ki wuh bewā yā talāqyāftā ho aur us ke bachche na hoñ. Jab wuh apne bāp ke ghar lauṭ kar wahāñ aise raheḡī jaise apnī jawānī meñ to wuh apne bāp ke us khāne meñ se khā saktī hai jo qurbāniyoñ meñ se bāp kā hissā hai. Lekin jo imām ke ḵhāndān kā fard nahīñ hai use khāne kī ijāzat nahīñ hai.

¹⁴ Jis shaḵhs ne nādānistā taur par muqaddas qurbāniyoñ meñ se imām ke hissē se kuchh khāyā hai wuh imām ko sab kuchh wāpas karne ke alāwā 20 fisad zyādā de. ¹⁵ Imām Rab ko pesh kī huī qurbāniyoñ kī muqaddas hālat yoñ ḵhatm na kareñ ¹⁶ ki wuh dūsre Isrāīliyoñ ko yih muqaddas chīzeñ khāne deñ. Aisī harkat se wuh un ko baṛā qusūrwar banā deḡe. Maiñ Rab hūñ jo unheñ apne lie maḵsūs-o-muqaddas kartā hūñ.”

Jānwaroñ kī Qurbāniyoñ ke bāre meñ Hidāyāt

¹⁷ Rab ne Mūsā se kahā, ¹⁸ “Hārūn, us ke beṭoñ aur Isrāīliyoñ ko batānā ki agar tum meñ se koī Isrāīlī yā pardesī Rab ko bhasm hone wālī qurbānī pesh karnā chāhe to tariq-e-kār meñ koī farq nahīñ hai, chāhe wuh yih mannat mān kar yā waise hī dilī ḵhushī se kar rahā ho. ¹⁹ Is ke lie lāzim hai ki tum ek beaib baīl, menḍhā yā bakrā pesh karo. Phir hī use qabūl kiyā jāegā. ²⁰ Qurbānī ke lie kabhī bhī aisā jānwar pesh na karnā jis meñ nuqs ho, warnā tum us ke bāis manzūr nahīñ hoge. ²¹ Agar koī Rab ko salāmatī kī qurbānī pesh karnā chāhe to tariq-e-kār meñ koī farq nahīñ hai, chāhe wuh yih mannat mān kar yā waise hī dilī ḵhushī se kar rahā ho. Is ke lie lāzim hai ki wuh gāy-bailoñ yā bheṛ-bakriyoñ meñ se beaib jānwar chune. Phir use qabūl kiyā jāegā. ²² Rab ko aise jānwar pesh na karnā jo andhe hoñ, jin ke āzā ṭūṭe yā kaṭe hue hoñ, jin ko rasaulī ho yā jinheñ wabāī jildī bimārī lag gai ho. Rab ko unheñ jalne wālī qurbānī ke taur par qurbāngāh par pesh na karnā. ²³ Lekin jis gāy-bail yā bheṛ-bakrī ke kisī azu meñ kamī beshī ho use pesh kiyā jā saktā hai. Shart yih hai ki pesh karne wālā use waise hī dilī ḵhushī se chaṛhāe. Agar wuh use apnī mannat mān kar pesh kare to wuh qabūl nahīñ kiyā jāegā. ²⁴ Rab ko aisā jānwar pesh na karnā jis ke ḵhushye kuchle, toṛe yā kaṭe hue hoñ. Apne mulk meñ jānwaroñ ko is tarah ḵhasī na banānā, ²⁵ na aise jānwar kisī ḡhairmulkī se ḵharīd kar apne Ḵhudā kī roṭī ke taur par pesh karnā. Tum aise jānwaroñ ke bāis manzūr nahīñ hoge, kyoñki un meñ ḵharābī aur nuqs hai.”

²⁶ Rab ne Mūsā se yih bhī kahā, ²⁷ “Jab kisī gāy, bheṛ yā bakrī kā bachchā paidā hotā hai to lāzim hai ki wuh pahle sāt din apnī mān ke pās rahe. Āṭhweñ din se pahle Rab use jalne wālī qurbānī ke taur par qabūl nahīñ karegā. ²⁸ Kisī gāy, bheṛ yā bakrī ke bachche ko us kī mān samet ek hī din zabah na karnā. ²⁹ Jab tum Rab ko salāmatī kī koī qurbānī chaṛhānā

chāhte ho to use yoñ pesh karnā ki tum manzūr ho jāo. ³⁰ Aglī subah tak kuchh bachā na rahe balki use usī din khānā hai. Maiñ Rab hūñ.

³¹ Mere ahkām māno aur un par amal karo. Maiñ Rab hūñ. ³² Mere nām ko dāgh na lagānā. Lāzim hai ki mujhe Isrāīliyoñ ke darmiyān quddūs mānā jāe. Maiñ Rab hūñ jo tumheñ apne lie maḥsūs-o-muqaddas kartā hūñ. ³³ Maiñ tumheñ Mīsr se nikāl lāyā hūñ tāki tumhārā Ḳhudā hūñ. Maiñ Rab hūñ.”

23

¹ Rab ne Mūsā se kahā, ² “Isrāīliyoñ ko batānā ki yih merī, Rab kī idēñ haiñ jin par tumheñ logoñ ko muqaddas ijtimā ke lie jamā karnā hai.

Sabat kā Din

³ Hafte meñ chhīh din kām karnā, lekin sātwañ din har tarah se ārām kā din hai. Us din muqaddas ijtimā ho. Jahāñ bhī tum rahte ho wahāñ kām na karnā. Yih din Rab ke lie maḥsūs Sabat hai.

Fasah kī Īd aur Beḳhamīrī Roṭī kī Īd

⁴ Yih Rab kī idēñ haiñ jin par tumheñ logoñ ko muqaddas ijtimā ke lie jamā karnā hai.

⁵ Fasah kī Īd pahle mahīne ke chaudhweñ din shurū hotī hai. Us din sūraj ke ghurub hone par Rab kī ḳhushī manāī jāe. ⁶ Agle din Rab kī yād meñ Beḳhamīrī Roṭī kī Īd shurū hotī hai. Sāt din tak tumhārī roṭī meñ ḳhamīr na ho. ⁷ In sāt dīnoñ ke pahle din muqaddas ijtimā ho aur log apnā har kām chhoreñ. ⁸ In sāt dīnoñ meñ rozānā Rab ko jalne wālī qurbānī pesh karo. Sātweñ din bhī muqaddas ijtimā ho aur log apnā har kām chhoreñ.”

Pahle Pūle kī Īd

⁹ Rab ne Mūsā se kahā, ¹⁰ “Isrāīliyoñ ko batānā ki jab tum us mulk meñ dāḳhil hoge jo main tumheñ dūngā aur wahāñ anāj kī fasal kātoge to tumheñ imām ko pahlā pūlā denā hai. ¹¹ Itwār ko imām yih pūlā Rab ke sāmne hilāe tāki tum manzūr ho jāo. ¹² Us din bheṛ kā ek yaksālā beaib bachchā bhī Rab ko pesh karnā. Use qurbāngāh par bhasm hone wālī qurbānī ke taur par charhānā. ¹³ Sāth hī ḡhallā kī nazar ke lie tel se milāyā gayā 3 kilogrām behtarīn maidā bhī pesh karnā. Jalne wālī yih qurbānī Rab ko pasand hai. Is ke alāwā mai kī nazar ke lie ek liṭar mai bhī pesh karnā. ¹⁴ Pahle yih sab kuchh karo, phir hī tumheñ nai fasal ke anāj se khāne kī ijāzat hogī, ḳhāh wuh bhunā huā ho, ḳhāh kachchā yā roṭī kī sūrat meñ pakāyā gayā ho. Jahāñ bhī tum rahte ho wahāñ aisā hī karnā hai. Yih usūl abad tak qāym rahe.

Haftoñ kī Īd Yānī Pantikust

¹⁵ Jis din tum ne anāj kā pūlā pesh kiyā us din se pūre sāt hafte gino. ¹⁶ Pachāsweñ din yāñi sātweñ Itwār ko Rab ko nae anāj kī qurbānī charhānā. ¹⁷ Har gharāne kī taraf se Rab ko hilāne wālī qurbānī ke taur par do roṭiyāñ pesh kī jāeñ. Har roṭī ke lie 3 kilogrām behtarīn maidā istemāl kiyā jāe. Un meñ ḳhamīr ḍāl kar pakānā hai. Yih fasal kī pahlī paidāwār kī qurbānī haiñ. ¹⁸ In roṭiyōñ ke sāth ek jawān bail, do mendhe aur bheṛ ke sāt beaib aur yaksālā bachche pesh karo. Unheñ Rab ke huzūr bhasm hone wālī qurbānī ke taur par charhānā. Is ke alāwā ḡhallā kī nazar aur mai kī nazar bhī pesh karnī hai. Jalne wālī is qurbānī kī ḳhushbū Rab ko pasand hai. ¹⁹ Phir gunāh kī qurbānī ke lie ek bakrā aur

salāmātī kī qurbānī ke lie do yaksālā bheṛ ke bachche chaṛhāo. ²⁰ Imām bheṛ ke yih do bachche mazkūrā roṭiyōṅ samet hilāne wālī qurbānī ke taur par Rab ke sāmne hilāe. Yih Rab ke lie maḵsūs-o-muqaddas haiṅ aur qurbāniyōṅ meṅ se imām kā hissā haiṅ. ²¹ Usī din logoṅ ko muqaddas ijtīmā ke lie jamā karo. Koī bhī kām na karnā. Yih usūl abad tak qāym rahe, aur ise har jagah mānanā hai.

²² Kaṭāī ke waqt apnī fasal pūre taur par na kātnā balki khet ke kināroṅ par kuchh chhoṛ denā. Is tarah jo kuchh kaṭāī karte waqt khet meṅ bach jāe use chhoṛnā. Bachā huā anāj ghariboṅ aur padesīyōṅ ke lie chhoṛ denā. Maiṅ Rab tumhārā Ḳhudā hūṅ.”

Nae Sāl kī Īd

²³ Rab ne Mūsā se kahā, ²⁴ “Isrāīliyoṅ ko batānā ki sātweṅ mahīne kā pahlā din ārām kā din hai. Us din muqaddas ijtīmā ho jis par yād dilāne ke lie narsingā phūṅkā jāe. ²⁵ Koī bhī kām na karnā. Rab ko jalne wālī qurbānī pesh karnā.”

Kaffārā kā Din

²⁶ Rab ne Mūsā se kahā, ²⁷ “Sātweṅ mahīne kā daswān din Kaffārā kā din hai. Us din muqaddas ijtīmā ho. Apnī jān ko dukh denā aur Rab ko jalne wālī qurbānī pesh karnā. ²⁸ Us din kām na karnā, kyonki yih Kaffārā kā din hai, jab Rab tumhāre Ḳhudā ke sāmne tumhārā kaffārā diyā jāta hai. ²⁹ Jo us din apnī jān ko dukh nahīn detā use us kī qaum meṅ se miṭāyā jāe. ³⁰ Jo us din kām kartā hai use maiṅ us kī qaum meṅ se nikāl kar halāk karūṅga. ³¹ Koī bhī kām na karnā. Yih usūl abad tak qāym rahe, aur ise har jagah mānanā hai. ³² Yih din ārām kā ḳhās din hai jis meṅ tumheṅ apnī jān ko dukh denā hai. Ise mahīne ke naweṅ din kī shām se le kar aglī shām tak manānā.”

Jhoṅpṛiyoṅ kī Īd

³³ Rab ne Mūsā se kahā, ³⁴ “Isrāīliyoṅ ko batānā ki sātweṅ mahīne ke pandrahweṅ din Jhoṅpṛiyoṅ kī Īd shurū hotī hai. Is kā daurāniyā sāt din hai. ³⁵ Pahlē din muqaddas ijtīmā ho. Is din koī kām na karnā. ³⁶ In sāt dinoṅ ke daurān Rab ko jalne wālī qurbāniyāṅ pesh karnā. Aṭhweṅ din muqaddas ijtīmā ho. Rab ko jalne wālī qurbānī pesh karo. Is ḳhās ijtīmā ke din bhī kām nahīn karnā hai.

³⁷ Yih Rab kī ideṅ haiṅ jin par tumheṅ muqaddas ijtīmā karnā hai tāki Rab ko rozmarā kī matlūbā jalne wālī qurbāniyāṅ aur mai kī nazareṅ pesh kī jāeṅ yāni bhasm hone wālī qurbāniyāṅ, ghallā kī nazareṅ, zabah kī qurbāniyāṅ aur mai kī nazareṅ. ³⁸ Yih qurbāniyāṅ un qurbāniyoṅ ke alāwā haiṅ jo Sabat ke din chaṛhāī jātī haiṅ aur jo tum ne hādiye ke taur par yā mannāt mān kar yā apnī dilī ḳhushi se pesh kī haiṅ.

³⁹ Chunānche sātweṅ mahīne ke pandrahweṅ din fasal kī kaṭāī ke iḳhtitām par Rab kī yih id yāni Jhoṅpṛiyoṅ kī Īd manāo. Ise sāt din manānā. Pahlā aur āḳhirī din ārām ke din haiṅ. ⁴⁰ Pahlē din apne lie darakhtoṅ ke behtarīn phal, khajūr kī ḍāliyaṅ aur ghane darakhtoṅ aur safedā kī shāḳheṅ toṛnā. Sāt din tak Rab apne Ḳhudā ke sāmne ḳhushi manāo. ⁴¹ Har sāl sātweṅ mahīne meṅ Rab kī ḳhushi meṅ yih id manānā. Yih usūl abad tak qāym rahe. ⁴² Id ke hafte ke daurān jhoṅpṛiyoṅ meṅ rahnā. Tamām mulk meṅ ābād Isrāīlī aisā karen. ⁴³ Phir tumhāri aulād jānegī kī Isrāīliyoṅ ko Misr se nikālte waqt maiṅ ne unheṅ jhoṅpṛiyoṅ meṅ basāyā. Maiṅ Rab tumhārā Ḳhudā hūṅ.”

44 Mūsā ne Isrāīliyon ko Rab kī idon ke bāre meñ yih bāteñ batāin.

24

Rab ke sāmne Shamādān aur Roṭiyān

¹ Rab ne Mūsā se kahā, ² “Isrāīliyon ko hukm de ki wuh tere pās kūṭe hue zaitūnoñ kā khālis tel le āeñ tāki Muqaddas Kamre ke shamādān ke charāḡh mutawātir jalte raheñ. ³ Hārūn unheñ musalsal, shām se le kar subah tak Rab ke huzūr sañbhāle yānī wahāñ jahāñ wuh Muqaddastarīn Kamre ke parde ke sāmne pare haiñ, us parde ke sāmne jis ke piche ahd kā sandūq hai. Yih usūl abad tak qāym rahe. ⁴ Wuh khālis sone ke shamādān par lage charāḡhoñ kī dekh-bhāl yoñ kare ki yih hameshā Rab ke sāmne jalte raheñ.

⁵ Bārah roṭiyān pakānā. Har roṭī ke lie 3 kilogrām behtarīn maidā istemāl kiyā jāe. ⁶ Unheñ do qatāroñ meñ Rab ke sāmne khālis sone kī mez par rakhnā. ⁷ Har qatār par khālis lubān ḍālnā. Yih lubān roṭī ke lie yādgārī kī qurbānī hai jise bād meñ Rab ke lie jalānā hai. ⁸ Har hafte ko Rab ke sāmne tāzā roṭiyān isī tartīb se mez par rakhnī haiñ. Yih Isrāīliyon ke lie abadi ahd kī lāzimī shart hai. ⁹ Mez kī roṭiyāñ Hārūn aur us ke beṭoñ kā hissā haiñ, aur wuh unheñ muqaddas jagah par khāeñ, kyonki wuh jalne wālī qurbāniyon kā muqaddastarīn hissā haiñ. Yih abad tak un kā haq rahegā.”

Allāh kī Tauhīn, Khūnrezī aur Zaḡhmī Karne kī Sazāeñ

¹⁰⁻¹¹ Khaimāgāh meñ ek ādmī thā jis kā bāp Misrī aur mān Isrāīlī thī. Mān kā nām Salūmīt thā. Wuh dibrī kī beṭī aur Dān ke qabile kī thī. Ek dīn yih ādmī khaimāgāh meñ kisī Isrāīlī se jhagaṛne lagā. Larṭe larṭe us ne Rab ke nām par kufr bak kar us par lānat bhejī. Yih sun kar log use Mūsā ke pās le āe. ¹² Wahāñ unhoñ ne use pahre meñ biṭhā kar Rab kī hidāyat kā intazār kiyā.

¹³ Tab Rab ne Mūsā se kahā, ¹⁴ “Lānat karne wāle ko khaimāgāh ke bāhar le jāo. Jinhoñ ne us kī yih bāteñ sunī haiñ wuh sab apne hāth us ke sar par rakheñ. Phir pūrī jamāt use sangsār kare. ¹⁵ Isrāīliyon se kahnā ki jo bhī apne Khudā par lānat bheje use apne qusūr ke natīje bardāshṭ karne pareṅge. ¹⁶ Jo bhī Rab ke nām par kufr bake use sazā-e-maut dī jāe. Pūrī jamāt use sangsār kare. Jis ne Rab ke nām par kufr bakā ho use zarūr sazā-e-maut denī hai, khāh desī ho yā padesī.

¹⁷ Jis ne kisī ko mār ḍālā hai use sazā-e-maut dī jāe. ¹⁸ Jis ne kisī ke jānwar ko mār ḍālā hai wuh us kā muāwazā de. Jān ke badle jān dī jāe. ¹⁹ Agar kisī ne kisī ko zaḡhmī kar diyā hai to wuhī kuchh us ke sāth kiyā jāe jo us ne dūsre ke sāth kiyā hai. ²⁰ Agar dūsre kī koī haḍḍī ṭūṭ jāe to us kī wuhī haḍḍī toṛī jāe. Agar dūsre kī ānkh zāe ho jāe to us kī ānkh zāe kar dī jāe. Agar dūsre kā dānt ṭūṭ jāe to us kā wuhī dānt toṛā jāe. Jo bhī zaḡhm us ne dūsre ko pahuñchāyā wuhī zaḡhm use pahuñchāyā jāe. ²¹ Jis ne kisī jānwar ko mār ḍālā hai wuh us kā muāwazā de, lekin jis ne kisī insān ko mār diyā hai use sazā-e-maut denī hai. ²² Desī aur padesī ke lie tumhārā ek hī qānūn ho. Maiñ Rab tumhārā Khudā hūñ.”

²³ Phir Mūsā ne Isrāīliyon se bāt kī, aur unhoñ ne Rab par lānat bhejne wāle ko khaimāgāh se bāhar le jā kar use sangsār kiyā. Unhoñ ne waisā hī kiyā jisā Rab ne Mūsā ko hukm diyā thā.

25

Zamīn ke lie Sabat kā Sāl

¹ Rab ne Sīnā Pahār par Mūsā se kahā, ² “Isrāīliyon ko batānā ki jab tum us mulk meñ dākhlil hoge jo main tumheñ dūngā to lāzim hai ki Rab kī tāzīm meñ zamīn ek sāl ārām kare. ³ Chhih sāl ke daurān apne kheton meñ bij bonā, apne angūr ke bāghon kī kāñṭ-chhāñṭ karnā aur un kī fasleñ jamā karnā. ⁴ Lekin sātwañ sāl zamīn ke lie ārām kā sāl hai, Rab kī tāzīm meñ Sabat kā sāl. Us sāl na apne kheton meñ bij bonā, na apne angūr ke bāghon kī kāñṭ-chhāñṭ karnā. ⁵ Jo anāj khud baḥhud ugtā hai us kī kaṭāi na karnā aur jo angūr us sāl lagte haiñ un ko toṛ kar jamā na karnā, kyonki zamīn ko ek sāl ke lie ārām karnā hai. ⁶ Albattā jo bhī yih zamīn ārām ke sāl meñ paidā karegī us se tum apnī rozānā kī zarūriyāt pūrī kar sakte ho yāñ tū, tere ghulām aur laundiyāñ, tere mazdūr, tere ghairshahrī, tere sāth rahne wāle padesī, ⁷ tere maweshī aur terī zamīn par rahne wāle janglī jānwar. Jo kuchh bhī yih zamīn paidā kartī hai wuh khāyā jā saktā hai.

Bahālī kā Sāl

⁸ Sāt Sabat ke sāl yāñī 49 sāl ke bād ek aur kām karnā hai. ⁹ Pachāsweñ sāl ke sātweñ mahīne ke dasweñ din yāñī Kaffārā ke din apne mulk kī har jagah narsingā bajānā. ¹⁰ Pachāswañ sāl maḥsūs-o-muḥaddas karo aur pure mulk meñ elān karo ki tamām bāshindon ko āzād kar diyā jāe. Yih bahālī kā sāl ho jis meñ har shaḥs ko us kī milkiyat wāpas kī jāe aur har ghulām ko āzād kiyā jāe tāki wuh apne rishtedāron ke pās wāpas jā sake. ¹¹ Yih pachāswañ sāl bahālī kā sāl ho, is lie na apne kheton meñ bij bonā, na khud baḥhud ugne wāle anāj kī kaṭāi karnā, aur na angūr toṛ kar jamā karnā. ¹² Kyonki yih bahālī kā sāl hai jo tumhāre lie maḥsūs-o-muḥaddas hai. Rozānā utnī hī paidāwār lenā ki ek din kī zarūriyāt pūrī ho jāeñ. ¹³ Bahālī ke sāl meñ har shaḥs ko us kī milkiyat wāpas kī jāe.

¹⁴ Chunāñche jab kabhī tum apne kisī hamwatan bhāi ko zamīn bechte yā us se kharidte ho to us se nājāyẓ fāydā na uṭhānā. ¹⁵ Zamīn kī qīmat is hisāb se muqarrar kī jāe ki wuh agle bahālī ke sāl tak kitne sāl fasleñ paidā karegī. ¹⁶ Agar bahut sāl rah gae hoñ to us kī qīmat zyādā hogī, aur agar kam sāl rah gae hoñ to us kī qīmat kam hogī. Kyonki un faslon kī tādād bik rahī hai jo zamīn agle bahālī ke sāl tak paidā kar saktī hai.

¹⁷ Apne hamwatan se nājāyẓ fāydā na uṭhānā balki Rab apne Ḳhudā kā khauf mānanā, kyonki main Rab tumhārā Ḳhudā hūñ.

¹⁸ Merī hidāyāt par amal karnā aur mere aḥkām ko mān kar un ke mutābiq chalnā. Tab tum apne mulk meñ mahfūz rahoge. ¹⁹ Zamīn apnī pūrī paidāwār degī, tum ser ho jāoge aur mahfūz rahoge. ²⁰ Ho saktā hai koī pūchhe, ‘Ham sātweñ sāl meñ kyā khāeñge jabki ham bij nahīñ boeñge aur fasal nahīñ kāṭeñge?’ ²¹ Jawāb yih hai ki main chhaṭe sāl meñ zamīn ko itnī barkat dūngā ki us sāl kī paidāwār tīn sāl ke lie kāfī hogī. ²² Jab tum aṭhweñ sāl bij bo’oge to tumhāre pās chhaṭe sāl kī itnī paidāwār bāqī hogī ki tum fasal kī kaṭāi tak guzārā kar sakoge.

Maurūsī Zamīn ke Huqūq

²³ Koī zamīn bhī hameshā ke lie na bechī jāe, kyonki mulk kī tamām zamīn merī hī hai. Tum mere huzūr sirf padesī aur ghairshahrī ho. ²⁴ Mulq meñ jāhāñ bhī zamīn bik jāe wahāñ maurūsī mālik kā yih haq mānā jāe ki wuh apnī zamīn wāpas kharid saktā hai.

²⁵ Agar terā koī hamwatan bhāi gharīb ho kar apnī kuchh zamīn bechne par majbūr ho jāe to lāzim hai ki us kā sab se qarībī rishtedār use wāpas kharīd le. ²⁶ Ho saktā hai ki aise shaḥs kā koī qarībī rishtedār na ho jo us kī zamīn wāpas kharīd sake, lekin wuh ḡhud kuchh der ke bād itne paise jamā kartā hai ki wuh apnī zamīn wāpas kharīd saktā hai. ²⁷ Is sūrat meñ wuh hisāb kare ki kharīdne wāle ke lie agle bahāli ke sāl tak kitne sāl rah gae haiñ. Jitnā nuḡsān kharīdne wāle ko zamīn ko bahāli ke sāl se pahle wāpas dene se pahuñchegā utne hī paise use dene haiñ. ²⁸ Lekin agar us ke pās itne paise na hoñ to zamīn agle bahāli ke sāl tak kharīdne wāle ke hāth meñ rahegi. Phir use maurūsī mālik ko wāpas diyā jāegā.

²⁹ Agar kisī kā ghar fasildār shahr meñ hai to jab wuh use bechegā to apnā ghar wāpas kharīdne kā haq sirf ek sāl tak rahegā. ³⁰ Agar pahlā mālik use pahle sāl ke andar andar na kharīde to wuh hameshā ke lie kharīdne wāle kī maurūsī milkiyat ban jāegā. Wuh bahāli ke sāl meñ bhī wāpas nahīn kiyā jāegā.

³¹ Lekin jo ghar aīsī ābādī meñ hai jis kī fasīl na ho wuh dehāt meñ shumār kiyā jātā hai. Us ke maurūsī mālik ko haq hāsīl hai ki har waqt apnā ghar wāpas kharīd sake. Bahāli ke sāl meñ is ghar ko lāziman wāpas kar denā hai.

³² Lekin Lāwiyōn ko yih haq hāsīl hai ki wuh apne wuh ghar har waqt kharīd sakte haiñ jo un ke lie muqarrar kie hue shahroñ meñ haiñ. ³³ Agar aīsā ghar kisī Lāwī ke hāth faroḡht kiyā jāe aur wāpas na kharīdā jāe to use lāziman bahāli ke sāl meñ wāpas karnā hai. Kyoñki Lāwī ke jo ghar un ke muqarrarā shahroñ meñ hote haiñ wuh Isrāīliyon meñ un kī maurūsī milkiyat haiñ. ³⁴ Lekin jo zamīneñ shahroñ ke irdgird maweshī charāne ke lie muqarrar haiñ unheñ bechne kī ijāzat nahīn hai. Wuh un kī dāymī milkiyat haiñ.

Gharībōn ke lie Qarzā

³⁵ Agar terā koī hamwatan bhāi gharīb ho jāe aur guzārā na kar sake to us kī madad kar. Us tarah us kī madad karnā jis tarah pardesī yā ghairshahrī kī madad karnī hotī hai tāki wuh tere sāth rahte hue zindagī guzār sake. ³⁶ Us se kisī tarah kā sūd na lenā balki apne ḡhudā kā khauf mānanā tāki terā bhāi tere sāth zindagī guzār sake. ³⁷ Agar wuh terā qarzdār ho to us se sūd na lenā. Isī tarah kḡhurāk bechte waqt us se nafā na lenā. ³⁸ Maiñ Rab tumhārā ḡhudā hūñ. Maiñ tumheñ is lie Mīsr se nikāl lāyā ki tumheñ Mulk-e-Kanān dūn aur tumhārā ḡhudā hūñ.

Isrāīli ḡhulāmōn ke Huḡuḡ

³⁹ Agar terā koī Isrāīli bhāi gharīb ho kar apne āp ko tere hāth bech dāle to us se ḡhulām kā-sā kām na karānā. ⁴⁰ Us ke sāth mazdūr yā ghairshahrī kā-sā sulūk karnā. Wuh tere lie bahāli ke sāl tak kām kare. ⁴¹ Phir wuh aur us ke bāl-bachche āzād ho kar apne rishtedāroñ aur maurūsī zamīn ke pās wāpas jāeñ. ⁴² Chūñki Isrāīli mere kḡhadīm haiñ jinheñ maiñ Mīsr se nikāl lāyā is lie unheñ ḡhulāmī meñ na bechā jāe. ⁴³ Aise logōn par saḡhtī se hukmrānī na karnā balki apne ḡhudā kā khauf mānanā.

⁴⁴ Tum paḡosī mamālik se apne lie ḡhulām aur launḡiyāñ hāsīl kar sakte ho. ⁴⁵ Jo pardesī ghairshahrī ke taur par tumhāre mulk meñ ābād haiñ unheñ bhī tum kharīd sakte ho. Un meñ wuh bhī shāmīl haiñ jo tumhāre mulk meñ paidā hue haiñ. Wuhī tumhārī milkiyat ban kar ⁴⁶ tumhāre beḡōn kī mīrās meñ ā jāeñ aur wuhī hameshā tumhāre ḡhulām raheñ. Lekin apne hamwatan bhāiyōn par saḡht hukmrānī na karnā.

⁴⁷ Agar tere mulk meñ rahne wālā koī pardesī yā ghairshahrī amīr ho jāe jabki terā koī hamwatan bhāī gharīb ho kar apne ap ko us pardesī yā ghairshahrī yā us ke khandān ke kisi fard ko bech dāle ⁴⁸ to bik jāne ke bād use āzādī kharīdne kā haq hāsīl hai. Koī bhāī, ⁴⁹ chachā, tāyā, chachā yā tāyā kā betā yā koī aur qarībī rishtedār use wāpas kharīd saktā hai. Wuh khud bhī apnī āzādī kharīd saktā hai agar us ke pās paise kāfi hoñ. ⁵⁰ Is sūrat meñ wuh apne mālik se mil kar wuh sāl gine jo us ke kharīdne se le kar agle bahālī ke sāl tak bāqī haiñ. Us kī āzādī ke paise us qīmat par mabnī hoñ jo mazdūr ko itne sāloñ ke lie die jāte haiñ. ⁵¹⁻⁵² Jitne sāl bāqī rah gae haiñ un ke mutābiq us kī bik jāne kī qīmat meñ se paise wāpas kar die jāeñ. ⁵³ Us ke sāth sāl basāl mazdūr kā-sā sulūk kiyā jāe. Us kā mālik us par saḡht hukmrānī na kare. ⁵⁴ Agar wuh is tarah ke kisī tarīqe se āzād na ho jāe to use aur us ke bachchoñ ko har hālat meñ agle bahālī ke sāl meñ āzād kar denā hai, ⁵⁵ kyonki Isrāīlī mere hī khādīm haiñ. Wuh mere hī khādīm haiñ jinheñ mainī Misr se nikāl lāyā. Mainī Rab tumhārā Khudā hūñ.

26

Farmānbardārī kā Ajr

¹ Apne lie but na banānā. Na apne lie dewatā ke mujassame yā patthar ke maḡsūs kie hue satūn khare karnā, na sijdā karne ke lie apne mulk meñ aise patthar rakhnā jin meñ dewatā kī taswīr kandā kī gai ho. Mainī Rab tumhārā Khudā hūñ. ² Sabat kā din manānā aur mere maqdis kī tāzīm karnā. Mainī Rab hūñ.

³ Agar tum merī hidāyāt par chalo aur mere ahkām mān kar un par amal karo ⁴ to mainī waqt par bārish bhejūngā, zamīn apnī paidāwār degī aur daraḡht apne apne phal lāeñge. ⁵ Kasrat ke bāis anāj kī fasal kī kaṡāī angūr torṡe waqt tak jāri rahegī aur angūr kī fasal us waqt tak torī jāegī jab tak bij bone kā mausam aegā. Itnī khurāk milegī ki tum kabhī bhūke nahīñ hoge. Aur tum apne mulk meñ mahfūz rahoge.

⁶ Mainī mulk ko amn-o-amān bakhshūngā. Tum ārām se leṡ jāoge, kyonki kisī khatre se darne kī zarūrat nahīñ hogī. Mainī wahshī jānwar mulk se dūr kar dūngā, aur wuh talwār kī qatl-o-ghārat se bachā rahegā.

⁷ Tum apne dushmanoñ par ghālib ā kar un kā tāqqub karoge, aur wuh tumhārī talwār se māre jāeñge. ⁸ Tumhāre pāñch ādmī sau dushmanoñ kā pīchhā kareñge, aur tumhāre sau ādmī un ke das hazār ādmiyoñ ko bhagā deñge. Tumhāre dushman tumhārī talwār se māre jāeñge.

⁹ Merī nazar-e-karm tum par hogī. Mainī tumhārī aulād kī tādād barhāūngā aur tumhāre sāth apnā ahd qāym rakhūngā. ¹⁰ Ek sāl itnī fasal hogī ki jab agli fasal kī kaṡāī hogī to nae anāj ke lie jagah banāne kī khātīr purāne anāj ko phaiñk denā paregā. ¹¹ Mainī tumhāre darmiyān apnā maskan qāym karūngā aur tum se ghīn nahīñ khāūngā. ¹² Mainī tum meñ phirūngā, aur tum merī qaum hoge.

¹³ Mainī Rab tumhārā Khudā hūñ jo tumheñ Misr se nikāl lāyā tāki tumhārī ghulāmī kī hālat khatm ho jāe. Mainī ne tumhāre jue ko tor dālā, aur ab tum āzād aur sidhe ho kar chal sakte ho.

Farmānbardār na Hone kī Sazā

¹⁴ Lekin agar tum merī nahīñ sunoge aur in tamām ahkām par nahīñ chaloge, ¹⁵ agar tum merī hidāyāt ko radd karke mere ahkām se ghīn khāoge aur un par amal na karke merā ahd toroge ¹⁶ to mainī jawāb

meñ tum par achānak dahshat tāri kar dūngā. Jism ko khatm karne wāli bimāriyon aur bukhār se tumhāri ānkheñ zāe ho jāeñgī aur tumhāri jān chhīn jāegī. Jab tum bij bo'oge to befāydā, kyonki dushman us ki fasal khā jāegā. ¹⁷ Maiñ tumhāre khilāf ho jāūngā, is lie tum apne dushmanon ke hāth se shikast khāoge. Tum se nafrat rakhne wāle tum par hukūmat karēge. Us waqt bhī jab koī tumhārā tāqqub nahīn karēgā tum bhāg jāoge.

¹⁸ Agar tum is ke bād bhī merī na suno to maiñ tumhāre gunāhoñ ke sabab se tumheñ sāt gunā zyādā sazā dūngā. ¹⁹ Maiñ tumhārā saht ghurūr khāk meñ milā dūngā. Tumhāre upar āsmān lohe jaisā aur tumhāre niche zamīn pital jaisī hogī. ²⁰ Jitnī bhī mehnat karoge wuh befāydā hogī, kyonki tumhāre kheton meñ fasleñ nahīn pakeñgī aur tumhāre daraht phal nahīn laeñge.

²¹ Agar tum phir bhī merī mukhālafat karoge aur merī nahīn sunoge to maiñ in gunāhoñ ke jawāb meñ tumheñ is se bhī sāt gunā zyādā sazā dūngā. ²² Maiñ tumhāre khilāf jangli jānwar bhej dūngā jo tumhāre bachchoñ ko phār khāeñge aur tumhāre maweshī barbād kar deñge. Ākhir meñ tumhāri tādād itnī kam ho jāegī ki tumhāri sarakeñ wīrān ho jāeñgī.

²³ Agar tum phir bhī merī tarbiyat qabūl na karo balki mere mukhālif rahoge ²⁴ to maiñ khud tumhāre khilāf ho jāūngā. In gunāhoñ ke jawāb meñ maiñ tumheñ sāt gunā zyādā sazā dūngā. ²⁵ Maiñ tum par talwār chalā kar is kā badlā lūngā ki tum ne mere ahd ko toṛā hai. Jab tum apnī hifāzat ke lie shahron meñ bhāg kar jamā hoge to maiñ tumhāre darmiyān wabāi bimāriyān phailāūngā aur tumheñ dushmanon ke hāth meñ de dūngā. ²⁶ Anāj ki itnī kamī hogī ki das aurateñ tumhāri pūri roṭī ek hī tanūr meñ pakā sakeñgī, aur wuh use baṛī ehtiyāt se tol tol kar taqsīm karēñgī. Tum khā kar bhī bhūke rahoge.

²⁷ Agar tum phir bhī merī nahīn sunoge balki mere mukhālif rahoge ²⁸ to merā ghussā bharkegā aur maiñ tumhāre khilāf ho kar tumhāre gunāhoñ ke jawāb meñ tumheñ sāt gunā zyādā sazā dūngā. ²⁹ Tum musibat ke bāis apne beṭe-beṭiyon kā gosht khāoge. ³⁰ Maiñ tumhāri ūnchī jaghoñ ki qurbāngāheñ aur tumhāri baḥhūr ki qurbāngāheñ barbād kar dūngā. Maiñ tumhāri lāshon ke dher tumhāre bejān buton par lagāūngā aur tum se ghin khāūngā. ³¹ Maiñ tumhāre shahron ko khandarāt meñ badal kar tumhāre mandiron ko barbād karūngā. Tumhāri qurbāniyon ki khushbū mujhe pasand nahīn āegī. ³² Maiñ tumhāre mulk kā satyānās yon karūngā ki jo dushman us meñ ābād ho jāeñge un ke roñgṭe khare ho jāeñge. ³³ Maiñ tumheñ mukhtalif mamālik meñ muntashir kar dūngā, lekin wahān bhī apnī talwār ko hāth meñ lie tumhārā pichhā karūngā. Tumhāri zamīn wīrān hogī aur tumhāre shahr khandarāt ban jāeñge. ³⁴ Us waqt jab tum apne dushmanon ke mulk meñ rahoge tumhāri zamīn wīrān hālat meñ ārām ke wuh sāl manā sakegī jin se wuh mahrum rahī hai. ³⁵ Un tamām dinon meñ jab wuh barbād rahegī use wuh ārām milegā jo use na milā jab tum mulk meñ rahte the.

³⁶ Tum meñ se jo bach kar apne dushmanon ke mamālik meñ raheñge un ke dilon par maiñ dahshat tāri karūngā. Wuh hawā ke jhoñkon se girne wāle patte ki āwaz se chaunk kar bhāg jāeñge. Wuh farār hoñge goyā koī hāth meñ talwār lie un kā tāqqub kar rahā ho. Aur wuh gir kar mar jāeñge hālāñki koī un kā pichhā nahīn kar rahā hogā. ³⁷ Wuh

ek dūsre se ṭakrā kar laṛkhaṛāēnge goyā koī talwār le kar un ke pīchhe chal rahā ho hālānki koī nahīn hai. Chunānche tum apne dushmanoñ kā sāmnā nahīn kar sakoge. ³⁸ Tum ḍigar qaumoñ meñ muntashir ho kar halāk ho jāoge, aur tumhare dushmanoñ kī zamīn tumheñ haṛap kar legī.

³⁹ Tum meñ se bāqī log apne aur apne bāpdādā ke qusūr ke bāis apne dushmanoñ ke mamālik meñ gal sar jāēnge. ⁴⁰ Lekin ek waqt āegā ki wuh apne aur apne bāpdādā kā qusūr mān lenge. Wuh mere sāth apnī bewafāī aur wuh muḥhālafat taslīm karenge ⁴¹ jis ke sabab se main un ke ḵhīlāf huā aur unheñ un ke dushmanoñ ke mulk meñ dhakel diyā thā. Pahle un kā ḵhatnā sirf zāhirī taur par huā thā, lekin ab un kā dil ājiz ho jāegā aur wuh apne qusūr kī qīmat adā karenge. ⁴² Phir main Ibrāhīm ke sāth apnā ahd, Is'hāq ke sāth apnā ahd aur Yāqūb ke sāth apnā ahd yād karūnga. Main Mulk-e-Kanān bhī yād karūnga. ⁴³ Lekin pahle wuh zamīn ko chhoṛenge tāki wuh un kī ḡhairmaujūdaḡī meñ wirān ho kar arām ke sāl manāe. Yoñ Isrāīlī apne qusūr ke natije bhugteṅge, is sabab se ki unhoñ ne mere aḥkāṁ radd kie aur merī hidāyāt se ḡhin khāī. ⁴⁴ Is ke bāwujūd bhī main unheñ dushmanoñ ke mulk meñ chhoṛ kar radd nahīn karūnga, na yahān tak un se ḡhin khāūngā ki wuh bilkul tabāh ho jāeñ. Kyoñki main un ke sāth apnā ahd nahīn toṛne kā. Main Rab un kā Ḳhudā hūñ. ⁴⁵ Main un kī ḵhātir un ke bāpdādā ke sāth bandhā huā ahd yād karūnga, un logoñ ke sāth ahd jinheñ main dūsri qaumoñ ke deḡhte deḡhte Mīsr se nikāl lāyā tāki un kā Ḳhudā hūñ. Main Rab hūñ.”

⁴⁶ Rab ne Mūsā ko Isrāīliyoñ ke lie yih tamām hidāyāt aur aḥkāṁ Sinā Pahār par die.

27

Maḡhsūs kī Huī Chīzoñ kī Wāpasī

¹ Rab ne Mūsā se kahā, ² “Isrāīliyoñ ko batānā ki agar kisī ne mannat mān kar kisī ko Rab ke lie maḡhsūs kiyā ho to wuh use zail kī raqam de kar āzād kar saktā hai (mustāmal sikke maqdis ke sikkoñ ke barābar hoñ): ³ us ādmī ke lie jis kī umr 20 aur 60 sāl ke darmiyān hai chāñdī ke 50 sikke, ⁴ isī umr kī aurat ke lie chāñdī ke 30 sikke, ⁵ us laṛke ke lie jis kī umr 5 aur 20 sāl ke darmiyān ho chāñdī ke 20 sikke, isī umr kī laṛkī ke lie chāñdī ke 10 sikke, ⁶ ek māh se le kar 5 sāl tak ke laṛke ke lie chāñdī ke 5 sikke, isī umr kī laṛkī ke lie chāñdī ke 3 sikke, ⁷ sāth sāl se bare ādmī ke lie chāñdī ke 15 sikke aur isī umr kī aurat ke lie chāñdī ke 10 sikke.

⁸ Agar mannat mānane wālā muqarrarā raqam adā na kar sake to wuh maḡhsūs kie hue shaḡhs ko imām ke pās le āe. Phir imām aisī raqam muqarrar kare jo mannat mānane wālā adā kar sake.

⁹ Agar kisī ne mannat mān kar aisā jānwar maḡhsūs kiyā jo Rab kī qurbāniyoñ ke lie istemāl ho saktā hai to aisā jānwar maḡhsūs-o-muqaddas ho jātā hai. ¹⁰ Wuh use badal nahīn saktā. Na wuh achchhe jānwar kī jagah nāqīs, na nāqīs jānwar kī jagah achchhā jānwar de. Agar wuh ek jānwar dūsre kī jagah de to donoṅ maḡhsūs-o-muqaddas ho jātē haiñ.

¹¹ Agar kisī ne mannat mān kar koī nāpāk jānwar maḡhsūs kiyā jo Rab kī qurbāniyoñ ke lie istemāl nahīn ho saktā to wuh us ko imām ke pās le āe.

¹² Imām us kī raqam un kī achchhī aur burī siftoñ kā lihāz karke muqarrar kare. Is muqarrarā qīmat meñ kamī beshī nahīn ho saktī. ¹³ Agar mannat mānane wālā use wāpas ḡharīdnā chāhe to wuh muqarrarā qīmat jamā 20 fisad adā kare.

¹⁴ Agar koī apnā ghar Rab ke lie maḵsūs-o-muqaddas kare to imām us kī achchhī aur burī siftoñ kā lihāz karke us kī raqam muqarrar kare. Is muqarrarā qīmat meñ kamī beshī nahīn ho saktī. ¹⁵ Agar ghar ko maḵsūs karne wālā use wāpas ḵharīdnā chāhe to wuh muqarrarā raqam jamā 20 fisad adā kare.

¹⁶ Agar koī apnī maurūsī zamīn meñ se kuchh Rab ke lie maḵsūs-o-muqaddas kare to us kī qīmat us bīj kī miqdār ke mutābiq muqarrar kī jāe jo us meñ bonā hotā hai. Jis khet meñ 135 kilogrām jau kā bij boyā jāe us kī qīmat chāndī ke 50 sikke hogī. ¹⁷ Shart yih hai kī wuh apnī zamīn bahālī ke sāl ke ain bād maḵsūs kare. Phir us kī yihī qīmat muqarrar kī jāe. ¹⁸ Agar zamīn kā mālik use bahālī ke sāl ke kuchh der bād maḵsūs kare to imām agle bahālī ke sāl tak rahne wāle sāloñ ke mutābiq zamīn kī qīmat muqarrar kare. Jitne kam sāl bāqī haiñ utnī kam us kī qīmat hogī. ¹⁹ Agar maḵsūs karne wālā apnī zamīn wāpas ḵharīdnā chāhe to wuh muqarrarā qīmat jamā 20 fisad adā kare. ²⁰ Agar maḵsūs karne wālā apnī zamīn ko Rab se wāpas ḵharīde baḡhair use kisī aur ko beche to use wāpas ḵharīdne kā haq ḵhatm ho jāegā. ²¹ Agle bahālī ke sāl yih zamīn maḵsūs-o-muqaddas rahegī aur Rab kī dāymī milkiyat ho jāegī. Chunānche wuh imām kī milkiyat hogī.

²² Agar koī apnā maurūsī khet nahīn balki apnā ḵharīdā huā khet Rab ke lie maḵsūs kare ²³ to imām agle bahālī ke sāl tak rahne wāle sāloñ kā lihāz karke us kī qīmat muqarrar kare. Khet kā mālik usī din us ke paise adā kare. Yih paise Rab ke lie maḵsūs-o-muqaddas hoñge. ²⁴ Bahālī ke sāl meñ yih khet us shaḵhs ke pās wāpas āegā jis ne use bechā thā.

²⁵ Wāpas ḵharīdne ke lie mustāmal sikke maqḍis ke sikkoñ ke barābar hoñ. Us ke chāndī ke sikkoñ kā wazn 11 grām hai.

²⁶ Lekin koī bhī kisī maweshī kā pahlauṭhā Rab ke lie maḵsūs nahīn kar saktā. Wuh to pahle se Rab ke lie maḵsūs hai. Is meñ koī farq nahīn kī wuh gāy, bail yā bheṛ ho. ²⁷ Agar us ne koī nāpāk jānwar maḵsūs kiyā ho to wuh use muqarrarā qīmat jamā 20 fisad ke lie wāpas ḵharīd saktā hai. Agar wuh use wāpas na ḵharīde to wuh muqarrarā qīmat ke lie bechā jāe.

²⁸ Lekin agar kisī ne apnī milkiyat meñ se kuchh ghairmashrūt taur par Rab ke lie maḵsūs kiyā hai to use bechā yā wāpas nahīn ḵharīdā jā saktā, ḵhāh wuh insān, jānwar yā zamīn ho. Jo is tarah maḵsūs kiyā gayā ho wuh Rab ke lie nihāyat muqaddas hai. ²⁹ Isī tarah jis shaḵhs ko tabāhī ke lie maḵsūs kiyā gayā hai us kā fidyā nahīn diyā jā saktā. Lāzim hai kī use sazā-e-maut dī jāe.

³⁰ Har fasal kā daswāñ hissā Rab kā hai, chāhe wuh anāj ho yā phal. Wuh Rab ke lie maḵsūs-o-muqaddas hai. ³¹ Agar koī apnī fasal kā daswāñ hissā chhurānā chāhtā hai to wuh is ke lie us kī muqarrarā qīmat jamā 20 fisad de. ³² Isī tarah gāy-bailoñ aur bheṛ-bakriyoñ kā daswāñ hissā bhī Rab ke lie maḵsūs-o-muqaddas hai, har daswāñ jānwar jo gallābān ke ḍande ke niche se guzaregā. ³³ Yih jānwar chunane se pahle un kā muāynā nā kiyā jāe kī kaun-se jānwar achchhe yā kamzor haiñ. Yih bhī nā karnā kī dasweñ hisse ke kisī jānwar ke badle koī aur jānwar diyā jāe. Agar phir bhī use badlā jāe to donoñ jānwar Rab ke lie maḵsūs-o-muqaddas hoñge. Aur unheñ wāpas ḵharīdā nahīn jā saktā.”

³⁴ Yih wuh ahkām haiñ jo Rab ne Sīnā Pahār par Mūsā ko Isrāīliyoñ ke lie die.

Gintī

Isrāīliyoñ kī Pahli Mardumshumārī

¹ Isrāīliyoñ ko Misr se nikle hue ek sāl se zyādā arsā guzar gayā thā. Ab tak wuh Dasht-e-Sinā meñ the. Dūstre sāl ke dūstre mahine ke pahle din Rab mulāqāt ke khaime meñ Mūsā se hamkalām huā. Us ne kahā,

² “Tū aur Hārūn tamām Isrāīliyoñ kī mardumshumārī kunboñ aur ābāi gharānoñ ke mutābiq karnā. Un tamām mardoñ kī fahrist banānā ³ jo kam az kam bīs sāl ke aur jang laṛne ke qābil hoñ. ⁴ Is meñ har qābile ke ek khāndān kā sarparast tumhārī madad kare. ⁵ Yih un ke nām haiñ: Rūbin ke qābile se Ilisūr bin Shadiyūr,

⁶ Shamāūn ke qābile se Salūmiyel bin Sūrishaddī,

⁷ Yahūdāh ke qābile se Nahson bin Ammīnadāb,

⁸ Ishkār ke qābile se Nataniyel bin Zuḡhar,

⁹ Zabūlūn ke qābile se Iliyāb bin Helon,

¹⁰ Yūsuf ke beṭe Ifrāim ke qābile se Ilisamā bin Ammihūd, Yūsuf ke beṭe Manassī ke qābile se Jamliyel bin Fadāhsūr,

¹¹ Binyamīn ke qābile se Abidān bin Jidāūnī,

¹² Dān ke qābile se Aḡhiyazar bin Ammīshaddī,

¹³ Āshar ke qābile se Fajiyel bin Akrān,

¹⁴ Jad ke qābile se Iliyāsaf bin Daūel,

¹⁵ Naftālī ke qābile se Aḡhīrā bin Enān.”

¹⁶ Yihī mard jamāt se is kām ke lie bulāe gae. Wuh apne qābiloñ ke rāhnumā aur kunboñ ke sarparast the. ¹⁷ In kī madad se Mūsā aur Hārūn ne ¹⁸ usī din pūrī jamāt ko ikatṭhā kiyā. Har Isrāīli mard jo kam az kam 20 sāl kā thā rajisṭar meñ darj kiyā gayā. Rajisṭar kī tartīb un ke kunboñ aur ābāi gharānoñ ke mutābiq thī.

¹⁹ Sab kuchh waisā hī kiyā gayā jaisā Rab ne hukm diyā thā. Mūsā ne Sinā ke registān meñ logoñ kī mardumshumārī kī. Natījā yih niklā:

²⁰⁻²¹ Rūbin ke qābile ke 46,500 mard,

²²⁻²³ Shamāūn ke qābile ke 59,300 mard,

²⁴⁻²⁵ Jad ke qābile ke 45,650 mard,

²⁶⁻²⁷ Yahūdāh ke qābile ke 74,600 mard,

²⁸⁻²⁹ Ishkār ke qābile ke 54,400 mard,

³⁰⁻³¹ Zabūlūn ke qābile ke 57,400 mard,

³²⁻³³ Yūsuf ke beṭe Ifrāim ke qābile ke 40,500 mard,

³⁴⁻³⁵ Yūsuf ke beṭe Manassī ke qābile ke 32,200 mard,

³⁶⁻³⁷ Binyamīn ke qābile ke 35,400 mard,

³⁸⁻³⁹ Dān ke qābile ke 62,700 mard,

⁴⁰⁻⁴¹ Āshar ke qābile ke 41,500 mard,

⁴²⁻⁴³ Naftālī ke qābile ke 53,400 mard.

⁴⁴ Mūsā, Hārūn aur qābiloñ ke bārah rāhnumāoñ ne in tamām ādmiyoñ ko ginā. ⁴⁵⁻⁴⁶ Un kī pūrī tādād 6,03,550 thī.

⁴⁷ Lekin Lāwiyoñ kī mardumshumārī na huī, ⁴⁸ kyonki Rab ne Mūsā se kahā thā, ⁴⁹ “Isrāīliyoñ kī mardumshumārī meñ Lāwiyoñ ko shāmil na karnā. ⁵⁰ Is ke bajāe unheñ sharīat kī sukūnatgāh aur us kā sārā sāmān sañbhālne kī zimmedārī denā. Wuh safr karte waqt yih kḡhaimā

aur us kā sārā sāmān uṭhā kar le jāēn, us kī k̄hidmat ke lie hāzir raheñ aur rukte waqt use apne k̄haimoñ se ghare rakheñ. ⁵¹ Rawānā hote waqt wuhī k̄haimē ko sameṭeñ aur rukte waqt wuhī use lagāēñ. Agar koī aur us ke qarīb āe to use sazā-e-maut dī jāegī. ⁵² Bāqī Isrāīlī k̄haimāgāh meñ apne apne daste ke mutābiq aur apne apne alam ke irdgird apne k̄haimē lagāēñ. ⁵³ Lekin Lāwī apne k̄haimoñ se shariyat kī sukūnatgāh ko gher leñ tāki merā ghazab kisī ghalat shakhs ke nazdik āne se Isrāīliyoñ kī jamāt par nāzil na ho jāe. Yoñ Lāwīyoñ ko shariyat kī sukūnatgāh ko sañbhālñ hai.”

⁵⁴ Isrāīliyoñ ne waisā hī kiyā jaisā Rab ne Mūsā ko hukm diyā thā.

2

K̄haimāgāh meñ Qabiloñ kī Tartīb

¹ Rab ne Mūsā aur Hārūn se kahā ² kī Isrāīlī apne k̄haimē kuchh fāsile par mulāqāt ke k̄haimē ke irdgird lagāēñ. Har ek apne apne alam aur apne apne ābāi gharāne ke nishān ke sāth k̄haimāzan ho.

³ In hidāyāt ke mutābiq maqdis ke mashriq meñ Yahūdāh kā alam thā jis ke irdgird tīn daste k̄haimāzan the. Pahle, Yahūdāh kā qabilā jis kā kamānḍar Nahson bin Ammīnadāb thā, ⁴ aur jis ke lashkar ke 74,600 faujī the. ⁵ Dūsre, Ishkār kā qabilā jis kā kamānḍar Nataniyel bin Zuḡhar thā, ⁶ aur jis ke lashkar ke 54,400 faujī the. ⁷ Tisre, Zabūlūn kā qabilā jis kā kamānḍar Iliyāb bin Helon thā ⁸ aur jis ke lashkar ke 57,400 faujī the. ⁹ Tīnoñ qabiloñ ke faujiyoñ kī kul tādād 1,86,400 thī. Rawānā hote waqt yih āge chalte the.

¹⁰ Maqdis ke junūb meñ Rūbin kā alam thā jis ke irdgird tīn daste k̄haimāzan the. Pahle, Rūbin kā qabilā jis kā kamānḍar Ilisūr bin Shadiyūr thā, ¹¹ aur jis ke 46,500 faujī the. ¹² Dūsre, Shamāun kā qabilā jis kā kamānḍar Salūmiyel bin Sūrīshaddī thā, ¹³ aur jis ke 59,300 faujī the. ¹⁴ Tisre, Jad kā qabilā jis kā kamānḍar Iliyāsaf bin Daūel thā, ¹⁵ aur jis ke 45,650 faujī the. ¹⁶ Tīnoñ qabiloñ ke faujiyoñ kī kul tādād 1,51,450 thī. Rawānā hote waqt yih mashriqī qabiloñ ke pīchhe chalte the.

¹⁷ In junūbī qabiloñ ke bād Lāwī mulāqāt kā k̄haimā uṭhā kar qabiloñ ke ain bīch meñ chalte the. Qabile us tartīb se rawānā hote the jis tartīb se wuh apne k̄haimē lagāte the. Har qabilā apne alam ke pīchhe chaltā thā.

¹⁸ Maqdis ke maḡhrib meñ Ifrāim kā alam thā jis ke irdgird tīn daste k̄haimāzan the. Pahle, Ifrāim kā qabilā jis kā kamānḍar Ilisamā bin Ammīhūd thā, ¹⁹ aur jis ke 40,500 faujī the. ²⁰ Dūsre, Manassī kā qabilā jis kā kamānḍar Jamliyel bin Fadāhsūr thā, ²¹ aur jis ke 32,200 faujī the. ²² Tisre, Binyamīn kā qabilā jis kā kamānḍar Abidān bin Jidāūnī thā, ²³ aur jis ke 35,400 faujī the. ²⁴ Tīnoñ qabiloñ ke faujiyoñ kī kul tādād 1,08,100 thī. Rawānā hote waqt yih junūbī qabiloñ ke pīchhe chalte the.

²⁵ Maqdis ke shimāl meñ Dān kā alam thā jis ke irdgird tīn daste k̄haimāzan the. Pahle, Dān kā qabilā jis kā kamānḍar Aḡhiyazar bin Ammīshaddī thā, ²⁶ aur jis ke 62,700 faujī the. ²⁷ Dūsre, Āshar kā qabilā jis kā kamānḍar Fajiyel bin Akran thā, ²⁸ aur jis ke 41,500 faujī the. ²⁹ Tisre, Naftālī kā qabilā jis kā kamānḍar Aḡhīrā bin Enān thā, ³⁰ aur jis ke 53,400 faujī the. ³¹ Tīnoñ qabiloñ kī kul tādād 1,57,600 thī. Wuh ākhir meñ apnā alam uṭhā kar rawānā hote the.

³² Pūrī k̄haimāgāh ke faujiyoṅ kī kul tādād 6,03,550 thī. ³³ Sirf Lāwī se tādād meṅ shāmil nahīn the, kyonki Rab ne Mūsā ko hukm diyā thā ki un kī bharti na kī jāe.

³⁴ Yoṅ Isrāīliyoṅ ne sab kuchh un hidāyāt ke mutābiq kiyā jo Rab ne Mūsā ko dī thī. Un ke mutābiq hī wuh apne jhandōṅ ke irdgird apne k̄haimē lagāthe the aur un ke mutābiq hī apne kunboṅ aur ābāi gharānoṅ ke sāth rawānā hote the.

3

Hārūn ke Beṭe

¹ Yih Hārūn aur Mūsā ke k̄hāndān kā bayān hai. Us waqt kā zikr hai jab Rab ne Sīnā Pahār par Mūsā se bāt kī. ² Hārūn ke chār beṭe the. Barā beṭe Nadab thā, phir Abihū, Iliyazar aur Itamar. ³ Yih imām the jin ko masah karke is k̄hidmat kā ikhtiyār diyā gayā thā. ⁴ Lekin Nadab aur Abihū us waqt mar gae jab unhoṅ ne Dasht-e-Sīnā meṅ Rab ke huzūr najāyaz āg pesh kī. Chūnki wuh beaulād the is lie Hārūn ke jīte-jī sirf Iliyazar aur Itamar imām kī k̄hidmat saranjām dete the.

Lāwīyoṅ kī Maqdis meṅ Zimmedārī

⁵ Rab ne Mūsā se kahā, ⁶ “Lāwī ke qabile ko lā kar Hārūn kī k̄hidmat karne kī zimmedārī de. ⁷ Unheṅ us ke lie aur pūrī jamāt ke lie mulāqāt ke k̄haimē kī k̄hidmat saṅbhālṅ hai. ⁸ Wuh mulāqāt ke k̄haimē kā sāmān saṅbhālṅ aur tamām Isrāīliyoṅ ke lie maqdis ke farāyaz adā karen. ⁹ Tamām Isrāīliyoṅ meṅ se sirf Lāwīyoṅ ko Hārūn aur us ke beṭoṅ kī k̄hidmat ke lie muqarrar kar. ¹⁰ Lekin sirf Hārūn aur us ke beṭoṅ ko imām kī haisiyat hāsīl hai. Jo bhī bāqīyoṅ meṅ se un kī zimmedārīyān uṭhāne kī koshish karegā use sazā-e-maut dī jāegī.”

¹¹ Rab ne Mūsā se yih bhī kahā, ¹² “Main ne Isrāīliyoṅ meṅ se Lāwīyoṅ ko chun liyā hai. Wuh tamām Isrāīlī pahlauṭhoṅ ke ewaz mere lie maḥsūs haiṅ, ¹³ kyonki tamām pahlauṭhe mere hī haiṅ. Jis dīn main ne Mīsr meṅ tamām pahlauṭhoṅ ko mār diyā us dīn main ne Isrāīl ke pahlauṭhoṅ ko apne lie maḥsūs kiyā, k̄hāh wuh insān ke the yā haiwān ke. Wuh mere hī haiṅ. Main Rab hūṅ.”

Lāwīyoṅ kī Mardumshumārī

¹⁴ Rab ne Sīnā ke registān meṅ Mūsā se kahā, ¹⁵ “Lāwīyoṅ ko gin kar un ke ābāi gharānoṅ aur kunboṅ ke mutābiq rajīstar meṅ darj karnā. Har beṭe ko ginānā hai jo ek māh yā is se zāyid kā hai.” ¹⁶ Mūsā ne aisā hī kiyā.

¹⁷ Lāwī ke tīn beṭe Jairson, Qihāt aur Mirārī the. ¹⁸ Jairson ke do kunbe us ke beṭoṅ Libnī aur Simāi ke nām rakhte the. ¹⁹ Qihāt ke chār kunbe us ke beṭoṅ Amrām, Izhār, Habrūn aur Uzziyel ke nām rakhte the. ²⁰ Mirārī ke do kunbe us ke beṭoṅ Mahlī aur Mūshī ke nām rakhte the. Gharz Lāwī ke qabile ke kunbe us ke potōṅ ke nām rakhte the.

²¹ Jairson ke do kunboṅ banām Libnī aur Simāi ²² ke 7,500 mard the jo ek māh yā is se zāyid ke the. ²³ Unheṅ apne k̄haimē maḡhrib meṅ maqdis ke pichhe lagāne the. ²⁴ Un kā rāhnumā Iliyāsaf bin Lāel thā, ²⁵ aur wuh k̄haimē ko saṅbhālthe the yāni us kī poshisheṅ, k̄haimē ke darwāze kā pardā, ²⁶ k̄haimē aur qurbāngāh kī chārdiwārī ke parde, chārdiwārī ke darwāze kā pardā aur tamām rasse. In chīzoṅ se mutālliq sārī k̄hidmat un kī zimmedārī thī.

²⁷ Qihāt ke chār kunboñ banām Amrām, Izhār, Habrūn aur Uzziyel ²⁸ ke 8,600 mard the jo ek māh yā is se zāyd ke the aur jin ko maqdis kī k̄hidmat karnī thī. ²⁹ Unheñ apne dere maqdis ke junūb meñ dālne the. ³⁰ Un kā rāhnumā Ilīsafan bin Uzziyel thā, ³¹ aur wuh yih chīzeñ sañbhālthe the: ahd kā sandūq, mez, shamādān, qurbāngāheñ, wuh bartan aur sāz-o-sāmān jo maqdis meñ istemāl hotā thā aur Muqaddastarīn Kamre kā pardā. In chīzoñ se mutālliḡ sārī k̄hidmat un kī zimmedārī thī. ³² Hārūn Imām kā beṭā Iliyazar Lāwiyōñ ke tamām rāhnumāoñ par muqarrar thā. Wuh un tamām logoñ kā inchārj thā jo maqdis kī dekh-bhāl karte the.

³³ Mirārī ke do kunboñ banām Mahlī aur Mūshī ³⁴ ke 6,200 mard the jo ek māh yā is se zāyd ke the. ³⁵ Un kā rāhnumā Sūriyel bin Abīkhail thā. Unheñ apne dere maqdis ke shimāl meñ dālne the, ³⁶ aur wuh yih chīzeñ sañbhālthe the: k̄haimē ke taḡhte, us ke shahtīr, khambe, pāe aur is tarah kā sārā sāmān. In chīzoñ se mutālliḡ sārī k̄hidmat un kī zimmedārī thī. ³⁷ Wuh chārdīwārī ke khambe, pāe, meḡheñ aur rasse bhī sañbhālthe the.

³⁸ Mūsā, Hārūn aur un ke beṭoñ ko apne dere mashriḡ meñ maqdis ke sāmne dālne the. Un kī zimmedārī maqdis meñ banī Isrāīl ke lie k̄hidmat karnā thī. Un ke alāwā jo bhī maqdis meñ dāk̄hil hone kī koshish kartā use sazā-e-maut denī thī.

³⁹ Un Lāwī mardoñ kī kul tādād jo ek māh yā is se zāyd ke the 22,000 thī. Rab ke kahne par Mūsā aur Hārūn ne unheñ kunboñ ke mutābiḡ gin kar rajīstar meñ darj kiya.

Lāwī ke Qabile ke Mard Pahlaūthoñ ke Ewazī Haiñ

⁴⁰ Rab ne Mūsā se kahā, “Tamām Isrāīlī pahlaūthoñ ko ginanā jo ek māh yā is se zāyd ke haiñ aur un ke nām rajīstar meñ darj karnā. ⁴¹ Un tamām pahlaūthoñ kī jagah Lāwiyōñ ko mere lie maḡsūs karnā. Isī tarah Isrāīliyoñ ke maweshiyōñ ke pahlaūthoñ kī jagah Lāwiyōñ ke maweshī mere lie maḡsūs karnā. Maiñ Rab hūñ.” ⁴² Mūsā ne aisā hī kiya jaisā Rab ne use hukm diyā. Us ne tamām Isrāīlī pahlaūthe ⁴³ jo ek māh yā is se zāyd ke the gin lie. Un kī kul tādād 22,273 thī.

⁴⁴ Rab ne Mūsā se kahā, ⁴⁵ “Mujhe tamām Isrāīlī pahlaūthoñ kī jagah Lāwiyōñ ko pesh karnā. Isī tarah mujhe Isrāīliyoñ ke maweshiyōñ kī jagah Lāwiyōñ ke maweshī pesh karnā. Lāwī mere hī haiñ. Maiñ Rab hūñ. ⁴⁶ Lāwiyōñ kī nisbat baqī Isrāīliyoñ ke 273 pahlaūthe zyādā haiñ. Un meñ se ⁴⁷ har ek ke ewaz chāndī ke pāñch sikke le jo maqdis ke wazn ke mutābiḡ hoñ (fī sikkā taqriban 11 grām). ⁴⁸ Yih paise Hārūn aur us ke beṭoñ ko denā.”

⁴⁹ Mūsā ne aisā hī kiya. ⁵⁰ Yoñ us ne chāndī ke 1,365 sikke (taqriban 16 kilogrām) jamā karke ⁵¹ Hārūn aur us ke beṭoñ ko die, jis tarah Rab ne use hukm diyā thā.

4

Qihātiyoñ kī Zimmedāriyāñ

¹ Rab ne Mūsā aur Hārūn se kahā, ² “Lāwī ke qabile meñ se Qihātiyoñ kī mardumshumārī un ke kunboñ aur ābāi gharānoñ ke mutābiḡ karnā. ³ Un tamām mardoñ ko rajīstar meñ darj karnā jo 30 se le kar 50 sāl ke haiñ aur mulāqāt ke k̄haimē meñ k̄hidmat karne ke lie ā sakte haiñ. ⁴ Qihātiyoñ kī k̄hidmat Muqaddastarīn Kamre kī dekh-bhāl hai.

⁵ Jab k̄haimē ko safr ke lie sameṭnā hai to Hārūn aur us ke beṭe dāk̄hil ho kar Muqaddastarīn Kamre kā pardā utāreñ aur use shariat ke sandūq

par dāl den. ⁶ Is par wuh takhas kī khālon kā ghilāf aur ākhir meñ pūrī tarah nile rang kā kaprā bichhāen. Is ke bād wuh sandūq ko uṭhāne kī lakariyān lagāen.

⁷ Wuh us mez par bhī nile rang kā kaprā bichhāen jis par Rab ko roti pesh kī jāti hai. Us par thāl, pyāle, mai kī nazareñ pesh karne ke bartan aur martabān rakhe jāen. Jo roti hameshā mez par hoti hai wuh bhī us par rahe. ⁸ Hārūn aur us ke beṭe in tamām chīzon par qirmizī rang kā kaprā bichhā kar ākhir meñ un ke ūpar takhas kī khālon kā ghilāf ḍālen. Is ke bād wuh mez ko uṭhāne kī lakariyān lagāen.

⁹ Wuh shamādān aur us ke sāmān par yānī us ke charāgh, battī katarne kī qainchiyon, jalte koele ke chhote bartanon aur tel ke bartanon par nile rang kā kaprā rakheñ. ¹⁰ Yih sab kuchh wuh takhas kī khālon ke ghilāf meñ lapeteñ aur use uṭhā kar le jāne ke lie ek chaukhaṭe par rakheñ.

¹¹ Wuh bakhūr jalāne kī sone kī qurbāngāh par bhī nile rang kā kaprā bichhā kar us par takhas kī khālon kā ghilāf ḍālen aur phir use uṭhāne kī lakariyān lagāen. ¹² Wuh sārā sāmān jo Muqaddas Kamre meñ istemāl hotā hai le kar nile rang ke kapre meñ lapeteñ, us par takhas kī khālon kā ghilāf ḍālen aur use uṭhā kar le jāne ke lie ek chaukhaṭe par rakheñ.

¹³ Phir wuh jānwaron ko jalāne kī qurbāngāh ko rākh se sāf karke us par arghawānī rang kā kaprā bichhāen. ¹⁴ Us par wuh qurbāngāh kī khidmat ke lie sārā zarūrī sāmān rakheñ yānī chhīrkāw ke kaṭore, jalte hue koele ke bartan, belche aur kāñṭe. Is sāmān par wuh takhas kī khālon kā ghilāf ḍāl kar qurbāngāh ko uṭhāne kī lakariyān lagāen.

¹⁵ Safr ke lie rawānā hote waqt yih sab kuchh uṭhā kar le jānā Qihātiyon kī zimmedārī hai. Lekin lāzim hai ki pahle Hārūn aur us ke beṭe yih tamām muqaddas chīzeñ ḍhānpeñ. Qihāti in meñ se koī bhī chiz na chhueñ warnā mar jāenge.

¹⁶ Hārūn Imām kā beṭā Iliyazar pūre muqaddas khaime aur us ke sāmān kā inchārj ho. Is meñ charāghon kā tel, bakhūr, ghallā kī rozānā nazar aur masah kā tel bhī shāmil hai.”

¹⁷ Rab ne Mūsā aur Hārūn se kahā, ¹⁸ “Khabardār raho ki Qihāt ke kunbe Lāwī ke qabile meñ se miṭne na pāen. ¹⁹ Chunānche jab wuh muqaddastarīn chīzon ke pās āen to Hārūn aur us ke beṭe har ek ko us sāmān ke pās le jāen jo use uṭhā kar le jānā hai tāki wuh na mareñ balki jīte raheñ. ²⁰ Qihāti ek lamhe ke lie bhī muqaddas chīzeñ dekhne ke lie andar na jāen, warnā wuh mar jāenge.”

Jairsoniyon kī Zimmedariyan

²¹ Phir Rab ne Mūsā se kahā, ²² “Jairson kī aulād kī mardumshumārī bhī un ke ābāi gharānon aur kunbon ke mutābiq karnā. ²³ Un tamām mardon ko rajistar meñ darj karnā jo 30 se le kar 50 sāl ke haiñ aur mulāqāt ke khaime meñ khidmat ke lie ā sakte haiñ. ²⁴ Wuh yih chīzeñ uṭhā kar le jāne ke zimmedār haiñ: ²⁵ mulāqāt kā khaīmā, us kī chhat, chhat par rakhī huī takhas kī khāl kī poshish, khaime ke darwāze kā pardā, ²⁶ khaime aur qurbāngāh kī chārdiwārī ke parde, chārdiwārī ke darwāze kā pardā, us ke rasse aur use lagāne kā bāqī sāmān. Wuh un tamām kāmōn ke zimmedār haiñ jo in chīzon se munsalik haiñ. ²⁷ Jairsoniyon kī pūrī khidmat Hārūn aur us ke beṭon kī hidāyāt ke mutābiq ho. Khabardār raho ki wuh sab kuchh ain hidāyāt ke mutābiq uṭhā kar le jāen. ²⁸ Yih sab mulāqāt ke khaime meñ Jairsoniyon kī zimmedariyan haiñ. Is kām meñ Hārūn Imām kā beṭā Itamar un par muqarrar hai.”

Mirāriyōn kī Zimmedāriyān

²⁹ Rab ne kahā, “Mirārī kī aulād kī mardumshumārī bhī un ke ābāi gharānoṅ aur kunboṅ ke mutābiq karnā. ³⁰ Un tamām mardoṅ ko rajistar meṅ darj karnā jo 30 se le kar 50 sāl ke haiṅ aur mulāqāt ke kḥaime meṅ kḥidmat ke lie ā sakte haiṅ. ³¹ Wuh mulāqāt ke kḥaime kī yih chīzeṅ uṭhā kar le jāne ke zimmedār haiṅ: dīwār ke taḳhte, shahtīr, khambe aur pāe, ³² phir kḥaime kī chārdīwārī ke khambe, pāe, mekheṅ, rasse aur yih chīzeṅ lagāne kā sāmān. Har ek ko tafsil se batānā kī wuh kyā kyā uṭhā kar le jāe. ³³ Yih sab kuchh Mirāriyōn kī mulāqāt ke kḥaime meṅ zimmedāriyōn meṅ shāmil hai. Is kām meṅ Hārūn Imām kā beṭā Itamar un par muqarrar ho.”

Lāwiyoṅ kī Mardumshumārī

³⁴ Mūsā, Hārūn aur jamāt ke rāhnumāoṅ ne Qihātiyōn kī mardumshumārī un ke kunboṅ aur ābāi gharānoṅ ke mutābiq kī. ³⁵⁻³⁷ Unhoṅ ne un tamām mardoṅ ko rajistar meṅ darj kiyā jo 30 se le kar 50 sāl ke the aur jo mulāqāt ke kḥaime meṅ kḥidmat kar sakte the. Un kī kul tādād 2,750 thī. Mūsā aur Hārūn ne sab kuchh waisā hī kiyā jaisā Rab ne Mūsā kī mārifat farmāyā thā. ³⁸⁻⁴¹ Phir Jairsoniyōn kī mardumshumārī un ke kunboṅ aur ābāi gharānoṅ ke mutābiq huī. Kḥidmat ke lāyq mardoṅ kī kul tādād 2,630 thī. Mūsā aur Hārūn ne sab kuchh waisā hī kiyā jaisā Rab ne Mūsā ke zariye farmāyā thā. ⁴²⁻⁴⁵ Phir Mirāriyōn kī mardumshumārī un ke kunboṅ aur ābāi gharānoṅ ke mutābiq huī. Kḥidmat ke lāyq mardoṅ kī kul tādād 3,200 thī. Mūsā aur Hārūn ne sab kuchh waisā hī kiyā jaisā Rab ne Mūsā ke zariye farmāyā thā. ⁴⁶⁻⁴⁸ Lāwiyoṅ ke un mardoṅ kī kul tādād 8,580 thī jinheṅ mulāqāt ke kḥaime meṅ kḥidmat karnā aur safr karte waqt use uṭhā kar le jānā thā.

⁴⁹ Mūsā ne Rab ke hukm ke mutābiq har ek ko us kī apnī apnī zimmedārī sauṅpī aur use batāyā kī use kyā kyā uṭhā kar le jānā hai. Yoṅ un kī mardumshumārī Rab ke us hukm ke ain mutābiq kī gaī jo us ne Mūsā kī mārifat diyā thā.

5

Nāpāk Log Kḥaimāgāh meṅ Nahīn Rah Sakte

¹ Rab ne Mūsā se kahā, ² “Isrāīliyoṅ ko hukm de kī har us shaḳhs ko kḥaimāgāh se bāhar kar do jis ko wabāī jildī bimārī hai, jis ke zaḳhmoṅ se māe nikaltā rahtā hai yā jo kisī lāsh ko chhūne se nāpāk hai. ³ Kḥāh mard ho yā aurat, sab ko kḥaimāgāh ke bāhar bhej denā ṭāki wuh kḥaimāgāh ko nāpāk na kareṅ jahān main tumhāre darmiyān sukūnat kartā hūn.”

⁴ Isrāīliyoṅ ne waisā hī kiyā jaisā Rab ne Mūsā ko kahā thā. Unhoṅ ne Rab ke hukm ke ain mutābiq is tarah ke tamām logoṅ ko kḥaimāgāh se bāhar kar diyā.

Ghalat Kām kā Muāwazā

⁵ Rab ne Mūsā se kahā, ⁶ “Isrāīliyoṅ ko hidāyat denā kī jo bhī kisī se ghalat sulūk kare wuh mere sāth bewafāī kartā hai aur qusūrwar hai, kḥāh mard ho yā aurat. ⁷ Lāzim hai kī wuh apnā gunāh taslim kare aur us kā pūrā muāwazā de balkī muta'assirā shaḳhs kā nuḳsān pūrā karne ke alāwā 20 fisaḍ zyādā de. ⁸ Lekin agar wuh shaḳhs jis kā qusūr kiyā gayā thā mar chukā ho aur us kā koī wāris na ho jo yih muāwazā wasūl kar sake to phir use Rab ko denā hai. Imām ko yih muāwazā us menḍhe ke alāwā milegā jo qusūrwar apne kaffārā ke lie degā. ⁹⁻¹⁰ Niz imām ko Isrāīliyoṅ kī

qurbāniyoṅ meṅ se wuh kuchh milnā hai jo uṭhāne wālī qurbānī ke taur par use diyā jātā hai. Yih hissā sirf imāmoṅ ko hī milnā hai.”

Zinā ke Shak par Allāh kā Faislā

¹¹ Rab ne Mūsā se kahā, ¹² “Isrāīliyoṅ ko batānā, ho saktā hai ki koī shādīshudā aurat bhaṭak kar apne shauhar se bewafā ho jāe aur ¹³ kisī aur se hambistar ho kar nāpāk ho jāe. Us ke shauhar ne use nahīn dekhā, kyonki yih poshīdagī meṅ huā hai aur na kisī ne use pakaṛā, na is kā koī gawāh hai. ¹⁴ Agar shauhar ko apnī bīwī kī wafādārī par shak ho aur wuh ḡhairat khāne lage, lekin yaqīn se nahīn kah saktā ki merī bīwī qusūrwar hai ki nahīn ¹⁵ to wuh apnī bīwī ko imām ke pās le āe. Sāth sāth wuh apnī bīwī ke lie qurbānī ke taur par jau kā ḍerh kilogrām behtarīn maidā le āe. Is par na tel unḍelā jāe, na baḡhūr ḍālā jāe, kyonki ḡhallā kī yih nazar ḡhairat kī nazar hai jis kā maqsad hai ki poshīdā qusūr zāhir ho jāe. ¹⁶ Imām aurat ko qarīb āne de aur Rab ke sāmne kharā kare. ¹⁷ Wuh miṭṭī kā bartan muqaddas pānī se bhar kar us meṅ maqdis ke farsh kī kuchh khāk ḍāle. ¹⁸ Phir wuh aurat ko Rab ko pesh karke us ke bāl khulwāe aur us ke hāthoṅ par maide kī nazar rakhe. Imām ke apne hāth meṅ karwe pānī kā wuh bartan ho jo lānat kā bāis hai.

¹⁹ Phir wuh aurat ko qasam khilā kar kahe, ‘Agar koī aur ādmī āp se hambistar nahīn huā hai aur āp nāpāk nahīn huī haiṅ to is karwe pānī kī lānat kā āp par koī asar na ho. ²⁰ Lekin agar āp bhaṭak kar apne shauhar se bewafā ho gaī haiṅ aur kisī aur se hambistar ho kar nāpāk ho gaī haiṅ ²¹ to Rab āp ko āp kī qaum ke sāmne lānatī banāe. Āp bānjh ho jāeṅ aur āp kā peṭ phūl jāe. ²² Jab lānat kā yih pānī āp ke peṭ meṅ utre to āp bānjh ho jāeṅ aur āp kā peṭ phūl jāe.’ Is par aurat kahe, ‘Āmīn, aisā hī ho.’

²³ Phir imām yih lānat likh kar kāḡhaz ko bartan ke pānī meṅ yoṅ dho de ki us par likhī huī bāteṅ pānī meṅ ghul jāeṅ. ²⁴ Bād meṅ wuh aurat ko yih pānī pilāe tāki wuh us ke jism meṅ jā kar use lānat pahuṅchāe. ²⁵ Lekin pahle imām us ke hāthoṅ meṅ se ḡhairat kī qurbānī le kar use ḡhallā kī nazar ke taur par Rab ke sāmne hilāe aur phir qurbāngāh ke pās le āe. ²⁶ Us par wuh muṭṭhī-bhar yādgārī kī qurbānī ke taur par jalāe. Is ke bād wuh aurat ko pānī pilāe. ²⁷ Agar wuh apne shauhar se bewafā thī aur nāpāk ho gaī hai to wuh bānjh ho jāegī, us kā peṭ phūl jāegā aur wuh apnī qaum ke sāmne lānatī ṭhahregī. ²⁸ Lekin agar wuh pāk-sāf hai to use sazā nahīn dī jāegī aur wuh bachche janm dene ke qābil rahegī.

²⁹⁻³⁰ Chunānche aisā hī karnā hai jab shauhar ḡhairat khāe aur use apnī bīwī par zinā kā shak ho. Bīwī ko qurbāngāh ke sāmne kharā kiyā jāe aur imām yih sab kuchh kare. ³¹ Is sūrat meṅ shauhar bequsūr ṭhahregā, lekin agar us kī bīwī ne wāqai zinā kiyā ho to use apne gunāh ke natije bardāshṭ karne pareṅge.”

6

Jo Apne Āp ko Maḡhsūs Karte Haiṅ

¹ Rab ne Mūsā se kahā, ² “Isrāīliyoṅ ko hidāyat denā ki agar koī ādmī yā aurat mannāt mān kar apne āp ko ek muqarrarā waqt ke lie Rab ke lie maḡhsūs kare ³ to wuh mai yā koī aur nashā-āwar chīz na pie. Na wuh angūr yā kisī aur chīz kā sirkā pie, na angūr kā ras. Wuh angūr yā kishmish na khāe. ⁴ Jab tak wuh maḡhsūs hai wuh angūr kī koī bhī paidāwar na khāe, yahān tak ki angūr ke bij yā chhilke bhī na khāe. ⁵ Jab

tak wuh apnī mannat ke mutābiq maḵsūs hai wuh apne bāl na kaṭwāe. Jitnī der ke lie us ne apne āp ko Rab ke lie maḵsūs kiyā hai utnī der tak wuh muqaddas hai. Is lie wuh apne bāl baṛhne de. ⁶ Jab tak wuh maḵsūs hai wuh kisī lāsh ke qarīb na jāe, ⁷ chāhe wuh us ke bāp, mān, bhāi yā bahan kī lāsh kyon na ho. Kyonki is se wuh nāpāk ho jāegā jabki abhī tak us kī maḵsūsiyat lambe bāloñ kī sūrat meñ nazar āti hai. ⁸ Wuh apnī maḵsūsiyat ke daurān Rab ke lie maḵsūs-o-muqaddas hai.

⁹ Agar koī achānak mar jāe jab maḵsūs shakhs us ke qarīb ho to us ke maḵsūs bāl nāpāk ho jāeñge. Aisī sūrat meñ lāzim hai ki wuh apne āp ko pāk-sāf karke sātweñ din apne sar ko munḍwāe. ¹⁰ Āṭhweñ din wuh do qumriyāñ yā do jawān kabūtar le kar mulāqāt ke ḵhaimē ke darwāze par āe aur imām ko de. ¹¹ Imām in meñ se ek ko gunāh kī qurbānī ke taur par chaṛhāe aur dūsre ko bhasm hone wālī qurbānī ke taur par. Yoñ wuh us ke lie kaffārā degā jo lāsh ke qarīb hone se nāpāk ho gayā hai. Usī din wuh apne sar ko dubārā maḵsūs kare ¹² aur apne āp ko muqarrarā waqt ke lie dubārā Rab ke lie maḵsūs kare. Wuh qūsūr kī qurbānī ke taur par ek sāl kā bheṛ kā bachchā pesh kare. Jitne dīn us ne pahle maḵsūsiyat kī hālat meñ guzāre haiñ wuh shumār nahīñ kie jā sakte kyonki wuh maḵsūsiyat kī hālat meñ nāpāk ho gayā thā. Wuh dubārā pahle dīn se shurū kare.

¹³ Shariat ke mutābiq jab maḵsūs shakhs kā muqarrarā waqt guzar gayā ho to pahle use mulāqāt ke ḵhaimē ke darwāze par lāyā jāe. ¹⁴ Wahāñ wuh Rab ko bhasm hone wālī qurbānī ke lie bheṛ kā ek beaib yaksālā nar bachchā, gunāh kī qurbānī ke lie ek beaib yaksālā bheṛ aur salāmātī kī qurbānī ke lie ek beaib mendhā pesh kare. ¹⁵ Is ke alāwā wuh ek ṭokrī meñ beḵhamīrī roṭiyāñ jin meñ behtarīn maidā aur tel milāyā gayā ho aur beḵhamīrī roṭiyāñ jin par tel lagāyā gayā ho mutālliqā ḡhallā kī nazar aur mai kī nazar ke sāth ¹⁶ Rab ko pesh kare. Pahle imām gunāh kī qurbānī aur bhasm hone wālī qurbānī Rab ke huzūr chaṛhāe. ¹⁷ Phir wuh mendhe ko beḵhamīrī roṭiyōñ ke sāth salāmātī kī qurbānī ke taur par pesh kare. Imām ḡhallā kī nazar aur mai kī nazar bhī chaṛhāe. ¹⁸ Is daurān maḵsūs shakhs mulāqāt ke ḵhaimē par apne maḵsūs kie gae sar ko munḍwā kar tamām bāl salāmātī kī qurbānī kī āg meñ phaiñke.

¹⁹ Phir imām mendhe kā ek pakā huā shānā aur ṭokrī meñ se donoñ qismon kī ek ek roṭī le kar maḵsūs shakhs ke hāthoñ par rakhe. ²⁰ Is ke bād wuh yih chīzeñ wāpas le kar unheñ hilāne kī qurbānī ke taur par Rab ke sāmeñ hilāe. Yih ek muqaddas qurbānī hai jo imām kā hissā hai. Salāmātī kī qurbānī kā hilāyā huā Sīnā aur uṭhāi huī rān bhī imām kā hissā haiñ. Qurbānī ke ikhtitām par maḵsūs kie hue shakhs ko mai pine kī ijāzat hai.

²¹ Jo apne āp ko Rab ke lie maḵsūs kartā hai wuh aisā hī kare. Lāzim hai ki wuh in hidāyat ke mutābiq tamām qurbāniyāñ pesh kare. Agar gunjāish ho to wuh aur bhī pesh kar saktā hai. Baharhāl lāzim hai ki wuh apnī mannat aur yih hidāyat pūrī kare.”

Imām kī Barkat

²² Rab ne Mūsā se kahā, ²³ “Hārūn aur us ke beṭoñ ko batā denā ki wuh Isrāīliyoñ ko yoñ barkat deñ,

²⁴ ‘Rab tujhe barkat de aur terī hifāzat kare.

²⁵ Rab apne chehre kā mehrbān nūr tujh par chamkāe aur tujh par rahm kare.

²⁶ Rab kī nazar-e-karm tujh par ho, aur wuh tujhe salāmātī baḵshe.’

²⁷ Yoñ wuh merā nām le kar Isrāīliyoñ ko barkat deñ. Phir main unheñ barkat dūngā.”

7

Maqdis kī Maḵsūsiyat ke Hadie

¹ Jis din maqdis mukammal huā usī din Mūsā ne use maḵsūs-omuqaddas kiyā. Is ke lie us ne khaime, us ke tamām sāmān, qurbāngāh aur us ke tamām sāmān par tel chhirkā. ²⁻³ Phir qabiloñ ke bārah sardār maqdis ke lie hadiye le kar āe. Yih wuhī rāhnumā the jinhoñ ne mardumshumārī ke waqt Mūsā kī madad kī thi. Unhoñ ne chhat wālī chhih bail gāriyāñ aur bārah bail khaime ke sāmne Rab ko pesh kie, do do sardāroñ kī taraf se ek bailgārī aur har ek sardār kī taraf se ek bail.

⁴ Rab ne Mūsā se kahā, ⁵ “Yih tohfe qabūl karke mulāqāt ke khaime ke kām ke lie istemāl kar. Unheñ Lāwiyoñ meñ un kī khidmat kī zarurat ke mutābiq taqsim karnā.” ⁶ Chunāñche Mūsā ne bail gāriyāñ aur bail Lāwiyoñ ko de die. ⁷ Us ne do bail gāriyāñ chār bailoñ samet Jairsoniyoñ ko ⁸ aur chār bail gāriyāñ āṭh bailoñ samet Mirāriyoñ ko diñ. Mirārī Hārūn Imām ke beṭe Itamar ke taht khidmat karte the. ⁹ Lekin Mūsā ne Qihātiyoñ ko na bail gāriyāñ aur na bail die. Wajah yih thi kī jo muqaddas chizeñ un ke sapurd thīñ wuh un ko kandhoñ par uṭhā kar le jāñi thīñ.

¹⁰ Bārah sardār qurbāngāh kī maḵsūsiyat ke mauḡe par bhī hadiye le āe. Unhoñ ne apne hadiye qurbāngāh ke sāmne pesh kie. ¹¹ Rab ne Mūsā se kahā, “Sardār bārah din ke daurāñ bārī bārī apne hadiye pesh karen.” ¹² Pahle din Yahūdāh ke sardār Nahson bin Amminadāb kī bārī thi. Us ke hadiye yih the: ¹³ chāñdī kā thāl jis kā wazn ḡerh kilogrām thā aur chhirkāw kā chāñdī kā kaṭorā jis kā wazn 800 grām thā. Donoñ ghallā kī nazar ke lie tel ke sāth milāe gae behtarīn maide se bhare hue the. ¹⁴ In ke alāwā Nahson ne yih chizeñ pesh kiñ: sone kā pyālā jis kā wazn 110 grām thā aur jo baḡhūr se bharā huā thā, ¹⁵ ek jawān bail, ek mendhā, bhasm hone wālī qurbāñi ke lie bheṛ kā ek yaksālā bachchā, ¹⁶ gunāh kī qurbāñi ke lie ek bakrā ¹⁷ aur salāmatī kī qurbāñi ke lie do bail, pāñch mendhe, pāñch bakre aur bheṛ ke pāñch yaksālā bachche.

¹⁸⁻²³ Agle gyārah din bāqī sardār bhī yihī hadiye maqdis ke pās le āe. Dūsre din Ishkār ke sardār Nataniyel bin Zuḡhar kī bārī thi, ²⁴⁻²⁹ tīsre din Zabūlūn ke sardār Iliyāb bin Helon kī, ³⁰⁻⁴⁷ chauthe din Rūbin ke sardār Ilisūr bin Shadiyūr kī, pāñchweñ din Shamāf ke sardār Salūmiyel bin Sūrīshaddī kī, chhaṭhe din Jad ke sardār Iliyāsaf bin Daūel kī, ⁴⁸⁻⁵³ sātweñ din Ifrāim ke sardār Ilisamā bin Ammihūd kī, ⁵⁴⁻⁷¹ āṭhweñ din Manassī ke sardār Jamliyel bin Fadāhsūr kī, naweñ din Binyamīn ke sardār Abidān bin Jidāūni kī, dasweñ din Dān ke sardār Aḡhiyazar bin Ammishaddī kī, ⁷²⁻⁸³ gyārheñ din Āshar ke sardār Fajiyel bin Akrān kī aur bārheñ din Naftālī ke sardār Aḡhīrā bin Enān kī bārī thi.

⁸⁴ Isrāil ke in sardāroñ ne mil kar qurbāngāh kī maḵsūsiyat ke lie chāñdī ke 12 thāl, chhirkāw ke chāñdī ke 12 kaṭore aur sone ke 12 pyāle pesh kie. ⁸⁵ Har thāl kā wazn ḡerh kilogrām aur chhirkāw ke har kaṭore kā wazn 800 grām thā. In chizoñ kā kul wazn taqribān 28 kilogrām thā. ⁸⁶ Baḡhūr se bhare hue sone ke pyāloñ kā kul wazn taqribān ḡerh kilogrām thā (fi pyālā 110 grām). ⁸⁷ Sardāroñ ne mil kar bhasm hone wālī qurbāñi ke lie 12 jawān bail, 12 mendhe aur bheṛ ke 12 yaksālā bachche un kī ghallā kī nazaroñ samet pesh kie. Gunāh kī qurbāñi ke lie unhoñ ne 12

bakre pesh kie ⁸⁸ aur salāmātī kī qurbānī ke lie 24 bail, 60 mendhe, 60 bakre aur bher ke 60 yaksālā bachche. In tamām jānwaroñ ko qurbāngāh kī maḥsūsiyat ke mauqe par charhāyā gayā.

⁸⁹ Jab Mūsā mulāqāt ke ḵhaimē meñ Rab ke sāth bāt karne ke lie dāḵhil hotā thā to wuh Rab kī āwāz ahd ke sandūq ke ḍhakne par se yānī do karūbī farishtoñ ke darmiyān se suntā thā.

8

Shamādān par Charāgh

¹ Rab ne Mūsā se kahā, ² “Hārūn ko batānā, ‘Tujhe sāt charāghoñ ko shamādān par yoñ rakhnā hai ki wuh shamādān kā sāmne wālā hissā raushan karen.’”

³ Hārūn ne aisā hī kiyā. Jis tarah Rab ne Mūsā ko hukm diyā thā usī tarah us ne charāghoñ ko rakh diyā tāki wuh sāmne wālā hissā raushan karen. ⁴ Shamādān pāe se le kar ūpar kī kaliyoñ tak sone ke ek ghaṛe hue ṭukre kā banā huā thā. Mūsā ne use us namūne ke ain mutābiq banwāyā jo Rab ne use dikhāyā thā.

Lāwiyōñ kī Maḥsūsiyat

⁵ Rab ne Mūsā se kahā, ⁶ “Lāwiyōñ ko dīgar Isrāiliyoñ se alag karke pāk-sāf karnā. ⁷ Is ke lie gunāh se pāk karne wālā pānī un par chhīrak kar unheñ hukm denā ki apne jism ke pūre bāl mundwāo aur apne kapre dho'o. Yoñ wuh pāk-sāf ho jāeñge. ⁸ Phir wuh ek jawān bail chuneñ aur sāth kī ghallā kī nazar ke lie tel ke sāth milāyā gayā behtarīn maidā leñ. Tū ḵhud bhī ek jawān bail chun. Wuh gunāh kī qurbānī ke lie hogā.

⁹ Is ke bād Lāwiyōñ ko mulāqāt ke ḵhaimē ke sāmne kharā karke Isrāil kī pūri jamāt ko wahāñ jamā karnā. ¹⁰ Jab Lāwī Rab ke sāmne kharā hoñ to bāqī Isrāilī un ke saroñ par apne hāth rakheñ. ¹¹ Phir Hārūn Lāwiyōñ ko Rab ke sāmne pesh kare. Unheñ Isrāiliyoñ kī taraf se hilāi huī qurbānī kī haisiyat se pesh kiyā jāe tāki wuh Rab kī ḵhidmat kar sakeñ. ¹² Phir Lāwī apne hāth donoñ bailoñ ke saroñ par rakheñ. Ek bail ko gunāh kī qurbānī ke taur par aur dūstre ko bhasm hone wālī qurbānī ke taur par charhāo tāki Lāwiyōñ kā kaffarā diyā jāe.

¹³ Lāwiyōñ ko is tarīqe se Hārūn aur us ke beṭoñ ke sāmne kharā karke Rab ko hilāi huī qurbānī ke taur par pesh karnā hai. ¹⁴ Unheñ bāqī Isrāiliyoñ se alag karne se wuh merā hissā baneñge. ¹⁵ Is ke bād hī wuh mulāqāt ke ḵhaimē meñ ā kar ḵhidmat karen, kyonki ab wuh ḵhidmat karne ke lāyq haiñ. Unheñ pāk-sāf karke hilāi huī qurbānī ke taur par pesh karne kā sabab yih hai ¹⁶ ki Lāwī Isrāiliyoñ meñ se wuh haiñ jo mujhe pūre taur par die gae haiñ. Maiñ ne unheñ Isrāiliyoñ ke tamām pahlauthoñ kī jagah le liyā hai. ¹⁷ Kyonki Isrāil meñ har pahlauthā merā hai, ḵhāh wuh insān kā ho yā haiwān kā. Us din jab maiñ ne Misriyoñ ke pahlauthoñ ko mār diyā maiñ ne Isrāil ke pahlauthoñ ko apne lie maḥsūs-o-muqaddas kiyā. ¹⁸ Is silsile meñ maiñ ne Lāwiyōñ ko Isrāiliyoñ ke tamām pahlauthoñ kī jagah le kar ¹⁹ unheñ Hārūn aur us ke beṭoñ ko diyā hai. Wuh mulāqāt ke ḵhaimē meñ Isrāiliyoñ kī ḵhidmat karen aur un ke lie kaffarā kā intazām qāym rakheñ tāki jab Isrāilī maqdis ke qarib aēñ to un ko wabā se mārā na jāe.”

²⁰ Mūsā, Hārūn aur Isrāiliyoñ kī pūri jamāt ne ehtiyāt se Rab kī Lāwiyōñ ke bāre meñ hidāyāt par amal kiyā. ²¹ Lāwiyōñ ne apne āp ko gunāhoñ se pāk-sāf karke apne kaproñ ko dhoyā. Phir Hārūn ne unheñ Rab ke sāmne

hilāi huī qurbānī ke taur par pesh kiyā aur un kā kaffārā diyā tāki wuh pāk ho jāēn. ²² Is ke bād Lāwī mulāqāt ke khaime meñ āe tāki Hārūn aur us ke beṭoñ ke taht kḥidmat karen. Yoñ sab kuchh waisā hī kiyā gaya jaisā Rab ne Mūsā ko hukm diyā thā.

²³ Rab ne Mūsā se yih bhī kahā, ²⁴ “Lāwī 25 sāl kī umr meñ mulāqāt ke khaime meñ apñi kḥidmat shurū karen ²⁵ aur 50 sāl kī umr meñ riṭayar ho jāēn. ²⁶ Is ke bād wuh mulāqāt ke khaime meñ apne bhāiyōñ kī madad kar sakte haiñ, lekin kḥud kḥidmat nahīn kar sakte. Tujhe Lāwiyōñ ko in hidāyat ke mutābiq un kī apñi apñi zimmedāriyāñ denī haiñ.”

9

Registān meñ Īd-e-Fasah

¹ Isrāīliyoñ ko Misr se nikle ek sāl ho gayā thā. Dūsre sāl ke pahle mahīne meñ Rab ne Dasht-e-Sinā meñ Mūsā se bāt kī.

² “Lāzim hai kī Isrāīlī Īd-e-Fasah ko muqarrarā waqt par manāēñ, ³ yāñī is mahīne ke chauthweñ din, sūraj ke ghurūb hone ke ain bād. Use tamām qawāyd ke mutābiq manānā.” ⁴ Chunāñche Mūsā ne Isrāīliyoñ se kahā kī wuh Īd-e-Fasah manāēñ, ⁵ aur unhoñ ne aisā hī kiyā. Unhoñ ne Īd-e-Fasah ko pahle mahīne ke chauthweñ din sūraj ke ghurūb hone ke ain bād manāyā. Unhoñ ne sab kuchh waisā hī kiyā jaisā Rab ne Mūsā ko hukm diyā thā.

⁶ Lekin kuchh ādmī nāpāk the, kyoñki unhoñ ne lāsh chhū lī thī. Is wajah se wuh us din Īd-e-Fasah na manā sake. Wuh Mūsā aur Hārūn ke pās ā kar ⁷ kahne lage, “Ham ne lāsh chhū lī hai, is lie nāpāk haiñ. Lekin hamēñ is sabab se Īd-e-Fasah ko manāne se kyoñ rokā jāe? Ham bhī muqarrarā waqt par bāqī Isrāīliyoñ ke sāth Rab kī qurbānī pesh karnā chāhte haiñ.” ⁸ Mūsā ne jawāb diyā, “Yahāñ mere intazār meñ khare raho. Maiñ mālum kartā huñ kī Rab tumhare bare meñ kyā hukm detā hai.”

⁹ Rab ne Mūsā se kahā, ¹⁰ “Isrāīliyoñ ko batā denā kī agar tum yā tumhārī aulād meñ se koī Īd-e-Fasah ke daurān lāsh chhūne se nāpāk ho yā kisī dūr-darāz ilāqe meñ safr kar rahā ho, to bhī wuh id manā saktā hai. ¹¹ Aisā shakhs use ain ek māh ke bād manā kar lele ke sāth beḥamīrī roṭī aur karwā sāg-pāt khāe. ¹² Khāne meñ se kuchh bhī agli subah tak bāqī na rahe. Jānwar kī koī bhī haḍḍī na toṛnā. Manāne wālā Īd-e-Fasah ke pūre farāyz adā kare. ¹³ Lekin jo pāk hone aur safr na karne ke bāwujūd bhī Īd-e-Fasah ko na manāe use us kī qaum meñ se miṭāyā jāe, kyoñki us ne muqarrarā waqt par Rab ko qurbānī pesh nahīn kī. Us shakhs ko apne gunāh kā natijā bhugatnā paregā. ¹⁴ Agar koī pardesī tumhare darmiyān rahte hue Rab ke sāmne Īd-e-Fasah manānā chāhe to use ijāzat hai. Shart yih hai kī wuh pūre farāyz adā kare. Pardesī aur desī ke lie Īd-e-Fasah manāne ke farāyz ek jaise haiñ.”

Mulāqāt ke Khaime par Bādāl kā Satūn

¹⁵ Jis dīn shariyat ke muqaddas khaime ko kharā kiyā gayā us dīn bādāl ā kar us par chhā gayā. Rāt ke waqt bādāl āg kī sūrat meñ nazar āyā. ¹⁶ Is ke bād yihī sūrat-e-hāl rahī kī bādāl us par chhāyā rahtā aur rāt ke daurān āg kī sūrat meñ nazar ātā. ¹⁷ Jab bhī bādāl khaime par se uṭhtā Isrāīlī rawānā ho jāte. Jahāñ bhī bādāl utar jātā wahāñ Isrāīlī apne ḍere ḍalte. ¹⁸ Isrāīlī Rab ke hukm par rawānā hote aur us ke hukm par ḍere ḍalte. Jab tak bādāl maqdis par chhāyā rahtā us waqt tak wuh wahīn

ṭhaharte. ¹⁹ Kabhī kabhī bādāl baṛī der tak k̄haime par ṭhahrā rahtā. Tab Isrāīlī Rab kā hukm m̄an kar rawānā na hote. ²⁰ Kabhī kabhī bādāl sirf do chār din ke lie k̄haime par ṭhahartā. Phir wuh Rab ke hukm ke mutābiq hī ṭhaharte aur rawānā hote the. ²¹ Kabhī kabhī bādāl sirf shām se le kar subah tak k̄haime par ṭhahartā. Jab wuh subah ke waqt uṭhtā to Isrāīlī bhī rawānā hote the. Jab bhī bādāl uṭhtā wuh bhī rawānā ho jāte. ²² Jab tak bādāl muqaddas k̄haime par chhāyā rahtā us waqt tak Isrāīlī rawānā na hote, chāhe wuh do din, ek m̄ah, ek sāl yā is se zyādā arsā maqdis par chhāyā rahtā. Lekin jab wuh uṭhtā to Isrāīlī bhī rawānā ho jāte. ²³ Wuh Rab ke hukm par k̄haime lagāte aur us ke hukm par rawānā hote the. Wuh waisā hī karte the jaisā Rab Mūsā kī mārīfat farmatā thā.

10

¹ Rab ne Mūsā se kahā, ² “Chāndī ke do bigul ghar kar banwā le. Unheñ jamāt ko jamā karne aur qabilōñ ko rawānā karne ke lie istemāl kar. ³ Jab donoñ ko der tak bajāyā jāe to pūrī jamāt mulāqāt ke k̄haime ke darwāze par ā kar tere sāmne jamā ho jāe. ⁴ Lekin agar ek hī bajāyā jāe to sirf kunboñ ke buzurg tere sāmne jamā ho jāeñ. ⁵ Agar un kī āwāz sirf thoṛī der ke lie sunāī de to maqdis ke mashriq meñ maujūd qabile rawānā ho jāeñ. ⁶ Phir jab un kī āwāz dūsri bār thoṛī der ke lie sunāī de to maqdis ke junūb meñ maujūd qabile rawānā ho jāeñ. Jab un kī āwāz thoṛī der ke lie sunāī de to yih rawānā hone kā elān hogā. ⁷ Is ke muqābale meñ jab un kī āwāz der tak sunāī de to yih is bāt kā elān hogā ki jamāt jamā ho jāe.

⁸ Bigul bajāne kī zimmedārī Hārūn ke beṭoñ yāñi imāmoñ ko di jāe. Yih tumhāre aur āne wālī nasloñ ke lie dāymī usūl ho. ⁹ Un kī āwāz us waqt bhī thoṛī der ke lie sunā do jab tum apne mulk meñ kisī zālīm dushman se jang laṛne ke lie nikloge. Tab Rab tumhārā K̄hudā tumheñ yād karke dushman se bachāegā.

¹⁰ Isī tarah un kī āwāz maqdis meñ k̄hushī ke mauqoñ par sunāī de yāñi muqarrarā idoñ aur Nae Chānd kī Idoñ par. In mauqoñ par wuh bhasm hone wālī qurbāniyāñ aur salāmatī kī qurbāniyāñ charhāte waqt bajāe jāeñ. Phir tumhārā K̄hudā tumheñ yād karegā. Main Rab tumhārā K̄hudā hūñ.”

Sinā Pahār se Rawānagī

¹¹ Isrāīliyoñ ko Mīsr se nikle ek sāl se zāyd arsā ho chukā thā. Dūsre mahīne ke bīsweñ din bādāl mulāqāt ke k̄haime par se uṭhā. ¹² Phir Isrāīlī muqarrarā tartīb ke mutābiq Dasht-e-Sinā se rawānā hue. Chalthe chalthe bādāl Fārān ke registān meñ utar āyā.

¹³ Us waqt wuh pahlī dafā us tartīb se rawānā hue jo Rab ne Mūsā kī mārīfat muqarrar kī thī. ¹⁴ Pahle Yahūdāh ke qabile ke tīn daste apne alam ke taht chal pare. Tīnoñ kā kamānḍar Nahson bin Ammīnadāb thā. ¹⁵ Sāth chalne wāle qabile Ishkār kā kamānḍar Nataniyel bin Zuḡhar thā. ¹⁶ Zabulūn kā qabilā bhī sāth chalā jis kā kamānḍar Iliyāb bin Helon thā. ¹⁷ Is ke bād mulāqāt kā k̄haimā utārā gayā. Jairsonī aur Mirārī use uṭhā kar chal die. ¹⁸ In Lāwiyoñ ke bād Rūbin ke qabile ke tīn daste apne alam ke taht chalne lage. Tīnoñ kā kamānḍar Iīsūr bin Shadiyūr thā. ¹⁹ Sāth chalne wāle qabile Shamāun kā kamānḍar Salūmiyel bin Sūrīshaddī thā. ²⁰ Jad kā qabilā bhī sāth chalā jis kā kamānḍar Iliyāsaf bin Daūel thā. ²¹ Phir Lāwiyoñ meñ se Qihātī maqdis kā sāmān uṭhā kar rawānā hue.

Lāzim thā ki un ke aglī manzil par pahuñchne tak mulāqāt kā k̄haimā lagā diyā gayā ho. ²² Is ke bād Ifrāīm ke qabīle ke tīn daste apne alam ke taht chal die. Un kā kamānḍar Ilisamā bin Ammīhūd thā. ²³ Ifrāīm ke sāth chalne wāle qabīle Manassī kā kamānḍar Jamliyel bin Fadāhsūr thā. ²⁴ Binyamīn kā qabīlā bhī sāth chalā jis kā kamānḍar Abidān bin Jidāūnī thā. ²⁵ Aḳhīr meñ Dān ke tīn daste aq̄bī muhāfiz ke taur par apne alam ke taht rawānā hue. Un kā kamānḍar Aḳhīyazar bin Ammīshaddī thā. ²⁶ Dān ke sāth chalne wāle qabīle Āshar kā kamānḍar Fajiyel bin Akrān thā. ²⁷ Naftālī kā qabīlā bhī sāth chalā jis kā kamānḍar Aḳhīrā bin Enān thā. ²⁸ Isrāīlī isī tartīb se rawānā hue.

Mūsā Hobāb ko sāth Chalne par Majbūr Kartā Hai

²⁹ Mūsā ne apne Midiyānī susar Raūel yānī Yitro ke beṭe Hobāb se kahā, “Ham us jagah ke lie rawānā ho rahe haiñ jis kā wādā Rab ne ham se kiyā hai. Hamāre sāth chaleñ! Ham āp par ehsān kareñge, kyonki Rab ne Isrāīl par ehsān karne kā wādā kiyā hai.” ³⁰ Lekin Hobāb ne jawāb diyā, “Main sāth nahīñ jāūngā balki apne mulk aur rishtedāroñ ke pās wāpas chalā jāūngā.” ³¹ Mūsā ne kahā, “Mehrbānī karke hameñ na chhoṛeñ. Kyonki āp hī jānte haiñ ki ham registān meñ kahāñ kahāñ apne ḍere ḍāl sakte haiñ. Āp registān meñ hameñ rāstā dikhā sakte haiñ. ³² Agar āp hamāre sāth jāeñ to ham āp ko us ehsān meñ sharīk kareñge jo Rab ham par karegā.”

Ahd ke Sandūq kā Safr

³³ Chunāñche unhoñ ne Rab ke pahār se rawānā ho kar tīn din safr kiyā. Is daurān Rab kā ahd kā sandūq un ke āge āge chalā tāki un ke lie ārām karne kī jagah mālūm kare. ³⁴ Jab kabhī wuh rawānā hote to Rab kā bādāl din ke waqt un ke ūpar rahtā. ³⁵ Sandūq ke rawānā hote waqt Mūsā kahtā, “Ai Rab, uṭh. Tere dushman titar-bitar ho jāeñ. Tujh se nafrat karne wāle tere sāmne se farār ho jāeñ.” ³⁶ Aur jab bhī wuh ruk jātā to Mūsā kahtā, “Ai Rab, Isrāīl ke hazāroñ k̄hāndānoñ ke pās wāpas ā.”

11

Taberā meñ Rab kī Āg

¹ Ek din log k̄hūb shikāyat karne lage. Jab yih shikāyateñ Rab tak pahuñchīñ to use ḡhussā āyā aur us kī āg un ke darmiyān bhaṛak uṭhī. Jalte jalte us ne k̄haimāgāh kā ek kinārā bhasm kar diyā. ² Log madad ke lie Mūsā ke pās ā kar chillāne lage to us ne Rab se duā kī, aur āg bujh gai. ³ Us maqām kā nām Taberā yānī Jalnā par gayā, kyonki Rab kī āg un ke darmiyān jal uṭhī thi.

Mūsā 70 Rāhnumā Chuntā Hai

⁴ Isrāīliyoñ ke sāth jo ajnabī safr kar rahe the wuh gosht khāne kī shadīd ārzū karne lage. Tab Isrāīlī bhī ro paṛe aur kahne lage, “Kaun hameñ gosht khilāegā? ⁵ Misr meñ ham machhlī muft khā sakte the. Hāy, wahāñ ke khīre, tarbūz, gandane, pyāz aur lahsan kitne achchhe the! ⁶ Lekin ab to hamārī jān sūkh gai hai. Yahāñ bas man hī man nazar ātā rahtā hai.”

⁷ Man dhanie ke dānoñ kī mānind thā, aur us kā rang gūgal ke gūnd kī mānind thā. ⁸⁻⁹ Rāt ke waqt wuh k̄haimāgāh meñ os ke sāth zamīn par girtā thā. Subah ke waqt log idhar-udhar ḡhūmte-phirte hue use jamā karte the. Phir wuh use chakkī meñ pīs kar yā ukhlī meñ kūṭ kar ubālte

yā roṭī banāte the. Us kā zāyqā aisī roṭī kā-sā thā jis meñ zaitūn kā tel ḍālā gayā ho.

¹⁰ Tamām khāndān apne apne khaime ke darwāze par rone lage to Rab ko shadīd ḡhussā āyā. Un kā shor Mūsā ko bhī bahut burā laḡā. ¹¹ Us ne Rab se pūchhā, “Tū ne apne khādīm ke sāth itnā burā sulūk kyoñ kiyā? Main ne kis kām se tujhe itnā nārāz kiyā ki tū ne in tamām logoñ kā bojh mujh par ḍāl diyā? ¹² Kyā main ne hāmīlā ho kar is pūrī qaum ko janm diyā ki tū mujh se kahtā hai, ‘Ise us tarah uṭhā kar le chalnā jis tarah āyā shīrkhar bachche ko uṭhā kar har jagah sāth lie phirtī hai. Isī tarah ise us mulk meñ le jānā jis kā wādā main ne qasam khā kar in ke bāpdādā se kiyā hai.’ ¹³ Ai Allāh, main in tamām logoñ ko kahān se gosht muhaiyā karūn? Wuh mere sāmne rote rahte haiñ ki hameñ khāne ke lie gosht do. ¹⁴ Main akelā in tamām logoñ kī zimmedārī nahīñ uṭhā saktā. Yih bojh mere lie had se zyādā bhārī hai. ¹⁵ Agar tū is par isrār kare to phir behtar hai ki abhī mujhe mār de tāki main apnī tabāhī na dekhūn.”

¹⁶ Jawāb meñ Rab ne Mūsā se kahā, “Mere pās Isrāil ke 70 buzurg jamā kar. Sirf aise log chun jin ke bāre meñ tujhe mālūm hai ki wuh logoñ ke buzurg aur nigahbān haiñ. Unheñ mulāqāt ke khaime ke pās le ā. Wahāñ wuh tere sāth kharē ho jāeñ, ¹⁷ to main utar kar tere sāth hamkalām hūngā. Us waqt main us Rūh meñ se kuchh lūngā jo main ne tujh par nāzil kiyā thā aur use un par nāzil karūngā. Tab wuh qaum kā bojh uṭhāne meñ terī madad karenge aur tū is meñ akelā nahīñ rahegā. ¹⁸ Logoñ ko batānā, ‘Apne āp ko maḡhsūs-o-muqaddas karo, kyoñki kal tum gosht khāoge. Rab ne tumhārī sunī jab tum ro paṛe ki kaun hameñ gosht khilāegā, Mīsr meñ hamārī hālat behtar thī. Ab Rab tumheñ gosht muhaiyā karegā aur tum use khāoge. ¹⁹ Tum use na sirf ek, do yā pāñch dīn khāoge balki 10 yā 20 dīn se bhī zyādā arse tak. ²⁰ Tum ek pūrā mahīnā khūb gosht khāoge, yahāñ tak ki wuh tumhārī nāk se niklegā aur tumheñ us se ḡhīn āegī. Aur yih is sabab se hogā ki tum ne Rab ko jo tumhāre darmiyān hai radd kiyā aur rote rote us ke sāmne kahā ki ham kyoñ Mīsr se nikle.’”

²¹ Lekin Mūsā ne etarāz kiyā, “Agar qaum ke paidal chalne wāle gīne jāeñ to chhīh lākh haiñ. Tū kis tarah hameñ ek māñ tak gosht muhaiyā karegā? ²² Kyā gāy-bailoñ yā bheṛ-bakriyoñ ko itnī miqdār meñ zabah kiyā jā saktā hai ki kāfī ho? Agar samundar kī tamām machhliyān un ke lie pakaṛī jāeñ to kyā kāfī hoñgī?”

²³ Rab ne kahā, “Kyā Rab kā iḡhtiyār kam hai? Ab tū kḡhud dekh legā ki merī bāteñ durust haiñ ki nahīñ.”

²⁴ Chunāñche Mūsā ne wahāñ se nikal kar logoñ ko Rab kī yih bāteñ batāñ. Us ne un ke buzurgoñ meñ se 70 ko chun kar unheñ mulāqāt ke khaime ke irdgird kharā kar diyā. ²⁵ Tab Rab bādāl meñ utar kar Mūsā se hamkalām huā. Jo Rūh us ne Mūsā par nāzil kiyā thā us meñ se us ne kuchh le kar un 70 buzurgoñ par nāzil kiyā. Jab Rūh un par āyā to wuh nabuwwat karne lage. Lekin aisā phir kabhī na huā.

²⁶ Ab aisā huā ki in sattar buzurgoñ meñ se do khaimāgāh meñ rah gae the. Un ke nām Ildād aur medād the. Unheñ chunā to gayā thā lekin wuh mulāqāt ke khaime ke pās nahīñ āe the. Is ke bāwujūd Rūh un par bhī nāzil huā aur wuh khaimāgāh meñ nabuwwat karne lage. ²⁷ Ek naujawān bhāḡ kar Mūsā ke pās āyā aur kahā, “Ildād aur medād khaimāgāh meñ hī nabuwwat kar rahe haiñ.”

²⁸ Yashua bin Nūn jo jawānī se Mūsā kā madadgār thā bol uṭhā, “Mūsā mere āqā, unheñ rok deñ!” ²⁹ Lekin Mūsā ne jawāb diyā, “Kyā tū merī

khātir ghairat khā rahā hai? Kāsh Rab ke tamām log nabī hote aur wuh un sab par apnā Rūh nāzil kartā!”³⁰ Phir Mūsā aur Isrāil ke buzurg khaimāgāh meñ wāpas āe.

³¹ Tab Rab kī taraf se zordār hawā chalne lagī jis ne samundar ko pār karne wāle baṭeron ke ghol dhakel kar khaimāgāh ke irdgird zamīn par phaiñk die. Un ke ghol tīn fuṭ ünche aur khaimāgāh ke chāron taraf 30 kilomīṭar tak paṛe rahe. ³² Us pūre din aur rāt aur agle pūre din log nikal kar baṭereñ jamā karte rahe. Har ek ne kam az kam das baṛī ṭokriyāñ bhar liñ. Phir unhoñ ne un kā gosht khāime ke irdgird zamīn par phailā diyā tāki wuh khushk ho jāe.

³³ Lekin gosht ke pahle ṭukṛe abhī muñh meñ the ki Rab kā ghazab un par ān paṛā, aur us ne un meñ saḥt wabā phailne di. ³⁴ Chunāñche maqām kā nām Qabrot-hattāwā yāñi ‘Lālach kī Qabreñ’ rakhā gayā, kyoñki wahāñ unhoñ ne un logoñ ko dafn kiyā jo gosht ke lālach meñ ā gae the.

³⁵ Is ke bād Isrāilī Qabrot-hattāwā se rawānā ho kar Hasīrāt pahuñch gae. Wahāñ wuh khaimāzan hue.

12

Mariyam aur Hārūn kī Muḥālafat

¹ Ek dīn Mariyam aur Hārūn Mūsā ke khilāf bāteñ karne lage. Wajah yih thī ki us ne Kūsh kī ek aurat se shādi kī thī. ² Unhoñ ne pūchhā, “Kyā Rab sirf Mūsā kī mārīfat bāt kartā hai? Kyā us ne ham se bhī bāt nahīñ kī?” Rab ne un kī yih bāteñ sunīñ.

³ Lekin Mūsā nihāyat halīm thā. Duniyā meñ us jaisā halīm koī nahīñ thā. ⁴ Achānak Rab Mūsā, Hārūn aur Mariyam se muḥātīb huā, “Tum tīnoñ bāhar nikal kar mulāqāt ke khāime ke pās āo.”

Tīnoñ wahāñ pahuñche. ⁵ Tab Rab bādāl ke satūn meñ utar kar mulāqāt ke khāime ke darwāze par kharā huā. Us ne Hārūn aur Mariyam ko bulāyā to donoñ āe. ⁶ Us ne kahā, “Merī bāt suno. Jab tumhāre darmiyān nabī hotā hai to main apne āp ko royā meñ us par zāhir kartā hūñ yā khāb meñ us se muḥātīb hotā hūñ. ⁷ Lekin mere khādīm Mūsā kī aur bāt hai. Use main ne apne pūre gharāne par muqarrar kiyā hai. ⁸ Us se main rūbarū hamkalām hotā hūñ. Us se main muammoñ ke zariye nahīñ balki sāf sāf bāt kartā hūñ. Wuh Rab kī sūrat dekhtā hai. To phir tum mere khādīm ke khilāf bāteñ karne se kyoñ na ḍare?”

⁹ Rab kā ghazab un par ān paṛā, aur wuh chalā gayā. ¹⁰ Jab bādāl kā satūn khāime se dūr huā to Mariyam kī jild barf kī mānind safed thī. Wuh koṛh kā shikār ho gāi thī. Hārūn us kī taraf muṛā to us kī hālat dekhi ¹¹ aur Mūsā se kahā, “Mere āqā, mehrbāñi karke hamēñ is gunāh kī sazā na deñ jo hamārī hamāqat ke bāis sarzad huā hai. ¹² Mariyam ko is hālat meñ na chhoreñ. Wuh to aise bachche kī mānind hai jo murdā paidā huā ho, jis ke jism kā ādhā hissā gal chukā ho.”

¹³ Tab Mūsā ne pukār kar Rab se kahā, “Ai Allāh, mehrbāñi karke use shifā de.” ¹⁴ Rab ne jawāb meñ Mūsā se kahā, “Agar Mariyam kā bāp us ke muñh par thūktā to kyā wuh pūre hafte tak sharm mahsūs na kartī? Use ek hafte ke lie khaimāgāh ke bāhar band rakh. Is ke bād use wāpas lāyā jā saktā hai.”

¹⁵ Chunāñche Mariyam ko ek hafte ke lie khaimāgāh ke bāhar band rakhā gayā. Log us waqt tak safr ke lie rawānā na hue jab tak use wāpas

na lāyā gayā. ¹⁶ Jab wuh wāpas āi to Isrāīlī Hasīrāt se rawānā ho kar Fārān ke registān meñ k̄haimāzan hue.

13

Mulk-e-Kanān meñ Isrāīlī Jāsūs

¹ Phir Rab ne Mūsā se kahā, ² “Kuchh ādmī Mulk-e-Kanān kā jāyā lene ke lie bhej de, kyonki maiñ use Isrāīliyon ko dene ko hūñ. Har qabīle meñ se ek rāhnumā ko chun kar bhej de.”

³ Mūsā ne Rab ke kahne par unheñ Dasht-e-Fārān se bhejā. Sab Isrāīlī rāhnumā the. ⁴ Un ke nām yih haiñ: Rūbin ke qabīle se Sammua bin Zakkūr,

⁵ Shamāūn ke qabīle se Sāfat bin Horī,

⁶ Yahūdāh ke qabīle se Kālib bin Yafunnā,

⁷ Ishkār ke qabīle se Ijāl bin Yūsuf,

⁸ Ifrāim ke qabīle se Hosea bin Nūn,

⁹ Binyamīn ke qabīle se Faltī bin Rafū,

¹⁰ Zabūlūn ke qabīle se Jaddiyel bin Sodī,

¹¹ Yūsuf ke beṭe Manassī ke qabīle se Jiddī bin Sūsī,

¹² Dān ke qabīle se Ammiyel bin Jamallī,

¹³ Āshar ke qabīle se Satūr bin Mikāel,

¹⁴ Naftālī ke qabīle se Naḡhbī bin Wufsī,

¹⁵ Jad ke qabīle se Jiyuel bin Mākī.

¹⁶ Mūsā ne inhiñ bārah ādmiyon ko mulk kā jāyā lene ke lie bhejā. Us ne Hosea kā nām Yashua yāni ‘Rab Najāt Hai’ meñ badal diyā.

¹⁷ Unheñ ruḡhsat karne se pahle us ne kahā, “Dasht-e-Najab se guzar kar pahārī ilāqe tak pahuñcho. ¹⁸ Mālūm karo ki yih kis tarah kā mulk hai aur us ke bāshinde kaise haiñ. Kyā wuh tāqatwar haiñ yā kamzor, tādād meñ kam haiñ yā zyādā? ¹⁹ Jis mulk meñ wuh baste haiñ kyā wuh achchhā hai ki nahīñ? Wuh kis qism ke shahron meñ rahte haiñ? Kyā un kī chārdiwāriyān haiñ ki nahīñ? ²⁰ Mul kī zamin zarḡhez hai yā banjar? Us meñ daraḡht haiñ ki nahīñ? Aur jurrat karke mulk kā kuchh phal chun kar le āo.” Us waḡt pahle angūr pak gae the.

²¹ Chunānche in ādmiyon ne safr karke Dasht-e-Sīn se Rahob tak mulk kā jāyā liyā. Rahob Labo-hamāt ke qarīb hai. ²² Wuh Dasht-e-Najab se guzar kar Habrūn pahuñche jahāñ Anāq ke beṭe Akhīmān, Sīsī aur Talmī rahte the. (Habrūn ko Misr ke shahr Zuan se sāt sāl pahle tāmir kiyā gayā thā.) ²³ Jab wuh Wādī-e-Iskāl tak pahuñche to unhoñ ne ek ḡālī kāt lī jis par angūr kā guchchhā lagā huā thā. Do ādmiyon ne yih angūr, kuchh anār aur kuchh anjīr lāthī par laṭkāe aur use uṭhā kar chal pare. ²⁴ Us jagah kā nām us guchchhe ke sabab se jo Isrāīliyon ne wahāñ se kāt liyā Iskāl yāni Guchchhā rakhā gayā.

²⁵ Chālis din tak mulk kā khoj lagāte lagāte wuh laṭ āe. ²⁶ Wuh Mūsā, Hārūn aur Isrāīl kī pūrī jamāt ke pās āe jo Dasht-e-Fārān meñ Qādis kī jagah par intazār kar rahe the. Wahāñ unhoñ ne sab kuchh batāyā jo unhoñ ne mālūm kiyā thā aur unheñ wuh phal dikhāe jo le kar āe the. ²⁷ Unhoñ ne Mūsā ko riḡort dī, “Ham us mulk meñ gae jahāñ āp ne hameñ bhejā thā. Wāḡaī us mulk meñ dūdh aur shahd kī kasrat hai. Yahāñ hamāre pās us ke kuchh phal bhī haiñ. ²⁸ Lekin us ke bāshinde tāqatwar haiñ. Un ke shahron kī fasīleñ haiñ, aur wuh nihāyat baṛe haiñ. Ham ne

wahān Anāq kī aulād bhī dekhī. ²⁹ Amāliqī Dasht-e-Najab meñ rahte haiñ jabki Hittī, Yabūsī aur Amorī pahārī ilāqe meñ ābād haiñ. Kanānī sāhilī ilāqe aur Dariyā-e-Yardan ke kināre kināre baste haiñ.”

³⁰ Kālib ne Mūsā ke sāmne jamāshudā logoñ ko ishārā kiyā ki wuh khāmosh ho jāeñ. Phir us ne kahā, “Āeñ, ham mulk meñ dākhlil ho jāeñ aur us par qabzā kar leñ, kyoñki ham yaqīnan yih karne ke qābil haiñ.”

³¹ Lekin dūsre ādmiyoñ ne jo us ke sāth mulk ko dekhne gae the kahā, “Ham un logoñ par hamlā nahīñ kar sakte, kyoñki wuh ham se tāqatwar haiñ.” ³² Unhoñ ne Isrāiliyoñ ke darmiyān us mulk ke bāre meñ ghalat

afwāheñ phailāīñ jis kī taftīsh unhoñ ne kī thī. Unhoñ ne kahā, “Jis mulk meñ se ham guzare tāki us kā jāyzā leñ wuh apne bāshindoñ ko haṛap kar letā hai. Jo bhī us meñ rahtā hai nihāyat darāzqad hai. ³³ Ham ne wahān dewqāmat afrād bhī dekhe. (Anāq ke bete dewqāmat ke afrād kī aulād the.) Un ke sāmne ham apne āp ko ṭiḍḍī jaisā mahsūs kar rahe the, aur ham un kī nazar meñ aise the bhī.”

14

Log Kanān meñ Dākhlil Nahīñ Honā Chāhte

¹ Us rāt tamām log chīkheñ mār mār kar rote rahe. ² Sab Mūsā aur Hārūn ke khilāf burburāne lage. Pūrī jamāt ne un se kahā, “Kāsh ham Misr yā is registān meñ mar gae hote! ³ Rab hameñ kyoñ us mulk meñ le jā rahā hai? Kyā is lie ki dushman hameñ talwār se qatl kare aur hamāre bāl-bachchoñ ko lūṭ le? Kyā behtar nahīñ hogā ki ham Misr wāpas jāeñ?” ⁴ Unhoñ ne ek dūsre se kahā, “Āo, ham rāhnumā chun kar Misr wāpas chale jāeñ.”

⁵ Tab Mūsā aur Hārūn pūrī jamāt ke sāmne muñh ke bal gire. ⁶ Lekin Yashua bin Nūn aur Kālib bin Yafunnā bāqī das jāsūsoñ se farq the. Pareshānī ke ālam meñ unhoñ ne apne kapṛe phāṛ kar ⁷ pūrī jamāt se kahā, “Jis mulk meñ se ham guzare aur jis kī taftīsh ham ne kī wuh nihāyat hī achchhā hai. ⁸ Agar Rab ham se khush hai to wuh zarūr hameñ us mulk meñ le jāegā jis meñ dūdh aur shahd kī kasrat hai. Wuh hameñ zarūr yih mulk degā. ⁹ Rab se baḡhāwat mat karnā. Us mulk ke rahne wāloñ se na ḍareñ. Ham unheñ haṛap kar jāeñge. Un kī panāh un se jāṭī rahī hai jabki Rab hamāre sāth hai. Chunanche un se mat ḍareñ.”

¹⁰ Yih sun kar pūrī jamāt unheñ sangsār karne ke lie taiyār huī. Lekin achānak Rab kā jalāl mulāqāt ke khāime par zāhir huā, aur tamām Isrāiliyoñ ne use dekhā. ¹¹ Rab ne Mūsā se kahā, “Yih log mujhe kab tak haqīr jāneñge? Wuh kab tak mujh par imān rakhne se inkār kareñge agarche maiñ ne un ke darmiyān itne mojize kie haiñ? ¹² Maiñ unheñ wabā se mār dālūngā aur unheñ rū-e-zamīn par se miṭā dūngā. Un kī jagah maiñ tujh se ek qaum banāūngā jo un se baṛī aur tāqatwar hogī.”

¹³ Lekin Mūsā ne Rab se kahā, “Phir Misrī yih sun leñge! Kyoñki tū ne apnī qudrat se in logoñ ko Misr se nikāl kar yahān tak pahuñchāyā hai.

¹⁴ Misrī yih bāt Kanān ke bāshindoñ ko batāeñge. Yih log pahle se sun chuke haiñ ki Rab is qaum ke sāth hai, ki tujhe rūbarū dekhā jāṭā hai, ki terā bādāl un ke ūpar ṭhahrā rahtā hai, aur ki tū din ke waqt bādāl ke satūn meñ aur rāt ko āg ke satūn meñ in ke āge āge chaltā hai. ¹⁵ Agar tū ek dam is pūrī qaum ko tabāh kar ḍāle to bāqī qaumeñ yih sun kar kaheñgī, ¹⁶ ‘Rab in logoñ ko us mulk meñ le jāne ke qābil nahīñ thā jis kā wādā us ne un se qasam khā kar kiyā thā. Isī lie us ne unheñ registān

meñ halāk kar diyā.’ ¹⁷ Ai Rab, ab apñi qudrat yon zāhir kar jis tarah tū ne farmāyā hai. Kyoñki tū ne kahā, ¹⁸ ‘Rab tahammul aur shafqat se bharpūr hai. Wuh gunāh aur nāfarmāñi muāf kartā hai, lekin har ek ko us kī munāsib sazā bhī detā hai. Jab wālidain gunāh karen to un kī aulād ko bhī tisrī aur chauthi pusht tak sazā ke natāyij bhugatne paṛenge.’ ¹⁹ In logon kā qusūr apñi azīm shafqat ke mutābiq muāf kar. Unheñ us tarah muāf kar jis tarah tū unheñ Miṣr se nikalte waqt ab tak muāf kartā rahā hai.”

²⁰ Rab ne jawāb diyā, “Tere kahne par main ne unheñ muāf kar diyā hai. ²¹ Is ke bāwujūd merī hayāt kī qasam aur mere jalāl kī qasam jo pūrī duniyā ko māmūr kartā hai, ²² in logon meñ se koī bhī us mulk meñ dākhil nahīn hogā. Unhoñ ne merā jalāl aur mere mojize dekhe haiñ jo main ne Miṣr aur registān meñ kar dikhāe haiñ. To bhī unhoñ ne das dafā mujhe āzmāyā aur merī na sunī. ²³ Un meñ se ek bhī us mulk ko nahīn dekhegā jis kā wādā main ne qasam khā kar un ke bāpdādā se kiyā thā. Jis ne bhī mujhe haqīr jānā hai wuh kabhī use nahīn dekhegā. ²⁴ Sirf merā khādim Kālib mukhtalif hai. Us kī rūh farq hai. Wuh pūre dil se merī pairawī kartā hai, is lie main use us mulk meñ le jāūngā jis meñ us ne safr kiyā hai. Us kī aulād mulk mīrās meñ pāegī. ²⁵ Lekin filhāl Amāliqī aur Kanāñi us kī wādiyon meñ ābād raheñge. Chunāñche kal muṛ kar wāpas chalo. Registān meñ Bahr-e-Qulzum kī taraf rawānā ho jāo.”

²⁶ Rab ne Mūsā aur Hārūn se kahā, ²⁷ “Yih sharīr jamāt kab tak mere khilāf burburāti rahegi? Un ke gile-shikwe mujh tak pahunch gae haiñ. ²⁸ Is lie unheñ batāo, ‘Rab farmātā hai ki merī hayāt kī qasam, main tumhāre sāth wuhī kuchh karūngā jo tum ne mere sāmne kahā hai. ²⁹ Tum is registān meñ mar kar yihīñ paṛe rahoge, har ek jo 20 sāl yā is se zāyid kā hai, jo mardumshumārī meñ ginā gayā aur jo mere khilāf burburāyā. ³⁰ Go main ne hāth uṭhā kar qasam khāi thī ki main tujhe us meñ basāūngā tum meñ se koī bhī us mulk meñ dākhil nahīn hogā. Sirf Kālib bin Yafunnā aur Yashua bin Nūn dākhil honge. ³¹ Tum ne kahā thā ki dushman hamāre bachchon ko lūṭ leñge. Lekin unhīñ ko main us mulk meñ le jāūngā jise tum ne radd kiyā hai. ³² Lekin tum khud dākhil nahīn hoge. Tumhārī lāsheñ is registān meñ paṛī raheñgī. ³³ Tumhāre bachche 40 sāl tak yahāñ registān meñ gallābān honge. Unheñ tumhārī bewafāi ke sabab se us waqt tak taklif uṭhāñi paṛegi jab tak tum meñ se ākhirī shakhs mar na gayā ho. ³⁴ Tum ne chālīs din ke daurāñ us mulk kā jāyā liyā. Ab tumheñ chālīs sāl tak apne gunāhoñ kā natījā bhugatnā paṛegā. Tab tumheñ patā chalegā ki is kā kyā matlab hai ki main tumhārī mukhālafat kartā hūñ. ³⁵ Main, Rab ne yih bāt farmāi hai. Main yaqīnan yih sab kuchh us sārī sharīr jamāt ke sāth karūngā jis ne mil kar merī mukhālafat kī hai. Isi registān meñ wuh khatm ho jāeñge, yihīñ mar jāeñge.’ ”

³⁶⁻³⁷ Jin ādmiyon ko Mūsā ne mulk kā jāyā lene ke lie bhejā thā, Rab ne unheñ fauran mohlak wabā se mār ḍālā, kyoñki un ke ghalat aḥwāñeñ phailāne se pūrī jamāt burburāne lagi thī. ³⁸ Sirf Yashua bin Nūn aur Kālib bin Yafunnā zindā rahe.

³⁹ Jab Mūsā ne Rab kī yih bātēñ Isrāīliyon ko batāñi to wuh khūb mātām karne lage. ⁴⁰ Aglī subah-sawere wuh uṭhe aur yih kahte hue ūñche pahārī ilāqe ke lie rawānā hue ki ham se ghaltī huī hai, lekin ab ham hāzir haiñ aur us jagah kī taraf jā rahe haiñ jis kā zikr Rab ne kiyā hai.

⁴¹ Lekin Mūsā ne kahā, “Tum kyon Rab kī k̄hilāfwarzī kar rahe ho? Tum kāmyāb nahīn hoge. ⁴² Wahān na jāo, kyonki Rab tumhāre sāth nahīn hai. Tum dushmanoñ ke hāthoñ shikast khāoge, ⁴³ kyonki wahān Amāliqī aur Kanānī tumhārā sāmnā kareñge. Chūnki tum ne apnā muñh Rab se pher liyā hai is lie wuh tumhāre sāth nahīn hogā, aur dushman tumheñ talwār se mār dālegā.”

⁴⁴ To bhī wuh apne ghurūr meñ jurrat karke ūnche pahāri ilāqe kī taraf barhe, hālānki na Mūsā aur na ahd ke sandūq hī ne khaimāgāh ko chhoṛā. ⁴⁵ Phir us pahāri ilāqe meñ rahne wāle Amāliqī aur Kanānī un par ān paṛe aur unheñ mārte mārte Hurmā tak titar-bitar kar diyā.

15

Kanān meñ Qurbāniyāñ Pesh Karne kā Tariqā

¹ Rab ne Mūsā se kahā, ² “Isrāīliyoñ ko batānā ki jab tum us mulk meñ dāk̄hil hoge jo main tumheñ dūngā ³⁻⁴ to jalne wāli qurbāniyāñ yoñ pesh karnā:

Agar tum apne gāy-bailoñ yā bheṛ-bakriyoñ meñ se aisī qurbānī pesh karnā chāho jis kī k̄hushbū Rab ko pasand ho to sāth sāth deṛh kilogrām behtarīn maidā bhī pesh karo jo ek liṭar zaitūn ke tel ke sāth milāyā gayā ho. Is meñ koī farq nahīn ki yih bhasm hone wāli qurbānī, mannat kī qurbānī, dili k̄hushī kī qurbānī yā kisī id kī qurbānī ho.

⁵ Har bheṛ ko pesh karte waqt ek liṭar mai bhī mai kī nazar ke taur par pesh karnā. ⁶ Jab menḍhā qurbān kiyā jāe to 3 kilogrām behtarīn maidā bhī sāth pesh karnā jo sawā liṭar tel ke sāth milāyā gayā ho. ⁷ Sawā liṭar mai bhī mai kī nazar ke taur par pesh ki jāe. Aisī qurbānī kī k̄hushbū Rab ko pasand āegī.

⁸ Agar tū Rab ko bhasm hone wāli qurbānī, mannat kī qurbānī yā salāmatī kī qurbānī ke taur par jawān bail pesh karnā chāhe ⁹ to us ke sāth sāṛhe 4 kilogrām behtarīn maidā bhī pesh karnā jo do liṭar tel ke sāth milāyā gayā ho. ¹⁰ Do liṭar mai bhī mai kī nazar ke taur par pesh ki jāe. Aisī qurbānī kī k̄hushbū Rab ko pasand hai. ¹¹ Lāzim hai ki jab bhī kisī gāy, bail, bheṛ, menḍhe, bakri yā bakre ko chaṛhāyā jāe to aisā hī kiyā jāe.

¹² Agar ek se zāyd jānwaroñ ko qurbān karnā hai to har ek ke lie muqarrarā ghallā aur mai kī nazareñ bhī sāth hī pesh ki jāeñ.

¹³ Lāzim hai ki har desī Isrāīli jalne wāli qurbāniyāñ pesh karte waqt aisā hī kare. Phir un kī k̄hushbū Rab ko pasand āegī. ¹⁴ Yih bhī lāzim hai ki Isrāīl meñ ārizī yā mustaqil taur par rahne wāle padesī in usūloñ ke mutābiq apnī qurbāniyāñ chaṛhāeñ. Phir un kī k̄hushbū Rab ko pasand āegī. ¹⁵ Mulke-Kanān meñ rahne wāle tamām logoñ ke lie pābandiyāñ ek jaisī hain, k̄hāh wuh desī hoñ yā padesī, kyonki Rab kī nazar meñ padesī tumhāre barābar hai. Yih tumhāre aur tumhāri aulād ke lie dāymī usūl hai. ¹⁶ Tumhāre aur tumhāre sāth rahne wāle padesī ke lie ek hī shariat hai.”

Fasal ke lie Shukrguzārī kī Qurbānī

¹⁷ Rab ne Mūsā se kahā, ¹⁸ “Isrāīliyoñ ko batānā ki jab tum us mulk meñ dāk̄hil hoge jis meñ main tumheñ le jā rahā hūñ ¹⁹ aur wahān kī paidāwar khāoge to pahle us kā ek hissā uṭhāne wāli qurbānī ke taur par Rab ko pesh karnā. ²⁰ Fasal ke pahle k̄hālis āṭe meñ se mere lie ek roṭī banā kar uṭhāne wāli qurbānī ke taur par pesh karo. Wuh gāhne kī jagah kī taraf

se Rab ke lie uthāne wālī qurbānī hogī. ²¹ Apnī fasal ke pahle khālis āṭe meñ se yih qurbānī pesh kiyā karo. Yih usul hameshā tak lāgū rahe.

Nādānistā Gunāhoñ ke lie Qurbāniyāñ

²² Ho saktā hai ki ghairirādī taur par tum se ghalti huī hai aur tum ne un ahkām par pūre taur par amal nahīñ kiyā jo Rab Mūsā ko de chukā hai ²³ yā jo wuh āne wālī nasloñ ko degā. ²⁴ Agar jamāt is bāt se nāwāqif thī aur ghairirādī taur par us se ghalti huī to phir pūrī jamāt ek jawān bail bhasm hone wālī qurbānī ke taur par pesh kare. Sāth hī wuh muqarrarā ghallā aur mai kī nazareñ bhī pesh kare. Is kī khushbū Rab ko pasand hogī. Is ke alāwā jamāt gunāh kī qurbānī ke lie ek bakrā pesh kare. ²⁵ Imām Isrāil kī pūrī jamāt kā kaffārā de to unheñ muāfi milegī, kyonki un kā gunāh ghairirādī thā aur unhoñ ne Rab ko bhasm hone wālī qurbānī aur gunāh kī qurbānī pesh kī hai. ²⁶ Isrāiliyoñ kī pūrī jamāt ko pardesiyoñ samet muāfi milegī, kyonki gunāh ghairirādī thā.

²⁷ Agar sirf ek shakhs se ghairirādī taur par gunāh huā ho to gunāh kī qurbānī ke lie wuh ek yaksalā bakrī pesh kare. ²⁸ Imām Rab ke sāmne us shakhs kā kaffārā de. Jab kaffārā de diyā gayā to use muāfi hāsil hogī. ²⁹ Yih usul pardesī par bhī lāgū hai. Agar us se ghairirādī taur par gunāh huā ho to wuh muāfi hāsil karne ke lie wuhī kuchh kare jo Isrāilī ko karnā hotā hai.

Dānistā Gunāhoñ ke lie Sazā-e-Maut

³⁰ Lekin agar koī desī yā pardesī jāñ-būjh kar gunāh kartā hai to aisā shakhs Rab kī ihānat kartā hai, is lie lāzim hai ki use us kī qaum meñ se miṭāyā jāe. ³¹ Us ne Rab kā kalām haqīr jāñ kar us ke ahkām toṛ ḍāle haiñ, is lie use zarūr qaum meñ se miṭāyā jāe. Wuh apne gunāh kā zimmedār hai.”

³² Jab Isrāilī registān meñ se guzar rahe the to ek ādmī ko pakaṛā gayā jo hafte ke din lakaṛiyāñ jamā kar rahā thā. ³³ Jinhoñ ne use pakaṛā thā wuh use Mūsā, Hārūn aur pūrī jamāt ke pās le āe. ³⁴ Chūñki sāf mālūm nahīñ thā ki us ke sāth kyā kiyā jāe is lie unhoñ ne use giriftār kar liyā.

³⁵ Phir Rab ne Mūsā se kahā, “Is ādmī ko zarūr sazā-e-maut dī jāe. Pūrī jamāt use khaimāgāh ke bāhar le jā kar sangsār kare.” ³⁶ Chunāñche jamāt ne use khaimāgāh ke bāhar le jā kar sangsār kiyā, jis tarah Rab ne Mūsā ko hukm diyā thā.

Ahkām kī Yād Dilāne Wāle Phundne

³⁷ Rab ne Mūsā se kahā, ³⁸ “Isrāiliyoñ ko batāñā ki tum aur tumhāre bād kī nasleñ apne libās ke kināroñ par phundne lagāeñ. Har phundnā ek girmizī ḍorī se libās ke sāth lagā ho. ³⁹ In phundnoñ ko dekh kar tumheñ Rab ke tamām ahkām yād rāheñge aur tum un par amal karoge. Phir tum apne diloñ aur āñkhoñ kī ghalat khāhishoñ ke pīchhe nahīñ paroge balki zinākārī se dūr rahoge. ⁴⁰ Phir tum mere ahkām ko yād karke un par amal karoge aur apne Khudā ke sāmne maḥsūs-o-muqaddas rahoge. ⁴¹ Main Rab tumhārā Khudā hūñ jo tumheñ Misr se nikāl lāyā tāki tumhārā Khudā hūñ. Main Rab tumhārā Khudā hūñ.”

16

Qorah, Dātan aur Abīrām kī Sarkashi

¹⁻² Ek din Qorah bin Izhār Mūsā ke khilāf uthā. Wuh Lāwī ke qabile kā Qihātī thā. Us ke sāth Rūbin ke qabile ke tīn ādmī the, Iliyāb ke beṭe

Dātan aur Abīrām aur On bin Palat. Un ke sāth 250 aur ādmī bhī the jo jamāt ke sardār aur asar-o-rasūkh wāle the, aur jo kaunsal ke lie chune gae the. ³ Wuh mil kar Mūsā aur Hārūn ke pās ā kar kahne lage, “Āp ham se ziyādātī kar rahe haiñ. Pūrī jamāt maḥsūs-o-muqaddas hai, aur Rab us ke darmiyān hai. To phir āp apne āp ko kyoñ Rab kī jamāt se baḥ kar samajhte haiñ?”

⁴ Yih sun kar Mūsā muñh ke bal girā. ⁵ Phir us ne Qorah aur us ke tamām sāthiyōñ se kahā, “Kal subah Rab zāhir karegā ki kaun us kā bandā aur kaun maḥsūs-o-muqaddas hai. Usī ko wuh apne pās āne degā. ⁶ Ai Qorah, kal apne tamām sāthiyōñ ke sāth baḥhurdān le kar ⁷ Rab ke sāmne un meñ angāre aur baḥhūr dālo. Jis ādmī ko Rab chunegā wuh maḥsūs-o-muqaddas hogā. Ab tum Lāwī khud ziyādātī kar rahe ho.”

⁸ Mūsā ne Qorah se bāt jāri rakhī, “Ai Lāwī ki aulād, suno! ⁹ Kyā tumhārī nazar meñ yih koī chhoṭī bāt hai ki Rab tumheñ Isrāīlī jamāt ke bāqī logoñ se alag karke apne qarīb le āyā tāki tum Rab ke maqdis meñ aur jamāt ke sāmne khare ho kar un kī khidmat karo? ¹⁰ Wuh tujhe aur tere sāthī Lāwiyōñ ko apne qarīb lāyā hai. Lekin ab tum imām kā ohdā bhī apnānā chāhte ho. ¹¹ Apne sāthiyōñ se mil kar tū ne Hārūn kī nahīñ balki Rab kī muḥālafat kī hai. Kyoñki Hārūn kaun hai ki tum us ke khilāf buḥbuḥo?”

¹² Phir Mūsā ne Iliyāb ke beṭōñ Dātan aur Abīrām ko bulāyā. Lekin unhoñ ne kahā, “Ham nahīñ āenge. ¹³ Āp hameñ ek aise mulk se nikāl lāe haiñ jahāñ dūdh aur shahd kī kasrat hai tāki ham registān meñ halāk ho jāeñ. Kyā yih kāfi nahīñ hai? Kyā ab āp ham par hukūmat bhī karnā chāhte haiñ? ¹⁴ Na āp ne hameñ aise mulk meñ pahunchāyā jis meñ dūdh aur shahd kī kasrat hai, na hameñ khetōñ aur āngūr ke bāghōñ ke wāris banāyā hai. Kyā āp in ādmiyōñ kī ānkheñ nikāl ḍāleñge? Nahīñ, ham hargiz nahīñ āenge.”

¹⁵ Tab Mūsā nihāyat ḡhusse huā. Us ne Rab se kahā, “Un kī qurbānī ko qabūl na kar. Maiñ ne ek gadhā tak un se nahīñ liyā, na maiñ ne un meñ se kisī se burā sulūk kiyā hai.”

¹⁶ Qorah se us ne kahā, “Kal tum aur tumhāre sāthī Rab ke sāmne hāzir ho jāo. Hārūn bhī āegā. ¹⁷ Har ek apnā baḥhurdān le kar use Rab ko pesh kare.” ¹⁸ Chunāñche har ādmī ne apnā baḥhurdān le kar us meñ angāre aur baḥhūr dāl diyā. Phir sab Mūsā aur Hārūn ke sāth mulāqāt ke ḡhaime ke darwāze par khare hue. ¹⁹ Qorah ne pūrī jamāt ko darwāze par Mūsā aur Hārūn ke muḡābale meñ jamā kiyā thā.

Achānak pūrī jamāt par Rab kā jalāl zāhir huā. ²⁰ Rab ne Mūsā aur Hārūn se kahā, ²¹ “Is jamāt se alag ho jāo tāki maiñ ise fauran halāk kar dūñ.” ²² Mūsā aur Hārūn muñh ke bal gire aur bol uṭhe, “Ai Allāh, tū tamām jānoñ kā Khudā hai. Kyā terā ḡhazab ek hī ādmī ke gunāh ke sabab se pūrī jamāt par ān paregā?”

²³ Tab Rab ne Mūsā se kahā, ²⁴ “Jamāt ko batā de ki Qorah, Dātan aur Abīrām ke ḡeroñ se dūr ho jāo.” ²⁵ Mūsā uṭh kar Dātan aur Abīrām ke pās gayā, aur Isrāīl ke buzurg us ke piche chale. ²⁶ Us ne jamāt ko āgāh kiyā, “In sharīroñ ke ḡhaimōñ se dūr ho jāo! Jo kuchh bhī un ke pās hai use na chhuo, warnā tum bhī un ke sāth tabāh ho jāoge jab wuh apne gunāhoñ ke bāis halāk hoñge.” ²⁷ Tab bāqī log Qorah, Dātan aur Abīrām ke ḡeroñ se dūr ho gae.

Dātan aur Abīrām apne bāl-bachchoñ samet apne ḡhaimōñ se nikal kar bāhar khare the. ²⁸ Mūsā ne kahā, “Ab tumheñ patā chalegā ki Rab ne mujhe yih sab kuchh karne ke lie bhejā hai. Maiñ apnī nahīñ balki us

kī marzī pūri kar rahā hūn. ²⁹ Agar yih log dūsroñ kī tarah tabāi maut mareñ to phir Rab ne mujhe nahīn bhejā. ³⁰ Lekin agar Rab aisā kām kare jo pahle kabhī nahīn huā aur zamīn apnā muñh khol kar unheñ aur un kā pūrā māl harap kar le aur unheñ jīte-jī dafnā de to is kā matlab hogā ki in ādmiyoñ ne Rab ko haqīr jānā hai.”

³¹ Yih bāt kahte hī un ke niche ki zamīn phat gaī. ³² Us ne apnā muñh khol kar unheñ, un ke khāndānoñ ko, Qorah ke tamām logoñ ko aur un kā sārā sāmān harap kar liyā. ³³ Wuh apnī pūri millkiyat samet jīte-jī dafn ho gae. Zamīn un ke ūpar wāpas ā gaī. Yoñ unheñ jamāt se nikālā gayā aur wuh halāk ho gae. ³⁴ Un kī chīkheñ sun kar un ke irdgird khare tamām Isrāīli bhāg ūthe, kyonki unhoñ ne sochā, “Aisā na ho ki zamīn hameñ bhī nigal le.”

³⁵ Usī lamhe Rab kī taraf se āg utar āī aur un 250 ādmiyoñ ko bhasm kar diyā jo bakhūr pesh kar rahe the. ³⁶ Rab ne Mūsā se kahā, ³⁷ “Hārūn Imām ke beṭe Iiyazar ko ittalā de ki wuh bakhūrdānoñ ko rākh meñ se nikāl kar rakhe. Un ke angāre wuh dūr phainke. Bakhūrdānoñ ko rakhne kā sabab yih hai ki ab wuh maḥsūs-o-muqaddas haiñ. ³⁸ Log un ādmiyoñ ke yih bakhūrdān le leñ jo apne gunāh ke bāis jāñ bahaq ho gae. Wuh unheñ kūt kar un se chādareñ banāeñ aur unheñ jalne wālī qurbāniyoñ kī qurbāngāh par charhāeñ. Kyonki wuh Rab ko pesh kie gae haiñ, is lie wuh maḥsūs-o-muqaddas haiñ. Yoñ wuh Isrāīliyoñ ke lie ek nishān rahege.”

³⁹ Chunānche Iiyazar Imām ne pital ke yih bakhūrdān jamā kie jo bhasm kie hue ādmiyoñ ne Rab ko pesh kie the. Phir logoñ ne unheñ kūt kar un se chādareñ banāeñ aur unheñ qurbāngāh par charhā diyā. ⁴⁰ Hārūn ne sab kuchh waisā hī kiyā jaisā Rab ne Mūsā kī mārifat batāyā thā. Maqsad yih thā ki bakhūrdān Isrāīliyoñ ko yād dilāte raheñ ki sirf Hārūn kī aulād hī ko Rab ke sāmne ā kar bakhūr jalāne kī ijāzat hai. Agar koī aur aisā kare to us kā hāl Qorah aur us ke sāthiyoñ kā-sā hogā.

⁴¹ Agle din Isrāīl kī pūri jamāt Mūsā aur Hārūn ke khilāf burburāne lagī. Unhoñ ne kahā, “Ap ne Rab kī qaum ko mār dālā hai.” ⁴² Lekin jab wuh Mūsā aur Hārūn ke muqābale meñ jamā hue aur mulāqāt ke khaime kā ruḥh kiyā to achānak us par bādāl chhā gayā aur Rab kā jalāl zāhir huā. ⁴³ Phir Mūsā aur Hārūn mulāqāt ke khaime ke sāmne āe, ⁴⁴ aur Rab ne Mūsā se kahā, ⁴⁵ “Is jamāt se nikal jāo tāki maiñ ise fauran halāk kar dūñ.” Yih sun kar donoñ muñh ke bal gire. ⁴⁶ Mūsā ne Hārūn se kahā, “Apnā bakhūrdān le kar us meñ qurbāngāh ke angāre aur bakhūr dāleñ. Phir bhāg kar jamāt ke pās chale jāeñ tāki un kā kaffārā deñ. Jaldi kareñ, kyonki Rab kā ghazab un par tūt parā hai. Wabā phailne lagī hai.”

⁴⁷ Hārūn ne aisā hī kiyā. Wuh daṛ kar jamāt ke bīch meñ gayā. Logoñ meñ wabā shurū ho chukī thī, lekin Hārūn ne Rab ko bakhūr pesh karke un kā kaffārā diyā. ⁴⁸ Wuh zindoñ aur murdoñ ke bīch meñ kharā huā to wabā ruk gaī. ⁴⁹ To bhī 14,700 afrād wabā se mar gae. Is meñ wuh shāmil nahīn haiñ jo Qorah ke sabab se mar gae the.

⁵⁰ Jab wabā ruk gaī to Hārūn Mūsā ke pās wāpas āyā jo ab tak mulāqāt ke khaime ke darwāze par kharā thā.

17

Hārūn kī Lāṭhī se Koñpleñ Nikalti Haiñ

¹ Rab ne Mūsā se kahā, ² “Isrāīliyoñ se bāt karke un se 12 lāṭhiyāñ mangwā le, har qabile ke sardār se ek lāṭhī. Har lāṭhī par us ke mālik

kā nām likhnā. ³ Lāwī kī lāthī par Hārūn kā nām likhnā, kyonki har qabile ke sardār ke lie ek lāthī hogī. ⁴ Phir un ko mulāqāt ke khaime meñ ahd ke sandūq ke sāmne rakh jahān merī tum se mulāqāt hotī hai. ⁵ Jis ādmī ko main ne chun liyā hai us kī lāthī se koñpleñ phūṭ nikleñgī. Is tarah main tumhare khalāf Isrāīliyon kī burburāhaṭ khatm kar dūngā.”

⁶ Chunānche Mūsā ne Isrāīliyon se bāt kī, aur qabilōn ke har sardār ne use apnī lāthī dī. In 12 lāthiyōn meñ Hārūn kī lāthī bhī shāmil thī. ⁷ Mūsā ne unheñ mulāqāt ke khaime meñ ahd ke sandūq ke sāmne rakhā. ⁸ Agle dīn jab wuh mulāqāt ke khaime meñ dākhlil huā to us ne dekhā kī Lāwī ke qabile ke sardār Hārūn kī lāthī se na sirf koñpleñ phūṭ nikli haiñ balki phūl aur pake hue bādām bhī lage haiñ.

⁹ Mūsā tamām lāthiyān Rab ke sāmne se bāhar lā kar Isrāīliyon ke pās le āyā, aur unhoñ ne un kā muāynā kiyā. Phir har ek ne apnī apnī lāthī wāpas le lī. ¹⁰ Rab ne Mūsā se kahā, “Hārūn kī lāthī ahd ke sandūq ke sāmne rakh de. Yih bāghī Isrāīliyon ko yād dilāegī kī wuh apnā burburānā band karen, warnā halāk ho jāenge.”

¹¹ Mūsā ne aisā hī kiyā. ¹² Lekin Isrāīliyon ne Mūsā se kahā, “Hāy, ham mar jāenge. Hāy, ham halāk ho jāenge, ham sab halāk ho jāenge. ¹³ Jo bhī Rab ke maqdis ke qarīb āe wuh mar jāegā. Kyā ham sab hī halāk ho jāenge?”

18

Imāmoñ aur Lāwiyōn kī Zimmedāriyān

¹ Rab ne Hārūn se kahā, “Maqdis terī, tere beṭoñ aur Lāwī ke qabile kī zimmedārī hai. Agar is meñ koī ghaltī ho jāe to tum qusūrwar ṭhahroge. Isī tarah imāmoñ kī kḥidmat sirf terī aur tere beṭoñ kī zimmedārī hai. Agar is meñ koī ghaltī ho jāe to tū aur tere beṭe qusūrwar ṭhahreñge.

² Apne qabile Lāwī ke bāqī ādmiyōn ko bhī mere qarīb āne de. Wuh tere sāth mil kar yoñ hissā leñ kī wuh terī aur tere beṭoñ kī kḥidmat karen jab tum khaime ke sāmne apnī zimmedāriyān nibhāoge. ³ Terī kḥidmat aur khaime meñ kḥidmat un kī zimmedārī hai. Lekin wuh khaime ke maḥsūs-o-muqaddas sāmān aur qurbāngāh ke qarīb na jāen, warnā na sirf wuh balki tū bhī halāk ho jāegā. ⁴ Yoñ wuh tere sāth mil kar mulāqāt ke khaime ke pūre kām meñ hissā leñ. Lekin kisi aur ko aisā karne kī ijāzat nahīn hai. ⁵ Sirf tū aur tere beṭe maqdis aur qurbāngāh kī dekh-bhāl karen tāki merā gḥazab dubārā Isrāīliyon par na bhaṛke. ⁶ Main hī ne Isrāīliyon meñ se tere bhāiyōn yānī Lāwiyōn ko chun kar tujhe tohfe ke taur par diyā hai. Wuh Rab ke lie maḥsūs haiñ tāki khaime meñ kḥidmat karen. ⁷ Lekin sirf tū aur tere beṭe imām kī kḥidmat saranjām deñ. Main tumheñ imām kā ohdā tohfe ke taur par detā hūñ. Koī aur qurbāngāh aur muqaddas chīzoñ ke nazdik na āe, warnā use sazā-e-maut dī jāe.”

Imāmoñ kā Hissā

⁸ Rab ne Hārūn se kahā, “Main ne kḥud muqarrar kiyā hai kī tamām uṭhāne wālī qurbāniyān terā hissā hoñ. Yih hameshā tak qurbāniyōn meñ se terā aur terī aulād kā hissā haiñ. ⁹ Tumheñ muqaddastarīn qurbāniyōn kā wuh hissā milnā hai jo jalāyā nahīn jātā. Hāñ, tujhe aur tere beṭoñ ko wuh hissā milnā hai, kḥāh wuh mujhe gḥallā kī nazaren, gunāh kī qurbāniyān yā qusūr kī qurbāniyān pesh karen. ¹⁰ Use muqaddas jagah par khānā. Har mard use khā saktā hai. Kḥayāl rakh kī wuh maḥsūs-o-muqaddas hai.

¹¹ Main ne muqarrar kiyā hai ki tamām hilāne wālī qurbāniyōn kā uṭhāyā huā hissā terā hai. Yih hameshā ke lie tere aur tere beṭe-beṭiyōn kā hissā hai. Tere gharāne kā har fard use khā saktā hai. Shart yih hai ki wuh pāk ho. ¹² Jab log Rab ko apnī faslōn kā pahlā phal pesh karenge to wuh terā hī hissā hogā. Main tujhe zaitūn ke tel, naī mai aur anāj kā behtarīn hissā detā hūn. ¹³ Faslōn kā jo bhī pahlā phal wuh Rab ko pesh karenge wuh terā hī hogā. Tere gharāne kā har pāk fard use khā saktā hai. ¹⁴ Isrāil meñ jo bhī chiz Rab ke lie maḥsūs-o-muqaddas kī gaī hai wuh terī hogī. ¹⁵ Har insān aur har haiwān kā jo pahlauṭhā Rab ko pesh kiyā jātā hai wuh terā hī hai. Lekin lāzim hai ki tū har insān aur har nāpāk jānwar ke pahlauṭhe kā fidyā de kar use chhurāe.

¹⁶ Jab wuh ek māh ke haiñ to un ke ewaz chāñdī ke pāñch sikke denā. (Har sikke kā wazn maqdis ke bāṭōn ke mutābiq 11 grām ho.) ¹⁷ Lekin gāy-bailōn aur bheṛ-bakriyōn ke pahle bachchoñ kā fidyā yāñi muāwazā na denā. Wuh maḥsūs-o-muqaddas haiñ. Un kā khūn qurbāngāh par chhīrak denā aur un kī charbī jalā denā. Aisī qurbāñī Rab ko pasand hogī. ¹⁸ Un kā gosht waise hī tumhāre lie ho, jaise hilāne wālī qurbāñī kā Sinā aur dahñī rān bhī tumhāre lie haiñ.

¹⁹ Muqaddas qurbāniyōn meñ se tamām uṭhāne wālī qurbāniyān terā aur tere beṭe-beṭiyōn kā hissā haiñ. Main ne use hameshā ke lie tujhe diyā hai. Yih namaḥ kā dāymī ahd hai jo main ne tere aur terī aulād ke sāth qāym kiyā hai.”

Lāwiyōn kā Hissā

²⁰ Rab ne Hārūn se kahā, “Tū mīrās meñ zamīn nahīn pāegā. Isrāil meñ tujhe koī hissā nahīn diyā jāegā, kyonki Isrāiliyōn ke darmiyān main hī terā hissā aur terī mīrās hūn. ²¹ Apnī paidāwār kā jo daswāñ hissā Isrāili mujhe dete haiñ wuh main Lāwiyōn ko detā hūn. Yih un kī wirāsāt hai, jo unheñ mulāqāt ke ḥhaimē meñ ḥhidmat karne ke badle meñ milti hai. ²² Ab se Isrāili mulāqāt ke ḥhaimē ke qarīb na āēñ, warnā unheñ apnī ḥhatā kā natījā bardāsht karnā pāegā aur wuh halāk ho jāenge. ²³ Sirf Lāwī mulāqāt ke ḥhaimē meñ ḥhidmat karen. Agar is meñ koī ḥhalti ho jāe to wuhī qusūrwar ṭhahreñge. Yih ek dāymī usūl hai. Unheñ Isrāil meñ mīrās meñ zamīn nahīn milegī. ²⁴ Kyonki main ne unheñ wuhī daswāñ hissā mīrās ke taur par diyā hai jo Isrāili mujhe uṭhāne wālī qurbāñī ke taur par pesh karte haiñ. Is wajah se main ne un ke bāre meñ kahā ki unheñ bāqī Isrāiliyōn ke sāth mīrās meñ zamīn nahīn milegī.”

Lāwiyōn kā Daswāñ Hissā

²⁵ Rab ne Mūsā se kahā, ²⁶ “Lāwiyōn ko batānā ki tumheñ Isrāiliyōn kī paidāwār kā daswāñ hissā milegā. Yih Rab kī taraf se tumhāri wirāsāt hogī. Lāzim hai ki tum is kā daswāñ hissā Rab ko uṭhāne wālī qurbāñī ke taur par pesh karo. ²⁷ Tumhāri yih qurbāñī nae anāj yā nae angūr ke ras kī qurbāñī ke barābar qarār dī jāegī. ²⁸ Is tarah tum bhī Rab ko Isrāiliyōn kī paidāwār ke daswāñ hisse meñ se uṭhāne wālī qurbāñī pesh karoge. Rab ke lie yih qurbāñī Hārūn Imām ko denā. ²⁹ Jo bhī tumheñ milā hai us meñ se sab se achchhā aur muqaddas hissā Rab ko denā. ³⁰ Jab tum is kā sab se achchhā hissā pesh karoge to use nae anāj yā nae angūr ke ras kī qurbāñī ke barābar qarār diyā jāegā. ³¹ Tum apne gharānoñ samet is kā bāqī hissā kahīñ bhī khā sakte ho, kyonki yih mulāqāt ke ḥhaimē meñ tumhāri ḥhidmat kā ajr hai. ³² Agar tum ne pahle is kā behtarīn hissā pesh kiyā ho to phir ise khāne meñ tumhārā koī qusūr nahīn hogā. Phir

Isrāīliyon kī maḵsūs-o-muqaddas qurbāniyān tum se nāpāk nahīn ho jāēngī aur tum nahīn maroge.”

19

Surḵh Gāy kī Rākh

¹ Rab ne Mūsā aur Hārūn se kahā, ² “Isrāīliyon ko batānā ki wuh tumhāre pās surḵh rang kī jawān gāy le kar aēn. Us meñ nuqs na ho aur us par kabhī juā na rakhā gayā ho. ³ Tum use Iliyazar Imām ko denā jo use ḵhaimē ke bāhar le jāe. Wahān use us kī maujūdagī meñ zabah kiyā jāe. ⁴ Phir Iliyazar Imām apnī unglī se us ke ḵhūn se kuchh le kar mulāqāt ke ḵhaimē ke sāmne wāle hisse kī taraf chhīrke. ⁵ Us kī maujūdagī meñ pūrī kī pūrī gāy ko jalāyā jāe. Us kī khāl, gosht, ḵhūn aur antariyon kā gobar bhī jalāyā jāe. ⁶ Phir wuh deodār kī lakaṛī, zūfā aur qirmizī rang kā dhāgā le kar use jaltī huī gāy par phaiñke. ⁷ Is ke bād wuh apne kapṛon ko dho kar nahā le. Phir wuh ḵhaimāgāh meñ ā saktā hai lekin shām tak nāpāk rahegā.

⁸ Jis ādmī ne gāy ko jalāyā wuh bhī apne kapṛon ko dho kar nahā le. Wuh bhī shām tak nāpāk rahegā.

⁹ Ek dūsrā ādmī jo pāk hai gāy kī rākh ikatṭhī karke ḵhaimāgāh ke bāhar kisi pāk jagah par dāl de. Wahān Isrāīl kī jamāt use nāpākī dūr karne kā pānī taiyār karne ke lie mahfūz rakhe. Yih gunāh se pāk karne ke lie istemāl hogā. ¹⁰ Jis ādmī ne rākh ikatṭhī kī hai wuh bhī apne kapṛon ko dho le. Wuh bhī shām tak nāpāk rahegā. Yih Isrāīliyon aur un ke darmiyan rahne wāle padesiyon ke lie dāymī usūl ho.

Lāsh Chhūne se Pāk Ho Jāne kā Tariqā

¹¹ Jo bhī lāsh chhue wuh sāt din tak nāpāk rahegā. ¹² Tisre aur sātweñ din wuh apne āp par nāpākī dūr karne kā pānī chhīrkar pāk-sāf ho jāe. Is ke bād hī wuh pāk hogā. Lekin agar wuh in donoñ dinon meñ apne āp ko yoñ pāk na kare to nāpāk rahegā. ¹³ Jo bhī lāsh chhū kar apne āp ko yoñ pāk nahīn kartā wuh Rab ke maqdis ko nāpāk kartā hai. Lāzim hai ki use Isrāīl meñ se miṭāyā jāe. Chūnki nāpākī dūr karne kā pānī us par chhīrkā nahīn gayā is lie wuh nāpāk rahegā.

¹⁴ Agar koī dhere meñ mar jāe to jo bhī us waqt us meñ maujūd ho yā dākhil ho jāe wuh sāt din tak nāpāk rahegā. ¹⁵ Har khulā bartan jo dhakne se band na kiyā gayā ho wuh bhī nāpāk hogā. ¹⁶ Isī tarah jo khule maidān meñ lāsh chhue wuh bhī sāt din tak nāpāk rahegā, ḵhāh wuh talwār se yā tabaī maut marā ho. Jo insān kī koī haḍḍī yā qabr chhue wuh bhī sāt din tak nāpāk rahegā.

¹⁷ Nāpākī dūr karne ke lie us surḵh rang kī gāy kī rākh meñ se kuchh lenā jo gunāh dūr karne ke lie jalāī gai thī. Use bartan meñ dāl kar tazā pānī meñ milānā. ¹⁸ Phir koī pāk ādmī kuchh zūfā le aur use us pānī meñ ḍubo kar mare hue shaḵhs ke ḵhaimē, us ke sāmān aur un logon par chhīrke jo us ke marte waqt wahān the. Isī tarah wuh pānī us shaḵhs par bhī chhīrke jis ne tabaī yā ḡhairtabaī maut mare hue shaḵhs ko, kisī insān kī haḍḍī ko yā koī qabr chhūī ho. ¹⁹ Pāk ādmī yih pānī tisre aur sātweñ din nāpāk shaḵhs par chhīrke. Sātweñ din wuh use pāk kare. Jise pāk kiyā jā rahā hai wuh apne kapṛe dho kar nahā le to wuh usī shām pāk hogā.

²⁰ Lekin jo nāpāk shaḵhs apne āp ko pāk nahīn kartā use jamāt meñ se miṭānā hai, kyonki us ne Rab kā maqdis nāpāk kar diyā hai. Nāpākī dūr

karne kā pānī us par nahīn chhirkā gayā, is lie wuh nāpāk rahā hai. ²¹ Yih un ke lie dāymī usul hai. Jis ādmī ne nāpākī dūr karne kā pānī chhirkā hai wuh bhī apne kapre dhoe. Balki jis ne bhī yih pānī chhuā hai shām tak nāpāk rahegā. ²² Aur nāpāk shaḥs jo bhī chīz chhue wuh nāpāk ho jāti hai. Na sirf yih balki jo bād meñ yih nāpāk chīz chhue wuh bhī shām tak nāpāk rahegā.”

20

Chaṭān se Pānī

¹ Pahle mahīne meñ Isrāil kī purī jamāt Dasht-e-Sīn meñ pahuñch kar Qādis meñ rahne lagī. Wahān Mariyam ne wafāt pāī aur wahīn use dafnāyā gayā.

² Qādis meñ pānī dastyāb nahīn thā, is lie log Mūsā aur Hārūn ke muqābale meñ jamā hue. ³ Wuh Mūsā se yih kah kar jhagaṛne lage, “Kāsh ham apne bhāiyōn ke sāth Rab ke sāmne mar gae hote! ⁴ Āp Rab kī jamāt ko kyon is registān meñ le āe? Kyā is lie ki ham yahān apne maweshiyōn samet mar jāeñ? ⁵ Āp hameñ Mīsr se nikāl kar us nākhushgawār jagah par kyon le āe haiñ? Yahān na to anāj, na anjir, angūr yā anār dastyāb haiñ. Pānī bhī nahīn hai!”

⁶ Mūsā aur Hārūn logoñ ko chhoṛ kar mulāqāt ke ḵhaima ke darwāze par gae aur muñh ke bal gire. Tab Rab kā jalāl un par zāhir huā. ⁷ Rab ne Mūsā se kahā, ⁸ “Ahd ke sandūq ke sāmne paṛī lāṭhī pakaṛ kar Hārūn ke sāth jamāt ko ikaṭṭhā kar. Un ke sāmne chaṭān se bāt karo to wuh apnā pānī degī. Yōñ tū chaṭān meñ se jamāt ke lie pānī nikāl kar unheñ un ke maweshiyōn samet pānī pilāegā.”

⁹ Mūsā ne aisā hī kiyā. Us ne ahd ke sandūq ke sāmne paṛī lāṭhī uṭhāī ¹⁰ aur Hārūn ke sāth jamāt ko chaṭān ke sāmne ikaṭṭhā kiyā. Mūsā ne un se kahā, “Ai baḡhāwat karne wālo, suno! Kyā ham is chaṭān meñ se tumhāre lie pānī nikālēñ?” ¹¹ Us ne lāṭhī ko uṭhā kar chaṭān ko do martabā mārā to bahut-sā pānī phūṭ niklā. Jamāt aur un ke maweshiyōn ne ḵhūb pānī piyā.

¹² Lekin Rab ne Mūsā aur Hārūn se kahā, “Tumhārā mujh par itnā imān nahīn thā ki merī quddūsiyat ko Isrāīliyōn ke sāmne qāym rakhte. Is lie tum us jamāt ko us mulk meñ nahīn le jāoge jo maiñ unheñ dūngā.”

¹³ Yih wāqiyā Maribā yānī ‘Jhagaṛnā’ ke pānī par huā. Wahān Isrāīliyōn ne Rab se jhagaṛā kiyā, aur wahān us ne un par zāhir kiyā ki wuh quddūs hai.

Adom Isrāil ko Guzarne Nahīn Detā

¹⁴ Qādis se Mūsā ne Adom ke bādshāh ko ittalā bhejī, “Āp ke bhāī Isrāil kī taraf se ek guzārish hai. Āp ko un tamām musībatoñ ke bāre meñ ilm hai jo ham par ān paṛī haiñ. ¹⁵ Hamāre bāpdādā Mīsr gae the aur wahān ham bahut arse tak rahe. Misriyōn ne hamāre bāpdādā aur ham se burā sulūk kiyā. ¹⁶ Lekin jab ham ne chillā kar Rab se minnat kī to us ne hamārī sunī aur farishtā bhej kar hameñ Mīsr se nikāl lāyā. Ab ham yahān Qādis Shahr meñ haiñ jo āp kī sarhad par hai. ¹⁷ Mehrbānī karke hameñ apne mulk meñ se guzarne deñ. Ham kisī khet yā angūr ke bāḡh meñ nahīn jāeñge, na kisī kuen kā pānī pieñge. Ham shāhrāh par hī raheñge. Āp ke mulk meñ se guzarte hue ham us se na dāīñ aur na bāīñ taraf haṭeñge.”

¹⁸ Lekin Adomiyon ne jawāb diyā, “Yahān se na guzarnā, warnā ham nikal kar āp se laṛeṅge.” ¹⁹ Isrāīl ne dubārā khabar bhejī, “Ham shāhrāh par rahte hue guzareṅge. Agar hameñ yā hamāre jānwaron ko pānī kī zarūrat huī to paise de kar kharīd leṅge. Ham paidal hī guzarnā chāhte haiñ, aur kuchh nahīn chāhte.”

²⁰ Lekin Adomiyon ne dubārā inkār kiyā. Sāth hī unhoñ ne un ke sāth laṛne ke lie ek baṛī aur tāqatwar fauj bhejī.

²¹ Chūñki Adom ne unheñ guzarne kī ijāzat na dī is lie Isrāīlī muṛ kar dūstre rāste se chale gae.

Hārūn kī Wafāt

²² Isrāīl kī pūrī jamāt Qādis se rawānā ho kar Hor Pahār ke pās pahuñchī. ²³ Yih pahār Adom kī sarhad par wāḡe thā. Wahān Rab ne Mūsā aur Hārūn se kahā, ²⁴ “Hārūn ab kūch karke apne bāpdādā se jā milegā. Wuh us mulk meñ dākhl nahīn hogā jo main Isrāīliyon ko dūngā, kyonki tum donoñ ne Marībā ke pānī par mere hukm kī khlīlāfwarzī kī. ²⁵ Hārūn aur us ke beṭe Iliyazar ko le kar Hor Pahār par chaṛh jā. ²⁶ Hārūn ke kapre utār kar us ke beṭe Iliyazar ko pahnā denā. Phir Hārūn kūch karke apne bāpdādā se jā milegā.”

²⁷ Mūsā ne aisā hī kiyā jaisā Rab ne kahā. Tinoñ pūrī jamāt ke dekhṭe dekhṭe Hor Pahār par chaṛh gae. ²⁸ Mūsā ne Hārūn ke kapre utarwā kar us ke beṭe Iliyazar ko pahnā die. Phir Hārūn wahān pahār kī choṭī par faut huā, aur Mūsā aur Iliyazar niche utar gae. ²⁹ Jab pūrī jamāt ko mālum huā ki Hārūn intaqāl kar gayā hai to sab ne 30 din tak us ke lie mātam kiyā.

21

Kanānī Mulk-e-Arād par Fatah

¹ Dasht-e-Najab ke Kanānī mulk Arād ke bādshāh ko khabar milī ki Isrāīlī Athārim kī taraf baṛh rahe haiñ. Us ne un par hamlā kiyā aur kāī ek ko pakaṛ kar qaid kar liyā. ² Tab Isrāīliyon ne Rab ke sāmne mannat mān kar kahā, “Agar tū hameñ un par fatah degā to ham unheñ un ke shahron samet tabāh kar deṅge.” ³ Rab ne un kī sunī aur Kanāniyon par fatah bakhshī. Isrāīliyon ne unheñ un ke shahron samet pūrī tarah tabāh kar diyā. Is lie us jagah kā nām Hurmā yānī Tabāhī paṛ gayā.

Pital kā Sānp

⁴ Hor Pahār se rawānā ho kar wuh Bahr-e-Qulzum kī taraf chal die tāki Adom ke mulk meñ se guzarnā na paṛe. Lekin chalte chalte log besabar ho gae. ⁵ Wuh Rab aur Mūsā ke khlīlāf bāteñ karne lage, “Āp hameñ Misr se nikāl kar registān meñ marne ke lie kyon le āe haiñ? Yahān na roṭī dastyāb hai na pānī. Hameñ is ghaṭiyā qism kī kḥurāk se ghin āti hai.”

⁶ Tab Rab ne un ke darmiyān zahrīle sānp bhej die jin ke kāṭne se bahut-se log mar gae. ⁷ Phir log Mūsā ke pās āe. Unhoñ ne kahā, “Ham ne Rab aur āp ke khlīlāf bāteñ karte hue gunāh kiyā. Hamārī sifārish karen ki Rab ham se sānp dūr kar de.”

Mūsā ne un ke lie duā kī ⁸ to Rab ne Mūsā se kahā, “Ek sānp banā kar use khambe se laṭkā de. Jo bhī ḡasā gayā ho wuh use dekh kar bach jāegā.” ⁹ Chunāñche Mūsā ne pital kā ek sānp banāyā aur khambā kharā karke sānp ko us se laṭkā diyā. Aur aisā huā ki jise bhī ḡasā gayā thā wuh pital ke sānp par nazar karke bach gayā.

Moāb kī Taraf Safr

¹⁰ Isrāīlī rawānā hue aur Obot meñ apne khaime lagāe. ¹¹ Phir wahān se kūch karke Aiyē-abārim meñ dere dāle, us registān meñ jo mashriq kī taraf Moāb ke sāmne hai. ¹² Wahān se rawānā ho kar wuh Wādī-e-Zirad meñ khaīmāzan hue. ¹³ Jab Wādī-e-Zirad se rawānā hue to Dariyā-e-Arnon ke parle yānī junūbī kināre par khaīmāzan hue. Yih dariyā registān meñ hai aur Amoriyoñ ke ilāqe se nikaltā hai. Yih Amoriyoñ aur Moābiyoñ ke darmiyān kī sarhad hai. ¹⁴ Is kā zikr kitāb ‘Rab kī Jangeñ’ meñ bhī hai, “Wāheb jo Sūfā meñ hai, Dariyā-e-Arnon kī wādiyān ¹⁵ aur wādiyōñ kā wuh dhalān jo Ār Shahr tak jātā hai aur Moāb kī sarhad par wāqe hai.”

¹⁶ Wahān se wuh Bair yānī ‘Kuān’ pahuñche. Yih wuhī bair hai jahān Rab ne Mūsā se kahā, “Logoñ ko ikaṭṭhā kar to main unheñ pānī dūngā.” ¹⁷ Us waqt Isrāīliyoñ ne yih gīt gāyā,

“Ai kueñ, phūṭ nikal! Us ke bāre meñ gīt gāo,

¹⁸ us kueñ ke bāre meñ jise sardāroñ ne khodā, jise qaum ke rāhnumāoñ ne asā-e-shāhī aur apnī lāṭhiyoñ se khodā.”

Phir wuh registān se Mattanā ko gae. ¹⁹ Mattanā se Nahliyel ko aur Nahliyel se Bāmāt ko. ²⁰ Bāmāt se wuh Moābiyoñ ke ilāqe kī us wādī meñ pahuñche jo Pisgā Pahār ke dāman meñ hai. Is pahār kī choṭī se Wādī-e-Yardan kā junūbī hissā Yashīmon khūb nazar ātā hai.

Sihon aur Oj kī Shikast

²¹ Isrāīl ne Amoriyoñ ke bādshāh Sihon ko ittalā bhejī, ²² “Hameñ apne mulk meñ se guzarne deñ. Ham sidhe sidhe guzar jāenge. Na ham koi khet yā angūr kā bāgh chheenge, na kisī kueñ kā pānī pieñge. Ham āp ke mulk meñ se sidhe guzarte hue shāhrāh par hī raheñge.” ²³ Lekin Sihon ne unheñ guzarne na diyā balki apnī fauj jamā karke Isrāīl se larne ke lie registān meñ chal parā. Yahaz pahuñch kar us ne Isrāīliyoñ se jang kī. ²⁴ Lekin Isrāīliyoñ ne use qatl kiyā aur Dariyā-e-Arnon se le kar Dariyā-e-Yabboq tak yānī Ammoniyoñ kī sarhad tak us ke mulk par qabzā kar liyā. Wuh is se āge na jā sake kyonki Ammoniyoñ ne apnī sarhad kī hisārbandī kar rakhī thī. ²⁵ Isrāīlī tamām Amori shahroñ par qabzā karke un meñ rahne lage. Un meñ Hasbon aur us ke irdgird kī ābādiyān shāmil thīn.

²⁶ Hasbon Amori bādshāh Sihon kā dārul-hukūmat thā. Us ne Moāb ke pichhle bādshāh se laṭ kar us se yih ilāqā Dariyā-e-Arnon tak chhīn liyā thā. ²⁷ Us wāqiyē kā zikr shāyri meñ yoñ kiyā gayā hai,

“Hasbon ke pās ā kar use az sar-e-nau tāmīr karo, Sihon ke shahr ko az sar-e-nau qāym karo.

²⁸ Hasbon se āg niklī, Sihon ke shahr se sholā bhaṛkā. Us ne Moāb ke shahr Ār ko jalā diyā, Arnon kī bulandiyōñ ke mālikoñ ko bhasm kiyā.

²⁹ Ai Moāb, tujh par afsos! Ai Kamos Dewatā kī qaum, tū halāk huī hai. Kamos ne apne betoñ ko mafrūr aur apnī betiyōñ ko Amori bādshāh Sihon kī qaidī banā diyā hai.

³⁰ Lekin jab ham ne Amoriyoñ par tīr chalāe to Hasbon kā ilāqā Dibon tak barbād huā. Ham ne Nufah tak sab kuchh tabāh kiyā, wuh Nufah jis kā ilāqā Mīdabā tak hai.”

³¹ Yoñ Isrāīl Amoriyoñ ke mulk meñ ābād huā. ³² Wahān se Mūsā ne apne jāsus Yāzer Shahr bheje. Wahān bhī Amori rahte the. Isrāīliyoñ ne Yāzer aur us ke irdgird ke shahroñ par bhī qabzā kiyā aur wahān ke Amoriyoñ ko nikāl diyā.

³³ Is ke bād wuh muṛ kar Basan kī taraf baṛhe. Tab Basan kā bādshāh Oj apnī tamām fauj le kar un se laṛne ke lie shahr Idraī āyā. ³⁴ Us waqt Rab ne Mūsā se kahā, “Oj se na ḍarnā. Maiñ use, us kī tamām fauj aur us kā mulk tere hawāle kar chukā hūñ. Us ke sāth wuhī sulūk kar jo tū ne Amoriyoñ ke bādshāh Sīhon ke sāth kiya, jis kā dārul-hukūmat Hasbon thā.” ³⁵ Isrāīliyoñ ne Oj, us ke beṭoñ aur tamām fauj ko halāk kar diyā. Koī bhī na bachā. Phir unhoñ ne Basan ke mulk par qabzā kar liyā.

22

Balaq Bilām ko Isrāīl par Lānat Bhejne ke lie Bulātā Hai

¹ Is ke bād Isrāīli Moāb ke maidānoñ meñ pahuñch kar Dariyā-e-Yardan ke mashriqī kināre par Yarihū ke āmne-sāmne khaimāzan hue.

² Moāb ke bādshāh Balaq bin Safor ko mālūm huā ki Isrāīliyoñ ne Amoriyoñ ke sāth kyā kuchh kiya hai. ³ Moābiyoñ ne yih bhī dekhā ki Isrāīli bahut zyādā haiñ, is lie un par dahshat chhā gai. ⁴ Unhoñ ne Midiyāniyoñ ke buzurgoñ se bāt kī, “Ab yih hujūm us tarah hamāre irdgird kā ilāqā chaṭ kar jāegā jis tarah bail maidān kī ghās chaṭ kar jātā hai.”

⁵ Tab Balaq ne apne qāsid Fator Shahr ko bheje jo Dariyā-e-Furāt par wāqe thā aur jahāñ Bilām bin Baor apne watan meñ rahtā thā. Qāsid use bulāne ke lie us ke pās pahuñche aur use Balaq kā paighām sunāyā, “Ek qaum Mīsr se nikal āī hai jo rū-e-zamīn par chhā kar mere qarīb hī ābād hūī hai. ⁶ Is lie āeñ aur in logoñ par lānat bhejeñ, kyonki wuh mujh se zyādā tāqatwar haiñ. Phir shāyad maiñ unheñ shikast de kar mulk se bhagā sakūñ. Kyonki maiñ jāntā hūñ ki jinheñ āp barkat dete haiñ unheñ barkat milti hai aur jin par āp lānat bhejte haiñ un par lānat ātī hai.”

⁷ Yih paighām le kar Moāb aur Midiyān ke buzurg rawānā hue. Un ke pās inām ke chale the. Bilām ke pās pahuñch kar unhoñ ne use Balaq kā paighām sunāyā. ⁸ Bilām ne kahā, “Rāt yahāñ guzāreñ. Kal maiñ āp ko batā dūngā ki Rab is ke bāre meñ kyā farmātā hai.” Chunāñche Moābi sardār us ke pās ṭhahar gae.

⁹ Rāt ke waqt Allāh Bilām par zāhir huā. Us ne pūchhā, “Yih ādmī kaun haiñ jo tere pās āe haiñ?” ¹⁰ Bilām ne jawāb diyā, “Moāb ke bādshāh Balaq bin Safor ne mujhe paighām bhejā hai, ¹¹ Jo qaum Mīsr se nikal āī hai wuh rū-e-zamīn par chhā gai hai. Is lie āeñ aur mere lie un par lānat bhejeñ. Phir shāyad maiñ un se laṛ kar unheñ bhagā dene meñ kāmyāb ho jāūñ.” ¹² Rab ne Bilām se kahā, “Un ke sāth na jānā. Tujhe un par lānat bhejne kī ijāzat nahīñ hai, kyonki un par merī barkat hai.”

¹³ Aglī subah Bilām jāg uthā to us ne Balaq ke sardāroñ se kahā, “Apne watan wāpas chale jāeñ, kyonki Rab ne mujhe āp ke sāth jāne kī ijāzat nahīñ di.” ¹⁴ Chunāñche Moābi sardār khālī hāth Balaq ke pās wāpas āe. Unhoñ ne kahā, “Bilām hamāre sāth āne se inkār kartā hai.” ¹⁵ Tab Balaq ne aur sardār bheje jo pahle wāloñ kī nisbat tāḍād aur ohde ke lihāz se zyādā the. ¹⁶ Wuh Bilām ke pās jā kar kahne lage, “Balaq bin Safor kahte haiñ ki koī bhī bāt āp ko mere pās āne se na roke, ¹⁷ kyonki maiñ āp ko baṛā inām dūngā. Āp jo bhī kahañge maiñ karne ke lie taiyār hūñ. Āeñ to sahī aur mere lie un logoñ par lānat bhejeñ.”

¹⁸ Lekin Bilām ne jawāb diyā, “Agar Balaq apne mahal ko chāñdī aur sone se bhar kar bhī mujhe de to bhī maiñ Rab apne Khudā ke farmāñ kī khilāfwarzī nahīñ kar saktā, khāh bāt choṭī ho yā baṛī. ¹⁹ Āp dūse

sardāron kī tarah rāt yahān guzāren. Itne meñ main mālūm karūnga ki Rab mujhe mazīd kyā kuchh batātā hai.”

²⁰ Us rāt Allāh Bilām par zāhir huā aur kahā, “Chūnki yih ādmī tujhe bulāne āe haiñ is lie un ke sāth chalā jā. Lekin sirf wuhī kuchh karnā jo main tujhe batāūngā.”

Bilām kī Gadhī

²¹ Subah ko Bilām ne uṭh kar apnī gadhī par zīn kasā aur Moābī sardāron ke sāth chal parā. ²² Lekin Allāh nihāyat ḡhusse huā ki wuh jā rahā hai, is lie us kā farishtā us kā muqābalā karne ke lie rāste meñ kharā ho gayā. Bilām apnī gadhī par sawār thā aur us ke do naukar us ke sāth chal rahe the. ²³ Jab gadhī ne dekhā ki Rab kā farishtā apne hāth meñ talwār thāme hue rāste meñ kharā hai to wuh rāste se haṭ kar khet meñ chalne lagī. Bilām use mārte mārte rāste par wāpas le āyā.

²⁴ Phir wuh angūr ke do bāghoñ ke darmiyān se guzarne lage. Rāstā tang thā, kyoñki wuh donoñ taraf bāghoñ kī chārdiwāri se band thā. Ab Rab kā farishtā wahān kharā huā. ²⁵ Gadhī yih dekh kar chārdiwāri ke sāth sāth chalne lagī, aur Bilām kā pānw kuchlā gayā. Us ne use dubārā mārā.

²⁶ Rab kā farishtā āge niklā aur tīsri martabā rāste meñ kharā ho gayā. Ab rāste se haṭ jāne kī koī gunjāish nahīn thī, na dāin taraf aur na bāin taraf. ²⁷ Jab gadhī ne Rab kā farishtā dekhā to wuh leṭ gaī. Bilām ko ḡhussā ā gayā, aur us ne use apnī lāṭhī se khūb mārā.

²⁸ Tab Rab ne gadhī ko bolne diyā, aur us ne Bilām se kahā, “Main ne āp se kyā ḡhalat sulūk kiyā hai ki āp mujhe ab tīsri dafā pīṭ rahe haiñ?”

²⁹ Bilām ne jawāb diyā, “Tū ne mujhe bewuqūf banāyā hai! Kāsh mere hāth meñ talwār hotī to main abhī tujhe zabah kar detā!” ³⁰ Gadhī ne Bilām se kahā, “Kyā main āp kī gadhī nahīn hūñ jis par āp āj tak sawār hote rahe haiñ? Kyā mujhe kabhī aisā karne kī ādat thī?” Us ne kahā, “Nahīn.”

³¹ Phir Rab ne Bilām kī ānkheñ kholīñ aur us ne Rab ke farishte ko dekhā jo ab tak hāth meñ talwār thāme hue rāste meñ kharā thā. Bilām ne muñh ke bal gir kar sijdā kiyā. ³² Rab ke farishte ne pūchhā, “Tū ne tīn bār apnī gadhī ko kyoñ pīṭā? Main tere muqābale meñ āyā hūñ, kyoñki jis taraf tū barh rahā hai us kā anjām burā hai. ³³ Gadhī tīn martabā mujhe dekh kar merī taraf se haṭ gaī. Agar wuh na haṭtī to tū us waqt halāk ho gayā hotā agarche main gadhī ko chhoṛ detā.”

³⁴ Bilām ne Rab ke farishte se kahā, “Main ne gunāh kiyā hai. Mujhe mālūm nahīn thā ki tū mere muqābale meñ rāste meñ kharā hai. Lekin agar merā safr tujhe burā lage to main ā wāpas chalā jāūngā.” ³⁵ Rab ke farishte ne kahā, “In ādmiyoñ ke sāth apnā safr jāri rakh. Lekin sirf wuhī kuchh kahnā jo main tujhe batāūngā.” Chunānche Bilām ne Balaq ke sardāron ke sāth apnā safr jāri rakhā.

³⁶ Jab Balaq ko khabar milī ki Bilām ā rahā hai to wuh us se milne ke lie Moāb ke us shahr tak gayā jo Moāb kī sarhad Dariyā-e-Arnon par wāqe hai. ³⁷ Us ne Bilām se kahā, “Kyā main ne āp ko ittalā nahīn bhejī thī ki āp zarūr āeñ? Āp kyoñ nahīn āe? Kyā āp ne sochā ki main āp ko munāsib inām nahīn de pāūngā?” ³⁸ Bilām ne jawāb diyā, “Baharhāl ab main pahuñch gayā hūñ. Lekin main sirf wuhī kuchh kah saktā hūñ jo Allāh ne pahle hī mere muñh meñ ḡāl diyā hai.”

³⁹ Phir Bilām Balaq ke sāth Qiriyat-husāt gayā. ⁴⁰ Wahān Balaq ne gāy-bail aur bheṛ-bakriyān qurbān karke un ke gosht meñ se Bilām aur us ke sāth wāle sardāron ko de diyā. ⁴¹ Aglī subah Balaq Bilām ko sāth le kar ek ūnchī jagah par chaṛh gayā jis kā nām Bāmot-bāl thā. Wahān se Isrāīlī khaimāgāh kā kinārā nazar ātā thā.

23

Bilām kī Pahlī Barkat

¹ Bilām ne kahā, “Yahān mere lie sāt qurbāngāheñ banāeñ. Sāth sāth mere lie sāt bail aur sāt menḍhe taiyār kar rakheñ.” ² Balaq ne aisā hī kiyā, aur donoñ ne mil kar har qurbāngāh par ek bail aur ek menḍhā chaṛhāyā. ³ Phir Bilām ne Balaq se kahā, “Yahān apnī qurbānī ke pās khaṛe raheñ. Maiñ kuchh fāsile par jātā hūñ, shāyad Rab mujh se milne āe. Jo kuchh wuh mujh par zāhir kare maiñ āp ko batā dūngā.”

Yih kah kar wuh ek ūnche maqām par chalā gayā jo hariyāli se bilkul mahrum thā. ⁴ Wahān Allāh Bilām se milā. Bilām ne kahā, “Maiñ ne sāt qurbāngāheñ taiyār karke har qurbāngāh par ek bail aur ek menḍhā qurbān kiyā hai.” ⁵ Tab Rab ne use Balaq ke lie paighām diyā aur kahā, “Balaq ke pās wāpas jā aur use yih paighām sunā.” ⁶ Bilām Balaq ke pās wāpas āyā jo ab tak Moābī sardāron ke sāth apnī qurbānī ke pās khaṛā thā. ⁷ Bilām bol uṭhā,

“Balaq mujhe Arām se yahān lāyā hai, Moābī bādshāh ne mujhe mashriqī pahāron se bulā kar kahā, ‘Āo, Yāqūb par mere lie lānat bhejo. Āo, Isrāīl ko badduā do.’

⁸ Maiñ kis tarah un par lānat bhejūñ jin par Allāh ne lānat nahīñ bheji? Maiñ kis tarah unheñ badduā dūñ jinheñ Rab ne badduā nahīñ dī?

⁹ Maiñ unheñ chaṭānoñ kī choṭī se dekhtā hūñ, pahāriyoñ se un kā mushāhadā kartā hūñ. Wāqāi yih ek aisī qaum hai jo dūstroñ se alag rahtī hai. Yih apne āp ko dūsrī qaumoñ se mumtāz samajhtī hai.

¹⁰ Kaun Yāqūb kī aulād ko gin saktā hai jo gard kī mānind beshumār hai. Kaun Isrāīliyoñ kā chauthā hissā bhī gin saktā hai? Rab kare ki maiñ rāstbāzoñ kī maut marūñ, ki merā anjām un ke anjām jaisā achchhā ho.”

¹¹ Balaq ne Bilām se kahā, “Āp ne mere sāth kyā kiyā hai? Maiñ āp ko apne dushmanoñ par lānat bhejne ke lie lāyā aur āp ne unheñ achchhī-khāsī barkat dī hai.” ¹² Bilām ne jawāb diyā, “Kyā lāzim nahīñ ki maiñ wuhī kuchh bolūñ jo Rab ne batāne ko kahā hai?”

Bilām kī Dūsrī Barkat

¹³ Phir Balaq ne us se kahā, “Āeñ, ham ek aur jagah jāeñ jahān se āp Isrāīlī qaum ko dekh sakeñge, go un kī khaimāgāh kā sirf kinārā hī nazar āegā. Āp sab ko nahīñ dekh sakeñge. Wahīñ se un par mere lie lānat bhejeñ.” ¹⁴ Yih kah kar wuh us ke sāth Pīsgā kī choṭī par chaṛh kar Pahredāron ke Maidān tak pahuñch gayā. Wahān bhī us ne sāt qurbāngāheñ banā kar har ek par ek bail aur ek menḍhā qurbān kiyā. ¹⁵ Bilām ne Balaq se kahā, “Yahān apnī qurbāngāh ke pās khaṛe raheñ. Maiñ kuchh fāsile par jā kar Rab se milūngā.”

¹⁶ Rab Bilām se milā. Us ne use Balaq ke lie paighām diyā aur kahā, “Balaq ke pās wāpas jā aur use yih paighām sunā de.” ¹⁷ Wuh wāpas chalā gayā. Balaq ab tak apne sardāron ke sāth apnī qurbānī ke pās khaṛā thā.

Us ne us se pūchhā, “Rab ne kyā kahā?”¹⁸ Bilām ne kahā, “Ai Balaq, uṭho aur suno. Ai Safor ke beṭe, merī bāt par ghaur karo.

¹⁹ Allāh ādmī nahīn jo jhūṭ boltā hai. Wuh insān nahīn jo koī faisla karke bād meñ pachhtāe. Kyā wuh kabhī apnī bāt par amal nahīn kartā? Kyā wuh kabhī apnī bāt pūrī nahīn kartā?

²⁰ Mujhe barkat dene ko kahā gayā hai. Us ne barkat dī hai aur main yih barkat rok nahīn saktā.

²¹ Yāqūb ke gharāne meñ kharābī nazar nahīn āti, Isrāil meñ dukh dikhāi nahīn detā. Rab us kā Kḥudā us ke sāth hai, aur qaum bādshāh kī khushī meñ nāre lagāti hai.

²² Allāh unheñ Misr se nikāl lāyā, aur unheñ janglī bail kī tāqat hāsīl hai.

²³ Yāqūb ke gharāne ke kḥilāf jādūgarī nākām hai, Isrāil ke kḥilāf ghaibdānī befāyda hai. Ab Yāqūb ke gharāne se kahā jāegā, ‘Allāh ne kaisā kām kiyā hai!’

²⁴ Isrāilī qaum shernī kī tarah uṭhti aur sherbabar kī tarah kharī ho jāti hai. Jab tak wuh apnā shikār na khā le wuh ārām nahīn kartā, jab tak wuh māre hue logoñ kā kḥūn na pī le wuh nahīn leṭtā.”

²⁵ Yih sun kar Balaq ne kahā, “Agar āp un par lānat bhejne se inkār kareñ, kam az kam unheñ barkat to na deñ.”²⁶ Bilām ne jawāb diyā, “Kyā main ne āp ko nahīn batāyā thā ki jo kuchh bhī Rab kahegā main wuhī karūngā?”

Bilām kī Tisrī Barkat

²⁷ Tab Balaq ne Bilām se kahā, “Āeñ, main āp ko ek aur jagah le jāūn. Shāyad Allāh rāzī ho jāe ki āp mere lie wahān se un par lānat bhejeñ.”

²⁸ Wuh us ke sāth Faḡhūr Pahār par chaṛh gayā. Us kī choṭī se Yarden kī Wādī kā junūbī hissā Yashimon dikhāi diyā.²⁹ Bilām ne us se kahā, “Mere lie yahān sāt qurbāngāheñ banā kar sāt bail aur sāt menḍhe taiyār kar rakheñ.”³⁰ Balaq ne aisā hī kiyā. Us ne har ek qurbāngāh par ek bail aur ek menḍhā qurbān kiyā.

24

¹ Ab Bilām ko us bāt kā pūrā yaqīn ho gayā ki Rab ko pasand hai ki main Isrāilīyoñ ko barkat dūn. Is lie us ne is martabā pahle kī tarah jādūgarī kā tariqā istemāl na kiyā balki sīdhā registān kī taraf ruḅh kiyā² jahān Isrāil apne apne qabiloñ kī tartīb se kḥaimāzan thā. Yih dekh kar Allāh kā Rūh us par nāzil huā,³ aur wuh bol uṭhā,

“Bilām bin Baor kā paighām suno, us ke paighām par ghaur karo jo sāf sāf dekhtā hai,⁴ us kā paighām jo Allāh kī bāteñ sun letā hai, Qādir-e-mutlaq kī royā ko dekh letā hai aur zamīn par gir kar poshidā bāteñ dekhtā hai.

⁵ Ai Yāqūb, tere kḥaime kitne shāndār haiñ! Ai Isrāil, tere ghar kitne achche haiñ!

⁶ Wuh dūr tak phailī huī wādiyoñ kī mānind, nahar ke kināre lage bāghoñ kī mānind, Rab ke lagāe hue ūd ke daraḱtoñ kī mānind, pānī ke kināre lage deodār ke daraḱtoñ kī mānind haiñ.

⁷ Un kī bālṭīyoñ se pānī chhalaktā rahegā, un ke bīj ko kasrat kā pānī milegā. Un kā bādshāh Ajāj se zyādā tāqatwar hogā, aur un kī saltanat sarfarāz hogī.

⁸ Allāh unheñ Misr se nikāl lāyā, aur unheñ janglī bail kī-sī tāqat hāsīl hai. Wuh muḡhālīf qaumoñ ko harap karke un kī haḍḍiyāñ chūr chūr kar dete haiñ, wuh apne tīr chalā kar unheñ mār ḍalte haiñ.

⁹ Isrāīl sherbabar yā shernī kī mānind hai. Jab wuh dabak kar baiṭh jāe to koī bhī use chherne kī jurrat nahīñ kartā. Jo tujhe barkat de use barkat mile, aur jo tujh par lānat bheje us par lānat āe.”

¹⁰ Yih sun kar Balaq āpe se bāhar huā. Us ne tālī bajā kar apnī hiḡārat kā izhār kiyā aur kahā, “Maiñ ne tujhe is lie bulāyā thā ki tū mere dushmanoñ par lānat bheje. Ab tū ne unheñ tīnoñ bār barkat hī dī hai. ¹¹ Ab dafā ho jā! Apne ghar wāpas bhāg jā! Maiñ ne kahā thā ki baṛā inām dūngā. Lekin Rab ne tujhe inām pāne se rok diyā hai.”

¹² Bilām ne jawāb diyā, “Kyā maiñ ne un logoñ ko jinheñ āp ne mujhe bulāne ke lie bhejā thā nahīñ batāyā thā ¹³ ki agar Balaq apne mahal ko chāñdī aur sone se bhar kar bhī mujhe de de to bhī maiñ Rab kī kisī bāt kī ḡhilāfwarzī nahīñ kar saktā, ḡhāh merī niyat achchhī ho yā burī. Maiñ sirf wuh kuchh kar saktā hūñ jo Allāh farmātā hai. ¹⁴ Ab maiñ apne watan wāpas chalā jātā hūñ. Lekin pahle maiñ āp ko batā detā hūñ ki āḡhirkār yih qaum āp kī qaum ke sāth kyā kuchh karegī.”

Bilām kī Chauthī Barkat

¹⁵ Wuh bol uṭhā,

“Bilām bin Baor kā paighām suno, us kā paighām jo sāf sāf deḡhtā hai,

¹⁶ us kā paighām jo Allāh kī bāteñ sun letā aur Allāh T'ālā kī marzī ko jāntā hai, jo Qādir-e-mutlaq kī royā ko dekh letā aur zamīn par gir kar poshidā bāteñ deḡhtā hai.

¹⁷ Jise maiñ dekh rahā hūñ wuh is waqt nahīñ hai. Jo mujhe nazar ā rahā hai wuh qarīb nahīñ hai. Yāqūb ke gharāne se sitārā niklegā, aur Isrāīl se asā-e-shāhī uṭhegā jo Moāb ke māthoñ aur Set ke tamām beṭoñ kī khopariyoñ ko pāsh pāsh karegā.

¹⁸ Adom us ke qabze meñ āegā, us kā dushman Saīr us kī milkiyat banegā jabki Isrāīl kī tāqat baṛhṭī jāegī.

¹⁹ Yāqūb ke gharāne se ek hukmrān niklegā jo shahr ke bache huoñ ko halāk kar degā.”

Bilām ke Āḡhīrī Paighām

²⁰ Phīr Bilām ne Amālīq ko dekhā aur kahā,

“Amālīq qaumoñ meñ awwal thā, lekin āḡhirkār wuh ḡhatm ho jāegā.”

²¹ Phīr us ne Qīniyoñ ko dekhā aur kahā,

“Terī sukūnatgāh mustahkam hai, terā chaṭān meñ banā ghoñslā mazbūt hai.

²² Lekin tū tabāh ho jāegā jab Asūr tujhe giriftār karegā.”

²³ Ek aur dafā us ne bāt kī,

“Hāy, kaun zindā rah saktā hai jab Allāh yoñ karegā?

²⁴ Kittim ke sāhil se bahri jahāz āeñge jo Asūr aur Ibar ko zalil kareñge, lekin wuh ḡhud bhī halāk ho jāeñge.”

²⁵ Phīr Bilām uṭh kar apne ghar wāpas chalā gayā. Balaq bhī wahāñ se chalā gayā.

¹ Jab Isrāīli Shittīm meñ rah rahe the to Isrāīli mard Moābī auratoñ se zinākārī karne lage. ² Yih aisā huā ki Moābī aurateñ apne dewataoñ ko qurbāniyāñ pesh karte waqt Isrāīliyoñ ko sharik hone ki dāwat dene lagīñ. Isrāīli dāwat qabūl karke qurbāniyoñ se khāne aur dewataoñ ko sijdā karne lage. ³ Is tariqe se Isrāīli Moābī dewatā banām Bāl-faghūr ki pūjā karne lage, aur Rab kā ghazab un par ān parā. ⁴ Us ne Mūsā se kahā, “Is qaum ke tamām rāhnūmaoñ ko sazā-e-maut de kar sūraj ki raushni meñ Rab ke sāmne laṭkā, warnā Rab kā Isrāīliyoñ par se ghazab nahīñ ṭalegā.” ⁵ Chunāñche Mūsā ne Isrāīl ke qāziyoñ se kahā, “Lāzim hai ki tum meñ se har ek apne un ādmiyoñ ko jān se mār de jo Bāl-faghūr Dewatā ki pūjā meñ sharik hue haiñ.”

⁶ Mūsā aur Isrāīl ki pūrī jamāt mulāqāt ke khaime ke darwāze par jamā ho kar rone lage. Ittifāq se usī waqt ek ādmī wahāñ se guzarā jo ek Midiyānī aurat ko apne ghar le jā rahā thā. ⁷ Yih dekh kar Hārūn kā potā Finhās bin Iliyazar jamāt se niklā aur nezā pakaṛ kar ⁸ us Isrāīli ke pīchhe chal parā. Wuh aurat samet apne khaime meñ dākhlil huā to Finhās ne un ke pīchhe pīchhe jā kar nezā itne zor se mārā ki wuh donoñ meñ se guzar gayā. Us waqt wabā phailne lagī thī, lekin Finhās ke is amal se wuh ruk gai. ⁹ To bhī 24,000 afrād mar chuke the.

¹⁰ Rab ne Mūsā se kahā, ¹¹ “Hārūn ke pote Finhās bin Iliyazar ne Isrāīliyoñ par merā ghussā thandā kar diyā hai. Merī ghairat apnā kar wuh Isrāīl meñ dīgar mābūdoñ ki pūjā ko bardāshṭ na kar sakā. Is lie merī ghairat ne Isrāīliyoñ ko nest-o-nābūd nahīñ kiyā. ¹² Lihazā use batā denā ki main us ke sāth salāmatī kā ahd qāym kartā hūñ. ¹³ Is ahd ke taht use aur us ki aulād ko abad tak imām kā ohdā hāsīl rahegā, kyonki apne Kḥudā ki kḥātīr ghairat khā kar us ne Isrāīliyoñ kā kaffārā diyā.”

¹⁴ Jis ādmī ko Midiyānī aurat ke sāth mār diyā gayā us kā nām Zimrī bin Salū thā, aur wuh Shamāūn ke qābile ke ek ābāi gharāne kā sarparast thā. ¹⁵ Midiyānī aurat kā nām Kazbī thā, aur wuh Sūr ki beṭī thī jo Midiyāniyoñ ke ek ābāi gharāne kā sarparast thā.

¹⁶ Rab ne Mūsā se kahā, ¹⁷ “Midiyāniyoñ ko dushman qarār de kar unheñ mār dālnā. ¹⁸ Kyonki unhoñ ne apnī chālākiyoñ se tumhāre sāth dushman kā-sā sulūk kiyā, unhoñ ne tumheñ Bāl-faghūr ki pūjā karne par uksyā aur tumheñ apnī bahan Midiyānī sardār ki beṭī Kazbī ke zariye jise wabā phailte waqt mār diyā gayā bahkāyā.”

26

Dūsri Mardumshumārī

¹ Wabā ke bād Rab ne Mūsā aur Hārūn ke beṭe Iliyazar se kahā,

² “Pūrī Isrāīli jamāt ki mardumshumārī un ke ābāi gharānoñ ke mutābiq karnā. Un tamām mardoñ ko ginanā jo 20 sāl yā is se zāyd ke haiñ aur jo jang laṛne ke qābil haiñ.”

³⁻⁴ Mūsā aur Iliyazar ne Isrāīliyoñ ko batāyā ki Rab ne unheñ kyā hukm diyā hai. Chunāñche unhoñ ne Moāb ke maidānī ilāqe meñ Yarīhū ke sāmne, lekin Dariyā-e-Yardān ke mashriqī kināre par mardumshumārī ki. Yih wuh Isrāīli ādmī the jo Misr se nikle the.

⁵⁻⁷ Isrāīl ke pahlauṭhe Rūbin ke qābile ke 43,730 mard the. Qābile ke chār kunbe Hanūki, Falluwi, Hasronī aur Karmī Rūbin ke beṭoñ Hanūk, Fallū, Hasron aur Karmī se nikle hue the. ⁸ Rūbin kā beṭā Fallū Iliyāb kā bāp thā ⁹ jis ke beṭe Namuel, Dātan aur Abīrām the.

Dātan aur Abīrām wuhī log the jinheñ jamāt ne chunā thā aur jinhoñ ne Qorah ke guroh samet Mūsā aur Hārūn se jhagaṛte hue khud Rab se jhagaṛā kiyā. ¹⁰ Us waqt zamīn ne apnā muñh khol kar unheñ Qorah samet haṛap kar liyā thā. Us ke 250 sāthī bhī mar gae the jab āg ne unheñ bhasm kar diyā. Yoñ wuh sab Isrāīl ke lie ibratangez misāl ban gae the.

¹¹ Lekin Qorah kī pūrī nasl miṭāī nahīn gāī thī.

¹²⁻¹⁴ Shamāūn ke qabile ke 22,200 mard the. Qabile ke pāñch kunbe Namuelī, Yamīnī, Yakīnī, Zārhi aur Sāuli Shamāūn ke beṭoñ Namuel, Yamīn, Yakīn, Zārah aur Sāul se nikle hue the.

¹⁵⁻¹⁸ Jad ke qabile ke 40,500 mard the. Qabile ke sāt kunbe Safonī, Hajjī, Sūnī, Uznī, Erī, Arūdī aur Arelī Jad ke beṭoñ Safon, Hajjī, Sūnī, Uznī, Erī, Arūd aur Arelī se nikle hue the.

¹⁹⁻²² Yahūdāh ke qabile ke 76,500 mard the. Yahūdāh ke do beṭe Er aur Onān Misr āne se pahle Kanān meñ mar gae the. Qabile ke tīn kunbe Selānī, Fārsī aur Zārhi Yahūdāh ke beṭoñ Selā, Fāras aur Zārah se nikle hue the.

Fāras ke do beṭoñ Hasron aur Hamūl se do kunbe Hasronī aur hamūlī nikle hue the. ²³⁻²⁵ Ishkār ke qabile ke 64,300 mard the. Qabile ke chār kunbe Tolāī, Fuwwī, Yasūbī aur Simronī Ishkār ke beṭoñ Tolā, Fuwwā, Yasūb aur Simron se nikle hue the.

²⁶⁻²⁷ Zabūlūn ke qabile ke 60,500 mard the. Qabile ke tīn kunbe Sardī, Ailonī aur Yahliyeli Zabūlūn ke beṭoñ sard, Ailon aur Yahliyel se nikle hue the.

²⁸ Yūsuf ke do beṭoñ Manassī aur Ifrāīm ke alag alag qabile bane.

²⁹⁻³⁴ Manassī ke qabile ke 52,700 mard the. Qabile ke āṭh kunbe Makīrī, Jiliyādī, Iyazrī, Khalqī, Asriyeli, Sikmī, Samidāī aur Hifri the. Makīrī Manassī ke beṭe Makīr se jabkī Jiliyādī Makīr ke beṭe Jiliyād se nikle hue the. Bāqī kunbe Jiliyād ke chhih beṭoñ Iyazar, Ḳhalaq, Asriyel, Sikam, Samidā aur Hifar se nikle hue the.

Hifar Silāfihād kā bāp thā. Silāfihād kā koī beṭā nahīn balki pāñch beṭiyān Mahlāh, Nūsāh, Hujlāh, Milkāh aur Tirezā thīn.

³⁵⁻³⁷ Ifrāīm ke qabile ke 32,500 mard the. Qabile ke chār kunbe Sūtalhī, Bakrī, Tahnī aur Irānī the. Pahle tīn kunbe Ifrāīm ke beṭoñ Sūtalāh, Bakar aur Tahan se jabkī Irānī Sūtalāh ke beṭe Irān se nikle hue the.

³⁸⁻⁴¹ Binyamīn ke qabile ke 45,600 mard the. Qabile ke sāt kunbe Bālāī, Ashbelī, Aḳhīrāmī, Sūfāmī, Hūfāmī, Ardī aur Nāmānī the. Pahle pāñch kunbe Binyamīn ke beṭoñ Bālā, Ashbel, Akhīrām, Sūfām aur Hūfām se jabkī Ardī aur Nāmānī Bālā ke beṭoñ se nikle hue the.

⁴²⁻⁴³ Dān ke qabile ke 64,400 mard the. Sab Dān ke beṭe Sūhām se nikle hue the, is lie Sūhāmī kahlāte the.

⁴⁴⁻⁴⁷ Āshar ke qabile ke 53,400 mard the. Qabile ke pāñch kunbe Yimnī, Iswī, Barīī, Hibarī aur Malkiyeli the. Pahle tīn kunbe Āshar ke beṭoñ Yimnā, Iswī aur Bariyā se jabkī bāqī Bariyā ke beṭoñ Hibar aur Malkiyel se nikle hue the. Āshar kī ek beṭī banām Sirah bhī thī.

⁴⁸⁻⁵⁰ Naftālī ke qabile ke 45,400 mard the. Qabile ke chār kunbe Yahsiyeli, Jūnī, Yisrī aur Sillimī Naftālī ke beṭoñ Yahsiyel, Jūnī, Yisar aur Sillim se nikle hue the.

⁵¹ Isrāīlī mardoñ kī kul tādād 6,01,730 thī.

⁵² Rab ne Mūsā se kahā, ⁵³ “Jab Mulke-Kanān ko taqsim kiyā jāegā to zamīn in kī tādād ke mutābiq denā hai. ⁵⁴ Bare qabiloñ ko chhoṭe ki nisbat zyādā zamīn dī jāe. Har qabile kā ilāqā us kī tādād se mutābiqat rakhe. ⁵⁵⁻⁵⁶ Qurā ḍālne se faislā kiyā jāe ki har qabile ko kahāñ zamīn milegī.

Lekin har qabile ke ilāqe kā raqbā is par mabnī ho ki qabile ke kitne afrād haiñ.”

⁵⁷ Lāwī ke qabile ke tīn kunbe Jairsonī, Qihātī aur Mirārī Lāwī ke beṭoñ Jairson, Qihāt aur Mirārī se nikle hue the. ⁵⁸ Is ke alāwā Libnī, Hibrūnī, Mahlī, Mūshī aur Korhī bhī Lāwī ke kunbe the. Qihāt Amrām kā bāp thā. ⁵⁹ Amrām ne Lāwī aurat Yūkabid se shādī ki jo Mīsr meñ paidā huī thī. Un ke do beṭe Hārūn aur Mūsā aur ek beṭī Mariyam paidā hue. ⁶⁰ Hārūn ke beṭe Nadab, Abihū, Iliyazar aur Itamar the. ⁶¹ Lekin Nadab aur Abihū Rab ko bakhūr kī nājāyṣ qurbānī pesh karne ke bāis mar gae. ⁶² Lāwīyoñ ke mardoñ kī kul tādād 23,000 thī. In meñ wuh sab shāmīl the jo ek māh yā is se zāyḍ ke the. Unheñ dūstre Isrāīliyoñ se alag ginā gayā, kyonki unheñ Isrāīl meñ mīrās meñ zamīn nahīñ milnī thī.

⁶³ Yoñ Mūsā aur Iliyazar ne Moāb ke maidānī ilāqe meñ Yarīhū ke sāmne lekin Dariyā-e-Yardan ke mashriqī kināre par Isrāīliyoñ kī mardumshumārī kī. ⁶⁴ Logoñ ko ginte ginte unheñ mālum huā ki jo log Dasht-e-Sīn meñ Mūsā aur Hārūn kī pahlī mardumshumārī meñ gine gae the wuh sab mar chuke haiñ. ⁶⁵ Rab ne kahā thā ki wuh sab ke sab registān meñ mar jāeñge, aur aisā hī huā thā. Sirf Kālib bin Yafunnā aur Yashua bin Nūn zindā rahe.

27

Silāfihād kī Beṭiyāñ

¹ Silāfihād kī pāñch beṭiyāñ Mahlāh, Nūsāh, Hujlāh, Milkāh aur Tirzā thīñ. Silāfihād Yūsuf ke beṭe Manassī ke kunbe kā thā. Us kā pūrā nām Silāfihād bin Hifar bin Jiliyād bin Makīr bin Manassī bin Yūsuf thā. ² Silāfihād kī beṭiyāñ mulāqāt ke khaime ke darwāze par ā kar Mūsā, Iliyazar Imām aur pūrī jamāt ke sāmne kharī huīñ. Unhoñ ne kahā, ³ “Hamārā bāp registān meñ faut huā. Lekin wuh Qorah ke un sāthiyoñ meñ se nahīñ thā jo Rab ke khilāf muttahid hue the. Wuh is sabab se na marā balki apne zāti gunāh ke bāis. Jab wuh mar gayā to us kā koī beṭā nahīñ thā. ⁴ Kyā yih thīk hai ki hamāre khāndān meñ beṭā na hone ke bāis hameñ zamīn na mile aur hamāre bāp kā nām-o-nishān mit jāe? Hameñ bhī hamāre bāp ke dīgar rishtedāroñ ke sāth zamīn deñ.”

⁵ Mūsā ne un kā muāmālā Rab ke sāmne pesh kiyā ⁶ to Rab ne us se kahā, ⁷ “Jo bāt Silāfihād kī beṭiyāñ kar rahī haiñ wuh durust hai. Unheñ zarūr un ke bāp ke rishtedāroñ ke sāth zamīn milnī chāhie. Unheñ bāp kā wīrsā mil jāe. ⁸ Isrāīliyoñ ko bhī batānā ki jab bhī koī ādmī mar jāe jis kā beṭā na ho to us kī beṭī ko us kī mīrās mil jāe. ⁹ Agar us kī beṭī bhī na ho to us ke bhāiyoñ ko us kī mīrās mil jāe. ¹⁰ Agar us ke bhāi bhī na hoñ to us ke bāp ke bhāiyoñ ko us kī mīrās mil jāe. ¹¹ Agar yih bhī na hoñ to us ke sab se qarībī rishtedār ko us kī mīrās mil jāe. Wuh us kī zāti milkiyat hogī. Yih usūl Isrāīliyoñ ke lie qānūnī haisiyat rakhtā hai. Wuh ise waisā māneñ jaisā Rab ne Mūsā ko hukm diyā hai.”

Yashua ko Mūsā kā Jānashīn Muqarrar Kiyā Jātā Hai

¹² Phīr Rab ne Mūsā se kahā, “Abārīm ke pahārī silsile ke is pahār par charh kar us mulk par nigāh dāl jo mainī Isrāīliyoñ ko dūngā. ¹³ Use dekhnē ke bād tū bhī apne bhāī Hārūn kī tarah kūch karke apne bāpdādā se jī milegā, ¹⁴ kyonki tum donoñ ne Dasht-e-Sīn meñ mere hukm kī khilāfwarzī kī. Us waqt jab pūrī jamāt ne Maribā meñ mere khilāf gilāshikwā kiyā to tū ne chaṭān se pānī nikālte waqt logoñ ke sāmne merī

quddūsiyat qāym na rakhī.” (Marībā Dasht-e-Sīn ke Qādis meñ chashmā hai.)

¹⁵ Mūsā ne Rab se kahā, ¹⁶ “Ai Rab, tamām jānoñ ke Ḳhudā, jamāt par kisī admī ko muqarrar kar ¹⁷ jo un ke āge āge jang ke lie nikle aur un ke āge āge wāpas ā jāe, jo unheñ bāhar le jāe aur wāpas le āe. Warnā Rab kī jamāt un bheṛoñ kī mānind hogī jin kā koī charwāhā na ho.”

¹⁸ Jawāb meñ Rab ne Mūsā se kahā, “Yashua bin Nūn ko chun le jis meñ merā Rūh hai, aur apnā hāth us par rakh. ¹⁹ Use Iliyazar Imām aur pūrī jamāt ke sāmne kharā karke un ke rūbarū hī use rāhnumāī kī zimmedārī me. ²⁰ Apne ikhtiyār meñ se kuchh use de tāki Isrāīl kī pūrī jamāt us kī itā’at kare. ²¹ Rab kī marzī jānane ke lie wuh Iliyazar Imām ke sāmne kharā hogā to Iliyazar Rab ke sāmne Ūrīm aur Tummīm istemāl karke us kī marzī dariyāft karegā. Usī ke hukm par Yashua aur Isrāīl kī pūrī jamāt khaimāgāh se nikleñge aur wāpas āenge.”

²² Mūsā ne aisā hī kiyā. Us ne Yashua ko chun kar Iliyazar aur pūrī jamāt ke sāmne kharā kiyā. ²³ Phir us ne us par apne hāth rakh kar use rāhnumāī kī zimmedārī sauñpī jis tarah Rab ne use batāyā thā.

28

Rozmarrā kī Qurbāniyāñ

¹ Rab ne Mūsā se kahā, ² “Isrāīliyoñ ko batānā, khayāl rakho ki tum muqarrarā auqāt par mujhe jalne wālī qurbāniyāñ pesh karo. Yih merī roṭī haiñ aur in kī khushbū mujhe pasand hai. ³ Rab ko jalne wālī yih qurbāni pesh karnā:

Rozānā bheṛ ke do yaksālā bachche jo beaib hoñ pūre taur par jalā denā. ⁴ Ek ko subah ke waqt pesh karnā aur dūsre ko sūraj ke dūbne ke ain bād. ⁵ Bheṛ ke bachche ke sāth ghallā kī nazar bhī pesh kī jāe yāñi ḍerh kilogrām behtarīn maidā jo ek liṭar zaitūn ke kūt kar nikāle hue tel ke sāth milāyā gayā ho. ⁶ Yih rozmarrā kī qurbāni hai jo pūre taur par jalāi jāti hai aur pahlī dafā Sinā Pahār par chaṛhāi gāi. Is jalne wālī qurbāni kī khushbū Rab ko pasand hai. ⁷⁻⁸ Sāth hī ek liṭar sharāb bhī nazar ke taur par qurbāngāh par ḍālī jāe. Subah aur shām kī yih qurbāniyāñ donoñ hī is tariqe se pesh kī jāeñ.

Sabat Yāñi Hafte kī Qurbāni

⁹ Sabat ke din bheṛ ke do aur bachche chaṛhānā. Wuh bhī beaib aur ek sāl ke hoñ. Sāth hī mai aur ghallā kī nazareñ bhī pesh kī jāeñ. Ghallā kī nazar ke lie 3 kilogrām behtarīn maidā tel ke sāth milāyā jāe. ¹⁰ Bhasm hone wālī yih qurbāni har hafte ke din pesh karnī hai. Yih rozmarrā kī qurbāniyoñ ke alāwā hai.

Har Māh ke Pahle Din kī Qurbāni

¹¹ Har māh ke shurū meñ Rab ko bhasm hone wālī qurbāni ke taur par do jawān bail, ek menḍhā aur bheṛ ke sāt yaksālā bachche pesh karnā. Sab baḡhair nuqs ke hoñ. ¹² Har jānwar ke sāth ghallā kī nazar pesh karnā jis ke lie tel meñ milāyā gayā behtarīn maidā istemāl kiyā jāe. Har bail ke sāth sārhe 4 kilogrām, har menḍhe ke sāth 3 kilogrām ¹³ aur bheṛ ke har bachche ke sāth ḍerh kilogrām maidā pesh karnā. Bhasm hone wālī yih qurbāniyāñ Rab ko pasand haiñ. ¹⁴ In qurbāniyoñ ke sāth mai kī nazar bhī qurbāngāh par ḍālānā yāñi har bail ke sāth do liṭar, har menḍhe ke sāth sawā liṭar aur bheṛ ke har bachche ke sāth ek liṭar mai pesh karnā.

Yih qurbānī sāl meñ har mahīne ke pahle din ke mauqe par pesh karnī hai. ¹⁵ Is qurbānī aur rozmarā kī qurbāniyon ke alāwā Rab ko ek bakrā gunāh kī qurbānī ke taur par pesh karnā.

Fasah kī Qurbāniyān

¹⁶ Pahle mahīne ke chauthweñ din Fasah kī Īd manāī jāe. ¹⁷ Agle din pūre hafte kī wuh id shurū hotī hai jis ke daurān tumheñ sirf beksamīri roṭī khānī hai. ¹⁸ Pahle din kām na karnā balki muqaddas ijtīmā ke lie ikatṭhe honā. ¹⁹ Rab ke huzūr bhasm hone wālī qurbānī ke taur par do jawān bail, ek menḍhā aur bheṛ ke sāt yaksālā bachche pesh karnā. Sab baḡhair nuqs ke hoñ. ²⁰ Har jānwar ke sāth ḡhallā kī nazar bhī pesh karnā jis ke lie tel ke sāth milāyā gayā behtarīn maidā istemāl kiyā jāe. Har bail ke sāth sārhe 4 kilogrām, har menḍhe ke sāth 3 kilogrām ²¹ aur bheṛ ke har bachche ke sāth ḍeṛh kilogrām maidā pesh karnā. ²² Gunāh kī qurbānī ke taur par ek bakrā bhī pesh karnā tāki tumhārā kaffārā diyā jāe. ²³⁻²⁴ In tamām qurbāniyon ko Īd ke daurān har roz pesh karnā. Yih rozmarā kī bhasm hone wālī qurbāniyon ke alāwā haiñ. Is ḡhurāk kī ḡhushbū Rab ko pasand hai. ²⁵ Sātweñ din kām na karnā balki muqaddas ijtīmā ke lie ikatṭhe honā.

Fasal kī Kaṭāī kī Īd kī Qurbāniyān

²⁶ Fasal kī Kaṭāī ke Pahle Din kī Īd par jab tum Rab ko apnī fasal kī pahli paidāwār pesh karte ho to kām na karnā balki muqaddas ijtīmā ke lie ikatṭhe honā. ²⁷⁻²⁹ Us din do jawān bail, ek menḍhā aur bheṛ ke sāt yaksālā bachche qurbāngāh par pūre taur par jalā denā. Is ke sāth ḡhallā aur mai kī wuhī nazareñ pesh karnā jo Fasah kī Īd par bhī pesh kī jāti haiñ. ³⁰ Is ke alāwā Rab ko ek bakrā gunāh kī qurbānī ke taur par charhānā.

³¹ Yih tamām qurbāniyān rozmarā kī bhasm hone wālī qurbāniyon aur un ke sāth wālī ḡhallā aur mai kī nazaron ke alāwā haiñ. Wuh beaib hoñ.

29

Nae Sāl kī Īd kī Qurbāniyān

¹ Sātweñ mäh ke pandrahweñ din bhī kām na karnā balki muqaddas ijtīmā ke lie ikatṭhe honā. Us din narsinge phūnke jāeñ. ² Rab ko bhasm hone wālī qurbānī pesh kī jāe jis kī ḡhushbū use pasand ho yāni ek jawān bail, ek menḍhā aur bheṛ ke sāt yaksālā bachche. Sab nuqs ke baḡhair hoñ. ³ Har jānwar ke sāth ḡhallā kī nazar bhī pesh karnā jis ke lie tel ke sāth milāyā gayā behtarīn maidā istemāl kiyā jāe. Bail ke sāth sārhe 4 kilogrām, menḍhe ke sāth 3 kilogrām ⁴ aur bheṛ ke har bachche ke sāth ḍeṛh kilogrām maidā pesh karnā. ⁵ Ek bakrā bhī gunāh kī qurbānī ke taur par pesh karnā tāki tumhārā kaffārā diyā jāe. ⁶ Yih qurbāniyān rozānā aur har mäh ke pahle din kī qurbāniyon aur un ke sāth kī ḡhallā aur mai kī nazaron ke alāwā haiñ. In kī ḡhushbū Rab ko pasand hai.

Kaffārā ke Din kī Qurbāniyān

⁷ Sātweñ mahīne ke dasweñ din muqaddas ijtīmā ke lie ikatṭhe honā. Us din kām na karnā aur apnī jān ko dukh denā. ⁸⁻¹¹ Rab ko wuhī qurbāniyān pesh karnā jo isī mahīne ke pahle din pesh kī jāti haiñ. Sirf ek farq hai, us din ek nahīn balki do bakre gunāh kī qurbānī ke taur par pesh kie jāeñ tāki tumhārā kaffārā diyā jāe. Aisī qurbāniyān Rab ko pasand haiñ.

Jhoñpriyon kī Īd kī Qurbāniyān

¹² Sātweñ mahīne ke pandrahweñ din bhī kām na karnā balki muqaddas ijtimā ke lie ikatṭhe honā. Sāt din tak Rab kī tāzīm meñ id manānā. ¹³ Id ke pahle din Rab ko 13 jawān bail, 2 mendhe aur 14 bheṛ ke yaksālā bachche bhasm hone wālī qurbānī ke taur par pesh karnā. In kī ḡhushbū use pasand hai. Sab nuḡs ke baḡhair hoñ. ¹⁴ Har jānwār ke sāth ḡhallā kī nazar bhī pesh karnā jis ke lie tel se milāyā gayā behtarīn maidā istemāl kiyā jāe. Har bail ke sāth sārḡhe 4 kilogrām, har mendhe ke sāth 3 kilogrām ¹⁵ aur bheṛ ke har bachche ke sāth ḡerḡ kilogrām maidā pesh karnā. ¹⁶ Is ke alāwā ek bakrā bhī gunāḡh kī qurbānī ke taur par pesh karnā. Yih qurbāniyāñ rozānā kī bhasm hone wālī qurbāniyoñ aur un ke sāth wālī ḡhallā aur mai kī nazonoñ ke alāwā haiñ. ¹⁷⁻³⁴ Id ke bāqī chhih din yih qurbāniyāñ pesh karnī haiñ. Lekin har din ek bail kam ho yāñī dūsre din 12, tisre din 11, chauthē din 10, pāñchweñ din 9, chhaṡe din 8 aur sātweñ din 7 bail. Har din gunāḡh kī qurbānī ke lie bakrā aur māmul kī rozānā kī qurbāniyāñ bhī pesh karnā. ³⁵ Id ke āṡhweñ din kām na karnā balki muqaddas ijtimā ke lie ikatṭhe honā. ³⁶ Rab ko ek jawān bail, ek mendhā aur bheṛ ke sāt yaksālā bachche bhasm hone wālī qurbānī ke taur par pesh karnā. In kī ḡhushbū Rab ko pasand hai. Sab nuḡs ke baḡhair hoñ. ³⁷⁻³⁸ Sāth hī wuh tamām qurbāniyāñ bhī pesh karnā jo pahle din pesh kī jāti haiñ. ³⁹ Yih sab wuhī qurbāniyāñ haiñ jo tumheñ Rab ko apñī idon par pesh karnī haiñ. Yih un tamām qurbāniyoñ ke alāwā haiñ jo tum dilī ḡhushī se yā mannat mān kar dete ho, chāhe wuh bhasm hone wālī, ḡhallā kī, mai kī yā salāmatī kī qurbāniyāñ kyoñ na hoñ.”

⁴⁰ Mūsā ne Rab kī yih tamām hidāyat Isrāīliyoñ ko batā diñ.

30

Mannat Mānane ke Qawāyid

¹ Phir Mūsā ne qabiloñ ke sardāroñ se kahā, “Rab farmātā hai,

² agar koī ādmī Rab ko kuchh dene kī mannat māne yā kisī chīz se parhez karne kī ḡasam khāe to wuh apñī bāt par ḡāym rah kar use pūrā kare.

³ Agar koī jawān aurat jo ab tak apne bāp ke ḡhar meñ rahtī hai Rab ko kuchh dene kī mannat māne yā kisī chīz se parhez karne kī ḡasam khāe ⁴ to lāzim hai ki wuh apñī mannat yā ḡasam kī har bāt pūrī kare. Shart yih hai ki us kā bāp us ke bāre meñ sun kar etarāz na kare. ⁵ Lekin agar us kā bāp yih sun kar use aisā karne se manā kare to us kī mannat yā ḡasam mansūḡh hai, aur wuh use pūrā karne se barī hai. Rab use muāf kareḡā, kyoñki us ke bāp ne use manā kiyā hai.

⁶ Ho saktā hai ki kisī ḡhairshādīshudā aurat ne mannat māñī yā kisī chīz se parhez karne kī ḡasam khāī, chāhe us ne dānistā taur par yā besochē-samjhe aisā kiyā. Is ke bād us aurat ne shādī kar li. ⁷ Shādīshudā hālat meñ bhī lāzim hai ki wuh apñī mannat yā ḡasam kī har bāt pūrī kare. Shart yih hai ki us kā shauhar is ke bāre meñ sun kar etarāz na kare. ⁸ Lekin agar us kā shauhar yih sun kar use aisā karne se manā kare to us kī mannat yā ḡasam mansūḡh hai, aur wuh use pūrā karne se barī hai. Rab use muāf kareḡā. ⁹ Agar kisī bewā yā talāḡshudā aurat ne mannat māñī yā kisī chīz se parhez karne kī ḡasam khāī to lāzim hai ki wuh apñī har bāt pūrī kare.

¹⁰ Agar kisī shādīshudā aurat ne mannat māñī yā kisī chīz se parhez karne kī ḡasam khāī ¹¹ to lāzim hai ki wuh apñī har bāt pūrī kare. Shart yih hai ki us kā shauhar us ke bāre meñ sun kar etarāz na kare. ¹² Lekin

agar us kā shauhar use aisā karne se manā kare to us kī mannat yā qasam mansūkh hai. Wuh use pūrā karne se barī hai. Rab use muāf karegā, kyonki us ke shauhar ne use manā kiyā hai. ¹³ Chāhe bīwī ne kuchh dene kī mannat mānī ho yā kisī chīz se parhez karne kī qasam khāi ho, us ke shauhar ko us kī tasdiq yā use mansūkh karne kā ikhtiyār hai. ¹⁴ Agar us ne apnī bīwī kī mannat yā qasam ke bāre meñ sun liyā aur agle dīn tak etarāz na kiyā to lāzim hai kī us kī bīwī apnī har bāt pūrī kare. Shauhar ne agle dīn tak etarāz na karne se apnī bīwī kī bāt kī tasdiq kī hai. ¹⁵ Agar wuh is ke bād yih mannat yā qasam mansūkh kare to use is qusūr ke natāyj bhugatne pareñge.”

¹⁶ Rab ne Mūsā ko yih hidāyāt dīn. Yih aisī auraton kī mannaton yā qasmon ke usūl haiñ jo ghairshādishudā hālat meñ apne bāp ke ghar meñ rahtī haiñ yā jo shādishudā haiñ.

31

Midiyāniyon se Jang

¹ Rab ne Mūsā se kahā, ² “Midiyāniyon se Isrāīliyon kā badlā le. Is ke bād tū kuch karke apne bāpdādā se jā milegā.”

³ Chunānche Mūsā ne Isrāīliyon se kahā, “Hathiyāron se apne kuchh ādmiyon ko les karo tāki wuh Midiyān se jang karke Rab kā badlā leñ.

⁴ Har qabile ke 1,000 mard jang larne ke lie bhejo.”

⁵ Chunānche har qabile ke 1,000 musallah mard yānī kul 12,000 ādmī chune gae. ⁶ Tab Mūsā ne unheñ jang larne ke lie bhej diyā. Us ne Iiyazar Imām ke beṭe Finhās ko bhī un ke sāth bhejā jis ke pās maqdis kī kuchh chizeñ aur elān karne ke bigul the. ⁷ Unhoñ ne Rab ke hukm ke mutābiq Midiyāniyon se jang kī aur tamām ādmiyon ko maut ke ghāṭ utār diyā. ⁸ In meñ Midiyāniyon ke pāñch bādshāh Iwī, Raqam, Sūr, Hūr aur Rabā the. Bilām bin Baor ko bhī jān se mār diyā gayā.

⁹ Isrāīliyon ne Midiyānī auraton aur bachchoñ ko giriftār karke un ke tamām gāy-bail, bheṛ-bakriyāñ aur māl lūṭ liyā. ¹⁰ Unhoñ ne un kī tamām ābādiyon ko khaimāgāhon samet jalā kar rākh kar diyā. ¹¹⁻¹² Phir wuh tamām lūṭā huā māl qaidiyon aur jānwaron samet Mūsā, Iiyazar Imām aur Isrāīl kī pūrī jamāt ke pās le āe jo khaimāgāh meñ intāzār kar rahe the. Abhī tak wuh Moāb ke maidānī ilāqe meñ Dāriyā-e-Yardan ke mashriqī kināre par Yarihū ke sāmne thahre hue the. ¹³ Mūsā, Iiyazar aur jamāt ke tamām sardār un kā istiqbāl karne ke lie khaimāgāh se nikle.

¹⁴ Unheñ dekh kar Mūsā ko hazār hazār aur sau sau afrād par muqarrar afsarān par ghussā āyā. ¹⁵ Us ne kahā, “Āp ne tamām auraton ko kyon bachāe rakhā? ¹⁶ Unhiñ ne Bilām ke mashware par Faḡhūr meñ Isrāīliyon ko Rab se dūr kar diyā thā. Unhiñ ke sabab se Rab kī wabā us ke logon meñ phail gayī. ¹⁷ Chunānche ab tamām larñon ko jān se mār do. Un tamām auraton ko bhī maut ke ghāṭ utārnā jo kuñwāriyāñ nahīñ haiñ. ¹⁸ Lekin tamām kuñwāriyon ko bachāe rakhnā. ¹⁹ Jis ne bhī kisī ko mār diyā yā kisī lāsh ko chhuā hai wuh sāt dīn tak khaimāgāh ke bāhar rahe. Tisre aur sātweñ dīn apne āp ko apne qaidiyon samet gunāh se pāk-sāf karnā. ²⁰ Har libās aur har chīz ko pāk-sāf karnā jo chamṛe, bakriyon ke bālon yā lakaṛī kī ho.”

²¹ Phir Iiyazar Imām ne jang se wāpas āne wāle mardon se kahā, “Jo shariāt Rab ne Mūsā ko dī us ke mutābiq ²²⁻²³ jo bhī chīz jal nahīñ jātī use āg meñ se guzār denā tāki pāk-sāf ho jāe. Us meñ sonā, chāñdī,

pītal, lohā, ṭin aur sīsā shāmil hai. Phir us par nāpākī dūr karne kā pānī chhīraknā. Bāqī tamām chīzeṅ pānī meṅ se guzār denā tāki wuh pāk-sāf ho jāeṅ. ²⁴ Sātweṅ din apne libās ko dhonā to tum pāk-sāf ho kar khaimāgāh meṅ dākhlil ho sakte ho.”

Lūṭe Hue Māl kī Taqṣīm

²⁵ Rab ne Mūsā se kahā, ²⁶ “Tamām qaidiyōṅ aur lūṭe hue jānwarōṅ ko gin. Is meṅ Iliyazar Imām aur qabāyilī kunboṅ ke sarparast terī madad karen. ²⁷ Sārā māl do barābar ke hissoṅ meṅ taqṣīm karnā, ek hissā faujiyōṅ ke lie aur dūsrā bāqī jamāt ke lie ho. ²⁸ Faujiyōṅ ke hisse ke pānch pānch sau qaidiyōṅ meṅ se ek ek nikāl kar Rab ko denā. Isī tarah pānch pānch sau bailōṅ, gadhoṅ, bheṛōṅ aur bakriyōṅ meṅ se ek ek nikāl kar Rab ko denā. ²⁹ Unheṅ Iliyazar Imām ko denā tāki wuh unheṅ Rab ko uṭhāne wālī qurbānī ke taur par pesh kare. ³⁰ Bāqī jamāt ke hisse ke pachās pachās qaidiyōṅ meṅ se ek ek nikāl kar Rab ko denā, isī tarah pachās pachās bailōṅ, gadhoṅ, bheṛōṅ aur bakriyōṅ yā dūstre jānwarōṅ meṅ se bhī ek ek nikāl kar Rab ko denā. Unheṅ un Lāwiyoṅ ko denā jo Rab ke maqḍis ko saṅbhālte haiṅ.”

³¹ Mūsā aur Iliyazar ne aisā hī kiyā. ³²⁻³⁴ Unhoṅ ne 6,75,000 bheṛ-bakriyāṅ, 72,000 gāy-bail aur 61,000 gadhe gine. ³⁵ In ke alāwā 32,000 qaidī kuṅwāriyāṅ bhī thīṅ. ³⁶⁻⁴⁰ Faujiyōṅ ko tamām chīzoṅ kā ādhā hissā mil gayā yānī 3,37,500 bheṛ-bakriyāṅ, 36,000 gāy-bail, 30,500 gadhe aur 16,000 qaidī kuṅwāriyāṅ. In meṅ se unhoṅ ne 675 bheṛ-bakriyāṅ, 72 gāy-bail, 61 gadhe aur 32 laṛkiyāṅ Rab ko diṅ. ⁴¹ Mūsā ne Rab kā yih hissā Iliyazar Imām ko uṭhāne wālī qurbānī ke taur par de diyā, jis tarah Rab ne hukm diyā thā. ⁴²⁻⁴⁷ Bāqī jamāt ko bhī lūṭe hue māl kā ādhā hissā mil gayā. Mūsā ne pachās pachās qaidiyōṅ aur jānwarōṅ meṅ se ek ek nikāl kar un Lāwiyoṅ ko de diyā jo Rab kā maqḍis saṅbhālte the. Us ne waisā hī kiyā jaisā Rab ne hukm diyā thā.

⁴⁸ Phir wuh afsar Mūsā ke pās āe jo lashkar ke hazār hazār aur sau sau ādmiyōṅ par muqarrar the. ⁴⁹ Unhoṅ ne us se kahā, “Ap ke kḥādimoṅ ne un faujiyōṅ ko gin liyā hai jin par wuh muqarrar haiṅ, aur hameṅ patā chal gayā ki ek bhī kam nahīṅ huā. ⁵⁰ Is lie ham Rab ko sone kā tamām zewar qurbān karnā chāhte haiṅ jo hameṅ fatah pāne par milā thā masalan sone ke bāzūband, kangan, muhr lagāne kī angūṭhiyāṅ, bāliyāṅ aur hār. Yih sab kuchh ham Rab ko pesh karnā chāhte haiṅ tāki Rab ke sāmne hamārā kaffārā ho jāe.”

⁵¹ Mūsā aur Iliyazar Imām ne sone kī tamām chīzeṅ un se le liṅ. ⁵² Jo chīzeṅ unhoṅ ne afsarān ke lūṭe hue māl meṅ se Rab ko uṭhāne wālī qurbānī ke taur par pesh kiṅ un kā pūrā wazn taqṛīban 190 kilogrām thā. ⁵³ Sirf afsarān ne aisā kiyā. Bāqī faujiyōṅ ne apnā lūṭ kā māl apne lie rakh liyā. ⁵⁴ Mūsā aur Iliyazar afsarān kā yih sonā mulāqāt ke khāime meṅ le āe tāki wuh Rab ko us kī qaum kī yād dilātā rahe.

32

Dariyā-e-Yardan ke Mashriqī Kināre par Ābād Qabile

¹ Rūbin aur Jad ke qabilōṅ ke pās bahut-se maweshī the. Jab unhoṅ ne dekhā ki Yāzer aur Jiliyād kā ilāqā maweshī pālne ke lie achchhā hai ² to unhoṅ ne Mūsā, Iliyazar Imām aur jamāt ke rāhnumāoṅ ke pās ā kar kahā, ³⁻⁴ “Jis ilāqe ko Rab ne Isrāil kī jamāt ke āge āge shikast dī hai wuh

maweshī pālne ke lie achchhā hai. Atārāt, Dibon, Yāzer, Nimrā, Hasbon, Iliyālī, Sabām, Nabū aur Baūn jo is meñ shāmil haiñ hamāre kām āeñge, kyonki āp ke khādimoñ ke pās maweshī haiñ. ⁵ Agar āp ki nazar-e-karm ham par ho to hameñ yih ilāqā diyā jāe. Yih hamārī malkiyat ban jāe aur hameñ Dariyā-e-Yardan ko pār karne par majbūr na kiyā jāe.”

⁶ Mūsā ne Jad aur Rūbin ke afrād se kahā, “Kyā tum yahān pīchhe rah kar apne bhāiyōñ ko chhornā chāhte ho jab wuh jang larne ke lie āge nikleñge? ⁷ Us waqt jab Isrāīlī Dariyā-e-Yardan ko pār karke us mulk meñ dākhlil hone wāle haiñ jo Rab ne unheñ diyā hai to tum kyon un ki hauslāshiknī kar rahe ho? ⁸ Tumhāre bāpdādā ne bhī yihī kuchh kiyā jab maiñ ne unheñ Qādis-barnīa se mulk ke bāre meñ mālūmāt hāsīl karne ke lie bhejā. ⁹ Iskāl kī Wādī meñ pahuñch kar mulk kī taftīsh karne ke bād unhoñ ne Isrāīliyoñ kī hauslāshiknī kī tāki wuh us mulk meñ dākhlil na hoñ jo Rab ne unheñ diyā thā. ¹⁰ Us din Rab ne ghusse meñ ā kar qasam khāī, ¹¹ ‘Un ādmīyoñ meñ se jo Misr se nikal āe haiñ koī us mulk ko nahīñ dekhegā jis kā wādā maiñ ne qasam khā kar Ibrāhīm, Is’hāq aur Yāqūb se kiyā thā. Kyonki unhoñ ne pūrī wafādārī se merī pairawī na ki. Sirf wuh jin kī umr us waqt 20 sāl se kam hai dākhlil hoñge. ¹² Buzurgoñ meñ se sirf Kālīb bin Yafunnā Qanizzī aur Yashua bin Nūn mulk meñ dākhlil hoñge, is lie ki unhoñ ne pūrī wafādārī se merī pairawī ki.’ ¹³ Us waqt Rab kā ghazab un par ān parā, aur unheñ 40 sāl tak registān meñ māre māre phīrnā parā, jab tak ki wuh tamām nasl khatm na ho gaī jis ne us ke nazdik ghalat kām kiyā thā. ¹⁴ Ab tum gunāhgāroñ kī aulād apne bāpdādā kī jagah khare ho kar Rab kā Isrāīl par ghussā mazīd barhā rahe ho. ¹⁵ Agar tum us kī pairawī se hatoge to wuh dubārā in loḡoñ ko registān meñ rahne degā, aur tum in kī halākat kā bāis banoge.”

¹⁶ Is ke bād Rūbin aur Jad ke afrād dubārā Mūsā ke pās āe aur kahā, “Ham yahāñ filhāl apne maweshī ke lie bāre aur apne bāl-bachchoñ ke lie shahr banānā chāhte haiñ. ¹⁷ Is ke bād ham musallah ho kar Isrāīliyoñ ke āge āge chaleñge aur har ek ko us kī apnī jagah tak pahuñchāeñge. Itne meñ hamāre bāl-bachche hamāre shahroñ kī fasiloñ ke andar mulk ke mukhālīf bāshindoñ se mahfūz raheñge. ¹⁸ Ham us waqt tak apne gharoñ ko nahīñ lauteñge jab tak har Isrāīlī ko us kī maurūsī zamīn na mil jāe. ¹⁹ Dūse, ham khud un ke sāth Dariyā-e-Yardan ke maḡhrib meñ mirās meñ kuchh nahīñ pāeñge, kyonki hameñ apnī maurūsī zamīn Dariyā-e-Yardan ke mashriqī kināre par mil chukī hai.”

²⁰ Yih sun kar Mūsā ne kahā, “Agar tum aisā hī karoge to thīk hai. Phīr Rab ke sāmne jang ke lie taiyār ho jāo ²¹ aur sab hathiyār bāndh kar Rab ke sāmne Dariyā-e-Yardan ko pār karo. Us waqt tak na laūto jab tak Rab ne apne tamām dushmanoñ ko apne āge se nikāl na diyā ho. ²² Phīr jab mulk par Rab kā qabzā ho gayā hogā to tum laū sakoge. Tab tum ne Rab aur apne hamwatan bhāiyōñ ke lie apne farāyẓ adā kar die hoñge, aur yih ilāqā Rab ke sāmne tumhārā maurūsī haq hogā. ²³ Lekin agar tum aisā na karo to phīr tum Rab hī kā gunāh karoge. Yaqīn jāno tumheñ apne gunāh kī sazā milegī. ²⁴ Ab apne bāl-bachchoñ ke lie shahr aur apne maweshiyōñ ke lie bāre banā lo. Lekin apne wāde ko zarūr pūrā karnā.”

²⁵ Jad aur Rūbin ke afrād ne Mūsā se kahā, “Ham āp ke khādīm haiñ, ham apne āqā ke hukm ke mutābiq hī kareñge. ²⁶ Hamāre bāl-bachche aur maweshī yihīñ Jiliyād ke shahroñ meñ raheñge. ²⁷ Lekin āp ke khādīm musallah ho kar dariyā ko pār kareñge aur Rab ke sāmne jang kareñge.

Ham sab kuchh waisā hī kareᅅge jaisā hamāre āqā ne hameᅅ hukm diyā hai.”

²⁸ Tab Mūsā ne Iliyazar Imām, Yashua bin Nūn aur qabāyī kunboᅅ ke sarparastoᅅ ko hidāyat dī, ²⁹ “Lāzim hai ki Jad aur Rūbin ke mard musallah ho kar tumhāre sāth hī Rab ke sāmne Dariyā-e-Yardan ko pār kareᅅ aur mulk par qabzā kareᅅ. Agar wuh aisā kareᅅ to unheᅅ mīrās meᅅ Jiliyād kā ilāqā do. ³⁰ Lekin agar wuh aisā na kareᅅ to phir unheᅅ Mul-e-Kanān hī meᅅ tumhāre sāth maurūsī zamīn mile.”

³¹ Jad aur Rūbin ke afrād ne isrār kiyā, “Āp ke khādīm sab kuchh kareᅅge jo Rab ne kahā hai. ³² Ham musallah ho kar Rab ke sāmne Dariyā-e-Yardan ko pār kareᅅge aur Kanān ke mulk meᅅ dākhlil hoᅅge, agarche hamārī maurūsī zamīn Yardan ke mashriqī kināre par hogī.”

³³ Tab Mūsā ne Jad, Rūbin aur Manassī ke ādhe qabile ko yih ilāqā diyā. Us meᅅ wuh purā mulk shāmil thā jis par pahle Amoriyoᅅ kā bādshāh Sihon aur Basan kā bādshāh Oj hukūmat karte the. In shikastkhurdā mamālik ke dehātoᅅ samet tamām shahr un ke hawāle kie gae.

³⁴ Jad ke qabile ne Dibon, Atārāt, Aroīr, ³⁵ Atarāt-shofān, Yāzer, Yugbahā, ³⁶ Bait-nimrā aur Bait-hārān ke shahroᅅ ko dubārā tāmīr kiyā. Unhoᅅ ne un kī fasileᅅ banāᅅ aur apne maweshiyoᅅ ke lie bāre bhī. ³⁷ Rūbin ke qabile ne Hasbon, Iliyālī, Qiriyatāym, ³⁸ Nabū, Bāl-maūn aur Sibmāh dubārā tāmīr kie. Nabū aur Bāl-maūn ke nām badal gae. Kyōᅅki unhoᅅ ne un shahroᅅ ko nae nām die jo unhoᅅ ne dubārā tāmīr kie.

³⁹ Manassī ke beᅅe Makīr kī aulād ne Jiliyād jā kar us par qabzā kar liyā aur us ke tamām Amori bāshindoᅅ ko nikāl diyā. ⁴⁰ Chunāᅅche Mūsā ne makīriyoᅅ ko Jiliyād kī sarzamīn de dī, aur wuh wahān ābād hue. ⁴¹ Manassī ke ek ādmī banām Yāir ne us ilāqe meᅅ kuchh bastiyoᅅ par qabzā karke unheᅅ Hawwot-yāir yānī ‘Yāir kī Bastiyān’ kā nām diyā. ⁴² Isī tarah us qabile ke ek aur ādmī banām Nūbah ne jā kar Qanāt aur us ke dehātoᅅ par qabzā kar liyā. Us ne shahr kā nām Nūbah rakhā.

33

Isrāīl ke Safr ke Marhale

¹ Zail meᅅ un jaghoᅅ ke nām haiᅅ jahān jahān Isrāīlī qabile apne dastoᅅ ke mutābiq Mūsā aur Hārūn kī rāhnumāi meᅅ Mīsr se nikal kar khaimāzan hue the. ² Rab ke hukm par Mūsā ne har jagah kā nām qalamband kiyā jahān unhoᅅ ne apne khāime lagāe the. Un jaghoᅅ ke nām yih haiᅅ:

³ Pahle mahīne ke pandrahweᅅ din Isrāīlī Rāmsīs se rawānā hue. Yānī Fasaᅅ ke din ke bād ke din wuh baᅅe ikhtiyār ke sāth tamām Mīsrīyoᅅ ke dekhte dekhte chale gae. ⁴ Mīsrī us waqt apne pahlauᅅhoᅅ ko dafn kar rahe the, kyōᅅki Rab ne pahlauᅅhoᅅ ko mār kar un ke dewatāoᅅ kī adālat kī thī.

⁵ Rāmsīs se Isrāīlī Sukkāt pahuᅅch gae jahān unhoᅅ ne pahlī martabā apne ᅅere lagāe. ⁶ Wahān se wuh Etām pahuᅅche jo registān ke kināre par wāqe hai. ⁷ Etām se wuh wāpas muᅅr kar Fi-hakᅅhirot kī taraf baᅅhe jo Bāl-safon ke mashriq meᅅ hai. Wuh Mījdāl ke qarīb khaimāzan hue. ⁸ Phir wuh Fi-hakᅅhirot se kūch karke samundāl meᅅ se guzar gae. Is ke bād wuh tīn din Etām ke registān meᅅ safr karte karte Mārā pahuᅅch gae aur wahān apne khāime lagāe. ⁹ Mārā se wuh Elīm chale gae jahān 12 chashme aur khajūr ke 70 darakᅅht the. Wahān ᅅaharne ke bād

¹⁰ wuh Bahr-e-Qulzum ke sâhil par khaimāzan hue, ¹¹ phir Dasht-e-Sîn meñ pahuñch gae.

¹² Un ke agle marhale yih the: Dufqā, ¹³⁻³⁷ Alūs, Rafidīm jahān pine kā pānī dastyāb na thā, Dasht-e-Sinā, Qabrot-hattāwā, Hasirāt, Ritmā, Rimmon-fāras, Libnā, Rissā, Qahilātā, Sāfar Pahār, Harādā, Maqhilot, Tahat, Tārah, Mitaqā, Hashmūnā, Mausīrot, Banī-yāqān, Hor-hajjidjād, Yutbātā, Abrūnā, Āsyūn-jābar, Dasht-e-Sîn meñ wāqe Qādis aur Hor Pahār jo Adom kī sarhad par wāqe hai.

³⁸ Wahān Rab ne Hārūn Imām ko hukm diyā ki wuh Hor Pahār par charh jāe. Wahīn wuh pānchweñ māh ke pahle din faut huā. Isrāīliyoñ ko Misr se nikle 40 sāl guzar chuke the. ³⁹ Us waqt Hārūn 123 sāl kā thā.

⁴⁰ Un dinon meñ Arād ke Kanānī bādshāh ne sunā ki Isrāīlī mere mulk kī taraf barh rahe haiñ. Wuh Kanān ke junūb meñ hukūmat kartā thā.

⁴¹⁻⁴⁷ Hor Pahār se rawānā ho kar Isrāīlī zail kī jaghoñ par thahre: Zalmūnā, Fūnon, Obot, Aiye-abārīm jo Moāb ke ilāqe meñ thā, Dibonjad, Almūn-diblātāym aur Nabū ke qarīb wāqe Abārīm kā pahārī ilāqā.

⁴⁸ Wahān se unhoñ ne Yordan kī Wādī meñ utar kar Moāb ke maidānī ilāqe meñ apne ÷ere lagāe. Ab wuh Dariyā-e-Yordan ke mashriqī kināre par Yarihū Shahr ke sāmne the. ⁴⁹ Un ke khaimē Bait-yasīmot se le kar Abīl-shittīm tak lage the.

Tamām Kanānī Bāshindoñ ko Nikālne kā Hukm

⁵⁰ Wahān Rab ne Mūsā se kahā, ⁵¹ “Isrāīliyoñ ko batānā ki jab tum Dariyā-e-Yordan ko pār karke Mulk-e-Kanān meñ dākhlil hoge ⁵² to lāzim hai ki tum tamām bāshindoñ ko nikāl do. Un ke tarāshe aur dhāle hue butoñ ko toṛ ÷ālo aur un kī ūñchī jaghoñ ke mandiroñ ko tabāh karo.

⁵³ Mulk par qabzā karke us meñ ābād ho jāo, kyonki main ne yih mulk tumheñ de diyā hai. Yih merī taraf se tumhārī maurūsī milkiyat hai.

⁵⁴ Mulk ko mukhtalif qabiloñ aur khāndānoñ meñ qurā ÷āl kar taqsim karnā. Har khāndān ke afrād kī tādād kā lihāz rakhnā. Bare khāndān ko nisbatan zyādā zamīn denā aur chhoṭe khāndān ko nisbatan kam zamīn.

⁵⁵ Lekin agar tum mulk ke bāshindoñ ko nahīn nikāloge to bache hue tumhārī ānkhoñ meñ khār aur tumhāre pahluoñ meñ kāñṭe ban kar tumheñ us mulk meñ tang kareñge jis meñ tum ābād hoge. ⁵⁶ Phir main tumhāre sāth wuh kuchh karūnga jo un ke sāth karnā chāhtā hūñ.”

34

Mulk-e-Kanān kī Sarhaddeñ

¹ Rab ne Mūsā se kahā, ² “Isrāīliyoñ ko batānā ki jab tum us mulk meñ dākhlil hoge jo main tumheñ mirās meñ ÷ūngā to us kī sarhaddeñ yih hongī:

³ Us kī junūbī sarhad Dasht-e-Sîn meñ Adom kī sarhad ke sāth sāth chalegi. Mashriq meñ wuh Bahīrā-e-Murdār ke junūbī sâhil se shurū hogī, phir in jaghoñ se ho kar maḡhrib kī taraf guzaregi: ⁴ Darrā-e-Aqrabbīm ke junūb meñ se, Dasht-e-Sîn meñ se, Qādis-barniā ke junūb meñ se Hasar-addār aur Azmūn meñ se. ⁵ Wahān se wuh muṛ kar Misr kī sarhad par wāqe Wādī-e-Misr ke sāth sāth Bahīrā-e-Rūm tak pahuñchegi. ⁶ Us kī maḡhribī sarhad Bahīrā-e-Rūm kā sâhil hogā. ⁷ Us kī shimālī sarhad Bahīrā-e-Rūm se le kar in jaghoñ se ho kar mashriq kī taraf guzaregi: Hor Pahār, ⁸ Labo-hamāt, Sidād, ⁹ Zifrūn aur Hasar-enān. Hasar-enān shimālī sarhad kā sab se mashriqī maqām hogā. ¹⁰ Us kī mashriqī sarhad

shimāl meñ Hasar-enān se shurū hogī. Phir wuh in jaghoñ se ho kar junūb kī taraf guzaregī: Sifām, ¹¹ Riblā jo Ain ke mashriq meñ hai aur Kinnarat yānī Galīl kī Jhl ke mashriq meñ wāqe pahārī ilāqā. ¹² Is ke bād wuh Dariyā-e-Yardan ke kināre kināre guzartī huī Bahīrā-e-Murdār tak pahuñchegī. Yih tumhāre mulk kī sarhaddeñ hongī.”

¹³ Mūsā ne Isrāīliyoñ se kahā, “Yih wuhī mulk hai jise tumheñ qurā dāl kar taqsim karnā hai. Rab ne hukm diyā hai ki use bāqī sārhe nau qabiloñ ko denā hai. ¹⁴ Kyonki arhāi qabiloñ ke khāndānoñ ko un kī mīrās mil chukī hai yānī Rūbin aur Jad ke pūre qabile aur Manassī ke ādhe qabile ko. ¹⁵ Unheñ yahāñ, Dariyā-e-Yardan ke mashriq meñ Yarihū ke sāmne zamīn mil chukī hai.”

Mulk Taqsim Karne ke Zimmedār Ādmī

¹⁶ Rab ne Mūsā se kahā, ¹⁷ “Iliyazar Imām aur Yashua bin Nūn logoñ ke lie mulk taqsim karen. ¹⁸ Har qabile ke ek ek rāhnumā ko bhī chunanā tāki wuh taqsim karne meñ madad kare. Jin ko tumheñ chunanā hai un ke nām yih haiñ:

¹⁹ Yahūdāh ke qabile kā Kālib bin Yafunnā,

²⁰ Shamāūn ke qabile kā Samuel bin Ammīhūd,

²¹ Binyamīn ke qabile kā Ilīdād bin Kison,

²² Dān ke qabile kā Buqqī bin Yuglī,

²³ Manassī ke qabile kā Hanniyel bin Afūd,

²⁴ Ifrāim ke qabile kā Qamuel bin Siftān,

²⁵ Zabūlūn ke qabile kā Ilīsafan bin Farnāk,

²⁶ Ishkār ke qabile kā Faltiyel bin Azzān,

²⁷ Āshar ke qabile kā Aq̄hīhūd bin Shalūmī,

²⁸ Naftālī ke qabile kā Fidāhel bin Ammīhūd.”

²⁹ Rab ne inhīñ ādmīyoñ ko mulk ko Isrāīliyoñ meñ taqsim karne kī zimmedārī dī.

35

Lāwīyoñ ke lie Shahr

¹ Isrāīlī ab tak Moāb ke maidānī ilāqe meñ Dariyā-e-Yardan ke mashriqī kināre par Yarihū ke sāmne the. Wahāñ Rab ne Mūsā se kahā,

² “Isrāīliyoñ ko batā de ki wuh Lāwīyoñ ko apnī milī huī zamīnoñ meñ se rahne ke lie shahr deñ. Unheñ shahroñ ke irdgird maweshī charāne kī zamīn bhī mile. ³ Phir Lāwīyoñ ke pās rahne ke lie shahr aur apne jānwar charāne ke lie zamīn hogī. ⁴ Charāne ke lie zamīn shahr ke irdgird hogī, aur chāroñ taraf kā fāsīlā fāsiloñ se 1,500 fuṭ ho. ⁵ Charāne kī yih zamīn murabbā shakl kī hogī jis ke har pahlū kā fāsīlā 3,000 fuṭ ho. Shahr is murabbā shakl ke bīch meñ ho. Yih raqbā shahr ke bāshindoñ ke lie ho tāki wuh apne maweshī charā sakeñ.

Ġhairirādī Khūnrezī ke lie Panāh ke Shahr

⁶⁻⁷ Lāwīyoñ ko kul 48 shahr denā. In meñ se chhīh panāh ke shahr muqarrar karnā. Un meñ aise log panāh le sakeṅge jin ke hāthoñ Ġhairirādī taur par koī halāk huā ho. ⁸ Har qabilā Lāwīyoñ ko apne ilāqe ke raqbe ke mutābiq shahr de. Jis qabile kā ilāqā barā hai use Lāwīyoñ ko zyādā shahr dene haiñ jabki jis qabile kā ilāqā chhoṭā hai wuh Lāwīyoñ ko kam shahr de.”

⁹ Phir Rab ne Mūsā se kahā, ¹⁰ “Isrāīliyon̄ ko batānā ki Dariyā-e-Yardan ko pār karne ke bād ¹¹ kuchh panāh ke shahr muqarrar karnā. Un meñ wuh shaḡhs panāh le sakegā jis ke hāthoñ ḡhairirādī taur par koī halāk huā ho. ¹² Wahāñ wuh intaqām lene wāle se panāh le sakegā aur jamāt kī adālat ke sāmne kharē hone se pahle mārā nahīñ jā sakegā. ¹³ Is ke lie chhīh shahr chun lo. ¹⁴ Tin Dariyā-e-Yardan ke mashriq meñ aur tin Mulke-Kanān meñ hoñ. ¹⁵ Yih chhīh shahr har kisī ko panāh deñge, chāhe wuh Isrāīlī, padesī yā un ke darmiyān rahne wālā ḡhairshahrī ho. Jis se bhī ḡhairirādī taur par koī halāk huā ho wuh wahāñ panāh le saktā hai.

¹⁶⁻¹⁸ Agar kisī ne kisī ko jān-būjh kar lohe, patthar yā lakaṛī kī kisī chīz se mār ḡalā ho wuh qātil hai aur use sazā-e-maut denī hai. ¹⁹ Maqtūl kā sab se qarībī rishtedār use talāsh karke mār de. ²⁰⁻²¹ Kyoñki jo nafrat yā dushmanī ke bāis jān-būjh kar kisī ko yōñ dhakkā de, us par koī chīz phaiñk de yā use mukkā māre ki wuh mar jāe wuh qātil hai aur use sazā-e-maut denī hai.

²² Lekin wuh qātil nahīñ hai jis se dushmanī ke bāis nahīñ balki ittafāq se aur ḡhairirādī taur par koī halāk huā ho, chāhe us ne use dhakkā diyā, koī chīz us par phaiñk dī ²³ yā koī patthar us par girne diyā. ²⁴ Agar aisā huā to lāzim hai ki jamāt in hidāyāt ke mutābiq us ke aur intaqām lene wāle ke darmiyān faislā kare. ²⁵ Agar mulzim bequsūr hai to jamāt us kī hifāzat karke use panāh ke us shahr meñ wāpas le jāe jis meñ us ne panāh li hai. Wahāñ wuh muqaddas tel se masah kie gae imām-e-āzam kī maut tak rahe. ²⁶ Lekin agar yih shaḡhs is se pahle panāh ke shahr se nikle to wuh mahfūz nahīñ hogā. ²⁷ Agar us kā intaqām lene wāle se sāmna ho jāe to intaqām lene wāle ko use mār ḡalne kī ijāzat hogī. Agar wuh aisā kare to bequsūr rahegā. ²⁸ Panāh lene wālā imām-e-āzam kī wafāt tak panāh ke shahr meñ rahe. Is ke bād hī wuh apne ghar wāpas jā saktā hai. ²⁹ Yih usūl dāymī haiñ. Jahāñ bhī tum rahte ho tumheñ hameshā in par amal karnā hai.

³⁰ Jis par qatl kā ilzām lagāyā gayā ho use sirf is sūrat meñ sazā-e-maut dī jā saktī hai ki kam az kam do gawāh hoñ. Ek gawāh kāfī nahīñ hai.

³¹ Qātil ko zarūr sazā-e-maut denā. Khāh wuh is se bachne ke lie koī bhī muāwazā de use āzād na chhornā balki sazā-e-maut denā. ³² Us shaḡhs se bhī paise qabūl na karnā jis se ḡhairirādī taur par koī halāk huā ho aur jo is sabab se panāh ke shahr meñ rah rahā hai. Use ijāzat nahīñ ki wuh paise de kar panāh kā shahr chhoṛe aur apne ghar wāpas chalā jāe. Lāzim hai ki wuh is ke lie imām-e-āzam kī wafāt kā intazar kare.

³³ Jis mulk meñ tum rahte ho us kī muqaddas hālat ko nāpāk na karnā. Jab kisī ko us meñ qatl kiyā jāe to wuh nāpāk ho jātā hai. Jab is tarah khūn bahtā hai to mulk kī muqaddas hālat sirf us shaḡhs ke khūn bahne se bahāl ho jātī hai jis ne yih khūn bahāyā hai. Yāñī mulk kā sirf qātil kī maut se hī kaffārā diyā jā saktā hai. ³⁴ Us mulk ko nāpāk na karnā jis meñ tum ābād ho aur jis meñ main sukūnat kartā hūñ. Kyoñki main Rab hūñ jo Isrāīliyon̄ ke darmiyān sukūnat kartā hūñ.”

36

Ek Qabile kī Maurūsī Zamīn Shādī se Dūsre Qabile meñ Muntaqil Nahīñ Ho Saktī

¹ Ek din Jiliyād bin Makīr bin Manassī bin Yūsuf ke kunbe se nikle hue ābāi gharānoñ ke sarparast Mūsā aur un sardāroñ ke pās āe jo dīgar

ābāi gharānoñ ke sarparast the. ² Unhoñ ne kahā, “Rab ne āp ko hukm diyā thā ki āp qurā dāl kar mulk ko Isrāīliyoñ meñ taqsim karen. Us waqt us ne yih bhī kahā thā ki hamāre bhāi Silāfihād kī beṭiyōñ ko us kī maurūsī zamīn milnī hai. ³ Agar wuh Isrāīl ke kisī aur qabīle ke mardoñ se shādī karen to phir yih zamīn jo hamāre qabīle kā maurūsī hissā hai us qabīle kā maurūsī hissā banegī aur ham us se mahrūm ho jāenge. Phir hamārā qabāyli ilāqā chhoṭā ho jāegā. ⁴ Aur agar ham yih zamīn wāpas bhī khariden to bhī wuh agle bahālī ke sāl meñ dūsre qabīle ko wāpas chalī jāegī jis meñ in auratoñ ne shādī kī hai. Is tarah wuh hameshā ke lie hamāre hāth se nikal jāegī.”

⁵ Mūsā ne Rab ke hukm par Isrāīliyoñ ko batāyā, “Jiliyād ke mard haq bajānib haiñ. ⁶ Is lie Rab kī hidāyat yih hai ki Silāfihād kī beṭiyōñ ko har ādmī se shādī karne kī ijāzat hai, lekin sirf is sūrat meñ ki wuh un ke apne qabīle kā ho. ⁷ Is tarah ek qabīle kī maurūsī zamīn kisī dūsre qabīle meñ muntaqil nahīn hogī. Lāzim hai ki har qabīle kā pūrā ilāqā usī ke pās rahe.

⁸ Jo bhī beṭī mirās meñ zamīn pātī hai us ke lie lāzim hai ki wuh apne hī qabīle ke kisī mard se shādī kare tāki us kī zamīn qabīle ke pās hī rahe. ⁹ Ek qabīle kī maurūsī zamīn kisī dūsre qabīle ko muntaqil karne kī ijāzat nahīn hai. Lāzim hai ki har qabīle kā pūrā maurūsī ilāqā usī ke pās rahe.”

¹⁰⁻¹¹ Silāfihād kī beṭiyōñ Mahlāh, Tirzā, Hujlāh, Milkāh aur Nūsāh ne waisā hī kiyā jaisā Rab ne Mūsā ko batāyā thā. Unhoñ ne apne chachāzād bhāiyōñ se shādī kī. ¹² Chūñki wuh bhī Manassī ke qabīle ke the is lie yih maurūsī zamīn Silāfihād ke qabīle ke pās rahī.

¹³ Rab ne yih ahkām aur hidāyat Isrāīliyoñ ko Mūsā kī mārīfat dīñ jab wuh Moāb ke maidānī ilāqe meñ Dariyā-e-Yardan ke mashriqī kināre par Yarīhū ke sāmne khaimāzan the.

Istisnā

Mūsā Isrāīliyon se Mukhātib Hotā Hai

¹ Is kitāb meñ wuh bāteñ darj haiñ jo Mūsā ne tamām Isrāīliyon se kahīñ jab wuh Dariyā-e-Yardan ke mashriqī kināre par bayābān meñ the. Wuh Yardan ki Wādī meñ Sūf ke qarib the. Ek taraf Fārān Shahr thā aur dūsri taraf Tofal, Lāban, Hasīrāt aur Dīzahab ke shahr the. ² Agar Adom ke pahārī ilāqe se ho kar jāeñ to Horib yāñī Sīnā Pahār se Qādis-barnīa tak kā safr 11 din meñ tay kiyā jā saktā hai.

³ Isrāīliyon ko Misr se nikle 40 sāl ho gae the. Is sāl ke gyārheñ māh ke pahle dīn Mūsā ne unheñ sab kuchh batāyā jo Rab ne use unheñ batāne ko kahā thā. ⁴ Us waqt wuh Amoriyon ke bādshāh Sihon ko shikast de chukā thā jis kā dārul-hukūmat Hasbon thā. Basan ke bādshāh Oj par bhī fatah hāsīl ho chukī thī jis ki hukūmat ke markaz Astārāt aur Idraī the.

⁵ Wahāñ, Dariyā-e-Yardan ke mashriqī kināre par jo Moab ke ilāqe meñ thā Mūsā Allāh kī shariāt kī tashrih karne lagā. Us ne kahā,

⁶ jab tum Horib yāñī Sīnā Pahār ke pās the to Rab hamāre Kḥudā ne ham se kahā, “Tum kāfī der se yahāñ ṭhahre hue ho. ⁷ Ab is jagah ko chhor kar āge Mulk-e-Kanān kī taraf barho. Amoriyon ke pahārī ilāqe aur un ke paros kī gaumon ke pās jāo jo Yardan ke maidāñī ilāqe meñ ābād haiñ. Pahārī ilāqe meñ, maghrib ke nashebī pahārī ilāqe meñ, junūb ke Dasht-e-Najab meñ, sāhili ilāqe meñ, Mulk-e-Kanān meñ aur Lubnān meñ Dariyā-e-Furāt tak chale jāo. ⁸ Maiñ ne tumheñ yih mulk de diyā hai. Ab jā kar us par qabzā kar lo. Kyonki Rab ne qasam khā kar tumhāre bāpdādā Ibrāhīm, Is’hāq aur Yāqūb se wādā kiyā thā ki maiñ yih mulk tumheñ aur tumhārī aulād ko dūngā.”

Rāhnumā Muqarrar Kie Gae

⁹ Us waqt maiñ ne tum se kahā, “Maiñ akelā tumhārī rāhnumāi karne kī zimmedārī nahīñ uṭhā saktā. ¹⁰ Rab tumhāre Kḥudā ne tumhārī tādād itnī barhā dī hai ki āj tum āsmān ke sitāron kī mānind beshumār ho. ¹¹ Aur Rab tumhāre bāpdādā kā Kḥudā kare ki tumhārī tādād mazīd hazār gunā barh jāe. Wuh tumheñ wuh barkat de jis kā wādā us ne kiyā hai. ¹² Lekin maiñ akelā hī tumhārā bojh uṭhāne aur jhagarōn ko niptāne kī zimmedārī nahīñ uṭhā saktā. ¹³ Is lie apne har qabile meñ se kuchh aise dānishmand aur samajhdār ādmī chun lo jin kī liyāqat ko log mānte haiñ. Phir maiñ unheñ tum par muqarrar karūngā.”

¹⁴ Yih bāt tumheñ pasand āi. ¹⁵ Tum ne apne meñ se aise rāhnumā chun lie jo dānishmand the aur jin kī liyāqat ko log mānte the. Phir maiñ ne unheñ hazār hazār, sau sau aur pachās pachās mardoñ par muqarrar kiyā. Yoñ wuh qabilon ke nigabhān ban gae. ¹⁶ Us waqt maiñ ne un qāziyon se kahā, “Adālat karte waqt har ek kī bāt ghaur se sun kar ghairjānibdār faisle karnā, chāhe do Isrāīli fariq ek dūsre se jhagarā kar rahe hon yā muāmālā kisī Isrāīli aur padesī ke darmiyān ho. ¹⁷ Adālat karte waqt jānibdārī na karnā. Chhoṭe aur bare kī bāt sun kar donoñ ke sāth ek jaisā sulūk karnā. Kisī se mat ḍarnā, kyonki Allāh hī ne tumheñ adālat karne kī zimmedārī dī hai. Agar kisī muāmale meñ faislā karnā tumhāre lie mushkil ho to use mujhe pesh karo. Phir maiñ hī us kā faislā

karūnga.” ¹⁸ Us waqt main ne tumheñ sab kuchh batāyā jo tumheñ karnā thā.

Mulk-e-Kanān meñ Jāsūs

¹⁹ Ham ne waisā hī kiyā jaisā Rab ne hamen kahā thā. Ham Horib se rawānā ho kar Amoriyoñ ke pahārī ilāqe kī taraf barhe. Safr karte karte ham us wasī aur haulnāk registān meñ se guzar gae jise tum ne dekh liyā hai. Ākhirkār ham Qādis-barniā pahuñch gae. ²⁰ Wahān main ne tum se kahā, “Tum Amoriyoñ ke pahārī ilāqe tak pahuñch gae ho jo Rab hamārā Khudā hamen dene wālā hai. ²¹ Dekh, Rab tere Khudā ne tujhe yih mulk de diyā hai. Ab jā kar us par qabzā kar le jis tarah Rab tere bāpdādā ke Khudā ne tujhe batāyā hai. Mat ḍarnā aur bedil na ho jānā!”

²² Lekin tum sab mere pās āe aur kahā, “Kyoñ na ham jāne se pahle kuchh ādmī bhejeñ jo mulk ke hālāt dariyāft karen aur wāpas ā kar hamen us rāste ke bāre meñ batāen jis par hamen jānā hai aur un shahroñ ke bāre meñ ittalā deñ jin ke pās ham pahuñcheñge.” ²³ Yih bāt mujhe pasand āī. Main ne is kām ke lie har qabile ke ek ādmī ko chun kar bhej diyā. ²⁴ Jab yih bārah ādmī pahārī ilāqe meñ jā kar Wādī-e-Iskāl meñ pahuñche to us kī taftīsh kī. ²⁵ Phir wuh mulk kā kuchh phal le kar laut āe aur hamen mulk ke bāre meñ ittalā de kar kahā, “Jo mulk Rab hamārā Khudā hamen dene wālā hai wuh achchhā hai.”

²⁶ Lekin tum jānā nahīn chāhte the balki sarkashī karke Rab apne Khudā kā hukm na mānā. ²⁷ Tum ne apne khaimoñ meñ burburāte hue kahā, “Rab ham se nafrat rakhtā hai. Wuh hamen Mīsr se nikāl lāyā hai tāki hamen Amoriyoñ ke hāthoñ halāk karwāe. ²⁸ Ham kahān jāen? Hamāre bhāiyoñ ne hamen bedil kar diyā hai. Wuh kahte haiñ, ‘Wahān ke log ham se tāqatwar aur darāzqad haiñ. Un ke bare bare shahroñ kī fasileñ āsmān se bāteñ kartī haiñ. Wahān ham ne Anāq kī aulād bhī dekhī jo dewqāmat haiñ.’”

²⁹ Main ne kahā, “Na ghabrāo aur na un se khauf khāo. ³⁰ Rab tumhārā Khudā tumhāre āge āge chaltā huā tumhāre lie laḍegā. Tum khud dekh chuke ho ki wuh kis tarah Mīsr ³¹ aur registān meñ tumhāre lie laḍā. Yahān bhī wuh aisā hī karegā. Tū khud gawāh hai ki bayābān meñ pūre safr ke daurān Rab tujhe yoñ uṭhāe phirā jis tarah bāp apne beṭe ko uṭhāe phirtā hai. Is tarah chalte chalte tum yahān tak pahuñch gae.” ³² Is ke bāwujūd tum ne Rab apne Khudā par bharosā na rakhā. ³³ Tum ne yih bāt nazarandāz kī ki wuh safr ke daurān rāt ke waqt āg aur dīn ke waqt bādāl kī sūrat meñ tumhāre āge āge chaltā rahā tāki tumhāre lie khaime lagāne kī jagheñ mālūm kare aur tumheñ rāstā dikhāe.

³⁴ Jab Rab ne tumhāri yih bāteñ sunīn to use ghussā āyā aur us ne qasam khā kar kahā, ³⁵ “Is sharīr nasl kā ek mard bhī us achchhe mulk ko nahīn dekhegā agarche main ne qasam khā kar tumhāre bāpdādā se wādā kiyā thā ki main use unheñ dūngā. ³⁶ Sirf Kālib bin Yafunnā use dekhegā. Main use aur us kī aulād ko wuh mulk dūngā jis meñ us ne safr kiyā hai, kyoñki us ne pūre taur par Rab kī pairawī kī.”

³⁷ Tumhāri wajah se Rab mujh se bhī nārāz huā aur kahā, “Tū bhī us meñ dākhl nahīn hogā. ³⁸ Lekin terā madadgār Yashua bin Nūn dākhl hogā. Us kī hauslā-afzāi kar, kyoñki wuh mulk par qabzā karne meñ Isrāīl kī rāhnumāi karegā.” ³⁹ Tum se Rab ne kahā, “Tumhāre bachche jo abhī achchhe aur bure meñ imtiyāz nahīn kar sakte, wuhī mulk meñ dākhl hoñge, wuhī bachche jin ke bāre meñ tum ne kahā ki dushman unheñ

Mulk-e-Kanān meñ chhīn leñge. Unheñ main mulk dūngā, aur wuh us par qabzā kareñge. ⁴⁰ Lekin tum khud āge na barho. Pichhe muṛ kar dubārā registān meñ Bahr-e-Qulzum kī taraf safr karo.”

⁴¹ Tab tum ne kahā, “Ham ne Rab kā gunāh kiyā hai. Ab ham mulk meñ jā kar laṛeñge, jis tarah Rab hamāre Khudā ne hameñ hukm diyā hai.” Chunānche yih sochte hue ki us pahārī ilāqe par hamlā karnā āsān hogā, har ek musallah huā. ⁴² Lekin Rab ne mujh se kahā, “Unheñ batānā ki wahāñ jang karne ke lie na jāo, kyonki main tumhāre sāth nahīn hūngā. Tum apne dushmanoñ ke hāthoñ shikast khāoge.”

⁴³ Main ne tumheñ yih batāyā, lekin tum ne merī na sunī. Tum ne sarkashī karke Rab kā hukm nā mānā balki maḡrūr ho kar pahārī ilāqe meñ dākhlil hue. ⁴⁴ Wahāñ ke Amori bāshinde tumhārā sāmna karne nikle. Wuh shahd kī makkhiyoñ ke ḡhol kī tarah tum par tūt paṛe aur tumhārā tāqub karke tumheñ Saīr se Hurmā tak māṛte gae.

⁴⁵ Tab tum wāpas ā kar Rab ke sāmne zār-o-qatār rone lage. Lekin us ne tawajjuh na dī balki tumheñ nazarandāz kiyā. ⁴⁶ Is ke bād tum bahut dinoñ tak Qādis-barniā meñ rahe.

2

Registān meñ Dubārā Safr

¹ Phir jis tarah Rab ne mujhe hukm diyā thā ham pichhe muṛ kar registān meñ Bahr-e-Qulzum kī taraf safr karne lage. Kāfi der tak ham Saīr yāni Adom ke pahārī ilāqe ke kināre kināre phirte rahe.

² Ek din Rab ne mujh se kahā, ³ “Tum bahut der se is pahārī ilāqe ke kināre kināre phir rahe ho. Ab shimāl kī taraf safr karo. ⁴ Qaum ko batānā, agle dinoñ meñ tum Saīr ke mulk meñ se guzaroge jahāñ tumhāre bhāi Esau kī aulād ābād hai. Wuh tum se ḡareñge. To bhī barī ehtiyāt se guzarnā. ⁵ Un ke sāth jang na chhernā, kyonki main tumheñ un ke mulk kā ek murabbā fuṛ bhī nahīn dūngā. Main ne Saīr kā pahārī ilāqā Esau aur us kī aulād ko diyā hai. ⁶ Lāzim hai ki tum khāne aur pine kī tamām zarūriyāt paise de kar kharīdo.”

⁷ Jo bhī kām tū ne kiya hai Rab ne us par barkat dī hai. Is wasī registān meñ pūre safr ke daurān us ne terī nigahbāni kī. In 40 sāloñ ke daurān Rab terā Khudā tere sāth thā, aur terī tamām zarūriyāt pūri hotī rahīn.

⁸ Chunānche ham Saīr ko chhoṛ kar jahāñ hamāre bhāi Esau kī aulād ābād thī dūse rāste se āge nikle. Ham ne wuh rāstā chhoṛ diyā jo Ailāt aur Asyūn-jābar ke shahroñ se Bahīrā-e-Murdār tak pahuñchātā hai aur Moāb ke bayābān kī taraf barhne lage. ⁹ Wahāñ Rab ne mujh se kahā, “Moāb ke bāshindoñ kī muḡhālafat na karnā aur na un ke sāth jang chhernā, kyonki main un ke mulk kā koī bhī hissā tujhe nahīn dūngā. Main ne Ār Shahr ko Lūt kī aulād ko diyā hai.”

¹⁰ Pahle Aimī wahāñ rahte the jo Anāq kī aulād kī tarah tāqatwar, darāzqad aur tādād meñ zyādā the. ¹¹ Anāq kī aulād kī tarah wuh Rafāiyoñ meñ shumār kie jāte the, lekin Moābī unheñ Aimī kahte the.

¹² Isi tarah qadīm zamāne meñ Horī Saīr meñ ābād the, lekin Esau kī aulād ne unheñ wahāñ se nikāl diyā thā. Jis tarah Isrāiliyoñ ne bād meñ us mulk meñ kiya jo Rab ne unheñ diyā thā usī tarah Esau kī aulād barhte barhte Horiyoñ ko tabāh karke un kī jagah ābād hue the.

¹³ Rab ne kahā, “Ab jā kar Wādī-e-Zirad ko ubūr karo.” Ham ne aisā hī kiya. ¹⁴ Hameñ Qādis-barniā se rawānā hue 38 sāl ho gae the. Ab wuh

tamām ādmī mar chuke the jo us waqt jang karne ke qābil the. Waisā hī huā thā jaisā Rab ne qasam khā kar kahā thā. ¹⁵ Rab kī muḵhālafat ke bāis āḵhirkār ḵhaimāgāh meñ us nasl kā ek mard bhī na rahā. ¹⁶ Jab wuh sab mar gae the ¹⁷ tab Rab ne mujh se kahā, ¹⁸ “Āj tumheñ Ār Shahr se ho kar Moāb ke ilāqe meñ se guzarnā hai. ¹⁹ Phir tum Ammoniyōñ ke ilāqe tak pahuñchoge. Un kī bhī muḵhālafat na karnā, aur na un ke sāth jang chheṛnā, kyoñki main un ke mulk kā koī bhī hissā tumheñ nahīñ dūngā. Main ne yih mulk Lūt kī aulād ko diyā hai.”

²⁰ Haqīqat meñ Ammoniyōñ kā mulk bhī Rafāiyōñ kā mulk samjhā jāta thā jo qadīm zamāne meñ wahāñ ābād the. Ammonī unheñ zamzumī kahte the, ²¹ aur wuh dewqāmat the, tāqatwar aur tādād meñ zyādā. Wuh Anāq kī aulād jaise darāzqad the. Jab Ammonī mulk meñ āe to Rab ne Rafāiyōñ ko un ke āge āge tabāh kar diyā. Chunāñche Ammonī baṛhte baṛhte unheñ nikālte gae aur un kī jagah ābād hue, ²² bilkul usī tarah jis tarah Rab ne Esau kī aulād ke āge āge Horiyōñ ko tabāh kar diyā thā jab wuh Saīr ke mulk meñ āe the. Wahāñ bhī wuh baṛhte baṛhte Horiyōñ ko nikālte gae aur un kī jagah ābād hue. ²³ Isī tarah ek aur qadīm qaum banām Awwī ko bhī us ke mulk se nikālā gayā. Awwī Ghazzā tak ābād the, lekin jab Kaftūrī Kaftūr yāñi Krete se āe to unhoñ ne unheñ tabāh kar diyā aur un kī jagah ābād ho gae.

Sihon Bādshāh se Jang

²⁴ Rab ne Mūsā se kahā, “Ab jā kar Wādī-e-Arnon ko ubūr karo. Yoñ samjho ki main Hasbon ke Amōrī bādshāh Sihon ko us ke mulk samet tumhāre hawāle kar chukā hūñ. Us par qabzā karnā shurū karo aur us ke sāth jang karne kā mauqā ḡhūñdo. ²⁵ Isī din se main tamām qaumoñ meñ tumhāre bāre meñ dahshat aur ḵhauf paidā karūnga. Wuh tumhārī ḵhabar sun kar ḵhauf ke māre thartharaēngī aur kāñpeñgi.”

²⁶ Main ne Dasht-e-Qadīmāt se Hasbon ke bādshāh Sihon ke pās qāsīd bheje. Merā paighām nafrat aur muḵhālafat se ḵhālī thā. Wuh yih thā, ²⁷ “Hameñ apne mulk meñ se guzarne deñ. Ham shāhrāh par hī raheñge aur us se na bāñ, na dāñ taraf haṭeñge. ²⁸ Ham khāne aur pīne kī tamām zarūriyāt ke lie munāsib paise deñge. Hameñ paidal apne mulk meñ se guzarne deñ, ²⁹ jis tarah Saīr ke bāshindoñ Esau kī aulād aur Ār ke rahne wāle Moābiyōñ ne hameñ guzarne diyā. Kyoñki hamārī manzil Dariyā-e-Yardan ke maḡhrib meñ hai, wuh mulk jo Rab hamārā Ḵhudā hameñ dene wālā hai.”

³⁰ Lekin Hasbon ke bādshāh Sihon ne hameñ guzarne na diyā, kyoñki Rab tumhāre Ḵhudā ne use belachak aur hamārī bāt se inkār karne par āmādā kar diyā thā tāki Sihon hamāre qābū meñ ā jāe. Aur bād meñ aisā hī huā. ³¹ Rab ne mujh se kahā, “Yoñ samajh le ki main Sihon aur us ke mulk ko tere hawāle karne lagā hūñ. Ab nikal kar us par qabzā karnā shurū karo.”

³² Jab Sihon apnī sārī fauj le kar hamārā muqābalā karne ke lie Yahaz āyā ³³ to Rab hamāre Ḵhudā ne hameñ pūrī fatah baḵshī. Ham ne Sihon, us ke beṭoñ aur pūrī qaum ko shikast di. ³⁴ Us waqt ham ne us ke tamām shahroñ par qabzā kar liyā aur un ke tamām mardoñ, auratoñ aur bachchoñ ko mār ḡālā. Koī bhī na bachā. ³⁵ Ham ne sirf maweshī aur shahroñ kā lūtā huā māl apne lie bachāe rakhā.

³⁶ Wādī-e-Arnon ke kināre par wāqe Aroīr se le kar Jiliyād tak har shahr ko shikast mānanī paṛī. Is meñ wuh shahr bhī shāmil thā jo Wādī-e-Arnon

meñ thā. Rab hamāre Ḳhudā ne un sab ko hamāre hawāle kar diyā.
³⁷ Lekin tum ne Ammoniyōñ kā mulk chhoṛ diyā aur na Dariyā-e-Yabboq ke irdgird ke ilāqe, na us ke pahārī ilāqe ke shahroñ ko chheṛā, kyonki Rab hamāre Ḳhudā ne aisā karne se tumheñ manā kiyā thā.

3

Basan ke Bādshāh Oj kī Shikast

¹ Is ke bād ham shimāl meñ Basan kī taraf baṛh gae. Basan kā bādshāh Oj apñi tamām fauj ke sāth nikal kar hamārā muqābalā karne ke lie Idrai āyā. ² Rab ne mujh se kahā, “Us se mat ḍar. Main use, us kī pūrī fauj aur us kā mulk tere hawāle kar chukā hūñ. Us ke sāth wuh kuchh kar jo tū ne Amori bādshāh Sihon ke sāth kiya jo Hasbon meñ hukūmat kartā thā.”

³ Aisā hī huā. Rab hamāre Ḳhudā kī madad se ham ne Basan ke bādshāh Oj aur us kī tamām qaum ko shikast di. Ham ne sab ko halāk kar diyā. Koī bhī na bachā. ⁴ Usī waqt ham ne us ke tamām shahroñ par qabzā kar liyā. Ham ne kul 60 shahroñ par yāñi Arjūb ke sāre ilāqe par qabzā kiya jis par Oj kī hukūmat thī. ⁵ In tamām shahroñ kī hifāzat ūñchī ūñchī fasiloñ aur kunde wāle darwāzoñ se kī gai thī. Dehāt meñ bahut-sī aisi ābādiyāñ bhī mil gain jin kī fasileñ nahīñ thīñ. ⁶ Ham ne un ke sāth wuh kuchh kiya jo ham ne Hasbon ke bādshāh Sihon ke ilāqe ke sāth kiya thā. Ham ne sab kuchh Rab ke hawāle karke har shahr ko aur tamām mardoñ, auratoñ aur bachchoñ ko halāk kar ḍālā. ⁷ Ham ne sirf tamām maweshi aur shahroñ kā lūṭā huā māl apne lie bachāe rakhā.

⁸ Yoñ ham ne us waqt Amoriyoñ ke in do bādshāhoñ se Dariyā-e-Yardan kā mashriqī ilāqā Wādī-e-Arnon se le kar Harmūn Pahār tak chhīñ liyā. ⁹ (Saidā ke bāshinde Harmūn ko Siryūn kahte haiñ jabki Amoriyoñ ne us kā nām Sanīr rakhā.) ¹⁰ Ham ne Oj Bādshāh ke pūre ilāqe par qabzā kar liyā. Is meñ maidān-e-murtafā ke tamām shahr shāmil the, nīz Salkā aur Idrai tak Jiliyād aur Basan ke pūre ilāqe.

¹¹ Bādshāh Oj dewqāmat qabile Rafāi kā ākhirī mard thā. Us kā lohe kā tābūt 13 se zāyd fuṭ lambā aur chhih fuṭ chaurā thā aur āj tak Ammoniyōñ ke shahr Rabbā meñ dekhā jā saktā hai.

Yardan ke Mashriq meñ Mulk kī Taqsim

¹² Jab ham ne Dariyā-e-Yardan ke mashriqī ilāqe par qabzā kiya to main ne Rūbin aur Jad ke qabiloñ ko us kā junūbī hissā shahroñ samet diyā. Is ilāqe kī junūbī sarhad Dariyā-e-Arnon par wāge shahr Aroīr hai jabki shimāl meñ is meñ Jiliyād ke pahārī ilāqe kā ādhā hissā bhī shāmil hai. ¹³ Jiliyād kā shimālī hissā aur Basan kā mulk main ne Manassī ke ādhe qabile ko diyā.

(Basan meñ Arjūb kā ilāqā hai jahāñ pahle Oj Bādshāh kī hukūmat thī aur jo Rafāiyoñ yāñi Dewqāmat Afrād kā Mulk kahlātā thā. ¹⁴ Manassī ke qabile ke ek ādmī banām Yāir ne Arjūb par Jasūriyoñ aur Mākātiyoñ kī sarhad tak qabzā kar liyā thā. Us ne is ilāqe kī bastiyoñ ko apñā nām diyā. Āj tak yihī nām Hawwot-yāir yāñi Yāir kī Bastiyāñ chaltā hai.)

¹⁵ Main ne Jiliyād kā shimālī hissā Manassī ke kunbe Makīr ko diyā ¹⁶ lekin Jiliyād kā junūbī hissā Rūbin aur Jad ke qabiloñ ko diyā. Is hisse kī ek sarhad junūb meñ Wādī-e-Arnon ke bīch meñ se guzartī hai jabki dūsri sarhad Dariyā-e-Yabboq hai jis ke pār Ammoniyōñ kī hukūmat hai. ¹⁷ Us kī maḡhribī sarhad Dariyā-e-Yardan hai yāñi Kinnarat (Galīl) kī Jhīl se le kar Bahīrā-e-Murdār tak jo Pīsgā ke pahārī silsile ke dāman meñ hai.

¹⁸ Us waqt main ne Rūbin, Jad aur Manassī ke qabilōn se kahā, “Rab tumhāre Ḳhudā ne tumheñ mirās meñ yih mulk de diyā hai. Lekin shart yih hai ki tumhāre tamām jang karne ke qābil mard musallah ho kar tumhāre Isrāīli bhāiyōn ke āge āge Dariyā-e-Yardan ko pār karen. ¹⁹ Sirf tumhārī aurateñ aur bachche pīchhe rah kar un shahroñ meñ intazār kar sakte haiñ jo main ne tumhāre lie muqarrar kie haiñ. Tum apne maweshiyōn ko bhī pīchhe chhoṛ sakte ho, kyonki mujhe patā hai ki tumhāre bahut zyādā jānwar haiñ. ²⁰ Apne bhāiyōn ke sāth chalte hue un ki madad karne raho. Jab Rab tumhārā Ḳhudā unheñ Dariyā-e-Yardan ke maḡhrib meñ wāqe mulk degā aur wuh tumhārī tarah ārām aur sukūn se wahāñ ābād ho jāeñge tab tum apne mulk meñ wāpas jā sakte ho.”

Mūsā ko Yardan Pār Karne kī Ijāzat Nahīn Milti

²¹ Sāth sāth main ne Yashua se kahā, “Tū ne apnī ānkhoñ se sab kuchh dekh liyā hai jo Rab tumhāre Ḳhudā ne in donoñ bādshāhoñ Sihon aur Oj se kiyā. Wuh yihī kuchh har us bādshāh ke sāth karegā jis ke mulk par tū dariyā ko pār karke hamlā karegā. ²² Un se na ḍaro. Tumhārā Ḳhudā khud tumhāre lie jang karegā.”

²³ Us waqt main ne Rab se iltijā karke kahā, ²⁴ “Ai Rab Qādir-e-mutlaq, tū apne khādīm ko apnī azmat aur qudrat dikhāne lagā hai. Kyā āsmān yā zamīn par koī aur Ḳhudā hai jo terī tarah ke azīm kām kar saktā hai? Hargiz nahīn! ²⁵ Mehrbānī karke mujhe bhī Dariyā-e-Yardan ko pār karke us achche mulk yānī us behtarīn pahārī ilāqe ko Lubnān tak dekhne kī ijāzat de.”

²⁶ Lekin tumhāre sabab se Rab mujh se nārāz thā. Us ne merī na sunī balki kahā, “Bas kar! Āindā mere sāth is kā zikr na karnā. ²⁷ Pisgā kī choṭī par chaṛh kar chāroñ taraf nazar daurā. Wahāñ se ḡhaur se dekh, kyonki tū khud Dariyā-e-Yardan ko ubūr nahīn karegā. ²⁸ Apnī jagah Yashua ko muqarrar kar. Us kī hauslā-afzāī kar aur use mazbūt kar, kyonki wuhī is qaum ko Dariyā-e-Yardan ke maḡhrib meñ le jāegā aur qabilōn meñ us mulk ko taqsim karegā jise tū pahār se dekhegā.”

²⁹ Chunāñche ham Bait-faḡhūr ke qarīb wādī meñ ṭhahre.

4

Farmānbardārī kī Ashadd Zarūrat

¹ Ai Isrāīl, ab wuh tamām ahkām dhyān se sun le jo main tumheñ sikhātā hūn. Un par amal karo tāki tum zindā raho aur jā kar us mulk par qabzā karo jo Rab tumhāre bāpdādā kā Ḳhudā tumheñ dene wālā hai. ² Jo ahkām main tumheñ sikhātā hūn un meñ na kisi bāt kā izāfā karo aur na un se koī bāt nikālo. Rab apne Ḳhudā ke tamām ahkām par amal karo jo main ne tumheñ die haiñ. ³ Tum ne khud dekhā hai ki Rab ne Bāl-faḡhūr se kyā kuchh kiyā. Wahāñ Rab tere Ḳhudā ne har ek ko halāk kar ḍālā jis ne Faḡhūr ke Bāl Dewatā kī pūjā kī. ⁴ Lekin tum meñ se jītnē Rab apne Ḳhudā ke sāth liṭe rahe wuh sab āj tak zindā haiñ.

⁵ Main ne tumheñ tamām ahkām yoñ sikhā die haiñ jis tarah Rab mere Ḳhudā ne mujhe batāyā. Kyonki lāzim hai ki tum us mulk meñ in ke tābe raho jis par tum qabzā karne wāle ho. ⁶ Inheñ māno aur in par amal karo to ḍusrī qaumoñ ko tumhārī dānishmandī aur samajh nazar āegī. Phir wuh in tamām ahkām ke bāre meñ sun kar kahañgī, “Wah, yih azīm qaum kaisī dānishmand aur samajhdār hai!” ⁷ Kaun-sī azīm qaum ke mābūd itne qarīb haiñ jītnā hamārā Ḳhudā hamāre qarīb hai? Jab bhī

ham madad ke lie pukārte haiñ to Rab hamārā Ḳhudā maujūd hotā hai.
⁸ Kaun-sī azīm qaum ke pās aise munsifānā ahkām aur hidāyāt haiñ jaise maiñ āj tumheñ pūrī shariat sunā kar pesh kar rahā hūñ?

⁹ Lekin ḳhabardār, ehtiyāt karnā aur wuh tamām bāteñ na bhūlnā jo terī āñkhoñ ne dekhī haiñ. Wuh umr-bhar tere dil meñ se miṭ na jāeñ balki unheñ apne bachchoñ aur pote-potiyon ko bhī batāte rahnā. ¹⁰ Wuh dīn yād kar jab tū Horib yāñī Sinā Pahār par Rab apne Ḳhudā ke sāmne hāzir thā aur us ne mujhe batāyā, “Qaum ko yahāñ mere pās jamā kar tāki maiñ un se bāt karūñ aur wuh umr-bhar merā ḳhauf māneñ aur apne bachchoñ ko merī bāteñ sikhāte raheñ.”

¹¹ Us waqt tum qarīb ā kar pahār ke dāman meñ ḳhaṛe hue. Wuh jal rahā thā, aur us kī āg āsmān tak bharak rahī thī jabkī kāle bādaloñ aur gahre andhere ne use nazaron se chhupā diyā. ¹² Phir Rab āg meñ se tum se hamkalām huā. Tum ne us kī bāteñ sunīñ lekin us kī koī shakl na dekhī. Sirf us kī āwāz sunāī dī. ¹³ Us ne tumhāre lie apne ahd yāñī un 10 ahkām kā elān kiyā aur hukm diyā kī in par amal karo. Phir us ne unheñ patthar kī do takhtiyon par likh diyā. ¹⁴ Rab ne mujhe hidāyat kī, “Unheñ wuh tamām ahkām sikhā jin ke mutābiq unheñ chalnā hogā jab wuh Dariyā-e-Yardan ko pār karke Kanān par qabzā kareñge.”

Butparastī ke bāre meñ Āgāhī

¹⁵ Jab Rab Horib yāñī Sinā Pahār par tum se hamkalām huā to tum ne us kī koī shakl na dekhī. Chunāñche ḳhabardār raho ¹⁶ kī tum ḡhalat kām karke apne lie kisi bhī shakl kā but na banāo. Na mard, aurat, ¹⁷ zamīn par chalne wāle jānwar, parinde, ¹⁸ reñgne wāle jānwar yā machhlī kā but banāo. ¹⁹ Jab tū āsmān kī taraf nazar uṭhā kar āsmān kā pūrā lashkar dekhe to sūraj, chāñd aur sitāron kī parastish aur ḳhidmat karne kī āzmāish meñ na parnā. Rab tere Ḳhudā ne in chīzon ko bāqī tamām qaumon ko atā kiyā hai, ²⁰ lekin tumheñ us ne Mīsr ke bharakte bhaṭṭe se nikālā hai tāki tum us kī apñī qaum aur us kī mirās ban jāo. Aur āj aisā hī huā hai.

²¹ Tumhāre sabab se Rab ne mujh se nārāz ho kar qasam khāī kī tū Dariyā-e-Yardan ko pār karke us achchhe mulk meñ dāḳhil nahīñ hogā jo Rab terā Ḳhudā tujhe mīrās meñ dene wālā hai. ²² Maiñ yihīñ isī mulk meñ mar jāūngā aur Dariyā-e-Yardan ko pār nahīñ karūngā. Lekin tum dariyā ko pār karke us behtarīn mulk par qabzā karoge. ²³ Har sūrat meñ wuh ahd yād rakhnā jo Rab tumhāre Ḳhudā ne tumhāre sāth bāndhā hai. Apne lie kisi bhī chīz kī mūrāt na banānā. Yih Rab kā hukm hai. ²⁴ kyonkī Rab terā Ḳhudā bhasm kar dene wālī āg hai, wuh ḡhayūr Ḳhudā hai.

²⁵ Tum mulk meñ jā kar wahāñ rahoge. Tumhāre bachche aur pote-nawāse us meñ paidā ho jāeñge. Jab is tarah bahut waqt guzar jāegā to ḳhatrā hai kī tum ḡhalat kām karke kisi chīz kī mūrāt banāo. Aisā kabhī na karnā. Yih Rab tumhāre Ḳhudā kī nazar meñ burā hai aur use ḡhussā dilāegā. ²⁶ Āj āsmān aur zamīn mere gawāh haiñ kī agar tum aisā karo to jaldī se us mulk meñ se miṭ jāoge jis par tum Dariyā-e-Yardan ko pār karke qabzā karoge. Tum der tak wahāñ jīte nahīñ rahoge balki pūre taur par halāk ho jāoge. ²⁷ Rab tumheñ mulk se nikāl kar muḳhtalif qaumon meñ muntashir kar degā, aur wahāñ sirf thoṛe hī afrād bache raheñge. ²⁸ Wahāñ tum insān ke hāthoñ se bane hue lakaṛī aur patthar ke butoñ kī ḳhidmat karoge, jo na dekh sakte, na sun sakte, na khā sakte aur na sūñg sakte haiñ.

²⁹ Wahīn tū Rab apne Ḳhudā ko talāsh karegā, aur agar use pūre dil-o-jān se dhūnde to wuh tujhe mil bhī jāegā. ³⁰ Jab tū is taklif meñ muḡtalā hogā aur yih sārā kuchh tujh par se guzaregā phir ākhirkār Rab apne Ḳhudā kī taraf rujū karke us kī sunegā. ³¹ Kyoñki Rab terā Ḳhudā rahim Ḳhudā hai. Wuh tujhe na tark karegā aur na barbād karegā. Wuh us ahd ko nahīn bhūlegā jo us ne qasam khā kar tere bāpdādā se bāndhā thā.

Rab hī Hamārā Ḳhudā Hai

³² Duniyā meñ insān kī taḡhliq se le kar āj tak māzī kī taftīsh kar. Āsmān ke ek sire se dūsre sire tak khoj lagā. Kyā is se pahle kabhī is tarah kā moḡizānā kām huā hai? Kyā kisī ne is se pahle is qism ke azīm kām kī khabar sunī hai? ³³ Tū ne āg meñ se boltī huī Allāh kī āwāz sunī to bhī jītā bachā! Kyā kisī aur qaum ke sāth aisā huā hai? ³⁴ Kyā kisī aur mābūd ne kabhī jurrat kī hai ki Rab kī tarah pūrī qaum ko ek mulk se nikāl kar apnī milkiyat banāyā ho? Us ne aisā hī tumhāre sāth kiyā. Us ne tumhāre dekhte dekhte Misriyon ko āzmāyā, unheñ bare moḡize dikhāe, un ke sāth jang kī, apnī baḡī qudrat aur iḡhtiyār kā izhār kiyā aur haulnāk kāmon se un par ḡhālib ā gayā.

³⁵ Tujhe yih sab kuchh dikhāyā gayā tāki tū jān le ki Rab Ḳhudā hai. Us ke siwā koī aur nahīn hai. ³⁶ Us ne tujhe nasīhat dene ke lie āsmān se apnī āwāz sunāī. Zamīn par us ne tujhe apnī azīm āg dikhāī jis meñ se tū ne us kī bāteñ sunīñ. ³⁷ Use tere bāpdādā se pyār thā, aur us ne tujhe jo un kī aulād haiñ chun liyā. Is lie wuh ḡhud hāzir ho kar apnī azīm qudrat se tujhe Misr se nikāl lāyā. ³⁸ Us ne tere āge se tujh se zyādā baḡī aur tāqatwar qaumeñ nikāl dīñ tāki tujhe un kā mulk mīrās meñ mil jāe. Āj aisā hī ho rahā hai.

³⁹ Chunāñche āj jān le aur zahan meñ rakh ki Rab āsmān aur zamīn kā Ḳhudā hai. Koī aur mābūd nahīn hai. ⁴⁰ Us ke ahkām par amal kar jo mainī tujhe āj sunā rahā hūñ. Phir tū aur terī aulād kāmyāb hoñge, aur tū der tak us mulk meñ jītā rahegā jo Rab tujhe hameshā ke lie de rahā hai.

Yardan ke Mashriq meñ Panāh ke Shahr

⁴¹ Yih kah kar Mūsā ne Dariyā-e-Yardan ke mashriq meñ panāh ke tīn shahr chun lie. ⁴² Un meñ wuh shaḡhs panāh le saktā thā jis ne dushmanī kī binā par nahīn balki ḡhairirādī taur par kisī ko jān se mār diyā thā. Aise shahr meñ panāh lene ke sabab se use badle meñ qatl nahīn kiyā jā saktā thā. ⁴³ Is ke lie Rūbin ke qābile ke lie maidān-e-murtafā kā shahr Basar, Jad ke qābile ke lie Jiliyād kā shahr Rāmāt aur Manassī ke qābile ke lie Basan kā shahr Jaulān chunā gayā.

Sharīat kā Peshlafz

⁴⁴ Darj-e-zail wuh sharīat hai jo Mūsā ne Isrāīliyon ko pesh kī. ⁴⁵ Mūsā ne yih ahkām aur hidāyāt us waqt pesh kiñ jab wuh Misr se nikal kar ⁴⁶ Dariyā-e-Yardan ke mashriqī kināre par the. Bait-fāḡhūr un ke muḡābil thā, aur wuh Amori bādshāh Sīhon ke mulk meñ khaimāzan the. Sīhon kī rihāish Hasbon meñ thī aur use Isrāīliyon se shikast huī thī jab wuh Mūsā kī rāhnumāī meñ Misr se nikal āe the. ⁴⁷ Us ke mulk par qabzā karke unhoñ ne Basan ke mulk par bhī fatah pāī thī jis kā bādshāh Oj thā. In donoñ Amori bādshāhoñ kā yih pūrā ilāqā un ke hāth meñ ā gayā thā. Yih ilāqā Dariyā-e-Yardan ke mashriq meñ thā. ⁴⁸ Us kī junūbī sarhad Dariyā-e-Arnon ke kināre par wāqe shahr Aroīr thī jabki us kī

shimālī sarhad Siryūn yānī Harmūn Pahār thī. ⁴⁹ Dariyā-e-Yardan kā pūrā mashriqī kinārā Pisgā ke pahārī silsile ke dāman meñ wāqe Bahīrā-e-Murdār tak us meñ shāmīl thā.

5

Das Ahkām

¹ Mūsā ne tamām Isrāīliyon ko jamā karke kahā,

Ai Isrāīl, dhyān se wuh hidāyāt aur ahkām sun jo mainī tumheñ āj pesh kar rahā hūñ. Unheñ sīkho aur baṛī ehtiyāt se un par amal karo. ² Rab hamāre Ḳhudā ne Horib yānī Sīnā Pahār par hamāre sāth ahd bāndhā. ³ Us ne yih ahd hamāre bāpdādā ke sāth nahīñ balki hamāre hī sāth bāndhā hai, jo āj is jagah par zindā haiñ. ⁴ Rab pahār par āg meñ se rūbarū ho kar tum se hamkalām huā. ⁵ Us waqt mainī tumhāre aur Rab ke darmiyān kharā huā tāki tumheñ Rab kī bāteñ sunāūñ. Kyoñki tum āg se ḍarte the aur is lie pahār par na chāṛhe. Us waqt Rab ne kahā,

⁶ “Mainī Rab terā Ḳhudā hūñ jo tujhe Mulk-e-Misr kī ḡhulāmī se nikāl lāyā. ⁷ Mere siwā kisī aur mābūd kī parastish na karnā.

⁸ Apne lie but na banānā. Kisī bhī chīz kī mūrāt na banānā, chāhe wuh āsmān meñ, zamīn par yā samundar meñ ho. ⁹ Na butoñ kī parastish, na un kī khidmat karnā, kyoñki mainī terā Rab ḡhayūr Ḳhudā hūñ. Jo mujh se nafrat karte haiñ unheñ mainī tīsṛī aur chauthī pusht tak sazā dūngā.

¹⁰ Lekin jo mujh se muhabbat rakhte aur mere ahkām pūre karte haiñ un par mainī hazār pushtoñ tak mehrbānī karūngā.

¹¹ Rab apne Ḳhudā kā nām bemaqsad yā ḡhalat maqsad ke lie istemāl na karnā. Jo bhī usā kartā hai use Rab sazā die baḡhair nahīñ chhoṛegā.

¹² Sabat ke din kā kḡhayāl rakhnā. Use is tarah manānā ki wuh maḡhsūs-o-muḡqaddas ho, usī tarah jis tarah Rab tere Ḳhudā ne tujhe hukm diyā hai. ¹³ Hafte ke pahle chhih din apnā kām-kāj kar, ¹⁴ lekin sātwanḡ din Rab tere Ḳhudā kā ārām kā din hai. Us din kisī tarah kā kām na karnā. Na tū, na terā beṭā, na terī beṭī, na terā naukar, na terī naukarānī, na terā bail, na terā gadhā, na terā koī aur maweshī. Jo padesī tere darmiyān rahtā hai wuh bhī kām na kare. Tere naukar aur terī naukarānī ko terī tarah ārām kā mauḡā milnā hai. ¹⁵ Yād rakhnā ki tū Misr meñ ḡhulām thā aur ki Rab terā Ḳhudā hī tujhe baṛī qudrat aur ikhtiyār se wahāñ se nikāl lāyā. Is lie us ne tujhe hukm diyā hai ki Sabat kā din manānā.

¹⁶ Apne bāp aur apnī māñ kī izzat karnā jis tarah Rab tere Ḳhudā ne tujhe hukm diyā hai. Phir tū us mulk meñ jo Rab terā Ḳhudā tujhe dene wālā hai khushhāl hogā aur der tak jītā raheḡā.

¹⁷ Qatl na karnā.

¹⁸ Zīnā na karnā.

¹⁹ Chorī na karnā.

²⁰ Apne paṛosī ke bāre meñ jhūṭī gawāhī na denā.

²¹ Apne paṛosī kī biwī kā lālach na karnā. Na us ke ghar kā, na us kī zamīn kā, na us ke naukar kā, na us kī naukarānī kā, na us ke bail aur na us ke gadhe kā balki us kī kisī bhī chīz kā lālach na karnā.”

²² Rab ne tum sab ko yih ahkām die jab tum Sīnā Pahār ke dāman meñ jamā the. Wahāñ tum ne āg, bādāl aur gahre andhere meñ se us kī zordār āwāz sunī. Yihī kuchh us ne kahā aur bas. Phir us ne unheñ patthar kī do taḡhtiyōñ par likh kar mujhe de diyā.

Log Rab se Ḍarte Haiñ

²³ Jab tum ne tārīkī se yih āwāz sunī aur pahār kī jaltī huī hālat dekhī to tumhāre qabīloñ ke rāhnumā aur buzurg mere pās āe. ²⁴ Unhoñ ne kahā, “Rab hamāre Khudā ne ham par apnā jalāl aur azmat zāhir kī hai. Āj ham ne āg meñ se us kī āwāz sunī hai. Ham ne dekh liyā hai ki jab Allāh insān se hamkalām hotā hai to zarūrī nahīn ki wuh mar jāe. ²⁵ Lekin ab ham kyoñ apnī jān khatre meñ dāleñ? Agar ham mazīd Rab apne Khudā kī āwāz suneñ to yih baṛī āg hameñ bhasm kar degī aur ham apnī jān se hāth dho baiṭheñge. ²⁶ Kyoñki fānī insānoñ meñ se kaun hamārī tarah zindā Khudā ko āg meñ se bāteñ karte hue sun kar zindā rahā hai? Koī bhī nahīn! ²⁷ Ap hī qarīb jā kar un tamām bātoñ ko suneñ jo Rab hamārā Khudā hameñ batānā chāhtā hai. Phir laṭ kar hameñ wuh bāteñ sunāeñ. Ham unheñ suneñge aur un par amal kareñge.”

²⁸ Jab Rab ne yih sunā to us ne mujh se kahā, “Main ne in logoñ kī yih bāteñ sun li haiñ. Wuh ṭhik kahte haiñ. ²⁹ Kāsh un kī soch hameshā aisī hī ho! Kāsh wuh hameshā isī tarah merā khauf māneñ aur mere ahkām par amal kareñ! Agar wuh aisā kareñge to wuh aur un kī aulād hameshā kāmyāb raheñge. ³⁰ Jā, unheñ batā de ki apne khaimoñ meñ laṭ jāo. ³¹ Lekin tū yahāñ mere pās rah tāki main tujhe tamām qawānīn aur ahkām de dūñ. Un ko logoñ ko sikhānā tāki wuh us mulk meñ un ke mutābiq chaleñ jo main unheñ dūngā.”

³² Chunāñche ehtiyāt se un ahkām par amal karo jo Rab tumhāre Khudā ne tumheñ die haiñ. Un se na dāīñ taraf haṭo na bāīñ taraf. ³³ Hameshā se rāh par chalte raho jo Rab tumhāre Khudā ne tumheñ batāī hai. Phir tum kāmyāb hoge aur us mulk meñ der tak jīte rahoge jis par tum qabzā karoge.

6

Sab se Baṛā Hukm

¹ Yih wuh tamām ahkām haiñ jo Rab tumhāre Khudā ne mujhe tumheñ sikhāne ke lie kahā. Us mulk meñ in par amal karnā jis meñ tum jāne wāle ho tāki us par qabzā karo. ² Umr-bhar tū, tere bachche aur pote-nawāse Rab apne Khudā kā khauf māneñ aur us ke un tamām ahkām par chaleñ jo main tujhe de rahā hūñ. Tab tū der tak jītā rahegā. ³ Ai Isrāīl, yih merī bāteñ sun aur baṛī ehtiyāt se in par amal kar! Phir Rab tere Khudā kā wādā pūrā ho jāegā ki tū kāmyāb rahegā aur terī tādād us mulk meñ khūb baṛhī jāegi jis meñ dūdh aur shahd kī kasrat hai.

⁴ Sun ai Isrāīl! Rab hamārā Khudā ek hī Rab hai. ⁵ Rab apne Khudā se apne pūre dil, apnī pūrī jān aur apnī pūrī tāqat se pyār karnā. ⁶ Jo ahkām main tujhe āj batā rahā hūñ unheñ apne dil par naqsh kar. ⁷ Unheñ apne bachchoñ ke zahannashīn karā. Yihī bāteñ har waqt aur har jagah tere laboñ par hoñ kḥāh tū ghar meñ baiṭhā yā rāste par chaltā ho, leṭā ho yā kharā ho. ⁸ Unheñ nishān ke taur par aur yāddihānī ke lie apne bāzuoñ aur māthe par lagā. ⁹ Unheñ apne gharoñ kī chaukhaṭoñ aur apne shahroñ ke darwāzoñ par likh.

¹⁰ Rab tere Khudā kā wādā pūrā hogā jo us ne qasam khā kar tere bāpdādā Ibrāhīm, Is'hāq aur Yāqūb ke sāth kiyā ki main tujhe Kanān meñ le jāūngā. Jo baṛe aur shāndār shahr us meñ haiñ wuh tū ne khud nahīn banāe. ¹¹ Jo makān us meñ haiñ wuh aisī achchhī chīzoñ se bhare hue haiñ jo tū ne un meñ nahīn rakhīñ. Jo kuen us meñ haiñ un ko tū ne nahīn khodā. Jo angūr aur zaitūn ke bāgh us meñ haiñ unheñ tū ne

nahīn lagāyā. Yih haqīqat yād rakh. Jab tū us mulk meñ kasrat kā khānā khā kar ser ho jāegā ¹² to khabardār! Rab ko na bhūlnā jo tujhe Misr kī ghulamī se nikāl lāyā.

¹³ Rab apne Kḥudā kā kḥauf mānanā. Sirf usī kī ibādat karnā aur usī kā nām le kar qasam khānā. ¹⁴ Dīgar mābūdoñ kī pairawī na karnā. Is meñ tamām paṛosī aqwām ke dewatā bhī shāmil haiñ. ¹⁵ Warnā Rab tere Kḥudā kā ghazab tujh par nāzil ho kar tujhe mulk meñ se miṭā dālegā. Kyoñki wuh ghayūr Kḥudā hai aur tere darmiyān hī rahtā hai.

¹⁶ Rab apne Kḥudā ko us tarah na āzmānā jis tarah tum ne Massā meñ kiya thā. ¹⁷ Dhyān se Rab apne Kḥudā ke ahkām ke mutābiq chalo, un tamām hidāyāt aur qawānīn par jo us ne tujhe die haiñ. ¹⁸ Jo kuchh Rab kī nazar meñ durst aur achchhā hai wuh kar. Phir tū kāmyāb rahegā, tū jā kar us achchhe mulk par qabzā karegā jis kā wādā Rab ne tere bāpdādā se qasam khā kar kiya thā. ¹⁹ Tab Rab kī bāt pūrī ho jāegī ki tū apne dushmanoñ ko apne āge āge nikāl degā.

²⁰ Āne wāle dinoñ meñ tere bachche pūchheñge, “Rab hamāre Kḥudā ne āp ko in tamām ahkām par amal karne ko kyoñ kahā?” ²¹ Phir unheñ jawāb denā, “Ham Misr ke bādshāh Firaun ke ghulam the, lekin Rab hameñ baṛī qudrat kā izhār karke Misr se nikāl lāyā. ²² Hamāre dekhṭe dekhṭe us ne baṛe baṛe nishān aur mojize kie aur Misr, Firaun aur us ke pūre gharāne par haulnāk musibateñ bhejiñ. ²³ Us waqt wuh hameñ wahān se nikāl lāyā tāki hameñ le kar wuh mulk de jis kā wādā us ne qasam khā kar hamāre bāpdādā ke sāth kiya thā. ²⁴ Rab hamāre Kḥudā hī ne hameñ kahā ki in tamām ahkām ke mutābiq chalo aur Rab apne Kḥudā kā kḥauf māno. Kyoñki agar ham aisā kareñ to phir ham hameshā kāmyāb aur zindā raheñge. Aur āj tak aisā hī rahā hai. ²⁵ Agar ham Rab apne Kḥudā ke huzūr rah kar ehtiyāt se un tamām bātoñ par amal kareñge jo us ne hameñ karne ko kahī haiñ to wuh hameñ rāstbāz qarār degā.”

7

Dūsri Kanānī Qaumoñ ko Nikālñā Hai

¹ Rab terā Kḥudā tujhe us mulk meñ le jāegā jis par tū jā kar qabzā karegā. Wuh tere sāmne se bahut-sī qaumeñ bhagā degā. Go yih sāt qaumeñ yānī Hittī, Jirjāsī, Amori, Kanānī, Farizzī, Hiwwi aur Yabūsī tādād aur tāqat ke lihāz se tujh se baṛī hoñgī ² to bhī Rab terā Kḥudā unheñ tere hawālē karegā. Jab tū unheñ shikast degā to un sab ko us ke lie maḥsūs karke halāk kar denā hai. Na un ke sāth ahd bāndhnā aur na un par rahm karnā. ³ Un meñ se kisī se shādī na karnā. Na apnī betiyōñ kā rishtā un ke beṭoñ ko denā, na apne beṭoñ kā rishtā un kī betiyōñ se karnā. ⁴ Warnā wuh tumhāre bachchoñ ko merī pairawī se dūr kareñge aur wuh merī nahīn balki un ke dewatāoñ kī khidmat kareñge. Tab Rab kā ghazab tum par nāzil ho kar jaldī se tumheñ halāk kar degā. ⁵ Is lie un kī qurbāngāheñ dhā denā. Jin paṭtharoñ kī wuh pūjā karte haiñ unheñ chaknāchūr kar denā, un ke Yasīrat Dewī ke khambe kāṭ dālnā aur un ke but jalā denā.

⁶ Kyoñki tū Rab apne Kḥudā ke lie maḥsūs-o-muqaddas hai. Us ne duniyā kī tamām qaumoñ meñ se tujhe chun kar apnī qaum aur khās milkiyat banāyā. ⁷ Rab ne kyoñ tumhāre sāth tālluq qāym kiya aur tumheñ chun liya? Kyā is wajah se ki tum tādād meñ dīgar qaumoñ kī nisbat zyādā the? Hargiz nahīn! Tum to bahut kam the. ⁸ Balki wajah yih thī ki Rab ne tumheñ pyār kiya aur wuh wādā pūrā kiya jo us ne

qasam khā kar tumhāre bāpdādā ke sāth kiyā thā. Isī lie wuh fidyā de kar tumheñ baṛī qudrat se Misr kī ḡhulāmī aur us mulk ke bādshāh ke hāth se bachā lāyā. ⁹ Chunānche jān le ki sirf Rab terā Khudā hī Khudā hai. Wuh wafādār Khudā hai. Jo us se muhabbat rakhte aur us ke ahkām par amal karte haiñ un ke sāth wuh apnā ahd qāym rakhegā aur un par hazār pushton tak mehrbānī karegā. ¹⁰ Lekin us se nafrat karne wālon ko wuh un ke rūbarū munāsib sazā de kar barbād karegā. Hāñ, jo us se nafrat karte haiñ, un ke rūbarū wuh munāsib sazā degā aur jhijkegā nahīñ.

¹¹ Chunānche dhyān se un tamām ahkām par amal kar jo main āj tujhe de rahā hūñ tāki tū un ke mutābiq zindagī guzāre. ¹² Agar tū un par tawajjuh de aur ehtiyāt se un par chale to phir Rab terā Khudā tere sāth apnā ahd qāym rakhegā aur tujh par mehrbānī karegā, bilkul us wāde ke mutābiq jo us ne qasam khā kar tere bāpdādā se kiyā thā. ¹³ Wuh tujhe pyār karegā aur tujhe us mulk meñ barkat degā jo tujhe dene kā wādā us ne qasam khā kar tere bāpdādā se kiyā thā. Tujhe bahut aulād bakshne ke alāwā wuh tere kheton ko barkat degā, aur tujhe kasrat kā anāj, angūr aur zaitūn hāsil hogā. Wuh tere rewaron ko bhī barkat degā, aur tere gāy-bailon aur bher-bakriyon kī tādād baṛhtī jāegi. ¹⁴ Tujhe dīgar tamām qaumon kī nisbat kahīñ zyādā barkat milegī. Na tujh meñ aur na tere maweshiyon meñ bāñjhan pāyā jāegā. ¹⁵ Rab har bīmārī ko tujh se dūr rakhegā. Wuh tujh meñ wuh khatarnāk wabāen phailne nahīñ degā jin se tū Misr meñ wāqif huā balki unheñ un meñ phailāegā jo tujh se nafrat rakhte haiñ.

¹⁶ Jo bhī qaumeñ Rab terā Khudā tere hāth meñ kar degā unheñ tabāh karnā lāzim hai. Un par rahm kī nigāh se na dekhnā, na un ke dewatāon kī k̄hidmat karnā, warnā tū phañs jāegā.

¹⁷ Go terā dil kahe, “Yih qaumeñ ham se tāqatwar haiñ. Ham kis tarah inheñ nikāl sakte haiñ?” ¹⁸ To bhī un se na dar. Wuhī kuchh zahan meñ rakh jo Rab tere Khudā ne Firaun aur pure Misr ke sāth kiyā. ¹⁹ Kyoñki tū ne apnī āñkhoñ se Rab apne Khudā kī wuh baṛī āzmāne wālī musibateñ aur mojize, us kā wuh azīm ikhtiyār aur qudrat dekhi jis se wuh tujhe wahān se nikāl lāyā. Wuhī kuchh Rab terā Khudā un qaumon ke sāth bhī karegā jin se tū is waqt dartā hai. ²⁰ Na sirf yih balki Rab terā Khudā un ke darmiyān zambūr bhī bhejega tāki wuh bhī tabāh ho jāen jo pahle hamlon se bach kar chhup gae haiñ. ²¹ Un se dahshat na khā, kyoñki Rab terā Khudā tere darmiyān hai. Wuh azīm Khudā hai jis se sab k̄hauf khāte haiñ. ²² Wuh raftā raftā un qaumon ko tere āge se bhagā degā. Tū unheñ ek dam khatm nahīñ kar sakegā, warnā janglī jānwar tezi se baṛh kar tujhe nuṣān pahuchāenge.

²³ Rab terā Khudā unheñ tere hawāle kar degā. Wuh un meñ itnī saḡht afrā-tafrī paidā karegā ki wuh barbād ho jāenge. ²⁴ Wuh un ke bādshāhon ko bhī tere qābū meñ kar degā, aur tū un kā nām-o-nishān miṭā degā. Koī bhī terā sāmnā nahīñ kar sakegā balki tū un sab ko barbād kar degā.

²⁵ Un ke dewatāon ke mujassame jalā denā. Jo chāñdī aur sonā un par chaṛhāyā huā hai us kā lālāch na karnā. Use na lenā warnā tū phañs jāegā. Kyoñki in chizon se Rab tere Khudā ko ghin ātī hai. ²⁶ Is tarah kī makrūh chiz apne ghar meñ na lānā, warnā tujhe bhī us ke sāth alag karke barbād kiyā jāegā. Tere dil meñ us se shadīd nafrat aur ghin ho, kyoñki use pure taur par barbād karne ke lie maḡhsūs kiyā gayā hai.

8

Rab ko na Bhūlnā

¹ Ehtiyāt se un tamām ahkām par amal karo jo main āj tujhe de rahā hūn. Kyoṅki aisā karne se tum jīte rahoge, tādād meṅ baṛhoge aur jā kar us mulk par qabzā karoge jis kā wādā Rab ne tumhare bāpdādā se qasam khā kar kiyā thā.

² Wuh pūrā waqt yād rakh jab Rab terā Ḳhudā registān meṅ 40 sāl tak terī rāhnumāi kartā rahā tāki tujhe ājiz karke āzmāe aur mālūm kare ki kyā tū us ke ahkām par chalegā ki nahīn. ³ Us ne tujhe ājiz karke bhūke hone diyā, phir tujhe man khulāyā jis se na tū aur na tere bāpdādā wāqif the. Kyoṅki wuh tujhe sikhānā chāhtā thā ki insān kī zindagī sirf roṭī par munhasir nahīn hotī balki har us bāt par jo Rab ke muṅh se nikaltī hai.

⁴ In 40 sāloṅ ke daurān tere kapṛe na ghise na phate, na tere pānw sūje. ⁵ Chunānche dil meṅ jān le ki jis tarah bāp apne beṛe kī tarbiyat kartā hai usī tarah Rab hamārā Ḳhudā hamārī tarbiyat kartā hai.

⁶ Rab apne Ḳhudā ke ahkām par amal karke us kī rāhoṅ par chal aur us kā khauf mān. ⁷ Kyoṅki wuh tujhe ek behtarīn mulk meṅ le jā rahā hai jis meṅ nahreṅ aur aise chashme haiṅ jo pahāriyoṅ aur wādiyoṅ kī zamīn se phūṭ nikalte haiṅ. ⁸ Us kī paidāwār anāj, jau, angūr, anjir, anār, zaitūn aur shahd hai. ⁹ Us meṅ roṭī kī kamī nahīn hogī, aur tū kisī chīz se mahrūm nahīn rahegā. Us ke pattharoṅ meṅ lohā pāyā jātā hai, aur khudāi se tū us kī pahāriyoṅ se tānbā hāsīl kar sakegā.

¹⁰ Jab tū kasrat kā khānā khā kar ser ho jāegā to phir Rab apne Ḳhudā kī tamjīd karnā jis ne tujhe yih shāndār mulk diyā hai. ¹¹ Ḳhabardār, Rab apne Ḳhudā ko na bhūl aur us ke un ahkām par amal karne se gurez na kar jo main āj tujhe de rahā hūn. ¹² Kyoṅki jab tū kasrat kā khānā khā kar ser ho jāegā, tū shāndār ghar banā kar un meṅ rahegā ¹³ aur tere rewar, sone-chāndī aur bāqī tamām māl meṅ izāfā hogā ¹⁴ to kahīn tū maḡhrūr ho kar Rab apne Ḳhudā ko bhūl na jāe jo tujhe Misr kī ḡhulāmī se nikāl lāyā. ¹⁵ Jab tū us wasī aur haulnāk registān meṅ safr kar rahā thā jis meṅ zahrīle sānp aur bichchhū the to wuhī terī rāhnumāi kartā rahā. Pānī se mahrūm us ilāqe meṅ wuhī saḡht patthar meṅ se pānī nikāl lāyā.

¹⁶ Registān meṅ wuhī tujhe man khilātā rahā, jis se tere bāpdādā wāqif na the. In mushkilāt se wuh tujhe ājiz karke āzmātā rahā tāki āḡhirkār tū kāmyāb ho jāe.

¹⁷ Jab tujhe kāmyābī hāsīl hogī to yih na kahnā ki main ne apnī hī quwwat aur tāqat se yih sab kuchh hāsīl kiyā hai. ¹⁸ Balki Rab apne Ḳhudā ko yād karnā jis ne tujhe daulat hāsīl karne kī qābiliyat dī hai. Kyoṅki wuh āj bhī usī ahd par qāym hai jo us ne tere bāpdādā se kiyā thā.

¹⁹ Rab apne Ḳhudā ko na bhūlnā, aur na dīgar mābūdoṅ ke pīchhe paṛ kar unheṅ sījdā aur un kī ḡhidmat karnā. Warnā main ḡhud gawāh hūn kī tum yaqīnan halāk ho jāoge. ²⁰ Agar tum Rab apne Ḳhudā kī itā'at nahīn karoge to phir wuh tumheṅ un qaumoṅ kī tarah tabāh kar degā jo tum se pahle is mulk meṅ rahtī thīn.

9

Mulk Milne kā Sabab Isrāil kī Rāstī Nahīn Hai

¹ Sun ai Isrāil! Āj tū Dariyā-e-Yardan ko pār karne wālā hai. Dūsri taraf tū aisī qaumoṅ ko bhagā degā jo tujh se baṛī aur tāqatwar haiṅ aur jin

ke shāndār shahron kī fasileñ āsmān se bāteñ kartī haiñ. ² Wahān Anāqī baste haiñ jo tāqatwar aur darāzqad haiñ. Tū khud jāntā hai ki un ke bāre meñ kahā jātā hai, “Kaun Anāqiyōñ kā sāmna kar saktā hai?” ³ Lekin āj jān le ki Rab terā Khudā tere āge āge chalte hue unheñ bhasm kar dene wālī āg kī tarah halāk karegā. Wuh tere āge āge un par qābū pāegā, aur tū unheñ nikāl kar jaldī miṭā degā, jis tarah Rab ne wādā kiyā hai.

⁴ Jab Rab terā Khudā unheñ tere sāmne se nikāl degā to tū yih na kahnā, “Maiñ rāstbāz hūñ, isī lie Rab mujhe lāyq samajh kar yahān lāyā aur yih mulk mīrās meñ de diyā hai.” Yih bāt hargiz durust nahīn hai. Rab un qaumoñ ko un kī ḡhalat harkatoñ kī wajah se tere sāmne se nikāl degā.

⁵ Tū apnī rāstbāzī aur diyānatdārī kī binā par us mulk par qabzā nahīn karegā balki Rab unheñ un kī sharīr harkatoñ ke bāis tere sāmne se nikāl degā. Dūsre, jo wādā us ne tere bāpdādā Ibrāhīm, Is’hāq aur Yāqūb ke sāth qasam khā kar kiyā thā use pūrā honā hai.

⁶ Chunānche jān le ki Rab terā Khudā tujhe terī rāstī ke bāis yih achchhā mulk nahīn de rahā. Haqīqat to yih hai ki tū haṭdharm qaum hai.

Sone kā Bachhrā

⁷ Yād rakh aur kabhī na bhūl ki tū ne registān meñ Rab apne Khudā ko kis tarah nārāz kiyā. Mīsr se nikalte waqt se le kar yahān pahuñchne tak tum Rab se sarkash rāhe ho. ⁸ Khāskar Horib yānī Sinā ke dāman meñ tum ne Rab ko itnā ḡhussā dilāyā ki wuh tumheñ halāk karne ko thā. ⁹ Us waqt maiñ pahār par chaṛh gayā thā tāki patthar kī taḡhtiyāñ yānī us ahd kī taḡhtiyāñ mil jāeñ jo Rab ne tumhāre sāth bāndhā thā. Kuchh khāe-pie baḡhair maiñ 40 din aur rāt wahān rahā.

¹⁰⁻¹¹ Jo kuchh Rab ne āg meñ se kahā thā jab tum pahār ke dāman meñ jamā the wuhī kuchh us ne apnī unglī se donoñ taḡhtiyōñ par likh kar mujhe diyā. ¹² Us ne mujh se kahā, “Fauran yahān se utar jā. Terī qaum jise tū Mīsr se nikāl lāyā bigaṛ gai hai. Wuh kitnī jaldī se mere ahkām se haṭ gae haiñ. Unhoñ ne apne lie but ḡhāl liyā hai. ¹³ Maiñ ne jān liyā hai ki yih qaum kitnī ziddī hai. ¹⁴ Ab mujhe chhoṛ de tāki maiñ unheñ tabāh karke un kā nām-o-nishān duniyā meñ se miṭā ḡālūñ. Un kī jagah maiñ tujh se ek qaum banā lūngā jo un se baṛī aur tāqatwar hogī.”

¹⁵ Maiñ muṛ kar pahār se utrā jo ab tak bhaṛak rahā thā. Mere hāthoñ meñ ahd kī donoñ taḡhtiyāñ thiñ. ¹⁶ Tumheñ deḡhte hī mujhe mālum huā ki tum ne Rab apne Khudā kā gunāh kiyā hai. Tum ne apne lie bachhrē kā but ḡhāl liyā thā. Tum kitnī jaldī se Rab kī muqarrarā rāh se haṭ gae the.

¹⁷ Tab maiñ ne tumhāre deḡhte deḡhte donoñ taḡhtiyōñ ko zamīn par paṭakh kar ṭukṛe ṭukṛe kar diyā. ¹⁸ Ek aur bār maiñ Rab ke sāmne muñh ke bāl girā. Maiñ ne na kuchh khāyā, na kuchh piyā. 40 din aur rāt maiñ tumhāre tamām gunāhoñ ke bāis isī hālat meñ rahā. Kyoñki jo kuchh tum ne kiyā thā wuh Rab ko nihāyat burā lagā, is lie wuh ḡhazabnāk ho gayā thā. ¹⁹ Wuh tum se itnā nārāz thā ki maiñ bahut ḡar gayā. Yoñ lag rahā thā ki wuh tumheñ halāk kar degā. Lekin is bār bhī us ne merī sun lī. ²⁰ Maiñ ne Hārūn ke lie bhī duā kī, kyoñki Rab us se bhī nihāyat nārāz thā aur use halāk kar denā chāhtā thā.

²¹ Jo bachhrā tum ne gunāh karke banāyā thā use maiñ ne jalā diyā, phir jo kuchh bāqī rah gayā use kuchal diyā aur pīs pīs kar paṭḡar banā diyā. Yih paṭḡar maiñ ne us chashme meñ phaiñk diyā jo pahār par se bah rahā thā.

²² Tum ne Rab ko Taberā, Massā aur Qabrot-hattāwā meñ bhī ghussā dilāyā. ²³ Qādis-barnīa meñ bhī aisā hī huā. Wahāñ se Rab ne tumheñ bhej kar kahā thā, “Jāo, us mulk par qabzā karo jo main ne tumheñ de diyā hai.” Lekin tum ne sarkash ho kar Rab apne Kḥudā ke hukm kī kḥilāfwarzī kī. Tum ne us par etamad na kiyā, na us kī sunī. ²⁴ Jab se main tumheñ jāntā hūn tumhārā Rab ke sāth rawaiyā bāghiyānā hī rahā hai.

²⁵ Main 40 din aur rāt Rab ke sāmne zamīn par muñh ke bal rahā, kyonki Rab ne kahā thā ki wuh tumheñ halāk kar degā. ²⁶ Main ne us se minnat karke kahā, “Ai Rab Qādir-e-mutlaq, apnī qaum ko tabāh na kar. Wuh to terī hī milkiyat hai jise tū ne fidyā de kar apnī azīm qudrat se bachāyā aur baṛe iḳhtiyār ke sāth Misr se nikāl lāyā. ²⁷ Apne kḥādimoñ Ibrāhīm, Is’hāq aur Yāqūb ko yād kar, aur is qaum kī zid, sharir harkatoñ aur gunāh par tawajjuh na de. ²⁸ Warnā Misrī kaheñge, ‘Rab unheñ us mulk meñ lāne ke qābil nahīn thā jis kā wādā us ne kiyā thā, balki wuh un se nafrat kartā thā. Hāñ, wuh unheñ halāk karne ke lie registān meñ le āyā.’ ²⁹ Wuh to terī qaum haiñ, terī milkiyat jise tū apnī azīm qudrat aur iḳhtiyār se Misr se nikāl lāyā.”

10

Mūsā ko Naī Taḳhtiyāñ Milti Haiñ

¹ Us waqt Rab ne mujh se kahā, “Patthar kī do aur taḳhtiyāñ tarāshnā jo pahlī taḳhtiyōñ kī mānind hoñ. Unheñ le kar mere pās pahār par chaṛh ā. Lakaṛī kā sandūq bhī banānā. ² Phir main in taḳhtiyōñ par dubārā wuhī bāteñ likhūngā jo main un taḳhtiyōñ par likh chukā thā jo tū ne toṛ ḍālīñ. Tumheñ unheñ sandūq meñ mahfuz rakhnā hai.”

³ Main ne kīkar kī lakaṛī kā sandūq banwāyā aur do taḳhtiyāñ tarāshīñ jo pahlī taḳhtiyōñ kī mānind thīñ. Phir main donoñ taḳhtiyāñ le kar pahār par chaṛh gayā. ⁴ Rab ne un taḳhtiyōñ par dubārā wuh das ahkām likh die jo wuh pahlī taḳhtiyōñ par likh chukā thā. (Unhīñ ahkām kā elān us ne pahār par āg meñ se kiyā thā jab tum us ke dāman meñ jamā the.) Phir us ne yih taḳhtiyāñ mere sapurd kīñ. ⁵ Main laut kar utrā aur taḳhtiyōñ ko us sandūq meñ rakhā jo main ne banāyā thā. Wahāñ wuh ab tak haiñ. Sab kuchh waisā hī huā jaisā Rab ne hukm diyā thā.

Imāmoñ aur Lāwiyōñ kī Kḥidmat

⁶ (Is ke bād Isrāīlī Banī-yāqān ke kuoñ se rawānā ho kar mausirā pahūnche. Wahāñ Hārūn fauf huā. Use dafn karne ke bād us kā beṭā Iliyazar us kī jagah imām banā. ⁷ Phir wuh āge safr karte karte Judjūdā, phir Yutbātā pahūnche jahāñ nahreñ haiñ.

⁸ Un dinoñ meñ Rab ne Lāwī ke qabile ko alag karke use Rab ke ahd ke sandūq ko uṭhā kar le jāne, Rab ke huzūr kḥidmat karne aur us ke nām se barkat dene kī zimmedārī dī. Āj tak yih un kī zimmedārī rahī hai. ⁹ Is wajah se Lāwiyōñ ko dīgar qabilōñ kī tarah na hissā na mīrās milī. Rab terā Kḥudā kḥud un kī mīrās hai. Us ne kḥud unheñ yih farmāyā hai.)

¹⁰ Jab main ne dūsṛī martabā 40 din aur rāt pahār par guzāre to Rab ne is dafā bhī merī sunī aur tujhe halāk na karne par āmadā huā. ¹¹ Us ne kahā, “Jā, qaum kī rāhnumāī kar tāki wuh jā kar us mulk par qabzā karen jis kā wādā main ne qasam khā kar un ke bāpdādā se kiyā thā.”

Rab kā Kḥauf

¹² Ai Isrāīl, ab merī bāt sun! Rab terā Ḳhudā tujh se kyā taqāzā kartā hai? Sirf yih ki tū us kā khauf māne, us kī tamām rāhoñ par chale, use pyār kare, apne pūre dil-o-jān se us kī ḳhidmat kare ¹³ aur us ke tamām ahkām par amal kare. Āj main unheñ tujhe terī behtarī ke lie de rahā hūñ.

¹⁴ Pūrā āsmān, zamīn aur jo kuchh us par hai, sab kā mālik Rab terā Ḳhudā hai. ¹⁵ To bhī us ne tere bāpdādā par hī apnī khās shafqat kā izhār karke un se muhabbat kī. Aur us ne tumheñ chun kar dūsri tamām qaumoñ par tarjīh dī jaisā ki āj zāhir hai. ¹⁶ Ḳhatnā us kī qaum kā nishān hai, lekin dhyān rakho ki wuh na sirf zāhirī balki bātinī bhī ho. Aindā ar na jāo.

¹⁷ Kyoñki Rab tumhārā Ḳhudā ḳhudāoñ kā Ḳhudā aur rabboñ kā Rab hai. Wuh azīm aur zorāwar Ḳhudā hai jis se sab khauf khāte haiñ. Wuh jānibdarī nahīn kartā aur rishwat nahīn letā. ¹⁸ Wuh yaṭimoñ aur bewāoñ kā insāf kartā hai. Wuh pardesī se pyār kartā aur use ḳhurāk aur poshāk muhaiyā kartā hai. ¹⁹ Tum bhī un ke sāth muhabbat se pesh āo, kyoñki tum bhī Misr meñ pardesī the.

²⁰ Rab apne Ḳhudā kā khauf mān aur us kī ḳhidmat kar. Us se liptā rah aur usī ke nām kī qasam khā. ²¹ Wuhī terā fakhr hai. Wuh terā Ḳhudā hai jis ne wuh tamām azīm aur ḍarāune kām kie jo tū ne ḳhud dekhe. ²² Jab tere bāpdādā Misr gae the to 70 afrād the. Aur ab Rab tere Ḳhudā ne tujhe sitāroñ kī mānind beshumār banā diyā hai.

11

Rab se Muhabbat Rakh aur Us kī Sun

¹ Rab apne Ḳhudā se pyār kar aur hameshā us ke ahkām ke mutābiq zindagī guzār. ² Āj jān lo ki tumhāre bachchoñ ne nahīn balki tumhīn ne Rab apne Ḳhudā se tarbiyat pāī. Tum ne us kī azmat, bare iḳhtiyār aur qudrat ko dekhā, ³ aur tum un mojizoñ ke gawāh ho jo us ne Misr ke bādshāh Firaun aur us ke pūre mulk ke sāmne kie. ⁴ Tum ne dekhā ki Rab ne kis tarah Misrī fauj ko us ke ghoṛoñ aur rathoñ samet Bahr-e-Qulzum meñ gharq kar diyā jab wuh tumhārā tāqqub kar rahe the. Us ne unheñ yoñ tabāh kiyā ki wuh āj tak bahāl nahīn hue.

⁵ Tumhāre bachche nahīn balki tum hī gawāh ho ki yahān pahuñchne se pahle Rab ne registān meñ tumhārī kis tarah dekh-bhāl kī. ⁶ Tum ne us kā Iliyāb ke betoñ Dātan aur Abirām ke sāth sulūk dekhā jo Rūbin ke qābile ke the. Us dīn zamīn ne khaimāgāh ke andar muñh khōl kar unheñ un ke gharānoñ, ḍeroñ aur tamām jāndāroñ samet harāp kar liyā.

⁷ Tum ne apnī hī āñkhoñ se Rab ke yih tamām azīm kām dekhe haiñ. ⁸ Chunāñche un tamām ahkām par amal karte raho jo main āj tumheñ de rahā hūñ tāki tumheñ wuh taqat hāsīl ho jo darkār hogī jab tum Dariyā-e-Yardan ko pār karke mulk par qabzā karoge. ⁹ Agar tum farmānbardār raho to der tak us mulk meñ jīte rahoge jis kā wādā Rab ne qasam khā kar tumhāre bāpdādā se kiyā thā aur jis meñ dūdh aur shahd kī kasrat hai.

¹⁰ Kyoñki yih mulk Misr kī mānind nahīn hai jahān se tum nikal āe ho. Wahān ke khetoñ meñ tujhe bīj bo kar baṛī mehnat se us kī ābpāshī karnī partī thī ¹¹ jabki jis mulk par tum qabzā karoge us meñ pahār aur wādiyāñ haiñ jinheñ sirf bārish kā pāñi serāb kartā hai. ¹² Rab terā Ḳhudā ḳhud us mulk kā khayāl rakhtā hai. Rab tere Ḳhudā kī āñkheñ sāl ke pahle dīn se le kar āḳhir tak mutawātir us par lagī rahtī haiñ.

¹³ Chunānche un ahkām ke tābe raho jo mainī āj tumheñ de rahā hūñ. Rab apne Khudā se pyār karo aur apne pūre dil-o-jān se us kī k̄hidmat karo. ¹⁴ Phir wuh k̄harif aur bahār kī sālānā bārish waqt par bhejegā. Anāj, angūr aur zaitūn kī fasleñ pakeñgī, aur tū unheñ jamā kar legā. ¹⁵ Nīz, Allāh terī charāgāhoñ meñ tere rewaroñ ke lie ghās muhaiyā karegā, aur tū khā kar ser ho jāegā.

¹⁶ Lekin k̄habardār, kahiñ tumheñ warghalāyā na jāe. Aisā na ho ki tum Rab kī rāh se haṭ jāo aur dīgar mabūdoñ ko sijdā karke un kī k̄hidmat karo. ¹⁷ Warnā Rab kā ghazab tum par ān paṛegā, aur wuh mulk meñ bārish hone nahīn degā. Tumhāri fasleñ nahīn pakeñgī, aur tumheñ jald hī us achchhe mulk meñ se miṭā diyā jāegā jo Rab tumheñ de rahā hai.

¹⁸ Chunānche merī yih bāteñ apne diloñ par naqsh kar lo. Unheñ nishān ke taur par aur yāddihānī ke lie apne hāthoñ aur māthoñ par lagāo. ¹⁹ Unheñ apne bachchoñ ko sikhāo. Har jagah aur hameshā un ke bāre meñ bāt karo, k̄hāh tū ghar meñ baiṭhā yā rāste par chaltā ho, leṭā ho yā k̄hārā ho. ²⁰ Unheñ apne gharoñ kī chaukhaṭoñ aur apne shahroñ ke darwāzoñ par likh ²¹ tāki jab tak zamīn par āsmān qāym hai tum aur tumhāri aulād us mulk meñ jīte raheñ jis kā wādā Rab ne qasam khā kar tumhāre bāpdādā se kiyā thā.

²² Ehtiyāt se un ahkām kī pairawī karo jo mainī tumheñ de rahā hūñ. Rab apne Khudā se pyār karo, us ke tamām ahkām par amal karo aur us ke sāth lipṭe raho. ²³ Phir wuh tumhāre āge āge yih tamām qaumeñ nikāl degā aur tum aisi qaumoñ kī zamīnoñ par qabzā karoge jo tum se baṛī aur tāqatwar haiñ. ²⁴ Tum jahān bhī qadam rakhoge wuh tumhārā hī hogā, junūbī registān se le kar Lubnān tak, Dariyā-e-Furāt se Bahīrā-e-Rūm tak. ²⁵ Koī bhī tumhārā sāmna nahīn kar sakegā. Tum us mulk meñ jahān bhī jāoge wahāñ Rab tumhārā Khudā apne wāde ke mutābiq tumhāri dahshat aur k̄hauf paidā kar degā. ²⁶ Āj tum k̄hud faislā karo. Kyā tum Rab kī barkat yā us kī lānat pānā chāhte ho? ²⁷ Agar tum Rab apne Khudā ke un ahkām par amal karo jo mainī āj tumheñ de rahā hūñ to wuh tumheñ barkat degā. ²⁸ Lekin agar tum un ke tābe na raho balki merī peshkardā rāh se haṭ kar dīgar mabūdoñ kī pairawī karo to wuh tum par lānat bhejegā.

²⁹ Jab Rab terā Khudā tujhe us mulk meñ le jāegā jis par tū qabzā karegā to lāzim hai ki Garizīm Pahār par chaṛh kar barkat kā elān kare aur Aibāl Pahār par lānat kā. ³⁰ Yih do pahār Dariyā-e-Yardan ke maḡhrib meñ un Kanāniyoñ ke ilāqe meñ wāqe haiñ jo Wādī-e-Yardan meñ ābād haiñ. Wuh maḡhrib kī taraf Jiljāl Shahr ke sāmne Morih ke balūt ke daraḡhtoñ ke nazdik haiñ. ³¹ Ab tum Dariyā-e-Yardan ko pār karke us mulk par qabzā karne wāle ho jo Rab tumhārā Khudā tumheñ de rahā hai. Jab tum use apnā kar us meñ ābād ho jāoge ³² to ehtiyāt se un tamām ahkām par amal karte raho jo mainī āj tumheñ de rahā hūñ.

12

Mulk meñ Rab ke Ahkām

¹ Zail meñ wuh ahkām aur qawānīn haiñ jin par tumheñ dhyān se amal karnā hogā jab tum us mulk meñ ābād hoge jo Rab tere bāpdādā kā Khudā tujhe de rahā hai tāki tū us par qabzā kare. Mulk meñ rahte hue umr-bhar un ke tābe raho.

Mulk meñ Ek hī Jagah par Maqdis Ho

² Un tamām jaghoñ ko barbād karo jahān wuh qaumeñ jinheñ tumheñ nikālnā hai apne dewatāoñ kī pūjā kartī haiñ, k̄hāh wuh ūñche pahāroñ, pahāriyoñ yā ghane darākhtoñ ke sāy meñ kyoñ na hoñ. ³ Un kī qurbāngāhoñ ko dhā denā. Jin pattharoñ kī pūjā wuh karte haiñ unheñ chaknāchūr kar denā. Yasīrat Dewī ke khambe jalā denā. Un ke dewatāoñ ke mujassame kāt ḍālnā. Ġharz in jaghoñ se un kā nām-o-nishān miṭ jāe.

⁴ Rab apne K̄hudā kī parastish karne ke lie un ke tarīqe na apnānā. ⁵ Rab tumhārā K̄hudā qabīloñ meñ se apne nām kī sukūnat ke lie ek jagah chun legā. Ibādat ke lie wahāñ jāyā karo, ⁶ aur wahāñ apnī tamām qurbāniyāñ lā kar pesh karo, k̄hāh wuh bhasm hone wālī qurbāniyāñ, zabah kī qurbāniyāñ, paidāwār kā daswāñ hissā, uṭhāne wālī qurbāniyāñ, mannat ke hadiye, k̄hushī se pesh kī gai qurbāniyāñ yā maweshiyoñ ke pahlauṭhe kyoñ na hoñ. ⁷ Wahāñ Rab apne K̄hudā ke huzūr apne gharānoñ samet khānā khā kar un kāmyābiyoñ kī k̄hushī manāo jo tujhe Rab tere K̄hudā kī barkat ke bāis hāsīl huī haiñ.

⁸ Us waqt tumheñ wuh nahīñ karnā jo ham karte āe haiñ. Āj tak har koī apnī marzī ke mutābiq ibādat kartā hai, ⁹ kyoñki ab tak tum ārām kī us jagah nahīñ pahuñche jo tujhe Rab tere K̄hudā se mīrās meñ milnī hai. ¹⁰ Lekin jald hī tum Dariyā-e-Yardan ko pār karke us mulk meñ ābād ho jāoge jo Rab tumhārā K̄hudā tumheñ mīrās meñ de rahā hai. Us waqt wuh tumheñ irdgird ke dushmanoñ se bachāe rakhegā, aur tum ārām aur sukūnat se zindagi guzār sakoge. ¹¹ Tab Rab tumhārā K̄hudā apne nām kī sukūnat ke lie ek jagah chun legā, aur tumheñ sab kuchh jo mainī batāūngā wahāñ lā kar pesh karnā hai, k̄hāh wuh bhasm hone wālī qurbāniyāñ, zabah kī qurbāniyāñ, paidāwār kā daswāñ hissā, uṭhāne wālī qurbāniyāñ yā mannat ke k̄hās hadiye kyoñ na hoñ. ¹² Wahāñ Rab ke sāmne tum, tumhāre beṭe-beṭiyāñ, tumhāre ḡhulām aur laundiyāñ k̄hushī manāeñ. Apne shahroñ meñ ābād Lāwiyoñ ko bhī apnī k̄hushī meñ sharīk karo, kyoñki un ke pās maurūsī zamīn nahīñ hogī.

¹³ K̄habardār, apnī bhasm hone wālī qurbāniyāñ har jagah par pesh na karnā ¹⁴ balki sirf us jagah par jo Rab qabīloñ meñ se chunegā. Wahīñ sab kuchh yoñ manā jis tarah mainī tujhe batātā hūñ.

¹⁵ Lekin wuh jānwar is meñ shāmil nahīñ haiñ jo tū qurbānī ke taur par pesh nahīñ karnā chāhtā balki sirf khānā chāhtā hai. Aise jānwar tū āzādī se apne tamām shahroñ meñ zabah karke us barkat ke mutābiq khā saktā hai jo Rab tere K̄hudā ne tujhe dī hai. Aisā gosht hiran aur ḡhazāl ke gosht kī mānind hai yānī pāk aur nāpāk donoñ hī use khā sakte haiñ. ¹⁶ Lekin k̄hūn na khānā. Use pānī kī tarah zamīn par unḍel kar zāe kar denā.

¹⁷ Jo bhī chīzeñ Rab ke lie maḡhsūs kī gai haiñ unheñ apne shahroñ meñ na khānā masalan anāj, angūr ke ras aur zaitūn ke tel kā daswāñ hissā, maweshiyoñ ke pahlauṭhe, mannat ke hadiye, k̄hushī se pesh kī gai qurbāniyāñ aur uṭhāne wālī qurbāniyāñ. ¹⁸ Yih chīzeñ sirf Rab ke huzūr khānā yānī us jagah par jise wuh maqdis ke lie chunegā. Wahīñ tū apne beṭe-beṭiyōñ, ḡhulāmoñ, laundiyōñ aur apne gabāyli ilāqe ke Lāwiyoñ ke sāth jamā ho kar k̄hushī manā kī Rab ne hamārī mehnat ko barkat dī hai. ¹⁹ Apne mulk meñ Lāwiyoñ kī zarūriyat umr-bhar pūrī karne kī fikr rakh.

²⁰ Jab Rab terā K̄hudā apne wāde ke mutābiq terī sarhaddeñ barhā degā aur tū gosht khāne kī k̄hāhish rakhegā to jis tarah jī chāhe gosht khā sakegā. ²¹ Agar terā ghar us maqdis se dūr ho jise Rab terā K̄hudā apne

nām kī sukūnat ke lie chunegā to tū jis tarah jī chāhe apne shahron meñ Rab se mile hue maweshiyon ko zabah karke khā saktā hai. Lekin aisā hī karnā jaisā main ne hukm diyā hai. ²² Aisā gosht hiran aur ghazāl ke gosht kī mānind hai yānī pāk aur nāpāk donoñ hī use khā sakte haiñ. ²³ Albattā gosht ke sāth khūn na khānā, kyonki khūn jāndār kī jān hai. Us kī jān gosht ke sāth na khānā. ²⁴ Khūn na khānā balki use zamīn par unḍel kar zāe kar denā. ²⁵ Use na khānā tāki tujhe aur terī aulād ko kāmyābī hāsīl ho, kyonki aisā karne se tū Rab kī nazar meñ sahīh kām karegā.

²⁶ Lekin jo chīzeñ Rab ke lie maḥsūs-o-muqaddas haiñ yā jo tū ne mannāt mān kar us ke lie maḥsūs kī haiñ lāzim hai ki tū unheñ us jagah le jāe jise Rab maqdis ke lie chunegā. ²⁷ Wahīñ, Rab apne Khudā kī qurbāngāh par apnī bhasm hone wālī qurbāniyāñ gosht aur khūn samet charhā. Zabah kī qurbāniyon kā khūn qurbāngāh par unḍel denā, lekin un kā gosht tū khā saktā hai.

²⁸ Jo bhī hidāyat main tujhe de rahā hūñ unheñ ehtiyāt se pūrā kar. Phir tū aur terī aulād khushhāl raheñge, kyonki tū wuh kuchh karegā jo Rab tere Khudā kī nazar meñ achchhā aur durust hai.

²⁹ Rab terā Khudā un qaumon ko miṭā degā jin kī taraf tū barh rahā hai. Tū unheñ un ke mulk se nikāltā jāegā aur khud us meñ ābād ho jāegā. ³⁰ Lekin khabardār, un ke khatm hone ke bād bhī un ke dewatāon ke bāre meñ mālūmāt hāsīl na kar, warnā tū phañs jāegā. Mat kahnā ki yih qaumeñ kis tariqe se apne dewatāon kī pūjā kartī haiñ? Ham bhī aisā hī kareñ. ³¹ Aisā mat kar! Yih qaumeñ aise ghinaune tariqe se pūjā kartī haiñ jin se Rab nafrat kartā hai. Wuh apne bachchoñ ko bhī jalā kar apne dewatāon ko pesh karte haiñ.

³² Kalām kī jo bhī bāt main tumheñ pesh kartā hūñ us ke tābe rah kar us par amal karo. Na kisī bāt kā izāfā karnā, na koī bāt nikālnā.

13

Dewatāon kī Taraf Le Jāne Wālon se Sulūk

¹ Tere darmiyān aise log uṭh khare hoñge jo apne āp ko nabī yā khāb dekheñe wāle kahañge. Ho saktā hai ki wuh kisī ilāhī nishān yā mojīze kā elān kareñ ² jo wāqai wujūd meñ āe. Sāth sāth wuh kahañe, “Ā, ham dīgar mābūdoñ kī pūjā kareñ, ham un kī khidmat kareñ jin se tū ab tak wāqif nahīñ hai.” ³ Aise logon kī na sun. Is se Rab tumhārā Khudā tumheñ azmā kar mālūm kar rahā hai ki kyā tum wāqai apne pūre dil-o-jān se us se pyār karte ho. ⁴ Tumheñ Rab apne Khudā kī pairawī karnā aur usī kā khauf mānanā hai. Us ke ahkām ke mutābiq zindagī guzāro, us kī suno, us kī khidmat karo, us ke sāth liṭe raho. ⁵ Aise nabiyon yā khāb dekheñe wālon ko sazā-e-maut denā, kyonki wuh tujhe Rab tumhāre Khudā se baḡhawāt karne par uksānā chāhte haiñ, usī se jis ne fidyā de kar tumheñ Misr kī ḡhulāmī se bachāyā aur wahāñ se nikāl lāyā. Chūñki wuh tujhe us rah se haṭānā chāhte haiñ jise Rab tere Khudā ne tere lie muqarrar kiyā hai is lie lāzim hai ki unheñ sazā-e-maut dī jāe. Aisī burāī apne darmiyān se miṭā denā.

⁶ Ho saktā hai ki terā sagā bhāī, terā beṭā yā beṭī, terī bīwi yā terā qarībī dost tujhe chupke se warghalāne kī koshish kare ki ā, ham jā kar dīgar mābūdoñ kī pūjā kareñ, aise dewatāon kī jin se na tū aur na tere bāpdādā wāqif the. ⁷ Khāh irdgird kī yā dūr-darāz kī qaumon ke dewatā hoñ, khāh duniyā ke ek sire ke yā dūse sire ke mābūd hoñ, ⁸ kisī sūrat meñ apnī razāmandī kā izhār na kar, na us kī sun. Us par rahm na kar. Na use

bachāe rakh, na use panāh de ⁹ balki use sazā-e-maut de. Aur use sangsār karte waqt pahle terā hāth us par patthar phaiñke, phir hī baqī tamām log hissā leñ. ¹⁰ Use zarūr pattharon se sazā-e-maut denā, kyonki us ne tujhe Rab tere Kḥudā se dūr karne kī koshish kī, usī se jo tujhe Misr kī ḡhulāmī se nikāl lāyā. ¹¹ Phir tamām Isrāil yih sun kar ḡar jāegā aur āindā tere darmiyān aisi sharīr harkat karne kī jurrat nahīn karegā.

¹² Jab tū un shahron meñ rahne lagegā jo Rab terā Kḥudā tujhe de rahā hai to shāyad tujhe khabar mil jāe ¹³ ki sharīr log tere darmiyān se ubhar āe haiñ jo apne shahr ke bāshindoñ ko yih kah kar ḡhalat rāh par lāe haiñ ki āo, ham dīgar mābūdoñ kī pūjā karen, aise mābūdoñ kī jin se tum wāqif nahīn ho. ¹⁴ Lāzim hai ki tū dariyāft karke is kī taftish kare aur kḥūb mālūm kare ki kyā huā hai. Agar sābit ho jāe ki yih ḡhinaunī bāt wāqai huī hai ¹⁵ to phir lāzim hai ki tū shahr ke tamām bāshindoñ ko halāk kare. Use Rab ke sapurd karke sarāsar tabāh karnā, na sirf us ke log balki us ke maweshī bhī. ¹⁶ Shahr kā pūrā māl-e-ḡhanīmat chauk meñ ikatḥā kar. Phir pūre shahr ko us ke māl samet Rab ke lie maḡhsūs karke jalā denā. Use dubārā kabhī na tāmīr kiyā jāe balki us ke khandarāt hameshā tak raheñ.

¹⁷ Pūrā shahr Rab ke lie maḡhsūs kiyā gayā hai, is lie us kī koī bhī chīz tere pās na pāī jāe. Sirf is sūrat meñ Rab kā ḡhazab ḡhandā ho jāegā, aur wuh tujh par rahm karke apnī mehrbānī kā izhār karegā aur terī tādād baḡhāegā, jis tarah us ne qāsam khā kar tere bāpdādā se wādā kiyā hai.

¹⁸ Lekin yih sab kuchh is par mabnī hai ki tū Rab apne Kḥudā kī sune aur us ke un tamām ahkām par amal kare jo main tujhe āj de rahā hūñ. Wuh kuchh kar jo us kī nazar meñ durust hai.

14

Pāk aur Nāpāk Jānwar

¹ Tum Rab apne Kḥudā ke farzand ho. Apne āp ko murdoñ ke sabab se na zaḡhmī karo, na apne sar ke sāmne wāle bāl muñdwāo. ² Kyonki tū Rab apne Kḥudā ke lie maḡhsūs-o-muqaddas qaum hai. Duniyā kī tamām qaumoñ meñ se Rab ne tujhe hī chun kar apnī milkiyat banā liyā hai.

³ Koī bhī makrūh chīz na khānā.

⁴ Tum bail, bheḡ-bakrī, ⁵ hiran, ḡhazāl, mrig, * pahārī bakrī, mahāt, † ḡhazāl-e-Afrīqā ‡ aur pahārī bakrī khā sakte ho. ⁶ Jin ke khur yā pānw bilkul chire hue haiñ aur jo jugālī karte haiñ unheñ khāne kī ijāzat hai.

⁷ Ūñt, bijjū yā khargosh khānā manā hai. Wuh tumhāre lie nāpāk haiñ, kyonki wuh jugālī to karte haiñ lekin un ke khur yā pānw chire hue nahīn haiñ. ⁸ Suar na khānā. Wuh tumhāre lie nāpāk hai, kyonki us ke khur to chire hue haiñ lekin wuh jugālī nahīn kartā. Na un kā gosht khānā, na un kī lāshoñ ko chhūnā.

⁹ Pāni meñ rahne wāle jānwar khāne ke lie jāyz haiñ agar un ke par aur chhilke hoñ. ¹⁰ Lekin jin ke par yā chhilke nahīn haiñ wuh tumhāre lie nāpāk haiñ.

* **14:5** Yih hiran ke mushābeh hotā hai lekin fitratān muḡhtalif hotā hai. Is ke sīng khokhle, beshākh aur anjhaḡ hote haiñ. Antelope. Yād rahe ki qadīm zamāne ke in jānwaroñ ke aksar nām matrūk haiñ yā un kā matlab badal gayā hai, is lie un kā muḡhtalif tarjumā ho saktā hai.

† **14:5** Mahāt: Darāzqad hirnoñ kī ek nau jis ke sīng chakkardār hote haiñ. Addax. ‡ **14:5** ḡhazāl-e-Afrīqā. Chikāroñ kī tīn iqsām meñ se koī jo apne lambe aur halqadār sīngoñ kī wajah se mumtāz hai. Oryx.

11 Tum har pāk parindā khā sakte ho. 12 Lekin zail ke parinde khānā manā hai: uqāb, darhiyal giddh, kālā giddh, 13 lāl chīl, kālī chīl, har qism kā giddh, 14 har qism kā kawwā, 15 uqābī ullū, chhoṭe kār wālā ullū, bare kār wālā ullū, har qism kā bāz, 16 chhoṭā ullū, chinghārne wālā ullū, safed ullū, 17 dashtī ullū, Misrī giddh, qūq, 18 laqlaq, har qism kā bütīmār, hudhud aur chamgādar. §

19 Tamām par rakhne wāle kīre tumhāre lie nāpāk haiñ. Unheñ khānā manā hai. 20 Lekin tum har pāk parindā khā sakte ho.

21 Jo jānwar khud baḥhud mar jāe use na khānā. Tū use apnī ābādī meñ rahne wāle kisī pardesī ko de yā kisī ajnabī ko bech saktā hai aur wuh use khā saktā hai. Lekin tū use mat khānā, kyōnki tū Rab apne Ḳhudā ke lie maḥsūs-o-muqaddas qaum hai.

Bakrī ke bachche ko us kī māñ ke dūdh meñ pakānā manā hai.

Apnī Paidāwār kā Daswāñ Hissā Maḥsūs Karnā

22 Lāzim hai ki tū har sāl apne khetōñ kī paidāwār kā daswāñ hissā Rab ke lie alag kare. 23 Is ke lie apnā anāj, angūr kā ras, zaitūñ kā tel aur maweshī ke pahlaūthe Rab apne Ḳhudā ke huzūr le ānā yāñī us jagah jo wuh apne nām kī sukūnat ke lie chunegā. Wahāñ yih chīzeñ qurbāñ karke khā tāki tū umr-bhar Rab apne Ḳhudā kā ḳhauf mānanā sīkhe.

24 Lekin ho saktā hai ki jo jagah Rab terā Ḳhudā apne nām kī sukūnat ke lie chunegā wuh tere ghar se had se zyādā dūr ho aur Rab tere Ḳhudā kī barkat ke bāis mazkūrā daswāñ hissā itnā zyādā ho ki tū use maqdis tak nahīñ pahuñchā saktā. 25 Is sūrat meñ use bech kar us ke paise us jagah le jā jo Rab terā Ḳhudā apne nām kī sukūnat ke lie chunegā. 26 Wahāñ pahuñch kar un paison se jo jī chāhe ḳharīdnā, ḳhāh gāy-bail, bheṛ-bakrī, māi yā māi jaisī koī aur chiz kyōñ na ho. Phir apne gharāne ke sāth mil kar Rab apne Ḳhudā ke huzūr yih chīzeñ khānā aur ḳhushī manānā. 27 Aise mauqōñ par un Lāwiyōñ kā ḳhayāl rakhnā jo tere qabāylī ilāqe meñ rahte haiñ, kyōnki unheñ mūrās meñ zamīn nahīñ milēgi.

28 Har tīsre sāl apnī paidāwār kā daswāñ hissā apne shahroñ meñ jamā karnā. 29 Use Lāwiyōñ ko denā jin ke pās maurūsī zamīn nahīñ hai, nīz apne shahroñ meñ ābād pardesiyōñ, yatimōñ aur bewāōñ ko denā. Wuh āēñ aur khānā khā kar ser ho jāēñ tāki Rab terā Ḳhudā tere har kām meñ barkat de.

15

Qarzdāroñ kī Bahālī kā Sāl

1 Har sāt sāl ke bād ek dūstre ke karze muāf kar denā. 2 Us waqt jis ne bhī kisī Isrāīlī bhāi ko qarz diyā hai wuh use mansūḳh kare. Wuh apne paṛosī yā bhāi ko paise wāpas karne par majbūr na kare, kyōnki Rab kī tāzīm meñ qarz muāf karne ke sāl kā elān kiyā gayā hai. 3 Is sāl meñ tū sirf ḡhairmulkī qarzdāroñ ko paise wāpas karne par majbūr kar saktā hai. Apne Isrāīlī bhāi ke tamām qarz muāf kar denā.

4 Tere darmiyāñ koī bhī ḡharīb nahīñ honā chāhie, kyōnki jab tū us mulk meñ rahegā jo Rab terā Ḳhudā tujhe mirās meñ dene wālā hai to wuh tujhe bahut barkat degā. 5 Lekin shart yih hai ki tū pūre taur par us kī sune aur ehtiyāt se us ke un tamām ahkām par amal kare jo mainī tujhe

§ 14:18 Yād rahe ki qadīm zamāne ke in parindōñ ke aksar nām matrūk haiñ yā un kā matlab badal gayā hai, is lie un kā muḳhtalif tarjumā ho saktā hai.

āj de rahā hūn. ⁶ Phir Rab tumhārā Ḳhudā tujhe apne wāde ke mutābiq barkat degā. Tū kisi bhī qaum se udhār nahīn legā balki bahut-sī qaumoñ ko udhār degā. Koī bhī qaum tujh par hukūmat nahīn karegī balki tū bahut-sī qaumoñ par hukūmat karegā.

⁷ Jab tū us mulk meñ ābād hogā jo Rab terā Ḳhudā tujhe dene wālā hai to apne darmiyan rahne wāle ḡharīb bhāi se sakht sulūk na karnā, na kanjūs honā. ⁸ Khule dil se us kī madad kar. Jitnī use zarūrat hai use udhār ke taur par de. ⁹ Ḳhabardār, aisā mat soch ki qarz muāf karne kā sāl qarīb hai, is lie main use kuchh nahīn dūngā. Agar tū aisi sharīr bāt apnē dil meñ sochte hue zarūratmand bhāi ko qarz dene se inkār kare aur wuh Rab ke sāmne terī shikāyat kare to tū qusūrwar thahregā. ¹⁰ Use zarūr kuchh de balki ḡhushī se de. Phir Rab terā Ḳhudā tere har kām meñ barkat degā. ¹¹ Mul̄k meñ hameshā ḡharīb aur zarūratmand log pāe jāenge, is lie main tujhe hukm detā hūn ki khule dil se apne ḡharīb aur zarūratmand bhāiyōn kī madad kar.

Ḡhulāmoñ ko Āzād Karne kā Farz

¹² Agar koī Isrāīlī bhāi yā bahan apne āp ko bech kar terā ḡhulām ban jāe to wuh chhīh sāl terī ḡhidmat kare. Lekin lāzim hai ki sātweñ sāl use āzād kar diyā jāe. ¹³ Āzād karte waqt use ḡhālī hāth fāriḡh na karnā ¹⁴ balki apnī bheṛ-bakriyōn, anāj, tel aur mai se use faiyāzi se kuchh de, yānī un chīzoñ meñ se jin se Rab tere Ḳhudā ne tujhe barkat dī hai. ¹⁵ Yād rakh ki tū bhī Misr meñ ḡhulām thā aur ki Rab tere Ḳhudā ne fidiyā de kar tujhe chhurāyā. Isī lie main āj tujhe yih hukm detā hūn.

¹⁶ Lekin mumkin hai ki terā ḡhulām tujhe chhornā na chāhe, kyoñki wuh tujh se aur tere ḡhāndān se muhabbat rakhtā hai, aur wuh tere pās rah kar ḡhushhāl hai. ¹⁷ Is sūrat meñ use darwāze ke pās le jā aur us ke kān kī lau chaukhaṭ ke sāth lagā kar use sutālī yānī tez auzār se chhed de. Tab wuh zindagi-bhar terā ḡhulām banā rahegā. Apnī launḡi ke sāth bhī aisā hī karnā.

¹⁸ Agar ḡhulām tujhe chhīh sāl ke bād chhoṛnā chāhe to burā na mānanā. Ākhir agar us kī jagah koī aur wuhī kām tanḡhāh ke lie kartā to tere akhrājāt dugne hote. Use āzād karnā to Rab terā Ḳhudā tere har kām meñ barkat degā.

Jānwaroñ ke Pahlauṭhe Maḡhsūs Haiñ

¹⁹ Apnī gāyōñ aur bheṛ-bakriyōñ ke nar pahlauṭhe Rab apne Ḳhudā ke lie maḡhsūs karnā. Na gāy ke pahlauṭhe ko kām ke lie istemāl karnā, na bheṛ ke pahlauṭhe ke bāl katarnā. ²⁰ Har sāl aise bachche us jagah le jā jo Rab apne maqdis ke lie chunegā. Wahāñ unheñ Rab apne Ḳhudā ke huzūr apne pūre ḡhāndān samet khānā.

²¹ Agar aise jānwar meñ koī ḡharābī ho, wuh andhā yā langarā ho yā us meñ koī aur nuḡs ho to use Rab apne Ḳhudā ke lie qurbān na karnā. ²² Aise jānwar tū ḡhar meñ zabah karke khā saktā hai. Wuh hiran aur ḡhazāl kī mānind haiñ jinheñ tū khā to saktā hai lekin qurbānī ke taur par pesh nahīn kar saktā. Pāk aur nāpāk shaḡhs donoñ use khā sakte haiñ. ²³ Lekin ḡhūn na khānā. Use pānī kī tarah zamīn par unḡel kar zāe kar denā.

¹ Abīb ke mahīne * meñ Rab apne Ḳhudā kī tāzīm meñ Fasah kī Īd manānā, kyonki is mahīne meñ wuh tujhe rāt ke waqt Misr se nikāl lāyā. ² Us jagah jamā ho jā jo Rab apne nām kī sukūnat ke lie chunegā. Use qurbānī ke lie bher-bakriyān yā gāy-bail pesh karnā. ³ Gosht ke sāth beḱhamīrī roṭī khānā. Sāt din tak yihī roṭī khā, bilkul usī tarah jis tarah tū ne kiyā jab jaldī jaldī Misr se niklā. Musībat kī yih roṭī is lie khā tāki wuh din tere jīte-jī yād rahe jab tū Misr se rawānā huā. ⁴ Lāzim hai ki īd ke hafte ke daurān tere pūre mulk meñ ḱhamīr na pāyā jāe.

Jo qurbānī tū īd ke pahle din kī shām ko pesh kare us kā gosht usī waqt khā le. Aglī subah tak kuchh bāqī na rah jāe. ⁵ Fasah kī qurbānī kisī bhī shahr meñ jo Rab terā Ḳhudā tujhe degā na charhānā ⁶ balki sirf us jagah jo wuh apne nām kī sukūnat ke lie chunegā. Misr se nikalte waqt kī tarah qurbānī ke jānwar ko sūraj dūbte waqt zabah kar. ⁷ Phir use bhūn kar us jagah khānā jo Rab terā Ḳhudā chunegā. Aglī subah apne ghar wāpas chalā jā. ⁸ Īd ke pahle chhīh din beḱhamīrī roṭī khātā rah. Sātweñ din kām na karnā balki Rab apne Ḳhudā kī ibādat ke lie jamā ho jānā.

Fasal kī Kaṭāī kī Īd

⁹ Jab anāj kī fasal kī kaṭāī shurū hogī to pahle din ke sāt hafte bād ¹⁰ Fasal kī Kaṭāī kī Īd manānā. Rab apne Ḳhudā ko utnā pesh kar jitnā jī chāhe. Wuh us barkat ke mutābiq ho jo us ne tujhe dī hai. ¹¹ Is ke lie bhī us jagah jamā ho jā jo Rab apne nām kī sukūnat ke lie chunegā. Wahān us ke huzūr ḱhushī manā. Tere bāl-bachche, tere ḡhulām aur launḡiyān aur tere shahroñ meñ rahne wāle Lāwī, padesī, yatīm aur bewāeñ sab terī ḱhushī meñ sharīk hoñ. ¹² In ahkām par zarūr amal karnā aur mat bhūlnā ki tū Misr meñ ḡhulām thā.

Jhoñpriyōñ kī Īd

¹³ Anāj gāhne aur angūr kā ras nikālne ke bād Jhoñpriyōñ kī Īd manānā jis kā daurāniyā sāt din ho. ¹⁴ Īd ke mauqe par ḱhushī manānā. Tere bāl-bachche, tere ḡhulām aur launḡiyān aur tere shahroñ meñ basne wāle Lāwī, padesī, yatīm aur bewāeñ sab terī ḱhushī meñ sharīk hoñ. ¹⁵ Jo jagah Rab terā Ḳhudā maqdis ke lie chunegā wahān us kī tāzīm meñ sāt din tak yih īd manānā. Kyonki Rab terā Ḳhudā terī tamām fasloñ aur mehnat ko barkat degā, is lie ḱhūb ḱhushī manānā.

¹⁶ Isrāil ke tamām mard sāl meñ tīn martabā us maqdis par hāzir ho jāeñ jo Rab terā Ḳhudā chunegā yāni Bekhamīrī Roṭī kī Īd, Fasal kī Kaṭāī kī Īd aur Jhoñpriyōñ kī Īd par. Koī bhī Rab ke huzūr ḱhālī hāth na āe. ¹⁷ Har koī us barkat ke mutābiq de jo Rab tere Ḳhudā ne use dī hai.

Qāzī Muqarrar Karnā

¹⁸ Apne apne qabāyli ilāqe meñ qāzī aur nigahbān muqarrar kar. Wuh har us shahr meñ hoñ jo Rab terā Ḳhudā tujhe degā. Wuh insāf se logoñ kī adālat kareñ. ¹⁹ Na kisī ke huqūq mārñā, na jānībḡārī dikhānā. Rishwat qabūl na karnā, kyonki rishwat dānishmandoñ ko andhā kar deti aur rāstbāz kī bāteñ palāṭ deti hai. ²⁰ Sirf aur sirf insāf ke mutābiq chal tāki tū jitā rahe aur us mulk par qabzā kare jo Rab terā Ḳhudā tujhe degā.

Butparastī kī Sazā

* 16:1 Mārch tā Aprail.

²¹ Jahān tū Rab apne Ḳhudā ke lie qurbāngāh banāegā wahān na Yasīrat Dewī kī pūjā ke lie lakaṛī kā khambā ²² aur na koī aisā patthar kharā karnā jis kī pūjā log karte haiñ. Rab terā Ḳhudā in chizoñ se nafrat rakhtā hai.

17

¹ Rab apne Ḳhudā ko nāqis gāy-bail yā bheṛ-bakrī pesh na karnā, kyonki wuh aisī qurbānī se nafrat rakhtā hai.

² Jab tū un shahroñ meñ ābād ho jāegā jo Rab terā Ḳhudā tujhe degā to ho saktā hai ki tere darmiyān koī mard yā aurat Rab tere Ḳhudā kā ahd tor kar wuh kuchh kare jo use burā lage. ³ Masalan wuh digar mābūdoñ ko yā sūraj, chāñd yā sitāroñ ke pūre lashkar ko sijdā kare, hālāñki maiñ ne yih manā kiyā hai. ⁴ Jab bhī tujhe is qism kī ḳhabar mile to is kā pūrā khoj lagā. Agar bāt durust nikle aur aisī ghinaunī harkat wāqāī Isrāīl meñ kī gai ho ⁵ to qusūrwar ko shahr ke bāhar le jā kar sangsār kar denā. ⁶ Lekin lāzim hai kī pahle kam az kam do yā tīn log gawāhī den ki us ne aisā hī kiyā hai. Use sazā-e-maut dene ke lie ek gawāh kāfi nahīñ. ⁷ Pahle gawāh us par patthar phaiñkeñ, is ke bād bāqī tamām log use sangsār karen. Yoñ tū apne darmiyān se burāi miṭā degā.

Maqdis meñ Ālātārīn Adālat

⁸ Agar tere shahr ke qāziyoñ ke lie kisī muqaddame kā faislā karnā mushkil ho to us maqdis meñ ā kar apnā muāmalā pesh kar jo Rab terā Ḳhudā chunegā, ḳhāh kisī ko qatl kiyā gayā ho, use zaḳhmī kar diyā gayā ho yā koī aur maslā ho. ⁹ Lāwī ke qabile ke imāmoñ aur maqdis meñ ḳhidmat karne wāle qāzī ko apnā muqaddamā pesh kar, aur wuh faislā karen. ¹⁰ Jo faislā wuh us maqdis meñ karenge jo Rab chunegā use mānanā paregā. Jo bhī hidāyat wuh den us par ehtiyāt se amal kar. ¹¹ Shariat kī jo bhī bāt wuh tujhe sikhāen aur jo bhī faislā wuh den us par amal kar. Jo kuchh bhī wuh tujhe batāen us se na dāñ aur na bāñ taraf murnā.

¹² Jo maqdis meñ Rab tere Ḳhudā kī ḳhidmat karne wāle qāzī yā imām ko haqīr jān kar un kī nahīñ suntā use sazā-e-maut dī jāe. Yoñ tū Isrāīl se burāi miṭā degā. ¹³ Phir tamām log yih sun kar ḍar jāenge aur āindā aisī gustāḳhī karne kī jurrat nahīñ karenge.

Bādshāh ke bāre meñ Usūl

¹⁴ Tū jald hī us mulk meñ dāḳhil hogā jo Rab terā Ḳhudā tujhe dene wālā hai. Jab tū us par qabzā karke us meñ ābād ho jāegā to ho saktā hai ki tū ek din kahe, “Āo ham irdgird kī tamām qaumoñ kī tarah bādshāh muqarrar karen jo ham par hukūmat kare.” ¹⁵ Agar tū aisā kare to sirf wuh shāḳhs muqarrar kar jise Rab terā Ḳhudā chunegā. Wuh padesī na ho balki terā apnā Isrāīlī bhāī ho. ¹⁶ Bādshāh bahut zyādā ghoṛe na rakhe, na apne logoñ ko unheñ ḳharidne ke lie Mīsr bheje. Kyonki Rab ne tujh se kahā hai kī kabhī wahān wāpas na jānā. ¹⁷ Terā bādshāh zyādā bīwiyañ bhī na rakhe, warnā us kā dil Rab se dūr ho jāegā. Aur wuh had se zyādā sonā-chāñdī jamā na kare.

¹⁸ Takhtnashīn hote waqt wuh Lāwī ke qabile ke imāmoñ ke pās paṛī is shariat kī naḳl likhwāe. ¹⁹ Yih kitāb us ke pās mahfūz rahe, aur wuh umr-bhar rozāñā ise paṛhtā rahe tāki Rab apne Ḳhudā kā ḳhauf mānanā sīkhe. Tab wuh shariat kī tamām bātoñ kī pairawī karegā, ²⁰ apne āp ko apne Isrāīlī bhāiyoñ se zyādā aham nahīñ samjhegā aur kisī tarah bhī

sharīat se haṭ kar kām nahīn karegā. Natīje meñ wuh aur us kī aulād bahut arse tak Isrāil par hukūmat kareñge.

18

Imāmoñ aur Lāwiyōñ kā Hissā

¹ Isrāil ke har qabile ko mīrās meñ us kā apnā ilāqā milegā siwāe Lāwī ke qabile ke jis meñ imām bhī shāmil hain. Wuh jalne wālī aur dīgar qurbāniyōñ meñ se apnā hissā le kar guzārā kareñ. ² Un ke pās dūsroñ kī tarah maurūsī zamīn nahīn hogī balki Rab ḳhud un kā maurūsī hissā hogā. Yih us ne wādā karke kahā hai.

³ Jab bhī kisī bail yā bheṛ ko qurbān kiyā jāe to imāmoñ ko us kā shānā, jabre aur ojhaṛī milne kā haq hai. ⁴ Apnī fasloñ kā pahlā phal bhī unheñ denā yānī anāj, mai, zaitūn kā tel aur bheṛoñ kī pahlī katrī huī ūn. ⁵ Kyoñki Rab ne tere tamām qabiloñ meñ se Lāwī ke qabile ko hī maqdis meñ Rab ke nām meñ ḳhidmat karne ke lie chunā hai. Yih hameshā ke lie un kī aur un kī aulād kī zimmedārī rahegi.

⁶ Kuchh Lāwī maqdis ke pās nahīn balki Isrāil ke muḳhtalif shahroñ meñ raheñge. Agar un meñ se koī us jagah anā chāhe jo Rab maqdis ke lie chunegā ⁷ to wuh wahān ke ḳhidmat karne wāle Lāwiyōñ kī tarah maqdis meñ Rab apne ḳhudā ke nām meñ ḳhidmat kar saktā hai. ⁸ Use qurbāniyōñ meñ se dūsroñ ke barābar Lāwiyōñ kā hissā milnā hai, ḳhāh use ḳhāndānī milkiyat bechne se paise mil gae hoñ yā nahīn.

Jādūgarī Manā Hai

⁹ Jab tū us mulk meñ dāḳhil hogā jo Rab terā ḳhudā tujhe de rahā hai to wahān kī rahne wālī qaumoñ ke ghinaune dastūr na apnānā. ¹⁰ Tere darmiyān koī bhī apne beṭe yā beṭī ko qurbānī ke taur par na jalāe. Na koī ghaibdānī kare, na fāl yā shugūn nikāle yā jādūgarī kare. ¹¹ Isī tarah mantar parhnā, hāzīrat karnā, qismat kā hāl batānā yā murdoñ kī rūhoñ se rābitā karnā saḳht manā hai. ¹² Jo bhī aisā kare wuh Rab kī nazar meñ qābil-e-ghin hai. Inhīn makrūh dastūroñ kī wajah se Rab terā ḳhudā tere āge se un qaumoñ ko nikāl degā. ¹³ Is lie lāzim hai ki tū Rab apne ḳhudā ke sāmne bequsūr rahe.

Nabī kā Wādā

¹⁴ Jin qaumoñ ko tū nikālne wālā hai wuh un kī suntī hain jo fāl nikālne aur ghaibdānī karte hain. Lekin Rab tere ḳhudā ne tujhe aisā karne kī ijāzat nahīn dī.

¹⁵ Rab terā ḳhudā tere wāste tere bhāiyōñ meñ se mujh jaise nabī ko barpā karegā. Us kī sunanā. ¹⁶ Kyoñki Horib yānī Sinā Pahār par jamā hotē waqt tū ne ḳhud Rab apne ḳhudā se darkhāst kī, “Na main mazīd Rab apne ḳhudā kī āwāz sunanā chāhtā, na yih bharaktī huī āg deḳhnā chāhtā huñ, warnā mar jāūngā.” ¹⁷ Tab Rab ne mujh se kahā, “Jo kuchh wuh kahte hain wuh ṭhik hai. ¹⁸ Āindā main un meñ se tujh jaisā nabī kharā karūngā. Main apne alfāz us ke muñh meñ ḳāl dūngā, aur wuh merī har bāt un tak pahunchāegā. ¹⁹ Jab wuh nabī mere nām meñ kuchh kahe to lāzim hai ki tū us kī sun. Jo nahīn sunegā us se main ḳhud jawāb talab karūngā. ²⁰ Lekin agar koī nabī gustāḳh ho kar mere nām meñ koī bāt kahe jo main ne use batāne ko nahīn kahā thā to use sazā-e-maut denī hai. Isī tarah us nabī ko bhī halāk kar denā hai jo dīgar mazābūdoñ ke nām meñ bāt kare.”

²¹ Shāyad tere zahan meñ sawāl ubhar āe ki ham kis tarah mālūm kar sakte haiñ ki koī kalām wāqāī Rab kī taraf se hai yā nahīñ. ²² Jawāb yih hai ki agar nabi Rab ke nām meñ kuchh kahe aur wuh pūrā na ho jāe to matlab hai ki nabī kī bāt Rab kī taraf se nahīñ hai balki us ne gustākḥī karke bāt kī hai. Is sūrat meñ us se mat ḍarnā.

19

Panāh ke Shahr

¹ Rab terā Khudā us mulk meñ ābād qaumoñ ko tabāh karegā jo wuh tujhe de rahā hai. Jab tū unheñ bhagā kar un ke shahroñ aur gharoñ meñ ābād ho jāegā ²⁻³ to pūre mulk ko tīn hissoñ meñ taqsīm kar. Har hisse meñ ek markazī shahr muqarrar kar. Un tak pahuñchāne wāle rāste sāf-suthrī rakhnā. In shahroñ meñ har wuh shaḥs panāh le saktā hai jis ke hāth se koī ḡhairirādī taur par halāk huā hai. ⁴ Wuh aise shahr meñ jā kar intaqām lene wāloñ se mahfūz rahegā. Shart yih hai ki us ne na qasdan aur na dushmanī ke bāis kisī ko mār diyā ho.

⁵ Masalan do ādmī jangal meñ daraḥt kāt rahe haiñ. Kulhārī chalāte waqt ek kī kulhārī daste se nikal kar us ke sāthī ko lag jāe aur wuh mar jāe. Aisā shaḥs farār ho kar aise shahr meñ panāh le saktā hai tāki bachā rahe. ⁶ Is lie zarūrī hai ki aise shahroñ kā fāsila zyādā na ho. Kyoñki jab intaqām lene wālā us kā tāqqub karegā to ḡhatrā hai ki wuh taish meñ use pakaḥ kar mār ḍāle, agarche bhāgne wālā bequsūr hai. Jo kuchh us ne kiyā wuh dushmanī ke sabab se nahīñ balki ḡhairirādī taur par huā.

⁷ Is lie lāzim hai ki tū panāh ke tīn shahr alag kar le.

⁸ Bād meñ Rab terā Khudā terī sarhaddeñ mazīd baḥhā degā, kyoñki yihī wādā us ne qasam khā kar tere bāpdādā se kiyā hai. Apne wāde ke mutābiq wuh tujhe pūrā mulk degā, ⁹ albattā shart yih hai ki tū ehtiyāt se un tamām aḥkām kī pairawī kare jo main tujhe āj de rahā hūñ. Dūse alfāz meñ shart yih hai ki tū Rab apne Khudā ko pyār kare aur hameshā us kī rāhoñ meñ chaltā rahe. Agar tū aisā hī kare aur natījatan Rab kā wādā pūrā ho jāe to lāzim hai ki tū panāh ke tīn aur shahr alag kar le. ¹⁰ Warnā tere mulk meñ jo Rab terā Khudā tujhe mīrās meñ de rahā hai bequsūr logoñ ko jān se mārā jāegā aur tū khud zimmedār ṭhahregā.

¹¹ Lekin ho saktā hai koī dushmanī ke bāis kisī kī tāk meñ baiṭh jāe aur us par hamlā karke use mār ḍāle. Agar qātil panāh ke kisī shahr meñ bhāḡ kar panāh le ¹² to us ke shahr ke buzurg ittalā deñ ki use wāpas lāyā jāe. Use intaqām lene wāle ke hawāle kiyā jāe tāki use sazā-e-maut mile.

¹³ Us par rahm mat karnā. Lāzim hai ki tū Isrāil meñ se bequsūr kī maut kā dāḡh miṭāe tāki tū ḡhushhāl rahe.

Zamīnoñ kī Hadden

¹⁴ Jab tū us mulk meñ rahegā jo Rab terā Khudā tujhe mīrās meñ degā tāki tū us par qabzā kare to zamīn kī wuh haddeñ āge piḥhe na karnā jo tere bāpdādā ne muqarrar kiñ.

Adālat meñ Gawāh

¹⁵ Tū kisī ko ek hī gawāh ke kahne par qusūrwar nahīñ ṭhahrā saktā. Jo bhī jurm sarzad huā hai, kam az kam do yā tīn gawāhoñ kī zarūrat hai. Warnā tū use qusūrwar nahīñ ṭhahrā saktā.

¹⁶ Agar jis par ilzām lagāyā gayā hai inkār karke dāwā kare ki gawāh jhūṭ bol rahā hai ¹⁷ to donoñ maqdis meñ Rab ke huzūr ā kar ḡhidmat karne wāle imāmoñ aur qāziyoñ ko apnā muāmalā pesh kareñ. ¹⁸ Qāzī

is kā khūb khoj lagāēn. Agar bāt durust nikle ki gawāh ne jhūṭ bol kar apne bhāi par ghalat ilzām lagāyā hai ¹⁹ to us ke sāth wuh kuchh kiyā jāe jo wuh apne bhāi ke lie chāh rahā thā. Yoñ tū apne darmiyān se burāi miṭā degā. ²⁰ Phir tamām bāqī log yih sun kar ḍar jāēnge aur āindā tere darmiyān aisi ghalat harkat karne kī jurrat nahīn kareṅge. ²¹ Qusūrwar par rahm na karnā. Usūl yih ho ki jān ke badle jān, āñkh ke badle āñkh, dānt ke badle dānt, hāth ke badle hāth, pāñw ke badle pāñw.

20

Jang ke Usūl

¹ Jab tū jang ke lie nikal kar dekhtā hai ki dushman tādād meñ zyādā haiñ aur un ke pās ghoṛe aur rath bhī haiñ to mat ḍarnā. Rab terā Khudā jo tujhe Misr se nikāl lāyā ab bhī tere sāth hai. ² Jang ke lie nikalne se pahle imām sāmne āe aur fauj se mukhātib ho kar ³ kahe, “Sun ai Isrāil! Āj tum apne dushman se laṛne jā rahe ho. Un ke sabab se pareshān na ho. Un se na khauf khāo, na ghabrāo, ⁴ kyoñki Rab tumhārā Khudā khud tumhāre sāth jā kar dushman se laṛegā. Wuhī tumheñ fatah baḅshhegā.”

⁵ Phir nigahbān fauj se mukhātib hoñ, “Kyā yahān koī hai jis ne hāl meñ apnā nayā ghar mukammal kiyā lekin use maḅsūs karne kā mauqā na milā? Wuh apne ghar wāpas chalā jāe. Aisā na ho ki wuh jang ke daurān mārā jāe aur koī aur ghar ko maḅsūs karke us meñ basne lage. ⁶ Kyā koī hai jis ne angūr kā bāgh lagā kar is waqt us kī pahli fasal ke intazār meñ hai? Wuh apne ghar wāpas chalā jāe. Aisā na ho ki wuh jang meñ mārā jāe aur koī aur bāgh kā faydā uṭhāe. ⁷ Kyā koī hai jis kī mangnī huī hai aur jo is waqt shādi ke intazār meñ hai? Wuh apne ghar wāpas chalā jāe. Aisā na ho ki wuh jang meñ mārā jāe aur koī aur us kī mangetar se shādi kare.”

⁸ Nigahbān kaheñ, “Kyā koī khaufzadā yā pareshān hai? Wuh apne ghar wāpas chalā jāe tāki apne sāthiyōñ ko pareshān na kare.” ⁹ Is ke bād faujiyōñ par afsar muḅarrar kie jāeñ.

¹⁰ Kisī shahr par hamlā karne se pahle us ke bāshindoñ ko hathiyār ḍāl dene kā mauqā denā. ¹¹ Agar wuh mān jāeñ aur apne darwāze khol deñ to wuh tere lie begār meñ kām karke terī khidmat kareñ. ¹² Lekin agar wuh hathiyār ḍālne se inkār kareñ aur jang chhiṛ jāe to shahr kā muhāsarā kar. ¹³ Jab Rab terā Khudā tujhe shahr par fatah degā to us ke tamām mardoñ ko halāk kar denā. ¹⁴ Tū tamām māl-e-ghanīmat auratoñ, bachchoñ aur maweshiyōñ samet rakḅ saktā hai. Dushman kī jo chīzeñ Rab ne tere hawāle kar di haiñ un sab ko tū istemāl kar saktā hai. ¹⁵ Yoñ un shahroñ se nipaṭnā jo tere apne mulk se bāhar haiñ.

¹⁶ Lekin jo shahr us mulk meñ wāqe haiñ jo Rab terā Khudā tujhe mirās meñ de rahā hai, un ke tamām jāndāroñ ko halāk kar denā. ¹⁷ Unheñ Rab ke sapurd karke mukammal taur par halāk karnā, jis tarah Rab tere Khudā ne tujhe hukm diyā hai. Is meñ Hittī, Amori, Kanānī, Farizzī, Hiwwī aur Yabūsī shāmil haiñ. ¹⁸ Agar tū aisā na kare to wuh tumheñ Rab tumhāre Khudā kā gunāh karne par uksāēnge. Jo ghinaunī harkateñ wuh apne dewatāoñ kī pūjā karte waqt karte haiñ unheñ wuh tumheñ bhī sikhāēnge.

¹⁹ Shahr kā muhāsarā karte waqt irdgird ke phaldār darakhtoñ ko kāt kar tabāh na kar denā khāh baṛī der bhī ho jāe, warnā tū un kā phal nahīn khā sakegā. Unheñ na kāṭnā. Kyā darakḅt tere dushman haiñ jin

kā muhāsarā karnā hai? Hargiz nahīn! ²⁰ Un darakhtoñ kī aur bāt hai jo phal nahīn lāte. Unheñ tū kṛ kar muhāsare ke lie istemāl kar saktā hai jab tak shahr shikast na khāe.

21

Nāmālūm Qatl kā Kaffārā

¹ Jab tū us mulk meñ ābād hogā jo Rab tujhe mīrās meñ de rahā hai tākī tū us par qabzā kare to ho saktā hai ki koī lāsh khule maidān meñ kahīn pari pāi jāe. Agar mālūm na ho ki kis ne use qatl kiyā hai ² to pahle irdgird ke shahron ke buzurg aur qāzī ā kar patā kareñ ki kaun-sā shahr lāsh ke zyādā qarīb hai. ³ Phir us shahr ke buzurg ek jawān gāy chun leñ jo kabhī kām ke lie istemāl nahīn hui. ⁴ Wuh use ek aīsī wādī meñ le jāeñ jis meñ na kabhī hal chalāyā gayā, na paude lagāe gae hoñ. Wādī meñ aīsī nahar ho jo pūrā sāl bahtī rahe. Wahīn buzurg jawān gāy kī gardan tor dāleñ.

⁵ Phir Lāwī ke qabile ke imām qarīb āeñ. Kyoñki Rab tumhāre Khudā ne unheñ chun liyā hai tāki wuh khidmat kareñ, Rab ke nām se barkat deñ aur tamām jhagaṛoñ aur hamloñ kā faisla kareñ. ⁶ Un ke dekhte dekhte shahr ke buzurg apne hāth gāy kī lāsh ke ūpar dho leñ. ⁷ Sāth sāth wuh kaheñ, “Ham ne is shakhs ko qatl nahīn kiyā, na ham ne dekhā ki kis ne yih kiyā. ⁸ Ai Rab, apnī qaum Isrāil kā yih kaffārā qabūl farmā jise tū ne fidyā de kar chhurāyā hai. Apnī qaum Isrāil ko is beqūsūr ke qatl kā qūsūrwar na ṭhahrā.” Tab maqtūl kā kaffārā diyā jāegā.

⁹ Yoñ tū aise beqūsūr shakhs ke qatl kā dāgh apne darmiyān se miṭā degā. Kyoñki tū ne wuhī kuchh kiyā hogā jo Rab kī nazar meñ durust hai.

Jangī Qaidī Aurat se Shādī

¹⁰ Ho saktā hai ki tū apne dushman se jang kare aur Rab tumhārā Khudā tujhe fatah bakhshe. Jangī qaidiyōñ ko jamā karte waqt ¹¹ tujhe un meñ se ek khūbsūrat aurat nazar āti hai jis ke sāth terā dil lag jātā hai. Tū us se shādī kar saktā hai. ¹² Use apne ghar meñ le ā. Wahān wuh apne sar ke bāloñ ko mundwāe, apne nākḥun tarāshe ¹³ aur apne wuh kapṛe utāre jo wuh pahne hue thī jab use qaid kiyā gayā. Wuh pūre ek mahīne tak apne wālidain ke lie mātam kare. Phir tū us ke pās jā kar us ke sāth shādī kar saktā hai.

¹⁴ Agar wuh tujhe kisī waqt pasand na āe to use jāne de. Wuh wahān jāe jahān us kā jī chāhe. Tujhe use bechne yā us se laundī kā-sā sulūk karne kī ijāzat nahīn hai, kyoñki tū ne use majbūr karke us se shādī kī hai.

Pahlauṭhe ke Huqūq

¹⁵ Ho saktā hai kisī mard kī do bīwiyān hoñ. Ek ko wuh pyār kartā hai, dūsri ko nahīn. Donoñ bīwiyōñ ke beṭe paidā hue haiñ, lekin jis bīwī se shauhar muhabbat nahīn kartā us kā beṭā sab se pahle paidā huā. ¹⁶ Jab bāp apnī milkiyat wasiyat meñ taqsim kartā hai to lāzim hai ki wuh apne sab se baṛe beṭe kā maurūsi haq pūrā kare. Use pahlauṭhe kā yih haq us bīwī ke beṭe ko muntaqil karne kī ijāzat nahīn jise wuh pyār kartā hai. ¹⁷ Use taslim karnā hai ki us bīwī kā beṭā sab se baṛā hai, jis se wuh muhabbat nahīn kartā. Natījatan use us beṭe ko dūse beṭoñ kī nisbat dūgnā hissā denā paregā, kyoñki wuh apne bāp kī tāqat kā pahlā izhār hai. Use pahlauṭhe kā haq hāsīl hai.

Sarkash Beṭā

¹⁸ Ho saktā hai ki kisi kā beṭā haṭdharm aur sarkash ho. Wuh apne wālidain kī itā'at nahīn kartā aur un ke tambīh karne aur sazā dene par bhī un kī nahīn suntā. ¹⁹ Is sūrat meñ wālidain use pakar kar shahr ke darwāze par le jāēñ jahāñ buzurg jamā hote haiñ. ²⁰ Wuh buzurgoñ se kaheñ, “Hamārā beṭā haṭdharm aur sarkash hai. Wuh hamārī itā'at nahīn kartā balki aiyāsh aur sharābī hai.” ²¹ Yih sun kar shahr ke tamām mard use sangsār karen. Yoñ tū apne darmiyān se burāi miṭā degā. Tamām Isrāil yih sun kar ḍar jāegā.

Sazā-e-Maut Pāne Wāle ko Usi Din Dafnānā Hai

²² Jab tū kisī ko sazā-e-maut de kar us kī lāsh kisī lakaṛī yā daraḳht se laṭkātā hai ²³ to use aglī subah tak wahāñ na chhoṛnā. Har sūrat meñ use usi din dafnā denā, kyonki jise bhī daraḳht se laṭkāyā gayā hai us par Allāh kī lānat hai. Agar use usi din dafnāyā na jāe to tū us mulk ko nāpāk kar degā jo Rab terā Ḳhudā tujhe mīrās meñ de rahā hai.

22

Madad Karne ke lie Taiyār Rahnā

¹ Agar tujhe kisī hamwatan bhāī kā bail yā bheṛ-bakrī bhaṭkī huī nazar āe to use nazarandāz na karnā balki mālik ke pās wāpas le jānā. ² Agar mālik kā ghar qarīb na ho yā tujhe mālūm na ho kī mālik kaun hai to jānwar ko apne ghar lā kar us waqt tak sañbhāle rakhnā jab tak kī mālik use ḍhūñdne na āe. Phir jānwar ko use wāpas kar denā. ³ Yihī kuchh kar agar tere hamwatan bhāī kā gadhā bhaṭkā huā nazar āe yā us kā gumshudā kūṭ yā koī aur chīz kahīn nazar āe. Use nazarandāz na karnā.

⁴ Agar tū dekke kī kisī hamwatan kā gadhā yā bail rāste meñ gir gayā hai to use nazarandāz na karnā. Jānwar ko khaṛā karne meñ apne bhāī kī madad kar.

Qudratī Intazām ke taht Rahnā

⁵ Aurat ke lie mardoñ ke kapre pahnanā manā hai. Isī tarah mard ke lie auratoñ ke kapre pahnanā bhī manā hai. Jo aisā kartā hai us se Rab tere Ḳhudā ko ghīn ātī hai.

⁶ Agar tujhe kahīn rāste meñ, kisī daraḳht meñ yā zamīn par ghoñslā nazar āe aur parindā apne bachchoñ yā aṇḍoñ par baiṭhā huā ho to māñ ko bachchoñ samet na pakarñā. ⁷ Tujhe bachche le jāne kī ijāzat hai lekin māñ ko chhoṛ denā tākī tū ḳhushhāl aur der tak jītā rahe.

⁸ Nayā makān tāmīr karte waqt chhat par chāroñ taraf diwār banānā. Warnā tū us shaḳhs kī maut kā zimmedār ṭhahregā jo terī chhat par se gir jāe.

⁹ Apne angūr ke bāgh meñ do qism ke bīj na bonā. Warnā sab kuchh maqḍīs ke lie maḳhsūs-o-muqaddas hogā, na sirf wuh fasal jo tum ne angūr ke alāwā lagāī balki angūr bhī.

¹⁰ Bail aur gadhe ko joṛ kar hal na chalānā.

¹¹ Aise kapre na pahnanā jin meñ bante waqt ūn aur katān milāe gae haiñ.

¹² Apnī chādar ke chāroñ konoñ par phundne lagānā.

Izdiwājī Zindagī kī Hifāzat

¹³ Agar koī ādmī shādī karne ke thoṛī der bād apnī bīwī ko pasand na kare ¹⁴ aur phir us kī badnāmī karke kahe, “Is aurat se shādī karne ke

bād mujhe patā chalā ki wuh kuñwārī nahīn hai”¹⁵ to jawāb meñ bīwī ke wālidain shahr ke darwāze par jamā hone wāle buzurgoñ ke pās sabūt * le āeñ ki beṭī shādī se pahle kuñwārī thī. ¹⁶ Bīwī kā bāp buzurgoñ se kahe, “Mañ ne apñi beṭī ki shādī is ādmī se kī hai, lekin yih us se nafrat kartā hai. ¹⁷ Ab is ne us kī badnāmī karke kahā hai, ‘Mujhe patā chalā ki tumhārī beṭī kuñwārī nahīn hai.’ Lekin yahāñ sabūt hai ki merī beṭī kuñwārī thī.” Phir wālidain shahr ke buzurgoñ ko mazkūrā kaprā dikhāeñ.

¹⁸ Tab buzurg us ādmī ko pakar kar sazā deñ, ¹⁹ kyonki us ne ek Isrāīlī kuñwārī kī badnāmī kī hai. Is ke alāwā use jurmāne ke taur par bīwī ke bāp ko chāñdī ke 100 sikke dene pareñge. Lāzim hai ki wuh shauhar ke farāyẓ adā kartā rahe. Wuh umr-bhar use talāq nahīn de sakegā.

²⁰ Lekin agar ādmī kī bāt durust nikle aur sābit na ho sake ki bīwī shādī se pahle kuñwārī thī ²¹ to use bāp ke ghar lāyā jāe. Wahāñ shahr ke ādmī use sangsār kar deñ. Kyonki apne bāp ke ghar meñ rahte hue badkārī karne se us ne Isrāīl meñ ek ahmaqānā aur bedīn harkat kī hai. Yoñ tū apne darmiyān se burāi miṭā degā. ²² Agar koī ādmī kisī kī bīwī ke sāth zinā kare aur wuh pakare jāeñ to donoñ ko sazā-e-maut denī hai. Yoñ tū Isrāīl se burāi miṭā degā.

²³ Agar ābādī meñ kisī mard kī mulāqāt kisī aisī kuñwārī se ho jis kī kisī aur ke sāth mangñī huī hai aur wuh us ke sāth hambistar ho jāe ²⁴ to lāzim hai ki tum donoñ ko shahr ke darwāze ke pās lā kar sangsār karo. Wajah yih hai ki laṛkī ne madad ke lie na pukārā agarche us jagah log ābād the. Mard kā jurm yih thā ki us ne kisī aur kī mangetar kī ismatdarī kī hai. Yoñ tū apne darmiyān se burāi miṭā degā.

²⁵ Lekin agar mard ghairābād jagah meñ kisī aur kī mangetar kī ismatdarī kare to sirf usī ko sazā-e-maut dī jāe. ²⁶ Laṛkī ko koī sazā na denā, kyonki us ne kuchh nahīn kiyā jo maut ke lāyq ho. Ziyādatī karne wāle ki harkat us shakhs ke barābar hai jis ne kisī par hamlā karke use qatl kar diyā hai. ²⁷ Chūñki us ne laṛkī ko wahāñ pāyā jahāñ log nahīn rahte, is lie agarche laṛkī ne madad ke lie pukārā to bhī use koī na bachā sakā.

²⁸ Ho saktā hai koī ādmī kisī laṛkī kī ismatdarī kare jis kī mangñī nahīn huī hai. Agar unheñ pakaṛā jāe ²⁹ to wuh laṛkī ke bāp ko chāñdī ke 50 sikke de. Lāzim hai ki wuh usī laṛkī se shādī kare, kyonki us ne us kī ismatdarī kī hai. Na sirf yih balki wuh umr-bhar use talāq nahīn de saktā.

³⁰ Apne bāp kī bīwī se shādī karnā manā hai. Jo koī yih kare wuh apne bāp kī behurmatī kartā hai.

23

Muqaddas Ijtimā meñ Sharīk Hone kī Sharāyṭ

¹ Jab Isrāīlī Rab ke maqdis ke pās jamā hote haiñ to use hāzir hone kī ijāzat nahīn jo kāṭne yā kuchalne se kḥojā ban gayā hai. ² Isī tarah wuh bhī muqaddas ijtimā se dūr rahe jo nājāyẓ talluqāt ke natīje meñ paidā huā hai. Us kī aulād bhī daswīñ pusht tak us meñ nahīn ā saktī.

³ Koī bhī Ammonī yā Moābī muqaddas ijtimā meñ sharīk nahīn ho saktā. In qaumoñ kī aulād daswīñ pusht tak bhī is jamāt meñ hāzir nahīn ho saktī, ⁴ kyonki jab tum Mīsr se nikal āe to wuh roṭī aur pāñī le kar tum se milne na āe. Na sirf yih balki unhoñ ne Masopotāmiyā ke shahr Fator meñ jā kar Bilām bin Baor ko paise die tāki wuh tujh par lānat bheje.

* **22:15** Yāñi wuh kaprā jis par nayā joṛā soyā huā thā.

⁵ Lekin Rab tere Khudā ne Bilām kī na sunī balki us kī lānat barkat meñ badal dī. Kyoñki Rab terā Khudā tujh se pyār kartā hai. ⁶ Umr-bhar kuchh na karnā jis se in qaumoñ kī salāmatī aur khushhālī barh jāe.

⁷ Lekin Adomiyon ko makrūh na samajhnā, kyoñki wuh tumhāre bhāī haiñ. Isī tarah Misriyon ko bhī makrūh na samajhnā, kyoñki tū un ke mulk meñ pardesī mehmān thā. ⁸ Un kī tīsrī nasl ke log Rab ke muqaddas ijtimā meñ sharik ho sakte haiñ.

Khaimāgāh meñ Nāpākī

⁹ Apne dushmanon se jang karte waqt apnī lashkargāh meñ har nāpāk chiz se dūr rahnā. ¹⁰ Masalan agar koī admī rāt ke waqt ehtilām ke bāis nāpāk ho jāe to wuh lashkargāh ke bāhar jā kar shām tak wahāñ thahre. ¹¹ Din dhalte waqt wuh nahā le to sūraj dūbne par lashkargāh meñ wāpas ā saktā hai.

¹² Apnī hājat rafā karne ke lie lashkargāh se bāhar koī jagah muqarrar kar. ¹³ Jab kisī ko hājat ke lie baiṭhnā ho to wuh is ke lie garhā khode aur bād meñ use mittī se bhar de. Is lie apne sāmān meñ khudāī kā koī ālā rakhnā zarūrī hai.

¹⁴ Rab terā Khudā terī lashkargāh meñ tere darmiyān hī ghūmtā-phirtā hai tāki tū mahfūz rahe aur dushman tere sāmne shikast khāe. Is lie lāzim hai ki terī lashkargāh us ke lie makhsūs-o-muqaddas ho. Aisā na ho ki Allāh wahāñ koī sharimnāk bāt dekh kar tujh se dūr ho jāe.

Farār Hue Ghulāmoñ kī Madad Karnā

¹⁵ Agar koī ghulām tere pās panāh le to use mālik ko wāpas na karnā. ¹⁶ Wuh tere sāth aur tere darmiyān hī rahe, wahāñ jahāñ wuh basnā chāhe, us shahr meñ jo use pasand āe. Use na dabānā.

Mandir meñ Ismatfaroshī Manā Hai

¹⁷ Kisī dewatā kī khidmat meñ ismatfaroshī karnā har Isrāīlī aurat aur mard ke lie manā hai. ¹⁸ Mannat mānte waqt na kasbī kā ajr, na kutte ke paise * Rab ke maqdis meñ lānā, kyoñki Rab tere Khudā ko donoñ chīzoñ se ghin hai.

Apne Hamwatanon se Sūd na Lenā

¹⁹ Agar koī Isrāīlī bhāī tujh se qarz le to us se sūd na lenā, khāh tū ne use paise, khānā yā koī aur chiz dī ho. ²⁰ Apne Isrāīlī bhāī se sūd na le balki sirf pardesī se. Phir jab tū mulk par qabzā karke us meñ rahegā to Rab terā Khudā tere har kām meñ barkat degā.

Apnī Mannat Pūrī Karnā

²¹ Jab tū Rab apne Khudā ke huzūr mannat māne to use pūrā karne meñ der na karnā. Rab terā Khudā yaqīnan tujh se is kā mutālabā karegā. Agar tū use pūrā na kare to qusūrwar thahregā. ²² Agar tū mannat mānane se bāz rahe to qusūrwar nahīñ thahregā, ²³ lekin agar tū apnī dilī khushī se Rab ke huzūr mannat māne to har sūrat meñ use pūrā kar.

Dūsre ke Bāgh meñ se Guzarne kā Rawaiyā

²⁴ Kisī hamwatan ke angūr ke bāgh meñ se guzarne waqt tujhe jitnā jī chāhe us ke angūr khāne kī ijāzat hai. Lekin apne kisī bartan meñ phal jamā na karnā. ²⁵ Isī tarah kisī hamwatan ke anāj ke khet meñ se

* **23:18** Yaqīn se nahīñ kahā jā saktā ki 'kutte ke paise' se kyā murād hai. Ghāliban is ke pīchhe butparastī kā koī dastūr hai.

guzarte waqt tujhe apne hāthoñ se anāj kī bāliyān toṛne kī ijāzat hai. Lekin darāntī istemāl na karnā.

24

Talāq aur Dubārā Shādī

¹ Ho saktā hai koī ādmī kisī aurat se shādī kare lekin bād meñ use pasand na kare, kyonki use bīwī ke bāre meñ kisī sharmnāk bāt kā patā chāl gayā hai. Wuh talāqnāmā likh kar use aurat ko detā aur phir use ghar se wāpas bhej detā hai. ² Is ke bād us aurat kī shādī kisī aur mard se ho jāti hai, ³ aur wuh bhī bād meñ use pasand nahīn kartā. Wuh bhī talāqnāmā likh kar use aurat ko detā aur phir use ghar se wāpas bhej detā hai. Kāh dūsra shauhar use wāpas bhej de yā shauhar mar jāe, ⁴ aurat ke pahle shauhar ko us se dubārā shādī karne kī ijāzat nahīn hai, kyonki wuh aurat us ke lie nāpāk hai. Aisī harkat Rab kī nazar meñ qābil-e-ghin hai. Us mulk ko yoñ gunāhālūdā na karnā jo Rab terā Kḥudā tujhe mīrās meñ de rahā hai.

Mazīd Hidāyat

⁵ Agar kisī ādmī ne abhī abhī shādī kī ho to tū use bhartī karke jang karne ke lie nahīn bhej saktā. Tū use koī bhī aisī zimmedārī nahīn de saktā, jis se wuh ghar se dūr rahne par majbūr ho jāe. Ek sāl tak wuh aisī zimmedāriyoñ se barī rahe tāki ghar meñ rah kar apnī bīwī ko kḥush kar sake.

⁶ Agar koī tujh se udhār le to zamānat ke taur par us se na us kī chhoṭī chakkī, na us kī baṛī chakkī kā pāṭ lenā, kyonki aisā karne se tū us kī jān legā yāñi tū wuh chīz legā jis se us kā guzārā hotā hai.

⁷ Agar kisī ādmī ko pakaṛā jāe jis ne apne hamwatan ko aḡhwā karke ḡhulām banā liyā yā bech diyā hai to use sazā-e-maut denā hai. Yoñ tū apne darmiyān se burāi miṭā degā.

⁸ Agar koī wabāi jildī bimārī tujhe lag jāe to baṛī ehtiyāt se Lāwī ke qābile ke imāmoñ kī tamām hidāyat par amal karnā. Jo bhī hukm mainī ne unheñ diyā use pūrā karnā. ⁹ Yād kar ki Rab tere Kḥudā ne Mariyam ke sāth kyā kiyā jab tum Misr se nikal kar safr kar rahe the.

Ġharīboñ ke Huqūq

¹⁰ Apne hamwatan ko udhār dete waqt us ke ghar meñ na jānā tāki zamānat kī koi chīz mile ¹¹ balki bāhar ṭhahar kar intazār kar ki wuh kḥud ghar se zamānat kī chīz nikāl kar tujhe de. ¹² Agar wuh itnā zarūratmand ho ki sirf apnī chādar de sake to rāt ke waqt zamānat tere pās na rahe. ¹³ Use sūraj dūbne tak wāpas karnā tāki qarzdār us meñ lipaṭ kar so sake. Phir wuh tujhe barkat degā aur Rab terā Kḥudā terā yih qadam rāst qarār degā.

¹⁴ Zarūratmand mazdūr se ḡhalat fāydā na uṭhānā, chāhe wuh Isrāīlī ho yā padesī. ¹⁵ Use rozānā sūraj dūbne se pahle pahle us kī mazdūrī de denā, kyonki is se us kā guzārā hotā hai. Kāhīñ wuh Rab ke huzūr terī shikāyat na kare aur tū qusūrwar ṭhahre.

¹⁶ Wālidain ko un ke bachchoñ ke jarāym ke sabab se sazā-e-maut na dī jāe, na bachchoñ ko un ke wālidain ke jarāym ke sabab se. Agar kisī ko sazā-e-maut denī ho to us gunāh ke sabab se jo us ne kḥud kiyā hai.

¹⁷ Padesiyoñ aur yatīmoñ ke huqūq qāym rakhnā. Udhar dete waqt zamānat ke taur par bewā kī chādar na lenā. ¹⁸ Yād rakh ki tū bhī Misr meñ ḡhulām thā aur ki Rab tere Kḥudā ne fidyā de kar tujhe wahāñ se chhurāyā. Isī wajah se mainī tujhe yih hukm detā hūñ.

¹⁹ Agar tū fasal kī kaṭāī ke waqt ek pūlā bhūl kar khet meñ chhoṛ āe to use lāne ke lie wāpas na jānā. Use pardesiyoñ, yaṭimoñ aur bewāoñ ke lie wahīn chhoṛ denā tāki Rab terā Ḳhudā tere har kām meñ barkat de. ²⁰ Jab zaitūn kī fasal pak gai ho to daraḱhton ko mār mār kar ek hī bār un meñ se phal utār. Is ke bād unheñ na chheṛnā. Bachā huā phal pardesiyoñ, yaṭimoñ aur bewāoñ ke lie chhoṛ denā. ²¹ Isī tarah apne angūr torne ke lie ek hī bār bāgh meñ se guzarnā. Is ke bād use na chheṛnā. Bachā huā phal pardesiyoñ, yaṭimoñ aur bewāoñ ke lie chhoṛ denā. ²² Yād rakh ki tū ḳhud Misr meñ ghulām thā. Isī wajah se main tujhe yih hukm detā hūñ.

25

Koṛe Lagāne kī Munāsib Sazā

¹ Agar log apnā ek dūsre ke sāth jhagaṛā ḳhud niptā na sakeñ to wuh apnā muāmālā adālat meñ pesh kareñ. Qāzī faislā kare ki kaun bequsūr hai aur kaun mujrim. ² Agar mujrim ko koṛe lagāne kī sazā denī hai to use qāzī ke sāmne hī muñh ke bal zamīn par liṭānā. Phir use itne kore lagāe jāēñ jitnoñ ke wuh lāyq hai. ³ Lekin us ko zyādā se zyādā 40 koṛe lagāne haiñ, warnā tere Isrāīlī bhāī kī sar-e-ām be’izzatī ho jāegī.

Bail kā Muñh na Bāndhnā

⁴ Jab tū fasal gāhne ke lie us par bail chalne detā hai to us kā muñh bāndh kar na rakhnā.

Marhūm Bhāī kī Bīwī se Shādī Karne kā Hukm

⁵ Agar koī shādīshudā mard beaulād mar jāe aur us kā sagā bhāī sāth rahe to us kā farz hai ki bewā se shādī kare. Bewā shauhar ke khāndān se haṭ kar kiśī aur se shādī na kare balki sirf apne dewar se. ⁶ Pahlā beṭā jo is rishte se paidā hogā pahle shauhar ke beṭe kī haisiyat rakhegā. Yoñ us kā nām qāym rahegā.

⁷ Lekin agar dewar bhābī se shādī karnā na chāhe to bhābī shahr ke darwāze par jamā hone wāle buzurgoñ ke pās jāe aur un se kahe, “Merā dewar mujh se shādī karne se inkār kartā hai. Wuh apnā farz adā karne ko taiyār nahīn ki apne bhāī kā nām qāym rakhe.” ⁸ Phir shahr ke buzurg dewar ko bulā kar use samjhāēñ. Agar wuh is ke bāwujūd bhī us se shādī karne se inkār kare ⁹ to us kī bhābī buzurgoñ kī maujūdagi meñ us ke pās jā kar us kī ek chappal utār le. Phir wuh us ke muñh par thūk kar kahe, “Us ādmī se aisā sulūk kiya jātā hai jo apne bhāī kī nasl qāym rakhne ko taiyār nahīñ.” ¹⁰ Āindā Isrāīl meñ dewar kī nasl “Nange Pāñw Wāle kī Nasl” kahlāegī.

Jhagare meñ Nāzebā Harkateñ

¹¹ Agar do ādmī laṛ rahe hoñ aur ek kī bīwī apne shauhar ko bachāne kī khātir muḱhālif ke azu-e-tanāsul ko pakaṛ le ¹² to lāzim hai ki tū aurat kā hāth kāt ḍāle. Us par rahm na karnā.

Dhokā na Denā

¹³ Tolte waqt apne thaile meñ sahih wazn ke bāt rakh, aur dhokā dene ke lie halke bāt sāth na rakhnā. ¹⁴ Isī tarah apne ghar meñ anāj kī paimāish karne kā sahih bartan rakh, aur dhokā dene ke lie chhoṭā bartan sāth na rakhnā. ¹⁵ Sahih wazn ke bāt aur paimāish karne ke sahih bartan istemāl karnā tāki tū der tak us mulk meñ jītā rahe jo Rab terā Ḳhudā tujhe degā. ¹⁶ Kyoñki use har dhokebāz se ghīn hai.

Amālīqyoñ ko Sazā Denā

¹⁷ Yād rahe ki Amālīqiyōn ne tujh se kyā kuchh kiyā jab tum Misr se nikal kar safr kar rahe the. ¹⁸ Jab tū thakāhārā thā to wuh tujh par hamlā karke pīchhe pīchhe chalne wāle tamām kamzoroñ ko jān se mārte rahe. Wuh Allāh kā khauf nahīn mānte the. ¹⁹ Chunānche jab Rab terā Khudā tujhe irgird ke tamām dushmanoñ se sukūn degā aur tū us mulk meñ ābād hogā jo wuh tujhe mīrās meñ de rahā hai tāki tū us par qabzā kare to Amālīqiyōn ko yoñ halāk kar ki duniyā meñ un kā nām-o-nishān na rahe. Yih bāt mat bhūlnā.

26

Zamīn kī Pahlī Paidāwār Rab ko Pesh Karnā

¹ Jab tū us mulk meñ dākhlil hogā jo Rab terā Khudā tujhe mīrās meñ de rahā hai aur tū us par qabzā karke us meñ ābād ho jāegā ² to jo bhī fasal tū kātegā us ke pahle phal meñ se kuchh ṭokre meñ rakh kar us jagah le jā jo Rab terā Khudā apne nām kī sukūnat ke lie chunegā. ³ Wahān k̄hidmat karne wāle imām se kah, “Āj main Rab apne Khudā ke huzūr elān kartā hūn ki us mulk meñ pahuñch gayā hūn jis kā hameñ dene kā wādā Rab ne qasam khā kar hamāre bāpdādā se kiyā thā.”

⁴ Tab imām terā ṭokrā le kar use Rab tere Khudā kī qurbāngāh ke sāmne rakh de. ⁵ Phir Rab apne Khudā ke huzūr kah, “Merā bāp āwārā phirne wālā Arāmī thā jo apne logoñ ko le kar Misr meñ ābād huā. Wahān pahuñchte waqt un kī tādād kam thī, lekin hote hote wuh baṛī aur tāqatwar qaum ban gae. ⁶ Lekin Misriyoñ ne hamāre sāth burā sulūk kiyā aur hameñ dabā kar saḡht ḡhulāmī meñ phaṅsā diyā. ⁷ Phir ham ne chillā kar Rab apne bāpdādā ke Khudā se fariyād kī, aur Rab ne hamārī sunī. Us ne hamārā dukh, hamārī musibat aur dabī huī hālat dekhī ⁸ aur baṛe iḡhtiyār aur qudrat kā izhār karke hameñ Misr se nikāl lāyā. Us waqt us ne Misriyoñ meñ dahshat phailā kar bare mojize dikhāe. ⁹ Wuh hameñ yahān le āyā aur yih mulk diyā jis meñ dūdh aur shahd kī kasrat hai. ¹⁰ Ai Rab, ab main tujhe us zamīn kā pahlā phal pesh kartā hūn jo tū ne hameñ baḡhshī hai.”

Apnī paidāwār kā ṭokrā Rab apne Khudā ke sāmne rakh kar use sijdā karnā. ¹¹ K̄hushī manānā ki Rab mere Khudā ne mujhe aur mere gharāne ko itnī achchhī chīzoñ se nawāzā hai. Is k̄hushī meñ apne darmiyān rahne wāle Lāwiyōn aur pardesiyōn ko bhī shāmil karnā.

Fasal kā Zarūratmandoñ ke lie Hissā

¹² Har tisre sāl apnī tamām fasloñ kā daswān hissā Lāwiyōn, pardesiyōn, yatīmoñ aur bewāoñ ko denā tāki wuh tere shahroñ meñ khānā khā kar ser ho jāeñ. ¹³ Phir Rab apne Khudā se kah, “Main ne waisā hī kiyā hai jaisā tū ne mujhe hukm diyā. Main ne apne ghar se tere lie maḡsūs-o-muqaddas hissā nikāl kar use Lāwiyōn, pardesiyōn, yatīmoñ aur bewāoñ ko diyā hai. Main ne sab kuchh terī hidāyāt ke ain mutābiq kiyā hai aur kuchh nahīn bhūlā. ¹⁴ Mātam karte waqt main ne is maḡsūs-o-muqaddas hisse se kuchh nahīn khāyā. Main ise uṭhā kar ghar se bāhar lāte waqt nāpāk nahīn thā. Main ne is meñ se murdoñ ko bhī kuchh pesh nahīn kiyā. Main ne Rab apne Khudā kī itā'at karke wuh sab kuchh kiyā hai jo tū ne mujhe karne ko farmāyā thā. ¹⁵ Chunānche āsmān par apne maḡdis se nigāh karke apnī qaum Isrāīl ko barkat de. Us mulk ko bhī barkat de jis kā wādā tū ne qasam khā kar hamāre bāpdādā se kiyā aur

jo tū ne hamēñ baḡhsh bhī diyā hai, us mulk ko jis meñ dūdh aur shahd kī kasrat hai.”

Tum Rab kī Qaum Ho

¹⁶ Āj Rab terā Ḳhudā farmātā hai ki in ahkām aur hidāyāt kī pairawī kar. Pūre dil-o-jān se aur baḡī ehtiyāt se in par amal kar.

¹⁷ Āj tū ne elān kiyā hai, “Rab merā Ḳhudā hai. Main us kī rāhoñ par chaltā rahūngā, us ke ahkām ke tābe rahūngā aur us kī sunūngā.” ¹⁸ Aur āj Rab ne elān kiyā hai, “Tū merī qaum aur merī apnī milkiyat hai jis tarah main ne tujh se wādā kiyā hai. Ab mere tamām ahkām ke mutābiq zindagī guzār. ¹⁹ Jitnī bhī qaumeñ main ne khalaq kī haiñ un sab par main tujhe sarfarāz karūngā aur tujhe tārif, shohrat aur izzat atā karūngā. Tū Rab apne Ḳhudā ke lie maḡhsūs-o-muqaddas qaum hogā jis tarah main ne wādā kiyā hai.”

27

Aibāl Pahār par Qurbāngāh Banānā Hai

¹ Phir Mūsā ne buzurgoñ se mil kar qaum se kahā, “Tamām hidāyāt ke tābe raho jo main tumheñ āj de rahā hūñ. ² Jab tum Dariyā-e-Yardan ko pār karke us mulk meñ dāḡhil hoge jo Rab terā Ḳhudā tujhe de rahā hai to wahāñ bare patthar khare karke un par safedī kar. ³ Un par lafz balafz pūri shariāt likh. Dariyā ko pār karne ke bād yihī kuchh kar tāki tū us mulk meñ dāḡhil ho jo Rab terā Ḳhudā tujhe degā aur jis meñ dūdh aur shahd kī kasrat hai. Kyoñki Rab tere bāpdādā ke Ḳhudā ne yih dene kā tujh se wādā kiyā hai. ⁴ Chunāñche Yardan ko pār karke pattharoñ ko Aibāl Pahār par khara karo aur un par safedī kar.

⁵ Wahāñ Rab apne Ḳhudā ke lie qurbāngāh banānā. Jo patthar tū us ke lie istemāl kare unheñ lohe ke kisī auzār se na tarāshnā. ⁶ Sirf sālim patthar istemāl kar. Qurbāngāh par Rab apne Ḳhudā ko bhasm hone wālī qurbāniyāñ pesh kar. ⁷ Salāmatī kī qurbāniyāñ bhī us par charhā. Unheñ wahāñ Rab apne Ḳhudā ke huzūr khā kar ḡhushī manā. ⁸ Wahāñ khare kie gae pattharoñ par shariāt ke tamām alfāz sāf saf likhe jāeñ.”

Aibāl Pahār par se Lānat

⁹ Phir Mūsā ne Lāwī ke qabile ke imāmoñ se mil kar tamām Isrāīliyoñ se kahā, “Ai Isrāīl, ḡhāmoshī se sun. Ab tū Rab apne Ḳhudā kī qaum ban gayā hai, ¹⁰ is lie us kā farmānbardār rah aur us ke un ahkām par amal kar jo main tujhe āj de rahā hūñ.”

¹¹ Usī din Mūsā ne Isrāīliyoñ ko hukm de kar kahā, ¹² “Dariyā-e-Yardan ko pār karne ke bād Shamāun, Lāwī, Yahūdāh, Ishkār, Yūsuf aur Binyamīn ke qabile Garizim Pahār par khare ho jāeñ. Wahāñ wuh barkat ke alfāz boleñ. ¹³ Bāqī qabile yāñi Rūbin, Jad, Āshar, Zabūlun, Dān aur Naftālī Aibāl Pahār par khare ho kar lānat ke alfāz boleñ.

¹⁴ Phir Lāwī tamām logoñ se muḡhātib ho kar ūñchī āwāz se kaheñ,

¹⁵ ‘Us par lānat jo but tarāsh kar yā dhāl kar chupke se khara kare. Rab ko kāriḡar ke hāthoñ se banī huī aisi chiz se ḡhin hai.’

Jawāb meñ sab log kaheñ, ‘Āmīn!’

¹⁶ Phir Lāwī kaheñ, ‘Us par lānat jo apne bāp yā māñ kī tahqīr kare.’

Sab log kaheñ, ‘Āmīn!’

¹⁷ ‘Us par lānat jo apne paḡosī kī zamīn kī hudūd āge piḡhe kare.’

Sab log kaheñ, ‘Āmīn!’

18 'Us par lānat jo kisī andhe kī rāhnumāi karke use ḡhalat rāste par le jāe.'

Sab log kaheñ, 'Āmīn!'

19 'Us par lānat jo pardesiyōñ, yatīmoñ yā bewāoñ ke huqūq qāym na rakhe.'

Sab log kaheñ, 'Āmīn!'

20 'Us par lānat jo apne bāp kī bīwī se hambistar ho jāe, kyoñki wuh apne bāp kī behurmatī kartā hai.'

Sab log kaheñ, 'Āmīn!'

21 'Us par lānat jo jānwar se jinsī tālluq rakhe.'

Sab log kaheñ, 'Āmīn!'

22 'Us par lānat jo apnī sagī bahan, apne bāp kī beṭī yā apnī māñ kī beṭī se hambistar ho jāe.'

Sab log kaheñ, 'Āmīn!'

23 'Us par lānat jo apnī sās se hambistar ho jāe.'

Sab log kaheñ, 'Āmīn!'

24 'Us par lānat jo chupke se apne hamwatan ko qatl kar de.'

Sab log kaheñ, 'Āmīn!'

25 'Us par lānat jo paise le kar kisī bequsūr shaḡhs ko qatl kare.'

Sab log kaheñ, 'Āmīn!'

26 'Us par lānat jo is sharīat kī bāteñ qāym na rakhe, na in par amal kare.'

Sab log kaheñ, 'Āmīn!'

28

Farmānbardārī kī Barkateñ

1 Rab terā Khudā tujhe duniyā kī tamām qaumoñ par sarfarāz karegā. Shart yih hai ki tū us kī sunē aur ehtiyāt se us ke un tamām ahkām par amal kare jo maiñ tujhe āj de rahā hūñ. 2 Rab apne Khudā kā farmānbardār rah to tujhe har tarah kī barkat hāsīl hogī. 3 Rab tujhe shahr aur dehāt meñ barkat degā. 4 Terī aulād phale phūlegī, terī achchhī-khāsī fasleñ pakeñgī, tere gāy-bailoñ aur bheṭ-bakriyoñ ke bachche taraqqī kareñge. 5 Terā ṭokrā phal se bharā rahegā, aur āṭā gūndhne kā terā bartan āṭe se khālī nahīñ hogā. 6 Rab tujhe ghar meñ āte aur wahāñ se nikalte waqt barkat degā.

7 Jab tere dushman tujh par hamlā kareñge to wuh Rab kī madad se shikast khāeñge. Go wuh mil kar tujh par hamlā karen to bhī tū unheñ chāroñ taraf muntashir kar degā.

8 Allāh tere har kām meñ barkat degā. Anāj kī kasrat ke sabab se tere godām bhare raheñge. Rab terā Khudā tujhe us mulk meñ barkat degā jo wuh tujhe dene wālā hai. 9 Rab apnī qasam ke mutābiq tujhe apnī maḡhsūs-o-muqaddas qaum banāegā agar tū us ke ahkām par amal kare aur us kī rāhoñ par chale. 10 Phir duniyā kī tamām qaumeñ tujh se khauf khāeñgī, kyoñki wuh dekhēñgī ki tū Rab kī qaum hai aur us ke nām se kahlātā hai.

11 Rab tujhe bahut aulād degā, tere rewar barhāegā aur tujhe kasrat kī fasleñ degā. Yoñ wuh tujhe us mulk meñ barkat degā jis kā wādā us ne qasam khā kar tere bāpdādā se kiya. 12 Rab āsmāñ ke khazānoñ ko khol kar waqt par terī zamīñ par bārish barsāegā. Wuh tere har kām meñ barkat degā. Tū bahut-sī qaumoñ ko udhār degā lekin kisī kā bhī qarzdār

nahīn hogā. ¹³ Rab tujhe qaumoñ kī dum nahīn balki un kā sar banāegā. Tū taraqqī kartā jāegā aur zawāl kā shikār nahīn hogā. Lekin shart yih hai ki tū Rab apne Khudā ke wuh ahkām mān kar un par amal kare jo main tujhe āj de rahā hūn. ¹⁴ Jo kuchh bhī main ne tujhe karne ko kahā hai us se kisī tarah bhī hat kar zindagi na guzārnā. Na dīgar mābūdoñ kī pairawī karnā, na un kī khidmat karnā.

Nāfarmānī kī Lānateñ

¹⁵ Lekin agar tū Rab apne Khudā kī na sune aur us ke un tamām ahkām par amal na kare jo main āj tujhe de rahā hūn to har tarah kī lānat tujh par āegī. ¹⁶ Shahr aur dehāt meñ tujh par lānat hogī. ¹⁷ Tere ṭokre aur ātā gūndhne ke tere bartan par lānat hogī. ¹⁸ Terī aulād par, tere gāy-bailoñ aur bheṛ-bakriyoñ ke bachchoñ par aur tere khetoñ par lānat hogī. ¹⁹ Ghar meñ āte aur wahān se nikalte waqt tujh par lānat hogī. ²⁰ Agar tū ghalat kām karke Rab ko chhoṛe to jo kuchh bhī tū kare wuh tujh par lānateñ, pareshāniyāñ aur musibateñ āne degā. Tab terā jaldī se satyānās hogā, aur tū halāk ho jāegā.

²¹ Rab tujh meñ wabāī bīmāriyāñ phailāegā jin ke sabab se tujh meñ se koī us mulk meñ zindā nahīn rahegā jis par tū abhī qabzā karne wālā hai. ²² Rab tujhe mohlak bīmāriyoñ, bukhār aur sūjan se māregā. Jhulsāne wālī garmī, kāl, patrog aur phaphūndī terī fasleñ khatm karegī. Aisī musibatoñ ke bāis tū tabāh ho jāegā. ²³ Tere ūpar āsmān pital jaisā saḡht hogā jabki tere niche zamīn lohe kī mānind hogī. ²⁴ Bārish kī jagah Rab tere mulk par gard aur ret barsāegā jo āsmān se tere mulk par chhā kar tujhe barbād kar degī.

²⁵ Jab tū apne dushmanoñ kā sāmnnā kare to Rab tujhe shikast dilāegā. Go tū mil kar un kī taraf barhegā to bhī un se bhāg kar chāroñ taraf muntashir ho jāegā. Duniyā ke tamām mamālik meñ logoñ ke roṅṅte khare ho jāeṅge jab wuh terī musibateñ dekheṅge. ²⁶ Parinde aur janglī jānwar terī lāshoñ ko khā jāeṅge, aur unheñ bhagāne wālā koī nahīn hogā. ²⁷ Rab tujhe unhiñ phoṛoñ se māregā jo Misriyoñ ko nikle the. Aise jildī amrāz phailēṅge jin kā ilāj nahīn hai. ²⁸ Tū pāgalpan kā shikār ho jāegā, Rab tujhe andhepan aur zahnī abtarī meñ mubtalā kar degā. ²⁹ Dopahar ke waqt bhī tū andhe kī tarah ṭaṭol ṭaṭol kar phiregā. Jo kuchh bhī tū kare us meñ nākām rahegā. Roz baroz log tujhe dabāte aur lūṭte raheṅge, aur tujhe bachāne wālā koī nahīn hogā.

³⁰ Terī mangnī kisī aurat se hogī to koī aur ā kar us kī ismatdarī karegā. Tū apne lie ghar banāegā lekin us meñ nahīn rahegā. Tū apne lie angūr kā bāgh lagāegā lekin us kā phal nahīn khāegā. ³¹ Tere deḡhte deḡhte terā bail zabah kiyā jāegā, lekin tū us kā gosht nahīn khāegā. Terā gadhā tujh se chhīn liyā jāegā aur wāpas nahīn kiyā jāegā. Terī bheṛ-bakriyāñ dushman ko dī jāeṅgi, aur unheñ chhurāne wālā koī nahīn hogā. ³² Tere beṭe-beṭiyoñ ko kisī dūsri qaum ko diyā jāegā, aur tū kuchh nahīn kar sakegā. Roz baroz tū apne bachchoñ ke intazār meñ ufaq ko taktā rahegā, lekin deḡhte deḡhte terī ānkheñ dhundlā jāeṅgi.

³³ Ek ajnabi qaum terī zamīn kī paidāwār aur terī mehnat-o-mashaqqat kī kamāi le jāegī. Tujhe umr-bhar zulm aur dabāw bardāshht karnā paregā.

³⁴ Jo haulnāk bāteñ terī ānkheñ dekheṅgi un se tū pāgal ho jāegā. ³⁵ Rab tujhe taklifdeh aur lā'ilāj phoṛoñ se māregā jo talwe se le kar chāndī tak pūre jism par phail kar tere ghuṭnoñ aur ṭāngoñ ko muta'assir kareṅge.

³⁶ Rab tujhe aur tere muqarrar kie hue bādshāh ko ek aise mulk meñ le jāegā jis se na tū aur na tere bāpdādā wāqif the. Wahāñ tū dīgar mābūdoñ yāñī lakaṛī aur patthar ke butoñ kī k̄hidmat karegā. ³⁷ Jis jis qaum meñ Rab tujhe hāñk degā wahāñ tujhe dekh kar logoñ ke roñgṭe khare ho jāenge aur wuh terā mazāg uṛāenge. Tū un ke lie ibratangez misāl hogā.

³⁸ Tū apne khetoñ meñ bahut bij bone ke bāwujūd kam hī fasal kātegā, kyonki ṭiḍḍe use khā jāenge. ³⁹ Tū angūr ke bāgh lagā kar un par k̄hūb mehnat karegā lekin na un ke angūr toṛegā, na un kī mai piegā, kyonki kīṛe unheñ khā jāenge. ⁴⁰ Go tere pūre mulk meñ zaitūn ke darak̄ht hoñge to bhī tū un kā tel istemāl nahīñ kar sakegā, kyonki zaitūn k̄harāb ho kar zamīn par gir jāenge.

⁴¹ Tere beṭe-beṭiyāñ to hoñge, lekin tū un se mahrūm ho jāegā. Kyonki unheñ giriftār karke kisi ajnabī mulk meñ le jāyā jāegā. ⁴² Ṭiḍḍiyon ke ghol tere mulk ke tamām darak̄htoñ aur fasloñ par qabzā kar leñge. ⁴³ Tere darmiyān rahne wālā padesī tujh se baṛh kar taraqqī kartā jāegā jabki tujh par zawāl ā jāegā. ⁴⁴ Us ke pās tujhe udhār dene ke lie paise hoñge jabki tere pās use udhār dene ko kuchh nahīñ hogā. Āk̄hir meñ wuh sar aur tū dum hogā.

⁴⁵ Yih tamām lānateñ tujh par āñ paṛeñgī. Jab tak tū tabāh na ho jāe wuh terā tāqqub kartī raheñgī, kyonki tū ne Rab apne K̄hudā kī na sunī aur us ke ahkām par amal na kiyā. ⁴⁶ Yoñ yih hameshā tak tere aur terī aulād ke lie ek mojizānā aur ibratangez ilāhī nishān raheñgī.

⁴⁷ Chūñki tū ne dilī k̄hushī se us waqt Rab apne K̄hudā kī k̄hidmat na kī jab tere pās sab kuchh thā ⁴⁸ is lie tū un dushmanoñ kī k̄hidmat karegā jinheñ Rab tere k̄hilāf bhejega. Tū bhūkā, pyāsā, nangā aur har chīz kā hājatmand hogā, aur Rab terī gardan par lohe kā juā rakh kar tujhe mukammal tabāhī tak le jāegā.

⁴⁹ Rab tere k̄hilāf ek qaum kharī karegā jo dūr se balki duniyā kī intahā se ā kar uqāb kī tarah tujh par jhapatṭā māreñgī. Wuh aisī zabān bolegī jis se tū wāqif nahīñ hogā. ⁵⁰ Wuh sakht qaum hogī jo na buzurgoñ kā lihāz karegi aur na bachchoñ par rahm karegi. ⁵¹ Wuh tere maweshī aur fasleñ khā jāegī aur tū bhūke mar jāegā. Tū halāk ho jāegā, kyonki tere lie kuchh nahīñ bachegā, na anāj, na mai, na tel, na gāy-bailoñ yā bheṛ-bakriyoñ ke bachche. ⁵² Dushman tere mulk ke tamām shahroñ kā muhāsarā karegā. Āk̄hirkār jin ūñchī aur mazbūt fasiloñ par tū etamād karegā wuh bhī sab gir paṛeñgī. Dushman us mulk kā koī bhī shahr nahīñ chhoṛegā jo Rab tere K̄hudā tujhe dene wālā hai.

⁵³ Jab dushman tere shahroñ kā muhāsarā karegā to tū un meñ itnā shadīd bhūkā ho jāegā ki apne bachchoñ ko khā legā jo Rab tere K̄hudā ne tujhe die haiñ. ⁵⁴⁻⁵⁵ Muhāsare ke daurān tum meñ se sab se sharīf aur shāyṣtā ādmī bhī apne bachche ko zabah karke khāegā, kyonki us ke pās koī aur khurāk nahīñ hogī. Us kī hālat itnī burī hogī ki wuh use apne sage bhāī, bīwī yā bāqī bachchoñ ke sāth taqsīm karne ke lie taiyār nahīñ hogā. ⁵⁶⁻⁵⁷ Tum meñ se sab se sharīf aur shāyṣtā aurat bhī aisā hī karegi, agarche pahle wuh itnī nāzuk thī ki farsh ko apne talwe se chhūne kī jurrat nahīñ kartī thī. Muhāsare ke daurān use itnī shadīd bhūk hogī ki jab us ke bachchā paidā hogā to wuh chhup chhup kar use khāegī. Na sirf yih balki wuh paidāish ke waqt bachche ke sāth k̄harīj huī alā'ish bhī khāegī aur use apne shauhar yā apne bāqī bachchoñ meñ bāñṭne ke lie taiyār nahīñ hogī. Itnī musibat tujh par muhāsare ke daurān āegi.

⁵⁸ Ġharz ehtiyāt se sharīat kī un tamām bātoñ kī pairawī kar jo is kitāb meñ darj haiñ, aur Rab apne Ķhudā ke purjalāl aur bārob nām kā khauf mānanā. ⁵⁹ Warnā wuh tujh aur terī aulād meñ saḡht aur lā'ilāj amrāz aur aisī dahshatnāk wabāeñ phailāegā jo rokī nahīñ jā sakeñgī. ⁶⁰ Jin tamām wabāoñ se tū Misr meñ dahshat khātā thā wuh ab tere darmiyān phail kar tere sāth chimṭī raheñgī. ⁶¹ Na sirf Sharīat kī is Kitāb meñ bayāñ kī huī bīmāriyāñ aur musībateñ tujh par āeñgī balki Rab aur bhī tujh par bhejgā, jab tak ki tū halāk na ho jāe.

⁶² Agar tū Rab apne Ķhudā kī na sune to ākhirkār tum meñ se बहुत kam bache raheñge, go tum pahle sitāroñ jaise beshumār the. ⁶³ Jis tarah pahle Rab kḡhushī se tumheñ kāmyābī detā aur tumhārī tādād barhātā thā usī tarah ab wuh tumheñ barbād aur tabāh karne meñ kḡhushī mahsūs karegā. Tumheñ zabardastī us mulk se nikālā jāegā jis par tū is waqt dākḡhil ho kar qabzā karne wālā hai. ⁶⁴ Tab Rab tujhe duniyā ke ek sire se le kar dūsre sire tak tamām qaumoñ meñ muntashir kar degā. Wahāñ tū dīgar mābūdoñ kī pūjā karegā, aise dewatāoñ kī jin se na tū aur na tere bāpdādā wāqif the.

⁶⁵ Un mamālik meñ bhī na tū ārām-o-sukūn pāegā, na tere pāñw jam jāeñge. Rab hone degā ki terā dil thartharātā rahegā, terī āñkheñ pareshāñi ke bāis dhundlā jāeñgī aur terī jāñ se ummīd kī har kiran jāti rahegī. ⁶⁶ Terī jāñ har waqt kḡhatre meñ hogī aur tū dīn rāt dahshat khāte hue marne kī tawaqqo karegā. ⁶⁷ Subah uṡh kar tū kahegā, “Kāsh shām ho!” Aur shām ke waqt, “Kāsh subah ho!” Kyoñki jo kuchh tū dekhegā us se tere dil ko dahshat gher legī.

⁶⁸ Rab tujhe jahāzoñ meñ biṡhā kar Misr wāpas le jāegā agarche maiñ ne kahā thā ki tū use dubārā kabhī nahīñ dekhegā. Wahāñ pahuñch kar tum apne dushmanoñ se bāt karke apne āp ko ġhulām ke taur par bechne kī koshish karoge, lekin koī bhī tumheñ kḡharīdnā nahīñ chāhegā.”

29

Moāb meñ Rab ke sāth Nayā Ahd

¹ Jab Isrāīlī Moāb meñ the to Rab ne Mūsā ko hukm diyā ki Isrāīliyoñ ke sāth ek aur ahd bāndhe. Yih us ahd ke alāwā thā jo Rab Horīb yāñī Sīnā par un ke sāth bāndh chukā thā. ² Is silsile meñ Mūsā ne tamām Isrāīliyoñ ko bulā kar kahā, “Tum ne kḡhud dekhā ki Rab ne Misr ke bādshāh Firaun, us ke mulāzimoñ aur pūre mulk ke sāth kyā kuchh kiyā. ³ Tum ne apñi āñkhoñ se wuh baṡī āzmāisheñ, ilāhī nishāñ aur mojize dekhe jin ke zariye Rab ne apñi qudrat kā izhār kiyā.

⁴ Magar afsos, āj tak Rab ne tumheñ na samajhdār dil atā kiyā, na āñkheñ jo dekh sakeñ yā kāñ jo sun sakeñ. ⁵ Registāñ meñ maiñ ne 40 sāl tak tumhārī rāhnumāī kī. Is daurāñ na tumhāre kapṡe phāṡe aur na tumhāre jūte ghise. ⁶ Na tumhāre pās roṡī thī, na mai yā mai jaisī koī aur chīz. To bhī Rab ne tumhārī zarūriyāt pūri kīñ tāki tum sīkh lo ki wuhī Rab tumhārā Ķhudā hai.

⁷ Phir ham yahāñ āe to Hasbon kā bādshāh Sihon aur Basan kā bādshāh Oj nikal kar ham se laṡne āe. Lekin ham ne unheñ shikast dī. ⁸ Un ke mulk par qabzā karke ham ne use Rūbin, Jad aur Manassī ke ādhe qābile ko mīrās meñ diyā. ⁹ Ab ehtiyāt se is ahd kī tamām sharāyṡ pūri karo tāki tum har bāt meñ kāmyāb ho.

¹⁰ Is waqt tum sab Rab apne ẖhudā ke huzūr khare ho, tumhare qabilon ke sardār, tumhare buzurg, nigahbān, mard, ¹¹ aurateñ aur bachche. Tere darmiyān rahne wāle pardesi bhī lakaṛharon se le kar pāni bharne wālon tak tere sāth yahan hāzir haiñ. ¹² Tū is lie yahan jamā huā hai ki Rab apne ẖhudā kā wuh ahd taslim kare jo wuh āj qasam khā kar tere sāth bāndh rahā hai. ¹³ Is se wuh āj is ki tasdiq kar rahā hai ki tū us kī qaum aur wuh terā ẖhudā hai yāni wuhī bāt jis kā wādā us ne tujh se aur tere bāpdādā Ibrāhīm, Is'hāq aur Yāqūb se kiyā thā. ¹⁴⁻¹⁵ Lekin main yih ahd qasam khā kar na sirf tumhare sāth jo hāzir ho bāndh rahā hūñ balki tumhārī āne wālī naslon ke sāth bhī.

Butparastī kī Sazā

¹⁶ Tum ẖhud jānte ho ki ham Misr meñ kis tarah zindaḡi guzarte the. Yih bhī tumheñ yād hai ki ham kis tarah muḡhtalif mamālik meñ se guzarte hue yahan tak pahuñche. ¹⁷ Tum ne un ke nafratangez but dekhe jo lakaṛī, patthar, chāñdī aur sone ke the. ¹⁸ Dhyān do ki yahan maujūd koī bhī mard, aurat, kumbā yā qabilā Rab apne ẖhudā se haṭ kar dūsri qaumon ke dewataon kī pūjā na kare. Aisā na ho ki tumhare darmiyān koī jaṛ phūṭ kar zahrilā aur kaṛwā phal lāe.

¹⁹ Tum sab ne wuh lānateñ sunī haiñ jo Rab nāfarmānon par bhejegā. To bhī ho saktā hai ki koī apne āp ko Rab kī barkat kā wāris samajh kar kahe, “Beshak main apnī ḡhalat rāhon se haṭne ke lie taiyār nahīn hūñ, lekin koī bāt nahīn. Main mahfūz rahūngā.” ẖhabardār, aisī harkat se wuh na sirf apne ūpar balki pūre mulk par tabāhī lāegā. * ²⁰ Rab kabhī bhī use muāf karne par āmādā nahīn hogā balki wuh use apne ḡhazab aur ḡhairat kā nishānā banāegā. Is kitāb meñ darj tamām lānateñ us par aēngī, aur Rab duniyā se us kā nām-o-nishān miṭā degā. ²¹ Wuh use pūri jamāt se alag karke us par ahd kī wuh tamām lānateñ lāegā jo Shariat kī is Kitāb meñ likhī huī haiñ.

²² Mustaqbil meñ tumhārī aulād aur dūr-darāz mamālik se āne wāle musāfir un musibaton aur amrāz kā asar dekheñge jin se Rab ne mulk ko tabāh kiyā hogā. ²³ Chāron taraf zamīn jhulsi huī aur gandhak aur namak se dhakī huī nazar āegī. Bij us meñ boyā nahīn jāegā, kyonki ẖhudrau paudon tak kuchh nahīn ugegā. Tumhārā mulk Sadūm, Amūrā, Admā aur Zaboīm kī mānind hogā jin ko Rab ne apne ḡhazab meñ tabāh kiyā. ²⁴ Tamām qaumeñ pūchheñgī, ‘Rab ne is mulk ke sāth aisā kyon kiyā? Us ke saḡht ḡhazab kī kyā wajah thi?’ ²⁵ Unheñ jawāb milegā, ‘Wajah yih hai ki is mulk ke bāshindon ne Rab apne bāpdādā ke ẖhudā kā ahd toṛ diyā jo us ne unheñ Misr se nikālte waqt un se bāndhā thā. ²⁶ Unhon ne jā kar diḡar mābūdon kī ẖhidmat kī aur unheñ sijdā kiyā jin se wuh pahle wāqif nahīn the aur jo Rab ne unheñ nahīn die the. ²⁷ Isī lie us kā ḡhazab is mulk par nāzil huā aur wuh us par wuh tamām lānateñ lāyā jin kā zikr is kitāb meñ hai. ²⁸ Wuh itnā ḡhusse huā ki us ne unheñ jaṛ se ukhāṛ kar ke ajnabī mulk meñ phaiñk diyā jahāñ wuh āj tak ābād haiñ.’

²⁹ Bahut kuchh poshidā hai, aur sirf Rab hamārā ẖhudā us kā ilm rakhtā hai. Lekin us ne ham par apnī shariat kā inkishāf kar diyā hai. Lāzim hai ki ham aur hamārī aulād us ke farmānbardār raheñ.

* **29:19** Lafzi tarjumā: serāb zamīn ẖhushk zamīn ke sāth tabāh ho jāegi.

30

Taubā ke Musbat Natije

¹ Main ne tujhe batāyā hai ki tere lie kyā kuchh barkat kā aur kyā kuchh lānat kā bāis hai. Jab Rab terā Ḳhudā tujhe terī ḡhalat harkatoñ ke sabab se muḳhtalif qaumoñ meñ muntashir kar degā to tū merī bāteñ māñ jāegā. ² Tab tū aur terī aulād Rab apne Ḳhudā ke pās wāpas aēnge aur pūre dil-o-jān se us ki sun kar un tamām ahkām par amal kareḅge jo main āj tujhe de rahā hūñ. ³ Phir Rab terā Ḳhudā tujhe bahāl karegā aur tujh par rahm karke tujhe un tamām qaumoñ se nikāl kar jamā karegā jin meñ us ne tujhe muntashir kar diyā thā. ⁴ Hāñ, Rab terā Ḳhudā tujhe har jagah se jamā karke wāpas lāegā, chāhe tū sab se dūr mulk meñ kyoñ na parā ho. ⁵ Wuh tujhe tere bāpdādā ke mulk meñ lāegā, aur tū us par qabzā karegā. Phir wuh tujhe tere bāpdādā se zyādā kāmyābī baḅshsegā, aur terī tādād zyādā baḅhāegā.

⁶ Khatnā Rab kī qaum kā zāhirī nishān hai. Lekin us waqt Rab terā Ḳhudā tere aur terī aulād kā bātinī khatnā karegā tāki tū use pūre dil-o-jān se pyār kare aur jītā rahe. ⁷ Jo lānateñ Rab terā Ḳhudā tujh par lāyā thā unheñ wuh ab tere dushmanoñ par āne degā, un par jo tujh se nafrat rakhte aur tujhe izā pahuñchāte haiñ. ⁸ Kyoñki tū dubārā Rab kī sunegā aur us ke tamām ahkām kī pairawī karegā jo main tujhe āj de rahā hūñ. ⁹ Jo kuchh bhī tū karegā us meñ Rab tujhe baḅī kāmyābī baḅshsegā, aur tujhe kasrat kī aulād, maweshī aur fasleñ hāsīl hongī. Kyoñki jis tarah wuh tere bāpdādā ko kāmyābī dene meñ ḅhushī mahsūs kartā thā usī tarah wuh tujhe bhī kāmyābī dene meñ ḅhushī mahsūs karegā.

¹⁰ Shart sirf yih hai ki tū Rab apne Ḳhudā kī sune, shariāt meñ darj us ke ahkām par amal kare aur pūre dil-o-jān se us ki taraf rujū lāe.

¹¹ Jo ahkām main āj tujhe de rahā hūñ na wuh had se zyādā mushkil haiñ, na terī pahuñch se bāhar. ¹² Wuh āsmān par nahīñ haiñ ki tū kahe, ‘Kaun āsmān par chaḅh kar hamāre lie yih ahkām niche le āe tāki ham unheñ sun sakeñ aur un par amal kar sakeñ?’ ¹³ Wuh samundar ke pār bhī nahīñ haiñ ki tū kahe, ‘Kaun samundar ko pār karke hamāre lie yih ahkām lāegā tāki ham unheñ sun sakeñ aur un par amal kar sakeñ?’ ¹⁴ Kyoñki yih kalām tere nihāyat qarīb balki tere muñh aur dil meñ maujūd hai. Chunāñche us par amal karne meñ koī bhī rukāwaḅ nahīñ hai.

Zindagī yā Maut kā Chunāo

¹⁵ Dekh, āj main tujhe do rāste pesh kartā hūñ. Ek zindagī aur ḅhushhālī kī taraf le jātā hai jabki dūsrā maut aur halākat kī taraf. ¹⁶ Āj main tujhe hukm detā hūñ ki Rab apne Ḳhudā ko pyār kar, us ki rāhoñ par chal aur us ke ahkām ke tābe rah. Phir tū zindā rah kar taraqqī karegā, aur Rab terā Ḳhudā tujhe us mulk meñ barkat degā jis meñ tū dāḅhil hone walā hai.

¹⁷ Lekin agar terā dil is rāste se haḅ kar nāfarmāñi kare to barkat kī tawaqqo na kar. Agar tū āzmāish meñ paḅ kar dīgar mābūdoñ ko sijdā aur un kī ḅhidmat kare ¹⁸ to tum zarūr tabāh ho jāoge. Āj main elān kartā hūñ ki is sūrat meñ tum zyādā der tak us mulk meñ ābād nahīñ rahoge jis meñ tū Dariyā-e-Yardan ko pār karke dāḅhil hogā tāki us par qabzā kare.

¹⁹ Āj āsmān aur zamīn tumhāre ḅhilāf mere gawāh haiñ ki main ne tumheñ zindagī aur barkatoñ kā rāstā aur maut aur lānatoñ kā rāstā pesh kiyā hai. Ab zindagī kā rāstā iḅhtiyār kar tāki tū aur terī aulād zindā rahe.

²⁰ Rab apne Ḳhudā ko pyār kar, us kī sun aur us se liḅtā rah. Kyoñki wuhī

terī zindagī hai aur wuhī karegā ki tū der tak us mulk meñ jītā rahegā jis kā wādā us ne qasam khā kar tere bāpdādā Ibrāhīm, Is'hāq aur Yāqūb se kiyā thā.”

31

Yashua ko Mūsā kī Jagah Muqarrar Kiyā Jātā Hai

¹ Mūsā ne jā kar tamām Isrāīliyon se mazīd kahā,

² “Ab main 120 sāl kā ho chukā hūn. Merā chalnā-phirnā mushkil ho gayā hai. Aur waise bhī Rab ne mujhe batāyā hai, ‘Tū Dariyā-e-Yardan ko pār nahīn karegā.’ ³ Rab terā Kḥudā kḥud tere āge āge jā kar Yardan ko pār karegā. Wuhī tere āge āge in qaumoñ ko tabāh karegā tāki tū un ke mulk par qabzā kar sake. Dariyā ko pār karte waqt Yashua tere āge chalegā jis tarah Rab ne farmāyā hai. ⁴ Rab wahān ke logoñ ko bilkul usī tarah tabāh karegā jis tarah wuh Amoriyon ko un ke bādshāhoñ Sihon aur Oj samet tabāh kar chukā hai. ⁵ Rab tumheñ un par ghālib āne degā. Us waqt tumheñ un ke sāth waisā sulūk karnā hai jaisā main ne tumheñ batāyā hai. ⁶ Mazbūt aur diler ho. Un se kḥauf na khāo, kyonki Rab terā Kḥudā tere sāth chaltā hai. Wuh tujhe kabhī nahīn chhoṛegā, tujhe kabhī tark nahīn karegā.”

⁷ Is ke bād Mūsā ne tamām Isrāīliyon ke sāmne Yashua ko bulāyā aur us se kahā, “Mazbūt aur diler ho, kyonki tū is qaum ko us mulk meñ le jāegā jis kā wādā Rab ne qasam khā kar un ke bāpdādā se kiyā thā. Lāzim hai ki tū hī use taqsim karke har qabile ko us kā maurūsī ilāqā de. ⁸ Rab kḥud tere āge āge chalte hue tere sāth hogā. Wuh tujhe kabhī nahīn chhoṛegā, tujhe kabhī nahīn tark karegā. Kḥauf na khānā, na ghabrānā.”

Har Sāt Sāl ke bād Sharīat kī Tilāwat

⁹ Mūsā ne yih pūrī sharīat likh kar Isrāīl ke tamām buzurgoñ aur Lāwī ke qabile ke un imāmoñ ke sapurd kī jo safir karte waqt ahd kā sandūq uṭhā kar le chalte the. Us ne un se kahā, ¹⁰⁻¹¹ “Har sāt sāl ke bād is sharīat kī tilāwat karnā, yāni bahālī ke sāl meñ jab tamām qarz mansūkh kie jāte haiñ. Tilāwat us waqt karnā hai jab Isrāīlī Jhoñpuriyon kī Īd ke lie Rab apne Kḥudā ke sāmne us jagah hāzir hoñge jo wuh maqdis ke lie chunegā. ¹² Tamām logoñ ko mardoñ, auratoñ, bachchoñ aur pardesiyoñ samet wahān jamā karnā tāki wuh sun kar sikheñ, Rab tumhare Kḥudā kā kḥauf māneñ aur ehtiyāt se is sharīat kī bātoñ par amal karen. ¹³ Lāzim hai ki un kī aulād jo is sharīat se nāwāqif hai ise sune aur sikhe tāki umr-bhar us mulk meñ Rab tumhare Kḥudā kā kḥauf māne jis par tum Dariyā-e-Yardan ko pār karke qabzā karoge.”

Rab Mūsā ko Aḥhirī Hidāyat Detā Hai

¹⁴ Rab ne Mūsā se kahā, “Ab terī maut qarīb hai. Yashua ko bulā kar us ke sāth mulāqāt ke kḥaime meñ hāzir ho jā. Wahān main use us kī zimmedāriyāñ sauñpūngā.”

Mūsā aur Yashua ā kar kḥaime meñ hāzir hue ¹⁵ to Rab kḥaime ke darwāze par bādāl ke satūn meñ zāhir huā. ¹⁶ Us ne Mūsā se kahā, “Tū jalā hī mar kar apne bāpdādā se jā milegā. Lekin yih qaum mulk meñ dākhil hone par zinā karke us ke ajnābī dewatāoñ kī pairawī karne lag jāegī. Wuh mujhe tark karke wuh ahd toṛ degī jo main ne un ke sāth bāndhā hai. ¹⁷ Phir merā ghazab un par bharkegā. Main unheñ chhoṛ kar apnā chehrā un se chhupā lūngā. Tab unheñ kachchā chabā

liyā jāegā aur bahut sārī haibatnāk musibateñ un par āengī. Us waqt wuh kaheñge, ‘Kyā yih musibateñ is wajah se ham par nahīn āin ki Rab hamāre sāth nahīn hai?’¹⁸ Aur aisā hī hogā. Maiñ zarūr apnā chehrā un se chhupāe rakhūngā, kyonki dīgar mābūdoñ ke pīchhe chalne se unhoñ ne ek nihāyat sharīr qadam uṭhāyā hogā.

¹⁹ Ab zail kā gīt likh kar Isrāīliyoñ ko yoñ sikhāo ki wuh zabānī yād rahe aur mere lie un ke ḳhilāf gawāhī diyā kare.²⁰ Kyonki maiñ unheñ us mulk meñ le jā rahā hūñ jis kā wādā maiñ ne qasam khā kar un ke bāpdādā se kiyā thā, us mulk meñ jis meñ dūdh aur shahd kī kasrat hai. Wahān itnī ḳhurāk hogī ki un kī bhūk jāti rahegī aur wuh moṭe ho jāenge. Lekin phir wuh dīgar mābūdoñ ke pīchhe lag jāenge aur un kī ḳhidmat kareñge. Wuh mujhe radd kareñge aur merā ahd toreñge.²¹ Natije meñ un par bahut sārī haibatnāk musibateñ āengī. Phir yih gīt jo un kī aulād ko yād rahegā un ke ḳhilāf gawāhī degā. Kyonki go maiñ unheñ us mulk meñ le jā rahā hūñ jis kā wādā maiñ ne qasam khā kar un se kiyā thā to bhī maiñ jāntā hūñ ki wuh ab tak kis tarah kī soch rakhte haiñ.”

²² Mūsā ne usī din yih gīt likh kar Isrāīliyoñ ko sikhāyā.

²³ Phir Rab ne Yashua bin Nūn se kahā, “Mazbūt aur diler ho, kyonki tū Isrāīliyoñ ko us mulk meñ le jāegā jis kā wādā maiñ ne qasam khā kar un se kiyā thā. Maiñ ḳhud tere sāth hūngā.”

²⁴ Jab Mūsā ne pūrī sharīat ko kitāb meñ likh liyā²⁵ to wuh un Lāwiyoñ se muḳhātib huā jo safr karte waqt ahd kā sandūq uṭhā kar le jāte the.²⁶ “Sharīat kī yih kitāb le kar Rab apne Ḳhudā ke ahd ke sandūq ke pās rakhnā. Wahān wuh paṛī rahe aur tere ḳhilāf gawāhī detī rahe.²⁷ Kyonki maiñ ḳhūb jāntā hūñ ki tū kitnā sarkash aur haṭdharm hai. Merī maujūdagi meñ bhī tum ne kitnī dafā Rab se sarkashī kī. To phir mere marne ke bād tum kyā kuchh nahīn karoge!²⁸ Ab mere sāmne apne qabiloñ ke tamām buzurgoñ aur nigahbānoñ ko jamā karo tāki wuh ḳhud merī yih bāteñ sunēñ aur āsmān aur zamīn un ke ḳhilāf gawāh hoñ.²⁹ Kyonki mujhe mālūm hai ki merī maut ke bād tum zarūr bigar jāoge aur us rāste se haṭ jāoge jis par chalne kī maiñ ne tumheñ tākid kī hai. Āḳhirkār tum par musibat āegī, kyonki tum wuh kuchh karoge jo Rab ko burā lagtā hai, tum apne hāthoñ ke kām se use ḡhussā dilāoge.”

³⁰ Phir Mūsā ne Isrāīl kī tamām jamāt ke sāmne yih gīt shurū se le kar āḳhir tak pesh kiyā,

32

Mūsā kā Gīt

¹ Ai āsmān, merī bāt par ḡhaur kar! Ai zamīn, merā gīt sun!

² Merī tālīm būndā-bāndī jaisī ho, merī bāt shabnam kī tarah zamīn par paṛ jāe. Wuh bārish kī mānind ho jo hariyālī par barastī hai.

³ Maiñ Rab kā nām pukarūnga. Hamāre Ḳhudā kī azmat kī tamjīd karo!

⁴ Wuh Chaṭān hai, aur us kā kām kāmīl hai. Us kī tamām rāheñ rāst haiñ. Wuh wafādār Ḳhudā hai jis meñ fareb nahīn hai balki jo ādil aur diyānatdār hai.

⁵ Ek ṭeṛhī aur kajrau nasl ne us kā gunāh kiyā. Wuh us ke farzand nahīn balki dāḡh sābit hue haiñ.

6 Ai merī ahmaq aur besamajh qaum, kyā tumhārā Rab se aisā rawaiyā thīk hai? Wuh to tumhārā bāp aur K̄hāliq hai, jis ne tumheñ banāyā aur qāym kiyā.

7 Qadīm zamāne ko yād karnā, māzī kī naslon̄ par tawajjuh denā. Apne bāp se pūchhnā to wuh tujhe batā degā, apne buzurgoñ se patā karnā to wuh tujhe ittālā denge.

8 Jab Allāh T'ālā ne har qaum ko us kā apnā apnā maurūsī ilāqā de kar tamām insānoñ ko muk̄htalif gurohoñ meñ alag kar diyā to us ne qaumoñ kī sarhaddeñ Isrāīliyoñ kī tādād ke mutābiq muqarrar kiñ.

9 Kyonki Rab kā hissā us kī qaum hai, Yāqūb ko us ne mīrās meñ pāyā hai.

10 Yih qaum use registān meñ mil gai, wīrān-o-sunsān bayābān meñ jahān chāroñ taraf haulnāk āwāzeñ gūñjtī thīñ. Us ne use gher kar us kī dekh-bhāl kī, use apnī āñkh kī putlī kī tarah bachāe rakhā.

11 Jab uqāb apne bachchoñ ko urnā sikhātā hai to wuh unheñ ghoñsle se nikāl kar un ke sāth urtā hai. Agar wuh gir bhī jāeñ to wuh hāzir hai aur un ke niche apne paroñ ko phailā kar unheñ zamīn se ṭakrā jāne se bachātā hai. Rab kā Isrāīl ke sāth yihī sulūk thā.

12 Rab ne akele hī us kī rāhnumāi kī. Kisī ajnabī mābūd ne shirkat na kī.

13 Us ne use rath par sawār karke mulk kī bulandiyon̄ par se guzarne diyā aur use khet kā phal khilā kar use chaṭān se shahd aur saḡht patthar se zaitūn kā tel muhaiyā kiyā. *

14 Us ne use gāy kī lassī aur bheṛ-bakrī kā dūdh chīdā bheṛ ke bachchoñ samet khilāyā aur use Basan ke moṭe-tāze menḡhe, bakre aur behtarīn anāj atā kiyā. Us waqt tū ālā angūr kī umdā mai se lutfandoz huā.

15 Lekin jab Yasūrūn † moṭā ho gayā to wuh dolattiyān jhārne lagā. Jab wuh halaq tak bhar kar tanomand aur farbā huā to us ne apne K̄hudā aur K̄hāliq ko radd kiyā, us ne apnī najāt kī Chaṭān ko haqīr jānā.

16 Apne ajnabī mābūdoñ se unhoñ ne us kī ḡhairat ko josh dilāyā, apne ḡhinaune butoñ se use ḡhussā dilāyā.

17 Unhoñ ne badrūhoñ ko qurbāniyāñ pesh kiñ jo K̄hudā nahīn haiñ, aise mābūdoñ ko jin se na wuh aur na un ke bāpdādā wāqif the, kyonki wuh thoṛī der pahle wujūd meñ āe the.

18 Tū wuh Chaṭān bhūl gayā jis ne tujhe paidā kiyā, wuhī K̄hudā jis ne tujhe janm diyā.

19 Rab ne yih dekh kar unheñ radd kiyā, kyonki wuh apne beṭe-beṭiyon̄ se nārāz thā.

20 Us ne kahā, “Main apnā chehrā un se chhupā lūngā. Phir patā lagegā ki mere baḡhair un kā kyā anjām hotā hai. Kyonki wuh sarāsar bigaṛ gae haiñ, un meñ wafādārī pāi nahīn jāti.

21 Unhoñ ne us kī parastish se jo K̄hudā nahīn hai merī ḡhairat ko josh dilāyā, apne bekār butoñ se mujhe ḡhussā dilāyā hai. Chunāñche main k̄hud hī unheñ ḡhairat dilāūngā, ek aisi qaum ke zariye jo haqīqat meñ qaum nahīn hai. Ek nādān qaum ke zariye main unheñ ḡhussā dilāūngā.

* 32:13 Lafzī tarjumā: chūsne diyā. † 32:15 Yānī Isrāīl.

22 Kyoṅki mere ḡhusse se āg bhaṛak uṭhī hai jo Pātāl kī tah tak pahūnchegī aur zamīn aur us kī paidāwār haṛap karke pahāron kī buniyādon ko jalā degī.

23 Maiṅ un par musībat par musībat āne dūngā aur apne tamām tīr un par chalāūngā.

24 Bhūk ke māre un kī tāqat jātī rahegī, aur wuh bukhār aur wabāī amrāz kā luqmā baneṅge. Maiṅ un ke k̄hilāf phārne wāle jānwar aur zahrīle sānp bhej dūngā.

25 Bāhar talwār unheṅ beaulād kar degī, aur ghar meṅ dahshat phail jāegī. Shīrk̄hār bachche, naujawān laṛke-laṛkiyān aur buzurg sab us kī girift meṅ ā jāeṅge.

26 Mujhe kahnā chāhie thā ki maiṅ unheṅ chaknāchūr karke insānoṅ meṅ se un kā nām-o-nishān miṭā dūngā.

27 Lekin andeshā thā ki dushman ḡhalat matlab nikāl kar kahe, ‘Ham k̄hud un par ḡhālib āe, is meṅ Rab kā hāth nahīn hai.’”

28 Kyoṅki yih qaum besamajh aur hikmat se k̄hālī hai.

29 Kāsh wuh dānishmand ho kar yih bāt samjheṅ! Kāsh wuh jān leṅ ki un kā kyā anjām hai.

30 Kyoṅki dushman kā ek ādmī kis tarah hazār Isrāīliyoṅ kā tāqqub kar saktā hai? Us ke do mard kis tarah das hazār Isrāīliyoṅ ko bhagā sakte haiṅ? Wajah sirf yih hai ki un kī Chaṭān ne unheṅ dushman ke hāth bech diyā. Rab ne k̄hud unheṅ dushman ke qabze meṅ kar diyā.

31 Hamāre dushman k̄hud mānte haiṅ ki Isrāīl kī Chaṭān hamārī chaṭān jaisī nahīn hai.

32 Un kī bel to Sadūm kī bel aur Amūrā ke bāḡh se hai, un ke angūr zahrīle aur un ke guchche kaṛwe haiṅ.

33 Un kī mai sānpōṅ kā mohlak zahr hai.

34 Rab farmātā hai, “Kyā maiṅ ne in bātoṅ par muhr lagā kar unheṅ apne k̄hazāne meṅ mahfūz nahīn rakhā?”

35 Intaqām lenā merā hī kām hai, maiṅ hī badlā lūngā. Ek waqt āegā ki un kā pānw phislegā. Kyoṅki un kī tabāhī kā dīn qarīb hai, un kā anjām jald hī āne wālā hai.”

36 Yaḡīnan Rab apnī qaum kā insāf karegā. Wuh apne khādimoṅ par tars khāegā jab dekhgā ki un kī tāqat jātī rahī hai aur koī nahīn bachā.

37 Us waqt wuh pūchhegā, “Ab un ke dewatā kahān haiṅ, wuh chaṭān jis kī panāh unhoṅ ne lī?”

38 Wuh dewatā kahān haiṅ jinhoṅ ne un ke behtarīn jānwar khāe aur un kī mai kī nazareṅ pī liṅ. Wuh tumhārī madad ke lie uṭheṅ aur tumheṅ panāh deṅ.

39 Ab jān lo ki maiṅ aur sirf maiṅ K̄hudā hūn. Mere siwā koī aur K̄hudā nahīn hai. Maiṅ hī halāk kartā aur maiṅ hī zindā kar detā hūn. Maiṅ hī zak̄hmī kartā aur maiṅ hī shifā detā hūn. Koī mere hāth se nahīn bachā saktā.

40 Maiṅ apnā hāth āsmān kī taraf uṭhā kar elān kartā hūn ki merī abādī hayāt kī qasam,

⁴¹ jab main apnī chamaktī huī talwār ko tez karke adālat ke lie pakar lūngā to apne muḥhālifoñ se intaqām aur apne nafrat karne wāloñ se badlā lūngā.

⁴² Mere tīr ḳhūn pī pī kar nashe meñ dhut ho jāenge, merī talwār maqtūloñ aur qaidiyon ke ḳhūn aur dushman ke sardāroñ ke saroñ se ser ho jāegi.”

⁴³ Ai dīgar qaumo, us kī ummat ke sāth khushī manāo! Kyonki wuh apne ḳhādimoñ ke ḳhūn kā intaqām legā. Wuh apne muḥhālifoñ se badlā le kar apne mulk aur qaum kā kaffārā degā.

⁴⁴ Mūsā aur Yashua bin Nūn ne ā kar Isrāīliyon ko yih purā gīt sunāyā.

⁴⁵⁻⁴⁶ Phir Mūsā ne un se kahā, “Āj main ne tumheñ in tamām bātoñ se āgāh kiyā hai. Lāzim hai ki wuh tumhare diloñ meñ baiṭh jāeñ. Apnī aulād ko bhī hukm do ki ehtiyāt se is shariyat kī tamām bātoñ par amal kare. ⁴⁷ Yih ḳhālī bāteñ nahīn nahīn balki tumhārī zindagi kā sarchashmā haiñ. In ke mutābiq chalne ke bāis tum der tak us mulk meñ jīte rahoge jis par tum Dariyā-e-Yardan ko pār karke qabzā karne wāle ho.”

Mūsā kā Nabū Pahār par Intaqāl

⁴⁸ Usī din Rab ne Mūsā se kahā, ⁴⁹ “Pahārī silsile Abārīm ke pahār Nabū par chaṛh jā jo Yarīhū ke sāmne lekin Yardan ke mashriqī kināre par yānī Moab ke mulk meñ hai. Wahāñ se Kanān par nazar dāl, us mulk par jo main Isrāīliyon ko de rahā hūñ. ⁵⁰ Is ke bād tū wahāñ mar kar apne bāpdādā se jā milegā, bilkul usī tarah jis tarah terā bhāī Hārūn Hor Pahār par mar kar apne bāpdādā se jā milā hai. ⁵¹ Kyonki tum donoñ Isrāīliyon ke rūbarū bewafā hue. Jab tum Dasht-e-Sin meñ Qādis ke qarīb the aur Marībā ke chashme par Isrāīliyon ke sāmne khare the to tum ne merī quddūsiyat qāym na rakhī. ⁵² Is sabab se tū wuh mulk sirf dūr se dekhegā jo main Isrāīliyon ko de rahā hūñ. Tū ḳhud us meñ dāḳhil nahīn hogā.”

33

Mūsā Qabiloñ ko Barkat Detā Hai

¹ Marne se peshtar mard-e-Ḳhudā Mūsā ne Isrāīliyon ko barkat de kar ² kahā,

“Rab Sīnā se āyā, Saīr * se us kā nūr un par tulū huā. Wuh Koh-e-Fārān se raushnī phailā kar ribbot-Qādis se āyā, wuh apne junūbī ilāqe se rawānā ho kar un kī ḳhātir pahārī dhalānoñ ke pās āyā.

³ Yaḳīnan wuh qaumoñ se muhabbat kartā hai, tamām muqaddasīn tere hāth meñ haiñ. Wuh tere pānwoñ ke sāmne jhuk kar tujh se hidāyat pāte haiñ.

⁴ Mūsā ne hameñ shariyat dī yānī wuh chīz jo Yāqūb kī jamāt kī maurūsī milkiyat hai.

⁵ Isrāīl ke rāhnumā apne qabiloñ samet jamā hue to Rab Yasūrūn † kā bādshāh ban gayā.

⁶ Rūbin kī Barkat:

Rūbin mar na jāe balki jītā rahe. Wuh tādād meñ barḥ jāe.

* 33:2 Adom. † 33:5 Isrāīl.

7 Yahūdāh kī Barkat:

Ai Rab, Yahūdāh kī pukār sun kar use dubārā us kī qaum meñ shāmil kar. Us ke hāth us ke lie laṛeñ. Muḡhālifoñ kā sāmnā karte waqt us kī madad kar.

8 Lāwī kī Barkat:

Terī marzī mālūm karne ke qur'e banām Ūrīm aur Tummīm tere wafādār ḡhādīm Lāwī ke pās hote haiñ. Tū ne use Massā meñ āzmāyā aur Marībā meñ us se laṛā. ⁹ Us ne terā kalām sañbhāl kar terā ahd qāym rakhā, yahāñ tak kī us ne na apne māñ-bāp kā, na apne sage bhāiyoñ yā bachchoñ kā lihāz kiyā.

¹⁰ Wuh Yāqūb ko terī hidāyāt aur Isrāil ko terī shariāt sikhā kar tere sāmne bakhūr aur terī qurbāngāh par bhasm hone wāli qurbāniyāñ charhātā hai.

¹¹ Ai Rab, us kī tāqat ko baṛhā kar us ke hāthoñ kā kām pasand kar. Us ke muḡhālifoñ kī kamr toṛ aur us se nafrat rakhne wāloñ ko aisā mār kī āindā kabhī na uṭheñ.

12 Binyamīn kī Barkat:

Binyamīn Rab ko pyārā hai. Wuh salāmatī se us ke pās rahtā hai, kyonki Rab din rāt use panāh detā hai. Binyamīn us kī pahārī ḡhalānoñ ke darmiyān mahfūz rahtā hai.

13 Yūsuf kī Barkat:

Rab us kī zamīn ko barkat de. Āsmān se qīmtī os ṭapke aur zamīn ke nīche se chashme phūṭ nikleñ.

¹⁴ Yūsuf ko sūraj kī behtarīn paidāwār aur har mahīne kā lazīztaṛīn phal hāsīl ho.

¹⁵ Use qadīm pahāroñ aur abadī wādiyoñ kī behtarīn chīzoñ se nawāzā jāe.

¹⁶ Zamīn ke tamām zakhīre us ke lie khul jāeñ. Wuh us ko pasand ho jo jaltī huī jhārī meñ sukūnat kartā thā. Yih tamām barkateñ Yūsuf ke sar par ṭahreñ, us ke sar par jo apne bhāiyoñ meñ shahzādā hai.

¹⁷ Yūsuf sādḡ ke pahlauṭhe jaisā azīm hai, aur us ke sīng janglī bail ke sīng haiñ jin se wuh duniyā kī intahā tak sab qaumoñ ko māregā. Ifrāīm ke beshumār afrād aise hī haiñ, Manassī ke hazāroñ afrād aise hī haiñ.

18 Zabūlūn aur Ishkār kī Barkat:

Ai Zabūlūn, ghar se nikalte waqt ḡhushī manā. Ai Ishkār, apne ḡhaimoñ meñ rahte hue ḡhush ho.

¹⁹ Wuh dīgar qaumoñ ko apne pahār par āne kī dāwat deṅge aur wahāñ rāstī kī qurbāniyāñ pesh kareṅge. Wuh samundar kī kasrat aur samundar kī ret meñ chhupe hue ḡhazānoñ ko jazb kar leṅge.

20 Jad kī Barkat:

Mubārak hai wuh jo Jad kā ilāqā wasī kar de. Jad sherbabar kī tarah dabak kar kisī kā bāzū yā sar phār ḡālne ke lie taiyār rahtā hai.

²¹ Us ne apne lie sab se achchhī zamīn chun lī, rāhnumā kā hissā usī ke lie mahfūz rakhā gayā. Jab qaum ke rāhnumā jamā hue to us ne Rab kī rāst marzī pūrī kī aur Isrāil ke bāre meñ us ke faisle amal meñ lāyā.

22 Dān kī Barkat:

Dān sherbabar kā bachchā hai jo Basan se nikal kar chhalāng lagātā hai.

²³ Naftālī kī Barkat:

Naftālī Rab kī manzūrī se ser hai, use us kī pūrī barkat hāsīl hai. Wuh Galīl kī Jhīl aur us ke junūb kā ilāqā mīrās meñ pāegā.

²⁴ Āshar kī Barkat:

Āshar beṭoñ meñ sab se mubāarak hai. Wuh apne bhāiyōñ ko pasand ho. Us ke pās zaitūn kā itnā tel ho kī wuh apne pāñw us meñ ḍubo sake.

²⁵ Tere shahrōñ ke darwāzōñ ke kundu lohe aur pītal ke hoñ, terī tāqat umr-bhar qāym rahe.

²⁶ Yasūrūn ke Khudā kī mānind koī nahīñ hai, jo āsmān par sawār ho kar, hāñ apne jalāl meñ bādalon par baiṭh kar terī madad karne ke lie ātā hai.

²⁷ Azlī Khudā terī panāhgāh hai, wuh apne azlī bāzū tere niche phailāe rakhtā hai. Wuh dushman ko tere sāmne se bhagā kar use halāk karne ko kahtā hai.

²⁸ Chunāñche Isrāīl salāmatī se zindagī guzāregā, Yāqūb kā chashmā alag aur mahfūz rahegā. Us kī zamīn anāj aur angūr kī kasrat paidā karegī, aur us ke ūpar āsmān zamīn par os pañe degā.

²⁹ Ai Isrāīl, tū kitnā mubāarak hai. Kaun terī mānind hai, jise Rab ne bachhāyā hai. Wuh terī madad kī dhāl aur terī shān kī talwār hai. Tere dushman shikast khā kar terī khushāmad kareñge, aur tū un kī kamreñ pāñwoñ tale kuchlegā.”

34

Mūsā kī Wafāt

¹ Yih barkat de kar Mūsā Moāb kā maidānī ilāqā chhoṛ kar Yarīhū ke muqābil Nabū Pahār par chaṛh gayā. Nabū Pīsgā ke pahārī silsile kī ek choṭī thā. Wahāñ se Rab ne use wuh pūrā mulk dikhāyā jo wuh Isrāīl ko dene wālā thā yāñī Jiliyād ke ilāqe se le kar Dān ke ilāqe tak, ² Naftālī kā pūrā ilāqā, Ifrāīm aur Manassi kā ilāqā, Yahūdāh kā ilāqā Bahīrā-e-Rūm tak, ³ junūb meñ Dasht-e-Najab aur Khajūr ke Shahr Yarīhū kī Wādī se le kar Zuḡhar tak. ⁴ Rab ne us se kahā, “Yih wuh mulk hai jis kā wādā main ne qasam khā kar Ibrāhīm, Is’hāq aur Yāqūb se kiyā. Main ne un se kahā thā kī un kī aulād ko yih mulk milegā. Tū us meñ dākhil nahīñ hogā, lekin main tujhe yahāñ le āyā hūñ tākī tū use apnī āñkhoñ se dekh sake.”

⁵ Is ke bād Rab kā khādīm Mūsā wahīñ Moāb ke mulk meñ faut huā, bilkul usī tarah jis tarah Rab ne kahā thā. ⁶ Rab ne use Bait-faḡhūr kī kisī wādī meñ dafn kiyā, lekin āj tak kisī ko bhī mālum nahīñ kī us kī qabr kahāñ hai.

⁷ Apnī wafāt ke waqt Mūsā 120 sāl kā thā. Ākhir tak na us kī āñkhen dhundlāñ, na us kī tāqat kam huī. ⁸ Isrāīliyoñ ne Moāb ke maidānī ilāqe meñ 30 din tak us kā mātam kiyā.

⁹ Phir Yashua bin Nūn Mūsā kī jagah kharā huā. Wuh hikmat kī rūh se māmūr thā, kyōñkī Mūsā ne apne hāth us par rakh die the. Isrāīliyoñ ne us kī sunī aur wuh kuchh kiyā jo Rab ne unhen Mūsā kī mārifat batāyā thā.

¹⁰ Is ke bād Isrāīl meñ Mūsā jaisā nabī kabhī na uṭhā jis se Rab rūbarū bāt kartā thā. ¹¹ Kisī aur nabī ne aise ilāhī nishān aur mojize nahīn kie jaise Mūsā ne Firaun Bādshāh, us ke mulāzimoñ aur pūre mulk ke sāmne kie jab Rab ne use Misr bhejā. ¹² Kisī aur nabī ne is qism kā baṛā iḳhtiyār na dikhāyā, na aise azīm aur haibatnāk kām kie jaise Mūsā ne Isrāīliyoñ ke sāmne kie.

Yashua

Rab Yashua ko Rāhnumāi kī Zimmedārī Sauriptā Hai

¹ Rab ke khādim Mūsā kī maut ke bād Rab Mūsā ke madadgār Yashua bin Nūn se hamkalām huā. Us ne kahā, ² “Merā khādim Mūsā faut ho gayā hai. Ab uṭh, is pūrī qaum ke sāth Dariyā-e-Yardan ko pār karke us mulk meñ dākḥil ho jā jo mainī Isrāīliyon ko dene ko hūñ. ³ Jis zamīn par bhī tū apnā pānw rakhegā use mainī Mūsā ke sāth kie gae wāde ke mutābiq tujhe dūngā. ⁴ Tumhāre mulk kī sarhaddeñ yih hoñgī: junūb meñ Najab kā registān, shimāl meñ Lubnān, mashriq meñ Dariyā-e-Furāt aur maḡhrib meñ Bahīrā-e-Rūm. Hittī qaum kā pūrā ilāqā is meñ shāmil hogā. ⁵ Tere jīte-jī koī terā sāmnā nahīñ kar sakegā. Jis tarah mainī Mūsā ke sāth thā, usī tarah tere sāth bhī hūngā. Mainī tujhe kabhī nahīñ chhoṛūngā, na tujhe tark karūngā.

⁶ Mazbūt aur diler ho, kyonki tū hī is qaum ko mīrās meñ wuh mulk degā jis kā mainī ne un ke bāpdādā se qasam khā kar wādā kiyā thā. ⁷ Lekin khabardār, mazbūt aur bahut diler ho. Ehtiyāt se us pūrī shariāt par amal kar jo mere khādim Mūsā ne tujhe dī hai. Us se na dāīn aur na bāīn taraf haṭnā. Phir jahāñ kahīñ bhī tū jāe kāmyāb hogā. ⁸ Jo bāteñ is Shariāt kī Kitāb meñ likhī haiñ wuh tere muñh se na haṭeñ. Din rāt un par ḡhaur kartā rah tāki tū ehtiyāt se is kī har bāt par amal kar sake. Phir tū har kām meñ kāmyāb aur khushhāl hogā.

⁹ Mainī phir kahtā hūñ ki mazbūt aur diler ho. Na ghabrā aur na hauslā hār, kyonki jahāñ bhī tū jāegā wahāñ Rab terā Khudā tere sāth rahegā.”

Mulk meñ Dākḥil Hone kī Taiyāriyāñ

¹⁰ Phir Yashua qaum ke nigahbānoñ se muḡhātīb huā, ¹¹ “Khaimāgāh meñ har jagah jā kar logoñ ko ittalā deñ ki safr ke lie khāne kā band-o-bast kar leñ. Kyonki tūñ din ke bād āp Dariyā-e-Yardan ko pār karke us mulk par qabzā kareñge jo Rab āp kā Khudā āp ko wirse meñ de rahā hai.”

¹² Phir Yashua Rūbin, Jad aur Manassī ke ādhe qabile se muḡhātīb huā, ¹³ “Yih bāt yād rakheñ jo Rab ke khādim Mūsā ne āp se kahī thī, ‘Rab tumhārā Khudā tum ko Dariyā-e-Yardan ke mashriqī kināre par kā yih ilāqā detā hai tāki tum yahañ amn-o-amān ke sāth rah sako.’ ¹⁴ Ab jab ham Dariyā-e-Yardan ko pār kar rahe haiñ to āp ke bāl-bachche aur maweshī yihīñ rah sakte haiñ. Lekin lāzim hai ki āp ke tamām jang karne ke qābil mard musallah ho kar apne bhāiyōñ ke āge āge dariyā ko pār karen. Āp ko us waqt tak apne bhāiyōñ kī madad karnā hai ¹⁵ jab tak Rab unheñ wuh āram na de jo āp ko hāsīl hai aur wuh us mulk par qabzā na kar leñ jo Rab āp kā Khudā unheñ de rahā hai. Is ke bād hī āp ko apne us ilāqe meñ wāpas jā kar ābād hone kī ijāzat hogī jo Rab ke khādim Mūsā ne āp ko Dariyā-e-Yardan ke mashriqī kināre par diyā thā.”

¹⁶ Unhoñ ne jawāb meñ Yashua se kahā, “Jo bhī hukm āp ne hameñ diyā hai wuh ham māneñge aur jahāñ bhī hameñ bhejeñge wahāñ jāeñge. ¹⁷ Jis tarah ham Mūsā kī har bāt mānte the usī tarah āp kī bhī har bāt māneñge. Lekin Rab āp kā Khudā usī tarah āp ke sāth ho jis tarah wuh Mūsā ke sāth thā. ¹⁸ Jo bhī āp ke hukm kī khilāfwarzī karke āp kī wuh tamām bāteñ na māne jo āp farmāeñge use sazā-e-maut dī jāe. Lekin mazbūt aur diler hoñ!”

2

Yarihū Shahr meñ Isrāīli Jāsūs

¹ Phir Yashua ne chupke se do jāsūsoñ ko Shittīm se bhej diyā jahān Isrāīli khaimāgāh thī. Us ne un se kahā, “Jā kar mulk kā jāyẓā leñ, khāskar Yarihū Shahr kā.” Wuh rawānā hue aur chalte chalte ek kasbī ke ghar pahuñche jis kā nām Rāhab thā. Wahān wuh rāt ke lie thahar gae. ² Lekin Yarihū ke bādshāh ko ittalā milī ki āj shām ko kuchh Isrāīli mard yahān pahuñch gae haiñ jo mulk kī jāsūsī karnā chāhte haiñ. ³ Yih sun kar bādshāh ne Rāhab ko khabar bheji, “Un ādmiyoñ ko nikāl do jo tumhare pās ā kar thahre hue haiñ, kyonki yih pūre mulk kī jāsūsī karne ke lie āe haiñ.”

⁴ Lekin Rāhab ne donoñ ādmiyoñ ko chhupā rakhā thā. Us ne kahā, “Jī, yih ādmī mere pās āe to the lekin mujhe mālūm nahīn thā ki kahān se āe haiñ. ⁵ Jab dīn dhalne lagā aur shahr ke darwāzoñ ko band karne kā waqt ā gayā to wuh chale gae. Mujhe mālūm nahīn ki kis taraf gae. Ab jaldī karke un kā pichhā kareñ. Ain mumkin hai ki āp unheñ pakar leñ.”

⁶ Haqīqat meñ Rāhab ne unheñ chhat par le jā kar wahān par pare san ke dānthloñ ke niche chhupā diyā thā. ⁷ Rāhab kī bāt sun kar bādshāh ke ādmī wahān se chale gae aur shahr se nikal kar jāsūsoñ ke tāqqub meñ us rāste par chalne lage jo Dariyā-e-Yardan ke un kam-gahre maqāmoñ tak le jātā hai jahān use paidal ubūr kiyā jā saktā thā. Aur jyoñ hī yih ādmī nikle, shahr kā darwāzā un ke pichhe band kar diyā gayā.

⁸ Jāsūsoñ ke so jāne se pahle Rāhab ne chhat par ā kar ⁹ un se kahā, “Main jāntī hūñ kī Rab ne yih mulk āp ko de diyā hai. Āp ke bāre meñ sun kar ham par dahshat chhā gai hai, aur mulk ke tamām bāshinde himmat hār gae haiñ. ¹⁰ Kyonki hameñ khabar milī hai ki āp ke Misr se nikalte waqt Rab ne Bahr-e-Qulzum kā pāñi kis tarah āp ke āge khushk kar diyā. Yih bhī hamāre sunane meñ āyā hai ki āp ne Dariyā-e-Yardan ke mashriq meñ rahne wāle do bādshāhoñ Sihon aur Oj ke sāth kyā kuchh kiyā, ki āp ne unheñ pūrī tarah tabāh kar diyā. ¹¹ Yih sun kar hamārī himmat tūt gai. Āp ke sāmne ham sab hauslā hār gae haiñ, kyonki Rab āp kā Khudā āsmān-o-zamīn kā Khudā hai. ¹² Ab Rab kī qasam khā kar mujh se wādā kareñ ki āp usī tarah mere khāndān par mehrbāñi kareñge jis tarah ki main ne āp par kī hai. Aur zamānat ke taur par mujhe koī nishān deñ ¹³ ki āp mere māñ-bāp, mere bahan-bhāiyoñ aur un ke ghar wāloñ ko zindā chhoṛ kar hameñ maut se bachāe rakheñge.”

¹⁴ Ādmiyoñ ne kahā, “Ham apñī jānoñ ko zamānat ke taur par pesh karte haiñ ki āp mahfūz raheñge. Agar āp kisī ko hamāre bāre meñ ittalā na deñ to ham āp se zarūr mehrbāñi aur wafādārī se pesh āeñge jab Rab hameñ yih mulk atā farmāegā.”

¹⁵ Tab Rāhab ne shahr se nikalne meñ un kī madad kī. Chūñki us kā ghar shahr kī chārdiwārī se mulhiq thā is lie ādmī khiṛkī se nikal kar rasse ke zariye bāhar kī zamīn par utar āe. ¹⁶ Utarne se pahle Rāhab ne unheñ hidāyat kī, “Pahārī ilāqe kī taraf chale jāeñ. Jo āp kā tāqqub kar rahe haiñ wuh wahān āp ko dhūñd nahīn sakeñge. Tin dīn tak yāñi jab tak wuh wāpas na ā jāeñ wahān chhupe rahnā. Is ke bād jahān jāne kā irādā hai chale jānā.”

¹⁷ Ādmiyoñ ne us se kahā, “Jo qasam āp ne hameñ khilā hai ham zarūr us ke pāband raheñge. Lekin shart yih hai ¹⁸ ki āp hamāre is mulk meñ āte waqt qirmizī rang kā yih rassā us khiṛkī ke sāmne bāndh deñ jis meñ

se āp ne hameñ utarne diyā hai. Yih bhī lāzim hai ki us waqt āp ke mān-bāp, bhāī-bahneñ aur tamām ghar wāle āp ke ghar meñ hoñ. ¹⁹ Agar koī āp ke ghar meñ se nikle aur mār diyā jāe to yih hamārā qusūr nahīñ hogā, ham zimmedār nahīñ ṭhahreñge. Lekin agar kisi ko hāth lagāyā jāe jo āp ke ghar ke andar ho to ham hī us kī maut ke zimmedār ṭhahreñge. ²⁰ Aur kisi ko hamāre muāmale ke bāre meñ ittalā na denā, warnā ham us qasam se āzād haiñ jo āp ne hameñ khilāi.”

²¹ Rāhab ne jawāb diyā, “Ṭhīk hai, aisā hī ho.” Phir us ne unheñ rukhsat kiyā aur wuh rawānā hue. Aur Rāhab ne apnī khīrkī ke sāth mazkūrā rassā bāndh diyā.

²² Jāsūs chalte chalte pahārī ilāqe meñ ā gae. Wahāñ wuh tīn din rahe. Itne meñ un kā tāqqub karne wāle pūre rāste kā khoj lagā kar k̄hālī hāth lauṭe. ²³ Phir donoñ jāsūsoñ ne pahārī ilāqe se utar kar Dariyā-e-Yardan ko pār kiyā aur Yashua bin Nūn ke pās ā kar sab kuchh bayān kiyā jo un ke sāth huā thā. ²⁴ Unhoñ ne kahā, “Yaḡīnan Rab ne hameñ pūrā mulk de diyā hai. Hamāre bāre meñ sun kar mulk ke tamām bāshindoñ par dahshat tāri ho gai hai.”

3

Isrāīlī Dariyā-e-Yardan ko Ubūr Karte Haiñ

¹ Subah-sawere uṭh kar Yashua aur tamām Isrāīlī Shittīm se rawānā hue. Jab wuh Dariyā-e-Yardan par pahuñche to use ubūr na kiyā balki rāt ke lie kināre par ruk gae. ² Wuh tīn din wahāñ rahe. Phir nigahbānoñ ne khaimāgāh meñ se guzar kar ³ logoñ ko hukm diyā, “Jab āp dekheñ ki Lāwī ke qabile ke imām Rab āp ke K̄hudā ke ahd kā sandūq uṭhāe hue haiñ to apne apne maqām se rawānā ho kar us ke pīchhe ho leñ. ⁴ Phir āp ko patā chalegā ki kahāñ jānā hai, kyoñki āp pahle kabhī wahāñ nahīñ gae. Lekin sandūq ke taqrīban ek kilomīṭar pīchhe raheñ aur zyādā qarīb na jāeñ.”

⁵ Yashua ne logoñ ko batāyā, “Apne āp ko makhsūs-o-muqaddas kareñ, kyoñki kal Rab āp ke darmiyān hāiratangez kām karegā.”

⁶ Agle din Yashua ne imāmoñ se kahā, “Ahd kā sandūq uṭhā kar logoñ ke āge āge dariyā ko pār kareñ.” Chunāñche imām sandūq ko uṭhā kar āge āge chal die. ⁷ Aur Rab ne Yashua se farmāyā, “Maiñ tujhe tamām Isrāīliyoñ ke sāmne sarfarāz kar dūngā, aur āj hī maiñ yih kām shurū karūngā tāki wuh jān leñ ki jis tarah maiñ Mūsā ke sāth thā usi tarah tere sāth bhī hūñ. ⁸ Ahd kā sandūq uṭhāne wāle imāmoñ ko batā denā, ‘Jab āp Dariyā-e-Yardan ke kināre pahuñcheñge to wahāñ pāñi meñ ruk jāeñ.’”

⁹ Yashua ne Isrāīliyoñ se kahā, “Mere pās aeñ aur Rab apne K̄hudā ke farmān sun leñ. ¹⁰ Āj āp jān leñge ki zindā K̄hudā āp ke darmiyān hai aur ki wuh yaḡīnan āp ke āge āge jā kar dūsri qaumoñ ko nikāl degā, k̄hāh wuh Kanānī, Hittī, Hiwwī, Farizzī, Jirjāsī, Amori yā Yabūsī hoñ. ¹¹ Yih yoñ zāhir hogā ki ahd kā yih sandūq jo tamām duniyā ke mālik kā hai āp ke āge āge Dariyā-e-Yardan meñ jāegā. ¹² Ab aisā kareñ ki har qabile meñ se ek ek ādmī ko chun leñ tāki bārah afrād jamā ho jāeñ. ¹³ Phir imām tamām duniyā ke mālik Rab ke ahd kā sandūq uṭhā kar dariyā meñ jāeñge. Aur jyon hī wuh apne pāñw pāñi meñ rakheñge to pāñi kā bahāw ruk jāegā aur āne wālā pāñi dher ban kar kharā rahegā.”

¹⁴ Chunāñche Isrāīlī apne khaimoñ ko sameṭ kar rawānā hue, aur ahd kā sandūq uṭhāne wāle imām un ke āge āge chal die. ¹⁵ Fasal kī kaṭāi kā

mausam thā, aur dariyā kā pānī kināron se bāhar ā gayā thā. Lekin jyon hī sandūq ko uṭhāne wāle imāmon ne dariyā ke kināre pahuñch kar pānī meñ qadam rakhā ¹⁶ to āne wāle pānī kā bahāw ruk gayā. Wuh un se dūr ek shahr ke qarīb dher ban gayā jis kā nām Ādam thā aur jo Zartān ke nazdik hai. Jo pānī dūsri yānī Bahīrā-e-Murdār kī taraf bah rahā thā wuh pūri tarah utar gayā. Tab Isrāīliyon ne Yarihū Shahr ke muqābil dariyā ko pār kiyā. ¹⁷ Rab kā ahd kā sandūq uṭhāne wāle imām Dariyā-e-Yardan ke bīch meñ kḥushk zamīn par khare rahe jabki baqī log kḥushk zamīn par se guzar gae. Imām us waqt tak wahān khare rahe jab tak tamām Isrāīliyon ne kḥushk zamīn par chal kar dariyā ko pār na kar liyā.

4

Yādgār Patthar

¹ Jab pūri qaum ne Dariyā-e-Yardan ko ubūr kar liyā to Rab Yashua se hamkalām huā, ² “Har qabile meñ se ek ek ādmī ko chun le. ³ Phir in bārah ādmiyon ko hukm de ki jahān imām Dariyā-e-Yardan ke darmiyān khare haiñ wahān se bārah patthar uṭhā kar unheñ us jagah rakh do jahān tum āj rāt ṭhahroge.”

⁴ Chunānche Yashua ne un bārah ādmiyon ko bulāyā jinheñ us ne Isrāīl ke har qabile se chun liyā thā ⁵ aur un se kahā, “Rab apne Kḥudā ke sandūq ke āge āge chal kar dariyā ke darmiyān tak jāeñ. Āp meñ se har ādmī ek ek patthar uṭhā kar apne kandhe par rakhe aur bāhar le jāe. Kul bārah patthar hoñge, Isrāīl ke har qabile ke lie ek. ⁶ Yih patthar āp ke darmiyān ek yādgār nishān raheñge. Āindā jab āp ke bachche āp se pūchheñge ki in pattharon kā kyā matlab hai ⁷ to unheñ batānā, ‘Yih hameñ yād dilāte haiñ ki Dariyā-e-Yardan kā bahāw ruk gayā jab Rab kā ahd kā sandūq us meñ se guzarā.’ Yih patthar abad tak Isrāīl ko yād dilāte raheñge ki yahān kyā kuchh huā thā.”

⁸ Isrāīliyon ne aisā hī kiyā. Unhoñ ne Dariyā-e-Yardan ke bīch meñ se apne qabiloñ kī tādād ke mutābiq bārah patthar uṭhāe, bilkul usī tarah jis tarah Rab ne Yashua ko farmāyā thā. Phir unhoñ ne yih patthar apne sāth le kar us jagah rakh die jahān unheñ rāt ke lie ṭhaharnā thā. ⁹ Sāth sāth Yashua ne us jagah bhī bārah patthar khare kie jahān ahd kā sandūq uṭhāne wāle imām Dariyā-e-Yardan ke darmiyān khare the. Yih patthar āj tak wahān pare haiñ. ¹⁰ Sandūq ko uṭhāne wāle imām dariyā ke darmiyān khare rahe jab tak logoñ ne tamām ahkām jo Rab ne Yashua ko die the pūre na kar lie. Yoñ sab kuchh waisā hī huā jaisā Mūsā ne Yashua ko farmāyā thā.

Log jaldī jaldī dariyā meñ se guzare. ¹¹ Jab sab dūsre kināre par the to imām bhī Rab kā sandūq le kar kināre par pahuñche aur dubārā qaum ke āge āge chalne lage. ¹² Aur jis tarah Mūsā ne farmāyā thā, Rūbin, Jad aur Manassī ke ādhe qabile ke mard musallah ho kar baqī Isrāīlī qabiloñ se pahle dariyā ke dūsre kināre par pahuñch gae the. ¹³ Taqriban 40,000 musallah mard us waqt Rab ke sāmne Yarihū ke maidān meñ pahuñch gae tāki wahān jang karen. ¹⁴ Us din Rab ne Yashua ko pūri Isrāīlī qaum ke sāmne sarfaraz kiyā. Us ke jite-jī log us kā yoñ kḥauf mānte rahe jis tarah pahle Mūsā kā.

¹⁵ Phir Rab ne Yashua se kahā, ¹⁶ “Ahd kā sandūq uṭhāne wāle imāmon ko dariyā meñ se nikalne kā hukm de.” ¹⁷ Yashua ne aisā hī kiyā ¹⁸ to jyon

hī imām kināre par pahuñch gae pānī dubārā bah kar dariyā ke kināron se bāhar āne lagā.

¹⁹ Isrāīliyon ne pahle mahīne ke dasweñ din * Dariyā-e-Yardan ko ubūr kiyā. Unhoñ ne apne khaime Yarihū ke mashriq meñ wāqe Jiljāl meñ khaṛe kie. ²⁰ Wahāñ Yashua ne dariyā meñ se chune hue bārah pattharon ko khaṛā kiyā. ²¹ Us ne Isrāīliyon se kahā, “Āindā jab āp ke bachche apne apne bāp se pūchheñge ki in pattharon kā kyā matlab hai ²² to unheñ batānā, ‘Yih wuh jagah hai jahāñ Isrāīlī qaum ne kḥushk zamīn par Dariyā-e-Yardan ko pār kiyā.’ ²³ Kyonki Rab āp ke Kḥudā ne us waqt tak āp ke āge āge dariyā kā pānī kḥushk kar diyā jab tak āp wahāñ se guzar na gae. Bilkul usī tarah jis tarah Bahr-e-Qulzum ke sāth kiyā thā jab ham us meñ se guzare. ²⁴ Us ne yih kām is lie kiyā tāki zamīn kī tamām qaumeñ Allāh kī qudrat ko jān leñ aur āp hameshā Rab apne Kḥudā kā kḥauf māneñ.”

5

¹ Yih khabar Dariyā-e-Yardan ke maḡhrib meñ ābād tamām Amori bādshāhoñ aur sāhilī ilāqe meñ ābād tamām Kanānī bādshāhoñ tak pahuñch gaī kī Rab ne Isrāīliyon ke sāmne dariyā ko us waqt tak kḥushk kar diyā jab tak sab ne pār na kar liyā thā. Tab un kī himmat tūṭ gaī aur un meñ Isrāīliyon kā sāmna karne kī jurrat na rahī.

Jiljāl meñ Khatnā

² Us waqt Rab ne Yashua se kahā, “Patthar kī chhuriyāñ banā kar pahle kī tarah Isrāīliyon kā khatnā karwā de.” ³ Chunāñche Yashua ne patthar kī chhuriyāñ banā kar ek jagah par Isrāīliyon kā khatnā karwāyā jis kā nām bād meñ ‘Khatnā Pahār’ rakhā gayā. ⁴ Bāt yih thī ki jo mard Misr se nikalte waqt jang karne ke qābil the wuh registān meñ chalte chalte mar chuke the. ⁵ Misr se rawānā hone wāle in tamām mardoñ kā khatnā huā thā, lekin jitne larḳoñ kī paidāish registān meñ huī thī un kā khatnā nahīñ huā thā. ⁶ Chūñki Isrāīlī Rab ke tābe nahīñ rahe the is lie us ne qasam khāī thī ki wuh us mulk ko nahīñ dekheñge jis meñ dūdh aur shahd kī kasrat hai aur jis kā wādā us ne qasam khā kar un ke bāpdādā se kiyā thā. Natīje meñ Isrāīlī fauran mulk meñ dākḥil na ho sake balki unheñ us waqt tak registān meñ phirnā paṛā jab tak wuh tamām mard mar na gae jo Misr se nikalte waqt jang karne ke qābil the. ⁷ Un kī jagah Rab ne un ke beṭoñ ko khaṛā kiyā thā. Yashua ne unheñ kā khatnā karwāyā. Un kā khatnā is lie huā ki registān meñ safr ke daurān un kā khatnā nahīñ kiyā gayā thā.

⁸ Pūrī qaum ke mardoñ kā khatnā hone ke bād wuh us waqt tak khaimāgāh meñ rahe jab tak un ke zaḳhm thīk nahīñ ho gae the. ⁹ Aur Rab ne Yashua se kahā, “Āj main ne Misr kī ruswāī tum se dūr kar dī hai.”

* Is lie us jagah kā nām āj tak Jiljāl yāñi Luṛhkāñā rahā hai.

¹⁰ Jab Isrāīlī Yarihū ke maidānī ilāqe meñ wāqe Jiljāl meñ khaimāzan the to unhoñ ne Fasah kī Īd bhī manāī. Mahīne kā chaudhwāñ din thā, ¹¹ aur agle hī din wuh pahli dafā us mulk kī paidāwār meñ se beḳhamīrī roṭī aur anāj ke bhune hue dāne khāne lage. ¹² Us ke bād ke din man kā silsilā khatm huā aur Isrāīliyon ke lie yih saḥulat na rahī. Us sāl se wuh Kanān kī paidāwār se khāne lage.

* 4:19 Yāñi Aprail meñ.

* 5:9 Lafzi tarjumā: luṛhkā kar dūr kar dī hai.

Farishte se Yashua kī Mulāqāt

¹³ Ek din Yashua Yarīhū Shahr ke qarīb thā. Achānak ek ādmī us ke sāmne kharā nazar āyā jis ke hāth meñ nangī talwār thī. Yashua ne us ke pās jā kar pūchhā, “Kyā āp hamāre sāth yā hamāre dushmanoñ ke sāth haiñ?”

¹⁴ Ādmī ne kahā, “Nahīn, maiñ Rab ke lashkar kā sardār hūn aur abhī abhī tere pās pahuñchā hūn.”

Yih sun kar Yashua ne gir kar use sijdā kiyā aur pūchhā, “Mere āqā apne khādim ko kyā farmānā chāhte haiñ?”

¹⁵ Rab ke lashkar ke sardār ne jawāb meñ kahā, “Apne jūte utār de, kyonki jis jagah par tū kharā hai wuh muqaddas hai.” Yashua ne aisā hī kiyā.

6

Yarīhū kī Tabāhī

¹ Un dinon meñ Isrāīliyoñ kī wajah se Yarīhū ke darwāze band hī rahe. Na koī bāhar niklā, na koī andar gayā. ² Rab ne Yashua se kahā, “Maiñ ne Yarīhū ko us ke bādshāh aur faujī afsaron samet tere hāth meñ kar diyā hai. ³ Jo Isrāīlī jang ke lie tere sāth nikleñge un ke sāth shahr kī fasīl ke sāth sāth chal kar ek chakkar lagāo aur phir khaimāgāh meñ wāpas ā jāo. Chhīh din tak aisā hī karo. ⁴ Sāt imām ek ek narsingā uṭhāe ahd ke sandūq ke āge āge chaleñ. Phir sātweñ din shahr ke gird sāt chakkar lagāo. Sāth sāth imām narsinge bajāte raheñ. ⁵ Jab wuh narsingoñ ko bajāte bajāte lambī-sī phūnk māreñge to phir tamām Isrāīlī bare zor se jang kā nārā lagāeñ. Is par shahr kī fasīl gir jāegī aur tere log har jagah sidhe shahr meñ dākhlil ho sakeñge.”

⁶ Yashua bin Nūn ne imāmoñ ko bulā kar un se kahā, “Rab ke ahd kā sandūq uṭhā kar mere sāth chaleñ. Aur sāt imām ek ek narsingā uṭhāe sandūq ke āge āge chaleñ.” ⁷ Phir us ne bāqī logoñ se kahā, “Āeñ, shahr kī fasīl ke sāth sāth chal kar ek chakkar lagāeñ. Musallah ādmī Rab ke sandūq ke āge āge chaleñ.”

⁸ Sab kuchh Yashua kī hidāyāt ke mutābiq huā. Sāt imām narsinge bajāte hue Rab ke āge āge chale jabki Rab ke ahd kā sandūq un ke pīchhe pīchhe thā. ⁹ Musallah ādmiyoñ meñ se kuchh bajāne wāle imāmoñ ke āge āge aur kuchh sandūq ke pīchhe pīchhe chalne lage. Itne meñ imām narsinge bajāte rahe. ¹⁰ Lekin Yashua ne bāqī logoñ ko hukm diyā thā ki us din jang kā nārā na lagāeñ. Us ne kahā, “Jab tak maiñ hukm na dūn us waqt tak ek lafz bhī na bolnā. Jab maiñ ishārā dūngā to phir hī khūb nārā lagānā.” ¹¹ Isī tarah Rab ke sandūq ne shahr kī fasīl ke sāth sāth chal kar chakkar lagāyā. Phir logoñ ne khaimāgāh meñ laṭ kar wahān rāt guzārī.

¹²⁻¹³ Agle din Yashua subah-sawere uṭhā, aur imāmoñ aur faujiyoñ ne dūsri martabā shahr kā chakkar lagāyā. Un kī wuhī tartīb thī. Pahle kuchh musallah ādmī, phir sāt narsinge bajāne wāle imām, phir Rab ke ahd kā sandūq uṭhāne wāle imām aur ākhir meñ mazid kuchh musallah ādmī the. Chakkar lagāne ke daurān imām narsinge bajāte rahe. ¹⁴ Is dūse din bhī wuh shahr kā chakkar lagā kar khaimāgāh meñ laṭ āe. Unhoñ ne chhīh din tak aisā hī kiyā.

¹⁵ Sātweñ din unhoñ ne subah-sawere uṭh kar shahr kā chakkar yoñ lagāyā jaise pahle chhīh dinon meñ, lekin is dafā unhoñ ne kul sāt chakkar lagāe. ¹⁶ Sātweñ chakkar par imāmoñ ne narsingoñ ko bajāte hue lambī-sī phūnk mārī. Tab Yashua ne logoñ se kahā, “Jang kā nārā lagāeñ, kyonki

Rab ne āp ko yih shahr de diyā hai. ¹⁷ Shahr ko aur jo kuchh us meñ hai tabāh karke Rab ke lie maḥsūs karnā hai. Sirf Rāhab kasbī ko un logoñ samet bachānā hai jo us ke ghar meñ haiñ. Kyoñki us ne hamāre un jāsūsoñ ko chhupā diyā jin ko ham ne yahāñ bhejā thā. ¹⁸ Lekin Allāh ke lie maḥsūs chizoñ ko hāth na lagānā, kyoñki agar āp un meñ se kuchh le leñ to apne āp ko tabāh kareñge balki Isrāīlī ḵhaimāgāh par bhī tabāhī aur āfat lāeñge. ¹⁹ Jo kuchh bhī chāñdī, sone, pītal yā lohe se banā hai wuh Rab ke lie maḥsūs hai. Use Rab ke ḵhazāne meñ ḍālnā hai.”

²⁰ Jab imāmoñ ne lambī phūñk māri to Isrāīliyoñ ne jang ke zordār nāre lagāe. Achānak Yarīhū kī fasil gir gāi, aur har shaḥs apñi apñi jagah par sīdhā shahr meñ dāḵhil huā. Yoñ shahr Isrāīl ke qabze meñ ā gayā.

²¹ Jo kuchh bhī shahr meñ thā use unhoñ ne talwār se mār kar Rab ke lie maḥsūs kiyā, ḵhāh mard yā aurat, jawān yā buzurg, gāy-bail, bher-bakri yā gadhā thā.

²² Jin do ādmiyoñ ne mulk kī jāsūsi kī thī un se Yashua ne kahā, “Ab apñi qasam kā wādā pūrā kareñ. Kasbī ke ghar meñ jā kar use aur us ke tamām ghar wāloñ ko nikāl lāeñ.” ²³ Chunāñche yih jawān ādmī gae aur Rāhab, us ke mān-bāp, bhāiyoñ aur bāqī rishtedāroñ ko us kī milkiyat samet nikāl kar ḵhaimāgāh se bāhar kahīñ basā diyā. ²⁴ Phir unhoñ ne pūre shahr ko aur jo kuchh us meñ thā bhasm kar diyā. Lekin chāñdī, sone, pītal aur lohe kā tamām māl unhoñ ne Rab ke ghar ke ḵhazāne meñ ḍāl diyā. ²⁵ Yashua ne sirf Rāhab kasbī aur us ke ghar wāloñ ko bachāe rakhā, kyoñki us ne un ādmiyoñ ko chhupā diyā thā jinheñ Yashua ne Yarīhū bhejā thā. Rāhab āj tak Isrāīliyoñ ke darmiyān rahtī hai.

²⁶ Us waqt Yashua ne qasam khāi, “Rab kī lānat us par ho jo Yarīhū kā shahr nae sīre se tāmīr karne kī koshish kare. Shahr kī buniyād rakhthe waqt wuh apne pahlaūthe se mahrūm ho jāegā, aur us ke darwāzoñ ko khaṛā karte waqt wuh apne sab se chhote beṭe se hāth dho baiṭhegā.”

²⁷ Yoñ Rab Yashua ke sāth thā, aur us kī shohrat pūre mulk meñ phail gāi.

7

Akan kā Gunāh

¹ Lekin jahāñ tak Rab ke lie maḥsūs chīzoñ kā tālluq thā Isrāīliyoñ ne bewafāi kī. Yahūdāh ke qabīle ke ek ādmī ne un meñ se kuchh apne lie le liyā. Us kā nām Akan bin Karmī bin Zabdī bin Zārah thā. Tab Rab kā ḡhazab Isrāīliyoñ par nāzil huā.

² Yih yoñ zāhir huā ki Yashua ne kuchh ādmiyoñ ko Yarīhū se Ai Shahr ko bhej diyā jo Baitel ke mashriq meñ Bait-āwan ke qarīb hai. Us ne un se kahā, “Us ilāqe meñ jā kar us kī jāsūsi kareñ.” Chunāñche wuh jā kar aisā hī karne lage. ³ Jab wāpas āe to unhoñ ne Yashua se kahā, “Is kī zarūrat nahīñ ki tamām log Aī par hamlā kareñ. Use shikast dene ke lie do yā tīn hazār mard kāfi haiñ. Bāqī logoñ ko na bhejeñ warnā wuh ḵhāhmaḵhāh thak jāeñge, kyoñki dushman ke log kam haiñ.” ⁴ Chunāñche taqriban tīn hazār ādmī Aī se laṛne gae. Lekin wuh Aī ke mardoñ se shikast khā kar farār hue, ⁵ aur un ke 36 afrād shahīd hue. Aī ke ādmiyoñ ne shahr ke darwāze se le kar Shabarīm tak un kā tāqqub karke wahāñ kī ḍhalān par unheñ mār ḍālā. Tab Isrāīlī saḥt ghabrā gae. Aur un kī himmat jawāb de gāi.

⁶ Yashua ne ranjish kā izhār karke apne kaproñ ko phār diyā aur Rab ke sandūq ke sāmne muñh ke bal gir gayā. Wahāñ wuh shām tak paṛā

rahā. Isrāil ke buzurgoñ ne bhī aisā hī kiyā aur apne sar par kḥāk dāl lī. ⁷ Yashua ne kahā, “Hāy, ai Rab Qādir-e-mutlaq! Tū ne is qaum ko Dariyā-e-Yardan meñ se guzarne kyoñ diyā agar terā maqsad sirf yih thā ki hamēñ Amoriyoñ ke hawāle karke halāk kare? Kāsh ham dariyā ke mashriqī kināre par rahne ke lie taiyār hote!” ⁸ Ai Rab, ab main kyā kahūñ jab Isrāil apne dushmanoñ ke sāmne se bhāg āyā hai? ⁹ Kanāni aur mulk kī bāqī qaumeñ yih sun kar hamēñ gher leñgī aur hamārā nām-o-nishān miṭā deñgī. Agar aisā hogā to phir tū kḥud apnā azīm nām qāym rakhne ke lie kyā karegā?”

¹⁰ Jawāb meñ Rab ne Yashua se kahā, “Uṭh kar kharā ho jā! Tū kyoñ muñh ke bal parā hai?” ¹¹ Isrāil ne gunāh kiyā hai. Unhoñ ne mere ahd kī kḥilāfwarzī kī hai jo main ne un ke sāth bāndhā thā. Unhoñ ne maḥsūsshudā chizoñ meñ se kuchh le liyā hai, aur chorī karke chupke se apne sāmān meñ milā liyā hai. ¹² Isī lie Isrāilī apne dushmanoñ ke sāmne qāym nahīn rah sakte balki piṭh pher kar bhāg rahe haiñ. Kyoñki is harkat se Isrāil ne apne āp ko bhī halākat ke lie maḥsūs kar liyā hai. Jab tak tum apne darmiyān se wuh kuchh nikāl kar tabāh na kar lo jo tabāhī ke lie maḥsūs hai us waqt tak main tumhāre sāth nahīn hūngā. ¹³ Ab uṭh aur logoñ ko mere lie maḥsūs-o-muqaddas kar. Unheñ batā denā, ‘Apne āp ko kal ke lie maḥsūs-o-muqaddas karnā, kyoñki Rab jo Isrāil kā Khudā hai farmātā hai ki ai Isrāil, tere darmiyān aisā mul hai jo mere lie maḥsūs hai. Jab tak tum use apne darmiyān se nikāl na do apne dushmanoñ ke sāmne qāym nahīn rah sakegē.’

¹⁴ Kal subah ko har ek qabilā apne āp ko pesh kare. Rab zāhir karegā ki qusūrwar shaḥs kaun-se qabile kā hai. Phir us qabile ke kunbe bārī bārī sāmne āēñ. Jis kunbe ko Rab qusūrwar ṭhahrāegā us ke muḥtaliḥ kḥāndān sāmne āēñ. Aur jis kḥāndān ko Rab qusūrwar ṭhahrāegā us ke muḥtaliḥ afrād sāmne āēñ. ¹⁵ Jo Rab ke lie maḥsūs māl ke sāth pakaṛā jāegā use us kī milkiyat samet jalā denā hai, kyoñki us ne Rab ke ahd kī kḥilāfwarzī karke Isrāil meñ sharmnāk kām kiyā hai.”

¹⁶ Agle din subah-sawere Yashua ne qabiloñ ko bārī bārī apne pās āne diyā. Jab Yahūdāh ke qabile kī bārī āī to Rab ne use qusūrwar ṭhahrāyā. ¹⁷ Jab us qabile ke muḥtaliḥ kunbe sāmne āe to Rab ne Zārah ke kunbe ko qusūrwar ṭhahrāyā. Jab Zārah ke muḥtaliḥ kḥāndān sāmne āe to Rab ne Zabdī kā kḥāndān qusūrwar ṭhahrāyā. ¹⁸ Ākḥirkār Yashua ne us kḥāndān ko fardan fardan apne pās āne diyā, aur Akan bin Karmī bin Zabdī bin Zārah pakaṛā gayā. ¹⁹ Yashua ne us se kahā, “Beṭā, Rab Isrāil ke Khudā ko jalāl do aur us kī satāish karo. Mujhe batā do ki tum ne kyā kiyā. Koī bhī bāt mujh se mat chhupānā.”

²⁰ Akan ne jawāb diyā, “Wāqai main ne Rab Isrāil ke Khudā kā gunāh kiyā hai. ²¹ Main ne lūṭe hue māl meñ se Bābal kā ek shāndār choghā, taqribān sawā do kilogrām chāndī aur ādhe kilogrām se zāyd sone kī iñṭ le lī thī. Yih chizeñ dekh kar main ne un kā lālāch kiyā aur unheñ le liyā. Ab wuh mere kḥaime kī zamīn meñ dabī huī haiñ. Chāndī ko main ne bāqī chizoñ ke niche chhupā diyā.”

²² Yih sun kar Yashua ne apne bandoñ ko Akan ke kḥaime ke pās bhej diyā. Wuh daur kar wahāñ pahuñche to dekhā ki yih māl wāqai kḥaime kī zamīn meñ chhupāyā huā hai aur kī chāndī dūsrī chizoñ ke niche parī hai. ²³ Wuh yih sab kuchh kḥaime se nikāl kar Yashua aur tamām Isrāilīyoñ ke pās le āe aur Rab ke sāmne rakh diyā. ²⁴ Phir Yashua aur tamām Isrāilī Akan bin Zārah ko pakaṛ kar Wādī-e-Akūr meñ le gae. Unhoñ ne

chāndī, libās, sone kī īnt, Akan ke beṭe-beṭiyōñ, gāy-bailoñ, gadhoñ, bheṛ-bakriyōñ aur us ke ḵhaimē ḡharz us kī pūrī milkiyat ko us wādī meñ pahunchā diyā.

²⁵ Yashua ne kahā, “Tum yih āfat ham par kyoñ lāe ho? Āj Rab tum par hī āfat lāegā.” Phir pūre Isrāil ne Akan ko us ke ghar wāloñ samet sangsār karke jalā diyā. ²⁶ Akan ke ūpar unhoñ ne pattharoñ kā baṛā ḡher lagā diyā jo āj tak wahāñ maujūd hai. Yihī wajah hai ki āj tak us kā nām Wādī-e-Akūr yāñī Āfat kī Wādī rahā hai.

Is ke bād Rab kā saḡht ḡhazab ṡhandā ho gayā.

8

Aī kī Shikast

¹ Phir Rab ne Yashua se kahā, “Mat ḡar aur mat ḡhabrā balki tamām faujī apne sāth le kar Aī Shahr par hamlā kar. Kyoñki main ne Aī ke bādshāh, us kī ḡaum, us ke shahr aur mulk ko tere hāth meñ kar diyā hai. ² Lāzim hai ki tū Aī aur us ke bādshāh ke sāth wuh kuchh kare jo tū ne Yarihū aur us ke bādshāh ke sāth kiya thā. Lekin is martabā tum us kā māl aur maweshī apne pās rakh sakte ho. Hamlā karte waḡt shahr ke pichhe ḡhāt lagā.”

³ Chunāñche Yashua pūre lashkar ke sāth Aī par hamlā karne ke lie niklā. Us ne apne sab se achchhe faujiyōñ meñ se 30,000 ko chun liyā aur unheñ rāt ke waḡt Aī ke ḡhilāf bhej kar ⁴ hukm diyā, “Dhyān deñ ki āp shahr ke pichhe ḡhāt lagāeñ. Sab ke sab shahr ke qarīb hī taiyār raheñ. ⁵ Itne meñ main bāqī mardoñ ke sāth shahr ke qarīb ā jāuñgā. Aur jab shahr ke log pahle kī tarah hamāre sāth larne ke lie nikleñge to ham un ke āge āge bhāḡ jāeñge. ⁶ Wuh hamāre pichhe par jāeñge aur yoñ ham unheñ shahr se dūr le jāeñge, kyoñki wuh samjheñge ki ham is dafā bhī pahle kī tarah un se bhāḡ rahe haiñ. ⁷ Phir āp us jagah se nikleñ jahāñ āp ḡhāt meñ baiṡhe hoñge aur shahr par qabzā kar leñ. Rab āp kā ḡhudā use āp ke hāth meñ kar degā. ⁸ Jab shahr āp ke qabze meñ hogā to use jalā denā. Wuhī kareñ jo Rab ne farmāyā hai. Merī in hidāyāt par dhyān deñ.”

⁹ Yih kah kar Yashua ne unheñ Aī kī taraf bhej diyā. Wuh rawānā ho kar Aī ke maḡhrib meñ ḡhāt meñ baiṡh gae. Yih jagah Baitel aur Aī ke darmiyāñ thī. Lekin Yashua ne yih rāt bāqī logoñ ke sāth ḡhaimāḡāh meñ guzārī. ¹⁰ Agle din subah-sawere Yashua ne ādmiyōñ ko jamā karke un kā jāyzā liyā. Phir wuh Isrāil ke buzurgoñ ke sāth un ke āge āge Aī kī taraf chal diyā. ¹¹ Jo lashkar us ke sāth thā wuh chalte chalte Aī ke sāmne pahuñch gayā. Unhoñ ne shahr ke shimāl meñ apne ḡhaimē lagāe. Un ke aur shahr ke darmiyāñ wādī thī.

¹² Jo shahr ke maḡhrib meñ Aī aur Baitel ke darmiyāñ ḡhāt lagāe baiṡhe the wuh taḡribān 5,000 mard the. ¹³ Yoñ shahr ke maḡhrib aur shimāl meñ ādmī larne ke lie taiyār hue. Rāt ke waḡt Yashua wādī meñ pahuñch gayā.

¹⁴ Jab Aī ke bādshāh ne shimāl meñ Isrāiliyōñ ko dekhā to us ne jaldi jaldi taiyāriyāñ kīñ. Agle din subah-sawere wuh apne ādmiyōñ ke sāth shahr se niklā tāki Isrāiliyōñ ke sāth lare. Yih jagah Wādī-e-Yardan kī taraf thī. Bādshāh ko mālūm na huā ki Isrāili shahr ke pichhe ḡhāt meñ baiṡhe haiñ. ¹⁵ Jab Aī ke mard nikle to Yashua aur us kā lashkar shikast kā izhār karke registān kī taraf bhāḡne lage.

¹⁶ Tab Aī ke tamām mardoñ ko Isrāīliyoñ kā tāqqub karne ke lie bulāyā gayā, aur Yashua ke pīchhe bhāgte bhāgte wuh shahr se dūr nikal gae. ¹⁷ Ek mard bhī Aī yā Baitel meñ na rahā balki sab ke sab Isrāīliyoñ ke pīchhe paṛ gae. Na sirf yih balki unhoñ ne shahr kā darwāzā khulā chhoṛ diyā.

¹⁸ Phir Rab ne Yashua se kahā, “Jo shamshīr tere hāth meñ hai use Aī ke k̄hilāf uṭhāe rakh, kyonki main yih shahr tere hāth meñ kar dūngā.” Yashua ne aisā hī kiya, ¹⁹ aur jyoñ hī us ne apnī shamshīr se Aī kī taraf ishārā kiya ghāt meñ baiṭhe admī jaldī se apnī jagah se nikal āe aur daṛ daṛ kar shahr par jhapaṭ paṛe. Unhoñ ne us par qabzā karke jaldī se use jalā diyā.

²⁰ Jab Aī ke ādmiyoñ ne muṛ kar nazar ḍālī to dekhā ki shahr se dhuēñ ke bādāl uṭh rahe haiñ. Lekin ab un ke lie bhī bachne kā koī rāstā na rahā, kyonki jo Isrāīlī ab tak un ke āge āge registān kī taraf bhāg rahe the wuh achānak muṛ kar tāqqub karne wāloñ par tūṭ paṛe. ²¹ Kyonki jab Yashua aur us ke sāth ke ādmiyoñ ne dekhā ki ghāt meñ baiṭhe Isrāīliyoñ ne shahr par qabzā kar liyā hai aur ki shahr se dhuāñ uṭh rahā hai to unhoñ ne muṛ kar Aī ke ādmiyoñ par hamlā kar diyā. ²² Sāth sāth shahr meñ dāk̄hil hue Isrāīlī shahr se nikal kar pīchhe se un se larne lage. Chunāñche Aī ke ādmī bīch meñ phaṅs gae. Isrāīliyoñ ne sab ko qatl kar diyā, aur na koī bachā, na koī farār ho sakā. ²³ Sirf Aī ke bādshāh ko zindā pakaṛā aur Yashua ke pās layā gaya.

²⁴ Aī ke mardoñ kā tāqqub karte karte un sab ko khule maidān aur registān meñ talwār se mār dene ke bād Isrāīliyoñ ne Aī Shahr meñ wāpas ā kar tamām bāshindoñ ko halāk kar diyā. ²⁵ Us dīn Aī ke tamām mard aur aurateñ māre gae. Kul 12,000 afrād. ²⁶ Kyonki Yashua ne us waqt tak apnī shamshīr uṭhāe rakhī jab tak Aī ke tamām bāshindoñ ko halāk na kar diyā gayā. ²⁷ Sirf shahr ke maweshī aur lūṭā huā māl bach gayā, kyonki is dafā Rab ne hidāyat kī thī ki Isrāīlī use le jā sakte haiñ.

²⁸ Yashua ne Aī ko jalā kar use hameshā ke lie malbe kā ḍher banā diyā. Yih maqām āj tak wīrān hai. ²⁹ Aī ke bādshāh kī lāsh us ne shām tak darakht se laṭkāe rakhī. Phir jab sūraj dūbne lagā to Yashua ne apne logoñ ko hukm diyā ki bādshāh kī lāsh ko darakht se utār deñ. Tab unhoñ ne use shahr ke darwāze ke pās phaiñk kar us par patthar kā baṛā ḍher lagā diyā. Yih ḍher āj tak maujūd hai.

Aibāl Pahār par Ahd kī Tajdīd

³⁰ Us waqt Yashua ne Rab Isrāīl ke K̄hudā kī tāzīm meñ Aibāl Pahār par qurbāngāh banāī ³¹ jis tarah Rab ke khādim Mūsā ne Isrāīliyoñ ko hukm diyā thā. Us ne use Mūsā kī Sharīat kī Kitāb meñ darj hidāyāt ke mutābiq banāyā. Qurbāngāh ke patthar tarāshe baḡhair lagāe gae. Aur un par lohe kā ālā na chalāyā gayā. Us par unhoñ ne Rab ko bhasm hone wālī aur salāmatī kī qurbāniyāñ pesh kīñ.

³² Wahāñ Yashua ne Isrāīliyoñ kī maujūdagī meñ pattharoñ par Mūsā kī sharīat dubārā likh dī. ³³ Phir buzurgoñ, nigahbānoñ aur qāziyoñ ke sāth mil kar tamām Isrāīlī do gurohoñ meñ taq̄sim hue. Pardesi bhī un meñ shāmil the. Ek guroh Garizīm Pahār ke sāmne kharā huā aur dūsra Aibāl Pahār ke sāmne. Donoñ guroh ek dūsre ke muqābil kharā rahe jabki Lāwī ke qabile ke imām un ke darmiyān kharā hue. Unhoñ ne Rab ke ahd kā sandūq uṭhā rakhā thā. Sab kuchh un hidāyāt ke ain mutābiq huā jo Rab ke khādim Mūsā ne Isrāīliyoñ ko barkat dene ke lie dī thiñ.

³⁴ Phir Yashua ne shariyat kī tamām bātoṅ kī tilāwat kī, us kī barakāt bhī aur us kī lānateṅ bhī. Sab kuchh us ne waisā hī paṛhā jaisā ki Shariat ki Kitāb meṅ darj thā. ³⁵ Jo bhī hukm Mūsā ne diyā thā us kā ek bhī lafz na rahā jis kī tilāwat Yashua ne tamām Isrāīliyoṅ kī pūrī jamāt ke sāmne na kī ho. Aur sab ne yih bāteṅ suniṅ. Is meṅ aurateṅ, bachche aur un ke darmiyān rahne wāle pardesī sab shāmil the.

9

Jibaūnī Yashua ko Dhokā Dete Haiṅ

¹ In bātoṅ kī khabar Dariyā-e-Yardan ke maḡhrib ke tamām bādshāhoṅ tak pahuñchī, k̄hāh wuh pahārī ilāqe, maḡhrib ke nashebi pahārī ilāqe yā sāhili ilāqe meṅ Lubnān tak rahte the. Un kī yih qaumeṅ thiṅ: Hitti, Amori, Kanānī, Farizzi, Hiwwī aur Yabūsī. ² Ab yih Yashua aur Isrāīliyoṅ se laṛne ke lie jamā hue.

³ Lekin jab Jibaūn Shahr ke bāshindoṅ ko patā chālā ki Yashua ne Yarihū aur Ai ke sāth kyā kiyā hai ⁴ to unhoṅ ne ek chāl chālī. Apne sāth safr ke lie khānā le kar wuh Yashua ke pās chāl paṛe. Un ke gadhoṅ par k̄hastāhāl boriyān aur mai kī aisī purānī aur ghisī-phaṭī mashkeṅ laḍī huī thiṅ jin kī bār bār marammat huī thī. ⁵ Mardoṅ ne aise purāne jūte pahan rakhe the jin par jagah jagah paiwand lage hue the. Un ke kapre bhī ghise-phaṭe the, aur safr ke lie jo roṭī un ke pās thī wuh k̄hushk aur ṭukre ṭukre ho gāi thī. ⁶ Aisī hālat meṅ wuh Yashua ke pās Jiljāl kī khaimāgāh meṅ pahuñch gae. Unhoṅ ne us se aur baqī Isrāīlī mardoṅ se kahā, “Ham ek dūr-darāz mulk se āe haiṅ. Āeṅ, hamāre sāth muāhadā karen.”

⁷ Lekin Isrāīliyoṅ ne Hiwwiyoṅ se kahā, “Shāyad āp hamāre ilāqe ke bīch meṅ kahīn baste haiṅ. Agar aisā hai to ham kis tarah āp se muāhadā kar sakte haiṅ?”

⁸ Wuh Yashua se bole, “Ham āp kī k̄hidmat ke lie hāzir haiṅ.”

Yashua ne pūchhā, “Āp kaun haiṅ aur kahān se āe haiṅ?” ⁹ Unhoṅ ne jawāb diyā, “Āp ke k̄hādīm āp ke K̄hudā ke nām ke bāis ek nihāyat dūr-darāz mulk se āe haiṅ. Kyoṅki us kī k̄habar ham tak pahuñch gāi hai, aur ham ne wuh sab kuchh sun liyā hai jo us ne Misr meṅ ¹⁰ aur Dariyā-e-Yardan ke mashriq meṅ rahne wāle do bādshāhoṅ ke sāth kiyā yānī Hasbon ke bādshāh Sihon aur Basan ke bādshāh Oj ke sāth jo Astārāt meṅ rahtā thā. ¹¹ Tab hamāre buzurgoṅ balki hamāre mulk ke tamām bāshindoṅ ne ham se kahā, ‘Safr ke lie khānā le kar un se milne jāeṅ. Un se bāt karen ki ham āp kī k̄hidmat ke lie hāzir haiṅ. Āeṅ, hamāre sāth muāhadā karen.’ ¹² Hamārī yih roṭī abhī garm thī jab ham ise safr ke lie apne sāth le kar āp se milne ke lie apne gharoṅ se rawānā hue. Aur ab āp khud dekh sakte haiṅ ki yih k̄hushk aur ṭukre ṭukre ho gāi hai. ¹³ Aur mai kī in mashkoṅ kī ghisī-phaṭī hālat dekheṅ. Bharte waqt yih nāi aur lachakdār thiṅ. Yihī hamāre kaproṅ aur jūtoṅ kī hālat bhī hai. Safr karte karte yih k̄hatm ho gae haiṅ.”

¹⁴ Isrāīliyoṅ ne musāfiroṅ kā kuchh khānā liyā. Afsos, unhoṅ ne Rab se hidāyat na māṅgī. ¹⁵ Phir Yashua ne un ke sāth sulah kā muāhadā kiyā aur jamāt ke rāhnumāoṅ ne qasam khā kar us kī tasdiq kī. Muāhade meṅ Isrāīl ne wādā kiyā ki Jibaūniyoṅ ko jīne degā.

¹⁶ Tīn dīn guzare to Isrāīliyoṅ ko patā chālā ki Jibaūnī hamāre qarīb hī aur hamāre ilāqe ke ain bīch meṅ rahte haiṅ. ¹⁷ Isrāīlī rawānā hue aur tisre dīn un ke shahroṅ ke pās pahuñche jin ke nām Jibaūn, Kafirā,

Bairot aur Qiriyat-yārīm the. ¹⁸ Lekin chūnki jamāt ke rāhnumāon ne Rab Isrāil ke Ḳhudā kī qasam khā kar un se wādā kiyā thā is lie unhoñ ne Jibaūniyoñ ko halāk na kiyā. Pūrī jamāt rāhnumāon par buṛburāne lagī, ¹⁹ lekin unhoñ ne jawāb meñ kahā, “Ham ne Rab Isrāil ke Ḳhudā kī qasam khā kar un se wādā kiyā, aur ab ham unheñ chheṛ nahīn sakte. ²⁰ Chunānche ham unheñ jīne deṛge aur wuh qasam na toṛeñge jo ham ne un ke sāth khāi. Aisā na ho ki Allāh kā ḡhazab ham par nāzil ho jāe. ²¹ Unheñ jīne do.” Phir faislā yih huā ki Jibaūnī lakaṛhāre aur pānī bharne wāle ban kar pūrī jamāt kī ḡhidmat karen. Yoñ Isrāilī rāhnumāon kā un ke sāth wādā qāym rahā.

²² Yashua ne Jibaūniyoñ ko bulā kar kahā, “Tum ne hamen dhokā de kar kyoñ kahā ki ham āp se nihāyat dūr rahte haiñ hālānki tum hamāre ilāqe ke bīch meñ hī rahte ho? ²³ Chunānche ab tum par lānat ho. Tum lakaṛhāre aur pānī bharne wāle ban kar hameshā ke lie mere Ḳhudā ke ḡhar kī ḡhidmat karoge.”

²⁴ Unhoñ ne jawāb diyā, “Āp ke khādimoñ ko sāf batāyā gayā thā ki Rab āp ke Ḳhudā ne apne khādīm Mūsā ko kyā hukm diyā thā, ki use āp ko pūrā mulk denā aur āp ke āge āge tamām bāshindoñ ko halāk karnā hai. Yih sun kar ham bahut ḡar gae ki hamārī jān nahīn bachegī. Isī lie ham ne yih sab kuchh kiyā. ²⁵ Ab ham āp ke hāth meñ haiñ. Hamāre sāth wuh kuchh karen jo āp ko achchhā aur ṡhīk lagtā hai.”

²⁶ Chunānche Yashua ne unheñ Isrāilīyoñ se bachāyā, aur unhoñ ne Jibaūniyoñ ko halāk na kiyā. ²⁷ Usī din us ne Jibaūniyoñ ko lakaṛhāre aur pānī bharne wāle banā diyā tāki wuh jamāt aur Rab kī us qurbāngāh kī ḡhidmat karen jis kā maqām Rab ko abhī chunanā thā. Aur yih log āj tak yihī kuchh karte haiñ.

10

Amoriyoñ kī Shikast

¹ Yarūshalam ke bādshāh Adūnī-sidq ko ḡhabar milī ki Yashua ne Ai par yoñ qabzā karke use mukammal taur par tabāh kar diyā hai jis tarah us ne Yarīhū aur us ke bādshāh ke sāth bhī kiyā thā. Use yih ittalā bhī dī gai ki Jibaūn ke bāshinde Isrāilīyoñ ke sāth sulah kā muāhadā karke un ke darmiyān rah rahe haiñ. ² Yih sun kar wuh aur us kī qaum nihāyat ḡar gae. Kyoñki Jibaūn barā shahr thā. Wuh ahmiyat ke lihāz se un shahroñ ke barābar thā jin ke bādshāh the, balki wuh Ai Shahr se bhī barā thā, aur us ke tamām mard behtarīn faujī the.

³ Chunānche Yarūshalam ke bādshāh Adūnī-sidq ne apne qāsīd Habrūn ke bādshāh Hūhām, Yarmūt ke bādshāh Pirām, Lakis ke bādshāh Yafia aur Ijlūn ke bādshāh Dabīr ke pās bhej die. ⁴ Paighām yih thā, “Aeñ aur Jibaūn par hamlā karne meñ merī madad karen, kyoñki us ne Yashua aur Isrāilīyoñ ke sāth sulah kā muāhadā kar liyā hai.” ⁵ Yarūshalam, Habrūn, Yarmūt, Lakis aur Ijlūn ke yih pāñch Amori bādshāh muttahid hue. Wuh apne tamām faujīyoñ ko le kar chal paṛe aur Jibaūn kā muhāsarā karke us se jang karne lage.

⁶ Us waqt Yashua ne apne khaimē Jiljāl meñ lagāe the. Jibaūn ke logoñ ne use paighām bhej diyā, “Apne khādimoñ ko tark na karen. Jaldī se hamāre pās ā kar hamen bachāeñ! Hamārī madad kijie, kyoñki pahārī ilāqe ke tamām Amori bādshāh hamāre ḡhilāf muttahid ho gae haiñ.”

⁷ Yih sun kar Yashua apnī pūrī fauj ke sāth Jiljāl se niklā aur Jibaūn ke lie rawānā huā. Us ke behtarīn faujī bhī sab us ke sāth the. ⁸ Rab ne Yashua

se kahā, “Un se mat ḍarnā, kyonki main unheñ tere hāth meñ kar chukā hūñ. Un meñ se ek bhī terā muqābalā nahīn karne pāegā.” ⁹ Aur Yashua ne Jiljāl se sārī rāt safr karte karte achānak dushman par hamlā kiyā. ¹⁰ Us waqt Rab ne Isrāīliyon ke dekhte dekhte dushman meñ abtarī paidā kar di, aur unhoñ ne Jibaūn ke qarīb dushman ko zabardast shikast di. Isrāīlī Bait-haurūn tak pahuñchāne wāle rāste par Amoriyon kā tāqqub karte karte unheñ Aziqā aur Maqqedā tak maut ke ghāṭ utārte gae. ¹¹ Aur jab Amori is rāste par Aziqā kī taraf bhāg rahe the to Rab ne āsmān se un par bare bare ole barsāe jinhoñ ne Isrāīliyon kī nisbat zyādā dushmanoñ ko halāk kar diyā.

¹² Us din jab Rab ne Amoriyon ko Isrāīl ke hāth meñ kar diyā to Yashua ne Isrāīliyon kī maujūdagī meñ Rab se kahā, “Ai sūraj, Jibaūn ke ūpar ruk jā!

Ai chāñd, Wādī-e-Aiyālon par ṭahar jā!”

¹³ Tab sūraj ruk gayā, aur chāñd ne āge harkat na kī. Jab tak ki Isrāīl ne apne dushmanoñ se pūrā badlā na le liyā us waqt tak wuh ruke rahe. Is bāt kā zikr Yāshar kī Kitāb meñ kiyā gayā hai. Sūraj āsmān ke bīch meñ ruk gayā aur taqrībān ek pūre din ke daurān ghurūb na huā. ¹⁴ Yih din munfarid thā. Rab ne insān kī is tarah kī duā na kabhī is se pahle, na kabhī is ke bād sunī. Kyonki Rab khud Isrāīl ke lie laṛ rahā thā. ¹⁵ Is ke bād Yashua pūre Isrāīl samet Jiljāl kī khaimāgāh meñ laṭ ayā.

Pāñch Amori Bādshāhoñ kī Giriftari

¹⁶ Lekin pāñchoñ Amori bādshāh farār ho kar Maqqedā ke ek ghār meñ chhup gae the. ¹⁷ Yashua ko ittalā dī gai ¹⁸ to us ne kahā, “Kuchh bare bare patthar lurhkā kar ghār kā muñh band karnā, aur kuchh ādmī us kī pahrādārī karen. ¹⁹ Lekin baqī log na ruken balki dushmanoñ kā tāqqub karke pīchhe se unheñ mārte jāen. Unheñ dubārā apne shahroñ meñ dākhlil hone kā mauqā mat denā, kyonki Rab āp ke Ḳhudā ne unheñ āp ke hāth meñ kar diyā hai.” ²⁰ Chunāñche Yashua aur baqī Isrāīlī unheñ halāk karte rahe, aur kam hī apne shahroñ kī fasīl meñ dākhlil ho sake. ²¹ Is ke bād pūri fauj sahih-salāmat Yashua ke pās Maqqedā kī lashkargāh meñ wāpas pahuñch gai.

Ab se kisī meñ bhī Isrāīliyon ko dhamkī dene kī jurrat na rahī.

²² Phir Yashua ne kahā, “Ghār ke muñh ko khol kar yih pāñch bādshāh mere pās nikāl laen.” ²³ Log ghār ko khol kar Yarūshalām, Habrūn, Yarmūt, Lakīs aur Ijlūn ke bādshāhoñ ko Yashua ke pās nikāl lae. ²⁴ Yashua ne Isrāīl ke mardoñ ko bulā kar apne sāth khare faujī afsaroñ se kahā, “Idhar ā kar apne pairon ko bādshāhoñ kī gardanoñ par rakh deñ.” Afsaroñ ne aisā hī kiyā. ²⁵ Phir Yashua ne un se kahā, “Na ḍaren aur na hauslā hareñ. Mazbūt aur diler hoñ. Rab yihī kuchh un tamām dushmanoñ ke sāth karegā jin se āp laṛenge.” ²⁶ Yih kah kar us ne bādshāhoñ ko halāk karke un kī lāsheñ pāñch darakhton se laṭkā diñ. Wahāñ wuh shām tak laṭki rahīñ. ²⁷ Jab sūraj ḍubne lagā to logoñ ne Yashua ke hukm par lāsheñ utār kar us ghār meñ phaiñk diñ jis meñ bādshāh chhup gae the. Phir unhoñ ne ghār ke muñh ko bare bare pattharoñ se band kar diyā. Yih patthar āj tak wahāñ parē hue haiñ.

Mazīd Amori Shahroñ par Qabzā

²⁸ Us din Maqqedā Yashua ke qabze meñ ā gayā. Us ne pūre shahr ko talwār se Rab ke lie maḳhsūs karke tabāh kar diyā. Bādshāh samet sab

halāk hue aur ek bhī na bachā. Shahr ke bādshāh ke sāth us ne wuh sulūk kiyā jo us ne Yarīhū ke bādshāh ke sāth kiyā thā.

²⁹ Phir Yashua ne tamām Isrāīliyoṅ ke sāth wahān se āge nikal kar Libnā par hamlā kiyā. ³⁰ Rab ne us shahr aur us ke bādshāh ko bhī Isrāīl ke hāth meṅ kar diyā. Yashua ne talwār se shahr ke tamām bāshindoṅ ko halāk kiyā, aur ek bhī na bachā. Bādshāh ke sāth us ne wuh sulūk kiyā jo us ne Yarīhū ke bādshāh ke sāth kiyā thā.

³¹ Is ke bād us ne tamām Isrāīliyoṅ ke sāth Libnā se āge baṛh kar Lakīs kā muhāsarā kiyā. Jab us ne us par hamlā kiyā ³² to Rab ne yih shahr us ke bādshāh samet Isrāīl ke hāth meṅ kar diyā. Dūsre din wuh Yashua ke qabze meṅ ā gayā. Shahr ke sāre bāshindoṅ ko us ne talwār se halāk kiyā, jis tarah ki us ne Libnā ke sāth bhī kiyā thā. ³³ Sāth sāth Yashua ne Jazar ke bādshāh Hūram aur us ke logoṅ ko bhī shikast dī jo Lakīs kī madad karne ke lie āe the. Un meṅ se ek bhī na bachā.

³⁴ Phir Yashua ne tamām Isrāīliyoṅ ke sāth Lakīs se āge baṛh kar Ijlūn kā muhāsarā kar liyā. Usī din unhoṅ ne us par hamlā karke ³⁵ us par qabzā kar liyā. Jis tarah Lakīs ke sāth huā usī tarah Ijlūn ke sāth bhī kiyā gayā yāni shahr ke tamām bāshinde talwār se halāk hue.

³⁶ Is ke bād Yashua ne tamām Isrāīliyoṅ ke sāth Ijlūn se āge baṛh kar Habrūn par hamlā kiyā. ³⁷ Shahr par qabzā karke unhoṅ ne bādshāh, irdgird kī ābādiyān aur bāshinde sab ke sab tah-e-teḡh kar die. Koī na bachā. Ijlūn kī tarah unhoṅ ne use pūre taur par tamām bāshindoṅ samet Rab ke lie maḡhsūs karke tabāh kar diyā.

³⁸ Phir Yashua tamām Isrāīliyoṅ ke sāth muṛ kar Dabīr kī taraf baṛh gayā. Us par hamlā karke ³⁹ us ne shahr, us ke bādshāh aur irdgird kī ābādiyōṅ par qabzā kar liyā. Sab ko nest kar diyā gayā, ek bhī na bachā. Yoṅ Dabīr ke sāth wuh kuchh huā jo pahle Habrūn aur Libnā us ke bādshāh samet huā thā.

⁴⁰ Is tarah Yashua ne junūbī Kanān ke tamām bādshāhoṅ ko shikast de kar un ke pūre mulk par qabzā kar liyā yāni mulk ke pahārī ilāqe par, junūb ke Dasht-e-Najab par, maḡhrib ke nashebi pahārī ilāqe par aur Wādī-e-Yardan ke maḡhrib meṅ wāqe pahārī dhalānoṅ par. Us ne kisī ko bhī bachne na diyā balkī har jāndār ko Rab ke lie maḡhsūs karke halāk kar diyā. Yih sab kuchh waisā hī huā jaisā Rab Isrāīl ke Ḳhudā ne hukm diyā thā.

⁴¹ Yashua ne unheṅ Qādis-barnā se le kar Ḡhazzā tak aur Jushan ke pūre ilāqe se le kar Jibaūn tak shikast dī. ⁴² In tamām bādshāhoṅ aur un ke mamālik par Yashua ne ek hī waqt fatah pāī, kyoṅki Isrāīl kā Ḳhudā Isrāīl ke lie laṛā.

⁴³ Is ke bād Yashua tamām Isrāīliyoṅ ke sāth Jiljāl kī ḡhaimāgāh meṅ laṭāyā.

11

Shimālī Ittihādiyōṅ par Fatah

¹ Jab Hasūr ke bādshāh Yābīn ko in wāqiyāt kī ḡhabar milī to us ne Madūn ke bādshāh Yūbāb aur Simron aur Akshāf ke bādshāhoṅ ko paīḡhām bheje. ² Is ke alāwā us ne un bādshāhoṅ ko paīḡhām bheje jo shimāl meṅ the yāni shimālī pahārī ilāqe meṅ, Wādī-e-Yardan ke us hisse meṅ jo Kinnarat yāni Galil ke junūb meṅ hai, maḡhrib ke nashebi pahārī ilāqe meṅ, maḡhrib meṅ wāqe Nāfat-dor meṅ ³ aur Kanān ke mashriḡ aur maḡhrib meṅ. Yābīn ne Amoriyoṅ, Hittiyōṅ, Farizziyoṅ, pahārī ilāqe

ke Yabūsiyōn aur Harmūn Pahār ke dāman meñ wāqe Mulk-e-Misfāh ke Hiwwiyoñ ko bhī paighām bheje.

⁴ Chunānche yih apnī tamām faujoñ ko le kar jang ke lie nikle. Un ke admī samundar ke sāhil kī ret kī mānind beshumār the. Un ke pās muta'addid ghoṛe aur rath bhī the. ⁵ In tamām bādshāhoñ ne Isrāil se larne ke lie muttahid ho kar apne khaime Marūm ke Chashme par lagā die.

⁶ Rab ne Yashua se kahā, “Un se mat dārnā, kyonki kal isī waqt tak mainī ne un sab ko halāk karke Isrāil ke hawāle kar diyā hogā. Tujhe un ke ghoṛoñ kī koñchoñ ko kāṭnā aur un ke rathoñ ko jalā denā hai.”

⁷ Chunānche Yashua apne tamām faujiyoñ ko le kar Marūm ke Chashme par āyā aur achānak dushman par hamlā kiyā. ⁸ Aur Rab ne dushmanoñ ko Isrāiliyoñ ke hawāle kar diyā. Isrāiliyoñ ne unheñ shikast dī aur un kā tāqqub karte karte shimāl meñ bare shahr Saidā aur Misrafāt-māym tak jā pahunche. Isī tarah unhoñ ne mashriq meñ Wādī-e-Misfāh tak bhī un kā tāqqub kiyā. Ākhir meñ ek bhī na bachā. ⁹ Rab kī hidāyat ke mutābiq Yashua ne dushman ke ghoṛoñ kī koñchoñ ko kaṭwā kar us ke rathoñ ko jalā diyā.

Shimālī Kanān par Qabzā

¹⁰ Phir Yashua wāpas āyā aur Hasūr ko apne qabze meñ le liyā. Hasūr un tamām bādshāhatoñ kā sadr maqām thā jinheñ unhoñ ne shikast dī thī. Isrāiliyoñ ne shahr ke bādshāh ko mār diyā ¹¹ aur shahr ke har jāndār ko Allāh ke hawāle karke halāk kar diyā. Ek bhī na bachā. Phir Yashua ne shahr ko jalā diyā.

¹² Isī tarah Yashua ne un bāqī bādshāhoñ ke shahroñ par bhī qabzā kar liyā jo Isrāil ke khilāf muttahid ho gae the. Har shahr ko us ne Rab ke khādīm Mūsā ke hukm ke mutābiq tabāh kar diyā. Bādshāhoñ samet sab kuchh nest kar diyā gayā. ¹³ Lekin Yashua ne sirf Hasūr ko jalāyā. Pahāriyoñ par ke bāqī shahroñ ko us ne rahne diyā. ¹⁴ Lūt kā jo bhī māl jānwaroñ samet un meñ pāyā gayā use Isrāiliyoñ ne apne pās rakh liyā. Lekin tamām bāshindoñ ko unhoñ ne mār dālā aur ek bhī na bachne diyā.

¹⁵ Kyonki Rab ne apne khādīm Mūsā ko yihī hukm diyā thā, aur Yashua ne sab kuchh waise hī kiyā jaise Rab ne Mūsā ko hukm diyā thā.

¹⁶ Yoñ Yashua ne pūre Kanān par qabzā kar liyā. Is meñ pahāri ilāqā, pūrā Dasht-e-Najab, Jushan kā pūrā ilāqā, maghrib kā nashebi pahāri ilāqā, Wādī-e-Yardan aur Isrāil ke pahār un ke dāman kī pahāriyoñ samet shāmil the. ¹⁷ Ab Yashua kī pahunch junūb meñ Saīr kī taraf barhne wāle pahār Khalaq se le kar Lubnān ke maidāni ilāqe ke shahr Bāl-jad tak thī jo Harmūn Pahār ke dāman meñ thā. Yashua ne in ilāqoñ ke tamām bādshāhoñ ko pakaṛ kar mār dālā. ¹⁸ Lekin in bādshāhoñ se jang karne meñ bahut waqt lagā, ¹⁹ kyonki Jibaun meñ rahne wāle Hiwwiyoñ ke alāwā kisi bhī shahr ne Isrāiliyoñ se sulah na kī. Is lie Isrāil ko un sab par jang karke hī qabzā karnā parā. ²⁰ Rab hī ne unheñ akarne diyā thā tāki wuh Isrāil se jang karen aur un par rahm na kiyā jāe balki unheñ pūre taur par Rab ke hawāle karke halāk kiyā jāe. Lāzīm thā kī unheñ yoñ nest-o-nābūd kiyā jāe jis tarah Rab ne Mūsā ko hukm diyā thā.

²¹ Us waqt Yashua ne un tamām Anāqiyōñ ko halāk kar diyā jo Habrūn, Dabir, Anāb aur un tamām jaghoñ meñ rahte the jo Yahūdāh aur Isrāil ke pahāri ilāqe meñ thīn. Us ne un sab ko un ke shahroñ samet Allāh ke hawāle karke tabāh kar diyā. ²² Isrāil ke pūre ilāqe meñ Anāqiyōñ meñ se ek bhī na bachā. Sirf Ghazzā, Jāt aur Ashdūd meñ kuchh zindā rahe.

²³ Ġharz Yashua ne püre mulk par yoñ qabzā kiya jis tarah Rab ne Mūsā ko batāyā thā. Phir us ne use qabilōñ meñ taqsim karke Isrāil ko mīrās meñ de diyā. Jang khatm huī, aur mulk meñ amn-o-amān qāym ho gayā.

12

Mūsā kī Futūhāt kā Kḥulāsā

¹ Darj-e-zail Dariyā-e-Yardan ke mashriq meñ un bādshāhoñ kī fahrist hai jinheñ Isrāiliyoñ ne shikast dī thī aur jin ke ilāqe par unhoñ ne qabzā kiya thā. Yih ilāqā junūb meñ Wādī-e-Arnon se le kar shimāl meñ Harmūn Pahār tak thā, aur us meñ Wādī-e-Yardan kā pūrā mashriqī hissā shāmil thā.

² Pahle kā nām Sīhon thā. Wuh Amoriyoñ kā bādshāh thā aur us kā dārul-hukūmat Hasbon thā. Aroir Shahr yāni Wādī-e-Arnon ke darmiyān se le kar Ammoniyoñ kī sarhad Dariyā-e-Yabboq tak sārā ilāqā us kī girift meñ thā. Is meñ Jiliyād kā ādhā hissā bhī shāmil thā. ³ Is ke alāwā Sīhon kā qabzā Dariyā-e-Yardan ke püre mashriqī kināre par Kinnarat yāni Galil kī Jhīl se le kar Bahirā-e-Murdār ke pās shahr Bait-yasimot tak balki us ke junūb meñ pahārī silsile Pisgā ke dāman tak thā.

⁴ Dūsrā bādshāh jis ne shikast khāī thī Basan kā bādshāh Oj thā. Wuh Rafāiyoñ ke dewqāmat qabile meñ se bāqī rah gayā thā, aur us kī hukūmat ke markaz Astārāt aur Idrāī the. ⁵ Shimāl meñ us kī saltanat kī sarhad Harmūn Pahār thī aur mashriq meñ Salkā Shahr. Basan kā tamām ilāqā Jasūriyoñ aur Mākātiyoñ kī sarhad tak us ke hāth meñ thā aur isī tarah Jiliyād kā shimālī hissā bādshāh Sīhon kī sarhad tak.

⁶ Isrāil ne Rab ke khādīm Mūsā kī rāhnumāī meñ in do bādshāhoñ par fatah pāī thī, aur Mūsā ne yih ilāqā Rūbin, Jad aur Manassī ke ādhe qabile ke sapurd kiya thā.

Yashua kī Futūhāt kā Kḥulāsā

⁷ Darj-e-zail Dariyā-e-Yardan ke maġhrib ke un bādshāhoñ kī fahrist hai jinheñ Isrāiliyoñ ne Yashua kī rāhnumāī meñ shikast dī thī aur jin kī saltanat Wādī-e-Lubnān ke shahr Bāl-jad se le kar Saīr kī taraf barhne wāle pahār Kḥalaq tak thī. Bād meñ Yashua ne yih sārā mulk Isrāil ke qabilōñ meñ taqsim karke unheñ mīrās meñ de diyā ⁸ yāni pahārī ilāqā, maġhrib kā nashebi pahārī ilāqā, Yardan kī Wādī, us ke maġhrib meñ wāqe pahārī dhalāneñ, Yahūdāh kā registān aur Dasht-e-Najab. Pahle yih sab kuchh Hittiyoñ, Amoriyoñ, Kanāniyoñ, Farizziyoñ, Hiwwiyoñ aur Yabūsiyoñ ke hāth meñ thā. Zail ke har shahr kā apnā bādshāh thā, aur har ek ne shikast khāī: ⁹ Yarīhū, Aī nazd Baitel, ¹⁰ Yarūshalam, Habrūn, ¹¹ Yarmūt, Lakis, ¹² Ijlūn, Jazar, ¹³ Dabīr, Jidar, ¹⁴ Hurmā, Arād, ¹⁵ Libnā, Adullām, ¹⁶ Maqqedā, Baitel, ¹⁷ Taffuah, Hifar, ¹⁸ Afiq, Lashsharūn, ¹⁹ Madūn, Hasūr, ²⁰ Simron-maron, Akshāf, ²¹ Tānak, Majiddo, ²² Qādis, Karmil kā Yuḡniyām, ²³ Nāfat-dor meñ wāqe Dor, Jiljāl kā Goim ²⁴ aur Tirzā. Bādshāhoñ kī kul tādād 31 thī.

13

Kanān ke Bāqī Ilāqoñ par Qabzā Karne kā Hukm

¹ Jab Yashua būrḥā thā to Rab ne us se kahā, “Tū bahut būrḥā ho chukā hai, lekin abhī kāfī kuchh bāqī rah gayā hai jis par qabzā karne kī zarūrat hai. ²⁻³ Is meñ Filistiyoñ ke tamām ilāqe un ke shāhī shahroñ Ghazzā, Ashdūd, Askqālūn, Jāt aur Aqrūn samet shāmil hain aur isī tarah Jasūr kā ilāqā jis kī junūbi sarhad Wādī-e-Saiḥūr hai jo Misr ke mashriq meñ hai

aur jis kī shimālī sarhad Aqrūn hai. Use bhī Mulk-e-Kanān kā hissā qarār diyā jātā hai. Awwiyoñ kā ilāqā bhī ⁴ jo junūb meñ hai ab tak Isrāil ke qabze meñ nahīn āyā. Yihī bāt shimāl par bhī sādiq āti hai. Saidāniyoñ ke shahr Ma'ārā se le kar Afīq Shahr aur Amoriyoñ kī sarhad tak sab kuchh ab tak Isrāil kī hukūmat se bāhar hai. ⁵ Is ke alāwā jabliyoñ kā mulk aur mashriq meñ purā Lubnān Harmūn Pahār ke dāman meñ Bāl-jad se le kar Labo-hamāt tak bāqī rah gayā hai. ⁶ Is meñ un Saidāniyoñ kā tamām ilāqā bhī shāmil hai jo Lubnān ke pahāroñ aur Misrafāt-māym ke darmiyān ke pahārī ilāqe meñ ābād haiñ. Isrāiliyoñ ke baḥte baḥte mainī khud hī in logoñ ko un ke sāmne se nikāl dūngā. Lekin lāzim hai ki tū qurā dāl kar yih purā mulk mere hukm ke mutābiq Isrāiliyoñ meñ taqsim kare. ⁷ Use nau bāqī qabiloñ aur Manassī ke ādhe qabile ko wirāsat meñ de de.”

Yardan ke Mashriq meñ Mulk kī Taqsim

⁸ Rab kā khādim Mūsā Rūbin, Jad aur Manassī ke bāqī ādhe qabile ko Dariyā-e-Yardan kā mashriqī ilāqā de chukā thā. ⁹⁻¹⁰ Yoñ Hasbon ke Amori bādshāh Sihon ke tamām shahr un ke qabze meñ ā gae the yāni junūbī Wādī-e-Arnon ke kināre par shahr Aroīr aur usī wādī ke bīch ke shahr se le kar shimāl meñ Ammoniyōñ kī sarhad tak. Dībon aur Midabā ke darmiyān kā maidān-e-murtafā bhī is meñ shāmil thā ¹¹ aur isī tarah Jiliyād, Jasūriyoñ aur Mākātiyoñ kā ilāqā, Harmūn kā pahārī ilāqā aur Salkā Shahr tak Basan kā sārā ilāqā bhī.

¹² Pahle yih sārā ilāqā Basan ke bādshāh Oj ke qabze meñ thā jis kī hukūmat ke markaz Astārāt aur Idraī the. Rafāiyoñ ke dewqāmat qabile se sirf Oj bāqī rah gayā thā. Mūsā kī rāhnumāi ke taht Isrāiliyoñ ne us ilāqe par fatah pā kar tamām bāshindoñ ko nikāl diyā thā. ¹³ Sirf Jasūri aur Mākāti bāqī rah gae the, aur yih āj tak Isrāiliyoñ ke darmiyān rahte haiñ.

¹⁴ Sirf Lāwī ke qabile ko koī zamīn na milī, kyonki un kā maurūsī hissā jalne wālī wuh qurbāniyāñ haiñ jo Rab Isrāil ke Khudā ke lie chaḥhāī jāti haiñ. Rab ne yihī kuchh Mūsā ko batāyā thā.

Rūbin kā Qabāyīlī Ilāqā

¹⁵ Mūsā ne Rūbin ke qabile ko us ke kunboñ ke mutābiq zail kā ilāqā diyā. ¹⁶ Wādī-e-Arnon ke kināre par shahr Aroīr aur usī wādī ke bīch ke shahr se le kar Midabā ¹⁷ aur Hasbon tak. Wahāñ ke maidān-e-murtafā par wāqe tamām shahr bhī Rūbin ke sapurd kie gae yāni Dībon, Bāmāt-bāl, Bait-bāl-maūn, ¹⁸ Yahaz, Qadīmāt, Mifāt, ¹⁹ Qiriyatāym, Sibmāh, Zirat-us-sahar jo Bahīrā-e-Murdār ke mashriq meñ wāqe pahārī ilāqe meñ hai, ²⁰ Bait-faghūr, Pisgā ke pahārī silsile par maujūd ābādiyāñ aur Bait-yasīmot. ²¹ Maidān-e-murtafā ke tamām shahr Rūbin ke qabile ko die gae yāni Amoriyoñ ke bādshāh Sihon kī purī bādshāhī jis kā dārul-hukūmat Hasbon Shahr thā. Mūsā ne Sihon ko mār dālā thā aur us ke sāth pāñch Midiyāni ra'īsoñ ko bhī jinheñ Sihon ne apne mulk meñ muqarrar kiyā thā. In ra'īsoñ ke nām Iwī, Raqam, Sūr, Hūr aur Rabā the. ²² Jin logoñ ko us waqt mārā gayā un meñ se Bilām bin Baor bhī thā jo ghaibdān thā. ²³ Rūbin ke qabile kī maḡhribī sarhad Dariyā-e-Yardan thī. Yihī shahr aur ābādiyāñ Rūbin ke qabile ko us ke kunboñ ke mutābiq dī gaiñ, aur wuh us kī mīrās ṭhahrīñ.

Jad ke Qabile kā Ilāqā

²⁴ Mūsā ne Jad ke qabile ko us ke kunboñ ke mutābiq zail kā ilāqā diyā. ²⁵ Yāzer kā ilāqā, Jiliyād ke tamām shahr; Ammoniyōñ kā ādhā hissā Rabbā ke qarīb shahr Aroir tak ²⁶⁻²⁷ aur Hasbon ke bādshāh Sīhon kī bādshāhī kā bāqī shimālī hissā yāñi Hasbon, Rāmatul-Misfāh aur Batūnīm ke darmiyān kā ilāqā aur Mahanāym aur Dabir ke darmiyān kā ilāqā. Is ke alāwā Jad ko Wādī-e-Yardan kā wuh mashriqī hissā bhī mil gayā jo Bait-hāram, Bait-nimrā, Sukkāt aur Safon par mushtamil thā. Yoñ us kī shimālī sarhad Kinnarat yāñi Galil kī Jhil kā junūbī kinārā thā. ²⁸ Yihi shahr aur ābādiyān Jad ke qabile ko us ke kunboñ ke mutābiq dī gañ, aur wuh us kī mīrās ṭhahrīn.

Manassī ke Mashriqī Hisse kā Ilāqā

²⁹ Jo ilāqā Mūsā ne Manassī ke ādhe hisse ko us ke kunboñ ke mutābiq diyā thā ³⁰ wuh Mahanāym se le kar shimāl meñ Oj Bādshāh kī tamām bādshāhī par mushtamil thā. Us meñ Mulk-e-Basan aur wuh 60 ābādiyān shāmil thīn jin par Yāir ne fatah pāi thī. ³¹ Jiliyād kā ādhā hissā Oj kī hukūmat ke do marākiz Astārāt aur Idraī samet Makir bin Manassī kī aulād ko us ke kunboñ ke mutābiq diyā gayā. ³² Mūsā ne in maurūsī zamīnoñ kī taqsīm us waqt kī thī jab wuh Dariyā-e-Yardan ke mashriq meñ Moāb ke maidānī ilāqe meñ Yarīhū Shahr ke muqābil thā.

³³ Lekin Lāwī ko Mūsā se koī maurūsī zamīn nahīn milī thī, kyonki Rab Isrāil kā Ḳhudā un kā maurūsī hissā hai jis tarah us ne un se wādā kiyā thā.

14

Kanān kī Taqsīm

¹ Isrāil ke bāqī sārhe nau qabiloñ ko Dariyā-e-Yardan ke maḡhrib meñ yāñi Mulk-e-Kanān meñ zamīn mil gāi. Is ke lie Iliyazar Imām, Yashua bin Nūn aur qabiloñ ke ābāi gharānoñ ke sarbarāhoñ ne ² qurā dāl kar muqarrar kiyā ki har qabile ko kaun kaun-sā ilāqā mil jāe. Yoñ waisā hī huā jis tarah Rab ne Mūsā ko hukm diyā thā. ³⁻⁴ Mūsā arhāi qabiloñ ko un kī maurūsī zamīn Dariyā-e-Yardan ke mashriq meñ de chukā thā, kyonki Yūsuf kī aulād ke do qabile Manassī aur Ifrāīm wujud meñ āe the. Lekin Lāwiyōñ ko un ke darmiyān zamīn na milī. Isrāiliyōñ ne Lāwiyōñ ko zamīn na dī balki unheñ sirf rihāish ke lie shahr aur rewaṛoñ ke lie charāgāheñ dīn. ⁵ Yoñ unhoñ ne zamīn ko unhiñ hidāyat ke mutābiq taqsīm kiyā jo Rab ne Mūsā ko dī thīn.

Kālib Habrūn Pāne kī Guzārish Kartā Hai

⁶ Jiljāl meñ Yahūdāh ke qabile ke mard Yashua ke pās āe. Yafunnā Qanizzī kā beṭā Kālib bhī un ke sāth thā. Us ne Yashua se kahā, “Āp ko yād hai kī Rab ne mard-e-Ḳhudā Mūsā se āp ke aur mere bāre meñ kyā kuchh kahā jab ham Qādis-barnīa meñ the. ⁷ Maiñ 40 sāl kā thā jab Rab ke ḳhādīm Mūsā ne mujhe Mulk-e-Kanān kā jāyā lene ke lie Qādis-barnīa se bhej diyā. Jab wāpas āyā to maiñ ne Mūsā ko diyānatdārī se sab kuchh batāyā jo dekhā thā. ⁸ Afsos ki jo bhāi mere sāth gae the unhoñ ne logoñ ko ḍarāyā. Lekin maiñ Rab apne Ḳhudā kā wafādār rahā. ⁹ Us din Mūsā ne qasam khā kar mujh se wādā kiyā, ‘jis zamīn par tere pāñw chale haiñ wuh hameshā tak terī aur terī aulād kī wirāsāt meñ rahegi. Kyonki tū Rab mere Ḳhudā kā wafādār rahā hai.’ ¹⁰ Aur ab aisā hī huā hai jis tarah Rab ne wādā kiyā thā. Us ne mujhe ab tak zindā rahne diyā hai. Rab ko Mūsā se yih bāt kie 45 sāl guzar gae haiñ. Us sāre arse meñ ham registān

meñ ghūmte-phirte rahe haiñ. Āj maiñ 85 sāl kā hūñ, ¹¹ aur ab tak utnā hī tāqatwar hūñ jitnā ki us waqt thā jab maiñ jāsūs thā. Ab tak merī bāhar nikalne aur jang karne kī wuhī quwwat qāym hai. ¹² Ab mujhe wuh pahārī ilāqā de deñ jis kā wādā Rab ne us din mujh se kiyā thā. Āp ne khud sunā hai ki Anāqī wahāñ baṛe qilāband shahroñ meñ baste haiñ. Lekin shāyad Rab mere sāth ho aur maiñ unheñ nikāl dūñ jis tarah us ne farmāyā hai.”

¹³ Tab Yashua ne Kālib bin Yafunnā ko barkat de kar use wirāsat meñ Habrūn de diyā. ¹⁴⁻¹⁵ Pahle Habrūn Qiriyat-arbā yāñi Arbā kā Shahr kahlātā thā. Arbā Anāqiyōñ kā sab se baṛā ādmī thā. Āj tak yih shahr Kālib kī aulād kī milkiyat rahī hai. Wajah yih hai ki Kālib Rab Isrāil ke Khudā kā wafādār rahā. Phir jang khatm huī, aur mulk meñ amn-o-amān qāym ho gayā.

15

Yahūdāh kī Sarhaddeñ

¹ Jab Isrāīliyoñ ne qurā dāl kar mulk ko taqsim kiyā to Yahūdāh ke qabile ko us ke kunboñ ke mutābiq Kanān kā junūbī hissā mil gayā. Is ilāqe kī sarhad Mulke-Adom aur intahāi junūb meñ Sīn kā registān thā.

² Yahūdāh kī junūbī sarhad Bahīrā-e-Murdār ke junūbī sire se shurū ho kar ³ junūb kī taraf chaltī chaltī Darrā-e-Aqrabbīm pahuñch gayā. Wahāñ se wuh Sīn kī taraf jāri huī aur Qādis-barnīa ke junūb meñ se āge nikal kar Hasron tak pahuñch gayā. Hasron se wuh Addār kī taraf chaṛh gayā aur phir Qarqā kī taraf muṛī. ⁴ Is ke bād wuh Azmūn se ho kar Misr kī sarhad par wāqe Wādī-e-Misr tak pahuñch gayā jis ke sāth sāth chaltī huī wuh samundar par khatm huī. Yih Yahūdāh kī junūbī sarhad thī.

⁵ Mashriq meñ us kī sarhad Bahīrā-e-Murdār ke sāth sāth chal kar wahāñ khatm huī jahāñ Dariyā-e-Yardan Bahīrā-e-Murdār meñ bahtā hai.

Yahūdāh kī shimālī sarhad yihīñ se shurū ho kar ⁶ Bait-hujlāh kī taraf chaṛh gayā, phir Bait-arābā ke shimāl meñ se guzar kar Rūbin ke beṛe Bohan ke patthar tak pahuñch gayā. ⁷ Wahāñ se sarhad Wādī-e-Akūr meñ utar gayā aur phir dubārā Dabīr kī taraf chaṛh gayā. Dabīr se wuh shimāl yāñi Jiljāl kī taraf jo Darrā-e-Adummīm ke muqābil hai muṛ gayā. (Yih darrā wādī ke junūb meñ hai.) Yoñ wuh chaltī chaltī shimālī sarhad Ain-shams aur Ain-rājil tak pahuñch gayā. ⁸ Wahāñ se wuh Wādī-e-Bin-hinnūm meñ se guzartī huī Yabūsiyōñ ke shahr Yarūshalam ke junūb meñ se āge nikal gayā aur phir us pahār par chaṛh gayā jo Wādī-e-Bin-hinnūm ke maḡhrib aur Maidān-e-Rafāim ke shimālī kināre par hai. ⁹ Wahāñ sarhad muṛ kar chashmā banām Niftūh kī taraf baṛh gayā aur phir pahārī ilāqe Ifron ke shahroñ ke pās se guzar kar Bālā yāñi Qiriyat-yārīm tak pahuñch gayā.

¹⁰ Bālā se muṛ kar Yahūdāh kī yih sarhad maḡhrib meñ Sair ke pahārī ilāqe kī taraf baṛh gayā aur Yārīm Pahār yāñi Kaslūn ke shimālī dāman ke sāth sāth chal kar Bait-shams kī taraf utar kar Timnat pahuñch gayā.

¹¹ Wahāñ se wuh Aqrūn ke shimāl meñ se guzar gayā aur phir muṛ kar sikkarūn aur Bālā Pahār kī taraf baṛh kar Yabniyel pahuñch gayā. Wahāñ yih shimālī sarhad samundar par khatm huī.

¹² Samundar Mulke-Yahūdāh kī maḡhribī sarhad thī. Yihī wuh ilāqā thā jo Yahūdāh ke qabile ko us ke khāndānoñ ke mutābiq mil gayā.

Habrūn aur Dabīr par Fatah

¹³ Rab ke hukm ke mutābiq Yashua ne Kālib bin Yafunnā ko us kā hissā Yahūdāh meñ de diyā. Wahān use Habrūn Shahr mil gayā. Us waqt us kā nām Qiriyat-arbā thā. (Arbā Anāq kā bāp thā.) ¹⁴ Habrūn meñ tīn Anāqī banām Sīsī, Aqhīmān aur Talmī apne gharānoñ samet rahte the. Kālib ne tīnoñ ko Habrūn se nikāl diyā. ¹⁵ Phir wuh āge Dabir ke bāshindoñ se larne chalā gayā. Dabir kā purānā nām Qiriyat-sifar thā. ¹⁶ Kālib ne kahā, “Jo Qiriyat-sifar par fatah pā kar qabzā karegā us ke sāth main apñi beṭī Aksā kā rishtā bāndhūngā.” ¹⁷ Kālib ke bhāī Ghutniyel bin Qanaz ne shahr par qabzā kar liyā. Chunānche Kālib ne us ke sāth apñi beṭī Aksā kī shādī kar dī.

¹⁸ Jab Aksā Ghutniyel ke hān jā rahī thī to us ne use ubhārā ki wuh Kālib se koī khet pāne kī darḡhāst kare. Achānak wuh gadhe se utar gaī. Kālib ne pūchhā, “Kyā bāt hai?” ¹⁹ Aksā ne jawāb diyā, “Jaheze ke lie mujhe ek chiz se nawāzeñ. Ap ne mujhe Dasht-e-Najab meñ zamīn de dī hai. Ab mujhe chashme bhī de دیجیے.” Chunānche Kālib ne use apñi milkiyat meñ se upar aur nīche wāle chashme bhī de die.

Yahūdāh ke Qabile ke Shahr

²⁰ Jo maurūsī zamīn Yahūdāh ke qabile ke us ke kunboñ ke mutābiq mili ²¹ us meñ zail ke shahr shāmil the. Junūb meñ Mulk-e-Adom kī sarhad kī taraf yih shahr the: Qabziyel, Idar, Yajūr, ²² Qīnā, Dīmūnā, Ad'adā, ²³ Qādis, Hasūr, Itnān, ²⁴ Zif, Talam, Bālot, ²⁵ Hasūr-hadattā, Qariyot-hasron yānī Hasūr, ²⁶ Amām, Samā, Molādā, ²⁷ Hasār-jaddā, Hishmon, Bait-falat, ²⁸ Hasār-suāl, Bair-sabā, Bizyotiyyāh, ²⁹ Bālā, Iyyīm, Azam, ³⁰ Iltolad, Kasil, Hurmā, ³¹ Siqlāj, Madmannā, Sansannā, ³² Labāot, Silhīm, Ain aur Rimmon. In shahrōñ kī tādād 29 thī. Har shahr ke gird-o-nawāh kī ābādiyān us ke sāth ginī jāti thīñ.

³³ Maḡhrib ke nashebi pahārī ilāqe meñ yih shahr the: Istāl, Sur'a, Asnā, ³⁴ Zanūh, Ain-jannīm, Taffuah, Ainām, ³⁵ Yarmūt, Adullām, Sokā, Aziqā, ³⁶ Shāraim, Aditaim aur Jadirā yānī Jadirataim. In shahrōñ kī tādād 14 thī. Har shahr ke gird-o-nawāh kī ābādiyān us ke sāth ginī jāti thīñ.

³⁷ In ke alāwā yih shahr bhī the: Zanān, Hadāshā, Mijdal-jad, ³⁸ Dil'an, Misfāh, Yuqtiyel, ³⁹ Lakīs, Busqat, Ijlūn, ⁴⁰ Kabbūn, Lahmās, Kitlīs, ⁴¹ Jadīrot, Bait-dajūn, Nāmā aur Maqqedā. In shahrōñ kī tādād 16 thī. Har shahr ke gird-o-nawāh kī ābādiyān us ke sāth ginī jāti thīñ.

⁴² Is ilāqe meñ yih shahr bhī the: Libnā, Itar, Asan, ⁴³ Yiftāh, Asnā, Nasībab, ⁴⁴ Qailā, Akzīb aur Maresā. In shahrōñ kī tādād 9 thī. Har shahr ke gird-o-nawāh kī ābādiyān us ke sāth ginī jāti thīñ.

⁴⁵ In ke alāwā yih shahr bhī the: Agrūn us ke gird-o-nawāh kī ābādiyōñ aur dehātoñ samet, ⁴⁶ phir Agrūn se le kar maḡhrib kī taraf Ashdūd tak tamām qasbe aur ābādiyān. ⁴⁷ Ashdūd khud bhī us ke gird-o-nawāh kī ābādiyōñ aur dehātoñ samet is meñ shāmil thā aur isi tarah Ghazzā us ke gird-o-nawāh kī ābādiyōñ aur dehātoñ samet yānī tamām ābādiyān Misr kī sarhad par wāqe Wādī-e-Misr aur samundar ke sāhil tak.

⁴⁸ Pahārī ilāqe ke yih shahr Yahūdāh ke qabile ke the: Samīr, Yattīr, Sokā, ⁴⁹ Dannā, Qiriyat-sannā yānī Dabīr, ⁵⁰ Anāb, Istamoh, Anīm, ⁵¹ Jushan, Haulūn aur Jiloh. In shahrōñ kī tādād 11 thī, aur un ke gird-o-nawāh kī ābādiyān bhī un ke sāth ginī jāti thīñ.

⁵² In ke alāwā yih shahr bhī the: Arāb, Dūmā, Ish'an, ⁵³ Yanūm, Bait-taffuah, Afīqā, ⁵⁴ Humtā, Qiriyat-arbā yānī Habrūn aur Sīūr. In shahrōñ

kī tādād 9 thī. Har shahr ke gird-o-nawāh kī ābādiyān us meñ ginī jāti thīn.

⁵⁵ In ke alāwā yih shahr bhī the: Maūn, Karmil, Zif, Yūttā, ⁵⁶ Yazrael, Yuqdiyām, Zanūh, ⁵⁷ Qain, Jibiya aur Timnat. In shahron kī tādād 10 thī. Har shahr ke gird-o-nawāh kī ābādiyān us ke sāth ginī jāti thīn.

⁵⁸ In ke alāwā yih shahr bhī the: Halhūl, Bait-sūr, Jadūr, ⁵⁹ Mārāt, Bait-anot aur Iltaqon. In shahron kī tādād 6 thī. Har shahr ke gird-o-nawāh kī ābādiyān us ke sāth ginī jāti thīn.

⁶⁰ Phir Qiriyat-bāl yānī Qiriyat-yārīm aur Rabbā bhī Yahūdāh ke pahārī ilāqe meñ shāmil the. Har shahr ke gird-o-nawāh kī ābādiyān us ke sāth ginī jāti thīn.

⁶¹ Registān meñ yih shahr Yahūdāh ke qabile ke the: Bait-arābā, Middīn, Sakākā, ⁶² Nibsān, Namak kā Shahr aur Ain-jadī. In shahron kī tādād 6 thī. Har shahr ke gird-o-nawāh kī ābādiyān us ke sāth ginī jāti thīn.

⁶³ Lekin Yahūdāh kā qabilā Yabūsiyon ko Yarūshalam se nikālne meñ nākām rahā. Is lie un kī aulād āj tak Yahūdāh ke qabile ke darmiyān rahtī hai.

16

Ifrāim aur Manassī kī Junūbī Sarhad

¹ Qurā dālne se Yūsuf kī aulād kā ilāqā muqarrar kiyā gayā. Us kī sarhad Yarīhū ke qarīb Dariyā-e-Yardan se shurū huī, shahr ke mashriq meñ chashmon ke pās se guzarī aur registān meñ se chaltī chaltī Baitel ke pahārī ilāqe tak pahuñchī. ² Lūz yānī Baitel se āge nikal kar wuh Arkiyon ke ilāqe meñ Atārāt pahuñchī. ³ Wahān se wuh maḡhrib kī taraf utartī utartī Yafilitiyon ke ilāqe meñ dākhlil huī jahān wuh Nashebī Bait-haurūn meñ se guzar kar Jazar ke pichhe samundar par khatm huī. ⁴ Yih us ilāqe kī junūbī sarhad thī jo Yūsuf kī aulād Ifrāim aur Manassī ke qabilon ko wirāsat meñ diyā gayā.

Ifrāim kā Ilāqā

⁵ Ifrāim ke qabile ko us ke kunbon ke mutābiq yih ilāqā mil gayā: Us kī junūbī sarhad Atārāt-addār aur Bālāī Bait-haurūn se ho kar ⁶⁻⁸ samundar par khatm huī. Us kī shimālī sarhad maḡhrib meñ samundar se shurū huī aur Qānā Nadī ke sāth chaltī chaltī Taffuah tak pahuñchī. Wahān se wuh shimāl kī taraf muḡrī aur Mikmatāh tak pahuñch kar dubārā mashriq kī taraf chalne lagī. Phir wuh Tānat-sailā se ho kar Yānūh pahuñchī. Mashriqī sarhad shimāl meñ Yānūh se shurū huī aur Atārāt se ho kar Dariyā-e-Yardan ke maḡhribī kināre tak utrī aur phir kināre ke sāth junūb kī taraf chaltī chaltī Nārā aur is ke bād Yarīhū pahuñchī. Wahān wuh Dariyā-e-Yardan par khatm huī. Yihī Ifrāim aur us ke kunbon kī sarhaddeñ thīn.

⁹ Is ke alāwā kuchh shahr aur un ke gird-o-nawāh kī ābādiyān Ifrāim ke lie muqarrar kī gain jo Manassī ke ilāqe meñ thīn. ¹⁰ Ifrāim ke mardoñ ne Jazar meñ ābād Kanāniyon ko na nikālā. Is lie un kī aulād āj tak wahān rahtī hai, albattā use begār meñ kām karnā partā hai.

17

Manassī kā Ilāqā

¹ Yūsuf ke pahlauṭhe Manassī kī aulād ko do ilāqe mil gae. Dariyā-e-Yardan ke mashriq meñ Makīr ke gharāne ko Jiliyād aur Basan die gae. Makīr Manassī kā pahlauṭhā aur Jiliyād kā bāp thā, aur us kī aulād māhir faujī thī. ² Ab qurā dālne se Dariyā-e-Yardan ke maḡhrib meñ wuh ilāqā muqarrar kiyā gayā jahāñ Manassī ke bāqī beṭoñ kī aulād ko ābād honā thā. In ke chhiñ kunbe the jin ke nām Abiyazar, Kḡhalaq, Asriyel, Sikam, Hifar aur Samīdā the.

³ Silāfihād bin Hifar bin Jiliyād bin Makīr bin Manassī ke beṭe nahīñ the balki sirf beṭiyāñ. Un ke nām Mahlāh, Nūsāh, Hujlāh, Milkāh aur Tizrā the. ⁴ Yih kḡhawātīñ Iliyazar Imām, Yashua bin Nūn aur qaum ke buzurgoñ ke pās āñ aur kahne lagīñ, “Rab ne Mūsā ko hukm diyā thā ki wuh hameñ bhī qabāyilī ilāqe kā koī hissā de.” Yashua ne Rab kā hukm māñ kar na sirf Manassī kī narīnā aulād ko zamīn dī balki unheñ bhī. ⁵ Natije meñ Manassī ke qabīle ko Dariyā-e-Yardan ke maḡhrib meñ zamīn ke das hisse mil gae aur mashriq meñ Jiliyād aur Basan. ⁶ Maḡhrib meñ na sirf Manassī kī narīnā aulād ke kḡhāndānoñ ko zamīn milī balki beṭiyōñ ke kḡhāndānoñ ko bhī. Is ke baraks mashriq meñ Jiliyād kī zamīn sirf narīnā aulād meñ taqṣīm kī gai.

⁷ Manassī ke qabīle ke ilāqe kī sarhad Āshar se shurū huī aur Sikam ke mashriq meñ wāqe Mikmatāh se ho kar junūb kī taraf chaltī huī Aintaffuah kī ābādī tak pahunchī. ⁸ Taffuah ke gird-o-nawāh kī zamīn Ifrāīm kī milkiyat thī, lekin Manassī kī sarhad par ke yih shahr Manassī kī apñī milkiyat the. ⁹ Wahāñ se sarhad Qānā Nadi ke junūbī kināre tak utrī. Phir nadi ke sāth chaltī chaltī wuh samundar par kḡhatm huī. Nadi ke junūbī kināre par kuchh shahr Ifrāīm kī milkiyat the agarche wuh Manassī ke ilāqe meñ the. ¹⁰ Lekin majmūī taur par Manassī kā qabāyilī ilāqā Qānā Nadi ke shimāl meñ thā aur Ifrāīm kā ilāqā us ke junūb meñ. Donoñ qabīloñ kā ilāqā maḡhrib meñ samundar par kḡhatm huā. Manassī ke ilāqe ke shimāl meñ Āshar kā qabāyilī ilāqā thā aur mashriq meñ Ishkār kā.

¹¹ Āshar aur Ishkār ke ilāqoñ ke darj-e-zail shahr Manassī kī milkiyat the: Bait-shān, Ibliyām, Dor yāñī Nāfat-dor, Ain-dor, Tānak aur Majiddo un ke gird-o-nawāh kī ābādīyoñ samet. ¹² Lekin Manassī kā qabīlā wahāñ ke Kanāniyoñ ko nikāl na sakā balki wuh wahāñ baste rahe. ¹³ Bād meñ bhī jab Isrāīl kī tāqat baḡh gai to Kanāniyoñ ko nikālā na gayā balki unheñ begār meñ kām karnā parā.

Ifrāīm aur Manassī Mazīd Zamīn kā Taqāzā Karte Haiñ

¹⁴ Yūsuf ke qabīle Ifrāīm aur Manassī Dariyā-e-Yardan ke maḡhrib meñ zamīn pāne ke bād Yashua ke pās āe aur kahne lage, “Āp ne hamāre lie qurā dāl kar zamīn kā sirf ek hissā kyoñ muqarrar kiyā? Ham to bahut zyādā log haiñ, kyoñki Rab ne hameñ barkat de kar baḡī qaum banāyā hai.”

¹⁵ Yashua ne jawāb diyā, “Agar āp itne zyādā haiñ aur āp ke lie Ifrāīm kā pahārī ilāqā kāfī nahīñ hai to phir Farizzīyoñ aur Rafāiyoñ ke pahārī jangloñ meñ jāeñ aur unheñ kāt kar kāsht ke qabīl banā leñ.”

¹⁶ Yūsuf ke qabīloñ ne kahā, “Pahārī ilāqā hamāre lie kāfī nahīñ hai, aur maidāñī ilāqe meñ ābād Kanāniyoñ ke pās lohe ke rath haiñ, un ke pās bhī jo Wādī-e-Yazrael meñ haiñ aur un ke pās bhī jo Bait-shān aur us ke gird-o-nawāh kī ābādīyoñ meñ rahte haiñ.”

¹⁷ Lekin Yashua ne jawāb meñ kahā, “Āp itñī baḡī aur tāqatwar qaum haiñ ki āp kā ilāqā ek hī hisse par mahdūd nahīñ rahegā ¹⁸ balki jangal kā

pahārī ilāqā bhī āp kī milkiyat meñ āegā. Us ke janglon ko kāt kar kāsht ke qābil banā leñ to yih tamām ilāqā āp hī kā hogā. Ap bāqī ilāqe par bhī qabzā karke Kanāniyon ko nikāl deñge agarche wuh tāqatwar haiñ aur un ke pās lohe ke rāth haiñ.”

18

Bāqī Sāt Qabilon ko Zamīn Miltī Hai

¹ Kanān par ghālib āne ke bād Isrāil kī pūrī jamāt Sailā Shahr meñ jamā huī. Wahāñ unhoñ ne mulqāt kā khaimā kharā kiya.

² Ab tak sāt qabilon ko zamīn nahīn mili thī. ³ Yashua ne Isrāiliyon ko samjhā kar kahā, “Āp kitnī der tak sust raheñge? Āp kab tak us mulk par qabzā nahīn kareñge jo Rab āp ke bāpdādā ke Kḥudā ne āp ko de diyā hai? ⁴ Ab har qabile ke tīn tīn ādmīyon ko chun leñ. Unheñ main mulk kā daurā karne ke lie bhej dūngā tāki wuh tamām qabāyli ilāqon kī fahrist taiyār kareñ. Is ke bād wuh mere pās wāpas ā kar ⁵ mulk ko sāt ilāqon meñ taqsim kareñ. Lekin dhyān rakheñ ki junūb meñ Yahūdāh kā ilāqā aur shimāl meñ Ifrāim aur Manassī kā ilāqā hai. Un kī sarhaddeñ mat chheṛnā! ⁶ Wuh ādmī likh leñ ki sāt nae qabāyli ilāqon kī sarhaddeñ kahāñ kahāñ tak haiñ aur phir in kī fahristeñ pesh kareñ. Phir main Rab āp ke Kḥudā ke huzūr muqaddas qurā dāl kar har ek kī zamīn muqarrar karūngā. ⁷ Yād rahe ki Lāwīyon ko koī ilāqā nahīn milnā hai. Un kā hissā yih hai ki wuh Rab ke imām haiñ. Aur Jad, Rūbin aur Manassī ke ādhe qabile ko bhī mazīd kuchh nahīn milnā hai, kyonki unheñ Rab ke khādim Mūsā se Dariyā-e-Yardan ke mashriq meñ un kā hissā mil chukā hai.”

⁸ Tab wuh ādmī rawānā hone ke lie taiyār hue jinheñ mulk kā daurā karne ke lie chunā gayā thā. Yashua ne unheñ hukm diyā, “Pūre mulk meñ se guzar kar tamām shahron kī fahrist banāeñ. Jab fahrist mukammal ho jāe to use mere pās le āeñ. Phir main Sailā meñ Rab ke huzūr āp ke lie qurā dāl dūngā.” ⁹ Ādmī chale gae aur pūre mulk meñ se guzar kar tamām shahron kī fahrist banā li. Unhoñ ne mulk ko sāt hissoñ meñ taqsim karke tamām tafsilāt kitāb meñ darj kiñ aur yih kitāb Sailā kī khaimāgāh meñ Yashua ko de di. ¹⁰ Phir Yashua ne Rab ke huzūr qurā dāl kar yih ilāqe bāqī sāt qabilon aur un ke kunbon meñ taqsim kar die.

Binyamīn kā Ilāqā

¹¹ Jab qurā dālā gayā to Binyamīn ke qabile aur us ke kunbon ko pahlā hissā mil gayā. Us kī zamīn Yahūdāh aur Yūsuf ke qabilon ke darmiyan thī. ¹² Us kī shimālī sarhad Dariyā-e-Yardan se shurū huī aur Yarīhū ke shimāl meñ pahārī dhalān par chaṛh kar pahārī ilāqe meñ se maḡhib kī taraf guzarī. Bait-āwan ke bayābān ko pahuñchne par ¹³ wuh Lūz yāni Baitel kī taraf baṛh kar shahr ke junūb meñ pahārī dhalān par chaltī chaltī āge nikal gai. Wahāñ se wuh Atārāt-addār aur us pahārī tak pahuñchī jo Nashebī Bait-haurūn ke junūb meñ hai. ¹⁴ Phir wuh junūb kī taraf muṛ kar maḡhibī sarhad ke taur par Qiriyat-bāl yāni Qiriyat-yārīm ke pās āi jo Yahūdāh ke qabile kī milkiyat thī. ¹⁵ Binyamīn kī junūbī sarhad Qiriyat-yārīm ke maḡhibī kināre se shurū ho kar Niftūh chashmā tak pahuñchī. ¹⁶ Phir wuh us pahār ke dāman par utar āi jo Wādī-e-Bin-hinnūm ke maḡhib meñ aur Maidān-e-Rafāim ke shimāl meñ wāqe hai. Is ke bād sarhad Yabūsiyon ke shahr ke junūb meñ se guzarī aur yoñ Wādī-e-Hinnūm ko pār karke Ain-rājil ke pās āi. ¹⁷ Phir wuh shimāl kī taraf muṛ

kar Ain-shams ke pās se guzarī aur Darrā-e-Adummīm ke muqābil shahr Jalīlot tak pahuñch kar Rūbin ke beṭe Bohan ke patthar ke pās utar āi. ¹⁸ Wahān se wuh us ḍhalān ke shimālī ruḅh par se guzarī jo Wādī-e-Yardan ke maḡhribī kināre par hai. Phir wuh wādī meñ utar kar ¹⁹ Bait-hujlāh kī shimālī pahārī ḍhalān se guzarī aur Bahīrā-e-Murdār ke shimālī kināre par khatm huī, wahān jahān Dariyā-e-Yardan us meñ bahtā hai. Yih thī Binyamīn kī junūbī sarhad. ²⁰ Us kī mashriqī sarhad Dariyā-e-Yardan thī. Yihī wuh ilāqā thā jo Binyamīn ke qabile ko us ke kunboñ ke mutābiq diyā gayā.

²¹ Zail ke shahr is ilāqe meñ shāmil the: Yarīhū, Bait-hujlāh, Imaq-qasīs, ²² Bait-arābā, Samraim, Baitel, ²³ Awwīm, Fārā, Ufrā, ²⁴ Kafarul-ammonī, Ufnī aur Jibā. Yih kul 12 shahr the. Har shahr ke gird-o-nawāh kī ābādiyān us ke sāth ginī jāti thīn. ²⁵ In ke alāwā yih shahr bhī the: Jibaūn, Rāmā, Bairot, ²⁶ Misfāh, Kafīrā, Mauzā, ²⁷ Raqam, Irfael, Tarālā, ²⁸ Zilā, Alif, Yabūsiyōn kā shahr Yarūshalam, Jibiyā aur Qiriyat-yārim. In shahroñ kī tāḍād 14 thī. Har shahr ke gird-o-nawāh kī ābādiyān us ke sāth ginī jāti thīn. Yih tamām shahr Binyamīn aur us ke kunboñ kī milkiyat the.

19

Shamāun kā Ilāqā

¹ Jab Qurā ḍālā gayā to Shamāun ke qabile aur us ke kunboñ ko dūsrā hissā mil gayā. Us kī zamīn Yahūdāh ke qabile ke ilāqe ke darmiyān thī. ² Use yih shahr mil gae: Bair-sabā (Sabā), Molādā, ³ Hasār-suāl, Bālā, Azam, ⁴ Iltolad, Batūl, Hurmā, ⁵ Siqlāj, Bait-markabot, Hasār-sūsā, ⁶ Bait-labāot aur Sārūhan. In shahroñ kī tāḍād 13 thī. Har shahr ke gird-o-nawāh kī ābādiyān us ke sāth ginī jāti thīn. ⁷ In ke alāwā yih chār shahr bhī Shamāun ke the: Ain, Rimmon, Itar aur Asan. Har shahr ke gird-o-nawāh kī ābādiyān us ke sāth ginī jāti thīn. ⁸ In shahroñ ke gird-o-nawāh kī tamām ābādiyān Bālāt-bair yānī Najab ke Rāmā tak un ke sāth ginī jāti thīn. Yih thī Shamāun aur us ke kunboñ kī milkiyat. ⁹ Yih jagheñ is lie Yahūdāh ke qabile ke ilāqe se lī gain kī Yahūdāh kā ilāqā us ke lie bahut zyādā thā. Yihī wajah hai ki Shamāun kā ilāqā Yahūdāh ke bīch meñ hai.

Zabūlun kā Ilāqā

¹⁰⁻¹² Jab Qurā ḍālā gayā to Zabūlun ke qabile aur us ke kunboñ ko tīsrā hissā mil gayā. Us kī junūbī sarhad Yuqniyām kī nadī se shurū huī aur phir mashriq kī taraf dabāsat, Mar'alā aur Sārid se ho kar Kislot-tabūr ke ilāqe tak pahuñchī. Is ke bād wuh muḅ kar mashriqī sarhad ke taur par Dābarat ke pās āi aur chaḗhtī chaḗhtī Yafia pahuñchī. ¹³ Wahān se wuh mazīd mashriq kī taraf baḗhtī huī Jāt-hifar, Et-qāzīn aur Rimmon se ho kar Neā ke pās āi. ¹⁴ Zabūlun kī shimālī aur maḡhribī sarhad Hannāton meñ se guzartī guzartī Wādī-e-Iftāhel par khatm huī. ¹⁵ Bārah shahr un ke gird-o-nawāh kī ābādiyōn samet Zabūlun kī milkiyat meñ āe jin meñ Qattāt, Nahlāl, Simron, Idālā aur Bait-laham shāmil the. ¹⁶ Zabūlun ke qabile ko yihī kuchh us ke kunboñ ke mutābiq mil gayā.

Ishkār kā Ilāqā

¹⁷ Jab Qurā ḍālā gayā to Ishkār ke qabile aur us ke kunboñ ko chauthā hissā mil gayā. ¹⁸ Us kā ilāqā Yazrael se le kar shimāl kī taraf phail gayā. Yih shahr us meñ shāmil the: Kasūlot, Shūnim, ¹⁹ Hafāraim, Shiyūn, Anāḡharat, ²⁰ Rabbīt, Qisiyōn, Ibaz, ²¹ Raimat, Ain-jannīm, Ain-haddā

aur Bait-fassīs. ²² Shimāl meñ yih sarhad Tabūr Pahār se shurū huī aur shaḫsūmā aur Bait-shams se ho kar Dariyā-e-Yardan tak utar āī. 16 shahr un ke gird-o-nawāh kī ābādiyoñ samet Ishkār kī milkiyat meñ āe. ²³ Use yih pūrā ilāqā us ke kunboñ ke mutābiq mil gayā.

Āshar kā Ilāqā

²⁴ Jab qurā dālā gayā to Āshar ke qabile aur us ke kunboñ ko pānchwāñ hissā mil gayā. ²⁵ Us ke ilāqe meñ yih shahr shāmil the: K̄hilqat, Halī, Batan, Akshāf, ²⁶ Alammalik, Am'ad aur Misāl. Us kī sarhad samundar ke sāth sāth chaltī huī Karmil ke pahārī silsile ke dāman meñ se guzarī aur utartī utartī Saihūr-libnāt tak pahuñchī. ²⁷ Wahāñ wuh mashriq meñ Bait-dajūn kī taraf muḥ kar Zabūlūn ke ilāqe tak pahuñchī aur us kī maḡhribī sarhad ke sāth chaltī chaltī shimāl meñ Wādī-e-Iftāhel tak pahuñchī. Āge baḥṭī huī wuh Bait-imaq aur Na'iyel se ho kar shimāl kī taraf muḥ jahāñ kābūl thā. ²⁸ Phir wuh Ibrūn, Rahob, Hammūn aur Qānā se ho kar baḡe shahr Saidā tak pahuñchī. ²⁹ Is ke bād Āshar kī sarhad Rāmā kī taraf muḥ kar fasildār shahr Sūr ke pās āī. Wahāñ wuh Hūsā kī taraf muḥ aur chaltī chaltī Akzīb ke qarīb samundar par k̄hatm huī. ³⁰ 22 shahr un ke gird-o-nawāh kī ābādiyoñ samet Āshar kī milkiyat meñ āe. In meñ Ummā, Afīq aur Rahob shāmil the. ³¹ Āshar ko us ke kunboñ ke mutābiq yihī kuchh milā.

Naftālī kā Ilāqā

³² Jab qurā dālā gayā to Naftālī ke qabile aur us ke kunboñ ko chhaṭā hissā mil gayā. ³³⁻³⁴ Junūb meñ us kī sarhad Dariyā-e-Yardan par Laqqūm se shurū huī aur maḡhrib kī taraf chaltī chaltī Yabniyel, Adāmī-naqb, Ailon-zānanīm aur Halaf se ho kar Aznūt-tabūr tak pahuñchī. Wahāñ se wuh maḡhribī sarhad kī haisiyat se Huqqoq ke pās āī. Naftālī kī junūbī sarhad Zabūlūn kī shimālī sarhad aur maḡhrib meñ Āshar kī mashriqī sarhad thī. Dariyā-e-Yardan aur Yahūdāh * us kī mashriqī sarhad thī. ³⁵ Zail ke fasildār shahr Naftālī kī milkiyat meñ āe: Saddim, Sair, Hammat, Raqqat, Kinnarat, ³⁶ Adāmā, Rāmā, Hasūr, ³⁷ Qādis, Idraī, Ain-hasūr, ³⁸ Irūn, Mijdalel, Hurīm, Bait-anāt aur Bait-shams. Aise 19 shahr the. Har shahr ke gird-o-nawāh kī ābādiyāñ bhī us ke sāth ginī jāti thīñ. ³⁹ Naftālī ko yihī kuchh us ke kunboñ ke mutābiq milā.

Dān kā Ilāqā

⁴⁰ Jab qurā dālā gayā to Dān ke qabile aur us ke kunboñ ko sātwāñ hissā milā. ⁴¹ Us ke ilāqe meñ yih shahr shāmil the: Sur'ā, Istāl, Īr-shams, ⁴² Sha'ālabbīn, Aiyālon, Itlā, ⁴³ Ailon, Timnat, Aqrūn, ⁴⁴ Ittaqih, Jibbatūn, Bālāt, ⁴⁵ Yahūd, Banī-barq, Jāt-rimmon, ⁴⁶ Me-yarqūn aur Raqqūn us ilāqe samet jo Yāfā ke muqābil hai. ⁴⁷ Afsos, Dān kā qabilā apne is ilāqe par qabzā karne meñ kāmyāb na huā, is lie us ke mardoñ ne Lasham Shahr par hamlā karke us par fatah pāī aur us ke bāshindoñ ko talwār se mār dālā. Phir wuh k̄hud wahāñ ābād hue. Us waqt Lasham Shahr kā nām Dān meñ tabdīl huā. (Dān un ke qabile kā bāp thā.) ⁴⁸ Lekin Yashua ke zamāne meñ Dān ke qabile ko us ke kunboñ ke mutābiq mazkūrā tamām shahr aur un ke gird-o-nawāh kī ābādiyāñ mil gayīñ.

* **19:33-34** Yahāñ Yahūdāh kā matlab Mulke-e-Basan ho saktā hai jo Manassī ke ilāqe meñ thā lekin jis par Yahūdāh ke qabile ke mard Yāir ne fatah pāī thī.

Yashua ko Bhī Zamān Miltī Hai

⁴⁹ Pūre mulk ko taq̄sīm karne ke bād Isrāīliyoñ ne Yashua bin Nūn ko bhī apne darmiyān kuchh maurūsī zamān de dī. ⁵⁰ Rab ke hukm par unhoñ ne use Ifrāīm kā shahr Timnat-sirah de diyā. Yashua ne k̄hud is kī dar̄khāst kī thī. Wahāñ jā kar us ne shahr ko az sar-e-nau tāmīr kiyā aur us meñ ābād huā.

⁵¹ Gharz yih wuh tamām zamīneñ haiñ jo Iliyazar Imām, Yashua bin Nūn aur qabiloñ ke ābāi gharānoñ ke sarbarāhoñ ne Sailā meñ mulqāt ke k̄haimē ke darwāze par qurā dāl kar taq̄sīm kī thīñ. Yoñ taq̄sīm karne kā yih kām mukammal huā.

20

Panāh ke Chhīh Shahr

¹ Rab ne Yashua se kahā, ² “Isrāīliyoñ ko hukm de ki un hidāyāt ke mutābiq panāh ke shahr chun lo jinheñ main tumheñ Musā kī mārīfat de chukā hūñ. ³ In shahroñ meñ wuh log farār ho sakte haiñ jin se koī ittīfāqan yāñi ghairirādī taur par halāk huā ho. Yih unheñ mare hue shakhs ke un rishtedāroñ se panāh denge jo badlā lenā chāheñge.

⁴ Lāzim hai ki aisā shakhs panāh ke shahr ke pās pahunchne par shahr ke darwāze ke pās baiṭhe buzurgoñ ko apnā muāmālā pesh kare. Us kī bāt sun kar buzurg use apne shahr meñ dāk̄hil hone kī ijāzat deñ aur use apne darmiyān rahne ke lie jagah de deñ. ⁵ Ab agar badlā lene wālā us ke pīchhe par kar wahāñ pahunchne to buzurg mulzim ko us ke hāth meñ na deñ, kyōñki yih maut ghairirādī taur par aur nafrat rakhe baḡhair huī hai. ⁶ Wuh us waqt tak shahr meñ rahe jab tak maqāmī adālat muāmālā kā faislā na kar de. Agar adālat use begunāh qarār de to wuh us waqt ke imām-e-āzam kī maut tak us shahr meñ rahe. Is ke bād use apne us shahr aur ghar ko wāpas jāne kī ijāzat hai jis se wuh farār ho kar āyā hai.”

⁷ Isrāīliyoñ ne panāh ke yih shahr chun lie: Naftālī ke pahārī ilāqe meñ Galīl kā Qādis, Ifrāīm ke pahārī ilāqe meñ Sikam aur Yahūdāh ke pahārī ilāqe meñ Qiriyat-arbā yāñi Habrūn. ⁸ Dariyā-e-Yardan ke mashriq meñ unhoñ ne Basar ko chun liyā jo Yarīhū se kāfī dūr maidān-e-murtafā meñ hai aur Rūbin ke qabile kī mīlkiyat hai. Mulk-e-Jiliyād meñ Rāmāt jo Jad ke qabile kā hai aur Basan meñ Jaulān jo Manassī ke qabile kā hai chunā gayā.

⁹ Yih shahr tamām Isrāīliyoñ aur Isrāīl meñ rahne wāle ajnabiyoñ ke lie muqarrar kie gae. Jis se bhī ghairirādī taur par koī halāk huā use in meñ panāh lene kī ijāzat thī. In meñ wuh us waqt tak badlā lene wāloñ se mahfūz rahtā thā jab tak maqāmī adālat faislā nahīñ kar detī thī.

21

Lāwiyōñ ke Shahr aur Charāgāheñ

¹ Phir Lāwī ke qabile ke ābāi gharānoñ ke sarbarāh Iliyazar Imām, Yashua bin Nūn aur Isrāīl ke bāqī qabiloñ ke ābāi gharānoñ ke sarbarāhoñ ke pās āe ² jo us waqt Sailā meñ jamā the. Lāwiyōñ ne kahā, “Rab ne Musā kī mārīfat hukm diyā thā ki hameñ basne ke lie shahr aur rewaroñ ko charāne ke lie charāgāheñ dī jāeñ.” ³ Chunāñche Isrāīliyoñ ne Rab kī yih bāt mān kar apne ilāqoñ meñ se shahr aur charāgāheñ alag karke Lāwiyōñ ko de dīñ.

⁴ Qurā dālā gayā to Lāwī ke gharāne Qihāt ko us ke kunboñ ke mutābiq pahlā hissā mil gayā. Pahle Hārūn ke kunbe ko Yahūdāh, Shamāun aur Binyamīn ke qabiloñ ke 13 shahr die gae. ⁵ Baqi Qihātiyoñ ko Dān, Ifrāim aur maḡhribī Manassī ke qabiloñ ke 10 shahr mil gae.

⁶ Jairson ke gharāne ko Ishkār, Ashar, Naftālī aur Manassī ke qabiloñ ke 13 shahr die gae. Yih Manassī kā wuh ilāqā thā jo Dariyā-e-Yardan ke mashriq meñ Mul-k-e-Basan meñ thā.

⁷ Mirārī ke gharāne ko us ke kunboñ ke mutābiq Rūbin, Jad aur Zabulūn ke qabiloñ ke 12 shahr mil gae.

⁸ Yoñ Isrāīliyoñ ne qurā dāl kar Lāwīyoñ ko mazkūrā shahr aur un ke gird-o-nawāh kī charāgāheñ de dīñ. Waisā hī huā jaisā Rab ne Mūsā kī mārīfat hukm diyā thā.

Qihāt ke Gharāne ke Shahr

⁹⁻¹⁰ Qurā dālte waqt Lāwī ke gharāne Qihāt meñ se Hārūn ke kunbe ko pahlā hissā mil gayā. Use Yahūdāh aur Shamāun ke qabiloñ ke yih shahr die gae: ¹¹ Pahlā shahr Anāqiyoñ ke bāp kā shahr Qiriyat-arbā thā jo Yahūdāh ke pahārī ilāqe meñ hai aur jis kā maujūdā nām Habrūn hai. Us kī charāgāheñ bhī di gaīñ, ¹² lekin Habrūn ke irdgird kī ābādiyañ aur khet Kālib bin Yafunnā kī milkiyat rahe. ¹³ Hārūn ke kunbe kā yih shahr panāh kā shahr bhī thā jis meñ har wuh shaḡhs panāh le saktā thā jis se koī ḡhairirādī taur par halāk huā thā. Is ke alāwā Hārūn ke kunbe ko Libnā, ¹⁴ Yattīr, Istimua, ¹⁵ Haulūn, Dabīr, ¹⁶ Ain, Yūttā aur Bait-shams ke shahr bhī mil gae. Use Yahūdāh aur Shamāun ke qabiloñ ke kul 9 shahr un kī charāgāhoñ samet mil gae. ¹⁷⁻¹⁸ In ke alāwā Binyamīn ke qabile ke chār shahr us kī milkiyat meñ āe yānī Jibaun, Jibā, Anatot aur Almon. ¹⁹ ḡharz Hārūn ke kunbe ko 13 shahr un kī charāgāhoñ samet mil gae. ²⁰ Lāwī ke qabile ke gharāne Qihāt ke baqi kunboñ ko qurā dālte waqt Ifrāim ke qabile ke shahr mil gae. ²¹ In meñ Ifrāim ke pahārī ilāqe kā shahr Sikam shāmil thā jis meñ har wuh shaḡhs panāh le saktā thā jis se koī ḡhairirādī taur par halāk huā thā, phir Jazar, ²² Qibzaim aur Bait-haurūn. In chār shahroñ kī charāgāheñ bhī mil gaīñ. ²³⁻²⁴ Dān ke qabile ne bhī unheñ chār shahr un kī charāgāhoñ samet die yānī Iltaqiñ, Jibbatūn, Aiyālon aur Jāt-rimmon. ²⁵ Manassī ke maḡhribī hisse se unheñ do shahr Tānak aur Jāt-rimmon un kī charāgāhoñ samet mil gae. ²⁶ ḡharz Qihāt ke baqi kunboñ ko kul 10 shahr un kī charāgāhoñ samet mile.

Jairson ke Gharāne ke Shahr

²⁷ Lāwī ke qabile ke gharāne Jairson ko Manassī ke mashriqī hisse ke do shahr un kī charāgāhoñ samet die gae: Mul-k-e-Basan meñ Jaulān jis meñ har wuh shaḡhs panāh le saktā thā jis se koī ḡhairirādī taur par halāk huā thā, aur Ba'istarāh. ²⁸⁻²⁹ Ishkār ke qabile ne use chār shahr un kī charāgāhoñ samet die: Qisiyon, Dābarat, Yarmūt aur Ain-jannīm. ³⁰⁻³¹ Isī tarah use Ashar ke qabile ke bhī chār shahr un kī charāgāhoñ samet die gae: Misāl, Abdon, Khilqat aur Rahob. ³² Naftālī ke qabile ne tīn shahr un kī charāgāhoñ samet die: Galīl kā Qādis jis meñ har wuh shaḡhs panāh le saktā thā jis se koī ḡhairirādī taur par halāk huā thā, phir Hammāt-dor aur Qartān. ³³ ḡharz Jairson ke gharāne ko 13 shahr un kī charāgāhoñ samet mil gae.

Mirārī ke Gharāne ke Shahr

³⁴⁻³⁵ Ab rah gayā Lāwī ke qabile kā gharānā Mirārī. Use Zabūlūn ke qabile ke chār shahr un kī charāgāhoñ samet mil gae: Yuqniyām, Qartā, Dimnā aur Nahlāl. ³⁶⁻³⁷ Isi tarah use Rūbin ke qabile ke bhī chār shahr un kī charāgāhoñ samet mil gae: Basar, Yahaz, Qadīmāt aur Mifāt. ³⁸⁻³⁹ Jad ke qabile ne use chār shahr un kī charāgāhoñ samet die: Mulk-e-Jiliyād kā Rāmāt jis meñ har wuh shaḵhs panāh le saktā thā jis se koī ḡhairirādī taur par halāk huā thā, phir Mahanāym, Hasbon aur Yāzer. ⁴⁰ Gharz Mirārī ke gharāne ko kul 12 shahr un kī charāgāhoñ samet mil gae.

⁴¹ Isrāil ke muḡhtalif ilāqoñ meñ jo Lāwiyoñ ke shahr un kī charāgāhoñ samet the un kī kul tādād 48 thī. ⁴² Har shahr ke irdgird charāgāheñ thīñ.

Allāh ne Apnā Wādā Pūrā Kiyā

⁴³ Yoñ Rab ne Isrāiliyoñ ko wuh pūrā mulk de diyā jis kā wādā us ne un ke bāpdādā se qasam khā kar kiyā thā. Wuh us par qabzā karke us meñ rahne lage. ⁴⁴ Aur Rab ne chāroñ taraf amn-o-amān muhaiyā kiyā jis tarah us ne un ke bāpdādā se qasam khā kar wādā kiyā thā. Usī kī madad se Isrāilī tamām dushmanoñ par ḡhālib āe the. ⁴⁵ Jo achchhe wāde Rab ne Isrāil se kie the un meñ se ek bhī nāmukammal na rahā balki sab ke sab pūre ho gae.

22

Mashriqī Qabiloñ ko Ghar Wāpas Jāne kī Ijāzat

¹ Phir Yashua ne Rūbin, Jad aur Manassī ke ādhe qabile ke mardoñ ko apne pās bulā kar ² kahā, “Jo bhī hukm Rab ke ḡhādīm Mūsā ne āp ko diyā thā use āp ne pūrā kiyā. Aur āp ne merī har bāt mānī hai. ³ Āp ne kāfī arse se āj tak apne bhāiyoñ ko tark nahīñ kiyā balki bilkul wuhī kuchh kiyā hai jo Rab kī marzī thī. ⁴ Ab Rab āp ke Ḳhudā ne āp ke bhāiyoñ ko mau'ūdā mulk de diyā hai, aur wuh salāmātī ke sāth us meñ rah rahe haiñ. Is lie ab waqt ā gayā hai ki āp apne ghar wāpas chale jāeñ, us mulk meñ jo Rab ke ḡhādīm Mūsā ne āp ko Dariyā-e-Yardan ke pār de diyā hai. ⁵ Lekin ḡhabardār, ehtiyāt se un hidāyāt par chalte raheñ jo Rab ke ḡhādīm Mūsā ne āp ko de diñ. Rab apne Ḳhudā se pyār kareñ, us kī tamām rāhoñ par chaleñ, us ke ahkām māneñ, us ke sāth lipṭe raheñ, aur pūre dil-o-jān se us kī ḡhidmat kareñ.” ⁶ Yih kah kar Yashua ne unheñ barkat de kar ruḡhsat kar diyā, aur wuh apne ghar chale gae.

⁷ Manassī ke ādhe qabile ko Mūsā se Mulk-e-Basan meñ zamīn mil gai thī. Dūsre hisse ko Yashua se zamīn mil gai thī, yāñī Dariyā-e-Yardan ke maḡhrib meñ jahāñ bāqī qabile ābād hue the. Manassī ke mardoñ ko ruḡhsat karte waqt Yashua ne unheñ barkat de kar ⁸ kahā, “Āp baṛī daulat ke sāth apne ghar laut rahe haiñ. Āp ko baṛe rewar, sonā, chāñdī, lohā aur bahut-se kapṛe mil gae haiñ. Jab āp apne ghar pahuñcheñge to māl-e-ḡhanīmat un ke sāth bāñṭeñ jo ghar meñ rah gae haiñ.”

⁹ Phir Rūbin, Jad aur Manassī ke ādhe qabile ke mard bāqī Isrāiliyoñ ko Sailā meñ chhoṛ kar Mulk-e-Jiliyād kī taraf rawānā hue jo Dariyā-e-Yardan ke mashriq meñ hai. Wahāñ un ke apne ilāqe the jin meñ un ke qabile Rab ke us hukm ke mutābiq ābād hue the jo us ne Mūsā kī mārīfat diyā thā.

Mashriqī Qabile Qurbāngāh Banā Lete Haiñ

¹⁰ Yih mard chalte chalte Dariyā-e-Yardan ke maḡhrib meñ ek jagah pahuñche jis kā nām Galilot thā. Wahāñ yāñī Mulk-e-Kanān meñ hī unhoñ

ne ek baṛī aur shāndār qurbāngāh banāi. ¹¹ Isrāīliyoṅ ko k̄habar dī gaī, “Rūbin, Jad aur Manassī ke ādhe qabile ne Kanān kī sarhad par Galīlot meṅ qurbāngāh banā li hai. Yih qurbāngāh Dariyā-e-Yardan ke maḡhrib meṅ yānī hamāre hī ilāqe meṅ hai!”

¹² Tab Isrāīl kī pūrī jamāt mashriqī qabiloṅ se larne ke lie Sailā meṅ jamā huī. ¹³ Lekin pahle unhoṅ ne Iliyazar Imām ke beṭe Finhās ko Mulk-e-Jiliyād ko bhejā jahān Rūbin, Jad aur Manassī kā ādhā qabila ābād the. ¹⁴ Us ke sāth 10 ādmī yānī har maḡhribī qabile kā ek numāindā thā. Har ek apne ābāi gharāne aur kunbe kā sarbarāh thā. ¹⁵ Jiliyād meṅ pahuñch kar unhoṅ ne mashriqī qabiloṅ se bāt kī. ¹⁶ “Rab kī pūrī jamāt āp se pūchhti hai ki āp Isrāīl ke Khudā se bewafā kyoṅ ho gae haiṅ? Āp ne Rab se apnā muñh pher kar yih qurbāngāh kyoṅ banāi hai? Is se āp ne Rab se sarkashī kī hai. ¹⁷ Kyā yih kāfī nahīn thā ki ham se Faḡhūr ke but kī pūjā karne kā gunāh sarzad huā? Ham to āj tak pūre taur par us gunāh se pāk-sāf nahīn hue go us waqt Rab kī jamāt ko wabā kī sūrat meṅ sazā mil gaī thī. ¹⁸ To phir āp kyā kar rahe haiṅ? Āp dubārā Rab se apnā muñh pher kar dūr ho rahe haiṅ. Dekheṅ, agar āp āj Rab se sarkashī karen to kal wuh Isrāīl kī pūrī jamāt ke sāth nārāz hogā. ¹⁹ Agar āp samajhte haiṅ ki āp kā mulk nāpāk hai aur āp is lie us meṅ Rab kī k̄hidmat nahīn kar sakte to hamāre pās Rab ke mulk meṅ āeṅ jahān Rab kī sukūnatgāh hai, aur hamārī zamīnoṅ meṅ sharik ho jāeṅ. Lekin Rab se yā ham se sarkashī mat karnā. Rab hamāre K̄hudā kī qurbāngāh ke alāwā apne lie koī aur qurbāngāh na banāeṅ! ²⁰ Kyā Isrāīl kī pūrī jamāt par Allāh kā ḡhazab nāzil na huā jab Akan bin Zārah ne māl-e-ḡhanīmat meṅ se kuchh chorī kiyā jo Rab ke lie maḡhsūs thā? Us ke gunāh kī sazā sirf us tak hī mahdūd na rahī balki aur bhī halāk hue.”

²¹ Rūbin, Jad aur Manassī ke ādhe qabile ke mardoṅ ne Isrāīli kunboṅ ke sarbarāhoṅ ko jawāb diyā, ²² “Rab Qādir-e-mutlaq Khudā, hān Rab Qādir-e-mutlaq Khudā haqiqat jāntā hai, aur Isrāīl bhī yih bāt jān le! Na ham sarkash hue haiṅ, na Rab se bewafā. Agar ham jhūṭ boleṅ to āj hī hamēṅ mār dāleṅ! ²³ Ham ne yih qurbāngāh is lie nahīn banāi ki Rab se dūr ho jāeṅ. Ham us par koī bhī qurbānī chaṛhānā nahīn chāhte, na bhasm hone wālī qurbānīyān, na ḡhallā kī nazareṅ aur na hī salāmatī kī qurbānīyān. Agar ham jhūṭ boleṅ to Rab k̄hud hamārī adālat kare. ²⁴ Haqiqat meṅ ham ne yih qurbāngāh is lie tāmir kī ki ham darte haiṅ ki mustaqbil meṅ kisī dīn āp kī aulād hamārī aulād se kahe, ‘Āp kā Rab Isrāīl ke K̄hudā ke sāth kyā wāstā hai? ²⁵ Āk̄hir Rab ne hamāre aur āp ke darmiyān Dariyā-e-Yardan kī sarhad muqarrar kī hai. Chunañche āp ko Rab kī ibādat karne kā koī haq nahīn!’ Aisā karne se āp kī aulād hamārī aulād ko Rab kī k̄hidmat karne se rokegi. ²⁶ Yihī wajah hai ki ham ne yih qurbāngāh banāi, bhasm hone wālī qurbānīyān yā zabah kī koī aur qurbānī chaṛhāne ke lie nahīn ²⁷ balki āp ko aur āne wālī nasloṅ ko is bāt kī yād dilāne ke lie ki hamēṅ bhī Rab ke k̄haimē meṅ bhasm hone wālī qurbānīyān, zabah kī qurbānīyān aur salāmatī kī qurbānīyān chaṛhāne kā haq hai. Yih qurbāngāh hamāre aur āp ke darmiyān gawāh rahegi. Ab āp kī aulād kabhī bhī hamārī aulād se nahīn kah sakegi, ‘Āp ko Rab kī jamāt ke huqūq hāsīl nahīn.’ ²⁸ Aur agar wuh kisī waqt yih bāt kare to hamārī aulād kah sakegi, ‘Yih qurbāngāh dekheṅ jo Rab kī qurbāngāh kī hūbahū naql hai. Hamāre bāpdādā ne ise banāyā thā, lekin is lie nahīn ki ham is par bhasm hone wālī qurbānīyān aur zabah kī qurbānīyān

charhāen balki āp ko aur hamēn gawāhī dene ke lie ki hamēn mil kar Rab kī ibādat karne kā haq hai.’²⁹ Hālāt kabhī bhī yahān tak na pahuñcheñ ki ham Rab se sarkashī karke apnā muñh us se pher leñ. Nahīñ, ham ne yih qurbāngāh bhasm hone wālī qurbāniyāñ, ghallā kī nazareñ aur zabah kī qurbāniyāñ charhāne ke lie nahīñ banāī. Ham sirf Rab apne Ḳhudā kī sukūnatgāh ke sāmne kī qurbāngāh par hī apnī qurbāniyāñ pesh karnā chāhte haiñ.”

³⁰ Jab Finhās aur Isrāīlī jamāt ke kunboñ ke sarbarāhoñ ne Jiliyād meñ Rūbin, Jad aur Manassī ke ādhe qabile ki yih bāteñ sunīñ to wuh mutma’in hue. ³¹ Finhās ne un se kahā, “Ab ham jānte haiñ ki Rab āindā bhī hamāre darmiyān rahegā, kyonki āp us se bewafā nahīñ hue haiñ. Āp ne Isrāīliyoñ ko Rab kī sazā se bachā liyā hai.”

³² Is ke bād Finhās aur bāqī Isrāīlī sardār Rūbin, Jad aur Manassī ke ādhe qabile ko Mulk-e-Jiliyād meñ chhoṛ kar Mulk-e-Kanān meñ lauṛ āe. Wahāñ unhoñ ne sab kuchh batāyā jo huā thā. ³³ Bāqī Isrāīliyoñ ko yih bāt pasand āī, aur wuh Allāh kī tamjīd karke Rūbin aur Jad se jang karne aur un kā ilāqā tabāh karne ke irāde se bāz āe. ³⁴ Rūbin aur Jad ke qabiloñ ne naī qurbāngāh kā nām gawāh rakhā, kyonki unhoñ ne kahā, “Yih qurbāngāh hamāre aur dūsre qabiloñ ke darmiyān gawāh hai ki Rab hamārā bhī Ḳhudā hai.”

23

Yashua kī Ākhirī Nasīhateñ

¹ Ab Isrāīlī kāfī der se salāmātī se apne mulk meñ rahte the, kyonki Rab ne unheñ irdgird ke dushmanoñ ke hamloñ se mahfūz rakhā. Jab Yashua bahut būrḥā ho gayā thā ² to us ne Isrāīl ke tamām buzurgoñ, sardāroñ, qāziyoñ aur nigahbānoñ ko apne pās bulā kar kahā, “Ab main būrḥā ho gayā hūñ. ³ Āp ne apnī āñkhoñ se dekhā ki Rab ne is ilāqe kī tamām qaumoñ ke sāth kyā kuchh kiyā hai. Rab āp ke Ḳhudā hī ne āp ke lie jang kī. ⁴ Yād rakheñ ki main ne mashriq meñ Dariyā-e-Yardan se le kar maḡhrib meñ samundar tak sārā mulk āp ke qabiloñ meñ taqsim kar diyā hai. Bahut-sī qaumoñ par main ne fatah pāī, lekin chand ek ab tak bāqī rah gaī haiñ. ⁵ Lekin Rab āp kā Ḳhudā āp ke āge āge chalte hue unheñ bhī nikāl kar bhagā degā. Āp un kī zamīnoñ par qabzā kar leñge jis tarah Rab āp ke Ḳhudā ne wādā kiyā hai.

⁶ Ab pūrī himmat se har bāt par amal kareñ jo Mūsā kī Sharīat kī Kitāb meñ likhī huī hai. Na dāīñ aur na bāīñ taraf haṭeñ. ⁷ Un dīgar qaumoñ se rishtā mat bāndhnā jo ab tak mulk meñ bāqī rah gaī haiñ. Un ke butoñ ke nām apnī zabān par na lānā, na un ke nām le kar qasam khānā. Na un kī khidmat karnā, na unheñ sijdā karnā. ⁸ Rab apne Ḳhudā ke sāth yoñ liṭe rahnā jis tarah āj tak liṭe rahe haiñ.

⁹ Rab ne āp ke āge āge chāl kar baṛī baṛī aur tāqatwar qaumeñ nikāl di haiñ. Āj tak āp ke sāmne koī nahīñ kharā rah sakā. ¹⁰ Āp meñ se ek shaḡhs hazār dushmanoñ ko bhagā detā hai, kyonki Rab āp kā Ḳhudā ḡhud āp ke lie lartā hai jis tarah us ne wādā kiyā thā. ¹¹ Chunāñche sanjīdaḡī se dhyān deñ ki āp Rab apne Ḳhudā se pyār kareñ, kyonki āp kī zindaḡī isī par munhasir hai. ¹² Agar āp us se dūr ho kar un dīgar qaumoñ se liṭāṭ jāeñ jo ab tak mulk meñ bāqī haiñ aur un ke sāth rishtā bāndheñ ¹³ to Rab āp kā Ḳhudā yaqīnan in qaumoñ ko āp ke āge se nahīñ nikālegā. Is ke bajāe yih āp ko phañsāne ke lie phandā aur jāl baneñge. Yih yaqīnan

āp kī piṭhoñ ke lie koṛe aur ānkhon ke lie kāñte ban jāenge. Ākḥir meñ āp us achchhe mulk meñ se miṭ jāenge jo Rab āp ke Kḥudā ne āp ko de diyā hai.

¹⁴ Āj main wahāñ jā rahā hūñ jahāñ kisī na kisī din duniyā ke har shaḥs ko jāñ hotā hai. Lekin āp ne pūre dil-o-jān se jāñ liyā hai ki jo bhī wādā Rab āp ke Kḥudā ne āp ke sāth kiyā wuh pūrā huā hai. Ek bhī adhūrā nahīñ rah gayā. ¹⁵ Lekin jis tarah Rab ne har wādā pūrā kiyā hai bilkul usī tarah wuh tamām āfateñ āp par nāzil karegā jin ke bare meñ us ne āp ko kḥabardār kiyā hai agar āp us ke tābe na raheñ. Phir wuh āp ko us achchhe mulk meñ se miṭā degā jo us ne āp ko de diyā hai. ¹⁶ Agar āp us ahd ko toṛeñ jo us ne āp ke sāth bāndhā hai aur diḡar mābūdoñ kī pūjā karke unheñ sijdā kareñ to phir Rab kā pūrā ḡhazab āp par nāzil hogā aur āp jald hī us achchhe mulk meñ se miṭ jāenge jo us ne āp ko de diyā hai.”

24

Allāh aur Isrāil ke darmiyān Ahd kī Tajdīd

¹ Phir Yashua ne Isrāil ke tamām qābiloñ ko Sikam Shahr meñ jamā kiyā. Us ne Isrāil ke buzurgoñ, sardāroñ, qāziyoñ aur nigahbānoñ ko bulāyā, aur wuh mil kar Allāh ke huzūr hāzīr hue. ² Phir Yashua Isrāilī qaum se muḥtātib huā. “Rab Isrāil kā Kḥudā farmatā hai, ‘Qadīm zamāne meñ tumhāre bāpdādā Dariyā-e-Furāt ke pār baste aur diḡar mābūdoñ kī pūjā karte the. Ibrāhīm aur Nahūr kā bāp Tārah bhī wahāñ ābād thā. ³ Lekin main tumhāre bāp Ibrāhīm ko wahāñ se le kar yahāñ lāyā aur use pūre Mul-e-Kanān meñ se guzarne diyā. Main ne use bahut aulād dī. Main ne use Is’hāq diyā ⁴ aur Is’hāq ko Yāqūb aur Esau. Esau ko main ne pahārī ilāqā Sair atā kiyā, lekin Yāqūb apne beṭoñ ke sāth Misr chalā gayā.

⁵ Bād meñ main ne Mūsā aur Hārūn ko Misr bhej diyā aur mulk par baṛī musībateñ nāzil karke tumheñ wahāñ se nikāl lāyā. ⁶ Chalthe chalthe tumhāre bāpdādā Bahr-e-Qulzum pahuñch gae. Lekin Misrī apne rathoñ aur ḡhursawāroñ se un kā tāqqub karne lage. ⁷ Tumhāre bāpdādā ne madad ke lie Rab ko pukārā, aur main ne un ke aur Misriyoñ ke darmiyān andherā paidā kiyā. Main samundar un par chaṛhā lāyā, aur wuh us meñ ḡharq ho gae. Tumhāre bāpdādā ne apnī hī ānkhon se dekhā ki main ne Misriyoñ ke sāth kyā kuchh kiyā.

Tum bare arse tak registān meñ ḡhūmte phire. ⁸ Ākḥirkār main ne tumheñ un Amoriyoñ ke mulk meñ pahuñchāyā jo Dariyā-e-Yardan ke mashriq meñ ābād the. Go unhoñ ne tum se jang kī, lekin main ne unheñ tumhāre hāth meñ kar diyā. Tumhāre āge āge chal kar main ne unheñ nest-o-nābūd kar diyā, is lie tum un ke mulk par qabzā kar sake. ⁹ Moāb ke bādshāh Balaq bin Safor ne bhī Isrāil ke sāth jang chheṛī. Is maqsad ke taht us ne Bilām bin Baor ko bulāyā tāki wuh tum par lānat bheje. ¹⁰ Lekin main Bilām kī bāt mānane ke lie taiyār nahīñ thā balki wuh tumheñ barkat dene par majbūr huā. Yoñ main ne tumheñ us ke hāth se mahfūz rakhā.

¹¹ Phir tum Dariyā-e-Yardan ko pār karke Yarihū ke pās pahuñch gae. Is shahr ke bāshinde aur Amori, Farizzī, Kanānī, Hittī, Jirjāsī, Hiwwī aur Yabūsī tumhāre ḡhilāf laṛte rahe, lekin main ne unheñ tumhāre qabze meñ kar diyā. ¹² Main ne tumhāre āge zambūr bhej die jinhoñ ne Amoriyoñ ke dō bādshāhoñ ko mulk se nikāl diyā.

Yih sab kuchh tumhāri apnī talwār aur kamān se nahīñ huā balki mere hī hāth se. ¹³ Main ne tumheñ bij bone ke lie zamīn dī jise taiyār karne ke

lie tumheñ mehnat na karnī paṛī. Maiñ ne tumheñ shahr die jo tumheñ tāmīr karne na paṛe. Un meñ rah kar tum angūr aur zaitūn ke aise bāghoñ kā phal khāte ho jo tum ne nahīn lagāe the.”

¹⁴ Yashua ne bāt jāri rakhte hue kahā, “Chunānche Rab kā khauf māneñ aur pūrī wafādārī ke sāth us kī k̄hidmat karen. Un butoñ ko nikāl phainken jin kī pūjā āp ke bāpdādā Dariyā-e-Furāt ke pār aur Mīsr meñ karte rahe. Ab Rab hī kī k̄hidmat karen! ¹⁵ Lekin agar Rab kī k̄hidmat karnā āp ko burā lage to āj hī faislā karen ki kis kī k̄hidmat karenge, un dewatāoñ kī jin kī pūjā āp ke bāpdādā ne Dariyā-e-Furāt ke pār kī yā Amoriyoñ ke dewatāoñ kī jin ke mulk meñ āp rah rahe haiñ. Lekin jahāñ tak merā aur mere k̄hāndān kā tālluq hai ham Rab hī kī k̄hidmat karenge.”

¹⁶ Awām ne jawāb diyā, “Aisā kabhī na ho ki ham Rab ko tark karke dīgar mābūdoñ kī pūjā karen. ¹⁷ Rab hamārā Khudā hī hamāre bāpdādā ko Mīsr kī ghulāmī se nikāl lāyā aur hamārī ānkhoñ ke sāmne aise azīm nishān pesh kie. Jab hamēñ bahut qaumoñ meñ se guzarñā paṛā to usī ne har waqt hamārī hifāzat kī. ¹⁸ Aur Rab hī ne hamāre āge āge chal kar is mulk meñ ābād Amoriyoñ aur bāqī qaumoñ ko nikāl diyā. Ham bhī usī kī k̄hidmat karenge, kyonki wuhī hamārā Khudā hai!”

¹⁹ Yih sun kar Yashua ne kahā, “Āp Rab kī k̄hidmat kar hī nahīn sakte, kyonki wuh quddūs aur ghayūr Khudā hai. Wuh āp kī sarkashī aur gunāhoñ ko muāf nahīn karegā. ²⁰ Beshak wuh āp par mehrbānī kartā rahā hai, lekin agar āp Rab ko tark karke ajnabī mābūdoñ kī pūjā karen to wuh āp ke k̄hilāf ho kar āp par balāeñ lāegā aur āp ko nest-o-nābūd kar degā.”

²¹ Lekin Isrāīliyoñ ne isrār kiyā, “Jī nahīn, ham Rab kī k̄hidmat karenge!” ²² Phir Yashua ne kahā, “Āp k̄hud is ke gawāh haiñ ki āp ne Rab kī k̄hidmat karne kā faislā kar liyā hai.” Unhoñ ne jawāb diyā, “Jī hāñ, ham is ke gawāh haiñ!” ²³ Yashua ne kahā, “To phir apne darmiyān maujūd butoñ ko tabāh kar deñ aur apne diloñ ko Rab Isrāīl ke Khudā ke tābe rakheñ.” ²⁴ Awām ne Yashua se kahā, “Ham Rab apne Khudā kī k̄hidmat karenge aur usī kī sunenge.”

²⁵ Us din Yashua ne Isrāīliyoñ ke lie Rab se ahd bāndhā. Wahāñ Sikam meñ us ne unheñ ahkām aur qawāyd de kar ²⁶ Allāh kī Shariat kī Kitāb meñ darj kie. Phir us ne ek barā patthar le kar use us balūt ke sāy meñ kharā kiyā jo Rab ke maqdis ke pās thā. ²⁷ Us ne tamām logoñ se kahā, “Is patthar ko dekhēñ! Yih gawāh hai, kyonki is ne sab kuchh sun liyā hai jo Rab ne hamēñ batā diyā hai. Agar āp kabhī Allāh kā inkār karen to yih āp ke k̄hilāf gawāhī degā.”

²⁸ Phir Yashua ne Isrāīliyoñ ko fāriḡh kar diyā, aur har ek apne apne qabāyil ilāqe meñ chalā gayā.

Yashua aur Iliyazar kā Intaqāl

²⁹ Kuchh der ke bād Rab kā k̄hādīm Yashua bin Nūn faut huā. Us kī umr 110 sāl thī. ³⁰ Use us kī maurūsi zamīn meñ dafnāyā gayā, yāñi Timnat-sirah meñ jo Ifrāīm ke pahārī ilāqe meñ jās pahār ke shimāl meñ hai.

³¹ Jab tak Yashua aur wuh buzurg zindā rahe jinhoñ ne apnī ānkhoñ se sab kuchh dekhā thā jo Rab ne Isrāīl ke lie kiyā thā us waqt tak Isrāīl Rab kā wafādār rahā.

³² Mīsr ko chhorṭe waqt Isrāīlī Yūsuf kī haḍḍiyāñ apne sāth lāe the. Ab unhoñ ne unheñ Sikam Shahr kī us zamīn meñ dafn kar diyā jo Yaqūb ne

Sikam ke bāp Hamor kī aulād se chāndī ke sau sikkoñ ke badle ƙharīd li thī. Yih zamīn Yūsuf kī aulād kī wirāsat meñ ā gaī thī.

³³ Iliyazar bin Hārūn bhī faut huā. Use Jibiyā meñ dafnāyā gayā. Ifrāīm ke pahārī ilāqe kā yih shahr us ke beṭe Fīnhās ko diyā gayā thā.

Quzāt

Junūbī Kanān par Mukammal Qābū Nahīn Pāyā Jātā

¹ Yashua kī maut ke bād Isrāīliyoñ ne Rab se pūchhā, “Kaun-sā qabilā pahle nikāl kar Kanāniyoñ par hamlā kare?” ² Rab ne jawāb diyā, “Yahūdāh kā qabilā shurū kare. Maiñ ne mulk ko un ke qabze meñ kar diyā hai.”

³ Tab Yahūdāh ke qabile ne apne bhāiyoñ Shamāūn ke qabile se kahā, “Āeñ, hamāre sāth nikleñ tāki ham mil kar Kanāniyoñ ko us ilāqe se nikāl deñ jo qurā ne Yahūdāh ke qabile ke lie muqarrar kiyā hai. Is ke badle ham bād meñ āp kī madad kareñge jab āp apne ilāqe par qabzā karne ke lie nikleñge.” Chunāñche Shamāūn ke mard Yahūdāh ke sāth nikle. ⁴ Jab Yahūdāh ne dushman par hamlā kiyā to Rab ne Kanāniyoñ aur Farizziyoñ ko us ke qābū meñ kar diyā. Bazaq ke pās unhoñ ne unheñ shikast dī, go un ke kul 10,000 ādmī the.

⁵ Wahān un kā muqābalā ek bādshāh se huā jis kā nām Adūnī-bazaq thā. Jab us ne dekhā kī Kanānī aur Farizzī hār gae haiñ ⁶ to wuh farār huā. Lekin Isrāīliyoñ ne us kā tāqqub karke use pakaṛ liyā aur us ke hāthoñ aur pairon ke angūthoñ ko kāt liyā. ⁷ Tab Adūnī-bazaq ne kahā, “Maiñ ne khud sattar bādshāhoñ ke hāthoñ aur pairon ke angūthoñ ko kaṭwāyā, aur unheñ merī mez ke nīche gire hue khāne ke raddī ṭukre jamā karne pare. Ab Allāh mujhe is kā badlā de rahā hai.” Use Yarūshalam lāyā gayā jahān wuh mar gayā.

⁸ Yahūdāh ke mardoñ ne Yarūshalam par bhī hamlā kiyā. Us par fatah pā kar unhoñ ne us ke bāshindoñ ko talwār se mār ḍālā aur shahr ko jalā diyā. ⁹ Is ke bād wuh āge baṛh kar un Kanāniyoñ se laṛne lage jo pahārī ilāqe, Dasht-e-Najab aur maḡhrib ke nashebī pahārī ilāqe meñ rahte the. ¹⁰ Unhoñ ne Habrūn Shahr par hamlā kiyā jo pahle Qiriyat-arbā kahlātā thā. Wahān unhoñ ne Sīsī, Aḡhīmān aur Talmī kī faujoñ ko shikast dī. ¹¹ Phir wuh āge Dabīr ke bāshindoñ se laṛne chale gae. Dabīr kā purānā nām Qiriyat-sifar thā.

¹² Kālib ne kahā, “Jo Qiriyat-sifar par fatah pā kar qabzā karegā us ke sāth maiñ apnī beṭī Aksā kā rishtā bāndhūngā.” ¹³ Kālib ke chhoṭe bhāī Ghutniyel bin Qanaz ne shahr par qabzā kar liyā. Chunāñche Kālib ne us ke sāth apnī beṭī Aksā kī shādī kar dī. ¹⁴ Jab Aksā Ghutniyel ke hāñ jā rahī thī to us ne use ubhārā kī wuh Kālib se koī khet pāne kī darkhāst kare. Achānak wuh gadhe se utar gaī. Kālib ne pūchhā, “Kyā bāt hai?” ¹⁵ Aksā ne jawāb diyā, “Jahez ke lie mujhe ek chūz se nawāzeñ. Āp ne mujhe Dasht-e-Najab meñ zamīn de dī hai. Ab mujhe chashme bhī de dījīe.” Chunāñche Kālib ne use apnī milkīyat meñ se ūpar aur nīche wāle chashme bhī de die.

¹⁶ Jab Yahūdāh kā qabilā Khajūron ke Shahr se rawānā huā thā to Qīnī bhī un ke sāth Yahūdāh ke registān meñ āe the. (Qīnī Mūsā ke susar Yītro kī aulād the.) Wahān wuh Dasht-e-Najab meñ Arād Shahr ke qarīb dūsre logoñ ke darmiyān hī ābād hue.

¹⁷ Yahūdāh kā qabilā apne bhāiyoñ Shamāūn ke qabile ke sāth āge baṛhā. Unhoñ ne Kanānī shahr Safat par hamlā kiyā aur use Allāh ke lie maḡhsūs karke mukammal taur par tabāh kar diyā. Is lie us kā

nām Hurmā yānī Allāh ke Lie Tabāhī paṛā. ¹⁸ Phir Yahūdāh ke faujiyon ne Ġhazzā, Askqalūn aur Aqrūn ke shahroñ par un ke gird-o-nawāh kī ābādiyon samet fatah pāī. ¹⁹ Rab un ke sāth thā, is lie wuh pahārī ilāqe par qabzā kar sake. Lekin wuh samundar ke sāth ke maidānī ilāqe meñ ābād logoñ ko nikāl na sake. Wajah yih thī ki in logoñ ke pās lohe ke rath the. ²⁰ Mūsā ke wāde ke mutābiq Kālib ko Habrūn Shahr mil gayā. Us ne us meñ se Anāq ke tūn beṭoñ ko un ke gharānoñ samet nikāl diyā.

²¹ Lekin Binyamīn kā qabilā Yarūshalam ke rahne wāle Yabūsiyon ko nikāl na sakā. Aj tak Yabūsi wahān Binyamīniyon ke sāth ābād haiñ.

Shimālī Kanān par Mukammal Qābū Nahīn Pāyā Jātā

²²⁻²³ Ifrāīm aur Manassī ke qabile Baitel par qabzā karne ke lie nikle. (Baitel kā purānā nām Lūz thā.) Jab unhoñ ne apne jāsūsoñ ko shahr kī taftīsh karne ke lie bhejā to Rab un ke sāth thā. ²⁴ Un ke jāsūsoñ kī mulāqāt ek ādmī se huī jo shahr se nikal rahā thā. Unhoñ ne us se kahā, “Hameñ shahr meñ dākḥil hone kā rāstā dikhāen to ham ap par rahm kareñge.” ²⁵ Us ne unheñ andar jāne kā rāstā dikhāyā, aur unhoñ ne us meñ ghus kar tamām bāshindoñ ko talwār se mār ḍalā siwāe mazkūrā ādmī aur us ke khāndān ke. ²⁶ Bād meñ wuh Hittiyon ke mulk meñ gayā jahāñ us ne ek shahr tāmīr karke us kā nām Lūz rakhā. Yih nām aj tak rāy hai.

²⁷ Lekin Manassī ne har shahr ke bāshinde na nikāle. Bait-shān, Tānak, Dor, Ibliyām, Majiddo aur un ke gird-o-nawāh kī ābādiyāñ rah gain. Kanānī pūre azm ke sāth un meñ ṭike rahe. ²⁸ Bād meñ jab Isrāīl kī tāqat baṛh gai to in Kanāniyon ko begār meñ kām karnā paṛā. Lekin Isrāīliyon ne us waqt bhī unheñ mulk se na nikālā.

²⁹ Isī tarah Ifrāīm ke qabile ne bhī Jazar ke bāshindoñ ko na nikālā, aur yih Kanānī un ke darmiyān ābād rahe.

³⁰ Zabulūn ke qabile ne bhī Qitron aur Nahlāl ke bāshindoñ ko na nikālā balki yih un ke darmiyān ābād rahe, albattā unheñ begār meñ kām karnā paṛā.

³¹ Āshar ke qabile ne na akkū ke bāshindoñ ko nikālā, na Saidā, Ahlāb, Akzīb, Hilbā, Afīq yā Rahob ke bāshindoñ ko. ³² Is wajah se Āshar ke log Kanānī bāshindoñ ke darmiyān rahne lage.

³³ Naftālī ke qabile ne Bait-shams aur Bait-anāt ke bāshindoñ ko na nikālā balki wuh bhī Kanāniyon ke darmiyān rahne lage. Lekin Bait-shams aur Bait-anāt ke bāshindoñ ko begār meñ kām karnā paṛā.

³⁴ Dān ke qabile ne maidānī ilāqe par qabzā karne kī koshish to kī, lekin Amoriyon ne unheñ āne na diyā balki pahārī ilāqe tak mahdūd rakhā.

³⁵ Amori pūre azm ke sāth Haris Pahār, Aiyālon aur Sālbīm meñ ṭike rahe. Lekin jab Ifrāīm aur Manassī kī tāqat baṛh gai to Amoriyon ko begār meñ kām karnā paṛā.

³⁶ Amoriyon kī sarhad Darrā-e-Aqrabbīm se le kar Silā se pare tak thī.

2

Rab kā Farishtā Isrāīl ko Malāmat Kartā Hai

¹ Rab kā farishtā Jiljāl se chaṛh kar bokim pahuñchā. Wahān us ne Isrāīliyon se kahā, “Maiñ tumheñ Misr se nikāl kar us mulk meñ lāyā jis kā wādā maiñ ne qasam khā kar tumhāre bāpdādā se kiyā thā. Us waqt maiñ ne kahā ki maiñ tumhāre sāth apnā ahd kabhī nahīn ṭoṛūngā. ² Aur maiñ ne hukm diyā, ‘Is mulk kī qaumoñ ke sāth ahd mat bāndhnā balki

un kī qurbāngāhoñ ko girā denā.’ Lekin tum ne merī na sunī. Yih tum ne kyā kiyā? ³ Is lie ab main tumheñ batātā hūñ ki main unheñ tumhare āge se nahīñ nikālūngā. Wuh tumhare pahluoñ meñ kāñte baneñge, aur un ke dewatā tumhare lie phandā bane raheñge.”

⁴ Rab ke farishte kī yih bāt sun kar Isrāīlī k̄hūb roe. ⁵ Yihī wajah hai ki us jagah kā nām bokīm yāñī Rone Wāle par gayā. Phir unhoñ ne wahāñ Rab ke huzūr qurbāniyāñ pesh kiñ.

Isrāīl Bewafā Ho Jātā Hai

⁶ Yashua ke qaum ko ruḡhsat karne ke bād har ek qabilā apne ilāqe par qabzā karne ke lie rawānā huā thā. ⁷ Jab tak Yashua aur wuh buzurg zindā rahe jinhoñ ne wuh azīm kām dekhe hue the jo Rab ne Isrāīliyoñ ke lie kie the us waqt tak Isrāīlī Rab kī wafādārī se k̄hidmat karte rahe. ⁸ Phir Rab kā k̄hādīm Yashua bin Nūn intaqāl kar gayā. Us kī umr 110 sāl thī. ⁹ Use Timnat-haris meñ us kī apnī maurūsi zamīn meñ dafnāyā gayā. (Yih shahr Ifrāīm ke pahārī ilāqe meñ jās pahār ke shimāl meñ hai.)

¹⁰ Jab hamasar Isrāīlī sab mar kar apne bāpdādā se jā mile to naī nasl ubhar āī jo na to Rab ko jāntī, na un kāmoñ se wāqif thī jo Rab ne Isrāīl ke lie kie the. ¹¹ Us waqt wuh aisi harkateñ karne lage jo Rab ko burī lagīñ. Unhoñ ne Bāl Dewatā ke butoñ kī pūjā karke ¹² Rab apne bāpdādā ke Ḳhudā ko tark kar diyā jo unheñ Mīsr se nikāl lāyā thā. Wuh gird-onawāh kī qaumoñ ke dīgar mābūdoñ ke pīchhe lag gae aur un kī pūjā bhī karne lage. Is se Rab kā ḡhazab un par bharā, ¹³ kyonki unhoñ ne us kī k̄hidmat chhoṛ kar Bāl Dewatā aur Astārāt Dewī kī pūjā ki. ¹⁴ Rab yih dekh kar Isrāīliyoñ se nārāz huā aur unheñ dākuoñ ke hawāle kar diyā jinhoñ ne un kā māl lūṭā. Us ne unheñ irdgird ke dushmanoñ ke hāth bech dālā, aur wuh un kā muqābalā karne ke qābil na rahe. ¹⁵ Jab bhī Isrāīlī larne ke lie nikle to Rab kā hāth un ke k̄hilāf thā. Natījatan wuh hārte gae jis tarah us ne qasam khā kar farmāyā thā.

Jab wuh is tarah baṛī musibat meñ the ¹⁶ to Rab un ke darmiyāñ qāzī barpā kartā jo unheñ lūṭne wāloñ ke hāth se bachāte. ¹⁷ Lekin wuh un kī na sunte balki zinā karke dīgar mābūdoñ ke pīchhe lage aur un kī pūjā karte rahte. Go un ke bāpdādā Rab ke ahkām ke tābe rahe the, lekin wuh Ḳhud baṛī jaldī se us rāh se haṭ jāte jis par un ke bāpdādā chale the. ¹⁸ Lekin jab bhī wuh dushman ke zulm aur dabāw tale karāhne lagte to Rab ko un par tars āī jātā, aur wuh kisī qāzī ko barpā kartā aur us kī madad karke unheñ bachāta.

Jitne arse tak qāzī zindā rahtā utnī der tak Isrāīlī dushmanoñ ke hāth se mahfūz rahte. ¹⁹ Lekin us ke marne par wuh dubārā apnī purāñī rāhoñ par chalne lagte, balki jab wuh muṛ kar dīgar mābūdoñ kī pairawī aur pūjā karne lagte to un kī rawish bāpdādā kī rawish se bhī burī hotī. Wuh apnī sharīr harkatoñ aur haṭdharm rāhoñ se bāz āne ke lie taiyār hī na hote. ²⁰ Is lie Allāh ko Isrāīl par baṛā ḡhussā āyā. Us ne kahā, “Is qaum ne wuh ahd toṛ diyā hai jo main ne is ke bāpdādā se bāndhā thā. Yih merī nahīñ suntī, ²¹ is lie main un qaumoñ ko nahīñ nikālūngā jo Yashua kī maut se le kar āj tak mulk meñ rah gai haiñ. Yih qaumeñ is meñ ābād raheñgī, ²² aur main un se Isrāīliyoñ ko āzmā kar deḡhūngā ki āyā wuh apne bāpdādā kī tarah Rab kī rāh par chaleñge yā nahīñ.”

²³ Chunāñche Rab ne in qaumoñ ko na Yashua ke hawāle kiyā, na fauran nikālā balki unheñ mulk meñ hī rahne diyā.

3

Allāh Isrāīl ko Kanānī Qaumoñ se Āzmātā Hai

¹ Rab ne kai ek qaumoñ ko Mulk-e-Kanān meñ rahne diyā tāki un tamām Isrāīliyoñ ko āzmāe jo k̄hud Kanān kī jangoñ meñ sharīk nahīn hue the. ² Niz, wuh nai nasl ko jang karnā sikhānā chāhtā thā, kyonki wuh jang karne se nāwāqif thī. Zail kī qaumeñ Kanān meñ rah gai thīn: ³ Filistī un ke pāñch hukmrānoñ samet, tamām Kanānī, Saidānī aur Lubnān ke pahārī ilāqe meñ rahne wāle Hiwwī jo Bāl-harmūn Pahār se le kar Labo-hamāt tak ābād the. ⁴ Un se Rab Isrāīliyoñ ko āzmānā chāhtā thā. Wuh dekhnā chāhtā thā ki kyā yih mere un ahkām par amal karte haiñ yā nahīn jo main ne Mūsā kī marīfat un ke bāpdādā ko die the.

Ġhutniyel Qāzi

⁵ Chunānche Isrāīlī Kanāniyoñ, Hittiyōñ, Amoriyoñ, Farizziyōñ, Hiwwiyōñ aur Yabūsiyoñ ke darmiyān hī ābād ho gae. ⁶ Na sirf yih balki wuh in qaumoñ se apne beṭe-beṭiyōñ kā rishtā bāndh kar un ke dewatāoñ kī pūjā bhī karne lage. ⁷ Isrāīliyoñ ne aisī harkateñ kīñ jo Rab kī nazar meñ burī thīñ. Rab ko bhūl kar unhoñ ne Bāl Dewatā aur Yasīrat Dewī kī k̄hidmat kī.

⁸ Tab Rab kā ġhazab un par nāzil huā, aur us ne unheñ Masopotāmiyā ke bādshāh Kūshan-ris'ataim ke hawāle kar diyā. Isrāīlī aṭh sāl tak Kūshan ke ġhulām rahe. ⁹ Lekin jab unhoñ ne madad ke lie Rab ko pukārā to us ne un ke lie ek najātdahindā barpā kiyā. Kālib ke chhoṭe bhāī Ġhutniyel bin Qanaz ne unheñ dushman ke hāth se bachāyā. ¹⁰ Us waqt Ġhutniyel par Rab kā Rūh nāzil huā, aur wuh Isrāīl kā qāzi ban gayā. Jab wuh jang karne ke lie niklā to Rab ne Masopotāmiyā ke bādshāh Kūshan-ris'ataim ko us ke hawāle kar diyā, aur wuh us par ġhālib ā gayā.

¹¹ Tab mulk meñ chālīs sāl tak amn-o-amān qāym rahā. Lekin jab Ġhutniyel bin Qanaz faut huā ¹² to Isrāīlī dubārā wuh kuchh karne lage jo Rab kī nazar meñ burā thā. Is lie us ne Moāb ke bādshāh Ijlūn ko Isrāīl par ġhālib āne diyā. ¹³ Ijlūn ne Ammoniyōñ aur Amāliqiyōñ ke sāth mil kar Isrāīliyoñ se jang kī aur unheñ shikast dī. Us ne Khajūroñ ke Shahr par qabzā kiyā, ¹⁴ aur Isrāīl 18 sāl tak us kī ġhulāmī meñ rahā.

Ahūd Qāzi kī Chālākī

¹⁵ Isrāīliyoñ ne dubārā madad ke lie Rab ko pukārā, aur dubārā us ne unheñ najātdahindā atā kiyā yānī Binyamīn ke qabile kā Ahūd bin Jirā jo bāen hāth se kām karne kā ādī thā. Isi shaḡs ko Isrāīliyoñ ne Ijlūn Bādshāh ke pās bhej diyā tāki wuh use k̄harāj ke paise adā kare. ¹⁶ Ahūd ne apne lie ek dodhārī talwār banā lī jo taqribān ḍerh fuṭ lambī thī. Jāte waqt us ne use apnī kamr ke dāñ taraf bāndh kar apne libās meñ chhupā liyā. ¹⁷ Jab wuh Ijlūn ke darbār meñ pahuñch gayā to us ne Moāb ke bādshāh ko k̄harāj pesh kiyā. Ijlūn bahut moṭā ādmī thā. ¹⁸ Phir Ahūd ne un ādmiyoñ ko ruḡhsat kar diyā jinhoñ ne us ke sāth k̄harāj uṭhā kar use darbār tak pahuñchāyā thā. ¹⁹⁻²⁰ Ahūd bhī wahañ se rawānā huā, lekin jiljāl ke butoñ ke qarīb wuh muṛ kar Ijlūn ke pās wāpas gayā.

Ijlūn bālākhāne meñ baiṭhā thā jo zyādā ṭhanḍā thā aur us ke zātī istemāl ke lie maḡsūs thā. Ahūd ne andar jā kar bādshāh se kahā, “Merī āp ke lie khufiyā k̄habar hai.” Bādshāh ne kahā, “K̄hamosh!” Bāqī tamām hāzirīn kamre se chale gae to Ahūd ne kahā, “Jo k̄habar mere pās āp ke lie hai wuh Allāh kī taraf se hai!” Yih sun kar Ijlūn kharā hone lagā,

²¹ lekin Ahūd ne usī lamhe apne bāēn hāth se kamr ke dāin taraf bandhī huī talwār ko pakaṛ kar use miyān se nikālā aur Ijlūn ke peṭ meñ dhañsā diyā. ²² Talwār itnī dhañs gai ki us kā dastā bhī charbī meñ ghāyb ho gayā aur us kī nok ṭāngoñ meñ se niklī. Talwār ko us meñ chhoṛ kar ²³ Ahūd ne kamre ke darwāzoñ ko band karke kundī lagāi aur sāth wāle kamre meñ se nikal kar chalā gayā.

²⁴ Thoṛī der ke bād bādshāh ke naukaroñ ne ā kar dekhā ki darwāzoñ par kundī lagī hai. Unhoñ ne ek dūse se kahā, “Wuh hājat rafā kar rahe hoñge,” ²⁵ is lie kuchh der ke lie ṭahre. Lekin darwāzā na khulā. Intazār karte karte wuh thak gae. Lekin besūd, bādshāh ne darwāzā na kholā. Āḳhirkār unhoñ ne chābī ḍhūnd kar darwāzoñ ko khol diyā aur dekhā ki mālik kī lāsh farsh par paṛī huī hai.

²⁶ Naukaroñ ke hjihakne kī wajah se Ahūd bach niklā aur Jiljāl ke butoñ se guzar kar saīrā pahuñch gayā jahān wuh mahfūz thā. ²⁷ Wahān Ifrāim ke pahārī ilāqe meñ us ne narsingā phūnk diyā tāki Isrāīli larne ke lie jamā ho jāēn. Wuh ikaṭṭhe hue aur us kī rāhnumāi meñ Wādī-e-Yardan meñ utar gae. ²⁸ Ahūd bolā, “Mere pīchhe ho leñ, kyoñki Allāh ne āp ke dushman Moāb ko āp ke hawāle kar diyā hai.” Chunānche wuh us ke pīchhe pīchhe wādī meñ utar gae. Pahle unhoñ ne Dariyā-e-Yardan ke kam-gahre maqāmoñ par qabzā karke kisī ko dariyā pār karne na diyā. ²⁹ Us waqt unhoñ ne Moāb ke 10,000 tāqatwar aur jang karne ke qābil ādmīyoñ ko mār ḍālā. Ek bhī na bachā.

³⁰ Us din Isrāīl ne Moāb ko zer kar diyā, aur 80 sāl tak mulk meñ amn-amān qāym rahā.

Shamjar Qāzī

³¹ Ahūd ke daur ke bād Isrāīl kā ek aur najātdahindā ubhar āyā, Shamjar bin Anāt. Us ne bail ke ānkus se 600 Filistiyōñ ko mār ḍālā.

4

Daborā Nabiyā aur Lashkar kā Sardār Baraq

¹ Jab Ahūd faut huā to Isrāīli dubārā aisī harkateñ karne lage jo Rab ke nazdik burī thiñ. ²⁻³ Is lie Rab ne unheñ Kanān ke bādshāh Yābīn ke hawāle kar diyā. Yābīn kā dārul-hukūmat Hasūr thā, aur us ke pās 900 lohe ke rath the. Us ke lashkar kā sardār Sīsarā thā jo Harūsāt-hagoim meñ rahtā thā. Yābīn ne 20 sāl Isrāīliyoñ par bahut zulm kiyā, is lie unhoñ ne madad ke lie Rab ko pukārā.

⁴ Un dīnoñ meñ Daborā Nabiyā Isrāīl kī qāzī thi. Us kā shauhar Lafidot thā, ⁵ aur wuh ‘Daborā ke Khajūr’ ke pās rahtī thī jo Ifrāim ke pahārī ilāqe meñ Rāmā aur Baitel ke darmiyān thā. Is daraḳht ke sāy meñ wuh Isrāīliyoñ ke muāmalāt ke faisle kiyā kartī thi. ⁶ Ek din Daborā ne Baraq bin Abīnūsam ko bulāyā. Baraq Naftāli ke qabāyilī ilāqe ke shahr Qādis meñ rahtā thā. Daborā ne Baraq se kahā, “Rab Isrāīl kā Ḳhudā āp ko hukm detā hai, ‘Naftāli aur Zabulūn ke qabīloñ meñ se 10,000 mardoñ ko jamā karke un ke sāth Tabūr Pahār par chaṛh jā!’ ⁷ Main Yābīn ke lashkar ke sardār Sīsarā ko us ke rathoñ aur fauj samet tere qarīb kī Qaison Nadi ke pās khīñch lāūngā. Wahān main use tere hāth meñ kar dūngā.’”

⁸ Baraq ne jawāb diyā, “Main sirf is sūrat meñ jāūngā ki āp bhī sāth jāēn. Āp ke baḡhair main nahīn jāūngā.” ⁹ Daborā ne kahā, “Ṭhīk hai, main zarūr āp ke sāth jāūngī. Lekin is sūrat meñ āp ko Sīsarā par ḡhālib

āne kī izzat hāsīl nahīn hogī balki ek aurat ko. Kyoñki Rab Sīsarā ko ek aurat ke hawāle kar degā.”

Chunānche Daborā Baraq ke sāth Qādis gaī. ¹⁰ Wahān Baraq ne Zabūlūn aur Naftālī ke qabiloñ ko apne pās bulā liyā. 10,000 ādmī us kī rāhnumāī meñ Tabūr Pahār par chāl gae. Daborā bhī sāth gaī.

¹¹ Un dinoñ meñ ek Qīnī banām Hibar ne apnā khaimā Qādis ke qarīb Ailon-zānanīm meñ lagāyā huā thā. Qīnī Mūsā ke sāle Hobāb kī aulād meñ se thā. Lekin Hibar dūsre Qīniyoñ se alag rahtā thā.

¹² Ab Sīsarā ko ittalā dī gaī kī Baraq bin Abīnūsam fauj le kar pahār Tabūr par chaṛh gayā hai. ¹³ Yih sun kar wuh Harūsāt-hagoim se rawānā ho kar apne 900 rathoñ aur bāqī lashkar ke sāth Qaison Nadi par pahuñch gayā.

¹⁴ Tab Daborā ne Baraq se bāt kī, “Hamlā ke lie taiyār ho jāeñ, kyoñki Rab ne āj hī Sīsarā ko āp ke qābū meñ kar diyā hai. Rab āp ke āge āge chal rahā hai.” Chunānche Baraq apne 10,000 ādmiyoñ ke sāth Tabūr Pahār se utar āyā. ¹⁵ Jab unhoñ ne dushman par hamlā kiyā to Rab ne Kanāniyoñ ke pūre lashkar meñ rathoñ samet afrā-tafri paidā kar dī. Sīsarā apne rath se utar kar paidal hī farār ho gayā.

¹⁶ Baraq ke ādmiyoñ ne bhāgne wāle faujiyoñ aur un ke rathoñ kā tāqqub karke un ko Harūsāt-hagoim tak mārte gae. Ek bhī na bachā.

Sīsarā kā Anjām

¹⁷ Itne meñ Sīsarā paidal chal kar Qīnī ādmī Hibar kī bīwī Yāel ke khaime ke pās bhāg āyā thā. Wajah yih thī kī Hasūr ke bādshāh Yābīn ke Hibar ke gharāne ke sāth achchhe tālluqāt the. ¹⁸ Yāel khaime se nikal kar Sīsarā se milne gaī. Us ne kahā, “Āeñ mere āqā, andar āeñ aur na dareñ.” Chunānche wuh andar ā kar leṭ gayā, aur Yāel ne us par kambal dāl diyā.

¹⁹ Sīsarā ne kahā, “Mujhe pyās lagī hai, kuchh pānī pilā do.” Yāel ne dūdh kā mashkizā khol kar use pilā diyā aur use dubārā chhupā diyā. ²⁰ Sīsarā ne darkhāst kī, “Darwāze meñ kharī ho jāo! Agar koī āe aur pūchhe kī kyā khaime meñ koī hai to bolo kī nahīn, koī nahīn hai.”

²¹ Yih kah kar Sīsarā gahrī nīnd so gayā, kyoñki wuh nihāyat thakā huā thā. Tab Yāel ne mekḥ aur hathorā pakaṛ liyā aur dabe pānw Sīsarā ke pās jā kar mekḥ ko itne zor se us kī kanpaṭī meñ ṭhoñk diyā kī mekḥ zamīn meñ dhañs gaī aur wuh mar gayā.

²² Kuchh der ke bād Baraq Sīsarā ke tāqqub meñ wahān se guzarā. Yāel khaime se nikal kar us se milne āī aur bolī, “Āeñ, main āp ko wuh ādmī dikhātī hūñ jise āp dhūnd rahe haiñ.” Baraq us ke sāth khaime meñ dākḥil huā to kyā dekhā kī Sīsarā kī lāsh zamīn par paṛī hai aur mekḥ us kī kanpaṭī meñ se guzar kar zamīn meñ gaṛ gaī hai.

²³ Us dīn Allāh ne Kanānī bādshāh Yābīn ko Isrāīliyoñ ke sāmne zer kar diyā. ²⁴ Is ke bād un kī tāqat barhtī gaī jabki Yābīn kamzor hotā gayā aur ākḥirkār Isrāīliyoñ ke hāthoñ tabāh ho gayā.

5

Daborā aur Baraq kā Gīt

¹ Fatah ke dīn Daborā ne Baraq bin Abīnūsam ke sāth yih gīt gāyā,

² “Allāh kī satāish ho! Kyoñki Isrāīl ke sardāroñ ne rāhnumāī kī, aur awām nikalne ke lie taiyār hue.

³ Ai bādshāho, suno! Ai hukmrāno, merī bāt par tawajjuh do! Main Rab kī tamjīd meñ gīt gāuñgī, Rab Isrāil ke Ḳhudā kī madahsarāi karuñgī.

⁴ Ai Rab, jab tū Saīr se nikal āyā aur Adom ke khule maidān se rawānā huā to zamīn kānp uṭhī aur āsmān se pānī ṭapakne lagā, bādaloñ se bārish barasne lagī.

⁵ Koh-e-Sīnā ke Rab ke huzūr pahār hilne lage, Rab Isrāil ke Ḳhudā ke sāmne wuh kapkapāne lage.

⁶ Shamjar bin Anāt aur Yāel ke dinoñ meñ safr ke pakke aur sīdhe rāste khālī rahe aur musāfir un se haṭ kar bal khāte hue chhoṭe chhoṭe rāstoñ par chal kar apnī manzil tak pahuñchte the.

⁷ Dehāt kī zindagī Sūnī ho gāi. Gānw meñ rahnā mushkil thā jab tak maiñ, Daborā jo Isrāil kī mān hūñ kharī na huī.

⁸ Shahr ke darwāzoñ par jang chhiṛ gai jab unhoñ ne nae mābūdoñ ko chun liyā. Us waqt Isrāil ke 40,000 mardoñ ke pās ek bhī dhāl yā nezā na thā.

⁹ Merā dil Isrāil ke sardāroñ ke sāth hai aur un ke sāth jo ḳhushī se jang ke lie nikle. Rab kī satāish karo!

¹⁰ Ai tum jo safed gadhoñ par kapre bichhā kar un par sawār ho, Allāh kī tamjīd karo! Ai tum jo paidal chal rahe ho, Allāh kī tārif karo!

¹¹ Suno! Jahān jānwaroñ ko pānī pilāyā jātā hai wahān log Rab ke najātbakhsh kāmoñ kī tārif kar rahe haiñ, un najātbakhsh kāmoñ kī jo us ne Isrāil ke dehātiyoñ kī ḳhātir kie. Tab Rab ke log shahr ke darwāzoñ ke pās utar āe.

¹² Ai Daborā, uṭheñ, uṭheñ! Uṭheñ, hān uṭheñ aur gīt gāeñ! Ai Baraq, khare ho jāeñ! Ai Abīnūsam ke beṭe, apne qaidiyoñ ko bāndh kar le jāeñ!

¹³ Phir bache hue fauji pahārī ilāqe se utar kar qaum ke shurafā ke pās āe, Rab kī qaum sūrmāoñ ke sāth mere pās utar āi.

¹⁴ Ifrāim se jis kī jareñ Amāliq meñ haiñ wuh utar āe, aur Binyamīn ke mard un ke pīchhe ho lie. Makīr se hukmrān aur Zabūlūn se sipahsālār utar āe.

¹⁵ Ishkār ke raīs bhī Daborā ke sāth the, aur us ke fauji Baraq ke pīchhe ho kar wādī meñ daur āe. Lekin Rūbin kā qabilā apne ilāqe meñ rah kar soch-bichār meñ uljhā rahā.

¹⁶ Tū kyoñ apne zīn ke do boroñ ke darmiyān baiṭhā rahā? Kyā galloñ ke darmiyān charwāhoñ kī bānsriyoñ kī āwāzeñ sunane ke lie? Rūbin kā qabilā apne ilāqe meñ rah kar soch-bichār meñ uljhā rahā.

¹⁷ Jiliyād ke gharāne Dariyā-e-Yardan ke mashriq meñ ṭahre rahe. Aur Dān kā qabilā, wuh kyoñ bahrī jahāzoñ ke pās rahā? Āshar kā qabilā bhī sāhil par baiṭhā rahā, wuh ārām se apnī bandargāhoñ ke pās ṭahrā rahā,

¹⁸ jabki Zabūlūn aur Naftālī apnī jān par khel kar maidān-e-jang meñ ā gae.

¹⁹ Bādshāh āe aur laṛe, Kanān ke bādshāh Majiddo Nadi par Tānak ke pās Isrāil se laṛe. Lekin wahān se wuh chāñdī kā lūṭā huā māl wāpas na lāe.

²⁰ Āsmān se sitāroñ ne Sīsarā par hamlā kiyā, apnī āsmānī rāhoñ ko chhoṛ kar wuh us se aur us kī qaum se laṛne āe.

²¹ Qaison nadī unheñ urā le gaī, wuh nadī jo qadīm zamāne se bahtī hai. Ai merī jān, mazbūtī se āge chaltī jā!

²² Us waqt t̄apoñ kā baṛā shor sunāī diyā. Dushman ke zabardast ghoṛe sarpā daur rahe the.

²³ Rab ke farishte ne kahā, ‘Mīroz Shahr par lānat karo, us ke bāshindon par k̄hūb lānat karo! Kyoñki wuh Rab kī madad karne na āe, wuh sūrmāon ke k̄hilāf Rab kī madad karne na āe.’

²⁴ Hibar Qīnī kī bīwī mubāarak hai! K̄haimon meñ rahne wālī auraton meñ se wuh sab se mubāarak hai!

²⁵ Jab Sīsarā ne pānī māngā to Yāel ne use dūdh pilāyā. Shāndār pyāle meñ lassī dāl kar wuh use us ke pās lāī.

²⁶ Lekin phir us ne apne hāth se mek̄h aur apne dahne hāth se mazdūron kā hathoṛā pakar kar Sīsarā kā sar phoṛ diyā, us kī khopaṛī ṭukṛe ṭukṛe karke us kī kanpaṭī ko chhed diyā.

²⁷ Us ke pānwoñ meñ wuh tarap uṭhā. Wuh gir kar wahīn paṛā rahā. Hāñ, wuh us ke pānwoñ meñ gir kar halāk huā.

²⁸ Sīsarā kī mān ne khīrkī meñ se jhānkā aur darīche meñ se dek̄htī dek̄htī rotī rahī, ‘Us ke rath ke pahuñchne meñ itnī der kyoñ ho rahī hai? Rathon kī āwāz ab tak kyoñ sunāī nahīn de rahī?’

²⁹ Us kī dānishmand k̄hawātīn use tasallī detī haiñ aur wuh k̄hud un kī bāt dohrātī hai, ³⁰ ‘Wuh lūtā huā māl āpas meñ bāñṭ rahe hoñge. Har mard ke lie ek do laṛkiyāñ aur Sīsarā ke lie rangdār libās hogā. Hāñ, wuh rangdār libās aur merī gardan ko sajāne ke lie do nafis rangdār kapṛe lā rahe hoñge.’

³¹ Ai Rab, tere tamām dushman Sīsarā kī tarah halāk ho jāeñ! Lekin jo tujh se pyār karte haiñ wuh pūre zor se tulū hone wāle sūraj kī mānind hoñ.

Baraq kī is fatah ke bād Isrāīl meñ 40 sāl amn-o-amān qāym rahā.

6

Midiyānī Isrāīliyon ko Dabāte Haiñ

¹ Phir Isrāīlī dubārā wuh kuchh karne lage jo Rab ko burā lagā, aur us ne unheñ sāt sāl tak Midiyāniyon ke hawāle kar diyā. ² Midiyāniyon kā dabāw itnā zyādā baṛh gayā ki Isrāīliyon ne un se panāh lene ke lie pahārī ilāqe meñ shigāf, ghār aur garhiyāñ banā līñ. ³ Kyoñki jab bhī wuh apnī fasleñ lagāte to Midiyānī, Amālīqī aur mashriq ke digar faujī un par hamlā karke ⁴ mulk ko gher lete aur faslon ko Ghazzā Shahr tak tabāh karte. Wuh khāne wālī koī bhī chīz nahīn chhoṛte the, na koī bheṛ, na koī bail, aur na koī gadhā. ⁵ Aur jab wuh apne maweshiyon aur k̄haimon ke sāth pahuñchte to ṭiḍḍiyon ke dalon kī mānind the. Itne mard aur ūñṭ the ki un ko ginā nahīn jā saktā thā. Yoñ wuh mulk par chaṛh āte the tāki use tabāh kareñ. ⁶ Isrāīlī Midiyān ke sabab se itne pashāl hue ki aḳhirkār madad ke lie Rab ko pukārne lage.

⁷⁻⁸ Tab us ne un meñ ek nabī bhej diyā jis ne kahā, ‘Rab Isrāīl kā K̄hudā farmātā hai ki maiñ hī tumheñ Misr kī ghulāmī se nikāl lāyā. ⁹ Maiñ ne tumheñ Misr ke hāth se aur un tamām zālīmon ke hāth se bachā liyā jo tumheñ dabā rahe the. Maiñ unheñ tumhāre āge āge nikālta gayā aur

un kī zamīn tumheñ de dī. ¹⁰ Us waqt mainē ne tumheñ batāyā, ‘Main Rab tumhārā Ḳhudā hūñ. Jin Amoriyoñ ke mulk meñ tum rah rahe ho un ke dewatāoñ kā ḵhauf mat mānanā. Lekin tum ne merī na sunī.’”

Rab Jidāun ko Bulātā Hai

¹¹ Ek din Rab kā farishtā āyā aur Ufrā meñ balūt ke ek darakht ke sāy meñ baiṭh gayā. Yih darakht Abiyazar ke ḵhāndān ke ek ādmī kā thā jis kā nām Yuās thā. Wahīn angūr kā ras nikālne kā hauz thā, aur us meñ Yuās kā beṭā Jidāun chhup kar gandum jhār rahā thā, hauz meñ is lie ki gandum Midiyāniyoñ se mahfūz rahe. ¹² Rab kā farishtā Jidāun par zāhir huā aur kahā, “Ai zabardast sūrme, Rab tere sāth hai!”

¹³ Jidāun ne jawāb diyā, “Nahīn janāb, agar Rab hamāre sāth ho to yih sab kuchh hamāre sāth kyon ho rahā hai? Us ke wuh tamām mojize āj kahān nazar āte haiñ jin ke bāre meñ hamāre bāpdādā hameñ batāte rahe haiñ? Kyā wuh nahīn kahte the ki Rab hameñ Misr se nikāl lāyā? Nahīn, janāb. Ab aisā nahīn hai. Ab Rab ne hameñ tark karke Midiyān ke hawāle kar diyā hai.”

¹⁴ Rab ne us kī taraf muṛ kar kahā, “Apnī is tāqat meñ jā aur Isrāil ko Midiyān ke hāth se bachā. Mainī hī tujhe bhej rahā hūñ.”

¹⁵ Lekin Jidāun ne etarāz kiyā, “Ai Rab, mainī Isrāil ko kis tarah bachāūñ? Merā ḵhāndān Manassī ke qābīle kā sab se kamzor ḵhāndān hai, aur mainī apne bāp ke ghar meñ sab se chhoṭā hūñ.”

¹⁶ Rab ne jawāb diyā, “Mainī tere sāth hūngā, aur tū Midiyāniyoñ ko yoñ māregā jaise ek hī ādmī ko.”

¹⁷ Tab Jidāun ne kahā, “Agar mujh par tere karm kī nazar ho to mujhe koī ilāhī nishān dikhā tāki sābit ho jāe ki wāqai Rab hī mere sāth bāt kar rahā hai. ¹⁸ Mainī abhī jā kar qurbānī taiyār kartā hūñ aur phir wāpas ā kar use tujhe pesh karūngā. Us waqt tak rawānā na ho jānā.”

Rab ne kahā, “Ṭhik hai, mainī terī wāpasī kā intazār karke hī jāūngā.”

¹⁹ Jidāun chālā gayā. Us ne bakrī kā bachchā zabah karke taiyār kiyā aur pūre 16 kilogrām maide se beḵhamīrī roṭī banāī. Phir gosht ko ṭokrī meñ rakh kar aur us kā shorbā alag bartan meñ ḍāl kar wuh sab kuchh Rab ke farishte ke pās lāyā aur use balūt ke sāy meñ pesh kiyā.

²⁰ Rab ke farishte ne kahā, “Gosht aur beḵhamīrī roṭī ko le kar is patthar par rakh de, phir shorbā us par unḍel de.” Jidāun ne aisā hī kiyā. ²¹ Rab ke farishte ke hāth meñ lāthī thī. Ab us ne lāthī ke sire se gosht aur beḵhamīrī roṭī ko chhū diyā. Achānak patthar se āg bhaṛak uṭhī aur ḵhurāk bhasm ho gaī. Sāth sāth Rab kā farishtā ojhal ho gayā.

²² Phir Jidāun ko yaqīn āyā ki yih wāqai Rab kā farishtā thā, aur wuh bol uṭhā, “Hāy Rab Qādir-e-mutlaq! Mujh par afsos, kyonki mainī ne Rab ke farishte ko rūbarū dekhā hai.”

²³ Lekin Rab us se hamkalām huā aur kahā, “Terī salāmatī ho. Mat ḍar, tū nahīn maregā.”

²⁴ Wahīn Jidāun ne Rab ke lie qurbāngāh banāī aur us kā nām ‘Rab Salāmat Hai’ rakhā. Yih āj tak Abiyazar ke ḵhāndān ke shahr Ufrā meñ majūd hai.

Jidāun Bāl kī Qurbāngāh Girā Detā Hai

²⁵ Usī rāt Rab Jidāun se hamkalām huā, “Apne bāp ke bailoñ meñ se dūsre bail ko jo sāt sāl kā hai chun le. Phir apne bāp ki wuh qurbāngāh girā de jis par Bāl Dewatā ko qurbāniyān chaṛhāī jāti haiñ, aur Yasirat Dewī kā wuh khambā kāṭ ḍāl jo sāth khaṛā hai. ²⁶ Is ke bād usī pahārī

qile kī choṭī par Rab apne Khudā ke lie sahīh qurbāngāh banā de. Yasīrat ke khambe kī kaṭī huī lakaṛī aur bail ko us par rakh kar mujhe bhasm hone wālī qurbānī pesh kar.”

²⁷ Chunānche Jidāun ne apne das naukaron ko sāth le kar wuh kuchh kiya jis kā hukm Rab ne use diyā thā. Lekin wuh apne khāndān aur shahr ke logoṅ se ḍartā thā, is lie us ne yih kām din ke bajāe rāt ke waqt kiya.

²⁸ Subah ke waqt jab shahr ke log uṭhe to dekhā ki Bāl kī qurbāngāh dhā dī gaī hai aur Yasīrat Dewī kā sāth wālā khambā kāt diyā gaya hai. In kī jagah ek naī qurbāngāh banāī gaī hai jis par bail ko charhāyā gaya hai. ²⁹ Unhoṅ ne ek dūstre se pūchhā, “Kis ne yih kiya?” Jab wuh is bāt kī taftīsh karne lage to kisī ne unheṅ batāyā ki Jidāun bin Yuās ne yih sab kuchh kiya hai.

³⁰ Tab wuh Yuās ke ghar gae aur taqāzā kiya, “Apne beṭe ko ghar se nikāl laēn. Lāzim hai ki wuh mar jāe, kyonki us ne Bāl kī qurbāngāh ko girā kar sāth wālā Yasīrat Dewī kā khambā bhī kāt ḍalā hai.”

³¹ Lekin Yuās ne un se jo us ke sāmne khare the kahā, “Kyā āp Bāl ke difā meṅ laṛnā chāhte haiṅ? Jo bhī Bāl ke lie laṛegā use kal subah tak mār diyā jāegā. Agar Bāl wāqaī Khudā hai to wuh khud apne difā meṅ laṛe jab koī us kī qurbāngāh ko ḍhā de.”

³² Chūnki Jidāun ne Bāl kī qurbāngāh girā dī thī is lie us kā nām Yarubbāl yānī ‘Bāl Us se Laṛe’ par gaya.

Jidāun Allāh se Nishān Māngtā Hai

³³ Kuchh der ke bād tamām Midiyānī, Amālīqī aur dūsrī mashriqī qaumeṅ jamā huīn aur Dariyā-e-Yardan ko pār karke apne ḍere Maidān-e-Yazrael meṅ lagāe. ³⁴ Phir Rab kā Rūh Jidāun par nāzil huā. Us ne narsingā phūnk kar Abiyazar ke khāndān ke mardoṅ ko apne pīchhe ho lene ke lie bulāyā. ³⁵ Sāth sāth us ne apne qāsidoṅ ko Manassī ke qabile aur Ashar, Zabūlun aur Naftālī ke qabiloṅ ke pās bhī bhej diyā. Tab wuh bhī āe aur Jidāun ke mardoṅ ke sāth mil kar us ke pīchhe ho lie.

³⁶ Jidāun ne Allāh se duā kī, “Agar tū wāqaī Isrāil ko apne wāde ke mutābiq mere zariye bachānā chāhtā hai ³⁷ to mujhe yaqīn dilā. Main rāt ko tāzā kaṭrī huī un gandum gāhne ke farsh par rakh dūngā. Kal subah agar sirf un par os paṛī ho aur irdgird kā sārā farsh khushk ho to main jān lūngā ki wāqaī tū apne wāde ke mutābiq Isrāil ko mere zariye bachāegā.”

³⁸ Wuhī kuchh huā jis kī darkhāst Jidāun ne ki thī. Agle din jab wuh subah-sawere uṭhā to un os se tar thī. Jab us ne use nichoṛā to itnā pānī thā ki bartan bhar gaya.

³⁹ Phir Jidāun ne Allāh se kahā, “Mujh se ghusse na ho jānā agar main tujh se ek bār phir darkhāst karūn. Mujhe ek ākhīrī dafā un ke zariye terī marzī jānchne kī ijāzat de. Is dafā un khushk rahe aur irdgird ke sāre farsh par os paṛī ho.” ⁴⁰ Us rāt Allāh ne aisā hī kiya. Sirf un khushk rahī jabki irdgird ke sāre farsh par os paṛī thī.

7

Allāh Jidāun ke Sāthiyōṅ ko Chun Letā Hai

¹ Subah-sawere Yarubbāl yānī Jidāun apne tamām logoṅ ko sāth le kar harod chashme ke pās āyā. Wahān unhoṅ ne apne ḍere lagāe. Midiyāniyōṅ ne apnī khaimāgāh un ke shimāl meṅ Morih Pahār ke dāman meṅ lagāī huī thī.

² Rab ne Jidāun se kahā, “Tere pās zyādā log haiñ! Main is qism ke bare lashkar ko Midiyāniyōn par fatah nahīn dūngā, warnā Isrāīlī mere sāmne dīngeñ mār kar kaheñge, ‘Ham ne apnī hī tāqat se apne āp ko bachāyā hai!’” ³ Is lie lashkargāh meñ elān kar ki jo ḍar ke māre pareshān ho wuh apne ghar wāpas chalā jāe.” Jidāun ne yōñ kiyā to 22,000 mard wāpas chale gae jabki 10,000 Jidāun ke pās rahe.

⁴ Lekin Rab ne dubārā Jidāun se bāt kī, “Abhī tak zyādā log haiñ! In ke sāth utar kar chashme ke pās jā. Wahāñ main unheñ jāñch kar un ko muqarrar karūngā jinheñ tere sāth jānā hai.” ⁵ Chunāñche Jidāun apne ādmiyōn ke sāth chashme ke pās utar āyā. Rab ne use hukm diyā, “Jo bhī apnā hāth pānī se bhar kar use kutte kī tarah chāṭ le use ek taraf kharā kar. Dūsrī taraf unheñ kharā kar jo ghuṭne ṭek kar pānī pīte haiñ.” ⁶ 300 ādmiyōn ne apnā hāth pānī se bhar kar use chāṭ liyā jabki bāqī sab pīne ke lie jhuk gae.

⁷ Phir Rab ne Jidāun se farmāyā, “Main in 300 chāṭne wāle ādmiyōn ke zariye Isrāīl ko bachā kar Midiyāniyōn ko tere hawāle kar dūngā. Bāqī tamām mardoñ ko fāriḡ kar. Wuh sab apne apne ghar wāpas chale jāeñ.” ⁸ Chunāñche Jidāun ne bāqī tamām ādmiyōn ko fāriḡ kar diyā. Sirf muqarrarā 300 mard rah gae. Ab yih dūstroñ kī kḥurāk aur narsinge apne pās rakh kar jang ke lie taiyār hue. Us waqt Midiyānī kḥaimāgāh Isrāīliyōn ke niche wādī meñ thī.

Midiyāniyōn par Jidāun kī Fatah

⁹ Jab rāt hūi to Rab Jidāun se hamkalām huā, “Uṭh, Midiyānī kḥaimāgāh ke pās utar kar us par hamlā kar, kyōñki main use tere hāth meñ de dūngā. ¹⁰ Lekin agar tū is se ḍartā hai to pahle apne naukar Fūrāh ke sāth utar kar ¹¹ wuh bāteñ sun le jo wahāñ ke log kah rahe haiñ. Tab un par hamlā karne kī jurrat baḥ jāegī.”

Jidāun Fūrāh ke sāth kḥaimāgāh ke kināre ke pās utar āyā. ¹² Midiyānī, Amāliqī aur mashriq ke diḡar faujī ṭiḍḍiyōn ke dal kī tarah wādī meñ phaile hue the. Un ke ūñṭ sāhil kī ret kī tarah beshumār the. ¹³ Jidāun dabe pāñw dushman ke itne qarīb pahuñch gayā ki un kī bāteñ sun saktā thā. Ain us waqt ek faujī dūstre ko apnā kḥāb sunā rahā thā, “Main ne kḥāb meñ dekhā ki jau kī baḥī roṭī luḥaktī luḥaktī hamārī kḥaimāgāh meñ utar āi. Yahāñ wuh itnī shiddat se kḥaime se ṭakrā gai ki kḥaimā ulāṭ kar zamīnbos ho gayā.” ¹⁴ Dūstre ne jawāb diyā, “Is kā sirf yih matlab ho saktā hai ki Isrāīlī mard Jidāun bin Yuās kī talwār ḡhalīb āegi! Allāh use Midiyāniyōn aur pūrī lashkargāh par fatah degā.”

¹⁵ Kḥāb aur us kī tābir sun kar Jidāun ne Allāh ko sijdā kiyā. Phir us ne Isrāīlī kḥaimāgāh meñ wāpas ā kar elān kiyā, “Uṭheñ! Rab ne Midiyānī lashkargāh ko tumhāre hawāle kar diyā hai.” ¹⁶ Us ne apne 300 mardoñ ko sau sau ke tīn gurohoñ meñ taqsim karke har ek ko ek narsingā aur ek gharā de diyā. Har gharā meñ mashāl thī. ¹⁷⁻¹⁸ Us ne hukm diyā, “Jo kuchh main karūngā us par ḡhaur karke wuhī kuchh karen. Pūrī kḥaimāgāh ko gher leñ aur ain wuhī kuchh karen jo main karūngā. Jab main apne sau logoñ ke sāth kḥaimāgāh ke kināre pahuñchūngā to ham apne narsingoñ ko bajā deñge. Yih sunte hī āp bhī yihī kuchh karen aur sāth sāth nārā lagāeñ, ‘Rab ke lie aur Jidāun ke lie!’”

¹⁹ Taqriban ādhī rāt ko Jidāun apne sau mardoñ ke sāth Midiyānī kḥaimāgāh ke kināre pahuñch gayā. Thoṛī der pahle pahredār badal gae the. Achānak Isrāīliyōn ne apne narsingoñ ko bajāyā aur apne gharoñ ko

tukre tukre kar diyā. ²⁰ Fauran sau sau ke dūsre do gurohoñ ne bhī aisā hī kiyā. Apne dahne hāth meñ narsingā aur bāeñ hāth meñ bhaṛaktī mashāl pakaṛ kar wuh nārā lagāte rahe, “Rab ke lie aur Jidāun ke lie!” ²¹ Lekin wuh khaimāgāh meñ dākhlil na hue balki wahīñ us ke irdgird khaṛe rahe. Dushman meñ baṛī afrā-tafrī mach gaī. Chikhte-chillāte sab bhāg jāne kī koshish karne lage. ²² Jidāun ke 300 ādmī apne narsinge bajāte rahe jabki Rab ne khaimāgāh meñ aisī garbaṛ paidā kī ki log ek dūsre se laṛne lage. Aḳhirkār pūrā lashkar Bait-sittā, Sarīrāt aur Abīl-mahūlā kī sarhad tak farār huā jo Tabbāt ke qarīb hai.

²³ Phir Jidāun ne Naftālī, Āshar aur pūre Manassi ke mardoñ ko bulā liyā, aur unhoñ ne mil kar Midiyāniyoñ kā tāqqub kiyā. ²⁴ Us ne apne qāsidoñ ke zariye Ifrāim ke pūre pahārī ilāqe ke bāshindoñ ko bhī paighām bhej diyā, “Utar aēñ aur Midiyāniyoñ ko bhāg jāne se rokeñ! Bait-bārā tak un tamām jaghoñ par qabzā kar leñ jahāñ dushman Dariyā-e-Yardan ko pā-piyādā pār kar saktā hai.”

Ifrāimī mān gae. ²⁵ Aur unhoñ ne do Midiyānī sardāroñ ko pakaṛ kar un ke sar qalam kar die. Sardāroñ ke nām Oreb aur Zaeb the, aur jahāñ unheñ pakaṛā gayā un jaghoñ ke nām ‘Oreb kī Chatāñ’ aur ‘Zaeb kā Angūr kā Ras Nikālne Wālā Hauz’ paṛ gayā. Is ke bād wuh dubārā Midiyāniyoñ kā tāqqub karne lage. Dariyā-e-Yardan ko pār karne par un kī mulāqāt Jidāun se huī, aur unhoñ ne donoñ sardāroñ ke sar us ke sapurd kar die.

8

Ifrāim Nārāz Ho Jātā Hai

¹ Lekin Ifrāim ke mardoñ ne shikāyat kī, “Āp ne ham se kaisā sulūk kiyā? Āp ne hameñ kyoñ nahīñ bulāyā jab Midiyān se laṛne gae.” Aisī bāteñ karte karte unhoñ ne Jidāun ke sāth saḳht bahs kī. ² Lekin Jidāun ne jawāb diyā, “Kyā āp mujh se kahīñ zyādā kāmyāb na hue? Aur jo angūr fasal jamā karne ke bād Ifrāim ke bāghoñ meñ rah jāte haiñ kyā wuh mere chhoṭe khāndān Abiyazar kī pūrī fasal se zyādā nahīñ hote?” ³ Allāh ne to Midiyān ke sardāroñ Oreb aur Zaeb ko āp ke hawāle kar diyā. Is kī nisbat mujh se kyā kāmyābī hāsīl huī hai?” Yih sun kar Ifrāim ke mardoñ kā ghussā thandā ho gayā.

Sukkāt aur Fanuel Jidāun kī Madad Nahīñ Karte

⁴ Jidāun apne 300 mardoñ samet Dariyā-e-Yardan ko pār kar chukā thā. Dushman kā tāqqub karte karte wuh thak gae the. ⁵ Is lie Jidāun ne qarīb ke shahr Sukkāt ke bāshindoñ se guzārish kī, “Mere faujiyoñ ko kuchh roṭī de deñ. Wuh thak gae haiñ, kyoñki ham Midiyānī sardār Zibah aur Zalmunnā kā tāqqub kar rahe haiñ.” ⁶ Lekin Sukkāt ke buzurgoñ ne jawāb diyā, “Ham āp ke faujiyoñ ko roṭī kyoñ deñ? Kyā āp Zibah aur Zalmunnā ko pakaṛ chuke haiñ kī ham aisā karen?” ⁷ Yih sun kar Jidāun ne kahā, “Jyoñ hī Rab in do sardāroñ Zibah aur Zalmunnā ko mere hāth meñ kar degā main tum ko registān kī kāñṭedār jhāriyoñ aur ūñṭkaṭāroñ se gāh kar tabāh kar dūngā.”

⁸ Wuh āge nikal kar Fanuel Shahr pahuñch gayā. Wahāñ bhī us ne roṭī māngī, lekin Fanuel ke bāshindoñ ne Sukkāt kā-sā jawāb diyā. ⁹ Yih sun kar us ne kahā, “Jab main salāmatī se wāpas āūngā to tumhārā yih burj girā dūngā!”

Midiyāniyon par Pūrī Fatah

¹⁰ Ab Zibah aur Zalmunnā qarqūr pahuñch gae the. 15,000 afrād un ke sāth rah gae the, kyonki mashriqī ittahādiyon ke 1,20,000 talwāron se lais faujī halāk ho gae the. ¹¹ Jidāun ne Midiyāniyon ke pīchhe chalte hue khānābadoshon kā wuh rāstā istemāl kiyā jo Nūbah aur Yugbahā ke mashriq meñ hai. Is tariqe se us ne un kī lashkargāh par us waqt hamlā kiyā jab wuh apne āp ko mahfūz samajh rahe the. ¹² Dushman meñ afrā-tafrī paidā huī aur Zibah aur Zalmunnā farār ho gae. Lekin Jidāun ne un kā tāqub karte karte unheñ pakar liyā.

¹³ Is ke bād Jidāun lautā. Wuh abhī Haris ke darrā se utar rahā thā ¹⁴ ki Sukkāt ke ek jawān ādmī se milā. Jidāun ne use pakar kar majbūr kiyā ki wuh shahr ke rāhnumāon aur buzurgoñ kī fahrist likh kar de. ⁷⁷ buzurg the. ¹⁵ Jidāun un ke pās gayā aur kahā, “Dekho, yih haiñ Zibah aur Zalmunnā! Tum ne inhiñ kī wajah se merā mazāq urā kar kahā thā ki ham āp ke thakehāre faujiyon ko roṭī kyon deñ? Kyā āp Zibah aur Zalmunnā ko pakar chuke haiñ ki ham aisā karen?” ¹⁶ Phir Jidāun ne shahr ke buzurgoñ ko giriṭār karke unheñ kāñṭedār jhāriyon aur ūñṭkaṭāron se gāh kar sabaq sikhāyā. ¹⁷ Phir wuh Fanuel gayā aur wahāñ kā burj girā kar shahr ke mardoñ ko mār ḍalā.

¹⁸ Is ke bād Jidāun Zibah aur Zalmunnā se mukhātib huā. Us ne pūchhā, “Un ādmiyon kā hulyā kaisā thā jinheñ tum ne Tabūr Pahār par qatl kiyā?” Unhoñ ne jawāb diyā, “Wuh āp jaise the, har ek shahzādā lag rahā thā.”

¹⁹ Jidāun bolā, “Wuh mere sage bhāī the. Rab kī hayāt kī qasam, agar tum un ko zindā chhorṭe to main tumheñ halāk na kartā.”

²⁰ Phir wuh apne pahlaṭhe Yatar se mukhātib ho kar bolā, “In ko mār ḍālo!” Lekin Yatar apnī talwār miyān se nikālne se jhijkā, kyonki wuh abhī bachchā thā aur ḍartā thā. ²¹ Tab Zibah aur Zalmunnā ne kahā, “Āp hī hameñ mār deñ! Kyonki jaisā ādmī waisī us kī tāqat!” Jidāun ne khare ho kar unheñ talwār se mār ḍalā aur un ke ūñṭon kī gardanoñ par lage tāwiz utār kar apne pās rakhe.

Jidāun ke Sabab se Isrāīl Butparastī meñ Ulajh Jātā Hai

²² Isrāīliyon ne Jidāun ke pās ā kar kahā, “Āp ne hameñ Midiyāniyon se bachā liyā hai, is lie ham par hukūmat karen, āp, āp ke bād āp kā beṭā aur us ke bād āp kā potā.”

²³ Lekin Jidāun ne jawāb diyā, “Na main āp par hukūmat karūnga, na merā beṭā. Rab hī āp par hukūmat karega. ²⁴ Meri sirf ek guzārish hai. Har ek mujhe apne lūṭe hue māl meñ se ek ek bālī de de.” Bāt yih thī ki dushman ke tamām afrād ne sone kī bāliyañ pahan rakhī thiñ, kyonki wuh Ismāīlī the.

²⁵ Isrāīliyon ne kahā, “Ham khushī se bālī denge.” Ek chādar zamīn par bichhā kar har ek ne ek ek bālī us par phaiñk di. ²⁶ Sone ki in bāliyon kā wazn taqriban 20 kilogrām thā. Is ke alāwā Isrāīliyon ne mukhtalif tāwiz, kān ke āweze, arghawānī rang ke shāhī libās aur ūñṭon kī gardanoñ meñ lagī qīmtī zanjireñ bhī de diñ.

²⁷ Is sone se Jidāun ne ek afod * banā kar use apne ābāī shahr Ufrā meñ kharā kiyā jahāñ wuh us ke aur tamām khāndān ke lie phandā ban gayā. Na sirf yih balki pūrā Isrāīl zinā karke but kī pūjā karne lagā.

* **8:27** Ām taur par Ibrānī meñ afod kā matlab imām-e-āzam kā bālāposh thā (dekhie khurūj 28:4), lekin yahāñ is se murād butparastī kī koī chīz hai.

²⁸ Us waqt Midiyān ne aisī shikast khāi ki bād meñ Isrāil ke lie khatre kā bāis na rahā. Aur jitni der Jidāun zindā rahā yāni 40 sāl tak mulk meñ amn-o-amān qāym rahā.

²⁹ Jang ke bād Jidāun bin Yuās dubārā Ufrā meñ rahne lagā. ³⁰ Us ki bahut-sī biwiyān aur 70 beṭe the. ³¹ Us ki ek dāshtā bhī thī jo Sikam Shahr meñ rihāishpazīr thī aur jis ke ek beṭā paidā huā. Jidāun ne beṭe kā nām Abīmālik rakhā. ³² Jidāun umrrasidā thā jab faut huā. Use Abiazriyōn ke shahr Ufrā meñ us ke bāp Yuās ki qabr meñ dafnāyā gayā.

³³ Jidāun ke marte hī Isrāili dubārā zinā karke Bāl ke butōn ki pūjā karne lage. Wuh Bāl-barīt ko apnā khās dewatā banā kar ³⁴ Rab apne Khudā ko bhūl gae jis ne unheñ irdgird ke dushmanō se bachā liyā thā. ³⁵ Unhoñ ne Yarubbāl yāni Jidāun ke khāndān ko bhī us ehsān ke lie koi mehrbāni na dikhāi jo Jidāun ne un par kiyā thā.

9

Abīmālik Bādshāh Ban Jātā Hai

¹ Ek din Yarubbāl yāni Jidāun kā beṭā Abīmālik apne māmūōn aur mān ke bāqī rishtedārōn se milne ke lie Sikam gayā. Us ne un se kahā, ² “Sikam Shahr ke tamām bāshindoñ se pūchheñ, kyā āp apne āp par Jidāun ke 70 beṭōn ki hukūmat zyādā pasand karenge yā ek hī shaḥs ki? Yād rahe ki main āp kā khūnī rishtedār hūn!” ³ Abīmālik ke māmūōn ne Sikam ke tamām bāshindoñ ke sāmne yih bāteñ dohrāin. Sikam ke logoñ ne sochā, “Abīmālik hamārā bhāi hai” is lie wuh us ke pīchhe lag gae. ⁴ Unhoñ ne use Bāl-barīt Dewatā ke mandir se chāndī ke 70 sikke bhī de die.

In paison se Abīmālik ne apne irdgird āwārā aur badmāsh ādmiyōn kā guroh jamā kiyā. ⁵ Unheñ apne sāth le kar wuh Ufrā pahuñchā jahān bāp kā khāndān rahtā thā. Wahān us ne apne tamām bhāiyōn yāni Jidāun ke 70 beṭōn ko ek hī patthar par qatl kar diyā. Sirf Yūtām jo Jidāun kā sab se chhoṭā beṭā thā kahīn chhup kar bach niklā. ⁶ Is ke bād Sikam aur Bait-millo ke tamām log us balūt ke sāy meñ jamā hue jo Sikam ke satūn ke pās thā. Wahān unhoñ ne Abīmālik ko apnā bādshāh muqarrar kiyā.

Yūtām ki Abīmālik aur Sikam par Lānat

⁷ Jab Yūtām ko is ki ittālā milī to wuh Garizim Pahār ki choṭī par chaṛh gayā aur ūñchī āwāz se chillāyā, “Ai Sikam ke bāshindo, sunēñ meri bāt! Sunēñ agar āp chāhte haiñ ki Allāh āp ki bhī sune. ⁸ Ek din darāḥtoñ ne faislā kiyā ki ham par koi bādshāh honā chāhie. Wuh use chunane aur masah karne ke lie nikle. Pahle unhoñ ne zaitūn ke darāḥt se bāt kī, ‘Hamāre bādshāh ban jāeñ!’ ⁹ Lekin zaitūn ke darāḥt ne jawāb diyā, ‘Kyā main apnā tel paidā karne se bāz āūñ jis ki Allāh aur insān itni qadar karte haiñ tāki darāḥtoñ par hukūmat karūñ? Hargiz nahīñ!’ ¹⁰ Is ke bād darāḥtoñ ne anjir ke darāḥt se bāt kī, ‘Āeñ, hamāre bādshāh ban jāeñ!’ ¹¹ Lekin anjir ke darāḥt ne jawāb diyā, ‘Kyā main apnā mīṭhā aur achchhā phal lāne se bāz āūñ tāki darāḥtoñ par hukūmat karūñ? Hargiz nahīñ!’ ¹² Phir darāḥtoñ ne angūr ki bel se bāt kī, ‘Āeñ, hamāre bādshāh ban jāeñ!’ ¹³ Lekin angūr ki bel ne jawāb diyā, ‘Kyā main apnā ras paidā karne se bāz āūñ jis se Allāh aur insān khush ho jāte haiñ tāki darāḥtoñ par hukūmat karūñ? Hargiz nahīñ!’ ¹⁴ Āḥkirkar darāḥt kāñtedār jhāri ke pās āe aur kahā, ‘Āeñ aur hamāre bādshāh ban jāeñ!’ ¹⁵ Kāñtedār jhāri ne jawāb diyā, ‘Agar tum wāqāi mujhe masah karke apnā bādshāh

banānā chāhte ho to āo aur mere sāy meñ panāh lo. Agar tum aisā nahīn karnā chāhte to jhārī se āg nikal kar Lubnān ke deodār ke darakhṭoñ ko bhasm kar de.’”

¹⁶ Yūtām ne bāt jāri rakh kar kahā, “Ab mujhe batāeñ, kyā āp ne wafādārī aur sachchāi kā izhār kiyā jab āp ne Abīmalik ko apnā bādshāh banā liyā? Kyā āp ne Jidāun aur us ke khāndān ke sāth achchhā sulūk kiyā? Kyā āp ne us par shukrguzārī kā wuh izhār kiyā jis ke lāyq wuh thā? ¹⁷ Mere bāp ne āp kī khātir jang kī. Āp ko Midiyāniyoñ se bachāne ke lie us ne apnī jān khatre meñ dāl dī. ¹⁸ Lekin āj āp Jidāun ke gharāne ke khilāf uṭh khare hue haiñ. Āp ne us ke 70 beṭoñ ko ek hī patthar par zabah karke us kī launḍī ke beṭe Abīmalik ko Sikam kā bādshāh banā liyā hai, aur yih sirf is lie ki wuh āp kā rishtedār hai. ¹⁹ Ab sunen! Agar āp ne Jidāun aur us ke khāndān ke sāth wafādārī aur sachchāi kā izhār kiyā hai to phir Allāh kare ki Abīmalik āp ke lie khushī kā bāis ho aur āp us ke lie. ²⁰ Lekin agar aisā nahīn thā to Allāh kare ki Abīmalik se āg nikal kar āp sab ko bhasm kar de jo Sikam aur Bait-millo meñ rahte haiñ! Aur āg āp se nikal kar Abīmalik ko bhī bhasm kar de!” ²¹ Yih kah kar Yūtām ne bhāg kar bair meñ panāh lī, kyoñki wuh apne bhāi Abīmalik se ḍartā thā.

Sikam ke Bāshinde Abīmalik ke khilāf Ho Jāte Haiñ

²² Abīmalik kī Isrāil par hukūmat tīn sāl tak rahī. ²³ Lekin phir Allāh ne ek burī rūh bhej dī jis ne Abīmalik aur Sikam ke bāshindoñ meñ nā-ittafaqī paidā kar dī. Natīje meñ Sikam ke logoñ ne baḡhāwat kī. ²⁴ Yoñ Allāh ne use is kī sazā dī ki us ne apne bhāiyoñ yāñi Jidāun ke 70 beṭoñ ko qatl kiyā thā. Sikam ke bāshindoñ ko bhī sazā milī, kyoñki unhoñ ne is meñ Abīmalik kī madad kī thī.

²⁵ Us waqt Sikam ke log irdgird kī choṭiyoñ par chaṛh kar Abīmalik kī tāk meñ baith gae. Jo bhī wahāñ se guzarā use unhoñ ne lūṭ liyā. Is bāt kī khabar Abīmalik tak pahuñch gai.

²⁶ Un dinoñ meñ ek ādmī apne bhāiyoñ ke sāth Sikam āyā jis kā nām Jāl bin Abad thā. Sikam ke logoñ se us kā achchhā-khāsā tālluq ban gayā, aur wuh us par etibār karne lage. ²⁷ Angūr kī fasal pak gai thī. Log shahr se nikle aur apne baḡhoñ meñ angūr toṛ kar un se ras nikālne lage. Phir unhoñ ne apne dewatā ke mandir meñ jashn manāyā. Jab wuh khūb khā-pī rahe the to Abīmalik par lānat karne lage. ²⁸ Jāl bin Abad ne kahā, “Sikam kā Abīmalik ke sāth kyā wāstā ki ham us ke tābe raheñ? Wuh to sirf Yarubbāl kā beṭā hai, jis kā numāindā Zabūl hai. Us kī khidmat mat karnā balki Sikam ke bāni Hamor ke logoñ kī! Ham Abīmalik kī khidmat kyoñ kareñ? ²⁹ Kāsh shahr kā intazām mere hāth meñ hotā! Phir main Abīmalik ko jald hī nikāl detā. Main use chailenj detā ki āo, apne faujiyoñ ko jamā karke ham se laṛo!”

Abīmalik Sikam se Laṛtā Hai

³⁰ Jāl bin Abad kī bāt sun kar Sikam kā sardār Zabūl baṛe ḡhusse meñ ā gayā. ³¹ Apne qāsidoñ kī mārifat us ne Abīmalik ko chupke se ittalā dī, “Jāl bin Abad apne bhāiyoñ ke sāth Sikam ā gayā hai jahāñ wuh pūre shahr ko āp ke khilāf khare ho jāne ke lie uksā rahā hai. ³² Ab aisā kareñ ki rāt ke waqt apne faujiyoñ samet idhar aēñ aur khetoñ meñ tāk meñ raheñ. ³³ Subah-sawere jab sūraj tulū hogā to shahr par hamlā kareñ. Jab Jāl apne ādmioñ ke sāth āp ke khilāf laṛne āegā to us ke sāth wuh kuchh kareñ jo āp munāsib samajhte haiñ.” ³⁴ Yih sun kar Abīmalik rāt ke waqt

apne faujiyoñ samet rawānā huā. Us ne unheñ chār gurohoñ meñ taqsīm kiyā jo Sikam ko gher kar tāk meñ baiṭh gae.

³⁵ Subah ke waqt jab Jāl ghar se nikal kar shahr ke darwāze meñ kharā huā to Abīmālik aur us ke faujī apnī chhupne kī jaghoñ se nikal āe.

³⁶ Unheñ dekh kar Jāl ne Zabūl se kahā, “Dekho, log pahāroñ kī choṭiyoñ se utar rahe haiñ!” Zabūl ne jawāb diyā, “Nahiñ, nahiñ, jo āp ko ādmī lag rahe haiñ wuh sirf pahāroñ ke sāy haiñ.” ³⁷ Lekin Jāl ko tasallī na huī.

Wuh dubārā bol uṭhā, “Dekho, log duniyā kī nāf * se utar rahe haiñ. Aur ek aur guroh rammāloñ ke balūt se ho kar ā rahā hai.” ³⁸ Phir Zabūl ne us se kahā, “Ab terī baṛī baṛī bāteñ kahāñ rahiñ? Kyā tū ne nahiñ kahā thā, ‘Abīmālik kaun hai kī ham us ke tābe raheñ?’ Ab yih log ā gae haiñ jin kā mazāq tū ne urāyā. Jā, shahr se nikal kar un se laṛ!”

³⁹ Tab Jāl Sikam ke mardoñ ke sāth shahr se niklā aur Abīmālik se laṛne lagā. ⁴⁰ Lekin wuh hār gayā, aur Abīmālik ne shahr ke darwāze tak us kā tāqqub kiyā. Bhāgte bhāgte Sikam ke bahut-se afrād rāste meñ gir kar halāk ho gae. ⁴¹ Phir Abīmālik arūmā chalā gayā jabki Zabūl ne pichhe rah kar Jāl aur us ke bhāiyoñ ko shahr se nikāl diyā.

⁴² Agle din Sikam ke log shahr se nikal kar maidān meñ ānā chāhte the. Jab Abīmālik ko yih khabar mili ⁴³⁻⁴⁴ to us ne apnī fauj ko tīn gurohoñ meñ taqsīm kiyā. Yih guroh dubārā Sikam ko gher kar ghāt meñ baiṭh gae. Jab log shahr se nikle to Abīmālik apne guroh ke sāth chhupne kī jagah se nikal āyā aur shahr ke darwāze meñ kharā ho gayā. Bāqī do guroh maidān meñ maujūd afrād par ṭuṭ paṛe aur sab ko halāk kar diyā.

⁴⁵ Phir Abīmālik ne shahr par hamlā kiyā. Log pūrā din laṛte rahe, lekin ākhirkār Abīmālik ne shahr par qabzā karke tamām bāshindoñ ko maut ke ghāt utār diyā. Us ne shahr ko tabāh kiyā aur khandarāt par namak bikher kar us kī hatmī tabāhī zāhir kar dī.

⁴⁶ Jab Sikam ke burj ke rahne wāloñ ko yih ittalā mili to wuh El-barīt Dewatā ke mandir ke tahkḥāne meñ chhup gae. ⁴⁷ Jab Abīmālik ko patā chalā ⁴⁸ to wuh apne faujiyoñ samet Zalmon Pahār par chaṛh gayā. Wahāñ us ne kulhārī se shākh kāṭ kar apne kandhoñ par rakh lī aur apne faujiyoñ ko hukm diyā, “Jaldī karo! Sab aisā hī karo.” ⁴⁹ Faujiyoñ ne bhī shākhēñ kāṭīñ aur phir Abīmālik ke pīchhe lag kar mandir ke pās wāpas āe. Wahāñ unhoñ ne tamām lakaṛī tahkḥāne kī chhat par jamā karke use jalā diyā. Yoñ Sikam ke burj ke taqribān 1,000 mard-o-khawātīn sab bhasm ho gae.

Abīmālik kī Maut

⁵⁰ Wahāñ se Abīmālik Taibiz ke kḥilāf baṛh gayā. Us ne shahr kā muhāsarā karke us par qabzā kar liyā. ⁵¹ Lekin shahr ke bīch meñ ek mazbūṭ burj thā. Tamām mard-o-khawātīn us meñ farār hue aur burj ke darwāzoñ par kunḍī lagā kar chhat par chaṛh gae.

⁵² Abīmālik laṛte laṛte burj ke darwāze ke qarīb pahuñch gayā. Wuh use jalāne kī koshish karne lagā ⁵³ to ek aurat ne chakkī kā ūpar kā pāṭ us ke sar par phaiñk diyā, aur us kī khopaṛī phaṭ gai. ⁵⁴ Jaldī se Abīmālik ne apne silāhbardār ko bulāyā. Us ne kahā, “Apnī talwār khīñch kar mujhe mār do! Warnā log kacheñge kī ek aurat ne mujhe mār ḍālā.” Chunāñche naujawan ne apnī talwār us ke badan meñ se guzār dī aur wuh mar gayā. ⁵⁵ Jab faujiyoñ ne dekhā kī Abīmālik mar gayā hai to wuh apne apne ghar chale gae.

* 9:37 Matlab ghāliban Koh-e-Garizm hai.

⁵⁶ Yoñ Allāh ne Abīmalik ko us badī kā badlā diyā jo us ne apne 70 bhāiyōñ ko qatl karke apne bāp ke k̄hilāf kī thī. ⁵⁷ Aur Allāh ne Sikam ke bāshindoñ ko bhī un kī sharīr harkatoñ kī munāsib sazā dī. Yūtām bin Yarubbāl kī lānat pūrī huī.

10

Tolā aur Yāir

¹ Abīmalik kī maut ke bād Tolā bin Fuwwā bin Dodo Isrāil ko bachāne ke lie uṭhā. Wuh Ishkār ke qabile se thā aur Ifrāim ke pahārī ilāqe ke shahr Samīr meñ rihāishpazīr thā. ² Tolā 23 sāl Isrāil kā qāzī rahā. Phir wuh faut huā aur Samīr meñ dafnāyā gayā.

³ Us ke bād Jiliyād kā rahne wālā Yāir qāzī ban gayā. Us ne 22 sāl Isrāil kī rāhnumāi kī. ⁴ Yāir ke 30 beṭe the. Har beṭe kā ek ek gadhā aur Jiliyād meñ ek ek ābādī thī. Āj tak in kā nām ‘Hawwot-yāir’ yānī Yāir kī Bastiyāñ hai. ⁵ Jab Yāir intaqāl kar gayā to use Qāmon meñ dafnāyā gayā.

Isrāil Dubārā Rab se Dūr Ho Jātā Hai

⁶ Yāir kī maut ke bād Isrāilī dubārā aisī harkateñ karne lage jo Rab ko burī lagīñ. Wuh kāi dewatāoñ ke pīchhe lag gae jin meñ Bāl Dewatā, Astārāt Dewī aur Shām, Saidā, Moāb, Ammoniyōñ aur Filistiyōñ ke dewatā shāmil the. Yoñ wuh Rab kī parastish aur k̄hidmat karne se bāz āe.

⁷ Tab us kā ḡhazab un par nāzil huā, aur us ne unheñ Filistiyōñ aur Ammoniyōñ ke hawāle kar diyā. ⁸ Usī sāl ke daurān in qaumoñ ne Jiliyād meñ Isrāilīyōñ ke us ilāqe par qabzā kiyā jis meñ purāne zamāne meñ Amori ābād the aur jo Dariyā-e-Yardan ke mashriq meñ thā. Filistī aur Ammonī 18 sāl tak Isrāilīyōñ ko kuchalte aur dabāte rahe. ⁹ Na sirf yih balki Ammoniyōñ ne Dariyā-e-Yardan ko pār karke Yahūdāh, Binyamīn aur Ifrāim ke qabīloñ par bhī hamlā kiyā.

Jab Isrāilī barī musibat meñ the ¹⁰ to āk̄hirkār unhoñ ne madad ke lie Rab ko pukārā aur iqṛār kiyā, “Ham ne terā gunāh kiyā hai. Apne Khudā ko tark karke ham ne Bāl ke butoñ kī pūjā kī hai.” ¹¹ Rab ne jawāb meñ kahā, “Jab Misrī, Amori, Ammonī, Filistī, ¹² Saidānī, Amāliqī aur Māonī tum par zulm karte the aur tum madad ke lie mujhe pukārne lage to kyā maiñ ne tumheñ na bachāyā? ¹³ Is ke bāwujūd tum bār bār mujhe tark karke digar mābūdoñ kī pūjā karte rahe ho. Is lie ab se maiñ tumhārī madad nahīn karūngā. ¹⁴ Jāo, un dewatāoñ ke sāmne chīk̄hte-chillāte raho jinheñ tum ne chun liyā hai! Wuhī tumheñ musibat se nikālēñ.”

¹⁵ Lekin Isrāilīyōñ ne Rab se fariyād kī, “Ham se ḡhaltī huī hai. Jo kuchh bhī tū munāsib samajhtā hai wuh hamāre sāth kar. Lekin tū hī hameñ āj bachā.” ¹⁶ Wuh ajnabī mābūdoñ ko apne bīch meñ se nikāl kar Rab kī dubārā k̄hidmat karne lage. Tab wuh Isrāil kā dukh bardāshṭ na kar sakā.

Iftāh Qāzī Ban Jātā Hai

¹⁷ Un dinoñ meñ Ammonī apne faujiyōñ ko jamā karke Jiliyād meñ k̄haimāzan hue. Jawāb meñ Isrāilī bhī jamā hue aur Misfāh meñ apne k̄haimē lagāe. ¹⁸ Jiliyād ke rāhnumāoñ ne elān kiyā, “Hameñ aise ādmī kī zarūrat hai jo hamāre āge chal kar Ammoniyōñ par hamlā kare. Jo koi aisā kare wuh Jiliyād ke tamām bāshindoñ kā sardār banegā.”

11

¹ Us waqt Jiliyād meñ ek zabardast sūrmā banām Iftāh thā. Bāp kā nām Jiliyād thā jabki mān kasbi thī. ² Lekin bāp ki biwī ke beṭe bhī the. Jab bālīgh hue to unhoñ ne Iftāh se kahā, “Ham mīrās tere sāth nahīn bāntēnge, kyonki tū hamārā sagā bhāī nahīn hai.” Unhoñ ne use bhagā diyā, ³ aur wuh wahāñ se hijrat karke Mulk-e-Tob meñ jā basā. Wahāñ kuchh āwārā log us ke pīchhe ho lie jo us ke sāth idhar-udhar ghūmte-phirte rahe.

⁴ Jab kuchh der ke bād Ammonī fauj Isrāīl se laṛne āī ⁵ to Jiliyād ke buzurg Iftāh ko wāpas lāne ke lie Mulk-e-Tob meñ āe. ⁶ Unhoñ ne guzārish kī, “Aeñ, Ammoniyōñ se laṛne meñ hamārī rāhnumāī kareñ.” ⁷ Lekin Iftāh ne etarāz kiyā, “Āp is waqt mere pās kyon āe haiñ jab musibat meñ haiñ? Āp hī ne mujh se nafrat karke mujhe bāp ke ghar se nikāl diyā thā.”

⁸ Buzurgoñ ne jawāb diyā, “Ham is lie āp ke pās wāpas āe haiñ ki āp Ammoniyōñ ke sāth jang meñ hamārī madad kareñ. Agar āp aisā kareñ to ham āp ko pūre Jiliyād kā hukmrān banā leñge.” ⁹ Iftāh ne pūchhā, “Agar maiñ āp ke sāth Ammoniyōñ ke k̄hilāf laṛūñ aur Rab mujhe un par fatah de to kyā āp wāqai mujhe apnā hukmrān banā leñge?” ¹⁰ Unhoñ ne jawāb diyā, “Rab hamārā gawāh hai! Wuhī hameñ sazā de agar ham apnā wādā pūrā na kareñ.”

¹¹ Yih sun kar Iftāh Jiliyād ke buzurgoñ ke sāth Misfāh gayā. Wahāñ logoñ ne use apnā sardār aur fauj kā kamāñdar banā liyā. Misfāh meñ us ne Rab ke huzūr wuh tamām bāteñ dohrāñ jin kā faislā us ne buzurgoñ ke sāth kiyā thā.

Jang se Gurez Karne kī Koshish

¹² Phir Iftāh ne Ammonī bādshāh ke pās apne qāsidoñ ko bhej kar pūchhā, “Hamārā āp se kyā wāstā ki āp ham se laṛne āe haiñ?” ¹³ Bādshāh ne jawāb diyā, “Jab Isrāīlī Misr se nikle to unhoñ ne Arnon, Yabboq aur Yarden ke dariyāoñ ke darmiyān kā ilāqā mujh se chhīn liyā. Ab use jhagaṛā kie baḡhair mujhe wāpas kar do.”

¹⁴ Phir Iftāh ne apne qāsidoñ ko dubārā Ammonī bādshāh ke pās bhej kar ¹⁵ kahā, “Isrāīl ne na to Moābiyōñ se aur na Ammoniyōñ se zamīn chhīnī. ¹⁶ Haqīqat yih hai ki jab hamārī qaum Misr se niklī to wuh registān meñ se guzar kar Bahr-e-Qulzum aur wahāñ se ho kar Qādis pahuñch gaī.

¹⁷ Qādis se unhoñ ne Adom ke bādshāh ke pās qāsid bhej kar guzārish kī, ‘Hameñ apne mulk meñ se guzarne deñ.’ Lekin us ne inkār kiyā. Phir Isrāīliyōñ ne Moāb ke bādshāh se darḡhast kī, lekin us ne bhī apne mulk meñ se guzarne kī ijāzat na dī. Is par hamārī qaum kuchh der ke lie Qādis meñ rahī. ¹⁸ Āk̄hirkār wuh registān meñ wāpas jā kar Adom aur Moāb ke junūb meñ chalte chalte Moāb ke mashriqī kināre par pahuñchī, wahāñ jahāñ Dariyā-e-Arnon us kī sarhad hai. Lekin wuh Moāb ke ilāqe meñ dāk̄hil na hue balki dariyā ke mashriq meñ khaimāzan hue. ¹⁹ Wahāñ se Isrāīliyōñ ne Hasbon ke rahne wāle Amori bādshāh Sihon ko paighām bhijwāyā, ‘Hameñ apne mulk meñ se guzarne deñ tāki ham apne mulk meñ dāk̄hil ho sakeñ.’ ²⁰ Lekin Sihon ko shak huā. Use yaqīn nahīn thā ki wuh mulk meñ se guzar kar āge baṛheñge. Us ne na sirf inkār kiyā balki apne faujiyōñ ko jamā karke Yahaz Shahr meñ khaimāzan huā aur Isrāīliyōñ ke sāth laṛne lagā.

²¹ Lekin Rab Isrāīl ke Khudā ne Sihon aur us ke tamām faujiyōñ ko Isrāīl ke hawāle kar diyā. Unhoñ ne unheñ shikast de kar Amoriyōñ ke pūre

mulk par qabzā kar liyā. ²² Yih tamām ilāqā junūb meñ Dariyā-e-Arnon se le kar shimāl meñ Dariyā-e-Yabboq tak aur mashriq ke registān se le kar maḡhrib meñ Dariyā-e-Yardan tak hamāre qabze meñ ā gayā. ²³ Dekheñ, Rab Isrāil ke Ḳhudā ne apnī qaum ke āge āge Amoriyoñ ko nikāl diyā hai. To phir āp kā is mulk par qabzā karne kā kyā haq hai? ²⁴ Āp bhī samajhte haiñ ki jise āp ke dewatā Kamos ne āp ke āge se nikāl diyā hai us ke mulk par qabzā karne kā āp kā haq hai. Isī tarah jise Rab hamāre Ḳhudā ne hamāre āge āge nikāl diyā hai us ke mulk par qabzā karne kā haq hamārā hai. ²⁵ Kyā āp apne āp ko Moābī bādshāh Balaq bin Safor se behतर samajhte haiñ? Us ne to Isrāil se laḡne balki jhagarne tak kī himmat na kī. ²⁶ Ab Isrāilī 300 sāl se Hasbon aur Aroir ke shahroñ meñ un ke gird-o-nawāh kī ābādiyoñ samet ābād haiñ aur isī tarah Dariyā-e-Arnon ke kināre par ke shahroñ meñ. Āp ne is daurān in jaghoñ par qabzā kyon na kiyā? ²⁷ Chunāñche main ne āp se ḡhalat sulūk nahīn kiyā balki āp hī mere sāth ḡhalat sulūk kar rahe haiñ. Kyoñki mujh se jang chheḡnā ḡhalat hai. Rab jo munsif hai wuhī āj Isrāil aur Ammon ke jhagāre kā faisla kare!”

²⁸ Lekin Ammoni bādshāh ne Iftāh ke paighām par dhyān na diyā.

Iftāh kī Fatah

²⁹ Phir Rab kā Rūh Iftāh par nāzil huā, aur wuh Jiliyād aur Manassī meñ se guzar gayā, phir Jiliyād ke Misfāh ke pās wāpas āyā. Wahān se wuh apnī fauj le kar Ammoniyōñ se laḡne niklā.

³⁰ Pahle us ne Rab ke sāmne qasam khāi, “Agar tū mujhe Ammoniyōñ par fatah de ³¹ aur main sahih-salāmat lautūn to jo kuchh bhī pahle mere ghar ke darwāze se nikal kar mujh se mile wuh tere lie maḡhsūs kiyā jāegā. Main use bhasm hone wālī qurbānī ke taur par pesh karūngā.”

³² Phir Iftāh Ammoniyōñ se laḡne gayā, aur Rab ne use un par fatah dī.

³³ Iftāh ne Aroir meñ dushman ko shikast dī aur isī tarah Minnīt aur Abil-karāmim tak mazid bis shahroñ par qabzā kar liyā. Yoñ Isrāil ne Ammon ko zer kar diyā.

Iftāh kī Wāpasi

³⁴ Is ke bād Iftāh Misfāh wāpas chalā gayā. Wuh abhī ghar ke qarīb thā ki us kī iklaūtī beṭī daf bajātī aur nāchti huī ghar se nikal āi. Iftāh kā koī aur beṭā yā beṭī nahīn thī. ³⁵ Apnī beṭī ko dekh kar wuh ranj ke māre apne kapre phār kar chīkh uṭhā, “Hāy merī beṭī! Tū ne mujhe khāk meñ dabā kar tabāh kar diyā hai, kyoñki main ne Rab ke sāmne aisī qasam khāi hai jo badlī nahīn jā saktī.”

³⁶ Beṭī ne kahā, “Abbū, āp ne qasam khā kar Rab se wādā kiyā hai, is lie lāzim hai ki mere sāth wuh kuchh karen jis kī qasam āp ne khāi hai. Ākhir usī ne āp ko dushman se badlā lene kī kāmyābī baḡhsh dī hai.

³⁷ Lekin merī ek guzārish hai. Mujhe do māh kī muhlat deñ tāki main apnī saheliyōñ ke sāth pahāroñ meñ jā kar apnī ḡhairshādīshudā hālat par mātām karūn.”

³⁸ Iftāh ne ijāzat dī. Phir beṭī do māh ke lie apnī saheliyōñ ke sāth pahāroñ meñ chali gaī aur apnī ḡhairshādīshudā hālat par mātām kiyā.

³⁹ Phir wuh apne bāp ke pās wāpas āi, aur us ne apnī qasam kā wādā pūrā kiyā. Beṭī ḡhairshādīshudā thī.

Us waqt se Isrāil meñ dastūr rāyḡ hai ⁴⁰ ki Isrāil kī jawān aurateñ sālānā chār din ke lie apne gharoñ se nikal kar Iftāh kī beṭī kī yād meñ jashn manātī haiñ.

12

Ifrāim kā Qabīlā Iftāh par Hamlā Kartā Hai

¹ Ammoniyon par fatah ke bād Ifrāim ke qabīle ke ādmī jamā hue aur Dariyā-e-Yardan ko pār karke Iftāh ke pās āe jo Safon meñ thā. Unhoñ ne shikāyat kī, “Āp kyon hamen bulāe baḡhair Ammoniyon se larne gae. Ab ham āp ko āp ke ghar samet jalā deñge!”

² Iftāh ne etarāz kiyā, “Jab merī aur merī qaum kā Ammoniyon ke sāth saḡht jhagaṛā chhiṛ gayā to maiñ ne āp ko bulāyā, lekin āp ne mujhe un ke hāth se na bachāyā. ³ Jab maiñ ne dekhā ki āp madad nahīñ kareñge to apnī jāñ khatre meñ ḡāl kar āp ke baḡhair hī Ammoniyon se larne gayā. Aur Rab ne mujhe un par fatah baḡhshī. Ab mujhe batāen ki āp kyon mere pās ā kar mujh par hamlā karnā chāhte haiñ?”

⁴ Ifrāimiyon ne jawāb diyā, “Tum jo Jiliyād meñ rahte ho bas Ifrāim aur Manassī ke qabīlon se nikle hue bhagoṛe ho.” Tab Iftāh ne Jiliyād ke mardoñ ko jamā kiyā aur Ifrāimiyon se laṛ kar unheñ shikast dī.

⁵ Phir Jiliyādiyōn ne Dariyā-e-Yardan ke kam-gahre maqāmoñ par qabzā kar liyā. Jab koī guzarnā chāhtā to wuh pūchhte, “Kyā āp Ifrāimī haiñ?” Agar wuh inkār kartā ⁶ to Jiliyād ke mard kahte, “To phir lafz ‘shibbolet’ * boleñ.” Agar wuh Ifrāimī hotā to is ke bajāe “sibbolet” kahtā. Phir Jiliyādī use pakaṛ kar wahīñ mār ḡalte. Us waqt kul 42,000 Ifrāimī halāk hue.

⁷ Iftāh ne chhih sāl Isrāil kī rāhnumāi kī. Jab faut huā to use Jiliyād ke kisi shahr meñ dafnāyā gayā.

Ibzān, Ailon aur Abdon

⁸ Iftāh ke bād Ibzān Isrāil kā qāzī banā. Wuh Bait-laham meñ ābād thā, ⁹ aur us ke 30 beṭe aur 30 beṭiyāñ thīñ. Us kī tamām beṭiyāñ shādishudā thīñ aur is wajah se bāp ke ghar meñ nahīñ rahtī thīñ. Lekin use 30 beṭoñ ke lie bīwiyāñ mil gāī thīñ, aur sab us ke ghar meñ rahte the. Ibzān ne sāt sāl ke daurān Isrāil kī rāhnumāi kī. ¹⁰ Phir wuh intaqāl kar gayā aur Bait-laham meñ dafnāyā gayā.

¹¹ Us ke bād Ailon qāzī banā. Wuh Zabūlūn ke qabīle se thā aur 10 sāl ke daurān Isrāil kī rāhnumāi kartā rahā. ¹² Jab wuh kūch kar gayā to use Zabūlūn ke Aiyālon meñ dafn kiyā gayā.

¹³ Phir Abdon bin Hillel qāzī banā. Wuh shahr Fir’aton kā thā. ¹⁴ Us ke 40 beṭe aur 30 pote the jo 70 gadhoñ par safr kiyā karte the. Abdon ne āṭh sāl ke daurān Isrāil kī rāhnumāi kī. ¹⁵ Phir wuh bhī jāñ bahaḡ ho gayā, aur use Amāliqiyōn ke pahārī ilāqe ke shahr Fir’aton meñ dafnāyā gayā, jo us waqt Ifrāim kā hissā thā.

13

Samsūn kī Paidāish kī Peshgoī

¹ Phir Isrāilī dubārā aisi harkateñ karne lage jo Rab ko burī lagīñ. Is lie us ne unheñ Filistiyōn ke hawāle kar diyā jo unheñ 40 sāl dabāte rahe.

* 12:6 Yāni nadi.

² Us waqt ek ādmī Sur'a Shahr meñ rahtā thā jis kā nām Manohā thā. Dān ke qabile kā yih ādmī beaulād thā, kyonki us kī bīwī bānjh thī.

³ Ek din Rab kā farishtā Manohā kī bīwī par zāhir huā aur kahā, “Go tujh se bachhe paidā nahīn ho sakte, ab tū hāmīlā hogī, aur tere beṭā paidā hogā. ⁴ Mai yā koī aur nashā-āwar chīz mat pīnā, na koī nāpāk chīz khānā. ⁵ Kyonki jo beṭā paidā hogā wuh paidāish se hī Allāh ke lie maḥsūs hogā. Lāzim hai ki us ke bāl kabhī na kāṭe jāen. Yihī bachchā Isrāil ko Filistiyon se bachhāne lagegā.”

⁶ Bīwī apne shauhar Manohā ke pās gaī aur use sab kuchh batāyā, “Allāh kā ek bandā mere pās āyā. Wuh Allāh kā farishtā lag rahā thā, yahān tak ki main saḥt ghabrā gaī. Main ne us se na pūchhā ki wuh kahān se hai, aur khud us ne mujhe apnā nām na batāyā. ⁷ Lekin us ne mujhe batāyā, ‘Tū hāmīlā hogī, aur tere beṭā paidā hogā. Ab mai yā koī aur nashā-āwar chīz mat pīnā, na koī nāpāk chīz khānā. Kyonki beṭā paidāish se hī maut tak Allāh ke lie maḥsūs hogā.’”

⁸ Yih sun kar Manohā ne Rab se duā kī, “Ai Rab, barāh-e-karm mard-e-Ḳhudā ko dubārā hamāre pās bhej tāki wuh hamēn sikhāe ki ham us beṭe ke sāth kyā karēn jo paidā hone wālā hai.” ⁹ Allāh ne us kī sunī aur apne farishte ko dubārā us kī bīwī ke pās bhej diyā. Us waqt wuh shauhar ke baḡhair khet meñ thī. ¹⁰ Farishte ko dekh kar wuh jaldī se Manohā ke pās āī aur use ittalā dī, “Jo ādmī pichhle dīnoñ meñ mere pās āyā wuh dubārā mujh par zāhir huā hai!”

¹¹ Manohā uṭh kar apnī bīwī ke pīchhe pīchhe farishte ke pās āyā. Us ne pūchhā, “Kyā āp wuhī ādmī haiñ jis ne pichhle dīnoñ meñ merī bīwī se bāt kī thī?” Farishte ne jawāb diyā, “Jī, main hī thā.” ¹² Phir Manohā ne sawāl kiyā, “Jab āp kī peshgoī pūrī ho jāegī to hamēn beṭe ke tarz-e-zindagī aur sulūk ke silsile meñ kin kin bāton kā ḡhayāl karnā hai?”

¹³ Rab ke farishte ne jawāb diyā, “Lāzim hai ki terī bīwī un tamām chīzoñ se parhez kare jin kā zikr main ne kiyā. ¹⁴ Wuh angūr kī koī bhī paidāwār na khāe. Na wuh māi, na koī aur nashā-āwar chīz pie. Nāpāk chīzeñ khānā bhī manā hai. Wuh merī har hidāyat par amal kare.”

¹⁵ Manohā ne Rab ke farishte se guzārish kī, “Mehrbānī karke thoṛī der hamāre pās ṭhahreñ tāki ham bakrī kā bachchā zabah karke āp ke lie khānā taiyār kar sakeñ.” ¹⁶ Ab tak Manohā ne yih bāt nahīn pahchānī thī ki mehman asal meñ Rab kā farishtā hai. Farishte ne jawāb diyā, “Ḳhāh tū mujhe roke bhī main kuchh nahīn khāuñgā. Lekin agar tū kuchh karnā chāhe to bakrī kā bachchā Rab ko bhasm hone wālī qurbānī ke taur par pesh kar.”

¹⁷ Manohā ne us se pūchhā, “Āp kā kyā nām hai? Kyonki jab āp kī yih bāteñ pūrī ho jāengī to ham āp kī izzat karnā chāheñge.” ¹⁸ Farishte ne sawāl kiyā, “Tū merā nām kyon jānanā chāhtā hai? Wuh to terī samajh se bāhar hai.” ¹⁹ Phir Manohā ne ek bare patthar par Rab ko bakrī kā bachchā aur ḡhallā kī nazar pesh kī. Tab Rab ne Manohā aur us kī bīwī ke deḡhte deḡhte ek hairatangez kām kiyā. ²⁰ Jab āg ke shole āsmān kī taraf buland hue to Rab kā farishtā shole meñ se ūpar chaḡh kar ojal ho gayā. Manohā aur us kī bīwī muñh ke bal gir gae.

²¹ Jab Rab kā farishtā dubārā Manohā aur us kī bīwī par zāhir na huā to Manohā ko samajh āī ki Rab kā farishtā hī thā. ²² Wuh pukār uṭhā, “Hāy, ham mar jāeñge, kyonki ham ne Allāh ko dekhā hai!” ²³ Lekin us kī bīwī ne etarāz kiyā, “Agar Rab hamēn mār ḡalnā chāhtā to wuh hamārī

qurbānī qabūl na kartā. Phir na wuh ham par yih sab kuchh zāhir kartā, na hamēñ aisī bāteñ batātā.”

²⁴ Kuchh der ke bād Manohā ke hāñ beṭā paidā huā. Bīwī ne us kā nām Samsūn rakhā. Bachchā baṛā hotā gayā, aur Rab ne use barkat dī. ²⁵ Allāh kā Rūh pahli bār Mahane-dān meñ jo Sur‘ā aur Istāl ke darmiyān hai us par nāzil huā.

14

Samsūn kī Filistī Aurat se Shādī

¹ Ek din Samsūn Timnat meñ Filistiyōn ke pās ṭhahrā huā thā. Wahāñ us ne ek Filistī aurat dekhī jo use pasand āī. ² Apne ghar lauṭ kar us ne apne wālidain ko batāyā, “Mujhe Timnat kī ek Filistī aurat pasand āī hai. Us ke sāth merā rishtā bāndhne kī koshish karen.” ³ Us ke wālidain ne jawāb diyā, “Kyā āp ke rishtedāroñ aur qaum meñ koī qābil-e-qabūl aurat nahīñ hai? Āp ko nāmāktūn aur bedīn Filistiyōn ke pās jā kar un meñ se koī aurat dhūndne kī kyā zarūrāt thī?” Lekin Samsūn bazid rahā, “Usī ke sāth merī shādī karāēñ! Wuhī mujhe ṭhīk lagī hai.”

⁴ Us ke mān-bāp ko mālūm nahīñ thā ki yih sab kuchh Rab kī taraf se hai jo Filistiyōn se laṛne kā mauqā talāsh kar rahā thā. Kyoñki us waqt Filistī Isrāil par hukūmat kar rahe the.

⁵ Chunāñche Samsūn apne mān-bāp samet Timnat ke lie rawānā huā. Jab wuh Timnat ke angūr ke bāghoñ ke qarīb pahuñche to Samsūn apne mān-bāp se alag ho gayā. Achānak ek jawān sherbabar dahārtā huā us par ṭuṭ parā. ⁶ Tab Allāh kā Rūh itne zor se Samsūn par nāzil huā ki us ne apne hāthoñ se sher ko yoñ phāṛ ḍālā, jis tarah ām ādmī bakrī ke chhoṭe bachche ko phāṛ ḍāltā hai. Lekin us ne apne wālidain ko is ke bāre meñ kuchh na batāyā. ⁷ Āge nikal kar wuh Timnat pahuñch gayā. Mazkūrā Filistī aurat se bāt huī aur wuh use ṭhīk lagī.

⁸ Kuchh der ke bād wuh shādī karne ke lie dubārā Timnat gae. Shahr pahuñchne se pahle Samsūn rāste se haṭ kar sherbabar kī lāsh ko dekhne gayā. Wahāñ kyā dekhṭā hai ki shahd kī makkhiyōn ne sher ke pinjar meñ apnā chhattā banā liyā hai. ⁹ Samsūn ne us meñ hāth ḍāl kar shahd ko nikāl liyā aur use khāte hue chalā. Jab wuh apne mān-bāp ke pās pahuñchā to us ne unheñ bhī kuchh diyā, magar yih na batāyā ki kahāñ se mil gayā hai.

¹⁰ Timnat pahuñch kar Samsūn kā bāp dulhan ke ḡhāndān se milā jabki Samsūn ne dūlhe kī haisiyat se aisī ziyāfat kī jis tarah us zamāne meñ dastūr thā.

Filistī Samsūn ko Dhokā Dete Haiñ

¹¹ Jab dulhan ke ghar wāloñ ko patā chalā ki Samsūn Timnat pahuñch gayā hai to unhoñ ne us ke pās 30 jawān ādmī bhej die ki us ke sāth ḡhushī manāēñ. ¹² Samsūn ne un se kahā, “Main āp se pahelī pūchhṭā huñ. Agar āp ziyāfat ke sāt dīnoñ ke daurān is kā hal batā sakeñ to main āp ko katān ke 30 qīmtī kurte aur 30 shāndār sūṭ de dūngā. ¹³ Lekin agar āp mujhe is kā sahīb matlab na batā sakeñ to āp ko mujhe 30 qīmtī kurte aur 30 shāndār sūṭ dene pareñge.” Unhoñ ne jawāb diyā, “Apnī pahelī sunāēñ.”

¹⁴ Samsūn ne kahā, “Khāne wāle meñ se khānā niklā aur zorāwar meñ se miṭhās.”

Ṭin din guzar gae. Jawān pahelī kā matlab na batā sake. ¹⁵ Chauthe din unhoñ ne dulhan ke pās jā kar use dhamkī dī, “Apne shauhar ko hamēñ pahelī kā matlab batāne par uksāo, warnā ham tumheñ tumhāre ḡhāndān

samet jalā denge. Kyā tum logoñ ne hamen̄ sirf is lie dāwat dī ki hamen̄ lūt lo?”

¹⁶ Dulhan Samsūn ke pās gaī aur ānsū bahā bahā kar kahne lagī, “Tū mujhe pyār nahīn kartā! Haqīqat meñ tū mujh se nafrat kartā hai. Tū ne merī qaum ke logoñ se paheli pūchhī hai lekin mujhe is kā matlab nahīn batāyā.” Samsūn ne jawāb diyā, “Main̄ ne apne mām-bāp ko bhī is kā matlab nahīn batāyā to tuihe kyon̄ batāūn?” ¹⁷ Ziyāfat ke pūre hafte ke daurān dulhan us ke sāmne rotī rahī.

Sātweñ din Samsūn dulhan kī iltijāon̄ se itnā tang ā gayā ki us ne use paheli kā hal batā diyā. Tab dulhan ne phurtī se sab kuchh Filistiyon̄ ko sunā diyā. ¹⁸ Sūraj ke ghurūb hone se pahle pahle shahr ke mardoñ ne Samsūn ko paheli kā matlab batāyā, “Kyā koī chiz shahd se zyādā mīthī aur sherbābar se zyādā zorāwar hotī hai?” Samsūn ne yih sun kar kahā, “Āp ne merī jawān gaȳ le kar hal chalāyā hai, warnā āp kabhī bhī paheli kā hal na nikāl sakte.” ¹⁹ Phir Rab kā Rūh us par nāzil huā. Us ne Askqālun̄ Shahr meñ jā kar 30 Filistiyon̄ ko mār dālā aur un ke libās le kar un ādmiyon̄ ko de die jinhoñ ne use paheli kā matlab batā diyā thā.

Is ke bād wuh baṛe ghusse meñ apne mām-bāp ke ghar chalā gayā. ²⁰ Lekin us kī bīwī kī shādī Samsūn ke shahbāle se karāī gaī jo 30 jawān Filistiyon̄ meñ se ek thā.

15

Samsūn Filistiyon̄ se Badlā Letā Hai

¹ Kuchh din guzar gae. Jab gandum kī kaṭāī hone lagī to Samsūn bakrī kā bachchā apne sāth le kar apnī bīwī se milne gayā. Susar ke ghar pahuñch kar us ne bīwī ke kamre meñ jāne kī darḡhāst kī. Lekin bāp ne inkār kiyā.

² Us ne kahā, “Yih nahīn ho saktā! Main̄ ne beṭī kī shādī āp ke shahbāle se karā dī hai. Asal meñ mujhe yaqīn ho gayā thā ki ab āp us se saḡht nafrat karte haiñ. Lekin koī baṭ nahīn. Us kī chhoṭī bahan se shādī kar leñ. Wuh zyādā ḡhūbsūrat hai.”

³ Samsūn bolā, “Is dafā main̄ Filistiyon̄ se ḡhūb badlā lūngā, aur koī nahīn kah sakegā ki main̄ haq par nahīn hūn.” ⁴ Wahān se nikal kar us ne 300 lomṛiyon̄ ko pakaṛ liyā. Do do kī dumoñ ko bāndh kar us ne har joṛe kī dumoñ ke sāth mashāl lagā dī ⁵ aur phir mashālon̄ ko jalā kar lomṛiyon̄ ko Filistiyon̄ ke anāj ke kheton̄ meñ bhagā diyā. Kheton̄ meñ paṛe pūle us anāj samet bhasm hue jo ab tak kāṭā nahīn gayā thā. Angūr aur zaitūn ke bāḡh bhī tabāh ho gae.

⁶ Filistiyon̄ ne dariyāft kiyā ki yih kis kā kām hai. Patā chalā ki Samsūn ne yih sab kuchh kiyā hai, aur ki wajah yih hai ki Timnat meñ us ke susar ne us kī bīwī ko us se chhīn kar us ke shahbāle ko de diyā hai. Yih sun kar Filistī Timnat gae aur Samsūn ke susar ko us kī beṭī samet pakaṛ kar jalā diyā. ⁷ Tab Samsūn ne un se kahā, “Yih tum ne kyā kiyā hai! Jab tak main̄ ne pūrā badlā na liyā main̄ nahīn rukūngā.” ⁸ Wuh itne zor se un par ṭūṭ parā ki beshumār Filistī halāk hue. Phir wuh us jagah se utar kar Aitām kī chaṭān ke ḡhār meñ rahne lagā.

Lahī meñ Samsūn Filistiyon̄ se Lartā Hai

⁹ Jawāb meñ Filistī fauj Yahūdāh ke qabāyli ilāqe meñ dāḡhil huī. Wahān wuh Lahī Shahr ke pās ḡhaimāzan hue. ¹⁰ Yahūdāh ke bāshindoñ ne pūchhā, “Kyā wajah hai kī āp ham se larne āe haiñ?” Filistiyon̄ ne jawāb diyā, “Ham Samsūn ko pakaṛne āe haiñ tāki us ke sāth wuh kuchh kareñ jo us ne hamāre sāth kiyā hai.”

¹¹ Tab Yahūdāh ke 3,000 mard Aitām Pahār ke ghār ke pās āe aur Samsūn se kahā, “Yih āp ne hamāre sāth kyā kiyā? Āp ko to patā hai ki Filistī ham par hukūmat karte haiñ.” Samsūn ne jawāb diyā, “Main ne un ke sāth sirf wuh kuchh kiyā jo unhoñ ne mere sāth kiyā thā.”

¹² Yahūdāh ke mard bole, “Ham āp ko bāndh kar Filistiyon ke hawāle karne āe haiñ.” Samsūn ne kahā, “Thīk hai, lekin qasam khāeñ ki āp khud mujhe qatl nahīn kareñge.”

¹³ Unhoñ ne jawāb diyā, “Ham āp ko hargiz qatl nahīn kareñge balki āp ko sirf bāndh kar un ke hawāle kar deñge.” Chunāñche wuh use do tāzā tāzā rassoñ se bāndh kar Filistiyon ke pās le gae.

¹⁴ Samsūn abhī Lahī se dūr thā ki Filistī nāre lagāte hue us kī taraf daure āe. Tab Rab kā Rūh baṛe zor se us par nāzil huā. Us ke bāzuon se bandhe hue rasse san ke jale hue dhāge jaise kamzor ho gae. Aur wuh pighal kar hāthoñ se gir gae. ¹⁵ Kahīñ se gadhe kā tāzā jabrā pakaṛ kar us ne us ke zariye hazār afrād ko mār ḍālā.

¹⁶ Us waqt us ne nārā lagāyā, “Gadhe ke jabre se main ne un ke dher lagāe haiñ! Gadhe ke jabre se main ne hazār mardoñ ko mār ḍālā hai!”

¹⁷ Is ke bād us ne gadhe kā yih jabrā phaiñk diyā. Us jagah kā nām Rāmat-lahī yāñi Jabrā Pahārī par gayā.

¹⁸ Samsūn ko wahāñ baṛī pyās lagī. Us ne Rab ko pukār kar kahā, “Tū hī ne apne khādīm ke hāth se Isrāil ko yih baṛī najāt dilāi hai. Lekin ab main pyās se mar kar nāmaḳhtūn dushman ke hāth meñ ā jāūngā.”

¹⁹ Tab Allāh ne Lahī meñ zamīn ko chhedā, aur gaṛhe se pāñi phūṭ niklā. Samsūn us kā pāñi pī kar dubārā tāzādām ho gayā. Yoñ us chashme kā nām Ain-haqgore yāñi Pukārne Wāle kā Chashmā par gayā. Āj bhī wuh Lahī meñ maujūd hai.

²⁰ Filistiyon ke daur meñ Samsūn 20 sāl tak Isrāil kā qāzī rahā.

16

Samsūn Ġhazzā kā Darwāzā Uṭhā Le Jāt Hai

¹ Ek dīn Samsūn Filistī shahr Ġhazzā meñ āyā. Wahāñ wuh ek kasbī ko dekh kar us ke ghar meñ dākhil huā. ² Jab shahr ke bāshindoñ ko ittalā milī ki Samsūn shahr meñ hai to unhoñ ne kasbī ke ghar ko gher liyā. Sāth sāth wuh rāt ke waqt shahr ke darwāze par tāk meñ rahe. Faislā yih huā, “Rāt ke waqt ham kuchh nahīñ kareñge, jab pau phategi tab use mār ḍaleñge.”

³ Samsūn ab tak kasbī ke ghar meñ so rahā thā. Lekin ādhī rāt ko wuh uṭh kar shahr ke darwāze ke pās gayā aur donoñ kiwāroñ ko kunde aur darwāze ke donoñ bāzuon samet ukhār kar apne kandhoñ par rakh liyā. Yoñ chalte chalte wuh sab kuchh us pahārī kī choṭī par le gayā jo Habrūn ke muqābil hai.

Samsūn aur Dalīlā

⁴ Kuchh der ke bād Samsūn ek aurat kī muhabbat meñ giriftār ho gayā jo Wādī-e-Sūriq meñ rahtī thī. Us kā nām Dalīlā thā. ⁵ Yih sun kar Filistī sardār us ke pās āe aur kahne lage, “Samsūn ko uksāeñ ki wuh āp ko apñi baṛī tāqat kā bhed batāe. Ham jānanā chāhte haiñ ki ham kis tarah us par ghālib ā kar use yoñ bāndh sakeñ ki wuh hamāre qabze meñ rahe. Agar āp yih mālūm kar sakeñ to ham meñ se har ek āp ko chāñdī ke 1,100 sikke degā.”

⁶ Chunānche Dalilā ne Samsūn se sawāl kiyā, “Mujhe apnī barī tāqat kā bhed batāēñ. Kyā āp ko kisī aisī chīz se bāndhā jā saktā hai jise āp toṛ nahīn sakte?” ⁷ Samsūn ne jawāb diyā, “Agar mujhe jānwaroñ kī sāt tazā nason se bāndhā jāe to phir main ām ādmī jaisā kamzor ho jāūngā.” ⁸ Filistī sardāroñ ne Dalilā ko sāt tazā naseñ muhaiyā kar diñ, aur us ne Samsūn ko un se bāndh liyā. ⁹ Kuchh Filistī ādmī sāth wāle kamre meñ chhup gae. Phir Dalilā chillā uṭhī, “Samsūn, Filistī āp ko pakarne āe haiñ!” Yih sun kar Samsūn ne nason ko yoñ toṛ diyā jis tarah ḍorī tūt jāti hai jab āg meñ se guzartī hai. Chunānche us kī tāqat kā pol na khulā.

¹⁰ Dalilā kā muñh laṭak gayā. “Āp ne jhūṭ bol kar mujhe bewuqūf banāyā hai. Ab aēñ, mehrbānī karke mujhe batāēñ kī āp ko kis tarah bāndhā jā saktā hai.” ¹¹ Samsūn ne jawāb diyā, “Agar mujhe ghairistemālshudā rassoñ se bāndhā jāe to phir hī main ām ādmī jaisā kamzor ho jāūngā.” ¹² Dalilā ne nae rasse le kar use un se bāndh liyā. Is martabā bhī Filistī sāth wāle kamre meñ chhup gae the. Phir Dalilā chillā uṭhī, “Samsūn, Filistī āp ko pakarne āe haiñ!” Lekin is bār bhī Samsūn ne rassoñ ko yoñ toṛ liyā jis tarah ām ādmī ḍorī ko toṛ letā hai.

¹³ Dalilā ne shikāyat kī, “Āp bār bār jhūṭ bol kar merā mazāq urā rahe haiñ. Ab mujhe batāēñ kī āp ko kis tarah bāndhā jā saktā hai.” Samsūn ne jawāb diyā, “Lāzim hai kī āp merī sāt zulfoñ ko khaḍḍī ke tāne ke sāth buneñ. Phir hī ām ādmī jaisā kamzor ho jāūngā.” ¹⁴ Jab Samsūn so rahā thā to Dalilā ne aisā hī kiyā. Us kī sāt zulfoñ ko tāne ke sāth bun kar us ne use shaṭal ke zariye khaḍḍī ke sāth lagāyā. Phir wuh chillā uṭhī, “Samsūn, Filistī āp ko pakarne āe haiñ!” Samsūn jāg uṭhā aur apne bāloñ ko shaṭal samet khaḍḍī se nikāl liyā.

¹⁵ Yih dekh kar Dalilā ne muñh phulā kar malāmat kī, “Āp kis tarah dāwā kar sakte haiñ kī mujh se muhabbat rakhte haiñ? Ab āp ne tīn martabā merā mazāq urā kar mujhe apnī barī tāqat kā bhed nahīn batāyā.” ¹⁶ Roz baroz wuh apnī bātoñ se us kī nāk meñ dam kartī rahī. Ākhirkār Samsūn itnā tang ā gayā kī us kā jinā dūbhar ho gayā. ¹⁷ Phir us ne use khul kar bāt batāī, “Main paidāish hī se Allāh ke lie maḥsūs hūñ, is lie mere bāloñ ko kabhī nahīn kātā gayā. Agar sar ko munḍwāyā jāe to merī tāqat jāti rahegi aur main har dūsre ādmī jaisā kamzor ho jāūngā.”

¹⁸ Dalilā ne jān liyā kī ab Samsūn ne mujhe pūrī haqīqat batāī hai. Us ne Filistī sardāroñ ko ittalā dī, “Āo, kyonki is martabā us ne mujhe apne dil kī har bāt batāī hai.” Yih sun kar wuh muqarrarā chāndī apne sāth le kar Dalilā ke pās āe.

¹⁹ Dalilā ne Samsūn kā sar apnī god meñ rakh kar use sulā diyā. Phir us ne ek ādmī ko bulā kar Samsūn kī sāt zulfoñ ko munḍwāyā. Yoñ wuh use past karne lagī, aur us kī tāqat jāti rahī. ²⁰ Phir wuh chillā uṭhī, “Samsūn, Filistī āp ko pakarne āe haiñ!” Samsūn jāg uṭhā aur sochā, “Main pahle kī tarah ab bhī apne āp ko bachā kar bandhan ko toṛ dūngā.” Afsos, use mālūm nahīn thā kī Rab ne use chhoṛ diyā hai. ²¹ Filistiyoñ ne use pakaṛ kar us kī ānkheñ nikāl diñ. Phir wuh use Ghazzā le gae jahāñ use pital kī zanjīroñ se bāndhā gayā. Wahāñ wuh qaidkhāne kī chakkī piśā kartā thā.

²² Lekin hote hote us ke bāl dubārā baṛhne lage.

²³ Ek din Filistī sardār barā jashn manāne ke lie jamā hue. Unhoñ ne apne dewatā Dajūn ko jānwaroñ kī bahut-sī qurbāniyāñ pesh karke apnī fatah kī khushī manāī. Wuh bole, “Hamāre dewatā ne hamāre dushman Samsūn ko hamāre hawāle kar diyā hai.” ²⁴ Samsūn ko dekh kar awām ne Dajūn kī tamjīd karke kahā, “Hamāre dewatā ne hamāre dushman ko hamāre hawāle kar diyā hai! Jis ne hamāre mulk ko tabāh kiyā aur ham meñ se itne logoñ ko mār ḍālā wuh ab hamāre qābū meñ ā gayā hai!” ²⁵ Is qism kī bateñ karte karte un kī khushī kī intahā na rahī. Tab wuh chillāne lage, “Samsūn ko bulāo tāki wuh hamāre diloñ ko bahlāe.”

Chunānche use un kī tafriħ ke lie jel se lāyā gayā aur do satūnoñ ke darmiyān kharā kar diyā gayā. ²⁶ Samsūn us larke se mukhātib huā jo us kā hāth pakar kar us kī rāhnumāī kar rahā thā, “Mujhe chhat ko uṭhāne wāle satūnoñ ke pās le jāo tāki main un kā sahārā lūñ.” ²⁷ Imārat mardoñ aur auratoñ se bhārī thī. Filistī sardār bhī sab āe hue the. Sirf chhat par Samsūn kā tamāshā dekhne wāle taqriban 3,000 afrād the.

²⁸ Phir Samsūn ne duā kī, “Āi Rab Qādir-e-mutlaq, mujhe yād kar. Bas ek dafā aur mujhe pahle kī tarah quwwat atā farmā tāki main ek hī wār se Filistiyōñ se apnī āñkhoñ kā badlā le sakūñ.” ²⁹ Yih kah kar Samsūn ne un do mārkaṣī satūnoñ ko pakar liyā jin par chhat kā purā wazn thā. Un ke darmiyān khare ho kar us ne purī taqat se zor lagāyā ³⁰ aur duā kī, “Mujhe Filistiyōñ ke sāth marne de!” Achānak satūn hil gae aur chhat dharām se Filistiyōñ ke tamām sardāroñ aur bāqī logoñ par gir gai. Is tarah Samsūn ne pahle kī nisbat marte waqt kahīñ zyādā Filistiyōñ ko mār ḍālā.

³¹ Samsūn ke bhāī aur bāqī ghar wāle āe aur us kī lāsh ko uṭhā kar us ke bāp Manohā kī qabr ke pās le gae. Wahāñ yānī Sur’a aur Istāl ke darmiyān unhoñ ne use dafnāyā. Samsūn 20 sāl Isrāīl kā qāzī rahā.

17

Mikāh kā But

¹ Ifrāīm ke pahārī ilāqe meñ ek ādmī rahtā thā jis kā nām Mikāh thā.

² Ek din us ne apnī māñ se bāt kī, “Āp ke chāñdī ke 1,100 sikke chorī ho gae the, nā? Us waqt āp ne mere sāmne hī chor par lānat bhejī thī. Ab dekheñ, wuh paise mere pās haiñ. Main hī chor hūñ.” Yih sun kar māñ ne jawāb diyā, “Mere beṭe, Rab tujhe barkat de!” ³ Mikāh ne use tamām paise wāpas kar die, aur māñ ne elān kiyā, “Ab se yih chāñdī Rab ke lie maḥsūs ho! Main āp ke lie tarāshā aur ḍhālā huā but banwā kar chāñdī āp ko wāpas kar detī hūñ.”

⁴ Chunānche jab beṭe ne paise wāpas kar die to māñ ne us ke 200 sikke sunār ke pās le jā kar lakaṛī kā tarāshā aur ḍhālā huā but banwāyā. Mikāh ne yih but apne ghar meñ kharā kiyā, ⁵ kyoñki us kā apnā maqḍis thā. Us ne mazīd but aur ek afod * bhī banwāyā aur phir ek beṭe ko apnā imām banā liyā. ⁶ Us zamāne meñ Isrāīl kā koī bādshāh nahīñ thā balki har koī wuhī kuchh kartā jo use durust lagtā thā.

⁷ Un dinoñ meñ Lāwī ke qabile kā ek jawān ādmī Yahūdāh ke qabile ke shahr Bait-laham meñ ābād thā. ⁸ Ab wuh shahr ko chhoṛ kar riḥāish kī koī aur jagah talāsh karne lagā. Ifrāīm ke pahārī ilāqe meñ se safr karte karte wuh Mikāh ke ghar pahunch gayā. ⁹ Mikāh ne pūchhā, “Āp kahāñ se

* ^{17:5} Ām taur par Ibrānī meñ afod kā matlab imām-e-āzam kā bālāposh thā (dekhie khurūj 28:4), lekin yahāñ is se murād butparastī kī koī chūz hai.

āe haiñ?” Jawān ne jawāb diyā, “Maiñ Lāwī hūñ. Maiñ Yahūdāh ke shahr Bait-laham kā rahne wālā hūñ lekin rihāish kī kisī aur jagah kī talāsh meñ hūñ.”

¹⁰ Mikāh bolā, “Yahān mere pās apnā ghar banā kar mere bāp aur imām baneñ. Tab āp ko sāl meñ chāñdī ke das sikke aur zarūrat ke mutābiq kapre aur khurāk milegi.”

¹¹ Lāwī muttafiq huā. Wuh wahān ābād huā, aur Mikāh ne us ke sāth betoñ kā-sā sulūk kiya. ¹² Us ne use imām muqarrar karke sochā, ¹³ “Ab Rab mujh par mehrbānī karegā, kyonki Lāwī merā imām ban gayā hai.”

18

Dān kā Qabīlā Zamīn kī Talāsh Kartā Hai

¹ Un dinon meñ Isrāīl kā bādshāh nahīn thā. Aur ab tak Dān ke qabīle ko apnā koī qabāyilī ilāqā nahīn milā thā, is lie us ke log kahīn ābād hone kī talāsh meñ rahe. ² Unhoñ ne apne qhāndānon meñ se Sur'a aur Istāl ke pāñch tajrabākār faujiyon ko chun kar unheñ mulk kī taftīsh karne ke lie bhej diyā. Yih mard Ifrāīm ke pahārī ilāqe meñ se guzar kar Mikāh ke ghar ke pās pahuñch gae. Jab wuh wahān rāt ke lie thahre hue the ³ to unhoñ ne dekhā ki jawān Lāwī Bait-laham kī bolī boltā hai. Us ke pās jā kar unhoñ ne pūchhā, “Kaun āp ko yahān lāyā hai? Āp yahān kyā karte haiñ? Aur āp kā is ghar meñ rahne kā kyā maqsad hai?” ⁴ Lāwī ne unheñ apnī kahāñī sunāī, “Mikāh ne mujhe naukarī de kar apnā imām banā liyā hai.” ⁵ Phir unhoñ ne us se guzārish kī, “Allāh se dariyāft karen kī kyā hamāre safr kā maqsad purā ho jāegā yā nahīn?” ⁶ Lāwī ne unheñ tasallī dī, “Salāmatī se āge barheñ. Āp ke safr kā maqsad Rab ko qabūl hai, aur wuh āp ke sāth hai.”

⁷ Tab yih pāñch ādmī āge nikle aur safr karte karte Lais pahuñch gae. Unhoñ ne dekhā ki wahān ke log Saidāniyon kī tarah pursukūn aur befikr zindagi guzār rahe haiñ. Koī nahīn thā jo unheñ dabātā yā un par zulm kartā. Yih bhī mālūm huā ki agar un par hamlā kiya jāe to un kā ittahādī shahr Saidā un se itnī dūr hai ki un kī madad nahīn kar sakegā, aur qarīb koī ittahādī nahīn hai jo un kā sāth de. ⁸ Wuh pāñch jāsūs Sur'a aur Istāl wāpas chale gae. Jab wahān pahuñche to dūsron ne pūchhā, “Safr kaisā rahā?” ⁹ Jāsūson ne jawāb meñ kahā, “Āeñ, ham jang ke lie nikleñ! Hameñ ek behtarīn ilāqā mil gayā hai. Āp kyon jhijak rahe haiñ? Jaldī karen, ham nikleñ aur us mulk par qabzā kar leñ!” ¹⁰ Wahān ke log befikr haiñ aur hamlē kī tawaqqo hī nahīn karte. Aur zamīn wasī aur zarqhez hai, us meñ kisī bhī chīz kī kamī nahīn hai. Allāh āp ko wuh mulk dene kā irādā rakhtā hai.”

Dān ke Mard Mikāh kā But Imām Samet Chhīn Lete Haiñ

¹¹ Dān ke qabīle ke 600 musallah ādmī Sur'a aur Istāl se rawānā hue. ¹² Rāste meñ unhoñ ne apnī lashkargāh Yahūdāh ke shahr Qiriyat-yārīm ke qarīb lagāī. Is lie yih jagah āj tak Mahane-dān yāni Dān kī Khaimāgāh kahlātī hai. ¹³ Wahān se wuh Ifrāīm ke pahārī ilāqe meñ dākḥil hue aur chalte chalte Mikāh ke ghar pahuñch gae.

¹⁴ Jin pāñch mardoñ ne Lais kī taftīsh kī thī unhoñ ne apne sāthiyoñ se kahā, “Kyā āp ko mālūm hai ki in gharon meñ ek afod, ek tarāshā aur dhālā huā but aur digar kā but haiñ? Ab soch leñ ki kyā kiya jāe.”

15 Pānchoñ ne Mikāh ke ghar meñ dākḥil ho kar jawān Lāwī ko salām kiyā 16 jabki bāqī 600 musallah mard geṭ par khaṛe rahe. 17 Jab Lāwī bāhar khaṛe mardoñ ke pās gayā to in pānchoñ ne andar ghos kar tarāshā aur dhālā huā but, afod aur bāqī but chhīn lie. 18 Yih dekh kar Lāwī chīkḥne lagā, “Kyā kar rahe ho!”

19 Unhoñ ne kahā, “Chup! Koī bāt na karo balki hamāre sāth jā kar hamāre bāp aur imām bano. Hamāre sāth jāoge to pūre qabile ke imām banoge. Kyā yih ek hī kḥāndān kī kḥidmat karne se kahīñ behtar nahīñ hogā?” 20 Yih sun kar imām khush huā. Wuh afod, tarāshā huā but aur bāqī butoñ ko le kar musāfiroñ meñ sharik ho gayā. 21 Phir Dān ke mard rawānā hue. Un ke bāl-bachche, maweshī aur qīmtī māl-o-matā un ke āge the.

22 Jab Mikāh ko bāt kā patā chalā to wuh apne paṛosiyōñ ko jamā karke un ke pīchhe daurā. Itne meñ Dān ke log ghar se dūr nikal chuke the. 23 Jab wuh sāmne nazar āe to Mikāh aur us ke sāthiyōñ ne chīkḥte-chillāte unheñ rukne ko kahā. Dān ke mardoñ ne pīchhe dekh kar Mikāh se kahā, “Kyā bāt hai? Apne in logoñ ko bulā kar kyoñ le āe ho?” 24 Mikāh ne jawāb diyā, “Tum logoñ ne mere butoñ ko chhīn liyā go main ne unheñ khud banwāyā hai. Mere imām ko bhī sāth le gae ho. Mere pās kuchh nahīñ rahā to ab tum pūchḥte ho ki kyā bāt hai?”

25 Dān ke afrād bole, “Kḥāmosh! Kḥabardār, hamāre kuchh log tezmizāj haiñ. Aisā na ho ki wuh ghusse meñ ā kar tum ko tumhāre kḥāndān samet mār dāleñ.” 26 Yih kah kar unhoñ ne apnā safr jāri rakhā. Mikāh ne jān liyā ki main apne thoṛe ādmiyōñ ke sāth un kā muqābalā nahīñ kar sakūngā, is lie wuh muṛ kar apne ghar wāpas chalā gayā. 27 Us ke but Dān ke qabze meñ rahe, aur imām bhī un meñ ṭik gayā.

Lais par Qabzā aur Dān kī Butparastī

Phir wuh Lais ke ilāqe meñ dākḥil hue jis ke bāshinde pursukūn aur befikr zindagī guzār rahe the. Dān ke faujī un par ṭuṭ paṛe aur sab ko talwār se qatīl karke shahr ko bhasm kar diyā. 28 Kisī ne bhī un kī madad na kī, kyoñki Saidā bahut dūr thā, aur qarīb koī ittahādī nahīñ thā jo un kā sāth detā. Yih shahr Bait-rahob kī Wādī meñ thā. Dān ke afrād shahr ko az sar-e-nau tāmīr karke us meñ ābād hue. 29 Aur unhoñ ne us kā nām apne qabile ke bānī ke nām par Dān rakhā. (Dān Isrāil kā beṭā thā.)

30 Wahāñ unhoñ ne tarāshā huā but rakh kar pūjā ke intazām par Yūnatan muqarrar kiyā jo Mūsā ke beṭe Jairsom kī aulād meñ se thā. Jab Yūnatan fatt huā to us kī aulād qaum kī jilāwatanī tak Dān ke qabile meñ yihī kḥidmat kartī rahī.

31 Mikāh kā banwāyā huā but tab tak Dān meñ rahā jab tak Allāh kā ghar Sailā meñ thā.

19

Ek Lāwī kī Apnī Dāshtā ke sāth Sulah

1 Us zamāne meñ jab Isrāil kā koī bādshāh nahīñ thā ek Lāwī ne apne ghar meñ dāshtā rakhī jo Yahūdāh ke shahr Bait-laham kī rahne wālī thī. Admī Ifrāim ke pahārī ilāqe ke kisī dūr-darāz kone meñ ābād thā. 2 Lekin ek dīn aurat mard se nārāz huī aur maike wāpas chalī gai. Chār mātḥ ke bād 3 Lāwī do gadhe aur apne naukar ko le kar Bait-laham ke lie rawānā huā tāki dāshtā kā ghussā ṭhanḍā karke use wāpas āne par āmādā kare.

Jab us kī mulāqāt dāshtā se huī to wuh use apne bāp ke ghar meñ le gaī. Use dekh kar susar itnā khush huā ⁴ ki us ne use jāne na diyā. Dāmād ko tīn dīn wahān ṭhaharnā paṛā jis daurān susar ne us kī khūb mehmān-nawāzī kī. ⁵ Chauthē dīn Lāwī subah-sawere uṭh kar apnī dāshtā ke sāth rawānā hone kī taiyāriyān karne lagā. Lekin susar use rok kar bolā, “Pahle thoṛā-bahut khā kar tāzādām ho jāēñ, phir chale jānā.” ⁶ Donoñ dubārā khāne-pīne ke lie baiṭh gae.

Susar ne kahā, “Barāh-e-karm ek aur rāt yahān ṭhahar kar apnā dil bahlāēñ.” ⁷ Mehmān jāne kī taiyāriyān karne to lagā, lekin susar ne use ek aur rāt ṭhaharne par majbūr kiyā. Chunānche wuh hār mān kar ruk gayā.

⁸ Pānchweñ dīn ādmī subah-sawere uṭhā aur jāne ke lie taiyār huā. Susar ne zor diyā, “Pahle kuchh khānā khā kar tāzādām ho jāēñ. Āp dopahar ke waqt bhī jā sakte haiñ.” Chunānche donoñ khāne ke lie baiṭh gae.

⁹ Dopahar ke waqt Lāwī apnī bīwī aur naukar ke sāth jāne ke lie uṭhā. Susar etarāz karne lagā, “Ab dekheñ, dīn dhalne wālā hai. Rāt ṭhahar kar apnā dil bahlāēñ. Behtar hai kī āp kal subah-sawere hī uṭh kar ghar ke lie rawānā ho jāēñ.” ¹⁰⁻¹¹ Lekin ab Lāwī kisī bhī sūrat meñ ek aur rāt ṭhaharnā nahīn chāhtā thā. Wuh apne gadhoñ par zin kas kar apnī bīwī aur naukar ke sāth rawānā huā.

Chalte chalte dīn dhalne lagā. Wuh Yabūs yānī Yarūshalam ke qarīb pahuñch gae the. Shahr ko dekh kar naukar ne mālik se kahā, “Āēñ, ham Yabūsiyon ke is shahr meñ jā kar wahān rāt guzāreñ.” ¹² Lekin Lāwī ne etarāz kiyā, “Nahīñ, yih ajnabiyoñ kā shahr hai. Hamēñ aisī jagah rāt nahīñ guzārnā chāhie jo Isrāīlī nahīñ hai. Behtar hai kī ham āge jā kar Jibiyā kī taraf baṛheñ. ¹³ Agar ham jaldī karen to ho saktā hai kī Jibiyā yā us se āge Rāmā tak pahuñch sakeñ. Wahān ārām se rāt guzār sakeñge.”

¹⁴ Chunānche wuh āge nikle. Jab sūraj ghurūb hone lagā to wuh Binyamīn ke qabile ke shahr Jibiyā ke qarīb pahuñch gae ¹⁵ aur rāste se haṭ kar shahr meñ dākhl hue. Lekin koī un kī mehmān-nawāzī nahīn karnā chāhtā thā, is lie wuh shahr ke chauk meñ ruk gae.

¹⁶ Phir andhere meñ ek būrḥā ādmī wahān se guzarā. Asal meñ wuh Ifrāīm ke pahārī ilāqe kā rahne wālā thā aur Jibiyā meñ ajnabī thā, kyonkī baqī bāshinde Binyamīnī the. Ab wuh khet meñ apne kām se fariḡh ho kar shahr meñ wāpas āyā thā. ¹⁷ Musāfiroñ ko chauk meñ dekh kar us ne pūchhā, “Āp kahān se āe aur kahān jā rahe haiñ?” ¹⁸ Lāwī ne jawāb diyā, “Ham Yahūdāh ke Bait-laham se āe haiñ aur Ifrāīm ke pahārī ilāqe ke ek dūr-darāz kone tak safr kar rahe haiñ. Wahān merā ghar hai aur wahīn se main rawānā ho kar Bait-laham chalā gayā thā. Is waqt main Rab ke ghar jā rahā hūñ. Lekin yahān Jibiyā meñ koī nahīñ jo hamārī mehmān-nawāzī karne ke lie taiyār ho, ¹⁹ hālāñki hamāre pās khāne kī tamām chīzeñ maujūd haiñ. Gadhoñ ke lie bhūsā aur chārā hai, aur hamāre lie bhī kāfī roṭī aur mai hai. Hamēñ kisī bhī chīz kī zarūrat nahīñ hai.”

²⁰ Būrḥe ne kahā, “Phir main āp ko apne ghar meñ khushāmdīd kahtā hūñ. Agar āp ko koī chīz darkār ho to main use muhaiyā karūnga. Har sūrat meñ chauk meñ rāt mat guzārnā.” ²¹ Wuh musāfiroñ ko apne ghar le gayā aur gadhoñ ko chārā khilāyā. Mehmānoñ ne apne pānw dho kar khānā khāyā aur mai pī.

Jibiyā ke Logon kā Jurm

²² Wuh yoñ khāne kī rifāqat se lutfandoz ho rahe the ki Jibiyā ke kuchh sharīr mard ghar ko gher kar darwāze ko zor se khatkhatāne lage. Wuh chillāe, “Us ādmī ko bāhar lā jo tere ghar meñ ṭhahrā huā hai tāki ham us se ziyādatī kareñ!” ²³ Būrhā ādmī bāhar gayā tāki unheñ samjhāe, “Nahīn, bhāiyo, aisā shaitānī amal mat karnā. Yih ajnabī merā mehmān hai. Aisī sharmnāk harkat mat karnā!” ²⁴ Is se pahle mainī apnī kuñwārī beṭī aur mehmān kī dāshtā ko bāhar le ātā huñ. Unhīn se ziyādatī kareñ. Jo jī chāhe un ke sāth kareñ, lekin ādmī ke sāth aisī sharmnāk harkat na kareñ.”

²⁵ Lekin bāhar ke mardoñ ne us kī na sunī. Tab Lāwī apnī dāshtā ko pakar kar bāhar le gayā aur us ke pīchhe darwāzā band kar diyā. Shahr ke ādmī pūrī rāt us kī behurmatī karte rahe. Jab pau phatne lagī to unhoñ ne use fārigh kar diyā. ²⁶ Sūraj ke tulū hone se pahle aurat us ghar ke pās wāpas āi jis meñ shauhar ṭhahrā huā thā. Darwāze tak to wuh pahuñch gaī lekin phir gir kar wahīn kī wahīn paṛī rahi.

Jab din chaṛh gayā ²⁷ to Lāwī jāg uṭhā aur safr karne kī taiyārīyān karne lagā. Jab darwāzā kholā to kyā deḳhtā hai ki dāshtā sāmne zamīn par paṛī hai aur hāth dahlīz par rakhe haiñ. ²⁸ Wuh bolā, “Uṭho, ham chalte haiñ.” Lekin dāshtā ne jawāb na diyā. Yih dekh kar ādmī ne use gadhe par lād liyā aur apne ghar chalā gayā.

²⁹ Jab pahuñchā to us ne chhurī le kar aurat kī lāsh ko 12 ṭukroñ meñ kāt liyā, phir unheñ Isrāīl kī har jagah bhej diyā. ³⁰ Jis ne bhī yih dekhā us ne ghabrā kar kahā, “Aisā jurm hamāre darmiyān kabhī nahīn huā. Jab se ham Misr se nikal kar āe haiñ aisī harkat deḳhne meñ nahīn āi. Ab lāzim hai ki ham ḡhaur se socheñ aur ek dūsre se mashwarā karke agle qadam ke bāre meñ faislā kareñ.”

20

Jibiyā ko Sazā Dene kā Faislā

¹ Tamām Isrāīlī ek dil ho kar Misfāh meñ Rab ke huzūr jamā hue. Shimāl ke Dān se le kar junūb ke Bair-sabā tak sab āe. Dariyā-e-Yardan ke pār Jiliyād se bhī log āe. ² Isrāīlī qabiloñ ke sardār bhī āe. Unhoñ ne mil kar ek baṛī fauj taiyār kī, talwāroñ se lais 4,00,000 mard jamā hue.

³ Binyamīnyoñ ko is jamāt ke bāre meñ ittalā mili.

Isrāīliyoñ ne pūchhā, “Hameñ batāen kī yih haibatnāk jurm kis tarah sarzad huā?” ⁴ Maqtūlā ke shauhar ne unheñ apnī kahānī sunāi, “Mainī apnī dāshtā ke sāth Jibiyā meñ ā ṭhahrā jo Binyamīnyoñ ke ilāqe meñ hai. Ham wahāñ rāt guzārnā chāhte the. ⁵ Yih dekh kar shahr ke mardoñ ne mere mezbān ke ghar ko gher liyā tāki mujhe qatl kareñ. Mainī to bach gayā, lekin merī dāshtā se itnī ziyādatī huī ki wuh mar gaī. ⁶ Yih dekh kar mainī ne us kī lāsh ko ṭukre ṭukre karke yih ṭukre Isrāīl kī mirās kī har jagah bhej die tāki har ek ko mālūm ho jāe ki hamāre mulk meñ kitnā ḡhinaunā jurm sarzad huā hai. ⁷ Is par āp sab yahāñ jamā hue haiñ. Isrāīl ke mardo, ab lāzim hai ki āp ek dūsre se mashwarā karke faislā kareñ ki kyā karnā chāhie.”

⁸ Tamām mard ek dil ho kar khare hue. Sab kā faislā thā, “Ham meñ se koī bhī apne ghar wāpas nahīn jāegā” ⁹ jab tak Jibiyā ko munāsib sazā na dī jāe. Lāzim hai ki ham fauran shahr par hamlā kareñ aur is ke lie qurā ḍāl kar Rab se hidāyat leñ. ¹⁰ Ham yih faislā bhī kareñ ki kaun kaun

hamārī fauj ke lie khāne-pīne kā band-o-bast karāegā. Is kām ke lie ham meñ se har daswāñ ādmī kāfi hai. Bāqī sab log sīdhe Jibiyā se laṛne jāen tāki us sharmnāk jurm kā munāsib badlā leñ jo Isrāil meñ huā hai.”

11 Yoñ tamām Isrāīlī muttahid ho kar Jibiyā se laṛne ke lie gae. 12 Rāste meñ unhoñ ne Binyamīn ke har kunbe ko paighām bhijwāyā, “Āp ke darmiyāñ ghinaunā jurm huā hai. 13 Ab Jibiyā ke in sharīr ādmīyoñ ko hamāre hawāle karen tāki ham unheñ sazā-e-maut de kar Isrāil meñ se burāi miṭā deñ.”

Lekin Binyamīnī is ke lie taiyār na hue. 14 Wuh pūre qabāyli ilāqe se ā kar Jibiyā meñ jamā hue tāki Isrāīliyoñ se laṛen. 15 Usī din unhoñ ne apnī fauj kā band-o-bast kiyā. Jibiyā ke 700 tajrabākār faujiyoñ ke alāwā talwāroñ se lais 26,000 afrād the. 16 In faujiyoñ meñ se 700 aise mard bhī the jo apne bāen hāth se falākhan chalāne kī itnī mahārat rakhte the ki patthar bāl jaise chhoṭe nishāne par bhī lag jātā thā. 17 Dūsri taraf Isrāil ke 4,00,000 faujī khare hue, aur har ek ke pās talwār thī.

18 Pahle Isrāīlī Baitel chale gae. Wahāñ unhoñ ne Allāh se dariyāft kiyā, “Kaun-sā qabilā hamāre āge āge chale jab ham Binyamīniyoñ par hamlā karen?” Rab ne jawāb diyā, “Yahūdāh sab se āge chale.”

Binyamīn ke khilāf Jang

19 Agle din Isrāīlī rawānā hue aur Jibiyā ke qarīb pahuñch kar apnī lashkargāh lagāi. 20 Phir wuh hamlā ke lie nikle aur tartīb se laṛne ke lie khare ho gae. 21 Yih dekh kar Binyamīnī shahr se nikle aur un par tūt pare. Natīje meñ 22,000 Isrāīlī shahīd ho gae.

22-23 Isrāīlī Baitel chale gae aur shām tak Rab ke huzūr rote rahe. Unhoñ ne Rab se pūchhā, “Kyā ham dubārā apne Binyamīnī bhāīyoñ se laṛne jāen?” Rab ne jawāb diyā, “Hāñ, un par hamlā karo!” Yih sun kar Isrāīliyoñ kā hauslā baṛh gayā aur wuh agle din wahīñ khare ho gae jahāñ pahle din khare hue the. 24 Lekin jab wuh shahr ke qarīb pahuñche 25 to Binyamīnī pahle kī tarah shahr se nikal kar un par tūt pare. Us din talwār se lais 18,000 Isrāīlī shahīd ho gae.

26 Phir Isrāil kā pūrā lashkar Baitel chalā gayā. Wahāñ wuh shām tak Rab ke huzūr rote aur rozā rakhte rahe. Unhoñ ne Rab ko bhasm hone wālī qurbāniyāñ aur salāmatī kī qurbāniyāñ pesh karke 27 us se dariyāft kiyā kī ham kyā karen. (Us waqt Allāh ke ahd kā sandūq Baitel meñ thā 28 jahāñ Fīnhās bin Iliyazar bin Hārūn imām thā.) Isrāīliyoñ ne pūchhā, “Kyā ham ek aur martabā apne Binyamīnī bhāīyoñ se laṛne jāen yā is se bāz āen?” Rab ne jawāb diyā, “Un par hamlā karo, kyonki kal hī maiñ unheñ tumhāre hawāle kar dūngā.”

Binyamīn kā Satyānās

29 Is dafā kuchh Isrāīlī Jibiyā ke irdgird ghāt meñ baiṭh gae. 30 Bāqī afrād pahle do dinōñ kī-sī tartīb ke mutābiq laṛne ke lie khare ho gae. 31 Binyamīnī dubārā shahr se nikal kar un par tūt pare. Jo rāste Baitel aur Jibiyā kī taraf le jāte haiñ un par aur khule maidān meñ unhoñ ne taqribān 30 Isrāīliyoñ ko mār dālā. Yoñ laṛte laṛte wuh shahr se dūr hote gae. 32 Wuh pukāre, “Ab ham unheñ pahlī do martabā kī tarah shikast deñge!”

Lekin Isrāīliyoñ ne mansūbā bāndh liyā thā, “Ham un ke āge āge bhāgte hue unheñ shahr se dūr rāstoñ par khīñch leñge.” 33 Yoñ wuh bhāgne lage aur Binyamīnī un ke pīchhe paṛ gae. Lekin Bāl-tamr ke qarīb Isrāīlī ruk kar muṛ gae aur un kā sāmnā karne lage. Ab bāqī Isrāīlī jo Jibā ke irdgird

aur khule maidān meñ ghāt meñ baiṭhe the apnī chhupne kī jaghoñ se nikal āe. ³⁴ Achānak Jibiyā ke Binyamīniyoñ ko 10,000 behtarīn faujiyoñ kā sāmnā karnā parā, un mardoñ kā jo pūre Isrāil se chune gae the. Binyamīnī un se kḥūb laṛne lage, lekin un kī ānkheñ abhī is bāt ke lie band thīn ki un kā anjām qarib ā gayā hai. ³⁵ Us din Isrāiliyoñ ne Rab kī madad se fatah pā kar talwār se lais 25,100 Binyamīnī faujiyoñ ko maut ke ghāt utār diyā. ³⁶ Tab Binyamīniyoñ ne jān liyā ki dushman ham par ghālib ā gae haiñ. Kyoñki Isrāilī fauj ne apne bhāg jāne se unheñ Jibiyā se dūr khīnch liyā thā tāki shahr ke irdgird ghāt meñ baiṭhe mardoñ ko shahr par hamlā karne kā mauqā muhaiyā karen. ³⁷ Tab yih mard nikal kar shahr par tūṭ paṛe aur talwār se tamām bāshindoñ ko mār dālā, ³⁸⁻³⁹ phir mansūbe ke mutābiq āg lagā kar dhueñ kā barā bādāl paidā kiyā tāki bhāgne wāle Isrāiliyoñ ko ishārā mil jāe ki wuh muṛ kar Binyamīniyoñ kā muqābalā karen.

Us waqt tak Binyamīniyoñ ne taqriban 30 Isrāiliyoñ ko mār dālā thā, aur un kā khayāl thā ki ham unheñ pahle kī tarah shikast de rahe haiñ. ⁴⁰ Achānak un ke pichhe dhueñ kā bādāl āsmān kī taraf uṭhne lagā. Jab Binyamīniyoñ ne muṛ kar dekhā ki shahr ke kone kone se dhuāñ nikal rahā hai ⁴¹ to Isrāil ke mard ruk gae aur palaṭ kar un kā sāmnā karne lage.

Binyamīnī saḥt ghabrā gae. Kyoñki unhoñ ne jān liyā ki ham tabāh ho gae haiñ. ⁴²⁻⁴³ Tab unhoñ ne mashriq ke registān kī taraf farār hone kī koshish kī. Lekin ab wuh mard bhī un kā tāqqub karne lage jinhoñ ne ghāt meñ baiṭh kar Jibiyā par hamlā kiyā thā. Yoñ Isrāiliyoñ ne mafrūroñ ko gher kar mār dālā. ⁴⁴ Us waqt Binyamīn ke 18,000 tajrabākār faujī halāk hue. ⁴⁵ Jo bach gae wuh registān kī chaṭān Rimmon kī taraf bhāg nikle. Lekin Isrāiliyoñ ne rāste meñ un ke 5,000 afrād ko maut ke ghāt utār diyā. Is ke bād unhoñ ne jid'om tak un kā tāqqub kiyā. Mazid 2,000 Binyamīnī halāk hue. ⁴⁶ Is tarah Binyamīn ke kul 25,000 talwār se lais aur tajrabākār faujī māre gae.

⁴⁷ Sirf 600 mard bach kar Rimmon kī chaṭān tak pahuñch gae. Wahān wuh chār mahīne tak ṭike rahe. ⁴⁸ Tab Isrāilī tāqqub karne se bāz ā kar Binyamīn ke qabāyilī ilāqe meñ wāpas āe. Wahān unhoñ ne jagah bajagah jā kar sab kuchh maut ke ghāt utār diyā. Jo bhī unheñ milā wuh talwār kī zad meñ ā gayā, kḥāh insān thā yā haiwān. Sāth sāth unhoñ ne tamām shahroñ ko āg lagā di.

21

Binyamīniyoñ ko Aurateñ Milti Haiñ

¹ Jab Isrāilī Misfāh meñ jamā hue the to sab ne qasam khā kar kahā thā, “Ham kabhī bhī apnī betiyoñ kā kisī Binyamīnī mard ke sāth rishtā nahīn bāndheñge.” ² Ab wuh Baitel chale gae aur shām tak Allāh ke huzūr baiṭhe rahe. Ro ro kar unhoñ ne duā kī, ³ “Ai Rab, Isrāil ke Kḥudā, hamārī qaum kā ek pūrā qabīlā miṭ gayā hai! Yih musibat Isrāil par kyoñ āi?”

⁴ Agle din wuh subah-sawere uṭhe aur qurbāngāh banā kar us par bhasm hone wālī aur salāmatī kī qurbāniyāñ charḥāñ. ⁵ Phir wuh ek dūse se pūchhne lage, “Jab ham Misfāh meñ Rab ke huzūr jamā hue to hamārī qaum meñ se kaun kaun ijtimā meñ sharik na huā?” Kyoñki us waqt unhoñ ne qasam khā kar elān kiyā thā, “Jis ne yahān Rab ke huzūr āne se inkār kiyā use zarūr sazā-e-maut dī jāegī.” ⁶ Ab Isrāiliyoñ

ko Binyamīniyoñ par afsos huā. Unhoñ ne kahā, “Ek pūrā qabilā miṭ gayā hai. ⁷ Ab ham un thoṛe bache-khuche ādmiyoñ ko biwiyāñ kis tarah muhaiyā kar sakte haiñ? Ham ne to Rab ke huzūr qasam khāi hai ki apñi beṭiyoñ kā un ke sāth rishtā nahīñ bāndheñge. ⁸ Lekin ho saktā hai koī kḥāndān Misfāh ke ijtimā meñ na āyā ho. Āo, ham patā karen.” Mālūm huā ki Yabis-jiliyād ke bāshinde nahīñ āe the. ⁹ Yih bāt faujiyoñ ko ginane se patā chali, kyonki ginte waqt Yabis-jiliyād kā koī bhī shaḥs fauj meñ nahīñ thā.

¹⁰ Tab unhoñ ne 12,000 faujiyoñ ko chun kar unheñ hukm diyā, “Yabis-jiliyād par hamlā karke tamām bāshindoñ ko bāl-bachchoñ samet mār ḍālo. ¹¹ Sirf kuñwāriyoñ ko zindā rahne do.”

¹² Faujiyoñ ne Yabis meñ 400 kuñwāriyāñ pāñ. Wuh unheñ Sailā le āe jahāñ Isrāīliyoñ kā lashkar ṭhahrā huā thā. ¹³ Wahāñ se unhoñ ne apne qāsidoñ ko Rimmon kī chaṭān ke pās bhej kar Binyamīniyoñ ke sāth sulah kar li. ¹⁴ Phir Binyamīn ke 600 mard registān se wāpas āe, aur un ke sāth Yabis-jiliyād kī kuñwāriyoñ kī shādī huī. Lekin yih sab ke lie kāfī nahīñ thīñ.

¹⁵ Isrāīliyoñ ko Binyamīn par afsos huā, kyonki Rab ne Isrāīl ke qabiloñ meñ kḥalā ḍāl diyā thā. ¹⁶ Jamāt ke buzurgoñ ne dubārā pūchhā, “Hameñ Binyamīn ke bāqī mardoñ ke lie kahāñ se biwiyāñ mileñgī? Un kī tamām aurateñ to halāk ho gaī haiñ. ¹⁷ Lāzim hai ki unheñ un kā maurūsī ilāqā wāpas mil jāe. Aisā na ho ki wuh bilkul miṭ jāeñ. ¹⁸ Lekin ham apñi beṭiyoñ kī un ke sāth shādī nahīñ karā sakte, kyonki ham ne qasam khā kar elān kiyā hai, ‘Jo apñi beṭi kā rishtā Binyamīn ke kisī mard se bāndhegā us par Allāh kī lānat ho.’”

¹⁹ Yoñ sochte sochte unheñ āḥirkār yih tarkīb sūjhī, “Kuchh der ke bād yahāñ Sailā meñ Rab kī sālānā id manāi jāegī. Sailā Baitel ke shimāl meñ, Labūnā ke junūb meñ aur us rāste ke mashriq meñ hai jo Baitel se Sikam tak le jātā hai. ²⁰ Ab Binyamīni mardoñ ke lie hamārā mashwarā hai ki id ke dinoñ meñ angūr ke bāghoñ meñ chhup kar ghāt meñ baiṭh jāeñ. ²¹ Jab larḳiyāñ loknāch ke lie Sailā se nikleñgī to phir bāghoñ se nikal kar un par jhapṭ parnā. Har ādmī ek larḳī ko pakaṛ kar use apne ghar le jāe. ²² Jab un ke bāp aur bhāi hamāre pās ā kar āp kī shikāyat karenge to ham un se kahēge, ‘Binyamīniyoñ par tars khāeñ, kyonki jab ham ne Yabis par fatah pāi to ham un ke lie kāfī aurateñ hāsil na kar sake. Āp bequsūr haiñ, kyonki āp ne unheñ apñi beṭiyoñ ko irādatan to nahīñ diyā.’” ²³ Binyamīniyoñ ne buzurgoñ kī is hidāyat par amal kiyā. Id ke dinoñ meñ jab larḳiyāñ nāch rahī thīñ to Binyamīniyoñ ne utñi pakaṛ līñ ki un kī kamī pūrī ho gaī. Phir wuh unheñ apne qabāyli ilāqe meñ le gae aur shahroñ ko dubārā tāmīr karke un meñ basne lage. ²⁴ Bāqī Isrāīli bhī wahāñ se chale gae. Har ek apne qabāyli ilāqe meñ wāpas chalā gayā. ²⁵ Us zamāne meñ Isrāīl meñ koī bādshāh nahīñ thā. Har ek wuhī kuchh kartā jo use munāsib lagtā thā.

Rūt

Ilimalik Moāb Chalā Jātā Hai

¹⁻² Un dinon jab qāzī qaum kī rāhnumāi kiyā karte the to Isrāil meñ kāl paṛā. Yahūdāh ke shahr Bait-laham meñ ek Ifrātī admī rahtā thā jis kā nām Ilimalik thā. Kāl kī wajah se wuh apñi biwī Naomī aur apne do beṭon Mahlon aur Kilyon ko le kar Mulk-e-Moāb meñ jā basā.

³ Lekin kuchh der ke bād Ilimalik faut ho gayā, aur Naomī apne do beṭon ke sāth akeli rah gaī. ⁴ Mahlon aur Kilyon ne Moāb kī do auraton se shādī kar lī. Ek kā nām Urfā thā aur dūsri kā Rūt. Lekin taqriban das sāl ke bād ⁵ donoñ beṭe bhī jān bahaq ho gae. Ab Naomī kā na shauhar aur na beṭe hī rahe the.

Naomī Rūt ke sāth Wāpas Chalī Jātī Hai

⁶⁻⁷ Ek din Naomī ko Mulk-e-Moāb meñ khabar mili ki Rab apñi qaum par rahm karke use dubārā achchhī fasleñ de rahā hai. Tab wuh apne watan Yahūdāh ke lie rawānā huī. Urfā aur Rūt bhī sāth chalīn.

Jab wuh us rāste par ā gain jo Yahūdāh tak pahuñchātā hai ⁸ to Naomī ne apñi bahuon se kahā, “Ab apne mān-bāp ke ghar wāpas chalī jāeñ. Rab āp par utnā rahm karke jitnā āp ne marhūmon aur mujh par kiyā hai. ⁹ Wuh āp ko nae ghar aur nae shauhar muhaiyā karke sukūn de.”

Yih kah kar us ne unheñ bosā diyā. Donoñ ro paṛīn ¹⁰ aur etarāz kiyā, “Hargiz nahīn, ham āp ke sāth āp kī qaum ke pās jāeñgī.” ¹¹ Lekin Naomī ne isrār kiyā, “Beṭiyo, bas kareñ aur apne apne ghar wāpas chalī jāeñ. Ab mere sāth jāne kā kyā fāyda? Mujh se to mazid koī beṭā paidā nahīn hogā jo āp kā shauhar ban sake. ¹² Nahīn beṭiyo, wāpas chalī jāeñ. Main to itnī būrhi ho chuki hūn ki dubārā shādī nahīn kar saktī. Aur agar is kī ummīd bhī hotī balki merī shādī āj rāt ko hotī aur mere hān beṭe paidā hote ¹³ to kyā āp un ke bālīgh ho jāne tak intazār kar saktīn? Kyā āp us waqt tak kiśi aur se shādī karne se inkār kartīn? Nahīn, beṭiyo. Rab ne apnā hāth mere khilāf uṭhāyā hai, to āp is lānat kī zad meñ kyon āeñ?”

¹⁴ Tab Urfā aur Rūt dubārā ro paṛīn. Urfā ne apñi sās ko chūm kar alwidā kahā, lekin Rūt Naomī ke sāth liptī rahī. ¹⁵ Naomī ne use samjhāne kī koshish kī, “Dekheñ, Urfā apñi qaum aur apne dewatāon ke pās wāpas chalī gaī hai. Ab āp bhī aisā hī kareñ.”

¹⁶ Lekin Rūt ne jawāb diyā, “Mujhe āp ko chhoṛ kar wāpas jāne par majbūr na kījie. Jahān āp jāeñgī main jāūngī. Jahān āp raheñgī wahān main bhī rahūngī. Āp kī qaum merī qaum aur āp kā Khudā merā Khudā hai. ¹⁷ Jahān āp mareñgī wahīn main marūngī aur wahīn dafn ho jāūngī. Sirf maut hī mujhe āp se alag kar saktī hai. Agar merā yih wādā pūrā na ho to Allāh mujhe saḳht sazā de!”

¹⁸ Naomī ne jān liyā ki Rūt kā sāth jāne kā pakkā irādā hai, is lie wuh khāmosh ho gaī aur use samjhāne se bāz āī. ¹⁹ Wuh chal paṛīn aur chalte chalte Bait-laham pahuñch gain. Jab dākḥil huīn to pūre shahr meñ halchal mach gaī. Aurateñ kahne lagīn, “Kyā yih Naomī nahīn hai?”

²⁰ Naomī ne jawāb diyā, “Ab mujhe Naomī * Mat kahnā balki Mārā, † kyonki Qādir-e-mutlaq ne mujhe saḡht musibat meñ ḡāl diyā hai. ²¹ Yahān se jāte waqt mere hāth bhare hue the, lekin ab Rab mujhe ḡhālī hāth wāpas le āyā hai. Chunañche mujhe Naomī mat kahnā. Rab ne ḡhud mere ḡhilāf gawāhī dī hai, Qādir-e-mutlaq ne mujhe is musibat meñ ḡālā hai.”

²² Jab Naomī apnī Moābī bahū ke sāth Bait-laham pahuñchī to jau kī fasal kī kaṭāī shurū ho chukī thī.

2

Rūt kī Boaz se Mulāqāt

¹ Bait-laham meñ Naomī ke marhūm shauhar kā rishtedār rahtā thā jis kā nām Boaz thā. Wuh asar-o-rasūḡh rakhtā thā, aur us kī zamīneñ thīn.

² Ek din Rūt ne apnī sās se kahā, “Main khetoñ meñ jā kar fasal kī kaṭāī se bachī huī bāleñ chun lūñ. Koī na koī to mujhe is kī ijāzat degā.” Naomī ne jawāb diyā, “Thik hai beṭī, jāeñ.” ³ Rūt kisī khet meñ gaī aur mazdūroñ ke pīchhe pīchhe chaltī huī bachī huī bāleñ chunane lagī. Use mālūm na thā kī khet kā mālik susar kā rishtedār Boaz hai.

⁴ Itne meñ Boaz Bait-laham se pahuñchā. Us ne apne mazdūroñ se kahā, “Rab āp ke sāth ho.” Unhoñ ne jawāb diyā, “Aur Rab āp ko bhī barkat de!”

⁵ Phir Boaz ne mazdūroñ ke inchārj se pūchhā, “Us jawān aurat kā mālik kaun hai?” ⁶ Ādmī ne jawāb diyā, “Yih Moābī aurat Naomī ke sāth Mulk-e-Moāb se āī hai. ⁷ Is ne mujh se mazdūroñ ke pīchhe chal kar bachī huī bāleñ chunane kī ijāzat lī. Yih thoṛī der jhoñpṛī ke sāy meñ ārām karne ke siwā subah se le kar ab tak kām meñ lagī rahī hai.”

⁸ Yih sun kar Boaz ne Rūt se bāt kī, “Beṭī, merī bāt suneñ! Kisī aur khet meñ bachī huī bāleñ chunane ke lie na jāeñ balki yihīñ merī naukarāniyoñ ke sāth raheñ. ⁹ Khet ke us hisse par dhyān deñ jahāñ fasal kī kaṭāī ho rahī hai aur naukarāniyoñ ke pīchhe pīchhe chaltī raheñ. Main ne ādmiyoñ ko āp ko chheṛne se manā kiyā hai. Jab bhī āp ko pyās lage to un bartanoñ se pāñī pīñā jo ādmiyoñ ne kueñ se bhar rakhe haiñ.”

¹⁰ Rūt muñh ke bal jhuk gaī aur bolī, “Main is lāyq nahīñ kī āp mujh par itnī mehrbānī kareñ. Main to pardesi hūñ. Ap kyon merī qadar karte haiñ?” ¹¹ Boaz ne jawāb diyā, “Mujhe wuh kuchh batāyā gayā hai jo āp ne apne shauhar kī wafāt se le kar āj tak apnī sās ke lie kiyā hai. Ap apne māñ-bāp aur apne watan ko chhoṛ kar ek qaum meñ basne āī haiñ jise pahle se nahīñ jāntī thīñ. ¹² Ap Rab Isrāīl ke Ḳhudā ke paroñ tale panāh lene āī haiñ. Ab wuh āp ko āp kī neki kā pūrā ajr de.” ¹³ Rūt ne kahā, “Mere āqā, Allāh kare kī main āindā bhī āp kī manzūr-e-nazar rahūñ. Go main āp kī naukarāniyoñ kī haisiyat bhī nahīñ rakhtī to bhī āp ne mujh se shafqat bhārī bāteñ karke mujhe tasallī dī hai.”

¹⁴ Khāne ke waqt Boaz ne Rūt ko bulā kar kahā, “Idhar ā kar roṭī khāeñ aur apnā nawālā sirke meñ ḡubo deñ.” Rūt us ke mazdūroñ ke sāth baiṭh gaī, aur Boaz ne use jau ke bhune hue dāne de die. Rūt ne jī bhar kar khānā khāyā. Phir bhī kuchh bach gayā. ¹⁵ Jab wuh kām jāri rakhne ke lie uṭhī to Boaz ne hukm diyā, “Use pūloñ ke darmiyān bhī bāleñ jamā karne do, aur agar wuh aisā kare to us kī be’izzatī mat karnā. ¹⁶ Na sirf yih balki kām karte waqt idhar-udhar pūloñ kī kuchh bāleñ zamīn par girne do. Jab wuh unheñ jamā karne āe to use mat jhīraknā!”

* 1:20 Ḳhushgawār, Ḳhushī Wālī. † 1:20 Ḳarwī.

17 Rût ne khet meñ shām tak kām jāri rakhā. Jab us ne bāloñ ko kūṭ liyā to dānoñ ke taqrīban 13 kilogrām nikle. 18 Phir wuh sab kuchh uṭhā kar apne ghar wāpas le āi aur sās ko dikhāyā. Sāth sāth us ne use wuh bhune hue dāne bhī die jo dopahar ke khāne se bach gae the. 19 Naomī ne pūchhā, “Āp ne yih sab kuchh kahāñ se jamā kiyā? Batāeñ, āp kahāñ thiñ? Allāh use barkat de jis ne āp kī itnī qadar kī hai!”

Rût ne kahā, “Jis ādmī ke khet meñ main ne āj kām kiyā us kā nām Boaz hai.” 20 Naomī pukār uṭhī, “Rab use barkat de! Wuh to hamārā qarībī rishtedār hai, aur shariat ke mutābiq us kā haq hai kī wuh hamārī madad kare. Ab mujhe mālūm huā hai kī Allāh ham par aur hamāre marhūm shauharoñ par rahm karne se bāz nahīñ āyā!”

21 Rût bolī, “Us ne mujh se yih bhī kahā kī kahīñ aur na jānā balki kaṭāi ke ikhtitām tak mere mazdūroñ ke pīchhe pīchhe bāleñ jamā karnā.”

22 Naomī ne jawāb meñ kahā, “Bahut achchhā. Beṭī, aisā hī kareñ. Us kī naukarāniyoñ ke sāth rahne kā yih faydā hai kī āp mahfūz raheñgī. Kisi aur ke khet meñ jāeñ to ho saktā hai kī koī āp ko tang kare.”

23 Chunāñche Rût jau aur gandum kī kaṭāi ke pūre mausam meñ Boaz kī naukarāniyoñ ke pās jāti aur bachī huī bāleñ chuntī. Shām ko wuh apnī sās ke ghar wāpas chalī jāti thī.

3

Rût kī Shādī kī Koshishen

1 Ek din Naomī Rût se muḥhātib huī, “Beṭī, main āp ke lie ghar kā band-o-bast karnā chāhīñ hūñ, aisī jagah jāhāñ āp kī zarūriyāt āindā bhī pūrī hotī raheñgī. 2 Ab dekheñ, jis ādmī kī naukarāniyoñ ke sāth āp ne bāleñ chunī haiñ wuh hamārā qarībī rishtedār hai. Āj shām ko Boaz gāhne kī jagah par jau phaṭkegā. 3 To sun leñ, achchhī tarah nahā kar khushbūdār tel lagā leñ aur apnā sab se khūbsurat libās pahan leñ. Phir gāhne kī jagah jāeñ. Lekin use patā na chale kī āp āi haiñ. Jab wuh khāne-pīne se farīgh ho jāeñ 4 to dekh leñ kī Boaz sone ke lie kahāñ leṭ jātā hai. Phir jab wuh so jāegā to wahāñ jāeñ aur kambal ko us ke pairoñ se utār kar un ke pās leṭ jāeñ. Bāqī jo kuchh karnā hai wuh āp ko usī waqt batāegā.”

5 Rût ne jawāb diyā, “Thīk hai. Jo kuchh bhī āp ne kahā hai main karūñgī.” 6 Wuh apnī sās kī hidāyat ke mutābiq taiyār huī aur shām ke waqt gāhne kī jagah par pahuñchī. 7 Wahāñ Boaz khāne-pīne aur khushī manāne ke bād jau ke ḍher ke pās leṭ kar so gayā. Phir Rût chupke se us ke pās āi. Us ke pairoñ se kambal haṭā kar wuh un ke pās leṭ gāi.

8 Ādhī rāt ko Boaz ghabrā gayā. Ṭaṭol ṭaṭol kar use patā chalā kī pairoñ ke pās aurat parī hai. 9 Us ne pūchhā, “Kaun hai?” Rût ne jawāb diyā, “Āp kī khādimā Rût. Merī ek guzārish hai. Chūñki āp mere qarībī rishtedār haiñ is lie āp kā haq hai kī merī zarūriyāt pūrī kareñ. Mehrbāni karke apne libās kā dāman mujh par bichhā kar zāhir kareñ kī mere sāth shādī kareñge.”

10 Boaz bolā, “Beṭī, Rab āp ko barkat de! Ab āp ne apne susrāl se wafādārī kā pahle kī nisbat zyādā izhār kiyā hai, kyonkī āp jawān ādmiyoñ ke pīchhe na lagīñ, ḳhāh ḳharīb hoñ yā amīr. 11 Beṭī, āb fikr na kareñ. Main zarūr āp kī yih guzārish pūrī karūñgā. Āḳhir tamām maqāmī log jān gae haiñ kī āp sharif aurat haiñ. 12 Āp kī bāt sach hai kī main āp kā qarībī rishtedār hūñ aur yih merā haq hai kī āp kī zarūriyāt pūrī karūñ. Lekin ek aur ādmī hai jis kā āp se zyādā qarībī rishtā hai.

13 Rāt ke lie yahān ṭhahreñ! Kal main̄ us ādmī se bāt karūnga. Agar wuh āp se shādī karke rishtedārī kā haq adā karnā chāhe to ṭhīk hai. Agar nahīn to Rab kī qasam, main̄ yih zarūr karūnga. Āp subah ke waqt tak yihīn leṭī raheñ.”

14 Chunānche Rūt Boaz ke pairōñ ke pās leṭī rahī. Lekin wuh subah muñh andhere uṭh kar chalī gaī tāki koī use pahchān na sake, kyonki Boaz ne kahā thā, “Kisī ko patā na chale ki koī aurat yahān gāhne kī jagah par mere pās āī hai.” 15 Rūt ke jāne se pahle Boaz bolā, “Apnī chādar bichhā deñ!” Phir us ne koī bartan chhih dafā jau ke dānoñ se bhar kar chādar meñ dāl diyā aur use Rūt ke sar par rakh diyā. Phir wuh shahr meñ wāpas chalā gayā.

16 Jab Rūt ghar pahuñchī to sās ne pūchhā, “Beṭī, waqt kaisā rahā?” Rūt ne use sab kuchh sunāyā jo Boaz ne jawāb meñ kiyā thā. 17 Rūt bolī, “Jau ke yih dāne bhī us kī taraf se haiñ. Wuh nahīn chāhtā thā ki main̄ khālī hāth āp ke pās wāpas āūñ.” 18 Yih sun kar Naomī ne Rūt ko tasalli dī, “Beṭī, jab tak koī natūjā na nikle yahān ṭhahar jāeñ. Ab yih ādmī ārām nahīn karegā balki āj hī muāmale kā hal nikālegā.”

4

1 Boaz shahr ke darwāze ke pās jā kar baiṭh gayā jahān buzurg faisle kiyā karte the. Kuchh der ke bād wuh rishtedār wahān se guzarā jis kā zīkr Boaz ne Rūt se kiyā thā. Boaz us se muḥātib huā, “Dost, idhar aēñ. Mere pās baiṭh jāeñ.”

Rishtedār us ke pās baiṭh gayā 2 to Boaz ne shahr ke das buzurgoñ ko bhī sāth biṭhāyā. 3 Phir us ne rishtedār se bāt kī, “Naomī Mulk-e-Moāb se wāpas ā kar apne shauhar Ilimalik kī zamīn faroḳht karnā chāhtī hai. 4 Yih zamīn hamāre khāndān kā maurūsī hissā hai, is lie main̄ ne munāsib samjhā ki āp ko ittalā dūn tāki āp yih zamīn kharīd leñ. Bait-laham ke buzurg aur sāth baiṭhe rāhnumā is ke gawāh hoñge. Lāzim hai ki yih zamīn hamāre khāndān kā hissā rahe, is lie batāeñ ki kyā āp ise kharīd kar chhurāeñge? Āp kā sab se qarībī rishtā hai, is lie yih āp hī kā haq hai. Agar āp zamīn kharīdnā na chāheñ to yih merā haq banegā.” Rishtedār ne jawāb diyā, “Ṭhīk hai, main̄ ise kharīd kar chhurāūngā.” 5 Phir Boaz bolā, “Agar āp Naomī se zamīn kharīdeñ to āp ko us kī Moābī bahū Rūt se shādī karnī paregī tāki marhūm shauhar kī jagah aulād paidā kareñ jo us kā nām rakh kar yih zamīn sañbhāleñ.”

6 Yih sun kar rishtedār ne kahā, “Phir main̄ ise kharīdnā nahīn chāhtā, kyonki aisā karne se merī maurūsī zamīn ko nuqsān pahuñchegā. Āp hī ise kharīd kar chhurāeñ.”

7 Ūs zamāne meñ agar aise kisī muāmale meñ koī zamīn kharīdne kā apnā haq kisī dūse ko muntaqil karnā chāhtā thā to wuh apnī chhappal utār kar use de detā thā. Is tariqe se faislā qānūnī taur par tay ho jātā thā.

8 Chunānche Rūt ke zyādā qarībī rishtedār ne apnī chhappal utār kar Boaz ko de dī aur kahā, “Āp hī zamīn ko kharīd leñ.” 9 Tab Boaz ne buzurgoñ aur bāqī logoñ ke sāmne elān kiyā, “Āj āp gawāh haiñ ki main̄ ne Naomī se sab kuchh kharīd liyā hai jo us ke marhūm shauhar Ilimalik aur us ke do beṭoñ Kilyon aur Mahlon kā thā. 10 Sāth hī main̄ ne Mahlon kī bewā Moābī aurat Rūt se shādī karne kā wādā kiyā hai tāki Mahlon ke nām se beṭā paidā ho. Yoñ marhūm kī maurūsī zamīn khāndān se chhin nahīn jāegī, aur us kā nām hamāre khāndān aur Bait-laham ke bāshindoñ meñ qāym rahegā. Āj āp sab gawāh haiñ!”

¹¹ Buzurgoṅ aur shahr ke darwāze par baiṭhe dīgar mardoṅ ne is kī tasdiq kī, “Ham gawāh haiṅ! Rab āp ke ghar meṅ āne wālī is aurat ko un barkatoṅ se nawāze jin se us ne Rākḥil aur Liyāh ko nawāzā, jin se tamām Isrāīlī nikle. Rab kare ki āp kī daulat aur izzat Ifrātā yānī Bait-laham meṅ barḥtī jāe. ¹² Wuh āp aur āp kī biwī ko utnī aulād baḥshe jitnī Tamr aur Yahūdāh ke beṭe Fāras ke khāndān ko baḥshī thī.”

¹³ Chunānche Rūt Boaz kī biwī ban gaī. Aur Rab kī marzī se Rūt shādī ke bād hāmīlā huī. Jab us ke beṭā huā ¹⁴ to Bait-laham kī auratoṅ ne Naomī se kahā, “Rab kī tamjīd ho! Āp ko yih bachchā atā karne se us ne aisā shaḥs muhaiyā kiyā hai jo āp kā khāndān saṅbhālegā. Allāh kare ki us kī shohrat pūre Isrāīl meṅ phail jāe. ¹⁵ Us se āp tazādām ho jāeṅgī, aur burhāpe meṅ wuh āp ko saharā degā. Kyoṅki āp kī bahū jo āp ko pyār kartī hai aur jis kī qadar-o-qīmat sāt beṭoṅ se barḥ kar hai usī ne use janm diyā hai!”

¹⁶ Naomī bachche ko apnī god meṅ biṭhā kar use pālne lagī. ¹⁷ Paṛosī auratoṅ ne us kā nām Obed yānī khidmat karne wālā rakhā. Unhoṅ ne kahā, “Naomī ke hān beṭā paidā huā hai!”

Obed Dāūd Bādshāh ke bāp Yassī kā bāp thā. ¹⁸ Zail meṅ Fāras kā Dāūd tak nasabnāmā hai: Fāras, Hasron, ¹⁹ Rām, Ammīnadāb, ²⁰ Nahson, Salmon, ²¹ Boaz, Obed, ²² Yassī aur Dāūd.

1 Samuel

Hannā Allāh se Bachchā Māngtī Hai

¹ Ifrāim ke pahārī ilāqe ke shahr Rāmātāym-sofīm yānī Rāmā meñ ek Ifrāimī rahtā thā jis kā nām Ilqānā bin Yarohām bin Ilihū bin Tūkhū bin Sūf thā. ² Ilqānā kī do bīwiyañ thīñ. Ek kā nām Hannā thā aur dūsri kā Faninnā. Faninnā ke bachche the, lekin Hannā beaulād thī.

³ Ilqānā har sāl apne khandān samet safr karke Sailā ke maqdis ke pās jātā tāki wahāñ Rabbul-afwāj ke huzūr qurbānī guzarāne aur us kī parastish kare. Un dinoñ meñ Eli Imām ke do beṭe Hufnī aur Finhās Sailā meñ imām kī khandmat anjām dete the. ⁴ Har sāl Ilqānā apnī qurbānī pesh karne ke bād qurbānī ke gosht ke tukre Faninnā aur us ke beṭe-beṭiyōñ meñ taqsīm kartā. ⁵ Hannā ko bhī gosht miltā, lekin jahāñ dūsroñ ko ek hissā miltā wahāñ use do hissē milte the. Kyonki Ilqānā us se bahut muhabbat rakhtā thā, agarche ab tak Rab kī marzī nahīñ thī ki Hannā ke bachche paidā hoñ. ⁶ Faninnā kī Hannā se dushmanī thī, is lie wuh har sāl Hannā ke bānjhpan kā mazāq urā kar use tang kartī thī. ⁷ Sāl basāl aisā hī huā kartā thā. Jab bhī wuh Rab ke maqdis ke pās jāte to Faninnā Hannā ko itnā tang kartī ki wuh us kī bāteñ sun sun kar ro partī aur khā-pī na saktī. ⁸ Phir Ilqānā pūchhtā, “Hannā, tū kyon ro rahī hai? Tū khānā kyon nahīñ khā rahī? Udās hone kī kyā zarūrat? Maiñ to hūñ. Kyā yih das beṭoñ se kahīñ behtar nahīñ?”

⁹ Ek din jab wuh Sailā meñ the to Hannā khāne-pīne ke bād duā karne ke lie uṭhī. Eli Imām Rab ke maqdis ke darwāze ke pās kursi par baitā thā. ¹⁰ Hannā shadīd pareshānī ke ālam meñ phūṭ phūṭ kar rone lagī. Rab se duā karte karte ¹¹ us ne gasam khāī, “Ai Rabbul-afwāj, merī burī hālat par nazar dāl kar mujhe yād kar! Apnī khandimā ko mat bhūlnā balki beṭā atā farmā! Agar tū aisā kare to maiñ use tujhe wāpas kar dūngī. Ai Rab, us kī pūrī zindagī tere lie maḥsūs hogī! Is kā nishān yih hogā ki us ke bāl kabhī nahīñ katwāe jāenge.”

¹² Hannā baṛī der tak yoñ duā kartī rahī. Eli us ke muñh par ghaur karne lagā ¹³ to dekhā ki Hannā ke hoñṭ to hil rahe haiñ lekin āwāz sunāī nahīñ de rahī, kyonki Hannā dil hī dil meñ duā kar rahī thī. Lekin Eli ko aisā lag rahā thā ki wuh nashe meñ dhut hai, ¹⁴ is lie us ne use jhīrakte hue kahā, “Tū kab tak nashe meñ dhut rahegī? Mai pīne se bāz ā!”

¹⁵ Hannā ne jawāb diyā, “Mere āqā, aisī koī bāt nahīñ hai. Maiñ ne na mai, na koī aur nashā-āwar chīz chakhī hai. Bāt yih hai ki maiñ baṛī ranjīdā hūñ, is lie Rab ke huzūr apne dil kī āh-o-zārī unḍel dī hai. * ¹⁶ Yih na samjheñ ki maiñ nikammī aurat hūñ, balki maiñ baṛe gham aur aziyat meñ duā kar rahī thī.”

¹⁷ Yih sun kar Eli ne jawāb diyā, “Salāmātī se apne ghar chalī jā! Isrāīl kā Khudā teri darḥāst pūrī kare.” ¹⁸ Hannā ne kahā, “Apnī khandimā par āp kī nazar-e-karm ho.” Phir us ne jā kar kuchh khāyā, aur us kā chehrā udās na rahā.

Samuel kī Paidāish aur Bachpan

* **1:15** Lafzī tarjumā: apnī jān unḍel dī hai.

¹⁹ Agle din pūrā k̄hāndān subah-sawere uṭhā. Unhoñ ne maqdis meñ jā kar Rab kī parastish kī, phir Rāmā wāpas chale gae jahān un kā ghar thā. Aur Rab ne Hannā ko yād karke us kī duā sunī. ²⁰ Ilqānā aur Hannā ke beṭā paidā huā. Hannā ne us kā nām Samuel yānī ‘Us kā Nām Allāh Hai’ rakhā, kyonki us ne kahā, “Maiñ ne use Rab se māngā.”

²¹ Agle sāl Ilqānā k̄hāndān ke sāth māmūl ke mutābiq Sailā gayā tāki Rab ko sālānā qurbānī pesh kare aur apnī mannat pūrī kare. ²² Lekin Hannā na gai. Us ne apne shauhar se kahā, “Jab bachchā dūdh pīnā chhor degā tab hī maiñ use le kar Rab ke huzūr pesh karūngī. Us waqt se wuh hameshā wahīn rahegā.” ²³ Ilqānā ne jawāb diyā, “Wuh kuchh kar jo tujhe munāsib lage. Bachche kā dūdh chhuṛāne tak yahān rah. Lekin Rab apnā kalām qāym rakhe.” Chunānche Hannā bachche ke dūdh chhuṛāne tak ghar meñ rahī.

²⁴ Jab Samuel ne dūdh pīnā chhor diyā to Hannā use Sailā meñ Rab ke maqdis ke pās le gai, go bachchā abhī chhoṭā thā. Qurbāniyon ke lie us ke pās tīn bail, maide ke taqriban 16 kilogrām aur mai kī mashk thī. ²⁵ Bail ko qurbāngāh par chaṛhāne ke bād Ilqānā aur Hannā bachche ko Elī ke pās le gae. ²⁶ Hannā ne kahā, “Mere āqā, āp kī hayāt kī qasam, maiñ wuhī aurat hūn jo kuchh sāl pahle yahān āp kī maujūdagī meñ kharī duā kar rahī thī. ²⁷ Us waqt maiñ ne iltamās kī thī ki Rab mujhe beṭā atā kare, aur Rab ne merī sunī hai. ²⁸ Chunānche ab maiñ apnā wādā pūrā karke beṭe ko Rab ko wāpas kar detī hūn. Umr-bhar wuh Rab ke lie maḥsūs hogā.” Tab us ne Rab ke huzūr sijdā kiyā.

2

Hannā kā Gīt

¹ Wahān Hannā ne yih gīt gāyā,

“Merā dil Rab kī k̄hushī manātā hai, kyonki us ne mujhe quwwat atā kī hai. Merā muñh dilerī se apne dushmanon ke k̄hilāf bāt kartā hai, kyonki maiñ terī najāt ke bāis bāgh bāgh hūn.

² Rab jaisā quddūs koī nahīn hai, tere siwā koī nahīn hai. Hamāre K̄hudā jaisī koī chaṭān nahīn hai. ³ Dīngeñ mārne se bāz āo! Gustāk̄h bāteñ mat bako! Kyonki Rab aisā K̄hudā hai jo sab kuchh jāntā hai, wuh tamām āmāl ko tol kar parakhtā hai. ⁴ Ab baṛon kī kamāneñ ṭuṭ gaī haiñ jabki girne wāle quwwat se kamarbastā ho gae haiñ. ⁵ Jo pahle ser the wuh roṭī milne ke lie mazdūrī karte haiñ jabki jo pahle bhūke the wuh ser ho gae haiñ. Beaulād aurat ke sāt bachche paidā hue haiñ jabki wāfir bachchon kī mān murjhā rahī hai.

⁶ Rab ek ko marne detā aur dūsre ko zindā hone detā hai. Wuh ek ko Pātāl meñ utarne detā aur dūsre ko wahān se nikal āne detā hai. ⁷ Rab hī ḡharīb aur amīr banā detā hai, wuhī past kartā aur wuhī sarfarāz kartā hai. ⁸ Wuh k̄hāk meñ dabe ādmī ko kharā kartā hai aur rāk̄h meñ leṭe zarūratmand ko sarfarāz kartā hai, phir unheñ ra’ison ke sāth izzat kī kursī par biṭhā detā hai. Kyonki duniyā kī buniyādeñ Rab kī haiñ, aur usī ne un par zamīn rakhī hai.

⁹ Wuh apne wafādār pairokaron ke pānw mahfūz rakhegā jabki sharīr tārikī meñ chup ho jāenge. Kyonki insān apnī tāqat se kāmyāb nahīn

hotā. ¹⁰ Jo Rab se larne kī jurrat karen wuh pāsh pāsh ho jāēnge. Rab āsmān se un ke khilāf garaj kar duniyā kī intahā tak sab kī adālat karegā. Wuh apne bādshāh ko taqwiyyat aur apne masah kie hue khādīm ko quwwat atā karegā.”

¹¹ Phir Ilqānā aur Hannā Rāmā meñ apne ghar wāpas chale gae. Lekin un kā beṭā Elī Imām ke pās rahā aur maqdis meñ Rab kī khidmat karne lagā.

Elī ke Beṭon kī Bedīn Zindagi

¹² Lekin Elī ke beṭe badmāsh the. Na wuh Rab ko jānte the, ¹³ na imām kī haisiyat se apne farāyṣ sahīh taur par adā karte the. Kyonki jab bhī koī ādmī apnī qurbānī pesh karke rifāqatī khāne ke lie gosht ubāltā to Elī ke beṭe apne naukar ko wahān bhej dete. Yih naukar sihshākhā kāntā ¹⁴ deg meñ dāl kar gosht kā har wuh ṭukrā apne mālikon ke pās le jātā jo kānte se lag jātā. Yihī un kā tamām Isrāīliyon ke sāth sulūk thā jo Sailā meñ qurbāniyān charhāne āte the. ¹⁵ Na sirf yih balki kāī bār naukar us waqt bhī ā jātā jab jānwar kī charbī abhī qurbāngāh par jalānī hotī thī. Phir wuh taqāzā kartā, “Mujhe imām ke lie kachchā gosht de do! Use ublā gosht manzūr nahīn balki sirf kachchā gosht, kyonki wuh use bhūnanā chāhtā hai.” ¹⁶ Qurbānī pesh karne walā etarāz kartā, “Pahle to Rab ke lie charbī jalānā hai, is ke bād hī jo jī chāhe le leñ.” Phir naukar badtamizī kartā, “Nahīn, use abhī de do, warnā main zabardastī le lūngā.” ¹⁷ In jawān imāmon kā yih gunāh Rab kī nazar meñ nihāyat sangīn thā, kyonki wuh Rab kī qurbāniyān haqīr jānte the.

Mān-bāp Samuel se Milne Āte Haiñ

¹⁸ Lekin chhoṭā Samuel Rab ke huzūr khidmat kartā rahā. Use bhī dūsre imāmon kī tarāh katān kā bālāposh diyā gayā thā. ¹⁹ Har sāl jab us kī māñ khāwind ke sāth qurbānī pesh karne ke lie Sailā ātī to wuh nayā choḡhā sī kar use de detī. ²⁰ Aur rawānā hone se pahle Elī Samuel ke mān-bāp ko barkat de kar Ilqānā se kahtā, “Hannā ne Rab se bachchā māng liyā aur jab milā to use Rab ko wāpas kar diyā. Ab Rab āp ko is bachche kī jagah mazīd bachche de.” Is ke bād wuh apne ghar chale jāte. ²¹ Aur wāqāī, Rab ne Hannā ko mazīd tīn beṭe aur do beṭiyān atā kiñ. Yih bachche ghar meñ rahe, lekin Samuel Rab ke huzūr khidmat karte karte jawān ho gayā.

Elī ke Beṭe Bāp kī Nahīn Sunte

²² Elī us waqt bahut būrḥā ho chukā thā. Beṭon kā tamām Isrāīl ke sāth burā sulūk us ke kānon tak pahuñch gayā thā, balki yih bhī ki beṭe un auraton se najāyṣ tālluqāt rakhte haiñ jo mulāqāt ke khāime ke darwāze par khidmat kartī haiñ. ²³ Us ne unheñ samjhāyā bhī thā, “Āp aisī harkateñ kyon kar rahe haiñ? Mujhe tamām logoñ se āp ke sharīr kāmon kī khabreñ miltī rahtī haiñ. ²⁴ Beṭo, aisā mat karnā! Jo bāteñ āp ke bāre meñ Rab kī qaum meñ phail gāī haiñ wuh achchhī nahīn. ²⁵ Dekheñ, agar insān kisī dūsre insān kā gunāh kare to ho saktā hai Allāh donoñ kā darmiyānī ban kar qusūrwar shakhs par rahm kare. Lekin agar koī Rab kā gunāh kare to phir kaun us kā darmiyānī ban kar use bachāegā?”

Lekin Elī ke beṭon ne bāp kī na sunī, kyonki Rab kī marzī thī ki unheñ sazā-e-maut mil jāe. ²⁶ Lekin Samuel un se farq thā. Jitnā wuh baṛā hotā gayā utnī us kī Rab aur insān ke sāmne qabūliyat baṛhtī gāī.

Elī ke Gharāne ko Sazā Milne kī Peshgoi

²⁷ Ek din ek nabī Elī ke pās āyā aur kahā, “Rab farmātā hai, ‘Kyā jab terā bāp Hārūn aur us kā gharānā Misr ke bādshāh ke ghulām the to main ne apne āp ko us par zāhir na kiyā?’ ²⁸ Go Isrāil ke bārah qabile lekin main ne muqarrar kiyā ki usī ke gharāne ke mard mere imām ban kar qurbāngāh ke sāmne khidmat karen, bakhūr jalāen aur mere huzūr imām kā bālāposh pahneñ. Sāth sāth main ne unheñ qurbāngāh par jalne wālī qurbāniyon kā ek hissā milne kā haq de diyā. ²⁹ To phir tum log zabah aur ghallā kī wuh qurbāniyān haqīr kyon jānte ho jo mujhe hī pesh kī jāti haiñ aur jo main ne apnī sukūnatgāh ke lie muqarrar kī thin? Elī, tū apne beṭoñ kā mujh se zyādā ehtirām kartā hai. Tum to merī qaum Isrāil kī har qurbānī ke behtarīn hisse khā khā kar moṭe ho gae ho.’

³⁰ Chunānche Rab jo Isrāil kā Khudā hai farmātā hai, wādā to main ne kiyā thā ki Lāwī ke qabile kā terā gharānā hameshā hī imām ki khidmat saranjām degā. Lekin ab main elān kartā hūñ ki aisā kabhī nahīn hogā! Kyonki jo merā ehtirām karte haiñ un kā main ehtirām karūnga, lekin jo mujhe haqīr jānte haiñ unheñ haqīr jānā jāegā. ³¹ Is lie sun! Aise din ā rahe haiñ jab main terī aur tere gharāne kī tāqat yon toṛ dālūngā ki ghar kā koī bhī buzurg nahīn pāyā jāegā. ³² Aur tū maqdis meñ musibat dekhegā hālāñki main Isrāil ke sāth bhalāī kartā rahūngā. Tere ghar meñ kabhī bhī buzurg nahīn pāyā jāegā. ³³ Main tum meñ se har ek ko to apnī khidmat se nikāl kar halāk nahīn karūnga jab terī āñkheñ dhundlī-sī par jāeñgi aur terī jāñ halkān ho jāegī. Lekin terī tamām aulād ghairtabāī maut maregi. ³⁴ Tere beṭe Hufnī aur Fīnhās donoñ ek hī din halāk ho jāeñge. Is nishān se tujhe yaqīn āegā ki jo kuchh main ne farmāyā hai wuh sach hai.

³⁵ Tab main apne lie ek imām kharā karūnga jo wafādār rahegā. Jo bhī merā dil aur merī jāñ chāhegi wuhī wuh karegā. Main us ke ghar kī mazbūt buniyādeñ rakhūngā, aur wuh hameshā tak mere masah kie hue khādim ke huzūr ātā jātā rahegā. ³⁶ Us waqt tere ghar ke bache hue tamām afrād us imām ke sāmne jhuk jāeñge aur paise aur roṭī māng kar iltamās karenge, mujhe imām kī koī na koī zimmedārī deñ tāki roṭī kā tukrā mil jāe.’”

3

Allāh Samuel se Hamkalām Hotā Hai

¹ Chhoṭā Samuel Elī ke zer-e-nigarānī Rab ke huzūr khidmat kartā thā. Un dīnoñ meñ Rab kī taraf se bahut kam paighām yā royāeñ milti thin. ² Ek rāt Elī jis kī āñkheñ itnī kamzor ho gāī thin ki dekhnā taqrīban nāmumkin thā māmūl ke mutābiq so gayā thā. ³ Samuel bhī leṭ gayā thā. Wuh Rab ke maqdis meñ so rahā thā jahan ahd kā sandūq parā thā. Shamādān ab tak Rab ke huzūr jal rahā thā ⁴⁻⁵ ki achānak Rab ne āwāz dī, “Samuel!” Samuel ne jawāb diyā, “Jī, main abhī ātā hūñ.” Wuh bhāg kar Elī ke pās gayā aur kahā, “Jī janāb, main hāzir hūñ. Āp ne mujhe bulāyā?” Elī bolā, “Nahīn, main ne tumheñ nahīn bulāyā. Wāpas jā kar dubārā leṭ jāo.” Chunānche Samuel dubārā leṭ gayā.

⁶ Lekin Rab ne ek bār phir āwāz dī, “Samuel!” Laṛkā dubārā uṭhā aur Elī ke pās jā kar bolā, “Jī janāb, main hāzir hūñ. Āp ne mujhe bulāyā?” Elī ne jawāb diyā, “Nahīn beṭā, main ne tumheñ nahīn bulāyā. Dubārā so jāo.”

⁷ Us waqt Samuel Rab kī āwāz nahīn pahchān saktā thā, kyonki abhī use Rab kā koī paighām nahīn milā thā. ⁸ Chunānche Rab ne tīsri bār āwāz dī, “Samuel!” Ek aur martabā Samuel uṭh kharā huā aur Elī ke pās jā kar bolā, “Jī janāb, main hāzir hūn. Āp ne mujhe bulāyā?” Yih sun kar Elī ne jān liyā ki Rab Samuel se hamkalām ho rahā hai. ⁹ Is lie us ne laṛke ko batāyā, “Ab dubārā leṭ jāo, lekin aglī dafā jab āwāz sunāi de to tumheñ kahnā hai, ‘Ai Rab, farmā. Terā khādim sun rahā hai.’”

Samuel ek bār phir apne bistar par leṭ gayā. ¹⁰ Rab ā kar wahān kharā huā aur pahle kī tarah pukārā, “Samuel! Samuel!” Laṛke ne jawāb diyā, “Ai Rab, farmā. Terā khādim sun rahā hai.” ¹¹ Phir Rab Samuel se hamkalām huā, “Dekh, main Isrāil meñ itnā haulnāk kām karūnga ki jise bhī is kī khabar milegi us ke kān bajne lagege. ¹² Us waqt main shurū se le kar ākhir tak wuh tamām bāteñ pūrī karūnga jo main ne Elī aur us ke gharāne ke bāre meñ kī haiñ. ¹³ Main Elī ko āgāh kar chukā hūn ki us kā gharānā hameshā tak merī adālat kā nishānā banā rahegā. Kyonki go use sāf mālūm thā ki us ke beṭe apnī ghalat harkatoñ se merā ghazab apne āp par lāenge to bhī us ne unheñ karne diyā aur na rokā. ¹⁴ Main ne qasam khāi hai ki Elī ke gharāne kā qusūr nā zabah aur nā ghallā kī kiśī qurbānī se dūr kiyā jā saktā hai balki is kā kaffārā kabhī bhī nahīn diyā jā sakegā!”

¹⁵ Is ke bād Samuel subah tak apne bistar par leṭā rahā. Phir wuh māmūl ke mutābiq uṭhā aur Rab ke ghar ke darwāze khol die. Wuh Elī ko apnī royā batāne se ḍartā thā, ¹⁶ lekin Elī ne use bulā kar kahā, “Samuel, mere beṭe!” Samuel ne jawāb diyā, “Jī, main hāzir hūn.” ¹⁷ Elī ne pūchhā, “Rab ne tumheñ kyā batāyā hai? Koī bhī bāt mujh se mat chhupānā! Allāh tumheñ saḥt sazā de agar tum ek lafz bhī mujh se poshidā rakho.” ¹⁸ Phir Samuel ne use khul kar sab kuchh batā diyā aur ek bāt bhī nā chhupāi. Elī ne kahā, “Wuhī Rab hai. Jo kuchh us kī nazar meñ ṭhīk hai use wuh kare.”

¹⁹ Samuel jawān hotā gayā, aur Rab us ke sāth thā. Us ne Samuel kī har bāt pūrī hone dī. ²⁰ Pūre Isrāil ne Dān se le kar Bair-sabā tak jān liyā ki Rab ne apne nabī Samuel kī tasdiq kī hai. ²¹ Agle sālon meñ bhī Rab Sailā meñ apne kalām se Samuel par zāhir hotā rahā.

4

1 Yoñ Samuel kā kalām Sailā se nikal kar pūre Isrāil meñ phail gayā.

Filistī Ahd kā Sandūq Chhīn Lete Haiñ

Ek dīn Isrāil kī Filistiyōñ ke sāth jang chhīr gayī. Isrāliyōñ ne laṛne ke lie nikal kar Aban-azar ke pās apnī lashkargāh lagāi jabki Filistiyōñ ne Afīq ke pās apne ḍere ḍāle. ² Pahle Filistiyōñ ne Isrāliyōñ par hamlā kiyā. Laṛte laṛte unhoñ ne Isrāil ko shikast dī. Taqriban 4,000 Isrāilī maidān-e-jang meñ halāk hue.

³ Fauj lashkargāh meñ wāpas āi to Isrāil ke buzurg sochne lage, “Rab ne Filistiyōñ ko ham par kyon fatah pāne dī? Āo, ham Rab ke ahd kā sandūq Sailā se le aen tāki wuh hamāre sāth chal kar hamēñ dushman se bachāe.”

⁴ Chunānche ahd kā sandūq jis ke ūpar Rabbul-afwāj karūbī farishtoñ ke darmiyān taḥtnashīn hai Sailā se lāyā gayā. Elī ke do beṭe Hufnī aur Finhās bhī sāth āe. ⁵ Jab ahd kā sandūq lashkargāh meñ pahuñchā to Isrāilī nihāyat khush ho kar buland āwāz se nāre lagāne lage. Itnā shor mach gayā ki zamīn hil gayī.

⁶ Yih sun kar Filistī chaunk uṭhe aur ek dūsre se pūchhne lage, “Yih kaisā shor hai jo Isrāīlī lashkargāh meñ ho rahā hai?” Jab patā chālā ki Rab ke ahd kā sandūq Isrāīlī lashkargāh meñ ā gayā hai ⁷ to wuh ghabrā kar chillāe, “Un kā dewatā un kī lashkargāh meñ ā gayā hai. Hāy, hamārā satyānās ho gayā hai! Pahle to aisā kabhī nahīn huā hai. ⁸ Ham par afsos! Kaun hamēn in tāqatwar dewatāon se bachāegā? Kyonki inhīn ne registān meñ Misriyon ko har qism kī balā se mār kar halāk kar diyā thā. ⁹ Bhāiyō, ab diler ho aur mardānagī dikhāo, warnā ham usī tarah Ibrāniyon ke ghulām ban jāeñge jaise wuh ab tak hamāre ghulām the. Mardānagī dikhā kar laṛo!” ¹⁰ Apas meñ aisī bāteñ karte karte Filistī laṛne ke lie nikle aur Isrāīl ko shikast di. Har taraf qatl-e-ām nazar āyā, aur 30,000 piyāde Isrāīlī kām āe. Bāqī sab farār ho kar apne apne gharon meñ chhup gae. ¹¹ Eli ke do beṭe Hufnī aur Fīnhās bhī usī din halāk hue, aur Allāh ke ahd kā sandūq Filistiyon ke qabze meñ ā gayā.

Eli kī Maut

¹² Usī din Binyamīn ke qabile kā ek ādmī maidān-e-jang se bhāg kar Sailā pahuñch gayā. Us ke kapṛe phaṭe hue the aur sar par kḥāk thī. ¹³⁻¹⁵ Eli sarak ke kināre apnī kursī par baithā thā. Wuh ab andhā ho chukā thā, kyonki us kī umr 98 sāl thī. Wuh baṛī bechainī se rāste par dhyān de rahā thā tāki jang kī koī tāzā khabar mil jāe, kyonki use is bāt kī baṛī fikr thī ki Allāh kā sandūq lashkargāh meñ hai.

Jab wuh ādmī shahr meñ dākḥil huā aur logon ko sārā mājarā sunāyā to pūrā shahr chillāne lagā. Jab Eli ne shor sunā to us ne pūchhā, “Yih kyā shor hai?” Binyamīnī dauṛ kar Eli ke pās āyā aur bolā, ¹⁶ “Mainī maidān-e-jang se āyā hūñ. Aj hī mainī wahān se farār huā.” Eli ne pūchhā, “Beṭā, kyā huā?” ¹⁷ Qāsid ne jawāb diyā, “Isrāīlī Filistiyon ke sāmne farār hue. Fauj ko har taraf shikast mānanī paṛī, aur āp ke donoñ beṭe Hufnī aur Fīnhās bhī māre gae haiñ. Afsos, Allāh kā sandūq bhī dushman ke qabze meñ ā gayā hai.”

¹⁸ Ahd ke sandūq kā zikr sunte hī Eli apnī kursī par se pīchhe kī taraf gir gayā. Chūnki wuh būrḥā aur bhāri-bharkam thā is lie us kī gardan tūṭ gaī aur wuh wahīn maqdis ke darwāze ke pās hī mar gayā. Wuh 40 sāl Isrāīl kā qāzī rahā thā.

Fīnhās kī Bewā kī Maut

¹⁹ Us waqt Eli kī bahū yānī Fīnhās kī bīwī kā pānw bhāri thā aur bachchā paidā hone wālā thā. Jab us ne sunā ki Allāh kā sandūq dushman ke hāth meñ ā gayā hai aur kī susar aur shauhar donoñ mar gae haiñ to use itnā saḥt sadmā pahuñchā ki wuh shadid dard-e-zah meñ mubtalā ho gai. Wuh jhuk gai, aur bachchā paidā huā. ²⁰ Us kī jān nikalne lagī to dāiyon ne us kī hauslā-afzāi karke kahā, “Daro mat! Tumhāre beṭā paidā huā hai.” Lekin mān ne na jawāb diyā, na bāt par dhyān diyā. ²¹⁻²² Kyonki wuh Allāh ke sandūq ke chhin jāne aur susar aur shauhar kī maut ke bāis nihāyat bedil ho gai thī. Us ne kahā, “Beṭe kā nām Yakabod yānī ‘Jalāl Kahān Rahā’ hai, kyonki Allāh ke sandūq ke chhin jāne se Allāh kā jalāl Isrāīl se jātā rahā hai.”

5

Filistiyon meñ Ahd kā Sandūq

¹ Filistī Allāh kā sandūq Aban-azar se Ashdūd Shahr meñ le gae. ² Wahān unhoñ ne use apne dewatā Dajūn ke mandir meñ but ke qarīb rakh diyā.

³ Agle din subah-sawere jab Ashdūd ke bāshinde mandir meñ dākḥil hue to kyā dekḥte haiñ ki Dajūn kā mujassamā muñh ke bal Rab ke sandūq ke sāmne hī paṛā hai. Unhoñ ne Dajūn ko uṭhā kar dubārā us kī jagah par kharā kiyā. ⁴ Lekin agle din jab subah-sawere āe to Dajūn dubārā muñh ke bal Rab ke sandūq ke sāmne paṛā huā thā. Lekin is martabā but kā sar aur hāth tūṭ kar dahlīz par paṛe the. Sirf dhaṛ rah gayā thā. ⁵ Yihī wajah hai ki āj tak Dajūn kā koī bhī pujārī yā mehmān Ashdūd ke mandir kī dahlīz par qadam nahīn rakhtā.

⁶ Phir Rab ne Ashdūd aur gird-o-nawāh ke dehātoñ par saḥt dabāw dāl kar bāshindoñ ko pareshān kar diyā. Un meñ achānak aziyatnāk phoroñ kī wabā phail gāi. ⁷ Jab Ashdūd ke logoñ ne is kī wajah jān li to wuh bole, “Lāzim hai ki Isrāil ke Ḳhudā kā sandūq hamāre pās na rahe. Kyoñki us kā ham par aur hamāre dewatā Dajūn par dabāw nāqābil-e-bardāsht hai.”

⁸ Unhoñ ne tamām Filistī hukmrānoñ ko ikatṭhā karke pūchhā, “Ham Isrāil ke Ḳhudā ke sandūq ke sāth kyā karen?”

Unhoñ ne mashwarā diyā, “Use Jāt Shahr meñ le jāeñ.” ⁹ Lekin jab ahd kā sandūq Jāt meñ chhoṛā gayā to Rab kā dabāw us shahr par bhī ā gayā. Baṛī afrā-tafrī paidā huī, kyoñki chhoṛoñ se le kar baṛoñ tak sab ko aziyatnāk phoṛe nikal āe. ¹⁰ Tab unhoñ ne ahd kā sandūq āge Aqrūn bhej diyā.

Lekin sandūq abhī pahuñchne wālā thā ki Aqrūn ke bāshinde chikhne lage, “Wuh Isrāil ke Ḳhudā kā sandūq hamāre pās lāe haiñ tāki hamēñ halāk kar deñ!” ¹¹ Tamām Filistī hukmrānoñ ko dubārā bulāyā gayā, aur aqrūniyoñ ne taqāzā kiyā ki sandūq ko shahr se dūr kiyā jāe. Wuh bole, “Ise wahāñ wāpas bhejā jāe jahāñ se āyā hai, warnā yih hamēñ balki pūrī qaum ko halāk kar dālegā.” Kyoñki shahr par Rab kā saḥt dabāw hāwī ho gayā thā. Mohlak wabā ke bāis us meñ khauf-o-hirās kī lahar daṛ gāi. ¹² Jo marne se bachā use kam az kam phoṛe nikal āe. Chāroñ taraf logoñ kī chikh-pukār fizā meñ buland huī.

6

Ahd kā Sandūq Isrāil Wāpas Lāyā Jātā Hai

¹ Allāh kā sandūq ab sāt mahīne Filistiyōñ ke pās rahā thā. ² Ākḥirkār unhoñ ne apne tamām pujārīyoñ aur rammāloñ ko bulā kar un se mashwarā kiyā, “Ab ham Rab ke sandūq kā kyā karen? Hamēñ batāeñ ki ise kis tarah is ke apne mulk meñ wāpas bhejēñ.”

³ Pujārīyoñ aur rammāloñ ne jawāb diyā, “Agar āp use wāpas bhejēñ to waise mat bhejñā balki qusūr kī qurbānī sāth bhejñā. Tab āp ko shifā milegī, aur āp jān leñge ki wuh āp ko sazā dene se kyoñ nahīn bāz āyā.”

⁴ Filistiyōñ ne pūchhā, “Ham use kis qism kī qusūr kī qurbānī bhejēñ?”

Unhoñ ne jawāb diyā, “Filistiyōñ ke pāñch hukmrān haiñ, is lie sone ke pāñch phoṛe aur pāñch chūhe banwāeñ, kyoñki āp sab is ek hī wabā kī zad meñ āe hue haiñ, khāh hukmrān hoñ, kḥāh riāyā. ⁵ Sone ke yih phoṛe aur mulk ko tabāh karne wāle chūhe banā kar Isrāil ke dewatā kā ehtirām karen. Shāyad wuh yih dekh kar āp, āp ke dewatāoñ aur mulk ko sazā dene se bāz āe. ⁶ Āp kyoñ purāne zamāne ke Misriyoñ aur un ke bādshāh kī tarah āj jāeñ? Kyoñki us waqt Allāh ne Misriyoñ ko itnī saḥt musibat meñ dāl diyā ki ākḥirkār unheñ Isrāilīyoñ ko jāne denā paṛā.

⁷ Ab bailgārī banā kar us ke āge do gāeñ joteñ. Aisī gāeñ hoñ jin ke dūdh pine wāle bachche hoñ aur jin par ab tak juā na rakhā gayā ho.

Gāyōn ko bailgārī ke āge joteñ, lekin un ke bachchoñ ko sāth jāne na den balki unheñ kahīn band rakheñ. ⁸ Phir Rab kā sandūq bailgārī par rakhā jāe aur us ke sāth ek thailā jis meñ sone kī wuh chīzeñ hoñ jo āp qusūr kī qurbānī ke taur par bhej rahe haiñ. Is ke bād gāyōn ko khulā chhor deñ. ⁹ Ghaur karen kī wuh kaun-sā rāstā ikhtiyār karenḡī. Agar Isrāil ke Bait-shams kī taraf chaleñ to phir mālūm hogā kī Rab ham par yih baḡī musibat lāyā hai. Lekin agar wuh kahīn aur chaleñ to matlab hogā kī Isrāil ke dewatā ne hameñ sazā nahīn dī balki sab kuchh ittafaq se huā hai.”

¹⁰ Filistiyōn ne aisā hī kiyā. Unhoñ ne do gāeñ naī bailgārī meñ jot kar un ke chhoṭe bachchoñ ko kahīn band rakhā. ¹¹ Phir unhoñ ne ahd kā sandūq us thaile samet jis meñ sone ke chūhe aur phoṛe the bailgārī par rakhā.

¹² Jab gāyōn ko chhor diyā gayā to wuh ḍakrātī ḍakrātī sīdhī Bait-shams ke rāste par ā gaīñ aur na dāīñ, na bāīn taraf haṭīñ. Filistiyōn ke sardār Bait-shams kī sarhad tak un ke pīchhe chale.

¹³ Us waqt Bait-shams ke bāshinde nīche wādī meñ gandum kī fasal kāṭ rahe the. Ahd kā sandūq dekh kar wuh nihāyat kḥush hue. ¹⁴ Bailgārī ek khet tak pahunchī jis kā mālik Bait-shams kā rahne wālā Yashua thā. Wahān wuh ek baṛe patthar ke pās ruk gaī. Logoñ ne bailgārī kī lakaṛī ṭukṛe ṭukṛe karke use jalā diyā aur gāyōn ko zabah karke Rab ko bhasm hone wālī qurbānī ke taur par pesh kiyā. ¹⁵ Lāwī ke qābile ke kuchh mardoñ ne Rab ke sandūq ko bailgārī se uṭhā kar sone kī chīzoñ ke thaile samet patthar par rakh diyā. Us dīn Bait-shams ke logoñ ne Rab ko bhasm hone wālī aur zabah kī qurbāniyāñ pesh kīñ.

¹⁶ Yih sab kuchh dekhne ke bād Filistī sardār usī dīn Aqrūn wāpas chale gae. ¹⁷ Filistiyōn ne apnā qusūr dūr karne ke lie har ek shahr ke lie sone kā ek phoṛā banā liyā thā yānī Ashdūd, Ghazzā, Askqālūn, Jāt aur Aqrūn ke lie ek ek phoṛā. ¹⁸ Is ke alāwā unhoñ ne har shahr aur us ke gird-o-nawāh kī ābādiyōn ke lie sone kā ek ek chūhā banā liyā thā. Jis baṛe patthar par ahd kā sandūq rakhā gayā wuh āj tak Yashua Bait-shamsī ke khet meñ is bāt kī gawāhī detā hai.

Ahd kā Sandūq Qiriyat-yārīm Meñ

¹⁹ Lekin Rab ne Bait-shams ke bāshindoñ ko sazā dī, kyonki un meñ se bāz ne ahd ke sandūq meñ nazar ḍālī thī. Us waqt 70 afrād halāk hue. Rab kī yih saḡht sazā dekh kar Bait-shams ke log mātām karne lage. ²⁰ Wuh bole, “Kaun is muqaddas Kḥudā ke huzūr qāym rah saktā hai? Yih hamāre bas kī bāt nahīn, lekin ham Rab kā sandūq kis ke pās bhejeñ?” ²¹ Akhir meñ unhoñ ne Qiriyat-yārīm ke bāshindoñ ko paighām bhejā, “Filistiyōn ne Rab kā sandūq wāpas kar diyā hai. Ab aeñ aur use apne pās le jāeñ!”

7

¹ Yih sun kar Qiriyat-yārīm ke mard ae aur Rab kā sandūq apne shahr meñ le gae. Wahān unhoñ ne use Abīnadāb ke ghar meñ rakh diyā jo pahārī par thā. Abīnadāb ke beṭe Iliyazar ko maḡhsūs kiyā gayā tākī wuh ahd ke sandūq kī pahrādārī kare.

Taubā kī Wajah se Isrāīlī Filistiyōn par Fatah Pāte Haiñ

² Ahd kā sandūq 20 sāl ke tawīl arse tak Qiriyat-yārīm meñ parā rahā. Is daurān tamām Isrāīl mātām kartā rahā, kyonki lagtā thā kī Rab ne unheñ tark kar diyā hai. ³ Phir Samuel ne tamām Isrāīliyōn se kahā, “Agar āp

wāqāī Rab ke pās wāpas ānā chāhte haiñ to ajnabī mābūdoñ aur Astārāt Dewī ke but dūr kar deñ. Pūre dil ke sāth Rab ke tābe ho kar usī kī khidmat karen. Phir hī wuh āp ko Filistiyon se bachāegā.”

⁴ Isrāīliyon ne us kī bāt mān lī. Wuh Bāl aur Astārāt ke buton ko phaiñk kar sirf Rab kī khidmat karne lage. ⁵ Tab Samuel ne elān kiyā, “Pūre Isrāīl ko Misfāh meñ jamā karen to main wahāñ Rab se duā karke āp kī sifārish karūnga.” ⁶ Chunāñche wuh sab Misfāh meñ jamā hue. Taubā kā izhār karke unhoñ ne kueñ se pāñi nikāl kar Rab ke huzūr unḍel diyā. Sāth sāth unhoñ ne pūrā din rozā rakhā aur iqrār kiyā, “Ham ne Rab kā gunāh kiyā hai.” Wahāñ Misfāh meñ Samuel ne Isrāīliyon ke lie kachahrī lagāī.

⁷ Filistī hukmrānoñ ko patā chālā ki Isrāīlī Misfāh meñ jamā hue haiñ to wuh un se larne ke lie āe. Yih sun kar Isrāīlī saḥt ghabrā gae ⁸ aur Samuel se minnat kī, “Duā karte raheñ! Rab hamāre Khudā se iltamās karne se na ruken tāki wuh hameñ Filistiyon se bachāe.” ⁹ Tab Samuel ne bhej kā dūdh pītā bachchā chun kar Rab ko bhasm hone wālī qurbānī ke taur par pesh kiyā. Sāth sāth wuh Rab se iltamās kartā rahā.

Aur Rab ne us kī sunī. ¹⁰ Samuel abhī qurbānī pesh kar rahā thā ki Filistī wahāñ pahuñch kar Isrāīliyon par hamlā karne ke lie taiyār hue. Lekin us din Rab ne zor se karaktī huī āwāz se Filistiyon ko itnā dahshatzadā kar diyā ki wuh darham-barham ho gae aur Isrāīlī āsāñ se unheñ shikast de sake. ¹¹ Isrāīliyon ne Misfāh se nikal kar Bait-kār ke niche tak dushman kā tāqqub kiyā. Rāste meñ bahut-se Filistī halāk hue.

¹² Is fatah kī yād meñ Samuel ne Misfāh aur Shen ke darmiyān ek barā patthar nasab kar diyā. Us ne patthar kā nām Aban-azar yāñi ‘Madad kā Patthar’ rakhā. Kyonki us ne kahā, “Yahāñ tak Rab ne hamārī madad kī hai.” ¹³ Is tarah Filistiyon ko maghlūb kiyā gayā, aur wuh dubārā Isrāīl ke ilāqe meñ na ghuse. Jab tak Samuel jītā rahā Filistiyon par Rab kā saḥt dabāw rahā. ¹⁴ Aur Aqrūn se le kar Jāt tak jitnī Isrāīlī ābādiyāñ Filistiyon ke hāth meñ ā gāñ thīñ wuh sab un kī zamīnoñ samet dubārā Isrāīl ke qabze meñ ā gāñ. Amoriyon ke sāth bhī sulah ho gāñ.

¹⁵ Samuel apne jite-jī Isrāīl kā qāzī aur rāhnumā rahā. ¹⁶ Har sāl wuh Baitel, Jiljāl aur Misfāh kā daurā kartā, kyonki in tīn jaghoñ par wuh Isrāīliyon ke lie kachahrī lagāyā kartā thā. ¹⁷ Is ke bād wuh dubārā Rāmā apne ghar wāpas ā jātā jahāñ mustaqil kachahrī thī. Wahāñ us ne Rab ke lie qurbāngāh bhī banāī thī.

8

Isrāīl Bādshāh kā Taqāzā Kartā Hai

¹ Jab Samuel būrḥā huā to us ne apne do beṭon ko Isrāīl ke qāzī muqarrar kiyā. ² Baṛe kā nām Yoel thā aur chhoṭe kā Abiyāh. Donoñ Bair-sabā meñ logon kī kachahrī lagāte the. ³ Lekin wuh bāp ke namūne par nahīñ chalte balki rishwat khā kar ghalat faisle karte the.

⁴ Phir Isrāīl ke buzurg mil kar Samuel ke pās āe, jo Rāmā meñ thā. ⁵ Unhoñ ne kahā, “Dekheñ, āp būrḥe ho gae haiñ aur āp ke beṭe āp ke namūne par nahīñ chalte. Ab ham par bādshāh muqarrar karen tāki wuh hamārī us tarah rāhnumāī kare jis tarah dīgar aqwām meñ dastūr hai.”

⁶ Jab buzurgoñ ne rāhnumāī ke lie bādshāh kā taqāzā kiyā to Samuel nihāyat nākhush huā. Chunāñche us ne Rab se hidāyat māngī. ⁷ Rab ne jawāb diyā, “Jo kuchh bhī wuh tujh se māngte haiñ unheñ de de. Is se wuh tujhe radd nahīñ kar rahe balki mujhe, kyonki wuh nahīñ chāhte ki

main un kā Bādshāh rahūn. ⁸ Jab se main unheñ Misr se nikāl lāyā wuh mujhe chhoṛ kar dīgar mābūdoñ kī k̄hidmat karte āe haiñ. Aur ab wuh tujh se bhī yihī sulūk kar rahe haiñ. ⁹ Un ki bāt mān le, lekin sanjīdagī se unheñ un par hukūmat karne wāle bādshāh ke huqūq se āgāh kar.”

Bādshāh ke Huqūq

¹⁰ Samuel ne bādshāh kā taqāzā karne wāloñ ko sab kuchh kah sunāyā jo Rab ne use batāyā thā. ¹¹ Wuh bolā, “Jo bādshāh āp par hukūmat karegā us ke yih huqūq hoñge: Wuh āp ke beṭoñ kī bharti karke unheñ apne rathoñ aur ghoṛoñ ko sanbhālne kī zimmedārī degā. Unheñ us ke rathoñ ke āge āge daṛnā paṛegā. ¹² Kuchh us kī fauj ke janral aur kaptān baneñge, kuchh us ke khetoñ meñ hal chalāne aur fasleñ kātne par majbūr ho jāeñge, aur bāz ko us ke hathiyār aur rath kā sāmān banānā paṛegā. ¹³ Bādshāh āp kī beṭiyōñ ko āp se chhīn legā tāki wuh us ke lie khānā pakāeñ, roṭī banāeñ aur khushbū taiyār kareñ. ¹⁴ Wuh āp ke khetoñ aur āp ke angūr aur zaitūn ke bāghoñ kā behtarīn hissā chun kar apne mulāzimoñ ko de degā. ¹⁵ Bādshāh āp ke anāj aur angūr kā daswāñ hissā le kar apne afsaroñ aur mulāzimoñ ko de degā. ¹⁶ Āp ke naukar-naukarāniyāñ, āp ke moṭe-tāze bail aur gadhe usī ke istemāl meñ āeñge. ¹⁷ Wuh āp kī bheṛ-bakriyōñ kā daswāñ hissā talab karegā, aur āp k̄hud us ke ghulām hoñge.

¹⁸ Tab āp pachhtā kar kaheñge, ‘Ham ne bādshāh kā taqāzā kyon kiyā?’ Lekin jab āp Rab ke huzūr chīkhte-chillāte madad chāheñge to wuh āp kī nahīn sunegā.”

¹⁹ Lekin logoñ ne Samuel kī bāt na mānī balki kahā, “Nahīn, to bhī ham bādshāh chāhte haiñ, ²⁰ kyonki phir hī ham dīgar qaumoñ kī mānind hoñge. Phir hamārā bādshāh hamārī rahnumāi karegā aur jang meñ hamāre āge āge chal kar dushman se laṛegā.” ²¹ Samuel ne Rab ke huzūr yih bāteñ dohrāñ. ²² Rab ne jawāb diyā, “Un kā taqāzā pūrā kar, un par bādshāh muqarrar kar!”

Phir Samuel ne Isrāil ke mardoñ se kahā, “Har ek apne apne shahr wāpas chalā jāe.”

9

Sāul Bāp kī Gadhiyāñ Talāsh Kartā Hai

¹ Binyamīn ke qabāyli ilāqe meñ ek Binyamīnī banām Qīs rahtā thā jis kā achchhā-khāsā asar-o-rasūkh thā. Bāp kā nām Abiyel bin Saror bin Bakūrat bin Afīkh thā. ² Qīs kā beṭā Sāul jawān aur k̄hubsūrat thā balki Isrāil meñ koī aur itnā k̄hubsūrat nahīn thā. Sāth sāth wuh itnā lambā thā ki bāqī sab log sirf us ke kandhoñ tak āte the.

³ Ek din Sāul ke bāp Qīs kī gadhiyāñ gum ho gaīñ. Yih dekh kar us ne apne beṭe Sāul ko hukm diyā, “Naukar ko apne sāth le kar gadhiyōñ ko dhūñd lāeñ.” ⁴ Donoñ admī Ifrāim ke pahārī ilāqe aur Salīsā ke ilāqe meñ se guzare, lekin besūd. Phir unhoñ ne Sālīm ke ilāqe meñ khoj lagāyā, lekin wahāñ bhī gadhiyāñ na milīñ. Is ke bād wuh Binyamīn ke ilāqe meñ ghūmte phire, lekin befāydā. ⁵ Chalthe chalthe wuh Sūf ke qarīb pahuñch gae. Sāul ne naukar se kahā, “Āo, ham ghar wāpas chaleñ, aisā na ho ki wālid gadhiyōñ kī nahīn balki hamārī fikr kareñ.”

⁶ Lekin naukar ne kahā, “Is shahr meñ ek mard-e-Khudā hai. Log us kī baṛī izzat karte haiñ, kyonki jo kuchh bhī wuh kahtā hai wuh pūrā ho jātā

hai. Kyoñ na ham us ke pās jāēn? Shāyad wuh hamēn batāe ki gadhiyoñ ko kahān dhūndnā chāhie.”

⁷ Sāul ne pūchhā, “Lekin ham use kyā deñ? Hamārā khānā khatm ho gayā hai, aur hamāre pās us ke lie tohfā nahīn hai.”

⁸ Naukar ne jawāb diyā, “Koī bāt nahīn, mere pās chāndī kā chhoṭā sikkā * hai. Yih main mard-e-Khudā ko de dūngā tāki batāe ki ham kis taraf dhūndēn.”

⁹⁻¹¹ Sāul ne kahā, “Thīk hai, chaleñ.” Wuh shahr kī taraf chal paṛe tāki mard-e-Khudā se bāt kareñ. Jab pahārī dhalān par shahr kī taraf chaṛh rahe the to kuchh larakiyān pānī bharne ke lie niklīn. Ādmiyoñ ne un se pūchhā, “Kyā ghaibbīn shahr meñ hai?” (Purāne zamāne meñ nabī ghaibbīn kahlātā thā. Agar koī Allāh se kuchh mālūm karnā chāhtā to kahtā, “Āo, ham ghaibbīn ke pās chaleñ.”)

¹²⁻¹³ Larakiyoñ ne jawāb diyā, “Jī, wuh abhī abhī pahuñchā hai, kyoñki shahr ke log āj pahārī par qurbāniyān chaṛhā kar id manā rahe haiñ. Agar jaldī kareñ to pahārī par chaṛhnī se pahle us se mulāqāt ho jāegī. Us waqt tak ziyāfat shurū nahīn hogī jab tak ghaibbīn pahuñch na jāe. Kyoñki use pahle khāne ko barkat denā hai, phir hī mehmānoñ ko khānā khāne kī ijāzat hai. Ab jāēn, kyoñki isī waqt āp us se bāt kar sakte haiñ.”

¹⁴ Chunānche Sāul aur naukar shahr kī taraf baṛhe. Shahr ke darwāze par hī Samuel se mulāqāt ho gayā jo wahān se nīkal kar qurbāngāh kī pahārī par chaṛhnī ko thā.

Samuel Sāul kī Mehmān-nawāzī Kartā Hai

¹⁵ Rab Samuel ko ek din pahle paighām de chukā thā, ¹⁶ “Kal main isī waqt Mulk-e-Binyamīn kā ek ādmī tere pās bhej dūngā. Use masah karke merī qaum Isrāil par bādshāh muqarrar kar. Wuh merī qaum ko Filistiyōñ se bachāegā. Kyoñki main ne apnī qaum kī musibat par dhyān diyā hai, aur madad ke lie us kī chīkheñ mujh tak pahuñch gayā haiñ.” ¹⁷ Ab jab Samuel ne shahr ke darwāze se nikalte hue Sāul ko dekhtā to Rab Samuel se hamkalām huā, “Dekh, yihī wuh ādmī hai jis kā zikr main ne kal kiyā thā. Yihī merī qaum par hukūmat karegā.”

¹⁸ Wahīn shahr ke darwāze par Sāul Samuel se muḥātib huā, “Mehrbānī karke mujhe batāie ki ghaibbīn kā ghar kahān hai?” ¹⁹ Samuel ne jawāb diyā, “Main hī ghaibbīn hūn. Āēñ, us pahārī par chaleñ jis par ziyāfat ho rahī hai, kyoñki āj āp mere mehmān haiñ. Kal main subah-sawere āp ko āp ke dil kī bāt batā dūngā.” ²⁰ Jahāñ tak tīn din se gumshudā gadhiyoñ kā tālluq hai, un kī fikr na kareñ. Wuh to mil gayā haiñ. Waise āp aur āp ke bāp ke gharāne ko Isrāil kī har qīmtī chīz hāsīl hai.” ²¹ Sāul ne pūchhā, “Yih kis tarah? Main to Isrāil ke sab se chhoṭe qabile Binyamīn kā hūn, aur merā khandān qabile meñ sab se chhoṭā hai.”

²² Samuel Sāul ko naukar samet us hāl meñ le gayā jis meñ ziyāfat ho rahī thī. Taqriban 30 mehmān the, lekin Samuel ne donoñ ādmiyoñ ko sab se izzat kī jagah par biṭhā diyā. ²³ Khānsāme ko us ne hukm diyā, “Ab gosht kā wuh ṭukṛā le āo jo main ne tumheñ de kar kahā thā ki use alag rakhnā hai.” ²⁴ Khānsāme ne qurbānī kī rān lā kar use Sāul ke sāmne rakh diyā. Samuel bolā, “Yih āp ke lie mahfūz rakhā gayā hai. Ab khāēñ, kyoñki dūsroñ ko dāwat dete waqt main ne yih gosht āp ke lie aur is mauqe ke lie alag kar liyā thā.” Chunānche Sāul ne us din Samuel ke sāth khānā khāyā.

* **9:8** Lafzī tarjumā: chāndī ke sikke kī ek chauthāī.

²⁵ Ziyāfat ke bād wuh pahārī se utar kar shahr wāpas āe, aur Samuel apne ghar kī chhat par Sāul se bāčhīt karne lagā. ²⁶ Agle din jab pau phaṭne lagī to Samuel ne niche se Sāul ko jo chhat par so rahā thā āwāz dī, “Uṭhen! Main āp ko ruḵsat karūn.” Sāul jāg uṭhā aur wuh mil kar rawānā hue. ²⁷ Jab wuh shahr ke kināre par pahuṅche to Samuel ne Sāul se kahā, “Apne naukar ko āge bhejēn.” Jab naukar chalā gayā to Samuel bolā, “Ṭahar jāēn, kyonki mujhe āp ko Allāh kā ek paighām sunānā hai.”

10

Sāul ko Masah Kiyā Jātā Hai

¹ Phir Samuel ne kuppi le kar Sāul ke sar par zaitūn kā tel unḍel diyā aur use bosā de kar kahā, “Rab ne āp ko apnī kḥās milkiyat par rāhnumā muqarrar kiyā hai. ² Mere pās se chale jāne ke bād jab āp Binyamin kī sarhad ke shahr Zilzakh ke qarib Rākhil kī qabr ke pās se guzarenge to āp kī mulāqāt do ādmiyon se hogī. Wuh āp se kaheṅge, ‘Jo gadhiyān āp dhūndne gae wuh mil gai haiñ. Aur ab āp ke bāp gadhiyon kī nahīñ balki āp kī fikr kar rahe haiñ. Wuh kah rahe haiñ ki main kis tarah apne beṭe kā patā karūn?’

³ Āp āge jā kar Tabūr ke balūt ke darakht ke pās pahuṅcheṅge. Wahān tīn ādmī āp se mileṅge jo Allāh kī ibādat karne ke lie Baitel jā rahe hoṅge. Ek ke pās tīn chhoṭī bakriyān, dūsre ke pās tīn roṭiyān aur tīsre ke pās mai kī mashk hogī. ⁴ Wuh āp ko salām kah kar do roṭiyān deṅge. Un kī yih roṭiyān qabūl karen.

⁵ Is ke bād āp Allāh ke Jibiyā jāeṅge jahān Filistiyon kī chaukī hai. Shahr meñ dākhil hote waqt āp kī mulāqāt nabiyon ke ek julūs se hogī jo us waqt pahārī kī qurbāngāh se utar rahā hogā. Un ke āge āge sitār, daf, bānsriyān aur sarod bajāne wāle chaleṅge, aur wuh nabuwwat kī hālat meñ hoṅge. ⁶ Rab kā Rūh āp par bhī nāzil hogā, aur āp un ke sāth nabuwwat kareṅge. Us waqt āp farq shaḵhs meñ tabdīl ho jāeṅge.

⁷ Jab yih tamām nishān wujūd meñ āeṅge to wuh kuchh karen jo āp ke zahan meñ ā jāe, kyonki Allāh āp ke sāth hogā. ⁸ Phir mere āge Jiljāl chale jāēn. Main bhī āūngā aur wahān bhasm hone wāli aur salāmatī kī qurbāniyān pesh karūnga. Lekin āp ko sāt din merā intazār karnā hai. Phir main ā kar āp ko batā dūngā kī āge kyā karnā hai.”

⁹ Sāul rawānā hone ke lie Samuel ke pās se murā to Allāh ne us kā dil tabdīl kar diyā. Jin nishānon kī bhī peshgoī Samuel ne kī thī wuh usī din purī huī. ¹⁰ Jab Sāul aur us kā naukar Jibiyā pahuṅche to wahān un kī mulāqāt mazkūrā nabiyon ke julūs se huī. Allāh kā Rūh Sāul par nāzil huā, aur wuh un ke darmiyān nabuwwat karne lagā. ¹¹ Kuchh log wahān the jo bachpan se us se wāqif the. Sāul ko yon nabiyon ke darmiyān nabuwwat karte hue dekh kar wuh āpas meñ kahne lage, “Qis ke beṭe ke sāth kyā huā? Kyā Sāul ko bhī nabiyon meñ shumār kiyā jātā hai?” ¹² Ek maqāmī ādmī ne jawāb diyā, “Kaun in kā bāp hai?” Bād meñ yih muhāwarā ban gayā, “Kyā Sāul ko bhī nabiyon meñ shumār kiyā jātā hai?”

¹³ Nabuwwat karne ke ikhtitām par Sāul pahārī par chaṛh gayā jahān qurbāngāh thī. ¹⁴ Jab Sāul naukar samet wahān pahuṅchā to us ke chachā ne pūchhā, “Āp kahān the?” Sāul ne jawāb diyā, “Ham gumshudā gadhiyon ko dhūndne ke lie nikle the. Lekin jab wuh na milīn to ham Samuel ke pās gae.” ¹⁵ Chachā bolā, “Achchhā? Us ne āp ko kyā batāyā?”

16 Sāul ne jawāb diyā, “Khair, us ne kahā ki gadhiyān mil gāi haiñ.” Lekin jo kuchh Samuel ne bādshāh banane ke bāre meñ batāyā thā us kā zikr us ne na kiyā.

Sāul Bādshāh Ban Jātā Hai

17 Kuchh der ke bād Samuel ne awām ko bulā kar Misfāh meñ Rab ke huzūr jamā kiyā. 18 Us ne kahā, “Rab Isrāil kā Khudā farmātā hai, ‘Main Isrāil ko Misr se nikāl lāyā. Main ne tumheñ Misriyon aur un tamām saltanaton se bachāyā jo tum par zulm kar rahī thīñ. 19 Lekin go main ne tumheñ tumhāri tamām musibaton aur tangiyon se chhuṭkārā diyā to bhī tum ne apne Khudā ko mustarad kar diyā. Kyoñki tum ne isrār kiyā ki ham par bādshāh muqarrar karo! Ab apne apne qabilon aur khāndānon kī tartīb ke mutābiq Rab ke huzūr kharē ho jāo.’”

20 Yih kah kar Samuel ne tamām qabilon ko Rab ke huzūr pesh kiyā. Qurā dālā gayā to Binyamīn ke qabile ko chunā gayā. 21 Phir Samuel ne Binyamīn ke qabile ke sāre khāndānon ko Rab ke huzūr pesh kiyā. Matrī ke khāndān ko chunā gayā. Yoñ Qurā dālte dālte Sāul bin Qis ko chunā gayā. Lekin jab Sāul ko dhūndā gayā to wuh ghāyb thā.

22 Unhoñ ne Rab se dariyāft kiyā, “Kyā Sāul yahān pahuñch chukā hai?” Rab ne jawāb diyā, “Wuh sāmān ke bich meñ chhup gayā hai.” 23 Kuchh log dauṛ kar use sāmān meñ se nikāl kar awām ke pās le āe. Jab wuh logon meñ kharā huā to itnā lambā thā ki bāqī sab log sirf us ke kandhoñ tak āte the.

24 Samuel ne kahā, “Yih admī dekho jise Rab ne chun liyā hai. Awām meñ us jaisā koī nahīñ hai!” Tamām log khushī ke māre “Bādshāh zindābād!” Kā nārā lagāte rahe. 25 Samuel ne bādshāh ke huqūq tafsīl se sunāe. Us ne sab kuchh kitāb meñ likh diyā aur use Rab ke maqdis meñ mahfūz rakhā. Phir us ne awām ko rukhsat kar diyā.

26 Sāul bhī apne ghar chalā gayā jo Jibiyā meñ thā. Kuchh faujī us ke sāth chale jin ke dilon ko Allāh ne chhū diyā thā. 27 Lekin aise sharīr log bhī the jinhoñ ne us kā mazāq urā kar pūchhā, “Bhalā yih kis tarah hamen bachā saktā hai?” Wuh use haqīr jānte the aur use tohfe pesh karne ke lie bhī taiyār na hue. Lekin Sāul un kī bāteñ nazarandāz karke khāmosh hī rahā.

11

Sāul Ammoniyon par Fatah Pātā Hai

1 Kuchh der ke bād Ammonī bādshāh Nāhas ne apnī fauj le kar Yabīs-jiliyād kā muhāsarā kiyā. Yabīs ke tamām afrād ne us se guzārish kī, “Hamāre sāth muāhadā karen to ham āindā āp ke tābe raheñge.” 2 Nāhas ne jawāb diyā, “Thīk hai, lekin is shart par ki main har ek kī dahnī āñkh nikāl kar tamām Isrāil kī be’izzatī karūnga!” 3 Yabīs ke buzurgoñ ne darkhāst kī, “Hameñ ek hafte kī muhlat dijie tāki ham apne qāsidoñ ko Isrāil kī har jagah bhejen. Agar koī hameñ bachāne ke lie na āe to ham hathiyār dāl kar shahr ko āp ke hawāle kar deñge.”

4 Qāsid Sāul ke shahr Jibiyā bhī pahuñch gae. Jab maqāmī logon ne un kā paighām sunā to pūrā shahr phūṭ phūṭ kar rone lagā. 5 Us waqt Sāul apne bailon ko kheton se wāpas lā rahā thā. Us ne pūchhā, “Kyā huā hai? Log kyon ro rahe haiñ?” Use qāsidoñ kā paighām sunāyā gayā. 6 Tab Sāul par Allāh kā Rūh nāzil huā, aur use sakht ghūssa āyā. 7 Us ne bailon kā joṛā le kar unheñ ṭukre ṭukre kar diyā. Phir qāsidoñ ko yih ṭukre pakaṛā kar us ne unheñ yih paighām de kar Isrāil kī har jagah bhej diyā, “Jo Sāul

aur Samuel ke pīchhe chal kar Ammoniyōn se laṛne nahīn jāegā us ke bail isī tarah ṭukṛe ṭukṛe kar die jāenge!”

Yih khabar sun kar logoṅ par Rab kī dahshat tārī ho gaī, aur sab ke sab ek dil ho kar Ammoniyōn se laṛne ke lie nikle. ⁸ Bazaq ke qarīb Sāul ne fauj kā jāyza liyā. Yahūdāh ke 30,000 afrād the aur bāqī qabilōn ke 3,00,000.

⁹ Unhoṅ ne Yabīs-jiliyād ke qāsidoṅ ko wāpas bhej kar batāyā, “Kal dopahar se pahle pahle āp ko bachā liyā jāega.” Wahān ke bāshinde yih khabar sun kar bahut kḥush hue. ¹⁰ Unhoṅ ne Ammoniyōn ko ittālā dī, “Kal ham hathiyār dāl kar shahr ke darwāze khol deṅge. Phir wuh kuchh karen jo āp ko ṭhīk lage.”

¹¹ Agle din subah-sawere Sāul ne fauj ko tīn hissoṅ meṅ taq̄sīm kiyā. Sūraj ke tulū hone se pahle pahle unhoṅ ne tīn simtoṅ se dushman kī lashkargāh par hamlā kiyā. Dopahar tak unhoṅ ne Ammoniyōn ko mār mār kar khatm kar diyā. Jo thōre-bahut log bach gae wuh yoṅ titar-bitar ho gae kī do bhī ikatṭhe na rahe.

Sāul kī Dubārā Tasdīq

¹² Fatah ke bād log Samuel ke pās ā kar kahne lage, “Wuh log kahān haiṅ jinhoṅ ne etarāz kiyā kī Sāul ham par hukūmat kare? Unheṅ le āeṅ tāki ham unheṅ mār deṅ.” ¹³ Lekin Sāul ne unheṅ rok diyā. Us ne kahā, “Nahīn, āj to ham kisī bhī bhāi ko sazā-e-maut nahīn deṅge, kyonkī is din Rab ne Isrāil ko rihāi bakhshī hai!” ¹⁴ Phir Samuel ne elān kiyā, “Ao, ham Jiljāl jā kar dubārā is kī tasdīq karen kī Sāul hamārā bādshāh hai.” ¹⁵ Chunānche tamām logoṅ ne Jiljāl jā kar Rab ke huzūr is kī tasdīq kī kī Sāul hamārā bādshāh hai. Is ke bād unhoṅ ne Rab ke huzūr salāmatī kī qurbāniyān pesh karke barā jashn manāyā.

12

Samuel kī Alwidāi Taq̄rīr

¹ Tab Samuel tamām Isrāil se muḥtātib huā, “Main ne āp kī har bāt mān kar āp par bādshāh muqarrar kiyā hai. ² Ab yihī āp ke āge āge chal kar āp kī rāhnumāi karegā. Main kḥud burhā hūn, aur mere bāl safed ho gae haiṅ jabkī mere beṭe āp ke darmiyān hī rahte haiṅ. Main jawānī se le kar āj tak āp kī rāhnumāi kartā āyā hūn. ³ Ab main hāzir hūn. Agar mujh se koī ḡhaltī huī hai to Rab aur us ke masah kie hue bādshāh ke sāmne is kī gawāhī deṅ. Kyā main ne kisī kā bail yā gadhā lūṭ liyā? Kyā main ne kisī se ḡhalat fāydā uṭhāyā yā kisī par zulm kiyā? Kyā main ne kabhī kisī se rishwat le kar ḡhalat faislā kiyā hai? Agar aisā huā to mujhe bataēn! Phir main sab kuchh wāpas kar dūngā.”

⁴ Ijtīmā ne jawāb diyā, “Na āp ne ham se ḡhalat fāydā uṭhāyā, na ham par zulm kiyā hai. Āp ne kabhī bhī rishwat nahīn lī.” ⁵ Samuel bolā, “Āj Rab aur us kā masah kiyā huā bādshāh gawāh haiṅ kī āp ko mujh par ilzām lagāne kā koī sabab na milā.” Awām ne kahā, “Jī, aisā hī hai.” ⁶ Samuel ne bāt jāri rakhī, “Rab kḥud Mūsā aur Hārūn ko Isrāil ke rāhnumā banā kar āp ke bāpdādā ko Mīsr se nikāl lāyā. ⁷ Ab yahān Rab ke taḡht-e-adālat ke sāmne kḥaṛe ho jāeṅ to main āp ko un tamām bhalāiyōn kī yād dilāūngā jo Rab ne āp par āp ke bāpdādā se kī haiṅ.

⁸ Āp kā bāp Yāqūb Mīsr āyā. Jab Mīsrī us kī aulād ko dabāne lage to unhoṅ ne chīkḡhte-chillāte Rab se madad māngī. Tab us ne Mūsā aur Hārūn ko bhej diyā tāki wuh pūrī qaum ko Mīsr se nikāl kar yahān is

mulk meñ læn. ⁹ Lekin jald hī wuh Rab apne Khudā ko bhūl gae. Is lie us ne unheñ dushman ke hawāle kar diyā. Kabhī Hasūr Shahr ke bādshāh kā kamāndār Sīsārā un se larā, kabhī Filistī aur kabhī Moāb kā bādshāh. ¹⁰ Har dafā āp ke bāpdādā ne chikhte-chillāte Rab se madad māngī aur iqṛār kiyā, ‘Ham ne gunāh kiyā hai, kyonki ham ne Rab ko tark karke Bāl aur Astārāt ke butoñ kī pūjā kī hai. Lekin ab hameñ dushmanoñ se bachā! Phir ham sirf terī hī khidmat karenge.’ ¹¹ Aur har bār Rab ne kisī na kisī ko bhej diyā, kabhī Jidāun, kabhī Baraq, kabhī Iftāh aur kabhī Samuel ko. Un ādmiyoñ kī mārifat Allāh ne āp ko irdgird ke tamām dushmanoñ se bachāyā, aur mulk meñ amn-o-amān qāym ho gayā.

¹² Lekin jab Ammonī bādshāh Nāhas āp se larne āyā to āp mere pās ā kar taqāzā karne lage ki hamārā apnā bādshāh ho jo ham par hukūmat kare, hālānki āp jānte the ki Rab hamārā Khudā hamārā Bādshāh hai. ¹³ Ab wuh bādshāh dekheñ jise āp māng rahe the! Rab ne āp kī khāhish pūrī karke use āp par muqarrar kiyā hai. ¹⁴ Chunānche Rab kā khauf māneñ, us kī khidmat karen aur us kī sunen. Sarkash ho kar us ke ahkām kī khilāfwarzī mat karnā. Agar āp aur āp kā bādshāh Rab se wafādār raheñge to wuh āp ke sāth hogā. ¹⁵ Lekin agar āp us ke tābe na raheñ aur sarkash ho kar us ke ahkām kī khilāfwarzī karen to wuh āp kī muḫhālafat karegā, jis tarah us ne āp ke bāpdādā kī bhī muḫhālafat kī.

¹⁶ Ab khaṛe ho kar dekheñ ki Rab kyā karne wālā hai. Wuh āp kī ānkhon ke sāmne hī baṛā mojizā karegā. ¹⁷ Is waqt gandum kī kaṭāi kā mausam hai. Go in dinon meñ bārish nahīn hotī, lekin main duā karūnga to Rab garajte bādāl aur bārish bhejegā. Tab āp jān leñge ki āp ne bādshāh kā taqāzā karte hue Rab ke nazdik kitnī burī bāt kī hai.”

¹⁸ Samuel ne pukār kar Rab se duā kī, aur us din Rab ne garajte bādāl aur bārish bhej dī. Yih dekh kar ijtimā saḫt ghabrā kar Samuel aur Rab se ḍarne lagā. ¹⁹ Sab ne Samuel se iltamās kī, “Rab apne Khudā se duā karke hamārī sifārish karen tāki ham mar na jāen. Kyonki bādshāh kā taqāzā karne se ham ne apne gunāhoñ meñ izāfā kiyā hai.”

²⁰ Samuel ne logon ko tasallī de kar kahā, “Mat ḍareñ. Beshak āp se ḡhaltī huī hai, lekin āindā khayāl rakheñ ki āp Rab se dūr na ho jāen balki pūre dil se us kī khidmat karen. ²¹ Bemānī butoñ ke piche mat paṛnā. Na wuh fayde kā bāis haiñ, na āp ko bachā sakte haiñ. Un ki koī haisiyat nahīn hai. ²² Rab apne azīm nām kī khātir apnī qaum ko nahīn chhoṛegā, kyonki us ne āp ko apnī qaum banāne kā faisalā kiyā hai. ²³ Jahān tak merā tālluq hai, main is meñ Rab kā gunāh nahīn karūnga ki āp kī sifārish karne se bāz āūn. Aur āindā bhī main āp ko achche aur sahīh rāste kī tālīm detā rahūngā. ²⁴ Lekin dhyān se Rab kā khauf māneñ aur pūre dil aur wafādārī se us kī khidmat karen. Yād rahe ki us ne āp ke lie kitne azīm kām kie haiñ. ²⁵ Lekin agar āp ḡhalat kām karne par tule raheñ to āp apne bādshāh samet duniyā meñ se miṭ jāenḡe.”

13

Filistiyon se Jang

¹ Sāul 30 sāl kā thā jab takhtnashīn huā. Do sāl hukūmat karne ke bād ² us ne apnī fauj ke lie 3,000 Isrāīlī chun lie. Jang larne ke qābil baqī ādmiyon ko us ne fārigh kar diyā. 2,000 faujiyon kī ḍyūṭī Mikmās aur Baitel ke pahārī ilāqe meñ lagāi gai jahān Sāul khud thā. Baqī 1,000 afrād Yūnatan ke pās Binyamīn ke shahr Jibiyā meñ the.

³ Ek din Yūnatan ne Jibiyā kī Filistī chaukī par hamlā karke use shikast dī. Jald hī yih k̄habar dūsre Filistiyōn tak pahuñch gaī. Sāul ne mulk ke kone kone meñ qāsīd bhej die, aur wuh narsingā bajāte bajāte logoñ ko Yūnatan kī fatah sunāte gae. ⁴ Tamām Isrāīl meñ k̄habar phail gaī, “Sāul ne Jibiyā kī Filistī chaukī ko tabāh kar diyā hai, aur ab Isrāīl Filistiyōn kī khās nafrat kā nishānā ban gayā hai.” Sāul ne tamām mardoñ ko Filistiyōn se larne ke lie Jiljāl meñ bulāyā.

⁵ Filistī bhī Isrāīliyoñ se larne ke lie jamā hue. Un ke 30,000 rath, 6,000 ghur̄sawār aur sāhil kī ret jaise beshumār piyādā faujī the. Unhoñ ne Bait-āwan ke mashriq meñ Mikmās ke qarīb apne k̄haimē lagāe. ⁶ Isrāīliyoñ ne dekhā ki ham bare k̄hatre meñ ā gae haiñ, aur dushman ham par bahut dabāw dāl rahā hai to pareshānī ke ālam meñ kuchh gh̄hāroñ aur darāroñ meñ aur kuchh pattharoñ ke darmiyān yā qabroñ aur hauzoñ meñ ch̄hup gae. ⁷ Kuchh itne dar gae ki wuh Dariyā-e-Yardan ko pār karke Jad aur Jiliyād ke ilāqe meñ chale gae.

Sāul kī Besabrī

Sāul ab tak Jiljāl meñ thā, lekin jo ādmī us ke sāth rahe the wuh k̄hauf ke māre thartharā rahe the. ⁸ Samuel ne Sāul ko hidāyat dī thī ki sāt dīn merā intazār kareñ. Lekin sāt dīn guzar gae. Aur Samuel na āyā. Sāul ke faujī muntashir hone lage ⁹ to Sāul ne hukm diyā, “Bhasm hone wālī aur salāmātī kī qurbāniyāñ le āo.” Phir us ne k̄hud qurbāniyāñ pesh kīñ.

¹⁰ Wuh abhī is kām se fārigh hī huā thā ki Samuel pahuñch gayā. Sāul use khushāmdīd kahne ke lie nīklā. ¹¹ Lekin Samuel ne pūchhā, “Ap ne kyā kiyā?”

Sāul ne jawāb diyā, “Log muntashir ho rahe the, aur āp waqt par na āe. Jab main ne dekhā ki Filistī Mikmās ke qarīb jamā ho rahe haiñ ¹² to main ne sochā, ‘Filistī yahāñ Jiljāl meñ ā kar mujh par hamlā karne ko haiñ, hālāñki main ne abhī Rab se duā nahīñ kī ki wuh ham par mehrbānī kare.’ Is lie main ne jurrat karke k̄hud qurbāniyāñ pesh kīñ.”

¹³ Samuel bolā, “Yih kaisī ahmaqānā harkat thī! Ap ne Rab apne K̄hudā kā hukm na mānā. Rab to ap aur ap kī aulād ko hameshā ke lie Isrāīl par muqarrar karnā chāhtā thā. ¹⁴ Lekin ab ap kī bādshāhat qāym nahīñ rahegī. Chūñki ap ne us kī na sunī is lie Rab ne kisī aur ko chun kar apnī qaum kā rāhnumā muqarrar kiyā hai, ek aise ādmī ko jo us kī soch rakhegā.”

¹⁵ Phir Samuel Jiljāl se chalā gayā.

Jang kī Taiyāriyāñ

Bache hue Isrāīlī Sāul ke pīchhe dushman se larne gae. Wuh Jiljāl se rawānā ho kar Jibiyā pahuñch gae. Jab Sāul ne wahāñ fauj kā jāyzā liyā to bas 600 afrād rah gae the. ¹⁶ Sāul, Yūnatan aur un kī fauj Binyamīn ke shahr Jibiyā meñ t̄ik gae jabki Filistī Mikmās ke pās k̄haimāzan the. ¹⁷ Kuchh der ke bād Filistiyōn ke tīn daste mulk ko lūtne ke lie nikle. Ek Suāl ke ilāqe ke shahr Ufrā kī taraf chal parā, ¹⁸ dūsra Bait-haurūn kī taraf aur tīsrā us pahārī silsile kī taraf jahāñ se Wādī-e-Zaboīm aur registān dekhā jā saktā hai.

¹⁹ Un dinoñ meñ pūre Mulk-e-Isrāīl meñ lohār nahīñ thā, kyōñki Filistī nahīñ chāhte the ki Isrāīlī talwāreñ yā neze banāeñ. ²⁰ Apne haloñ, kudāloñ, kulhāriyoñ yā darāntiyōñ ko tez karwāne ke lie tamām Isrāīliyoñ ko Filistiyōn ke pās jānā partā thā. ²¹ Filistī haloñ, kudāloñ, kāñtoñ aur kulhāriyoñ ko tez karne ke lie aur ānkusoñ kī nok th̄ik karne ke lie chāñdī

ke sikke kī do tihāi lete the. ²² Natīje meñ us din Sāul aur Yūnatan ke siwā kisī bhī Isrāīli ke pās talwār yā nezā nahīn thā.

Yūnatan Filistiyon par Hamlā Kartā Hai

²³ Filistiyon ne Mikmās ke darre par qabzā karke wahāñ chaukī qāym kī thī.

14

¹ Ek din Yūnatan ne apne jawān silāhbardār se kahā, “Āo, ham parli taraf jāēñ jahāñ Filistī fauj kī chaukī hai.” Lekin us ne apne bāp ko ittalā na dī.

² Sāul us waqt anār ke daraḳht ke sāy meñ baiṭhā thā jo Jibiyā ke qarīb ke Mijron meñ thā. 600 mard us ke pās the. ³ Akhiyāh Imām bhī sāth thā jo imām kā bālāpōsh pahne hue thā. Akhiyāh Yakabod ke bhāi Akhītūb kā beṭā thā. Us kā dādā Finhās aur pardādā Elī thā, jo purāne zamāne meñ Sailā meñ Rab kā imām thā. Kisī ko bhī mālūm na thā ki Yūnatan chalā gayā hai.

⁴⁻⁵ Filistī chaukī tak pahuñchne ke lie Yūnatan ne ek tang rāstā iḳhtiyār kiyā jo do karāron ke darmiyān se guzartā thā. Pahle kā nām Bośis thā, aur wuh shimāl meñ Mikmās ke muqābil thā. Dūsre kā nām Sanā thā, aur wuh junūb meñ Jibā ke muqābil thā. ⁶ Yūnatan ne apne jawān silāhbardār se kahā, “Āo, ham parli taraf jāēñ jahāñ in nāmaḳhtūnon kī chaukī hai. Shāyad Rab hamārī madad kare, kyonki us ke nazdik koī farq nahīn ki ham zyādā hoñ yā kam.” ⁷ Us kā silāhbardār bolā, “Jo kuchh āp ṭhik samajhte haiñ, wuhī karen. Zarūr jāēñ. Jo kuchh bhī āp kaheñge, maiñ hāzir hūñ.” ⁸ Yūnatan bolā, “Ṭhik hai. Phir ham yoñ dushmanon kī taraf barṭhe jāēnge, ki ham unheñ sāf nazar āēñ. ⁹ Agar wuh hameñ dekh kar pukāreñ, ‘Ruk jāo, warnā ham tumheñ mār deñge!’ To ham apne mansūbe se bāz ā kar un ke pās nahīn jāēnge. ¹⁰ Lekin agar wuh pukāreñ, ‘Āo, hamāre pās ā jāo!’ To ham zarūr un ke pās chaṛh jāēnge. Kyonki yih is kā nishān hogā ki Rab unheñ hamāre qabze meñ kar degā.”

¹¹ Chunāñche wuh chalte chalte Filistī chaukī ko nazar āe. Filistī shor machāne lage, “Dekho, Isrāīli apne chhupne ke biloñ se nikal rahe haiñ!” ¹² Chaukī ke faujiyon ne donoñ ko chailleñj kiyā, “Āo, hamāre pās āo to ham tumheñ sabaq sikhāēnge.” Yih sun kar Yūnatan ne apne silāhbardār ko āwāz dī, “Āo, mere pīchhe chalo! Rab ne unheñ Isrāil ke hawāle kar diyā hai.” ¹³ Donoñ apne hāthoñ aur paioñ ke bal chaṛhte chaṛhte chaukī tak jā pahuñche. Jab Yūnatan āge āge chal kar Filistiyon ke pās pahuñch gayā to wuh us ke sāmne girte gae. Sāth sāth silāhbardār pīchhe se logoñ ko marta gaya.

¹⁴ Is pahle hamle ke daurān unhoñ ne taqriban 20 ādmiyon ko mār ḍalā. Un kī lāsheñ ādh ekaṛ zamīn par bikhrī paṛī thiñ. ¹⁵ Achānak pūrī fauj meñ dahshat phail gai, na sirf lashkargāh balki khule maidān meñ bhī. Chaukī ke mard aur lūṭne wāle daste bhī thartharāne lage. Sāth sāth zalzalā āyā. Rab ne tamām Filistī faujiyon ke diloñ meñ dahshat paidā kī.

Rab Filistiyon par Fatah Detā Hai

¹⁶ Sāul ke jo pahredār Jibiyā se dushman kī harkaton par ḡhaur kar rahe the unhoñ ne achānak dekhā ki Filistī fauj meñ halchal mach gai hai, afrā-tafrī kabhī is taraf, kabhī us taraf baṛh rahī hai. ¹⁷ Sāul ne fauran hukm diyā, “Faujiyon ko gin kar mālūm karo ki kaun chalā gayā hai.” Mālūm huā ki Yūnatan aur us kā silāhbardār maujūd nahīn haiñ. ¹⁸ Sāul

ne Aḳhiyāh ko hukm diyā, “Ahd kā sandūq le āēñ.” Kyoñki wuh un dinon meñ Isrāīlī kaimp meñ thā. ¹⁹ Lekin Sāul abhī Aḳhiyāh se bāt kar rahā thā ki Filistī lashkargāh meñ hangāmā aur shor bahut zyādā baṛh gayā. Sāul ne imām se kahā, “Koī bāt nahīñ, rahne deñ.” ²⁰ Wuh apne 600 afrād ko le kar fauran dushman par ṭūṭ parā. Jab un tak pahuñch gae to mālūm huā ki Filistī ek dūsre ko qatl kar rahe haiñ, aur har taraf hangāmā hī hangāmā hai.

²¹ Filistiyon ne kāfi Isrāīliyon ko apnī fauj meñ shāmil kar liyā thā. Ab yih log Filistiyon ko chhoṛ kar Sāul aur Yūnatan ke piche ho lie. ²² In ke alāwā jo Isrāīlī Ifrāim ke pahārī ilāqe meñ idhar-udhar chhup gae the, jab unheñ khabar mili ki Filistī bhāg rahe haiñ to wuh bhī un kā tāqqub karne lage. ²³ Larṭe larṭe maidān-e-jang Bait-āwan tak phail gayā. Is tarah Rab ne us din Isrāīliyon ko bachā liyā.

Sāul kī Besoche-samjhe Lānat

²⁴ Us din Isrāīlī saḳht laṛāī ke bāis baṛī musibat meñ the. Is lie Sāul ne qasam khā kar kahā, “Us par lānat jo shām se pahle khānā khāe. Pahle main apne dushman se intaqām lūngā, phir hī sab khā-pī sakte haiñ.” Is wajah se kisī ne roṭī ko hāth tak na lagāyā. ²⁵ Pūrī fauj jangal meñ dākhil hūi to wahāñ zamīn par shahd ke chhatte the. ²⁶ Tamām log jab un ke pās se guzare to dekhā ki un se shahd ṭapak rahā hai. Lekin kisī ne thoṛā bhī le kar khāne kī jurrat na kī, kyoñki sab Sāul kī lānat se ḍarte the.

²⁷ Yūnatan ko lānat kā ilm na thā, is lie us ne apnī lāṭhī kā sirā kisī chhatte meñ ḍāl kar use chāṭ liyā. Us kī āñkheñ fauran chamak uṭhīñ, aur wuh tāzādām ho gayā. ²⁸ Kisī ne dekh kar Yūnatan ko batāyā, “Āp ke bāp ne fauj se qasam khilā kar elān kiyā hai ki us par lānat jo is din kuchh khāe. Isī wajah se ham sab itne niḍhāl ho gae haiñ.” ²⁹ Yūnatan ne jawāb diyā, “Mere bāp ne mulk ko musibat meñ ḍāl diyā hai! Dekho, is thoṛe-se shahd ko chakhne se merī āñkheñ kitnī chamak uṭhīñ aur main kitnā tāzādām ho gayā. ³⁰ Behtar hotā ki hamāre log dushman se lūṭe hue māl meñ se kuchh na kuchh khā lete. Lekin is hālat meñ ham Filistiyon ko kis tarah zyādā nuqsān pahuñchā sakte haiñ?”

³¹ Us din Isrāīlī Filistiyon ko Mikmās se mār mār kar Aiyālon tak pahuñch gae. Lekin shām ke waqt wuh nihāyat niḍhāl ho gae the. ³² Phir wuh lūṭe hue rewaron par ṭūṭ parā. Unhoñ ne jaldī jaldī bheṛ-bakriyon, gāy-bailon aur bachhron ko zabah kiyā. Bhūk kī shiddat kī wajah se unhoñ ne khūn ko sahīh taur se nikalne na diyā balki jānwaron ko zamīn par chhoṛ kar gosht ko khūn samet khāne lage.

³³ Kisī ne Sāul ko ittālā dī, “Dekheñ, log Rab kā gunāh kar rahe haiñ, kyoñki wuh gosht khā rahe haiñ jis meñ ab tak khūn hai.” Yih sun kar Sāul pukār uṭhā, “Āp Rab se wafādār nahīñ rahe!” Phir us ne sāth wāle ādmion ko hukm diyā, “Koī baṛā patthar luṛhkā kar idhar le āēñ! ³⁴ Phir tamām ādmion ke pās jā kar unheñ batā denā, ‘Apne jānwaron ko mere pās le āēñ tāki unheñ patthar par zabah karke khāēñ. Warnā āp khūnālūdā gosht khā kar Rab kā gunāh kareñge.’”

Sab mān gae. Us shām wuh Sāul ke pās āe aur apne jānwaron ko patthar par zabah kiyā. ³⁵ Wahāñ Sāul ne pahli dafā Rab kī tāzīm meñ qurbāngāh banāi.

³⁶ Phir us ne elān kiyā, “Āēñ, ham abhī isī rāt Filistiyon kā tāqqub karke un meñ lūṭ-mār kā silsilā jāri rakheñ tāki ek bhī na bache.” Faujiyon ne jawāb diyā, “Thīk hai, wuh kuchh kareñ jo āp ko munāsib lage.” Lekin imām bolā, “Pahle ham Allāh se hidāyat leñ.” ³⁷ Chunāñche Sāul ne Allāh

se pūchhā, “Kyā ham Filistiyōn kā tāqqub jāri rakheñ? Kyā tū unheñ Isrāil ke hawāle kar degā?” Lekin is martabā Allāh ne jawāb na diyā.

³⁸ Yih dekh kar Sāul ne fauj ke tamām rāhnumāoñ ko bulā kar kahā, “Kisī ne gunāh kiyā hai. Mālūm karne kī koshish karēn ki kaun qusūrwar hai. ³⁹ Rab kī hayāt kī qasam jo Isrāil kā Najātdahindā hai, qusūrwar ko fauran sazā-e-maut dī jāegī, khāh wuh merā beṭā Yūnatan kyoñ na ho.” Lekin sab khāmosh rahe.

⁴⁰ Tab Sāul ne dubārā elān kiyā, “Pūrī fauj ek taraf kharī ho jāe aur Yūnatan aur main dūsri taraf.” Logoñ ne jawāb diyā, “Jo āp ko munāsib lage wuh karēn.” ⁴¹ Phir Sāul ne Rab Isrāil ke Khudā se duā kī, “Ai Rab, hameñ dikhā ki kaun qusūrwar hai!”

Jab qurā dālā gayā to Yūnatan aur Sāul ke guroh ko qusūrwar qarār diyā gayā aur bāqī fauj ko bequsūr. ⁴² Phir Sāul ne hukm diyā, “Ab qurā dāl kar patā karēn ki main qusūrwar hūn yā Yūnatan.” Jab qurā dālā gayā to Yūnatan qusūrwar thahrā. ⁴³ Sāul ne pūchhā, “Batāēñ, āp ne kyā kiyā?” Yūnatan ne jawāb diyā, “Main ne sirf thoṛā-sā shahd chakh liyā jo merī lāthī ke sire par lagā thā. Lekin main marne ke lie taiyār hūn.” ⁴⁴ Sāul ne kahā, “Yūnatan, Allāh mujhe saḡht sazā de agar main āp ko is ke lie sazā-e-maut na dūn.” ⁴⁵ Lekin faujiyōn ne etarāz kiyā, “Yih kaisī bāt hai? Yūnatan hī ne apne zabardast hamle se Isrāil ko āj bachā liyā hai. Use kis tarah sazā-e-maut dī jā saktī hai? Kabhī nahīñ! Allāh kī hayāt kī qasam, us kā ek bāl bhī bikā nahīñ hogā, kyoñki āj us ne Allāh kī madad se fatah pāi hai.” Yoñ faujiyōn ne Yūnatan ko maut se bachā liyā.

⁴⁶ Tab Sāul ne Filistiyōn kā tāqqub karnā chhoṛ diyā aur apne ghar chalā gayā. Filistī bhī apne mulk meñ wāpas chale gae.

Sāul kī Jangeñ

⁴⁷ Jab Sāul takhtnashīn huā to wuh mulk ke irdgird ke tamām dushmanoñ se larā. In meñ Moāb, Ammon, Adom, Zobāh ke bādshāh aur Filistī shāmīl the. Aur jahān bhī jang chhiṛī wahān us ne fatah pāi. ⁴⁸ Wuh nihāyat bahādūr thā. Us ne Amālīqiyoñ ko bhī shikast dī aur yoñ Isrāil ko un tamām dushmanoñ se bachā liyā jo bār bār mulk kī lūṭ-mār karte the.

Sāul kā Khāndān

⁴⁹ Sāul ke tīn beṭe the, Yūnatan, Iswī aur Malkīshua. Us kī barī beṭī Mirab aur chhoṭī beṭī Mikal thī. ⁵⁰ Bīwī kā nām Akhīnūsam bint Akhīmāz thā. Sāul kī fauj kā kamāndār Abinair thā, jo Sāul ke chachā Nair kā beṭā thā. ⁵¹ Sāul kā bāp Qis aur Abinair kā bāp Nair sage bhāi the jin kā bāp Abiyel thā.

⁵² Sāul ke jīte-jī Filistiyōn se saḡht jang jāri rahī. Is lie jab bhī koī bahādūr aur larne ke qābil admī nazar āyā to Sāul ne use apnī fauj meñ bhartī kar liyā.

15

Tamām Amālīqiyoñ ko Halāk Karne kā Hukm

¹ Ek dīn Samuel ne Sāul ke pās ā kar us se bāt kī, “Rab hī ne mujhe āp ko masah karke Isrāil par muqarrar karne kā hukm diyā thā. Ab Rab kā paighām sun leñ! ² Rabbul-afwāj farmātā hai, ‘Main Amālīqiyoñ kā merī qaum ke sāth sulūk nahīñ bhūl saktā. Us waqt jab Isrāilī Misr se nikal kar Kanān kī taraf safr kar rahe the to Amālīqiyoñ ne rāstā band kar diyā thā. ³ Ab waqt ā gayā hai ki tū un par hamlā kare. Sab kuchh tabāh

karke mere hawāle kar de. Kuchh bhī bachne na de, balki tamām mardoñ, auratoñ, bachchoñ shirkhāroñ samet, gāy-bailoñ, bheṛ-bakriyoñ, ūñtoñ aur gadhoñ ko maut ke ghāt utār de.’”

⁴ Sāul ne apne faujiyoñ ko bulā kar Talāym meñ un kā jāyāz liyā. Kul 2,00,000 piyāde faujī the, nīz Yahūdāh ke 10,000 afrād. ⁵ Amāliqiyōñ ke shahr ke pās pahuñch kar Sāul wādī meñ tāk meñ baiṭh gayā. ⁶ Lekin pahle us ne Qīniyoñ ko khabar bhejī, “Amāliqiyōñ se alag ho kar un ke pās se chale jāeñ, warnā āp un ke sāth halāk ho jāenge. Kyoñki jab Isrāīlī Misr se nikal kar registān meñ safr kar rahe the to āp ne un par mehrbānī kī thī.” Yih khabar milte hī Qīnī Amāliqiyōñ se alag ho kar chale gae. ⁷ Tab Sāul ne Amāliqiyōñ par hamlā karke unheñ Hawilā se le kar Misr ki mashriqī sarhad Shūr tak shikast dī. ⁸ Pūrī qaum ko talwār se mārā gayā, sirf un kā bādshāh Ajāj zindā pakaṛā gayā. ⁹ Sāul aur us ke faujiyoñ ne use zindā chhoṛ diyā. Isī tarah sab se achchhī bheṛ-bakriyoñ, gāy-bailoñ, moṭe-tāze bachhroñ aur chidā bheṛ ke bachchoñ ko bhī chhoṛ diyā gayā. Jo bhī achchhā thā bach gayā, kyoñki Isrāīliyoñ kā dīl nahīn kartā thā ki tandurust aur moṭe-tāze jānwaroñ ko halāk karen. Unhoñ ne sirf un tamām kamzor jānwaroñ ko khatm kiyā jin kī qadar-o-qīmat na thī.

Farmānbardāri Qurbāniyoñ se Aham Hai

¹⁰ Phir Rab Samuel se hamkalām huā, ¹¹ “Mujhe dukh hai ki main ne Sāul ko bādshāh banā liyā hai, kyoñki us ne mujh se dūr ho kar merā hukm nahīn mānā.” Samuel ko itnā ghussā āyā ki wuh pūrī rāt buland āwāz se Rab se fariyād kartā rahā. ¹² Agle dīn wuh uṭh kar Sāul se milne gayā. Kisī ne use batāyā, “Sāul Karmil chalā gayā. Wahān apne lie yādgar kharā karke wuh āge Jiljāl chalā gayā hai.” ¹³ Jab Samuel Jiljāl pahuñchā to Sāul ne kahā, “Mubārak ho! Main ne Rab kā hukm pūrā kar diyā hai.” ¹⁴ Samuel ne pūchhā, “Jānwaroñ kā yih shor kahān se ā rahā hai? Bheṛ-bakriyāñ mamyā rahī aur gāy-bail ḍakrā rahe haiñ.” ¹⁵ Sāul ne jawāb diyā, “Yih Amāliqiyōñ ke hān se lāe gae haiñ. Faujiyoñ ne sab se achchhe gāy-bailoñ aur bheṛ-bakriyoñ ko zindā chhoṛ diyā tāki unheñ Rab āp ke Khudā ke huzūr qurbān karen. Lekin ham ne bāqī sab ko Rab ke hawāle karke mār diyā.”

¹⁶ Samuel bolā, “Khamosh! Pahle wuh bāt sun leñ jo Rab ne mujhe pichhī rāt farmāi.” Sāul ne jawāb diyā, “Batāeñ.” ¹⁷ Samuel ne kahā, “Jab āp tamām qaum ke rāhnumā ban gae to ehsās-e-kamtari kā shikār the. To bhī Rab ne āp ko masah karke Isrāīl kā bādshāh banā diyā. ¹⁸ Aur us ne āp ko bheṛ kar hukm diyā, ‘Jā aur Amāliqiyōñ ko pūre taur par halāk karke mere hawāle kar. Us waqt tak in sharīr logoñ se lartā rah jab tak wuh sab ke sab miṭ na jāeñ.’ ¹⁹ Ab mujhe batāeñ ki āp ne Rab kī kyoñ na sunī? Āp lūṭe hue māl par kyoñ tūt pare? Yih to Rab ke nazdik gunāh hai.”

²⁰ Sāul ne etarāz kiyā, “Lekin main ne zarūr Rab kī sunī. Jis maqsad ke lie Rab ne mujhe bhejā wuh main ne pūrā kar diyā hai, kyoñki main Amāliq ke bādshāh Ajāj ko giriftār karke yahān le āyā aur bāqī sab ko maut ke ghāt utār kar Rab ke hawāle kar diyā. ²¹ Mere faujī lūṭe hue māl meñ se sirf sab se achchhī bheṛ-bakriyāñ aur gāy-bail chun kar le āe, kyoñki wuh unheñ yahān Jiljāl meñ Rab āp ke Khudā ke huzūr qurbān karnā chāhte the.”

²² Lekin Samuel ne jawāb diyā, “Rab ko kyā bāt zyādā pasand hai, āp kī bhasm hone wālī aur zabah kī qurbāniyāñ yā yih kī āp us kī sunte

haiñ? Sunanā qurbānī se kahīn behtar aur dhyān denā menḍhe kī charbī se kahīn umdā hai. ²³ Sarkashī ḡhaibdānī ke gunāh ke barābar hai aur ḡhurūr butparastī ke gunāh se kam nahīn hotā. Āp ne Rab kā hukm radd kiyā hai, is lie us ne āp ko radd karke bādshāh kā ohdā āp se chhīn liyā hai.”

²⁴ Tab Sāul ne iqrār kiyā, “Mujh se gunāh huā hai. Maiñ ne āp kī hidāyat aur Rab ke hukm kī khilāfwarzī kī hai. Maiñ ne logon se ḍar kar un kī bāt mān lī. ²⁵ Lekin ab mehrbānī karke mujhe muāf karen aur mere sāth wāpas āen tāki maiñ āp kī maujūdagī meñ Rab kī parastish kar sakūn.” ²⁶ Lekin Samuel ne jawāb diyā, “Maiñ āp ke sāth wāpas nahīn chalūngā. Āp ne Rab kā kalām radd kiyā hai, is lie Rab ne āp ko radd karke bādshāh kā ohdā āp se chhīn liyā hai.”

²⁷ Samuel muḥ kar wahāñ se chalne lagā, lekin Sāul ne us ke choḡhe kā dāman itne zor se pakaḥ liyā ki wuh phat kar us ke hāth meñ rah gayā. ²⁸ Samuel bolā, “Jis tarah kaprā phat kar āp ke hāth meñ rah gayā bilkul usī tarah Rab ne āj hī Isrāil par āp kā ikhtiyār āp se chhīn kar kisī aur ko de diyā hai, aise shakhs ko jo āp se kahīn behtar hai. ²⁹ Jo Isrāil kī shān-o-shaukat hai wuh na jhūṭ boltā, na kabhī apnī soch ko badaltā hai, kyonki wuh insān nahīn ki ek bāt kah kar bād meñ use badle.”

³⁰ Sāul ne dubārā minnat kī, “Beshak maiñ ne gunāh kiyā hai. Lekin barāh-e-karm kam az kam merī qaum ke buzurgoñ aur Isrāil ke sāmne to merī izzat karen. Mere sāth wāpas āen tāki maiñ āp kī maujūdagī meñ Rab āp ke Khudā kī parastish kar sakūn.”

³¹ Tab Samuel mān gayā aur Sāul ke sāth dūsron ke pās wāpas āyā. Sāul ne Rab kī parastish kī, ³² phir Samuel ne elān kiyā, “Amāliq ke bādshāh Ajāj ko mere pās le āo!” Ajāj itmīnān se Samuel ke pās āyā, kyonki us ne sochā, “Beshak maut kā khatrā ṭal gayā hai.” ³³ Lekin Samuel bolā, “Terī talwār se beshumār māen apne bachchoñ se mahrum ho gaī haiñ. Ab terī māñ bhī beulād ho jāegī.” Yih kah kar Samuel ne wahīñ Jiljāl meñ Rab ke huzūr Ajāj ko talwār se ṭukre ṭukre kar diyā.

³⁴ Phir wuh Rāmā wāpas chalā gayā, aur Sāul apne ghar gayā jo Jibiyā meñ thā. ³⁵ Is ke bād Samuel jīte-jī Sāul se kabhī na milā, kyonki wuh Sāul kā mātām kartā rahā. Lekin Rab ko dukh thā ki maiñ ne Sāul ko Isrāil par kyon muqarrar kiyā.

16

Nae Bādshāh Dāud ko Muqarrar Kiyā Jātā Hai

¹ Ek din Rab Samuel se hamkalām huā, “Tū kab tak Sāul kā mātām karegā? Maiñ ne to use radd karke bādshāh kā ohdā us se le liyā hai. Ab menḍhe kā siñg zaitūn ke tel se bhar kar Bait-laham chalā jā. Wahāñ ek admī se mil jis kā nām Yassī hai. Kyonki maiñ ne us ke beṭon meñ se ek ko chun liyā hai ki wuh nayā bādshāh ban jāe.” ² Lekin Samuel ne etarāz kiyā, “Maiñ kis tarah jā saktā hūñ? Sāul yih sun kar mujhe mār ḍalegā.” Rab ne jawāb diyā, “Ēk jawān gāy apne sāth le kar logon ko batā de ki maiñ ise Rab ke huzūr qurbān karne ke lie āyā hūñ. ³ Yassī ko dāwat de ki wuh qurbānī kī ziyāfat meñ sharīk ho jāe. Āge maiñ tujhe bataūngā ki kyā karnā hai. Maiñ tujhe dikhāūngā ki kis bete ko mere lie masah karke chun lenā hai.”

⁴ Samuel mān gayā. Jab wuh Bait-laham pahuñch gayā to log chaunk ṭhe. Larazte larazte shahr ke buzurg us se milne āe aur pūchhā,

“Khairiyat to hai ki āp hamāre pās ā gae haiñ?” ⁵ Samuel ne unheñ tasalli de kar kahā, “Khairiyat hai. Maiñ Rab ke huzūr qurbānī pesh karne ke lie āyā hūñ. Apne āp ko Rab ke lie maḥsūs-o-muqaddas karen aur phir mere sāth qurbānī kī ziyāfat meñ sharīk ho jāeñ.” Samuel ne Yassī aur us ke beṭoñ ko bhī dāwat dī aur unheñ apne āp ko maḥsūs-o-muqaddas karne ko kahā.

⁶ Jab Yassī apne beṭoñ samet qurbānī kī ziyāfat ke lie āyā to Samuel kī nazar Iliyāb par parī. Us ne sochā, “Beshak yih wuh hai jise Rab masah karke bādshāh banānā chāhtā hai.” ⁷ Lekin Rab ne farmāyā, “Is kī shakl-o-sūrat aur lambe qad se muta'assir na ho, kyonki yih mujhe nāmanzūr hai. Maiñ insān kī nazar se nahīñ dekhtā. Kyonki insān zāhirī sūrat par ghaur karke faisla kartā hai jabki Rab ko har ek kā dil sāf sāf nazar ātā hai.”

⁸ Phir Yassī ne apne dūsre beṭe Abinadāb ko bulā kar Samuel ke sāmne se guzarne diyā. Samuel bolā, “Nahīñ, Rab ne ise bhī nahīñ chunā.” ⁹ Is ke bād Yassī ne tīsre beṭe Sammā ko pesh kiyā. Lekin yih bhī nahīñ chunā gayā thā. ¹⁰ Yoñ Yassī ne apne sāt beṭoñ ko ek ek karke Samuel ke sāmne se guzarne diyā. In meñ se koī Rab kā chunā huā bādshāh na niklā. ¹¹ Āḥhirkār Samuel ne pūchhā, “In ke alāwā koī aur beṭā to nahīñ hai?” Yassī ne jawāb diyā, “Sab se chhoṭā beṭā abhī bāqī rah gayā hai, lekin wuh bāhar khetoñ meñ bher-bakriyoñ kī nigarānī kar rahā hai.” Samuel ne kahā, “Use fauran bulā leñ. Us ke āne tak ham khāne ke lie nahīñ baiṭheñge.”

¹² Chunāñche Yassī chhoṭe ko bulā kar andar le āyā. Yih beṭā gorā thā. Us kī āñheñ ḥūbsūrat aur shakl-o-sūrat qābil-e-tārīf thī. Rab ne Samuel ko batāyā, “Yihī hai. Uṭh kar ise masah kar.” ¹³ Samuel ne tel se bharā huā mendhe kā sīng le kar use Dāūd ke sar par unḍel diyā. Sab bhāī maujūd the. Usī waqt Rab kā Rūh Dāūd par nāzil huā aur us kī sarī umr us par thahrā rahā. Phir Samuel Rāmā wāpas chalā gayā.

Dāūd Sāul ko Badrūh se Ārām Dilātā Hai

¹⁴ Lekin Rab ke Rūh ne Sāul ko chhoṭ diyā thā. Is ke bajāe Rab kī taraf se ek burī rūh use dahshatzadā karne lagī. ¹⁵ Ek din Sāul ke mulāzimoñ ne us se kahā, “Allāh kī taraf se ek burī rūh āp ke dil meñ dahshat paidā kar rahī hai. ¹⁶ Hamārā āqā apne ḥādimoñ ko hukm de ki wuh kisī ko ḡhūñd lāeñ jo sarod bajā sake. Jab bhī Allāh kī taraf se yih burī rūh āp par āe to wuh apnā sāj bajā kar āp ko sukūn dilāegā.”

¹⁷ Sāul ne jawāb diyā, “Thik hai, aisā hī karo. Kisī ko bulā lāo jo sāj bajāne meñ māhir ho.” ¹⁸ Ek mulāzim bolā, “Maiñ ne ek ādmī ko dekhā hai jo ḡhūb bajā saktā hai. Wuh Bait-laham ke rahne wāle Yassī kā beṭā hai. Wuh na sirf mahārat se sarod bajā saktā hai balki baṛā jangjū bhī hai. Yih bhī us kī ek ḡhūbī hai ki wuh har mauḡe par samājhdārī se bāt kar saktā hai. Aur wuh ḡhūbsūrat bhī hai. Rab us ke sāth hai.”

¹⁹ Sāul ne fauran apne ḡsidoñ ko Yassī ke pās bhej kar use ittalā dī, “Apne beṭe Dāūd ko jo bher-bakriyoñ ko sanbhāltā hai mere pās bhej denā.” ²⁰ Yih sun kar Yassī ne roṭī, mai kā mashkīzā aur ek jawān bakrī gadhe par lād kar Dāūd ke hawāle kar dī aur use Sāul ke darbār meñ bhej diyā.

²¹ Is tarah Dāūd Sāul kī ḡhidmat meñ hāzir ho gayā. Wuh bādshāh ko bahut pasand āyā balki Sāul ko itnā pyārā lagā ki use apnā silāhbardār banā liyā. ²² Sāul ne Yassī ko ittalā bhejī, “Dāūd mujhe bahut pasand āyā hai, is lie use mustaqil taur par merī ḡhidmat karne kī ijāzat deñ.” ²³ Aur

jab bhī burī rūh Sāul par ātī to Dāūd apnā sarod bajāne lagtā. Tab Sāul ko sukūn miltā aur burī rūh us par se dūr ho jātī.

17

Jātī Jālūt

¹ Ek din Filistiyōn ne apnī fauj ko Yahūdāh ke shahr Sokā ke qarīb jamā kiya. Wuh Ifas-dammīm meñ khaimāzan hue jo Sokā aur Aziqā ke darmiyān hai. ² Jawāb meñ Sāul ne apnī fauj ko bulā kar Wādī-e-Ailā meñ jamā kiya. Wahān Isrāil ke mard jang ke lie tartīb se khare hue. ³ Yoñ Filistī ek pahārī par khare the aur Isrāilī dūsri pahārī par. Un ke bīch meñ wādī thī.

⁴ Phir Filistī safōn se Jāt Shahr kā pahalwān nikal kar Isrāilīyōn ke sāmne kharā huā. Us kā nām Jālūt thā aur wuh 9 fuṭ se zyādā lambā thā. ⁵ Us ne hifāzat ke lie pital kī kai chizeñ pahan rakhī thīn: sar par kḥod, dhar par zirābaktar jo 57 kilogrām waznī thā ⁶ aur pindliyōn par baktar. Kandhoñ par pital kī shamshir laṭkī huī thī. ⁷ Jo nezā wuh pakaṛ kar chal rahā thā us kā dastā khaddī ke shahtir jaisā motā aur lambā thā, aur us ke lohe kī nok kā wazn 7 kilogrām se zyādā thā. Jālūt ke āge āge ek ādmī us kī dhāl uṭhāe chal rahā thā.

⁸ Jālūt Isrāilī safōn ke sāmne ruk kar garjā, “Tum sab kyoñ larne ke lie saf-ārā ho gae ho? Kyā main Filistī nahīn hūñ jabki tum sirf Sāul ke naukar-chākar ho? Chalo, ek ādmī ko chun kar use yahān nīche mere pās bhej do. ⁹ Agar wuh mujh se lar sake aur mujhe mār de to ham tumhare ghulām ban jāenge. Lekin agar main us par ghālīb ā kar use mār dālūñ to tum hamare ghulām ban jāoge. ¹⁰ Āj main Isrāilī safōn kī badnāmī karke unheñ chailleñ kartā hūñ ki mujhe ek ādmī do jo mere sāth laṛe.” ¹¹ Jālūt kī yih bāteñ sun kar Sāul aur tamām Isrāilī ghabrāe gae. Aur un par dahshat tāri ho gāi.

Dāūd Bhāiyōn se Milne ke lie Fauj ke pās Jātā Hai

¹² Us waqt Dāūd kā bāp Yassī kāfi būrḥā ho chukā thā. Us ke kul 8 bete the, aur wuh Ifrātā ke ilāqe ke Bait-laham meñ rahtā thā. ¹³ Lekin us ke tīn sab se bare bete Filistiyōn se larne ke lie Sāul kī fauj meñ bharti ho gae the. Sab se bare kā nām Iliyāb, dūsre kā Abinādāb aur tīsre kā Sammā thā. ¹⁴⁻¹⁵ Dāūd to sab se chhoṭā bhāi thā. Wuh dūsroñ kī tarah pūrā waqt Sāul ke pās na guzār sakā, kyoñki use bāp kī bheṛ-bakriyōn ko sañbhāle kī zimmedārī dī gāi thī. Is lie wuh ātā jātā rahā. Chunānche wuh maujud nahīn thā ¹⁶ jab Jālūt 40 din subh-o-shām Isrāilīyōn kī safōn ke sāmne khare ho kar unheñ chailleñ kartā rahā.

¹⁷ Ek din Yassī ne Dāūd se kahā, “Beṭā, apne bhāiyōn ke pās kaimp meñ jā kar un kā patā karo. Bhune hue anāj ke yih 16 kilogrām aur yih das rotīyān apne sāth le kar jaldī jaldī udhar pahuñch jāo. ¹⁸ Panīr kī yih das ṭikkīyān un ke kaptān ko de denā. Bhāiyōn kā hāl mālūm karke un kī koī chiz wāpas le āo tāki mujhe tasallī ho jāe ki wuh ṭhīk haiñ. ¹⁹ Wuh Wādī-e-Ailā meñ Sāul aur Isrāilī fauj ke sāth Filistiyōn se lar rahe haiñ.” ²⁰ Agle din subah-sawere Dāūd ne rewar ko kisī aur ke sapurd karke sāmān uṭhāyā aur Yassī kī hidāyat ke mutābiq chalā gayā. Jab wuh kaimp ke pās pahuñch gayā to Isrāilī faujī nāre lagā lagā kar maidān-e-jang ke lie nikal rahe the. ²¹ Wuh larne ke lie tartīb se khare ho gae. Aur dūsri taraf Filistī safēñ bhī taiyār huīñ. ²² Yih dekh kar Dāūd ne apnī chizeñ us ādmī ke

pās chhoṛ dīn jo lashkar ke sāmān kī nigarānī kar rahā thā, phir bhāg kar maidān-e-jang meñ bhāiyoñ se milne chalā gayā.

Wuh abhī un kā hāl pūchh hī rahā thā ²³ ki Jātī Jālūt māmūl ke mutābiq Filistiyōñ kī safōñ se nikal kar Isrāīliyoñ ke sāmne wuhī tanz kī bāteñ bakne lagā. Dāūd ne bhī us kī bāteñ sunīñ. ²⁴ Jālūt ko dekhṭe hī Isrāīliyoñ ke roñgṭe khare ho gae. Aur wuh bhāg kar ²⁵ āpas meñ kahne lage, “Kyā āp ne is ādmī ko hamārī taraf barḥte hue dekhā? Sunēñ ki wuh kis tarah hamārī badnāmī karke hameñ chailēñj kar rahā hai. Bādshāh ne elān kiyā hai ki jo shakhs ise mār de use barā ajr milegā. Shahzādī se us kī shādī hogī, aur āindā us ke bāp ke kḥāndān ko ṭaiks nahīñ denā paṛegā.”

²⁶ Dāūd ne sāth wāle faujiyoñ se pūchhā, “Kyā kah rahe haiñ? Us ādmī ko kyā inām milegā jo is Filistī ko mār kar hamārī qaum kī ruswāī dūr karegā? Yih nāmākhtūñ Filistī kaun hai ki zindā Kḥudā kī fauj kī badnāmī karke use chailēñj kare!” ²⁷ Logoñ ne dubārā Dāūd ko batāyā ki bādshāh us ādmī ko kyā degā jo Jālūt ko mār ḍalegā.

²⁸ Jab Dāūd ke baṛe bhāī Iliyāb ne Dāūd kī bāteñ sunīñ to use ghussā āyā aur wuh use jhirakne lagā, “Tū kyoñ āyā hai? Bayābān meñ apñī chand ek bheṛ-bakriyoñ ko kis ke pās chhoṛ āyā hai? Maiñ terī shoḳhī aur dil kī sharārat kḥūb jāntā hūñ. Tū sirf jang kā tamāshā dekhne āyā hai!” ²⁹ Dāūd ne pūchhā, “Ab mujh se kyā ghaltī hui? Maiñ ne to sirf sawāl pūchhā.” ³⁰ Wuh us se muṛ kar kisī aur ke pās gayā aur wuhī bāt pūchhne lagā. Wuhī jawāb milā.

Hathiyār kā Chunāo

³¹ Dāūd kī yih bāteñ sun kar kisī ne Sāul ko ittalā dī. Sāul ne use fauran bulāyā. ³² Dāūd ne bādshāh se kahā, “Kisī ko is Filistī kī wajah se himmat nahīñ hārñā chāhīe. Maiñ us se laṛūngā.” ³³ Sāul bolā, “Āp? Āp jaisā laṛkā kis tarah us kā muḡābalā kar saktā hai? Āp to abhī bachche se ho jabki wuh tajrabākār jangjū hai jo jawānī se hathiyār istemāl kartā āyā hai.”

³⁴ Lekin Dāūd ne isrār kiyā, “Maiñ apne bāp kī bheṛ-bakriyoñ kī nigarānī kartā hūñ. Jab kabhī koī sherbabar yā rīchh rewaṛ kā jānwar chhīn kar bhāg jātā ³⁵ to maiñ us ke pīchhe jātā aur use mār mār kar bheṛ ko us ke muñh se chhuṛā letā thā. Agar sher yā rīchh jawāb meñ mujh par hamlā kartā to maiñ us ke sar ke bāloñ ko pakaṛ kar use mār detā thā. ³⁶ Is tarah āp ke kḥādim ne kaī sheroñ aur rīchhoñ ko mār ḍalā hai. Yih nāmākhtūñ bhī un kī tarah halāk ho jāegā, kyoñki us ne zindā Kḥudā kī fauj kī badnāmī karke use chailēñj kiyā hai. ³⁷ Jis Rab ne mujhe sher aur rīchh ke panje se bachā liyā hai wuh mujhe is Filistī ke hāth se bhī bachāegā.”

Sāul bolā, “Thīk hai, jāeñ aur Rab āp ke sāth ho.” ³⁸ Us ne Dāūd ko apnā zirābaktar aur pītal kā khod pahnāyā. ³⁹ Phir Dāūd ne Sāul kī talwār bāndh kar chalne kī koshīsh kī. Lekin use bahut mushkil lag rahā thā. Us ne Sāul se kahā, “Maiñ yih chīzeñ pahan kar nahīñ laṛ saktā, kyoñki maiñ in kā ādī nahīñ hūñ.” Unheñ utār kar ⁴⁰ us ne nadī se pāñch chīkne chīkne patthar chun kar unheñ apñī charwāhe kī thailī meñ ḍāl liyā. Phir charwāhe kī apñī lāṭhī aur falākhan pakaṛ kar wuh Filistī se larne ke lie Isrāīlī safōñ se niklā.

Dāūd kī Fatah

⁴¹ Jālūt Dāūd kī jānib barḥā. Dhāl ko uṭhāne wālā us ke āge āge chal rahā thā. ⁴² Us ne hiḡāratāmez nazaroñ se Dāūd kā jāyā liyā, kyoñki

wuh gorā aur khūbsūrat naujawān thā. ⁴³ Wuh garjā, “Kyā main kuttā hūn ki tū lāthī le kar merā muqābalā karne āyā hai?” Apne dewatāon ke nām le kar wuh Dāūd par lānat bhej kar ⁴⁴ chillāyā, “Idhar ā tāki main terā gosht parindoñ aur janglī jānwaroñ ko khilāūn.”

⁴⁵ Dāūd ne jawāb diyā, “Āp talwār, nezā aur shamshīr le kar merā muqābalā karne āe haiñ, lekin main Rabbul-afwāj kā nām le kar ātā hūn, usī kā nām jo Isrāīlī fauj kā Khudā hai. Kyonki āp ne usī ko chailēñj kiyā hai. ⁴⁶ Āj hī Rab āp ko mere hāth meñ kar degā, aur main āp kā sar qalam kar dūngā. Isī dīn main Filistī faujiyoñ kī lāsheñ parindoñ aur janglī jānwaroñ ko khilā dūngā. Tab tamām duniyā jān legī ki Isrāīl kā Khudā hai. ⁴⁷ Sab jo yahān maujūd haiñ jān leñge ki Rab ko hameñ bachāne ke lie talwār yā neze kī zarūrāt nahīn hotī. Wuh khud hī jang kar rahā hai, aur wuhī āp ko hamāre qabze meñ kar degā.”

⁴⁸ Jālūt Dāūd par hamlā karne ke lie āge baṛhā, aur Dāūd bhī us kī taraf daurā. ⁴⁹ Chalthe chalthe us ne apnī thailī se patthar nikālā aur use falākhan meñ rakh kar zor se chalāyā. Patthar urtā urtā Filistī ke mātthe par jā lagā. Wuh khoparī meñ dhañs gayā, aur pahalwān muñh ke bal gir gayā. ⁵⁰⁻⁵¹ Yoñ Dāūd falākhan aur patthar se Filistī par ghālib āyā. Us ke hāth meñ talwār nahīn thī. Tab us ne Jālūt kī taraf daur kar usī kī talwār miyān se khīnch kar Filistī kā sar kāt dālā.

Jab Filistīyoñ ne dekhā ki hamārā pahalwān halāk ho gayā hai to wuh bhāg nikle. ⁵² Isrāīl aur Yahūdāh ke mard fatah ke nāre lagā lagā kar Filistīyoñ par tūt parē. Un kā tāqqub karte karte wuh Jāt aur Agrūn ke darwāzoñ tak pahuñch gae. Jo rāstā Shāraim se Jāt aur Agrūn tak jātā hai us par har taraf Filistīyoñ kī lāsheñ nazar āñ. ⁵³ Phir Isrāīliyoñ ne wāpas ā kar Filistīyoñ kī chhoṛī huī lashkargāh ko lūt liyā.

⁵⁴ Bād meñ Dāūd Jālūt kā sar Yarūshalam ko le āyā. Filistī ke hathiyār us ne apne khaime meñ rakh lie.

Sāul Dāud ke Khāndān kā Patā Kartā Hai

⁵⁵ Jab Dāūd Jālūt se laṛne gayā to Sāul ne fauj ke kamānḍar Abinair se pūchhā, “Is jawān ādmī kā bāp kaun hai?” Abinair ne jawāb diyā, “Āp kī hayāt kī qasam, mujhe mālūm nahīn.” ⁵⁶ Bādshāh bolā, “Phir patā karen!”

⁵⁷ Jab Dāūd Filistī kā sar qalam karke wāpas āyā to Abinair use bādshāh ke pās lāyā. Dāūd abhī Jālūt kā sar uṭhāe phir rahā thā. ⁵⁸ Sāul ne pūchhā, “Āp kā bāp kaun hai?” Dāūd ne jawāb diyā, “Main Bait-laham ke rahne wāle āp ke khādim Yassi kā beṭā hūn.”

18

Dāud aur Yūnatan kī Dostī

¹ Us guftgū ke bād Dāūd kī mulāqāt bādshāh ke beṭe Yūnatan se huī. Un meñ fauran gahrī dostī paidā ho gai, aur Yūnatan Dāūd ko apnī jān ke barābar azīz rakhne lagā. ² Us dīn se Sāul ne Dāūd ko apne darbār meñ rakh liyā aur use bāp ke ghar wāpas jāne na diyā. ³ Aur Yūnatan ne Dāūd se ahd bāndhā, kyonki wuh Dāūd ko apnī jān ke barābar azīz rakhtā thā. ⁴ Ahd kī tasdiq ke lie Yūnatan ne apnā choghā utār kar use apne zirābaktar, talwār, kamān aur peṭī samet Dāūd ko de diyā.

⁵ Jahān bhī Sāul ne Dāūd ko laṛne ke lie bhejā wahān wuh kāmyāb huā. Yih dekh kar Sāul ne use fauj kā baṛā afsar banā diyā. Yih bāt awām aur Sāul ke afsaroñ ko pasand āī.

Sāul Dāūd se Hasad Kartā Hai

⁶ Jab Dāūd Filistiyōn ko shikast dene se wāpas āyā to tamām shahroñ se aurateñ nikal kar Sāul Bādshāh se milne āiñ. Daf aur sáz bajāte hue wuh k̄hushī ke gīt gā gā kar nāchne lagīñ. ⁷ Aur nāchte nāchte wuh gāti rahīñ, “Sāul ne to hazār halāk kie jabkī Dāūd ne das hazār.”

⁸ Sāul baṛe ḡhusse meñ ā gayā, kyonki auratoñ kā gīt use nihāyat burā lagā. Us ne sochā, “Un kī nazar meñ Dāūd ne das hazār halāk kie jabkī maiñ ne sirf hazār. Ab sirf yih bāt rah gāi hai ki use bādshāh muqarrar kiyā jāe.” ⁹ Us waqt se Sāul Dāūd ko shak kī nazar se dekhne lagā. ¹⁰⁻¹¹ Agle dīn Allāh ne dubārā Sāul par burī rūh āne dī, aur wuh ghar ke andar wajd kī hālat meñ ā gayā. Dāūd māmūl ke mutābiq sáz bajāne lagā tākī bādshāh ko sukūn mile. Sāul ke hāth meñ nezā thā. Achānak us ne use phaiñk kar Dāūd ko dīwār ke sāth chhed ḡalne kī koshish kī. Lekin Dāūd ek taraf haṭ kar bach niklā. Ek aur dafā aisā huā, lekin Dāūd phir bach gayā.

¹² Yih dekh kar Sāul Dāūd se ḡarne lagā, kyonki us ne jān liyā ki Rab mujhe chhoṛ kar Dāūd kā hāmī ban gayā hai. ¹³ Āk̄hirkār us ne Dāūd ko darbār se dūr karke hazār faujiyōn par muqarrar kar diyā. In ādmiyōn ke sāth Dāūd mukhtalif jangoñ ke lie nikaltā rahā. ¹⁴ Aur jo kuchh bhī wuh kartā us meñ kāmyāb rahā, kyonki Rab us ke sāth thā. ¹⁵ Jab Sāul ne dekhā ki Dāūd ko kitnī zyādā kāmyābī huī hai to wuh us se mazīd ḡar gayā. ¹⁶ Lekin Isrāil aur Yahūdāh ke bāqī log Dāūd se bahut muhabbat rakhte the, kyonki wuh har jang meñ nikalte waqt se le kar ghar wāpas āte waqt tak un ke āge āge chaltā thā.

Dāūd Sāul kā Dāmād Ban Jātā Hai

¹⁷ Ek dīn Sāul ne Dāūd se bāt kī, “Maiñ apnī baṛī beṭī Mīrab kā rishtā āp ke sāth bāndhnā chāhtā hūñ. Lekin pahle sābit karen ki āp achche faujī haiñ, jo Rab kī jangoñ meñ k̄hūb hissā le.” Lekin dil hī dil meñ Sāul ne sochā, “K̄hud to maiñ Dāūd par hāth nahīñ uṭhāūngā, behtar hai ki wuh Filistiyōn ke hāthoñ marā jāe.” ¹⁸ Lekin Dāūd ne etarāz kiyā, “Maiñ kaun hūñ ki bādshāh kā dāmād banūñ? Isrāil meñ to mere k̄hāndān aur ābāi kunbe kī koī haisiyat nahīñ.”

¹⁹ To bhī shādī kī taiyāriyāñ kī gain. Lekin jab muqarrarā waqt ā gayā to Sāul ne Mīrab kī shādī ek aur ādmī banām Adriyel Mahūlāti se karwā dī.

²⁰ Itne meñ Sāul kī chhoṭī beṭī Mīkal Dāūd se muhabbat karne lagī. Jab Sāul ko is kī k̄habar milī to wuh k̄hush huā. ²¹ Us ne sochā, “Ab maiñ beṭī kā rishtā us ke sāth bāndh kar use yoñ phaṅsā duṅgā ki wuh Filistiyōn se larṭe larṭe mar jāegā.” Dāūd se us ne kahā, “Āj āp ko merā dāmād banane kā dubārā mauḡā milegā.”

²² Phir us ne apne mulāzimoñ ko hukm diyā ki wuh chupke se Dāūd ko batāeñ, “Sunēñ, āp bādshāh ko pasand haiñ, aur us ke tamām afsar bhī āp ko pyār karte haiñ. Āp zarūr bādshāh kī peshkash qabūl karke us kā dāmād ban jāeñ.” ²³ Lekin Dāūd ne etarāz kiyā, “Kyā āp kī dānist meñ bādshāh kā dāmād bananā chhoṭī-sī bāt hai? Maiñ to ḡharīb ādmī hūñ, aur merī koī haisiyat nahīñ.”

²⁴ Mulāzimoñ ne bādshāh ke pās wāpas jā kar use Dāūd ke alfāz batāe. ²⁵ Sāul ne unheñ phir Dāūd ke pās bhej kar use ittalā dī, “Bādshāh mahr ke lie paise nahīñ māṅgtā balki yih ki āp un ke dushmanoñ se badlā le kar 100 Filistiyōn ko qatl kar deñ. Sabūt ke taur par āp ko un kā k̄hatnā karke

jild kā kaṭā huā hissā bādshāh ke pās lānā paṛegā.” Shart kā maqsad yih thā ki Dāūd Filistiyōn ke hāthoñ mārā jāe.

²⁶ Jab Dāūd ko yih khabar milī to use Sāul kī peshkash pasand āi. Muqarrarā waqt se pahle ²⁷ us ne apne ādmiyōn ke sāth nikal kar 200 Filistiyōn ko mār diyā. Lāshoñ kā khatnā karke wuh jild ke kul 200 ṭukre bādshāh ke pās lāyā tāki bādshāh kā dāmād bane. Yih dekh kar Sāul ne us kī shādī Mikal se karwā di.

²⁸ Sāul ko mānanā paṛā ki Rab Dāūd ke sāth hai aur ki merī beṭī Mikal use bahut pyār kartī hai. ²⁹ Tab wuh Dāūd se aur bhī ḍarne lagā. Is ke bād wuh jīte-jī Dāūd kā dushman banā rahā. ³⁰ Un dinoñ meñ Filistī sardār Isrāil se larṭe rahe. Lekin jab bhī wuh jang ke lie nikle to Dāūd Sāul ke bāqī afsarōn kī nisbat zyādā kāmyāb hotā thā. Natije meñ us kī shohrat pūre mulk meñ phail gai.

19

Yūnatan Dāūd kī Sifārish Kartā Hai

¹ Ab Sāul ne apne beṭe Yūnatan aur tamām mulāzimoñ ko sāf batāyā ki Dāūd ko halāk karnā hai. Lekin Dāūd Yūnatan ko bahut pyārā thā, ² is lie us ne use āgāh kiyā, “Merā bāp āp ko mār dene ke mawāqe dhūnd rahā hai. Kal subah khabardār raheñ. Kahīñ chhup kar merā intazār kareñ. ³ Phir main apne bāp ke sāth shahr se nikal kar āp ke qarīb se guzarūnga. Wahāñ main un se āp kā muāmālā chheṛ kar mālūm karūnga ki wuh kyā irādā rakhte haiñ. Jo kuchh bhī wuh kaheñge main āp ko batā dūngā.”

⁴ Aglī subah jab Yūnatan ne apne bāp se batē ki to us ne Dāūd kī sifārish karke kahā, “Bādshāh apne khādīm Dāūd kā gunāh na kareñ, kyonki us ne āp kā gunāh nahīn kiyā balki hameshā āp ke lie faydāmand rahā hai. ⁵ Usī ne apnī jān ko khatre meñ ḍāl kar Filistī ko mār ḍalā, aur Rab ne us ke wasīle se tamām Isrāil ko baṛī najāt bakshī. Us waqt āp khud bhī sab kuchh dekh kar khush hue. To phir āp gunāh karke us jaise bequsūr admī ko kyon bilāwajah marwānā chāhte haiñ?”

⁶ Yūnatan kī bāteñ sun kar Sāul mān gayā. Us ne wādā kiyā, “Rab kī hayāt ki qasam, Dāūd ko mārā nahīn jāegā.” ⁷ Bād meñ Yūnatan ne Dāūd ko bulā kar use sab kuchh batāyā, phir use Sāul ke pās lāyā. Tab Dāūd pahle kī tarah bādshāh kī khidmat karne lagā.

Sāul kā Dāūd par Dūsrā Hamlā

⁸ Ek bār phir jang chhīṛ gai, aur Dāūd nikal kar Filistiyōn se laṛā. Is dafā bhī us ne unheñ yoñ shikast di ki wuh farār ho gae. ⁹ Lekin ek din jab Sāul apnā nezā pakare ghar meñ baiṭhā thā to Allāh kī bhejī huī burī rūh us par ghālib āi. Us waqt Dāūd sarod bajā rahā thā. ¹⁰ Achānak Sāul ne neze ko phaiñk kar Dāūd ko dīwār ke sāth chhed ḍalne kī koshish kī. Lekin wuh ek taraf haṭ gayā aur nezā us ke qarīb se guzar kar dīwār meñ dhañs gayā. Dāūd bhāg gayā aur us rāt Sāul ke hāth se bach gayā.

¹¹ Sāul ne fauran apne ādmiyōn ko Dāūd ke ghar ke pās bhej diyā tāki wuh makān kī pahrādārī karke Dāūd ko subah ke waqt qatl kar deñ. Lekin Dāūd kī biwī Mikal ne us ko āgāh kar diyā, “Āj rāt ko hī yahāñ se chale jāeñ, warnā āp nahīn bacheñge balki kal subah hī mār die jāeñge.” ¹² Chunāñche Dāūd ghar kī khrīk meñ se niklā, aur Mikal ne utarne meñ us kī madad kī. Tab Dāūd bhāg kar bach gayā.

¹³ Mikal ne Dāūd kī chārpāi par but rakh kar us ke sar par bakriyōn ke bāl lagā die aur bāqī hisse par kambal bichhā diyā. ¹⁴ Jab Sāul ke admī

Dāūd ko pakaṛne ke lie āe to Mīkal ne kahā, “Wuh bīmār hai.”¹⁵ Faujiyon ne Sāūl ko ittalā dī to us ne unheñ hukm diyā, “Use chārpāi samet hī mere pās le āo tāki use mār dūn.”

¹⁶ Jab wuh Dāūd ko le jāne ke lie āe to kyā dekhte haiñ ki us kī chārpāi par but paṛā hai jis ke sar par bakriyon ke bāl lage haiñ. ¹⁷ Sāūl ne apnī beṭī ko bahut jhīṛkā, “Tū ne mujhe is tarah dhokā de kar mere dushman kī farār hone meñ madad kyon kī? Terī hī wajah se wuh bach gayā.” Mīkal ne jawāb diyā, “Us ne mujhe dhamkī dī ki main tujhe qatl kar dūngā agar tū farār hone meñ merī madad na kare.”

Dāūd Rāmā meñ Samuel ke pās

¹⁸ Is tarah Dāūd bach niklā. Wuh Rāmā meñ Samuel ke pās farār huā aur use sab kuchh sunāyā jo Sāūl ne us ke sāth kiya thā. Phir donoñ mil kar Nayot chale gae. Wahāñ wuh thahre. ¹⁹ Sāūl ko ittalā dī gai, “Dāūd Rāmā ke Nayot meñ thahrā huā hai.” ²⁰ Us ne fauran apne ādmiyon ko use pakaṛne ke lie bhej diyā. Jab wuh pahuñche to dekhā ki nabiyon kā pūrā guroh wahāñ nabuwwat kar rahā hai, aur Samuel khud un kī rāhnumāi kar rahā hai. Unheñ dekhte hī Allāh kā Rūh Sāūl ke ādmiyon par nāzil huā, aur wuh bhī nabuwwat karne lage. ²¹ Sāūl ko is bāt kī khabar mili to us ne mazīd ādmiyon ko Rāmā bhej diyā. Lekin wuh bhī wahāñ pahuñchte hī nabuwwat karne lage. Sāūl ne tīsṛī bār ādmiyon ko bhej diyā, lekin yihī kuchh un ke sāth bhī huā.

²² Ākhir meñ Sāūl khud Rāmā ke lie rawānā huā. Chalthe chalte wuh sīkū ke baṛe hauz par pahuñchā. Wahāñ us ne logon se pūchhā, “Dāūd aur Samuel kahāñ haiñ?” Unhoñ ne jawāb diyā, “Rāmā kī ābādī Nayot meñ.”

²³ Sāūl abhī Nayot nahīñ pahuñchā thā ki Allāh kā Rūh us par bhī nāzil huā, aur wuh nabuwwat karte karte Nayot pahuñch gayā. ²⁴ Wahāñ wuh apne kapron ko utār kar Samuel ke sāmne nabuwwat kartā rahā. Nabuwwat karte karte wuh zamīn par leṭ gayā aur wahāñ pūre din aur pūri rāt paṛā rahā. Isī wajah se yih qaul mashhūr huā, “Kyā Sāūl ko bhī nabiyon meñ shumār kiya jāta hai?”

20

Dāūd aur Yūnatan Ahd Bāndhte Haiñ

¹ Ab Dāūd Rāmā ke Nayot se bhī bhāg gayā. Chupke se wuh Yūnatan ke pās āyā aur pūchhā, “Mujh se kyā ghalti huī hai? Merā kyā qusūr hai? Mujh se āp ke bāp ke khalīf kyā jurm sarzad huā hai ki wuh mujhe qatl karnā chāhte haiñ?”

² Yūnatan ne etarāz kiya, “Yih kabhī nahīñ ho saktā! Āp nahīñ mareñge. Merā bāp to mujhe hameshā sab kuchh batā detā hai, khāh bāt baṛī ho ya chhoṭī. To phir wuh aisā koī mansūbā mujh se kyon chhupāe? Āp kī yih bāt sarāsar ghalat hai.”

³ Lekin Dāūd ne qasam khā kar isrār kiya, “Zāhir hai ki āp ko is ke bāre meñ ilm nahīñ. Āp ke bāp ko sāf mālūm hai ki main āp ko pasand hūn. ‘Wuh to sochte hoñge, Yūnatan ko is bāt kā ilm na ho, warnā wuh dukh mahsūs karegā.’ Lekin Rab kī aur āp kī jān kī qasam, main baṛe khatre meñ hūñ, aur maut se bachnā mushkil hī hai.”

⁴ Yūnatan ne kahā, “Mujhe batāeñ ki main kyā karūn to main use karūngā.” ⁵ Tab Dāūd ne apnā mansūbā pesh kiya. “Kal Nae Chānd kī Īd hai, aur bādshāh tawaqqo kareñge ki main un kī ziyāfat meñ sharīk hūñ. Lekin is martabā mujhe parson shām tak bāhar khule maidān meñ

chhupā rahne kī ijāzat den. ⁶ Agar āp ke bāp merā patā karen to unheñ kah denā, ‘Dāūd ne bare zor se mujh se apne shahr Bait-laham ko jāne kī ijāzat māngī. Use barī jaldī thī, kyonki us kā purā khāndān apnī salānā qurbānī charhānā chāhtā hai.’ ⁷ Agar āp ke bāp jawāb den kī thīk hai to phir mālūm hogā ki khatrā ṭal gayā hai. Lekin agar wuh bare ghusse meñ ā jāeñ to yaqīn jāeñ ki wuh mujhe nuqsān pahuñchāne kā irādā rakhte haiñ. ⁸ Barāh-e-karm mujh par mehrbānī karke yād rakheñ ki āp ne Rab ke sāmne apne khādim se ahd bāndhā hai. Agar maiñ wāqai qusūrwar ṭhahrūn to āp khud mujhe mār dāleñ. Lekin kisi sūrat meñ bhī mujhe apne bāp ke hawāle na karen.”

⁹ Yūnatan ne jawāb diyā, “Fikr na karen, maiñ kabhī aisā nahīn karūngā. Jab bhī mujhe ishārā mil jāe ki merā bāp āp ko qatl karne kā irādā rakhtā hai to maiñ zarūr āp ko fauran ittalā dūngā.” ¹⁰ Dāūd ne pūchhā, “Agar āp ke bāp ghusse meñ jawāb den to kaun mujhe khabar pahuñchāegā?”

¹¹ Yūnatan ne jawāb meñ kahā, “Āeñ ham nikal kar khule maidān meñ jāeñ.” Donoñ nikle ¹² to Yūnatan ne Dāūd se kahā, “Rab Isrāil ke Khudā kī qasam, parson is waqt tak maiñ apne bāp se bāt mālūm kar lūngā. Agar wuh āp ke bare meñ achchhī soch rakhe aur maiñ āp ko ittalā na dūñ ¹³ to Rab mujhe sakht sazā de. Lekin agar mujhe patā chale ki merā bāp āp ko mār dene par tulā huā hai to maiñ āp ko is kī ittalā bhī dūngā. Is sūrat meñ maiñ āp ko nahīn rokūngā balki āp ko salāmatī se jāne dūngā. Rab usī tarah āp ke sāth ho jis tarah wuh pahle mere bāp ke sāth thā. ¹⁴ Lekin darkhāst hai ki mere jīte-jī mujh par Rab kī-sī mehrbānī karen tāki maiñ mar na jāūñ. ¹⁵ Mere khāndān par bhī hameshā tak mehrbānī karen. Wuh kabhī bhī āp kī mehrbānī se mahrūm na ho jāe, us waqt bhī nahīn jab Rab ne āp ke tamām dushmanoñ ko rū-e-zamīn par se miṭā diyā hogā.”

¹⁶ Chunānche Yūnatan ne Dāūd se ahd bāndh kar kahā, “Rab Dāūd ke dushmanoñ se badlā le.” ¹⁷ Wuh bolā, “Qasam khāeñ ki āp yih ahd utne pukhtā irāde se qāym rakheñge jitnī āp mujh se muhabbat rakhte haiñ.” Kyonki Yūnatan Dāūd ko apnī jān ke barābar azīz rakhtā thā.

¹⁸ Phir Yūnatan ne apnā mansūbā pesh kiyā. “Kal to Nae Chānd kī Īd hai. Jaldī se patā chalegā ki āp nahīn āe, kyonki āp kī kursī khālī rahegī. ¹⁹ Is lie parson shām ke waqt khule maidān meñ wahān chale jāeñ jahān pahle chhup gae the. Patthar ke dher ke qarīb baiṭh jāeñ. ²⁰ Us waqt maiñ ghar se nikal kar tīn tīr patthar ke dher kī taraf chalāūngā goyā meñ kisi chīz ko nishānā banā kar mashq kar rahā hūñ. ²¹ Phir maiñ larke ko tīroñ ko le āne ke lie bhej dūngā. Agar maiñ use batā dūñ, ‘Tīr urlī taraf pare haiñ, unheñ jā kar le āo’ to āp khauf khāe baghair chhupne kī jagah se nikal kar mere pās ā sakeñge. Rab kī hayāt kī qasam, is sūrat meñ koī khatrā nahīn hogā. ²² Lekin agar maiñ larke ko batā dūñ, ‘Tīr parli taraf pare haiñ’ to āp ko fauran hijrat karnī paregī. Is sūrat meñ Rab khud āp ko yahān se bhej rahā hogā. ²³ Lekin jo bāteñ ham ne āj āpas meñ kī haiñ Rab khud hameshā tak in kā gawāh rahe.”

Sūl kī Dāūd se Alāniyā Dushmanī

²⁴ Chunānche Dāūd khule maidān meñ chhup gayā. Nae chānd kī Īd āi to bādshāh ziyāfat ke lie baiṭh gayā. ²⁵ Māmūl ke mutābiq wuh diwār ke pās baiṭh gayā. Abinair us ke sāth baiṭhā thā aur Yūnatan us ke muqābil. Lekin Dāūd kī jagah khālī rahī.

²⁶ Us din Sāul ne bāt na chherī, kyonki us ne sochā, “Dāūd kisī wajah se nāpāk ho gayā hogā, is lie nahīn āyā.”

²⁷ Lekin agle din jab Dāūd kī jagah phir khālī rahī to Sāul ne Yūnatan se pūchhā, “Yassi kā beṭā na to kal, na āj ziyāfat meñ sharik huā hai. Kyā wajah hai?” ²⁸ Yūnatan ne jawāb diyā, “Dāūd ne bare zor se mujh se Bait-laham jāne kī ijāzat māngī. ²⁹ Us ne kahā, ‘Mehrbānī karke mujhe jāne deñ, kyonki merā khāndān ek khās qurbānī charhā rahā hai, aur mere bhāī ne mujhe āne kā hukm diyā hai. Agar āp ko manzūr ho to barāh-e-karm mujhe apne bhāiyoñ ke pās jāne kī ijāzat deñ.’ Yihī wajah hai ki wuh bādshāh kī ziyāfat meñ sharik nahīn huā.”

³⁰ Yih sun kar Sāul āpe se bāhar ho gayā. Wuh garjā, “Harāmzāde! Mujhe khūb mālūm hai ki tū ne Dāūd kā sāth diyā hai. Sharm kī bāt hai, tere lie aur terī māñ ke lie. ³¹ Jab tak Yassi kā beṭā zindā hai tab tak na tū aur na terī bādshāhat qāym rahegi. Ab jā, use le ā, kyonki use marnā hi hai.”

³² Yūnatan ne kahā, “Kyon? Us ne kyā kiyā jo sazā-e-maut ke lāyq hai?”

³³ Jawāb meñ Sāul ne apnā nezā zor se Yūnatan kī taraf phaiñk diyā tāki use mār ḍāle. Yih dekh kar Yūnatan ne jāñ liyā ki Sāul Dāūd ko qatl karne kā pukhtā irādā rakhtā hai. ³⁴ Bare ghusse ke ālam meñ wuh kharā huā aur chalā gayā. Us din us ne khānā khāne se inkār kiyā. Use bahūt dukh thā ki merā bāp Dāūd kī itni be'izzati kar rahā hai.

³⁵ Agle din Yūnatan subah ke waqt ghar se nikal kar khule maidān meñ us jagah ā gayā jahāñ Dāūd se milnā thā. Ek larḳā us ke sāth thā. ³⁶ Us ne larḳe ko hukm diyā, “Chalo, us taraf bhāgnā shurū karo jis taraf maiñ tiron ko chalāūngā tāki tujhe mālūm ho ki wuh kahāñ haiñ.” Chunāñche larḳā daurñe lagā, aur Yūnatan ne tir itne zor se chalāyā ki wuh us se āge kahīñ dūr jā girā. ³⁷ Jab larḳā tir ke qarib pahuñch gayā to Yūnatan ne āwāz dī, “Tir parli taraf hai. ³⁸ Jaldī karo, bhāg kar āge niklo aur na ruko!” Phir larḳā tir ko uṭhā kar apne mālik ke pās wāpas ā gayā. ³⁹ Wuh nahīñ jāntā thā ki is ke pīchhe kyā maqsad hai. Sirf Yūnatan aur Dāūd ko ilm thā.

⁴⁰ Phir Yūnatan ne kamāñ aur tiron ko larḳe ke sapurd karke use hukm diyā, “Jāo, sāmāñ le kar shahr meñ wāpas chale jāo.” ⁴¹ Larḳā chalā gayā to Dāūd patthar ke dher ke junūb se nikal kar Yūnatan ke pās āyā. Tīn martabā wuh Yūnatan ke sāmne muñh ke bal jhuk gayā. Ek dūsre ko chūm kar donoñ khūb roe, khāskar Dāūd. ⁴² Phir Yūnatan bolā, “Salāmati se jāeñ! Aur kabhi wuh wāde na bhūleñ jo ham ne Rab kī qasam khā kar ek dūsre se kie haiñ. Yih ahd āp ke aur mere aur āp kī aur meri aulād ke darmiyāñ hameshā qāym rahe. Rab khud hamārā gawāh hai.”

Phir Dāūd rawāñā huā, aur Yūnatan shahr ko wāpas chalā gayā.

21

Dāūd Nob meñ Aḳhīmalik ke pās Ṭhahartā Hai

¹ Dāūd Nob meñ Aḳhīmalik Imām ke pās gayā. Aḳhīmalik kāñpte hue us se milne ke lie āyā aur pūchhā, “Āp akele kyon āe haiñ? Koī āp ke sāth nahīñ.” ² Dāūd ne jawāb diyā, “Bādshāh ne mujhe ek khās zimmedārī dī hai jis kā zikr tak karnā manā hai. Kisī ko bhī is ke bare meñ jānanā nahīñ chāhie. Maiñ ne apne ādmiyoñ ko hukm diyā hai ki fulāñ fulāñ jagah par merā intazār karen. ³ Ab mujhe zarā batāeñ ki khāne ke lie kyā mil saktā hai? Mujhe pāñch roṭiyāñ de deñ, yā jo kuchh bhī āp ke pās hai.”

⁴ Imām ne jawāb diyā, “Mere pās ām roṭī nahīn hai. Maiñ āp ko sirf Rab ke lie maḥsūsshudā roṭī de saktā hūñ. Shart yih hai ki āp ke ādmī pichhle dinoñ meñ auratoñ se hambistar na hue hoñ.” ⁵ Dāūd ne use tasallī de kar kahā, “Fikr na karenī. Pahle kī tarah hameñ is muhimm ke daurān bhī auratoñ se dūr rahnā parā hai. Mere fauji ām muhimmōñ ke lie bhī apne āp ko pāk rakhte haiñ, to is dafā wuh kahīñ zyādā pāk-sāf haiñ.”

⁶ Phir imām ne Dāūd ko maḥsūsshudā roṭiyāñ dīñ yāñī wuh roṭiyāñ jo mulāqāt ke khaime meñ Rab ke huzūr rakhī jāti thīñ aur usī din tazā roṭiyōñ se tabdīl huī thīñ. ⁷ Us waqt Sāul ke charwāhoñ kā Adomī inchārj Doeg wahāñ thā. Wuh kisī majbūrī ke bāis Rab ke huzūr ṭhahrā huā thā. Us kī maujūdaqī meñ ⁸ Dāūd ne Akhīmalik se pūchhā, “Kyā āp ke pās koī nezā yā talwār hai? Mujhe bādshāh kī muhimm ke lie itnī jaldī se nikalnā parā kī apnī talwār yā koī aur hathiyār sāth lāne ke lie fursat na mili.”

⁹ Akhīmalik ne jawāb diyā, “Jī hai. Wādī-e-Ailā meñ āp ke hāthoñ māre gae Filistī mard Jālūt kī talwār mere pās hai. Wuh ek kapre meñ liṭī mere bālāposh ke pichhe parī hai. Agar āp use apne sāth le jānā chāheñ to le jāen. Mere pās koī aur hathiyār nahīn hai.” Dāūd ne kahā, “Is qism kī talwār kahīñ aur nahīñ milti. Mujhe de deñ.”

Dāūd Filistī Bādshāh ke pās

¹⁰ Usī din Dāūd āge niklā tāki Sāul se bach sake. Isrāīl ko chhoṛ kar wuh Filistī shahr Jāt ke bādshāh Akīs ke pās gayā. ¹¹ Lekin Akīs ke mulāzimoñ ne bādshāh ko āgāh kiyā, “Kyā yih mulk kā bādshāh Dāūd nahīn hai? Isi ke bāre meñ Isrāīlī nāch kar gīt gāte haiñ, ‘Sāul ne hazār halāk kie jabki Dāūd ne das hazār.’”

¹² Yih sun kar Dāūd ghabrā gayā aur Jāt ke bādshāh Akīs se bahut ḍarne lagā. ¹³ Achānak wuh pāgal ādmī kā rūp bhar kar un ke darmiyān ajīb ajīb harkateñ karne lagā. Shahr ke darwāze ke pās jā kar us ne us par betuke-se nishān lagāe aur apnī dārhī par rāl ṭapakne dī.

¹⁴ Yih dekh kar Akīs ne apne mulāzimoñ ko jhīrkā, “Tum is ādmī ko mere pās kyon le āe ho? Tum kḥud dekh sakte ho ki yih pāgal hai. ¹⁵ Kyā mere pās pāgaloñ kī kamī hai ki tum is ko mere sāmne le āe ho tāki is tarah kī harkateñ kare? Kyā mujhe aise mehmān kī zarūrat hai?”

22

Adullām ke Ghār aur Moāb Meñ

¹ Is tarah Dāūd Jāt se bach niklā aur Adullām ke ghār meñ chhup gayā. Jab us ke bhāiyōñ aur bāp ke gharāne ko is kī khabar mili to wuh Baitlaham se ā kar wahāñ us ke sāth jā mile. ² Aur log bhī jaldī se us ke gird jamā ho gae. Aise jo kisī musibat meñ phañse hue the yā apnā qarz adā nahīn kar sakte the aur aise bhī jin kā dil talḥhī se bharā huā thā. Hote hote Dāūd taqribān 400 afrād kā rāhnumā ban gayā.

³ Dāūd Adullām se rawānā ho kar Mulk-e-Moāb ke shahr Misfah chalā gayā. Us ne Moābī bādshāh se guzārish kī, “Mere mān-bāp ko us waqt tak yahāñ panāh deñ jab tak mujhe patā na ho ki Allāh mere lie kyā irādā rakhtā hai.” ⁴ Wuh apne mān-bāp ko bādshāh ke pās le āyā, aur wuh utnī der tak wahāñ ṭhahre jitnī der Dāūd apne pahārī qile meñ rahā.

⁵ Ek din Jād Nabī ne Dāūd se kahā, “Yahāñ pahārī qile meñ mat raheñ balki dubārā Yahūdāh ke ilāqe meñ wāpas chale jāen.” Dāūd us kī sun kar hārat ke jangal meñ jā basā.

Sāul Nob ke Imāmon se Badlā Letā Hai

⁶ Sāul ko ittalā dī gai ki Dāūd aur us ke ādmī dubārā Yahūdāh meñ pahuñch gae haiñ. Us waqt Sāul apnā nezā pakare jhāu ke us daraḳht ke sāy meñ baiṭhā thā jo Jibiyā kī pahārī par thā. Sāul ke irdgird us ke mulāzīm kharē the. ⁷ Wuh pukār uṭhā, “Binyamin ke mardo! Sunēñ, kyā Yassi kā beṭā āp sab ko khet aur angūr ke bhāgh degā? Kyā wuh fauj meñ āp ko hazār hazār aur sau sau afrād par muqarrar karegā? ⁸ Lagtā hai ki āp is kī ummīd rakhte haiñ, warnā āp yoñ mere ḳhilāf sāzish na karte. Kyoñki āp meñ se kisi ne bhī mujhe yih nahīn batāyā ki mere apne beṭe ne is ādmī ke sāth ahd bāndhā hai. Āp ko merī fikr tak nahīn, warnā mujhe ittalā dete ki Yūnatan ne mere mulāzīm Dāūd ko ubhārā hai ki wuh merī tāk meñ baiṭh jāe. Kyoñki āj to aisā hī ho rahā hai.”

⁹ Doeg Adomī Sāul ke afsaron ke sāth wahān kharā thā. Ab wuh bol uṭhā, “Maiñ ne Yassi ke beṭe ko dekhā hai. Us waqt wuh Nob meñ Aḳhīmalik bin Aḳhītūb se milne āyā. ¹⁰ Aḳhīmalik ne Rab se dariyāft kiyā ki Dāūd kā aglā qadam kyā ho. Sāth sāth us ne use safr ke lie khānā aur Filistī mard jālūt ki talwār bhī dī.”

¹¹ Bādshāh ne fauran Aḳhīmalik bin Aḳhītūb aur us ke bāp ke pūre ḳhāndān ko bulāyā. Sab Nob meñ imām the. ¹² Jab pahuñche to Sāul bolā, “Aḳhītūb ke beṭe, sunēñ.” Aḳhīmalik ne jawāb diyā, “Jī mere āqā, hukm.” ¹³ Sāul ne ilzām lagā kar kahā, “Āp ne Yassi ke beṭe Dāūd ke sāth mere ḳhilāf sāzishēñ kyoñ kī haiñ? Batāēñ, āp ne use roṭī aur talwār kyoñ dī? Āp ne Allāh se dariyāft kyoñ kiyā ki Dāūd āge kyā kare? Āp hī kī madad se wuh sarkash ho kar merī tāk meñ baiṭh gayā hai, kyoñki āj to aisā hī ho rahā hai.”

¹⁴ Aḳhīmalik bolā, “Lekin mere āqā, kyā mulāzimoñ meñ se koī aur āp ke dāmād Dāūd jaisā wafādār sābit huā hai? Wuh to āp ke muhāfiz daste kā kaptān aur āp ke gharāne kā muazzaz membar hai. ¹⁵ Aur yih pahlī bār nahīn thā ki maiñ ne us ke lie Allāh se hidāyat māngī. Is muāmale meñ bādshāh mujh aur mere ḳhāndān par ilzām na lagāe. Maiñ ne to kisi sāzish kā zikr tak nahīn sunā.”

¹⁶ Lekin bādshāh bolā, “Aḳhīmalik, tujhe aur tere bāp ke pūre ḳhāndān ko marnā hai.” ¹⁷ Us ne sāth khare apne muhāfizoñ ko hukm diyā, “Jā kar imāmoñ ko mār do, kyoñki yih bhī Dāūd ke ittahādī haiñ. Go in ko mālūm thā ki Dāūd mujh se bhāg rahā hai to bhī inhoñ ne mujhe ittalā na dī.”

Lekin muhāfizoñ ne Rab ke imāmoñ ko mār ḳālne se inkār kiyā. ¹⁸ Tab bādshāh ne Doeg Adomī ko hukm diyā, “Phir tum hī imāmoñ ko mār do.” Doeg ne un ke pās jā kar un sab ko qatl kar diyā. Katān kā bālāpōsh pahāne wāle kul 85 ādmī us dīn mārē gae. ¹⁹ Phir us ne jā kar imāmoñ ke shahr Nob ke tamām bāshindoñ ko mār ḳālā. Shahr ke mard, aurateñ, bachche shirkhāroñ samet, gāy-bail, gadhe aur bheṛ-bakriyāñ sab us dīn halāk hue.

²⁰ Sirf ek hī shaḳhs bach gayā, Abiyātar jo Aḳhīmalik bin Aḳhītūb kā beṭā thā. Wuh bhāg kar Dāūd ke pās āyā ²¹ aur use ittalā dī ki Sāul ne Rab ke imāmoñ ko qatl kar diyā hai. ²² Dāūd ne kahā, “Us dīn jab maiñ ne Doeg Adomī ko wahān dekhā to mujhe mālūm thā ki wuh zarūr Sāul ko ḳhabar pahuñchāegā. Yih merā hī qusūr hai ki āp ke bāp kā pūrā ḳhāndān halāk ho gayā hai. ²³ Ab mere sāth raheñ aur mat dareñ. Jo ādmī āp ko qatl karnā chāhtā hai wuh mujhe bhī qatl karnā chāhtā hai. Āp mere sāth rah kar mahfūz raheñge.”

23

Dāūd Qaīlā ko Bachātā Hai

¹ Ek din Dāūd ko khabar mili ki Filisti Qaīlā Shahr par hamlā karke gāhne kī jaghoñ se anāj lūṭ rahe haiñ. ² Dāūd ne Rab se dariyāft kiyā, “Kyā maiñ jā kar Filistiyōñ par hamlā karūñ?” Rab ne jawāb diyā, “Jā, Filistiyōñ par hamlā karke Qaīlā ko bachā.”

³ Lekin Dāūd ke ādmī etarāz karne lage, “Ham pahle se yahāñ Yahūdāh meñ logōñ kī mukhālafat se ḍarte haiñ. Jab ham Qaīlā jā kar Filistiyōñ par hamlā karenge to phir hamārā kyā banegā?” ⁴ Tab Dāūd ne Rab se dubārā hidāyat māngī, aur dubārā use yihī jawāb milā, “Qaīlā ko jā! Maiñ Filistiyōñ ko tere hawāle kar dūngā.”

⁵ Chunānche Dāūd apne ādmiyōñ ke sāth Qaīlā chalā gayā. Us ne Filistiyōñ par hamlā karke unheñ baṛī shikast dī aur un kī bheṛ-bakriyōñ ko chhin kar Qaīlā ke bāshindōñ ko bachāyā. ⁶ Wahāñ Qaīlā meñ Abiyātar Dāūd ke logōñ meñ shāmil huā. Us ke pās imām kā bālāpōsh thā.

⁷ Jab Sāūl ko khabar mili ki Dāūd Qaīlā Shahr meñ ṭhahrā huā hai to us ne sochā, “Allāh ne use mere hawāle kar diyā hai, kyonki ab wuh fasildār shahr meñ jā kar phañs gayā hai.” ⁸ Wuh apnī pūrī fauj ko jamā karke jang ke lie taiyāriyāñ karne lagā tāki utar kar Qaīlā kā muhāsarā kare jis meñ Dāūd ab tak ṭhahrā huā thā.

⁹ Lekin Dāūd ko patā chalā ki Sāūl us ke khalāf taiyāriyāñ kar rahā hai. Us ne Abiyātar Imām se kahā, “Imām kā bālāpōsh le aēñ tāki ham Rab se hidāyat māngēñ.” ¹⁰ Phir us ne duā kī, “Ai Rab Isrāīl ke Khudā, mujhe khabar mili hai ki Sāūl merī wajah se Qaīlā par hamlā karke use barbād karnā chāhtā hai. ¹¹ Kyā shahr ke bāshinde mujhe Sāūl ke hawāle kar denge? Kyā Sāūl wāqai aegā? Ai Rab, Isrāīl ke Khudā, apne khalādim ko batā!” Rab ne jawāb diyā, “Hāñ, wuh aegā.” ¹² Phir Dāūd ne mazid dariyāft kiyā, “Kyā shahr ke buzurg mujhe aur mere logōñ ko Sāūl ke hawāle kar denge?” Rab ne kahā, “Hāñ, wuh kar denge.”

¹³ Lihāzā Dāūd apne taqriban 600 ādmiyōñ ke sāth Qaīlā se chalā gayā aur idhar-udhar phirne lagā. Jab Sāūl ko ittalā mili ki Dāūd Qaīlā se nikal kar bach gayā hai to wahāñ jāne se bāz āyā.

Yūnatan Dāūd se Miltā Hai

¹⁴ Ab Dāūd bayābān ke pahārī qiloñ aur Dasht-e-Zif ke pahārī ilāqe meñ rahne lagā. Sāūl to musalsal us kā khoj lagātā rahā, lekin Allāh hameshā Dāūd ko Sāūl ke hāth se bachātā rahā. ¹⁵ Ek din jab Dāūd Horish ke qarīb thā to use ittalā mili ki Sāūl āp ko halāk karne ke lie niklā hai. ¹⁶ Us waqt Yūnatan ne Dāūd ke pās ā kar us kī hauslā-afzāi kī ki wuh Allāh par bharosā rakhe. ¹⁷ Us ne kahā, “Ḍareñ mat. Mere bāp kā hāth āp tak nahīñ pahuñchegā. Ek din āp zarūr Isrāīl ke bādshāh ban jāenge, aur merā rutbā āp ke bād hī aegā. Merā bāp bhī is haqīqat se kḥūb wāqif hai.” ¹⁸ Donoñ ne Rab ke huzūr ahd bāndhā. Phir Yūnatan apne ghar chalā gayā jabki Dāūd wahāñ Horish meñ ṭhahrā rahā.

Dāūd Zif meñ Bach Jātā Hai

¹⁹ Dasht-e-Zif meñ ābād kuchh log Sāūl ke pās ā gae jo us waqt Jibiyā meñ thā. Unhoñ ne kahā, “Ham jānte haiñ ki Dāūd kahāñ chhup gayā hai. Wuh Horish ke pahārī qiloñ meñ hai, us pahārī par jis kā nām Hakilā hai aur jo Yashīmon ke junūb meñ hai. ²⁰ Ai bādshāh, jab bhī āp kā dil chāhe aēñ to ham use pakāṛ kar āp ke hawāle kar denge.” ²¹ Sāūl ne jawāb diyā,

“Rab āp ko barkat baḡhshe ki āp ko mujh par tars āyā hai. ²² Ab wāpas jā kar mazid taiyāriyān kareñ. Patā kareñ ki wuh kahān ātā jātā hai aur kis ne use wahān dekhā hai. Kyoñki mujhe batāyā gayā hai ki wuh bahut chālāk hai. ²³ Har jagah kā khoj lagāeñ jahān wuh chhup jātā hai. Jab āp ko sārī tafsilāt mālūm hoñ to mere pās āeñ. Phir main āp ke sāth wahān pahuñchūngā. Agar wuh wāqāi wahān kahīñ ho to main use zarūr ḡhūnd nikālūngā, ḡhāh mujhe pūre Yahūdāh kī chhānbīn kyoñ na karnī pare.”

²⁴⁻²⁵ Zif ke ādmī wāpas chale gae. Thoṛī der ke bād Sāul bhī apnī fauj samet wahān ke lie niklā. Us waqt Dāūd aur us ke log Dasht-e-Maūn meñ Yashimon ke junūb meñ the. Jab Dāūd ko ittalā milī ki Sāul us kā tāqqub kar rahā hai to wuh registān ke mazid junūb meñ chalā gayā, wahān jahān baṛī chaṭān nazar ātī hai. Lekin Sāul ko patā chalā aur wuh fauran registān meñ Dāūd ke pīchhe gayā.

²⁶ Chalthe chalthe Sāul Dāūd ke qarīb hī pahuñch gayā. Āḡhirkār sirf ek pahārī un ke darmiyān rah gai. Sāul pahārī ke ek dāman meñ thā jabki Dāūd apne logoñ samet dūstre dāman meñ bhāgtā huā bādshāh se bachne kī koshish kar rahā thā. Sāul abhī unheñ gher kar pakarne ko thā ²⁷ ki achānak qāsīd Sāul ke pās pahuñchā jis ne kahā, “Jaldī āeñ! Filistī hamāre mulk meñ ghush āe haiñ.” ²⁸ Sāul ko Dāūd ko chhornā parā, aur wuh Filistiyōn se larne gayā. Us waqt se pahārī kā nām “Alahdagī kī Chaṭān” par gayā.

²⁹ Dāūd wahān se chalā gayā aur Ain-jadi ke pahārī qiloñ meñ rahne lagā.

24

Dāūd Sāul ko Qatl Karne se Inkār Kartā Hai

¹ Jab Sāul Filistiyōn kā tāqqub karne se wāpas āyā to use ḡhabar milī ki Dāūd Ain-jadi ke registān meñ hai. ² Wuh tamām Isrāīl ke 3,000 chīdā faujiyōn ko le kar Pahārī Bakriyōn kī Chaṭānoñ ke lie rawānā huā tāki Dāūd ko pakar le.

³ Chalthe chalthe wuh bheṛoñ ke kuchh bāroñ se guzarne lage. Wahān ek ḡhār ko dekh kar Sāul andar gayā tāki apnī hājat rafā kare. Ittifāq se Dāūd aur us ke ādmī usī ḡhār ke pichhle hisse meñ chhupe baithe the. ⁴ Dāūd ke ādmiyōn ne āhistā se us se kahā, “Rab ne to āp se wādā kiyā thā, ‘Main tere dushman ko tere hawāle kar dūngā, aur tū jo jī chāhe us ke sāth kar sakegā.’ Ab yih waqt ā gayā hai!” Dāūd reñgte reñgte āge Sāul ke qarīb pahuñch gayā. Chupke se us ne Sāul ke libās ke kināre kā ṭukṛā kāṭ liyā aur phir wāpas ā gayā. ⁵ Lekin jab apne logoñ ke pās pahuñchā to us kā zamīr use malāmat karne lagā. ⁶ Us ne apne ādmiyōn se kahā, “Rab na kare ki main apne āqā ke sāth aisā sulūḡ karke Rab ke masah kie hue bādshāh ko hāth lagāūñ. Kyoñki Rab ne ḡhud use masah karke chun liyā hai.” ⁷ Yih kah kar Dāūd ne un ko samjhāyā aur unheñ Sāul par hamlā karne se rok diyā.

Thoṛī der ke bād Sāul ḡhār se nikal kar āge chalne lagā. ⁸ Jab wuh kuchh fāsile par thā to Dāūd bhī niklā aur pukār uṭhā, “Ai bādshāh salāmat, ai mere āqā!” Sāul ne pīchhe dekhā to Dāūd muñh ke bal jhuk kar ⁹ bolā, “Jab log āp ko batāte haiñ ki Dāūd āp ko nuqsān pahuñchāne par tulā huā hai to āp kyoñ dhyān dete haiñ?” ¹⁰ Āj āp apnī āñkhoñ se dekh sakte haiñ ki yih jhūṭ hī jhūṭ hai. ḡhār meñ āp Allāh kī marzī se mere qabze meñ ā gae the. Mere logoñ ne zor diyā ki main āp ko mār dūñ, lekin

main ne āp ko na chheṛā. Main bolā, ‘Main kabhī bhī bādshāh ko nuqsān nahīn pahuñchāungā, kyonki Rab ne khud use masah karke chun liyā hai.’ ¹¹ Mere bāp, yih dekheñ jo mere hāth meñ hai! Āp ke libās kā yih tukrā main kāt sakā, aur phir bhī main ne āp ko halāk nā kiyā. Ab jān leñ ki na main āp ko nuqsān pahuñchāne kā irādā rakhtā hūn, na main ne āp kā gunāh kiyā hai. Phir bhī āp merā tāqquab karte hue mujhe mār ḍāle ke darpai haiñ. ¹² Rab khud faislā kare ki kis se ghalti ho rahī hai, āp se yā mujh se. Wuhī āp se merā badlā le. Lekin khud main kabhī āp par hāth nahīn uṭhāungā. ¹³ Qadīm qaul yihī bāt bayān kartā hai, ‘Badkāroñ se badkāri paidā hotī hai.’ Merī nīyat to sāf hai, is lie main kabhī aisā nahīn karūngā. ¹⁴ Isrāil kā bādshāh kis ke khilāf nikal ayā hai? Jis kā tāqquab āp kar rahe haiñ us ki to koī haisiyat nahīn. Wuh murdā kuttā yā pissū hī hai. ¹⁵ Rab hamārā munsif ho. Wuhī ham donoñ kā faislā kare. Wuh mere muāmale par dhyan de, mere haq meñ bāt kare aur mujhe be’ilmāz ṭaharrā kar āp ke hāth se bachāe.”

¹⁶ Dāūd khāmosh huā to Sāul ne pūchhā, “Dāūd mere beṭe, kyā āp kī āwāz hai?” Aur wuh phūṭ phūṭ kar rone lagā. ¹⁷ Us ne kahā, “Āp mujh se zyādā rāstbāz haiñ. Āp ne mujh se achchhā sulūk kiyā jabki main āp se burā sulūk kartā rahā hūn. ¹⁸ Āj āp ne mere sāth bhalāi kā sabūt diyā, kyonki go Rab ne mujhe āp ke hawāle kar diyā thā to bhī āp ne mujhe halāk nā kiyā. ¹⁹ Jab kisi kā dushman us ke qabze meñ ā jātā hai to wuh use jāne nahīn detā. Lekin āp ne aisā hī kiyā. Rab āp ko us mehrbānī kā ajr de jo āp ne āj mujh par kī hai. ²⁰ Ab main jāntā hūn ki āp zarūr bādshāh ban jāenge, aur kī āp ke zariye Isrāil kī bādshāhī qāyem rahegi. ²¹ Chunāñche Rab kī qasam khā kar mujh se wādā kareñ ki na āp merī aulād ko halāk kareñge, na mere ābāi gharāne meñ se merā nām miṭā deñge.”

²² Dāūd ne qasam khā kar Sāul se wādā kiyā. Phir Sāul apne ghar chalā gayā jabki Dāūd ne apne logoñ ke sāth ek pahārī qile meñ panāh le li.

25

Samuel kī Maut

¹ Un dinoñ meñ Samuel faut huā. Tamām Isrāil Rāmā meñ janāze ke lie jamā huā. Us kā mātām karte hue unhoñ ne use us kī khāndānī qabr meñ dafn kiyā.

Nābāl Dāūd kī Be’izzatī Kartā Hai

Un dinoñ meñ Dāūd Dasht-e-Fārān meñ chalā gayā.

²⁻⁴ Maūn meñ Kālīb ke khāndān kā ek admī rahtā thā jis kā nām Nābāl thā. Wuh nihāyat amīr thā. Karmil ke qarīb us kī 3,000 bheṛeñ aur 1,000 bakriyāñ thīñ. Bīwī kā nām Abijel thā. Wuh zahin bhī thī aur khūbsūrat bhī. Us ke muqābale meñ Nābāl sakhtmiżāj aur kamīnā thā. Ek din Nābāl apñi bheṛoñ ke bāl katarne ke lie Karmil ayā.

Jab Dāūd ko khabar milī ⁵ to us ne 10 jawānoñ ko bhej kar kahā, “Karmil jā kar Nābāl se mileñ aur use merā salām deñ. ⁶ Use batānā, ‘Allāh āp ko tawīl zindagī atā kare. Āp kī, āp ke khāndān kī aur āp kī tamām milkiyat kī salāmātī ho. ⁷ Sunā hai ki bheṛoñ ke bāl katarne kā waqt ā gayā hai. Karmil meñ āp ke charwāhe hameshā hamāre sāth rahe. Us pūre arse meñ na unheñ hamārī taraf se koī nuqsān pahuñchā, na koī chīz chorī huī. ⁸ Apne logoñ se khud pūchh leñ! Wuh is kī tasdiq kareñge. Āj

āp khushī manā rahe haiñ, is lie mere jawānoñ par mehrbānī karen. Jo kuchh āp khushī se de sakte haiñ wuh unheñ aur apne beṭe Dāūd ko de deñ.”

⁹ Dāūd ke ādmī Nābāl ke pās gae. Use Dāūd kā salām de kar unhoñ ne us kā paighām diyā aur phir jawāb kā intazār kiyā. ¹⁰ Lekin Nābāl ne karakht lañje meñ kahā, “Yih Dāūd kaun hai? Kaun hai Yassi kā beṭā? Ājkal bahut-se aise ghulām haiñ jo apne mālik se bhāge hue haiñ. ¹¹ Maiñ apñi roṭī, apñā pāñi aur katarne wāloñ ke lie zabah kiyā gayā gosht le kar aise āwārā phirne wāloñ ko kyoñ de dūñ? Kyā patā hai ki yih kahāñ se āe haiñ.”

¹² Dāūd ke ādmī chale gae aur Dāūd ko sab kuchh batā diyā. ¹³ Tab Dāūd ne hukm diyā, “Apñī talwāreñ bāndh lo!” Sab ne apñī talwāreñ bāndh liñ. Us ne bhī aisā kiyā aur phir 400 afrād ke sāth Karmil ke lie rawānā huā. Bāqī 200 mard sāmān ke pās rahe.

Abijel Dāūd kā Ghussā Ṭhanḍā Kartī Hai

¹⁴ Itne meñ Nābāl ke ek naukar ne us kī bīwī ko ittalā dī, “Dāūd ne registān meñ se apne qāsidoñ ko Nābāl ke pās bhejā tāki use mubārakbād deñ. Lekin us ne jawāb meñ garaj kar unheñ gāliyan dī haiñ, ¹⁵ hālāñki un loṅoñ kā hamāre sāth sulūk hameshā achchhā rahā hai. Ham aksar rewañoñ ko charāne ke lie un ke qarīb phirte rahe, to bhī unhoñ ne hamēñ kabhī nuqsān na pahuñchāyā, na koī chīz chorī kī. ¹⁶ Jab bhī ham un ke qarīb the to wuh din rāt chārdiwārī kī tarah hamārī hifāzat karte rahe. ¹⁷ Ab soch leñ ki kyā kiyā jāe! Kyoñki hamārā mālik aur us ke tamām ghar wāle baṛe khatre meñ haiñ. Wuh khud itnā sharīr hai ki us se bāt karne kā koī faydā nahīñ.”

¹⁸ Jitnī jaldī ho sakā Abijel ne kuchh sāmān ikatṭhā kiyā jis meñ 200 roṭiyāñ, mai kī do mashkeñ, khāne ke lie taiyār kī gai pāñch bhereñ, bhune hue anāj ke sārhe 27 kilogrām, kishmish kī 100 aur anjīr kī 200 ṭikkīyāñ shāmil thiñ. Sab kuchh gadhoñ par lād kar ¹⁹ us ne apne naukaroñ ko hukm diyā, “Mere āge nikal jāo, maiñ tumhāre pīchhe pīchhe aūngī.” Apne shauhar ko us ne kuchh na batāyā. ²⁰ Jab Abijel pahār kī ar meñ utarne laḡi to Dāūd apne ādmīyoñ samet us kī taraf baṛhte hue nazar āyā. Phir un kī mulāqāt huī. ²¹ Dāūd to abhī tak baṛe ghusse meñ thā, kyoñki wuh soch rahā thā, “Is ādmī kī madad karne kā kyā faydā thā! Ham registān meñ us ke rewañoñ kī hifāzat karte rahe aur us kī koī bhī chīz gum na hone dī. To bhī us ne hamārī neki ke jawāb meñ hamārī be’izzatī kī hai. ²² Allāh mujhe saḡht sazā de agar maiñ kal subah tak us ke ek ādmī ko bhī zindā chhoṛ dūñ!”

²³⁻²⁴ Dāūd ko dekh kar Abijel jaldī se gadhe par se utar kar us ke sāmne muñh ke bal jhuk gai. Us ne kahā, “Mere āqā, mujhe hī qusūrwar ṭhahrāeñ. Mehrbānī karke apñī khādīmā ko bolne deñ aur us kī bāt sunē. ²⁵ Mere mālik us sharīr ādmī Nābāl par zyādā dhyān na deñ. Us ke nām kā matlab ahmaq hai aur wuh hai hī ahmaq. Afsos, merī un ādmīyoñ se mulāqāt nahīñ huī jo āp ne hamāre pās bheje the. ²⁶ Lekin Rab kī aur āp kī hayāt kī qasam, Rab ne āp ko apne hāthoñ se badlā lene aur qātil banane se bachāyā hai. Aur Allāh kare ki jo bhī āp se dushmanī rakhte aur āp ko nuqsān pahuñchāñ chāhte haiñ unheñ Nābāl kī-sī sazā mil jāe. ²⁷ Ab guzārish hai ki jo barkat hameñ mili hai us meñ āp bhī sharīk hoñ. Jo chizeñ āp kī khādīmā lāī hai unheñ qabūl karke un jawānoñ meñ taqsim kar deñ jo mere āqā ke pīchhe ho lie haiñ. ²⁸ Jo bhī ghalti huī hai

apnī kḥādīmā ko muāf kījīe. Rab zarūr mere āqā kā gharānā hameshā tak qāym rakhegā, kyonkī āp Rab ke dushmanoñ se laṛte haiñ. Wuh āp ko jīte-jī gḥaltiyāñ karne se bachāe rakhe. ²⁹ Jab koī āp kā tāqqub karke āp ko mār denē kī koshish kare to Rab āp kā Ḥudā āp kī jān jāndāroñ kī thailī meñ mahfūz rakhegā. Lekin āp ke dushmanoñ kī jān wuh falākhan ke patthar kī tarah dūr phaiñk kar halāk kar degā. ³⁰ Jab Rab apne tamām wāde pūre karke āp ko Isrāil kā bādshāh banā degā ³¹ to koī aisī bāt sāmne nahīñ āegī jo thokar kā bāis ho. Mere āqā kā zamīr sāf hogā, kyonkī āp badlā le kar qātil nahīñ bane hoñge. Guzārish hai ki jab Rab āp ko kāmyābī de to apnī kḥādīmā ko bhī yād karen.”

³² Dāūd bahut kḥush huā. “Rab Isrāil ke Ḥudā kī tārif ho jis ne āj āp ko mujh se milne ke lie bhej diyā. ³³ Āp kī basirat mubārak hai! Āp mubārak haiñ, kyonkī āp ne mujhe is din apne hāthoñ se badlā le kar qātil banane se rok diyā hai. ³⁴ Rab Isrāil ke Ḥudā kī qasam jis ne mujhe āp ko nuqsān pahuñchāne se rok diyā, kal subah Nābāl ke tamām ādmī halāk hote agar āp itnī jaldī se mujh se milne na ātīñ.”

³⁵ Dāūd ne Abijel kī peshkardā chīzeñ qabūl karke use rukhsat kiyā aur kahā, “Salāmatī se jāeñ. Maiñ ne āp kī sunī aur āp kī bāt manzūr kar lī hai.”

Rab Nābāl ko Sazā Detā Hai

³⁶ Jab Abijel apne ghar pahuñchī to dekhā ki bahut raunaq hai, kyonkī Nābāl bādshāh kī-sī ziyāfat karke kḥushiyāñ manā rahā thā. Chūñki wuh nashe meñ dhut thā is lie Abijel ne use us waqt kuchh na batāyā.

³⁷ Aglī subah jab Nābāl hosh meñ ā gayā to Abijel ne use sab kuchh kah sunāyā. Yih sunte hī Nābāl ko daurā paṛ gayā, aur wuh patthar-sā ban gayā. ³⁸ Das din ke bād Rab ne use marne diyā. ³⁹ Jab Dāūd ko Nābāl kī maut kī kḥabar mil gāi to wuh pukārā, “Rab kī tārif ho jis ne mere lie Nābāl se laṛ kar merī be’izzatī kā badlā liyā hai. Us kī mehrbānī hai ki maiñ gḥalat kām karne se bach gayā hūñ jabki Nābāl kī burāi us ke apne sar par ā gāi hai.”

Abijel kī Dāūd se Shādī

Kuchh der ke bād Dāūd ne apne logoñ ko Abijel ke pās bhejā tāki wuh Dāūd kī us ke sāth shādī kī darkhāst pesh karen. ⁴⁰ Chunāñche us ke mulāzīm Karmil meñ Abijel ke pās jā kar bole, “Dāūd ne hamēñ shādī kā paighām de kar bhejā hai.” ⁴¹ Abijel kharī hui, phir muñh ke bal jhuk kar boli, “Maiñ un kī kḥidmat meñ hāzir hūñ. Maiñ apne mālik ke kḥādimoñ ke pāñw dhone tak taiyār hūñ.”

⁴² Wuh jaldī se taiyār hui aur gadhe par baiṭh kar Dāūd ke mulāzimoñ ke sāth rawānā hui. Pāñch naukarāniyāñ us ke sāth chalī gāñ. Yoñ Abijel Dāūd kī bīwī ban gāi.

⁴³ Ab Dāūd kī do biwiyāñ thīñ, kyonkī pahle us kī shādī Akhīnūsam se hui thī jo Yazrael se thī. ⁴⁴ Jahāñ tak Sāul kī beṭī Mikal kā tālluq thā Sāul ne use Dāūd se le kar us kī dubārā shādī Faltiyel bin Lais se karwāi thī jo Jallim kā rahne walā thā.

26

Dāūd Sāul ko Dūsrī Bār Bachne Detā Hai

¹ Ek din Dasht-e-Zif ke kuchh bāshinde dubārā Jibiyā meñ Sāul ke pās ā gae. Unhoñ ne bādshāh ko batāyā, “Ham jānte haiñ ki Dāūd kahāñ chhup gayā hai. Wuh us pahārī par hai jo Hakilā kahlātī hai aur Yashīmon ke

muqābil hai.”² Yih sun kar Sāul Isrāil ke 3,000 chidā faujiyon ko le kar Dasht-e-Zif meñ gayā tāki Dāūd ko dhūnd nikāle. ³ Hakīlā Pahārī par Yashimon ke muqābil wuh ruk gae. Jo rāstā pahār par se guzartā hai us ke pās unhoñ ne apnā kaimp lagāyā. Dāūd us waqt registān meñ chhup gayā thā. Jab use khabar mili ki Sāul merā tāqqub kar rahā hai⁴ to us ne apne logon ko mālūm karne ke lie bhejā. Unhoñ ne wāpas ā kar use ittālā dī ki bādshāh wāqāi apnī fauj samet registān meñ pahuñch gayā hai. ⁵ Yih sun kar Dāūd khud nikal kar chupke se us jagah gayā jahāñ Sāul kā kaimp thā. Us ko mālūm huā ki Sāul aur us kā kamāndar Abinair bin Nair kaimp ke ain bīch meñ so rahe haiñ jabki baqi admī dāyārā banā kar un ke irdgird so rahe haiñ.

⁶ Do mard Dāūd ke sāth the, Akhīmalik Hittī aur Abīshai bin Zarūyāh. Zarūyāh Yoāb kā bhāi thā. Dāūd ne pūchhā, “Kaun mere sāth kaimp meñ ghus kar Sāul ke pās jāegā?” Abīshai ne jawāb diyā, “Main sāth jāūngā.”⁷ Chunāñche donoñ rāt ke waqt kaimp meñ ghus āe. Soe hue faujiyon aur Abinair se guzar kar wuh Sāul tak pahuñch gae jo zamīn par letā so rahā thā. Us kā nezā sar ke qarīb zamīn meñ garā huā thā. ⁸ Abīshai ne āhistā se Dāūd se kahā, “Āj Allāh ne āp ke dushman ko āp ke qabze meñ kar diyā hai. Agar ijāzat ho to main use us ke apne neze se zamīn ke sāth chhed dūñ. Main use ek hī wār meñ mār dūngā. Dūsre wār kī zarūrat hī nahīñ hogī.”

⁹ Dāūd bolā, “Na karo! Use mat mārñā, kyonki jo Rab ke masah kie hue khādīm ko hāth lagāe wuh qusūrwar thahregā. ¹⁰ Rab kī hayāt kī qasam, Rab khud Sāul kī maut muqarrar karegā, khāh wuh burhā ho kar mar jāe, khāh jang meñ larthe hue. ¹¹ Rab mujhe is se mahfūz rakhe ki main us ke masah kie hue khādīm ko nuqsān pahuñchāūñ. Nahīñ, ham kuchh aur karenge. Us kā nezā aur pāñi kī surāhi pakar lo. Āo, ham yih chīzeñ apne sāth le kar yahāñ se nikal jāte haiñ.”¹² Chunāñche wuh donoñ chīzeñ apne sāth le kar chupke se chale gae. Kaimp meñ kisī ko bhī patā na chalā, koī na jāgā. Sab soe rahe, kyonki Rab ne unheñ gahrī nīnd sulā diyā thā.

¹³ Dāūd wādī ko pār karke pahārī par chaṛh gayā. Jab Sāul se fāsila kāfi thā¹⁴ to Dāūd ne fauj aur Abinair ko ūñchī āwāz se pukār kar kahā, “Ai Abinair, kyā āp mujhe jawāb nahīñ denge?” Abinair pukārā, “Āp kaun haiñ ki bādshāh ko is tarah kī ūñchī āwāz deñ?”¹⁵ Dāūd ne tanzan jawāb diyā, “Kyā āp mard nahīñ haiñ? Aur Isrāil meñ kaun āp jaisā hai? To phir āp ne apne bādshāh kī sahīh hifāzat kyon na kī jab koī use qatl karne ke lie kaimp meñ ghus āyā?”¹⁶ Jo āp ne kiyā wuh thīk nahīñ hai. Rab kī hayāt kī qasam, āp aur āp ke admī sazā-e-maut ke lāyq haiñ, kyonki āp ne apne mālik kī hifāzat na kī, go wuh Rab kā masah kiyā huā bādshāh hai. Khud dekh leñ, jo nezā aur pāñi kī surāhi bādshāh ke sar ke pās the wuh kahāñ haiñ?”

¹⁷ Tab Sāul ne Dāūd kī āwāz pahchāñ lī. Wuh pukārā, “Mere beṭe Dāūd, kyā āp kī āwāz hai?”¹⁸ Dāūd ne jawāb diyā, “Jī, bādshāh salāmat. Mere āqā, āp merā tāqqub kyon kar rahe haiñ? Main to āp kā khādīm hūñ. Main ne kyā kiyā? Mujh se kyā jurm sarzad huā hai?”¹⁹ Guzārish hai ki merā āqā aur bādshāh apne khādīm kī bāt sune. Agar Rab ne āp ko mere khilāf ūksāyā ho to wuh merī ghallā kī nazar qabūl kare. Lekin agar insāñ is ke pīchhe haiñ to Rab ke sāme un par lānat! Apnī harkaton se unhoñ ne mujhe merī maurūsī zamīn se nikāl diyā hai aur natije meñ main Rab kī qaum meñ nahīñ rah saktā. Haqiqat meñ wuh kah rahe haiñ, ‘Jāo,

dīgar mābūdoñ kī pūjā karol!’²⁰ Aisā na ho ki main watan se aur Rab ke huzūr se dūr mar jāūñ. Isrāil kā bādshāh pissū ko dhūñd nikālne ke lie kyon nikal āyā hai? Wuh to pahārōñ meñ merā shikār titar ke shikār ki tarah kar rahe haiñ.”

²¹ Tab Sāul ne iqār kiyā, “Main ne gunāh kiyā hai. Dāūd mere beṭe, wāpas āēñ. Ab se main āp ko nuqsān pahuñchāne kī koshish nahīñ karūñgā, kyonki āj merī jāñ āp kī nazar meñ qīmtī thī. Main baṛī bewuqūfī kar gayā hūñ, aur mujh se baṛī ghāltī huī hai.”

²² Dāūd ne jawāb meñ kahā, “Bādshāh kā nezā yahāñ mere pās hai. Āp kā koī jawān ā kar use le jāe. ²³ Rab har us shaḡhs ko ajr detā hai jo insāf kartā aur wafādār rahtā hai. Āj Rab ne āp ko mere hawāle kar diyā, lekin main ne us ke masah kie hue bādshāh ko hāth lagāne se inkār kiyā. ²⁴ Aur merī duā hai ki jitnī qīmtī āp kī jāñ āj merī nazar meñ thī, utnī qīmtī merī jāñ bhī Rab kī nazar meñ ho. Wuhī mujhe har musībat se bachāe rakhe.”

²⁵ Sāul ne jawāb diyā, “Mere beṭe Dāūd, Rab āp ko barkat de. Āindā āp ko baṛī kāmyābī hāsīl hogī.”

Is ke bād Dāūd ne apnī rāh lī aur Sāul apne ghar chalā gayā.

27

Dāūd Dubārā Akīs ke pās

¹ Is tajrabe ke bād Dāūd sochne lagā, “Agar main yihīñ ṭhahar jāūñ to kisī din Sāul mujhe mār dālegā. Behtar hai ki apnī hifāzat ke lie Filistiyōñ ke mulk meñ chalā jāūñ. Tab Sāul pūre Isrāil meñ merā khoj lagāne se bāz āegā, aur main mahfūz rahūñgā.” ² Chunāñche wuh apne 600 ādmiyōñ ko le kar Jāt ke bādshāh Akīs bin Māok ke pās chalā gayā. ³ Un ke khāndāñ sāth the. Dāūd kī do bīwiyāñ Aḡhīnūsam Yazraelī aur Nābāl kī bewā Abījel Karmilī bhī sāth thīñ. Akīs ne unheñ Jāt Shahr meñ rahne kī ijāzat dī. ⁴ Jab Sāul ko khabar mili ki Dāūd ne Jāt meñ panāh lī hai to wuh us kā khoj lagāne se bāz āyā.

⁵ Ek din Dāūd ne Akīs se bāt kī, “Agar āp kī nazar-e-karm mujh par hai to mujhe dehāt kī kisī ābādī meñ rahne kī ijāzat deñ. Kyā zarūrat hai ki main yahāñ āp ke sāth dārul-hukūmat meñ rahūñ?” ⁶ Akīs muttafiq huā. Us din us ne use Siqlāj Shahr de diyā. Yih shahr us waqt se Yahūdāh ke bādshāhoñ kī milkiyat meñ rahā hai. ⁷ Dāūd ek sāl aur chār mahīne Filistī mulk meñ ṭhahrā rahā.

⁸ Siqlāj se Dāūd apne ādmiyōñ ke sāth muḡhtalif jaghoñ par hamlā karne ke lie nikaltā rahā. Kabhī wuh Jasūriyōñ par dhāwā bolte, kabhī Jirziyōñ yā Amālīqiyōñ par. Yih qabile qadīm zamāne se Yahūdāh ke junūb meñ Shūr aur Misr kī sarhad tak rahte the. ⁹ Jab bhī koī maḡām Dāūd ke qabze meñ ā jātā to wuh kisī bhī mard yā aurat ko zindā na rahne detā lekin bheṛ-bakriyōñ, gāy-bailōñ, gadhoñ, ūñtoñ aur kaproñ ko apne sāth Siqlāj le jātā.

Jab bhī Dāūd kisī hamle se wāpas ā kar bādshāh Akīs se miltā ¹⁰ to wuh pūchhtā, “Āj āp ne kis par chhāpā mārā?” Phir Dāūd jawāb detā, “Yahūdāh ke junūbī ilāqe par,” yā “Yarahmiyeliyōñ ke junūbī ilāqe par,” yā “Qīniyōñ ke junūbī ilāqe par.” ¹¹ Jab bhī Dāūd kisī ābādī par hamlā kartā to wuh tamām bāshindoñ ko maut ke ghāṭ utār detā aur na mard, na aurat ko zindā chhoṛ kar Jāt lātā. Kyonki us ne sochā, “Aisā na ho ki Filistiyōñ ko patā chale ki main asal meñ Isrāilī ābādīyōñ par hamlā nahīñ kar rahā.”

Jitnā waqt Dāūd ne Filistī mulk meñ guzārā wuh aisā hī kartā rahā. ¹² Akīs ne Dāūd par pūrā bharosā kiyā, kyonki us ne sochā, “Ab Dāūd ko hameshā tak merī k̄hidmat meñ rahnā paregā, kyonki aisī harkatoñ se us kī apnī qaum us se saḡht mutanaffir ho gaī hai.”

28

¹ Un dinon meñ Filistī Isrāil se larne ke lie apnī faujeñ jamā karne lage. Akīs ne Dāūd se bhī bāt kī, “Tawaqqo hai ki āp apne faujiyon samet mere sāth mil kar jang ke lie nikleñge.”

² Dāūd ne jawāb diyā, “Zarūr. Ab āp k̄hud dekheñge ki āp kā k̄hadim kyā karne ke qābil hai!” Akīs bolā, “Thīk hai. Pūrī jang ke daurān āp mere muhāfiz hoñge.”

Sāul Jādūgarnī kī Taraf Rujū Kartā Hai

³ Us waqt Samuel intaqāl kar chukā thā, aur pūre Isrāil ne us kā mātam karke use us ke ābāi shahr Rāmā meñ dafnāyā thā.

Un dinon meñ Isrāil meñ murdoñ se rābitā karne wāle aur ḡhaibdān nahīn the, kyonki Sāul ne unheñ pūre mulk se nikāl diyā thā.

⁴ Ab Filistiyon ne apnī lashkargāh Shūnīm ke pās lagāi jabki Sāul ne tamām Isrāiliyon ko jamā karke Jilbua ke pās apnā kaimp lagāyā.

⁵ Filistiyon kī baṛī fauj dekh kar wuh saḡht dahshat khāne lagā. ⁶ Us ne Rab se hidāyat hāsil karne kī koshish kī, lekin koī jawāb na milā, na khāb, na muqaddas qurā ḍālne se aur na nabiyon kī mārifat. ⁷ Tab Sāul ne apne mulāzimon ko hukm diyā, “Mere lie murdoñ se rābitā karne wālī ḡhūṇḍo tāki main jā kar us se mālūmat hāsil kar lūn.” Mulāzimon ne jawāb diyā, “Ain-dor meñ aisī aurat hai.”

⁸ Sāul bhes badal kar do ādmiyon ke sāth Ain-dor ke lie rawānā huā.

Rāt ke waqt wuh jādūgarnī ke pās pahuñch gayā aur bolā, “Murdoñ se rābitā karke us rūh ko Pātāl se bulā deñ jis kā nām main āp ko batātā hūn.” ⁹ Jādūgarnī ne etarāz kiyā, “Kyā āp mujhe marwānā chāhte haiñ? Āp ko patā hai ki Sāul ne tamām ḡhaibdānon aur murdoñ se rābitā karne wālon ko mulk meñ se miṭā diyā hai. Āp mujhe kyon phaṅsānā chāhte haiñ?” ¹⁰ Tab Sāul ne kahā, “Rab kī hayāt kī qasam, āp ko yih karne ke lie sazā nahīn milegī.” ¹¹ Aurat ne pūchhā, “Main kis ko bulāūn?” Sāul ne jawāb diyā, “Samuel ko bulā deñ.”

¹² Jab Samuel aurat ko nazar āyā to wuh chīkh uṭhī, “Āp ne mujhe kyon dhokā diyā? Āp to Sāul haiñ!” ¹³ Sāul ne use tasallī de kar kahā, “Dareñ mat. Batāeñ to sahī, kyā dekh rahī haiñ?” Aurat ne jawāb diyā, “Mujhe ek rūh nazar ā rahī hai jo chaṛhtī chaṛhtī zamīn meñ se nikal kar ā rahī hai.” ¹⁴ Sāul ne pūchhā, “Us kī shakl-o-sūrat kaisī hai?” Jādūgarnī ne kahā, “Choghe meñ liptā huā būrḡhā ādmī hai.”

Yih sun kar Sāul ne jān liyā ki Samuel hī hai. Wuh muñh ke bal zamīn par jhuk gayā. ¹⁵ Samuel bolā, “Tū ne mujhe Pātāl se bulwā kar kyon muztarīb kar diyā hai?” Sāul ne jawāb diyā, “Main baṛī musibat meñ hūn. Filistī mujh se laṛ rahe haiñ, aur Allāh ne mujhe tark kar diyā hai. Na wuh nabiyon kī mārifat mujhe hidāyat detā hai, na khāb ke zariye. Is lie main ne āp ko bulwāyā hai tāki āp mujhe batāeñ ki main kyā karūn.”

¹⁶ Lekin Samuel ne kahā, “Rab k̄hud hī tujhe chhoṛ kar terā dushman ban gayā hai to phir mujh se dariyāft karne kā kyā fāyda hai? ¹⁷ Rab is waqt tere sāth wuh kuchh kar rahā hai jis kī peshgo us ne merī mārifat kī thī. Us ne tere hāth se bādshāhī chhīn kar kisī aur yāni Dāūd ko de dī

hai. ¹⁸ Jab Rab ne tujhe Amālīqiyōn par us kā saḡht ḡhazab nāzil karne kā hukm diyā thā to tū ne us kī na sunī. Ab tujhe is kī sazā bhugatnī paṛegī. ¹⁹ Rab tujhe Isrāīl samet Filistiyōn ke hawāle kar degā. Kal hī tū aur tere beṭe yahān mere pās pahuncheṅge. Rab terī pūrī fauj bhī Filistiyōn ke gaḡze meṅ kar degā.”

²⁰ Yih sun kar Sāul saḡht ḡhabrā gayā, aur wuh gir kar zamīn par darāz ho gayā. Jism kī pūrī tāqat khatm ho gaī thī, kyonki us ne picḡhle pūre din aur rāt rozā rakhā thā.

²¹ Jab jādūgarnī ne Sāul ke pās jā kar dekhā ki us ke roṅṅte khare ho gae haiṅ to us ne kahā, “Janāb, main ne āp kā hukm mān kar apnī jān khatre meṅ ḡāl dī. ²² Ab zarā merī bhī sunēn. Mujhe ijāzat deṅ ki main āp ko kuchh khānā khilāūn tāki āp taqwiyaṭ pā kar wāpas jā sakeṅ.” ²³ Lekin Sāul ne inkār kiyā, “Main kuchh nahīn khāūṅgā.” Tab us ke ādmiyōn ne aurat ke sāth mil kar use bahut samjhāyā, aur ākḡhirkār us ne un kī sunī. Wuh zamīn se uṭh kar chārpāī par baiṭh gayā. ²⁴ Jādūgarnī ke pās moṭā-tāzā bachḡrā thā. Use us ne jaldī se zabah karwā kar taiyār kiyā. Us ne kuchh āṭā bhī le kar ḡūndhā aur us se beḡhamīrī roṭī banāī. ²⁵ Phir us ne khānā Sāul aur us ke mulāzimoṅ ke sāmne rakh diyā, aur unhoṅ ne khāyā. Phir wuh usī rāt dubārā rawānā ho gae.

29

Filistī Dāūd par Shak Karte Haiṅ

¹ Filistiyōn ne apnī faujōn ko Afīq ke pās jamā kiyā, jabki Isrāīliyōn kī lashkargāh Yazrael ke chashme ke pās thī. ² Filistī sardār jang ke lie nikalne lage. Un ke picḡhe sau sau aur hazār hazār sipāhiyōn ke guroh ho lie. Ākḡhir meṅ Dāūd aur us ke ādmī bhī Akīs ke sāth chalne lage.

³ Yih dekh kar Filistī kamāṅḡaroṅ ne pūchhā, “Yih Isrāīlī kyon sāth jā rahe haiṅ?” Akīs ne jawāb diyā, “Yih Dāūd hai, jo pahle Isrāīlī bādshāh Sāul kā faujī afsar thā aur ab kāfī der se mere sāth hai. Jab se wuh Sāul ko chḡor kar mere pās āyā hai main ne us meṅ aib nahīn dekhā.”

⁴ Lekin Filistī kamāṅḡar ḡhusse se bole, “Use us shahr wāpas bhej deṅ jo āp ne us ke lie muḡarrar kiyā hai! Kahīn aisā na ho ki wuh hamāre sāth nikal kar achānak ham par hī hamlā kar de. Kyā apne mālik se sulah karāne kā koī behtar tariḡā hai ki wuh apne mālik ko hamāre kaṭe hue sar pesh kare? ⁵ Kyā yih wuhī Dāūd nahīn jis ke bāre meṅ Isrāīlī nāchte hue gāte the, ‘Sāul ne hazār halāk kie jabki Dāūd ne das hazār?’”

⁶ Chunānche Akīs ne Dāūd ko bulā kar kahā, “Rab ki hayāt kī ḡasam, āp diyānatdār haiṅ, aur merī kḡhāhish thī ki āp Isrāīl se laṛne ke lie mere sāth nikleṅ, kyonki jab se āp merī kḡhidmat karne lage haiṅ main ne āp meṅ aib nahīn dekhā. Lekin afsos, āp sardāroṅ ko pasand nahīn haiṅ. ⁷ Is lie mehrbānī karke salāmatī se lauṭ jāēṅ aur kuchh na karēṅ jo unheṅ burā lage.”

⁸ Dāūd ne pūchhā, “Mujh se kyā ḡhalti huī hai? Kyā āp ne us din se mujh meṅ nuḡs pāyā hai jab se main āp kī kḡhidmat karne lagā huṅ? Main apne mālik aur bādshāh ke dushmanōṅ se laṛne ke lie kyon nahīn nikal saktā?”

⁹ Akīs ne jawāb diyā, “Mere nazḡik to āp Allāh ke farishte jaise achḡhe haiṅ. Lekin Filistī kamāṅḡar is bāt par bāzid haiṅ ki āp Isrāīl se laṛne ke lie hamāre sāth na nikleṅ. ¹⁰ Chunānche kal subah-sawere uṭh kar apne ādmiyōn ke sāth rawānā ho jānā. Jab din chāṛhe to der na karnā balkī jaldī se apne ghar chale jānā.”

¹¹ Dāūd aur us ke ādmiyon ne aisā hī kiyā. Agle din wuh subah-sawere uṭh kar Filistī mulk meñ wāpas chale gae jabki Filistī Yazrael ke lie rawānā hue.

30

Siqlāj kī Tabāhī aur Dāūd kā Badlā

¹ Tisre din jab Dāūd Siqlāj pahuñchā to dekhā ki shahr kā satyānās ho gayā hai. Un kī ḡhairmaujūdagī meñ Amālīqiyon ne Dasht-e-Najab meñ ā kar Siqlāj par bhī hamlā kiyā thā. Shahr ko jalā kar ² wuh tamām bāshindoñ ko chhoṭon se le kar baron tak apne sāth le gae the. Lekin koī halāk nahīn huā thā balki wuh sab ko apne sāth le gae the. ³ Chunānche jab Dāūd aur us ke ādmī wāpas āe to dekhā ki shahr bhasm ho gayā hai aur tamām bāl-bachche chhin gae haiñ. ⁴ Wuh phūṭ phūṭ kar rone lage, itne roe ki ākhirkār rone kī sakat hī na rahī. ⁵ Dāūd kī do bīwiyon Akhīnūsam Yazraelī aur Abijel Karmilī ko bhī asir kar liyā gayā thā.

⁶ Dāūd kī jān bare khatre meñ ā gaī, kyonki us ke mard ḡham ke māre āpas meñ use sangsār karne kī bāteñ karne lage. Kyonki beṭe-beṭiyon ke chhin jāne ke bāis sab sakht ranjīdā the. Lekin Dāūd ne Rab apne Kḡhudā meñ panāh le kar taqwiyaṭ pāī. ⁷ Us ne Abiyātar bin Akhīmalik ko hukm diyā, “Qurā dālne ke lie imām kā bālāposh le āeñ.” Jab imām bālāposh le āyā ⁸ to Dāūd ne Rab se dariyāft kiyā, “Kyā main luṭeron kā tāqub karūñ? Kyā main un ko jā lūngā?” Rab ne jawāb diyā, “Un kā tāqub kar! Tū na sirf unheñ jā legā balki apne logon ko bachā bhī legā.” ⁹⁻¹⁰ Tab Dāūd apne 600 mardoñ ke sāth rawānā huā. Chalthe chalthe wuh Basor Nadī ke pās pahuñch gae. 200 afrād itne niḡhāl ho gae the ki wuh wahīñ ruk gae. Bāqī 400 mard nadī ko pār karke āge baṛhe.

¹¹ Rāste meñ unheñ khule maidān meñ ek Misrī ādmī milā aur use Dāūd ke pās lā kar kuchh pāñī pilāyā aur kuchh roṭī, ¹² anjīr kī ṭikkī kā ṭukrā aur kishmish kī do ṭikkīyāñ khilāñ. Tab us kī jān meñ jān ā gaī. Use tīn din aur rāt se na khānā, na pāñī milā thā. ¹³ Dāūd ne pūchhā, “Tumhārā mālik kaun hai, aur tum kahāñ ke ho?” Us ne jawāb diyā, “Main Misrī ḡhulām hūñ, aur ek Amālīqī merā mālik hai. Jab main safr ke daurān bīmār ho gayā to us ne mujhe yahāñ chhoṛ diyā. Ab main tīn din se yahāñ parā hūñ. ¹⁴ Pahle ham ne Karetiyon yāñi Filistiyon ke junūbī ilāqe aur phir Yahūdāh ke ilāqe par hamlā kiyā thā, kḡhaskar Yahūdāh ke junūbī hisse par jahāñ Kālīb kī aulād ābād hai. Shahr Siqlāj ko ham ne bhasm kar diyā thā.”

¹⁵ Dāūd ne sawāl kiyā, “Kyā tum mujhe batā sakte ho ki yih luṭere kis taraf gae haiñ?” Misrī ne jawāb diyā, “Pahle Allāh kī qasam khā kar wādā karen ki āp mujhe na halāk karenge, na mere mālik ke hawāle karenge. Phir main āp ko un ke pās le jāūngā.” ¹⁶ Chunānche wuh Dāūd ko Amālīqī luṭeron ke pās le gayā. Jab wahāñ pahuñche to dekhā ki Amālīqī idhar-udhar bikhre hue baṛā jashn manā rahe haiñ. Wuh har taraf khānā khāte aur mai pite hue nazar ā rahe the, kyonki jo māl unhoñ ne Filistiyon aur Yahūdāh ke ilāqe se lūṭ liyā thā wuh bahut zyādā thā.

¹⁷ Subah-sawere jab abhī thoṛī raushnī thī Dāūd ne un par hamlā kiyā. Laṛte laṛte agle din kī shām ho gaī. Dushman hār gayā aur sab ke sab halāk hue. Sirf 400 jawān bach gae jo unṭon par sawār ho kar farār ho gae. ¹⁸ Dāūd ne sab kuchh chhuṛā liyā jo Amālīqiyon ne lūṭ liyā thā. Us kī do bīwiyāñ bhī sahih-salāmat mil gain. ¹⁹ Na bachchā na buzurg, na beṭā na beṭī, na māl yā koī aur lūṭī huī chīz rahī jo Dāūd wāpas na lāyā.

²⁰ Amāliqiyōn ke gāy-bail aur bheṛ-bakriyān Dāūd kā hissā ban gaīn, aur us ke logoñ ne unheñ apne rewaroñ ke āge āge hānk kar kahā, “Yih lūṭe hue māl meñ se Dāūd kā hissā hai.”

Māl-e-Ġhanīmat kī Taq̄sīm

²¹ Jab Dāūd apne ādmiyōn ke sāth wāpas ā rahā thā to jo 200 ādmi niḡhāl hone ke bāis Basor Nadī se āge na jā sake wuh bhī un se ā mile. Dāūd ne salām karke un kā hāl pūchhā. ²² Lekin bāqī ādmiyōn meñ kuchh sharāratī log burburāne lage, “Yih hamāre sāth laṛne ke lie āge na nikle, is lie inheñ lūṭe hue māl kā hissā pāne kā haq nahīn. Bas wuh apne bāl-bachchoñ ko le kar chale jāeñ.”

²³ Lekin Dāūd ne inkār kiyā. “Nahīn, mere bhāiyo, aisā mat karnā! Yih sab kuchh Rab kī taraf se hai. Usī ne hameñ mahfūz rakh kar hamlā-āwar luṭeroñ par fatah baḡhshī. ²⁴ To phir ham āp kī bāt kis tarah māneñ? Jo pīchhe rah kar sāmān kī hifāzat kar rahā thā use bhī utnā hī milegā jitnā ki use jo dushman se laṛne gayā thā. Ham yih sab kuchh barābar barābar taq̄sīm karenge.”

²⁵ Us waqt se yih usūl ban gayā. Dāūd ne ise Isrāīlī qānūn kā hissā banā diyā jo āj tak jāri hai. ²⁶ Siqlāṅ wāpas pahuñchne par Dāūd ne lūṭe hue māl kā ek hissā Yahūdāh ke buzurgoñ ke pās bhej diyā jo us ke dost the. Sāth sāth us ne paighām bhejā, “Āp ke lie yih tohfā Rab ke dushmanoñ se lūṭ liyā gayā hai.” ²⁷ Yih tohfe us ne zail ke shahroñ meñ bhej die: Baitel, Rāmāt-najab, Yattīr, ²⁸ Aroīr, Sifmot, Istimua, ²⁹⁻³¹ Rakal, Hurmā, Bor-asān, Atāq aur Habrūn. Is ke alāwā us ne tohfe Yarahmiyeliyōn, Qīniyōn aur bāqī un tamām shahroñ ko bhej die jin meñ wuh kabhī ṭahārā thā.

31

Sāul aur Us ke Beṭoñ kā Anjām

¹ Itne meñ Filistiyōn aur Isrāīliyōn ke darmiyān jang chhīr gāi thī. Laṛte laṛte Isrāīlī farār hone lage, lekin bahut-se log Jilbua ke pahārī silsile par shahīd ho gae.

² Phir Filistī Sāul aur us ke beṭoñ Yūnatan, Abīnadāb aur Malkīshua ke pās jā pahuñche. Tinoñ beṭe halāk ho gae ³ jabki larāi Sāul ke irdgird urūj tak pahuñch gāi. Phir wuh tīrandāzoñ kā nishānā ban kar burī tarah zaḡhmī ho gayā. ⁴ Us ne apne silāhbardār ko hukm diyā, “Apnī talwār miyān se khīnch kar mujhe mār dāl, warnā yih nāmaḡtūn mujhe chhed kar be’izzat karenge.” Lekin silāhbardār ne inkār kiyā, kyonki wuh bahut ḡarā huā thā. Āḡhir meñ Sāul apnī talwār le kar ḡhud us par gir gayā.

⁵ Jab silāhbardār ne dekhā ki merā mālik mar gayā hai to wuh bhī apnī talwār par gir kar mar gayā. ⁶ Yoñ us din Sāul, us ke tīn beṭe, us kā silāhbardār aur us ke tamām ādmi halāk ho gae.

⁷ Jab Maidān-e-Yazrael ke pār aur Dariyā-e-Yardan ke pār rahne wāle Isrāīliyoñ ko ḡhabar milī ki Isrāīlī fauj bhāḡ gāi aur Sāul apne beṭoñ samet mārā gayā hai to wuh apne shahroñ ko chhoṛ kar bhāḡ nikle, aur Filistī chhore hue shahroñ par qabzā karke un meñ basne lage.

⁸ Agle din Filistī lāshoñ ko lūṭne ke lie dubārā maidān-e-jang meñ ā gae. Jab unheñ Jilbua ke pahārī silsile par Sāul aur us ke tinoñ beṭe murdā mile ⁹ to unhoñ ne Sāul kā sar kaṛ kar us kā zirābaktar utār liyā aur qāsidoñ ko apne pūre mulk meñ bhej kar apne butoñ ke mandir meñ aur apnī ḡaum ko fatah kī ittalā di. ¹⁰ Sāul kā zirābaktar unhoñ ne Astārāt Dewī ke

mandir meñ mahfūz kar liyā aur us kī lāsh ko Bait-shān kī fasīl se laṭkā diyā.

¹¹ Jab Yabīs-jiliyād ke bāshindoñ ko khabar milī ki Filistiyon ne Sāul kī lāsh ke sāth kyā kuchh kiyā hai ¹² to shahr ke tamām larne ke qābil admī Bait-shān ke lie rawānā hue. Pūrī rāt chalte hue wuh shahr ke pās pahunch gae. Sāul aur us ke beṭon kī lāshon ko fasīl se utār kar wuh unheñ Yabīs ko le gae. Wahāñ unhoñ ne lāshon ko bhasm kar diyā ¹³ aur bachī huī haḍḍiyon ko shahr meñ jhāū ke daraḳht ke sāy meñ dafnāyā. Unhoñ ne rozā rakh kar pure hafte tak un kā mātam kiyā.

2 Samuel

Dāūd ko Sāul aur Yūnatan kī Maut kī Khabar Miltī Hai

¹ Jab Dāūd Amāliqiyōn ko shikast dene se wāpas āyā to Sāul Bādshāh mar chukā thā. Wuh abhī do hī din Siqlāj meñ thahrā thā ² ki ek admī Sāul ki lashkargāh se pahuñchā. Dukh ke izhār ke lie us ne apne kapron ko phār kar apne sar par khāk dāl rakhī thī. Dāūd ke pās ā kar wuh bare ehtirām ke sāth us ke sāmne jhuk gayā. ³ Dāūd ne pūchhā, “Āp kahān se āe haiñ?” Admī ne jawāb diyā, “Maiñ bāl bāl bach kar Isrāīli lashkargāh se āyā hūn.” ⁴ Dāūd ne pūchhā, “Batāēñ, hālāt kaise haiñ?” Us ne batāyā, “Hamāre bahut-se admī maidān-e-jang meñ kām āe. Bāqī bhāg gae haiñ. Sāul aur us kā beṭā Yūnatan bhī halāk ho gae haiñ.”

⁵ Dāūd ne sawāl kiyā, “Āp ko kaise mālūm huā ki Sāul aur Yūnatan mar gae haiñ?” ⁶ Jawān ne jawāb diyā, “Ittifāq se maiñ Jilbua ke pahārī silsile par se guzar rahā thā. Wahān mujhe Sāul nazar āyā. Wuh neze kā sahārā le kar kharā thā. Dushman ke rath aur ghur̄sawār taq̄riban use pakarne hī wāle the ⁷ ki us ne muṛ kar mujhe dekhā aur apne pās bulāyā. Maiñ ne kahā, ‘Jī, maiñ hāzir hūn.’ ⁸ Us ne pūchhā, ‘Tum kaun ho?’ Maiñ ne jawāb diyā, ‘Maiñ Amāliqī hūn.’ ⁹ Phir us ne mujhe hukm diyā, ‘Āo aur mujhe mār dālo! Kyoñki go maiñ zindā hūn merī jān nikal rahī hai.’ ¹⁰ Chunāñche maiñ ne use mār diyā, kyoñki maiñ jāntā thā ki bachne kā koī imkān nahīn rahā thā. Phir maiñ us kā tāj aur bāzūband le kar apne mālik ke pās yahān le āyā hūn.”

¹¹ Yih sab kuchh sun kar Dāūd aur us ke tamām logoñ ne ḡham ke māre apne kapre phār lie. ¹² Shām tak unhoñ ne ro ro kar aur rozā rakh kar Sāul, us ke beṭe Yūnatan aur Rab ke un bāqī logoñ kā mātām kiyā jo māre gae the.

¹³ Dāūd ne us jawān se jo un kī maut kī khabar lāyā thā pūchhā, “Āp kahān ke haiñ?” Us ne jawāb diyā, “Maiñ Amāliqī hūn jo ajnabī ke taur par āp ke mulk meñ rahtā hūn.” ¹⁴ Dāūd bolā, “Āp ne Rab ke masah kie hue bādshāh ko qatī karne kī jurrat kaise kī?” ¹⁵ Us ne apne kisi jawān ko bulā kar hukm diyā, “Ise mār dālo!” Usī waqt jawān ne Amāliqī ko mār dālā. ¹⁶ Dāūd ne kahā, “Āp ne apne āp ko khud mujrim thahrāyā hai, kyoñki āp ne apne muñh se iqrār kiyā hai ki maiñ ne Rab ke masah kie hue bādshāh ko mār diyā hai.”

Sāul aur Yūnatan par Mātām kā Gīt

¹⁷ Phir Dāūd ne Sāul aur Yūnatan par mātām kā gīt gāyā. ¹⁸ Us ne hidāyat dī ki Yahūdāh ke tamām bāshinde yih gīt yād karen. Gīt kā nām ‘Kamān kā Gīt’ hai aur ‘Yāshar kī Kitāb’ meñ darj hai. Gīt yih hai,

¹⁹ “Hāy, ai Isrāīl! Terī shān-o-shaukat terī bulandiyōn par mārī gai hai. Hāy, tere sūrme kis tarah gir gae haiñ!

²⁰ Jāt meñ jā kar yih khabar mat sunānā. Askqalūn kī galiyōn meñ is kā elān mat karñā, warnā Filistiyōn kī beṭiyāñ khushī manāēngī, nāmākhṭūnoñ kī beṭiyāñ fatah ke nāre lagāēngī.

²¹ Ai Jilbua ke pahāro! Ai pahārī dhalāno! Āindā tum par na os pare, na bārish barse. Kyoñki sūrmāoñ kī dhāl nāpāk ho gai hai. Ab se Sāul kī dhāl tel mal kar istemāl nahīn kī jāegi.

²² Yūnatan kī kamān zabardast thī, Sāul kī talwār kabhī khālī hāth na lauṭī. Un ke hathiyāroṅ se hameshā dushman kā ḡhūn ṭapaktā rahā, wuh sūrmāoṅ kī charbī se chamakte rahe.

²³ Sāul aur Yūnatan kitne pyāre aur mehrbān the! Jīte-jī wuh ek dūstre ke qarīb rahe, aur ab maut bhī unheṅ alag na kar sakī. Wuh uqāb se tez aur sherbabar se tāqatwar the.

²⁴ Ai Isrāil kī khawātin! Sāul ke lie ānsū bahaeṅ. Kyonki usī ne āp ko qirmizī rang ke shāndār kaproṅ se mulabbas kiyā, usī ne āp ko sone ke zewarāt se ārastā kiyā.

²⁵ Hāy, hamāre sūrme larṭe larṭe shahīd ho gae haiṅ. Hāy ai Isrāil, Yūnatan murdā hālat meṅ terī bulandiyōṅ par parā hai.

²⁶ Ai Yūnatan mere bhāī, main tere bāre meṅ kitnā dukhī hūṅ. Tū mujhe kitnā aziz thā. Terī mujh se muhabbat anokhī thī, wuh auratoṅ kī muhabbat se bhī anokhī thī.

²⁷ Hāy, hāy! Hamāre sūrme kis tarah gir kar shahīd ho gae haiṅ. Jang ke hathiyār tabāh ho gae haiṅ.”

2

Dāud Yahūdāh kā Bādshāh Ban Jātā Hai

¹ Is ke bād Dāud ne Rab se dariyāft kiyā, “Kyā main Yahūdāh ke kisī shahr meṅ wāpas chalā jāūṅ?” Rab ne jawāb diyā, “Hān, wāpas jā.” Dāud ne sawāl kiyā, “Main kis shahr meṅ jāūṅ?” Rab ne jawāb diyā, “Habrūn meṅ.” ² Chunānche Dāud apnī do bīwiyōṅ Aḡhīnūsam Yazraelī aur Nābāl kī bewā Abijel Karmilī ke sāth Habrūn meṅ jā basā.

³ Dāud ne apne ādmiyōṅ ko bhī un ke ḡhāndānoṅ samet Habrūn aur gird-o-nawāh kī ābādiyōṅ meṅ muntaqil kar diyā. ⁴ Ek dīn Yahūdāh ke ādmī Habrūn meṅ āe aur Dāud ko masah karke apnā bādshāh banā liyā.

Jab Dāud ko ḡhabar mil gāī ki Yabīs-jiliyād ke mardoṅ ne Sāul ko dafnā diyā hai ⁵ to us ne unheṅ paighām bhejā, “Rab āp ko is ke lie barkat de ki āp ne apne mālik Sāul ko dafn karke us par mehrbānī kī hai. ⁶ Jawāb meṅ Rab āp par apnī mehrbānī aur wafādārī kā izhār kare. Main bhī is nek amal kā ajr dūngā. ⁷ Ab mazbūt aur diler hoṅ. Āp kā āqā Sāul to fault huā hai, lekin Yahūdāh ke qabile ne mujhe us ki jagah chun liyā hai.”

Ishbosat Isrāil kā Bādshāh Ban Jātā Hai

⁸ Itne meṅ Sāul kī fauj ke kamānḡar Abinair bin Nair ne Sāul ke beṭe Ishbosat ko Mahanāym Shahr meṅ le jā kar ⁹ bādshāh muqarrar kar diyā. Jiliyād, Yazrael, Āshar, Ifrāīm, Binyamīn aur tamām Isrāil us ke qabze meṅ rahe. ¹⁰ Sirf Yahūdāh kā qabilā Dāud ke sāth rahā. Ishbosat 40 sāl kī umr meṅ bādshāh banā, aur us kī hukūmat do sāl qāym rahī. ¹¹ Dāud Habrūn meṅ Yahūdāh par sārhe sāt sāl hukūmat kartā rahā.

Isrāil aur Yahūdāh ke darmiyān Jang

¹² Ek dīn Abinair Ishbosat bin Sāul ke mulāzimoṅ ke sāth Mahanāym se nikal kar Jibaūn āyā. ¹³ Yih dekh kar Dāud kī fauj Yoāb bin Zarūyāh kī rāhnumāī meṅ un se larṭe ke lie niklī. Donoṅ faujōṅ kī mulāqāt Jibaūn ke tālab par huī. Abinair ne Yoāb se kahā, “Āo, hamāre chand jawān hamāre sāmne ek dūstre kā muqābalā karen.” Yoāb bolā, “Thīk hai.” ¹⁵ Chunānche har fauj ne bārah jawānoṅ ko chun kar muqābale ke lie

pesh kiyā. Ishbosat aur Binyamīn ke qabīle ke bārah jawān Dāūd ke bārah jawānoñ ke muqābale meñ khare ho gae. ¹⁶ Jab muqābalā shurū huā to har ek ne ek hāth se apne mukhālīf ke bāloñ ko pakaṛ kar dūsre hāth se apnī talwār us ke peṭ meñ guñp dī. Sab ke sab ek sāth mar gae. Bād meñ Jibaūn kī is jagah kā nām Ḳhīlqat-hazzūrīm paṛ gayā.

¹⁷ Phir donoñ faujōñ ke darmiyān nihāyat sakht laṛāi chhīr gāi. Laṛte laṛte Abinair aur us ke mard hār gae. ¹⁸ Yoāb ke do bhāi Abīshai aur Asāhel bhī laṛāi meñ hissā le rahe the. Asāhel ghazāl kī tarah tez daur saktā thā. ¹⁹ Jab Abinair shikast khā kar bhāgne lagā to Asāhel sidhā us ke pīchhe paṛ gayā aur na dāīn, na bāīn taraf haṭā. ²⁰ Abinair ne pīchhe dekh kar pūchhā, “Kyā āp hī haiñ, Asāhel?” Us ne jawāb diyā, “Jī, main hī hūn.” ²¹ Abinair bolā, “Dāīn yā bāīn taraf haṭ kar kisi aur ko pakareñ! Jawānoñ meñ se kisi se laṛ kar us ke hathiyār aur zirābaktar utāreñ.”

Lekin Asāhel us kā tāqqub karne se bāz na āyā. ²² Abinair ne use āgāh kiyā, “Ḳhabardār. Mere pīchhe se haṭ jāeñ, warnā āp ko mār dene par majbūr ho jāūngā. Phir āp ke bhāi Yoāb ko kis tarah muñh dikhāūngā?” ²³ To bhī Asāhel ne pīchhā na chhoṛā. Yih dekh kar Abinair ne apne neze kā dastā itne zor se us ke peṭ meñ guñp diyā ki us kā sirā dūsri taraf nikal gayā. Asāhel wahīn gir kar jāñ bahaq ho gayā. Jis ne bhī wahān se guzar kar yih dekhā wuh wahīn ruk gayā.

²⁴ Lekin Yoāb aur Abīshai Abinair kā tāqqub karte rahe. Jab sūraj ghurūb hone lagā to wuh ek pahārī ke pās pahuñch gae jis kā nām Ammā thā. Yih Jiyāh ke muqābil se rāste ke pās hai jo musāfir ko Jibaūn se registān meñ pahuñchātā hai. ²⁵ Binyamīn ke qabīle ke log wahān pahārī par Abinair ke pīchhe jamā ho kar dubārā laṛne ke lie taiyār ho gae. ²⁶ Abinair ne Yoāb ko āwāz dī, “Kyā yih zarūrī hai kī ham hameshā tak ek dūsre ko maut ke ghāṭ utārtē jāeñ? Kyā āp ko samajh nahīn āi kī aisi harkateñ sirf talkhī paidā kartī haiñ? Āp kab apne mardoñ ko hukm deñge kī wuh apne Isrāīlī bhāiyōñ kā tāqqub karne se bāz āeñ?”

²⁷ Yoāb ne jawāb diyā, “Rab kī hayāt kī qasam, agar āp laṛne kā hukm na dete to mere log āj subah hī apne bhāiyōñ kā tāqqub karne se bāz ā jāte.” ²⁸ Us ne narsingā bajā diyā, aur us ke ādmī ruk kar dūsroñ kā tāqqub karne se bāz āe. Yoñ laṛāi khatm ho gāi.

²⁹ Us pūrī rāt ke daurān Abinair aur us ke ādmī chalte gae. Dariyā-e-Yardan kī Wādī meñ se guzar kar unhoñ ne dariyā ko pār kiyā aur phir gahrī ghāṭī meñ se ho kar Mahanāym pahuñch gae.

³⁰ Yoāb bhī Abinair aur us ke logōñ ko chhoṛ kar wāpas chalā gayā. Jab us ne apne ādmiyōñ ko jamā karke ginā to mālūm huā kī Asāhel ke alāwā Dāūd ke 19 ādmī māre gae haiñ. ³¹ Is ke muqābale meñ Abinair ke 360 ādmī halāk hue the. Sab Binyamīn ke qabīle ke the. ³² Yoāb aur us ke sāthiyōñ ne Asāhel kī lāsh uṭhā kar use Bait-laham meñ us ke bāp kī qabr meñ dafn kiyā. Phir usī rāt apnā safr jāri rakh kar wuh pau phaṭte waqt Habrūn pahuñch gae.

3

¹ Sāul ke beṭe Ishbosat aur Dāūd ke darmiyān yih jang baṛī der tak jāri rahī. Lekin āhista āhista Dāūd zor pakaṛtā gayā jabki Ishbosat kī tāqat kam hotī gai.

² Habrūn meñ Dāūd ke bāz beṭe paidā hue. Pahle kā nām Amnon thā. Us kī māñ Aḳhīnūsam Yazraēlī thī. ³ Phir Kiliyāb paidā huā jis kī māñ Nābāl kī bewā Abijel Karmilī thī. Tisrā beṭā Abīsalūm thā. Us kī māñ Mākā thī jo Jasūr ke bādshāh Talmī kī beṭī thī. ⁴ Chauthe kā nām Adūniyāh thā. Us kī māñ Hajjī thī. Pāñchwāñ beṭā Safatiyāh thā. Us kī māñ Abītāl thī. ⁵ Chhaṭe kā nām Itriyañ thā. Us kī māñ Ijlā thī. Yih chhih beṭe Habrūn meñ paidā hue.

Abinair Ishbosat se Jhagartā Hai

⁶ Jitnī der tak Ishbosat aur Dāūd ke darmiyāñ jang rahī, utnī der tak Abinair Sāul ke gharāne kā wafādār rahā.

⁷ Lekin ek din Ishbosat Abinair se nārāz huā, kyonki wuh Sāul marhūm kī ek dāshtā se hambistar ho gayā thā. Aurat kā nām Risfā bint Aiyāh thā. Ishbosat ne shikāyat kī, “Āp ne mere bāp kī dāshtā se aisā sulūk kyon kiyā?” ⁸ Abinair baṛe ḡhusse meñ ā kar garjā, “Kyā main Yahūdāh kā kuttā * hūñ ki āp mujhe aisā rawaiyā dikhāte haiñ? Āj tak main āp ke bāp ke gharāne aur us ke rishtedāroñ aur dostoñ ke lie lartā rahā hūñ. Merī hī wajah se āp ab tak Dāūd ke hāth se bache rahe haiñ. Kyā yih is kā muāwazā hai? Kyā ek aisī aurat ke sabab se āp mujhe mujrim ṭhahrā rahe haiñ?” ⁹⁻¹⁰ Allāh mujhe saḳht sazā de agar ab se har mumkin koshish na karūñ ki Dāūd pūre Isrāil aur Yahūdāh par bādshāh ban jāe, shimāl meñ Dān se le kar junūb meñ Bair-ṣabā tak. Ākhir Rab ne khud qasam khā kar Dāūd se wādā kiyā hai ki main bādshāhī Sāul ke gharāne se chhīn kar tujhe dūngā.”

¹¹ Yih sun kar Ishbosat Abinair se itnā ḍar gayā ki mazīd kuchh kahne kī jurrat jātī rahī.

Abinair ke Dāūd se Muzākarāt

¹² Abinair ne Dāūd ko paighām bhejā, “Mulk kis kā hai? Mere sāth muāhadā kar leñ to main pūre Isrāil ko āp ke sāth milā dūngā.”

¹³ Dāūd ne jawab diyā, “Ṭhik hai, main āp ke sāth muāhadā kartā hūñ. Lekin ek hī shart par, āp Sāul kī beṭī Mikal ko jo merī bīwī hai mere ghar pahuñchāeñ, warnā main āp se nahīñ milūngā.” ¹⁴ Dāūd ne Ishbosat ke pās bhī qāsīd bhej kar taqāzā kiyā, “Mujhe merī bīwī Mikal jis se shādī karne ke lie main ne sau Filistiyoñ ko mārā wāpas kar deñ.” ¹⁵ Ishbosat mān gayā. Us ne hukm diyā ki Mikal ko us ke maujudā shauhar Faltiyel bin Lais se le kar Dāūd ko bhejā jāe. ¹⁶ Lekin Faltiyel use chhornā nahīñ chāhtā thā. Wuh rote rote Bahūrīm tak apnī bīwī ke pīchhe chaltā rahā. Tab Abinair ne us se kahā, “Ab jāo! Wāpas chale jāo!” Tab wuh wāpas chalā.

¹⁷ Abinair ne Isrāil ke buzurgoñ se bhī bāt kī, “Āp to kāfi der se chāhte haiñ ki Dāūd āp kā bādshāh ban jāe. ¹⁸ Ab qadam uṭhāne kā waqt ā gayā hai! Kyonki Rab ne Dāūd se wādā kiyā hai, ‘Apne khādīm Dāūd se main apnī qaum Isrāil ko Filistiyoñ aur bāqī tamām dushmanoñ ke hāth se bachāūngā.’” ¹⁹ Yihī bāt Abinair ne Binyamīn ke buzurgoñ ke pās jā kar bhī kī. Is ke bād wuh Habrūn meñ Dāūd ke pās āyā tāki us ke sāmne Isrāil aur Binyamīn ke buzurgoñ kā faislā pesh kare.

²⁰ Bis admī Abinair ke sāth Habrūn pahuñch gae. Un kā istiqbāl karke Dāūd ne ziyāfat kī. ²¹ Phir Abinair ne Dāūd se kahā, “Ab mujhe ijāzat deñ. Main apne āqā aur bādshāh ke lie tamām Isrāil ko jamā kar lūngā

* 3:8 Lafzī tarjumā: kutte kā sar

tāki wuh āp ke sāth ahd bāndh kar āp ko apnā bādshāh banā leñ. Phir āp us pūre mulk par hukūmat karenge jis tarah āp kā dil chāhtā hai.” Phir Dāūd ne Abinair ko salāmāti se ruḵsat kar diyā.

Abinair ko Qatl Kiyā Jātā Hai

²² Thoṛī der ke bād Yoāb Dāūd ke ādmiyoñ ke sāth kisī larāi se wāpas āyā. Un ke pās bahut-sā lūṭā huā māl thā. Lekin Abinair Habrūn meñ Dāūd ke pās nahīñ thā, kyonki Dāūd ne use salāmāti se ruḵsat kar diyā thā. ²³ Jab Yoāb apne ādmiyoñ ke sāth shahr meñ dākhlil huā to use italā dī gai, “Abinair bin Nair bādshāh ke pās thā, aur bādshāh ne use salāmāti se ruḵsat kar diyā hai.” ²⁴ Yoāb fauran bādshāh ke pās gayā aur bolā, “Āp ne yih kyā kiyā hai? Jab Abinair āp ke pās āyā to āp ne use kyon salāmāti se ruḵsat kiyā? Ab use pakarne kā mauqā jātā rahā hai. ²⁵ Āp to use jānte haiñ. Haqīqat meñ wuh is lie āyā ki āp ko manwā kar āp ke āne jāne aur bāqī kāmōñ ke bāre meñ mālūmat hāsīl kare.”

²⁶ Yoāb ne darbār se nikal kar qāsidoñ ko Abinair ke pichhe bhej diyā. Wuh abhī safṛ karte karte Sīrā ke hauz par se guzar rahā thā ki qāsīd us ke pās pahuñch gae. Un kī dāwat par wuh un ke sāth wāpas gayā. Lekin bādshāh ko is kā ilm na thā. ²⁷ Jab Abinair dubārā Habrūn meñ dākhlil hone lagā to Yoāb shahr ke darwāze meñ us kā istiḳbāl karke use ek taraf le gayā jaise wuh us ke sāth koī ḵhufiyā bāt karnā chāhtā ho. Lekin achānak us ne apnī talwār ko miyān se khīñch kar Abinair ke peṭ meñ ghoñp diyā. Is tarah Yoāb ne apne bhāi Asāhel kā badlā le kar Abinair ko mār ḍālā.

²⁸ Jab Dāūd ko is kī italā milī to us ne elān kiyā, “Maiñ Rab ke sāmne ḡasam khātā hūñ kī beḡusūr hūñ. Merā Abinair kī maut meñ hāth nahīñ thā. Is nāte se mujh par aur merī bādshāhī par kabhī bhī ilzām na lagāyā jāe, ²⁹ kyonki Yoāb aur us ke bāp kā gharānā qusūrwar haiñ. Rab use aur us ke bāp ke gharāne ko munāsīb sazā de. Ab se abad tak us kī har nasl meñ koī na koī ho jise aise zaḡhm lag jāeñ jo bhar na paeñ, kisī ko korh lag jāe, kisī ko baisākhioñ kī madad se chalnā paṛe, koī ḡhairtabāi maut mar jāe, yā kisī ko ḡhurāk kī musalsal kamī rahe.” ³⁰ Yoñ Yoāb aur us ke bhāi Abīshai ne apne bhāi Asāhel kā badlā liyā. Unhoñ ne Abinair ko is lie qatl kiyā ki us ne Asāhel ko Jibaūn ke qarīb laṛte waqt maut ke ḡhāt utār diyā thā.

Dāūd Abinair kā Mātam Kartā Hai

³¹⁻³² Dāūd ne Yoāb aur us ke sāthioñ ko hukm diyā, “Apne kapre phār do aur ṭāṭ orh kar Abinair kā mātam karo!” Janāze kā band-o-bast Habrūn meñ kiyā gayā. Dāūd ḡhud janāze ke ain pichhe chalā. Qabr par bādshāh ūñchī āwāz se ro paṛā, aur bāqī sab log bhī rone lage. ³³ Phir Dāūd ne Abinair ke bāre meñ mātamī ḡit ḡāyā,

³⁴ “Hāy, Abinair kyon bedīn kī tarah mārā gayā? Tere hāth bandhe hue na the, tere pānw zanjīroñ meñ jakare hue na the. Jis tarah koī sharīroñ ke hāth meñ ā kar mar jātā hai usī tarah tū halāk huā.”

Tab tamām log mazīd roe. ³⁵ Dāūd ne janāze ke din rozā rakhā. Sab ne minnat kī ki wuh kuchh khāe, lekin us ne ḡasam khā kar kahā, “Allāh mujhe saḡht sazā de agar maiñ sūrāj ke ḡhurūb hone se pahle roṭī kā ek ṭukṛā bhī khā lūñ.” ³⁶ Bādshāh kā yih rawaiyā logoñ ko bahut pasand āyā. Waise bhī Dāūd kā har amal logoñ ko pasand ātā thā. ³⁷ Yoñ tamām hāzirīn balki tamām Isrāīliyoñ ne jāñ liyā kī bādshāh kā Abinair ko qatl karne meñ hāth na thā. ³⁸ Dāūd ne apne darbāriyoñ se kahā, “Kyā āp ko samajh nahīñ āi ki āj Isrāīl kā baṛā sūrmā faut huā hai? ³⁹ Mujhe abhī

abhī masah karke bādshāh banāyā gayā hai, is lie merī itnī tāqat nahīn ki Zarūyāh ke in do beṭoṅ Yoāb aur Abīshai ko kanṭrol karūn. Rab unheñ un ki is sharīr harkat ki munāsib sazā de!”

4

Ishbosat ko Qatl Kiyā Jātā Hai

¹ Jab Sāul ke beṭe Ishbosat ko ittalā milī ki Abinair ko Habrūn meñ qatl kiyā gayā hai to wuh himmat hār gayā, aur tamām Isrāil saḡht ghabrā gayā. ² Ishbosat ke do ādmī the jin ke nām Bānā aur Raikāb the. Jab kabhī Ishbosat ke fauji chhāpā mārne ke lie nikalte to yih do bhāi un par muqarrar the. Un kā bāp Rimmon Binyamīn ke qabāyli ilāqe ke shahr Bairot kā rahne walā thā. Bairot bhī Binyamīn meñ shumār kiyā jāta hai, ³ aгарche us ke bāshindoṅ ko hijrat karke Jittaim meñ basnā parā jahān wuh āj tak padesī kī haisiyat se rahte haiñ.

⁴ Yūnatan kā ek beṭā zindā rah gayā thā jis kā nām Mifibosat thā. Pāñch sāl kī umr meñ Yazrael se khabar āi thī ki Sāul aur Yūnatan māre gae haiñ. Tab us kī āyā use le kar kahīn panāh lene ke lie bhāg gāi thī. Lekin jaldī kī wajah se Mifibosat gir kar langarā ho gayā thā. Us waqt se us kī donoṅ tāngeñ maflūj thiñ.

⁵ Ek din Rimmon Bairotī ke beṭe Raikāb aur Bānā dopahar ke waqt Ishbosat ke ghar gae. Garmī urūj par thī, is lie Ishbosat ārām kar rahā thā. ⁶⁻⁷ Donoṅ ādmī yih bahānā pesh karke ghar ke andarūni kamre meñ gae ki ham kuchh anāj le jāne ke lie āe haiñ. Jab Ishbosat ke kamre meñ pahuñche to wuh chārpāi par leṭā so rahā thā. Yih dekh kar unhoñ ne us ke peṭ meñ talwār ghoṅp dī aur phir us kā sar kāṭ kar wahān se salāmatī se nikal āe.

⁸ Pūrī rāt safir karte karte wuh Dariyā-e-Yardan kī Wādī meñ se guzar kar Habrūn pahuñch gae. Wahān unhoñ ne Dāūd ko Ishbosat kā sar dikhā kar kahā, “Yih dekheñ, Sāul ke beṭe Ishbosat kā sar. Ap kā dushman Sāul bār bār āp ko mār dene kī koshish kartā rahā, lekin āj Rab ne us se aur us kī aulād se āp kā badlā liyā hai.”

Dāūd Qātiloṅ ko Sazā Detā Hai

⁹ Lekin Dāūd ne jawāb diyā, “Rab kī hayāt kī qasam jis ne fidyā de kar mujhe har musibat se bachāyā hai, ¹⁰ jis ādmī ne mujhe us waqt Siqlāj meñ Sāul kī maut kī ittalā di wuh bhī samajhtā thā ki main Dāūd ko achchhī khabar pahuñchā rahā hūn. Lekin main ne use pakār kar sazā-e-maut de di. Yihī thā wuh ajr jo use aisi khabar pahuñchāne ke ewaz milā! ¹¹ Ab tum sharīr logoṅ ne is se baṛh kar kiyā. Tum ne bequsūr ādmī ko us ke apne ghar meñ us kī apnī chārpāi par qatl kar diyā hai. To kyā merā farz nahīn ki tum ko is qatl kī sazā de kar tumheñ mulk meñ se miṭā dūn?”

¹² Dāūd ne donoṅ ko mār dene kā hukm diyā. Us ke mulāzimoṅ ne unheñ mār kar un ke hāthoṅ aur paioṅ ko kāṭ ḍālā aur un kī lāshoṅ ko Habrūn ke tālāb ke qarīb kahīn laṭkā diyā. Ishbosat ke sar ko unhoñ ne Abinair kī qabr meñ dafnāyā.

5

Dāūd Pūre Isrāil kā Bādshāh Ban Jātā Hai

¹ Us waqt Isrāil ke tamām qabile Habrūn meñ Dāūd ke pās āe aur kahā, “Ham āp hī kī qaum aur āp hī ke rishtedār haiñ. ² Māzī meñ bhī jab Sāul

bādshāh thā to āp hī faujī muhimmon meñ Isrāil kī qiyādat karte rahe. Aur Rab ne āp se wādā bhī kiyā hai ki tū merī qaum Isrāil kā charwāhā ban kar us par hukūmat karegā.”³ Jab Isrāil ke tamām buzurg Habrūn pahuñche to Dāūd Bādshāh ne Rab ke huzūr un ke sāth ahd bāndhā, aur unhoñ ne use masah karke Isrāil kā bādshāh banā diyā.

⁴ Dāūd 30 sāl kī umr meñ bādshāh ban gayā. Us kī hukūmat 40 sāl tak jāri rahī. ⁵ Pahle sārhe sāt sāl wuh sirf Yahūdāh kā bādshāh thā aur us kā dārul-hukūmat Habrūn rahā. Bāqī 33 sāl wuh Yarūshalam meñ rah kar Yahūdāh aur Isrāil donoñ par hukūmat kartā rahā.

Dāūd Yarūshalam par Qabzā Kartā Hai

⁶ Bādshāh banane ke bād Dāūd apne faujiyon ke sāth Yarūshalam gayā tāki us par hamlā kare. Wahāñ ab tak Yabūsī ābād the. Dāūd ko dekh kar Yabūsiyon ne us kā mazāq urāyā, “Āp hamāre shahr meñ kabhī dākhl nahīñ ho pāeñge! Āp ko rokne ke lie hamāre langaṛe aur andhe kāfi haiñ.” Unheñ pura yaqīn thā ki Dāūd shahr meñ kisi bhī tariqe se nahīñ ā sakegā.

⁷ To bhī Dāūd ne Siyyūn ke qile par qabzā kar liyā jo ājkal ‘Dāūd kā Shahr’ kahlātā hai. ⁸ Jis din unhoñ ne shahr par hamlā kiyā us ne elān kiyā, “Jo bhī Yabūsiyon par fatah pānā chāhe use pānī kī surang meñ se guzar kar shahr meñ ghusnā paregā tāki un langarōñ aur andhoñ ko māre jin se merī jān nafrat kartī hai.” Is lie āj tak kahā jātā hai, “Langaṛoñ aur andhoñ ko ghar meñ jāne kī ijāzat nahīñ.”

⁹ Yarūshalam par fatah pāne ke bād Dāūd qile meñ rahne lagā. Us ne use ‘Dāūd kā Shahr’ qarār diyā aur us ke irdgird shahr ko barhāne lagā. Yih tāmīrī kām irdgird ke chabūtarōñ se shurū huā aur hote hote qile tak pahuñch gayā.

¹⁰ Yoñ Dāūd zor pakaṛtā gayā, kyonki Rabbul-afwāj us ke sāth thā.

Dāūd kī Taraqqī

¹¹ Ek din Sūr ke bādshāh Hīrām ne Dāūd ke pās wafd bhejā. Barhai aur rāj bhī sāth the. Un ke pās deodār kī lakaṛī thī, aur unhoñ ne Dāūd ke lie mahal banā diyā. ¹² Yoñ Dāūd ne jān liyā ki Rab ne mujhe Isrāil kā bādshāh banā kar merī bādshāhī apnī qaum Isrāil kī khātir sarfarāz kar dī hai.

¹³ Habrūn se Yarūshalam meñ muntaqil hone ke bād Dāūd ne mazīd bīwiyōñ aur dāshtāoñ se shādī kī. Natīje meñ Yarūshalam meñ us ke kai beṭe-beṭiyāñ paidā hue. ¹⁴ Jo beṭe wahāñ paidā hue wuh yih the: Sammua, Sobāb, Nātan, Sulemān, ¹⁵ Ibhār, Ilisua, Nafaj, Yafīa, ¹⁶ Ilisamā, Ilyadā aur Ilifalat.

Filistiyōñ par Fatah

¹⁷ Jab Filistiyōñ ko ittālā milī ki Dāūd ko masah karke Isrāil kā bādshāh banāyā gayā hai to unhoñ ne apne faujiyon ko Isrāil meñ bhej diyā tāki use pakaṛ leñ. Lekin Dāūd ko patā chal gayā, aur us ne ek pahārī qile meñ panāh le lī.

¹⁸ Jab Filisti Isrāil meñ pahuñch kar Wādī-e-Rafāim meñ phail gae ¹⁹ to Dāūd ne Rab se dariyāft kiyā, “Kyā main Filistiyōñ par hamlā karūñ? Kyā tū mujhe un par fatah bakhshegā?” Rab ne jawāb diyā, “Hāñ, un par hamlā kar! Main unheñ zarūr tere qabze meñ kar dūngā.” ²⁰ Chunañche Dāūd apne faujiyon ko le kar Bāl-parāzīm gayā. Wahāñ us ne Filistiyōñ ko shikast dī. Bād meñ us ne gawāhī dī, “Jitne zor se band ke ṭuṭ jāne par pānī

us se phūṭ nikaltā hai utne zor se āj Rab mere deḳhte deḳhte dushman kī safon meñ se phūṭ niklā hai.” Chunānche us jagah kā nām Bāl-parāzīm yānī ‘Phūṭ Nikalne kā Mālik’ paṛ gayā. ²¹ Filistī apne but chhoṛ kar bhāg gae. Aur wuh Dāūd aur us ke ādmīyon ke qabze meñ ā gae.

²² Ek bār phir Filistī ā kar Wādī-e-Rafāīm meñ phail gae. ²³ Jab Dāūd ne Rab se dāriyāft kiyā to us ne jawāb diyā, “Is martabā un kā sāmna mat karnā balkī un ke pīchhe jā kar bakā ke darakhton ke sāmne un par hamlā kar. ²⁴ Jab un darakhton kī choṭiyon se qadmon kī chāp sunāi de to khabardār! Yih is kā ishārā hogā kī Rab ḳhud tere āge āge chal kar Filistiyon ko mārne ke lie nikal āyā hai.”

²⁵ Dāūd ne aisā hī kiyā aur natije meñ Filistiyon ko shikast de kar Jibaun se le kar Jazar tak un kā tāqqub kiyā.

6

Dāūd Ahd kā Sandūq Yarūshalam meñ Le Ātā Hai

¹ Ek bār phir Dāūd ne Isrāil ke chunidā ādmīyon ko jamā kiyā. 30,000 afrād the. ² Un ke sāth mil kar wuh Yahūdāh ke Bālā pahuñch gayā tāki Allāh kā sandūq uṭhā kar Yarūshalam le jāen, wuhī sandūq jis par Rabbul-afwāj ke nām kā ṭhappā lagā hai aur jahān wuh sandūq ke ūpar karūbī farishton ke darmiyān takhtnashīn hai. ³⁻⁴ Logoñ ne Allāh ke sandūq ko pahārī par wāqe Abīnadāb ke ghar se nikāl kar ek naī bailgārī par rakh diyā, aur Abīnadāb ke do beṭe Uzzā aur Aḳhiyo use Yarūshalam kī taraf le jāne lage. Aḳhiyo gārī ke āge āge ⁵ aur Dāūd bāqī tamām logoñ ke sāth pīchhe chal rahā thā. Sab Rab ke huzūr pūre zor se ḳhushī manāne aur gīt gāne lage. Muḳhtalif sāz bhī bajāe jā rahe the. Fizā sitarōñ, sarodōñ, dafōñ, ḳhanjriyon * aur jhāñjhoñ kī āwāzon se gūñj uṭhī.

⁶ Wuh gandum gāhne kī ek jagah par pahuñch gae jis ke mālik kā nām Nakon thā. Wahān bail achānak beqābū ho gae. Uzzā ne jaldī se Allāh kā sandūq pakāṛ liyā tāki wuh gir na jāe. ⁷ Usī lamhe Rab kā ḳhazab us par nāzil huā, kyonki us ne Allāh ke sandūq ko chhūne kī jurrat kī thī. Wahīn Allāh ke sandūq ke pās hī Uzzā gir kar halāk ho gayā. ⁸ Dāūd ko barā ranj huā kī Rab kā ḳhazab Uzzā par yon ṭūṭ parā hai. Us waqt se us jagah kā nām Paraz-uzzā yānī ‘Uzzā par Ṭūṭ Paṛnā’ hai.

⁹ Us din Dāūd ko Rab se ḳhauf āyā. Us ne sochā, “Rab kā sandūq kis tarah mere pās pahuñch sakegā?” ¹⁰ Chunānche us ne faislā kiyā kī ham Rab kā sandūq Yarūshalam nahīn le jāenge balki use Obed-adom jātī ke ghar meñ mahfūz rakheñge. ¹¹ Wahān wuh tīn māh tak parā rahā.

In tīn mahīnoñ ke daurān Rab ne Obed-adom aur us ke pūre gharāne ko barkat dī. ¹² Ek din Dāūd ko ittalā dī gai, “Jab se Allāh kā sandūq Obed-adom ke ghar meñ hai us waqt se Rab ne us ke gharāne aur us kī pūrī milkiyat ko barkat dī hai.” Yih sun kar Dāūd Obed-adom ke ghar gayā aur ḳhushī manāte hue Allāh ke sandūq ko Dāūd ke shahr le āyā. ¹³ Chhih qadmon ke bād Dāūd ne Rab kā sandūq uṭhāne wāloñ ko rok kar ek sād aur ek moṭā-tāzā bachhrā qurbān kiyā. ¹⁴ Jab julūs āge niklā to Dāūd pūre zor ke sāth Rab ke huzūr nāchne lagā. Wuh katān kā bālāposh pahne hue thā. ¹⁵ ḳhushī ke nāre lagā lagā kar aur narsinge phūñk phūñk kar Dāūd aur tamām Isrāīlī Rab kā sandūq Yarūshalam le āe.

* 6:5 Ibrānī meñ is se murād jhunjhune jaisā koī sāz hai.

¹⁶ Rab kā sandūq Dāūd ke shahr meñ dākhlil huā to Dāūd kī bīwī Mīkal bint Sāul khīrkī meñ se julūs ko dekh rahī thī. Jab bādshāh Rab ke huzūr kūdtā aur nāchtā huā nazar āyā to Mīkal ne dil meñ use haqīr jānā.

¹⁷ Rab kā sandūq us tambū ke darmiyān meñ rakhā gayā jo Dāūd ne us ke lie lagwāyā thā. Phir Dāūd ne Rab ke huzūr bhasm hone wālī aur salāmatī kī qurbāniyān pesh kiñ. ¹⁸ Is ke bād us ne qaum ko Rabbul-afwāj ke nām se barkat de kar ¹⁹ har Isrāīlī mard aur aurat ko ek rotī, khajūr kī ek ṭikkī aur kishmish kī ek ṭikkī de di. Phir tamām log apne apne gharoñ ko wāpas chale gae.

²⁰ Dāūd bhī apne ghar lauṭā tāki apne kḥāndān ko barkat de kar salām kare. Wuh abhī mahal ke andar nahīn pahuñchā thā ki Mīkal nīkal kar us se milne āi. Us ne tanzan kahā, “Wāh jī wāh. Āj Isrāīl kā bādshāh kitnī shān ke sāth logoñ ko nazar āyā hai! Apne logoñ kī launḍiyōñ ke sāmne hī us ne apne kapre utār diē, bilkul usī tarah jis tarah gañwār karte haiñ.” ²¹ Dāūd ne jawāb diyā, “Main Rab hī ke huzūr nāch rahā thā, jis ne āp ke bāp aur us ke kḥāndān ko tark karke mujhe chun liyā aur Isrāīl kā bādshāh banā diyā hai. Usī kī tāzīm meñ main āindā bhī nāchūngā.” ²² Hāñ, main is se bhī zyādā zalil hone ke lie taiyār hūñ. Jahāñ tak launḍiyōñ kā tālluq hai, wuh zarūr merī izzat kareñgī.”

²³ Jīte-jī Mīkal beaulād rahī.

7

Rab Dāūd se Abadī Bādshāhī kā Wādā Kartā Hai

¹ Dāūd Bādshāh sukūn se apne mahal meñ rahne lagā, kyonki Rab ne irgdird ke dushmanoñ ko us par hamlā karne se rok diyā thā. ² Ek din Dāūd ne Nātan Nabī se bāt kī, “Dekheñ, main yahāñ deodār ke mahal meñ rahtā hūñ jabki Allāh kā sandūq ab tak tambū meñ paṛā hai. Yih munāsib nahīn hai!”

³ Nātan ne bādshāh kī hauslā-afzāi kī, “Jo kuchh bhī āp karnā chāhte haiñ wuh karen. Rab āp ke sāth hai.”

⁴ Lekin usī rāt Rab Nātan se hamkalām huā, ⁵ “Mere kḥādim Dāūd ke pās jā kar use batā de ki Rab farmatā hai, ‘Kyā tū merī rihāish ke lie makān tāmīr karegā? Hargiz nahīn!’ ⁶ Āj tak main kisī makān meñ nahīn rahā. Jab se main Isrāīliyoñ ko Misr se nikāl lāyā us waqt se main kḥāime meñ rah kar jagah bajagah phirtā rahā hūñ. ⁷ Jis daurān main tamām Isrāīliyoñ ke sāth idhar-udhar phirtā rahā kyā main ne Isrāīl ke un rāhnumāoñ se kabhī is nāte se shikāyat kī jinheñ main ne apnī qaum kī gallābānī karne kā hukm diyā thā? Kyā main ne un meñ se kisī se kahā kī tum ne mere lie deodār kā ghar kyon nahīn banāyā?”

⁸ Chunāñche mere kḥādim Dāūd ko batā de, ‘Rabbul-afwāj farmatā hai kī main hī ne tujhe charāgāh meñ bheṛoñ kī gallābānī karne se fāriḡ karke apnī qaum Isrāīl kā bādshāh banā diyā hai. ⁹ Jahāñ bhī tū ne qadam rakhā wahāñ main tere sāth rahā hūñ. Tere dekhte dekhte main ne tere tamām dushmanoñ ko halāk kar diyā hai. Ab main terā nām sarfarāz kar dūngā, wuh duniyā ke sab se azīm ādmiyoñ ke nāmoñ ke barābar hī hogā.

¹⁰ Aur main apnī qaum Isrāīl ke lie ek watan muhaiyā karūngā, paude kī tarah unheñ yoñ lagā dūngā kī wuh jaṛ pakaṛ kar mahfūz raheñge aur kabhī bechain nahīn hoñge. Bedīn qaumeñ unheñ us tarah nahīn dabāeñgī jis tarah māzī meñ kiyā kartī thīñ, ¹¹ us waqt se jab main qaum par qāzī muqarrar kartā thā. Main tere dushmanoñ ko tujh se dūr rakh

kar tujhe amn-o-amān atā karūnga. Āj Rab farmātā hai ki maiñ hī tere lie ghar banāūngā.

¹² Jab tū burhā ho kar kūch kar jāegā aur apne bāpdādā ke sāth ārām karegā to maiñ terī jagah tere beṭoñ meñ se ek ko taḥt par biṭhā dūngā. Us kī bādshāhī ko maiñ mazbūt banā dūngā. ¹³ Wuhī mere nām ke lie ghar tāmīr karegā, aur maiñ us kī bādshāhī kā taḥt abad tak qāym rakhūngā. ¹⁴ Maiñ us kā bāp hūngā, aur wuh merā beṭā hogā. Jab kabhī us se ḡhaltī hogī to maiñ use yoñ chhaṛī se sazā dūngā jis tarah insānī bāp apne beṭe kī tarbiyat kartā hai. ¹⁵ Lekin merī nazar-e-karm kabhī us se nahīn haṭegī. Us ke sāth maiñ wuh sulūk nahīn karūnga jo maiñ ne Sāul ke sāth kiya jab use tere sāmne se haṭā diyā. ¹⁶ Terā gharānā aur terī bādshāhī hameshā mere huzūr qāym rahegī, terā taḥt hameshā mazbūt rahegā.’ ”

Dāud kī Shukrguzārī

¹⁷ Nātan ne Dāud ke pās jā kar use sab kuchh sunāyā jo Rab ne use royā meñ batāyā thā. ¹⁸ Tab Dāud ahd ke sandūq ke pās gayā aur Rab ke huzūr baiṭh kar duā karne lagā,

“Āi Rab Qādir-e-mutlaq, maiñ kaun hūn aur merā kḡhāndān kyā haisiyat rakhtā hai kī tū ne mujhe yahān tak pahuñchāyā hai? ¹⁹ Aur ab ai Rab Qādir-e-mutlaq, tū mujhe aur bhī zyādā atā karne ko hai, kyonki tū ne apne kḡhādīm ke gharāne ke mustaqbil ke bāre meñ bhī wādā kiya hai. Kyā tū ām taur par insān ke sāth aisā sulūk kartā hai? Hargiz nahīn! ²⁰ Lekin maiñ mazīd kyā kahūn? Āi Rab Qādir-e-mutlaq, tū to apne kḡhādīm ko jāntā hai. ²¹ Tū ne apne farmān kī kḡhātīr aur apnī marzī ke mutābiq yih azīm kām karke apne kḡhādīm ko ittālā dī hai.

²² Āi Rab Qādir-e-mutlaq, tū kitnā azīm hai! Tujh jaisā koī nahīn hai. Ham ne apne kānoñ se sun liyā hai kī tere siwā koī aur Kḡhudā nahīn hai. ²³ Duniyā meñ kaun-sī qaum terī ummat Isrāīl kī mānind hai? Tū ne isī ek qaum kā fidyā de kar use ḡhulāmī se chhurāyā aur apnī qaum banā liyā. Tū ne Isrāīl ke wāste bāre aur haibatnāk kām karke apne nām kī shōhrat phailā dī. Hameñ Mīsr se rihā karke tū ne qaumoñ aur un ke dewatāoñ ko hamāre āge se nikāl diyā. ²⁴ Āi Rab, tū Isrāīl ko hameshā ke lie apnī qaum banā kar un kā Kḡhudā ban gayā hai. ²⁵ Chunāñche ai Rab Qādir-e-mutlaq, jo bāt tū ne apne kḡhādīm aur us ke gharāne ke bāre meñ kī hai use abad tak qāym rakh aur apnā wādā pūrā kar. ²⁶ Tab terā nām abad tak mashhūr rahegā aur log taslīm kareñge kī Rabbul-afwāj Isrāīl kā Kḡhudā hai. Phir tere kḡhādīm Dāud kā gharānā bhī tere huzūr qāym rahegā.

²⁷ Āi Rabbul-afwāj, Isrāīl ke Kḡhudā, tū ne apne kḡhādīm ke kān ko is bāt ke lie khol diyā hai. Tū hī ne farmāyā, ‘Maiñ tere lie ghar tāmīr karūnga.’ Sirf isī lie tere kḡhādīm ne yoñ tujh se duā karne kī jurrat kī hai. ²⁸ Āi Rab Qādir-e-mutlaq, tū hī Kḡhudā hai, aur terī hī bātoñ par etamād kiya jā saktā hai. Tū ne apne kḡhādīm se in achchhī chīzoñ kā wādā kiya hai. ²⁹ Ab apne kḡhādīm ke gharāne ko barkat dene par rāzī ho tāki wuh hameshā tak tere huzūr qāym rahe. Kyonki tū hī ne yih farmāyā hai, aur chūnki tū ai Rab Qādir-e-mutlaq ne barkat dī hai is lie tere kḡhādīm kā gharānā abad tak mubārak rahegā.”

¹ Phir aisā waqt āyā ki Dāūd ne Filistiyōn ko shikast de kar unheñ apne tābe kar liyā aur hukūmat kī bāgḍor un ke hāthoñ se chhīn lī.

² Us ne Moābiyōn par bhī fatah pāi. Moābi qaidiyōn kī qatār banā kar us ne unheñ zamīn par liṭā diyā. Phir rassī kā ṭukrā le kār us ne qatār kā nāp liyā. Jitne log rassī kī lambāi meñ ā gae wuh ek guroh ban gae. Yoñ Dāūd ne logoñ ko gurohoñ meñ taq̄sīm kiyā. Phir us ne gurohoñ ke tīn hisse banā kar do hissoñ ke sar qalam kie aur ek hisse ko zindā chhoṛ diyā. Lekin jitne qaidī chhūṭ gae wuh Dāūd ke tābe rah kar use k̄harāj dete rahe.

³ Dāūd ne shimālī Shām ke shahr Zobāh ke bādshāh Hadadazar bin Rahob ko bhī harā diyā jab Hadadazar Dariyā-e-Furāt par dubārā qābū pāne ke lie nikal āyā thā. ⁴ Dāūd ne 1,700 ghur̄sawāroñ aur 20,000 piyādā sipāhiyōn ko giriftār kar liyā. Rathoñ ke 100 ghoṛoñ ko us ne apne lie mahfūz rakhā, jabkī bāqiyōn kī us ne koñcheñ kāṭ diñ tāki wuh āindā jang ke lie istemāl na ho sakeñ.

⁵ Jab Damishq ke Arāmī bāshinde Zobāh ke bādshāh Hadadazar kī madad karne āe to Dāūd ne un ke 22,000 afrād halāk kar die. ⁶ Phir us ne Damishq ke ilāqe meñ apnī faujī chaukiyāñ qāym kīñ. Arāmī us ke tābe ho gae aur use k̄harāj dete rahe. Jahāñ bhī Dāūd gayā wahāñ Rab ne use kāmyābī bak̄shī. ⁷ Sone kī jo ḍhaleñ Hadadazar ke afsaroñ ke pās thiñ unheñ Dāūd Yarūshalam le gayā. ⁸ Hadadazar ke do shahroñ Batāh aur Berotī se us ne kasrat kā pītal chhīn liyā.

⁹ Jab Hamāt ke bādshāh Tūi ko ittalā milī ki Dāūd ne Hadadazar kī pūri fauj par fatah pāi hai ¹⁰ to us ne apne beṭe Yūrām ko Dāūd ke pās bhejā tāki use salām kahe. Yūrām ne Dāūd ko Hadadazar par fatah ke lie mubārakbād di, kyonkī Hadadazar Tūi kā dushman thā, aur un ke darmiyāñ jang rahī thī. Yūrām ne Dāūd ko sone, chāñdī aur pītal ke tohfe bhī pesh kie. ¹¹ Dāūd ne yih chīzeñ Rab ke lie maḵsūs kar diñ. Jahāñ bhī wuh dūsri qaumoñ par ḡhālīb āyā wahāñ kī sonā-chāñdī us ne Rab ke lie maḵsūs kar di. ¹² Yoñ Adom, Moāb, Ammon, Filistiyā, Amāliq aur Zobāh ke bādshāh Hadadazar bin Rahob kī sonā-chāñdī Rab ko pesh kī gāi.

¹³ Jab Dāūd ne Namak kī Wādī meñ Adomiyōn par fatah pāi to us kī shohrat mazid phail gāi. Us jang meñ dushman ke 18,000 afrād halāk hue. ¹⁴ Dāūd ne Adom ke pūre mulk meñ apnī faujī chaukiyāñ qāym kīñ, aur tamām Adomī Dāūd ke tābe ho gae. Dāūd jahāñ bhī jātā Rab us kī madad karke use fatah bak̄shhtā.

Dāūd ke Ālā Afsar

¹⁵ Jitnī der Dāūd pūre Isrāil par hukūmat kartā rahā utnī der tak us ne dhyān diyā ki qaum ke har ek shaḵs ko insāf mil jāe. ¹⁶ Yoāb bin Zarūyāh fauj par muqarrar thā. Yahūsafat bin Ak̄hīlūd bādshāh kā mushir-e-ḵhās thā. ¹⁷ Sadoq bin Ak̄hitūb aur Ak̄hīmalik bin Abiyātar imām the. Sirāyāh mīrmunshī thā. ¹⁸ Bināyāh bin Yahoyadā Dāūd ke ḵhās daste banām Karetī-o-Faletī kā kaptān thā. Dāūd ke beṭe imām the.

9

Dāūd Yūnatan ke Beṭe par Mehrbānī Kartā Hai

¹ Ek din Dāūd pūchhne lagā, “Kyā Sāul ke ḵhāñdāñ kā koī fard bach gayā hai? Mainī Yūnatan kī ḵhātīr us par apnī mehrbānī kā izhār karnā chāhtā hūñ.”

² Ek ādmī ko bulāyā gayā jo Sāul ke gharāne kā mulāzim thā. Us kā nām Zibā thā. Dāūd ne sawāl kiyā, “Kyā āp Zibā haiñ?” Zibā ne jawāb diyā, “Jī, āp kā k̄hādīm hāzīr hai.” ³ Bādshāh ne dariyāft kiyā, “Kyā Sāul ke k̄hāndān kā koī fard zindā rah gayā hai? Maiñ us par Allāh kī mehrbānī kā izhār karnā chāhtā hūñ.” Zibā ne kahā, “Yūnatan kā ek beṭā ab tak zindā hai. Wuh donoñ ṭāngōñ se maflūj hai.” ⁴ Dāūd ne pūchhā, “Wuh kahāñ hai?” Zibā ne jawāb diyā, “Wuh Lo-dibār meñ Makīr bin Ammiyel ke hāñ rahtā hai.” ⁵ Dāūd ne use fauran darbār meñ bulā liyā.

⁶ Yūnatan ke jis beṭe kā zikr Zibā ne kiyā wuh Mifibosat thā. Jab use Dāūd ke sāmne lāyā gayā to us ne muñh ke bal jhuk kar us kī izzat kī. Dāūd ne kahā, “Mifibosat!” Us ne jawāb diyā, “Jī, āp kā k̄hādīm hāzīr hai.” ⁷ Dāūd bolā, “Dareñ mat. Āj maiñ āp ke bāp Yūnatan ke sāth kiyā huā wādā pūrā karke āp par apnī mehrbānī kā izhār karnā chāhtā hūñ. Ab sunēñ! Maiñ āp ko āp ke dādā Sāul kī tamām zamīneñ wāpas kar detā hūñ. Is ke alāwā maiñ chāhtā hūñ kī āp rozānā mere sāth khānā khāyā karen.”

⁸ Mifibosat ne dubārā jhuk kar bādshāh kī tāzīm kī, “Maiñ kaun hūñ kī āp mujh jaise murdā kutte par dhyān de kar aisī mehrbānī farmāēñ!” ⁹ Dāūd ne Sāul ke purāne mulāzim Zibā ko bulā kar use hidāyat dī, “Maiñ ne āp ke mālik ke pote ko Sāul aur us ke k̄hāndān kī tamām milkiyat de dī hai. ¹⁰ Ab āp kī zimmedārī yih hai kī āp apne beṭoñ aur naukarōñ ke sāth us ke khetōñ ko sañbhālen tāki us kā k̄hāndān zamīnoñ kī paidāwār se guzārā kar sake. Lekin Mifibosat khud yahāñ rah kar mere beṭoñ kī tarah mere sāth khānā khāyā karegā.” (Zibā ke 15 beṭe aur 20 naukar the.)

¹¹ Zibā ne jawāb diyā, “Maiñ āp kī k̄hidmat meñ hāzīr hūñ. Jo bhī hukm āp denge maiñ karne ke lie taiyār hūñ.” ¹²⁻¹³ Us din se Zibā ke gharāne ke tamām afrād Mifibosat ke mulāzim ho gae. Mifibosat khud jo donoñ ṭāngōñ se maflūj thā Yarūshalam meñ rihāishpazīr huā aur rozānā Dāūd Bādshāh ke sāth khānā khātā rahā. Us kā ek chhoṭā beṭā thā jis kā nām Mikā thā.

10

Ammonī Dāūd kī Be'izzatī Karte Haiñ

¹ Kuchh der ke bād Ammoniyōñ kā bādshāh faut huā, aur us kā beṭā Hanūn takhtnashīn huā. ² Dāūd ne sochā, “Nāhas ne hameshā mujh par mehrbānī kī thī, is lie ab maiñ bhī us ke beṭe Hanūn par mehrbānī karūngā.” Us ne bāp kī wafāt kā afsos karne ke lie Hanūn ke pās wafd bhejā.

Lekin jab Dāūd ke safir Ammoniyōñ ke darbār meñ pahuñch gae ³ to us mulk ke buzurg Hanūn Bādshāh ke kān meñ manfī bāteñ bharne lage, “Kyā Dāūd ne in ādmiyōñ ko wāqai sirf is lie bhejā hai kī wuh afsos karke āp ke bāp kā ehtirām karen? Hargiz nahīñ! Yih sirf bahānā hai. Asal meñ yih jāsūs haiñ jo hamāre dārul-hukūmat ke bāre meñ mālūmāt hāsīl karnā chāhte haiñ tāki us par qabzā kar sakeñ.” ⁴ Chunāñche Hanūn ne Dāūd ke ādmiyōñ ko pakaṛwā kar un kī dārhiyōñ kā ādhā hissā mundwā diyā aur un ke libās ko kamr se le kar pānwoñ tak kəṭ kar utarwāyā. Isī hālāt meñ bādshāh ne unheñ fariḡh kar diyā.

⁵ Jab Dāūd ko is kī k̄habar milī to us ne apne qāsidoñ ko un se milne ke lie bhejā tāki unheñ batāēñ, “Yarīhū meñ us waqt tak ṭhahre raheñ jab tak āp kī dārhiyāñ dubārā bahāl na ho jāēñ.” Kyonki wuh apnī dārhiyōñ kī wajah se baṛī sharmindagī mahsūs kar rahe the.

Ammoniyon se Jang

⁶ Ammoniyon ko *khūb mālūm thā* ki is harkat se ham Dāūd ke dushman ban gae haiñ. Is lie unhoñ ne kirāe par kai jaghoñ se fauji talab kie. Bait-rahob aur Zobāh ke 20,000 Arāmī piyādā sipāhī, Mākā kā bādshāh 1,000 faujiyon samet aur Mulk-e-Tob ke 12,000 sipāhī un kī madad karne āe. ⁷ Jab Dāūd ko is kā ilm huā to us ne Yoāb ko pūrī fauj ke sāth un kā muqābalā karne ke lie bhej diyā. ⁸ Ammonī apne dārul-hukūmat Rabbā se nikal kar shahr ke darwāze ke sāmne hī saf-ārā hue jabki un ke Arāmī ittahādī Zobāh aur Rahob Mulk-e-Tob aur Mākā ke mardoñ samet kuchh fasile par khule maidān meñ khare ho gae.

⁹ Jab Yoāb ne jān liyā ki sāmne aur pīchhe donoñ taraf se hamle kā khatrā hai to us ne apnī fauj ko do hissoñ meñ taqsim kar diyā. Sab se achchhe faujiyon ke sāth wuh *khud Shām* ke sipāhiyon se larne ke lie taiyār huā. ¹⁰ Bāqī admiyon ko us ne apne bhāi Abīshai ke hawāle kar diyā tāki wuh Ammoniyon se lareñ. ¹¹ Ek dūstre se alag hone se pahle Yoāb ne Abīshai se kahā, “Agar Shām ke fauji mujh par ghālib āne lageñ to mere pās ā kar merī madad karnā. Lekin agar āp Ammoniyon par qābū na pā sakeñ to main ā kar āp kī madad karūñgā. ¹² Hauslā rakheñ! Ham dilerī se apnī gaum aur apne *Khudā* ke shahron ke lie lareñ. Aur Rab wuh kuchh hone de jo us kī nazar meñ thik hai.”

¹³ Yoāb ne apnī fauj ke sāth Shām ke faujiyon par hamlā kiyā to wuh us ke sāmne se bhāgne lage. ¹⁴ Yih dekh kar Ammonī Abīshai se farār ho kar shahr meñ dākhil hue. Phir Yoāb Ammoniyon se larene se bāz āyā aur Yarūshalam wāpas chalā gayā.

Shām ke khilāf Jang

¹⁵ Jab Shām ke faujiyon ko shikast kī be'izzati kā ehsās huā to wuh dubārā jamā ho gae. ¹⁶ Hadadazar ne Dariyā-e-Furāt ke pār Masopotāmiyā meñ ābād Arāmiyon ko bulāyā tāki wuh us kī madad kareñ. Phir sab Hilām pahuñch gae. Hadadazar kī fauj par muqarrar afsar Sobak un kī rāhnumāi kar rahā thā. ¹⁷ Jab Dāūd ko khabar mili to us ne Isrāil ke tamām larene ke qābil admiyon ko jamā kiyā aur Dariyā-e-Yardan ko pār karke Hilām pahuñch gayā. Shām ke fauji saf-ārā ho kar Isrāiliyon kā muqābalā karne lage. ¹⁸ Lekin unheñ dubārā shikast mān kar farār honā parā. Is dafā un ke 700 rathbānon ke alāwā 40,000 piyādā sipāhī halāk hue. Dāūd ne fauj ke kamāndār Sobak ko itnā zaḥmī kar diyā ki wuh maidān-e-jang meñ halāk ho gayā.

¹⁹ Jo Arāmī bādshāh pahle Hadadazar ke tābe the unhoñ ne ab hār mān kar Isrāiliyon se sulah kar lī aur un ke tābe ho gae. Us waqt se Arāmiyon ne Ammoniyon kī madad karne kī phir jurrat na kī.

11

Dāūd aur Bat-sabā

¹ Bahār kā mausam ā gayā, wuh waqt jab bādshāh jang ke lie nikalte haiñ. Dāūd Bādshāh ne bhī apne faujiyon ko larene ke lie bhej diyā. Yoāb kī rāhnumāi meñ us ke afsar aur pūrī fauj Ammoniyon se larene ke lie rawānā hue. Wuh dushman ko tabāh karke dārul-hukūmat Rabbā kā muhāsarā karne lage. Dāūd *khud Yarūshalam* meñ rahā.

² Ek din wuh dopahar ke waqt so gayā. Jab shām ke waqt jāg uṭhā to mahal kī chhat par ṭahalne lagā. Achānak us kī nazar ek aurat par parī jo apne sahan meñ nahā rahī thī. Aurat nihāyat *khūbsurat* thī. ³ Dāūd ne

kisi ko us ke bāre meñ mālūmāt hāsīl karne ke lie bhej diyā. Wāpas ā kar us ne ittalā dī, “Aurat kā nām Bat-sabā hai. Wuh Iliyām kī beṭī aur Ūriyāh Hittī kī biwī hai.”⁴ Tab Dāūd ne qāsidoñ ko Bat-sabā ke pās bhejā tāki use mahal meñ le āēñ. Aurat āi to Dāūd us se hambistar huā. Phir Bat-sabā apne ghar wāpas chali gaī. (Thorī der pahle us ne wuh rasm adā kī thī jis kā taqzā shariat māhwārī ke bād kartī hai tāki aurat dubārā pāk-sāf ho jāe).

⁵ Kuchh der ke bād use mālūm huā ki merā pānw bhārī ho gayā hai. Us ne Dāūd ko ittalā dī, “Merā pānw bhārī ho gayā hai.”⁶ Yih sunte hī Dāūd ne Yoāb ko paighām bhejā, “Ūriyāh Hittī ko mere pās bhej deñ!” Yoāb ne use bhej diyā.⁷ Jab Ūriyāh darbār meñ pahuñchā to Dāūd ne us se Yoāb aur fauj kī hāl mālūm kiyā aur pūchhā ki jang kis tarah chal rahī hai?

⁸ Phir us ne Ūriyāh ko batāyā, “Ab apne ghar jāēñ aur pānw dho kar ārām karen.” Ūriyāh abhī mahal se dūr nahīñ gayā thā ki ek mulāzim ne us ke pīchhe bhāg kar use bādshāh kī taraf se tohfā diyā.⁹ Lekin Ūriyāh apne ghar na gayā balki rāt ke lie bādshāh ke muhāfizoñ ke sāth ṭhahrā rahā jo mahal ke darwāze ke pās sote the.

¹⁰ Dāūd ko is bāt kā patā chālā to us ne agle din use dubārā bulāyā. Us ne pūchhā, “Kyā bāt hai? Ap to baṛī dūr se āe haiñ. Ap apne ghar kyoñ na gae.”¹¹ Ūriyāh ne jawāb diyā, “Ahd kā sandūq aur Isrāīl aur Yahūdāh ke faujī jhoñpūyoñ meñ rah rahe haiñ. Yoāb aur bādshāh ke afsar bhī khule maidān meñ ṭhahre hue haiñ to kyā munāsib hai ki main apne ghar jā kar ārām se khāñ-piyūñ aur apnī biwī se hambistar ho jāūñ? Hargiz nahīñ! Ap kī hayāt kī qasam, main kabhī aisā nahīñ karūngā.”

¹² Dāūd ne use kahā, “Ek aur din yahāñ ṭhahreñ. Kal main ap ko wāpas jāne dūngā.” Chunāñche Ūriyāh ek aur din Yarūshalam meñ ṭhahrā rahā.

¹³ Shām ke waqt Dāūd ne use khāne kī dāwat dī. Us ne use itnī mai pilāī ki Ūriyāh nashe meñ dhut ho gayā, lekin is martabā bhī wuh apne ghar na gayā balki dubārā mahal meñ muhāfizoñ ke sāth so gayā.

Dāūd Ūriyāh ko Qatl Karwātā Hai

¹⁴ Agle din subah Dāūd ne Yoāb ko khat likh kar Ūriyāh ke hāth bhej diyā.¹⁵ Us meñ likhā thā, “Ūriyāh ko sab se aglī saf meñ kharā karen, jāhāñ laṛāī sab se saṅht hotī hai. Phir achānak pīchhe kī taraf haṭ kar use chhoṛ deñ tāki dushman use mār de.”

¹⁶ Yih paṛh kar Yoāb ne Ūriyāh ko ek aisi jagah par kharā kiyā jis ke bāre meñ use ilm thā ki dushman ke sab se zabardast faujī wahāñ laṛte haiñ.¹⁷ Jab Ammoniyōñ ne shahr se nikal kar un par hamlā kiyā to kuchh Isrāīlī shahīd hue. Ūriyāh Hittī bhī un meñ shāmil thā.

¹⁸ Yoāb ne laṛāī kī pūrī riport bhej dī.¹⁹ Dāūd ko yih paighām pahuñchāne wāle ko us ne batāyā, “Jab ap bādshāh ko tafsil se laṛāī kā sārā silsilā sunāēnge²⁰ to ho saktā hai wuh ghusse ho kar kahe, ‘Ap shahr ke itne qarīb kyoñ gae. Kyā ap ko mālūm na thā ki dushman fasīl se tūr chālāēnge?’²¹ Kyā ap ko yād nahīñ ki qadīm zamāne meñ Jidāun ke beṭe Abīmālik ke sāth kyā huā? Taibiz Shahr meñ ek aurat hī ne use mār dālā. Aur wajah yih thī ki wuh qīle ke itne qarīb ā gayā thā ki aurat dīwār par se chakkī kā ūpar kā pāt us par phaiñk sakī. Shahr kī fasīl ke is qadar qarīb laṛne kī kyā zarūrat thī?’ Agar bādshāh ap par aise ilzāmāt lagāēñ to jawāb meñ bas itnā hī kah denā, ‘Ūriyāh Hittī bhī mārā gayā hai.’”

²² Qāsīd rawānā huā. Jab Yarūshalam pahuñchā to us ne Dāūd ko Yoāb kā pūrā paighām sunā diyā, ²³ “Dushman ham se zyādā tāqatwar the. Wuh shahr se nīkal kar khule maidān meñ ham par tūt pare. Lekin ham ne un kā sāmna yoñ kiyā ki wuh piche haṭ gae. Balki ham ne un kā tāqub shahr ke darwāze tak kiyā. ²⁴ Lekin afsos ki phir kuchh tīrandāz ham par fasīl par se tūr barsāne lage. Āp ke kuchh khādim khet āe aur Ūriyāh Hittī bhī un meñ shāmil hai.” ²⁵ Dāūd ne jawāb diyā, “Yoāb ko batā denā ki yih muāmālā āp ko himmat hārne na de. Jang to aisī hī hotī hai. Kabhī koī yahān talwār kā luqmā ho jātā hai, kabhī wahān. Pūre azm ke sāth shahr se jang jāri rakh kar use tabāh kar deñ. Yih kah kar Yoāb kī hauslā-afzāī karen.”

²⁶ Jab Bat-sabā ko ittālā milī ki Ūriyāh nahīn rahā to us ne us kā mātām kiyā. ²⁷ Mātām kā waqt pūrā huā to Dāūd ne use apne ghar bulā kar us se shādi kar li. Phir us ke beṭā paidā huā.

Lekin Dāūd kī yih harkat Rab ko nihāyat burī lagī.

12

Nātan Dāūd ko Mujrim Ṭhahrātā Hai

¹ Rab ne Nātan Nabī ko Dāūd ke pās bhej diyā. Bādshāh ke pās pahuñch kar wuh kahne lagā, “Kisī shahr meñ do ādmī rahte the. Ēk amīr thā, dūsrā gharīb. ² Amīr kī bahut bheṛ-bakriyāñ aur gāy-bail the, ³ lekin gharīb ke pās kuchh nahīn thā, sirf bheṛ kī nanhi-sī bachchī jo us ne kharīd rakhī thī. Gharīb us kī parwarish kartā rahā, aur wuh ghar meñ us ke bachchoñ ke sāth sāth baṛī hotī gaī. Wuh us kī pleṭ se khātī, us ke pyāle se pītī aur rāt ko us ke bāzuoñ meñ so jātī. Gharz bheṛ gharīb ke lie beṭī kī-sī haisiyat rakhtī thī. ⁴ Ek din amīr ke hān mehmān āyā. Jab us ke lie khānā pakānā thā to amīr kā dil nahīn kartā thā ki apne rewar meñ se kisī jānwar ko zabāh kare, is lie us ne gharīb ādmī se us kī nanhi-sī bheṛ le kar use mehmān ke lie taiyār kiyā.”

⁵ Yih sun kar Dāūd ko baṛā ghussā āyā. Wuh pukārā, “Rab kī hayāt kī qasam, jis ādmī ne yih kiyā wuh sazā-e-maut ke lāyq hai. ⁶ Lāzim hai ki wuh bheṛ kī bachchī ke ewaz gharīb ko bheṛ ke chār bachche de. Yihī us kī munāsib sazā hai, kyonki us ne aisī harkat karke gharīb par tars na khāyā.”

⁷ Nātan ne Dāūd se kahā, “Āp hī wuh ādmī haiñ! Rab Isrāil kā Khudā farmātā hai, ‘Maiñ ne tujhe masah karke Isrāil kā bādshāh banā diyā, aur maiñ hī ne tujhe Sāul se mahfūz rakhā. ⁸ Sāul kā gharānā us kī bīwiyoñ samet maiñ ne tujhe de diyā. Hāñ, pūrā Isrāil aur Yahūdāh bhī tere taht ā gae haiñ. Aur agar yih tere lie kam hotā to maiñ tujhe mazid dene ke lie bhī taiyār hotā. ⁹ Ab mujhe batā ki tū ne merī marzī ko haqīr jān kar aisī harkat kyon kī hai jis se mujhe nafrat hai? Tū ne Ūriyāh Hittī ko qatīl karwā ke us kī bīwī ko chhīn liyā hai. Hāñ, tū qātil hai, kyonki tū ne hukm diyā ki Ūriyāh ko Ammoniyōñ se laṛte laṛte marwānā hai. ¹⁰ Chūnki tū ne mujhe haqīr jān kar Ūriyāh Hittī kī bīwī ko us se chhīn liyā is lie āindā talwār tere gharāne se nahīn haṭegī.’

¹¹ Rab farmātā hai, ‘Maiñ hone dūngā ki tere apne khāndān meñ se musibat tujh par āegī. Tere dekhte dekhte maiñ terī bīwiyoñ ko tujh se chhīn kar tere qarīb ke ādmī ke hawāle kar dūngā, aur wuh alāniyā un se hambistar hogā. ¹² Tū ne chupke se gunāh kiyā, lekin jo kuchh maiñ

jawāb meñ hone dūngā wuh alāniyā aur pūre Isrāil ke dekhte dekhte hogā.’ ”

¹³ Tab Dāūd ne iqrār kiyā, “Main ne Rab kā gunāh kiyā hai.” Nātan ne jawāb diyā, “Rab ne āp ko muāf kar diyā hai aur āp nahīn mareñge. ¹⁴ Lekin is harkat se āp ne Rab ke dushmanoñ ko kufr bakne kā mauqā farāham kiyā hai, is lie Bat-sabā se hone wālā beṭā mar jāega.”

¹⁵ Tab Nātan apne ghar chalā gayā.

Dāūd kā Beṭā Mar Jātā Hai

Phir Rab ne Bat-sabā ke beṭe ko chhū diyā, aur wuh saḡht bīmār ho gayā. ¹⁶ Dāūd ne Allāh se iltamās kī ki bachche ko bachne de. Rozā rakh kar wuh rāt ke waqt nange farsh par sone lagā. ¹⁷ Ghar ke buzurg us ke irdgird khare koshish karte rahe kī wuh farsh se uṭh jāe, lekin befāydā. Wuh un ke sāth khāne ke lie bhī taiyār nahīn thā.

¹⁸ Sātweñ din beṭā faut ho gayā. Dāūd ke mulāzimoñ ne use khabar pahuñchāne kī jurrat na kī, kyoñki unhoñ ne sochā, “Jab bachchā abhī zindā thā to ham ne use samjhāne kī koshish kī, lekin us ne hamārī ek bhī na sunī. Ab agar bachche kī maut kī khabar deñ to khatrā hai kī wuh koī nuḡsāndeh qadam uṭhāe.”

¹⁹ Lekin Dāūd ne dekhā kī mulāzīm dhīmī āwāz meñ ek dūse se bāt kar rahe haiñ. Us ne pūchhā, “Kyā beṭā mar gayā hai?” Unhoñ ne jawāb diyā, “Jī, wuh mar gayā hai.”

²⁰ Yih sun kar Dāūd farsh par se uṭh gayā. Wuh nahāyā aur jism ko kḡshbūdār tel se mal kar sāf kapre pahān lie. Phir us ne Rab ke ghar meñ jā kar us kī parastish kī. Is ke bād wuh mahāl meñ wāpas gayā aur khānā mangwā kar khāyā. ²¹ Us ke mulāzīm hairān hue aur bole, “Jab bachchā zindā thā to āp rozā rakh kar rote rahe. Ab bachchā jāñ bahaḡ ho gayā hai to āp uṭh kar dubārā khānā khā rahe haiñ. Kyā wajah hai?”

²² Dāūd ne jawāb diyā, “Jab tak bachchā zindā thā to main rozā rakh kar rotā rahā. Khayāl yih thā kī shāyad Rab mujh par rahm karke use zindā chhoṛ de. ²³ Lekin jab wuh kūch kar gayā hai to ab rozā rakhne kā kyā fāydā? Kyā main is se use wāpas lā saktā hūñ? Hargiz nahīn! Ek din main khud hī us ke pās pahuñchūngā. Lekin us kā yahāñ mere pās wāpas ānā nāmumkin hai.”

²⁴ Phir Dāūd ne apnī bīwī Bat-sabā ke pās jā kar use tasallī dī aur us se hambistar huā. Tab us ke ek aur beṭā paidā huā. Dāūd ne us kā nām Sulemān yānī Amnḡpasand rakhā. Yih bachchā Rab ko pyārā thā, ²⁵ is lie us ne Nātan Nabī kī marīfat ittālā dī ki us kā nām Yadīdiyāh yānī ‘Rab ko Pyārā’ rakhā jāe.

Rabbā Shahr par Fatah

²⁶ Ab tak Yoāb Ammonī dārul-hukūmat Rabbā kā muhāsarā kie hue thā. Phir wuh shahr ke ek hisse banām ‘Shāhī Shahr’ par qabzā karne meñ kāmyāb ho gayā. ²⁷ Us ne Dāūd ko ittālā dī, “Main ne Rabbā par hamlā karke us jagah par qabzā kar liyā hai jahāñ pānī dastyāb hai. ²⁸ Chunāñche ab fauj ke bāqī afrād ko lā kar khud shahr par qabzā kar leñ. Warnā log samjheñge kī main hī shahr kā fāteh hūñ.”

²⁹ Chunāñche Dāūd fauj ke bāqī afrād ko le kar Rabbā pahuñchā. Jab shahr par hamlā kiyā to wuh us ke qabze meñ ā gayā. ³⁰ Dāūd ne Hanūn Bādshāh kā tāj us ke sar se utār kar apne sar par rakh liyā. Sone ke is tāj kā wazn 34 kilogrām thā, aur us meñ ek beshqīmat jauhar jarā huā thā. Dāūd ne shahr se bahut-sā lūṭā huā māl le kar ³¹ us ke bāshindoñ

ko g̃hulām banā liyā. Unheñ patthar kāṭne kī āriyān, lohe kī kudāleñ aur kulhāriyān dī gañ tāki wuh mazdūrī kareñ aur bhaṭṭoñ par kām kareñ. Yihī sulūk baqī Ammonī shahroñ ke bāshindoñ ke sāth bhī kiyā gayā.

Jang ke iḱhtitām par Dāūd pūrī fauj ke sāth Yarūshalam lauṭ āyā.

13

Tamr kī Ismatdari

¹ Dāūd ke beṭe Abisālūm kī khūbsūrat bahan thī jis kā nām Tamr thā. Us kā sautelā bhāi Amnon Tamr se shadīd muhabbat karne lagā. ² Wuh Tamr ko itnī shiddat se chāhne lagā ki ranjish ke bāis bīmār ho gayā, kyonki Tamr kuñwārī thī, aur Amnon ko us ke qarīb āne kā koī rāstā nazar na āyā.

³ Amnon kā ek dost thā jis kā nām Yūnadab thā. Wuh Dāūd ke bhāi Simā kā beṭā thā aur barā zahīn thā. ⁴ Us ne Amnon se pūchhā, “Bādshāh ke beṭe, kyā maslā hai? Roz baroz āp zyādā bujhe hue nazar ā rahe haiñ. Kyā āp mujhe nahīn batāenge ki bāt kyā hai?” Amnon bolā, “Maiñ Abisālūm kī bahan Tamr se shadīd muhabbat kartā hūñ.” ⁵ Yūnadab ne apne dost ko mashwarā diyā, “Bistar par leṭ jāeñ aur aisā zāhir kareñ goyā bīmār haiñ. Jab āp ke wālid āp kā hāl pūchhne āenge to un se darkhāst karnā, ‘Merī bahan Tamr ā kar mujhe marizoñ kā khānā khilāe. Wuh mere sāmne khānā taiyār kare tāki maiñ use dekh kar us ke hāth se khānā khāñ.’”

⁶ Chunāñche Amnon ne bistar par leṭ kar bīmār hone kā bahānā kiyā. Jab bādshāh us kā hāl pūchhne āyā to Amnon ne guzārish kī, “Merī bahan Tamr mere pās āe aur mere sāmne marizoñ kā khānā banā kar mujhe apne hāth se khilāe.”

⁷ Dāūd ne Tamr ko ittalā dī, “Āp kā bhāi Amnon bīmār hai. Us ke pās jā kar us ke lie marizoñ kā khānā taiyār kareñ.” ⁸ Tamr ne Amnon ke pās ā kar us kī maujudagī meñ maidā gūndhā aur khānā taiyār karke pakāyā. Amnon bistar par leṭā use dekhtā rahā. ⁹ Jab khānā pak gayā to Tamr ne use Amnon ke pās lā kar pesh kiyā. Lekin us ne khāne se inkār kar diyā. Us ne hukm diyā, “Tamām naukar kamre se bāhar nikal jāeñ!” Jab sab chale gae ¹⁰ to us ne Tamr se kahā, “Khāne ko mere sone ke kamre meñ le āeñ tāki maiñ āp ke hāth se khā sakūñ.” Tamr khāne ko le kar sone ke kamre meñ apne bhāi ke pās āi.

¹¹ Jab wuh use khānā khilāne lagī to Amnon ne use pakāṭ kar kahā, “Ā merī bahan, mere sāth hambistar ho!” ¹² Wuh pukārī, “Nahīñ, mere bhāi! Merī ismatdari na kareñ. Aisā amal Isrāil meñ manā hai. Aisī bedīn harkat mat karnā! ¹³ Aur aisī behurmatī ke bād maiñ kahāñ jāñ? Jahāñ tak āp kā tālluṭ hai Isrāil meñ āp kī burī tarah badnāmī ho jāegi, aur sab samjheñge ki āp nihāyat sharīr ādmī haiñ. Āp bādshāh se bāt kyon nahīn karte? Yaḳinan wuh āp ko mujh se shādī karne se nahīñ rokeñge.”

¹⁴ Lekin Amnon ne us kī na sunī balki use pakāṭ kar us kī ismatdari kī.

¹⁵ Lekin phir achānak us kī muhabbat sakht nafrat meñ badal gai. Pahle to wuh Tamr se shadīd muhabbat kartā thā, lekin ab wuh is se barḥ kar us se nafrat karne lagā. Us ne hukm diyā, “Uṭh, dafā ho jā!” ¹⁶ Tamr ne iltamās kī, “Hāy, aisā mat karnā. Agar āp mujhe nikāleñge to yih pahle gunāh se zyādā sangīn jurm hogā.” Lekin Amnon us kī sunane ke lie taiyār na thā. ¹⁷ Us ne apne naukar ko bulā kar hukm diyā, “Is aurat ko yahāñ se nikāl do aur is ke pīchhe darwāzā band karke kundī lagāo!” ¹⁸ Naukar Tamr ko bāhar le gayā aur phir us ke pīchhe darwāzā band karke kundī lagā dī.

Tamr ek lambe bāzuon wālā frāk pahne hue thī. Bādshāh kī tamām kuñwārī betiyān yihī libās pahnā kartī thīn. ¹⁹ Barī ranjish ke ālam meñ us ne apnā yih libās phār kar apne sar par rākh dāl lī. Phir apnā hāth sar par rakh kar wuh chīkhtī-chillātī wahān se chālī gāī. ²⁰ Jab ghar pahuñch gāī to Abīsalūm ne us se pūchhā, “Merī bahan, kyā Amnon ne āp se ziyādatī kī hai? Ab khāmosh ho jāēn. Wuh to āp kā bhāī hai. Is muāmale ko had se zyādā ahmiyat mat denā.” Us waqt se Tamr akeli hī apne bhāī Abīsalūm ke ghar meñ rahī.

²¹ Jab Dāūd ko is wāqiye kī khabar milī to use saḡht ḡhussā āyā. ²² Abīsalūm ne Amnon se ek bhī bāt na kī. Na us ne us par koī ilzām lagāyā, na koī achchhī bāt kī, kyonki Tamr kī ismatdarī kī wajah se wuh apne bhāī se saḡht nafrat karne lagā thā.

Abīsalūm kā Intaqām

²³ Do sāl guzar gae. Abīsalūm kī bheṛēñ Ifrāīm ke qarīb ke Bāl-hasūr meñ lāī gainī tāki un ke bāl katre jāēn. Is mauḡe par Abīsalūm ne bādshāh ke tamām beṭon ko dāwat dī ki wuh wahān ziyāfat meñ sharīk hoñ. ²⁴ Wuh Dāūd Bādshāh ke pās bhī gayā aur kahā, “In dinon meñ main apnī bheṛon ke bāl katrā rahā hūn. Bādshāh aur un ke afsaron ko bhī mere sāth khushī manāne kī dāwat hai.”

²⁵ Lekin Dāūd ne inkār kiya, “Nahīn, mere beṭe, ham sab to nahīn ā sakte. Itne log āp ke lie bojh kā bāis ban jāēnge.” Abīsalūm bahut isrār kartā rahā, lekin Dāūd ne dāwat ko qabūl na kiya balki use barkat de kar ruḡhsat karnā chāhtā thā.

²⁶ Ākhirkār Abīsalūm ne darḡhast kī, “Agar āp hamāre sāth jā ne sakeñ to phir kam az kam mere bhāī Amnon ko āne deñ.” Bādshāh ne pūchhā, “Kḡhaskar Amnon ko kyon?” ²⁷ Lekin Abīsalūm itnā zor detā rahā ki Dāūd ne Amnon ko bāqī beṭon samet Bāl-hasūr jāne kī ijāzat de dī.

²⁸ Ziyāfat se pahle Abīsalūm ne apne mulāzimon ko hukm diyā, “Suneñ! Jab Amnon mai pī pī kar khush ho jāegā to main āp ko Amnon ko mārne kā hukm dūngā. Phir āp ko use mār dālnā hai. Dareñ mat, kyonki main hī ne āp ko yih hukm diyā hai. Mazbūt aur diler hoñ!”

²⁹ Mulāzimon ne aisā hī kiya. Unhon ne Amnon ko mār dālā. Yih dekh kar bādshāh ke dūsre beṭe uṡh kar apne khachcharon par sawār hue aur bhāḡ gae. ³⁰ Wuh abhī rāste meñ hī the ki afwāh Dāūd tak pahuñchī, “Abīsalūm ne āp ke tamām beṭon ko qatl kar diyā hai. Ek bhī nahīn bachā.”

³¹ Bādshāh uṡhā aur apne kapṛe phār kar farsh par leṡ gayā. Us ke darbārī bhī dukh meñ apne kapṛe phār phār kar us ke pās khāṛe rahe. ³² Phir Dāūd kā bhatijā Yūnadab bol uṡhā, “Mere āqā, āp na socheñ ki unhon ne tamām shahzādon ko mār dālā hai. Sirf Amnon mar gayā hogā, kyonki jab se us ne Tamr kī ismatdarī kī us waqt se Abīsalūm kā yihī irādā thā. ³³ Lihāzā is khabar ko itnī ahmiyat na deñ ki tamām beṭe halāk hue haiñ. Sirf Amnon mar gayā hogā.”

³⁴ Itne meñ Abīsalūm farār ho gayā thā. Phir Yarūshalam kī fasil par khāṛe pahredār ne achānak dekhā ki maḡhrib se logon kā baṛā guroh shahr kī taraf baṛh rahā hai. Wuh pahārī ke dāman meñ chale ā rahe the. ³⁵ Tab Yūnadab ne bādshāh se kahā, “Lo, bādshāh ke beṭe ā rahe haiñ, jis tarah āp ke khādim ne kahā thā.” ³⁶ Wuh abhī apnī bāt khatm kar hī rahā thā ki shahzāde andar āe aur khūb ro paṛe. Bādshāh aur us ke afsar bhī rone lage.

³⁷ Dāūd baṛī der tak Amnon kā mātam kartā rahā. Lekin Abīsalūm ne farār ho kar Jāsūr ke bādshāh Talmī bin Ammihūd ke pās panāh lī jo us kā nānā thā. ³⁸ Wahāñ wuh tīn sāl tak rahā. ³⁹ Phir ek waqt ā gayā ki Dāūd kā Amnon ke lie dukh dūr ho gayā, aur us kā Abīsalūm par ghussā tham gayā.

14

Yoāb Abīsalūm kī Sifārish Kartā Hai

¹ Yoāb bin Zarūyāh ko mālūm huā ki bādshāh apne beṭe Abīsalūm ko chāhtā hai, ² is lie us ne Taqua se ek dānishmand aurat ko bulāyā. Yoāb ne use hidāyat dī, “Mātam kā rūp bhareñ jaise āp der se kisī kā mātam kar rahi hoñ. Mātam ke kapre pahan kar khushbūdār tel mat lagānā. ³ Bādshāh ke pās jā kar us se bāt karen.” Phir Yoāb ne aurat ko lafz balafz wuh kuchh sikhāyā jo use bādshāh ko batānā thā.

⁴ Dāūd ke darbār meñ ā kar aurat ne aundhe muñh jhuk kar iltamās kī, “Ai bādshāh, merī madad karen!” ⁵ Dāūd ne dariyāft kiyā, “Kyā maslā hai?” Aurat ne jawāb diyā, “Maiñ bewā hūñ, merā shauhar faut ho gayā hai. ⁶ Aur mere do beṭe the. Ek dīn wuh bāhar khet meñ ek dūsre se ulajh paṛe. Aur chūñki koi maujūd nahīñ thā jo donoñ ko alag kartā is lie ek ne dūsre ko mār dālā. ⁷ Us waqt se pūrā kumbā mere k̄hilāf uṭh kharā huā hai. Wuh taqāzā karte haiñ ki maiñ apne beṭe ko un ke hawāle karūñ. Wuh kahte haiñ, ‘Us ne apne bhāi ko mār diyā hai, is lie ham badle meñ use sazā-e-maut deñge. Is tarah wāris bhī nahīñ rahegā.’ Yoñ wuh merī ummid kī āk̄hiri kiran ko khatm karnā chāhte haiñ. Kyoñki agar merā yih beṭā bhī mar jāe to mere shauhar kā nām qāym nahīñ rahegā, aur us kā k̄hāndān rū-e-zamīn par se miṭ jāegā.” ⁸ Bādshāh ne aurat se kahā, “Apne ghar chali jāeñ aur fikr na karen. Maiñ muāmalā hal kar dūngā.”

⁹ Lekin aurat ne guzārish kī, “Ai bādshāh, dar hai ki log phir bhī mujhe mujrim ṭhahrāeñge agar mere beṭe ko sazā-e-maut na dī jāe. Āp par to wuh ilzām nahīñ lagāeñge.” ¹⁰ Dāūd ne isrār kiyā, “Agar koī āp ko tang kare to use mere pās le aēñ. Phir wuh āindā āp ko nahīñ sataegā!” ¹¹ Aurat ko tasallī na huī. Us ne guzārish kī, “Ai bādshāh, barāh-e-karm Rab apne Khudā kī qasam khāeñ ki āp kisī ko bhī maut kā badlā nahīñ lene deñge. Wārnā nuqsān meñ izāfā hogā aur merā dūsrā beṭā bhī halāk ho jāegā.” Dāūd ne jawāb diyā, “Rab kī hayāt kī qasam, āp ke beṭe kā ek bāl bhī bikā nahīñ hogā.”

¹² Phir aurat asal bāt par ā gaī, “Mere āqā, barāh-e-karm apnī k̄hādīmā ko ek aur bāt karne kī ijāzat deñ.” Bādshāh bolā, “Karen bāt.” ¹³ Tab aurat ne kahā, “Āp k̄hud kyoñ Allāh kī qaum ke k̄hilāf aisā irādā rakhte haiñ jise āp ne abhī abhī ḡhalat qarār diyā hai? Āp ne k̄hud farmāyā hai ki yih ṭhīk nahīñ, aur yoñ āp ne apne āp ko hī mujrim ṭhahrāyā hai. Kyoñki āp ne apne beṭe ko radd karke use wāpas āne nahīñ diyā. ¹⁴ Beshak ham sab ko kisī waqt marnā hai. Ham sab zamīn par unḍele gae pāñ kī mānind haiñ jise zamīn jazb kar letī hai aur jo dubārā jamā nahīñ kiyā jā saktā. Lekin Allāh hamāri zindagi ko bilāwajah miṭā nahīñ detā balki aise mansūbe tayyār rakhtā hai jin ke zariye mardūd shaḫs bhī us ke pās wāpas ā sake aur us se dūr na rahe. ¹⁵ Ai bādshāh mere āqā, maiñ is waqt is lie āp ke huzūr āī hūñ ki mere log mujhe ḍarāne kī koshish kar rahe haiñ. Maiñ ne sochā, maiñ bādshāh se bāt karne kī jurrat karūngī, shāyad wuh merī sunēñ ¹⁶ aur mujhe us ādmī se bachāeñ jo mujhe aur

mere beṭe ko us maurūsī zamīn se mahrūm rakhnā chāhtā hai jo Allāh ne hamēn de dī hai. ¹⁷ Kḥayāl yih thā ki agar bādshāh muāmālā hal kar deñ to phir mujhe dubārā sukūn milegā, kyoñki āp achchhī aur burī bātoñ kā imtiyāz karne meñ Allāh ke farishte jaise haiñ. Rab āp kā Kḥudā āp ke sāth ho.”

¹⁸ Yih sab kuchh sun kar Dāūd bol uṭhā, “Ab mujhe ek bāt batāeñ. Is kā sahīh jawāb deñ.” Aurat ne jawāb diyā, “Ji mere āqā, bāt farmāie.” Dāūd ne pūchhā, “Kyā Yoāb ne āp se yih kām karwāyā?” ¹⁹ Aurat pukārī, “Bādshāh kī hayāt kī qasam, jo kuchh bhī mere āqā farmāte haiñ wuh nishāne par lag jātā hai, kḥāh bandā bāin yā dāin taraf haṭne kī koshish kyoñ na kare. Ji hāñ, āp ke kḥādīm Yoāb ne mujhe āp ke huzūr bhej diyā. Us ne mujhe lafz balafz sab kuchh batāyā jo mujhe āp ko arz karnā thā, ²⁰ kyoñki wuh āp ko yih bāt barāh-e-rāst nahīn pesh karnā chāhtā thā. Lekin mere āqā ko Allāh ke farishte kī-sī hikmat hāsil hai. Jo kuchh bhī mulk meñ wuqū meñ atā hai us kā āp ko patā chal jātā hai.”

Abīsalūm kī Wāpasī

²¹ Dāūd ne Yoāb ko bulā kar us se kahā, “Thīk hai, main āp kī darkhāst pūrī karūngā. Jāeñ, mere beṭe Abīsalūm ko wāpas le āeñ.” ²² Yoāb aundhe muñh jhuk gayā aur bolā, “Rab bādshāh ko barkat de! Mere āqā, āj mujhe mālūm huā hai ki main āp ko manzūr hūñ, kyoñki āp ne apne kḥādīm kī darkhāst ko pūrā kiyā hai.” ²³ Yoāb rawānā ho kar Jasūr chalā gayā aur wahāñ se Abīsalūm ko wāpas lāyā. ²⁴ Lekin jab wuh Yarūshalām pahuñche to bādshāh ne hukm diyā, “Use apne ghar meñ rahne kī ijāzat hai, lekin wuh kabhī mujhe nazar na āe.” Chunāñche Abīsalūm apne ghar meñ dubārā rahne lagā, lekin bādshāh se kabhī mulāqāt na ho sakī.

²⁵ Pūre Isrāīl meñ Abīsalūm jaisā kḥūbsūrat ādmī nahīñ thā. Sab us kī kḥās tarīf karte the, kyoñki sar se le kar pānwoñ tak us meñ koī nuqs nazar nahīñ atā thā. ²⁶ Sāl meñ wuh ek hī martabā apne bāl kaṭwātā thā, kyoñki itne meñ us ke bāl had se zyādā waznī ho jātē the. Jab unheñ tolā jātā to un kā wazn taqṛībān sawā do kilogrām hotā thā. ²⁷ Abīsalūm ke tīn beṭe aur ek beṭī thī. Beṭī kā nām Tamr thā aur wuh nihāyat kḥūbsūrat thī.

²⁸ Do sāl guzar gae. Phir bhī Abīsalūm ko bādshāh se milne kī ijāzat na milī. ²⁹ Phir us ne Yoāb ko ittalā bhejī ki wuh us kī sifārish kare. Lekin Yoāb ne āne se inkār kiyā. Abīsalūm ne use dubārā bulāne kī koshish kī, lekin is bār bhī Yoāb us ke pās na āyā. ³⁰ Tab Abīsalūm ne apne naukarōñ ko hukm diyā, “Dekho, Yoāb kā khet mere khet se mulhīq hai, aur us meñ jau kī fasal pak rahī hai. Jāo, use āg lagā do!” Naukar gae aur aisā hī kiyā.

³¹ Jab khet meñ āg lag gāī to Yoāb bhāg kar Abīsalūm ke pās āyā aur shikāyat kī, “Āp ke naukarōñ ne mere khet ko āg kyoñ lagāī hai?”

³² Abīsalūm ne jawāb diyā, “Dekheñ, āp nahīñ āe jab main ne āp ko bulāyā. Kyoñki main chāhtā hūñ ki āp bādshāh ke pās jā kar un se pūchheñ ki mujhe Jasūr se kyoñ lāyā gayā. Behtar hotā ki main wahīñ rahtā. Ab bādshāh mujh se mileñ yā agar wuh ab tak mujhe qusūrwar ṭahrāte haiñ to mujhe sazā-e-maut deñ.”

³³ Yoāb ne bādshāh ke pās jā kar use yih paighām pahuñchāyā. Phir Dāūd ne apne bete ko bulāyā. Abīsalūm andar āyā aur bādshāh ke sāmne aundhe muñh jhuk gayā. Phir bādshāh ne Abīsalūm ko bosā diyā.

15

Abīsalūm kī Sāzish

¹ Kuchh der ke bād Abīsalūm ne rath aur ghore kharīde aur sāth sāth 50 muhāfiz bhī rakhe jo us ke āge āge dauren. ² Rozānā wuh subah-sawere uṭh kar shahr ke darwāze par jātā. Jab kabhī koī shakhs is maqsad se shahr meñ dākhl hotā ki bādshāh us ke kisi muqaddame kā faisla kare to Abīsalūm us se muḥhātib ho kar pūchhtā, “Āp kis shahr se haiñ?” Agar wuh jawāb detā, “Main Isrāil ke fulān qabile se hūn,” ³ to Abīsalūm kahtā, “Beshak āp is muqaddame ko jīt sakte haiñ, lekin afsos! Bādshāh kā koī bhī bandā is par sahīh dhyān nahīn degā.” ⁴ Phir wuh bāt jāri rakhtā, “Kāsh main hī mulk par ālā qāzī muqarrar kiyā gayā hotā! Phir sab log apne muqaddame mujhe pesh kar sakte aur main un kā sahīh insāf kar detā.” ⁵ Aur agar koī qarīb ā kar Abīsalūm ke sāmne jhukne lagtā to wuh use rok kar us ko gale lagatā aur bosā detā. ⁶ Yih us kā un tamām Isrāīliyon ke sāth sulūk thā jo apne muqaddame bādshāh ko pesh karne ke lie āte the. Yoñ us ne Isrāīliyon ke dilon ko apnī taraf māyl kar liyā.

⁷ Yih silsilā chār sāl jāri rahā. Ek din Abīsalūm ne Dāūd se bāt kī, “Mujhe Habrūn jāne kī ijāzat dījīe, kyonki main ne Rab se aisī mannat mānī hai jis ke lie zarūrī hai ki Habrūn jāūn. ⁸ Kyonki jab main Jasūr meñ thā to main ne qasam khā kar wādā kiyā thā, ‘Āi Rab, agar tū mujhe Yarūshalam wāpas lāe to main Habrūn meñ terī parastish karūnga.’” ⁹ Bādshāh ne jawāb diyā, “Thīk hai. Salāmatī se jāēn.”

¹⁰ Lekin Habrūn pahuñch kar Abīsalūm ne kḥufiyā taur par apne qāsidoñ ko Isrāil ke tamām qabāyilī ilāqoñ meñ bhej diyā. Jahāñ bhī wuh gae unhoñ ne elān kiyā, “Jyon hī narsinge kī āwāz sunāi de āp sab ko kahnā hai, ‘Abīsalūm Habrūn meñ bādshāh ban gayā hai!’” ¹¹ Abīsalūm ke sāth 200 mehmān Yarūshalam se Habrūn āe the. Wuh belaus the, aur unheñ is ke bāre meñ ilm hī na thā.

¹² Jab Habrūn meñ qurbāniyāñ chārhāi jā rahī thīñ to Abīsalūm ne Dāūd ke ek mushīr ko bulāyā jo jiloh kā rahne walā thā. Us kā nām Akhīṭufal Jilonī thā. Wuh āyā aur Abīsalūm ke sāth mil gayā. Yoñ Abīsalūm ke paiokāroñ meñ izāfā hotā gayā aur us kī sāzishēñ zor pakaṛne lagīñ.

Dāūd Yarūshalam se Hijrat Kartā Hai

¹³ Ek qāsīd ne Dāūd ke pās pahuñch kar use ittalā dī, “Abīsalūm āp ke kḥilāf uṭh kharā huā hai, aur tamām Isrāil us ke pīchhe lag gayā hai.”

¹⁴ Dāūd ne apne mulāzimoñ se kahā, “Āo, ham fauran hijrat karen, warnā Abīsalūm ke qabze meñ ā jāēnge. Jaldī karen tāki ham fauran rawānā ho sakeñ, kyonki wuh koshish karegā ki jitnī jaldī ho sake yahāñ pahuñche. Agar ham us waqt shahr se nikle na hoñ to wuh ham par āfat lā kar shahr ke bāshindoñ ko mār dālegā.” ¹⁵ Bādshāh ke mulāzimoñ ne jawāb diyā, “Jo bhī faisla hamāre āqā aur bādshāh karen ham hāzir haiñ.”

¹⁶ Bādshāh apne pūre kḥāndān ke sāth rawānā huā. Sirf das dāshtāēñ mahal ko sañbhālne ke lie pīchhe rah gaīñ. ¹⁷ Jab Dāūd apne tamām logoñ ke sāth shahr ke ākhirī ghar tak pahuñchā to wuh ruk gayā. ¹⁸ Us ne apne tamām paiokāroñ ko āge nikalne diyā, pahle shāhī daste Karetī-o-Faletī ko, phir un 600 jāti ādmiyon ko jo us ke sāth Jāt se yahāñ āe the aur ākhir meñ bāqī tamām logoñ ko. ¹⁹ Jab Filistī shahr Jāt kā ādmī Ittī Dāūd ke sāmne se guzarne lagā to bādshāh us se muḥhātib huā, “Āp hamāre sāth kyon jāēñ? Nahīñ, wāpas chale jāēñ aur nae bādshāh ke sāth raheñ. Āp

to għairmulkī haiñ aur is lie Isrāīl meñ rahte haiñ ki āp ko jilāwatan kar diyā gayā hai. ²⁰ Āp ko yahāñ āe thoṛī der huī hai, to kyā munāsib hai ki āp ko dubārā merī wajah se kabhī idhar kabhī idhar ghūmnā pare? Kyā patā hai ki mujhe kahāñ kahāñ jānā pare. Is lie wāpas chale jāeñ, aur apne hamwatanōñ ko bhī apne sāth le jāeñ. Rab āp par apñi mehrbāñī aur wafādāri kā izhār kare.”

²¹ Lekin Ittī ne etarāz kiyā, “Mere āqā, Rab aur bādshāh kī hayāt kī qasam, main āp ko kabhī nahīñ chhoṛ saktā, khāh mujhe apñī jāñ bhī qurbāñ karnī pare.” ²² Tab Dāūd māñ gayā. “Chalo, phir āge nikleñ!” Chunāñche Ittī apne logoñ aur un ke khāndānoñ ke sāth āge niklā.

²³ Ākhir meñ Dāūd ne Wādī-e-Qidron ko pār karke registāñ kī taraf rukh kiyā. Gird-o-nawāh ke tamām log bādshāh ko us ke pairokāroñ samet rawānā hote hue dekh kar phūṭ phūṭ kar rone lage.

²⁴ Sadoq Imām aur tamām Lāwī bhī Dāūd ke sāth shahr se nikal āe the. Lāwī ahd kā sandūq uṭhāe chal rahe the. Ab unhoñ ne use shahr se bāhar zamīñ par rakh diyā, aur Abiyātar wahāñ qurbāñiyāñ chaṛhāne lagā. Logoñ ke shahr se nikalne ke pūre arse ke daurāñ wuh qurbāñiyāñ chaṛhātā rahā. ²⁵ Phir Dāūd Sadoq se mukhātib huā, “Allāh kā sandūq shahr meñ wāpas le jāeñ. Agar Rab kī nazar-e-karm mujh par huī to wuh kisi dīñ mujhe shahr meñ wāpas lā kar ahd ke sandūq aur us kī sukūnatgāh ko dubārā dekhne kī ijāzat degā. ²⁶ Lekin agar wuh farmāe ki tū mujhe pasand nahīñ hai, to main yih bhī bardāsht karne ke lie taiyār hūñ. Wuh mere sāth wuh kuchh kare jo use munāsib lage.

²⁷ Jahāñ tak āp kā tālluq hai, apne betē Ākħimāz ko sāth le kar sahīh-salāmat shahr meñ wāpas chale jāeñ. Abiyātar aur us kā beṭā Yūnatan bhī sāth jāeñ. ²⁸ Main khud registāñ meñ Dariyā-e-Yardan kī us jagah ruk jāūngā jahāñ ham āsāñī se dariyā ko pār kar sakeñge. Wahāñ āp mujhe Yarūshalam ke hālāt ke bāre meñ paīghām bhej sakte haiñ. Main āp ke intāzār meñ rahūngā.”

²⁹ Chunāñche Sadoq aur Abiyātar ahd kā sandūq shahr meñ wāpas le jā kar wahīñ rahe. ³⁰ Dāūd rote rote Zaitūn ke pahār par chaṛhñī lagā. Us kā sar dhāñpā huā thā, aur wuh nange pāñw chal rahā thā. Bāqī sab ke sar bhī dhāñpe hue the, sab rote rote chaṛhñī lage. ³¹ Rāste meñ Dāūd ko ittālā dī gāī, “Ākħitufal bhī Abīsalūm ke sāth mil gayā hai.” Yih sun kar Dāūd ne duā kī, “Ai Rab, baḫsh de ki Ākħitufal ke mashware nākām ho jāeñ.”

³² Chalthe chalthe Dāūd pahār kī choṭī par pahuñch gayā jahāñ Allāh kī parastish kī jāti thī. Wahāñ Hūsī Arkī us se milne āyā. Us ke kapre phaṭe hue the, aur sar par khāk thī. ³³ Dāūd ne us se kahā, “Agar āp mere sāth jāeñ to āp sirf bojh kā bāis baneñge. ³⁴ Behtar hai ki āp lauṭ kar shahr meñ jāeñ aur Abīsalūm se kaheñ, ‘Ai bādshāh, main āp kī khidmat meñ hāzir hūñ. Pahle main āp ke bāp kī khidmat kartā thā, aur ab āp hī kī khidmat karūngā.’ Agar āp aisā kareñ to āp Ākħitufal ke mashware nākām banāne meñ merī barī madad kareñge. ³⁵⁻³⁶ Āp akele nahīñ hoñge. Donoñ imām Sadoq aur Abiyātar bhī Yarūshalam meñ piche rah gae haiñ. Darbār meñ jo bhī mansūbe bāndhe jāeñge wuh unheñ batāeñ. Sadoq kā beṭā Ākħimāz aur Abiyātar kā beṭā Yūnatan mujhe har khabar pahuñchāeñge, kyoñki wuh bhī shahr meñ ṭhahre hue haiñ.”

³⁷ Tab Dāūd kā dost Hūsī wāpas chalā gayā. Wuh us waqt pahuñch gayā jab Abīsalūm Yarūshalam meñ dākhil ho rahā thā.

16

Zibā Mifibosat ke bāre meñ Jhūt Boltā Hai

¹ Dāūd abhī pahār kī choṭī se kuchh āge nikal gayā thā kī Mifibosat kā mulāzim Zibā us se milne āyā. Us ke pās do gadhe the jin par zīneñ kasī huī thīñ. Un par 200 roṭiyāñ, kishmish kī 100 ṭikkīyāñ, 100 tāzā phal aur mai kī ek mashk ladi huī thī. ² Bādshāh ne pūchhā, “Āp in chīzoñ ke sāth kyā karnā chāhte haiñ?” Zibā ne jawāb diyā, “Gadhe bādshāh ke khāndān ke lie haiñ, wuh in par baiṭh kar safar karen. Roṭī aur phal jawānoñ ke lie haiñ, aur mai un ke lie jo registān meñ chalte chalte thak jāeñ.” ³ Bādshāh ne sawāl kiyā, “Āp ke purāne mālik kā potā Mifibosat kahāñ hai?” Zibā ne kahā, “Wuh Yarūshalām meñ ṭhahrā huā hai. Wuh sochtā hai kī āj Isrāīlī mujhe bādshāh banā deñge, kyonki main Sāul kā potā hūñ.” ⁴ Yih sun kar Dāūd bolā, “Āj hī Mifibosat kī tamām milkiyat āp ke nām muntaqil kī jāti hai!” Zibā ne kahā, “Main āp ke sāmne apne ghuṭne ṭektā hūñ. Rab kare kī main apne āqā aur bādshāh kā manzūr-e-nazar rahūñ.” ⁵ Jab Dāūd Bādshāh Bahūrīm ke qarīb pahuñchā to ek ādmī wahāñ se nikal kar us par lānateñ bhejne lagā. Ādmī kā nām Simāi bin Jirā thā, aur wuh Sāul kā rishtedār thā.

Simāi Dāūd ko Lān-tān Kartā Hai

⁶ Wuh Dāūd aur us ke afsarōñ par patthar bhī phaiñkne lagā, agarche Dāūd ke bāeñ aur dāeñ hāth us ke muhāfiz aur behtarīn faujī chal rahe the. ⁷ Lānat karte karte Simāi chīkh rahā thā, “Chal, dafā ho jā! Qātil! Badmāsh!” ⁸ Yih terā hī qusūr thā kī Sāul aur us kā khāndān tabāh hue. Ab Rab tujhe jo Sāul kī jagah takhtnashīn ho gayā hai is kī munāsib sazā de rahā hai. Us ne tere beṭe Abīsalūm ko terī jagah takhtnashīn karke tujhe tabāh kar diyā hai. Qātil ko sahīh muāwazā mil gayā hai!”

⁹ Abīshai bin Zarūyāh bādshāh se kahne lagā, “Yih kaisā murdā kuttā hai jo mere āqā bādshāh par lānat kare? Mujhe ijāzat deñ, to main jā kar us kā sar qalam kar dūñ.” ¹⁰ Lekin bādshāh ne use rok diyā, “Merā āp aur āp ke bhāī Yoāb se kyā wāstā? Nahīñ, use lānat karne deñ. Ho saktā hai Rab ne use yih karne kā hukm diyā hai. To phir ham kaun haiñ kī use rokeñ.” ¹¹ Phir Dāūd tamām afsarōñ se bhī mukhātib huā, “Jabki merā apnā beṭa mujhe qatl karne kī koshish kar rahā hai to Sāul kā yih rishtedār aisā kyon na kare? Ise chhoṛ do, kyonki Rab ne ise yih karne kā hukm diyā hai. ¹² Shāyad Rab merī musibat kā lihāz karke Simāi kī lānateñ barkat meñ badal de.”

¹³ Dāūd aur us ke logōñ ne safar jāri rakhā. Simāi qarīb kī pahārī dhalān par us ke barābar chalte chalte us par lānateñ bhejtā aur patthar aur miṭṭī ke ḍhele phaiñktā rahā. ¹⁴ Sab thakemānde Dariyā-e-Yardan ko pahuñch gae. Wahāñ Dāūd tāzādām ho gayā.

Abīsalūm Yarūshalām Meñ

¹⁵ Itne meñ Abīsalūm apne pairokāroñ ke sāth Yarūshalām meñ dākhlil huā thā. Akhīṭufal bhī un ke sāth mil gayā thā. ¹⁶ Thoṛī der ke bād Dāūd kā dost Hūsī Arkī Abīsalūm ke darbār meñ hāzīr ho kar pukārā, “Bādshāh zindābād! Bādshāh zindābād!” ¹⁷ Yih sun kar Abīsalūm ne us se tanzan kahā, “Yih kaisī wafādārī hai jo āp apne dost Dāūd ko dikhā rahe haiñ? Āp apne dost ke sāth rawāñā kyon na hue?” ¹⁸ Hūsī ne jawāb diyā, “Nahīñ, jis ādmī ko Rab aur tamām Isrāīliyoñ ne muqarrar kiyā hai, wuhī merā mālik hai, aur usī kī khidmat meñ main hāzīr rahūngā. ¹⁹ Dūsre, agar

kisi kī k̄hidmat karnī hai to kyā Dāūd ke beṭe kī k̄hidmat karnā munāsib nahīn hai? Jis tarah main āp ke bāp kī k̄hidmat kartā rahā hūn usī tarah ab āp kī k̄hidmat karūnga.”

²⁰ Phir Abīsalūm Aḳhīṭufal se muḳhātib huā, “Āge kyā karnā chāhie? Mujhe apnā mashwarā pesh karen.” ²¹ Aḳhīṭufal ne jawāb diyā, “Āp ke bāp ne apnī kuchh dāshtāon ko mahal sañbhālne ke lie yahān chhoṛ diyā hai. Un ke sāth hambistar ho jāen. Phir tamām Isrāil ko mālūm ho jāega ki āp ne apne bāp kī aisi be’izzati kī hai ki sulah kā rāstā band ho gayā hai. Yih dekh kar sab jo āp ke sāth haiñ mazbūt ho jāenge.” ²² Abīsalūm mān gayā, aur mahal kī chhat par us ke lie khaimā lagāyā gayā. Us meñ wuh pūre Isrāil ke deḳhte deḳhte apne bāp kī dāshtāon se hambistar huā.

²³ Us waqt Aḳhīṭufal kā har mashwarā Allāh ke farmān jaisā mānā jāta thā. Dāūd aur Abīsalūm donoñ yoñ hī us ke mashwaron kī qadar karte the.

17

Hūsī aur Aḳhīṭufal

¹ Aḳhīṭufal ne Abīsalūm ko ek aur mashwarā bhī diyā. “Mujhe ijāzat deñ to main 12,000 faujiyon ke sāth isī rāt Dāūd kā tāqqub karūn. ² Main us par hamlā karūnga jab wuh thakāmāndā aur bedil hai. Tab wuh ghabrā jāega, aur us ke tamām faujī bhāg jāenge. Natījatan mainī sirf bādshāh hī ko mār dūngā ³ aur bāqī tamām logon ko āp ke pās wāpas lāūngā. Jo admī āp pakarnā chāhte haiñ us kī maut par sab wāpas ā jāenge. Aur qaum meñ amn-o-amān qāym ho jāega.”

⁴ Yih mashwarā Abīsalūm aur Isrāil ke tamām buzurgoñ ko pasand āyā. ⁵ Tāham Abīsalūm ne kahā, “Pahle ham Hūsī Arkī se bhī mashwarā leñ. Koī use bulā lāe.” ⁶ Hūsī āyā to Abīsalūm ne us ke sāmne Aḳhīṭufal kā mansūbā bayān karke pūchhā, “Āp kā kyā k̄hayāl hai? Kyā hamēñ aisā karnā chāhie, yā āp kī koī aur rāy hai?”

⁷ Hūsī ne jawāb diyā, “Jo mashwarā Aḳhīṭufal ne diyā hai wuh is dafā thīk nahīn. ⁸ Āp to apne wālid aur un ke ādmiyon se wāqif haiñ. Wuh sab māhir faujī haiñ. Wuh us rīchhni kī-sī shiddat se lareṅge jis se us ke bachche chhīn lie gae haiñ. Yih bhī zahan meñ rakhnā chāhie ki āp kā bāp tajrabākār faujī hai. Imkān nahīn ki wuh rāt ko apne faujiyon ke darmiyān guzāregā. ⁹ Ġhālīban wuh is waqt bhī gahrī khāi yā kahīn aur chhup gayā hai. Ho saktā hai wuh wahāñ se nikal kar āp ke dastoñ par hamlā kare aur ibtidā hī meñ āp ke thoṛe-bahut afrād mar jāen. Phir afwāh phail jāegi ki Abīsalūm ke dastoñ meñ qatl-e-ām shurū ho gayā hai. ¹⁰ Yih sun kar āp ke tamām afrād ḍar ke māre bedil ho jāenge, khāh wuh sherbabar jaise bahādur kyon na hoñ. Kyonki tamām Isrāil jāntā hai ki āp kā bāp behtarīn faujī hai aur ki us ke sāthī bhī diler haiñ.

¹¹ Yih pesh-e-nazar rakh kar mainī āp ko ek aur mashwarā detā hūn. Shimāl meñ Dān se le kar junūb meñ Bair-sabā tak larne ke qābil tamām Isrāiliyon ko bulāen. Itne jamā karen ki wuh sāhil kī ret kī mānind hoṅge, aur āp khud un ke āge chal kar larne ke lie niklen. ¹² Phir ham Dāūd kā khoj lagā kar us par hamlā karenge. Ham us tarah us par tūt̄ pareṅge jis tarah os zamīn par girtī hai. Sab ke sab halāk ho jāenge, aur na wuh aur na us ke admī bach pāenge. ¹³ Agar Dāūd kisī shahr meñ panāh le to tamām Isrāilī fasīl ke sāth rasse lagā kar pūre shahr ko wādī meñ ghasīṭ le jāenge. Patthar par patthar bāqī nahīn rahega!”

14 Abīsalūm aur tamām Isrāīliyoñ ne kahā, “Hūsī kā mashwarā Aḳhītufal ke mashware se behtar hai.” Haqīqat meñ Aḳhītufal kā mashwarā kahīñ behtar thā, lekin Rab ne use nākām hone diyā tāki Abīsalūm ko musibat meñ ḡāle.

Dāūd ko Abīsalūm kā Mansūbā Batāyā Jātā Hai

15 Hūsī ne donoñ imāmoñ Sadoq aur Abiyātar ko wuh mansūbā batāyā jo Aḳhītufal ne Abīsalūm aur Isrāīl ke buzurgoñ ko pesh kiyā thā. Sāth sāth us ne unheñ apne mashware ke bāre meñ bhī āgāh kiyā. 16 Us ne kahā, “Ab fauran Dāūd ko ittālā deñ ki kisī sūrat meñ bhī is rāt ko Dariyā-e-Yardan kī us jagah par na guzāreñ jahāñ log dariyā ko pār karte haiñ. Lāzim hai ki āp āj hī dariyā ko ubūr kar leñ, warnā āp tamām sāthiyoñ samet barbād ho jāenge.”

17 Yūnatan aur Aḳhīmāz Yarūshalam se bāhar ke chashme Ain-rājil ke pās intazār kar rahe the, kyoñki wuh shahr meñ dāḳhil ho kar kisī ko nazar āne kā khatrā mol nahīñ le sakte the. Ek naukarāñī shahr se nikal āī aur unheñ Hūsī kā paighām de diyā tāki wuh āge nikal kar use Dāūd tak pahuñchāeñ. 18 Lekin ek jawān ne unheñ dekhā aur bhāg kar Abīsalūm ko ittālā dī. Donoñ jaldī jaldī wahāñ se chale gae aur ek ādmī ke ghar meñ chhup gae jo Bahūrīm meñ rahtā thā. Us ke sahan meñ kuāñ thā. Us meñ wuh utar gae. 19 Ādmī kī bīwī ne kueñ ke muñh par kaprā bichhā kar us par anāj ke dāne bikher die tāki kisī ko mālūm na ho ki wahāñ kuāñ hai.

20 Abīsalūm ke sipāhī us ghar meñ pahuñche aur aurat se pūchhne lage, “Aḳhīmāz aur Yūnatan kahāñ haiñ?” Aurat ne jawāb diyā, “Wuh āge nikal chuke haiñ, kyoñki wuh nadī ko pār karnā chāhte the.” Sipāhī donoñ ādmiyoñ kā khoj lagāte lagāte thak gae. Aḳhirkār wuh ḳhālī hāth Yarūshalam laut gae.

21 Jab chale gae to Aḳhīmāz aur Yūnatan kueñ se nikal kar sīdhe Dāūd Bādshāh ke pās chale gae tāki use paighām sunāeñ. Unhoñ ne kahā, “Lāzim hai ki āp dariyā ko fauran pār karen!” Phir unhoñ ne Dāūd ko Aḳhītufal kā pūrā mansūbā batāyā. 22 Dāūd aur us ke tamām sāthī jald hī rawānā hue aur usī rāt Dariyā-e-Yardan ko ubūr kiyā. Pau phaṭte waqt ek bhī pīchhe nahīñ rah gayā thā.

23 Jab Aḳhītufal ne dekhā ki merā mashwarā radd kiyā gayā hai to wuh apne gadhe par zīn kas kar apne watanī shahr wāpas chalā gayā. Wahāñ us ne ghar ke tamām muāmalāt kā band-o-bast kiyā, phir jā kar phañsī le lī. Use us ke hāp kī qabr meñ dafnāyā gayā.

24 Jab Dāūd Mahanāym pahuñchā to Abīsalūm Isrāīlī fauj ke sāth Dariyā-e-Yardan ko pār karne lagā. 25 Us ne Amāsā ko fauj par muqarrar kiyā thā, kyoñki Yoāb to Dāūd ke sāth thā. Amāsā ek Ismāīlī banām Ifrā kā beṭā thā. Us kī māñ Abījel bint Nāhas thī, aur wuh Yoāb kī māñ Zarūyāh kī bahan thī. 26 Abīsalūm aur us ke sāthiyoñ ne Mul-e-Jiliyād meñ paṛāw ḡālā.

27 Jab Dāūd Mahanāym pahuñchā to tīn ādmiyoñ ne us kā istiqbāl kiyā. Sobī bin Nāhas Ammoniyōñ ke dārul-hukūmat Rabbā se, Makīr bin Ammiyel Lo-dibār se aur Barzillī Jiliyādī Rājilīm se āe. 28 Tinoñ ne Dāūd aur us ke logoñ ko bistar, bāsan, miṭṭī ke bartan, gandum, jau, maidā, anāj ke bhune hue dāne, lobiya, masūr, 29 shahd, dahī, bheṛ-bakriyāñ aur gāy ke dūdh kā panīr muhaiyā kiyā. Kyoñki unhoñ ne sochā, “Yih log registān meñ chalte chalte zarūr bhūke, pyāse aur thakemānde ho gae hoñge.”

18

Jang ke lie Taiyāriyān

¹ Dāūd ne apne faujiyon kā muāynā karke hazār hazār aur sau sau afrād par ādmī muqarrar kie. ² Phir us ne unheñ tīn hissoñ meñ taqsim karke ek hisse par Yoāb ko, dūsre par us ke bhāi Abīshai bin Zarūyāh ko aur tīsre par Ittī Jātī ko muqarrar kiyā.

Us ne faujiyon ko batāyā, “Main̄ khud bhī āp ke sāth laṛne ke lie nīklūngā.” ³ Lekin unhoñ ne etarāz kiyā, “Aīsā na karen! Agar hameñ bhāgnā bhī pare yā hamārā ādhā hissā mārā bhī jāe to Abīsalūm ke faujiyon ke lie itnā koī farq nahīn paṛegā. Wuh āp hī ko pakarnā chāhte haiñ, kyonki āp un ke nazdik ham meñ se 10,000 afrād se zyādā aham haiñ. Chunānche behtar hai ki āp shahr hī meñ raheñ aur wahān se hamārī himāyat karen.”

⁴ Bādshāh ne jawāb diyā, “Thik hai, jo kuchh āp ko māqūl lagtā hai wuhī karūngā.” Wuh shahr ke darwāze par khaṛā huā, aur tamām mard sau sau aur hazār hazār ke gurohoñ meñ us ke sāmne se guzar kar bāhar nīkle. ⁵ Yoāb, Abīshai aur Ittī ko us ne hukm diyā, “Merī khātir jawān Abīsalūm se narmī se pesh ānā!” Tamām faujiyon ne tīnoñ kamāndāroñ se yih bāt sunī.

Abīsalūm kī Shikast

⁶ Dāūd ke log khule maidān meñ Isrāīliyon se laṛne gae. Ifrāīm ke jangal meñ un kī ṭakkar huī, ⁷ aur Dāūd ke faujiyon ne muḥhālifoñ ko shikaste-fāsh dī. Un ke 20,000 afrād halāk hue. ⁸ Laṛāi pūre jangal meñ phailī gāi. Yih jangal itnā khatarnāk thā ki us din talwār kī nisbat zyādā log us kī zad meñ ā kar halāk ho gae.

⁹ Achānak Dāūd ke kuchh faujiyon ko Abīsalūm nazar āyā. Wuh khachchar par sawār balūt ke ek baṛe daraḳht ke sāy meñ se guzarne lagā to us ke bāl daraḳht kī shākhon meñ ulajh gae. Us kā khachchar āge nīkal gayā jabki Abīsalūm wahīñ āsmān-o-zamīn ke darmiyān laṭkā rahā. ¹⁰ Jin ādmīyon ne yih dekhā un meñ se ek Yoāb ke pās gayā aur ittālā dī, “Main̄ ne Abīsalūm ko dekhā hai. Wuh balūt ke ek daraḳht meñ laṭkā huā hai.”

¹¹ Yoāb pukārā, “Kyā āp ne use dekhā? To use wahīn kyon na mār diyā? Phir main̄ āp ko inām ke taur par chāñdī ke das sikke aur ek kamarband de detā.” ¹² Lekin ādmī ne etarāz kiyā, “Agar āp mujhe chāñdī ke hazār sikke bhī dete to bhī main̄ bādshāh ke beṛe ko hāth na lagātā. Hamāre sunte sunte bādshāh ne āp, Abīshai aur Ittī ko hukm diyā, ‘Merī khātir Abīsalūm ko nuqsān na pahuñchāeñ.’” ¹³ Aur agar main̄ chupke se bhī use qatl kartā to bhī is kī khabar kisī na kisī waqt bādshāh ke kānoñ tak pahuñchtī. Kyonki koī bhī bāt bādshāh se poshīdā nahīn rahtī. Agar mujhe is sūrat meñ pakārā jātā to āp merī himāyat na karte.”

¹⁴ Yoāb bolā, “Merā waqt mazīd zāe mat karo.” Us ne tīn neze le kar Abīsalūm ke dil meñ ghoñp die jab wuh abhī zindā hālat meñ daraḳht se laṭkā huā thā. ¹⁵ Phir Yoāb ke das silāhbardāroñ ne Abīsalūm ko gher kar use halāk kar diyā.

¹⁶ Tab Yoāb ne narsingā bajā diyā, aur us ke faujī dūsroñ kā tāqqub karne se bāz ā kar wāpas ā gae. ¹⁷ Bāqī Isrāīlī apne apne ghar bhāg gae. Yoāb ke ādmīyon ne Abīsalūm kī lāsh ko ek gahre gaṛhe meñ phaīnk kar us par pattharon kā baṛā dher lagā diyā.

18 Kuchh der pahle Abīsalūm is khayāl se Bādshāh kī Wādī meñ apnī yād meñ ek satūn kharā kar chukā thā ki merā koī beṭā nahīn hai jo merā nām qāym rakhe. Aj tak yih ‘Abīsalūm kī Yādgār’ kahlātā hai.

Dāūd ko Abīsalūm kī Maut kī Khabar Miltī Hai

19 Aḳhīmāz bin Sadoq ne Yoāb se darḳhāst kī, “Mujhe daur kar bādshāh ko ḳhushḳhabrī sunāne deñ ki Rab ne use dushmanoñ se bachā liyā hai.”

20 Lekin Yoāb ne inkār kiyā, “Jo paighām āp ko bādshāh tak pahuñchānā hai wuh us ke lie ḳhushḳhabrī nahīn hai, kyonki us kā beṭā mar gayā hai. Kisī aur waqt main zarūr āp ko us ke pās bhej dūngā, lekin āj nahīn.” 21 Us ne Ethiopiya ke ek ādmī ko hukm diyā, “Jāeñ aur bādshāh ko bataeñ.” Ādmī Yoāb ke sāmne aundhe muñh jhuk gayā aur phir daur kar chalā gayā.

22 Lekin Aḳhīmāz ḳhush nahīn thā. Wuh isrār kartā rahā, “Kuchh bhī ho jāe, mehrbānī karke mujhe us ke pīchhe daurne deñ!” Ek aur bār Yoāb ne use rokne kī koshish kī, “Beṭe, āp jāne ke lie kyon tarapte haiñ? Jo ḳhabar pahuñchānī hai us ke lie āp ko inām nahīn milegā.” 23 Aḳhīmāz ne jawāb diyā, “Koī bāt nahīn. Kuchh bhī ho jāe, main har sūrat meñ daur kar bādshāh ke pās jānā chāhtā hūñ.” Tab Yoāb ne use jāne diyā. Aḳhīmāz ne Dariyā-e-Yardan ke khule maidān kā rāstā liyā, is lie wuh Ethiopiya ke ādmī se pahle bādshāh ke pās pahuñch gayā.

24 Us waqt Dāūd shahr ke bāhar aur andar wāle darwāzoñ ke darmiyān baiṭhā intazār kar rahā thā. Jab pahredār darwāze ke ūpar kī fasīl par charḥā to use ek tanhā ādmī nazar āyā jo daurtā huā un kī taraf ā rahā thā.

25 Pahredār ne āwāz de kar bādshāh ko ittalā dī. Dāūd bolā, “Agar akelā ho to zarūr ḳhushḳhabrī le kar ā rahā hogā.” Yih ādmī bhāgtā bhāgtā qarīb ā gayā, 26 lekin itne meñ pahredār ko ek aur ādmī nazar āyā jo shahr kī taraf daurtā huā ā rahā thā. Us ne shahr ke darwāze ke darbān ko āwāz dī, “Ek aur ādmī daurtā huā dikhāī de rahā hai. Wuh bhī akelā hī ā rahā hai.” Dāūd ne kahā, “Wuh bhī achchhī ḳhabar le kar ā rahā hai.” 27 Phir pahredār pukārā, “Lagtā hai ki pahlā ādmī Aḳhīmāz bin Sadoq hai, kyonki wuhī yoñ chaltā hai.” Dāūd ko tasallī hui, “Aḳhīmāz achchhā bandā hai. Wuh zarūr achchhī ḳhabar le kar ā rahā hogā.”

28 Dūr se Aḳhīmāz ne bādshāh ko āwāz dī, “Bādshāh kī salāmatī ho!” Wuh aundhe muñh bādshāh ke sāmne jhuk kar bolā, “Rab āp ke Ḳhudā kī tamjīd ho! Us ne āp ko un logoñ se bachā liyā hai jo mere āqā aur bādshāh ke ḳhilāf uṭh ḳhaṛe hue the.” 29 Dāūd ne pūchhā, “Aur merā beṭā Abīsalūm? Kyā wuh mahfūz hai?” Aḳhīmāz ne jawāb diyā, “Jab Yoāb ne mujhe aur bādshāh ke dūsre ḳhādīm ko āp ke pās rukhsat kiyā to us waqt barī afrā-tafīrī thī. Mujhe tafsil se mālūm na huā ki kyā ho rahā hai.” 30 Bādshāh ne hukm diyā, “Ek taraf ho kar mere pās ḳhaṛe ho jāeñ!” Aḳhīmāz ne aisā hī kiyā.

31 Phir Ethiopiya kā ādmī pahuñch gayā. Us ne kahā, “Mere bādshāh, merī ḳhushḳhabrī sunēñ! Aj Rab ne āp ko un sab logoñ se najāt dilāī hai jo āp ke ḳhilāf uṭh ḳhaṛe hue the.” 32 Bādshāh ne sawāl kiyā, “Aur merā beṭā Abīsalūm? Kyā wuh mahfūz hai?” Ethiopiya ke ādmī ne jawāb diyā, “Mere āqā, jis tarah us ke sāth huā hai, us tarah āp ke tamām dushmanoñ ke sāth ho jāe, un sab ke sāth jo āp ko nuqsān pahuñchānā chāhte haiñ!”

33 Yih sun kar bādshāh laraz uṭhā. Shahr ke darwāze ke ūpar kī fasīl par ek kamrā thā. Ab bādshāh rote rote sīrhiyoñ par charḥnī lagā aur chīkhte-chillāte us kamre meñ chalā gayā, “Hāy mere beṭe Abīsalūm!

Mere beṭe, mere beṭe Abīsalūm! Kāsh mainī hī terī jagah mar jātā. Hāy Abīsalūm, mere beṭe, mere beṭe!”

19

Yoāb Dāūd ko Samjhātā Hai

¹ Yoāb ko ittalā dī gaī, “Bādshāh rote rote Abīsalūm kā mātām kar rahā hai.” ² Jab faujiyoṅ ko khabar milī ki bādshāh apne beṭe kā mātām kar rahā hai to fatah pāne par un ki sārī khusī kāfūr ho gaī. Har taraf mātām aur ḡham kā samān thā. ³ Us din Dāūd ke admī chorī chorī shahr meṅ ghus āe, aise logoṅ kī tarah jo maidān-e-jang se farār hone par sharmāte hue chupke se shahr meṅ ā jāte haiṅ.

⁴ Bādshāh abhī kamre meṅ baiṭhā thā. Apne muṅh ko dhānp kar wuh chīkhtā-chillātā rahā, “Hāy mere beṭe Abīsalūm! Hāy Abīsalūm, mere beṭe, mere beṭe!” ⁵ Tab Yoāb us ke pās jā kar use samjhāne lagā, “Āj āp ke kḥādimoṅ ne na sirf āp kī jān bachāī hai balki āp ke beṭoṅ, beṭiyoṅ, bīwiyoṅ aur dāshtāoṅ kī jān bhī. To bhī āp ne un kā muṅh kālā kar diyā hai. ⁶ Jo āp se nafrat karte haiṅ un se āp muhabbat rakhte haiṅ jabki jo āp se pyār karte haiṅ un se āp nafrat karte haiṅ. Āj āp ne sāf zāhir kar diyā hai ki āp ke kamānḍar aur daste āp kī nazar meṅ koī haisiyat nahīn rakhte. Hāṅ, āj mainī ne jān liyā hai ki agar Abīsalūm zindā hotā to āp khus hote, kḥāh ham baqī tamām log halāk kyoṅ na ho jāte. ⁷ Ab uṭh kar bāhar jāeṅ aur apne kḥādimoṅ kī hauslā-afzāī kareṅ. Rab kī qasam, agar āp bāhar na nikleṅge to rāt tak ek bhī āp ke sāth nahīn rahegā. Phir āp par aisī musibat āegī jo āp kī jawānī se le kar āj tak āp par nahīn āī hai.”

⁸ Tab Dāūd uṭhā aur shahr ke darwāze ke pās utar āyā. Jab faujiyoṅ ko batāyā gayā ki bādshāh shahr ke darwāze meṅ baiṭhā hai to wuh sab us ke sāmne jamā hue. Itne meṅ Isrāīlī apne ghar bhāg gae the.

Dāūd Yarūshalam Wāpas Ātā Hai

⁹ Isrāīl ke tamām qabiloṅ meṅ log āpas meṅ bahs-mubāhasā karne lage, “Dāūd Bādshāh ne hamēn hamāre dushmanoṅ se bachāyā, aur usī ne hamēn Filistioṅ ke hāth se āzād kar diyā. Lekin Abīsalūm kī wajah se wuh mulk se hijrat kar gayā hai. ¹⁰ Ab jab Abīsalūm jise ham ne masah karke bādshāh banāyā thā mar gayā hai to āp bādshāh ko wāpas lāne se kyoṅ hjijakte haiṅ?”

¹¹ Dāūd ne Sadoq aur Abiyātar imāmoṅ kī mārifat Yahūdāh ke buzurgoṅ ko ittalā dī, “Yih bāt mujh tak pahuṅch gaī hai ki tamām Isrāīl apne bādshāh kā istiḡbāl karke use mahal meṅ wāpas lānā chāhtā hai. To phir āp kyoṅ der kar rahe haiṅ? Kyā āp mujhe wāpas lāne meṅ sab se ākḥir meṅ anā chāhte haiṅ? ¹² Āp mere bhāī, mere qarībī rishtedār haiṅ. To phir āp bādshāh ko wāpas lāne meṅ ākḥir meṅ kyoṅ ā rahe haiṅ?” ¹³ Aur Abīsalūm ke kamānḍar Amāsā ko donoṅ imāmoṅ ne Dāūd kā yih paīḡham pahuṅchāyā, “Sunēṅ, āp mere bhatīje haiṅ, is lie ab se āp hī Yoāb kī jagah merī fauj ke kamānḍar hoṅge. Allāh mujhe saḡht sazā de agar mainī apnā yih wādā pūrā na karūṅ.”

¹⁴ Is tarah Dāūd Yahūdāh ke tamām diloṅ ko jīt sakā, aur sab ke sab us ke pīchhe lag gae. Unhoṅ ne use paīḡham bhejā, “Wāpas āeṅ, āp bhī aur āp ke tamām log bhī.” ¹⁵ Tab Dāūd Yarūshalam wāpas chalne lagā. Jab wuh Dariyā-e-Yardan tak pahuṅchā to Yahūdāh ke log Jiljāl meṅ āe tāki us se mileṅ aur use dariyā ke dūse kināre tak pahuṅchāeṅ.

Dāūd Simai ko Muāf Kar Detā Hai

¹⁶ Binyamīnī shahr Bahūrīm kā Simai bin Jirā bhī bhāg kar Yahūdāh ke admīyoñ ke sāth Dāūd se milne āyā. ¹⁷ Binyamīn ke qabile ke hazār admī us ke sāth the. Sāul kā purānā naukar Zībā bhī apne 15 beṭoñ aur 20 naukaroñ samet un meñ shāmil thā. Bādshāh ke Yardan ke kināre tak pahuñchne se pahle pahle ¹⁸ wuh jaldī se dariyā ko ubūr karke us ke pās āe tāki bādshāh ke gharāne ko dariyā ke dūsre kināre tak pahuñchāen aur har tarah se bādshāh ko k̄hush rakheñ.

Dāūd dariyā ko pār karne ko thā ki Simai aundhe muñh us ke sāmne gir gayā. ¹⁹ Us ne iltamā kī, “Mere āqā, mujhe muāf kareñ. Jo ziyādatī main ne us din āp se kī jab āp ko Yarūshalam ko chhoṛnā parā wuh yād na kareñ. Barāh-e-karm yih bāt apne zahan se nikāl deñ. ²⁰ Main ne jān liyā hai ki mujh se barā jurm sarzad huā hai, is lie āj main Yūsuf ke gharāne ke tamām afrād se pahle hī apne āqā aur bādshāh ke huzūr ā gayā hūñ.”

²¹ Abīshai bin Zariyāh bolā, “Simai sazā-e-maut ke lāyq hai! Us ne Rab ke masah kie hue bādshāh par lānat kī hai.” ²² Lekin Dāūd ne use dāntā, “Merā āp aur āp ke bhāi Yoāb ke sāth kyā wāstā? Aisī bātoñ se āp is din mere mukhālīf ban gae haiñ! Āj to Isrāil meñ kisī ko sazā-e-maut dene kā nahīñ balki k̄hushī kā din hai. Dekheñ, is din main dubārā Isrāil kā bādshāh ban gayā hūñ!” ²³ Phir bādshāh Simai se mukhātīb huā, “Rab kī qasam, āp nahīñ mareñge.”

Mifibosat Dāūd se Milne Ātā Hai

²⁴ Sāul kā potā Mifibosat bhī bādshāh se milne āyā. Us din se jab Dāūd ko Yarūshalam ko chhoṛnā parā āj tak jab wuh salāmātī se wāpas pahuñchā Mifibosat mātām kī hālat meñ rahā thā. Na us ne apne pāñw na apne kapre dhoe the, na apnī mūñchhoñ kī kāñt-chhāñṭ kī thī. ²⁵ Jab wuh bādshāh se milne ke lie Yarūshalam se niklā to bādshāh ne us se sawāl kiyā, “Mifibosat, āp mere sāth kyoñ nahīñ gae the?”

²⁶ Us ne jawāb diyā, “Mere āqā aur bādshāh, main jāne ke lie taiyār thā, lekin merā naukar Zībā mujhe dhokā de kar akelā hī chalā gayā. Main ne to use batāyā thā, ‘Mere gadhe par zīn kaso tāki main bādshāh ke sāth rawānā ho sakūñ.’ Aur merā jāne kā koī aur wasilā thā nahīñ, kyoñki main donoñ ṭāngoñ se mazīr hūñ. ²⁷ Zībā ne mujh par tohmat lagāi hai. Lekin mere āqā aur bādshāh Allāh ke farishte jaise haiñ. Mere sāth wuhī kuchh kareñ jo āp ko munāsib lage. ²⁸ Mere dādā ke pūre gharāne ko āp halāk kar sakte the, lekin phir bhī āp ne merī izzat kärke un mehmānoñ meñ shāmil kar liyā jo rozānā āp kī mez par khānā khāte haiñ. Chunañche merā kyā haq hai kī main bādshāh se mazīd apil karūñ.”

²⁹ Bādshāh bolā, “Ab bas kareñ. Main ne faislā kar liyā hai kī āp kī zamīneñ āp aur Zībā meñ barābar taqsim kī jāen.” ³⁰ Mifibosat ne jawāb diyā, “Wuh sab kuchh le le. Mere lie yihī kāfī hai kī āj mere āqā aur bādshāh salāmātī se apne mahal meñ wāpas ā pahuñche haiñ.”

Dāūd aur Barzilli

³¹ Barzilli Jiliyādī Rājilim se āyā thā tāki bādshāh ke sāth Dariyā-e-Yardan ko pār karke use rukhsat kare. ³² Barzilli 80 sāl kā thā. Mahanāym meñ rahte waqt usī ne Dāūd kī mehmān-nawāzī kī thī, kyoñki wuh bahut amīr thā. ³³ Ab Dāūd ne Barzilli ko dāwat di, “Mere sāth Yarūshalam jā kar wahāñ raheñ! Main āp kā har tarah se k̄hayāl rakhūngā.”

³⁴ Lekin Barzilli ne inkār kiyā, “Merī zindagī ke thoṛe din bāqī haiñ, main kyoñ Yarūshalam meñ jā basūñ? ³⁵ Merī umr 80 sāl hai. Na main

achchhī aur burī chīzoñ meñ imtiyāz kar saktā, na mujhe khāne-pīne kī chīzoñ kā mazā ātā hai. Gīt gāne wāloñ kī āwāzeñ bhī mujh se sunī nahīñ jātīñ. Nahīñ mere āqā aur bādshāh, agar main āp ke sāth jāūñ to āp ke lie sirf bojh kā bāis hūngā. ³⁶ Is kī zarūrat nahīñ kī āp mujhe is qism kā muāwazā deñ. Main bas āp ke sāth Dariyā-e-Yardan ko pār karūnga ³⁷ aur phir agar ijāzat ho to wāpas chalā jāūngā. Main apne hī shahr meñ marnā chāhtā hūñ, jahāñ mere mān-bāp kī qabr hai. Lekin merā beṭā Kimhām āp kī khidmat meñ hāzir hai. Wuh āp ke sāth chalā jāe to āp us ke lie wuh kuchh karen jo āp ko munāsib lage.”

³⁸ Dāūd ne jawāb diyā, “Thik hai, Kimhām mere sāth jāe. Aur jo kuchh bhī āp chāheñge main us ke lie karūnga. Agar koi kām hai jo main āp ke lie kar saktā hūñ to main hāzir hūñ.”

³⁹ Phir Dāūd ne apne sāthiyōñ samet dariyā ko ubūr kiyā. Barzillī ko bosā de kar us ne use barkat dī. Barzillī apne shahr wāpas chal parā ⁴⁰ jabki Dāūd Jiljāl kī taraf barh gayā. Kimhām bhī sāth gayā. Is ke alāwā Yahūdāh ke sab aur Isrāil ke ādhe log us ke sāth chale.

Isrāil aur Yahūdāh Āpas meñ Jhagarte Haiñ

⁴¹ Rāste meñ Isrāil ke mard bādshāh ke pās ā kar shikāyat karne lage, “Hamāre bhāiyōñ Yahūdāh ke logoñ ne āp ko āp ke gharāne aur faujiyōñ samet chorī chorī kyoñ Dariyā-e-Yardan ke maḡhribī kināre tak pahuñchāyā? Yih thik nahīñ hai.”

⁴² Yahūdāh ke mardoñ ne jawāb diyā, “Bāt yih hai ki ham bādshāh ke qarībī rishtedār haiñ. Āp ko yih dekh kar ḡhussā kyoñ ā gayā hai? Na ham ne bādshāh kā khānā khāyā, na us se koī tohfā pāyā hai.”

⁴³ To bhī Isrāil ke mardoñ ne etarāz kiyā, “Hamāre das qabile haiñ, is lie hamārā bādshāh kī khidmat karne kā das gunā zyādā haq hai. To phir āp hameñ haqīr kyoñ jānte haiñ? Ham ne to pahle apne bādshāh ko wāpas lāne kī bāt kī thī.” Yoñ bahs-mubāhasā jāri rahā, lekin Yahūdāh ke mardoñ kī bāteñ zyādā saḡht thīñ.

20

Sabā Dāūd ke khilāf Uṭh Kharā Hotā Hai

¹ Jhagarne wāloñ meñ se ek badmāsh thā jis kā nām Sabā bin Bikrī thā. Wuh Binyamīnī thā. Ab us ne narsingā bajā kar elāñ kiyā, “Na hameñ Dāūd se mirās meñ kuchh milegā, na Yassī ke beṭe se kuchh milne kī ummīd hai. Ai Isrāil, har ek apne ghar wāpas chalā jāe!” ² Tab tamām Isrāilī Dāūd ko chhor kar Sabā bin Bikrī ke pīchhe lag gae. Sirf Yahūdāh ke mard apne bādshāh ke sāth liṭṭe rahe aur use Yardan se le kar Yarūshalām tak pahuñchāyā.

³ Jab Dāūd apne mahal meñ dākhil huā to us ne un das dāshtāoñ kā band-o-bast karāyā jin ko us ne mahal ko sañbhālne ke lie pīchhe chhor diyā thā. Wuh unheñ ek khās ghar meñ alag rakh kar un kī tamām zarūriyāt pūrī kartā rahā lekin un se kabhī hambistar na huā. Wuh kahīñ jā na sakīñ, aur unheñ zindagī ke ākhirī lamhe tak bewā kī-sī zindagī guzārni parī.

⁴ Phir Dāūd ne Amāsā ko hukm diyā, “Yahūdāh ke tamām faujiyōñ ko mere pās bulā lāeñ. Tīn din ke andar andar un ke sāth hāzir ho jāeñ.”

⁵ Amāsā rawānā huā. Lekin jab tīn din ke bād laut na āyā ⁶ to Dāūd Abīshai se muḡhātib huā, “Ākhir meñ Sabā bin Bikrī hameñ Abīsalūm kī nisbat zyādā nuqsān pahuñchāegā. Jaldī karen, mere dastoñ ko le kar us

kā tāqqub karen. Aisā na ho ki wuh qilāband shahron ko qabze meñ le le aur yoñ hamārā barā nuqsān ho jāe.” ⁷ Tab Yoāb ke sipāhī, bādshāh kā dastā Karetī-o-Faletī aur tamām māhir faujī Yarūshalam se nikal kar Sabā bin Bikrī kā tāqqub karne lage.

⁸ Jab wuh Jibaūn kī barī chaṭān ke pās pahuñche to un kī mulāqāt Amāsā se huī jo thorī der pahle wahāñ pahuñch gayā thā. Yoāb apnā faujī libās pahne hue thā, aur us par us ne kamr meñ apnī talwār kī peṭī bāndhī huī thī. Ab jab wuh Amāsā se milne gayā to us ne apne bāeñ hāth se talwār ko chorī chorī miyān se nikāl liyā. ⁹ Us ne salām karke kahā, “Bhāī, kyā sab ṭhīk hai?” Aur phir apne dahne hāth se Amāsā kī dārḥī ko yoñ pakar liyā jaise use bosā denā chāhtā ho. ¹⁰ Amāsā ne Yoāb ke dūsre hāth meñ talwār par dhyān na diyā, aur achānak Yoāb ne use itne zor se peṭ meñ ghoñp diyā kī us kī antariyāñ phūṭ kar zamīn par gir gain. Talwār ko dubārā istemāl karne kī zarūrat hī nahīn thī, kyonki Amāsā fauran mar gayā.

Phir Yoāb aur Abīshai Sabā kā tāqqub karne ke lie āge barhe. ¹¹ Yoāb kā ek faujī Amāsā kī lāsh ke pās kharā rahā aur guzarne wāle faujiyōn ko āwāz detā rahā, “Jo Yoāb aur Dāūd ke sāth hai wuh Yoāb ke pīchhe ho le!” ¹² Lekin jitne wahāñ se guzare wuh Amāsā kā khūnālūdā aur taraptā huā jism dekh kar ruk gae. Jab ādmī ne kethā kī lāsh rukāwaṭ kā bāis ban gai hai to us ne use rāste se haṭā kar khet meñ ghasiṭ liyā aur us par kaprā dāl diyā. ¹³ Lāsh ke ghāyb ho jāne par sab log Yoāb ke pīchhe chale gae aur Sabā kā tāqqub karne lage.

¹⁴ Itne meñ Sabā pūre Isrāīl se guzarte guzarte shimāl ke shahr Abīl-bait-mākā tak pahuñch gayā thā. Bikrī ke khāndān ke tamām mard bhī us ke pīchhe lag kar wahāñ pahuñch gae the. ¹⁵ Tab Yoāb aur us ke faujī wahāñ pahuñch kar shahr kā muhāsarā karne lage. Unhoñ ne shahr kī bāhar wālī dīwār ke sāth sāth miṭṭī kā barā todā lagāyā aur us par se guzar kar andar wālī barī dīwār tak pahuñch gae. Wahāñ wuh dīwār kī tor phoṛ karne lage tāki wuh gir jāe.

¹⁶ Tab shahr kī ek dānishmand aurat ne fasīl se Yoāb ke logoñ ko āwāz dī, “Sunēñ! Yoāb ko yahāñ bulā leñ tāki main us se bāt kar sakūñ.” ¹⁷ Jab Yoāb dīwār ke pās āyā to aurat ne sawāl kiyā, “Kyā āp Yoāb haiñ?” Yoāb ne jawāb diyā, “Main hī hūñ.” Aurat ne darḥāst kī, “Zarā merī bātoñ par dhyān deñ.” Yoāb bolā, “Ṭhīk hai, main sun rahā hūñ.” ¹⁸ Phir aurat ne apnī bāt pesh kī, “Purāne zamāne meñ kahā jātā thā ki Abīl Shahr se mashwarā lo to bāt banegī. ¹⁹ Dekheñ, hamārā shahr Isrāīl kā sab se zyādā amnpasad aur wafādār shahr hai. Ap ek aisā shahr tabāh karne kī koshish kar rahe haiñ jo ‘Isrāīl kī Māñ’ kahlātā hai. Ap Rab kī mīrās ko kyon harāp kar lenā chāhte haiñ?”

²⁰ Yoāb ne jawāb diyā, “Allāh na kare ki main āp ke shahr ko harāp yā tabāh karūñ. ²¹ Mere āne kā ek aur maqsad hai. Ifrāīm ke pahārī ilāqe kā ek ādmī Dāūd Bādshāh ke khilāf uṭh kharā huā hai jis kā nām Sabā bin Bikrī hai. Use dhūnd rahe haiñ. Use hamāre hawāle karen to ham shahr ko chhoṛ kar chale jāenge.”

Aurat ne kahā, “Ṭhīk hai, ham dīwār par se us kā sar āp ke pās phaiñk deñge.” ²² Us ne Abīl-bait-mākā ke bāshindoñ se bāt kī aur apnī hikmat se unheñ gāyl kiyā ki aisā hī karnā chāhie. Unhoñ ne Sabā kā sar qalam karke Yoāb ke pās phaiñk diyā. Tab Yoāb ne narsingā bajā kar shahr ko chhorne kā hukm diyā, aur tamām faujī apne apne ghar wāpas chale gae. Yoāb khud Yarūshalam meñ Dāūd Bādshāh ke pās lauṭ gayā.

Dāūd ke Ālā Afsar

²³ Yoāb pūrī Isrāīlī fauj par, Bināyāh bin Yahoyadā shāhī daste Karetī-o-Faletī par ²⁴ aur Adorām begāriyoñ par muqarrar thā. Yahūsafat bin Akhīlūd bādshāh kā mushir-e-khās thā. ²⁵ Siwā mirmunshī thā aur Sadoq aur Abiyātar imām the. ²⁶ Īrā Yāīrī Dāūd kā zātī imām thā.

21

Sāul ke Jurm kā Kaffārā

¹ Dāūd kī hukūmat ke daurān kāl par gayā jo tīn sāl tak jāri rahā. Jab Dāūd ne is kī wajah dariyāft kī to Rab ne jawāb diyā, “Kāl is lie khatm nahīn ho rahā ki Sāul ne Jibaūniyoñ ko qatl kiyā thā.”

² Tab bādshāh ne Jibaūniyoñ ko bulā liyā tāki un se bāt kare. Asal meñ wuh Isrāīlī nahīn balki Amoriyoñ kā bachā-khuchā hissā the. Mulk-e-Kanān par qabzā karte waqt Isrāīliyoñ ne qasam khā kar wādā kiyā thā ki ham āp ko halāk nahīn karenge. Lekin Sāul ne Isrāīl aur Yahūdāh ke lie josh meñ ā kar unheñ halāk karne kī koshish kī thī.

³ Dāūd ne Jibaūniyoñ se pūchhā, “Main us ziyādātī kā kaffārā kis tarah de saktā hūñ jo āp se huī hai? Main āp ke lie kyā karūñ tāki āp dubārā us zamīn ko barkat deñ jo Rab ne hameñ mirās meñ dī hai?” ⁴ Unhoñ ne jawāb diyā, “Jo Sāul ne hamāre aur hamāre khandānoñ ke sāth kiyā hai us kā izālā sone-chāndī se nahīn kiyā jā saktā. Yih bhī munāsib nahīn ki ham is ke ewaz kisī Isrāīlī ko mār deñ.” Dāūd ne sawāl kiyā, “To phir main āp ke lie kyā karūñ?” ⁵ Jibaūniyoñ ne kahā, “Sāul hī ne hameñ halāk karne kā mansūbā banāyā thā, wuhī hameñ tabāh karnā chāhtā thā tāki ham Isrāīl kī kisī bhī jagah qāym na rah sakeñ. ⁶ Is lie Sāul kī aulād meñ se sāt mardoñ ko hamāre hawāle kar deñ. Ham unheñ Rab ke chune hue bādshāh Sāul ke watani shahr Jibiyā meñ Rab ke pahār par maut ke ghāt utār kar us ke huzūr laṭkā deñ.”

Bādshāh ne jawāb diyā, “Main unheñ āp ke hawāle kar dūngā.” ⁷ Yūnatan kā beṭā Mifibosāt Sāul kā potā to thā, lekin bādshāh ne use na chherā, kyonki us ne Rab kī qasam khā kar Yūnatan se wādā kiyā thā ki main āp kī aulād ko kabhī nuqsān nahīn pahuñchāūngā. ⁸ Chunānche us ne Sāul kī dāshtā Risfā bint Aiyāh ke do beṭoñ Armonī aur Mifibosāt ko aur is ke alāwā Sāul kī beṭī Mirab ke pāñch beṭoñ ko chun liyā. Mirab Barzillī Mahūlāti ke beṭe Adriyel kī bīwī thī. ⁹ In sāt ādmīyoñ ko Dāūd ne Jibaūniyoñ ke hawāle kar diyā.

Sātoñ ādmīyoñ ko mazkūrā pahār par lāyā gayā. Wahāñ Jibaūniyoñ ne unheñ qatl karke Rab ke huzūr laṭkā diyā. Wuh sab ek hī din mar gae. Us waqt jau kī fasal kī kaṭāi shurū huī thī.

¹⁰ Tab Risfā bint Aiyāh sātoñ lāshoñ ke pās gai aur patthar par apne lie ṭaṭ kā kaprā bichhā kar lāshoñ kī hifazāt karne lagī. Din ke waqt wuh parindoñ ko bhagātī aur rāt ke waqt janglī jānwaroñ ko lāshoñ se dūr rakhtī rahī. Wuh bahār ke mausam meñ fasal kī kaṭāi ke pahle dinoñ se le kar us waqt tak wahāñ ṭaharī rahī jab tak bārish na huī.

¹¹ Jab Dāūd ko mālūm huā ki Sāul kī dāshtā Risfā ne kyā kiyā hai ¹²⁻¹⁴ to wuh Yabis-jiliyād ke bāshindoñ ke pās gayā aur un se Sāul aur us ke beṭe Yūnatan kī haḍḍiyoñ ko le kar Sāul ke bāp Qīs kī qabr meñ dafnāyā. (Jab Filistiyoñ ne Jilbua ke pahārī ilāqe meñ Isrāīliyoñ ko shikast dī thī to unhoñ ne Sāul aur Yūnatan kī lāshoñ ko Bait-shān ke chauk meñ laṭkā diyā thā. Tab Yabis-jiliyād ke ādmī chorī chorī wahāñ ā kar lāshoñ ko

apne pās le gae the.) Dāūd ne Jibiyā meñ ab tak laṭkī sāt lāshon ko bhī utār kar Zilā meñ Qīs kī qabr meñ dafnāyā. Zilā Binyamīn ke qabile kī ābādi hai.

Jab sab kuchh Dāūd ke hukm ke mutābiq kiyā gayā thā to Rab ne mulk ke lie duāeñ sun liñ.

Filistiyon se Jangeñ

¹⁵ Ek aur bār Filistiyon aur Isrāiliyon ke darmiyan jang chhiṛ gaī. Dāūd apnī fauj samet Filistiyon se laṛne ke lie niklā. Jab wuh laṛtā laṛtā niḍhāl ho gayā thā ¹⁶ to ek Filistī ne us par hamlā kiyā jis kā nām Ishbī-banob thā. Yih ādmī dewqāmat mard Rafā kī nasl se thā. Us ke pās nai talwār aur itnā lambā nezā thā ki sirf us kī pital kī nok kā wazn taqriban sārhe 3 kilogrām thā. ¹⁷ Lekin Abīshai bin Zarūyāh daṛ kar Dāūd kī madad karne āyā aur Filistī ko mār ḍālā. Is ke bād Dāūd ke faujiyon ne qasam khāi, “Āindā ap laṛne ke lie hamāre sāth nahiñ nikleṅge. Aisā na ho ki Isrāil kā charāgh bujh jāe.”

¹⁸ Is ke bād Isrāiliyon ko Jūb ke qarīb bhī Filistiyon se laṛnā paṛā. Wahāñ Sibbakī Hūsātī ne dewqāmat mard Rafā kī aulād meñ se ek ādmī ko mār ḍālā jis kā nām Saf thā.

¹⁹ Jūb ke qarīb ek aur laṛāī chhiṛ gaī. Is ke daurān Bait-laham ke Ilhanān bin Yāre-urjīm ne Jātī Jālūt ko maut ke ghāṭ utār diyā. Jālūt kā nezā khaddī ke shahtūr jaisā baṛā thā. ²⁰ Ek aur dafā Jāt ke pās laṛāī huī. Filistiyon kā ek faujī jo Rafā kī nasl kā thā bahut lambā thā. Us ke hāthoñ aur pairon kī chhih chhih ungliyan yāni mil kar 24 ungliyan thiñ. ²¹ Jab wuh Isrāiliyon kā mazāq urāne lagā to Dāūd ke bhāī Simā ke beṭe Yūnatan ne use mār ḍālā. ²² Jāt ke yih dewqāmat mard Rafā kī aulād the, aur wuh Dāūd aur us ke faujiyon ke hāthoñ halāk hue.

22

Dāūd kā Gīt

¹ Jis dīn Rab ne Dāūd ko tamām dushmanon aur Sāul ke hāth se bachāyā us dīn bādshāh ne gīt gayā,

² “Rab merī chaṭān, merā qilā aur merā najātdahindā hai.

³ Merā Khudā merī chaṭān hai jis meñ main panāh letā hūn. Wuh merī ḍhāl, merī najāt kā pahār, merā buland hisār aur merī panāhgāh hai. Tū merā najātdahindā hai jo mujhe zulm-o-tashaddud se bachātā hai.

⁴ Main Rab ko pukārtā hūn, us kī tamjīd ho! Tab wuh mujhe dushmanon se chhuṭkāṛā detā hai.

⁵ Maut kī maujon ne mujhe gher liyā, halākat ke sailāb ne mere dil par dahshat tāri kī.

⁶ Pātāl ke rasson ne mujhe jakaṛ liyā, maut ne mere rāste meñ apne phande ḍāl die.

⁷ Jab main musibat meñ phaṅs gayā to main ne Rab ko pukāṛā. Main ne madad ke lie apne Khudā se fariyād kī to us ne apnī sukūnatgāh se merī āwāz sunī, merī chikheñ us ke kān tak pahuñch gaīñ.

⁸ Tab zamīn laraz uṭhī aur thartharāne lagī, āsmān kī buniyādeñ Rab ke ḡhazab ke sāmne kānpne aur jhulne lagīñ.

⁹ Us kī nāk se dhuāñ nikal āyā, us ke muñh se bhasm karne wāle shole aur dahakte koele bhaṛak uṭhe.

10 Āsmān ko jhukā kar wuh nāzil huā. Jab utar āyā to us ke pānwoñ ke niche andherā hī andherā thā.

11 Wuh karūbī farishte par sawār huā aur uṛ kar hawā ke paron par mandlāne lagā.

12 Us ne andhere ko apnī chhupne ki jagah banāyā, bārish ke kāle aur ghane bādāl khaime ki tarah apne irdgird lagāe.

13 Us ke huzūr ki tez raushnī se sholāzan koele phūṭ nikle.

14 Rab asmān se kaṛakne lagā, Allāh T'ālā ki āwāz gūnj uṭhī.

15 Us ne apne tīr chalā die to dushman titar-bitar ho gae. Us ki bijli idhar-udhar girti gaī to un meñ halchal mach gai.

16 Rab ne dāntā to samundar ki wādiyāñ zāhir huñ, jab wuh ghusse meñ garjā to us ke dam ke jhoñkoñ se zamīn ki buniyādeñ nazar āñ.

17 Bulandiyon par se apnā hāth baṛhā kar us ne mujhe pakaṛ liyā, gahre pāñ meñ se khīnch kar mujhe nikāl lāyā.

18 Us ne mujhe mere zabardast dushman se bachāyā, un se jo mujh se nafrat karte haiñ, jin par main ghālib na ā sakā.

19 Jis din main musibat meñ phañs gayā us din unhoñ ne mujh par hamlā kiyā, lekin Rab merā sahārā banā rahā.

20 Us ne mujhe tang jagah se nikāl kar chhuṭkārā diyā, kyonki wuh mujh se khush thā.

21 Rab mujhe merī rāstbāzī kā ajr detā hai. Mere hāth sāf haiñ, is lie wuh mujhe barkat detā hai.

22 Kyonki main Rab ki rāhoñ par chaltā rahā huñ, main badī karne se apne Kḥudā se dūr nahīn huā.

23 Us ke tamām ahkām mere sāmne rahe haiñ, main us ke farmānoñ se nahīn haṭā.

24 Us ke sāmne hī main be'ilzām rahā, gunāh karne se bāz rahā huñ.

25 Is lie Rab ne mujhe merī rāstbāzī kā ajr diyā, kyonki us ki āñkhoñ ke sāmne hī main pāk-sāf sābit huā.

26 Ai Allāh, jo wafādār hai us ke sāth terā sulūk wafādārī kā hai, jo be'ilzām hai us ke sāth terā sulūk be'ilzām hai.

27 Jo pāk hai us ke sāth terā sulūk pāk hai. Lekin jo kajrau hai us ke sāth terā sulūk bhī kajrawī kā hai.

28 Tū pasthāloñ ko najāt detā hai, aur terī āñkheñ maḡhrūroñ par lagī rahti haiñ tāki unheñ past karen.

29 Ai Rab, tū hī merā charāḡh hai, Rab hī mere andhere ko raushan kartā hai.

30 Kyonki tere sāth main fauji daste par hamlā kar saktā, apne Kḥudā ke sāth dīwār ko phalāng saktā huñ.

31 Allāh ki rāh kāmīl hai, Rab kā farmān khalis hai. Jo bhī us meñ panāh lie us ki wuh dhāl hai.

32 Kyonki Rab ke siwā kaun Kḥudā hai? Hamāre Kḥudā ke siwā kaun chatān hai?

33 Allāh mujhe quwwat se kamarbastā kartā, wuh merī rāh ko kāmīl kar detā hai.

34 Wuh mere pānwoñ ko hiran ki-sī phurtī atā kartā, mujhe mazbutī se merī bulandiyon par khaṛā kartā hai.

³⁵ Wuh mere hāthoñ ko jang karne kī tarbiyat detā hai. Ab mere bāzū pītal kī kamān ko bhī tān lete haiñ.

³⁶ Ai Rab, tū ne mujhe apnī najāt kī dhāl baḳhsh dī hai, terī narmī ne mujhe baṛā banā diyā hai.

³⁷ Tū mere qadmoñ ke lie rāstā banā detā hai, is lie mere ṭaḳhne nahīñ dagmagāte.

³⁸ Maiñ ne apne dushmanoñ kā tāqqub karke unheñ kuchal diyā, maiñ bāz na āyā jab tak wuh khatm na ho gae.

³⁹ Maiñ ne unheñ tabāh karke yoñ pāsh pāsh kar diyā ki dubārā uṭh na sake balki gir kar mere pānwoñ tale paṛe rahe.

⁴⁰ Kyoñki tū ne mujhe jang karne ke lie quwwat se kamarbastā kar diyā, tū ne mere muḳhālifoñ ko mere sāmne jhukā diyā.

⁴¹ Tū ne mere dushmanoñ ko mere sāmne se bhagā diyā, aur maiñ ne nafrat karne wāloñ ko tabāh kar diyā.

⁴² Wuh madad ke lie chīkhte-chillāte rahe, lekin bachāne wālā koī nahīñ thā. Wuh Rab ko pukārte rahe, lekin us ne jawāb na diyā.

⁴³ Maiñ ne unheñ chūr chūr karke gard kī tarah hawā meñ uṛā diyā. Maiñ ne unheñ galī meñ miṭṭī kī tarah pānwoñ tale raund kar rezā rezā kar diyā.

⁴⁴ Tū ne mujhe merī qaum ke jhagaṛoñ se bachā kar aqwām par merī hukūmat qāym rakhī hai. Jis qaum se maiñ nāwāqif thā wuh merī ḳhidmat kartī hai.

⁴⁵ Pardesī dabak kar merī ḳhushāmad karte haiñ. Jyoñ hī maiñ bāt kartā hūñ to wuh merī sunte haiñ.

⁴⁶ Wuh himmat hār kar kānpte hue apne qiloñ se nikal āte haiñ.

⁴⁷ Rab zindā hai! Merī chaṭān kī tamjīd ho! Mere Ḳhudā kī tāzīm ho jo merī najāt kī chaṭān hai.

⁴⁸ Wuhī Ḳhudā hai jo merā intaqām letā, aqwām ko mere tābe kar detā

⁴⁹ aur mujhe mere dushmanoñ se chhuṭkārā detā hai. Yaḳīnan tū mujhe mere muḳhālifoñ par sarfarāz kartā, mujhe zālīmoñ se bachāe rakhtā hai.

⁵⁰ Ai Rab, is lie maiñ aqwām meñ terī hamd-o-sanā karūnga, tere nām kī tārif meñ gīt gāūnga.

⁵¹ Kyoñki Rab apne bādshāh ko baṛī najāt detā hai, wuh apne masah kie hue bādshāh Dāūd aur us kī aulād par hameshā tak mehrbān rahegā.”

23

Dāūd ke Āḳhirī Alfāz

¹ Darj-e-zail Dāūd ke āḳhirī alfāz haiñ:

“Dāūd bin Yassī kā farmān jise Allāh ne sarfarāz kiyā, jise Yaḳūb ke Ḳhudā ne masah karke bādshāh banā diyā thā, aur jis kī tārif Isrāīl ke gīt karte haiñ,

² Rab ke Rūh ne merī mārifat bāt kī, us kā farmān merī zabān par thā.

³ Isrāīl ke Ḳhudā ne farmāyā, Isrāīl kī Chaṭān mujh se hamkalām huī, ‘Jo insāf se hukūmat kartā hai, jo Allāh kā ḳhauf mān kar hukmrānī kartā hai,

4 wuh subah kī raushnī kī mānind hai, us tulū-e-āftāb kī mānind jab bādāl chhāe nahīn hote. Jab us kī kirneñ bārish ke bād zamīn par paṛṭī haiñ to paude phūṭ nikalte haiñ.’

5 Yaqīnan merā gharānā mazbūṭī se Allāh ke sāth hai, kyonki us ne mere sāth abadī ahd bāndhā hai, aisā ahd jis kā har pahlū munazzam aur mahfūz hai. Wuh merī najāt takmil tak pahuñchāegā aur merī har arzu pūrī karegā.

6 Lekin bedīn k̄hārdār jhāriyon kī mānind haiñ jo hawā ke jhoñkoñ se idhar-udhar bikhar gaī haiñ. Kāñṭon kī wajah se koī bhī hāth nahīn lagātā.

7 Log unheñ lohe ke auzār yā neze ke daste se jamā karke wahīn ke wahīn jalā dete haiñ.”

Dāūd ke Sūrmā

8 Darj-e-zail Dāūd ke sūrmāon kī fahrist hai. Jo tīn afsar Yoāb ke bhāi Abīshai ke ain bād āte the un meñ Yosheb-bashebat Tahkamūnī pahle nambar par ātā thā. Ek bār us ne apne neze se 800 ādmiyon ko mār diyā.

9 In tīn afsaron meñ se dūsri jagah par Iliyazar bin Dodo bin Akhūhī ātā thā. Ek jang meñ jab unhoñ ne Filistiyon ko chailerj diyā thā aur Isrāīlī bād meñ pichhe haṭ gae to Iliyazar Dāūd ke sāth ¹⁰ Filistiyon kā muqābalā kartā rahā. Us dīn wuh Filistiyon ko mārte mārte itnā thak gayā ki āk̄hirkār talwār uṭhā na sakā balki hāth talwār ke sāth jam gayā. Rab ne us kī mārifat baṛī fatah baḅshī. Bāqī daste sirf lāshon ko lūṭne ke lie lauṭ āe.

11 Us ke bād tīsrī jagah par Sammā bin Ajī-harārī ātā thā. Ek martabā Filistī Lahī ke qarīb masūr ke khet meñ Isrāīlī ke k̄hilāf laṛ rahe the. Isrāīlī faujī un ke sāmne bhāgne lage, ¹² lekin Sammā khet ke darmiyān tak baṛh gayā aur wahāñ laṛte laṛte Filistiyon ko shikast di. Rab ne us kī mārifat baṛī fatah baḅshī.

13-14 Ek aur jang ke daurān Dāūd Adullām ke ghār ke pahārī qile meñ thā jabki Filistī fauj ne Wādī-e-Rafāim meñ apnī lashkargāh lagāi thī. Un ke dastoñ ne Bait-laham par bhī qabzā kar liyā thā. Fasal kā mausam thā. Dāūd ke tīs ālā afsaron meñ se tīn us se milne āe. ¹⁵ Dāūd ko shadīd pyās lagī, aur wuh kahne lagā, “Kaun mere lie Bait-laham ke darwāze par ke hauz se kuchh pānī lāegā?” ¹⁶ Yih sun kar tīnoñ afsar Filistiyon kī lashkargāh par hamlā karke us meñ ghus gae aur laṛte laṛte Bait-laham ke hauz tak pahuñch gae. Us se kuchh pānī bhar kar wuh use Dāūd ke pās le āe. Lekin us ne pine se inkār kar diyā balki use qurbānī ke taur par unḍel kar Rab ko pesh kiyā ¹⁷ aur bolā, “Rab na kare ki mainī yih pānī piyūñ. Agar aisā kartā to un ādmiyon kā k̄hūn pitā jo apnī jān par khel kar pānī lāe haiñ.” Is lie wuh use pīnā nahīn chāhtā thā. Yih in tīn sūrmāon ke zabardast kāmoñ kī ek misāl hai.

18-19 Yoāb bin Zarūyāh kā bhāi Abīshai mazkūrā tīn sūrmāon par muqarrar thā. Ek dafā us ne apne neze se 300 ādmiyon ko mār dālā. Tīnoñ kī nisbat us kī dugnī izzat kī jāti thī, lekin wuh k̄hud un meñ ginā nahīn jātā thā.

20 Bināyāh bin Yahoyadā bhī zabardast faujī thā. Wuh Qabziyēl kā rahne wālā thā, aur us ne bahut dafā apnī mardānagī dikhāi. Moāb ke do baṛe sūrmā us ke hāthoñ halāk hue. Ek bār jab bahut baṛf paṛ gaī to us ne ek hauz meñ utar kar ek sherbabar ko mār dālā jo us meñ gir gayā thā. ²¹ Ek aur mauqe par us kā wāstā ek dewqāmat Misrī se paṛā. Misrī ke hāth meñ nezā thā jabki us ke pās sirf lāṭhī thī. Lekin Bināyāh ne us par hamlā karke us ke hāth se nezā chhīn liyā aur use us ke apne hathiyār se mār

ḍālā. ²² Aisī bahādurī dikhāne kī binā par Bināyāh bin Yahoyadā mazkūrā tīn ādmiyoñ ke barābar mashhūr huā. ²³ Tis afsaroñ ke dīgar mardoñ kī nisbat us kī zyādā izzat kī jāti thī, lekin wuh mazkūrā tīn ādmiyoñ meñ ginā nahīn jātā thā. Dāūd ne use apne muhāfizoñ par muqarrar kiyā.

²⁴ Zail ke ādmi bādshāh ke 30 sūrmāoñ meñ shāmil the.

Yoāb kā bhāi Asāhel, Bait-laham kā Ilhanān bin Dodo, ²⁵ Sammā Harodī, Ilīqā Harodī, ²⁶ K̄halis Faltī, Taqua kā Irā bin Aqqīs, ²⁷ Anatot kā Abiyazar, Mabūnnī Hūsātī, ²⁸ Zalmon Akhūhī, Mahrī Natūfātī, ²⁹ Halib bin Bānā Natūfātī, Binyamīnī shahr Jibiya kā Ittī bin Ribī, ³⁰ Bināyāh Fir'ātonī, Nahle-jās kā Hiddī, ³¹ Abī-albon Arbātī, Azmāwat Barhūmī, ³²⁻³³ Iiyahbā Sa'ālbūnī, banī Yasīn, Yūnatan bin Sammā Harārī, Akhīyām bin Sarār-harārī, ³⁴ Ilīfalat bin Ahasbī Mākātī, Iiyām bin Akhītufal Jilonī, ³⁵ Hasro Karmilī, Farī Arbī, ³⁶ Zobāh kā Ijal bin Nātan, Bānī Jādī, ³⁷ Silaq Ammonī, Yoāb bin Zarūyāh kā silāhbardār Nahrī Bairotī, ³⁸ Irā Itrī, Jarīb Itrī ³⁹ aur Ūriyāh Hittī. Ādmiyoñ kī kul tādād 37 thī.

24

Dāūd kī Mardumshumārī

¹ Ek bār phir Rab ko Isrāil par ḡhussā āyā, aur us ne Dāūd ko unheñ musibat meñ ḍālne par uksā kar us ke zahan meñ mardumshumārī karne kā k̄hayāl ḍāl diyā.

² Chunānche Dāūd ne fauj ke kamānḍar Yoāb ko hukm diyā, “Dān se le kar Bair-sabā tak Isrāil ke tamām qabiloñ meñ se guzarte hue jang karne ke qābil mardoñ ko gin leñ tāki mālum ho jāe kī un kī kul tādād kyā hai.”

³ Lekin Yoāb ne etarāz kiyā, “Ai bādshāh mere āqā, kāsh Rab āp kā Khudā āp ke dekhṭe dekhṭe faujiyoñ kī tādād sau gunā baṛhāe. Lekin mere āqā aur bādshāh un kī mardumshumārī kyoñ karnā chāhte haiñ?” ⁴ Lekin bādshāh Yoāb aur fauj ke baṛe afsaroñ ke etarāzāt ke bāwujūd apnī bāt par ḍaṭā rahā. Chunānche wuh darbār se rawānā ho kar Isrāil ke mardoñ kī fahrist taiyār karne lage.

⁵ Dariyā-e-Yardan ko ubūr karke unhoñ ne Aroīr aur Wādī-e-Arnon ke bīch ke shahr meñ shurū kiyā. Wahān se wuh Jad aur Yāzer se ho kar ⁶ Jiliyād aur Hittiyōñ ke mulk ke shahr Qādis tak pahuñche. Phir āge baṛhte baṛhte wuh Dān aur Saidā ke gird-o-nawāh ke ilāqe ⁷ aur qilāband shahr Sūr aur Hiwwiyoñ aur Kanāniyoñ ke tamām shahroñ tak pahuñch gae. Āk̄hirkār unhoñ ne Yahūdāh ke junūb kī mardumshumārī Bair-sabā tak kī.

⁸ Yoñ pūre mulk meñ safr karte karte wuh ⁹ mahīnoñ aur 20 dinōñ ke bād Yarūshalam wāpas āe. ⁹ Yoāb ne bādshāh ko mardumshumārī kī pūrī riport pesh kī. Isrāil meñ talwār chalāne ke qābil 8 lākh afrād the jabki Yahūdāh ke 5 lākh mard the.

¹⁰ Lekin ab Dāūd kā zamīr us ko malāmat karne lagā. Us ne Rab se duā kī, “Mujh se sangīn gunāh sarzad huā hai. Ai Rab, ab apne k̄hādīm kā qusūr muāf kar. Mujh se baṛī hamāqat huī hai.”

¹¹ Agle din jab Dāūd subah ke waqt uṭhā to us ke ḡhaibbīn Jād Nabi ko Rab kī taraf se paighām mil gayā, ¹² “Dāūd ke pās jā kar use batā denā, ‘Rab tujhe tīn sazaēñ pesh kartā hai. In meñ se ek chun le.’ ” ¹³ Jād Dāūd ke pās gayā aur use Rab kā paighām sunā diyā. Us ne sawāl kiyā, “Āp kis sazā ko tarjīh dete haiñ? Apne mulk meñ sāt sāl ke daurān kāl? Yā yih kī āp ke dushman āp ko bhagā kar tīn māh tak āp kā tāqqub karte

raheñ? Yā yih ki āp ke mulk meñ tīn din tak wabā phail jāe? Dhyān se is ke bāre meñ socheñ tāki maiñ use āp kā jawāb pahuñchā sakūñ jis ne mujhe bhejā hai.”

¹⁴ Dāūd ne jawāb diyā, “Hāy, maiñ kyā kahūñ? Maiñ bahut pareshān hūñ. Lekin ādmiyoñ ke hāth meñ paṛne kī nisbat behtar hai ki maiñ Rab hī ke hāth meñ paṛ jāūñ, kyoñki us kā rahm azīm hai.”

¹⁵ Tab Rab ne Isrāīl meñ wabā phailne dī. Wuh usī subah shurū huī aur tīn din tak logoñ ko maut ke ghāṭ utārtī gai. Shimāl meñ Dān se le kar junūb meñ Bair-sabā tak kul 70,000 afrād halāk hue. ¹⁶ Lekin jab wabā kā farishtā chalte chalte Yarūshalam tak pahuñch gayā aur us par hāth uṭhāne lagā to Rab ne logoñ kī musībat ko dekh kar tars khāyā aur tabāh karne wāle farishte ko hukm diyā, “Bas kar! Ab bāz ā.” Us waqt Rab kā farishtā wahāñ kharā thā jahāñ Araunāh Yabūsī apnā anāj gāhtā thā.

¹⁷ Jab Dāūd ne farishte ko logoñ ko mārte hue dekhā to us ne Rab se iltamās kī, “Maiñ hī ne gunāh kiyā hai, yih merā hī qusūr hai. In bheṛoñ se kyā ghalti huī hai? Barāh-e-karm in ko chhoṛ kar mujhe aur mere khāndān ko sazā de.”

¹⁸ Usī din Jād Dāūd ke pās āyā aur us se kahā, “Araunāh Yabūsī kī gāhne kī jagah ke pās jā kar us par Rab kī qurbāngāh banā le.” ¹⁹ Chunāñche Dāūd chaṛh kar gāhne kī jagah ke pās āyā jis tarah Rab ne Jād kī mārifat farmāyā thā.

²⁰ Jab Araunāh ne bādshāh aur us ke darbāriyoñ ko apnī taraf chaṛhtā huā dekhā to wuh nikal kar bādshāh ke sāmne aundhe muñh jhuk gayā.

²¹ Us ne pūchhā, “Mere āqā aur bādshāh mere pās kyoñ ā gae.” Dāūd ne jawāb diyā, “Maiñ āp kī gāhne kī jagah kharīdnā chāhtā hūñ tāki Rab ke lie qurbāngāh tāmīr karūñ. Kyoñki yih karne se wabā ruk jāegī.”

²² Araunāh ne kahā, “Mere āqā aur bādshāh, jo kuchh āp ko achchhā lage use le kar chaṛhāeñ. Yih bāil bhasm hone wālī qurbānī ke lie hāzīr haiñ. Aur anāj ko gāhne aur bailoñ ko jotne kā sāmān qurbāngāh par rakh kar jalā deñ. ²³ Bādshāh salāmat, maiñ khushī se āp ko yih sab kuchh de detā hūñ. Duā hai ki āp Rab apne Kḥudā ko pasand āeñ.”

²⁴ Lekin bādshāh ne inkār kiyā, “Nahīñ, maiñ zarūr har chīz kī pūrī qīmat adā karūnga. Maiñ Rab apne Kḥudā ko aisī koī bhasm hone wālī qurbānī pesh nahīñ karūnga jo mujhe muft meñ mil jāe.”

Chunāñche Dāūd ne bailoñ samet gāhne kī jagah chāñdī ke 50 sikkoñ ke ewaz kharīd li. ²⁵ Us ne wahāñ Rab kī tazīm meñ qurbāngāh tāmīr karke us par bhasm hone wālī aur salāmatī kī qurbāniyān chaṛhāñ. Tab Rab ne mulk ke lie duā sun kar wabā ko rok diyā.

1 Salātīn

Adūniyāh kī Sāzish

¹ Dāūd Bādshāh bahut būrḥā ho chukā thā. Use hameshā sardī lagtī thī, aur us par mazīd bistar dālne se koī faydā na hotā thā. ² Yih dekh kar mulāzimoñ ne bādshāh se kahā, “Agar ijāzat ho to ham bādshāh ke lie ek naujawān kuñwārī dhūnd leñ jo āp kī k̄hidmat meñ hāzir rahe aur āp kī dekh-bhāl kare. Larḳī āp ke sāth leṭ kar āp ko garm rakhe.” ³ Chunāñche wuh pūre mulk meñ kisī k̄hūbsūrat larḳī kī talāsh karne lage. Dhūndte dhūndte Abīshāg Shūnīmī ko chun kar bādshāh ke pās lāyā gayā. ⁴ Ab se wuh us kī k̄hidmat meñ hāzir hotī aur us kī dekh-bhāl kartī rahī. Larḳī nihāyat k̄hūbsūrat thī, lekin bādshāh ne kabhī us se sohbat na kī.

⁵⁻⁶ Un dinoñ meñ Adūniyāh bādshāh banane kī sāzish karne lagā. Wuh Dāūd kī biwī Hajjīt kā beṭā thā. Yoñ wuh Abīsalūm kā sautelā bhāī aur us ke marne par Dāūd kī sab se barā beṭā thā. Shakl-o-sūrat ke lihāz se log us kī barī tārif kiyā karte the, aur bachpan se us ke bāp ne use kabhī nahīñ dāntā thā ki tū kyā kar rahā hai. Ab Adūniyāh apne āp ko logoñ ke sāmne pesh karke elān karne lagā, “Mainī hī bādshāh banūngā.” Is maqsad ke taht us ne apne lie rath aur ghoṛe kharīd kar 50 ādmiyoñ ko rakh liyā tāki wuh jahāñ bhī jāe us ke āge āge chalte raheñ. ⁷ Us ne Yoāb bin Zarūyāh aur Abiyātar Imām se bāt kī to wuh us ke sāthī ban kar us kī himāyat karne ke lie taiyār hue. ⁸ Lekin Sadoq Imām, Bināyāh bin Yahoyadā aur Nātan Nabī us ke sāth nahīñ the, na Simāī, Re’ī yā Dāūd ke muhāfiz.

⁹ Ek din Adūniyāh ne Ain-rājil Chashme ke qarīb kī chaṭān Zuhlat ke pās ziyāfat kī. Kāfi bheṛ-bakriyāñ, gāy-bail aur moṭe-tāze bachhre zabab kie gae. Adūniyāh ne bādshāh ke tamām beṭoñ aur Yahūdāh ke tamām shāhī afsaroñ ko dāwat di thī. ¹⁰ Kuchh logoñ ko jān-būjh kar is meñ shāmīl nahīñ kiyā gayā thā. Un meñ us kā bhāī Sulemān, Nātan Nabī, Bināyāh aur Dāūd ke muhāfiz shāmīl the.

Dāūd Sulemān ko Bādshāh Qarār Detā Hai

¹¹ Tab Nātan Sulemān kī māñ Bat-sabā se milā aur bolā, “Kyā yih k̄habar āp tak nahīñ pahuñchī ki Hajjīt ke beṭe Adūniyāh ne apne āp ko bādshāh banā liyā hai? Aur hamāre āqā Dāūd ko is kā ilm tak nahīñ! ¹² Āp kī aur āp ke beṭe Sulemān kī zindagī barē k̄hatre meñ hai. Is lie lāzim hai ki āp mere mashware par fauran amal kareñ. ¹³ Dāūd Bādshāh ke pās jā kar use batā denā, ‘Ai mere āqā aur bādshāh, kyā āp ne qasam khā kar mujh se wādā nahīñ kiyā thā ki terā beṭā Sulemān mere bād taḳhtnashīñ hogā? To phir Adūniyāh kyon bādshāh ban gayā hai?’ ¹⁴ Āp kī bādshāh se guftgū abhī k̄hatm nahīñ hogī ki mainī dāḳhil ho kar āp kī bāt kī tasdiq karūngā.”

¹⁵ Bat-sabā fauran bādshāh ke pās gai jo sone ke kamre meñ leṭā huā thā. Us waqt to wuh bahut umrrasidā ho chukā thā, aur Abīshāg us kī dekh-bhāl kar rahī thī. ¹⁶ Bat-sabā kamre meñ dāḳhil ho kar bādshāh ke sāmne muñh ke bal jhuk gai. Dāūd ne pūchhā, “Kyā bāt hai?” ¹⁷ Bat-sabā ne kahā, “Mere āqā, āp ne to Rab apne K̄hudā kī qasam khā kar mujh se wādā kiyā thā ki terā beṭā Sulemān mere bād taḳhtnashīñ hogā. ¹⁸ Lekin ab Adūniyāh bādshāh ban baiṭhā hai aur mere āqā aur bādshāh ko is kā ilm tak nahīñ. ¹⁹ Us ne ziyāfat ke lie bahut-se gāy-bail, moṭe-tāze

bachhre aur bheṛ-bakriyān zabah karke tamām shahzādoñ ko dāwat dī hai. Abiyātar Imām aur fauj kā kamānḍar Yoāb bhī in meñ shāmil haiñ, lekin āp ke khādim Sulemān ko dāwat nahīn mili. ²⁰ Ai bādshāh mere āqā, is waqt tamām Isrāil kī ānkheñ āp par lagī haiñ. Sab āp se yih jānane ke lie tarapte haiñ ki āp ke bād kaun takhtnashīn hogā. ²¹ Agar āp ne jald hī qadam na uṭhāyā to āp ke kūch kar jāne ke fauran bād main aur merā beṭā Adūniyāh kā nishānā ban kar mujrim ṭhahreñge.”

²²⁻²³ Bat-sabā abhī bādshāh se bāt kar hī rahī thī ki Dāūd ko ittalā dī gai ki Nātan Nabī āp se milne āyā hai. Nabī kamre meñ dākhlil ho kar bādshāh ke sāmne aundhe muñh jhuk gayā. ²⁴ Phir us ne kahā, “Mere āqā, lagtā hai ki āp is haq meñ haiñ ki Adūniyāh āp ke bād takhtnashīn ho. ²⁵ Kyonki āj us ne Ain-rājil jā kar bahut-se gāy-bail, moṭe-tāze bachhre aur bheṛ-bakriyoñ ko zabah kiyā hai. Ziyāfat ke lie us ne tamām shahzādoñ, tamām faujī afsaroñ aur Abiyātar Imām ko dāwat dī hai. Is waqt wuh us ke sāth khānā khā khā kar aur mai pī pī kar nārā lagā rahe haiñ, ‘Adūniyāh Bādshāh zindābād!’ ²⁶ Kuchh logoñ ko jān-būjh kar dāwat nahīn dī. Un meñ main āp kā khādim, Sadoq Imām, Bināyāh bin Yahoyadā aur āp kā khādim Sulemān bhī shāmil haiñ. ²⁷ Mere āqā, kyā āp ne wāqā is kā hukm diyā hai? Kyā āp ne apne khādimoñ ko ittalā die baḡhair faisla kiyā hai ki yih shaḡhs bādshāh banegā?”

²⁸ Jawāb meñ Dāūd ne kahā, “Bat-sabā ko bulāeñ!” Wuh wāpas āī aur bādshāh ke sāmne kharī ho gai. ²⁹ Bādshāh bolā, “Rab ki hayāt kī qasam jis ne fidyā de kar mujhe har musibat se bachāyā hai, ³⁰ āp kā beṭā Sulemān mere bād bādshāh hogā balki āj hī mere takht par baiṭh jāegā. Hāñ, āj hī main wuh wādā purā karūnga jo main ne Rab Isrāil ke Ḳhudā kī qasam khā kar āp se kiyā thā.” ³¹ Yih sun kar Bat-sabā aundhe muñh jhuk gai aur kahā, “Merā mālik Dāūd Bādshāh zindābād!”

³² Phir Dāūd ne hukm diyā, “Sadoq Imām, Nātan Nabī aur Bināyāh bin Yahoyadā ko bulā laeñ.” Tinoñ ae ³³ to bādshāh un se muḡhātib huā, “Mere beṭe Sulemān ko mere khachchar par biṭhāeñ. Phir mere afsaroñ ko sāth le kar use Jaihūn Chashme tak pahuñchā deñ. ³⁴ Wahāñ Sadoq aur Nātan use masah karke Isrāil kā bādshāh banā deñ. Narsinge ko bajā bajā kar nārā lagānā, ‘Sulemān Bādshāh zindābād!’ ³⁵ Is ke bād mere beṭe ke sāth yahāñ wāpas ā jānā. Wuh mahal meñ dākhlil ho kar mere takht par baiṭh jāe aur merī jagah hukūmat kare, kyonki main ne use Isrāil aur Yahūdāh kā hukmrān muqarrar kiyā hai.”

³⁶ Bināyāh bin Yahoyadā ne jawāb diyā, “Āmīn, aisā hī ho! Rab mere āqā kā Ḳhudā is faisle par apnī barkat de. ³⁷ Aur jis tarah Rab āp ke sāth rahā usī tarah wuh Sulemān ke sāth bhī ho, balki wuh us ke takht ko āp ke takht se kahīn zyādā sarbuland kare!” ³⁸ Phir Sadoq Imām, Nātan Nabī, Bināyāh bin Yahoyadā aur bādshāh ke muhāfiz Karetioñ aur Faletioñ ne Sulemān ko bādshāh ke khachchar par biṭhā kar use Jaihūn Chashme tak pahuñchā diyā. ³⁹ Sadoq ke pās tel se bharā mendhe kā wuh siñg thā jo muqaddas ḡhaimē meñ parā rahtā thā. Ab us ne yih tel le kar Sulemān ko masah kiyā. Phir narsingā bajāyā gayā aur log mil kar nārā lagāne lage, “Sulemān Bādshāh zindābād! Sulemān Bādshāh zindābād!” ⁴⁰ Tamām log bānsrī bajāte aur khushī manāte hue Sulemān ke piche chalne lage. Jab wuh dubārā Yarūshalam meñ dākhlil huā to itnā shor thā ki zamīn laraz uṭhī.

⁴¹ Logoñ kī yih āwāzeñ Adūniyāh aur us ke mehmānoñ tak bhī pahuñch gain. Thorī der pahle wuh khāne se fāriḡh hue the. Narsinge kī āwāz sun kar Yoāb chaunk uṡhā aur pūchhā, “Yih kyā hai? Shahr se itnā shor kyoñ sunāi de rahā hai?” ⁴² Wuh abhī yih bāt kar hī rahā thā ki Abiyātar kā beṡā Yūnatan pahuñch gayā. Yoāb bolā, “Hamāre pās āeñ. Āp jaise lāyq ādmī achchhī khabar le kar ā rahe hoñge.”

⁴³ Yūnatan ne jawāb diyā, “Afsos, aisā nahīn hai. Hamāre āqā Dāūd Bādshāh ne Sulemān ko bādshāh banā diyā hai. ⁴⁴ Us ne use Sadoq Imām, Nātan Nabī, Bināyāh bin Yahoyadā aur bādshāh ke muhāfiz Karetiyōñ aur Faletiyōñ ke sāth Jaihūn Chashme ke pās bhej diyā hai. Sulemān Bādshāh ke khachchar par sawār thā. ⁴⁵ Jaihūn Chashme ke pās Sadoq Imām aur Nātan Nabī ne use masah karke bādshāh banā diyā. Phir wuh khusī manāte hue shahr meñ wāpas chale gae. Pūre shahr meñ halchal mach gai. Yihī wuh shor hai jo āp ko sunāi de rahā hai. ⁴⁶ Ab Sulemān takht par baiṡh chukā hai, ⁴⁷ aur darbārī hamāre āqā Dāūd Bādshāh ko mubārakbād dene ke lie us ke pās pahuñch gae haiñ. Wuh kah rahe haiñ, ‘Āp kā Khudā kare ki Sulemān kā nām āp ke nām se bhī zyādā mashhūr ho jāe. Us kā takht āp ke takht se kahīñ zyādā sarbuland ho.’ Bādshāh ne apne bistar par jhuk kar Allāh kī parastish kī ⁴⁸ aur kahā, ‘Rab Isrāil ke Khudā kī tamjīd ho jis ne mere beṡoñ meñ se ek ko merī jagah takht par biṡhā diyā hai. Us kā shukr hai ki maiñ apnī ānkhoñ se yih dekh sakā.’”

⁴⁹ Yūnatan ke muñh se yih khabar sun kar Adūniyāh ke tamām mehmān ghabrā gae. Sab uṡh kar chāroñ taraf muntashir ho gae. ⁵⁰ Adūniyāh Sulemān se khauf khā kar muqaddas khaime ke pās gayā aur qurbāngāh ke siñgoñ se lipaṡ gayā. ⁵¹ Kisī ne Sulemān ke pās jā kar use ittālā dī, “Adūniyāh ko Sulemān Bādshāh se khauf hai, is lie wuh qurbāngāh ke siñgoñ se lipṡe hue kah rahā hai, ‘Sulemān Bādshāh pahle qasam khāe ki wuh mujhe maud ke ghāṡ nahīñ utāregā.’” ⁵² Sulemān ne wādā kiyā, “Agar wuh lāyq sābit ho to us kā ek bāl bhī bikā nahīñ hogā. Lekin jab bhī us meñ badī pāi jāe wuh zarūr maregā.”

⁵³ Sulemān ne apne logoñ ko Adūniyāh ke pās bhej diyā tāki wuh use bādshāh ke pās pahuñchāeñ. Adūniyāh āyā aur Sulemān ke sāmne aundhe muñh jhuk gayā. Sulemān bolā, “Apne ghar chale jāo!”

2

Dāūd kī Ākhirī Hidāyat

¹ Jab Dāūd ko mahsūs huā ki kūch kar jāne kā waqt qarīb hai to us ne apne beṡe Sulemān ko hidāyat kī, ² “Ab maiñ wahāñ jā rahā hūñ jahañ duniyā ke har shaḡhs ko jānā hotā hai. Chunāñche mazbūt hoñ aur mardānagī dikhāeñ. ³ Jo kuchh Rab āp kā Khudā āp se chāhtā hai wuh kareñ aur us kī rāhoñ par chalte raheñ. Allāh kī shariāt meñ darj har hukm aur hidāyat par pūre taur par amal kareñ. Phir jo kuchh bhī kareñge aur jahañ bhī jāeñge āp ko kāmyābī nasib hogī. ⁴ Phir Rab mere sāth apnā wādā pūrā karegā. Kyoñki us ne farmāyā hai, ‘Agar terī aulād apne chāl-chalan par dhyān de kar pūre dil-o-jān se merī wafādār rahe to Isrāil par us kī hukūmat hameshā tak qāym rahegi.’

⁵ Do ek aur bāteñ bhī haiñ. Āp ko khūb mālūm hai ki Yoāb bin Zarūyāh ne mere sāth kaisā sulūk kiyā hai. Isrāil ke do kamāñdaroñ Abinair bin Nair aur Amāsā bin Yatar ko us ne qatl kiyā. Jab jang nahīñ thī us ne jang kā khūn bahā kar apnī peṡī aur jūtoñ ko bequsūr khūn se āludā kar liyā

hai. ⁶ Us ke sāth wuh kuchh karen jo āp ko munāsib lage. Yoāb būrhā to hai, lekin dhyān deñ ki wuh tabaī maut na mare. ⁷ Tāham Barzillī Jilyādī ke beṭoñ par mehrbānī karen. Wuh āp ki mez ke mustaqil mehmān raheñ, kyonki unhoñ ne mere sāth bhī aisā hī sulūk kiyā jab main ne āp ke bhāī Abisalūm kī wajah se Yarūshalam se hijrat kī. ⁸ Bahūrīm ke Binyamīnī Simaī bin Jirā par bhī dhyān deñ. Jis din main hijrat karte hue Mahanāym se guzar rahā thā to us ne mujh par lānateñ bhejīñ. Lekin merī wāpasī par wuh Dariyā-e-Yardan par mujh se milne āyā aur main ne Rab kī qasam khā kar us se wādā kiyā ki use maut ke ghāṭ nahīñ utārūnga. ⁹ Lekin āp us kā jurm nazarandāz na karen balki us kī munāsib sazā deñ. Āp dānishmand haiñ, is lie āp zarūr sazā dene kā koī na koī tariqā dhūnd nikāleñge. Wuh būrhā to hai, lekin dhyān deñ ki wuh tabaī maut na mare.”

¹⁰ Phir Dāūd mar kar apne bāpdādā se jā milā. Use Yarūshalam ke us hisse meñ dafn kiyā gayā jo ‘Dāūd kā Shahr’ kahlātā hai. ¹¹ Wuh kul 40 sāl tak Isrāīl kā bādshāh rahā, sāt sāl Habrūn meñ aur 33 sāl Yarūshalam meñ. ¹² Sulemān apne bāp Dāūd ke bād taḡhtnashīn huā. Us kī hukūmat mazbūṭī se qāym huī.

Adūniyāh kī Maut

¹³ Ek din Dāūd kī biwī Hajjīt kā beṭā Adūniyāh Sulemān kī māñ Bat-sabā ke pās āyā. Bat-sabā ne pūchhā, “Kya āp amn pasand irādā rakh kar āe haiñ?” Adūniyāh bolā, “Jī, ¹⁴ balki merī āp se guzārish hai.”

Bat-sabā ne jawāb diyā, “To phir batāeñ!” ¹⁵ Adūniyāh ne kahā, “Āp to jāñtī haiñ ki asal meñ bādshāh banane kā haq merā thā. Aur yih tamām Isrāīl kī tawaqqo bhī thī. Lekin ab to hālāt badal gae haiñ. Merā bhāī bādshāh ban gayā hai, kyonki yihī Rab kī marzī thī. ¹⁶ Ab merī āp se darḡhāst hai. Is se inkār na karen.” Bat-sabā bolī, “Batāeñ.” ¹⁷ Adūniyāh ne kahā, “Main Abishāg Shūnīmī se shādī karnā chāhtā hūñ. Barāh-e-karm Sulemān Bādshāh ke sāmne merī sifārish karen tāki bāt ban jāe. Agar āp bāt karen to wuh inkār nahīñ karegā.” ¹⁸ Bat-sabā rāzī huī, “Chaleñ, ṡhik hai. Main āp kā yih muāmalā bādshāh ko pesh karūngī.”

¹⁹ Chunāñche Bat-sabā Sulemān Bādshāh ke pās gāī tāki use Adūniyāh kā muāmalā pesh kare. Jab darbār meñ pahuñchī to bādshāh uṡh kar us se milne āyā aur us ke sāmne jhuk gayā. Phir wuh dubārā taḡht par baiṡh gayā aur hukm diyā ki māñ ke lie bhī taḡht rakhā jāe. Bādshāh ke dahne hāth baiṡh kar ²⁰ us ne apnā muāmalā pesh kiyā, “Merī āp se ek chhoṡṡī-sī guzārish hai. Is se inkār na karen.” Bādshāh ne jawāb diyā, “Ammī, batāeñ apnī bāt, main inkār nahīñ karūnga.” ²¹ Bat-sabā bolī, “Apne bhāī Adūniyāh ko Abishāg Shūnīmī se shādī karne deñ.”

²² Yih sun kar Sulemān bharak uṡhā, “Adūniyāh kī Abishāg se shādī!! Yih kaisī bāt hai jo āp pesh kar rahī haiñ? Agar āp yih chāhtī haiñ to kyon na barāh-e-rāst taqāzā karen ki Adūniyāh merī jagah taḡht par baiṡh jāe. Āḡhir wuh merā barā bhāī hai, aur Abiyātar Imām aur Yoāb bin Zarūyāh bhī us kā sāth de rahe haiñ.” ²³ Phir Sulemān Bādshāh ne Rab kī qasam khā kar kahā, “Is darḡhāst se Adūniyāh ne apnī maut par muhr lagāī hai. Allāh mujhe saḡht sazā de agar main use maut ke ghāṭ na utārūñ. ²⁴ Rab kī qasam jis ne merī tasdīq karke mujhe mere bāp Dāūd ke taḡht par biṡhā diyā aur apne wāde ke mutābiq mere lie ghar tāmīr kiyā hai, Adūniyāh ko āj hī marnā hai!”

²⁵ Phir Sulemān Bādshāh ne Bināyāh bin Yahoyadā ko hukm diyā ki wuh Adūniyāh ko maut ke ghāṭ utār de. Chunānche wuh niklā aur use mār ḍālā.

Yoāb aur Abiyātar kī Sazā

²⁶ Abiyātar Imām se bādshāh ne kahā, “Ab yahān se chale jāēn. Anatot meñ apne ghar meñ raheñ aur wahān apnī zamīneñ sañbhāleñ. Go āp sazā-e-maut ke lāyq haiñ to bhī maiñ is waqt āp ko nahīñ mār dūngā, kyōñki āp mere bāp Dāūd ke sāmne Rab Qādir-e-mutlaq ke ahd kā sandūq uṭhāe har jagah un ke sāth gae. Āp mere bāp ke tamām taklīfdeh aur mushkiltarīn lamhāt meñ sharīk rahe haiñ.” ²⁷ Yih kah kar Sulemān ne Abiyātar kā Rab ke huzur imām kī khidmat saranjām dene kā haq mansūkh kar diyā. Yoñ Rab kī wuh peshgoī pūrī huī jo us ne Sailā meñ Eli ke gharāne ke bāre meñ kī thi.

²⁸ Yoāb ko jald hī patā chalā ki Adūniyāh aur Abiyātar se kyā kuchh huā hai. Wuh Abīsalūm kī sázishoñ meñ to sharīk nahīñ huā thā lekin bād meñ Adūniyāh kā sāthī ban gayā thā. Is lie ab wuh bhāg kar Rab ke muqaddas khaime meñ dākhil huā aur qurbāngāh ke sīngoñ ko pakar liyā. ²⁹ Sulemān Bādshāh ko ittalā dī gai, “Yoāb bhāg kar Rab ke muqaddas khaime meñ gayā hai. Ab wuh wahān qurbāngāh ke pās kharā hai.” Yih sun kar Sulemān ne Bināyāh bin Yahoyadā ko hukm diyā, “Jāo, Yoāb ko mār do!”

³⁰ Bināyāh Rab ke khaime meñ jā kar Yoāb se mukhātib huā, “Bādshāh farmatā hai ki khaime se nikal āo!” Lekin Yoāb ne jawāb diyā, “Nahīñ, agar marnā hai to yihī marūngā.” Bināyāh bādshāh ke pās wāpas āyā aur use Yoāb kā jawāb sunāyā. ³¹ Tab bādshāh ne hukm diyā, “Chalo, us kī marzī! Use wahīñ mār kar dafn kar do tāki maiñ aur mere bāp kā gharānā un qatloñ ke jawābdeh na ṭhahreñ jo us ne bilāwajah kie haiñ. ³² Rab use un do ādmiyoñ ke qatl kī sazā de jo us se kahīñ zyādā sharīf aur achche the yānī Isrāīlī fauj kā kamānḍar Abinair bin Nair aur Yahūdāh kī fauj kā kamānḍar Amāsā bin Yatar. Yoāb ne donoñ ko talwār se mār ḍālā, hālāñki mere bāp ko is kā ilm nahīñ thā. ³³ Yoāb aur us kī aulād hameshā tak in qatloñ ke qusūrwar ṭhahreñ. Lekin Rab Dāūd, us kī aulād, gharāne aur takht ko hameshā tak salāmatī atā kare.”

³⁴ Tab Bināyāh ne muqaddas khaime meñ jā kar Yoāb ko mār diyā. Use Yahūdāh ke bayābān meñ us kī apnī zamīn meñ dafnā diyā gayā. ³⁵ Yoāb kī jagah bādshāh ne Bināyāh bin Yahoyadā ko fauj kā kamānḍar banā diyā. Abiyātar kā ohdā us ne Sadoq Imām ko de diyā.

Simāi kī Maut

³⁶ Is ke bād bādshāh ne Simāi ko bulā kar use hukm diyā, “Yahān Yarūshalam meñ apnā ghar banā kar rahnā. Āindā āp ko shahr se nikalne kī ijāzat nahīñ hai, khāñ āp kahīñ bhī jānā chāheñ. ³⁷ Yaqīn jāneñ kī jyoñ hī āp shahr ke darwāze se nikal kar Wādi-e-Qidron ko pār kareñge to āp ko mār diyā jāegā. Tab āp khud apnī maut ke zimmedār ṭhahreñge.” ³⁸ Simāi ne jawāb diyā, “Ṭhīk hai, jo kuchh mere āqā ne farmāyā hai maiñ karūngā.”

Simāi der tak bādshāh ke hukm ke mutābiq Yarūshalam meñ rahā. ³⁹ Tin sāl yoñ hī guzar gae. Lekin ek din us ke do ghulām bhāg gae. Chalthe chalte wuh Jāt ke bādshāh Akīs bin Mākā ke pās pahuñch gae. Kisī ne Simāi ko ittalā dī, “Āp ke ghulām Jāt meñ ṭhahre hue haiñ.” ⁴⁰ Wuh fauran apne gadhe par zin kas kar ghulāmoñ ko ḍhūñḍne ke lie Jāt meñ Akīs ke

pās chālā gayā. Donoñ ġhulām ab tak wahīn the to Simāi unheñ pakar kar Yarūshalam wāpas le āyā.

⁴¹ Sulemān ko khabar milī ki Simāi Jāt jā kar laut āyā hai. ⁴² Tab us ne use bulā kar pūchhā, “Kyā main ne āp ko āgāh karke nahīn kahā thā ki yaqīn jāneñ ki jyoñ hī āp Yarūshalam se nikleñge āp ko mār diyā thegā, khāh āp kahiñ bhī jānā chāheñ. Aur kyā āp ne jawāb meñ Rab kī qasam khā kar nahīn kahā thā, ‘Ṭhīk hai, main aisā hī karūnga?’” ⁴³ Lekin ab āp ne apnī qasam toṛ kar mere hukm kī khalāfwarzī kī hai. Yih āp ne kyoñ kiyā hai?” ⁴⁴ Phir bādshāh ne kahā, “Āp khūb jānte haiñ ki āp ne mere bāp Dāūd ke sāth kitnā burā sulūk kiyā. Ab Rab āp ko is kī sazā degā. ⁴⁵ Lekin Sulemān Bādshāh ko wuh barkat detā rahegā, aur Dāūd kā taḡht Rab ke huzūr abad tak qāym rahegā.”

⁴⁶ Phir bādshāh ne Bināyāh bin Yahoyadā ko hukm diyā ki wuh Simāi ko mār de. Bināyāh ne use bāhar le jā kar talwār se mār diyā. Yoñ Sulemān kī Isrāil par hukūmat mazbūt ho gai.

3

Sulemān Rab se Hikmat Māngtā Hai

¹ Sulemān Firaun kī beṭī se shādī karke Misrī bādshāh kā dāmād ban gayā. Shurū meñ us kī bīwī shahr ke us hisse meñ rahtī thī jo ‘Dāūd kā Shahr’ kahlātā thā. Kyoñki us waqt nayā mahal, Rab kā ghar aur shahr kī fasil zer-e-tāmīr the.

² Un dinoñ meñ Rab ke nām kā ghar tāmīr nahīn huā thā, is lie Isrāilī apnī qurbāniyāñ maḡhtalif ūñchī raḡhoñ par chaṛhāte the. ³ Sulemān Rab se pyār kartā thā aur is lie apne bāp Dāūd kī tamām hidāyat ke mutābiq zindagī guzārtā thā. Lekin wuh bhī jānwaroñ kī apnī qurbāniyāñ aur baḡhūr aise hī maqāmoñ par Rab ko pesh kartā thā.

⁴ Ek din bādshāh Jibaūn gayā aur wahāñ bhasm hone wālī 1,000 qurbāniyāñ chaṛhāñ, kyoñki us shahr kī ūñchī jagah qurbāniyāñ chaṛhāne kā sab se aham markaz thī. ⁵ Jab wuh wahāñ ṭhahrā huā thā to Rab khāb meñ us par zāhir huā aur farmāyā, “Terā dil kyā chāhtā hai? Mujhe batā de to main terī khāhish pūri karūnga.”

⁶ Sulemān ne jawāb diyā, “Tū mere bāp Dāūd par baṛī mehrbāni kar chukā hai. Wajah yih thī ki terā khādim wafādārī, insāf aur kḡlūsdilī se tere huzūr chaltā rahā. Terī us par mehrbāni āj tak jāri rahī hai, kyoñki tū ne us kā beṭā us kī jagah taḡhtnashīn kar diyā hai. ⁷ Ai Rab mere Khudā, tū ne apne khādim ko mere bāp Dāūd kī jagah taḡht par biṭhā diyā hai. Lekin main abhī chhotā bachchā hūñ jise apnī zimmedāriyāñ sahīh taur par sañbhāle kā tajrabā nahīn huā. ⁸ To bhī tere khādim ko terī chunī huī qaum ke bīch meñ khaṛā kiyā gayā hai, itnī azīm qaum ke darmiyāñ ki use ginā nahīn jā saktā. ⁹ Chunāñche mujhe sunane wālā dil atā farmā tāki main terī qaum kā insāf karūñ aur sahīh aur ḡhalat bātoñ meñ imtiyāz kar sakūñ. Kyoñki kaun terī is azīm qaum kā insāf kar saktā hai?”

¹⁰ Sulemān kī yih darḡhāst Rab ko pasand āī, ¹¹ is lie us ne jawāb diyā, “Main khush hūñ ki tū ne na umr kī darāzī, na daulat aur na apne dushmanoñ kī halākat balki imtiyāz karne kī salāhiyat māngī hai tāki sun kar insāf kar sake. ¹² Is lie main terī darḡhāst pūri karke tujhe itnā dānishmand aur samajhdār banā dūngā ki utnā na māzī meñ koī thā, na mustaqbil meñ kabhī koī hogā. ¹³ Balki tujhe wuh kuchh bhī de dūngā jo tū ne nahīn māngā, yāñī daulat aur izzat. Tere jite-jī koī aur bādshāh

tere barābar nahīn pāyā jāegā. ¹⁴ Agar tū merī rāhoñ par chaltā rahe aur apne bāp Dāūd kī tarah mere ahkām ke mutābiq zindagī guzāre to phir main terī umr darāz karūnga.”

¹⁵ Sulemān jāg uṭhā to mālum huā ki main ne khāb dekhā hai. Wuh Yarūshalam ko wāpas chalā gayā aur Rab ke ahd ke sandūq ke sāmne kharā huā. Wahāñ us ne bhasm hone wālī aur salāmatī kī qurbāniyāñ pesh kīñ, phir baṛī ziyāfat kī jis meñ tamām darbārī sharīk hue.

Do Kasbiyōn ke Bachche ke bāre meñ Sulemān kā Faislā

¹⁶ Ek din do kasbiyāñ bādshāh ke pās aīñ. ¹⁷ Ek bāt karne lagī, “Mere āqā, ham donoñ ek hī ghar meñ bāstī haiñ. Kuchh der pahle is kī maujūdagī meñ ghar meñ mere bachchā paidā huā. ¹⁸ Do din ke bād is ke bhī bachā huā. Ham akeli hī thiñ, hamāre siwā ghar meñ koī aur nahīn thā. ¹⁹ Ek rāt ko merī sāthī kā bachchā mar gayā. Māñ ne sote meñ karwaṭeñ badalte badalte apne bachche ko dabā diyā thā. ²⁰ Rātoñ rāt ise mālūm huā ki beṭā mar gayā hai. Main abhī gahrī nīnd so rahī thī. Yih dekh kar is ne mere bachche ko uṭhāyā aur apne murde beṭe ko merī god meñ rakh diyā. Phir wuh mere beṭe ke sāth so gai. ²¹ Subah ke waqt jab main apne beṭe ko dūdh pilāne ke lie uṭhī to dekhā ki us se jāñ nikal gai hai. Lekin jab din mazid chaṛhā aur main ghaur se use dekh sakī to kyā dekhṭī hūñ ki yih wuh bachchā nahīn hai jise main ne janm diyā hai!”

²² Dūsrī aurat ne us kī bāt kāt kar kahā, “Hargiz nahīñ! Yih jhūṭ hai. Merā beṭā zindā hai aur terā to mar gayā hai.” Pahlī aurat chīkh uṭhī, “Kabhī bhī nahīñ! Zindā bachchā merā aur murdā bachchā terā hai.” Aisī bāteñ karte karte donoñ bādshāh ke sāmne jhagaṛī rahīñ.

²³ Phir bādshāh bolā, “Sīdhī-sī bāt yih hai ki donoñ hī dāwā kartī haiñ ki zindā bachchā merā hai aur murdā bachchā dūsrī kā hai. ²⁴ Ṭhīk hai, phir mere pās talwār le āeñ!” Us ke pās talwār lāī gai. ²⁵ Tab us ne hukm diyā, “Zindā bachche ko barābar ke do hissoñ meñ kāt kar har aurat ko ek ek hissā de deñ.” ²⁶ Yih sun kar bachche kī haqīqī māñ ne jis kā dil apne beṭe ke lie taraptā thā bādshāh se iltamās kī, “Nahīñ mere āqā, use mat māreñ! Barāh-e-karm use isī ko de dījie.”

Lekin dūsrī aurat bolī, “Ṭhīk hai, use kāt deñ. Agar yih merā nahīñ hogā to kam az kam terā bhī nahīñ hogā.”

²⁷ Yih dekh kar bādshāh ne hukm diyā, “Rukeñ! Bachche par talwār mat chālāeñ balki use pahlī aurat ko de deñ jo chāhtī hai ki zindā rahe. Wuhī us kī māñ hai.” ²⁸ Jald hī Sulemān ke is faisle kī khabar pūre mulk meñ phail gai, aur logoñ par bādshāh kā khauf chhā gayā, kyōñki unhoñ ne jāñ liyā ki Allāh ne use insāf karne kī kḥās hikmat atā kī hai.

4

Sulemān ke Sarkārī Afsaroñ kī Fahrist

¹ Ab Sulemān pūre Isrāīl par hukūmat kartā thā. ² Yih us ke ālā afsar the:

imām-e-āzam: Azariyāh bin Sadoq,

³ mīrmunshī: Sisā ke beṭe Ilihūrif aur Akhiyāh, bādshāh kā mushīr-e-kḥās: Yahūsafat bin Aqhilūd,

⁴ fauj kā kamāñdar: Bināyāh bin Yahoyadā,

imām: Sadoq aur Abiyātar,

⁵ ziloñ par muqarrar afsaroñ kā sardār: Azariyāh bin Nātan, bādshāh kā qarībī mushīr: imām Zabūd bin Nātan,

⁶ mahal kā inchārj: Aḳhīsar,
begāriyoñ kā inchārj: Adūnīrām bin Abdā

⁷ Sulemān ne Mulḳ-e-Isrāīl ko bārah ziloñ meñ taq̄sīm karke har zile par ek afsar muqarrar kiyā thā. In afsaron kī ek zimmedārī yih thī ki darbār kī zarūriyāt pūrī karen. Har afsar ko sāl meñ ek māh kī zarūriyāt pūrī karnī thīñ. ⁸ Darj-e-zail in afsaron aur un ke ilāqoñ kī fahrist hai. Bin-hūr: Ifrāim kā pahārī ilāqā,

⁹ Bin-diḳar: Maḳas, Sālbīm, Bait-shams aur Ailon-bait-hanān,

¹⁰ Bin Hasad: Arubbot, Sokā aur Hifar kā ilāqā,

¹¹ Sulemān kī beṭī Tāfat kā shauhar Bin-abīnadāb: Sāhili shahr Dor kā pahārī ilāqā,

¹² Bānā bin Aḳhilūd: Tānak, Majiddo aur us Bait-shān kā pūrā ilāqā jo Zartān ke paṛos meñ Yazrael ke niche wāḳe hai, nīz Bait-shān se le kar Abīl-mahūlā tak kā pūrā ilāqā bashamūl Yuqmīyām,

¹³ Bin-jabar: Jiliyād meñ Rāmāt kā ilāqā bashamūl Yāir bin Manassī kī bastiyān, phir Basan meñ Arjūb kā ilāqā. Is meñ 60 aise fasildār shahr shāmīl the jin ke darwāzoñ par pital ke kunḍe lage the,

¹⁴ Aḳhīnadāb bin Iddū: Mahanāym,

¹⁵ Sulemān kī beṭī Bāsamat kā shauhar Aḳhīmāz: Naftāli kā qabāyli ilāqā,

¹⁶ Bānā bin Hūsī: Āshar kā qabāyli ilāqā aur Bālot,

¹⁷ Yahūsafat bin Farūh: Ishkār kā qabāyli ilāqā,

¹⁸ Simāi bin Ailā: Binyamīn kā qabāyli ilāqā,

¹⁹ Jabar bin Ūrī Jiliyād kā wuh ilāqā jis par pahle Amorī bādshāh Sīhon aur Basan ke bādshāh Oj kī hukūmat thī. Is pūre ilāqe par sirf yihī ek afsar muqarrar thā.

Sulemān kī Hukūmat kī Azmat

²⁰ Us zamāne meñ Isrāīl aur Yahūdāh ke log sāhil kī ret kī mānind beshumār the. Logoñ ko khāne aur pīne kī sab chīzeñ dastyāb thīñ, aur wuh ḳhush the.

²¹ Sulemān Dariyā-e-Furāt se le kar Filistiyon ke ilāqe aur Misrī sarhad tak tamām mamālik par hukūmat kartā thā. Us ke jīte-jī yih mamālik us ke tābe rahe aur use ḳharāj dete the.

²² Sulemān ke darbār kī rozānā zarūriyāt yih thīñ: taq̄riban 5,000 kilogrām bārīk maidā, taq̄riban 10,000 kilogrām ām maidā, ²³ 10 moṭe-tāze bail, charāḡāhoñ meñ pale hue 20 ām bail, 100 bher-bakriyān, aur is ke alāwā hiran, ḡhazāl, mrig aur muḳhtalif ḳisim ke moṭe-tāze murḡh.

²⁴ Jitne mamālik Dariyā-e-Furāt ke maḡhrib meñ the un sab par Sulemān kī hukūmat thī, yānī Tifsah se le kar Ḡhazzā tak. Kisī bhī paṛosī mulḳ se us kā jhagaṛā nahīñ thā, balki sab ke sāth sulah thī. ²⁵ Us ke jīte-jī pūre Yahūdāh aur Isrāīl meñ sulah-salāmāti rahī. Shimāl meñ Dān se le kar junūb meñ Bair-sabā tak har ek salāmāti se angūr kī apnī bel aur anjir ke apne daraḳht ke sāy meñ baiṭh saktā thā.

²⁶ Apne rathoñ ke ghoṛoñ ke lie Sulemān ne 4,000 thān banwāe. Us ke 12,000 ghoṛe the. ²⁷ Bārah ziloñ par muqarrar afsar bāḳāydaḡī se Sulemān Bādshāh aur us ke darbār kī zarūriyāt pūrī karte rahe. Har ek ko sāl meñ ek māh ke lie sab kuchh muhaiyā karnā thā. Un kī mehnat kī wajah se darbār meñ koī kamī na huī. ²⁸ Bādshāh kī hidāyat ke mutābiḳ wuh rathoñ ke ghoṛoñ aur dūse ghoṛoñ ke lie darkār jau aur bhūsā barāh-e-rāst un ke thānoñ tak pahunchāte the.

²⁹ Allāh ne Sulemān ko bahut zyādā hikmat aur samajh atā kī. Use sāhil kī ret jaisā wasī ilm hāsīl huā. ³⁰ Us kī hikmat Isrāīl ke mashriq meñ rahne wāle aur Misr ke ālimoñ se kahiñ zyādā thī. ³¹ Is lihāz se koī bhī us ke barābar nahīn thā. Wuh Aitān Izrāhī aur Mahol ke beṭoñ Haimān, Kalkūl aur Dardā par bhī sabqat le gayā thā. Us kī shohrat irdgird ke tamām mamālik meñ phail gai. ³² Us ne 3,000 kahāwateñ aur 1,005 gīt likh die. ³³ Wuh tafsīl se muḳhtalif qism ke padoñ ke bāre meñ bāt kar saktā thā, Lubnān meñ deodār ke beṛe daraḳht se le kar chhoṭe paude zūfā tak jo dīwār kī darāroñ meñ ugtā hai. Wuh mahārat se chaupāyoñ, parindoñ, reñgne wāle jānwaroñ aur machhliyoñ kī tafsīlāt bhī bayān kar saktā thā. ³⁴ Chunāñche tamām mamālik ke bādshāhoñ ne apne safiroñ ko Sulemān ke pās bhej diyā tākī us kī hikmat sunēñ.

5

Hīrām Bādshāh ke sāth Sulemān kā Muāhadā

¹ Sūr kā bādshāh Hīrām hameshā Dāūd kā achchhā dost rahā thā. Jab use khabar mili kī Dāūd ke bād Sulemān ko masah karke bādshāh banāyā gayā hai to us ne apne safiroñ ko use mubārakbād dene ke lie bhej diyā. ² Tab Sulemān ne Hīrām ko paighām bhejā, ³ “Āp jānte haiñ kī mere bāp Dāūd Rab apne Ḳhudā ke nām ke lie ghar tāmīr karnā chāhte the. Lekin yih un ke bas kī bāt nahīn thī, kyonki un ke jīte-jī irdgird ke mamālik un se jang karte rahe. Go Rab ne Dāūd ko tamām dushmanoñ par fatah baḳshī thī, lekin larṭe larṭe wuh Rab kā ghar na banā sake. ⁴ Ab hālāt farq haiñ: Rab mere Ḳhudā ne mujhe pūrā sukūn atā kiyā hai. Chāroñ taraf na koī muḳhālīf nazar atā hai, na koī khatrā. ⁵ Is lie main Rab apne Ḳhudā ke nām ke lie ghar tāmīr karnā chāhtā hūñ. Kyonki mere bāp Dāūd ke jīte-jī Rab ne un se wādā kiyā thā, ‘Tere jis beṭe ko main tere bād taḳht par biṭhāūngā wuhī mere nām ke lie ghar banāegā.’ ⁶ Ab guzārīsh hai kī āp ke lakaṛhāre Lubnān meñ mere lie deodār ke daraḳht kāt deñ. Mere log un ke sāth mil kar kām kareñge. Āp ke logoñ kī mazdūrī main hī adā karūnga. Jo kuchh bhī āp kaheñge main unheñ dūngā. Āp to ḳhūb jānte haiñ kī hamāre hāñ Saidā ke lakaṛhāroñ jaise māhir nahīn haiñ.”

⁷ Jab Hīrām ko Sulemān kā paighām milā to wuh bahut ḳhush ho kar bol uṭhā, “Āj Rab kī hamd ho jis ne Dāūd ko is beṛī qaum par hukūmat karne ke lie itnā dānishmand beṭā atā kiyā hai!” ⁸ Sulemān ko Hīrām ne jawāb bhejā, “Mujhe āp kā paighām mil gayā hai, aur main āp kī zarūr madad karūnga. Deodār aur jūnīpar kī jitnī lakaṛī āp ko chāhie wuh main āp ke pās pahuñchā dūngā. ⁹ Mere log daraḳhtoñ ke tane Lubnān ke pahārī ilāqe se niche sāhil tak laeñge jahān ham un ke beṛe bāndh kar samundar par us jagah pahuñchā deñge jo āp muḳarrar kareñge. Wahān ham tanoñ ke rasse khol deñge, aur āp unheñ le jā sakeñge. Muāwaze meñ āp mujhe itnī ḳhurāk muhaiyā karen kī mere darbār kī zarūriyāt pūrī ho jāeñ.”

¹⁰ Chunāñche Hīrām ne Sulemān ko deodār aur jūnīpar kī utnī lakaṛī muhaiyā kī jitnī use zarūrāt thī. ¹¹ Muāwaze meñ Sulemān use sālānā taqrīban 32,50,000 kilogrām gandum aur taqrīban 4,40,000 liṭar zaitūn kā tel bhejtā rahā. ¹² Is ke alāwā Sulemān aur Hīrām ne āpas meñ sulah kā muāhadā kiyā. Yoñ Rab ne Sulemān ko hikmat atā kī jis tarah us ne us se wādā kiyā thā.

Rab kā Ghar Banāne kī Pahlī Taiyāriyāñ

13-14 Sulemān Bādshāh ne Lubnān meñ yih kām karne ke lie Isrāil meñ se 30,000 ādmīyoñ kī begār par bhartī kī. Us ne Adūnīrām ko un par muqarrar kiyā. Yoñ har māh wuh bārī bārī 10,000 afrād ko Lubnān meñ bhejtā rahā. Yoñ har mazdūr ek māh Lubnān meñ aur do māh ghar meñ rahtā. ¹⁵ Sulemān ne 80,000 ādmīyoñ ko kānoñ meñ lagāyā tāki wuh patthar nikālēñ. 70,000 afrād yih patthar Yarūshalam lāte the. ¹⁶ Un logoñ par 3,300 nigarān muqarrar the. ¹⁷ Bādshāh ke hukm par wuh kānoñ se behtarīn patthar ke bare bare ṭukre nikāl lāe aur unheñ tarāsh kar Rab ke ghar kī bunīyād ke lie taiyār kiyā. ¹⁸ Jabal ke kārigaroñ ne Sulemān aur Hīrām ke kārigaroñ kī madad kī. Unhoñ ne mil kar patthar ke bare bare ṭukre aur lakaṛī ko tarāsh kar Rab ke ghar kī tāmīr ke lie taiyār kiyā.

6

Rab ke Ghar kī Tāmīr

¹ Sulemān ne apnī hukūmat ke chauthē sāl ke dūsre mahīne Zib meñ Rab ke ghar kī tāmīr shurū kī. Isrāil ko Mīsr se nīkle 480 sāl guzar chuke the.

² Imārat kī lambāī 90 fuṭ, chauṛāī 30 fuṭ aur ūñchāī 45 fuṭ thī. ³ Sāmne ek barāmdā banāyā gayā jo imārat jitnā chauṛā yānī 30 fuṭ aur āge kī taraf 15 fuṭ lambā thā. ⁴ Imārat kī dīwāroñ meñ khiṛkiyāñ thīñ jin par jangle lage the. ⁵ Imārat se bāhar ā kar Sulemān ne daēñ baēñ kī dīwāroñ aur pichhlī dīwār ke sāth ek ḍhāñchā khaṛā kiyā jis kī tīn manzileñ thīñ aur jis meñ muḳhtalif kamre the. ⁶ Nichlī manzil kī andar kī chauṛāī sārhe 7 fuṭ, darmiyānī manzil kī 9 fuṭ aur ūpar kī manzil kī sārhe 10 fuṭ thī. Wajah yih thī ki Rab ke ghar kī bairūnī dīwār kī moṭāī manzil bamanzil kam hotī gaī. Is tarīqe se bairūnī ḍhāñche kī dūsri aur tīsri manzil ke shahtīroñ ke lie Rab ke ghar kī dīwār meñ sūrākh banāne kī zarūrat nahīñ thī balki unheñ dīwār par hī rakhā gayā. Yānī darmiyānī manzil kī imārat wālī dīwār nichlī kī dīwār kī nisbat kam moṭī aur ūpar wālī manzil kī imārat wālī dīwār darmiyānī manzil kī dīwār kī nisbat kam moṭī thī. Yoñ is ḍhāñche kī chhatoñ ke shahtīroñ ko imārat kī dīwār tor kar us meñ lagāne kī zarūrat nahīñ thī balki unheñ imārat kī dīwār par hī rakhā gayā.

⁷ Jo patthar Rab ke ghar kī tāmīr ke lie istemāl hue unheñ patthar kī kān ke andar hī tarāsh kar taiyār kiyā gayā. Is lie jab unheñ zer-e-tāmīr imārat ke pās lā kar joṛā gayā to na hathauroñ, na chhainī na lohe ke kisī aur auzār kī āwāz sunāī dī.

⁸ Is ḍhāñche meñ dākhlil hone ke lie imārat kī dahnī dīwār meñ darwāzā banāyā gayā. Wahāñ se ek siṛhī parastār ko darmiyānī aur ūpar kī manzil tak pahuñchātī thī. ⁹ Yoñ Sulemān ne imārat ko takmīl tak pahuñchāyā. Chhat ko deodār ke shahtīroñ aur taḳhtoñ se banāyā gayā. ¹⁰ Jo ḍhāñchā imārat ke tīnoñ taraf khaṛā kiyā gayā use deodār ke shahtīroñ se imārat kī bāhar wālī dīwār ke sāth joṛā gayā. Us kī tīnoñ manziloñ kī ūñchāī sārhe sāt sāt fuṭ thī.

¹¹ Ek dīn Rab Sulemān se hamkalām huā, ¹² “Jahāñ tak merī sukūnatgāh kā tālluq hai jo tū mere lie banā rahā hai, agar tū mere tamām ahkām aur hidāyat ke mutābiq zīndagī guzāre to main tere lie wuh kuchh karūnga jis kā wādā main ne tere bāp Dāūd se kiya hai. ¹³ Tab main Isrāil ke darmiyān rahūngā aur apnī qaum ko kabhī tark nahīñ karūnga.”

Rab ke Ghar kā Andarūnī Hissā

14 Jab imārat kī dīwāreñ aur chhat mukammal huīñ 15 to andarūnī dīwāroñ par farsh se le kar chhat tak deodār ke taḡhte lagāe gae. Farsh par jūnīpar ke taḡhte lagāe gae. 16 Ab tak imārat kā ek hī kamrā thā, lekin ab us ne deodār ke taḡhtoñ se farsh se le kar chhat tak dīwār kharī karke pichhle hisse meñ alag kamrā banā diyā jis kī lambāi 30 fuṭ thī. Yih Muqaddastarīn Kamrā ban gayā. 17 Jo hissā sāmne rah gayā use Muqaddas Kamrā muqarrar kiyā gayā. Us kī lambāi 60 fuṭ thī. 18 Imārat kī tamām andarūnī dīwāroñ par deodār ke taḡhte yoñ lage the kī kahīñ bhī patthar nazar na āyā. Taḡhtoñ par tūñbe aur phūl kandā kie gae the.

19 Pichhle kamre meñ Rab ke ahd kā sandūq rakhnā thā. 20 Is kamre kī lambāi 30 fuṭ, chaurāi 30 fuṭ aur ūñchāi 30 fuṭ thī. Sulemān ne is kī tamām dīwāroñ aur farsh par ḡhālīs sonā charḡayā. Muqaddastarīn Kamre ke sāmne deodār kī qurbāngāh thī. Us par bhī sonā mandḡhā gayā 21 balki imārat ke sāmne wāle kamre kī dīwāroñ, chhat aur farsh par bhī sonā mandḡhā gayā. Muqaddastarīn Kamre ke darwāze par sonē kī zanjireñ lagāi gāiñ. 22 Chunāñche imārat kī tamām andarūnī dīwāroñ, chhat aur farsh par sonā mandḡhā gayā, aur isī tarah Muqaddastarīn Kamre ke sāmne kī qurbāngāh par bhī.

23 Phir Sulemān ne zaitūn kī lakaṛī se do karūbī farishte banwāe jinheñ Muqaddastarīn Kamre meñ rakhā gayā. In mujassamoñ kā qad 15 fuṭ thā. 24-25 Donoñ shakl-o-sūrat meñ ek jaise the. Har ek ke do par the, aur har par kī lambāi sārḡhe sāt sāt fuṭ thī. Chunāñche ek par ke sire se dūsre par ke sire tak kā fāsilā 15 fuṭ thā. 26 Har ek kā qad 15 fuṭ thā. 27 Unheñ Muqaddastarīn Kamre meñ yoñ ek dūsre ke sāth kharā kiyā gayā kī har farishte kā ek par dūsre ke par se lagtā jabki dāiñ aur bāiñ taraf har ek kā dūsra par dīwār ke sāth lagtā thā. 28 In farishtoñ par bhī sonā mandḡhā gayā.

29 Muqaddas aur muqaddastarīn kamroñ kī dīwāroñ par karūbī farishte, khajūr ke daraḡht aur phūl kandā kie gae. 30 Donoñ kamroñ ke farsh par bhī sonā mandḡhā gayā. 31 Sulemān ne Muqaddastarīn Kamre kā darwāzā zaitūn kī lakaṛī se banwāyā. Us ke do kiwār the, aur chaukhaṭ kī lakaṛī ke pāñch kone the. 32 Darwāze ke kiwāroñ par karūbī farishte, khajūr ke daraḡht aur phūl kandā kie gae. In kiwāroñ par bhī farishtoñ aur khajūr ke daraḡhtoñ samet sonā mandḡhā gayā. 33 Sulemān ne imārat meñ dākhil hone wāle darwāze ke lie bhī zaitūn kī lakaṛī se chaukhaṭ banwāi, lekin us kī lakaṛī ke chār kone the. 34 Is darwāze ke do kiwār jūnīpar kī lakaṛī ke bane hue the. Donoñ kiwār dīwār tak ḡhūm sakte the. 35 In kiwāroñ par bhī karūbī farishte, khajūr ke daraḡht aur phūl kandā kie gae the. Phir un par sonā yoñ mandḡhā gayā kī wuh achchḡhī tarah in bel-būtoñ ke sāth lag gayā.

36 Imārat ke sāmne ek andarūnī sahan banāyā gayā jis kī chārdīwārī yoñ tāmīr huī kī patthar ke har tin raddoñ ke bād deodār ke shahtīroñ kā ek raddā lagāyā gayā.

37 Rab ke ḡhar kī buniyād Sulemān kī hukūmat ke chauthe sāl ke dūsre mahīne Zib meñ dālī gāi, 38 aur us kī hukūmat ke gyārḡheñ sāl ke āṡḡheñ mahīne būl meñ imārat mukammal huī. Sab kuchḡh naḡsḡhe ke aīn mutābiq banā. Is kām par kul sāt sāl sarf hue.

1 Jo mahal Sulemān ne banwāyā wuh 13 sāl ke bād mukammal huā.

2-3 Us kī ek imārat kā nām ‘Lubnān kā Jangal’ thā. Imārat kī lambāi 150 fuṭ, chauṛāi 75 fuṭ aur ūnchāi 45 fuṭ thī. Nichlī manzil ek baṛā hāl thā jis ke deodār kī lakaṛī ke 45 satūn the. Pandrah pandrah satūnoṅ ko tīn qatāroṅ meṅ khaṛā kiyā gayā thā. Satūnoṅ par shahtīr the jin par dūsri manzil ke farsh ke lie deodār ke taḳhte lagāe gae the. Dūsri manzil ke muḳhtalif kamre the, aur chhat bhī deodār kī lakaṛī se banāi gāi thī. 4 Hāl kī donoṅ lambī diwāroṅ meṅ tīn tīn khiṛkiyān thīn, aur ek diwār kī khiṛkiyān dūsri diwār kī khiṛkiyoṅ ke bilkul muḳābil thīn. 5 In diwāroṅ ke tīn tīn darwāze bhī ek dūse ke muḳābil the. Un kī chaukhaṭoṅ kī lakaṛī ke chār chār kone the.

6 Is ke alāwā Sulemān ne satūnoṅ kā hāl banwāyā jis kī lambāi 75 fuṭ aur chauṛāi 45 fuṭ thī. Hāl ke sāmne satūnoṅ kā barāmdā thā. 7 Us ne diwān bhī tāmīr kiyā jo Dīwān-e-Adl kahlātā thā. Us meṅ us kā taḳht thā, aur wahān wuh loḡoṅ kī adālat kartā thā. Dīwān kī chāroṅ diwāroṅ par farsh se le kar chhat tak deodār ke taḳhte lage hue the.

8 Dīwān ke piche sahan thā jis meṅ bādshāh kā rihāishī mahal thā. Mahal kā dīzāyṅ diwān jaisā thā. Us kī Misri bīwī Firaun kī beṭī kā mahal bhī dīzāyṅ meṅ diwān se mutābiqat rakhtā thā.

9 Yih tamām imārateṅ buniyādoṅ se le kar chhat tak aur bāhar se le kar baṛe sahan tak ālā qism ke pattharoṅ se banī huī thīn, aise pattharoṅ se jo chāroṅ taraf āri se nāp ke ain mutābiq kāṭe gae the. 10 Bunyādoṅ ke lie umdā qism ke baṛe baṛe patthar istemāl hue. Bāz kī lambāi 12 aur bāz kī 15 fuṭ thī. 11 In par ālā qism ke pattharoṅ kī diwāreṅ khaṛī kī gāiṅ. Diwāroṅ meṅ deodār ke shahtīr bhī lagāe gae. 12 Baṛe sahan kī chārdiwāri yoṅ banāi gāi kī pattharoṅ ke har tīn raddoṅ ke bād deodār ke shahtīroṅ kā ek raddā lagāyā gayā thā. Jo andarūnī sahan Rab ke ghar ke irdgird thā us kī chārdiwāri bhī isī tarah hī banāi gāi, aur isī tarah Rab ke ghar ke barāmdē kī diwāreṅ bhī.

Rab ke Ghar ke sāmne ke Do Khās Satūn

13 Phīr Sulemān Bādshāh ne Sūr ke ek ādmī ko bulāyā jis kā nām Hīrām thā. 14 Us kī mān Isrāīlī qabile Naftālī kī bewā thī jabki us kā bāp Sūr kā rahne walā aur pīṭal kā kāriḡar thā. Hīrām baṛī hikmat, samajhdārī aur mahārat se pīṭal kī har chīz banā saktā thā. Is qism kā kām karne ke lie wuh Sulemān Bādshāh ke pās āyā.

15 Pahle us ne pīṭal ke do satūn dhāl die. Har satūn kī ūnchāi 27 fuṭ aur gherā 18 fuṭ thā. 16 Phīr us ne har satūn ke lie pīṭal kā bālāi hissā dhāl diyā jis kī ūnchāi sārhe 7 fuṭ thī. 17 Har bālāi hissē ke ek dūse ke sāth khūsūrati se milāi gāi sāt zanjīroṅ se ārāstā kiyā gayā. 18-20 In zanjīroṅ ke ūpar Hīrām ne har bālāi hissē ko pīṭal ke 200 anāroṅ se sajāyā jo do qatāroṅ meṅ lagāe gae. Phīr bālāi hissē satūnoṅ par lagāe gae. Bālāi hissōṅ kī sosan ke phūl kī-sī shakl thī, aur yih phūl 6 fuṭ ūnche the. 21 Hīrām ne donoṅ satūn Rab ke ghar ke barāmdē ke sāmne khaṛe kie. Dahne hāth ke satūn kā nām us ne ‘Yakīn’ aur bāeṅ hāth ke satūn kā nām ‘Boaz’ rakhā. 22 Bālāi hissē sosan-numā the. Chunānche kām mukammal huā.

Pīṭal kā Hauz

23 Is ke bād Hīrām ne pīṭal kā baṛā gol hauz dhāl diyā jis kā nām ‘Samundar’ rakhā gayā. Us kī ūnchāi sārhe 7 fuṭ, us kā muṅh 15 fuṭ chauṛā aur us kā gherā taqriban 45 fuṭ thā. 24 Hauz ke kināre ke niche tūnboṅ

kī do qatāreñ thīñ. Fī fuṭ taqrīban 6 tūnbe the. Tūnbe aur hauz mil kar ḍhāle gae the. ²⁵ Hauz ko bailoñ ke 12 mujassamoñ par rakhā gayā. Tīn bailoñ kā ruḵh shimāl kī taraf, tīn kā ruḵh maḡhrib kī taraf, tīn kā ruḵh junūb kī taraf aur tīn kā ruḵh mashriq kī taraf thā. Un ke pichhle hisse hauz kī taraf the, aur hauz un ke kandhoñ par paṛā thā. ²⁶ Hauz kā kinārā pyāle balki sosan ke phūl kī tarah bāhar kī taraf muṛā huā thā. Us kī dīwār taqrīban tīn inch moṭī thī, aur hauz meñ pānī ke taqrīban 44,000 liṭar samā jāte the.

Pānī ke Bāsan Uṭhāne kī Hathgāriyān

²⁷ Phir Hīrām ne pānī ke bāsan uṭhāne ke lie pītal kī hathgāriyān banāīñ. Har gārī kī lambāī 6 fuṭ, chauṛāī 6 fuṭ aur ūñchāī sārhe 4 fuṭ thī. ²⁸ Har gārī kā ūpar kā hissā sariyoñ se mazbūt kiyā gayā frem thā. ²⁹ Frem ke bairūnī pahlū sherbabaroñ, bailoñ aur karūbī farishtoñ se saje hue the. Sheroñ aur bailoñ ke ūpar aur nīche pītal ke sehre lage hue the. ³⁰ Har gārī ke chār pahie aur do dhure the. Yih bhī pītal ke the. Chāroñ konoñ par pītal ke aise ṭukṛe lage the jin par bāsan rakhe jāte the. Yih ṭukṛe bhī sehroñ se saje hue the. ³¹ Frem ke andar jis jagah bāsan ko rakhā jāta thā wuh gol thī. Us kī ūñchāī ḍerh fuṭ thī, aur us kā muñh sawā do fuṭ chauṛā thā. Us ke bairūnī pahlū par chīzeñ kandā kī gāī thīñ. Gārī kā frem gol nahīñ balki chauras thā. ³² Gārī ke frem ke nīche mazkūrā chār pahie the jo dhuroñ se juṛe the. Dhure frem ke sāth hī ḍhal gae the. Har pahiyā sawā do fuṭ chauṛā thā. ³³ Pahie rathoñ ke pahiyōñ kī mānind the. Un ke dhure, kināre, tār aur nābheñ sab ke sab pītal se ḍhāle gae the. ³⁴ Gārīyoñ ke chār konoñ par daste lage the jo frem ke sāth mil kar ḍhāle gae the. ³⁵⁻³⁶ Har gārī ke ūpar kā kinārā nau inch ūñchā thā. Konoñ par lage daste aur frem ke pahlū har jagah karūbī farishtoñ, sherbabaroñ aur khajūr ke daraḱtoñ se saje hue the. Chāroñ taraf sehre bhī kandā kie gae. ³⁷ Hīrām ne dasoñ gārīyoñ ko ek hī sāñche meñ ḍhālā, is lie sab ek jaisī thīñ.

³⁸ Hīrām ne har gārī ke lie pītal kā bāsan ḍhāl diyā. Har bāsan 6 fuṭ chauṛā thā, aur us meñ 880 liṭar pānī samā jāta thā. ³⁹ Us ne pāñch gārīyāñ Rab ke ghar ke dāeñ hāth aur pāñch us ke bāeñ hāth kharī kīñ. Hauz banām Samundar ko us ne Rab ke ghar ke junūb-mashriq meñ rakh diyā.

Us Sāmān kī Fahrīst Jo Hīrām ne Banāyā

⁴⁰ Hīrām ne bāsan, belche aur chhīrkāw ke kaṭore bhī banāe. Yoñ us ne Rab ke ghar meñ wuh sārā kām mukammal kiyā jis ke lie Sulemān Bādshāh ne use bulāyā thā. Us ne zail kī chizeñ banāīñ:

⁴¹ do satūn,

satūnoñ par lage pyālānumā bālāī hisse,
bālāī hissoñ par laḡī zanjīroñ kā ḍīzāyn,

⁴² zanjīroñ ke ūpar lage anār (fī bālāī hissā 200 adad),

⁴³ 10 hathgāriyāñ,

in par ke pānī ke 10 bāsan,

⁴⁴ hauz banām Samundar,

ise uṭhāne wāle bail ke 12 mujassame,

⁴⁵ bālṭiyāñ, belche aur chhīrkāw ke kaṭore.

Yih tamām sāmān jo Hīrām ne Sulemān ke hukm par Rab ke ghar ke lie banāyā pītal se ḍhāl kar pālīsh kiyā gayā thā. ⁴⁶ Bādshāh ne use

Wādī-e-Yardan meñ Sukkāṭ aur Zartān ke darmiyān ḡhalwāyā. Wahān ek faunḡarī thī jahān Hirām ne gāre ke sānche banā kar har chīz ḡhāl dī.
⁴⁷ Is sāmān ke lie Sulemān Bādshāh ne itnā zyādā pīṭal istemāl kiyā ki us kā kul wazn mālūm na ho sakā.

Rab ke Ghar ke Andar Sone kā Sāmān

⁴⁸ Rab ke ghar ke andar ke lie Sulemān ne darj-e-zail sāmān banwāyā:
 sone kī qurbāngāh,
 sone kī wuh mez jis par Rab ke lie maḡhsūs roṭiyān paṛī rahtī thīn,
⁴⁹ ḡhālīs sone ke 10 shamādān jo Muḡaddastarīn Kamre ke sāmne rakhe gae. Pānch darwāze ke dahne hāth aur pānch us ke bāeñ hāth,
 sone ke wuh phūl jin se shamādān ārāstā the,
 sone ke charāḡh aur battī ko bujhāne ke auzār,
⁵⁰ ḡhālīs sone ke bāsan, charāḡh ko katarne ke auzār, chhīṛkāw ke kaṭore aur pyāle,
 jalte hue koele ke lie ḡhālīs sone ke bartan,
 Muḡaddastarīn Kamre aur baṛe hāl ke darwāzoñ ke ḡabze.
⁵¹ Rab ke ghar kī takmīl par Sulemān Bādshāh ne wuh sonā-chāndī aur bāḡī tamām ḡīmtī chīzeñ Rab ke ghar ke ḡhazānoñ meñ rakhwā dīn jo us ke bāp Dāūd ne Rab ke lie maḡhsūs kī thīn.

8

Ahd kā Sandūḡ Rab ke Ghar meñ Lāyā Jātā Hai

¹ Phir Sulemān ne Isrāīl ke tamām buzurgoñ aur ḡabiloñ aur kunboñ ke tamām sarparastoñ ko apne pās Yarūshalam meñ bulāyā, kyoñki Rab ke ahd kā sandūḡ ab tak Yarūshalam ke us hisse meñ thā jo ‘Dāūd kā Shahr’ yā Siyyūn kahlatā hai. Sulemān chāhtā thā ki ḡaum ke numāinde hāzir hoñ jab sandūḡ ko wahān se Rab ke ghar meñ pahuñchāyā jāe.

² Chunānche Isrāīl ke tamām mard sāl ke sātweñ mahīne Itānīm * meñ Sulemān Bādshāh ke pās Yarūshalam meñ jamā hue. Isī mahīne meñ Jhoñpriyoñ kī Id manāī jāti thī.

³ Jab sab jamā hue to imām Rab ke sandūḡ ko uṭhā kar ⁴ Rab ke ghar meñ lāe. Lāwīyoñ ke sāth mil kar unhoñ ne mulāḡāt ke ḡhaimo ko bhī us ke tamām muḡaddas sāmān samet Rab ke ghar meñ pahuñchāyā. ⁵ Wahān sandūḡ ke sāmne Sulemān Bādshāh aur bāḡī tamām jamā hue Isrāīliyoñ ne itnī bheṛ-bakriyāñ aur ḡāy-bail qurbān kie ki un kī tāḡād ginī nahīñ jā saktī thī.

⁶ Imāmoñ ne Rab ke ahd kā sandūḡ pichhle yānī Muḡaddastarīn Kamre meñ lā kar karūbī farishtoñ ke paroñ ke niche rakh diyā. ⁷ Farishtoñ ke par pūre sandūḡ par us kī uṭhāne kī lakariyoñ samet phaile rahe. ⁸ To bhī uṭhāne kī yih lakariyāñ itnī lambī thīn ki un ke sire sāmne wāle yānī Muḡaddas Kamre se nazar āte the. Lekin wuh bāhar se dekhe nahīñ jā sakte the. Āj tak wuh wahīñ maujūd haiñ. ⁹ Sandūḡ meñ sirf patthar kī wuh do taḡhtiyāñ thīn jin ko Mūsā ne Horib yānī Koh-e-Sinā ke dāman meñ us meñ rakh diyā thā, us waḡt jab Rab ne Mīsr se nikle hue Isrāīliyoñ ke sāth ahd bāndhā thā.

¹⁰⁻¹¹ Jab imām Muḡaddas Kamre se nikal kar sahan meñ āe to Rab kā ghar ek bādal se bhar gayā. Imām apnī ḡhidmat anjām na de sake, kyoñki Rab kā ghar us ke jalāl ke bādal se māmūr ho gayā thā. ¹² Yih dekh kar Sulemān ne duā kī, “Rab ne farmāyā hai ki main ḡhane bādal ke andhere

* 8:2 Sitambar tā Aktūbar.

meñ rahūngā. ¹³ Yaqīnan main ne tere lie azīm sukūnatgāh banāi hai, ek maqām jo terī abādī sukūnat ke lāyq hai.”

Rab ke Ghar kī Maḵsūsiyat par Sulemān kī Taqrīr

¹⁴ Phir bādshāh ne muḥ kar Rab ke ghar ke sāmne khaṛī Isrāil kī pūrī jamāt kī taraf ruḵh kiyā. Us ne unheñ barkat de kar kahā,

¹⁵ “Rab Isrāil ke Ḳhudā kī tārif ho jis ne wuh wādā pūrā kiyā hai jo us ne mere bāp Dāūd se kiyā thā. Kyoñki us ne farmāyā, ¹⁶ ‘Jis din main apnī qaum Isrāil ko Mīsr se nikāl lāyā us din se le kar āj tak main ne kabhī na farmāyā ki Isrāilī qabiloñ ke kisī shahr meñ mere nām kī tāzīm meñ ghar banāyā jāe. Lekin main ne Dāūd ko apnī qaum Isrāil kā bādshāh banāyā hai.’

¹⁷ Mere bāp Dāūd kī baṛī ḳhāhish thī ki Rab Isrāil ke Ḳhudā ke nām kī tāzīm meñ ghar banāe. ¹⁸ Lekin Rab ne etarāz kiyā, ‘Main ḳhush hūñ ki tū mere nām kī tāzīm meñ ghar tāmir karnā chāhtā hai, ¹⁹ lekin tū nahīñ balki terā beṭā hī use banāegā.’

²⁰ Aur wāqai, Rab ne apnā wādā pūrā kiyā hai. Main Rab ke wāde ke ain mutābiq apne bāp Dāūd kī jagah Isrāil kā bādshāh ban kar taḳht par baiṭh gayā hūñ. Aur ab main ne Rab Isrāil ke Ḳhudā ke nām kī tāzīm meñ ghar bhī banāyā hai. ²¹ Us meñ main ne us sandūq ke lie maqām taiyār kar rakhā hai jis meñ shariāt kī taḳhtiyāñ paṛī haiñ, us ahd kī taḳhtiyāñ jo Rab ne hamāre bāpdādā se Mīsr se nikālte waqt bāndhā thā.”

Rab ke Ghar kī Maḵsūsiyat par Sulemān kī Duā

²² Phir Sulemān Isrāil kī pūrī jamāt ke deḳhte deḳhte Rab kī qurbāngāh ke sāmne khaṛā huā. Us ne apne hāth āsmān kī taraf uṭhā kar ²³ duā kī,

“Ai Rab Isrāil ke Ḳhudā, tujh jaisā koī Ḳhudā nahīñ hai, na āsmān aur na zamīn par. Tū apnā wuh ahd qāym rakhtā hai jise tū ne apnī qaum ke sāth bāndhā hai aur apnī mehrbānī un sab par zāhir kartā hai jo pūre dil se terī rāh par chalte haiñ. ²⁴ Tū ne apne ḳhādim Dāūd se kiyā huā wādā pūrā kiyā hai. Jo bāt tū ne apne muñh se mere bāp se kī wuh tū ne apne hāth se āj hī pūrī kī hai. ²⁵ Ai Rab Isrāil ke Ḳhudā, ab apnī dūsrī bāt bhī pūrī kar jo tū ne apne ḳhādim Dāūd se kī thī. Kyoñki tū ne mere bāp se wādā kiyā thā, ‘Agar terī aulād terī tarah apne chāl-chalan par dhyān de kar mere huzūr chaltī rahe to Isrāil par us kī hukūmat hameshā tak qāym rahegi.’ ²⁶ Ai Isrāil ke Ḳhudā, ab barāh-e-karm apnā yih wādā pūrā kar jo tū ne apne ḳhādim mere bāp Dāūd se kiyā hai.

²⁷ Lekin kyā Allāh wāqai zamīn par sukūnat karegā? Nahīñ, tū to bulandtarīn āsmān meñ bhī samā nahīñ saktā! To phir yih makān jo main ne banāyā hai kis tarah terī sukūnatgāh ban saktā hai? ²⁸ Ai Rab mere Ḳhudā, to bhī apne ḳhādim kī duā aur iltijā sun jab main āj tere huzūr pukārte hue iltamās kartā hūñ ²⁹ ki barāh-e-karm din rāt is imārat kī nigārānī kar! Kyoñki yih wuh jagah hai jis ke bāre meñ tū ne ḳhud farmāyā, ‘Yahāñ merā nām sukūnat karegā.’ Chunāñche apne ḳhādim kī guzārish sun jo main is maqām kī taraf ruḵh kie hue kartā hūñ. ³⁰ Jab ham is maqām kī taraf ruḵh karke duā karen to apne ḳhādim aur apnī qaum kī iltijā sun. Āsmān par apne taḳht se hamārī sun. Aur jab sunegā to hamāre gunāhoñ ko muāf kar!

³¹ Agar kisī par ilzām lagāyā jāe aur use yahāñ terī qurbāngāh ke sāmne lāyā jāe tāki halaf uṭhā kar wādā kare ki main bequsūr hūñ ³² to barāh-e-karm āsmān par se sun kar apne ḳhādimoñ kā insāf kar. Qusūrwar ko

mujrim ṭhahrā kar us ke apne sar par wuh kuchh āne de jo us se sarzad huā hai, aur beqūsūr ko be'ilzām qarār de kar us kī rāstbāzī kā badlā de.

³³ Ho saktā hai kisī waqt terī qaum Isrāil terā gunāh kare aur natīje meñ dushman ke sāmne shikast khāe. Agar Isrāīlī ākhirkār tere pās lauṭ āen aur tere nām kī tamjīd karke yahān is ghar meñ tujh se duā aur iltamās karen ³⁴ to āsmān par se un kī fariyād sun lenā. Apnī qaum Isrāil kā gunāh muāf karke unheñ dubārā us mulk meñ wāpas lānā jo tū ne un ke bāpdādā ko de diyā thā.

³⁵ Ho saktā hai Isrāīlī terā itnā sangīn gunāh karen ki kāl pare aur baṛī der tak bārish na barse. Agar wuh ākhirkār is ghar kī taraf ruḵ karke tere nām kī tamjīd karen aur terī sazā ke bāis apnā gunāh chhoṛ kar lauṭ āen ³⁶ to āsmān par se un kī fariyād sun lenā. Apne khādimoñ aur apnī qaum Isrāil ko muāf kar, kyonki tū hī unheñ achchhī rāh kī tālīm detā hai. Tab us mulk par dubārā bārish barsā de jo tū ne apnī qaum ko mirās meñ de diyā hai.

³⁷ Ho saktā hai Isrāil meñ kāl par jāe, anāj kī fasal kisī bīmārī, phaphūndī, ṭidḍiyon yā kīron se muta'assir ho jāe, yā dushman kisī shahr kā muhāsarā kare. Jo bhī musibat yā bīmārī ho, ³⁸ agar koī Isrāīlī yā terī pūrī qaum us kā sabab jān kar apne hāthoñ ko is ghar kī taraf baṛhāe aur tujh se iltamās kare ³⁹ to āsmān par apne taḡht se un kī fariyād sun lenā. Unheñ muāf karke wuh kuchh kar jo zarūrī hai. Har ek ko us kī tamām harkatoñ kā badlā de, kyonki sirf tū hī har insān ke dil ko jāntā hai. ⁴⁰ Phir jītnī der wuh us mulk meñ zindagī guzāreñge jo tū ne hamāre bāpdādā ko diyā thā utnī der wuh terā khauf māneñge.

⁴¹ Aindā pardesī bhī tere nām ke sabab se dūr-darāz mamālik se aēñge. Agarche wuh terī qaum Isrāil ke nahīn hoñge ⁴² to bhī wuh tere azīm nām, terī baṛī qudrat aur tere zabardast kāmoñ ke bāre meñ sun kar aēñge aur is ghar kī taraf ruḵ karke duā karenge. ⁴³ Tab āsmān par se un kī fariyād sun lenā. Jo bhī darḡhāst wuh pesh karen wuh pūrī karnā tāki duniyā kī tamām aqwām terā nām jān kar terī qaum Isrāil kī tarah hī terā khauf māneñ aur jān leñ ki jo imārat main ne tāmīr kī hai us par tere hī nām kā ṭhappā lagā hai.

⁴⁴ Ho saktā hai terī qaum ke mard terī hidāyat ke mutābiq apne dushman se laṛne ke lie nikleñ. Agar wuh tere chune hue shahr aur us imārat kī taraf ruḵ karke duā karen jo main ne tere nām ke lie tāmīr kī hai ⁴⁵ to āsmān par se un kī duā aur iltamās sun kar un ke haq meñ insāf qāym rakhnā.

⁴⁶ Ho saktā hai wuh terā gunāh karen, aisī harkateñ to ham sab se sarzad hotī rahtī haiñ, aur natīje meñ tū nārāz ho kar unheñ dushman ke hawāle kar de jo unheñ qaid karke apne kisī dūr-darāz yā qarībī mulk meñ le jāe.

⁴⁷ Shāyad wuh jilāwatanī meñ taubā karke dubārā terī taraf ruḵ karen aur tujh se iltamās karen, 'Ham ne gunāh kiyā hai, ham se ḡhaltī huī hai, ham ne bedīn harkateñ kī haiñ.' ⁴⁸ Agar wuh aisā karke dushman ke mulk meñ apne pūre dil-o-jān se dubārā terī taraf ruḵ karen aur terī taraf se bāpdādā ko die gae mulk, tere chune hue shahr aur us imārat kī taraf ruḵ karke duā karen jo main ne tere nām ke lie tāmīr kī hai ⁴⁹ to āsmān par apne taḡht se un kī duā aur iltamās sun lenā. Un ke haq meñ insāf qāym karnā, ⁵⁰ aur apnī qaum ke gunāhoñ ko muāf kar denā. Jis bhī jurm se unhoñ ne terā gunāh kiyā hai wuh muāf kar denā. Bakhsh de ki unheñ giriftār karne wāle un par rahm karen. ⁵¹ Kyonki yih terī hī qaum ke afrād haiñ, terī hī mirās jise tū Misr ke bharakte bhaṭṭe se nikāl lāyā.

⁵² Ai Allāh, terī ānkhēn merī iltijāoñ aur terī qaum Isrāil kī fariyādoñ ke lie khulī raheñ. Jab bhī wuh madad ke lie tujhe pukāreñ to un kī sun lenā! ⁵³ Kyoñki tū, ai Rab Qādir-e-mutlaq ne Isrāil ko duniyā kī tamām qaumoñ se alag karke apnī khās milkiyat banā liyā hai. Hamāre bāpdādā ko Misr se nikālthe waqt tū ne Musā kī mārifat is haqīqat kā elān kiyā.”

Ākhirī Duā aur Barkat

⁵⁴ Is duā ke bād Sulemān kharā huā, kyoñki duā ke daurān us ne Rab kī qurbāngāh ke sāmne apne ghuṭne ṭeke aur apne hāth āsmān kī taraf uṭhāe hue the. ⁵⁵ Ab wuh Isrāil kī pūrī jamāt ke sāmne kharā huā aur buland āwāz se use barkat dī,

⁵⁶ “Rab kī tamjīd ho jis ne apne wāde ke ain mutābiq apnī qaum Isrāil ko ārām-o-sukūn farāham kiyā hai. Jitne bhī khūbsūrat wāde us ne apne khādīm Musā kī mārifat kie haiñ wuh sab ke sab pure ho gae haiñ.

⁵⁷ Jis tarah Rab hamārā Khudā hamāre bāpdādā ke sāth thā usī tarah wuh hamāre sāth bhī rahe. Na wuh hamēñ chhoṛe, na tark kare ⁵⁸ balki hamāre diloñ ko apnī taraf māyl kare tāki ham us kī tamām rāhoñ par chaleñ aur un tamām ahkām aur hidāyat ke tābe raheñ jo us ne hamāre bāpdādā ko dī haiñ.

⁵⁹ Rab ke huzūr merī yih fariyād din rāt Rab hamāre Khudā ke qarīb rahe tāki wuh merā aur apnī qaum kā insāf qāym rakhe aur hamārī rozānā zarūriyat pūrī kare. ⁶⁰ Tab tamām aqwām jān leñgī ki Rab hī Khudā hai aur ki us ke siwā koī aur mābūd nahīñ hai.

⁶¹ Lekin lāzim hai ki āp Rab hamāre Khudā ke pure dil se wafādār raheñ. Hameshā us kī hidāyat aur ahkām ke mutābiq zindagī guzāreñ, bilkul usī tarah jis tarah āp āj kar rahe haiñ.”

Rab ke Ghar kī Maḫsūsiyat par Jashn

⁶²⁻⁶³ Phir bādshāh aur tamām Isrāil ne Rab ke huzūr qurbāniyāñ pesh karke Rab ke ghar ko maḫsūs kiyā. Is silsile meñ Sulemān ne 22,000 gāy-bailoñ aur 1,20,000 bheṛ-bakriyoñ ko salāmatī kī qurbāniyoñ ke taur par zabah kiyā. ⁶⁴ Usī din bādshāh ne sahan kā darmiyāñi hissā qurbāniyāñ charhāne ke lie maḫsūs kiyā. Wajah yih thī ki pital kī qurbāngāh itnī qurbāniyāñ pesh karne ke lie chhoṭī thī, kyoñki bhasm hone wālī qurbāniyoñ aur ghallā kī nazaroñ kī tādād bahut zyādā thī. Is ke alāwā salāmatī kī beshumār qurbāniyoñ kī charbī ko bhī jalānā thā.

⁶⁵ Id 14 din tak manāī gai. Pahle hafte meñ Sulemān aur tamām Isrāil ne Rab ke ghar kī maḫsūsiyat manāī aur dūsre hafte meñ Jhoñpṛiyoñ kī Id. Bahut zyādā log sharīk hue. Wuh dūr-darāz ilāqoñ se Yarūshalam āe the, shimāl meñ Labo-hamāt se le kar junūb meñ us wādī tak jo Misr kī sarhad thī. ⁶⁶ Do haftoñ ke bād Sulemān ne Isrāiliyoñ ko rukhsat kiyā. Bādshāh ko barkat de kar wuh apne apne ghar chale gae. Sab shādmān aur dil se khush the ki Rab ne apne khādīm Dāūd aur apnī qaum Isrāil par itnī mehrbāni kī hai.

9

Rab Sulemān se Hamkalām Hotā Hai

¹ Chunāñche Sulemān ne Rab ke ghar aur shāhī mahal ko takmīl tak pahuñchāyā. Jo kuchh bhī us ne thāñ liyā thā wuh pūrā huā. ² Us waqt Rab dubārā us par zāhir huā, us tarah jis tarah wuh Jibaūn meñ us par zāhir huā thā. ³ Us ne Sulemān se kahā,

“Jo duā aur iltijā tū ne mere huzūr kī use main ne sun kar is imārat ko jo tū ne banāi hai apne lie maḥsūs-o-muqaddas kar liyā hai. Us mein main apnā nām abad tak qāym rakhūngā. Merī ānkheñ aur dil abad tak wahāñ hāzir raheñge. ⁴ Jahāñ tak terā tāluq hai, apne bāp Dāūd kī tarah diyānatdārī aur rāstī se mere huzūr chaltā rah. Kyoñki agar tū mere tamām ahkām aur hidāyāt kī pairawī kartā rahe ⁵ to main terī Isrāil par hukūmat hameshā tak qāym rakhūngā. Phir merā wuh wādā qāym rahegā jo main ne tere bāp Dāūd se kiyā thā ki Isrāil par terī aulād kī hukūmat hameshā tak qāym rahegī.

⁶ Lekin ḵhabardār! Agar tū yā terī aulād mujh se dūr ho kar mere die gae ahkām aur hidāyāt ke tābe na rahe balki dīgar mābūdoñ kī taraf rujū karke un kī ḵhidmat aur parastish kare ⁷ to main Isrāil ko us mulk mein se miṭā dūngā jo main ne un ko de diyā thā. Na sirf yih balki main is ghar ko bhī radd kar dūngā jo main ne apne nām ke lie maḥsūs-o-muqaddas kar liyā hai. Us waqt Isrāil tamām aqwām mein mazāq aur lān-tān kā nishānā ban jāegā. ⁸ Is shāndār ghar kī burī hālat dekh kar yahāñ se guzarne wāle tamām logoñ ke rongṭe khare ho jāeñge, aur wuh apñi hiḳārat kā izhār karke pūchheñge, ‘Rab ne is mulk aur is ghar se aisā sulūk kyoñ kiyā?’ ⁹ Tab log jawāb deñge, ‘Is lie ki go Rab un kā Ḳhudā un ke bāpdādā ko Misr se nikāl kar yahāñ lāyā to bhī yih log use tark karke dīgar mābūdoñ se chimaṭ gae haiñ. Chūñki wuh un kī parastish aur ḵhidmat karne se bāz na ae is lie Rab ne unheñ is sārī musibat mein ḍāl diyā hai.’”

Hirām kī Madad kā Silā

¹⁰ Rab ke ghar aur shāhī mahal ko tāmīr karne mein 20 sāl sarf hue the. ¹¹ Us daurān Sūr kā bādshāh Hirām Sulemān ko deodār aur jūnīpar kī utñī lakaṛī aur utñā sonā bhejtā rahā jitñā Sulemān chāhtā thā. Jab imārateñ takmil tak pahunch gain to Sulemān ne Hirām ko muāwaze mein Galil ke 20 shahr de die. ¹² Lekin jab Hirām un kā muāynā karne ke lie Sūr se Galil āyā to wuh use pasand na ae. ¹³ Us ne sawāl kiyā, “Mere bhāī, yih kaise shahr haiñ jo ap ne mujhe die haiñ?” Aur us ne us ilāqe kā nām Kābūl yāñi ‘Kuchh Bhī Nahīñ’ rakhā. Yih nām āj tak rāyj hai. ¹⁴ Bāt yih thī ki Hirām ne Isrāil ke bādshāh ko taqribān 4,000 kilogrām sonā bhejā thā.

Sulemān kī Mukhtalif Muhimmāt

¹⁵ Sulemān ne apne tāmīrī kām ke lie begārī lagāe. Aise hī logoñ kī madad se us ne na sirf Rab kā ghar, apñā mahal, irdgird ke chabūtare aur Yarūshalam kī fasil banwāi balki tinoñ shahr Hasūr, Majiddo aur Jazar ko bhī.

¹⁶ Jazar Shahr par Misr ke bādshāh Firaun ne hamlā karke qabzā kar liyā thā. Us ke Kanāñī bāshindoñ ko qatl karke us ne pūre shahr ko jalā diyā thā. Jab Sulemān kī Firaun ki beṭī se shādī huī to Misrī bādshāh ne jahez ke taur par use yih ilāqā de diyā. ¹⁷ Ab Sulemān ne Jazar kā shahr dubārā tāmīr kiyā. Is ke alāwā us ne Nashebī Bait-haurūn, ¹⁸ Bālāt aur registān ke shahr Tadmūr mein bahut-sā tāmīrī kām karāyā.

¹⁹ Sulemān ne apne godāmoñ ke lie aur apne rathoñ aur ghoṛoñ ko rakhne ke lie bhī shahr banwāe. Jo kuchh bhī wuh Yarūshalam, Lubnān yā apñī saltanat kī kisī aur jagah banwānā chāhtā thā wuh us ne banwāyā.

²⁰⁻²¹ Jin ādmiyoñ kī Sulemān ne begār par bharti kī wuh Isrāilī nahīñ the balki Amorī, Hittī, Farizzī, Hiwwī aur Yabūsī yāñi Kanān ke pahle bāshindoñ kī wuh aulād the jo bāqī rah gae the. Mulk par qabzā karte waqt Isrāilī in qaumoñ ko pūre taur par miṭā na sake, aur āj tak in kī

aulād ko Isrāīl ke lie begār meñ kām karnā partā hai. ²² Lekin Sulemān ne Isrāīliyon meñ se kisi ko bhī aise kām karne par majbūr na kiyā balki wuh us ke faujī, sarkārī afsar, fauj ke afsar aur rathoñ ke faujī ban gae. Aur unheñ us ke rathoñ aur ghoṛoñ par muqarrar kiyā gayā. ²³ Sulemān ke tāmīrī kām par bhī 550 Isrāīlī muqarrar the jo ziloñ par muqarrar afsaroñ ke tābe the. Yih log tāmīrī kām karne wāloñ kī nigārāni karthe the.

²⁴ Jab Firaun kī beṭī Yarūshalam ke purāne hisse banām ‘Dāūd kā Shahr’ se us mahal meñ muntaqil huī jo Sulemān ne us ke lie tāmīr kiyā thā to wuh irdgird ke chabūtare banwāne lagā. ²⁵ Sulemān sāl meñ tin bār Rab ko bhasm hone wālī aur salāmatī kī qurbāniyāñ pesh kartā thā. Wuh unheñ Rab ke ghar kī us qurbāngāh par chaṛhātā thā jo us ne Rab ke lie banwāi thī. Sāth sāth wuh baḳhūr bhī jalātā thā. Yoñ us ne Rab ke ghar ko takmil tak pahuñchāyā.

²⁶ Is ke alāwā Sulemān Bādshāh ne bahri jahāzoñ kā beṛā bhī banwāyā. Is kām kā markaz Ailāt ke qarib shahr Asyūn-jābar thā. Yih bandargāh Mulk-e-Adom meñ Bahr-e-Qulzum ke sāhil par hai. ²⁷ Hirām Bādshāh ne use tajrabākār mallāh bheje tāki wuh Sulemān ke admiyoñ ke sāth mil kar jahāzoñ ko chalāeñ. ²⁸ Unhoñ ne Ofīr tak safr kiyā aur wahāñ se taqriban 14,000 kilogrām sonā Sulemān ke pās le āe.

10

Sabā kī Malikā Sulemān se Miltī Hai

¹ Sulemān kī shohrat Sabā kī malikā tak pahuñch gai. Jab us ne us ke bāre meñ sunā aur yih bhī kī us ne Rab ke nām ke lie kyā kuchh kiyā hai to wuh Sulemān se milne ke lie rawānā huī tāki use mushkil paheliyāñ pesh karke us kī dānishmandī jāñch le. ² Wuh nihāyat baṛe qāfile ke sāth Yarūshalam pahuñchī jis ke ūñṭ balsān, kasrat ke sone aur qimti jawāhar se lade hue the.

Malikā kī Sulemān se mulqāt huī to us ne us se wuh tamām mushkil sawālāt pūchhe jo us ke zahan meñ the. ³ Sulemān us ke har sawāl kā jawāb de sakā. Koī bhī bāt itni pechidā nahīn thī kī bādshāh us kā matlab malikā ko batā na saktā. ⁴ Sabā kī malikā Sulemān kī wasī hikmat aur us ke nae mahal se bahut muta’assir huī. ⁵ Us ne bādshāh kī mezoñ par ke muḳhtalif khāne dekhe aur yih kī us ke afsar kis tartīb se us par biṭhāe jāte the. Us ne bairoñ kī khidmat, un kī shāndār wardiyoñ aur sāçiyoñ par bhī ḡhaur kiyā. Jab us ne in bātoñ ke alāwā bhasm hone wālī wuh qurbāniyāñ bhī dekhīñ jo Sulemān Rab ke ghar meñ chaṛhātā thā to malikā hakkā-bakkā rah gai.

⁶ Wuh bol uṭhī, “Wāqāi, jo kuchh main ne apne mulk meñ āp ke shāhkāroñ aur hikmat ke bāre meñ sunā thā wuh durust hai. ⁷ Jab tak main ne khud ā kar yih sab kuchh apnī āñkhoñ se na dekhā mujhe yaqīn nahīn atā thā. Balki haqiqat meñ mujhe āp ke bāre meñ adhā bhī nahīn batāyā gayā thā. Āp kī hikmat aur daulat un riporṭoñ se kahīñ zyādā hai jo mujh tak pahuñchī thīñ. ⁸ Āp ke log kitne mubāarak haiñ! Āp ke afsar kitne mubāarak haiñ jo musalsal āp ke sāmne khāṛe rahte aur āp kī dānish bhari bāteñ sunte haiñ! ⁹ Rab āp ke Khudā kī tamjīd ho jis ne āp ko pasand karke Isrāīl ke taḳht par biṭhāyā hai. Rab Isrāīl se abadi muhabbat rakhtā hai, isī lie us ne āp ko bādshāh banā diyā hai tāki insāf aur rāstbāzī qāym rakheñ.”

¹⁰ Phir malikā ne Sulemān ko taqriban 4,000 kilogrām sonā, bahut zyādā balsān aur jawāhar die. Bād meñ kabhī bhī utnā balsān Isrāil meñ nahīn lāyā gayā jitnā us waqt Sabā kī malikā lāi.

¹¹ Hīrām ke jahāz Ofir se na sirf sonā lāe balki unhoñ ne qīmtī lakaṛī aur jawāhar bhī baṛī miqdār meñ Isrāil tak pahuñchāe. ¹² Jitnī qīmtī lakaṛī un dinōñ meñ darāmad huī utnī āj tak kabhī Yahūdāh meñ nahīn lāi gai. Is lakaṛī se bādshāh ne Rab ke ghar aur apne mahal ke lie kaṭahre banwāe. Yih mausiqāroñ ke sarod aur sitār banāne ke lie bhī istemāl hui.

¹³ Sulemān Bādshāh ne apnī taraf se Sabā kī malikā ko bahut-se tohfe die. Niz, jo kuchh bhī malikā chāhtī thī yā us ne māngā wuh use diyā gayā. Phir wuh apne naukar-chākaroñ aur afsaroñ ke hamrah apne watan wāpas chalī gai.

Sulemān kī Daulat aur Shohrat

¹⁴ Jo sonā Sulemān ko sālānā miltā thā us kā wazn taqriban 23,000 kilogrām thā. ¹⁵ Is meñ wuh ṭaiks shāmil nahīn the jo use saudāgaroñ, tājīroñ, Arab bādshāhoñ aur ziloñ ke afsaroñ se milte the.

¹⁶⁻¹⁷ Sulemān Bādshāh ne 200 baṛī aur 300 chhoṭī dhāleñ banwāin. Un par sonā mandhā gayā. Har baṛī dhāl ke lie taqriban 7 kilogrām sonā istemāl huā aur har chhoṭī dhāl ke lie taqriban sārhe 3 kilogrām. Sulemān ne unheñ ‘Lubnān kā Jangal’ nāmī mahal meñ mahfūz rakhā.

¹⁸ In ke alāwā bādshāh ne hāthidānt se ārastā ek baṛā taḳht banwāyā jis par khālis sonā chaṛhāyā gayā. ¹⁹⁻²⁰ Taḳht kī pusht kā ūpar kā hissā gol thā, aur us ke har bāzū ke sāth sherbabar kā mujassamā thā. Taḳht kuchh ūñchā thā, aur bādshāh chhih pāe wālī sirhī par chaṛh kar us par baiḥtā thā. Dāin aur bāin taraf har pāe par sherbabar kā mujassamā thā. Is qism kā taḳht kisī aur saltanat meñ nahīn pāyā jātā thā.

²¹ Sulemān ke tamām pyāle sone ke the, balki ‘Lubnān kā Jangal’ nāmī mahal meñ tamām bartan khālis sone ke the. Koī bhī chiz chāndī kī nahīn thī, kyoñki Sulemān ke zamāne meñ chāndī kī koī qadar nahīn thī. ²² Bādshāh ke apne bahrī jahāz the jo Hīrām ke jahāzoñ ke sāth mil kar mukhtalif jaghoñ par jāte the. Har tīn sāl ke bād wuh sone-chāndī, hāthidānt, bandaroñ aur moroñ se lade hue wāpas āte the.

²³ Sulemān kī daulat aur hikmat duniyā ke tamām bādshāhoñ se kahīn zyādā thī. ²⁴ Pūrī duniyā us se milne kī koshish kartī rahī tāki wuh hikmat sun le jo Allāh ne us ke dil meñ dāl di thī. ²⁵ Sāl basāl jo bhī Sulemān ke darbār meñ ātā wuh koī na koī tohfā lātā. Yoñ use sone-chāndī ke bartan, qīmtī libās, hathiyār, balsān, ghoṛe aur khachchar milte rahe.

²⁶ Sulemān ke 1,400 rath aur 12,000 ghoṛe the. Kuchh us ne rathoñ ke lie maḳhsūs kie gae shahroñ meñ aur kuchh Yarūshalam meñ apne pās rakhe. ²⁷ Bādshāh kī sargarmiyōñ ke bāis chāndī patthar jaisī ām ho gai aur deodār kī qīmtī lakaṛī Yahūdāh ke maḡrib ke nashebi pahārī ilāqe kī anjir-tūt kī sasti lakaṛī jaisī ām ho gai. ²⁸ Bādshāh apne ghoṛe Misr aur que yāni Kilikiyā se darāmad kartā thā. Us ke tājir in jaghoñ par jā kar unheñ kharid lāte the. ²⁹ Bādshāh ke rath Misr se darāmad hote the. Har rath kī qīmat chāndī ke 600 sikke aur har ghoṛe kī qīmat chāndī ke 150 sikke thī. Sulemān ke tājir yih ghoṛe barāmad karte hue tamām Hittī aur Arāmī bādshāhoñ tak bhī pahuñchāte the.

¹ Lekin Sulemān bahut-sī ghairmulkī khawātīn se muhabbat kartā thā. Firaun kī beṭī ke alāwā us kī shādī Moābī, Ammonī, Adomī, Saidānī aur Hittī auratoṅ ke huī. ² In gaumoṅ ke bāre meṅ Rab ne Isrāīliyoṅ ko hukm diyā thā, “Na tum in ke gharoṅ meṅ jāo aur na yih tumhāre gharoṅ meṅ aēn, warnā yih tumhāre dil apne dewatāoṅ kī taraf māyl kar deṅge.” To bhī Sulemān bare pyār se apnī in bīwiyōṅ se liptā rahā. ³ Us kī shāhī khāndānoṅ se tālluq rakhne wālī 700 bīwiyān aur 300 dāshtāēn thīn. In auratoṅ ne ākhirkār us kā dil Rab se dūr kar diyā. ⁴ Jab wuh burhā ho gayā to unhoṅ ne us kā dil dīgar mābūdoṅ kī taraf māyl kar diyā. Yoṅ wuh burhāpe meṅ apne bāp Dāūd kī tarah pure dil se Rab kā wafādār na rahā ⁵ balki Saidāniyoṅ kī dewī Astārāt aur Ammoniyōṅ ke dewatā Milkūm kī pūjā karne lagā. ⁶ Ġharz us ne aisā kām kiyā jo Rab ko nāpasand thā. Wuh wafādārī na rahī jis se us ke bāp Dāūd ne Rab kī khidmat kī thī.

⁷ Yarūshalam ke mashriq meṅ Sulemān ne ek pahārī par do mandir banāe, ek Moāb ke ghinaune dewatā Kamos ke lie aur ek Ammon ke ghinaune dewatā Malik yānī Milkūm ke lie. ⁸ Aise mandir us ne apnī tamām ghairmulkī bīwiyōṅ ke lie tāmīr kie tāki wuh apne dewatāoṅ ko baḥhūr aur zabah kī qurbāniyān pesh kar sakeṅ.

⁹ Rab ko Sulemān par barā ghussā āyā, kyonki wuh Isrāīl ke Khudā se dūr ho gayā thā, hālānki Rab us par do bār zāhir huā thā. ¹⁰ Go us ne use dīgar mābūdoṅ kī pūjā karne se sāf manā kiyā thā to bhī Sulemān ne us kā hukm na mānā. ¹¹ Is lie Rab ne us se kahā, “Chūnki tū mere ahd aur ahkām ke mutābiq zindagī nahīn guzartā, is lie main bādshāhī ko tujh se chhīn kar tere kisī afsar ko dūngā. Yih bāt yaqīnī hai. ¹² Lekin tere bāp Dāūd kī khātir main yih tere jīte-jī nahīn karūnga balki bādshāhī ko tere beṭe hī se chhīnūngā. ¹³ Aur main pūrī mamlakat us ke hāth se nahīn lūngā balki apne khādim Dāūd aur apne chune hue shahr Yarūshalam kī khātir us ke lie ek qabilā chhoṛ dūngā.”

Sulemān ke Dushman Hadad aur Razūn

¹⁴ Phīr Rab ne Adom ke shāhī khāndān meṅ se ek ādmī banām Hadad ko barpā kiyā jo Sulemān kā sakht mukhālīf ban gayā. ¹⁵ Wuh yoṅ Sulemān kā dushman ban gayā ki chand sāl pahle jab Dāūd ne Adom ko shikast dī to us kā faujī kamānḍar Yoāb maidān-e-jang meṅ paṛī tamām Isrāīli lāshoṅ ko dafnāne ke lie Adom āyā. Jahān bhī gayā wahān us ne har Adomī mard ko mār ḍalā. ¹⁶ Wuh chhīh māh tak apne faujiyōṅ ke sāth har jagah phirā aur tamām Adomī chandoṅ ko mārṭā gayā. ¹⁷ Hadad us waqt bach gayā aur apne bāp ke chand ek sarkārī afsaroṅ ke sāth farār ho kar Mīsr meṅ panāh le sakā.

¹⁸ Rāste meṅ unheṅ Dasht-e-Fārān ke Mulk-e-Midiyān se guzarnā paṛā. Wahān wuh mazīd kuchh ādmiyoṅ ko jamā kar sake aur safṛ karte karte Mīsr pahuñch gae. Hadad Mīsr ke bādshāh Firaun ke pās gayā to us ne use ghar, kuchh zamīn aur ḳhurāk muhaiyā kī. ¹⁹ Hadad Firaun ko itnā pasand āyā ki us ne us kī shādī apnī bīwī malikā Tahfanīs kī bahan ke sāth karāī. ²⁰ Is bahan ke beṭā paidā huā jis kā nām Janūbat rakhā gayā. Tahfanīs ne use shāhī mahal meṅ palā jahān wuh Firaun ke beṭoṅ ke sāth parwān chārhā.

²¹ Ek din Hadad ko ḳhabar milī ki Dāūd aur us kā kamānḍar Yoāb faut ho gae haiṅ. Tab us ne Firaun se ijāzat māngī, “Main apne mulk laut jānā chāhtā hūn, barāh-e-karm mujhe jāne deṅ.” ²² Firaun ne etarāz kiyā, “Yahān kyā kamī hai ki tum apne mulk wāpas jānā chāhte ho?” Hadad

ne jawāb diyā, “Main kisī bhī chīz se mahrūm nahīn rahā, lekin phir bhī mujhe jāne dīje.”

²³ Allāh ne ek aur ādmī ko bhī Sulemān ke khilāf barpā kiyā. Us kā nām Razūn bin Ilyadā thā. Pahlē wuh Zobāh ke bādshāh Hadadazar kī khidmat anjām detā thā, lekin ek din us ne apne mālik se bhāg kar ²⁴ kuchh ādmiyōn ko apne gird jamā kiyā aur ḍakuon ke jatthe kā sarghanā ban gayā. Jab Dāūd ne Zobāh ko shikast de dī to Razūn apne ādmiyōn ke sāth Damishq gayā aur wahān ābād ho kar apnī hukūmat qāym kar lī. ²⁵ Hote hote wuh pūre Shām kā hukmrān ban gayā. Wuh Isrāīliyōn se nafrat kartā thā aur Sulemān ke jīte-jī Isrāīl kā khās dushman banā rahā. Hadad kī tarah wuh bhī Isrāīl ko tang kartā rahā.

Yarubiyām aur Aḳhiyāh Nabī

²⁶ Sulemān kā ek sarkārī afsar bhī us ke khilāf uṭh kharā huā. Us kā nām Yarubiyām bin Nabāt thā, aur wuh Ifrāīm ke shahr Saridā kā thā. Us kī mān Saruā bewā thī. ²⁷ Jab Yarubiyām bāghī huā to un dinon meṅ Sulemān irdgird ke chabūtare aur fasil kā āḳhirī hissā tamīr kar rahā thā. ²⁸ Us ne dekhā kī Yarubiyām māhir aur mehnatī jawān hai, is lie us ne use Ifrāīm aur Manassī ke qabilōn ke tamām begār meṅ kām karne wālōn par muqarrar kiyā.

²⁹ Ek din Yarubiyām shahr se nikal rahā thā to us kī mulāqāt Sailā ke nabī Aḳhiyāh se huī. Aḳhiyāh naī chādar oṛhe phir rahā thā. Khule maidān meṅ jahān koī aur nazar na āyā ³⁰ Aḳhiyāh ne apnī chādar ko pakaṛ kar bārāh ṭukroṅ meṅ phār liyā ³¹ aur Yarubiyām se kahā, “Chādar ke das ṭukre apne pās rakheṅ! Kyoṅkī Rab Isrāīl kā Ḳhudā farmātā hai, ‘Is waqt main Isrāīl kī bādshāhī ko Sulemān se chhīnane wālā hūn. Jab aisā hogā to main us ke das qabile tere hawāle kar dūngā. ³² Ek hī qabilā us ke pās rahegā, aur yih bhī sirf us ke bāp Dāūd aur us shahr kī ḳhātir jise main ne tamām qabilōn meṅ se chun liyā hai. ³³ Is tarah main Sulemān ko sazā dūngā, kyoṅkī wuh aur us ke log mujhe tark karke Saidāniyōn kī dewī Astārāt kī, Moābiyōn ke dewatā Kamos kī aur Ammoniyōn ke dewatā Milkūm kī pūjā karne lage hain. Wuh merī rāhoṅ par nahīn chalte balki wuhī kuchh karte hain jo mujhe bilkul nāpasand hai. Jis tarah Dāūd mere ahkāṁ aur hidāyāt kī pairawī kartā thā us tarah us kā beṭā nahīn kartā.

³⁴ Lekin main is waqt pūrī bādshāhī Sulemān ke hāth se nahīn chhīnūngā. Apne ḳhādīm Dāūd kī ḳhātir jise main ne chun liyā aur jo mere ahkāṁ aur hidāyāt ke tābe rahā main Sulemān ke jīte-jī yih nahīn karūngā. Wuh ḳhud bādshāh rahegā, ³⁵ lekin us ke beṭe se main bādshāhī chhīn kar das qabile tere hawāle kar dūngā. ³⁶ Sirf ek qabilā Sulemān ke beṭe ke sapurd rahegā tākī mere ḳhādīm Dāūd kā charāgh hameshā mere huzūr Yarūshalām meṅ jaltā rahe, us shahr meṅ jo main ne apne nām kī sukūnat ke lie chun liyā hai. ³⁷ Lekin tujhe, ai Yarubiyām, main Isrāīl par bādshāh banā dūngā. Jo kuchh bhī terā jī chāhtā hai us par tū hukūmat karegā. ³⁸ Us waqt agar tū mere ḳhādīm Dāūd kī tarah merī har bāt mānegā, merī rāhoṅ par chalegā aur mere ahkāṁ aur hidāyāt ke tābe rah kar wuh kuchh karegā jo mujhe pasand hai to phir main tere sāth rahūngā. Phir main terā shāhī ḳhāndān utnā hī qāym-o-dāym kar dūngā jitnā main ne Dāūd kā kiya hai, aur Isrāīl tere hī hawāle rahegā.

³⁹ Yoṅ main Sulemān ke gunāh ke bāis Dāūd kī aulād ko sazā dūngā, agarche yih abadī sazā nahīn hogī.’”

⁴⁰ Is ke bād Sulemān ne Yarubiyām ko marwāne kī koshish kī, lekin Yarubiyām ne farār ho kar Misr ke bādshāh Sīsaq ke pās panāh lī. Wahān wuh Sulemān kī maut tak rahā.

Sulemān kī Maut

⁴¹ Sulemān kī zindagī aur hikmat ke bāre meñ mazīd bāteñ ‘Sulemān ke Āmāl’ kī kitāb meñ bayān kī gaī haiñ. ⁴² Sulemān 40 sāl pūre Isrāīl par hukūmat kartā rahā. Us kā dārul-hukūmat Yarūshalam thā. ⁴³ Jab wuh mar kar apne bāpdādā se jā milā to use Yarūshalam ke us hisse meñ dafn kiyā gayā jo ‘Dāūd kā Shahr’ kahlātā hai. Phir us kā beṭā Rahubiyām takhtnashin huā.

12

Shimālī Qabīle Alag Ho Jāte Haiñ

¹ Rahubiyām Sikam gayā, kyonki wahān tamām Isrāīlī use bādshāh muqarrar karne ke lie jamā ho gae the. ² Yarubiyām bin Nabāt yih khabar sunte hī Misr se jahān us ne Sulemān Bādshāh se bhāg kar panāh lī thī Isrāīl wāpas āyā. ³ Isrāīliyon ne use bulāyā tāki us ke sāth Sikam jāeñ. Jab pahuñchā to Isrāīl kī pūrī jamāt Yarubiyām ke sāth mil kar Rahubiyām se milne gaī. Unhoñ ne bādshāh se kahā, ⁴ “Jo juā āp ke bāp ne ham par dāl diyā thā use uṭhānā mushkil thā, aur jo waqt aur paise hameñ bādshāh kī k̄hidmat meñ sarf karne the wuh nāqābil-e-bardāsht the. Ab donoñ ko kam kar deñ. Phir ham k̄hushī se āp kī k̄hidmat karenge.”

⁵ Rahubiyām ne jawāb diyā, “Mujhe tīn dīn kī muhlat deñ, phir dubārā mere pās āeñ.” Chunānche log chale gae.

⁶ Phir Rahubiyām Bādshāh ne un buzurgoñ se mashwarā kiyā jo Sulemān ke jīte-jī bādshāh kī k̄hidmat karte rahe the. Us ne pūchhā, “Āp kā kyā khayāl hai? Maiñ in logoñ ko kyā jawāb dūñ?” ⁷ Buzurgoñ ne jawāb diyā, “Hamārā mashwarā hai ki is waqt un kā k̄hadīm ban kar un kī k̄hidmat karen aur unheñ narm jawāb deñ. Agar āp aisā karen to wuh hameshā āp ke wafādār k̄hadīm bane raheñge.”

⁸ Lekin Rahubiyām ne buzurgoñ kā mashwarā radd karke us kī k̄hidmat meñ hāzir un jawānoñ se mashwarā kiyā jo us ke sāth parwān charhe the.

⁹ Us ne pūchhā, “Maiñ is qaum ko kyā jawāb dūñ? Yih taqāzā kar rahe haiñ ki maiñ wuh juā halkā kar dūñ jo mere bāp ne un par dāl diyā.”

¹⁰ Jo jawān us ke sāth parwān charhe the unhoñ ne kahā, “Achchhā, yih log taqāzā kar rahe haiñ ki āp ke bāp kā juā halkā kiyā jāe? Unheñ batā denā, ‘Merī chhotī ungli mere bāp kī kamr se zyādā moṭī hai!’ ¹¹ Beshak jo juā us ne āp par dāl diyā use uṭhānā mushkil thā, lekin merā juā aur bhī bhārī hogā. Jahān mere bāp ne āp ko koṛe lagāe wahān maiñ āp kī bichchhuoñ se tādīb karūnga!”

¹² Tīn dīn ke bād jab Yarubiyām tamām Isrāīliyon ke sāth Rahubiyām kā faislā sunane ke lie wāpas āyā ¹³ to bādshāh ne unheñ saḡht jawāb diyā. Buzurgoñ kā mashwarā radd karke ¹⁴ us ne unheñ jawānoñ kā jawāb diyā, “Beshak jo juā mere bāp ne āp par dāl diyā use uṭhānā mushkil thā, lekin merā juā aur bhī bhārī hogā. Jahān mere bāp ne āp ko koṛe lagāe wahān maiñ āp kī bichchhuoñ se tādīb karūnga!” ¹⁵ Yoñ Rab kī marzī pūrī hui ki Rahubiyām logoñ kī bāt nahīn mānegā. Kyonki ab Rab kī wuh peshgoī pūrī hui jo Sailā ke nabī Aḡhiyāh ne Yarubiyām bin Nabāt ko batāi thī.

16 Jab Isrāīliyoñ ne dekhā ki bādshāh hamārī bāt sunane ke lie taiyār nahīñ hai to unhoñ ne us se kahā, “Na hameñ Dāūd se mīrās meñ kuchh milegā, na Yassi ke bete se kuchh milne kī ummīd hai. Ai Isrāīl, sab apne apne ghar wāpas chaleñ! Ai Dāūd, ab apnā ghar khud sañbhāl lo!” Yih kah kar wuh sab chale gae.

17 Sirf Yahūdāh ke qabile ke shahroñ meñ rahne wāle Isrāīli Rahubiyām ke taht rahe. 18 Phir Rahubiyām Bādshāh ne begāriyoñ par muqarrar afsar Adūnīrām ko shimāli qabiloñ ke pās bhej diyā, lekin use dekh kar tamām logoñ ne use sangsār kiyā. Tab Rahubiyām jaldi se apne rath par sawār huā aur bhāg kar Yarūshalam pahuñch gayā. 19 Yoñ Isrāīl ke shimāli qabile Dāūd ke shāhī gharāne se alag ho gae aur āj tak us kī hukūmat nahīñ mānte.

20 Jab khabar shimāli Isrāīl meñ phaili ki Yarubiyām Misr se wāpas ā gayā hai to logoñ ne qaumī ijlās mun'aqid karke use bulāyā aur wahāñ use apnā bādshāh banā liyā. Sirf Yahūdāh kā qabilā Rahubiyām aur us ke gharāne kā wafadār rahā.

Rahubiyām ko Isrāīl se Jang Karne kī Ijāzat Nahīñ Milti

21 Jab Rahubiyām Yarūshalam pahuñchā to us ne Yahūdāh aur Binyamīn ke qabiloñ ke chīdā chīdā faujiyoñ ko Isrāīl se jang karne ke lie bulāyā. 1,80,000 mard jamā hue tāki Rahubiyām bin Sulemān ke lie Isrāīl par dubārā qābū pāeñ. 22 Lekin ain us waqt mard-e-Khudā Samāyāh ko Allāh kī taraf se paighām milā, 23 “Yahūdāh ke bādshāh Rahubiyām bin Sulemān, Yahūdāh aur Binyamīn ke tamām afrād aur bāqī logoñ ko ittalā de, 24 ‘Rab farmatā hai ki apne Isrāīli bhāiyoñ se jang mat karnā. Har ek apne apne ghar wāpas chalā jāe, kyoñki jo kuchh huā hai wuh mere hukm par huā hai.’”

Tab wuh Rab kī sun kar apne apne ghar wāpas chale gae.

Yarubiyām ke Sone ke Bachhre

25 Yarubiyām Ifrāīm ke pahārī ilāqe ke shahr Sikam ko mazbūt karke wahāñ ābād huā. Bād meñ us ne Fanuel Shahr kī bhī qilābandī kī aur wahāñ muntaqil huā. 26 Lekin dil meñ andeshā rahā ki kahīñ Isrāīl dubārā Dāūd ke gharāne ke hāth meñ na ā jāe. 27 Us ne sochā, “Log bāqāydaqī se Yarūshalam āte jāte haiñ tāki wahāñ Rab ke ghar meñ apnī qurbāniyāñ pesh kareñ. Agar yih silsilā torā na jāe to āhistā āhistā un ke dil dubārā Yahūdāh ke bādshāh Rahubiyām kī taraf māyl ho jāenge. Aḳhirkār wuh mujhe qatl karke Rahubiyām ko apnā bādshāh banā lenge.”

28 Apne afsarōñ ke mashware par us ne sone ke do bachhre banwāe. Logoñ ke sāmne us ne elān kiyā, “Har qurbānī ke lie Yarūshalam jānā mushkil hai! Ai Isrāīl dekh, yih tere dewatā haiñ jo tujhe Misr se nikāl lāe.”

29 Ek but us ne junūbī shahr Baitel meñ kharā kiyā aur dūsrā shimāli shahr Dān meñ. 30 Yoñ Yarubiyām ne Isrāīliyoñ ko gunāh karne par uksāyā. Log Dān tak safr kiyā karthe the tāki wahāñ ke but kī pūjā kareñ.

31 Is ke alāwā Yarubiyām ne bahut-sī ūñchī jaghoñ par mandir banwāe. Unheñ sañbhālne ke lie us ne aise log muqarrar kie jo Lāwī ke qabile ke nahīñ balki ām log the. 32 Us ne ek naī id bhī rāy j ki jo Yahūdāh meñ manāne wāli Jhoñpriyoñ kī Id kī mānind thī. Yih id āthweñ māh * ke pandrahweñ dīn mānāī jāti thī. Baitel meñ us ne khud qurbāngāh par jā kar apne banwāe hue bachhroñ ko qurbāniyāñ pesh kīñ, aur wahīñ us ne

* 12:32 Aktūbar tā Nawambar.

apne un mandiron ke imāmon ko muqarrar kiyā jo us ne ūnchī jaghoñ par tāmīr kie the.

Nabī Yarubiyām ko Burī Khabar Pahuñchātā Hai

³³ Chunānche Yarubiyām ke muqarrarkardā din yānī āthweñ mahīne ke pandrahweñ din Isrāīliyon ne Baitel meñ id manāi. Tamām mehmānoñ ke sāmne Yarubiyām qurbāngāh par chaṛh gayā tāki qurbāniyāñ pesh kare.

13

¹ Wuh abhī qurbāngāh ke pās kharā apnī qurbāniyāñ pesh karnā hī chāhtā thā ki ek mard-e-Ḳhudā ān pahuñchā. Rab ne use Yahūdāh se Baitel bhej diyā thā. ² Buland āwāz se wuh qurbāngāh se muḫtātib huā, “Ai qurbāngāh! Ai qurbāngāh! Rab farmātā hai, ‘Dāūd ke gharāne se beṭā paidā hogā jis kā nām Yūsiyāh hogā. Tujh par wuh un imāmon ko qurbān kar degā jo ūnchī jaghoñ ke mandiron meñ ḳhidmat karte aur yahāñ qurbāniyāñ pesh karne ke lie āte haiñ. Tujh par insānoñ kī haḍḍiyāñ jalāi jāeñgi.’” ³ Phir mard-e-Ḳhudā ne ilāhī nishān bhī pesh kiyā. Us ne elān kiyā, “Ek nishān sābit karegā ki Rab merī mārifat bāt kar rahā hai! Yih qurbāngāh phaṭ jāeḡi, aur is par maujūd charbī milī rākh zamīn par bikhar jāeḡi.”

⁴ Yarubiyām Bādshāh ab tak qurbāngāh ke pās kharā thā. Jab us ne Baitel ki qurbāngāh ke ḳhilāf mard-e-Ḳhudā kī bāt sunī to wuh hāth se us kī taraf ishārā karke garjā, “Use pakaṛo!” Lekin jyon hī bādshāh ne apnā hāth barhāyā wuh sūkh gayā, aur wuh use wāpas na khīnch sakā. ⁵ Usī lamhe qurbāngāh phaṭ gai aur us par maujūd rākh zamīn par bikhar gai. Bilkul wuhī kuchh huā jis kā elān mard-e-Ḳhudā ne Rab kī taraf se kiyā thā.

⁶ Tab bādshāh iltamās karne lagā, “Rab apne Ḳhudā kā ḡhussā ṭhandā karke mere lie duā karen tāki merā hāth bahāl ho jāe.” Mard-e-Ḳhudā ne us kī shafā'at kī to Yarubiyām kā hāth fauran bahāl ho gayā.

⁷ Tab Yarubiyām Bādshāh ne mard-e-Ḳhudā ko dāwat dī, “Āeñ, mere ghar meñ khānā khā kar tazīdam ho jāeñ. Maiñ āp ko tohfā bhī dūngā.”

⁸ Lekin us ne inkār kiyā, “Maiñ āp ke pās nahīñ āūngā, chāhe āp mujhe apnī milkiyat kā ādhā hissā kyon na deñ. Maiñ yahāñ na roṭī khāūngā, na kuchh piyūngā. ⁹ Kyonki Rab ne mujhe hukm diyā hai, ‘Rāste meñ na kuchh khā aur na kuchh pi. Aur wāpas jāte waqt wuh rāstā na le jis par se tū Baitel pahuñchā hai.’”

¹⁰ Yih kah kar wuh farq rāstā iḳhtiyār karke apne ghar ke lie rawānā huā.

Nabī kī Nāfarmānī

¹¹ Baitel meñ ek būrḡhā nabī rahtā thā. Jab us ke beṭe us din ghar wāpas āe to unhoñ ne use sab kuchh kah sunāyā jo mard-e-Ḳhudā ne Baitel meñ kiyā aur Yarubiyām Bādshāh ko batāyā thā. ¹² Bāp ne pūchhā, “Wuh kis taraf gayā?” Beṭoñ ne use wuh rāstā batāyā jo Yahūdāh ke mard-e-Ḳhudā ne liyā thā. ¹³ Bāp ne hukm diyā, “Mere gadhe par jaldī se zīn kaso!” Beṭoñ ne aisā kiyā to wuh us par baiṭh kar ¹⁴ mard-e-Ḳhudā ko ḡhūndne gayā.

Chalte chalte mard-e-Ḳhudā balūt ke daraḳṭh ke sāy meñ baiṭhā nazar āyā. Buzurg ne pūchhā, “Kyā āp wuhī mard-e-Ḳhudā haiñ jo Yahūdāh se Baitel āe the?” Us ne jawāb diyā, “Jī, maiñ wuhī hūñ.” ¹⁵ Buzurg nabī ne use dāwat dī, “Āeñ, mere sāth. Maiñ ghar meñ āp ko kuchh khānā khilātā hūñ.”

¹⁶ Lekin mard-e-Ḳhudā ne inkār kiyā, “Nahīn, na main āp ke sāth wāpas jā saktā hūn, na mujhe yahān khāne-pīne kī ijāzat hai. ¹⁷ Kyoṅki Rab ne mujhe hukm diyā, ‘Rāste meṅ na kuchh khā aur na kuchh pī. Aur wāpas jāte waqt wuh rāstā na le jis par se tū Baitel pahuñchā hai.’”

¹⁸ Buzurg nabī ne etarāz kiyā, “Main bhī āp jisā nabī hūn! Ek farishte ne mujhe Rab kā nayā paighām pahuñchā kar kahā, ‘Use apne sāth ghar le jā kar roṭī khilā aur pānī pilā.’” Buzurg jhūṭ bol rahā thā, ¹⁹ lekin mard-e-Ḳhudā us ke sāth wāpas gayā aur us ke ghar meṅ kuchh khāyā aur piyā.

²⁰ Wuh abhī wahān baiṭhe khānā khā rahe the ki buzurg par Rab kā kalām nāzil huā. ²¹ Us ne buland āwāz se Yahūdāh ke mard-e-Ḳhudā se kahā, “Rab farmātā hai, ‘Tū ne Rab ke kalām kī ḳhilāfwarzī kī hai! Jo hukm Rab tere Ḳhudā ne tujhe diyā thā wuh tū ne nazarandāz kiyā hai. ²² Go us ne farmāyā thā ki yahān na kuchh khā aur na kuchh pī to bhī tū ne wāpas ā kar yahān roṭī khāi aur pānī piyā hai. Is lie marte waqt tujhe tere bāpdādā kī qabr meṅ dafnāyā nahīn jāegā.’”

²³ Khāne ke bād buzurg ke gadhe par zīn kasā gayā aur mard-e-Ḳhudā ko us par biṭhāyā gayā. ²⁴ Wuh dubārā rawānā huā to rāste meṅ ek sherbabar ne us par hamlā karke use mār ḍālā. Lekin us ne lāsh ko na chherā balki wuh wahīn rāste meṅ paṛī rahī jabki gadhā aur sher donoṅ hī us ke pās khāre rahe.

²⁵ Kuchh log wahān se guzare. Jab unhoṅ ne lāsh ko rāste meṅ paṛe aur sherbabar ko us ke pās khāre dekhā to unhoṅ ne Baitel jahān buzurg nabī rahtā thā ā kar logoṅ ko ittalā dī. ²⁶ Jab buzurg ko ḳhabar mili to us ne kahā, “Wuhī mard-e-Ḳhudā hai jis ne Rab ke farmān kī ḳhilāfwarzī kī. Ab wuh kuchh huā hai jo Rab ne use farmāyā thā yānī us ne use sherbabar ke hawāle kar diyā tāki wuh use phār kar mār ḍāle.” ²⁷ Buzurg ne apne beṭoṅ ko gadhe par zīn kasne kā hukm diyā, ²⁸ aur wuh us par baiṭh kar rawānā huā. Jab wahān pahuñchā to dekhā ki lāsh ab tak rāste meṅ paṛī hai aur gadhā aur sher donoṅ hī us ke pās khāre haiṅ. Sherbabar ne na lāsh ko chherā aur na gadhe ko phārā thā.

²⁹ Buzurg nabī ne lāsh ko uṭhā kar apne gadhe par rakhā aur use Baitel lāyā tāki us kā mātām karke use wahān dafnāe. ³⁰ Us ne lāsh ko apnī ḳhāndānī qabr meṅ dafn kiyā, aur logoṅ ne “Hāy, mere bhāī” kah kar us kā mātām kiyā. ³¹ Janāze ke bād buzurg nabī ne apne beṭoṅ se kahā, “Jab main kūch kar jāūngā to mujhe mard-e-Ḳhudā kī qabr meṅ dafnānā. Merī haḍḍiyoṅ ko us kī haḍḍiyoṅ ke pās hī rakheṅ. ³² Kyoṅki jo bāteṅ us ne Rab ke hukm par Baitel kī qurbāngāh aur Sāmariya ke shahroṅ kī ūñchī jaghoṅ ke mandiroṅ ke bāre meṅ kī haiṅ wuh yaqīnan pūrī ho jāeṅgi.”

Yarubiyām Phir Bhī Nāfarmān Rahtā Hai

³³ In wāqiyāt ke bāwujūd Yarubiyām apnī sharīr harkatoṅ se bāz na āyā. Ām logoṅ ko imām banāne kā silsilā jāri rahā. Jo koī bhī imām banānā chāhtā use wuh ūñchī jaghoṅ ke mandiroṅ meṅ ḳhidmat karne ke lie maḳhsūs kartā thā. ³⁴ Yarubiyām ke gharāne ke is sangīn gunāh kī wajah se wuh āḳhirkār tabāh huā aur rū-e-zamīn par se miṭ gayā.

14

Yarubiyām ko Ilāhī Sazā Miltī Hai

¹ Ek din Yarubiyām kā beṭā Abiyāh bahut bīmār huā. ² Tab Yarubiyām ne apnī biwī se kahā, “Jā kar apnā bhes badleṅ tāki koī na pahchāne ki

āp merī bīwī haiñ. Phir Sailā jāēñ. Wahāñ Aḳhiyāh Nabī rahtā hai jis ne mujhe ittalā dī thī ki main is qaum kā bādshāh ban jāūngā. ³ Us ke pās das rotiyāñ, kuchh biskuṭ aur shahd kā martabāñ le jāēñ. Wuh ādmī āp ko zarūr batā degā ki laṛke ke sāth kyā ho jāēgā.”

⁴ Chunāñche Yarubiyām kī bīwī apnā bhes badal kar rawānā huī aur chalte chalte Sailā meñ Aḳhiyāh ke ghar pahuñch gai. Aḳhiyāh umrrasidā hone ke bāis dekh nahīñ saktā thā. ⁵ Lekin Rab ne use āgāh kar diyā, “Yarubiyām kī bīwī tujh se milne ā rahī hai tāki apne bīmār beṭe ke bāre meñ mālūmāt hasil kare. Lekin wuh apnā bhes badal kar āēgī tāki use pahchānā na jāe.” Phir Rab ne nabī ko batāyā ki use kyā jawāb denā hai.

⁶ Jab Aḳhiyāh ne aurat ke qadmoñ kī āhaṭ sunī to bolā, “Yarubiyām kī bīwī, andar āēñ! Rūp bharne kī kyā zarūrat? Mujhe āp ko burī ḳhabar pahuñchāñ hai. ⁷ Jāēñ, Yarubiyām ko Rab Isrāīl ke Ḳhudā kī taraf se paighām deñ, ‘Main ne tujhe logoñ meñ se chun kar ḳhaṛā kiyā aur apñi qaum Isrāīl par bādshāh banā diyā. ⁸ Main ne bādshāhī ko Dāūd ke gharāne se chhīn kar tujhe de diyā. Lekin afsos, tū mere ḳhādīm Dāūd kī tarah zindagī nahīñ guzartā jo mere ahkām ke tābe rah kar pūre dil se merī pairawī kartā rahā aur hameshā wuh kuchh kartā thā jo mujhe pasand thā. ⁹ Jo tujh se pahle the un kī nisbat tū ne kahīñ zyādā badī kī, kyonki tū ne but ḳhāl kar apne lie dīgar mābūd banāe haiñ aur yoñ mujhe taish dilāyā. Chūñki tū ne apnā muñh mujh se pher liyā ¹⁰ is lie main tere ḳhāñdāñ ko musibat meñ ḳāl ḳūngā. Isrāīl meñ main Yarubiyām ke tamām mardoñ ko halāk kar ḳūngā, ḳhāh wuh bachche hoñ yā bālīgh. Jis tarah gobar ko jhāṛū de kar ḳūr kiyā jātā hai usī tarah Yarubiyām ke gharāne kā nām-o-nishāñ miṭ jāēgā. ¹¹ Tum meñ se jo shahr meñ mareñge unheñ kutte khā jāēnge, aur jo khule maidāñ meñ mareñge unheñ parinde chaṭ kar jāēnge. Kyonki yih Rab kā farmāñ hai.’”

¹² Phir Aḳhiyāh ne Yarubiyām kī bīwī se kahā, “Āp apne ghar wāpas chalī jāēñ. Jyon hī āp shahr meñ dāḳhil hoñgi laṛkā faut ho jāēgā. ¹³ Purā Isrāīl us kā mātām karke use dafn karegā. Wuh āp ke ḳhāñdāñ kā wāhid fard hogā jise sahih taur se dafnāyā jāēgā. Kyonki Rab Isrāīl ke Ḳhudā ne sirf usī meñ kuchh pāyā jo use pasand thā. ¹⁴ Rab Isrāīl par ek bādshāh muqarrar karegā jo Yarubiyām ke ḳhāñdāñ ko halāk karegā. Āj hī se yih silsilā shurū ho jāēgā. ¹⁵ Rab Isrāīl ko bhī sazā degā, kyonki wuh Yasīrat Dewī ke khambe banā kar un kī pūjā karte haiñ. Chūñki wuh Rab ko taish dilāte rahe haiñ, is lie wuh unheñ māregā, aur wuh pāñi meñ sarkande kī tarah hil jāēnge. Rab unheñ is achche mulk se ukhāṛ kar Dariyā-e-Furāt ke pār muntashīr kar degā. ¹⁶ Yoñ wuh Isrāīl ko un gunāhoñ ke bāis tark karegā jo Yarubiyām ne kie aur Isrāīl ko karne par uksāyā hai.”

¹⁷ Yarubiyām kī bīwī Tirzā meñ apne ghar wāpas chalī gai. Aur ghar ke darwāze meñ dāḳhil hote hī us kā beṭā mar gayā. ¹⁸ Tamām Isrāīl ne use dafnā kar us kā mātām kiyā. Sab kuchh waise huā jaise Rab ne apne ḳhādīm Aḳhiyāh Nabī kī mārīfat farmāyā thā.

Yarubiyām kī Maut

¹⁹ Bāqī jo kuchh Yarubiyām kī zindagī ke bāre meñ likhā hai wuh ‘Shāhān-e-Isrāīl kī Tarīḳh’ kī kitāb meñ darj hai. Us kitāb meñ parḳhā jā saktā hai ki wuh kis tarah hukūmat kartā thā aur us ne kaun kaun-sī jangeñ kīñ. ²⁰ Yarubiyām 22 sāl bādshāh rahā. Jab wuh mar kar apne bāpdādā se jā milā to us kā beṭā Nadab taḳhtnashīñ huā.

Yahūdāh kā Bādshāh Rahubiyām

²¹ Yahūdāh meñ Rahubiyām bin Sulemān hukūmat kartā thā. Us kī māñ Nāmā Ammonī thī. 41 sāl kī umr meñ wuh taḡhtnashīn huā aur 17 sāl bādshāh rahā. Us kā dārul-hukūmat Yarūshalām thā, wuh shahr jise Rab ne tamām Isrāīli qabilōñ meñ se chun liyā tāki us meñ apnā nām qāym kare.

²² Lekin Yahūdāh ke bāshinde bhī aisi harkateñ karte the jo Rab ko nāpasand thīñ. Apne gunāhoñ se wuh use taish dilāte rahe, kyonki un ke yih gunāh un ke bāpdādā ke gunāhoñ se kahīñ zyādā sangīn the. ²³ Unhoñ ne bhī ūñchī jaghoñ par mandir banāe. Har ūñchī pahārī par aur har ghane darāḡht ke sāy meñ unhoñ ne maḡhsūs patthar yā Yasīrat Dewī ke khambe khare kie, ²⁴ yahāñ tak ki mandiroñ meñ jismfarosh mard aur aurateñ the. Ġharz, unhoñ ne un qaumoñ ke tamām ghīnaune rasm-orīwāj apnā lie jin ko Rab ne Isrāīliyoñ ke āge āge nikāl diyā thā.

²⁵ Rahubiyām Bādshāh kī hukūmat ke pāñchweñ sāl meñ Misr ke bādshāh Sīsaq ne Yarūshalām par hamlā karke ²⁶ Rab ke ghar aur shāhī mahal ke tamām khazāne lūṭ lie. Sone kī wuh ḡhāleñ bhī chhīn li gaīñ jo Sulemān ne banwāi thīñ. ²⁷ In kī jagah Rahubiyām ne pital kī ḡhāleñ banwāiñ aur unheñ un muhāfizoñ ke afsaroñ ke sapurd kiyā jo shāhī mahal ke darwāze kī pahradārī karte the. ²⁸ Jab bhī bādshāh Rab ke ghar meñ jātā tab muhāfiz yih ḡhāleñ uṭhā kar sāth le jāte. Is ke bād wuh unheñ pahredaroñ ke kamre meñ wāpas le jāte the.

²⁹ Bāqī jo kuchh Rahubiyām Bādshāh kī hukūmat ke daurān huā aur jo kuchh us ne kiyā wuh ‘Shāhān-e-Yahūdāh kī Tārīḡh’ kī kitāb meñ darj hai. ³⁰ Donoñ bādshāhoñ Rahubiyām aur Yarubiyām ke jīte-jī un ke darmiyān jang jāri rahī. ³¹ Jab Rahubiyām mar kar apne bāpdādā se jā milā to use Yarūshalām ke us hisse meñ jo ‘Dāūd kā Shahr’ kahlatā hai ḡhāndāñi qabr meñ dafnāyā gayā. Us kī māñ Nāmā Ammonī thī. Phir Rahubiyām kā beṭā Abiyāh taḡhtnashīn huā.

15

Yahūdāh kā Bādshāh Abiyāh

¹ Abiyāh Isrāīl ke bādshāh Yarubiyām bin Nabāt kī hukūmat ke 18weñ sāl meñ Yahūdāh kā bādshāh banā. ² Wuh tīn sāl bādshāh rahā, aur us kā dārul-hukūmat Yarūshalām thā. Us kī māñ Mākā bint Abisālūm thī. ³ Abiyāh se wuhī gunāh sarzad hue jo us ke bāp ne kie the, aur wuh pūre dil se Rab apne ḡhudā kā wafādār na rahā. Go wuh is meñ apne pardādā Dāūd se farq thā ⁴ to bhī Rab us ke ḡhudā ne Abiyāh kā Yarūshalām meñ charāḡh jalne diyā. Dāūd kī ḡhātīr us ne use jānashīn atā kiyā aur Yarūshalām ko qāym rakhā, ⁵ kyonki Dāūd ne wuh kuchh kiyā thā jo Rab ko pasand thā. Jīte-jī wuh Rab ke ahkām ke tābe rahā, siwāe us jurm ke jab us ne Ūriyāh Hittī ke silsile meñ ḡhalat qadam uṭhāe the.

⁶ Rahubiyām aur Yarubiyām ke darmiyān kī jang Abiyāh kī hukūmat ke daurān bhī jāri rahī. ⁷ Bāqī jo kuchh Abiyāh kī hukūmat ke daurān huā aur jo kuchh us ne kiyā wuh ‘Shāhān-e-Yahūdāh kī Tārīḡh’ kī kitāb meñ darj hai. ⁸ Jab wuh mar kar apne bāpdādā se jā milā to use Yarūshalām ke us hisse meñ dafn kiyā gayā jo ‘Dāūd kā Shahr’ kahlatā hai. Phir us kā beṭā Āsā taḡhtnashīn huā.

Yahūdāh kā Bādshāh Āsā

⁹ Āsā Isrāīl ke bādshāh Yarubiyām ke 20weñ sāl meñ Yahūdāh kā bādshāh ban gayā. ¹⁰ Us kī hukūmat kā daurāniyā 41 sāl thā, aur us kā dārul-hukūmat Yarūshalam thā. Māñ kā nām Mākā thā, aur wuh Abīsalūm kī beṭī thī. ¹¹ Apne pardādā Dāūd kī tarah Āsā bhī wuh kuchh kartā rahā jo Rab ko pasand thā. ¹² Us ne un jismfarosh mardoñ aur auratoñ ko nikāl diyā jo mandiroñ meñ nām-nihād k̄hidmat karte the aur un tamām butoñ ko tabāh kar diyā jo us ke bāpdādā ne banāe the. ¹³ Aur go us kī māñ bādshāh kī māñ hone ke bāis bahut asar-o-rasūkh rakhtī thī, tāham Āsā ne yih ohdā k̄hatm kar diyā jab māñ ne Yasīrat Dewī kā ghinaunā khambā banwā liyā. Āsā ne yih but kaṭwā kar Wādī-e-Qidron meñ jalā diyā. ¹⁴ Afsos ki us ne ūñchī jaghoñ ke mandiroñ ko dūr na kiyā. To bhī Āsā jīte-jī pūre dil se Rab kā wafādār rahā. ¹⁵ Sonā-chāñdī aur bāqī jītñī chīzeñ us ke bāp aur us ne Rab ke lie maḥsūs kī thīñ un sab ko wuh Rab ke ghar meñ lāyā.

¹⁶ Yahūdāh ke bādshāh Āsā aur Isrāīl ke bādshāh Bāshā ke darmiyān zindagī-bhar jang jāri rahī. ¹⁷ Ek din Bāshā Bādshāh ne Yahūdāh par hamlā karke Rāmā Shahr kī qilābandī kī. Maqsad yih thā ki na koī Yahūdāh ke mulk meñ dāḥhil ho sake, na koī wahāñ se nikal sake. ¹⁸ Jawāb meñ Āsā ne Shām ke bādshāh Bin-hadad ke pās wafd bhejā. Bin-hadad kā bāp Tābrimmon bin Hazyūn thā, aur us kā dārul-hukūmat Damishq thā. Āsā ne Rab ke ghar aur shāhī mahal ke k̄hazānoñ kā tamām bachā huā sonā aur chāñdī wafd ke sapurd karke Damishq ke bādshāh ko paighām bhejā, ¹⁹ “Merā āp ke sāth ahd hai jis tarah mere bāp kā āp ke bāp ke sāth ahd thā. Guzārish hai ki āp sone-chāñdī kā yih tohfā qabūl karke Isrāīl ke bādshāh Bāshā ke sāth apnā ahd mansūkh kar deñ tāki wuh mere mulk se nikal jāe.”

²⁰ Bin-hadad muttafiq huā. Us ne apne faujī afsaroñ ko Isrāīl ke shahroñ par hamlā karne ke lie bhej diyā to unhoñ ne Aiyūn, Dān, Abīl-bait-mākā, tamām Kinnarat aur Naftālī par qabzā kar liyā. ²¹ Jab Bāshā ko is kī k̄hbar mili to wuh Rāmā kī qilābandī karne se bāz āyā aur Tīrzā wāpas chalā gayā.

²² Phir Āsā Bādshāh ne Yahūdāh ke tamām mardoñ kī bhartī karke unheñ Rāmā bhej diyā tāki wuh un tamām pattharoñ aur shahtīroñ ko uṭhā kar le jāeñ jin se Bāshā Bādshāh Rāmā kī qilābandī karnā chāhtā thā. Tamām mardoñ ko wahāñ jānā paṛā, ek ko bhī chhuṭṭī na mili. Is samān se Āsā ne Binyamīn ke shahr Jībā aur Misfāh kī qilābandī kī.

²³ Bāqī jo kuchh Āsā kī hukūmat ke daurān huā aur jo kuchh us ne kiyā wuh ‘Shāhān-e-Yahūdāh kī Tārīkh’ kī kitāb meñ darj hai. Us meñ us kī kāmyābiyoñ aur us ke tāmīr kie gae shahroñ kā zikr hai. Buṛhāpe meñ us ke pānwoñ ko bīmārī lag gaī. ²⁴ Jab wuh mar kar apne bāpdādā se jā milā to use Yarūshalam ke us hisse meñ jo ‘Dāūd kā Shahr’ kahlātā hai k̄hāndāñī qabr meñ dafnāyā gayā. Phir us kā beṭā Yahūsafat us kī jagah takhtnashīn huā.

Isrāīl kā Bādshāh Nadab

²⁵ Nadab bin Yarubiyām Yahūdāh ke bādshāh Āsā kī hukūmat ke dūsrē sāl meñ Isrāīl kā bādshāh banā. Us kī hukūmat kā daurāniyā do sāl thā. ²⁶ Us kā tarz-e-zindagī Rab ko pasand nahīñ thā, kyōñki wuh apne bāp ke namūne par chaltā rahā. Jo bādī Yarubiyām ne Isrāīl ko karne par uksāyā thā us se Nadab bhī dūr na huā.

²⁷⁻²⁸ Ek din jab Nadab Isrāīlī fauj ke sāth Filistī shahr Jibbatūn kā muhāsarā kie hue thā to Ishkār ke qābile ke Bāshā bin Akhiyāh ne us ke khilāf sāzish karke use mār ḍālā aur khud Isrāīl kā bādshāh ban gayā. Yih Yahūdāh ke bādshāh Āsā kī hukūmat ke tīse sāl meñ huā.

²⁹ Takht par baiṭhte hī Bāshā ne Yarubiyām ke pūre khāndān ko marwā diyā. Us ne ek ko bhī zindā na chhoṛā. Yoñ wuh bāt pūrī huī jo Rab ne Sailā ke rahne wāle apne khādim Akhiyāh kī mārifat farmāī thī. ³⁰ Kyoñki jo gunāh Yarubiyām ne kie aur Isrāīl ko karne par uksāyā thā un se us ne Rab Isrāīl ke Khudā ko taish dilāyā thā.

³¹ Bāqī jo kuchh Nadab kī hukūmat ke daurān huā aur jo kuchh us ne kiya wuh ‘Shāhān-e-Isrāīl kī Tārīkh’ kī kitāb meñ darj hai.

Isrāīl kā Bādshāh Bāshā

³²⁻³³ Bāshā bin Akhiyāh Yahūdāh ke bādshāh Āsā kī hukūmat ke tīse sāl meñ Isrāīl kā bādshāh banā. Us kī hukūmat kā daurāniyā 24 sāl thā, aur us kā dārul-hukūmat Tirzā rahā. Us ke aur Yahūdāh ke bādshāh Āsā ke darmiyān zindagi-bhar jāri rahī. ³⁴ Lekin wuh bhī aisā kām kartā thā jo Rab ko nāpasand thā, kyoñki us ne Yarubiyām ke namūne par chal kar wuh gunāh jāri rakhe jo karne par Yarubiyām ne Isrāīl ko uksāyā thā.

16

¹ Ek din Rab ne Yāhū bin Hanānī ko Bāshā ke pās bhej kar farmāyā, ² “Pahle tū kuchh nahīn thā, lekin mainī ne tujhe khāk meñ se uṭhā kar apnī qaum Isrāīl kā hukmrān banā diyā. To bhī tū ne Yarubiyām ke namūne par chal kar merī qaum Isrāīl ko gunāh karne par uksāyā aur mujhe taish dilāyā hai. ³ Is lie mainī tere gharāne ke sāth wuhī kuchh karūnga jo Yarubiyām bin Nabāt ke gharāne ke sāth kiya thā. Bāshā kī pūrī nasl halāk ho jāegi. ⁴ Khāndān ke jo afrād shahr meñ mareñge unheñ kutte khā jāeñge, aur jo khule maidān meñ mareñge unheñ parinde chaṭ kar jāeñge.”

⁵ Bāqī jo kuchh Bāshā kī hukūmat ke daurān huā, jo kuchh us ne kiya aur jo kāmyābiyān use hāsīl huīn wuh ‘Shāhān-e-Isrāīl kī Tārīkh’ kī kitāb meñ darj haiñ. ⁶ Jab wuh mar kar apne bāpdādā se jā milā to use Tirzā meñ dafn kiya gayā. Phir us kā beṭā Ailā takhtnashīn huā. ⁷ Rab kī sazā kā jo paighām Hanānī ke beṭe Yāhū Nabī ne Bāshā aur us ke khāndān ko sunāyā us kī do wujūhāt thiñ. Pahle, Bāshā ne Yarubiyām ke khāndān kī tarah wuh kuchh kiya jo Rab ko nāpasand thā aur use taish dilāyā. Dūsre, us ne Yarubiyām ke pūre khāndān ko halāk kar diyā thā.

Isrāīl kā Bādshāh Ailā

⁸ Ailā bin Bāshā Yahūdāh ke bādshāh Āsā kī hukūmat ke 26weñ sāl meñ Isrāīl kā bādshāh banā. Us kī hukūmat ke do sāl ke daurān us kā dārul-hukūmat Tirzā rahā. ⁹ Ailā kā ek afsar banām Zimrī thā. Zimrī rathoñ ke ādhe hisse par muqarrar thā. Ab wuh bādshāh ke khilāf sāzishē karne lagā. Ek din Ailā Tirzā meñ mahal ke inḥārj Arzā ke ghar meñ baiṭhā mai pī rahā thā. Jab nashe meñ dhut huā ¹⁰ to Zimrī ne andar jā kar use mār ḍālā. Phir wuh khud taḥt par baiṭh gayā. Yih Yahūdāh ke bādshāh Āsā kī hukūmat ke 27weñ sāl meñ huā.

¹¹ Takht par baiṭhte hī Zimrī ne Bāshā ke pūre khāndān ko halāk kar diyā. Us ne kisī bhī mard ko zindā na chhoṛā, khāh wuh dūr kā rishtedar thā, khāh dost. ¹² Yoñ wuhī kuchh huā jo Rab ne Yāhū Nabī kī mārifat Bāshā ko farmāyā thā. ¹³ Kyoñki Bāshā aur us ke beṭe Ailā se sangīn gunāh sarzad hue the, aur sāth sāth unhoñ ne Isrāīl ko bhī yih karne par

uksāyā thā. Apne bātil dewatāon se unhoñ ne Rab Isrāil ke Ḳhudā ko taish dilāyā thā.

¹⁴ Bāqī jo kuchh Ailā ki hukūmat ke daurān huā aur jo kuchh us ne kiyā wuh ‘Shāhān-e-Isrāil kī Tārīḳh’ kī kitāb meñ darj hai.

Isrāil kā Bādshāh Zimrī

¹⁵ Zimrī Yahūdāh ke bādshāh Āsā ki hukūmat ke 27weñ sāl meñ Isrāil kā bādshāh banā. Lekin Tirzā meñ us ki hukūmat sirf sāt din tak qāym rahī. Us waqt Isrāilī fauj Filistī shahr Jibbatūn kā muhāsarā kar rahī thi. ¹⁶ Jab fauj meñ khabar phail gai ki Zimrī ne bādshāh ke khilāf sāsish karke use qatl kiyā hai to tamām Isrāilīyon ne lashkargāh meñ ā kar usī din apne kamāndar Umrī ko bādshāh banā diyā. ¹⁷ Tab Umrī tamām faujiyon ke sāth Jibbatūn ko chhoḳ kar Tirzā kā muhāsarā karne lagā. ¹⁸ Jab Zimrī ko patā chalā ki shahr dūsroñ ke qabze meñ ā gayā hai to us ne mahal ke burj meñ jā kar use āg lagāi. Yoñ wuh jal kar mar gayā.

¹⁹ Is tarah use bhī munāsib sazā mil gai, kyonki us ne bhī wuh kuchh kiyā thā jo Rab ko nāpasand thā. Yarubiyām ke namūne par chal kar us ne wuh tamām gunāh kie jo Yarubiyām ne kie aur Isrāil ko karne par uksāyā thā. ²⁰ Jo kuchh Zimrī ki hukūmat ke daurān huā aur jo sāsishēñ us ne kiñ wuh ‘Shāhān-e-Isrāil kī Tārīḳh’ kī kitāb meñ darj haiñ.

Isrāil kā Bādshāh Umrī

²¹ Zimrī ki maut ke bād Isrāilī do firqon meñ baṭ gae. Ek firqā Tibnī bin Jinat ko bādshāh banāñā chāhtā thā, dūsra Umrī ko. ²² Lekin Umrī kā firqā Tibnī ke firqe kī nisbat zyādā tāqatwar niklā. Chunāñche Tibnī mar gayā aur Umrī pūri qaum par bādshāh ban gayā.

²³ Umrī Yahūdāh ke bādshāh Āsā ki hukūmat ke 31weñ sāl meñ Isrāil kā bādshāh banā. Us ki hukūmat kā daurāniyā 12 sāl thā. Pahle chhih sāl dārul-hukūmat Tirzā rahā. ²⁴ Is ke bād us ne ek ādmī banām Samar ko chāñdī ke 6,000 sikke de kar us se Sāmariya Pahārī kharīd li aur wahāñ apnā nayā dārul-hukūmat tāmīr kiyā. Pahle mālik Samar kī yād meñ us ne shahr kā nām Sāmariya rakhā.

²⁵ Lekin Umrī ne bhī wuhī kuchh kiyā jo Rab ko nāpasand thā, balki us ne māzi ke bādshāhoñ kī nisbat zyādā badi kī. ²⁶ Us ne Yarubiyām bin Nabāt ke namūne par chal kar wuh tamām gunāh kie jo Yarubiyām ne kie aur Isrāil ko karne par uksāyā thā. Natīje meñ Isrāilī Rab apne Ḳhudā ko apne bātil dewatāon se taish dilāte rahe. ²⁷ Bāqī jo kuchh Umrī kī hukūmat ke daurān huā, jo kuchh us ne kiyā aur jo kāmyābiyāñ use hāsīl huñ wuh ‘Shāhān-e-Isrāil kī Tārīḳh’ kī kitāb meñ bayān kī gai haiñ. ²⁸ Jab Umrī mar kar apne bāpdādā se jā milā to use Sāmariya meñ dafnāyā gayā. Phir us kā beṭā Aḳhiyab taḳhtnashīn huā.

Isrāil kā Bādshāh Aḳhiyab

²⁹ Aḳhiyab bin Umrī Yahūdāh ke bādshāh Āsā ke 38weñ sāl meñ Isrāil kā bādshāh banā. Us kī hukūmat kā daurāniyā 22 sāl thā, aur us kā dārul-hukūmat Sāmariya rahā. ³⁰ Aḳhiyab ne bhī aise kām kie jo Rab ko nāpasand the, balki māzi ke bādshāhoñ kī nisbat us ke gunāh zyādā sangīn the. ³¹ Yarubiyām ke namūne par chalnā us ke lie kāfi nahīn thā balki us ne is se baṛh kar Saidā ke bādshāh Itbāl kī beṭī İzabil se shādī bhī kī. Natīje meñ wuh us ke dewatā Bāl ke sāmeñ jhuk kar us kī pūjā karne lagā. ³² Sāmariya meñ us ne Bāl kā mandir tāmīr kiyā aur dewatā ke lie qurbāngāh banā kar us meñ rakh diyā. ³³ Aḳhiyab ne Yasīrat Dewī kā but

bhī banwā diyā. Yoñ us ne apne ghinaune kāmōñ se mazī ke tamām Isrāīlī bādshāhoñ kī nisbat kahīñ zyādā Rab Isrāīl ke Ḳhudā ko taish dilāyā.

³⁴ Akhiyab kī hukūmat ke daurān Baitel ke rahne wāle Hiyel ne Yarīhū Shahr ko nae sire se tāmīr kiyā. Jab us kī buniyād rakhī gāi to us kā sab se barā beṭā Abīrām mar gayā, aur jab us ne shahr ke darwāze lagā die to us ke sab se chhoṭe beṭe Sajūb ko apñī jāñ denī parī. Yoñ Rab kī wuh bāt pūrī huī jo us ne Yashua bin Nūn kī mārifat farmāī thī.

17

Kawwe Iliyās Nabī ko Khānā Khilāte Haiñ

¹ Ek din Iliyās Nabī ne jo Jiliyād ke shahr Tishbī kā thā Akhiyab Bādshāh se kahā, “Rab Isrāīl ke Ḳhudā kī ḡasam jis kī khidmat maiñ kartā hūñ, āne wāle sāloñ meñ na os, na bārish paṛegī jab tak maiñ na kahūñ.”

² Phir Rab ne Iliyās se kahā, ³ “Yahāñ se chalā jā! Mashriḡ kī taraf safr karke Wādī-e-Karīt meñ chhup jā jis kī nadi Dariyā-e-Yardan meñ bahtī hai. ⁴ Pāñī tū nadi se pī saktā hai, aur maiñ ne kawwoñ ko tujhe wahāñ khānā khilāne kā hukm diyā hai.” ⁵ Iliyās Rab kī sun kar rawānā huā aur Wādī-e-Karīt meñ rahne lagā jis kī nadi Dariyā-e-Yardan meñ bahtī hai. ⁶ Subh-o-shām kawwe use roṭī aur gosht pahuñchāte rahe, aur pāñī wuh nadi se pitā thā.

Iliyās Sārpat kī Bewā ke pās

⁷ Is pūre arse meñ bārish na huī, is lie nadi āhistā āhistā sūkh gāi. Jab us kā pāñī bilkul khatm ho gayā ⁸ to Rab dubārā Iliyās se hamkalām huā, ⁹ “Yahāñ se rawānā ho kar Saidā ke shahr Sārpat meñ jā bas. Maiñ ne wahāñ kī ek bewā ko tujhe khānā khilāne kā hukm diyā hai.” ¹⁰ Chunāñche Iliyās Sārpat ke lie rawānā huā.

Safr karte karte wuh shahr ke darwāze ke pās pahuñch gayā. Wahāñ ek bewā jalāne ke lie lakariyāñ chun kar jamā kar rahī thī. Use bulā kar Iliyās ne kahā, “Zarā kisi bartan meñ pāñī bhar kar mujhe thoṛā-sā pilāeñ.”

¹¹ Wuh abhī pāñī lāne jā rahī thī kī Iliyās ne us ke pichhe āwāz de kar kahā, “Mere lie roṭī kā ṭukṛā bhī lāñā!” ¹² Yih sun kar bewā ruk gāi aur bolī, “Rab āp ke Ḳhudā kī ḡasam, mere pās kuchh nahīñ hai. Bas, ek bartan meñ muṭṭhī-bhar maidā aur dūsre meñ thoṛā-sā tel rah gayā hai. Ab maiñ jalāne ke lie chand ek lakariyāñ chun rahī hūñ tāki apne aur apne beṭe ke lie ākhirī khānā pakāūñ. Is ke bād hamārī maut yaqīnī hai.”

¹³ Iliyās ne use tasallī dī, “Dareñ mat! Beshak wuh kuchh karne jo āp ne kahā hai. Lekin pahle mere lie chhoṭī-sī roṭī banā kar mere pās le āeñ. Phir jo bāḡī rah gayā ho us se apne aur apne beṭe ke lie roṭī banāeñ.

¹⁴ Kyonki Rab Isrāīl kā Ḳhudā farmātā hai, ‘Jab tak Rab bārish barasne na de tab tak maide aur tel ke bartan khalī nahīñ hoñge.’”

¹⁵⁻¹⁶ Aurat ne jā kar waisā hī kiyā jaisā Iliyās ne use kahā thā. Wāḡāī maidā aur tel kabhī khatm na huā. Roz baroz Iliyās, bewā aur us ke beṭe ke lie khānā dastyāb rahā. Sab kuchh waisā hī huā jaisā Rab ne Iliyās kī mārifat farmāyā thā.

¹⁷ Ek din bewā kā beṭā bīmār ho gayā. Us kī tabiyat bahut kharāb huī, aur hote hote us kī jāñ nikal gāi. ¹⁸ Tab bewā Iliyās se shikāyat karne lagī, “Mard-e-Ḳhudā, merā āp ke sāth kyā wāstā? Āp to sirf is maḡsad se yahāñ āe haiñ kī Rab ko mere gunāh kī yād dilā kar mere beṭe ko mār dāleñ!”

¹⁹ Iliyās ne jawāb meñ kahā, “Apne beṭe ko mujhe de deñ.” Wuh larke ko aurat kī god meñ se uṭhā kar chhat par apne kamre meñ le gayā aur wahāñ use chārpāi par rakh kar ²⁰ duā karne lagā, “Ai Rab mere Ḳhudā, tū ne is bewā ko jis kā mehmān main hūñ aisi musibat meñ kyoñ dāl diyā hai? Tū ne us ke beṭe ko marne kyoñ diyā?” ²¹ Wuh tīn bār lāsh par darāz huā aur sāth sāth Rab se iltamās kartā rahā, “Ai Rab mere Ḳhudā, barāh-e-karm bachche kī jān ko us meñ wāpas āne de!”

²² Rab ne Iliyās kī sunī, aur larke kī jān us meñ wāpas āī. ²³ Iliyās use uṭhā kar niche le āyā aur use us kī māñ ko wāpas de kar bolā, “Dekheñ, āp kā beṭā zindā hai!” ²⁴ Aurat ne jawāb diyā, “Ab main ne jāñ liyā hai ki āp Allāh ke paighambar haiñ aur ki jo kuchh āp Rab kī taraf se bolte haiñ wuh sach hai.”

18

Iliyās Isrāīl Wāpas Jātā Hai

¹ Bahut dīn guzar gae. Phir kāl ke tīsre sāl meñ Rab Iliyās se hamkalām huā, “Ab jā kar apne āp ko Aḳhiyab ke sāmne pesh kar. Main bārish kā silsilā dubārā shurū kar dūngā.”

² Chunāñche Iliyās Aḳhiyab se milne ke lie Isrāīl chalā gayā. Us waqt Sāmariya kāl kī sakht girift meñ thā, ³ is lie Aḳhiyab ne mahal ke incharj Abadiyāh ko bulāyā. (Abadiyāh Rab kā khauf māntā thā. ⁴ Jab İzabil ne Rab ke tamām nabiyōñ ko qatl karne kī koshish kī thī to Abadiyāh ne 100 nabiyōñ ko do ghāroñ meñ chhupā diyā thā. Har ghār meñ 50 nabī rahte the, aur Abadiyāh unheñ khāne-pīne kī chīzeñ pahuñchātā rahtā thā.) ⁵ Ab Aḳhiyab ne Abadiyāh ko hukm diyā, “Pūre mulk meñ se guzar kar tamām chashmoñ aur wādiyōñ kā muāynā karen. Shāyad kahiñ kuchh ghās mil jāe jo ham apne ghoṛoñ aur khachcharoñ ko khilā kar unheñ bachā sakeñ. Aisā na ho ki hameñ khāne kī qillat ke bāis kuchh jānwaroñ ko zabah karnā pare.”

⁶ Unhoñ ne muqarrar kiyā ki Aḳhiyab kahāñ jāegā aur Abadiyāh kahāñ, phir donoñ ek dūstre se alag ho gae. ⁷ Chalthe chalte Abadiyāh ko achānak Iliyās us kī taraf āte hue nazar āyā. Jab Abadiyāh ne use pahchānā to wuh muñh ke bal jhuk kar bolā, “Mere āqā Iliyās, kyā āp hī haiñ?”

⁸ Iliyās ne jawāb diyā, “Jī, main hī hūñ. Jāeñ, apne mālik ko ittalā deñ ki Iliyās ā gayā hai.”

⁹ Abadiyāh ne etarāz kiyā, “Mujh se kyā ghaltī huī hai ki āp mujhe Aḳhiyab se marwāñā chāhte haiñ? ¹⁰ Rab āp ke Ḳhudā kī qasam, bādshāh ne apne bandoñ ko har qaum aur mulk meñ bhej diyā hai tāki āp ko dhūnd nikāleñ. Aur jahāñ jawāb milā kī Iliyās yahāñ nahīñ hai wahāñ logoñ ko qasam khāñī paṛī ki ham Iliyās kā khoj lagāne meñ nākām rahe haiñ. ¹¹ Aur ab āp chāhte haiñ ki main bādshāh ke pās jā kar use batāūñ ki Iliyās yahāñ hai? ¹² Ain mumkin hai ki jab main āp ko chhor kar chalā jāūñ to Rab kā Rūh āp ko uṭhā kar kisī nāmālūm jagah le jāe. Agar bādshāh merī yih ittalā sun kar yahāñ āe aur āp ko na pāe to mujhe mār dālegā. Yād rahe ki main jāwāñī se le kar āj tak Rab kā khauf māntā āyā hūñ. ¹³ Kyā mere āqā tak yih khabar nahīñ pahuñchī ki jab İzabil Rab ke nabiyōñ ko qatl kar rahī thī to main ne kyā kiyā? Main do ghāroñ meñ pachās pachās nabiyōñ ko chhupā kar unheñ khāne-pīne kī chīzeñ pahuñchātā rahā. ¹⁴ Aur ab āp chāhte haiñ ki main Aḳhiyab ke pās jā kar use ittalā dūñ ki Iliyās yahāñ ā gayā hai? Wuh mujhe zarūr mār dālegā.”

¹⁵ Iliyās ne kahā, “Rabbul-afwāj kī hayāt kī qasam jis kī k̄hidmat mainī kartā hūn, āj mainī apne āp ko zarūr bādshāh ko pesh karūnga.”

¹⁶ Tab Abadiyāh chalā gayā aur bādshāh ko Iliyās kī k̄hbar pahunchāi. Yih sun kar Ak̄hiyab Iliyās se milne ke lie āyā.

Kyā Bāl Haqīqī Mābūd Hai yā Rab?

¹⁷ Iliyās ko dekhte hī Ak̄hiyab bolā, “Ai Isrāil ko musibat meñ dālne wāle, kyā āp wāpas ā gae haiñ?” ¹⁸ Iliyās ne etarāz kiyā, “Mainī to Isrāil ke lie musibat kā bāis nahīn banā balki āp aur āp ke bāp kā gharānā. Āp Rab ke ahkām chhoṛ kar Bāl ke butōn ke pīchhe lag gae haiñ. ¹⁹ Ab mainī āp ko chailēñ detā hūn, tamām Isrāil ko bulā kar Karmil Pahār par jamā karen. Sāth sāth Bāl Dewatā ke 450 nabiyōn ko aur Īzabil kī mez par sharik hone wāle Yasīrat Dewī ke 400 nabiyōn ko bhī bulāen.”

²⁰ Ak̄hiyab mān gayā. Us ne tamām Isrāiliyōn aur nabiyōn ko bulāyā. Jab wuh Karmil Pahār par jamā ho gae ²¹ to Iliyās un ke sāmne jā kharā huā aur kahā, “Āp kab tak kabhī is taraf, kabhī us taraf langarāte raheñge? * Agar Rab K̄hudā hai to sirf usī kī pairawī karen, lekin agar Bāl wāhid K̄hudā hai to usī ke pīchhe lag jāen.”

Log k̄hāmosh rahe. ²² Iliyās ne bāt jāri rakhī, “Rab ke nabiyōn meñ se sirf mainī hī bāqī rah gayā hūn. Dūsri taraf Bāl Dewatā ke yih 450 nabī kharē haiñ. ²³ Ab do bail le āen. Bāl ke nabī ek ko pasand karen aur phir use tukre tukre karke apnī qurbāngāh kī lakariyōn par rakh deñ. Lekin wuh lakariyōn ko āg na lagāen. Mainī dūsre bail ko taiyār karke apnī qurbāngāh kī lakariyōn par rakh dūngā. Lekin mainī bhī unheñ āg nahīn lagāūngā. ²⁴ Phir āp apne dewatā kā nām pukāren jabki mainī Rab kā nām pukārūnga. Jo mābūd qurbāni ko jalā kar jawāb degā wuhī K̄hudā hai.” Tamām log bole, “Āp ṭhik kahte haiñ.”

²⁵ Phir Iliyās ne Bāl ke nabiyōn se kahā, “Shurū karen, kyonki āp bahut haiñ. Ek bail ko chun kar use taiyār karen. Lekin use āg mat lagānā balki apne dewatā kā nām pukāren tāki wuh āg bhej de.” ²⁶ Unhoñ ne bailōn meñ se ek ko chun kar use taiyār kiyā, phir Bāl kā nām pukārne lage. Subah se le kar dopahar tak wuh musalsal chīkhte-chillāte rahe, “Ai Bāl, hamārī sun!” Sāth sāth wuh us qurbāngāh ke irdgird nāchte rahe † jo unhoñ ne banāi thī. Lekin na koī āwāz sunāi dī, na kisī ne jawāb diyā.

²⁷ Dopahar ke waqt Iliyās un kā mazāq urāne lagā, “Zyādā ūñchī āwāz se boleñ! Shāyad wuh sochoñ meñ gharq ho yā apnī hājat rafā karne ke lie ek taraf gayā ho. Yih bhī ho saktā hai ki wuh kahīn safr kar rahā ho. Yā shāyad wuh gahrī nīnd so gayā ho aur use jagāne kī zarūrat hai.”

²⁸ Tab wuh mazīd ūñchī āwāz se chīkhone-chillāne lage. Māmūl ke mutābiq wuh chhuriyōn aur nezoñ se apne āp ko zaḥmī karne lage, yahān tak ki khūn bahne lagā. ²⁹ Dopahar guzar gāi, aur wuh shām ke us waqt tak wajd meñ rahe jab ghallā kī nazar pesh kī jāti hai. Lekin koī āwāz na sunāi dī. Na kisī ne jawāb diyā, na un ke tamāshe par tawajjuh dī.

³⁰ Phir Iliyās Isrāiliyōn se mukhātīb huā, “Āen, sab yahān mere pās āen!” Sab qarīb āe. Wahān Rab kī ek qurbāngāh thī jo girāi gāi thī. Ab Iliyās ne wuh dubārā kharī kī. ³¹ Us ne Yāqūb se nikle har qabile

* **18:21** Dekhie āyat 26. † **18:26** Lafzī tarjumā: langarāte hue nāchte rahe. Ghāliban Bāl kī tāzīm meñ ek khās qism kā raqs. Lihāzā āyat 21 meñ Iliyās kā sawāl, “Āp kab tak . . . langarāte raheñge?”

ke lie ek ek patthar chun liyā. (Bād meñ Rab ne Yāqūb kā nām Isrāīl rakhā thā.) ³² In bārah pattharoñ ko le kar Iliyās ne Rab ke nām kī tāzīm meñ qurbāngāh banāi. Is ke irdgird us ne itnā chaurā garhā khodā ki us meñ taqribān 15 liṭar pānī samā saktā thā. ³³ Phir us ne qurbāngāh par lakariyōñ kā dher lagāyā aur bail ko tukre tukre karke lakariyōñ par rakh diyā. Is ke bād us ne hukm diyā, “Chār gaṛe pānī se bhar kar qurbānī aur lakariyōñ par unḍel deñ!” ³⁴ Jab unhoñ ne aisā kiyā to us ne dubārā aisā karne kā hukm diyā, phir tīsrī bār. ³⁵ Aḳhirkār itnā pānī thā ki us ne chāroñ taraf qurbāngāh se ṭapak kar gaṛhe ko bhar diyā.

³⁶ Shām ke waqt jab ḡhallā kī nazar pesh kī jātī hai Iliyās ne qurbāngāh ke pās jā kar buland āwāz se duā kī, “Ai Rab, ai Ibrāhīm, Is’hāq aur Isrāīl ke Ḳhudā, āj logoñ par zāhir kar ki Isrāīl meñ tū hī Ḳhudā hai aur ki maiñ terā ḳhādīm hūñ. Sābit kar ki maiñ ne yih sab kuchh tere hukm ke mutābiq kiyā hai. ³⁷ Ai Rab, merī duā sun! Merī sun tāki yih log jān leñ ki tū, ai Rab, Ḳhudā hai aur ki tū hī un ke diloñ ko dubārā apñī taraf māyl kar rahā hai.”

³⁸ Achānak āsmān se Rab kī āg nāzil huī. Āg ne na sirf qurbānī aur lakari ko bhasm kar diyā balki qurbāngāh ke pattharoñ aur us ke nīche kī mittī ko bhī. Gaṛhe meñ pānī bhī ek dam sūkh gayā.

³⁹ Yih dekh kar Isrāīlī aundhe muñh gir kar pukārne lage, “Rab hī Ḳhudā hai! Rab hī Ḳhudā hai!” ⁴⁰ Phir Iliyās ne unheñ hukm diyā, “Bāl ke nabiyōñ ko pakar leñ. Ek bhī bachne na pāe!” Logoñ ne unheñ pakar liyā to Iliyās unheñ nīche Wādī-e-Qaison meñ le gayā aur wahāñ sab ko maut ke ḡhāt utār diyā.

Bārish Hoti Hai

⁴¹ Phir Iliyās ne Aḳhiyab se kahā, “Ab jā kar kuchh khāeñ aur pieñ, kyonki müslādhār bārish kā shor sunāi de rahā hai.” ⁴² Chunāñche Aḳhiyab khāne-pine ke lie chalā gayā jabki Iliyās Karmil Pahār kī choṭī par chaṛh gayā. Wahāñ us ne jhuk kar apne sar ko donoñ ḡhuṭnoñ ke bīch meñ chhupā liyā. ⁴³ Apne naukar ko us ne hukm diyā, “Jāo, samundar kī taraf dekho.”

Naukar gayā aur samundar kī taraf dekhā, phir wāpas ā kar Iliyās ko ittalā dī, “Kuchh bhī nazar nahīñ ātā.” Lekin Iliyās ne use dubārā deḳhne ke lie bhej diyā. Is dafā bhī kuchh mālum na ho sakā. Sāt bār Iliyās ne naukar ko deḳhne ke lie bhejā. ⁴⁴ Aḳhirkār jab naukar sātwin dafā gayā to us ne wāpas ā kar ittalā dī, “Ek chhoṭā-sā bādāl samundar meñ se nīkal kar ūpar chaṛh rahā hai. Wuh ādmī ke hāth ke barābar hai.”

Tab Iliyās ne hukm diyā, “Jāo, Aḳhiyab ko ittalā do, ‘Ḡoroñ ko fauran rath meñ jot kar ghar chale jāeñ, warnā bārish āp ko rok legī.’” ⁴⁵ Naukar ittalā dene chalā gayā to jald hī āndhī āi, āsmān par kāle kāle bādāl chhā gae aur müslādhār bārish barasne lagī. Aḳhiyab jaldī se rath par sawāh ho kar Yazrael ke lie rawānā ho gayā. ⁴⁶ Us waqt Rab ne Iliyās ko khās tāqat dī. Safr ke lie kamarbastā ho kar wuh Aḳhiyab ke rath ke āge āge dauṛ kar us se pahle Yazrael pahuñch gayā.

19

Iliyās Bhāg Jātā Hai

¹ Aḳhiyab ne İzabil ko sab kuchh sunāyā jo Iliyās ne kahā thā, yih bhī ki us ne Bāl ke nabiyōñ ko kis tarah talwār se mār diyā thā. ² Tab İzabil

ne qāsīd ko Iliyās ke pās bhej kar use ittalā dī, “Dewatā mujhe saḡht sazā deñ agar main kal is waqt tak āp ko un nabiyōñ kī-sī sazā na dūñ.”

³ Iliyās saḡht dar gayā aur apnī jān bachāne ke lie bhāg gayā. Chalthe chalte wuh Yahūdāh ke shahr Bair-sabā tak pahuñch gayā. Wahāñ wuh apne naukar ko chhoṛ kar ⁴ āge registān meñ jā niklā. Ek din ke safr ke bād wuh sīnk kī jhārī ke pās pahuñch gayā aur us ke sāy meñ baiṭh kar duā karne lagā, “Ai Rab, mujhe marne de. Bas ab kāfī hai. Merī jān le le, kyoñki main apne bāpdādā se behtar nahīñ hūñ.” ⁵ Phir wuh jhārī ke sāy meñ leṭ kar so gayā.

Achānak ek farishte ne use chhū kar kahā, “Uṭh, khānā khā le!” ⁶ Jab us ne apnī āñkheñ kholīñ to dekhā kī sirhāne ke qarīb koelon par banāī gāī roṭī aur pāñī kī surāhī paṛī hai. Us ne roṭī khāī, pāñī piyā aur dubārā so gayā. ⁷ Lekin Rab kā farishtā ek bār phir āyā aur use hāth lagā kar kahā, “Uṭh, khānā khā le, warnā āge kā lambā safr tere bas kī bāt nahīñ hogī.”

⁸ Tab Iliyās ne uṭh kar dubārā khānā khāyā aur pāñī piyā. Is ḡhurāk ne use itnī taqwiyaṭ dī ki wuh chālīs din aur chālīs rāt safr karte karte Allāh ke pahār Horib yāñī Sinā tak pahuñch gayā. ⁹ Wahāñ wuh rāt guzarne ke lie ek ḡhār meñ chalā gayā.

Rab Iliyās kī Hauslā-afzāī Kartā Hai

ḡhār meñ Rab us se hamkalām huā. Us ne pūchhā, “Iliyās, tū yahāñ kyā kar rahā hai?” ¹⁰ Iliyās ne jawāb diyā, “Main ne Rab, āsmāñī lashkaroñ ke Khudā kī ḡhidmat karne kī sirtōṛ koshish kī hai, kyoñki Isrāīliyoñ ne tere ahd ko tark kar diyā hai. Unhoñ ne terī qurbāngāhoñ ko girā kar tere nabiyōñ ko talwār se qatl kar diyā hai. Main akelā hī bachā hūñ, aur wuh mujhe bhī mār dālne ke darpai haiñ.”

¹¹ Jawāb meñ Rab ne farmāyā, “ḡhār se nikal kar pahār par Rab ke sāmne kharā ho jā!” Phir Rab wahāñ se guzarā. Us ke āge āge baṛī aur zabardast āñdhī āī jis ne pahāroñ ko chīr kar chaṭānoñ ko ṭukṛe ṭukṛe kar diyā. Lekin Rab āñdhī meñ nahīñ thā. ¹² Is ke bād zalzalā āyā, lekin Rab zalzale meñ nahīñ thā. ¹³ Zalzale ke bād bharaktī huī āg wahāñ se guzarī, lekin Rab āg meñ bhī nahīñ thā. Phir narm hawā kī dhīmī dhīmī āwāz sunāī dī. Yih āwāz sun kar Iliyās ne apne chehre ko chādar se ḡhānp liyā aur nikal kar ḡhār ke muñh par kharā ho gayā. Ek āwāz us se muḡhātīb huī, “Iliyās, tū yahāñ kyā kar rahā hai?” ¹⁴ Iliyās ne jawāb diyā, “Main ne Rab, āsmāñī lashkaroñ ke Khudā kī ḡhidmat karne kī sirtōṛ koshish kī hai, kyoñki Isrāīliyoñ ne tere ahd ko tark kar diyā hai. Unhoñ ne terī qurbāngāhoñ ko girā kar tere nabiyōñ ko talwār se qatl kar diyā hai. Main akelā hī bachā hūñ, aur wuh mujhe bhī mār dālne ke darpai haiñ.”

¹⁵ Rab ne jawāb meñ kahā, “Registān meñ us rāste se ho kar wāpas jā jis ne tujhe yahāñ pahuñchāyā hai. Phir Damishq chalā jā. Wahāñ Hazāel ko tel se masah karke Shām kā bādshāh qarār de. ¹⁶ Isī tarah Yāhū bin Nimsī ko masah karke Isrāīl kā bādshāh qarār de aur Abil-mahulā ke rahne wāle Ilīshā bin Sāfat ko masah karke apnā jānashīn muqarrar kar. ¹⁷ Jo Hazāel kī talwār se bach jāegā use Yāhū mār degā, aur jo Yāhū kī talwār se bach jāegā use Ilīshā mār degā. ¹⁸ Lekin main ne apne lie Isrāīl meñ 7,000 afrād ko bachā liyā hai, un tamām logoñ ko jo ab tak na Bāl Dewatā ke sāmne jhuke, na us ke but ko bosā diyā hai.”

Iliyās Ilīshā ko Apnā Jānashīn Muqarrar Kartā Hai

¹⁹ Iliyās wahān se chalā gayā. Isrāil meñ wāpas ā kar use Ilishā bin Sāfat milā jo bailoñ kī bārah joṛiyōñ kī madad se hal chalā rahā thā. Ḳhud wuh bārhwīñ joṛī ke sāth chal rahā thā. Iliyās ne us ke pās ā kar apñī chādar us ke kandhoñ par dāl dī aur ruke baḡhair āge nikal gayā.

²⁰ Ilishā fauran apne bailoñ ko chhoṛ kar Iliyās ke pīchhe bhāgā. Us ne kahā, “Pahle mujhe apne mān-bāp ko bosā de kar ḡhairbād kahne dījie. Phir main āp ke pīchhe ho lūngā.” Iliyās ne jawāb diyā, “Chaleñ, wāpas jāeñ. Lekin wuh kuchh yād rahe jo main ne āp ke sāth kiyā hai.” ²¹ Tab Ilishā wāpas chalā gayā. Bailoñ kī ek joṛī ko le kar us ne donoñ ko zabah kiyā. Hal chalāne kā sāmān us ne gosht pakāne ke lie jalā diyā. Jab gosht taiyār thā to us ne use logoñ meñ taqsim karke unheñ khilā diyā. Is ke bād Ilishā Iliyās ke pīchhe ho kar us kī ḡhidmat karne lagā.

20

Shām kī Fauj Sāmariya kā Muhāsarā Kartī Hai

¹ Ek dīn Shām ke bādshāh Bin-hadad ne apñī pūrī fauj ko jamā kiyā. ³² ittahādī bādshāh bhī apne rathoñ aur ghoroñ ko le kar āe. Is baṛī fauj ke sāth Bin-hadad ne Sāmariya kā muhāsarā karke Isrāil se jang kā elān kiyā.

² Us ne apne qāsidoñ ko shahr meñ bhej kar Isrāil ke bādshāh Aḡhiyab ko ittalā dī, ³ “Ab se āp kā sonā, chāñdī, ḡhawātīn aur beṭe mere hī haiñ.”

⁴ Isrāil ke bādshāh ne jawāb diyā, “Mere āqā aur bādshāh, āp kī marzī. Main aur jo kuchh merā hai āp kī milkiyat hai.”

⁵ Thoṛī der ke bād qāsīd Bin-hadad kī naī ḡhabar le kar āe, “Main ne āp se sonē, chāñdī, ḡhawātīn aur beṭoñ kā taqāzā kiyā hai. ⁶ Ab ḡhaur kareñ! Kal is waqt main apne mulāzimoñ ko āp ke pās bhej dūngā, aur wuh āp ke mahal aur āp ke afsaroñ ke ḡharoñ kī talāshī leñge. Jo kuchh bhī āp ko pyārā hai use wuh le jāeñge.”

⁷ Tab Aḡhiyab Bādshāh ne mulk ke tamām buzurgoñ ko bulā kar un se bāt kī, “Dekheñ yih admī kitnā burā irādā rakhtā hai. Jab us ne merī ḡhawātīn, beṭoñ, sone aur chāñdī kā taqāzā kiyā to main ne inkār na kiyā.” ⁸ Buzurgoñ aur bāqī logoñ ne mil kar mashwarā diyā, “Us kī na suneñ, aur jo kuchh wuh māngtā hai us par rāzī na ho jāeñ.” ⁹ Chunāñche bādshāh ne qāsidoñ se kahā, “Mere āqā bādshāh ko jawāb denā, jo kuchh āp ne pahlī martabā māng liyā wuh main āp ko dene ke lie taiyār hūñ, lekin yih aḡhirī taqāzā main pūrā nahīn kar saktā.”

Jab qāsidoñ ne Bin-hadad ko yih ḡhabar pahuñchāī ¹⁰ to us ne Aḡhiyab ko fauran ḡhabar bhej dī, “Dewatā mujhe saḡht sazā deñ agar main Sāmariya ko nest-o-nābūd na kar dūñ. Itnā bhī nahīn rahegā kī merā har faujī muṭṭhī-bhar ḡhāk apne sāth wāpas le jā sake!” ¹¹ Isrāil ke bādshāh ne qāsidoñ ko jawāb diyā, “Use batā denā kī jo abhī jang kī taiyāriyāñ kar rahā hai wuh fatah ke nāre na lagāe.”

¹² Jab Bin-hadad ko yih ittalā milī to wuh lashkargāh meñ apne ittahādī bādshāhoñ ke sāth mai pī rahā thā. Us ne apne afsaroñ ko hukm diyā, “Hamlā karne ke lie taiyāriyāñ karo!” Chunāñche wuh shahr par hamlā karne kī taiyāriyāñ karne lage.

Shām kī Fauj se Pahlī Jang

¹³ Is daurān ek nabī Aḡhiyab Bādshāh ke pās āyā aur kahā, “Rab farmātā hai, ‘Kyā tujhe dushman kī yih baṛī fauj nazar ā rahī hai? To bhī main ise āj hī tere hawāle kar dūngā. Tab tū jān legā kī main hī Rab hūñ.’”

¹⁴ Aḳhiyab ne sawāl kiyā, “Rab yih kis ke wasīle se karegā?” Nabī ne jawāb diyā, “Rab farmātā hai ki ziloṅ par muqarrar afsaroṅ ke jawān yih fatah pāenge.” Bādshāh ne mazid pūchhā, “Laṛāī meṅ kaun pahlā qadam uṭhāe?” Nabī ne kahā, “Tū hī.”

¹⁵ Chunānche Aḳhiyab ne ziloṅ par muqarrar afsaroṅ ke jawānoṅ ko bulāyā. 232 afrād the. Phir us ne bāqī Isrāīliyoṅ ko jamā kiyā. 7,000 afrād the. ¹⁶⁻¹⁷ Dopahar ko wuh laṛne ke lie nikle. Ziloṅ par muqarrar afsaroṅ ke jawān sab se āge the. Bin-hadad aur 32 ittahādī bādshāh lashkargāh meṅ baiṭhe nashe meṅ dhut mai pī rahe the ki achānak shahr kā jāyza lene ke lie Bin-hadad ke bheje gae sipāhī andar āe aur kahne lage, “Sāmariya se ādmī nikal rahe haiṅ.” ¹⁸ Bin-hadad ne hukm diyā, “Har sūrat meṅ unheṅ zindā pakareṅ, ḳhāh wuh amnpasand irādā rakhte hoṅ yā na.”

¹⁹ Lekin unheṅ yih karne kā mauqā na milā, kyonki Isrāīl ke ziloṅ par muqarrar afsaroṅ aur bāqī faujiyoṅ ne shahr se nikal kar ²⁰ fauran un par hamlā kar diyā. Aur jis bhī dushman kā muqābalā huā use mārā gayā. Tab Shām kī pūri fauj bhāg gai. Isrāīliyoṅ ne un kā tāqqub kiyā, lekin Shām kā bādshāh Bin-hadad ghoṛe par sawār ho kar chand ek ghurṣawāroṅ ke sāth bach niklā. ²¹ Us waqt Isrāīl kā bādshāh jang ke lie niklā aur ghoṛoṅ aur rathoṅ ko tabāh karke Arāmiyoṅ ko zabardast shikast di.

Shām kī Fauj se Dūsri Jang

²² Bād meṅ mazkūrā nabī dubārā Isrāīl ke bādshāh ke pās āyā. Wuh bolā, “Ab mazbūt ho kar baṛe dhyan se socheṅ ki āne wāle dinoṅ meṅ kyā kyā taiyāriyāṅ karnī chāhieṅ, kyonki agle bahār ke mausam meṅ Shām kā bādshāh dubārā āp par hamlā karegā.”

²³ Shām ke bādshāh ko bhī mashwarā diyā gayā. Us ke baṛe afsaroṅ ne ḳhayāl pesh kiyā, “Isrāīliyoṅ ke dewatā pahārī dewatā haiṅ, is lie wuh ham par ghālib ā gae haiṅ. Lekin agar ham maidānī ilāqe meṅ un se laṛne to har sūrat meṅ jiteṅge. ²⁴ Lekin hamārā ek aur mashwarā bhī hai. 32 bādshāhoṅ ko haṭā kar un kī jagah apne afsaroṅ ko muqarrar karen. ²⁵ Phir ek naī fauj taiyār karen jo tabāhshudā purānī fauj jaisī tāqatwar ho. Us ke utne hī rath aur ghoṛe hoṅ jitne pahle the. Phir jab ham maidānī ilāqe meṅ un se laṛenge to un par zarūr ghālib āenge.”

Bādshāh un kī bāt mān kar taiyāriyāṅ karne lagā. ²⁶ Jab bahār kā mausam āyā to wuh Shām ke faujiyoṅ ko jamā karke Isrāīl se laṛne ke lie Afiq Shahr gayā. ²⁷ Isrāīlī fauj bhī laṛne ke lie jamā huī. Khāne-pīne kī ashyā kā band-o-bast kiyā gayā, aur wuh dushman se laṛne ke lie nikle. Jab wahān pahunche to unhoṅ ne apne ḳhaimoṅ ko do jaghoṅ par lagāyā. Yih do guroh Shām kī wasī fauj ke muqābale meṅ bakriyoṅ ke do chhoṭe rewaroṅ jaise lag rahe the, kyonki pūrā maidān Shām ke faujiyoṅ se bhārā thā.

²⁸ Phir mard-e-Ḳhudā ne Aḳhiyab ke pās ā kar kahā, “Rab farmātā hai, ‘Shām ke log ḳhayāl karte haiṅ ki Rab pahārī dewatā hai is lie maidānī ilāqe meṅ nākām rahegā. Chunānche maiṅ un kī zabardast fauj ko tere hawāle kar dūngā. Tab tū jān legā ki maiṅ hī Rab hūṅ.’”

²⁹ Sāt din tak donoṅ faujeṅ ek dūsre ke muqābil saf-ārā rahiṅ. Sātweṅ din laṛāī kā āghāz huā. Isrāīlī is martabā bhī Shām kī fauj par ghālib āe. Us din unhoṅ ne un ke ek lākh piyādā faujiyoṅ ko mār diyā. ³⁰ Bāqī farār ho kar Afiq Shahr meṅ ghus gae. Taqṛīban 27,000 ādmī the. Lekin achānak shahr kī fasil un par gir gai, to wuh bhī halāk ho gae.

Aḳhiyab Shām ke Bādshāh par Rahm Kartā Hai

Bin-hadad Bādshāh bhī Afiq meñ farār huā thā. Ab wuh kabhī is kamre meñ, kabhī us meñ khisak kar chhupne kī koshish kar rahā thā. ³¹ Phir us ke afsaronē ne use mashwarā diyā, “Sunā hai ki Isrāil ke bādshāh narmdil hote haiñ. Kyoñ ne ham tāt orh kar aur apnī gardanoñ meñ rasse dāl kar Isrāil ke bādshāh ke pās jāen? Shāyad wuh āp ko zindā chhoṛ de.”

³² Chunāñche Bin-hadad ke afsar tāt orh kar aur apnī gardanoñ meñ rasse dāl kar Isrāil ke bādshāh ke pās āe. Unhoñ ne kahā, “Āp kā khādīm Bin-hadad guzārish kartā hai ki mujhe zindā chhoṛ deñ.” Aḳhiyab ne sawāl kiyā, “Kyā wuh ab tak zindā hai? Wuh to merā bhāi hai!” ³³ Jab Bin-hadad ke afsaronē ne jāñ liyā ki Aḳhiyab kā rujhān kis taraf hai to unhoñ ne jaldī se is kī tasdīq kī, “Jī, Bin-hadad āp kā bhāi hai!” Aḳhiyab ne hukm diyā, “Jā kar use bulā laen.”

Tab Bin-hadad nikal āyā, aur Aḳhiyab ne use apne rath par sawār hone kī dāwat dī. ³⁴ Bin-hadad ne Aḳhiyab se kahā, “Maiñ āp ko wuh tamām shahr wāpas kar detā hūñ jo mere bāp ne āp ke bāp se chhīn lie the. Āp hamāre dārul-hukūmat Damishq meñ tijāratī marākiz bhī ḡaym kar sakte haiñ, jis tarah mere bāp ne pahle Sāmariya meñ kiyā thā.” Aḳhiyab bolā, “Thīk hai. Is ke badle meñ maiñ āp ko rihā kar dūñgā.” Unhoñ ne muāhadā kiyā, phir Aḳhiyab ne Shām ke bādshāh ko rihā kar diyā.

Nabī Aḳhiyab ko Malāmat Kartā Hai

³⁵ Us waqt Rab ne nabiyōñ meñ se ek ko hidāyat kī, “Jā kar apne sāthī ko kah de ki wuh tujhe māre.” Nabī ne aisā kiyā, lekin sāthī ne inkār kiyā. ³⁶ Phir nabī bolā, “Chūñki āp ne Rab kī nahīñ sunī, is lie jyoñ hī āp mujh se chale jāenge sherbabar āp ko phār ḡalegā.” Aur aisā hī huā. Jab sāthī wahāñ se niklā to sherbabar ne us par hamlā karke use phār ḡalā.

³⁷ Nabī kī mulāqāt kisī aur se huī to us ne us se bhī kahā, “Mehrbāni karke mujhe māreñ!” Us ādmī ne nabī ko mār mār kar zakhmī kar diyā.

³⁸ Tab nabī ne apnī āñkhoñ par paṭṭī bāndhī tāki use pahchānā na jāe, phir rāste ke kināre par Aḳhiyab Bādshāh ke intazār meñ kharā ho gayā.

³⁹ Jab bādshāh wahāñ se guzarā to nabī chillā kar us se muḳhātīb huā, “Janāb, maiñ maidān-e-jang meñ laṛ rahā thā ki achānak kisī ādmī ne mere pās ā kar apne qaidī ko mere hawāle kar diyā. Us ne kahā, ‘Is kī nigārāñi karnā. Agar yih kisī bhī wajah se bhāg jāe to āp ko us kī jāñ ke ewaz apnī jāñ denī paregī yā āp ko ek man chāñdī adā karnī paregī.’”

⁴⁰ Lekin maiñ idhar-udhar masrūf rahā, aur itne meñ qaidī ḡhāyb ho gayā.” Aḳhiyab Bādshāh ne jawāb diyā, “Āp ne khud apne bāre meñ faislā diyā hai. Ab āp ko is kā natījā bhugatnā paregā.”

⁴¹ Phir nabī ne jaldī se paṭṭī ko apnī āñkhoñ par se utār diyā, aur bādshāh ne pahchāñ liyā ki yih nabiyōñ meñ se ek hai. ⁴² Nabī ne kahā, “Rab farmātā hai, ‘Maiñ ne muḡarrar kiyā thā ki Bin-hadad ko mere lie maḳhsūs karke halāk karnā hai, lekin tū ne use rihā kar diyā hai. Ab us kī jagah tū hī maregā, aur us kī qaum kī jagah terī qaum ko nuḡsāñ pahunchegā.’”

⁴³ Isrāil kā bādshāh baṛe ḡhusse aur badmizāji ke ālam meñ Sāmariya meñ apne mahal meñ chalā gayā.

21

Īzabil ke Hāthoñ Nabot kā Qatl

¹ Is ke bād ek aur qābil-e-zikr bāt huī. Yazrael meñ Sāmariya ke bādshāh Aḳhiyab kā ek mahal thā. Mahal kī zamīn ke sāth sāth angūr

kā bāgh thā. Mālik kā nām Nabot thā. ² Ek din Aḳhiyab ne Nabot se bāt kī, “Angūr kā āp kā bāgh mere mahal ke qarīb hī hai. Use mujhe de deñ, kyonki main us meñ sabziyān lagānā chāhtā hūn. Muāwaze meñ main āp ko us se achchhā angūr kā bāgh de dūngā. Lekin agar āp paise ko tarjīh deñ to āp ko us kī pūrī raqam adā kar dūngā.”

³ Lekin Nabot ne jawāb diyā, “Allāh na kare ki main āp ko wuh maurūsī zamīn dūn jo mere bāpdādā ne mere sapurd kī hai!”

⁴ Aḳhiyab bare ḡhuse meñ apne ghar wāpas chalā gayā. Wuh bezār thā ki Nabot apne bāpdādā kī maurūsī zamīn bechnā nahīn chāhtā. Wuh palang par leṭ gayā aur apnā muñh dīwār kī taraf karke khānā khāne se inkār kiyā. ⁵ Us kī bīwī Īzabil us ke pās āī aur pūchhne lagī, “Kyā bāt hai? Āp kyon itne bezār haiñ ki khānā bhī nahīn khānā chāhte?” ⁶ Aḳhiyab ne jawāb diyā, “Yazrael kā rahne wālā Nabot mujhe angūr kā bāgh nahīn denā chāhtā. Go main use paise denā chāhtā thā balki use is kī jagah koī aur bāgh dene ke lie taiyār thā to bhī wuh bazid rahā.”

⁷ Īzabil bolī, “Kyā āp Isrāil ke bādshāh haiñ ki nahīn? Ab uṭheñ! Khāeñ, pieñ aur apnā dil bahlāeñ. Main hī āp ko Nabot Yazraelī kā angūr kā bāgh dilā dūngī.” ⁸ Us ne Aḳhiyab ke nām se ḳhutūt likh kar un par bādshāh kī muhr lagāī aur unheñ Nabot ke shahr ke buzurgoñ aur shurafā ko bhej diyā. ⁹ Khaton meñ zail kī ḳhabar likhī thī,

“Shahr meñ elān kareñ kī ek din kā rozā rakhā jāe. Jab log us din jamā ho jāeñge to Nabot ko logoñ ke sāmne izzat kī kursi par biṭhā deñ. ¹⁰ Lekin us ke muqābil do badmāshoñ ko biṭhā denā. Ijtīmā ke daurān yih ādmī sab ke sāmne Nabot par ilzām lagāeñ, ‘Is shakhs ne Allāh aur bādshāh par lānat bhejī hai! Ham is ke gawāh haiñ.’ Phir use shahr se bāhar le jā kar sangsār kareñ.”

¹¹ Yazrael ke buzurgoñ aur shurafā ne aisā hī kiyā. ¹² Unhoñ ne roze ke din kā elān kiyā. Jab log muqarrarā din jamā hue to Nabot ko logoñ ke sāmne izzat kī kursi par biṭhā diyā gayā. ¹³ Phir do badmāsh āe aur us ke muqābil baiṭh gae. Ijtīmā ke daurān yih ādmī sab ke sāmne Nabot par ilzām lagāne lage, “Is shakhs ne Allāh aur bādshāh par lānat bhejī hai! Ham is ke gawāh haiñ.” Tab Nabot ko shahr se bāhar le jā kar sangsār kar diyā gayā. ¹⁴ Phir shahr ke buzurgoñ ne Īzabil ko ittālā dī, “Nabot mar gayā hai, use sangsār kiyā gayā hai.”

¹⁵ Yih ḳhabar milte hī Īzabil ne Aḳhiyab se bāt kī, “Jāeñ, Nabot Yazraelī ke us bāgh par qabzā kareñ jo wuh āp ko bechne se inkār kar rahā thā. Ab wuh ādmī zindā nahīn rahā balki mar gayā hai.”

¹⁶ Yih sun kar Aḳhiyab fauran Nabot ke angūr ke bāgh par qabzā karne ke lie rawānā huā.

Iliyās Aḳhiyab ko Sazā Sunātā Hai

¹⁷ Tab Rab Iliyās Tishbī se hamkalām huā, ¹⁸ “Isrāil ke bādshāh Aḳhiyab se jo Sāmariya meñ rahtā hai milne jā. Is waqt wuh Nabot ke angūr ke bāgh meñ hai, kyonki wuh us par qabzā karne ke lie wahān pahuñchā hai. ¹⁹ Use batā denā, ‘Rab farmātā hai ki tū ne ek ādmī ko bilāwajah qatl karke us kī milkiyat par qabzā kar liyā hai. Rab farmātā hai ki jahāñ kutton ne Nabot kā ḳhūn chāṭā hai wahān wuh terā ḳhūn bhī chāṭeñge.’”

²⁰ Jab Iliyās Aḳhiyab ke pās pahuñchā to bādshāh bolā, “Mere dushman, kyā āp ne mujhe ḳhūnd nikālā hai?” Iliyās ne jawāb diyā, “Jī, main ne āp ko ḳhūnd nikālā hai, kyonki āp ne apne āp ko badī ke hāth meñ bech kar aisā kām kiyā hai jo Rab ko nāpasand hai. ²¹ Ab sunēñ Rab kā farmān,

‘Main tujhe yon musibat meñ dāl dūngā ki terā nām-o-nishān tak nahīn rahegā. Main Isrāil meñ se tere khāndān ke har mard ko miṭā dūngā, khāh wuh bālīgh ho yā bachchā. ²² Tū ne mujhe baṛā taish dilāyā aur Isrāil ko gunāh karne par uksāyā hai. Is lie merā tere gharāne ke sāth wuhī sulūk hogā jo main ne Yārubiyaṁ bin Nabāt aur Bāshā bin Aḳhiyāh ke sāth kiyā hai.’ ²³ Īzabil par bhī Rab kī sazā āegī. Rab farmātā hai, ‘Kutte Yazrael kī fasīl ke pās Īzabil ko khā jāenge. ²⁴ Aḳhiyab ke khāndān meñ se jo shahr meñ mareṅge unheñ kutte khā jāenge, aur jo khule maidān meñ mareṅge unheñ parinde chaṭ kar jāenge.’”

²⁵ Aur yih haqīqat hai ki Aḳhiyab jaisā kharāb shakhs koī nahīn thā. Kyoṅki Īzabil ke uksāne par us ne apne āp ko badī ke hāth meñ bech kar aisā kām kiyā jo Rab ko nāpasand thā. ²⁶ Sab se ghinaunī bāt yih thī ki wuh butoñ ke pīchhe lagā rahā, bilkul un Amoriyoñ kī tarah jinheñ Rab ne Isrāil se nikāl diyā thā.

²⁷ Jab Aḳhiyab ne Iliyās kī yih bāteñ sunīn to us ne apne kapre phār kar ṭāṭ orh liyā. Rozā rakh kar wuh ghamgīn hālat meñ phirtā rahā. Ṭāṭ us ne sote waqt bhī na utārā. ²⁸ Tab Rab dubārā Iliyās Tishbi se hamkalām huā, ²⁹ “Kyā tū ne ghaur kiyā hai ki Aḳhiyab ne apne āp ko mere sāmne kitnā past kar diyā hai? Chūnki us ne apnī ājizī kā izhār kiyā hai is lie main us ke jite-jī us ke khāndān ko mazkūrā musibat meñ nahīn ḍālūngā balki us waqt jab us kā beṭā taḳht par baiṭhegā.”

22

Jhūṭe Nabiyoñ aur Mikāyāh kā Muqābalā

¹ Tin sāl tak Shām aur Isrāil ke darmiyan sulah rahī. ² Tisre sāl Yahūdāh kā bādshāh Yahūsafat Isrāil ke bādshāh Aḳhiyab se milne gayā. ³ Us waqt Isrāil ke bādshāh ne apne afsaron se bāt kī, “Dekheñ, Rāmāt-jiliyād hamārā hī shahr hai. To phir ham kyoñ kuchh nahīn kar rahe? Hameñ use Shām ke bādshāh ke gabze se chhurwānā chāhie.” ⁴ Us ne Yahūsafat se sawāl kiyā, “Kyā āp mere sāth Rāmāt-jiliyād jāenge tāki us par qabzā kareñ?” Yahūsafat ne jawab diyā, “Jī zarūr. Ham to bhāī hain. Meri qaum ko apnī qaum aur mere ghoṛoñ ko apne ghoṛe samjheñ! ⁵ Lekin mehrbānī karke pahle Rab kī marzī mālūm kar leñ.”

⁶ Isrāil ke bādshāh ne taqribān 400 nabiyoñ ko bulā kar un se pūchhā, “Kyā main Rāmāt-jiliyād par hamlā karūn yā is irāde se bāz rahūn?” Nabiyoñ ne jawab diyā, “Jī kareñ, kyoṅki Rab use bādshāh ke hawāle kar degā.”

⁷ Lekin Yahūsafat mutma’in na huā. Us ne pūchhā, “Kyā yahān Rab kā koī nabī nahīn jis se ham dariyāft kar sakeñ?” ⁸ Isrāil kā bādshāh bolā, “Hān, ek to hai jis ke zariye ham Rab kī marzī mālūm kar sakte hain. Lekin main us se nafrat kartā hūn, kyoṅki wuh mere bāre meñ kabhī bhī achchhī peshgoī nahīn kartā. Wuh hameshā burī peshgoiyāñ sunātā hai. Us kā nām Mikāyāh bin Imlā hai.” Yahūsafat ne etarāz kiyā, “Bādshāh aisī bāt na kahe!” ⁹ Tab Isrāil ke bādshāh ne kisī mulāzim ko bulā kar hukm diyā, “Mikāyāh bin Imlā ko fauran hamāre pās pahuñchā denā!”

¹⁰ Aḳhiyab aur Yahūsafat apne shāhī libās pahne hue Sāmariya ke darwāze ke qarib apne apne taḳht par baiṭhe the. Yih aisī khulī jagah thī jahān anāj gāhā jātā thā. Tamām 400 nabī wahān un ke sāmne apnī peshgoiyāñ pesh kar rahe the. ¹¹ Ek nabī banām Sidqiyāh bin Kanānā ne apne lie lohe ke siṅg banā kar elān kiyā, “Rab farmātā hai ki in siṅgoñ se

tū Shām ke faujiyon ko mār mār kar halāk kar degā.”¹² Dūsre nabī bhī is qism kī peshgoiyān kar rahe the, “Rāmāt-jiliyād par hamlā karen, kyonki āp zarūr kāmyāb ho jāenge. Rab shahr ko āp ke hawāle kar degā.”

¹³ Jis mulāzim ko Mikāyāh ko bulāne ke lie bhejā gayā thā us ne rāste meñ use samjhāyā, “Dekheñ, bāqī tamām nabī mil kar kah rahe haiñ ki bādshāh ko kāmyābī hāsīl hogī. Āp bhī aisī hī batēñ karen, āp bhī fatah kī peshgoī karen!”¹⁴ Lekin Mikāyāh ne etarāz kiyā, “Rab kī hayāt kī qasam, main bādshāh ko sirf wuhī kuchh batāūngā jo Rab mujhe farmāegā.”

¹⁵ Jab Mikāyāh Aḳhiyab ke sāmne kharā huā to bādshāh ne pūchhā, “Mikāyāh, kyā ham Rāmāt-jiliyād par hamlā karen yā main is irāde se bāz rahūñ?” Mikāyāh ne jawāb diyā, “Us par hamlā karen, kyonki Rab shahr ko āp ke hawāle karke āp ko kāmyābī bakhshegā.”¹⁶ Bādshāh nārāz huā, “Mujhe kitnī dafā āp ko samjhānā paṛegā ki āp qasam khā kar mujhe Rab ke nām meñ sirf wuh kuchh sunāen jo haqīqat hai.”

¹⁷ Tab Mikāyāh ne jawāb meñ kahā, “Mujhe tamām Isrāil gallābān se mahrūm bher-bakriyon kī tarah pahāroñ par bikhrā huā nazar āyā. Phir Rab mujh se hamkalām huā, ‘In kā koī mālik nahīñ hai. Har ek salāmatī se apne ghar wāpas chalā jāe.’”

¹⁸ Isrāil ke bādshāh ne Yahūsafat se kahā, “Lo, kyā main ne āp ko nahīñ batāyā thā ki yih shaḳhs hameshā mere bāre meñ burī peshgoiyān kartā hai?”

¹⁹ Lekin Mikāyāh ne apnī bāt jāri rakhī, “Rab kā farmān sunēñ! Main ne Rab ko us ke taḳht par baiṭhe dekhā. Āsmān kī pūrī fauj us ke dāen aur bāen hāth kharī thī.”²⁰ Rab ne pūchhā, ‘Kaun Aḳhiyab ko Rāmāt-jiliyād par hamlā karne par uksāegā tāki wuh wahāñ jā kar mar jāe?’ Ek ne yih mashwarā diyā, dūsre ne wuh.²¹ Aḳhirkār ek rūh Rab ke sāmne kharī huī aur kahne lagī, ‘Main use uksāūngī.’²² Rab ne sawāl kiyā, ‘Kis tarah?’ Rūh ne jawāb diyā, ‘Main nikal kar us ke tamām nabiyon par yoñ qābū pāūngī ki wuh jhūṭ hī boleñge.’ Rab ne farmāyā, ‘Tū kāmyāb hogī. Jā aur yoñ hī kar!’²³ Ai bādshāh, Rab ne āp par āfat lāne kā faislā kar liyā hai, is lie us ne jhūṭī rūh ko āp ke in tamām nabiyon ke muñh meñ dāl diyā hai.”

²⁴ Tab Sidqiyāh bin Kanānā ne āge baṛh kar Mikāyāh ke muñh par thappar mārā aur bolā, “Rab kā Rūh kis tarah mujh se nikal gayā tāki tujh se bāt kare?”²⁵ Mikāyāh ne jawāb diyā, “Jis dīn āp kabhī is kamre meñ, kabhī us meñ khisak kar chhupne kī koshish karenge us dīn āp ko patā chalegā.”

²⁶ Tab Aḳhiyab Bādshāh ne hukm diyā, “Mikāyāh ko shahr par muḡarrar afsar Amūn aur mere beṭe Yuās ke pās wāpas bhej do!”²⁷ Unheñ batā denā, ‘Is ādmī ko jel meñ dāl kar mere sahīh-salāmat wāpas āne tak kam se kam roṭī aur pānī diyā karen.’”²⁸ Mikāyāh bolā, “Agar āp sahīh-salāmat wāpas āen to matlab hogā ki Rab ne merī mārifat bāt nahīñ kī.” Phir wuh sāth kharē logon se muḳhātīb huā, “Tamām log dhyān den!”

Aḳhiyab Rāmāt ke Qarīb Mar Jātā Hai

²⁹ Is ke bād Isrāil kā bādshāh Aḳhiyab aur Yahūdāh kā bādshāh Yahūsafat mil kar Rāmāt-jiliyād par hamlā karne ke lie rawānā hue.³⁰ Jang se pahle Aḳhiyab ne Yahūsafat se kahā, “Main apnā bhes badal kar maidān-e-jang meñ jāūngā. Lekin āp apnā shāhī libās na utāren.” Chunānche Isrāil kā bādshāh apnā bhes badal kar maidān-e-jang meñ āyā.³¹ Shām ke bādshāh ne rathoñ par muḡarrar apne 32 afsaron ko

hukm diyā thā, “Sīrf aur sīrf bādshāh par hamlā karen. Kisī aur se mat laṛnā, k̄hāh wuh chhoṭā ho yā baṛā.”

³² Jab laṛāī chhīr gaī to rathoñ ke afsar Yahūsafat par tūt pare, kyonki unhoñ ne kahā, “Yaḡīnan yihī Isrāīl kā bādshāh hai!” Lekin jab Yahūsafat madad ke lie chillā uṭhā ³³ to dushmanoñ ko mālūm huā ki yih Aḡhiyab Bādshāh nahīn hai, aur wuh us kā tāḡqub karne se bāz āe. ³⁴ Lekin kisi ne khās nishānā bāndhe baḡhair apnā tīr chalāyā to wuh Aḡhiyab ko aisī jagah jā lagā jahāñ zirābaktar kā joṛ thā. Bādshāh ne apne rathbān ko hukm diyā, “Rath ko moṛ kar mujhe maidān-e-jang se bāhar le jāo! Mujhe choṭ lag gaī hai.” ³⁵ Lekin chūñki us pūre din shadīd qism kī laṛāī jāri rahī, is lie bādshāh apne rath meñ tek lagā kar dushman ke muḡābil kharā rahā. K̄hūn zaḡhm se rath ke farsh par ṭapaktā rahā, aur shām ke waḡt Aḡhiyab mar gayā. ³⁶ Jab sūraj ḡhurūb hone lagā to Isrāīlī fauj meñ buland āwaz se elāñ kiyā gayā, “Har ek apne shahr aur apne ilāqe meñ wāpas chalā jāe!”

³⁷ Bādshāh kī maut ke bād us kī lāsh ko Sāmariya lā kar dafnāyā gayā. ³⁸ Shāhī rath ko Sāmariya ke ek tālāb ke pās lāyā gayā jahāñ kasbiyoñ kī nahāne kī jagah thī. Wahāñ use dhoyā gayā. Kutte bhī ā kar k̄hūn ko chāṭne lage. Yoñ Rab kā farmāñ pūrā huā.

³⁹ Bāqī jo kuchh Aḡhiyab kī hukūmat ke daurān huā wuh ‘Shāhān-e-Isrāīl kī Tārīkh’ kī kitāb meñ darj hai. Us meñ bādshāh kā tāmirkardā hāthidāñt kā mahal aur wuh shahr bayāñ kie gae haiñ jin kī qilābandī us ne kī. ⁴⁰ Jab wuh mar kar apne bāpdādā se jā milā to us kā beṭā Aḡhaziyaḡ taḡhtnashīn huā.

Yahūdāh kā Bādshāh Yahūsafat

⁴¹ Āsā kā beṭā Yahūsafat Isrāīl ke bādshāh Aḡhiyab kī hukūmat ke chauthē sāl meñ Yahūdāh kā bādshāh banā. ⁴² Us waḡt us kī umr 35 sāl thī. Us kā dārul-hukūmat Yarūshalam rahā, aur us kī hukūmat kā daurāniyā 25 sāl thā. Māñ kā nām Azūbā bint Silhī thā. ⁴³ Wuh har kām meñ apne bāp Āsā ke namūne par chaltā aur wuh kuchh kartā rahā jo Rab ko pasand thā. Lekin us ne bhī ūñche maḡāmoñ ke mandiroñ ko khatm na kiyā. Aisi jaghoñ par jāñwaroñ ko qurbāñ karne aur baḡhūr jalāne kā intazām jāri rahā. ⁴⁴ Yahūsafat aur Isrāīl ke bādshāh ke darmiyāñ sulah ḡāym rahī.

⁴⁵ Bāqī jo kuchh Yahūsafat kī hukūmat ke daurān huā wuh ‘Shāhān-e-Yahūdāh kī Tārīkh’ kī kitāb meñ darj hai. Us kī kāmyābiyañ aur jangeñ sab us meñ bayāñ kī gaī haiñ. ⁴⁶ Jo jismfarosh mard aur aurateñ Āsā ke zamāne meñ bach gae the unheñ Yahūsafat ne mulk meñ se miṭā diyā. ⁴⁷ Us waḡt Mulke-Adom kā bādshāh na thā balki Yahūdāh kā ek afsar us par hukmrāñi kartā thā.

⁴⁸ Yahūsafat ne bahri jahāzoñ kā beṛā banwāyā tāki wuh tijārat karke Ofīr se sonā lāeñ. Lekin wuh kabhī istemāl na hue balki apnī hī bandargāh Asyūn-jābar meñ tabāh ho gae. ⁴⁹ Tabāh hone se pahle Isrāīl ke bādshāh Aḡhaziyaḡ bin Aḡhiyab ne Yahūsafat se darḡhāst kī thī ki Isrāīl ke kuchh log jahāzoñ par sāth chaleñ. Lekin Yahūsafat ne inkār kiyā thā.

⁵⁰ Jab Yahūsafat mar kar apne bāpdādā se jā milā to use Yarūshalam ke hisse meñ jo ‘Dāūd kā Shahr’ kahlātā hai k̄hāndāñi qabr meñ dafnāyā gayā. Phir us kā beṭā Yahūrām taḡhtnashīn huā.

Isrāīl kā Bādshāh Aḡhaziyaḡ

⁵¹ Aḳhiyab kā beṭā Aḳhaziyāh Yahūdāh ke bādshāh Yahūsafat kī hukūmat ke 17weñ sāl meñ Isrāīl kā bādshāh banā. Wuh do sāl tak Isrāīl par hukmrān rahā. Sāmariya us kā dārul-hukūmat thā. ⁵² Jo kuchh us ne kiyā wuh Rab ko nāpasand thā, kyonki wuh apne mān-bāp aur Yarubiyām bin Nabāt ke namūne par chaltā rahā, usī Yarubiyām ke namūne par jis ne Isrāīl ko gunāh karne par uksāyā thā. ⁵³ Apne bāp kī tarah Bāl Dewatā kī ḳhidmat aur pūjā karne se us ne Rab, Isrāīl ke Ḳhudā ko taish dilāyā.

2 Salātīn

Akḥaziyāh ke lie Iliyās kā Paighām

¹ Akḥiyab kī maut ke bād Moāb kā mulk baḡhī ho kar Isrāil ke tābe na rahā.

² Sāmariya ke shāhī mahal ke bālākhāne kī ek diwār meñ janglā lagā thā. Ek dīn Akḥaziyāh Bādshāh jangle ke sāth lag gayā to wuh tūt gayā aur bādshāh zamīn par gir kar bahut zakḥmī huā. Us ne qāsidoñ ko Filistī shahr Aqrūn bhej kar kahā, “Jā kar Aqrūn ke dewatā Bāl-zabūb se patā kareñ kī merī sehhat bahāl ho jāegī kī nahīn.” ³ Tab Rab ke farishte ne Iliyās Tishbī ko hukm diyā, “Uṭh, Sāmariya ke bādshāh ke qāsidoñ se milne jā. Un se pūchh, ‘Āp dariyāft karne ke lie Aqrūn ke dewatā Bāl-zabūb ke pās kyon jā rahe haiñ? Kyā Isrāil meñ koī Kḥudā nahīn hai? ⁴ Chunānche Rab farmātā hai kī ai Akḥaziyāh, jis bistar par tū parā hai us se tū kabhī nahīn uṭhne kā. Tū yaqīnan mar jāegā.’”

Iliyās jā kar qāsidoñ se milā. ⁵ Us kā paighām sun kar qāsīd bādshāh ke pās wāpas gae. Us ne pūchhā, “Āp itnī jaldī wāpas kyon āe?” ⁶ Unhoñ ne jawāb diyā, “Ek ādmī ham se milne āyā jis ne hameñ āp ke pās wāpas bhej kar āp ko yih kḥabar pahuñchāne ko kahā, ‘Rab farmātā hai kī tū apne bāre meñ dariyāft karne ke lie apne bandoñ ko Aqrūn ke dewatā Bāl-zabūb ke pās kyon bhej rahā hai? Kyā Isrāil meñ koī Kḥudā nahīn hai? Chūñki tū ne yih kiyā hai is lie jis bistar par tū parā hai us se tū kabhī nahīn uṭhne kā. Tū yaqīnan mar jāegā.’”

⁷ Akḥaziyāh ne pūchhā, “Yih kis qism kā ādmī thā jis ne āp se mil kar āp ko yih bāt batāi?” ⁸ Unhoñ ne jawāb diyā, “Us ke lambe bāl the, aur kamr meñ chamṛe kī peṭī bandhī huī thī.” Bādshāh bol uṭhā, “Yih to Iliyās Tishbī thā!”

Āsmān se Āg

⁹ Fauran us ne ek afsar ko 50 faujiyoñ samet Iliyās ke pās bhej diyā. Jab faujī Iliyās ke pās pahuñche to wuh ek pahārī kī choṭī par baiṭhā thā. Afsar bolā, “Ai mard-e-Kḥudā, bādshāh kahte haiñ kī niche utar āeñ!” ¹⁰ Iliyās ne jawāb diyā, “Agar maiñ mard-e-Kḥudā hūñ to āsmān se āg nāzil ho kar āp aur āp ke 50 faujiyoñ ko bhasm kar de.” Fauran āsmān se āg nāzil huī aur afsar ko us ke logoñ samet bhasm kar diyā. ¹¹ Bādshāh ne ek aur afsar ko Iliyās ke pās bhej diyā. Us ke sāth bhī 50 faujī the. Us ke pās pahuñch kar afsar bolā, “Ai mard-e-Kḥudā, bādshāh kahte haiñ kī fauran utar āeñ.” ¹² Iliyās ne dubārā pukārā, “Agar maiñ mard-e-Kḥudā hūñ to āsmān se āg nāzil ho kar āp aur āp ke 50 faujiyoñ ko bhasm kar de.” Fauran āsmān se Allāh kī āg nāzil huī aur afsar ko us ke 50 faujiyoñ samet bhasm kar diyā.

¹³ Phir bādshāh ne tīsrī bār ek afsar ko 50 faujiyoñ ke sāth Iliyās ke pās bhej diyā. Lekin yih afsar Iliyās ke pās ūpar charḥ āyā aur us ke sāmne ghuṭne ṭek kar ilfamās karne lagā, “Ai mard-e-Kḥudā, merī aur apne in 50 kḥādimoñ kī jānoñ kī qadar kareñ. ¹⁴ Dekheñ, āg ne āsmān se nāzil ho kar pahle do afsaroñ ko un ke ādmiyoñ samet bhasm kar diyā hai. Lekin barāh-e-karm hamāre sāth aisā na kareñ. Merī jān kī qadar kareñ.”

¹⁵ Tab Rab ke farishte ne Iliyās se kahā, “Is se mat ḍarnā balki is ke sāth utar jā!” Chunānche Iliyās uṭhā aur afsar ke sāth utar kar bādshāh ke pās gayā. ¹⁶ Us ne bādshāh se kahā, “Rab farmātā hai, ‘Tū ne apne qāsidoñ ko Aqrūn ke dewatā Bāl-zabūb se dariyāft karne ke lie kyon bhejā? Kyā Isrāil meñ koī Ḳhudā nahīn hai? Chūnki tū ne yih kiyā hai is lie jis bistar par tū parā hai us se tū kabhī nahīn uṭhne kā. Tū yaqīnan mar jāegā.’”

Aḳhaziyāh kī Mauṭ

¹⁷ Waisā hī huā jaisā Rab ne Iliyās kī mārifat farmāyā thā, Aḳhaziyāh mar gayā. Chūnki us kā beṭā nahīn thā is lie us kā bhāi Yahūrām Yahūdāh ke bādshāh Yūrām bin Yahūsafat kī hukūmat ke dūsre sāl meñ taḳhtnashīn huā. ¹⁸ Bāqī jo kuchh Aḳhaziyāh kī hukūmat ke daurān huā aur jo kuchh us ne kiyā wuh ‘Shāhān-e-Isrāil kī Tārīḳh’ kī kitāb meñ bayān kiyā gayā hai.

2

Iliyās ko Āsmān par Uṭhā Liyā Jātā Hai

¹ Phir wuh din āyā jab Rab ne Iliyās ko āndhī meñ āsmān par uṭhā liyā. Us din Iliyās aur Ilishā Jiljāl Shahr se rawānā ho kar safr kar rahe the. ² Rāste meñ Iliyās Ilishā se kahne lagā, “Yihīn ṭhahar jāēn, kyonki Rab ne mujhe Baitel bhejā hai.” Lekin Ilishā ne inkār kiyā, “Rab aur āp kī hayāt kī qasam, main āp ko nahīn chhoṛūngā.”

Chunānche donoñ chalte chalte Baitel pahuñch gae. ³ Nabiyoñ kā jo guroh wahān rahtā thā wuh shahr se nikāl kar un se milne āyā. Ilishā se muḳhātīb ho kar unhoñ ne pūchhā, “Kyā āp ko mālūm hai ki āj Rab āp ke āqā ko āp ke pās se uṭhā le jāegā?” Ilishā ne jawāb diyā, “Jī, mujhe patā hai. Ḳhāmosh!” ⁴ Dubārā Iliyās apne sāthī se kahne lagā, “Ilishā, yihīn ṭhahar jāēn, kyonki Rab ne mujhe Yarihū bhejā hai.” Ilishā ne jawāb diyā, “Rab aur āp kī hayāt kī qasam, main āp ko nahīn chhoṛūngā.”

Chunānche donoñ chalte chalte Yarihū pahuñch gae. ⁵ Nabiyoñ kā jo guroh wahān rahtā thā us ne bhī Ilishā ke pās ā kar us se pūchhā, “Kyā āp ko mālūm hai ki āj Rab āp ke āqā ko āp ke pās se uṭhā le jāegā?” Ilishā ne jawāb diyā, “Jī, mujhe patā hai. Ḳhāmosh!”

⁶ Iliyās tīsri bār Ilishā se kahne lagā, “Yihīn ṭhahar jāēn, kyonki Rab ne mujhe Dariyā-e-Yardan ke pās bhejā hai.” Ilishā ne jawāb diyā, “Rab aur āp kī hayāt kī qasam, main āp ko nahīn chhoṛūngā.”

Chunānche donoñ āge baṛhe. ⁷ Pachās nabī bhī un ke sāth chal pare. Jab Iliyās aur Ilishā Dariyā-e-Yardan ke kināre par pahuñche to dūsre un se kuchh dūr khare ho gae. ⁸ Iliyās ne apnī chādar utār kar use lapet liyā aur us ke sāth pānī par mārā. Pānī taqsim huā, aur donoñ admī ḳhushk zamīn par chalte hue dariyā meñ se guzar gae. ⁹ Dūsre kināre par pahuñch kar Iliyās ne Ilishā se kahā, “Mere āp ke pās se uṭhā lie jāne se pahle mujhe batāēn ki āp ke lie kyā karūn?” Ilishā ne jawāb diyā, “Mujhe āp kī rūh kā dugnā hissā mīrās meñ mile.” * ¹⁰ Iliyās bolā, “Jo darkhāst āp ne kī hai use pūrā karnā mushkil hai. Agar āp mujhe us waqt deḳh sakeṅge jab mujhe āp ke pās se uṭhā liyā jāegā to matlab hogā ki āp kī darkhāst pūrī ho gaī hai, warnā nahīn.” ¹¹ Donoñ āpas meñ bāteñ karte hue chal rahe the ki achānak ek ātishīn rath nazar āyā jise ātishīn ghoṛe khīnch rahe the. Rath ne donoñ ko alag kar diyā, aur Iliyās ko āndhī meñ

* 2:9 Ilishā pahlaṭhe kā hissā māṅg rahā hai jo dūsre wārison kī nisbat dugnā hotā hai.

āsmān par uṭhā liyā gayā. ¹² Yih dekh kar Ilīshā chillā uṭhā, “Hāy mere bāp, mere bāp! Isrāīl ke rath aur us ke ghoṛe!”

Iliyās Ilīshā kī nazon se ojal huā to Ilīshā ne ḡham ke māre apne kapron ko phār ḡalā. ¹³ Iliyās kī chādar zamīn par gir gaī thī. Ilīshā use uṭhā kar Dariyā-e-Yardan ke pās wāpas chalā. ¹⁴ Chādar ko pānī par mār kar wuh bolā, “Rab aur Iliyās kā Ḳhudā kahān hai?” Pānī taqīm huā aur wuh bīch meñ se guzar gayā.

¹⁵ Yarihū se āe nabī ab tak dariyā ke maḡhribī kināre par khare the. Jab unhoñ ne Ilīshā ko apne pās āte hue dekhā to pukār uṭhe, “Iliyās kī rūh Ilīshā par ṭhahrī huī hai!” Wuh us se milne gae aur aundhe muñh us ke sāmne jhuk kar ¹⁶ bole, “Hamāre 50 taqatwar ādmī khidmat ke lie hāzir haiñ. Agar ijāzat ho to ham unheñ bhej deñge tāki wuh āp ke āqā ko talāsh karen. Ho saktā hai Rab ke Rūh ne use uṭhā kar kisī pahār yā wādī meñ rakh chhoṛā ho.”

Ilīshā ne manā karne kī koshish kī, “Nahīñ, unheñ mat bhejnā.” ¹⁷ Lekin unhoñ ne yahāñ tak isrār kiyā ki ākhirkar wuh mān gayā aur kahā, “Chalo, unheñ bhej deñ.” Unhoñ ne 50 ādmīyon ko bhej diyā jo tīn din tak Iliyās kā khoj lagāte rahe. Lekin wuh kahīñ nazar na āyā. ¹⁸ Himmat hār kar wuh Yarihū wāpas āe jahāñ Ilīshā ṭhahrā huā thā. Us ne kahā, “Kyā maiñ ne nahīñ kahā thā ki na jāeñ?”

Ilīshā ke Mojize

¹⁹ Ek din Yarihū ke ādmī Ilīshā ke pās ā kar shikāyat karne lage, “Hamāre āqā, āp ḡhud dekh sakte haiñ ki is shahr meñ achchhā guzarā hotā hai. Lekin pānī ḡharāb hai, aur natīje meñ bahut dafā bachche māñ ke peṭ meñ hī mar jāte haiñ.”

²⁰ Ilīshā ne hukm diyā, “Ek ḡhairistemālshudā bartan meñ namak ḡāl kar use mere pās le āeñ.” Jab bartan us ke pās lāyā gayā ²¹ to wuh use le kar shahr se niklā aur chashme ke pās gayā. Wahāñ us ne namak ko pānī meñ ḡāl diyā aur sāth sāth kahā, “Rab farmātā hai ki maiñ ne is pānī ko bahāl kar diyā hai. Ab se yih kabhī maut yā bachchoñ ke zāe hone kā bāis nahīñ banegā.”

²² Usī lamhe pānī bahāl ho gayā. Ilīshā ke kahne ke mutābiq yih āj tak ṭhīk rahā hai.

²³ Yarihū se Ilīshā Baitel ko wāpas chalā gayā. Jab wuh rāste par chalte hue shahr se guzar rahā thā to kuchh laṛke shahr se nikal āe aur us kā mazāq urā kar chillāne lage, “Oe ganje, idhar ā! Oe ganje, idhar ā!”

²⁴ Ilīshā muṛ gayā aur un par nazar ḡāl kar Rab ke nām meñ un par lānat bhejī. Tab do riḡhniyāñ jangal se nikal kar laṛkoñ par ṭuṭ paṛīñ aur kul ²⁵ laṛkoñ ko phār ḡalā.

²⁵ Iliyās āge niklā aur chalte chalte Karmil Pahār ke pās āyā. Wahāñ se wāpas ā kar Sāmariya pahūñch gayā.

3

Isrāīl kā Bādshāh Yūrām

¹ Akhiyab kā beṭā Yūrām Yahūdāh ke bādshāh Yahūsafat ke 18weñ sāl meñ Isrāīl kā bādshāh banā. Us kī hukūmat kā daurāniyā 12 sāl thā aur us kā dārul-hukūmat Sāmariya rahā. ² Us kā chāl-chalan Rab ko nāpasand thā, agarche wuh apne māñ-bāp kī nisbat kuchh behtar thā. Kyoñki us ne Bāl Dewatā kā wuh satūn dūr kar diyā jo us ke bāp ne banwāyā thā. ³ To

bhī wuh Yarubiyām bin Nabāt ke un gunāhoñ ke sāth liptā rahā jo karne par Yarubiyām ne Isrāil ko uksāyā thā. Wuh kabhī un se dūr na huā.

Moab ke khilāf Jang

⁴ Moab kā bādshāh Mesā bhereñ rakhtā thā, aur sālānā use bheṛ ke ek lākh bachche aur ek lākh menḍhe un kī ūn samet Isrāil ke bādshāh ko kharāj ke taur par adā karne parṭe the. ⁵ Lekin jab Aḳhiyab faut huā to Moab kā bādshāh tābe na rahā.

⁶ Tab Yūrām Bādshāh ne Sāmariya se nikal kar tamām Isrāiliyoñ kī bhartī kī. ⁷ Sāth sāth us ne Yahūdāh ke bādshāh Yahūsafat ko ittālā dī, “Moab kā bādshāh sarkash ho gayā hai. Kyā āp mere sāth us se laṛne jāeñge?” Yahūsafat ne jawāb bhejā, “Jī, main āp ke sāth jāūngā. Ham to bhāi haiñ. Merī qaum ko apnī qaum aur mere ghoṛoñ ko apne ghoṛe samjheñ. ⁸ Ham kis rāste se jāeñ?” Yūrām ne jawāb diyā, “Ham Adom ke registān se ho kar jāeñge.”

⁹ Chunānche Isrāil kā bādshāh Yahūdāh ke bādshāh ke sāth mil kar rawānā huā. Mulk-e-Adom kā bādshāh bhī sāth thā. Apne mansūbe ke mutābiq unhoñ ne registān kā rāstā iḳhtiyār kiyā. Lekin chūñki wuh sīdhe nahīñ balki mutabādil rāste se ho kar gae is lie sāt din ke safr ke bād un ke pās pāñī na rahā, na un ke lie, na jānwaroñ ke lie.

¹⁰ Isrāil kā bādshāh bolā, “Hāy, Rab hameñ is lie yahāñ bulā lāyā hai ki ham tinoñ bādshāhoñ ko Moab ke hawāle kare.”

¹¹ Lekin Yahūsafat ne sawāl kiyā, “Kyā yahāñ Rab kā koī nabī nahīñ hai jis kī mārifat ham Rab kī marzī jān sakeñ?” Isrāil ke bādshāh ke kisī afsar ne jawāb diyā, “Ek to hai, Ilīshā bin Sāfat jo Iliyās kā qaribī shāgird thā, wuh us ke hāthoñ par pāñī ḍālne kī ḳhidmat anjām diyā kartā thā.”

¹² Yahūsafat bolā, “Rab kā kalām us ke pās hai.” Tinoñ bādshāh Ilīshā ke pās gae.

¹³ Lekin Ilīshā ne Isrāil ke bādshāh se kahā, “Merā āp ke sāth kyā wāstā? Agar koī bāt ho to apne mān-bāp ke nabiyōñ ke pās jāeñ.” Isrāil ke bādshāh ne jawāb diyā, “Nahīñ, ham is lie yahāñ āe haiñ ki Rab hī ham tinoñ ko yahāñ bulā lāyā hai tāki hameñ Moab ke hawāle kare.” ¹⁴ Ilīshā ne kahā, “Rabbul-afwāj kī hayāt kī ḳasam jis kī ḳhidmat main kartā hūñ, agar Yahūdāh kā bādshāh yahāñ maujūd na hotā to phir main āp kā lihāz na kartā balki āp kī taraf dekhtā bhī na. Lekin main Yahūsafat kā ḳhayāl kartā hūñ, ¹⁵ is lie kisī ko bulāeñ jo sarod bajā sake.”

Koī sarod bajāne lagā to Rab kā hāth Ilīshā par ā ṭhahrā, ¹⁶ aur us ne elān kiyā, “Rab farmātā hai ki is wādī meñ har taraf gaṛhoñ kī khudāi karo. ¹⁷ Go tum na hawā aur na bārish dekhoge to bhī wādī pāñī se bhar jāegi. Pāñī itnā hogā ki tum, tumhāre rewaṛ aur bāqī tamām jānwar pī sakeñge. ¹⁸ Lekin yih Rab ke nazdik kuchh nahīñ hai, wuh Moab ko bhī tumhāre hawāle kar degā. ¹⁹ Tum tamām qilāband aur markazī shahroñ par fatah pāoge. Tum mulk ke tamām achchhe darakhtoñ ko kāt kar tamām chashmoñ ko band karoge aur tamām achchhe khetoñ ko pattharoñ se ḳharāb karoge.”

²⁰ Aḳlī subah taqriban us waqt jab ḡhallā kī nazar pesh kī jāti hai Mulk-e-Adom kī taraf se sailāb āyā, aur natīje meñ wādī ke tamām gaṛhe pāñī se bhar gae.

Moab par Fatah

²¹ Itne meñ tamām Moābiyoñ ko patā chal gayā thā ki tinoñ bādshāh ham se laṛne ā rahe haiñ. Chhoṭoñ se le kar baṛoñ tak jo bhī apnī talwār

chalā saktā thā use bulā kar sarhad kī taraf bhejā gayā. ²² Subah-sawere jab Moābī laṛne ke lie taiyār hue to tulū-e-āftāb kī surkh raushnī meñ wādī kā pānī khūn kī tarah surkh nazar āyā. ²³ Moābī chillāne lage, “Yih to khūn hai! Tīnoñ bādshāhoñ ne āpas meñ laṛ kar ek dūse ko mār diyā hogā. Ao, ham un ko lūt leñ!”

²⁴ Lekin jab wuh Isrāīlī lashkargāh ke qarīb pahuñche to Isrāīlī un par tūt pare aur unheñ mār kar bhagā diyā. Phir unhoñ ne un ke mulk meñ dākhil ho kar Moāb ko shikast dī. ²⁵ Chalthe chalte unhoñ ne tamām shahroñ ko barbād kiyā. Jab bhī wuh kisī achchhe khet se guzare to har sipāhī ne ek patthar us par phaiñk diyā. Yoñ tamām khet pattharon se bhar gae. Isrāīliyoñ ne tamām chashmonoñ ko bhī band kar diyā aur har achchhe darakht ko kāt dālā.

Ākhir meñ sirf Qir-harāsāt qāym rahā. Lekin falākhān chalāne wāle us kā muhāsarā karke us par hamlā karne lage. ²⁶ Jab Moāb ke bādshāh ne jān liyā ki main shikast khā rahā hūn to us ne talwāroñ se lais 700 ādmiyoñ ko apne sāth liyā aur Adom ke bādshāh ke qarīb dushman kā muhāsarā toṛ kar nikalne kī koshish kī, lekin befāydā. ²⁷ Phir us ne apne pahlauṛthe ko jise us ke bād bādshāh bananā thā le kar fasīl par apne dewatā ke lie qurbān karke jalā diyā. Tab Isrāīliyoñ par barā ghazab nāzil huā, aur wuh shahr ko chhoṛ kar apne mulk wāpas chale gae.

4

Ilīshā aur Bewā kā Tel

¹ Ek din ek bewā Ilīshā ke pās āī jis kā shauhar jab zindā thā nabiyoñ ke guroh meñ shāmil thā. Bewā chīkhtī-chillātī Ilīshā se muḁhātīb huī, “Āp jānte haiñ ki merā shauhar jo āp kī khidmat kartā thā Allāh kā khauf māntā thā. Ab jab wuh faut ho gayā hai to us kā ek sāhūkār ā kar dhamkī de rahā hai ki agar qarz adā na kiyā gayā to main tere do beṛoñ ko ghulām banā kar le jāungā.”

² Ilīshā ne pūchhā, “Main kis tarah āp kī madad karūñ? Batāeñ, ghar meñ āp ke pās kyā hai?” Bewā ne jawāb diyā, “Kuchh nahīñ, sirf zaitūn ke tel kā chhoṛā-sā bartan.” ³ Ilīshā bolā, “Jāeñ, apñī tamām paṛosanoñ se khālī bartan māngeñ. Lekin dhyān rakheñ ki thore bartan na hoñ! ⁴ Phir apne beṛoñ ke sāth ghar meñ jā kar darwāze par kuñḁī lagāeñ. Tel kā apnā bartan le kar tamām khālī bartanoñ meñ tel unḁeltī jāeñ. Jab ek bhar jāe to use ek taraf rakh kar dūse ko bharnā shurū kareñ.”

⁵ Bewā ne jā kar aisā hī kiyā. Wuh apne beṛoñ ke sāth ghar meñ gai aur darwāze par kuñḁī lagāī. Beṛe use khālī bartan dete gae aur māñ un meñ tel unḁeltī gai. ⁶ Bartanoñ meñ tel ḁalte ḁalte sab labālab bhar gae. Māñ bolī, “Mujhe ek aur bartan de do” to ek laṛke ne jawāb diyā, “Aur koī nahīñ hai.” Tab tel kā silsilā ruk gayā.

⁷ Jab bewā ne mard-e-Khudā ke pās jā kar use ittalā dī to Ilīshā ne kahā, “Ab jā kar tel ko bech deñ aur karze ke paise adā kareñ. Jo bach jāe use āp aur āp ke beṛe apñī zarūriyāt pūrī karne ke lie istemāl kar sakte haiñ.”

Ilīshā Shūnīm meñ Laṛke ko Zindā Kar Detā Hai

⁸ Ek din Ilīshā Shūnīm gayā. Wahāñ ek amīr aurat rahtī thī jis ne zabardastī se apne ghar biṛhā kar khānā khilāyā. Bād meñ jab kabhī Ilīshā wahāñ se guzartā to wuh khāne ke lie us aurat ke ghar ṛahar jātā. ⁹ Ek din aurat ne apne shauhar se bāt kī, “Main ne jān liyā hai ki jo admī hamāre hāñ atā rahtā hai wuh Allāh kā muḁqaddas paighambar

hai. ¹⁰ Kyoñ na ham us ke lie chhat par chhoṭā-sā kamrā banā kar us meñ chārpāi, mez, kursī aur shamādān rakheñ. Phir jab bhī wuh hamāre pās āe to wuh us meñ ṭhahar saktā hai.”

¹¹ Ek din jab Ilīshā āyā to wuh apne kamre meñ jā kar bistar par leṭ gayā. ¹² Us ne apne naukar Jaiḥāzī se kahā, “Shūnīmī mezbān ko bulā lāo.” Jab wuh ā kar us ke sāmne khaṛī huī ¹³ to Ilīshā ne Jaiḥāzī se kahā, “Use batā denā kī āp ne hamāre lie bahut taklīf uṭhāi hai. Ab ham āp ke lie kyā kuchh karen? Kyā ham bādshāh yā fauj ke kamānḍar se bāt karke āp kī sifārish karen?” Aurat ne jawāb diyā, “Nahīn, is kī zarūrat nahīn. Maiñ apne hī logon ke darmiyān rahtī hūñ.”

¹⁴ Bād meñ Ilīshā ne Jaiḥāzī se bāt kī, “Ham us ke lie kyā karen?” Jaiḥāzī ne jawāb diyā, “Ek bāt to hai. Us kā koī beṭā nahīn, aur us kā shauhar kāfī burhā hai.” ¹⁵ Ilīshā bolā, “Use wāpas bulāo.” Aurat wāpas ā kar darwāze meñ khaṛī ho gai. Ilīshā ne us se kahā, ¹⁶ “Agle sāl isī waqt āp kā apnā beṭā āp kī god meñ hogā.” Shūnīmī aurat ne etarāz kiyā, “Nahīn nahīn, mere āqā. Mard-e-Ḳhudā aisī bāteñ karke apnī ḳhādīmā ko jhūṭī tasallī mat den.”

¹⁷ Lekin aisā hī huā. Kuchh der ke bād aurat kā pānw bhārī ho gayā, aur ain ek sāl ke bād us ke hāñ beṭā paidā huā. Sab kuchh waisā hī huā jaisā Ilīshā ne kahā thā. ¹⁸ Bachchā parwān chaṛhā, aur ek din wuh khaṛ se nikal kar khet meñ apne bāp ke pās gayā jo fasal kī kaṭāi karne wālon ke sāth kām kar rahā thā. ¹⁹ Achānak laṛkā chīḳhne lagā, “Hāy merā sar, hāy merā sar!” Bāp ne kisī mulāzim ko batāyā, “Laṛke ko uṭhā kar māñ ke pās le jāo.” ²⁰ Naukar use uṭhā kar le gayā, aur wuh apnī māñ kī god meñ baiṭhā rahā. Lekin dopahar ko wuh mar gayā.

²¹ Māñ laṛke kī lāsh ko le kar chhat par chaṛh gai. Mard-e-Ḳhudā ke kamre meñ jā kar us ne use us ke bistar par liṭā diyā. Phir darwāze ko band karke wuh bāhar niklī ²² aur apne shauhar ko bulwā kar kahā, “Zarā ek naukar aur ek gadhī mere pās bhej deñ. Mujhe fauran mard-e-Ḳhudā ke pās jānā hai. Maiñ jald hī wāpas ā jāūngī.” ²³ Shauhar ne hairān ho kar pūchhā, “Āj us ke pās kyoñ jānā hai? Na to Nae Chāñd kī Īd hai, na Sabat kā din.” Bīwī ne kahā, “Sab ḳhairiyat hai.” ²⁴ Gadhī par zīn kas kar us ne naukar ko hukm diyā, “Gadhī ko tez chalā tāki ham jaldī pahuñch jāeñ. Jab maiñ kahūngī tab hī ruknā hai, warnā nahīn.”

²⁵ Chalthe chalte wuh Karmil Pahār ke pās pahuñch gae jahāñ mard-e-Ḳhudā Ilīshā thā. Use dūr se dekh kar Ilīshā Jaiḥāzī se kahne lagā, “Dekho, Shūnīm kī aurat ā rahī hai! ²⁶ Bhāg kar us ke pās jāo aur pūchho kī kyā āp, āp kā shauhar aur bachchā ṭhīk haiñ?” Jaiḥāzī ne jā kar us kā hāl pūchhā to aurat ne jawāb diyā, “Jī, sab ṭhīk hai.” ²⁷ Lekin jyon hī wuh pahār ke pās pahuñch gai to Ilīshā ke sāmne gir kar us ke pānwon se chimaṭ gai. Yīh dekh kar Jaiḥāzī use haṭāne ke lie qarīb āyā, lekin mard-e-Ḳhudā bolā, “Chhoṛ do! Koī bāt ise bahut taklīf de rahī hai, lekin Rab ne wajah mujh se chhupāe rakhī hai. Us ne mujhe is ke bāre meñ kuchh nahīn batāyā.”

²⁸ Phir Shūnīmī aurat bol uṭhī, “Mere āqā, kyā maiñ ne āp se beṭe kī darḳhāst kī thī? Kyā maiñ ne nahīn kahā thā kī mujhe ḡhalat ummīd na dilāeñ?” ²⁹ Tab Ilīshā ne naukar ko hukm diyā, “Jaiḥāzī, safr ke lie kamarbastā ho kar merī lāṭhī ko le lo aur bhāg kar Shūnīm pahuñcho. Agar rāste meñ kisī se milo to use salām tak na karnā, aur agar koī salām kahe to use jawāb mat denā. Jab wahāñ pahuñchoge to merī lāṭhī laṛke

ke chehre par rakh denā.”³⁰ Lekin mān ne etarāz kiyā, “Rab kī aur āp kī hayāt kī qasam, āp ke baḡhair main ghar wāpas nahīn jāūngī.”

Chunānche Ilishā bhī uṭhā aur aurat ke piche piche chal parā.³¹ Jaihāzī bhāḡ bhāḡ kar un se pahle pahuñch gayā aur lāṭhī ko larke ke chehre par rakh diyā. Lekin kuchh na huā. Na koī āwāz sunāī dī, na koī harkat huī. Wuh Ilishā ke pās wāpas āyā aur bolā, “Laṛkā abhī tak murdā hī hai.”

³² Jab Ilishā pahuñch gayā to laṛkā ab tak murdā hālat meñ us ke bistar par parā thā. ³³ Wuh akelā hī andar gayā aur darwāze par kundī lagā kar Rab se duā karne lagā. ³⁴ Phir wuh larke par leṭ gayā, yon kī us kā muñh bachche ke muñh se, us kī ānkheñ bachche kī ānkhoñ se aur us ke hāth bachche ke hāthoñ se lag gae. Aur jyon hī wuh larke par jhuk gayā to us kā jism garm hone lagā. ³⁵ Ilishā kharā huā aur ghar meñ idhar-udhar phirne lagā. Phir wuh ek aur martabā larke par leṭ gayā. Is dafā larke ne sāt bār chhīnkeñ mār kar apnī ānkheñ khol dīn.

³⁶ Ilishā ne Jaihāzī ko āwāz de kar kahā, “Shūnimī aurat ko bulā lāo.” Wuh kamre meñ dākhlil huī to Ilishā bolā, “Aeñ, apne beṭe ko uṭhā kar le jāeñ.” ³⁷ Wuh āī aur Ilishā ke sāmne aundhe muñh jhuk gaī, phir apne beṭe ko uṭhā kar kamre se bāhar chalī gaī.

Ilishā Zahrīle Sālan ko Khāne ke Qābil Banā Detā Hai

³⁸ Ilishā Jiljāl ko lauṭ āyā. Un dinoñ meñ mulk kāl kī girift meñ thā. Ek dīn jab nabiyon kā guroh us ke sāmne baiṭhā thā to us ne apne naukar ko hukm diyā, “Baṛī deg le kar nabiyon ke lie kuchh pakā lo.”

³⁹ Ek ādmī bāhar nikal kar khule maidān meñ kaddū ḡhūñḡne gayā. Kahīn ek bel nazar āī jis par kaddū jaisī koī sabzī lagī thī. In kadduon se apnī chādar bhar kar wuh wāpas āyā aur unheñ kāṭ kāṭ kar deg meñ ḡāl diyā, hālānki kisī ko bhī mālūm nahīn thā ki kyā chīz hai.

⁴⁰ Sālan pak kar nabiyon meñ taqsīm huā. Lekin use chakhte hī wuh chīkhne lage, “Mard-e-Khudā, sālan meñ zahr hai! Ise khā kar bandā mar jāegā.” Wuh use bilkul na khā sake. ⁴¹ Ilishā ne hukm diyā, “Mujhe kuchh maidā lā kar deñ.” Phir use deg meñ ḡāl kar bolā, “Ab ise logoñ ko khilā deñ.” Ab khānā khāne ke qābil thā aur unheñ nuqsān na pahuñchā sakā.

100 Ādmiyon ke lie Khānā

⁴² Ek aur mauqe par kisī ādmī ne Bāl-salisā se ā kar mard-e-Khudā ko naī fasal ke jau kī 20 roṭiyāñ aur kuchh anāj de diyā. Ilishā ne Jaihāzī ko hukm diyā, “Ise logoñ ko khilā do.”

⁴³ Jaihāzī hairān ho kar bolā, “Yih kaise mumkin hai? Yih to 100 ādmiyon ke lie kāfī nahīn hai.” Lekin Ilishā ne isrār kiyā, “Ise logoñ meñ taqsīm kar do, kyonki Rab farmātā hai ki wuh jī bhar kar khāenge balki kuchh bach bhī jāegā.”

⁴⁴ Aur aisā hī huā. Jab naukar ne ādmiyon meñ khānā taqsīm kiyā to unhoñ ne jī bhar kar khāyā, balki kuchh khānā bach bhī gayā. Waisā hī huā jaisā Rab ne farmāyā thā.

5

Nāmān kī Shifā

¹ Us waqt Shām kī fauj kā kamāndar Nāmān thā. Bādshāh us kī bahut qadar kartā thā, aur dūsre bhī us kī khās izzat karte the, kyonki Rab ne us kī marīfat Shām ke dushmanon par fatah baḡhshī thī. Lekin zabardast

faujī hone ke bāwujūd wuh sangīn jildī bīmārī kā marīz thā. ² Nāmān ke ghar meñ ek Isrāīlī larķī rahtī thī. Kisī waqt jab Shām ke faujiyoñ ne Isrāīl par chhāpā mārā thā to wuh use giriftār karke yahān le āe the. Ab larķī Nāmān kī bīwī kī k̄hidmat kartī thī. ³ Ek din us ne apnī mālikan se bāt kī, “Kāsh merā āqā us nabī se milne jātā jo Sāmariya meñ rahtā hai. Wuh use zarūr shifā detā.”

⁴ Yih sun kar Nāmān ne bādshāh ke pās jā kar larķī kī bāt dohrāī.

⁵ Bādshāh bolā, “Zarūr jāeñ aur us nabī se mileñ. Main āp ke hāth Isrāīl ke bādshāh ko sifārishī khat bhej dūngā.” Chunāñche Nāmān rawānā huā. Us ke pās taqriban 340 kilogrām chāndī, 68 kilogrām sonā aur 10 qīmī sūt the. ⁶ Jo khat wuh sāth le kar gayā us meñ likhā thā, “Jo ādmī āp ko yih khat pahuñchā rahā hai wuh merā khādim Nāmān hai. Main ne use āp ke pās bhejā hai tākī āp use us kī jildī bīmārī se shifā deñ.”

⁷ Khat parh kar Yūrām ne ranjish ke māre apne kapre phāre aur pukārā, “Is ādmī ne marīz ko mere pās bhej diyā hai tākī main use shifā dūñ! Kyā main Allāh hūñ ki kisī ko jān se mārūñ yā use zindā karūñ? Ab ghaur karen aur dekheñ ki wuh kis tarah mere sāth jhagaṛne kā mauqā q̄hūñd rahā hai.”

⁸ Jab Ilīshā ko k̄habar milī ki bādshāh ne ghabrā kar apne kapre phār lie haiñ to us ne Yūrām ko paighām bhejā, “Āp ne apne kapre kyon phār lie? Ādmī ko mere pās bhej deñ to wuh jān legā ki Isrāīl meñ nabī hai.”

⁹ Tab Nāmān apne rath par sawār Ilīshā ke ghar ke darwāze par pahuñch gayā. ¹⁰ Ilīshā k̄hud na niklā balki kisī ko bāhar bhej kar ittalā dī, “Jā kar sāt bār Dariyā-e-Yardan meñ nahā leñ. Phir āp ke jism ko shifā milegī aur pāk-sāf ho jāenge.”

¹¹ Yih sun kar Nāmān ko ghussā āyā aur wuh yih kah kar chalā gayā, “Main ne sochā ki wuh kam az kam bāhar ā kar mujh se milegā. Honā yih chāhie thā ki wuh mere sāmne khare ho kar Rab apne K̄hudā kā nām pukartā aur apnā hāth bīmār jagah ke ūpar hilā kar mujhe shifā detā. ¹² Kyā Damishq ke dariyā Abānā aur Farfar tamām Isrāīlī dariyāoñ se behtar nahīñ haiñ? Agar nahāne kī zarūrat hai to main kyon na un meñ nahā kar pāk-sāf ho jāūñ?”

Yoñ burburāte hue wuh bare ghusse meñ chalā gayā. ¹³ Lekin us ke mulāzimoñ ne use samjhāne kī koshish kī. “Hamāre āqā, agar nabī āp se kisī mushkil kām kā taqāzā kartā to kyā āp wuh karne ke lie taiyār na hote? Ab jabkī us ne sirf yih kahā hai kī nahā kar pāk-sāf ho jāeñ to āp ko yih zarūr karnā chāhie.” ¹⁴ Āk̄hirkār Nāmān mān gayā aur Yardan kī Wādī meñ utar gayā. Dariyā par pahuñch kar us ne sāt bār us meñ d̄ubkī lagāī aur wāqāī us kā jism larke ke jism jaisā sehatmand aur pāk-sāf ho gayā.

¹⁵ Tab Nāmān apne tamām mulāzimoñ ke sāth mard-e-Khudā ke pās wāpas gayā. Us ke sāmne khare ho kar us ne kahā, “Ab main jān gayā hūñ ki Isrāīl ke K̄hudā ke siwā pūrī duniyā meñ K̄hudā nahīñ hai. Zarā apne khādim se tohfā qabūl karen.” ¹⁶ Lekin Ilīshā ne inkār kiyā, “Rab kī hayāt kī qasam jis kī k̄hidmat main kartā hūñ, main kuchh nahīñ lūngā.” Nāmān isrār kartā rahā, to bhī wuh kuchh lene ke lie taiyār na huā.

¹⁷ Āk̄hirkār Nāmān mān gayā. Us ne kahā, “Thik hai, lekin mujhe zarā ek kām karne kī ijāzat deñ. Main yahān se itnī miṭṭī apne ghar le jānā chāhtā hūñ jitnī do k̄hachchar uṭhā kar le jā sakte haiñ. Kyonki āindā main us par Rab ko bhasm hone wālī aur zabah kī qurbāniyāñ chāṛhānā chāhtā hūñ.

Ab se main kisī aur mābūd ko qurbāniyān pesh nahīn karūnga. ¹⁸ Lekin Rab mujhe ek bāt ke lie muāf kare. Jab merā bādshāh pūjā karne ke lie Rimmon ke mandir meñ jātā hai to mere bāzū kā sahārā letā hai. Yoñ mujhe bhī us ke sāth jhuk jānā partā hai jab wuh but ke sāmne aundhe muñh jhuk jātā hai. Rab merī yih harkat muāf kar de.”

¹⁹ Ilīshā ne jawāb diyā, “Salāmatī se jāēñ.”

Jaihāzī kā Lālch

Nāmān rawānā huā ²⁰ to kuchh der ke bād Ilīshā kā naukar Jaihāzī sochne lagā, “Mere āqā ne Shām ke is bande Nāmān par had se zyādā narmdilī kā izhār kiyā hai. Chāhie to thā ki wuh us ke tohfe qabūl kar letā. Rab kī hayāt kī qasam, main us ke pichhe daur kar kuchh na kuchh us se le lūngā.”

²¹ Chunānche Jaihāzī Nāmān ke pichhe bhāgā. Jab Nāmān ne use dekhā to wuh rath se utar kar Jaihāzī se milne gayā aur pūchhā, “Kyā sab khairiyat hai?” ²² Jaihāzī ne jawāb diyā, “Jī, sab khairiyat hai. Mere āqā ne mujhe āp ko ittalā dene bhejā hai ki abhī abhī nabiyōn ke guroh ke do jawān Ifrāīm ke pahārī ilāqe se mere pās āe haiñ. Mehrbānī karke unheñ 34 kilogrām chāñdī aur do qīmī sūt de deñ.” ²³ Nāmān bolā, “Zarūr, balki 68 kilogrām chāñdī le leñ.” Is bāt par wuh bazid rahā. Us ne 68 kilogrām chāñdī boriyōn meñ lapeṭ lī, do sūt chun lie aur sab kuchh apne do naukarōn ko de diyā tāki wuh sāmān Jaihāzī ke āge āge le chaleñ.

²⁴ Jab wuh us pahār ke dāman meñ pahuñche jahān Ilīshā rahtā thā to Jaihāzī ne sāmān naukarōn se le kar apne ghar meñ rakh chhoṛā, phir donoñ ko ruḁsat kar diyā. ²⁵ Phir wuh jā kar Ilīshā ke sāmne kharā ho gayā. Ilīshā ne pūchhā, “Jaihāzī, tum kahān se āe ho?” Us ne jawāb diyā, “Main kahīn nahīn gayā thā.”

²⁶ Lekin Ilīshā ne etarāz kiyā, “Kyā merī rūh tumhāre sāth nahīn thī jab Nāmān apne rath se utar kar tum se milne āyā? Kyā āj chāñdī, kapre, zaitūn aur angūr ke bāgh, bher-bakriyān, gāy-bail, naukar aur naukarāniyān hāsīl karne kā waqt thā? ²⁷ Ab Nāmān kī jildī bīmārī hameshā tak tumheñ aur tumhārī aulād ko lagī rahegi.”

Jab Jaihāzī kamre se niklā to jildī bīmārī use lag chukī thī. Wuh barf kī tarah safed ho gayā thā.

6

Kulhārī kā Lohā Pānī kī Satah par Tairtā Hai

¹ Ek din kuchh nabī Ilīshā ke pās ā kar shikāyat karne lage, “Jis tang jagah par ham āp ke pās ā kar ṭhahre haiñ us meñ hamāre lie rahnā mushkil hai. ² Kyoñ na ham Dariyā-e-Yardan par jāēñ aur har ādmī wahān se shahtir le āe tāki ham rahne kī naī jagah banā sakeñ.” Ilīshā bolā, “Ṭhik hai, jāēñ.” ³ Kisī ne guzārish kī, “Barāh-e-karm hamāre sāth chaleñ.” Nabi rāzī ho kar ⁴ un ke sāth rawānā huā.

Dariyā-e-Yardan ke pās pahuñchte hī wuh daraḁt kāṭne lage. ⁵ Kāṭte kāṭte achānak kisī kī kulhārī kā lohā pānī meñ gir gayā. Wuh chillā uṭhā, “Hāy mere āqā! Yih merā nahīn thā, main ne to use kisī se udhār liyā thā.” ⁶ Ilīshā ne sawāl kiyā, “Lohā kahān pānī meñ girā?” Ādmī ne use jagah dikhāi to nabī ne kisī daraḁt se shāḁh kāṭ kar pānī meñ phaiñk dī. Achānak lohā pānī kī satah par ā kar tairne lagā. ⁷ Ilīshā bolā, “Ise pānī se nikāl lo!” Ādmī ne apnā hāth barhā kar lohe ko pakar liyā.

Shām ke Jangī Mansūbe Ilīshā ke bāis Nākām Rahte Haiñ

⁸ Shām aur Isrāil ke darmiyān jang thī. Jab kabhī bādshāh apne afsarōn se mashwarā karke kahtā, “Ham fulān fulān jagah apnī lashkargāh lagā leñge” ⁹ to fauran mard-e-Khudā Isrāil ke bādshāh ko āgāh kartā, “Fulān jagah se mat guzarnā, kyonki Shām ke faujī wahān ghāt meñ baiṭhe haiñ.” ¹⁰ Tab Isrāil kō bādshāh apne logōn ko mazkūrā jagah par bhejtā aur wahān se guzarne se muhtāt rahtā thā. Aisā na sirf ek yā do dafā balki kāi martabā huā.

¹¹ Akhirkār Shām ke bādshāh ne bahut ranjīdā ho kar apne afsarōn ko bulāyā aur pūchhā, “Kyā koī mujhe batā saktā hai ki ham meñ se kaun Isrāil ke bādshāh kā sāth detā hai?” ¹² Kisī afsar ne jawāb diyā, “Mere āqā aur bādshāh, ham meñ se koī nahīn hai. Maslā yih hai ki Isrāil kā nabī Ilīshā Isrāil ke bādshāh ko wuh bāteñ bhī batā detā hai jo āp apne sone ke kamre meñ bayān karte haiñ.” ¹³ Bādshāh ne hukm diyā, “Jāeñ, us kā patā kareñ tāki ham apne faujiyōn ko bhej kar use pakar leñ.”

Bādshāh ko ittālā dī gai ki Ilīshā Dūtain nāmī shahr meñ hai. ¹⁴ Us ne fauran ek barī fauj rathōñ aur ghoṛōñ samet wahān bhej di. Unhōñ ne rāt ke waqt pahuñch kar shahr ko gher liyā. ¹⁵ Jab Ilīshā kā naukar subah-sawere jāg uṭhā aur ghar se niklā to kyā dekhtā hai ki pūrā shahr ek barī fauj se ghīrā huā hai jis meñ rath aur ghoṛe bhī shāmil haiñ. Us ne Ilīshā se kahā, “Hāy mere āqā, ham kyā kareñ?” ¹⁶ Lekin Ilīshā ne use tasallī dī, “Ḍaro mat! Jo hamāre sāth haiñ wuh un kī nisbat kahīñ zyādā haiñ jo dushman ke sāth haiñ.” ¹⁷ Phir us ne duā kī, “Ai Rab, naukar kī ānkheñ khol tāki wuh dekh sake.” Rab ne Ilīshā ke naukar kī ānkheñ khol dīñ to us ne dekhā ki pahār par Ilīshā ke irdgird ātishīñ ghoṛe aur rath phaile hue haiñ.

¹⁸ Jab dushman Ilīshā kī taraf barhne lagā to us ne duā kī, “Ai Rab, in ko andhā kar de!” Rab ne Ilīshā kī sunī aur unheñ andhā kar diyā. ¹⁹ Phir Ilīshā un ke pās gayā aur kahā, “Yih rāstā sahīh nahīñ. Āp ghalat shahr ke pās pahuñch gae haiñ. Mere pīchhe ho leñ to maiñ āp ko us ādmī ke pās pahuñchā dūngā jise āp ḍhūṇḍ rahe haiñ.” Yih kah kar wuh unheñ Sāmariya le gayā.

²⁰ Jab wuh shahr meñ dākhlil hue to Ilīshā ne duā kī, “Ai Rab, faujiyōn kī ānkheñ khol de tāki wuh dekh sakeñ.” Tab Rab ne un kī ānkheñ khol dīñ, aur unheñ mālūm huā ki ham Sāmariya meñ phaṅs gae haiñ.

²¹ Jab Isrāil ke bādshāh ne apne dushmanōñ ko dekhā to us ne Ilīshā se pūchhā, “Mere bāp, kyā maiñ unheñ mār dūñ? Kyā maiñ unheñ mār dūñ?” ²² Lekin Ilīshā ne manā kiyā, “Aisā mat kareñ. Kyā āp apne jangī qaidiyōn ko mār dete haiñ? Nahīñ, unheñ khānā khilāeñ, pāñi pilāeñ aur phir un ke mālik ke pās wāpas bhej deñ.”

²³ Chunāñche bādshāh ne un ke lie barī ziyāfat kā ehtimām kiyā aur khāne-pīne se fāriḡh hone par unheñ un ke mālik ke pās wāpas bhej diyā. Is ke bād Isrāil par Shām kī taraf se lūṭ-mār ke chhāpe band ho gae.

Sāmariya kā Muhāsarā

²⁴ Kuchh der ke bād Shām kā bādshāh Bin-hadad apnī pūrī fauj jamā karke Isrāil par chaṛh āyā aur Sāmariya kā muhāsarā kiyā. ²⁵ Natīje meñ shahr meñ shadīd kāl paṛā. Akhīr meñ gadhe kā sar chāñḍī ke 80 sikkoñ meñ aur kabūtar kī muṭṭhī-bhar biṭ chāñḍī ke 5 sikkoñ meñ miltī thī.

²⁶ Ek dīn Isrāil kā bādshāh Yūrām shahr kī fasīl par sair kar rahā thā to ek aurat ne us se iltamās kī, “Ai mere āqā aur bādshāh, merī madad kīje.”

27 Bādshāh ne jawāb diyā, “Agar Rab āp kī madad nahīn kartā to mainī kis tarah āp kī madad karūn? Na mainī gāhne kī jagah jā kar āp ko anāj de saktā hūn, na angūr kā ras nikālne kī jagah jā kar āp ko ras pahuñchā saktā hūn. 28 Phir bhī mujhe batāēñ, maslā kyā hai?” Aurat bolī, “Is aurat ne mujh se kahā thā, ‘Āēñ, āj āp apne beṭe ko qurbān karēñ tāki ham use khā leñ, to phir kal ham mere beṭe ko khā leñge.’ 29 Chunāñche ham ne mere beṭe ko pakā kar khā liyā. Agle din mainī ne us se kahā, ‘Ab apne beṭe ko de deñ tāki use bhī khā leñ.’ Lekin us ne use chhupāe rakhā.”

30 Yih sun kar bādshāh ne ranjish ke māre apne kapre phār dāle. Chūñki wuh abhī tak fasīl par kharā thā is lie sab logon ko nazar āyā ki kapron ke niche wuh tāt pahne hue thā. 31 Us ne pukārā, “Allāh mujhe saḡht sazā de agar mainī Ilishā bin Sāfat kā āj hī sar qalam na karūn!”

32 Us ne ek ādmī ko Ilishā ke pās bhejā aur khud bhī us ke pīchhe chal parā. Ilishā us waqt ghar meñ thā, aur shahr ke buzurg us ke pās baiṭhe the. Bādshāh kā qāsīd abhī rāste meñ thā ki Ilishā buzurgon se kahne lagā, “Ab dhyān karēñ, is qātil bādshāh ne kisī ko merā sar qalam karne ke lie bhej diyā hai. Use andar āne na deñ balki darwāze par kundī lagāēñ. Us ke pīchhe pīchhe us ke mālik ke qadmon kī āhaṭ bhī sunāi de rahī hai.”

33 Ilishā abhī bāt kar hī rahā thā ki qāsīd pahuñch gayā aur us ke pīchhe bādshāh bhī. Bādshāh bolā, “Rab hī ne hamēñ is musibat meñ phansā diyā hai. Mainī mazīd us kī madad ke intazār meñ kyon rahūn?”

7

1 Tab Ilishā bolā, “Rab kā farmān sunēñ! Rab farmātā hai ki kal isī waqt shahr ke darwāze par sārhe 5 kilogrām behtarīn maidā aur 11 kilogrām jau chāñdī ke ek sikke ke lie bikegā.” 2 Jis afsar ke bāzū kā saharā bādshāh letā thā wuh mard-e-Ḳhudā kī bāt sun kar bol uṭhā, “Yih nāmumkin hai, ḳhāh Rab āsmān ke dariche kyon na khol de.” Ilishā ne jawāb diyā, “Āp apnī āñkhoñ se is kā mushāhadā karēñge, lekin ḳhud us meñ se kuchh na khāēñge.”

Shām ke Faujī Farār Ho Jāte Haiñ

3 Shahr se bāhar darwāze ke qarīb koṛh ke chār marīz baiṭhe the. Ab yih ādmī ek dūsre se kahne lage, “Ham yahāñ baiṭh kar maut kā intazār kyon karēñ? 4 Shahr meñ kāl hai. Agar us meñ jāēñ to bhūke mar jāēñge, lekin yahāñ rahne se bhī koī farq nahīn partā. To kyon na ham Shām kī lashkargāh meñ jā kar apne āp ko un ke hawāle karēñ. Agar wuh hamēñ zindā rahne deñ to achchhā rahegā, aur agar wuh hamēñ qatl bhī kar deñ to koī farq nahīn paregā. Yahāñ rah kar bhī hamēñ marnā hī hai.”

5 Shām ke dhundalke meñ wuh rawānā hue. Lekin jab lashkargāh ke kināre tak pahuñche to ek bhī ādmī nazar na āyā. 6 Kyonki Rab ne Shām ke faujiyon ko rathon, ghoron aur ek barī fauj kā shor sunā diyā thā. Wuh ek dūsre se kahne lage, “Isrāīl ke bādshāh ne Hittī aur Mīsrī bādshāhon ko ujrāt par bulāyā tāki wuh ham par hamlā karēñ!” 7 Dar ke māre wuh shām ke dhundalke meñ farār ho gae the. Un ke ḳhaime, ghoṛe, gadhe balki pūrī lashkargāh pīchhe rah gai thī jabki wuh apnī jāñ bachāne ke lie bhāg gae the.

8 Jab koṛhī lashkargāh meñ dāḳhil hue to unhoñ ne ek ḳhaime meñ jā kar jī bhar kar khāñā khāyā aur mai pī. Phir unhoñ ne sonā, chāñdī aur kapre uṭhā kar kahīñ chhupā die. Wuh wāpas ā kar kisī aur ḳhaime meñ gae aur us kā sāmān jamā karke use bhī chhupā diyā. 9 Lekin phir wuh

āpas meñ kahne lage, “Jo kuchh ham kar rahe haiñ ṭhīk nahīn. Āj k̄hushī kā din hai, aur ham yih k̄hushk̄habrī dūsroñ tak nahīn pahuñchā rahe. Agar ham subah tak intazār kareñ to qusūrwar ṭhahreñge. Aeñ, ham fauran wāpas jā kar bādshāh ke gharāne ko ittalā deñ.”

¹⁰ Chunāñche wuh shahr ke darwāze ke pās gae aur pahredāroñ ko āwāz de kar unheñ sab kuchh sunāyā, “Ham Shām kī lashkargāh meñ gae to wahān na koī dikhāī diyā, na kisi kī āwāz sunāī dī. Ghoṛe aur gadhe bandhe hue the aur k̄haimē tartīb se k̄haṛe the, lekin ādmī ek bhī maujūd nahīn thā!”

¹¹ Darwāze ke pahredāroñ ne āwāz de kar dūsroñ ko k̄habar pahuñchāī to shahr ke andar bādshāh ke gharāne ko ittalā dī gai. ¹² Go rāt kā waqt thā to bhī bādshāh ne uṭh kar apne afsaroñ ko bulāyā aur kahā, “Main āp ko batātā hūñ ki Shām ke faujī kyā kar rahe haiñ. Wuh to k̄hūb jānte haiñ ki ham bhūke mar rahe haiñ. Ab wuh apnī lashkargāh ko chhoṛ kar khule maidān meñ chhup gae haiñ, kyonki wuh samajhte haiñ ki Isrāīlī khāī lashkargāh ko dekh kar shahr se zarūr nikleñge aur phir ham unheñ zindā pakar kar shahr meñ dākhlil ho jāeñge.”

¹³ Lekin ek afsar ne mashwarā diyā, “Behtar hai ki ham chand ek ādmīyoñ ko pāñch bache hue ghoṛoñ ke sāth lashkargāh meñ bhejeñ. Agar wuh pakare jāeñ to koī bāt nahīn. Kyonki agar wuh yahān raheñ to phir bhī unheñ hamāre sāth marnā hī hai.”

¹⁴ Chunāñche do rathoñ ko ghoṛoñ samet taiyār kiyā gayā, aur bādshāh ne unheñ Shām kī lashkargāh meñ bhej diyā. Rathbānoñ ko us ne hukm diyā, “Jāeñ aur patā kareñ ki kyā huā hai.” ¹⁵ Wuh rawānā hue aur Shām ke faujiyoñ ke piche piche chalne lage. Rāste meñ har taraf kapre aur sāmān bikhrā parā thā, kyonki faujiyoñ ne bhāgte bhāgte sab kuchh phaiñk kar rāste meñ chhoṛ diyā thā. Isrāīlī rathsawār Dariyā-e-Yardan tak pahuñche aur phir bādshāh ke pās wāpas ā kar sab kuchh kah sunāyā.

¹⁶ Tab Sāmariya ke bāshinde shahr se nikal āe aur Shām kī lashkargāh meñ jā kar sab kuchh lūṭ liyā. Yoñ wuh kuchh pūrā huā jo Rab ne farmāyā thā ki sārhe 5 kilogrām behtarīn maidā aur 11 kilogrām jau chāñdī ke ek sikke ke lie bīkegā.

¹⁷ Jis afsar ke bāzū kā sahārā bādshāh letā thā use us ne darwāze kī nigarānī karne ke lie bhej diyā thā. Lekin jab log bāhar nikle to afsar un kī zad meñ ā kar un ke paioñ tale kuchlā gayā. Yoñ waisā hī huā jaisā mard-e-Khudā ne us waqt kahā thā jab bādshāh us ke ghar āyā thā. ¹⁸ Kyonki Ilīshā ne bādshāh ko batāyā thā, “Kal isī waqt shahr ke darwāze par sārhe 5 kilogrām behtarīn maidā aur 11 kilogrām jau chāñdī ke ek sikke ke lie bīkegā.” ¹⁹ Afsar ne etarāz kiyā thā, “Yih nāmumkin hai, k̄hāh Rab āsmān ke darīche kyon na khol de.” Aur mard-e-Khudā ne jawāb diyā thā, “Āp apnī āñkhoñ se is kā mushāhadā kareñge, lekin k̄hud us meñ se kuchh nahīn khāeñge.”

²⁰ Ab yih peshgoī pūrī huī, kyonki beqābū logoñ ne use shahr ke darwāze par pāñwoñ tale kuchal diyā, aur wuh mar gayā.

8

Yūrām Bādshāh Shūnīmī Aurat kī Zamīn Wāpas Kar Detā Hai

¹ Ek din Ilīshā ne us aurat ko jis kā beṭā us ne zindā kiyā thā mashwarā diyā, “Apne k̄hāñdān ko le kar ārizī taur par bairūn-e-mulk chalī jāeñ, kyonki Rab ne hukm diyā hai ki mulk meñ sāt sāl tak kāl hogā.” ² Shūnīm

kī aurat ne mard-e-Ḳhudā kī bāt mān lī. Apne ḳhāndān ko le kar wuh chalī gaī aur sāt sāl Filistī mulk meñ rahī. ³ Sāt sāl guzar gae to wuh us mulk se wāpas āī. Lekin kisī aur ne us ke ghar aur zamīn par qabzā kar rakhā thā, is lie wuh madad ke lie bādshāh ke pās gai.

⁴ Ain us waqt jab wuh darbār meñ pahuñchī to bādshāh mard-e-Ḳhudā Ilīshā ke naukar Jaihāzī se guftgū kar rahā thā. Bādshāh ne us se darḳhāst kī thī, “Mujhe wuh tamām bare kām sunā do jo Ilīshā ne kie haiñ.” ⁵ Aur ab jab Jaihāzī sunā rahā thā kī Ilīshā ne murdā laṛke ko kis tarah zindā kar diyā to us kī mān andar ā kar bādshāh se iltamās karne lagī, “Ghar aur zamīn wāpas milne meñ merī madad kijie.” Use dekh kar Jaihāzī ne bādshāh se kahā, “Mere āqā aur bādshāh, yih wuhī aurat hai aur yih us kā wuhī beṭā hai jise Ilīshā ne zindā kar diyā thā.” ⁶ Bādshāh ne aurat se sawāl kiyā, “Kyā yih sahīh hai?” Aurat ne tasdīq meñ use dubārā sab kuchh sunāyā. Tab us ne aurat kā muāmalā kisī darbārī afsar ke sapurd karke hukm diyā, “Dhyān deñ ki ise pūrī milkīyat wāpas mil jāe! Aur jitne paise qabzā karne wālā aurat kī ḡhairmaujūdagī meñ zamīn kī faslon se kamā sakā wuh bhī aurat ko de die jāeñ.”

Bin-hadad kī Maut kī Peshgoī

⁷ Ek din Ilīshā Damishq āyā. Us waqt Shām kā bādshāh Bin-hadad bimār thā. Jab use ittalā milī kī mard-e-Ḳhudā āyā hai ⁸ to us ne apne afsar Hazāel ko hukm diyā, “Mard-e-Ḳhudā ke lie tohfā le kar use milne jāeñ. Wuh Rab se dariyāft kare kī kyā main bimārī se shifā pāūngā yā nahīn?”

⁹ Hazāel 40 ūñṭon par Damishq kī behtarīn paidāwār lād kar Ilīshā se milne gayā. Us ke pās pahuñch kar wuh us ke sāmne khaṛā huā aur kahā, “Āp ke beṭe Shām ke bādshāh Bin-hadad ne mujhe āp ke pās bhejā hai. Wuh yih jānanā chāhtā hai kī kyā main apnī bimārī se shifā pāūngā yā nahīn?”

¹⁰ Ilīshā ne jawāb diyā, “Jāeñ aur use ittalā deñ, ‘Āp zarūr shifā pāeñge.’ Lekin Rab ne mujh par zāhir kiyā hai kī wuh haqīqat meñ mar jāegā.” ¹¹ Ilīshā ḳhāmosh ho gayā aur ṭīktīkī bāndh kar baṛī der tak use ḡhrtā rahā, phir rone lagā. ¹² Hazāel ne pūchhā, “Mere āqā, āp kyon ro rahe haiñ?” Ilīshā ne jawāb diyā, “Mujhe mālūm hai kī āp Isrāīliyon ko kitnā nuqsān pahuñchāeñge. Āp un kī qīlāband ābādīyon ko āg lagā kar un ke jawānon ko talwār se qatl kar deñge, un ke chhoṭe bachchon ko zamīn par paṭakh deñge aur un kī hāmīlā auraton ke peṭ chīr ḍāleñge.” ¹³ Hazāel bolā, “Mujh jaise kutte kī kyā haisiyat hai kī itnā barā kām karūn?” Ilīshā ne kahā, “Rab ne mujhe dikhā diyā hai kī āp Shām ke bādshāh ban jāeñge.”

¹⁴ Is ke bād Hazāel chalā gayā aur apne mālik ke pās wāpas āyā. Bādshāh ne pūchhā, “Ilīshā ne āp ko kyā batāyā?” Hazāel ne jawāb diyā, “Us ne mujhe yaqīn dilāyā kī āp shifā pāeñge.” ¹⁵ Lekin agle din Hazāel ne kambal le kar pānī meñ bhigo diyā aur use bādshāh ke muñh par rakh diyā. Bādshāh kā sāns ruk gayā aur wuh mar gayā. Phir Hazāel taḳhtnashīn huā.

Yahūdāh kā Bādshāh Yahūrām

¹⁶ Yahūrām bin Yahūsafat Isrāīl ke bādshāh Yūrām kī hukūmat ke pāñchweñ sāl meñ Yahūdāh kā bādshāh banā. Shurū meñ wuh apne bāp ke sāth hukūmat kartā thā. ¹⁷ Yahūrām 32 sāl kī umr meñ bādshāh banā, aur wuh Yarūshalam meñ rah kar 8 sāl tak hukūmat kartā rahā. ¹⁸ Us kī shādī Isrāīl ke bādshāh Aḳhiyab kī beṭī se huī thī, aur wuh Isrāīl ke

bādshāhoñ aur k̄hāskar Aḳhiyab ke k̄hāndān ke bure namūne par chaltā rahā. Us kā chāl-chalan Rab ko nāpasand thā. ¹⁹ To bhī wuh apne k̄hādīm Dāūd kī k̄hātīr Yahūdāh ko tabāh nahīn karnā chāhtā thā, kyonki us ne Dāūd se wādā kiyā thā ki terā aur terī aulād kā charāgh hameshā tak jaltā rahegā.

²⁰ Yahūrām kī hukūmat ke daurān Adomiyōñ ne baġhāwat kī aur Yahūdāh kī hukūmat ko radd karke apnā bādshāh muqarrar kiyā. ²¹ Tab Yahūrām apne tamām rathoñ ko le kar Saīr ke qarīb āyā. Jab jang chhīr gāī to Adomiyōñ ne use aur us ke rathoñ par muqarrar afsaroñ ko gher liyā. Rāt ko bādshāh gherne wāloñ kī safoñ ko toṛne meñ kāmyāb ho gayā, lekin us ke faujī use chhoṛ kar apne apne ghar bhāg gae. ²² Is wajah se Mulk-e-Adom āj tak dubārā Yahūdāh kī hukūmat ke taht nahīn āyā. Usi waqt Libnā Shahr bhī sarkash ho kar k̄hudmuḳhtār ho gayā.

²³ Bāqī jo kuchh Yahūrām kī hukūmat ke daurān huā aur jo kuchh us ne kiyā wuh ‘Shāhān-e-Yahūdāh kī Tārīkh’ kī kitāb meñ bayān kiyā gayā hai. ²⁴ Jab Yahūrām mar kar apne bāpdādā se jā milā to use Yarūshalam ke us hisse meñ jo ‘Dāūd kā Shahr’ kahlātā hai k̄hāndāni qabr meñ dafnāyā gayā. Phir us kā beṭā Aḳhaziyāh taḳhtnashīn huā.

Yahūdāh kā Bādshāh Aḳhaziyāh

²⁵ Aḳhaziyāh bin Yahūrām Isrāīl ke bādshāh Yūrām bin Aḳhiyab kī hukūmat ke 12weñ sāl meñ Yahūdāh kā bādshāh banā. ²⁶ Wuh 22 sāl kī umr meñ taḳhtnashīn huā aur Yarūshalam meñ rah kar ek sāl bādshāh rahā. Us kī māñ Ataliyāh Isrāīl ke bādshāh Umri kī poti thī. ²⁷ Aḳhaziyāh bhī Aḳhiyab ke k̄hāndān ke bure namūne par chāl parā. Aḳhiyab ke gharāne kī tarah us kā chāl-chalan Rab ko nāpasand thā. Wajah yih thī ki us kā rishtā Aḳhiyab ke k̄hāndān ke sāth bandh gayā thā. ²⁸ Ek din Aḳhaziyāh Bādshāh Yūrām bin Aḳhiyab ke sāth mil kar Rāmāt-jiliyād gayā tāki Shām ke bādshāh Hazāel se laṛe. Jab jang chhīr gāī to Yūrām Shām ke faujiyōñ ke hāthoñ zaḳhmī huā ²⁹ aur maidān-e-jang ko chhoṛ kar Yazrael wāpas āyā tāki zaḳhm bhar jāeñ. Jab wuh wahāñ ṭhahrā huā thā to Yahūdāh kā bādshāh Aḳhaziyāh bin Yahūrām us kā hāl pūchhne ke lie Yazrael āyā.

9

Ilishā Yāhū ko Masah Kartā Hai

¹ Ek din Ilishā nabī ne nabiyōñ ke guroh meñ se ek ko bulā kar kahā, “Safr ke lie kamarbastā ho kar Rāmāt-jiliyād ke lie rawānā ho jāeñ. Zaitūn ke tel kī yih kuppī apne sāth le jāeñ. ² Wahāñ pahuñch kar Yāhū bin Yahūsafat bin Nimsī ko talāsh karen. Jab us se mulāqāt ho to use us ke sāthiyōñ se alag karke kisī andarūni kamre meñ le jāeñ. ³ Wahāñ kuppī le kar Yāhū ke sar par tel unḍel deñ aur kaheñ, ‘Rab farmātā hai ki main tujhe tel se masah karke Isrāīl kā bādshāh banā detā hūñ.’ Is ke bād der na karen balki fauran darwāze ko khol kar bhāg jāeñ!”

⁴ Chunānche jawān nabī Rāmāt-jiliyād ke lie rawānā huā. ⁵ Jab wahāñ pahuñchā to faujī afsar mil kar baiṭhe hue the. Wuh un ke qarīb gayā aur bolā, “Mere pās kamāñdar ke lie paīghām hai.” Yāhū ne sawāl kiyā, “Ham meñ se kis ke lie?” Nabī ne jawāb diyā, “Ap hī ke lie.”

⁶ Yāhū kharā huā aur us ke sāth ghar meñ gayā. Wahāñ nabī ne Yāhū ke sar par tel unḍel kar kahā, “Rab Isrāīl kā Khudā farmātā hai, ‘Main ne tujhe masah karke apnī qaum kā bādshāh banā diyā hai. ⁷ Tujhe apne

mālik Aḳhiyab ke pūre ḳhāndān ko halāk karnā hai. Yoñ main un nabiyōñ kā intaqām lūngā jo merī ḳhidmat karte hue shahīd ho gae haiñ. Hāñ, main Rab ke un tamām ḳhādimoñ kā badlā lūngā jinheñ İzabil ne qatl kiya hai. ⁸ Aḳhiyab kā pūrā gharānā tabāh ho jāegā. Main us ke ḳhāndān ke har mard ko halāk kar dūngā, ḳhāh wuh bālīgh ho yā bachchā. ⁹ Merā Aḳhiyab ke ḳhāndān ke sāth wuhī sulūk hogā jo main ne Yarubiyām bin Nabāt aur Bāshā bin Aḳhiyāh ke ḳhāndānoñ ke sāth kiya. ¹⁰ Jahān tak İzabil kā tālluḳ hai use dafnāyā nahīñ jāegā balki kutte use Yazrael kī zamīn par khā jāenge.’” Yih kah kar nabī darwāzā khol kar bhāg gayā.

¹¹ Jab Yāhū nikal kar apne sāthī afsaroñ ke pās wāpas āyā to unhoñ ne pūchhā, “Kyā sab ḳhairiyat hai? Yih dīwānā āp se kyā chāhtā thā?” Yāhū bolā, “Ḳhair, āp to is qism ke logoñ ko jānte haiñ ki kis tarah ki gappeñ hānkte haiñ.” ¹² Lekin us ke sāthī is jawāb se mutma’in na hue, “Jhūṭ! Sahīh bāt batāen.” Phir Yāhū ne unheñ khul kar bāt batāī, “Ādmī ne kahā, ‘Rab farmātā hai ki main ne tujhe masah karke Isrāīl kā bādshāh banā diyā hai.’”

¹³ Yih sun kar afsaroñ ne jaldī jaldī apnī chādaroñ ko utār kar us ke sāmne sīrhiyoñ par bichhā diyā. Phir wuh narsingā bajā bajā kar nārā lagāne lage, “Yāhū Bādshāh zindābād!”

Yūrām aur Aḳhaziyāh kā Anjām

¹⁴ Yāhū bin Yahūsafat bin Nimsī fauran Yūrām Bādshāh ko taḳht se utārne ke mansūbe bāndhne lagā. Yūrām us waqt pūrī Isrāīlī fauj samet Rāmāt-jiliyād ke qarīb Damishq ke bādshāh Hazāel se laḳ rahā thā. Lekin shahr kā difā karte karte ¹⁵ bādshāh Shām ke faujiyoñ ke hāthoñ zaḳhmī ho gayā thā aur maidān-e-jang ko chhoḳ kar Yazrael wāpas āyā thā tāki zaḳhm bhar jāen. Ab Yāhū ne apne sāthī afsaroñ se kahā, “Agar āp wāqai mere sāth haiñ to kisī ko bhī shahr se nikalne na deñ, warnā ḳhatrā hai ki koī Yazrael jā kar bādshāh ko ittalā de de.” ¹⁶ Phir wuh rath par sawār ho kar Yazrael chalā gayā jahān Yūrām ārām kar rahā thā. Us waqt Yahūdāh kā bādshāh Aḳhaziyāh bhī Yūrām se milne ke lie Yazrael āyā huā thā.

¹⁷ Jab Yazrael ke burj par khāḳe pahredār ne Yāhū ke ḡhol ko shahr kī taraf āte hue dekhā to us ne bādshāh ko ittalā dī. Yūrām ne hukm diyā, “Ek ghursawār ko un kī taraf bhej kar un se mālūm karen ki sab ḳhairiyat hai yā nahīñ.” ¹⁸ Ghursawār shahr se niklā aur Yāhū ke pās ā kar kahā, “Bādshāh pūchhte haiñ ki kyā sab ḳhairiyat hai?” Yāhū ne jawāb diyā, “Is se āp kā kyā wāstā? Āen, mere piche ho leñ.” Burj par ke pahredār ne bādshāh ko ittalā dī, “Qāsid un tak pahuñch gayā hai, lekin wuh wāpas nahīñ ā rahā.”

¹⁹ Tab bādshāh ne ek aur ghursawār ko bhej diyā. Yāhū ke pās pahuñch kar us ne bhī kahā, “Bādshāh pūchhte haiñ ki kyā sab ḳhairiyat hai?” Yāhū ne jawāb diyā, “Is se āp kā kyā wāstā? Mere piche ho leñ.” ²⁰ Burj par ke pahredār ne yih dekh kar bādshāh ko ittalā dī, “Hamārā qāsid un tak pahuñch gayā hai, lekin yih bhī wāpas nahīñ ā rahā. Aisā lagtā hai ki un kā rāhnumā Yāhū bin Nimsī hai, kyōñki wuh apne rath ko dīwāne kī tarah chalā rahā hai.”

²¹ Yūrām ne hukm diyā, “Mere rath ko taiyār karō!” Phir wuh aur Yahūdāh kā bādshāh apne apne rath meñ sawār ho kar Yāhū se milne ke lie shahr se nikle. Un kī mulāqāt us bāḡh ke pās huī jo Nabot Yazraelī se chhīn liyā gayā thā. ²² Yāhū ko pahchān kar Yūrām ne pūchhā, “Yāhū, kyā sab ḳhairiyat hai?” Yāhū bolā, “Ḳhairiyat kaise ho saktī hai jab terī

mān Īzabil kī butparastī aur jādūgarī har taraf phailī huī hai?”²³ Yūrām Bādshāh chillā uṭhā, “Ai Aḳhaziyāh, ḡhaddārī!” Aur muṛ kar bhāgne lagā.

²⁴ Yāhū ne fauran apnī kamān khīnch kar tīr chalayā jo sīdhā Yūrām ke kandhoṅ ke darmiyān yoṅ lagā ki dil meṅ se guzar gayā. Bādshāh ek dam apne rath meṅ gir parā. ²⁵ Yāhū ne apne sāth wāle afsar Bidqar se kahā, “Is kī lāsh uṭhā kar us bāḡh meṅ phaiṅk deṅ jo Nabot Yazraeli se chhīn liyā gayā thā. Kyoṅki wuh din yād karen jab ham donoṅ apne rathoṅ ko is ke bāp Aḳhiyab ke pīchhe chalā rahe the aur Rab ne Aḳhiyab ke bāre meṅ elān kiyā, ²⁶ ‘Yaḳīn jān ki kal Nabot aur us ke beṭoṅ kā qatl mujh se chhupā na rahā. Is kā muāwazā main tujhe Nabot ki isi zamīn par dūngā.’ Chunānche ab Yūrām ko uṭhā kar us zamīn par phaiṅk deṅ tāki Rab kī bāt pūrī ho jāe.”

²⁷ Jab Yahūdāh ke bādshāh Aḳhaziyāh ne yih dekhā to wuh Bait-gān kā rāstā le kar farār ho gayā. Yāhū us kā tāḳqub karte hue chillāyā, “Use bhī mār do!” Ibliyām ke qarīb jahān rāstā jur kī taraf charṭā hai Aḳhaziyāh apne rath meṅ chalte chalte zakhmī huā. Wuh bach to niklā lekin Majiddo pahuṅch kar mar gayā. ²⁸ Us ke mulāzim lāsh ko rath par rakh kar Yarūshalam lāe. Wahān use Yarūshalam ke us hisse meṅ jo ‘Dāud kā Shahr’ kahlātā hai khāndānī qabr meṅ dafnāyā gayā. ²⁹ Aḳhaziyāh Yūrām bin Aḳhiyab kī hukūmat ke 11weṅ sāl meṅ Yahūdāh kā bādshāh ban gayā thā.

Īzabil kā Anjām

³⁰ Is ke bād Yāhū Yazrael chalā gayā. Jab Īzabil ko ittalā milī to us ne apnī ānkhon meṅ surmā lagā kar apne bāloṅ ko ḡhūbsūrati se saṅwārā aur phir khīrki se bāhar jhānkne lagī. ³¹ Jab Yāhū mahal ke geṭ meṅ dākhil huā to Īzabil chillāi, “Ai Zimrī jis ne apne mālik ko qatl kar diyā hai, kyā sab khairiyat hai?” ³² Yāhū ne ūpar dekh kar āwāz dī, “Kaun mere sāth hai, kaun?” Do yā tīn khwājāsaroṅ ne khīrki se bāhar dekh kar us par nazar dālī ³³ to Yāhū ne unheṅ hukm diyā, “Use niche phaiṅk do!”

Tab unhoṅ ne malikā ko niche phaiṅk diyā. Wuh itne zor se zamīn par giri kī khūn ke chhīnṭe dīwār aur ghoṛoṅ par paṛ gae. Yāhū aur us ke logoṅ ne apne rathoṅ ko us ke ūpar se guzarne diyā. ³⁴ Phir Yāhū mahal meṅ dākhil huā aur khāyā aur piyā. Is ke bād us ne hukm diyā, “Koi jāe aur us lānatī aurat ko dafn kare, kyoṅki wuh bādshāh kī beṭī thī.”

³⁵ Lekin jab mulāzim use dafn karne ke lie bāhar nikle to dekhā ki sirf us kī khoparī, hāth aur pānw bāqī rah gae haiṅ. ³⁶ Yāhū ke pās wāpas jā kar unhoṅ ne use āḡāh kiyā. Tab us ne kahā, “Ab sab kuchh purā huā hai jo Rab ne apne khādim Iliyās Tishbī kī mārifat farmāyā thā, ‘Yazrael kī zamīn par kutte Īzabil kī lāsh khā jāenge. ³⁷ Us kī lāsh Yazrael kī zamīn par gobar kī tarah paṛī raheḡ tāki koi yaḳīn se na kah sake ki wuh kahān hai.’”

10

Yāhū Aḳhiyab kī Aulād ko Halāk Kartā Hai

¹ Sāmariya meṅ Aḳhiyab ke 70 beṭe the. Ab Yāhū ne khat likh kar Sāmariya bhej die. Yazrael ke afsaroṅ, shahr ke buzurgoṅ aur Aḳhiyab ke beṭoṅ ke sarparastoṅ ko yih khat mil gae. Aur un meṅ zail kī khabar likhī thī,

² “Āp ke mālik ke beṭe āp ke pās haiṅ. Āp qilāband shahr meṅ rahte haiṅ, aur āp ke pās hathiyār, rath aur ghoṛe bhī haiṅ. Is lie main āp ko

chailēnj detā hūn ki yih khat parhte hī ³ apne mālik ke sab se achchhe aur lāyq beṭe ke chun kar use us ke bāp ke takht par biṭhā deñ. Phir apne mālik ke khāndān ke lie laṛeñ!”

⁴ Lekin Sāmariya ke buzurg behad saham gae aur āpas meñ kahne lage, “Agar do bādshāh us kā muqābalā na kar sake to ham kyā kar sakte haiñ?”

⁵ Is lie mahal ke inchārj, Sāmariya par muqarrar afsar, shahr ke buzurgoñ aur Aḳhiyab ke beṭoñ ke sarparastoñ ne Yāhū ko paig̃hām bhejā, “Ham āp ke khādim haiñ aur jo kuchh āp kahañge ham karne ke lie taiyār haiñ. Ham kiśi ko bādshāh muqarrar nahīñ kareñge. Jo kuchh āp munāsib samajhte haiñ wuh karen.”

⁶ Yih parh kar Yāhū ne ek aur khat likh kar Sāmariya bhejā. Us meñ likhā thā, “Agar āp wāqai mere sāth haiñ aur mere tābe rahnā chāhte haiñ to apne mālik ke beṭoñ ke saroñ ko kāṭ kar kal is waqt tak Yazrael meñ mere pās le aēñ.” Kyōñki Aḳhiyab ke 70 beṭe Sāmariya ke baṛoñ ke pās rah kar parwarish pā rahe the. ⁷ Jab khat un ke pās pahuñch gayā to in ādmiyoñ ne 70 ke 70 shahzādoñ ko zabah kar diyā aur un ke saroñ ko tokroñ meñ rakh kar Yazrael meñ Yāhū ke pās bhej diyā.

⁸ Ek qāsīd ne Yāhū ke pās ā kar ittālā dī, “Wuh bādshāh ke beṭoñ ke sar le kar aē haiñ.” Tab Yāhū ne hukm diyā, “Shahr ke darwāze par un ke do dher lagā do aur unheñ subah tak wahīñ rahne do.” ⁹ Agle din Yāhū subah ke waqt niklā aur darwāze ke pās khare ho kar logoñ se mukhātīb huā, “Yūrām kī maut ke nāte se āp be’īlzām haiñ. Maiñ hī ne apne mālik ke khilāf mansūbe bāndh kar use mār ḍālā. Lekin kis ne in tamām beṭoñ kā sar qalam kar diyā? ¹⁰ Chunāñche āj jān leñ ki jo kuchh bhī Rab ne Aḳhiyab aur us ke khāndān ke bāre meñ farmāyā hai wuh pūrā ho jāegā. Jis kā elān Rab ne apne khādim Iliyās kī mārifat kiyā hai wuh us ne kar liyā hai.” ¹¹ Is ke bād Yāhū ne Yazrael meñ rahne wāle Aḳhiyab ke bāqī tamām rishtedāroñ, baṛe afsaroñ, qarībī dostoñ aur pujāriyoñ ko halāk kar diyā. Ek bhī na bachā.

¹² Phir wuh Sāmariya ke lie rawānā huā. Rāste meñ jab Bait-iqad-roīm ke qarīb pahuñch gayā ¹³ to us kī mulāqāt Yahūdāh ke bādshāh Aḳhaziyāh ke chand ek rishtedāroñ se huī. Yāhū ne pūchhā, “Āp kaun haiñ?” Unhoñ ne jawāb diyā, “Ham Aḳhaziyāh ke rishtedār haiñ aur Sāmariya kā safr kar rahe haiñ. Wahāñ ham bādshāh aur malikā ke beṭoñ se milnā chāhte haiñ.” ¹⁴ Tab Yāhū ne hukm diyā, “Unheñ zindā pakaṛo!” Unhoñ ne unheñ zindā pakaṛ kar Bait-iqad ke hauz ke pās mār ḍālā. 42 ādmiyoñ meñ se ek bhī na bachā.

¹⁵ Us jagah ko chhoṛ kar Yāhū āge niklā. Chalthe chalte us kī mulāqāt Yūnadab bin Raikāb se huī jo use me milne ā rahā thā. Yāhū ne salām karke kahā, “Kyā āp kā dil mere bāre meñ mukhlis hai jaisā ki merā dil āp ke bāre meñ hai?” Yūnadab ne jawāb diyā, “Jī hāñ.” Yāhū bolā, “Agar aisā hai, to mere sāth hāth milāeñ.” Yūnadab ne us ke sāth hāth milāyā to Yāhū ne use apne rath par sawār hone diyā. ¹⁶ Phir Yāhū ne kahā, “Aēñ mere sāth aur merī Rab ke lie jidd-o-jahd dekheñ.” Chunāñche Yūnadab Yāhū ke sāth Sāmariya chalā gayā.

¹⁷ Sāmariya pahuñch kar Yāhū ne Aḳhiyab ke khāndān ke jitne afrād ab tak bach gae the halāk kar die. Jis tarah Rab ne Iliyās ko farmāyā thā usī tarah Aḳhiyab kā pūrā gharānā miṭ gayā.

Yāhū Bāl ke Tamām Pujāriyoñ ko Qatl Kartā Hai

¹⁸ Is ke bād Yāhū ne tamām logoñ ko jamā karke elān kiyā, “Aḳhiyab ne Bāl Dewatā kī parastish thoṛī kī hai. Maiñ kahiñ zyādā us kī pūjā karūnga!

¹⁹ Ab jā kar Bāl ke tamām nabiyōn, khidmatguzārōn aur pujāriyōn ko bulā laēñ. Kḥayāl karen ki ek bhī dūr na rahe, kyonki mainī Bāl ko baṛī qurbānī pesh karūnga. Jo bhī āne se inkār kare use sazā-e-maut dī jāegī.”

Is tarah Yāhū ne Bāl ke khidmatguzārōn ke lie jāl bichhā diyā tāki wuh us meñ phaṅs kar halāk ho jāēñ. ²⁰⁻²¹ Us ne pūre Isrāīl meñ qāsid bhej kar elān kiyā, “Bāl Dewatā ke lie muqaddas id manāēñ!” Chunānche Bāl ke tamām pujārī āe, aur ek bhī ijtimā se dūr na rahā. Itne jamā hue ki Bāl kā mandir ek sire se dūsre sire tak bhar gayā.

²² Yāhū ne id ke kapṛōn ke inchārj ko hukm diyā, “Bāl ke tamām pujāriyōn ko id ke libās de denā.” Chunānche sab ko libās die gae. ²³ Phir Yāhū aur Yūnadab bin Raikāb Bāl ke mandir meñ dākḥil hue, aur Yāhū ne Bāl ke khidmatguzārōn se kahā, “Dhyān deñ ki yahāñ āp ke sāth Rab kā koī khādīm maujūd na ho. Sirf Bāl ke pujārī hone chāhiēñ.”

²⁴ Donoñ ādmī sāmne gae tāki zabah kī aur bhasm hone wālī qurbāniyāñ pesh karen. Itne meñ Yāhū ke 80 ādmī bāhar mandir ke irdgird khare ho gae. Yāhū ne unheñ hukm de kar kahā thā, “Kḥabardār! Jo pūjā karne wāloñ meñ se kisī ko bachne de use sazā-e-maut dī jāegī.”

²⁵ Jyōñ hī Yāhū bhasm hone wālī qurbānī ko chaṛḥāne se fāriḡ huā to us ne apne muhāfizoñ aur afsarōñ ko hukm diyā, “Andar jā kar sab ko mār denā. Ek bhī bachne na pāe.” Wuh dākḥil hue aur apnī talwārōn ko khūñch kar sab ko mār ḍālā. Lāshōñ ko unhoñ ne bāhar phaiñk diyā. Phir wuh mandir ke sab se andar wāle kamre meñ gae ²⁶ jahāñ but thā. Use unhoñ ne nikāl kar jalā diyā ²⁷ aur Bāl kā satūn bhī ṭukre ṭukre kar diyā. Bāl kā pūrā mandir ḍhā diyā gayā, aur wuh jagah baitul-kḥalā ban gaī. Āj tak wuh is ke lie istemāl hotā hai.

Yāhū kī Hukūmat

²⁸ Is tarah Yāhū ne Isrāīl meñ Bāl Dewatā kī pūjā kḥatm kar dī. ²⁹ To bhī wuh Yarubiyām bin Nabāt ke un gunāhoñ se bāz na āyā jo karne par Yarubiyām ne Isrāīl ko uksāyā thā. Baitel aur Dān meñ qāym sone ke bachḥṛōñ kī pūjā kḥatm na huī.

³⁰ Ek din Rab ne Yāhū se kahā, “Jo kuchh mujhe pasand hai use tū ne achchhī tarah saranjām diyā hai, kyonki tū ne Akḥiyab ke gharāne ke sāth sab kuchh kiyā hai jo merī marzī thī. Is wajah se terī aulād chauthī pusht tak Isrāīl par hukūmat kartī rahegī.” ³¹ Lekin Yāhū ne pūre dil se Rab Isrāīl ke Khudā kī shariāt ke mutābiq zindagī na guzārī. Wuh un gunāhoñ se bāz āne ke lie taiyār nahīñ thā jo karne par Yarubiyām ne Isrāīl ko uksāyā thā.

³² Yāhū kī hukūmat ke daurān Rab Isrāīl kā ilāqā chhoṭā karne lagā. Shām ke bādshāh Hazāel ne Isrāīl ke us pūre ilāqe par qabzā kar liyā ³³ jo Dariyā-e-Yardan ke mashriq meñ thā. Jad, Rūbin aur Manassī kā ilāqā Jiliyād Basan se le kar Dariyā-e-Arnon par wāqe Aroīr tak Shām ke bādshāh ke hāth meñ ā gayā.

³⁴ Bāqī jo kuchh Yāhū kī hukūmat ke daurān huā, jo us ne kiyā aur jo kāmyābiyāñ use hāsīl huīñ wuh ‘Shāhān-e-Isrāīl kī Tārīkh’ kī kitāb meñ bayān kiyā gayā hai. ³⁵⁻³⁶ Wuh 28 sāl Sāmariya meñ bādshāh rahā. Wahāñ wuh dafn bhī huā. Jab wuh mar kar apne bāpdādā se jā milā to us kā beṭā Yahuākḥaz taḥtnashīn huā.

¹ Jab Akhaziyāh kī mān Ataliyāh ko mālūm huā ki merā beṭā mar gayā hai to wuh Akhaziyāh kī tamām aulād ko qatl karne lagī. ² Lekin Akhaziyāh kī sagī bahan Yahūsabā ne Akhaziyāh ke chhoṭe beṭe Yuās ko chupke se un shahzādōn meñ se nikāl liyā jinheñ qatl karnā thā aur use us kī dāyā ke sāth ek ṣṭor meñ chhupā diyā jis meñ bistar waḡhairā mahfūz rakhe jāte the. Is tarah wuh bach gayā. ³ Bād meñ Yuās ko Rab ke ghar meñ muntaqīl kiyā gayā jahān wuh us ke sāth un chhih sāloñ ke daurān chhupā rahā jab Ataliyāh malikā thī.

Ataliyāh kā Anjām aur Yuās Bādshāh Ban Jātā Hai

⁴ Ataliyāh kī hukūmat ke sātweñ sāl meñ Yahoyadā Imām ne sau sau sipāhiyōñ par muqarrar afsarōñ, Kārī nāmī dastoñ aur shāhī muhāfizoñ ko Rab ke ghar meñ bulā liyā. Wahān us ne qasam khilā kar un se ahd bāndhā. Phir us ne bādshāh ke beṭe Yuās ko pesh karke ⁵ unheñ hidāyat kī, “Agle Sabat ke din āp meñ se jitne ḍyūṭī par āeñge wuh tin hissoñ meñ taqsim ho jāeñ. Ek hissā shāhī mahal par pahrā de, ⁶ dūsra Sūr nāmī darwāze par aur tīsra shāhī muhāfizoñ ke pīchhe ke darwāze par. Yoñ āp Rab ke ghar kī hifāzat kareñge. ⁷ Dūsre do guroh jo Sabat ke din ḍyūṭī nahīn karte unheñ Rab ke ghar meñ ā kar Yuās Bādshāh kī pahrādārī karnī hai. ⁸ Wuh us ke irdgird dāyā banā kar apne hathiyāroñ ko pakare rakheñ aur jahān bhī wuh jāe use ghare rakheñ. Jo bhī is dāyre meñ ghusne kī koshish kare use mār ḍālnā.”

⁹ So sau sipāhiyōñ par muqarrar afsarōñ ne aisā hī kiyā. Agle Sabat ke din wuh sab apne faujiyōñ samet Yahoyadā Imām ke pās āe. Wuh bhī āe jo ḍyūṭī par the aur wuh bhī jin kī ab chhuṭṭī thī. ¹⁰ Imām ne afsarōñ ko Dāūd Bādshāh ke wuh neze aur ḍhāleñ dīñ jo ab tak Rab ke ghar meñ mahfūz rakhī huī thīñ. ¹¹ Phir muhāfiz hathiyāroñ ko hāth meñ pakare bādshāh ke gird kharē ho gae. Qurbāngāh aur Rab ke ghar ke darmiyān un kā dāyā Rab ke ghar kī junūbī diwār se le kar us kī shimālī diwār tak phailā huā thā. ¹² Phir Yahoyadā bādshāh ke beṭe Yuās ko bāhar lāyā aur us ke sar par tāj rakh kar use qawānīn kī kitāb de dī. Yoñ Yuās ko bādshāh banā diyā gayā. Unhoñ ne use masah karke tāliyāñ bajāñ aur buland āwāz se nārā lagāne lage, “Bādshāh zindābād!”

¹³ Jab muhāfizoñ aur bāqī logoñ kā shor Ataliyāh tak pahuñchā to wuh Rab ke ghar ke sahan meñ un ke pās āi. ¹⁴ Wahān pahuñch kar wuh kyā deḡhtī hai ki nayā bādshāh us satūn ke pās kharā hai jahān bādshāh riwāj ke mutābiq kharā hotā hai, aur wuh afsarōñ aur turam bajāne wāloñ se ghīrā huā hai. Tamām ummat bhī sāth kharī turam bajā bajā kar khushi manā rahī hai. Ataliyāh ranjish ke māre apne kapre phār kar chīkḡ uṭhī, “Ġhaddārī, ġhaddārī!”

¹⁵ Yahoyadā Imām ne sau sau faujiyōñ par muqarrar un afsarōñ ko bulāyā jin ke sapurd fuj kī gāi thī aur unheñ hukm diyā, “Use bāhar le jāeñ, kyōñki munāsib nahīn ki use Rab ke ghar ke pās mārā jāe. Aur jo bhī us ke pīchhe āe use talwār se mār denā.”

¹⁶ Wuh Ataliyāh ko pakaṛ kar us rāste par le gae jis par chalte hue ghore mahal ke pās pahuñchte haiñ. Wahān use mār diyā gayā. ¹⁷ Phir Yahoyadā ne bādshāh aur qaum ke sāth mil kar Rab se ahd bāndh kar wādā kiyā ki ham Rab kī qaum raheñge. Is ke alāwā bādshāh ne Yahoyadā kī mārīfat qaum se bhī ahd bāndhā. ¹⁸ Is ke bād ummat ke tamām log Bāl ke mandīr par ṭūṭ pāre aur use ḍhā diyā. Us kī qurbāngāhoñ aur butōñ ko ṭukre ṭukre karke unhoñ ne Bāl ke puḡārī Mattān ko qurbāngāhoñ

ke sāmne hī mār dālā. Rab ke ghar par pahredār khare karne ke bād ¹⁹ Yahoyadā sau sau faujiyon par muqarrar afsaron, Kārī nāmī dastoñ, mahal ke muhāfizon aur bāqī pūrī ummat ke hamrah julūs nikāl kar bādshāh ko Rab ke ghar se mahal meñ le gayā. Wuh muhāfizon ke darwāze se ho kar dākhlil hue. Bādshāh shāhī takht par baith gayā, ²⁰ aur tamām ummat khushī manātī rahī. Yoñ Yarūshalam Shahr ko sukūn milā, kyonki Ataliyāh ko mahal ke pās talwār se mār diyā gayā thā.

Yahūdāh kā Bādshāh Yuās

²¹ Yuās sāt sāl kā thā jab takhtnashīn huā.

12

¹ Wuh Isrāil ke bādshāh Yāhū kī hukūmat ke sātweñ sāl meñ Yahūdāh kā bādshāh banā, aur Yarūshalam meñ us kī hukūmat kā daurāniyā 40 sāl thā. Us kī māñ Zibiyāh Bair-sabā kī rahne wālī thī. ² Jab tak Yahoyadā us kī rāhnumāi kartā thā Yuās wuh kuchh kartā rahā jo Rab ko pasand thā. ³ To bhī ūñchī jaghoñ ke mandir dūr na kie gae. Awām māmūl ke mutābiq wahāñ apñī qurbāniyāñ pesh karte aur baḥhūr jalāte rahe.

Yuās Rab ke Ghar kī Marammat Karwātā Hai

⁴ Ek din Yuās ne imāmoñ ko hukm diyā, “Rab ke lie maḥsūs jitne bhī paise Rab ke ghar meñ lāe jāte haiñ un sab ko jamā karen, chāhe wuh mardumshumārī ke ṭaiks * yā kiñi mannāt ke zimm meñ die gae hoñ, chāhe razākārānā taur par adā kie gae hoñ. ⁵ Yih tamām paise imāmoñ ke sapurd kie jāeñ. In se āp ko jahāñ bhī zarūrat hai Rab ke ghar kī darāroñ kī marammat karwāñ hai.” ⁶ Lekin Yuās kī hukūmat ke 23weñ sāl meñ us ne dekhā ki ab tak Rab ke ghar kī darāroñ kī marammat nahīñ huī. ⁷ Tab us ne Yahoyadā aur bāqī imāmoñ ko bulā kar pūchhā, “Āp Rab ke ghar kī marammat kyon nahīñ karā rahe? Ab se āp ko in paison se āp kī apñī zarūriyāt pūrī karne kī ijāzat nahīñ balki tamām paise Rab ke ghar kī marammat ke lie istemāl karne haiñ.”

⁸ Imām māñ gae ki ab se ham logoñ se hadiyā nahīñ leñge aur ki is ke badle hamēñ Rab ke ghar kī marammat nahīñ karwāñi pāregī. ⁹ Phir Yahoyadā Imām ne ek sandūq le kar us ke dhakne meñ sūrākh banā diyā. Is sandūq ko us ne qurbāngāh ke pās rakh diyā, us darwāze ke dahnī taraf jis meñ se parastār Rab ke ghar ke sahan meñ dākhlil hote the. Jab log apne hadiyājāt Rab ke ghar meñ pesh karte to darwāze kī pahrādārī karne wāle imām tamām paison ko sandūq meñ dāl dete. ¹⁰ Jab kabhī patā chaltā ki sandūq bhar gayā hai to bādshāh kā mīrmunshī aur imām-e-āzam āte aur tamām paise gin kar thailiyon meñ dāl dete the. ¹¹ Phir yih gine hue paise un ṭhekedāroñ ko die jāte jin ke sapurd Rab ke ghar kī marammat kā kām kiyā gayā thā. In paison se wuh marammat karne wāle kārigaroñ kī ujrāt adā karte the. In meñ barhaī, imārat par kām karne wāle, ¹² rāj aur patthar tarāshne wāle shāmil the. Is ke alāwā unhoñ ne yih paise darāroñ kī marammat ke lie darkār lakaṛī aur tarāshe hue pattharoñ ke lie bhī istemāl kie. Bāqī jitne aḥhrājāt Rab ke ghar ko bahāl karne ke lie zarūrī the wuh sab in paison se pūre kie gae. ¹³ Lekin in hadiyājāt se sone yā chāñdī kī chīzeñ na banwāī gāiñ, na chāñdī ke bāsan, battī katarne ke auzār, chhīṛkāw ke kaṭore yā turam. ¹⁴ Yih sirf aur sirf ṭhekedāroñ ko die gae tāki wuh Rab ke ghar kī marammat kar sakeñ. ¹⁵ Ṭhekedāroñ

* 12:4 Dekhie ḡhuruj 30:11-16.

se hisāb na liyā gayā jab unheñ kārīgaroñ ko paise dene the, kyonki wuh qābil-e-etamād the.

¹⁶ Mahz wuh paise jo qusūr aur gunāh kī qurbāniyoñ ke lie milte the Rab ke ghar kī marammat ke lie istemāl na hue. Wuh imāmoñ kā hissā rahe.

Ḳharāj Milne par Hazāel Yarūshalam ko Chhortā Hai

¹⁷ Un dinōñ meñ Shām ke bādshāh Hazāel ne Jāt par hamlā karke us par qabzā kar liyā. Is ke bād wuh muḡ kar Yarūshalam kī taraf barhne lagā tāki us par bhī hamlā kare. ¹⁸ Yih dekh kar Yahūdāh ke bādshāh Yuās ne un tamām hadiyājāt ko ikaṭṭhā kiyā jo us ke bāpdādā Yahūsafat, Yahūrām aur Aḳhazyāh ne Rab ke ghar ke lie maḳhsūs kie the. Us ne wuh bhī jamā kie jo us ne ḳhud Rab ke ghar ke lie maḳhsūs kie the. Yih chīzeñ us sāre sone ke sāth milā kar jo Rab ke ghar aur shāhī mahal ke ḳhazānoñ meñ thā us ne sab kuchh Hazāel ko bhej diyā. Tab Hazāel Yarūshalam ko chhor kar chalā gayā.

Yuās kī Maut

¹⁹ Bāqī jo kuchh Yuās kī hukūmat ke daurān huā aur jo kuchh us ne kiyā us kā zikr ‘Shāhān-e-Yahūdāh’ kī kitāb meñ kiyā gayā hai. ²⁰ Ek din us ke afsarōñ ne us ke ḳhilāf sāzish karke use qatl kar diyā jab wuh Bait-millo ke pās us rāste par thā jo Sillā kī taraf utar jātā thā. ²¹ Qātiloñ ke nām Yūzabad bin Sim’āt aur Yahūzabad bin Shūmīr the. Yuās ko Yarūshalam ke us hisse meñ jo ‘Dāūd kā Shahr’ kahlātā hai ḳhāndāni qabr meñ dafnāyā gayā. Phir us kā beṭā Amasiyāh taḳhtnashīn huā.

13

Isrāil kā Bādshāh Yahuāḳhaz

¹ Yahuāḳhaz bin Yāhū Yahūdāh ke bādshāh Yuās bin Aḳhazyāh kī hukūmat ke 23weñ sāl meñ Isrāil kā bādshāh banā. Us kī hukūmat kā daurāniyā 17 sāl thā, aur us kā dārul-hukūmat Sāmariyā rahā. ² Us kā chāl-chalan Rab ko nāpasand thā, kyonki wuh bhī Yarubiyām bin Nabāt ke bure namūne par chaltā rahā. Us ne wuh gunāh jāri rakhe jo karne par Yarubiyām ne Isrāil ko uksāyā thā. Us butparasti se wuh kabhī bāz na āyā.

³ Is wajah se Rab Isrāil se bahut nārāz huā, aur wuh Shām ke bādshāh Hazāel aur us ke beṭe Bin-hadad ke wasile se unheñ bār bār dabātā rahā.

⁴ Lekin phir Yahuāḳhaz ne Rab kā ḡhazab ṭhanḍā kiyā, aur Rab ne us kī minnateñ sunīñ, kyonki use mālūm thā ki Shām kā bādshāh Isrāil par kitnā zulm kar rahā hai. ⁵ Rab ne kisī ko bhej diyā jis ne unheñ Shām ke zulm se āzād karwāyā. Is ke bād wuh pahle kī tarah sukūn ke sāth apne gharoñ meñ rah sakte the. ⁶ To bhī wuh un gunāhoñ se bāz na āe jo karne par Yarubiyām ne unheñ uksāyā thā balki un kī yih butparasti jāri rahī. Yasīrat Dewī kā but bhī Sāmariyā se haṭāyā na gayā.

⁷ Āḳhir meñ Yahuāḳhaz ke sirf 50 ghursawār, 10 rath aur 10,000 piyādā sipāhī rah gae. Fauj kā bāqī hissā Shām ke bādshāh ne tabāh kar diyā thā. Us ne Isrāilī faujiyoñ ko kuchal kar yoñ urā diyā thā jis tarah dhūl anāj ko gāhte waqt ur jātī hai.

⁸ Bāqī jo kuchh Yahuāḳhaz kī hukūmat ke daurān huā, jo kuchh us ne kiyā aur jo kāmyābiyāñ use hāsīl huīñ wuh ‘Shāhān-e-Isrāil kī Tārīḳh’ kī kitāb meñ bayān kī gāī haiñ. ⁹ Jab wuh mar kar apne bāpdādā se jā milā to use Sāmariyā meñ dafnāyā gayā. Phir us kā beṭā Yahuās taḳhtnashīn huā.

Isrāīl kā Bādshāh Yahuās

¹⁰ Yahuās bin Yahuākḥaz Yahūdāh ke bādshāh Yuās kī hukūmat ke 37weñ sāl meñ Isrāīl kā bādshāh banā. ¹¹ Yahuās kā chāl-chalan Rab ko nāpasand thā. Wuh un gunāhoñ se bāz na āyā jo karne par Yarubiyām bin Nabāt ne Isrāīl ko uksāyā thā balki yih butparastī jāri rahī. ¹² Bāqī jo kuchh Yahuās kī hukūmat ke daurān huā, jo kuchh us ne kiyā aur jo kāmyābiyān use hāsil huñ wuh ‘Shāhān-e-Isrāīl kī Tārīkh’ kī kitāb meñ darj haiñ. Us meñ us kī Yahūdāh ke bādshāh Amasiyāh ke sāth jang kā zikr bhī hai.

¹³ Jab Yahuās mar kar apne bāpdādā se jā milā to use Sāmariya meñ shāhī qabr meñ dafnāyā gayā. Phir Yarubiyām Duwum taḥt par baiṭh gayā.

Bistar-e-Marg par Yahuās kī Ilīshā se Mulāqāt

¹⁴ Yahuās ke daur-e-hukūmat meñ Ilīshā shadid bīmār ho gayā. Jab wuh marne ko thā to Isrāīl kā bādshāh Yahuās us se milne gayā. Us ke ūpar jhuk kar wuh khūb ro parā aur chillāyā, “Hāy, mere bāp, mere bāp. Isrāīl ke rath aur us ke ghoṛe!” ¹⁵ Ilīshā ne use hukm diyā, “Ek kamān aur kuchh tīr le āeñ.” Bādshāh kamān aur tīr Ilīshā ke pās le āyā. ¹⁶ Phir Ilīshā bolā, “Kamān ko pakareñ.” Jab bādshāh ne kamān ko pakar liyā to Ilīshā ne apne hāth us ke hāthoñ par rakh die. ¹⁷ Phir us ne hukm diyā, “Mashriqī khīrkī ko khol deñ.” Bādshāh ne use khol diyā. Ilīshā ne kahā, “Tīr chalāeñ!” Bādshāh ne tīr chalāyā. Ilīshā pukārā, “Yih Rab kā fatah dilāne wālā tīr hai, Shām par fatah kā tīr! Āp Afīq ke pās Shām kī fauj ko mukammal taur par tabāh kar deñge.”

¹⁸ Phir us ne bādshāh ko hukm diyā, “Ab bāqī tīroñ ko pakareñ.” Bādshāh ne unheñ pakar liyā. Phir Ilīshā bolā, “In ko zamīn par paṭakh deñ.” Bādshāh ne tīn martabā tīroñ ko zamīn par paṭakh diyā aur phir ruk gayā. ¹⁹ Yih dekh kar mard-e-Ḳhudā ḡhusse ho gayā aur bolā, “Āp ko tīroñ ko pāñch yā chhih martabā zamīn par paṭakhnā chāhie thā. Agar aisā karte to Shām kī fauj ko shikast de kar mukammal taur par tabāh kar dete. Lekin ab āp use sirf tīn martabā shikast deñge.”

²⁰ Thoṛī der ke bād Ilīshā faut huā aur use dafn kiyā gayā. Un dinon meñ Moābī luṭere har sāl mausam-e-bahār ke daurān mulk meñ ghus āte the. ²¹ Ek dīn kisī kā janāzā ho rahā thā to achānak yih luṭere nazar āe. Mātam karne wāle lāsh ko qarīb kī Ilīshā kī qabr meñ phaiñk kar bhāg gae. Lekin jyoñ hī lāsh Ilīshā kī haḍḍiyon se ṭakrāi us meñ jān ā gaī aur wuh ādmī kharā ho gayā.

Ilīshā ke Ākhirī Alfāz Pūre Ho Jāte Haiñ

²² Yahuākḥaz ke jīte-jī Shām kā bādshāh Hazāel Isrāīl ko dabātā rahā. ²³ To bhī Rab ko apnī qaum par tars āyā. Us ne un par rahm kiyā, kyonki use wuh ahd yād rahā jo us ne Ibrāhīm, Is’hāq aur Yāqūb se bāndhā thā. Āj tak wuh unheñ tabāh karne yā apne huzūr se khārij karne ke lie taiyār nahīn huā.

²⁴ Jab Shām kā bādshāh Hazāel faut huā to us kā beṭā Bin-hadad taḥtnashīn huā. ²⁵ Tab Yahuās bin Yahuākḥaz ne Bin-hadad se wuh Isrāīlī shahr dubārā chhīn lie jin par Bin-hadad ke bāp Hazāel ne qabzā kar liyā thā. Tīn bār Yahuās ne Bin-hadad ko shikast de kar Isrāīlī shahr wāpas le lie.

14

Yahūdāh kā Bādshāh Amasiyāh

¹ Amasiyāh bin Yuās Isrāil ke bādshāh Yahuās bin Yahuākḥaz ke dūsre sāl meñ Yahūdāh kā bādshāh banā. ² Us waqt wuh 25 sāl kā thā. Wuh Yarūshalam meñ rah kar 29 sāl hukūmat kartā rahā. Us kī māñ Yahuaddān Yarūshalam kī rahne wālī thī. ³ Jo kuchh Amasiyāh ne kiyā wuh Rab ko pasand thā, agarche wuh utnī wafādārī se Rab kī pairawī nahīn kartā thā jītnī us ke bāp Dāūd ne kī thī. Har kām meñ wuh apne bāp Yuās ke namūne par chalā, ⁴ lekin us ne bhī ūnchī jaghoñ ke mandiroñ ko dūr na di kiyā. Am log ab tak wahāñ qurbāniyāñ chaḥḥāte aur baḥḥūr jalāte rahe.

⁵ Jyon hī Amasiyāh ke pāñw mazbūtī se jam gae us ne un afsaron ko sazā-e-maut dī jinhoñ ne bāp ko qatl kar diyā thā. ⁶ Lekin un ke beṭoñ ko us ne zindā rahne diyā aur yon Mūsūwī shariat ke tābe rahā jis meñ Rab farmātā hai, “Wālidāin ko un ke bachchoñ ke jarāym ke sabab se sazā-e-maut na dī jāe, na bachchoñ ko un ke wālidāin ke jarāym ke sabab se. Agar kisī ko sazā-e-maut denī ho to us gunāh ke sabab se jo us ne ḥud kiyā hai.”

⁷ Amasiyāh ne Adomiyon ko Namak kī Wādī meñ shikast dī. Us waqt un ke 10,000 faujī us se larne āe the. Jang ke daurān us ne Silā Shahr par qabzā kar liyā aur us kā nām Yuqtiyel rakhā. Yih nām āj tak rāy j hai.

Amasiyāh Isrāil ke Bādshāh Yahuās se Lartā Hai

⁸ Is fatah ke bād Amasiyāh ne Isrāil ke bādshāh Yahuās bin Yahuākḥaz ko paighām bhejā, “Āeñ, ham ek dūsre kā muqābalā karen!” ⁹ Lekin Isrāil ke bādshāh Yahuās ne jawāb diyā, “Lubnān meñ ek kāñṭedār jhārī ne deodār ke ek daraḥt se bāt kī, ‘Mere beṭe ke sāth apnī beṭī kā rishtā bāndho.’ Lekin usī waqt Lubnān ke janglī jānwaron ne us ke ūpar se guzar kar use pāñwoñ tale kuchal ḍalā. ¹⁰ Mulḥ-e-Adom par fatah pāne ke sabab se āp kā dil maḥrūr ho gayā hai. Lekin merā mashwarā hai ki āp apne ghar meñ rah kar fatah meñ hāsīl huī shohrat kā mazā lene par iktifā karen. Āp aisī musibat ko kyon dāwat dete haiñ jo āp aur Yahūdāh kī tabāhī kā bāis ban jāe?”

¹¹ Lekin Amasiyāh mānane ke lie taiyār nahīn thā, is lie Yahuās apnī fauj le kar Yahūdāh par chaḥḥ āyā. Bait-shams ke pās us kā Yahūdāh ke bādshāh ke sāth muqābalā huā. ¹² Isrāil kī fauj ne Yahūdāh kī fauj ko shikast dī, aur har ek apne apne ghar bhāg gayā. ¹³ Isrāil ke bādshāh Yahuās ne Yahūdāh ke bādshāh Amasiyāh bin Yuās bin Aḥzāziyāh ko wahīn Bait-shams meñ giriftār kar liyā. Phir wuh Yarūshalam gayā aur shahr kī fasīl Ifrāim nāmī darwāze se Kone ke Darwāze tak girā dī. Is hisse kī lambāi taqriban 600 fuṭ thī. ¹⁴ Jītnā bhī sonā, chāñdī aur qīmtī sāmān Rab ke ghar aur shāhī mahal ke ḥazānoñ meñ thā use us ne pūre kā pūrā chhīn liyā. Lūṭā huā māl aur bāz yarḥamāloñ ko le kar wuh Sāmariya wāpas chalā gayā.

Isrāil ke Bādshāh Yahuās kī Maut

¹⁵ Bāqī jo kuchh Yahuās kī hukūmat ke daurān huā, jo kuchh us ne kiyā aur jo kāmyābiyāñ use hāsīl huiñ wuh ‘Shāhān-e-Isrāil kī Tārīḥ’ kī kitāb meñ darj haiñ. Us meñ us kī Yahūdāh ke bādshāh Amasiyāh ke sāth jang kā zikr bhī hai. ¹⁶ Jab Yahuās mar kar apne bāpdādā se jā milā to use

Sāmariya meñ Isrāil ke bādshāhoñ kī qabr meñ dafnāyā gayā. Phir us kā beṭā Yarubiyām Duwum taḡhtnashīn huā.

Yahūdāh ke Bādshāh Amasiyāh kī Maut

¹⁷ Isrāil ke bādshāh Yahuās bin Yahuākḡhaz kī maut ke bād Yahūdāh kā bādshāh Amasiyāh bin Yuās mazid 15 sāl jītā rahā. ¹⁸ Bāqī jo kuchh Amasiyāh kī hukūmat ke daurān huā wuh ‘Shāhān-e-Yahūdāh kī Tārīkh’ kī kitāb meñ darj hai. ¹⁹ Ek din log Yarūshalam meñ us ke ḡhilāf sāsizish karne lage. Āḡhirkār us ne farār ho kar Lakīs meñ panāh li, lekin sāsizish karne wāloñ ne apne logoñ ko us ke pīchhe bhejā, aur wuh wahān use qatl karne meñ kāmyāb ho gae. ²⁰ Us kī lāsh ghoṛe par uṭhā kar Yarūshalam lāi gai jahān use shahr ke us hisse meñ jo ‘Dāūd kā Shahr’ kahlātā hai ḡhāndānī qabr meñ dafnāyā gayā.

²¹ Yahūdāh ke tamām logoñ ne Amasiyāh ke beṭe Uzziyāh * ko bāp ke taḡht par biṭhā diyā. Us kī umr 16 sāl thī ²² jab us kā bāp mar kar apne bāpdādā se jā milā. Bādshāh banane ke bād Uzziyāh ne Ailāt Shahr par qabzā karke use dubārā Yahūdāh kā hissā banā liyā. Us ne shahr meñ bahut tāmīrī kām karwāyā.

Isrāil kā Bādshāh Yarubiyām Duwum

²³ Yahūdāh ke bādshāh Amasiyāh bin Yuās ke 15weñ sāl meñ Yarubiyām bin Yahuās Isrāil kā bādshāh banā. Us kī hukūmat kā daurāniyā 41 sāl thā, aur us kā dārul-hukūmat Sāmariya rahā. ²⁴ Us kā chāl-chalan Rab ko nāpasand thā. Wuh un gunāhoñ se bāz na āyā jo karne par Nabāt ke beṭe Yarubiyām Awwal ne Isrāil ko uksāyā thā. ²⁵ Yarubiyām Duwum Labo-hamāt se le kar Bahīrā-e-Murdār tak un tamām ilāqoñ par dubārā qabzā kar sakā jo pahle Isrāil ke the. Yoñ wuh wādā pūrā huā jo Rab Isrāil ke ḡhudā ne apne ḡhādim Jāt-hifar ke rahne wāle nabī Yūnus bin Amittī kī mārifat kiyā thā. ²⁶ Kyoñki Rab ne Isrāil kī nihāyat burī hālat par dhyan diyā thā. Use mālūm thā ki chhoṭe baṛe sab halāk hone wāle haiñ aur ki unheñ chhuṛāne wālā koī nahīñ hai. ²⁷ Rab ne kabhī nahīñ kahā thā ki maiñ Isrāil qaum kā nām-o-nishān miṭā dūngā, is lie us ne unheñ Yarubiyām bin Yahuās ke wasile se najāt dilāi.

²⁸ Bāqī jo kuchh Yarubiyām Duwum kī hukūmat ke daurān huā, jo kuchh us ne kiyā aur jo jangī kāmyābiyāñ use hāsil huīñ un kā zikr ‘Shāhān-e-Isrāil kī Tārīkh’ kī kitāb meñ huā hai. Us meñ yih bhī bayān kiyā gayā hai ki us ne kis tarah Damishq aur Hamāt par dubārā qabzā kar liyā. ²⁹ Jab Yarubiyām mar kar apne bāpdādā se jā milā to use Sāmariya meñ bādshāhoñ kī qabr meñ dafnāyā gayā. Phir us kā beṭā Zakariyāh taḡhtnashīn huā.

15

Yahūdāh kā Bādshāh Uzziyāh

¹ Uzziyāh bin Amasiyāh Isrāil ke bādshāh Yarubiyām Duwum kī hukūmat ke 27weñ sāl meñ Yahūdāh kā bādshāh banā. ² Us waqt us kī umr 16 sāl thī, aur wuh Yarūshalam meñ rah kar 52 sāl hukūmat kartā rahā. Us kī māñ Yakūliyāh Yarūshalam kī rahne wālī thī. ³ Apne bāp Amasiyāh kī tarah us kā chāl-chalan Rab ko pasand thā, ⁴ lekin ūñchī jaghoñ ko dūr na kiyā gayā, aur ām log wahān apnī qurbāniyāñ chārḡhate aur baḡhūr jalāte rahe.

* 14:21 Yahān kāi jaghoñ par Ibrānī meñ Uzziyāh kā dūsarā nām Azariyāh mustāmal hai.

⁵ Ek din Rab ne bādshāh ko sazā dī ki use koṛh lag gayā. Uzziyāh jīte-jī is bīmārī se shifā na pā sakā, aur use alāhidā ghar meñ rahnā parā. Us ke beṭe Yūtām ko mahal par muqarrar kiyā gayā, aur wuhī ummat par hukūmat karne lagā.

⁶ Bāqī jo kuchh Uzziyāh kī hukūmat ke daurān huā aur jo kuchh us ne kiyā wuh ‘Shāhān-e-Yahūdāh kī Tārīkh’ kī kitāb meñ darj hai. ⁷ Jab wuh mar kar apne bāpdādā se jā milā to use Yarūshalām ke us hisse meñ jo ‘Dāūd kā Shahr’ kahlātā hai khāndānī qabr meñ dafnāyā gayā. Phir us kā beṭā Yūtām taḥtnashīn huā.

Isrāīl kā Bādshāh Zakariyāh

⁸ Zakariyāh bin Yarubiyām Yahūdāh ke bādshāh Uzziyāh kī hukūmat ke 38weñ sāl meñ Isrāīl kā bādshāh banā. Us kā dārul-hukūmat bhī Sāmariya thā, lekin chhih māh ke bād us kī hukūmat khatm ho gāī. ⁹ Apne bāpdādā kī tarāh Zakariyāh kā chāl-chalan bhī Rab ko nāpasand thā. Wuh un gunāhoñ se bāz na āyā jo karne par Yarubiyām bin Nabāt ne Isrāīl ko uksāyā thā. ¹⁰ Sallūm bin Yabīs ne us ke khilāf sazīsh karke use sab ke sāmne qatl kiyā. Phir wuh us kī jagah bādshāh ban gayā.

¹¹ Bāqī jo kuchh Zakariyāh kī hukūmat ke daurān huā us kā zikr ‘Shāhān-e-Isrāīl kī Tārīkh’ kī kitāb meñ kiyā gayā hai.

¹² Yoñ Rab kā wuh wādā pūrā huā jo us ne Yāhū se kiyā thā, “Terī aulād chauthī pusht tak Isrāīl par hukūmat kartī rahegi.”

Isrāīl kā Bādshāh Sallūm

¹³ Sallūm bin Yabīs Yahūdāh ke bādshāh Uzziyāh ke 39weñ sāl meñ Isrāīl kā bādshāh banā. Wuh Sāmariya meñ rah kar sirf ek māh tak taḥt par baiṭh sakā. ¹⁴ Phir Manāhim bin Jādī ne Tīrzā se ā kar Sallūm ko Sāmariya meñ qatl kar diyā. Is ke bād wuh khud taḥt par baiṭh gayā.

¹⁵ Bāqī jo kuchh Sallūm kī hukūmat ke daurān huā aur jo sazīsheñ us ne kīñ wuh ‘Shāhān-e-Isrāīl kī Tārīkh’ kī kitāb meñ bayān kiyā gayā hai.

¹⁶ Us waqt Manāhim ne Tīrzā se ā kar shahr Tīfsah ko us ke tamām bāshindoñ aur gird-o-nawāh ke ilāqe samet tabāh kiyā. Wajah yih thī ki us ke bāshinde apne darwāzoñ ko khol kar us ke tābe ho jāne ke lie taiyar nahīñ the. Jawāb meñ Manāhim ne un ko mārā aur tamām hāmilā auratoñ ke peṭ chīr ḍāle.

Isrāīl kā Bādshāh Manāhim

¹⁷ Manāhim bin Jādī Yahūdāh ke bādshāh Uzziyāh kī hukūmat ke 39weñ sāl meñ Isrāīl kā bādshāh banā. Sāmariya us kā dārul-hukūmat thā, aur us kī hukūmat kā daurāniyā 10 sāl thā. ¹⁸ Us kā chāl-chalan Rab ko nāpasand thā, aur wuh zindagi bhar un gunāhoñ se bāz na āyā jo karne par Yarubiyām bin Nabāt ne Isrāīl ko uksāyā thā.

¹⁹⁻²⁰ Manāhim ke daur-e-hukūmat meñ Asūr kā bādshāh Pūl yānī Tiglat-pilesar mulk se larne āyā. Manāhim ne use 34,000 kilogrām chāndī de dī tāki wuh us kī hukūmat mazbūt karne meñ madad kare. Tab Asūr kā bādshāh Isrāīl ko chhoṛ kar apne mulk wāpas chalā gayā. Chāndī ke yih paise Manāhim ne amīr Isrāīliyoñ se jamā kie. Har ek ko chāndī ke 50 sikke adā karne parē.

²¹ Bāqī jo kuchh Manāhim kī hukūmat ke daurān huā aur jo kuchh us ne kiyā wuh ‘Shāhān-e-Isrāīl kī Tārīkh’ kī kitāb meñ darj hai. ²² Jab wuh mar kar apne bāpdādā se jā milā to us kā beṭā Fiqahiyāh taḥt par baiṭh gayā.

Isrāīl kā Bādshāh Fiqahiyāh

²³ Fiqahiyâh bin Manâhim Yahūdâh ke bādshâh Uzziyâh ke 50weñ sâl meñ Isrâil kâ bādshâh banâ. Sāmariya meñ rah kar us kī hukūmat kâ daurāniyâ do sâl thâ. ²⁴ Fiqahiyâh kâ châl-chalan Rab ko nâpasand thâ. Wuh un gunâhoñ se báz na âyâ jo karne par Yarubiyâm bin Nabât ne Isrâil ko uksâyâ thâ.

²⁵ Ek din fauj ke âlâ afsar Fiqah bin Ramaliyâh ne us ke k̄hilâf sâzish kī. Jiliyâd ke 50 âdmiyoñ ko apnê sâth le kar us ne Fiqahiyâh ko Sāmariya ke mahal ke burj meñ mâr dâlâ. Us waqt do aur afsar banâm Arjüb aur Ariyâ bhî us kī zad meñ â kar mar gae. Is ke bād Fiqah taqht par baiṭh gayâ.

²⁶ Bâqī jo kuchh Fiqahiyâh kī hukūmat ke daurân huâ aur jo kuchh us ne kiyâ wuh ‘Shâhân-e-Isrâil kī Tārīkh’ kī kitâb meñ bayân kiyâ gayâ hai.

Isrâil kâ Bādshâh Fiqah

²⁷ Fiqah bin Ramaliyâh Yahūdâh ke bādshâh Uzziyâh kī hukūmat ke 52weñ sâl meñ Isrâil kâ bādshâh banâ. Sāmariya meñ rah kar wuh 20 sâl tak hukūmat kartâ rahâ. ²⁸ Fiqah kâ châl-chalan Rab ko nâpasand thâ. Wuh un gunâhoñ se báz na âyâ jo karne par Yarubiyâm bin Nabât ne Isrâil ko uksâyâ thâ.

²⁹ Fiqah ke daur-e-hukūmat meñ Asūr ke bādshâh Tiglat-pilesar ne Isrâil par hamlâ kiyâ. Zail ke tamâm shahr us ke qabze meñ â gae: Aiyyûn, Abil-bait-mākâ, Yânûh, Qâdis aur Hasūr. Jiliyâd aur Galil ke ilâqe bhî Naftâli ke pûre qabâyli ilâqe samet us kī girift meñ â gae. Asūr kâ bādshâh in tamâm jaghoñ meñ âbâd logoñ ko giriftâr karke apne mulk Asūr le gayâ.

³⁰ Ek din Hosea bin Ailâ ne Fiqah ke k̄hilâf sâzish karke use maut ke ghâṭ utâr diyâ. Phir wuh khud taqht par baiṭh gayâ. Yih Yahūdâh ke bādshâh Yûtâm bin Uzziyâh kī hukūmat ke 20weñ sâl meñ huâ.

³¹ Bâqī jo kuchh Fiqah kī hukūmat ke daurân huâ aur jo kuchh us ne kiyâ wuh ‘Shâhân-e-Isrâil kī Tārīkh’ kī kitâb meñ darj hai.

Yahūdâh kâ Bādshâh Yûtâm

³² Uzziyâh kâ beṭâ Yûtâm Isrâil ke bādshâh Fiqah kī hukūmat ke dūsre sâl meñ Yahūdâh kâ bādshâh banâ. ³³ Wuh 25 sâl kī umr meñ bādshâh banâ aur Yarūshalam meñ rah kar 16 sâl hukūmat kartâ rahâ. Us kī mân Yarūsâ bint Sadoq thî. ³⁴ Wuh apne bāp Uzziyâh kī tarah wuh kuchh kartâ rahâ jo Rab ko pasand thâ. ³⁵ To bhî ûñchī jaghoñ ke mandir haṭâe na gae. Log wahan apnī qurbāniyân charhâne aur baqhūr jalâne se báz na âe. Yûtâm ne Rab ke ghar kâ Bâlâi Darwazâ tāmīr kiyâ.

³⁶ Bâqī jo kuchh Yûtâm kī hukūmat ke daurân huâ aur jo kuchh us ne kiyâ wuh ‘Shâhân-e-Yahūdâh kī Tārīkh’ kī kitâb meñ qalamband hai.

³⁷ Un dinon meñ Rab Shâm ke bādshâh Razin aur Fiqah bin Ramaliyâh ko Yahūdâh ke k̄hilâf bhejne lagâ tâki us se lareñ. ³⁸ Jab Yûtâm mar kar apne bāpdādâ se jâ milâ to use Yarūshalam ke us hisse meñ jo ‘Dâud kâ Shahr’ kahlâtâ hai k̄hândāni qabr meñ dafnâyâ gayâ. Phir us kâ beṭâ Āk̄haz taqht par baiṭh gayâ.

16

Yahūdâh kâ Bādshâh Āk̄haz

¹ Āk̄haz bin Yûtâm Isrâil ke bādshâh Fiqah bin Ramaliyâh kī hukūmat ke 17weñ sâl meñ Yahūdâh kâ bādshâh banâ. ² Us waqt Āk̄haz 20 sâl kâ thâ, aur wuh Yarūshalam meñ rah kar 16 sâl hukūmat kartâ rahâ. Wuh apne bāp Dâud ke namûne par na chalâ balki wuh kuchh kartâ rahâ jo Rab ko

nāpasand thā. ³ Kyonki us ne Isrāil ke bādshāhon kā chāl-chalan apnāyā, yahān tak ki us ne apne beṭe ko qurbānī ke taur par jalā diyā. Yoñ wuh un qaumoñ ke ghinaune rasm-o-riwāj adā karne lagā jinheñ Rab ne Isrāiliyoñ ke āge mulk se nikāl diyā thā. ⁴ Ākhaz baḥhūr jalā kar apnī qurbāniyāñ ūnche maqāmoñ, pahāriyoñ kī choṭiyoñ aur har ghane daraḥt ke sāy meñ chaṛhātā thā.

Ākhaz Asūr ke Bādshāh se Madad Letā Hai

⁵ Ek din Shām kā bādshāh Razīn aur Isrāil kā bādshāh Fiḡah bin Ramaliyāh Yarūshalam par hamlā karne ke lie Yahūdāh meñ ghus āe. Unhoñ ne shahr kā muhāsarā to kiya lekin us par qabzā karne meñ nākām rahe. ⁶ Unhīn dinon meñ Razīn ne Ailāt par dubārā qabzā karke Shām kā hissā banā liyā. Yahūdāh ke logoñ ko wahañ se nikāl kar us ne wahañ Adomiyon ko basā diyā. Yih Adomī āj tak wahañ ābād haiñ.

⁷ Ākhaz ne apne qāsidoñ ko Asūr ke bādshāh Tiglat-pilesar ke pās bhej kar use ittalā dī, “Maiñ āp kā khādīm aur beṭā hūñ. Mehrbānī karke aēñ aur mujhe Shām aur Isrāil ke bādshāhon se bachāēñ jo mujh par hamlā kar rahe haiñ.” ⁸ Sāth sāth Ākhaz ne wuh chāñdī aur sonā jamā kiya jo Rab ke ghar aur shāhī mahal ke khazānoñ meñ thā aur use tohfe ke taur par Asūr ke bādshāh ko bhej diyā. ⁹ Tiglat-pilesar rāzi ho gayā. Us ne Damishq par hamlā karke shahr par qabzā kar liyā aur us ke bāshindoñ ko giriftār karke Qir ko le gayā. Razīn ko us ne qatl kar diyā.

Ākhaz Rab ke Ghar kī Behurmatī Kartā Hai

¹⁰ Ākhaz Bādshāh Asūr ke bādshāh Tiglat-pilesar se milne ke lie Damishq gayā. Wahañ ek qurbāngāh thī jis kā namūnā Ākhaz ne banā kar Ūriyāh Imām ko bhej diyā. Sāth sāth us ne ḍizāyñ kī tamām tafsilāt bhī Yarūshalam bhej diñ. ¹¹ Jab Ūriyāh ko hidāyāt milīñ to us ne unhīn ke mutābiq Yarūshalam meñ ek qurbāngāh banāi. Ākhaz ke Damishq se wāpas āne se pahle pahle use taiyār kar liyā gayā.

¹² Jab bādshāh wāpas āyā to us ne naī qurbāngāh kā muāynā kiya. Phir us kī sīrhī par chaṛh kar ¹³ us ne khud qurbāniyāñ us par pesh kiñ. Bhasm hone wālī qurbānī aur ḡhallā kī nazar jalā kar us ne mai kī nazar qurbāngāh par unḍel dī aur salāmatī kī qurbāniyoñ kā ḡhūn us par chhīrak diyā.

¹⁴ Rab ke ghar aur naī qurbāngāh ke darmiyān ab tak pītal kī purānī qurbāngāh thī. Ab Ākhaz ne use uṭhā kar Rab ke ghar ke sāmne se muntaqil karke naī qurbāngāh ke pīchhe yāñī shimāl kī taraf rakhwā diyā. ¹⁵ Ūriyāh Imām ko us ne hukm diyā, “Ab se āp ko tamām qurbāniyoñ ko naī qurbāngāh par pesh karnā hai. In meñ subh-o-shām kī rozāñā qurbāniyāñ bhī shāmil haiñ aur bādshāh aur ummat kī muḡhtalif qurbāniyāñ bhī, masalan bhasm hone wālī qurbāniyāñ aur ḡhallā aur mai kī nazareñ. Qurbāniyoñ ke tamām ḡhūn ko bhī sirf naī qurbāngāh par chhīraknā hai. Āindā pītal kī purānī qurbāngāh sirf mere zātī istemāl ke lie hogī jab mujhe Allāh se kuchh dariyāft karnā hogā.” ¹⁶ Ūriyāh Imām ne waisā hī kiya jaisā bādshāh ne use hukm diyā.

¹⁷ Lekin Ākhaz Bādshāh Rab ke ghar meñ mazīd tabdiliyāñ bhī lāyā. Hathgāriyoñ ke jin fremoñ par bāsan rakhe jāte unheñ toṛ kar us ne bāsanoñ ko dūr kar diyā. Is ke alāwā us ne ‘Samundar’ nāmī bare hauz ko pītal ke un bailoñ se utār diyā jin par wuh shurū se paṛā thā aur use patthar ke ek chabūtare par rakhwā diyā. ¹⁸ Us ne Asūr ke bādshāh ko

khush rakhne ke lie ek aur kām bhī kiyā. Us ne Rab ke ghar se wuh chabūtarā dūr kar diyā jis par bādshāh kā taḡht rakhā jāta thā aur wuh darwāzā band kar diyā jo bādshāh Rab ke ghar meñ dāḡhil hone ke lie istemāl kartā thā.

¹⁹ Baḡī jo kuchh Ākhaz kī hukūmat ke daurān huā aur jo kuchh us ne kiyā wuh ‘Shāhān-e-Yahūdāh kī Tārīḡh’ kī kitāb meñ darj hai. ²⁰ Jab wuh mar kar apne bāpdādā se jā milā to use Yarūshalam ke us hisse meñ jo ‘Dāūd kā Shahr’ kahlātā hai ḡhāndānī qabr meñ dafnāyā gayā. Phir us kā beṡā Hizḡiyāh taḡhtnashīn huā.

17

Isrāīl kā Āḡhīrī Bādshāh Hosea

¹ Hosea bin Ailā Yahūdāh ke bādshāh Āḡhaz kī hukūmat ke 12weñ sāl meñ Isrāīl kā bādshāh banā. Sāmariya us kā dārul-hukūmat rahā, aur us kī hukūmat kā daurāniyā 9 sāl thā. ² Hosea kā chāl-chalan Rab ko nāpasand thā, lekin Isrāīl ke un bādshāhoñ kī nisbat jo us se pahle the wuh kuchh behtar thā.

³ Ek din Asūr ke bādshāh Salmanasar ne Isrāīl par hamlā kiyā. Tab Hosea shikast mān kar us ke tābe ho gayā. Use Asūr ko ḡharāj adā karnā parā. ⁴ Lekin chand sāl ke bād wuh sarkash ho gayā. Us ne ḡharāj kā sālānā silsilā band karke apne safiroñ ko Misr ke bādshāh so ke pās bhejā tāki us se madad hāsīl kare. Jab Asūr ke bādshāh ko patā chālā to us ne use pakaḡ kar jel meñ ḡāl diyā.

Sāmariya kā Anjām

⁵ Salmanasar pūre mulk meñ se guzar kar Sāmariya tak pahunch gayā. Tīn sāl tak use shahr kā muhāsarā karnā parā, ⁶ lekin āḡhirkār wuh Hosea kī hukūmat ke naweñ sāl meñ kāmyāb huā aur shahr par qabzā karke Isrāīliyoñ ko jīlāwatan kar diyā. Unheñ Asūr lā kar us ne kuchh ḡhalah ke ilāḡe meñ, kuchh Jauzān ke Dariyā-e-ḡhābūr ke kināre par aur kuchh Mādiyoñ ke shahroñ meñ basāe.

⁷ Yih sab kuchh is lie huā ki Isrāīliyoñ ne Rab apne ḡhudā kā gunāh kiyā thā, hālānki wuh unheñ Misrī bādshāh Firaun ke qabze se rihā karke Misr se nikāl lāyā thā. Wuh diḡar mābūdoñ kī pūjā karte ⁸ aur un qaumoñ ke rasm-o-riwāj kī pairawī karte jin ko Rab ne un ke āḡe se nikāl diyā thā. Sāth sāth wuh un rasmoñ se bhī liṡṡe rahe jo Isrāīl ke bādshāhoñ ne shurū kī thīñ. ⁹ Isrāīliyoñ ko Rab apne ḡhudā ke ḡhilāf bahut tarkībēñ sūjhīn jo ṡhik nahīn thīñ. Sab se chhoṡī chaukī se le kar baḡe se baḡe qīlaband shahr tak unhoñ ne apne tamām shahroñ kī ūñchī jaghoñ par mandir banāe. ¹⁰ Har pahārī kī choṡī par aur har ghane darāḡht ke sāy meñ unhoñ ne patthar ke apne dewatāoñ ke satūn aur Yasīrat Dewī ke khambe khare kie. ¹¹ Har ūñchī jagah par wuh baḡhūr jalā dete the, bilkul un aḡwām kī tarah jinheñ Rab ne un ke āḡe se nikāl diyā thā. ḡharz Isrāīliyoñ se bahut-sī aisī sharīr harkateñ sarzad huīñ jin ko dekh kar Rab ko ḡhussā āyā. ¹² Wuh butoñ kī parastish karte rahe agarche Rab ne is se manā kiyā thā.

¹³ Bār bār Rab ne apne nabiyōñ aur ḡhaibbīnoñ ko Isrāīl aur Yahūdāh ke pās bhejā thā tāki unheñ āḡāh karen, “Apnī sharīr rāhoñ se bāz āo. Mere ahkām aur qawāyd ke tābe raho. Uṡ pūrī sharīat kī pairawī karo jo main ne tumhāre bāpdādā ko apne ḡhādimoñ yānī nabiyōñ ke wasīle se de dī thī.”

¹⁴ Lekin wuh sunane ke lie taiyār nahīn the balki apne bāpdādā kī tarah ar gae. Kyoñki wuh bhī Rab apne Ḳhudā par bharosā nahīn karte the. ¹⁵ Unhoñ ne us ke ahkām aur us ahd ko radd kiya jo us ne un ke bāpdādā se bāndhā thā. Jab bhī us ne unheñ kisī bāt se āgāh kiya to unhoñ ne use haqīr jānā. Bekār butoñ kī pairawī karte karte wuh Ḳhud bekār ho gae. Wuh gird-o-nawāh kī qaumoñ ke namūne par chal pare hālāñki Rab ne is se manā kiya thā. ¹⁶ Rab apne Ḳhudā ke tamām ahkām ko mustarad karke unhoñ ne apne lie bachhroñ ke do mujassame qhāl lie aur Yasīrat Dewī kā khambā kharā kar diyā. Wuh sūraj, chāñd balki āsmān ke pūre lashkar ke sāmne jhuk gae aur Bāl Dewatā kī parastish karne lage. ¹⁷ Apne beṭe-beṭeyoñ ko unhoñ ne apne butoñ ke lie qurbān karke jalā diyā. Nūjūmiyoñ se mashwarā lenā aur jādūgarī karnā ām ho gayā. Gharz unhoñ ne apne āp ko badī ke hāth meñ bech kar aisā kām kiya jo Rab ko nāpasand thā aur jo use ghussā dilātā rahā.

¹⁸ Tab Rab kā ghazab Isrāīl par nāzil huā, aur us ne unheñ apne huzūr se khārij kar diyā. Sirf Yahūdāh kā qabilā mulk meñ bāqī rah gayā.

¹⁹ Lekin Yahūdāh ke afrād bhī Rab apne Ḳhudā ke ahkām ke tābe rahne ke lie taiyār nahīn the. Wuh bhī un bure rasm-o-riwāj kī pairawī karte rahe jo Isrāīl ne shurū kie the. ²⁰ Phir Rab ne pūrī kī pūrī qaum ko radd kar diyā. Unheñ tang karke wuh unheñ luṭeroñ ke hawāle kartā rahā, aur ek dīn us ne unheñ bhī apne huzūr se khārij kar diyā.

²¹ Rab ne Ḳhud Isrāīl ke shimālī qabiloñ ko Dāud ke gharāne se alag kar diyā thā, aur unhoñ ne Yarubiyām bin Nabāt ko apnā bādshāh banā liya thā. Lekin Yarubiyām ne Isrāīl ko ek sangīn gunāh karne par uksā kar Rab kī pairawī karne se dūr kie rakhā. ²² Isrāīlī Yarubiyām ke bure namūne par chalte rahe aur kabhī is se bāz na āe.

²³ Yihī wajah hai ki jo kuchh Rab ne apne Ḳhadimoñ yāñī nabiyōñ kī marīfat farmāyā thā wuh pūrā huā. Us ne unheñ apne huzūr se khārij kar diyā, aur dushman unheñ qaidī banā kar Asūr le gayā jahāñ wuh āj tak zindagī guzārte haiñ.

Sāmariya meñ Ajnabī Qaumoñ ko Ābād Kiyā Jātā Hai

²⁴ Asūr ke bādshāh ne Bābal, Kūtā, Awwā, Hamāt aur Sifarwāym se logoñ ko Isrāīl meñ lā kar Sāmariya ke Isrāīliyoñ se khālī kie gae shahroñ meñ basā diyā. Yih log Sāmariya par qabzā karke us ke shahroñ meñ basne lage. ²⁵ Lekin āte waqt wuh Rab kī parastish nahīn karte the, is lie Rab ne un ke darmiyān sherbabar bhej die jinhoñ ne kai ek ko phār dālā.

²⁶ Asūr ke bādshāh ko ittalā dī gaī, “Jin logoñ ko āp ne jilāwatan karke Sāmariya ke shahroñ meñ basā diyā hai wuh nahīn jānte ki us mulk kā dewatā kin kin bātoñ kā taqāzā kartā hai. Natīje meñ us ne un ke darmiyān sherbabar bhej die haiñ jo unheñ phār rahe haiñ. Aur wajah yihī hai ki wuh us kī sahīh pūjā karne se wāqif nahīn haiñ.” ²⁷ Yih sun kar Asūr ke bādshāh ne hukm diyā, “Sāmariya se yahāñ lāe gae imāmoñ meñ se ek ko chun lo jo apne watan lauṭ kar wahāñ dubārā ābād ho jāe aur logoñ ko sikhāe ki us mulk kā dewatā apnī pūjā ke lie kin kin bātoñ kā taqāzā kartā hai.”

²⁸ Tab ek imām jilāwatanī se wāpas āyā. Baitel meñ ābād ho kar us ne nae bāshindoñ ko sikhāyā ki Rab kī munāsib ibādat kis tarah kī jāti hai. ²⁹ Lekin sāth sāth wuh apne zātī dewatāoñ kī pūjā bhī karte rahe. Shahr bashahr har qaum ne apne apne but banā kar un tamām ūñchī jaghoñ ke mandiroñ meñ kharē kie jo Sāmariya ke logoñ ne banā chhoṛe the.

³⁰ Bābal ke bāshindon ne Sukkāt-banāt ke but, Kūtā ke logoñ ne nairgal ke mujassame, Hamāt wālon ne Asīmā ke but ³¹ aur Awwā ke logoñ ne Nibhāz aur Tartāq ke mujassame khāṛe kie. Sifarwāym ke bāshinde apne bachchoñ ko apne dewatāon Adrammalik aur Anammalik ke lie qurbān karke jalā dete the. ³² Ġharz sab Rab kī parastish ke sāth sāth apne dewatāon kī pūjā bhī karte aur apne logoñ meñ se muḳhtalif qism ke afrād ko chun kar pujārī muḡarrar karte the tāki wuh ünchī jaghoñ ke mandiron ko sañbhāleñ. ³³ Wuh Rab kī ibādat bhī karte aur sāth sāth apne dewatāon kī un qaumoñ ke riwājoñ ke mutābiq ibādat bhī karte the jin meñ se unheñ yahāñ lāyā gayā thā.

³⁴ Yih silsilā āj tak jāri hai. Sāmariya ke bāshinde apne un purāne riwājoñ ke mutābiq zindagi guzāre haiñ aur sirf Rab kī parastish karne ke lie taiyār nahīn hote. Wuh us kī hidāyat aur ahkām kī parwā nahīn karte aur us shariāt kī pairawī nahīn karte jo Rab ne Yāqūb kī aulād ko dī thī. (Rab ne Yāqūb kā nām Isrāil meñ badal diyā thā.) ³⁵ Kyoñki Rab ne Isrāil kī qaum ke sāth ahd bāndh kar use hukm diyā thā,

“Dūsre kisī bhī mābūd kī ibādat mat karnā! Un ke sāmne jhuk kar un kī ḳhidmat mat karnā, na unheñ qurbāniyāñ pesh karnā. ³⁶ Sirf Rab kī parastish karo jo barī qudrat aur azīm kām dikhā kar tumheñ Misr se nikāl lāyā. Sirf usī ke sāmne jhuk jāo, sirf usī ko apnī qurbāniyāñ pesh karo. ³⁷ Lāzim hai ki tum dhyān se un tamām hidāyat, ahkām aur qawāyd kī pairawī karo jo main ne tumhāre lie qalamband kar die haiñ. Kisī aur dewatā kī pūjā mat karnā. ³⁸ Wuh ahd mat bhūlnā jo main ne tumhāre sāth bāndh liyā hai, aur dīgar mābūdoñ kī parastish na karo. ³⁹ Sirf aur sirf Rab apne Ḳhudā kī ibādat karo. Wuhī tumheñ tumhāre tamām dushmanoñ ke hāth se bachā legā.”

⁴⁰ Lekin log yih sunane ke lie taiyār nahīn the balki apne purāne rasm-oriwāj ke sāth liṭte rahe. ⁴¹ Chunāñche Rab kī ibādat ke sāth hī Sāmariya ke nae bāshinde apne butoñ kī pūjā karte rahe. Āj tak un kī aulād yihī kuchh kartī āi hai.

18

Yahūdāh kā Bādshāh Hizqiyāh

¹ Isrāil ke bādshāh Hosea bin Ailā kī hukūmat ke tīsre sāl meñ Hizqiyāh bin Ākhaz Yahūdāh kā bādshāh banā. ² Us waqt us kī umr 25 sāl thī, aur wuh Yarūshalam meñ rah kar 29 sāl hukūmat kartā rahā. Us kī māñ Abī bint Zakariyāh thī. ³ Apne bāp Dāūd kī tarah us ne aisā kām kiyā jo Rab ko pasand thā. ⁴ Us ne ünchī jaghoñ ke mandiron ko girā diyā, patthar ke un satūnoñ ko ṭukre ṭukre kar diyā jin kī pūjā kī jāti thī aur Yasīrat Dewī ke khamboñ ko kāṭ ḍālā. Pital kā jo sāñp Mūsā ne banāyā thā use bhī bādshāh ne ṭukre ṭukre kar diyā, kyoñki Isrāilī un aiyām tak us ke sāmne baḳhūr jalāne āte the. (Sāñp Naḳhushtān kahlātā thā.)

⁵ Hizqiyāh Rab Isrāil ke Ḳhudā par bharosā rakhtā thā. Yahūdāh meñ na is se pahle aur na is ke bād aisā bādshāh huā. ⁶ Wuh Rab ke sāth liṭtā rahā aur us kī pairawī karne se kabhī bhī bāz na āyā. Wuh un ahkām par amal kartā rahā jo Rab ne Mūsā ko die the. ⁷ Is lie Rab us ke sāth rahā. Jab bhī wuh kisī maḡsad ke lie niklā to use kāmyābī hāsīl huī.

Chunāñche wuh Asūr kī hukūmat se āzād ho gayā aur us ke tābe na rahā. ⁸ Filistiyon ko us ne sab se chhoṭī chaukī se le kar baṛe se baṛe

qilāband shahr tak shikast dī aur unheñ mārte mārte Ġhazzā Shahr aur us ke ilāqe tak pahuñch gayā.

Asūrī Isrāīl par Qabzā Karte Haiñ

⁹ Hizqiyāh kī hukūmat ke chauthē sāl meñ aur Isrāīl ke bādshāh Hosea kī hukūmat ke sātweñ sāl meñ Asūr ke bādshāh Salmanasar ne Isrāīl par hamlā kiyā. Sāmariya Shahr kā muhāsarā karke ¹⁰ wuh tīn sāl ke bād us par qabzā karne meñ kāmyāb huā. Yih Hizqiyāh kī hukūmat ke chhaṭe sāl par Isrāīl ke bādshāh Hosea kī hukūmat ke naweñ sāl meñ huā. ¹¹ Asūr ke bādshāh ne Isrāīliyoñ ko jilāwatan karke kuchh Kḥalah ke ilāqe meñ, kuchh Jauzān ke Dariyā-e-Kḥābūr ke kināre par aur kuchh Mādiyoñ ke shahroñ meñ basāe.

¹² Yih sab kuchh is lie huā ki wuh Rab apne Kḥudā ke tābe na rahe balki us ke un ke sāth bandhe hue ahd ko ṭoṛ kar un tamām aḥkām ke farmānbardār na rahe jo Rab ke kḥādīm Mūsā ne unheñ die the. Na wuh un kī sunte aur na un par amal karte the.

Asūrī Yarūshalam kā Muhāsarā Karte Haiñ

¹³ Hizqiyāh Bādshāh kī hukūmat ke 14weñ sāl meñ Asūr ke bādshāh Sanherib ne Yahūdāh ke tamām qilāband shahroñ par dhāwā bol kar un par qabzā kar liyā. ¹⁴ Jab Asūr kā bādshāh Lakīs ke ās-pās pahuñchā to Yahūdāh ke bādshāh Hizqiyāh ne use ittālā dī, “Mujh se ġhālṭi huī hai. Mujhe chhoṛ deñ to jo kuchh bhī āp mujh se talab kareñge main āp ko adā karūnga.”

Tab Sanherib ne Hizqiyāh se chāñdī ke taqriban 10,000 kilogrām aur sone ke taqriban 1,000 kilogrām māñg liyā. ¹⁵ Hizqiyāh ne use wuh tamām chāñdī de dī jo Rab ke ghar aur shāhī mahal ke kḥazānoñ meñ paṛī thī. ¹⁶ Sone kā taqāzā pūrā karne ke lie us ne Rab ke ghar ke darwāzoñ aur chaukhaṭoñ par lagā sonā utarwā kar use Asūr ke bādshāh ko bhej diyā. Yih sonā us ne kḥud darwāzoñ aur chaukhaṭoñ par chaṛhwāyā thā.

¹⁷ Phir bhī Asūr kā bādshāh mutma'in na huā. Us ne apne sab se ālā afsarōñ ko baṛī fauj ke sāth Lakīs se Yarūshalam ko bhejā. (Un kī apnī zabān meñ afsarōñ ke oḥdoñ ke nām Tartān, Rab-sāris aur Rabshāqī the.) Yarūshalam pahuñch kar wuh us nāle ke pās ruk gae jo pāñi ko ūpar wāle tālāb tak pahuñchātā hai. (Yih tālāb us rāste par hai jo Dhobiyoñ ke Ghāṭ tak le jātā hai.) ¹⁸ In tīn Asūrī afsarōñ ne ittālā dī ki bādshāh ham se milne āe, lekin Hizqiyāh ne mahal ke inchārj Iliyāqīm bin Kḥilqiyāh, mīrmunshī Shibnāh aur mushīr-e-kḥās Yuāḥḥ bin Āsaf ko un ke pās bhejā. ¹⁹ Rabshāqī ne un ke hāth Hizqiyāh ko paighām bhejā,

“Asūr ke azīm bādshāh farmāte haiñ, tumhārā bharosā kis chīz par hai? ²⁰ Tum samajhte ho ki khālī bāteñ karnā fujī hikmat-e-amlī aur tāqat ke barābar hai. Yih kaisi bāt hai? Tum kis par etamād kar rahe ho ki mujh se sarkash ho gae ho? ²¹ Kyā tum Mīsr par bharosā karte ho? Wuh to ṭūṭā huā sarkandā hī hai. Jo bhī us par ṭek lagāe us kā hāth wuh chīr kar zaḥmī kar degā. Yihī kuchh un sab ke sāth ho jāegā jo Mīsr ke bādshāh Firaun par bharosā karen! ²² Shāyad tum kaho, ‘Ham Rab apne Kḥudā par tawakkul karte haiñ.’ Lekin yih kis tarah ho saktā hai? Hizqiyāh ne to us kī behurmatī kī hai. Kyonki us ne ūñchī jaghoñ ke mandiroñ aur qurbāngāhoñ ko dhā kar Yahūdāh aur Yarūshalam se kahā hai ki sirf Yarūshalam kī qurbāngāh ke sāmne parastish karen.

²³ Āo, mere āqā Asūr ke bādshāh se saudā karo. Main tumheñ 2,000 ghoṛe dūngā basharteki tum un ke lie sawār muhaiyā kar sako. Lekin

afsos, tumhāre pās itne ghurṣawār haiñ hī nahīñ! ²⁴ Tum mere āqā Asūr ke bādshāh ke sab se chhoṭe afsar kā bhī muqābalā nahīñ kar sakte. Lihāzā Misr ke rathoñ par bharosā rakhne kā kyā faydā? ²⁵ Shāyad tum samajhte ho ki maiñ Rab kī marzī ke baḡhair hī is jagah par hamlā karne āyā hūñ tāki sab kuchh barbād karūñ. Lekin aisā hargiz nahīñ hai! Rab ne khud mujhe kahā ki is mulk par dhāwā bol kar ise tabāh kar de.”

²⁶ Yih sun kar Iliyāqīm bin Qhilqiyāh, Shibnāh aur Yuākḥ ne Rabshāqī kī taqrīr meñ dakhil de kar kahā, “Barāh-e-karm Arāmī zabān meñ apne khādimoñ ke sāth guftgū kijie, kyonki ham yih achchhī tarah bol lete haiñ. Ibrānī zabān istemāl na karen, warnā shahr kī fasīl par khare log ap kī bāteñ sun leñge.” ²⁷ Lekin Rabshāqī ne jawāb diyā, “Kyā tum samajhte ho ki mere mālik ne yih paighām sirf tumheñ aur tumhāre mālik ko bhejā hai? Hargiz nahīñ! Wuh chāhte haiñ ki tamām log yih bāteñ sun leñ. Kyonki wuh bhī tumhārī tarah apnā fuḷlā khāne aur apnā peshāb pīne par majbūr ho jāeñge.”

²⁸ Phir wuh fasīl kī taraf muṛ kar buland āwāz se Ibrānī zabān meñ awām se muḡhātīb huā, “Suno, shahanshāh, Asūr ke bādshāh ke farmān par dhyān dō! ²⁹ Bādshāh farmāte haiñ ki Hizqiyāh tumheñ dhokā na de. Wuh tumheñ mere hāth se bachā nahīñ saktā. ³⁰ Beshak wuh tumheñ tasallī dilāne kī koshish karke kahtā hai, ‘Rab hamēñ zarūr chhuṭkārā degā, yih shahr kabhī bhī Asūri bādshāh ke qabze meñ nahīñ āegā.’ Lekin is qism kī bātoñ se tasallī pā kar Rab par bharosā mat karnā. ³¹ Hizqiyāh kī bāteñ na māno balki Asūr ke bādshāh kī. Kyonki wuh farmāte haiñ, mere sāth sulah karo aur shahr se nikal kar mere pās ā jāo. Phir tum meñ se har ek angūr kī apnī bel aur anjīr ke apne daraḡht kā phal khāegā aur apne hauz kā pāñī piegā. ³² Phir kuchh der ke bād maiñ tumheñ ek aise mulk meñ le jāūngā jo tumhāre apne mulk kī mānind hogā. Us meñ bhī anāj, nāī mai, roṭī aur angūr ke bāḡh, zaitūn ke daraḡht aur shahd hai. Ghārz, maut kī rāh ikhtiyār na karnā balki zindagī kī rāh. Hizqiyāh kī mat sunāñ. Jab wuh kahtā hai, ‘Rab hamēñ bachāegā’ to wuh tumheñ dhokā de rahā hai. ³³ Kyā dīgar aqwām ke dewatā apne mulkoñ ko Shāh-e-Asūr se bachāne ke qābil rahe haiñ? ³⁴ Hamāt aur Arfād ke dewatā kahāñ rah gae haiñ? Sifarwāyem, Henā aur Iwwā ke dewatā kyā kar sake? Aur kyā kisī dewatā ne Sāmariya ko merī girift se bachāyā? ³⁵ Nahīñ, koī bhī dewatā apnā mulk mujh se bachā na sakā. To phir Rab Yarūshalam ko kis tarah mujh se bachāegā?”

³⁶ Fasīl par khare log khāmosh rahe. Unhoñ ne koī jawāb na diyā, kyonki bādshāh ne hukm diyā thā ki jawāb meñ ek lafz bhī na kaeñ. ³⁷ Phir mahal kā inchārj Iliyāqīm bin Qhilqiyāh, mīrmunshī Shibnāh aur mushīr-e-khās Yuākḥ bin Āsaf ranjish ke māre apne libās phār kar Hizqiyāh ke pās wāpas gae. Darbār meñ pahuñch kar unhoñ ne bādshāh ko sab kuchh kah sunāyā jo Rabshāqī ne unheñ kahā thā.

19

Rab Hizqiyāh ko Tasallī Detā Hai

¹ Yih bāteñ sun kar Hizqiyāh ne apne kapre phāre aur ṭāṭ kā mātami libās pahan kar Rab ke ghar meñ gayā. ² Sāth sāth us ne mahal ke inchārj Iliyāqīm, mīrmunshī Shibnāh aur imāmoñ ke buzurgoñ ko Āmūs ke beṭe Yasāyāh Nabī ke pās bhejā. Sab ṭāṭ ke mātami libās pahne hue the. ³ Nabī ke pās pahuñch kar unhoñ ne Hizqiyāh kā paighām sunāyā, “Āj ham baṛī

musibat meñ haiñ. Sazā ke is din Asūriyoñ ne hamārī sakht be'izzatī kī hai. Hamārā hāl dard-e-zah meñ mubtalā us aurat kā-sā hai jis ke peṭ se bachchā nikalne ko hai, lekin jo is lie nahīñ nikal saktā ki māñ kī taqat jāti rahī hai. ⁴ Lekin shāyad Rab āp ke Ḳhudā ne Rabshāqī kī wuh tamām bāteñ sunī hoñ jo us ke āqā Asūr ke bādshāh ne zindā Ḳhudā kī tauhīñ meñ bhejī haiñ. Ho saktā hai Rab āp kā Ḳhudā us kī bāteñ sun kar use sazā de. Barāh-e-karm hamāre lie jo ab tak bache hue haiñ duā karen.”

⁵ Jab Hizqiyāh ke afsaroñ ne Yasāyāh ko bādshāh kā paighām pahuñchāyā ⁶ to nabī ne jawāb diyā, “Apne āqā ko batā denā kī Rab farmātā hai, ‘Un dhamkiyoñ se khauf mat khā jo Asūrī bādshāh ke mulāzimoñ ne merī ihānat karke di haiñ. ⁷ Dekh, main us kā irādā badal dūngā. Wuh afwāh sun kar itnā muztarib ho jāegā ki apne hī mulk wāpas chalā jāegā. Wahāñ main use talwār se marwā dūngā.’”

Sanherib kī Dhamkiyāñ aur Hizqiyāh kī Duā

⁸ Rabshāqī Yarūshalam ko chhoṛ kar Asūr ke bādshāh ke pās wāpas chalā gayā jo us waqt Lakis se rawānā ho kar Libnā par charhāi kar rahā thā.

⁹ Phir Sanherib ko ittālā milī, “Ethopiya kā bādshāh Tirhāqā āp se larnē ā rahā hai.” Tab us ne apne qāsidoñ ko dubārā Yarūshalam bhej diyā tāki Hizqiyāh ko paighām pahuñchāeñ, ¹⁰ “Jis dewatā par tum bharosā rakhte ho us se fareb na khāo jab wuh kahtā hai ki Yarūshalam kabhī Asūrī bādshāh ke qabze meñ nahīñ āegā. ¹¹ Tum to sun chuke ho ki Asūr ke bādshāhoñ ne jahāñ bhī gae kyā kuchh kiyā hai. Har mulk ko unhoñ ne mukammal taur par tabāh kar diyā hai. To phir tum kis tarah bach jāoge? ¹² Kyā Jauzān, Hārān aur Rasaf ke dewatā un kī hifāzat kar pāe? Kyā Mulk-e-Adan meñ Tilassār ke bāshinde bach sake? Nahīñ, koī bhī dewatā un kī madad na kar sakā jab mere bāpdādā ne unheñ tabāh kiyā. ¹³ Dhyān do, ab Hamāt, Arfād, Sifarwāyem Shahr, Henā aur Iwwā ke bādshāh kahāñ haiñ?”

¹⁴ Khat milne par Hizqiyāh ne use parh liyā aur phir Rab ke ghar ke sahan meñ gayā. Khat ko Rab ke sāmne bichhā kar ¹⁵ us ne Rab se duā kī,

“Ai Rab Isrāil ke Ḳhudā jo karūbī farishtoñ ke darmiyān taqhtnashīñ hai, tū akelā hī duniyā ke tamām mamālik kā Ḳhudā hai. Tū hī ne āsmān-o-zamīn ko khalaq kiyā hai. ¹⁶ Ai Rab, merī sun! Apnī ānkheñ khol kar dekh! Sanherib kī un bātoñ par dhyān de jo us ne is maqsad se ham tak pahuñchāi haiñ ki zindā Ḳhudā kī ihānat kare. ¹⁷ Ai Rab, yih bāt sach hai ki Asūrī bādshāhoñ ne in qaumoñ ko un ke mulkoñ samet tabāh kar diyā hai. ¹⁸ Wuh to un ke butoñ ko āg meñ phaiñk kar bhasm kar sakte the, kyōñki wuh zindā nahīñ balki sirf insān ke hāthoñ se bane hue lakaṛī aur patthar ke but the. ¹⁹ Ai Rab hamāre Ḳhudā, ab main tujh se iltamās kartā hūñ ki hamēñ Asūrī bādshāh ke hāth se bachā tāki duniyā ke tamām mamālik jāñ leñ ki tū ai Rab, wāhid Ḳhudā hai.”

Asūrī kī Lān-tān par Allāh kā Jawāb

²⁰ Phir Yasāyāh bin Amūs ne Hizqiyāh ko paighām bhejā, “Rab Isrāil kā Ḳhudā farmātā hai ki main ne Asūrī bādshāh Sanherib ke bāre meñ terī duā sunī hai. ²¹ Ab Rab kā us ke khilāf farmāñ sun,

Kuñwārī Siyyūn Beṭī tujhe haqīr jāntī hai, hāñ Yarūshalam Beṭī apnā sar hilā hilā kar hiqāratāmez nazar se tere pichhe dekhṭī hai. ²² Kyā tū nahīñ jāntā ki kis ko gāliyāñ dīñ aur kis kī ihānat kī hai? Kyā tujhe nahīñ

mālūm ki tū ne kis ke khilāf āwāz buland kī hai? Jis kī taraf tū ghurūr kī nazar se dekh rahā hai wuh Isrāīl kā Quddūs hai!

²³ Apne qāsidoñ ke zariye tū ne Rab kī ihānat kī hai. Tū dīngeñ mār kar kahtā hai, ‘Main apne beshumār rathoñ se pahāroñ kī choṭiyōñ aur Lubnān kī intahā tak charḡ gayā hūñ. Main deodār ke bare bare aur jūñipar ke behtarīn darakhton ko kāt kar Lubnān ke dūrtarīn konoñ tak, us ke sab se ghane jangal tak pahuñch gayā hūñ. ²⁴ Main ne ghairmulkoñ meñ kuen khudwā kar un kā pāñi pī liyā hai. Mere talwoñ tale Misr kī tamām nadiyāñ khushk ho gañ.’

²⁵ Ai Asūrī bādshāh, kyā tū ne nahīn sunā ki baṛī der se main ne yih sab kuchh muqarrar kiyā? Qadīm zamāne meñ hī main ne is kā mansūbā bāndh liyā, aur ab main ise wujūd meñ lāyā. Merī marzī thī ki tū qilāband shahroñ ko khāk meñ milā kar patthar ke dheroñ meñ badal de. ²⁶ Isī lie un ke bāshindoñ kī tāqat jāti rahī, wuh ghabraē aur sharmindā hue. Wuh ghās kī tarah kamzor the, chhat par ugne wālī us hariyālī kī mānind jo thoṛī der ke lie phaltī-phultī to hai, lekin lū chalte waqt ek dam murjhā jāti hai. ²⁷ Main to tujh se khūb wāqif hūñ. Mujhe mālūm hai ki tū kahāñ ṭhahrā huā hai, aur terā ānā jānā mujh se poshidā nahīn rahtā. Mujhe patā hai ki tū mere khilāf kitne taish meñ ā gayā hai. ²⁸ Terā taish aur ghurūr dekh kar main terī nāk meñ nakel aur tere muñh meñ lagām ḍāl kar tujhe us rāste par se wāpas ghasiṭ le jāūngā jis par se tū yahāñ ā pahuñchā hai.

²⁹ Ai Hizqiyāh, main is nishān se tujhe tasallī dilāūngā ki is sāl aur āne wāle sāl tum wuh kuchh khāoge jo khetoñ meñ khud baḡhud ugegā. Lekin tisre sāl tum bīj bo kar fasleñ kāṭoge aur angūr ke bāgh lagā kar un kā phal khāoge. ³⁰ Yahūdāh ke bache hue bāshinde ek bār phir jaṛ pakāṛ kar phal lāenge. ³¹ Kyōñki Yarūshalam se gum kā baqiya nikal āegā, aur Koh-e-Siyyūn kā bachā-khuchā hissā dubārā mulk meñ phail jāegā. Rabbul-afwāj kī ghairat yih kuchh saranjām degī.

³² Jahāñ tak Asūrī bādshāh kā tālluq hai Rab farmātā hai ki wuh is shahr meñ dākhl nahīn hogā. Wuh ek tīr tak us meñ nahīn chalāegā. Na wuh dhāl le kar us par hamlā karegā, na shahr kī fasil ke sāth miṭṭī kā dher lagāegā. ³³ Jis rāste se bādshāh yahāñ āyā usī rāste par se wuh apne mulk wāpas chalā jāegā. Is shahr meñ wuh ghusne nahīn pāegā. Yih Rab kā farmān hai. ³⁴ Kyōñki main apnī aur apne khādīm Dāūd kī khātir is shahr kā difā karke ise bachāūngā.”

³⁵ Usī rāt Rab kā farishtā nikal āyā aur Asūrī lashkargāh meñ se guzar kar 1,85,000 faujiyoñ ko mār ḍālā. Jab log subah-sawere uṭhe to chāroñ taraf lāsheñ hī lāsheñ nazar āñ.

³⁶ Yih dekh kar Sanherib apne khaime ukhār kar apne mulk wāpas chalā gayā. Nīnwā Shahr pahuñch kar wuh wahāñ ṭhahar gayā. ³⁷ Ek din jab wuh apne dewatā Nīsrūk ke mandir meñ pūjā kar rahā thā to us ke beṭoñ Adrammalik aur Sharāzar ne use talwār se qatl kar diyā aur farār ho kar Mulk-e-Arārāt meñ panāh lī. Phir us kā beṭā Asarhaddon taḡhtnashīn huā.

20

Allāh Hizqiyāh ko Shifā Detā Hai

¹ Un dinon meñ Hizqiyāh itnā bīmār huā ki marne kī naubat ā pahuñchī. Āmūs kā beṭā Yasāyāh Nabī us se milne āyā aur kahā, “Rab farmātā hai

ki apne ghar kā band-o-bast kar le, kyonki tujhe marnā hai. Tū is bīmārī se shifā nahīn pāegā.”

² Yih sun kar Hizqiyāh ne apnā muñh dīwār kī taraf pher kar duā kī, ³ “Ai Rab, yād kar ki mainī wafādārī aur k̄hulūsdilī se tere sāmne chaltā rahā hūñ, ki mainī wuh kuchh kartā āyā hūñ jo tujhe pasand hai.” Phir wuh phūṭ phūṭ kar rone lagā.

⁴ Itne meñ Yasāyāh chalā gayā thā. Lekin wuh abhī andarūnī sahan se niklā nahīn thā ki use Rab kā kalām milā, ⁵ “Merī qaum ke rāhnumā Hizqiyāh ke pās wāpas jā kar use batā denā ki Rab tere bāp Dāūd kā Khudā farmātā hai, ‘Mainī ne terī duā sun lī aur tere ānsū dekhe haiñ. Mainī tujhe shifā dūngā. Parson tū dubārā Rab ke ghar meñ jāegā. ⁶ Mainī terī zindagī meñ 15 sāl kā izāfā karūngā. Sāth sāth mainī tujhe aur is shahr ko Asūr ke bādshāh se bachā lūngā. Mainī apnī aur apne k̄hadim Dāūd kī k̄hātīr shahr kā difā karūngā.’”

⁷ Phir Yasāyāh ne hukm diyā, “Anjīr kī ṭikkī lā kar bādshāh ke nāsūr par bāndh do!” Jab aisā kiyā gayā to Hizqiyāh ko shifā milī. ⁸ Pahle Hizqiyāh ne Yasāyāh se pūchhā thā, “Rab mujhe kaun-sā nishān degā jis se mujhe yaqīn āe ki wuh mujhe shifā degā aur ki mainī parson dubārā Rab ke ghar kī ibādāt meñ sharīk hūngā?” ⁹ Yasāyāh ne jawāb diyā, “Rab dhūpgharī kā sāyā das darje āge karegā yā das darje pīchhe. Is se āp jān leñge ki wuh apnā wādā pūrā karegā. Āp kyā chāhte haiñ, kyā sāyā das darje āge chale yā das darje pīchhe?” ¹⁰ Hizqiyāh ne jawāb diyā, “Yih karwānā ki sāyā das darje āge chale āsān kām hai. Nahīn, wuh das darje pīchhe jāe.”

¹¹ Tab Yasāyāh Nabī ne Rab se duā kī, aur Rab ne Āk̄haz kī banāi hui dhūpgharī kā sāyā das darje pīchhe kar diyā.

Hizqiyāh se Sangīn Ġhaltī Hotī Hai

¹² Thorī der ke bād Bābal ke bādshāh Marūdak-baladān bin Baladān ne Hizqiyāh kī bīmārī kī k̄khabar sun kar wafd ke hāth k̄hat aur tohfe bheje. ¹³ Hizqiyāh ne wafd kā istiqbāl karke use wuh tamām k̄hazāne dikhāe jo zak̄hīrāk̄hāne meñ mahfūz rakhe gae the yānī tamām sonā-chāndī, balsān kā tel aur bāqī qīmtī tel. Us ne aslāk̄hānā aur bāqī sab kuchh bhī dikhāyā jo us ke k̄hazānoñ meñ thā. Pūre mahal aur pūre mulk meñ koī k̄hās chīz na rahī jo us ne unheñ na dikhāi. ¹⁴ Tab Yasāyāh Nabī Hizqiyāh Bādshāh ke pās āyā aur pūchhā, “In ādmiyoñ ne kyā kahā? Kahāñ se āe haiñ?” Hizqiyāh ne jawāb diyā, “Dūr-darāz mulk Bābal se āe haiñ.” ¹⁵ Yasāyāh bolā, “Unhoñ ne mahal meñ kyā kuchh dekhā?” Hizqiyāh ne kahā, “Unhoñ ne mahal meñ sab kuchh dekh liyā hai. Mere k̄hazānoñ meñ koī chīz na rahī jo mainī ne unheñ nahīn dikhāi.”

¹⁶ Tab Yasāyāh ne kahā, “Rab kā farmān sunēñ! ¹⁷ Ek din āne wālā hai ki tere mahal kā tamām māl chhīn liyā jāegā. Jitne bhī k̄hazāne tū aur tere bāpdādā ne āj tak jamā kīe haiñ un sab ko dushman Bābal le jāegā. Rab farmātā hai ki ek bhī chīz pīchhe nahīn rahegi. ¹⁸ Tere beṭoñ meñ se bhī bāz chhīn lie jāenge, aise jo ab tak paidā nahīn hue. Tab wuh k̄hwājāsarā ban kar Shāh-e-Bābal ke mahal meñ k̄hidmat kareñge.”

¹⁹ Hizqiyāh bolā, “Rab kā jo paighām āp ne mujhe diyā hai wuh ṭhik hai.” Kyonki us ne sochā, “Bārī bāt yih hai ki mere jīte-jī amn-o-amān hogā.”

Hizqiyāh kī Maut

²⁰ Bāqī jo kuchh Hizqiyāh kī hukūmat ke daurān huā aur jo kāmyābiyān use hāsīl huīn wuh ‘Shāhān-e-Yahūdāh kī Tārīkh’ kī kitāb meñ darj haiñ. Wahān yih bhī bayān kiyā gayā hai ki us ne kis tarah tālāb banwā kar wuh surang khudwāī jis ke zariye chashme kā pānī shahr tak pahuñchtā hai. ²¹ Jab Hizqiyāh mar kar apne bāpdādā se jā milā to us kā beṭā Manassī taḥtnashīn huā.

21

Yahūdāh kā Bādshāh Manassī

¹ Manassī 12 sāl kī umr meñ bādshāh banā, aur Yarūshalam meñ us kī hukūmat kā daurāniyā 55 sāl thā. Us kī mān Hifsibāh thī. ² Manassī kā chāl-chalan Rab ko nāpasand thā. Us ne un qaumōn ke qābil-e-ghin rasm-o-riwāj apnā lie jinheñ Rab ne Isrāīliyon ke āge se nikāl diyā thā. ³ Ūnchī jaghoñ ke jin mandiroñ ko us ke bāp Hizqiyāh ne dhā diyā thā unheñ us ne nae sire se tāmīr kiyā. Us ne Bāl Dewatā kī qurbāngāheñ banwāīn aur Yasirat Dewī kā khambā kharā kiyā, bilkul usī tarah jis tarah Isrāīl ke bādshāh Aḳhiyab ne kiyā thā. In ke alāwā wuh sūraj, chānd balki āsmān ke pūre lashkar ko sijdā karke un kī ḳhidmat kartā thā. ⁴ Us ne Rab ke ghar meñ bhī apnī qurbāngāheñ kharī kiñ, hālānki Rab ne is maqām ke bāre meñ farmāyā thā, “Maiñ Yarūshalam meñ apnā nām qāym karūngā.” ⁵ Lekin Manassī ne parwā na kī balki Rab ke ghar ke donoñ sahnoñ meñ āsmān ke pūre lashkar ke lie qurbāngāheñ banwāīn. ⁶ Yahān tak ki us ne apne beṭe ko bhī qurbān karke jalā diyā. Jadūgarī aur ghaibdānī karne ke alāwā wuh murdoñ kī rūhoñ se rābitā karne wāloñ aur rammāloñ se bhī mashwarā kartā thā.

Gharz us ne bahut kuchh kiyā jo Rab ko nāpasand thā aur use taish dilāyā. ⁷ Yasirat Dewī kā khambā banwā kar us ne use Rab ke ghar meñ kharā kiyā, hālānki Rab ne Dāūd aur us ke beṭe Sulemān se kahā thā, “Is ghar aur is shahr Yarūshalam meñ jo maiñ ne tamām Isrāīli qābiloñ meñ se chun liyā hai maiñ apnā nām abad tak qāym rakhūngā. ⁸ Agar Isrāīli ehtiyāt se mere un tamām ahkām kī pairawī karen jo Mūsā ne shariāt meñ unheñ die to maiñ kabhī nahīn hone dūngā ki Isrāīliyon ko us mulk se jilāwatan kar diyā jāe jo maiñ ne un ke bāpdādā ko atā kiyā thā.” ⁹ Lekin log Rab ke tābe na rahe, aur Manassī ne unheñ aise ghalat kām karne par uksāyā jo un qaumōn se bhī sarzad nahīn hue the jinheñ Rab ne mulk meñ dāḳhil hote waqt un ke āge se tabāh kar diyā thā.

¹⁰ Aḳhirkār Rab ne apne ḳhādimoñ yānī nabiyōñ kī mārifat elān kiyā, ¹¹ “Yahūdāh ke bādshāh Manassī se qābil-e-ghin gunāh sarzad hue haiñ. Us kī harkateñ mulk meñ Isrāīl se pahle rahne wāle Amoriyon kī nisbat kahīn zyādā sharīr haiñ. Apne butoñ se us ne Yahūdāh ke bāshindoñ ko gunāh karne par uksāyā hai. ¹² Chunānche Rab Isrāīl kā Khudā farmātā hai, ‘Maiñ Yarūshalam aur Yahūdāh par aisī āfat nāzil karūngā ki jise bhī is kī ḳhabar milegī us ke kān bajne lageñge. ¹³ Maiñ Yarūshalam ko usī nāp se nāpūngā jis se Sāmariya ko nāp chukā hūñ. Maiñ use us tarāzū meñ rakh kar tolūngā jis meñ Aḳhiyab kā gharānā tol chukā hūñ. Jis tarah bartan safāī karte waqt poñchh kar ulṭe rakhe jāte haiñ usī tarah maiñ Yarūshalam kā safāyā kar dūngā. ¹⁴ Us waqt maiñ apnī mirās kā bachā-khuchā hissā bhī tark kar dūngā. Maiñ unheñ un ke dushmanoñ ke hawāle kar dūngā jo un kī lūṭ-mār karenge. ¹⁵ Aur wajah yihī hogī ki un se aisī harkateñ sarzad huī haiñ jo mujhe nāpasand haiñ. Us din se le

kar jab un ke bāpdādā Misr se nikal āe āj tak wuh mujhe taish dilāte rahe haiñ.”

¹⁶ Lekin Manassī ne na sirf Yahūdāh ke bāshindoñ ko butparastī aur aise kām karne par uksāyā jo Rab ko nāpasand the balki us ne beshumār bequsūr logoñ ko qatl bhī kiyā. Un ke ḡhūn se Yarūshalam ek sire se dūsre sire tak bhar gayā.

¹⁷ Bāqī jo kuchh Manassī kī hukūmat ke daurān huā aur jo kuchh us ne kiyā wuh ‘Shāhān-e-Yahūdāh kī Tārīḡh’ kī kitāb meñ darj hai. Us meñ us ke gunāhoñ kā zikr bhī kiyā gayā hai. ¹⁸ Jab wuh mar kar apne bāpdādā se jā milā to use us ke mahal ke bāḡh meñ dafnāyā gayā jo Uzzā kā Bāḡh kahlātā hai. Phir us kā beṭā Amūn taḡhtnashīn huā.

Yahūdāh kā Bādshāh Amūn

¹⁹ Amūn 22 sāl kī umr meñ bādshāh banā aur do sāl tak Yarūshalam meñ hukūmat kartā rahā. Us kī māñ Masullimat bint Harūs Yutbā kī rahne wālī thī. ²⁰ Apne bāp Manassī kī tarah Amūn aisā ḡhalat kām kartā rahā jo Rab ko nāpasand thā. ²¹ Wuh har tarah se apne bāp ke bure namūne par chal kar un butoñ kī ḡhidmat aur pūjā kartā rahā jin kī pūjā us kā bāp kartā āyā thā. ²² Rab apne bāpdādā ke ḡhudā ko us ne tark kiyā, aur wuh us kī rāhoñ par nahīñ chaltā thā.

²³ Ek din Amūn ke kuchh afsaroñ ne us ke ḡhilāf sāzish karke use mahal meñ qatl kar diyā. ²⁴ Lekin ummat ne tamām sāzish karne wāloñ ko mār ḡalā aur Amūn ke beṭe Yūsiyāh ko bādshāh banā diyā.

²⁵ Bāqī jo kuchh Amūn kī hukūmat ke daurān huā aur jo kuchh us ne kiyā wuh ‘Shāhān-e-Yahūdāh kī Tārīḡh’ kī kitāb meñ bayān kiyā gayā hai. ²⁶ Use Uzzā ke Bāḡh meñ us kī apnī qabr meñ dafn kiyā gayā. Phir us kā beṭā Yūsiyāh taḡhtnashīn huā.

22

Yahūdāh kā Bādshāh Yūsiyāh

¹ Yūsiyāh 8 sāl kī umr meñ bādshāh banā, aur Yarūshalam meñ rah kar us kī hukūmat kā daurāniyā 31 sāl thā. Us kī māñ Yadīdā bint Adāyāh Busqat kī rahne wālī thī. ² Yūsiyāh wuh kuchh kartā rahā jo Rab ko pasand thā. Wuh har bāt meñ apne bāp Dāūd ke achche namūne par chaltā rahā aur us se na dāīn, na bāīn taraf haṭā.

³ Apnī hukūmat ke 18weñ sāl meñ Yūsiyāh Bādshāh ne apne mīrmunshī Sāfan bin Asaliyāh bin Masullām ko Rab ke ghar ke pās bhej kar kahā, ⁴ “Imām-e-āzam ḡhilqiyāh ke pās jā kar use batā denā ki un tamām paison ko gin leñ jo darbānoñ ne logoñ se jamā kie haiñ. ⁵⁻⁶ Phir paise un ṡhekedāroñ ko de deñ jo Rab ke ghar kī marammat karwā rahe haiñ tāki wuh kāriḡaroñ, tāmīr karne wāloñ aur rājoñ kī ujrat adā kar sakeñ. In paison se wuh darāroñ ko ṡhīk karne ke lie darkār lakaṡī aur tarāshe hue patthar bhī ḡharīdeñ. ⁷ ṡhekedāroñ ko aḡhrājāt kā hisāb-kitāb dene kī zarurat nahīñ hai, kyōñki wuh qābil-e-etamad haiñ.”

Rab ke Ghar se Sharīat kī Kitāb Mil Jātī Hai

⁸ Jab mīrmunshī Sāfan ḡhilqiyāh ke pās pahuñchā to imām-e-āzam ne use ek kitāb dikhā kar kahā, “Mujhe Rab ke ghar meñ Sharīat kī Kitāb mili hai.” Us ne use Sāfan ko de diyā jis ne use parh liyā. ⁹ Tab Sāfan bādshāh ke pās gayā aur use ittalā dī, “Ham ne Rab ke ghar meñ jamāshudā paise marammat par muḡarrar ṡhekedāroñ aur bāqī kām karne wāloñ ko de die haiñ.” ¹⁰ Phir Sāfan ne bādshāh ko batāyā, “ḡhilqiyāh ne mujhe ek

kitāb dī hai.” Kitāb ko khol kar wuh bādshāh kī maujūdagī meñ us kī tilāwat karne lagā.

¹¹ Kitāb kī bāteñ sun kar bādshāh ne ranjīdā ho kar apne kapre phār lie. ¹² Us ne K̄hilqiyāh Imām, Ak̄hīqām bin Sāfan, Ak̄bor bin Mikāyāh, mīrmunshī Sāfan aur apne khās k̄hādim Asāyāh ko bulā kar unheñ hukm diyā, ¹³ “Jā kar merī aur qaum balki tamām Yahūdāh kī k̄hātīr Rab se is kitāb meñ darj bātoñ ke bāre meñ dariyāft kareñ. Rab kā jo ghazab ham par nāzil hone wālā hai wuh nihāyat sak̄ht hai, kyonki hamāre bāpdādā na kitāb ke farmānoñ ke tābe rahe, na un hidāyāt ke mutābiq zindagī guzārī hai jo us meñ hamāre lie darj kī gāī haiñ.”

¹⁴ Chunānche K̄hilqiyāh Imām, Ak̄hīqām, Ak̄bor, Sāfan aur Asāyāh Khuldā Nabiyā ko milne gae. K̄huldā kā shauhar Sallūm bin Tiqwā bin K̄harq̄has Rab ke ghar ke kapre sañbhāltā thā. Wuh Yarūshalam ke nae ilāqe meñ rahte the. ¹⁵⁻¹⁶ K̄huldā ne unheñ jawāb diyā,

“Rab Isrāīl kā K̄hudā farmātā hai ki jis ādmī ne tumheñ bhejā hai use batā denā, ‘Rab farmātā hai ki main is shahr aur us ke bāshindoñ par āfat nāzil karūnga. Wuh tamām bāteñ pūrī ho jāeñgī jo Yahūdāh ke bādshāh ne kitāb meñ parhī haiñ. ¹⁷ Kyonki merī qaum ne mujhe tark karke digar mābūdoñ ko qurbāniyāñ pesh kī haiñ aur apne hāthoñ se but banā kar mujhe taish dilāyā hai. Merā ghazab is maqām par nāzil ho jāegā aur kabhī k̄hatm nahīñ hogā.’

¹⁸ Lekin Yahūdāh ke bādshāh ke pās jāeñ jis ne āp ko Rab se dariyāft karne ke lie bhejā hai aur use batā deñ ki Rab Isrāīl kā K̄hudā farmātā hai, ‘Merī bāteñ sun kar ¹⁹ terā dil narm ho gayā hai. Jab tujhe patā chalā ki main ne is maqām aur is ke bāshindoñ ke bāre meñ farmāyā hai ki wuh lānatī aur tabāh ho jāeñge to tū ne apne āp ko Rab ke sāmne past kar diyā. Tū ne ranjīdā ho kar apne kapre phār lie aur mere huzūr phūṭ phūṭ kar royā. Rab farmātā hai ki yih dekh kar main ne terī sunī hai. ²⁰ Jab tū mere kahne par mar kar apne bāpdādā se jā milegā to salāmatī se dafñ hogā. Jo āfat main shahr par nāzil karūnga wuh tū k̄hud nahīñ dekhegā.’”

Afsar bādshāh ke pās wāpas gae aur use K̄huldā kā jawāb sunā diyā.

23

Yūsiyāh Rab se Ahd Bāndhtā Hai

¹ Tab bādshāh Yahūdāh aur Yarūshalam ke tamām buzurgoñ ko bulā kar

² Rab ke ghar meñ gayā. Sab log chhoṭe se le kar bare tak us ke sāth gae yāñī Yahūdāh ke ādmī, Yarūshalam ke bāshinde, imām aur nabī. Wahāñ pahuñch kar jamāt ke sāmne ahd kī us pūrī kitāb kī tilāwat kī gāī jo Rab ke ghar meñ mili thī.

³ Phir bādshāh ne satūn ke pās khare ho kar Rab ke huzūr ahd bāndhā aur wādā kiyā, “Ham Rab kī pairawī kareñge, ham pūre dil-o-jān se us ke ahkām aur hidāyāt pūrī karke is kitāb meñ darj ahd kī bāteñ qāym rakheñge.” Pūrī qaum ahd meñ sharīk huī.

Yūsiyāh Butparastī ko K̄hatm Kartā Hai

⁴ Ab bādshāh ne imām-e-āzam K̄hilqiyāh, dūsre darje par muqarrar imāmoñ aur darbānoñ ko hukm diyā, “Rab ke ghar meñ se wuh tamām chīzeñ nikāl deñ jo Bāl Dewatā, Yasīrat Dewī aur āsmān ke pūre lashkar kī pūjā ke lie istemāl huī haiñ.” Phir us ne yih sārā sāmān Yarūshalam ke bāhar Wādī-e-Qidron ke khule maidān meñ jalā diyā aur us kī rākh uṭhā

kar Baitel le gayā. ⁵ Us ne un butparast puĵāriyon ko bhī haṭā diyā jinheñ Yahūdāh ke bādshāhoñ ne Yahūdāh ke shahroñ aur Yarūshalam ke gird-o-nawāh ke mandiron meñ qurbāniyāñ pesh karne ke lie muqarrar kiyā thā. Yih puĵārī na sirf Bāl Dewatā ko apne nazarāne pesh karte the balki sūraj, chāñd, ĵhurmaṭoñ aur āsmān ke pūre lashkar ko bhī. ⁶ Yasīrat Dewī kā khambā Yūsiyāh ne Rab ke ghar se nikāl kar shahr ke bāhar Wādī-e-Qidron meñ jalā diyā. Phir us ne use pīs kar us kī rākḥ ġharīb logoñ kī qabroñ par bikher dī. ⁷ Rab ke ghar ke pās aise makān the jo ĵismfarosh mardoñ aur auratoñ ke lie banāe gae the. Un meñ aurateñ Yasīrat Dewī ke lie kapre bhī buntī thiñ. Ab bādshāh ne un ko bhī girā diyā.

⁸ Phir Yūsiyāh tamām imāmoñ ko Yarūshalam wāpas layā. Sāth sāth us ne Yahūdāh ke shimāl meñ Jibā se le kar junūb meñ Bair-sabā tak ūñchī jaghoñ ke un tamām mandiron kī behurmatī kī jahāñ imām pahle qurbāniyāñ pesh karte the. Yarūshalam ke us darwāze ke pās bhī do mandir the jo shahr ke sardār Yashua ke nām se mashhūr thā. In ko bhī Yūsiyāh ne dhā diyā. (Shahr meñ dākḥil hote waqt yih mandir bāñ taraf nazar āte the.) ⁹ Jin imāmoñ ne ūñchī jaghoñ par kḥidmat kī thī unheñ Yarūshalam meñ Rab ke huzūr qurbāniyāñ pesh karne kī ijāzat nahīñ thī. Lekin wuh bāqī imāmoñ kī tarah beḡhamirī roṭī ke lie maḡhsūs roṭī khā sake the. ¹⁰ Bin-hinnūm kī Wādī kī qurbāngāh banām Tūfat ko bhī bādshāh ne dhā diyā tāki āindā ko bhī apne beṭe yā beṭī ko jalā kar Malik Dewatā ko qurbān na kar sake. ¹¹ Ghoṛe ke jo mujassame Yahūdāh ke bādshāhoñ ne Sūraj Dewatā kī tāzīm meñ khare kie the unheñ bhī Yūsiyāh ne girā diyā aur un ke rathoñ ko jalā diyā. Yih ghoṛe Rab ke ghar ke sahan meñ darwāze ke sāth khare the, wahāñ jahāñ darbārī afsar banām Nātan-malik kā kamrā thā. ¹² Aḡhaz Bādshāh ne apnī chhat par ek kamrā banāyā thā jis kī chhat par bhī muḡhtalif bādshāhoñ kī banī huī qurbāngāheñ thiñ. Ab Yūsiyāh ne in ko bhī dhā diyā aur un do qurbāngāhoñ ko bhī jo Manassī ne Rab ke ghar ke do sahnoñ meñ khari kī thiñ. In ko ṭuḡṛe ṭuḡṛe karke us ne malbā Wādī-e-Qidron meñ phaiñk diyā. ¹³ Niz, bādshāh ne Yarūshalam ke mashriḡ meñ ūñchī jaghoñ ke mandiron kī behurmatī kī. Yih mandir halākat ke pahar ke junūb meñ the, aur Sulemāñ Bādshāh ne unheñ tāmir kiyā thā. Us ne unheñ Saidā kī sharmnāk dewī Astārāt, Moāb ke makrūh dewatā Kamos aur Ammon ke qābil-e-ghin dewatā Milkūm ke lie banāyā thā. ¹⁴ Yūsiyāh ne dewatāoñ ke lie maḡhsūs kie gae satūnoñ ko ṭuḡṛe ṭuḡṛe karke Yasīrat Dewī ke khambe kaṭwā die aur maqāmāt par insāñ haḡḡiyāñ bikher kar un kī behurmatī ki.

Yūsiyāh Baitel aur Sāmariya ke Mandiron ko Girā Detā Hai

¹⁵⁻¹⁶ Baitel meñ ab tak ūñchī jagah par wuh mandir aur qurbāngāh paṛī thī jo Yarubiyām bin Nabāt ne tāmir kī thī. Yarubiyām hī ne Isrāil ko gunāh karne par uksāyā thā. Jab Yūsiyāh ne dekhā ki jis pahar par qurbāngāh hai us kī dhalānoñ par bahut-sī qabreñ haiñ to us ne hukm diyā ki un kī haḡḡiyāñ nikāl kar qurbāngāh par jalā dī jāeñ. Yoñ qurbāngāh kī behurmatī bilkul usī tarah huī jis tarah Rab ne mard-e-Ḳhudā kī mārifat farmāyā thā. Is ke bād Yūsiyāh ne mandir aur qurbāngāh ko girā diyā. Us ne Yasīrat Dewī kā mujassamā kūṭ kūṭ kar āḡhir meñ sab kuchh jalā diyā.

¹⁷ Phir Yūsiyāh ko ek aur qabr nazar āī. Us ne shahr ke bāshindoñ se pūchhā, “Yih kis kī qabr hai?” Unhoñ ne jawāb diyā, “Yih Yahūdāh ke us mard-e-Ḳhudā kī qabr hai jis ne Baitel kī qurbāngāh ke bāre meñ ain wuh peshgoī kī thī jo āj āp ke wasile se pūrī huī hai.” ¹⁸ Yih sun

kar bādshāh ne hukm diyā, “Ise chhoṛ do! Koī bhī is kī haḍḍiyōn ko na chheṛe.” Chunānche us kī aur us nabī kī haḍḍiyān bach gaīn jo Sāmariya se us se milne āyā aur bād meṅ us kī qabr meṅ dafnāyā gayā thā.

¹⁹ Jis tarah Yūsiyāh ne Baitel ke mandir ko tabāh kiyā usī tarah us ne Sāmariya ke tamām shahroṅ ke mandiroṅ ke sāth kiyā. Unheṅ ūnchī jaghoṅ par banā kar Isrāīl ke bādshāhoṅ ne Rab ko taish dilāyā thā. ²⁰ In mandiroṅ ke pujaṛiyōn ko us ne un kī apnī apnī qurbāngāhoṅ par sazā-e-maut dī aur phir insānī haḍḍiyān un par jalā kar un kī behurmatī kī. Is ke bād wuh Yarūshalam laṭ gayā.

Fasah kī Īd Manāī Jātī Hai

²¹ Yarūshalam meṅ ā kar bādshāh ne hukm diyā, “Pūrī qaum Rab apne Khudā kī tāzim meṅ Fasah kī Īd manāe, jis tarah ahd kī kitāb meṅ farmāyā gayā hai.” ²² Us zamāne se le kar jab qāzī Isrāīl kī rāhnumāī karte the Yūsiyāh ke dinoṅ tak Fasah kī Īd is tarah nahīn manāī gaī thī. Isrāīl aur Yahūdāh ke bādshāhoṅ ke aiyām meṅ bhī aisī Īd nahīn manāī gaī thī. ²³ Yūsiyāh kī hukūmat ke 18weṅ sāl meṅ pahlē dafā Rab kī tāzim meṅ aisī Īd Yarūshalam meṅ manāī gaī.

Yūsiyāh kī Farmānbardārī

²⁴ Yūsiyāh un tamām hidāyāt ke tābe rahā jo shariāt kī us kitāb meṅ darj thīn jo Kḥilqiyāh Imām ko Rab ke ghar meṅ milī thī. Chunānche us ne murdoṅ kī rūhoṅ se rābitā karne wāloṅ, rammāloṅ, gharelū butoṅ, dūsre butoṅ aur baqī tamām makrūh chīzoṅ ko khatm kar diyā. ²⁵ Na Yūsiyāh se pahle, na us ke bād us jaisā koī bādshāh huā jis ne us tarah pūre dil, pūrī jān aur pūrī tāqat ke sāth Rab ke pās wāpas ā kar Mūsūwī shariāt ke har farmān ke mutābiq zindagī guzārī ho. ²⁶ To bhī Rab Yahūdāh par apne ḡhusse se bāz na āyā, kyonki Manassi ne apnī ḡhalat harkatoṅ se use had se zyādā taish dilāyā thā. ²⁷ Isī lie Rab ne farmāyā, “Jo kuchh main ne Isrāīl ke sāth kiyā wuhī kuchh Yahūdāh ke sāth bhī karūnga. Main use apne huzūr se kḥarij kar dūnga. Apne chune hue shahr Yarūshalam ko main radd karūnga aur sāth sāth us ghar ko bhī jis ke bāre meṅ main ne kahā, ‘Wahān merā nām hogā.’”

²⁸ Baqī jo kuchh Yūsiyāh kī hukūmat ke daurān huā aur jo kuchh us ne kiya wuh ‘Shāhān-e-Yahūdāh kī Tārīkh’ kī kitāb meṅ bayān kiya gayā hai.

²⁹ Yūsiyāh kī hukūmat ke daurān Misr kā bādshāh Nikoh Firaun Dariyā-e-Furāt ke lie rawānā huā tāki Asūr ke bādshāh se laṛe. Rāste meṅ Yūsiyāh us se laṛne ke lie niklā. Lekin jab Majiddo ke qarīb un kā ek dūsre ke sāth muqābalā huā to Nikoh ne use mār diyā. ³⁰ Yūsiyāh ke mulāzim us kī lāsh rath par rakh kar Majiddo se Yarūshalam le āe jahān use us kī apnī qabr meṅ dafn kiya gayā. Phir ummat ne us ke beṭe Yahuākḥaz ko masah karke bāp ke taḥt par biṭhā diyā.

Yahūdāh kā Bādshāh Yahuākḥaz

³¹ Yahuākḥaz 23 sāl kī umr meṅ bādshāh banā, aur Yarūshalam meṅ us kī hukūmat kā daurāniyā tīn māh thā. Us kī mān Hamūtal bint Yarmiyāh Libnā kī rahne wāli thī. ³² Apne bāpdādā kī tarah wuh bhī aisā kām kartā rahā jo Rab ko nāpasand thā. ³³ Nikoh Firaun ne Mulk-e-Hamāt ke shahr Riblā meṅ use giriftār kar liyā, aur us kī hukūmat khatm huī. Mulk-e-Yahūdāh ko kḥarāj ke taur par taqṛiban 3,400 kilogrām chāndī aur 34 kilogrām sonā adā karnā parā. ³⁴ Yahuākḥaz kī jagah Firaun ne Yūsiyāh ke ek aur beṭe ko taḥt par biṭhāyā. Us ke nām Iliyāqīm ko us ne Yahūyaqīm

meñ badal diyā. Yahuākḥaz ko wuh apne sāth Misr le gayā jahān wuh bād meñ marā bhī.

³⁵ Matlūbā chāndī aur sone kī raqam adā karne ke lie Yahūyaqīm ne logoñ se ḳḥās taiks liyā. Ummat ko apnī daulat ke mutābiq paisa dene paṛe. Is tariqe se Yahūyaqīm Firaun ko ḳharāj adā kar sakā.

Yahūdāh kā Bādshāh Yahūyaqīm

³⁶ Yahūyaqīm 25 sāl kī umr meñ bādshāh banā, aur wuh Yarūshalam meñ rah kar 11 sāl hukūmat kartā rahā. Us kī māñ Zabūdā bint Fidāyāh Rūmah kī rahne wālī thī. ³⁷ Bāpdādā kī tarah us kā chāl-chalan bhī Rab ko nāpasand thā.

24

¹ Yahūyaqīm kī hukūmat ke daurān Bābal ke bādshāh Nabūkadnazzar ne Yahūdāh par hamlā kiyā. Natīje meñ Yahūyaqīm us ke tābe ho gayā. Lekin tīn sāl ke bād wuh sarkash ho gayā. ² Tab Rab ne Bābal, Shām, Moāb aur Ammon se ḳākuoñ ke jatthe bhej die tāki use tabāh karen. Waisā hī huā jis tarah Rab ne apne ḳhādimoñ yānī nabiyōñ kī mārifat farmāyā thā. ³ Yih āfateñ is lie Yahūdāh par āīñ kī Rab ne in kā hukm diyā thā. Wuh Manassi ke sangīn gunāhoñ kī wajah se Yahūdāh ko apne huzūr se ḳharīj karnā chāhtā thā.

⁴ Wuh yih haqīqat bhī nazarandāz na kar sakā kī Manassi ne Yarūshalam ko beqūsūr logoñ ke ḳhūn se bhar diyā thā. Rab yih muāf karne ke lie taiyār nahīn thā. ⁵ Bāqī jo kuchh Yahūyaqīm kī hukūmat ke daurān huā aur jo kuchh us ne kiyā wuh ‘Shāhān-e-Yahūdāh kī Tārīḳh’ kī kitāb meñ darj hai. ⁶ Jab wuh mar kar apne bāpdādā se jā milā to us kā betā Yahūyākīn taḳhtnashīn huā. ⁷ Us waqt Misr kā bādshāh dubārā apne mulk se nikal na sakā, kyonki Bābal ke bādshāh ne Misr kī sarhad banām Wādī-e-Misr se le kar Dariyā-e-Furāt tak kā sārā ilāqā Misr ke qabze se chhīn liyā thā.

Yahūyākīn kī Hukūmat aur Yarūshalam par Bābal kā Qabzā

⁸ Yahūyākīn 18 sāl kī umr meñ bādshāh banā, aur Yarūshalam meñ us kī hukūmat kā daurāniyā tīn mās thā. Us kī māñ Nahushtā bint Ilnātan Yarūshalam kī rahne wālī thī. ⁹ Apne bāp kī tarah Yahūyākīn bhī aisā kām kartā rahā jo Rab ko nāpasand thā.

¹⁰ Us kī hukūmat ke daurān Bābal ke bādshāh Nabūkadnazzar kī fauj Yarūshalam tak baḥ kar us kā muhāsarā karne lagī. ¹¹ Nabūkadnazzar ḳhud shahr ke muhāsare ke daurān pahuñch gayā. ¹² Tab Yahūyākīn ne shikast mān kar apne āp ko apnī māñ, mulāzimoñ, afsaroñ aur darbāriyōñ samet Bābal ke bādshāh ke hawāle kar diyā. Bādshāh ne use giriftār kar liyā.

Yih Nabūkadnazzar kī hukūmat ke āḥweñ sāl meñ huā. ¹³ Jis kā elān Rab ne pahle kiyā thā wuh ab pūrā huā, Nabūkadnazzar ne Rab ke ghar aur shāhī mahal ke tamām ḳhazāne chhīn lie. Us ne sone kā wuh sārā sāmān bhī lūt liyā jo Sulemān ne Rab ke ghar ke lie banwāyā thā. ¹⁴ Aur jitne khāte-pīte log Yarūshalam meñ the un sab ko bādshāh ne jilāwatan kar diyā. Un meñ tamām afsar, fauji, dastkār aur dhātoñ kā kām karne wāle shāmil the, kul 10,000 afrād. Ummat ke sirf ḡharīb log pīchhe rah gae. ¹⁵ Nabūkadnazzar Yahūyākīn ko bhī qaidī banā kar Bābal le gayā aur us kī māñ, biwiyōñ, darbāriyōñ aur mulk ke tamām asar-o-rasūḳh rakhne wāloñ ko bhī. ¹⁶ Us ne faujiyōñ ke 7,000 afrād aur 1,000 dastkārōñ aur dhātoñ kā kām karne wāloñ ko jilāwatan karke Bābal meñ basā diyā.

Yih sab māhir aur jang karne ke qābil ādmī the. ¹⁷ Yarūshalam meñ Bābal ke bādshāh ne Yahūyākīn kī jagah us ke chachā Mattaniyāh ko taḥt par biṭhā kar us kā nām Sidqiyāh meñ badal diyā.

Yahūdāh kā Bādshāh Sidqiyāh

¹⁸ Sidqiyāh 21 sāl kī umr meñ bādshāh banā, aur Yarūshalam meñ us kī hukūmat kā daurāniyā 11 sāl thā. Us kī mān Hamūtal bint Yarmiyāh Libnā Shahr kī rahne wālī thī. ¹⁹ Yahūyaqīm kī tarah Sidqiyāh aisā kām kartā rahā jo Rab ko nāpasand thā. ²⁰ Rab Yarūshalam aur Yahūdāh ke bāshindoñ se itnā nārāz huā kī ākhir meñ us ne unheñ apne huzūr se khārij kar diyā.

Sidqiyāh kā Farār aur Giriftārī

Ek dīn Sidqiyāh Bābal ke bādshāh se sarkash huā,

25

¹ Is lie Shāh-e-Bābal Nabūkadnazzar tamām fauj ko apne sāth le kar dubārā Yarūshalam pahuñchā tāki us par hamlā kare.

Sidqiyāh kī hukūmat ke naweñ sāl meñ Bābal kī fauj Yarūshalam kā muhāsarā karne lagī. Yih kām dasweñ mahīne ke dasweñ dīn * shurū huā. Pūre shahr ke irdgird bādshāh ne pushte banwāe. ² Sidqiyāh kī hukūmat ke 11weñ sāl tak Yarūshalam qāym rahā. ³ Lekin phir kāl ne shahr meñ zor pakaṛā, aur awām ke lie khāne kī chīzeñ na rahīñ.

Chauthe mahīne ke naweñ dīn † ⁴ Bābal ke faujiyoñ ne fasil meñ rakhnā ḍāl diyā. Usī rāt Sidqiyāh apne tamām faujiyoñ samet farār hone meñ kāmyāb huā, agarche shahr dushman se ghīrā huā thā. Wuh fasil ke us darwāze se nikle jo Shāhī Bāgh ke sāth mulhiq do dīwāroñ ke bīch meñ thā. Wuh Wādī-e-Yardan kī taraf bhāgne lage, ⁵ lekin Bābal kī fauj ne bādshāh kā tāqqub karke use Yarihū ke maidān meñ pakaṛ liyā. Us ke fauji us se alag ho kar chāroñ taraf muntashir ho gae. ⁶ Aur wuh khud giriftār ho gayā.

Phir use Riblā meñ Shāh-e-Bābal ke pās lāyā gayā, aur wahīñ Sidqiyāh par faislā sādīr kiyā gayā. ⁷ Sidqiyāh ke deḥte deḥte us ke beṭoñ ko qatl kiyā gayā. Is ke bād faujiyoñ ne us kī ānkheñ nikāl kar use pītal kī zanjīroñ meñ jakar liyā aur Bābal le gae.

Yarūshalam aur Rab ke Ghar kī Tabāhī

⁸ Shāh-e-Bābal Nabūkadnazzar kī hukūmat ke 19weñ sāl meñ bādshāh kā khās afsar Nabūzarādān Yarūshalam pahuñchā. Wuh shāhī muhāfizoñ par muqarrar thā. Pāñchweñ mahīne ke sātweñ dīn ‡ us ne ā kar ⁹ Rab ke ghar, shāhī mahal aur Yarūshalam ke tamām makānoñ ko jalā diyā. Har barī imārat bhasm ho gai. ¹⁰ Us ne apne tamām faujiyoñ se shahr kī fasil ko bhī girā diyā. ¹¹ Phir Nabūzarādān ne sab ko jilāwatan kar diyā jo Yarūshalam aur Yahūdāh meñ pīchhe rah gae the. Wuh bhī un meñ shāmil the jo jang ke daurān ghaddārī karke Shāh-e-Bābal ke pīchhe lag gae the. ¹² Lekin Nabūzarādān ne sab se nichle tabqē ke bāz logoñ ko Mulk-e-Yahūdāh meñ chhoṛ diyā tāki wuh angūr ke bāghoñ aur khetoñ ko sañbhāleñ.

¹³ Bābal ke faujiyoñ ne Rab ke ghar meñ jā kar pītal ke donoñ satūnoñ, pāñī ke bāsanōñ ko uṭhāne wālī hathgāriyoñ aur Samundar nāmī pītal

* 25:1 Yāni 15 Janwarī † 25:3 Yāni 18 Julā ‡ 25:8 Yāni 14 Agast.

ke hauz ko toṛ diyā aur sārā pītal uṭhā kar Bābal le gae. ¹⁴ Wuh Rab ke ghar kī k̄hidmat saranjām dene ke lie darkār sāmān bhī le gae yānī bālīyān, belche, battī katarne ke auzār, bartan aur pītal kā bāqī sārā sāmān. ¹⁵ K̄hālīs sone aur chāñdī ke bartan bhī is meñ shāmīl the yānī jalte hue koele ke bartan aur chhīrkāw ke kaṭore. Shāhī muhāfizoñ kā afsar sārā sāmān uṭhā kar Bābal le gayā. ¹⁶ Jab donoñ satūnoñ, Samundar nāmī hauz aur bāsanoñ ko uṭhāne wālī hathgāriyoñ kā pītal turwāyā gayā to wuh itnā waznī thā ki use tolā na jā sakā. Sulemān Bādshāh ne yih chizeñ Rab ke ghar ke lie banwāī thīñ. ¹⁷ Har satūn kī ūñchāī 27 fuṭ thī. Un ke bālāī hissoñ kī ūñchāī sārhe chār fuṭ thī, aur wuh pītal kī jāī aur anāroñ se saje hue the.

¹⁸ Shāhī muhāfizoñ ke afsar Nabūzarādān ne zail ke qaidiyoñ ko alag kar diyā: imām-e-āzam Sirāyāh, us ke bād āne wālā imām Safaniyāh, Rab ke ghar ke tīn darbānoñ, ¹⁹ shahr ke bache huoñ meñ se us afsar ko jo shahr ke faujiyoñ par muqarrar thā, Sidqiyāh Bādshāh ke pāñch mushīroñ, ummat kī bhartī karne wāle afsar aur shahr meñ maujūd us ke 60 mardoñ ko. ²⁰ Nabūzarādān in sab ko alag karke sūbā Hamāt ke shahr Riblā le gayā jahān Bābal kā bādshāh thā. ²¹ Wahān Nabūkadnazzar ne unheñ sazā-e-maut dī.

Yoñ Yahūdāh ke bāshindoñ ko jilāwatan kar diyā gayā.

Jidaliyāh kī Hukūmat

²² Jin logoñ ko Bābal ke bādshāh Nabūkadnazzar ne Yahūdāh meñ pīchhe chhoṛ diyā thā, un par us ne Jidaliyāh bin Ak̄hiqām bin Sāfan muqarrar kiyā. ²³ Jab fauj ke bache hue afsaroñ aur un ke dastoñ ko k̄habār milī kī Jidaliyāh ko gawarnar muqarrar kiyā gayā hai to wuh Misfāh meñ us ke pās āe. Afsaroñ ke nām Ismāīl bin Nataniyāh, Yūhanān bin Qariḥ, Sirāyāh bin Tanhūmat Natūfātī aur Yazaniyāh bin Mākātī the. Un ke fauji bhī sāth āe.

²⁴ Jidaliyāh ne qasam khā kar un se wādā kiyā, “Bābal ke afsaroñ se mat ḍarnā! Mulk meñ rah kar Bābal ke bādshāh kī k̄hidmat karen to āp kī salāmātī hogī.”

²⁵ Lekin us sāl ke sātweñ mahīne meñ Ismāīl bin Nataniyāh bin Ilīsamā ne das sāthiyoñ ke sāth Misfāh ā kar dhoke se Jidaliyāh ko qatl kiyā. Ismāīl shāhī nasl kā thā. Jidaliyāh ke alāwā unhoñ ne us ke sāth rahne wāle Yahūdāh aur Bābal ke tamām logoñ ko bhī qatl kiyā. ²⁶ Yih dekh kar Yahūdāh ke tamām bāshinde chhoṭe se le kar baṛe tak faujī afsaroñ samet hijrat karke Mīsr chale gae. Kyōñki wuh Bābal ke intaqām se ḍarte the.

Yahūyākīn ko Āzād Kiyā Jātā Hai

²⁷ Yahūdāh ke bādshāh Yahūyākīn kī jilāwatanī ke 37weñ sāl meñ Awīl-marūdak Bābal kā bādshāh banā. Usī sāl ke 12weñ mahīne ke 27weñ dīn us ne Yahūyākīn ko qaidkhāne se āzād kar diyā. ²⁸ Us ne us se narm bāteñ karke use izzat kī aīsī kursī par biṭhāyā jo Bābal meñ jilāwatan kie gae bāqī bādshāhoñ kī nisbat zyādā aham thī. ²⁹ Yahūyākīn ko qaidiyoñ ke kapṛe utārne kī ijāzat milī, aur use zindaḡi-bhar bādshāh kī mez par bāqāydaḡī se sharik hone kā sharf hāsīl rahā. ³⁰ Bādshāh ne muqarrar kiyā kī Yahūyākīn ko umr-bhar itnā wazifā miltā rahe ki us kī rozmarṛā zarūriyāt pūrī hotī raheñ.

1 Tawārīkh

Ādam se Ibrāhīm tak kā Nasabnāmā

¹ Nūh tak Ādam kī aulād Set, Anūs, ² Qīnān, Mahalalel, Yārid, ³ Hanūk, Matūsilah, Lamak, ⁴ aur Nūh thī.

Nūh ke tīn beṭe Sim, Hām aur Yāfat the. ⁵ Yāfat ke beṭe Jumar, Mājūj, Mādī, Yāwān, Tūbal, Masak aur Tīrās the. ⁶ Jumar ke beṭe Ashkanāz, Rifāt aur Tujarmā the. ⁷ Yāwān ke beṭe Ilīsā aur Tarsis the. Kittī aur Rodānī bhī us kī aulād haiñ.

⁸ Hām ke beṭe Kūsh, Misr, Fūt aur Kanān the. ⁹ Kūsh ke beṭe Sibā, Hawilā, Sabtā, Rāmā aur Sabtakā the. Rāmā ke beṭe Sabā aur Dadān the. ¹⁰ Namrūd bhī Kūsh kā beṭā thā. Wuh zamīn par pahlā sūrmā thā. ¹¹ Misr zail kī qaumoñ kā bāp thā: Lūdī, Anāmī, Lihābī, Naftūhī, ¹² Fatrūsī, Kaslūhī (jin se Filistī nikle) aur Kaftūrī. ¹³ Kanān kā pahlauṭhā Saidā thā. Kanān in qaumoñ kā bāp bhī thā: Hittī ¹⁴ Yabūsī, Amorī, Jirjāsī, ¹⁵ Hiwwī, Arqī, Sinī, ¹⁶ Arwādī, Samārī aur Hamātī.

¹⁷ Sim ke beṭe Ailām, Asūr, Arfaksad, Lūd aur Arām the. Arām ke beṭe Ūz, Hūl, Jatar aur Masak the. ¹⁸ Arfaksad kā beṭā Silah aur Silah kā beṭā Ibar thā. ¹⁹ Ibar ke do beṭe paidā hue. Ek kā nām Falaj yānī Taqsīm thā, kyoñki un aiyām meñ duniyā taqsīm huī. Falaj ke bhāi kā nām Yuqtān thā. ²⁰ Yuqtān ke beṭe Almūdād, Salaf, Hasarmāwat, Irākḥ, ²¹ Hadūrām, Ūzāl, Diqlā, ²² Ūbāl, Abīmāel, Sabā, ²³ Ofir, Hawilā aur Yūbāb the. Yih sab us ke beṭe the.

²⁴ Sim kā yih nasabnāmā hai: Sim, Arfaksad, Silah, ²⁵ Ibar, Falaj, Raū, ²⁶ Sarūj, Nahūr, Tārah ²⁷ aur Abrām yānī Ibrāhīm.

Ibrāhīm kā Nasabnāmā

²⁸ Ibrāhīm ke beṭe Is'hāq aur Ismāīl the. ²⁹ Un kī darj-e-zail aulād thī: Ismāīl kā pahlauṭhā Nabāyot thā. Us ke baqī beṭe Qīdār, Adbiyel, Mibsām, ³⁰ Mishmā, Dūmā, Massā, Hadad, Taimā, ³¹ Yatūr, Nafis aur Qīdmā the. Sab Ismāīl ke hāñ paidā hue.

³² Ibrāhīm kī dāshtā Qatūrā ke beṭe Zimrān, Yuqsān, Midān, Midiyān, Isbāq aur Sūkh the. Yuqsān ke do beṭe Sabā aur Dadān paidā hue ³³ jabki Midiyān ke beṭe Aifā, Ifar, Hanūk, Abīdā aur Ildā'a the. Sab Qatūrā kī aulād the.

³⁴ Ibrāhīm ke beṭe Is'hāq ke do beṭe paidā hue, Esau aur Isrāīl. ³⁵ Esau ke beṭe Ilifaz, Raūel, Yaūs, Yālām aur Qorah the. ³⁶ Ilifaz ke beṭe Temān, Omar, Safī, Jātām, Qanaz aur Amāliq the. Amāliq kī māñ Tīmā thī. ³⁷ Raūel ke beṭe Nahat, Zārah, Sammā aur Mizzā the.

Sair Yānī Adom kā Nasabnāmā

³⁸ Sair ke beṭe Lotān, Sobal, Sibaon, Anā, Dīson, Esar aur Dīsān the. ³⁹ Lotān ke do beṭe Horī aur Homām the. (Tīmā Lotān kī bahan thī.) ⁴⁰ Sobal ke beṭe Alyān, Mānahat, Aibāl, Safī aur Onām the. Sibaon ke beṭe Aiyāh aur Anā the. ⁴¹ Anā ke ek beṭā Dīson paidā huā. Dīson ke chār beṭe Hamrān, Ishbān, Yitrān aur Kirān the. ⁴² Esar ke tīn beṭe Bilhān, Zāwān aur Aqān the. Dīsān ke do beṭe Ūz aur Arān the.

Adom ke Bādshāh

⁴³ Is se pahle ki Isrāīliyon kā koī bādshāh thā zail ke bādshāh yake bād dīgare Mulk-e-Adom meñ hukūmat karte the: Bālā bin Baor jo Dinhabā Shahr kā thā.

⁴⁴ Us kī maut par Yūbāb bin Zārah jo Busrā Shahr kā thā.

⁴⁵ Us kī maut par Hushām jo Temāniyon ke mulk kā thā.

⁴⁶ Us kī maut par Hadad bin Bidad jis ne Mulk-e-Moāb meñ Midiyāniyon ko shikast dī. Wuh Awīt Shahr kā thā.

⁴⁷ Us kī maut par Samlā jo Masriqā Shahr kā thā.

⁴⁸ Us kī maut par Sāul jo Dariyā-e-Furāt par Rahobot Shahr kā thā.

⁴⁹ Us kī maut par Bāl-hanān bin Akbor.

⁵⁰ Us kī maut par Hadad jo Fāu Shahr kā thā. (Bīwī kā nām Mahetabel bint Matrid bint Mezāhāb thā.) ⁵¹ Phir Hadad mar gayā.

Adomī qabilon ke sardār Timnā, Alyā, Yatet, ⁵² Uhlībāmā, Ailā, Finon, ⁵³ Qanaz, Temān, Mībsār, ⁵⁴ Majdiyel aur Irām the. Yihī Adom ke sardār the.

2

Yāqūb Yānī Isrāīl ke Beṭe

¹ Isrāīl ke bārah beṭe Rūbin, Shamāūn, Lāwī, Yahūdāh, Ishkār, Zabūlūn, ² Dān, Yūsuf, Binyamīn, Naftālī, Jad aur Āshar the.

Yahūdāh kā Nasabnāmā

³ Yahūdāh kī shādī Kanānī aurat se huī jo Sua kī beṭī thī. Un ke tīn beṭe Er, Onān aur Selā paidā hue. Yahūdāh kā pahlauṭhā Er Rab ke nazdik sharīr thā, is lie us ne use marne diyā. ⁴ Yahūdāh ke mazīd do beṭe us kī bahū Tamr se paidā hue. Un ke nām Fāras aur Zārah the. Yoñ Yahūdāh ke kul pāñch beṭe the.

⁵ Fāras ke do beṭe Hasron aur Hamūl the.

⁶ Zārah ke pāñch beṭe Zimrī, Aitān, Haimān, Kalkūl aur Dārā the.

⁷ Karmī bin Zimrī kā beṭā wuhī Akar yānī Akan thā jis ne us lūṭe hue mā meñ se kuchh liyā jo Rab ke lie maḥsūs thā. ⁸ Aitān ke beṭe kā nām Azariyāh thā.

⁹ Hasron ke tīn beṭe Yarahmiyel, Rām aur Kalūbī yānī Kālib the.

Rām kī Aulād

¹⁰ Rām ke hān Ammīnadāb aur Ammīnadāb ke hān Yahūdāh ke qabile kā sardār Nahson paidā huā. ¹¹ Nahson Salmon kā aur Salmon Boaz kā bāp thā. ¹² Boaz Obed kā aur Obed Yassī kā bāp thā. ¹³ Bare se le kar chhoṭe tak Yassī ke beṭe Iliyāb, Abīnadāb, Simā, ¹⁴ Nataniyel, Raddī, ¹⁵ Ozam aur Dāūd the. Kul sāt bhāī the. ¹⁶ Un kī do bahneñ Zarūyāh aur Abijel thiñ. Zarūyāh ke tīn beṭe Abīshai, Yoāb aur Asāhel the. ¹⁷ Abijel ke ek beṭā Amāsā paidā huā. Bāp Yatar Ismāīlī thā.

Kālib kī Aulād

¹⁸ Kālib bin Hasron kī bīwī Azūbā ke hān beṭī banām Yariot paidā huī. Yariot ke beṭe Yashar, Sobāb aur Ardūn the. ¹⁹ Azūbā ke wafāt pāne par Kālib ne Ifrāt se shādī kī. Un ke beṭā Hūr paidā huā. ²⁰ Hūr Ūrī kā aur Ūrī Bazliyel kā bāp thā.

²¹ 60 sāl kī umr meñ Kālib ke bāp Hasron ne dubārā shādī kī. Bīwī Jiliyād ke bāp Makīr kī beṭī thī. Is rishte se beṭā Sajūb paidā huā. ²²⁻²³ Sajūb kā beṭā wuh Yāir thā jis kī Jiliyād ke ilāqe meñ 23 bastiyān banām ‘Yāir kī Bastiyān’ thiñ. Lekīn bād meñ Jasūr aur Shām ke faujiyon ne un par

qabzā kar liyā. Us waqt unheñ Qanāt bhī gird-o-nawāh ke ilāqe samet hāsil huā. Un dinon meñ kul 60 ābādiyān un ke hāth meñ ā gañ. In ke tamām bāshinde Jiliyād ke bāp Makīr kī aulād the. ²⁴ Hasron jis kī biwī Abiyāh thī faut huā to Kālib aur Ifrātā ke hān beṭā Ashhūr paidā huā. Bād meñ Ashhūr Taqua Shahr kā bāni ban gayā.

Yarahmiyel kī Aulād

²⁵ Hasron ke pahlauṭhe Yarahmiyel ke beṭe bare se le kar chhoṭe tak Rām, Būnā, Oran, Ozam aur Aḳhiyāh the. ²⁶ Yarahmiyel kī dūsri biwī Atārā kā ek beṭā Onām thā.

²⁷ Yarahmiyel ke pahlauṭhe Rām ke beṭe Māz, Yamīn aur Eqar the. ²⁸ Onām ke do beṭe Sammī aur Yadā the. Sammī ke do beṭe Nadab aur Abisūr the. ²⁹ Abisūr kī biwī Abiḳhail ke do beṭe Aḳhbān aur Molid paidā hue. ³⁰ Nadab ke do beṭe Silad aur Affāym the. Silad beaulād mar gayā, ³¹ lekin Affāym ke hān beṭā Yisāi paidā huā. Yisāi Sisān kā aur Sisān Aḳhlī kā bāp thā. ³² Sammī ke bhāi Yadā ke do beṭe Yatar aur Yūnatan the. Yatar beaulād mar gayā, ³³ lekin Yūnatan ke do beṭe Falat aur Zāzā paidā hue. Sab Yarahmiyel kī aulād the. ³⁴⁻³⁵ Sisān ke beṭe nahīn the balki beṭiyān. Ek beṭī kī shādī us ne apne Misri ḡhulām Yarkhā se karwāi. Un ke beṭā Attī paidā huā. ³⁶ Attī ke hān Nātan paidā huā aur Nātan ke Zabad, ³⁷ Zabad ke Iflāl, Iflāl ke Obed, ³⁸ Obed ke Yāhū, Yāhū ke Azariyāh, ³⁹ Azariyāh ke Khalis, Ḳhalis ke Iliyāsā, ⁴⁰ Iliyāsā ke Sismī, Sismī ke Sallūm, ⁴¹ Sallūm ke Yaḡamiyāh aur Yaḡamiyāh ke Ilisamā.

Kālib kī Aulād kā Ek aur Nasabnāmā

⁴² Zail meñ Yarahmiyel ke bhāi Kālib kī aulād hai: Us kā pahlauṭhā Mesā Zif kā bāp thā aur dūsra beṭā Maresā Habrūn kā bāp. ⁴³ Habrūn ke chār beṭe Qorah, Taffuah, Raḡam aur Samā the. ⁴⁴ Samā ke beṭe Raḡham ke hān Yurḡiyām paidā huā. Raḡam Sammī kā bāp thā, ⁴⁵ Sammī Maūn kā aur Maūn Bait-sūr kā.

⁴⁶ Kālib kī dāshtā Aifā ke beṭe Hārān, Mauzā aur Jāziz paidā hue. Hārān ke beṭe kā nām Jāziz thā. ⁴⁷ Yahdī ke beṭe Rajam, Yūtām, Jesān, Falat, Aifā aur Shāf the.

⁴⁸ Kālib kī dūsri dāshtā Mākā ke beṭe Shibar, Tirhanā, ⁴⁹ Shāf (Madmannā kā bāp) aur Siwā (Makbenā aur Jibiyā kā bāp) paidā hue. Kālib kī ek beṭī bhī thī jis kā nām Aksā thā. ⁵⁰ Sab Kālib kī aulād the.

Ifrātā ke pahlauṭhe Hūr ke beṭe Qiriyat-yārīm kā bāp Sobal, ⁵¹ Bait-laham kā bāp Salmā aur Bait-jādir kā bāp Ḳhārif the. ⁵² Qiriyat-yārīm ke bāp Sobal se yih gharāne nikle: Harāi, Mānahat kā ādhā hissā ⁵³ aur Qiriyat-yārīm ke ḳhāndān Uttari, Fūti, Sumāti aur Misrāi. In se Sur'āti aur Istāli nikle haiñ.

⁵⁴ Salmā se zail ke gharāne nikle: Bait-laham ke bāshinde, Natūfāti, Atarāt-bait-yoāb, Mānahat kā ādhā hissā, Sur'i ⁵⁵ aur Yābiz meñ ābād munshiyon ke ḳhāndān Tir'āti, Sim'āti aur Sūkāti. Yih sab Qīni the jo Raikābiyon ke bāp Hammat se nikle the.

3

Dāūd Bādshāh kī Aulād

¹ Habrūn meñ Dāūd Bādshāh ke darj-e-zail beṭe paidā hue:

Pahlauṭhā Amnon thā jis kī māñ Aḳhīnūsam Yazraeli thī. Dūsra Dānyāl thā jis kī māñ Abijel Karmilī thī. ² Tisra Abisālūm thā. Us kī māñ Mākā

thī jo Jasūr ke bādshāh Talmī kī beṭī thī. Chauthā Adūniyāh thā jis kī mān Hajjīt thī. ³ Pānchwān Safatiyāh thā jis kī mān Abītāl thī. Chhaṭā Itriyām thā jis kī mān Ijlā thī. ⁴ Dāūd ke yih chhih beṭe un sārhe sāt sāloṅ ke daurān paidā hue jab Habrūn us kā dārul-hukūmat thā.

Is ke bād wuh Yarūshalam meṅ muntaqil huā aur wahān mazīd 33 sāl hukūmat kartā rahā. ⁵ Us daurān us kī bīwī Bat-sabā bint Ammiyel ke chār beṭe Simā, Sobāb, Nātan aur Sulemān paidā hue. ⁶ Mazīd beṭe bhī paidā hue, Ibhār, Ilisua, Ilifalat, ⁷ Naujā, Nafaj, Yafia, ⁸ Ilisamā, Ilyadā aur Ilifalat. Kul nau beṭe the. ⁹ Tamr un kī bahan thī. In ke alāwā Dāūd kī dāshṭāoṅ ke beṭe bhī the.

¹⁰ Sulemān ke hān Rahubiyām paidā huā, Rahubiyām ke Abiyāh, Abiyāh ke Āsā, Āsā ke Yahūsafat, ¹¹ Yahūsafat ke Yahūrām, Yahūrām ke Akhaziyāh, Akhaziyāh ke Yuās, ¹² Yuās ke Amasiyāh, Amasiyāh ke Azariyāh yānī Uzziyāh, Uzziyāh ke Yūtām, ¹³ Yūtām ke Ākhaz, Ākhaz ke Hizqiyāh, Hizqiyāh ke Manassī, ¹⁴ Manassī ke Amūn aur Amūn ke Yūsiyāh.

¹⁵ Yūsiyāh ke chār beṭe baṛe se le kar chhoṭe tak Yūhanān, Yahūyaqīm, Sidqiyāh aur Sallūm the.

¹⁶ Yahūyaqīm Yahūyākīn * kā aur Yahūyākīn Sidqiyāh kā bāp thā. ¹⁷ Yahūyākīn † ko Bābal meṅ jilāwatan kar diyā gayā. Us ke sāt beṭe Siyālṭiyel, ¹⁸ Malkirām, Fidāyāh, Shenāzzar, Yaqamiyāh, Hūsamā aur Nadabiyāh the. ¹⁹ Fidāyāh ke do beṭe Zarubbābal aur Sīmāi the.

Zarubbābal ke do beṭe Masullām aur Hananiyāh the. Ek beṭī banām Salūmīt bhī paidā huī. ²⁰ Bāqī pānch beṭoṅ ke nām Hasūbā, Ohal, Barakiyāh, Hasdiyāh aur Yūsab-hasad the.

²¹ Hananiyāh ke do beṭe Falatiyāh aur Yasāyāh the. Yasāyāh Rifāyāh kā bāp thā, Rifāyāh Arnān kā, Arnān Abadiyāh kā aur Abadiyāh Sakaniyāh kā.

²² Sakaniyāh ke beṭe kā nām Samāyāh thā. Samāyāh ke chhih beṭe Hattūsh, Ijāl, Barīh, Na'ariyāh aur Sāfat the. ²³ Na'ariyāh ke tīn beṭe Iliyuaīnī, Hizqiyāh aur Azriqām paidā hue.

²⁴ Iliyuaīnī ke sāt beṭe Hūdāwiāh, Iliyāsib, Filāyāh, Aqqūb, Yūhanān, Dilāyāh aur Anānī the.

4

Yahūdāh kī Aulād

¹ Fāras, Hasron, Karmī, Hūr aur Sobal Yahūdāh kī aulād the.

² Riyāyāh bin Sobal ke hān Yahat, Yahat ke Akhūmī aur Akhūmī ke Lāhad paidā huā. Yih Sur'atī khāndānoṅ ke bāpdādā the.

³ Aitām ke tīn beṭe Yazrael, Ismā aur Idbās the. Un kī bahan kā nām Hazlilfonī thā.

⁴ Ifrātā kā pahlauthā Hūr Bait-laham kā bāp thā. Us ke do beṭe Jadūr kā bāp Fanuel aur Hūsā kā bāp Azar the.

⁵ Taqua ke bāp Ashhūr kī do bīwiyaṅ Hilāh aur Nārā thīn.

⁶ Nārā ke beṭe Akhūzzām, Hifar, Temnī aur Haḫhastarī the.

⁷ Hilāh ke beṭe Zarat, Suhar aur Itnān the.

⁸ Kūz ke beṭe Anūb aur Hazzobibā the. Us se Akharḫhail bin Harūm ke khāndān bhī nikle.

* **3:16** Ibrānī meṅ Yahūyākīn kā mutarādīf Yakūniyāh mustāmal hai.

† **3:17** Ibrānī meṅ Yahūyākīn kā mutarādīf Yakūniyāh mustāmal hai.

⁹ Yābīz kī apne bhāiyōn kī nisbat zyādā izzat thī. Us kī mān ne us kā nām Yābīz yānī ‘Wuh Taklif Detā Hai’ rakhā, kyonki us ne kahā, “Paidā hote waqt mujhe barī taklif hui.” ¹⁰ Yābīz ne buland āwāz se Isrāīl ke Khudā se iltamās kī, “Kāsh tū mujhe barkat de kar merā ilāqā wasī kar de. Terā hāth mere sāth ho, aur mujhe nuqsān se bachā tāki mujhe taklif na pahunche.” Aur Allāh ne us kī sunī.

¹¹ Sūkhā ke bhāi Kalūb Mahīr kā aur Mahīr Istūn kā bāp thā.

¹² Istūn ke beṭe Bait-rafā, Fāsah aur Taḥhinnā the.

Taḥhinnā Nāhas Shahr kā bāp thā jis kī aulād Raikā meñ ābād hai.

¹³ Qanaz ke beṭe Ghutniyel aur Sirāyāh the. Ghutniyel ke beṭon ke nām Hatat aur Maūnāti the.

¹⁴ Maūnāti Ufrā kā bāp thā.

Sirāyāh Yoāb kā bāp thā jo ‘Wādī-e-Kārīgar’ kā bānī thā. Ābādī kā yih nām is lie paṛ gayā kī us ke bāshinde kārīgar the.

¹⁵ Kālib bin Yafunnā ke beṭe Īrū, Ailā aur Nām the. Ailā kā beṭā Qanaz thā.

¹⁶ Yahallalel ke chār beṭe Zif, Zifā, Tīriyāh aur Asarel the.

¹⁷⁻¹⁸ Azrā ke chār beṭe Yatar, Marad, Ifar aur Yalūn the. Marad kī shādī Misrī bādshāh Firaun kī beṭī Bitiyāh se hui. Us ke tīn bachche Mariyam, Sammī aur Isbāh paidā hue. Isbāh Istimua kā bāp thā. Mard kī dūsri biwī Yahūdāh kī thī, aur us ke tīn beṭe Jadūr kā bāp Yarad, Sokā kā bāp Hībar aur Zanūh kā bāp Yaqūtiyel the.

¹⁹ Hūdiyāh kī biwī Naham kī bahan thī. Us kā ek beṭā Qailā Jarmī kā bāp aur dūsra Istimua Mākāti thā.

²⁰ Simūn ke beṭe Amnon, Rinnā, Bin-hanān aur Tilon the. Yisāi ke beṭe Zohit aur Bin-zohit the.

²¹ Selā bin Yahūdāh kī darj-e-zail aulād thī: Lekā kā bāp Er, Maresā kā bāp Lādā, Bait-ashbia meñ ābād bārik katān kā kām karne wālon ke khāndan, ²² Yoqīm, Kozibā ke bāshinde, aur Yuās aur Sārāf jo qadīm riwāyat ke mutābiq Moāb par hukmrānī karte the lekin bād meñ Bait-laham wāpas āe. ²³ Wuh Natāim aur Jadīrā meñ rah kar kumhār aur bādshāh ke mulāzim the.

Shamāun kī Aulād

²⁴ Shamāun ke beṭe Yamuel, Yamīn, Yarīb, Zārah aur Sūl the. ²⁵ Sūl ke hān Sallūm paidā huā, Sallūm ke Mībsām, Mībsām ke Mishmā, ²⁶ Mishmā ke Hammuel, Hammuel ke Zakkūr aur Zakkūr ke Simāi. ²⁷ Simāi ke 16 beṭe aur chhih beṭiyān thīn, lekin us ke bhāiyōn ke kam bachche paidā hue. Natīje meñ Shamāun kā qabilā Yahūdāh ke qabile kī nisbat chhoṭā rahā.

²⁸ Zail ke shahr un ke gird-o-nawāh kī ābādiyōn samet Shamāun kā qabaylī ilāqā thā: Bair-sabā, Molādā, Hasār-suāl, ²⁹ Bilhāh, Azam, Tolad, ³⁰ Batuel, Hurmā, Siqlāj, ³¹ Bait-markabot, Hasār-sūsīm, Bait-birī aur Shāraim. Dāūd kī hukūmat tak yih qabilā in jaghoñ meñ ābād thā, ³² nīz Aitām, Ain, Rimmon, Tokan aur Asan meñ bhī. ³³ In pānch ābādiyōn ke gird-o-nawāh ke dehāt bhī Bāl tak shāmil the. Har maqām ke apne apne tahrīrī nasabnāme the.

³⁴ Shamāun ke khāndanōn ke darj-e-zail sarparast the: Misobāb, Yamlīk, Yūshā bin Amasiyāh, ³⁵ Yoel, Yāhū bin Yūsibiyāh bin Sirāyāh bin Asiyel, ³⁶ Iliyuanī, Yāqūbā, Yashūkhāyā, Asāyāh, Adiyel, Yasīmiyel, Bināyāh, ³⁷ Zizā bin Shifāi bin Allon bin Yādāyāh bin Simrī bin Samāyāh.

³⁸ Darj-e-bālā ādmī apne k̄hāndānoñ ke sarparast the. Un ke k̄hāndān bahut baṛh gae. ³⁹ Is lie wuh apne rewaṛoñ ko charāne kī jagheñ dhūñdte dhūñdte wādī ke mashriq meñ Jadūr tak phail gae. ⁴⁰ Wahān unheñ achchhī aur shādāb charāgāheñ mil gain. Ilāqā khulā, pursukūn aur āramdeh bhī thā. Pahle Hām kī kuchh aulād wahān ābād thī, ⁴¹ lekin Hizqiyāh Bādshāh ke aiyām meñ Shamāun ke mazkūrā sarparastoñ ne wahān ke rahne wāle Hāmiyoñ aur Maūniyoñ par hamlā kiyā aur un ke tambuoñ ko tabāh karke sab ko mār diyā. Ek bhī na bachā. Phir wuh khud wahān ābād hue. Ab un ke rewaṛoñ ke lie kāfi charāgāheñ thīn. Āj tak wuh isī ilāqe meñ rahte haiñ.

⁴² Ek din Shamāun ke 500 ādmī Yisāi ke chār beṛoñ Falatiyāh, Na'ariyāh, Rifayāh aur Uzziyel kī rāhnumāi meñ Saīr ke pahārī ilāqe meñ ghus gae. ⁴³ Wahān unhoñ ne un Amāliqiyōñ ko halāk kar diyā jinhoñ ne bach kar wahān panāh lī thī. Phir wuh khud wahān rahne lage. Āj tak wuh wahīn ābād haiñ.

5

Rūbin kī Aulād

¹ Isrāil kā pahlaūthā Rūbin thā. Lekin chūnki us ne apne bāp kī dāshtā se hambistar hone se bāp kī behurmatī kī thī is lie pahlaūthe kā maurūsī haq us ke bhāi Yūsuf ke beṛoñ ko diyā gayā. Isi wajah se nasabnāme meñ Rūbin ko pahlaūthe kī haisiyat se bayān nahīn kiyā gayā. ² Yahūdāh dīgar bhāiyoñ kī nisbat zyādā tātātwar thā, aur us se qaum kā bādshāh niklā. To bhī Yūsuf ko pahlaūthe kā maurūsī haq hasil thā.

³ Isrāil ke pahlaūthe Rūbin ke chār beṛe Hanūk, Fallū, Hasron aur Karmī the.

⁴ Yoel ke hān Samāyāh paidā huā, Samāyāh ke Jūj, Jūj ke Simaī, ⁵ Simaī ke Mikāh, Mikāh ke Riyāyāh, Riyāyāh ke Bāl aur ⁶ Bāl ke Baīrā. Baīrā ko Asūr ke bādshāh Tiglat-pileasar ne jilāwatan kar diyā. Baīrā Rūbin ke qabilā kā sarparast thā. ⁷ Un ke nasabnāme meñ us ke bhāi un ke k̄hāndānoñ ke mutābiq darj kie gae haiñ, sar-e-fahrist Ya'iyel, phir Zakariyāh ⁸ aur Bālā bin Azaz bin Samā bin Yoel.

Rūbin kā qabilā Aroīr se le kar Nabū aur Bāl-maūn tak ke ilāqe meñ ābād huā. ⁹ Mashriq kī taraf wuh us registān ke kināre tak phail gae jo Dariyā-e-Furāt se shurū hotā hai. Kyoñki Jiliyād meñ un ke rewaṛoñ ki tādād bahut baṛh gāi thī.

¹⁰ Sāul ke aiyām meñ unhoñ ne Hājiriyoñ se laṛ kar unheñ halāk kar diyā aur khud un kī ābādiyoñ meñ rahne lage. Yoñ Jiliyād ke mashriq kā pūrā ilāqā Rūbin ke qabile kī milkiyat meñ ā gayā.

Jad kī Aulād

¹¹ Jad kā qabilā Rūbin ke qabile ke paṛosī mulk Basan meñ Salkā tak ābād thā. ¹² Us kā sarbarāh Yoel thā, phir Sāfam, Yāni aur Sāfat. Wuh sab Basan meñ ābād the. ¹³ Un ke bhāi un ke k̄hāndānoñ samet Mikāel, Masullām, Sabā, Yūri, Yākān, Zīa aur Ibar the. ¹⁴ Yih sāt ādmī Abīkhail bin Hūri bin Yārūh bin Jiliyād bin Mikāel bin Yasīsī bin Yahdū bin Būz ke beṛe the. ¹⁵ Aḳhī bin Abdiyel bin Jūnī in k̄hāndānoñ kā sarparast thā.

¹⁶ Jad kā qabilā Jiliyād aur Basan ke ilāqoñ kī ābādiyoñ meñ ābād thā. Shārūn se le kar sarhad tak kī pūri charāgāheñ bhī un ke qabze meñ thīn. ¹⁷ Yih tamām k̄hāndān Yahūdāh ke bādshāh Yūtām aur Isrāil ke bādshāh Yarubiyām ke zamāne meñ nasabnāme meñ darj kie gae.

Dariyā-e-Yardan ke Mashriq meñ Qabilōñ kī Jang

¹⁸ Rūbin, Jad aur Manassī ke ādhe qabilē ke 44,760 faujī the. Sab larne ke qābil aur tajrabākār ādmī the, aise log jo tūr chālā sakte aur qhāl aur talwār se lais the. ¹⁹ Unhoñ ne Hājiriyōñ, Yatūr, Nafīs aur Nodab se jang kī. ²⁰ Larne waqt unhoñ ne Allāh se madad ke lie fariyād kī, to us ne un kī sun kar Hājiriyōñ ko un ke ittahādiyōñ samet un ke hawāle kar diyā. ²¹ Unhoñ ne un se bahut kuchh lūt liyā: 50,000 ūñt, 2,50,000 bher-bakriyāñ aur 2,000 gadhe. Sāth sāth unhoñ ne 1,00,000 logoñ ko qaid bhī kar liyā. ²² Maidān-e-jang meñ beshumār dushman māre gae. Kyōñki jang Allāh kī thī. Jab tak Isrāīliyōñ ko Asūr meñ jilāwatan na kar diyā gayā wuh is ilāqe meñ ābād rahe.

Manassī kā Ādhā Qabilā

²³ Manassī kā ādhā qabilā bahut barā thā. Us ke log Basan se le kar Bāl-harmūn aur Sanīr yāñī Harmūn ke pahārī silsile tak phail gae. ²⁴ Un ke khāndāñ sarparast Ifar, Yisai, Iliyēl, Azriyēl, Yarmiyāh, Hūdāwiyāh aur Yahdiyēl the. Sab māhir faujī, mashhūr ādmī aur khāndāñī sarbarāh the.

Mashriqī Qabilōñ kī Jilāwatanī

²⁵ Lekin yih mashriqī qabile apne bāpdādā ke Khudā se bewafā ho gae. Wuh zinā karke mulk ke un aqwām ke dewatāōñ ke pichhe lag gae jin ko Allāh ne un ke āge se miṭā diyā thā. ²⁶ Yih dekh kar Isrāīl ke Khudā ne Asūr ke bādshāh Tiglat-pīlesar ko un ke khilāf barpā kiyā jis ne Rūbin, Jad aur Manassī ke ādhe qabilē ko jilāwatan kar diyā. Wuh unheñ Khalah, Dariyā-e-Khābūr, Hārā aur Dariyā-e-Jauzān ko le gayā jahāñ wuh āj tak ābād haiñ.

6

Imām-e-Āzam kī Nasl (Lāwī kā Qabilā)

¹ Lāwī ke beṭe Jairson, Qihāt aur Mirārī the. ² Qihāt ke beṭe Amrām, Izhār, Habrūn aur Uzziyēl the.

³ Amrām ke beṭe Hārūn aur Mūsā the. Beṭī kā nām Mariyam thā. Hārūn ke beṭe Nadab, Abihū, Iliyazar aur Itamar the.

⁴ Iliyazar ke hāñ Fīnhās paidā huā, Fīnhās ke Abīsua, ⁵ Abīsua ke Buqqī, Buqqī ke Uzzi, ⁶ Uzzi ke Zarakhiyāh, Zarakhiyāh ke Mirāyot, ⁷ Mirāyot ke Amariyāh, Amariyāh ke Akhītūb, ⁸ Akhītūb ke Sadoq, Sadoq ke Akhīmāz, ⁹ Akhīmāz ke Azariyāh, Azariyāh ke Yūhanān ¹⁰ aur Yūhanān ke Azariyāh. Yihī Azariyāh Rab ke us ghar kā pahlā imām-e-āzam thā jo Sulemān ne Yarūshalam meñ banwāyā thā. ¹¹ Us ke hāñ Amariyāh paidā huā, Amariyāh ke Akhītūb, ¹² Akhītūb ke Sadoq, Sadoq ke Sallūm, ¹³ Sallūm ke Khilqiyāh, Khilqiyāh ke Azariyāh, ¹⁴ Azariyāh ke Sirāyāh aur Sirāyāh ke Yahūsadaq. ¹⁵ Jab Rab ne Nabūkadnazzar ke hāth se Yarūshalam aur pure Yahūdāh ke bāshindoñ ko jilāwatan kar diyā to Yahūsadaq bhī un meñ shāmil thā.

Lāwī kī Aulād

¹⁶ Lāwī ke tūn beṭe Jairsom, Qihāt aur Mirārī the. ¹⁷ Jairsom ke do beṭe Libnī aur Simai the. ¹⁸ Qihāt ke chār beṭe Amrām, Izhār, Habrūn aur Uzziyēl the. ¹⁹ Mirārī ke do beṭe Mahli aur Mūshī the.

Zail meñ Lāwī ke khāndānoñ kī fahrist un ke bāniyōñ ke mutābiq darj hai.

²⁰ Jairsom ke hān Libnī paidā huā, Libnī ke Yahat, Yahat ke Zimmā,
²¹ Zimmā ke Yuāḵh, Yuāḵh ke Iddū, Iddū ke Zārah aur Zārah ke Yatrī.

²² Qihāt ke hān Ammīnadāb paidā huā, Ammīnadāb ke Qorah, Qorah ke Assīr, ²³ Assīr ke Ilqānā, Ilqānā ke Abiyāsaf, Abiyāsaf ke Assīr, ²⁴ Assīr ke Tahat, Tahat ke Ūriyel, Ūriyel ke Uzziyāh aur Uzziyāh ke Sāul. ²⁵ Ilqānā ke beṭe Amāsī, Akhīmōt ²⁶ aur Ilqānā the. Ilqānā ke hān Zūfī paidā huā, Zūfī ke Nahat, ²⁷ Nahat ke Iliyāb, Iliyāb ke Yarohām, Yarohām ke Ilqānā aur Ilqānā ke Samuel. ²⁸ Samuel kā pahlā beṭā Yoel aur dūsrā Abiyāh thā.

²⁹ Mirārī ke hān Mahlī paidā huā, Mahlī ke Libnī, Libnī ke Simaī, Simaī ke Uzzā, ³⁰ Uzzā ke Simā, Simā ke Hajjiyāh aur Hajjiyāh ke Asāyāh.

Lāwī kī Zimmedāriyān

³¹ Jab ahd kā sandūq Yarūshalam meñ lāyā gayā tāki āindā wahān rahe to Dāūd Bādshāh ne kuchh Lāwiyōn ko Rab ke ghar meñ git gāne kī zimmedārī dī. ³² Is se pahle kī Sulēmān ne Rab kā ghar banwāyā yih log apnī khidmat mulāqāt ke khāime ke sāmne saranjām dete the. Wuh sab kuchh muqarrarā hidāyāt ke mutābiq adā karte the. ³³ Zail meñ un ke nām un ke beṭōn ke nāmōn samet darj haiñ.

Qihāt ke khāndān kā Haimān pahlā gulūkār thā. Us kā pūrā nām yih thā: Haimān bin Yoel bin Samuel ³⁴ bin Ilqānā bin Yarohām bin Iliyel bin Tūḵh ³⁵ bin Sūf bin Ilqānā bin Mahat bin Amāsī ³⁶ bin Ilqānā bin Yoel bin Azariyāh bin Safaniyāh ³⁷ bin Tahat bin Assir bin Abiyāsaf bin Qorah ³⁸ bin Izhār bin Qihāt bin Lāwī bin Isrāil.

³⁹ Haimān ke dahne hāth Āsaf kharā hotā thā. Us kā pūrā nām yih thā: Āsaf bin Barakiyāh bin Simā ⁴⁰ bin Mikāel bin Bāsiyāh bin Malkiyāh ⁴¹ bin Atnī bin Zārah bin Adāyāh ⁴² bin Aitān bin Zimmā bin Simaī ⁴³ bin Yahat bin Jairsom bin Lāwī.

⁴⁴ Haimān ke bāen hāth Aitān kharā hotā thā. Wuh Mirārī ke khāndān kā fard thā. Us kā pūrā nām yih thā: Aitān bin Qīsi bin Abdī bin Mallūk ⁴⁵ bin Hasbiyāh bin Amasiyāh bin Khilqiyāh ⁴⁶ bin Amsī bin Bānī bin Samar ⁴⁷ bin Mahlī bin Mūshī bin Mirārī bin Lāwī.

⁴⁸ Dūsrē Lāwiyōn ko Allāh kī sukūnatgāh meñ bāqīmāndā zimmedāriyān dī gaiñ thīñ.

⁴⁹ Lekin sirf Hārūn aur us kī aulād bhasm hone wālī qurbāniyān pesh karte aur baḵhūr kī qurbāngāh par baḵhūr jalāte the. Wuhī Muqaddastarīn Kamre meñ har khidmat saranjām dete the. Isrāil kā kaffārā denā unhīn kī zimmedārī thī. Wuh sab kuchh ain un hidāyāt ke mutābiq adā karte the jo Allāh ke khādim Mūsā ne unheñ dī thīñ.

⁵⁰ Hārūn ke hān Iliyazar paidā huā, Iliyazar ke Finhās, Finhās ke Abisua, ⁵¹ Abisua ke Buqqī, Buqqī ke Uzzī, Uzzī ke Zarakhiyāh, ⁵² Zarakhiyāh ke Mirāyot, Mirāyot ke Amariyāh, Amariyāh ke Akhītūb, ⁵³ Akhītūb ke Sadoq, Sadoq ke Akhīmāz.

Lāwiyōn kī Ābādiyān

⁵⁴ Zail meñ wuh ābādiyān aur charāgāheñ darj haiñ jo Lāwiyōn ko qurā dāl kar dī gaiñ.

Qurā dālte waqt pahle Hārūn ke beṭe Qihāt kī aulād ko jagheñ mil gaiñ. ⁵⁵ Use Yahūdāh ke qabile se Habrūn Shahr us kī charāgāhoñ samet mil gayā. ⁵⁶ Lekin gird-o-nawāh ke khet aur dehāt Kālib bin Yafunnā ko die gae. ⁵⁷ Habrūn un shahroñ meñ shāmil thā jin meñ har wuh panāh le saktā thā jis ke hāthōñ ghairirādī taur par koī halāk huā ho. Habrūn ke alāwā

Hārūn kī aulād ko zail ke maqām un kī charāgāhoñ samet die gae: Libnā, Yattūr, Istimua, ⁵⁸ Haulūn, Dabīr, ⁵⁹ Asan, aur Bait-shams. ⁶⁰ Binyamīn ke qābīle se unheñ Jibaūn, Jibā, Alamat aur Anatot un kī charāgāhoñ samet die gae. Is tarah Hārūn ke k̄hāndān ko 13 shahr mil gae.

⁶¹ Qihāt ke bāqī k̄hāndānoñ ko Manassī ke maḡhribī hisse ke das shahr mil gae.

⁶² Jairsom kī aulād ko Ishkār, Āshar, Naftālī aur Manassī ke qābīloñ ke 13 shahr die gae. Yih Manassī kā wuh ilāqā thā jo Dariyā-e-Yardan ke mashriq meñ Mulk-e-Basan meñ thā.

⁶³ Mirārī kī aulād ko Rūbin, Jad aur Zabūlūn ke qābīloñ ke 12 shahr mil gae.

⁶⁴⁻⁶⁵ Yoñ Isrāīliyoñ ne qurā dāl kar Lāwīyoñ ko mazkūrā shahr de die. Sab Yahūdāh, Shamāūn aur Binyamīn ke qābāyli ilāqoñ meñ the.

⁶⁶ Qihāt ke chand ek k̄hāndānoñ ko Ifrāīm ke qābīle se shahr un kī charāgāhoñ samet mil gae. ⁶⁷ In meñ Ifrāīm ke pahārī ilāqe kā shahr Sikam shāmīl thā jis meñ har wuh panāh le saktā thā jis se koī ḡhairirādī taur par halāk huā hotā thā, phir Jazar, ⁶⁸ Yuqmiyām, Bait-haurūn, ⁶⁹ Aiyālon aur Jāt-rimmon. ⁷⁰ Qihāt ke bāqī kunboñ ko Manassī ke maḡhribī hisse ke do shahr Āner aur Bilām un kī charāgāhoñ samet mil gae.

⁷¹ Jairsom kī aulād ko zail ke shahr bhī un kī charāgāhoñ samet mil gae: Manassī ke mashriqī hisse se Jaulān jo Basan meñ hai aur Astārāt.

⁷² Ishkār ke qābīle se Qādis, Dābarat, ⁷³ Rāmāt aur Ānīm. ⁷⁴ Āshar ke qābīle se Misāl, Abdon, ⁷⁵ Huqūq aur Rahob. ⁷⁶ Aur Naftālī ke qābīle se Galīl kā Qādis, Hammūn aur Qiriyatāym.

⁷⁷ Mirārī ke bāqī k̄hāndānoñ ko zail ke shahr un kī charāgāhoñ samet mil gae: Zabūlūn ke qābīle se Rimmon aur Tabūr. ⁷⁸⁻⁷⁹ Rūbin ke qābīle se registān kā Basar, Yahaz, Qadīmāt aur Mifāt. (Yih shahr Dariyā-e-Yardan ke mashriq meñ Yarīhū ke muqābil wāqe haiñ.) ⁸⁰ Jad ke qābīle se Jiliyād kā Rāmāt, Mahanāym, ⁸¹ Hasbon aur Yāzer.

7

Ishkār kī Aulād

¹ Ishkār ke chār beṭe Tolā, Fuwwā, Yasūb aur Simron the.

² Tolā ke pāñch beṭe Uzzī, Rifāyāh, Yariyel, Yahmī, Ibsām aur Samuel the. Sab apne k̄hāndānoñ ke sarparast the. Nasabnāme ke mutābiq Dāūd ke zamāne meñ Tolā ke k̄hāndān ke 22,600 afrād jang karne ke qābil the.

³ Uzzī kā beṭā Izrakhiyāh thā jo apne chār bhāīyoñ Mikāel, Abadiyāh, Yoel aur Yissiyāh ke sāth k̄hāndānī sarparast thā. ⁴ Nasabnāme ke mutābiq un ke 36,000 afrād jang karne ke qābil the. In kī tādād is lie zyādā thī ki Uzzī kī aulād ke bahut bāl-bachche the. ⁵ Ishkār ke qābīle ke k̄hāndānoñ ke kul 87,000 ādmī jang karne ke qābil the. Sab nasabnāme meñ darj the.

Binyamīn aur Naftālī kī Aulād

⁶ Binyamīn ke tīn beṭe Bālā, Bakar aur Yadiyael the. ⁷ Bālā ke pāñch beṭe Isbūn, Uzzī, Uzziyel, Yarimot aur Īrī the. Sab apne k̄hāndānoñ ke sarparast the. Un ke nasabnāme ke mutābiq un ke 22,034 mard jang karne ke qābil the.

⁸ Bakar ke 9 beṭe Zamīrā, Yuās, Iliyazar, Iliyuinī, Umrī, Yarīmot, Abiyāh, Anatot aur Alamat the. ⁹ Un ke nasabnāme meṅ un ke sarparast aur 20,200 jang karne ke qābil mard bayān kie gae haiṅ.

¹⁰ Bilhān bin Yadiyael ke sāt beṭe Yaūs, Binyamīn, Ahūd, Kanānā, Zaitān, Tarsīs aur Aḫḫisāhar the. ¹¹ Sab apne ḫhāndānoṅ ke sarparast the. Un ke 17,200 jang karne ke qābil mard the.

¹² Suffī aur Huffī Īr kī aur Hushī Aḫḫīr kī aulād the.

¹³ Naftālī ke chār beṭe Yahsiyel, Jūnī, Yisar aur Sallūm the. Sab Bilhāh kī aulād the.

Manassī kī Aulād

¹⁴ Manassī kī Arāmī dāshtā ke do beṭe Asriyel aur Jiliyād kā bāp Makīr paidā hue. ¹⁵ Makīr ne Huffiyoṅ aur Suffiyoṅ kī ek aurat se shādī kī. Bahan kā nām Mākā thā. Makīr ke dūsre beṭe kā nām Silāfihād thā jis ke hān sirf beṭiyān paidā huīṅ.

¹⁶ Makīr kī bīwī Mākā ke mazīd do beṭe Faras aur Sharas paidā hue. Sharas ke do beṭe Aulām aur Raqam the. ¹⁷ Aulām ke beṭe kā nām Bidān thā. Yihī Jiliyād bin Makīr bin Manassī kī aulād the.

¹⁸ Jiliyād kī bahan mūlikat ke tīn beṭe Ishhūd, Abiyazar aur Mahlāh the. ¹⁹ Samidā ke chār beṭe Aḫḫiyān, Sikam, Liqḫī aur Aniyām the.

Ifrāīm kī Aulād

²⁰ Ifrāīm ke hān Sūtalāh paidā huā, Sūtalāh ke Barad, Barad ke Tahat Tahat ke Iliadā, Iliadā ke Tahat ²¹ Tahat ke Zabad aur Zabad ke Sūtalāh.

Ifrāīm ke mazīd do beṭe Azar aur Iliad the. Yih do mard ek dīn Jāt gae tāki wahān ke rewaṅ lūṭ leṅ. Lekin maqāmī logoṅ ne unheṅ pakaṅ kar mār dālā. ²² Un kā bāp Ifrāīm kāfī arse tak un kā mātām kartā rahā, aur us ke rishtedār us se milne āe tāki use tasallī deṅ. ²³ Jab is ke bād us kī bīwī ke beṭā paidā huā to us ne us kā nām Bariyā yānī Musībat rakhā, kyonki us waqt ḫhāndān musībat meṅ ā gayā thā. ²⁴ Ifrāīm kī beṭī sairā ne Bālāi aur Nashebī Bait-haurūn aur Uzzan-sairā ko banwāyā.

²⁵ Ifrāīm ke mazīd do beṭe Rafah aur Rasaf the. Rasaf ke hān Tilah paidā huā, Tilah ke Tahan, ²⁶ Tahan ke Lādān, Lādān ke Ammihūd, Ammihūd ke Iīsamā, ²⁷ Iīsamā ke Nūn, Nūn ke Yashua.

²⁸ Ifrāīm kī aulād ke ilāqe meṅ zail ke maqām shāmil the: Baitel gird-o-nawāh kī ābādiyoṅ samet, mashriq meṅ Nārān tak, maḡhrib meṅ Jazar tak gird-o-nawāh kī ābādiyoṅ samet, shimāl meṅ Sikam aur Aiyāh tak gird-o-nawāh kī ābādiyoṅ samet. ²⁹ Bait-shān, Tānak, Majiddo aur Dor gird-o-nawāh kī ābādiyoṅ samet Manassī kī aulād kī milkiyat ban gae. In tamām maqāmoṅ meṅ Yūsuf bin Isrāīl kī aulād rahtī thī.

Āshar kī Aulād

³⁰ Āshar ke chār beṭe Yimnā, Iswāh, Iswī aur Bariyā the. Un kī bahan Sirah thī.

³¹ Bariyā ke beṭe Hibar aur Birzāyt kā bāp Malkiyel the.

³² Hibar ke tīn beṭe Yafliṭ, Shūmīr aur ḫḫūtām the. Un kī bahan Sua thī.

³³ Yafliṭ ke tīn beṭe Fāsak, Bimhāl aur Aswāt the. ³⁴ Shūmīr ke chār beṭe Aḫḫī, Rūhjā, Hubbā aur Arām the. ³⁵ Us ke bhāī Hilam ke chār beṭe Sūfah, Imnā, Salas aur Amal the.

³⁶ Sūfah ke 11 beṭe Sūh, Harnafar, Suāl, Bairī, Imrāh,

³⁷ Basar, Hūd, Sammā, Silsā, Yitrān aur Baiṛā the.

³⁸ Yatar ke tīn beṭe Yafunnā, Fīsfāh aur Arā the.

³⁹ Ullā ke tīn beṭe Araḫḫ, Hanniyel aur Riziyāh the.

⁴⁰ Āshar ke darj-e-bālā tamām afrād apne apne k̄hāndānoñ ke sarparast the. Sab chīdā mard, māhir faujī aur sardāroñ ke sarbarāh the. Nasabnāme meñ 26,000 jang karne ke qābil mard darj haiñ.

8

Binyamīn kī Aulād

¹ Binyamīn ke pāñch beṭe baṛe se le kar chhoṭe tak Bālā, Ashbel, Akhraḳh, ² Nūhā aur Rafā the.

³ Bālā ke beṭe Addār, Jirā, Abihūd, ⁴ Abīsua, Nāmān, Akhūh, ⁵ Jirā, Safūfān aur Hūrām the.

⁶⁻⁷ Ahūd ke tīn beṭe Nāmān, Akhiyāh aur Jirā the. Yih un k̄hāndānoñ ke sarparast the jo pahle Jibā meñ rahte the lekin jinheñ bād meñ jilāwatan karke Mānahat meñ basāyā gayā. Uzzā aur Akhīhūd kā bāp Jirā unheñ wahāñ le kar gayā thā.

⁸⁻⁹ Sahraim apnī do bīwiyoñ Hushīm aur Bārā ko talāq de kar Moāb chalā gayā. Wahāñ us kī bīwī Hūdas ke sāt beṭe Yūbāb, Zibiyā, Mesā, Malkām, ¹⁰ Yaūz, Sakiyāh aur Mirmā paidā hue. Sab bād meñ apne k̄hāndānoñ ke sarparast ban gae. ¹¹ Pahlī bīwī Hushīm ke do beṭe Abītūb aur Ilfāl paidā hue.

¹²⁻¹⁴ Ilfāl ke āṭh beṭe Ibar, Mish'ām, Samad, Bariyā, Samā, Akhiyo, Shāshaq aur Yarīmōt the. Samad Onū, Lūd aur gird-o-nawāh kī ābādiyoñ kā bānī thā. Bariyā aur Samā Aiyālon ke bāshindoñ ke sarbarāh the. Unhīñ ne Jāt ke bāshindoñ ko nikāl diyā.

¹⁵⁻¹⁶ Bariyā ke beṭe Zabadiyāh, Arād, Idar, Mīkāel, Isfāh aur Yūkhā the.

¹⁷ Ilfāl ke mazid beṭe Zabadiyāh, Masullām, hizqī, Hibar, ¹⁸ Yismarī, Yizliyāh aur Yūbāb the.

¹⁹⁻²¹ Simāi ke beṭe Yaqīm, Zikrī, Zabdī, Iliyainī, Zillatī, Iliyel, Adāyāh, Birāyāh aur Simrāt the.

²²⁻²⁵ Shāshaq ke beṭe Isfān, Ibar, Iliyel, Abdon, Zikrī, Hanān, Hananiyāh, Ailām, Anatotiyāh, Yafdiyāh aur Fanuel the.

²⁶⁻²⁷ Yarohām ke beṭe Samsarī, Shahāriyāh, Ataliyāh, Yārasiyāh, Iliyās aur Zikrī the. ²⁸ Yih tamām k̄hāndānī sarparast nasabnāme meñ darj the aur Yarūshalam meñ rahte the.

Jibaūn meñ Sāul kā K̄hāndān

²⁹ Jibaūn kā bāp Ya'iyel Jibaūn meñ rahtā thā. Us kī bīwī kā nām Mākā thā. ³⁰ Baṛe se le kar chhoṭe tak un ke beṭe Abdon, Sūr, Qīs, Bāl, Nadab, ³¹ Jadūr, Akhiyo, Zakar ³² aur Miqlot the. Miqlot kā beṭā Simāh thā. Wuh bhī apne rīshṭedāroñ ke sāth Yarūshalam meñ rahte the.

³³ Nair Qīs kā bāp thā aur Qīs Sāul kā. Sāul ke chār beṭe Yūnatan, Malkīshua, Abīnadāb aur Ishbāl the.

³⁴ Yūnatan Marībbāl kā bāp thā aur Marībbāl Mīkāh kā.

³⁵ Mīkāh ke chār beṭe Fitūn, Malik, Tāria aur Akhaz the.

³⁶ Akhaz kā beṭā Yahuaddā thā jis ke tīn beṭe Alamat, Azmāwat aur Zimrī the. Zimrī ke hāñ Mauzā paidā huā, ³⁷ Mauzā ke Bin'ā, Bin'ā ke Rāfā, Rāfā ke Iliyāsā aur Iliyāsā ke Asīl.

³⁸ Asīl ke chhīh beṭe Azrīqām, Bokirū, Ismāil, Sa'ariyāh, Abadiyāh aur Hanān the. ³⁹ Asīl ke bhāī Ishaq ke tīn beṭe baṛe se le kar chhoṭe tak Aulām, Yaūs aur Ilifalat the.

⁴⁰ Aulām ke beṭe tajrabākār fauji the jo mahārat se tūr chālā sakte the. Un ke bahut-se beṭe aur pote the, kul 150 afrād. Tamām mazkūrā ādmī un ke ḵhāndānoṅ samet Binyamīn kī aulād the.

9

Jilāwatanī ke bād Yarūshalam ke Bāshinde

¹ Tamām Isrāīl Shāhān-e-Isrāīl kī Kitāb ke nasabnāmoṅ meṅ darj hai.

Phir Yahūdāh ke bāshindoṅ ko bewafāī ke bāis Bābal meṅ jilāwatan kar diyā gayā. ² Jo log pahle wāpas ā kar dubārā shahroṅ meṅ apnī maurūsī zamīn par rahne lage wuh imām, Lāwī, Rab ke ghar ke ḵhidmatgār aur bāqī chand ek Isrāīlī the. ³ Yahūdāh, Binyamīn, Ifrāīm aur Manassī ke qabiloṅ ke kuchh log Yarūshalam meṅ jā base.

⁴ Yahūdāh ke qabile ke darj-e-zail ḵhāndānī sarparast wahān ābād hue: Ūtī bin Ammīhūd bin Umri bin Imri bin Bānī. Bānī Fāras bin Yahūdāh kī aulād meṅ se thā.

⁵ Sailā ke ḵhāndān kā pahlauṭhā Asāyāh aur us ke beṭe.

⁶ Zārah ke ḵhāndān kā Yaūel. Yahūdāh ke in ḵhāndānoṅ kī kul tādād 690 thī.

⁷⁻⁸ Binyamīn ke qabile ke darj-e-zail ḵhāndānī sarparast Yarūshalam meṅ ābād hue:

Sallū bin Masullām bin Hūdāwiyāh bin Sanūsāh.

Ibniyāh bin Yarohām.

Ailā bin Uzzī bin Mīqri.

Masullām bin Safatiyāh bin Raūel bin Ibniyāh.

⁹ Nasabnāme ke mutābiq Binyamīn ke in ḵhāndānoṅ kī kul tādād 956 thī.

¹⁰ Jo imām jilāwatanī se wāpas ā kar Yarūshalam meṅ ābād hue wuh zail meṅ darj haiṅ:

Yadāyāh, Yahūyarīb, Yakīn, ¹¹ Allāh ke ghar kā inchārj Azariyāh bin Ḵhilqiyāh bin Masullām bin Sadoq bin Mirāyot bin Akhītūb, ¹² Adāyāh bin Yarohām bin Fashhūr bin Malkiyāh aur Māsī bin Adiyel bin Yahzīrāh bin Masullām bin Masillimit bin Immer. ¹³ Imāmoṅ ke in ḵhāndānoṅ kī kul tādād 1,760 thī. Un ke mard Rab ke ghar meṅ ḵhidmat saranjām dene ke qābil the.

¹⁴ Jo Lāwī jilāwatanī se wāpas ā kar Yarūshalam meṅ ābād hue wuh darj-e-zail haiṅ:

Mirāri ke ḵhāndān kā Samāyāh bin Hassūb bin Azriqām bin Hasbiyāh,

¹⁵ Baqbaqqar, Haras, Jalāl, Mattaniyāh bin Mīkā bin Zikri bin Āsaf,

¹⁶ Abadiyāh bin Samāyāh bin Jalāl bin Yadūtūn aur Barakiyāh bin Āsā bin Ilqānā. Barakiyāh Natūfatiyoṅ kī ābādiyoṅ kā rahne walā thā.

¹⁷ Zail ke darbān bhī wāpas āe: Sallūm, Aqqūb, Talmūn, Akhīmān aur un ke bhāi. Sallūm un kā inchārj thā. ¹⁸ Āj tak us kā ḵhāndān Rab ke ghar ke mashriq meṅ Shāhī Darwāze kī pahrādāri kartā hai. Yīh darbān Lāwīyoṅ ke ḵhaimoṅ ke afrād the. ¹⁹ Sallūm bin Qore bin Abiyāsaf bin Qorah apne bhāiyoṅ ke sāth Qorah ke ḵhāndān kā thā. Jis tarah un ke bāpdādā kī zimmedāri Rab kī ḵhaimāgāh meṅ mulāqāt ke ḵhaima ke darwāze kī pahrādāri karnī thī usī tarah un kī zimmedāri maqdis ke darwāze kī pahrādāri karnī thī. ²⁰ Qadīm zamāne meṅ Finhās bin Iliyazar un par muqarrar thā, aur Rab us ke sāth thā. ²¹ Bād meṅ Zakariyāh bin Masalamiyāh mulāqāt ke ḵhaima ke darwāze kā darbān thā.

²² Kul 212 mardoñ ko darbān kī zimmedārī dī gaī thī. Un ke nām un kī maqāmī jaghoñ ke nasabnāme meñ darj the. Dāūd aur Samuel Ġhaibbīn ne un ke bāpdādā ko yih zimmedārī dī thī. ²³ Wuh aur un kī aulād pahle Rab ke ghar yāni mulāqāt ke khaime ke darwāzoñ par pahrādārī karte the. ²⁴ Yih darbān Rab ke ghar ke chāroñ taraf ke darwāzoñ kī pahrādārī karte the.

²⁵ Lāwī ke aksar log Yarūshalam meñ nahīn rahte the balki bārī bārī ek hafte ke lie dehāt se Yarūshalam āte the tāki wahān apnī k̄hidmat saranjām deñ. ²⁶ Sirf darbānoñ ke chār inchārj musalsal Yarūshalam meñ rahte the. Yih chār Lāwī Allāh ke ghar ke kamroñ aur k̄hazānoñ ko bhī sañbhālthe ²⁷ aur rāt ko bhī Allāh ke ghar ke irdgird guzārte the, kyonki unhiñ ko us kī hifāzat karnā aur subah ke waqt us ke darwāzoñ ko kholnā thā.

²⁸ Bāz darbān ibādat kā sāmān sañbhālthe the. Jab bhī use istemāl ke lie andar aur bād meñ dubārā bāhar lāyā jātā to wuh har chiz ko gin kar chaik karte the. ²⁹ Bāz baqī sāmān aur maqdis meñ maujūd chizoñ ko sañbhālthe the. Rab ke ghar meñ mustāmāl bārīk maidā, mai, zaitūn kā tel, baḡhūr aur balsān ke muḡhtalif tel bhī in meñ shāmil the. ³⁰ Lekin balsān ke teloñ ko taiyār karnā imāmoñ kī zimmedārī thī. ³¹ Qorah ke k̄hāndān kā Lāwī Mattitiyāh jo Sallūm kā pahlauḡhā thā qurbānī ke lie mustāmāl roṡi banāne kā intazām chalātā thā. ³² Qihāt ke k̄hāndān ke bāz Lāwiyōñ ke hāth meñ wuh roṡiyāñ banāne kā intazām thā jo har hafte ke din ko Rab ke lie maḡhsūs karke Rab ke ghar ke Muqaddas Kamre kī mez par rakhī jāti thīn.

³³ Mausiqār bhī Lāwī the. Un ke sarbarāh baqī tamām k̄hidmat meñ hissā nahīn lete the, kyonki unheñ har waqt apnī hī k̄hidmat saranjām dene ke lie taiyār rahnā partā thā. Is lie wuh Rab ke ghar ke kamroñ meñ rahte the.

³⁴ Lāwiyōñ ke yih tamām k̄hāndānī sarparast nasabnāme meñ darj the aur Yarūshalam meñ rahte the.

Jibaūn meñ Sāul ke K̄hāndān

³⁵ Jibaūn kā bāp Ya'iyel Jibaūn meñ rahtā thā. Us kī bīwī kā nām Mākā thā. ³⁶ Baḡe se le kar chhoṡe tak un ke beṡe Abdon, Sūr, Qīs, Bāl, Nair, Nadab, ³⁷ Jadūr, Aḡhiyo, Zakariyāh aur Miqlot the. ³⁸ Miqlot kā beṡa Simāh thā. Wuh bhī apne bhāiyōñ ke muqābil Yarūshalam meñ rahte the.

³⁹ Nair Qīs kā bāp thā aur Qīs Sāul kā. Sāul ke chār beṡe Yūnatan, Malkīshua, Abīnadāb aur Ishbāl the.

⁴⁰ Yūnatan Maribbāl kā bāp thā aur Maribbāl Mikāh kā. ⁴¹ Mikāh ke chār beṡe Fitūn, Malik, Tahrea aur Aḡhaz the. ⁴² Aḡhaz kā beṡa Yārā thā. Yārā ke tīn beṡe Amat, Azmāwat aur Zimrī the. Zimrī ke hāñ Mauzā paidā huā, ⁴³ Mauzā ke Bin'a, banā ke Rifāyāh, Rifāyāh ke Iliyāsā aur Iliyāsā ke Asil.

⁴⁴ Asil ke chhih beṡe Azrīqām, Bokirū, Ismāil, Sa'ariyāh, Abadiyāh aur Hanān the.

10

Sāul aur Us ke Beṡoñ kī Maut

¹ Jilbua ke pahārī silsile par Filistiyōñ aur Isrāilīyōñ ke darmiyān jang chhīr gaī. Larṡe larṡe Isrāilī farār hone lage, lekin bahut log wahīñ shahīd ho gae.

² Phir Filistī Sāul aur us ke beṭoñ Yūnatan, Abīnadāb aur Malkīshua ke pās jā pahuñche. Tīnoñ beṭe halāk ho gae, ³ jabki laṛāī Sāul ke irdgird urūj tak pahuñch gaī. Phir wuh tīrandāzoñ kā nishānā ban kar zakhmī ho gayā. ⁴ Us ne apne silāhbardār ko hukm diyā, “Apnī talwār miyān se khīnch kar mujhe mār dāl! Warnā yih nāmaktūn mujhe be’izzat kareñge.” Lekin silāhbardār ne inkār kiyā, kyonki wuh bahut ḍarā huā thā. Ākhir meñ Sāul apnī talwār le kar kḥud us par gir gayā.

⁵ Jab silāhbardār ne dekhā ki merā mālik mar gayā hai to wuh bhī apnī talwār par gir kar mar gayā. ⁶ Yoñ us din Sāul, us ke tīn beṭe aur us kā tamām gharānā halāk ho gae. ⁷ Jab Maidān-e-Yazrael ke Isrāīliyoñ ko khabar milī ki Isrāīli fauj bhāg gaī aur Sāul apne beṭoñ samet mārā gayā hai to wuh apne shahroñ ko chḥor kar bhāg nikle, aur Filistī chḥore hue shahroñ par qabzā karke un meñ basne lage.

⁸ Agle din Filistī lāshoñ ko lūṭne ke lie dubārā maidān-e-jang meñ ā gae. Jab unheñ Jilbua ke pahārī silsile par Sāul aur us ke tīnoñ beṭe murdā mile ⁹ to unhoñ ne Sāul kā sar kāt kar us kā zirābaktar utār liyā aur qāsidoñ ko apne pūre mulk meñ bhej kar apne butoñ aur apnī qaum ko fatah kī ittalā dī. ¹⁰ Sāul kā zirābaktar unhoñ ne apne dewatāoñ ke mandir meñ mahfūz kar liyā aur us ke sar ko Dajūn Dewatā ke mandir meñ laṭkā diyā.

¹¹ Jab Yabis-jiliyād ke bāshindoñ ko khabar milī ki Filistiyon ne Sāul kī lāsh ke sāth kyā kuchh kiyā hai ¹² to shahr ke tamām laṛne ke qābil ādmī Bait-shān ke lie rawānā hue. Wahāñ pahuñch kar wuh Sāul aur us ke beṭoñ kī lāshoñ ko utār kar Yabis le gae jahāñ unhoñ ne un kī haḍḍiyon ko Yabis ke baṛe daraḥt ke sāy meñ dafnāyā. Unhoñ ne rozā rakh kar pūre hafte tak un kā mātām kiyā.

¹³ Sāul ko is lie mārā gayā ki wuh Rab kā wafādār na rahā. Us ne us kī hidāyāt par amal na kiyā, yahāñ tak ki us ne murdoñ kī rūh se rābitā karne wālī jādūgarnī se mashwarā kiyā, ¹⁴ hālāñki use Rab se dariyāft karnā chāhie thā. Yihī wajah hai ki Rab ne use sazā-e-ajkal de kar saltanat ko Dāūd bin Yassī ke hawāle kar diyā.

11

Dāūd Pūre Isrāīl kā Bādshāh Ban Jātā Hai

¹ Us waqt tamām Isrāīl Habrūn meñ Dāūd ke pās āyā aur kahā, “Ham āp hī kī qaum aur āp hī ke rishtedār haiñ. ² Māzī meñ bhī jab Sāul bādshāh thā to āp hī faujī muhimmoñ meñ Isrāīl kī qiyādat karte rahe. Aur Rab āp ke Kḥudā ne āp se wādā bhī kiyā hai ki tū merī qaum Isrāīl kā charwāhā ban kar us par hukūmat karegā.”

³ Jab Isrāīl ke tamām buzurg Habrūn pahuñche to Dāūd Bādshāh ne Rab ke huzūr un ke sāth ahd bāndhā, aur unhoñ ne use masah karke Isrāīl kā bādshāh banā diyā. Yoñ Rab kā Samuel kī mārifat kiyā huā wādā pūrā huā.

Dāūd Yarūshalam par Qabzā Kartā Hai

⁴ Bādshāh banane ke bād Dāūd tamām Isrāīliyoñ ke sāth Yarūshalam gayā tāki us par hamlā kare. Us zamāne meñ us kā nām Yabūs thā, aur Yabūsī us meñ baste the. ⁵ Dāūd ko dekh kar Yabūsīyoñ ne us se kahā, “Āp hamāre shahr meñ kabhī dākhil nahīñ ho paeñge!”

To bhī Dāūd ne Siyyūn ke qile par qabzā kar liyā jo ājkal ‘Dāūd kā Shahr’ kahlātā hai. ⁶ Yabūs par hamlā karne se pahle Dāūd ne kahā thā, “Jo bhī Yabūsīyoñ par hamlā karne meñ rāhnumāi kare wuh fauj kā kamānḍar

banegā.” Tab Yoāb bin Zarūyāh ne pahle shahr par chaḥhāi kī. Chunānche use kamānḍar muqarrar kiyā gayā.

⁷ Yarūshalam par fatah pāne ke bād Dāūd qile meñ rahne lagā. Us ne use ‘Dāūd kā Shahr’ qarār diyā ⁸ aur us ke irdgird shahr ko baḥhāne lagā. Dāūd kā yih tamīrī kām irdgird ke chabūtaron se shurū huā aur chāron taraf phailtā gayā jabki Yoāb ne shahr kā baqī hissā bahāl kar diyā. ⁹ Yoh Dāūd zor pakartā gayā, kyonki Rabbul-afwāj us ke sāth thā.

Dāūd ke Mashhūr Faujī

¹⁰ Darj-e-zail Dāūd ke sūrmāon kī fahrist hai. Pūre Isrāil ke sāth unhoñ ne mazbūti se us kī bādshāhī kī himāyat karke Dāūd ko Rab ke farmān ke mutābiq apnā bādshāh banā diyā.

¹¹ Jo tīn afsar Yoāb ke bhāi Abīshai ke ain bād āte the un meñ Yasūbiyām Hakmūnī pahle nambar par ātā thā. Ek bār us ne apne neze se 300 ādmiyon ko mār diyā. ¹² In tīn afsaron meñ se dūsri jagah par Iliyazar bin Dodo bin Akhūhī ātā thā. ¹³ Yih Fas-dammim meñ Dāūd ke sāth thā jab Filistī wahāñ laḥne ke lie jamā ho gae the. Maidān-e-jang meñ jau kā khet thā, aur laḥte laḥte Isrāilī Filistiyon ke sāmne bhāgne lage. ¹⁴ Lekin Iliyazar Dāūd ke sāth khet ke bich meñ Filistiyon kā muqābalā kartā rahā. Filistiyon ko mārte mārte unhoñ ne khet kā difā karke Rab kī madad se barī fatah pāi.

¹⁵⁻¹⁶ Ek aur jang ke daurān Dāūd Adullām ke ghār ke pahārī qile meñ thā jabki Filistī fauj ne Wādī-e-Rafāim meñ apnī lashkargāh lagāi thī. Un ke dastoñ ne Bait-laham par bhī qabzā kar liyā thā. Dāūd ke tīs alā afsaron meñ se tīn us se milne āe. ¹⁷ Dāūd ko shadid pyās lagī, aur wuh kahne lagā, “Kaun mere lie Bait-laham ke darwāze par ke hauz se kuchh pāni lāegā?”

¹⁸ Yih sun kar tinoñ afsar Filistiyon kī lashkargāh par hamlā karke us meñ ghus gae aur laḥte laḥte Bait-laham ke hauz tak pahuñch gae. Us se kuchh pāni bhar kar wuh use Dāūd ke pās le āe. Lekin us ne pine se inkār kar diyā balki use qurbānī ke taur par unḍel kar Rab ko pesh kiyā ¹⁹ aur bolā, “Allāh na kare ki main yih pāni piyūñ. Agar aisā kartā to un ādmiyon kā khūn pitā jo apnī jān par khel kar pāni lāe haiñ.” Is lie wuh use pinā nahīn chāhtā thā. Yih in tīn sūrmāon ke zabardast kāmon kī ek misāl hai.

²⁰⁻²¹ Yoāb kā bhāi Abīshai mazkūrā tīn sūrmāon par muqarrar thā. Ek dafā us ne apne neze se 300 ādmiyon ko mār ḍālā. Tinoñ kī nisbat us kī zyādā izzat kī jāti thī, lekin wuh khud in meñ ginā nahīn jātā thā.

²² Bināyāh bin Yahoyadā bhī zabardast faujī thā. Wuh Qabziyel kā rahne walā thā, aur us ne bahut dafā apnī mardānagī dikhāi. Moāb ke do baḥe sūrmā us ke hāthon halāk hue. Ek bār jab bahut barf par gai to us ne ek hauz meñ utar kar ek sherbābar ko mār ḍālā jo us meñ gir gayā thā. ²³ Ek aur mauqe par us kā wāstā ek Misrī se parā jis kā qad sārhe sāt fuṭ thā. Misrī ke hāth meñ khaḍḍī ke shahtir jaisā baḥā nezā thā jabki us ke apne pās sirf lāṭhī thī. Lekin Bināyāh ne us par hamlā karke us ke hāth se nezā chhīn liyā aur use us ke apne hathiyār se mār ḍālā. ²⁴ Aisī bahāduri dikhāne kī binā par Bināyāh bin Yahoyadā mazkūrā tīn ādmiyon ke barābar mashhūr huā. ²⁵ Tīs afsaron ke digar mardoñ kī nisbat us kī zyādā izzat kī jāti thī, lekin wuh mazkūrā tīn ādmiyon meñ ginā nahīn jātā thā. Dāūd ne use apne muhāfizon par muqarrar kiyā.

²⁶ Zail ke ādmī bādshāh ke sūrmāon meñ shāmil the.

Yoāb kā bhāi Asāhel, Bait-laham kā Ilhanān bin Dodo, ²⁷ Sammot Harorī, Khalis Falūnī, ²⁸ Taqua kā Irā bin Aqqīs, Anatot kā Abiyazar, ²⁹ Sibbaki Hūsātī, Ilī Akhūhī, ³⁰ Mahrī Natūfātī, Halid bin Bānā Natūfātī, ³¹ Binyamīnī shahr Jibiyā kā Ittī bin Ribī, Bināyāh Fir'atōnī ³² Nahle-jās kā Hūrī, Abiyel Arbātī, ³³ Azmāwat Bahrūmī, Iliyāhā Sa'ālbūnī, ³⁴ Hashīm Jizūnī ke beṭe, Yūnatan bin Shajī Harārī, ³⁵ Akhiyām bin Sakār Harārī, Ilfal bin Ūr, ³⁶ Hifar Makīrātī, Akhiyāh Falūnī, ³⁷ Hasro Karmilī, Nārī bin Azbī, ³⁸ Nātan kā bhāi Yoel, Mibkḥār bin Hājirī, ³⁹ Silaq Ammonī, Yoāb bin Zarūyāh kā silāhbardār Nahrī Bairotī, ⁴⁰ Irā Itrī, Jarīb Itrī, ⁴¹ Ūriyāh Hitti, Zabad bin Akhlī, ⁴² Adīnā bin Sīzā (Rūbin ke qabīle kā yih sardār 30 faujiyōn par muqarrar thā), ⁴³ Hanān bin Mākā, Yūsafat Mitnī, ⁴⁴ Uzziyāh Astarātī, Khūtām Aroirī ke beṭe Samā aur Ya'iyel, ⁴⁵ Yadiyael bin Simrī, us kā bhāi Yūkhā Tīsī, ⁴⁶ Iliyel Mahāwī, Ilnān ke beṭe Yarībī aur Yūsāwiyāh, Yitmā Moābī, ⁴⁷ Iliyel, Obed aur Yāsiyel Mazobāi.

12

Sāul ke Daur-e-Hukūmat meṅ Dāūd ke Pairokār

¹ Zail ke ādmī Siqlāj meṅ Dāūd ke sāth mil gae. Us waqt jab wuh Sāul bin Qīs se chhupā rahtā thā. Yih un faujiyōn meṅ se the jo jang meṅ Dāūd ke sāth mil kar laṭe the ² aur behtarīn tīrandāz the, kyōnki yih na sirf dahne balki bāeṅ hāth se bhī mahārat se tīr aur falākhān kā patthar chālā sakte the. In ādmiyōn meṅ se darj-e-zail Binyamīn ke qabīle aur Sāul ke khāndān se the.

³ Un kā rāhnumā Akhiyazar, phīr Yuās (donōn Samā'ah Jibiyātī ke beṭe the), Yaziyel aur Falat (donōn Azmāwat ke beṭe the), Barākā, Yāhū Anatōtī, ⁴ Ismāyāh Jibaūnī jo Dāūd ke 30 afsarōn kā ek sūrmā aur liḍar thā, Yarmiyāh, Yahziyel, Yūhanān, Yūzabad Jadīrātī, ⁵ Iliūzī, Yarīmōt, Bāliyāh, Samariyāh aur Safatiyāh Kharūfī.

⁶ Qorah ke khāndān meṅ se Ilqānā, Yissiyāh, Azarel, Yuazar aur Yasūbiyām Dāūd ke sāth the.

⁷ In ke alāwā Yarohām Jadūrī ke beṭe Yūilā aur Zabadiyāh bhī the.

⁸ Jad ke qabīle se bhī kuchh bahādūr aur tajrabākār fauji Sāul se alag ho kar Dāūd ke sāth mil gae jab wuh registān ke qīle meṅ thā. Yih mard mahārat se dhāl aur nezā istemāl kar sakte the. Ūn ke chehre sherbabar ke chehrōn kī mānind the, aur wuh pahārī ilāqe meṅ ghazālōn kī tarah tez chāl sakte the.

⁹ Un kā liḍar Azar zail ke das ādmiyōn par muqarrar thā: Abadiyāh, Iliyāb, ¹⁰ Mismannā, Yarmiyāh, ¹¹ Attī, Iliyel, ¹² Yūhanān, Ilzabad, ¹³ Yarmiyāh aur Makkbannī.

¹⁴ Jad ke yih mard sab ālā faujī afsar ban gae. Un meṅ se sab se kamzor ādmī sau ām faujiyōn kā muqābalā kar saktā thā jabki sab se tāqatwar ādmī hazār kā muqābalā kar saktā thā. ¹⁵ Inhiṅ ne bahār ke mausem meṅ Dariyā-e-Yardan ko pār kiyā, jab wuh kinārōn se bāhar ā gayā thā, aur mashriq aur maghrib kī wādiyōn ko band kar rakhā.

¹⁶ Binyamīn aur Yahūdāh ke qabīlōn ke kuchh mard Dāūd ke pahārī qīle meṅ āe. ¹⁷ Dāūd bāhar nikal kar un se milne gayā aur pūchhā, “Kyā āp salāmātī se mere pās āe haiṅ? Kyā āp merī madad karnā chāhte haiṅ? Agar aisā hai to main āp kā achchhā sāthī rahūngā. Lekin agar āp mujhe dushmanōn ke hawāle karne ke lie āe haiṅ hālānki mujh se koī bhī zulm nahīn huā hai to hamāre bāpdādā kā Khudā ise dekh kar āp ko sazā de.”

¹⁸ Phir Rūhul-quḏs 30 afsaron ke rāhnumā Amāsī par nāzil huā, aur us ne kahā, “Ai Dāūd, ham tere hī log haiñ. Ai Yassī ke beṭe, ham tere sāth haiñ. Salāmātī, salāmātī tujhe hāsīl ho, aur salāmātī unheñ hāsīl ho jo terī madad karte haiñ. Kyoñki terā Ḳhudā terī madad karegā.” Yih sun kar Dāūd ne unheñ qabūl karke apne chhāpāmār dastoñ par muqarrar kiyā.

¹⁹ Manassī ke qabile ke kuchh mard bhī Sāul se alag ho kar Dāūd ke pās āe. Us waqt wuh Filistiyon ke sāth mil kar Sāul se laṛne jā rahā thā, lekin bād meñ use maidān-e-jang meñ āne ki ijāzat na mili. Kyoñki Filistī sardāron ne āpas meñ mashwarā karne ke bād use yih kah kar wāpas bhej diyā ki khatrā hai ki yih hameñ maidān-e-jang meñ chhoṛ kar apne purāne mālik Sāul se dubārā mil jāe. Phir ham tabāh ho jāenge.

²⁰ Jab Dāūd Siqlāj wāpas jā rahā thā to Manassī ke qabile ke darj-e-zail afsar Sāul se alag ho kar us ke sāth ho lie: Adnā, Yūzabad, Yadiyael, Mikāel, Yūzabad, Ilhū aur Zillatī. Manassī meñ har ek ko hazār hazār faujiyon par muqarrar kiyā gayā thā. ²¹ Unhoñ ne lūṭne wāle Amāliqī dastoñ ko pakarne meñ Dāūd kī madad kī, kyoñki wuh sab diler aur qabil fauji the. Sab us kī fauj meñ afsar ban gae.

²² Roz baroz log Dāūd kī madad karne ke lie āte rahe, aur hote hote us kī fauj Allāh kī fauj jaisī baṛī ho gāī.

Habrūn meñ Dāūd kī Fauj

²³ Darj-e-zail un tamām faujiyon kī fahrist hai jo Habrūn meñ Dāūd ke pās āe tāki use Sāul kī jagah bādshāh banāeñ, jis tarah Rab ne hukm diyā thā.

²⁴ Yahūdāh ke qabile ke ḡhāl aur neze se lais 6,800 mard the.

²⁵ Shamāun ke qabile ke 7,100 tajrabākār fauji the.

²⁶ Lāwī ke qabile ke 4,600 mard the. ²⁷ Un meñ Hārūn ke ḡhāndān kā sarparast Yahoyadā bhī shāmil thā jis ke sāth 3,700 ādmī the. ²⁸ Sadoḡ nāmī ek diler aur jawān fauji bhī shāmil thā. Us ke sāth us ke apne ḡhāndān ke 22 afsar the.

²⁹ Sāul ke qabile Binyamīn ke bhī 3,000 mard the, lekin is qabile ke aksar fauji ab tak Sāul ke ḡhāndān ke sāth liṭe rahe.

³⁰ Ifrāim ke qabile ke 20,800 fauji the. Sab apne ḡhāndānon meñ asar-or-asūḡh rakhne wāle the.

³¹ Manassī ke ādhe qabile ke 18,000 mard the. Unheñ Dāūd ko bādshāh banāne ke lie chun liyā gayā thā.

³² Ishkār ke qabile ke 200 afsar apne dastoñ ke sāth the. Yih log waqt kī zarūrat samajh kar jānte the ki Isrāil ko kyā karnā hai.

³³ Zabulūn ke qabile ke 50,000 tajrabākār fauji the. Wuh har hathiyār se lais aur pūrī wafādārī se Dāūd ke lie laṛne ke lie taiyār the.

³⁴ Naftālī ke qabile ke 1,000 afsar the. Un ke taht ḡhāl aur neze se musallah 37,000 ādmī the.

³⁵ Dān ke qabile ke 28,600 mard the jo sab laṛne ke lie musta'id the.

³⁶ Āshar ke qabile ke 40,000 mard the jo sab laṛne ke lie taiyār the.

³⁷ Dariyā-e-Yardan ke mashriḡ meñ ābād qabilon Rūbin, Jad aur Manassī ke ādhe hisse ke 1,20,000 mard the. Har ek har qism ke hathiyār se lais thā.

³⁸ Sab tartīb se Habrūn āe tāki pūre azm ke sāth Dāūd ko pūre Isrāil kā bādshāh banāeñ. Bāḡī tamām Isrāilī bhī muttafiḡ the ki Dāūd hamārā bādshāh ban jāe. ³⁹ Yih fauji tīn din tak Dāūd ke pās rahe jis daurān un ke qabaylī bhāi unheñ khāne-pīne kī chīzeñ muhaiyā karte rahe. ⁴⁰ Qarīb ke

rahne wāloñ ne bhī is meñ un kī madad kī. Ishkār, Zabūlūn aur Naftālī tak ke log apne gadhoñ, ūñṭoñ, k̄hachcharoñ aur bailoñ par khāne kī chīzeñ lād kar wahāñ pahuñche. Maidā, anjīr aur kishmish kī ṭikkīyāñ, mai, tel, bail aur bheṛ-bakriyāñ barī miqdār meñ Habrūn lāī gaīñ, kyonki tamām Isrāīlī k̄hushī manā rahe the.

13

Dāūd Ahd kā Sandūq Yarūshalam meñ Lānā Chāhtā Hai

¹ Dāūd ne tamām afsaroñ se mashwarā kiyā. Un meñ hazār hazār aur sau sau faujiyoñ par muqarrar afsar shāmil the. ² Phir us ne Isrāīl kī pūrī jamāt se kahā, “Agar āp ko manzūr ho aur Rab hamāre K̄hudā kī marzī ho to āeñ ham pūre mulk ke Isrāīlī bhāīyoñ ko dāwat deñ kī ā kar hamāre sāth jamā ho jāeñ. Wuh imām aur Lāwī bhī sharīk hoñ jo apne apne shahroñ aur charāgāhoñ meñ baste haiñ. ³ Phir ham apne K̄hudā ke ahd kā sandūq dubārā apne pās wāpas lāeñ, kyonki Sāūl ke daur-e-hukūmat meñ ham us kī fikr nahīñ karte the.”

⁴ Pūrī jamāt muttāfiq huī, kyonki yih mansūbā sab ko durust lagā. ⁵ Chunāñche Dāūd ne pūre Isrāīl ko junūb meñ Misr ke Saihūr se le kar shimāl meñ Labo-hamāt tak bulāyā tāki sab mil kar Allāh ke ahd kā sandūq Qiriyat-yārīm se Yarūshalam le jāeñ. ⁶ Phir wuh un ke sāth Yahūdāh ke Bālā yāñī Qiriyat-yārīm gayā tāki Rab K̄hudā kā sandūq uṭhā kar Yarūshalam le jāeñ, wuhī sandūq jis par Rab ke nām kā ṭhappā lagā hai aur jahāñ wuh sandūq ke ūpar karūbī farishtoñ ke darmiyāñ takhtnashīñ hai. ⁷ Qiriyat-yārīm pahuñch kar logoñ ne Allāh ke sandūq ko Abīnadāb ke ghar se nikāl kar ek nai baīlgārī par rakh diyā, aur Uzzā aur Aḳhiyo use Yarūshalam kī taraf le jāne lage. ⁸ Dāūd aur tamām Isrāīlī gārī ke pichhe chal pare. Sab Allāh ke huzūr pūre zor se k̄hushī manāne lage. Junīpar kī lakaṛī ke muk̄htalif sāz bhī bajāe jā rahe the. Fizā sitāroñ, sarodoñ, dafoñ, jhāñjhoñ aur turamoñ kī āwāzoñ se giñj uṭhī.

⁹ Wuh gandum gāhne kī ek jagah par pahuñch gae jis ke mālīk kā nām Kaidūn thā. Wahāñ bail achānak beqābū ho gae. Uzzā ne jaldī se ahd kā sandūq pakaṛ liyā tāki wuh gir na jāe. ¹⁰ Usī lamhe Rab kā ghazab us par nāzil huā, kyonki us ne ahd ke sandūq ko chhūne kī jurrat kī thī. Wahīñ Allāh ke huzūr Uzzā gir kar halāk huā. ¹¹ Dāūd ko barā ranj huā ki Rab kā ghazab Uzzā par yoñ ṭūṭ parā hai. Us waqt se us jagah kā nām Paraz-uzzā yāñī ‘Uzzā par ṭūṭ Paṛnā’ hai.

¹² Us din Dāūd ko Allāh se k̄hauf āyā. Us ne sochā, “Main kis tarah Allāh kā sandūq apne pās pahuñchā sakūngā?” ¹³ Chunāñche us ne faislā kiyā kī ham ahd kā sandūq Yarūshalam nahīñ le jāeñge balki use Obed-adom jāṭī ke ghar meñ mahfūz rakheñge. ¹⁴ Wahāñ wuh tīn mās tak parā rahā. In tīn mahīnoñ ke daurān Rab ne Obed-adom ke gharāne aur us kī pūrī milkiyat ko barkat di.

14

Dāūd kī Taraqqī

¹ Ek din Sūr ke bādshāh Hīrām ne Dāūd ke pās wafd bhejā. Rāj aur bar̄hāi bhī sāth the. Un ke pās deodār kī lakaṛī thī tāki Dāūd ke lie mahal banāeñ. ² Yoñ Dāūd ne jāñ liyā kī Rab ne mujhe Isrāīl kā bādshāh banā kar merī bādshāhī apñī qaum Isrāīl kī k̄hātīr bahut sarfarāz kar dī hai.

³ Yarūshalam meñ jā basne ke bād Dāūd ne mazīd shādiyān kiñ. Natije meñ Yarūshalam meñ us ke kaī beṭe-beṭiyān paidā hue. ⁴ Jo beṭe wahān paidā hue wuh yih the: Sammua, Sobāb, Nātan, Sulemān, ⁵ Ibhār, Ilisua, Ilfat, ⁶ Naujā, Nafaj, Yafia, ⁷ Ilisamā, Bāl-yadā aur Ilfatat.

Filistiyon par Fatah

⁸ Jab Filistiyon ko ittalā mili ki Dāūd ko masah karke Isrāil kā bādshāh banāyā gayā hai to unhoñ ne apne faujiyon ko Isrāil meñ bhej diyā tāki use pakaṛ leñ. Jab Dāūd ko patā chal gayā to wuh un kā muqābalā karne ke lie gayā. ⁹ Jab Filistī Isrāil meñ pahuñch kar Wādī-e-Rafāim meñ phail gae ¹⁰ to Dāūd ne Rab se dariyāft kiyā, “Kyā main Filistiyon par hamlā karūn? Kyā tū mujhe un par fatah baḥshegā?” Rab ne jawāb diyā, “Hāñ, un par hamlā kar! Main unheñ tere qabze meñ kar dūngā.” ¹¹ Chunāñche Dāūd apne faujiyon ko le kar Bāl-parāzim gayā. Wahān us ne Filistiyon ko shikāst di. Bād meñ us ne gawāhī di, “Jitne zor se band ke tūt jāne par pāñi us se phūt nikaltā hai utne zor se āj Allāh mere wasile se dushman kī safon meñ se phūt niklā hai.” Chunāñche us jagah kā nām Bāl-parāzim yāñi ‘Phūt Nikalne kā Mālik’ par gayā. ¹² Filistī apne dewatāon ko chhor kar bhāg gae. Aur Dāūd ne unheñ jalā dene kā hukm diyā.

¹³ Ek bār phir Filistī ā kar Wādī-e-Rafāim meñ phail gae. ¹⁴ Is dafā jab Dāūd ne Allāh se dariyāft kiyā to us ne jawāb diyā, “Is martabā un kā sāmna mat karnā balki un ke pīchhe jā kar bakā ke darakhton ke sāmne un par hamlā kar. ¹⁵ Jab un darakhton kī choṭiyon se qadmon kī chāp sunāi de to khabardār! Yih is kā ishārā hogā ki Allāh khud tere āge āge chal kar Filistiyon ko mārne ke lie nikal āyā hai.” ¹⁶ Dāūd ne aisā hī kiyā aur natije meñ Filistiyon ko shikāst de kar Jibaun se le kar Jazar tak un kā taqqub kiyā.

¹⁷ Dāūd kī shohrat tamām mamālik meñ phail gai. Rab ne tamām qaumon ke dilon meñ Dāūd kā khauf dāl diyā.

15

Yarūshalam meñ Ahd ke Sandūq ke lie Taiyāriyān

¹ Yarūshalam ke us hisse meñ jis kā nām ‘Dāūd kā Shahr’ par gayā thā Dāūd ne apne lie chand imārateñ banwāin. Us ne Allāh ke sandūq ke lie bhī ek jagah taiyār karke wahān khaimā lagā diyā. ² Phir us ne hukm diyā, “Siwāe Lāwiyon ke kisī ko bhī Allāh kā sandūq uṭhāne kī ijāzat nahīn. Kyonki Rab ne inhiñ ko Rab kā sandūq uṭhāne aur hameshā ke lie us kī khidmat karne ke lie chun liyā hai.”

³ Is ke bād Dāūd ne tamām Isrāil ko Yarūshalam bulāyā tāki wuh mil kar Rab kā sandūq us jagah le jāen jo us ne us ke lie taiyār kar rakhī thī. ⁴ Bādshāh ne Hārūn aur bāqī Lāwiyon kī aulād ko bhī bulāyā. ⁵ Darj-e-zail un Lāwī sarparaston kī fahrist hai jo apne rishtedaron ko le kar ae.

Qihāt ke khāndān se Ūriyel 120 mardoñ samet,

⁶ Mirārī ke khāndān se Asāyāh 220 mardoñ samet,

⁷ Jairsom ke khāndān se Yoel 130 mardoñ samet,

⁸ Ilisafan ke khāndān se Samāyāh 200 mardoñ samet,

⁹ Habrūn ke khāndān se Iliyel 80 mardoñ samet,

¹⁰ Uzziyel ke khāndān se Ammīnadāb 112 mardoñ samet.

¹¹ Dāūd ne donoñ imāmon Sadoq aur Abiyātar ko mazkūrā chhih Lāwī sarparaston samet apne pās bulā kar ¹² un se kahā, “Ap Lāwiyon ke

sarbarāh haiñ. Lāzim hai ki āp apne qabāyli bhāiyōn ke sāth apne āp ko maḥsūs-o-muqaddas karke Rab Isrāil ke Ḳhudā ke sandūq ko us jagah le jāēñ jo main ne us ke lie taiyār kar rakhī hai. ¹³ Pahlī martabā jab ham ne use yahāñ lāne kī koshish kī to yih āp Lāwiyoñ ke zariye na huā, is lie Rab hamāre Ḳhudā ke qahr ham par tuṭ parā. Us waqt ham ne us se dariyāft nahīñ kiyā thā ki use uṭhā kar le jāne kā kyā munāsib tariqā hai.” ¹⁴ Tab imāmoñ aur Lāwiyoñ ne apne āp ko maḥsūs-o-muqaddas karke Rab Isrāil ke Ḳhudā ke sandūq ko Yarūshalam lāne ke lie taiyār kiyā. ¹⁵ Phir Lāwī Allāh ke sandūq ko uṭhāne kī lakariyoñ se apne kandhoñ par yoñ hī rakh kar chal paṛe jis tarah Mūsā ne Rab ke kalām ke mutābiq farmāyā thā.

¹⁶ Dāūd ne Lāwī sarbarāhoñ ko yih hukm bhī diyā, “Apne qabile meñ se aise ādmiyoñ ko chun leñ jo sāz, sitār, sarod aur jhāñjh bajāte hue ḳhushi ke gīt gāēñ.” ¹⁷ Us zimmedārī ke lie Lāwiyoñ ne zail ke ādmiyoñ ko muqarrar kiyā: Haimān bin Yoel, us kā bhāī Āsaf bin Barakiyāh aur Mirārī ke ḳhāndān kā Aitān bin Kausāyāh. ¹⁸ Dūse maqām par un ke yih bhāī āe: Zakariyāh, Yāziyel, Samīrāmōt, Yihiyel, Unnī, Iliyāb, Bināyāh, Māsiyāh, Mattitiyāh, Ilifalehū, Miqniyāh, Obed-adom aur Ya’iyel. Yih darbān the. ¹⁹ Haimān, Āsaf aur Aitān gulūkār the, aur unheñ pital ke jhāñjh bajāne kī zimmedārī dī gāi. ²⁰ Zakariyāh, Aziyel, Samīrāmōt, Yihiyel, Unnī, Iliyāb, Māsiyāh aur Bināyāh ko alāmūt ke tarz par sitār bajānā thā. ²¹ Mattitiyāh, Ilifalehū, Miqniyāh, Obed-adom, Ya’iyel aur Azaziyāh ko Shamīnit ke tarz par sarod bajāne ke lie chunā gayā.

²² Kananiyāh ne Lāwiyoñ kī kwāir kī rāhnumāi kī, kyōñki wuh is meñ māhir thā.

²³⁻²⁴ Barakiyāh, Ilqānā, Obed-adom aur Yahiyāh ahd ke sandūq ke darbān the. Sabaniyāh, Yūsafat, Nataniyel, Amāsī, Zakariyāh, Bināyāh aur Iliyazar ko turām bajā kar Allāh ke sandūq ke āge āge chalne kī zimmedārī dī gāi. Sātoñ imām the.

Dāūd Ahd kā Sandūq Yarūshalam meñ Le Ātā Hai

²⁵ Phir Dāūd, Isrāil ke buzurg aur hazār hazār faujiyoñ par muqarrar afsar ḳhushī manāte hue nikal kar Obed-adom ke ghar gae tāki Rab ke ahd kā sandūq wahāñ se le kar Yarūshalam pahuñchāēñ. ²⁶ Jab zāhir huā ki Allāh ahd ke sandūq ko uṭhāne wāle Lāwiyoñ kī madad kar rahā hai to sāt jawān sāṅhoñ aur sāt menḍhoñ ko qurbān kiyā gayā. ²⁷ Dāūd bārik katān kā libās pahne hue thā, aur is tarah ahd kā sandūq uṭhāne wāle Lāwī, gulūkār aur kwāir kā liḍar kananiyāh bhī. Is ke alāwā Dāūd katān kā bālāpōsh pahne hue thā. ²⁸ Tamām Isrāīli ḳhushī ke nāre lagā lagā kar, narsinge aur turam phūnk phūnk kar aur jhāñjh, sitār aur sarod bajā bajā kar Rab ke ahd kā sandūq Yarūshalam lāe.

²⁹ Rab kā ahd kā sandūq Dāūd ke shahr meñ dāḳhil huā to Dāūd kī biwi Mikal bint Sāul ḳhiṛkī meñ se julūs ko dekh rahī thī. Jab bādshāh kūdtā aur nāchtā huā nazar āyā to Mikal ne use haqīr jānā.

16

¹ Allāh kā sandūq us tambū ke darmiyān meñ rakhā gayā jo Dāūd ne us ke lie lagwāyā thā. Phir unhoñ ne Allāh ke huzūr bhasm hone wāli aur salāmātī kī qurbāniyāñ pesh kīñ. ² Is ke bād Dāūd ne qaum ko Rab ke nām se barkat de kar ³ har Isrāīli mard aur aurat ko ek roṭī, ḳhajūr kī ek ṭikkī aur kishmish kī ek ṭikkī de dī. ⁴ Us ne kuchh Lāwiyoñ ko Rab ke sandūq ke sāmne ḳhidmat karne kī zimmedārī dī. Unheñ Rab Isrāil ke

Khudā kī tamjīd aur hamd-o-sanā karnī thī. ⁵ Un kā sarbarāh Āsaf jhānjh bajātā thā. Us kā nāyb Zakariyāh thā. Phir Ya'iyel, Samīrāmōt, Yihiyel, Mattitīyāh, Iliyāb, Bināyāh, Obed-adom aur Ya'iyel the jo sitār aur sarod bajāte the. ⁶ Bināyāh aur Yahziyel Imāmōn kī zimmedārī Allāh ke ahd ke sandūq ke sāmne turam bajānā thī.

Shukr kā Gīt

⁷ Us dīn Dāūd ne pahli dafā Āsaf aur us ke sāthī Lāwiyōn ke hawāle zail kā gīt karke unheñ Rab kī satāish karne kī zimmedārī dī.

⁸ “Rab kā shukr karo aur us kā nām pukāro! Aqwām meñ us ke kāmōn kā elān karo.

⁹ Sāz bajā kar us kī madahsarāī karo. Us ke tamām ajāyb ke bāre meñ loḡōn ko batāo.

¹⁰ Us ke muqaddas nām par faḡhr karo. Rab ke tālib dil se ḡhush hoñ.

¹¹ Rab aur us kī qudrat kī dariyāft karo, har waqt us ke chehre ke tālib raho.

¹² Jo mojize us ne kie unheñ yād karo. Us ke ilāhī nishān aur us ke muñh ke faisle dohrāte raho.

¹³ Tum jo us ke ḡhādīm Isrāīl kī aulād aur Yāqūb ke farzand ho, jo us ke barguzidā log ho, tumheñ sab kuchh yād rahe!

¹⁴ Wuhī Rab hamārā Khudā hai, wuhī pūrī duniyā kī adālat kartā hai.

¹⁵ Wuh hameshā apne ahd kā ḡhayāl rakhtā hai, us kalām kā jo us ne hazār pushtoñ ke lie farmāyā thā.

¹⁶ Yih wuh ahd hai jo us ne Ibrāhīm se bāndhā, wuh wādā jo us ne qasam khā kar Is'hāq se kiyā thā.

¹⁷ Us ne use Yāqūb ke lie qāym kiyā tāki wuh us ke mutābiq zindagī guzāre, us ne tasdīq kī ki yih merā Isrāīl se abadī ahd hai.

¹⁸ Sāth sāth us ne farmāyā, ‘Main tujhe Mulk-e-Kanān dūngā. Yih terī mirās kā hissā hogā.’

¹⁹ Us waqt wuh tādād meñ kam aur thoḡe hī the balki mulk meñ ajnabī hī the.

²⁰ Ab tak wuh muḡhtalif qaumoñ aur saltanatoñ meñ ḡhūmte-phirte the.

²¹ Lekin Allāh ne un par kisī ko zulm karne na diyā, aur un kī ḡhātir us ne bādshāhoñ ko dāntā,

²² ‘Mere masah kie hue ḡhādīmoñ ko mat chheḡnā, mere nabiyōn ko nuqsān mat pahuñchānā.’

²³ Ai pūrī duniyā, Rab kī tamjīd meñ gīt gā! Roz baroz us kī najāt kī ḡhushḡhabrī sunā.

²⁴ Qaumoñ meñ us kā jalāl aur tamām ummatoñ meñ us ke ajāyb bayān karo.

²⁵ Kyōñki Rab azīm aur satāish ke bahut lāyq hai. Wuh tamām mābūdoñ se mahīb hai.

²⁶ Kyōñki digar qaumoñ ke tamām mābūd but hī haiñ jabki Rab ne āsmān ko banāyā.

²⁷ Us ke huzūr shān-o-shaukat, us kī sukūnatgāh meñ qudrat aur jalāl hai.

²⁸ Ai qaumoñ ke qabīlo, Rab kī tamjīd karo, Rab ke jalāl aur qudrat kī satāish karo.

²⁹ Rab ke nām ko jalāl do. Qurbānī le kar us ke huzūr āo. Muqaddas libās se ārastā ho kar Rab ko sijdā karo.

³⁰ Pūrī duniyā us ke sāmne laraz uṭhe. Yaqīnan duniyā mazbūti se qāym hai aur nahīn daḡmagāēgī.

³¹ Āsmān shādmān ho, aur zamīn jashn manāe. Qaumoñ meñ kahā jāe ki Rab Bādshāh hai.

³² Samundar aur jo kuchh us meñ hai kḡhushī se garaj uṭhe, maidān aur jo kuchh us meñ hai bāḡh bāḡh ho.

³³ Phir jangal ke darakht Rab ke sāmne shādiyānā bajāeñge, kyonki wuh ā rahā hai, wuh zamīn kī adālat karne ā rahā hai.

³⁴ Rab kā shukr karo, kyonki wuh bhalā hai, aur us kī shafqat abadi hai.

³⁵ Us se iltamās karo, ‘Ai hamārī najāt ke Kḡhudā, hameñ bachā! Hameñ jamā karke dīgar qaumoñ ke hāth se chhuṛā. Tab hī ham tere muqaddas nām kī sataīsh kareñge aur tere qābil-e-tārīf kāmoñ par faḡhr kareñge.’

³⁶ Azal se abad tak Rab, Isrāīl ke Kḡhudā ki hamd ho!”

Tab pūrī qaum ne “Āmīn” aur “Rab kī hamd ho” kahā.

Lāwiyōñ kī Zimmedāriyāñ

³⁷ Dāūd ne Āsaf aur us ke sāthī Lāwiyōñ ko Rab ke ahd ke sandūq ke sāmne chhoṛ kar kahā, “Āindā yahāñ bāqāydaḡī se rozānā kī zarūrī kḡhidmat karte jāeñ.”

³⁸ Is guroh meñ Obed-adom aur mazīd 68 Lāwī shāmil the. Obed-adom bin Yadūtūn aur Hūsā darbān ban gae.

³⁹ Lekin Sadoq Imām aur us ke sāthī imāmoñ ko Dāūd ne Rab kī us sukūnatgāh ke pās chhoṛ diyā jo Jibaūn kī pahārī par thī. ⁴⁰ Kyonki lāzim thā ki wuh wahāñ har subah aur shām ko bhasm hone wālī qurbāniyāñ pesh kareñ aur bāqī tamām hidāyāt par amal kareñ jo Rab kī taraf se Isrāīl ke lie shariāt meñ bayān kī gai haiñ. ⁴¹ Dāūd ne Haimān, Yadūtūn aur mazīd kuchh chīdā Lāwiyōñ ko bhī Jibaūn meñ un ke pās chhoṛ diyā. Wahāñ un kī kḡhās zimmedārī Rab kī hamd-o-sanā karnā thī, kyonki us kī shafqat abadi hai. ⁴² Un ke pās turam, jhāñjh aur bāqī aise sāz the jo Allāh kī tārīf meñ gāe jāne wāle gītoñ ke sāth bajāe jāte the. Yadūtūn ke beṭoñ ko darbān banāyā gayā.

⁴³ Jashn ke bād sab log apne apne ghar chale gae. Dāūd bhī apne ghar laṭā tāki apne kḡhāndān ko barkat de kar salām kare.

17

Rab Dāūd ke lie Abadi Bādshāhī kā Wadā Kartā Hai

¹ Dāūd Bādshāh salāmatī se apne mahal meñ rahne lagā. Ek din us ne Nātan Nabī se bāt kī, “Dekheñ, main yahāñ deodār ke mahal meñ rahtā hūñ jabki Rab ke ahd kā sandūq ab tak tambū meñ paṛā hai. Yih munāsib nahīn!” ² Nātan ne bādshāh kī hauslā-afzāī kī, “Jo kuchh bhī āp karnā chāhte haiñ wuh kareñ. Allāh āp ke sāth hai.”

³ Lekin usī rāt Allāh Nātan se hamkalām huā, ⁴ “Mere kḡhādīm Dāūd ke pās jā kar use batā de ki Rab farmātā hai, ‘Tū merī rihāish ke lie makān tāmīr nahīn kareḡā. ⁵ Āj tak main kisi makān meñ nahīn rahā. Jab se main Isrāīliyoñ ko Misr se nikāl lāyā us waqt se main kḡhāime meñ rah kar jagah bajagah phirtā rahā hūñ. ⁶ Jis daurān main tamām Isrāīliyoñ ke sāth idhar-udhar phirtā rahā kyā main ne Isrāīl ke un rāhnumāoñ se kabhī is nāte se shikāyat kī jinheñ main ne apnī qaum kī gallābānī karne

kā hukm diyā thā? Kyā main ne un meñ se kisī se kahā ki tum ne mere lie deodār kā ghar kyon nahīn banāyā?’

⁷ Chunānche mere khādīm Dāūd ko batā de, ‘Rabbul-afwāj farmātā hai ki main hī ne tujhe charāgāh meñ bheroñ kī gallābānī karne se fārigh karke apnī qaum Isrāīl kā bādshāh banā diyā hai. ⁸ Jahān bhī tū ne qadam rakhā wahān main tere sāth rahā hūn. Tere dekhte dekhte main ne tere tamām dushmanoñ ko halāk kar diyā hai. Ab main terā nām sarfarāz kar dūngā, wuh duniyā ke sab se azīm ādmiyoñ ke nāmoñ ke barābar hī hogā. ⁹ Aur main apnī qaum Isrāīl ke lie ek watan muhaiyā karūnga, paude kī tarah unheñ yoñ lagā dūngā ki wuh jaṛ pakaṛ kar mahfūz raheñge aur kabhī bechain nahīn hoñge. Bedīn qaumeñ unheñ us tarah nahīn dabāeñgī jis tarah māzī meñ kiyā kartī thiñ, ¹⁰ us waqt se jab main qaum par qāzī muqarrar kartā thā. Main tere dushmanoñ ko khāk meñ milā dūngā. Aj main farmātā hūn ki Rab hī tere lie ghar banāegā. ¹¹ Jab tū burhā ho kar kūch kar jāegā aur apne bāpdādā se jā milegā to main terī jagah tere beṭoñ meñ se ek ko takht par biṭhā dūngā. Us kī bādshāhī ko main mazbūt banā dūngā. ¹² Wuhī mere lie ghar tāmīr karegā, aur main us kā takht abad tak qāym rakhūngā. ¹³ Main us kā bāp hūngā aur wuh merā beṭā hogā. Merī nazar-e-karm Sāūl par na rahī, lekin main use tere beṭe se kabhī nahīn haṭāūngā. ¹⁴ Main use apne gharāne aur apnī bādshāhī par hameshā qāym rakhūngā, us kā takht hameshā mazbūt rahegā.’”

Dāūd kī Shukrguzārī

¹⁵ Nātan ne Dāūd ke pās jā kar use sab kuchh sunāyā jo Rab ne use royā meñ batāyā thā. ¹⁶ Tab Dāūd ahd ke sandūq ke pās gayā aur Rab ke huzūr baiṭh kar duā karne laga,

“Ai Rab Khudā, main kaun hūn aur merā khāndān kyā haisiyat rakhtā hai ki tū ne mujhe yahān tak pahuñchāyā hai? ¹⁷ Aur ab ai Allāh, tū mujhe aur bhī zyādā atā karne ko hai, kyonki tū ne apne khādīm ke gharāne ke mustaqbil ke bare meñ bhī wādā kiyā hai. Ai Rab Khudā, tū ne yoñ mujh par nigāh ḍālī hai goyā ki main koī bahut aham bandā hūn. ¹⁸⁻¹⁹ Lekin main mazīd kyā kahūñ jab tū ne yoñ apne khādīm kī izzat kī hai? Ai Rab, tū to apne khādīm ko jāntā hai. Tū ne apne khādīm kī khātīr aur apnī marzī ke mutābiq yih azīm kām karke in azīm wādoñ kī ittālā dī hai.

²⁰ Ai Rab, tujh jaisā koī nahīn hai. Ham ne apne kānoñ se sun liyā hai ki tere siwā koī aur Khudā nahīn hai. ²¹ Duniyā meñ kaun-sī qaum terī ummat Isrāīl kī mānīnd hai? Tū ne isi ek qaum kā fidayā de kar use ghulāmī se chhurāyā aur apnī qaum banā liyā. Tū ne Isrāīl ke wāste baṛe aur haibatnāk kām karke apne nām kī shohrat phailā dī. Hameñ Misr se riḥā karke tū ne qaumoñ ko hamāre āge se nikāl diyā. ²² Ai Rab, tū Isrāīl ko hameshā ke lie apnī qaum banā kar un kā Khudā ban gayā hai.

²³ Chunānche ai Rab, jo bāt tū ne apne khādīm aur us ke gharāne ke bare meñ kī hai use abad tak qāym rakh aur apnā wādā pūrā kar. ²⁴ Tab wuh mazbūt rahegā aur terā nām abad tak mashhūr rahegā. Phir log taslīm kareñge ki Isrāīl kā Khudā Rabbul-afwāj wāqai Isrāīl kā Khudā hai, aur tere khādīm Dāūd kā gharānā bhī abad tak tere huzūr qāym rahegā. ²⁵ Ai mere Khudā, tū ne apne khādīm ke kān ko is bāt ke lie khol diyā hai. Tū hī ne farmāyā, ‘Main tere lie ghar tāmīr karūnga.’ Sirf isi lie tere khādīm ne yoñ tujh se duā karne kī jurrat kī hai. ²⁶ Ai Rab, tū hī Khudā hai. Tū ne apne khādīm se in achchhī chizoñ kā wādā kiyā hai. ²⁷ Ab tū apne khādīm

ke gharāne ko barkat dene par rāzī ho gayā hai tāki wuh hameshā tak tere sāmne qāym rahe. Kyoṅki tū hī ne use barkat dī hai, is lie wuh abad tak mubāarak rahegā.”

18

Dāūd kī Jangeṅ

¹ Phir aisā waqt āyā ki Dāūd ne Filistiyon ko shikast de kar unheṅ apne tābe kar liyā aur Jāt Shahr par gird-o-nawāh kī ābādiyon samet qabzā kar liyā.

² Us ne Moābiyon par bhī fatah pāi, aur wuh us ke tābe ho kar use kharāj dene lage.

³ Dāūd ne shimālī Shām ke shahr Zobāh ke bādshāh Hadadazar ko bhī Hamāt ke qarīb harā diyā jab Hadadazar Dariyā-e-Furāt par qābū pāne ke lie nikal āyā thā. ⁴ Dāūd ne 1,000 rathoṅ, 7,000 ghurṣawāroṅ aur 20,000 piyādā sipāhiyon ko giriftār kar liyā. Rathoṅ ke 100 ghoṛoṅ ko us ne apne lie mahfūz rakhā jabki bāqiyon kī us ne koṅcheṅ kāt̄ dīn tāki wuh āindā jang ke lie istemāl na ho sakeṅ.

⁵ Jab Damishq ke Arāmī bāshinde Zobāh ke bādshāh Hadadazar kī madad karne āe to Dāūd ne un ke 22,000 afrād halāk kar die. ⁶ Phir us ne Damishq ke ilāqe meṅ apnī faujī chaukiyāṅ qāym kiṅ. Arāmī us ke tābe ho gae aur use kharāj dete rahe. Jahān bhī Dāūd gayā wahān Rab ne use kāmyābī baḅshī. ⁷ Sone kī jo ḍhāleṅ Hadadazar ke afsaroṅ ke pās thiṅ unheṅ Dāūd Yarūshalam le gayā. ⁸ Hadadazar ke do shahroṅ Kūn aur Tibkhat se us ne kasrat kā pital chhīn liyā. Bād meṅ Sulemān ne yih pital Rab ke ghar meṅ ‘Samundar’ nāmī pital kā hauz, satūn aur pital kā mukhtalif sāmān banāne ke lie istemāl kiyā.

⁹ Jab Hamāt ke bādshāh Tūi ko ittālā milī ki Dāūd ne Zobāh ke bādshāh Hadadazar kī pūrī fauj par fatah pāi hai ¹⁰ to us ne apne beṅe Hadūrām ko Dāūd ke pās bhejā tāki use salām kahe. Hadūrām ne Dāūd ko Hadadazar par fatah ke lie mubāarakbād dī, kyoṅki Hadadazar Tūi kā dushman thā, aur un ke darmiyān jang rahī thi. Hadūrām ne Dāūd ko sone, chāndī aur pital ke bahut-se tohfe bhī pesh kie. ¹¹ Dāūd ne yih chīzeṅ Rab ke lie maḅsūs kar dīn. Jahān bhī wuh dūsrī qaumoṅ par ḡhālib āyā wahān kī sonā-chāndī us ne Rab ke lie maḅsūs kar dī. Yoṅ Adom, Moāb, Ammon, Filistiyā aur Amāliq kī sonā-chāndī Rab ko pesh kī gai.

¹² Abīshai bin Zarūyāh ne Namak kī Wādī meṅ Adomiyon par fatah pā kar 18,000 afrād halāk kar die. ¹³ Us ne Adom ke pūre mulk meṅ apnī faujī chaukiyāṅ qāym kiṅ, aur tamām Adomī Dāūd ke tābe ho gae. Dāūd jahān bhī jātā Rab us kī madad karke use fatah baḅshī.

Dāūd ke Ālā Afsar

¹⁴ Jitnī der Dāūd pūre Isrāil par hukūmat kartā rahā utnī der tak us ne dhyān diyā ki qaum ke har ek shaḅhs ko insāf mil jāe. ¹⁵ Yoāb bin Zarūyāh fauj par muqarrar thā. Yahūsafat bin Aḅhīlūd bādshāh kā mushīr-e-ḅhās thā. ¹⁶ Sadoq bin Aḅhītūb aur Abīmālik bin Abiyātar imām the. Shaushā mīrmunshī thā. ¹⁷ Bināyāh bin Yahoyadā Dāūd ke ḅhās daste banām Karetī aur Faletī kā kaptān muqarrar thā. Dāūd ke beṅe ālā afsar the.

19

Ammonī Dāūd kī Be'izzatī Karte Haiṅ

¹ Kuchh der ke bād Ammoniyōn kā bādshāh Nāhas faut huā, aur us kā beṭā taḡhtnashīn huā. ² Dāūd ne sochā, “Nāhas ne hameshā mujh par mehrbānī kī thī, is lie ab main bhī us ke beṭe Hanūn par mehrbānī karūnga.” Us ne bāp kī wafāt kā afsos karne ke lie Hanūn ke pās wafd bhejā.

Lekin jab Dāūd ke safir Ammoniyōn ke darbār meñ pahuñch gae tāki Hanūn ke sāmne afsos kā izhār karen ³ to us mulk ke buzurg Hanūn Bādshāh ke kān meñ manfī bāteñ bharne lage, “Kyā Dāūd ne in ādmiyōn ko wāqāī sirf is lie bhejā hai ki wuh afsos karke āp ke bāp kā ehtirām karen? Hargiz nahīn! Yih sirf bahānā hai. Asal meñ yih jāsūs haiñ jo hamāre mulk ke bāre meñ mālūmāt hāsīl karnā chāhte haiñ tāki us par qabzā kar sakeñ.” ⁴ Chunānche Hanūn ne Dāūd ke ādmiyōn ko pakaṛwā kar un kī dārhiyāñ mundwā dīñ aur un ke libās ko kamr se le kar pānwoñ tak kāṭ kar utarwāyā. Isī hālat meñ bādshāh ne unheñ fāriḡh kar diyā.

⁵ Jab Dāūd ko is kī khabar milī to us ne apne qāsidoñ ko un se milne ke lie bhejā tāki unheñ bātaēñ, “Yarīhū meñ us waqt tak ṭhahre raheñ jab tak āp kī dārhiyāñ dubārā bahāl na ho jāēñ.” Kyoñki wuh apnī dārhiyōñ kī wajah se barī sharmindaḡī mahsūs kar rahe the.

Ammoniyōn se Jang

⁶ Ammoniyōn ko khūb mālūm thā ki is harkat se ham Dāūd ke dushman ban gae haiñ. Is lie Hanūn aur Ammoniyōn ne Masopotāmiyā, Arām-mākā aur Zobāh ko chāndī ke 34,000 kilogrām bhej kar kirāe par rath aur rathsawār mangwāe. ⁷ Yoñ unheñ 32,000 rath un ke sawāroñ samet mil gae. Mākā kā bādshāh bhī apne dastoñ ke sāth un se muttahid huā. Mīdabā ke qarīb unhoñ ne apnī lashkargāh lagāī. Ammonī bhī apne shahroñ se nīkal kar jang ke lie jamā hue. ⁸ Jab Dāūd ko is kā ilm huā to us ne Yoāb ko pūrī fauj ke sāth un kā muqābalā karne ke lie bhej diyā. ⁹ Ammonī apne dārul-hukūmat Rabbā se nīkal kar shahr ke darwāze ke sāmne hī saf-ārā hue jabki dūsre mamālik se āe hue bādshāh kuchh fāsile par khule maidān meñ khaṛe ho gae.

¹⁰ Jab Yoāb ne jān liyā ki sāmne aur pīchhe donoñ taraf se hamle kā khatrā hai to us ne apnī fauj ko do hissoñ meñ taqṣīm kar diyā. Sab se achche faujiyōn ke sāth wuh khud Shām ke sipāhiyōn se laṛne ke lie taiyār huā. ¹¹ Bāqī ādmiyōn ko us ne apne bhāī Abīshai ke hawāle kar diyā tāki wuh Ammoniyōn se laṛeñ. ¹² Ek dūsre se alag hone se pahle Yoāb ne Abīshai se kahā, “Agar Shām ke faujī mujh par ḡhālīb āne lageñ to mere pās ā kar merī madad karnā. Lekin agar āp Ammoniyōn par qabū na pā sakeñ to main ā kar āp kī madad karūnga. ¹³ Hauslā rakheñ! Ham dilērī se apnī qaum aur apne Khudā ke shahroñ ke lie laṛeñ. Aur Rab wuh kuchh hone de jo us kī nāzar meñ ṭhīk hai.”

¹⁴ Yoāb ne apnī fauj ke sāth Shām ke faujiyōn par hamlā kiyā to wuh us ke sāmne se bhāgne lage. ¹⁵ Yih dekh kar Ammonī bhī us ke bhāī Abīshai se farār ho kar shahr meñ dākḡhil hue. Tab Yoāb Yarūshalam wāpas chalā gayā.

Shām ke khilāf Jang

¹⁶ Jab Shām ke faujiyōn ko shikast kī be'izzatī kā ehsās huā to unhoñ ne Dariyā-e-Furāt ke pār Masopotāmiyā meñ ābād Arāmiyōn ke pās qāsīd bheje tāki wuh bhī laṛne meñ madad karen. Hadadazar kā kamānḡar Sofak un par muqarrar huā. ¹⁷ Jab Dāūd ko khabar milī to us ne Isrāīl ke

tamām laṛne ke qābil ādmīyoṅ ko jamā kiyā aur Dariyā-e-Yardan ko pār karke un ke muqābil saf-ārā huā. Jab wuh yoṅ un se laṛne ke lie taiyār huā to Arāmī us kā muqābalā karne lage. ¹⁸ Lekin unheñ dubārā shikast mān kar farār honā parā. Is dafā un ke 7,000 rathbānoṅ ke alāwā 40,000 piyādā sipāhī halāk hue. Dāūd ne fauj ke kamānḍar Sofak ko bhī mār ḍālā.

¹⁹ Jo Arāmī pahle Hadadazar ke tābe the unhoṅ ne ab hār mān kar Isrāīliyoṅ se sulah kar li aur un ke tābe ho gae. Us waqt se Arāmīyoṅ ne Ammonīyoṅ kī madad karne kī phir jurrat na kī.

20

Rabbā Shahr par Fatah

¹ Bahār kā mausam ā gayā, wuh waqt jab bādshāh jang ke lie nikalte haiñ. Tab Yoāb ne fauj le kar Ammonīyoṅ kā mulk tabāh kar diyā. Laṛte laṛte wuh Rabbā tak pahuñch gayā aur us kā muhāsarā karne lagā. Lekin Dāūd khud Yarūshalam meñ rahā. Phir Yoāb ne Rabbā ko bhī shikast de kar khāk meñ milā diyā. ² Dāūd ne Hanūn Bādshāh kā tāj us ke sar se utār kar apne sar par rakh liyā. Sone ke is tāj kā wazn 34 kilogrām thā, aur us meñ ek beshqīmat jauhar jaṛā huā thā. Dāūd ne shahr se bahut-sā lūṭā huā māl le kar ³ us ke bāshindoṅ ko ḡhulām banā liyā. Unheñ patthar kātne kī āriyāñ, lohe kī kudāleñ aur kulhāriyāñ dī gaññ tāki wuh mazdūrī karen. Yihī sulūk bāqī Ammonī shahroṅ ke bāshindoṅ ke sāth bhī kiyā gayā. Jang ke ikhtitām par Dāūd pūrī fauj ke sāth Yarūshalam laut āyā.

Filistiyōṅ se Jang

⁴ Is ke bād Isrāīliyoṅ ko Jazar ke qarīb Filistiyōṅ se larnā parā. Wahāñ Sibbakī Hūsātī ne dewqāmat mard Rafā kī aulād meñ se ek ādmī ko mār ḍālā jis kā nām Saffī thā. Yoṅ Filistiyōṅ ko tābe kar liyā gayā. ⁵ Un se ek aur laṛāī ke daurāñ Ilhanān bin Yāir ne Jātī Jalūt ke bhāī Lahmī ko maut ke ghāṭ utār diyā. Us kā nezā khaddī ke shahtūr jaisā baṛā thā. ⁶ Ek aur dafā Jāt ke pās laṛāī huī. Filistiyōṅ kā ek fauji jo Rafā kī nasl kā thā bahut lambā thā. Us ke hāthoṅ aur pairoṅ kī chhih chhih ungliyāñ yāñī mil kar 24 ungliyāñ thiñ. ⁷ Jab wuh Isrāīliyoṅ kā mazāq urāne lagā to Dāūd ke bhāī Simā ke beṭe Yūnatan ne use mār ḍālā. ⁸ Jāt ke yih dewqāmat mard Rafā kī aulād the, aur wuh Dāūd aur us ke faujiyoṅ ke hāthoṅ halāk hue.

21

Dāūd kī Mardumshumārī

¹ Ek din Iblis Isrāīl ke khilāf uṭh kharā huā aur Dāūd ko Isrāīl kī mardumshumārī karne par uksāyā. ² Dāūd ne Yoāb aur qaum ke buzurgoṅ ko hukm diyā, “Dān se le kar Bair-sabā tak Isrāīl ke tamām qabiloṅ meñ se guzarte hue jang karne ke qābil mardoṅ ko gin leñ. Phir wāpas ā kar mujhe ittalā deñ tāki mālūm ho jāe kī un kī kul tādād kyā hai.”

³ Lekin Yoāb ne etarāz kiyā, “Ai bādshāh mere āqā, kāsh Rab apne faujiyoṅ kī tādād sau gunā baṛhā de. Kyoṅkī yih to sab āp ke khādim haiñ. Lekin mere āqā un kī mardumshumārī kyoṅ karnā chāhte haiñ? Isrāīl āp ke sabab se kyoṅ qusūrwar ṭhahre?”

⁴ Lekin bādshāh Yoāb ke etarāzāt ke bāwujūd apnī bāt par ḍaṭā rahā. Chunāñche Yoāb darbār se rawānā huā aur pūre Isrāīl meñ se guzar kar us kī mardumshumārī kī. Is ke bād wuh Yarūshalam wāpas ā gayā. ⁵ Wahāñ

us ne Dāūd ko mardumshumārī kī pūrī riport pesh kī. Isrāil meñ 11,00,000 talwār chalāne ke qābil afrād the jabkī Yahūdāh ke 4,70,000 mard the. ⁶ Halāñki Yoāb ne Lāwī aur Binyamīn ke qabiloñ ko mardumshumārī meñ shāmil nahīn kiyā thā, kyonki use yih kām karne se ghīn ātī thī.

⁷ Allāh ko Dāūd kī yih harkat burī lagī, is lie us ne Isrāil ko sazā dī. ⁸ Tab Dāūd ne Allāh se duā kī, “Mujh se sangīn gunāh sarzad huā hai. Ab apne khādīm kā qusūr muāf kar. Mujh se baṛī hamāqat huī hai.” ⁹ Tab Rab Dāūd ke ghaibbīn Jād Nabī se hamkalām huā, ¹⁰ “Dāūd ke pās jā kar use batā denā, ‘Rab tujhe tīn sazāeñ pesh kartā hai. In meñ se ek chun le.’”

¹¹ Jād Dāūd ke pās gayā aur use Rab kā paighām sunā diyā. Us ne sawāl kiyā, “Āp kis sazā ko tarjih dete haiñ? ¹² Sāt sāl ke daurān kāl? Yā yih kī āp ke dushman tīn mäh tak āp ko talwār se mār mār kar āp kā tāqqub karte raheñ? Yā yih kī Rab kī talwār Isrāil meñ se gzare? Is sūrat meñ Rab kā farishtā mulk meñ wabā phailā kar pūre Isrāil kā satyānās kar degā.”

¹³ Dāūd ne jawāb diyā, “Hāy main kyā kahūn? Main bahut pareshān hūn. Lekin ādmiyon ke hāthoñ meñ paṛ jāne kī nisbat behtar hai kī ham Rab hī ke hāthoñ meñ paṛ jāeñ, kyonki us kā rahm nihāyat azīm hai.”

¹⁴ Tab Rab ne Isrāil meñ wabā phailne dī. Mulc meñ 70,000 afrād halāk hue. ¹⁵ Allāh ne apne farishte ko Yarūshalam ko zabāh karne ke lie bhī bhejā. Lekin farishtā abhī is ke lie taiyār ho rahā thā kī Rab ne logoñ kī musibat ko dekh kar tars khāyā aur tabāh karne wāle farishte ko hukm diyā, “Bas kar! Ab bāz ā.” Us waqt Rab kā farishtā wahāñ kharā thā jahāñ urnān yānī Araunāh Yabūsī apnā anāj gāhtā thā. ¹⁶ Dāūd ne apnī nigāh uṭhā kar Rab ke farishte ko āsmān-o-zamīn ke darmiyān kharē dekhā. Apnī talwār miyān se khīñch kar us ne use Yarūshalam kī taraf baṛhāyā thā kī Dāūd buzurgoñ samet muñh ke bal gir gayā. Sab ṭāṭ kā libās orhe hue the. ¹⁷ Dāūd ne Allāh se iltamās kī, “Main hī ne hukm diyā kī laṛne ke qābil mardoñ ko ginā jāe. Main hī ne gunāh kiyā hai, yih merā hī qusūr hai. In bheṛoñ se kyā ghalti huī hai? Ai Rab mere Khudā, barāh-e-karm in ko chhoṛ kar mujhe aur mere khandān ko sazā de. Apnī qaum se wabā dūr kar!”

¹⁸ Phir Rab ke farishte ne Jād kī mārifat Dāūd ko paighām bhejā, “Araunāh Yabūsī kī gāhne kī jagah ke pās jā kar us par Rab kī qurbāngāh banā le.”

¹⁹ Chunāñche Dāūd chaṛh kar gāhne kī jagah ke pās āyā jis tarah Rab ne Jād kī mārifat farmāyā thā. ²⁰ Us waqt Araunāh apne chār beṛoñ ke sāth gandum gāh rahā thā. Jab us ne pīchhe dekhā to farishtā nazar āyā. Araunāh ke beṛe bhāg kar chhup gae. ²¹ Itne meñ Dāūd ā pahuñchā. Use dekhte hī Araunāh gāhne kī jagah ko chhoṛ kar us se milne gayā aur us ke sāmne aundhe muñh jhuk gayā. ²² Dāūd ne us se kahā, “Mujhe apnī gāhne kī jagah de deñ tākī main yahāñ Rab ke lie qurbāngāh tamīr karūn. Kyonki yih karne se wabā ruk jāegī. Mujhe is kī pūrī qīmat batāeñ.”

²³ Araunāh ne Dāūd se kahā, “Mere āqā aur bādshāh, ise le kar wuh kuchh karen jo āp ko achchhā lage. Dekheñ, main āp ko apne bailoñ ko bhasm hone wālī qurbāniyon ke lie de detā hūn. Anāj ko gāhne kā sāmān qurbāngāh par rakh kar jalā deñ. Merā anāj ghallā kī nazar ke lie hāzīr hai. Main khushī se āp ko yih sab kuchh de detā hūn.” ²⁴ Lekin Dāūd Bādshāh ne inkār kiyā, “Nahīn, main zarūr har chīz kī pūrī qīmat adā karūnga. Jo āp kī hai use main le kar Rab ko pesh nahīn karūnga, na

main aisi koī bhasm hone wālī qurbānī chaṛhāūngā jo mujhe muft meñ mil jāe.”

²⁵ Chunānche Dāūd ne Araunāh ko us jagah ke lie sone ke 600 sikke de die. ²⁶ Us ne wahān Rab kī tāzīm meñ qurbāngāh tāmīr karke us par bhasm hone wālī aur salāmatī kī qurbāniyān chaṛhāīn. Jab us ne Rab se iltamās kī to Rab ne us kī sunī aur jawāb meñ āsmān se bhasm hone wālī qurbānī par āg bhej dī. ²⁷ Phir Rab ne maut ke farishte ko hukm diyā, aur us ne apnī talwār ko dubārā miyān meñ ḍāl diyā.

²⁸ Yoñ Dāūd ne jan liyā ki Rab ne Araunāh Yabūsī kī gahne kī jagah par merī sunī jab main ne yahān qurbāniyān chaṛhāīn. ²⁹ Us waqt Rab kā wuh muqaddas khaimā jo Mūsā ne registān meñ banwāyā thā Jibāūn kī pahārī par thā. Qurbāniyon ko jalāne kī qurbāngāh bhī wahīn thī. ³⁰ Lekin ab Dāūd meñ wahān jā kar Rab ke huzūr us kī marzī dariyāft karne kī jurrat na rahī, kyoñki Rab ke farishte kī talwār ko dekh kar us par itnī shadīd dahshat tāri huī ki wuh jā hī nahīn saktā thā.

22

¹ Is lie Dāūd ne faisla kiyā, “Rab hamāre Khudā kā ghar gāhne kī is jagah par hogā, aur yahān wuh qurbāngāh bhī hogī jis par Isrāīl ke lie bhasm hone wālī qurbānī jalāi jāti hai.”

Dāūd Rab kā Ghar Banāne kī Taiyāriyān Kartā Hai

² Chunānche us ne Isrāīl meñ rahne wāle pardesiyan ko bulā kar unheñ Allāh ke ghar ke lie darkār tarāshe hue patthar taiyār karne kī zimmedārī dī. ³ Is ke alāwā Dāūd ne darwāzōn ke kiwāroñ kī kiloñ aur kaṛoñ ke lie lohe ke baṛe dher lagāe. Sāth sāth itnā pital ikaṭṭhā kiyā gayā ki ākhirkār use tolā na jā sakā. ⁴ Isī tarah deodār kī bahut zyādā lakaṛī Yarūshalam lāi gai. Saidā aur Sūr ke bāshindoñ ne use Dāūd tak pahuñchāyā. ⁵ Yih sāmān jamā karne ke piche Dāūd kā yih khayāl thā, “Merā beṭā Sulemān jawān hai, aur us kā abhī itnā tajrabā nahīn hai, hālānki jo ghar Rab ke lie banwānā hai use itnā baṛā aur shāndār hone kī zarūrat hai ki tamām duniyā hakkā-bakkā rah kar us kī tārif kare. Is lie main khud jahāñ tak ho sake use banwāne kī taiyāriyān karūngā.” Yihī wajah thī ki Dāūd ne apnī maut se pahle itnā sāmān jamā karāyā.

Dāūd Sulemān ko Rab kā Ghar Banwāne kī Zimmedārī Detā Hai

⁶ Phir Dāūd ne apne beṭe Sulemān ko bulā kar use Rab Isrāīl ke Khudā ke lie sukūnatgāh banwāne kī zimmedārī de kar ⁷ kahā, “Mere beṭe, main khud Rab apne Khudā ke nām ke lie ghar banānā chāhtā thā. ⁸ Lekin mujhe ijāzat nahīn milī, kyoñki Rab mujh se hamkalām huā, ‘Tū ne shadīd qism kī jangeñ laṛ kar beshumār logoñ ko mār diyā hai. Nahīn, tū mere nām ke lie ghar tāmīr nahīn karegā, kyoñki mere dekhte dekhte tū bahut khūnrezī kā sabab banā hai. ⁹ Lekin tere ek beṭā paidā hogā jo amn-pasand hogā. Use main amn-o-amān muhayyā karūngā, use chāroñ taraf ke dushmanoñ se laṛnā nahīn paregā. Us kā nām Sulemān hogā, aur us kī hukūmat ke daurān main Isrāīl ko amn-o-amān atā karūngā. ¹⁰ Wuhī mere nām ke lie ghar banāegā. Wuh merā beṭā hogā aur main us kā bāp hūngā. Aur main Isrāīl par us kī bādshāhī kā taḩht hameshā tak qāym rakhūngā.’”

¹¹ Dāūd ne bāt jāri rakh kar kahā, “Mere beṭe, Rab āp ke sāth ho tāki āp ko kāmyābī hāsīl ho aur āp Rab apne Khudā kā ghar us ke wāde ke

mutābiq tāmīr kar sakeñ. ¹² Āp ko Isrāil par muqarrar karte waqt Rab āp ko hikmat aur samajh atā kare tāki āp Rab apne Ḳhudā kī shariāt par amal kar sakeñ. ¹³ Agar āp ehtiyāt se un hidāyat aur ahkām par amal karen jo Rab ne Mūsā kī marīfat Isrāil ko de die to āp ko zarūr kāmyābī hāsīl hogī. Mazbūt aur diler hoñ. Dareñ mat aur himmat na hāreñ. ¹⁴ Dekheñ, main ne barī jidd-o-jahd ke sāth Rab ke ghar ke lie sone ke 34,00,000 kilogrām aur chāñdī ke 3,40,00,000 kilogrām taiyār kar rakhe haiñ. Is ke alāwā main ne itnā pītal aur lohā ikaṭṭhā kiyā ki use tolā nahīñ jā saktā, nīz lakaṛī aur patthar kā dher lagāyā, agarche āp aur bhī jamā kareñge. ¹⁵ Āp kī madad karne wāle kāriḡar bahut haiñ. Un meñ patthar ko tarāshne wāle, rāj, barḡai aur aise kāriḡar shāmīl haiñ jo mahārat se har qism kī chīz banā sakte haiñ, ¹⁶ ḡhāh wuh sone, chāñdī, pītal yā lohe kī kyoñ na ho. Beshumār aise log taiyār khare haiñ. Ab kām shurū karen, aur Rab āp ke sāth ho!”

¹⁷ Phīr Dāud ne Isrāil ke tamām rāhnumāoñ ko apne beṭe Sulemān kī madad karne kā hukm diyā. ¹⁸ Us ne un se kahā, “Rab āp kā Ḳhudā āp ke sāth hai. Us ne āp ko paṛosī qaumoñ se mahfūz rakh kar amn-o-amān atā kiya hai. Mulk ke bāshindoñ ko us ne mere hawāle kar diyā, aur ab yih mulk Rab aur us kī qaum ke tābe ho gayā hai. ¹⁹ Ab dil-o-jān se Rab apne Ḳhudā ke tālib raheñ. Rab apne Ḳhudā ke maḡdis kī tāmīr shurū karen tāki āp jaldī se ahd kā sandūq aur muḡaddas ḡhāime ke sāmān ko us ghar meñ lā sakeñ jo Rab ke nām kī tāzīm meñ tāmīr hogā.”

23

¹ Jab Dāud umrrasidā thā to us ne apne beṭe Sulemān ko Isrāil kā bādshāh banā diyā.

Ḳhidmat ke lie Lāwiyōñ ke Guroh

² Dāud ne Isrāil ke tamām rāhnumāoñ ko imāmoñ aur Lāwiyōñ samet apne pās bulā liyā. ³ Tamām un Lāwiyōñ ko ginā gayā jin kī umr tīs sāl yā is se zāyid thī. Un kī kul tādād 38,000 thī. ⁴ Inheñ Dāud ne muḡhtalīf zimmedāriyāñ sauñpīñ. 24,000 afrād Rab ke ghar kī tāmīr ke nigārān, 6,000 afsar aur qāzī, ⁵ 4,000 darbāñ aur 4,000 aise mausiḡār ban gae jinheñ Dāud ke banwāe hue sāzoñ ko bajā kar Rab kī hamd-o-sanā karnī thī.

⁶ Dāud ne Lāwiyōñ ko Lāwī ke tīn beṭoñ Jairson, Qihāt aur Mirārī ke mutābiq tīn gurohoñ meñ taḡsīm kiyā.

⁷ Jairson ke do beṭe Lādān aur Simāi the. ⁸ Lādān ke tīn beṭe Yihiyel, Zaitām aur Yoel the. ⁹ Simāi ke tīn beṭe Salūmīt, Haziyel aur Hārān the. Yih Lādān ke gharānoñ ke sarbarāh the. ¹⁰⁻¹¹ Simāi ke chār beṭe baṛe se le kar chhoṭe tak Yahat, Zizā, Yaūs aur Bariyā the. Chūñki Yaūs aur Bariyā ke kam beṭe the is lie un kī aulād mil kar ḡhidmat ke lihāz se ek hī ḡhāndān aur guroh kī haisiyat rakhtī thī.

¹² Qihāt ke chār beṭe Amrām, Izhār, Habrūrñ aur Uzziyel the. ¹³ Amrām ke do beṭe Hārūrñ aur Mūsā the. Hārūrñ aur us kī aulād ko alag kiya gayā tāki wuh hameshā tak muḡaddastārīn chīzoñ ko maḡhsūs-o-muḡaddas rakheñ, Rab ke huzūr qurbāniyāñ pesh karen, us kī ḡhidmat karen aur us ke nām se loḡoñ ko barkat deñ. ¹⁴ Mard-e-Ḳhudā Mūsā ke beṭoñ ko baḡī Lāwiyōñ meñ shumār kiya jāta thā. ¹⁵ Mūsā ke do beṭe Jairsom aur Iliyazar the. ¹⁶ Jairsom ke pahlaṭṭhe kā nām Sabuel thā. ¹⁷ Iliyazar kā sirf ek beṭā Rahabiyāh thā. Lekin Rahabiyāh kī beshumār aulād thī. ¹⁸ Izhār ke pahlaṭṭhe kā nām Salūmīt thā. ¹⁹ Habrūrñ ke chār beṭe baṛe se le kar

chhoṭe tak Yariyāh, Amariyāh, Yahziyel aur Yaḡamiyām the. ²⁰ Uzziyel kā pahlauṭhā Mikāh thā. Dūsre kā nām Yissiyāh thā.

²¹ Mirārī ke do beṭe Mahlī aur Mūshī the. Mahlī ke do beṭe Iliyazar aur Qīs the. ²² Jab Iliyazar faut huā to us kī sirf beṭiyān thīn. In beṭiyōn kī shādī Qīs ke beṭon yānī chachāzād bhāiyōn se huī. ²³ Mūshī ke tīn beṭe Mahlī, Idar aur Yarīmot the.

²⁴ Gharz yih Lāwī ke qābīle ke khāndān aur sarparast the. Har ek ko khāndānī rajīstar meñ darj kiyā gayā thā. In meñ se jo Rab ke ghar meñ khidmat karte the har ek kī umr kam az kam 20 sāl thī.

²⁵⁻²⁷ Kyōnki Dāūd ne marne se pahle pahle hukm diyā thā ki jitne Lāwiyoñ kī umr kam az kam 20 sāl hai, wuh khidmat ke lie rajīstar meñ darj kie jāēn. Is nāte se us ne kahā thā,

“Rab Isrāīl ke Khudā ne apnī qaum ko amn-o-amān atā kiyā hai, aur ab wuh hameshā ke lie Yarūshalam meñ sukūnat karegā. Ab se Lāwiyoñ ko mulāqāt kā khaimā aur us kā sāmān uṭhā kar jagah bajagah le jāne kī zarūrat nahīn rahī. ²⁸ Ab se wuh imāmoñ kī madad karen jab yih Rab ke ghar meñ khidmat karte haiñ. Wuh sahnoñ aur chhoṭe kamroñ ko sañbhāleñ aur dhyān deñ ki Rab ke ghar ke lie maḡsūs-o-muḡaddas kī gaī chīzeñ pāk-sāf raheñ. Unheñ Allāh ke ghar meñ kāī aur zimmedāriyāñ bhī sauñpī jāēn. ²⁹ Zail kī chīzeñ sañbhālnā sirf unhīn kī zimmedārī hai: maḡsūs-o-muḡaddas kī gaī roṭiyāñ, ḡhallā kī nazaroñ ke lie mustāmal maīdā, beḡhamīrī roṭiyāñ pakāne aur gūndhne kā intazām. Lāzim hai ki wuhī tamām lawāzimāt ko achchhī tarah toleñ aur nāpeñ. ³⁰ Har subah aur shām ko un ke gulūkār Rab kī hamd-o-sanā karen. ³¹ Jab bhī Rab ko bhasm hone wālī qurbāniyāñ pesh kī jāēn to Lāwī madad karen, khāh Sabat ko, khāh Nae Chānd kī Īd yā kisī aur Īd ke mauḡe par ho. Lāzim hai ki wuh rozānā muḡarrarā tādād ke mutābiq khidmat ke lie hāzir ho jāēn.”

³² Is tarah Lāwī pahle mulāqāt ke khāime meñ aur bād meñ Rab ke ghar meñ apnī khidmat saranjām dete rahe. Wuh Rab ke ghar kī khidmat meñ apne qābāyī bhāiyōn yānī imāmoñ kī madad karte the.

24

Khidmat ke lie Imāmoñ ke Guroh

¹ Hārūn kī aulād ko bhī muḡhtalif gurohoñ meñ taqsim kiyā gayā. Hārūn ke chār beṭe Nadab, Abihū, Iliyazar aur Itamar the. ² Nadab aur Abihū apne bāp se pahle mar gae. Aur un ke beṭe nahīn the. Iliyazar aur Itamar imām ban gae. ³ Dāūd ne imāmoñ ko khidmat ke muḡhtalif gurohoñ meñ taqsim kiyā. Sadoḡ aur Aḡhīmalik ne is meñ Dāūd kī madad kī. (Sadoḡ Iliyazar kī aulād meñ se aur Aḡhīmalik Itamar kī aulād meñ se thā.) ⁴ Iliyazar kī aulād ko 16 gurohoñ meñ aur Itamar kī aulād ko 8 gurohoñ meñ taqsim kiyā gayā, kyōnki Iliyazar kī aulād ke itne hī zyādā khāndānī sarparast the. ⁵ Tamām zimmedāriyāñ qurā dāl kar in muḡhtalif gurohoñ meñ taqsim kī gaiñ, kyōnki Iliyazar aur Itamar donoñ khāndānoñ ke bahut sāre aise afsar the jo pahle se maḡdis meñ Rab kī khidmat karte the.

⁶ Yih zimmedāriyāñ taqsim karne ke lie Iliyazar aur Itamar kī aulād bārī bārī qurā dālte rahe. Qurā dālte waḡt bādshāh, Isrāīl ke buzurg, Sadoḡ Imām, Aḡhīmalik bin Abiyātar aur imāmoñ aur Lāwiyoñ ke khāndānī sarparast hāzir the. Mirmunshī Samāyāh bin Nataniyel ne jo khud Lāwī

thā k̄hidmat ke in gurohoñ kī fahrist zail kī tartīb se likh lī jis tarah wuh qurā dālne se muqarrar kie gae.

⁷ 1. Yahūyarīb,

2. Yadāyāh,

⁸ 3. Hārīm,

4. Saūrīm,

⁹ 5. Malkiyāh,

6. Miyāmin,

¹⁰ 7. Haqqūz,

8. Abiyāh,

¹¹ 9. Yashua,

10. Sakaniyāh,

¹² 11. Iliyāsib,

12. Yaqīm,

¹³ 13. K̄huffāh,

14. Yasbiyāb,

¹⁴ 15. Biljā,

16. Immer,

¹⁵ 17. K̄hazīr,

18. Fizzīz,

¹⁶ 19. Fatahiyāh,

20. Yahizqel,

¹⁷ 21. Yakīn,

22. Jamūl,

¹⁸ 23. Dilāyāh,

24. Māziyāh.

¹⁹ Imāmoñ ko isī tartīb ke mutābiq Rab ke ghar meñ ā kar apnī k̄hidmat saranjām denī thī, un hidāyāt ke mutābiq jo Rab Isrāīl ke K̄hudā ne unheñ un ke bāp Hārūn kī mārīfat dī thīñ.

K̄hidmat ke lie Lāwiyōñ ke Mazīd Guroh

²⁰ Zail ke Lāwiyōñ ke mazīd k̄hāndānī sarparast haiñ:

Amrām kī aulād meñ se Sūbāel,

Sūbāel kī aulād meñ se Yahadiyāh

²¹ Rahabiyāh kī aulād meñ se Yissiyāh sarparast thā,

²² Izhār kī aulād meñ se Salūmīt,

Salūmīt kī aulād meñ se Yahat,

²³ Habrūn kī aulād meñ se baṛe se le kar choṭe tak Yariyāh, Amariyāh, Yahziyel aur Yaqamiyām,

²⁴ Uzziyel kī aulād meñ se Mikāh,

Mikāh kī aulād meñ se Samīr,

²⁵ Mikāh kā bhāi Yissiyāh,

Yissiyāh kī aulād meñ se Zakariyāh,

²⁶ Mirārī kī aulād meñ se Mahlī aur Mūshī,

us ke beṭe Yāziyāh kī aulād,

²⁷ Mirārī ke beṭe Yāziyāh kī aulād meñ se Sūham, Zakkūr aur Ibrī,

²⁸⁻²⁹ Mahlī kī aulād meñ se Iliyazar aur Qīs. Iliyazar beaulād thā jabki Qīs ke hāñ Yarahmiyel paidā huā.

³⁰ Mūshī kī aulād meñ se Mahlī, Idar aur Yarīmōt bhī Lāwiyōñ ke in mazīd k̄hāndānī sarparastoñ meñ shāmil the.

³¹ Imāmoñ kī tarah un kī zimmedāriyāñ bhī qurā-andāzī se muqarrar kī gañ. Is silsile meñ sab se choṭe bhāi ke k̄hāndān ke sāth aur sab se

baṛe bhāi ke k̄hāndān ke sāth sulūk barābar thā. Is kār-rawāi ke lie bhī Dāūd Bādshāh, Sadoq, Aḳhīmalik aur imāmoṅ aur Lāwīyoṅ ke k̄hāndāni sarparast hāzir the.

25

Rab ke Ghar meṅ Mausīqāroṅ ke Guroh

¹ Dāūd ne fauj ke ālā afsaroṅ ke sāth Āsaf, Haimān aur Yadūtūn kī aulād ko ek k̄hās k̄hidmat ke lie alag kar diyā. Unheṅ nabuwwat kī rūh meṅ sarod, sitār aur jhānjh bajānā thā. Zail ke ādmiyoṅ ko muqarrar kiyā gayā:

² Āsaf ke k̄hāndān se Āsaf ke beṭe Zakkūr, Yūsuf, Nataniyāh aur Asarelāh. Un kā bāp guroh kā rāhnumā thā, aur wuh bādshāh kī hidāyat ke mutābiq nabuwwat kī rūh meṅ sās bajātā thā.

³ Yadūtūn ke k̄hāndān se Yadūtūn ke beṭe Jidalīyāh, Zarī, Yasāyāh, Simāi, Hasbiyāh, aur Mattitiyāh. Un kā bāp guroh kā rāhnumā thā, aur wuh nabuwwat kī rūh meṅ Rab kī hamd-o-sanā karte hue sitār bajātā thā.

⁴ Haimān ke k̄hāndān se Haimān ke beṭe Buqqiyāh, Mattaniyāh, Uzziyel, Sabuel, Yarimot, Hananiyāh, Hanānī, Iliyātā, Jiddālti, Rūmamti-azar, Yasbiqāshā, Mallūti, Hautir aur Mahāziyot. ⁵ In sab kā bāp Haimān Dāūd Bādshāh kā ghaibbīn thā. Allāh ne Haimān se wādā kiyā thā kī main teri tāqat baṛhā dūngā, is lie us ne use 14 beṭe aur tīn beṭiyān atā kī thīn.

⁶ Yih sab apne apne bāp yānī Āsaf, Yadūtūn aur Haimān kī rāhnumā meṅ sās bajāte the. Jab kabhī Rab ke ghar meṅ git gāe jāte the to yih mausīqār sāth sāth jhānjh, sitār aur sarod bajāte the. Wuh apnī k̄hidmat bādshāh kī hidāyat ke mutābiq saranjām dete the. ⁷ Apne bhāiyoṅ samet jo Rab kī tāzīm meṅ git gāte the un kī kul tādād 288 thī. Sab ke sab māhir the. ⁸ Un kī mukhtalif zimmedāriyān bhī Qurā ke zariye muqarrar kī gāin. Is meṅ sab ke sāth sulūk ek jaisā thā, k̄hāh jawān the yā būrhe, k̄hāh ustād the yā shāgird.

⁹ Qurā dāl kar 24 gurohoṅ ko muqarrar kiyā gayā. Har guroh ke bārah bārah ādmī the. Yoṅ zail ke ādmiyoṅ ke gurohoṅ ne tashkīl pāi:

1. Āsaf ke k̄hāndān kā Yūsuf,

2. Jidalīyāh,

¹⁰ 3. Zakkūr,

¹¹ 4. Zarī,

¹² 5. Nataniyāh,

¹³ 6. Buqqiyāh,

¹⁴ 7. Yasarelāh,

¹⁵ 8. Yasāyāh,

¹⁶ 9. Mattaniyāh,

¹⁷ 10. Simāi,

¹⁸ 11. Azarel,

¹⁹ 12. Hasbiyāh,

²⁰ 13. Sūbāel,

²¹ 14. Mattitiyāh,

²² 15. Yarimot,

²³ 16. Hananiyāh,

²⁴ 17. Yasbiqāshā,

²⁵ 18. Hanānī,

²⁶ 19. Mallūti,

²⁷ 20. Iliyātā,

²⁸ 21. Hautīr,

²⁹ 22. Jiddāltī,

³⁰ 23. Mahāziyot,

³¹ 24. Rūmamti-azar.

Har guroh meñ rāhnumā ke beṭe aur kuchh rishtedār shāmil the.

26

Rab ke Ghar ke Darbān

¹ Rab ke ghar ke sahan ke darwāzoñ par pahrādārī karne ke guroh bhī muqarrar kie gae. Un meñ zail ke ādmī shāmil the:

Qorah ke khāndān kā fard Masalamiyāh bin Qore jo Āsaf kī aulād meñ se thā. ² Masalamiyāh ke sāt beṭe baṛe se le kar chhoṭe tak Zakariyāh, Yadiyael, Zabadiyāh, Yatniyel, ³ Ailām, Yūhanān aur Ilihuainī the.

⁴⁻⁵ Obed-adom bhī darbān thā. Allāh ne use barkat de kar āṭh beṭe die the. Baṛe se le kar chhoṭe tak un ke nām Samāyāh, Yahūzabad, Yuākḥ, Sakār, Nataniyel, Ammiyel, Ishkār aur Fa'ullatī the. ⁶ Samāyāh bin Obed-adom ke beṭe khāndānī sarbarāh the, kyoñki wuh kāfī asar-o-rasūkh rakhte the. ⁷ Un ke nām utnī, rafāel, Obed aur Ilzabad the. Samāyāh ke rishtedār Ilihu aur Samakiyāh bhī guroh meñ shāmil the, kyoñki wuh bhī khās haisiyat rakhte the. ⁸ Obed-adom se nikle yih tamām ādmī lāyq the. Wuh apne beṭoñ aur rishtedāroñ samet kul 62 afrād the aur sab mahārat se apnī khidmat saranjām dete the.

⁹ Masalamiyāh ke beṭe aur rishtedār kul 18 ādmī the. Sab lāyq the.

¹⁰ Mirārī ke khāndān kā fard Hūsā ke chār beṭe Simrī, Khilqiyāh, Tabaliyāh aur Zakariyāh the. Hūsā ne Simrī ko khidmat ke guroh kā sarbarāh banā diyā thā agarche wuh pahlauṭhā nahīn thā. ¹¹ Dūsre beṭe baṛe se le kar chhoṭe tak Khilqiyāh, Tabaliyāh aur Zakariyāh the. Hūsā ke kul 13 beṭe aur rishtedār the.

¹² Darbānoñ ke in gurohoñ meñ khāndānī sarparast aur tamām ādmī shāmil the. Bāqī Lāwiyoñ kī tarah yih bhī Rab ke ghar meñ apnī khidmat saranjām dete the. ¹³ Qurā-andāzī se muqarrar kiyā gayā ki kaun-sā guroh sahan ke kis darwāze kī pahrādārī kare. Is silsile meñ baṛe aur chhoṭe khāndānoñ meñ imtiyāz na kiyā gayā. ¹⁴ Yoñ jab qurā dālā gayā to Masalamiyāh ke khāndān kā nām Mashriqī Darwāze kī pahrādārī karne ke lie niklā. Zakariyāh bin Masalamiyāh ke khāndān kā nām Shimālī Darwāze kī pahrādārī karne ke lie niklā. Zakariyāh apne dānā mashwaroñ ke lie mashhūr thā. ¹⁵ Jab qurā Junūbī Darwāze kī pahrādārī ke lie dālā gayā to Obed-adom kā nām niklā. Us ke beṭoñ ko godām kī pahrādārī karne kī zimmedārī dī gai. ¹⁶ Jab Maḡhribī Darwāze aur Salakat Darwāze ke lie qurā dālā gayā to Suffim aur Hūsā ke nām nikle. Salakat Darwāzā chaṛhñī wāle rāste par hai.

Pahrādārī kī khidmat yoñ bāñṭī gai:

¹⁷ Rozān Mashriqī Darwāze par chhih Lāwī pahrā dete the, Shimālī aur Junūbī Darwāzoñ par chār chār afrād aur godām par do. ¹⁸ Rab ke ghar ke sahan ke Maḡhribī Darwāze par chhih Lāwī pahrā dete the, chār rāste par aur do sahan meñ.

¹⁹ Yih sab darbānoñ ke guroh the. Sab Qorah aur Mirārī ke khāndānoñ kī aulād the.

Khidmat ke lie Lāwiyoñ ke Mazīd Guroh

²⁰ Dūsre kuchh Lāwī Allāh ke ghar ke ḵhazānoṅ aur Rab ke lie maḵsūs kī gai chīzeṅ saṅbhālthe the.

²¹⁻²² Do bhāi Zaitām aur Yoel Rab ke ghar ke ḵhazānoṅ kī pahrādāri karte the. Wuh Yihiyel ke ḵhāndān ke sarparast the aur yoṅ Lādān Jairsonī kī aulād the. ²³ Amrām, Izhār, Habrūn aur Uzziyel ke ḵhāndānoṅ kī yih zimmedāriyān thīn:

²⁴ Sabuel bin Jairsom bin Mūsā ḵhazānoṅ kā nigarān thā. ²⁵ Jairsom ke bhāi Iliyazar kā beṭā Rahabiyāh thā. Rahabiyāh kā beṭā Yasāyāh, Yasāyāh kā beṭā Yūrām, Yūrām kā beṭā Zikrī aur Zikrī kā beṭā Salūmīt thā. ²⁶ Salūmīt apne bhāiyoṅ ke sāth un muqaddas chīzoṅ ko saṅbhālta thā jo Dāūd Bādshāh, ḵhāndānī sarparastoṅ, hazār hazār aur sau sau faujiyoṅ par muqarrar afsaroṅ aur dūsre ālā afsaroṅ ne Rab ke lie maḵsūs kī thīn. ²⁷ Yih chīzeṅ jangoṅ meṅ lūṭe hue māl meṅ se le kar Rab ke ghar ko mazbūt karne ke lie maḵsūs kī gai thīn. ²⁸ In meṅ wuh sāmān bhī shāmil thā jo Samuel Ġhaibbin, Sāul bin Qīs, Abinair bin Nair aur Yoāb bin Zarūyāh ne maqdis ke lie maḵsūs kiyā thā. Salūmīt aur us ke bhāi in tamām chīzoṅ ko saṅbhālthe the.

²⁹ Izhār ke ḵhāndān ke afrād yānī kananiyāh aur us ke beṭoṅ ko Rab ke ghar se bāhar kī zimmedāriyān dī gain. Unheṅ nigarānoṅ aur qāziyoṅ kī haisiyat se Isrāil par muqarrar kiyā gayā. ³⁰ Habrūn ke ḵhāndān ke afrād yānī Hasbiyāh aur us ke bhāiyoṅ ko Dariyā-e-Yardan ke maḡhrib ke ilāqe ko saṅbhālne kī zimmedāri dī gai. Wahān wuh Rab ke ghar se mutālliḡ kāmoṅ ke alāwā bādshāh kī ḵhidmat bhī saranjām dete the. In lāyḡ ādmiyoṅ kī kul tādād 1,700 thī.

³¹ Dāūd Bādshāh kī hukūmat ke 40weṅ sāl meṅ nasabnāme kī tahqīḡ kī gai tāki Habrūn ke ḵhāndān ke bāre meṅ mālūmāt hāsīl ho jāeṅ. Patā chalā kī us ke kā lāyḡ rukn Jiliyād ke ilāqe ke shahr Yāzer meṅ ābād haiṅ. Yariyāh un kā sarparast thā. ³² Dāūd Bādshāh ne use Rūbin, Jad aur Manassī ke mashriḡī ilāqe ko saṅbhālne kī zimmedāri dī. Yariyāh kī is ḵhidmat meṅ us ke ḵhāndān ke mazīd 2,700 afrād bhī shāmil the. Sab lāyḡ aur apne apne ḵhāndānoṅ ke sarparast the. Us ilāqe meṅ wuh Rab ke ghar se mutālliḡ kāmoṅ ke alāwā bādshāh kī ḵhidmat bhī saranjām dete the.

27

Fauj ke Guroh

¹ Darj-e-zail un ḵhāndānī sarparastoṅ, hazār hazār aur sau sau faujiyoṅ par muqarrar afsaroṅ aur sarkārī afsaroṅ kī fahrist hai jo bādshāh ke mulāzim the.

Fauj 12 gurohoṅ par mushtamil thī, aur har guroh ke 24,000 afrād the. Har guroh kī ḡyūṭī sāl meṅ ek māh ke lie lagtī thī. ² Jo afsar in gurohoṅ par muqarrar the wuh yih the:

Pahlā māh: Yasūbiyām bin Zabdiyel. ³ Wuh Fāras ke ḵhāndān kā thā aur us guroh par muqarrar thā jis kī ḡyūṭī pahle mahīne meṅ hotī thī.

⁴ Dūsra māh: Dodī Akhūhī. Us ke guroh ke ālā afsar kā nām Miḡlot thā.

⁵ Tisra māh: Yahoyadā Imām kā beṭā Bināyāh. ⁶ Yih Dāūd ke behtarīn daste banām 'Tis' par muqarrar thā aur ḡhud zabardast faujī thā. Us ke guroh kā ālā afsar us kā beṭā ammīzabad thā.

⁷ Chauthā māh: Yoāb kā bhāi Asāhel. Us kī maut ke bād Asāhel kā beṭā Zabadiyāh us kī jagah muqarrar huā.

⁸ Pānchwān mäh: Samhūt Izrākhi.

⁹ Chhaṭā mäh: Īrā bin Aqqīs Taqūi.

¹⁰ Sātwhān mäh: Ḳhalis Falūni Ifrāimi.

¹¹ Aṭhwān mäh: Zārah ke ḳhāndān kā Sibbakī Hūsāti.

¹² Nawān mäh: Binyamīn ke qabīle kā Abiyazar Anatoti.

¹³ Daswān mäh: Zārah ke ḳhāndān kā Mahrī Natūfāti.

¹⁴ Gyārhwān mäh: Ifrāim ke qabīle kā Bināyāh Fir'atoni.

¹⁵ Bārhwān mäh: Ġhutniyel ke ḳhāndān kā Ḳhaldi Natūfāti.

Qabīloṅ ke Sarparast

¹⁶ Zail ke admī Isrāīli qabīloṅ ke sarparast the:

Rūbin kā qabīlā: Iliyazar bin Zikri.

Shamāūn kā qabīlā: Safatiyāh bin Mākā.

¹⁷ Lāwī kā qabīlā: Hasbiyāh bin Qamuēl. Hārūn ke ḳhāndān kā sarparast Sadoq thā.

¹⁸ Yahūdāh kā qabīlā: Dāūd kā bhāi Ilihū.

Ishkār kā qabīlā: Umrī bin Mikāēl.

¹⁹ Zabūlūn kā qabīlā: Ismāyāh bin Abadiyāh.

Naftāli kā qabīlā: Yarīmot bin Azriyel.

²⁰ Ifrāim kā qabīlā: Hosea bin Azaziyāh.

Maḡhribī Manassī kā qabīlā: Yoel bin Fidāyāh.

²¹ Mashriqi Manassī kā qabīlā jo Jiliyād meṅ thā: Yiddū bin Zakariyāh.

Binyamīn kā qabīlā: Yāsiyel bin Abinair.

²² Dān kā qabīlā: Azarel bin Yarohām.

Yih bārah log Isrāīli qabīloṅ ke sarbarāh the.

²³ Jitne Isrāīli mardoṅ kī umr 20 sāl yā is se kam thī unheṅ Dāūd ne shumār nahīn kiyā, kyonki Rab ne us se wādā kiyā thā ki maiṅ Isrāīliyoṅ ko āsmān par ke sitāroṅ jaisā beshumār banā dūṅgā. ²⁴ Niz, Yoāb bin Zarūyāh ne mardumshumārī ko shurū to kiyā lekin use ikhtitām tak nahīn pahuṅchāyā thā, kyonki Allāh kā ḡhazab mardumshumārī ke bāis Isrāīl par nāzil huā thā. Natīje meṅ Dāūd Bādshāh kī tariḳhi kitāb meṅ Isrāīliyoṅ kī kul tādād kabhi nahīn darj huī.

Shāhi Milkīyat ke Inchārj

²⁵ Azmāwat bin Adiyel Yarūshalam ke shāhi godāmoṅ kā inchārj thā.

Jo godām dehī ilāqe, bāqi shahroṅ, gānwoṅ aur qiloṅ meṅ the un ko Yūnatan bin Uzziyāh saṅbhāltā thā.

²⁶ Azri bin Kalūb shāhi zamīnoṅ kī kāshtkāri karne wāloṅ par muqarrar thā.

²⁷ Simāi Rāmāti angūr ke bāḡhoṅ kī nigārāni kartā jabki Zabdi Shifmi in bāḡhoṅ kī mai ke godāmoṅ kā inchārj thā.

²⁸ Bāl-hanān Jadiri zaitūn aur anjir-tūt ke un bāḡhoṅ par muqarrar thā jo maḡhrib ke nashebi pahārī ilāqe meṅ the. Yuās zaitūn ke tel ke godāmoṅ kī nigārāni kartā thā.

²⁹ Shārūn ke maidān meṅ charne wāle gāy-bail Sitri Shārūni ke zer-e-nigārāni the jabki Sāfat bin Adli wādiyoṅ meṅ charne wāle gāy-bailoṅ ko saṅbhāltā thā. ³⁰ Obil Ismāīli ūṅṅoṅ par muqarrar thā, Yahadiyāh Marūnoti gadhiyoṅ par ³¹ aur Yāziz Hājiri bheṛ-bakriyoṅ par.

Yih sab shāhi milkīyat ke nigārān the.

Bādshāh ke Qaribi Mushir

³² Dāūd kā samajhdār aur ālim chachā Yūnatan bādshāh kā mushīr thā. Yihiel bin Hakmūnī bādshāh ke beṭoṅ kī tarbiyat ke lie zimmedār thā. ³³ Akhīṭufal Dāūd kā mushīr jabki Hūsi Arkī Dāūd kā dost thā. ³⁴ Akhīṭufal ke bād Yahoyadā bin Bināyāh aur Abiyātar bādshāh ke mushīr ban gae. Yoāb shāhī fauj kā kamānḍar thā.

28

Isrāīl ke Buzurgoṅ ke sāmne Dāūd kī Taqrīr

¹ Dāūd ne Isrāīl ke tamām buzurgoṅ ko Yarūshalam bulāyā. In meṅ qabiloṅ ke sarparast, faujī ḍiwīzhanōṅ par muqarrar afsar, hazār hazār aur sau sau fājuyoṅ par muqarrar afsar, shāhī milkiyat aur rawaṅoṅ ke inḥārj, bādshāh ke beṭoṅ kī tarbiyat karne wāle afsar, darbārī, mulk ke sūrmā aur bāqī tamām sāhib-e-hāsiyat shāmil the.

² Dāūd Bādshāh un ke sāmne khare ho kar un se muḥātib huā,
 “Mere bhāiyo aur merī qaum, merī bāt par dhyān deṅ! Kāfi der se main ek aisā makān tāmīr karnā chāhtā thā jis meṅ Rab ke ahd kā sandūq mustaqil taur par rakhā jā sake. Aḳhir yih to hamāre Ḳhudā kī chaukī hai. Is maqsad se main taiyāriyān karne lagā. ³ Lekin phir Allāh mujh se hamkalām huā, ‘Mere nām ke lie makān banānā terā kām nahīn hai, kyonki tū ne jangjū hote hue bahut ḳhūn bahāyā hai.’

⁴ Rab Isrāīl ke Ḳhudā ne mere pūre ḳhāndān meṅ se mujhe chun kar hameshā ke lie Isrāīl kā bādshāh banā diyā, kyonki us kī marzī thī ki Yahūdāh kā qabilā hukūmat kare. Yahūdāh ke ḳhāndānoṅ meṅ se us ne mere bāp ke ḳhāndān ko chun liyā, aur isī ḳhāndān meṅ se us ne mujhe pasand karke pūre Isrāīl kā bādshāh banā diyā. ⁵ Rab ne mujhe bahut beṭe atā kie haiṅ. Un meṅ se us ne muqarrar kiyā ki Sulemān mere bād takht par baith kar Rab kī ummat par hukūmat kare. ⁶ Rab ne mujhe batāyā, ‘Terā beṭā Sulemān hī merā ghar aur us ke sahan tāmīr karegā. Kyonki main ne use chun kar farmāyā hai ki wuh merā beṭā hogā aur main us kā bāp hūngā. ⁷ Agar wuh āj kī tarah āindā bhī mere ahkām aur hidāyat par amal kartā rahe to main us kī bādshāhī abad tak qāym rakhūngā.’

⁸ Ab merī hidāyat par dhyān deṅ, pūrā Isrāīl yānī Rab kī jamāt aur hamārā Ḳhudā is ke gawāh haiṅ. Rab apne Ḳhudā ke tamām ahkām ke tābe raheṅ! Phir āindā bhī yih achchhā mulk āp kī milkiyat aur hameshā tak āp kī aulād kī maurūsī zamīn rahegā. ⁹ Ai Sulemān mere beṭe, apne bāp ke Ḳhudā ko taslim karke pūre dil-o-jān aur ḳhushī se us kī ḳhidmat kareṅ. Kyonki Rab tamām diloṅ kī tahqīq kar letā hai, aur wuh hamāre ḳhayāloṅ ke tamām mansūboṅ se wāqif hai. Us ke tālib raheṅ to āp use pā leṅge. Lekin agar āp use tark kareṅ to wuh āp ko hameshā ke lie radd kar degā. ¹⁰ Yād rahe, Rab ne āp ko is lie chun liyā hai ki āp us ke lie muqaddas ghar tāmīr kareṅ. Mazbūt rah kar is kām meṅ lage raheṅ!”

Rab ke Ghar kā Naqshā

¹¹ Phir Dāūd ne apne beṭe Sulemān ko Rab ke ghar kā naqshā de diyā jis meṅ tamām tafsilāt darj thīn yānī us ke barāmde, ḳhazānoṅ ke kamre, bālāḳhāne, andarūnī kamre, wuh Muqaddastarīn Kamrā jis meṅ ahd ke sandūq ko us ke kaffāre ke ḍhakne samet rakhnā thā, ¹² Rab ke ghar ke sahan, us ke irdgird ke kamrē aur wuh kamrē jin meṅ Rab ke lie maḳhsūs kie gae sāmān ko mahfūz rakhnā thā.

Dāūd ne Rūh kī hidāyat se yih pūrā naqshā taiyār kiyā thā. ¹³ Uṣ ne Rab ke ghar kī k̄hidmat ke lie darkār imāmoṅ aur Lāwiyōṅ ke gurohoṅ ko bhī muqarrar kiyā, aur sāth sāth Rab ke ghar meṅ baqī tamām zimmedāriyān bhī. Is ke alāwā us ne Rab ke ghar kī k̄hidmat ke lie darkār tamām sāmān kī fahrist bhī taiyār kī thī. ¹⁴ Us ne muqarrar kiyā ki muḳhtalif chīzoṅ ke lie kitnā sonā aur kitnī chāndī istemāl karnī hai. In meṅ zail kī chīzeṅ shāmil thīn: ¹⁵ sone aur chāndī ke charāghdān aur un ke charāgh (muḳhtalif charāghdānoṅ ke wazn farq the, kyonki har ek kā wazn us ke maqsad par munhasir thā), ¹⁶ sone kī wuh mezeṅ jin par Rab ke lie maḳhsūs rotīyān rakhnī thīn, chāndī kī mezeṅ, ¹⁷ ḳhālis sone ke kāṅṅe, chhīrkāw ke katore aur surāhī, sone-chāndī ke pyāle ¹⁸ aur baḳhūr jalāne kī qurbāngāh par mandhā huā ḳhālis sonā. Dāūd ne Rab ke rath kā naqshā bhī Sulemān ke hawāle kar diyā, yānī un karūbī farishtoṅ kā naqshā jo apne paroṅ ko phailā kar Rab ke ahd ke sandūq ko ḍhānp dete haiṅ.

¹⁹ Dāūd ne kahā, “Maiṅ ne yih tamām tafsilāt waise hī qalamband kar dī haiṅ jaise Rab ne mujhe hikmat aur samajh atā kī hai.”

²⁰ Phīr wuh apne beṅṅe Sulemān se mukhātib huā, “Mazbūt aur diler hoṅ! Ḍareṅ mat aur himmat mat hārnā, kyonki Rab Ḳhudā merā Ḳhudā āp ke sāth hai. Na wuh āp ko chhoṛegā, na tark karegā balki Rab ke ghar kī takmil tak āp kī madad kartā rahegā. ²¹ Ḳhidmat ke lie muqarrar imāmoṅ aur Lāwiyōṅ ke guroh bhī āp kā sahārā ban kar Rab ke ghar meṅ apnī k̄hidmat saranjām deṅge. Tāmīr ke lie jitne bhī māhir kāriḡaroṅ kī zarūrat hai wuh k̄hidmat ke lie taiyār khare haiṅ. Buzurgoṅ se le kar ām loḡoṅ tak sab āp kī har hidāyat kī tāmīl karne ke lie musta'id haiṅ.”

29

Rab ke Ghar kī Tāmīr ke lie Nazarāne

¹ Phīr Dāūd dubārā pūrī jamāt se mukhātib huā, “Allāh ne mere beṅṅe Sulemān ko chun kar muqarrar kiyā hai ki wuh aglā bādshāh bane. Lekin wuh abhī jawān aur nātajrabākār hai, aur yih tāmīr kām bahut wasī hai. Use to yih mahal insān ke lie nahīn banānā hai balki Rab hamāre Ḳhudā ke lie. ² Maiṅ pūrī jānfishānī se apne Ḳhudā ke ghar kī tāmīr ke lie sāmān jamā kar chukā hūn. Is meṅ sonā-chāndī, pītal, lohā, lakaṛī, aqīq-e-ahmar, * muḳhtalif jaṛe hue jawāhar aur pachchikāri ke muḳhtalif patthar baṛī miqdār meṅ shāmil haiṅ. ³ Aur chūnki mujh meṅ apne Ḳhudā kā ghar banāne ke lie bojh hai is lie maiṅ ne in chīzoṅ ke alāwā apne zātī khazānoṅ se bhī sonā aur chāndī dī hai ⁴ yānī taqriban 1,00,000 kilogrām ḳhālis sonā aur 2,35,000 kilogrām ḳhālis chāndī. Maiṅ chāhtā hūn ki yih kamroṅ kī dīwāroṅ par chaṛhāī jāe. ⁵ Kuchh kāriḡaroṅ ke baqī kāmoṅ ke lie bhī istemāl ho saktā hai. Ab maiṅ āp se pūchhntā hūn, āj kaun merī tarah ḳhushī se Rab ke kām ke lie kuchh dene ko taiyār hai?”

⁶ Yih sun kar wahān hāzir ḳhāndānī sarparastoṅ, qabiloṅ ke buzurgoṅ, hazār hazār aur sau sau faujiyoṅ par muqarrar afsaroṅ aur bādshāh ke ālā sarkāri afsaroṅ ne ḳhushī se kām ke lie hadiye die. ⁷ Us din Rab ke ghar ke lie taqriban 1,70,000 kilogrām sonā, sone ke 10,000 sikke, 3,40,000 kilogrām chāndī, 6,10,000 kilogrām pītal aur 34,00,000 kilogrām lohā jamā huā. ⁸ Jis ke pās jawāhar the us ne unheṅ Yihiyel Jairoṅ ke hawāle kar diyā jo ḳhazānchī thā aur jis ne unheṅ Rab ke ghar ke ḳhazāne meṅ

* 29:2 carnelian

mahfūz kar liyā. ⁹ Pūrī qaum is farākhdilī ko dekh kar khush huī, kyonki sab ne dilī khushī aur faiyāzī se apne hadiye Rab ko pesh kie. Dāūd Bādshāh bhī nihāyat khush huā.

Dāūd kī Duā

¹⁰ Is ke bād Dāūd ne pūrī jamāt ke sāmne Rab kī tamjīd karke kahā, “Ai Rab hamāre bāp Isrāīl ke Khudā, azal se abad tak terī hamd ho. ¹¹ Ai Rab, azmat, qudrat, jalāl aur shān-o-shaukat tere hī haiñ, kyonki jo kuchh bhī asmān aur zamīn meñ hai wuh terā hī hai. Ai Rab, saltanat tere hāth meñ hai, aur tū tamām chīzoñ par sarfarāz hai. ¹² Daulat aur izzat tujh se miltī hai, aur tū sab par hukmrān hai. Tere hāth meñ tāqat aur qudrat hai, aur har insān ko tū hī tāqatwar aur mazbūt banā saktā hai. ¹³ Ai hamāre Khudā, yih dekh kar ham terī sataish aur tere jalālī nām kī tārif karte haiñ.

¹⁴ Merī aur merī qaum kī kyā haisiyat hai ki ham itnī faiyāzī se yih chīzeñ de sake? Aḳhīr hamārī tamām milkiyat terī taraf se hai. Jo kuchh bhī ham ne tujhe de diyā wuh hamēñ tere hāth se milā hai. ¹⁵ Apne bāpdādā kī tarah ham bhī tere nazdik pardeśī aur ghairshahrī haiñ. Duniyā meñ hamārī zindagī sāy kī tarah ārizī hai, aur maut se bachne kī koī ummīd nahīñ. ¹⁶ Ai Rab hamāre Khudā, ham ne yih sārā tāmīrī sāmān is lie ikatthā kiyā hai ki tere muqaddas nām ke lie ghar banāyā jāe. Lekin haqīqat meñ yih sab kuchh pahle se tere hāth se hāsil huā hai. Yih pahle se terā hī hai. ¹⁷ Ai mere Khudā, main jāntā huñ ki tū insān kā dil jānch letā hai, ki diyānatdārī tujhe pasand hai. Jo kuchh bhī main ne diyā hai wuh main ne khushī se aur achchhī nīyat se diyā hai. Ab mujhe yih dekh kar khushī hai ki yahāñ hāzir terī qaum ne bhī itnī faiyāzī se tujhe hadiye diē haiñ.

¹⁸ Ai Rab hamāre bāpdādā Ibrāhīm, Is’hāq aur Isrāīl ke Khudā, guzārish hai ki tū hameshā tak apnī qaum ke dilōñ meñ aisī hī tarap qāym rakh. Atā kar ki un ke dil tere sāth liptē raheñ. ¹⁹ Mere beṭe Sulemān kī bhī madad kar tāki wuh pūre dil-o-jān se tere ahkām aur hidāyat par amal kare aur us mahal ko takmil tak pahuñchā sake jis ke lie main ne taiyāriyān kī haiñ.”

²⁰ Phir Dāūd ne pūrī jamāt se kahā, “Āeñ, Rab apne Khudā kī sataish kareñ!” Chunāñche sab Rab apne bāpdādā ke Khudā kī tamjīd karke Rab aur bādshāh ke sāmne muñh ke bal jhuk gae.

²¹ Agle din tamām Isrāīl ke lie bhasm hone wālī bahut-sī qurbāniyān un kī mai kī nazaron samet Rab ko pesh kī gain. Is ke lie 1,000 jawān bailōñ, 1,000 mendhōñ aur 1,000 bher ke bachhōñ ko charhāyā gayā. Sāth sāth zabah kī beshumār qurbāniyān bhī pesh kī gain. ²² Us din unhoñ ne Rab ke huzūr khāte-pīte hue barī khushī manāī. Phir unhoñ ne dubārā is kī tasdiq kī ki Dāūd kā beṭā Sulemān hamārā bādshāh hai. Tel se use masah karke unhoñ ne use Rab ke huzūr bādshāh aur Sadoq ko imām qarār diyā.

Sulemān kī Zabardast Hukūmat

²³ Yoñ Sulemān apne bāp Dāūd kī jagah Rab ke takht par baiṭh gayā. Use kāmyābī hāsil huī, aur tamām Isrāīl us ke tābe rahā. ²⁴ Tamām ālā afsar, bare bare faujī aur Dāūd ke baqī beṭōñ ne bhī apnī tābedārī kā izhār kiyā.

²⁵ Isrāīl ke dekhte dekhte Rab ne Sulemān ko bahut sarfarāz kiyā. Us ne us kī saltanat ko aisī shān-o-shaukat se nawāzā jo māzī meñ Isrāīl ke kisi bhī bādshāh ko hāsil nahīñ huī thī.

Dāūd kī Wafāt

²⁶⁻²⁷ Dāūd bin Yassi kul 40 sāl tak Isrāīl kā bādshāh rahā, 7 sāl Habrūn meñ aur 33 sāl Yarūshalam meñ. ²⁸ Wuh bahut umrrasīdā aur umr, daulat aur izzat se āsūdā ho kar intaqāl kar gayā. Phir Sulemān taḥtnashīn huā.

²⁹ Bāqī jo kuchh Dāūd kī hukūmat ke daurān huā wuh tīnoñ kitāboñ ‘Samuel Ḡhaibbīn kī Tārīkh,’ ‘Nātan Nabī kī Tārīkh’ aur ‘Jād Ḡhaibbīn kī Tārīkh’ meñ darj hai. ³⁰ In meñ us kī hukūmat aur asar-o-rasūkh kī tafsīlāt bayān kī gāī haiñ, nīz wuh kuchh jo us ke sāth, Isrāīl ke sāth aur gird-onawāh ke mamālik ke sāth huā.

2 Tawārīkh

Sulemān Rab se Hikmat Māngtā Hai

¹ Sulemān bin Dāūd kī hukūmat mazbūt ho gai. Rab us kā Ḳhudā us ke sāth thā, aur wuh us kī tāqat barhātā rahā.

² Ek din Sulemān ne tamām Isrāil ko apne pās bulāyā. Un meñ hazār hazār aur sau sau faujiyoñ par muqarrar afsar, qāzi, tamām buzug aur kunboñ ke sarparast shāmil the. ³ Phir Sulemān un ke sāth Jibaūn kī us pahārī par gayā jahān Allāh kā mulāqāt kā khaimā thā, wuhī jo Rab ke khādim Mūsā ne registān meñ banwāyā thā. ⁴ Ahd kā sandūq us meñ nahīn thā, kyonki Dāūd ne use Qiriyat-yārim se Yarūshalam lā kar ek khaima meñ rakh diyā thā jo us ne wahān us ke lie taiyār kar rakhā thā. ⁵ Lekin pital kī jo qurbāngāh Bazliyel bin Ūri bin Hūr ne banāi thī wuh ab tak Jibaūn meñ Rab ke khaima ke sāmne thī. Ab Sulemān aur Isrāil us ke sāmne jamā hue tāki Rab kī marzī dariyāft karen. ⁶ Wahān Rab ke huzūr Sulemān ne pital kī us qurbāngāh par bhasm hone wālī 1,000 qurbāniyāñ charhāin.

⁷ Usī rāt Rab Sulemān par zāhir huā aur farmāyā, “Terā dil kyā chāhtā hai? Mujhe batā de to main terī khāhish pūrī karūnga.” ⁸ Sulemān ne jawāb diyā, “Tū mere bāp Dāūd par baṛī mehrbāni kar chukā hai, aur ab tū ne us kī jagah mujhe taḳht par biṭhā diyā hai. ⁹ Tū ne mujhe ek aisī qaum par bādshāh banā diyā hai jo zamīn kī khāk kī tarah beshumār hai. Chunānche ai Rab Ḳhudā, wuh wādā pūrā kar jo tū ne mere bāp Dāūd se kiyā hai. ¹⁰ Mujhe hikmat aur samajh atā farmā tāki main is qaum kī rāhnumāi kar sakūn. Kyonki kaun terī is azīm qaum kā insāf kar saktā hai?”

¹¹ Allāh ne Sulemān se kahā, “Main khush hūn ki tū dil se yihī kuchh chāhtā hai. Tū ne na māl-o-daulat, na izzat, na apne dushmanoñ kī halākat aur na umr kī darāzī balki hikmat aur samajh māngī hai tāki merī us qaum kā insāf kar sake jis par main ne tujhe bādshāh banā diyā hai. ¹² Is lie main terī yih darḳhāst pūrī karke tujhe hikmat aur samajh atā karūnga. Sāth sāth main tujhe utnā māl-o-daulat aur utnī izzat dūngā jitnī na māzi meñ kisi bādshāh ko hāsil thī, na mustaqbil meñ kabhī kisi ko hāsil hogī.”

¹³ Is ke bād Sulemān Jibaūn kī us pahārī se utrā jis par mulāqāt kā khaimā thā aur Yarūshalam wāpas chalā gayā jahān wuh Isrāil par hukūmat kartā thā.

Sulemān kī Daulat

¹⁴ Sulemān ke 1,400 rath aur 12,000 ghore the. Kuchh us ne rathoñ ke lie maḳhsūs kie gae shahroñ meñ aur kuchh Yarūshalam meñ apne pās rakhe. ¹⁵ Bādshāh kī sargarmiyoñ ke bāis chāndī patthar jaisī ām ho gai aur deodār kī qimti lakaṛī maghrib ke nashebi pahārī ilāqe kī anjir-tūt kī sasti lakaṛī jaisī ām ho gai. ¹⁶ Bādshāh apne ghore Misr aur que yānī Kilikiyā se darāmad kartā thā. Us ke tājir in jaghoñ par jā kar unheñ kharīd lāte the. ¹⁷ Bādshāh ke rath Misr se darāmad hote the. Har rath kī qimat chāndī ke 600 sikke aur har ghore kī qimat chāndī ke 150 sikke thī. Sulemān ke tājir yih ghore barāmad karte hue tamām Hittī aur Arāmī bādshāhoñ tak bhī pahunchāte the.

2

Rab ke Ghar kī Tāmīr kī Taiyāriyān

¹ Phir Sulemān ne Rab ke lie ghar aur apne lie shāhī mahal banāne kā hukm diyā. ² Is ke lie us ne 1,50,000 ādmiyoṅ kī bhartī kī. 80,000 ko us ne pahārī kānoṅ meṅ lagāyā tāki wuh patthar nikālēn jabki 70,000 afrād kī zimmedārī yih patthar Yārūshalam lānā thī. In sab par Sulemān ne 3,600 nigarān muqarrar kie. ³ Us ne Sūr ke bādshāh Hīrām ko ittalā dī, “Jis tarah āp mere bāp Dāūd ko deodār kī lakaṛī bhejte rahe jab wuh apne lie mahal banā rahe the usī tarah mujhe bhī deodār kī lakaṛī bhejeṅ. ⁴ Main ek ghar tāmīr karke use Rab apne Khudā ke nām ke lie maḥsūs karnā chāhtā hūn. Kyoṅki hamēn aisī jagah kī zarūrat hai jis meṅ us ke huzūr ḡhushbūdār baḡhūr jalāyā jāe, Rab ke lie maḥsūs roṭiyān baḡāydaḡī se mez par rakhī jāeṅ aur ḡhās mauḡoṅ par bhasm hone wālī qurbāniyān pesh kī jāeṅ yānī har subh-o-shām, Sabat ke din, Nae Chānd kī Īdoṅ aur Rab hamāre Khudā kī dīḡar muqarrarā Īdoṅ par. Yih Isrāīl kā dāymī farz hai.

⁵ Jis ghar ko main banāne ko hūn wuh nihāyat azīm hogā, kyoṅki hamārā Khudā dīḡar tamām mābūdoṅ se kaḡiṅ azīm hai. ⁶ Lekin kaun us ke lie aisā ghar banā saktā hai jo us ke lāyḡ ho? Bulandtarīn āsmān bhī us kī rihāish ke lie chhoṭā hai. To phir merī kyā haisiyat hai ki us ke lie ghar banāūn? Main sirf aisī jagah banā saktā hūn jis meṅ us ke lie qurbāniyān chaḡhāī jā sakeṅ.

⁷ Chunānche mere pās kisī aise samajhdār kāriḡar ko bhej deṅ jo mahārat se sone-chāndī, pītal aur lohe kā kām jāntā ho. Wuh nīle, arḡhawānī aur qirmizī rang kā kapṛā banāne aur kandākārī kā ustād bhī ho. Aisā shaḡḡs Yārūshalam aur Yāhūdāh meṅ mere un kāriḡaroṅ kā inḡhārj bane jinheṅ mere bāp Dāūd ne kām par lagāyā hai. ⁸ Is ke alāwā mujhe Lubnān se deodār, jūnīpar aur dīḡar qīmtī darakḡtoṅ kī lakaṛī bhej deṅ. Kyoṅki main jāntā hūn ki āp ke log umdā qīsm ke lakaḡhāre haiṅ. Mere ādmī āp ke logoṅ ke sāth mil kar kām kareṅge. ⁹ Hamēn bahut-sī lakaṛī kī zarūrat hogī, kyoṅki jo ghar main banānā chāhtā hūn wuh baḡā aur shāndār hogā. ¹⁰ Āp ke lakaḡhāroṅ ke kām ke muāwaze meṅ main 32,75,000 kilogrām gandum, 27,00,000 kilogrām jau, 4,40,000 liṭar mai aur 4,40,000 liṭar zaitūn kā tel dūṅgā.”

¹¹ Sūr ke bādshāh Hīrām ne ḡhat likh kar Sulemān ko jawāb diyā, “Rab apnī ḡaum ko pyār kartā hai, is lie us ne āp ko us kā bādshāh banāyā hai.

¹² Rab Isrāīl ke Khudā kī hamd ho jis ne āsmān-o-zamīn ko ḡhalaḡ kiyā hai ki us ne Dāūd Bādshāh ko itnā dānishmand beṭā atā kiyā hai. Us kī tamjīd ho ki yih aḡalmand aur samajhdār beṭā Rab ke lie ghar aur apne lie mahal tāmīr kareḡā. ¹³ Main āp ke pās ek māhir aur samajhdār kāriḡar ko bhej detā hūn jis kā nām Hīrām-abī hai. ¹⁴ Us kī Isrāīlī mān, Dān ke ḡabile kī hai jabki us kā bāp Sūr kā hai. Hīrām sone-chāndī, pītal, lohe, paṭthar aur lakaṛī kī chīzeṅ banāne meṅ mahārat rakḡtā hai. Wuh nīle, arḡhawānī aur qirmizī rang kā kapṛā aur katān kā bārīk kapṛā banā saktā hai. Wuh har qīsm kī kandākārī meṅ bhī māhir hai. Jo bhī mansūbā use pesh kiyā jāe use wuh pāyā-e-takmil tak pahuṅchā saktā hai. Yih ādmī āp ke aur āp ke muazzaz bāp Dāūd ke kāriḡaroṅ ke sāth mil kar kām kareḡā.

¹⁵ Chunānche jis gandum, jau, zaitūn ke tel aur mai kā zikr mere āḡ ne kiyā wuh apne ḡhādimoṅ ko bhej deṅ. ¹⁶ Muāwaze meṅ ham āp ke lie darkār darakḡtoṅ ko Lubnān meṅ kaṭwāeṅge aur un ke beḡe bāndh kar

samundar ke zariye Yāfā Shahr tak pahuñchā denge. Wahān se āp unheñ Yarūshalam le jā sakeñge.”

¹⁷ Sulemān ne Isrāil meñ ābād tamām ghairmulkiyon kī mardumshumārī karwāī. (Us ke bāp Dāūd ne bhī un kī mardumshumārī karwāī thī.) Mālūm huā ki Isrāil meñ 1,53,600 ghairmulki rahte haiñ.

¹⁸ In meñ se us ne 80,000 ko pahārī kānoñ meñ lagāyā tāki wuh patthar nikālēñ jabki 70,000 afrād kī zimmedārī yih patthar Yarūshalam lānā thī. In sab par Sulemān ne 3,600 nigarān muqarrar kie.

3

Rab ke Ghar kī Tāmīr

¹ Sulemān ne Rab ke ghar ko Yarūshalam kī pahārī Moriyāh par tāmīr kiyā. Us kā bāp Dāūd yih maqām muqarrar kar chukā thā. Yihīñ jahāñ pahle urnān yānī Araunāh Yabūsī apnā anāj gāhtā thā Rab Dāūd par zāhir huā thā. ² Tāmīr kā yih kām Sulemān kī hukūmat ke chauthē sāl ke dūstre māt aur us ke dūstre din shurū huā.

³ Makān kī lambāī 90 fuṭ aur chaurāī 30 fuṭ thī. ⁴ Sāmne ek barāmdā banāyā gayā jo imārat jitnā chaurā yānī 30 fuṭ aur 30 fuṭ ūñchā thā. Us kī andarūnī dīwāroñ par us ne khālis sonā charhāyā. ⁵ Bare hāl kī dīwāroñ par us ne ūpar se le kar nīche tak jūnīpar kī lakaṛī ke takhte lagāe, phir takhtoñ par khālis sonā mandhāwā kar unheñ khajūr ke daraḥtoñ aur zanjīroñ kī taswīroñ se ārāstā kiyā. ⁶ Sulemān ne Rab ke ghar ko jawāhar se bhī sajāyā. Jo sonā istemāl huā wuh parwāym se mangwāyā gayā thā. ⁷ Sonā makān, tamām shahīroñ, dahlīzoñ, dīwāroñ aur darwāzoñ par mandhā gayā. Dīwāroñ par karūbī farishtoñ kī taswīreñ bhī kandā kī gaiñ.

Muqaddastarīn Kamrā

⁸ Imārat kā sab se andarūnī kamrā banām Muqaddastarīn Kamrā imārat jaisā chaurā yānī 30 fuṭ thā. Us kī lambāī bhī 30 fuṭ thī. Is kamre kī tamām dīwāroñ par 20,000 kilogrām se zāyd sonā mandhā gayā. ⁹ Sone kī kiloñ kā wazn taqṛīban 600 grām thā. Bālākhānoñ kī dīwāroñ par bhī sonā mandhā gayā.

¹⁰ Phir Sulemān ne karūbī farishtoñ ke do mujassame banwāe jinheñ Muqaddastarīn Kamre meñ rakhā gayā. Un par bhī sonā charhāyā gayā. ¹¹⁻¹³ Jab donoñ farishtoñ ko ek dūstre ke sāth Muqaddastarīn Kamre meñ kharā kiyā gayā to un ke chār paroñ kī mil kar lambāī 30 fuṭ thī. Har ek ke do par the, aur har par kī lambāī sārhe sāt sāt fuṭ thī. Unheñ Muqaddastarīn Kamre meñ yoñ ek dūstre ke sāth kharā kiyā gayā ki har farishte kā ek par dūstre ke par se lagtā jabki dāīñ aur bāīñ taraf har ek kā dūsrā par dīwār ke sāth lagtā thā. Wuh apne pānwoñ par kharē bare hāl kī taraf dekhte the. ¹⁴ Muqaddastarīn Kamre ke darwāze par Sulemān ne bārik katān se bunā huā pardā lagwāyā. Wuh nīle, arghawānī aur qirmizī rang ke dhāge se sajā huā thā, aur us par karūbī farishtoñ kī taswīreñ thīñ.

Rab ke Ghar ke Darwāze par Do Satūn

¹⁵ Sulemān ne do satūn dhalwā kar Rab ke ghar ke darwāze ke sāmne kharē kie. Har ek 27 fuṭ lambā thā, aur har ek par ek bālāī hissā rakhā gayā jis kī ūñchāī sārhe 7 fuṭ thī. ¹⁶ In bālāī hissoñ ko zanjīroñ se sajāyā gayā jin se sau anār laṭke hue the. ¹⁷ Donoñ satūnoñ ko Sulemān ne Rab ke ghar ke darwāze ke dāīñ aur bāīñ taraf kharā kiyā. Dahne hāth ke satūn kā nām us ne ‘Yakīn’ aur bāēñ hāth ke satūn kā nām ‘Boaz’ rakhā.

4

Qurbāngāh aur Samundar Nāmī Hauz

¹ Sulemān ne pital kī ek qurbāngāh bhī banwāi jis kī lambāi 30 fuṭ, chaurāi 30 fuṭ aur ūnchāi 15 fuṭ thī.

² Is ke bād us ne pital kā barā gol hauz ḡhalwāyā jis kā nām ‘Samundar’ rakhā gayā. Us kī ūnchāi sārhe 7 fuṭ, us kā muñh 15 fuṭ chaurā aur us kā gherā taqriban 45 fuṭ thā. ³ Hauz ke kināre ke nīche bailoñ kī do qatāreñ thīñ. Fi fuṭ taqriban 6 bail the. Bail aur hauz mil kar ḡhāle gae the. ⁴ Hauz ko bailoñ ke 12 mujassamoñ par rakhā gayā. Tin bailoñ kā ruḡh shimāl kī taraf, tīn kā ruḡh maḡhrib kī taraf, tīn kā ruḡh junūb kī taraf aur tīn kā ruḡh mashriq kī taraf thā. Un ke pichhle hisse hauz kī taraf the, aur hauz un ke kandhoñ par parā thā. ⁵ Hauz kā kinārā pyāle balki sosan ke phūl kī tarah bāhar kī taraf muṛā huā thā. Us kī dīwār taqriban tīn inch moṭī thī, aur hauz meñ pāñi ke taqriban 66,000 liṭar samā jāte the.

⁶ Sulemān ne 10 bāsan ḡhalwāe. Pāñch ko Rab ke ghar ke dāeñ hāth aur pāñch ko us ke bāeñ hāth kharā kiyā gayā. In bāsanoñ meñ gosht ke wuh ṭukre dhoe jāte jinheñ bhasm hone wāli qurbāni ke taur par jalānā thā. Lekīn ‘Samundar’ nāmī hauz imāmoñ ke istemāl ke lie thā. Us meñ wuh nahāte the.

Sone ke Shamādān aur Mezeñ

⁷ Sulemān ne sone ke 10 shamādān muqarrarā tafsīlāt ke mutābiq banwā kar Rab ke ghar meñ rakh die, pāñch ko dāiñ taraf aur pāñch ko bāiñ taraf. ⁸ Das mezeñ bhī banā kar Rab ke ghar meñ rakhī gaiñ, pāñch ko dāiñ taraf aur pāñch ko bāiñ taraf. In chīzoñ ke alāwā Sulemān ne chhīrkāw ke sone ke 100 kaṭore banwāe.

Sahan

⁹ Phīr Sulemān ne wuh andarūñi sahan banwāyā jis meñ sirf imāmoñ ko dākhil hone kī ijāzat thī. Us ne barā sahan bhī us ke darwāzoñ samet banwāyā. Darwāzoñ ke kiwāroñ par pital charḡhāyā gayā. ¹⁰ ‘Samundar’ nāmī hauz ko sahan ke junūb-mashriq meñ rakhā gayā.

Us Sāmān kī Fahrist Jo Hīrām ne Taiyār Kiyā

¹¹ Hīrām ne bāsan, belche aur chhīrkāw ke kaṭore bhī banāe. Yoñ us ne Allāh ke ghar meñ wuh sārā kām mukammal kiyā jis ke lie Sulemān Bādshāh ne use bulāyā thā. Us ne zail kī chīzeñ banāiñ:

¹² do satūn,

satūnoñ par lage pyālānumā bālāi hisse,
bālāi hissoñ par lagī zanjīroñ kā ḡizāyn,

¹³ zanjīroñ ke ūpar lage anār (fi bālāi hissā 200 adad),

¹⁴ hathḡariyāñ,

in par ke pāñi ke bāsan,

¹⁵ hauz banām Samundar,

ise uṭhāne wāle bail ke 12 mujassame,

¹⁶ bālṭiyāñ, belche, gosht ke kāñṭe.

Tamām sāmān jo Hīrām-abī ne Sulemān ke hukm par Rab ke ghar ke lie banāyā pital se ḡhal kar pālīsh kiyā gayā thā. ¹⁷ Bādshāh ne use Wādī-e-Yardān meñ Sukkāt aur Zartān ke darmiyāñ ḡhalwāyā. Wahāñ ek faunḡarī thī jahāñ Hīrām ne ḡare se sāñche banā kar har chīz ḡhal di. ¹⁸ Is sāmān ke lie Sulemān Bādshāh ne itnā zyādā pital istemāl kiyā ki us kā kul wazn mālūm na ho sakā.

Rab ke Ghar ke Andar Sone kā Sāmān

¹⁹ Allāh ke ghar ke andar ke lie Sulemān ne darj-e-zail sāmān banwāyā: sone kī qurbāngāh,

sone kī wuh mezeñ jin par Rab ke lie maḵsūs roṭiyāñ paṛī rahtī thīñ,

²⁰ ḵhālīs sone ke wuh shamādān aur charāgh jin ko qawāyid ke mutābiq Muqaddastarīn Kamre ke sāmne jalnā thā,

²¹ ḵhālīs sone ke wuh phūl jin se shamādān ārāstā the,

ḵhālīs sone ke charāgh aur battī ko bujhāne ke auzār,

²² charāgh ko katārne ke ḵhālīs sone ke auzār, chhīrkāw ke ḵhālīs sone ke kaṭore aur pyāle,

jalte hue koele ke lie ḵhālīs sone ke bartan,

Muqaddastarīn Kamre aur baṛe hāl ke darwāze.

5

¹ Rab ke ghar kī takmīl par Sulemān ne wuh sonā-chāñdī aur baqī tamām qīmṭī chīzeñ Rab ke ghar ke ḵhazānoñ meñ rakhwā dīñ jo us ke bāp Dāūd ne Allāh ke lie maḵsūs kī thīñ.

Ahd kā Sandūq Rab ke Ghar meñ Lāyā Jātā Hai

² Phīr Sulemān ne Isrāīl ke tamām buzurgoñ aur qabīloñ aur kunboñ ke tamām sarparastoñ ko apne pās Yarūshalam meñ bulāyā, kyonḱi Rab ke ahd kā sandūq ab tak Yarūshalam ke us hisse meñ thā jo ‘Dāūd kā Shahr’ yā Siyyūn kahlātā hai. Sulemān chāhtā thā ki qaum ke numāinde hāzir hoñ jab sandūq ko wahāñ se Rab ke ghar meñ pahuñchāyā jāe.

³ Chunāñche Isrāīl ke tamām mard sāl ke sātweñ mahīne * meñ bādshāh ke pās Yarūshalam meñ jamā hue. Isī mahīne meñ Jhoñpṛiyoñ kī Id manāī jāī thī.

⁴ Jab sab jamā hue to Lāwī Rab ke sandūq ko uṭhā kar ⁵ Rab ke ghar meñ lāe. Imāmoñ ke sāth mil kar unhoñ ne mulāqāt ke ḵhāime ko bhī us ke tamām muqaddas sāmān samet Rab ke ghar meñ pahuñchāyā. ⁶ Wahāñ sandūq ke sāmne Sulemān Bādshāh aur baqī tamām jamāshudā Isrāīliyoñ ne itnī bher-bakriyāñ aur gāy-bail qurbān kie ki un kī tādād ginī nahīñ jā saktī thī.

⁷ Imāmoñ ne Rab ke ahd kā sandūq pichhle yāñī Muqaddastarīn Kamre meñ lā kar karūbī farishtoñ ke paroñ ke nīche rakh diyā. ⁸ Farishtoñ ke par pūre sandūq par us kī uṭhāne kī lakaṛiyoñ samet phaile rahe. ⁹ To bhī uṭhāne kī yih lakaṛiyāñ itnī lambī thīñ ki un ke sire sāmne wāle yāñī Muqaddas Kamre se nazar āte the. Lekin wuh bāhar se dekke nahīñ jā sakte the. Āj tak wuh wahīñ maujūd haiñ. ¹⁰ Sandūq meñ sirf patthar kī wuh do taḱhtiyāñ thīñ jin ko Mūsā ne Horib yāñī Koh-e-Sīnā ke dāman meñ us meñ rakh diyā thā, us waqt jab Rab ne Misr se nikle hue Isrāīliyoñ ke sāth ahd bāndhā thā. ¹¹ Phīr imām Muqaddas Kamre se nikal kar sahan meñ āe.

Jīne imām āe the un sab ne apne āp ko pāk-sāf kiyā huā thā, ḵhāh us waqt un ke guroh kī Rab ke ghar meñ d̥yūṭī thī yā nahīñ. ¹² Lāwiyoñ ke tamām gulūkār bhī hāzir the. Un ke rāhnumā Āsaf, Haimān aur Yadūtūn apne beṭoñ aur rishtedāroñ samet sab bārīk katān ke libās pahne hue qurbāngāh ke mashriq meñ khare the. Wuh jhāñjh, sitār aur sarod bajā rahe the, jabki un ke sāth 120 imām turam phūñk rahe the. ¹³ Gāne wāle aur turam bajāne wāle mil kar Rab kī satāish kar rahe the. Turamoñ,

* 5:3 Sitambar tā Aktūbar.

jhāñjhoñ aur bāqī sāzoñ ke sāth unhoñ ne buland āwāz se Rab kī tamjīd meñ gīt gāyā, “Wuh bhalā hai, aur us kī shafqat abādī hai.”

Tab Rab kā ghar ek bādāl se bhar gayā. ¹⁴ Imām Rab ke ghar meñ apnī khidmat anjām na de sake, kyonki Allāh kā ghar us ke jalāl ke bādāl se māmūr ho gayā thā.

6

¹ Yih dekh kar Sulemān ne duā kī, “Rab ne farmāyā hai ki main ghane bādāl ke andhere meñ rahūngā. ² Main ne tere lie azīm sukūnatgāh banāī hai, ek maqām jo terī abādī sukūnat ke lāyq hai.”

Rab ke Ghar kī Maḥsūsiyat par Sulemān kī Taqrīr

³ Phir bādshāh ne muḥ kar Rab ke ghar ke sāmne kharī Isrāīl kī pūrī jamāt kī taraf ruḥ kiyā. Us ne unheñ barkat de kar kahā,

⁴ “Rab Isrāīl ke Ḳhudā kī tārif ho jis ne wuh wādā pūrā kiyā hai jo us ne mere bāp Dāūd se kiyā thā. Kyonki us ne farmāyā, ⁵ ‘Jis din main apnī qaum ko Mīsr se nikāl lāyā us din se le kar āj tak main ne na kabhī farmāyā kī Isrāīlī qabiloñ ke kisī shahr meñ mere nām kī tāzīm meñ ghar banāyā jāe, na kisī ko merī qaum Isrāīl par hukūmat karne ke lie muqarrar kiyā. ⁶ Lekin ab main ne Yarūshalam ko apne nām kī sukūnatgāh aur Dāūd ko apnī qaum Isrāīl kā bādshāh banāyā hai.’

⁷ Mere bāp Dāūd kī barī ḳhāhish thī ki Rab Isrāīl ke Ḳhudā ke nām kī tāzīm meñ ghar banāe. ⁸ Lekin Rab ne etarāz kiyā, ‘Main ḳhush hūñ ki tū mere nām kī tāzīm meñ ghar tāmīr karnā chāhtā hai, ⁹ lekin tū nahīn balkī terā beṭā hī use banāegā.’

¹⁰ Aur wāqāī, Rab ne apnā wādā pūrā kiyā hai. Main Rab ke wāde ke ain mutābiq apne bāp Dāūd kī jagah Isrāīl kā bādshāh ban kar taḳht par baiṭh gayā hūñ. Aur ab main ne Rab Isrāīl ke Ḳhudā ke nām kī tāzīm meñ ghar bhī banāyā hai. ¹¹ Us meñ main ne wuh sandūq rakh diyā hai jis meñ sharīat kī taḳhtiyān paṛī haiñ, us ahd kī taḳhtiyān jo Rab ne Isrāīliyoñ se bāndhā thā.”

Rab ke Ghar kī Maḥsūsiyat par Sulemān kī Duā

¹² Phir Sulemān ne Isrāīl kī pūrī jamāt ke deḳhte deḳhte Rab kī qurbāngāh ke sāmne khare ho kar apne hāth āsmān kī taraf uṭhāe. ¹³ Us ne is mauqe ke lie pītal kā ek chabūtarā banwā kar use bairūnī sahan ke bīch meñ rakhwā diyā thā. Chabūtarā sārhe 7 fuṭ lamb, sārhe 7 fuṭ chaurā aur sārhe 4 fuṭ ūñchā thā. Ab Sulemān us par charḥ kar pūrī jamāt ke deḳhte deḳhte jhuk gayā. Apne hāthoñ ko āsmān kī taraf uṭhā kar ¹⁴ us ne duā kī,

“Ai Rab Isrāīl ke Ḳhudā, tujh jaisā koī Ḳhudā nahīn hai, na āsmān aur na zamīn par. Tū apnā wuh ahd qāym rakhtā hai jise tū ne apnī qaum ke sāth bāndhā hai aur apnī mehrbānī un sab par zāhir kartā hai jo pūre dil se terī rāh par chalte haiñ. ¹⁵ Tū ne apne ḳhādīm Dāūd se kiyā huā wādā pūrā kiyā hai. Jo bāt tū ne apne muñh se mere bāp se kī wuh tū ne apne hāth se āj hī pūrī kī hai. ¹⁶ Ai Rab Isrāīl ke Ḳhudā, ab apnī dūsrī bāt bhī pūrī kar jo tū ne apne ḳhādīm Dāūd se kī thī. Kyonki tū ne mere bāp se wādā kiyā thā, ‘Agar terī aulād terī tarah apne chāl-chalan par dhyan de kar merī sharīat ke mutābiq mere huzūr chaltī rahe to Isrāīl par us kī hukūmat hameshā tak qāym rahegi.’ ¹⁷ Ai Rab Isrāīl ke Ḳhudā, ab barāh-e-karm apnā yih wādā pūrā kar jo tū ne apne ḳhādīm Dāūd se kiyā hai.

¹⁸ Lekin kyā Allāh wāqai zamīn par insān ke darmiyān sukūnat karegā? Nahīn, tū to bulandtarīn āsmān meñ bhī samā nahīn saktā! To phir yih makān jo maiñ ne banāyā hai kis tarah terī sukūnatgāh ban saktā hai?

¹⁹ Ai Rab mere Khudā, to bhī apne khādim kī duā aur iltijā sun jab maiñ tere huzūr pukārte hue iltamās kartā hūñ ²⁰ kī barāh-e-karm dīn rāt is imārat kī nigarānī kar! Kyonki yih wuh jagah hai jis ke bāre meñ tū ne khud farmāyā, ‘Yahān merā nām sukūnat karegā.’ Chunānche apne khādim kī guzārīsh sun jo maiñ is maqām kī taraf ruḥ kie hue kartā hūñ. ²¹ Jab ham is maqām kī taraf ruḥ karke duā karen to apne khādim aur apnī qaum kī iltijāeñ sun. Āsmān par apne taḥt se hamārī sun. Aur jab sunegā to hamāre gunāhoñ ko muāf kar!

²² Agar kisī par ilzām lagāyā jae aur use yahān terī qurbāngāh ke sāmne lāyā jae tāki halaf uṭhā kar wādā kare ki maiñ bequsūr hūñ ²³ to barāh-e-karm āsmān par se sun kar apne khādimoñ kā insāf kar. Qusūrwar ko sazā de kar us ke apne sar par wuh kuchh āne de jo us se sarzād huā hai, aur bequsūr ko be’ilzām qarār de aur us kī rāstbāzī kā badlā de.

²⁴ Ho saktā hai kisī waqt terī qaum Isrāīl terā gunāh kare aur natīje meñ dushman ke sāmne shikast khāe. Agar Isrāīlī ākhirkār tere pās laut āeñ aur tere nām kī tamjīd karke yahān is ghar meñ tere huzūr duā aur iltamās karen ²⁵ to āsmān par se un kī fariyād sun lenā. Apnī qaum Isrāīl kā gunāh muāf karke unheñ dubārā us mulk meñ wāpas lānā jo tū ne unheñ aur un ke bāpdādā ko de diyā thā.

²⁶ Ho saktā hai Isrāīlī terā itnā sangīn gunāh karen ki kāl paṛe aur baṛī der tak bārīsh na barse. Agar wuh ākhirkār is ghar kī taraf ruḥ karke tere nām kī tamjīd karen aur terī sazā ke bāis apnā gunāh chhoṛ kar laut āeñ ²⁷ to āsmān par se un kī fariyād sun lenā. Apne khādimoñ aur apnī qaum Isrāīl ko muāf kar, kyonki tū hī unheñ achchhī rāh kī tālīm detā hai. Tab us mulk par dubārā bārīsh barsā de jo tū ne apnī qaum ko mīrās meñ de diyā hai.

²⁸ Ho saktā hai Isrāīl meñ kāl paṛ jae, anāj kī fasal kisī bīmārī, phaphūndī, ṭīḍḍiyōñ yā kīroñ se muta’assir ho jae, yā dushman kisī shahr kā muhāsarā kare. Jo bhī musibat yā bīmārī ho, ²⁹ agar koī Isrāīlī yā terī pūrī qaum us kā sabab jān kar apne hāthoñ ko is ghar kī taraf baṛhāe aur tujh se iltamās kare ³⁰ to āsmān par apne taḥt se un kī fariyād sun lenā. Unheñ muāf karke har ek ko us kī tamām harkatoñ kā badlā de, kyonki sirf tū hī har insān ke dil ko jāntā hai. ³¹ Phir jitnī der wuh us mulk meñ zindagī guzāreñge jo tū ne hamāre bāpdādā ko diyā thā utnī der wuh terā khauf mān kar terī rāhoñ par chalte raheñge.

³² Āindā padesī bhī tere azīm nām, terī baṛī qudrat aur tere zabardast kāmoñ ke sabab se āeñge aur is ghar kī taraf ruḥ karke duā kareñge. Agarke wuh terī qaum Isrāīl ke nahīn hoñge ³³ to bhī āsmān par se un kī fariyād sun lenā. Jo bhī darkhāst wuh pesh karen wuh pūrī karnā tāki duniyā kī tamām aqwām terā nām jān kar terī qaum Isrāīl kī tarah hī terā khauf māneñ aur jān leñ ki jo imārat maiñ ne tāmīr kī hai us par tere hī nām kā ṭhappā lagā hai.

³⁴ Ho saktā hai terī qaum ke mard terī hidāyat ke mutābiq apne dushman se laṛne ke lie nikleñ. Agar wuh tere chune hue shahr aur us imārat kī taraf ruḥ karke duā karen jo maiñ ne tere nām ke lie tāmīr kī hai ³⁵ to āsmān par se un kī duā aur iltamās sun kar un ke haq meñ insāf qāym rakhnā.

³⁶ Ho saktā hai wuh terā gunāh karen, aisī harkateñ to ham sab se sarzad hotī rahtī haiñ, aur natīje meñ tū nārāz ho kar unheñ dushman ke hawāle kar de jo unheñ qaid karke kisī dūr-darāz yā qarībī mulk meñ le jāe.

³⁷ Shāyad wuh jilāwatanī meñ taubā karke dubārā terī taraf rujū karen aur tujh se iltamās karen, ‘Ham ne gunāh kiya hai, ham se ghalti hui hai, ham ne bedīn harkateñ kī haiñ.’

³⁸ Agar wuh aisā karke apnī qaid ke mulk meñ apne pūre dil-o-jān se dubārā terī taraf rujū karen aur terī taraf se bāpdādā ko die gae mulk, tere chune hue shahr aur us imārat kī taraf ruḵ karke duā karen jo main ne tere nām ke lie tāmīr kī hai ³⁹ to āsmān par apne taḵt se un kī duā aur iltamās sun lenā. Un ke haq meñ insāf qāym karnā, aur apnī qaum ke gunāhoñ ko muāf kar denā. ⁴⁰ Ai mere Ḳhudā, terī ānkheñ aur tere kān un duāoñ ke lie khule raheñ jo is jagah par kī jāti haiñ.

⁴¹ Ai Rab Ḳhudā, uṭh kar apnī āramgāh ke pās ā, tū aur ahd kā sandūq jo terī qudrat kā izhār hai. Ai Rab Ḳhudā, tere imām najāt se mulabbas ho jāeñ, aur tere imāndār terī bhalāi kī ḵushi manāeñ. ⁴² Ai Rab Ḳhudā, apne masah kie hue ḵhādīm ko radd na kar balki us shafqat ko yād kar jo tū ne apne ḵhādīm Dāūd par kī hai.”

7

Rab ke Ghar kī Maḵsūsiyat par Jashn

¹ Sulemān kī is duā ke iḵtitām par āg ne āsmān par se nāzil ho kar bhasm hone wālī aur zabāh kī qurbāniyoñ ko bhasm kar diyā. Sāth sāth Rab kā ghar us ke jalāl se yoñ māmūr huā ² ki imām us meñ dāḵhil na ho sake. ³ Jab Isrāīliyoñ ne dekhā ki āsmān par se āg nāzil hui hai aur ghar Rab ke jalāl se māmūr ho gayā hai to wuh muñh ke bal jhuk kar Rab kī hamd-o-sanā karke git gāne lage, “Wuh bhalā hai, aur us kī shafqat abadi hai.”

⁴⁻⁵ Phir bādshāh aur tamām qaum ne Rab ke huzūr qurbāniyāñ pesh karke Allāh ke ghar ko maḵsūs kiya. Is silsile meñ Sulemān ne 22,000 gāy-bailoñ aur 1,20,000 bher-bakriyoñ ko qurbān kiya. ⁶ Imām aur Lāwī apnī apnī zimmedāriyoñ ke mutābiq ḵhaṛe the. Lāwī un sāzoñ ko bajā rahe the jo Dāūd ne Rab kī sataish karne ke lie banwāe the. Sāth sāth wuh hamd kā wuh git gā rahe the jo unhoñ ne Dāūd se sikhā thā, “Us kī shafqat abadi hai.” Lāwīyoñ ke muqābil imām turam bajā rahe the jabki bāqī tamām log ḵhaṛe the. ⁷ Sulemān ne sahan kā darmiyāñi hissā qurbāniyāñ charhāne ke lie maḵsūs kiya. Wajah yih thī ki pital kī qurbāngāh itnī qurbāniyāñ pesh karne ke lie chhoṭī thī, kyonki bhasm hone wālī qurbāniyoñ aur ghallā kī nazaroñ kī tādād bahut zyādā thī. Is ke alāwā salāmatī kī beshumār qurbāniyoñ kī charbī ko bhī jalānā thā.

⁸⁻⁹ Id 14 dinoñ tak manāī gāi. Pahle hafte meñ Sulemān aur tamām Isrāīl ne qurbāngāh kī maḵsūsiyat manāī aur dūse hafte meñ Jhoñpriyoñ kī Id. Is id meñ bahut zyādā log sharik hue. Wuh dūr-darāz ilāqoñ se Yarūshalam āe the, shimāl meñ Labo-hamāt se le kar junūb meñ us wādī tak jo Misr kī sarhad thī. Āḵhiri din pūrī jamāt ne iḵtitāmī jashn manāyā. ¹⁰ Yih sātweñ māh ke 23weñ din wuḡpazīr huā. Is ke bād Sulemān ne Isrāīliyoñ ko ruḵsat kiya. Sab shādmān aur dil se ḵhush the ki Rab ne Dāūd, Sulemān aur apnī qaum Isrāīl par itnī mehrbānī kī hai.

Rab Sulemān se Hamkalām Hotā Hai

¹¹ Chunānche Sulemān ne Rab ke ghar aur shāhī mahal ko takmil tak pahuñchāyā. Jo kuchh bhī us ne thān liyā thā wuh pūrā huā. ¹² Ek rāt Rab us par zāhir huā aur kahā,

“Main ne terī duā ko sun kar tay kar liyā hai ki yih ghar wuhī jagah ho jahān tum mujhe qurbāniyān pesh kar sako. ¹³ Jab kabhī main bārish kā silsilā rokūn, yā faslēn kharāb karne ke lie ṭiḍḍiyān bhejūn yā apnī qaum meñ wabā phailne dūn ¹⁴ to agar merī qaum jo mere nām se kahlātī hai apne āp ko past kare aur duā karke mere chehre kī tālib ho aur apnī sharīr rāhoñ se bāz āe to phir main āsmān par se us kī sun kar us ke gunāhoñ ko muāf kar dūngā aur mulk ko bahāl karūnga. ¹⁵ Ab se jab bhī yahān duā māñgī jāe to merī ānkheñ khulī raheñgī aur mere kān us par dhyān deñge. ¹⁶ Kyonki main ne is ghar ko chun kar maḥsūs-o-muqaddas kar rakhā hai tāki merā nām hameshā tak yahān qāym rahe. Merī ānkheñ aur dil hameshā is meñ hāzir raheñge. ¹⁷ Jahān tak terā talluq hai, apne bāp Dāūd kī tarah mere huzūr chaltā rah. Kyonki agar tū mere tamām ahkām aur hidāyāt kī pairawī kartā rahe ¹⁸ to main terī Isrāīl par hukūmat qāym rakhūngā. Phir merā wuh wādā qāym rahegā jo main ne tere bāp Dāūd se ahd bāndh kar kiyā thā ki Isrāīl par terī aulād kī hukūmat hameshā tak qāym rahegi.

¹⁹ Lekin khabardār! Agar tū mujh se dūr ho kar mere die gae ahkām aur hidāyāt ko tark kare balki dīgar mābūdoñ kī taraf rujū karke un kī kḥidmat aur parastish kare ²⁰ to main Isrāīl ko jar se ukhār kar us mulk se nikāl dūngā jo main ne un ko de diyā hai. Na sirf yih balki main is ghar ko bhī radd kar dūngā jo main ne apne nām ke lie maḥsūs-o-muqaddas kar liyā hai. Us waqt main Isrāīl ko tamām aqwām meñ mazāq aur lāntān kā nishānā banā dūngā. ²¹ Is shāndār ghar kī burī hālat dekh kar yahān se gzarne wāle tamām logoñ ke roñgṭe kharē ho jāeñge, aur wuh pūchheñge, ‘Rab ne is mulk aur is ghar se aisā sulūk kyon kiyā?’ ²² Tab log jawāb deñge, ‘Is lie ki go Rab un ke bāpdādā kā Khudā unheñ Misr se nikāl kar yahān lāyā to bhī yih log use tark karke dīgar mābūdoñ se chīmat gae haiñ. Chūnki wuh un kī parastish aur kḥidmat karne se bāz na āe is lie us ne unheñ is sārī musībat meñ ḍāl diyā hai.’ ”

8

Sulemān kī Muḥtaliḥ Muhimmāt

¹ Rab ke ghar aur shāhī mahal ko tāmīr karne meñ 20 sāl lag gae the. ² Is ke bād Sulemān ne wuh ābādiyān nae sire se tāmīr kiñ jo Hirām ne use de di thīñ. In meñ us ne Isrāīliyoñ ko basā diyā.

³ Ek faujī muhimm ke daurān us ne Hamāt-zobāh par hamlā karke us par qabzā kar liyā. ⁴ Is ke alāwā us ne Hamāt ke ilāqe meñ godām ke shahr banāe. Registān ke shahr Tadmūr meñ us ne bahut-sā tāmīrī kām karāyā ⁵⁻⁶ aur isi tarah Bālāi aur Nashebī Bait-haurūn aur Bālāt meñ bhī. In shahroñ ke lie us ne fasil aur kunde wāle darwāze banwāe. Sulemān ne apne godāmoñ ke lie aur apne rathoñ aur ghoṛoñ ko rakhne ke lie bhī shahr banwāe.

Jo kuchh bhī wuh Yarūshalam, Lubnān yā apnī saltanat kī kisi aur jagah banwānā chāhtā thā wuh us ne banwāyā. ⁷⁻⁸ Jin ādmiyoñ kī Sulemān ne begār par bharti kī wuh Isrāīli nahīñ the balki Hittī, Amori, Farizzī, Hiwwī aur Yabūsi yāñi Kanān ke pahle bāshindoñ kī wuh aulād the jo bāqī rah gae the. Mulk par qabzā karte waqt Isrāīli in qaumoñ ko pūre taur par

miṭā na sake, aur āj tak in kī aulād ko Isrāil ke lie begār meñ kām karnā partā hai. ⁹ Lekin Sulemān ne Isrāīliyoñ ko aise kām karne par majbūr na kiyā balki wuh us ke faujī aur rathoñ ke faujiyoñ ke afsar ban gae. Aur unheñ rathoñ aur ghoroñ par muqarrar kiyā gayā. ¹⁰ Sulemān ke tāmīrī kām par bhī 250 Isrāīlī muqarrar the jo ziloñ par muqarrar afsaroñ ke tābe the. Yih log tāmīrī kām karne wāloñ kī nigarāni karte the.

¹¹ Firaun kī betī Yarūshalam ke purāne hisse banām ‘Dāūd kā Shahr’ se us mahal meñ muntaqil huī jo Sulemān ne us ke lie tāmīr kiyā thā, kyonki Sulemān ne kahā, “Lāzim hai kī merī ahliyā Isrāil ke bādshāh Dāūd ke mahal meñ na rahe. Chūnki Rab kā sandūq yahān se guzarā hai, is lie yih jagah muqaddas hai.”

Rab ke Ghar meñ K̄hidmat kī Tartīb

¹² Us waqt se Sulemān Rab ko Rab ke ghar ke baṛe hāl ke sāmne kī qurbāngāh par bhasm hone wālī qurbāniyāñ pesh kartā thā. ¹³ Jo kuchh bhī Mūsā ne rozānā kī qurbāniyoñ ke mutālliḳ farmāyā thā us ke mutābiḳ bādshāh qurbāniyāñ chaṛhātā thā. In meñ wuh qurbāniyāñ bhī shāmil thīñ jo Sabat ke din, Nae Chāñd kī Īd par aur sāl kī tin baṛī Īdoñ par yāñi Fasah kī Īd, Haftoñ kī Īd aur Jhoñpriyoñ kī Īd par pesh kī jāti thīñ. ¹⁴ Sulemān ne imāmoñ ke muḳhtalif gurohoñ ko wuh zimmedāriyāñ sauñpīñ jo us ke bāp Dāūd ne muqarrar kī thīñ. Lāwiyoñ kī zimmedāriyāñ bhī muqarrar kī gayīñ. Un kī ek zimmedārī Rab kī hamd-o-sanā karne meñ parastāroñ kī rāhnumāi karnī thī. Niz, unheñ rozānā kī zarūriyāt ke mutābiḳ imāmoñ kī madad karnī thī. Rab ke ghar ke darwāzoñ kī pahrādārī bhī Lāwiyoñ kī ek k̄hidmat thī. Har darwāze par ek alag guroh kī d̄yūṭī lagāi gai. Yih bhī mard-e-Khudā Dāūd kī hidāyat ke mutābiḳ huā. ¹⁵ Jo bhī hukm Dāūd ne imāmoñ, Lāwiyoñ aur k̄hazānoñ ke mutālliḳ diyā thā wuh unhoñ ne pūrā kiyā.

¹⁶ Yoñ Sulemān ke tamām mansūbe Rab ke ghar kī buniyād rakhne se le kar us kī takmil tak pūre hue.

¹⁷ Bād meñ Sulemān Asyūn-jābar aur Ailāt gayā. Yih shahr Adom ke sāhil par wāqe the. ¹⁸ Wahāñ Hirām Bādshāh ne apne jahāz aur tajrabākār mallāh bheje tāki wuh Sulemān ke ādmiyoñ ke sāth mil kar jahāzoñ ko chalāeñ. Unhoñ ne Ofir tak safr kiyā aur wahāñ se Sulemān ke lie taqriban 15,000 kilogrām sonā le kar āe.

9

Sabā kī Malikā Sulemān se Miltī Hai

¹ Sulemān kī shohrat Sabā kī malikā tak pahuñch gai. Jab us ne us ke bāre meñ sunā to wuh Sulemān se milne ke lie rawānā huī tāki use mushkil paheliyāñ pesh karke us kī dānishmandī jāñch le. Wuh nihāyat baṛe qāfile ke sāth Yarūshalam pahuñchī jis ke unṭ balsān, kasrat ke sone aur qimṭī jawāhar se lade hue the.

Malikā kī Sulemān se mulāqāt huī to us ne us se wuh tamām mushkil sawālāt pūchhe jo us ke zahan meñ the. ² Sulemān us ke har sawāl kā jawāb de sakā. Koī bhī bāt itnī pechidā nahīñ thī ki wuh us kā matlab malikā ko batā na saktā. ³ Sabā kī malikā Sulemān kī hikmat aur us ke nae mahal se bahut muta’assir huī. ⁴ Us ne bādshāh kī mezoñ par ke muḳhtalif khāne dekhe aur yih kī us ke afsar kis tartīb se us par biṭhāe jāte the. Us ne bairon kī k̄hidmat, un kī shāñdār wardiyoñ aur sāqīyoñ kī shāñdār wardiyoñ par bhī ḡhaur kiyā. Jab us ne in bātoñ ke alāwā

bhasm hone wālī wuh qurbāniyān bhī dekhīn jo Sulemān Rab ke ghar meñ chaṛhātā thā to malikā hakkā-bakkā rah gaī.

⁵ Wuh bol uṭhī, “Wāqāī, jo kuchh maiñ ne apne mulk meñ āp ke shāhkāron aur hikmat ke bāre meñ sunā thā wuh durust hai. ⁶ Jab tak maiñ ne khud ā kar yih sab kuchh apnī ānkhoñ se na dekhā mujhe yaqīn nahīn ātā thā. Lekin haqīqat meñ mujhe āp kī zabardast hikmat ke bāre meñ ādhā bhī nahīn batāyā gayā thā. Wuh un riporṭon se kahīn zyādā hai jo mujh tak pahuñchī thīn. ⁷ Āp ke log kitne mubāarak haiñ! Āp ke afsar kitne mubāarak haiñ jo musalsal āp ke sāmne khare rahte aur āp kī dānish bhārī bāteñ sunte haiñ! ⁸ Rab āp ke Khudā kī tamjīd ho jis ne āp ko pasand karke apne taḡht par biṭhāyā tākī Rab apne Khudā kī khātīr hukūmat karen. Āp kā Khudā Isrāīl se muhabbat rakhtā hai, aur wuh use abad tak qāym rakhnā chāhtā hai, isi lie us ne āp ko un kā bādshāh banā diyā hai tākī insāf aur rāstbāzī qāym rakheñ.”

⁹ Phir malikā ne Sulemān ko taqriban 4,000 kilogrām sonā, bahut zyādā balsān aur jawāhar de die. Pahle kabhī bhī utnā balsān Isrāīl meñ nahīn lāyā gayā thā jitnā us waqt Sabā kī malikā lāī.

¹⁰ Hirām aur Sulemān ke admī Ofir se na sirf sonā lāe balki unhoñ ne qīmtī lakaṛī aur jawāhar bhī Isrāīl tak pahuñchāe. ¹¹ Jitnī qīmtī lakaṛī un dīnoñ meñ Yahūdāh meñ darāmad huī utnī pahle kabhī wahāñ lāī nahīn gaī thī. Is lakaṛī se bādshāh ne Rab ke ghar aur apne mahal ke lie sīrhiyān banwāīn. Yih mausiḡāron ke sarod aur sitār banāne ke lie bhī istemāl huī.

¹² Sulemān Bādshāh ne apnī taraf se Sabā kī malikā ko bahut-se tohfe die. Yih un chīzoñ se zyādā the jo malikā apne mulk se us ke pās lāī thī. Jo bhī malikā chāhtī thī yā us ne māngā wuh use diyā gayā. Phir wuh apne naukar-chākaron aur afsaron ke hamrāh apne watan wāpas chalī gaī.

Sulemān kī Daulat aur Shohrat

¹³ Jo sonā Sulemān ko salānā miltā thā us kā wazn taqriban 23,000 kilogrām thā. ¹⁴ Is meñ wuh ṭaiks shāmil nahīn the jo use saudāgaron, tājiron, Arab bādshāhoñ aur zilon ke afsaron se milte the. Yih use sonā aur chāndī dete the.

¹⁵⁻¹⁶ Sulemān Bādshāh ne 200 baṛī aur 300 chhoṭī ḡhaleñ banwāīn. Un par sonā mañdhā gayā. Har baṛī ḡhāl ke lie taqriban 7 kilogrām sonā istemāl huā aur har chhoṭī ḡhāl ke lie sārhe 3 kilogrām. Sulemān ne unheñ ‘Lubnān kā Jangal’ nāmī mahal meñ mahfūz rakha.

¹⁷ In ke alāwā bādshāh ne hāthīdānt se ārāstā ek baṛā taḡht banwāyā jis par khālis sonā chaṛhāyā gayā. ¹⁸⁻¹⁹ Us ke har bāzū ke sāth sherbabar kā mujassamā thā. Taḡht kuchh ūñchā thā, aur bādshāh chhih pāe wālī sīrhī par chaṛh kar us par baiṭhtā thā. Dāīn aur bāīn taraf har pāe par sherbabar kā mujassamā thā. Pānwoñ ke lie sone kī chaukī banāī gaī thī. Is qism kā taḡht kisī aur saltanat meñ nahīn pāyā jātā thā.

²⁰ Sulemān ke tamām pyāle sone ke the, balkī ‘Lubnān kā Jangal’ nāmī mahal meñ tamām bartan khālis sone ke the. Koī bhī chīz chāndī kī nahīn thī, kyonkī Sulemān ke zamāne meñ chāndī kī koī qadar nahīn thī. ²¹ Bādshāh ke apne bahrī jahāz the jo Hirām ke bandoñ ke sāth mil kar muḡhtalif jaghoñ par jāte the. Har tīn sāl ke bād wuh sone-chāndī, hāthīdānt, bandaronoñ aur moronoñ se lade hue wāpas āte the.

²² Sulemān kī daulat aur hikmat duniyā ke tamām bādshāhoñ se kahīn zyādā thī. ²³ Duniyā ke tamām bādshāh us se milne kī koshish karte rahe tākī wuh hikmat sun leñ jo Allāh ne us ke dil meñ ḡāl dī thī. ²⁴ Sāl basāl jo

bhī Sulemān ke darbār meñ ātā wuh koī na koī tohfā lātā. Yoñ use sonechāndī ke bartan, qīmtī libās, hathiyār, balsān, ghoṛe aur k̄hachchar milte rahe.

²⁵ Ghoṛoñ aur rathoñ ko rakhne ke lie Sulemān ke 4,000 thān the. Us ke 12,000 ghoṛe the. Kuchh us ne rathoñ ke lie maḥsūs kie gae shahron meñ aur kuchh Yarūshalam meñ apne pās rakhe. ²⁶ Sulemān un tamām bādshāhoñ kā hukmrān thā jo Dariyā-e-Furāt se le kar Filistiyōñ ke mulk kī Misrī sarhad tak hukūmat karte the. ²⁷ Bādshāh kī sargarmiyōñ ke bāis chāndī patthar jaisī ām ho gai aur deodār kī qīmtī lakaṛī maḡhrib ke nashebi pahārī ilāqe kī anjīr-tūt kī sasti lakaṛī jaisī ām ho gai. ²⁸ Bādshāh ke ghoṛe Misr aur dīgar kāī mulkoñ se darāmad hote the.

Sulemān kī Maut

²⁹ Sulemān kī zindagī ke bāre meñ mazīd bāteñ shurū se le kar āk̄hir tak ‘Nātan Nabī kī Tārīkh,’ Sailā ke rahne wāle nabī Aḳhiyāh kī kitāb ‘Aḳhiyāh kī Nabuwwat’ aur Yarubiyām bin Nabāt se mutālliḳ kitāb ‘Idḍū Ghāibbin kī Royāeñ’ meñ darj haiñ.

³⁰ Sulemān 40 sāl ke daurān pūre Isrāīl par hukūmat kartā rahā. Us kā dārul-hukūmat Yarūshalam thā. ³¹ Jab wuh mar kar apne bāpdādā se jā milā to use Yarūshalam ke us hisse meñ dafn kiyā gayā jo ‘Dāūd kā Shahr’ kahlātā hai. Phir us kā beṭā Rahubiyām taḳhtnashīn huā.

10

Shimālī Qabile Alag Ho Jāte Haiñ

¹ Rahubiyām Sikam gayā, kyonki wahān tamām Isrāīlī use bādshāh muqarrar karne ke lie jamā ho gae the. ² Yarubiyām bin Nabāt yih k̄habar sunte hī Misr se jahān us ne Sulemān Bādshāh se bhāg kar panāh lī thī Isrāīl wāpas āyā. ³ Isrāīliyoñ ne use bulāyā tāki us ke sāth Sikam jāeñ. Jab pahuñchā to Isrāīl kī pūrī jamāt Yarubiyām ke sāth mil kar Rahubiyām se milne gai. Unhoñ ne bādshāh se kahā, ⁴ “Jo juā āp ke bāp ne ham par ḍāl diyā thā use uṭhānā mushkīl thā, aur jo waqt aur paise hameñ bādshāh kī k̄hidmat meñ sarf karne the wuh nāqābil-e-bardāsht the. Ab donoñ ko kam kar deñ. Phir ham k̄hushī se āp kī k̄hidmat kareñge.”

⁵ Rahubiyām ne jawāb diyā, “Mujhe tīn din kī muhlat deñ, phir dubārā mere pās āeñ.” Chunāñche log chale gae. ⁶ Phir Rahubiyām Bādshāh ne un buzurgoñ se mashwarā kiyā jo Sulemān ke jīte-jī bādshāh kī k̄hidmat karte rahe the. Us ne pūchhā, “Āp kā kyā k̄hayāl hai? Mainī in logoñ ko kyā jawāb dūñ?” ⁷ Buzurgoñ ne jawāb diyā, “Hamārā mashwarā hai ki is waqt un se mehrbānī se pesh ā kar un se achchhā sulūk kareñ aur narm jawāb deñ. Agar āp aisā kareñ to wuh hameshā āp ke wafādār k̄hadim bane rahenge.”

⁸ Lekin Rahubiyām ne buzurgoñ kā mashwarā radd karke us kī k̄hidmat meñ hāzīr un jawānoñ se mashwarā kiyā jo us ke sāth parwān chaṛhe the.

⁹ Us ne pūchhā, “Mainī is qaum ko kyā jawāb dūñ? Yih taqāzā kar rahe haiñ ki mainī wuh juā halkā kar dūñ jo mere bāp ne un par ḍāl diyā.”

¹⁰ Jo jawān us ke sāth parwān chaṛhe the unhoñ ne kahā, “Achchhā, yih log taqāzā kar rahe haiñ ki āp ke bāp kā juā halkā kiyā jāe? Unheñ batā denā, ‘Merī chhoṭī unglī mere bāp kī kamr se zyādā moṭī hai!’ ¹¹ Beshak jo juā us ne āp par ḍāl diyā use uṭhānā mushkīl thā, lekin merā juā aur bhī bhārī hogā. Jahān mere bāp ne āp ko kore lagāe wahān mainī āp kī bichchhuoñ se tādīb karūngā!”

¹² Tīn din ke bād jab Yarubiyām tamām Isrāīliyon ke sāth Rahubiyām kā faislā sunane ke lie wāpas āyā ¹³ to bādshāh ne unheñ saḡht jawāb diyā. Buzurgoñ kā mashwarā radd karke ¹⁴ us ne unheñ jawānoñ kā jawāb diyā, “Beshak jo juā mere bāp ne āp par ḡāl diyā use uṡhānā mushkil thā, lekin merā juā aur bhī bhārī hogā. Jahān mere bāp ne āp ko koṛe lagāe wahān main āp kī bichchhuoñ se tādīb karūngā!” ¹⁵ Yoñ Rab kī marzī pūrī hui kī Rahubiyām logoñ kī bāt nahīn mānegā. Kyonki ab Rab kī wuh peshgoī pūrī hui jo Sailā ke nabī Aḡhiyāh ne Yarubiyām bin Nabāt ko batāī thī.

¹⁶ Jab Isrāīliyon ne dekhā kī bādshāh hamārī bāt sunane ke lie taiyār nahīn hai to unhoñ ne us se kahā, “Na hameñ Dāūd se mīrās meñ kuchh milegā, na Yassi ke beṡe se kuchh milne kī ummīd hai. Ai Isrāīl, sab apne apne ghar wāpas chaleñ! Ai Dāūd, ab apnā ghar ḡhud sañbhāl lo!” Yih kah kar wuh sab chale gae.

¹⁷ Sirf Yahūdāh ke qabile ke shahroñ meñ rahne wāle Isrāīlī Rahubiyām ke taht rahe. ¹⁸ Phir Rahubiyām Bādshāh ne begāriyon par muḡarrar afsar Adūnīrām ko shimālī qabiloñ ke pās bhej diyā, lekin use dekh kar logoñ ne use sangsār kiyā. Tab Rahubiyām jaldi se apne rath par sawār huā aur bhāḡ kar Yarūshalam pahuñch gayā.

¹⁹ Yoñ Isrāīl ke shimālī qabile Dāūd ke shāhī gharāne se alag ho gae aur āj tak us kī hukūmat nahīn mānte.

11

Rahubiyām ko Isrāīl se Laṛne kī Ijāzat Nahīn Milti

¹ Jab Rahubiyām Yarūshalam pahuñchā to us ne Yahūdāh aur Binyamīn ke qabiloñ ke chīdā chīdā faujiyon ko Isrāīl se jang karne ke lie bulāyā. 1,80,000 mard jamā hue tāki Rahubiyām ke lie Isrāīl par dubārā qābū pāeñ. ² Lekin ain us waḡt mard-e-ḡhudā Samāyāh ko Rab kī taraf se paīḡhām milā, ³ “Yahūdāh ke bādshāh Rahubiyām bin Sulemān aur Yahūdāh aur Binyamīn ke tamām afrād ko ittālā de, ⁴ ‘Rab farmatā hai ki apne bhāiyoñ se jang mat karnā. Har ek apne apne ghar wāpas chalā jāe, kyonki jo kuchh huā hai wuh mere hukm par huā hai.’”

Tab wuh Rab kī sun kar Yarubiyām se laṛne se bāz āe.

Rahubiyām kī Qilābandī

⁵ Rahubiyām kā dārul-hukūmat Yarūshalam rahā. Yahūdāh meñ us ne zail ke shahroñ kī qilābandī kī: ⁶ Bait-laham, Aitām, Taqua, ⁷ Bait-sūr, Sokā, Adullām, ⁸ Jāt, Maresā, Zif, ⁹ Adūrāīm, Lakīs, Aziqā, ¹⁰ Sur’ā, Aiyālon aur Habrūn. Yahūdāh aur Binyamīn ke in qilāband shahroñ ko ¹¹ mazbūt karke Rahubiyām ne har shahr par afsar muḡarrar kie. Un meñ us ne ḡhurāk, zaitūn ke tel aur mai kā zaḡhīrā kar liyā ¹² aur sāth sāth un meñ ḡhālēñ aur neze bhī rakhe. Is tarah us ne unheñ bahut mazbūt banā kar Yahūdāh aur Binyamīn par apnī hukūmat mahfūz kar li.

Imām aur Lāwī Yahūdāh meñ Muntaḡil Ho Jāte Haiñ

¹³ Go imām aur Lāwī tamām Isrāīl meñ bikhre rahte the to bhī unhoñ ne Rahubiyām kā sāth diyā. ¹⁴ Apnī charāḡāhoñ aur milkiyat ko chhoṛ kar wuh Yahūdāh aur Yarūshalam meñ ābād hue, kyonki Yarubiyām aur us ke beṡoñ ne unheñ imām kī haisiyat se Rab kī ḡhidmat karne se rok diyā thā. ¹⁵ Un kī jagah us ne apne zātī imām muḡarrar kie jo ūñchī jaghoñ par ke mandiroñ ko sañbhālne hue bakre ke dewatāoñ aur bachhṛe ke butoñ kī ḡhidmat karte the. ¹⁶ Lāwīyoñ kī tarah tamām qabiloñ ke bahut-se aise log

Yahūdāh meñ muntaqil hue jo püre dil se Rab Isrāil ke Ḳhudā ke tālib rahe the. Wuh Yarūshalam æe tāki Rab apne bāpdādā ke Ḳhudā ko qurbāniyāñ pesh kar sakeñ. ¹⁷Yahūdāh ki saltanat ne aise logoñ se taqwiyat pāi. Wuh Rahubiyām bin Sulemān ke lie tīn sāl tak mazbūti kā sabab the, kyonki tīn sāl tak Yahūdāh Dāūd aur Sulemān ke achchhe namūne par chaltā rahā.

Rahubiyām kā Ḳhāndān

¹⁸Rahubiyām ki shādī Mahalat se huī jo Yarīmōt aur Abīkhail kī beṭi thī. Yarīmōt Dāūd kā beṭā aur Abīkhail Iliyāb bin Yassī kī beṭi thī. ¹⁹Mahalat ke tīn beṭe Yaūs, Samariyāh aur Zaham paidā hue. ²⁰Bād meñ Rahubiyām kī Mākā bint Abīsalūm se shādī huī. Is rishte se chār beṭe Abiyāh, Attī, Zizā aur Salūmīt paidā hue. ²¹Rahubiyām kī 18 bīwiyañ aur 60 dāshtāeñ thiñ. In ke kul 28 beṭe aur 60 beṭiyañ paidā huīñ. Lekin Mākā bint Abīsalūm Rahubiyām ko sab se zyādā pyāri thī. ²²Us ne Mākā ke pahlauṭhe Abiyāh ko us ke bhāiyoñ kā sarbarāh banā diyā aur muqarrar kiyā ki yih beṭā mere bād bādshāh banegā. ²³Rahubiyām ne apne beṭoñ se baṛī samajhdārī ke sāth sulūk kiyā, kyonki us ne unheñ alag alag karke Yahūdāh aur Binyamīn ke püre qabāylī ilāqe aur tamām qilāband shahroñ meñ basā diyā. Sāth sāth wuh unheñ kasrat kī ḳhurāk aur bīwiyañ muhaiyā kartā rahā.

12

Misr kī Yahūdāh par Fatah

¹Jab Rahubiyām kī saltanat zor pakaṛ kar mazbūt ho gaī to us ne tamām Isrāil samet Rab kī shariāt ko tark kar diyā. ²Un kī Rab se bewafāi kā natījā yih niklā ki Rahubiyām ki hukūmat ke pāñchweñ sāl meñ Misr ke bādshāh Sīsaq ne Yarūshalam par hamlā kiyā. ³Us kī fauj bahut baṛī thī. 1,200 rathoñ ke alāwā 60,000 ghurṣawār aur Libiyā, Sukkiyoñ ke mulk aur Ethiopiya ke beshumār piyādā sipāhī the. ⁴Yake bād digare Yahūdāh ke qilāband shahroñ par qabzā karte karte Misrī bādshāh Yarūshalam tak pahuñch gayā.

⁵Tab Samāyāh nabī Rahubiyām aur Yahūdāh ke un buzurgoñ ke pās āyā jinhoñ ne Sīsaq ke āge āge bhāg kar Yarūshalam meñ panāh lī thī. Us ne un se kahā, “Rab farmātā hai, ‘Tum ne mujhe tark kar diyā hai, is lie ab main tumheñ tark karke Sīsaq ke hawāle kar dūngā.’” ⁶Yih paighām sun kar Rahubiyām aur Yahūdāh ke buzurgoñ ne baṛī inkisāri ke sāth taslīm kiyā ki Rab hī ādil hai. ⁷Un kī yih ājizī dekh kar Rab ne Samāyāh se kahā, “Chūnki unhoñ ne baṛī ḳhāksāri se apnā ḡhalat rawaiyā taslīm kar liyā hai is lie main unheñ tabāh nahīn karūnga balki jald hī unheñ rihā karūnga. Merā ḡhazab Sīsaq ke zariye Yarūshalam par nāzil nahīn hogā. ⁸Lekin wuh is qaum ko zarūr apne tābe kar rakhegā. Tab wuh samajh lenge ki merī ḳhidmat karne aur digar mamālik ke bādshāhoñ kī ḳhidmat karne meñ kyā farq hai.”

⁹Misr ke bādshāh Sīsaq ne Yarūshalam par hamlā karte waqt Rab ke ghar aur shāhī mahal ke tamām ḳhazāne lūt lie. Sone kī wuh dhāleñ bhī chhīn lī gaīñ jo Sulemān ne banwāi thiñ. ¹⁰In kī jagah Rahubiyām ne pital kī dhāleñ banwāiñ aur unheñ un muhāfizoñ ke afsaroñ ke sapurd kiyā jo shāhī mahal ke darwāze kī pahrādārī karte the. ¹¹Jab bhī bādshāh Rab ke ghar meñ jātā tab muhāfiz yih dhāleñ uṭhā kar sāth le jāte. Is ke bād wuh unheñ pahredāroñ ke kamre meñ wāpas le jāte the.

¹² Chūnki Rahubiyām ne baṛī inkisārī se apnā ḡhalat rawaiyā taslīm kiyā is lie Rab kā us par ḡhazab thanḡā ho gayā, aur wuh pūre taur par tabāh na huā. Darhaqiqat Yahūdāh meñ ab tak kuchh na kuchh pāyā jātā thā jo achchhā thā.

Rahubiyām kī Maut

¹³ Rahubiyām kī saltanat ne dubārā taqwiyat pāī, aur Yarūshalam meñ rah kar wuh apnī hukūmat jāri rakh sakā. ⁴¹ Sāl kī umr meñ wuh taḡhtnashīn huā thā, aur wuh 17 sāl bādshāh rahā. Us kā dārul-hukūmat Yarūshalam thā, wuh shahr jise Rab ne tamām Isrāīlī qabiloñ meñ se chun liyā tāki us meñ apnā nām qāym kare. Us kī mān Nāmā Ammonī thī. ¹⁴ Rahubiyām ne achchhī zindagī na guzārī, kyonki wuh pūre dil se Rab kā tālib na rahā thā.

¹⁵ Bāqī jo kuchh Rahubiyām kī hukūmat ke daurān shurū se le kar āḡhir tak huā us kā Samāyāh nabī aur ḡhaibbīn Iddū kī tārīkhī kitāb meñ bayān hai. Wahān us ke nasabnāme kā zikr bhī hai. Donoñ bādshāhoñ Rahubiyām aur Yarubiyām ke jīte-jī un ke darmiyān jang jāri rahī. ¹⁶ Jab Rahubiyām mar kar apne bāpdādā se jā milā to use Yarūshalam ke us hisse meñ dafnāyā gayā jo ‘Dāūd kā Shahr’ kahlātā hai. Phir us kā beṭā Abiyāh taḡhtnashīn huā.

13

Yahūdāh kā Bādshāh Abiyāh

¹ Abiyāh Isrāīl ke bādshāh Yarubiyām Awwal kī hukūmat ke 18weñ sāl meñ Yahūdāh kā bādshāh banā. ² Wuh tin sāl bādshāh rahā, aur us kā dārul-hukūmat Yarūshalam thā. Us kī mān Mākā bint Ūriyel Jibiyā kī rahne wālī thī.

Ek din Abiyāh aur Yarubiyām ke darmiyān jang chhīṛ gaī. ³ 4,00,000 tajrabākār faujiyoñ ko jamā karke Abiyāh Yarubiyām se larne ke lie niklā. Yarubiyām 8,00,000 tajrabākār faujiyoñ ke sāth us ke muḡābil saf-ārā huā. ⁴ Phir Abiyāh ne Ifrāīm ke pahārī ilāqe ke pahār Samraim par chaṛḡ kar buland āwāz se pukārā,

“Yarubiyām aur tamām Isrāīliyo, merī bāt sunē! ⁵ Kyā āp ko nahīn mālūm kī Rab Isrāīl ke Ḳhudā ne Dāūd se namak kā abadī ahd bāndh kar use aur us kī aulād ko hameshā ke lie Isrāīl kī saltanat atā kī hai? ⁶ To bhī Sulemān bin Dāūd kā mulāzim Yarubiyām bin Nabāt apne mālik ke ḡhilāf utḡ kar bāḡhī ho gayā. ⁷ Us ke irdgird kuchh badmāsh jamā hue aur Rahubiyām bin Sulemān kī mukḡhālafat karne lage. Us waḡt wuh jawān aur nātajrabākār thā, is lie un kā sahīh muḡābalā na kar sakā.

⁸ Aur ab āp wāqāī samajhte haiñ kī ham Rab kī bādshāhī par fatah pā sakte haiñ, usī bādshāhī par jo Dāūd kī aulād ke hāth meñ hai. Āp samajhte haiñ kī āp kī fauj bahut hī baṛī hai, aur kī sone ke bachhṛe āp ke sāth haiñ, wuhī but jo Yarubiyām ne āp kī pūjā ke lie taiyār kar rakhe haiñ. ⁹ Lekin āp ne Rab ke imāmoñ yānī Hārūn kī aulād ko Lāwiyōñ samet mukl se nikāl kar un kī jagah aise pūjārī ḡhidmat ke lie muḡarrar kie jaise butparast qaumoñ meñ pāe jāte haiñ. Jo bhī chāhtā hai kī use maḡhsūs karke imām banāyā jāe use sirf ek jawān bail aur sāt menḡhe pesh karne kī zarūrat hai. Yih in nām-nihād ḡhudāoñ kā pūjārī banane ke lie kāfī hai.

¹⁰ Lekin jahān tak hamārā tālluḡ hai Rab hī hamārā Ḳhudā hai. Ham ne use tark nahīn kiyā. Sirf Hārūn kī aulād hī hamāre imām haiñ. Sirf yih aur Lāwī Rab kī ḡhidmat karte haiñ. ¹¹ Yihī subah-shām use bhasm hone wālī

qurbāniyān aur k̄hushbūdār baḵhūr pesh karte haiñ. Pāk mez par Rab ke lie maḵsūs rotīyān rakhnā aur sone ke shamādān ke charāgh jalānā inhīn kī zimmedārī rahī hai. Ġharz, ham Rab apne K̄hudā kī hidāyat par amal karte haiñ jabki āp ne use tark kar diyā hai. ¹² Chunānche Allāh hamāre sāth hai. Wuhī hamārā rāhnumā hai, aur us ke imām turam bajā kar āp se laṛne kā elān kareñge. Isrāil ke mardo, khabardār! Rab apne bāpdādā ke K̄hudā se mat laṛnā. Yih jang āp jīt hī nahīn sakte!”

¹³ Itne meñ Yarubiyām ne chupke se kuchh dastoñ ko Yahūdāh kī fauj ke pichhe bhej diyā tāki wahān tāk meñ baiṭh jāeñ. Yoñ us kī fauj kā ek hissā Yahūdāh kī fauj ke sāmne aur dūsrā hissā us ke pichhe thā. ¹⁴ Achānak Yahūdāh ke faujiyoñ ko patā chālā kī dushman sāmne aur pichhe se ham par hamlā kar rahā hai. Chiḳhte-chillāte hue unhoñ ne Rab se madad māngī. Imāmoñ ne apne turam bajāe ¹⁵ aur Yahūdāh ke mardoñ ne jang kā nārā lagāyā. Jab un kī āwāzeñ buland huīñ to Allāh ne Yarubiyām aur tamām Isrāiliyoñ ko shikast de kar Abiyāh aur Yahūdāh kī fauj ke sāmne se bhagā diyā. ¹⁶ Isrāilī farār hue, lekin Allāh ne unheñ Yahūdāh ke hawāle kar diyā. ¹⁷ Abiyāh aur us ke log unheñ barā nuḡsān pahuñchā sake. Isrāil ke 5,00,000 tajrabākār faujī maidān-e-jang meñ māre gae. ¹⁸ Us waqt Isrāil kī barī be’izzatī huī jabki Yahūdāh ko taqwiyaṭ mili. Kyonki wuh Rab apne bāpdādā ke K̄hudā par bharosā rakhte the.

¹⁹ Abiyāh ne Yarubiyām kā taqqub karte karte us se tīn shahr gird-onawāh kī ābādiyoñ samet chhīn lie, Baitel, Yasānā aur Ifron. ²⁰ Abiyāh ke jīte-jī Yarubiyām dubārā taqwiyaṭ na pā sakā, aur thoṛī der ke bād Rab ne use mār diyā. ²¹ Us ke muqābale meñ Abiyāh kī taqat baṛhtī gai. Us kī 14 bīwiyoñ ke 22 beṭe aur 16 beṭiyān paidā huīñ.

²² Bāqī jo kuchh Abiyāh kī hukūmat ke daurān huā aur jo kuchh us ne kiyā aur kahā, wuh Iddū Nabī kī Kitāb meñ bayān kiyā gayā hai.

14

¹ Jab Abiyāh mar kar apne bāpdādā se jā milā to use Yarūshalam ke us hisse meñ dafnāyā gayā jo ‘Dāūd kā Shahr’ kahlātā hai. Phir us kā beṭā Āsā taḳhtnashīn huā.

Yahūdāh kā Bādshāh Āsā

Āsā kī hukūmat ke taht mulk meñ 10 sāl tak amn-o-amān qāym rahā. ² Āsā wuh kuchh kartā rahā jo Rab us ke K̄hudā ke nazdik achchhā aur ṭhīk thā. ³ Us ne ajnabī mābūdoñ kī qurbāngāhoñ ko ūñchī jaghoñ ke mandiroñ samet girā kar dewatāoñ ke lie maḵsūs kie gae satūnoñ ko ṭukre ṭukre kar diyā aur Yasirat Dewī ke khambe kāṭ ḍāle. ⁴ Sāth sāth us ne Yahūdāh ke bāshindoñ ko hidāyat dī ki wuh Rab apne bāpdādā ke K̄hudā ke tālib hoñ aur us ke ahkām ke tābe raheñ. ⁵ Yahūdāh ke tamām shahroñ se us ne baḵhūr kī qurbāngāheñ aur ūñchī jaghoñ ke mandir dūr kar die. Chunānche us kī hukūmat ke daurān bādshāhī meñ sukūn rahā.

⁶ Amn-o-amān ke in sāloñ ke daurān Āsā Yahūdāh meñ kai shahroñ kī qilābandī kar sakā. Jang kā ḳhatrā nahīn thā, kyonki Rab ne use sukūn muhaiyā kiyā. ⁷ Bādshāh ne Yahūdāh ke bāshindoñ se kahā, “Āeñ, ham in shahroñ kī qilābandī kareñ! Ham in ke irdgird fasileñ banā kar unheñ burjoñ, darwāzoñ aur kunḍoñ se mazbūt kareñ. Kyonki ab tak mulk hamāre hāth meñ hai. Chūñki ham Rab apne K̄hudā ke tālib rahe haiñ is lie us ne hamen chāroñ taraf sulah-salāmātī muhaiyā kī hai.” Chunānche qilābandī kā kām shurū huā balki takmil tak pahuñch sakā.

Ethopiya par Fatah

⁸ Āsā kī fauj meñ baṛī dhāloñ aur nezoñ se lais Yahūdāh ke 3,00,000 afrād the. Is ke alāwā chhoṭī dhāloñ aur kamānoñ se musallah Binyamīn ke 2,80,000 afrād the. Sab tajrabākār faujī the.

⁹ Ek din Ethiopiya ke bādshāh Zārah ne Yahūdāh par hamlā kiyā. Us ke beshumār faujī aur 300 rath the. Baṛthe baṛthe wuh Maresā tak pahuñch gayā. ¹⁰ Āsā us kā muqābalā karne ke lie niklā. Wādī-e-Safātā meñ donoñ faujeñ larne ke lie saf-ārā huīñ. ¹¹ Āsā ne Rab apne Ḳhudā se iltamās kī, “Ai Rab, sirf tū hī bebason ko tāqatwaron ke hamloñ se mahfūz rakh saktā hai. Ai Rab hamāre Ḳhudā, hamārī madad kar! Kyoñki ham tujh par bharosā rakhte haiñ. Terā hī nām le kar ham is baṛī fauj kā muqābalā karne ke lie nikle haiñ. Ai Rab, tū hī hamārā Ḳhudā hai. Aisā na hone de kī insān terī marzī kī khilāfwarzī karne meñ kāmyāb ho jāe.”

¹² Tab Rab ne Āsā aur Yahūdāh ke dekhte dekhte dushman ko shikast dī. Ethiopiya ke faujī farār hue, ¹³ aur Āsā ne apne faujiyon ke sāth Jirār tak un kā tāqqub kiyā. Dushman ke itne afrād halāk hue ki us kī fauj bād meñ bahāl na ho sakī. Rab Ḳhud aur us kī fauj ne dushman ko tabāh kar diyā thā. Yahūdāh ke mardoñ ne bahut-sā māl lūṭ liyā. ¹⁴ Wuh Jirār ke irdgird ke shahroñ par bhī qabzā karne meñ kāmyāb hue, kyoñki maqāmī logoñ meñ Rab kī dahshat phail gāī thī. Natīje meñ in shahroñ se bhī bahut-sā māl chhīn liyā gayā. ¹⁵ Is muhimm ke daurān unhoñ ne gallābānoñ kī khaimāgāhoñ par bhī hamlā kiyā aur un se kasrat kī bheṛ-bakriyāñ aur unṭ lūṭ kar apne sāth Yarūshalam le āe.

15

Āsā Rab se Ahd kī Tadjīd Kartā Hai

¹ Allāh kā Rūh Azariyāh bin Odīd par nāzil huā, ² aur wuh Āsā se milne ke lie niklā aur kahā, “Ai Āsā aur Yahūdāh aur Binyamīn ke tamām bāshindo, merī bāt suno! Rab tumhāre sāth hai agar tum usī ke sāth raho. Agar tum us ke tālib raho to use pā loge. Lekin jab bhī tum use tark karo to wuh tumhīñ ko tark karegā. ³ Lambe arse tak Isrāīlī haqīqī Ḳhudā ke baḡhair zindagī guzārte rahe. Na koī imām thā jo unheñ Allāh kī rāh sikhātā, na shariāt. ⁴ Lekin jab kabhī wuh musibat meñ phañs jāte to dubārā Rab Isrāīl ke Ḳhudā ke pās lauṭ āte. Wuh use talāsh karte aur natīje meñ use pā lete. ⁵ Us zamāne meñ safr karnā khatarnāk hotā thā, kyoñki amn-o-amān kahīñ nahīñ thā. ⁶ Ek qaum dūsri qaum ke sāth aur ek shahr dūsre ke sāth laṛṭā rahtā thā. Is ke pīchhe Allāh kā hāth thā. Wuhī unheñ har qism kī musibat meñ dāltā rahā. ⁷ Lekin jahañ tak tumhārā tālluq hai, mazbūt ho aur himmat na hāro. Allāh zarūr tumhārī mehnat kā ajr degā.”

⁸ Jab Āsā ne Odīd ke beṭe Azariyāh Nabī kī peshgoī sunī to us kā hauslā baṛh gayā, aur us ne apne pūre ilāqe ke ghinaune butoñ ko dūr kar diyā. Is meñ Yahūdāh aur Binyamīn ke alāwā Ifrāīm ke pahārī ilāqe ke wuh shahr shāmil the jin par us ne qabzā kar liyā thā. Sāth sāth us ne us qurbāngāh kī marammat karwāī jo Rab ke ghar ke darwāze ke sāmne thī. ⁹ Phir us ne Yahūdāh aur Binyamīn ke tamām logoñ ko Yarūshalam bulāyā. Un Isrāīliyon ko bhī dāwat milī jo Ifrāīm, Manassī aur Shamāun ke qabāyilī ilāqoñ se muntaqil ho kar Yahūdāh meñ ābād hue the. Kyoñki beshumār log yih dekh kar ki Rab Āsā kā Ḳhudā us ke sāth hai Isrāīl se nikal kar Yahūdāh meñ jā base the.

¹⁰ Āsā Bādshāh kī hukūmat ke 15weñ sāl aur tīsre mahīne meñ sab Yarūshalam meñ jamā hue. ¹¹ Wahāñ unhoñ ne lūṭe hue māl meñ se Rab ko 700 bail aur 7,000 bheṛ-bakriyāñ qurbān kar diñ. ¹² Unhoñ ne ahd bāndhā, ‘Ham pūre dil-o-jān se Rab apne bāpdādā ke Ḳhudā ke tālib raheñge. ¹³ Aur jo Rab Isrāil ke Ḳhudā kā tālib nahīñ rahegā use sazā-e-maut di jāegī, ḳhāh wuh chhoṭā ho yā baṛā, mard ho yā aurat.’ ¹⁴ Buland āwāz se unhoñ ne ḳasam khā kar Rab se apnī wafādārī kā elān kiyā. Sāth sāth turam aur narsinge bajte rahe. ¹⁵ Yih ahd tamām Yahūdāh ke lie ḳhushī kā bāis thā, kyonki unhoñ ne pūre dil se ḳasam khā kar use bāndhā thā. Aur chūnki wuh pūre dil se Ḳhudā ke tālib the is lie wuh use pā bhī sake. Natīje meñ Rab ne unheñ chāroñ taraf amn-o-amān muhaiyā kiyā.

¹⁶ Āsā kī māñ Mākā bādshāh kī māñ hone ke bāis bahut asar-o-rasūḳh rakhtī thī. Lekin Āsā ne yih ohdā ḳhatm kar diyā jab māñ ne Yasīrat Dewī kā ḡhinaunā khambā banwā liyā. Āsā ne yih but kaṭwā kar ṭukre ṭukre kar diyā aur Wādī-e-Qidron meñ jalā diyā. ¹⁷ Afsos ki us ne Isrāil kī ūñchī jaghoñ ke mandiroñ ko dūr na kiyā. To bhī Āsā apne jīte-jī pūre dil se Rab kā wafādār rahā. ¹⁸ Sonā-chāñdī aur bāqī jītnī chīzeñ us ke bāp aur us ne Rab ke lie maḳhsūs ki thiñ un sab ko wuh Rab ke ghar meñ layā.

¹⁹ Āsā kī hukūmat ke 35weñ sāl tak jang dubārā na chhiṛī.

16

Shām ke sāth Āsā kā Muāhadā

¹ Āsā kī hukūmat ke 36weñ sāl meñ Isrāil ke bādshāh Bāshā ne Yahūdāh par hamlā karke Rāmā Shahr kī qilābandī kī. Maḳsad yih thā ki na koī Yahūdāh ke mulk meñ dāḳhil ho sake, na koī wahāñ se nikal sake.

² Jawāb meñ Āsā ne Shām ke bādshāh Bin-hadad ke pās wafd bhejā jis kā dārul-hukūmat Damishq thā. Us ne Rab ke ghar aur shāhī mahal ke ḳhazānoñ kī sonā-chāñdī wafd ke sapurd karke Damishq ke bādshāh ko paīghām bhejā. ³ “Merā āp ke sāth ahd hai jis tarah mere bāp kā āp ke bāp ke sāth ahd thā. Guzārish hai ki āp sone-chāñdī kā yih tohfā qabūl karke Isrāil ke bādshāh Bāshā ke sāth apnā ahd mansūḳh kar deñ tāki wuh mere mulk se nikal jāe.”

⁴ Bin-hadad muttāfiq huā. Us ne apne faujī afsaroñ ko Isrāil ke shahroñ par hamlā karne ke lie bhej diyā to unhoñ ne Aiyyūn, Dān, Abil-māym aur Naftālī ke un tamām shahroñ par qabzā kar liyā jin meñ shāhī godām the. ⁵ Jab Bāshā ko is kī ḳhabar milī to us ne Rāmā kī qilābandī karne se bāz ā kar apnī yih muhīm chhoṛ di.

⁶ Phir Āsā Bādshāh ne Yahūdāh ke tamām mardoñ kī bhartī karke unheñ Rāmā bhej diyā tāki wuh un tamām pattharoñ aur shahtīroñ ko uṭhā kar le jāeñ jin se Bāshā Bādshāh Rāmā kī qilābandī karnā chāhtā thā. Is sāmān se Āsā ne Jibā aur Misfāh shahroñ kī qilābandī kī.

Āsā ke Āḳhīrī Sāl aur Maut

⁷ Us waqt Hanānī Ḡhaibbin Yahūdāh ke bādshāh Āsā ko milne āyā. Us ne kahā, “Afsos ki āp ne Rab apne Ḳhudā par etamād na kiyā balki Arām ke bādshāh par, kyonki is kā burā natījā nīklā hai. Rab Shām ke bādshāh kī fauj ko āp ke hawale karne ke lie taiyār thā, lekin ab yih mauqā jāta rahā hai. ⁸ Kyā āp bhūl gae haiñ ki Ethiopiya aur Libiya kī kitnī baṛī fauj āp se laṛne āī thī? Un ke sāth kasrat ke rath aur ḡhurṣawār bhī the. Lekin

us waqt āp ne Rab par etamād kiyā, aur jawāb meñ us ne unheñ āp ke hawāle kar diyā. ⁹ Rab to apnī nazar pūrī rū-e-zamīn par daurātā rahtā hai tāki un kī taqwiyaat kare jo pūrī wafādārī se us se lipṭe rahte haiñ. Āp kī ahmaqānā harkat kī wajah se āp ko ab se mutawātir jangeñ tang kartī raheñgī.” ¹⁰ Yih sun kar Āsā ghusse se lāl-pīlā ho gayā. Āpe se bāhar ho kar us ne hukm diyā kī nabī ko giriftār karke us ke pāñw kāṭh meñ ṭhoñko. Us waqt se Āsā apnī qaum ke kaī logoñ par zulm karne lagā.

¹¹ Bāqī jo kuchh shurū se le kar ākhir tak Āsā kī hukūmat ke daurān huā wuh ‘Shāhān-e-Yahūdāh-o-Isrāīl kī Tārīkh’ kī kitāb meñ bayān kiyā gayā hai. ¹² Hukūmat ke 39weñ sāl meñ us ke pāñwoñ ko bīmārī lag gāi. Go us kī burī hālat thī to bhī us ne Rab ko talāsh na kiyā balki sirf dākṭaroñ ke pīchhe par gayā. ¹³ Hukūmat ke 41weñ sāl meñ Āsā mar kar apne bāpdād se jā milā. ¹⁴ Us ne Yarūshalam ke us hisse meñ jo ‘Dāūd kā Shahr’ kahlātā hai apne lie chaṭān meñ qabr tarāshī thī. Ab use is meñ dafn kiyā gayā. Janāze ke waqt logoñ ne lāsh ko ek palang par liṭā diyā jo balsān ke tel aur mukhtalif qism ke kḥushbūdār marhamoñ se dhāñpā gayā thā. Phir us ke ehtirām meñ lakaṛī kā zabardast dher jalāyā gayā.

17

Yahūdāh kā Bādshāh Yahūsafat

¹ Āsā ke bād us kā beṭā Yahūsafat takhtnashīn huā. Us ne Yahūdāh kī tāqat baṛhāi tāki wuh Isrāīl kā muqābalā kar sake. ² Yahūdāh ke tamām qilāband shahroñ meñ us ne daste biṭhāe. Yahūdāh ke pūre qabāyilī ilāqe meñ us ne chaukiyañ taiyār kar rakhiñ aur isī tarah Ifrāīm ke un shahroñ meñ bhī jo us ke bāp Āsā ne Isrāīl se chhīn lie the. ³ Rab Yahūsafat ke sāth thā, kyōñki wuh Dāūd ke namūne par chaltā thā aur Bāl dewatāoñ ke pīchhe na lagā. ⁴ Isrāīl ke bādshāhoñ ke baraks wuh apne bāp ke Kḥudā kā tālib rahā aur us ke ahkām par amal kartā rahā. ⁵ Isī lie Rab ne Yahūdāh par Yahūsafat kī hukūmat ko tāqatwar banā diyā. Log tamām Yahūdāh se ā kar use tohfe dete rahe, aur use baṛī daulat aur izzat mili. ⁶ Rab kī rāhoñ par chalte chalte use baṛā hauslā huā aur natīje meñ us ne ūñchī jaghoñ ke mandiroñ aur Yasīrat Dewī ke khamboñ ko Yahūdāh se dūr kar diyā.

⁷ Apnī hukūmat ke tīsre sāl ke daurān Yahūsafat ne apne mulāzimoñ ko Yahūdāh ke tamām shahroñ meñ bhejā tāki wuh logoñ ko Rab kī shariyat kī tālīm deñ. In afsarōñ meñ Bin-kḥail, Abadiyāh, Zakariyāh, Nataniyēl aur Mikāyāh shāmil the. ⁸ Un ke sāth 9 Lāwī banām Samāyāh, Nataniyāh, Zabadiyāh, Asāhel, Samīrāmot, Yahūnatan, Adūniyāh, Tūbiyāh, aur Tūb-adūniyāh the. Imāmoñ kī taraf se Ilisamā aur Yahūrām sāth gae. ⁹ Rab kī Shariyat kī Kitāb apne sāth le kar in ādmiyoñ ne Yahūdāh meñ shahr bashahr jā kar logoñ ko tālīm di.

¹⁰ Us waqt Yahūdāh ke paṛosī mamālik par Rab kā kḥauf chhā gayā, aur unhoñ ne Yahūsafat se jang karne kī jurrat na kī. ¹¹ Kḥarāj ke taur par use Filistiyoñ se hadiye aur chāñdī miltī thī, jabki Arab use 7,700 menḍhe aur 7,700 bakre diyā karte the. ¹² Yoñ Yahūsafat kī tāqat baṛhṭī gāi. Yahūdāh kī kaī jaghoñ par us ne qīle aur shāhī godām ke shahr tāmīr kie. ¹³ Sāth sāth us ne Yahūdāh ke shahroñ meñ zarūriyat-e-zindagī ke baṛe zakḥīre jamā kie aur Yarūshalam meñ tajrabākār faujī rakhe.

¹⁴ Yahūsafat kī fauj ko kunboñ ke mutābiq tartīb diyā gayā thā. Yahūdāh ke qabile kā kamāñdar Adnā thā. Us ke taht 3,00,000 tajrabākār faujī the.

¹⁵ Us ke alāwā Yūhanān thā jis ke taht 2,80,000 afrād the ¹⁶ aur Amasiyāh bin Zikrī jis ke taht 2,00,000 afrād the. Amasiyāh ne apne āp ko razākārānā taur par Rab kī k̄hidmat ke lie waqf kar diyā thā. ¹⁷ Binyamīn ke qabile kā kamānḍar Ilyadā thā jo zabardast faujī thā. Us ke taht kamān aur ḍhalōn se lais 2,00,000 faujī the. ¹⁸ Us ke alāwā Yahūzabad thā jis ke 1,80,000 musallah ādmī the.

¹⁹ Sab fauj meñ bādshāh kī k̄hidmat saranjām dete the. Un meñ wuh faujī nahīn shumār kie jāte the jinheñ bādshāh ne pūre Yahūdāh ke qilāband shahron meñ rakhā huā thā.

18

Jhūṭe Nabiyōn aur Mikāyāh kā Muqābalā

¹ Gharz Yahūsafat ko barī daulat aur izzat hāsīl huī. Us ne apne pahlauṭhe kī shādī Isrāil ke bādshāh Aḳhiyab kī beṭī se karāī.

² Kuchh sāl ke bād wuh Aḳhiyab se milne ke lie Sāmariya gayā. Isrāil ke bādshāh ne Yahūsafat aur us ke sāthiyōn ke lie bahut-sī bher-bakriyān aur gāy-bail zabah kie. Phir us ne Yahūsafat ko apne sāth Rāmāt-jiliyād se jang karne par uksāyā. ³ Aḳhiyab ne Yahūsafat se sawāl kiyā, “Kyā āp mere sāth Rāmāt-jiliyād jāenge tāki us par qabzā karen?” Us ne jawāb diyā, “Jī zarūr, ham to bhāī haiñ, merī qaum ko apnī qaum samjheñ! Ham āp ke sāth mil kar laṛne ke lie nikleñge. ⁴ Lekin mehrbānī karke pahle Rab kī marzī mālūm kar leñ.”

⁵ Isrāil ke bādshāh ne 400 nabiyōn ko bulā kar un se pūchhā, “Kyā ham Rāmāt-jiliyād par hamlā karen yā main is irāde se bāz rahūn?” Nabiyōn ne jawāb diyā, “Jī, karen, kyōnki Allāh use bādshāh ke hawāle kar degā.”

⁶ Lekin Yahūsafat mutma’in na huā. Us ne pūchhā, “Kyā yahān Rab kā koī nabī nahīn jis se ham dariyāft kar sakeñ?” ⁷ Isrāil kā bādshāh bolā, “Hāñ, ek to hai jis ke zariye ham Rab kī marzī mālūm kar sakte haiñ. Lekin main us se nafrat kartā hūñ, kyōnki wuh mere bāre meñ kabhī bhī achchhī peshgoī nahīn kartā. Wuh hameshā burī peshgoiyān sunātā hai. Us kā nām Mikāyāh bin Imlā hai.” Yahūsafat ne etarāz kiyā, “Bādshāh aisi bāt na kahe!” ⁸ Tab Isrāil ke bādshāh ne kisī mulāzim ko bulā kar hukm diyā, “Mikāyāh bin Imlā ko fauran hamāre pās pahuñchā denā!”

⁹ Aḳhiyab aur Yahūsafat apne shāhī libās pahne hue Sāmariya ke darwāze ke qarīb apne apne taḳht par baiṭhe the. Yih aisi khulī jagah thī jahān anāj gāhā jāta thā. Tamām 400 nabī wahān un ke sāmne apnī peshgoiyān pesh kar rahe the. ¹⁰ Ek nabī banām Sidqiyāh bin Kanānā ne apne lie lohe ke sīng banā kar elān kiyā, “Rab farmātā hai ki in sīngoñ se tū Shām ke faujiyōn ko mār mār kar halāk kar degā.”

¹¹ Dūsre nabī bhī is qism kī peshgoiyān kar rahe the, “Rāmāt-jiliyād par hamlā karen, kyōnki āp zarūr kāmyāb ho jāenge. Rab shahr ko āp ke hawāle kar degā.”

¹² Jis mulāzim ko Mikāyāh ko bulāne ke lie bhejā gayā thā us ne rāste meñ use samjhāyā, “Dekheñ, bāqī tamām nabī mil kar kah rahe haiñ ki bādshāh ko kāmyābī hāsīl hogī. Āp bhī aisi hī bāteñ karen, āp bhī fatah kī peshgoī karen!” ¹³ Lekin Mikāyāh ne etarāz kiyā, “Rab kī hayāt kī qasam, main bādshāh ko sirf wuhī kuchh batāūngā jo merā Ḳhudā farmāega.”

¹⁴ Jab Mikāyāh Aḳhiyab ke sāmne kharā huā to bādshāh ne pūchhā, “Mikāyāh, kyā ham Rāmāt-jiliyād par hamlā karen yā main is irāde se bāz rahūn?”

Mikāyāh ne jawāb diyā, “Us par hamlā karen, kyonki unheñ āp ke hawāle kar diyā jāegā, aur āp ko kāmyābī hāsīl hogī.” ¹⁵ Bādshāh nārāz huā, “Mujhe kitnī dafā āp ko samjhānā paregā ki āp qasam khā kar mujhe Rab ke nām meñ sirf wuh kuchh sunēñ jo haqīqat hai.”

¹⁶ Tab Mikāyāh ne jawāb meñ kahā, “Mujhe tamām Isrāīl gallābān se mahrum bhej-bakriyon kī tarah paharōñ par bikhrā huā nazar āyā. Phir Rab mujh se hamkalām huā, ‘In kā koī mālik nahīñ hai. Har ek salāmatī se apne ghar wāpas chalā jāe.’”

¹⁷ Isrāīl ke bādshāh ne Yahūsafat se kahā, “Lo, kyā main ne āp ko nahīñ batāyā thā ki yih shaḡhs hameshā mere bāre meñ burī peshgoiyān kartā hai?”

¹⁸ Lekin Mikāyāh ne apnī bāt jāri rakhī, “Rab kā farmān sunēñ! Main ne Rab ko us ke taḡht par baiṡhe dekhā. Āsmān kī pūrī fauj us ke dāēñ aur bāēñ hāth kharī thī. ¹⁹ Rab ne pūchhā, ‘Kaun Isrāīl ke bādshāh Aḡhiyab ko Rāmāt-jiliyād par hamlā karne par uksāegā tāki wuh wahāñ jā kar mar jāe?’ Ek ne yih mashwarā diyā, dūsre ne wuh. ²⁰ Āḡhirkār ek rūh Rab ke sāmne kharī huī aur kahne lagī, ‘Main use uksāūngī’. Rab ne sawāl kiyā, ‘Kis tarah?’ ²¹ Rūh ne jawāb diyā, ‘Main nīkal kar us ke tamām nabiyōñ par yoñ qābū pāūngī ki wuh jhūṡ hī boleñge.’ Rab ne farmāyā, ‘Tū kāmyāb hogī. Jā aur yoñ hī kar!’ ²² Ai bādshāh, Rab ne āp par āfat lāne kā faislā kar liyā hai, is lie us ne jhūṡī rūh ko āp ke in tamām nabiyōñ ke muñh meñ ḡāl diyā hai.”

²³ Tab Sidqiyāh bin Kanānā ne āge baṡh kar Mikāyāh ke muñh par thappaṡ marā aur bolā, “Rab kā Rūh kis tarah mujh se nīkal gayā tāki tujh se bāt kare?” ²⁴ Mikāyāh ne jawāb diyā, “Jis dīn āp kabhī is kamre meñ, kabhī us meñ khisak kar chhupne kī koshish kareñge us dīn āp ko patā chalegā.”

²⁵ Tab Aḡhiyab Bādshāh ne hukm diyā, “Mikāyāh ko shahr par muḡarrar afsar Amūn aur mere beṡe Yuās ke pās wāpas bhej do! ²⁶ Unheñ batā denā, ‘Is ādmī ko jel meñ ḡāl kar mere sahīh-salāmat wāpas āne tak kam se kam roṡī aur pānī diyā karen.’” ²⁷ Mikāyāh bolā, “Agar āp sahīh-salāmat wāpas āēñ to matlab hogā ki Rab ne merī marīfat bāt nahīñ kī.” Phir wuh sāth kharē logoñ se muḡhātīb huā, “Tamām log dhyān deñ!”

Aḡhiyab Rāmāt ke Qarīb Mar Jātā Hai

²⁸ Is ke bād Isrāīl kā bādshāh Aḡhiyab aur Yahūdāh kā bādshāh Yahūsafat mil kar Rāmāt-jiliyād par hamlā karne ke lie rawānā hue. ²⁹ Jang se pahle Aḡhiyab ne Yahūsafat se kahā, “Main apnā bhes badal kar maidān-e-jang meñ jāūngā. Lekin āp apnā shāhī libās na utāreñ.” Chunāñche Isrāīl kā bādshāh apnā bhes badal kar maidān-e-jang meñ āyā. ³⁰ Shām ke bādshāh ne rathōñ par muḡarrar apne afsarōñ ko hukm diyā thā, “Sirf aur sirf bādshāh par hamlā karen. Kisī aur se mat larñā, khāh wuh chhoṡā ho yā baṡā.”

³¹ Jab larāī chhīṡ gaī to rathōñ ke afsar Yahūsafat par ṡūṡ pare, kyonki unhoñ ne kahā, “Yihī Isrāīl kā bādshāh hai!” Lekin jab Yahūsafat madad ke lie chillā uṡhā to Rab ne us kī sunī. Us ne un kā dhyān Yahūsafat se khīñch liyā, ³² kyonki jab dushmanōñ ko mālum huā ki yih Aḡhiyab Bādshāh nahīñ hai to wuh us kā tāqqub karne se bāz āe. ³³ Lekin kisī ne khās nishānā bāñdhe baḡhair apnā tīr chalāyā to wuh Aḡhiyab ko aisī jagah jā lagā jahāñ zirābaktar kā joṡ thā. Bādshāh ne apne rathbān ko hukm diyā, “Rath ko moṡ kar mujhe maidān-e-jang se bāhar le jāo!”

Mujhe choṭ lag gāi hai.”³⁴ Lekin chūnki us pūre din shadīd qism kī larāī jāri rahī, is lie bādshāh apne rath meñ ṭek lagā kar dushman ke muqābil kharā rahā. Jab sūraj ghurūb hone lagā to wuh mar gayā.

19

¹ Lekin Yahūdāh kā bādshāh Yahūsafat sahīh-salāmat Yarūshalam aur apne mahal meñ pahuñchā. ² Us waqt Yāhū bin Hanānī jo ghaibbīn thā use milne ke lie nīklā aur bādshāh se kahā, “Kyā yih ṭhīk hai kī āp sharīr kī madad karen? Āp kyon un ko pyār karte haiñ jo Rab se nafrat karte haiñ? Yih dekh kar Rab kā ghazab āp par nāzil huā hai. ³ To bhī āp meñ achchhī bāteñ bhī pāī jāti haiñ. Āp ne Yasīrat Dewi ke khamboñ ko mulk se dūr karke Allāh ke tālib hone kā pakkā irādā kar rakhā hai.”

Yahūsafat Qānūnī Kār-rawāī kī Islāh Kartā Hai

⁴ Is ke bād Yahūsafat Yarūshalam meñ rahā. Lekin ek din wuh dubārā nīklā. Is bār us ne junūb meñ Bair-sabā se le kar shimāl meñ Ifrāim ke pahārī ilāqe tak pūre Yahūdāh kā daurā kiyā. Har jagah wuh logoñ ko Rab un ke bāpdādā ke Ḳhudā ke pās wāpas lāyā. ⁵ Us ne Yahūdāh ke tamām qīlaband shahroñ meñ qāzī bhī muqarrar kie. ⁶ Unheñ samjhāte hue us ne kahā, “Apñī rawish par dhyān deñ! Yād rahe kī āp insān ke jawābdeh nahīñ haiñ balki Rab ke. Wuhī āp ke sāth hogā jab āp faisle karenge. ⁷ Chunānche Allāh kā Ḳhauf mān kar ehtiyāt se logoñ kā insāf karen. Kyonki jahān Rab hamārā Ḳhudā hai wahān be’insāfī, jānībdarī aur rishwatkhori ho hī nahīñ saktī.”

⁸ Yarūshalam meñ Yahūsafat ne kuchh Lāwiyōñ, imāmoñ aur khāndānī sarparastoñ ko insāf karne kī zimmedārī dī. Rab kī sharīat se mutālliq kisī muāmale yā Yarūshalam ke bāshindoñ ke darmiyān jhagare kī sūrat meñ unheñ faislā karnā thā. ⁹ Yahūsafat ne unheñ samjhāte hue kahā, “Rab kā Ḳhauf mān kar apñī Ḳhidmat ko wafādārī aur pūre dil se saranjām deñ. ¹⁰ Āp ke bhāī shahroñ se ā kar āp ke sāmne apne jhagare pesh karenge tāki āp un kā faislā karen. Ap ko qatl ke muqaddamoñ kā faislā karnā paregā. Aise muāmālāt bhī honge jo Rab kī sharīat, kisī hukm, hidāyat yā usūl se tālluq rakheñge. Jo bhī ho, lāzim hai kī āp unheñ samjhāeñ tāki wuh Rab kā gunāh na karen. Warnā us kā ghazab āp aur āp ke bhāiyōñ par nāzil hogā. Agar āp yih karen to āp bequsūr raheñge. ¹¹ Imām-e-āzam Amariyāh Rab kī sharīat se tālluq rakhne wāle muāmālāt kā hatmī faislā karegā. Jo muqaddame bādshāh se tālluq rakhte haiñ un kā hatmī faislā Yahūdāh ke qābile kā sarbarāh Zabadiyāh bin Ismāīl karegā. Adālat kā intazām chalāne meñ Lāwī āp kī madad karenge. Ab hauslā rakh kar apñī Ḳhidmat saranjām deñ. Jo bhī sahīh kām karegā us ke sāth Rab hogā.”

20

Ammoniyōñ kā Yahūdāh par Hamlā

¹ Kuchh der ke bād Moābī, Ammonī aur kuchh Maūnī Yahūsafat se jang karne ke lie nīkle. ² Ek qāsīd ne ā kar bādshāh ko ittalā dī, “Mulke-Adom se ek barī fauj āp se larne ke lie ā rahī hai. Wuh Bahīrā-e-Murdār ke dūsre kināre se barhtī barhtī is waqt Hassūn-tamr pahuñch chukī hai.” (Hassūn Ain-jadī kā dūsra nām hai.)

³ Yih sun kar Yahūsafat ghabrā gayā. Us ne Rab se rāhnumāī māngne kā faislā karke elān kiyā kī tamām Yahūdāh rozā rakhe. ⁴ Yahūdāh ke tamām shahroñ se log Yarūshalam āe tāki mil kar madad ke lie Rab se duā

mānġen. ⁵ Wuh Rab ke ghar ke nae sahan meñ jamā hue aur Yahūsafat ne sāmne ā kar ⁶ duā kī,

“Ai Rab, hamāre bāpdādā ke Ḳhudā! Tū hī āsmān par takhtnashīn Ḳhudā hai, aur tū hī duniyā ke tamām mamālik par hukūmat kartā hai. Tere hāth meñ qudrat aur tāqat hai. Koī bhī terā muqābalā nahīn kar saktā. ⁷ Ai hamāre Ḳhudā, tū ne is mulk ke purāne bāshindoñ ko apnī qaum Isrāīl ke āge se nikāl diyā. Ibrāhīm terā dost thā, aur us kī aulād ko tū ne yih mulk hameshā ke lie de diyā. ⁸ Is meñ terī qaum ābād huī. Tere nām kī tāzīm meñ maqdis banā kar unhoñ ne kahā, ⁹ ‘Jab bhī āfat ham par āe to ham yahān tere huzūr ā sakeñge, chāhe jang, wabā, kāl yā koī aur sazā ho. Agar ham us waqt is ghar ke sāmne khāre ho kar madad ke lie tujhe pukāreñ to tū hamārī sun kar hameñ bachāegā, kyonki is imārat par tere hī nām kā ṭhappā lagā hai.’

¹⁰ Ab Ammon, Moāb aur pahārī mulk Saīr kī harkatoñ ko dekh! Jab Isrāīl Misr se niklā to tū ne use in qaumoñ par hamlā karne aur in ke ilāqe meñ se guzarne kī ijāzat na dī. Isrāīl ko mutabādīl rāstā iḳhtiyār karnā parā, kyonki use inheñ halāk karne kī ijāzat na mili. ¹¹ Ab dhyān de ki yih badle meñ kyā kar rahe haiñ. Yih hameñ us maurūsī zamīn se nikālnā chāhte haiñ jo tū ne hameñ dī thī. ¹² Ai hamāre Ḳhudā, kyā tū un kī adālat nahīn karegā? Ham to is baṛī fauj ke muqābale meñ bebas haiñ. Is ke hamle se bachne kā rāstā hameñ nazar nahīn ātā, lekin hamārī ānkheñ madad ke lie tujh par lagī haiñ.”

¹³ Yahūdāh ke tamām mard, aurateñ aur bachche wahān Rab ke huzūr khāre rahe. ¹⁴ Tab Rab kā Rūh ek Lāwī banām Yahziyel par nāzil huā jab wuh jamāt ke darmiyān khāre thā. Yih admī Asaf ke khāndān kā thā, aur us kā purā nām Yahziyel bin Zakariyāh bin Bināyāh bin Ya'iyel bin Mattaniyāh thā. ¹⁵ Us ne kahā, “Yahūdāh aur Yarūshalam ke logo, merī bāt sunē! Ai bādshāh, āp bhī is par dhyān deñ. Rab farmātā hai ki ḍaro mat, aur is baṛī fauj ko dekh kar mat ghabrānā. Kyonki yih jang tumhārā nahīn balki merā muāmalā hai. ¹⁶ Kal un ke muqābale ke lie niklo. Us waqt wuh Darrā-e-Sīs se ho kar tumhārī taraf barh rahe hoñge. Tumhārā un se muqābala us wādī ke sire par hogā jahān Yāruel kā Registān shurū hotā hai. ¹⁷ Lekin tumheñ larne kī zarūrat nahīn hogī. Bas dushman ke āmne-sāmne khāre ho kar ruk jāo aur dekho ki Rab kis tarah tumheñ chhuṭkārā degā. Lihāzā mat ḍaro, ai Yahūdāh aur Yarūshalam, aur dahshat mat khāo. Kal un kā sāmnā karne ke lie niklo, kyonki Rab tumhāre sāth hogā.”

¹⁸ Yih sun kar Yahūsafat muñh ke bal jhuk gayā. Yahūdāh aur Yarūshalam ke tamām logoñ ne bhī aundhe muñh jhuk kar Rab kī parastish kī. ¹⁹ Phir Qihāt aur Qorah ke khāndānoñ ke kuchh Lāwī khāre ho kar buland āwāz se Rab Isrāīl ke Ḳhudā kī hamd-o-sanā karne lage.

Ammoniyōñ par Fatah

²⁰ Agle din subah-sawere Yahūdāh kī fauj Taqua ke Registān ke lie rawānā huī. Nikalte waqt Yahūsafat ne un ke sāmne khāre ho kar kahā, “Yahūdāh aur Yarūshalam ke mardo, merī bāt sunē! Rab apne Ḳhudā par bhārosā rakheñ to āp qāym raheñge. Us ke nabiyōñ kī bātoñ kā yaqīn kareñ to āp ko kāmyābī hāsil hogī.” ²¹ Logoñ se mashwarā karke Yahūsafat ne kuchh mardoñ ko Rab kī tāzīm meñ gīt gāne ke lie muqarrar kiyā. Muqaddas libās pahne hue wuh fauj ke āge āge chal kar hamd-o-sanā kā yih gīt gāte rahe, “Rab kī satāish karo, kyonki us kī shafqat abādī hai.”

²² Us waqt Rab hamlā-āwar fauj ke muḵhālifoṅ ko khaṛā kar chukā thā. Ab jab Yahūdāh ke mard hamd ke gīt gāne lage to wuh tāk meṅ se nikal kar baṛhtī hui fauj par tūt paṛe aur use shikast di. ²³ Phir Ammoniyon aur Moābiyon ne mil kar pahārī mulk Saīr ke mardoṅ par hamlā kiyā tāki unheṅ mukammal taur par khatm kar deṅ. Jab yih halāk hue to Ammoni aur Moābī ek dūsre ko maut ke ghāt utārne lage. ²⁴ Yahūdāh ke faujiyon ko is kā ilm nahīn thā. Chalthe chalthe wuh us maqām tak pahuñch gae jahān se registān nazar atā hai. Wahān wuh dushman ko talāsh karne lage, lekin lāsheṅ hī lāsheṅ zamīn par bikhrī nazar aīn. Ek bhī dushman nahīn bachā thā. ²⁵ Yahūsafat aur us ke logoṅ ke lie sirf dushman ko lūṭne kā kām bāqī rah gayā thā. Kasrat ke jānwar, qism qism kā sāmān, kapṛe aur kāī qīmtī chīzeṅ thiṅ. Itnā sāmān thā ki wuh use ek waqt meṅ uṭhā kar apne sāth le jā nahīn sakte the. Sārā māl jamā karne meṅ tīn din lage.

²⁶ Chauthē din wuh qarīb kī ek wādī meṅ jamā hue tāki Rab kī tārif karen. Us waqt se wādī kā nām ‘Tārīf kī Wādī’ paṛ gayā. ²⁷ Is ke bād Yahūdāh aur Yarūshalam ke tamām mard Yahūsafat kī rāhnumāi meṅ khushī manāte hue Yarūshalam wāpas āe. Kyonki Rab ne unheṅ dushman kī shikast se khushī kā sunahrā mauqā atā kiyā thā. ²⁸ Sītār, sarod aur turam bajāte hue wuh Yarūshalam meṅ dākhiḷ hue aur Rab ke ghar ke pās jā pahuñche. ²⁹ Jab irdgird ke mamālik ne sunā ki kis tarah Rab Isrāīl ke dushmanoṅ se laṛā hai to un meṅ Allāh kī dahshat phail gayī. ³⁰ Us waqt se Yahūsafat sukun se hukūmat kar sakā, kyonki Allāh ne use chāron taraf ke mamālik ke hamloṅ se mahfūz rakhā thā.

Yahūsafat ke Ākhirī Sāl aur Maut

³¹ Yahūsafat 35 sāl kī umr meṅ bādshāh banā, aur wuh Yarūshalam meṅ rah kar 25 sāl hukūmat kartā rahā. Us kī mān Azūbā bint Silhī thi. ³² Wuh apne bāp Asā ke namūne par chaltā aur wuh kuchh kartā rahā jo Rab ko pasand thā. ³³ Lekin us ne bhī ūnche maqāmoṅ ke mandiroṅ ko khatm na kiyā, aur logoṅ ke dil apne bāpdādā ke Ḳhudā kī taraf māyl na hue.

³⁴ Bāqī jo kuchh Yahūsafat kī hukūmat ke daurān huā wuh shurū se le kar ākhir tak Yāhū bin Hanānī kī tāriḳh meṅ bayān kiyā gayā hai. Bād meṅ sab kuchh ‘Shāhān-e-Isrāīl kī Tārīḳh’ kī kitāb meṅ darj kiyā gayā.

³⁵ Bād meṅ Yahūdāh ke bādshāh Yahūsafat ne Isrāīl ke bādshāh Akhaziyāh se ittahād kiyā, go us kā rawaiyā bedīnī kā thā. ³⁶ Donoṅ ne mil kar tijāratī jahāzoṅ kā aisā beṛā banwāyā jo Tarsīs tak pahuñch sake. Jab yih jahāz bandargāh Asyūn-jābar meṅ taiyār hue ³⁷ to Maresā kā rahne wālā Iliyazar bin Dūdāwāhū ne Yahūsafat ke khilāf peshgoī kī, ‘Chūnki āp Akhaziyāh ke sāth muttahid ho gae hain is lie Rab āp kā kām tabāh kar degā!’ Aur wāqāī, yih jahāz kabhī apnī manzil-e-maqṣūd Tarsīs tak pahuñch na sake, kyonki wuh pahle hī ṭukre ṭukre ho gae.

21

¹ Jab Yahūsafat mar kar apne bāpdādā se jā milā to use Yarūshalam ke us hisse meṅ jo ‘Dāūd kā Shāh’ kahlātā hai kḵhāndānī qabr meṅ dafn kiyā gayā. Phir us kā beṭā Yahūrām taḵtnashīn huā.

Yahūdāh kā Bādshāh Yahūrām

² Yahūsafat ke bāqī beṭe Azariyāh, Yihiyel, Zakariyāh, Azariyāhū, Mikāel aur Safatiyāh the. ³ Yahūsafat ne unheṅ bahut sonā-chāndī aur digar qīmtī chīzeṅ de kar Yahūdāh ke qilāband shahroṅ par muqarrar kiyā thā. Lekin Yahūrām ko us ne pahlaūthā hone ke bāis apnā jānashīn

banāyā thā. ⁴ Bādshāh banane ke bād jab Yahūdāh kī hukūmat mazbūti se us ke hāth meñ thī to Yahūrām ne apne tamām bhāiyōñ ko Yahūdāh ke kuchh rāhnumāōñ samet qatl kar diyā.

⁵ Yahūrām 32 sāl kī umr meñ bādshāh banā, aur wuh Yarūshalam meñ rah kar 8 sāl tak hukūmat kartā rahā. ⁶ Us kī shādī Isrāil ke bādshāh Aḳhiyab kī beṭi se huī thī, aur wuh Isrāil ke bādshāhoñ aur ḳhāskar Aḳhiyab ke ḳhāndān ke bure namūne par chaltā rahā. Us kā chāl-chalan Rab ko nāpasand thā. ⁷ To bhī wuh Dāūd ke gharāne ko tabāh nahīñ karnā chāhtā thā, kyoñki us ne Dāūd se ahd bāndh kar wādā kiyā thā kī terā aur terī aulād kā charāḡh hameshā tak jaltā rahegā.

⁸ Yahūrām kī hukūmat ke daurān Adomiyoñ ne baḡhawat kī aur Yahūdāh kī hukūmat ko radd karke apnā bādshāh muḡarrar kiyā. ⁹ Tab Yahūrām apne afsaroñ aur tamām rathoñ ko le kar un ke pās pahuñchā. Jab jang chhīr gāi to Adomiyoñ ne use aur us ke rathoñ par muḡarrar afsaroñ ko gher liyā, lekin rāt ko bādshāh gherne wāloñ kī safoñ ko torne meñ kāmyāb ho gayā. ¹⁰ To bhī Mulk-e-Adom āj tak dubārā Yahūdāh kī hukūmat ke taht nahīñ āyā. Usī waqt Libnā Shahr bhī sarkash ho kar ḳhudmuḳhtār ho gayā. Yih sab kuchh is lie huā kī Yahūrām ne Rab apne bāpdādā ke Ḳhudā ko tark kar diyā thā, ¹¹ yahāñ tak kī us ne Yahūdāh ke pahārī ilāqe meñ kāi ūñchī jaghoñ par mandir banwāe aur Yarūshalam ke bāshindoñ ko Rab se bewafā ho jāne par uksāyā. Pūre Yahūdāh ko wuh butparastī kī ḡhalat rāh par le āyā.

¹² Tab Yahūrām ko Iliyās Nabī se ḳhat milā jis meñ likhā thā, “Rab āp ke bāp Dāūd kā Ḳhudā farmātā hai, ‘Tū apne bāp Yahūsafat aur apne dādā Āsā Bādshāh ke achche namūne par nahīñ chalā ¹³ balki Isrāil ke bādshāhoñ kī ḡhalat rāhoñ par. Bilkul Aḳhiyab ke ḳhāndān kī tarah tū Yarūshalam aur pūre Yahūdāh ke bāshindoñ ko butparastī kī rāh par lāyā hai. Aur yih tere lie kāfi nahīñ thā, balki tū ne apne sage bhāiyōñ ko bhī jo tujh se behtar the qatl kar diyā. ¹⁴ Is lie Rab terī qaum, tere beṭoñ aur terī bīwiyoñ ko terī pūri milkiyat samet baṛī musibat meñ ḡalne ko hai. ¹⁵ Tū ḳhud bimār ho jāegā. Lā'ilāj marz kī zad meñ ā kar tujhe baṛī der tak taklif hogī. Āḳhirkār terī antariyāñ jism se nikleñgī.’”

¹⁶ Un dinoñ meñ Rab ne Filistioñ aur Ethiopiya ke paṛos meñ rahne wāle Arab qabiloñ ko Yahūrām par hamlā karne kī tahrik di. ¹⁷ Yahūdāh meñ ḡhus kar wuh Yarūshalam tak pahuñch gae aur bādshāh ke mahal ko lūṭne meñ kāmyāb hue. Tamām māl-o-asbāb ke alāwā unhoñ ne bādshāh ke beṭoñ aur bīwiyoñ ko bhī chhīn liyā. Sirf sab se chhoṭā beṭā Yahuāḳhaz yāñi Aḳhaziyāh bach niklā.

¹⁸ Is ke bād Rab kā ḡhazab bādshāh par nāzil huā. Use lā'ilāj bimāri lag gāi jis se us kī antariyāñ muta'assir huīñ. ¹⁹ Bādshāh kī hālat bahut ḳharāb hotī gāi. Do sāl ke bād antariyāñ jism se nikal gāiñ. Yahūrām shadīd dard kī hālat meñ kūch kar gayā. Janāze par us kī qaum ne us ke ehtirām meñ lakaṛī kā baṛā ḡher na jalāyā, go unhoñ ne yih us ke bāpdādā ke lie kiyā thā.

²⁰ Yahūrām 32 sāl kī umr meñ bādshāh banā aur Yarūshalam meñ rah kar 8 sāl tak hukūmat kartā rahā thā. Jab faut huā to kisī ko bhī afsos na huā. Use Yarūshalam Shahr ke us hisse meñ dafn to kiyā gayā jo ‘Dāūd kā Shahr’ kahlatā hai, lekin shāhī qabroñ meñ nahīñ.

22

Yahūdāh kā Bādshāh Akhaziyāh

¹ Yarūshalam ke bāshindoñ ne Yahūrām ke sab se chhoṭe beṭe Akhaziyāh ko takht par biṭhā diyā. Bāqī tamām beṭoñ ko un luṭeroñ ne qatl kiyā thā jo Araboñ ke sāth shāhī lashkargāh meñ ghus āe the. Yihī wajah thī ki Yahūdāh ke bādshāh Yahūrām kā beṭā Akhaziyāh bādshāh banā. ² Wuh 22 sāl ki umr meñ takhtnashīn huā aur Yarūshalam meñ rah kar ek sāl bādshāh rahā. Us ki māñ Ataliyāh Isrāil ke bādshāh Umri ki potī thī. ³ Akhaziyāh bhī Akhiyab ke kḥāndān ke ghalat namūne par chal parā, kyonki us ki māñ use bedīn rāhoñ par chalne par ubhartī rahī. ⁴ Bāp ki wafāt par wuh Akhiyab ke gharāne ke mashware par chalne lagā. Natije meñ us kā chāl-chalan Rab ko nāpasand thā. Akḥirkār yihī log us ki halākat kā sabab ban gae.

⁵ Inhiñ ke mashware par wuh Isrāil ke bādshāh Yūrām bin Akhiyab ke sāth mil kar Shām ke bādshāh Hazāel se larne ke lie niklā. Jab Rāmāt-jiliyād ke qarīb jang chhiṛ gāi to Yūrām Shām ke faujiyoñ ke hāthoñ zaḥmī huā ⁶ aur maidān-e-jang ko chhoṛ kar Yazrael wāpas āyā tāki zaḥm bhar jāen. Jab wuh wahān thahrā huā thā to Yahūdāh kā bādshāh Akhaziyāh bin Yahūrām us kā hāl pūchhne ke lie Yazrael āyā. ⁷ Lekin Allāh kī marzī thī ki yih mulāqāt Akhaziyāh kī halākat kā bāis bane. Wahān pahuñch kar wuh Yūrām ke sāth Yāhū bin Nimsī se milne ke lie niklā, wuhī Yāhū jise Rab ne masah karke Akhiyab ke kḥāndān ko nesto-nābūd karne ke lie maḥsūs kiyā thā. ⁸ Akhiyab ke kḥāndān kī adālat karte karte Yāhū kī mulāqāt Yahūdāh ke kuchh afsaroñ aur Akhaziyāh ke bāz rishtedāroñ se huī jo Akhaziyāh kī kḥidmat meñ us ke sāth āe the. Inheñ qatl karke ⁹ Yāhū Akhaziyāh ko dhūndne lagā. Patā chalā ki wuh Sāmariyā Shahr meñ chhup gayā hai. Use Yāhū ke pās lāyā gayā jis ne use qatl kar diyā. To bhī use izzat ke sāth dafn kiyā gayā, kyonki logoñ ne kahā, “Ākhir wuh Yahūsafat kā potā hai jo pūre dil se Rab kā tālib rahā.” Us waqt Akhaziyāh ke kḥāndān meñ koī na pāyā gayā jo bādshāh kā kām sañbhāl saktā.

Ataliyāh kī Zālimānā Hukūmat

¹⁰ Jab Akhaziyāh ki māñ Ataliyāh ko mālūm huā ki merā beṭā mar gayā hai to wuh Yahūdāh ke pūre shāhī kḥāndān ko qatl karne lagī. ¹¹ Lekin Akhaziyāh kī sagī bahan Yahūsabā ne Akhaziyāh ke chhoṭe beṭe Yuās ko chupke se un shahzādoñ meñ se nikāl liyā jinheñ qatl karnā thā aur use us ki dāyā ke sāth ek ṣtor meñ chhupā diyā jis meñ bistar waḡhairā mahfūz rakhe jāte the. Wahān wuh Ataliyāh kī girif se mahfūz rahā. Yahūsabā Yahoyadā Imām kī biwī thī. ¹² Bād meñ Yuās ko Rab ke ghar meñ muntaqil kiyā gayā jahāñ wuh un ke sāth un chhih sāloñ ke daurān chhupā rahā jab Ataliyāh malikā thī.

23

Ataliyāh kā Anjām aur Yuās kī Hukūmat

¹ Ataliyāh kī hukūmat ke sātweñ sāl meñ Yahoyadā ne jurrat karke sau sau faujiyoñ par muqarrar pāñch afsaroñ se ahd bāndhā. Un ke nām Azariyāh bin Yarohām, Ismāil bin Yūhanān, Azariyāh bin Obed, Māsiyāh bin Adāyāh aur Ilīsāfat bin Zikri the. ² In ādmiyoñ ne chupke se Yahūdāh ke tamām shahroñ meñ se guzar kar Lāwiyon aur Isrāilī kḥāndānoñ ke sarparastoñ ko jamā kiyā aur phir un ke sāth mil kar Yarūshalam āe.

³ Allāh ke ghar meñ purī jamāt ne jawān bādshāh Yuās ke sāth ahd bāndhā.

Yahoyadā un se mukhātib huā, “Hamāre bādshāh kā betā hī ham par hukūmat kare, kyonki Rab ne muqarrar kiyā hai ki Dāūd kī aulād yih zimmedāri sañbhāle. ⁴ Chunānche agle Sabat ke din āp imāmon aur Lāwiyon meñ se jitne dyūti par āeñge wuh tīn hisson meñ taqsim ho jāeñ. Ek hissā Rab ke ghar ke darwāzon par pahrā de, ⁵ dūsra shāhī mahal par aur tīsrā Bunyād nāmī darwāze par. Bāqī sab ādmī Rab ke ghar ke sahoñ meñ jamā ho jāeñ. ⁶ K̄hidmat karne wāle imāmon aur Lāwiyon ke siwā koī aur Rab ke ghar meñ dākhil na ho. Sirf yihī andar jā sakte haiñ, kyonki Rab ne unheñ is k̄hidmat ke lie maḥsūs kiyā hai. Lāzim hai ki purī qaum Rab kī hidāyāt par amal kare. ⁷ Bāqī Lāwī bādshāh ke irdgird dāyrā banā kar apne hathiyāron ko pakare rakheñ aur jahān bhī wuh jāe use ghere rakheñ. Jo bhī Rab ke ghar meñ ghusne kī koshish kare use mār dālnā.”

⁸ Lāwī aur Yahūdāh ke in tamām mardoñ ne aisā hī kiyā. Agle Sabat ke din sab apne bandoñ samet us ke pās āe, wuh bhī jin kī dyūti thī aur wuh bhī jin kī ab chhuṭṭī thī. Kyonki Yahoyadā ne k̄hidmat karne wāloñ meñ se kisī ko bhī jāne kī ijāzat nahīn dī thī. ⁹ Imām ne sau sau faujiyon par muqarrar afsaron ko Dāūd Bādshāh ke wuh neze aur choṭī aur baṛī dhāleñ dīn jo ab tak Rab ke ghar meñ mahfuz rakhī huī thīñ. ¹⁰ Phir us ne faujiyon ko bādshāh ke irdgird kharā kiyā. Har ek apne hathiyār pakare taiyār thā. Qurbāngāh aur Rab ke ghar ke darmiyān un kā dāyrā Rab ke ghar kī junūbī dīwār se le kar us kī shimālī dīwār tak phailā huā thā. ¹¹ Phir wuh Yuās ko bāhar lāe aur us ke sar par taj rakh kar use qawānīn kī kitāb de dī. Yoñ Yuās ko bādshāh banā diyā gayā. Unhoñ ne use masah kiyā aur buland āwaz se nārā lagāne lage, “Bādshāh zindābād!”

¹² Logoñ kā shor Ataliyāh tak pahuñchā, kyonki sab daur kar jamā ho rahe aur bādshāh kī k̄hushī meñ nāre lagā rahe the. Wuh Rab ke ghar ke sahan meñ un ke pās āi ¹³ to kyā dekhtī hai ki nayā bādshāh darwāze ke qarīb us satūn ke pās kharā hai jahān bādshāh riwāj ke mutābiq kharā hotā hai, aur wuh afsaron ko turam bajāne wāloñ se ghirā huā hai. Tamām ummat bhī sāth kharī turam bajā kar k̄hushī manā rahī hai. Sāth sāth gulūkār apne sās bajā kar hamd ke gīt gāne meñ rāhnumāi kar rahe haiñ. Ataliyāh ranjish ke māre apne kapre phar kar chikh uthī, “Ġhaddāri, Ġhaddāri!”

¹⁴ Yahoyadā Imām ne sau sau faujiyon par muqarrar un afsaron ko bulāyā jin ke sapurd fauj kī gāi thī aur unheñ hukm diyā, “Use bāhar le jāeñ, kyonki munāsib nahīn ki use Rab ke ghar ke pās mārā jāe. Aur jo bhī us ke pīchhe āe use talwār se mār denā.” ¹⁵ Wuh Ataliyāh ko pakar kar wahān se bāhar le gae aur use Ghoṛoñ ke Darwāze par mār diyā jo shāhī mahal ke pās thā.

¹⁶ Phir Yahoyadā ne qaum aur bādshāh ke sāth mil kar Rab se ahd bāndh kar wādā kiyā ki ham Rab kī qaum raheñge. ¹⁷ Is ke bād sab Bāl ke mandir par tūt pare aur use dhā diyā. Us kī qurbāngāhoñ aur butoñ ko ṭukre ṭukre karke unhoñ ne Bāl ke pujārī Mattān ko qurbāngāhoñ ke sāmne hī mār dāla.

¹⁸ Yahoyadā ne imāmon aur Lāwiyon ko dubārā Rab ke ghar ko sañbhāleñ kī zimmedāri dī. Dāūd ne unheñ k̄hidmat ke lie gurohoñ meñ taqsim kiyā thā. Us kī hidāyāt ke mutābiq unhoñ ko k̄hushī manāte aur gīt gāte hue bhasm hone wāli qurbāniyān pesh karnī thīñ, jis tarah Mūsā kī shariat meñ likhā hai. ¹⁹ Rab ke ghar ke darwāzon par Yahoyadā ne

darbān khare kie tāki aise logoñ ko andar āne se rokā jāe jo kisi bhī wajah se nāpāk hoñ.

²⁰ Phir wuh sau sau faujiyoñ par muqarrar afsaroñ, asar-o-rasūkh wāloñ, qaum ke hukmrānoñ aur bāqī pūrī ummat ke hamrah julūs nikāl kar bādshāh ko Bālāi Darwāze se ho kar shāhī mahal meñ le gayā. Wahāñ unhoñ ne bādshāh ko takht par biṭhā diyā, ²¹ aur tamām ummat khushī manātī rahī. Yoñ Yarūshalam Shahr ko sukūn milā, kyonki Ataliyāh ko talwār se mār diyā gayā thā.

24

Yuās Rab ke Ghar kī Marammat Karwātā Hai

¹ Yuās 7 sāl kī umr meñ bādshāh banā, aur Yarūshalam meñ us kī hukūmat kā daurāniyā 40 sāl thā. Us kī mān Zibiyāh Bair-sabā kī rahne wālī thī. ² Yahoyadā ke jite-jī Yuās wuh kuchh kartā rahā jo Rab ko pasand thā. ³ Yahoyadā ne us kī shādī do khawātīn se karāi jin ke beṭe-beṭiyāñ paidā hue.

⁴ Kuchh der ke bād Yuās ne Rab ke ghar kī marammat karāne kā faisla kiyā. ⁵ Imāmoñ aur Lāwiyoñ ko apne pās bulā kar us ne unheñ hukm diyā, “Yahūdāh ke shahroñ meñ se guzar kar tamām logoñ se paise jamā karēñ tāki āp sāl basāl apne Khudā ke ghar kī marammat karwāeñ. Ab jā kar jaldī karēñ.” Lekin Lāwiyoñ ne baṛī der lagāi.

⁶ Tab bādshāh ne imām-e-āzam Yahoyadā ko bulā kar pūchhā, “Āp ne Lāwiyoñ se mutālabā kyon nahīñ kiyā ki wuh Yahūdāh ke shahroñ aur Yarūshalam se Rab ke ghar kī marammat ke paise jamā karēñ? Yih to koī nāi bāt nahīñ hai, kyonki Rab kā khādīm Mūsā bhī mulāqāt kā khaimā thīk rakhne ke lie Isrāīlī jamāt se ṭaiks letā rahā. ⁷ Āp ko khud mālūm hai ki us bedīn aurat Ataliyāh ne apne pairokāroñ ke sāth Rab ke ghar meñ naṭb lagā kar Rab ke lie maḥsūs hadiye chhīn lie aur Bāl ke apne butoñ kī khidmat ke lie istemāl kie the.”

⁸ Bādshāh ke hukm par ek sandūq banwāyā gayā jo bāhar, Rab ke ghar ke sahan ke darwāze par rakhā gayā. ⁹ Pūre Yahūdāh aur Yarūshalam meñ elān kiyā gayā ki Rab ke lie wuh ṭaiks adā kiyā jāe jis kā Khudā ke khādīm Mūsā ne registān meñ Isrāīliyoñ se mutālabā kiyā thā. ¹⁰ Yih sun kar tamām rāhnumā balki pūrī qaum khush huī. Apne hadiye Rab ke ghar ke pās lā kar wuh unheñ sandūq meñ ḍalte rahe. Jab kabhī wuh bhar jātā ¹¹ to Lāwī use uṭhā kar bādshāh ke afsaroñ ke pās le jāte. Agar us meñ wāqai bahut paise hote to bādshāh kā mīrmunshī aur imām-e-āzam kā ek afsar ā kar use khālī kar dete. Phir Lāwī use us kī jagah wāpas rakh dete the. Yih silsilā rozānā jāri rahā, aur ākhirkār bahut baṛī raqam ikatṭhī ho gai.

¹² Bādshāh aur Yahoyadā yih paise un thekedāroñ ko diyā karte the jo Rab ke ghar kī marammat karwāte the. Yih paise patthar tarāshne wāloñ, baṛha'iyōñ aur un kārigarōñ kī ujrāt ke lie sarf hue jo lohe aur pital kā kām karte the. ¹³ Rab ke ghar kī marammat ke nigarānoñ ne mehnat se kām kiyā, aur un ke zer-e-nigarānī taraqqī hotī gai. Ākhir meñ Rab ke ghar kī hālat pahle ki-sī ho gai thī balki unhoñ ne use mazīd mazbūt banā diyā. ¹⁴ Kām ke ikhtitām par thekedār bāqī paise Yuās Bādshāh aur Yahoyadā ke pās lāe. In se unhoñ ne Rab ke ghar kī khidmat ke lie darkār pyāle, sone aur chāndī ke bartan aur diḡar kāi chīzeñ jo qurbāniyāñ chaṛhāne ke lie istemāl hotī thīñ banwāiñ. Yahoyadā ke jite-jī Rab ke ghar meñ bāqāyadāgi se bhasm hone wālī qurbāniyāñ pesh kī jāti rahīñ.

15 Yahoyadā nihāyat būrḥā ho gayā. 130 sāl kī umr meñ wuh faut huā. 16 Use Yarūshalam ke us hisse meñ shāhī qabristān meñ dafnāyā gayā jo ‘Dāūd kā Shahr’ kahlātā hai, kyonki us ne Isrāil meñ Allāh aur us ke ghar kī achchhī kḥidmat kī thī.

Yuās Bādshāh Rab ko Tark Kartā Hai

17 Yahoyadā kī maut ke bād Yahūdāh ke buzurg Yuās ke pās ā kar muñh ke bal jhuk gae. Us waqt se wuh un ke mashwaroñ par amal karne lagā. 18 Is kā ek natijā yih niklā ki wuh un ke sāth mil kar Rab apne bāp ke Khudā ke ghar ko chhoṛ kar Yasirat Dewī ke khamboñ aur butoñ kī pūjā karne lagā. Is gunāh kī wajah se Allāh kā ghazab Yahūdāh aur Yarūshalam par nāzil huā. 19 Us ne apne nabiyoñ ko logoñ ke pās bhejā tāki wuh unheñ samjhā kar Rab ke pās wāpas laeñ. Lekin koi bhī un kī bāt sunane ke lie taiyār na huā. 20 Phir Allāh kā Rūh Yahoyadā Imām ke beṭe Zakariyāh par nāzil huā, aur us ne qaum ke sāmne khare ho kar kahā, “Allāh farmātā hai, ‘Tum Rab ke ahkām kī kḥilāfwarzī kyon karte ho? Tumheñ kāmyābī hāsīl nahīñ hogī. Chūñki tum ne Rab ko tark kar diyā hai is lie us ne tumheñ tark kar diyā hai!’”

21 Jawāb meñ logoñ ne Zakariyāh ke kḥilāf sāzish karke use bādshāh ke hukm par Rab ke ghar ke sahan meñ sangsār kar diyā. 22 Yoñ Yuās Bādshāh ne us mehrbānī kā kḥayāl na kiyā jo Yahoyadā ne us par kī thī balki use nazarandāz karke us ke beṭe ko qatl kiyā. Marte waqt Zakariyāh bolā, “Rab dhyān de kar merā badlā le!”

23 Agle sāl ke āghāz meñ Shām kī fauj Yuās se laṛne āī. Yahūdāh meñ ghus kar unhoñ ne Yarūshalam par fatah pāī aur qaum ke tamām buzurgoñ ko mār dālā. Sārā lūṭā huā māl Damishq ko bhejā gayā jahāñ bādshāh thā. 24 Agarche Shām kī fauj Yahūdāh kī fauj kī nisbat bahut chhoṭī thī to bhī Rab ne use fatah bakhshī. Chūñki Yahūdāh ne Rab apne bāpdādā ke Khudā ko tark kar diyā thā is lie Yuās ko Shām ke hāthoñ sazā milī. 25 Jang ke daurān Yahūdāh kā bādshāh shadīd zaḥmī huā. Jab dushman ne mulk ko chhoṛ diyā to Yuās ke afsaroñ ne us ke kḥilāf sāzish kī. Yahoyadā Imām ke beṭe ke qatl kā intaqām le kar unhoñ ne use mār dālā jab wuh bimār hālat meñ bistar par paṛā thā. Bādshāh ko Yarūshalam ke us hisse meñ dafn kiyā gayā jo ‘Dāūd kā Shahr’ kahlātā hai. Lekin shāhī qabristān meñ nahīñ dafnāyā gayā. 26 Sāzish karne wāloñ ke nām Zabad aur Yahūzabad the. Pahle kī māñ Sim’āt Ammonī thī jabki dūsre kī māñ Simrīt Moābī thī.

27 Yuās ke beṭoñ, us ke kḥilāf nabiyoñ ke farmānoñ aur Allāh ke ghar kī marammat ke bare meñ mazīd mālūmāt ‘Shāhān kī Kitāb’ meñ darj haiñ. Yuās ke bād us kā beṭā Amasiyāh taḥtnashīn huā.

25

Yahūdāh kā Bādshāh Amasiyāh

1 Amasiyāh 25 sāl kī umr meñ bādshāh banā aur Yarūshalam meñ us kī hukūmat kā daurāniyā 29 sāl thā. Us kī māñ Yahuaddān Yarūshalam kī rahne wāli thī. 2 Jo kuchh Amasiyāh ne kiyā wuh Rab ko pasand thā, lekin wuh pūre dil se Rab kī pairawī nahīñ kartā thā. 3 Jyon hī us ke pānw mazbūṭī se jam gae us ne un afsaroñ ko sazā-e-maut dī jinhoñ ne bāp ko qatl kar diyā thā. 4 Lekin un ke beṭoñ ko us ne zindā rahne diyā aur yoñ Mūsūwī shariāt ke tābe rahā jis meñ Rab farmātā hai, “Wālidain ko un ke bachchoñ ke jarāym ke sabab se sazā-e-maut na dī jāe, na bachchoñ ko

un ke wālidain ke jarāym ke sabab se. Agar kisī ko sazā-e-maut denī ho to us gunāh ke sabab se jo us ne khud kiya hai.”

Adom se Jang

⁵ Amasiyāh ne Yahūdāh aur Binyamīn ke qabiloñ ke tamām mardoñ ko bulā kar unheñ khāndānoñ ke mutābiq tartīb diyā. Us ne hazār hazār aur sau sau faujiyoñ par afsar muqarrar kie. Jitne bhī mard 20 yā is se zāyid sāl ke the un sab kī bhartī huī. Is tarah 3,00,000 faujī jamā hue. Sab baṛī dhāloñ aur nezoñ se lais the. ⁶ Is ke alāwā Amasiyāh ne Isrāil ke 1,00,000 tajrabākār faujiyoñ ko ujrāt par bhartī kiya tāki wuh jang meñ madad karen. Unheñ us ne chāñdī ke taqṛiban 3,400 kilogrām die.

⁷ Lekin ek mard-e-Khudā ne Amasiyāh ke pās ā kar use samjhāyā, “Bādshāh salāmat, lāzim hai ki yih Isrāilī faujī āp ke sāth mil kar laṛne ke lie na nikleñ. Kyoñki Rab un ke sāth nahīn hai, wuh Ifrāim ke kisī bhī rahne wāle ke sāth nahīn hai. ⁸ Agar āp un ke sāth mil kar nikleñ tāki mazbutī se dushman se laṛne to Allāh āp ko dushman ke sāmne girā degā. Kyoñki Allāh ko āp kī madad karne aur āp ko girāne kī qudrat hāsīl hai.” ⁹ Amasiyāh ne etarāz kiya, “Lekin main Isrāilīyoñ ko chāñdī ke 3,400 kilogrām adā kar chukā hūn. In paison kā kyā banegā?” Mard-e-Khudā ne jawāb diyā, “Rab āp ko is se kahīn zyādā atā kar saktā hai.” ¹⁰ Chunāñche Amasiyāh ne Ifrāim se āe hue tamām faujiyoñ ko fāriḡ karke wāpas bhej diyā, aur wuh Yahūdāh se bahut nārāz hue. Har ek baṛe taish meñ apne apne ghar chalā gayā.

¹¹ To bhī Amasiyāh jurrāt karke jang ke lie niklā. Apnī fauj ko Namak kī Wādī meñ le jā kar us ne Adomiyoñ par fatah pāī. Un ke 10,000 mard maidān-e-jang meñ māre gae. ¹² Dushman ke mazīd 10,000 ādmiyoñ ko giriftār kar liya gayā. Yahūdāh ke faujiyoñ ne qaidiyoñ ko ek ūñchī chaṭān kī choṭī par le jā kar niche girā diyā. Is tarah sab pāsh pāsh ho kar halāk hue.

¹³ Itne meñ fāriḡ kie gae Isrāilī faujiyoñ ne Sāmariya aur Bait-haurūn ke bich meñ wāqe Yahūdāh ke shahroñ par hamlā kiya thā. Laṛte laṛte unhoñ ne 3,000 mardoñ ko maut ke ghāṭ utār diyā aur bahut-sā māl lūṭ liya thā.

Amasiyāh kī Butparasti

¹⁴ Adomiyoñ ko shikast dene ke bād Amasiyāh Saīr ke bāshindoñ ke butoñ ko lūṭ kar apne ghar wāpas lāyā. Wahāñ us ne unheñ kharā kiya aur un ke sāmne aundhe muñh jhuk kar unheñ qurbāniyāñ pesh kiñ.

¹⁵ Yih dekh kar Rab us se bahut nārāz huā. Us ne ek nabī ko us ke pās bhejā jis ne kahā, “Tū in dewatāoñ kī taraf kyoñ rujū kar rahā hai? Yih to apnī qaum ko tujh se najāt na dilā sake.” ¹⁶ Amasiyāh ne nabī kī bāt kāṭ kar kahā, “Ham ne kab se tujhe bādshāh kā mushīr banā diyā hai? Khāmosh, warnā tujhe mār diyā jāegā.” Nabī ne khāmosh ho kar itnā hī kahā, “Mujhe mālūm hai ki Allāh ne āp ko āp kī in harkatoñ kī wajah se aur is lie ki āp ne merā mashwarā qabūl nahīn kiya tabāh karne kā faislā kar liya hai.”

Amasiyāh Isrāil ke Bādshāh Yuās se Laṛtā Hai

¹⁷ Ek din Yahūdāh ke bādshāh Amasiyāh ne apne mushīroñ se mashwarā karne ke bād Yuās bin Yahuākḡaz bin Yāhū ko paighām bhejā, “Āeñ, ham ek dūsre kā muqābalā karen!” ¹⁸ Lekin Isrāil ke bādshāh Yuās ne jawāb diyā, “Lubnān meñ ek kāñṭedār jhārī ne deodār ke ek daraḡht

se bāt kī, ‘Mere beṭe ke sāth apnī beṭī kā rishtā bāndho.’ Lekin usī waqt Lubnān ke janglī jānwaroñ ne us ke ūpar se guzar kar use pānwoñ tale kuchal ḍālā. ¹⁹ Adom par fatah pāne ke sabab se āp kā dil maḡhrūr ho kar mazīd shohrat hāsīl karnā chāhtā hai. Lekin merā mashwarā hai ki āp apne ghar meñ raheñ. ‘Ap aisi musibat ko kyon dāwat dete haiñ jo āp aur Yahūdāh kī tabāhī kā bāis ban jāe?’ ²⁰ Lekin Amasiyāh mānane ke lie taiyār nahīñ thā. Allāh use aur us kī qaum ko Isrāīliyoñ ke hawāle karnā chāhtā thā, kyonki unhoñ ne Adomiyōñ ke dewatāoñ kī taraf rujū kiyā thā.

²¹ Tab Isrāīl kā bādshāh Yuās apnī fauj le kar Yahūdāh par chaṛh āyā. Bait-shams ke pās us kā Yahūdāh ke bādshāh Amasiyāh ke sāth muqābalā huā. ²² Isrāīlī fauj ne Yahūdāh kī fauj ko shikast dī, aur har ek apne apne ghar bhāg gayā. ²³ Isrāīl ke bādshāh Yuās ne Yahūdāh ke bādshāh Amasiyāh bin Yuās bin Aḡhaziyāh ko wahīñ Bait-shams meñ giriftār kar liyā. Phir wuh use Yarūshalam lāyā aur shahr kī fasīl Ifrāīm nāmī darwāze se le kar Kone ke Darwāze tak girā dī. Is hisse kī lambāi taqṛīban 600 fuṭ thī. ²⁴ Jitnā bhī sonā, chāndī aur qīmtī sāmān Rab ke ghar aur shāhī mahal ke kḡazānoñ meñ thā use us ne pūre kā pūrā chhīn liyā. Us waqt Obed-adom Rab ke ghar ke kḡazāne sañbhāltā thā. Yuās lūṭā huā māl aur bāz yarḡhamāloñ ko le kar Sāmariya wāpas chalā gayā.

Amasiyāh kī Maut

²⁵ Isrāīl ke bādshāh Yuās bin Yahuāḡhaz kī maut ke bād Yahūdāh kā bādshāh Amasiyāh bin Yuās mazīd 15 sāl jītā rahā. ²⁶ Bāqī jo kuchh Amasiyāh kī hukūmat ke daurān huā wuh shurū se le kar āḡhir tak ‘Shāhān-e-Isrāīl-o-Yahūdāh’ kī kitāb meñ darj hai. ²⁷ Jab se wuh Rab kī pairawī karne se bāz āyā us waqt se log Yarūshalam meñ us ke ḡhilāf sāzish karne lage. Aḡhirkār us ne farār ho kar Lakīs meñ panāh li, lekin sāzish karne wāloñ ne apne logoñ ko us ke pīchhe bhejā, aur wuh wahān use qatl karne meñ kāmyāb ho gae. ²⁸ Us kī lāsh ghoṛe par uṭhā kar Yahūdāh ke shahr Yarūshalam lāi gāi jahān use kḡhāndānī qabr meñ dafnāyā gayā.

26

Yahūdāh kā Bādshāh Uzziyāh

¹ Yahūdāh ke tamām logoñ ne Amasiyāh kī jagah us ke beṭe Uzziyāh ko takṭ par biṭhā diyā. Us kī umr 16 sāl thī ² jab us kā bāp mar kar apne bāpdādā se jā milā. Bādshāh banane ke bād Uzziyāh ne Ailāt Shahr par qabzā karke use dubārā Yahūdāh kā hissā banā liyā. Us ne shahr meñ bahut tāmīrī kām karwāyā.

³ Uzziyāh 16 sāl kī umr meñ bādshāh banā aur Yarūshalam meñ rah kar 52 sāl hukūmat kartā rahā. Us kī mān Yakūliyāh Yarūshalam kī rahne wālī thī. ⁴ Apne bāp Amasiyāh kī tarah us kā chāl-chalan Rab ko pasand thā. ⁵ Imām-e-āzam Zakariyāh ke jīte-jī Uzziyāh Rab kā tālib rahā, kyonki Zakariyāh use Allāh kā ḡhauf mānane kī tālīm detā rahā. Jab tak bādshāh Rab kā tālib rahā us waqt tak Allāh use kāmyābī bāḡhshtā rahā.

⁶ Uzziyāh ne Filistiyōñ se jang karke Jāt, Yabnā aur Ashdūd kī fasīloñ ko ḡhā diyā. Dīgar kāi shahroñ ko us ne nae sire se tāmīr kiyā jo Ashdūd ke qarīb aur Filistiyōñ ke bāqī ilāqe meñ the. ⁷ Lekin Allāh ne na sirf Filistiyōñ se larṭe waqt Uzziyāh kī madad kī balki us waqt bhī jab Jūr-bāl meñ rahne wāle Araboñ aur Maūniyōñ se jang chhīṛ gāi. ⁸ Ammoniyōñ

ko Uzziyāh ko kharāj adā karnā paṛā, aur wuh itnā tāqatwar banā ki us ki shohrat Misr tak phail gai.

⁹ Yarūshalam meñ Uzziyāh ne Kone ke Darwāze, Wādī ke Darwāze aur fasil ke moṛ par mazbūt burj banwāe. ¹⁰ Us ne bayābān meñ bhī burj tāmīr kie aur sāth sāth patthar ke beshumār hauz tarashe, kyonki maḡhribī Yahūdāh ke nashebi pahārī ilāqe aur maidānī ilāqe meñ us ke baṛe baṛe rewar charthe the. Bādshāh ko kāshtkāri kā kām kḡās pasand thā. Bahut log pahārī ilāqon aur zarkhez wādiyon meñ us ke kheton aur angūr ke bāghon ki nigarānī karte the.

¹¹ Uzziyāh ki tāqatwar fauj thī. Bādshāh ke ālā afsar Hananiyāh ki rāhnumāī meñ mīrmunshī Ya'iyel ne afsar Māsiyāh ke sāth fauj ki bharti karke use tartīb diyā thā. ¹² In daston par kunbon ke 2,600 sarparast muqarrar the. ¹³ Fauj 3,07,500 jang larne ke qābil mardoñ par mushtamil thī. Jang meñ bādshāh un par pūrā bharosā kar saktā thā. ¹⁴ Uzziyāh ne apne tamām faujiyon ko dhālon, nezon, khodon, zirābaktaron, kamānon aur falākhān ke sāmān se musallah kiyā. ¹⁵ Aur Yarūshalam ke burjon aur fasil ke konoñ par us ne aisi mashīneñ lagāen jo tir chālā sakti aur baṛe baṛe patthar phaink sakti thīn.

Uzziyāh Maḡhrūr Ho Jātā Hai

Ġharz, Allāh ki madad se Uzziyāh ki shohrat dūr dūr tak phail gai, aur us ki tāqat baṛhti gai.

¹⁶ Lekin is tāqat ne use maḡhrūr kar diyā, aur natīje meñ wuh ḡhalat rāh par ā gayā. Rab apne Kḡhudā kā bewafā ho kar wuh ek din Rab ke ghar meñ ghus gayā tāki baḡhūr ki qurbāngāh par baḡhūr jalāe. ¹⁷ Lekin imām-e-āzam Azariyāh Rab ke mazid 80 bahādur imāmon ko apne sāth le kar us ke pichhe pichhe gayā. ¹⁸ Unhon ne bādshāh Uzziyāh kā sāmān karke kahā, “Munāsib nahīn ki āp Rab ko baḡhūr ki qurbānī pesh karen. Yih Hārūn ki aulād yānī imāmon ki zimmedārī hai jinheñ is ke lie maḡhsūs kiyā gayā hai. Maqdis se nikal jāen, kyonki āp Allāh se bewafā ho gae haiñ, aur āp ki yih harkat Rab Kḡhudā ke sāmne izzat kā bāis nahīn banegī.” ¹⁹ Uzziyāh baḡhurdān ko pakāre baḡhūr ko pesh karne ko thā ki imāmon ki bāteñ sun kar āg-baḡulā ho gayā. Lekin usī lamhe us ke māthe par koṛh phūṭ niklā. ²⁰ Yih dekh kar imām-e-āzam Azariyāh aur diḡar imāmon ne use jaldi se Rab ke ghar se nikāl diyā. Uzziyāh ne kḡhud bhī wahān se nikalne ki jaldi ki, kyonki Rab hi ne use sazā dī thī.

²¹ Uzziyāh jite-ji is bimāri se shifā na pā sakā. Use alāhidā ghar meñ rahnā paṛā, aur use Rab ke ghar meñ dākhil hone ki ijāzat nahīn thī. Us ke beṛe Yūtām ko mahal par muqarrar kiyā gayā, aur wuhī ummat par hukūmat karne lagā.

²² Bāqī jo kuchh Uzziyāh ki hukūmat ke daurān shurū se le kar ākḡhir tak huā wuh Āmūs ke beṛe Yasāyāh Nabī ne qalamband kiyā hai. ²³ Jab Uzziyāh mar kar apne bāpdādā se jā milā to use koṛh ki wajah se dūsre bādshāhon ke sāth nahīn dafnāyā gayā balki qarīb ke ek khet meñ jo shāhī khāndān kā thā. Phir us kā beṛā Yūtām taḡhtnashīn huā.

27

Yahūdāh kā Bādshāh Yūtām

¹ Yūtām 25 sāl ki umr meñ bādshāh banā aur Yarūshalam meñ rah kar 16 sāl tak hukūmat kartā rahā. Us ki mān Yarūsā bint Sadoq thī. ² Yūtām ne wuh kuchh kiyā jo Rab ko pasand thā. Wuh apne bāp Uzziyāh ke

namūne par chaltā rahā, agarche us ne kabhī bhī bāp kī tarah Rab ke ghar meñ ghus jāne kī koshish na kī. Lekin ām log apnī ḡhalat rāhoñ se na haṭe.

³ Yūtām ne Rab ke ghar kā Bālāī Darwāzā tāmīr kiyā. Ofal Pahārī jis par Rab kā ghar thā us kī diwār ko us ne bahut jaghoñ par mazbūt banā diyā.

⁴ Yahūdāh ke pahārī ilāqe meñ us ne shahr tāmīr kie aur janglī ilāqoñ meñ qile aur burj banāe. ⁵ Jab Ammonī bādshāh ke sāth jang chhīr gāi to us ne Ammoniyōñ ko shikast dī. Tin sāl tak unheñ use sālānā kharāj ke taur par taqriban 3,400 kilogrām chāñdī, 16,00,000 kilogrām gandum aur 13,50,000 kilogrām jau adā karnā parā. ⁶ Yoñ Yūtām kī tāqat baḥṭṭī gāi. Aur wajah yih thī kī wuh sābitqadmī se Rab apne Kḡudā ke huzūr chaltā rahā.

⁷ Bāqī jo kuchh Yūtām kī hukūmat ke daurān huā wuh ‘Shāhān-e-Isrāīl-o-Yahūdāh’ kī kitāb meñ qalamband hai. Us meñ us kī tamām jangoñ aur bāqī kāmoñ kā zikr hai. ⁸ Wuh 25 sāl kī umr meñ bādshāh banā aur Yarūshalam meñ rah kar 16 sāl hukūmat kartā rahā. ⁹ Jab wuh mar kar apne bāpdādā se jā milā to use Yarūshalam ke us hisse meñ jo ‘Dāūd kā Shahr’ kahlātā hai dafnāyā gayā. Phir us kā beṭā Ākḡhaz taḡhtnashīn huā.

28

Yahūdāh kā Bādshāh Ākḡhaz

¹ Ākḡhaz 20 sāl kī umr meñ bādshāh banā aur Yarūshalam meñ rah kar 16 sāl hukūmat kartā rahā. Wuh apne bāp Dāūd ke namūne par na chalā balki wuh kuchh kartā rahā jo Rab ko nāpasand thā. ² Kyoñki us ne Isrāīl ke bādshāhoñ kā chāl-chalan apnāyā. Bāl ke but dhalwā kar ³ us ne na sirf Wādī-e-Bin-hinnūm meñ butoñ ko qurbāniyāñ pesh kiñ balki apne beṭoñ ko bhī qurbāni ke taur par jalā diyā. Yoñ wuh un qaumoñ ke ḡhinaune rasm-o-riwāj adā karne lagā jinheñ Rab ne Isrāīliyoñ ke āge mulk se nikāl diyā thā. ⁴ Ākḡhaz baḡhūr jalā kar apnī qurbāniyāñ ūñche maḡāmoñ, pahāriyoñ kī choṭiyōñ aur har ḡhane darāḡht ke sāy meñ chaḡḡhātā thā.

⁵ Isī lie Rab us ke Kḡudā ne use Shām ke bādshāh ke hawāle kar diyā. Shām kī fauj ne use shikast dī aur Yahūdāh ke bahut-se logoñ ko qaidī banā kar Damishq le gāi. Ākḡhaz ko Isrāīl ke bādshāh Fiḡah bin Ramaliyāh ke hawāle bhī kar diyā gayā jis ne use shadīd nuḡsāñ pahuñchāyā. ⁶ Ek hī din meñ Yahūdāh ke 1,20,000 tajrabākār faujī shahīd hue. Yih sab kuchh is lie huā kī qaum ne Rab apne bāpdādā ke Kḡudā ko tark kar diyā thā. ⁷ Us waḡt Ifrāīm ke qabile ke pahalwāñ Zikrī ne Ākḡhaz ke beṭe Māsiyāh, mahal ke inchārj Azriqām aur bādshāh ke bād sab se ālā afsar Ilqānā ko mār dālā. ⁸ Isrāīliyoñ ne Yahūdāh kī 2,00,000 aurateñ aur bachche chhīn lie aur kasrat kā māl lūṭ kar Sāmariya le gae.

Isrāīl Qaidiyōñ ko Rihā Kar Detā Hai

⁹ Sāmariya meñ Rab kā ek nabī banām Odīd rahtā thā. Jab Isrāīlī faujī maidān-e-jang se wāpas āe to Odīd un se milne ke lie niklā. Us ne un se kahā, “Dekḡheñ, Rab āp ke bāpdādā kā Kḡudā Yahūdāh se nārāz thā, is lie us ne unheñ āp ke hawāle kar diyā. Lekin āp log taish meñ ā kar un par yoñ tūṭ paṛe kī un kā qatl-e-ām āsmān tak pahuñch gayā hai. ¹⁰ Lekin yih kāfī nahīñ thā. Ab āp Yahūdāh aur Yarūshalam ke bache huoñ ko apne ḡhulām banānā chāhte haiñ. Kyā āp samajhte haiñ kī ham un se achche haiñ? Nahīñ, āp se bhī Rab apne Kḡudā ke ḡhilāf gunāh sarzad hue haiñ. ¹¹ Chunāñche merī bāt sunēñ! In qaidiyōñ ko wāpas karen jo āp ne apne

bhāiyōn se chhīn lie haiñ. Kyoñki Rab kā saḡht ḡhazab āp par nāzil hone wālā hai.”

¹² Ifrāīm ke qabile ke kuchh sarparastōn ne bhī faujiyōn kā sāmnā kiyā. Un ke nām Azariyāh bin Yūhanān, Barakiyāh bin Masillamot, Yahizqiyāh bin Sallūm aur Amāsā bin Ḳhadlī the. ¹³ Unhoñ ne kahā, “In qaidiyōn ko yahān mat le aēñ, warnā ham Rab ke sāmnē qusūrwar ṡhahreñge. Kyā āp chāhte haiñ ki ham apne gunāhoñ meñ izāfā karen? Hamārā qusūr pahle hī bahut baṛā hai. Hāñ, Rab Isrāīl par saḡht ḡhusse hai.”

¹⁴ Tab faujiyōn ne apne qaidiyōn ko āzād karke unheñ lūṡe hue māl ke sāth buzurgoñ aur pūrī jamāt ke hawāle kar diyā. ¹⁵ Mazkūrā chār ādmiyōn ne sāmnē ā kar qaidiyōn ko apne pās mahfūz rakhā. Lūṡe hue māl meñ se kapre nikāl kar unhoñ ne unheñ un meñ taqsīm kiyā jo barahnā the. Is ke bād unhoñ ne tamām qaidiyōn ko kapre aur jūte de die, unheñ khānā khilāyā, pāñi pilāyā aur un ke zakhmoñ kī marham-ṡaṡṡī kī. Jitne thakāwaṡ kī wajah se chal na sakte the unheñ unhoñ ne gadhoñ par biṡhāyā, phir chalte chalte sab ko Khajūr ke Shahr Yarihū tak pahuñchāyā jahān un ke apne log the. Phir wuh Sāmariya lauṡ aē.

Āḡhaz Asūr ke Bādshāh se Madad Letā Hai

¹⁶ Us waḡt Āḡhaz Bādshāh ne Asūr ke bādshāh se iltamās kī, “Hamārī madad karne aēñ.” ¹⁷ Kyoñki Adomī Yahūdāh meñ ḡhus kar kuchh logoñ ko giriftār karke apne sāth le gae the. ¹⁸ Sāth sāth Filistī maḡhribī Yahūdāh ke nashebī pahārī ilāqe aur junūbī ilāqe meñ ḡhus aē the aur zail ke shahroñ par qabzā karke un meñ rahne lage the: Bait-shams, Aiyālon, Jadīrot, nīz Sokā, Timnat aur Jimzū gird-o-nawāh kī ābādiyōn samet. ¹⁹ Is tarah Rab ne Yahūdāh ko Āḡhaz kī wajah se zer kar diyā, kyoñki bādshāh ne Yahūdāh meñ belagām berāhrawī phailne dī aur Rab se apñi bewafāi kā sāf izhār kiyā thā.

²⁰ Asūr ke bādshāh Tiglat-pilesar apñi fauj le kar mulk meñ āyā, lekin Āḡhaz kī madad karne ke bajāe us ne use tang kiyā. ²¹ Āḡhaz ne Rab ke ghar, shāhī mahal aur apne ālā afsaroñ ke ḡhazānoñ ko lūṡ kar sārā māl Asūr ke bādshāh ko bhej diyā, lekin befāydā. Is se use saḡhī madad na mili.

²² Go wuh us waḡt baṛī musībat meñ thā to bhī Rab se aur dūr ho gayā. ²³ Wuh Shām ke dewatāoñ ko qurbāniyāñ pesh karne lagā, kyoñki us kā khayāl thā ki inḡn ne mujhe shīkast dī hai. Us ne sochā, “Shām ke dewatā apne bādshāhoñ kī madad karte haiñ! Ab se main unheñ qurbāniyāñ pesh karūñga tāki wuh merī bhī madad karen.” Lekin yih dewatā bādshāh Āḡhaz aur pūrī qaum ke lie tabāhī kā bāis ban gae. ²⁴ Āḡhaz ne hukm diyā ki Allāh ke ghar kā sārā sāmān nikāl kar ṡukre ṡukre kar diyā jāe. Phir us ne Rab ke ghar ke darwāzoñ par tālā lagā diyā. Us kī jagah us ne Yarūshalam ke kone kone meñ qurbāngāheñ khari kar dīñ. ²⁵ Sāth sāth us ne dīgar mābūdoñ ko qurbāniyāñ pesh karne ke lie Yahūdāh ke har shahr kī ūñchī jaghoñ par mandir tāmīr kie. Aisī harkatoñ se wuh Rab apne bāpdādā ke Ḳhudā ko taish dilātā rahā.

²⁶ Bāqī jo kuchh us kī hukūmat ke daurīñ huā aur jo kuchh us ne kiyā wuh shurū se le kar āḡhir tak ‘Shāhān-e-Yahūdāh-o-Isrāīl’ kī kitāb meñ darj hai. ²⁷ Jab Āḡhaz mar kar apne bāpdādā se jā milā to use Yarūshalam meñ dafn kiyā gayā, lekin shāhī qabristān meñ nahīñ. Phir us kā beṡā Hizqiyāh taḡhtnashīn huā.

29

Hizqiyāh Bādshāh Rab ke Ghar ko Dubārā Khol Detā Hai

¹ Jab Hizqiyāh Bādshāh banā to us kī umr 25 sāl thī. Yarūshalam meñ rah kar wuh 29 sāl hukūmat kartā rahā. Us kī mān Abiyāh bint Zakariyāh thī.

² Apne bāp Dāūd kī tarah us ne aisā kām kiyā jo Rab ko pasand thā.

³ Apnī hukūmat ke pahle sāl ke pahle mahīne meñ us ne Rab ke ghar ke darwāzoñ ko khol kar un kī marammat karwāi. ⁴ Lāwiyōñ aur imāmoñ ko bulā kar us ne unheñ Rab ke ghar ke mashriqī sahan meñ jamā kiyā

⁵ aur kahā,

“Ai lāwiyo, merī bāt sunēñ! Apne āp ko k̄hidmat ke lie makhsūs-o-muqaddas karen, aur Rab apne bāpdādā ke K̄hudā ke ghar ko bhī makhsūs-o-muqaddas karen. Tamām nāpāk chīzeñ maqdis se nikālēñ!

⁶ Hamāre bāpdādā bewafā ho kar wuh kuchh karte gae jo Rab hamāre K̄hudā ko nāpasand thā. Unhoñ ne use chhoṛ diyā, apne muñh ko Rab kī sukūnatgāh se pher kar dūsri taraf chal paṛe. ⁷ Rab ke ghar ke sāmne wāle barāmdē ke darwāzoñ par unhoñ ne tālā lagā kar charāghoñ ko bujhā diyā. Na Isrāil ke K̄hudā ke lie baḥhūr jalāyā jātā, na bhasm hone wālī qurbāniyāñ maqdis meñ pesh kī jāti thīñ.

⁸ Isi wajah se Rab kā ghazab Yahūdāh aur Yarūshalam par nāzil huā hai. Hamāri hālat ko dekh kar log ghabrā gae. Un ke roñgte khāṛe ho gae haiñ. Ham dūsroñ ke lie mazāq kā nishānā ban gae haiñ. Āp k̄hud is ke gawāh haiñ. ⁹ Hamāri bewafāi kī wajah se hamāre bāp talwār kī zad meñ ā kar māre gae aur hamāre beṭe-beṭiyāñ aur biwiyāñ ham se chhīn lī gaiñ haiñ. ¹⁰ Lekin ab main Rab Isrāil ke K̄hudā ke sāth ahd bāndhnā chāhtā hūñ tāki us kā saḥt qahr ham se ṭal jāe. ¹¹ Mere beṭo, ab sustī na dikhāēñ, kyoñki Rab ne āp ko chun kar apne k̄hādīm banāyā hai. Āp ko us ke huzūr khāṛe ho kar us kī k̄hidmat karne aur baḥhūr jalāne kī zimmedāri dī gaiñ hai.”

¹² Phir zail ke Lāwī k̄hidmat ke lie taiyār hue:

Qihāt ke k̄hāndān kā Mahat bin Amāsī aur Yoel bin Azariyāh, Mirārī ke k̄hāndān kā Qīs bin Abdī aur Azariyāh bin Yahallalel, Jairson ke k̄hāndān kā Yuāḥ bin Zimmā aur Adan bin Yuāḥ,

¹³ Ilisafan ke k̄hāndān kā Simrī aur Ya'iyel, Āsaf ke k̄hāndān kā Zakariyāh aur Mattaniyāh,

¹⁴ Haimān ke k̄hāndān kā Yihiyel aur Simāi, Yadūtūn ke k̄hāndān kā Samāyāh aur Uzziyel.

¹⁵ Bāqī Lāwiyōñ ko bulā kar unhoñ ne apne āp ko Rab kī k̄hidmat ke lie makhsūs-o-muqaddas kiyā. Phir wuh bādshāh ke hukm ke mutābiq Rab ke ghar ko pāk-sāf karne lage. Kām karte karte unhoñ ne is kā k̄hayāl kiyā ki sab kuchh Rab kī hidāyat ke mutābiq ho rahā ho. ¹⁶ Imām Rab ke ghar meñ dākhil hue aur us meñ se har nāpāk chīz nikāl kar use sahan meñ lāe. Wahān se Lāwiyōñ ne sab kuchh uṭhā kar shahr se bāhar Wādī-e-Qidron meñ phaiñk diyā. ¹⁷ Rab ke ghar kī quddūsiyat bahāl karne kā kām pahle mahīne ke pahle din shurū huā, aur ek hafte ke bād wuh sāmne wāle barāmdē tak pahuñch gae the. Ek aur haftā pūre ghar ko makhsūs-o-muqaddas karne meñ lag gayā.

¹⁸ Hizqiyāh Bādshāh ke pās jā kar unhoñ ne kahā, “Ham ne Rab ke pūre ghar ko pāk-sāf kar diyā hai. Is meñ jānwaroñ ko jalāne kī qurbāngāh us ke sāmān samet aur wuh mez jis par Rab ke lie makhsūs roṭiyāñ rakhī jāti haiñ us ke

sāmān samet shāmīl hai. ¹⁹ Aur jitnī chīzeñ Ākḥaz ne bewafā ban kar apnī hukūmat ke daurān radd kar dī thīñ un sab ko ham ne ṭhīk karke dubārā maḥsūs-o-muqaddas kar diyā hai. Ab wuh Rab kī qurbāngāh ke sāmne paṛī haiñ.”

Rab ke Ghar kī Dubārā Maḥsūsiyat

²⁰ Agle din Hizqiyāh Bādshāh subah-sawere shahr ke tamām buzurgoñ ko bulā kar un ke sāth Rab ke ghar ke pās gayā. ²¹ Sāt jawān bail, sāt mendhe aur bheṛ ke sāt bachche bhasm hone wālī qurbānī ke lie sahan meñ lāe gae. Niz sāt bakre jinheñ gunāh kī qurbānī ke taur par shāhī khāndān, maqdis aur Yahūdāh ke lie pesh karnā thā. Hizqiyāh ne Hārūn kī aulād yāñī imāmoñ ko hukm diyā kī in jānwaroñ ko Rab kī qurbāngāh par chaṛhāeñ. ²² Pahle bailoñ ko zabah kiyā gayā. Imāmoñ ne un kā ḳhūn jamā karke use qurbāngāh par chhīrkā. Is ke bād mendhoñ ko zabah kiyā gayā. Is bār bhī imāmoñ ne un kā ḳhūn qurbāngāh par chhīrkā. Bheṛ ke bachchoñ ke ḳhūn ke sāth bhī yihī kuchh kiyā gayā. ²³ Ākḥir meñ gunāh kī qurbānī ke lie maḥsūs bakroñ ko bādshāh aur jamāt ke sāmne lāyā gayā, aur unhoñ ne apne hāthoñ ko bakroñ ke saroñ par rakh diyā. ²⁴ Phir imāmoñ ne unheñ zabah karke un kā ḳhūn gunāh kī qurbānī ke taur par qurbāngāh par chhīrkā tākī Isrāīl kā kaffārā diyā jāe. Kyoñki bādshāh ne hukm diyā thā kī bhasm hone wālī aur gunāh kī qurbānī tamām Isrāīl ke lie pesh kī jāe.

²⁵ Hizqiyāh ne Lāwiyōñ ko jhāñjh, sitār aur sarod thamā kar unheñ Rab ke ghar meñ khaṛā kiyā. Sab kuchh un hidāyāt ke mutābiq huā jo Rab ne Dāūd Bādshāh, us ke ghaibbīn Jād aur Nātan Nabī kī mārīfat dī thīñ. ²⁶ Lāwī un sāzoñ ke sāth khare ho gae jo Dāūd ne banwāe the, aur imām apne turamoñ ko thāme un ke sāth khare hue. ²⁷ Phir Hizqiyāh ne hukm diyā kī bhasm hone wālī qurbānī qurbāngāh par pesh kī jāe. Jab imām yih kām karne lage to Lāwī Rab kī tārif meñ git gāne lage. Sāth sāth turam aur Dāūd Bādshāh ke banwāe hue sāj bajne lage. ²⁸ Tamām jamāt aundhe muñh jhuk gai jabki Lāwī git gāte aur imām turam bajāte rahe. Yih silsilā is qurbānī kī takmil tak jāri rahā. ²⁹ Is ke bād Hizqiyāh aur tamām hāzirīn dubārā muñh ke bal jhuk gae. ³⁰ Bādshāh aur buzurgoñ ne Lāwiyōñ ko kahā, “Dāūd aur Āsaf Ghaibbīn ke zabūr gā kar Rab kī sataish kareñ.” Chunāñche Lāwiyōñ ne baṛī ḳhushī se hamd-o-sanā ke git gāe. Wuh bhī aundhe muñh jhuk gae.

³¹ Phir Hizqiyāh logoñ se muḳhātīb huā, “Āj āp ne apne āp ko Rab ke lie waqf kar diyā hai. Ab wuh kuchh Rab ke ghar ke pās le āeñ jo āp zabah aur salāmatī kī qurbānī ke taur par pesh karnā chāhte haiñ.” Tab log zabah aur salāmatī kī apnī qurbāniyāñ le āe. Niz, jis kā bhī dil chāhtā thā wuh bhasm hone wālī qurbāniyāñ lāyā. ³² Is tarah bhasm hone wālī qurbānī ke lie 70 bail, 100 mendhe aur bheṛ ke 200 bachche jamā karke Rab ko pesh kie gae. ³³ Un ke alāwā 600 bail aur 3,000 bheṛ-bakriyāñ Rab ke ghar ke lie maḥsūs kī gāñ. ³⁴ Lekin itne jānwaroñ kī khāloñ ko utārne ke lie imām kam the, is lie Lāwiyōñ ko un kī madad karnī paṛī. Is kām ke iḳhtitām tak balki jab tak mazīd imām ḳhidmat ke lie taiyār aur pāk nahīñ ho gae the, Lāwī madad karte rahe. Imāmoñ kī nisbat zyādā Lāwī pāk-sāf ho gae the, kyoñki unhoñ ne zyādā lagan se apne āp ko Rab ke lie maḥsūs-o-muqaddas kiyā thā. ³⁵ Bhasm hone wālī beshumār qurbāniyōñ ke alāwā imāmoñ ne salāmatī kī qurbāniyōñ kī charbī bhī jalāī. Sāth sāth unhoñ ne mai kī nazareñ pesh kīñ.

Yon Rab ke ghar meñ k̄hidmat kā nae sire se āghāz huā. ³⁶ Hizqiyāh aur pūrī qaum ne khushī manāī ki Allāh ne yih sab kuchh itnī jaldī se hameñ muhaiyā kiyā hai.

30

Fasah kī Īd ke lie Dāwat

¹ Hizqiyāh ne Isrāīl aur Yahūdāh kī har jagah apne qāsidoñ ko bhej kar logoñ ko Rab ke ghar meñ āne kī dāwat dī, kyonki wuh un ke sāth Rab Isrāīl ke K̄hudā kī tazīm meñ Fasah kī Īd manānā chāhtā thā. Us ne Ifrāīm aur Manassī ke qabiloñ ko bhī dāwatanāme bheje. ² Bādshāh ne apne afsaroñ aur Yarūshalam kī pūrī jamāt ke sāth mil kar faislā kiyā ki ham yih Īd dūsre mahīne meñ manāenge. ³ Ām taur par yih pahle mahīne meñ manāī jāti thī, lekin us waqt tak k̄hidmat ke lie taiyār imām kāfī nahīn the. Kyonki ab tak sab apne āp ko pāk-sāf na kar sake. Dūsri bāt yih thī ki log itnī jaldī se Yarūshalam meñ jamā na ho sake. ⁴ In bātoñ ke pesh-e-nazar bādshāh aur tamām hāzirīn is par muttāfiq hue ki Fasah kī Īd multawī kī jāe. ⁵ Unhoñ ne faislā kiyā ki ham tamām Isrāīliyoñ ko junūb meñ Bair-sabā se le kar shimāl meñ Dān tak dāwat deñge. Sab Yarūshalam aēñ taki ham mil kar Rab Isrāīl ke K̄hudā kī tazīm meñ Fasah kī Īd manāen. Asal meñ yih Īd barī der se hidāyāt ke mutābiq nahīn manāī gai thī.

⁶ Bādshāh ke hukm par qāsīd Isrāīl aur Yahūdāh meñ se guzare. Har jagah unhoñ ne logoñ ko bādshāh aur us ke afsaroñ ke k̄hat pahuñchā die. Khat meñ likhā thā,

“Ai Isrāīliyo, Rab Ibrāhīm, Is’hāq aur Isrāīl ke K̄hudā ke pās wāpas aēñ! Phir wuh bhī āp ke pās jo Asūrī bādshāhoñ ke hāth se bach nikle haiñ wāpas aegā. ⁷ Apne bāpdādā aur bhāiyōñ kī tarah na baneñ jo Rab apne bāpdādā ke K̄hudā se bewafā ho gae the. Yihī wajah hai ki us ne unheñ aīsī hālat meñ chhoṛ diyā ki jis ne bhī unheñ dekhā us ke roñgṭe khare ho gae. Āp k̄hud is ke gawāh haiñ. ⁸ Un kī tarah aṛe na raheñ balki Rab ke tābe ho jāeñ. Us ke maqdis meñ aēñ, jo us ne hameshā ke lie maḥsūs-o-muqaddas kar diyā hai. Rab apne K̄hudā kī k̄hidmat kareñ tāki āp us ke sakht ghāzab kā nishānā na raheñ. ⁹ Agar āp Rab ke pās lauṭ aēñ to jinhoñ ne āp ke bhāiyōñ aur un ke bāl-bachchoñ ko qaid kar liyā hai wuh un par rahm karke unheñ is mulk meñ wāpas āne deñge. Kyonki Rab āp kā K̄hudā mehrbān aur rahīm hai. Agar āp us ke pās wāpas aēñ to wuh apnā muñh āp se nahīn pheregā.”

¹⁰ Qāsīd Ifrāīm aur Manassī ke pūre qabāylī ilāqe meñ se guzare aur har shahr ko yih paighām pahuñchāyā. Phir chalte chalte wuh Zabulūn tak pahuñch gae. Lekin aksar log un kī bāt sun kar hañs paṛe aur un kā mazāq uṛāne lage. ¹¹ Sirf Āshar, Manassī aur Zabulūn ke chand ek ādmī farotanī kā izhār karke mān gae aur Yarūshalam aē. ¹² Yahūdāh meñ Allāh ne logoñ ko tahrīk dī ki unhoñ ne yakdīli se us hukm par amal kiyā jo bādshāh aur buzurgoñ ne Rab ke farmān ke mutābiq diyā thā.

Hizqiyāh aur Qaum Fasah kī Īd Manāte Haiñ

¹³ Dūsre mahīne meñ bahut zyādā log Bek̄hamīrī Roṭī kī Īd manāne ke lie Yarūshalam pahuñche. ¹⁴ Pahle unhoñ ne shahr se butoñ kī tamām qurbāngāhoñ ko dūr kar diyā. Bakhūr jalāne kī chhoṭī qurbāngāhoñ ko bhī unhoñ ne uṭhā kar Wādī-e-Qidron meñ phaiñk diyā. ¹⁵ Dūsre mahīne ke 14weñ din Fasah ke leloñ ko zabah kiyā gayā. Imāmoñ aur Lāwiyoñ ne

sharmindā ho kar apne āp ko k̄hidmat ke lie pāk-sāf kar rakhā thā, aur ab unhoñ ne bhasm hone wālī qurbāniyoñ ko Rab ke ghar meñ pesh kiyā.

¹⁶ Wuh k̄hidmat ke lie yoñ khaṛe ho gae jis tarah mard-e-Khudā Musā kī shariyat meñ farmāyā gayā hai. Lāwī qurbāniyoñ kā khūn imāmoñ ke pās lāe jinhoñ ne use qurbāngāh par chhīrkā.

¹⁷ Lekin hāzirin meñ se bahut-se logoñ ne apne āp ko sahīh taur par pāk-sāf nahīn kiyā thā. Un ke lie Lāwiyoñ ne Fasah ke leloñ ko zabah kiyā tāki un kī qurbāniyoñ ko bhī Rab ke lie maḥsūs kiyā jā sake. ¹⁸ K̄hāskar Ifrāim, Manassi, Zabūlūn aur Ishkār ke aksar logoñ ne apne āp ko sahīh taur par pāk-sāf nahīn kiyā thā. Chunānche wuh Fasah ke khāne meñ us hālat meñ sharīk na hue jis kā taqāzā shariyat karti hai. Lekin Hizqiyāh ne un kī shafā'at karke duā kī, “Rab jo mehrbān hai har ek ko muāf kare ¹⁹ jo pūre dil se Rab apne bāpdādā ke K̄hudā kā tālib rahne kā irādā rakhtā hai, k̄hāh use maqdis ke lie darkār pākizagī hāsīl na bhī ho.” ²⁰ Rab ne Hizqiyāh kī duā sun kar logoñ ko bahāl kar diyā.

²¹ Yarūshalam meñ jamāshudā Isrāīliyoñ ne baṛī k̄hushī se sāt din tak Bekhamīrī Roṭī kī Īd manāī. Har din Lāwī aur imām apne sāz bajā kar buland āwāz se Rab kī satāish karte rahe. ²² Lāwiyoñ ne Rab kī k̄hidmat karte waqt baṛī samajhdārī dikhāī, aur Hizqiyāh ne is meñ un kī hauslā-afzāī kī.

Pūre hafte ke daurān Isrāīlī Rab ko salāmātī kī qurbāniyāñ pesh karke qurbānī kā apnā hissā khāte aur Rab apne bāpdādā ke K̄hudā kī tamjīd karte rahe.

²³ Is hafte ke bād pūrī jamāt ne faislā kiyā ki Īd ko mazīd sāt din manāyā jāe. Chunānche unhoñ ne k̄hushī se ek aur hafte ke daurān Īd manāī.

²⁴ Tab Yahūdāh ke bādshāh Hizqiyāh ne jamāt ke lie 1,000 bail aur 7,000 bheṛ-bakriyāñ pesh kīñ jabkī buzurgoñ ne jamāt ke lie 1,000 bail aur 10,000 bheṛ-bakriyāñ charhāīñ. Itne meñ mazīd bahut-se imāmoñ ne apne āp ko Rab kī k̄hidmat ke lie maḥsūs-o-muqaddas kar liyā thā.

²⁵ Jitne bhī āe the k̄hushī manā rahe the, k̄hāh wuh Yahūdāh ke bāshinde the, k̄hāh imām, Lāwī, Isrāīlī yā Isrāīl aur Yahūdāh meñ rahne wāle pardesī mehmān. ²⁶ Yarūshalam meñ baṛī shādmānī thī, kyōñki aīsī Īd Dāūd Bādshāh ke beṭe Sulemān ke zamāne se le kar us waqt tak Yarūshalam meñ manāī nahīn gāī thī.

²⁷ Īd ke ikhtitām par imāmoñ aur Lāwiyoñ ne khaṛe ho kar qaum ko barkat dī. Aur Allāh ne un kī sunī, un kī duā āsmān par us kī muqaddas sukūnatgāh tak pahuñchī.

31

Pūre Yahūdāh meñ Butparastī kā K̄hātma

¹ Īd ke bād jamāt ke tamām Isrāīliyoñ ne Yahūdāh ke shahroñ meñ jā kar patthar ke butoñ ko ṭukṛe ṭukṛe kar diyā, Yasirat Dewī ke khamboñ ko kāṭ dālā, ūñchī jaghoñ ke mandiroñ ko dhā diyā aur ḡhalat qurbāngāhoñ ko k̄hatm kar diyā. Jab tak unhoñ ne yih kām Yahūdāh, Binyamīn, Ifrāim aur Manassi ke pūre ilāqoñ meñ takmīl tak nahīn pahuñchāyā thā unhoñ ne ārām na kiyā. Is ke bād wuh sab apne apne shahroñ aur gharoñ ko chale gae.

Rab ke Ghar meñ Intazām kī Islāh

² Hizqiyāh ne imāmoñ aur Lāwiyoñ ko dubārā k̄hidmat ke waise hī gurohoñ meñ taqsim kiyā jaise pahle the. Un kī zimmedāriyāñ bhasm

hone wāli aur salāmatī kī qurbāniyān chaṛhānā, Rab ke ghar meñ muḁhtalif qism kī ḁhidmāt anjām denā aur hamd-o-sanā ke gīt gānā thiñ.

³ Jo jānwar bādshāh apnī milkiyat se Rab ke ghar ko detā rahā wuh bhasm hone wāli un qurbāniyon ke lie muḁarrar the jin ko Rab kī shariat ke mutābiq har subah-shām, Sabat ke din, Nae Chānd kī Īd aur dīgar īdoñ par Rab ke ghar meñ pesh kī jātī thiñ.

⁴ Hizqiyāh ne Yarūshalam ke bāshindoñ ko hukm diyā ki apnī milkiyat meñ se imāmoñ aur Lāwiyon ko kuchh deñ tāki wuh apnā waqt Rab kī shariat kī takmil ke lie waqf kar sakeñ. ⁵ Bādshāh kā yih elān sunte hī Isrāīli farāḁhdilī se ḁhallā, angūr ke ras, zaitūn ke tel, shahd aur khetoñ kī bāqī paidāwār kā pahlā phal Rab ke ghar meñ lāe. Bahut kuchh ikaṭṭhā huā, kyonki logon ne apnī paidāwār kā purā daswān hissā wahāñ pahuñchāyā. ⁶ Yahūdāh ke bāqī shahron ke bāshinde bhī sāth rahne wāle Isrāīliyon samet apnī paidāwār kā daswān hissā Rab ke ghar meñ lāe. Jo bhī bail, bher-bakriyān aur bāqī chīzeñ unhoñ ne Rab apne ḁhudā ke lie waqf kī thiñ wuh Rab ke ghar meñ pahuñchīñ jahāñ logon ne unheñ bare ḁher lagā kar ikaṭṭhā kiyā. ⁷ Chīzeñ jamā karne kā yih silsilā tisre mahīne meñ shurū huā aur sāṭweñ mahīne meñ iḁhtitām ko pahuñchā. ⁸ Jab Hizqiyāh aur us ke afsaron ne ā kar dekhā ki kitnī chīzeñ ikaṭṭhī ho gai haiñ to unhoñ ne Rab aur us kī qaum Isrāīl ko mubāarak kahā.

⁹ Jab Hizqiyāh ne imāmoñ aur Lāwiyon se in ḁheroñ ke bare meñ pūchhā ¹⁰ to Sadoq ke ḁhāndān kā imām-e-āzam Azariyāh ne jawāb diyā, “Jab se log apne hadiye yahāñ le āte haiñ us waqt se ham jī bhar kar khā sakte haiñ balki kāfi kuchh bach bhī jātā hai. Kyonki Rab ne apnī qaum ko itnī barkat dī hai ki yih sab kuchh bāqī rah gayā hai.”

¹¹ Tab Hizqiyāh ne hukm diyā ki Rab ke ghar meñ godām banāe jāeñ. Jab aisā kiyā gayā ¹² to razākārānā hadiye, paidāwār kā daswān hissā aur Rab ke lie maḁsūs kie gae atiyāt un meñ rakhe gae. Kūnaniyāh Lāwī in chīzon kā inchārj banā jabki us kā bhāī Simāi us kā madadgār muḁarrar huā. ¹³ Imām-e-āzam Azariyāh Rab ke ghar ke pure intazām kā inchārj thā, is lie Hizqiyāh Bādshāh ne us ke sāth mil kar das nigarān muḁarrar kie jo Kūnaniyāh aur Simāi ke taht ḁhidmat anjām deñ. Un ke nām Yihiyel, Azariyāh, Nahat, Asāhel, Yarīmot, Yūzabad, Īliyel, Ismākiyāh, Mahat aur Bināyāh the.

¹⁴ Jo Lāwī Mashriqī Darwāze kā darbān thā us kā nām Qore bin Yimnā thā. Ab use Rab ko razākārānā taur par die gae hadiye aur us ke lie maḁsūs kie gae atīye taqšim karne kā nigarān banāyā gayā. ¹⁵ Adan, Mīnyamīn, Yashua, Samāyāh, Amariyāh aur Sakaniyāh us ke madadgār the. Un kī zimmedāri Lāwiyon ke shahron meñ rahne wāle imāmoñ ko un kā hissā denā thī. Barī wafādārī se wuh ḁhayāl rakhte the ki ḁhidmat ke muḁhtalif gurohoñ ke tamām imāmoñ ko wuh hissā mil jāe jo un kā haq bantā thā, khāh wuh bare the yā chhoṭe. ¹⁶ Jo apne guroh ke sāth Rab ke ghar meñ ḁhidmat kartā thā use us kā hissā barāh-e-rāst miltā thā. Is silsile meñ Lāwī ke qabile ke jitne mardoñ aur larḁon kī umr tin sāl yā is se zāyd thī un kī fahrist banāi gai. ¹⁷ In fahristoñ meñ imāmoñ ko un ke kunboñ ke mutābiq darj kiyā gayā. Isī tarah 20 sāl yā is se zāyd ke Lāwiyon ko un zimmedāriyon aur ḁhidmat ke mutābiq jo wuh apne gurohoñ meñ sañbhālte the fahristoñ meñ darj kiyā gayā. ¹⁸ ḁhāndānoñ kī aurateñ aur bete-betiyan chhoṭe bachchoñ samet bhī in fahristoñ meñ darj thiñ. Chūnki un ke mard wafādārī se Rab ke ghar meñ ḁhidmat karte the, is lie yih dīgar afrād bhī maḁsūs-o-muḁaddas samjhe jāte the. ¹⁹ Jo

imām shahroñ se bāhar un charāgāhoñ meñ rahte the jo unheñ Hārūn kī aulād kī haisiyat se milī thīñ unheñ bhī hissā miltā thā. Har shahr ke lie ādmī chune gae jo imāmoñ ke k̄hāndānoñ ke mardoñ aur fahrist meñ darj tamām Lāwiyōñ ko wuh hissā diyā karen jo un kā haq thā.

²⁰ Hizqiyāh Bādshāh ne hukm diyā ki pūre Yahūdāh meñ aisā hī kiyā jāe. Us kā kām Rab ke nazdik achchhā, munsifānā aur wafādārānā thā.

²¹ Jo kuchh us ne Allāh ke ghar meñ intazām dubārā chalāne aur sharīat ko qāym karne ke silsile meñ kiyā us ke lie wuh pūre dil se apne K̄hudā kā tālib rahā. Natīje meñ use kāmyābī hāsīl hui.

32

Asūrī Yahūdāh meñ Ghus Āte Haiñ

¹ Hizqiyāh ne wafādārī se yih tamām mansūbe takmīl tak pahuñchāe. Phir ek dīn Asūr kā bādshāh Sanherib apnī fauj ke sāth Yahūdāh meñ ghus āyā aur qilāband shahroñ kā muhāsarā karne lagā tāki un par qabzā kare. ² Jab Hizqiyāh ko ittalā milī ki Sanherib ā kar Yarūshalam par hamlā karne kī taiyāriyāñ kar rahā hai ³ to us ne apne sarkārī aur faujī afsaroñ se mashwarā kiyā. K̄hayāl yih pesh kiyā gayā ki Yarūshalam Shahr ke bāhar tamām chashmoñ ko malbe se band kiyā jāe. Sab muttāfiq ho gae.

⁴ Kyoñki unhoñ ne kahā, “Asūr ke bādshāh ko yahan ā kar kasrat kā pāñi kyoñ mile?” Bahut-se ādmī jamā hue aur mil kar chashmoñ ko malbe se band kar diyā. Unhoñ ne us zamīndoḡ nāle kā muñh bhī band kar diyā jis ke zariye pāñi shahr meñ pahuñchtā thā.

⁵ Is ke alāwā Hizqiyāh ne baṛī mehnat se fasīl ke tūṭe-phūṭe hissoñ kī marammat karwā kar us par burj banwāe. Fasīl ke bāhar us ne ek aur chārdiwārī tāmir kī jabkī Yarūshalam ke us hisse ke chabūtare mazīd mazbūt karwāe jo ‘Dāūd kā Shahr’ kahlātā hai. Sāth sāth us ne baṛī miqdār meñ hathiyār aur ḡhaleñ banwāīñ. ⁶ Hizqiyāh ne logoñ par faujī afsar muqarrar kie.

Phir us ne sab ko darwāze ke sāth wāle chauk par ikatṭhā karke un kī hauslā-afzāi kī, ⁷ “Mazbūt aur diler hoñ! Asūr ke bādshāh aur us kī baṛī fauj ko dekh kar mat ḡareñ, kyoñki jo tāqat hamāre sāth hai wuh use hāsīl nahīñ hai. ⁸ Asūr ke bādshāh ke lie sirf k̄hākī ādmī laṡe rahe haiñ jabkī Rab hamārā K̄hudā hamāre sāth hai. Wuhī hamārī madad karke hamāre lie laṡegā!” Hizqiyāh Bādshāh ke in alfāz se logoñ kī baṛī hauslā-afzāi hui.

Asūrī Yarūshalam kā Muhāsarā Karte Haiñ

⁹ Jab Asūr kā bādshāh Sanherib apnī pūrī fauj ke sāth Lakīs kā muhāsarā kar rahā thā to us ne wahāñ se Yarūshalam ko wafd bhejā tāki Yahūdāh ke bādshāh Hizqiyāh aur Yahūdāh ke tamām bāshindoñ ko paighām pahuñchāe,

¹⁰ “Shāh-e-Asūr Sanherib farmāte haiñ, tumhārā bharosā kis chīz par hai ki tum muhāsare ke waqt Yarūshalam ko chhoṛnā nahīñ chāhte?”

¹¹ Jab Hizqiyāh kahtā hai, ‘Rab hamārā K̄hudā hameñ Asūr ke bādshāh se bachāegā’ to wuh tumheñ ḡhalat rāh par lā rahā hai. Is kā sirf yih natījā niklegā ki tum bhūke aur pyāse mar jāoge. ¹² Hizqiyāh ne to is K̄hudā kī behurmatī kī hai. Kyoñki us ne us kī ūñchī jaghoñ ke mandiroñ aur qurbāngāhoñ ko ḡhā kar Yahūdāh aur Yarūshalam se kahā hai ki ek hī qurbāngāh ke sāmne parastish karen, ek hī qurbāngāh par qurbāniyāñ chaṛhāeñ. ¹³ Kyā tumheñ ilm nahīñ ki main aur mere bāpdādā ne ḡgar mamālīk kī tamām qaumoñ ke sāth kyā kuchh kiyā? Kyā in qaumoñ ke

dewatā apne mulkoñ ko mujh se bachāne ke qābil rahe haiñ? Hargiz nahīñ! ¹⁴ Mere bāpdādā ne in sab ko tabāh kar diyā, aur koī bhī dewatā apnī qaum ko mujh se bachā na sakā. To phir tumhārā dewatā tumheñ kis tarah mujh se bachāegā? ¹⁵ Hizqiyāh se fareb na khāo! Wuh is tarah tumheñ ghalat rāh par na lāe. Us kī bāt par etamād mat karnā, kyōñki ab tak kisī bhī qaum yā saltanat kā dewatā apnī qaum ko mere yā mere bāpdādā ke qabze se chhuṭkārā na dilā sakā. To phir tumhārā dewatā tumheñ mere qabze se kis tarah bachāegā?”

¹⁶ Aisī bāteñ karte karte Sanherib ke afsar Rab Isrāil ke Ḳhudā aur us ke ḳhādīm Hizqiyāh par kufr bakte gae.

¹⁷ Asūr ke bādshāh ne wafd ke hāth khat bhī bhejā jis meñ us ne Rab Isrāil ke Ḳhudā kī ihānat kī. Ḳhat meñ likhā thā, “Jis tarah dīgar mamālik ke dewatā apnī qaumoñ ko mujh se mahfūz na rakh sake usī tarah Hizqiyāh kā dewatā bhī apnī qaum ko mere qabze se nahīñ bachāegā.”

¹⁸ Asūrī afsaroñ ne buland āwāz se Ibrānī zabān meñ bādshāh kā paighām fasil par khare Yarūshalam ke bāshindoñ tak pahuñchāyā tāki un meñ khauf-o-hirās phail jāe aur yoñ shahr par qabzā karne meñ āsānī ho jāe. ¹⁹ In afsaroñ ne Yarūshalam ke Ḳhudā kā yoñ tamaskhur urāyā jaisā wuh duniyā kī dīgar qaumoñ ke dewatāoñ kā urāyā karte the, hālāñki dīgar mābūd sirf insānī hāthoñ kī paidāwār the.

Rab Sanherib ko Sazā Detā Hai

²⁰ Phir Hizqiyāh Bādshāh aur Āmūs ke beṭe Yasāyāh Nabī ne chillāte hue āsmān par taḳhtnashīn Ḳhudā se iltamās kī. ²¹ Jawāb meñ Rab ne Asūrīyoñ kī lashkargāh meñ ek farishtā bhejā jis ne tamām behtarīn faujiyoñ ko afsaroñ aur kamāndaroñ samet maut ke ghāṭ utār diyā. Chunāñche Sanherib sharmindā ho kar apne mulk laṭ gayā. Wahāñ ek dīn jab wuh apne dewatā ke mandir meñ dāḳhil huā to us ke kuchh beṭoñ ne use talwār se qatl kar diyā.

²² Is tarah Rab ne Hizqiyāh aur Yarūshalam ke bāshindoñ ko Shāh-e-Asūr Sanherib se chhuṭkārā dilāyā. Us ne unheñ dūsri qaumoñ ke hamloñ se bhī mahfūz rakhā, aur chāroñ taraf amn-o-amān phail gayā. ²³ Beshumār log Yarūshalam āe tāki Rab ko qurbāniyāñ pesh karen aur Hizqiyāh Bādshāh ko qīmtī tohfe deñ. Us waqt se tamām qaumeñ us kā baṛā ehtirām karne lagīñ.

Hizqiyāh ke Ākhiri Sāl

²⁴ Un dīnoñ meñ Hizqiyāh itnā bīmār huā ki marne kī naubat ā pahuñchī. Tab us ne Rab se duā kī, aur Rab ne us kī sun kar ek ilāhī nishān se is kī tasdīq kī. ²⁵ Lekin Hizqiyāh maḡhrūr huā, aur us ne is mehrbānī kā munāsib jawāb na diyā. Natīje meñ Rab us se aur Yahūdāh aur Yarūshalam se nārāz huā. ²⁶ Phir Hizqiyāh aur Yarūshalam ke bāshindoñ ne pachhtā kar apnā ghurūr chhoṛ diyā, is lie Rab kā ḡhazab Hizqiyāh ke jīte-jī un par nāzil na huā.

²⁷ Hizqiyāh ko bahut daulat aur izzat hāsīl huī, aur us ne apnī sone-chāndī, jawāhar, balsān ke qīmtī tel, dhāloñ aur bāqī qīmtī chīzoñ ke lie khās khazāne banwāe. ²⁸ Us ne ḡhallā, angūr kā ras aur zaitūn kā tel mahfūz rakhne ke lie godām tāmīr kie aur apne gāy-bailoñ aur bher-bakriyoñ ko rakhne kī bahut-sī jagheñ bhī banwā līñ. ²⁹ Us ke gāy-bailoñ aur bher-bakriyoñ meñ izāfā hotā gayā, aur us ne kāñ nae shahrōñ kī buniyād rakhī, kyōñki Allāh ne use nihāyat hī amīr banā diyā thā.

³⁰ Hizqiyāh hī ne Jaihūn Chashme kā muñh band karke us kā pānī surang

ke zariye maḡhrib kī taraf Yarūshalam ke us hisse meñ pahuñchāyā jo ‘Dāūd kā Shahr’ kahlātā hai. Jo bhī kām us ne shurū kiyā us meñ wuh kāmyāb rahā. ³¹ Ek din Bābal ke hukmrānoñ ne us ke pās wafd bhejā tāki us ilāhī nishān ke बारे meñ mālūmāt hāsīl karen jo Yahūdāh meñ huā thā. Us waqt Allāh ne use akelā chhoṛ diyā tāki us ke dil kī haqiqī hālat jānch le.

³² Bāqī jo kuchh Hizqiyāh kī hukūmat ke daurān huā aur jo nek kām us ne kiyā wuh ‘Āmūs ke Beṭe Yasāyāh Nabī kī Royā’ meñ qalamband hai jo ‘Shāhān-e-Yahūdāh-o-Isrāīl’ kī kitāb meñ darj hai. ³³ Jab wuh mar kar apne bāpdādā se jā milā to use shāhī qabristān kī ek ūnchī jagah par dafnāyā gayā. Jab janāzā niklā to Yahūdāh aur Yarūshalam ke tamām bāshindoñ ne us kā ehtirām kiyā. Phir us kā beṭā Manassī taḡhtnashīn huā.

33

Yahūdāh kā Bādshāh Manassī

¹ Manassī 12 sāl kī umr meñ bādshāh banā, aur Yarūshalam meñ us kī hukūmat kā daurāniyā 55 sāl thā. ² Manassī kā chāl-chalan Rab ko nāpasand thā. Us ne un qaumoñ ke qābil-e-ghin rasm-o-riwāj apnā lie jinheñ Rab ne Isrāīliyoñ ke āge se nikāl diyā thā. ³ Ūnchī jaghoñ ke jin mandiroñ ko us ke bāp Hizqiyāh ne ḡhā diyā thā unheñ us ne nae sire se tāmīr kiyā. Us ne Bāl dewatāoñ kī qurbāngāheñ banwāīn aur Yasīrat Dewī ke khambe khare kie. In ke alāwā wuh sūraj, chāñd balki āsmān ke pūre lashkar ko sijdā karke un kī khidmat kartā thā. ⁴ Us ne Rab ke ghar meñ bhī apnī qurbāngāheñ kharī kiñ, hālāñki Rab ne is maḡām ke बारे meñ farmāyā thā, “Yarūshalam meñ merā nām abad tak qāym rahegā.”

⁵ Lekin Manassī ne parwā na kī balki Rab ke ghar ke donoñ sahnoñ meñ āsmān ke pūre lashkar ke lie qurbāngāheñ banwāīn. ⁶ Yahāñ tak kī us ne Wādī-e-Bin-hinnūm meñ apne beṭoñ ko bhī qurbān karke jalā diyā. Jādūgarī, ḡhaibdānī aur afsūngarī karne ke alāwā wuh murdoñ kī rūhoñ se rābitā karne wāloñ aur rammāloñ se bhī mashwarā kartā thā.

Ḡharz us ne bahut kuchh kiyā jo Rab ko nāpasand thā aur use taish dilāyā. ⁷ Dewī kā but banwā kar us ne use Allāh ke ghar meñ kharā kiyā, hālāñki Rab ne Dāūd aur us ke beṭe Sulemān se kahā thā, “Is ghar aur is shahr Yarūshalam meñ jo main ne tamām Isrāīlī qābiloñ meñ se chun liyā hai main apnā nām abad tak qāym rakhūngā. ⁸ Agar Isrāīlī ehtiyāt se mere un tamām ahkām aur hidāyāt kī pairawī karen jo Mūsā ne shariāt meñ unheñ die to main kabhī nahīñ hone dūngā kī Isrāīliyoñ ko us mulk se jilāwatan kar diyā jāe jo main ne un ke bāpdādā ko atā kiyā thā.” ⁹ Lekin Manassī ne Yahūdāh aur Yarūshalam ke bāshindoñ ko aise ḡhalat kām karne par uksāyā jo un qaumoñ se bhī sarzad nahīñ hue the jinheñ Rab ne mulk meñ dākhlil hote waqt un ke āge se tabāh kar diyā thā.

¹⁰ Go Rab ne Manassī aur apnī qaum ko samjhāyā, lekin unhoñ ne parwā na kī. ¹¹ Tab Rab ne Asūrī bādshāh ke kamāñdaroñ ko Yahūdāh par hamlā karne diyā. Unhoñ ne Manassī ko pakaṛ kar us kī nāk meñ nakel ḡālī aur use pītal kī zanjiroñ meñ jakaṛ kar Bābal le gae. ¹² Jab wuh yoñ musibat meñ phañs gayā to Manassī Rab apne Ḡhudā kā ḡhazab thanḡā karne kī koshīsh karne lagā aur apne āp ko apne bāpdādā ke Ḡhudā ke huzūr past kar diyā.

¹³ Aur Rab ne us kī iltamās par dhyān de kar us kī sunī. Use Yarūshalam wāpas lā kar us ne us kī hukūmat bahāl kar dī. Tab Manassī ne jān liyā kī Rab hī Khudā hai.

¹⁴ Is ke bād us ne ‘Dāūd ke Shahr’ kī bairūnī fasīl nae sire se banwāī. Yih fasīl Jaihūn Chashme ke maghrib se shurū huī aur Wādī-e-Qidron meñ se guzar kar Machhlī ke Darwāze tak pahuñch gaī. Is dīwār ne Rab ke ghar kī pūrī pahārī banām Ofal kā ihātā kar liyā aur bahut buland thī. Is ke alāwā bādshāh ne Yahūdāh ke tamām qilāband shahroñ par faujī afsar muqarrar kie. ¹⁵ Us ne ajnabī mābūdoñ ko but samet Rab ke ghar se nikāl diyā. Jo qurbāngāheñ us ne Rab ke ghar kī pahārī aur bāqī Yarūshalam meñ kharī kī thīñ unheñ bhī us ne dhā kar shahr se bāhar phaiñk diyā.

¹⁶ Phir us ne Rab kī qurbāngāh ko nae sire se tāmīr karke us par salāmatī aur shukrguzārī kī qurbāniyāñ chārhāīñ. Sāth sāth us ne Yahūdāh ke bāshindoñ se kahā kī Rab Isrāīl ke Khudā kī khidmat karen. ¹⁷ Go log is ke bād bhī ūñchī jaghoñ par apnī qurbāniyāñ pesh karte the, lekin ab se wuh inheñ sirf Rab apne Khudā ko pesh karte the.

¹⁸ Bāqī jo kuchh Manassī kī hukūmat ke daurān huā wuh ‘Shāhān-e-Isrāīl kī Tārīkh’ kī kitāb meñ darj hai. Wahāñ us kī apne Khudā se duā bhī bayān kī gaī hai aur wuh bāteñ bhī jo ghaibbīnoñ ne Rab Isrāīl ke Khudā ke nām meñ use batāī thīñ. ¹⁹ Ghaibbīnoñ kī kitāb meñ bhī Manassī kī duā bayān kī gaī hai aur yih kī Allāh ne kis tarah us kī sunī. Wahāñ us ke tamām gunāhoñ aur bewafāī kā zikr hai, nīz un ūñchī jaghoñ kī fahrist darj hai jahāñ us ne Allāh ke tābe ho jāne se pahle mandir banā kar Yasīrat Dewī ke khambe aur but kharē kie the. ²⁰ Jab Manassī mar kar apne bāpdādā se jā milā to use us ke mahal meñ dafn kiyā gayā. Phir us kā beṭā Amūn taḥtnashīn huā.

Yahūdāh kā Bādshāh Amūn

²¹ Amūn 22 sāl kī umr meñ bādshāh banā aur do sāl tak Yarūshalam meñ hukūmat kartā rahā. ²² Apne bāp Manassī kī tarah wuh aisā ghalat kām kartā rahā jo Rab ko nāpasand thā. Jo but us ke bāp ne banwāe the unheñ kī pūjā wuh kartā aur unheñ ko qurbāniyāñ pesh kartā thā. ²³ Lekin us meñ aur Manassī meñ yih farq thā kī beṭe ne apne ap ko Rab ke sāmne past na kiyā balki us kā qusūr mazīd sangīn hotā gayā. ²⁴ Ek din Amūn ke kuchh afsaroñ ne us ke khlīf sāzish karke use mahal meñ qatl kar diyā. ²⁵ Lekin ummat ne tamām sāzish karne walōñ ko mār ḍālā aur Amūn kī jagah us ke beṭe Yūsiyāh ko bādshāh banā diyā.

34

Yūsiyāh Bādshāh Butparastī kī Muḥālafat Kartā Hai

¹ Yūsiyāh 8 sāl kī umr meñ bādshāh banā, aur Yarūshalam meñ rah kar us kī hukūmat kā daurāniyā 31 sāl thā. ² Yūsiyāh wuh kuchh kartā rahā jo Rab ko pasand thā. Wuh apne bāp Dāūd ke achche namūne par chaltā rahā aur us se na dāīñ, na bāīñ taraf haṭā.

³ Apnī hukūmat ke āṭhweñ sāl meñ wuh apne bāp Dāūd ke Khudā kī marzī talāsh karne lagā, go us waqt wuh jawān hī thā. Apnī hukūmat ke 12weñ sāl meñ wuh ūñchī jaghoñ ke mandiron, Yasīrat Dewī ke khamboñ aur tamām tarāshe aur dhāle hue butoñ ko pūre mulk se dūr karne lagā. Yoñ tamām Yarūshalam aur Yahūdāh in chizoñ se pāk-sāf ho gayā.

⁴ Bādshāh ke zer-e-nigarānī Bāl dewatāoñ kī qurbāngāhoñ ko dhā diyā gayā. Baḥhūr kī jo qurbāngāheñ un ke ūpar thīñ unheñ us ne ṭuḳre ṭuḳre

kar diyā. Yasīrat Dewī ke khamboñ aur tarāshe aur qhāle hue butoñ ko zamīn par patakh kar us ne unheñ pis kar un kī qabroñ par bikher diyā jinhoñ ne jīte-jī un ko qurbāniyāñ pesh kī thīn. ⁵ Butparast pujaṛiyōñ kī haḍḍiyōñ ko un kī apnī qurbāngāhoñ par jalāyā gayā. Is tarah se Yūsiyāh ne Yarūshalam aur Yahūdāh ko pāk-sāf kar diyā. ⁶⁻⁷ Yih us ne na sirf Yahūdāh balki Manassī, Ifrāīm, Shamāun aur Naftāli tak ke shahroñ meñ irdgird ke khandarāt samet bhī kiyā. Us ne qurbāngāhoñ ko girā kar Yasīrat Dewī ke khamboñ aur butoñ ko ṭukre ṭukre karke chaknāchūr kar diyā. Tamām Isrāil kī baḥhūr kī qurbāngāhoñ ko us ne qhā diyā. Is ke bād wuh Yarūshalam wāpas chālā gayā.

Rab ke Ghar kī Marammat

⁸ Apnī hukūmat ke 18weñ sāl meñ Yūsiyāh ne Sāfan bin Asaliyāh, Yarūshalam par muqarrar afsar Māsiyāh aur bādshāh ke mushīr-e-ḳhās Yuākḥ bin Yuākḥaz ko Rab apne Ḳhudā ke ghar ke pās bhejā tāki us kī marammat karwāen. Us waqt mulk aur Rab ke ghar ko pāk-sāf karne kī muhimm jāri thī. ⁹ Imām-e-āzam Ḳhilqiyāh ke pās jā kar unhoñ ne use wuh paise die jo Lāwī ke darbānoñ ne Rab ke ghar meñ jamā kie the. Yih hadiye Manassī aur Ifrāīm ke bāshindoñ, Isrāil ke tamām bache hue logoñ aur Yahūdāh, Binyamīn aur Yarūshalam ke rahne wāloñ kī taraf se pesh kie gae the.

¹⁰ Ab yih paise un ṭhekedāroñ ke hawāle kar die gae jo Rab ke ghar kī marammat karwā rahe the. In pāsoñ se ṭhekedāroñ ne un kārigaroñ kī ujrat adā kī jo Rab ke ghar kī marammat karke use mazbūt kar rahe the. ¹¹ Kārigaroñ aur tāmir karne wāloñ ne in pāsoñ se tarāshe hue patthar aur shahtīroñ kī lakaṛī bhī ḳharīdī. Imāratoñ meñ shahtīroñ ko badalne kī zarūrāt thī, kyonki Yahūdāh ke bādshāhoñ ne un par dhyān nahīn diyā thā, lihāzā wuh gal gae the. ¹² In ādmiyōñ ne wafādārī se ḳhidmat saranjām dī. Chār Lāwī in kī nigarānī karte the jin meñ Yahat aur Abadiyāh Mirārī ke ḳhāndān ke the jabki Zakariyāh aur Masullām Qihāt ke ḳhāndān ke the. Jitne Lāwī sāz bajāne meñ māhir the ¹³ wuh mazdūroñ aur tamām diḡar kārigaroñ par muqarrar the. Kuchh aur Lāwī munshī, nigarān aur darbān the.

Rab ke Ghar meñ Shariāt kī Kitāb Mil Jāti Hai

¹⁴ Jab wuh paise bāhar lāe gae jo Rab ke ghar meñ jamā hue the to Ḳhilqiyāh ko shariāt kī wuh kitāb milī jo Rab ne Mūsā kī mārifat dī thī. ¹⁵ Use mīrmunshī Sāfan ko de kar us ne kahā, “Mujhe Rab ke ghar meñ Shariāt kī Kitāb milī hai.” ¹⁶ Tab Sāfan kitāb ko le kar bādshāh ke pās gayā aur use ittalā dī, “Jo bhī zimmedārī āp ke mulāzimoñ ko dī gai unheñ wuh achchhī tarah pūrā kar rahe haiñ. ¹⁷ Unhoñ ne Rab ke ghar meñ jamāshudā paise marammat par muqarrar ṭhekedāroñ aur baqī kām karne wāloñ ko de die haiñ.” ¹⁸ Phir Sāfan ne bādshāh ko batāyā, “Ḳhilqiyāh ne mujhe ek kitāb dī hai.” Kitāb ko khol kar wuh bādshāh kī maujūdagī meñ us kī tilawat karne lagā.

¹⁹ Kitāb kī bāteñ sun kar bādshāh ne ranjīdā ho kar apne kapre phār lie. ²⁰ Us ne Ḳhilqiyāh, Aḳhīqām bin Sāfan, Abdon bin Mikāh, mīrmunshī Sāfan aur apne ḳhās ḳhādīm Asāyāh ko bulā kar unheñ hukm diyā, ²¹ “Jā kar merī aur Isrāil aur Yahūdāh ke bache hue afrād kī ḳhātīr Rab se is kitāb meñ darj bātoñ ke bāre meñ dariyāft karen. Rab kā jo ḡhazab ham par nāzil hone wālā hai wuh nihāyat sakt hai, kyonki hamāre bāpdādā na Rab ke farmān ke tābe rahe, na un hidāyāt ke mutābiq zindagī guzārī hai jo kitāb meñ darj kī gai haiñ.”

²² Chunānche K̄hilqiyāh Bādshāh ke bheje hue chand ādmiyoṅ ke sāth Khuldā Nabiyā ko milne gayā. Khuldā kā shauhar Sallūm bin toqahat bin khasrā Rab ke ghar ke kapre sar̄bhāltā thā. Wuh Yarūshalam ke nae ilāqe meṅ rahte the. ²³⁻²⁴ K̄huldā ne unheṅ jawāb diyā,

“Rab Isrāil kā K̄hudā farmātā hai ki jis ādmī ne tumheṅ bhejā hai use batā denā, ‘Rab farmātā hai ki main is shahr aur is ke bāshindoṅ par āfat nāzil karūnga. Wuh tamām lānateṅ pūrī ho jāeṅgī jo bādshāh ke huzūr parhī gāi kitāb meṅ bayān kī gāi haiṅ. ²⁵ Kyoṅki merī qaum ne mujhe tark karke digar mābūdoṅ ko qurbāniyān pesh kī haiṅ aur apne hāthoṅ se but banā kar mujhe taish dilāyā hai. Merā ghazab is maqām par nāzil ho jāegā aur kabhī khatm nahīn hogā.’ ²⁶ Lekin Yahūdāh ke bādshāh ke pās jāeṅ jis ne āp ko Rab se dariyāft karne ke lie bhejā hai aur use batā deṅ ki Rab Isrāil kā K̄hudā farmātā hai, ‘Merī bāteṅ sun kar ²⁷ terā dil narm ho gayā hai. Jab tuije patā chalā ki main ne is maqām aur is ke bāshindoṅ ke k̄hilāf bāt kī hai to tū ne apne āp ko Allāh ke sāmne past kar diyā. Tū ne baṛī inkisārī se ranjīdā ho kar apne kapre phār lie aur mere huzūr phūṭ phūṭ kar royā. Rab farmātā hai ki yih dekh kar main ne terī sunī hai. ²⁸ Jab tū mere kahne par mar kar apne bāpdādā se jā mīlegā to salāmatī se dafn hogā. Jo āfat main shahr aur us ke bāshindoṅ par nāzil karūnga wuh tū k̄hud nahīn dekhegā.’ ”

Afsar bādshāh ke pās wāpas gae aur use K̄huldā kā jawāb sunā diyā.

Yūsiyāh Rab se Ahd Bāndhtā Hai

²⁹ Tab bādshāh Yahūdāh aur Yarūshalam ke tamām buzurgoṅ ko bulā kar ³⁰ Rab ke ghar meṅ gayā. Sab log chhoṭe se le kar baṛe tak us ke sāth gae yānī Yahūdāh ke ādmī, Yarūshalam ke bāshinde, imām aur Lāwī. Wahān pahuṅch kar jamāt ke sāmne ahd kī us pūrī kitāb kī tilāwat kī gāi jo Rab ke ghar meṅ milī thī.

³¹ Phir bādshāh ne apne satūn ke pās khare ho kar Rab ke huzūr ahd bāndhā aur wādā kiyā, “Ham Rab kī pairawī kareṅge, ham pūre dil-o-jān se us ke ahkām aur hidāyat pūrī karké is kitāb meṅ darj ahd kī bāteṅ qāym rakheṅge.” ³² Yūsiyāh ne mutālābā kiyā ki Yarūshalam aur Yahūdāh ke tamām bāshinde ahd meṅ sharīk ho jāeṅ. Us waqt se Yarūshalam ke bāshinde apne bāpdādā ke K̄hudā ke ahd ke sāth lipte rahe.

³³ Yūsiyāh ne Isrāil ke pūre mulk se tamām ghinaune butoṅ ko dūr kar diyā. Isrāil ke tamām bāshindoṅ ko us ne tākīd kī, “Rab apne K̄hudā kī k̄hidmat kareṅ.” Chunānche Yūsiyāh ke jīte-jī wuh Rab apne bāpdādā kī rāh se dūr na hue.

35

Yūsiyāh Fasah kī Īd Manātā Hai

¹ Phir Yūsiyāh ne Rab kī tāzīm meṅ Fasah kī Īd manāī. Pahle mahīne ke 14weṅ dīn Fasah kā lelā zabah kiyā gayā. ² Bādshāh ne imāmoṅ ko kām par lagā kar un kī hauslā-afzāī kī ki wuh Rab ke ghar meṅ apnī k̄hidmat achchhī tarah anjām deṅ. ³ Lāwīyoṅ ko tamām Isrāīliyoṅ ko sharīat kī tālīm dene kī zimmedārī dī gāi thī, aur sāth sāth unheṅ Rab kī k̄hidmat ke lie makhsūs kiyā gayā thā. Un se Yūsiyāh ne kahā,

“Muqaddas sandūq ko us imārat meṅ rakheṅ jo Isrāil ke bādshāh Dāud ke beṭe Sulemān ne tamīr kiyā. Use apne kandhoṅ par uṭhā kar idhar-udhar le jāne kī zarūrat nahīn hai balkī ab se apnā waqt Rab apne K̄hudā aur us kī qaum Isrāil kī k̄hidmat meṅ sarf kareṅ. ⁴ Un k̄hāndānī gurohoṅ

ke mutābiq k̄hidmat ke lie taiyār raheñ jin kī tartīb Dāūd Bādshāh aur us ke beṭe Sulemān ne likh kar muqarrar kī thī. ⁵ Phir maqdis meñ us jagah khare ho jāeñ jo āp ke k̄hāndānī guroh ke lie muqarrar hai aur un k̄hāndānoñ kī madad kareñ jo qurbāniyāñ charḥāne ke lie āte haiñ aur jin kī k̄hidmat karne kī zimmedārī āp ko dī gai hai. ⁶ Apne āp ko k̄hidmat ke lie maḥsūs kareñ aur Fasah ke lele zabah karke apne hamwatanon ke lie is tarah taiyār kareñ jis tarah Rab ne Mūsā kī marīfat hukm diyā thā.”

⁷ Id kī khushī meñ Yūsiyāh ne id manāne wāloñ ko apnī milkiyat meñ se 30,000 bheṛ-bakriyon ke bachche die. Yih jānwar Fasah kī qurbānī ke taur par charḥāe gae jabki bādshāh kī taraf se 3,000 bail dīgar qurbāniyon ke lie istemāl hue. ⁸ Is ke alāwā bādshāh ke afsaron ne bhī apnī khushī se qaum, imāmoñ aur Lāwiyon ko jānwar die. Allāh ke ghar ke sab se ālā afsaron Khilqiyāh, Zakariyāh aur Yihiyel ne dīgar imāmoñ ko Fasah kī qurbānī ke lie 2,600 bheṛ-bakriyon ke bachche die, nīz 300 bail. ⁹ Isī tarah Lāwiyon ke rāhnumāoñ ne dīgar Lāwiyon ko Fasah kī qurbānī ke lie 5,000 bheṛ-bakriyon ke bachche die, nīz 500 bail. Un meñ se tīn bhāi banām Kūnaniyāh, Samāyāh aur Nataniyel the jabki dūsroñ ke nām Hasbiyāh, Ya'iyel aur Yūzabad the. ¹⁰ Jab har ek k̄hidmat ke lie taiyār thā to imām apnī apnī jagah par aur Lāwī apne apne gurohoñ ke mutābiq khare ho gae jis tarah bādshāh ne hidāyat dī thī. ¹¹ Lāwiyon ne Fasah ke leloñ ko zabah karke un kī khāleñ utārīñ jabki imāmoñ ne Lāwiyon se jānwaroñ kā khūn le kar qurbāngāh par chhīrkā. ¹² Jo kuchh bhasm hone wālī qurbāniyon ke lie muqarrar thā use qaum ke muḥtalif k̄hāndānoñ ke lie ek taraf rakh diyā gayā tāki wuh use bād meñ Rab ko qurbānī ke taur par pesh kar sakeñ, jis tarah Mūsā kī shariat meñ likhā hai. Bailoñ ke sāth bhī aisā hī kiyā gayā. ¹³ Fasah ke leloñ ko hidāyat ke mutābiq āg par bhūnā gayā jabki bāqī gosht ko muḥtalif qism kī degoñ meñ ubālā gayā. Jyon hī gosht pak gayā to Lāwiyon ne use jaldī se hāzirīn meñ taqsim kiyā. ¹⁴ Is ke bād unhoñ ne apne aur imāmoñ ke lie Fasah ke lele taiyār kie, kyonki Hārūn kī ulād yāñ imām bhasm hone wālī qurbāniyon aur charbī ko charḥāne meñ rāt tak masrūf rahe.

¹⁵ Id ke pūre daurān Āsaf ke k̄hāndān ke gulūkār apnī apnī jagah par khare rahe, jis tarah Dāūd, Āsaf, Haimān aur bādshāh ke ghaibbīn Yadūtūn ne hidāyat dī thī. Darbān bhī Rab ke ghar ke darwāzoñ par musalsal khare rahe. Unheñ apnī jaghoñ ko chhoṛne kī zarūrat bhī nahīn thī, kyonki bāqī Lāwiyon ne un ke lie bhī Fasah ke lele taiyār kar rakhe. ¹⁶ Yoñ us din Yūsiyāh ke hukm par qurbāniyon ke pūre intazām ko tartīb diyā gayā tāki āindā Fasah kī Id manāñ jāe aur bhasm hone wālī qurbāniyāñ Rab kī qurbāngāh par pesh kī jāeñ.

¹⁷ Yarūshalam meñ jamā hue Isrāiliyon ne Fasah kī Id aur Beḥamīrī Roṭī kī Id ek hafte ke daurān manāi. ¹⁸ Fasah kī Id Isrāil meñ Samuel Nabī ke zamāne se le kar us waqt tak is tarah nahīn manāi gai thī. Isrāil ke kisī bhī bādshāh ne use yoñ nahīn manāyā thā jis tarah Yūsiyāh ne use us waqt imāmoñ, Lāwiyon, Yarūshalam aur tamām Yahūdāh aur Isrāil se āe hue logoñ ke sāth mil kar manāi. ¹⁹ Yūsiyāh Bādshāh kī hukūmat ke 18weñ sāl meñ pahlī dafā Rab kī tazīm meñ aisī id manāi gai.

Yūsiyāh kī Mauṭ

²⁰ Rab ke ghar kī bahālī kī takmil ke bād ek din Mīsr kā bādshāh Nikoh Dariyā-e-Furāt par ke shahr Karkimīs ke lie rawānā huā tāki wahāñ dushman se laṛe. Lekin rāste meñ Yūsiyāh us kā muqābalā karne ke

lie nīklā. ²¹ Nikoh ne apne qāsidoñ ko Yūsiyāh ke pās bhej kar use ittalā dī, “Ai Yahūdāh ke bādshāh, merā āp se kyā wāstā? Is waqt main āp par hamlā karne ke lie nahīn nīklā balki us shāhī khandān par jis ke sāth merā jhagarā hai. Allāh ne farmāyā hai ki main jaldī karūn. Wuh to mere sāth hai. Chunānche us kā muqābalā karne se bāz aēñ, warnā wuh āp ko halāk kar degā.”

²² Lekin Yūsiyāh bāz na āyā balki laṛne ke lie taiyār huā. Us ne Nikoh kī bāt na mānī go Allāh ne use us kī mārifat āgāh kiyā thā. Chunānche wuh bhes badal kar Firaun se laṛne ke lie Majiddo ke maidān meñ pahuñchā.

²³ Jab laṛāī chhīṛ gāī to Yūsiyāh tīroñ se zaḥmī huā, aur us ne apne mulāzimoñ ko hukm diyā, “Mujhe yahān se le jāo, kyoñki main saḥt zaḥmī ho gayā hūn.” ²⁴ Logoñ ne use us ke apne rath par se uṭhā kar us ke ek aur rath meñ rakhā jo use Yarūshalam le gayā. Lekin us ne wafāt pāī, aur use apne bāpdādā ke khandānī qabristān meñ dafn kiyā gayā. Pūre Yahūdāh aur Yarūshalam ne us kā mātām kiyā.

²⁵ Yarmiyāh ne Yūsiyāh kī yād meñ mātāmī gīt likhe, aur āj tak gīt gāne wāle mard-o-khawātin Yūsiyāh kī yād meñ mātāmī gīt gāte haiñ, yih pakkā dastūr ban gayā hai. Yih gīt ‘Nohā kī Kitāb’ meñ darj haiñ.

²⁶⁻²⁷ Bāqī jo kuchh shurū se le kar ākhir tak Yūsiyāh kī hukūmat ke daurān huā wuh ‘Shāhān-e-Yahūdāh-o-Isrāīl’ kī kitāb meñ bayān kiyā gayā hai. Wahān us ke nek kāmōñ kā zikr hai aur yih ki us ne kis tarah shariat ke ahkām par amal kiyā.

36

Yahūdāh kā Bādshāh Yahuākḥaz

¹ Ummat ne Yūsiyāh ke beṭe Yahuākḥaz ko bāp ke taḥt par biṭhā diyā. ² Yahuākḥaz 23 sāl kī umr meñ bādshāh banā, aur Yarūshalam meñ us kī hukūmat kā daurāniyā tīn māh thā. ³ Phir Misr ke bādshāh ne use taḥt se utār diyā, aur Mul-k-e-Yahūdāh ko taqriban 3,400 kilogrām chāñdī aur 34 kilogrām sonā kharāj ke taur par adā karnā paṛā. ⁴ Misr ke bādshāh ne Yahuākḥaz ke sage bhāī Iliyāqīm ko Yahūdāh aur Yarūshalam kā nayā bādshāh banā kar us kā nām Yahūyaqīm meñ badal diyā. Yahuākḥaz ko wuh qaid karke apne sāth Misr le gayā.

Yahūdāh kā Bādshāh Yahūyaqīm

⁵ Yahūyaqīm 25 sāl kī umr meñ bādshāh banā, aur Yarūshalam meñ rah kar wuh 11 sāl tak hukūmat kartā rahā. Us kā chāl-chalan Rab us ke Khudā ko nāpasand thā. ⁶ Ek din Bābal ke Nabūkadnazzar ne Yahūdāh par hamlā kiyā aur Yahūyaqīm ko pital kī zanjīroñ meñ jakaṛ kar Bābal le gayā. ⁷ Nabūkadnazzar Rab ke ghar kī kāī qīmtī chīzeñ bhī chhīn kar apne sāth Bābal le gayā aur wahān apne mandīr meñ rakh diñ.

⁸ Bāqī jo kuchh Yahūyaqīm kī hukūmat ke daurān huā wuh ‘Shāhān-e-Yahūdāh-o-Isrāīl’ kī kitāb meñ darj hai. Wahān yih bayān kiyā gayā hai ki us ne kaisī ghinaunī harkateñ kīñ aur ki kyā kuchh us ke sāth huā. Us ke bād us kā beṭā Yahūyākīn taḥtnashīn huā.

Yahūyākīn kī Hukūmat

⁹ Yahūyākīn 18 sāl kī umr meñ bādshāh banā, aur Yarūshalam meñ us kī hukūmat kā daurāniyā tīn māh aur das din thā. Us kā chāl-chalan Rab ko nāpasand thā. ¹⁰ Bahār ke mausam meñ Nabūkadnazzar Bādshāh ne hukm diyā ki use giriftār karke Bābal le jāyā jāe. Sāth sāth faujiyoñ ne Rab ke ghar kī qīmtī chīzeñ bhī chhīn kar Bābal pahuñchāñ. Yahūyākīn

kī jagah Nabūkadnazzar ne Yahūyākīn ke chachā Sidqiyāh ko Yahūdāh aur Yarūshalam kā bādshāh banā diyā.

Sidqiyāh Bādshāh aur Yarūshalam kī Tabāhī

11 Sidqiyāh 21 sāl kī umr meñ taḡhtnashīn huā, aur Yarūshalam meñ us kī hukūmat kā daurāniyā 11 sāl thā. 12 Us kā chāl-chalan Rab us ke Ḳhudā ko nāpasand thā. Jab Yarmiyāh Nabī ne use Rab kī taraf se āgāh kiyā to us ne apne āp ko nabī ke sāmne past na kiyā. 13 Sidqiyāh ko Allāh kī ḡasam khā kar Nabūkadnazzar Bādshāh kā wafādār rahne kā wādā karnā paṛā. To bhī wuh kuchh der ke bād sarkash ho gayā. Wuh aṛ gayā, aur us kā dil itnā saḡht ho gayā kī wuh Rab Isrāīl ke Ḳhudā kī taraf dubārā rujū karne ke lie taiyār nahīn thā.

14 Lekin Yahūdāh ke rāhnumāon, imāmon aur ḡaum kī bewafāī bhī baṛhtī gaī. Paṛosī ḡaumon ke ḡhinaune rasm-o-riwāj apnā kar unhoñ ne Rab ke ḡhar ko nāpāk kar diyā, ḡo us ne Yarūshalam meñ yih imārat apne lie maḡsūs kī thī.

15 Bār bār Rab un ke bāpdādā kā Ḳhudā apne paīḡhambaron ko un ke pās bhej kar unheñ samjhātā rahā, kyonki use apnī ḡaum aur sukūnatḡāh par tars ātā thā. 16 Lekin logon ne Allāh ke paīḡhambaron kā mazāḡ urāyā, un ke paīḡhām haḡīr jāne aur nabiyon ko lān-tān kī. Āḡhirkār Rab kā ḡhazab un par nāzil huā, aur bachne kā koī rāstā na rahā. 17 Us ne Bābal ke bādshāh Nabūkadnazzar ko un ke ḡhilāf bhejā to dushman Yahūdāh ke jawānon ko talwār se qatl karne ke lie maḡdis meñ ḡhusne se bhī na jhijke. Kisi par bhī rahm na kiyā gayā, ḡhāh jawān mard yā jawān ḡhātūn, ḡhāh buzurg yā umrāsīdā ho. Rab ne sab ko Nabūkadnazzar ke hawāle kar diyā. 18 Nabūkadnazzar ne Allāh ke ḡhar kī tamām chīzeñ chhīn līñ, ḡhāh wuh baṛī thīñ yā chhoṭī. Wuh Rab ke ḡhar, bādshāh aur us ke ālā afsaron ke tamām ḡhazāne bhī Bābal le gayā. 19 Faujiyon ne Rab ke ḡhar aur tamām mahalon ko jalā kar Yarūshalam kī fasīl ko girā diyā. Jitnī bhī ḡīmtī chīzeñ rah gaī thīñ wuh tabāh huīñ. 20 Aur jo talwār se bach gae the unheñ Bābal kā bādshāh qaid karke apne sāth Bābal le gayā. Wahāñ unheñ us kī aur us kī aulād kī ḡhidmat karnī paṛī. Un kī yih hālat us waḡt tak jāri rahī jab tak Fārsī ḡaum kī saltanat shurū na huī.

21 Yoñ wuh kuchh pūrā huā jis kī peshḡoi Rab ne Yarmiyāh Nabī kī mārifat kī thī, kyonki zamīn ko āḡhirkār Sabat kā wuh āram mil gayā jo bādshāhon ne use nahīn diyā thā. Jis tarah nabī ne kahā thā, ab zamīn 70 sāl tak tabāh aur wīrān rahī.

Jilāwatanī se Wāpasi

22 Fāras ke bādshāh Ḳhoras kī hukūmat ke pahle sāl meñ Rab ne wuh kuchh pūrā hone diyā jis kī peshḡoi us ne Yarmiyāh kī mārifat kī thī. Us ne Ḳhoras ko zail kā elān karne kī tahrīk dī. Yih elān zabānī aur tahrīri taur par pūrī bādshāhī meñ kiyā gayā.

23 “Fāras kā bādshāh Ḳhoras farmātā hai, Rab āsmān ke Ḳhudā ne duniyā ke tamām mamālik mere hawāle kar die haiñ. Us ne mujhe Yahūdāh ke shahr Yarūshalam meñ us ke lie ḡhar banāne kī zimmedārī dī hai. Āp meñ se jitne us kī ḡaum ke haiñ Yarūshalam ke lie rawānā ho jāeñ. Rab āp kā Ḳhudā āp ke sāth ho.”

Azrā

Jilāwatanī se Wāpasī

¹ Fāras ke bādshāh Khoras kī hukūmat ke pahle sāl meñ Rab ne wuh kuchh pūrā hone diyā jis kī peshgoī us ne Yarmiyāh kī mārifat kī thī. Us ne Khoras ko zail kā elān karne kī tahrīk dī. Yih elān zabānī aur tahrīrī taur par pūrī bādshāhī meñ kiya gayā.

² “Fāras kā bādshāh Khoras farmātā hai, Rab āsmān ke Kḥudā ne duniyā ke tamām mamālik mere hawāle kar die haiñ. Us ne mujhe Yahūdāh ke shahr Yarūshalam meñ us ke lie ghar banāne kī zimmedāri dī hai. ³ Āp meñ se jitne us kī qaum ke haiñ Yarūshalam ke lie rawānā ho jāeñ tāki wahāñ Rab Isrāīl ke Kḥudā ke lie ghar banāeñ, us Kḥudā ke lie jo Yarūshalam meñ sukūnat kartā hai. Āp kā Kḥudā āp ke sāth ho. ⁴ Jahāñ bhī Isrāīlī qaum ke bache hue log rahte haiñ, wahāñ un ke paṛosiyōñ kā farz hai kī wuh sone-chāñdī aur māl-maweshī se un kī madad karen. Is ke alāwā wuh apnī kḥushī se Yarūshalam meñ Allāh ke ghar ke lie hadiye bhī deñ.”

⁵ Tab kuchh Isrāīlī rawānā ho kar Yarūshalam meñ Rab ke ghar ko tamīr karne kī taiyāriyāñ karne lage. Un meñ Yahūdāh aur Binyamīn ke kḥāndānī sarparast, imām aur Lāwī shāmil the yāñ jitne logoñ ko Allāh ne tahrīk dī thī. ⁶ Un ke tamām paṛosiyōñ ne unheñ sonā-chāñdī aur māl-maweshī de kar un kī madad kī. Is ke alāwā unhoñ ne apnī kḥushī se bhī Rab ke ghar ke lie hadiye die.

⁷ Khoras Bādshāh ne wuh chīzeñ wāpas kar dīñ jo Nabūkadnazzar ne Yarūshalam meñ Rab ke ghar se lūṭ kar apne dewatā ke mandīr meñ rakh dī thīñ. ⁸ Unheñ nikāl kar Fāras ke bādshāh ne Mitradāt kḥazāñchī ke hawāle kar diyā jis ne sab kuchh gin kar Yahūdāh ke buzurg Sheshbazzar ko de diyā. ⁹ Jo fahrist us ne likhī us meñ zail kī chīzeñ thīñ:

sone ke 30 bāsan,
chāñdī ke 1,000 bāsan,
29 chhuriyāñ,

¹⁰ sone ke 30 pyāle,
chāñdī ke 410 pyāle,
bāqī chīzeñ 1,000 adad.

¹¹ Sone aur chāñdī kī kul 5,400 chīzeñ thīñ. Sheshbazzar yih sab kuchh apne sāth le gayā jab wuh jilāwatanōñ ke sāth Bābal se Yarūshalam ke lie rawānā huā.

2

Wāpas Āe Hue Isrāīliyōñ kī Fahrist

¹ Zail meñ Yahūdāh ke un logoñ kī fahrist hai jo jilāwatanī se wāpas āe. Bābal kā bādshāh Nabūkadnazzar unheñ qaid karke Bābal le gayā thā, lekin ab wuh Yarūshalam aur Yahūdāh ke un shahroñ meñ phir jā base jahāñ un ke kḥāndān pahle rahte the. ² Un ke rāhnumā Zarubbābal, Yashua, Nahmiyāh, Sirāyāh, Rālāyāh, Mardakī, Bilshān, Misfār, Bigwī, Rahūm aur Bānā the. Zail kī fahrist meñ wāpas āe hue kḥāndānoñ ke mard bayān kie gae haiñ.

³ Parūs kā kḥāndān: 2,172,

⁴ Safatiyāh kā kḥāndān: 372,

- ⁵ Araqh kā khāndān: 775,
⁶ Pakhat-moāb kā khāndān yānī Yashua aur Yoāb kī aulād: 2,812,
⁷ Ailām kā khāndān: 1,254,
⁸ Zattū kā khāndān: 945,
⁹ Zakkī kā khāndān: 760,
¹⁰ Bānī kā khāndān: 642,
¹¹ Babī kā khāndān: 623,
¹² Azjad kā khāndān: 1,222,
¹³ Adūniqām kā khāndān: 666,
¹⁴ Bigwī kā khāndān: 2,056,
¹⁵ Adīn kā khāndān: 454,
¹⁶ Atīr kā khāndān yānī Hizqiyāh kī aulād: 98,
¹⁷ Bazī kā khāndān: 323,
¹⁸ Yūrā kā khāndān: 112,
¹⁹ Hāshūm kā khāndān: 223,
²⁰ Jibbār kā khāndān: 95,
²¹ Bait-laham ke bāshinde: 123,
²² Natūfā ke 56 bāshinde,
²³ Anatot ke bāshinde: 128,
²⁴ Azmāwat ke bāshinde: 42,
²⁵ Qiriyat-yārīm, Kafīrā aur Bairot ke bāshinde: 743,
²⁶ Rāmā aur Jibā ke bāshinde: 621,
²⁷ Mikmās ke bāshinde: 122,
²⁸ Baitel aur Aī ke bāshinde: 223,
²⁹ Nabū ke bāshinde: 52,
³⁰ Majbīs ke bāshinde: 156,
³¹ Dūsre Ailām ke bāshinde: 1,254,
³² Hārim ke bāshinde: 320,
³³ Lūd, Hādīd aur Onūs ke bāshinde: 725,
³⁴ Yarīhū ke bāshinde: 345,
³⁵ Sanā'āh ke bāshinde: 3,630.
³⁶ Zail ke imām jilāwatanī se wāpas āe.
 Yadāyāh kā khāndān jo Yashua kī nasl kā thā: 973,
³⁷ Immer kā khāndān: 1,052,
³⁸ Fashhūr kā khāndān: 1,247,
³⁹ Hārim kā khāndān: 1,017.
⁴⁰ Zail ke Lāwī jilāwatanī se wāpas āe. Yashua aur Qadmiyel kā khāndān
 yānī Hūdāwiyāh kī aulād: 74,
⁴¹ Gulūkār: Āsaf ke khāndān ke 128 ādmī,
⁴² Rab ke ghar ke darbān: Sallūm, Atīr, Talmūn, Aqqūb, Khatītā aur
 Sobī ke khāndānoñ ke 139 ādmī.
⁴³ Rab ke ghar ke khidmatgāroñ ke darj-e-zail khāndān jilāwatanī se
 wāpas āe.
 Zihā, Hasūfā, Tabbāot, ⁴⁴ Qarūs, Siyāhā, Fadūn, ⁴⁵ Libānā, Hajābā,
 Aqqūb, ⁴⁶ Hajāb, Shalmī, Hanān, ⁴⁷ Jiddel, Jahar, Riyāyāh, ⁴⁸ Razīn,
 Naqūdā, Jazzām, ⁴⁹ Uzzā, Fāsīh, Basī, ⁵⁰ Asnā, Maūnīm, Nafūsīm,
⁵¹ Baqbūq, Haqūfā, Harhūr, ⁵² Bazlūt, Mahīdā, Harshā, ⁵³ Barqūs, Sīsarā,
 Tāmāh, ⁵⁴ Naziyāh aur Khatīfā.
⁵⁵ Sulemān ke khādimoñ ke darj-e-zail khāndān jilāwatanī se wāpas āe.
 Sūtī, Sūfirat, Farūdā, ⁵⁶ Yālā, Darqūn, Jiddel, ⁵⁷ Safatiyāh, Khatīl,
 Fūkirat-zabāym aur Amī.

58 Rab ke ghar ke k̄hidmatgāron aur Sulemān ke k̄hādimoṅ ke k̄hāndānoṅ meṅ se wāpas āe hue mardoṅ kī tādād 392 thī. ⁵⁹⁻⁶⁰ Wāpas āe hue k̄hāndānoṅ Dilāyāh, Tūbiyāh aur Naqūdā ke 652 mard sābit na kar sake kī Isrāil kī aulād haiṅ, go wuh Tal-mīlah, Tal-harshā, Karūb, Addūn aur Immer ke rahne wāle the.

⁶¹⁻⁶² Habāyāh, Haqqūz aur Barzillī ke k̄hāndānoṅ ke kuchh imām bhī wāpas āe, lekin unheṅ Rab ke ghar meṅ k̄hidmat karne kī ijāzat na milī. Kyoṅki go unhoṅ ne nasabnāme meṅ apne nām talāsh kie un kā kahīṅ zikr na milā, is lie unheṅ nāpāk qarār diyā gayā. (Barzillī ke k̄hāndān ke bāni ne Barzillī Jiliyādī kī beṅi se shādi karke apne susar kā nām apnā liyā thā.) ⁶³ Yahūdāh ke gawarnar ne hukm diyā kī in tūn k̄hāndānoṅ ke imām filhāl qurbāniyoṅ kā wuh hissā khāne meṅ sharik na hoṅ jo imāmoṅ ke lie muqarrar hai. Jab dubārā imām-e-āzam muqarrar kiyā jāe to wuhī Ūrīm aur Tummīm nāmī qurā dāl kar muāmālā hal kare.

⁶⁴ Kul 42,360 Isrāilī apne watan laṅg āe, ⁶⁵ nīz un ke 7,337 ghulām aur launḍiyāṅ aur 200 gulūkār jin meṅ mard-o-k̄hawātīn shāmil the.

⁶⁶ Isrāilīyoṅ ke pās 736 ghoṛe, 245 k̄hachchar, ⁶⁷ 435 ūnt aur 6,720 gadhe the.

⁶⁸ Jab wuh Yarūshalam meṅ Rab ke ghar ke pās pahuṅche to kuchh k̄hāndānī sarparastoṅ ne apnī k̄hushī se hādiye die tāki Allāh kā ghar nae sire se us jagah tāmīr kiyā jā sake jahāṅ pahle thā. ⁶⁹ Har ek ne utnā de diyā jitnā de sakā. Us waqt sone ke kul 61,000 sikke, chāndī ke 2,800 kilogrām aur imāmoṅ ke 100 libās jamā hue.

⁷⁰ Imām, Lāwī, gulūkār, Rab ke ghar ke darbān aur k̄hidmatgār, aur awām ke kuchh log apnī apnī ābāi ābādiyoṅ meṅ dubārā jā base. Yoṅ tamām Isrāilī dubārā apne apne shahroṅ meṅ rahne lage.

3

Nai Qurbāngāh par Qurbāniyān

¹ Sātweṅ mahīne kī ibtidā meṅ pūrī qaum Yarūshalam meṅ jamā huī. Us waqt Isrāilī apnī ābādiyoṅ meṅ dubārā ābād ho gae the. ² Jamā hone kā maqsad Isrāil ke K̄hudā kī qurbāngāh ko nae sire se tāmīr karnā thā tāki mard-e-K̄hudā Mūsā kī shariāt ke mutābiq us par bhasm hone wālī qurbāniyāṅ pesh kī jā sakeṅ. Chunāṅche Yashua bin Yūsadaq aur Zarubbābal bin Siyāltiyel kām meṅ lag gae. Yashua ke imām bhāiyoṅ aur Zarubbābal ke bhāiyoṅ ne un kī madad kī. ³ Go wuh mulk meṅ rahne wālī diḡar gaumoṅ se sahme hue the tāham unhoṅ ne qurbāngāh ko us kī purānī buniyād par tāmīr kiyā aur subah-shām us par Rab ko bhasm hone wālī qurbāniyāṅ pesh karne lage. ⁴ Jhoṅp̄riyoṅ kī Id unhoṅ ne shariāt kī hidāyat ke mutābiq manāi. Us hafte ke har din unhoṅ ne bhasm hone wālī utnī qurbāniyāṅ chārhāiṅ jitnī zarūrī thiṅ.

⁵ Us waqt se imām bhasm hone wālī tamām darkār qurbāniyāṅ bāqāydaḡī se pesh karne lage, nīz Nae Chānd kī Idoṅ aur Rab kī bāqī maḡsūs-o-muqaddas Idoṅ kī qurbāniyāṅ. Qaum apnī k̄hushī se bhī Rab ko qurbāniyāṅ pesh kartī thī. ⁶ Go Rab ke ghar kī buniyād abhī dālī nahīṅ gai thī to bhī Isrāilī sātweṅ mahīne ke pahle din se Rab ko bhasm hone wālī qurbāniyāṅ pesh karne lage. ⁷ Phir unhoṅ ne rājoṅ aur kāriḡaroṅ ko paise de kar kām par lagāyā aur Sūr aur Saidā ke bāshindoṅ se deodar kī lakaṛī mangwāi. Yih lakaṛī Lubnān ke pahārī ilāqe se samundar tak lāi gai aur wahāṅ se samundar ke rāste Yāfā pahuṅchāi gai. Isrāilīyoṅ ne

muāwaze meñ khāne-pīne kī chīzeñ aur zaitūn kā tel de diyā. Fāras ke bādshāh Khoras ne unheñ yih karwāne kī ijāzat dī thī.

Rab ke Ghar kī Tāmīr-e-Nau

⁸ Jilāwatanī se wāpas āne ke dūsre sāl ke dūsre mahīne meñ Rab ke ghar kī nae sire se tāmīr shurū huī. Is kām meñ Zarubbābal bin Siyāltiyel, Yashua bin Yūsadaq, dīgar imām aur Lāwī aur watan meñ wāpas āe hue bāqī tamām Isrāīlī sharīk hue. Tāmīrī kām kī nigarānī un Lāwīyoñ ke zimme lagā dī gai jin kī umr 20 sāl yā is se zāyd thī.

⁹ Zail ke log mil kar Rab kā ghar banāne wāloñ kī nigarānī karte the: Yashua apne betoñ aur bhāīyoñ samet, Qadmiyel aur us ke bete jo Hūdāwiyāh kī aulād the aur Hanadād ke khāndān ke Lāwī.

¹⁰ Rab ke ghar kī buniyād rakhte waqt imām apne muqaddas libās pahne hue sāth khare ho gae aur turam bajāne lage. Āsaf ke khāndān ke Lāwī sāth sāth jhāñjh bajāne aur Rab kī satāish karne lage. Sab kuchh Isrāīl ke bādshāh Dāūd kī hidāyat ke mutābiq huā. ¹¹ Wuh hamd-o-sanā ke gīt se Rab kī tārīf karne lage, “Wuh bhalā hai, aur Isrāīl par us kī shafqat abadī hai!” Jab hāzirīn ne dekhā kī Rab ke ghar kī buniyād rakhī jā rahī hai to sab Rab kī khushī meñ zordār nāre lagāne lage.

¹² Lekin bahut-se imām, Lāwī aur khāndānī sarparast hāzir the jinhoñ ne Rab kā pahlā ghar dekhā huā thā. Jab un ke dekhte dekhte Rab ke nae ghar kī buniyād rakhī gai to wuh buland āwāz se rone lage jabki bāqī bahut sāre log khushī ke nāre lagā rahe the. ¹³ Itnā shor thā kī khushī ke nāroñ aur rone kī āwāzoñ meñ imtiyāz na kiya jā sakā. Shor dūr dūr tak sunāi diyā.

4

Rab ke Ghar kī Tāmīr kī Mukhālafat

¹ Yahūdāh aur Binyamīn ke dushmanoñ ko patā chalā kī watan meñ wāpas āe hue Isrāīlī Rab Isrāīl ke Khudā ke lie ghar tāmīr kar rahe haiñ.

² Zarubbābal aur khāndānī sarparastoñ ke pās ā kar unhoñ ne darkhāst kī, “Ham bhī āp ke sāth mil kar Rab ke ghar ko tāmīr karnā chāhte haiñ. Kyonki jab se Asūr ke bādshāh Asarhaddon ne hamēñ yahāñ lā kar basāyā hai us waqt se ham āp ke Khudā ke tālib rahe aur use qurbāniyāñ pesh karte āe haiñ.” ³ Lekin Zarubbābal, Yashua aur Isrāīl ke bāqī khāndānī sarparastoñ ne inkār kiya, “Nahīñ, is meñ āp kā hamāre sāth koī wāstā nahīñ. Ham akele hī Rab Isrāīl ke Khudā ke lie ghar banāenge, jis tarah Fāras ke bādshāh Khoras ne hamēñ hukm diyā hai.”

⁴ Yih sun kar mulk kī dūsrī qaumeñ Yahūdāh ke logoñ kī hauslāshiknī aur unheñ darāne kī koshish karne lagīñ tāki wuh imārat banāne se bāz āeñ. ⁵ Yahāñ tak kī wuh Fāras ke bādshāh Khoras ke kuchh mushīroñ ko rishwat de kar kām rokne meñ kāmyāb ho gae. Yoñ Rab ke ghar kī tāmīr Khoras Bādshāh ke daur-e-hukūmat se le kar Dārā Bādshāh kī hukūmat tak ruki rahī.

⁶ Bād meñ jab Akhaswerus Bādshāh kī hukūmat shurū huī to Isrāīl ke dushmanoñ ne Yahūdāh aur Yarūshalam ke bāshindoñ par ilzām lagā kar shikāyatī khat likhā.

⁷ Phir Artakshastā Bādshāh ke daur-e-hukūmat meñ use Yahūdāh ke dushmanoñ kī taraf se shikāyatī khat bhejā gayā. Khat ke pichhe khāskar Bishlām, Mitrādāt aur Tābiyel the. Pahle use Arāmī zabān meñ likhā gayā, aur bād meñ us kā tarjumā huā. ⁸ Sāmariya ke gawarnar Rahūm aur us

ke Mirmunshī Shamsī ne shahanshāh ko khat likh diyā jis meñ unhoñ ne Yarūshalam par ilzāmāt lagāe. Pate meñ likhā thā,

⁹ Az: Rahūm Gawarnar aur Mirmunshī Shamsī, nīz un ke hamkhidmat qāzī, safir aur Tarpal, Sippar, Arak, Bābal aur Sosan yānī Ailām ke mard, ¹⁰ nīz bāqī tamām qaumeñ jin ko azīm aur aziz bādshāh Ashūrbānīpāl ne uṭhā kar Sāmariya aur Dariyā-e-Furāt ke bāqīmāndā maḡhribī ilāqe meñ basā diyā thā.

¹¹ Khat meñ likhā thā,

“Shahanshāh Artakhsastā ke nām,

Az: āp ke kḡadim jo Dariyā-e-Furāt ke maḡhrib meñ rahte haiñ.

¹² Shahanshāh ko ilm ho ki jo Yahūdī āp ke huzūr se hamāre pās Yarūshalam pahuñche haiñ wuh is waqt us bāghī aur sharīr shahr ko nae sire se tāmīr kar rahe haiñ. Wuh fasil ko bahāl karke buniyādoñ kī marammat kar rahe haiñ. ¹³ Shahanshāh ko ilm ho ki agar shahr nae sire se tāmīr ho jāe aur us kī fasil takmil tak pahuñche to yih log ṭaiks, kḡarāj aur maḡsūl adā karne se inkār kar deñge. Tab bādshāh ko nuqsān pahuñchegā. ¹⁴ Ham to namak-harām nahīñ haiñ, na shahanshāh kī tauhīn bardāsht kar sakte haiñ. Is lie ham guzārish karte haiñ ¹⁵ ki āp apne bāpdādā kī tāriḡhī dastāwezāt se Yarūshalam ke bāre meñ mālūmāt hāsīl karen, kyōñki un meñ is bāt kī tasdiq milegī ki yih shahr māzī meñ sarkash rahā. Haqiqat meñ shahr ko isī lie tabāh kiyā gayā ki wuh bādshāhoñ aur sūboñ ko tang kartā rahā aur qadīm zamāne se hī baḡhāwat kā mambā rahā hai. ¹⁶ Gharz ham shahanshāh ko ittalā dete haiñ ki agar Yarūshalam ko dubārā tāmīr kiyā jāe aur us kī fasil takmil tak pahuñche to Dariyā-e-Furāt ke maḡhribī ilāqe par āp kā qābū jātā rehagā.”

¹⁷ Shahanshāh ne jawāb meñ likhā,

“Maiñ yih khat Rahūm Gawarnar, Shamsī Mirmunshī aur Sāmariya aur Dariyā-e-Furāt ke maḡhrib meñ rahne wāle un ke hamkhidmat afsaroñ ko likh rahā hūñ.

Āp ko salām! ¹⁸ Āp ke khat kā tarjumā merī maujūdagī meñ huā hai aur use mere sāmne parhā gayā hai. ¹⁹ Mere hukm par Yarūshalam ke bāre meñ mālūmāt hāsīl kī gāī haiñ. Mālūm huā ki wāqā yih shahr qadīm zamāne se bādshāhoñ kī muḡhālafat karke sarkashī aur baḡhāwat kā mambā rahā hai. ²⁰ Nīz, Yarūshalam tāqatwar bādshāhoñ kā dārul-hukūmat rahā hai. Un kī itnī tāqat thī ki Dariyā-e-Furāt ke pūre maḡhribī ilāqe ko unheñ muḡhtalif qism ke ṭaiks aur kḡarāj adā karnā parā. ²¹ Chunāñche ab hukm deñ ki yih ādmī shahr kī tāmīr karne se bāz āeñ. Jab tak maiñ kḡud hukm na dūñ us waqt tak shahr ko nae sire se tāmīr karne kī ijāzat nahīñ hai. ²² Dhyān deñ ki is hukm kī takmil meñ sustī na kī jāe, aisā na ho ki shahanshāh ko baṛā nuqsān pahuñche.”

²³ Jyoñ hī khat kī kāpī Rahūm, Shamsī aur un ke hamkhidmat afsaroñ ko parḡ kar sunāī gāī to wuh Yarūshalam ke lie rawānā hue aur Yahūdīyoñ ko zabardastī kām jāri rakhne se rok diyā.

²⁴ Chunāñche Yarūshalam meñ Allāh ke ghar kā tāmīrī kām ruk gayā, aur wuh Fāras ke bādshāh Dārā kī hukūmat ke dūsre sāl tak rukā rahā.

5

Rab ke Ghar kī Tāmīr Dubārā Shurū Hotī Hai

¹ Ek din do nabī banām Hajjī aur Zakariyāh bin Iddū uṭh kar Isrāīl ke Kḡudā ke nām meñ jo un ke upar thā Yahūdāh aur Yarūshalam ke

Yahūdiyyoñ ke sāmne nabuwwat karne lage. ² Un ke hauslā-afzā alfāz sun kar Zarubbābal bin Siyāltiyel aur Yashua bin Yūsadaq ne faislā kiyā ki ham dubārā Yarūshalam meñ Allāh ke ghar ki tāmīr shurū kareñge. Donoñ nabī is meñ un ke sāth the aur un ki madad karte rahe.

³ Lekin jyoñ hī kām shurū huā to Dariyā-e-Furāt ke maḡhribī ilāqe ke gawarnar Tattanī aur Shatar-boznī apne hamk̄hidmat afsaroñ samet Yarūshalam pahuñche. Unhoñ ne pūchhā, “Kis ne āp ko yih ghar banāne aur is kā dhāñchā takmīl tak pahuñchāne kī ijāzat dī?” ⁴ Is kām ke lie zimmedār ādmiyoñ ke nām hameñ batāen!” ⁵ Lekin un kā Ḳhudā Yahūdāh ke buzurgoñ kī nigarānī kar rahā thā, is lie unheñ rokā na gayā. Kyoñki logoñ ne sochā ki pahle Dārā Bādshāh ko ittalā dī jāe. Jab tak wuh faislā na kare us waqt tak kām rokā na jāe.

⁶ Phir Dariyā-e-Furāt ke maḡhribī ilāqe ke gawarnar Tattanī, Shatar-boznī aur un ke hamk̄hidmat afsaroñ ne Dārā Bādshāh ko zail kā k̄hat bhejā,

⁷ “Dārā Bādshāh ko dil kī gahrāiyōñ se salām kahte haiñ! ⁸ Shahanshāh ko ilm ho ki sūbā Yahūdāh meñ jā kar ham ne dekhā ki wahāñ azīm Ḳhudā kā ghar banāyā jā rahā hai. Us ke lie bare tarāshe hue patthar istemāl ho rahe haiñ aur dīwāroñ meñ shahtīr lagāe jā rahe haiñ. Log barī jāñfishānī se kām kar rahe haiñ, aur makān un kī mehnat ke bāis tezī se ban rahā hai. ⁹ Ham ne buzurgoñ se pūchhā, ‘Kis ne āp ko yih ghar banāne aur is kā dhāñchā takmīl tak pahuñchāne kī ijāzat dī hai?’ ¹⁰ Ham ne un ke nām bhī mālūm kie tāki likh kar āp ko bhej sakeñ. ¹¹ Unhoñ ne hameñ jawāb diyā,

‘Ham āsmān-o-zamīn ke Ḳhudā ke k̄hādīm haiñ, aur ham us ghar ko az sar-e-nau tāmīr kar rahe haiñ jo bahut sāl pahle yahāñ qāym thā. Isrāīl ke ek azīm bādshāh ne use qadīm zamāne meñ banā kar takmīl tak pahuñchāyā thā. ¹² Lekin hamāre bāpdādā ne āsmān ke Ḳhudā ko taish dilāyā, aur natīje meñ us ne unheñ Bābal ke bādshāh Nabūkadnazzar ke hawāle kar diyā jis ne Rab ke ghar ko tabāh kar diyā aur qaum ko qaid karke Bābal meñ basā diyā. ¹³ Lekin bād meñ jab Ḳhoras bādshāh ban gayā to us ne apnī hukūmat ke pahle sāl meñ hukm diyā ki Allāh ke is ghar ko dubārā tāmīr kiyā jāe. ¹⁴ Sāth sāth us ne sone-chāñdī kī wuh chīzeñ wāpas kar dīñ jo Nabūkadnazzar ne Yarūshalam meñ Allāh ke ghar se lūṭ kar Bābal ke mandir meñ rakh dī thiñ. Ḳhoras ne yih chīzeñ ek ādmī ke sapurd kar dīñ jis kā nām Shesbazzar thā aur jise us ne Yahūdāh kā gawarnar muqarrar kiyā thā. ¹⁵ Us ne use hukm diyā ki sāmān ko Yarūshalam le jāo aur Rab ke ghar ko purānī jagah par az sar-e-nau tāmīr karke yih chīzeñ us meñ mahfūz rakho. ¹⁶ Tab Shesbazzar ne Yarūshalam ā kar Allāh ke ghar kī buniyād rakhī. Usī waqt se yih imārat zer-e-tāmīr hai, agarche yih āj tak mukammal nahīñ huī.’

¹⁷ Chunāñche agar shahanshāh ko manzūr ho to wuh taftīsh kareñ ki kyā Bābal ke shāhī daftar meñ koī aisi dastāwez maujūd hai jo is bāt kī tasdīq kare ki Ḳhoras Bādshāh ne Yarūshalam meñ Rab ke ghar ko az sar-e-nau tāmīr karne kā hukm diyā. Guzārish hai ki shahanshāh hameñ apnā faislā pahuñchā deñ.”

6

¹ Tab Dārā Bādshāh ne hukm diyā ki Bābal ke k̄hazāne ke daftar meñ taftish kī jāe. Is kā khoj lagāte lagāte ² ākhirkār Mādī shahr Ikbātānā ke qile meñ tūmār mil gayā jis meñ līkhā thā,

³ “Khoras Bādshāh kī hukūmat ke pahle sāl meñ shahanshāh ne hukm diyā ki Yarūshalam meñ Allāh ke ghar ko us kī purānī jagah par nae sire se tāmīr kiyā jāe tāki wahān dubārā qurbāniyān pesh kī jā sakeñ. Us kī buniyād rakhne ke bād us kī ūnchāi 90 aur chaurāi 90 fuṭ ho. ⁴ Dīwārōn ko yoñ banāyā jāe ki tarāshe hue pattharōn ke har tīn raddōn ke bād deodār ke shahtīrōn kā ek raddā lagāyā jāe. Akhrājāt shāhī k̄hazāne se pūre kie jāeñ. ⁵ Niz sone-chāndī kī jo chīzeñ Nabūkadnazzar Yarūshalam ke is ghar se nikāl kar Bābal lāyā wuh wāpas pahuñchāi jāeñ. Har chiz Allāh ke ghar meñ us kī apnī jagah par wāpas rakh dī jāe.”

⁶ Yih k̄hbar parh kar Dārā ne Dariyā-e-Furāt ke maḡhribī ilāqe ke gawarnar Tattanī, Shatar-boznī aur un ke hamk̄hidmat afsarōn ko zail kā jawāb bhej diyā,

“Allāh ke is ghar kī tāmīr meñ mudākhalat mat karnā! ⁷ Logoñ ko kām jāri rakhne deñ. Yahūdiyōn kā gawarnar aur un ke buzurg Allāh kā yih ghar us kī purānī jagah par tāmīr kareñ.

⁸ Na sirf yih balki main hukm detā hūn ki āp is kām meñ buzurgoñ kī madad kareñ. Tāmīr ke tamām akhrājāt waqt par muhaiyā kareñ tāki kām na ruke. Yih paise shāhī k̄hazāne yāni Dariyā-e-Furāt ke maḡhribī ilāqe se jamā kie gae ṭaiksoñ meñ se adā kie jāeñ. ⁹ Roz baroz imāmoñ ko bhasm hone wālī qurbāniyōn ke lie darkār tamām chīzeñ muhaiyā karte raheñ, k̄hāh wuh jawān bail, menḡhe, bheṛ ke bachche, gandum, namak, mai yā zaitūn kā tel kyoñ na māngeñ. Is meñ sustī na kareñ ¹⁰ tāki wuh āsmān ke Khudā ko pasandidā qurbāniyān pesh karke shahanshāh aur us ke beṭoñ kī salāmatī ke lie duā kar sakeñ.

¹¹ Is ke alāwā main hukm detā hūn ki jo bhī is farmān kī k̄hilāfwarzī kare us ke ghar se shahtīr nikāl kar kharā kiyā jāe aur use us par maslūb kiyā jāe. Sāth sāth us ke ghar ko malbe kā dher banāyā jāe. ¹² Jis Khudā ne wahān apnā nām basāyā hai wuh har bādshāh aur gaum ko halāk kare jo mere is hukm kī k̄hilāfwarzī karke Yarūshalam ke ghar ko tabāh karne kī jurrat kare. Main, Dārā ne yih hukm diyā hai. Ise har tarah se pūrā kiyā jāe.”

Rab ke Ghar kī Maḡhsūsiyat

¹³ Dariyā-e-Furāt ke maḡhribī ilāqe ke gawarnar Tattanī, Shatar-boznī aur un ke hamk̄hidmat afsarōn ne har tarah se Dārā Bādshāh ke hukm kī tāmīl kī. ¹⁴ Chunānche Yahūdi buzurg Rab ke ghar par kām jāri rakh sake. Donoñ nabī Hajjī aur Zakariyāh bin Iddū apnī nabuwwatoñ se un kī hauslā-afzāi karte rahe, aur yoñ sārā kām Isrāil ke Khudā aur Fāras ke bādshāhoñ Khoras, Dārā aur Artak̄hshastā ke hukm ke mutābiq hī mukammal huā.

¹⁵ Rab kā ghar Dārā Bādshāh kī hukūmat ke chhaṭe sāl meñ takmīl tak pahuñchā. Adār ke mahīne kā tīsrā din * thā. ¹⁶ Isrāiliyōn ne imāmoñ, Lāwiyoñ aur jilāwatanī se wāpas āe hue Isrāiliyōn samet baṛī k̄hushī se Rab ke Ghar kī Maḡhsūsiyat kī Īd manāi. ¹⁷ Unhoñ ne 100 bail, 200 menḡhe aur bheṛ ke 400 bachche qurbān kie. Pūre Isrāil ke lie gunāh kī qurbāni bhī pesh kī gai, aur is ke lie fī qabilā ek bakrā yāni mil kar 12 bakre charhāe gae. ¹⁸ Phir imāmoñ aur Lāwiyoñ ko Rab ke ghar kī

* 6:15 12 Mārch.

khidmat ke mukhtalif gurohoñ meñ taqsīm kiyā gayā, jis tarah Mūsā kī shariyat hidāyat detī hai.

Isrāīlī Fasah kī Īd Manāte Haiñ

¹⁹ Pahle mahīne ke 14weñ din † jilāwatanī se wāpas āe hue Isrāīliyoñ ne Fasah kī Īd manāī. ²⁰ Tamām imāmoñ aur Lāwiyoñ ne apne āp ko pāk-sāf kar rakhā thā. Sab ke sab pāk the. Lāwiyoñ ne Fasah ke lele jilāwatanī se wāpas āe hue Isrāīliyoñ, un ke bhāiyoñ yāni imāmoñ aur apne lie zabah kie. ²¹ Lekin na sirf jilāwatanī se wāpas āe hue Isrāīlī is khāne meñ sharik hue balki mulk ke wuh tamām log bhī jo Ġhairyahūdī qaumoñ kī nāpāk rāhoñ se alag ho kar un ke sāth Rab Isrāīl ke Ḳhudā ke tālib hue the. ²² Unhoñ ne sāt din barī ḳhushī se Bekhamirī Rotī kī Īd manāī. Rab ne un ke diloñ ko ḳhushī se bhar diyā thā, kyonki us ne Fāras ke bādshāh kā dil un kī taraf mayd kar diyā thā tāki unheñ Isrāīl ke Ḳhudā ke ghar ko tāmīr karne meñ madad mile.

7

Azrā Imām ko Yarūshalam Bhejā Jātā Hai

¹ In wāqiyāt ke kāfī arse bād ek ādmī banām Azrā Bābal ko chhoṛ kar Yarūshalam āyā. Us waqt Fāras ke bādshāh Artakshastā kī hukūmat thī. Ādmī kā pūrā nām Azrā bin Sirāyāh bin Azariyāh bin Ḳhilqiyāh ² bin Sallūm bin Sadoḳ bin Aḳhītūb ³ bin Amariyāh bin Azariyāh bin Mirāyot ⁴ bin Zarakhiyāh bin Uzzī bin Buḳqī ⁵ bin Abīsua bin Finhās bin Iliyazar bin Hārūn thā. (Hārūn imām-e-āzam thā.)

⁶ Azrā pāk nawishtoñ kā ustād aur us shariyat kā ālim thā jo Rab Isrāīl ke Ḳhudā ne Mūsā kī marīfat dī thī. Jab Azrā Bābal se Yarūshalam ke lie rawānā huā to shahanshāh ne us kī har ḳhāhish pūrī kī, kyonki Rab us ke Ḳhudā kā shafiq hāth us par thā. ⁷ Kai Isrāīlī us ke sāth gae. Imām, Lāwī, gulūkār aur Rab ke ghar ke darbān aur khidmatgār bhī un meñ shāmil the. Yih Artakshastā Bādshāh kī hukūmat ke sātweñ sāl meñ huā. ⁸⁻⁹ Qāfilā pahle mahīne ke pahle din * Bābal se rawānā huā aur pāñchweñ mahīne ke pahle din † sahih-salāmat Yarūshalam pahuñchā, kyonki Allāh kā shafiq hāth Azrā par thā. ¹⁰ Wajah yih thī ki Azrā ne apne āp ko Rab kī shariyat kī taftīsh karne, us ke mutābiq zindagī guzārne aur Isrāīliyoñ ko us ke ahkām aur hidāyat kī tālim dene ke lie waqf kiyā thā.

Shahanshāh Azrā ko Mukhtārnāmā Detā Hai

¹¹ Artakshastā Bādshāh ne Azrā Imām ko zail kā mukhtārnāmā de diyā, usī Azrā ko jo pāk nawishtoñ kā ustād aur un ahkām aur hidāyat kā ālim thā jo Rab ne Isrāīl ko dī thīñ. Mukhtārnāme meñ likhā thā,

¹² “Az: Shahanshāh Artakshastā

Azrā Imām ko jo āsmān ke Ḳhudā kī shariyat kā ālim hai, salām! ¹³ Maiñ hukm detā hūñ ki agar merī saltanat meñ maujūd koī bhī Isrāīlī āp ke sāth Yarūshalam jā kar wahāñ rahnā chāhe to wuh jā saktā hai. Is meñ imām aur Lāwī bhī shāmil haiñ, ¹⁴ shahanshāh aur us ke sāt mushīr āp ko Yahūdāh aur Yarūshalam bhej rahe haiñ tāki āp Allāh kī us shariyat kī raushnī meñ jo āp ke hāth meñ hai Yahūdāh aur Yarūshalam kā hāl jāñch leñ. ¹⁵ Jo sonā-chāñdī shahanshāh aur us ke mushīroñ ne apnī ḳhushī se Yarūshalam meñ sukūnat karne wāle Isrāīl ke Ḳhudā ke lie qurbān kī hai use apne sāth le jāeñ. ¹⁶ Nīz, jitnī bhī sonā-chāñdī āp ko sūbā Bābal

† 6:19 21 April. * 7:8-9 8 April. † 7:8-9 4 Agust.

se mil jāegī aur jitne bhī hadiye qaum aur imām apnī khushī se apne Khudā ke ghar ke lie jamā karen unheñ apne sāth le jāēñ. ¹⁷ Un paisoñ se bail, mendhe, bheṛ ke bachche aur un kī qurbāniyoñ ke lie darkār ghallā aur mai kī nazareñ kharīd leñ, aur unheñ Yarūshalam meñ apne Khudā ke ghar kī qurbāngāh par qurbān karen. ¹⁸ Jo paise bach jāēñ un ko āp aur āp ke bhāī waise kharch kar sakte haiñ jaise āp ko munāsib lage. Shart yih hai kī āp ke Khudā kī marzī ke mutābiq ho. ¹⁹ Yarūshalam meñ apne Khudā ko wuh tamām chizeñ pahunchāēñ jo āp ko Rab ke ghar meñ khidmat ke lie dī jāēngī. ²⁰ Bāqī jo kuchh bhī āp ko apne Khudā ke ghar ke lie kharīdnā pare us ke paise shāhī khazānā adā karegā.

²¹ Maiñ, Artakhsastā Bādshāh Dariyā-e-Furāt ke maḡhrib meñ rahne wāle tamām khazānchīyoñ ko hukm detā hūñ ki har tarah se Azrā Imām kī māli madad karen. Jo bhī āsmān ke Khudā kī shariat kā yih ustād mānge wuh use diyā jāe. ²² Use 3,400 kilogrām chāñdī, 16,000 kilogrām gandum, 2,200 liṭar mai aur 2,200 liṭar zaitūñ kā tel denā. Namak use utnā mile jitnā wuh chāhe. ²³ Dhyān se sab kuchh muhaiyā karen jo āsmān kā Khudā apne ghar ke lie mānge. Aisā na ho kī shahanshāh aur us ke beṭoñ kī saltanat us ke ghazab kā nishānā ban jāe. ²⁴ Niz, āp ko ilm ho kī āp ko Allāh ke is ghar meñ khidmat karne wāle kisī shakhs se bhī kharāj yā kisī qism kā ṭaiks lene kī ijāzat nahīñ hai, khāh wuh imām, Lāwī, gulūkār, Rab ke ghar kā darbān yā us kā khidmatgār ho.

²⁵ Ai Azrā, jo hikmat āp ke Khudā ne āp ko atā kī hai us ke mutābiq majistreṭ aur qāzī muqarrar karen jo āp kī qaum ke un logoñ kā insāf karen jo Dariyā-e-Furāt ke maḡhrib meñ rahte haiñ. Jitne bhī āp ke Khudā ke ahkām jānte haiñ wuh is meñ shāmil haiñ. Aur jitne in ahkām se wāqif nahīñ haiñ unheñ āp ko tālim denī hai. ²⁶ Jo bhī āp ke Khudā kī shariat aur shahanshāh ke qānūn kī khilāfwarzī kare use saḡhtī se sazā dī jāe. Jurm kī sanjidagī kā lihāz karke use yā to sazā-e-maut dī jāe yā jilāwatan kiyā jāe, us kī milkiyat zabt kī jāe yā use jel meñ ḍālā jāe.”

Azrā kī Satāish

²⁷ Rab hamāre bāpdādā ke Khudā kī tamjīd ho jis ne shahanshāh ke dil ko Yarūshalam meñ Rab ke ghar ko shāndār banāne kī tahrik dī hai. ²⁸ Usī ne shahanshāh, us ke mushīroñ aur tamām asar-o-rasūkh rakhne wāle afsaroñ ke diloñ ko merī taraf māyl kar diyā hai. Chūñki Rab mere Khudā kā shafiq hāth mujh par thā is lie merā hauslā barh gayā, aur maiñ ne Isrāil ke khāndānī sarparastoñ ko apne sāth Isrāil wāpas jāne ke lie jamā kiyā.

8

Azrā ke sāth Jilāwatanī se Wāpas Āne Wāloñ kī Fahrist

¹ Darj-e-zail un khāndānī sarparastoñ kī fahrist hai jo Artakhsastā Bādshāh kī hukūmat ke daurān mere sāth Bābal se Yarūshalam ke lie rawānā hue. Har khāndān ke mardoñ kī tādād bhī darj hai:

²⁻³ Fīnhās ke khāndān kā Jairsom,

Itamar ke khāndān kā Dānyāl,

Dāud ke khāndān kā Hattūsh bin Sakaniyāh,

Parūs ke khāndān kā Zakariyāh. 150 mard us ke sāth nasabnāme meñ darj the.

⁴ Pakhat-moāb ke khāndān kā Iihuainī bin Zarakhiyāh 200 mardoñ ke sāth,

⁵ Zattū ke khāndān kā Sakaniyāh bin Yahziyel 300 mardoñ ke sāth,

- ⁶ Adīn ke k̄hāndān kā Abad bin Yūnatan 50 mardoñ ke sāth,
⁷ Ailām ke k̄hāndān kā Yasāyāh bin Ataliyāh 70 mardoñ ke sāth,
⁸ Safatiyāh ke k̄hāndān kā Zabadiyāh bin Mikāel 80 mardoñ ke sāth,
⁹ Yoāb ke k̄hāndān kā Abadiyāh bin Yihiyel 218 mardoñ ke sāth,
¹⁰ Bānī ke k̄hāndān kā Salūmīt bin Yūsifiyāh 160 mardoñ ke sāth,
¹¹ Babī ke k̄hāndān kā Zakariyāh bin Babī 28 mardoñ ke sāth,
¹² Azjād ke k̄hāndān kā Yūhanān bin Haqqātān 110 mardoñ ke sāth,
¹³ Adūniqām ke k̄hāndān ke ākhirī log Ilifalat, Ya'iyel aur Samāyāh 60 mardoñ ke sāth,
¹⁴ Bigwī kā k̄hāndān kā Ūtī aur Zabūd 70 mardoñ ke sāth.

¹⁵ Maiñ yānī Azrā ne mazkūrā logoñ ko us nahar ke pās jamā kiyā jo Ahāwā kī taraf bahtī hai. Wahān ham k̄haime lagā kar tīn din ṭahre rahe. Is daurān mujhe patā chalā ki go ām log aur imām ā gae haiñ lekin ek bhī Lāwī hāzir nahīn hai. ¹⁶ Chunānche maiñ ne Iliyazar, Ariyel, Samāyāh, Ilnātan, Yarīb, Ilnātan, Nātan, Zakariyāh aur Masullām ko apne pās bulā liyā. Yih sab k̄hāndānī sarparast the jabki shariat ke do ustād banām Yūyārīb aur Ilnātan bhī sāth the. ¹⁷ Maiñ ne unheñ Lāwiyōñ kī ābādī Kāsifiyāh ke buzurg Iddū ke pās bhej kar wuh kuchh batāyā jo unheñ Iddū, us ke bhāiyōñ aur Rab ke ghar ke k̄hidmatgāroñ ko batānā thā tāki wuh hamāre K̄hudā ke ghar ke lie k̄hidmatgār bhejen.

¹⁸ Allāh kā shafiq hāth ham par thā, is lie unhoñ ne hameñ Mahli bin Lāwī bin Isrāil ke k̄hāndān kā samajhdār ādmī Saribiyāh bhej diyā. Saribiyāh apne beṭoñ aur bhāiyōñ ke sāth pahuñchā. Kul 18 mard the. ¹⁹ In ke alāwā Mirārī ke k̄hāndān ke Hasbiyāh aur Yasāyāh ko bhī un ke beṭoñ aur bhāiyōñ ke sāth hamāre pās bhejā gayā. Kul 20 mard the. ²⁰ Un ke sāth Rab ke ghar ke 220 k̄hidmatgār the. In ke tamām nām nasabnāme meñ darj the. Dāūd aur us ke mulāzimoñ ne un ke bāpdādā ko Lāwiyōñ ki k̄hidmat karne ki zimmedārī di thi.

Yarūshalam ke lie Rawānagī kī Taiyāriyān

²¹ Wahīn Ahāwā kī nahar ke pās hī maiñ ne elān kiyā ki ham sab rozā rakh kar apne āp ko apne K̄hudā ke sāmne past karen aur duā karen ki wuh hameñ hamāre bāl-bachchoñ aur sāmān ke sāth salāmatī se Yarūshalam pahuñchāe. ²² Kyōnki hamāre sāth faujī aur ghurṣawār nahīn the jo hameñ rāste meñ ḍakuoñ se mahfūz rakhte. Bāt yih thi ki maiñ shahanshāh se yih māngne se sharm mahsūs kar rahā thā, kyōnki ham ne use batāyā thā, “Hamāre K̄hudā kā shafiq hāth har ek par ṭahartā hai jo us kā tālib rahtā hai. Lekin jo bhī use tark kare us par us kā sakht ḡhazab nāzil hotā hai.” ²³ Chunānche ham ne rozā rakh kar apne K̄hudā se iltamās kī ki wuh hamārī hifāzat kare, aur us ne hamārī sunī.

²⁴ Phir maiñ ne imāmoñ ke 12 rāhnumāoñ ko chun liyā, nīz Saribiyāh, Hasbiyāh aur mazīd 10 Lāwiyōñ ko. ²⁵ Un kī maujūdagī meñ maiñ ne sonā-chāndī aur baqī tamām sāmān tol liyā jo shahanshāh, us ke mushīroñ aur afsaroñ aur wahān ke tamām Isrāiliyōñ ne hamāre K̄hudā ke ghar ke lie atā kiyā thā.

²⁶ Maiñ ne tol kar zail kā sāmān un ke hawāle kar diyā: taqrīban 22,000 kilogrām chāndī, chāndī kā kuchh sāmān jis kā kul wazn takrīban 3,400 kilogrām thā, 3,400 kilogrām sonā, ²⁷ sone ke 20 pyāle jin kā kul wazn taqrīban sārhe 8 kilogrām thā, aur pital ke do pālīsh kie hue pyāle jo sone ke pyāloñ jaise qīmtī the.

28 Main ne ādmīyon se kahā, “Āp aur yih tamām chīzen Rab ke lie maḥsūs haiñ. Logoñ ne apnī ḡhushī se yih sonā-chāñdī Rab āp ke bāpdādā ke Ḳhudā ke lie qurbān kī hai. 29 Sab kuchh ehtiyāt se mahfūz rakheñ, aur jab āp Yarūshalam pahuñcheñge to ise Rab ke ghar ke ḡhazāne tak pahuñchā kar rāhnumā imāmoñ, Lāwīyon aur ḡhāñdāni sarparastoñ kī maujūdaḡī meñ dubārā tolnā.”

30 Phir imāmoñ aur Lāwīyon ne sonā-chāñdī aur bāqī sāmān le kar use Yarūshalam meñ hamāre Ḳhudā ke ghar meñ pahuñchāne ke lie mahfūz rakhā.

Yarūshalam tak Safr

31 Ham pahle mahīne ke 12weñ din * Ahāwā nahar se Yarūshalam ke lie rawāñā hue. Allāh kā shafīḡ hāth ham par thā, aur us ne hamēñ rāste meñ dushmanoñ aur ḡākuoñ se mahfūz rakhā. 32 Ham Yarūshalam pahuñche to pahle tīn din ārām kiyā. 33 Chauthē din ham ne apne Ḳhudā ke ghar meñ sonā-chāñdī aur bāqī maḥsūs sāmān tol kar imām Marīmot bin Ūriyāh ke hawāle kar diyā. Us waḡt Iliyazar bin Finhās aur do Lāwī banām Yūzabad bin Yashua aur Nauadiyāh bin Binnū us ke sāth the. 34 Har chīz ginī aur toli gai, phir us kā pūrā wazn fahrist meñ darj kiyā gayā.

35 Is ke bād jilāwatanī se wāpas āe hue tamām logoñ ne Isrāil ke Ḳhudā ko bhasm hone wālī qurbāniyāñ pesh kiñ. Is nāte se unhoñ ne pūre Isrāil ke lie 12 bail, 96 menḡhe, bheḡ kē 77 bachche aur gunāh kī qurbānī ke 12 bakre qurbān kie.

36 Musāfiroñ ne Dariyā-e-Furāt ke maḡhribī ilāḡe ke gawarnaroñ aur hākimoñ ko shahanshāh kī hidāyāt pahuñchāñ. In ko paḡh kar unhoñ ne Isrāilī qaum aur Allāh ke ghar kī himāyāt kī.

9

ḡhairyahūdī Bīwīyon par Afsos

1-2 Kuchh der bād ḡaum ke rāhnumā mere pās āe aur kahne lage, “Ḳaum ke ām logoñ, imāmoñ aur Lāwīyon ne apne āp ko mulk kī ḡīḡar ḡaumoñ se alag nahīñ rakhā, go yih ḡhinaune rasm-o-riwāj ke pairokār haiñ. Un kī auratoñ se shāḡi karke unhoñ ne apne beḡoñ kī bhī shāḡi un kī beḡīyon se karāi hai. Yoñ Allāh kī muḡaddas ḡaum Kanāniyoñ, Hittīyoñ, Farizzīyoñ, Yabūsiyoñ, Ammoniyoñ, Moābiyoñ, Misriyoñ aur Amoriyoñ se ālūdā ho gai hai. Aur buzurgoñ aur afsaroñ ne is bewafāi meñ pahal kī hai!”

3 Yih sun kar main ne ranjīdā ho kar apne kaproñ ko phār liyā aur sar aur dārhi ke bāl noch noch kar nange farsh par baiḡh gayā. 4 Wahāñ main shām kī qurbānī tak behis-o-harkat baiḡhā rahā. Itne meñ bahut-se log mere irdgird jamā ho gae. Wuh jilāwatanī se wāpas āe hue logoñ kī bewafāi ke bāis thartharā rahe the, kyonki wuh Isrāil ke Ḳhudā ke jawāb se nihāyāt ḡhaufzadā the. 5 Shām kī qurbānī ke waḡt main wahāñ se uḡh kharā huā jahāñ main taubā kī hālat meñ baiḡhā huā thā. Wuhī phate hue kapre pahne hue main ḡhuḡne ḡek kar jhuk gayā aur apne hāthoñ ko āsmān kī taraf uḡhāe hue Rab apne Ḳhudā se duā karne lagā,

6 “Ai mere Ḳhudā, main nihāyāt sharmindā hūñ. Apnā muñh terī taraf uḡhāne kī mujh meñ jurrat nahīñ rahī. Kyonki hamāre gunāhoñ kā itnā baḡā ḡher lag gayā hai ki wuh ham se uñchā hai, balki hamārā ḡusūr āsmān tak pahuñch gayā hai. 7 Hamāre bāpdādā ke zamāne se

* 8:31 19 Aprail.

le kar āj tak hamārā qusūr sanjīdā rahā hai. Isī wajah se ham bār bār pardesi hukmrānoñ ke qabze meñ ãe haiñ jinhoñ ne hameñ aur hamāre bādshāhoñ aur imāmoñ ko qatl kiyā, giriftār kiyā, lūṭ liyā aur hamāri behumatī kī. Balki āj tak hamāri hālat yihī rahī hai.

⁸ Lekin is waqt Rab hamāre Ḳhudā ne thoṛī der ke lie ham par mehrbānī kī hai. Hamārī qaum ke bache-khuche hisse ko us ne rihāī de kar apne muqaddas maqām par mahfūz rakhā hai. Yoñ hamāre Ḳhudā ne hamārī āñkhoñ meñ dubārā chamak paidā kī aur hameñ kuchh sukūn muhaiyā kiyā hai, go ham ab tak ḡhulāmī meñ haiñ. ⁹ Beshak ham ḡhulām haiñ, to bhī Allāh ne hameñ tark nahīñ kiyā balki Fāras ke bādshāh ko ham par mehrbānī karne kī tahrīk dī hai. Us ne hameñ az sar-e-nau zindagī atā kī hai tāki ham apne Ḳhudā kā ghar dubārā tāmīr aur us ke khandarāt bahāl kar sakeñ. Allāh ne hameñ Yahūdāh aur Yarūshalam meñ ek mahfūz chārdīwārī se gher rakhā hai.

¹⁰ Lekin ai hamāre Ḳhudā, ab ham kyā kaheñ? Apnī in harkatoñ ke bād ham kyā jawāb deñ? Ham ne tere un ahkām ko nazarandāz kiyā hai ¹¹ jo tū ne apne khādimoñ yānī nabiyōñ kī mārīfat die the.

Tū ne farmāyā, ‘Jis mulk meñ tum dākhil ho rahe ho tāki us par qabzā karo wuh us meñ rahne walī qaumoñ ke ḡhinaune rasm-o-riwāj ke sabab se nāpāk hai. Mulik ek sire se dūsre sire tak un kī nāpākī se bhar gayā hai. ¹² Lihāzā apnī beṭiyōñ kī un ke beṭoñ ke sāth shādī mat karwānā, na apne beṭoñ kā un kī beṭiyōñ ke sāth rishtā bāndhnā. Kuchh na karo jis se un kī salāmatī aur kāmyābī barhtī jāe. Tab hī tum tāqatwar ho kar mulk kī achchhī paidāwār khāoge, aur tumhārī aulād hameshā tak mulk kī achchhī chīzeñ wirāsat meñ pātī rahegī.’

¹³ Ab ham apnī sharīr harkatoñ aur baṛe qusūr kī sazā bhugat rahe haiñ, go ai Allāh, tū ne hameñ itnī saḡht sazā nahīñ dī jitnī hameñ milnī chāhie thī. Tū ne hamārā yih bachā-khuchā hissā zindā chhoṛā hai. ¹⁴ To kyā yih ṭhīk hai ki ham tere ahkām kī khilāfwarzī karke aisī qaumoñ se rishtā bāndheñ jo is qism kī ḡhinaunī harkateñ kartī haiñ? Hargiz nahīñ! Kyā is kā yih natijā nahīñ niklegā ki terā ḡhazab ham par nāzil ho kar sab kuchh tabāh kar degā aur yih bachā-khuchā hissā bhī khatm ho jāegā? ¹⁵ Ai Rab Isrāīl ke Ḳhudā, tū hī ādil hai. Āj ham bache hue hisse kī haisiyat se tere huzūr khāṛe haiñ. Ham qusūrwar haiñ aur tere sāmne qāym nahīñ rah sakte.”

10

Butparast Bīwiyōñ ko Talāq

¹ Jab Azrā is tarah duā kar rahā aur Allāh ke ghar ke sāmne pare hue aur rote hue qaum ke qusūr kā iqrār kar rahā thā to us ke irdgird Isrāīlī mardoñ, auratoñ aur bachchoñ kā baṛā hujūm jamā ho gayā. Wuh bhī phūṭ phūṭ kar rone lage.

² Phīr Ailām ke khāndān ke Sakaniyāh bin Yihiyel ne Azrā se kahā, “Wāqai ham ne parosī qaumoñ kī auratoñ se shādī karke apne Ḳhudā se bewafāī kī hai. To bhī ab tak Isrāīl ke lie ummīd kī kiran bāqī hai.

³ Āeñ, ham apne Ḳhudā se ahd bāndh kar wādā kareñ ki ham un tamām auratoñ ko un ke bachchoñ samet wāpas bhej deñge. Jo bhī mashwarā āp aur Allāh ke ahkām kā khauf mānane wāle dīgar log hameñ deñge wuh ham kareñge. Sab kuchh shariat ke mutābiq kiyā jāe. ⁴ Ab uṭheñ! Kyoñki yih muāmālā durust karnā āp hī kā farz hai. Ham āp ke sāth haiñ, is lie hauslā rakheñ aur wuh kuchh kareñ jo zarūrī hai.”

⁵ Tab Azrā uṭhā aur rāhnumā imāmon, Lāwiyon aur tamām qaum ko gasam khilāi ki ham Sakaniyāh ke mashware par amal karenge. ⁶ Phir Azrā Allāh ke ghar ke sāmne se chalā gayā aur Yūhanān bin Iliyāsib ke kamre meñ dākhil huā. Wahān us ne pūrī rāt kuchh khāe-pie baḡhair guzārī. Ab tak wuh jilāwatanī se wāpas āe hue logoñ kī bewafāi par mātam kar rahā thā.

⁷⁻⁸ Sarkārī afsaron aur buzurgoñ ne faislā kiyā ki Yarūshalam aur pūre Yahūdāh meñ elān kiyā jāe, “Lāzim hai ki jitne bhī Isrāīlī jilāwatanī se wāpas āe haiñ wuh sab tīn din ke andar andar Yarūshalam meñ jamā ho jāeñ. Jo bhī is daurān hāzir na ho use jilāwatanon kī jamāt se khārij kar diyā jāegā aur us kī tamām milkiyat zabt ho jāegī.” ⁹ Tab Yahūdāh aur Binyāmīn ke qabilon ke tamām ādmī tīn din ke andar andar Yarūshalam pahuñche. Naweñ mahīne ke bisweñ din * sab log Allāh ke ghar ke sahan meñ jamā hue. Sab muāmale kī sanjīdagī aur mausam ke sabab se kānp rahe the, kyonki bārish ho rahī thī.

¹⁰ Azrā Imām khāre ho kar kahne lagā, “Āp Allāh se bewafā ho gae haiñ. Ġhairyahūdī auraton se rishtā bāndhne se āp ne Isrāīl ke qusūr meñ izāfā kar diyā hai. ¹¹ Ab Rab apne bāpdādā ke Kḡhudā ke huzūr apne gunāhoñ kā iqrār karke us kī marzī pūrī karen. Paṛosī qaumon aur apnī pardesī bīwiyon se alag ho jāeñ.”

¹² Pūrī jamāt ne buland āwāz se jawāb diyā, “Āp ṭhīk kahte haiñ! Lāzim hai ki ham āp kī hidāyat par amal karen. ¹³ Lekin yih koī aisā muāmālā nahīn hai jo ek yā do din meñ durust kiyā jā sake. Kyonki ham bahut log haiñ aur ham se sanjīdā gunāh sarzād huā hai. Niz, is waqt barsāt kā mausam hai, aur ham zyādā der tak bāhar nahīn ṭhahar sakte. ¹⁴ Behtar hai ki hamāre buzurg pūrī jamāt kī numāindaḡī karen. Phir jitne bhī ādmiyon kī Ġhairyahūdī bīwiyān haiñ wuh ek muqarrarā din maqāmī buzurgoñ aur qāziyon ko sāth le kar yahān āeñ aur muāmālā durust karen. Aur lāzim hai ki yih silsilā us waqt tak jāri rahe jab tak Rab kā ḡhazab ṭhandā na ho jāe.”

¹⁵ Tamām log muttafiq hue, sirf Yūnatan bin Asāhel aur Yahziyāh bin Tiqwā ne faisle kī muḡhālafat kī jabki Masullām aur Sabbatī Lāwī un ke haq meñ the. ¹⁶⁻¹⁷ To bhī Isrāīliyon ne mansūbe par amal kiyā. Azrā Imām ne chand ek ḡhāndānī sarparaston ke nām le kar unheñ yih zimmedārī dī ki jahān bhī kisī Yahūdī mard kī Ġhairyahūdī aurat se shādī huī hai wahān wuh pūre muāmale kī tahqīq karen. Un kā kām dasweñ mahīne ke pahle din † shurū huā aur pahle mahīne ke pahle din ‡ takmil tak pahuñchā.

¹⁸⁻¹⁹ Darj-e-zail un ādmiyon kī fahrist hai jinhoñ ne Ġhairyahūdī auraton se shādī kī thī. Unhoñ ne qasam khā kar wādā kiyā ki ham apnī bīwiyon se alag ho jāenge. Sāth sāth har ek ne qusūr kī qurbānī ke taur par menḡhā qurbān kiyā.

Imāmon meñ se qusūrwar:

Yashua bin Yūsadaq aur us ke bhāi Māsiyāh, Iliyazar, Yarīb aur Jidalīyāh,

²⁰ Immer ke ḡhāndān kā Hanānī aur Zabadiyāh,

²¹ Hārim ke ḡhāndān kā Māsiyāh, Iliyās, Samāyāh, Yihiyel aur Uzziyāh,

²² Fashhūr ke ḡhāndān kā Iliyainī, Māsiyāh, Ismāīl, Nataniyel, Yūzabad aur Iliyāsā.

* **10:9** 19 Sitambar. † **10:16-17** 29 Disambar. ‡ **10:16-17** 27 Mārch.

²³ Lāwiyōn meñ se qusūrwār:

Yūzabad, Simāī, Qilāyāh yānī Qalitā, Fatahiyāh, Yahūdāh aur Iliyazar.

²⁴ Gulūkārōñ meñ se qusūrwār:

Iliyāsib.

Rab ke ghar ke darbānoñ meñ se qusūrwār:

Sallūm, Talam aur Ūrī.

²⁵ Bāqī qusūrwār Isrāīlī:

Parūs ke ḳhāndān kā Ramiyāh, Yazziyāh, Malkiyāh, Miyāmīn, Iliyazar, Malkiyāh aur Bināyāh.

²⁶ Ailām ke ḳhāndān kā Mattaniyāh, Zakariyāh, Yihiyel, Abdi, Yarīmot aur Iliyās,

²⁷ Zattū ke ḳhāndān kā Iliyuainī, Iliyāsib, Mattaniyāh, Yarīmot, Zabad aur Azīzā.

²⁸ Babī ke ḳhāndān kā Yūhanān, Hananiyāh, Zabbi aur Atli.

²⁹ Bānī ke ḳhāndān kā Masullām, Mallūk, Adāyāh, Yasūb, Siyāl aur Yarīmot.

³⁰ Pakhat-moāb ke ḳhāndān kā Adnā, Kilāl, Bināyāh, Māsiyāh, Mattaniyāh, Bazliyel, Binnūī aur Manassī.

³¹ Hārim ke ḳhāndān kā Iliyazar, Yissiyāh, Malkiyāh, Samāyāh, Shamāūn, ³² Binyāmīn, Mallūk aur Samariyāh.

³³ Hāshūm ke ḳhāndān kā Mattanī, Mattattāh, Zabad, Ilīfalat, yaremī, Manassī aur Simāī.

³⁴ Bānī ke ḳhāndān kā Mādī, Amrām, Ūel, ³⁵ Bināyāh, Badiyāh, Kalūhī, ³⁶ Waniyāh, Marīmot, Iliyāsib, ³⁷ Mattaniyāh, Mattanī aur Yāsī.

³⁸ Binnūī ke ḳhāndān kā Simāī, ³⁹ Salamiyāh, Nātan, Adāyāh, ⁴⁰ Maknadbī, Sāsī, Sārī, ⁴¹ Azarel, Salamiyāh, Samariyāh, ⁴² Sallūm, Amariyāh aur Yūsuf.

⁴³ Nabū ke ḳhāndān kā Ya'iyel, Mattitiyāh, Zabad, Zabīnā, Yaddī, Yoel aur Bināyāh.

⁴⁴ In tamām ādmiyōñ kī Ḡhairiyahūdī auratoñ se shādī huī thī, aur un ke hāñ bachche paidā hue the.

Nahmiyāh

Nahmiyāh Yarūshalam ke lie Duā Kartā Hai

¹ Zail meñ Nahmiyāh bin Hakaliyāh kī riport darj hai.

Maini Artakshastā Bādshāh kī hukūmat ke 20weñ sāl Kislew ke mahīne meñ Sosan ke qile meñ thā ² ki ek din merā bhāi Hanānī mujh se milne āyā. Us ke sāth Yahūdāh ke chand ek ādmī the. Maini ne un se pūchhā, “Jo Yahūdī bach kar jilāwatanī se Yahūdāh wāpas gae haiñ un kā kyā hāl hai? Aur Yarūshalam Shahr kā kyā hāl hai?” ³ Unhoñ ne jawāb diyā, “Jo Yahūdī bach kar jilāwatanī se Yahūdāh wāpas gae haiñ un kā bahut burā aur zillatāmez hāl hai. Yarūshalam kī fasil ab tak zamīnbos hai, aur us ke tamām darwāze rākh ho gae haiñ.”

⁴ Yih sun kar maini baiṭh kar rone lagā. Kāi din maini rozā rakh kar mātam kartā aur āsmān ke Ḳhudā se duā kartā rahā,

⁵ “Ai Rab, āsmān ke Ḳhudā, tū kitnā azīm aur mahīb Ḳhudā hai! Jo tujhe pyār aur tere ahkām kī pairawī karte haiñ un ke sāth tū apnā ahd qāym rakhtā aur un par mehrbānī kartā hai. ⁶ Merī bāt sun kar dhyān de ki terā ḳhādīm kis tarah tujh se iltamās kar rahā hai. Din rāt maini Isrāīliyoñ ke lie jo tere ḳhādīm haiñ duā kartā hūñ. Maini iqrār kartā hūñ ki ham ne terā gunāh kiyā hai. Is meñ maini aur mere bāp kā gharānā bhī shāmil hai.

⁷ Ham ne tere ḳhilāf nihāyat sharīr qadam uṭhāe haiñ, kyoñki jo ahkām aur hidāyāt tū ne apne ḳhādīm Mūsā ko dī thīñ ham un ke tābe na rahe.

⁸ Lekin ab wuh kuchh yād kar jo tū ne apne ḳhādīm ko farmāyā, ‘Agar tum bewafā ho jāo to maini tumheñ muḳhtalif qaumoñ meñ muntashir kar dūngā, ⁹ lekin agar tum mere pās wāpas ā kar dubārā mere ahkām ke tābe ho jāo to maini tumheñ tumhāre watan meñ wāpas lāūngā, ḳhāh tum zamīn kī intahā tak kyoñ na pahuñch gae ho. Maini tumheñ us jagah wāpas lāūngā jise maini ne chun liyā hai tāki merā nām wahāñ sukūnat kare.’ ¹⁰ Ai Rab, yih log to tere apne ḳhādīm haiñ, terī apnī qaum jise tū ne apnī azīm qudrat aur qawī hāth se fidyā de kar chhurāyā hai. ¹¹ Ai Rab, apne ḳhādīm aur un tamām ḳhādīmoñ kī iltamās sun jo pūre dil se tere nām kā ḳhauf mānte haiñ. Jab terā ḳhādīm āj shahanshāh ke pās hogā to use kāmyābī atā kar. Bakhsh de ki wuh mujh par rahm kare.”

Maini ne yih is lie kahā ki maini shahanshāh kā sāqi thā.

2

Nahmiyāh ko Yarūshalam Jāne kī Ijāzat Miltī Hai

¹ Chār mahīne guzar gae. Nisān ke mahīne ke ek din jab maini Shahanshāh Artakshastā ko mai pilā rahā thā to merī māyūsī use nazar āi. Pahle us ne mujhe kabhī udās nahīñ dekhā thā, ² is lie us ne pūchhā, “Āp itne ḡhamgīn kyoñ dikhāī de rahe haiñ? Āp bīmār to nahīñ lagte balki koī bāt āp ke dil ko tang kar rahī hai.”

Maini saḳht ghabrā gayā ³ aur kahā, “Shahanshāh abad tak jītā rahe! Maini kis tarah ḳhush ho saktā hūñ? Jis shahr meñ mere bāpdādā ko dafnāyā gayā hai wuh malbe kā dher hai, aur us ke darwāze rākh ho gae haiñ.”

⁴ Shahanshāh ne pūchhā, “To phir maini kis tarah āp kī madad karūñ?” Ḳhāmoshī se āsmān ke Ḳhudā se duā karke ⁵ maini ne shahanshāh se

kahā, “Agar bāt āp ko manzūr ho aur āp apne khādīm se khush hoñ to phir barāh-e-karm mujhe Yahūdāh ke us shahr bhej dīje jis meñ mere bāpdādā dafn hue haiñ tāki main use dubārā tāmīr karūñ.”

⁶ Us waqt malikā bhī sāth baiṭhī thī. Shahanshāh ne sawāl kiyā, “Safr ke lie kitnā waqt darkār hai? Āp kab tak wāpas ā sakte haiñ?” Main ne use batāyā ki main kab tak wāpas āūngā to wuh muttafiq huā. ⁷ Phir main ne guzārish ki, “Agar bāt āp ko manzūr ho to mujhe Dariyā-e-Furāt ke maḡhribīl ilāqe ke gawarnarōñ ke lie khat dīje tāki wuh mujhe apne ilāqōñ meñ se guzarne deñ aur main salāmātī se Yahūdāh tak pahuñch sakūñ. ⁸ Is ke alāwā shāhī janglāt ke nigarān Āsaf ke lie khat likhwāēñ tāki wuh mujhe lakaṛī de. Jab main Rab ke ghar ke sāth wāle qile ke darwāze, fasil aur apnā ghar banāūngā to mujhe shahtīrōñ kī zarūrat hogī.” Allāh kā shafīq hāth mujh par thā, is lie shahanshāh ne mujhe yih khat de die.

⁹ Shahanshāh ne faujī afsar aur ghurṣawār bhī mere sāth bheje. Yoñ rawānā ho kar main Dariyā-e-Furāt ke maḡhribīl ilāqe ke gawarnarōñ ke pās pahuñchā aur unheñ shahanshāh ke khat die. ¹⁰ Jab Gawarnar Sanballat Haurūnī aur Ammonī afsar Tūbiyāh ke mālūm huā ki kōī Isrāīliyon kī bahbūdī ke lie ā gayā hai to wuh nihāyat nākhus̄h hue.

Nahmiyāh Fasīl kā Muāynā Kartā Hai

¹¹ Safr karte karte main Yarūshalam pahuñch gayā. Tīn din ke bād ¹² main rāt ke waqt shahr se niklā. Mere sāth chand ek ādmī the, aur hamāre pās sirf wuhī jānwar thā jis par main sawār thā. Ab tak main ne kisī ko bhī us bojh ke bāre meñ nahīñ batāyā thā jo mere Khudā ne mere dil par Yarūshalam ke lie dāl diyā thā. ¹³ Chunāñche main andhere meñ Wādī ke Darwāze se shahr se niklā aur junūb kī taraf Azhdāhe ke Chashme se ho kar Kachre ke Darwāze tak pahuñchā. Har jagah main ne girī huī fasil aur bhasm hue darwāzōñ kā muāynā kiyā. ¹⁴ Phir main shimāl yāñ Chashme ke Darwāze aur Shāhī Tālāb kī taraf barhā, lekin malbe kī kasrat kī wajah se mere jānwar ko guzarne kā rāstā na milā, ¹⁵ is lie main Wādī-e-Qidron meñ se guzarā. Ab tak andherā hī andherā thā. Wahāñ bhī main fasīl kā muāynā kartā gayā. Phir main muṛā aur Wādī ke Darwāze meñ se dubārā shahr meñ dākḡhil huā.

Fasīl ko Tāmīr Karne kā Faislā

¹⁶ Yarūshalam ke afsarōñ ko mālūm nahīñ thā ki main kahāñ gayā aur kyā kar rahā thā. Ab tak main ne na unheñ aur na imāmoñ yā dīgar un loḡoñ ko apne mansūbe se āḡāh kiyā thā jinheñ tāmīr kā yih kām karnā thā. ¹⁷ Lekin ab main un se mukhātīb huā, “Āp ko khud hamārī musibat nazar ātī hai. Yarūshalam malbe kā dher ban gayā hai, aur us ke darwāze rākḡ ho gae haiñ. Āēñ, ham fasīl ko nae sire se tāmīr karen tāki ham dūsrōñ ke mazāq kā nishānā na bane raheñ.” ¹⁸ Main ne unheñ batāyā ki Allāh kā shafīq hāth kis tarah mujh par rahā thā aur ki shahanshāh ne mujh se kis qism kā wādā kiyā thā. Yih sun kar unhoñ ne jawāb diyā, “Thīk hai, āēñ ham tāmīr kā kām shurū karen!” Chunāñche wuh is achche kām meñ lag gae.

¹⁹ Jab Sanballat Haurūnī, Ammonī afsar Tūbiyāh aur Jasham Arabī ko is kī khabar milī to unhoñ ne hamārā mazāq urā kar hiḡaratāmez lahje meñ kahā, “Yih tum loḡ kyā kar rahe ho? Kyā tum shahanshāh se ḡhaddārī karnā chāhte ho?” ²⁰ Main ne jawāb diyā, “Āsmān kā Khudā hameñ kāmyābī atā kareḡā. Ham jo us ke khādīm haiñ tāmīr kā kām shurū

kareñge. Jahān tak Yarūshalam kā tālluq hai, na āj aur na māzī meñ āp kā kabhī koī hissā yā haq thā.”

3

Fasīl kī Tāmīr-e-Nau

¹ Imām-e-āzam Iliyāsib bāqī imāmoñ ke sāth mil kar tāmīrī kām meñ lag gayā. Unhoñ ne Bher̄ ke Darwāze ko nae sire se banā diyā aur use makhsūs karke us ke kiwār lagā die. Unhoñ ne fasīl ke sāth wāle hissē ko bhī Miyā Burj aur Hananel ke Burj tak banā kar makhsūs kiyā.

² Yarīhū ke ādmiyoñ ne fasīl ke agle hissē ko kharā kiyā jabki Zakkūr bin Imrī ne un ke hissē se mulhiq hissē ko tāmīr kiyā.

³ Machhli kā darwāzā Sanā’ah ke qhāndān kī zimmedārī thī. Use shahtīroñ se banā kar unhoñ ne kiwār, chaṭaḳhniyāñ aur kunde lagā die.

⁴ Agle hissē kī marammat Marīmot bin Ūriyāh bin Haqqūz ne kī. Aglā hissā Masullām bin Barakiyāh bin Mashezabel kī zimmedārī thī.

Sadoq bin Bānā ne agle hissē ko tāmīr kiyā.

⁵ Aglā hissā Taqua ke bāshindoñ ne banāyā. Lekin shahr ke baṛe log apne buzurgoñ ke taht kām karne ke lie taiyār na the.

⁶ Yasānā kā Darwāzā Yoyadā bin Fāsīh aur Masullām bin Basūdīyāh kī zimmedārī thī. Use shahtīroñ se banā kar unhoñ ne kiwār, chaṭaḳhniyāñ aur kunde lagā die.

⁷ Aglā hissā Malatiyāh Jibaūnī aur Yadūn Marūnotī ne kharā kiyā. Yih log Jibaūn aur Misfāh ke the, wuhī Misfāh jahān Dariyā-e-Furāt ke mahribī ilāqe ke gawarnar kā dārul-hukūmat thā.

⁸ Agle hissē kī marammat ek sunār banām Uzziyel bin Harhiyāh ke hāth meñ thī.

Agle hissē par ek itarsāz banām Hananiyāh muqarrar thā. In logoñ ne fasīl kī marammat ‘Motī Dīwār’ tak kī.

⁹ Agle hissē ko Rifāyāh bin Hūr ne kharā kiyā. Yih ādmī zile Yarūshalam ke ādhe hissē kā afsar thā.

¹⁰ Yadāyāh bin Harūmaf ne agle hissē kī marammat kī jo us ke ghar ke muqābil thā.

Agle hissē ko Hattūsh bin Hasabniyāh ne tāmīr kiyā.

¹¹ Agle hissē ko Tanūroñ ke Burj tak Malkiyāh bin Hārim aur Hassūb bin Pakhat-moāb ne kharā kiyā.

¹² Aglā hissā Sallūm bin Hallūhesh kī zimmedārī thī. Yih ādmī zile Yarūshalam ke dūsre ādhe hissē kā afsar thā. Us kī beṭiyoñ ne us kī madad kī.

¹³ Hanūn ne Zanūh ke bāshindoñ samet Wādī ke Darwāze ko tāmīr kiyā. Shahtīroñ se use banā kar unhoñ ne kiwār, chaṭaḳhniyāñ aur kunde lagāe. Is ke alāwā unhoñ ne fasīl ko wahān se Kachre ke Darwāze tak kharā kiyā. Is hissē kā fāsīlā taqriban 1,500 fuṭ yānī ādhā kilomītar thā.

¹⁴ Kachre kā Darwāzā Malkiyāh bin Raikāb kī zimmedārī thī. Yih ādmī zile Bait-karm kā afsar thā. Us ne use banā kar kiwār, chaṭaḳhniyāñ aur kunde lagāe.

¹⁵ Chashme ke Darwāze kī tāmīr Sallūn bin Kulhozā ke hāth meñ thī jo zile Misfāh kā afsar thā. Us ne darwāze par chhat banā kar us ke kiwār, chaṭaḳhniyāñ aur kunde lagā die. Sāth sāth us ne fasīl ke us hissē kī marammat kī jo Shāhī Bāgh ke pās wāle tālāb se guzartā hai. Yih wuhī tālāb hai jis meñ pānī nāle ke zariye pahuñchtā hai. Sallūn ne fasīl ko us

sīrhī tak tāmīr kiya jo Yarūshalam ke us hisse se utartī hai jo ‘Dāūd kā Shahr’ kahlātā hai.

¹⁶ Aglā hissā Nahmiyāh bin Azbuq kī zimmedārī thī jo zile Bait-sūr ke ādhe hisse kā afsar thā. Fasīl kā yih hissā Dāūd Bādshāh ke qabristān ke muqābil thā aur masnū tālāb aur sūrmāon ke kamroñ par khatm huā.

¹⁷ Zail ke Lāwiyoñ ne agle hissoñ ko khaṛā kiya: Pahle Rahūm bin Bānī kā hissā thā.

Zile Qailā ke ādhe hisse ke afsar Hasbiyāh ne agle hisse kī marammat kī.

¹⁸ Agle hisse ko Lāwiyoñ ne Binnū bin Hanadād ke zer-e-nigarānī khaṛā kiya jo zile Qailā ke dūsre ādhe hisse par muqarrar thā.

¹⁹ Aglā hissā Misfāh ke sardār Azar bin Yashua kī zimmedārī thī. Yih hissā fasīl ke us moṛ par thā jahāñ rāstā aslāhkhāne kī taraf chaṛhtā hai.

²⁰ Agle hisse ko Bārūk bin Zabbī ne baṛī mehnat se tāmīr kiya. Yih hissā fasīl ke moṛ se shurū ho kar imām-e-āzam Iliyāsib ke ghar ke darwāze par khatm huā.

²¹ Aglā hissā Marīmot bin Ūriyāh bin Haqqūz kī zimmedārī thī aur Iliyāsib ke ghar ke darwāze se shurū ho kar us ke kone par khatm huā.

²² Zail ke hisse un imāmoñ ne tāmīr kie jo shahr ke gird-o-nawāh meñ rahte the.

²³ Agle hisse kī tāmīr Binyamīn aur Hassūb ke zer-e-nigarānī thī. Yih hissā un ke gharoñ ke sāmne thā.

Azariyāh bin Māsiyāh bin Ananiyāh ne agle hisse kī marammat kī. Yih hissā us ke ghar ke pās hī thā.

²⁴ Aglā hissā Binnū bin Hanadād kī zimmedārī thī. Yih Azariyāh ke ghar se shurū huā aur murte murte kone par khatm huā.

²⁵ Aglā hissā Falāl bin Ūzī kī zimmedārī thī. Yih hissā moṛ se shurū huā, aur ūpar kā jo burj shāhī mahal se us jagah nikaltā hai jahāñ muhāfizoñ kā sahan hai wuh bhī is meñ shāmil thā.

Aglā hissā Fidāyāh bin Parūs ²⁶ aur Ofal Pahārī par rahne wāle Rab ke ghar ke khidmatgāroñ ke zimme thā. Yih hissā Pānī ke Darwāze aur wahāñ se nikle hue burj par khatm huā.

²⁷ Aglā hissā is burj se le kar Ofal Pahārī kī dīwār tak thā. Taqa ke bāshindoñ ne use tāmīr kiya.

²⁸ Ghoṛe ke Darwāze se āge imāmoñ ne fasīl kī marammat kī. Har ek ne apne ghar ke sāmne kā hissā khaṛā kiya.

²⁹ Un ke bād Sadoq bin Immer kā hissā āyā. Yih bhī us ke ghar ke muqābil thā.

Aglā hissā Samāyāh bin Sakaniyāh ne khaṛā kiya. Yih ādmī Mashriqī Darwāze kā pahredār thā.

³⁰ Aglā hissā Hananiyāh bin Salamiyāh aur Salaf ke chhaṛe beṛe Hanūn ke zimme thā.

Aglā hissā Masullām bin Barakiyāh ne tāmīr kiya jo us ke ghar ke muqābil thā.

³¹ Ek sunār banām Malkiyāh ne agle hisse kī marammat kī. Yih hissā Rab ke ghar ke khidmatgāroñ aur tājiroñ ke us makān par khatm huā jo Pahre ke Darwāze ke sāmne thā. Fasīl ke kone par wāqe bālākhānā bhī is meñ shāmil thā.

³² Ākhirī hissā Bheṛ ke Darwāze par khatm huā. Sunāroñ aur tājiroñ ne use khaṛā kiya.

4

Sanballat Yahūdiyōn kā Mazāq Uṛātā Hai

¹ Jab Sanballat ko patā chālā ki ham fasīl ki dubārā tāmīr kar rahe haiñ to wuh āg-baḡūlā ho gayā. Hamārā mazāq uṛā uṛā kar ² us ne apne hamkhidmat afsarōn aur Sāmariya ke faujiyōn kī maujūdagī meñ kahā, “Yih zaif Yahūdi kyā kar rahe haiñ? Kyā yih wāḡāī Yārūshalam kī qilābandī karnā chāhte haiñ? Kyā yih samajhte haiñ ki chand ek qurbāniyāñ pesh karke ham fasīl ko āj hī kharā karenḡe? Wuh in jale hue pattharōn aur malbe ke is dher se kis tarah naī dīwār banā sakte haiñ?” ³ Ammonī afsar Tūbiyāh us ke sāth kharā thā. Wuh bolā, “Unheñ karne do! Dīwār itnī kamzor hogī ki agar lomṛi bhī us par chhalāṅg lagāe to gir jāegī.”

⁴ Ai hamāre Khudā, hamārī sun, kyonki log hameñ haqīr jānte haiñ. Jin bātoñ se unhoñ ne hameñ zalīl kiyā hai wuh un kī zillāt kā bāis ban jāeñ. Baḡhsh de ki log unheñ lūṭ leñ aur unheñ qaid karke jilāwatan kar deñ. ⁵ Un kā qusūr nazarandāz na kar balki un ke gunāh tujhe yād raheñ. Kyonki unhoñ ne fasīl ko tāmīr karne wāloñ ko zalīl karne se tujhe taish dilāyā hai.

⁶ Muḡhālafat ke bāwujūd ham fasīl kī marammat karte rahe, aur hote hote pūri dīwār kī ādhī ūñchāī kharī huī, kyonki log pūri lagan se kām kar rahe the.

Dushman ke Hamloñ kī Mudāfa'at

⁷ Jab Sanballat, Tūbiyāh, Araboñ, Ammoniyōn aur Ashdūd ke bāshindoñ ko ittalā milī ki Yārūshalam kī fasīl kī tāmīr meñ taraqqī ho rahī hai balki jo hisse ab tak kharē na ho sake the wuh bhī band hone lage haiñ to wuh baḡe ḡhusse meñ ā gae. ⁸ Sab muttahid ho kar Yārūshalam par hamlā karne aur us meñ garḡar paidā karne kī sāzishēñ karne lage. ⁹ Lekin ham ne apne Khudā se iltamās karke pahredār lagāe jo hameñ dīn rāt un se bachāe rakheñ.

¹⁰ Us waqt Yahūdāh ke log karāhne lage, “Mazdūroñ kī tāḡat khatm ho rahī hai, aur abhī tak malbe ke baḡe dher bāqī haiñ. Fasīl ko banānā hamāre bas kī bāt nahīñ hai.”

¹¹ Dūsri taraf dushman kah rahe the, “Ham achānak un par tūt pareṅge. Un ko us waqt patā chaleḡā jab ham un ke bīch meñ hoṅge. Tab ham unheñ mār denḡe aur kām ruk jāegā.”

¹² Jo Yahūdi un ke qarīb rahte the wuh bār bār hamāre pās ā kar hameñ ittalā dete rahe, “Dushman chāroñ taraf se āp par hamlā karne ke lie taiyār kharā hai.”

¹³ Tab main ne logoñ ko fasīl ke pīchhe ek jagah kharā kar diyā jahāñ dīwār sab se nīchī thī, aur wuh talwāroñ, nezoñ aur kamānoñ se lais apne ḡhāndānoñ ke mutābiḡ khule maidān meñ kharē ho gae. ¹⁴ Logoñ kā jāyā le kar main kharā huā aur kahne lagā, “Un se mat ḡareñ! Rab ko yād karen jo azīm aur mahīb hai. Zahan meñ rakheñ ki ham apne bhāiyōñ, betōñ beṡiyōñ, biwiyōñ aur ḡharoñ ke lie laḡ rahe haiñ.”

¹⁵ Jab hamāre dushmanoñ ko mālum huā ki un kī sāzishoñ kī ḡhabar ham tak pahuñch gaī hai aur ki Allāh ne un ke mansūbe ko nākām hone diyā to ham sab apnī apnī jagah par dubārā tāmīr ke kām meñ lag gae. ¹⁶ Lekin us dīn se mere jawānoñ kā sirf ādhā hissā tāmīrī kām meñ lagā rahā. Bāḡī log nezoñ, ḡhāloñ, kamānoñ aur zirābaktar se lais pahrā dete rahe. Afsar Yahūdāh ke un tamām logoñ ke pīchhe kharē rahe ¹⁷ jo dīwār ko tāmīr kar rahe the. Sāmān uṭhāne wāle ek hāth se hathiyār pakare

kām karte the. ¹⁸ Aur jo bhī diwār ko kharā kar rahā thā us kī talwār kamr meñ bandhī rahtī thī. Jis ādmī ko turam bajā kar khatre kā elān karnā thā wuh hameshā mere sāth rahā. ¹⁹ Main ne shurafā, buzurgoñ aur bāqī logoñ se kahā, “Yih kām bahut hī baṛā aur wasī hai, is lie ham ek dūse se dūr aur bikhre hue kām kar rahe haiñ. ²⁰ Jyoñ hī āp ko turam kī āwāze sunāi de to bhāg kar āwāz kī taraf chale aēñ. Hamārā Ḳhudā hamāre lie laṛegā!”

²¹ Ham pau phatne se le kar us waqt tak kām meñ masrūf rahte jab tak sitāre nazar na āte, aur har waqt ādmiyoñ kā ādhā hissā neze pakāṛe pahrā detā thā. ²² Us waqt main ne sab ko yih hukm bhī diyā, “Har ādmī apne madadgāroñ ke sāth rāt kā waqt Yaruśhālam meñ guzāre. Phir āp rāt ke waqt pahrādārī meñ bhī madad kareñge aur din ke waqt tāmīrī kām meñ bhī.” ²³ Un tamām dinoñ ke daurān na main, na mere bhāiyoñ, na mere jawānoñ aur na mere pahredāroñ ne kabhī apne kapṛe utāre. Niz, har ek apnā hathiyār pakāṛe rahā.

5

Ġharībōñ kā Qarzā Mansūkh

¹ Kuchh der bād kuchh mard-o-ḳhawātīn mere pās ā kar apne Yahūdī bhāiyoñ kī shikāyat karne lage. ² Bāz ne kahā, “Hamāre bahut zyādā beṛe-beṛiyāñ haiñ, is lie hameñ mazīd anāj milnā chāhie, warnā ham zindā nahīñ raheñge.” ³ Dūstroñ ne shikāyat kī, “Kāl ke daurān hameñ apne khetoñ, angūr ke bāghoñ aur gharoñ ko girwī rakhnā paṛā tāki anāj mil jāe.” ⁴ Kuchh aur bole, “Hameñ apne khetoñ aur angūr ke bāghoñ par bādshāh kā ṭaiks adā karne ke lie udhār lenā paṛā. ⁵ Ham bhī dūstroñ kī tarah Yahūdī qaum ke haiñ, aur hamāre bachche un se kam haisiyat nahīñ rakhte. To bhī hameñ apne bachchoñ ko ḡhulāmī meñ bechnā partā hai tāki guzārā ho sake. Hamārī kuchh beṛiyāñ launḍiyāñ ban chukī haiñ. Lekin ham ḳhud bebas haiñ, kyōñki hamāre khet aur angūr ke bāgh dūstroñ ke qabze meñ haiñ.”

⁶ Un kā wāwailā aur shikāyateñ sun kar mujhe baṛā ḡhussā āyā. ⁷ Bahut soch-bichār ke bād main ne shurafā aur afsaroñ par ilzām lagāyā, “Āp apne hamwatan bhāiyoñ se ḡhairmunāsib sūd le rahe haiñ!” Main ne un se nipatne ke lie ek baṛī jamāt ikaṭṭhī karke ⁸ kahā, “Hamāre kai hamwatan bhāiyoñ ko Ḡhairyahūdīyoñ ko bechā gayā thā. Jahān tak mumkin thā ham ne unheñ wāpas ḳharīd kar āzād karne kī koshish kī. Aur ab āp ḳhud apne hamwatan bhāiyoñ ko bech rahe haiñ. Kyā ham ab unheñ dubārā wāpas ḳharīdeñ?” Wuh ḳhāmosh rahe aur koī jawāb na de sake.

⁹ Main ne bāt jāri rakhī, “Āp kā yih sulūk ṭhīk nahīñ. Āp ko hamāre Ḳhudā kā ḳhauf mān kar zindagī guzārā chāhie tāki ham apne Ḡhairyahūdī dushmanoñ kī lān-tān kā nishānā na baneñ. ¹⁰ Main, mere bhāiyoñ aur mulzimoñ ne bhī dūstroñ ko udhār ke taur par paise aur anāj diyā hai. Lekin aēñ, ham un se sūd na leñ! ¹¹ Āj hī apne qarzdāroñ ko un ke khet, ghar aur angūr aur zaitūn ke bāgh wāpas kar deñ. Jitnā sūd āp ne lagāyā thā use bhī wāpas kar deñ, ḳhāh use paisoñ, anāj, tāzā mai yā zaitūn ke tel kī sūrat meñ adā karnā ho.” ¹² Unhoñ ne jawāb diyā, “Ham use wāpas kar deñge aur āindā un se kuchh nahīñ māñgeñge. Jo kuchh āp ne kahā wuh ham kareñge.”

Tab main ne imāmoñ ko apne pās bulāyā tāki shurafā aur buzurg un kī maujūdagī meñ kasm khāeñ kī ham aisā hī kareñge. ¹³ Phir main ne

apne libās kī taheñ jhār jhār kar kahā, “Jo bhī apnī qasam toṛe use Allāh isī tarah jhār kar us ke ghar aur milkiyat se mahṛūm kar de!”

Tamām jamāshudā log bole, “Āmin, aisā hī ho!” Aur Rab kī tārif karne lage. Sab ne apne wāde pūre kie.

Nahmiyāh kā Achchhā Namūnā

¹⁴ Main kul bārah sāl sūbā Yahūdāh kā gawarnar rahā yānī Ar-takhshastā Bādshāh kī hukūmat ke 20weñ sāl se us ke 32weñ sāl tak. Is pūre arse meñ na main ne aur na mere bhāiyoñ ne wuh āmdanī lī jo hamāre lie muqarrar kī gai thī. ¹⁵ Asal meñ māzi ke gawarnaroñ ne qaum par baṛā bojh dāl diyā thā. Unhoñ ne riāyā se na sirf roṭī aur mai balki fī din chāndī ke 40 sikke bhī lie the. Un ke afsaroñ ne bhī ām logoñ se ghalat faydā uṭhāyā thā. Lekin chūnki main Allāh kā khauf māntā thā, is lie main ne un se aisā sulūk na kiyā. ¹⁶ Merī pūrī tāqat fasīl kī takmil meñ sarf huī, aur mere tamām mulāzim bhī is kām meñ sharik rahe. Ham meñ se kisi ne bhī zamīn na kharīdī. ¹⁷ Main ne kuchh na māngā halānki mujhe rozānā Yahūdāh ke 150 afsaroñ kī mehmān-nawāzī karnī partī thī. Un meñ wuh tamām mehmān shāmil nahīn haiñ jo gāhe bagāhe paṛosī mamālik se āte rahe. ¹⁸ Rozānā ek bail, chhih behtarīn bheṛ-bakriyāñ aur bahut-se parinde mere lie zabab karke taiyār kie jāte, aur das das din ke bād hameñ kai qism kī bahut-sī mai kharīdī partī thī. In akhrājāt ke bāwujūd main ne gawarnar ke lie muqarrarā wazīfā na māngā, kyonki qaum par bojh waise bhī bahut zyādā thā.

¹⁹ Ai mere Khudā, jo kuchh main ne is qaum ke lie kiyā hai us ke bāis mujh par mehrbānī kar.

6

Nahmiyāh ke khalīf Sāzish

¹ Sanballat, Tūbiyāh, Jasham Arabī aur hamāre bāqī dushmanoñ ko patā chalā ki main ne fasīl ko takmil tak pahuñchāyā hai aur diwār meñ kahiñ bhī khālī jagah nazar nahīn ātī. Sirf darwāzoñ ke kiwār ab tak lagāe nahīn gae the. ² Tab Sanballat aur Jasham ne mujhe paighām bhejā, “Ham Wādī-e-Onūs ke shahr Kafīrīm meñ āp se milnā chāhte haiñ.” Lekin mujhe mālūm thā ki wuh mujhe nuqsān pahuñchānā chāhte haiñ. ³ Is lie main ne qāsidoñ ke hāth jawāb bhejā, “Main is waqt ek baṛā kām takmil tak pahuñchā rahā huñ, is lie main ā nahīn saktā. Agar main āp se milne āñ to pūrā kām ruk jāegā.”

⁴ Chār dafā unhoñ ne mujhe yihī paighām bhejā aur har bār main ne wuhī jawāb diyā. ⁵ Pāñchweñ martabā jab Sanballat ne apne mulāzim ko mere pās bhejā to us ke hāth meñ ek khulā khat thā. ⁶ Khat meñ likhā thā, “Paṛosī mamālik meñ afwāh phail gai hai ki āp aur bāqī Yahūdī baghāwat kī taiyāriyāñ kar rahe haiñ. Jasham ne is bāt kī tasdiq kī hai. Log kahte haiñ ki isī wajah se āp fasīl banā rahe haiñ. In riporṭoñ ke mutābiq āp un ke bādshāh baneñge. ⁷ Kahā jātā hai ki āp ne nabiyōñ ko muqarrar kiyā hai jo Yarūshalam meñ elān karen ki āp Yahūdāh ke bādshāh haiñ. Beshak aisī afwāheñ shahanshāh tak bhī pahuñcheñgī. Is lie aēñ, ham mil kar ek dūse se mashwarā karen ki kyā karnā chāhie.”

⁸ Main ne use jawāb bhejā, “Jo kuchh āp kah rahe haiñ wuh jhūṭ hī jhūṭ hai. Kuchh nahīn ho rahā, balki āp ne farzī kahāñī ghar lī hai!” ⁹ Asal meñ dushman hameñ ḍarānā chāhte the. Unhoñ ne sochā, “Agar ham aisī

bāteñ kahañ to wuh himmat hār kar kām se bāz āeñge.” Lekin ab maine ne zyādā azm ke sāth kām jāri rakhā.

¹⁰ Ek din maine Samāyāh bin Dilāyāh bin Mahetabel se milne gayā jo tālā lagā kar ghar meñ baiṭhā thā. Us ne mujh se kahā, “Āeñ, ham Allāh ke ghar meñ jamā ho jāeñ aur darwāzoñ ko apne pīchhe band karke kundī lagāeñ. Kyonki log isi rāt ap ko qatl karne ke lie āeñge.”

¹¹ Maine ne etarāz kiyā, “Kyā yih ṭhīk hai ki mujh jaisā ādmī bhāḡ jāe? Yā kyā mujh jaisā shaḡhs jo imām nahīñ hai Rab ke ghar meñ dākḡhil ho kar zindā rah saktā hai? Hargiz nahīñ! Maine aisā nahīñ karūñga!” ¹² Maine ne jāñ liyā ki Samāyāh kī yih bāt Allāh kī taraf se nahīñ hai. Sanballat aur Tūbiyāh ne use rishwat dī thī, isī lie us ne mere bāre meñ aisī peshgoī kī thī. ¹³ Is se wuh mujhe darā kar gunāh karne par uksānā chāhte the tāki wuh merī badnāmī karke mujhe mazāq kā nishānā banā sakeñ.

¹⁴ Ai mere Khudā, Tūbiyāh aur Sanballat kī yih burī harkateñ mat bhūlnā! Nauadiyāh nabiyā aur baqī un nabiyōñ ko yād rakh jinhoñ ne mujhe ḡarāne kī koshish kī hai.

Fasil kī Takmil

¹⁵ Fasil ilūl ke mahīne ke 25weñ din * yāñi 52 dinoñ meñ mukammal huī. ¹⁶ Jab hamāre dushmanōñ ko yih khabar milī to paṛosī mamālik saham gae. Aur wuh ehsās-e-kamtari kā shikār ho gae. Unhoñ ne jāñ liyā ki Allāh ne ḡhud yih kām takmil tak pahuñchāyā hai.

¹⁷ Un 52 dinoñ ke daurāñ Yahūdāh ke shurafā Tūbiyāh ko khat bhejte rahe aur us se jawāb milte rahe the. ¹⁸ Asal meñ Yahūdāh ke bahut-se logoñ ne ḡsam khā kar us kī madad karne kā wādā kiyā thā. Wajah yih thī ki wuh Sakaniyāh bin Araḡh kā dāmād thā, aur us ke beṭe Yūhanāñ kī shādī Masullām bin Barakiyāh kī beṭī se huī thī. ¹⁹ Tūbiyāh ke yih madadgār mere sāmne us ke nek kāmōñ kī tarīf karte rahe aur sāth sāth merī har bāt use batāte rahe. Phir Tūbiyāh mujhe khat bhejtā tāki maine ḡar kar kām se bāz aūñ.

7

¹ Fasil kī takmil par maine ne darwāzoñ ke kiwāḡ lagwāe. Phir Rab ke ghar ke darbāñ, gulūkār aur ḡhidmatguzār Lāwī muḡarrar kie gae. ² Maine ne do ādmioñ ko Yarūshalam ke hukmrāñ banāyā. Ek merā bhāī Hanāñi aur dūsrā ḡile kā kamāñḡar Hananiyāh thā. Hananiyāh ko maine ne is lie chun liyā ki wuh wafādār thā aur aksar logoñ kī nisbat Allāh kā zyādā khauf māntā thā. ³ Maine ne donoñ se kahā, “Yarūshalam ke darwāze dopahar ke waḡt jab dhūp kī shiddat hai khule na raheñ, aur pahrā dete waḡt bhī unheñ band karke kunde lagāeñ. Yarūshalam ke ādmioñ ko pahrādārī ke lie muḡarrar kareñ jin meñ se kuchh fasil par aur kuchh apne gharoñ ke sāmne hī pahrā deñ.”

Jilāwatanī se Wāpas Āe Huoñ kī Fahrīst

⁴ Go Yarūshalam Shahr baṛā aur wasī thā, lekin us meñ ābādī thoṛī thī. Dhāe gae makāñ ab tak dubārā tāmīr nahīñ hue the. ⁵ Chunāñche mere Khudā ne mere dil ko shurafā, afsarōñ aur awām ko ikatṭhā karne kī tahrīk dī tāki ḡhāñdānoñ kī rajīstrī taiyār karūñ. Is silsile meñ mujhe ek kitāb mil gai jis meñ un logoñ kī fahrīst darj thī jo ham se pahle jilāwatanī se wāpas āe the. Us meñ likhā thā,

* 6:15 2 Aktūbar.

⁶ “Zail meñ Yahūdāh ke un logon kī fahrist hai jo jilāwatanī se wāpas āe. Bābal kā bādshāh Nabūkadnazzar unheñ qaid karke Bābal le gayā thā, lekin ab wuh Yarūshalam aur Yahūdāh ke un shahron meñ phir jā base jahāñ pahle rahte the.

⁷ Un ke rāhnumā Zarubbābal, Yashua, Nahmiyāh, Azariyāh, Rāmiyāh, Nahmānī, Mardakī, Bilshān, Mīsfarat, Bigwī, Nahūm aur Bānā the.

Zail kī fahrist meñ wāpas āe hue khāndānon ke mard bayān kie gae haiñ.

⁸ Parūs kā khāndān: 2,172,

⁹ Safatiyāh kā khāndān: 372,

¹⁰ Arakh kā khāndān: 652,

¹¹ Pakhat-moāb kā khāndān yānī Yashua aur Yoāb kī aulād: 2,818,

¹² Ailām kā khāndān: 1,254,

¹³ Zattū kā khāndān: 845,

¹⁴ Zakkī kā khāndān: 760,

¹⁵ Binnūī kā khāndān: 648,

¹⁶ Babī kā khāndān: 628,

¹⁷ Azjād kā khāndān: 2,322,

¹⁸ Adūniqām kā khāndān: 667,

¹⁹ Bigwī kā khāndān: 2,067,

²⁰ Adīn kā khāndān: 655,

²¹ Atīr kā khāndān yānī Hizqiyāh kī aulād: 98,

²² Hāshūm kā khāndān: 328,

²³ Bazī kā khāndān: 324,

²⁴ Khārif kā khāndān: 112,

²⁵ Jibaūn kā khāndān: 95,

²⁶ Bait-laham aur Natūfā ke bāshinde: 188,

²⁷ Anatot ke bāshinde: 128,

²⁸ Bait-azmāwat ke bāshinde: 42,

²⁹ Qiriyat-yārīm, Kafīrā aur Bairot ke bāshinde: 743,

³⁰ Rāmā aur Jibā ke bāshinde: 621,

³¹ Mīkmās ke bāshinde: 122,

³² Baitel aur Aī ke bāshinde: 123,

³³ Dūsre Nabū ke bāshinde: 52,

³⁴ Dūsre Ailām ke bāshinde: 1,254,

³⁵ Hārim ke bāshinde: 320,

³⁶ Yarihū ke bāshinde: 345,

³⁷ Lūd, Hādīd aur Onūs ke bāshinde: 721,

³⁸ Sanā’ah ke bāshinde: 3,930.

³⁹ Zail ke imām jilāwatanī se wāpas āe.

Yadāyāh kā khāndān jo Yashua kī nasl kā thā: 973,

⁴⁰ Immer kā khāndān: 1,052,

⁴¹ Fashhūr kā khāndān: 1,247,

⁴² Hārim kā khāndān: 1,017.

⁴³ Zail ke Lāwī jilāwatanī se wāpas āe.

Yashua aur Qadmiyel kā khāndān yānī Hūdāwiyāh kī aulād: 74,

⁴⁴ Gulūkār: Āsaf ke khāndān ke 148 ādmī,

⁴⁵ Rab ke ghar ke darbān: Sallūm, Atīr, Talmūn, Aqqūb, Khatītā aur Sobī ke khāndānon ke 138 ādmī.

⁴⁶ Rab ke ghar ke khidmatgāron ke darj-e-zail khāndān jilāwatanī se wāpas āe.

Zihā, Hasūfā, Tabbāot, ⁴⁷ Qarūs, Siyā, Fadūn, ⁴⁸ Libānā, Hajābā, Shalmī, ⁴⁹ Hanān, Jiddel, Jahar, ⁵⁰ Riyāyāh, Razīn, Naqūdā, ⁵¹ Jazzām, Uzzā, Fāsīh, ⁵² Basī, Maūnīm, Nafūsīm, ⁵³ Baqbūq, Haqūfā, Harhūr, ⁵⁴ Bazlūt, Mahidā, Harshā, ⁵⁵ Barqūs, Sisarā, Tāmāh, ⁵⁶ Naziyāh aur Khatifā.

⁵⁷ Sulemān ke k̄hādimoṅ ke darj-e-zail k̄hāndān jilāwatani se wāpas āe. Sūtī, Sūfirat, Farūdā, ⁵⁸ Yālā, Darqūn, Jiddel, ⁵⁹ Safatiyāh, K̄hattīl, Fūkirat-zabāym aur Amūn.

⁶⁰ Rab ke ghar ke k̄hidmatgāroṅ aur Sulemān ke k̄hādimoṅ ke k̄hāndānoṅ meṅ se wāpas āe hue mardoṅ kī tādād 392 thī.

⁶¹⁻⁶² Wāpas āe hue k̄hāndānoṅ meṅ se Dilāyāh, Tūbiyāh aur Naqūdā ke 642 mard sābit na kar sake ki Isrāīl kī aulād haiṅ, go wuh Tal-mīlah, Tal-harshā, Karūb, Addūn aur Immer ke rahne wāle the.

⁶³⁻⁶⁴ Habāyāh, Haqqūz aur Barzillī ke k̄hāndānoṅ ke kuchh imām bhī wāpas āe, lekin unheṅ Rab ke ghar meṅ k̄hidmat karne kī ijāzat na milī. Kyoṅki go unhoṅ ne nasabnāme meṅ apne nām talāsh kie lekin un kā kahīn zikr na milā, is lie unheṅ nāpāk qarār diyā gayā. (Barzillī ke k̄hāndān ke bānī ne Barzillī Jiliyādī kī beṭī se shādī karke apne susar kā nām apnā liyā thā.) ⁶⁵ Yahūdāh ke gawarnar ne hukm diyā ki in tīn k̄hāndānoṅ ke imām filhāl qurbāniyoṅ kā wuh hissā khāne meṅ sharīk na hoṅ jo imāmoṅ ke lie muqarrar hai. Jab dubārā imām-e-āzam muqarrar kiyā jāe to wuhī Ūrim aur Tummīm nāmī qurā ḍāl kar muāmālā hal kare.

⁶⁶ Kul 42,360 Isrāīlī apne watan lauṭ āe, ⁶⁷ nīz un ke 7,337 ḡhulām aur launḍiyān aur 245 gulūkār jin meṅ mard-o-k̄hawātīn shāmil the.

⁶⁸ Isrāīliyoṅ ke pās 736 ghoṛe, 245 k̄hachchar, ⁶⁹ 435 ūṅṭ aur 6,720 gadhe the.

⁷⁰ Kuchh k̄hāndānī sarparastoṅ ne Rab ke ghar kī tāmīr-e-nau ke lie apnī k̄hushī se hadiye diē. Gawarnar ne sone ke 1,000 sikke, 50 kaṭore aur imāmoṅ ke 530 libās diē. ⁷¹ Kuchh k̄hāndānī sarparastoṅ ne k̄hazāne meṅ sone ke 20,000 sikke aur chāndī ke 1,200 kilogrām ḍāl diē. ⁷² Bāqī logoṅ ne sone ke 20,000 sikke, chāndī ke 1,100 kilogrām aur imāmoṅ ke 67 libās atā kie.

⁷³ Imām, Lāwī, Rab ke ghar ke darbān aur k̄hidmatgār, gulūkār aur awām ke kuchh log apnī apnī ābāi ābādiyoṅ meṅ dubārā jā base. Yoṅ tamām Isrāīlī dubārā apne apne shahroṅ meṅ rahne lage.”

Azrā Sharīat kī Tilāwat Kartā Hai

Sātweṅ mahīne yaṅī Aktūbar meṅ jab Isrāīlī apne apne shahroṅ meṅ dubārā ābād ho gae the

8

¹ to sab log mil kar Pānī ke Darwāze ke chauk meṅ jamā ho gae. Unhoṅ ne sharīat ke ālim Azrā se darḡhāst kī ki wuh shariat le āeṅ jo Rab ne Mūsā kī mārifat Isrāīlī qaum ko de dī thī. ² Chunānche Azrā ne hāzirīn ke sāmne sharīat kī tilāwat kī. Sātweṅ mahīne kā pahlā din * thā. Na sirf mard balki aurateṅ aur sharīat kī bāteṅ samajhne ke qābil tamām bachche bhī jamā hue the. ³ Subah-sawere se le kar dopahar tak Azrā Pānī ke Darwāze ke chauk meṅ paṛhtā rahā, aur tamām jamāt dhyān se sharīat kī bāteṅ suntī rahī.

* 8:2 8 Aktūbar.

⁴ Azrā lakaṛī ke ek chabūtare par khaṛā thā jo kḥāskar is mauḡe ke lie banāyā gayā thā. Us ke dāeñ hāth Mattitiyāh, Samā, Anāyāh, Ūriyāh, Kḥilqiyāh aur Māsiyāh khare the. Us ke bāeñ hāth Fidāyāh, Mīsael, Malkiyāh, Hāshūm, Hasbaddānā, Zakariyāh aur Masullām khare the.

⁵ Chūñki Azrā ūñchī jagah par khaṛā thā is lie wuh sab ko nazar āyā. Chunāñche jab us ne kitāb ko khol diyā to sab log khaṛe ho gae. ⁶ Azrā ne Rab azīm Kḥudā kī sataish kī, aur sab ne apne hāth ūthā kar jawāb meñ kahā, “Āmīn, āmīn.” Phir unhoñ ne jhuk kar Rab ko sijdā kiyā.

⁷ Kuchh Lāwī hāzir the jinhoñ ne logoñ ke lie shariāt kī tashriḥ kī. Un ke nām Yashua, Bānī, Saribiyāh, Yamīn, Aqqūb, Sabbatī, Hūdiyāh, Māsiyāh, Qalitā, Azariyāh, Yūzabad, Hanān aur Filāyāh the. Hāzirīn ab tak khare the. ⁸ Shariāt kī tilāwat ke sāth sāth mazkūrā Lāwī qadam baqadam us kī tashriḥ yoñ karte gae ki log use achchhī tarah samajh sake.

⁹ Shariāt kī bāteñ sun sun kar wuh rone lage. Lekin Nahmiyāh Gawarnar, shariāt ke ālim Azrā Imām aur shariāt kī tashriḥ karne wāle Lāwiyoñ ne unheñ tasallī de kar kahā, “Udās na hoñ aur mat roeñ! Āj Rab āp ke Kḥudā ke lie maḥsūs-o-muḡaddas id hai. ¹⁰ Ab jāeñ, umdā khānā khā kar aur pīne kī miṭhī chīzeñ pī kar kḥushī manāeñ. Jo apne lie kuchh taiyār na kar sakeñ unheñ apñī kḥushī meñ sharīk kareñ. Yih dīn hamāre Rab ke lie maḥsūs-o-muḡaddas hai. Udās na hoñ, kyoñki Rab kī kḥushī āp kī panāhgāh hai.”

¹¹ Lāwiyoñ ne bhī tamām logoñ ko sukūn dilā kar kahā, “Udās na hoñ, kyoñki yih dīn Rab ke lie maḥsūs-o-muḡaddas hai.”

¹² Phir sab apne apne ghar chale gae. Wahāñ unhoñ ne baṛī kḥushī se khā-pī kar jashn manāyā. Sāth sāth unhoñ ne dūsroñ ko bhī apñī kḥushī meñ sharīk kiyā. Un kī baṛī kḥushī kā sabab yih thā ki ab unheñ un bātoñ kī samajh āi thī jo unheñ sunāi gai thīñ.

Jhoñpriyoñ kī Īd

¹³ Agle din † kḥāndānī sarparast, imām aur Lāwī dubārā shariāt ke ālim Azrā ke pās jamā hue tāki shariāt kī mazīd tālīm pāeñ. ¹⁴ Jab wuh shariāt kā mutālā'a kar rahe the to unheñ patā chalā ki Rab ne Mūsā kī mārifat hukm diyā thā ki Isrāīlī sātweñ mahīne kī id ke daurāñ jhoñpriyoñ meñ raheñ. ¹⁵ Chunāñche unhoñ ne Yarūshalam aur baqī tamām shahroñ meñ elān kiyā, “Pahāroñ par se zaitūn, ās, ‡ khajūr aur baqī sāyādār daraḡtoñ kī shāḡheñ toṛ kar apne ghar le jāeñ. Wahāñ un se jhoñpriyāñ banāeñ, jis tarah shariāt ne hidāyat dī hai.”

¹⁶ Logoñ ne aisā hī kiyā. Wuh gharoñ se nikle aur daraḡtoñ kī shāḡheñ toṛ kar le āe. Un se unhoñ ne apne gharoñ kī chhatoñ par aur sahnoñ meñ jhoñpriyāñ banā liñ. Bāz ne apñī jhoñpriyoñ ko Rab ke ghar ke sahnoñ, Pāñi ke Darwāze ke chauk aur Ifrāim ke Darwāze ke chauk meñ bhī banāyā. ¹⁷ Jitne bhī jilāwatanī se wāpas āe the wuh sab jhoñpriyāñ banā kar un meñ rahne lage. Yashua bin Nūn ke zamāne se le kar us waḡt tak yih id is tarah nahīñ manāi gai thī. Sab nihāyat hī kḥush the. ¹⁸ Īd ke har dīn Azrā ne Allāh kī shariāt kī tilāwat kī. Sāt dīn Isrāīliyoñ ne id manāi, aur āṭhweñ dīn sab log ijtimā ke lie ikaṭṭhe hue, bilkul un hidāyat ke mutābiq jo shariāt meñ dī gai haiñ.

9

Isrāīlī Apne Gunāhoñ kā Iqrār Karte Haiñ

¹ Usī mahīne ke 24weñ din * Isrāīlī rozā rakhne ke lie jamā hue. Tāṭ ke libās pahne hue aur sar par k̄hāk dāl kar wuh Yarūshalam āe. ² Ab wuh tamām Ġhairyahūdiyoñ se alag ho kar un gunāhoñ kā iqrār karne ke lie hāzir hue jo un se aur un ke bāpdādā se sarzad hue the. ³ Tin ghanṭe wuh khaṛe rahe, aur us daurān Rab un ke Ḳhudā kī shariyat kī tilāwat kī gaī. Phir wuh Rab apne Ḳhudā ke sāmne muñh ke bal jhuk kar mazid tin ghanṭe apne gunāhoñ kā iqrār karte rahe.

⁴ Yashua, Bānī, Qadmiyel, Sabaniyāh, Bunnī, Saribiyāh, Bānī aur Kanānī jo Lāwī the ek chabūtare par khaṛe hue aur buland āwāz se Rab apne Ḳhudā se duā kī.

⁵ Phir Yashua, Qadmiyel, Bānī, Hasabniyāh, Saribiyāh, Hūdiyāh, Sabaniyāh aur Fatahiyāh jo Lāwī the bol uṭhe, “Khaṛe ho kar Rab apne Ḳhudā kī jo azal se abad tak hai satāish karen!”

Unhoñ ne duā kī,

“Tere jalālī nām kī tamjīd ho, jo har mubārakbādi aur tārif se kahīn baṛh kar hai. ⁶ Ai Rab, tū hī wāhid Ḳhudā hai! Tū ne āsmān ko ek sire se dūse sire tak us ke lashkar samet k̄halaq kiya. Zamīn aur jo kuchh us par hai, samundar aur jo kuchh us meñ hai sab kuchh tū hī ne banāyā hai. Tū ne sab ko zindagī bak̄hshī hai, aur āsmānī lashkar tujhe sijdā kartā hai.

⁷ Tū hī Rab aur wuh Ḳhudā hai jis ne Abrām ko chun liyā aur Kasdiyoñ ke shahr Ūr se bāhar lā kar Ibrāhīm kā nām rakhā. ⁸ Tū ne us kā dil wafādār pāyā aur us se ahd bāndh kar wādā kiya, ‘Main terī aulād ko Kanāniyoñ, Hittiyōñ, Amoriyoñ, Farizziyōñ, Yabūsiyoñ aur Jirjāsiyoñ kā mulk atā karūnga.’ Aur tū apne wāde par purā utrā, kyonki tū qābil-etamad aur ādil hai.

⁹ Tū ne hamāre bāpdādā ke Misr meñ bure hāl par dhyān diyā, aur Bahr-e-Qulzum ke kināre par madad ke lie un kī chīkheñ sunīn. ¹⁰ Tū ne ilāhī nishānoñ aur mojizoñ se Firaun, us ke afsaroñ aur us ke mulk kī qaum ko sazā dī, kyonki tū jāntā thā ki Misrī hamāre bāpdādā se kaisā gusfākhānā sulūk karte rahe haiñ. Yoñ terā nām mashhūr huā aur āj tak yād rahā hai.

¹¹ Qaum ke dekhte dekhte tū ne samundar ko do hissoñ meñ taqsīm kar diyā, aur wuh khushk zamīn par chal kar us meñ se guzar sake. Lekin un kā tāqqub karne wāloñ ko tū ne mutalātim pānī meñ phaiñk diyā, aur wuh pattharoñ kī tarah samundar kī gahrāiyoñ meñ dūb gae.

¹² Din ke waqt tū ne bādāl ke satūn se aur rāt ke waqt āg ke satūn se apnī qaum kī rāhnumāi kī. Yoñ wuh rāstā andhere meñ bhī raushan raha jis par unheñ chalnā thā. ¹³ Tū Koh-e-Sīnā par utar āyā aur āsmān se un se hamkalām huā. Tū ne unheñ sāf hidāyāt aur qābil-e-etamad ahkām die, aise qawāyd jo achche haiñ. ¹⁴ Tū ne unheñ Sabat ke din ke bāre meñ āgāh kiya, us din ke bāre meñ jo tere lie maḵsūs-o-muqaddas hai. Apne khādim Mūsā kī mārifat tū ne unheñ ahkām aur hidāyāt dīn. ¹⁵ Jab wuh bhūke the to tū ne unheñ āsmān se roṭī khilāi, aur jab pyāse the to tū ne unheñ chaṭān se pānī pilāyā. Tū ne hukm diyā, ‘Jāo, mulk meñ dākhil ho kar us par qabzā kar lo, kyonki main ne hāth uṭhā kar qasam khāi hai ki tumheñ yih mulk dūngā.’

¹⁶ Afsos, hamāre bāpdādā maḡhrūr aur ziddī ho gae. Wuh tere ahkām ke tābe na rahe. ¹⁷ Unhoñ ne terī sunane se inkār kiya aur wuh mojizāt

* 9:1 31 Aktūbar.

yād na rakhe jo tū ne un ke darmiyān kie the. Wuh yahān tak aṛ gae ki unhoñ ne ek rāhnumā ko muqarrar kiyā jo unheñ Misr ki ghulāmī meñ wāpas le jāe. Lekin tū muāf karne wālā Khudā hai jo mehrbān aur rahīm, tahammul aur shafqat se bharpūr hai. Tū ne unheñ tark na kiyā, ¹⁸ us waqt bhī nahīn jab unhoñ ne apne lie sone kā bachhrā dhāl kar kahā, ‘Yih terā Khudā hai jo tujhe Misr se nikāl lāyā.’ Is qism kā sanjīdā kufr wuh bakte rahe. ¹⁹ Lekin tū bahut rahm dil hai, is lie tū ne unheñ registān meñ na chhorā. Din ke waqt bādāl kā satūn un kī rāhnumāī kartā rahā, aur rāt ke waqt āg kā satūn wuh rāstā raushan kartā rahā jis par unheñ chalnā thā. ²⁰ Na sirf yih balki tū ne unheñ apnā nek Rūh atā kiyā jo unheñ tālim de. Jab unheñ bhūk aur pyās thī to tū unheñ man khilāne aur pānī pilāne se bāz na āyā. ²¹ Chālīs sāl wuh registān meñ phirte rahe, aur us pūre arse meñ tū un kī zarūriyāt ko pūrā kartā rahā. Unheñ koī bhī kamī nahīn thī. Na un ke kapre ghis kar phate aur na un ke pānw sūje.

²² Tū ne mamālik aur qaumeñ un ke hawāle kar dīn, mukhtalif ilāqe yake bād dīgare un ke qabze meñ āe. Yoñ wuh Sihon Bādshāh ke mulk Hasbon aur Oj Bādshāh ke mulk Basan par fatah pā sake. ²³ Un kī aulād terī marzī se āsmān par ke sitāron jaisī beshumār huī, aur tū unheñ us mulk meñ lāyā jis kā wādā tū ne un ke bāpdādā se kiyā thā. ²⁴ Wuh mulk meñ dākhlil ho kar us ke mālik ban gae. Tū ne Kanān ke bāshindoñ ko un ke āge āge zer kar diyā. Mulc ke bādshāh aur qaumeñ un ke qabze meñ ā gain, aur wuh apnī marzī ke mutābiq un se nipaṭ sake. ²⁵ Qilāband shahr aur zarqhez zamīneñ terī qaum ke qābū meñ ā gain, nīz har qism kī achchhī chīzoñ se bhare ghar, taiyārshudā hauz, angūr ke bāgh aur kasrat ke zaitūn aur dīgar phaldār darakht. Wuh jī bhar kar khānā khā kar moṭe ho gae aur terī barkatoñ se lutfandoz hote rahe.

²⁶ Is ke bāwujūd wuh tābe na rahe balki sarkash hue. Unhoñ ne apnā muñh terī shariāt se pher liyā. Aur jab tere nabī unheñ samjhā samjhā kar tere pās wāpas lānā chāhte the to unhoñ ne baṛe kufr bak kar unheñ qatl kar diyā. ²⁷ Yih dekh kar tū ne unheñ un ke dushmanoñ ke hawāle kar diyā jo unheñ tang karte rahe. Jab wuh musibat meñ phañs gae to wuh chikheñ mār mār kar tujh se fariyād karne lage. Aur tū ne āsmān par se un kī sunī. Barā tars khā kar tū ne un ke pās aise logoñ ko bhej diyā jinhoñ ne unheñ dushmanoñ ke hāth se chhuṛāyā. ²⁸ Lekin jyoñ hī Isrāīliyoñ ko sukūn miltā wuh dubārā aisī harkateñ karne lagte jo tujhe nāpasand thīñ. Natije meñ tū unheñ dubārā un ke dushmanoñ ke hāth meñ chhor detā. Jab wuh un kī hukūmat ke taht pisne lagte to wuh ek bār phir chillā chillā kar tujh se iltamās karne lagte. Is bār bhī tū āsmān par se un kī suntā. Hāñ, tū itnā rahm dil hai ki tū unheñ bār bār chhuṭkāṛā detā rahā! ²⁹ Tū unheñ samjhātā rahā tāki wuh dubārā terī shariāt kī taraf rujū kareñ, lekin wuh maḡhrūr the aur tere ahkām ke tābe na hue. Unhoñ ne terī hidāyāt kī khilāfwarzī kī, hālāñki inhīn par chalne se insān ko zindagī hāsīl hotī hai. Lekin unhoñ ne parwā na kī balki apnā muñh tujh se pher kar aṛ gae aur sunane ke lie taiyār na hue.

³⁰ Un kī harkatoñ ke bāwujūd tū bahut sāloñ tak sabar kartā rahā. Terā Rūh unheñ nabīyoñ ke zariye samjhātā rahā, lekin unhoñ ne dhyān na diyā. Tab tū ne unheñ ghairqaumoñ ke hawāle kar diyā. ³¹ Tāham terā

rahm se bharā dil unheñ tark karke tabāh nahīn karnā chāhtā thā. Tū kitnā mehrbān aur rahīm Ḳhudā hai!

³² Ai hamāre Ḳhudā, ai azīm, qawī aur mahīb Ḳhudā jo apnā ahd aur apnī shafqat qāym rakhtā hai, is waqt hamārī musibat par dhyān de aur use kam nā samajh! Kyonki hamāre bādshāh, buzurg, imām aur nabī balki hamāre bāpdādā aur pūrī qaum Asūrī bādshāhoñ ke pahle hamloñ se le kar āj tak sakht musibat bardāshht karte rahe haiñ. ³³ Haqīqat to yih hai ki jo bhī musibat ham par āī hai us meñ tū rāst sābit huā hai. Tū wafādār rahā hai, go ham qusūrwar ṭahre haiñ. ³⁴ Hamāre bādshāh aur buzurg, hamāre imām aur bāpdādā, un sab ne terī shariāt kī pairawī na kī. Jo ahkām aur tambih tū ne unheñ di us par unhoñ ne dhyān hī na diyā. ³⁵ Tū ne unheñ un kī apnī bādshāhī, kasrat kī achchhī chīzoñ aur ek wasī aur zarkhez mulk se nāwazā thā. To bhī wuh terī ḳhidmat karne ke lie taiyār na the aur apnī ḡhalat rāhoñ se bāz na āe.

³⁶ Is kā anjām yih huā hai ki āj ham us mulk meñ ḡhulām haiñ jo tū ne hamāre bāpdādā ko atā kiyā thā tāki wuh us kī paidāwār aur daulat se lutfandoz ho jāeñ. ³⁷ Mul kī wafīr paidāwār un bādshāhoñ tak pahuñchtī hai jinheñ tū ne hamāre gunāhoñ kī wajah se ham par muqarrar kiyā hai. Ab wuhī ham par aur hamāre maweshiyoñ par hukūmat karte haiñ. Unhīn kī marzī chaltī hai. Chunānche ham baṛī musibat meñ phañse haiñ.

Qaum kā Ahdnāmā

³⁸ Yih tamām bāteñ madd-e-nazar rakh kar ham ahd bāndh kar use qalamband kar rahe haiñ. Hamāre buzurg, Lāwī aur imām dastḳhat karke ahdnāme par muhr lagā rahe haiñ.”

10

¹ Zail ke logoñ ne dastḳhat kie.

Gawarnar Nahmiyāh bin Hakaliyāh, Sidqiyāh, ² Sirāyāh, Azariyāh, Yarmiyāh, ³ Fashhūr, Amariyāh, Malkiyāh, ⁴ Hattūsh, Sabaniyāh, Mallūk, ⁵ Hārim, Marīmot, Abadiyāh, ⁶ Dānyāl, Jinnatūn, Bārūk, ⁷ Masullām, Abiyāh, Miyāmīn, ⁸ Māziyāh, Bilji aur Samāyāh. Sirāyāh se le kar Samāyāh tak imām the.

⁹ Phir zail ke Lāwiyoñ ne dastḳhat kie.

Yashua bin Azaniyāh, Hanadād ke ḳhāndān kā Binnūī, Qadmiyel, ¹⁰ un ke bhāī Sabaniyāh, Hūdiyāh, Qalītā, Filāyāh, Hanān, ¹¹ Mikā, Rahob, Hasbiyāh, ¹² Zakkūr, Saribiyāh, Sabaniyāh, ¹³ Hūdiyāh, Bānī aur Banīnū.

¹⁴ In ke bād zail ke qaumī buzurgoñ ne dastḳhat kie.

Parūs, Pakhat-moāb, Ailām, Zattū, Bānī ¹⁵ Bunnī, Azjād, Babī, ¹⁶ Adūniyāh, Bigwī, Adīn, ¹⁷ Atūr, Hizqiyāh, Azzūr, ¹⁸ Hūdiyāh, Hāshūm, Bazī, ¹⁹ Ḳhārif, Anatot, Nebī, ²⁰ Magfiyās, Masullām, Hizīr ²¹ Mashezabel, Sadoq, Yaddū, ²² Falatiyāh, Hanān, Anāyāh, ²³ Hosea, Hananiyāh, Hassūb, ²⁴ Hallūhesh, Filhā, Sobeq, ²⁵ Rahūm, Hasabnāh, Māsiyāh, ²⁶ Aḳhiyāh, Hanān, Anān, ²⁷ Mallūk, Hārim aur Bānā.

²⁸ Qaum ke bāqī log bhī ahd meñ sharīk hue yānī bāqī imām, Lāwī, Rab ke ghar ke darbān aur ḳhidmatgār, gulūkār, niz sab jo Ḡhairyahūdī qaumoñ se alag ho gae the tāki Rab kī shariāt kī pairawī kareñ. Un kī bīwiyañ aur wuh beṭe-beṭiyañ bhī sharīk hue jo ahd ko samajh sakte the.

29 Apne buzurg bhāiyōn ke sāth mil kar unhoñ ne qasam khā kar wādā kiyā, “Ham us shariāt kī pairawī kareñge jo Allāh ne hameñ apne k̄hadim Mūsā kī mārifat dī hai. Ham ehtiyāt se Rab apne āqā ke tamām ahkām aur hidāyāt par amal kareñge.”

30 Niz, unhoñ ne qasam khā kar wādā kiyā,

“Ham apne beṭe-beṭiyōn kī shādī Ġhairyahūdiyōn se nahīn karāeñge.

31 Jab Ġhairyahūdī hameñ Sabat ke din yā Rab ke lie maḥsūs kisī aur din anāj yā koī aur māl bechne kī koshish karen to ham kuchh nahīn kharideñge.

Har sātweñ sāl ham zamīn kī khetībārī nahīn kareñge aur tamām karze mansūkh kareñge.

32 Ham sālānā Rab ke ghar kī k̄hidmat ke lie chāndī kā choṭā sikkā * deñge. Is k̄hidmat meñ zail kī chizen shāmil haiñ: 33 Allāh ke lie maḥsūs roṭī, ġhallā kī nazar aur bhasm hone wālī wuh qurbāniyāñ jo rozānā pesh kī jāti haiñ, Sabat ke din, Nae Chānd kī Īd aur bāqī idoñ par pesh kī jāne wālī qurbāniyāñ, k̄hās muqaddas qurbāniyāñ, Isrāil kā kaffarā dene wālī gunāh kī qurbāniyāñ, aur hamāre K̄hudā ke ghar kā har kām.

34 Ham ne qurā dāl kar muqarrar kiyā hai kī imāmoñ, Lāwiyōñ aur bāqī qaum ke kaun kaun-se k̄hāndān sāl meñ kin kin muqarrarā mauqoñ par Rab ke ghar meñ lakaṛī pahuñchāeñ. Yih lakaṛī hamāre K̄hudā kī qurbāngāh par qurbāniyāñ jalāne ke lie istemāl kī jāegī, jis tarah shariāt meñ likhā hai.

35 Ham sālānā apne khetoñ aur daraḥtoñ kā pahlā phal Rab ke ghar meñ pahuñchāeñge.

36 Jis tarah shariāt meñ darj hai, ham apne pahlauṭhoñ ko Rab ke ghar meñ lā kar Allāh ke lie maḥsūs kareñge. Gāy-bailoñ aur bheṛ-bakriyōñ ke pahle bachche ham k̄hidmatguzār imāmoñ ko qurbān karne ke lie deñge. 37 Unheñ ham sāl ke pahle ġhallā se gūndhā huā āṭā, apne daraḥtoñ kā pahlā phal, apnī nai mai aur zaitūn ke nae tel kā pahlā hissā de kar Rab ke ghar ke godāmoñ meñ pahuñchāeñge.

Dehāt meñ ham Lāwiyōñ ko apnī fasloñ kā daswāñ hissā deñge, kyonki wuhī dehāt meñ yih hissā jamā karte haiñ. 38 Daswāñ hissā milte waqt koī imām yānī Hārūn ke k̄hāndān kā koī mard Lāwiyōñ ke sāth hogā, aur Lāwī māl kā daswāñ hissā hamāre K̄hudā ke ghar ke godāmoñ meñ pahuñchāeñge. 39 Ām log aur Lāwī wahāñ ġhallā, nai mai aur zaitūn kā tel lāeñge. In kamroñ meñ maqdis kī k̄hidmat ke lie darkār tamām sāmān mahfūz rakhā jāegā. Is ke alāwā wahāñ imāmoñ, darbānoñ aur gulūkaroñ ke kamre hoñge.

Ham apne K̄hudā ke ghar meñ tamām farāyz saranjām dene meñ ġhaflat nahīn barteñge.”

11

Yarūshalam aur Yahūdāh ke Bāshinde

¹ Qaum ke buzurg Yarūshalam meñ ābād hue the. Faislā kiyā gayā kī bāqī logoñ ke har dasweñ k̄hāndān ko muqaddas shahr Yarūshalam meñ basnā hai. Yih k̄hāndān qurā dāl kar muqarrar kie gae. Bāqī k̄hāndānoñ ko un kī maqāmī jaghoñ meñ rahne kī ijāzat thī. ² Lekin jitne log apnī k̄hushī se Yarūshalam jā base unheñ dūstroñ ne mubārakbād dī.

* 10:32 Chāndī ke taqṛiban 4 grām.

³ Zail meñ sūbe ke un buzurgoñ kī fahrist hai jo Yarūshalam meñ ābād hue. (Aksar log Yahūdāh ke bāqī shahroñ aur dehāt meñ apnī maurūsī zamīn par baste the. In meñ ām Isrāīlī, imām, Lāwī, Rab ke ghar ke khidmatgār aur Sulemān ke khādimoñ kī aulād shāmil the. ⁴ Lekin Yahūdāh aur Binyamin ke chand ek log Yarūshalam meñ jā base.)

Yahūdāh kā qabilā:

Fāras ke khāndān kā Atāyāh bin Uzziyāh bin Zakariyāh bin Amariyāh bin Safatiyāh bin Mahalalel,

⁵ Silonī ke khāndān kā Māsiyāh bin Bārūk bin Kulhozā bin Hazāyāh bin Adāyāh bin Yūyārīb bin Zakariyāh.

⁶ Fāras ke khāndān ke 468 asar-o-rasūkh rakhne wāle ādmī apne khāndānoñ samet Yarūshalam meñ rihāishpazīr the.

⁷ Binyamin kā qabilā:

Sallū bin Masullām bin Yoed bin Fidāyāh bin Qaulāyāh bin Māsiyāh bin Ītiyel bin Yasāyāh.

⁸ Sallū ke sāth Jabbi aur Salli the. Kul 928 ādmī the. ⁹ In par Yoel bin Zikrī muqarrar thā jabki Yahūdāh bin Sanūsāh shahr kī intazāmiyā meñ dūstre nambar par ātā thā.

¹⁰ Yarūshalam meñ zail ke imām rahte the.

Yadāyāh, Yūyārīb, Yakīn ¹¹ aur Sirāyāh bin Khilqiyāh bin Masullām bin Sadoq bin Mirāyot bin Aḥtūtūb. Sirāyāh Allāh ke ghar kā muntazim thā.

¹² In imāmoñ ke 822 bhāi Rab ke ghar meñ khidmat karte the.

Nīz, Adāyāh bin Yarohām bin Filaliyāh bin Amsī bin Zakariyāh bin Fashhūr bin Malkiyāh. ¹³ Us ke sāth 242 bhāi the jo apne apne khāndānoñ ke sarparast the.

In ke alāwā Amashī bin Azarel bin Aḥzī bin Masillamot bin Immer.

¹⁴ Us ke sāth 128 asar-o-rasūkh rakhne wāle bhāi the. Zabdiyel bin Hajjadūlīm un kā inchārj thā.

¹⁵ Zail ke Lāwī Yarūshalam meñ rihāishpazīr the. Samāyāh bin Hassūb bin Azrīqām bin Hasbiyāh bin Bunnī,

¹⁶ nīz Sabbatī aur Yūzabad jo Allāh ke ghar se bāhar ke kām par muqarrar the,

¹⁷ nīz shukrguzārī kā rāhnumā Mattaniyāh bin Mikā bin Zabdi bin Āsaf thā jo duā karte waqt hamd-o-sanā kī rāhnumāi kartā thā,

nīz us kā madadgār Mattaniyāh kā bhāi Baqbūqiyāh, aur āḥhir meñ Abdā bin Sammua bin Jalāl bin Yādūtūn.

¹⁸ Lāwiyōñ ke kul 284 mard muqaddas shahr meñ rahte the.

¹⁹ Rab ke ghar ke darbānoñ ke darj-e-zail mard Yarūshalam meñ rahte the.

Aqqūb aur Talmūn apne bhāiyōñ samet darwāzoñ ke pahredār the. Kul 172 mard the.

²⁰ Qaum ke bāqī log, imām aur Lāwī Yarūshalam se bāhar Yahūdāh ke dūstre shahroñ meñ ābād the. Har ek apnī ābāi zamīn par rahtā thā.

²¹ Rab ke ghar ke khidmatgār Ofal Pahārī par baste the. Zihā aur Jisfā un par muqarrar the.

²² Yarūshalam meñ rahne wāle Lāwiyōñ kā nigarān Uzzi bin Bānī bin Hasbiyāh bin Mattaniyāh bin Mikā thā. Wuh Āsaf ke khāndān kā thā, us khāndān kā jis ke gulūkār Allāh ke ghar meñ khidmat karte the.

²³ Bādshāh ne muqarrar kiyā thā ki Āsaf ke khāndān ke kin kin ādmiyōñ ko kis kis din Rab ke ghar meñ gīt gāne kī khidmat karnī hai.

²⁴ Fatahiyāh bin Mashezabel Isrāīlī muāmaloñ meñ Fāras ke bādshāh kī numāindaḡī kartā thā. Wuh Zārah bin Yahūdāh ke ḡhāndān kā thā.

²⁵ Yahūdāh ke qabile ke afrād zail ke shahroñ meñ ābād the.

Qiriyat-arbā, Dībon aur Qabziyel gird-o-nawāh kī ābādiyoñ samet, ²⁶ Yashua, Molādā, Bait-falat, ²⁷ Hasār-suāl, Bair-sabā gird-o-nawāh kī ābādiyoñ samet, ²⁸ Siqlāj, Makūnāh gird-o-nawāh kī ābādiyoñ samet, ²⁹ Ain-rimmon, Sur'ā, Yarmūt, ³⁰ Zanūh, Adullām gird-o-nawāh kī haweliyoñ samet, Lakīs gird-o-nawāh ke khetoñ samet aur Aziqā gird-o-nawāh kī ābādiyoñ samet. ḡharz, wuh junūb meñ Bair-sabā se le kar shimāl meñ Wādī-e-Hinnūm tak ābād the.

³¹ Binyamin ke qabile kī rihāish zail ke maqāmoñ meñ thī.

Jibā, Mikmās, Aiyāh, Baitel gird-o-nawāh kī ābādiyoñ samet, ³² Anatot, Nob, Ananiyāh, ³³ Hasūr, Rāmā, Jittaim, ³⁴ Hādīd, Zaboīm, Naballāt, ³⁵ Lūd, Onūs aur Kārīgaroñ kī Wādī.

³⁶ Lāwī qabile ke kuchh ḡhāndān jo pahle Yahūdāh meñ rahte the ab Binyamin ke qabāyli ilāqe meñ ābād hue.

12

Imāmoñ aur Lāwiyoñ kī Fahrist

¹ Darj-e-zail un imāmoñ aur Lāwiyoñ kī fahrist hai jo Zarubbābal bin Siyāltiyel aur Yashua ke sāth jilāwatanī se wāpas āe.

Imām:

Sirāyāh, Yarmiyāh, Azrā,

² Amariyāh, Mallūk, Hattūsh, ³ Sakaniyāh, Rahūm, Marīmot, ⁴ Iddū, Jinnatūn, Abiyāh, ⁵ Miyāmīn, Muadiyāh, Biljā, ⁶ Samāyāh, Yūyārīb, Yadāyāh, ⁷ Sallū, Amūq, Khilqiyāh, aur Yadāyāh. Yih Yashua ke zamāne meñ imāmoñ aur un ke bhāiyoñ ke rāhnumā the.

⁸ Lāwī:

Yashua, Binnū, Qadmiyel, Saribiyāh, Yahūdāh aur Mattaniyāh. Mattaniyāh apne bhāiyoñ ke sāth Rab ke ghar meñ hamd-o-sanā ke gīt gāne meñ rāhnumā kartā thā. ⁹ Baḡbūqiyāh aur Unnī apne bhāiyoñ ke sāth ibādat ke daurān un ke muḡābil khare hote the.

¹⁰ Imām-e-āzam Yashua kī aulād:

Yashua Yūyaqīm kā bāp thā, Yūyaqīm Iliyāsib kā, Iliyāsib Yoyadā kā, ¹¹ Yoyadā Yūnatan kā, Yūnatan Yaddū kā.

¹² Jab Yūyaqīm imām-e-āzam thā to zail ke imām apne ḡhāndānoñ ke sarparast the.

Sirāyāh ke ḡhāndān kā Mirāyāh,
Yarmiyāh ke ḡhāndān kā Hananiyāh,

¹³ Azrā ke ḡhāndān kā Masullām,
Amariyāh ke ḡhāndān kā Yūhanān,

¹⁴ Mallūk ke ḡhāndān kā Yūnatan,
Sabaniyāh ke ḡhāndān kā Yūsuf,

¹⁵ Hārim ke ḡhāndān kā Adnā,
Mirāyot ke ḡhāndān kā Ḳhilqī,

¹⁶ Iddū ke ḡhāndān kā Zakariyāh,
Jinnatūn ke ḡhāndān kā Masullām,

¹⁷ Abiyāh ke ḡhāndān kā Zikrī,
Minyamīn ke ḡhāndān kā ek ādmī,

Muadiyāh ke ḡhāndān kā Filtī,

- 18 Biljā ke khāndān kā Sammua,
 Samāyāh ke khāndān kā Yahūnatan,
 19 Yūyārīb ke khāndān kā Mattanī,
 Yadāyāh ke khāndān kā Uzzi,
 20 Sallī ke khāndān kā Qallī,
 Amūq ke khāndān kā Ibar,
 21 Khilqiyāh ke khāndān kā Hasbiyāh,
 Yadāyāh ke khāndān kā Nataniyel.

22 Jab Iliyāsib, Yoyadā, Yūhanān aur Yaddū imām-e-āzam the to Lāwī ke sarparastōn ki fahrist taiyār ki gai aur isi tarah Fāras ke bādshāh Dārā ke zamāne meñ imāmoñ ke khāndānī sarparastōn ki fahrist.

23 Lāwī ke khāndānī sarparastōn ke nām imām-e-āzam Yūhanān bin Iliyāsib ke zamāne tak tarīkh ki kitāb meñ darj kie gae.

24-25 Lāwī ke khāndānī sarparast Hasbiyāh, Saribiyāh, Yashua, Binnūī aur Qadmiyel khidmat ke un gurohoñ ki rāhnumāi karte the jo Rab ke ghar meñ hamd-o-sanā ke gīt gāte the. Un ke muqābil Mattaniyāh, Baqbūqiyāh aur Abadiyāh apne gurohoñ ke sāth khare hote the. Gīt gāte waqt kabhī yih guroh aur kabhī us ke muqābil kā guroh gātā thā. Sab kuchh us tartīb se huā jo mard-e-Ḳhudā Dāūd ne muqarrar ki thī.

Masullām, Talmūn aur Aqqūb darbān the jo Rab ke ghar ke darwāzoñ ke sāth wāqe godāmoñ ki pahrādāri karte the.

26 Yih ādmī imām-e-āzam Yūyaqīm bin Yashua bin Yūsadaq, Nahmiyāh Sawarnar aur shariat ke ālim Azrā Imām ke zamāne meñ apnī khidmat saranjām dete the.

Fasil kī Maḵsūsiyat

27 Fasil kī maḵsūsiyat ke lie pūre mulk ke Lāwiyōn ko Yarūshalam bulāyā gayā tāki wuh khushī manāne meñ madad karke hamd-o-sanā ke gīt gāen aur jhānjh, sitār aur sarod bajāen. 28 Gulūkār Yarūshalam ke gird-o-nawāh se, Natufātiyōn ke dehāt, 29 Bait-jiljāl aur Jibā aur Azmāwat ke ilāqe se āe. Kyonki gulūkārōn ne apnī apnī ābādiyāñ Yarūshalam ke irdgird banāi thīñ. 30 Pahle imāmoñ aur Lāwiyōn ne apne āp ko jashn ke lie pāk-sāf kiyā, phir unhoñ ne ām logoñ, darwāzoñ aur fasil ko bhī pāk-sāf kar diyā.

31 Is ke bād main ne Yahūdāh ke qabile ke buzurgoñ ko fasil par chaḥñnī diyā aur gulūkārōn ko shukrguzārī ke do bare gurohoñ meñ taqsim kiyā. Pahlā guroh fasil par chalte chalte junūb meñ wāqe Kachre ke Darwāze kī taraf baḥ gayā. 32 In gulūkārōn ke pichhe Hūsāyāh Yahūdāh ke ādhe buzurgoñ ke sāth chalā 33 jabki in ke pichhe Azariyāh, Azrā, Masullām, 34 Yahūdāh, Binyamīn, Samāyāh aur Yarmiyāh chale. 35 Ākhirī guroh imām the jo turam bajāte rahe. In ke pichhe zail ke mausiqr āe: Zakariyāh bin Yūnatan bin Samāyāh bin Mattaniyāh bin Mikāyāh bin Zakkūr bin Āsaf 36 aur us ke bhāi Samāyāh, Azarel, Milalī, Jilalī, Māi, Nataniyel, Yahūdāh aur Hanānī. Yih ādmī mard-e-Ḳhudā Dāūd ke sāj bajāte rahe. Shariat ke ālim Azrā ne julūs kī rāhnumāi kī. 37 Chashme ke Darwāze ke pās ā kar wuh sīdhe us sirhī par chaḥ gae jo Yarūshalam ke us hisse tak pahuñchātī hai jo ‘Dāūd kā Shahr’ kahlātā hai. Phir Dāūd ke mahal ke pichhe se guzar kar wuh shahr ke maḡhrib meñ wāqe Pānī ke Darwāze tak pahuñch gae.

38 Shukrguzārī kā dūsrā guroh fasil par chalte chalte shimāl meñ wāqe Tanūroñ ke Burj aur ‘Moḡī Dīwār’ kī taraf baḥ gayā, aur mainī baqī logoñ

ke sāth us ke pīchhe ho liyā. ³⁹ Ham Ifrāīm ke Darwāze, Yasānā ke Darwāze, Machhlī ke Darwāze, Hananel ke Burj, Miyā Burj aur Bheṛ ke Darwāze se ho kar Muhāfizon ke Darwāze tak pahuñch gae jahān ham ruk gae.

⁴⁰ Phir shukrguzārī ke donoñ guroh Rab ke ghar ke pās khare ho gae. Main bhī buzurgoñ ke adhe hisse ⁴¹ aur zail ke turam bajāne wāle imāmoñ ke sāth Rab ke ghar ke sahan meñ kharā huā: Iliyāqīm, Māsiyāh, Minyamīn, Mikāyāh, Iliyauinī, Zakariyāh aur Hananiyāh. ⁴² Māsiyāh, Samāyāh, Iliyazar, Uzzi, Yūhanān, Malkiyāh, Ailām aur Azar bhī hamāre sāth the. Gulūkār Izraḥiyāh kī rāhnumāi meñ hamd-o-sanā ke gīt gāte rahe.

⁴³ Us din zabah kī baṛī baṛī qurbāniyān pesh kī gaīn, kyōnki Allāh ne ham sab ko bāl-bachchoñ samet baṛī khushī dilāi thī. Khushiyoñ kā itnā shor mach gayā ki us kī āwāz dūr-darāz ilāqoñ tak pahuñch gāi.

Rab ke Ghar ke Godāmoñ kī Zimmedārī

⁴⁴ Us waqt kuchh admiyoñ ko un godāmoñ ke nigarān banāyā gayā jin meñ hadiye, fasloñ kā pahlā phal aur paidāwār kā daswān hissā mahfūz rakhā jātā thā. Un meñ shahroñ kī fasloñ kā wuh hissā jamā karnā thā jo shariat ne imāmoñ aur Lāwiyoñ ke lie muqarrar kiyā thā. Kyōnki Yahūdāh ke bāshinde khidmat karne wāle imāmoñ aur Lāwiyoñ se khush the ⁴⁵ jo apne Khudā kī khidmat tahārat ke rasm-o-riwāj samet achchhī tarah anjām dete the. Rab ke ghar ke gulūkār aur darbān bhī Dāūd aur us ke beṛe Sulemān kī hidāyat ke mutābiq hī khidmat karte the. ⁴⁶ Kyōnki Dāūd aur Āsaf ke zamāne se hī gulūkāroñ ke liḍar Allāh kī hamd-o-sanā ke gītoñ meñ rāhnumāi karte the.

⁴⁷ Chunānche Zarubbābal aur Nahmīyāh ke dinon meñ tamām Isrāīl Rab ke ghar ke gulūkāroñ aur darbānoñ kī rozānā zarūriyat pūrī kartā thā. Lāwiyoñ ko wuh hissā diyā jātā jo un ke lie maḥsūs thā, aur Lāwī us meñ se imāmoñ ko wuh hissā diyā karte the jo un ke lie maḥsūs thā.

13

Moābiyoñ aur Ammoniyoñ se Alahdagī

¹ Us din qaum ke sāmne Mūsā kī shariat kī tilawat kī gaī. Parhte parhte mālūm huā ki Ammoniyoñ aur Moābiyoñ ko kabhī bhī Allāh kī qaum meñ sharik hone kī ijāzat nahīn. ² Wajah yih hai ki in qaumoñ ne Mīsr se nikalte waqt Isrāīliyoñ ko khānā khilāne aur pānī pilāne se inkār kiyā thā. Na sirf yih balki unhoñ ne Bilām ko paise die the tāki wuh Isrāīli qaum par lānat bheje, agarche hamāre Khudā ne lānat ko barkat meñ tabdīl kiyā.

³ Jab hāzirīn ne yih hukm sunā to unhoñ ne tamām Ghairyahūdiyoñ ko jamāt se khārij kar diyā.

Rab ke Ghar ke Intazām kī Islāh

⁴ Is wāqiye se pahle Rab ke ghar ke godāmoñ par muqarrar imām Iliyāsib ne apne rishtedar Tūbiyāh ⁵ ke lie ek baṛā kamrā khālī kar diyā thā jis meñ pahle ghallā kī nazareñ, baḥhūr aur kuchh ālāt rakhe jāte the. Nīz, ghallā, nāī mai aur zaitūn ke tel kā jo daswān hissā Lāwiyoñ, gulūkāroñ aur darbānoñ ke lie muqarrar thā wuh bhī us kamre meñ rakhā jātā thā aur sāth sāth imāmoñ ke lie muqarrar hissā bhī. ⁶ Us waqt main Yaruśhalam meñ nahīn thā, kyōnki Bābal ke bādshāh Artakshastā kī hukūmat ke 32weñ sāl meñ main us ke darbār meñ wāpas ā gayā thā. Kuchh der bād main shahanshāh se ijāzat le kar dubārā Yaruśhalam ke

lie rawānā huā. ⁷ Wahān pahuñch kar mujhe patā chalā ki Iliyāsib ne kitnī burī harkat kī hai, ki us ne apne rishtedār Tūbiyāh ke lie Rab ke ghar ke sahan meñ kamrā khalī kar diyā hai. ⁸ Yih bāt mujhe nihāyat hī burī lagi, aur maiñ ne Tūbiyāh kā sārā sāmān kamre se nikāl kar phaiñk diyā. ⁹ Phir maiñ ne hukm diyā ki kamre nae sire se pāk-sāf kar die jāen. Jab aisā huā to maiñ ne Rab ke ghar kā sāmān, ghallā kī nazareñ aur bañhūr dubārā wahān rakh diyā.

¹⁰ Mujhe yih bhī mālūm huā ki Lāwī aur gulūkār Rab ke ghar meñ apnī k̄hidmat ko choṛ kar apne khetoñ meñ kām kar rahe haiñ. Wajah yih thī ki unheñ wuh hissā nahīn mil rahā thā jo un kā haq thā. ¹¹ Tab maiñ ne zimmedār afsaroñ ko jhīrak kar kahā, “Āp Allāh ke ghar kā intazām itnī beparwāī se kyon chālā rahe haiñ?” Maiñ ne Lāwiyon aur gulūkāroñ ko wāpas bulā kar dubārā un kī zimmedāriyon par lagāyā. ¹² Yih dekh kar tamām Yahūdāh ghallā, naī mai aur zaitūn ke tel kā daswāñ hissā godāmoñ meñ lāne lagā. ¹³ Godāmoñ kī nigaranī maiñ ne Salamiyāh Imām, Sadoq Munshī aur Fidāyāh Lāwī ke sapurd karke Hanān bin Zakkūr bin Mattaniyāh ko un kā madadgār muqarrar kiyā, kyonki chāroñ ko qābil-e-etamad samjhā jātā thā. Unhīn ko imāmoñ aur Lāwiyon meñ un ke muqarrarā hisse taqsim karne kī zimmedārī dī gai.

¹⁴ Ai mere K̄hudā, is kām ke bāis mujhe yād kar! Wuh sab kuchh na bhūl jo maiñ ne wafādārī se apne K̄hudā ke ghar aur us ke intazām ke lie kiyā hai.

Sabat kī Bahālī

¹⁵ Us waqt maiñ ne Yahūdāh meñ kuchh logoñ ko dekhā jo Sabat ke din angūr kā ras nichoṛ kar mai banā rahe the. Dūsre ghallā lā kar mai, angūr, anjīr aur dīgar mukhtalif qism kī paidāwār ke sāth gadhoñ par lād rahe aur Yarūshalam pahuñchā rahe the. Yih sab kuchh Sabat ke din ho rahā thā. Maiñ ne unheñ tambih kī ki Sabat ke din k̄hurāk farokht na karnā. ¹⁶ Sūr ke kuchh ādmī bhī jo Yarūshalam meñ rahte the Sabat ke din machhlī aur dīgar kāī chīzeñ Yarūshalam meñ lā kar Yahūdāh ke logoñ ko bechte the. ¹⁷ Yih dekh kar maiñ ne Yahūdāh ke shurafā ko dāñṭ kar kahā, “Yih kitnī burī bāt hai! Āp to Sabat ke din kī behurmatī kar rahe haiñ. ¹⁸ Jab āp ke bāpdādā ne aisā kiyā to Allāh yih sārī āfat ham par aur is shahr par lāyā. Ab āp Sabat ke din kī behurmatī karne se Allāh kā Isrāil par ghazab mazīd baṛhā rahe haiñ.”

¹⁹ Maiñ ne hukm diyā ki jume ko Yarūshalam ke darwāze shām ke us waqt band kie jāen jab darwāze sāyoñ meñ dūb jāen, aur ki wuh Sabat ke pūre din band raheñ. Sabat ke ikhtitām tak unheñ kholne kī ijāzat nahīn thī. Maiñ ne apne kuchh logoñ ko darwāzoñ par kharā bhī kiyā tāki koī bhī apnā sāmān Sabat ke din shahr meñ na lāe. ²⁰ Yih dekh kar tājiroñ aur bechne wāloñ ne kāī martabā Sabat kī rāt shahr se bāhar guzārī aur wahān apnā māl bechne kī koshish kī. ²¹ Tab maiñ ne unheñ tambih kī, “Āp Sabat kī rāt kyon fasīl ke pās guzarte haiñ? Agar āp dubārā aisā karen to āp ko hawālā-e-pulis kiyā jāegā.” Us waqt se wuh Sabat ke din āne se bāz āe. ²² Lāwiyon ko maiñ ne hukm diyā ki apne āp ko pāk-sāf karke shahr ke darwāzoñ kī pahrādārī karen tāki ab se Sabat kā din maḥsūs-o-muqaddas rahe.

Ai mere K̄hudā, mujhe is nekī ke bāis yād karke apnī azīm shafqat ke mutābiq mujh par mehrbānī kar.

Ḡhairyahūdiyōñ se Rishtā Bāndhnā Manā Hai

²³ Us waqt mujhe yih bhī mālūm huā ki bahut-se Yahūdī mardoñ kī shādī Ashdūd, Ammon aur Moāb kī auratoñ se huī hai. ²⁴ Un ke ādhe bachche sirf Ashdūd kī zabān yā koī aur ḡhairmulkī zabān bol lete the. Hamārī zabān se wuh nāwāqif hī the. ²⁵ Tab main ne unheñ jhirkā aur un par lānat bhejī. Bāz ek ke bāl noch noch kar main ne un kī piṭāi kī. Main ne unheñ Allāh kī qasam khilāne par majbūr kiyā ki ham apne beṭe-beṭiyōñ kī shādī ḡhairmulkiyōñ se nahīn karāenge. ²⁶ Main ne kahā, “Isrāīl ke bādshāh Sulemān ko yād karen. Aisi hī shādiyōñ ne use gunāh karne par uksāyā. Us waqt us ke barābar koī bādshāh nahīn thā. Allāh use pyār kartā thā aur use pūre Isrāīl kā bādshāh banāyā. Lekin use bhī ḡhairmulkī bīwiyōñ kī taraf se gunāh karne par uksāyā gayā. ²⁷ Ab āp ke bāre meñ bhī yihī kuchh sunanā partā hai! Āp se bhī yihī barā gunāh sarzad ho rahā hai. ḡhairmulkī auratoñ se shādī karne se āp hamāre Ḳhudā se bewafā ho gae haiñ!”

²⁸ Imām-e-āzam Iliyāsib ke beṭe Yoyadā ke ek beṭe kī shādī Sanballat Haurūnī kī beṭī se huī thī, is lie main ne beṭe ko Yarūshalam se bhagā diyā.

²⁹ Ai mere Ḳhudā, unheñ yād kar, kyoñki unhoñ ne imām ke ohde aur imāmoñ aur Lāwiyoñ ke ahd kī behurmatī kī hai.

³⁰ Chunānche main ne imāmoñ aur Lāwiyoñ ko har ḡhairmulkī chīz se pāk-sāf karke unheñ un kī ḡhidmat aur muḡhtalif zimmedāriyōñ ke lie hidāyat dīn.

³¹ Niz, main ne dhyān diyā ki fasal kī pahlī paidāwār aur qurbāniyōñ ko jalāne kī lakaṛī waqt par Rab ke ghar meñ pahuñchāi jāe.

Ai mere Ḳhudā, mujhe yād karke mujh par mehrbānī kar!

Āstar

Akhaswerus Jashn Manātā Hai

¹ Akhaswerus Bādshāh kī saltanat Bhārat se le kar Ethiopiya tak 127 sūboñ par mushtamil thī. ² Jin wāqiyāt kā zikr hai wuh us waqt hue jab wuh Sosan Shahr ke qile se hukūmat kartā thā. ³ Apnī hukūmat ke tise sāl meñ us ne apne tamām buzurgoñ aur afsaroñ kī ziyāfat kī. Fāras aur Mādī ke faujī afsar aur sūboñ ke shurafā aur ra'īs sab sharik hue. ⁴ Shahanshāh ne pūre 180 din tak apnī saltanat kī zabardast daulat aur apnī quwwat kī shān-o-shaukat kā muzāharā kiyā.

⁵ Is ke bād us ne Sosan ke qile meñ rahne wāle tamām logoñ kī chhoṭe se le kar baṛe tak ziyāfat kī. Yih jashn sāt din tak Shāhī Bāgh ke sahan meñ manāyā gayā. ⁶ Marmar * ke satūnoñ ke darmiyān katān ke safed aur qirmizī rang ke qīmtī parde laṭkāe gae the, aur wuh safed aur arghawānī rang kī ḍoriyoñ ke zariye satūnoñ meñ lage chāndī ke chhalloñ ke sāth bandhe hue the. Mehmānoñ ke lie sone aur chāndī ke sofe pachchikārī ke aise farsh par rakhe hue the jis meñ marmar ke alāwā mazīd tīn qīmtī patthar istemāl hue the. ⁷ Mai sone ke pyāloñ meñ pilāi gaī. Har pyālā farq aur lāsānī thā, aur bādshāh kī faiyāzī ke mutābiq shāhī mai kī kasrat thī. ⁸ Har koī jitnī jī chāhe pī saktā thā, kyonki bādshāh ne hukm diyā thā kī sāqī mehmānoñ kī har khāhish pūrī karen.

Washtī Malikā kī Bartarafi

⁹ Is daurān Washtī Malikā ne mahal ke andar khawātīn kī ziyāfat kī. ¹⁰ Sātweñ din jab bādshāh kā dil mai pī pī kar bahal gayā thā to us ne un sāt khwājāsaroñ ko bulāyā jo khās us kī khidmat karte the. Un ke nām Mahūmān, Bizzatā, Kharbūnā, Bigtā, Abagtā, Zitār aur Karkas the. ¹¹ Us ne hukm diyā, “Washtī Malikā ko shāhī taj pahnā kar mere huzūr le āo tāki shurafā aur bāqī mehmānoñ ko us kī khūbsūratī mālūm ho jāe.” Kyonki Washtī nihāyat khūbsūrat thī. ¹² Lekin jab khwājāsarā malikā ke pās gae to us ne āne se inkār kar diyā.

Yih sun kar bādshāh āg-bagūlā ho gayā ¹³ aur dānāoñ se bāt kī jo auqāt ke ālim the, kyonki dastūr yih thā kī bādshāh qānūnī muāmaloñ meñ ulamā se mashwarā kare. ¹⁴ Ālimoñ ke nām kārshīnā, sitār, admātā, Tarsīs, maras, marsīnā aur Mamūkān the. Fāras aur Mādī ke yih sāt shurafā āzādī se bādshāh ke huzūr ā sakte the aur saltanat meñ sab se ālā ohdā rakhte the.

¹⁵ Akhaswerus ne pūchhā, “Qānūn ke lihāz se Washtī Malikā ke sāth kyā sulūk kiyā jāe? Kyonki us ne khwājāsaroñ ke hāth bheje hue shāhī hukm ko nahīn mānā.”

¹⁶ Mamūkān ne bādshāh aur ḍigar shurafā kī maujūdaḡī meñ jawāb diyā, “Washtī Malikā ne is se na sirf bādshāh kā balki us ke tamām shurafā aur saltanat ke tamām sūboñ meñ rahne wālī qaumoñ kā bhī gunāh kiyā hai. ¹⁷ Kyonki jo kuchh us ne kiyā hai wuh tamām khawātīn ko mālūm ho jāegā. Phir wuh apne shauharoñ ko haqīr jān kar kahaṅgī, ‘Go bādshāh ne Washtī Malikā ko apne huzūr āne kā hukm diyā to bhī us ne us ke huzūr āne se inkār kiyā.’ ¹⁸ Āj hī Fāras aur Mādī ke shurafā kī bīwiyañ malikā kī

* 1:6 Lafzī tarjumā: sang-e-jarrāhat, alabaster.

yih bāt sun kar apne shauharon se aisā hī sulūk karenḡī. Tab ham zillat aur ḡhusse ke jāl meṅ ulajh jāeṅge. ¹⁹ Agar bādshāh ko manzūr ho to wuh elān karen ki Washtī Malikā ko phir kabhī Akhaswerus Bādshāh ke huzūr āne kī ijāzat nahīn. Aur lāzim hai ki yih elān Fāras aur Mādī ke qawānīn meṅ darj kiyā jāe tāki use mansūkh na kiyā jā sake. Phir bādshāh kisi aur ko malikā kā ohdā deṅ, aisi aurat ko jo zyādā lāyq ho. ²⁰ Jab elān pūrī saltanat meṅ kiyā jāegā to tamām aurateṅ apne shauharon kī izzat karenḡī, khāh wuh chhoṭe hoṅ yā baṛe.”

²¹ Yih bāt bādshāh aur us ke shurafā ko pasand āī. Mamūkān ke mashware ke mutābiq ²² Akhaswerus ne saltanat ke tamām sūboṅ meṅ khat bheje. Har sūbe ko us ke apne tarz-e-tahrir meṅ aur har qaum ko us kī apnī zabān meṅ khat mil gayā ki har mard apne ghar kā sarparast hai aur ki har khāndān meṅ shauhar kī zabān bolī jāe.

2

Nai Malikā kī Talāsh

¹ Bād meṅ jab bādshāh kā ḡhussā thandā ho gayā to malikā use dubārā yād āne lagī. Jo kuchh Washtī ne kiyā thā aur jo faislā us ke bāre meṅ huā thā wuh bhī us ke zahan meṅ ḡhūmtā rahā. ² Phir us ke mulāzimoṅ ne khayāl pesh kiyā, “Kyoṅ na pūrī saltanat meṅ shahanshāh ke lie khūbsūrat kuṅwāriyān talāsh kī jāeṅ? ³ Bādshāh apnī saltanat ke har sūbe meṅ afsar muqarrar karen jo yih khūbsūrat kuṅwāriyān chun kar Sosan ke qile ke zanānkhāne meṅ lāeṅ. Unheṅ zanānkhāne ke inchārj Haijā khwājāsārā kī nigarānī meṅ de diyā jāe aur un kī khūbsūratī barhāne ke lie rang nikhārne kā har zarūrī tarīqā istemāl kiyā jāe. ⁴ Phir jo larḡī bādshāh ko sab se zyādā pasand āe wuh Washtī kī jagah malikā ban jāe.”

Yih mansūbā bādshāh ko achchhā lagā, aur us ne aisā hī kiyā.

⁵ Us waqt Sosan ke qile meṅ Binyamīn ke qabile kā ek Yahūdī rahtā thā jis kā nām Mardakī bin Yāir bin Simāi bin Qis thā. ⁶ Mardakī kā khāndān un Isrāiliyoṅ meṅ shāmil thā jin ko Bābal kā bādshāh Nabūkadnazzar Yahūdāh ke bādshāh Yahūyākīn * ke sāth jilāwatan karke apne sāth le gayā thā. ⁷ Mardakī ke chachā kī ek nihāyat khūbsūrat beṅī banām Hadassāh thī jo Āstar bhī kahlātī thī. Us ke wālidain ke marne par Mardakī ne use le kar apnī beṅī kī haisiyat se pāl liyā thā.

⁸ Jab bādshāh kā hukm sādīr huā to bahut-sī larḡiyoṅ ko Sosan ke qile meṅ lā kar zanānkhāne ke inchārj Haijā ke sapurd kar diyā gayā. Āstar bhī un larḡiyoṅ meṅ shāmil thī. ⁹ Wuh Haijā ko pasand āī balki use us kī khās mehrbānī hāsīl huī. Khwājāsārā ne jaldī jaldī banāw-singār kā silsilā shurū kiyā, khāne-pīne kā munāsib intazām karwāyā aur shāhī mahal kī sāt chunīdā naukarāniyān Āstar ke hawāle kar diṅ. Rihāish ke lie Āstar aur us kī larḡiyoṅ ko zanānkhāne ke sab se achchhe kamre die gae.

¹⁰ Āstar ne kisi ko nahīn batāyā thā ki main Yahūdī aurat huṅ, kyonki Mardakī ne use hukm diyā thā ki is ke bāre meṅ khāmosh rahe. ¹¹ Har dīn Mardakī zanānkhāne ke sahan se guzartā tāki Āstar ke hāl kā patā kare aur yih ki us ke sāth kyā kyā ho rahā hai.

* 2:6 Ibrānī meṅ Yahūyākīn kā mutarādīf Yakūniyāh mustāmal hai.

12-13 Akḥaswerus Bādshāh se milne se pahle har kuñwārī ko bārah mahīnoñ kā muqarrarā banāw-singār karwānā thā, chhih māh mur ke tel se aur chhih māh balsān ke tel aur rang nikhārne ke dīgar tarīqoñ se. Jab use bādshāh ke mahal meñ jānā thā to zanānḡhāne kī jo bhī chīz wuh apne sāth lenā chāhtī use dī jāti.

14 Shām ke waqt wuh mahal meñ jāti aur agle din use subah ke waqt dūstre zanānḡhāne meñ lāyā jātā jahāñ bādshāh kī dāshtāeñ shāshjaz khwājāsārā kī nīgarānī meñ rahtī thīñ. Is ke bād wuh phir kabhī bādshāh ke pās na āti. Use sirf isī sūrat meñ wāpas lāyā jātā kī wuh bādshāh ko khās pasand āti aur wuh us kā nām le kar use bulātā.

Āstar Malikā Ban Jātī Hai

15 Hote hote Āstar bint Abīkhail kī bārī āi. (Abīkhail Mardakī kā chachā thā, aur Mardakī ne us kī beṭī ko lepālak banā liyā thā.) Jab Āstar se pūchhā gayā kī āp zanānḡhāne kī kyā chīzeñ apne sāth le jānā chāhtī haiñ to us ne sirf wuh kuchh le liyā jo Haijā khwājāsārā ne us ke lie chunā. Aur jis ne bhī use dekhā us ne use sarāhā. 16 Chunāñche use bādshāh kī hukūmat ke sātweñ sāl ke dasweñ mahīne banām tebat meñ Akḥaswerus ke pās mahal meñ lāyā gayā.

17 Bādshāh ko Āstar dūsrī larḡkiyoñ kī nisbat kahīñ zyādā pyārī lagī. Dīgar tamām kuñwārīyoñ kī nisbat use us kī khās qabūliyat aur mehrbānī hāsīl huī. Chunāñche bādshāh ne us ke sar par tāj rakh kar use Washtī kī jagah malikā banā diyā. 18 Is mauqe kī khushī meñ us ne Āstar ke ezāz meñ baṛī ziyāfat kī. Tamām shurafā aur afsaroñ ko dāwat dī gai. Sāth sāth sūboñ meñ kuchh ḡaiksoñ kī muāfi kā elān kiyā gayā aur faiyāzi se tohfe taqṡim kie gae.

Mardakī Bādshāh ko Bachātā Hai

19 Jab kuñwārīyoñ ko ek bār phir jamā kiyā gayā to Mardakī shāhī sahan ke darwāze meñ baiṭhā thā. † 20 Āstar ne ab tak kisī ko nahīñ batāyā thā kī maiñ Yahūdī huñ, kyoñki Mardakī ne yih batāne se manā kiyā thā. Pahle kī tarah jab wuh us ke ghar meñ rahtī thī ab bhī Āstar us kī har bāt māntī thī.

21 Ek din jab Mardakī shāhī sahan ke darwāze meñ baiṭhā thā to do khwājāsārā banām Bigtān aur Tarsh ḡhusse meñ ā kar Akḥaswerus ko qatl karne kī sāzīsheñ karne lage. Donoñ shāhī kamroñ ke pahredār the. 22 Mardakī ko patā chalā to us ne Āstar ko khabar pahuñchāi jis ne Mardakī kā nām le kar bādshāh ko ittalā dī. 23 Muāmale kī taftīsh kī gai to durust sābit huā, aur donoñ mulāzimoñ ko phāñsī de dī gai. Yih wāqiyā bādshāh kī maujūdagī meñ us kitāb meñ darj kiyā gayā jis meñ rozānā us kī hukūmat ke aham wāqiyāt likhe jāte the.

3

Hāmān Yahūdī Qaum ko Halāk Karnā Chāhtā Hai

1 Kuchh der ke bād bādshāh ne Hāmān bin Hammadātā Ajājī ko sarfarāz karke darbār meñ sab se ālā ohdā diyā. 2 Jab kabhī Hāmān ā maujūd hotā to shāhī sahan ke darwāze ke tamām shāhī afsar muñh ke bal jhuk jāte, kyoñki bādshāh ne aisā karne kā hukm diyā thā. Lekin Mardakī aisā nahīñ kartā thā.

† 2:19 Shāhī sahan ke darwāze meñ shāhī intazāmiyā thī, is lie ain mumkin hai kī Mardakī shāhī mulāzim ho.

³ Yih dekh kar dīgar shāhī mulāzimon ne us se pūchhā, “Āp bādshāh ke hukm kī khilāfwarzī kyon kar rahe haiñ?”

⁴ Us ne jawāb diyā, “Main to Yahūdī hūn.” Roz baroz dūsre use samjhāte rahe, lekin wuh na mānā. Ākhirkār unhoñ ne Hāmān ko ittalā dī, kyonki wuh dekhnā chāhte the ki kyā wuh Mardakī kā jawāb qabūl karegā yā nahīn.

⁵ Jab Hāmān ne khud dekhā ki Mardakī mere sāmne muñh ke bal nahīn jhuktā to wuh āg-bagūlā ho gayā. ⁶ Wuh fauran Mardakī ko qatl karne ke mansūbe banāne lagā. Lekin yih us ke lie kāfī nahīn thā. Chūnki use batāyā gayā thā ki Mardakī Yahūdī hai is lie wuh Fārsī saltanat meñ rahne wāle tamām Yahūdiyon ko halāk karne kā rāstā dhūñde lagā.

⁷ Chunānche Aḳhaswerus Bādshāh kī hukūmat ke 12weñ sāl ke pahle mahīne Nisān * meñ Hāmān kī maujūdagī meñ qurā dālā gayā. Qurā dālne se Hāmān Yahūdiyon ko qatl karne kī sab se mubārak tāriḳh mālūm karnā chāhtā thā. (Qurā ke lie ‘pūr’ kahā jātā thā.) Is tariqe se 12weñ mahīne Adār kā 13wāñ din † niklā. ⁸ Tab Hāmān ne bādshāh se bāt kī, “Āp kī saltanat ke tamām sūboñ meñ ek qaum bikhrī hūi hai jo apne āp ko dīgar qaumoñ se alag rakhtī hai. Us ke qawānīn dūsri tamām qaumoñ se muḳhtalif haiñ, aur us ke afrād bādshāh ke qawānīn ko nahīn mānte. Munāsib nahīn ki bādshāh unheñ bardāsht karen!

⁹ Agar bādshāh ko manzūr ho to elān karen ki is qaum ko halāk kar diyā jāe. Tab main shāhī khazānoñ meñ 3,35,000 kilogrām chāñdī jamā karā dūngā.”

¹⁰ Bādshāh ne apnī unglī se wuh angūṭhī utārī jo shāhī muhr lagāne ke lie istemāl hotī thī aur use Yahūdiyon ke dushman Hāmān bin Hammadātā Ajājī ko de kar ¹¹ kahā, “Chāñdī aur qaum āp hī kī haiñ, us ke sāth wuh kuchh karen jo āp ko achchhā lage.”

¹² Pahle mahīne ke 13weñ din ‡ Hāmān ne shāhī muharriron ko bulāyā tāki wuh us kī tamām hidāyāt ke mutābiq khat likh kar bādshāh ke gawarnaron, sūboñ ke dīgar hākimoñ aur tamām qaumoñ ke buzurgoñ ko bhejen. Yih khat har qaum ke apne tarz-e-tahrīr aur apnī zabān meñ qalamband hue. Unheñ bādshāh kā nām le kar likhā gayā, phir shāhī angūṭhī kī muhr un par lagāi gai. Un meñ zail kā elān kiyā gayā.

¹³ “Ek hī din meñ tamām Yahūdiyon ko halāk aur pūre taur par tabāh karnā hai, khāh chhoṭe hoñ yā bare, bachche hoñ yā aurateñ. Sāth sāth un kī milkiyat bhī zabt kar li jāe.” Is ke lie 12weñ mahīne Adār kā 13wāñ din § muqarrar kiyā gayā.

Yih elān tezrau qāsidoñ ke zariye saltanat ke tamām sūboñ meñ pahuñchāyā gayā ¹⁴ tāki us kī tasdiq qānūnī taur par kī jāe aur tamām qaumeñ muqarrarā din ke lie taiyār hoñ.

¹⁵ Bādshāh ke hukm par qāsīd chal nikle. Yih elān Sosan ke qile meñ bhī kiyā gayā. Phir bādshāh aur Hāmān khāne-pine ke lie baiṭh gae. Lekin pūre shahr meñ halchal mach gai.

4

Mardakī Āstar se Madad Māngtā Hai

¹ Jab Mardakī ko mālūm huā ki kyā huā hai to us ne ranjish se apne kapron ko phār kar ṭaṭ kā libās pahan liyā aur sar par rākh ḍāl li. Phir

* 3:7 Aprail tā Māi. † 3:7 Mārch, 473 q m. ‡ 3:12 17 Aprail. § 3:13 7 Mārch.

wuh nikal kar buland āwāz se giryā-o-zārī karte karte shahr meñ se guzarā. ² Wuh shāhī sahan ke darwāze tak pahuñch gayā lekin dākhlil na huā, kyoñki mātami kapre pahan kar dākhlil hone kī ijāzat nahīn thī. ³ Saltanat ke tamām sūboñ meñ jahān jahān bādshāh kā elān pahuñchā wahāñ Yahūdī khūb mātam karne aur rozā rakh kar rone aur giryā-o-zārī karne lage. Bahut-se log tāt kā libās pahan kar rākh meñ leṭ gae.

⁴ Jab Āstar kī naukarāniyoñ aur khwājāsaraōñ ne ā kar use ittalā di to wuh sakht ghabrā gaī. Us ne Mardakī ko kapre bhej die jo wuh apne mātami kaproñ ke badle pahan le, lekin us ne unheñ qabūl na kiya. ⁵ Tab Āstar ne Hatāk Khwājāsarā ko Mardakī ke pās bhejā tāki wuh mālūm kare ki kyā huā hai, Mardakī aisi harkateñ kyoñ kar rahā hai. (Bādshāh ne Hatāk ko Āstar kī khidmat karne kī zimmedārī di thī.)

⁶ Hatāk shāhī sahan ke darwāze se nikal kar Mardakī ke pās āyā jo ab tak sāth wāle chauk meñ thā. ⁷ Mardakī ne use Hāmān kā pūrā mansūbā sunā kar yih bhī batāyā ki Hāmān ne Yahūdiyoñ ko halāk karne ke lie shāhī khazāne ko kitne paise dene kā wādā kiya hai. ⁸ Is ke alāwā Mardakī ne khwājāsarā ko us shāhī farmān kī kāpi di jo Sosan meñ sādīr huā thā aur jis meñ Yahūdiyoñ ko nest-o-nābūd karne kā elān kiya gaya thā. Us ne guzārish kī, “Yih elān Āstar ko dikhā kar unheñ tamām hālāt se bākhbar kar deñ. Unheñ hidāyat deñ ki bādshāh ke huzūr jāeñ aur us se iltijā karke apnī qaum kī sifārish karen.”

⁹ Hatāk wāpas āyā aur Mardakī kī bātoñ kī khabar di. ¹⁰ Yih sun kar Āstar ne use dubārā Mardakī ke pās bhejā tāki use batāe, ¹¹ “Bādshāh ke tamām mulāzim balki sūboñ ke tamām bāshinde jānte haiñ ki jo bhī bulāe baḡhair mahal ke andarūñī sahan meñ bādshāh ke pās āe use sazā-e-maut di jāegī, khāh wuh mard ho yā aurat. Wuh sirf is sūrat meñ bach jāegā ki bādshāh sone kā apnā asā us kī taraf barhāe. Bāt yih bhī hai ki bādshāh ko mujhe bulāe 30 din ho gae haiñ.”

¹² Āstar kā paighām sun kar ¹³ Mardakī ne jawāb wāpas bhejā, “Yih na sochnā ki maiñ shāhī mahal meñ rahtī hūñ, is lie go dīgar tamām Yahūdī halāk ho jāeñ maiñ bach jāūngī. ¹⁴ Agar āp is waqt khāmosh raheñgī to Yahūdī kahīñ aur se rihāī aur chhuṭkārā pā leñge jabki āp aur āp ke bāp kā gharānā halāk ho jāeñge. Kyā patā hai, shāyad āp isī lie malikā ban gāī haiñ ki aise mauṇe par Yahūdiyoñ kī madad karen.”

¹⁵ Āstar ne Mardakī ko jawāb bhejā, ¹⁶ “Thik hai, phir jāeñ aur Sosan meñ rahne wāle tamām Yahūdiyoñ ko jamā karen. Mere lie rozā rakh kar tīn din aur tīn rāt na kuchh khāeñ, na pieñ. Maiñ bhī apnī naukarāniyoñ ke sāth mil kar rozā rakhūngī. Is ke bād bādshāh ke pās jāūngī, go yih qānūn ke khilāf hai. Agar marnā hai to mar hī jāūngī.”

¹⁷ Tab Mardakī chalā gayā aur waisā hī kiya jaisā Āstar ne use hidāyat kī thī.

5

Āstar Bādshāh aur Hāmān ko Dāwat Detī Hai

¹ Tisre din Āstar Malikā apnā shāhī libās pahne hue mahal ke andarūñī sahan meñ dākhlil huī. Yih sahan us hāl ke sāmne thā jis meñ takht lagā thā. Us waqt bādshāh darwāze ke muqābil apne takht par baiṭhā thā.

² Āstar ko sahan meñ kharī dekh kar wuh khush huā aur sone ke shāhī asā ko us kī taraf barhā diyā. Tab Āstar qarīb āī aur asā ke sire ko chhū diyā. ³ Bādshāh ne us se pūchhā, “Āstar Malikā, kyā bāt hai? Āp kyā

chāhtī haiñ? Maiñ use dene ke lie taiyār hūñ, k̄hāh saltanat kā ādhā hissā kyoñ na ho!”

⁴ Āstar ne jawāb diyā, “Maiñ ne āj ke lie ziyāfat kī taiyāriyāñ kī haiñ. Agar bādshāh ko manzūr ho to wuh Hāmān ko apne sāth le kar us meñ shirkat karen.”

⁵ Bādshāh ne apne mulāzimoñ ko hukm diyā, “Jaldī karo! Hāmān ko bulāo tāki ham Āstar kī k̄hāhish pūrī kar sakeñ.” Chunāñche bādshāh aur Hāmān Āstar kī taiyārshudā ziyāfat meñ sharīk hue. ⁶ Mai pī pi kar bādshāh ne Āstar se pūchhā, “Ab mujhe batāeñ, āp kyā chāhtī haiñ? Wuh āp ko diyā jāegā. Apñī dar̄khāst pesh karen, kyonki maiñ saltanat ke ādhe hisse tak āp ko dene ke lie taiyār hūñ.”

⁷ Āstar ne jawāb diyā, “Merī dar̄khāst aur ārzū yih hai, ⁸ agar bādshāh mujh se k̄hush hoñ aur unheñ merī guzārish aur dar̄khāst pūrī karnā manzūr ho to wuh kal ek bār phir Hāmān ke sāth ek ziyāfat meñ shirkat karen jo maiñ āp ke lie taiyār karūñ. Phir maiñ bādshāh ko jawāb dūngī.”

Mardakī ko Qatl Karne ke lie Hāmān kī Taiyāriyāñ

⁹ Us din jab Hāmān mahal se niklā to wuh baṛā k̄hush aur zindādil thā. Lekin phir us kī nazar Mardakī par paṛ gaī jo shāhī sahan ke darwāze ke pās baiṭhā thā. Na wuh khaṛā huā, na Hāmān ko dekh kar kāñp gayā. Hāmān lāl-pilā ho gayā, ¹⁰ lekin apne āp par qābū rakh kar wuh chalā gayā.

Ghar pahuñch kar wuh apne dostoñ aur apñī biwī Zarish ko apne pās bulā kar ¹¹ un ke sāmne apñī zabardast daulat aur muta'addid beṭoñ par shek̄hī mārne lagā. Us ne unheñ un sāre mauṇoñ kī fahrist sunāī jin par bādshāh ne us kī izzat kī thī aur fak̄r kiyā ki bādshāh ne mujhe tamām bāqī shurafā aur afsaroñ se zyādā ūñchā ohdā diyā hai. ¹² Hāmān ne kahā, “Na sirf yih, balki āj Āstar Malikā ne aisī ziyāfat kī jis meñ bādshāh ke alāwā sirf maiñ hī sharīk thā. Aur mujhe malikā se kal ke lie bhī dāwat mili hai ki bādshāh ke sāth ziyāfat meñ shirkat karūñ. ¹³ Lekin jab tak Mardakī Yahūdī shāhī mahal ke sahan ke darwāze par baiṭhā nazar ātā hai maiñ chain kā sāñs nahīñ lūngā.”

¹⁴ Us kī biwī Zarish aur bāqī azīzoñ ne mashwarā diyā, “Sūli banwāeñ jis kī ūñchāī 75 fuṭ ho. Phir kal subah-sawere bādshāh ke pās jā kar guzārish karen ki Mardakī ko us se laṭkāyā jāe. Is ke bād āp tasallī se bādshāh ke sāth jā kar ziyāfat ke maze le sakte haiñ.” Yih mansūbā Hāmān ko achchhā lagā, aur us ne sūli taiyār karwāi.

6

Bādshāh Mardakī kī Izzat Kartā Hai

¹ Us rāt bādshāh ko nīnd na āī, is lie us ne hukm diyā ki wuh kitāb lāī jāe jis meñ rozānā hukūmat ke aham wāqiyāt likhe jāte haiñ. Us meñ se paṛhā gayā ² to is kā bhī zikr huā ki Mardakī ne kis tarah bādshāh ko donoñ k̄hwājāsaraoñ Bigtānā aur Tarsh ke hāth se bachāyā thā, ki jab shāhī kamroñ ke in pahredāroñ ne Aḳhaswerus ko qatl karne kī sázish kī to Mardakī ne bādshāh ko ittalā dī thī. ³ Jab yih wāqiyā paṛhā gayā to bādshāh ne pūchhā, “Is ke ewaz Mardakī ko kyā ezāz diyā gayā?” Mulāzimoñ ne jawāb diyā, “Kuchh bhī nahīñ diyā gayā.”

⁴ Usī lamhe Hāmān mahal ke bairūñi sahan meñ ā pahuñchā thā tāki bādshāh se Mardakī ko us sūli se laṭkāne kī ijāzat māñge jo us ne us ke lie banwāī thī. Bādshāh ne sawāl kiyā, “Bāhar sahan meñ kaun hai?”

⁵ Mulāzimonē ne jawāb diyā, “Hāmān hai.” Bādshāh ne hukm diyā, “Use andar āne do.”

⁶ Hāmān dākhl huā to bādshāh ne us se pūchhā, “Us ādmī ke lie kyā kiyā jāe jis kī bādshāh khās izzat karnā chāhe?” Hāmān ne sochā, “Wuh merī hī bāt kar rahā hai! Kyoṅkī merī nisbat kaun hai jis kī bādshāh zyādā izzat karnā chāhtā hai?” ⁷ Chunānche us ne jawāb diyā, “Jis ādmī kī bādshāh khās izzat karnā chāheñ ⁸ us ke lie shāhī libās chunā jāe jo bādshāh khud pahan chuke hoñ. Ek ghorā bhī lāyā jāe jis kā sar shāhī sajawat se sajā huā ho aur jis par bādshāh khud sawār ho chuke hoñ. ⁹ Yih libās aur ghorā bādshāh ke alātarīn afsarōn meñ se ek ke sapurd kiyā jāe. Wuhī us shakhs ko jis kī bādshāh khās izzat karnā chāhte haiñ kapre pahnāe aur use ghorē par biṭhā kar shahr ke chauk meñ se guzāre. Sāth sāth wuh us ke āge āge chal kar elān kare, ‘Yihī us ke sāth kiyā jātā hai jis kī izzat bādshāh karnā chāhte haiñ.’”

¹⁰ Akhaswerus ne Hāmān se kahā, “Phir jaldī karen, Mardakī Yahūdī shāhī sahan ke darwāze ke pās baiṭhā hai. Shāhī libās aur ghorā mangwā kar us ke sāth aisā hī sulūk karen. Jo bhī karne kā mashwarā āp ne diyā wuhī kuchh karen, aur dhyān deñ ki is meñ kisī bhī chīz kī kamī na ho!”

¹¹ Hāmān ko aisā hī karnā parā. Shāhī libās ko chun kar us ne use Mardakī ko pahnā diyā. Phir use bādshāh ke apne ghorē par biṭhā kar us ne use shahr ke chauk meñ se guzārā. Sāth sāth wuh us ke āge āge chal kar elān kartā rahā, “Yihī us shakhs ke sāth kiyā jātā hai jis kī izzat bādshāh karnā chāhtā hai.” ¹² Phir Mardakī shāhī sahan ke darwāze ke pās wāpas āyā.

Lekin Hāmān udās ho kar jaldī se apne ghar chalā gayā. Sharm ke māre us ne muñh par kaprā dāl liyā thā. ¹³ Us ne apnī bīwī Zarish aur apne dostoñ ko sab kuchh sunāyā jo us ke sāth huā thā. Tab us ke mushīrōn aur bīwī ne us se kahā, “Āp kā beṛā gharq ho gayā hai, kyoṅkī Mardakī Yahūdī hai aur āp us ke sāmne shikast khāne lage haiñ. Āp us kā muqābalā nahīn kar sakege.”

¹⁴ Wuh abhī us se bāt kar hī rahe the ki bādshāh ke khwājāsarā pahuñch gae aur use le kar jaldī jaldī Āstar ke pās pahuñchāyā. Ziyāfat taiyār thī.

7

Hāmān kā Satyānās

¹ Chunānche bādshāh aur Hāmān Āstar Malikā kī ziyāfat meñ sharīk hue. ² Mai pīte waqt bādshāh ne pahle din kī tarah ab bhī pūchhā, “Āstar Malikā, ab batāeñ, āp kyā chāhtī haiñ? Wuh āp ko diyā jāega. Apnī darkhāst pesh karen, kyoṅkī main saltanat ke ādhe hisse tak āp ko dene ke lie taiyār hūñ.”

³ Malikā ne jawāb diyā, “Agar bādshāh mujh se khush hoñ aur unheñ merī bāt manzūr ho to merī guzārish pūrī karen ki merī aur merī qaum kī jān bachī rahe. ⁴ Kyoṅkī mujhe aur merī qaum ko un ke hāth bech dālā gayā hai jo hameñ tabāh aur halāk karke nest-o-nābūd karnā chāhte haiñ. Agar ham bik kar ghulām aur laundiyāñ ban jāte to main khāmosh rahtī. Aisi koi musibat bādshāh ko tang karne ke lie kāfī na hotī.”

⁵ Yih sun kar Akhaswerus ne Āstar se sawāl kiyā, “Kaun aisi harkat karne kī jurrat kartā hai? Wuh kahāñ hai?” ⁶ Āstar ne jawāb diyā, “Hamārā dushman aur mukhālif yih sharīr ādmī Hāmān hai!”

Tab Hāmān bādshāh aur malikā se dahshat khāne lagā. ⁷ Bādshāh āg-bagūlā ho kar kharā ho gayā aur mai ko chhoṛ kar mahal ke bāgh meñ

tahalne lagā. Hāmān pīchhe rah kar Āstar se iltijā karne lagā, “Merī jān bachāen” kyonki use andāzā ho gayā thā ki bādshāh ne mujhe sazā-e-maut dene kā faislā kar liyā hai.

⁸ Jab bādshāh wāpas āyā to kyā dekhtā hai ki Hāmān us sofe par gir gayā hai jis par Āstar tek lagāe baiṭhī hai. Bādshāh garjā, “Kyā yih admī yihī mahāl meṅ mere huzūr malikā kī ismatdarī karnā chāhtā hai?” Jyon hī bādshāh ne yih alfāz kahe mulāzimoṅ ne Hāmān ke muṅh par kaprā dāl diyā. ⁹ Bādshāh kā khwājāsarā Kharbūnāh bol uṭhā, “Hāmān ne apne ghar ke qarīb sūlī taiyār karwāi hai jis kī ūnchāi 75 fuṭ hai. Wuh Mardakī ke lie banwāi gāi hai, us shakhs ke lie jis ne bādshāh kī jān bachāi.” Bādshāh ne hukm diyā, “Hāmān ko us se laṭkā do.”

¹⁰ Chunānche Hāmān ko usī sūlī se laṭkā diyā gayā jo us ne Mardakī ke lie banwāi thī. Tab bādshāh kā ghussā ṭhandā ho gayā.

8

Akhaswerus Yahūdiyōṅ kī Madad Kartā Hai

¹ Usī din Akhaswerus ne Āstar Malikā ko Yahūdiyōṅ ke dushman Hāmān kā ghar de diyā. Phir Mardakī ko bādshāh ke sāmne lāyā gayā, kyonki Āstar ne use batā diyā thā ki wuh merā rishtedār hai. ² Bādshāh ne apnī unglī se wuh angūṭhī utāri jo muhr lagāne ke lie istemāl hotī thī aur jise us ne Hāmān se wāpas le liyā thā. Ab us ne use Mardakī ke hawāle kar diyā. Us waqt Āstar ne use Hāmān kī milkiyat kā nigarān bhī banā diyā.

³ Ek bār phir Āstar bādshāh ke sāmne gir gāi aur ro ro kar iltamās karne lagī, “Jo sharīr mansūbā Hāmān Ajājī ne Yahūdiyōṅ ke khilāf bāndh liyā hai use rok deṅ.” ⁴ Bādshāh ne sone kā apnā asā Āstar kī taraf barhāyā, to wuh uṭh kar us ke sāmne kharī ho gāi. ⁵ Us ne kahā, “Agar bādshāh ko bāt achchhī aur munāsib lage, agar mujhe un kī mehrbāni hāsīl ho aur wuh mujh se khush hoṅ to wuh Hāmān bin Hamadātā Ajājī ke us farmān ko mansūkh karen jis ke mutābiq saltanat ke tamām sūboṅ meṅ rahne wāle Yahūdiyōṅ ko halāk karnā hai. ⁶ Agar merī qaum aur nasl musibat meṅ phaṅs kar halāk ho jāe to main yih kis tarah bardāshṭ karūngī?”

⁷ Tab Akhaswerus ne Āstar aur Mardakī Yahūdī se kahā, “Main ne Āstar ko Hāmān kā ghar de diyā. Use khud main ne Yahūdiyōṅ par hamlā karne kī wajah se phānsī dī hai. ⁸ Lekin jo bhī farmān bādshāh ke nām meṅ sādīr huā hai aur jis par us kī angūṭhī kī muhr lagī hai use mansūkh nahīn kiyā jā saktā. Lekin āp ek aur kām kar sakte haiṅ. Mere nām meṅ ek aur farmān jāri karen jis par merī muhr lagī ho. Use apnī tasallī ke mutābiq yōṅ likheṅ ki Yahūdī mahfūz ho jāeṅ.”

⁹ Usī waqt bādshāh ke muharrir bulāe gae. Tisre mahīne siwān kā 23wān din * thā. Unhoṅ ne Mardakī kī tamām hidāyāt ke mutābiq farmān likh diyā jise Yahūdiyōṅ aur tamām 127 sūboṅ ke gawarnarōṅ, hākimoṅ aur ra'isoṅ ko bhejnā thā. Bhārat se le kar Ethiopiā tak yih farmān har sūbe ke apne tarz-e-tahrīr aur har qaum kī apnī zabān meṅ qalamband thā. Yahūdī qaum ko bhī us ke apne tarz-e-tahrīr aur us kī apnī zabān meṅ farmān mil gayā. ¹⁰ Mardakī ne yih farmān bādshāh ke nām meṅ likh kar us par shāhī muhr lagāi. Phir us ne use shāhī dāk ke tezraṭṭā ghorōṅ par sawār qāsidoṅ ke hawāle kar diyā. Farmān meṅ likhā thā,

* 8:9 25 Jūn.

11 “Bādshāh har shahr ke Yahūdiyon ko apne difā ke lie jamā hone kī ijāzat dete haiñ. Agar mukhtalif qaumon aur sūbon ke dushman un par hamlā karen to Yahūdiyon ko unheñ bāl-bachchon samet tabāh karne aur halāk karke nest-o-nābūd karne kī ijāzat hai. Niz, wuh un kī milkiyat par qabzā kar sakte haiñ. 12 Ek hī din yānī 12weñ mahīne Adār ke 13weñ din † Yahūdiyon ko bādshāh ke tamām sūbon meñ yih kuchh karne kī ijāzat hai.”

13 Har sūbe meñ farmān kī qānūnī tasdiq karnī thī aur har qaum ko is kī khabar pahuñchānī thī tāki muqarrarā din Yahūdī apne dushmanon se intaqām lene ke lie taiyār hoñ. 14 Bādshāh ke hukm par tezrau qāsīd shāhī dāk ke behtarīn ghoron par sawār ho kar chal parē. Farmān kā elān Sosan ke qile meñ bhī huā.

15 Mardakī qirmizī aur safed rang kā shāhī libās, nafis katān aur arghawānī rang kī chādar aur sar par sone kā baṛā tāj pahne hue mahal se niklā. Tab Sosan ke bāshinde nāre lagā lagā kar khusī manāne lage. 16 Yahūdiyon ke lie āb-o-tāb, khusī-o-shādmānī aur izzat-o-jalāl kā zamānā shurū huā. 17 Har sūbe aur har shahr meñ jahān bhī bādshāh kā nayā farmān pahuñch gayā, wahāñ Yahūdiyon ne khusī ke nāre lagā lagā kar ek dūsrē kī ziyāfat kī aur jashn manāyā. Us waqt dūsrī qaumon ke bahut-se log Yahūdī ban gae. Kyonki un par Yahūdiyon kā khauf chhā gayā thā.

9

Yahūdi Badlā Lete Haiñ

1 Phir 12weñ mahīne Adār kā 13wān din * ā gayā jab bādshāh ke farmān par amal karnā thā. Dushmanon ne us din Yahūdiyon par ghālib āne kī ummīd rakhī thī, lekin ab is ke ulaṭ huā, Yahūdī khud un par ghālib āe jo un se nafrat rakhte the. 2 Saltanat ke tamām sūbon meñ wuh apne apne shahron meñ jamā hue tāki un par hamlā karen jo unheñ nuḡsān pahuñchānā chāhte the. Koī un kā muqābalā na kar sakā, kyonki dīgar tamām qaumon ke log un se ḍar gae the. 3 Sāth sāth sūbon ke shurafā, gawarnaron, hākimon aur dīgar shāhī afsaron ne Yahūdiyon kī madad kī, kyonki Mardakī kā khauf un par tāri ho gayā thā, 4 aur darbār meñ us ke ūnche ohde aur us ke baṛhte hue asar-o-rasūkh kī khabar tamām sūbon meñ phail gāi thī.

5 Us din Yahūdiyon ne apne dushmanon ko talwār se mār ḍālā aur halāk karke nest-o-nābūd kar diyā. Jo bhī un se nafrat rakhtā thā us ke sāth unhoñ ne jo jī chāhā sulūk kiyā. 6 Sosan ke qile meñ unhoñ ne 500 ādmiyon ko mār ḍālā, 7-10 nīz Yahūdiyon ke dushman Hāmān ke 10 beṭon ko bhī. Un ke nām Parshandātā, Dalfūn, Aspātā, Porātā, Adaliyāh, Arīdātā, Parmashtā, Arīsī, Arīdī aur Waizātā the. Lekin Yahūdiyon ne un kā māl na lūtā.

11 Usī din bādshāh ko ittalā dī gāi ki Sosan ke qile meñ kitne afrād halāk hue the. 12 Tab us ne Āstar Malikā se kahā, “Sīrī yahāñ Sosan ke qile meñ Yahūdiyon ne Hāmān ke 10 beṭon ke alāwā 500 ādmiyon ko maut ke ghāṭ utār diyā hai. To phir unhoñ ne dīgar sūbon meñ kyā kuchh na kiyā hogā! Ab mujhe batāen, āp mazīd kyā chāhtī haiñ? Wuh āp ko diyā jāegā. Apnī darḱhāst pesh karen, kyonki wuh pūri kī jāegī.” 13 Āstar ne jawāb diyā, “Agar bādshāh ko manzūr ho to Sosan ke Yahūdiyon ko ijāzat dī jāe ki

wuh āj kī tarah kal bhī apne dushmanoñ par hamlā kareñ. Aur Hāmān ke 10 beṭoñ kī lāsheñ sūlī se laṭkāī jāeñ.”

¹⁴ Bādshāh ne ijāzat dī to Sosan meñ is kā elān kiyā gayā. Tab Hāmān ke 10 beṭoñ ko sūlī se laṭkā diyā gayā, ¹⁵ aur agle din yānī mahīne ke 14weñ din † shahr ke Yahūdī dubārā jamā hue. Is bār unhoñ ne 300 ādmīyoñ ko qatl kiyā. Lekin unhoñ ne kisi kā māl na lūṭā.

¹⁶⁻¹⁷ Saltanat ke sūboñ ke bāqī Yahūdī bhī mahīne ke 13weñ din ‡ apne difā ke lie jamā hue the. Unhoñ ne 75,000 dushmanoñ ko qatl kiyā lekin kisi kā māl na lūṭā thā. Ab wuh dubārā chain kā sāns le kar ārām se zindagī guzār sakte the. Agle din unhoñ ne ek dūsre kī ziyāfat karke ḡhushī kā baṛā jashn manāyā. ¹⁸ Sosan ke Yahūdiyoñ ne mahīne ke 13weñ aur 14weñ din jamā ho kar apne dushmanoñ par hamlā kiyā thā, is lie unhoñ ne 15weñ din ḡhushī kā baṛā jashn manāyā. ¹⁹ Yihī wajah hai ki dehāt aur khule shahroñ meñ rahne wāle Yahūdī āj tak 12weñ mahīne ke 14weñ din § jashn manāte hue ek dūsre kī ziyāfat karte aur ek dūsre ko tohfe dete haiñ.

Īd-e-Pūrīm kī Ibtidā

²⁰ Jo kuchh us waqt huā thā use Mardakī ne qalamband kar diyā. Sāth sāth us ne Fārsī saltanat ke qarībī aur dūr-darāz ke tamām sūboñ meñ ābād Yahūdiyoñ ko khat likh diē ²¹ jin meñ us ne elān kiyā, “Ab se sālānā Adār mahīne ke 14weñ aur 15weñ din jashn manānā hai. ²² ḡhushī manāte hue ek dūsre kī ziyāfat karnā, ek dūsre ko tohfe denā aur ḡharīboñ meñ ḡhairāt taqāsīm karnā, kyonki in dinon ke daurān āp ko apne dushmanoñ se sukūn hāsīl huā hai, āp kā dukh sukh meñ aur āp kā mātām shādmānī meñ badal gayā.”

²³ Mardakī kī in hidāyat ke mutābiq in do dinon kā jashn dastūr ban gayā.

²⁴⁻²⁶ Īd kā nām ‘Pūrīm’ par gayā, kyonki jab Yahūdiyoñ kā dushman Hāmān bin Hammadātā Ajāji un sab ko halāk karne kā mansūbā bāndh rahā thā to us ne Yahūdiyoñ ko mārne kā sab se mubārak din mālūm karne ke lie qurā banām pūr dāl diyā. Jab Akhaswerus ko sab kuchh mālūm huā to us ne hukm diyā ki Hāmān ko wuh sazā dī jāe jis kī taiyāriyān us ne Yahūdiyoñ ke lie kī thīñ. Tab use us ke beṭoñ samet phānsī se laṭkāyā gayā.

Chūnki Yahūdī is tajrabe se guzare the aur Mardakī ne hidāyat dī thī ²⁷ is lie wuh muttāfiq hue ki ham sālānā isī waqt yih do din ain hidāyat ke mutābiq manāenge. Yih dastūr na sirf hamārā farz hai, balki hamārī aulād aur un ḡhairiyahūdiyoñ kā bhī jo Yahūdī mazhab meñ sharīk ho jāenge. ²⁸ Lāzim hai ki jo kuchh huā hai har nasl aur har ḡhāndān use yād karke manātā rahe, ḡhāh wuh kisi bhī sūbe yā shahr meñ kyon na ho. Zarūrī hai ki Yahūdī Pūrīm kī Īd manāne kā dastūr kabhī na bhūleñ, ki us kī yād un kī aulād meñ se kabhī bhī miṭ na jāe.

²⁹ Malikā Āstar bint Abīḡhail aur Mardakī Yahūdī ne pūre iḡhtiyār ke sāth Pūrīm kī Īd ke bāre meñ ek aur ḡhat likh diyā tāki us kī tasdīq ho jāe. ³⁰ Yih ḡhat Fārsī saltanat ke 127 sūboñ meñ ābād tamām Yahūdiyoñ ko bhejā gayā. Salāmatī kī duā aur apnī wafādārī kā izhār karne ke bād ³¹ malikā aur Mardakī ne unheñ dubārā hidāyat kī, “Jis tarah ham ne farmāyā hai, yih Īd lāziman muta’ayyin auqāt ke ain mutābiq manānī hai.

Ise manāne ke lie yon muttafiḡ ho jāeñ jis tarah āp ne apne aur apnī aulād ke lie rozā rakhne aur mātam karne ke din muḡarrar kie haiñ.”³² Apne is farmān se Āstar ne Pūrīm kī Īd aur use manāne ke qawāyd kī tasdīq kī, aur yih tāriḡhī kitāb meñ darj kiyā gayā.

10

Mardakī Apnī Qaum kā Sahārā Banā Rahtā Hai

¹ Bādshāh ne pūrī saltanat ke tamām mamālik par sāhili ilāqon tak ṭaiks lagāyā. ² Us kī tamām zabardast kāmyābiyon kā bayān ‘Shāhān-e-Mādī-o-Fāras kī Tārīḡh’ kī kitāb meñ kiyā gayā hai. Wahāñ is kā bhī pūrā zikr hai ki us ne Mardakī ko kis ūnche ohde par fāyz kiyā thā. ³ Mardakī bādshāh ke bād saltanat kā sab se ālā afsar thā. Yahūdiyon meñ wuh muazzaz thā, aur wuh us kī baṛī qadar karte the, kyonki wuh apnī qaum kī bahbūdī kā tālib rahtā aur tamām Yahūdiyon ke haq meñ bāt kartā thā.

Ayyüb

Ayyüb kī Dīndārī

¹ Mul-k-e-Ūz meñ ek be'ilzām ādmī rahtā thā jis kā nām Ayyüb thā. Wuh sidhī rāh par chaltā, Allāh kā khauf māntā aur har burāī se dūr rahtā thā. ² Us ke sāt beṭe aur tīn beṭiyān paidā huīn. ³ Sāth sāth us ke bahut māl-maweshī the: 7,000 bheṛ-bakriyān, 3,000 ūṅṭ, bailoñ kī 500 joṛiyān aur 500 gadhiyān. Us ke beshumār naukar-naukarāniyān bhī the. Gharz mashriq ke tamām bāshindoñ meñ is ādmī kī haisiyat sab se baṛī thī.

⁴ Us ke beṭoñ kā dastūr thā ki bārī bārī apne gharoñ meñ ziyāfat karen. Is ke lie wuh apnī tīn bahnoñ ko bhī apne sāth khāne aur pīne kī dāwat dete the. ⁵ Har dafā jab ziyāfat ke dīn ikhtitām tak pahuñchte to Ayyüb apne bachchoñ ko bulā kar unheñ pāk-sāf kar detā aur subah-sawere uṭh kar har ek ke lie bhasm hone wālī ek ek qurbānī pesh kartā. Kyōñki wuh kahtā thā, “Ho saktā hai mere bachchoñ ne gunāh karke dil meñ Allāh par lānat kī ho.” Chunanāche Ayyüb har ziyāfat ke bād aisā hī kartā thā.

Ayyüb ke Kirdār par Ilzām

⁶ Ek dīn farishte * apne āp ko Rab ke huzūr pesh karne āe. Iblīs bhī un ke darmiyān maujūd thā. ⁷ Rab ne Iblīs se pūchhā, “Tū kahān se āyā hai?” Iblīs ne jawāb diyā, “Main duniyā meñ idhar-udhar ghūmtā-phirtā rahā.”

⁸ Rab bolā, “Kyā tū ne mere bande Ayyüb par tawajjuh dī? Duniyā meñ us jaisā koī aur nahīn. Kyōñki wuh be'ilzām hai, wuh sidhī rāh par chaltā, Allāh kā khauf māntā aur har burāī se dūr rahtā hai.”

⁹ Iblīs ne Rab ko jawāb diyā, “Beshak, lekin kyā Ayyüb yoñ hī Allāh kā khauf māntā hai? ¹⁰ Tū ne to us ke, us ke gharāne ke aur us kī tamām milkiyat ke irdgird hifāzati bār lagāī hai. Aur jo kuchh us ke hāth ne kiyā us par tū ne barkat dī, natīje meñ us kī bheṛ-bakriyān aur gāy-bail pūre mulk meñ phail gae haiñ. ¹¹ Lekin wuh kyā karegā agar tū apnā hāth zarā baṛhā kar sab kuchh tabāh kare jo use hāsil hai. Tab wuh tere muñh par hī tujh par lānat karegā.”

¹² Rab ne Iblīs se kahā, “Thīk hai, jo kuchh bhī us kā hai wuh tere hāth meñ hai. Lekin us ke badān ko hāth na lagānā.” Iblīs Rab ke huzūr se chalā gaya.

¹³ Ek dīn Ayyüb ke beṭe-beṭiyān māmūl ke mutābiq ziyāfat kar rahe the. Wuh baṛe bhāī ke ghar meñ khānā khā rahe aur mai pī rahe the. ¹⁴ Achānak ek qāsid Ayyüb ke pās pahuñch kar kahne lagā, “Bail khet meñ hal chalā rahe the aur gadhiyān sāth wālī zamīn par char rahī thīñ ¹⁵ ki Sabā ke logoñ ne ham par hamlā karke sab kuchh chhīn liyā. Unhoñ ne tamām mulāzimoñ ko talwār se mār ḍalā, sirf main hī āp ko yih batāne ke lie bach niklā huñ.”

¹⁶ Wuh abhī bāt kar hī rahā thā ki ek aur qāsid pahuñchā jis ne ittalā dī, “Allāh kī āg ne āsmān se gir kar āp kī tamām bheṛ-bakriyoñ aur mulāzimoñ ko bhasm kar diyā. Sirf main hī āp ko yih batāne ke lie bach niklā huñ.”

* 1:6 Lafzī tarjumā: Allāh ke farzand.

¹⁷ Wuh abhī bāt kar hī rahā thā ki tīsrā qāsīd pahuñchā. Wuh bolā, “Bābal ke Kasdiyōñ ne tīn gurohoñ meñ taqsīm ho kar hamāre ūñtoñ par hamlā kiyā aur sab kuchh chhīn liyā. Tamām mulāzimoñ ko unhoñ ne talwār se mār dālā, sirf mainī hī āp ko yih batāne ke lie bach niklā hūñ.”

¹⁸ Wuh abhī bāt kar hī rahā thā ki chauthā qāsīd pahuñchā. Us ne kahā, “Āp ke beṭe-beṭiyāñ apne baṛe bhāi ke ghar meñ khānā khā rahe aur mai pī rahe the ¹⁹ ki achānak registān kī jānīb se ek zordār āndhī āi jo ghar ke chāroñ konoñ se yoñ ṭakrāi ki wuh jawānoñ par gir paṛā. Sab ke sab halāk ho gae. Sirf mainī hī āp ko yih batāne ke lie bach niklā hūñ.”

²⁰ Yih sab kuchh sun kar Ayyüb uṭhā. Apnā libās phār kar us ne apne sar ke bāl mundwāe. Phir us ne zamīn par gir kar aundhe muñh Rab ko sijdā kiyā. ²¹ Wuh bolā, “Mainī nangī hālat meñ māñ ke peṭ se niklā aur nangī hālat meñ kūch kar jāūngā. Rab ne diyā, Rab ne liyā, Rab kā nām mubārak ho!”

²² Is sāre muāmale meñ Ayyüb ne na gunāh kiyā, na Allāh ke bāre meñ kufṛ bakā.

2

Ayyüb par Bīmārī kā Hamlā

¹ Ek din farishte * dubārā apne āp ko Rab ke huzūr pesh karne āe. Iblīs bhī un ke darmiyān maujūd thā. ² Rab ne Iblīs se pūchhā, “Tū kahāñ se āyā hai?” Iblīs ne jawāb diyā, “Mainī duniyā meñ idhar-udhar ghūmtā-phirtā rahā.” ³ Rab bolā, “Kyā tū ne mere bande Ayyüb par tawajjuh dī? Zamīn par us jaisā koī aur nahīñ. Wuh be’ilzām hai, wuh sidhī rāh par chaltā, Allāh kā khauf māntā aur har burāi se dūr rahtā hai. Abhī tak wuh apne be’ilzām kirdār par qāym hai hālāñki tū ne mujhe use bilāwajah tabāh karne par uksāyā.”

⁴ Iblīs ne jawāb diyā, “Khāl kā badlā khāl hī hotā hai! Insān apnī jān ko bachāne ke lie apnā sab kuchh de detā hai. ⁵ Lekin wuh kyā karegā agar tū apnā hāth zarā baṛhā kar us kā jism † chhū de? Tab wuh tere muñh par hī tujh par lānat karegā.”

⁶ Rab ne Iblīs se kahā, “Ṭhik hai, wuh tere hāth meñ hai. Lekin us kī jān ko mat chhernā.” ⁷ Iblīs Rab ke huzūr se chalā gayā aur Ayyüb ko satāne lagā. Chāñd se le kar talwe tak Ayyüb ke pūre jism par badtarīn qism ke phoṛe nikal āe. ⁸ Tab Ayyüb rākh meñ baiṭh gayā aur ṭhikre se apnī jild ko khurachne lagā.

⁹ Us kī bīwī bolī, “Kyā tū ab tak apne be’ilzām kirdār par qāym hai? Allāh par lānat karke dam chhoṛ de!” ¹⁰ Lekin us ne jawāb diyā, “Tū ahmaq aurat ki-si bāteñ kar rahī hai. Allāh kī taraf se bhalāi to ham qabūl karte haiñ, to kyā munāsīb nahīñ ki us ke hāth se musibat bhī qabūl karen?” Is sāre muāmale meñ Ayyüb ne apne muñh se gunāh na kiyā.

Ayyüb ke Tīn Dost

¹¹ Ayyüb ke tīn dost the. Un ke nām Ilīfaz Temānī, Bildad Sūkhī aur Zūfar Nāmātī the. Jab unheñ ittalā milī ki Ayyüb par yih tamām āfat ā gaī hai to har ek apne ghar se rawānā huā. Unhoñ ne mil kar faislā kiyā ki ikāṭhe afsos karne aur Ayyüb ko tasallī dene jāenge. ¹² Jab unhoñ ne dūr se apnī nazar uṭhā kar Ayyüb ko dekhā to us kī itnī burī hālat thi

* **2:1** Lafzī tarjumā: Allāh ke farzand. † **2:5** Lafzī tarjumā: gosht-post aur haḍḍiyāñ.

ki wuh pahchānā nahīn jātā thā. Tab wuh zār-o-qatār rone lage. Apne kapre phār kar unhoñ ne apne saron par khāk dālī. ¹³ Phir wuh us ke sāth zamīn par baiṭh gae. Sāt din aur sāt rāt wuh isi hālat meñ rahe. Is pūre arse meñ unhoñ ne Ayyūb se ek bhī bāt na kī, kyonki unhoñ ne dekhā ki wuh shadīd dard kā shikār hai.

3

Ayyūb kī Āh-o-Zārī

¹ Tab Ayyūb bol uṭhā aur apne janm din par lānat karne lagā. ² Us ne kahā,

³ “Wuh din miṭ jāe jab maiñ ne janm liyā, wuh rāt jis ne kahā, ‘Peṭ meñ larḳā paidā huā hai!’ ⁴ Wuh din andherā hī andherā ho jāe, ek kiran bhī use raushan na kare. Allāh bhī jo bulandiyon par hai us kā khayāl na kare. ⁵ Tārīkī aur ghanā andherā us par qabzā kare, kāle kāle bādal us par chhāe raheñ, hāñ wuh raushnī se mahrūm ho kar saḳht dahshatzadā ho jāe. ⁶ Ghanā andherā us rāt ko chhīn le jab maiñ māñ ke peṭ meñ paidā huā. Use na sāl, na kisī mahīne ke dinoñ meñ shumār kiyā jāe. ⁷ Wuh rāt bāñjh rahe, us meñ khushī kā nārā na lagāyā jāe. ⁸ Jo dinoñ par lānat bhejte aur Liwiyātān azhdahe ko tahrik meñ lāne ke qābil hote haiñ wuhī us rāt par lānat kareñ. ⁹ Us rāt ke dhundalke meñ ṭimṭimāne wāle sitāre bujh jāeñ, fajr kā intazār karnā befāyā hī rahe balkī wuh rāt tulū-e-subah kī palakeñ * bhī na dekhe. ¹⁰ Kyonki us ne merī māñ ko mujhe janm dene se na rokā, warnā yih tamām musibat merī āñkhoñ se chhupi rahtī.

¹¹ Maiñ paidāish ke waqt kyon mar na gayā, māñ ke peṭ se nikalte waqt jāñ kyon na de dī? ¹² Māñ ke ghuṭnoñ ne mujhe khushāmdīd kyon kahā, us kī chhātiyon ne mujhe dūdh kyon pilāyā? ¹³ Agar yih na hotā to is waqt maiñ sukūn se leṭā rahtā, ārām se soyā hotā. ¹⁴ Maiñ unḥīn ke sāth hotā jo pahle bādshāh aur duniyā ke mushīr the, jinhoñ ne khandarāt az sar-e-nau tāmīr kie. ¹⁵ Maiñ un ke sāth hotā jo pahle hukmrān the aur apne gharoñ ko sone-chāñdī se bhar lete the. ¹⁶ Mujhe zāe ho jāne wāle bachche kī tarah kyon na zamīn meñ dabā diyā gayā? Mujhe us bachche kī tarah kyon na dafnāyā gayā jis ne kabhī raushnī na dekhi? ¹⁷ Us jagah bedīn apnī belagām harkaton se bāz āte aur wuh ārām karte haiñ jo tag-o-dau karte karte thak gae the. ¹⁸ Wahāñ qaidī itmīnān se rahte haiñ, unheñ us zālīm kī āwāz nahīñ sunanī partī jo unheñ jīte-jī hāñktā rahā. ¹⁹ Us jagah chhoṭe aur bāpe sab barābar hote haiñ, ghulām apne mālik se āzād rahtā hai.

²⁰ Allāh musibatzadon ko raushnī aur shikastādilon ko zindagī kyon atā kartā hai? ²¹ Wuh to maut ke intazār meñ rahte haiñ lekin befāyā. Wuh khod khod kar use yon talāsh karte haiñ jis tarah kisī poshidā khazāne ko. ²² Agar unheñ qabr nasīb ho to wuh bāgh bāgh ho kar jashn manāte haiñ. ²³ Allāh us ko zindā kyon rakhtā jis kī nazaron se rāstā ojal ho gayā hai aur jis ke chāron taraf us ne bār lagāī hai. ²⁴ Kyonki jab mujhe roṭī khāñī hai to hāy hāy kartā hūñ, merī āheñ pāñī kī tarah muñh se phūṭ nikalti haiñ. ²⁵ Jis chīz se maiñ dārtā thā wuh mujh par āī, jis se maiñ khauf khātā thā us se merā wāstā parā. ²⁶ Na mujhe itmīnān huā, na sukūn yā ārām balkī mujh par bechāñī ghālib āī.”

* **3:9** Palakoñ se murād pahli kirneñ hai.

4

Ilfaz kã Etirãz: Insãn Allãh ke Huzũr Rãst Nahĩn Ţahar Saktã

1 Yih kuchh sun kar Ilfaz Temãnĩ ne jawãb diyã,

2 “Kyã tujh se bãt karne kã koĩ faydã hai? Tũ to yih bardãshť nahĩn kar saktã. Lekin dũsrĩ taraf kaun apne alfãz rok saktã hai? 3 Zarã soch le, tũ ne kũhod bahutoñ ko tarbiyat dĩ, kãĩ logoñ ke thakemãnde hãthoñ ko taqwiyyat dĩ hai. 4 Tere alfãz ne Ţokar khãne wãle ko dubãrã kharã kiyã, đagmagãte hue ghũtne tũ ne mazbũt kie. 5 Lekin ab jab musibat tujh par ã gãĩ to tũ use bardãshť nahĩn kar saktã, ab jab kũhod us kĩ zad meñ ã gayã to tere roñgte kharẽ ho gae haiñ. 6 Kyã terã etamãd is par munhasir nahĩn hai ki tũ Allãh kã kũhauf mãne, terĩ ummid is par nahĩn ki tũ be’ilzãm rãhoñ par chale?

7 Soch le, kyã kabhĩ koĩ begunãh halãk huã hai? Hargiz nahĩn! Jo sidhĩ rãh par chalte haiñ wuh kabhĩ rũ-e-zamĩn par se miŢ nahĩn gae. 8 Jahãn tak main ne dekhã, jo nãinsãfi kã hal chalãe aur nuqsãn kã biŢ boe wuh is kĩ fasal kãttã hai. 9 Aise log Allãh kĩ ek phũnk se tabãh, us ke qahr ke ek jhonke se halãk ho jãte haiñ. 10 Sherbabar kĩ dahãren kũhamosh ho gãĩn, jawãn sher ke dãnt jhar gae haiñ. 11 Shikãr na milne kĩ wajah se sher halãk ho jãtã aur shernĩ ke bachche parãgandã ho jãte haiñ.

12 Ek bãr ek bãt chorĩ-chhupe mere pãs pahuñchĩ, us ke chand alfãz mere kãn tak pahuñch gae. 13 Rãt ko aisĩ royãeñ pesh ãĩn jo us waqt dekhĩ jãtĩ haiñ jab insãn gahrĩ nĩnd soyã hotã hai. In se mainĩ pareshãnkun khayãlãt meñ muhtalã huã. 14 Mujh par dahshat aur thartharãhaŢ ghãlib ãĩ, merĩ tamãm hađđiyãñ laraz uŢhĩn. 15 Phir mere chehre ke sãmne se hawã kã jhonkã guzar gayã aur mere tamãm roñgte kharẽ ho gae. 16 Ek hastĩ mere sãmne kharĩ huĩ jise mainĩ pahchan na sakã, ek shakl merĩ ãñkhoñ ke sãmne dikhãĩ dĩ. Kũhãmoshĩ thĩ, phir ek ãwãz ne farmãyã, 17 “Kyã insãn Allãh ke huzũr rãstbãz Ţahar saktã hai, kyã insãn apne Kũhãliq ke sãmne pãk-sãf Ţahar saktã hai?” 18 Dekh, Allãh apne kũhãdimoñ par bharosã nahĩn kartã, apne farishtoñ ko wuh ahmaq thahrãtã hai. 19 To phir wuh insãn par kyoñ bharosã rakhe jo miŢĩ ke ghar meñ rahtã, aise makãn meñ jis kĩ buniyãd kũhak par hĩ rakhĩ gãĩ hai. Use patange kĩ tarah kuchlã jãtã hai. 20 Subah ko wuh zindã hai lekin shãm tak pãsh pãsh ho jãtã, abad tak halãk ho jãtã hai, aur koĩ bhĩ dhyan nahĩn detã. 21 Us ke kũhaime ke rasse đhĩle karo to wuh hikmat hãsil kie bağhair intaqãl kar jãtã hai.

5

Allãh kĩ Tadĩb Taslĩm Kar

1 Beshak ãwãz de, lekin kaun jawãb degã? Koĩ nahĩn! Muqaddasĩn meñ se tũ kis kĩ taraf rujũ kar saktã hai? 2 Kyoñki ahmaq kĩ ranjidagĩ use mãr đãltĩ, sãdãlauh kĩ sargarmĩ use maut ke ghãŢ utãr detĩ hai. 3 Mainĩ ne kũhod ek ahmaq ko jaŢ pakãrte dekhã, lekin mainĩ ne fauran hĩ us ke ghar par lãnat bhejĩ. 4 Us ke farzand najãt se dũr rahte. Unheñ shahr ke darwãze meñ raundã jãtã hai, aur bachãne walã koĩ nahĩn. 5 Bhũke us kĩ fasal khã jãte, kãñtedãr bãroñ meñ mahfũz mãl bhĩ chhĩn lete haiñ. Pyãse afrãd hãñpte hue us kĩ daulat ke piçhe paŢ jãte haiñ. 6 Kyoñki burãĩ kũhak se nahĩn nikaltĩ aur dukh-dard miŢĩ se nahĩn phũttã 7 balki insãn kũhod is kã

bāis hai, dukh-dard us kī wirāsat meñ hī pāyā jātā hai. Yih itnā yaqīnī hai jitnā yih kī āg kī chingāriyāñ ūpar kī taraf ur̄tī haiñ.

⁸ Lekin agar maiñ terī jagah hotā to Allāh se dariyāft kartā, use hī apnā muāmālā pesh kartā. ⁹ Wuhī itne azīm kām kartā hai ki koī un kī tah tak nahīñ pahuñch saktā, itne mojize ki koī unheñ gin nahīñ saktā. ¹⁰ Wuhī rū-e-zamīn ko bārish atā kartā, khule maidān par pānī barsā detā hai. ¹¹ Psthālōñ ko wuh sarfarāz kartā aur mātam karne wālōñ ko uṭhā kar mahfūz maqām par rakh detā hai. ¹² Wuh chālakoñ ke mansūbe toṛ detā hai tāki un ke hāth nākām raheñ. ¹³ Wuh dānishmandoñ ko un kī apnī chālākī ke phande meñ phaṅsā detā hai to hoshiyāroñ kī sāsishiñ achānak hī khatm ho jātī haiñ. ¹⁴ Din ke waqt un par andherā chhā jātā, aur dopahar ke waqt bhī wuh ṭaṭol ṭaṭol kar phirte haiñ. ¹⁵ Allāh zarūratmandoñ ko un ke muñh kī talwār aur zabardast ke qabze se bachā letā hai. ¹⁶ Yoñ psthālōñ ko ummid dī jātī aur nāinsāfi kā muñh band kiyā jātā hai.

¹⁷ Mubārak hai wuh insān jis kī malāmat Allāh kartā hai! Chunāñche Qādir-e-mutlaq kī tādīb ko haqīr na jān. ¹⁸ Kyoñki wuh zaḥmī kartā lekin marham-paṭṭī bhī lagā detā hai, wuh zarb lagātā lekin apne hāthoñ se shifā bhī baḥshtā hai. ¹⁹ Wuh tujhe chhih musibatoñ se chhurāegā, aur agar is ke bād bhī koī āe to tujhe nuqsān nahīñ pahuñchegā. ²⁰ Agar kāl paṛe to wuh fidyā de kar tujhe maut se bachāegā, jang meñ tujhe talwār kī zad meñ āne nahīñ degā. ²¹ Tū zabān ke koṛoñ se mahfūz rahegā, aur jab tabāhī āe to ḍarne kī zarūrat nahīñ hogī. ²² Tū tabāhī aur kāl kī hañsī urāegā, zamīn ke wahshī jānwaroñ se khauf nahīñ khāegā. ²³ Kyoñki terā khule maidān ke pattharoñ ke sāth ahd hogā, is lie us ke janglī jānwar tere sāth salāmatī se zindagī guzāreñge. ²⁴ Tū jān legā ki terā khaimā mahfūz hai. Jab tū apne ghar kā muāynā kare to mālūm hogā ki kuchh gum nahīñ huā. ²⁵ Tū dekhgā ki terī aulād baṛhtī jāegī, tere farzand zamīn par ghās kī tarah phailte jāeñge. ²⁶ Tū waqt par jamāshudā pūloñ kī tarah umrasidā ho kar qabr meñ utregā.

²⁷ Ham ne taḥqīq karke mālūm kiyā hai ki aisā hī hai. Chunāñche hamārī bāt sun kar use apnā le!”

6

Ayyüb kā Jawāb: Sābit Karo Kī Mujh se Kyā Ghaltī Huī Hai

¹ Tab Ayyüb ne jawāb de kar kahā,

² “Kāsh merī ranjīdagī kā wazn kiyā jā sake aur merī musibat tarāzū meñ toli jā sake! ³ Kyoñki wuh samundar kī ret se zyādā bhāri ho gai hai. Isī lie merī bāteñ betukī-sī lag rahī haiñ. ⁴ Kyoñki Qādir-e-mutlaq ke tīr mujh meñ gaṛ gae haiñ, merī rūh un kā zahr pī rahī hai. Hāñ, Allāh ke haulnāk hamle mere khilāf saf-ārā haiñ. ⁵ Kyā janglī gadhā ḍhīnchūñ ḍhīnchūñ kartā hai jab use ghās dastyāb ho? Yā kyā bail ḍakrātā hai jab use chārā hāsīl ho? ⁶ Kyā phīkā khānā namak ke baḡhair khāyā jātā, yā aṅde kī safedi * meñ zāyqā hai? ⁷ Aisī chīz ko maiñ chhūtā bhī nahīñ, aisī kḥurāk se mujhe ghīn hī ātī hai.

⁸ Kāsh merī guzārish pūri ho jāe, Allāh merī ārzū pūri kare! ⁹ Kāsh wuh mujhe kuchal dene ke lie taiyār ho jāe, wuh apnā hāth baṛhā kar mujhe halāk kare. ¹⁰ Phir mujhe kam az kam tasallī hotī balkī maiñ mustaqīl

* 6:6 Yā khatmī kā ras.

dard ke märe pech-o-tāb khāne ke bāwujūd khushī manātā ki mainē ne quddūs Khudā ke farmānoñ kā inkār nahīn kiyā.

¹¹ Merī itnī tāqat nahīn ki mazid intazār karūn, merā kyā achchhā anjām hai ki sabar karūn? ¹² Kyā mainē pattharon jaisā tāqatwar hūn? Kyā merā jism pītal jaisā mazbūt hai? ¹³ Nahīn, mujh se har sahārā chhīn liyā gayā hai, mere sāth aisā sulūk huā hai ki kāmyābī kā imkān hī nahīn rahā.

¹⁴ Jo apne dost par mehrbānī karne se inkār kare wuh Allāh kā khauf tark kartā hai. ¹⁵ Mere bhāiyōn ne wādī kī un nadiyōn jaisī bewafāi kī hai jo barsāt ke mausam meñ apne kināron se bāhar ā jātī haiñ. ¹⁶ Us waqt wuh barf se bhar kar gadli ho jātī haiñ, ¹⁷ lekin urūj tak pahuñchte hī wuh sūkh jātī, taptī garmī meñ ojhal ho jātī haiñ. ¹⁸ Tab qāfile apnī rāhoñ se haṭ jāte haiñ tāki pānī mil jāe, lekin befāyda. Wuh registān meñ pahuñch kar tabāh ho jāte haiñ. ¹⁹ Taimā ke qāfile is pānī kī talāsh meñ rahte, Sabā ke safr karne wāle tājir us par ummīd rakhte haiñ, ²⁰ lekin besūd. Jis par unhoñ ne etamād kiyā wuh unheñ māyūs kar detā hai. Jab wahāñ pahuñchte haiñ to sharmīndā ho jāte haiñ.

²¹ Tum bhī itne hī bekār sābit hue ho. Tum haulnāk bāt dekh kar dahshatzadā ho gae ho. ²² Kyā mainē ne kahā, ‘Mujhe tohfā de do, apnī dault meñ se merī khātir rishwat do, ²³ mujhe dushman ke hāth se chhuṛāo, fidyā de kar zālīm ke qabze se bachāo’?

²⁴ Mujhe sāf hidāyat do to mainē mān kar khāmosh ho jāūngā. Mujhe batāo ki kis bāt meñ mujh se ghaltī huī hai. ²⁵ Sidhī rāh kī bāteñ kitnī taklīfdeh ho saktī haiñ! Lekin tumhārī malāmat se mujhe kis qism kī tarbiyat hāsīl hogī? ²⁶ Kyā tum samajhte ho ki khālī alfāz muāmale ko hal karenge, go tum māyūsi meñ mubtalā admi kī bāt nazarandāz karte ho? ²⁷ Kyā tum yatīm ke lie bhī qurā dālte, apne dost ke lie bhī saudābāzī karte ho?

²⁸ Lekin ab khud faislā karo, mujh par nazar dāl kar soch lo. Allāh kī qasam, mainē tumhāre rūbarū jhūṭ nahīn boltā. ²⁹ Apnī ghaltī taslīm karo tāki nāinsāfi na ho. Apnī ghaltī mān lo, kyoñki ab tak mainē haq par hūn. ³⁰ Kyā merī zabān jhūṭ boltī hai? Kyā mainē farebdeh bāteñ pahchān nahīn saktā?

7

Allāh Mujhe Kyoñ Nahīn Chhortā?

¹ Insān duniyā meñ saḡht khidmat karne par majbūr hotā hai, jīte-jī wuh mazdūr ki-sī zindagī guzartā hai. ² Ghulām kī tarah wuh shām ke sāy kā ārzūmand hotā, mazdūr kī tarah mazdūrī ke intazār meñ rahtā hai. ³ Mujhe bhī bemānī mahīne aur musibat kī rāteñ nasīb huī haiñ. ⁴ Jab bistar par let jātā to sochtā hūn ki kab uṭh saktā hūn? Lekin lagtā hai ki rāt kabhī khatm nahīn hogī, aur mainē fajr tak bechainī se karwaṭeñ badaltā rahtā hūn. ⁵ Mere jism kī har jagah kīre aur khurand phail gae haiñ, merī sukaṛī huī jild meñ pīp paṛ gai hai. ⁶ Mere din jūlāhe kī nāl * se kahīñ zyādā tezī se guzar gae haiñ. Wuh apne anjām tak pahuñch gae haiñ, dhāgā khatm ho gayā hai.

⁷ Ai Allāh, khayāl rakh ki merī zindagī dam-bhar kī hī hai! Merī ānkheñ āindā kabhī khushhālī nahīn dekheñgī. ⁸ Jo mujhe is waqt dekhe wuh āindā mujhe nahīn dekhegā. Tū merī taraf dekhegā, lekin mainē hūngā

* 7:6 Yāni shaṭal.

nahīn. ⁹ Jis tarah bādāl ojhal ho kar khatm ho jātā hai usī tarah Pātāl meñ utarne wālā wāpas nahīn ātā. ¹⁰ Wuh dubārā apne ghar wāpas nahīn āegā, aur us kā maqām use nahīn jāntā.

¹¹ Chunānche maiñ wuh kuchh rok nahīn saktā jo mere muñh se nikalnā chāhtā hai. Maiñ ranjīdā hālat meñ bāt karūnga, apne dil kī talkhī kā izhār karke āh-o-zārī karūnga. ¹² Ai Allāh, kyā maiñ samundar yā samundarī azhdahā hūn ki tū ne mujhe nazarband kar rakhā hai? ¹³ Jab maiñ kahtā hūn, ‘Merā bistar mujhe tasallī de, sone se merā gham halkā ho jāe’ ¹⁴ to tū mujhe haulnāk khāboñ se himmat hārne detā, royāoñ se mujhe dahshat khūlātā hai. ¹⁵ Merī itnī burī hālat ho gai hai ki sochtā hūn, kāsh koi merā galā ghūñṭ kar mujhe mār dāle, kāsh maiñ zindā na rahūn balki dam chhoṛūn. ¹⁶ Maiñ ne zindagī ko radd kar diyā hai, ab maiñ zyādā der tak zindā nahīn rahūngā. Mujhe chhoṛ, kyonkī mere din dam-bhar ke hī haiñ.

¹⁷ Insān kyā hai ki tū us kī itnī qadar kare, us par itnā dhyān de? ¹⁸ Wuh itnā aham to nahīn hai ki tū har subah us kā muāynā kare, har lamhā us kī jāñch-partāl kare. ¹⁹ Kyā tū mujhe takne se kabhī nahīn bāz āegā? Kyā tū mujhe itnā sukūn bhī nahīn degā ki pal-bhar ke lie thūk niglūn? ²⁰ Ai insān ke pahredār, agar mujh se ghalti huī bhī to is se maiñ ne terā kyā nuqsān kiyā? Tū ne mujhe apne ghazab kā nishānā kyon banāyā? Maiñ tere lie bojh kyon ban gayā hūn? ²¹ Tū merā jurm muāf kyon nahīn kartā, merā qusūr darguzar kyon nahīn kartā? Kyonki jald hī maiñ khāk ho jāūngā. Agar tū mujhe talāsh bhī kare to nahīn milūngā, kyonki maiñ hūngā nahīn.”

8

Bildad kā Jawāb: Apne Gunāh se Taubā Kar!

¹ Tab Bildad Sūkhī ne jawāb de kar kahā,

² “Tū kab tak is qism kī bāteñ karegā? Kab tak tere muñh se āndhī ke jhoñke nikleñge? ³ Kyā Allāh insāf kā khūn kar saktā, kyā Qādir-e-mutlaq rāstī ko āge pīchhe kar saktā hai? ⁴ Tere beṭoñ ne us kā gunāh kiyā hai, is lie us ne unheñ un ke jurm ke qabze meñ chhoṛ diyā. ⁵ Ab tere lie lāzīm hai ki tū Allāh kā tālib ho aur Qādir-e-mutlaq se iltijā kare, ⁶ ki tū pāk ho aur sīdhī rāh par chale. Phir wuh ab bhī terī khātīr josh meñ ā kar terī rāstbāzī kī sukūnatgāh ko bahāl karegā. ⁷ Tab terā mustaqbil nihāyat azīm hogā, khāh terī ibūdāi hālat kitnī past kyon na ho.

⁸ Guzashtā nasl se zarā pūchh le, us par dhyān de jo un ke bāpdādā ne taḥqīqāt ke bād mālūm kiyā. ⁹ Kyonki ham khud kal hī paidā hue aur kuchh nahīn jānte, zamīn par hamāre din sāy jaise ārizī haiñ. ¹⁰ Lekin yih tujhe tālim de kar bāt batā sakte haiñ, yih tujhe apne dil meñ jamāshudā ilm pesh kar sakte haiñ. ¹¹ Kyā ābī narsal wahāñ ugtā hai jahāñ daldal nahīñ? Kyā sarkanḍā wahāñ phaltā-phūltā hai jahāñ pānī nahīñ? ¹² Us kī koñpleñ abhī nikal rahī haiñ aur use toṛā nahīñ gayā ki agar pānī na mile to bāqī hariyālī se pahle hī sūkh jātā hai. ¹³ Yih hai un kā anjām jo Allāh ko bhūl jāte haiñ, isī tarah bedīn kī ummīd jāti rahti hai. ¹⁴ Jis par wuh etamād kartā hai wuh nihāyat hī nāzūk hai, jis par us kā bhārosā hai wuh makaṛī ke jāle jaisā kamzor hai. ¹⁵ Jab wuh jāle par ṭek lagāe to kharā nahīñ rahtā, jab use pakaṛ le to qāym nahīñ rahtā.

¹⁶ Bedīn dhūp meñ shādāb bel kī mānind hai. Us kī koñpleñ chāron taraf phail jāti, ¹⁷ us kī jaṛeñ patthar ke ḍher par chhā kar un meñ ṭik jāti haiñ. ¹⁸ Lekin agar use ukhārā jāe to jis jagah pahle ug rahī thī wuh us kā inkār karke kahegi, ‘Main ne tujhe kabhī dekhā bhī nahīn.’ ¹⁹ Yih hai us kī rāh kī nām-nihād k̄hushī! Jahān pahle thā wahān digar paude zamīn se phūṭ nikleñge.

²⁰ Yaqīnan Allāh be’ilzām ādmī ko mustarad nahīn kartā, yaqīnan wuh sharīr ādmī ke hāth mazbūt nahīn kartā. ²¹ Wuh ek bār phir tujhe aisī k̄hushī baḅshhegā ki tū hañs uṭhegā aur shādmānī ke nāre lagāegā. ²² Jo tujh se nafrat karte haiñ wuh sharm se mulabbas ho jāeñge, aur bedīnoñ ke k̄haimē nest-o-nābūd hoñge.”

9

Ayyūb kā Jawāb: Sālis ke Baḡhair Main Rāstbāz Nahīn Ṭahar Saktā

¹ Ayyūb ne jawāb de kar kahā,

² “Main k̄hūb jāntā hūñ ki terī bāt durust hai. Lekin Allāh ke huzūr insān kis tarah rāstbāz ṭahar saktā hai? ³ Agar wuh adālat meñ Allāh ke sāth larnā chāhe to us ke hazār sawālāt par ek kā bhī jawāb nahīn de sakegā. ⁴ Allāh kā dil dānishmand aur us kī qudrat azīm hai. Kaun kabhī us se bahs-mubāhasā karke kāmyāb rahā hai?”

⁵ Allāh pahāroñ ko khiskā detā hai, aur unheñ patā hī nahīn chaltā. Wuh ḡhusse meñ ā kar unheñ ultā detā hai. ⁶ Wuh zamīn ko hilā detā hai to wuh laraz kar apnī jagah se haṭ jāti hai, us ke buniyādī satūn kānp uṭhte haiñ. ⁷ Wuh sūraj ko hukm detā hai to tulū nahīn hotā, sitāroñ par muhr lagātā hai to un kī chamak-damak band ho jāti hai.

⁸ Allāh hī āsmān ko k̄haimē kī tarah tāt detā, wuhī samundarī azhdahe kī piṭh ko pānwoñ tale kuchal detā hai. ⁹ Wuhī Dubb-e-Akbar, Jauze, K̄hoshā-e-Parwīn aur junūbī sitāroñ ke jhurmaṭoñ kā K̄hāliq hai. ¹⁰ Wuh itne azīm kām kartā hai ki koī un kī tah tak nahīn pahuñch saktā, itne mojize kartā hai ki koī unheñ gin nahīn saktā. ¹¹ Jab wuh mere sāmne se guzare to main use nahīn dekhtā, jab wuh mere qarīb se phire to mujhe mālūm nahīn hotā. ¹² Agar wuh kuchh chhīn le to kaun use rokegā? Kaun us se kahegā, ‘Tū kyā kar rahā hai?’ ¹³ Allāh to apnā ḡhazab nāzil karne se bāz nahīn ātā. Us ke rob tale Rahab azhdahe ke madadgār bhī dabak gae.

¹⁴ To phir main kis tarah use jawāb dūñ, kis tarah us se bāt karne ke munāsib alfāz chun lūñ? ¹⁵ Agar main haq par hotā bhī to apnā difā na kar saktā. Is muḅhālif se main iltijā karne ke alāwā aur kuchh nahīn kar saktā. ¹⁶ Agar wuh merī chik̄hoñ kā jawāb detā bhī to mujhe yaqīn na ātā ki wuh merī bāt par dhyān degā.

¹⁷ Thoṛī-sī ḡhaltī ke jawāb meñ wuh mujhe pāsh pāsh kartā, bilāwajah mujhe bār bār zaḅhmī kartā hai. ¹⁸ Wuh mujhe sāñs bhī nahīn lene detā balki kaṛwe zahr se ser kar detā hai. ¹⁹ Jahān tāqat kī bāt hai to wuhī qawī hai, jahān insāf kī bāt hai to kaun use peshī ke lie bulā saktā hai? ²⁰ Go main begunāh hūñ to bhī merā apnā muñh mujhe qusūrwar ṭaharāegā, go be’ilzām hūñ to bhī wuh mujhe mujrim qarār degā.

²¹ Jo kuchh bhī ho, main be’ilzām hūñ! Main apnī jān kī parwā hī nahīn kartā, apnī zindagi haqīr jāntā hūñ. ²² K̄hair, ek hī bāt hai, is lie main kahtā hūñ, ‘Allāh be’ilzām aur bedīn donoñ ko hī halāk kar detā hai.’ ²³ Jab

kabhī achānak koī āfat insān ko maut ke ghāṭ utāre to Allāh begunāh kī pareshānī par hañstā hai. ²⁴ Agar koī mulk bedīn ke hawāle kiyā jāe to Allāh us ke qāziyoñ kī āñkheñ band kar detā hai. Agar yih us kī taraf se nahīn to phir kis kī taraf se hai?

²⁵ Mere din dauṛne wāle ādmī se kahīn zyādā tezi se bīt gae. Kḥushī dekhe baḡhair bhāḡ nikle haiñ. ²⁶ Wuh sarkande ke baharī jahāzoñ kī tarah guzar gae haiñ, us uqāb kī tarah jo apne shikār par jhapaṭṭā mārta hai. ²⁷ Agar main kahūñ, ‘Āo main apnī āheñ bhūl jāūñ, apne chehre kī udāsī dūr karke kḥushī kā izhār karūñ’ ²⁸ to phir bhī main un tamām takālīf se ḡartā hūñ jo mujhe bardāshht karnī haiñ. Kyoñki main jāntā hūñ ki tū mujhe begunāh nahīn ṭhahrātā.

²⁹ Jo kuchh bhī ho mujhe qusūrwar hī qarār diyā gayā hai, chunāñche is kā kyā faydā ki main bemāñi tag-o-dau meñ masrūf rahūñ? ³⁰ Go main sābun se nahā lūñ aur apne hāth soḡe * se dho lūñ ³¹ tāham tū mujhe garhe kī kīchaṛ meñ yoñ dhañsne detā hai ki mujhe apne kapṛoñ se ghīñ āṭī hai.

³² Allāh to mujh jaisā insān nahīn ki main jawāb meñ us se kahūñ, ‘Āo ham adālat meñ jā kar ek dūsre kā muqābalā karen.’ ³³ Kāsh hamāre darmiyān sālis ho jo ham donoñ par hāth rakhe, ³⁴ jo merī piṭh par se Allāh kā ḡandā haṭāe tāki us kā kḥauf mujhe dahshatzadā na kare. ³⁵ Tab main Allāh se kḥauf khāe baḡhair boltā, kyoñki fitrī taur par main aisā nahīn hūñ.

10

Mujhe Apnī Jān se Ghīñ Āṭī Hai

¹ Mujhe apnī jān se ghīñ āṭī hai. Main āzādī se āh-o-zārī karūñga, khule taur par apnā dilī ḡham bayān karūñga. ² Main Allāh se kahūñgā ki mujhe mujrim na ṭhahrā balki batā ki terā mujh par kyā ilzām hai. ³ Kyā tū zulm karke mujhe radd karne meñ kḥushī mahsūs kartā hai hālāñki tere apne hī hāthoñ ne mujhe banāyā? Sāth sāth tū bedīnoñ ke mansūboñ par apnī manzūrī kā nūr chamkātā hai. Kyā yih tujhe achchhā lagtā hai? ⁴ Kyā terī āñkheñ insāñi haiñ? Kyā tū sirf insān kī-sī nazar se deḡhtā hai? ⁵ Kyā tere din aur sāl fāñi insān jaise mahdūd haiñ? Hargiz nahīñ! ⁶ To phir kyā zarūrat hai ki tū mere qusūr kī talāsh aur mere gunāh kī tahqīq kartā rahe? ⁷ Tū to jāntā hai ki main bequsūr hūñ aur ki tere hāth se koī bachā nahīñ saktā.

⁸ Tere apne hāthoñ ne mujhe tashkīl de kar banāyā. Aur ab tū ne muṛ kar mujhe tabāh kar diyā hai. ⁹ Zarā is kā kḥayāl rakh ki tū ne mujhe miṭṭī se banāyā. Ab tū mujhe dubārā kḥāk meñ tabdīl kar rahā hai. ¹⁰ Tū ne kḥud mujhe dūdh kī tarah unḡel kar panīr kī tarah jamne diyā. ¹¹ Tū hī ne mujhe jild aur gosht-post se mulabbas kiyā, haḡḡiyoñ aur nasoñ se tayyār kiyā. ¹² Tū hī ne mujhe zindagī aur apnī mehrbāñī se nawāzā, aur terī dekh-bhāl ne merī rūh ko mahfūz rakhā.

¹³ Lekin ek bāt tū ne apne dil meñ chhupāe rakhī, hāñ mujhe terā irādā mālūm ho gayā hai. ¹⁴ Wuh yih hai ki ‘Agar Ayyüb gunāh kare to main us kī pahrādārī karūñga. Main use us ke qusūr se barī nahīñ karūñga.’

¹⁵ Agar main qusūrwar hūñ to mujh par afsos! Aur agar main begunāh bhī hūñ tāham main apnā sar uṭhāne kī jurrat nahīñ kartā, kyoñki main

* 9:30 Lafzī matlab: qaliyāb, lāi (Iye).

sharm khā khā kar ser ho gayā hūn. Mujhe khūb musibat pilāi gāi hai. ¹⁶ Aur agar main kharā bhī ho jāūn to tū sherbabar kī tarah merā shikār kartā aur mujh par dubārā apnī mojjizānā qudrat kā izhār kartā hai. ¹⁷ Tū mere khilāf nae gawāhoñ ko kharā kartā aur mujh par apne ghazab meñ izāfā kartā hai, tere lashkar saf-dar-saf mujh par hamlā karte haiñ. ¹⁸ Tū mujhe merī mān ke peṭ se kyoñ nikāl lāyā? Behtar hotā ki main usī waqt mar jātā aur kisī ko nazar na ātā. ¹⁹ Yoñ hotā jaisā main kabhī zindā hī na thā, mujhe sidhā mān ke peṭ se qabr meñ pahuñchāyā jātā. ²⁰ Kyā mere dīn thoṛe nahīn haiñ? Mujhe tanhā chhoṛ! Mujh se apnā muñh pher le tāki main chand ek lamhoñ ke lie khush ho sakūn, ²¹ kyoñki jald hī mujhe kūch karke wahāñ jānā hai jahāñ se koī wāpas nahīn ātā, us mulk meñ jis meñ tārikī aur ghane sāy rahte haiñ. ²² Wuh mulk andherā hī andherā aur kālā hī kālā hai, us meñ ghane sāy aur betartībī hai. Wahāñ raushnī bhī andherā hī hai.”

11

Zūfar kā Jawāb: Taubā Kar

¹ Phir Zūfar Nāmātī ne jawāb de kar kahā,

² “Kyā in tamām bātoñ kā jawāb nahīn denā chāhie? Kyā yih ādmī apnī khālī bātoñ kī binā par hī rāstbāz thahregā? ³ Kyā terī bemānī bāteñ logoñ ke muñh yoñ band karenge ki tū āzādī se lān-tān kartā jāe aur koī tujhe sharmindā na kar sake? ⁴ Allāh se tū kahtā hai, ‘Merī tālim pāk hai, aur terī nazar meñ main pāk-sāf hūn.’

⁵ Kāsh Allāh khud tere sāth hamkalām ho, wuh apne hoñtoñ ko khol kar tujh se bāt kare! ⁶ Kāsh wuh tere lie hikmat ke bhed khole, kyoñki wuh insān kī samajh ke nazdik mojize se haiñ. Tab tū jān letā ki Allāh tere gunāh kā kāfī hissā darguzar kar rahā hai.

⁷ Kyā tū Allāh kā rāz khol saktā hai? Kyā tū Qādir-e-mutlaq ke kāmīl ilm tak pahuñch saktā hai? ⁸ Wuh to āsmān se buland hai, chunāñche tū kyā kar saktā hai? Wuh Pātāl se gahrā hai, chunāñche tū kyā jān saktā hai? ⁹ Us kī lambāi zamīn se baṛī aur chaurāi samundar se zyādā hai.

¹⁰ Agar wuh kahīn se guzar kar kisī ko giriftār kare yā adālat meñ us kā hisāb kare to kaun use rokegā? ¹¹ Kyoñki wuh farebdeh ādmīyoñ ko jān letā hai, jab bhī use burāi nazar āe to wuh us par khūb dhyān detā hai. ¹² Aql se khālī ādmī kis tarah samajh pā saktā hai? Yih utnā hī nāmumkin hai jitnā yih ki janglī gadhe se insān paidā ho.

¹³ Ai Ayyūb, apnā dil pure dhyān se Allāh kī taraf māyl kar aur apne hāth us kī taraf uṭhā! ¹⁴ Agar tere hāth gunāh meñ mulawwas hoñ to use dūr kar aur apne khāime meñ burāi basne na de! ¹⁵ Tab tū be’ilzām hālat meñ apnā chehrā uṭhā sakegā, tū mazbūti se kharā rahegā aur dāregā nahīn. ¹⁶ Tū apnā dukh-dard bhūl jāegā, aur wuh sirf guzare sailāb kī tarah yād rahegā. ¹⁷ Terī zindagī dopahar kī tarah chamakdār, terī tārikī subah kī mānīnd raushan ho jāegī. ¹⁸ Chūñki ummīd hogī is lie tū mahfūz hogā aur salāmāti se leṭ jāegā. ¹⁹ Tū āram karegā, aur koī tujhe dahshatzadā nahīn karegā balki bahut log terī nazar-e-ināyat hāsil karne kī koshish karenge. ²⁰ Lekin bedīnoñ kī āñkheñ nākām ho jāenṅi, aur wuh bach nahīn sakeṅge. Un kī ummīd māyūskun hogī.” *

* 11:20 Yā un kī wāhid ummīd is meñ hogī ki dam chhoṛen.

12

Ayyūb kā Jawāb: Maiñ Mazāq kā Nishānā Ban Gayā Hūñ

1 Ayyūb ne jawāb de kar kahā,

2 “Lagtā hai ki tum hī wāhid dānishmand ho, ki hikmat tumhāre sāth hī mar jāegī. 3 Lekin mujhe samajh hai, is nāte se maiñ tum se adnā nahīñ hūñ. Waise bhī kaun aisī bāteñ nahīñ jāntā? 4 Maiñ to apne dostoñ ke lie mazāq kā nishānā ban gayā hūñ, maiñ jis kī duāeñ Allāh suntā thā. Hāñ, maiñ jo begunāh aur be’ilzām hūñ dūsroñ ke lie mazāq kā nishānā ban gayā hūñ! 5 Jo sukūn se zindagī guzartā hai wuh musibatxadā ko haqīr jāntā hai. Wuh kahtā hai, ‘Āo, ham use ṭhokar māreñ jis ke pāñw ḍagmaḡāne lage haiñ.’ 6 Ḡharatgaroñ ke ḡhaimoñ meñ ārām-o-sukūn hai, aur Allāh ko taish dilāne wāle hifāzat se rahte haiñ, go wuh Allāh ke hāth meñ haiñ.

7 Tāham tum kahte ho ki jānwaroñ se pūchh le to wuh tujhe saḡh bāt sikhāeñge. Parindoñ se patā kar to wuh tujhe durust jawāb deñge. 8 Zamīn se bāt kar to wuh tujhe tālīm degī, balki samundar kī machhliyañ bhī tujhe is kā mafhūm sunāeñgī. 9 In meñ se ek bhī nahīñ jo na jāntā ho ki Rab ke hāth ne yih sab kuchh kiyā hai. 10 Usī ke hāth meñ har jāñdār kī jāñ, tamām insānoñ kā dam hai. 11 Kāñ to alfāz kī yoñ jāñch-ḡartāl kartā hai jis tarah zabāñ khānoñ meñ imtiyāz kartī hai. 12 Aur hikmat un meñ pāī jāti hai jo umrāsīdā haiñ, samajh muta’addid din guzarne ke bād hī āti hai.

13 Hikmat aur qudrat Allāh kī hai, wuhī maslahat aur samajh kā mālik hai. 14 Jo kuchh wuh ḡhā de wuh dubārā tāmir nahīñ hogā, jise wuh giriftār kare use āzād nahīñ kiyā jāegā. 15 Jab wuh pāñī roke to kāl ḡartā hai, jab use khulā chhoṛe to wuh mulk meñ tabāhī machā detā hai.

16 Us ke pās quwwat aur dānāī hai. Bhaṭakne aur bhaṭkāne wālā donoñ hī us ke hāth meñ haiñ. 17 Mushīroñ ko wuh nange pāñw apne sāth le jātā hai, ḡāziyoñ ko ahmaq sābit kartā hai. 18 Wuh bādshāhoñ kā ḡaṭkā khol kar un kī kamroñ meñ rassā bāñdhtā hai. 19 Imāmoñ ko wuh nange pāñw apne sāth le jātā hai, mazbūti se khare ādmīyoñ ko tabāh kartā hai. 20 Ḡābil-e-etamād afrād se wuh bolne kī ḡābilyat aur buzurgoñ se imtiyāz karne kī liyāḡat chhīñ letā hai. 21 Wuh shurafā par apñī hiḡārat kā izhār karke zorāwaroñ kā ḡaṭkā khol detā hai.

22 Wuh andhere ke poshidā bhed khol detā aur gahrī tāriki ko raushñi meñ lātā hai. 23 Wuh ḡaumoñ ko baṛā bhī banātā aur tabāh bhī kartā hai, ummatoñ ko muntashīr bhī kartā aur un kī ḡiyādat bhī kartā hai. 24 Wuh mulk ke rāhnumāoñ ko aḡl se mahrūm karke unheñ aise bayābāñ meñ āwārā phirne detā hai jāhāñ rāstā hī nahīñ. 25 Tab wuh andhere meñ raushñi ke baḡhair ṭaṭol ṭaṭol kar ḡhūmte haiñ. Allāh hī unheñ nashe meñ dhūt sharābiyoñ kī tarah bhaṭakne detā hai.

13

1 Yih sab kuchh maiñ ne apñī āñkhoñ se dekhā, apne kānoñ se sun kar samajh liyā hai. 2 Ilm ke lihāz se maiñ tumhāre barābar hūñ. Is nāte se maiñ tum se kam nahīñ hūñ. 3 Lekin maiñ Ḡādir-e-mutlaḡ se hī bāt karnā chāhtā hūñ, Allāh ke sāth hī mubāhasā karne kī arzū rakhtā hūñ.

4 Jāhāñ tak tumhārā tālluḡ hai, tum sab farebdeh lep lagāne wāle aur bekār ḡāḡṭar ho. 5 Kāsh tum sarāsar ḡhāmosh rahte! Aisā karne se

tumhārī hikmat kahīn zyādā zāhir hotī. ⁶ Mubāhase meñ zarā merā mauqif suno, adālat meñ mere bayānāt par ghaur karo!

⁷ Kyā tum Allāh kī khatir kajrau bāteñ pesh karte ho, kyā usī kī khatir jhūṭ bolte ho? ⁸ Kyā tum us kī jānibdārī karnā chāhte ho, Allāh ke haq meñ larnā chāhte ho? ⁹ Soch lo, agar wuh tumhārī jānch kare to kyā tumhārī bāt banegī? Kyā tum use yoñ dhokā de sakte ho jis tarah insān ko dhokā diyā jātā hai?

¹⁰ Agar tum khufiyā taur par bhī jānibdārī dikhāo to wuh tumheñ zarūr sakht sazā degā. ¹¹ Kyā us kā rob tumheñ khaufzadā nahīn karegā? Kyā tum us se sakht dahshat nahīn khāoge? ¹² Phir jin kahāwaton kī yād tum dilāte rahte ho wuh rākh kī amsāl sābit hoñgī, patā chalegā kī tumhārī bāteñ miṭṭī ke alfāz haiñ.

¹³ Khāmosh ho kar mujh se bāz āo! Jo kuchh bhī mere sāth ho jāe, maiñ bāt karnā chāhtā hūñ. ¹⁴ Maiñ apne āp ko khatre meñ dālne ke lie taiyār hūñ, maiñ apnī jān par khelūngā. ¹⁵ Shāyad wuh mujhe mār dāle. Koī bāt nahīn, kyoñki merī ummīd jātī rahī hai. Jo kuchh bhī ho meñ usī ke sāmne apnī rāhoñ kā difā karūngā. ¹⁶ Aur is meñ maiñ panāh letā hūñ kī bedīn us ke huzūr āne kī jurrat nahīn kartā.

¹⁷ Dhyān se mere alfāz suno, apne kān mere bayānāt par dharo. ¹⁸ Tumheñ patā chalegā kī maiñ ne ehtiyāt aur tartīb se apnā muāmalā taiyār kiyā hai. Mujhe sāf mālūm hai kī maiñ haq par hūñ! ¹⁹ Agar koī mujhe mujrim sābit kar sake to maiñ chup ho jāūngā, dam chhoṛne tak khāmosh rahūngā.

Ayyūb kī Māyūsī meñ Duā

²⁰ Ai Allāh, merī sirf do darkhāsteñ manzūr kar tāki mujhe tujh se chhup jāne kī zarūrat na ho. ²¹ Pahlē, apnā hāth mujh se dūr kar tāki terā khauf mujhe dahshatzadā na kare. ²² Dūsre, is ke bād mujhe bulā tāki maiñ jawāb dūñ, yā mujhe pahle bolne de aur tū hī is kā jawāb de.

²³ Mujh se kitne gunāh aur ghaltiyāñ huī haiñ? Mujh par merā jurm aur merā gunāh zāhir kar! ²⁴ Tū apnā chehrā mujh se chhupāe kyoñ rakhtā hai? Tū mujhe kyoñ apnā dushman samajhtā hai? ²⁵ Kyā tū hawā ke jhoñkoñ ke urāe hue patte ko dahshat khilānā chāhtā, khushk bhūse kā tāqqub karnā chāhtā hai?

²⁶ Yih terā hī faislā hai kī maiñ talq̄h tajraoñ se guzarūñ, terī hī marzī hai kī maiñ apnī jawānī ke gunāhoñ kī sazā pāūñ. * ²⁷ Tū mere pāñwoñ ko kāṭh meñ ṭhoñk kar merī tamām rāhoñ kī pahrādārī kartā hai. Tū mere har ek naqsh-e-qadam par dhyān detā hai, ²⁸ go maiñ mai kī ghisī-phaṭī mashk aur kīroñ kā kharāb kiyā huā libās hūñ.

14

¹ Aurat se paidā huā insān chand ek dīn zindā rahtā hai, aur us kī zindagī bechainī se bhārī rahtī hai. ² Phūl kī tarah wuh chand lamhoñ ke lie phūṭ nikaltā, phir murjhā jātā hai. Sāy kī tarah wuh thoṛī der ke bād ojal ho jātā aur qāyem nahīn rahtā. ³ Kyā tū wāqaī ek aisī maṅhlūq kā itne ghaur se muāynā karnā chāhtā hai? Maiñ kaun hūñ kī tū mujhe peshī ke lie apne huzūr lāe?

⁴ Kaun nāpāk chīz ko pāk-sāf kar saktā hai? Koī nahīn! ⁵ Insān kī umr to muqarrar huī hai, us ke mahīnoñ kī tādād tujhe mālūm hai, kyoñki tū

* 13:26 Lafzī tarjumā: mūrās meñ pāūñ.

hī ne us ke dinon kī wuh had bāndhī hai jis se āge wuh baṛh nahīn saktā. ⁶ Chunānche apnī nigāh us se pher le aur use chhoṛ de tāki wuh mazdūr kī tarah apne thore dinon se kuchh mazā le sake.

⁷ Agar darakht ko kātā jāe to use thoṛī-bahut ummīd bāqī rahtī hai, kyonkī ain mumkin hai ki muḍh se koṅpleñ phūṭ nikleñ aur us kī nai shākheñ ugṭī jāeñ. ⁸ Beshak us kī jāreñ purānī ho jāeñ aur us kā muḍh miṭṭī meñ khatm hone lage, ⁹ lekin pānī kī kḥushbū sūnghte hī wuh koṅpleñ nikālne lagegā, aur panīrī kī-sī ṭahniyāñ us se phūṭne lageñgī.

¹⁰ Lekin insān farq hai. Marte waqt us kī har tarah kī tāqat jāṭī rahtī hai, dam chhortē waqt us kā nām-o-nishān tak nahīn rahtā. ¹¹ Wuh us jhīl kī mānind hai jis kā pānī ojal ho jāe, us nadi kī mānind jo sukaṛ kar kḥushk ho jāe. ¹² Wafāt pāne wāle kā yihī hāl hai. Wuh leṭ jāṭā aur kabhī nahīn uṭhegā. Jab tak āsmān qāym hai na wuh jāg uṭhegā, na use jagāyā jāegā.

¹³ Kāsh tū mujhe Pātāl meñ chhupā detā, mujhe wahāñ us waqt tak poshidā rakhtā jab tak terā qahr ṭhandā na ho jāṭā! Kāsh tū ek waqt muqarrar kare jab tū merā dubārā kḥayāl karegā. ¹⁴ (Kyonki agar insān mar jāe to kyā wuh dubārā zindā ho jāegā?) Phir main apnī saḥt kḥidmat ke tamām din bardāsht kartā, us waqt tak intazār kartā jab tak merī sabukdoshī na ho jāṭī. ¹⁵ Tab tū mujhe āwāz detā aur main jawāb detā, tū apne hāthoñ ke kām kā ārzūmand hotā. ¹⁶ Us waqt bhī tū mere har qadam kā shumār kartā, lekin na sirf is maqsad se ki mere gunāhoñ par dhyān de. ¹⁷ Tū mere jarāym thāile meñ bāndh kar us par muhr lagā detā, merī har ghalti ko ḍhānk detā.

¹⁸ Lekin afsos! Jis tarah pahār gir kar chūr chūr ho jāṭā aur chaṭān khisak jāṭī hai, ¹⁹ jis tarah bahtā pānī patthar ko ragaṛ ragaṛ kar khatm kartā aur sailāb miṭṭī ko bahā le jāṭā hai usī tarah tū insān kī ummīd khāk meñ milā detā hai. ²⁰ Tū mukammal taur par us par ghālib ā jāṭā to wuh kūch kar jāṭā hai, tū us kā chehrā bigār kar use fāriḡ kar detā hai. ²¹ Agar us ke bachchoñ ko sarfarāz kiyā jāe to use patā nahīn chaltā, agar unheñ past kiyā jāe to yih bhī us ke ilm meñ nahīn āṭā. ²² Wuh sirf apne hī jism kā dard mahsūs kartā aur apne lie hī mātam kartā hai.”

15

Ilfaz kā Jawāb: Ayyūb Kufr Bak Rahā Hai

¹ Tab Ilfaz Temānī ne jawāb de kar kahā,

² “Kyā dānishmand ko jawāb meñ behūdā kḥayālāt pesh karne chāhieñ? Kyā use apnā peṭ taptī mashriqī hawā se bharnā chāhie? ³ Kyā munāsib hai ki wuh fuzūl bahs-mubāhasā kare, aisī bāteñ kare jo befāyda haiñ? Hargiz nahīn!

⁴ Lekin terā rawaiyā is se kahīn burā hai. Tū Allāh kā kḥauf chhoṛ kar us ke huzūr ghaur-o-kḥauz karne kā farz haqīr jāntā hai. ⁵ Terā qusūr hī tere muñh ko aisī bāteñ karne kī tahrīk de rahā hai, isī lie tū ne chālakoñ kī zabān apnā li hai. ⁶ Mujhe tujhe qusūrwar ṭahrāne kī zarūrat hī nahīn, kyonki terā apnā hī muñh tujhe mujrim ṭahrātā hai, tere apne hī hoñṭ tere khilāf gawāhī dete haiñ.

⁷ Kyā tū sab se pahle paidā huā insān hai? Kyā tū ne pahāron se pahle hī janm liyā? ⁸ Jab Allāh kī majlis mun'aqid ho jāe to kyā tū bhī un kī bāteñ suntā hai? Kyā sirf tujhe hī hikmat hāsīl hai? ⁹ Tū kyā jāntā hai jo ham

nahīn jānte? Tujhe kis bāt kī samajh āī hai jis kā ilm ham nahīn rakhte?
¹⁰ Hamāre darmiyān bhī umrāsīdā buzurg haiñ, aise ādmī jo tere wālid se bhī būrhe haiñ.

¹¹ Ai Ayyūb, kyā terī nazar meñ Allāh kī tasallī dene wālī bātoñ kī koī ahmiyat nahīn? Kyā tū is kī qadar nahīn kar saktā ki narmī se tujh se bāt kī jā rahī hai? ¹² Tere dil ke jazbāt tujhe yoñ urā kar kyoñ le jāeñ, terī ānkheñ kyoñ itnī chamak uṭheñ ¹³ ki ākhirkār tū apnā ḡhussā Allāh par utār kar aisī bāteñ apne muñh se ugal de?

¹⁴ Bhalā insān kyā hai ki pāk-sāf thahre? Aurat se paidā huī makhlūq kyā hai ki rāstbāz sābit ho? Kuchh bhī nahīn! ¹⁵ Allāh to apne muqaddas k̄hādimoñ par bhī bharosā nahīn rakhtā, balki āsmān bhī us kī nazar meñ pāk nahīn hai. ¹⁶ To phir wuh insān par bharosā kyoñ rakhe jo qābil-e-ḡhin aur bigarā huā hai, jo burāī ko pānī kī tarah pī letā hai.

¹⁷ Merī bāt sun, maiñ tujhe kuchh sunānā chāhtā hūñ. Maiñ tujhe wuh kuchh bayān karūñga jo mujh par zāhir huā hai, ¹⁸ wuh kuchh jo dānishmandoñ ne pesh kiyā aur jo unheñ apne bāpdādā se milā thā. Un se kuchh chhupāyā nahīn gayā thā. ¹⁹ (Bāpdādā se murād wuh wāhid log haiñ jinheñ us waqt mulk diyā gayā jab koī bhī pardesī un meñ nahīn phirtā thā.)

²⁰ Wuh kahte the, bedīn apne tamām din ḡar ke māre tarāptā rahtā, aur jitne bhī sāl zālīm ke lie mahfūz rakhe gae haiñ utne hī sāl wuh pech-o-tāb khātā rahtā hai. ²¹ Dahshatnāk āwāzeñ us ke kānoñ meñ ḡñjtī rahtī haiñ, aur amn-o-amān ke waqt hī tabāhī machāne wālā us par ṭūṭ parṭā hai. ²² Use andhere se bachne kī ummīd hī nahīn, kyoñki use talwār ke lie taiyār rakhā gayā hai.

²³ Wuh mārā mārā phirtā hai, ākhirkār wuh gidhhoñ kī khorāk banegā. Use khud ilm hai ki tārikī kā din qarīb hī hai. ²⁴ Tangī aur musibat use dahshat khilātī, hamlā-āwar bādshāh kī tarah us par ḡhālib ātī haiñ. ²⁵ Aur wajah kyā hai? Yih ki us ne apnā hāth Allāh ke k̄hilāf uṭhāyā, Qādir-e-mutlaq ke sāmne takabbur dikhāyā hai. ²⁶ Apnī moṭī aur mazbūt dhāl kī panāh meñ akaṛ kar wuh tezī se Allāh par hamlā kartā hai.

²⁷ Go is waqt us kā chehrā charbī se chamaktā aur us kī kamr moṭī hai, ²⁸ lekin āindā wuh tabāhshudā shahroñ meñ basegā, aise makānoñ meñ jo sab ke chhoṛe hue haiñ aur jo jald hī patthar ke ḡher ban jāeñge. ²⁹ Wuh amīr nahīn hogā, us kī daulat qāym nahīn rahegī, us kī jāydād mulk meñ phailī nahīn rahegī.

³⁰ Wuh tārikī se nahīn bachegā. Sholā us kī koñploñ ko murjhāne degā, aur Allāh use apne muñh kī ek phūñk se urā kar tabāh kar degā. ³¹ Wuh dhoke par bharosā na kare, warnā wuh bhaṭak jāegā aur us kā ajr dhokā hī hogā. ³² Waqt se pahle hī use is kā purā muāwazā milegā, us kī koñpal kabhī nahīn phale phūlegī.

³³ Wuh angūr kī us bel kī mānind hogā jis kā phal kachchī hālat meñ hī gir jāe, zaitūn ke us daraḡht kī mānind jis ke tamām phūl jhaṛ jāeñ. ³⁴ Kyoñki bedīnoñ kā jatthā banjar rahegā, aur āḡ rishwatkhoroñ ke khaimoñ ko bhasm karegī. ³⁵ Un ke pānw dukh-dard se bhārī ho jāte, aur wuh burāī ko janm dete haiñ. Un kā peṭ dhokā hī paidā kartā hai.”

16

¹ Ayyūb ne jawāb de kar kahā,

² “Is tarah kī main ne bahut-sī bāteṅ sunī haiṅ, tumhārī tasallī sirf dukh-dard kā bāis hai. ³ Kyā tumhārī laffāzī kabhī khatm nahīṅ hogī? Tujhe kyā chīz bechain kar rahī hai ki tū mujhe jawāb dene par majbūr hai? ⁴ Agar main tumhārī jagah hotā to main bhī tumhārī jaisī bāteṅ kar saktā. Phir main bhī tumhāre k̄hilāf puralfāz taqrīreṅ pesh karke taubā taubā kah saktā. ⁵ Lekin main aisā na kartā. Main tumheṅ apnī bātoṅ se taqwiyat detā, afsos ke izhār se tumheṅ taskīn detā. ⁶ Lekin mere sāth aisā sulūk nahīṅ ho rahā. Agar main bolūn to mujhe sukūn nahīṅ miltā, agar chup rahūn to merā dard dūr nahīṅ hotā.

⁷ Lekin ab Allāh ne mujhe thakā diyā hai, us ne mere pūre gharāne ko tabāh kar diyā hai. ⁸ Us ne mujhe sukarne diyā hai, aur yih bāt mere k̄hilāf gawāh ban gāi hai. Merī dublī-patlī hālat kharī ho kar mere k̄hilāf gawāhī detī hai. ⁹ Allāh kā ghazab mujhe phār rahā hai, wuh merā dushman aur merā mukhālīf ban gayā hai jo mere k̄hilāf dānt pīs pīs kar mujhe apnī ānkhoṅ se chhed rahā hai. ¹⁰ Log galā phār kar merā mazāq urāte, mere gāl par thappaṅ mar kar merī be’izzatī kartē haiṅ. Sab ke sab mere k̄hilāf muttahid ho gae haiṅ. ¹¹ Allāh ne mujhe sharīroṅ ke hawāle kar diyā, mujhe bedīnoṅ ke changul meṅ phaṅsā diyā hai. ¹² Main sukūn se zindagī guzār rahā thā ki us ne mujhe pāsh pāsh kar diyā, mujhe gale se pakār kar zamīn par paṭakh diyā. Us ne mujhe apnā nishānā banā liyā, ¹³ phir us ke tīrandāzōṅ ne mujhe gher liyā. Us ne berahmī se mere gurdoṅ ko chir dālā, merā pit zamīn par unḍel diyā. ¹⁴ Bār bār wuh merī qilābandī meṅ rakhnā dāltā rahā, pahalwān kī tarah mujh par hamlā kartā rahā.

¹⁵ Main ne ṭānke lagā kar apnī jild ke sāth ṭāṭ kā libās joṛ liyā hai, apnī shān-o-shaukat k̄hāk meṅ milāi hai. ¹⁶ Ro ro kar merā chehrā sūj gayā hai, merī palakoṅ par ghanā andherā chhā gayā hai. ¹⁷ Lekin wajah kyā hai? Mere hāth to zulm se barī rahe, merī duā pāk-sāf rahī hai. ¹⁸ Ai zamīn, mere k̄hūn ko mat dhānpnā! Merī āh-o-zārī kabhī ārām kī jagah na pāe balki gūnjtī rahe. ¹⁹ Ab bhī merā gawāh āsmān par hai, mere haq meṅ gawāhī dene wālā bulandiyōṅ par hai. ²⁰ Merī āh-o-zārī merā tarjumān hai, main bek̄hābī se Allāh ke intazār meṅ rahtā hūṅ. ²¹ Merī āheṅ Allāh ke sāmne fānī insān ke haq meṅ bāt kareṅgī, us tarah jis tarah koī apne dost ke haq meṅ bāt kare. ²² Kyōnki thoṛe hī sāloṅ ke bād main us rāste par rawānā ho jāūngā jis se wāpas nahīṅ aūngā.

17

Allāh se Iltijā

¹ Merī rūh shikastā ho gāi, mere din bujh gae haiṅ. Qabristān hī mere intazār meṅ hai. ² Mere chāroṅ taraf mazāq hī mazāq sunāi detā, merī ānkheṅ logoṅ kā haṭdharm rawaiyā dekhte dekhte thak gāi haiṅ. ³ Ai Allāh, merī zamānat mere apne hāthoṅ se qabūl farmā, kyōnki aur koī nahīṅ jo use de. ⁴ Un ke zahnoṅ ko tū ne band kar diyā, is lie to un se izzat nahīṅ pāegā. ⁵ Wuh us ādmī kī mānind haiṅ jo apne dostoṅ ko ziyāfat kī dāwat de, hālānki us ke apne bachche bhūke mar rahe hoṅ.

⁶ Allāh ne mujhe mazāq kā yoṅ nishānā banāyā hai ki main qaumoṅ meṅ ibratangez misāl ban gayā hūṅ. Mujhe dekhte hī log mere muṅh par thūkte haiṅ. ⁷ Merī ānkheṅ gham khā khā kar dhundlā gāi haiṅ, mere

* 16:9 Lafzī tarjumā: apnī ānkheṅ mere k̄hilāf tez kartā hai.

āzā yahān tak sūkh gae ki sāyā hī rah gayā hai. ⁸ Yih dekh kar sīdhī rāh par chalne wāloñ ke roñgṭe khare ho jāte aur begunāh bedinoñ ke ḳhilāf mushta'il ho jāte haiñ. ⁹ Rāstbāz apñī rāh par qāym rahte, aur jin ke hāth pāk haiñ wuh taqwiyyat pāte haiñ. ¹⁰ Lekin jahān tak tum sab kā tālluq hai, āo dubārā mujh par hamlā karo! Mujhe tum meñ ek bhī dānā ādmī nahīn milegā.

¹¹ Mere din guzar gae haiñ. Mere wuh mansūbe aur dil kī ārzueñ ḳhāk meñ mil gāī haiñ ¹² jin se rāt din meñ badal gāī aur raushnī andhere ko dūr karke qarīb āī thī. ¹³ Agar mainī sirf itnī hī ummīd rakhūñ ki Pātāl merā ghar hogā to yih kaisī ummīd hogī? Agar mainī apnā bistar tārīkī meñ bichhā kar ¹⁴ qabr se kahūñ, 'Tū merā bāp hai' aur kīre se, 'Ai merī ammī, ai merī bahan' ¹⁵ to phir yih kaisī ummīd hogī? Kaun kahegā, 'Mujhe tere lie ummīd nazar ātī hai?' ¹⁶ Tab merī ummīd mere sāth Pātāl meñ utregī, aur ham mil kar ḳhāk meñ dhañs jāenge."

18

Bildad: Allāh Bedīnoñ ko Sazā Detā Hai

¹ Bildad Sūkhī ne jawāb de kar kahā,

² "Tū kab tak aisi bāteñ karegā? In se bāz ā kar hosh meñ ā! Tab hī ham sahīh bāt kar sakeñge. ³ Tū hameñ ḍangar jaise ahmaq kyoñ samajhtā hai? ⁴ Go tū āg-bagūlā ho kar apne āp ko phār rahā hai, lekin kyā tere bāis zamīn ko wirān honā chāhie aur chaṭānoñ ko apñī jagah se ḳhisaknā chāhie? Hargiz nahīn!

⁵ Yaqīnan bedīn kā charāgh bujh jāegā, us kī āg kā sholā āindā nahīn chamkegā. ⁶ Us ke ḳhaime meñ raushnī andherā ho jāegī, us ke ūpar kī shamā bujh jāegī. ⁷ Us ke lambe qadam ruk ruk kar āge barheñge, aur us kā apnā mansūbā use paṭaḳh degā.

⁸ Us ke apne pānw use jāl meñ phañsā dete haiñ, wuh dām par hī chaltā phirtā hai. ⁹ Phandā us kī eṛī pakaṛ letā, kamand use jakaṛ letī hai. ¹⁰ Use phañsāne kā rassā zamīn meñ chhupā huā hai, rāste meñ phandā bichhā hai.

¹¹ Wuh aisī chīzoñ se ghirā rahtā hai jo use qadam baqadam dahshat ḳhilātī aur us kī nāk meñ dam kartī haiñ. ¹² Āfat use harap kar lenā chāhtī hai, tabāhī taiyār kharī hai tāki use girte waḳt hī pakaṛ le. ¹³ Bimārī us kī jild ko khā jātī, maut kā pahlauthā us ke āzā ko nigal letā hai. ¹⁴ Use us ke ḳhaime kī hifāzāt se chhīn liyā jātā aur ghasīṭ kar dahshatoñ ke bādshāh ke sāmne lāyā jātā hai.

¹⁵ Us ke ḳhaime meñ āg bastī, us ke ghar par gandhak bikhar jātī hai. ¹⁶ Niche us kī jareñ sūkh jātī, ūpar us kī shāḳheñ murjhā jātī haiñ. ¹⁷ Zamīn par se us kī yād miṭ jātī hai, kahīñ bhī us kā nām-o-nishān nahīn rahtā.

¹⁸ Use raushnī se tārīkī meñ dhakelā jātā, duniyā se bhagā kar ḳhārij kiyā jātā hai. ¹⁹ Qaum meñ us kī na aulād na nasl rahegī, jahāñ pahle rahtā thā wahāñ koī nahīñ bachegā. ²⁰ Us kā anjām dekh kar maghrib ke bāshindoñ ke roñgṭe khare ho jāte aur mashriq ke bāshinde dahshatzadā ho jāte haiñ. ²¹ Yihī hai bedīn ke ghar kā anjām, usī ke maqām kā jo Allāh ko nahīñ jāntā."

19

Ayyüb: Maiñ Jāntā Hūñ Kī Merā Najātdahindā Zindā Hai

¹ Tab Ayyüb ne jawāb meñ kahā,

² “Tum kab tak mujh par tashaddud karnā chāhte ho, kab tak mujhe alfāz se ʔukre ʔukre karnā chāhte ho? ³ Ab tum ne das bār mujhe malāmat kī hai, tum ne sharm kie baġhair mere sāth badsulūki kī hai. ⁴ Agar yih bāt sahīh bhī ho ki maiñ ġhalat rāh par ā gayā hūñ to mujhe hī is kā natījā bhugatnā hai. ⁵ Lekin chūñki tum mujh par apñī sabqat dikhānā chāhte aur merī ruswāī mujhe dāñtne ke lie istemāl kar rahe ho ⁶ to phir jān lo, Allāh ne ʔhud mujhe ġhalat rāh par lā kar apne dām se gher liyā hai.

⁷ Go maiñ chīḡ kar kahūñ, ‘Mujh par zulm ho rahā hai,’ lekin jawāb koī nahīñ miltā. Go maiñ madad ke lie pukārūñ, lekin insāf nahīñ pātā. ⁸ Us ne mere rāste meñ aisī dīwār kharī kar dī ki maiñ guzar nahīñ saktā, us ne merī rāhoñ par andherā hī chhā jāne diyā hai. ⁹ Us ne merī izzat mujh se chhīn kar mere sar se tāj utār diyā hai. ¹⁰ Chāroñ taraf se us ne mujhe dḡhā diyā to maiñ tabāh huā. Us ne merī ummīd ko daraḡht kī tarah jaḡ se ukhār diyā hai. ¹¹ Us kā qahr mere ʔhilāf bharāḡ utḡhā hai, aur wuh mujhe apne dushmanoñ meñ shumār kartā hai. ¹² Us ke daste mil kar mujh par hamlā karne āe haiñ. Unhoñ ne merī fasīl ke sāth miṡṡī kā dher lagāyā hai tāki us meñ raḡhnā dāleñ. Unhoñ ne chāroñ taraf se mere ʔhaime kā muḡsārā kiyā hai.

¹³ Mere bhāiyōñ ko us ne mujh se dūr kar diyā, aur mere jānane wāloñ ne merā huḡqā-pāñī band kar diyā hai. ¹⁴ Mere rishtedāroñ ne mujhe tark kar diyā, mere qarībī dost mujhe bhūl gae haiñ. ¹⁵ Mere dāmangīr aur naukarāñiyāñ mujhe ajnabī samajhte haiñ. Un kī nazar meñ maiñ ajnabī hūñ. ¹⁶ Maiñ apne naukār ko bulātā hūñ to wuh jawāb nahīñ detā. Go maiñ apne muñh se us se iltījā karūñ to bhī wuh nahīñ atā.

¹⁷ Merī bīwī merī jān se ġhīn khātī hai, mere sage bhāī mujhe makrūh samajhte haiñ. ¹⁸ Yahāñ tak ki chhoṡe bachche bhī mujhe haḡīr jānte haiñ. Agar maiñ uḡhne kī koshish karūñ to wuh apnā muñh dūsarī taraf pher lete haiñ. ¹⁹ Mere dilī dost mujhe karāhiyat kī nigāh se deḡhte haiñ, jo mujhe pyāre the wuh mere muḡhālīf ho gae haiñ. ²⁰ Merī jild sukaḡ kar merī haḡḡḡiyōñ ke sāth jā lagī hai. Maiñ maut se bāl bāl bach gayā hūñ. *

²¹ Mere dosto, mujh par tars khāo, mujh par tars khāo. Kyoñki Allāh hī ke hāth ne mujhe mārā hai. ²² Tum kyoñ Allāh kī tarah mere piḡhche par gae ho, kyoñ merā gosht khā khā kar ser nahīñ hote?

²³ Kāsh merī bāteñ qalamband ho jāeñ! Kāsh wuh yādgār par kandā kī jāeñ, ²⁴ lohe kī chhainī aur sīse se hameshā ke lie patthar meñ naqsh kī jāeñ! ²⁵ Lekin maiñ jāntā hūñ ki merā Chhurāne Wālā zindā hai aur āḡhirkār mere haḡ meñ zamīn par kharā ho jāegā, ²⁶ go merī jild yoñ utārī bhī gai ho. Lekin merī ārzū hai ki jism meñ hote hue Allāh ko dekhūñ, ²⁷ kī maiñ ʔhud hī use dekhūñ, na ki ajnabī balki apñī hī āñkhoñ se us par nigāh karūñ. Is ārzū kī shiddat se merā dil tabāh ho rahā hai.

²⁸ Tum kahte ho, ‘Ham kitñī saḡhtī se Ayyüb kā tāḡqub kareñge’ aur ‘Masle kī jaḡ to usī meñ pinhāñ hai.’ ²⁹ Lekin tumheñ ʔhud talwār se dārnā chāhie, kyoñki tumhārā ġhussā talwār kī sazā ke lāyḡ hai, tumheñ jānanā chāhie kī adālat āne wālī hai.”

* **19:20** Lafzī tarjumā: ‘Mere dāntōñ kī jild hī bach gai hai.’ Matlab mubham-sā hai.

20

Züfar: Ġhalat Kām kī Munsifānā Sazā Dī Jāegī

¹ Tab Züfar Nāmāti ne jawāb de kar kahā,

² “Yaḡīnan mere muztarib ḡhayālāt aur wuh ehsāsāt jo mere andar se ubhar rahe haiñ mujhe jawāb dene par majbūr kar rahe haiñ. ³ Mujhe aisi nasihat sunanī paṛī jo merī be’izzati kā bāis thī, lekin merī samajh mujhe jawāb dene kī tahrīk de rahī hai.

⁴ Kyā tujhe mālūm nahīn kī qadīm zamāne se yānī jab se insān ko zamīn par rakhā gayā ⁵ sharīr kā fathmand nārā ārizī aur bedīn kī ḡhushī palbhar kī sābit huī hai? ⁶ Go us kā qad-o-qāmat āsmān tak pahuñche aur us kā sar bādaloñ ko chhue ⁷ tāham wuh apne fuzle kī tarah abad tak tabāh ho jāegā. Jinhoñ ne use pahle dekhā thā wuh pūchheñge, ‘Ab wuh kahān hai?’

⁸ Wuh ḡhāb kī tarah uṛ jātā aur āindā kahīn nahīn pāyā jāegā, use rāt kī royā kī tarah bhulā diyā jātā hai. ⁹ Jis āñkh ne use dekhā wuh use āindā kabhī nahīn dekhegī. Us kā ghar dubārā us kā mushāhadā nahīn karegā. ¹⁰ Us kī aulād ko ḡhariboñ se bhīk māñgnī paregī, us ke apne hāthoñ ko daulat wāpas denī paregī. ¹¹ Jawānī kī jis tāḡat se us kī haḡḡiyāñ bhari haiñ wuh us ke sāth hī ḡhāk meñ mil jāegī.

¹² Burāī bedīn ke muñh meñ mīthī hai. Wuh use apnī zabān tale chhupāe rakhtā, ¹³ use mahfūz rakh kar jāne nahīn detā. ¹⁴ Lekin us kī ḡhurāk peṭ meñ ā kar ḡharāb ho jātī balkī sānp kā zahr ban jātī hai. ¹⁵ Jo daulat us ne nigal lī use wuh ugal degā, Allāh hī yih chizeñ us ke peṭ se ḡharij karegā. ¹⁶ Us ne sānp kā zahr chūs liyā, aur sānp hī kī zabān use mār ḡalegī. ¹⁷ Wuh nadiyoñ se lutfandoz nahīn hogā, shahd aur bālāī kī nahroñ se mazā nahīn legā. ¹⁸ Jo kuchh us ne hāsīl kiyā use wuh hazm nahīn karegā balkī sab kuchh wāpas karegā. Jo daulat us ne apne kārobār se kamāī us se wuh lutf nahīn uṭhāegā. ¹⁹ Kyoñki us ne pasthāloñ par zulm karke unheñ tark kiyā hai, us ne aise gharoñ ko chhīn liyā hai jinheñ us ne tāmir nahīn kiyā thā. ²⁰ Us ne peṭ meñ kabhī sukūn mahsūs nahīn kiyā balkī jo kuchh bhī chāhtā thā use bachne nahīn diyā. ²¹ Jab wuh khānā khātā hai to kuchh nahīn bachtā, is lie us kī ḡhushhālī qāym nahīn rahegī. ²² Jyoñ hī use kasrat kī chizeñ hāsīl hoñgī wuh musibat meñ phañs jāegā. Tab dukh-dard kā pūrā zor us par āegā. ²³ Kāsh Allāh bedīn kā peṭ bhar kar apnā bharaktā ḡahr us par nāzil kare, kāsh wuh apnā ḡhazab us par barsāe.

²⁴ Go wuh lohe ke hathiyār se bhāḡ jāe, lekin pītal kā tīr use chīr ḡalegā.

²⁵ Jab wuh use apnī piṭh se nikāle to tīr kī nok us ke kaleje meñ se niklegī. Use dahshatnāk wāḡiyāt pesh āeñge. ²⁶ Gahrī tārikī us ke ḡhazānoñ kī tāk meñ baiṭhī rahegī. Aisi āḡ jo insānoñ ne nahīn lagāī use bhasm karegī. Us ke ḡhaimē ke jitne log bach nikle unheñ wuh khā jāegī. ²⁷ Āsmān use mujrim ṭhahrāegā, zamīn us ke ḡhilāf gawāhī dene ke lie ḡharī ho jāegī. ²⁸ Sailāb us kā ghar uṛāe jē jāegā, ḡhazab ke dīn shiddat se bahtā huā pānī us par se guzaregā. ²⁹ Yih hai wuh ajr jo Allāh bedīnoñ ko degā, wuh wirāsāt jise Allāh ne un ke lie muḡarrar kī hai.”

21

Ayyüb: Bahut Dafā Bedīnoñ ko Sazā Nahīn Miltī

¹ Phīr Ayyüb ne jawāb meñ kahā,

2 “Dhyān se mere alfāz suno! Yihī karne se mujhe tasallī do! 3 Jab tak main apnī bāt pesh na karūn mujhe bardāsht karo, is ke bād agar chāho to merā mazāq urāo. 4 Kyā main kisi insān se ehtijāj kar rahā hūn? Hargiz nahīn! To phir kyā ajab ki merī rūh itnī tang ā gai hai. 5 Mujh par nazar dālo to tumhāre roṅṅte khare ho jāenge aur tum hairānī se apnā hāth muñh par rakhoge.

6 Jab kabhī mujhe wuh khayāl yād ātā hai jo main pesh karnā chāhtā hūn to main dahshatzadā ho jātā hūn, mere jism par thartharāhaṭ tāri ho jātī hai. 7 Khayāl yih hai ki bedīn kyon jite rahte haiñ? Na sirf wuh umrāsīdā ho jāte balki un kī tāqat baṛhtī rahtī hai.

8 Un ke bachche un ke sāmne qāym ho jāte, un kī aulād un kī ānkhoñ ke sāmne mazbūt ho jātī hai. 9 Un ke ghar mahfūz haiñ. Na koī chīz unheñ darātī, na Allāh kī sazā un par nāzil hotī hai. 10 Un kā sañd nasl baṛhāne meñ kabhī nākām nahīn hotā, un kī gay waqt par janm detī, aur us ke bachche kabhī zāe nahīn hote.

11 Wuh apne bachchoñ ko bāhar khelne ke lie bhejte haiñ to wuh bher-bakriyoñ ke rewar kī tarah ghar se nikalte haiñ. Un ke larke kūdte phāndte nazar āte haiñ. 12 Wuh daf aur sarod bajā kar gīt gāte aur bānsrī kī surīlī āwāz nikāl kar apnā dil bahlāte haiñ. 13 Un kī zindagī khushhāl rahtī hai, wuh har din se purā lutf uṭhāte aur ākhirkār baṛe sukūn se Pātāl meñ utar jāte haiñ.

14 Aur yih wuh log haiñ jo Allāh se kahte haiñ, ‘Ham se dūr ho jā, ham terī rāhoñ ko jānanā nahīn chāhte. 15 Qādir-e-mutlaq kaun hai ki ham us kī khidmat karen? Us se duā karne se hamen kyā faydā hogā?’ 16 Kyā un kī khushhālī un ke apne hāth meñ nahīn hotī? Kyā bedīnoñ ke mansūbe Allāh se dūr nahīn rahte?

17 Aisā laṭā hai ki bedīnoñ kā charāḡh kabhī nahīn bujhtā. Kyā un par kabhī musibat ātī hai? Kyā Allāh kabhī qahr meñ ā kar un par wuh tabāhī nāzil kartā hai jo un kā munāsib hissā hai? 18 Kyā hawā ke jhoñke kabhī unheñ bhūse kī tarah aur āndhī kabhī unheñ tūri ki tarah urā le jātī hai? Afsos, aisā nahīn hotā. 19 Shāyad tum kaho, ‘Allāh unheñ sazā dene ke bajāe un ke bachchoñ ko sazā degā.’ Lekin main kahtā hūn ki use bāp ko hī sazā denī chāhie tāki wuh apne gunāhoñ kā natijā khūb jān le. 20 Us kī apnī hī ānkheñ us kī tabāhī dekheñ, wuh khud Qādir-e-mutlaq ke ḡhazab kā pyālā pī le. 21 Kyonki jab us kī zindagī ke muqarrarā din ikhtitām tak pahuñcheñ to use kyā parwā hogī ki mere bād ghar wāloñ ke sāth kyā hogā.

22 Lekin kaun Allāh ko ilm sikhā saktā hai? Wuh to bulandiyōñ par rahne wāloñ kī bhī adālat kartā hai. 23 Ek shaḡhs wafāt pāte waqt khūb tandurust hotā hai. Jite-jī wuh baṛe sukūn aur itmīnān se zindagī guzār sakā. 24 Us ke bartan dūdh se bhare rahe, us kī haḍḍiyōñ kā gūdā tar-o-tāzā rahā. 25 Dūsrā shaḡhs shikastā hālat meñ mar jātā hai aur use kabhī khushhālī kā lutf nasīb nahīn huā. 26 Ab donoñ mil kar ḡhāk meñ paṛe rahte haiñ, donoñ kīre-makoṛoñ se ḡhāñpe rahte haiñ.

27 Suno, main tumhāre khayālāt aur un sāzishoñ se wāqif hūn jin se tum mujh par zulm karnā chāhte ho. 28 Kyonki tum kahte ho, ‘Rais kā ghar kahān hai? Wuh khaimā kidhar gayā jis meñ bedīn baste the? Wuh apne gunāhoñ ke sabab se hī tabāh ho gae haiñ.’ 29 Lekin un se pūchh lo jo idhar-udhar safr karte rahte haiñ. Tumheñ un kī gawāhī taslīm karnī

chähie ³⁰ ki āfat ke din sharīr ko sahīh-salāmat chhorā jātā hai, ki ghazab ke din use rihāi miltī hai.

³¹ Kaun us ke rūbarū us ke chāl-chalan kī malāmat kartā, kaun use us ke ghalat kām kā munāsib ajr detā hai? ³² Log us ke janāze meñ sharīk ho kar use qabr tak le jāte haiñ. Us kī qabr par chaukidār lagāyā jātā hai. ³³ Wādī kī miṭṭī ke dhele use miṭhe lagte haiñ. Janāze ke pīchhe pīchhe tamām duniyā, us ke āge āge anginat hujūm chaltā hai. ³⁴ Chunāñche tum mujhe abas bātoñ se kyoñ tasallī de rahe ho? Tumhāre jawāboñ meñ tumhāri bewafāi hī nazar ātī hai.”

22

Ilifaz: Ayyüb Sharīr Hai

¹ Phir Ilifaz Temānī ne jawāb de kar kahā,

² “Kyā Allāh insān se faydā uṭhā saktā hai? Hargiz nahīñ! Us ke lie dānishmand bhī fayde kā bāis nahīñ. ³ Agar tū rāstbāz ho bhī to kyā wuh is se apne lie nafā uṭhā saktā hai? Hargiz nahīñ! Agar tū be’ilzām zindagī guzāre to kyā use kuchh hāsīl hotā hai? ⁴ Allāh tujhe terī khudātār zindagī ke sabab se malāmat nahīñ kar rahā. Yih na soch kī wuh isī lie adālat meñ tujh se jawāb talab kar rahā hai. ⁵ Nahīñ, wajah terī baṛī badkārī, tere lā-mahdūd gunāh haiñ.

⁶ Jab tere bhāiyoñ ne tujh se qarz liyā to tū ne bilāwajah wuh chīzeñ apnā lī hongī jo unhoñ ne tujhe zamānat ke taur par dī thīñ, tū ne unheñ un ke kaproñ se mahrūm kar diyā hogā. ⁷ Tū ne thakemāndoñ ko pāñī pilāne se aur bhūke marne waloñ ko khānā khilāne se inkār kiyā hogā. ⁸ Beshak terā rawaiyā is khayāl par mabnī thā ki pūrā mulk tāqatwaroñ kī milkīyat hai, ki sirf baṛe log us meñ rah sakte haiñ. ⁹ Tū ne bewāoñ ko khāli hāth moṛ diyā hogā, yatīmoñ kī tāqat pāsh pāsh kī hogī. ¹⁰ Isī lie tū phandoñ se ghīrā rahtā hai, achānak hī tujhe dahshatnāk wāqiyāt darāte haiñ. ¹¹ Yihī wajah hai ki tujh par aisā andherā chhā gayā hai ki tū dekh nahīñ saktā, ki sailāb ne tujhe ḍubo diyā hai.

¹² Kyā Allāh āsmān kī bulandiyōñ par nahīñ hotā? Wuh to sitāroñ par nazar dāltā hai, khāh wuh kitne hī ūñche kyoñ na hoñ. ¹³ To bhī tū kahtā hai, ‘Allāh kyā jāntā hai? Kyā wuh kāle bādaloñ meñ se dekh kar adālat kar saktā hai? ¹⁴ Wuh ghane bādaloñ meñ chhupā rahtā hai, is lie jab wuh āsmān ke gumbad par chaltā hai to use kuchh nazar nahīñ ātā.’ ¹⁵ Kyā tū us qadīm rāh se bāz nahīñ āegā jis par badkār chalte rahe haiñ? ¹⁶ Wuh to apne muqarrarā waqt se pahle hī sukaṛ gae. Un kī buniyādeñ sailāb se hī urā lī gain. ¹⁷ Unhoñ ne Allāh se kahā, ‘Ham se dūr ho jā,’ aur ‘Qādir-e-mutlaq hamāre lie kyā kuchh kar saktā hai?’ ¹⁸ Lekin Allāh hī ne un ke gharoñ ko bharpūr khushhālī se nawāzā, go bedīnoñ ke bure mansūbe us se dūr hī dūr rahte haiñ. ¹⁹ Rāstbāz un kī tabāhī dekh kar khush hue, bequsūroñ ne un kī hañsī urā kar kahā, ²⁰ ‘Lo, yih dekho, un kī jāyādā kis tarāh miṭ gaī, un kī daulat kis tarāh bhasm ho gaī hai!’

²¹ Ai Ayyüb, Allāh se sulah karke salāmatī hāsīl kar, tab hī tū khushhālī pāegā. ²² Allāh ke muñh kī hidāyat apnā le, us ke farmān apne dil meñ mahfūz rakh. ²³ Agar tū Qādir-e-mutlaq ke pās wāpas āe to bahāl ho jāegā, aur tere khāime se badī dūr hī rahēgī. ²⁴ Sone ko khāk ke barābar, Ofīr kā khālis sonā wādī ke patthar ke barābar samajh le ²⁵ to Qādir-e-mutlaq khud terā sonā hogā, wuhī tere lie chāñdī kā dher hogā. ²⁶ Tab tū Qādir-e-mutlaq se lutfandoz hogā aur Allāh ke huzūr apnā sar uṭhā

sakegā. ²⁷ Tū us se iltijā karegā to wuh terī sunegā aur tū apnī mannateñ baṛhā sakegā. ²⁸ Jo kuchh bhī tū karne kā irādā rakhe us meñ tujhe kāmyābī hogī, terī rāhoñ par raushnī chamkegī. ²⁹ Kyoñki jo shekhī baghārtā hai use Allāh past kartā jabki jo pasthāl hai use wuh najāt detā hai. ³⁰ Wuh beqūsūr ko chhuṛātā hai, chunāñche agar tere hāth pāk hoñ to wuh tujhe chhuṛāega.”

23

Ayyūb: Kāsh Maiñ Allāh ko Kahīñ Pātā

¹ Ayyūb ne jawāb meñ kahā,

² “Beshak āj merī shikāyat sarkashī kā izhār hai, hālāñki maiñ apnī āhoñ par qābū pāne kī koshish kar rahā hūñ.

³ Kāsh maiñ use pāne kā ilm rakhūñ tāki us kī sukūnatgāh tak pahuñch sakūñ. ⁴ Phir maiñ apnā muāmālā tartībwar us ke sāmne pesh kartā, maiñ apnā muñh dalāyl se bhar letā. ⁵ Tab mujhe us ke jawāboñ kā patā chaltā, maiñ us ke bayānāt par ghaur kar saktā. ⁶ Kyā wuh apnī azīm quwwat mujh se larne par sarf kartā? Hargiz nahīñ! Wuh yaqīnan mujh par tawajjuh detā. ⁷ Agar maiñ wahāñ us ke huzūr ā saktā to diyānatdār ādmī kī tarah us ke sāth muqaddamā laṛtā. Tab maiñ hameshā ke lie apne munsif se bach nikaltā!

⁸ Lekin afsos, agar maiñ mashriq kī taraf jāūñ to wuh wahāñ nahīñ hotā, maḡhrib kī jāñib baṛhūñ to wahāñ bhī nahīñ miltā. ⁹ Shimāl maiñ use dhūñdūñ to wuh dikhāī nahīñ detā, junūb kī taraf ruḡh karūñ to wahāñ bhī poshidā rahā hai. ¹⁰ Kyoñki wuh merī rāh ko jāntā hai. Agar wuh merī jāñch-ṛaṛtāl kartā to maiñ khālis sonā sābit hotā. ¹¹ Mere qadam us kī rāh meñ rahe haiñ, maiñ rāh se na bāīñ, na dāīñ taraf haṭā balki sīdhā us par chaltā rahā. ¹² Maiñ us ke hoñṭoñ ke farmān se bāz nahīñ āyā balki apne dil meñ hī us ke muñh kī bāteñ mahfūz rakhī haiñ.

¹³ Agar wuh faislā kare to kaun use rok saktā hai? Jo kuchh bhī wuh karnā chāhe use amal meñ lātā hai. ¹⁴ Jo bhī mansūbā us ne mere lie bāñdhā use wuh zarūr pūrā karegā. Aur us ke zahan meñ mazīd bahut-se aise mansūbe haiñ. ¹⁵ Isī lie maiñ us ke huzūr dahshatzadā hūñ. Jab bhī maiñ in bātoñ par dhyān dūñ to us se ḍartā hūñ. ¹⁶ Allāh ne khud mujhe shikastādil kiyā, Qādir-e-mutlaq hī ne mujhe dahshat khilāī hai. ¹⁷ Kyoñki na maiñ tārikī se tabāh ho rahā hūñ, na is lie ki ghane andhere ne mere chehre ko dhāñp diyā hai.

24

Zamīn par Kitnī Nāinsāfi Pāi Jāti Hai

¹ Qādir-e-mutlaq adālat ke auqāt kyoñ nahīñ muqarrar kartā? Jo use jānte haiñ wuh aise din kyoñ nahīñ dekhte? ² Bedīn apnī zamīnoñ kī hudūd ko āge pichhe karte aur dūsroñ ke rewar lūṭ kar apnī charāghoñ meñ le jāte haiñ. ³ Wuh yatīmoñ kā gadhā hāñk kar le jāte aur is shart par bewā ko qarz dete haiñ ki wuh unheñ zamānat ke taur par apnā baīl de. ⁴ Wuh zarūratmandoñ ko rāste se haṭāte haiñ, chunāñche mulk ke gharīboñ ko sarāsar chhup jānā ṛaṛtā hai.

⁵ Zarūratmand bayābān meñ janglī gadhoñ kī tarah kām karne ke lie nikalte haiñ. Khurāk kā khoj lagā lagā kar wuh idhar-udhar ghūmte-phirte haiñ balki registān hī unheñ un ke bachchoñ ke lie khānā muhaiyā

kartā hai. ⁶ Jo khet un ke apne nahīn haiñ un meñ wuh fasal kätte haiñ, aur bedinoñ ke angür ke bāghoñ meñ jā kar wuh do chār angür chun lete haiñ jo fasal chunane ke bād baqī rah gae the. ⁷ Kaproñ se mahrūm rah kar wuh rāt ko barahnā hālat meñ guzārite haiñ. Šardī meñ un ke pās kambal tak nahīn hotā. ⁸ Pahāroñ kī bārish se wuh bhīg jāte aur panāhgāh na hone ke bāis pattharoñ ke sāth lipaṭ jāte haiñ.

⁹ Bedīn bāp se mahrūm bachche ko māñ kī god se chhīn lete haiñ balki is shart par musibat zadā ko qarz dete haiñ ki wuh unheñ zamānat ke taur par apnā shīrkhār bachchā de. ¹⁰ Ġharīb barahnā hālat meñ aur kapre pahne baġhair phirte haiñ, wuh bhūke hote hue pūle uṭhāe chalte haiñ. ¹¹ Zaitūn ke jo daraḡht bedinoñ ne saf-dar-saf lagāe the un ke darmiyān ġharīb zaitūn kā tel nikālte haiñ. Pyāsī hālat meñ wuh sharīroñ ke hauzoñ meñ angür ko pāñwoñ tale kuchal kar us kā ras nikālte haiñ. ¹² Šahr se marne wāloñ kī āheñ nikalti haiñ aur zakhmī log madad ke lie chīkhte-chillāte haiñ. Is ke bāwujūd Allāh kisī ko bhī mujrim nahīn ṭhahrātā.

¹³ Yih bedīn un meñ se haiñ jo nūr se sarkash ho gae haiñ. Na wuh us kī rāhoñ se waqīf haiñ, na un meñ rahte haiñ. ¹⁴ Subah-sawere qātil uṭhā hai tāki musibat zadā aur zarūratmand ko qatl kare. Rāt ko chor chakkar kättā hai. ¹⁵ Zinākār kī āñkheñ šām ke dhundalke ke intazār meñ rahtī haiñ, yih soch kar ki us waqt mainī kisī ko nazar nahīn āūngā. Nikalte waqt wuh apne muñh ko dhāñp letā hai. ¹⁶ Ḍākū andhere meñ gharoñ meñ naqḡ lagāte jabkī dīn ke waqt wuh chhup kar apne piche kundī lagā lete haiñ. Nūr ko wuh jānte hī nahīñ. ¹⁷ Gahrī tārikī hī un kī subah hotī hai, kyoñki un kī ghane andhere kī dahshatoñ se dostī ho gai hai.

¹⁸ Lekin bedīn pāñī kī satah par jhāg haiñ, mulk meñ un kā hissā malaūn hai aur un ke angür ke bāghoñ kī taraf koī rujū nahīñ kartā. ¹⁹ Jis tarah kāl aur jhulastī garmī barf kā pāñī chhīn letī haiñ usī tarah Pātāl gunāhgāroñ ko chhīn letā hai. ²⁰ Māñ kā rahm unheñ bhūl jātā, kīrā unheñ chūs letā aur un kī yād jāti rahtī hai. Yaqīnan bedīnī lakaṛī kī tarah ṭuṭ jāti hai. ²¹ Bedīn bāñjh aurat par zulm aur bewāoñ se badsulūkī karte haiñ, ²² lekin Allāh zabardastoñ ko apnī qudrat se ghasīṭ kar le jātā hai. Wuh mazbūti se khare bhī hoñ to bhī koī yaqīn nahīñ ki zindā raheñge. ²³ Allāh unheñ hifāzat se ārām karne detā hai, lekin us kī āñkheñ un kī rāhoñ kī pahrādārī kartī rahtī haiñ. ²⁴ Lamhā-bhar ke lie wuh sarfarāz hote, lekin phir nest-o-nābūd ho jāte haiñ. Unheñ khāk meñ milā kar sab kī tarah jamā kiya jātā hai, wuh gandum kī kaṭī huī bāloñ kī tarah murjhā jāte haiñ.

²⁵ Kyā aisā nahīñ hai? Agar koī muttafiq nahīñ to wuh sābit kare ki mainī ġhaltī par hūñ, wuh dikhāe ki mere dalāyl bātil haiñ.”

25

Bildad: Allāh ke sāmne Koī Rāstbāz Nahīñ Ṭhahar Saktā

¹ Phir Bildad Sūkhī ne jawāb de kar kahā,

² “Allāh kī hukūmat dahshatnāk hai. Wuhī apnī bulandiyoñ par salāmatī qāym rakhtā hai. ³ Kyā koī us ke dastoñ kī tādād gin saktā hai? Us kā nūr kis par nahīñ chamaktā? ⁴ To phir insān Allāh ke sāmne kis tarah rāstbāz ṭhahar saktā hai? Jo aurat se paidā huā wuh kis tarah pāk-saf sābit ho saktā hai? ⁵ Us kī nazar meñ na chāñd punrūr hai, na sitāre pāk haiñ. ⁶ To phir insān kis tarah pāk ṭhahar saktā hai jo kīrā hī hai? Ādamzād to makorā hī hai.”

26

Ayyüb: Tū ne Mujhe Kitne Achchhe Mashware Die Haiñ!

¹ Ayyüb ne jawāb de kar kahā,

² “Wāh jī wāh! Tū ne kyā khūb use sahārā diyā jo bebas hai, kyā khūb us bāzū ko mazbūt kar diyā jo betāqat hai! ³ Tū ne use kitne achchhe mashware die jo hikmat se mahrūm hai, apnī samajh kī kitnī gahrī bāteñ us par zāhir kī haiñ. ⁴ Tū ne kis kī madad se yih kuchh pesh kiyā hai? Kis ne terī rūh meñ wuh bāteñ ñālīñ jo tere muñh se nikal āī haiñ?”

Kaun Allāh kī Azmat kā Andāzā Lagā Saktā Hai?

⁵ Allāh ke sāmne wuh tamām murdā arwāh jo pānī aur us meñ rahne wāloñ ke niche bastī haiñ ñar ke māre tarap uñhī haiñ. ⁶ Hāñ, us ke sāmne Pātāl barahnā aur us kī gahrāiyāñ beniqāb haiñ.

⁷ Allāh hī ne shimāl ko wīrān-o-sunsān jagah ke ūpar tān liyā, usī ne zamīn ko yoñ lagā diyā ki wuh kisī chīz se laṭkī huī nahīñ hai. ⁸ Us ne apne bādaloñ meñ pānī lapeṭ liyā, lekin wuh bojh tale na phate. ⁹ Us ne apnā taḥt nazaroñ se chhupā kar apnā bādāl us par chhā jāne diyā. ¹⁰ Us ne pānī kī satah par dāyṛā banāyā jo raushnī aur andhere ke darmiyān had ban gayā.

¹¹ Āsmān ke satūn laraz uṭhe. Us kī dhamkī par wuh dahshatzadā hue.

¹² Apnī qudrat se Allāh ne samundar ko thamā diyā, apnī hikmat se Rahab azhdahē ko ṭukṛe ṭukṛe kar diyā. ¹³ Us ke Rūh ne āsmān ko sāf kiyā, us ke hāth ne farār hone wāle sānp ko chhed ñālā. ¹⁴ Lekin aise kām us kī rāhoñ ke kināre par hī kie jāte haiñ. Jo kuchh ham us ke bāre meñ sunte haiñ wuh dhīmī dhīmī āwāz se hamāre kān tak pahuñchtā hai. To phir kaun us kī qudrat kī karaktī āwāz samajh saktā hai?”

27

Main Bequsūr Hūñ

¹ Phir Ayyüb ne apnī bāt jāri rakhī,

² “Allāh kī hayāt kī qasam jis ne merā insāf karne se inkār kiyā, Qādir-e-mutlaq kī qasam jis ne merī zindagī talḥ kar dī hai, ³ mere jīte-jī, hāñ jab tak Allāh kā dam merī nāk meñ hai ⁴ mere hoñṭ jhūṭ nahīñ boleñge, merī zabān dhokā bayān nahīñ karegī. ⁵ Main kabhī taslim nahīñ karūngā ki tumhāri bāt durust hai. Main be'ilzām hūñ aur marte dam tak is ke ulāṭ nahīñ kahūngā. ⁶ Main isrār kartā hūñ ki rāstbāz hūñ aur is se kabhī bāz nahīñ āūngā. Merā dil mere kisī bhī din ke bāre meñ mujhe malāmat nahīñ kartā.

⁷ Allāh kare ki mere dushman ke sāth wuhī sulūk kiyā jāe jo bedīnoñ ke sāth kiyā jāegā, ki mere mukhālīf kā wuh anjām ho jo badkārōñ ko pesh āegā. ⁸ Kyoñki us waqt sharīr kī kyā ummīd rahegī jab use is zindagī se munqate kiyā jāegā, jab Allāh us kī jān us se talab karegā? ⁹ Kyā Allāh us kī chīkheñ sunegā jab wuh musibat meñ phañs kar madad ke lie pukāregā? ¹⁰ Yā kyā wuh Qādir-e-mutlaq se lutfandoz hogā aur har waqt Allāh ko pukāregā?”

¹¹ Ab main tumheñ Allāh kī qudrat ke bāre meñ tālīm dūngā, Qādir-e-mutlaq kā irādā tum se nahīñ chhupāūngā. ¹² Dekho, tum sab ne is kā mushāhadā kiyā hai. To phir is qism kī bātil bāteñ kyoñ karte ho?”

Bedīn Zindā Nahīñ Rahegā

¹³ Bedīn Allāh se kyā ajr pāegā, zālīm ko Qādir-e-mutlaq se mīrās meñ kyā milegā? ¹⁴ Go us ke bachche muta'addid hoñ, lekin ākhirkār wuh talwār kī zad meñ āeñge. Us kī aulād bhūkī rahegī. ¹⁵ Jo bach jāeñ unheñ mohlak bīmārī se qabr meñ pahuñchāyā jāegā, aur un kī bewāeñ mātām nahīñ kar pāeñgī. ¹⁶ Beshak wuh khāk kī tarah chāñdī kā dher lagāe aur miñṭī kī tarah nafis kaprōñ kā todā ikaṭṭhā kare, ¹⁷ lekin jo kaprē wuh jamā kare unheñ rāstbāz pahan legā, aur jo chāñdī wuh ikaṭṭhī kare use bequsūr taqsīm karegā. ¹⁸ Jo ghar bedīn banā le wuh ghoñsle kī mānind hai, us ārizī jhoñpī kī mānind jo chaukīdār apne lie banā letā hai. ¹⁹ Wuh amīr hālat meñ so jātā hai, lekin ākhiriṛī dafā. Jab apñī āñkheñ khol letā to tamām daulat jāti rahī hai. ²⁰ Us par haulnāk wāqiyāt kā sailāb tūt partā, use rāt ke waqt āñdhī chhīñ leti hai. ²¹ Mashriqī lū use urā le jāti, use uṭhā kar us ke maqām se dūr phaiñk deti hai. ²² Berahmī se wuh us par yoñ jhapattā mārṭī rahtī hai kī use bār bār bhāgnā partā hai. ²³ Wuh tāliyāñ bajā kar apñī hiqārat kā izhār kartī, apñī jagah se āwāze kastī hai.

28

Hikmat Kahāñ Pāi Jāti Hai?

¹ Yaqīnān chāñdī kī kāneñ hotī haiñ aur aisī jagheñ jahāñ sonā khālis kiyā jātā hai. ² Lohā zamīn se nikālā jātā aur log patthar pighlā kar tāñbā banā lete haiñ. ³ Insāñ andhere ko khatm karke zamīn kī gahrī gahrī jaghoñ tak kachchī dhāt kā khoj lagātā hai, khāh wuh kitne andhere meñ kyoñ na ho. ⁴ Ek ajnabī qaum surang lagātī hai. Jab rassōñ se laṭke hue kām karte aur insānoñ se dūr kān meñ jhūmte haiñ to zamīn par guzarne wāloñ ko un kī yād hī nahīñ rahtī. ⁵ Zamīn kī satah par khurāk paidā hotī hai jabkī us kī gahrāiyāñ yoñ tabdil ho jāti haiñ jaise us meñ āg lagi ho. ⁶ Pattharoñ se sang-e-lājaward nikālā jātā hai jis meñ sone ke zarre bhī pāe jāte haiñ.

⁷ Yih aise rāste haiñ jo koī bhī shikārī parindā nahīñ jāntā, jo kisī bhī bāz ne nahīñ dekhā. ⁸ Jangal ke robdār jāñwaroñ meñ se koī bhī in rāhoñ par nahīñ chalā, kisī bhī sherbarar ne in par qadam nahīñ rakhā. ⁹ Insāñ sang-e-chaqmaq par hāth lagā kar pahāroñ ko jar se ulṭā detā hai. ¹⁰ Wuh patthar meñ surang lagā kar har qism kī qimti chīz dekh letā ¹¹ aur zamīndoñ nadiyoñ ko band karke poshidā chīzeñ raushnī meñ lātā hai.

¹² Lekin hikmat kahāñ pāi jāti hai, samajh kahāñ se milti hai? ¹³ Insāñ us tak jāne wāli rāh nahīñ jāntā, kyoñki use Mulk-e-hayāt meñ pāyā nahīñ jātā. ¹⁴ Samundar kahtā hai, 'Hikmat mere pās nahīñ hai,' aur us kī gahrāiyāñ bayāñ kartī haiñ, 'Yahāñ bhī nahīñ hai.'

¹⁵ Hikmat ko na khālis sone, na chāñdī se kharidā jā saktā hai. ¹⁶ Use pāne ke lie na Ofīr kā sonā, na beshqīmat aqīq-e-ahmar * yā sang-e-lājaward † kāfi haiñ. ¹⁷ Sonā aur shīshā us kā muqābalā nahīñ kar sakte, na wuh sone ke zewarāt ke ewaz mil saktī hai. ¹⁸ Us kī nisbat mūngā aur billaur kī kyā qadar hai? Hikmat se bhārī thailī motiyoñ se kahīñ zyādā qimti hai. ¹⁹ Ethopiya kā zabarjad ‡ us kā muqābalā nahīñ kar saktā, use khālis sone ke lie kharidā nahīñ jā saktā.

²⁰ Hikmat kahāñ se āti, samajh kahāñ se mil saktī hai? ²¹ Wuh tamām jāñdāroñ se poshidā rahtī balkī parindoñ se bhī chhupī rahtī hai. ²² Pātāl

* 28:16 carnelian † 28:16 lapis lazuli ‡ 28:19 peridot

aur Maüt us ke bāre meñ kahte haiñ, ‘Ham ne us ke bāre meñ sirf afwāheñ sunī haiñ.’

²³ Lekin Allāh us tak jāne wālī rāh ko jāntā hai, use mālūm hai ki kahāñ mil saktī hai. ²⁴ Kyoñki usī ne zamīn kī hudūd tak dekhā, āsmān tale sab kuchh par nazar dālī ²⁵ tāki hawā kā wazn muqarrar kare aur pāñī kī paimāish karke us kī hudūd muta’ayyin kare. ²⁶ Usī ne bārish ke lie farmān jāri kiyā aur bādāl kī karaktī bijli ke lie rāstā taiyār kiyā. ²⁷ Usī waqt us ne hikmat ko dekh kar us kī jāñch-ṣaṭhāl kī. Us ne use qāym bhī kiyā aur us kī tah tak taḥqīq bhī kī. ²⁸ Insān se us ne kahā, ‘Suno, Allāh kā kḥauf mānanā hī hikmat aur burāi se dūr rahnā hī samajh hai.’”

29

Kāsh Merī Zindagī Pahle kī Tarah Ho

¹ Ayyüb ne apnī bāt jāri rakh kar kahā,

² “Kāsh maiñ dubārā māzī ke wuh dīn guzār sakūñ jab Allāh merī dekh-bhāl kartā thā, ³ jab us kī shamā mere sar ke ūpar chamaktī rahī aur maiñ us kī raushnī kī madad se andhere meñ chaltā thā. ⁴ Us waqt merī jawāñī urūj par thī aur merā kḥaimā Allāh ke sāy meñ rahtā thā. ⁵ Qādir-e-mutlaq mere sāth thā, aur maiñ apne beṭoñ se ghīrā rahtā thā. ⁶ Kasrat ke bāis mere qadam dahī se dhoe rahte aur chaṭāñ se tel kī nadiyāñ phūṭ kar nikaltī thīñ.

⁷ Jab kabhī maiñ shahr ke darwāze se nikal kar chauk meñ apnī kursi par baith jātā ⁸ to jawāñ ādmī mujhe dekh kar pichhe haṭ kar chhup jāte, buzurg uṭh kar kḥaṛe rahte, ⁹ ra’īs bolne se bāz ā kar muñh par hāth rakhte, ¹⁰ shurafā kī āwāz dab jāti aur un kī zabāñ tālū se chipak jāti thī.

¹¹ Jis kāñ ne merī bāteñ sunīñ us ne mujhe mubārak kahā, jis āñkh ne mujhe dekhā us ne mere haq meñ gawāhī di. ¹² Kyoñki jo musibat meñ ā kar āwāz detā use maiñ bachātā, besahārā yatīm ko chhuṭkārā detā thā. ¹³ Tabāh hone wāle mujhe barkat dete the. Mere bāis bewāoñ ke diloñ se kḥushi ke nāre ubhar āte the. ¹⁴ Maiñ rāstbāzī se mulabbas aur rāstbāzī mujh se mulabbas rahtī thī, insāf merā choḡhā aur pagaṛī thā.

¹⁵ Andhoñ ke lie maiñ āñkheñ, langaṛoñ ke lie pāñw banā rahtā thā. ¹⁶ Maiñ ghariboñ kā bāp thā, aur jab kabhī ajnabi ko muqaddamā larnā paṛā to maiñ ghaur se us ke muāmale kā muāynā kartā thā tāki us kā haq mārā na jāe. ¹⁷ Maiñ ne bedīñ kā jabṛā toṛ kar us ke dāñtoñ meñ se shikār chhurāyā.

¹⁸ Us waqt merā kḥayāl thā, ‘Maiñ apne hī ghar meñ wafāt pāūngā, sīmurḡh kī tarah apnī zindagī ke dīnoñ meñ izāfā karūngā. ¹⁹ Merī jāreñ pāñī tak phailī aur merī shākheñ os se tar rāheñgi. ²⁰ Merī izzat har waqt tāzā rahegi, aur mere hāth kī kamāñ ko nāī taqwiyaṭ miltī rahegi.’

²¹ Log merī sun kar kḥāmoshī se mere mashwaroñ ke intazār meñ rahte the. ²² Mere bāt karne par wuh jawāb meñ kuchh na kahte balki mere alfāz halkī-sī bündā-bāñdi kī tarah un par ṭapakte rahte. ²³ Jis tarah insāñ shiddat se bārish ke intazār meñ rahtā hai usī tarah wuh mere intazār meñ rahte the. Wuh muñh pasār kar bahār kī bārish kī tarah mere alfāz ko jazb kar lete the. ²⁴ Jab maiñ un se bāt karte waqt muskurātā to unheñ yaqīñ nahīñ ātā thā, merī un par mehrbāñī un ke nazdīk nihāyat qīmtī thī. ²⁵ Maiñ un kī rāh un ke lie chun kar un kī qiyādat kartā, un ke darmiyāñ

yoñ bastā thā jis tarah bādshāh apne dastoñ ke darmiyān. Main us kī mānind thā jo mātām karne wāloñ ko tasallī detā hai.

30

Mujhe Radd Kiyā Gayā Hai

¹ Lekin ab wuh merā mazāq urāte haiñ, hālāñki un kī umr mujh se kam hai aur main un ke bāpoñ ko apñi bher-bakriyoñ kī dekh-bhāl karne wāle kuttoñ ke sāth kām par lagāne ke bhī lāyq nahīñ samajhtā thā. ² Mere lie un ke hāthoñ kī madad kā kyā faydā thā? Un kī pūrī tāqat to jāti rahī thī. ³ Kḥurāk kī kamī aur shadīd bhūk ke māre wuh kḥushk zamīn kī thoṛī-bāhut paidāwār katar katar kar khāte haiñ. Har waqt wuh tabāhī aur wīrānī ke dāman meñ rahte haiñ. ⁴ Wuh jhāriyoñ se kḥatmī kā phal tor kar khāte, jhāriyoñ * kī jareñ āg tāpne ke lie ikatḥḥī karte haiñ. ⁵ Unheñ ābādiyoñ se kḥārīj kiyā gayā hai, aur log ‘Chor chor’ chillā kar unheñ bhagā dete haiñ. ⁶ Unheñ ghāṭiyoñ kī dhalānoñ par basnā partā, wuh zamīn ke ghāroñ meñ aur pattharoñ ke darmiyān hī rahte haiñ. ⁷ Jhāriyoñ ke darmiyān wuh āwāzeñ dete aur mil kar ūntkaṭāroñ tale dabak jāte haiñ. ⁸ In kamīne aur benām logoñ ko mār mār kar mulk se bhagā diyā gayā hai.

⁹ Aur ab main inhiñ kā nishānā ban gayā hūñ. Apne gītoñ meñ wuh merā mazāq urāte haiñ, merī burī hālat un ke lie mazhakākḥez misāl ban gai hai. ¹⁰ Wuh ghīn khā kar mujh se dūr rahte aur mere muñh par thūkne se nahīñ rukte. ¹¹ Chūñki Allāh ne merī kamān kī tānt khol kar merī ruswāī kī hai, is lie wuh merī maujūdaḡ meñ belagām ho gae haiñ. ¹² Mere dahne hāth hujūm khare ho kar mujhe ṭhokar khilāte aur merī fasil ke sāth miṭṭī ke dher lagāte haiñ tāki us meñ raḥnā dāl kar mujhe tabāh karen. ¹³ Wuh merī qīlābandiyāñ dhā kar mujhe kḥāk meñ milāne meñ kāmyāb ho jāte haiñ. Kisi aur kī madad darkār hī nahīñ. ¹⁴ Wuh raḥne meñ dākhil hote aur jauq-dar-jauq tabāhshudā fasil meñ se guzar kar āge barḥte haiñ. ¹⁵ Haulnāk wāqiyāt mere kḥilāf khare ho gae haiñ, aur wuh tez hawā kī tarah mere waqār ko urā le jā rahe haiñ. Merī salāmatī bādāl kī tarah ojal ho gai hai.

¹⁶ Aur ab merī jān nikal rahī hai, main musībat ke dinoñ ke qābū meñ ā gayā hūñ. ¹⁷ Rāt ko merī haḍḍiyoñ ko chhedā jātā hai, katarne wālā dard mujhe kabhī nahīñ chhoṛtā. ¹⁸ Allāh bare zor se merā kapṛā pakaṛ kar garebān kī tarah mujhe apñi saḥt girift meñ rakhtā hai. ¹⁹ Us ne mujhe kīchar meñ phaiñk diyā hai, aur deḡhne meñ main kḥāk aur miṭṭī hī ban gayā hūñ. ²⁰ Main tujhe pukārtā, lekin tū jawāb nahīñ detā. Main kharā ho jātā, lekin tū mujhe ghūrtā hī rahtā hai. ²¹ Tū mere sāth apnā sulūk badal kar mujh par zulm karne lagā, apne hāth ke pūre zor se mujhe satāne lagā hai. ²² Tū mujhe urā kar hawā par sawār hone detā, garajte tūfān meñ ghulne detā hai. ²³ Hāñ, ab main jāntā hūñ ki tū mujhe maut ke hawāle kareḡā, us ghar meñ pahuñchāegā jahāñ ek din tamām jāndār jamā ho jāte haiñ.

²⁴ Yaḡinan main ne kabhī bhī apnā hāth kisi zarūratmand ke kḥilāf nahīñ ūṭhāyā jab us ne apñi musībat meñ āwāz dī. ²⁵ Balkī jab kisi kā burā hāl thā to main hamdardī se rone lagā, gharīboñ kī hālat dekh kar merā dil gḥam khāne lagā. ²⁶ Tāham mujh par musībat āī, agarche main

* 30:4 Yāni jhāri banām brūm, sīnk qism kī jhāri jis ke phūl zard hote haiñ.

bhalāi kī ummīd rakh saktā thā. Mujh par ghanā andherā chhā gayā, hālānki mainī raushnī kī tawaqqo kar saktā thā. ²⁷ Mere andar sab kuchh muztarīb hai aur kabhī ārām nahīn kar saktā, merā wāstā taklifdeh dinōn se partā hai. ²⁸ Mainī mātāmī libās meñ phirtā hūn aur koī mujhe tasallī nahīn detā, hālānki mainī jamāt meñ khaṛe ho kar madad ke lie āwāz detā hūn. ²⁹ Mainī gīdaṛōn kā bhāi aur uqābī ulluōn kā sāthī ban gayā hūn. ³⁰ Merī jild kālī ho gaī, merī haḍḍiyān taptī garmī ke sabab se jhulas gaī haiñ. ³¹ Ab merā sarod sirf mātām karne aur merī bānsrī sirf rone wāloñ ke lie istemāl hotī hai.

31

Merī Ākhirī Bāt: Mainī Begunāh Hūn

¹ Mainī ne apnī ānkhōn se ahd bāndhā hai. To phir mainī kis tarah kisī kuñwārī par nazar dāl saktā hūn? ² Kyoñki insān ko āsmān par rahne wāle Kḥudā kī taraf se kyā nasīb hai, use bulandiyōn par basne wāle Qādir-e-mutlaq se kyā wirāsat pānā hai? ³ Kyā aisā nahīn hai ki nārāst shakhs ke lie āfat aur badkār ke lie tabāhī muqarrar hai? ⁴ Merī rāheñ to Allāh ko nazar ātī haiñ, wuh merā har qadam gin letā hai.

⁵ Na mainī kabhī dhoke se chalā, na mere pānwoñ ne kabhī fareb dene ke lie phurtī kī. Agar is meñ zarā bhī shak ho ⁶ to Allāh mujhe insāf ke tarāzū meñ tol le, Allāh merī be'ilzām hālat mālūm kare. ⁷ Agar mere qadam saḥīh rāh se haṭ gae. Merī ānkhēñ mere dil ko ḡhalat rāh par le gainī yā mere hāth dāḡhdār hue ⁸ to phir jo bīj mainī ne boyā us kī paidāwār koī aur khāe, jo fasleñ mainī ne lagāñ unheñ ukhārā jāe.

⁹ Agar merā dil kisī aurat se nājāyẓ tālluqāt rakhne par uksāyā gayā aur mainī is maqsad se apne paṛosī ke darwāze par tāk lagāe baiṭhā ¹⁰ to phir Allāh kare kī merī bīwī kisī aur ādmī kī gandum pīse, kī koī aur us par jhuk jāe. ¹¹ Kyoñki aisī harkat sharmnāk hotī, aisā jurm sazā ke lāyq hotā hai. ¹² Aise gunāh kī āḡ Pātāl tak sab kuchh bhasm kar detī hai. Agar wuh mujh se sarzad hotā to merī tamām fasal jaṛōn tak rākh kar detā.

¹³ Agar merā naukar-naukarāniyōn ke sāth jhagaṛā thā aur mainī ne un kā haq mārā ¹⁴ to mainī kyā karūn jab Allāh adālat meñ khaṛā ho jāe? Jab wuh merī pūchh-gachh kare to mainī use kyā jawab dūn? ¹⁵ Kyoñki jis ne mujhe merī mān ke peṭ meñ banāyā us ne unheñ bhī banāyā. Ek hī ne unheñ bhī aur mujhe bhī rahm meñ tashkīl diyā.

¹⁶ Kyā mainī ne pasthāloñ kī zarūriyāt pūrī karne se inkār kiyā yā bewā kī ānkhōn ko bujhne diyā? Hargiz nahīn! ¹⁷ Kyā mainī ne apnī roṭī akele hī khāi aur yatīm ko us meñ sharīk na kiyā? ¹⁸ Hargiz nahīn, balki apnī jawānī se le kar mainī ne us kā bāp ban kar us kī parwarish kī, apnī paidāish se hī bewā kī rāhnumāi kī. ¹⁹ Jab kabhī mainī ne dekhā kī koī kaproñ kī kamī ke bāis halāk ho rahā hai, kī kisī ḡharīb ke pās kambal tak nahīn ²⁰ to mainī ne use apnī bheṛōñ kī kuchh ūn dī tākī wuh garm ho sake. Aise log mujhe duā dete the. ²¹ Mainī ne kabhī bhī yatīmoñ ke kḥilāf hāth nahīn uṭhāyā, us waqt bhī nahīn jab shahr ke darwāze meñ baiṭhe buzurg mere haq meñ the. ²² Agar aisā na thā to Allāh kare kī merā shānā kandhe se nikal kar gir jāe, kī merā bāzū joṛ se phārā jāe! ²³ Aisi harkateñ mere lie nāmumkin thīñ, kyoñki agar mainī aisā kartā to mainī Allāh se dahshat khātā rahtā, mainī us se ḍar ke māre qāym na rah saktā.

²⁴ Kyā main ne sone par apnā pūrā bharosā rakhā yā khālis sone se kahā, ‘Tujh par hī merā etamād hai?’ Hargiz nahīn! ²⁵ Kyā main is lie khush thā ki merī daulat zyādā hai aur mere hāth ne bahut kuchh hāsīl kiyā hai? Hargiz nahīn! ²⁶ Kyā sūraj kī chamak-damak aur chānd kī purwaqār rawish dekh kar ²⁷ mere dil ko kabhī chupke se ghalat rāh par lāyā gayā? Kyā main ne kabhī un kā ehtirām kiyā? * ²⁸ Hargiz nahīn, kyonki yih bhī sazā ke lāyq jurm hai. Agar main aisā kartā to bulandiyon par rahne wāle Khudā kā inkār kartā.

²⁹ Kyā main kabhī khush huā jab mujh se nafrat karne wālā tabāh huā? Kyā main bāgh bāgh huā jab us par musibat āi? Hargiz nahīn! ³⁰ Main ne apne muñh ko ijāzat na dī ki gunāh karke us kī jān par lānat bheje. ³¹ Balki mere khāime ke ādmiyon ko taslīm karnā parā, ‘Kōi nahīn hai jo Ayyūb ke gosht se ser na huā.’ ³² Ajnabī ko bāhar galī meñ rāt guzārī nahīn partī thī balki merā darwāzā musāfiron ke lie khulā rahtā thā. ³³ Kyā main ne kabhī Ādam kī tarah apnā gunāh chhupā kar apnā qusūr dil meñ poshidā rakhā, ³⁴ is lie ki hujūm se ḍartā aur apne rishtedāron se dahshat khātā thā? Hargiz nahīn! Main ne kabhī bhī aisā kām na kiyā jis ke bāis mujhe ḍar ke māre chup rahnā partā aur ghar se nikal nahīn saktā thā.

³⁵ Kāsh kōi merī sune! Dekho, yāhān merī bāt par mere dastkhat haiñ, ab Qādir-e-mutlaq mujhe jawāb de. Kāsh mere mukhālīf likh kar mujhe wuh ilzāmāt batāen jo unhoñ ne mujh par lagāe haiñ! ³⁶ Agar ilzāmāt kā kāghaz miltā to main use uṭhā kar apne kandhe par rakhtā, use pagārī kī tarah apne sar par bāndh letā. ³⁷ Main Allāh ko apne qadmon kā pūrā hisāb-kitāb de kar ra’īs kī tarah us ke qarīb pahuñchtā.

³⁸ Kyā merī zamīn ne madad ke lie pukār kar mujh par ilzām lagāyā hai? Kyā us kī reghāriyāñ mere sabab se mil kar ro parī haiñ? ³⁹ Kyā main ne us kī paidāwār ajr die baḡhair khāī, us par mehnat-mashaqqat karne wāloñ ke lie aheñ bharne kā bāis ban gayā? Hargiz nahīn! ⁴⁰ Agar main is meñ qusūrwār thahrūn to gandum ke bajāe qhārdār jhāriyāñ aur jau ke bajāe dhatūrā † uge.” Yoñ Ayyūb kī bāteñ ikhtitām ko pahuñch gaiñ.

32

Chauthe Sāthī Ilihū kī Taqrīr

¹ Tab mazkūrā tīnoñ ādmī Ayyūb ko jawāb dene se bāz āe, kyonki wuh ab tak samajhtā thā ki main rāstbāz hūn. ² Yih dekh kar Ilihū bin Barakel ghusse ho gayā. Būz Shahr ke rahne wāle is ādmī kā qhāndān Rām thā. Ek taraf to wuh Ayyūb se khafā thā, kyonki yih apne āp ko Allāh ke sāmne rāstbāz thahrātā thā. ³ Dūsri taraf wuh tīnoñ dostoñ se bhī nārāz thā, kyonki na wuh Ayyūb ko sahīh jawāb de sake, na sābit kar sake ki mujrim hai. ⁴ Ilihū ne ab tak Ayyūb se bāt nahīn kī thī. Jab tak dūsroñ ne bāt pūrī nahīn kī thī wuh qhāmosh rahā, kyonki wuh buzurg the. ⁵ Lekin ab jab us ne dekhā ki tīnoñ ādmī mazīd kōi jawāb nahīn de sakte to wuh bharak uṭhā ⁶ aur jawāb meñ kahā,

“Main kamumr hūn jabki āp sab umrrasidā haiñ, is lie main kuchh sharmilā thā, main āp ko apnī rāy batāne se ḍartā thā. ⁷ Main ne sochā,

* 31:27 Lafzī tarjumā: hāth se unheñ bosā diyā. † 31:40 ek badbūdār paudā.

chalo wuh boleñ jin ke zyādā din guzare haiñ, wuh tālim deñ jinheñ muta'addid sāloñ kā tajrabā hāsīl hai.

⁸ Lekin jo rūh insān meñ hai yāñi jo dam Qādir-e-mutlaq ne us meñ phūñk diyā wuhī insān ko samajh atā kartā hai. ⁹ Na sirf būrhe log dānishmand haiñ, na sirf wuh insāf samajhte haiñ jin ke bāl safed haiñ. ¹⁰ Chunāñche main guzārish kartā hūñ ki zarā merī bāt sunēñ, mujhe bhī apñī rāy pesh karne dījīe.

¹¹ Main āp ke alfāz ke intazār meñ rahā. Jab āp mauzūñ jawāb talāsh kar rahe the to main āp kī dānishmand bātoñ par ghaur kartā rahā. ¹² Main ne āp par pūrī tawajjuh dī, lekin āp meñ se koī Ayyūb ko ghalat sābit na kar sakā, koī us ke dalāyl kā munāsib jawāb na de pāyā. ¹³ Ab aisā na ho ki āp kaheñ, 'Ham ne Ayyūb meñ hikmat pāi hai, insān use shikast de kar bhagā nahīñ saktā balki sirf Allāh hī.' ¹⁴ Kyonki Ayyūb ne apne dalāyl kī tartīb se merā muqābalā nahīñ kiyā, aur jab main jawāb dūngā to āp kī bāteñ nahīñ dohraūngā.

¹⁵ Āp ghabrā kar jawāb dene se bāz āe haiñ, ab āp kuchh nahīñ kah sakte. ¹⁶ Kyā main mazīd intazār karūñ, go āp khāmosh ho gae haiñ, āp ruk kar mazīd jawāb nahīñ de sakte? ¹⁷ Main bhī jawāb dene meñ hissā lenā chāhtā hūñ, main bhī apñī rāy pesh karūngā. ¹⁸ Kyonki mere andar se alfāz chhalak rahe haiñ, merī rūh mere andar mujhe majbūr kar rahī hai.

¹⁹ Haqīqat meñ main andar se us naī mai kī mānind hūñ jo band rakhī gai ho, main naī mai se bhārī huī naī mashkoñ kī tarah phaṭne ko hūñ. ²⁰ Mujhe bolnā hai tāki ārām pāūñ, lāzim hī hai ki main apne hoñṭoñ ko khol kar jawāb dūñ. ²¹ Yaqīnan na main kisī kī jānibdārī, na kisī kī chāplūsī karūngā. ²² Kyonki main khushāmad kar hī nahīñ saktā, warnā merā Khālīq mujhe jalā hī urā le jāegā.

33

Allāh Kā Tarīqon se Insān se Hamkalām Hotā Hai

¹ Ai Ayyūb, merī taqrīr sunēñ, merī tamām bātoñ par kān dhareñ! ² Ab main apñā muñh khol detā hūñ, merī zabāñ boltī hai. ³ Mere alfāz sīdhī rāh par chalne wāle dil se ubhar āte haiñ, mere hoñṭ diyānatdārī se wuh kuchh bayān karte haiñ jo main jāntā hūñ. ⁴ Allāh ke Rūh ne mujhe banāyā, Qādir-e-mutlaq ke dam ne mujhe zindagī baḫshī.

⁵ Agar āp is qābil hoñ to mujhe jawāb deñ aur apñī bāteñ tartīb se pesh karke merā muqābalā karen. ⁶ Allāh kī nazar meñ main to āp ke barābar hūñ, mujhe bhī miṭṭī se le kar tashkīl diyā gayā hai. ⁷ Chunāñche mujhe āp ke lie dahshat kā bāis nahīñ honā chāhie, merī taraf se āp par bhārī boj nahīñ āegā.

⁸ Āp ne mere sunte hī kahā balki āp ke alfāz abhī tak mere kānoñ meñ gūñj rahe haiñ, ⁹ 'Main pāk hūñ, mujh se jurm sarzad nahīñ huā, main begunāh hūñ, merā koī qusūr nahīñ. ¹⁰ To bhī Allāh mujh se jhagarne ke mawāqe dhūñḍtā aur mujhe apñā dushman samajhtā hai. ¹¹ Wuh mere pāñwoñ ko kāṭh meñ ḍāl kar merī tamām rāhoñ kī pahrādārī kartā hai.'

¹² Lekin āp kī yih bāt durust nahīñ, kyonki Allāh insān se ālā hai. ¹³ Āp us se jhagar kar kyon kahte haiñ, 'Wuh merī kisī bhī bāt kā jawāb nahīñ detā?' ¹⁴ Shāyad insān ko Allāh nazar na āe, lekin wuh zarūr kabhī is tarīqe, kabhī us tarīqe se us se hamkalām hotā hai.

¹⁵ Kabhī wuh k̄hāb yā rāt kī royā meñ us se bāt kartā hai. Jab log bistar par leṭ kar gahrī nīnd so jāte haiñ ¹⁶ to Allāh un ke kān khol kar apnī nasīhatoñ se unheñ dahshatzadā kar detā hai. ¹⁷ Yoñ wuh insān ko ḡhalat kām karne aur maḡhrūr hone se bāz rakh kar ¹⁸ us kī jān gaṛhe meñ utarne aur Dariyā-e-maut ko ubūr karne se rok detā hai.

¹⁹ Kabhī Allāh insān kī bistar par dard ke zariye tarbiyat kartā hai. Tab us kī haḍḍiyon meñ lagātār jang hotī hai. ²⁰ Us kī jān ko k̄hurāk se ghin ātī balki use lazīztarīn khāne se bhī nafrat hotī hai. ²¹ Us kā gosht-post sukaṛ kar ḡhāyb ho jātā hai jabki jo haḍḍiyāñ pahle chhupī huī thīñ wuh numāyāñ taur par nazar ātī haiñ. ²² Us kī jān gaṛhe ke qarīb, us kī zindagī halāk karne walōñ ke nazdik pahunchtī hai.

²³ Lekin agar koī farishtā, hazāroñ meñ se koī sālis us ke pās ho jo insān ko sidhī rāh dikhāe ²⁴ aur us par tars khā kar kahe, ‘Use gaṛhe meñ utarne se chhurā, mujhe fidyā mil gayā hai, ²⁵ ab us kā jism jawānī kī nisbat zyādā tar-o-tāzā ho jāe aur wuh dubārā jawānī kī-sī tāqat pāe’ ²⁶ to phir wuh shakhs Allāh se iltijā karegā, aur Allāh us par mehrbān hogā. Tab wuh barī khushī se Allāh kā chehrā taktā rahegā. Isī tarah Allāh insān kī rāstbāzī bahāl kartā hai.

²⁷ Aisā shakhs logoñ ke sāmne gāegā aur kahegā, ‘Main ne gunāh karke sidhī rāh ṭerhī-meṛhī kar dī, aur mujhe koī faydā na huā. ²⁸ Lekin us ne fidyā de kar merī jān ko maut ke gaṛhe meñ utarne se chhurāyā. Ab merī zindagī nūr se lutfandoz hogī.’

²⁹ Allāh insān ke sāth yih sab kuchh do chār martabā kartā hai ³⁰ tāki us kī jān gaṛhe se wāpas āe aur wuh zindagī ke nūr se raushan ho jāe.

³¹ Ai Ayyüb, dhyān se merī bāt sunēñ, k̄hāmosh ho jāēñ tāki main bāt karūñ. ³² Agar āp jawāb meñ kuchh batānā chāheñ to batāēñ. Boleñ, kyoñki main āp ko rāstbāz ṭhahrāne kī ārzū rakhtā hūñ. ³³ Lekin agar āp kuchh bayān nahīñ kar sakte to merī sunēñ, chup raheñ tāki main āp ko hikmat kī tālīm dūñ.”

34

Allāh Har Ek ko Munāsib Ajr Detā Hai

¹ Phir Ilhū ne bāt jāri rakh kar kahā,

² “Ai dānishmando, mere alfāz sunēñ! Ai ālimo, mujh par kān dhareñ!

³ Kyoñki kān yoñ alfāz kī jāñch-ṭarṭāl kartā hai jis tarah zabān k̄hurāk ko chakh letī hai. ⁴ Āēñ, ham apne lie wuh kuchh chun leñ jo durust hai, āpas meñ jān leñ ki kyā kuchh achchhā hai. ⁵ Ayyüb ne kahā hai, ‘Go main begunāh hūñ to bhī Allāh ne mujhe mere huqūq se mahrūm kar rakhā hai. ⁶ Jo faisla mere bāre meñ kiyā gayā hai use main jhūṭ qarār detā hūñ. Go main bequsūr hūñ to bhī tīr ne mujhe yoñ zakhmi kar diyā ki us kā ilāj mumkin hī nahīñ.’ ⁷ Ab mujhe batāēñ, kyā koī Ayyüb jaisā burā hai? Wuh to kufr kī bāteñ pānī kī tarah pīte, ⁸ badkārōñ kī sohbat meñ chalte aur bedīnoñ ke sāth apnā waqt guzarte haiñ. ⁹ Kyoñki wuh dāwā karte haiñ ki Allāh se lutfandoz honā insān ke lie befāydā hai.

¹⁰ Chunāñche ai samajhdār mardo, merī bāt sunēñ! Yih kaise ho saktā hai ki Allāh sharīr kām kare? Yih to mumkin hī nahīñ ki Qādir-e-mutlaq nāinsāfi kare. ¹¹ Yaqīnan wuh insān ko us ke āmāl kā munāsib ajr de kar us par wuh kuchh lātā hai jis kā taqāzā us kā chāl-chalan kartā hai.

¹² Yaqīnan Allāh bedīn harkateñ nahīñ kartā, Qādir-e-mutlaq insāf kā

khūn nahīn kartā. ¹³ Kis ne zamīn ko Allāh ke hawāle kiyā? Kis ne use pūrī duniyā par ikhtiyār diyā? Koī nahīn! ¹⁴ Agar wuh kabhī irādā kare ki apnī rūh aur apnā dam insān se wāpas le ¹⁵ to tamām log dam chhoṛ kar dubārā khāk ho jāenge.

¹⁶ Ai Ayyūb, agar āp ko samajh hai to suneñ, merī bātoñ par dhyān deñ. ¹⁷ Jo insāf se nafrat kare kyā wuh hukūmat kar saktā hai? Kyā āp use mujrim thahrānā chāhte haiñ jo rāstbāz aur Qādir-e-mutlaq hai, ¹⁸ jo bādshāh se kah saktā hai, ‘Ai badmāsh!’ Aur shurafā se, ‘Ai bedīno!’? ¹⁹ Wuh to na ra’ison kī jānibdārī kartā, na ohdedāroñ ko pasthāloñ par tarjih detā hai, kyonki sab hī ko us ke hāthoñ ne banāyā hai. ²⁰ Wuh pal-bhar meñ, ādhī rāt hī mar jāte haiñ. Shurafā ko hilāyā jātā hai to wuh kūch kar jāte haiñ, tāqatwāroñ ko baḡhair kisi tag-o-dau ke haṭāyā jātā hai.

²¹ Kyonki Allāh kī ānkheñ insān kī rāhoñ par lagī rahtī haiñ, ādamzād kā har qadam use nazar ātā hai. ²² Kahīn itnī tārikī yā ghanā andherā nahīn hotā ki badkār us meñ chhup sake. ²³ Aur Allāh kisi bhī insān ko us waqt se āgāh nahīn kartā jab use ilāhī taḡht-e-adālat ke sāmne ānā hai. ²⁴ Use tahqīqāt kī zarūrat hī nahīn balki wuh zorāwāroñ ko pāsh pāsh karke dūsoñ ko un kī jagah kharā kar detā hai. ²⁵ Wuh to un kī harkatoñ se wāqif hai aur unheñ rāt ke waqt yoñ tah-o-bālā kar saktā hai ki chūr chūr ho jāeñ. ²⁶ Un kī bedīnī ke jawāb meñ wuh unheñ sab kī nazaroñ ke sāmne paṭakh detā hai. ²⁷ Us kī pairawī se haṭne aur us kī rāhoñ kā lihāz na karne kā yihī natījā hai. ²⁸ Kyonki un kī harkatoñ ke bāis pasthāloñ kī chīkheñ Allāh ke sāmne aur musbatzadoñ kī iltijāeñ us ke kān tak pahuñchīñ. ²⁹ Lekin agar wuh khāmosh bhī rahe to kaun use mujrim qarār de saktā hai? Agar wuh apne chehre ko chhupāe rakhe to kaun use dekh saktā hai? Wuh to qaum par balki har fard par hukūmat kartā hai ³⁰ tāki sharīr hukūmat na kareñ aur qaum phañs na jāe.

³¹ Behtar hai ki āp Allāh se kaheñ, ‘Mujhe ḡhalat rāh par lāyā gayā hai, āindā maiñ dubārā burā kām nahīn karūnga. ³² Jo kuchh mujhe nazar nahīn ātā wuh mujhe sikhā, agar mujh se nāinsāfi hui hai to āindā aisā nahīn karūnga.’ ³³ Kyā Allāh ko āp ko wuh ajr denā chāhie jo āp kī nazar meñ munāsib hai, go āp ne use radd kar diyā hai? Lāzim hai ki āp khud hī faislā kareñ, na ki maiñ. Lekin zarā wuh kuchh pesh kareñ jo kuchh āp sahih samajhte haiñ. ³⁴ Samajhdār log balki har dānishmand jo merī bāt sune farmāeg, ³⁵ ‘Ayyūb ilm ke sāth bāt nahīn kar rahā, us ke alfāz fahm se khālī haiñ. ³⁶ Kāsh Ayyūb kī pūrī jāñch-paṛtāl kī jāe, kyonki wuh sharīroñ ke-se jawāb pesh kartā, ³⁷ wuh apne gunāh meñ izāfā karke hamāre rūbarū apne jurm par shak dāltā aur Allāh par muta’addid ilzāmāt lagātā hai.’ ”

35

Apne Āp ko Rāstbāz Mat Thahrānā

¹ Phir Ilhū ne apnī bāt jāri rakhī,

² “Āp kahte haiñ, ‘Maiñ Allāh se zyādā rāstbāz hūñ.’ Kyā āp yih bāt durust samajhte haiñ ³ yā yih ki ‘Mujhe kyā faydā hai, gunāh na karne se mujhe kyā nafā hotā hai?’ ⁴ Maiñ āp ko aur sāthī dostoñ ko is kā jawāb batātā hūñ.

⁵ Apnī nigāh āsmān kī taraf uṭhāēn, bulandiyōn ke bādalon par ghaur karen. ⁶ Agar āp ne gunāh kiyā to Allāh ko kyā nuqsān pahuñchā hai? Go āp se muta'addid jarāym bhī sarzad hue hoñ tāham wuh muta'assir nahīn hogā. ⁷ Rāstbāz zindagī guzārne se āp use kyā de sakte haiñ? Āp ke hāthōn se Allāh ko kyā hāsīl ho saktā hai? Kuchh bhī nahīn! ⁸ Āp ke hamjins insān hī āp kī bedīnī se muta'assir hote haiñ, aur ādamzād hī āp kī rāstbāzī se fāydā uṭhāte haiñ.

⁹ Jab logon par sakht zulm hotā hai to wuh chikhte-chillāte aur baṛon kī ziyādātī ke bāis madad ke lie āwāz dete haiñ. ¹⁰ Lekin koī nahīn kahtā, 'Allāh, merā Kḥāliq kahān hai? Wuh kahān hai jo rāt ke daurān naḡhme atā kartā, ¹¹ jo hamēn zamīn par chalne wāle jānwaron kī nisbat zyādā tālīm detā, hamēn parindoñ se zyādā dānishmand banātā hai?' ¹² Un kī chikhōn ke bāwujūd Allāh jawāb nahīn detā, kyonki wuh ghamandī aur bure haiñ.

¹³ Yaqīnan Allāh aisi bātīl fariyād nahīn suntā, Qādir-e-mutlaq us par dhyan hī nahīn detā. ¹⁴ To phir wuh āp par kyon tawajjuh de jab āp dāwā karte haiñ, 'Main use nahīn dekh saktā,' aur 'Merā muāmalā us ke sāmne hī hai, main ab tak us kā intazār kar rahā hūñ?' ¹⁵ Wuh āp kī kyon sune jab āp kahte haiñ, 'Allāh kā ḡhazab kabhī sazā nahīn detā, use burāī kī parwā hī nahīn?' ¹⁶ Jab Ayyüb muñh kholtā hai to bemānī bāteñ nikaltī haiñ. Jo muta'addid alfāz wuh pesh kartā hai wuh ilm se kḥālī haiñ."

36

Allāh Kitnā Azīm Hai

¹ Ilhū ne apnī bāt jāri rakhī,

² "Thoṛī der ke lie sabar karke mujhe is kī tashrīh karne deñ, kyonki mazid bahut kuchh hai jo Allāh ke haq meñ kahnā hai. ³ Main dūr dūr tak phirūngā tāki wuh ilm hāsīl karūñ jis se mere Kḥāliq kī rāstī sābit ho jāe. ⁴ Yaqīnan jo kuchh main kahūngā wuh farebdeh nahīn hogā. Ek aisā ādmī āp ke sāmne kharā hai jis ne kḥulūsdilī se apnā ilm hāsīl kiyā hai.

⁵ Go Allāh azīm qudrat kā mālik hai tāham wuh kḥulūsdiloñ ko radd nahīn kartā. ⁶ Wuh bedīn ko zyādā der tak jīne nahīn detā, lekin musibatzaḍoñ kā insāf kartā hai. ⁷ Wuh apnī ānkhoñ ko rāstbāzoñ se nahīn phertā balki unheñ bādshāhoñ ke sāth takhtnashīn karke bulandiyōn par sarfarāz kartā hai.

⁸ Phir agar unheñ zanjīroñ meñ jakarā jāe, unheñ musibat ke rasson meñ giriftār kiyā jāe ⁹ to wuh un par zāhir kartā hai ki un se kyā kuchh sarzad huā hai, wuh unheñ un ke jarāym pesh karke unheñ dikhtā hai ki un kā takabbur kā rawaiyā hai. ¹⁰ Wuh un ke kānoñ ko tarbiyat ke lie khol kar unheñ hukm detā hai ki apnī nāinsāfī se bāz ā kar wāpas āo. ¹¹ Agar wuh mān kar us kī kḥidmat karne lageñ to phir wuh jīte-jī apne dīn kḥushhālī meñ aur apne sāl sukūn se guzāreñge. ¹² Lekin agar nā māneñ to unheñ Dariyā-e-maut ko ubūr karnā paregā, wuh ilm se mahrūm rah kar mar jāeñge.

¹³ Bedīn apnī harkatoñ se apne āp par ilāhī ḡhazab lāte haiñ. Allāh unheñ bāndh bhī le, lekin wuh madad ke lie nahīn pukārtē. ¹⁴ Jawānī meñ hī un kī jān nīkal jāti, un kī zindagī muqaddas farishtoñ ke hāthōñ khatm ho jāti hai. ¹⁵ Lekin Allāh musibatzaḍā ko us kī musibat ke zariye najāt detā, us par hone wāle zulm kī mārifat us kā kān khol detā hai.

¹⁶ Wuh āp ko bhī musibat ke muñh se nikalne kī targhīb dilā kar ek aisi khulī jagah par lānā chāhtā hai jahān rukāwaṭ nahīn hai, jahān āp kī mez umdā khānoñ se bhārī rahegi. ¹⁷ Lekin is waqt āp adālat kā wuh pyālā pī kar ser ho gae haiñ jo bedīnoñ ke nasīb meñ hai, is waqt adālat aur insāf ne āp ko apnī sakht girift meñ le liyā hai. ¹⁸ Khabardār ki yih bāt āp ko kufr bakne par na uksāe, aisā na ho ki tāwān ki baṛī raqam āp ko ghalat rāh par le jāe. ¹⁹ Kyā āp kī daulat āp kā difā karke āp ko musibat se bachāegī? Yā kyā āp kī sirtoṛ koshisheñ yih saranjām de saktī haiñ? Hargiz nahīn! ²⁰ Rāt kī ārzū na kareñ, us waqt kī jab qaumeñ jahān bhī hoñ nest-o-nābūd ho jātī haiñ. ²¹ Khabardār raheñ ki nāinsāfi kī taraf rujū na kareñ, kyonki āp ko isī lie musibat se āzmāyā jā rahā hai.

²² Allāh apnī qudrat meñ sarfarāz hai. Kaun us jaisā ustād hai? ²³ Kis ne muqarrar kiyā ki use kis rāh par chalnā hai? Kaun kah saktā hai, ‘Tū ne ghalat kām kiyā?’ Koī nahīn! ²⁴ Us ke kām kī tamjīd karnā na bhūleñ, us sāre kām kī jis kī logoñ ne apne gītoñ meñ hamd-o-sanā kī hai. ²⁵ Har shakhs ne yih kām dekh liyā, insān ne dūr dūr se us kā mullāhazā kiyā hai.

²⁶ Allāh azīm hai aur ham use nahīn jānte, us ke sāloñ kī tādād mālūm nahīn kar sakte. ²⁷ Kyonki wuh pānī ke qatre ūpar khīnch kar dhund se bārish nikāl letā hai, ²⁸ wuh bārish jo bādāl zamīn par barsā dete aur jis kī bauchhāreñ insān par paṛtī haiñ. ²⁹ Kaun samajh saktā hai ki bādāl kis tarah chhā jāte, ki Allāh ke maskan se bijliyan kis tarah kaṛaktī haiñ? ³⁰ Wuh apne irdgird roushni phailā kar samundar kī jaṛoñ tak sab kuchh roushan kartā hai. ³¹ Yoñ wuh bādaloñ se qaumoñ kī parwarish kartā, unheñ kasrat kī khurāk muhaiyā kartā hai. ³² Wuh apnī mutṭhiyoñ ko bādāl kī bijliyoñ se bhar kar hukm detā hai ki kyā chīz apnā nishānā banāeñ. ³³ Us ke bādaloñ kī garajti āwāz us ke ghazab kā elān kartī, nāinsāfi par us ke shadīd qahr ko zāhir kartī hai.

37

¹ Yih soch kar merā dil laraz kar apnī jagah se uchhal paṛtā hai. ² Suneñ aur us kī ghazabnāk āwāz par ghaur kareñ, us ghurrātī āwāz par jo us ke muñh se nikalti hai. ³ Āsmān tale har maqām par balki zamīn kī intahā tak wuh apnī bijli chamakne detā hai. ⁴ Is ke bād kaṛaktī āwāz sunāi detī, Allāh kī robdār āwāz garaj uṭhti hai. Aur jab us kī āwāz sunāi detī hai to wuh bijliyoñ ko nahīn roktā.

⁵ Allāh anokhe tariqe se apnī āwāz garajne detā hai. Sāth sāth wuh aise azīm kām kartā hai jo hamārī samajh se bāhar haiñ. ⁶ Kyonki wuh barf ko farmatā hai, ‘Zamīn par paṛ jā’ aur mūslādhār bārish ko, ‘Apnā pūrā zor dikhā.’ ⁷ Yoñ wuh har insān ko us ke ghar meñ rahne par majbūr kartā hai tāki sab jān leñ ki Allāh kām meñ masrūf hai. ⁸ Tab janglī jānwar bhī apne bhaṭoñ meñ chhup jāte, apne gharoñ meñ panāh lete haiñ.

⁹ Tufān apne kamre se nikal atā, shimālī hawā mulk meñ ṭhand phailā detī hai. ¹⁰ Allāh phūnk mārta to pānī jam jāta, us kī satah dūr dūr tak munjamid ho jāti hai. ¹¹ Allāh bādaloñ ko namī se bojhal karke un ke zariye dūr tak apnī bijli chamkātā hai. ¹² Us kī hidāyat par wuh mandlāte hue us kā har hukm takmil tak pahuñchāte haiñ. ¹³ Yoñ wuh unheñ logoñ kī tarbiyat karne, apnī zamīn ko barkat dene yā apnī shafqat dikhāne ke lie bhej detā hai.

¹⁴ Ai Ayyüb, merī is bāt par dhyān deñ, ruk kar Allāh ke azīm kāmōñ par ghaur karen. ¹⁵ Kyā āp ko mālūm hai ki Allāh apne kāmōñ ko kaise tartīb detā hai, ki wuh apne bādaloñ se bijli kis tarah chamakne detā hai? ¹⁶ Kyā āp bādaloñ kī naql-o-harkat jānte haiñ? Kyā āp ko us ke anokhe kāmōñ kī samajh ātī hai jo kāmīl ilm rakhtā hai? ¹⁷ Jab zamīn junūbī lū kī zad meñ ā kar chup ho jātī aur āp ke kapre tapne lagte haiñ ¹⁸ to kyā āp Allāh ke sāth mil kar āsmān ko thoñk thoñk kar pītal ke āine kī mānind saḡht banā sakte haiñ? Hargiz nahīñ!

¹⁹ Hameñ batāeñ ki Allāh se kyā kaheñ! Afsos, andhere ke bāis ham apne khayālāt ko tartīb nahīñ de sakte. ²⁰ Agar maiñ apnī bāt pesh karūñ to kyā use kuchh mālūm ho jāegā jis kā pahle ilm nā thā? Kyā koī bhī kuchh bayān kar saktā hai jo use pahle mālūm na ho? Kabhī nahīñ! ²¹ Ek waqt dhūp nazar nahīñ ātī aur bādāl zamīn par sāyā ḍalte haiñ, phir hawā chalne lagtī aur mausam sāf ho jātā hai. ²² Shimāl se sunahrī chamak qarīb ātī aur Allāh robdār shān-o-shaukat se ghīrā huā ā pahuñchtā hai. ²³ Ham to Qādir-e-mutlaq tak nahīñ pahuñch sakte. Us kī qudrat ālā aur rāstī zorāwar hai, wuh kabhī insāf kā khūn nahīñ kartā. ²⁴ Is lie ādamzād us se ḍarte aur dil ke dānishmand us kā khauf mānte haiñ.”

38

Allāh kā Jawāb

¹ Phir Allāh khud Ayyüb se hamkalām huā. Tūfān meñ se us ne use jawāb diyā,

² “Yih kaun hai jo samajh se khālī bāteñ karne se mere mansūbe ke sahīb matlab par pardā ḍaltā hai? ³ Mard kī tarah kamarbastā ho jā! Maiñ tujhe se sawāl kartā hūñ, aur tū mujhe tālīm de.

⁴ Tū kahāñ thā jab maiñ ne zamīn kī buniyād rakhī? Agar tujhe is kā ilm ho to mujhe batā! ⁵ Kis ne us kī lambāī aur chauṛāī muqarrar kī? Kyā tujhe mālūm hai? Kis ne nāp kar us kī paimāish kī? ⁶ Us ke satūñ kis chīz par lagāe gae. Kis ne us ke kone kā buniyādi patthar rakhā, ⁷ us waqt jab subah ke sitāre mil kar shādiyānā bajā rahe, tamām farishte khushī ke nāre lagā rahe the?

⁸ Jab samundar rahm se phūṭ niklā to kis ne darwāze band karke us par qābū pāyā? ⁹ Us waqt maiñ ne bādaloñ ko us kā libās banāyā aur use ghane andhere meñ yoñ lapetā jis tarah nauzād ko potaṛoñ meñ lapetā jātā hai. ¹⁰ Us kī hudūd muqarrar karke maiñ ne use rokne ke darwāze aur kuñde lagāe. ¹¹ Maiñ bolā, “Tujhe yahāñ tak ānā hai, is se āge na baṛhnā, terī robdār lahoñ ko yihīñ ruknā hai.”

¹² Kyā tū ne kabhī subah ko hukm diyā yā use tulū hone kī jagah dikhāī ¹³ tāki wuh zamīn ke kināroñ ko pakar kar bedīnoñ ko us se jhār de? ¹⁴ Us kī raushnī meñ zamīn yoñ tashkīl pātī hai jis tarah miṭṭī jis par muhr lagāī jāe. Sab kuchh rangdār libās pahne nazar ātā hai. ¹⁵ Tab bedīnoñ kī raushnī rokī jātī, un kā uṭhāyā huā bāzū toṛā jātā hai.

¹⁶ Kyā tū samundar ke sarchashmoñ tak pahuñch kar us kī gahrāiyōñ meñ se guzarā hai? ¹⁷ Kyā maut ke darwāze tujh par zāhir hue, tujhe ghane andhere ke darwāze nazar āe haiñ? ¹⁸ Kyā tujhe zamīn ke wasī maidānoñ kī pūrī samajh āī hai? Mujhe batā agar yih sab kuchh jāntā hai!

19 Raushnī ke mambā tak le jāne wālā rāstā kahān hai? Andhere kī rihāishgāh kahān hai? 20 Kyā tū unheñ un ke maqāmoñ tak pahuñchā saktā hai? Kyā tū un ke gharoñ tak le jāne wālī rahoñ se wāqif hai? 21 Beshak tū is kā ilm rakhtā hai, kyoñki tū us waqt janm le chukā thā jab yih paidā hue. Tū to qadīm zamāne se hī zindā hai!

22 Kyā tū wahān tak pahuñch gayā hai jahān barf ke zakhīre jamā hote hain? Kyā tū ne oloñ ke godāmoñ ko dekh liyā hai? 23 Main unheñ musibat ke waqt ke lie mahfūz rakhtā hūñ, aise dinoñ ke lie jab larāī aur jang chhīr jāe. 24 Mujhe batā, us jagah tak kis tarah pahuñchnā hai jahān raushnī taq̄sīm hotī hai, yā us jagah jahān se mashriqī hawā nikal kar zamīn par bikhar jātī hai?

25 Kis ne muslādhār bārish ke lie rāstā aur garajte tūfān ke lie rāh banāī 26 tāki insān se k̄hālī zamīn aur ghāirābad registān kī ābpāshī ho jāe, 27 tāki wīrān-o-sunsān bayābān kī pyās bujh jāe aur us se hariyālī phūṭ nikle? 28 Kyā bārish kā bāp hai? Kaun shabnam ke qatroñ kā wālid hai?

29 Barf kis mān ke peṭ se paidā huī? Jo pālā āsmān se ā kar zamīn par partā hai kis ne use janm diyā? 30 Jab pānī patthar kī tarah saḡht ho jāe balkī gahre samundar kī satah bhī jam jāe to kaun yih saranjām detā hai? 31 Kyā tū Khoshā-e-Parwīn ko bāndh saktā yā Jauze kī zanjīroñ ko khol saktā hai? 32 Kyā tū karwā saktā hai kī sitāroñ ke mukhtalif jhurmaṭ un ke muqarrarā auqāt ke mutābiq nikal āeñ? Kyā tū Dubb-e-Akbar kī us ke bachchoñ samet qiyādat karne ke qābil hai? 33 Kyā tū āsmān ke qawānīn jāntā yā us kī zamīn par hukūmat muta'ayyin kartā hai?

34 Kyā jab tū buland āwāz se bādaloñ ko hukm de to wuh tujh par muslādhār bārish barsāte hain? 35 Kyā tū bādāl kī bijli zamīn par bhej saktā hai? Kyā wuh tere pās ā kar kahtī hai, 'Main k̄hidmat ke lie hāzīr hūñ'? 36 Kis ne Misr ke laqlaq ko hikmat dī, murgh ko samajh atā kī? 37 Kis ko itnī dānāī hāsīl hai kī wuh bādaloñ ko gin sake? Kaun āsmān ke in gharoñ ko us waqt uñdel saktā hai 38 jab miṭṭī dhāle hue lohe kī tarah saḡht ho jāe aur d̄hele ek d̄usre ke sāth chipak jāeñ? Koī nahīn!

39 Kyā tū hī shernī ke lie shikār kartā yā sheroñ ko ser kartā hai 40 jab wuh apnī chhupne kī jaghoñ meñ dabak jāeñ yā gunjān jangal meñ kahīn tāk lagāe baiṭhe hoñ? 41 Kaun kawwe ko k̄hurāk muhaiyā kartā hai jab us ke bachche bhūk ke bāis Allāh ko āwāz deñ aur māre māre phireñ?

39

1 Kyā tujhe mālūm hai kī pahārī bakriyoñ ke bachche kab paidā hote hain? Jab hirnī apnā bachchā janm detī hai to kyā tū is ko mullāhazā kartā hai? 2 Kyā tū wuh mahīne gintā rahtā hai jab bachche hirniyoñ ke peṭ meñ hoñ? Kyā tū jāntā hai kī kis waqt bachche janm deti hain? 3 Us din wuh dabak jātī, bachche nikal āte aur dard-e-zah k̄hatm ho jātā hai. 4 Un ke bachche tāqatwar ho kar khule maidān meñ phalte-phūlte, phir ek din chale jāte hain aur apnī mān ke pās wāpas nahīn āte.

5 Kis ne janglī gadhe ko khulā chhoṛ diyā? Kis ne us ke rasse khol die? 6 Main hī ne bayābān us kā ghar banā diyā, main hī ne muqarrar kiyā kī banjar zamīn us kī rihāishgāh ho. 7 Wuh shahr kā shor-sharābā dekh kar hañs uṭhtā, aur use hānkne wāle kī āwāz sunanī nahīn partī. 8 Wuh charne ke lie pahārī ilāqe meñ idhar-udhar ghūmtā aur hariyālī kā khoj lagātā rahtā hai.

⁹ Kyā janglī bail terī k̄hidmat karne ke lie taiyār hogā? Kyā wuh kabhī rāt ko terī charnī ke pās guzāregā? ¹⁰ Kyā tū use bāndh kar hal chalā saktā hai? Kyā wuh wādī meñ tere pīchhe chal kar suhāgā pheregā? ¹¹ Kyā tū us kī baṛī tāqat dekh kar us par etamād karegā? Kyā tū apnā saḡht kām us ke sapurd karegā? ¹² Kyā tū bharosā kar saktā hai kī wuh terā anāj jamā karke gāhne kī jagah par le āe? Hargiz nahīn!

¹³ Shuturmurgh k̄hushī se apne paroñ ko pharphaṛatā hai. Lekin kyā us kā shāhpar laqlaq yā bāz ke shāhpar kī mānind hai? ¹⁴ Wuh to apne anḡde zamīn par akele chhortā hai, aur wuh miṭṭī hī par pakte haiñ. ¹⁵ Shuturmurgh ko k̄hayāl tak nahīn ātā kī koī unheñ pānwōñ tale kuchal saktā yā koī janglī jānwār unheñ raund saktā hai. ¹⁶ Lagtā nahīn kī us ke apne bachche haiñ, kyonki us kā un ke sāth sulūk itnā saḡht hai. Agar us kī mehnat nākām nikle to use parwā hī nahīn, ¹⁷ kyonki Allāh ne use hikmat se mahrūm rakh kar use samajh se na nawāzā. ¹⁸ To bhī wuh itnī tezi se uchhal kar bhāg jātā hai kī ghoṛe aur ghurṣawār kī dauṛ dekh kar hañse lagtā hai.

¹⁹ Kyā tū ghoṛe ko us kī tāqat de kar us kī gardan ko ayāl se ārāstā kartā hai? ²⁰ Kyā tū hī use ṭiḡḡī kī tarah phalañgne detā hai? Jab wuh zor se apne nathnoñ ko phulā kar āwāz nikāltā hai to kitnā robdār lagtā hai! ²¹ Wuh wādī meñ sum mār mār kar apnī tāqat kī k̄hushī manātā, phir bhāg kar maidān-e-jang meñ ā jātā hai. ²² Wuh k̄hauf kā mazāq urātā aur kisī se bhī nahīn ḡartā, talwār ke rūbarū bhī pīchhe nahīn haṭtā. ²³ Us ke ūpar tarkash k̄haṛkhaṛatā, nezā aur shamshīr chamaktī hai. ²⁴ Wuh baṛā shor machā kar itnī tezi aur josh-o-k̄hurosh se dushman par hamlā kartā hai kī bigul bajte waqt bhī rokā nahīn jātā. ²⁵ Jab bhī bigul baje wuh zor se hinhinātā aur dūr hī se maidān-e-jang, kamāñḡaroñ kā shor aur jang ke nāre sūñgh letā hai.

²⁶ Kyā bāz terī hī hikmat ke zariye hawā meñ ur kar apne paroñ ko junūb kī jānīb phailā detā hai? ²⁷ Kyā uḡāb tere hī hukm par bulandiyōñ par mandlātā aur ūñchī ūñchī jaghoñ par apnā ghoñslā banā letā hai? ²⁸ Wuh chaṭān par rahtā, us ke ṭūṭe-phūṭe kināroñ aur qilāband jaghoñ par baserā kartā hai. ²⁹ Wahāñ se wuh apne shikār kā khoj lagātā hai, us kī ānkheñ dūr dūr tak deḡhtī haiñ. ³⁰ Us ke bachche k̄hūn ke lālach meñ rahte, aur jahāñ bhī lāsh ho wahāñ wuh hāzir hotā hai.”

40

Ayyūb Rab ko Jawāb Nahīn De Saktā

¹ Rab ne Ayyūb se pūchhā,

² “Kyā malāmat karne wālā adālat meñ Qādir-e-mutlaq se jhagaṛnā chāhtā hai? Allāh kī sarzanish karne wālā use jawāb de!”

³ Tab Ayyūb ne jawāb de kar Rab se kahā,

⁴ “Maiñ to nālāyq hūñ, maiñ kis tarah tujhe jawāb dūñ? Maiñ apne muñh par hāth rakh kar k̄hāmosh rahūngā. ⁵ Ek bār maiñ ne bāt kī aur is ke bād mazīd ek dafā, lekin ab se maiñ jawāb meñ kuchh nahīn kahūngā.”

Allāh kā Jawāb: Kyā Tujhe Merī Jaisī Quḡrat Hāsil Hai?

⁶ Tab Allāh tūfān meñ se Ayyūb se hamkalām huā,

⁷ “Mard kī tarah kamarbastā ho jā! Maiñ tujh se sawāl karūñ aur tū mujhe tālim de. ⁸ Kyā tū wāqāi merā insāf mansūkh karke mujhe mujrim

ṭhahrānā chāhtā hai tāki khud rāstbāz ṭhahre? ⁹ Kyā terā bāzū Allāh ke bāzū jaisā zorāwar hai? Kyā terī āwāz us kī āwāz kī tarah karaktī hai. ¹⁰ Ā, apne āp ko shān-o-shaukat se ārastā kar, izzat-o-jalāl se mulabbas ho jā! ¹¹ Ba-yak-waqt apnā shadīd qahr mukhtalif jaghoñ par nāzil kar, har maḡhrūr ko apnā nishānā banā kar use khāk meñ milā de. ¹² Har mutakabbir par ḡhaur karke use past kar. Jahāñ bhī bedīn ho wahīñ use kuchal de. ¹³ Un sab ko miṭṭī meñ chhupā de, unheñ rassoñ meñ jakar kar kisī khufiyā jagah giriftār kar. ¹⁴ Tab hī mainī terī tārif karke māñ jāūngā kī terā dahnā hāth tujhe najāt de saktā hai.

Allāh kī Qudrat aur Hikmat kī Do Misāleñ

¹⁵ Bahemot * par ḡhaur kar jise mainī ne tujhe khalaq karte waqt banāyā aur jo bail kī tarah ḡhas khātā hai. ¹⁶ Us kī kamr meñ kitnī tāqat, us ke peṭ ke paṭṭhoñ meñ kitnī quwwat hai. ¹⁷ Wuh apnī dum ko deodār ke daraḡht kī tarah laṭakne detā hai, us kī rānoñ kī naseñ mazbūti se ek dūsrī se juṛī huī haiñ. ¹⁸ Us kī haḡḡiyāñ pītal ke-se pāyp, lohe ke-se sarī'e haiñ. ¹⁹ Wuh Allāh ke kāmoñ meñ se awwal hai, us ke Ḳhāliq hī ne use us kī talwār dī. ²⁰ Pahāriyāñ use apnī paidāwār pesh kartī, khule maidān ke tamām jānwar wahāñ khelte kūdte haiñ. ²¹ Wuh kāntedār jhāriyoñ ke nīche ārām kartā, sarkādoñ aur daldal meñ chhupā rahtā hai. ²² Ḳhārdār jhāriyāñ us par sāiyā ḡāltī aur nadī ke safedā ke daraḡht use ghere rakhte haiñ. ²³ Jab dariyā sailāb kī sūrat iḡhtiyār kare to wuh nahīñ bhāgtā. Go Dariyā-e-Yardan us ke muñh par phūṭ pare to bhī wuh apne āp ko mahfūz samajhtā hai. ²⁴ Kyā koī us kī āñkhoñ meñ ungliyāñ ḡāl kar use pakaṛ saktā hai? Agar use phande meñ pakaṛā bhī jāe to kyā koī us kī nāk ko chhed saktā hai? Hargiz nahīñ!

41

¹ Kyā tū Liwiyātān * azhdahe ko machhli ke kāñṭe se pakaṛ saktā yā us kī zabān ko rasse se bāndh saktā hai? ² Kyā tū us kī nāk chhed kar us meñ se rassā guzār saktā yā us ke jābre ko kāñṭe se chir saktā hai? ³ Kyā wuh kabhī tujh se bār bār rahm māñgegā yā narm narm alfāz se terī ḡhushāmād karegā? ⁴ Kyā wuh kabhī tere sāth ahd karegā ki tū use apnā ḡhulām banāe rakhe? Hargiz nahīñ! ⁵ Kyā tū parinde kī tarah us ke sāth khel saktā yā use bāndh kar apnī laṛkiyoñ ko de saktā hai tāki wuh us ke sāth khelen? ⁶ Kyā saudāgar kabhī us kā saudā kareñge yā use tājiroñ meñ taḡsim kareñge? Kabhī nahīñ! ⁷ Kyā tū us kī khāl ko bhāloñ se yā us ke sar ko hārpūnoñ se bhar saktā hai? ⁸ Ek dafā use hāth lagāyā to yih laṛāi tujhe hameshā yād rahegī, aur tū āindā aisī harkat kabhī nahīñ karegā!

⁹ Yaḡīnan us par qābū pāne kī har ummīd farebdeh sābit hogī, kyonki use deḡhte hī insān gir jātā hai. ¹⁰ Koī itnā bedharāk nahīñ hai kī use mushtā'il kare. To phīr kaun merā sāmnā kar saktā hai? ¹¹ Kis ne mujhe kuchh diyā hai ki mainī us kā muāwazā dūñ. Āsmān tale har chīz merī hī hai!

¹² Mainī tujhe us ke āzā ke bayān se mahrūm nahīñ rakhūngā, ki wuh kitnā baṛā, tāqatwar aur ḡhūbsūrat hai. ¹³ Kaun us kī khāl † utār saktā,

* **40:15** Sāinsdān muttāfiq nahīñ ki yih kaun-sā jānwar thā.

* **41:1** Sāinsdān muttāfiq nahīñ

ki yih kaun-sā jānwar thā. † **41:13** Lafzī tarjumā: bairūnī libās

kaun us ke zirābaktar kī do tahoñ ke andar tak pahuñch saktā hai? ¹⁴ Kaun us ke muñh kā darwāzā kholne kī jurrat kare? Us ke haulnāk dānt dekh kar insān ke roñgṭe khare ho jāte haiñ. ¹⁵ Us kī piñh par ek dūsri se kḥūb jurī hui dhāloñ kī qatāreñ hotī haiñ. ¹⁶ Wuh itnī mazbutī se ek dūsri se lagī hotī haiñ ki un ke darmiyān se hawā bhī nahīñ guzar saktī, ¹⁷ balki yoñ ek dūsri se chimṭī aur lipṭī rahtī haiñ ki unheñ ek dūsri se alag nahīñ kiyā jā saktā.

¹⁸ Jab chhīnkeñ māre to bijli chamak uṭhtī hai. Us kī āñkheñ tulū-e-subah kī palakoñ kī mānind haiñ. ¹⁹ Us ke muñh se mashāleñ aur chingāriyāñ khārij hotī haiñ, ²⁰ us ke nathnoñ se dhuāñ yoñ nikaltā hai jis tarah bharaktī aur dahaktī āg par rakhī gai deg se. ²¹ Jab phūñk māre to koele dahak uṭhte aur us ke muñh se shole nikalte haiñ.

²² Us kī gardan meñ itnī tāqat hai ki jahāñ bhī jāe wahāñ us ke āge āge māyūsi phail jāti hai. ²³ Us ke gosht-post kī taheñ ek dūsri se kḥūb jurī hui haiñ, wuh dhāle hue lohe kī tarah mazbut aur belachak haiñ. ²⁴ Us kā dil patthar jaisā saḥt, chakkī ke nichle pāṭ jaisā mustahkam hai.

²⁵ Jab uṭhe to zorāwar qar jāte aur dahshat khā kar pīchhe haṭ jāte haiñ. ²⁶ Hathiyāroñ kā us par koī asar nahīñ hotā, kḥāh koī talwār, neze, barchhī yā tīr se us par hamlā kyoñ na kare. ²⁷ Wuh lohe ko bhūsā aur pītal ko galī sarī lakaṛī samajhtā hai. ²⁸ Tīr use nahīñ bhagā sakte, aur agar falākhān ke patthar us par chalāo to un kā asar bhūse ke barābar hai. ²⁹ Dandā use tinkā-sā lagtā hai, aur wuh shamshīr kā shor-sharābā sun kar hañs uṭhtā hai. ³⁰ Us ke peṭ par tez ṭhīkre se lage haiñ, aur jis tarah anāj par gāhne kā alā chalayā jāta hai usī tarah wuh kīchaṛ par chaltā hai. ³¹ Jab samundar kī gahrāiyoñ meñ se guzare to pāñi ubalti deg kī tarah khaulne lagtā hai. Wuh marham ke mukhtalif ajzā ko milā milā kar taiyār karne wāle attār kī tarah samundar ko harkat meñ lātā hai. ³² Apne pīchhe wuh chamaktā-damaktā rāstā chhoṛtā hai. Tab lagtā hai ki samundar kī gahrāiyoñ ke safed bāl haiñ. ³³ Duniyā meñ us jaisā koī maḥlūq nahīñ, aisā banāyā gayā hai ki kabhī na ḍare. ³⁴ Jo bhī ālā ho us par wuh hiqārat kī nigāh se deḳhtā hai, wuh tamām robdār jānwaroñ kā bādshāh hai.”

42

Ayyūb kī Ākhirī Bāt

¹ Tab Ayyūb ne jawāb meñ Rab se kahā,

² “Main ne jān liyā hai ki tū sab kuchh kar pātā hai, ki terā koī bhī mansūbā rokā nahīñ jā saktā. ³ Tū ne farmāyā, ‘Yih kaun hai jo samajh se khāli bāteñ karne se mere mansūbe ke sahīh matlab par pardā ḍāltā hai?’ Yaḳīnan main ne aisī bāteñ bayān kīñ jo merī samajh se bāhar haiñ, aisī bāteñ jo itnī anokhī haiñ ki main un kā ilm rakh hī nahīñ saktā. ⁴ Tū ne farmāyā, ‘Sun merī bāt to main bolūngā. Main tujh se sawāl kartā hūñ, aur tū mujhe tālim de.’ ⁵ Pahlē main ne tere bāre meñ sirf sunā thā, lekin ab merī apñī āñkhoñ ne tujhe dekhā hai. ⁶ Is lie main apñī bāteñ mustarad kartā, apne āp par kḥāk aur rākh ḍāl kar taubā kartā hūñ.”

Ayyūb Apne Dostoñ kī Shafā'at Kartā Hai

⁷ Ayyūb se yih tamām bāteñ kahne ke bād Rab Ilfaz Temāñi se hamkalām huā, “Main tujh se aur tere do dostoñ se ḡhuse hūñ, kyoñki go mere bande Ayyūb ne mere bāre meñ durust bāteñ kīñ magar tum ne aisā

nahīn kiyā. ⁸ Chunānche ab sāt jawān bail aur sāt menḍhe le kar mere bande Ayyūb ke pās jāo aur apnī k̄hātir bhasm hone wālī qurbānī pesh karo. Lāzim hai ki Ayyūb tumhārī shafā'at kare, warnā main tumheñ tumhārī hamāqat kā pūrā ajr dūngā. Lekin us kī shafā'at par main tumheñ muāf karūnga, kyonki mere bande Ayyūb ne mere bāre meñ wuh kuchh bayān kiyā jo sahīh hai jabki tum ne aisā nahīn kiyā.”

⁹ Ilfaz Temānī, Bildad Sūkhī aur Zūfar Nāmātī ne wuh kuchh kiyā jo Rab ne unheñ karne ko kahā thā to Rab ne Ayyūb kī sunī.

¹⁰ Aur jab Ayyūb ne dostoñ kī shafā'at kī to Rab ne use itnī barkat dī ki āk̄hirkār use pahle kī nisbat dugnī daulat hāsil huī. ¹¹ Tab us ke tamām bhāi-bahneñ aur purāne jānane wāle us ke pās āe aur ghar meñ us ke sāth khānā khā kar us āfat par afsos kiyā jo Rab Ayyūb par lāyā thā. Har ek ne use tasallī de kar use ek sikkā aur sone kā ek chhallā de diyā.

¹² Ab se Rab ne Ayyūb ko pahle kī nisbat kahīn zyādā barkat dī. Use 14,000 bakriyān, 6,000 ūṅṅ, bailoñ kī 1,000 ḥorīyān aur 1,000 gadhiyān hāsil huīn. ¹³ Niz, us ke mazīd sāt beṭe aur tīn beṭiyān paidā huīn. ¹⁴ Us ne beṭiyōñ ke yih nām rakhe: pahlī kā nām Yamimā, dūsri kā Qasiyah aur tīsri kā Qaran-happūk. ¹⁵ Tamām mulk meñ Ayyūb kī beṭiyōñ jaisī k̄hūbsūrat k̄hawātīn pāi nahīn jāti thīn. Ayyūb ne unheñ bhī mirās meñ milkiyat dī, aisī milkiyat jo un ke bhāiyōñ ke darmiyān hī thī.

¹⁶ Ayyūb mazīd 140 sāl zindā rahā, is lie wuh apnī aulād ko chauthī pusht tak dekh sakā. ¹⁷ Phir wuh darāz zindagī se āsūdā ho kar intaqāl kar gayā.

Zabūr Pahlī Kitāb: 1-41

1

Do Rāheñ

¹ Mubāarak hai wuh jo na bedīnoñ ke mashware par chaltā, na gunāhgāroñ kī rāh par qadam rakhtā, aur na tānāzanoñ ke sāth baiḥtā hai

² balki Rab kī shariyat se lutfandoz hotā aur dīn rāt usī par ḡhaur-o-ḡhauz kartā rahtā hai.

³ Wuh nahroñ ke kināre par lage darakht kī mānind hai. Waqt par wuh phal lātā, aur us ke patte nahīn murjhāte. Jo kuchh bhī kare us meñ wuh kāmyāb hai.

⁴ Bedīnoñ kā yih hāl nahīn hotā. Wuh bhūse kī mānind haiñ jise hawā urā le jātī hai.

⁵ Is lie bedīn adālat meñ qāym nahīn raheñge, aur gunāhgār kā rāstbāzoñ kī majlis meñ maqām nahīn hogā.

⁶ Kyonki Rab rāstbāzoñ kī rāh kī pahrādārī kartā hai jabki bedīnoñ kī rāh tabāh ho jāegi.

2

Allāh kā Masīh

¹ Aqwām kyon taish meñ ā gai haiñ? Ummateñ kyon bekār sāzishēñ kar rahī haiñ?

² Duniyā ke bādshāh uṭh khare hue, hukmrān Rab aur us ke Masīh ke ḡhilāf jamā ho gae haiñ.

³ Wuh kahte haiñ, “Āo, ham un kī zanjīroñ ko toṛ kar āzād ho jāeñ, un ke rassoñ ko dūr tak phaiñk deñ.”

⁴ Lekin jo āsmān par taḡhtnashīn hai wuh hañstā hai, Rab un kā mazāq urātā hai.

⁵ Phir wuh ḡhusse se unheñ dāñttā, apnā shadīd ḡhazab un par nāzil karke unheñ dārātā hai.

⁶ Wuh farmātā hai, “Maiñ ne ḡhud apne Bādshāh ko apne muqaddas pahār Siyyūn par muqarrar kiyā hai!”

⁷ Āo, maiñ Rab kā farmān sunāūñ. Us ne mujh se kahā, “Tū merā Beṭā hai, āj maiñ terā Bāp ban gayā hūñ.

⁸ Mujh se māñg to maiñ tujhe mīrās meñ tamām aqwām atā karūñga, duniyā kī intahā tak sab kuchh baḡhsh dūñgā.

⁹ Tū unheñ lohe ke shāhī asā se pāsh pāsh karegā, unheñ miṭṭī ke bartanoñ kī tarah chaknāchūr karegā.”

¹⁰ Chunāñche ai bādshāho, samajh se kām lo! Ai duniyā ke hukmrāno, bartiyat qabūl karo!

¹¹ Khauf karte hue Rab kī ḡhidmat karo, larazte hue ḡhushī manāo.

¹² Bete ko bosā do, aisā na ho ki wuh ḡhusse ho jāe aur tum rāste meñ hī halāk ho jāo. Kyonki wuh ek dam taish meñ ā jātā hai. Mubāarak haiñ wuh sab jo us meñ panāh lete haiñ.

3

Subah ko Madad ke lie Duā

¹ Dāūd kā zabūr. Us waqt jab use apne bete Abīsalūm se bhāgnā parā. Ai Rab, mere dushman kitne zyādā haiñ, kitne log mere k̄hilāf uṭh kharē hue haiñ!

² Mere bāre meñ bahutere kah rahe haiñ, “Allāh ise chhuṭkārā nahīñ degā.” (Silāh) *

³ Lekin tū ai Rab, chāroñ taraf merī hifāzat karne wālī dhāl hai. Tū merī izzat hai jo mere sar ko uṭhāe rakhtā hai.

⁴ Maiñ buland āwāz se Rab ko pukārtā hūñ, aur wuh apne muqaddas pahār se merī suntā hai. (Silāh)

⁵ Maiñ ārām se leṭ kar so gayā, phir jāg uṭhā, kyoñki Rab k̄hud mujhe sañbhāle rakhtā hai.

⁶ Un hazāroñ se maiñ nahīñ dartā jo mujhe ghere rakhte haiñ.

⁷ Ai Rab, uṭh. Ai mere K̄hudā, mujhe rihā kar! Kyoñki tū ne mere tamām dushmanoñ ke muñh par thappaṭ mārā, tū ne bedīnoñ ke dāntoñ ko toṛ diyā hai.

⁸ Rab ke pās najāt hai. Terī barkat terī qaum par āe. (Silāh)

4

Shām ko Madad ke lie Duā

¹ Dāūd kā zabūr. Mausīqī ke rāhnumā ke lie. Tārdār sāzoñ ke sāth gānā hai.

Ai merī rāstī ke K̄hudā, merī sun jab maiñ tujhe pukārtā hūñ. Ai tū jo musībat meñ merī maḥlasī rahā hai mujh par mehrbānī karke merī iltijā sun!

² Ai ādamzādo, merī izzat kab tak k̄hāk meñ milāī jātī rahegī? Tum kab tak bātil chīzoñ se lipṭe rahoge, kab tak jhūṭ kī talāsh meñ rahoge? (Silāh)

³ Jān lo ki Rab ne imāndār ko apne lie alag kar rakhā hai. Rab merī sunegā jab maiñ use pukārūñga.

⁴ Ghusse meñ āte waqt gunāh mat karnā. Apne bistar par leṭ kar muāmale par soch-bichār karo, lekin dil meñ, k̄hāmoshī se. (Silāh)

⁵ Rāstī kī qurbāniyāñ pesh karo, aur Rab par bharosā rakho.

⁶ Bahutere shak kar rahe haiñ, “Kaun hamāre hālāt ṭhīk karegā?” Ai Rab, apne chehre kā nūr ham par chamkā!

⁷ Tū ne mere dil ko k̄hushī se bhar diyā hai, aisī k̄hushī se jo un ke pās bhī nahīñ hotī jin ke pās kasrat kā anāj aur angūr hai.

⁸ Maiñ ārām se leṭ kar so jātā hūñ, kyoñki tū hī ai Rab mujhe hifāzat se basne detā hai.

5

Hifāzat ke lie Duā

¹ Dāūd kā zabūr. Mausīqī ke rāhnumā ke lie. Ise bānsrī ke sāth gānā hai.

Ai Rab, merī bāteñ sun, merī āhoñ par dhyān de!

* **3:2** Silāh ghālīban gāne bajāne ke bāre meñ koi hidāyat hai. Mufasssīrīn meñ is ke matlab ke bāre meñ ittafāq-e-rāy nahīñ hotī.

² Ai mere Bādshāh, mere Khudā, madad ke lie merī chīkheñ sun, kyonki main tujh hī se duā kartā hūñ.

³ Ai Rab, subah ko tū merī āwāz suntā hai, subah ko main tujhe sab kuchh tartīb se pesh karke jawāb kā intazār karne lagtā hūñ.

⁴ Kyonki tū aisā Khudā nahīn hai jo bedīnī se khush ho. Jo burā hai wuh tere huzūr nahīn ṭahar saktā.

⁵ Maḡhrūr tere huzūr khaṛe nahīn ho sakte, badkār se tū nafrat kartā hai.

⁶ Jhūṭ bolne wāloñ ko tū tabāh kartā, khūñkhār aur dhokebāz se Rab ghin khātā hai.

⁷ Lekin mujh par tū ne baṛī mehrbānī kī hai, is lie main tere ghar meñ dākhl ho saktā, main terā khauf mān kar terī muqaddas sukūnatgāh ke sāmne sijdā kartā hūñ.

⁸ Ai Rab, apnī rāst rāh par merī rāhnumāi kar tāki mere dushman mujh par ḡhālib na aēñ. Apnī rāh ko mere āge hamwār kar.

⁹ Kyonki un ke muñh se ek bhī qābil-e-etamad bāt nahīn nikaltī. Un kā dil tabāhī se bharā rahtā, un kā galā khulī qabr hai, aur un kī zabān chiknī-chupṛī bāteñ ugaltī rahtī hai.

¹⁰ Ai Rab, unheñ un ke ḡhalat kām kā ajr de. Un kī sāzishēñ un kī apnī tabāhī kā bāis baneñ. Unheñ un ke muta'addid gunāhoñ ke bāis nikāl kar muntashir kar de, kyonki wuh tujh se sarkash ho gae haiñ.

¹¹ Lekin jo tujh meñ panāh lete haiñ wuh sab khush hoñ, wuh abad tak shādiyānā bajāeñ, kyonki tū unheñ mahfūz rakhtā hai. Tere nām ko pyār karne wāle terā jashn manāeñ.

¹² Kyonki tū ai Rab, rāstbāz ko barkat detā hai, tū apnī mehrbānī kī ḡhāl se us kī chāroñ taraf hifāzat kartā hai.

6

Musibat meñ Duā (Taubā kā Pahlā Zabūr)

¹ Dāūd kā zabūr. Mausiqī ke rāhnumā ke lie. Tārdār sāzoñ ke sāth gānā hai.

Ai Rab, ḡhusse meñ mujhe sazā na de, taish meñ mujhe tambīh na kar.

² Ai Rab, mujh par rahm kar, kyonki main niḡhāl hūñ. Ai Rab, mujhe shifā de, kyonki mere āzā dahshatzadā haiñ.

³ Merī jān nihāyat khaufzadā hai. Ai Rab, tū kab tak der karegā?

⁴ Ai Rab, wāpas ā kar merī jān ko bachā. Apnī shafqat kī khātir mujhe chhuṭkārā de.

⁵ Kyonki murdā tujhe yād nahīn kartā. Pātāl meñ kaun terī sataish karegā?

⁶ Main karāhte karāhte thak gayā hūñ. Pūrī rāt rone se bistar bhīg gayā hai, mere ānsuoñ se palang gal gayā hai.

⁷ Ḡham ke māre merī ānkheñ sūj gaī haiñ, mere muḡhālifoñ ke hamloñ se wuh zāe hotī jā rahī haiñ.

⁸ Ai badkāro, mujh se dūr ho jāo, kyonki Rab ne merī āh-o-bukā sunī hai.

⁹ Rab ne merī iltijāoñ ko sun liyā hai, merī duā Rab ko qabūl hai.

¹⁰ Mere tamām dushmanoñ kī ruswāī ho jāegī, aur wuh saḡht ghabrā jāenge. Wuh muṛ kar achānak hī sharmindā ho jāenge.

7

Insāf ke lie Duā

¹ Dāūd kā wuh mātāmī gīt jo us ne Kūsh Binyamīnī kī bātoñ par Rab kī tamjīd meñ gāyā.

Ai Rab mere Ḳhudā, main tujh meñ panāh letā hūñ. Mujhe un sab se bachā kar chhuṭkārā de jo merā tāqquḅ kar rahe haiñ,

² warnā wuh sherbabar kī tarah mujhe phār kar ṭukre ṭukre kar deñge, aur bachāne wālā koī nahīñ hogā.

³ Ai Rab mere Ḳhudā, agar mujh se yih kuchh sarzad huā aur mere hāth qusūrwar hoñ,

⁴ agar main ne us se burā sulūk kiyā jis kā mere sāth jhagaṛā nahīñ thā yā apne dushman ko ḳhāhmaḳhāh lūṭ liyā ho

⁵ to phir merā dushman mere pīchhe paṛ kar mujhe pakaṛ le. Wuh merī jān ko miṭṭī meñ kuchal de, merī izzat ko ḳhāk meñ milāe. (Silāh)

⁶ Ai Rab, uṭh aur apnā ḡhazab dikhā! Mere dushmanoñ ke taish ke ḳhilāf kharā ho jā. Merī madad karne ke lie jāg uṭh. Tū ne ḳhud adālat kā hukm diyā hai.

⁷ Aqwām tere irdgird jamā ho jāen jab tū un ke ūpar bulandiyoñ par taḳhtnashīn ho jāe.

⁸ Rab aqwām kī adālat kartā hai. Ai Rab, merī rāstbāzī aur begunāhī kā lihāz karke merā insāf kar.

⁹ Ai rāst Ḳhudā, jo dil kī gahrāiyōñ ko tah tak jānch letā hai, bedīnoñ kī sharāraten ḳhatm kar aur rāstbāz ko qāym rakh.

¹⁰ Allāh merī ḡhāl hai. Jo dil se sīdhī rāh par chalte haiñ unheñ wuh rihāī detā hai.

¹¹ Allāh ādil munsif hai, aisā Ḳhudā jo rozānā logoñ kī sarzanish kartā hai.

¹² Yaḡīnan is waqt bhī dushman apnī talwār ko tez kar rahā, apnī kamān ko tān kar nishānā bāndh rahā hai.

¹³ Lekin jo mohlak hathiyār aur jalte hue tīr us ne taiyār kar rakhe haiñ un kī zad meñ wuh ḳhud hī ā jāegā.

¹⁴ Dekh, burāī kā bīj us meñ ug āyā hai. Ab wuh sharārat se hāmīlā ho kar phirtā aur jhūṭ ke bachche janm detā hai.

¹⁵ Lekin jo garhā us ne dūsroñ ko phaṅsāne ke lie khod khod kar taiyār kiyā us meñ ḳhud gir paṛā hai.

¹⁶ Wuh ḳhud apnī sharārat kī zad meñ āegā, us kā zulm us ke apne sar par nāzil hogā.

¹⁷ Main Rab kī sataish karūñga, kyoñki wuh rāst hai. Main Rab T'ālā ke nām kī tārif meñ gīt gāūñgā.

8

Maḳhlūqāt kā Tāj

¹ Dāūd kā zabūr. Mausīqī ke rāhnumā ke lie. Tarz: Gittit.

Ai Rab hamāre āqā, terā nām pūrī duniyā meñ kitnā shāndār hai! Tū ne āsmān par hī apnā jalāl zāhir kar diyā hai.

² Apne mukhālifoñ ke jawāb meñ tū ne chhoṭe bachchoñ aur shīrkhāroñ kī zabān ko taiyār kiyā hai tāki wuh terī quwwat se dushman aur kināparwar ko khatm karen.

³ Jab main tere āsmān kā mulāhazā kartā hūñ jo terī ungliyoñ kā kām hai, chānd aur sitāroñ par ghaur kartā hūñ jin ko tū ne apnī apnī jagah par qāym kiyā

⁴ to insān kaun hai ki tū use yād kare yā ādamzād ki tū us kā kḥayāl rakhe?

⁵ Tū ne use farishtoñ se kuchh hī kam banāyā, * tū ne use jalāl aur izzat kā tāj pahnāyā.

⁶ Tū ne use apne hāthoñ ke kāmōñ par muqarrar kiyā, sab kuchh us ke pāñwoñ ke niche kar diyā,

⁷ kḥāh bheṛ-bakriyāñ hoñ kḥāh gāy-bail, janglī jānwar,

⁸ parinde, machhliyāñ yā samundarī rāhoñ par chalne wāle bāqī tamām jānwar.

⁹ Ai Rab hamāre āqā, pūrī duniyā meñ terā nām kitnā shāndār hai!

9

Allāh kī Qudrat aur Insāf

¹ Dāūd kā zabūr. Mausiqī ke rāhnumā ke lie. Tarz: Alāmūt-labbīn.

Ai Rab, main pūre dil se terī satāish karūngā, tere tamām mojiẓāt kā bayān karūngā.

² Main shādmān ho kar terī kḥushī manāūngā. Ai Allāh T'ālā, main tere nām kī tamjīd meñ gīt gāūngā.

³ Jab mere dushman pīchhe haṭ jāēnge to wuh ṭhokar khā kar tere huzūr tabāh ho jāēnge.

⁴ Kyōñki tū ne merā insāf kiyā hai, tū taḥt par baiṭh kar rāst munsif sābit huā hai.

⁵ Tū ne aqwām ko malāmat karke bedīnoñ ko halāk kar diyā, un kā nām-o-nishān hameshā ke lie miṭā diyā hai.

⁶ Dushman tabāh ho gayā, abad tak malbe kā dher ban gayā hai. Tū ne shahroñ ko jar se ukhār diyā hai, aur un kī yād tak bāqī nahīn rahegi.

⁷ Lekin Rab hameshā tak taḥtnashīn rahegā, aur us ne apne taḥt ko adālat karne ke lie khaṛā kiyā hai.

⁸ Wuh rāstī se duniyā kī adālat karegā, insāf se ummatoñ kā faisla karegā.

⁹ Rab mazlūmoñ kī panāhgāh hai, ek qilā jis meñ wuh musibat ke waqt mahfūz rahte haiñ.

¹⁰ Ai Rab, jo terā nām jānte wuh tujh par bharosā rakhte haiñ. Kyōñki jo tere tālib haiñ unheñ tū ne kabhī tark nahīn kiyā.

¹¹ Rab kī tamjīd meñ gīt gāo jo Siyyūn Pahār par taḥtnashīn hai, ummatoñ meñ wuh kuchh sunāo jo us ne kiyā hai.

* **8:5** Ek aur mumkinā tarjumā: Tū ne use thoṛī der ke lie farishtoñ se kam kar diyā (dekhie Ibrāniyoñ 2:7,9).

¹² Kyoñki jo maqtūloñ kā intaqām letā hai wuh musībatzadoñ kī chīkheñ nazarandāz nahīn kartā.

¹³ Ai Rab, mujh par rahm kar! Merī us taklīf par ghaur kar jo nafrat karne wāle mujhe pahuñchā rahe haiñ. Mujhe maut ke darwāzoñ meñ se nikāl kar uṭhā le

¹⁴ tāki main Siyyūn Beṭī ke darwāzoñ meñ terī satāish karke wuh kuchh sunāūn jo tū ne mere lie kiyā hai, tāki main terī najāt kī khushī manāūn.

¹⁵ Aqwām us garhe meñ khud gir gāi haiñ jo unhoñ ne dūstroñ ko pakaarne ke lie khodā thā. Un ke apne pānw us jāl meñ phañs gae haiñ jo unhoñ ne dūstroñ ko phañsāne ke lie bichhā diyā thā.

¹⁶ Rab ne insāf karke apnā izhār kiyā to bedīn apne hāth ke phande meñ ulajh gayā. (Higgāyūn kā tarz. Silāh)

¹⁷ Bedīn Pātāl meñ utreñge, jo ummateñ Allāh ko bhūl gāi haiñ wuh sab wahan jāeñgī.

¹⁸ Kyoñki wuh zarūratmādoñ ko hameshā tak nahīn bhūlegā, musībatzadoñ kī ummīd abad tak jātī nahīn rahegī.

¹⁹ Ai Rab, uṭh kharā ho tāki insān ghālib na āe. Baḥsh de ki tere huzūr aqwām kī adālat kī jāe.

²⁰ Ai Rab, unheñ dahshatzadā kar tāki aqwām jān leñ ki insān hī haiñ. (Silāh)

10

Insāf ke lie Duā

¹ Ai Rab, tū itnā dūr kyoñ kharā hai? Musībat ke waqt tū apne āp ko poshidā kyoñ rakhtā hai?

² Bedīn takabbur se musībatzadoñ ke pīchhe lag gae haiñ, aur ab bechāre un ke jāloñ meñ ulajhne lage haiñ.

³ Kyoñki bedīn apnī dilī ārzuoñ par shekhī mārta hai, aur nājāyz nafā kamāne wālā lānat karke Rab ko haqīr jāntā hai.

⁴ Bedīn ghurūr se phūl kar kahtā hai, “Allāh mujh se jawābtalabī nahīn karegā.” Us ke tamām khayālāt is bāt par mabnī haiñ ki koī Khudā nahīn hai.

⁵ Jo kuchh bhī kare us meñ wuh kāmyāb hai. Terī adālateñ use bulandiyōñ meñ kahīn dūr lagtī haiñ jabki wuh apne tamām muḥhālifoñ ke khilāf phunkartā hai.

⁶ Dil meñ wuh sochtā hai, “Main kabhī nahīn dagmagāūngā, nasl-dar-nasl musībat ke panjoñ se bachā rahūngā.”

⁷ Us kā muñh lānatoñ, fareb aur zulm se bhārā rahtā, us kī zabān nuqsān aur āfat pahuñchāne ke lie taiyār rahtī hai.

⁸ Wuh ābādiyoñ ke qarīb tāk meñ baiṭh kar chupke se begunāhoñ ko mār dāltā hai, us kī ānkheñ badqismatoñ kī ghāt meñ rahtī haiñ.

⁹ Jangal meñ baiṭhe sherbabar kī tarah tāk meñ rah kar wuh musībatzadā par hamlā karne kā mauqā dhūndtā hai. Jab use pakaṛ le to use apne jāl meñ ghasīṭ kar le jātā hai.

¹⁰ Us ke shikār pāsh pāsh ho kar jhuk jāte haiñ, bechāre us kī zabardast tāqat kī zad meñ ā kar gir jāte haiñ.

¹¹ Tab wuh dil meñ kahtā hai, “Allāh bhūl gayā hai, us ne apnā chehrā chhupā liyā hai, use yih kabhī nazar nahīn āegā.”

¹² Ai Rab, uṭh. Ai Allāh, apnā hāth uṭhā kar nāchāroñ kī madad kar aur unheñ na bhūl.

¹³ Bedīn Allāh kī taḥqīr kyoñ kare, wuh dil meñ kyoñ kahe, “Allāh mujh se jawāb talab nahīn karegā”?

¹⁴ Ai Allāh, haqīqat meñ tū yih sab kuchh dekhtā hai. Tū hamārī taklīf aur pareshānī par dhyān de kar muñāsib jawāb degā. Nāchār apnā muāmalā tujh par chhoṛ detā hai, kyoñki tū yatīmoñ kā madadgār hai.

¹⁵ Sharīr aur bedīn admī kā bāzū tor de! Us se us kī sharāratoñ kī jawābtalabī kar tāki us kā pūrā asar miṭ jāe.

¹⁶ Rab abad tak Bādshāh hai. Us ke mulk se dīgar aqwām ḡhāyb ho gāi haiñ.

¹⁷ Ai Rab, tū ne nāchāroñ kī ārzū sun li hai. Tū un ke diloñ ko mazbūt karegā aur un par dhyān de kar

¹⁸ yatīmoñ aur mazlūmoñ kā insāf karegā tāki āindā koī bhī insān mulk meñ dahshat na phailāe.

11

Rab par Bharosā

¹ Dāūd kā zabūr. Mausīqī ke rāhnumā ke lie.

Maiñ ne Rab meñ panāh li hai. To phir tum kis tarah mujh se kahte ho, “Chal, parinde kī tarah pharpharā kar pahāroñ meñ bhāg jā”?

² Kyoñki dekho, bedīn kamān tān kar tīr ko tānt par lagā chuke haiñ. Ab wuh andhere meñ baiṭh kar is intazār meñ haiñ ki dil se sīdhī rāh par chalne wāloñ par chalāeñ.

³ Rāstbāz kyā kare? Unhoñ ne to buniyād ko hī tabāh kar diyā hai.

⁴ Lekin Rab apnī muḡaddas sukūnatgāh meñ hai, Rab kā taḡht āsmān par hai. Wahāñ se wuh dekhtā hai, wahāñ se us kī āñkheñ ādamzādoñ ko parakhtī haiñ.

⁵ Rab rāstbāz ko parakhtā to hai, lekin bedīn aur zālīm se nafrat hī kartā hai.

⁶ Bedīnoñ par wuh jalte hue koele aur sholāzan gandhak barsā degā. Jhulasne wālī āndhī un kā hissā hogī.

⁷ Kyoñki Rab rāst hai, aur use insāf pyārā hai. Sirf sīdhī rāh par chalne wāle us kā chehrā dekheñge.

12

Madad ke lie Duā

¹ Dāūd kā zabūr. Mausīqī ke rāhnumā ke lie. Tarz: Shamīnīt.

Ai Rab, madad farmā! Kyoñki īmāndār khatm ho gae haiñ. Diyānatdār insānoñ meñ se miṭ gae haiñ.

² Āpas meñ sab jhūṭ bolte haiñ. Un kī zabān par chiknī-chupṛī bāteñ hotī haiñ jabki dil meñ kuchh aur hī hotā hai.

³ Rab tamām chiknī-chupṛī aur shekhībāz zabānoñ ko kāṭ ḡāle!

⁴ Wuh un sab ko miṭā de jo kahte haiñ, “Ham apnī lāyḡ zabān ke bāis tāḡatwar haiñ. Hamāre hoñṭ hameñ sahārā dete haiñ to kaun hamārā mālik hogā? Koī nahīn!”

⁵ Lekin Rab farmātā hai, “Nāchāron par tumhāre zulm kī khabar aur zarūratmandon kī karāhṭī āwāzeñ mere sāmne āī haiñ. Ab main uṭh kar unheñ un se chhuṭkāṛā dūngā jo un ke kḥilāf phunkāṛte haiñ.”

⁶ Rab ke farmān pāk haiñ, wuh bhaṭṭī meñ sāt bār sāf kī gaī chāñḍī kī mānind kḥālīs haiñ.

⁷ Ai Rab, tū hī unheñ mahfūz rakhegā, tū hī unheñ abad tak is nasl se bachāe rakhegā,

⁸ go bedīn āzādī se idhar-udhar phirte haiñ, aur insānon ke darmiyān kamīnāpan kā rāj hai.

13

Madad ke lie Duā

¹ Dāūd kā zabūr. Mausīqī ke rāhnumā ke lie.

Ai Rab, kab tak? Kyā tū mujhe abad tak bhūlā rahegā? Tū kab tak apnā chehrā mujh se chhupāe rakhegā?

² Merī jān kab tak pareshāniyon meñ mubtalā rahe, merā dil kab tak roz baroz dukh uṭhātā rahe? Merā dushman kab tak mujh par ghālib rahegā?

³ Ai Rab mere Kḥudā, mujh par nazar ḍāl kar merī sun! Merī āñkhoñ ko raushan kar, warnā main maut kī nīnd so jāūngā.

⁴ Tab merā dushman kahegā, “Main us par ghālib ā gayā hūñ!” Aur mere muḥlālif shādiyānā bajāenge ki main hīl gayā hūñ.

⁵ Lekin main terī shafqat par bharosā rakhtā hūñ, merā dil terī najāt dekh kar kḥushī manāegā.

⁶ Main Rab kī tamjīd meñ gīt gāūngā, kyonki us ne mujh par ehsān kiyā hai.

14

Bedīn kī Hamāqat

¹ Dāūd kā zabūr. Mausīqī ke rāhnumā ke lie.

Ahmaq dil meñ kahtā hai, “Allāh hai hī nahīñ!” Aise log badchalan haiñ, un kī harkateñ qābil-e-ghin haiñ. Ek bhī nahīñ hai jo achchhā kām kare.

² Rab ne āsmān se insān par nazar ḍālī tāki dekhe ki kyā koī samajhdār hai? Kyā koī Allāh kā tālib hai?

³ Afsos, sab saḥīh rāh se bhaṭak gae. Sab ke sab bigar gae haiñ. Koī nahīñ jo bhalāī kartā ho, ek bhī nahīñ.

⁴ Kyā jo badī karke merī qaum ko roṭī kī tarah khā lete haiñ un meñ se ek ko bhī samajh nahīñ ātī? Wuh to Rab ko pukāṛte hī nahīñ.

⁵ Tab un par saḥt dahshat chhā gaī, kyonki Allāh rāstbāz kī nasl ke sāth hai.

⁶ Tum nāchār ke mansūbon ko kḥāk meñ milānā chāhte ho, lekin Rab kḥud us kī panāhgāh hai.

⁷ Kāsh Koh-e-Siyyūn se Isrāīl kī najāt nikle! Jab Rab apnī qaum ko bahāl karegā to Yāqūb kḥushī ke nāre lagāegā, Isrāīl bāgh bāgh hogā.

15

Kaun Allāh ke Huzūr Qāym Rah Saktā Hai?

¹ Dāūd kā zabūr.

Ai Rab, kaun tere khaime meñ ṭahar saktā hai? Kis ko tere muqaddas pahār par rahne ki ijāzat hai?

² Wuh jis kā chāl-chalan begunāh hai, jo rāstbāz zindagī guzār kar dil se sach boltā hai.

³ Aisā shakhs apnī zabān se kisi par tohmat nahīn lagātā. Na wuh apne paṛosī par ziyādātī kartā, na us kī be'izzatī kartā hai.

⁴ Wuh mardūd ko haqīr jāntā lekin k̄hudātars kī izzat kartā hai. Jo wādā us ne qasam khā kar kiyā use pūrā kartā hai, k̄hāh use kitnā hī nuqsān kyon na pahuñche.

⁵ Wuh sūd lie baḡhair udhār detā hai aur us kī rishwat qabūl nahīn kartā jo begunāh kā haq mārnā chāhtā hai. Aisā shakhs kabhī ḍāñwāñḍol nahīn hogā.

16

Etamād kī Duā

¹ Dāūd kā ek sunahrā zabūr.

Ai Allāh, mujhe mahfūz rakh, kyonki tujh meñ main panāh letā hūn.

² Main ne Rab se kahā, “Tū merā āqā hai, tū hī merī k̄hushhālī kā wāhid sarchashmā hai.”

³ Mulk meñ jo muqaddasīn haiñ wuhī mere sūrme haiñ, unhīn ko main pasand kartā hūn.

⁴ Lekin jo dīgar mābūdoñ ke pīchhe bhāge rahte haiñ un kī taklīf baṛhtī jāegī. Na main un kī k̄hūn kī qurbāniyoñ ko pesh karūnga, na un ke nāmōñ kā zikr tak karūnga.

⁵ Ai Rab, tū merī mīrās aur merā hissā hai. Merā nasīb tere hāth meñ hai.

⁶ Jab qurā ḍālā gayā to mujhe k̄hushgawār zamīn mil gāi. Yaqīnan merī mīrās mujhe bahut pasand hai.

⁷ Main Rab kī satāish karūnga jis ne mujhe mashwarā diyā hai. Rāt ko bhī merā dil merī hidāyat kartā hai.

⁸ Rab har waqt merī ānkhoñ ke sāmne rahtā hai. Wuh mere dahne hāth rahtā hai, is lie main nahīn ḍagmagāūngā.

⁹ Is lie merā dil shādmān hai, merī jān k̄hushī ke nāre lagātī hai. Hāñ, merā badan pурсukūn zindagī guzāregā.

¹⁰ Kyonki tū merī jān ko Pātāl meñ nahīn chhōregā, aur na apne muqaddas ko galne-sarne kī naubat tak pahuñchne degā.

¹¹ Tū mujhe zindagī kī rāh se āgāh kartā hai. Tere huzūr se bharpūr k̄hushiyāñ, tere dahne hāth se abadī masarrateñ hāsīl hotī haiñ.

17

Begunāh Shakhs kī Duā

¹ Dāūd kī duā.

Ai Rab, insāf ke lie merī fariyād sun, merī āh-o-zārī par dhyān de. Merī duā par ḡhaur kar, kyonki wuh farebdeh hoñṭoñ se nahīn nikaltī.

² Tere huzūr merā insāf kiyā jāe, terī āñkheñ un bātoñ kā mushāhadā karen jo sach haiñ.

³ Tū ne mere dil ko jānch liyā, rāt ko merā muāynā kiyā hai. Tū ne mujhe bhaṭṭī meñ ḍāl diyā tāki nāpāk chīzeñ dūr kare, go aisī koī chīz nahīn mili. Kyoñki mainī ne purā irādā kar liyā hai ki mere muñh se burī bāt nahīn niklegī.

⁴ Jo kuchh bhī dūsre karte haiñ mainī ne khud tere muñh ke farmān ke tābe rah kar apne āp ko zālīmoñ kī rāhoñ se dūr rakhā hai.

⁵ Mainī qadam baqadam terī rāhoñ meñ rahā, mere pānw kabhī na dagmagāe.

⁶ Ai Allāh, mainī tujhe pukārtā hūñ, kyoñki tū merī sunegā. Kān lagā kar merī duā ko sun.

⁷ Tū jo apne dahne hāth se unheñ rihāi detā hai jo apne muḥālifoñ se tujh meñ panāh lete haiñ, mojizānā taur par apnī shafqat kā izhār kar.

⁸ Āñkh kī putlī kī tarah merī hifāzat kar, apne paroñ ke sāy meñ mujhe chhupā le.

⁹ Un bedīnoñ se mujhe mahfūz rakh jo mujh par tabāhkun hamle kar rahe haiñ, un dushmanoñ se jo mujhe gher kar mār ḍālne kī koshish kar rahe haiñ.

¹⁰ Wuh sarkash ho gae haiñ, un ke muñh ghamanḍ kī bāteñ karte haiñ.

¹¹ Jidhar bhī ham qadam uṭhāeñ wahāñ wuh bhī pahuñch jāte haiñ. Ab unhoñ ne hameñ gher liyā hai, wuh ghūr ghūr kar hameñ zamīn par paṭakhne kā mauqā ḍhūñḍ rahe haiñ.

¹² Wuh us sherbabar kī mānind haiñ jo shikār ko phārne ke lie tarāptā hai, us jawān sher kī mānind jo tāk meñ baiṭhā hai.

¹³ Ai Rab, uṭh aur un kā sāmnā kar, unheñ zamīn par paṭakh de! Apnī talwār se merī jān ko bedīnoñ se bachā.

¹⁴ Ai Rab, apne hāth se mujhe in se chhuṭkārā de. Unheñ to is duniyā meñ apnā hissā mil chukā hai. Kyoñki tū ne un ke peṭ ko apne māl se bhar diyā, balki un ke bete bhī ser ho gae haiñ aur itnā bāqī hai ki wuh apnī aulād ke lie bhī kāfī kuchh chhoṛ jāeñge.

¹⁵ Lekin mainī khud rāstbāz sābit ho kar tere chehre kā mushāhadā karūñgā, mainī jāg kar terī sūrat se ser ho jāūñgā.

18

Dāūd kā Fatah kā Gīt

¹ Rab ke khādim Dāūd kā zabūr. Mausiqī ke rāhnumā ke lie. Dāūd ne Rab ke lie yih gīt gāyā jab Rab ne use tamām dushmanoñ aur Sāul se bachāyā. Wuh bolā,

Ai Rab merī quwwat, mainī tujhe pyār kartā hūñ.

² Rab merī chaṭān, merā qilā aur merā najātdahindā hai. Merā Khudā merī chaṭān hai jis meñ mainī panāh letā hūñ. Wuh merī ḍhāl, merī najāt kā pahār, merā buland hisār hai.

³ Mainī Rab ko pukārtā hūñ, us kī tamjīd ho! Tab wuh mujhe dushmanoñ se chhuṭkārā detā hai.

⁴ Maut ke rassoñ ne mujhe gher liyā, halākat ke sailāb ne mere dil par dahshat tāri kī.

⁵ Pātāl ke rassoñ ne mujhe jakaṛ liyā, maut ne mere rāste meñ apne phande ḍāl die.

⁶ Jab main musibat meñ phañs gayā to main ne Rab ko pukārā. Main ne madad ke lie apne Ḳhudā se fariyād kī to us ne apnī sukūnatgāh se merī āwāz sunī, merī chīkheñ us ke kān tak pahuñch gain.

⁷ Tab zamīn laraz uṭhī aur thartharāne lagī, pahāroñ kī buniyādeñ Rab ke ḡhazab ke sāmne kānpne aur jhūlne lagīñ.

⁸ Us kī nāk se dhuāñ nīkal āyā, us ke muñh se bhasm karne wāle shole aur dahakte koele bharak uṭhe.

⁹ Āsmān ko jhukā kar wuh nāzil huā. Jab utar āyā to us ke pānwoñ ke nīche andherā hī andherā thā.

¹⁰ Wuh karūbī farishte par sawār huā aur uṭ kar hawā ke paroñ par mandlāne lagā.

¹¹ Us ne andhere ko apnī chhupne kī jagah banāyā, bārish ke kāle aur ghane bādāl khaime kī tarah apne girdāgird lagāe.

¹² Us ke huzūr kī tez raushnī se us ke bādāl ole aur sholāzan koele le kar nīkal āe.

¹³ Rab āsmān se karakne lagā, Allāh T'ālā kī āwāz gūñj uṭhī. Tab ole aur sholāzan koele barasne lage.

¹⁴ Us ne apne tūr chalāe to dushman titar-bitar ho gae. Us kī tez bijlī idhar-udhar girtī gaī to un meñ halchal mach gai.

¹⁵ Ai Rab, tū ne ḡāntā to samundar kī wādiyāñ zāhir huñ, jab tū ḡhusse meñ garjā to tere dam ke jhoñkoñ se zamīn kī buniyādeñ nazar āñ.

¹⁶ Bulandiyōñ par se apnā hāth baṛhā kar us ne mujhe pakaṛ liyā, mujhe gahre pāñī meñ se khīñch kar nīkāl lāyā.

¹⁷ Us ne mujhe mere zabardast dushman se bachāyā, un se jo mujh se nafrat karte haiñ, jin par main ḡhālib na ā sakā.

¹⁸ Jis din main musibat meñ phañs gayā us din unhoñ ne mujh par hamlā kiyā, lekin Rab merā sahārā banā rahā.

¹⁹ Us ne mujhe tang jagah se nīkāl kar chhuṭkārā diyā, kyoñki wuh mujh se khush thā.

²⁰ Rab mujhe merī rāstbāzī kā ajr detā hai. Mere hāth sāf haiñ, is lie wuh mujhe barkat detā hai.

²¹ Kyoñki main Rab kī rāhoñ par chaltā rahā hūñ, main badī karne se apne Ḳhudā se dūr nahīñ huā.

²² Us ke tamām ahkām mere sāmne rahe haiñ, main ne us ke farmānoñ ko radd nahīñ kiyā.

²³ Us ke sāmne hī main be'ilzām rahā, gunāh karne se bāz rahā hūñ.

²⁴ Is lie Rab ne mujhe merī rāstbāzī kā ajr diyā, kyoñki us kī āñkhoñ ke sāmne hī meñ pāk-sāf sābit huā.

²⁵ Ai Allāh, jo wafādār hai us ke sāth terā sulūk wafādārī kā hai, jo be'ilzām hai us ke sāth terā sulūk be'ilzām hai.

²⁶ Jo pāk hai us ke sāth terā sulūk pāk hai. Lekin jo kajrau hai us ke sāth terā sulūk bhī kajrawī kā hai.

²⁷ Kyoñki tū pasthāloñ ko najāt detā aur maḡhrūr āñkhoñ ko past kartā hai.

²⁸ Ai Rab, tū hī merā charāḡh jalātā, merā Ḳhudā hī mere andhere ko raushan kartā hai.

²⁹ Kyoṅki tere sāth mainī faujī daste par hamlā kar saktā, apne Ḳhudā ke sāth dīwār ko phalāṅg saktā hūn.

³⁰ Allāh kī rāh kāmīl hai, Rab kā farmān ḳhālis hai. Jo bhī us meṅ panāh le us kī wuh ḍhāl hai.

³¹ Kyoṅki Rab ke siwā kaun Ḳhudā hai? Hamāre Ḳhudā ke siwā kaun chaṭān hai?

³² Allāh mujhe quwwat se kamarbastā kartā, wuh merī rāh ko kāmīl kar detā hai.

³³ Wuh mere pānwoṅ ko hiran kī-sī phurtī atā kartā, mujhe mazbūtī se merī bulandiyōṅ par khaṛā kartā hai.

³⁴ Wuh mere hāthoṅ ko jang karne kī tarbiyat detā hai. Ab mere bāzū pītal kī kamān ko bhī tān lete haiṅ.

³⁵ Ai Rab, tū ne mujhe apnī najāt kī ḍhāl bakhsh dī hai. Tere dahne hāth ne mujhe qāym rakhā, terī narmī ne mujhe baṛā banā diyā hai.

³⁶ Tū mere qadmoṅ ke lie rāstā banā detā hai, is lie mere ṭaḳhne nahīn ḍagmagāte.

³⁷ Mainī ne apne dushmanoṅ kā tāqqub karke unheṅ pakaṛ liyā, mainī bāz na āyā jab tak wuh ḳhatm na ho gae.

³⁸ Mainī ne unheṅ yoṅ pāsh pāsh kar diyā ki dubārā uṭh na sake balki gir kar mere pānwoṅ tale paṛe rahe.

³⁹ Kyoṅki tū ne mujhe jang karne ke lie quwwat se kamarbastā kar diyā, tū ne mere muḳhālifoṅ ko mere sāmne jhukā diyā.

⁴⁰ Tū ne mere dushmanoṅ ko mere sāmne se bhagā diyā, aur mainī ne nafrat karne wāloṅ ko tabāh kar diyā.

⁴¹ Wuh madad ke lie chīḳhte-chillāte rahe, lekin bachāne wālā koī nahīn thā. Wuh Rab ko pukārte rahe, lekin us ne jawāb na diyā.

⁴² Mainī ne unheṅ chūr chūr karke gard kī tarah hawā meṅ uṛā diyā. Mainī ne unheṅ kachre kī tarah galī meṅ phaiṅk diyā.

⁴³ Tū ne mujhe qaum ke jhagoṅ se bachā kar aqwām kā sardār banā diyā hai. Jis qaum se mainī nāwāqif thā wuh merī ḳhidmat kartī hai.

⁴⁴ Jyoṅ hī mainī bāt kartā hūn to log merī sunte haiṅ. Pardesī dabak kar merī khushāmad karte haiṅ.

⁴⁵ Wuh himmat hār kar kānpte hue apne qiloṅ se nikal āte haiṅ.

⁴⁶ Rab zindā hai! Merī chaṭān kī tamjīd ho! Merī najāt ke Ḳhudā kī tāzīm ho!

⁴⁷ Wuhī Ḳhudā hai jo merā intaqām letā, aqwām ko mere tābe kar detā

⁴⁸ aur mujhe mere dushmanoṅ se chhuṭkārā detā hai. Yaqīnan tū mujhe mere muḳhālifoṅ par sarfarāz kartā, mujhe zālimoṅ se bachāe rakhtā hai.

⁴⁹ Ai Rab, is lie mainī aqwām meṅ terī hamd-o-sanā karūṅga, tere nām kī tārif meṅ gīt gāūṅgā.

⁵⁰ Kyoṅki Rab apne bādshāh ko baṛī najāt detā hai, wuh apne masah kie hue bādshāh Dāūd aur us kī aulād par hameshā tak mehrbān rahegā.

19

Maḳhlūqāt meṅ Allāh kā Jalāl

¹ Dāūd kā zabūr. Mausīqī ke rāhnumā ke lie.

Āsmān Allāh ke jalāl kā elān karte haiṅ, āsmānī gumbad us ke hāthoṅ kā kām bayān kartā hai.

2 Ek din dūsre ko ittalā detā, ek rāt dūsri ko khabar pahuñchātī hai,
 3 lekin zabān se nahīn. Go un kī āwāz sunāi nahīn detī,
 4 to bhī un kī āwāz nikal kar pūrī duniyā meñ sunāi detī, un ke alfāz duniyā kī intahā tak pahuñch jāte haiñ. Wahāñ Allāh ne āftāb ke lie khaimā lagāyā hai.

5 Jis tarah dūlhā apnī khābgāh se nikaltā hai usī tarah sūraj nikal kar pahalwān kī tarah apnī daur daurne par khusī manātā hai.

6 Āsmān ke ek sire se chaḥ kar us kā chakkar dūsre sire tak lagtā hai. Us kī taptī garmī se koī bhī chīz poshidā nahīn rahtī.

7 Rab kī shariyat kāmīl hai, us se jān meñ jān ā jātī hai. Rab ke ahkām qābil-e-etamād haiñ, un se sādālah dānishmand ho jātā hai.

8 Rab kī hidāyat bā-insāf haiñ, un se dil bāgh bāgh ho jātā hai. Rab ke ahkām pāk haiñ, un se ānkheñ chamak uṭhtī haiñ.

9 Rab kā khauf pāk hai aur abad tak qāym rahegā. Rab ke farmān sachche aur sab ke sab rāst haiñ.

10 Wuh sone balki khalīs sone ke dher se zyādā marghūb haiñ. Wuh shahd balki chhatte ke tāzā shahd se zyādā miṭhe haiñ.

11 Un se tere khādim ko āgāh kiyā jātā hai, un par amal karne se baṛā ajr miltā hai.

12 Jo khatāeñ bekhabrī meñ sarzad huīñ kaun unheñ jāntā hai? Mere poshidā gunāhoñ ko muāf kar!

13 Apne khādim ko gustākhoñ se mahfūz rakh tāki wuh mujh par hukūmat nā kareñ. Tab maiñ be'ilzām ho kar sangīn gunāh se pāk rahūngā.

14 Ai Rab, baḥsh de ki mere muñh kī bāteñ aur mere dil kī soch-bichār tujhe pasand āe. Tū hī merī chaṭān aur merā chhuṛāne wālā hai.

20

Fatah ke lie Duā

1 Dāūd kā zabūr. Mausiqī ke rāhnumā ke lie.

Musibat ke din Rab terī sune, Yāqūb ke Kḥudā kā nām tujhe mahfūz rakhe.

2 Wuh maqdis se terī madad bheje, wuh Siyyūn se terā saharā bane.

3 Wuh terī ghallā kī nazareñ yād kare, terī bhasm hone wālī qurbāniyāñ qabūl farmāe. (Silāh)

4 Wuh tere dil kī ārzū pūrī kare, tere tamām mansūboñ ko kāmyābī bakhshe.

5 Tab ham terī najāt kī khusī manāenge, ham apne Kḥudā ke nām meñ fatah kā jhañḍā gāenge. Rab terī tamām guzārīsheñ pūrī kare.

6 Ab maiñ ne jān liyā hai ki Rab apne masah kie hue bādshāh kī madad kartā hai. Wuh apne muqaddas āsmān se us kī sun kar apne dahne hāth kī qudrat se use chhuṭkāre degā.

7 Bāz apne rathoñ par, bāz apne ghoṛoñ par faḥr karte haiñ, lekin ham Rab apne Kḥudā ke nām par faḥr kareñge.

8 Hamāre dushman jhuk kar gir jāenge, lekin ham uṭh kar mazbūṭī se khaṛe raheñge.

⁹ Ai Rab, hamārī madad farmā! Bādshāh hamārī sune jab ham madad ke lie pukāreñ.

21

Bādshāh ke lie Allāh kī Madad

¹ Dāūd kā zabūr. Mausīqī ke rāhnumā ke lie.

Ai Rab, bādshāh terī quwwat dekh kar shādmān hai, wuh terī najāt kī kitnī baṛī ḳhushī manātā hai.

² Tū ne us kī dilī ḳhāhish pūrī kī aur inkār na kiyā jab us kī ārzū ne hoñṭoñ par alfāz kā rūp dhārā. (Silāh)

³ Kyonki tū achchhī achchhī barkateñ apne sāth le kar us se milne āyā, tū ne use ḳhālis sone kā tāj pahnāyā.

⁴ Us ne tujh se zindagī pāne kī ārzū kī to tū ne use umr kī darāzī baḳhshī, mazīd itne din kī un kī intahā nahīñ.

⁵ Terī najāt se use baṛī izzat hāsil huī, tū ne use shān-o-shaukat se ārāstā kiyā.

⁶ Kyonki tū use abad tak barkat detā, use apne chehre ke huzūr lā kar nihāyat ḳhush kar detā hai.

⁷ Kyonki bādshāh Rab par etamād kartā hai, Allāh T'ālā kī shafqat use ḍagmagāne se bachāegī.

⁸ Tere dushman tere qabze meñ ā jāeñge, jo tujh se nafrat karte haiñ unheñ terā dahnā hāth pakaṛ legā.

⁹ Jab tū un par zāhir hogā to wuh bhaṛaktī bhaṭṭī kī-sī musibat meñ phañs jāeñge. Rab apne ḡhazab meñ unheñ haṛap kar legā, aur āg unheñ khā jāegī.

¹⁰ Tū un kī aulād ko rū-e-zamīn par se miṭā ḍalegā, insānoñ meñ un kā nām-o-nishān tak nahīñ rahegā.

¹¹ Go wuh tere ḳhilāf sāzishēñ karte haiñ to bhī un ke bure mansūbe nākām raheñge.

¹² Kyonki tū unheñ bhagā kar un ke chehroñ ko apne tiroñ kā nishānā banā degā.

¹³ Ai Rab, uṭh aur apnī qudrat kā izhār kar tāki ham terī qudrat kī tamjīd meñ sāz bajā kar gīt gāeñ.

22

Rāstbāz kā Dukh

¹ Dāūd kā zabūr. Mausīqī ke rāhnumā ke lie. Tarz: Tulū-e-Subah kī Hirnī.

Ai mere Ḳhudā, ai mere Ḳhudā, tū ne mujhe kyon tark kar diyā hai? Maiñ chīkh rahā hūñ, lekin merī najāt nazar nahīñ ātī.

² Ai mere Ḳhudā, din ko maiñ chillātā hūñ, lekin tū jawāb nahīñ detā. Rāt ko pukārtā hūñ, lekin ārām nahīñ pātā.

³ Lekin tū quddūs hai, tū jo Isrāīl kī madahsarāī par taḳhtnashīn hotā hai.

⁴ Tujh par hamāre bāpdādā ne bharosā rakhā, aur jab bharosā rakhā to tū ne unheñ rihāi dī.

⁵ Jab unhoñ ne madad ke lie tujhe pukārā to bachne kā rāstā khul gayā. Jab unhoñ ne tujh par etamād kiyā to sharmindā na hue.

6 Lekin main̄ kīrā hūn̄, mujhe insān nahīn samjhā jātā. Log merī be'izzatī karte, mujhe haqīr jānte haiñ.

7 Sab mujhe dekh kar merā mazāq urāte haiñ. Wuh muñh banā kar taubā taubā karte aur kahte haiñ,

8 “Us ne apnā muāmalā Rab ke sapurd kiyā hai. Ab Rab hī use bachāe. Wuhī use chhuṭkārā de, kyonki wuhī us se ḳhush hai.”

9 Yaḳīnan tū mujhe mān ke peṭ se nikāl lāyā. Main̄ abhī mān kā dūdh pītā thā ki tū ne mere dil meñ bharosā paidā kiyā.

10 Jyon̄ hī main̄ paidā huā mujhe tujh par chhoṛ diyā gayā. Mān ke peṭ se hī tū merā Ḳhudā rahā hai.

11 Mujh se dūr na rah. Kyonki musibat ne merā dāman pakar liyā hai, aur koī nahīn jo merī madad kare.

12 Muta'addid bailoñ ne mujhe gher liyā, Basan ke tāqatwar sānḍ chāroñ taraf jamā ho gae haiñ.

13 Mere ḳhilāf unhoñ ne apne muñh khol die haiñ, us dahārte hue sherbabar kī tarah jo shikār ko phārne ke josh meñ ā gayā hai.

14 Mujhe pānī kī tarah zamīn par unḍelā gayā hai, merī tamām haḍḍiyāñ alag alag ho gāi haiñ, jism ke andar merā dil mom kī tarah pighal gayā hai.

15 Merī tāqat ṭhikre kī tarah ḳhushk ho gāi, merī zabān tālū se chipak gāi hai. Hāñ, tū ne mujhe maut kī ḳhāk meñ liṭā diyā hai.

16 Kuttoñ ne mujhe gher rakhā, sharīroñ ke jatthe ne merā ihātā kiyā hai. Unhoñ ne mere hāthoñ aur pāñwoñ ko chhed ḍālā hai.

17 Main̄ apnī haḍḍiyōñ ko gin saktā hūn̄. Log ghūr ghūr kar merī musibat se ḳhush hote haiñ.

18 Wuh āpas meñ mere kapṛe bāñṭ lete aur mere libās par qurā ḍalte haiñ.

19 Lekin tū ai Rab, dūr na rah! Ai merī quwwat, merī madad karne ke lie jalḍī kar!

20 Merī jān ko talwār se bachā, merī zindagī ko kutte ke panje se chhurā.

21 Sher ke muñh se mujhe maḳhlāsī de, janglī bailoñ ke sīngoñ se rihāi atā kar.

Ai Rab, tū ne merī sunī hai!

22 Main̄ apne bhāiyōñ ke sāmne tere nām kā elān karūnga, jamāt ke darmiyān terī madahsarāi karūnga.

23 Tum jo Rab kā ḳhauf mānte ho, us kī tamjīd karo! Ai Yāqūb kī tamām aulād, us kā ehtirām karo! Ai Isrāil ke tamām farzando, us se ḳhauf khāo!

24 Kyonki na us ne musibat zadā kā dukh haqīr jānā, na us kī taklīf se ghīn khāi. Us ne apnā muñh us se na chhupāyā balki us kī sunī jab wuh madad ke lie chīḳhne-chillāne lagā.

25 Ai Ḳhudā, baṛe ijtimā meñ main̄ terī satāish karūnga, ḳhudātarsoñ ke sāmne apnī mannat pūrī karūnga.

26 Nāchār jī bhar kar khāeñge, Rab ke tālib us kī hamd-o-sanā kareñge. Tumhāre dil abad tak zindā raheñ!

27 Log duniyā kī intahā tak Rab ko yād karke us kī taraf rujū kareñge. Ghairaḳwām ke tamām ḳhāndān use sijdā kareñge.

28 Kyonki Rab ko hī bādshāhī kā iḳhtiyār hāsīl hai, wuhī aḳwām par hukūmat kartā hai.

²⁹ Duniyā ke tamām bare log us ke huzūr khāēnge aur sijdā karenge. Khāk meñ utarne wāle sab us ke sāmne jhuk jāēnge, wuh sab jo apnī zindagī ko khud qāym nahīn rakh sakte.

³⁰ Us ke farzand us kī khidmat karenge. Ek āne wālī nasl ko Rab ke bare meñ sunāyā jāegā.

³¹ Hāñ, wuh ā kar us kī rāstī ek qaum ko sunāēnge jo abhī paidā nahīn huī, kyonki us ne yih kuchh kiya hai.

23

Achchhā Charwāhā

¹ Dāūd kā zabūr.

Rab merā charwāhā hai, mujhe kamī na hogī.

² Wuh mujhe shādāb charāgāhoñ meñ charātā aur pursukūn chashmoñ ke pās le jātā hai.

³ Wuh merī jān ko tāzadam kartā aur apne nām kī khātir rāstī kī rāhoñ par merī qiyādat kartā hai.

⁴ Go mainī tārīktarīn wādī meñ se guzarūn mainī musibat se nahīn darūnga, kyonki tū mere sāth hai, terī lāṭhī aur terā asā mujhe tasallī dete haiñ.

⁵ Tū mere dushmanoñ ke rūbarū mere sāmne mez bichhā kar mere sar ko tel se tar-o-tāzā kartā hai. Merā pyālā terī barkat se chhalak uṭhtā hai.

⁶ Yaqīnan bhalāī aur shafqat umr-bhar mere sāth sāth raheṅgī, aur mainī jite-jī Rab ke ghar meñ sukūnat karūnga.

24

Bādshāh kā Istiqbāl

¹ Dāūd kā zabūr.

Zamīn aur jo kuchh us par hai Rab kā hai, duniyā aur us ke bāshinde usī ke haiñ. ² Kyonki us ne zamīn kī buniyād samundaroñ par rakhī aur use dariyāoñ par qāym kiya.

³ Kis ko Rab ke pahār par charhñī kī ijāzat hai? Kaun us ke muqaddas maqām meñ kharā ho saktā hai?

⁴ Wuh jis ke hāth pāk aur dil sāf haiñ, jo na fareb kā irādā rakhtā, na qasam khā kar jhūṭ boltā hai.

⁵ Wuh Rab se barkat pāegā, use apnī najāt ke Khudā se rāstī milegī.

⁶ Yih hogā un logoñ kā hāl jo Allāh kī marzī dariyāft karte, jo tere chehre ke tālib hote haiñ, ai Yāqūb ke Khudā. (Silāh)

⁷ Ai phāṭako, khul jāo! Ai qadīm darwāzo, pūre taur par khul jāo tāki jalāl kā Bādshāh dākḥil ho jāe.

⁸ Jalāl kā Bādshāh kaun hai? Rab jo qawī aur qādir hai, Rab jo jang meñ zorāwar hai.

⁹ Ai phāṭako, khul jāo! Ai qadīm darwāzo, pūre taur par khul jāo tāki jalāl kā Bādshāh dākḥil ho jāe.

¹⁰ Jalāl kā Bādshāh kaun hai? Rabbul-afwāj, wuhī jalāl kā Bādshāh hai. (Silāh)

25

Muāfi aur Rāhnumāi ke lie Duā

¹ Dāūd kā zabūr.

Ai Rab, main terā ārzūmand hūn.

² Ai mere Ḳhudā, tujh par main bharosā rakhtā hūn. Mujhe sharmindā na hone de ki mere dushman mujh par shādiyānā bajāen.

³ Kyonki jo bhī tujh par ummīd rakhe wuh sharmindā nahīn hogā jabki jo bilāwajah bewafā hote haiñ wuhī sharmindā ho jāenge.

⁴ Ai Rab, apnī rāheñ mujhe dikhā, mujhe apne rāstoñ ki tālim de.

⁵ Apnī sachchāi ke mutābiq merī rāhnumāi kar, mujhe tālim de. Kyonki tū merī najāt kā Ḳhudā hai. Din-bhar main tere intazār meñ rahtā hūn.

⁶ Ai Rab, apnā wuh rahm aur mehrbānī yād kar jo tū qadīm zamāne se kartā āyā hai.

⁷ Ai Rab, merī jawānī ke gunāhoñ aur merī bewafā harkatoñ ko yād na kar balki apnī bhalāi ki ḳhātir aur apnī shafqat ke mutābiq merā ḳhayāl rakh.

⁸ Rab bhalā aur ādil hai, is lie wuh gunāhgāroñ ko sahīh rāh par chalne ki talqīn kartā hai.

⁹ Wuh farotanoñ ki insāf ki rāh par rāhnumāi kartā, halīmoñ ko apnī rāh ki tālim detā hai.

¹⁰ Jo Rab ke ahd aur ahkām ke mutābiq zindagī guzāreñ unheñ Rab mehrbānī aur wafādārī ki rāhoñ par le chaltā hai.

¹¹ Ai Rab, merā qusūr sangīn hai, lekin apne nām ki ḳhātir use muāf kar.

¹² Rab kā ḳhauf mānane wālā kahāñ hai? Rab ḳhud use us rāh ki tālim degā jo use chunanā hai.

¹³ Tab wuh ḳhushhāl rahegā, aur us ki aulād mulk ko mīrās meñ pāegī.

¹⁴ Jo Rab kā ḳhauf māneñ unheñ wuh apne hamrāz banā kar apne ahd ki tālim detā hai.

¹⁵ Merī ānkheñ Rab ko taktī rahtī haiñ, kyonki wuhī mere pāñwoñ ko jāl se nikāl letā hai.

¹⁶ Merī taraf māyl ho jā, mujh par mehrbānī kar! Kyonki main tanhā aur musibatzadā hūn.

¹⁷ Mere dil ki pareshāniyān dūr kar, mujhe merī takālīf se rihāi de.

¹⁸ Merī musibat aur tangī par nazar dāl kar merī ḳhatāoñ ko muāf kar.

¹⁹ Dekh, mere dushman kitne zyādā haiñ, wuh kitnā zulm karke mujh se nafrat karte haiñ.

²⁰ Merī jān ko mahfūz rakh, mujhe bachā! Mujhe sharmindā na hone de, kyonki main tujh meñ panāh letā hūn.

²¹ Begunāhī aur diyānatdārī merī pahrādārī karen, kyonki main tere intazār meñ rahtā hūn.

²² Ai Allāh, fidyā de kar Isrāil ko us ki tamām takālīf se āzād kar!

26

Begunāh kā Iqrār aur Itijā

¹ Dāūd kā zabūr.

Ai Rab, merā insāf kar, kyonki merā chāl-chalan bequsūr hai. Main ne Rab par bharosā rakhā hai, aur main dāñwāñdol nahīn ho jāūngā.

² Ai Rab, mujhe jānch le, mujhe āzmā kar dil kī tah tak merā muāyānā kar.

³ Kyoñki terī shafqat merī ānkhon ke sāmne rahī hai, main terī sachchī rāh par chaltā rahā hūn.

⁴ Na main dhokebāzon kī majlis meñ baiṭhtā, na chālāk logoñ se rifāqat rakhtā hūn.

⁵ Mujhe sharīron ke ijtimāon se nafrat hai, bedīnon ke sāth main baiṭhtā bhī nahīn.

⁶ Ai Rab, main apne hāth dho kar apnī begunāhī kā izhār kartā hūn. Main terī qurbāngāh ke gird phir kar

⁷ buland āwāz se terī hamd-o-sanā kartā, tere tamām mojizāt kā elān kartā hūn.

⁸ Ai Rab, terī sukūnatgāh mujhe pyārī hai, jis jagah terā jalāl ṭhahartā hai wuh mujhe azīz hai.

⁹ Merī jān ko mujh se chhīn kar mujhe gunāhgāron meñ shāmil na kar! Merī zindagī ko miṭā kar mujhe khūñkhāron meñ shumār na kar,

¹⁰ aise logoñ meñ jin ke hāth sharmnāk harkaton se ālūdā haiñ, jo har waqt rishwat khāte haiñ.

¹¹ Kyoñki main begunāh zindagī guzārtā hūn. Fidyā de kar mujhe chhuṭkārā de! Mujh par mehrbānī kar!

¹² Mere pāñw hamwār zamīn par qāym ho gae haiñ, aur main ijtimāon meñ Rab kī satāish karūnga.

27

Allāh se Rifāqat

¹ Dāūd kā zabūr.

Rab merī raushnī aur merī najāt hai, main kis se ḍarūn? Rab merī jān kī panāhgāh hai, main kis se dahshat khāūn?

² Jab sharīr mujh par hamlā karen tākī mujhe harap kar leñ, jab mere muḥālīf aur dushman mujh par ṭuṭ parēñ to wuh ṭhokar khā kar gir jāeñge.

³ Go fauj mujhe gher le merā dil khauf nahīn khāegā, go mere khalīf jang chhīr jāe merā bharosā qāym rahegā.

⁴ Rab se merī ek guzārīsh hai, main ek hī bāt chāhtā hūn. Yih kī jīte-jī Rab ke ghar meñ rah kar us kī shafqat se lutfandoz ho sakūn, ki us kī sukūnatgāh meñ ṭhahar kar mahw-e-khyāl rah sakūn.

⁵ Kyoñki musībat ke dīn wuh mujhe apnī sukūnatgāh meñ panāh degā, mujhe apne khaime meñ chhupā legā, mujhe uṭhā kar ūñchī chaṭān par rakhegā.

⁶ Be main apne dushmanon par sarbuland hūngā, agarche unhoñ ne mujhe gher rakhā hai. Main us ke khaime meñ khushī ke nāre lagā kar qurbāniyāñ pesh karūnga, sāz bajā kar Rab kī madahsarāī karūnga.

⁷ Ai Rab, merī āwāz sun jab main tujhe pukārūn, mujh par mehrbānī karke merī sun.

⁸ Merā dil tujhe yād dilātā hai ki tū ne khud farmāyā, “Mere chehre ke tālib raho!” Ai Rab, main tere hī chehre kā tālib rahā hūn.

⁹ Apne chehre ko mujh se chhupāe na rakh, apne k̄hādīm ko ḡhusse se apne huzūr se na nikāl. Kyoṅki tū hī merā sahārā rahā hai. Ai merī najāt ke Ḳhudā, mujhe na chhoṛ, mujhe tark na kar.

¹⁰ Kyoṅki mere mān-bāp ne mujhe tark kar diyā hai, lekin Rab mujhe qabūl karke apne ghar meṅ lāegā.

¹¹ Ai Rab, mujhe apnī rāh kī tarbiyat de, hamwār rāste par merī rāhnumāi kar tāki apne dushmanoṅ se mahfūz rahūn.

¹² Mujhe muḳhālifoṅ ke lālach meṅ na āne de, kyoṅki jhūṭe gawāh mere ḳhilāf uṭh ḳhaṛe hue haiṅ jo tashaddud karne ke lie taiyār haiṅ.

¹³ Lekin merā pūrā imān yih hai ki maiṅ zindoṅ ke mulk meṅ rah kar Rab kī bhalāi dekhūngā.

¹⁴ Rab ke intazār meṅ rah! Mazbūt aur diler ho, aur Rab ke intazār meṅ rah!

28

Madad ke lie Duā aur Jawāb ke lie Shukrguzārī

¹ Dāūd kā zabūr.

Ai Rab, maiṅ tujhe pukārtā hūn. Ai merī chaṭān, ḳhāmoshī se apnā muṅh mujh se na pher. Kyoṅki agar tū chup rahe to maiṅ maut ke gaṛhe meṅ utarne wāloṅ kī mānind ho jāūngā.

² Merī iltijāeṅ sun jab maiṅ chīḳhte-chillāte tujh se madad māngtā hūn, jab maiṅ apne hāth terī sukūnatgāh ke Muḳaddastarīn Kamre kī taraf uṭhātā hūn.

³ Mujhe un bedīnoṅ ke sāth ḡhasīṭ kar sazā na de jo ḡhalat kām karte haiṅ, jo apne paṛosiyon se bazāhir dostānā bāteṅ karte, lekin dil meṅ un ke ḳhilāf bure masūbe bāndhte haiṅ.

⁴ Unheṅ un kī harkatoṅ aur bure kāmoṅ kā badlā de. Jo kuchh un ke hāthoṅ se sarzad huā hai us kī pūrī sazā de. Unheṅ utnā hī nuḳsān pahuṅchā de jitnā unhoṅ ne dūsroṅ ko pahuṅchāyā hai.

⁵ Kyoṅki na wuh Rab ke āmāl par, na us ke hāthoṅ ke kām par tawajjuh dete haiṅ. Allāh unheṅ ḡhā degā aur dubārā kabhī tāmir nahīn karegā.

⁶ Rab kī tamjīd ho, kyoṅki us ne merī iltijā sun lī.

⁷ Rab merī quwwat aur merī dhāl hai. Uṣ par mere dil ne bharosā rakhā, us se mujhe madad milī hai. Merā dil shādiyānā bajātā hai, maiṅ ḡt ḡa kar us kī satāish kartā hūn.

⁸ Rab apnī qaum kī quwwat aur apne masah kie hue ḳhādīm kā najātbāḳhsh qīlā hai.

⁹ Ai Rab, apnī qaum ko najāt de! Apnī mīrās ko barkat de! Un kī gallābānī karke unheṅ hameshā tak uṭhāe rakh.

29

Rab ke Jalāl kī Tamjīd

¹ Dāūd kā zabūr.

Ai Allāh ke farzando, Rab kī tamjīd karo! Rab ke jalāl aur qudrat kī satāish karo!

² Rab ke nām ko jalāl do. Muḳaddas libās se ārāstā ho kar Rab ko sijdā karo.

³ Rab kī āwāz samundar ke ūpar ḡūnjtī hai. Jalāl kā Ḳhudā garajtā hai, Rab ḡahre pānī ke ūpar garajtā hai.

⁴ Rab kī āwāz zordār hai, Rab kī āwāz purjalāl hai.

⁵ Rab kī āwāz deodār ke daraḳhton ko tor dāltī hai, Rab Lubnān ke deodār ke daraḳhton ko ṭukre ṭukre kar detā hai.

⁶ Wuh Lubnān ko bachhṛe aur Koh-e-Siryūn * ko janglī bail ke bachche kī tarah kūdne phāndne detā hai.

⁷ Rab kī āwāz āg ke shole bharkā detī hai.

⁸ Rab kī āwāz registān ko hilā detī hai, Rab Dasht-e-Qādis ko kānpne detā hai.

⁹ Rab kī āwāz sun kar hirnī dard-e-zah meñ muḃtalā ho jātī aur janglon ke patte jhar jāte haiñ. Lekin us kī sukūnatgāh meñ sab pukāрте haiñ, “Jalāl!”

¹⁰ Rab sailāb ke ūpar taḳhtnashīn hai, Rab bādshāh kī haisiyat se abad tak taḳhtnashīn hai.

¹¹ Rab apnī qaum ko taqwiyat degā, Rab apne logon ko salāmatī kī barkat degā.

30

Maut se Chhuṭkāre par Shukrguzārī

¹ Dāūd kā zabūr. Rab ke ghar kī maḳhsūsiyat ke mauḳe par gīt.

Ai Rab, maiñ terī satāish kartā hūñ, kyonki tū ne mujhe gahrāiyon meñ se khīnch nikalā. Tū ne mere dushmanon ko mujh par baḡhleñ bajāne kā mauḳā nahīñ diyā.

² Ai Rab mere Ḳhudā, maiñ ne chīḳhte-chillāte hue tujh se madad māñgī, aur tū ne mujhe shifā dī.

³ Ai Rab, tū merī jān ko Pātāl se nikāl lāyā, tū ne merī jān ko maut ke gaṛhe meñ utarne se bachāyā hai.

⁴ Ai imāndāro, sāz bajā kar Rab kī tārif meñ gīt gāo. Us ke muḳaddas nām kī hamd-o-sanā karo.

⁵ Kyonki wuh lamhā-bhar ke lie ḡhusse hotā, lekin zindagī-bhar ke lie mehrbānī kartā hai. Go shām ko ronā paṛe, lekin subah ko ham ḳhushī manāenge.

⁶ Jab hālāt pursukūn the to maiñ bolā, “Maiñ kabhī nahīñ ḍagmagāūngā.”

⁷ Ai Rab, jab tū mujh se ḳhush thā to tū ne mujhe mazbūt pahār par rakh diyā. Lekin jab tū ne apnā chehrā mujh se chhupā liyā to maiñ saḳht ghabrā gayā.

⁸ Ai Rab, maiñ ne tujhe pukārā, hāñ Ḳhudāwand se maiñ ne iltijā kī,

⁹ “Kyā faydā hai agar maiñ halāk ho kar maut ke gaṛhe meñ utar jāūñ? Kyā ḳhāk terī satāish karegi? Kyā wuh logon ko terī wafādārī ke bāre meñ batāegi?”

¹⁰ Ai Rab, merī sun, mujh par mehrbānī kar. Ai Rab, merī madad karne ke lie ā!”

¹¹ Tū ne merā mātām ḳhushī ke nāch meñ badal diyā, tū ne mere mātāmī kapre utār kar mujhe shādmānī se mulabbas kiyā.

¹² Kyonki tū chāhtā hai ki merī jān ḳhāmosh na ho balki gīt gā kar terī tamjīd kartī rahe. Ai Rab mere Ḳhudā, maiñ abad tak terī hamd-o-sanā karūngā.

* 29:6 Siryūn Harmūn kā dūsra nām hai.

31

Hifāzat ke lie Duā

1 Dāūd kā zabūr. Mausiqī ke rāhnumā ke lie.

Ai Rab, main ne tujh meñ panāh lī hai. Mujhe kabhī sharmindā na hone de balki apnī rāstī ke mutābiq mujhe bachā!

2 Apnā kān merī taraf jhukā, jald hī mujhe chhuṭkāṛā de. Chaṭān kā merā burj ho, pahār kā qilā jis meñ main panāh le kar najāt pā sakūn.

3 Kyoñki tū merī chaṭān, merā qilā hai, apne nām kī ḳhātir merī rāhnumāi, merī qiyādat kar.

4 Mujhe us jāl se nikāl de jo mujhe pakarne ke lie chupke se bichhāyā gayā hai. Kyoñki tū hī merī panāhgāh hai.

5 Main apnī rūh tere hāthoñ meñ sauñptā hūn. Ai Rab, ai wafādār Ḳhudā, tū ne fidyā de kar mujhe chhuṛāyā hai!

6 Main un se nafrat rakhtā hūn jo bekār butoñ se liṭe rahte haiñ. Main to Rab par bharosā rakhtā hūn.

7 Main bāgh bāgh hūngā aur terī shafqat kī ḳhushī manāūngā, kyoñki tū ne merī musibat dekh kar merī jān kī pareshānī kā ḳhayāl kiyā hai.

8 Tū ne mujhe dushman ke hawāle nahīn kiyā balki mere pānwoñ ko khule maidān meñ qāym kar diyā hai.

9 Ai Rab, mujh par mehrbānī kar, kyoñki main musibat meñ hūn. Ḡham ke māre merī āñkheñ sūj gāi haiñ, merī jān aur jism gal rahe haiñ.

10 Merī zindagī dukh kī chakkī meñ pis rahī hai, mere sāl āheñ bharte bharte zāe ho rahe haiñ. Mere qusūr kī wajah se merī tāqat jawāb de gai, merī haḍḍiyāñ galne-sarne lagī haiñ.

11 Main apne dushmanoñ ke lie mazāq kā nishānā ban gayā hūn balki mere hamsāe bhī mujhe lān-tān karte, mere jānane wāle mujh se dahshat ḳhāte haiñ. Galī meñ jo bhī mujhe dekhe mujh se bhāg jātā hai.

12 Main murdoñ kī mānind un kī yāddāsht se miṭ gayā hūn, mujhe ṭhikre kī tarah phaiñk diyā gayā hai.

13 Bahutoñ kī afwāheñ mujh tak pahuñch gāi haiñ, chāroñ taraf se haulnāk ḳhabreñ mil rahī haiñ. Wuh mil kar mere ḳhilāf sāsīsheñ kar rahe, mujhe qatl karne ke mansūbe bāndh rahe haiñ.

14 Lekin main ai Rab, tujh par bharosā rakhtā hūn. Main kahtā hūn, “Tū merā Ḳhudā hai!”

15 Merī taqḍīr * tere hāth meñ hai. Mujhe mere dushmanoñ ke hāth se bachā, un se jo mere pīchhe paṛ gae haiñ.

16 Apne chehre kā nūr apne ḳhādīm par chamkā, apnī mehrbānī se mujhe najāt de.

17 Ai Rab, mujhe sharmindā na hone de, kyoñki main ne tujhe pukārā hai. Mere bajāe bedīnoñ ke muñh kāle ho jāeñ, wuh Pātāl meñ utar kar chup ho jāeñ.

18 Un ke farebdeh hoñt band ho jāeñ, kyoñki wuh takabbur aur hiqārat se rāstbāz ke ḳhilāf kufr bakte haiñ.

* 31:15 Lafzī tarjumā: mere auqāt.

¹⁹ Terī bhalāi kitnī azīm hai! Tū use un ke lie taiyār rakhtā hai jo terā khauf mānte haiñ, use unheñ dikhātā hai jo insānoñ ke sāmne se tujh meñ panāh lete haiñ.

²⁰ Tū unheñ apne chehre kī ār meñ logoñ ke hamloñ se chhupā letā, unheñ khaimē meñ lā kar ilzāmtarāsh zabānoñ se mahfūz rakhtā hai.

²¹ Rab kī tamjīd ho, kyoñki jab shahr kā muhāsarā ho rahā thā to us ne mojizānā taur par mujh par mehrbānī kī.

²² Us waqt main ghabrā kar bolā, “Hāy, main tere huzūr se munqate ho gayā hūñ!” Lekin jab main ne chīkhte-chillāte hue tujh se madad māngī to tū ne merī iltijā sun lī.

²³ Ai Rab ke tamām īmāndāro, us se muhabbat rakho! Rab wafādāroñ ko mahfūz rakhtā, lekin maḡhrūroñ ko un ke rawaiye kā pūrā ajr degā.

²⁴ Chunānche mazbūt aur diler ho, tum sab jo Rab ke intazār meñ ho.

32

Muāfi kī Barkat (Taubā kā Dūsrā Zabūr)

¹ Dāūd kā zabūr. Hikmat kā gīt.

Mubārak hai wuh jis ke jarāym muāf kie gae. Jis ke gunāh dhānpe gae haiñ.

² Mubārak hai wuh jis kā gunāh Rab hisāb meñ nahīn lāegā aur jis kī rūh meñ fareb nahīn hai.

³ Jab main chup rahā to din-bhar āheñ bharne se merī haḍḍiyān galne lagīñ.

⁴ Kyoñki din rāt main tere hāth ke bojh tale pistā rahā, merī tāqat goyā mausam-e-garmā kī jhulastī tapish meñ jāti rahī. (Silāh)

⁵ Tab main ne tere sāmne apnā gunāh taslīm kiyā, main apnā gunāh chhupāne se bāz āyā. Main bolā, “Main Rab ke sāmne apne jarāym kā iqrār karūngā.” Tab tū ne mere gunāh ko muāf kar diyā. (Silāh)

⁶ Is lie tamām īmāndār us waqt tujh se duā karen jab tū mil saktā hai. Yaqīnan jab baṛā sailāb āe to un tak nahīn pahuñchegā.

⁷ Tū merī chhupne kī jagah hai, tū mujhe pareshānī se mahfūz rakhtā, mujhe najāt ke naḡhmoñ se gher letā hai. (Silāh)

⁸ “Main tujhe tālim dūngā, tujhe wuh rāh dikhāūngā jis par tujhe jānā hai. Main tujhe mashwarā de kar terī dekh-bhāl karūngā.

⁹ Nāsamajh ghoṛe yā kḡhachchar kī mānind na ho, jin par qābū pāne ke lie lagām aur dahāne kī zarūrat hai, warnā wuh tere pās nahīn āeñge.”

¹⁰ Bedīn kī muta'addid pareshāniyān hotī haiñ, lekin jo Rab par bharosā rakhe use wuh apnī shafqat se ghere rakhtā hai.

¹¹ Ai rāstbāzo, Rab kī kḡhushī meñ jashn manāo! Ai tamām diyānatdāro, shādmānī ke nāre lagāo!

33

Allāh kī Hukūmat aur Madad kī Tārīf

¹ Ai rāstbāzo, Rab kī kḡhushī manāo! Kyoñki munāsib hai kī sīdhī rāh par chalne wāle us kī satāish karen.

² Sarod bajā kar Rab kī hamd-o-sanā karo. Us kī tamjīd meñ das tāron wālā sāz bajāo.

³ Us kī tamjīd meñ nayā gīt gāo, mahārat se sāz bajā kar ḡhushī ke nāre lagāo.

⁴ Kyonki Rab kā kalām sachchā hai, aur wuh har kām wafādārī se kartā hai.

⁵ Use rāstbāzī aur insāf pyāre haiñ, duniyā Rab kī shafqat se bhārī huī hai.

⁶ Rab ke kahne par āsmān ḡhalaq huā, us ke muñh ke dam se sitāron kā pūrā lashkar wujūd meñ āyā.

⁷ Wuh samundar ke pānī kā baṛā dher jamā kartā, pānī kī gahrāiyon ko godāmoñ meñ mahfūz rakhtā hai.

⁸ Kul duniyā Rab kā ḡhauf māne, zamīn ke tamām bāshinde us se dahshat khāeñ.

⁹ Kyonki us ne farmāyā to fauran wujūd meñ āyā, us ne hukm diyā to usī waqt qāym huā.

¹⁰ Rab aqwām kā mansūbā nākām hone detā, wuh ummatoñ ke irādoñ ko shikast detā hai.

¹¹ Lekin Rab kā mansūbā hameshā tak kāmyāb rahtā, us ke dil ke irāde pusht-dar-pusht qāym rahte haiñ.

¹² Mubāarak hai wuh qaum jis kā ḡhudā Rab hai, wuh qaum jise us ne chun kar apnī mīrās banā liyā hai.

¹³ Rab āsmān se nazar dāl kar tamām insānoñ kā mulāhazā kartā hai.

¹⁴ Apne taḡht se wuh zamīn ke tamām bāshindoñ kā muāynā kartā hai.

¹⁵ Jis ne un sab ke diloñ ko tashkīl diyā wuh un ke tamām kāmoñ par dhyān detā hai.

¹⁶ Bādshāh kī baṛī fauj use nahīn chhuṛātī, aur sūrme kī baṛī tāqat use nahīn bachātī.

¹⁷ Ghoṛā bhī madad nahīn kar saktā. Jo us par ummīd rakhe wuh dhokā khāegā. Us kī baṛī tāqat chhuṛkārā nahīn detī.

¹⁸ Yaḡīnan Rab kī āñkh un par lagī rahtī hai jo us kā ḡhauf mānte aur us kī mehrbānī ke intazār meñ rahte haiñ,

¹⁹ kī wuh un kī jān maut se bachāe aur kāl meñ mahfūz rakhe.

²⁰ Hamārī jān Rab ke intazār meñ hai. Wuhī hamārā saharā, hamārī dhāl hai.

²¹ Hamārā dil us meñ ḡhush hai, kyonki ham us ke muqaddas nām par bharosā rakhte haiñ.

²² Ai Rab, terī mehrbānī ham par rahe, kyonki ham tujh par ummīd rakhte haiñ.

34

Allāh kī Hifāzat

¹ Dāūd kā yih zabūr us waqt se mutālliḡ hai jab us ne Filistī bādshāh Abīmālik ke sāmne pāgal banāne kā rūp bhar liyā. Yih dekh kar bādshāh ne use bhagā diyā. Chale jāne ke bād Dāūd ne yih gīt gāyā.

Har waqt main Rab kī tamjīd karūnga, us kī hamd-o-sanā hameshā hī mere honṡon par raheḡī.

² Merī jān Rab par faḡhr karegī. Musībatzadā yih sun kar ḡhush ho jāēn.

³ Āo, mere sāth Rab kī tāzīm karo. Āo, ham mil kar us kā nām sarbuland kareñ.

⁴ Maiñ ne Rab ko talāsh kiyā to us ne merī sunī. Jin chīzoñ se maiñ dahshat khā rahā thā un sab se us ne mujhe rihāī dī.

⁵ Jin kī ānkheñ us par lagī raheñ wuh ḡhushī se chamkeñge, aur un ke muñh sharmindā nahīñ hoñge.

⁶ Is nāchār ne pukārā to Rab ne us kī sunī, us ne use us kī tamām musībaton se najāt dī.

⁷ Jo Rab kā khauf māneñ un ke irdgird us kā farishtā ḡhaimāzan ho kar un ko bachāe rakhtā hai.

⁸ Rab kī bhalāī kā tajrabā karo. Mubāarak hai wuh jo us meñ panāh le.

⁹ Ai Rab ke muḡaddasīn, us kā ḡhauf māno, kyonki jo us kā ḡhauf māneñ unheñ kamī nahīñ.

¹⁰ Jawān sherbabar kabhī zarūrātmand aur bhūke hote haiñ, lekin Rab ke tālibon ko kisī bhī achchhī chīz kī kamī nahīñ hogī.

¹¹ Ai bachcho, āo, merī bāteñ suno! Maiñ tumheñ Rab ke ḡhauf kī tālīm dūngā.

¹² Kaun maze se zindagī guzārnā aur achchhe dīn deḡhnā chāhtā hai?

¹³ Wuh apnī zabān ko sharīr bāteñ karne se roke aur apne hoñton ko jhūṭ bolne se.

¹⁴ Wuh burāī se muñh pher kar nek kām kare, sulah-salāmatī kā tālib ho kar us ke pīchhe lagā rahe.

¹⁵ Rab kī ānkheñ rāstbāzon par lagī rahtī haiñ, aur us ke kān un kī iltijāon kī taraf māyl haiñ.

¹⁶ Lekin Rab kā chehrā un ke ḡhilāf hai jo ḡhalat kām karte haiñ. Un kā zamīn par nām-o-nishān tak nahīñ rahegā.

¹⁷ Jab rāstbāz fariyād kareñ to Rab un kī suntā, wuh unheñ un kī tamām musībat se chhuṭkārā detā hai.

¹⁸ Rab shikastādilon ke qarīb hotā hai, wuh unheñ rihāī detā hai jin kī rūh ko ḡhāk meñ kuchlā gayā ho.

¹⁹ Rāstbāz kī muta'addid takālīf hotī haiñ, lekin Rab use un sab se bachā letā hai.

²⁰ Wuh us kī tamām haḡḡdiyon kī hifāzat kartā hai, ek bhī nahīñ toṛī jāegī.

²¹ Burāī bedīn ko mār ḡālegī, aur jo rāstbāz se nafrat kare use munāsib ajr milegā.

²² Lekin Rab apne ḡhādimoñ kī jān kā fidyā degā. Jo bhī us meñ panāh le use sazā nahīñ milegī.

35

Sharīron ke Hamlon se Rihāī ke lie Duā

¹ Dāūd kā zabūr.

Ai Rab, un se jhagaṛ jo mere sāth jhagaṛte haiñ, un se laṛ jo mere sāth larte haiñ.

² Lambī aur chhoṭī ḡhāl pakaṛ le aur uṭh kar merī madad karne ā.

³ Neze aur barchhī ko nikāl kar unheñ rok de jo merā tāḡqub kar rahe haiñ! Merī jān se farmā, “Maiñ terī najāt hūñ!”

4 Jo merī jān ke lie koshān haiñ un kā muñh kālā ho jāe, wuh ruswā ho jāeñ. Jo mujhe musibat meñ ḍālne ke mansūbe bāndh rahe haiñ wuh pīchhe haṭ kar sharmindā hoñ.

5 Wuh hawā meñ bhūse kī tarah uṛ jāeñ jab Rab kā farishtā unheñ bhagā de.

6 Un kā rāstā tārik aur phisalnā ho jab Rab kā farishtā un ke pīchhe par jāe.

7 Kyonki unhoñ ne besabab aur chupke se mere rāste meñ jāl bichhāyā, bilāwajah mujhe pakarne kā garhā khodā hai.

8 Is lie tabāhī achānak hī un par ā paṛe, pahle unheñ patā hī na chale. Jo jāl unhoñ ne chupke se bichhāyā us meñ wuh khud ulajh jāeñ, jis garhe ko unhoñ ne khodā us meñ wuh khud gir kar tabāh ho jāeñ.

9 Tab merī jān Rab kī khushī manāegī aur us kī najāt ke bāis shādmān hogī.

10 Mere tamām āzā kah uṭheñge, “Ai Rab, kaun terī mānind hai? Koī bhī nahīñ! Kyonki tū hī musibatzadā ko zabardast ādmī se chhuṭkārā detā, tū hī nāchār aur gharīb ko lūṭne wāle ke hāth se bachā letā hai.”

11 Zālim gawāh mere khilāf uṭh khare ho rahe haiñ. Wuh aīsī bātoñ ke bāre meñ merī pūchh-gachh kar rahe haiñ jin se main wāqif hī nahīñ.

12 Wuh merī nekī ke ewaz mujhe nuqsān pahuñchā rahe haiñ. Ab merī jān tan-e-tanhā hai.

13 Jab wuh bīmār hue to main ne ṭāṭ oṛh kar aur rozā rakh kar apnī jān ko dukh diyā. Kāsh merī duā merī god meñ wāpas āe!

14 Main ne yoñ mātām kiyā jaise merā koī dost yā bhāī ho. Main mātāmī libās pahan kar yoñ khāk meñ jhuk gayā jaise apnī māñ kā janāzā ho.

15 Lekin jab main khud ṭhokar khāne lagā to wuh khush ho kar mere khilāf jamā hue. Wuh mujh par hamlā karne ke lie ikaṭṭhe hue, aur mujhe mālum hī nahīñ thā. Wuh mujhe phārte rahe aur bāz na āe.

16 Musalsal kufr bak bak kar wuh merā mazāq uṛāte, mere khilāf dānt pīste the.

17 Ai Rab, tū kab tak khāmoshī se dekhtā rahegā? Merī jān ko un kī tabāhkun harkatoñ se bachā, merī zindagī ko jawān sheroñ se chhuṭkārā de.

18 Tab main baṛī jamāt meñ terī satāish aur baṛe hujūm meñ terī tārif karūnga.

19 Unheñ mujh par baḡhleñ bajāne na de jo besabab mere dushman haiñ. Unheñ mujh par nāk-bhaun chaṛhāne na de jo bilāwajah mujh se kinā rakhte haiñ.

20 Kyonki wuh khair aur salāmati kī bāteñ nahīñ karte balki un ke khilāf farebdeh mansūbe bāndhte haiñ jo amn aur sukūn se mulk meñ rahte haiñ.

21 Wuh muñh phār kar kahte haiñ, “Lo jī, ham ne apnī āñkhoñ se us kī harkateñ dekhī haiñ!”

22 Ai Rab, tujhe sab kuchh nazar āyā hai. Khāmosh na rah! Ai Rab, mujh se dūr na ho.

23 Ai Rab mere Khudā, jāg uṭh. Mere difā meñ uṭh kar un se lar!

24 Ai Rab mere Khudā, apnī rāstī ke mutābiq merā insāf kar. Unheñ mujh par baḡhleñ bajāne na de.

²⁵ Wuh dil meñ na socheñ, “Lo jī, hamārā irādā pūrā huā hai!” Wuh na boleñ, “Ham ne use haṛap kar liyā hai.”

²⁶ Jo merā nuqsān dekh kar khush hue un sab kā muñh kālā ho jāe, wuh sharmindā ho jāeñ. Jo mujhe dabā kar apne āp par faḥhr karte haiñ wuh sharmindagī aur ruswāī se mulabbas ho jāeñ.

²⁷ Lekin jo mere insāf ke ārzūmand haiñ wuh khush hoñ aur shādiyānā bajāeñ. Wuh kaheñ, “Rab kī baṛī tārif ho, jo apne khādīm kī khairiyat chāhtā hai.”

²⁸ Tab merī zabān terī rāstī bayān karegī, wuh sārā din terī tamjīd kartī rahegī.

36

Allāh kī Mehrbānī kī Tārīf

¹ Rab ke khādīm Dāūd kā zabūr. Mausiqī ke rāhnumā ke lie.

Badkāri bedīn ke dil hī meñ us se bāt kartī hai. Us kī ānkhon ke sāmne Allāh kā khauf nahīñ hotā,

² kyoñki us kī nazar meñ yih bāt faḥhr kā bāis hai ki use qusūrwar pāyā gayā, ki wuh nafrat kartā hai.

³ Us ke muñh se sharārat aur fareb nikaltā hai, wuh samajhdār hone aur nek kām karne se bāz āyā hai.

⁴ Apne bistar par bhī wuh sharārat ke mansūbe bāndhtā hai. Wuh mazbūti se burī rāh par khaṛā rahtā aur burāī ko mustarad nahīñ kartā.

⁵ Ai Rab, terī shafqat āsmān tak, terī wafādārī bādaloñ tak pahuñchti hai.

⁶ Terī rāstī bulandtarīn pahāron kī mānind, terā insāf samundar kī gahrāiyon jaisā hai. Ai Rab, tū insān-o-haiwān kī madad kartā hai.

⁷ Ai Allāh, terī shafqat kitnī beshqīmat hai! Ādamzād tere paron ke sāy meñ panāh lete haiñ.

⁸ Wuh tere ghar ke umdā khāne se tar-o-tāzā ho jāte haiñ, aur tū unheñ apnī khushiyon kī nadī meñ se pilātā hai.

⁹ Kyoñki zindagī kā sarchashmā tere hī pās hai, aur ham tere nūr meñ rah kar nūr kā mushāhadā karte haiñ.

¹⁰ Apnī shafqat un par phailāe rakh jo tujhe jānte haiñ, apnī rāstī un par jo dil se diyānatdār haiñ.

¹¹ Maḡhrūron kā pānw mujh tak na pahuñche, bedīnon kā hāth mujhe beghar na banāe.

¹² Dekho, badkā gir gae haiñ! Unheñ zamīn par paṭaḡh diyā gayā hai, aur wuh dubārā kabhī nahīñ uṭheñge.

37

Bedīnon kī Bazāhir Kḥushhālī

¹ Dāūd kā zabūr.

Sharīron ke bāis bechain na ho jā, badkāron par rashk na kar.

² Kyoñki wuh ghās kī tarah jald hī murjhā jāeñge, hariyāli kī tarah jald hī sūkh jāeñge.

³ Rab par bharosā rakh kar bhalāī kar, mulk meñ rah kar wafādārī kī parwarish kar.

⁴ Rab se lutfandoz ho to jo terā dil chāhe wuh tujhe degā.

⁵ Apnī rāh Rab ke sapurd kar. Us par bharosā rakh to wuh tujhe kāmyābī bakhshegā.

⁶ Tab wuh terī rāstbāzī sūraj kī tarah tulū hone degā aur terā insāf dopahar kī raushnī kī tarah chamakne degā.

⁷ Rab ke huzūr chup ho kar sabar se us kā intazār kar. Beqarār na ho agar sázisheñ karne wālā kāmyāb ho.

⁸ Kḥafā hone se bāz ā, ghusse ko chhoṛ de. Ranjīdā na ho, warnā burā hī natījā niklegā.

⁹ Kyoñki sharīr miṭ jāeñge jabki Rab se ummīd rakhne wāle mulk ko mīrās meñ pāeñge.

¹⁰ Mazīd thoṛ der sabar kar to bedīn kā nām-o-nishān miṭ jāegā. Tū us kā khoj lagāegā, lekin kahiñ nahīñ pāegā.

¹¹ Lekin halīm mulk ko mīrās meñ pā kar baṛe amn aur sukūn se lutfandoz hoñge.

¹² Beshak bedīn dānt pīs pīs kar rāstbāz ke kḥilāf sázisheñ kartā rahe.

¹³ Lekin Rab us par hañstā hai, kyoñki wuh jāntā hai ki us kā anjām qarīb hī hai.

¹⁴ Bedīnoñ ne talwār ko khīñchā aur kamān ko tān liyā hai tāki nāchāroñ aur zarūratmandoñ ko girā deñ aur sīdhī rāh par chalne wāloñ ko qatl karen.

¹⁵ Lekin un kī talwār un ke apne dil meñ ghoñpi jāegī, un kī kamān tūt jāegī.

¹⁶ Rāstbāz ko jo thoṛā-bahut hāsil hai wuh bahut bedīnoñ kī daulat se behtar hai.

¹⁷ Kyoñki bedīnoñ kā bāzū tūt jāegā jabki Rab rāstbāzoñ ko sañbhāltā hai.

¹⁸ Rab be'ilzāmoñ ke din jāntā hai, aur un kī maurūsī milkiyat hameshā ke lie qāym rahegī.

¹⁹ Musībat ke waqt wuh sharmsār nahīñ hoñge, kāl bhī paṛe to ser hoñge.

²⁰ Lekin bedīn halāk ho jāeñge, aur Rab ke dushman charāgāhoñ kī shān kī tarah nest ho jāeñge, dhueñ kī tarah ghāyb ho jāeñge.

²¹ Bedīn qarz letā aur use nahīñ utārtā, lekin rāstbāz mehrbān hai aur faiyāzī se detā hai.

²² Kyoñki jinheñ Rab barkat de wuh mulk ko mīrās meñ pāeñge, lekin jin par wuh lānat bheje un kā nām-o-nishān tak nahīñ rahegā.

²³ Agar kisi ke pāñw jam jāeñ to yih Rab kī taraf se hai. Aise shaḥs kī rāh ko wuh pasand kartā hai.

²⁴ Agar gir bhī jāe to paṛā nahīñ rahegā, kyoñki Rab us ke hāth kā sahārā banā rahegā.

²⁵ Main jawān thā aur ab būṛhā ho gayā hūñ. Lekin main ne kabhī nahīñ dekhā ki rāstbāz ko tark kiyā gayā yā us ke bachchoñ ko bhīk māñgnī paṛī.

²⁶ Wuh hameshā mehrbān aur qarz dene ke lie taiyār hai. Us kī aulād barkat kā bāis hogī.

²⁷ Burāī se bāz ā kar bhalāī kar. Tab tū hameshā ke lie mulk meñ ābād rahegā,

²⁸ kyonki Rab ko insāf pyārā hai, aur wuh apne imāndāron ko kabhī tark nahīn karegā. Wuh abad tak mahfūz raheᅅge jabki bedīnoᅅ kī aulād kā nām-o-nishān tak nahīn rahegā.

²⁹ Rāstbāz mulk ko mīrās meᅅ pā kar us meᅅ hameshā baseᅅge.

³⁰ Rāstbāz kā muᅅh hikmat bayān kartā aur us kī zabān se insāf nikaltā hai.

³¹ Allāh kī sharīat us ke dil meᅅ hai, aur us ke qadam kabhī nahīn ᅅagmagāeᅅge.

³² Bedīn rāstbāz kī tāk meᅅ baiᅅh kar use mār ᅅalne kā mauqā ᅅhūᅅᅅtā hai.

³³ Lekin Rab rāstbāz ko us ke hāth meᅅ nahīn chhoᅅegā, wuh use adālat meᅅ mujrim nahīn ᅅhaharne degā.

³⁴ Rab ke intazār meᅅ rah aur us kī rāh par chaltā rah. Tab wuh tujhe sarfarāz karke mulk kā wāris banāegā, aur tū bedīnoᅅ kī halākat dekhegā.

³⁵ Maiᅅ ne ek bedīn aur zālīm ādmī ko dekhā jo phalte-phūlte deodār ke daraᅅht kī tarah āsmān se bāteᅅ karne lagā.

³⁶ Lekin thoᅅī der ke bād jab maiᅅ dubārā wahān se guzarā to wuh thā nahīn. Maiᅅ ne us kā khoj lagāyā, lekin kahīn na milā.

³⁷ Be'ilzām par dhyaᅅn de aur diyānatdār par ᅅhaur kar, kyonki āᅅhirkār use amn aur sukūn hāsil hogā.

³⁸ Lekin mujrim mil kar tabāh ho jāeᅅge, aur bedīnoᅅ ko āᅅhirkār rū-e-zamīn par se miᅅyā jāegā.

³⁹ Rāstbāzoᅅ kī najāt Rab kī taraf se hai, musībat ke waqt wuhī un kā qilā hai.

⁴⁰ Rab hī un kī madad karke unheᅅ chhuᅅkārā degā, wuhī unheᅅ bedīnoᅅ se bachā kar najāt degā. Kyonki unhoᅅn ne us meᅅ panāh lī hai.

38

Sazā se Bachne kī Iltija (Taubā kā Tīsrā Zabūr)

¹ Dāūd kā zabūr. Yāddāsht ke lie.

Ai Rab, apne ᅅhazab meᅅ mujhe sazā na de, qahr meᅅ mujhe tambīh na kar!

² Kyonki tere tīr mere jism meᅅ lag gae haiᅅ, terā hāth mujh par bhārī hai.

³ Terī lānat ke bāis merā pūrā jism bīmār hai, mere gunāh ke bāis merī tamām haᅅᅅiyāᅅn galne lagī haiᅅ.

⁴ Kyonki maiᅅ apne gunāhoᅅn ke sailāb meᅅ ᅅub gayā hūᅅ, wuh nāqābil-e-bardāsht bojh ban gae haiᅅ.

⁵ Merī hamāqat ke bāis mere zaᅅhmoᅅn se badbū āne lagī, wuh galne lage haiᅅ.

⁶ Maiᅅ kubaᅅā ban kar ᅅhāᅅ meᅅ dab gayā hūᅅ, pūrā din mātāmī libās pahne phirtā hūᅅ.

⁷ Merī kamr meᅅ shadīd sozish hai, pūrā jism bīmār hai.

⁸ Maiᅅ niᅅhāl aur pāsh pāsh ho gayā hūᅅ. Dil ke azāb ke bāis maiᅅ chīᅅhtā-chillātā hūᅅ.

⁹ Ai Rab, merī tamām ārzū tere sāmne hai, merī āheᅅ tujh se poshīdā nahīn rahtīᅅ.

10 Merā dil zor se dharaktā, merī tāqat jawāb de gaī balki merī ānkhon ki raushnī bhī jāti rahī hai.

11 Mere dost aur sāthī merī musibat dekh kar mujh se gurez karte, mere qarīb ke rishtedār dūr kharē rahte haiñ.

12 Mere jāñī dushman phande bichhā rahe haiñ, jo mujhe nuqsān pahuñchānā chāhte haiñ wuh dhamkiyāñ de rahe aur sārā sārā dīn farebdeh mansūbe bāndh rahe haiñ.

13 Aur maiñ? Maiñ to goyā bahrā hūñ, maiñ nahīñ suntā. Maiñ gūnge ki mānind hūñ jo apnā muñh nahīñ kholta.

14 Maiñ aisā shaḡhs ban gayā hūñ jo na suntā, na jawāb meñ etarāz kartā hai.

15 Kyoñki ai Rab, maiñ tere intazār meñ hūñ. Ai Rab mere Ḳhudā, tū hī merī sunegā.

16 Maiñ bolā, “Aisā na ho ki wuh merā nuqsān dekh kar baḡhleñ bajāeñ, wuh mere pāñwoñ ke ḡamgāne par mujhe dabā kar apne āp par faḡhr karen.”

17 Kyoñki maiñ larḡkharāne ko hūñ, merī aziyat mutawātir mere sāmne rahtī hai.

18 Chunāñche maiñ apnā qusūr taslīm kartā hūñ, maiñ apne gunāh ke bāis ḡhamḡñ hūñ.

19 Mere dushman zindā aur tāqatwar haiñ, aur jo bilāwajah mujh se nafrat karte haiñ wuh bahut haiñ.

20 Wuh nekī ke badle badī karte haiñ. Wuh is lie mere dushman haiñ ki maiñ bhalāī ke pīchhe lagā rahtā hūñ.

21 Ai Rab, mujhe tark na kar! Ai Allāh, mujh se dūr na rah!

22 Ai Rab merī najāt, merī madad karne meñ jaldī kar!

39

Insān ke Fāñī Hone ke Pesh-e-Nazar Iltijā

1 Dāūd kā zabūr. Yadūtūn ke lie. Mausīqī ke rāhnumā ke lie.

Maiñ bolā, “Maiñ apñī rāhoñ par dhyān dūngā tāki apñī zabān se gunāh na karūñ. Jab tak bedīn mere sāmne rahe us waqt tak apne muñh ko lagām die rahūngā.”

2 Maiñ chup-chāp ho gayā aur achchhī chīzoñ se dūr rah kar ḡhāmosh rahā. Tab merī aziyat barḡ gaī.

3 Merā dil pareshāñī se tapne lagā, mere karāhte karāhte mere andar bechainī kī āḡ-sī bharak uḡhī. Tab bāt zabān par ā gaī,

4 “Ai Rab, mujhe merā anjām aur merī umr kī had dikhā tāki maiñ jāñ lūñ ki kitnā fāñī hūñ.

5 Dekh, merī zindagī kā daurāñiyā tere sāmne lamhā-bhar kā hai. Merī pūrī umr tere nazdīk kuchh bhī nahīñ hai. Har insān dam-bhar kā hī hai, ḡhāh wuh kitnī hī mazbūtī se kharā kyoñ na ho. (Silāh)

6 Jab wuh idhar-udhar ḡhūme phire to sāyā hī hai. Us kā shor-sharābā bātīl hai, aur go wuh daulat jamā karne meñ masrūf rahe to bhī use mālūm nahīñ ki bād meñ kis ke qabze meñ āegī.”

7 Chunāñche ai Rab, maiñ kis ke intazār meñ rahūñ? Tū hī merī wāhid ummīd hai!

⁸ Mere tamām gunāhoñ se mujhe chhuṭkārā de. Ahmaq ko merī ruswāī karne na de.

⁹ Maiñ khāmosh ho gayā hūñ aur kabhī apnā muñh nahīñ kholtā, kyonki yih sab kuchh tere hī hāth se huā hai.

¹⁰ Apnā azāb mujh se dūr kar! Tere hāth kī zarboñ se maiñ halāk ho rahā hūñ.

¹¹ Jab tū insān ko us ke qusūr kī munāsib sazā de kar us ko tambīh kartā hai to us kī khūbsūrātī kīrā lage kapṛe kī tarah jāti rahtī hai. Har insān dam-bhar kā hī hai. (Silāh)

¹² Ai Rab, merī duā sun aur madad ke lie merī āhoñ par tawajjuh de. Mere ānsuoñ ko dekh kar khāmosh na rah. Kyonki maiñ tere huzūr rahne wālā padesī, apne tamām bāpdādā kī tarah tere huzūr basne wālā ghairshahrī hūñ.

¹³ Mujh se bāz ā tāki maiñ kūch karke nest ho jāne se pahle ek bār phir hashshāsh-bashshāsh ho jāūñ.

40

Shukr aur Darḳhāst

¹ Dāūd kā zabūr. Mausīqī ke rāhnumā ke lie.

Maiñ sabar se Rab ke intazār meñ rahā to wuh merī taraf māyl huā aur madad ke lie merī chīkḥoñ par tawajjuh dī.

² Wuh mujhe tabāhī ke gaṛhe se khīñch lāyā, daldal aur kīchaṛ se nikāl lāyā. Us ne mere pāñwoñ ko chaṭān par rakh diyā, aur ab maiñ mazbūti se chal-phir saktā hūñ.

³ Us ne mere muñh meñ nayā gīt dāl diyā, hamāre Ḳhudā kī hamd-o-sanā kā gīt ubharne diyā. Bahut-se log yih dekheñge aur ḳhauf khā kar Rab par bharosā rakheñge.

⁴ Mubārak hai wuh jo Rab par pūrā bharosā rakhtā hai, jo tang karne wāloñ aur fareb meñ uljhe huoñ kī taraf ruḳh nahīñ kartā.

⁵ Ai Rab mere Ḳhudā, bār bār tū ne hameñ apne mojize dikhāe, jagah bajagah apne mansūbe wujūd meñ lā kar hamārī madad kī. Tujh jaisā koī nahīñ hai. Tere azīm kām beshumār haiñ, maiñ un kī pūrī fahrist batā bhī nahīñ saktā.

⁶ Tū qurbāniyāñ aur nazareñ nahīñ chāhtā thā, lekin tū ne mere kānoñ ko khol diyā. Tū ne bhasm hone wālī qurbāniyoñ aur gunāh kī qurbāniyoñ kā taqāzā na kiyā.

⁷ Phir maiñ bol uṭhā, “Maiñ hāzir hūñ jis tarah mere bāre meñ kalām-e-muqaddas * meñ likhā hai.

⁸ Ai mere Ḳhudā, maiñ khushī se terī marzī pūrī kartā hūñ, terī shariat mere dil meñ ṭik gai hai.”

⁹ Maiñ ne baṛe ijtimā meñ rāstī kī khushkhabrī sunāī hai. Ai Rab, yaqīnan tū jāntā hai ki maiñ ne apne hoñtoñ ko band na rakhā.

¹⁰ Maiñ ne terī rāstī apne dil meñ chhupāe na rakhī balki terī wafādārī aur najāt bayān kī. Maiñ ne baṛe ijtimā meñ terī shafqat aur sadāqat kī ek bāt bhī poshidā na rakhī.

* 40:7 Lafzī tarjumā: kitāb ke tūmār meñ.

¹¹ Ai Rab, tū mujhe apne rahm se mahrūm nahīn rakhegā, terī mehrbānī aur wafādārī musalsal merī nigahbānī kareṅgī.

¹² Kyoṅki beshumār taklifōṅ ne mujhe gher rakhā hai, mere gunāhoṅ ne ākhirkār mujhe ā pakaṛā hai. Ab main nazar bhī nahīn uṭhā saktā. Wuh mere sar ke bāloṅ se zyādā haiṅ, is lie main himmat hār gayā hūn.

¹³ Ai Rab, mehrbānī karke mujhe bachā! Ai Rab, merī madad karne meṅ jaldī kar!

¹⁴ Mere jānī dushman sab sharmindā ho jāeṅ, un kī sakht ruswāī ho jāe. Jo merī musibat dekhne se lutf uṭhāte haiṅ wuh pīchhe haṭ jāeṅ, un kā muṅh kālā ho jāe.

¹⁵ Jo merī musibat dekh kar qahqahā lagāte haiṅ wuh sharm ke māre tabāh ho jāeṅ.

¹⁶ Lekin tere tālib shādmān ho kar terī khushī manāeṅ. Jinheṅ terī najāt pyārī hai wuh hameshā kaheṅ, “Rab azīm hai!”

¹⁷ Main nāchār aur zarūratmand hūn, lekin Rab merā khayāl rakhtā hai. Tū hī merā sahārā aur merā najātdahindā hai. Ai mere Khudā, der na kar!

41

Mariz kī Duā

¹ Dāūd kā zabūr. Mausiqī ke rāhnumā ke lie.

Mubārak hai wuh jo pasthāl kā khayāl rakhtā hai. Musibat ke din Rab use chhuṭkārā degā.

² Rab us kī hifāzat karke us kī zindagī ko mahfūz rakhegā, wuh mulk meṅ use barkat de kar use us ke dushmanoṅ ke lālach ke hawāle nahīn karegā.

³ Bīmārī ke waqt Rab us ko bistar par saṅbhālegā. Tū us kī sehhat pūrī tarah bahāl karegā.

⁴ Main bolā, “Ai Rab, mujh par rahm kar! Mujhe shifā de, kyoṅki main terā hī gunāh kiyā hai.”

⁵ Mere dushman mere bāre meṅ ḡhalat bāteṅ karke kahte haiṅ, “Wuh kab maregā? Us kā nām-o-nishān kab miṭegā?”

⁶ Jab kabhī koī mujh se milne āe to us kā dil jhūṭ boltā hai. Pas-e-pardā wuh aisī nuqsāndeḥ mālūmāt jamā kartā hai jinheṅ bād meṅ bāhar jā kar galiyoṅ meṅ phailā sake.

⁷ Mujh se nafrat karne wāle sab āpas meṅ mere khilāf phusphusāte haiṅ. Wuh mere khilāf bure mansūbe bāndh kar kahte haiṅ,

⁸ “Use mohlak marz lag gayā hai. Wuh kabhī apne bistar par se dubārā nahīn uṭhegā.”

⁹ Merā dost bhī mere khilāf uṭh khaṛā huā hai. Jis par main etamād kartā thā aur jo merī roṭī khātā thā, us ne mujh par lāt uṭhāi hai.

¹⁰ Lekin tū ai Rab, mujh par mehrbānī kar! Mujhe dubārā uṭhā khaṛā kar tāki unheṅ un ke sulūk kā badlā de sakūn.

¹¹ Is se main jāntā hūn ki tū mujh se khush hai ki merā dushman mujh par fatah ke nāre nahīn lagātā.

¹² Tū ne mujhe merī diyānatdārī ke bāis qāym rakhā aur hameshā ke lie apne huzūr khaṛā kiyā hai.

¹³ Rab kī hamd ho jo Isrāīl kā Ḳhudā hai. Azal se abad tak us kī tamjīd ho. Āmīn, phir āmīn.

Dūsri Kitāb 42-72

42

Pardes mein Allāh kā Ārzūmand

¹ Qorah kī aulād kā zabūr. Hikmat kā gīt. Mausīqī ke rāhnumā ke lie. Ai Allāh, jis tarah hirnī nadiyon ke tāzā pānī ke lie taraptī hai usī tarah merī jān tere lie taraptī hai.

² Merī jān Ḳhudā, hān zindā Ḳhudā kī pyāsī hai. Main kab jā kar Allāh kā chehrā dekhūngā?

³ Din rāt mere ānsū merī ghizā rahe haiñ. Kyoñki pūrā din mujh se kahā jātā hai, “Terā Ḳhudā kahān hai?”

⁴ Pahle hālāt yād karke main apne sāmne apne dil kī āh-o-zārī unḍel detā hūñ. * Kitnā mazā atā thā jab hamārā julūs nikaltā thā, jab main hujūm ke bīch mein khushī aur shukrguzārī ke nāre lagāte hue Allāh kī sukūnatgāh kī jānīb baḡhtā jātā thā. Kitnā shor mach jātā thā jab ham jashn manāte hue ghūmte-phirte the.

⁵ Ai merī jān, tū gham kyoñ khā rahī hai, bechainī se kyoñ tarap rahī hai? Allāh ke intazār mein rah, kyoñki main dubārā us kī satāish karūngā jo merā Ḳhudā hai aur mere dekhte dekhte mujhe najāt detā hai.

⁶ Merī jān gham ke māre pighal rahī hai. Is lie main tujhe Yardan ke mulk, Harmūn ke pahārī silsile aur Koh-e-Mis'ar se yād kartā hūñ.

⁷ Jab se tere ābshāron kī āwāz buland huī to ek sailāb dūsre ko pukārne lagā hai. Terī tamām maujēñ aur lahreñ mujh par se guzar gaī haiñ.

⁸ Din ke waqt Rab apnī shafqat bhejegā, aur rāt ke waqt us kā gīt mere sāth hogā, main apnī hayāt ke Ḳhudā se duā karūngā.

⁹ Main Allāh apnī chaṭān se kahūngā, “Tū mujhe kyoñ bhūl gayā hai? Main apne dushman ke zulm ke bāis kyoñ mātāmī libās pahne phirūñ?”

¹⁰ Mere dushmanon kī lān-tān se merī haḍḍiyāñ tūṭ rahī haiñ, kyoñki pūrā din wuh kahte haiñ, “Terā Ḳhudā kahān hai?”

¹¹ Ai merī jān, tū gham kyoñ khā rahī hai, bechainī se kyoñ tarap rahī hai? Allāh ke intazār mein rah, kyoñki main dubārā us kī satāish karūngā jo merā Ḳhudā hai aur mere dekhte dekhte mujhe najāt detā hai.

43

¹ Ai Allāh, merā insāf kar! Mere lie ghairimāndār qaum se laṛ, mujhe dhokebāz aur sharīr ādmīyon se bachā.

² Kyoñki tū merī panāh kā Ḳhudā hai. Tū ne mujhe kyoñ radd kiyā hai? Main apne dushman ke zulm ke bāis kyoñ mātāmī libās pahne phirūñ?

³ Apnī raushnī aur sachchāī ko bhej tāki wuh merī rāhnumāī karke mujhe tere muḡaddas pahār aur terī sukūnatgāh ke pās pahuñchāen.

* 42:4 Lafzī tarjumā: apnī jān unḍel detā hūñ.

⁴ Tab main Allāh kī qurbāngāh ke pās āūngā, us Ḳhudā ke pās jo merī ḵhushī aur farhat hai. Ai Allāh mere Ḳhudā, wahān main sarod bajā kar terī sataish karūnga.

⁵ Ai merī jān, tū ḡham kyoñ khā rahī hai, bechainī se kyoñ tarap rahī hai? Allāh ke intazār meñ rah, kyoñki main dubārā us kī sataish karūnga jo merā Ḳhudā hai aur mere dekhte dekhte mujhe najāt detā hai.

44

Kyā Allāh ne Apnī Qaum ko Radd Kiyā Hai?

¹ Qorah kī aulād kā zabūr. Hikmat kā gīt. Mausiqī ke rāhnumā ke lie. Ai Allāh, jo kuchh tū ne hamāre bāpdādā ke aiyām meñ yānī qadīm zamāne meñ kiyā wuh ham ne apne kānoñ se un se sunā hai.

² Tū ne ḵhud apne hāth se dīgar qaumoñ ko nikāl kar hamāre bāpdādā ko mulk meñ paude kī tarah lagā diyā. Tū ne ḵhud dīgar ummatoñ ko shikast de kar hamāre bāpdādā ko mulk meñ phalne-phūlne diyā.

³ Unhoñ ne apnī hī talwār ke zariye mulk par qabzā nahīn kiyā, apne hī bāzū se fatah nahīn pāi balki tere dahne hāth, tere bāzū aur tere chehre ke nūr ne yih sab kuchh kiyā. Kyoñki wuh tujhe pasand the.

⁴ Tū merā Bādshāh, merā Ḳhudā hai. Tere hī hukm par Yāqūb ko madad hāsīl hotī hai.

⁵ Terī madad se ham apne dushmanoñ ko zamīn par paṭaḵh dete, terā nām le kar apne muḵhālifoñ ko kuchal dete haiñ.

⁶ Kyoñki main apnī kamān par etamād nahīn kartā, aur merī talwār mujhe nahīn bachāegī

⁷ balki tū hī hamēñ dushman se bachātā, tū hī unheñ sharmindā hone detā hai jo ham se nafrat karte haiñ.

⁸ Pūrā dīn ham Allāh par fakhr karte haiñ, aur ham hameshā tak tere nām kī tamjīd kareṅge. (Silāh)

⁹ Lekin ab tū ne hamēñ radd kar diyā, hamēñ sharmindā hone diyā hai. Jab hamārī faujeñ larne ke lie nikaltī haiñ to tū un kā sāth nahīn detā.

¹⁰ Tū ne hamēñ dushman ke sāmne paspā hone diyā, aur jo ham se nafrat karte haiñ unhoñ ne hamēñ lūṭ liyā hai.

¹¹ Tū ne hamēñ bheṛ-bakriyoñ kī tarah qassāb ke hāth meñ chhoṛ diyā, hamēñ muḵhtalif qaumoñ meñ muntashir kar diyā hai.

¹² Tū ne apnī qaum ko ḵhafīf-sī raqam ke lie bech ḍālā, use faroḳht karne se nafā hāsīl na huā.

¹³ Yih terī taraf se huā kī hamāre paṛosī hamēñ ruswā karte, gird-onawāh ke log hamēñ lān-tān karte haiñ.

¹⁴ Ham aqwām meñ ibratangez misāl ban gae haiñ. Log hamēñ dekh kar taubā taubā kahte haiñ.

¹⁵ Dīn-bhar merī ruswāī merī āñkhoñ ke sāmne rahtī hai. Merā chehrā sharmsār hī rahtā hai,

¹⁶ kyoñki mujhe un kī gāliyañ aur kufr sunanā partā hai, dushman aur intaqām lene par tule hue ko bardāsht karnā partā hai.

¹⁷ Yih sab kuchh ham par ā gayā hai, hālāñki na ham tujhe bhūl gae aur na tere ahd se bewafā hue haiñ.

¹⁸ Na hamārā dil bāḡhī ho gayā, na hamāre qadam terī rāh se bhaṭak gae haiñ.

¹⁹ Tāham tū ne hameñ chūr chūr karke gīdaroñ ke darmiyān chhoṛ diyā, tū ne hameñ gahrī tārīkī meñ ḍūbne diyā hai.

²⁰ Agar ham apne Ḳhudā kā nām bhūl kar apne hāth kisī aur mābūd kī taraf uṭhāte

²¹ to kyā Allāh ko yih bāt mālūm na ho jāti? Zarūr! Wuh to dil ke rāzoñ se wāqif hotā hai.

²² Lekin terī khātir hameñ din-bhar maut kā sāmna karnā paṛtā hai, log hameñ zabah hone wālī bheṛoñ ke barābar samajhte haiñ.

²³ Ai Rab, jāg uṭh. Tū kyoñ soyā huā hai? Hameñ hameshā ke lie radd na kar balki hamārī madad karne ke lie khaṛā ho jā.

²⁴ Tū apnā chehrā ham se poshidā kyoñ rakhtā hai, hamārī musibat aur ham par hone wāle zulm ko nazarandāz kyoñ kartā hai?

²⁵ Hamārī jān khāk meñ dab gaī, hamārā badan miṭṭī se chimaṭ gayā hai.

²⁶ Uṭh kar hamārī madad kar! Apnī shafqat kī khātir fidyā de kar hameñ chhuṛā!

45

Bādshāh kī Shādī

¹ Qorah kī aulād kā zabūr. Hikmat aur muhabbat kā gīt. Tarz: Sosan ke Phūl. Mausiqī ke rāhnumā ke lie.

Mere dil se khūbsūrat gīt chhalak rahā hai, maiñ use bādshāh ko pesh karūnga. Merī zabān māhir kātib ke qalam kī mānind ho!

² Tū ādmiyoñ meñ sab se khūbsūrat hai! Tere hoñt shafqat se masah kie hue haiñ, is lie Allāh ne tujhe abadi barkat dī hai.

³ Ai sūrme, apnī talwār se kamarbastā ho, apnī shān-o-shaukat se mulabbas ho jā!

⁴ Ghālbā aur kāmyābī hāsil kar. Sachchāī, inkisārī aur rāstī kī khātir laṛne ke lie nikal ā. Terā dahnā hāth tujhe hairatangez kām dikhāe.

⁵ Tere tez tūr bādshāh ke dushmanoñ ke diloñ ko chhed ḍāleñ. Qaumeñ tere pānwoñ meñ gir jāeñ.

⁶ Ai Allāh, terā takht azal se abad tak qāym-o-dāym rahegā, aur insāf kā shāhī asā terī bādshāhī par hukūmat karegā.

⁷ Tū ne rāstbāzī se muhabbat aur bedīnī se nafrat kī, is lie Allāh tere Ḳhudā ne tujhe khushī ke tel se masah karke tujhe tere sāthiyoñ se kahīñ zyādā sarfarāz kar diyā.

⁸ Mur, ūd aur amaltās kī beshqīmat khushbū tere tamām kapṛoñ se phailti hai. Hāthidānt ke mahalōñ meñ tārḍār mausiqī terā dil bahlāti hai.

⁹ Bādshāhoñ kī betiyān tere zewarāt se saji phirti haiñ. Malikā Ofir kā sonā pahne hue tere dahne hāth khaṛī hai.

¹⁰ Ai beṭī, sun merī bāt! Ghaur kar aur kān lagā. Apnī qaum aur apne bāp kā ghar bhūl jā.

¹¹ Bādshāh tere husn kā ārzūmand hai, kyoñki wuh terā āqā hai. Chunānche jhuk kar us kā ehtirām kar.

¹² Sūr kī beṭī tohfā le kar āegī, qaum ke amīr terī nazar-e-karm hāsil karne kī koshish kareñge.

¹³ Bādshāh kī beṭī kitnī shāndār chīzon se ārāstā hai. Us kā libās sone ke dhāgoñ se bunā huā hai.

¹⁴ Use nafis rangdār kapre pahne bādshāh ke pās lāyā jātā hai. Jo kuñwārī saheliyāñ us ke pīchhe chaltī haiñ unheñ bhī tere sāmne lāyā jātā hai.

¹⁵ Log shādmāñ ho kar aur khushī manāte hue unheñ wahāñ pahuñchāte haiñ, aur wuh shāhī mahal meñ dākhl hotī haiñ.

¹⁶ Ai bādshāh, tere beṭe tere bāpdādā kī jagah khare ho jāenge, aur tū unheñ ra'īs banā kar pūrī duniyā meñ zimmedāriyāñ degā.

¹⁷ Pusht-dar-pusht maiñ tere nām kī tamjīd karūnga, is lie qaumeñ hameshā tak terī satāish kareñgī.

46

Allāh Hamārī Quwwat Hai

¹ Qorah kī aulād kā zabūr. Mausīqī ke rāhnumā ke lie. Gīt kā tarz: Kuñwāriyāñ.

Allāh hamārī panāhgāh aur quwwat hai. Musībat ke waqt wuh hamārā mazbūt sahārā sābit huā hai.

² Is lie ham khauf nahīñ khāenge, go zamīn laraz uṭhe aur pahār jhūm kar samundar kī gahrāiyoñ meñ gir jāeñ,

³ go samundar shor machā kar ṭhāṭheñ māre aur pahār us kī dahāroñ se kānp uṭheñ. (Silāh)

⁴ Dariyā kī shākheñ Allāh ke shahr ko khush kartī haiñ, us shahr ko jo Allāh T'ālā kī muqaddas sukūnatgāh hai.

⁵ Allāh us ke bīch meñ hai, is lie shahr nahīñ ḍagmagāegā. Subah-sawere hī Allāh us kī madad karegā.

⁶ Qaumeñ shor machāne, saltanateñ larḥarāne lagīñ. Allāh ne āwāz dī to zamīn laraz uṭhī.

⁷ Rabbul-afwāj hamāre sāth hai, Yāqūb kā Khudā hamārā qilā hai. (Silāh)

⁸ Āo, Rab ke azīm kāmoñ par nazar ḍālo! Usī ne zamīn par haulnāk tabāhī nāzil kī hai.

⁹ Wuhī duniyā kī intahā tak jangeñ rok detā, wuhī kamān ko toṛ detā, neze ke ṭukre ṭukre kartā aur dhāl ko jalā detā hai.

¹⁰ Wuh farmātā hai, “Apnī harkatoñ se bāz āo! Jāñ lo ki maiñ Khudā hūñ. Maiñ aqwām meñ sarbuland aur duniyā meñ sarfarāz hūngā.”

¹¹ Rabbul-afwāj hamāre sāth hai. Yāqūb kā Khudā hamārā qilā hai. (Silāh)

47

Allāh Tamām Qaumoñ kā Bādshāh Hai

¹ Qorah kī aulād kā zabūr. Mausīqī ke rāhnumā ke lie.

Ai tamām qaumo, tālī bajāo! Khushī ke nāre lagā kar Allāh kī madahsarāi karo!

² Kyonki Rab T'ālā purjalāl hai, wuh pūrī duniyā kā azīm Bādshāh hai.

³ Us ne qaumon ko hamāre taht kar diyā, ummatoñ ko hamāre pānwoñ tale rakh diyā.

⁴ Us ne hamāre lie hamārī mirās ko chun liyā, usī ko jo us ke pyāre bande Yāqūb ke lie faḥr kā bāis thā. (Silāh)

⁵ Allāh ne saūd farmāyā to sāth sāth ḡhushī kā nārā buland huā, Rab bulandī par chaḡ gayā to sāth sāth narsingā bajtā rahā.

⁶ Madahsarāi karo, Allāh kī madahsarāi karo! Madahsarāi karo, hamāre Bādshāh kī madahsarāi karo!

⁷ Kyoñki Allāh pūrī duniyā kā Bādshāh hai. Hikmat kā gīt gā kar us kī sataish karo.

⁸ Allāh qaumon par hukumat kartā hai, Allāh apne muqaddas taḡht par baithā hai.

⁹ Digar qaumon ke shurafā Ibrāhīm ke Ḡhudā kī qaum ke sāth jamā ho gae haiñ, kyoñki wuh duniyā ke hukmrānoñ kā mālik hai. Wuh nihāyat hī sarbuland hai.

48

Allāh kā Shahr Yarūshalam

¹ Git. Qorah kī aulād kā zabūr.

Rab azīm aur baḡī tārif ke lāyq hai. Us kā muqaddas pahār hamāre Ḡhudā ke shahr meñ hai.

² Koh-e-Siyyūn kī bulandī ḡhūbsūrat hai, pūrī duniyā us se ḡhush hotī hai. Koh-e-Siyyūn dūrtarīn shimāl kā ilāhī pahār hī hai, wuh azīm Bādshāh kā shahr hai.

³ Allāh us ke mahaloñ meñ hai, wuh us kī panāhgāh sābit huā hai.

⁴ Kyoñki dekho, bādshāh jamā ho kar Yarūshalam se larne āe.

⁵ Lekin use deḡhte hī wuh hairān hue, wuh dahshat khā kar bhāg gae.

⁶ Wahān un par kapkapī tāri huī, aur wuh dard-e-zah meñ mubtalā aurat kī tarah pech-o-tāb khāne lage.

⁷ Jis tarah mashriḡī āndhī Tarsīs ke shāndār jahāzoñ ko ṡukre ṡukre kar detī hai usī tarah tū ne unheñ tabāh kar diyā.

⁸ Jo kuchh ham ne sunā hai wuh hamāre deḡhte deḡhte Rabbul-afwāj hamāre Ḡhudā ke shahr par sādiq āyā hai, Allāh use abad tak qāym rakhegā. (Silāh)

⁹ Ai Allāh, ham ne terī sukūnatgāh meñ terī shafqat par ḡhaur-o-ḡhauz kiyā hai.

¹⁰ Ai Allāh, terā nām is lāyq hai ki terī tārif duniyā kī intahā tak kī jāe. Terā dahnā hāth rāsti se bharā rahtā hai.

¹¹ Koh-e-Siyyūn shādmān ho, Yahūdāh kī beṡiyān * tere munsifānā faisloñ ke bāis ḡhushī manāeñ.

¹² Siyyūn ke irdgird ḡhūmo-phiro, us kī fasil ke sāth sāth chal kar us ke burj ḡin lo.

¹³ Us kī qilābandī par ḡhūb dhyān do, us ke mahaloñ kā muāynā karo tāki āne wāli nasl ko sab kuchh sunā sako.

¹⁴ Yaḡīnan Allāh hamārā Ḡhudā hameshā tak aisā hī hai. Wuh abad tak hamārī rāhnumāi karegā.

* 48:11 Yahān Yahūdāh kī beṡiyōñ se murād us ke shahr bhī ho sakte haiñ.

49

Amīroñ kī Shān Sarāb hī Hai

1 Qorah kī aulād kā zabūr. Mausiqī ke rāhnumā ke lie.

2 Āi tamām qaumo, suno! Duniyā ke tamām bāshindo, dhyan do!

3 Chhoṭe aur baṛe, amīr aur ḡharīb sab tawajjuh deñ.

4 Merā muñh hikmat bayān karegā aur mere dil kā ḡhaur-o-ḡhauz samajh atā karegā.

5 Maiñ apnā kān ek kahāwat kī taraf jhukāūngā, sarod bajā kar apnī paheli kā hal bataūngā.

6 Maiñ ḡhauf kyoñ khāūñ jab musībat ke din āeñ aur makkāroñ kā burā kām mujhe gher le?

7 Aise log apnī milkiyat par etamād aur apnī baṛī daulat par faḡhr karte haiñ.

8 Koī bhī fidyā de kar apne bhāī kī jān ko nahīñ chhuṛā saktā. Wuh Allāh ko is ḡism kā tāwān nahīñ de saktā.

9 Kyoñki itnī baṛī raḡam denā us ke bas kī bāt nahīñ. Āḡhirkār use hameshā ke lie aisī koshishoñ se bāz ānā paṛegā.

10 Chunāñche koī bhī hameshā ke lie zindā nahīñ rah saktā, āḡhirkār har ek maut ke garhe meñ utregā.

11 Kyoñki har ek dekh saktā hai ki dānishmand bhī wafāt pāte aur ahmaḡ aur nāsamajh bhī mil kar halāk ho jāte haiñ. Sab ko apnī daulat dūsroñ ke lie chhoṛnī partī hai.

12 Un kī ḡabreñ abad tak un ke ghar banī raheṅgī, pusht-dar-pusht wuh un meñ base raheṅge, go unheñ zamīneñ hāsīl thīñ jo un ke nām par thīñ.

13 Insān apnī shān-o-shaukat ke bāwujūd ḡāym nahīñ rahtā, use jānwaroñ kī tarah halāk honā hai.

14 Yih un sab kī taḡdīr hai jo apne āp par etamād rakhte haiñ, aur un sab kā anjām jo un kī bāteñ pasand karte haiñ. (Silāh)

15 Unheñ bheḡ-bakriyoñ kī tarah Pātāl meñ lāyā jāegā, aur maut unheñ charāegī. Kyoñki subah ke waḡt diyānatdār un par hukūmat kareṅge. Tab un kī shakl-o-sūrat ḡhise-phaṭe kapre kī tarah gal saṛ jāegī, Pātāl hī un kī rihāishḡāh hogā.

16 Lekin Allāh merī jān kā fidyā degā, wuh mujhe pakar kar Pātāl kī girift se chhuṛāegā. (Silāh)

17 Mat ḡhabrā jab koī amīr ho jāe, jab us ke ghar kī shān-o-shaukat baṛhtī jāe.

18 Marte waḡt to wuh apne sāth kuchh nahīñ le jāegā, us kī shān-o-shaukat us ke sāth Pātāl meñ nahīñ utregī.

19 Beshak wuh jīte-jī apne āp ko mubārak kahegā, aur dūsre bhī khāte-pīte ādmī kī tārif kareṅge.

20 Phir bhī wuh āḡhirkār apne bāpdādā kī nasl ke pās utregā, un ke pās jo dubārā kabhī raushnī nahīñ dekheṅge.

21 Jo insān apnī shān-o-shaukat ke bāwujūd nāsamajh hai, use jānwaroñ kī tarah halāk honā hai.

50

Sahīh Ibādat

¹ Āsaf kā zabūr.

Rab Qādir-e-mutlaq Ḳhudā bol uṭhā hai, us ne tulū-e-subah se le kar ghurūb-e-āftāb tak pūrī duniyā ko bulāyā hai.

² Allāh kā nūr Siyyūn se chamak uṭhā hai, us pahār se jo kāmīl husn kā izhār hai.

³ Hamārā Ḳhudā ā rahā hai, wuh ḳhāmosh nahīn rahegā. Us ke āge āge sab kuchh bhāsm ho rahā hai, us ke irdgird tez āndhī chal rahī hai.

⁴ Wuh āsmān-o-zamīn ko āwāz detā hai, “Ab maiñ apnī qaum kī adālat karūngā.

⁵ Mere īmāndāroñ ko mere huzūr jamā karo, unheñ jinhoñ ne qurbāniyāñ pesh karke mere sāth ahd bāndhā hai.”

⁶ Āsmān us kī rāstī kā elān kareñge, kyonki Allāh ḳhud insāf karne wālā hai. (Silāh)

⁷ “Ai merī qaum, sun! Mujhe bāt karne de. Ai Isrāīl, maiñ tere ḳhilāf gawāhī dūngā. Maiñ Allāh terā Ḳhudā hūñ.

⁸ Maiñ tujhe terī zabah kī qurbāniyoñ ke bāis malāmat nahīn kar rahā. Terī bhāsm hone wālī qurbāniyāñ to musalsal mere sāmne haiñ.

⁹ Na maiñ tere ghar se bail lūngā, na tere bāroñ se bakre.

¹⁰ Kyonki jangal ke tamām jāndār mere hī haiñ, hazāroñ pahāriyoñ par basne wāle jānwar mere hī haiñ.

¹¹ Maiñ pahāroñ ke har parinde ko jāntā hūñ, aur jo bhī maidānoñ meñ harkat kartā hai wuh merā hai.

¹² Agar mujhe bhūk lagtī to maiñ tujhe na batātā, kyonki zamīn aur jo kuchh us par hai merā hai.

¹³ Kyā tū samajhtā hai ki maiñ sāñdoñ kā gosht khānā yā bakroñ kā ḳhūn pīnā chāhtā hūñ?

¹⁴ Allāh ko shukrguzārī kī qurbānī pesh kar, aur wuh mannāt pūrī kar jo tū ne Allāh T'ālā ke huzūr māñī hai.

¹⁵ Musībat ke dīn mujhe pukār. Tab maiñ tujhe najāt dūngā aur tū merī tamjīd karegā.”

¹⁶ Lekin bedīn se Allāh farmātā hai, “Mere ahkām sunāne aur mere ahd kā zikr karne kā terā kyā haq hai?

¹⁷ Tū to tarbiyat se nafrāt kartā aur mere farmān kachre kī tarah apne pīchhe phaiñk detā hai.

¹⁸ Kisī chor ko deḳhte hī tū us kā sāth detā hai, tū zinākāroñ se rifāqat rakhtā hai.

¹⁹ Tū apne muñh ko bure kām ke lie istemāl kartā, apnī zabān ko dhokā dene ke lie taiyār rakhtā hai.

²⁰ Tū dūsroñ ke pās baiṭh kar apne bhāī ke ḳhilāf boltā hai, apnī hī māñ ke beṭe par tohmat lagātā hai.

²¹ Yih kuchh tū ne kiyā hai, aur maiñ ḳhāmosh rahā. Tab tū samjhā ki maiñ bilkul tujh jaisā hūñ. Lekin maiñ tujhe malāmat karūngā, tere sāmne hī muāmalā tartīb se sunāūngā.

²² Tum jo Allāh ko bhūle hue ho, bāt samajh lo, warnā maiñ tumheñ phār ḳālūngā. Us waqt koī nahīn hogā jo tumheñ bachāe.

²³ Jo shukrguzārī kī qurbānī pesh kare wuh merī tāzīm kartā hai. Jo musammam irāde se aisī rāh par chale use main Allāh kī najāt dikhaūngā.”

51

Mujh Jaise Gunāhgār par Rahm Kar! (Taubā kā Chauthā Zabūr)

¹ Dāūd kā zabūr. Mausiqī ke rāhnumā ke lie. Yih gīt us waqt se mutālliḡ hai jab Dāūd ke Bat-sabā ke sāth zinā karne ke bād Nātan Nabī us ke pās āyā.

Ai Allāh, apnī shafqat ke mutābiḡ mujh par mehrbānī kar, apne baḡe rahm ke mutābiḡ merī sarkashī ke dāḡh miṭā de.

² Mujhe dho de tāki merā qusūr dūr ho jāe, jo gunāh mujh se sarzad huā hai us se mujhe pāk kar.

³ Kyoṅki main apnī sarkashī ko māntā hūn, aur merā gunāh hameshā mere sāmne rahtā hai.

⁴ Main ne tere, sirf tere hī khlīf gunāh kiyā, main ne wuh kuchh kiyā jo terī nazar meṅ burā hai. Kyoṅki lāzīm hai ki tū bolte waqt rāst ṭhahre aur adālat karte waqt pākizā sābit ho jāe.

⁵ Yaḡīnan main gunāhālūdā hālat meṅ paidā huā. Jyon hī main mān ke peṭ meṅ wujūd meṅ āyā to gunāhgār thā.

⁶ Yaḡīnan tū bātin kī sachchāi pasand kartā aur poshīdagī meṅ mujhe hikmat kī tālīm detā hai.

⁷ Zūfā le kar mujh se gunāh dūr kar tāki pāk-sāf ho jāūn. Mujhe dho de tāki barf se zyādā safed ho jāūn.

⁸ Mujhe dubārā kḡhushī aur shādmānī sunane de tāki jin haḡḡiyon ko tū ne kuchal diyā wuh shādiyānā bajāeṅ.

⁹ Apne chehre ko mere gunāhoṅ se pher le, merā tamām qusūr miṭā de.

¹⁰ Ai Allāh, mere andar pāk dil paidā kar, mujh meṅ nae sire se sābitqadam rūh ḡāym kar.

¹¹ Mujhe apne huzūr se kḡhārij na kar, na apne muḡaddas Rūh ko mujh se dūr kar.

¹² Mujhe dubārā apnī najāt kī kḡhushī dilā, mujhe musta'id rūh atā karke saṅbhāle rakh.

¹³ Tab main unheṅ terī rāhoṅ kī tālīm dūngā jo tujh se bewafā ho gae haiṅ, aur gunāhgār tere pās wāpas āeṅge.

¹⁴ Ai Allāh, merī najāt ke Kḡhudā, ḡatl kā qusūr mujh se dūr karke mujhe bachā. Tab merī zabān terī rāsti kī hamd-o-sanā kareḡi.

¹⁵ Ai Rab, mere hoṅṅon ko khol tāki merā muṅh terī satāish kare.

¹⁶ Kyoṅki tū zabah kī qurbānī nahīn chāhtā, warnā main wuh pesh kartā. Bhasm hone wālī qurbāniyān tujhe pasand nahīn.

¹⁷ Allāh ko manzūr qurbānī shikastā rūh hai. Ai Allāh, tū shikastā aur kuchle hue dil ko haḡīr nahīn jānegā.

¹⁸ Apnī mehrbānī kā izhār karke Siyyūn ko kḡhushhālī baḡhsh, Yarūshalam kī fasil tāmir kar.

¹⁹ Tab tujhe hamārī sahīh qurbāniyān, hamārī bhasm hone wālī aur mukammal qurbāniyān pasand āeṅḡi. Tab terī qurbāngāh par bail chāḡhāe jāeṅge.

52

Zulm ke Bāwujūd Tasallī

¹ Dāūd kā zabūr. Mausiqī ke rāhnumā ke lie. Hikmat kā yih gīt us waqt se mutālliḡ hai jab Doeg Adomī Sāūl Bādshāh ke pās gayā aur use batāyā, “Dāūd Aḡhīmalik Imām ke ghar meñ gayā hai.”

Ai sūrme, tū apnī badī par kyon faḡhr kartā hai? Allāh kī shafqat din-bhar qāym rahtī hai.

² Ai dhokebāz, terī zabān tez ustre kī tarah chaltī huī tabāhī ke mansūbe bāndhtī hai.

³ Tujhe bhalāī kī nisbat burāī zyādā pyārī hai, sach bolne kī nisbat jhūṭ zyādā pasand hai. (Silāh)

⁴ Ai farebdeh zabān, tū har tabāhkun bāt se pyār kartī hai.

⁵ Lekin Allāh tujhe hameshā ke lie ḡhāk meñ milāegā. Wuh tujhe mār mār kar tere ḡhaime se nikāl degā, tujhe jaṛ se ukhār kar zindon ke mulk se ḡhārij kar degā. (Silāh)

⁶ Rāstbāz yih dekh kar ḡhauf khāenge. Wuh us par hañs kar kahenge,

⁷ “Lo, yih wuh ādmī hai jis ne Allāh meñ panāh na lī balki apnī baṛī daulat par etamād kiyā, jo apne tabāhkun mansūbon se tāqatwar ho gayā thā.”

⁸ Lekin main Allāh ke ghar meñ zaitūn ke phalte-phulte daraḡht kī mānind huñ. Main hameshā ke lie Allāh kī shafqat par bharosā rakhūngā.

⁹ Main abad tak us ke lie terī satāish karūnga jo tū ne kiyā hai. Main tere imāndāron ke sāmne hī tere nām ke intazār meñ rahūngā, kyonki wuh bhalā hai.

53

Bedīn kī Hamāqat

¹ Dāūd kā zabūr. Mausiqī ke rāhnumā ke lie. Hikmat kā gīt. Tarz: Mahalat.

Ahmaḡ dil meñ kahtā hai, “Allāh hai hī nahīn!” Aise log badchalan haiñ, un kī harkateñ qābil-e-ghin haiñ. Ek bhī nahīn hai jo achchhā kām kare.

² Allāh ne āsmān se insān par nazar ḡālī tāki dekhe ki kyā koī samajhdār hai? Kyā koī Allāh kā tālib hai?

³ Afsos, sab sahīh rāh se bhaṡak gae. Sab ke sab bigaṛ gae haiñ. Koī nahīn jo bhalāī kartā ho, ek bhī nahīn.

⁴ Kyā jo badī karke merī qaum ko roṡī kī tarah khā lete haiñ unheñ samajh nahīn ātī? Wuh to Allāh ko pukārte hī nahīn.

⁵ Tab un par saḡht dahshat wahān chhā gaī jahān pahle dahshat kā sabab nahīn thā. Jinhon ne tujhe gher rakhā thā Allāh ne un kī haḡḡiyāñ bikher diñ. Tū ne un ko ruswā kiyā, kyonki Allāh ne unheñ radd kiyā hai.

⁶ Kāsh Koh-e-Siyyūn se Isrāīl kī najāt nikle! Jab Rab apnī qaum ko bahāl karegā to Yāqūb ḡhushī ke nāre lagāegā, Isrāīl bāḡh bāḡh hogā.

54

ḡhatre meñ Phañse Hue Shaḡhs kī Iltijā

¹ Dāūd kā zabūr. Hikmat kā yih gīt tārđār sāzon ke sāth gānā hai. Yih us waqt se mutālliq hai jab Zif ke bāshindoñ ne Sāul ke pās jā kar kahā, “Dāūd hamāre pās chhupā huā hai.”

Ai Allāh, apne nām ke zariye se mujhe chhuṭkāre de! Apnī qudrat ke zariye se merā insāf kar!

² Ai Allāh, merī iltijā sun, mere muñh ke alfāz par dhyān de.

³ Kyoñki padesī mere khilāf uṭh khare hue haiñ, zālim jo Allāh kā lihāz nahīn karte merī jān lene ke darpai haiñ. (Silāh)

⁴ Lekin Allāh merā saharā hai, Rab merī zindagi qāym rakhtā hai.

⁵ Wuh mere dushmanoñ kī sharārat un par wāpas lāegā. Chunānche apnī wafādārī dikhā kar unheñ tabāh kar de!

⁶ Main tujhe razākārānā qurbānī pesh karūnga. Ai Rab, main tere nām kī satāish karūnga, kyoñki wuh bhalā hai.

⁷ Kyoñki us ne mujhe sārī musibat se rihāī dī, aur ab main apne dushmanoñ kī shikast dekh kar khush hūnga.

55

Jhūṭe Bhāiyoñ par Shikāyat

¹ Dāūd kā zabūr. Mausiqī ke rāhnumā ke lie. Hikmat kā yih gīt tārđār sāzon ke sāth gānā hai.

Ai Allāh, merī duā par dhyān de, apne āp ko merī iltijā se chhupāe na rakh.

² Mujh par ghaur kar, merī sun. Main bechainī se idhar-udhar ghūmte hue āheñ bhar rahā hūñ.

³ Kyoñki dushman shor machā rahā, bedīn mujhe tang kar rahā hai. Wuh mujh par āfat lāne par tule hue haiñ, ghusse meñ merī muḥālafat kar rahe haiñ.

⁴ Merā dil mere andar ṭarap rahā hai, maut kī dahshat mujh par chhā gāī hai.

⁵ Khauf aur larzish mujh par tāri huī, haibat mujh par ghālib ā gāī hai.

⁶ Main bolā, “Kāsh mere kabūtar ke-se par hoñ tāki uṭ kar ārām-o-sukūn pā sakūñ!

⁷ Tab main dūr tak bhāg kar registān meñ baserā kartā,

⁸ main jaldī se kahīn panāh letā jahān tez āndhī aur tūfān se mahfūz rahtā.” (Silāh)

⁹ Ai Rab, un meñ abtarī paidā kar, un kī zabān meñ iḥtilāf dāl! Kyoñki mujhe shahr meñ har taraf zulm aur jhagaṛe nazar āte haiñ.

¹⁰ Dīn rāt wuh fasil par chakkar kāṭte haiñ, aur shahr fasād aur khārābī se bharā rahtā hai.

¹¹ Us ke bich meñ tabāhī kī hukūmat hai, aur zulm aur fareb us ke chauk ko nahīn chhoṛte.

¹² Agar koī dushman merī ruswāī kartā to qābil-e-bardāsht hotā. Agar mujh se nafrat karne wālā mujhe dabā kar apne āp ko sarfarāz kartā to main us se chhup jātā.

¹³ Lekin tū hī ne yih kiyā, tū jo mujh jaisā hai, jo merā qarībī dost aur hamrāz hai.

¹⁴ Merī tere sāth kitnī achchhī rifāqat thī jab ham hujūm ke sāth Allāh ke ghar kī taraf chalte gae.

¹⁵ Maut achānak hī unheñ apnī girift meñ le le. Zindā hī wuh Pātāl meñ utar jāeñ, kyoñki burāī ne un meñ apnā ghar banā liyā hai.

¹⁶ Lekin mainī pukār kar Allāh se madad māngtā hūñ, aur Rab mujhe najāt degā.

¹⁷ Mainī har waqt āh-o-zārī kartā aur karāhtā rahtā hūñ, k̄hāh subah ho, k̄hāh dopahar yā shām. Aur wuh merī sunegā.

¹⁸ Wuh fidyā de kar merī jān ko un se chhuṛāegā jo mere k̄hilāf laṛ rahe haiñ. Go un kī tādād baṛī hai wuh mujhe ārām-o-sukūn degā.

¹⁹ Allāh jo azal se taḁhtnashīn hai merī sun kar unheñ munāsib jawāb degā. (Silāh) Kyoñki na wuh tabdīl ho jāeñge, na kabhī Allāh kā k̄hauf māneñge.

²⁰ Us shaḁhs ne apnā hāth apne dostoñ ke k̄hilāf uṭhāyā, us ne apnā ahd toṛ liyā hai.

²¹ Us kī zabān par makkhan kī-sī chiknī-chupṛī bāteñ aur dil meñ jang hai. Us ke tel se zyādā narm alfāz haqīqat meñ khīnchī huī talwāreñ haiñ.

²² Apnā bojh Rab par dāl to wuh tujhe sañbhālegā. Wuh rāstbāz ko kabhī ḁagmagāne nahīñ degā.

²³ Lekin ai Allāh, tū unheñ tabāhī ke gaṛhe meñ utarne degā. K̄hūñk̄hār aur dhokebāz ādhī umr bhī nahīñ pāeñge balki jaldī mareñge. Lekin mainī tujh par bharosā rakhtā hūñ.

56

Musibat meñ Bharosā

¹ Dāūd kā zabūr. Mausiqī ke rāhnumā ke lie. Tarz: Dūr-darāz Jazīroñ kā Kabūtar. Yih sunahrā gīt us waqt se mutālliḁ hai jab Filistiyōñ ne use Jāt meñ pakar liya.

Ai Allāh, mujh par mehrbānī kar! Kyoñki log mujhe tang kar rahe haiñ, laṛne walā din-bhar mujhe satā rahā hai.

² Din-bhar mere dushman mere pīchhe lage haiñ, kyoñki wuh bahut haiñ aur ghurūr se mujh se laṛ rahe haiñ.

³ Lekin jab k̄hauf mujhe apnī girift meñ le le to mainī tujh par hī bharosā rakhtā hūñ.

⁴ Allāh ke kalām par merā faḁhr hai, Allāh par merā bharosā hai. Mainī darūnga nahīñ, kyoñki fānī insān mujhe kyā nuḁsān pahuñchā saktā hai?

⁵ Din-bhar wuh mere alfāz ko toṛ-marōṛ kar ḁhalat mānī nikālte, apne tamām mansūboñ se mujhe zarar pahuñchānā chāhte haiñ.

⁶ Wuh hamlā-āwar ho kar tāk meñ baiṭh jāte aur mere har ḁadam par ḁhaur karte haiñ. Kyoñki wuh mujhe mār dālne par tule hue haiñ.

⁷ Jo aisī sharīr harkateñ karte haiñ, kyā unheñ bachnā chāhie? Hargiz nahīñ! Ai Allāh, aḁwām ko ḁhusse meñ k̄hāk meñ milā de.

⁸ Jitne bhī din mainī beghar phirā hūñ un kā tū ne pūrā hisāb rakhā hai. Ai Allāh, mere ānsū apne mashkīze meñ dāl le! Kyā wuh pahle se terī kitāb meñ ḁalamband nahīñ haiñ? Zarūr!

⁹ Phir jab main tujhe pukārūnga to mere dushman mujh se bāz āēnge. Yih main ne jān liyā hai ki Allāh mere sāth hai!

¹⁰ Allāh ke kalām par merā faḡhr hai, Rab ke kalām par merā faḡhr hai.

¹¹ Allāh par merā bharosā hai. Main ḡarūnga nahīn, kyoṅki fānī insān mujhe kyā nuqsān pahuṅchā saktā hai?

¹² Ai Allāh, tere huzūr main ne mannateṅ mānī haiṅ, aur ab main tujhe shukrguzārī kī qurbāniyān pesh karūnga.

¹³ Kyoṅki tū ne merī jān ko maut se bachāyā aur mere pānwoṅ ko thokar khāne se mahfūz rakhā tāki zindagī kī raushnī meṅ Allāh ke huzūr chalūn.

57

Āzmāish meṅ Allāh par Etamād

¹ Dāūd kā zabūr. Mausiqī ke rāhnumā ke lie. Tarz: Tabāh na Kar. Yih sunahrā gīt us waqt se mutālliḡ hai jab wuh Sāul se bhāḡ kar ḡhār meṅ chhup gayā.

Ai Allāh, mujh par mehrbānī kar, mujh par mehrbānī kar! Kyoṅki merī jān tujh meṅ panāh letī hai. Jab tak āfat mujh par se guzar na jāe main tere parōn ke sāy meṅ panāh lūngā.

² Main Allāh T'ālā ko pukārtā hūn, Allāh se jo merā muāmalā thīk karegā.

³ Wuh āsmān se madad bhej kar mujhe chhuṭkārā degā aur un kī ruswāī karegā jo mujhe tang kar rahe haiṅ. (Silāh) Allāh apnā karm aur wafādārī bhejegā.

⁴ Main insān ko haṛap karne wāle sherbabaron ke bīch meṅ leṭā huā hūn, un ke darmiyān jin ke dānt neze aur tīr haiṅ aur jin kī zabān tez talwār hai.

⁵ Ai Allāh, āsmān par sarbuland ho jā! Terā jalāl pūrī duniyā par chhā jāe!

⁶ Unhoṅ ne mere qadmoṅ ke āge phandā bichhā diyā, aur merī jān khāk meṅ dab gaī hai. Unhoṅ ne mere sāmne garhā khod liyā, lekin wuh khud us meṅ gir gae haiṅ. (Silāh)

⁷ Ai Allāh, merā dil mazbūt, merā dil sābitqadam hai. Main sāz bajā kar terī madahsarāī karūnga.

⁸ Ai merī jān, jāḡ uṭh. Ai sitār aur sarod, jāḡ uṭho! Āo, main tulū-e-subah ko jagāūn.

⁹ Ai Rab, qaumoṅ meṅ main terī sataish, ummatoṅ meṅ terī madahsarāī karūnga.

¹⁰ Kyoṅki terī azīm shafqat āsmān jitnī buland hai, terī wafādārī bādaloṅ tak pahuṅchti hai.

¹¹ Ai Allāh, āsmān par sarfarāz ho! Terā jalāl pūrī duniyā par chhā jāe.

58

Intaqām kī Duā

¹ Dāūd kā sunahrā gīt. Mausiqī ke rāhnumā ke lie. Tarz: Tabāh na Kar.

Ai hukmrāno, kyā tum wāqāī munsifānā faislā karte, kyā diyānatdārī se ādamzādoṅ kī adālat karte ho?

² Hargiz nahīn, tum dil meñ badī karte aur mulk meñ apne zālim hāthoñ ke lie rāstā banāte ho.

³ Bedīn paidāish se hī sahīh rāh se dūr ho gae haiñ, jhūṭ bolne wāle māñ ke peṭ se hī bhaṭak gae haiñ.

⁴ Wuh sāñp kī tarah zahr ugalte haiñ, us bahre nāg kī tarah jo apne kānoñ ko band kar rakhtā hai

⁵ tāki na jādūgar kī āwāz sune, na māhir sapere ke mantar.

⁶ Ai Allāh, un ke muñh ke dānt toṛ ḍāl! Ai Rab, jawān sherbabaroñ ke jabre ko pāsh pāsh kar!

⁷ Wuh us pāñī kī tarah zāe ho jāeñ jo bah kar ghāyb ho jātā hai. Un ke chalāe hue tīr beasar raheñ.

⁸ Wuh dhūp meñ ghoñge kī mānind hoñ jo chaltā chaltā pighal jātā hai. Un kā anjām us bachche kā-sā ho jo māñ ke peṭ meñ zāe ho kar kabhī sūraj nahīn dekhegā.

⁹ Is se pahle ki tumhārī degeñ kāñṭedār ṭahniyoñ kī āg mahsūs kareñ Allāh un sab ko āñdhī meñ uṛā kar le jāegā.

¹⁰ Ākhirkār dushman ko sazā milegī. Yih dekh kar rāstbāz k̄hush hogā, aur wuh apne pāñwoñ ko bedīnoñ ke k̄hūn meñ dho legā.

¹¹ Tab log kaheñge, “Wāqāī rāstbāz tāki jab mauqā mile use qatl kareñ. Yih duniyā meñ logoñ kī adālat kartā hai!”

59

Dushman ke darmiyān Duā

¹ Dāūd kā zabūr. Mausiqī ke rāhnumā ke lie. Tarz: Tabāh na Kar. Yih sunahrā gīt us waqt se mutālliq hai jab Sāūl ne apne ādmiyoñ ko Dāūd ke ghar kī pahrādārī karne ke lie bhejā tāki jab mauqā mile use qatl kareñ.

Ai mere K̄hudā, mujhe mere dushmanoñ se bachā. Un se merī hifāzat kar jo mere k̄hilāf uṭhe haiñ.

² Mujhe badkāroñ se chhūṭkāre de, k̄hūñk̄hāroñ se rihā kar.

³ Dekh, wuh merī tāk meñ baiṭhe haiñ. Ai Rab, zabardast ādmī mujh par hamlā-āwar haiñ, hālāñki mujh se na k̄hatā huī na gunāh.

⁴ Maiñ bequsūr hūñ, tāham wuh dauṛ dauṛ kar mujh se laṛne kī taiyāriyāñ kar rahe haiñ. Chunāñche jāg uṭh, merī madad karne ā, jo kuchh ho rahā hai us par nazar ḍāl.

⁵ Ai Rab, lashkaroñ aur Isrāīl ke K̄hudā, diḡar tamām qaumoñ ko sazā dene ke lie jāg uṭh. Un sab par karm na farmā jo sharīr aur ghaddār haiñ. (Silāh)

⁶ Har shām ko wuh wāpas ā jāte aur kuttoñ kī tarah bhaunkte hue shahr kī galiyoñ meñ ghūmte-phirte haiñ.

⁷ Dekh, un ke muñh se rāl ṭapak rahī hai, un ke hoñṭoñ se talwāreñ nikal rahī haiñ. Kyoñki wuh samajhte haiñ, “Kaun sunegā?”

⁸ Lekin tū ai Rab, un par hañstā hai, tū tamām qaumoñ kā mazāq uṛātā hai.

⁹ Ai merī quwwat, merī āñkheñ tujh par lagī raheñgī, kyoñki Allāh merā qilā hai.

¹⁰ Merā K̄hudā apñī mehrbāñī ke sāth mujh se milne āegā, Allāh baḡhsh degā ki maiñ apne dushmanoñ kī shikast dekh kar k̄hush hūngā.

¹¹ Ai Allāh hamārī dhāl, unheñ halāk na kar, warnā merī qaum terā kām bhūl jāegī. Apnī qudrat kā izhār yoñ kar ki wuh idhar-udhar laṛkharā kar gir jāeñ.

¹² Jo kuchh bhī un ke muñh se nikaltā hai wuh gunāh hai, wuh lānateñ aur jhūṭ hī sunāte haiñ. Chunāñche unheñ un ke takabbur ke jāl meñ phansne de.

¹³ Ghusse meñ unheñ tabāh kar! Unheñ yoñ tabāh kar ki un kā nām-o-nishān tak na rahe. Tab log duniyā kī intahā tak jān leñge ki Allāh Yaqūb kī aulād par hukūmat kartā hai. (Silāh)

¹⁴ Har shām ko wuh wāpas ā jāte aur kuttoñ kī tarah bhaunkte hue shahr kī galiyoñ meñ ghūmte-phirte haiñ.

¹⁵ Wuh idhar-udhar gasht lagā kar khāne kī chīzeñ dhūñḍte haiñ. Agar peṭ na bhare to ghurrāte rahte haiñ.

¹⁶ Lekin maiñ terī qudrat kī madahsarāī karūnga, subah ko khushī ke nāre lagā kar terī shafqat kī satāish karūnga. Kyoñki tū merā qilā aur musibat ke waqt merī panāhgāh hai.

¹⁷ Ai merī quwwat, maiñ terī madahsarāī karūnga, kyoñki Allāh merā qilā aur merā mehrbān Ḳhudā hai.

60

Mardūd Qaum kī Duā

¹ Dāūd kā zabūr. Tarz: Ahd kā Sosan. Tālīm ke lie yih sunahrā gīt us waqt se mutālliḳ hai jab Dāūd ne Masopotāmiyā ke Arāmiyoñ aur Zōbāh ke Arāmiyoñ se jang kī. Wāpasī par Yoāb ne Namak kī Wādī meñ 12,000 Adomiyoñ ko mār ḍālā.

Ai Allāh, tū ne hameñ radd kiyā, hamārī qilābandī meñ raḳhnā ḍāl diyā hai. Lekin ab apne ḡhazab se bāz ā kar hameñ bahāl kar.

² Tū ne zamīn ko aise jhaṭke die ki us meñ darāreñ paṛ gain. Ab us ke shigāfoñ ko shifā de, kyoñki wuh abhī tak thartharā rahī hai.

³ Tū ne apnī qaum ko talḳh tajraboñ se dochār hone diyā, hameñ aisi tez mai pilā dī ki ham ḍagmagāne lage haiñ.

⁴ Lekin jo terā khauf mānte haiñ un ke lie tū ne jhandā gāṛ diyā jis ke irdgird wuh jamā ho kar tiroñ se panāh le sakte haiñ. (Silāh)

⁵ Apne dahne hāth se madad karke merī sun tāki jo tujhe pyāre haiñ wuh najāt pāeñ.

⁶ Allāh ne apne maqdis meñ farmāyā hai, “Maiñ fatah manāte hue Sikam ko taqsim karūnga aur Wādī-e-Sukkāt ko nāp kar bāñṭ dūngā.

⁷ Jiliyād merā hai aur Manassī merā hai. Ifrāim merā khod aur Yahūdāh merā shāhī asā hai.

⁸ Moāb merā ḡhisl kā bartan hai, aur Adom par maiñ apnā jūtā phaiñk dūngā. Ai Filistī mulk, mujhe dekh kar zordār nāre lagā!”

⁹ Kaun mujhe qilāband shahr meñ lāegā? Kaun merī rāhnumāi karke mujhe Adom tak pahuñchāegā?

¹⁰ Ai Allāh, tū hī yih kar saktā hai, go tū ne hameñ radd kiyā hai. Ai Allāh, tū hamārī faujōñ kā sāth nahīn detā jab wuh laṛne ke lie nikaltī haiñ.

¹¹ Musibat meñ hameñ sahārā de, kyonki is waqt insānī madad bekār hai.

¹² Allāh ke sāth ham zabardast kām karenge, kyonki wuhī hamāre dushmanoñ ko kuchal degā.

61

Dūr se Darḵhāst

¹ Dāūd kā zabūr. Mausiqī ke rāhnumā ke lie. Tārdār sāz ke sāth gānā hai.

Ai Allāh, merī āh-o-zārī sun, merī duā par tawajjuh de.

² Maiñ tujhe duniyā kī intahā se pukār rahā hūñ, kyonki merā dil nidhāl ho gayā hai. Merī rāhnumāi karke mujhe us chaṭān par pahuñchā de jo mujh se buland hai.

³ Kyonki tū merī panāhgāh rahā hai, ek mazbūt burj jis meñ maiñ dushman se mahfūz hūñ.

⁴ Maiñ hameshā ke lie tere ḵhaime meñ rahnā, tere paron tale panāh lenā chāhtā hūñ. (Silāh)

⁵ Kyonki ai Allāh, tū ne merī mannaton par dhyān diyā, tū ne mujhe wuh mīrās baḵshī jo un sab ko miltī hai jo terā ḵhauf mānte haiñ.

⁶ Bādshāh ko umr kī darāzī baḵsh de. Wuh pusht-dar-pusht jītā rahe.

⁷ Wuh hameshā tak Allāh ke huzūr taḵtnashīn rahe. Shafqat aur wafādārī us kī hifāzat karen.

⁸ Tab maiñ hameshā tak tere nām kī madahsarāi karūnga, roz baroz apnī mannateñ pūrī karūnga.

62

Khāmoshī se Allāh kā Intazār Kar

¹ Dāūd kā zabūr. Mausiqī ke rāhnumā ke lie. Yadūtūn ke lie.

Merī jān ḵhāmoshī se Allāh hī ke intazār meñ hai. Usī se mujhe madad miltī hai.

² Wuhī merī chaṭān, merī najāt aur merā qilā hai, is lie maiñ zyādā nahīñ ḍagmagāūngā.

³ Tum kab tak us par hamlā karoge jo pahle hī jhukī huī dīwār kī mānind hai? Tum sab kab tak use qatl karne par tule rahoge jo pahle hī girne walī chārdīwārī jaisā hai?

⁴ Un ke mansūboñ kā ek hī maqsad hai, ki use us ke ūñche ohde se utāreñ. Unheñ jhūt se mazā ātā hai. Muñh se wuh barkat dete, lekin andar hī andar lānat karte haiñ. (Silāh)

⁵ Lekin tū ai merī jān, ḵhāmoshī se Allāh hī ke intazār meñ rah. Kyonki usī se mujhe ummīd hai.

⁶ Sirf wuhī merī jān kī chaṭān, merī najāt aur merā qilā hai, is lie maiñ nahīñ ḍagmagāūngā.

⁷ Merī najāt aur izzat Allāh par mabnī hai, wuhī merī mahfūz chaṭān hai. Allāh meñ maiñ panāh letā hūñ.

⁸ Ai ummat, har waqt us par bharosā rakh! Us ke huzūr apne dil kā ranj-o-alam pānī kī tarah unḍel de. Allāh hī hamārī panāhgāh hai. (Silāh)

⁹ Insān dam-bhar kā hī hai, aur baṛe log fareb hī haiñ. Agar unheñ tarāzū meñ tolā jāe to mil kar un kā wazn ek phūñk se bhī kam hai.

¹⁰ Zulm par etamād na karo, chorī karne par fuzūl ummīd na rakho. Aur agar daulat baṛh jāe to tumhārā dil us se lipaṭ na jāe.

¹¹ Allāh ne ek bāt farmāī balki do bār maiñ ne sunī hai ki Allāh hī qādir hai.

¹² Ai Rab, yaqīnan tū mehrbān hai, kyonki tū har ek ko us ke āmāl kā badlā detā hai.

63

Allāh ke lie Ārzū

¹ Dāūd kā zabūr. Yih us waqt se mutālliq hai jab wuh Yahūdāh ke registān meñ thā.

Ai Allāh, tū merā Ḳhudā hai jise maiñ dhūñdtā hūñ. Merī jān terī pyāsī hai, merā pūrā jism tere lie tarastā hai. Maiñ us ḳhushk aur niḳhāl mulk kī mānind hūñ jis meñ pānī nahīñ hai.

² Chunāñche maiñ maqdis meñ tujhe deḳhne ke intazār meñ rahā tāki terī qudrat aur jalāl kā mushāhadā karūñ.

³ Kyonki terī shafqat zindagī se kahīñ behtar hai, mere hoñṭ terī madahsarāī kareñge.

⁴ Chunāñche maiñ jīte-jī terī satāish karūñga, terā nām le kar apne hāth uṭhāūñgā.

⁵ Merī jān umdā ḡhizā se ser ho jāegī, merā muñh ḳhushī ke nāre lagā kar terī hamd-o-sanā karegā.

⁶ Bistar par maiñ tujhe yād kartā, pūrī rāt ke daurān tere bāre meñ sochtā rahtā hūñ.

⁷ Kyonki tū merī madad karne āyā, aur maiñ tere paron ke sāy meñ ḳhushī ke nāre lagatā hūñ.

⁸ Merī jān tere sāth liṭṭī rahtī, aur terā dahnā hāth mujhe sañbhāltā hai.

⁹ Lekin jo merī jān lene par tule hue haiñ wuh tabāh ho jāeñge, wuh zamīn kī gahrāiyon meñ utar jāeñge.

¹⁰ Unheñ talwār ke hawāle kiyā jāegā, aur wuh gīdaṛon kī ḳhurāk ban jāeñge.

¹¹ Lekin bādshāh Allāh kī ḳhushī manāegā. Jo bhī Allāh kī qasam khātā hai wuh faḳhr karegā, kyonki jhūṭ bolne wālon ke muñh band ho jāeñge.

64

shariyat ke Poshidā Hamloñ se Hifāzat kī Duā

¹ Dāūd kā zabūr. Mausiqī ke rāhnumā ke lie.

Ai Allāh, sun jab maiñ apñī āh-o-zārī pesh kartā hūñ. Merī zindagī dushman kī dahshat se mahfūz rakh.

² Mujhe badmāshon kī sāzishon se chhupāe rakh, un kī halchal se jo ḡhalat kām karte haiñ.

³ Wuh apñī zabān ko talwār kī tarah tez karte aur apne zahrile alfāz ko tiron kī tarah taiyār rakhte haiñ

⁴ tāki tāk meñ baiṭh kar unheñ bequsūr par chalāeñ. Wuh achānak aur bebākī se unheñ us par barsā dete haiñ.

⁵ Wuh burā kām karne meñ ek dūsre kī hauslā-afzāi karte, ek dūsre se mashwarā lete haiñ ki ham apne phande kis tarah chhupā kar lagāeñ? Wuh kahte haiñ, “Yih kisī ko bhī nazar nahīñ aēnge.”

⁶ Wuh barī bārīkī se bure mansūboñ kī taiyāriyāñ karte, phir kahte haiñ, “Chalo, bāt ban gāi hai, mansūbā soch-bichār ke bād taiyār huā hai.” Yaqīnan insān ke bātīn aur dil kī tah tak pahuñchnā mushkīl hī hai.

⁷ Lekin Allāh un par tīr barsāegā, aur achānak hī wuh zaḥmī ho jāenge.

⁸ Wuh apnī hī zabān se ṭhokar khā kar gir jāenge. Jo bhī unheñ dekhegā wuh “Taubā taubā” kahegā.

⁹ Tab tamām loḡ kḥauf khā kar kaheñge, “Allāh hī ne yih kiyā!” Unheñ samajh āegī ki yih usī kā kām hai.

¹⁰ Rāstbāz Allāh kī kḥushī manā kar us meñ panāh legā, aur jo dil se diyānatdār haiñ wuh sab faḥhr kareñge.

65

Ruhānī aur Jismānī Barkatoñ ke lie Shukrguzārī

¹ Dāūd kā zabūr. Mausīqī ke rāhnumā ke lie gīt.

Ai Allāh, tū hī is lāyq hai ki insān Koh-e-Siyyūn par kḥāmoshī se tere intazār meñ rahe, terī tamjīd kare aur tere huzūr apnī mannateñ pūrī kare.

² Tū duāoñ ko suntā hai, is lie tamām insān tere huzūr āte haiñ.

³ Gunāh mujh par ḡhālīb ā gae haiñ, tū hī hamārī sarkash harkatoñ ko muāf kar.

⁴ Mubārak hai wuh jise tū chun kar qarīb āne detā hai, jo terī bārgāhoñ meñ bas saktā hai. Baḥsh de ki ham tere ghar, terī muqaddas sukūnatgāh kī achchhī chīzoñ se ser ho jāeñ.

⁵ Ai hamārī najāt ke Khudā, haibatnāk kāmoñ se apnī rāstī qāym karke hamārī sun! Kyonki tū zamīn kī tamām hudūd aur dūr-darāz samundaroñ tak sab kī ummīd hai.

⁶ Tū apnī qudrat se pahāroñ kī mazbūt buniyādeñ ḍāltā aur quwwat se kamarbastā rahtā hai.

⁷ Tū mutalātīm samundaroñ ko thamā detā hai, tū un kī garajti lahroñ aur ummatoñ kā shor-sharābā khatm kar detā hai.

⁸ Duniyā kī intahā ke bāshinde tere nishānāt se kḥauf khāte haiñ, aur tū tulū-e-subah aur ḡhurūb-e-āftāb ko kḥushī manāne detā hai.

⁹ Tū zamīn kī dekh-bhāl karke use pānī kī kasrat aur zarḳhezi se nawāztā hai, chunāñche Allāh kī nadi pānī se bhārī rahtī hai. Zamīn ko yoñ taiyār karke tū insān ko anāj kī achchhī fasal muhaiyā kartā hai.

¹⁰ Tū khet kī reghāriyoñ ko sharābor karke us ke ḡheloñ ko hamwār kartā hai. Tū bārish kī bauchhāroñ se zamīn ko narm karke us kī fasloñ ko barkat detā hai.

¹¹ Tū sāl ko apnī bhalāi kā tāj pahnā detā hai, aur tere naqsh-e-qadam tel kī farāwānī se ṭapakte haiñ.

¹² Bayābān kī charāḡāheñ tel * kī kasrat se ṭapaktī haiñ, aur pahāriyāñ bharpūr kḥushī se mulabbas ho jāti haiñ.

* 65:12 Lafzi tarjumā: ‘charbī,’ jo farāwānī kā nishān thā.

¹³ Sabzāzār bher-bakriyon se ārastā haiñ, wādiyān anāj se ḍhakī huī haiñ. Sab ḵhushī ke nāre lagā rahe haiñ, sab gīt gā rahe haiñ!

66

Allāh kī Mojizānā Madad kī Tārīf

¹ Mausīqī ke rāhnumā ke lie. Zabūr. Gīt.

Ai sārī zamīn, ḵhushī ke nāre lagā kar Allāh kī madahsarāī kar!

² Us ke nām ke jalāl kī tamjīd karo, us kī satāish urūj tak le jāo!

³ Allāh se kaho, “Tere kām kitne purjalāl haiñ. Terī baṛī qudrat ke sāmne tere dushman dabak kar terī ḵhushāmad karne lagte haiñ.

⁴ Tamām duniyā tujhe sijdā kare! Wuh terī tārīf meñ gīt gāe, tere nām kī satāish kare.” (Silāh)

⁵ Āo, Allāh ke kām dekho! Ādamzād kī ḵhātir us ne kitne purjalāl mojize kie haiñ!

⁶ Us ne samundar ko ḵhushk zamīn meñ badal diyā. Jahān pahle pānī kā tez bahāw thā wahān se log paidal hī guzare. Chunāñche āo, ham us kī ḵhushī manāen.

⁷ Apnī qudrat se wuh abad tak hukūmat kartā hai. Us kī āñkheñ qaumoñ par lagī rahtī haiñ tāki sarkash us ke ḵhilāf na uṭheñ. (Silāh)

⁸ Ai ummato, hamāre Ḵhudā kī hamd karo. Us kī satāish dūr tak sunāi de.

⁹ Kyoñki wuh hamārī zindagī qāym rakhtā, hamāre pānwoñ ko ḍagmagāne nahīn detā.

¹⁰ Kyoñki ai Allāh, tū ne hameñ āzmāyā. Jis tarah chāñdī ko pighlā kar sāf kiyā jātā hai usī tarah tū ne hameñ pāk-sāf kar diyā hai.

¹¹ Tū ne hameñ jal meñ phañsā diyā, hamārī kamr par aziyatnāk bojh ḍāl diyā.

¹² Tū ne logoñ ke rathoñ ko hamāre saroñ par se guzarne diyā, aur ham āg aur pānī kī zad meñ ā gae. Lekin phir tū ne hameñ musibat se nikāl kar farāwānī kī jagah pahuñchāyā.

¹³ Maiñ bhasm hone wālī qurbāniyān le kar tere ghar meñ āūngā aur tere huzūr apnī mannateñ pūrī karūngā,

¹⁴ wuh mannateñ jo mere muñh ne musibat ke waqt mānī thīñ.

¹⁵ Bhasm hone wālī qurbānī ke taur par maiñ tujhe moṭī-tāzī bherēñ aur menḍhoñ kā dhuāñ pesh karūngā, sāth sāth bail aur bakre bhī chaṛhāūngā. (Silāh)

¹⁶ Ai Allāh kā ḵhauf mānane wālo, āo aur suno! Jo kuchh Allāh ne merī jān ke lie kiyā wuh tumheñ sunāūngā.

¹⁷ Maiñ ne apne muñh se use pukārā, lekin merī zabān us kī tārīf karne ke lie taiyār thī.

¹⁸ Agar maiñ dil meñ gunāh kī parwarish kartā to Rab merī na suntā.

¹⁹ Lekin yaqīnan Rab ne merī sunī, us ne merī iltijā par tawajjuh dī.

²⁰ Allāh kī hamd ho, jis ne na merī duā radd kī, na apnī shafqat mujh se bāz rakhī.

67

Tamām Qaumeñ Allāh kī Tārīf Kareñ

¹ Zabūr. Tārdār sāzon ke sāth gānā hai. Mausīqī ke rāhnumā ke lie.

Allāh ham par mehrbānī kare aur hameñ barkat de. Wuh apne chehre kā nūr ham par chamkāe (Silāh)

² tāki zamīn par terī rāh aur tamām qaumoñ meñ terī najāt mālūm ho jāe.

³ Ai Allāh, qaumeñ terī satāish kareñ, tamām qaumeñ terī satāish kareñ.

⁴ Ummateñ shādmān ho kar khushī ke nāre lagāeñ, kyonki tū insāf se qaumoñ kī adālat karegā aur zamīn par ummatoñ kī qiyādat karegā. (Silāh)

⁵ Ai Allāh, qaumeñ terī satāish kareñ, tamām qaumeñ terī satāish kareñ.

⁶ Zamīn apnī fasleñ detī hai. Allāh hamārā Ḳhudā hameñ barkat de!

⁷ Allāh hameñ barkat de, aur duniyā kī intahāeñ sab us kā khauf māneñ.

68

Allāh kī Fatah

¹ Dāūd kā zabūr. Mausīqī ke rāhnumā ke lie gīt.

Allāh uṭhe to us ke dushman titar-bitar ho jāeñge, us se nafrat karne wāle us ke sāmne se bhāg jāeñge.

² Wuh dhueñ kī tarah bikhar jāeñge. Jis tarah mom āg ke sāmne pighal jātā hai usī tarah bedīn Allāh ke huzūr halāk ho jāeñge.

³ Lekin rāstbāz khush-o-khurrām hoñge, wuh Allāh ke huzūr jashn manā kar phūle na samāeñge.

⁴ Allāh kī tāzīm meñ gīt gāo, us ke nām kī madahsarāi karo! Jo rath par sawār bayābān meñ se guzar rahā hai us ke lie rāstā taiyār karo. Rab us kā nām hai, us ke huzūr khushī manāo!

⁵ Allāh apnī muqaddas sukūnatgāh meñ yatīmoñ kā bāp aur bewāoñ kā hāmī hai.

⁶ Allāh begharoñ ko gharoñ meñ basā detā aur qaidiyon ko qaid se nikāl kar khushhālī atā kartā hai. Lekin jo sarkash haiñ wuh jhulse hue mulk meñ raheñge.

⁷ Ai Allāh, jab tū apnī qaum ke āge āge niklā, jab tū registān meñ qadam baqadam āge baṛhā (Silāh)

⁸ to zamīn laraz uṭhī aur āsmān se bārish ṭapakne lagī. Hāñ, Allāh ke huzūr jo Koh-e-Sinā aur Isrāil kā Ḳhudā hai aisā hī huā.

⁹ Ai Allāh, tū ne kasrat kī bārish barasne dī. Jab kabhī terā maurūsī mulk niḍhāl huā to tū ne use tāzādam kiyā.

¹⁰ Yoñ terī qaum us meñ ābād huī. Ai Allāh, apnī bhalāi se tū ne use zarūratmandoñ ke lie taiyār kiyā.

¹¹ Rab farmān sādīr kartā hai to khushkhabrī sunāne wālī auratoñ kā barā lashkar nikaltā hai,

¹² “Faujoñ ke bādshāh bhāg rahe haiñ. Wuh bhāg rahe haiñ aur aurateñ lūṭ kā māl taqsīm kar rahī haiñ.

13 Tum kyon apne zīn ke do boroñ ke darmiyān baiṭhe rahte ho? Dekho, kabūtar ke paroñ par chāndī aur us ke shāhparoñ par pilā sonā chaṛhāyā gayā hai.”

14 Jab Qādir-e-mutlaq ne wahān ke bādshāhoñ ko muntashir kar diyā to Koh-e-Zalmon par barf paṛī.

15 Koh-e-Basan ilāhī pahār hai, Koh-e-Basan kī muta'addid choṭiyān haiñ.

16 Ai pahār kī muta'addid choṭiyo, tum us pahār ko kyon rashk kī nigāh se dekhtī ho jise Allāh ne apnī sukūnatgāh ke lie pasand kiyā hai? Yaqīnan Rab wahān hameshā ke lie sukūnat karegā.

17 Allāh ke beshumār rath aur anginat faujī haiñ. Ḳhudāwand un ke darmiyān hai, Sīnā kā Ḳhudā maqdis meñ hai.

18 Tū ne bulandī par chaṛh kar qaidiyoñ kā hujūm giriftār kar liyā, tujhe insānoñ se tohfe mile, un se bhī jo sarkash ho gae the. Yoñ hī Rab Ḳhudā wahān sukūnatpazīr huā.

19 Rab kī tamjīd ho jo roz baroz hamārā bojh uṭhāe chaltā hai. Allāh hamārī najāt hai. (Silāh)

20 Hamārā Ḳhudā wuh Ḳhudā hai jo hameñ bār bār najāt detā hai, Rab Qādir-e-mutlaq hameñ bār bār maut se bachne ke rāste muhaiyā kartā hai.

21 Yaqīnan Allāh apne dushmanoñ ke saroñ ko kuchal degā. Jo apne gunāhoñ se bāz nahīñ atā us kī khopaṛī wuh pāsh pāsh karegā.

22 Rab ne farmāyā, “Maiñ unheñ Basan se wāpas lāūngā, samundar kī gahrāiyoñ se wāpas pahuñchāūngā.

23 Tab tū apne pānwoñ ko dushman ke ḳhūn meñ dho legā, aur tere kutte use chāṭ leñge.”

24 Ai Allāh, tere julūs nazar ā gae haiñ, mere Ḳhudā aur Bādshāh ke julūs maqdis meñ dāḳhil hote hue nazar ā gae haiñ.

25 Āge gulūkār, phir sāz bajāne wāle chal rahe haiñ. Un ke ās-pās kuñwāriyāñ daf bajāte hue phir rahī haiñ.

26 “Jamātoñ meñ Allāh kī satāish karo! Jitne bhī Isrāil ke sarchashme se nikle hue ho Rab kī tamjīd karo!”

27 Wahān sab se chhoṭā bhāī Binyamīn āge chal rahā hai, phir Yahūdāh ke buzurgoñ kā purshor hujūm Zabulūn aur Naftālī ke buzurgoñ ke sāth chal rahā hai.

28 Ai Allāh, apnī qudrat ba-rū-e kār lā! Ai Allāh, jo qudrat tū ne pahle bhī hamārī ḳhātīr dīkhāi use dubārā dīkhā!

29 Use Yarūshalam ke ūpar apnī sukūnatgāh se dīkhā. Tab bādshāh tere huzūr tohfe lāeñge.

30 Sarkandoñ meñ chhupe hue darinde ko malāmat kar! Sāndoñ kā jo ḡhol bachhroñ jaisī qaumoñ meñ rahtā hai use dāñṭ! Unheñ kuchal de jo chāndī ko pyār karte haiñ. Un qaumoñ ko muntashir kar jo jang karne se lutfandoz hotī haiñ.

31 Misr se safir āeñge, Ethiopiya apne hāth Allāh kī taraf uṭhāegā.

32 Ai duniyā kī saltanato, Allāh kī tāzīm meñ gīt gāo! Rab kī madahsarāi karo (Silāh)

³³ jo apne rath par sawār ho kar qadīm zamāne ke bulandtarīn āsmānoñ meñ se guzartā hai. Suno us kī āwāz jo zor se garaj rahā hai.

³⁴ Allāh kī qudrat ko taslim karo! Us kī azmat Isrāil par chhāi rahtī aur us kī qudrat āsmān par hai.

³⁵ Ai Allāh, tū apne maqdis se zāhir hote waqt kitnā mahīb hai. Isrāil kā Ḳhudā hī qaum ko quwwat aur tāqat atā kartā hai. Allāh kī tamjīd ho!

69

Āzmāish se Najāt kī Duā

¹ Dāūd kā zabūr. Tarz: Sosan ke Phūl. Mausiqī ke rāhnumā ke lie.

Ai Allāh, mujhe bachā! Kyoñki pāñī mere galē tak pahuñch gayā hai.

² Maiñ gahrī daldal meñ dhañs gayā hūñ, kahīñ pāñw jamāne kī jagah nahīñ miltī. Maiñ pāñī kī gahrāyoñ meñ ā gayā hūñ, sailāb mujh par ghālib ā gayā hai.

³ Maiñ chillāte chillāte thak gayā hūñ. Merā galā baiṭh gayā hai. Apne Ḳhudā kā intazār karte karte merī āñkheñ dhundlā gain.

⁴ Jo bilāwajah mujh se kīnā rakhte haiñ wuh mere sar ke bāloñ se zyādā haiñ, jo besabab mere dushman haiñ aur mujhe tabāh karnā chāhte haiñ wuh tāqatwar haiñ. Jo kuchh maiñ ne nahīñ lūṭā use mujh se talab kiyā jātā hai.

⁵ Ai Allāh, tū merī hamāqat se wāqif hai, merā qusūr tujh se poshīdā nahīñ hai.

⁶ Ai Qādir-e-mutlaq Rabbul-afwāj, jo tere intazār meñ rahte haiñ wuh mere bāis sharmindā na hoñ. Ai Isrāil ke Ḳhudā, mere bāis tere tālib kī ruswāi na ho.

⁷ Kyoñki terī khātir maiñ sharmindagī bardāsht kar rahā hūñ, terī khātir merā chehrā sharmsār hī rahtā hai.

⁸ Maiñ apne sage bhāyoñ ke nazdik ajnabī aur apñī māñ ke beṭoñ ke nazdik padesī ban gayā hūñ.

⁹ Kyoñki tere ghar kī ghairat mujhe khā gaī hai, jo tujhe gāliyañ dete haiñ un kī gāliyañ mujh par ā gaī haiñ.

¹⁰ Jab maiñ rozā rakh kar rotā thā to log merā mazāq urāte the.

¹¹ Jab mātamī libās pahne phirtā thā to un ke lie ibratangez misāl ban gayā.

¹² Jo buzurg shahr ke darwāze par baiṭhe haiñ wuh mere bāre meñ gappeñ hāñkte haiñ. Sharābī mujhe apne tanz bhare gitoñ kā nishānā banāte haiñ.

¹³ Lekin ai Rab, merī tujh se duā hai ki maiñ tujhe dubārā manzūr ho jāūñ. Ai Allāh, apñī azīm shafqat ke mutābiq merī sun, apñī yaqīnī najāt ke mutābiq mujhe bachā.

¹⁴ Mujhe daldal se nikāl tāki gharq na ho jāūñ. Mujhe un se chhutkārā de jo mujh se nafrat karte haiñ. Pāñī kī gahrāyoñ se mujhe bachā.

¹⁵ Sailāb mujh par ghālib na āe, samundar kī gahrāi mujhe haṛap na kar le, garhā mere ūpar apñā muñh band na kar le.

¹⁶ Ai Rab, merī sun, kyoñki terī shafqat bhalī hai. Apne azīm rahm ke mutābiq merī taraf rujū kar.

¹⁷ Apñā chehrā apne khādīm se chhupāe na rakh, kyoñki maiñ musībat meñ hūñ. Jaldī se merī sun!

¹⁸ Qarīb ā kar merī jān kā fidyā de, mere dushmanon ke sabab se ewazānā de kar mujhe chhurā.

¹⁹ Tū merī ruswāī, merī sharmindagī aur tazlīl se wāqif hai. Terī ānkheñ mere tamām dushmanon par lagī rahtī haiñ.

²⁰ Un ke tānon se merā dil tūt gayā hai, main bīmār paṛ gayā hūñ. Main hamdardī ke intazār meñ rahā, lekin befāydā. Main ne tawaqqo kī ki koī mujhe dilāsā de, lekin ek bhī na milā.

²¹ Unhon ne merī khurāk meñ karwā zahr milāyā, mujhe sirkā pilāyā jab pyāsā thā.

²² Un kī mez un ke lie phandā aur un ke sāthiyon ke lie jāl ban jāe.

²³ Un kī ānkheñ tārīk ho jāeñ tāki wuh dekh na sakeñ. Un kī kamr hameshā tak ḍagmagātī rahe.

²⁴ Apnā pūrā ghussā un par utār, terā saḥt ghazab un par ā paṛe.

²⁵ Un kī rihāishgāh sunsān ho jāe aur koī un ke khaimon meñ ābād na ho,

²⁶ kyonki jise tū hī ne sazā dī use wuh satāte haiñ, jise tū hī ne zaḥmī kiyā us kā dukh dūson ko sunā kar khush hote haiñ.

²⁷ Un ke qusūr kā saḥtī se hisāb-kitāb kar, wuh tere sāmne rāstbāz na ṭahreñ.

²⁸ Unheñ kitāb-e-hayāt se miṭāyā jāe, un kā nām rāstbāzon kī fahrist meñ darj na ho.

²⁹ Hāy, main musibat meñ phaṅsā huā hūñ, mujhe bahut dard hai. Ai Allāh, terī najāt mujhe mahfūz rakhe.

³⁰ Main Allāh ke nām kī madahsarāī karūnga, shukrguzārī se us kī tāzīm karūnga.

³¹ Yih Rab ko bail yā siṅg aur khur rakhne wāle sāṅḍ se kahīñ zyādā pasand āegā.

³² Halīm Allāh kā kām dekh kar khush ho jāeṅge. Ai Allāh ke tālibo, tasallī pāo!

³³ Kyonki Rab muhtājon kī suntā aur apne qaidiyon ko haqīr nahīñ jāntā.

³⁴ Āsmān-o-zamīn us kī tamjīd kareñ, samundar aur jo kuchh us meñ harkat kartā hai us kī satāish kare.

³⁵ Kyonki Allāh Siyyūn ko najāt de kar Yahūdāh ke shahron ko tāmir karegā, aur us ke khādīm un par qabzā karke un meñ ābād ho jāeṅge.

³⁶ Un kī aulād mulk ko mirās meñ pāegi, aur us ke nām se muhabbat rakhne wāle us meñ base raheṅge.

70

Dushman se Najāt kī Duā

¹ Dāūd kā zabūr. Mausiqī ke rāhnumā ke lie. Yāddāsht ke lie.

Ai Allāh, jaldī se ā kar mujhe bachā! Ai Rab, merī madad karne meñ jaldī kar!

² Mere jānī dushman sharmindā ho jāeñ, un kī saḥt ruswāī ho jāe. Jo merī musibat dekhe se lutf uṭhāte haiñ wuh pīchhe haṭ jāeñ, un kā muñh kālā ho jāe.

³ Jo merī musibat dekh kar qahqahā lagāte haiñ wuh sharm ke māre pusht dikhāeñ.

⁴ Lekin tere tālib shādmān ho kar terī khushī manāēñ. Jinheñ terī najāt pyārī hai wuh hameshā kaheñ, “Allāh azīm hai!”

⁵ Lekin main nāchār aur muhtāj hūñ. Ai Allāh, jaldī se mere pās ā! Tū hī merā sahārā aur merā najātdahindā hai. Ai Rab, der na kar!

71

Hifāzat ke lie Duā

¹ Ai Rab, main ne tujh meñ panāh lī hai. Mujhe kabhī sharmindā na hone de.

² Apnī rāstī se mujhe bachā kar chhuṭkārā de. Apnā kān merī taraf jhukā kar mujhe najāt de.

³ Mere lie chaṭāñ par mahfūz ghar ho jis meñ main har waqt panāh le sakūñ. Tū ne farmāyā hai ki mujhe najāt degā, kyoñki tū hī merī chaṭāñ aur merā qilā hai.

⁴ Ai mere Kḥudā, mujhe bedīn ke hāth se bachā, us ke qabze se jo be'insāf aur zālim hai.

⁵ Kyoñki tū hī merī ummīd hai. Ai Rab Qādir-e-mutlaq, tū merī jawānī hī se merā bharosā rahā hai.

⁶ Paidāish se hī main ne tujh par takiyā kiyā hai, māñ ke peṭ se tū ne mujhe sañbhālā hai. Main hameshā terī hamd-o-sanā karūñga.

⁷ Bahutoñ ke nazdīk main badshugūñī hūñ, lekin tū merī mazbūt panāhgāh hai.

⁸ Din-bhar merā muñh terī tamjīd aur tāzīm se labrez rahtā hai.

⁹ Burhāpe meñ mujhe radd na kar, tāqat ke khatm hone par mujhe tark na kar.

¹⁰ Kyoñki mere dushman mere bāre meñ bāteñ kar rahe haiñ, jo merī jāñ kī tāk lagāe baiṭhe haiñ wuh ek dūsre se salāh-mashwarā kar rahe haiñ.

¹¹ Wuh kahte haiñ, “Allāh ne use tark kar diyā hai. Us ke pīchhe paṛ kar use pakaṛo, kyoñki koī nahīñ jo use bachāe.”

¹² Ai Allāh, mujh se dūr na ho. Ai mere Kḥudā, merī madad karne meñ jaldī kar.

¹³ Mere harīf sharmindā ho kar fanā ho jāeñ, jo mujhe nuqsān pahuñchāne ke darpai haiñ wuh lān-tān aur ruswāi tale dab jāeñ.

¹⁴ Lekin main hameshā tere intazār meñ rahūñgā, hameshā terī satāish kartā rahūñgā.

¹⁵ Merā muñh terī rāstī sunātā rahegā, sārā din tere najātbaksh kāmōñ kā zikr kartā rahegā, go main un kī pūrī tādād gin bhī nahīñ saktā.

¹⁶ Main Rab Qādir-e-mutlaq ke azīm kām sunāte hue āūñgā, main terī, sirf terī hī rāstī yād karūñga.

¹⁷ Ai Allāh, tū merī jawānī se mujhe tālīm detā rahā hai, aur āj tak main tere mojiẓāt kā elān kartā āyā hūñ.

¹⁸ Ai Allāh, khāh main burhā ho jāūñ aur mere bāl safed ho jāeñ mujhe tark na kar jab tak main āne wālī pusht ke tamām logoñ ko terī quwwat aur qudrat ke bāre meñ batā na lūñ.

¹⁹ Ai Allāh, terī rāstī āsmān se bāteñ kartī hai. Ai Allāh, tujh jaisā kaun hai jis ne itne azīm kām kie haiñ?

²⁰ Tū ne mujhe muta'addid talkh tajraḃoñ meñ se guzarne diyā hai, lekin tū mujhe dubārā zindā bhī karegā, tū mujhe zamīn kī gahrāiyōñ meñ se wāpas læegā.

²¹ Merā rutbā baḃhā de, mujhe dubārā tasallī de.

²² Ai mere Ḳhudā, mainī sitār bajā kar terī sataīsh aur terī wafādārī kī tamjīd karūngā. Ai Isrāīl ke Quddūs, mainī sarod bajā kar terī tārif meñ gīt gāūngā.

²³ Jab mainī terī madahsarāī karūngā to mere hoñṭ ḳhushī ke nāre lagāeñge, aur merī jān jise tū ne fidyā de kar chhurāyā hai shādiyānā bajāegī.

²⁴ Merī zabān bhī din-bhar terī rāstī bayān karegī, kyōñki jo mujhe nuqsān pahuñchānā chāhte the wuh sharmsār aur ruswā ho gae haiñ.

72

Salāmatī kā Bādshāh

¹ Sulemān kā zabūr.

Ai Allāh, bādshāh ko apnā insāf atā kar, bādshāh ke beṭe ko apnī rāstī bakhsh de

² tāki wuh rāstī se terī qaum aur insāf se tere musībatzadōñ kī adālat kare.

³ Pahār qaum ko salāmatī aur pahāriyāñ rāstī pahuñchāeñ.

⁴ Wuh qaum ke musībatzadōñ kā insāf kare aur muhtājōñ kī madad karke zālīmoñ ko kuchal de.

⁵ Tab log pusht-dar-pusht terā ḳhauf māneñge jab tak sūraj chamke aur chāñd raushnī de.

⁶ Wuh kaṭī huī ghās ke khet par barasne wālī bārish kī tarah utar āe, zamīn ko tar karne wālī bauchhāroñ kī tarah nāzil ho jāe.

⁷ Us ke daur-e-hukūmat meñ rāstbāz phale phūlegā, aur jab tak chāñd nest na ho jāe salāmatī kā ḡhalbā hogā.

⁸ Wuh ek samundar se dūsre samundar tak aur Dariyā-e-Furāt se duniyā kī intahā tak hukūmat kare.

⁹ Registān ke bāshinde us ke sāmne jhuk jāeñ, us ke dushman ḳhāk chāṭeñ.

¹⁰ Tarsīs aur sāhili ilāqōñ ke bādshāh use ḳharāj pahuñchāeñ, Sabā aur Sibā use bāj pesh kareñ.

¹¹ Tamām bādshāh use sijdā kareñ, sab aqwām us kī ḳhidmat kareñ.

¹² Kyōñki jo zarūratmand madad ke lie pukāre use wuh chhutkārā degā, jo musībat meñ hai aur jis kī madad koī nahīñ kartā use wuh rihāi degā.

¹³ Wuh pasthālōñ aur ḡharīboñ par tars khāegā, muhtājōñ kī jān ko bachāegā.

¹⁴ Wuh ewazānā de kar unheñ zulm-o-tashaddud se chhurāegā, kyōñki un kā ḳhūn us kī nazar meñ qīmtī hai.

¹⁵ Bādshāh zindābād! Sabā kā sonā use diyā jāe. Log hameshā us ke lie duā kareñ, din-bhar us ke lie barkat chāheñ.

¹⁶ Mulk meñ anāj kī kasrat ho, pahāroñ kī choṭiyōñ par bhī us kī fasleñ lahlahāeñ. Us kā phal Lubnān ke phal jaisā umdā ho, shahroñ ke bāshinde hariyālī kī tarah phaleñ-phūleñ.

¹⁷ Bādshāh kā nām abad tak qāym rahe, jab tak sūraj chamke us kā nām phale-phūle. Tamām aqwām us se barkat pāēñ, aur wuh use mubāarak kahēñ.

¹⁸ Rab Ḳhudā kī tamjīd ho jo Isrāīl kā Ḳhudā hai. Sirf wuhī mojize kartā hai!

¹⁹ Us ke jalālī nām kī abad tak tamjīd ho, pūrī duniyā us ke jalāl se bhar jāe. Āmīn, phir āmīn.

²⁰ Yahān Dāūd bin Yassī kī duēñ khatm hotī haiñ.

Tisrī Kitāb 73-89

73

Bedīnoñ kī Kāmyābī ke Bāwujūd Tasallī

¹ Āsaf kā zabūr.

Yaqīnan Allāh Isrāīl par mehrbān hai, un par jin ke dil pāk haiñ.

² Lekin maiñ phisalne ko thā, mere qadam laḡhzish khāne ko the.

³ Kyoñki shekhībāzoñ ko dekh kar maiñ bechain ho gayā, is lie ki bedīn itne khushhāl haiñ.

⁴ Marte waqt un ko koī taklīf nahīñ hotī, aur un ke jism moṭe-tāze rahte haiñ.

⁵ Ām logoñ ke masāyl se un kā wāstā nahīñ partā. Jis dard-o-karab meñ dūsre mubtalā rahte haiñ us se wuh āzād hote haiñ.

⁶ Is lie un ke gale meñ takabbur kā hār hai, wuh zulm kā libās pahne phirte haiñ.

⁷ Charbī ke bāis un kī āñkheñ ubhar āī haiñ. Un ke dil belagām wahmoñ kī girift meñ rahte haiñ.

⁸ Wuh mazāq urā kar burī bāteñ karte haiñ, apne ḡhurūr meñ zulm kī dhamkiyāñ dete haiñ.

⁹ Wuh samajhte haiñ ki jo kuchh hamāre muñh se nikaltā hai wuh āsmān se hai, jo bāt hamāri zabān par ā jātī hai wuh pūrī zamīn ke lie ahmiyat rakhtī hai.

¹⁰ Chunāñche awām un kī taraf rujū hote haiñ, kyoñki un ke hāñ kasrat kā pāñī piyā jātā hai.

¹¹ Wuh kahte haiñ, “Allāh ko kyā patā hai? Allāh T’ālā ko ilm hī nahīñ.”

¹² Dekho, yihī hai bedīnoñ kā hāl. Wuh hameshā sukūn se rahte, hameshā apnī daulat meñ izāfā karte haiñ.

¹³ Yaqīnan maiñ ne befāyda apnā dil pāk rakhā aur abas apne hāth ḡhalat kām karne se bāz rakhe.

¹⁴ Kyoñki din-bhar maiñ dard-o-karab meñ mubtalā rahtā hūñ, har subah mujhe sazā dī jātī hai.

¹⁵ Agar maiñ kahtā, “Maiñ bhī un kī tarah bolūngā,” to tere farzandoñ kī nasl se ḡhaddāri kartā.

¹⁶ Maiñ soch-bichār meñ par gayā tāki bāt samjhūñ, lekin sochte sochte thak gayā, aziyat meñ sirf izāfā huā.

¹⁷ Tab maiñ Allāh ke maqdis meñ dākhil ho kar samajh gayā ki un kā anjām kyā hogā.

¹⁸ Yaqīnan tū unheñ phisalnī jagah par rakhegā, unheñ fareb meñ phañsā kar zamīn par paṭaḡh degā.

19 Achānak hī wuh tabāh ho jāēnge, dahshatnāk musībat meñ phāns kar mukammal taur par fanā ho jāēnge.

20 Ai Rab, jis tarah k̄hāb jāg uṭhte waqt ḡhairhaqīqī sābit hotā hai usī tarah tū uṭhte waqt unheñ wahm qarār de kar haqīr jānegā.

21 Jab mere dil meñ talkhī paidā huī aur mere bātin meñ saḡht dard thā
22 to mainī ahmaq thā. Mainī kuchh nahīn samajhtā thā balki tere sāmne maweshī kī mānind thā.

23 To bhī mainī hameshā tere sāth liptā rahūngā, kyonki tū merā dahnā hāth thāme rakhtā hai.

24 Tū apne mashware se merī qiyādat karke ākhir meñ izzat ke sāth merā k̄hairmaqdam karegā.

25 Jab tū mere sāth hai to mujhe āsmān par kyā kamī hogī? Jab tū mere sāth hai to mainī zamīn kī koī bhī chīz nahīn chāhūngā.

26 K̄hāh merā jism aur merā dil jāwāb de jāēn, lekin Allāh hameshā tak mere dil kī chaṭān aur merī mirās hai.

27 Yaqīnan jo tujh se dūr hain wuh halāk ho jāēnge, jo tujh se bewafā hain unheñ tū tabāh kar degā.

28 Lekin mere lie Allāh kī qurbat sab kuchh hai. Mainī ne Rab Qādir-e-mutlaq ko apnī panāhgāh banāyā hai, aur mainī logoñ ko tere tamām kām sunāūngā.

74

Rab ke Ghar kī Behurmatī par Afsos

1 Āsaf kā zabūr. Hikmat kā gīt.

Ai Allāh, tū ne hameñ hameshā ke lie kyon radd kiyā hai? Apnī charāgāh kī bheṛoñ par terā qahr kyon bharaktā rahtā hai?

2 Apnī jamāt ko yād kar jise tū ne qadīm zamāne meñ kharīdā aur ewazānā de kar chhūrayā tākī terī mirās kā qabilā ho. Koh-e-Siyyūn ko yād kar jis par tū sukūnatpazīr rahā hai.

3 Apne qadam in dāymī khandarāt kī taraf barhā. Dushman ne maqdis meñ sab kuchh tabāh kar diyā hai.

4 Tere muḡhālifoñ ne garajte hue terī jalsāgāh meñ apne nishān gār die hain.

5 Unhoñ ne gunjān jangal meñ lakaṛhāroñ kī tarah apne kulhāre chalāe,

6 apne kulhāroñ aur kudāloñ se us kī tamām kandākārī ko ṭukre ṭukre kar diyā hai.

7 Unhoñ ne tere maqdis ko bhasm kar diyā, farsh tak tere nām kī sukūnatgāh kī behurmatī kī hai.

8 Apne dil meñ wuh bole, “Āo, ham un sab ko khāk meñ milāēn!” Unhoñ ne mulk meñ Allāh kī har ibādatgāh nazar-e-ātish kar dī hai.

9 Ab ham par koi ilāhī nishān zāhir nahīn hotā. Na koi nabī hamāre pās rah gayā, na koi aur maujūd hai jo jāntā ho ki aise hālāt kab tak rāheṅge.

10 Ai Allāh, harīf kab tak lān-tān karegā, dushman kab tak tere nām kī takfīr karegā?

11 Tū apnā hāth kyon haṭātā, apnā dahnā hāth dūr kyon rakhtā hai? Use apnī chādar se nikāl kar unheñ tabāh kar de!

12 Allāh qadīm zamāne se merā Bādshāh hai, wuhī duniyā meñ najātbaḡhsh kām anjām detā hai.

13 Tū hī ne apnī qudrat se samundar ko chīr kar pānī meñ azhdahāon ke saron ko toṛ dālā.

14 Tū hī ne Liwiyātān ke saron ko chūr chūr karke use jangli jānwaron ko khilā diyā.

15 Ek jagah tū ne chashme aur nadiyān phūṭne dīn, dūsri jagah kabhī na sūkhne wāle dariyā sūkhne die.

16 Din bhī terā hai, rāt bhī terī hī hai. Chānd aur sūraj tere hī hāth se qāym hue.

17 Tū hī ne zamīn kī hudūd muqarrar kīn, tū hī ne garmiyon aur sardiyon ke mausam banāe.

18 Ai Rab, dushman kī lān-tān yād kar. Kḥayāl kar ki ahmaq qaum tere nām par kufr baktī hai.

19 Apne kabūtar kī jān ko wahshī jānwaron ke hawāle na kar, hameshā tak apne musibatadoñ kī zindagī ko na bhūl.

20 Apne ahd kā lihāz kar, kyonki mulk ke tārīk kone zulm ke maidānon se bhar gae haiñ.

21 Hone na de ki mazlūmon ko sharmindā ho kar pīchhe haṭnā pare balki baḥsh de ki musibatzaḍā aur gharīb tere nām par faḥr kar sakeñ.

22 Ai Allāh, uṭh kar adālat meñ apne muāmale kā difā kar. Yād rahe ki ahmaq dīn-bhar tujhe lān-tān kartā hai.

23 Apne dushmanon ke nāre na bhūl balki apne muḥhālifon kā musalsal baḥtā huā shor-sharābā yād kar.

75

Allāh Maḡhrūron kī Adālat Kartā Hai

1 Āsaf kā zabūr. Mausiqī ke rāhnumā ke lie. Tarz: Tabāh na Kar.
Ai Allāh, terā shukr ho, terā shukr! Terā nām un ke qarīb hai jo tere mojize bayān karte haiñ.

2 Allāh farmātā hai, “Jab merā waqt āegā to mainī insāf se adālat karūnga.

3 Go zamīn apne bāshindoñ samet ḍagmagāne lage, lekin mainī hī ne us ke satūnon ko mazbūt kar diyā hai. (Silāh)

4 Sheḡhībāzon se mainī ne kahā, ‘Ḍīngeñ mat māro,’ aur bedīnon se, ‘Apne āp par faḥr mat karo.’*

5 Na apnī tāqat par sheḡhī māro, † na akaṛ kar kufr bako.’”

6 Kyonki sarfarāzī na mashriq se, na maḡhrib se aur na bayābān se ātī hai

7 balki Allāh se jo munsif hai. Wuhī ek ko past kar detā hai aur dūsre ko sarfarāz.

8 Kyonki Rab ke hāth meñ jhāgdār aur masāledār mai kā pyālā hai jise wuh logon ko pilā detā hai. Yaḡīnan duniyā ke tamām bedīnon ko ise āḡhirī qatre tak pinā hai.

9 Lekin mainī hameshā Allāh ke azīm kām sunāūngā, hameshā Yāqūb ke Kḥudā kī madahsarāi karūnga.

* 75:4 Lafzī tarjumā: Sīng mat uṭhāo. † 75:5 Lafzī matlab: na apnā sīng uṭhāo.

10 Allāh farmātā hai, “Main tamām bedīnoñ kī kamr toṛ dūngā jabki rāstbāz sarfarāz hogā.” †

76

Allāh Munsif Hai

1 Āsaf kā zabūr. Mausīqī ke rāhnumā ke lie. Tārdār sāzoñ ke sāth gānā hai.

Allāh Yahūdāh meñ mashhūr hai, us kā nām Isrāīl meñ azīm hai.

2 Us ne apnī mānd Sālim * meñ aur apnā bhaṭ Koh-e-Siyyūn par banā liyā hai.

3 Wahāñ us ne jalte hue tīroñ ko toṛ dālā aur dhāl, talwār aur jang ke hathiyāroñ ko chūr chūr kar diyā hai. (Silāh)

4 Ai Allāh, tū daraḡshāñ hai, tū shikār ke pahāroñ se āyā huā azīmush-shāñ sūrmā hai.

5 Bahāduroñ ko lūṭ liyā gayā hai, wuh maut kī nīnd so gae haiñ. Faujiyoñ meñ se ek bhī hāth nahīñ uṭhā saktā.

6 Ai Yāqūb ke Ḳhudā, tere dāntne par ghoṛe aur rathbān behis-o-harkat ho gae haiñ.

7 Tū hī mahīb hai. Jab tū jhīrke to kaun tere huzūr qāym rahegā?

8 Tū ne āsmān se faisle kā elān kiyā. Zamīn saham kar chup ho gāi

9 jab Allāh adālat karne ke lie uṭhā, jab wuh tamām musibatzaḡoñ ko najāt देने ke lie āyā. (Silāh)

10 Kyoñki insān kā taish bhī terī tamjīd kā bāis hai. Us ke taish kā āḡhirī natījā terā jalāl hī hai. †

11 Rab apne Ḳhudā ke huzūr mannateñ mān kar unheñ pūrā karo. Jitne bhī us ke irdgīrd haiñ wuh purjalāl Ḳhudā ke huzūr hadiye laeñ.

12 Wuh hukmrānoñ ko shikastā rūh kar detā hai, usī se duniyā ke bādshāh dahshat khāte haiñ.

77

Allāh ke Azīm Kāmoñ se Tasallī Miltī Hai

1 Āsaf kā zabūr. Mausīqī ke rāhnumā ke lie. Yadūtūn ke lie.

Main Allāh se fariyād karke madad ke lie chillātā hūñ, main Allāh ko pukārtā hūñ kī mujh par dhyān de.

2 Apnī musibat mere main ne Rab ko talāsh kiyā. Rāt ke waqt mere hāth bilānāghā us kī taraf uṭhe rahe. Merī jān ne tasallī pāne se inkār kiyā.

3 Main Allāh ko yād kartā hūñ to aheñ bharne lagtā hūñ, main soch-bichār meñ paṛ jātā hūñ to rūh niḡhāl ho jātī hai. (Silāh)

4 Tū merī āñkhoñ ko band hone nahīñ detā. Main itnā bechain hūñ kī bol bhī nahīñ saktā.

5 Main qadīm zamāne par ghaur kartā hūñ, un sāloñ par jo baṛī der hue guzar gae haiñ.

† 75:10 Lafzī tarjumā: bedīnoñ ke tamām sīngoñ ko kāṭ dālūngā jabki rāstbāzoñ kā sīng sarfarāz ho jāegā. * 76:2 Sālim se murād Yarūshalam hai. † 76:10 Lafzī tarjumā: Tū bache hue taish se kamarbastā ho jātā hai.

⁶ Rāt ko mainī apnā gīt yād kartā hūn. Merā dil mahw-e-ḳhyāl rahtā aur merī rūh taftish kartī rahtī hai.

⁷ “Kyā Rab hameshā ke lie radd karegā, kyā āindā hameñ kabhī pasand nahīn karegā?”

⁸ Kyā us kī shafqat hameshā ke lie jāti rahī hai? Kyā us ke wāde ab se jāwāb de gae haiñ?

⁹ Kyā Allāh mehrbānī karnā bhūl gayā hai? Kyā us ne ḡhusse meñ apnā rahm bāz rakhā hai?” (Silāh)

¹⁰ Mainī bolā, “Is se mujhe dukh hai ki Allāh T’ālā kā dahnā hāth badal gayā hai.”

¹¹ Mainī Rab ke kām yād karūnga, hān qadīm zamāne ke tere mojize yād karūnga.

¹² Jo kuchh tū ne kiyā us ke har pahlū par ḡhaur-o-ḳhauz karūnga, tere azīm kāmōñ meñ mahw-e-ḳhyāl rahūngā.

¹³ Ai Allāh, terī rāh quddūs hai. Kaun-sā mābūd hamāre Ḳhudā jaisā azīm hai?

¹⁴ Tū hī mojize karne wālā Ḳhudā hai. Aq̄wām ke darmiyān tū ne apnī qudrat kā izhār kiyā hai.

¹⁵ Barī quwwat se tū ne ewazānā de kar apnī qaum, Yāqūb aur Yūsuf kī aulād ko rihā kar diyā hai. (Silāh)

¹⁶ Ai Allāh, pānī ne tujhe dekhā, pānī ne tujhe dekhā to tarāpne lagā, gahrāiyōñ tak larazne lagā.

¹⁷ Müslādhār bārish barsī, bādāl garaj uṭhe aur tere tīr idhar-udhar chalne lage.

¹⁸ Āndhī meñ terī āwāz karaktī rahī, duniyā bijliyōñ se raushan huī, zamīn kāñptī kāñptī uchhal paṛī.

¹⁹ Terī rāh samundar meñ se, terā rāstā gahre pānī meñ se guzarā, to bhī tere naqsh-e-qadam kisī ko nazar na āe.

²⁰ Mūsā aur Hārūn ke hāth se tū ne rewaṛ kī tarah apnī qaum kī rāhnumāi kī.

78

Isrāil kī Tārīḳh meñ Ilāhī Sazā aur Rahm

¹ Āsaf kā zabūr. Hikmat kā gīt.

Ai merī qaum, merī hidāyat par dhyān de, mere muñh kī bātoñ par kān lagā.

² Mainī tamsilōñ meñ bāt karūnga, qadīm zamāne ke muamme bayān karūnga.

³ Jo kuchh ham ne sun liyā aur hameñ mālūm huā hai, jo kuchh hamāre bāpdādā ne hameñ sunāyā hai

⁴ use ham un kī aulād se nahīn chhupāeñge. Ham āne wālī pusht ko Rab ke qābil-e-tārīf kām batāeñge, us kī qudrat aur mojizāt bayān kareñge.

⁵ Kyoñki us ne Yāqūb kī aulād ko shariyat dī, Isrāil meñ ahkām qāym kie. Us ne farmāyā ki hamāre bāpdādā yih ahkām apnī aulād ko sikhāeñ

⁶ tāki āne wālī pusht bhī unheñ apnāe, wuh bachche ko abhī paidā nahīñ hue the. Phir unheñ bhī apne bachchoñ ko sunānā thā.

⁷ Kyoñki Allāh kī marzī hai ki is tarah har pusht Allāh par etamād rakh kar us ke azīm kām na bhūle balki us ke ahkām par amal kare.

8 Wuh nahīn chāhtā ki wuh apne bāpdādā kī mānind hoñ jo ziddī aur sarkash nasl the, aisī nasl jis kā dil sābitqadam nahīn thā aur jis kī rūh wafādārī se Allāh se liptī na rahī.

9 Chunānche Ifrāīm ke mard go kamānoñ se lais the jang ke waqt farār hue.

10 Wuh Allāh ke ahd ke wafādār na rahe, us kī sharīat par amal karne ke lie taiyār nahīn the.

11 Jo kuchh us ne kiyā thā, jo mojize us ne unheñ dikhāe the, Ifrāīmī wuh sab kuchh bhūl gae.

12 Mulq-e-Misr ke ilāqe Zuan meñ us ne un ke bāpdādā ke deḡhte deḡhte mojize kie the.

13 Samundar ko chīr kar us ne unheñ us meñ se guzarne diyā, aur donoñ taraf pānī mazbūt dīwār kī tarah kharā rahā.

14 Din ko us ne bādāl ke zariye aur rāt-bhar chamakdār āg se un kī qiyādat kī.

15 Registān meñ us ne pattharon ko chāk karke unheñ samundar kī-sī kasrat kā pānī pilāyā.

16 Us ne hone diyā ki chaṭān se nadiyāñ phūṭ nikleñ aur pānī dariyāoñ kī tarah bahne lage.

17 Lekin wuh us kā gunāh karne se bāz na āe balki registān meñ Allāh T'ālā se sarkash rahe.

18 Jān-būjh kar unhoñ ne Allāh ko āzmā kar wuh ḡhurāk māngī jis kā lālach karte the.

19 Allāh ke ḡhilāf kufr bak kar wuh bole, “Kyā Allāh registān meñ hamāre lie mez bichhā saktā hai?”

20 Beshak jab us ne chaṭān ko mārā to pānī phūṭ niklā aur nadiyāñ bahne lagīñ. Lekin kyā wuh roṭī bhī de saktā hai, apnī qaum ko gosht bhī muhaiyā kar saktā hai? Yih to nāmumkin hai.”

21 Yih sun kar Rab taish meñ ā gayā. Yāqūb ke ḡhilāf āg bharak uṭhī, aur us kā ḡhazab Isrāīl par nāzil huā.

22 Kyoñ ? Is lie ki unheñ Allāh par yaqīn nahīn thā, wuh us kī najāt par bharosā nahīn rakhte the.

23 Is ke bāwujūd Allāh ne un ke ūpar bādaloñ ko hukm de kar āsmān ke darwāze khōl die.

24 Us ne khāne ke lie un par man barsāyā, unheñ āsmān se roṭī khilāī.

25 Har ek ne farishton kī yih roṭī khāī balki Allāh ne itnā khānā bhejā ki un ke peṭ bhar gae.

26 Phir us ne āsmān par mashriqī hawā chalāī aur apnī qudrat se junūbī hawā pahuñchāī.

27 Us ne gard kī tarah un par gosht barsāyā, samundar kī ret jaise beshumār parinde un par girne die.

28 ḡhaimāgāh ke bich meñ hī wuh gir paṛe, un ke gharoñ ke irdgird hī zamīn par ā gire.

29 Tab wuh khā khā kar ḡhūb ser ho gae. Kyoñki jis kā lālach wuh karte the wuh Allāh ne unheñ muhaiyā kiyā thā.

30 Lekin un kā lālach abhī pūrā nahīn huā thā aur gosht abhī un ke muñh meñ thā

31 ki Allāh kā ḡhazab un par nāzil huā. Qaum ke khāte-pīte log halāk hue, Isrāīl ke jawān ḡhāk meñ mīl gae.

32 In tamām bāton ke bāwujūd wuh apne gunāhoñ meñ izāfā karte gae aur us ke mojizāt par imān na lāe.

33 Is lie us ne un ke din nākāmī meñ guzarne die, aur un ke sāl dahshat kī hālat meñ ikhtitāmpazīr hue.

34 Jab kabhī Allāh ne un meñ qatl-o-ghārat hone dī to wuh use dhūndne lage, wuh muṛ kar Allāh ko talāsh karne lage.

35 Tab unheñ yād āyā ki Allāh hamārī chaṭān, Allāh T'ālā hamārā chhurāne wālā hai.

36 Lekin wuh muñh se use dhokā dete, zabān se use jhūṭ pesh karte the.

37 Na un ke dil sābitqadmī se us ke sāth lipṭe rahe, na wuh us ke ahd ke wafādār rahe.

38 To bhī Allāh rahm dil rahā. Us ne unheñ tabāh na kiyā balki un kā qusūr muāf kartā rahā. Bār bār wuh apne ghazab se bāz āyā, bār bār apnā pūrā qahr un par utārne se gurez kiyā.

39 Kyonki use yād rahā ki wuh fānī insān haiñ, hawā kā ek jhoñkā jo guzar kar kabhī wāpas nahīñ ātā.

40 Registān meñ wuh kitnī dafā us se sarkash hue, kitnī martabā use dukh pahuñchāyā.

41 Bār bār unhoñ ne Allāh ko āzmāyā, bār bār Isrāīl ke Quddūs ko ranjīdā kiyā.

42 Unheñ us kī qudrat yād na rahī, wuh din jab us ne fidyā de kar unheñ dushman se chhurāyā,

43 wuh din jab us ne Misr meñ apne ilāhī nishān dikhāe, Zuan ke ilāqe meñ apne mojize kie.

44 Us ne un kī nahron kā pānī khūn meñ badal diyā, aur wuh apnī nadiyon kā pānī pī na sake.

45 Us ne un ke darmiyān juoñ ke ghol bheje jo unheñ khā gaīñ, meñḍak jo un par tabāhī lāe.

46 Un kī paidāwār us ne jawān ṭiḍḍiyon ke hawāle kī, un kī mehnat kā phal bāliḡh ṭiḍḍiyon ke sapurd kiyā.

47 Un kī angūr kī beleñ us ne oloñ se, un ke anjīr-tūt ke daraḡht sailāb se tabāh kar die.

48 Un ke maweshī us ne oloñ ke hawāle kie, un ke rewaṛ bijlī ke sapurd kie.

49 Us ne un par apnā sholāzan ghazab nāzil kiyā. Qahr, khafagī aur musībat yāñ tabāhī lāne wāle farishton kā pūrā dastā un par hamlā-āwar huā.

50 Us ne apne ghazab ke lie rāstā taiyār karke unheñ maut se na bachāyā balki mohlak wabā kī zad meñ āne diyā.

51 Misr meñ us ne tamām pahlauṭhoñ ko mār ḍālā aur Hām ke khaimoñ meñ mardānagī kā pahlā phal tamām kar diyā.

52 Phir wuh apnī qaum ko bheṛ-bakriyon kī tarah Misr se bāhar lā kar registān meñ rewaṛ kī tarah lie phirā.

53 Wuh hifāzat se un kī qiyādat kartā rahā. Unheñ koī ḍar nahīñ thā jabki un ke dushman samundār meñ ḍub gae.

54 Yon Allāh ne unheñ muḡaddas mulk tak pahuñchāyā, us pahār tak jise us ke dahne hāth ne hāsīl kiyā thā.

55 Un ke āge āge wuh dīgar qaumeñ nikāltā gayā. Un kī zamīn us ne taq̄sīm karke Isrāīliyoñ ko mirās meñ dī, aur un ke q̄haimoñ meñ us ne Isrāīlī q̄abile basāe.

56 Is ke bāwujūd wuh Allāh T'ālā ko āzmāne se bāz na āe balki us se sarkash hue aur us ke ahkām ke tābe na rahe.

57 Apne bāpdādā kī tarah wuh q̄haddār ban kar bewafā hue. Wuh q̄hīlī kamān kī tarah nākām ho gae.

58 Unhoñ ne ūñchī jaghoñ kī q̄halat qurbāngāhoñ se Allāh ko q̄hussā dilāyā aur apne butoñ se use ranjīdā kiyā.

59 Jab Allāh ko q̄habar milī to wuh q̄gazabnāk huā aur Isrāīl ko mukammal taur par mustarad kar diyā.

60 Us ne Sailā meñ apnī sukūnatgāh chhoṛ dī, wuh q̄haimā jis meñ wuh insān ke darmiyān sukūnat kartā thā.

61 Ahd kā sandūq us kī qudrat aur jalāl kā nishān thā, lekin us ne use dushman ke hawāle karke jilāwatanī meñ jāne diyā.

62 Apnī qaum ko us ne talwār kī zad meñ āne diyā, kyonki wuh apnī maurūsī milkiyat se nihāyat nārāz thā.

63 Qaum ke jawān nazar-e-ātish hue, aur us kī kuñwāriyoñ ke lie shādī ke gīt gāe na gae.

64 Us ke imām talwār se qatl hue, aur us kī bewāoñ ne mātām na kiyā.

65 Tab Rab jāg ūthā, us ādmī kī tarah jis kī nīnd uchāt ho gaī ho, us sūrme kī mānind jis se nashe kā asar utar gayā ho.

66 Us ne apne dushmanoñ ko mār mār kar bhagā diyā aur unheñ hameshā ke lie sharmīndā kar diyā.

67 Us waqt us ne Yūsuf kā q̄haimā radd kiyā aur Ifrāīm ke q̄abile ko na chunā

68 balki Yahūdāh ke q̄abile aur Koh-e-Siyyūn ko chun liyā jo use pyārā thā.

69 Us ne apnā maq̄dis bulandiyōñ kī mānind banāyā, zamīn kī mānind jise us ne hameshā ke lie q̄aym kiyā hai.

70 Us ne apne q̄hādīm Dāūd ko chun kar bheṛ-bakriyoñ ke bāroñ se bulāyā.

71 Hāñ, us ne use bheṛoñ * kī dekh-bhāl se bulāyā tāki wuh us kī qaum Yāqūb, us kī mirās Isrāīl kī gallābānī kare.

72 Dāūd ne q̄hulūdīlī se un kī gallābānī kī, baṛī mahārat se us ne un kī rāhnumāī kī.

79

Jang kī Musibat meñ Qaum kī Duā

¹ Āsaf kā zabūr.

Āi Allāh, ajnabī qaumeñ terī maurūsī zamīn meñ ghūs āi haiñ. Unhoñ ne terī muqaddas sukūnatgāh kī behurmatī karke Yarūshalam ko malbe kā q̄her banā diyā hai.

² Unhoñ ne tere q̄hādīmoñ kī lāsheñ parindoñ ko aur tere imāndāroñ kā gosht janglī jānwaroñ ko khilā diyā hai.

³ Yarūshalam ke chāroñ taraf unhoñ ne q̄hūn kī nadiyāñ bahāīñ, aur koī bāqī na rahā jo murdoñ ko dafnātā.

* 78:71 Ibrānī matan se murād wuh bheṛ hai jo abhī apne bachchoñ ko dūdh pilātī hai.

⁴ Hamāre paṛosiyōñ ne hameñ mazāq kā nishānā banā liyā hai, irdgird kī qaumeñ hamārī hañsī urātī aur lān-tān kartī haiñ.

⁵ Ai Rab, kab tak? Kyā tū hameshā tak ḡhuse hogā? Terī ḡhairat kab tak āg kī tarah bhaṛaktī rahegī?

⁶ Apnā ḡhazab un aqwām par nāzil kar jo tujhe taslīm nahīñ kartīñ, un saltanaton par jo tere nām ko nahīñ pukartīñ.

⁷ Kyoñki unhoñ ne Yāqūb ko haṛap karke us kī rihāishgāh tabāh kar dī hai.

⁸ Hameñ un gunāhoñ ke qusūrwār na ṭahrā jo hamāre bāpdādā se sarzad hue. Ham par rahm meñ jaldi kar, kyoñki ham bahut pasthāl ho gae haiñ.

⁹ Ai hamārī najāt ke Ḳhudā, hamārī madad kar tāki tere nām ko jalāl mile. Hameñ bachā, apne nām kī khātir hamāre gunāhoñ ko muāf kar.

¹⁰ Dīgar aqwām kyoñ kaheñ, “Un kā Ḳhudā kahāñ hai?” Hamāre dekhte dekhte unheñ dikhā ki tū apne khādimoñ ke khūn kā badlā letā hai.

¹¹ Qaidiyōñ kī āheñ tujh tak pahuñchīñ, jo marne ko haiñ unheñ apnī azīm qudrat se mahfūz rakh.

¹² Ai Rab, jo lān-tān hamāre paṛosiyōñ ne tujh par barsāi hai use sāt gunā un ke saron par wāpas lā.

¹³ Tab ham jo terī qaum aur terī charāgāh kī bhereñ haiñ abad tak terī satāish kareñge, pusht-dar-pusht terī hamd-o-sanā kareñge.

80

Angūr kī Bel kī Bahālī ke lie Duā

¹ Āsaf kā zabūr. Mausiqī ke rāhnumā ke lie. Tarz: Ahd ke Sosan.

Ai Isrāil ke gallābān, ham par dhyān de! Tū jo Yūsuf kī rewaṛ kī tarah rāhnumāi kartā hai, ham par tawajjuh kar! Tū jo karūbī farishtoñ ke darmiyān taḡhtnashīñ hai, apnā nūr chamkā!

² Ifrāīm, Binyamīn aur Manassi ke sāmne apnī qudrat ko harkat meñ lā. Hameñ bachāne ā!

³ Ai Allāh, hameñ bahāl kar. Apne chehre kā nūr chamkā to ham najāt pāeñge.

⁴ Ai Rab, lashkaroñ ke Ḳhudā, terā ḡhazab kab tak bhaṛaktā rahegā, hālāñki terī qaum tujh se iltijā kar rahī hai?

⁵ Tū ne unheñ āñsuoñ kī roṭī khilāi aur āñsuoñ kā pyālā khūb pilāyā.

⁶ Tū ne hameñ paṛosiyōñ ke jhagaṛoñ kā nishānā banāyā. Hamāre dushman hamārā mazāq urāte haiñ.

⁷ Ai lashkaroñ ke Ḳhudā, hameñ bahāl kar. Apne chehre kā nūr chamkā to ham najāt pāeñge.

⁸ Angūr kī jo bel Misr meñ ug rahī thī use tū ukhār kar Mulk-e-Kanān lāyā. Tū ne wahāñ kī aqwām ko bhagā kar yih bel un kī jagah lagāi.

⁹ Tū ne us ke lie zamīn taiyār kī to wuh jaṛ pakaṛ kar pūre mulk meñ phail gāi.

¹⁰ Us kā sāyā pahāroñ par chhā gayā, aur us kī shākhōñ ne deodār ke azīm darakhtoñ ko ḡhāñk liyā.

¹¹ Us kī ṭahniyān maḡhrib meñ samundar tak phail gain, us kī ḍāliyān mashriq meñ Dariyā-e-Furāt tak pahuñch gain.

¹² Tū ne us kī chārdīwārī kyoñ girā dī? Ab har guzarne wālā us ke angūr tor letā hai.

¹³ Jangal ke suar use khā khā kar tabāh karte, khule maidān ke jānwar wahān charte haiñ.

¹⁴ Ai lashkaron ke Ḳhudā, hamārī taraf dubārā rujū farmā! Āsmān se nazar ḍāl kar hālāt par dhyān de. Is bel kī dekh-bhāl kar.

¹⁵ Use mahfūz rakh jise tere dahne hāth ne zamīn meñ lagāyā, us beṭe ko jise tū ne apne lie pālā hai.

¹⁶ Is waqt wuh kaṭ kar nazar-e-ātiś huā hai. Tere chehre kī ḍant-ḍapaṭ se log halāk ho jāte haiñ.

¹⁷ Terā hāth apne dahne hāth ke bande ko panāh de, us ādamzād ko jise tū ne apne lie pālā thā.

¹⁸ Tab ham tujh se dūr nahīn ho jāenge. Baḡhsh de ki hamārī jān meñ jān āe to ham terā nām pukāreñge.

¹⁹ Ai Rab, lashkaron ke Ḳhudā, hameñ bahāl kar. Apne chehre kā nūr chamkā to ham najāt pāenge.

81

Haqīqī Ibādat Kyā Hai?

¹ Āsaf kā zabūr. Mausīqī ke rāhnumā ke lie. Tarz: Gittit.

Allāh hamārī quwwat hai. Us kī ḡhushī meñ shādiyānā bajāo, Yāqūb ke Ḳhudā kī tāzīm meñ ḡhushī ke nāre lagāo.

² Gīt gānā shurū karo. Daf bajāo, sarod aur sitār kī surilī āwāz nikālo.

³ Nae chāñd ke dīn narsingā phūñko, pūre chāñd ke jis dīn hamārī id hotī hai use phūñko.

⁴ Kyoñki yih Isrāil kā farz hai, yih Yāqūb ke Ḳhudā kā farmān hai.

⁵ Jab Yūsuf Misr ke ḡhilāf niklā to Allāh ne ḡhud yih muqarrar kiyā.

Maiñ ne ek zabān sunī, jo maiñ ab tak nahīn jāntā thā,

⁶ “Maiñ ne us ke kandhe par se bojh utārā aur us ke hāth bhārī ṭokrī uṭhāne se āzād kie.

⁷ Musibat meñ tū ne āwāz dī to maiñ ne tujhe bachāyā. Garajte bādāl meñ se maiñ ne tujhe jawāb diyā aur tujhe Maribā ke pāñi par āzmāyā. (Silāh)

⁸ Ai merī qaum, sun, to maiñ tujhe āgāh karūngā. Ai Isrāil, kāsh tū merī sune!

⁹ Tere darmiyān koī aur Ḳhudā na ho, kisī ajnabī mābūd ko sijdā na kar.

¹⁰ Maiñ hī Rab terā Ḳhudā hūñ jo tujhe Mulq-e-Misr se nikāl lāyā. Apnā muñh ḡhūb khol to maiñ use bhar dūngā.

¹¹ Lekin merī qaum ne merī na sunī, Isrāil merī bāt mānane ke lie taiyār na thā.

¹² Chunāñche maiñ ne unheñ un ke dilon kī zid ke hawāle kar diyā, aur wuh apne zātī mashwaron ke mutābiq zindagī guzarne lage.

¹³ Kāsh merī qaum sune, Isrāil merī rāhoñ par chale!

¹⁴ Tab main jaldī se us ke dushmanoñ ko zer kartā, apnā hāth us ke mukhālifoñ ke k̄hilāf uṭhātā.

¹⁵ Tab Rab se nafrat karne wāle dabak kar us kī k̄hushāmad karte, un kī shikast abadī hotī.

¹⁶ Lekin Isrāil ko main behtarīn gandum khilātā, main chaṭān meñ se shahd nikāl kar use ser kartā.”

82

Sab se Ālā Munsif

¹ Āsaf kā zabūr.

Allāh ilāhī majlis meñ kharā hai, mābūdoñ ke darmiyān wuh adālat kartā hai,

² “Tum kab tak adālat meñ ḡhalat faisle karke bedīnoñ kī jānibdarī karoge? (Silāh)

³ Psthāloñ aur yatīmoñ kā insāf karo, musibatzadoñ aur zarūratmandoñ ke huqūq qāym rakho.

⁴ Psthāloñ aur ḡhariboñ ko bachā kar bedīnoñ ke hāth se chhuṛāo.”

⁵ Lekin wuh kuchh nahīn jānte, unheñ samajh hī nahīn ātī. Wuh tārīkī meñ ṭaṭol ṭaṭol kar ghūmte-phirte haiñ jabki zamīn kī tamām buniyādeñ jhūmne lagī haiñ.

⁶ Beshak main ne kahā, “Tum K̄hudā ho, sab Allāh T’ālā ke farzand ho.

⁷ Lekin tum fānī insān kī tarah mar jāoge, tum dīgar hukmrānoñ kī tarah gir jāoge.”

⁸ Ai Allāh, uṭh kar zamīn kī adālat kar! Kyoñki tamām aqwām terī hī maurūsī milkiyat haiñ.

83

Qaum ke Dushmanoñ ke k̄hilāf Duā

¹ Gīt. Āsaf kā zabūr.

Ai Allāh, k̄hāmosh na rah! Ai Allāh, chup na rah!

² Dekh, tere dushman shor machā rahe haiñ, tujh se nafrat karne wāle apnā sar tere k̄hilāf uṭhā rahe haiñ.

³ Terī qaum ke k̄hilāf wuh chālāk mansūbe bāndh rahe haiñ, jo terī āṛ meñ chhup gae haiñ un ke k̄hilāf sāsishēñ kar rahe haiñ.

⁴ Wuh kahte haiñ, “Āo, ham unheñ miṭā deñ tāki qaum nest ho jāe aur Isrāil kā nām-o-nishān bāqī na rahe.”

⁵ Kyoñki wuh āpas meñ salāh-mashwarā karne ke bād dilī taur par muttahid ho gae haiñ, unhoñ ne tere hī k̄hilāf ahd bāndhā hai.

⁶ Un meñ Adom ke k̄haime, Ismāilī, Moāb, Hājirī,

⁷ Jabāl, Ammon, Amāliq, Filistiyā aur Sūr ke bāshinde shāmīl ho gae haiñ.

⁸ Asūr bhī un meñ sharīk ho kar Lūt kī aulād ko sahārā de rahā hai. (Silāh)

⁹ Un ke sāth wuhī sulūk kar jo tū ne Midiyāniyoñ se yānī Qaison Nadī par Sīsarā aur Yābīn se kiyā.

¹⁰ Kyoñki wuh Ain-dor ke pās halāk ho kar khet meñ gobar ban gae.

¹¹ Un ke shurafā ke sāth wuhī bartāw kar jo tū ne Oreb aur Zaeb se kiyā. Un ke tamām sardār Zibah aur Zalmunnā kī mānind ban jāeñ,

12 jinhoñ ne kahā, “Āo, ham Allāh kī charāgāhoñ par qabzā karen.”

13 Ai mere Ḳhudā, unheñ luṛhakkbūṭī aur hawā meñ urṭe hue bhūse kī mānind banā de.

14 Jis tarah āg pūre jangal meñ phail jāṭī aur ek hī sholā pahāroñ ko jhulsā detā hai,

15 usī tarah apnī āndhī se un kā tāqqub kar, apne tūfān se un ko dahshatzadā kar de.

16 Ai Rab, un kā muñh kālā kar tāki wuh terā nām talāsh karen.

17 Wuh hameshā tak sharmindā aur hawāsbākhtā raheñ, wuh sharmsār ho kar halāk ho jāeñ.

18 Tab hī wuh jān leñge ki tū hī jis kā nām Rab hai Allāh T'ālā yānī pūrī duniyā kā mālik hai.

84

Rab ke Ghar par Ḳhushī

1 Qorah ḳhāndān kā zabūr. Mausīqī ke rāhnumā ke lie. Tarz: Gittit.

Ai Rabbul-afwāj, terī sukūnatgāh kitnī pyārī hai!

2 Merī jān Rab kī bārgāhoñ ke lie taṛaptī huī niḍhāl hai. Merā dil balki pūrā jism zindā Ḳhudā ko zor se pukār rahā hai.

3 Ai Rabbul-afwāj, ai mere Bādshāh aur Ḳhudā, terī qurbāngāhoñ ke pās parinde ko bhī ghar mil gayā, abābil ko bhī apne bachchoñ ko pālne kā ghoñslā mil gayā hai.

4 Mubāarak haiñ wuh jo tere ghar meñ baste haiñ, wuh hameshā hī terī satāish karenge. (Silāh)

5 Mubāarak haiñ wuh jo tujh meñ apnī tāqat pāte, jo dil se terī rāhoñ meñ chalte haiñ.

6 Wuh Bukā kī ḳhushk wādī * meñ se guzarte hue use shādāb jagah banā lete haiñ, aur bārisheñ use barkatoñ se ḍhānp detī haiñ.

7 Wuh qadam baqadam taqwiyyat pāte hue āge baṛhte, sab Koh-e-Siyyūn par Allāh ke sāmnē hāzir ho jāte haiñ.

8 Ai Rab, ai lashkaroñ ke Ḳhudā, merī duā sun! Ai Yāqūb ke Ḳhudā, dhyān de! (Silāh)

9 Ai Allāh, hamārī ḍhāl par karm kī nigāh ḍāl. Apne masah kie hue ḳhādīm ke chehre par nazar kar.

10 Terī bārgāhoñ meñ ek din kisī aur jagah par hazār dinoñ se behtar hai. Mujhe apne Ḳhudā ke ghar ke darwāze par hāzir rahnā bedīnoñ ke gharoñ meñ basne se kahīñ zyādā pasand hai.

11 Kyoñki Rab Ḳhudā āftāb aur ḍhāl hai, wuhī hameñ fazl aur izzat se nawāztā hai. Jo diyānatdārī se chaleñ unheñ wuh kisī bhī achchhī chīz se mahrum nahīñ rakhtā.

12 Ai Rabbul-afwāj, mubāarak hai wuh jo tujh par bharosā rakhtā hai!

85

Nae Sire se Barkat Pāne ke lie Duā

1 Qorah kī aulād kā zabūr. Mausīqī ke rāhnumā ke lie.

Ai Rab, pahle tū ne apne mulk ko pasand kiyā, pahle Yāqūb ko bahāl kiyā.

* 84:6 Yā Rone Wāli yānī Ānsuoñ kī Wādī.

² Pahle tū ne apnī qaum kā qusūr muāf kiya, us kā tamām gunāh ḡhānp diyā. (Silāh)

³ Jo ḡhazab ham par nāzil ho rahā thā us kā silsilā tū ne rok diyā, jo qahr hamāre ḡhilāf bhaḡak rahā thā use chhoḡ diyā.

⁴ Ai hamārī najāt ke Ḳhudā, hameñ dubārā bahāl kar. Ham se nārāz hone se bāz ā.

⁵ Kyā tū hameshā tak ham se ḡhusse rahegā? Kyā tū apnā qahr pusht-dar-pusht qāym rakhegā?

⁶ Kyā tū dubārā hamārī jān ko tāzādā nahīn karegā tāki terī qaum tujh se ḡhush ho jāe?

⁷ Ai Rab, apnī shafqat ham par zāhir kar, apnī najāt hameñ atā farmā.

⁸ Maiñ wuh kuchh sunūngā jo Ḳhudā Rab farmāegā. Kyoñki wuh apnī qaum aur apne imāndāron se salāmatī kā wādā karegā, albattā lāzim hai kī wuh dubārā hamāqat meñ ulajh na jāeñ.

⁹ Yaqīnan us kī najāt un ke qarīb hai jo us kā ḡhauf mānte haiñ tāki jalāl hamāre mulk meñ sukūnat kare.

¹⁰ Shafqat aur wafādārī ek dūsre ke gale lag gae haiñ, rāstī aur salāmatī ne ek dūsre ko bosā diyā hai.

¹¹ Sachchāi zamīn se phūṡ niklegī aur rāstī āsmān se zamīn par nazar ḡālegī.

¹² Allāh zarūr wuh kuchh degā jo achchhā hai, hamārī zamīn zarūr apnī fasleñ paidā karegī.

¹³ Rāstī us ke āge āge chal kar us ke qadmoñ ke lie rāstā taiyār karegī.

86

Musibat meñ Duā

¹ Dāūd kī duā.

Ai Rab, apnā kān jhukā kar merī sun, kyoñki maiñ musibatzaḡā aur muhtāj hūñ.

² Merī jān ko mahfūz rakh, kyoñki maiñ imāndār hūñ. Apne ḡhādim ko bachā jo tujh par bharosā rakhtā hai. Tū hī merā Ḳhudā hai!

³ Ai Rab, mujh par mehrbānī kar, kyoñki din-bhar maiñ tujhe pukārtā hūñ.

⁴ Apne ḡhādim kī jān ko ḡhush kar, kyoñki maiñ terā ārzūmand hūñ.

⁵ Kyoñki tū ai Rab bhalā hai, tū muāf karne ke lie taiyār hai. Jo bhī tujhe pukārtē haiñ un par tū baḡī shafqat kartā hai.

⁶ Ai Rab, merī duā sun, merī iltijāoñ par tawajjuh kar.

⁷ Musibat ke din maiñ tujhe pukārtā hūñ, kyoñki tū merī suntā hai.

⁸ Ai Rab, mābūdoñ meñ se koī terī mānind nahīn hai. Jo kuchh tū kartā hai koī aur nahīn kar saktā.

⁹ Ai Rab, jitnī bhī qaumeñ tū ne banāīn wuh ā kar tere huzūr sijdā kareñgī aur tere nām ko jalāl deñgī.

¹⁰ Kyoñki tū hī azīm hai aur mojjize kartā hai. Tū hī Ḳhudā hai.

¹¹ Ai Rab, mujhe apnī rāh sikhā tāki terī wafādārī meñ chalūñ. Baḡhsh de ki maiñ pūre dil se terā ḡhauf mānūñ.

¹² Ai Rab mere Ḳhudā, main pūre dil se terā shukr karūnga, hameshā tak tere nām kī tāzīm karūnga.

¹³ Kyoṅki terī mujh par shafqat azīm hai, tū ne merī jān ko Pātāl kī gahrāiyōn se chhuraīyā hai.

¹⁴ Ai Allāh, maḡhrūr mere ḵhilāf uṭh khare hue haiṅ, zālīmōn kā jattā merī jān lene ke darpai hai. Yih log terā lihāz nahīn karte.

¹⁵ Lekin tū, ai Rab, rahīm aur mehrbān Ḳhudā hai. Tū tahammul, shafqat aur wafā se bharpūr hai.

¹⁶ Merī taraf rujū farmā, mujh par mehrbānī kar! Apne ḵhādīm ko apnī quwwat atā kar, apnī ḵhādīmā ke beṭe ko bachā.

¹⁷ Mujhe apnī mehrbānī kā koi nishān dikhā. Mujh se nafrat karne wāle yih dekh kar sharmindā ho jāēn ki tū Rab ne merī madad karke mujhe tasallī dī hai.

87

Siyyūn Aqwām kī Mān Hai

¹ Qorah kī aulād kā zabūr. Gīt.

Us kī buniyād muqaddas pahāron par rakhī gaī hai.

² Rab Siyyūn ke darwāzōn ko Yāqūb kī dīgar ābādiyōn se kahīn zyādā pyār kartā hai.

³ Ai Allāh ke shahr, tere bāre meṅ shāndār bāteṅ sunāī jāti haiṅ. (Silāh)

⁴ Rab farmātā hai, “Main Mīsr aur Bābal ko un logoṅ meṅ shumār karūnga jo mujhe jānte haiṅ.” Filistiyā, Sūr aur Ethiopiya ke bāre meṅ bhī kahā jāegā, “In kī paidāish yihīn huī hai.”

⁵ Lekin Siyyūn ke bāre meṅ kahā jāegā, “Har ek bāshindā us meṅ paidā huā hai. Allāh T'ālā ḵhud use qāym rakhegā.”

⁶ Jab Rab aqwām ko kitāb meṅ darj karegā to wuh sāth sāth yih bhī likhegā, “Yih Siyyūn meṅ paidā huī haiṅ.” (Silāh)

⁷ Aur log nāchte hue gāēnge, “Mere tamām chashme tujh meṅ haiṅ.”

88

Tark Kie Gae Shaḵhs ke lie Duā

¹ Qorah kī aulād kā zabūr. Mausiqī ke rāhnumā ke lie. Tarz: Mahalat Lannot. Haimān Izrāhī kā hikmat kā gīt.

Ai Rab, ai merī najāt ke Ḳhudā, dīn rāt main tere huzūr chīkhtā-chillātā huṅ.

² Merī duā tere huzūr pahuṅche, apnā kān merī chīkḥōn kī taraf jhukā.

³ Kyoṅki merī jān dukh se bhārī hai, aur merī ṭāngeṅ qabr meṅ laṭkī huī haiṅ.

⁴ Mujhe un meṅ shumār kiya jātā hai jo Pātāl meṅ utar rahe haiṅ. Main us mard kī mānind huṅ jis kī tamām tāqat jāti rahī hai.

⁵ Mujhe murdoṅ meṅ tanhā chhoṛā gayā hai, qabr meṅ un maqtūloṅ kī tarah jin kā tū ab ḵhayāl nahīn rakhtā aur jo tere hāth ke sahāre se munqate ho gae haiṅ.

⁶ Tū ne mujhe sab se gahre gaṛhe meṅ, tārikhtarīn gahrāiyōn meṅ ḍāl diya hai.

⁷ Tere ḡhazab kā purā bojh mujh par ā parā hai, tū ne mujhe apnī tamām maujoñ ke niche dabā diyā hai. (Silāh)

⁸ Tū ne mere qarībī dostoñ ko mujh se dūr kar diyā hai, aur ab wuh mujh se ghin khāte haiñ. Maiñ phānsā huā hūñ aur nikal nahīñ saktā.

⁹ Merī ānkheñ ḡham ke māre pazhmurdā ho gaī haiñ. Ai Rab, din-bhar maiñ tujhe pukārtā, apne hāth terī taraf uṭhāe rakhtā hūñ.

¹⁰ Kyā tū murdoñ ke lie mojize karegā? Kyā Pātāl ke bāshinde uṭh kar terī tamjīd kareñge? (Silāh)

¹¹ Kyā log qabr meñ terī shafqat yā Pātāl meñ terī wafā bayān kareñge?

¹² Kyā tārikī meñ tere mojize yā Mulq-e-farāmosh meñ terī rāstī mālūm ho jāegī?

¹³ Lekin ai Rab, maiñ madad ke lie tujhe pukārtā hūñ, merī duā subah-sawere tere sāmne ā jāti hai.

¹⁴ Ai Rab, tū merī jān ko kyoñ radd kartā, apne chehre ko mujh se poshidā kyoñ rakhtā hai?

¹⁵ Maiñ musibatzađā aur jawānī se maut ke qarīb rahā hūñ. Tere dahshatnāk hamle bardāshht karte karte maiñ jān se hāth dho baiṭhā hūñ.

¹⁶ Terā bharaktā ḡahr mujh par se guzar gayā, tere haulnāk kāmoñ ne mujhe nābūd kar diyā hai.

¹⁷ Din-bhar wuh mujhe sailāb kī tarah ghere rakhte haiñ, har taraf se mujh par hamlā-āwar hote haiñ.

¹⁸ Tū ne mere dostoñ aur pārosiyoñ ko mujh se dūr kar rakhā hai. Tārikī hī merī qarībī dost ban gaī hai.

89

Isrāil kī Musibat aur Dāūd se Wādā

¹ Aitān Izrahī kā hikmat kā git.

Maiñ abad tak Rab kī mehrbāniyoñ kī madahsarāi karūñga, pusht-dar-pusht muñh se terī wafā kā elān karūñga.

² Kyoñki maiñ bolā, “Terī shafqat hameshā tak qāym hai, tū ne apnī wafā kī mazbūt buniyād āsmān par hī rakhī hai.”

³ Tū ne farmāyā, “Maiñ ne apne chune hue bande se ahd bāndhā, apne ḡhādim Dāūd se qasam khā kar wādā kiyā hai,

⁴ ‘Maiñ terī nasl ko hameshā tak qāym rakhūñgā, terā taḡht hameshā tak mazbūt rakhūñgā.’ ” (Silāh)

⁵ Ai Rab, āsmān tere mojizoñ kī satāish kareñge, muqaddasīn kī jamāt meñ hī terī wafādārī kī tamjīd kareñge.

⁶ Kyoñki bādaloñ meñ kaun Rab kī mānind hai? Ilāhī hastiyoñ meñ se kaun Rab kī mānind hai?

⁷ Jo bhī muqaddasīn kī majlis meñ shāmil haiñ wuh Allāh se ḡhauf khāte haiñ. Jo bhī us ke irdgird hote haiñ un par us kī azmat aur rob chhāyā rahtā hai.

⁸ Ai Rab, ai lashkaroñ ke ḡhudā, kaun terī mānind hai? Ai Rab, tū qawī aur apnī wafā se ḡhirā rahtā hai.

⁹ Tū ṭhāṭheñ mārte hue samundar par hukūmat kartā hai. Jab wuh maujzan ho to tū use thamā detā hai.

10 Tū ne samundarī azhdahe Rahab ko kuchal diyā, aur wuh maqtūl kī mānind ban gayā. Apne qawī bāzū se tū ne apne dushmanoñ ko titar-bitar kar diyā.

11 Āsmān-o-zamīn tere hī haiñ. Duniyā aur jo kuchh us meñ hai tū ne qāym kiyā.

12 Tū ne shimāl-o-junūb ko khalāq kiyā. Tabūr aur Harmūn tere nām kī khushī meñ nāre lagāte haiñ.

13 Terā bāzū qawī aur terā hāth tāqatwar hai. Terā dahnā hāth azīm kām karne ke lie taiyār hai.

14 Rāstī aur insāf tere taḥt kī buniyād haiñ. Shafqat aur wafā tere āge āge chaltī haiñ.

15 Mubārak hai wuh qaum jo terī khushī ke nāre lagā sake. Ai Rab, wuh tere chehre ke nūr meñ chaleñge.

16 Rozānā wuh tere nām kī khushī manāeñge aur terī rāstī se sarfarāz hoñge.

17 Kyoñki tū hī un kī tāqat kī shān hai, aur tū apne karm se hameñ sarfarāz karegā.

18 Kyoñki hamārī ḡhāl Rab hī kī hai, hamārā bādshāh Isrāīl ke Quddūs hī kā hai.

19 Māzī meñ tū royā meñ apne imāndāroñ se hamkalām huā. Us waqt tū ne farmāyā, “Maiñ ne ek sūrme ko tāqat se nawāzā hai, qaum meñ se ek ko chun kar sarfarāz kiyā hai.

20 Maiñ ne apne khādīm Dāūd ko pā liyā aur use apne muqaddas tel se masah kiyā hai.

21 Merā hāth use qāym rakhegā, merā bāzū use taqwiyat degā.

22 Dushman us par ḡhālib nahīn āegā, sharīr use khāk meñ nahīn milāeñge.

23 Us ke āge āge maiñ us ke dushmanoñ ko pāsh pāsh karūñgā. Jo us se nafrat rakhte haiñ unheñ zamīn par paṭakh dūñgā.

24 Merī wafā aur merī shafqat us ke sāth raheñgī, mere nām se wuh sarfarāz hogā.

25 Maiñ us ke hāth ko samundar par aur us ke dahne hāth ko dariyāoñ par hukūmat karne dūñgā.

26 Wuh mujhe pukār kar kahegā, ‘Tū merā Bāp, merā Khudā aur merī najāt kī Chatān hai.’

27 Maiñ use apnā pahlauṭhā aur duniyā kā sab se ālā bādshāh banāūñgā.

28 Maiñ use hameshā tak apnī shafqat se nawāztā rahūñgā, merā us ke sāth ahd kabhī tamām nahīn hogā.

29 Maiñ us kī nasl hameshā tak qāym rakhūñgā, jab tak āsmān qāym hai us kā taḥt qāym rahūñgā.

30 Agar us ke beṭe merī shariat tark karke mere ahkām par amal na karen,

31 agar wuh mere farmānoñ kī behurmatī karke merī hidāyāt ke mutābiq zindagī na guzareñ

32 to maiñ lāṭhī le kar un kī tāḍib karūñgā aur mohlak wabāoñ se un ke gunāhoñ kī sazā dūñgā.

33 Lekin maiñ use apnī shafqat se mahrūm nahīn karūñgā, apnī wafā kā inkār nahīn karūñgā.

34 Na main apne ahd kī behurmatī karūnga, na wuh kuchh tabdīl karūnga jo main ne farmāyā hai.

35 Main ne ek bār sadā ke lie apnī quddūsiyat kī qasam khā kar wādā kiyā hai, aur main Dāūd ko kabhī dhokā nahīn dūngā.

36 Us kī nasl abad tak qāym rahegī, us kā taḡht āftāb kī tarah mere sāme kharā rahegā.

37 Chānd kī tarah wuh hameshā tak barqarār rahegā, aur jo gawāh bādalon meñ hai wuh wafādār hai.” (Silāh)

38 Lekin ab tū ne apne masah kie hue ḡhādīm ko ṡhukrā kar radd kiyā, tū us se ḡhazabnāk ho gayā hai.

39 Tū ne apne ḡhādīm kā ahd nāmanzūr kiyā aur us kā tāj ḡhāk meñ milā kar us kī behurmatī kī hai.

40 Tū ne us kī tamām fasīleñ ḡhā kar us ke qilon ko malbe ke ḡher banā diyā hai.

41 Jo bhī wahān se guzare wuh use lūṡ letā hai. Wuh apne paṡosiyon ke lie mazāq kā nishānā ban gayā hai.

42 Tū ne us ke muḡhālifoñ kā dahnā hāth sarfarāz kiyā, us ke tamām dushmanon ko ḡhush kar diyā hai.

43 Tū ne us kī talwār kī tezī beasar karke use jang meñ fatah pāne se rok diyā hai.

44 Tū ne us kī shān ḡhatm karke us kā taḡht zamīn par paṡaḡh diyā hai.

45 Tū ne us kī jawānī ke dīn muḡhtasar karke use ruswāī kī chādar meñ lapeṡā hai. (Silāh)

46 Ai Rab, kab tak? Kyā tū apne āp ko hameshā tak chhupāe rakhegā? Kyā terā ḡahr abad tak āḡ kī tarah bharaktā rahegā?

47 Yād rahe ki merī zīndagī kitnī muḡhtasar hai, ki tū ne tamām insān kitne fānī ḡhalaḡ kie haiñ.

48 Kaun hai jis kā maut se wāstā na pare, kaun hai jo hameshā zīndā rahe? Kaun apnī jān ko maut ke ḡabze se bachāe rakh saktā hai? (Silāh)

49 Ai Rab, terī wuh purānī mehrbānīyāñ kahāñ haiñ jin kā wādā tū ne apnī wafā kī qasam khā kar Dāūd se kiyā?

50 Ai Rab, apne ḡhādīmon kī ḡhajālat yād kar. Merā Sīnā muta'addid ḡaumoñ kī lān-tān se dukṡtā hai,

51 kyonki ai Rab, tere dushmanon ne mujhe lān-tān kī, unhoñ ne tere masah kie hue ḡhādīm ko har ḡadam par lān-tān kī hai!

52 Abad tak Rab kī ḡamd ho! Āmīn, phīr āmīn.

Chauthī Kitāb 90-106

90

Fānī Insān Allāh meñ Panāh Le

1 Mard-e-ḡhudā Mūsā kī duā.

Ai Rab, pusht-dar-pusht tū hamārī panāḡḡāh rahā hai.

2 Is se pahle ki pahār paidā hue aur tū zamīn aur duniyā ko wujūd meñ lāyā tū hī thā. Ai Allāh, tū azal se abad tak hai.

3 Tū insān ko dubārā ḡhāk hone detā hai. Tū farmātā hai, ‘Ai ādamzādo, dubārā ḡhāk meñ mil jāo!’

⁴ Kyonki terī nazar meñ hazār sāl kal ke guzare hue din ke barābar yā rāt ke ek pahar kī mānind haiñ.

⁵ Tū logoñ ko sailāb kī tarah bahā le jātā hai, wuh nīnd aur us ghās kī mānind haiñ jo subah ko phūṭ nikaltī hai.

⁶ Wuh subah ko phūṭ nikaltī aur ugtī hai, lekin shām ko murjhā kar sūkh jāti hai.

⁷ Kyonki ham tere ghazab se fanā ho jāte aur tere qahr se hawāsbākhtā ho jāte haiñ.

⁸ Tū ne hamārī khatāoñ ko apne sāmne rakhā, hamāre poshidā gunāhoñ ko apne chehre ke nūr meñ lāyā hai.

⁹ Chunāñche hamāre tamām din tere qahr ke taht ghaṭte ghaṭte khatm ho jāte haiñ. Jab ham apne sāloñ ke ikhtitām par pahuñchte haiñ to zindagī sard āh ke barābar hī hotī hai.

¹⁰ Hamārī umr 70 sāl yā agar zyādā tāqat ho to 80 sāl tak pahuñchtī hai, aur jo din fakhr kā bāis the wuh bhī taklifdeh aur bekār haiñ. Jald hī wuh guzar jāte haiñ, aur ham parindoñ kī tarah uṛ kar chale jāte haiñ.

¹¹ Kaun tere ghazab kī pūrī shiddat jāntā hai? Kaun samajhtā hai ki terā qahr hamārī kḥudātarsi kī kamī ke mutābiq hī hai?

¹² Chunāñche hameñ hamāre dinon kā sahīh hisāb karnā sikhā tāki hamāre dil dānishmand ho jāeñ.

¹³ Ai Rab, dubārā hamārī taraf rujū farmā! Tū kab tak dūr rahegā? Apne kḥādimoñ par tars khā!

¹⁴ Subah ko hameñ apnī shafqat se ser kar! Tab ham zindagi-bhar bāgh bāgh hoñge aur kḥushī manāenge.

¹⁵ Hameñ utne hī din kḥushī dilā jitne tū ne hameñ past kiyā hai, utne hī sāl jitne hameñ dukh sahnā parā hai.

¹⁶ Apne kḥādimoñ par apne kām aur un kī aulād par apnī azmat zāhir kar.

¹⁷ Rab hamārā Kḥudā hameñ apnī mehrbānī dikhāe. Hamāre hāthoñ kā kām mazbūt kar, hāñ hamāre hāthoñ kā kām mazbūt kar!

91

Allāh kī Panāh Meñ

¹ Jo Allāh T'ālā kī panāh meñ rahe wuh Qādir-e-mutlaq ke sāy meñ sukūnat karegā.

² Maiñ kahūngā, “Ai Rab, tū merī panāh aur merā qilā hai, merā Kḥudā jis par maiñ bharosā rakhtā hūñ.”

³ Kyonki wuh tujhe chiṛīmār ke phande aur mohlak marz se chhuṛāegā.

⁴ Wuh tujhe apne shāhparon ke nīche dhānp legā, aur tū us ke paron tale panāh le sakegā. Us kī wafādārī terī dhāl aur pushtā rahegi.

⁵ Rāt kī dahshatoñ se kḥauf mat khā, na us tūr se jo din ke waqt chale.

⁶ Us mohlak marz se dahshat mat khā jo tārikī meñ ghūme phire, na us wabāi bīmārī se jo dopahar ke waqt tabāhī phailāe.

⁷ Go tere sāth kḥaṛe hazār afrād halāk ho jāeñ aur tere dahne hāth das hazār mar jāeñ, lekin tū us kī zad meñ nahīñ āegā.

⁸ Tū apnī āñkhoñ se is kā mulāhazā karegā, tū kḥud bedīnoñ kī sazā dekhēgā.

⁹ Kyoñki tū ne kahā hai, “Rab merī panāhgāh hai,” tū Allāh T’ālā ke sāy meñ chhup gayā hai.

¹⁰ Is lie terā kisī balā se wāstā nahīn paṛegā, koī āfat bhī tere ḳhaime ke qarīb phaṭakne nahīn pāegī.

¹¹ Kyoñki wuh apne farishton ko har rāh par terī hifāzat karne kā hukm degā,

¹² aur wuh tujhe apne hāthoñ par uṭhā leñge tāki tere pānwoñ ko patthar se ṭhes nā lage.

¹³ Tū sherbabaron aur zahrīle sāñpoñ par qadam rakhegā, tū jawān sheroñ aur azhdahāoñ ko kuchal degā.

¹⁴ Rab farmātā hai, “Chūñki wuh mujh se liptā rahtā hai is lie maiñ use bachāūngā. Chūñki wuh merā nām jāntā hai is lie maiñ use mahfūz rakhūngā.

¹⁵ Wuh mujhe pukāregā to maiñ us kī sunūngā. Musibat meñ maiñ us ke sāth hūngā. Maiñ use chhuṛā kar us kī izzat karūngā.

¹⁶ Maiñ use umr kī darāzī baḳhshūngā aur us par apñī najāt zāhir karūngā.”

92

Allāh kī Satāish Karne kī Ḳhushī

¹ Zabūr. Sabat ke lie gīt.

Rab kā shukr karnā bhalā hai. Ai Allāh T’ālā, tere nām kī madahsarāī karnā bhalā hai.

² Subah ko terī shafqat aur rāt ko terī wafā kā elān karnā bhalā hai,

³ ḳhāskar jab sāth sāth das tāroñ wālā sāz, sitār aur sarod bajte haiñ.

⁴ Kyoñki ai Rab, tū ne mujhe apne kāmoñ se ḳhush kiyā hai, aur tere hāthoñ ke kām dekh kar maiñ ḳhushī ke nāre lagātā hūñ.

⁵ Ai Rab, tere kām kitne azīm, tere ḳhayālāt kitne gahre haiñ.

⁶ Nādān yih nahīn jāntā, ahmaq ko is kī samajh nahīn ātī.

⁷ Go bedīn ghās kī tarah phūṭ nikalte aur badkār sab phalte-phūlte haiñ, lekin aḳhirkār wuh hameshā ke lie halāk ho jāenge.

⁸ Magar tū, ai Rab, abad tak sarbuland rahegā.

⁹ Kyoñki tere dushman, ai Rab, tere dushman yaqīnan tabāh ho jāenge, badkār sab titar-bitar ho jāenge.

¹⁰ Tū ne mujhe janglī bail kī-sī tāqat de kar tāzā tel se masah kiyā hai.

¹¹ Merī āñkh apne dushmanoñ kī shikast se aur mere kān un sharīroñ ke anjām se lutfandoz hue haiñ jo mere ḳhilāf uṭh ḳhare hue haiñ.

¹² Rāstbāz khajūr ke darakht kī tarah phale phūlegā, wuh Lubnān ke deodār ke darakht kī tarah baṛhegā.

¹³ Jo paude Rab kī sukūnatgāh meñ lagāe gae haiñ wuh hamāre Ḳhudā kī bārgāhoñ meñ phaleñ-phūleñge.

¹⁴ Wuh buṛhāpe meñ bhī phal lāenge aur tar-o-tāzā aur hare-bhare raheñge.

¹⁵ Us waqt bhī wuh elān kareñge, “Rab rāst hai. Wuh merī chaṭān hai, aur us meñ nārāstī nahīn hotī.”

93

Allāh Abadī Bādshāh Hai

¹ Rab Bādshāh hai, wuh jalāl se mulabbas hai. Rab jalāl se mulabbas aur qudrat se kamarbastā hai. Yaqīnan duniyā mazbūt buniyād par qāym hai, aur wuh nahīn ḍagmaḡeḡī.

² Terā taḡht qadīm zamāne se qāym hai, tū azal se maujūd hai.

³ Ai Rab, sailāb garaj uṡhe, sailāb shor machā kar garaj uṡhe, sailāb ṡhāṡheñ mār kar garaj uṡhe.

⁴ Lekin ek hai jo gahre pānī ke shor se zyādā zorāwar, jo samundar kī ṡhāṡhoñ se zyādā tāqatwar hai. Rab jo bulandiyōñ par rahtā hai kahīñ zyādā azīm hai.

⁵ Ai Rab, tere ahkām har tarah se qābil-e-etamād haiñ. Terā ghar hameshā tak quddūsiyat se ārastā raheḡā.

94

Qaum par Zulm Karne Wāloñ se Rihāi ke lie Duā

¹ Ai Rab, ai intaqām lene wāle Ḳhudā! Ai intaqām lene wāle Ḳhudā, apnā nūr chamkā.

² Ai duniyā ke munsif, uṡh kar maḡhrūroñ ko un ke āmāl kī munāsib sazā de.

³ Ai Rab, bedīn kab tak, hāñ kab tak fatah ke nāre lagāeñḡe?

⁴ Wuh kufr kī bāteñ ugalte rahte, tamām badkār sheḡhī mārte rahte haiñ.

⁵ Ai Rab, wuh terī qaum ko kuchal rahe, terī maurūsī milkiyat par zulm kar rahe haiñ.

⁶ Bewāoñ aur ajnabiyoñ ko wuh maut ke ghāṡ utār rahe, yatīmoñ ko qatl kar rahe haiñ.

⁷ Wuh kahte haiñ, “Yih Rab ko nazar nahīñ ātā, Yāqūb kā Ḳhudā dhyān hī nahīñ detā.”

⁸ Ai qaum ke nādāno, dhyān do! Ai ahmaḡo, tumheñ kab samajh āeḡī?

⁹ Jis ne kān banāyā, kyā wuh nahīñ suntā? Jis ne āñkh ko tashkīl diyā kyā wuh nahīñ deḡhtā?

¹⁰ Jo aḡwām ko tambīh kartā aur insān ko tālīm detā hai kyā wuh sazā nahīñ detā?

¹¹ Rab insān ke ḡhayālāt jāntā hai, wuh jāntā hai ki wuh dam-bhar ke hī haiñ.

¹² Ai Rab, mubārak hai wuh jise tū tarbiyat detā hai, jise tū apnī sharīat kī tālīm detā hai

¹³ tāki wuh musībat ke dinoñ se ārām pāe aur us waḡt tak sukūn se zindagī guzāre jab tak bedīnoñ ke lie garḡhā taiyār na ho.

¹⁴ Kyoñki Rab apnī qaum ko radd nahīñ kareḡā, wuh apnī maurūsī milkiyat ko tark nahīñ kareḡā.

¹⁵ Faisle dubārā insāf par mabnī hoñḡe, aur tamām diyānatdār dil us kī pairawī kareñḡe.

¹⁶ Kaun sharīron ke sāmne merā difā karegā? Kaun mere lie badkāron kā sāmna karegā?

¹⁷ Agar Rab merā sahārā na hotā to merī jān jald hī k̄hāmoshī ke mulk meṅ jā bastī.

¹⁸ Ai Rab, jab main bolā, “Merā pānw ḍagmagāne lagā hai” to terī shafqat ne mujhe saṅbhālā.

¹⁹ Jab tashwīshnāk khayālāt mujhe bechain karne lage to terī tasalliyoṅ ne merī jān ko tāzādām kiyā.

²⁰ Ai Allāh, kyā tabāhī kī hukūmat tere sāth muttahid ho saktī hai, aisi hukūmat jo apne farmānoṅ se zulm kartī hai? Hargiz nahīn!

²¹ Wuh rāstbāz kī jān lene ke lie āpas meṅ mil jāte aur bequsūron ko gātil ṭhahrāte haiṅ.

²² Lekin Rab merā qilā ban gayā hai, aur merā K̄hudā merī panāh kī chaṭān sābit huā hai.

²³ Wuh un kī nāinsāfi un par wāpas āne degā aur un kī sharīr harkatoṅ ke jawāb meṅ unheṅ tabāh karegā. Rab hamārā K̄hudā unheṅ nest karegā.

95

Parastish aur Farmānbardārī kī Dāwat

¹ Ao, ham shādiyānā bajā kar Rab kī madahsarāī karen, k̄hushī ke nāre lagā kar apnī najāt kī chaṭān kī tamjīd karen!

² Ao, ham shukrguzārī ke sāth us ke huzūr āeṅ, gīt gā kar us kī satāish karen.

³ Kyoṅki Rab azīm K̄hudā aur tamām mābūdoṅ par azīm Bādshāh hai.

⁴ Us ke hāth meṅ zamīn kī gahrāiyān haiṅ, aur pahār kī bulandiyān bhī usī kī haiṅ.

⁵ Samundar us kā hai, kyoṅki us ne use k̄halaq kiyā. K̄hushkī us kī hai, kyoṅki us ke hāthoṅ ne use tashkīl diyā.

⁶ Ao ham sijdā karen aur Rab apne K̄hāliq ke sāmne jhuk kar ghuṭne ṭekeṅ.

⁷ Kyoṅki wuh hamārā K̄hudā hai aur ham us kī charāgāh kī qaum aur us ke hāth kī bhereṅ haiṅ. Agar tum āj us kī āwāz suno

⁸ “To apne diloṅ ko saḳht na karo jis tarah Marībā meṅ huā, jis tarah registān meṅ Massā meṅ huā.

⁹ Wahān tumhāre bāpdādā ne mujhe āzmāyā aur jānchā, hālānki unhoṅ ne mere kām dekh lie the.

¹⁰ Chālīs sāl main us nasl se ghin khātā rahā. Main bolā, ‘Un ke dil hameshā saḥīh rāh se haṭ jāte haiṅ, aur wuh merī rāheṅ nahīn jānte.’

¹¹ Apne ghazab meṅ main ne qasam khāī, ‘Yih kabhī us mulk meṅ dākhl nahīn hoṅge jahān main unheṅ sukūn detā.’”

96

Duniyā kā K̄hāliq aur Munsif

¹ Rab kī tamjīd meṅ nayā gīt gāo, ai pūrī duniyā, Rab kī madahsarāī karo.

² Rab kī tamjīd meṅ gīt gāo, us ke nām kī satāish karo, roz baroz us kī najāt kī k̄hushk̄habrī sunāo.

³ Qaumoṅ meṅ us kā jalāl aur tamām ummatoṅ meṅ us ke ajāyb bayān karo.

⁴ Kyonki Rab azīm aur satāish ke bahut lāyq hai. Wuh tamām mābūdoñ se mahīb hai.

⁵ Kyonki dīgar qaumoñ ke tamām mābūd but hī haiñ jabki Rab ne āsmān ko banāyā.

⁶ Us ke huzūr shān-o-shaukat, us ke maqdis meñ qudrat aur jalāl hai.

⁷ Ai qaumoñ ke qabīlo, Rab kī tamjīd karo, Rab ke jalāl aur qudrat kī satāish karo.

⁸ Rab ke nām ko jalāl do. Qurbānī le kar us kī bārgāhoñ meñ dākhlil ho jāo.

⁹ Muqaddas libās se ārāstā ho kar Rab ko sijdā karo. Pūrī duniyā us ke sāmne laraz uṭhe.

¹⁰ Qaumoñ meñ elān karo, “Rab hī Bādshāh hai! Yaqīnan duniyā mazbūti se qāym hai aur nahīn ḍagmagāegī. Wuh insāf se qaumoñ kī adālat karegā.”

¹¹ Āsmān k̄hush ho, zamīn jashn manāe! Samundar aur jo kuchh us meñ hai k̄hushī se garaj uṭhe.

¹² Maidān aur jo kuchh us meñ hai bāgh bāgh ho. Phir jangal ke daraḳht shādiyānā bajāeñge.

¹³ Wuh Rab ke sāmne shādiyānā bajāeñge, kyonki wuh ā rahā hai, wuh duniyā kī adālat karne ā rahā hai. Wuh insāf se duniyā kī adālat karegā aur apnī sadāqat se aqwām kā faisla karegā.

97

Allāh kī Saltanat par K̄hushī

¹ Rab Bādshāh hai! Zamīn jashn manāe, sāhilī ilāqe dūr dūr tak k̄hush hoñ.

² Wuh bādaloñ aur gahre andhere se ghirā rahtā hai, rāstī aur insāf us ke taḳht kī buniyād haiñ.

³ Āg us ke āge āge bharak kar chāroñ taraf us ke dushmanoñ ko bhasm kar detī hai.

⁴ Us kī karaktī bijliyoñ ne duniyā ko raushan kar diyā to zamīn yih dekh kar pech-o-tāb khāne lagī.

⁵ Rab ke āge āge, hān pūrī duniyā ke mālik ke āge āge pahār mom kī tarah pighal gae.

⁶ Āsmānoñ ne us kī rāstī kā elān kiyā, aur tamām qaumoñ ne us kā jalāl dekhā.

⁷ Tamām butparast, hān sab jo butoñ par faḳhr karte haiñ sharmindā hoñ. Ai tamām mābūdo, use sijdā karo!

⁸ Koh-e-Siyyūn sun kar k̄hush huā. Ai Rab, tere faisloñ ke bāis Yahūdāh kī beṭiyān * bāgh bāgh huīñ.

⁹ Kyonki tū ai Rab, pūrī duniyā par sab se ālā hai, tū tamām mābūdoñ se sarbuland hai.

¹⁰ Tum jo Rab se muhabbat rakhte ho, burāī se nafrat karo! Rab apne imāndāroñ kī jān ko mahfūz rakhtā hai, wuh unheñ bedīnoñ ke qabze se chhurātā hai.

¹¹ Rāstbāz ke lie nūr kā aur dil ke diyānatdāroñ ke lie shādmānī kā bij boyā gayā hai.

* 97:8 Ek aur mumkinā tarjumā: Yahūdāh kī ābādiyān.

¹² Ai rāstbāzo, Rab se ḵhush ho, us ke muqaddas nām kī satāish karo.

98

Pūrī Duniyā kā Shāhī Munsif

¹ Rab kī tamjīd meñ nayā gīt gāo, kyoñki us ne moḵize kie haiñ. Apne dahne hāth aur muqaddas bāzū se us ne najāt dī hai.

² Rab ne apnī najāt kā elān kiyā aur apnī rāstī qaumoñ ke rūbarū zāhir kī hai.

³ Us ne Isrāil ke lie apnī shafqat aur wafā yād kī hai. Duniyā kī intahaoñ ne sab hamāre Ḵhudā kī najāt dekhī hai.

⁴ Ai pūrī duniyā, nāre lagā kar Rab kī madahsarāī karo! Āpe meñ na samāo aur jashn manā kar hamd ke gīt gāo!

⁵ Sarod bajā kar Rab kī madahsarāī karo, sarod aur gīt se us kī satāish karo.

⁶ Turam aur narsingā phūñk kar Rab Bādshāh ke huzūr ḵhushī ke nāre lagāo!

⁷ Samundar aur jo kuchh us meñ hai, duniyā aur us ke bāshinde ḵhushī se garaj uṭheñ.

⁸ Dariyā tāliyān bajāeñ, pahār mil kar ḵhushī manāeñ,

⁹ wuh Rab ke sāmne ḵhushī manāeñ. Kyoñki wuh zamīn kī adālat karne ā rahā hai. Wuh insāf se duniyā kī adālat karegā, rāstī se qaumoñ kā faisla karegā.

99

Quddūs Ḵhudā

¹ Rab Bādshāh hai, aqwām laraz uṭheñ! Wuh karūbī farishtoñ ke darmiyān taḵtnashīn hai, duniyā ḍagmagāe!

² Koh-e-Siyyūn par Rab azīm hai, tamām aqwām par sarbuland hai.

³ Wuh tere azīm aur purjalāl nām kī satāish kareñ, kyoñki wuh quddūs hai.

⁴ Wuh Bādshāh kī qudrat kī tamjīd kareñ jo insāf se pyār kartā hai. Ai Allāh, tū hī ne adl qāym kiyā, tū hī ne Yāqūb meñ insāf aur rāstī paidā kī hai.

⁵ Rab hamāre Ḵhudā kī tāzīm karo, us ke pānwoñ kī chaukī ke sāmne sijdā karo, kyoñki wuh quddūs hai.

⁶ Mūsā aur Hārūn us ke imāmoñ meñ se the. Samuel bhī un meñ se thā jo us kā nām pukārte the. Unhoñ ne Rab ko pukārā, aur us ne un kī sunī.

⁷ Wuh bādāl ke satūn meñ se un se hamkalām huā, aur wuh un ahkām aur farmānoñ ke tābe rahe jo us ne unheñ die the.

⁸ Ai Rab hamāre Ḵhudā, tū ne un kī sunī. Tū jo Allāh hai unheñ muāf kartā rahā, albattā unheñ un kī burī harkatoñ kī sazā bhī detā rahā.

⁹ Rab hamāre Ḵhudā kī tāzīm karo aur us ke muqaddas pahār par sijdā karo, kyoñki Rab hamārā Ḵhudā quddūs hai.

100

Allāh kī Satāish Karo!

¹ Shukrguzārī kī qurbānī ke lie zabūr.

Ai pūrī duniyā, ḵhushī ke nāre lagā kar Rab kī madahsarāī karo!

² K̄hushī se Rab kī ibādat karo, jashn manāte hue us ke huzūr āo!

³ Jān lo kī Rab hī K̄hudā hai. Usī ne hameñ k̄halaq kiyā, aur ham us ke haiñ, us kī qaum aur us kī charāgāh kī bheṛeñ.

⁴ Shukr karte hue us ke darwāzoñ meñ dāk̄hil ho, satāish karte hue us kī bārgāhoñ meñ hāzīr ho. Us kā shukr karo, us ke nām kī tamjīd karo!

⁵ Kyonki Rab bhalā hai. Us kī shafqat abadī hai, aur us kī wafādārī pusht-dar-pusht qāym hai.

101

Bādshāh kī Hukūmat Kaisī Honī Chāhie?

¹ Dāūd kā zabūr.

Main shafqat aur insāf kā gīt gāūngā. Ai Rab, main terī madahsarāī karūngā.

² Main baṛī ehtiyāt se be'ilzām rāh par chalūngā. Lekin tū kab mere pās aegā? Main k̄hulūsdili se apne ghar meñ zindagī guzarūngā.

³ Main sharārat kī bāt apne sāmne nahīn rakhtā aur burī harkatoñ se nafrat kartā hūñ. Aisī chīzeñ mere sāth lipaṭ na jāeñ.

⁴ Jhūṭā dil mujh se dūr rahe. Main burāī ko jānanā hī nahīn chāhtā.

⁵ Jo chupke se apne paṛosī par tohmat lagāe use main k̄hāmosh karāūngā, jis kī ānkheñ maḡhrūr aur dil mutakabbir ho use bardāshht nahīn karūngā.

⁶ Merī ānkheñ mulk ke wafādāroñ par lagī rahtī haiñ tāki wuh mere sāth raheñ. Jo be'ilzām rāh par chale wuhī merī k̄hidmat kare.

⁷ Dhokebāz mere ghar meñ na ṭhahre, jhūṭ bolne wālā merī maujūdagī meñ qāym na rahe.

⁸ Har subah ko main mulk ke tamām bedīnoñ ko k̄hāmosh karāūngā tāki tamām badkāroñ ko Rab ke shahr meñ se miṭāyā jāe.

102

Siyyūn kī Bahālī ke lie Duā (Taubā kā Pāñchwāñ Zabūr)

¹ Musībatzadā kī duā, us waqt jab wuh niḡhāl ho kar Rab ke sāmne apnī āh-o-zārī unḡel detā hai.

Ai Rab, merī duā sun! Madad ke lie merī āheñ tere huzūr pahuñcheñ.

² Jab main musībat meñ hūñ to apnā chehrā mujh se chhupāe na rakh balkī apnā kān merī taraf jhukā. Jab main pukārūñ to jald hī merī sun.

³ Kyonki mere din dhuēñ kī tarah ghāyb ho rahe haiñ, merī haḡḡiyāñ koeloñ kī tarah dahak rahī haiñ.

⁴ Merā dil ghās kī tarah jhulas kar sūkh gayā hai, aur main roṭī khānā bhī bhūl gayā hūñ.

⁵ Āh-o-zārī karte karte merā jism sukaṛ gayā hai, jild aur haḡḡiyāñ hī rah gaī haiñ.

⁶ Main registān meñ dashtī ullū aur khaṇḡarāt meñ chhoṭe ullū kī mānind hūñ.

⁷ Main bistar par jāgtā rahtā hūñ, chhat par tanhā parinde kī mānind hūñ.

⁸ Din-bhar mere dushman mujhe lān-tān karte haiñ. Jo merā mazāq uṛāte haiñ wuh merā nām le kar lānat karte haiñ.

⁹ Rākh merī roṭī hai, aur jo kuchh pītā hūñ us meñ mere ānsū mile hote haiñ.

¹⁰ Kyoṅki mujh par terī lānat aur terā ḡhazab nāzil huā hai. Tū ne mujhe uṭhā kar zamīn par paṭakh diyā hai.

¹¹ Mere dīn shām ke ḡhalne wāle sāy kī mānind haiṅ. Maiṅ ḡhās kī tarah sūkh rahā huṅ.

¹² Lekin tū ai Rab abad tak taḡhtnashīn hai, terā nām pusht-dar-pusht qāym rahtā hai.

¹³ Ab ā, Koh-e-Siyyūn par rahm kar. Kyoṅki us par mehrbānī karne kā waqt ā gayā hai, muḡarrarā waqt ā gayā hai.

¹⁴ Kyoṅki tere ḡhādimoṅ ko us kā ek ek patthar pyārā hai, aur wuh us ke malbe par tars khāte haiṅ.

¹⁵ Tab hī qaumeṅ Rab ke nām se ḡareṅgī, aur duniyā ke tamām bādshāh tere jalāl kā ḡhauf khāeṅge.

¹⁶ Kyoṅki Rab Siyyūn ko az sar-e-nau tāmīr kareḡā, wuh apne pūre jalāl ke sāth zāhir ho jāeḡā.

¹⁷ Muflisoṅ kī duā par wuh dhyān degā aur un kī fariyādoṅ ko haqīr nahīṅ jāneḡā.

¹⁸ Āne wāli nasl ke lie yih ḡalamband ho jāe tāki jo qaum abhī paidā nahīṅ huī wuh Rab kī satāish kare.

¹⁹ Kyoṅki Rab ne apne maḡdis kī bulandiyōṅ se jhānkā hai, us ne āsmān se zamīn par nazar ḡālī hai

²⁰ tāki qaidiyōṅ kī āh-o-zārī sune aur marne wāloṅ kī zanjīreṅ khole.

²¹ Kyoṅki us kī marzī hai ki wuh Koh-e-Siyyūn par Rab ke nām kā elān kareṅ aur Yarūshalam meṅ us kī satāish kareṅ,

²² ki qaumeṅ aur saltanateṅ mil kar jamā ho jāeṅ aur Rab kī ibādat kareṅ.

²³ Rāste meṅ hī Allāh ne merī tāqat toḡ kar mere dīn muḡhtasar kar die haiṅ.

²⁴ Maiṅ bolā, “Ai mere ḡhudā, mujhe zindoṅ ke mulk se dūr na kar, merī zindagī to adhūrī rah gaī hai. Lekin tere sāl pusht-dar-pusht qāym rahte haiṅ.

²⁵ Tū ne qadīm zamāne meṅ zamīn kī buniyād rakhī, aur tere hī hāthoṅ ne āsmānoṅ ko banāyā.

²⁶ Yih to tabāh ho jāeṅge, lekin tū qāym raheḡā. Yih sab kapḡe kī tarah ḡhis-phaṭ jāeṅge. Tū unheṅ purāne libās kī tarah badal degā, aur wuh jāte raheṅge.

²⁷ Lekin tū wuhī kā wuhī rahtā hai, aur terī zindagī kabhī ḡhatm nahīṅ hotī.

²⁸ Tere ḡhādimoṅ ke farzand tere huzūr baste raheṅge, aur un kī aulād tere sāmne qāym raheḡī.”

103

Rab kī Shafqat kī Satāish

¹ Dāūd kā zabūr.

Ai merī jān, Rab kī satāish kar! Merā rag-o-reshā us ke quddūs nām kī hamd kare!

² Ai merī jān, Rab kī satāish kar aur jo kuchh us ne tere lie kiyā hai use bhūl na jā.

³ Kyoṅki wuh tere tamām gunāhoṅ ko muāf kartā, tujhe tamām bīmāriyoṅ se shifā detā hai.

⁴ Wuh ewazānā de kar terī jān ko maut ke gaṛhe se chhuṛā letā, tere sar ko apnī shafqat aur rahm t ke tāj se ārāstā kartā hai.

⁵ Wuh terī zindagī ko achchhī chīzoṅ se ser kartā hai, aur tū dubārā jawān ho kar uqāb kī-sī taqwiyyat pātā hai.

⁶ Rab tamām mazlūmoṅ ke lie rāstī aur insāf qāym kartā hai.

⁷ Us ne apnī rāheṅ Mūsā par aur apne azīm kām Isrāīliyoṅ par zāhir kie.

⁸ Rab rahīm aur mehrbān hai, wuh tahammul aur shafqat se bharpūr hai.

⁹ Na wuh hameshā dānṭtā rahegā, na abad tak nārāz rahegā.

¹⁰ Na wuh hamārī khatāoṅ ke mutābiq sazā detā, na hamāre gunāhoṅ kā munāsib ajr detā hai.

¹¹ Kyoṅki jitnā buland āsmān hai, utnī hī azīm us kī shafqat un par hai jo us kā khauf mānte haiṅ.

¹² Jitnī dūr mashriq maḡhrib se hai utnā hī us ne hamāre qusūr ham se dūr kar die haiṅ.

¹³ Jis tarah bāp apne bachchoṅ par tars khātā hai usī tarah Rab un par tars khātā hai jo us kā khauf mānte haiṅ.

¹⁴ Kyoṅki wuh hamārī sākht jāntā hai, use yād hai ki ham kḡhāk hī haiṅ.

¹⁵ Insān ke dīn ghās kī mānind haiṅ, aur wuh janglī phūl kī tarah hī phaltā-phūltā hai.

¹⁶ Jab us par se hawā guzare to wuh nahīn rahtā, aur us ke nām-o-nishān kā bhī patā nahīn chaltā.

¹⁷ Lekin jo Rab kā khauf māneṅ un par wuh hameshā tak mehrbānī karegā, wuh apnī rāstī un ke potōṅ aur nawāsoṅ par bhī zāhir karegā.

¹⁸ Shart yih hai ki wuh us ke ahd ke mutābiq zindagī guzareṅ aur dhyān se us ke ahkām par amal kareṅ.

¹⁹ Rab ne āsmān par apnā taḡht qāym kiyā hai, aur us kī bādshāhī sab par hukūmat kartī hai.

²⁰ Ai Rab ke farishto, us ke tāqatwar sūrmāo, jo us ke farmān pūre karte ho tāki us kā kalām mānā jāe, Rab kī satāish karo!

²¹ Ai tamām lashkaro, tum sab jo us ke kḡhādīm ho aur us kī marzī pūrī karte ho, Rab kī satāish karo!

²² Tum sab jinheṅ us ne banāyā, Rab kī satāish karo! Us kī saltanat kī har jagah par us kī tamjīd karo. Ai merī jān, Rab kī satāish kar!

104

Khāliq kī Hamd-o-Sanā

¹ Ai merī jān, Rab kī satāish kar! Ai Rab mere Kḡhudā, tū nihāyat hī azīm hai, tū jāh-o-jalāl se ārāstā hai.

² Terī chādar nūr hai jise tū oṛhe rahtā hai. Tū āsmān ko kḡhaime kī tarah tān kar

³ apnā bālākhānā us ke pānī ke bīch meṅ tāmīr kartā hai. Bādal terā rath hai, aur tū hawā ke paroṅ par sawār hotā hai.

⁴ Tū hawāoṅ ko apne qāsīd aur āg ke sholoṅ ko apne kḡhādīm banā detā hai.

5 Tū ne zamīn ko mazbūt buniyād par rakhā tāki wuh kabhī na ḍagmagāe.

6 Sailāb ne use libās kī tarah ḍhānp diyā, aur pānī pahāroṅ ke ūpar hī kharā huā.

7 Lekin tere ḍāntne par pānī farār huā, terī garajti āwāz sun kar wuh ek dam bhāg gayā.

8 Tab pahār ūnche hue aur wādiyān un jaghoṅ par utar āīn jo tū ne un ke lie muqarrar kī thīn.

9 Tū ne ek had bāndhī jis se pānī baḥ nahīn saktā. Āīndā wuh kabhī pūrī zamīn ko nahīn ḍhānkne kā.

10 Tū wādiyōṅ meṅ chashme phūṭne detā hai, aur wuh pahāroṅ meṅ se bah nikalte haiṅ.

11 Bahte bahte wuh khule maidān ke tamām jānwarōṅ ko pānī pilāte haiṅ. Janglī gadhe ā kar apnī pyās bujhāte haiṅ.

12 Parinde un ke kināroṅ par baserā karte, aur un kī chahcahātī āwāzeṅ ghane bel-būṭōṅ meṅ se sunāī detī haiṅ.

13 Tū apne bālākhāne se pahāroṅ ko tar kartā hai, aur zamīn tere hāth se ser ho kar har tarah kā phal lātī hai.

14 Tū jānwarōṅ ke lie ghās phūṭne aur insān ke lie paude ugne detā hai tāki wuh zamīn kī kāshtkāri karke roṭī hāsīl kare.

15 Terī mai insān kā dil khush kartī, terā tel us kā chehrā raushan kar detā, terī roṭī us kā dil mazbūt kartī hai.

16 Rab ke daraḍht yānī Lubnān meṅ us ke lagāe hue deodār ke daraḍht serāb rahte haiṅ.

17 Parinde un meṅ apne ghoṅsle banā lete haiṅ, aur laqlaq jūnīpar ke daraḍht meṅ apnā āshiyānā.

18 Pahāroṅ kī bulandiyōṅ par pahārī bakroṅ kā rāj hai, chaṭānoṅ meṅ bijjū panāh lete haiṅ.

19 Tū ne sāl ko mahīnoṅ meṅ taqṣīm karne ke lie chānd banāyā, aur sūraj ko ghurūb hone ke auqāt mālūm haiṅ.

20 Tū andherā phailne detā hai to din ḍhal jātā hai aur janglī jānwar harkat meṅ ā jāte haiṅ.

21 Jawān sherbabar dahār kar shikār ke pīchhe paṛ jāte aur Allāh se apnī khurāk kā mutālabā karte haiṅ.

22 Phir sūraj tulū hone lagtā hai, aur wuh khisak kar apne bhaṭōṅ meṅ chhup jāte haiṅ.

23 Us waqt insān ghar se nikal kar apne kām meṅ lag jātā aur shām tak masrūf rahtā hai.

24 Ai Rab, tere angināt kām kitne azīm haiṅ! Tū ne har ek ko hikmat se banāyā, aur zamīn terī maḥlūqāt se bharī paṛī hai.

25 Samundar ko dekho, wuh kitnā baḥā aur wasī hai. Us meṅ beshumār jāndār haiṅ, baḥe bhī aur chhoṭe bhī.

26 Us kī satah par jahāz idhar-udhar safr karte haiṅ, us kī gahrāiyōṅ meṅ Liwiyātān phirtā hai, wuh azhdahā jise tū ne us meṅ uchhalne kūdne ke lie tashkīl diyā thā.

27 Sab tere intazār meṅ rahte haiṅ ki tū unheṅ waqt par khānā muhaiyā kare.

28 Tū un meṅ khurāk taqṣīm kartā hai to wuh use ikaṭṭhā karte haiṅ. Tū apnī muṭṭhī kholtā hai to wuh achchhī chīzoṅ se ser ho jāte haiṅ.

²⁹ Jab tū apnā chehrā chhupā letā hai to un ke hawās gum ho jāte haiñ. Jab tū un kā dam nikāl letā hai to wuh nest ho kar dubārā khāk meñ mil jāte haiñ.

³⁰ Tū apnā dam bhej detā hai to wuh paidā ho jāte haiñ. Tū hī rū-e-zamīn ko bahāl kartā hai.

³¹ Rab kā jalāl abad tak qāym rahe! Rab apne kām kī khushī manāe!

³² Wuh zamīn par nazar dāltā hai to wuh laraz uṭhtī hai. Wuh pahāron ko chhū detā hai to wuh dhuāñ chhoṛte haiñ.

³³ Maiñ umr-bhar Rab kī tamjīd meñ gīt gāūngā, jab tak zindā hūñ apne Khudā kī madahsarāī karūngā.

³⁴ Merī bāt use pasand āe! Maiñ Rab se kitnā khush hūñ!

³⁵ Gunāhgār zamīn se miṭ jāeñ aur bedīn nest-o-nābūd ho jāeñ. Ai merī jān, Rab kī satāish kar! Rab kī hamd ho!

105

Māzī meñ Rab kī Najāt kī Hamd

¹ Rab kā shukr karo aur us kā nām pukāro! Aqwām meñ us ke kāmōñ kā elān karo.

² Sāz bajā kar us kī madahsarāī karo. Us ke tamām ajāyb ke bāre meñ logōñ ko batāo.

³ Us ke muqaddas nām par faḡhr karo. Rab ke tālib dil se khush hoñ.

⁴ Rab aur us kī qudrat kī dariyāft karo, har waqt us ke chehre ke tālib raho.

⁵ Jo mojize us ne kie unheñ yād karo. Us ke ilāhī nishān aur us ke muñh ke faisle dohrāte raho.

⁶ Tum jo us ke khādīm Ibrāhīm kī aulād aur Yāqūb ke farzand ho, jo us ke barguzidā log ho, tumheñ sab kuchh yād rahe!

⁷ Wuhī Rab hamārā Khudā hai, wuhī pūrī duniyā kī adālat kartā hai.

⁸ Wuh hameshā apne ahd kā khayāl rakhtā hai, us kalām kā jo us ne hazār pushtoñ ke lie farmāyā thā.

⁹ Yih wuh ahd hai jo us ne Ibrāhīm se bāndhā, wuh wādā jo us ne qasam khā kar Is'hāq se kiyā thā.

¹⁰ Us ne use Yāqūb ke lie qāym kiyā tāki wuh us ke mutābiq zindagī guzāre, us ne tasdiq kī ki yih merā Isrāīl se abadī ahd hai.

¹¹ Sāth sāth us ne farmāyā, “Maiñ tujhe Mulk-e-Kanān dūngā. Yih terī mīrās kā hissā hogā.”

¹² Us waqt wuh tādād meñ kam aur thoṛe hī the balki mulk meñ ajnabī hī the.

¹³ Ab tak wuh muḡhtalif qaumoñ aur saltanatoñ meñ ghūmte-phirte the.

¹⁴ Lekin Allāh ne un par kisī ko zulm karne na diyā, aur un kī khātir us ne bādshāhoñ ko dāntā,

¹⁵ “Mere masah kie hue khādimoñ ko mat chheṛnā, mere nabiyōñ ko nuqsān mat pahuñchānā.”

¹⁶ Phir Allāh ne Mulk-e-Kanān meñ kāl paṛne diyā aur khurāk kā har zaḡhirā khatm kiyā.

¹⁷ Lekin us ne un ke āge āge ek ādmī ko Mīsr bhejā yānī Yūsuf ko jo ghulām ban kar faroḡht huā.

18 Us ke pānw aur gardan zanjīron meñ jakare rahe

19 jab tak wuh kuchh pūrā na huā jis kī peshgoī Yūsuf ne kī thī, jab tak Rab ke farmān ne us kī tasdīq na kī.

20 Tab Misrī bādshāh ne apne bandoñ ko bhej kar use rihāī dī, qaumoñ ke hukmrān ne use āzād kiyā.

21 Us ne use apne gharāne par nigarān aur apnī tamām milkiyat par hukmrān muqarrar kiyā.

22 Yūsuf ko Firaun ke ra'ison ko apnī marzī ke mutābiq chalāne aur Misrī buzurgoñ ko hikmat kī tālīm देने kī zimmedārī bhī dī gāī.

23 Phir Yāqūb kā khāndān Misr āyā, aur Isrāīl Hām ke mulk meñ ajnabī kī haisiyat se basne lagā.

24 Wahān Allāh ne apnī qaum ko bahut phalne-phūlne diyā, us ne use us ke dushmanoñ se zyādā tāqatwar banā diyā.

25 Sāth sāth us ne Misriyoñ kā rawaiyā badal diyā, to wuh us kī qaum Isrāīl se nafrat karke Rab ke khādimoñ se chālākiyāñ karne lage.

26 Tab Allāh ne apne khādīm Mūsā aur apne chune hue bande Hārūn ko Misr meñ bhejā.

27 Mulk-e-Hām meñ ā kar unhoñ ne un ke darmiyān Allāh ke ilāhī nishān aur mojize dikhāe.

28 Allāh ke hukm par Misr par tārikī chhā gāī, mulk meñ andherā ho gayā. Lekin unhoñ ne us ke farmān na māne.

29 Us ne un kā pānī khūn meñ badal kar un kī machhliyoñ ko marwā diyā.

30 Misr ke mulk par meñdakoñ ke ghol chhā gae jo un ke hukmrānoñ ke andarūnī kamroñ tak pahuñch gae.

31 Allāh ke hukm par Misr ke pūre ilāqe meñ makkhiyoñ aur juoñ ke ghol phail gae.

32 Bārish kī bajāe us ne un ke mulk par ole aur dahakte shole barsāe.

33 Us ne un kī angūr kī beleñ aur anjir ke daraḳht tabāh kar die, un ke ilāqe ke daraḳht toṛ ḍāle.

34 Us ke hukm par anginat ṭiḍḍiyāñ apne bachchoñ samet mulk par hamlā-āwar huñ.

35 Wuh un ke mulk kī tamām hariyālī aur un ke khetoñ kī tamām paidāwār chaṭ kar gāñ.

36 Phir Allāh ne Misr meñ tamām pahlaūthoñ ko mār ḍālā, un kī mardānagī kā pahlā phal tamām huā.

37 Is ke bād wuh Isrāīl ko chāndī aur sone se nawāz kar Misr se nikāl lāyā. Us waqt us ke qabīloñ meñ ṭhokar khāne wālā ek bhī nahīn thā.

38 Misr khush thā jab wuh rawānā hue, kyoñki un par Isrāīl kī dahshat chhā gāī thī.

39 Din ko Allāh ne un ke ūpar bādāl kambal kī tarah bichhā diyā, rāt ko āg muhaiyā kī tāki raushnī ho.

40 Jab unhoñ ne khurāk māngī to us ne unheñ baṭer pahuñchā kar āsmānī roṭī se ser kiyā.

41 Us ne chaṭān ko chāk kiyā to pānī phūṭ niklā, aur registān meñ pānī kī nadiyāñ bahne lagīñ.

⁴² Kyoṅki us ne us muqaddas wāde kā ḵhayāl rakhā jo us ne apne ḵhādīm Ibrāhīm se kiyā thā.

⁴³ Chunānche wuh apnī chunī huī qaum ko Misr se nikāl lāyā, aur wuh ḵhushī aur shādmānī ke nāre lagā kar nikāl āe.

⁴⁴ Us ne unheñ ḍigar aqwām ke mamālīk die, aur unhoñ ne ḍigar ummatoñ kī mehnat ke phal par qabzā kiyā.

⁴⁵ Kyoṅki wuh chāhtā thā kī wuh us ke ahkām aur hidāyāt ke mutābiq zindagī guzāreñ. Rab kī hamd ho.

106

Allāh kā Fazl aur Isrāīl kī Sarkashī

¹ Rab kī hamd ho! Rab kā shukr karo, kyoṅki wuh bhalā hai, aur us kī shafqat abadī hai.

² Kaun Rab ke tamām azīm kām sunā saktā, kaun us kī munāsib tamjīd kar saktā hai?

³ Mubāarak haiñ wuh jo insāf qāym rakhte, jo har waqt rāst kām karte haiñ.

⁴ Ai Rab, apnī qaum par mehrbānī karte waqt merā ḵhayāl rakh, najāt dete waqt merī bhī madad kar

⁵ tāki main tere chune hue logoñ kī ḵhushhālī dekh sakūñ aur terī qaum kī ḵhushī meñ sharīk ho kar terī mīrās ke sāth satāish kar sakūñ.

⁶ Ham ne apne bāpdādā kī tarah gunāh kiyā hai, ham se nāinsāfī aur bedīnī sarzād huī hai.

⁷ Jab hamāre bāpdādā Misr meñ the to unheñ tere mojizoñ kī samajh na āī aur terī muta'addid mehrbāniyāñ yād na rahīñ balki wuh samundar yānī Bahr-e-Qulzum par sarkash hue.

⁸ To bhī us ne unheñ apne nām kī ḵhātīr bachāyā, kyoṅki wuh apnī qudrat kā izhār karnā chāhtā thā.

⁹ Us ne Bahr-e-Qulzum ko jhīrkā to wuh ḵhushk ho gayā. Us ne unheñ samundar kī gahrāiyoñ meñ se yoñ guzarne diyā jis tarah registān meñ se.

¹⁰ Us ne unheñ nafrat karne wāle ke hāth se chhuṛāyā aur ewazānā de kar dushman ke hāth se rihā kiyā.

¹¹ Un ke muḵhālīf pānī meñ ḍūb gae. Ek bhī na bachā.

¹² Tab unhoñ ne Allāh ke farmānoñ par imān lā kar us kī madahsarāī kī.

¹³ Lekin jald hī wuh us ke kām bhūl gae. Wuh us kī marzī kā intazār karne ke lie taiyār na the.

¹⁴ Registān meñ shadīd lālach meñ ā kar unhoñ ne wahīñ bayābān meñ Allāh ko āzmāyā.

¹⁵ Tab us ne un kī darḵhāst pūri kī, lekin sāth sāth mohlak wabā bhī un meñ phailā dī.

¹⁶ Ḵhaimāgāh meñ wuh Mūsā aur Rab ke muqaddas imām Hārūn se hasad karne lage.

¹⁷ Tab zamīn khul gaī, aur us ne Dātan ko haṛap kar liyā, Abīrām ke jatthe ko apne andar dafn kar liyā.

¹⁸ Āg un ke jatthe meñ bhaṛak uṭhī, aur bedīn nazar-e-ātīsh hue.

¹⁹ Wuh Koh-e-Horib yānī Sīnā ke dāman meñ bachhre kā but ḡhāl kar us ke sāmne aundhe muñh ho gae.

²⁰ Unhoñ ne Allāh ko jalāl dene ke bajāe ghās khāne wāle bail kī pūjā kī.

²¹ Wuh Allāh ko bhūl gae. Hālānki usi ne unheñ chhurāyā thā, usi ne Misr meñ azīm kām kie the.

²² Jo mojize Hām ke mulk meñ hue aur jo jalālī wāqiyāt Bahr-e-Qulzum par pesh āe the wuh sab Allāh ke hāth se hue the.

²³ Chunānche Allāh ne farmāyā ki maiñ unheñ nest-o-nābūd karūnga. Lekin us kā chunā huā ḡhādīm Mūsā raḡhne meñ kharā ho gayā tāki us ke ḡhazab ko Isrāīliyoñ ko miṡāne se roke. Sirf is wajah se Allāh apne irāde se bāz āyā.

²⁴ Phir unhoñ ne Kanān ke ḡhushgawār mulk ko haqīr jānā. Unheñ yaqīn nahīn thā ki Allāh apnā wādā pūrā karegā.

²⁵ Wuh apne ḡhaimoñ meñ burburāne lage aur Rab kī āwāz sunane ke lie taiyār nā hue.

²⁶ Tab us ne apnā hāth un ke ḡhilāf uṡhāyā tāki unheñ wahīn registān meñ halāk kare

²⁷ aur un kī aulād ko dīgar aḡwām meñ phaiñk kar muḡhtalif mamālik meñ muntashir kar de.

²⁸ Wuh Bāl-faḡhūr Dewatā se lipaṡ gae aur murdoñ ke lie pesh kī gaī qurbāniyoñ kā gosht khāne lage.

²⁹ Unhoñ ne apnī harkatoñ se Rab ko taish dilāyā to un meñ mohlak bīmārī phail gaī.

³⁰ Lekin Finhās ne uṡh kar un kī adālat kī. Tab wabā ruk gaī.

³¹ Isi binā par Allāh ne use pusht-dar-pusht aur abad tak rāstbāz qarār diyā.

³² Marībā ke chashme par bhī unhoñ ne Rab ko ḡhussā dilāyā. Unhīn ke bāis Mūsā kā burā hāl huā.

³³ Kyoñki unhoñ ne us ke dil meñ itnī talkhī paidā kī ki us ke muñh se bejā bāteñ niklīn.

³⁴ Jo dīgar ḡaumeñ mulk meñ thīn unheñ unhoñ ne nest na kiyā, hālānki Rab ne unheñ yih karne ko kahā thā.

³⁵ Na sirf yih balki wuh ḡhairḡaumoñ se rishtā bāndh kar un meñ ghul mil gae aur un ke rasm-o-riwāj apnā lie.

³⁶ Wuh un ke butoñ kī pūjā karne meñ lag gae. Aur yih un ke lie phande kā bāis ban gae.

³⁷ Wuh apne beṡe-beṡiyoñ ko badrūhoñ ke huzūr qurbān karne se bhī na katrāe.

³⁸ Hāñ, unhoñ ne apne beṡe-beṡiyoñ ko Kanān ke dewatāoñ ke huzūr pesh karke un kā māsūm ḡhūn bahāyā. Is se mulk kī behurmatī huī.

³⁹ Wuh apnī ḡhalat harkatoñ se nāpāk aur apne zinākārānā kāmoñ se Allāh se bewafā hue.

⁴⁰ Tab Allāh apnī ḡaum se saḡht nārāz huā, aur use apnī maurūsī milkiyat se ḡhin āne laḡī.

⁴¹ Us ne unheñ dīgar ḡaumoñ ke hawāle kiyā, aur jo un se nafrat karte the wuh un par hukūmat karne lage.

42 Un ke dushmanon ne un par zulm karke un ko apnā mutī banā liyā.

43 Allāh bār bār unheñ chhurātā rahā, hālānki wuh apne sarkash mansūbon par tule rahe aur apne qusūr meñ ḍubte gae.

44 Lekin us ne madad ke lie un kī āheñ sun kar un kī musibat par dhyān diyā.

45 Us ne un ke sāth apnā ahd yād kiyā, aur wuh apnī baṛī shafqat ke bāis pachhtāyā.

46 Us ne hone diyā ki jis ne bhī unheñ giriftār kiyā us ne un par tars khāyā.

47 Ai Rab hamāre Ḳhudā, hameñ bachhā! Hameñ digar qaumon se nikāl kar jamā kar. Tab hī ham tere muqaddas nām kī satāish kareñge aur tere qābil-e-tārīf kāmon par faḡhr kareñge.

48 Azal se abad tak Rab, Irāil ke Ḳhudā kī hamd ho. Tamām qaum kahe, “Āmīn! Rab kī hamd ho!”

Pānchwiñ Kitāb 107-15

107

Najātyāftā kī Shukrguzārī

1 Rab kā shukr karo, kyonki wuh bhalā hai, aur us kī shafqat abadī hai.

2 Rab ke najātyāftā jin ko us ne ewazānā de kar dushman ke qabze se chhurāyā hai sab yih kaheñ.

3 Us ne unheñ mashriq se maḡhrib tak aur shimāl se junūb tak digar mamālik se ikatṭhā kiyā hai.

4 Bāz registān meñ sahīh rāstā bhūl kar wīrān rāste par māre māre phire, aur kahiñ bhī ābādī na milī.

5 Bhūk aur pyās ke māre un kī jān niḍhāl ho gai.

6 Tab unhoñ ne apnī musibat meñ Rab ko pukārā, aur us ne unheñ un kī tamām pareshāniyon se chhuṭkārā diyā.

7 Us ne unheñ sahīh rāh par lā kar aisī ābādī tak pahuñchāyā jahān rah sakte the.

8 Wuh Rab kā shukr kareñ ki us ne apnī shafqat aur apne mojize insān par zāhir kie haiñ.

9 Kyonki wuh pyāsī jān ko āsūdā kartā aur bhūkī jān ko kasrat kī achchhī chīzoñ se ser kartā hai.

10 Dūsre zanjiron aur musibat meñ jakare hue andhere aur gahrī tārīkī meñ baste the,

11 kyonki wuh Allāh ke farmānon se sarkash hue the, unhoñ ne Allāh T'ālā kā faislā haqīr jānā thā.

12 Is lie Allāh ne un ke dil ko taklīf meñ muḡtālā karke past kar diyā. Jab wuh ṭhokar khā kar gir gae aur madad karne wālā koī na rahā thā

13 to unhoñ ne apnī musibat meñ Rab ko pukārā, aur us ne unheñ un kī tamām pareshāniyon se chhuṭkārā diyā.

14 Wuh unheñ andhere aur gahrī tārīkī se nikāl lāyā aur un kī zanjireñ toṛ dālīñ.

15 Wuh Rab kā shukr kareñ ki us ne apnī shafqat aur apne mojize insān par zāhir kie haiñ.

16 Kyonki us ne pītal ke darwāze toṛ ḍāle, lohe ke kunde ṭukṛe ṭukṛe kar die haiñ.

17 Kuchh log ahmaq the, wuh apne sarkash chāl-chalan aur gunāhoñ ke bāis pareshāniyoñ meñ muḡtalā hue.

18 Unheñ har ḡhurāk se ghin āne lagī, aur wuh maut ke darwāzoñ ke ḡarib pahuñche.

19 Tab unhoñ ne apnī musībat meñ Rab ko pukārā, aur us ne unheñ un kī tamām pareshāniyoñ se chhuṡkārā diyā.

20 Us ne apnā kalām bhej kar unheñ shifā dī aur unheñ maut ke ḡarḡhe se bachāyā.

21 Wuh Rab kā shukr karen kī us ne apnī shafḡat aur mojize insān par zāhir kie haiñ.

22 Wuh shukrḡuzārī kī qurbāniyāñ pesh karen aur ḡhushī ke nāre lagā kar us ke kāmoñ kā charchā karen.

23 Bāz bahri jahāz meñ baiṡḡ gae aur tijārat ke silsile meñ samundar par safr karte karte dūr-darāz ilāḡoñ tak pahuñche.

24 Unhoñ ne Rab ke azīm kāam aur samundar kī ḡahrāiyoñ meñ us ke mojize dekhe haiñ.

25 Kyoñki Rab ne hukm diyā to āndhī chalī jo samundar kī maujeñ bulandīyoñ par lāī.

26 Wuh āsmān tak charḡiñ aur ḡahrāiyoñ tak utriñ. Pareshānī ke bāis mallāhoñ kī himmat jawāb de gai.

27 Wuh sharāb meñ dhut ādmī kī tarah laḡkḡarāte aur ḡagmagāte rahe. Un kī tamām hikmat nākām sābit huī.

28 Tab unhoñ ne apnī musībat meñ Rab ko pukārā, aur us ne unheñ tamām pareshāniyoñ se chhuṡkārā diyā.

29 Us ne samundar ko thamā diyā aur ḡhāmoshī phail gai, lahreñ sākit ho gaiñ.

30 Musāfir pursukūn hālāt dekh kar ḡhush hue, aur Allāh ne unheñ manzil-e-maḡsūd tak pahuñchāyā.

31 Wuh Rab kā shukr karen kī us ne apnī shafḡat aur apne mojize insān par zāhir kie haiñ.

32 Wuh ḡaum kī jamāt meñ us kī tāzīm karen, buzurgoñ kī majlis meñ us kī hamd karen.

33 Kāi jaghoñ par wuh dariyāoñ ko registān meñ aur chashmoñ ko pyāsī zamīn meñ badal detā hai.

34 Bāshindoñ kī burāi dekh kar wuh zarḡhez zamīn ko kallar ke bayābān meñ badal detā hai.

35 Dūsri jaghoñ par wuh registān ko jhīl meñ aur pyāsī zamīn ko chashmoñ meñ badal detā hai.

36 Wahān wuh bhūkoñ ko basā detā hai tāki ābādiyāñ ḡāym karen.

37 Tab wuh khet aur angūr ke bāḡh lagāte haiñ jo ḡhūb phal lāte haiñ.

38 Allāh unheñ barkat detā hai to un kī tāḡād bahut baḡh jāti hai. Wuh un ke rewaḡoñ ko bhī kam hone nahīñ detā.

39 Jab kabhī un kī tāḡād kam ho jāti aur wuh musībat aur dukh ke bojḡ tale ḡhāk meñ dab jāte haiñ

40 to wuh shurafā par apnī hiḡarat unḡel detā aur unheñ registān meñ bhagā kar sahīh rāste se dūr phirne detā hai.

41 Lekin muḡtāj ko wuh musībat kī daldal se nikāl kar sarfarāz kartā aur us ke ḡhāndānoñ ko bheḡ-bakriyoñ kī tarah baḡhā detā hai.

⁴² Sidhī rāh par chalne wāle yih dekh kar ḡhush hoṅge, lekin be'insāf kā muñh band kiyā jāegā.

⁴³ Kaun dānishmand hai? Wuh is par dhyān de, wuh Rab kī mehrbāniyoñ par ḡhaur kare.

108

Jang meñ Rab par Ummīd

¹ Dāūd kā zabūr. Gīt.

Ai Allāh, merā dil mazbūt hai. Main sāz bajā kar terī madahsarāī karūṅga. Ai merī jān, jāg uṭh.

² Ai sitār aur sarod, jāg uṭho! Main tulū-e-subah ko jagāūṅgā.

³ Ai Rab, main qaumoñ meñ terī sataish, ummatoñ meñ terī madahsarāī karūṅga.

⁴ Kyoñki terī shafqat āsmān se kahīn buland hai, terī wafādārī bādaloñ tak pahuñchtī hai.

⁵ Ai Allāh, āsmān par sarfarāz ho! Terā jalāl pūrī duniyā par chhā jāe.

⁶ Apne dahne hāth se madad karke merī sun tāki jo tujhe pyāre haiñ najāt pāeñ.

⁷ Allāh ne apne maqdis meñ farmāyā hai, “Main fatah manāte hue Sikam ko taqsim karūṅga aur Wādī-e-Sukkāt ko nāp kar bāñṭ dūṅgā.

⁸ Jiliyād merā hai aur Manassī merā hai. Ifrāīm merā ḡhod aur Yahūdāh merā shāhī asā hai.

⁹ Moāb merā ḡhushl kā bartan hai, aur Adom par main apnā jūtā phaiñk dūṅgā. Main Filistī mulk par zordār nāre lagāūṅgā!”

¹⁰ Kaun mujhe qilāband shahr meñ lāegā? Kaun merī rāhnumāī karke mujhe Adom tak pahuñchāegā?

¹¹ Ai Allāh, tū hī yih kar saktā hai, go tū ne hameñ radd kiyā hai. Ai Allāh, tū hamārī faujōñ kā sāth nahīn detā jab wuh laṛne ke lie nikaltī haiñ.

¹² Musibat meñ hameñ sahārā de, kyoñki is waqt insānī madad bekār hai.

¹³ Allāh ke sāth ham zabardast kām kareṅge, kyoñki wuhī hamāre dushmanoñ ko kuchal degā.

109

Berahm Muḡhālīf ke sāmne Allāh se Duā

¹ Dāūd kā zabūr. Mausiqī ke rāhnumā ke lie.

Ai Allāh mere faḡhr, ḡhāmosh na rah!

² Kyoñki unhoñ ne apnā bedīn aur farebdeh muñh mere ḡhilāf khol kar jhūṭī zabān se mere sāth bāt kī hai.

³ Wuh mujhe nafrat ke alfāz se gher kar bilāwajah mujh se laṛe haiñ.

⁴ Merī muhabbat ke jawāb meñ wuh mujh par apnī dushmanī kā izhār karte haiñ. Lekin duā hī merā sahārā hai.

⁵ Merī nekī ke ewaz wuh mujhe nuqsān pahuñchāte aur mere pyār ke badle mujh se nafrat karte haiñ.

⁶ Ai Allāh, kisi bedīn ko muqarrar kar jo mere dushman ke ḡhilāf gawāhī de, koī muḡhālīf us ke dahne hāth kharā ho jāe jo us par ilzām lagāe.

7 Muqaddame meñ use mujrim thahrāyā jāe. Us kī duāeñ bhī us ke gunāhoñ meñ shumār kī jāeñ.

8 Us kī zindagī muḵhtasar ho, koī aur us kī zimmedārī uṭhāe.

9 Us kī aulād yatīm aur us kī bīwī bewā ban jāe.

10 Us ke bachche āwārā phireñ aur bhīk māngne par majbūr ho jāeñ. Unheñ un ke tabāhshudā gharoñ se nikal kar idhar-udhar roṭī dhūñḍnī paṛe.

11 Jis se us ne qarzā liyā thā wuh us ke tamām māl par qabzā kare, aur ajnabī us kī mehnat kā phal lūṭ leñ.

12 Koī na ho jo us par mehrbānī kare yā us ke yatīmoñ par rahm kare.

13 Us kī aulād ko miṭāyā jāe, agli pusht meñ un kā nām-o-nishān tak na rahe.

14 Rab us ke bāpdādā kī nāinsāfi kā lihāz kare, aur wuh us kī māñ kī khatā bhī darguzar na kare.

15 Un kā burā kirdār Rab ke sāmne rahe, aur wuh un kī yād rū-e-zamīn par se miṭā ḍāle.

16 Kyoñki us ko kabhī mehrbānī karne kā khayāl na āyā balki wuh musībatzadā, muhtāj aur shikastādil kā tāqqub kartā rahā tāki use mār ḍāle.

17 Use lānat karne kā shauq thā, chunāñche lānat usī par āe! Use barkat denā pasand nahīñ thā, chunāñche barkat us se dūr rahe.

18 Us ne lānat chādar kī tarah oṛh lī, chunāñche lānat pāñī kī tarah us ke jism meñ aur tel kī tarah us kī haḍḍiyōñ meñ sirāyat kar jāe.

19 Wuh kapṛe kī tarah us se liṭṭī rahe, paṭke kī tarah hameshā us se kamarbastā rahe.

20 Rab mere muḵhālifoñ ko aur unheñ jo mere khalāf burī bāteñ karte haiñ yihī sazā de.

21 Lekin tū ai Rab Qādir-e-mutlaq, apne nām kī khatīr mere sāth mehrbānī kā sulūk kar. Mujhe bachā, kyoñki terī hī shafqat tasallībakhsh hai.

22 Kyoñki maiñ musībatzadā aur zarūratmand hūñ. Merā dil mere andar majrūh hai.

23 Shām ke dhalte sāy kī tarah maiñ khatm hone wālā hūñ. Mujhe ṭiḍḍī kī tarah jhār kar dūr kar diyā gayā hai.

24 Rozā rakhte rakhte mere ghuṭne ḍagmagāne lage aur merā jism sūkh gayā hai.

25 Maiñ apne dushmanoñ ke lie mazāq kā nishānā ban gayā hūñ. Mujhe dekh kar wuh sar hilā kar “Taubā taubā” kahte haiñ.

26 Ai Rab mere Kḥudā, merī madad kar! Apñī shafqat kā izhār karke mujhe chhurā!

27 Unheñ patā chale ki yih tere hāth se pesh āyā hai, ki tū Rab hī ne yih sab kuchh kiyā hai.

28 Jab wuh lānat karen to mujhe barkat de! Jab wuh mere khalāf uṭheñ to bakhsh de ki sharmindā ho jāeñ jabki terā kḥādīm kḥush ho.

29 Mere muḵhālif ruswāī se mulabbas ho jāeñ, unheñ sharmindagī kī chādar oṛhñī paṛe.

30 Maiñ zor se Rab kī satāish karūnga, bahutoñ ke darmiyān us kī hamd karūnga.

³¹ Kyoñki wuh muhtāj ke dahne hāth kharā rahtā hai tāki use un se bachāe jo use mujrim ṭhahrāte haiñ.

110

Abadī Bādshāh aur Imām

¹ Dāūd kā zabūr.

Rab ne mere Rab se kahā, “Mere dahne hāth baiṭh, jab tak main tere dushmanoñ ko tere pānwoñ kī chaukī na banā dūñ.”

² Rab Siyyūn se terī saltanat kī sarhaddeñ baṛhā kar kahegā, “Ās-pās ke dushmanoñ par hukūmat kar!”

³ Jis din tū apñī fajr ko kharā karegā terī qaum kḥushī se tere pīchhe ho legī. Tū muqaddas shān-o-shaukat se ārāstā hō kar tulū-e-subah ke bātin se apñī jawānī kī os pāegā.

⁴ Rab ne qasam khāi hai aur is se pachhtāegā nahīñ, “Tū abad tak imām hai, aisā imām jaisā Malik-e-sidq thā.”

⁵ Rab tere dahne hāth par rahegā aur apne ḡhazab ke din dīgar bādshāhoñ ko chūr chūr karegā.

⁶ Wuh qaumoñ meñ adālat karke maidān ko lāshoñ se bhar degā aur dūr tak saroñ ko pāsh pāsh karegā.

⁷ Rāste meñ wuh nadī se pāñī pī legā, is lie apnā sar uṭhāe phiregā.

111

Allāh ke Fazl kī Tamjīd

¹ Rab kī hamd ho! Main pūre dil se diyānatdāroñ kī majlis aur jamāt meñ Rab kā shukr karūnga.

² Rab ke kām azīm haiñ. Jo un se lutfandoz hote haiñ wuh un kā kḥūb mutāla'ā karte haiñ.

³ Us kā kām shāndār aur jalālī hai, us kī rāstī abad tak qāym rahtī hai.

⁴ Wuh apne mojize yād karātā hai. Rab mehrbān aur rahīm hai.

⁵ Jo us kā kḥauf mānte haiñ unheñ us ne kḥurāk muhaiyā kī hai. Wuh hameshā tak apne ahd kā kḥayāl rakhegā.

⁶ Us ne apñī qaum ko apne zabardast kāmoñ kā elān karke kahā, “Main tumheñ ḡhairqaumoñ kī mīrās atā karūnga.”

⁷ Jo bhī kām us ke hāth kareñ wuh sachche aur rāst haiñ. Us ke tamām ahkām qābil-e-etamād haiñ.

⁸ Wuh azal se abad tak qāym haiñ, aur un par sachchāi aur diyānatdārī se amal karnā hai.

⁹ Us ne apñī qaum kā fidyā bhej kar use chhurāyā hai. Us ne farmāyā, “Merā qaum ke sāth ahd abad tak qāym rahe.” Us kā nām quddūs aur purjalāl hai.

¹⁰ Hikmat is se shurū hotī hai ki ham Rab kā kḥauf māneñ. Jo bhī us ke ahkām par amal kare use achchhī samajh hāsīl hogī. Us kī hamd hameshā tak qāym rahegī.

112

Allāh ke Kḥauf kī Tārīf

¹ Rab kī hamd ho! Mubārak hai wuh jo Allāh kā kḥauf māntā aur us ke ahkām se bahut lutfandoz hotā hai.

² Us ke farzand mulk meñ tāqatwar hoñge, aur diyānatdār kī nasl ko barkat milegī.

³ Daulat aur khushhālī us ke ghar meñ rahegī, aur us kī rāstbāzī abad tak qāym rahegī.

⁴ Andhere meñ chalte waqt diyānatdāroñ par raushnī chamaktī hai. Wuh rāstbāz, mehrbān aur rahīm hai.

⁵ Mehrbānī karnā aur qarz denā bābarkat hai. Jo apne muāmaloñ ko insāf se hal kare wuh achchhā karegā,

⁶ kyonki wuh abad tak nahīñ ḍagmagāegā. Rāstbāz hameshā hī yād rahegā.

⁷ Wuh burī khabar milne se nahīñ ḍartā. Us kā dil mazbūt hai, aur wuh Rab par bharosā rakhtā hai.

⁸ Us kā dil mustahkam hai. Wuh sahmā huā nahīñ rahtā, kyonki wuh jāntā hai ki ek din maiñ apne dushmanoñ kī shikast dekh kar khush hūngā.

⁹ Wuh faiyāzī se zarūratmandoñ meñ khairāt bikher detā hai. Us kī rāstbāzī hameshā qāym rahegī, aur use izzat ke sāth sarfarāz kiyā jāegā.

¹⁰ Bedīn yih dekh kar nārāz ho jāegā, wuh dānt pīs pīs kar nest ho jāegā. Jo kuchh bedīn chāhte haiñ wuh jātā rahegā.

113

Allāh kī Azmat aur Mehrbānī

¹ Rab kī hamd ho! Ai Rab ke khādimo, Rab ke nām kī satāish karo, Rab ke nām kī tārif karo.

² Rab ke nām kī ab se abad tak tamjīd ho.

³ Tulū-e-subah se ghurūb-e-āftāb tak Rab ke nām kī hamd ho.

⁴ Rab tamām aqwām se sarbuland hai, us kā jalāl āsmān se azīm hai.

⁵ Kaun Rab hamāre Khudā kī mānind hai jo bulandiyoñ par tahtnashīn hai

⁶ aur āsmān-o-zamīn ko dekhne ke lie niche jhuktā hai?

⁷ Psthāl ko wuh khāk meñ se uṭhā kar pānwoñ par kharā kartā, muhtāj ko rākh se nikāl kar sarfarāz kartā hai.

⁸ Wuh use shurafā ke sāth, apnī qaum ke shurafā ke sāth biṭhā detā hai.

⁹ Bāñjh ko wuh aulād atā kartā hai tāki wuh ghar meñ khushī se zindagī guzār sake. Rab kī hamd ho!

114

Misr meñ Allāh ke Mojizāt

¹ Jab Isrāil Misr se rawānā huā aur Yāqūb kā gharānā ajnabī zabān bolne wālī qaum se nikal āyā

² to Yahūdāh Allāh kā maqdis ban gayā aur Isrāil us kī bādshāhī.

³ Yih dekh kar samundar bhāg gayā aur Dariyā-e-Yardan pīchhe haṭ gayā.

⁴ Pahār menḍhoñ kī tarah kūdne aur pahāriyāñ jawān bheṛ-bakriyoñ kī tarah phāndne lagīñ.

⁵ Ai samundar, kyā huā ki tū bhāg gayā hai? Ai Yardan, kyā huā ki tū pīchhe haṭ gayā hai?

⁶ Ai pahāro, kyā huā ki tum mendhoñ kī tarah kūdne lage ho? Ai pahāriyo, kyā huā ki tum jawān bheṛ-bakriyoñ kī tarah phāndne lagī ho?

⁷ Ai zamīn, Rab ke huzūr, Yāqūb ke Ḳhudā ke huzūr laraz uṭh,

⁸ us ke sāmne thartharā jis ne chaṭān ko johar meñ aur saḳht patthar ko chashme meñ badal diyā.

115

Allāh hī kī Hamd Ho

¹ Ai Rab, hamārī hī izzat kī ḳhātir kām na kar balki is lie ki tere nām ko jalāl mile, is lie ki tū mehrbān aur wafādār Ḳhudā hai.

² Diḡar aqwām kyoñ kaheñ, “Un kā Ḳhudā kahān hai?”

³ Hamārā Ḳhudā to āsmān par hai, aur jo jī chāhe kartā hai.

⁴ Un ke but sone-chāndī ke haiñ, insān ke hāth ne unheñ banāyā hai.

⁵ Un ke muñh haiñ lekin wuh bol nahīn sakte. Un kī ānkheñ haiñ lekin wuh dekh nahīn sakte.

⁶ Un ke kān haiñ lekin wuh sun nahīn sakte, un kī nāk hai lekin wuh sūñgh nahīn sakte.

⁷ Un ke hāth haiñ, lekin wuh chhū nahīn sakte. Un ke pāñw haiñ, lekin wuh chal nahīn sakte. Un ke gale se āwāz nahīn nikaltī.

⁸ Jo but banāte haiñ wuh un kī mānind ho jāeñ, jo un par bharosā rakhte haiñ wuh un jaise behis-o-harkat ho jāeñ.

⁹ Ai Isrāil, Rab par bharosā rakh! Wuhī terā sahārā aur terī ḡhāl hai.

¹⁰ Ai Hārūn ke gharāne, Rab par bharosā rakh! Wuhī terā sahārā aur terī ḡhāl hai.

¹¹ Ai Rab kā ḳhauf mānane wālo, Rab par bharosā rakho! Wuhī tumhārā sahārā aur tumhārī ḡhāl hai.

¹² Rab ne hamārā ḳhayāl kiyā hai, aur wuh hameñ barkat degā. Wuh Isrāil ke gharāne ko barkat degā, wuh Hārūn ke gharāne ko barkat degā.

¹³ Wuh Rab kā ḳhauf mānane wāloñ ko barkat degā, ḳhāh chhoṭe hoñ yā bāre.

¹⁴ Rab tumhārī tādād meñ izāfā kare, tumhārī bhī aur tumhārī aulād kī bhī.

¹⁵ Rab jo āsmān-o-zamīn kā Ḳhāliq hai tumheñ barkat se mālāmāl kare.

¹⁶ Āsmān to Rab kā hai, lekin zamīn ko us ne ādamzādoñ ko baḳhsh diyā hai.

¹⁷ Ai Rab, murde terī satāish nahīn karte, ḳhāmoshī ke mulk meñ utarne wāloñ meñ se koī bhī terī tamjīd nahīn kartā.

¹⁸ Lekin ham Rab kī satāish ab se abad tak kareñge. Rab kī hamd ho!

116

Maut se Najāt par Shukrguzārī

¹ Maiñ Rab se muhabbat rakhtā hūñ, kyoñki us ne merī āwāz aur merī iltijā sunī hai.

² Us ne apnā kān merī taraf jhukāyā hai, is lie maiñ umr-bhar use pukārūnga.

³ Maut ne mujhe apnī zanjīron meñ jakaṛ liyā, aur Pātāl kī pareshāniyāñ mujh par ghālib āñ. Maiñ musibat aur dukh meñ phaṅs gayā.

⁴ Tab maiñ ne Rab kā nām pukārā, “Ai Rab, mehrbānī karke mujhe bachā!”

⁵ Rab mehrbān aur rāst hai, hamārā Khudā rahīm hai.

⁶ Rab sādā logon kī hifāzat kartā hai. Jab maiñ pasthāl thā to us ne mujhe bachāyā.

⁷ Ai merī jān, apnī ārāmgāh ke pās wāpas ā, kyonki Rab ne tere sāth bhalāī kī hai.

⁸ Kyonki ai Rab, tū ne merī jān ko maut se, merī ānkhoñ ko ānsū bahāne se aur mere pānwoñ ko phisalne se bachāyā hai.

⁹ Ab maiñ zindon kī zamīn meñ rah kar Rab ke huzūr chalūngā.

¹⁰ Maiñ imān lāyā aur is lie bolā, “Maiñ shadīd musibat meñ phaṅs gayā hūñ.”

¹¹ Maiñ saḳht ghabrā gayā aur bolā, “Tamām insān daroghgo haiñ.”

¹² Jo bhalāiyāñ Rab ne mere sāth kī haiñ un sab ke ewaz maiñ kyā dūñ?

¹³ Maiñ najāt kā pyālā uṭhā kar Rab kā nām pukārūngā.

¹⁴ Maiñ Rab ke huzūr us kī sārī qaum ke sāmne hī apnī mannateñ pūrī karūngā.

¹⁵ Rab kī nigāh meñ us ke Imāndāron kī maut girāñqadar hai.

¹⁶ Ai Rab, yaqīnan maiñ terā ḳhādīm, hāñ terā ḳhādīm aur terī ḳhādīmā kā beṭā hūñ. Tū ne merī zanjīron ko toṛ ḍālā hai.

¹⁷ Maiñ tujhe shukrguzārī kī qurbānī pesh karke terā nām pukārūngā.

¹⁸ Maiñ Rab ke huzūr us kī sārī qaum ke sāmne hī apnī mannateñ pūrī karūngā.

¹⁹ Maiñ Rab ke ghar kī bārgāhoñ meñ, ai Yarūshalam tere bīch meñ hī unheñ pūrā karūngā. Rab kī hamd ho.

117

Tamām Aqwām Allāh kī Hamd Kareñ

¹ Ai tamām aqwām, Rab kī tamjīd karo! Ai tamām ummato, us kī madahsarāī karo!

² Kyonki us kī ham par shafqat azīm hai, aur Rab kī wafādārī abadī hai. Rab kī hamd ho!

118

Allāh kī Madad par Shukrguzārī

¹ Rab kā shukr karo, kyonki wuh bhalā hai, aur us kī shafqat abadī hai.

² Isrāīl kahe, “Us kī shafqat abadī hai.”

³ Hārūn kā gharānā kahe, “Us kī shafqat abadī hai.”

⁴ Rab kā ḳhauf mānane wāle kaheñ, “Us kī shafqat abadī hai.”

⁵ Musibat meñ maiñ ne Rab ko pukārā to Rab ne merī sun kar mere pānwoñ ko khule maidān meñ qāym kar diyā hai.

⁶ Rab mere haq meñ hai, is lie maiñ nahīñ ḍarūngā. Insān merā kyā bigār saktā hai?

⁷ Rab mere haq meñ hai aur merā sahārā hai, is lie maiñ un kī shikast dekh kar ḳhush hūngā jo mujh se nafrat karte haiñ.

8 Rab meñ panāh lenā insān par etamād karne se kahīn behtar hai.

9 Rab meñ panāh lenā shurafā par etamād karne se kahīn behtar hai.

10 Tamām aqwām ne mujhe gher liyā, lekin main ne Allāh kā nām le kar unheñ bhagā diyā.

11 Unhoñ ne mujhe gher liyā, hāñ chāroñ taraf se gher liyā, lekin main ne Allāh kā nām le kar unheñ bhagā diyā.

12 Wuh shahd kī makkhiyoñ kī tarah chāroñ taraf se mujh par hamlā-āwar hue, lekin kāñṭedār jhāriyoñ kī āg kī tarah jald hī bujh gae. Main ne Rab kā nām le kar unheñ bhagā diyā.

13 Dushman ne mujhe dhakkā de kar girāne kī koshish kī, lekin Rab ne merī madad kī.

14 Rab merī quwwat aur merā gīt hai, wuh merī najāt ban gayā hai.

15 Khushī aur fatah ke nāre rāstbāzoñ ke khaimoñ meñ gūñjte haiñ, “Rab kā dahnā hāth zabardast kām kartā hai!”

16 Rab kā dahnā hāth sarfarāz kartā hai, Rab kā dahnā hāth zabardast kām kartā hai!”

17 Main nahīn marūnga balki zindā rah kar Rab ke kām bayān karūnga.

18 Go Rab ne merī saḡht tādīb kī hai, us ne mujhe maut ke hawāle nahīn kiyā.

19 Rāstī ke darwāze mere lie khol do tāki main un meñ dākhil ho kar Rab kā shukr karūñ.

20 Yih Rab kā darwāzā hai, isī meñ rāstbāz dākhil hote haiñ.

21 Main terā shukr kartā hūñ, kyoñki tū ne merī sun kar mujhe bachāyā hai.

22 Jis patthar ko makān banāne wāloñ ne radd kiyā wuh kone kā buniyādī patthar ban gayā.

23 Yih Rab ne kiyā aur dekhne meñ kitnā hairatangez hai.

24 Isī dīn Rab ne apnī qudrat dikhāī hai. Āo, ham shādiyānā bajā kar us kī khushī manāen.

25 Ai Rab, mehrbānī karke hameñ bachā! Ai Rab, mehrbānī karke kāmyābī atā farmā!

26 Mubārak hai wuh jo Rab ke nām se ātā hai. Rab kī sukūnatgāh se ham tumheñ barkat dete haiñ.

27 Rab hī Khudā hai, aur us ne hameñ raushnī baḡhshī hai. Āo, id kī qurbānī rassiyoñ se qurbāngāh ke sīngoñ ke sāth bāndho.

28 Tū merā Khudā hai, aur main terā shukr kartā hūñ. Ai mere Khudā, main terī tāzīm kartā hūñ.

29 Rab kī satāish karo, kyoñki wuh bhalā hai aur us kī shafqat abadī hai.

119

Allāh ke Kalām kī Shān

1

1 Mubārak haiñ wuh jin kā chāl-chalan be'ilzām hai, jo Rab kī sharīat ke mutābiq zindagī guzārte haiñ.

² Mubārak haiñ wuh jo us ke ahkām par amal karte aur pūre dil se us ke tālib rahte haiñ,

³ jo badī nahiñ karte balki us kī rāhoñ par chalte haiñ.

⁴ Tū ne hameñ apne ahkām die haiñ, aur tū chāhtā hai ki ham har lihāz se un ke tābe raheñ.

⁵ Kāsh merī rāheñ itnī puḡhtā hoñ ki maiñ sābitqadmī se tere ahkām par amal karūñ!

⁶ Tab maiñ sharmindā nahiñ hūngā, kyonki merī ānkheñ tere tamām ahkām par lagī raheñgī.

⁷ Jitnā maiñ tere bā-insāf faisloñ ke bāre meñ sikhūngā utnā hī diyānatdār dil se terī satāish karūnga.

⁸ Tere ahkām par maiñ har waqt amal karūnga. Mujhe pūrī tarah tark na kar!

2

⁹ Naujawān apnī rāh ko kis tarah pāk rakhe? Is tarah ki tere kalām ke mutābiq zindagī guzāre.

¹⁰ Maiñ pūre dil se terā tālib rahā hūñ. Mujhe apne ahkām se bhaṭakne na de.

¹¹ Maiñ ne terā kalām apne dil meñ mahfūz rakhā hai tāki terā gunāh na karūñ.

¹² Ai Rab, terī hamd ho! Mujhe apne ahkām sikhā.

¹³ Apne hoñoñ se maiñ dūsroñ ko tere muñh kī tamām hidāyāt sunātā hūñ.

¹⁴ Maiñ tere ahkām kī rāh se utnā lutfandoz hotā hūñ jitnā ki har tarah kī daulat se.

¹⁵ Maiñ terī hidāyāt meñ mahw-e-ḡhyāl rahūngā aur terī rāhoñ ko taktā rahūngā.

¹⁶ Maiñ tere farmānoñ se lutfandoz hotā hūñ aur terā kalām nahiñ bhūltā.

3

¹⁷ Apne ḡhādīm se bhalāi kar tāki maiñ zindā rahūñ aur tere kalām ke mutābiq zindagī guzārūñ.

¹⁸ Merī ānkhoñ ko khol tāki terī shariyat ke ajāyb dekhūñ.

¹⁹ Duniyā meñ maiñ pardesī hī hūñ. Apne ahkām mujh se chhupāe na rakh!

²⁰ Merī jān har waqt terī hidāyāt kī ārzū karte karte niḡhāl ho rahī hai.

²¹ Tū maḡhrūroñ ko dāñṭtā hai. Un par lānat jo tere ahkām se bhaṭak jāte haiñ!

²² Mujhe logoñ ki tauhīn aur tahqīr se rihāi de, kyonki maiñ tere ahkām ke tābe rahā hūñ.

²³ Go buzurg mere ḡhilāf mansūbe bāndhne ke lie baiṭh gae haiñ, terā ḡhādīm tere ahkām meñ mahw-e-ḡhyāl rahtā hai.

²⁴ Tere ahkām se hī maiñ lutf uṭhātā hūñ, wuhī mere mushīr haiñ.

4

²⁵ Merī jān ḡhāk meñ dab gai hai. Apne kalām ke mutābiq merī jān ko tāzādām kar.

²⁶ Maiñ ne apnī rāheñ bayān kīñ to tū ne merī sunī. Mujhe apne ahkām sikhā.

²⁷ Mujhe apne ahkām kī rāh samajhne ke qābil banā tāki tere ajāyb meñ mahw-e-ḡhyāl rahūñ.

28 Merī jān dukh ke māre niḍhāl ho gāi hai. Mujhe apne kalām ke mutābiq taqwiyyat de.

29 Fareb kī rāh mujh se dūr rakh aur mujhe apnī sharīat se nawāz.

30 Maiñ ne wafā kī rāh iḳhtiyār karke tere āin apne sāmne rakhe haiñ.

31 Maiñ tere ahkām se liṭṭā rahtā hūñ. Ai Rab, mujhe sharmindā na hone de.

32 Maiñ tere farmānoñ kī rāh par dauṛtā hūñ, kyoñki tū ne mere dil ko kushādagi bakhshī hai.

5

33 Ai Rab, mujhe apne āin kī rāh sikhā to maiñ umr-bhar un par amal karūnga.

34 Mujhe samajh atā kar tāki terī sharīat ke mutābiq zindagi guzārūñ aur pūre dil se us ke tābe rahūñ.

35 Apne ahkām kī rāh par merī rāhnumāi kar, kyoñki yihī maiñ pasand kartā hūñ.

36 Mere dil ko lālach meñ āne na de balki use apne farmānoñ kī taraf māyl kar.

37 Merī āñkhoñ ko bātil chīzoñ se pher le, aur mujhe apnī rāhoñ par sañbhāl kar merī jān ko tāzādām kar.

38 Jo wādā tū ne apne ḳhādīm se kiyā wuh pūrā kar tāki log terā ḳhauf māneñ.

39 Jis ruswāi se mujhe ḳhauf hai us kā ḳhatrā dūr kar, kyoñki tere ahkām achche haiñ.

40 Maiñ terī hidāyāt kā shadīd ārzūmand hūñ, apnī rāsti se merī jān ko tāzādām kar.

6

41 Ai Rab, terī shafqat aur wuh najāt jis kā wādā tū ne kiyā hai mujh tak pahuñche

42 tāki maiñ be'izzati karne wāle ko jawāb de sakūñ. Kyoñki maiñ tere kalām par bharosā rakhtā hūñ.

43 Mere muñh se sachchāi kā kalām na chhīn, kyoñki maiñ tere farmānoñ ke intazār meñ hūñ.

44 Maiñ har waqt terī sharīat kī pairawī karūnga, ab se abad tak us meñ qāym rahūngā.

45 Maiñ khule maidān meñ chaltā phirūnga, kyoñki tere āin kā tālib rahtā hūñ.

46 Maiñ sharm kie baḡhair bādshāhoñ ke sāmne tere ahkām bayān karūnga.

47 Maiñ tere farmānoñ se lutfandoz hotā hūñ, wuh mujhe pyāre haiñ.

48 Maiñ apne hāth tere farmānoñ kī taraf uṭhāūngā, kyoñki wuh mujhe pyāre haiñ. Maiñ terī hidāyāt meñ mahw-e-ḳhyāl rahūngā.

7

49 Us bāt kā khayāl rakh jo tū ne apne ḳhādīm se kī aur jis se tū ne mujhe ummīd dilāi hai.

50 Musībat meñ yihī tasallī kā bāis rahā hai ki terā kalām merī jān ko tāzādām kartā hai.

51 Maḡhrūr merā had se zyādā mazāq uṛāte haiñ, lekin maiñ terī sharīat se dūr nahīñ hotā.

52 Ai Rab, maiñ tere qadīm farmān yād kartā hūñ to mujhe tasallī miltī hai.

⁵³ Bedīnoñ ko dekh kar main āg-bagūlā ho jātā hūñ, kyoñki unhoñ ne terī sharīat ko tark kiyā hai.

⁵⁴ Jis ghar meñ main pardesī hūñ us meñ main tere ahkām ke gīt gātā rahtā hūñ.

⁵⁵ Ai Rab, rāt ko main terā nām yād kartā hūñ, terī sharīat par amal kartā rahtā hūñ.

⁵⁶ Yih terī baḳshshish hai ki main tere āin kī pairawī kartā hūñ.

8

⁵⁷ Rab merī mīrās hai. Main ne tere farmānoñ par amal karne kā wādā kiyā hai.

⁵⁸ Main pūre dil se terī shafqat kā tālib rahā hūñ. Apne wāde ke mutābiq mujh par mehrbānī kar.

⁵⁹ Main ne apnī rāhoñ par dhyān de kar tere ahkām kī taraf qadam barhāe haiñ.

⁶⁰ Main nahīñ jhijaktā balki bhāg kar tere ahkām par amal karne kī koshish kartā hūñ.

⁶¹ Bedīnoñ ke rassoñ ne mujhe jakaṛ liyā hai, lekin main terī sharīat nahīñ bhūltā.

⁶² Ādhī rāt ko main jāg uṭhtā hūñ tāki tere rāst farmānoñ ke lie terā shukr karūñ.

⁶³ Main un sab kā sāthī hūñ jo terā ḳhauf mānte haiñ, un sab kā dost jo terī hidāyāt par amal karte haiñ.

⁶⁴ Ai Rab, duniyā terī shafqat se māmūr hai. Mujhe apne ahkām sikhā!

9

⁶⁵ Ai Rab, tū ne apne kalām ke mutābiq apne ḳhādim se bhalāī kī hai.

⁶⁶ Mujhe saḥīh imtiyāz aur irfān sikhā, kyoñki main tere ahkām par imān rakhtā hūñ.

⁶⁷ Is se pahle ki mujhe past kiyā gayā main āwārā phirtā thā, lekin ab main tere kalām ke tābe rahtā hūñ.

⁶⁸ Tū bhalā hai aur bhalāī kartā hai. Mujhe apne āin sikhā!

⁶⁹ Maḡhrūroñ ne jhūṭ bol kar mujh par kīchaṛ uchhālī hai, lekin main pūre dil se terī hidāyāt kī farmānbardārī kartā hūñ.

⁷⁰ Un ke dil akaṛ kar behis ho gae haiñ, lekin main terī sharīat se lutfandoz hotā hūñ.

⁷¹ Mere lie achchhā thā ki mujhe past kiyā gayā, kyoñki is tarah main ne tere ahkām sikh lie.

⁷² Jo sharīat tere muñh se sādīr huī hai wuh mujhe sone-chāñdī ke hazāroñ sikkoñ se zyādā pasand hai.

10

⁷³ Tere hāthoñ ne mujhe banā kar mazbūt buniyād par rakh diyā hai. Mujhe samajh atā farmā tāki tere ahkām sikh lūñ.

⁷⁴ Jo terā ḳhauf mānte haiñ wuh mujhe dekh kar ḳhush ho jāeñ, kyoñki main tere kalām ke intazār meñ rahtā hūñ.

⁷⁵ Ai Rab, main ne jān liyā hai ki tere faisle rāst haiñ. Yih bhī terī wafādārī kā izhār hai ki tū ne mujhe past kiyā hai.

⁷⁶ Terī shafqat mujhe tasallī de, jis tarah tū ne apne ḳhādim se wādā kiyā hai.

⁷⁷ Mujh par apne rahm kā izhār kar tāki merī jān meñ jān āe, kyoñki main terī sharīat se lutfandoz hotā hūñ.

⁷⁸ Jo maḡhrūr mujhe jhūṭ se past kar rahe haiñ wuh sharmindā ho jāeñ. Lekin maiñ tere farmānoñ meñ mahw-e-khyāl rahūngā.

⁷⁹ Kāsh jo terā khauf mānte aur tere ahkām jānte haiñ wuh mere pās wāpas aēñ!

⁸⁰ Merā dil tere āin kī pairawī karne meñ be'ilzām rahe tāki merī ruswāī na ho jāe.

11

⁸¹ Merī jān terī najāt kī ārzū karte karte niḡhāl ho rahī hai, maiñ tere kalām ke intazār meñ hūñ.

⁸² Merī ānkheñ tere wāde kī rāh dekhṭe dekhṭe dhundlā rahī haiñ. Tū mujhe kab tasalli degā?

⁸³ Maiñ dhueñ meñ sukaṛī huī mashk kī mānind hūñ lekin tere farmānoñ ko nahīñ bhūltā.

⁸⁴ Tere kḡādim ko mazid kitnī der intazār karnā paṛegā? Tū merā tāqqub karne wāloñ kī adālat kab karegā?

⁸⁵ Jo maḡhrūr terī shariyat ke tābe nahīñ hote unhoñ ne mujhe phañsāne ke lie gaṛhe khod lie haiñ.

⁸⁶ Tere tamām ahkām purwafā haiñ. Merī madad kar, kyoñki wuh jhūṭ kā saharā le kar merā tāqqub kar rahe haiñ.

⁸⁷ Wuh mujhe rū-e-zamīn par se miṭāne ke qarīb hī haiñ, lekin maiñ ne tere āin ko tark nahīñ kiyā.

⁸⁸ Apnī shafqat kā izhār karke merī jān ko tāzādām kar tāki tere muñh ke farmānoñ par amal karūñ.

12

⁸⁹ Ai Rab, terā kalām abad tak āsmān par qāym-o-dāym hai.

⁹⁰ Terī wafādārī pusht-dar-pusht rahtī hai. Tū ne zamīn kī buniyād rakhī, aur wuh wahīñ kī wahīñ barqarār rahtī hai.

⁹¹ Āj tak āsmān-o-zamīn tere farmānoñ ko pūrā karne ke lie hāzir rahte haiñ, kyoñki tamām chīzeñ terī kḡidmat karne ke lie banāī gaī haiñ.

⁹² Agar terī shariyat merī kḡhushī na hotī to maiñ apnī musibat meñ halāk ho gayā hotā.

⁹³ Maiñ terī hidāyāt kabhī nahīñ bhūlūngā, kyoñki unhīñ ke zariye tū merī jān ko tāzādām kartā hai.

⁹⁴ Maiñ terā hī hūñ, mujhe bachā! Kyoñki maiñ tere ahkām kā tālib rahā hūñ.

⁹⁵ Bedīn merī tāk meñ baiṭh gae haiñ tāki mujhe mār ḡaleñ, lekin maiñ tere āin par dhyān detā rahūngā.

⁹⁶ Maiñ ne dekhā hai ki har kāmil chīz kī had hotī hai, lekin tere farmān kī koī had nahīñ hotī.

13

⁹⁷ Terī shariyat mujhe kitnī pyārī hai! Din-bhar maiñ us meñ mahw-e-khyāl rahtā hūñ.

⁹⁸ Terā farmān mujhe mere dushmanoñ se zyādā dānishmand banā detā hai, kyoñki wuh hameshā tak merā kḡazānā hai.

⁹⁹ Mujhe apne tamām ustādoñ se zyādā samajh hāsil hai, kyoñki maiñ tere āin meñ mahw-e-khyāl rahtā hūñ.

¹⁰⁰ Mujhe buzurgoñ se zyādā samajh hāsil hai, kyoñki maiñ wafādārī se tere ahkām kī pairawī kartā hūñ.

101 Maiñ ne har burī rāh par qadam rakhne se gurez kiyā hai tāki tere kalām se liptā rahūñ.

102 Maiñ tere farmānoñ se dūr nahīñ huā, kyonki tū hī ne mujhe tālīm dī hai.

103 Terā kalām kitnā lazīz hai, wuh mere muñh meñ shahd se zyādā mīthā hai.

104 Tere ahkām se mujhe samajh hāsīl hotī hai, is lie maiñ jhūṭ kī har rāh se nafrat kartā hūñ.

14

105 Terā kalām mere pāñwoñ ke lie charāgh hai jo merī rāh ko raushan kartā hai.

106 Maiñ ne qasam khāī hai ki tere rāst farmānoñ kī pairawī karūnga, aur maiñ yih wādā pūrā bhī karūnga.

107 Mujhe bahut past kiyā gayā hai. Ai Rab, apne kalām ke mutābiq merī jān ko tāzādām kar.

108 Ai Rab, mere muñh kī razākārānā qurbāniyoñ ko pasand kar aur mujhe apne āīn sikhā!

109 Merī jān hameshā khatre meñ hai, lekin maiñ terī shariyat nahīñ bhūltā.

110 Bedīnoñ ne mere lie phandā taiyār kar rakhā hai, lekin maiñ tere farmānoñ se nahīñ bhaṭkā.

111 Tere ahkām merī abadī mīrās ban gae haiñ, kyonki un se merā dil khushī se uchhaltā hai.

112 Maiñ ne apnā dil tere ahkām par amal karne kī taraf māyl kiyā hai, kyonki is kā ajr abadī hai.

15

113 Maiñ dodiloñ se nafrat lekin terī shariyat se muhabbat kartā hūñ.

114 Tū merī panāhgāh aur merī ḍhāl hai, maiñ tere kalām ke intazār meñ rahtā hūñ.

115 Ai badkāro, mujh se dūr ho jāo, kyonki maiñ apne Kḥudā ke ahkām se liptā rahūngā.

116 Apne farmān ke mutābiq mujhe sañbhāl tāki zindā rahūñ. Merī ās tūṭne na de tāki sharmindā na ho jāūñ.

117 Merā saharā ban tāki bach kar har waqt tere āīn kā lihāz rakhūñ.

118 Tū un sab ko radd kartā hai jo tere ahkām se bhaṭke phirte haiñ, kyonki un kī dhokebāzī fareb hī hai.

119 Tū zamīn ke tamām bedīnoñ ko nāpāk chāñdī se khārij kī huī mail kī tarah phaiñk kar nest kar detā hai, is lie tere farmān mujhe pyāre haiñ.

120 Merā jism tujh se dahshat khā kar thartharātā hai, aur maiñ tere faisloñ se ḍartā hūñ.

16

121 Maiñ ne rāst aur bā-insāf kām kiyā hai, chunāñche mujhe un ke hawāle na kar jo mujh par zulm karte haiñ.

122 Apne kḥādīm kī khushhālī kā zāmin ban kar maḡhrūroñ ko mujh par zulm karne na de.

123 Merī āñkheñ terī najāt aur tere rāst wāde kī rāh deḡhte deḡhte rah gai haiñ.

124 Apne kḥādīm se terā sulūk terī shafqat ke mutābiq ho. Mujhe apne ahkām sikhā.

125 Main terā hī khādim hūn. Mujhe fahm atā farmā tāki tere āin kī pūrī samajh āe.

126 Ab waqt ā gayā hai ki Rab qadam uṭhāe, kyonki logoñ ne terī shariyat ko tor dālā hai.

127 Is lie main tere ahkām ko sone balki khālis sone se zyādā pyār kartā hūn.

128 Is lie main ehtiyāt se tere tamām āin ke mutābiq zindagī guzartā hūn. Main har farebdeh rāh se nafrat kartā hūn.

17

129 Tere ahkām tājjubangez haiñ, is lie merī jān un par amal kartī hai.

130 Tere kalām kā inkishāf raushnī baḡhshtā aur sādālahuḥ ko samajh atā kartā hai.

131 Main tere farmānoñ ke lie itnā pyāsā hūn ki muñh khol kar hāñp rahā hūn.

132 Merī taraf rujū farmā aur mujh par wuhī mehrbānī kar jo tū un sab par kartā hai jo tere nām se pyār karte haiñ.

133 Apne kalām se mere qadam mazbūt kar, kisī bhī gunāh ko mujh par hukūmat na karne de.

134 Fidyā de kar mujhe insān ke zulm se chhuṭkārā de tāki main tere ahkām ke tābe rahūn.

135 Apne chehre kā nūr apne khādim par chamkā aur mujhe apne ahkām sikhā.

136 Merī āñkhoñ se ānsuoñ kī nadiyāñ bah rahī haiñ, kyonki log terī shariyat ke tābe nahīñ rahte.

18

137 Ai Rab, tū rāst hai, aur tere faisle durust haiñ.

138 Tū ne rāstī aur baḡī wafādārī ke sāth apne farmāñ jāri kie haiñ.

139 Merī jān ḡhairat ke bāis tabāh ho gāī hai, kyonki mere dushman tere farmāñ bhūl gae haiñ.

140 Terā kalām āzmā kar pāk-sāf sābit huā hai, terā khādim use pyār kartā hai.

141 Mujhe zalil aur haqīr jānā jātā hai, lekin main tere āin nahīñ bhūltā.

142 Terī rāstī abadī hai, aur terī shariyat sachchāī hai.

143 Musibat aur pareshānī mujh par ḡhālib ā gāī haiñ, lekin main tere ahkām se lutfandoz hotā hūn.

144 Tere ahkām abad tak rāst haiñ. Mujhe samajh atā farmā tāki main jītā rahūn.

19

145 Main pūre dil se pukārtā hūn, “Ai Rab, merī sun! Main tere āin ke mutābiq zindagī guzārūnga.”

146 Main pukārtā hūn, “Mujhe bachā! Main tere ahkām kī pairawī karūnga.”

147 Pau phaṭne se pahle pahle main uṭh kar madad ke lie pukārtā hūn. Main tere kalām ke intazār meñ hūn.

148 Rāt ke waqt hī merī āñkheñ khul jātī haiñ tāki tere kalām par ḡhaur-o-khauz karūñ.

149 Apnī shafqat ke mutābiq merī āwāz sun! Ai Rab, apne farmānoñ ke mutābiq merī jān ko tāzādām kar.

150 Jo chālākī se merā tāqqub kar rahe haiñ wuh qarīb pahuñch gae haiñ. Lekin wuh terī shariyat se intahāī dūr haiñ.

151 Ai Rab, tū qarīb hī hai, aur tere ahkām sachchāī haiñ.

152 Baṛī der pahle mujhe tere farmānoñ se mālūm huā hai ki tū ne unheñ hameshā ke lie qāym rakhā hai.

20

153 Merī musibat kā ḡhayāl karke mujhe bachā! Kyoñki main terī sharīat nahīñ bhūltā.

154 Adālat meñ mere haq meñ laḡ kar merā ewazānā de tāki merī jān chhūṭ jāe. Apne wāde ke mutābiq merī jān ko tāzādām kar.

155 Najāt bedīnoñ se bahut dūr hai, kyoñki wuh tere ahkām ke tālib nahīñ hote.

156 Ai Rab, tū muta'addid tariqoñ se apne rahm kā izhār kartā hai. Apne āin ke mutābiq merī jān ko tāzādām kar.

157 Merā tāqquub karne wāloñ aur mere dushmanoñ kī baṛī tādād hai, lekin main tere ahkām se dūr nahīñ huā.

158 Bewafaoñ ko dekh kar mujhe ghīn āti hai, kyoñki wuh tere kalām ke mutābiq zindagī nahīñ guzārte.

159 Dekh, mujhe tere ahkām se pyār hai. Ai Rab, apnī shafqat ke mutābiq merī jān ko tāzādām kar.

160 Tere kalām kā lubb-e-lubāb sachchāī hai, tere tamām rāst farmān abad tak qāym haiñ.

21

161 Sardār bilāwajah merā pīchhā karte haiñ, lekin merā dil tere kalām se hī ḡartā hai.

162 Main tere kalām kī ḡhushī us kī tarah manātā hūñ jise kasrat kā māl-e-ḡhanīmat mil gayā ho.

163 Main jhūṭ se nafrat kartā balki ghīn khātā hūñ, lekin terī sharīat mujhe pyārī hai.

164 Main din meñ sāt bār terī satāish kartā hūñ, kyoñki tere ahkām rāst haiñ.

165 Jinheñ sharīat pyārī hai unheñ baṛā sukūn hāsil hai, wuh kisī bhī chīz se ṡhokar khā kar nahīñ gireñge.

166 Ai Rab, main terī najāt ke intazār meñ rahte hue tere ahkām kī pairawī kartā hūñ.

167 Merī jān tere farmānoñ se liṡṡi rahtī hai, wuh use nihāyat pyāre haiñ.

168 Main tere āin aur hidāyāt kī pairawī kartā hūñ, kyoñki merī tamām rāheñ tere sāmne haiñ.

22

169 Ai Rab, merī āheñ tere sāmne āeñ, mujhe apne kalām ke mutābiq samajh atā farmā.

170 Merī iltijāeñ tere sāmne āeñ, mujhe apne kalām ke mutābiq chhuṛā!

171 Mere hoñṡoñ se hamd-o-sanā phūṭ nikle, kyoñki tū mujhe apne ahkām sikhātā hai.

172 Merī zabān tere kalām kī madahsarāī kare, kyoñki tere tamām farmān rāst haiñ.

173 Terā hāth merī madad karne ke lie taiyār rahe, kyoñki main ne tere ahkām iḡhtiyār kie haiñ.

174 Ai Rab, main terī najāt kā ārzūmand hūñ, terī sharīat se lutfandoz hotā hūñ.

175 Merī jān zindā rahe tāki terī satāish kar sake. Tere āin merī madad kareñ.

176 Main bhaṭkī huī bheṛ kī tarah āwārā phir rahā hūn. Apne ḳhādim ko talāsh kar, kyonki main tere ahkām nahīn bhūltā.

120

Tohmat Lagāne Wāloñ se Rihāi ke lie Duā

¹ Ziyārat kā gīt.

Musībat meñ main ne Rab ko pukārā, aur us ne merī sunī.

² Ai Rab, merī jān ko jhūṭe hoñṭoñ aur farebdeh zabān se bachā.

³ Ai farebdeh zabān, wuh tere sāth kiya kare, mazīd tujhe kyā de?

⁴ Wuh tujh par jangjū ke tez tīr aur dahakte koele barsāe!

⁵ Mujh par afsos! Mujhe ajnabī mulk Masak meñ, Qīdār ke ḳhaimoñ ke pās rahnā partā hai.

⁶ Itnī der se amn ke dushmanoñ ke pās rahne se merī jān tang ā gaī hai.

⁷ Main to amn chāhtā hūn, lekin jab kabhī bolūn to wuh jang karne par tule hote haiñ.

121

Insān kā Wafādār Muhāfiz

¹ Ziyārat kā gīt.

Main apnī āñkhoñ ko pahāroñ kī taraf uṭhātā hūn. Merī madad kahān se ātī hai?

² Merī madad Rab se ātī hai, jo āsmān-o-zamīn kā Ḳhāliq hai.

³ Wuh terā pānw phisalne nahīn degā. Terā muhāfiz ūnghne kā nahīn.

⁴ Yaḳīnan Isrāīl kā muhāfiz na ūnghtā hai, na sotā hai.

⁵ Rab terā muhāfiz hai, Rab tere dahne hāth par sāebān hai.

⁶ Na dīn ko sūraj, na rāt ko chānd tujhe zarar pahuñchāegā.

⁷ Rab tujhe har nuqsān se bachāegā, wuh terī jān ko mahfūz rakhegā.

⁸ Rab ab se abad tak tere āne jāne kī pahrādārī karegā.

122

Yarūshalam par Barkat

¹ Dāūd kā ziyārat kā gīt.

Main un se ḳhush huā jinhoñ ne mujh se kahā, “Āo, ham Rab ke ghar chalen.”

² Ai Yarūshalam, ab hamāre pānw tere darwāzoñ meñ ḳhaṛe haiñ.

³ Yarūshalam Shahr yoñ banāyā gayā hai ki us ke tamām hisse mazbūti se ek dūse ke sāth jure hue haiñ.

⁴ Wahāñ qabile, hāñ Rab ke qabile hāzir hote haiñ tāki Rab ke nām kī sataish karen jis tarah Isrāīl ko farmāyā gayā hai.

⁵ Kyonki wahāñ taḳht-e-adālat karne ke lie lagāe gae haiñ, wahāñ Dāūd ke gharāne ke taḳht haiñ.

⁶ Yarūshalam ke lie salāmatī māngo! “Jo tujh se pyār karte haiñ wuh sukūn pāen.”

⁷ Terī fasil meñ salāmatī aur tere mahalōñ meñ sukūn ho.”

⁸ Apne bhāiyōñ aur hamsāyōñ kī ḳhātīr main kahūngā, “Tere andar salāmatī ho!”

⁹ Rab hamāre Ḳhudā ke ghar kī ḳhātir mainī terī ḳhushhālī kā tālib rahūngā.

123

Allāh Ham par Mehrbānī Kare

¹ Ziyārat kā gīt.

Mainī apnī ānkhoṅ ko terī taraf uṭhātā hūn, terī taraf jo āsmān par takhtnashīn hai.

² Jis tarah ḡhulām kī ānkheṅ apne mālik ke hāth kī taraf aur launḍī kī ānkheṅ apnī mālikan ke hāth kī taraf lagī rahtī haiṅ usī tarah hamārī ānkheṅ Rab apne Ḳhudā par lagī rahtī haiṅ, jab tak wuh ham par mehrbānī na kare.

³ Ai Rab, ham par mehrbānī kar, ham par mehrbānī kar! Kyoṅki ham had se zyādā hiḳārat kā nishānā ban gae haiṅ.

⁴ Sukūn se zindagī guzārne wāloṅ kī lān-tān aur maḡhrūroṅ kī tahqīr se hamārī jān dūbhar ho gāi hai.

124

Musibat meṅ Allāh Hamārā Sahārā Hai

¹ Dāūd kā ziyārat kā gīt.

Isrāīl kahe, “Agar Rab hamāre sāth na hotā,

² agar Rab hamāre sāth na hotā jab log hamāre ḳhilāf uṭhe

³ aur āg-bagūlā ho kar apnā pūrā ḡhussā ham par utārā, to wuh hameṅ zindā harāp kar lete.

⁴ Phir sailāb ham par ṭūṭ parṭā, nadī kā tez dhārā ham par ḡhālib ā jātā

⁵ aur mutalātīm pānī ham par se guzar jātā.”

⁶ Rab kī hamd ho jis ne hameṅ un ke dāntoṅ ke hawāle na kiyā, warnā wuh hameṅ phār khāte.

⁷ Hamārī jān us chiriyā kī tarah chhūṭ gāi hai jo chirīmār ke phande se nikal kar uṭ gāi hai. Phandā ṭūṭ gayā hai, aur ham bach nikle haiṅ.

⁸ Rab kā nām, hān usī kā nām hamārā sahārā hai jo āsmān-o-zamīn kā Ḳhāliq hai.

125

Chāroṅ Taraf se Qaum kī Hifāzat

¹ Ziyārat kā gīt.

Jo Rab par bharosā rakhte haiṅ wuh Koh-e-Siyyūn kī mānind haiṅ jo kabhī nahīn ḍagmagātā balki abad tak qāym rahtā hai.

² Jis tarah Yarūshalam pahāroṅ se ḡhīrā rahtā hai usī tarah Rab apnī qaum ko ab se abad tak chāroṅ taraf se mahfūz rakhtā hai.

³ Kyoṅki bedinoṅ kī rāstbāzoṅ kī mīrās par hukūmat nahīn rahegī, aisā na ho kī rāstbāz badkāri karne kī azmāish meṅ par jāen.

⁴ Ai Rab, un se bhalāi kar jo nek haiṅ, jo dil se sidhī rāh par chalte haiṅ.

⁵ Lekin jo bhaṭak kar apnī ṭerhī-merhī rāhoṅ par chalte haiṅ unheṅ Rab badkāroṅ ke sāth ḳhārij kar de. Isrāīl kī salāmāti ho!

126

Rab Apne Qaidiyōṅ ko Rihāi Detā Hai

¹ Ziyārat kā gīt.

Jab Rab ne Siyyūn ko bahāl kiyā to aisā lag rahā thā ki ham ḳhāb dekh rahe haiñ.

² Tab hamārā muñh hañsī-ḳhushī se bhar gayā, aur hamārī zabān shādmānī ke nāre lagāne se ruk na sakī. Tab đigar qaumoñ meñ kahā gayā, “Rab ne un ke lie zabardast kām kiyā hai.”

³ Rab ne wāqai hamāre lie zabardast kām kiyā hai. Ham kitne ḳhush the, kitne ḳhush!

⁴ Ai Rab, hameñ bahāl kar. Jis tarah mausam-e-barsāt meñ Dasht-e-Najab ke ḳhushk nāle pāñi se bhar jāte haiñ usī tarah hameñ bahāl kar.

⁵ Jo āñsū bahā bahā kar bīj boeñ wuh ḳhushī ke nāre lagā kar fasal kāṭeñge.

⁶ Wuh rote hue bīj bone ke lie nikleñge, lekin jab fasal pak jāe to ḳhushī ke nāre lagā kar pūle uṭhāe apne ghar laṭeñge.

127

Allāh hī Hamārā Ghar Tāmīr Kartā Hai

¹ Sulemān kā ziyārat kā gīt.

Agar Rab ghar ko tāmīr na kare to us par kām karne wāloñ kī mehnat abas hai. Agar Rab shahr kī pahrādārī na kare to insāñi pahredāroñ kī nigabhāñi abas hai.

² Yih bhī abas hai ki tum subah-sawere uṭho aur pūre đin mehnat-mashaqqat ke sāth rozī kamā kar rāt gae so jāo. Kyoñki jo Allāh ko pyāre haiñ unheñ wuh un kī zarūriyāt un ke sote meñ pūri kar detā hai.

³ Bachche aisī nemat haiñ jo ham mīrās meñ Rab se pāte haiñ, aulād ek ajr hai jo wuhī hameñ detā hai.

⁴ Jawāñi meñ paidā hue beṭe sūrme ke hāth meñ tīroñ kī mānind haiñ.

⁵ Mubāarak hai wuh ādmī jis kā tarkash un se bharā hai. Jab wuh shahr ke darwāze par apne dushmanoñ se jhagaṛegā to sharmindā nahīñ hogā.

128

Jis Ḳhāndān ko Allāh Barkat Detā Hai

¹ Ziyārat kā gīt.

Mubāarak hai wuh jo Rab kā ḳhauf mān kar us kī rāhoñ par chaltā hai.

² Yaḳīnan tū apñi mehnat kā phal khāegā. Mubāarak ho, kyoñki tū kāmyāb hogā.

³ Ghar meñ terī bīwī angūr kī phaldār bel kī mānind hogī, aur tere beṭe mez ke irdgird baiṭh kar zaitūn kī tāzā shākhōñ * kī mānind hoñge.

⁴ Jo ādmī Rab kā ḳhauf māne use aisī hī barkat milegī.

⁵ Rab tujhe Koh-e-Siyyūn se barkat de. Wuh kare ki tū jīte-jī Yarūshalam kī ḳhushhāli dekhe,

⁶ ki tū apne potoñ-nawāsoñ ko bhī dekhe. Isrāil kī salāmatī ho!

129

Madad ke lie Isrāil kī Duā

¹ Ziyārat kā gīt.

Isrāil kahe, “Merī jawāñi se hī mere dushman bār bār mujh par hamlā-āwar hue haiñ.

* 128:3 Is se murād hai paiwandkārī ke lie darakṭ se kāṭī gaī ṭahniyāñ.

² Merī jawānī se hī wuh bār bār mujh par hamlā-āwar hue haiñ. To bhī wuh mujh par ghālib na ae.”

³ Hal chalāne wāloñ ne merī piṭh par hal chalā kar us par apnī lambī lambī reghāriyāñ banāi haiñ.

⁴ Rab rāst hai. Us ne bedīnoñ ke rasse kāt kar mujhe āzād kar diyā hai.

⁵ Allāh kare ki jitne bhī Siyyūn se nafrat rakheñ wuh sharmindā ho kar piṅhe haṭ jāeñ.

⁶ Wuh chhatoñ par kī ghās kī mānind hoñ jo sahīh taur par baṛhne se pahle hī murjhā jāti hai

⁷ aur jis se na fasal kāṭne wālā apnā hāth, na pūle bāndhne wālā apnā bāzū bhar sake.

⁸ Jo bhī un se guzare wuh na kahe, “Rab tumheñ barkat de.”
Ham Rab kā nām le kar tumheñ barkat dete haiñ!

130

Baṛī Musībat se Rihāi kī Duā (Taubā kā Chhaṭā Zabūr)

¹ Ziyārat kā gīt.

Ai Rab, maiñ tujhe gahrāiyōñ se pukārtā hūñ.

² Ai Rab, merī āwāz sun! Kān lagā kar merī iltijōñ par dhyān de!

³ Ai Rab, agar tū hamāre gunāhoñ kā hisāb kare to kaun qāym rahegā?
Koī bhī nahīñ!

⁴ Lekin tujh se muāfi hāsil hotī hai tāki terā khauf mānā jāe.

⁵ Maiñ Rab ke intazār meñ hūñ, merī jān shiddat se intazār kartī hai.
Maiñ us ke kalām se ummīd rakhtā hūñ.

⁶ Pahredār jis shiddat se pau phaṭne ke intazār meñ rahte haiñ, merī jān us se bhī zyādā shiddat ke sāth, hāñ zyādā shiddat ke sāth Rab kī muntazir rahti hai.

⁷ Ai Isrāil, Rab kī rāh deḳhtā rah! Kyōñki Rab ke pās shafqat aur fidyā kā ṭhos band-o-bast hai.

⁸ Wuh Isrāil ke tamām gunāhoñ kā fidyā de kar use najāt degā.

131

Bachche kā-sā Īmān

¹ Ziyārat kā gīt.

Ai Rab, na merā dil ghamandī hai, na merī āñkheñ maḡhrūr haiñ. Jo bāteñ itnī azīm aur hairānkun haiñ ki maiñ un se nipaṭ nahīñ saktā unheñ maiñ nahīñ chheṛtā.

² Yaqīnan maiñ ne apnī jān ko rāhat aur sukūn dilāyā hai, aur ab wuh māñ kī god meñ baiṭhe chhoṭe bachche kī mānind hai, hāñ merī jān chhoṭe bachche * kī mānind hai.

³ Ai Isrāil, ab se abad tak Rab ke intazār meñ rah!

132

Dāūd kā Gharānā aur Siyyūn par Maqdis

¹ Ziyārat kā gīt.

* **131:2** Jis bachche ne māñ kā dūdh pīnā chhoṭe diyā hai.

Ai Rab, Dāūd kā k̄hayāl rakh, us kī tamām musībatoṅ ko yād kar.

² Us ne qasam khā kar Rab se wādā kiyā aur Yāqūb ke qawī K̄hudā ke huzūr mannat māni,

³ “Na main apne ghar meṅ dāk̄hil hūngā, na bistar par leṭūngā,

⁴ na main apnī ānkhoṅ ko sone dūngā, na apne papoṅ ko ūnḡhne dūngā

⁵ jab tak Rab ke lie maqām aur Yāqūb ke sūrme ke lie sukūnatgāh na mile.”

⁶ Ham ne Ifrātā meṅ ahd ke sandūq kī k̄habar sunī aur yār ke khule maidān meṅ use pā liyā.

⁷ Ōo, ham us kī sukūnatgāh meṅ dāk̄hil ho kar us ke pānwoṅ kī chaukī ke sāmne sijdā karen.

⁸ Ai Rab, uṭh kar apnī ārāmgāh ke pās ā, tū aur ahd kā sandūq jo terī qudrat kā izhār hai.

⁹ Tere imām rāstī se mulabbas ho jāeṅ, aur tere imāndār k̄hushī ke nāre lagāeṅ.

¹⁰ Ai Allāh, apne k̄hādīm Dāūd kī k̄hātir apne masah kie hue bande ke chehre ko radd na kar.

¹¹ Rab ne qasam khā kar Dāūd se wādā kiyā hai, aur wuh us se kabhī nahīn phiregā, “Main terī aulād meṅ se ek ko tere taḳht par biṭhāūngā.

¹² Agar tere beṭe mere ahd ke wafādār raheṅ aur un ahkām kī pairawī karen jo main unheṅ sikhāūngā to un ke beṭe bhī hameshā tak tere taḳht par baiṭheṅge.”

¹³ Kyoṅki Rab ne Koh-e-Siyyūn ko chun liyā hai, aur wuhī wahān sukūnat karne kā ārzūmand thā.

¹⁴ Us ne farmāyā, “Yih hameshā tak merī ārāmgāh hai, aur yahān main sukūnat karūngā, kyoṅki main is kā ārzūmand hūn.

¹⁵ Main Siyyūn kī k̄hurāk ko kasrat kī barkat de kar us ke ḡharīboṅ ko roṭī se ser karūngā.

¹⁶ Main us ke imāmoṅ ko najāt se mulabbas karūngā, aur us ke imāndār k̄hushī se zordār nāre lagāeṅge.

¹⁷ Yahān main Dāūd kī tāqat barhā dūngā, * aur yahān main ne apne masah kie hue k̄hādīm ke lie charāgh taiyār kar rakhā hai.

¹⁸ Main us ke dushmanoṅ ko sharmindagī se mulabbas karūngā jabki us ke sar kā tāj chamaktā rahegā.”

133

Bhāiyōṅ kī Yagāngat kī Barkat

¹ Dāūd kā zabūr. Ziyārat kā gīt.

Jab bhāi mil kar aur yagāngat se rahte haiṅ yih kitnā achchhā aur pyārā hai.

² Yih us nafis tel kī mānind hai jo Hārūn Imām ke sar par uṅḍelā jātā hai aur ṭapak ṭapak kar us kī dāṛhī aur libās ke garebān par ā jātā hai.

* 132:17 Lafzī tarjumā: Main Dāūd kā sīng phūṭne dūngā.

³ Yih us os kī mánind hai jo Koh-e-Harmūn se Siyyūn ke pahāron par partī hai. Kyoṅki Rab ne farmāyā hai, “Wahīn hameshā tak barkat aur zindagi milegi.”

134

Rab ke Ghar meṅ Rāt kī Satāish

¹ Ziyārat kā gīt.

Āo, Rab kī satāish karo, ai Rab ke tamām kḥādimo jo rāt ke waqt Rab ke ghar meṅ khare ho.

² Maqdis meṅ apne hāth uṭhā kar Rab kī tamjīd karo!

³ Rab Siyyūn se tujhe barkat de, āsmān-o-zamīn kā Kḥāliq tujhe barkat de.

135

Allāh kī Parastish

¹ Rab kī hamd ho! Rab ke nām kī satāish karo! Us kī tamjīd karo, ai Rab ke tamām kḥādimo,

² jo Rab ke ghar meṅ, hamāre Kḥudā kī bārgāhoṅ meṅ khare ho.

³ Rab kī hamd karo, kyoṅki Rab bhalā hai. Us ke nām kī madahsarāi karo, kyoṅki wuh pyārā hai.

⁴ Kyoṅki Rab ne Yāqūb ko apne lie chun liyā, Isrāil ko apnī milkiyat banā liyā hai.

⁵ Hān, main ne jān liyā hai ki Rab azīm hai, ki hamārā Rab dīgar tamām mābūdoṅ se zyādā azīm hai.

⁶ Rab jo jī chāhe kartā hai, kḥāh āsmān par ho yā zamīn par, kḥāh samundaroṅ meṅ ho yā gahrāyoṅ meṅ kahīn bhī ho.

⁷ Wuh zamīn kī intahā se bādāl chaṛhnī detā aur bijli bārish ke lie paidā kartā hai, wuh hawā apne godāmoṅ se nikāl lātā hai.

⁸ Misr meṅ us ne insān-o-haiwān ke tamām pahlauṭhoṅ ko mār ḍalā.

⁹ Ai Misr, us ne apne ilāhī nishān aur mojjizāt tere darmiyān hī kie. Tab Firaun aur us ke tamām mulāzim un kā nishānā ban gae.

¹⁰ Us ne muta'addid qaumoṅ ko shikast de kar tāqatwar bādshāhoṅ ko maut ke ghāṭ utār diyā.

¹¹ Amoriyoṅ kā bādshāh Sīhon, Basan kā bādshāh Oj aur Mulk-e-Kanān kī tamām saltanateṅ na rahīn.

¹² Us ne un kā mulk Isrāil ko de kar farmāyā ki āindā yih merī qaum kī maurūsī milkiyat hogā.

¹³ Ai Rab, terā nām abadī hai. Ai Rab, tujhe pusht-dar-pusht yād kiyā jāegā.

¹⁴ Kyoṅki Rab apnī qaum kā insāf karke apne kḥādimoṅ par tars khāegā.

¹⁵ Dīgar qaumoṅ ke but sone-chāndī ke haiṅ, insān ke hāth ne unheṅ banāyā.

¹⁶ Un ke muṅh haiṅ lekin wuh bol nahīn sakte, un kī ānkheṅ haiṅ lekin wuh dekh nahīn sakte.

¹⁷ Un ke kān haiṅ lekin wuh sun nahīn sakte, un ke muṅh meṅ sāns hī nahīn hotī.

18 Jo but banāte haiñ wuh un kī mānind ho jāeñ, jo un par bharosā rakhte haiñ wuh un jaise behis-o-harkat ho jāeñ.

19 Ai Isrāīl ke gharāne, Rab kī satāish kar. Ai Hārūn ke gharāne, Rab kī tamjīd kar.

20 Ai Lāwī ke gharāne, Rab kī hamd-o-sanā kar. Ai Rab kā ḡhauf mānane wālo, Rab kī satāish karo.

21 Siyyūn se Rab kī hamd ho. Us kī hamd ho jo Yarūshalam meñ sukūnat kartā hai. Rab kī hamd ho!

136

Taḡhlīq aur Qaum kī Tārīḡh meñ Allāh ke Mojīze

1 Rab kā shukr karo, kyoñki wuh bhalā hai, aur us kī shafqat abadī hai.

2 Ḳhudāoñ ke Ḳhudā kā shukr karo, kyoñki us kī shafqat abadī hai.

3 Mālikoñ ke mālik kā shukr karo, kyoñki us kī shafqat abadī hai.

4 Jo akelā hī azīm mojīze kartā hai us kā shukr karo, kyoñki us kī shafqat abadī hai.

5 Jis ne hikmat ke sāth āsmān banāyā us kā shukr karo, kyoñki us kī shafqat abadī hai.

6 Jis ne zamīn ko mazbūtī se pānī ke ūpar lagā diyā us kā shukr karo, kyoñki us kī shafqat abadī hai.

7 Jis ne āsmān kī raushniyoñ ko ḡhalaq kiyā us kā shukr karo, kyoñki us kī shafqat abadī hai.

8 Jis ne sūraj ko dīn ke waqt hukūmat karne ke lie banāyā us kā shukr karo, kyoñki us kī shafqat abadī hai.

9 Jis ne chānd aur sitāroñ ko rāt ke waqt hukūmat karne ke lie banāyā us kā shukr karo, kyoñki us kī shafqat abadī hai.

10 Jis ne Misr meñ pahlauṡhoñ ko mār ḡlālā us kā shukr karo, kyoñki us kī shafqat abadī hai.

11 Jo Isrāīl ko Misriyoñ meñ se nikāl lāyā us kā shukr karo, kyoñki us kī shafqat abadī hai.

12 Jis ne us waqt baṡī tāqat aur qudrat kā izhār kiyā us kā shukr karo, kyoñki us kī shafqat abadī hai.

13 Jis ne Bahr-e-Qulzum ko do hissoñ meñ taq̄sīm kar diyā us kā shukr karo, kyoñki us kī shafqat abadī hai.

14 Jis ne Isrāīl ko us ke bīch meñ se guzarne diyā us kā shukr karo, kyoñki us kī shafqat abadī hai.

15 Jis ne Firaun aur us kī fauj ko Bahr-e-Qulzum meñ bahā kar ḡharq kar diyā us kā shukr karo, kyoñki us kī shafqat abadī hai.

16 Jis ne registān meñ apnī qaum kī qiyādat kī us kā shukr karo, kyoñki us kī shafqat abadī hai.

17 Jis ne baṡe bādshāhoñ ko shikast dī us kā shukr karo, kyoñki us kī shafqat abadī hai.

18 Jis ne tāqatwar bādshāhoñ ko mār ḡlālā us kā shukr karo, kyoñki us kī shafqat abadī hai.

19 Jis ne Amoriyoñ ke bādshāh Sīhon ko maut ke ḡhaṡ utārā us kā shukr karo, kyoñki us kī shafqat abadī hai.

20 Jis ne Basan ke bādshāh Oj ko halāk kar diyā us kā shukr karo, kyoñki us kī shafqat abadī hai.

²¹ Jis ne un kā mulk Isrāil ko mīrās meñ diyā us kā shukr karo, kyonki us kī shafqat abadī hai.

²² Jis ne un kā mulk apne khādim Isrāil kī maurūsī milkiyat banāyā us kā shukr karo, kyonki us kī shafqat abadī hai.

²³ Jis ne hamārā khayāl kiyā jab ham khāk meñ dab gae the us kā shukr karo, kyonki us kī shafqat abadī hai.

²⁴ Jis ne hameñ un ke qabze se chhurāyā jo ham par zulm kar rahe the us kā shukr karo, kyonki us kī shafqat abadī hai.

²⁵ Jo tamām jāndāroñ ko khurāk muhaiyā kartā hai us kā shukr karo, kyonki us kī shafqat abadī hai.

²⁶ Āsmān ke Ḳhudā kā shukr karo, kyonki us kī shafqat abadī hai.

137

Bābal meñ Jilāwatanon kī Āh-o-Zārī

¹ Jab Siyyūn kī yād āi to ham Bābal kī nahron ke kināre hī baiṭh kar ro paṛe.

² Ham ne wahān ke safedā ke darakhton se apne sarod laṭkā die,

³ kyonki jinhoñ ne hameñ giriftār kiyā thā unhoñ ne hameñ wahān gīt gāne ko kahā, aur jo hamārā mazāq urāte haiñ unhoñ ne khushī kā mutālabā kiyā, “Hameñ Siyyūn kā koī gīt sunāo!”

⁴ Lekin ham ajnabī mulk meñ kis tarah Rab kā gīt gāeñ?

⁵ Ai Yarūshalam, agar maiñ tujhe bhūl jāūn to merā dahnā hāth sūkh jāe.

⁶ Agar maiñ tujhe yād na karūn aur Yarūshalam ko apnī azīmtarīn khushī se zyādā qīmtī na samjhūn to merī zabān tālū se chipak jāe.

⁷ Ai Rab, wuh kuchh yād kar jo Adomiyon ne us din kiyā jab Yarūshalam dushman ke qabze meñ āyā. Us waqt wuh bole, “Use dhā do! Bunyādoñ tak use girā do!”

⁸ Ai Bābal Beṭī jo tabāh karne par tulī huī hai, mubāarak hai wuh jo tujhe us kā badlā de jo tū ne hamāre sāth kiyā hai.

⁹ Mubāarak hai wuh jo tere bachchoñ ko pakaṛ kar patthar par paṭaḳh de.

138

Allāh kī Madad ke lie Shukrguzārī

¹ Dāūd kā zabūr.

Ai Rab, maiñ pūre dil se terī satāish karūnga, mābūdoñ ke sāmne hī terī tamjīd karūnga.

² Maiñ terī muqaddas sukūnatgāh kī taraf ruḳh karke sijdā karūnga, terī mehrbānī aur wafādārī ke bāis terā shukr karūnga. Kyonki tū ne apne nām aur kalām ko tamām chīzoñ par sarfarāz kiyā hai.

³ Jis din maiñ ne tujhe pukārā tū ne merī sun kar merī jān ko baṛī taqwīyat dī.

⁴ Ai Rab, duniyā ke tamām hukmrān tere muñh ke farmān sun kar terā shukr kareñ.

⁵ Wuh Rab kī rāhoñ kī madahsarāī kareñ, kyonki Rab kā jalāl azīm hai.

⁶ Kyonki go Rab bulandiyon par hai wuh pasthāl kā khayāl kartā aur maḡhrūroñ ko dūr se hī pahchān letā hai.

7 Jab kabhī musibat merā dāman nahīn chhoṛtī to tū merī jān ko tāzādām kartā hai, tū apnā dahnā hāth baṛhā kar mujhe mere dushmanoñ ke taish se bachātā hai.

8 Rab merī k̄hātīr badlā legā. Ai Rab, terī shafqat abadī hai. Unheñ na chhoṛ jin ko tere hāthoñ ne banāyā hai!

139

Allāh Sab Kuchh Jāntā aur Har Jagah Maujūd Hai

1 Dāūd kā zabūr. Mausiqī ke rāhnumā ke lie.

Ai Rab, tū merā muāynā kartā aur mujhe k̄hūb jāntā hai.

2 Merā uṭhnā baiṭhnā tujhe mālūm hai, aur tū dūr se hī merī soch samajhtā hai.

3 Tū mujhe jānchtā hai, khāh main rāste meñ hūn yā āram karūn. Tū merī tamām rāhoñ se wāqif hai.

4 Kyonki jab bhī koī bāt merī zabān par āe tū ai Rab pahle hī us kā pūrā ilm rakhtā hai.

5 Tū mujhe chāroñ taraf se ghere rakhtā hai, terā hāth mere ūpar hī rahtā hai.

6 Is kā ilm itnā hairānkun aur azīm hai ki main ise samajh nahīn saktā.

7 Main tere Rūh se kahān bhāg jāūn, tere chehre se kahān farār ho jāūn?

8 Agar āsmān par chaṛh jāūn to tū wahān maujūd hai, agar utar kar apnā bistar Pātāl meñ bichhāūn to tū wahān bhī hai.

9 Go main tulū-e-subah ke paroñ par uṛ kar samundar kī dūrtarīn had par jā basūn,

10 wahān bhī terā hāth merī qiyādat karegā, wahān bhī terā dahnā hāth mujhe thāme rakhegā.

11 Agar main kahūn, “Tārikī mujhe chhupā de, aur mere irdgird kī raushnī rāt meñ badal jāe,” to bhī koī farq nahīn paṛegā.

12 Tere sāmne tārikī bhī tārik nahīn hotī, tere huzūr rāt dīn kī tarah raushan hotī hai balkī raushnī aur andherā ek jaise hote haiñ.

13 Kyonki tū ne merā bātin banāyā hai, tū ne mujhe mān ke peṭ meñ tashkīl diyā hai.

14 Main terā shukr kartā hūn ki mujhe jalālī aur mojjizānā taur se banāyā gayā hai. Tere kām hairatangez haiñ, aur merī jān yīh k̄hūb jāntī hai.

15 Merā ḍhānchā tujh se chhupā nahīn thā jab mujhe poshīdagī meñ banāyā gayā, jab mujhe zamīn kī gahrāiyōñ meñ tashkīl diyā gayā.

16 Terī ānkhoñ ne mujhe us waqt dekhā jab mere jism kī shakl abhī nāmukammal thī. Jitne bhī dīn mere lie muqarrar the wuh sab terī kitāb meñ us waqt darj the, jab ek bhī nahīn guzarā thā.

17 Ai Allāh, tere k̄hayālāt samajhnā mere lie kitnā mushkīl hai! Un kī kul tāḍād kitnī azīm hai.

18 Agar main unheñ gin saktā to wuh ret se zyādā hote. Main jāg uṭhtā hūn to tere hī sāth hotā hūn.

19 Ai Allāh, kāsh tū bedīn ko mār ḍāle, ki k̄hūnkhār mujh se dūr ho jāeñ.

20 Wuh fareb se terā zikr karte haiñ, hān tere muḁhālīf jhūṭ bolte haiñ.

21 Ai Rab, kyā main un se nafrat na karūn jo tujh se nafrat karte haiñ? Kyā main un se ghīn na khāūn jo tere k̄hilāf uṭhe haiñ?

²² Yaqīnan main un se saḡht nafrat kartā hūn. Wuh mere dushman ban gae haiñ.

²³ Ai Allāh, merā muāynā karke mere dil kā hāl jān le, mujhe jānch kar mere bechain ḡhayālāt ko jān le.

²⁴ Main nuqsāndeh rāh par to nahīn chal rahā? Abādī rāh par merī qiyādat kar!

140

Dushman se Rihāi kī Duā

¹ Dāūd kā zabūr. Mausīqī ke rāhnumā ke lie.

Ai Rab, mujhe sharīroñ se chhuṛā aur zālīmōñ se mahfūz rakh.

² Dil meñ wuh bure mansūbe bāndhte, rozānā jang chheṛte haiñ.

³ Un kī zabān sānp kī zabān jaisī tez hai, aur un ke hoñṭōñ meñ sānp kā zahr hai. (Silāh)

⁴ Ai Rab, mujhe bedīn ke hāthōñ se mahfūz rakh, zālīm se mujhe bachāe rakh, un se jo mere pānwoñ ko ṭhokar khilāne ke mansūbe bāndh rahe haiñ.

⁵ Maḡhrūroñ ne mere rāste meñ phandā aur rasse chhupāe haiñ, unhoñ ne jāl bichhā kar rāste ke kināre kināre mujhe pakaṛne ke phande lagāe haiñ. (Silāh)

⁶ Main Rab se kahtā hūn, “Tū hī merā Ḳhudā hai, merī iltijāoñ kī āwāz sun!”

⁷ Ai Rab Qādir-e-mutlaq, ai merī qawī najāt! Jang ke din tū apnī ḡhāl se mere sar kī hifāzat kartā hai.

⁸ Ai Rab, bedīn kā lālach pūrā na kar. Us kā irādā kāmyāb hone na de, aisā na ho ki yih log sarfarāz ho jāeñ. (Silāh)

⁹ Unhoñ ne mujhe gher liyā hai, lekin jo āfat un ke hoñṭ mujh par lānā chāhte haiñ wuh un ke apne sarōñ par āe!

¹⁰ Dahakte koele un par barseñ, aur unheñ āg meñ, athāh gaṛhoñ meñ phaiñkā jāe tāki āindā kabhī na uṭheñ.

¹¹ Tohmat lagāne wālā mulk meñ qāym na rahe, aur burāi zālīm ko mār mār kar us kā picḡhā kare.

¹² Main jāntā hūn ki Rab adālat meñ musībatzadā kā difā karegā. Wuhī zarūratmand kā insāf karegā.

¹³ Yaqīnan rāstbāz tere nām kī sataish kareñge, aur diyānatdār tere huzūr baseñge.

141

Hifāzat kī Guzārish

¹ Dāūd kā zabūr.

Ai Rab, main tujhe pukār rahā hūn, mere pās āne meñ jaldī kar! Jab main tujhe āwāz detā hūn to merī fariyād par dhyān de!

² Merī duā tere huzūr baḡhūr kī qurbāni kī tarah qabūl ho, mere terī taraf uṭhāe hue hāth shām kī ḡhallā kī nazar kī tarah manzūr hoñ.

³ Ai Rab, mere muñh par pahrā biṭhā, mere hoñṭōñ ke darwāze kī nigāhbāni kar.

⁴ Mere dil ko ḡhalat bāt kī taraf māyl na hone de, aisā na ho ki main badkāroṅ ke sāth mil kar bure kām meṅ mulawwas ho jāūn aur un ke laziz khānoṅ meṅ shirkat karūn.

⁵ Rāstbāz shafqat se mujhe māre aur mujhe tambih kare. Merā sar is se inkār nahin karegā, kyōnki yih us ke lie shifābakhsh tel kī mānind hogā. Lekin main har waqt sharīroṅ kī harkatoṅ ke k̄hilāf duā kartā hūn.

⁶ Jab wuh gir kar us chaṭān ke hāth meṅ āeṅge jo un kā munsif hai to wuh merī bātoṅ par dhyān deṅge, aur unheṅ samajh āegi ki wuh kitni pyārī haiṅ.

⁷ Ai Allāh, hamārī haḍḍiyān us zamīn kī mānind haiṅ jis par kisī ne itne zor se hal chalāyā hai ki d̄hele uṛ kar idhar-udhar bikhar gae haiṅ. Hamārī haḍḍiyān Pātāl ke muṅh tak bikhar gai haiṅ.

⁸ Ai Rab Qādir-e-mutlaq, merī ānkheṅ tujh par lagī rahtī haiṅ, aur main tujh meṅ panāh letā hūn. Mujhe maut ke hawāle na kar.

⁹ Mujhe us jāl se mahfūz rakh jo unhoṅ ne mujhe pakarṅe ke lie bichhāyā hai. Mujhe badkāroṅ ke phandoṅ se bachāe rakh.

¹⁰ Bedīn mil kar un ke apne jāloṅ meṅ ulajh jāeṅ jabki main bach kar āge niklūn.

142

Sakht Musibat meṅ Madad kī Pukār

¹ Hikmat kā gīt. Duā jo Dāūd ne kī jab wuh ḡhār meṅ thā.

Main madad ke lie chīkhtā-chillātā Rab ko pukartā hūn, main zordār āwāz se Rab se iltijā kartā hūn.

² Main apnī āh-o-zārī us ke sāmne unḍel detā, apnī tamām musibat us ke huzūr pesh kartā hūn.

³ Jab merī rūh mere andar niḍhāl ho jātī hai to tū hī merī rāh jāntā hai. Jis rāste meṅ main chaltā hūn us meṅ logoṅ ne phandā chhupāyā hai.

⁴ Main dahnī taraf nazar ḍāl kar dekhtā hūn, lekin koī nahin hai jo merā k̄hayāl kare. Main bach nahin saktā, koī nahin hai jo merī jān kī fikr kare.

⁵ Ai Rab, main madad ke lie tujhe pukartā hūn. Main kahtā hūn, “Tū merī panāhgāh aur zindoṅ ke mulk meṅ merā maurūsī hissā hai.”

⁶ Merī chīkhoṅ par dhyān de, kyōnki main bahut past ho gayā hūn. Mujhe un se chhurā jo merā pīchhā kar rahe haiṅ, kyōnki main un par qābū nahin pā saktā.

⁷ Merī jān ko qaidkhāne se nikāl lā tāki tere nām kī satāish karūn. Jab tū mere sāth bhalāi karegā to rāstbāz mere irdgird jamā ho jāeṅge.

143

Bachāo aur Qiyadat kī Guzārish (Taubā kā Sātwan Zabūr)

¹ Dāūd kā zabūr.

Ai Rab, merī duā sun, merī iltijāoṅ par dhyān de. Apnī wafādārī aur rāstī kī k̄hātir merī sun!

² Apne k̄hādīm ko apnī adālat meṅ na lā, kyōnki tere huzūr koī bhī jāndār rāstbāz nahin ṭhahar saktā.

³ Kyoñki dushman ne merī jān kā pīchhā karke use khāk meñ kuchal diyā hai. Us ne mujhe un logoñ ki tarah tarīkī meñ basā diyā hai jo baṛe arse se murdā haiñ.

⁴ Mere andar merī rūh niḥhāl hai, mere andar merā dil dahshat ke māre behis-o-harkat ho gayā hai.

⁵ Maiñ qadīm zamāne ke din yād kartā aur tere kāmoñ par ghaur-o-khauz kartā hūñ. Jo kuchh tere hāthoñ ne kiyā us meñ maiñ mahw-e-khyāl rahtā hūñ.

⁶ Maiñ apne hāth terī taraf uṭhātā hūñ, merī jān khushk zamīn ki tarah terī pyāsī hai. (Silāh)

⁷ Ai Rab, merī sunane meñ jaldī kar. Merī jān to khatm hone wāli hai. Apnā chehrā mujh se chhupāe na rakh, warnā maiñ gaṛhe meñ utarne wāloñ kī mānind ho jāūngā.

⁸ Subah ke waqt mujhe apnī shafqat kī khabar sunā, kyoñki maiñ tujh par bharosā rakhtā hūñ. Mujhe wuh rāh dikhā jis par mujhe jānā hai, kyoñki maiñ terā hī ārzūmand hūñ.

⁹ Ai Rab, mujhe mere dushmanoñ se chhuṛā, kyoñki maiñ tujh meñ panāh letā hūñ.

¹⁰ Mujhe apnī marzī pūrī karnā sikhā, kyoñki tū merā Kḥudā hai. Terā nek Rūh hamwār zamīn par merī rāhnumāi kare.

¹¹ Ai Rab, apne nām kī khātir merī jān ko tāzādām kar. Apnī rāstī se merī jān ko musibat se bachā.

¹² Apnī shafqat se mere dushmanoñ ko halāk kar. Jo bhī mujhe tang kar rahe haiñ unheñ tabāh kar! Kyoñki maiñ terā kḥādīm hūñ.

144

Najāt aur Kḥushhālī kī Duā

¹ Dāūd kā zabūr.

Rab merī chaṭān kī hamd ho, jo mere hāthoñ ko laṛne aur merī ungliyoñ ko jang karne kī tarbiyat detā hai.

² Wuh merī shafqat, merā qilā, merā najātdahindā aur merī dhāl hai. Usī meñ maiñ panāh letā hūñ, aur wuhī dīgar aqwām ko mere tābe kar detā hai.

³ Ai Rab, insān kaun hai ki tū us kā khayāl rakhe? Ādamzād kaun hai ki tū us kā lihāz kare?

⁴ Insān dam-bhar kā hī hai, us ke din tezī se guzarne wāle sāy kī mānind haiñ.

⁵ Ai Rab, apne āsmān ko jhukā kar utar ā! Pahāroñ ko chhū tāki wuh dhuāñ chhoreñ.

⁶ Bijli bhej kar unheñ muntashir kar, apne tīr chalā kar unheñ darham-barham kar.

⁷ Apnā hāth bulandiyōñ se nīche baṛhā aur mujhe chhuṛā kar pānī kī gahrāiyōñ aur pardesiyōñ ke hāth se bachā,

⁸ jin kā muñh jhūṭ boltā aur dahnā hāth fareb detā hai.

⁹ Ai Allāh, maiñ terī tamjīd meñ nayā gīt gāūngā, das tāroñ kā sitār bajā kar terī madahsarāi karūngā.

10 Kyoñki tū bādshāhoñ ko najāt detā aur apne ḳhādim Dāūd ko mohlak talwār se bachātā hai.

11 Mujhe chhuṛā kar pardesiyōñ ke hāth se bachā, jin kā muñh jhūṭ boltā aur ḍahnā hāth fareb detā hai.

12 Hamāre beṭe jawānī meñ phalne-phulne wāle paudoñ kī mānind hoñ, hamārī beṭiyāñ mahal ko sajāne ke lie tarāshe hue kone ke satūñ kī mānind hoñ.

13 Hamāre godām bhare raheñ aur har qism kī ḳhurāk muhaiyā kareñ. Hamārī bheṛ-bakriyāñ hamāre maidānoñ meñ hazāroñ balki beshumār bachche janm deñ.

14 Hamāre gāy-bail moṭe-tāze hoñ, aur na koī zāe ho jāe, na kisī ko nuqsān pahuñche. Hamāre chaukoñ meñ āh-o-zāri kī āwāz sunāi na de.

15 Mubāarak hai wuh qaum jis par yih sab kuchh sādiq ātā hai, mubāarak hai wuh qaum jis kā Ḳhudā Rab hai!

145

Allāh kī Abadī Shafqat

1 Dāūd kā zabūr. Hamd-o-sanā kā gīt.

Ai mere Ḳhudā, main terī tāzīm karūnga. Ai Bādshāh, main hameshā tak tere nām kī satāish karūnga.

2 Rozānā main terī tamjīd karūnga, hameshā tak tere nām kī hamd karūnga.

3 Rab azīm aur baṛī tārif ke lāyq hai. Us kī azmat insān kī samajh se bāhar hai.

4 Ek pusht aglī pusht ke sāmne wuh kuchh sarāhe jo tū ne kiyā hai, wuh dūsroñ ko tere zabardast kām sunāeñ.

5 Main tere shāndār jalāl kī azmat aur tere mojizoñ meñ mahw-e-ḳhyāl rahūngā.

6 Log tere haibatnāk kāmoñ kī qudrat pesh kareñ, aur main bhī terī azmat bayān karūnga.

7 Wuh josh se terī baṛī bhalāi ko sarāheñ aur ḳhushī se terī rāstī kī madahsarāi kareñ.

8 Rab mehrbān aur rahīm hai. Wuh tahammul aur shafqat se bharpūr hai.

9 Rab sab ke sāth bhalāi kartā hai, wuh apnī tamām maḳhlūqāt par rahm kartā hai.

10 Ai Rab, terī tamām maḳhlūqāt terā shukr kareñ. Tere imāndār terī tamjīd kareñ.

11 Wuh terī bādshāhī ke jalāl par faḳhr kareñ aur terī qudrat bayān kareñ

12 tāki ādamzād tere qawī kāmoñ aur terī bādshāhī kī jalālī shān-o-shaukat se āgāh ho jāeñ.

13 Terī bādshāhī kī koī intahā nahīñ, aur terī saltanat pusht-dar-pusht hameshā tak qāym rahegī.

14 Rab tamām girne wāloñ kā sahārā hai. Jo bhī dab jāe use wuh uṭhā ḳharā kartā hai.

15 Sab kī āñkheñ tere intazār meñ rahṭī haiñ, aur tū har ek ko waqt par us kā khānā muhaiyā kartā hai.

16 Tū apnī muṭṭhī khol kar har jāndār kī ḳhāhish pūri kartā hai.

¹⁷ Rab apnī tamām rāhoñ meñ rāst aur apne tamām kāmoñ meñ wafādār hai.

¹⁸ Rab un sab ke qarīb hai jo use pukārte haiñ, jo diyānatdārī se use pukārte haiñ.

¹⁹ Jo us kā k̄hauf māneñ un kī ārzū wuh pūrī kartā hai. Wuh un kī fariyādeñ sun kar un kī madad kartā hai.

²⁰ Rab un sab ko mahfūz rakhtā hai jo use pyār karte haiñ, lekin bedīnoñ ko wuh halāk kartā hai.

²¹ Merā muñh Rab kī tārif bayān kare, tamām maḥlūqāt hameshā tak us ke muqaddas nām kī satāish karen.

146

Allāh kī Abadī Wafādārī

¹ Rab kī hamd ho! Ai merī jān, Rab kī hamd kar.

² Jīte-jī maiñ Rab kī satāish karūnga, umr-bhar apne Ḳhudā kī madahsarāī karūnga.

³ Shurafā par bharosā na rakho, na ādamzād par jo najāt nahīn de saktā.

⁴ Jab us kī rūh nikal jāe to wuh dubārā k̄hāk meñ mil jātā hai, usī waqt us ke mansūbe adhūre rah jāte haiñ.

⁵ Mubārak hai wuh jis kā sahārā Yāqūb kā Ḳhudā hai, jo Rab apne Ḳhudā ke intazār meñ rahtā hai.

⁶ Kyonki us ne āsmān-o-zamīn, samundar aur jo kuchh un meñ hai banāyā hai. Wuh hameshā tak wafādār hai.

⁷ Wuh mazlūmoñ kā insāf kartā aur bhūkoñ ko roṭī khilātā hai. Rab qaidiyōñ ko āzād kartā hai.

⁸ Rab andhoñ kī ānkheñ bahāl kartā aur k̄hāk meñ dabe huoñ ko uṭhā kharā kartā hai, Rab rāstbāz ko pyār kartā hai.

⁹ Rab pardesiyōñ kī dekh-bhāl kartā, yatīmoñ aur bewāoñ ko qāym rakhtā hai. Lekin wuh bedīnoñ kī rāh ko ṭeṛhā banā kar kāmyāb hone nahīn detā.

¹⁰ Rab abad tak hukūmat karegā. Ai Siyyūn, terā Ḳhudā pusht-dar-pusht Bādshāh rahegā. Rab kī hamd ho.

147

Kāynāt aur Tārīkh meñ Rab kā Band-o-Bast

¹ Rab kī hamd ho! Apne Ḳhudā kī madahsarāī karnā kitnā bhalā hai, us kī tamjīd karnā kitnā pyārā aur k̄hūbsūrat hai.

² Rab Yarūshalam ko tāmīr kartā aur Isrāīl ke muntashir jilāwatanōñ ko jamā kartā hai.

³ Wuh dilshikastoñ ko shifā de kar un ke zaḥmoñ par marham-paṭṭī lagātā hai.

⁴ Wuh sitāroñ kī tādād gin letā aur har ek kā nām le kar unheñ bulātā hai.

⁵ Hamārā Rab azīm hai, aur us kī qudrat zabardast hai. Us kī hikmat kī koī intahā nahīn.

⁶ Rab musibatadoñ ko uṭhā kharā kartā lekin badkāroñ ko k̄hāk meñ milā detā hai.

⁷ Rab kī tamjīd meñ shukr kā gīt gāo, hamāre Ḳhudā kī ḳhushī meñ sarod bajāo.

⁸ Kyoñki wuh āsmān par bādāl chhāne detā, zamīn ko bārish muhaiyā kartā aur pahāroñ par ghās phūṭne detā hai.

⁹ Wuh maweshī ko chārā aur kawwe ke bachchoñ ko wuh kuchh khilātā hai jo wuh shor machā kar māngte haiñ.

¹⁰ Na wuh ghoṛe kī tāqat se lutfandoz hotā, na ādmī kī mazbūt ṭāngoñ se ḳhush hotā hai.

¹¹ Rab unhiñ se ḳhush hotā hai jo us kā ḳhauf mānte aur us kī shafqat ke intazār meñ rahte haiñ.

¹² Ai Yarūshalam, Rab kī madahsarāi kar! Ai Siyyūn, apne Ḳhudā kī hamd kar!

¹³ Kyoñki us ne tere darwāzoñ ke kunde mazbūt karke tere darmiyān basne wālī aulād ko barkat dī hai.

¹⁴ Wuhī tere ilāqe meñ amn aur sukūn qāym rakhtā aur tujhe behtarīn gandum se ser kartā hai.

¹⁵ Wuh apnā farmān zamīn par bhejtā hai to us kā kalām tezī se pahuñchtā hai.

¹⁶ Wuh ūn jaisī barf muhaiyā kartā aur pālā rākh kī tarah chāroñ taraf bikher detā hai.

¹⁷ Wuh apne ole kankaroñ kī tarah zamīn par phaiñk detā hai. Kaun us kī shadīd sardī bardāsht kar saktā hai?

¹⁸ Wuh ek bār phir apnā farmān bhejtā hai to barf pighal jātī hai. Wuh apnī hawā chalne detā hai to pāñī ṭapakne lagtā hai.

¹⁹ Us ne Yaḳūb ko apnā kalām sunāyā, Isrāīl par apne ahkām aur āñ zāhir kie haiñ.

²⁰ Aisā sulūk us ne kisī aur qaum se nahīn kiyā. Dīgar aqwām to tere ahkām nahīn jāntīñ. Rab kī hamd ho!

148

Āsmān-o-Zamīn par Allāh kī Tamjīd

¹ Rab kī hamd ho! Āsmān se Rab kī satāish karo, bulandiyōñ par us kī tamjīd karo!

² Ai us ke tamām farishto, us kī hamd karo! Ai us ke tamām lashkaro, us kī tārif karo!

³ Ai sūraj aur chāñd, us kī hamd karo! Ai tamām chamakdār sitāro, us kī satāish karo!

⁴ Ai bulandtarīn āsmāno aur āsmān ke ūpar ke pāñī, us kī hamd karo!

⁵ Wuh Rab ke nām kī satāish karen, kyoñki us ne farmāyā to wuh wujūd meñ āe.

⁶ Us ne nāqābil-e-mansūḳh farmān jāri karke unheñ hameshā ke lie qāym kiyā hai.

⁷ Ai samundar ke azhdahāo aur tamām gahrāiyo, zamīn se Rab kī tamjīd karo!

⁸ Ai āg, olo, barf, dhund aur us ke hukm par chalne wālī āñdhiyo, us kī hamd karo!

⁹ Ai pahāro aur pahāriyo, phaldār daraḡhto aur tamām deodāro, us kī tārif karo!

¹⁰ Ai janglī jānwaro, mawīshiyō, reṅgne wālī maḡhlūqāt aur parindo, us kī hamd karo!

¹¹ Ai zamīn ke bādshāho aur tamām qaumo, sardāro aur zamīn ke tamām hukmrāno, us kī tamjīd karo!

¹² Ai naujawāno aur kuṅwāriyo, buzurgo aur bachcho, us kī hamd karo!

¹³ Sab Rab ke nām kī satāish karen, kyoṅki sirf usī kā nām azīm hai, us kī azmat āsmān-o-zamīn se ālā hai.

¹⁴ Us ne apnī qaum ko sarfarāz karke * apne tamām imāndāron kī shohrat baḡhāī hai, yānī Isrāīliyon kī shohrat, us qaum kī jo us ke qarīb rahtī hai. Rab kī hamd ho!

149

Siyyūn Rab kī Hamd Kare!

¹ Rab kī hamd ho! Rab kī tamjīd meṅ nayā gīt gāo, imāndāron kī jamāt meṅ us kī tārif karo.

² Isrāīl apne Ḳhāliq se ḡhush ho, Siyyūn ke farzand apne Bādshāh kī ḡhushī manāen.

³ Wuh nāch kar us ke nām kī satāish karen, daf aur sarod se us kī madahsarāī karen.

⁴ Kyoṅki Rab apnī qaum se ḡhush hai. Wuh musībatzadon ko apnī najāt kī shān-o-shaukat se ārstā kartā hai.

⁵ Imāndār is shān-o-shaukat ke bāis ḡhushī manāen, wuh apne bistaron par shādmānī ke nāre lagāen.

⁶ Un ke muṅh meṅ Allāh kī hamd-o-sanā aur un ke hāthon meṅ dodhārī talwār ho

⁷ tāki dīgar aḡwām se intaqām leṅ aur ummaton ko sazā deṅ.

⁸ Wuh un ke bādshāhon ko zanjīron meṅ aur un ke shurafā ko beḡriyon meṅ jakaḡ leṅge

⁹ tāki unheṅ wuh sazā deṅ jis kā faislā qalamband ho chukā hai. Yih izzat Allāh ke tamām imāndāron ko hāsil hai. Rab kī hamd ho!

150

Rab kī Hamd-o-Sanā

¹ Rab kī hamd ho! Allāh ke maḡdis meṅ us kī satāish karo. Us kī qudrat ke bane hue āsmānī gumbad meṅ us kī tamjīd karo.

² Us ke azīm kāmon ke bāis us kī hamd karo. Us kī zabardast azmat ke bāis us kī satāish karo.

³ Narsingā phūṅk kar us kī hamd karo, sitār aur sarod bajā kar us kī tamjīd karo.

⁴ Daf aur loknāch se us kī hamd karo. Tārdār sāz aur bānsrī bajā kar us kī satāish karo.

⁵ Jhānjhon kī jhankārtī āwāz se us kī hamd karo, gūnjtī jhānjh se us kī tārif karo.

⁶ Jis meṅ bhī sāns hai wuh Rab kī satāish kare. Rab kī hamd ho!.

* 148:14 Lafzī tarjumā: apnī qaum kā sīṅg buland karke.

Amsāl

Kitāb kā Maqsad

¹ Zail meñ Isrāil ke bādshāh Sulemān bin Dāūd ki amsāl qalamband haiñ.

² In se tū hikmat aur tarbiyat hāsil karegā, basīrat ke alfāz samajhne ke qābil ho jāegā, ³ aur dānāi dilāne wāli tarbiyat, rāsti, insāf aur diyānatdārī apnāegā. ⁴ Yih amsāl sādālahu ko hoshyārī aur naujawān ko ilm aur tamīz sikhātī haiñ. ⁵ Jo dānā hai wuh sun kar apne ilm meñ izāfā kare, jo samajhdār hai wuh rāhnumāi karne kā fan sīkh le. ⁶ Tab wuh amsāl aur tamsīleñ, dānishmandoñ kī bāteñ aur un ke muamme samajh legā.

⁷ Hikmat is se shurū hotī hai ki ham Rab kā khauf māneñ. Sirf ahmaq hikmat aur tarbiyat ko haqīr jānte haiñ.

Ġhalat Sāthiyōñ se Khabardār

⁸ Mere beṭe, apne bāp ki tarbiyat ke tābe rah, aur apnī mān kī hidāyat mustarad na kar. ⁹ Kyōñki yih tere sar par dilkash sehrā aur tere gale meñ gulūband haiñ. ¹⁰ Mere beṭe, jab khatākār tujhe phuslāne kī koshish kareñ to un ke pīchhe na ho le. ¹¹ Un kī bāt na mān jab wuh kaheñ, “Ā, hamāre sāth chal! Ham tāk meñ baiṭh kar kisi ko qatl kareñ, bilāwajah kisi bequsūr kī ghāt lagāeñ. ¹² Ham unheñ Pātāl kī tarah zindā nigal leñ, unheñ maut ke garḥe meñ utarne wāloñ kī tarah ek dam harap kar leñ. ¹³ Ham har qism kī qīmtī chīz hāsil kareñge, apne gharoñ ko lūṭ ke māl se bhar leñge. ¹⁴ Ā, jurrat karke ham meñ sharīk ho jā, ham lūṭ kā tamām māl barābar taqāsīm kareñge.”

¹⁵ Mere beṭe, un ke sāth mat jānā, apnā pānw un kī rāhoñ par rakhne se rok lenā. ¹⁶ Kyōñki un ke pānw Ġhalat kām ke pīchhe daurte, khūn bahāne ke lie bhāgte haiñ. ¹⁷ Jab chīrīmār apnā jāl lagā kar us par parindoñ ko phānsne ke lie roṭī ke ṭukre bikher detā hai to parindoñ kī nazar meñ yih bemaqsad hai. ¹⁸ Yih log bhī ek din phañs jāeñge. Jab tāk meñ baiṭh jāte haiñ to apne āp ko tabāh karte haiñ, jab dūsroñ kī ghāt lagāte haiñ to apnī hī jān ko nuqsān pahuñchāte haiñ. ¹⁹ Yihī un sab kā anjām hai jo nārāwā nafā ke pīchhe bhāgte haiñ. Nājāyz nafā apne malīk kī jān chhīn letā hai.

Hikmat kī Pukār

²⁰ Hikmat galī meñ zor se āwāz detī, chaukoñ meñ buland āwāz se pukārtī hai. ²¹ Jāhāñ sab se zyādā shor-sharābā hai wahāñ wuh chillā chillā kar boltī, shahr ke darwāzoñ par hī apnī taqrīr kartī hai, ²² “Ai sādālahu logo, tum kab tak apnī sādālahu se muhabbat rakhoge? Mazāq urāne wāle kab tak apne mazāq se lutf uṭhāeñge, ahmaq kab tak ilm se nafrat kareñge? ²³ Āo, merī sarzanish par dhyān do. Tab main apnī rūh kā chashmā tum par phūṭne dūngī, tumheñ apnī bāteñ sunāūngī.

²⁴ Lekin jab main ne āwāz dī to tum ne inkār kiyā, jab main ne apnā hāth tumhārī taraf barḥāyā to kisi ne bhī tawajjuh na dī. ²⁵ Tum ne mere kisi mashware kī parwā na kī, merī malāmat tumhāre nazdik qābil-e-qabūl nahīñ thī. ²⁶ Is lie jab tum par āfat āegī to main qahqahā lagāūngī, jab tum

haulnāk musibat meñ phañs jāoge to tumhārā mazāq uṛāūngī. ²⁷ Us waqt tum par dahshatnāk āndhī tūṭ paregī, āfat tūfān kī tarah tum par āegī, aur tum musibat aur taklif ke sailāb meñ ḍūb jāoge. ²⁸ Tab wuh mujhe āwāz deñge, lekin main un kī nahīn sunūngī, wuh mujhe ḍhūndeñge par pāeñge nahīn.

²⁹ Kyoñki wuh ilm se nafrat karke Rab kā khauf mānane ke lie taiyār nahīn the. ³⁰ Merā mashwarā unheñ qabūl nahīn thā balki wuh merī har sarzanish ko haqīr jānte the. ³¹ Chunāñche ab wuh apne chāl-chalan kā phal khāeñ, apne mansūboñ kī fasal khā khā kar ser ho jāeñ.

³² Kyoñki sahīh rāh se dūr hone kā amal sādālah ko mār ḍāltā hai, aur ahmaḡoñ kī beparwāi unheñ tabāh kartī hai. ³³ Lekin jo merī sune wuh sukūn se basegā, haulnāk musibat use pareshān nahīn karegī.”

2

Hikmat kī Ahmiyat

¹ Mere beṭe, merī bāt qabūl karke mere ahkām apne dil meñ mahfūz rakh. ² Apnā kān hikmat par dhar, apnā dil samajh kī taraf māyl kar. ³ Basīrat ke lie āwāz de, chīllā kar samajh māñg. ⁴ Use yoñ talāsh kar goyā chāñdī ho, us kā yoñ khoj lagā goyā poshīdā khaḡāñā ho. ⁵ Agar tū aisā kare to tujhe Rab ke khauf kī samajh āegī aur Allāh kā irfān ḡasil hogā. ⁶ Kyoñki Rab hī hikmat atā kartā, usī ke muñh se irfān aur samajh nikalti hai. ⁷ Wuh sīdhī rāh par chalne wāloñ ko kāmyābī farāham kartā aur be'īlzām zindagī guzārne wāloñ kī ḡhāl banā rahtā hai. ⁸ Kyoñki wuh insāf pasandoñ kī rāhoñ kī pahrādārī kartā hai. Jahāñ bhī us ke imāñdār chalte haiñ wahāñ wuh un kī hifāzat kartā hai.

⁹ Tab tujhe rāstī, insāf, diyānatdārī aur har achchhī rāh kī samajh āegī. ¹⁰ Kyoñki tere dil meñ hikmat dāḡhil ho jāegī, aur ilm-o-irfān terī jān ko pyārā ho jāegā. ¹¹ Tamīz terī hifāzat aur samajh terī chaukidārī karegī. ¹² Hikmat tujhe ḡhalat rāh aur kajrau bāteñ karne wāle se bachāe rakhegī. ¹³ Aise log sīdhī rāh ko chhoṛ dete haiñ tāki tārik rāstoñ par chaleñ, ¹⁴ wuh burī harkateñ karne se kḡush ho jāte haiñ, ḡhalat kām kī kajrawī dekh kar jashn manāte haiñ. ¹⁵ Un kī rāheñ ṭeṛhī haiñ, aur wuh jahāñ bhī chaleñ āwārā phirte haiñ.

¹⁶ Hikmat tujhe nājāyz aurat se chhurātī hai, us ajnabī aurat se jo chiknī-chupṛī bāteñ kartī, ¹⁷ jo apne jīwansāthī ko tark karke apne Kḡudā kā ahd bhūl jātī hai. ¹⁸ Kyoñki us ke ghar meñ dāḡhil hone kā anjām maut, us kī rāhoñ kī manzil-e-maḡsūd Pātāl hai. ¹⁹ Jo bhī us ke pās jāe wuh wāpas nahīn āegā, wuh zindagībakhsh rāhoñ par dubārā nahīn pahuñchegā.

²⁰ Chunāñche achche logoñ kī rāh par chal-phir, dhyan de ki tere ḡadam rāstbāzoñ ke rāste par raheñ. ²¹ Kyoñki sīdhī rāh par chalne wāle mulk meñ ābād hoñge, ākḡhīrkār be'īlzām hī us meñ bāḡī raheñge. ²² Lekin bedīn mulk se miṭ jāeñge, aur bewafāoñ ko ukhār kar mulk se kḡhārij kar diyā jāegā.

3

Allāh ke Kḡhauf aur Hikmat kī Barkat

¹ Mere beṭe, merī hidāyat mat bhūlnā. Mere ahkām tere dil meñ mahfūz raheñ. ² Kyoñki inhīn se terī zindagī ke dinoñ aur sāloñ meñ izāfā hogā aur terī khushhālī barhegī. ³ Shafqat aur wafā terā dāman na chhoreñ. Unheñ apne gale se bāndhnā, apne dil kī taḥtī par kandā karnā. ⁴ Tab tujhe Allāh aur insān ke sāmne mehrbānī aur qabūliyat hāsīl hogī.

⁵ Pūre dil se Rab par bharosā rakh, aur apnī aql par takiyā na kar. ⁶ Jahāñ bhī tū chale sirf usī ko jān le, phir wuh khud terī rāhoñ ko hamwār karegā. ⁷ Apne āp ko dānishmand mat samajhnā balki Rab kā khauf mān kar burāī se dūr rah. ⁸ Is se terā badan sehhat pāegā aur terī haḍḍiyāñ tar-o-tāzā ho jāeñgī. ⁹ Apnī milkiyat aur apnī tamām paidāwār ke pahle phal se Rab kā ehtirām kar, ¹⁰ phir tere godām anāj se bhar jāeñge aur tere bartan mai se chhalak uṭheñge.

¹¹ Mere beṭe, Rab kī tarbiyat ko radd na kar, jab wuh tujhe ḍānte to ranjīdā na ho. ¹² Kyoñki jo Rab ko pyārā hai us kī wuh tāḍib kartā hai, jis tarah bāp us beṭe ko tambih kartā hai jo use pasand hai.

Haqīqī Daulat

¹³ Mubāarak hai wuh jo hikmat pātā hai, jise samajh hāsīl hotī hai. ¹⁴ Kyoñki hikmat chāñdī se kahīñ zyādā sūdmand hai, aur us se sone se kahīñ zyādā qīmī chūzeñ hāsīl hotī haiñ. ¹⁵ Hikmat motiyōñ se zyādā nafīs hai, tere tamām khazāne us kā muqābalā nahīñ kar sakte. ¹⁶ Us ke dahne hāth meñ umr kī darāzī aur bāeñ hāth meñ daulat aur izzat hai. ¹⁷ Us kī rāheñ khushgawār, us ke tamām rāste puramn haiñ. ¹⁸ Jo us kā dāman pakaṛ le us ke lie wuh zindagī kā daraḥt hai. Mubāarak hai wuh jo us se liptā rahe. ¹⁹ Rab ne hikmat ke wasīle se hī zamīn kī buniyād rakhī, samajh ke zariye hī āsmān ko mazbūti se lagāyā. ²⁰ Us ke irfān se hī gahrāiyōñ kā pāñī phūṭ nīklā aur āsmān se shabnam ṭapak kar zamīn par parṭī hai.

²¹ Mere beṭe, dānāī aur tamīz apne pās mahfūz rakh aur unheñ apnī nazar se dūr na hone de. ²² Un se terī jān tar-o-tāzā aur terā galā ārāstā rahegā. ²³ Tab tū chalte waqt mahfūz rahegā, aur terā pāñw ṭhokar nahīñ khāegā. ²⁴ Tū pāñw phailā kar so sahegā, koī sadmā tujhe nahīñ pahuñchegā balki tū leṭ kar gahrī nīnd soegā. ²⁵ Nāgahāñ āfat se mat ḍarnā, na us tabāhī se jo bedīn par ghālīb ātī hai, ²⁶ kyoñki Rab par terā etamād hai, wuhī tere pāñwoñ ko phañs jāne se mahfūz rakhegā.

Dūsroñ kī Madad Karne kī Nasīhat

²⁷ Agar koī zarūratmand ho aur tū us kī madad kar sake to us ke sāth bhalāī karne se inkār na kar. ²⁸ Agar tū āj kuchh de sake to apne paṛosī se mat kahnā, “Kal ānā to main āp ko kuchh de dūngā.” ²⁹ Jo paṛosī befikr tere sāth rahtā hai us ke kḥilāf bure mansūbe mat bāndhnā. ³⁰ Jis ne tujhe nuqsān nahīñ pahuñchāyā adālat meñ us par bebuniyād ilzām na lagānā.

³¹ Na zālīm se hasad kar, na us kī koī rāh iḥtīyār kar. ³² Kyoñki burī rāh par chalne wāle se Rab ghīn khātā hai jabkī sidhī rāh par chalne wāloñ ko wuh apne rāzoñ se āgāh kartā hai. ³³ Bedīn ke ghar par Rab kī lānat ātī jabkī rāstbāz ke ghar ko wuh barkat detā hai. ³⁴ Mazāq urāne wāloñ kā wuh mazāq urātā, lekin farotanoñ par mehrbānī kartā hai. ³⁵ Dānishmand mīrās meñ izzat pāeñge jabkī ahmaq ke nasīb meñ sharmindagī hogī.

4

Bāp kī Nasīhat

¹ Ai beṭo, bāp kī nasīhat suno, dhyān do tāki tum sīkh kar samajh hāsīl kar sako. ² Maiñ tumheñ achchhī tālīm detā hūñ, is lie merī hidāyat ko tark na karo. ³ Maiñ abhī apne bāp ke ghar meñ nāzuk laṛkā thā, apnī māñ kā wāhid bachchā, ⁴ to mere bāp ne mujhe tālīm de kar kahā,

“Pūre dil se mere alfāz apnā le aur har waqt mere ahkām par amal kar to tū jītā rahegā. ⁵ Hikmat hāsīl kar, samajh apnā le! Yih chīzeñ mat bhūlnā, mere muñh ke alfāz se dūr na honā. ⁶ Hikmat tark na kar to wuh tujhe mahfūz rakhegī. Us se muhabbat rakh to wuh terī dekh-bhāl karegī. ⁷ Hikmat is se shurū hotī hai ki tū hikmat apnā le. Samajh hāsīl karne ke lie bāqī tamām milkiyat qurbān karne ke lie taiyār ho. ⁸ Use azīz rakh to wuh tujhe sarfarāz karegī, use gale lagā to wuh tujhe izzat baḥshhegī. ⁹ Tab wuh tere sar ko ḳhūbsūrat sehre se ārāstā karegī aur tujhe shāndār tāj se nawāzegī.”

¹⁰ Mere beṭe, merī sun! Merī bāteñ apnā le to terī umr darāz hogī. ¹¹ Maiñ tujhe hikmat kī rāh par chalne kī hidāyat detā, tujhe sīdhī rāhoñ par phirne detā hūñ. ¹² Jab tū chalegā to tere qadmoñ ko kisī bhī chīz se rokā nahīñ jāegā, aur daurte waqt tū ṭhokar nahīñ khāegā. ¹³ Tarbiyat kā dāman thāme rah! Use na chhoṛ balki mahfūz rakh, kyōñki wuh terī zīndagī hai.

¹⁴ Bedīnoñ kī rāh par qadam na rakh, sharīroñ ke rāste par mat jā. ¹⁵ Us se gurez kar, us par safr na kar balki us se katrā kar āge nikal jā. ¹⁶ Kyōñki jab tak un se burā kām sarzad na ho jāe wuh so hī nahīñ sakte, jab tak unhoñ ne kisī ko ṭhokar khilā kar ḳhāk meñ milā na diyā ho wuh nīnd se mahrūm rahte haiñ. ¹⁷ Wuh bedīnī kī roṭī khāte aur zulm kī mai pīte haiñ. ¹⁸ Lekīn rāstbāz kī rāh tulū-e-subah kī pahli raushnī kī mānīnd hai jo dīn ke urūj tak baṛhtī rahtī hai. ¹⁹ Is ke muqābale meñ bedīn kā rāstā gahrī tārikī kī mānīnd hai, unheñ patā hī nahīñ chaltā ki kis chīz se ṭhokar khā kar gir gae haiñ.

²⁰ Mere beṭe, merī bātoñ par dhyān de, mere alfāz par kān dhar. ²¹ Unheñ apnī nazar se ojhal na hone de balki apne dil meñ mahfūz rakh. ²² Kyōñki jo yih bāteñ apnāeñ wuh zīndagī aur pūre jism ke lie shifā pāte haiñ. ²³ Tamām chīzoñ se pahle apne dil kī hifāzat kar, kyōñki yihī zīndagī kā sarchashmā hai. ²⁴ Apne muñh se jhūṭ aur apne honṭoñ se kajgoi dūr kar. ²⁵ Dhyān de ki terī ānkheñ sīdhā āge kī taraf dekheñ, ki terī nazar us rāste par lagī rahe jo sīdhā hai. ²⁶ Apne pānwoñ kā rāstā chalne ke qābil banā de, dhyān de ki terī rāheñ mazbūt haiñ. ²⁷ Na dāñ, na bāñ taraf muṛ balki apne pānwoñ ko ḡhalat qadam uṭhāne se bāz rakh.

5

Zīnākārī se Ḳhabardār

¹ Mere beṭe, merī hikmat par dhyān de, merī samajh kī bātoñ par kān dhar. ² Phīr tū tamīz kā dāman thāme rahegā, aur tere honṭ ilm-o-irfān mahfūz rakheṅge. ³ Kyōñki zīnākār aurat ke honṭoñ se shahd ṭapakatā hai, us kī bāteñ tel kī tarah chīknī-chupṛī hotī haiñ. ⁴ Lekīn anjām meñ wuh zahr jaisī karwī aur dodhārī talwār jaisī tez sābit hotī hai. ⁵ Us ke pānw maut kī taraf utarte, us ke qadam Pātāl kī jānīb baṛhte jāte haiñ.

⁶ Us ke rāste kabhī idhar kabhī idhar phirte haiñ tāki tū zindagī kī rāh par tawajjuh na de aur us kī āwāragī ko jān na le.

⁷ Chunāñche mere beṭe, merī suno aur mere muñh kī bāṭoñ se dūr na ho jāo. ⁸ Apne rāste us se dūr rakh, us ke ghar ke darwāze ke qarīb bhī na jā. ⁹ Aisā na ho ki tū apñī tāqat kisī aur ke lie sarf kare aur apne sāl zālīm ke lie zāe kare. ¹⁰ Aisā na ho ki pardesī terī milkiyat se ser ho jāeñ, ki jo kuchh tū ne mehnat-mashaqqat se hāsil kiyā wuh kisī aur ke ghar meñ ae. ¹¹ Tab ākhirkār terā badan aur gosht ghul jāeñge, aur tū āheñ bhar bhar kar ¹² kahegā, “Hāy, main ne kyon tarbiyat se nafrat kī, mere dil ne kyon sarzanish ko haqīr jānā? ¹³ Hidāyat karne wāloñ kī main ne na sunī, apne ustādoñ kī bāṭoñ par kān na dharā. ¹⁴ Jamāt ke darmiyāñ hī rahte hue mujh par aisī āfat āī ki main tabāhī ke dahāne tak pahuñch gayā hūñ.”

¹⁵ Apne hī hauz kā pāñī aur apne hī kueñ se phūṭne wālā pāñī pī le.

¹⁶ Kyā munāsib hai ki tere chashme galiyoñ meñ aur terī nadiyañ chaukoñ meñ bah nikleñ? ¹⁷ Jo pāñī terā apnā hai wuh tujh tak mahdūd rahe, ajnabī us meñ sharīk na ho jāe. ¹⁸ Terā chashmā mubārak ho. Hāñ, apñī bīwī se khush rah. ¹⁹ Wuhī terī manmohan hirnī aur dilrubā ghazāl * hai. Usī kā pyār tujhe tar-o-tāzā kare, usī kī muhabbat tujhe hameshā mast rakhe.

²⁰ Mere beṭe, tū ajnabī aurat se kyon mast ho jāe, kisī dūsre kī bīwī se kyon lipaṭ jāe? ²¹ Khayāl rakh, insān kī rāheñ Rab ko sáf dikhāī detī haiñ, jahāñ bhī wuh chale us par wuh tawajjuh detā hai. ²² Bedīn kī apñī hī harkateñ use phañsā detī haiñ, wuh apne hī gunāh ke rassoñ meñ jakaṛā rakhtā hai. ²³ Wuh tarbiyat kī kamī ke sabab se halāk ho jāegā, apñī baṛī hamāqat ke bāis ḍagmaḡate hue apne anjām ko pahuñchegā.

6

Zamānat Dene, Kāhilī aur Jhūṭ se Khabardār

¹ Mere beṭe, kyā tū apne paṛosī kā zāmin banā hai? Kyā tū ne hāth milā kar wādā kiyā hai ki mainī kisī dūsre kā zimmedār ṭhahrūñga? ² Kyā tū apne wāde se bandhā huā, apne muñh ke alfāz se phañsā huā hai? ³ Aisā karne se tū apne paṛosī ke hāth meñ ā gayā hai, is lie apñī jān ko chhuṛāne ke lie us ke sāmne aundhe muñh ho kar use apñī minnat-samājat se tang kar. ⁴ Apñī āñkhoñ ko sone na de, apne papoṭoñ ko ūñghne na de jab tak tū is zimmedārī se fariḡh na ho jāe. ⁵ Jis tarah ghazāl shikārī ke hāth se aur parindā chīṛimār ke hāth se chhūṭ jātā hai usī tarah sirtoṛ koshish kar tāki terī jān chhūṭ jāe.

⁶ Ai kāhil, chiyūñṭī ke pās jā kar us kī rāhoñ par ḡhaur kar! Us ke namūne se hikmat sīkh le. ⁷ Us par na sardār, na afsar yā hukmrān muqarrar hai, ⁸ to bhī wuh garmiyōñ meñ sardiyoñ ke lie khāne kā zakhīrā kar rakhtī, fasal ke dinon meñ khūb khurāk ikatṭhī kartī hai. ⁹ Ai kāhil, tū mazīd kab tak soyā rahegā, kab jāg uṭhegā? ¹⁰ Tū kahtā hai, “Mujhe thoṛī der sone de, thoṛī der ūñghne de, thoṛī der hāth par hāth dhare baiṭhne de tāki ārām kar sakūñ.” ¹¹ Lekin khabardār, jald hī ḡhurbat rāhzan kī tarah tujh par āegī, mufliśī hathiyār se lais ḍākū kī tarah tujh par ṭūṭ paṛegī.

¹² Badmāsh aur kamīnā kis tarah pahchānā jātā hai? Wuh muñh meñ jhūṭ lie phirtā hai, ¹³ apñī āñkhoñ, pāñwoñ aur ungliyoñ se ishārā karke

* 5:19 Lafzī tarjumā: pahāṛī bakrī.

tujhe fareb ke jāl meñ phañsāne kī koshish kartā hai. ¹⁴ Us ke dil meñ kajī hai, aur wuh har waqt bure mansūbe bāndhne meñ lagā rahtā hai. Jahāñ bhī jāe wahāñ jhagare chhīr jāte haiñ. ¹⁵ Lekin aise shakhs par achānak hī āfat āegī. Ek hī lamhe meñ wuh pāsh pāsh ho jāegā. Tab us kā ilāj nāmumkin hogā.

¹⁶ Rab chhīh chīzōñ se nafrat balki sāt chīzōñ se ghin khātā hai,

¹⁷ wuh ānkheñ jo ghurūr se dekhtī haiñ, wuh zabān jo jhūṭ boltī hai, wuh hāth jo begunāhoñ ko qatl karte haiñ, ¹⁸ wuh dil jo bure mansūbe bāndhtā hai, wuh pāñw jo dūsroñ ko nuqsān pahuñchāne ke lie bhāgte haiñ, ¹⁹ wuh gawāh jo adālat meñ jhūṭ boltā aur wuh jo bhāiyōñ meñ jhagārā paidā kartā hai.

Zinā Karne se Khabardār

²⁰ Mere beṭe, apne bāp ke hukm se liptā rah, aur apnī māñ kī hidāyat nazarandāz na kar. ²¹ Unheñ yoñ apne dil ke sāth bāndhe rakh kī kabhī dūr na ho jāeñ. Unheñ hār kī tarah apne gale meñ dāl le. ²² Chalthe waqt wuh terī rāhnumāī kareñ, āram karte waqt terī pahrādārī kareñ, jāgte waqt tujh se hamkalām hoñ. ²³ Kyōñki bāp kā hukm charāgh aur māñ kī hidāyat raushnī hai, tarbiyat kī dāñṭ-ḍapaṭ zindagībakshh rāh hai. ²⁴ Yoñ tū badkar aurat aur dūsre kī zinākār bīwī kī chiknī-chuprī bātoñ se mahfūz rahegā. ²⁵ Dil meñ us ke husn kā lālach na kar, aisā na ho kī wuh palak mār mār kar tujhe pakaṛ le. ²⁶ Kyōñki go kasbī ādmī ko us ke paise se mahrūm kartī hai, lekin dūsre kī zinākār bīwī us kī qīmtī jāñ kā shīkar kartī hai.

²⁷ Kyā insān apnī jholī meñ bharaktī āg yoñ uṭhā kar phir saktā hai kī us ke kapre na jaleñ? ²⁸ Yā kyā koī dahakte koeloñ par yoñ phir saktā hai kī us ke pāñw jhulas na jāeñ? ²⁹ Isī tarah jo kisī dūsre kī bīwī se hambistar ho jāe us kā anjām burā hai, jo bhī dūsre kī bīwī ko chhere use sazā milegī. ³⁰ Jo bhūk ke māre apnā peṭ bharne ke lie chorī kare use log had se zyādā haqīr nahīñ jānte, ³¹ hālāñki use chorī kie hue māl ko sāt gunā wāpas karnā hai aur us ke ghar kī daulat jāti rahegī. ³² Lekin jo kisī dūsre kī bīwī ke sāth zinā kare wuh beaql hai. Jo apnī jāñ ko tabāh karnā chāhe wuhī aisā kartā hai. ³³ Us kī piṭāī aur be'izzatī kī jāegī, aur us kī sharmindagī kabhī nahīñ miṭegī. ³⁴ Kyōñki shauhar ghairat khā kar aur taish meñ ā kar berahmī se badlā legā. ³⁵ Na wuh koī muāwazā qabūl karegā, na rishwat legā, kḥāh kitnī zyādā kyōñ na ho.

7

Bewafā Bīwī

¹ Mere beṭe, mere alfāz kī pairawī kar, mere ahkām apne andar mahfūz rakh. ² Mere ahkām ke tābe rah to jītā rahegā. Apnī āñkh kī putlī kī tarah merī hidāyat kī hifāzat kar. ³ Unheñ apnī unglī ke sāth bāndh, apne dil kī taḥṭṭī par kandā kar. ⁴ Hikmat se kah, “Tū merī bahan hai,” aur samajh se, “Tū merī qarībī rishtedār hai.” ⁵ Yihī tujhe zinākār aurat se mahfūz rakheñgī, dūsre kī us bīwī se jo apnī chiknī-chuprī bātoñ se tujhe phuslāne kī koshish kartī hai.

⁶ Ek din mainī ne apne ghar kī khīrkī * meñ se bāhar jhāñkā ⁷ to kyā dekhtā hūñ kī wahāñ kuchh sādālahū naujawān khare haiñ. Un meñ se

* 7:6 Lafzī tarjumā: ghar kī khīrkī ke jangle.

ek beaql jawān nazar āyā. ⁸ Wuh gali meñ se guzar kar zinākār aurat ke kone kī taraf ṭahalne lagā. Chalthe chalte wuh us rāste par ā gayā jo aurat ke ghar tak le jātā hai. ⁹ Shām kā dhundalkā thā, din ḍhalne aur rāt kā andherā chhāne lagā thā. ¹⁰ Tab ek aurat kasbī kā libās pahne hue chālākī se us se milne āī. ¹¹ Yih aurat itnī belagām aur khudsar hai ki us ke pāñw us ke ghar meñ nahīñ ṭikte. ¹² Kabhī wuh galī meñ, kabhī chaukoñ meñ hotī hai, har kone par wuh tāk meñ baiṭhī rahtī hai.

¹³ Ab us ne naujawān ko pakar kar use bosā diyā. Behayā nazar us par ḍāl kar us ne kahā, ¹⁴ “Mujhe salāmatī kī qurbāniyāñ pesh karnī thiñ, aur āj hī maiñ ne apnī mannateñ pūrī kīñ. ¹⁵ Is lie maiñ nikal kar tujh se milne āī, maiñ ne terā patā kiyā aur ab tū mujhe mil gayā hai. ¹⁶ Maiñ ne apne bistar par Misr ke rangīñ kambal bichhāe, ¹⁷ us par mur, ūd aur dārchīnī kī khushbū chhiṛkī hai. ¹⁸ Ōo, ham subah tak muhabbat kā pyālā tah tak pī leñ, ham ishqbāzī se lutfandoz hoñ! ¹⁹ Kyoñki merā khāwind ghar meñ nahīñ hai, wuh lambe safr ke lie rawānā huā hai. ²⁰ Wuh baṭwe meñ paise ḍāl kar chalā gayā hai aur pūre chāñd tak wāpas nahīñ āegā.”

²¹ Aisī bāteñ karte karte aurat ne naujawān ko tarḡhib de kar apnī chiknī-chuprī bātoñ se warḡhalāyā. ²² Naujawān sīdhā us ke pīchhe yoñ ho liyā jis tarah bail zabah hone ke lie jātā yā hiran uchhal kar phande meñ phañs jātā hai. ²³ Kyoñki ek waqt āegā ki tūr us kā dil chir ḍalegā. Lekin filhāl us kī hālat us chiriyā kī mānind hai jo uṛ kar jal meñ ā jātī aur khayāl tak nahīñ kartī ki merī jāñ khatre meñ hai.

²⁴ Chunāñche mere beṭo, merī suno, mere muñh kī bātoñ par dhyān do! ²⁵ Terā dil bhatak kar us taraf ruḡh na kare jahāñ zinākār aurat phirtī hai, aisā na ho ki tū āwārā ho kar us kī rāhoñ meñ ulajh jāe. ²⁶ Kyoñki un kī tādād baṛī hai jinheñ us ne girā kar maut ke ghāṭ utārā hai, us ne muta'addid logoñ ko mār ḍalā hai. ²⁷ Us kā ghar Pātāl kā rāstā hai jo logoñ ko maut kī koṭhariyoñ tak pahuñchātā hai.

8

Hikmat kī Dāwat aur Wādā

¹ Suno! Kyā hikmat āwāz nahīñ detī? Hāñ, samajh ūñchī āwāz se elān kartī hai. ² Wuh bulandiyoñ par kharī hai, us jagah jahāñ tamām rāste ek dūsre se milte haiñ. ³ Shahr ke darwāzoñ par jahāñ log nikalte aur dākhil hote haiñ wahāñ hikmat zordār āwāz se pukārtī hai,

⁴ “Ai mardo, maiñ tumhīñ ko pukārtī hūñ, tamām insānoñ ko āwāz detī hūñ.

⁵ Ai sādāluho, hoshyārī sikh lo! Ai ahmaḡo, samajh apnā lo!

⁶ Suno, kyoñki maiñ sharāfat kī bāteñ kartī hūñ, aur mere hoñṭ sachchāi pesh karte haiñ.

⁷ Merā muñh sach boltā hai, kyoñki mere hoñṭ bedīñ se ghin khāte haiñ.

⁸ Jo bhī bāt mere muñh se nikle wuh rāst hai, ek bhī pechdār yā ṭeṛhī nahīñ hai.

⁹ Samajhdār jāntā hai ki merī bāteñ sab durust haiñ, ilm rakhne wāle ko mālum hai ki wuh sahīh haiñ.

¹⁰ Chāñdī kī jagah merī tarbiyat aur khālis sone ke bajāe ilm-o-irfān apnā lo.

11 Kyonki hikmat motiyon se kahin behtar hai, koī bhī k̄hazānā us kā muqābalā nahīn kar saktā.

12 Main jo hikmat hūn hoshiyārī ke sāth bastī hūn, aur main tamīz kā ilm rakhtī hūn.

13 Jo Rab kā k̄hauf māntā hai wuh burāī se nafrat kartā hai. Mujhe ghurūr, takabbur, ḡhalat chāl-chalan aur ṭerhī bāton se nafrat hai.

14 Mere pās achchhā mashwarā aur kāmyābī hai. Merā dūsrā nām samajh hai, aur mujhe quwwat hāsīl hai.

15 Mere wasīle se bādshāh saltanat aur hukmrān rāst faisle karte hai.

16 Mere zariye ra'īs aur shurafā balki tamām ādil munsif hukūmat karte hai.

17 Jo mujhe pyār karte hai unheī main pyār kartī hūn, aur jo mujhe ḍhūndte hai wuh mujhe pā lete hai.

18 Mere pās izzat-o-daulat, shāndār māl aur rāstī hai.

19 Merā phal sone balki k̄hālis sone se kahīn behtar hai, merī paidāwār k̄hālis chāndī par sabqat rakhtī hai.

20 Main rāstī kī rāh par hī chaltī hūn, wahīn jahān insāf hai.

21 Jo mujh se muhabbat rakhte hai unheī main mīrās meī daulat muhaiyā kartī hūn. Un ke godām bhare rahte hai.

Hikmat kā Taḳhlīq meī Hissā

22 Jab Rab taḳhlīq kā silsilā amal meī lāyā to pahle us ne mujhe hī banāyā. Qadīm zamāne meī main us ke dīgar kāmon se pahle hī wujūd meī āī.

23 Mujhe azal se muqarrar kiyā gayā, ibtidā hī se jab duniyā abhī paidā nahīn huī thī.

24 Na samundar kī gahrāiyān, na kasrat se phūṭne wāle chashme the jab main ne janm liyā.

25 Na pahār apnī apnī jagah par qāym hue the, na pahārīyān thīn jab main paidā huī.

26 Us waqt Allāh ne na zamīn, na us ke maidān, aur na duniyā ke pahle ḍhele banāe the.

27 Jab us ne āsmān ko us kī jagah par lagāyā aur samundar kī gahrāiyon par zamīn kā ilāqā muqarrar kiyā to main sāth thī.

28 Jab us ne āsmān par bādalon aur gahrāiyon meī sarchashmon kā intazām mazbūt kiyā to main sāth thī.

29 Jab us ne samundar kī haddeī muqarrar kīn aur hukm diyā ki pānī un se tajāwuz na kare, jab us ne zamīn kī buniyādeī apnī apnī jagah par rakhīn

30 to main māhir kāriḡar kī haisiyat se us ke sāth thī. Roz baroz main lutf kā bāis thī, har waqt us ke huzūr rangraliyān manātī rahī.

31 Main us kī zamīn kī satah par rangraliyān manātī aur insān se lutfandoz hotī rahī.

32 Chunānche mere beṭo, merī suno, kyonki mubārak hai wuh jo merī rāhon par chalte hai.

33 Merī tarbiyat mān kar dānishmand ban jāo, use nazarandāz mat karnā.

34 Mubārak hai wuh jo merī sune, jo roz baroz mere darwāze par chaukas kharā rahe, rozānā merī chaukhaṭ par hāzir rahe.

35 Kyonki jo mujhe pāe wuh zindagī aur Rab kī manzūrī pātā hai.

³⁶ Lekin jo mujhe pāne se qāsir rahe wuh apnī jān par zulm kartā hai, jo bhī mujh se nafrat kare use maut pyārī hai.”

9

Hikmat kī Ziyāfat

¹ Hikmat ne apnā ghar tāmīr karke apne lie sāt satūn tarāsh lie haiñ.

² Apne jānwaroñ ko zabah karne aur apnī mai taiyār karne ke bād us ne apnī mez bichhāi hai. ³ Ab us ne apnī naukarāniyoñ ko bhejā hai, aur khud bhī logoñ ko shahr kī bulandiyoñ se ziyāfat karne kī dāwat detī hai,

⁴ “Jo sādālah hai, wuh mere pās āe.” Nāsamajh logoñ se wuh kahtī hai,

⁵ “Āo, merī roṭī khāo, wuh mai piyo jo main ne taiyār kar rakhī hai. ⁶ Apnī sādālah rāhoñ se bāz āo to jīte rahoge, samajh kī rāh par chal paṛo.”

⁷ Jo lān-tān karne wāle ko tālim de us kī apnī ruswāi ho jāegī, aur jo bedīn ko dānte use nuqsān pahuñchegā. ⁸ Lān-tān karne wāle kī malāmat na kar warnā wuh tujh se nafrat karegā. Dānishmand kī malāmat kar to wuh tujh se muhabbat karegā. ⁹ Dānishmand ko hidāyat de to us kī hikmat mazid baṛhegī, rāstbāz ko tālim de to wuh apne ilm meñ izāfā karegā.

¹⁰ Rab kā khauf mānane se hī hikmat shurū hotī hai, quddūs Khudā ko jānane se hī samajh hāsīl hotī hai. ¹¹ Mujh se hī terī umr ke dinoñ aur sāloñ meñ izāfā hogā. ¹² Agar tū dānishmand ho to khud is se faydā uṭhāegā, agar lān-tān karne wālā ho to tujhe hī is kā nuqsān jhelnā paṛegā.

Hamāqat Bībī kī Ziyāfat

¹³ Hamāqat bībī belagām aur nāsamajh hai, wuh kuchh nahīn jāntī.

¹⁴ Us kā ghar shahr kī bulandī par wāqe hai. Darwāze ke pās kursī par baiṭhī ¹⁵ wuh guzarne wāloñ ko jo sīdhī rāh par chalte haiñ ūñchī āwāz se dāwat detī hai, ¹⁶ “Jo sādālah hai wuh mere pās āe.”

Jo nāsamajh haiñ un se wuh kahtī hai, ¹⁷ “Chori kā pānī miṭhā aur poshīdagī meñ khāi gāi roṭī lazīz hotī hai.”

¹⁸ Lekin unheñ mālum nahīn ki hamāqat bībī ke ghar meñ sirf murdoñ kī rūh bastī haiñ, ki us ke mehmān Pātāl kī gahrāiyoñ meñ rahte haiñ.

10

Sulemān kī Hikmat Bhari Hidāyat

¹ Zail meñ Sulemān kī amsāl qalamband haiñ.

Zindagībakhsh Bāteñ

Dānishmand beṭā apne bāp ko khushī dilātā jabki ahmaq beṭā apnī mān ko dukh pahuñchātā hai.

² Khazānoñ kā koī faydā nahīn agar wuh bedīn tariqoñ se jamā ho gae hoñ, lekin rāstbāzī maut se bachāe rakhtī hai.

³ Rab rāstbāz ko bhūke marne nahīn detā, lekin bedīnoñ kā lālach rok detā hai.

⁴ Dhīle hāth ghurbaṭ aur mehnatī hāth daulat kī taraf le jāte haiñ.

⁵ Jo garmiyōñ meñ fasal jamā kartā hai wuh dānishmand beṭā hai jabki jo fasal kī kaṭāi ke waqt soyā rahtā hai wuh wālidain ke lie sharm kā bāis hai.

⁶ Rāstbāz kā sar barkat ke tāj se ārāstā rahtā hai jabki bedīnoñ ke muñh par zulm kā pardā paṛā rahtā hai.

7 Log rāstbāz ko yād karke use mubārak kahte haiñ, lekin bedīn kā nām sar kar miṭ jāegā.

8 Jo dil se dānishmand hai wuh ahkām qabūl kartā hai, lekin bakwāsī tabāh ho jāegā.

9 Jis kā chāl-chalan be'ilzām hai wuh sukūn se zindagī guzārtā hai, lekin jo ṭeṛhā rāstā iḳhtiyār kare use pakaṛā jāegā.

10 Ānkh mārne wālā dukh pahuñchātā hai, aur bakwāsī tabāh ho jāegā.

11 Rāstbāz kā muñh zindagī kā sarchashmā hai, lekin bedīn ke muñh par zulm kā pardā paṛā rahtā hai.

12 Nafrat jhagare chhertī rahtī jabki muhabbat tamām ḳhatāon par pardā ḍāl detī hai.

13 Samajhdār ke hoñṭon par hikmat pāī jātī hai, lekin nāsamajh sirf ḍaṇḍe kā paighām samajhtā hai.

14 Dānishmand apnā ilm mahfūz rakhte haiñ, lekin ahmaq kā muñh jald hī tabāhī kī taraf le jātā hai.

15 Amīr kī daulat qilāband shahr hai jis meñ wuh mahfūz hai jabki ḡharīb kī ḡhurbat us kī tabāhī kā bāis hai.

16 Jo kuchh rāstbāz kamā letā hai wuh zindagī kā bāis hai, lekin bedīn apnī rozī gunāh karne ke lie istemāl kartā hai.

17 Jo tarbiyat qabūl kare wuh dūsron ko zindagī kī rāh par lātā hai, jo nasihat nazarandāz kare wuh dūsron ko sahih rāh se dūr le jātā hai.

18 Jo apnī nafrat chhupāe rakhe wuh jhūṭ boltā hai, jo dūsron ke bāre meñ ḡhalat ḳhabreñ phailāe wuh ahmaq hai.

19 Jahān bahut bāteñ kī jātī haiñ wahān gunāh bhī ā maujūd hotā hai, jo apnī zabān ko qābū meñ rakhe wuh dānishmand hai.

20 Rāstbāz kī zabān umdā chāñḍī hai jabki bedīn ke dil kī koī qadar nahīn.

21 Rāstbāz kī zabān bahutoñ kī parwarish kartī hai, * lekin ahmaq apnī beaqli ke bāis halāk ho jāte haiñ.

22 Rab kī barkat daulat kā bāis hai, hamārī apnī mehnat-mashaqqat is meñ izāfā nahīn kartī.

23 Ahmaq ḡhalat kām se apnā dil bahlātā, lekin samajhdār hikmat se lutfandoz hotā hai.

24 Jis chīz se bedīn dahshat khātā hai wuhī us par āegī, lekin rāstbāz kī ārzū pūrī ho jāegī.

25 Jab tūfān āte haiñ to bedīn kā nām-o-nishān miṭ jātā jabki rāstbāz hameshā tak qāym rahtā hai.

26 Jis tarah dāñt sirke se aur āñkheñ dhueñ se tang ā jātī haiñ usī tarah wuh tang ā jātā hai jo sust ādmī se kām karwātā hai.

27 Jo Rab kā ḳhauf māne us kī zindagī ke dinoñ meñ izāfā hotā hai jabki bedīn kī zindagī waqt se pahle hī khātm ho jātī hai.

28 Rāstbāz ākhirkār khushī manāenge, kyonki un kī ummīd bar āegī. Lekin bedīnoñ kī ummīd jātī rahegi.

29 Rab kī rāh be'ilzām shaḳhs ke lie panāhgāh, lekin badkār ke lie tabāhī kā bāis hai.

30 Rāstbāz kabhī ḍāñwāñḍol nahīn hogā, lekin bedīn mulk meñ ābād nahīn rahege.

31 Rāstbāz kā muñh hikmat kā phal lātā rahtā hai, lekin kajgo zabān ko kāṭ ḍālā jāegā.

* 10:21 Lafzī tarjumā: Rāstbāz ke hoñṭ bahutoñ ko charāte haiñ.

³² Rāstbāz ke hoñt jānte haiñ ki Allāh ko kyā pasand hai, lekin bedīn kā muñh ṭeṛhī bāteñ hī jāntā hai.

11

¹ Rab ghalat tarāzū se ghin khātā hai, wuh sahīh tarāzū hī se k̄hush hotā hai.

² Jahān takabbur hai wahān badnāmī bhī qarīb hī rahtī hai, lekin jo halīm hai us ke dāman meñ hikmat rahtī hai.

³ Sidhī rāh par chalne wāloñ kī diyānatdārī un kī rāhnumāī kartī jabki bewafāoñ kī namak-harāmī unheñ tabāh kartī hai.

⁴ Ġhazab ke din daulat kā koī faydā nahīn jabki rāstbāzī logoñ kī jān ko chhuṛātī hai.

⁵ Be'ilzām kī rāstbāzī us kā rāstā hamwār banā detī hai jabki bedīn kī burī harkateñ use girā detī haiñ.

⁶ Sidhī rāh par chalne wāloñ kī rāstbāzī unheñ chhuṛā detī jabki bewafāoñ kā lālach unheñ phañsā detā hai.

⁷ Dam ṭoṭe waqt bedīn kī sārī ummīd jātī rahtī hai, jis daulat kī tawaqqo us ne kī wuh jātī rahtī hai.

⁸ Rāstbāz kī jān musibat se chhūṭ jātī hai, aur us kī jagah bedīn phañs jātā hai.

⁹ Kāfir apne muñh se apne paṛosi ko tabāh kartā hai, lekin rāstbāzoñ kā ilm unheñ chhuṛātā hai.

¹⁰ Jab rāstbāz kāmyāb hoñ to pūrā shahr jashn manātā hai, jab bedīn halāk hoñ to k̄hushī ke nāre buland ho jāte haiñ.

¹¹ Sidhī rāh par chalne wāloñ kī barkat se shahr taraqqī kartā hai, lekin bedīn ke muñh se wuh mismār ho jātā hai.

¹² Nāsamajh ādmī apne paṛosi ko haqīr jāntā hai jabki samajhdār ādmī k̄hāmosh rahtā hai.

¹³ Tohmat lagāne wālā dūsroñ ke rāz fāsh kartā hai, lekin qābil-etamād shaḳhs wuh bhed poshidā rakhtā hai jo us ke sapurd kiyā gayā ho.

¹⁴ Jahān qiyādat kī kamī hai wahān qaum kā tanazzul yaqīnī hai, jahān mushīroñ kī kasrat hai wahān qaum fathyāb rahegī.

¹⁵ Jo ajnabī kā zāmin ho jāe use yaqīnan nuqsān pahuñchegā, jo zāmin banane se inkār kare wuh mahfūz rahegā.

¹⁶ Nek aurat izzat se aur zālim ādmī daulat se liṭe rahte haiñ.

¹⁷ Shafīq kā achchhā sulūk usī ke lie faydāmand hai jabki zālim kā burā sulūk usī ke lie nuqsāndeh hai.

¹⁸ Jo kuchh bedīn kamātā hai wuh farebdeh hai, lekin jo rāstī kā bij boe us kā ajr yaqīnī hai.

¹⁹ Rāstbāzī kā phal zindagī hai jabki burāī ke pīchhe bhāgne wāle kā anjām maut hai.

²⁰ Rab kajdiloñ se ghin khātā hai, wuh be'ilzām rāh par chalne wāloñ hī se k̄hush hotā hai.

²¹ Yaqīn karo, badkār sazā se nahīn bachegā jabki rāstbāzoñ ke farzand chhūṭ jāeñge.

²² Jis tarah suar kī thūthnī meñ sone kā chhallā khaṭaktā hai usī tarah k̄hūbsūrat aurat kī betamīzī khaṭaktī hai.

²³ Allāh rāstbāzoñ kī ārzū achchhī chīzoñ se pūrī kartā hai, lekin us kā ġhazab bedīnoñ kī ummīd par nāzil hotā hai.

24 Ek ādmī kī daulat meñ izāfā hotā hai, go wuh faiyāzdilī se taqsīm kartā hai. Dūsre kī ghurbat meñ izāfā hotā hai, go wuh had se zyādā kanjūs hai.

25 Faiyāzdil k̄hushhāl rahegā, jo dūsroñ ko tar-o-tāzā kare wuh k̄hud tāzādām rahegā.

26 Log gandum ke zakhīrā'andoz par lānat bhejte haiñ, lekin jo gandum ko bāzār meñ āne detā hai us ke sar par barkat ātī hai.

27 Jo bhalāī kī talāsh meñ rahe wuh Allāh kī manzūrī chāhtā hai, lekin jo burāī kī talāsh meñ rahe wuh k̄hud burāī ke phande meñ phañs jāegā.

28 Jo apnī daulat par bharosā rakhe wuh gir jāegā, lekin rāstbāz harebhare pattoñ kī tarah phaleñ-phūleñge.

29 Jo apne ghar meñ gar̄bar paidā kare wuh mīrās meñ hawā hī pāegā. Ahmaq dānishmand kā naukār banegā.

30 Rāstbāz kā phal zindagī kā daraḳht hai, aur dānishmand ādmī jāneñ jittā hai.

31 Rāstbāz ko zamīn par hī ajr miltā hai. To phir bedīn aur gunāhgār sazā kyoñ na pāeñ?

12

1 Jise ilm-o-irfān pyārā hai use tarbiyat bhī pyārī hai, jise nasīhat se nafrat hai wuh beaql hai.

2 Rab achchhe ādmī se k̄hush hotā hai jabki wuh sāzish karne wāle ko qusūrwar̄ ṭhahrātā hai.

3 Insān bedīnī kī buniyād par qāym nahīn rah saktā jabki rāstbāz kī jareñ ukhārī nahīn jā saktīn.

4 Sughar bīwī apne shauhar kā tāj hai, lekin jo shauhar kī ruswāī kā bāis hai wuh us kī haḳḳiyōñ meñ saḳāḳ ki mānind hai.

5 Rāstbāz ke k̄hayālāt munsifānā haiñ jabki bedīnoñ ke mansūbe farebdeh haiñ.

6 Bedīnoñ ke alfāz logoñ ko qatl karne kī tāk meñ rahte haiñ jabki sīdhī rāh par chalne wāloñ kī bāteñ logoñ ko chhuḳā letī haiñ.

7 Bedīnoñ ko k̄hāk meñ yoñ milāyā jātā hai ki un kā nām-o-nishān tak nahīn rahtā, lekin rāstbāz kā ghar qāym rahtā hai.

8 Kisī kī jītnī aql-o-samajh hai utnā hī log us kī tārif karte haiñ, lekin jis ke zahan meñ futūr hai use haqīr jānā jātā hai.

9 Nichle tabqē kā jo ādmī apnī zimmedāriyān adā kartā hai wuh us ādmī se kahīn behtar hai jo naḳhrā baghārtā hai go us ke pās roṭī bhī nahīn hai.

10 Rāstbāz apne maweshī kā bhī k̄hayāl kartā hai jabki bedīn kā dil zālīm hī zālīm hai.

11 Jo apnī zamīn kī khetibārī kare us ke pās kasrat kā khānā hogā, lekin jo fuzūl chizoñ ke pīchhe par jāe wuh nāsamajh hai.

12 Bedīn dūsroñ ko jāl meñ phañsāne se apnā dil bahlātā hai, lekin rāstbāz kī jaḳ phaldār hotī hai.

13 Sharīr apnī ghalat bātoñ ke jāl meñ ulajh jātā jabki rāstbāz musībat se bach jātā hai.

14 Insān apne muñh ke phal se k̄hūb ser ho jātā hai, aur jo kām us ke hāthoñ ne kiyā us kā ajr use zarūr milegā.

15 Ahmaq kī nazar meñ us kī apnī rāh ṭhīk hai, lekin dānishmand dūsroñ ke mashwārē par dhyān detā hai.

16 Ahmaq ek dam apnī nārāzī kā izhār kartā hai, lekin dānā apnī badnāmī chhupāe rakhtā hai.

17 Diyānatdār gawāh khule taur par sachchāi bayān kartā hai jabki jhūṭā gawāh dhokā hī dhokā pesh kartā hai.

18 Gappēñ hānkne wāle kī bāteñ talwār kī tarah zaḥmī kar deti haiñ jabki dānishmand kī zabān shifā deti hai.

19 Sachche hoñ hameshā tak qāym rahte haiñ jabki jhūṭī zabān ek hī lamhe ke bād khatm ho jāti hai.

20 Bure mansūbe bāndhne wāle kā dil dhoke se bharā rahtā jabki salāmātī ke mashware dene wāle kā dil khushi se chhalaktā hai.

21 Koī bhī āfat rāstbāz par nahīñ āegī jabki dukh taklīf bedīnoñ kā dāman kabhī nahīñ chhoregī.

22 Rab farebdeh hoñtoñ se ghin khātā hai, lekin jo wafādārī se zindagī guzārte haiñ un se wuh khush hotā hai.

23 Samajhdār apnā ilm chhupāe rakhtā jabki ahmaq apne dil kī hamāqat buland āwāz se sab ko pesh kartā hai.

24 Jis ke hāth mehnatī haiñ wuh hukūmat karegā, lekin jis ke hāth dhīle haiñ use begār meñ kām karnā paregā.

25 Jis ke dil meñ pareshānī hai wuh dabā rahtā hai, lekin koī bhī achchhī bāt use khushī dilātī hai.

26 Rāstbāz apnī charāgāh mālūm kar letā hai, lekin bedīnoñ kī rāh unheñ āwārā phirne detī hai.

27 Dhīlā ādmī apnā shikār nahīñ pakaṛ saktā jabki mehnatī shaḥs kasrat kā māl hāsīl kar letā hai.

28 Rāstī kī rāh meñ zindagī hai, lekin ghalat rāh maut tak pahuñchātī hai.

13

1 Dānishmand beṭā apne bāp kī tarbiyat qabūl kartā hai, lekin tānāzan parwā hī nahīñ kartā agar koī use dāñṭe.

2 Insān apne muñh ke achche phal se khūb ser ho jātā hai, lekin bewafā ke dil meñ zulm kā lālach rahtā hai.

3 Jo apnī zabān qābū meñ rakhe wuh apnī zindagī mahfūz rakhtā hai, jo apnī zabān ko belagām chhoṛ de wuh tabāh ho jāegā.

4 Kāhil ādmī lālach kartā hai, lekin use kuchh nahīñ miltā jabki mehnatī shaḥs kī ārzū pūrī ho jāti hai.

5 Rāstbāz jhūṭ se nafrat kartā hai, lekin bedīn sharm aur ruswāi kā bāis hai.

6 Rāstī be'ilzām kī hifāzat kartī jabki bedīnī gunāhgār ko tabāh kar detī hai.

7 Kuchh log amīr kā rūp bhar kar phirte haiñ go gharīb haiñ. Dūsre gharīb kā rūp bhar kar phirte haiñ go amīrtarīn haiñ.

8 Kabhī amīr ko apnī jān chhurāne ke lie aisā tāwān denā partā hai ki tamām daulat jāti rahtī hai, lekin gharīb kī jān is qism kī dhamkī se bachī rahtī hai.

9 Rāstbāz kī raushnī chamaktī rahtī * jabki bedīn kā charāgh bujh jātā hai.

10 Maḡhrūroñ meñ hameshā jhagarā hotā hai jabki dānishmand salāh-mashware ke mutābiq hī chalte haiñ.

11 Jaldbāzī se hāsīlshudā daulat jald hī khatm ho jāti hai jabki jo raftā raftā apnā māl jamā kare wuh use baḥhātā rahegā.

12 Jo ummīd waqt par pūrī na ho jāe wuh dil ko bimār kar detī hai, lekin jo ārzū pūrī ho jāe wuh zindagī kā darakht hai.

* 13:9 Lafzī tarjumā: khushi manāti.

13 Jo achchhī hidāyat ko haqīr jāne use nuqsān pahuñchegā, lekin jo hukm māne use ajr milegā.

14 Dānishmand kī hidāyat zindagī kā sarchashmā hai jo insān ko mohlak phandoñ se bachāe rakhtī hai.

15 Achchhī samajh manzūrī atā kartī hai, lekin bewafā kī rāh abadi tabāhī kā bāis hai.

16 Zahīn har kām soch-samajhkar kartā, lekin ahmaq tamām nazaron ke sāmne hī apnī hamāqat kī numāish kartā hai.

17 Bedīn qāsīd musibat meñ phāns jātā jabki wafādār qāsīd shifā kā bāis hai.

18 Jo tarbiyat kī parwā na kare use ghurbar aur sharmindagī hāsīl hogī, lekin jo dūsre kī nasīhat mān jāe us kā ehtirām kiyā jāegā.

19 Jo ārzū pūrī ho jāe wuh dil ko tar-o-tāzā kartī hai, lekin ahmaq burāi se daregh karne se ghin khātā hai.

20 Jo dānishmāndoñ ke sāth chale wuh khud dānishmand ho jāegā, lekin jo ahmaqon ke sāth chale use nuqsān pahuñchegā.

21 Musibat gunāhgār kā pīchhā kartī hai jabki rāstbāzoñ kā ajr khushhālī hai.

22 Nek ādmī ke beṭe aur pote us kī mīrās pāenge, lekin gunāhgār kī daulat rāstbāz ke lie mahfūz rakhī jāegī.

23 Gharīb kā khet kasrat kī fasleñ muhayyā kar saktā hai, lekin jahāñ insāf nahīñ wahāñ sab kuchh chhīn liyā jātā hai.

24 Jo apne beṭe ko tambh nahīñ kartā wuh us se nafrat kartā hai. Jo us se muhabbat rakhe wuh waqt par us kī tarbiyat kartā hai.

25 Rāstbāz jī bhar kar khānā khātā hai, lekin bedīn kā peṭ khālī rahtā hai.

14

1 Hikmat bibī apnā ghar tāmīr kartī hai, lekin hamāqat bibī apne hī hāthoñ se use dhā detī hai.

2 Jo sīdhī rāh par chaltā hai wuh Allāh kā khauf māntā hai, lekin jo ghalat rāh par chaltā hai wuh use haqīr jāntā hai.

3 Ahmaq kī bāton se wuh dandā nikaltā hai jo use us ke takabbur kī sazā detā hai, lekin dānishmand ke hoñṭ use mahfūz rakhte haiñ.

4 Jahāñ bail nahīñ wahāñ charnī khālī rahtī hai, bail kī tāqat hī se kasrat kī fasleñ paidā hotī haiñ.

5 Wafādār gawāh jhūṭ nahīñ boltā, lekin jhūṭe gawāh ke muñh se jhūṭ nikaltā hai.

6 Tānāzan hikmat ko dhūñḍtā hai, lekin befāyda. Samajhdār ke ilm meñ āsānī se izāfā hotā hai.

7 Ahmaq se dūr rah, kyonki tū us kī bāton meñ ilm nahīñ pāegā.

8 Zahīn kī hikmat is meñ hai ki wuh soch-samajhkar apnī rāh par chale, lekin ahmaq kī hamāqat sarāsar dhokā hī hai.

9 Ahmaq apne qusūr kā mazāq uṛāte haiñ, lekin sīdhī rāh par chalne wāle Rab ko manzūr haiñ.

10 Har dil kī apnī hī talkhī hotī hai jis se sirf wuhī wāqif hai, aur us kī khushī meñ bhī koī aur sharīk nahīñ ho saktā.

11 Bedīn kā ghar tabāh ho jāegā, lekin sīdhī rāh par chalne wāle kā khaimā phale phūlegā.

12 Aisī rāh bhī hotī hai jo dekhne meñ ṭhik to lagtī hai go us kā anjām maut hai.

13 Dil hañste waqt bhī ranjīdā ho saktā hai, aur khushī ke ikhtitām par dukh hī bāqī rah jātā hai.

14 Jis kā dil bewafā hai wuh jī bhar kar apne chāl-chalan kā karwā phal khāegā jabki nek ādmī apne āmāl ke miṭhe phal se ser ho jāegā.

15 Sādālah har ek kī bāt mān letā hai jabki zahīn ādmī apnā har qadam soch-samajhkar uṭhātā hai.

16 Dānishmand ḍarte ḍarte ghalat kām se daregh kartā hai, lekin ahmaq khudetimād hai aur ek dam mushta'il ho jātā hai.

17 Ghūsilā ādmī ahmaqānā harkateñ kartā hai, aur log sāzishī shaḳhs se nafrat karte haiñ.

18 Sādālah mīrās meñ hamāqat pātā hai jabki zahīn ādmī kā sar ilm ke tāj se ārastā rahtā hai.

19 Sharīroñ ko nekoñ ke sāmne jhuknā paṛegā, aur bedīnoñ ko rāstbāz ke darwāze par aundhe muñh honā paṛegā.

20 Gharīb ke hamsāe bhī us se nafrat karte haiñ jabki amīr ke beshumār dost hote haiñ.

21 Jo apne paṛosī ko haqīr jāne wuh gunāh kartā hai. Mubārak hai wuh jo zarūratmand par tars khātā hai.

22 Bure mansūbe bāndhne wāle sab āwārā phirte haiñ. Lekin achche mansūbe bāndhne wāle shafqat aur wafā pāenge.

23 Mehnat-mashaqqat karne meñ hameshā fāydā hotā hai, jabki khālī bāteñ karne se log gharīb ho jāte haiñ.

24 Dānishmādoñ kā ajr dāulat kā tāj hai jabki ahmaqoñ kā ajr hamāqat hī hai.

25 Sachchā gawāh jāneñ bachātā hai jabki jhūṭā gawāh farebdeh hai.

26 Jo Rab kā khauf māne us ke pās mahfūz qilā hai jis meñ us kī aulād bhī panāh le saktī hai.

27 Rab kā khauf zindagī kā sarchashmā hai jo insān ko mohlak phādoñ se bachāe rakhtā hai.

28 Jitnī ābādī mulk meñ hai utnī hī bādshāh kī shān-o-shaukat hai. Riāyā kī kamī hukmrān ke tanazzul kā bāis hai.

29 Tahammul karne wālā baṛī samajhdārī kā mālik hai, lekin ghūsilā ādmī apnī hamāqat kā izhār kartā hai.

30 Pursukūn dil jism ko zindagī dilātā jabki hasad haḍḍiyōñ ko galne detā hai.

31 Jo pasthāl par zulm kare wuh us ke Khāliq kī tahqīr kartā hai jabki jo zarūratmand par tars khāe wuh Allāh kā ehtirām kartā hai.

32 Bedīn kī burāi use khāk meñ milā detī hai, lekin rāstbāz marte waqt bhī Allāh meñ panāh letā hai.

33 Hikmat samajhdār ke dil meñ ārām kartī hai, aur wuh ahmaqoñ ke darmiyān bhī zāhir ho jāti hai.

34 Rāstī se har qaum sarfarāz hotī hai jabki gunāh se ummateñ ruswā ho jāti haiñ.

35 Bādshāh dānishmand mulāzim se khush hotā hai, lekin sharmnāk kām karne wālā mulāzim us ke ghusse kā nishānā ban jātā hai.

15

1 Narm jawāb ghussā ṭhañḍā kartā, lekin tursh bāt taish dilātī hai.

2 Dānishmādoñ kī zabān ilm-o-irfān phailātī hai jabki ahmaq kā muñh hamāqat kā zor se ubalne wālā chashmā hai.

3 Rab kī ānkheñ har jagah maujūd haiñ, wuh bure aur bhale sab par dhyān detī haiñ.

4 Narm zabān zindagī kā daraḳht hai jabki farebdeh zabān shikastādil kar detī hai.

5 Ahmaq apne bāp kī tarbiyat ko haqīr jāntā hai, lekin jo nasihat māne wuh dānishmand hai.

6 Rāstbāz ke ghar meñ baṛā ḳhazānā hotā hai, lekin jo kuchh bedīn hāsīl kartā hai wuh tabāhī kā bāis hai.

7 Dānishmandoñ ke hoñt ilm-o-irfān kā bij bikher dete haiñ, lekin ahmaḳoñ kā dil aisā nahīn kartā.

8 Rab bedīnoñ kī qurbānī se ghin khātā, lekin sīdhī rāh par chalne wāloñ kī duā se ḳhush hotā hai.

9 Rab bedin kī rāh se ghin khātā, lekin rāstī kā pīchhā karne wāle se pyār kartā hai.

10 Jo saḥīh rāh ko tark kare us kī saḳht tāḍīb kī jāegī, jo nasihat se nafrat kare wuh mar jāegā.

11 Pātāl aur ālam-e-arwāh Rab ko sāf nazar āte haiñ. To phir insānoñ ke dil use kyoñ na sāf dikhāi deñ?

12 Tānāzan ko dūsroñ kī nasihat pasand nahīn ātī, is lie wuh dānishmandoñ ke pās nahīn jātā.

13 Jis kā dil ḳhush hai us kā chehrā khulā rahtā hai, lekin jis kā dil pareshān hai us kī rūh shikastā rahtī hai.

14 Samajhdār kā dil ilm-o-irfān kī talāsh meñ rahtā, lekin ahmaq hamāqat kī charāgāh meñ chartā rahtā hai.

15 Musībatzadā ke tamām dīn bure haiñ, lekin jis kā dil ḳhush hai wuh rozānā jashn manātā hai.

16 Jo ḡharīb Rab kā ḳhauf māntā hai us kā hāl us karorpati se kaḥīn behtar hai jo baṛī bechāīnī se zindagī guzārtā hai.

17 Jahān muḡabbat hai wahān sabzī kā sālan bahut hai, jahān nafrat hai wahān moṭe-tāze bachḡre kī ziyāfat bhī befāyḍā hai.

18 Ḡhusīlā ādmī jhagare chḡertā rahtā jabki tahammul karne wālā logoñ ke ḡhusse ko ṭhanḍā kar detā hai.

19 Kāhil kā rāstā kāñṭedār bāṛ kī mānind hai, lekin diyānatdāroñ kī rāh pakkī saṛak hī hai.

20 Dānishmand beṭā apne bāp ke lie ḳhushī kā bāis hai, lekin ahmaq apnī mān ko haqīr jāntā hai.

21 Nāsamajh ādmī hamāqat se lutfandoz hotā, lekin samajhdār ādmī sīdhī rāh par chaltā hai.

22 Jahān salāh-mashwarā nahīn hotā wahān mansūbe nākām rah jāte haiñ, jahān bahut-se mushḡir hote haiñ wahān kāmyābī hotī hai.

23 Insān mauzūñ jawāb dene se ḳhush ho jātā hai, waqt par munāsib bāt kitnī achḡhī hotī hai.

24 Zindagī kī rāh chaṛṭṭī rahtī hai tāki samajhdār us par chalte hue Pātāl meñ utarne se bach jāe.

25 Rab mutakabbir kā ghar ḍhā detā, lekin bewā kī zamīn kī hudūd mahfūz rakhtā hai.

26 Rab bure mansūboñ se ghin khātā hai, aur mehrbān alfāz us ke nazḍīk pāk haiñ.

27 Jo nājāyḡ nafā kamāe wuh apne ghar par āfat lātā hai, lekin jo rishwat se nafrat rakhe wuh jītā raḡegā.

²⁸ Rāstbāz kā dil soch-samajhkar jawāb detā hai, lekin bedīn kā muñh zor se ubalne wālā chashmā hai jis se burī bāteñ nikaltī rahtī haiñ.

²⁹ Rab bedīnoñ se dūr rahtā, lekin rāstbāz kī duā suntā hai.

³⁰ Chamaktī ānkheñ dil ko ḳhushī dilātī haiñ, achchhī ḳhabar pūre jism ko tar-o-tāzā kar detī hai.

³¹ Jo zindagībakhsh nasīhat par dhyān de wuh dānishmandoñ ke darmiyān hī sukūnat karegā.

³² Jo tarbiyat kī parwā na kare wuh apne āp ko haqīr jāntā hai, lekin jo nasīhat par dhyān de us kī samajh meñ izāfā hotā hai.

³³ Rab kā ḳhauf hī wuh tarbiyat hai jis se insān hikmat sīkhtā hai. Pahle farotanī apnā le, kyōñki yihī izzat pāne kā pahlā qadam hai.

16

¹ Insān dil meñ mansūbe bāndhtā hai, lekin zabān kā jawāb Rab kī taraf se ātā hai.

² Insān kī nazar meñ us kī tamām rāheñ pāk-sāf haiñ, lekin Rab hī rūhoñ kī jāñch-ḳartāl kartā hai.

³ Jo kuchh bhī tū karnā chāhe use Rab ke sapurd kar. Tab hī tere mansūbe kāmyāb hoñge.

⁴ Rab ne sab kuchh apne hī maḳāsid pūre karne ke lie banāyā hai. Wuh dīn bhī pahle se muḳarrar hai jab bedīn par āfat āegī.

⁵ Rab har maḳhrūr dil se ghīn khātā hai. Yaḳīnan wuh sazā se nahīn bachegā.

⁶ Shafḳat aur wafādārī gunāh kā kaffārā detī haiñ. Rab kā ḳhauf mānane se insān burāi se dūr rahtā hai.

⁷ Agar Rab kisī insān kī rāhoñ se ḳhush ho to wuh us ke dushmanoñ ko bhī us se sulah karāne detā hai.

⁸ Insāf se thoṛā-bahut kamānā nāinsāfi se bahut daulat jamā karne se kahīn behtar hai.

⁹ Insān apne dil meñ mansūbe bāndhtā rahtā hai, lekin Rab hī muḳarrar kartā hai kī wuh āḳhirkār kis rāh par chal pare.

¹⁰ Bādshāh ke hoñṭ goyā ilāhī faisle pesh karte haiñ, us kā muñh adālat karte waqt bewafā nahīn hotā.

¹¹ Rab durust tarāzū kā mālik hai, usī ne tamām bātoñ kā intazām ḳāym kiyā.

¹² Bādshāh bedīnī se ghīn khātā hai, kyōñki us kā taḳht rāstbāzī kī buniyād par mazbūt rahtā hai.

¹³ Bādshāh rāstbāz hoñṭoñ se ḳhush hotā aur sāf bāt karne wāle se muhabbat rakhtā hai.

¹⁴ Bādshāh kā ḳhussā maut kā peshḳhaimā hai, lekin dānishmand use ṭhanḳā karne ke tariḳe jāntā hai.

¹⁵ Jab bādshāh kā chehrā khil uṭhe to matlab zindagī hai. Us kī manzūrī mausam-e-bahār ke tar-o-tāzā karne wāle bādāl kī mānind hai.

¹⁶ Hikmat kā husūl sone se kahīn behtar aur samajh pānā chāndī se kahīn baṛh kar hai.

¹⁷ Diyānatdār kī mazbūt rāh bure kām se dūr rahtī hai, jo apnī rāh kī pahrādārī kare wuh apnī jān bachāe rakhtā hai.

¹⁸ Tabāhī se pahle ḳhurūr aur girne se pahle takabbur ātā hai.

¹⁹ Farotanī se zarūratmandoñ ke darmiyān basnā ghamandīyoñ ke lūṭe hue māl meñ sharīk hone se kahīn behtar hai.

²⁰ Jo kalām par dhyān de wuh ḳhushhāl hogā, mubārak hai wuh jo Rab par bhārosā rakhe.

21 Jo dil se dānishmand hai use samajhdār qarār diyā jātā hai, aur mīṭhe alfāz tālīm meñ izāfā karte haiñ.

22 Fahm apne mālik ke lie zindagī kā sarchashmā hai, lekin ahmaq kī apnī hī hamāqat use sazā detī hai.

23 Dānishmand kā dil samajh kī bāteñ zabān par lātā aur tālīm dene meñ hoñṭoñ kā sahārā bantā hai.

24 Mehrbān alfāz ḳhālis shahd haiñ, wuh jān ke lie shīrīn aur pūre jism ko tar-o-tāzā kar dete haiñ.

25 Aisī rāh bhī hotī hai jo deḳhne meñ to ṭhīk lagtī hai go us kā anjām maṭ hai.

26 Mazdūr kā ḳhālī peṭ use kām karne par majbūr kartā, us kī bhūk use hānktī rahtī hai.

27 Sharīr kured kured kar ḡhalat kām nikāl letā, us ke hoñṭoñ par jhulsāne wālī āḡ rahtī hai.

28 Kajrau ādmī jhagare chheṛtā rahtā, aur tohmat lagāne wālā dili dostoñ meñ bhī rakhnā ḡaltā hai.

29 Zālim apne paṛosī ko warḡhalā kar ḡhalat rāh par le jātā hai.

30 Jo ānkh māre wuh ḡhalat mansūbe bāndh rahā hai, jo apne hoñṭ chabāe wuh ḡhalat kām karne par tulā huā hai.

31 Safed bāl ek shāndār tāj haiñ jo rāstbāz zindagī guzarne se hāsil hote haiñ.

32 Tahammul karne wālā sūrme se sabqat letā hai, jo apne āp ko qābū meñ rakhe wuh shahr ko shīkast dene wāle se bartar hai.

33 Insān to Qurā ḡaltā hai, lekin us kā har faislā Rab kī taraf se hai.

17

1 Jis ghar meñ roṭī kā bāsī ṭuḳṛā sukūn ke sāth khāyā jāe wuh us ghar se kahīn behtar hai jis meñ laṛāi-jhagaṛā hai, ḳhāh us meñ kitnī shāndār ziyāfat kyoñ na ho rahī ho.

2 Samajhdār mulāzīm mālik ke us beṭe par qābū pāegā jo sharm kā bās hai, aur jab bhāiyōñ meñ maurūsī milkiyat taqsim kī jāe to use bhī hissā mīlegā.

3 Sonā-chāndī kuṭhālī meñ pighlā kar pāk-sāf kī jātī hai, lekin Rab hī dil kī jānch-paṛtāl kartā hai.

4 Badkār sharīr hoñṭoñ par dhyān aur dhokebāz tabāhkun zabān par tawajjuh detā hai.

5 Jo ḡharīb kā mazāq uṛāe wuh us ke Ḳhāliq kī taḡqīr kartā hai, jo dūsre kī musibat dekh kar ḳhush ho jāe wuh sazā se nahīn bachegā.

6 Pote būrhoñ kā tāj aur wālidain apne bachchoñ ke zewar haiñ.

7 Ahmaq ke lie baṛī baṛī bāteñ karnā mauzūn nahīn, lekin sharif hoñṭoñ par fareb kahīn zyādā ḡhairmunāsib hai.

8 Rishwat dene wāle kī nazar meñ rishwat jādū kī mānind hai. Jis darwāze par bhī khatḳhatāe wuh khul jātā hai.

9 Jo dūsre kī ḡhalti ko darguzar kare wuh muhabbat ko faroḡh detā hai, lekin jo māzi kī ḡhaltiyāñ dohrātā rahe wuh qarībi dostoñ meñ nifāq paidā kartā hai.

10 Agar samajhdār ko ḡāntā jāe to wuh ḳhūb sīkh letā hai, lekin agar ahmaq ko sau bār mārā jāe to bhī wuh itnā nahīn sikhtā.

11 Sharīr sarkashī par tulā rahtā hai, lekin us ke ḳhilāf zālim qāsid bhejā jāegā.

12 Jo ahmaq apnī hamāqat meñ uljhā huā ho us se daregh kar, kyonki us se milne se behtar yih hai ki terā us richhni se wāstā paṛe jis ke bachche us se chhīn lie gae hoñ.

13 Jo bhalāi ke ewaz burāi kare us ke ghar se burāi kabhī dūr nahīn hogī.

14 Larāi-jhagarā chhernā band meñ rakhnā ḍalne ke barābar hai. Is se pahle ki muqaddamābāzi shurū ho us se bāz ā.

15 Jo bedīn ko bequsūr aur rāstbāz ko mujrim ṭhahrāe us se Rab ghin khātā hai.

16 Ahmaq ke hāth meñ paison kā kyā faydā hai? Kyā wuh hikmat kharīd saktā hai jabki us meñ aql nahīn? Hargiz nahīn!

17 Paṛosī wuh hai jo har waqt muhabbat rakhtā hai, bhāi wuh hai jo musibat meñ sahārā dene ke lie paidā huā hai.

18 Jo hāth milā kar apne paṛosī kā zāmin hone kā wādā kare wuh nāsamajh hai.

19 Jo larāi-jhagarā se muhabbat rakhe wuh gunāh se muhabbat rakhtā hai, jo apnā darwāzā had se zyādā baṛā banāe wuh tabāhī ko dākhl hone kī dāwat detā hai.

20 Jis kā dil ṭeṛhā hai wuh kḥushhālī nahīn pāegā, aur jis kī zabān chālāk hai wuh musibat meñ ulajh jāegā.

21 Jis ke hān ahmaq beṭā paidā ho jāe use dukh pahuñchtā hai, aur aql se khālī beṭā bāp ke lie kḥushī kā bāis nahīn hotā.

22 Kḥushbāsh dil pūre jism ko shifā detā hai, lekin shikastā rūh haḍḍiyon ko khushk kar detī hai.

23 Bedīn chupke se rishwat le kar insāf kī rāhoñ ko bigār detā hai.

24 Samajhdār apnī nazar ke sāmne hikmat rakhtā hai, lekin ahmaq kī nazareñ duniyā kī intahā tak āwārā phirtī haiñ.

25 Ahmaq beṭā bāp ke lie ranj kā bāis aur mān ke lie talkhī kā sabab hai.

26 Bequsūr par jurmānā lagānā ghalat hai, aur sharif ko us kī diyānatdārī ke sabab se koṛe lagānā burā hai.

27 Jo apnī zabān ko qābū meñ rakhe wuh ilm-o-irfān kā mālik hai, jo ṭhande dil se bāt kare wuh samajhdār hai.

28 Agar ahmaq khāmosh rahe to wuh bhī dānishmand lagtā hai. Jab tak wuh bāt na kare log use samajhdār qarār dete haiñ.

18

1 Jo dūsron se alag ho jāe wuh apne zātī maqāsīd pūre karnā chāhtā aur samajh kī har bāt par jhagarne lagtā hai.

2 Ahmaq samajh se lutfandoz nahīn hotā balki sirf apne dil kī bāteñ dūsron par zāhir karne se.

3 Jahān bedīn āe wahān hiqārat bhī ā maujūd hotī, aur jahān ruswāi ho wahān tānāzani bhī hotī hai.

4 Insān ke alfāz gahrā pānī haiñ, hikmat kā sarchashmā bahtī huī nadī hai.

5 Bedīn kī jānībdārī karke rāstbāz kā haq mārnā ghalat hai.

6 Ahmaq ke hoñṭ larāi-jhagarā paidā karte haiñ, us kā muñh zor se piṭāi kā mutālabā kartā hai.

7 Ahmaq kā muñh us kī tabāhī kā bāis hai, us ke hoñṭ aisā phandā haiñ jis meñ us kī apnī jān ulajh jāti hai.

8 Tohmat lagāne wāle kī bāteñ lazīz khāne ke luqmon kī mānīnd haiñ, wuh dil kī tah tak utar jāti haiñ.

9 Jo apne kām meñ zarā bhī ḍhilā ho jāe, use yād rahe ki ḍhilepan kā bhāi tabāhī hai.

¹⁰ Rab kā nām mazbūt burj hai jis meñ rāstbāz bhāg kar mahfūz rahtā hai.

¹¹ Amīr samajhtā hai ki merī daulat merā qilāband shahr aur merī ūnchī chārdīwārī hai jis meñ maiñ mahfūz hūñ.

¹² Tabāh hone se pahle insān kā dil maḡhrūr ho jātā hai, izzat milne se pahle lāzīm hai ki wuh farotan ho jāe.

¹³ Dūsre kī bāt sunane se pahle jawāb denā hamāqat hai. Jo aisā kare us kī ruswāī ho jāegī.

¹⁴ Bīmār hote waqt insān kī rūh jism kī parwarish kartī hai, lekin agar rūh shikastā ho to phir kaun us ko sahārā degā?

¹⁵ Samajhdār kā dil ilm apnātā aur dānishmand kā kān irfān kā khoj lagātā rahtā hai.

¹⁶ Tohfā rāstā khol kar dene wāle ko baṛoñ tak pahuñchā detā hai.

¹⁷ Jo adālat meñ pahle apnā mauqif pesh kare wuh us waqt tak haq bajānib lagtā hai jab tak dūsra farīq sāmne ā kar us kī har bāt kī tahqīq na kare.

¹⁸ Qurā dālne se jhagare khatm ho jāte aur baṛoñ kā ek dūsre se larne kā khatrā dūr ho jātā hai.

¹⁹ Jis bhāī ko ek dafā māyūs kar diyā jāe use dubārā jīt lenā qilāband shahr par fatah pāne se zyādā dushwār hai. Jhagaṛe hal karnā burj ke kunde toṛne kī tarah mushkīl hai.

²⁰ Insān apne muñh ke phal se ser ho jāegā, wuh apne honṭoñ kī paidāwār ko jī bhar kar khāegā.

²¹ Zabān kā zindagī aur maut par iḡhtiyār hai, jo use pyār kare wuh us kā phal bhī khāegā.

²² Jise bīwī milī use achchhī nemat milī, aur use Rab kī manzūrī hāsīl hūī.

²³ Ḡharīb minnat karte karte apnā muāmalā pesh kartā hai, lekin amīr kā jawāb saḡht hotā hai.

²⁴ Kāī dost tujhe tabāh karte haiñ, lekin aise bhī haiñ jo tujh se bhāī se zyādā lipṭe rahte haiñ.

19

¹ Jo ḡharīb be'ilzām zindagī guzāre wuh ṭeṛhī bāteñ karne wāle ahmaq se kahīñ behtar hai.

² Agar ilm sāth na ho to sargarmī kā koī fāydā nahīñ. Jaldbāz ḡhalat rāh par ātā rahtā hai.

³ Go insān kī apnī hamāqat use bhaṭkā detī hai to bhī us kā dil Rab se nārāz hotā hai.

⁴ Daulatmand ke dostoñ meñ izāfā hotā hai, lekin ḡharīb kā ek dost bhī us se alag ho jātā hai.

⁵ Jhūṭā gawāh sazā se nahīñ bachegā, jo jhūṭī gawāhī de us kī jān nahīñ chhūṭegī.

⁶ Muta'addid log baṛe ādmī kī ḡhushāmad karte haiñ, aur har ek us ādmī kā dost hai jo tohfe detā hai.

⁷ Ḡharīb ke tamām bhāī us se nafrat karte haiñ, to phir us ke dost us se kyoñ dūr na raheñ. Wuh bāteñ karte karte un kā pichhā kartā hai, lekin wuh ḡhāyb ho jāte haiñ.

⁸ Jo hikmat apnā le wuh apnī jān se muhabbat rakhtā hai, jo samajh kī parwarish kare use kāmyābī hogī.

⁹ Jhūṭā gawāh sazā se nahīn bachegā, jhūṭī gawāhī dene wālā tabāh ho jāegā.

¹⁰ Ahmaq ke lie aish-o-ishrat se zindagī guzārnā mauzūn nahīn, lekin ghulām kī hukmrānoṅ par hukūmat kahīn zyādā ghairmunāsib hai.

¹¹ Insān kī hikmat use tahammul sikhātī hai, aur dūsroṅ ke jarāym se darguzar karnā us kā faḡhr hai.

¹² Bādshāh kā taish jawān sherbabar kī dahāroṅ kī mānind hai jabki us kī manzūrī ghās par shabnam kī tarah tar-o-tāzā kartī hai.

¹³ Ahmaq beṭā bāp kī tabāhī aur jhagaṛālū bīwī musalsal ṭapakne wālī chhat hai.

¹⁴ Maurūsī ghar aur milkiyat bāpdādā kī taraf se miltī hai, lekin samajhdār bīwī Rab kī taraf se hai.

¹⁵ Sust hone se insān gahrī nīnd so jātā hai, lekin ḡhīlā shaḡhs bhūke maregā.

¹⁶ Jo wafādārī se hukm par amal kare wuh apnī jān mahfūz rakhtā hai, lekin jo apnī rāhoṅ kī parwā na kare wuh mar jāegā.

¹⁷ Jo ḡharīb par mehrbānī kare wuh Rab ko udhār detā hai, wuhī use ajr degā.

¹⁸ Jab tak ummīd kī kiran bāqī ho apne beṭe kī tāḡīb kar, lekin itne josh meṅ na ā ki wuh mar jāe.

¹⁹ Jo had se zyādā taish meṅ āe use jurmānā denā paṛegā. Use bachāne kī kōshish mat kar warnā us kā taish aur baṛhegā.

²⁰ Achchhā mashwarā apnā aur tarbiyat qabūl kar tāki āindā dānishmand ho.

²¹ Insān dil meṅ muta'addid mansūbe bāndhtā rahtā hai, lekin Rab kā irādā hameshā pūrā ho jātā hai.

²² Insān kā lālach us kī ruswāī kā bāis hai, aur ḡharīb daroghgo se behtar hai.

²³ Rab kā ḡhauf zindagī kā mambā hai. ḡhudātars ādmī ser ho kar sukūn se so jātā aur musibat se mahfūz rahtā hai.

²⁴ Kāhil apnā hāth khāne ke bartan meṅ ḡāl kar use muṅh tak nahīn lā saktā.

²⁵ Tānāzan ko mār to sādālah sabaq sīkhegā, samajhdār ko ḡāntṭ to us ke ilm meṅ izāfā hogā.

²⁶ Jo apne bāp par zulm kare aur apnī mān ko nikāl de wuh wālidain ke lie sharm aur ruswāī kā bāis hai.

²⁷ Mere beṭe, tarbiyat par dhyān dene se bāz na ā, warnā tū ilm-o-irfān kī rāh se bhaṭak jāegā.

²⁸ Sharīr gawāh insāf kā mazāq uṛātā hai, aur bedīn kā muṅh āfat kī ḡhabreṅ phailātā hai.

²⁹ Tānāzan ke lie sazā aur ahmaq kī piṭṭh ke lie koṛā taiyār hai.

20

¹ Mai tānāzan kā bāp aur sharāb shor-sharābā kī mān hai. Jo yih pī pī kar ḡagmagāne lage wuh dānishmand nahīn.

² Bādshāh kā qahr jawān sherbabar kī dahāroṅ kī mānind hai, jo use taish dilāe wuh apnī jān par kheltā hai.

³ Laṛāi-jhagaṛe se bāz rahnā izzat kā turrā-e-imtiyāz hai jabki har ahmaq jhagaṛne ke lie taiyār rahtā hai.

⁴ Kāhil waḡt par hal nahīn chalātā, chunānche jab wuh fasal pakte waḡt apne khet par nigāh kare to kuchh nazar nahīn āegā.

⁵ Insān ke dil kā mansūbā gahre pānī kī mānind hai, lekin samajhdār admī use nikāl kar amal meñ lātā hai.

⁶ Bahut-se log apnī wafādārī par faḡhr karte haiñ, lekin qābil-e-etamād shakhs kahāñ pāyā jātā hai?

⁷ Jo rāstbāz be'īlzām zindagī guzāre us kī aulād mubāarak hai.

⁸ Jab bādshāh taḡht-e-adālat par baiṡh jāe to wuh apnī āñkhoñ se sab kuchh chhānbīn kar har ḡhalat bāt ek taraf kar letā hai.

⁹ Kaun kah saktā hai, “Maiñ ne apne dil ko pāk-sāf kar rakhā hai, maiñ apne gunāh se pāk ho gayā hūñ?”

¹⁰ ḡhalat bāt aur ḡhalat paimāish, Rab donoñ se ghin khātā hai.

¹¹ Laṛke kā kirdār us ke sulūk se mālūm hotā hai. Is se patā chaltā hai ki us kā chāl-chalan pāk aur rāst hai yā nahīñ.

¹² Sunane wāle kān aur deḡhne wālī āñkheñ donoñ hī Rab ne banāī haiñ.

¹³ Nind ko pyār na kar warnā ḡharīb ho jāegā. Apnī āñkhoñ ko khulā rakh to jī bhar kar khānā khāegā.

¹⁴ Gāhak dukāndār se kahtā hai, “Yih kaisī nāqīs chīz hai!” Lekin phir jā kar dūsroñ ke sāmne apne saude par sheḡhī mārṡā hai.

¹⁵ Sonā aur kasrat ke motī pāe jā sakte haiñ, lekin samajhdār hoñt un se kahīñ zyādā qīmtī haiñ.

¹⁶ Zamānat kā wuh libās wāpas na kar jo kisī ne pardesī kā zāmin ban kar diyā hai. Agar wuh ajnabī kā zāmin ho to us zamānat par zarūr qabzā kar jo us ne dī thī.

¹⁷ Dhoke se hāsīl kī huī roṡī admī ko mīṡhī lagṡī hai, lekin us kā anjām kankaroñ se bharā muñh hai.

¹⁸ Mansūbe salāh-mashware se mazbūt ho jāte haiñ, aur jang karne se pahle dūsroñ kī hidāyat par dhyān de.

¹⁹ Agar tū buhtān lagāne wāle ko hamrāz banāe to wuh idhar-udhar phir kar bāt phailāegā. Chunāñche bātūñ se gurez kar.

²⁰ Jo apne bāp yā māñ par lānat kare us kā charāḡh ghane andhere meñ bujh jāegā.

²¹ Jo mīrās shurū meñ baṛī jaldī se mil jāe wuh āḡhir meñ barkat kā bāis nahīñ hogī.

²² Mat kahnā, “Maiñ ḡhalat kām kā intaqām lūngā.” Rab ke intazār meñ rah to wuhī terī madad karegā.

²³ Rab jhūṡe bāṡoñ se ghin khātā hai, aur ḡhalat tarāzū use achchhā nahīñ lagṡā.

²⁴ Rab har ek ke qadam muqarrar kartā hai. To phir insān kis tarah apnī rah samajh saktā hai?

²⁵ Insān apne lie phandā taiyār kartā hai jab wuh jaldbāzī se mannat māntā aur bād meñ hī mannat ke natāyḡ par ḡhaur karne lagṡā hai.

²⁶ Dānishmand bādshāh bedīnoñ ko chhān chhān kar uṛā letā hai, hāñ wuh ḡāhne kā ālā hī un par se guzarne detā hai.

²⁷ Ādamzād kī rūh Rab kā charāḡh hai jo insān ke bātin kī tah tak sab kuchh kī tahqīq kartā hai.

²⁸ Shafqat aur wafā bādshāh ko mahfūz rakhṡī haiñ, shafqat se wuh apnā taḡht mustahkam kar letā hai.

²⁹ Naujawānoñ kā faḡhr un kī tāqat aur buzurgoñ kī shān un ke safed bāl haiñ.

³⁰ Zaḡhm aur choṡeñ burāī ko dūr kar detī haiñ, zarbeñ bātin kī tah tak sab kuchh sāf kar detī haiñ.

21

1 Bādshāh kā dil Rab ke hāth meñ nahar kī mānind hai. Wuh jidhar chāhe us kā ruḵh pher detā hai.

2 Har ādmī kī rāh us kī apnī nazar meñ ṭhīk lagtī hai, lekin Rab hī dilon kī jāñch-partāl kartā hai.

3 Rāstbāzī aur insāf karnā Rab ko zabah kī qurbāniyon se kahīñ zyādā pasand hai.

4 Maḡhrūr āñkheñ aur mutakabbir dil jo bedīnoñ kā charāḡh haiñ gunāh haiñ.

5 Mehnatī shaḡhs ke mansūbe nafā kā bāis haiñ, lekin jaldbāzī ḡhurbat tak pahuñchā detī hai.

6 Farebdeh zabān se jamā kiyā huā ḡhazānā bikhar jāne wālā dhuāñ aur mohlak phandā hai.

7 Bedīnoñ kā zulm hī unheñ ghasīṭ kar le jātā hai, kyonki wuh insāf karne se inkār karte haiñ.

8 Qusūrwar kī rāh pechdār hai jabki pāk shaḡhs sīdhī rāh par chaltā hai.

9 Jhagarālū biwī ke sāth ek hī ghar meñ rahne kī nisbat chhat ke kisī kone meñ guzārā karnā behtar hai.

10 Bedīñ ḡhalat kām karne ke lālach meñ rahtā hai aur apne kisī bhī paṛosī par tars nahīñ khātā.

11 Tānāzan par jurmānā lagā to sādālah sabaq sīkhegā, dānishmand ko tālīm de to us ke ilm meñ izāfā hogā.

12 Allāh jo rāst hai bedīn ke ghar ko dhyān meñ rakhtā hai, wuhī bedīn ko ḡhāḡ meñ milā detā hai.

13 Jo kāñ meñ unglī dāl kar ḡharīb kī madad ke lie chīḡheñ nahīñ suntā wuh bhī ek din chīḡheñ māregā, aur us kī bhī sunī nahīñ jāegī.

14 Poshīdagī meñ silā dene se dūsre kā ḡhussā ṭhandā ho jātā, kisī kī jeb garm karne se us kā saḡht taish dūr ho jātā hai.

15 Jab insāf kiyā jāe to rāstbāz ḡhush ho jātā, lekin badkār dahshat khāne lagtā hai.

16 Jo samajh kī rāh se bhaṭak jāe wuh ek din murdoñ kī jamāt meñ ārām karegā.

17 Jo aish-o-ishrat kī zindagī pasand kare wuh ḡharīb ho jāegā, jise mai aur tel pyārā ho wuh amīr nahīñ ho jāegā.

18 Jab rāstbāz kā fidyā denā hai to bedīn ko diyā jāegā, aur diyānatdār kī jagah bewafā ko diyā jāegā.

19 Jhagarālū aur tang karne wālī biwī ke sāth basne kī nisbat registān meñ guzārā karnā behtar hai.

20 Dānishmand ke ghar meñ umdā ḡhazānā aur tel hotā hai, lekin ahmaq apnā sārā māl haṛap kar letā hai.

21 Jo insāf aur shafqat kā tāḡqub kartā rahe wuh zindagī, rāstī aur izzat pāegā.

22 Dānishmand ādmī tāḡatwar faujiyon ke shahr par hamlā karke wuh qilābandī ḡhā detā hai jis par un kā pūrā etamād thā.

23 Jo apne muñh aur zabān kī pahrādārī kare wuh apnī jāñ ko musibat se bachāe rakhtā hai.

24 Maḡhrūr aur ḡhamandī kā nām ‘Tānāzan’ hai, har kām wuh behad takabbur ke sāth kartā hai.

25 Kāhīl kā lālach use maut ke ḡhāṭ utār detā hai, kyonki us ke hāth kām karne se inkār karte haiñ.

²⁶ Lālchī pūrā din lālach kartā rahtā hai, lekin rāstbāz faiyāzdilī se detā hai.

²⁷ Bedīnoñ kī qurbānī qābil-e-ghin hai, k̄hāskar jab use bure maqsad se pesh kiyā jāe.

²⁸ Jhūṭā gawāh tabāh ho jāegā, lekin jo dūsre kī dhyān se sune us kī bāt hameshā tak qāym rahegī.

²⁹ Bedīn ādmī gustāk̄h andāz se pesh ātā hai, lekin sīdhī rāh par chalne wālā soch-samajhkar apnī rāh par chaltā hai.

³⁰ Kisī kī bhī hikmat, samajh yā mansūbā Rab kā sāmna nahīn kar saktā.

³¹ Ghore ko jang ke din ke lie taiyār to kiyā jātā hai, lekin fatah Rab ke hāth meñ hai.

22

¹ Nek nām baṛī daulat se qīmtī, aur manzūr-e-nazar honā sone-chāndī se behtar hai.

² Amīr aur gharīb ek dūsre se milte julte haiñ, Rab un sab kā K̄hāliq hai.

³ Zahīn ādmī k̄hatrā pahle se bhāñp kar chhup jātā hai, jabki sādālah āge baṛh kar us kī lapet meñ ā jātā hai.

⁴ Farotanī aur Rab kā k̄hauf mānane kā phal daulat, ehtirām aur zindagī hai.

⁵ Bedīn kī rāh meñ kāñte aur phande hote haiñ. Jo apnī jān mahfūz rakhnā chāhe wuh un se dūr rahtā hai.

⁶ Chhoṭe bachche ko sahīh rāh par chalne kī tarbiyat kar to wuh būr̄hā ho kar bhī us se nahīn haṭegā.

⁷ Amīr gharīb par hukūmat kartā, aur qarzdār qarzk̄hāh kā ghulām hotā hai.

⁸ Jo nāinsāfi kā bij boe wuh āfat kī fasal kāṭegā, tab us kī ziyādatī kī lāṭhī ṭūṭ jāegī.

⁹ Faiyāzdil ko barkat milegī, kyōnki wuh pasthāl ko apne khāne meñ sharīk kartā hai.

¹⁰ Tānāzan ko bhagā de to larāī-jhagaṛā ghar se nikal jāegā, tū tū main main aur ek dūsre kī be'izzatī karne kā silsilā k̄hatm ho jāegā.

¹¹ Jo dil kī pākīzagī ko pyār kare aur mehrbān zabān kā mālik ho wuh bādshāh kā dost banegā.

¹² Rab kī ānkheñ ilm-o-irfān kī dekh-bhāl kartī haiñ, lekin wuh bewafā kī bātoñ ko tabāh hone detā hai.

¹³ Kāhil kahtā hai, “Galī meñ sher hai, agar bāhar jāūn to mujhe kisī chauk meñ phār khāegā.”

¹⁴ Zinākār aurat kā muñh gahrā gaṛhā hai. Jis se Rab nārāz ho wuh us meñ gir jātā hai.

¹⁵ Bachche ke dil meñ hamāqat ṭikṭī hai, lekin tarbiyat kī chhaṛī use bhagā detī hai.

¹⁶ Ek pasthāl par zulm kartā hai tāki daulat pāe, dūsra amīr ko tohfe detā hai lekin gharīb ho jātā hai.

Dānishmandoñ kī 30 Kahāwateñ

¹⁷ Kān lagā kar dānoñ kī bātoñ par dhyān de, dil se merī tālim apnā le! Kyōnki achchhā hai ki tū unheñ apne dil meñ mahfūz rakhe, wuh sab tere hoñoñ par mustā'id raheñ. ¹⁹ Āj main tujhe, hāñ tujhe hī tālim de rahā hūn tāki terā bharosā Rab par rahe. ²⁰ Main ne tere lie 30 kahāwateñ qalamband kī haiñ, aisī bāteñ jo mashwaroñ aur ilm se bhārī huī haiñ.

²¹ Kyōnki main tujhe sachchāī kī qābil-e-etamād bāteñ sikhānā chāhtā

hūn tāki tū unheñ qābil-e-etamād jawāb de sake jinhoñ ne tujhe bhejā hai.

-1-

²² Psthāl ko is lie na lūṭ ki wuh psthāl hai, musibat zadā ko adālat meñ mat kuchalnā. ²³ Kyoñki Rab ḳhud un kā difā karke unheñ lūṭ legā jo unheñ lūṭ rahe haiñ.

-2-

²⁴ Ghusile shaḳhs kā dost na ban, na us se zyādā tālluq rakh jo jaldī se āg-bagūlā ho jātā hai. ²⁵ Aisā na ho ki tū us kā chāl-chalan apnā kar apnī jān ke lie phandā lagāe.

-3-

²⁶ Kabhī hāth milā kar wādā na kar ki main dūsre ke karze kā zāmin hūngā. ²⁷ Qarzdār ke paise wāpas na karne par agar tū bhī paise adā na kar sake to terī chārpāi bhī tere nīche se chhīn lī jāegī.

-4-

²⁸ Zamīn kī jo hudūd tere bāpdādā ne muqarrar kiñ unheñ āge piche mat karnā.

-5-

²⁹ Kyā tujhe aisā admī nazar ātā hai jo apne kām meñ māhir hai? Wuh nichle tabqe ke logoñ kī ḳhidmat nahīn karegā balki bādshāhoñ kī.

23

-6-

¹ Agar tū kisī hukmrān ke khāne meñ sharīk ho jāe to ḳhūb dhyān de ki tū kis ke huzūr hai. ² Agar tū peṭū ho to apne gale par chhurī rakh. ³ Us kī umdā chīzoñ kā lālach mat kar, kyoñki yih khānā farebdeh hai.

-7-

⁴ Apnī pūrī tāqat amīr banane meñ sarf na kar, apnī hikmat aisī koshishoñ se zāe mat kar. ⁵ Ek nazar daulat par ḳāl to wuh ojhal ho jātī hai, aur par lagā kar uqāb kī tarah āsmān kī taraf uṛ jātī hai.

-8-

⁶ Jalne wāle kī roṭī mat khā, us ke lazīz khānoñ kā lālach na kar. ⁷ Kyoñki yih gale meñ bāl kī tarah hogā. Wuh tujh se kahegā, “Khāo, piyo!” Lekin us kā dil tere sāth nahīn hai. ⁸ Jo luqmā tū ne khā liyā us se tujhe qai āegi, aur terī us se dostānā bāteñ zāe ho jāengī.

-9-

⁹ Ahmaq se bāt na kar, kyoñki wuh terī dānishmand bāteñ haqīr jānegā.

-10-

¹⁰ Zamīn kī jo hudūd qadīm zamāne meñ muqarrar huñ unheñ āge piche mat karnā, aur yatīmoñ ke khetoñ par qabzā na kar. ¹¹ Kyoñki un kā Chhurāne Wālā qawī hai, wuh un ke haq meñ ḳhud tere ḳhilāf laregā.

-11-

¹² Apnā dil tarbiyat ke hawāle kar aur apne kān ilm kī bātoñ par lagā.

-12-

¹³ Bachche ko tarbiyat se mahrūm na rakh, chhaṛī se use sazā dene se wuh nahīn maregā. ¹⁴ Chhaṛī se use sazā de to us kī jān maut se chhūṭ jāegī.

-13-

¹⁵ Mere beṭe, agar terā dil dānishmand ho to merā dil bhī ḵhush hogā. ¹⁶ Maiñ andar hī andar ḵhushī manāūngā jab tere honṭ diyānatdār bāteñ kareñge.

-14-

¹⁷ Terā dil gunāhgāroñ ko dekh kar kuṛhtā na rahe balki pūre din Rab kā khauf rakhne meñ sargarm rahe. ¹⁸ Kyoñki terī ummīd jāti nahīn rahegi balki terā mustaqbil yaqīnan achchhā hogā.

-15-

¹⁹ Mere beṭe, sun kar dānishmand ho jā aur sahīh rāh par apne dil kī rāhnumāi kar. ²⁰ Sharābī aur peṭū se daregh kar, ²¹ kyoñki sharābī aur peṭū gharīb ho jāenge, aur kāhilī unheñ chūhṛe pahnaegi.

-16-

²² Apne bāp kī sun jis ne tujhe paidā kiyā, aur apnī mān ko haqīr na jān jab būrhi ho jāe.

²³ Sachchāi kharīd le aur kabhī faroḳht na kar, us meñ shāmil hikmat, tarbiyat aur samajh apnā le.

²⁴ Rāstbāz kā bāp baṛī ḵhushī manātā hai, aur dānishmand beṭe kā wālid us se lutfandoz hotā hai.

²⁵ Chunāñche apne mān-bāp ke lie ḵhushī kā bāis ho, aisi zindagi guzār ki terī mān jashn manā sake.

-17-

²⁶ Mere beṭe, apnā dil mere hawāle kar, terī āñkheñ merī rāheñ pasand kareñ. ²⁷ Kyoñki kasbī gahrā garhā aur zinākār aurat tang kuān hai, ²⁸ dākū kī tarah wuh tāk lagāe baiṭh kar mardoñ meñ bewafaoñ kā izāfā kartī hai.

-18-

²⁹ Kaun āheñ bhartā hai? Kaun hāy hāy kartā aur larāi-jhagare meñ mulawwas rahtā hai? Kis ko bilāwajah choṭeñ lagti, kis kī āñkheñ dhundli-sī rahti haiñ? ³⁰ Wuh jo rāt gae tak mai pīne aur masāledār mai se mazā lene meñ masrūf rahtā hai. ³¹ Mai ko taktā na rah, khāh us kā surkh rang kitnī khūbsūratī se pyāle meñ kyoñ na chamke, khāh use baṛe maze se kyoñ na piyā jāe. ³² Anjāmkār wuh tujhe sānp kī tarah kāṭegi, nāg kī tarah ḍasegi. ³³ Terī āñkheñ aḳīb-o-gharīb manzar dekheñgi aur terā dil betukī bāteñ haklēgā. ³⁴ Tū samundar ke bīch meñ leṭne wāle kī mānind hogā, us jaisā jo mastūl par chaṛh kar leṭ gayā ho. ³⁵ Tū kahegā, “Merī piṭāi huī lekin dard mahsūs na huā, mujhe mārā gayā lekin mālum na huā. Maiñ kab jāg uṭhūngā tāki dubārā sharāb kī taraf ruḳh kar sakūñ?”

24

-19-

¹ Sharīroñ se hasad na kar, na un se sohbat rakhne kī ārzū rakh, ² kyoñki un kā dil zulm karne par tulā rahtā hai, un ke honṭ dūsroñ ko dukh pahuñchāte haiñ.

-20-

³ Hikmat ghar ko tāmir kartī, samajh use mazbūt buniyād par kharā kar detī, ⁴ aur ilm-o-irfān us ke kamroñ ko beshqīmat aur manmohan chīzoñ se bhar detā hai.

-21-

⁵ Dānishmand ko tāqat hāsīl hotī aur ilm rakhne wāle kī quwwat bar̄htī rahtī hai, ⁶ kyoṅki jang karne ke lie hidāyat aur fatah pāne ke lie muta'addid mushīroṅ kī zarūrat hotī hai.

-22-

⁷ Hikmat itnī buland-o-bālā hai ki ahmaq use pā nahīn saktā. Jab buzurg shahr ke darwāze meṅ faislā karne ke lie jamā hote haiṅ to wuh kuchh nahīn kah saktā.

-23-

⁸ Bure mansūbe bāndhne wālā sāzishī kahlātā hai. ⁹ Ahmaq kī chālākiyaṅ gunāh haiṅ, aur log tānāzan se ghin khāte haiṅ.

-24-

¹⁰ Agar tū musībat ke din himmat hār kar ḍhilā ho jāe to terī tāqat jāti rahegī.

-25-

¹¹ Jinheṅ maut ke hawāle kiyā jā rahā hai unheṅ chhuṛā, jo qasāi kī taraf daḡmagāte hue jā rahe haiṅ unheṅ rok de. ¹² Shāyad tū kahe, “Hameṅ to is ke bāre meṅ ilm nahīn thā.” Lekin yaqīn jān, jo dil kī jānch-partāl kartā hai wuh bāt samajhtā hai, jo terī jān kī dekh-bhāl kartā hai use mālūm hai. Wuh insān ko us ke āmāl kā badlā detā hai.

-26-

¹³ Mere beṭe, shahd khā kyoṅki wuh achchhā hai, chhatte kā khālis shahd miṭhā hai. ¹⁴ Jān le ki hikmat isī tarah terī jān ke lie miṭhī hai. Agar tū use pāe to terī ummid jāti nahīn rahegī balki terā mustaqbil achchhā hogā.

-27-

¹⁵ Ai bedīn, rāstbāz ke ghar kī tāk lagāe mat baiṭhnā, us kī rihāishgāh tabāh na kar. ¹⁶ Kyoṅki go rāstbāz sāt bār gir jāe to bhī har bār dubārā uṭh khārā hogā jabki bedīn ek bār ṭhokar khā kar musībat meṅ phaṅsā rahegā.

-28-

¹⁷ Agar terā dushman gir jāe to khush na ho, agar wuh ṭhokar khāe to terā dil jashn na manāe. ¹⁸ Aisā na ho ki Rab yih dekh kar terā rawaiyā pasand na kare aur apnā ḡhussā dushman par utārne se bāz āe.

-29-

¹⁹ Badkāroṅ ko dekh kar mushta'il na ho jā, bedīnoṅ ke bāis kuṛhtā na rah. ²⁰ Kyoṅki sharīroṅ kā koī mustaqbil nahīn, bedīnoṅ kā charāḡh bujh jāega.

-30-

²¹ Mere beṭe, Rab aur bādshāh kā khauf mān, aur sarkashoṅ meṅ sharīk na ho. ²² Kyoṅki achānak hī un par āfat āegī, kisī ko patā hī nahīn chalegā jab donoṅ un par hamlā karke unheṅ tabāh kar denge.

Dānishmandoṅ kī Mazīd Kahāwateṅ

²³ Zail meṅ dānishmandoṅ kī mazīd kahāwateṅ qalamband haiṅ.

Adālat meṅ jānībdārī dikhānā burī bāt hai. ²⁴ Jo qusūrwar se kahe, “Tū bequsūr hai” us par qaumeṅ lānat bhejeṅgī, us kī sarzanish ummateṅ kareṅgī. ²⁵ Lekin jo qusūrwar ko mujrim ṭhahrāe wuh khushhāl hogā, use kasrat kī barkat milegī.

26 Sachchā jawāb dost ke bose kī mānind hai.

27 Pahle bāhar kā kām mukammal karke apne kheton ko taiyār kar, phir hī apnā ghar tāmīr kar.

28 Bilāwajah apne paṛosī ke k̄hilāf gawāhī mat de. Yā kyā tū apne honṭon se dhokā denā chāhtā hai?

29 Mat kahnā, “Jis tarah us ne mere sāth kiyā usī tarah main us ke sāth karūnga, main us ke har fel kā munāsib jawāb dūngā.”

30 Ek din main sust aur nāsamajh admī ke khet aur angūr ke bāgh meñ se guzarā. 31 Har jagah kāntedār jhāriyāñ phailī huī thīñ, k̄hudrau paude pūrī zamīn par chhā gae the. Us kī chārdīwārī bhī gir gaī thī. 32 Yih dekh kar main ne dil se dhyan diyā aur sabaq sikh liyā,

33 agar tū kahe, “Mujhe thoṛī der sone de, thoṛī der ūñghne de, thoṛī der hāth par hāth dhare baiṭhne de tāki main ārām kar sakūñ” 34 to k̄habardār, jald hī ghurbaṭ rāhzan kī tarah tujh par āegī, muflisī hathiyār se lais ḍakū kī tarah tujh par ā paregī.

25

Sulemān kī Mazīd Kahāwateñ

1 Zail meñ Sulemān kī mazīd kahāwateñ darj haiñ jinheñ Yahūdāh ke bādshāh Hizqiyāh ke logon ne jamā kiyā.

2 Allāh kā jalāl is meñ zāhir hotā hai ki wuh muāmālā poshidā rakhtā hai, bādshāh kā jalāl is meñ ki wuh muāmālā kī tahqīq kartā hai.

3 Jitnā āsmān buland aur zamīn gahrī hai utnā hī bādshāhon ke dil kā khoj nahīñ lagāyā jā saktā.

4 Chāñdī se mail dūr karo to sunār bartan banāne meñ kāmyāb ho jāegā, 5 bedīn ko bādshāh ke huzūr se dūr karo to us kā taḥt rāstī kī buniyād par qāym rahegā.

6 Bādshāh ke huzūr apne āp par faḥr na kar, na izzat kī us jagah par kharā ho jā jo buzurgoñ ke lie maḥsūs hai. 7 Is se pahle ki shurafā ke sāmne hī terī be'izzatī ho jāe behtar hai ki tū piche kharā ho jā aur bād meñ koī tujh se kahe, “Yahāñ sāmne ā jāeñ.”

Jo kuchh terī āñkhoñ ne dekhā use adālat meñ pesh karne meñ 8 jaldbāzī na kar, kyonki tū kyā karegā agar terā paṛosī tere muāmālā ko jhuṭlā kar tujhe sharmindā kare?

9 Adālat meñ apne paṛosī se laṛte waqt wuh bāt bayān na kar jo kisi ne poshidagī meñ tere sapurd kī, 10 aisā na ho ki sunane wālā terī be'izzatī kare. Tab terī badnāmī kabhī nahīñ miṭegī.

11 Waqt par mauzūñ bāt chāñdī ke bartan meñ sone ke seb kī mānind hai. 12 Dānishmand kī nasihat qabūl karne wāle ke lie sone kī bālī aur k̄hālīs sone ke gulūband kī mānind hai.

13 Qābil-e-etamād qāsid bhejne wāle ke lie fasal kāṭte waqt barf kī ṭhanḍak jaisā hai, is tarah wuh apne mālik kī jāñ ko tar-o-tāzā kar detā hai.

14 Jo shekhī mār kar tohfon kā wādā kare lekin kuchh na de wuh un tūfāñī bādalon kī mānind hai jo barse baḡhair guzar jāte haiñ.

15 Hukmrān ko tahammul se qāyl kiyā jā saktā, aur narm zabān haḍḍiyāñ toṛne ke qābil hai.

16 Agar shahd mil jāe to zarūrat se zyādā mat khā, had se zyādā khāne se tujhe qai āegī.

17 Apne parosī ke ghar meñ bār bār jāne se apne qadmoñ ko rok, warnā wuh tang ā kar tujh se nafrat karne lagegā.

18 Jo apne parosī ke khilāf jhūṭī gawāhī de wuh hathaure, talwār aur tez tīr jaisā nuqsāndeh hai.

19 Musibat ke waqt bewafā par etibār karnā kharāb dānt yā ḍagmagāte pānwoñ kī tarah taklifdeh hai.

20 Dukhte dil ke lie gīt gānā utnā hī ghairmauzūn hai jitnā sardiyoñ ke mausam meñ qamīs utārnā yā soḍe par sirkā ḍālnā.

21 Agar terā dushman bhūkā ho to use khānā khilā, agar pyāsā ho to pānī pilā. 22 Kyonki aisā karne se tū us ke sar par jalte hue koelon kā ḍher lagāegā, aur Rab tujhe ajr degā.

23 Jis tarah kāle bādāl lāne wālī hawā bārish paidā kartī hai usī tarah bātūnī kī chupke se kī gai bātoñ se logoñ ke muñh bigar jāte haiñ.

24 Jhagarālū biwī ke sāth ek hī ghar meñ rahne kī nisbat chhat ke kisī kone meñ guzārā karnā behtar hai.

25 Dūr-darāz mulk kī k̄hushk̄habrī pyāse gale meñ ṭhandā pānī hai.

26 Jo rāstbāz bedīn ke sāmne ḍagmagāne lage, wuh gadlā chashmā aur āludā kuān hai.

27 Zyādā shahd khānā achchhā nahīn, aur na hī zyādā apnī izzat kī fikr karnā.

28 Jo apne āp par qābū na pā sake wuh us shahr kī mānind hai jis kī fasil ḍhā dī gai hai.

26

1 Ahmaq kī izzat karnā utnā hī ghairmauzūn hai jitnā mausam-e-garmā meñ barf yā fasal kāṭte waqt bārish.

2 Bilāwajah bhejī huī lānat pharpharātī chiriyā yā urṭī huī abābil kī tarah ojal ho kar beasar rah jāti hai.

3 Ghoṛe ko chharī se, gadhe ko lagām se aur ahmaq kī piṭh ko lāṭhī se tarbiyat de.

4 Jab ahmaq ahmaqānā bāteñ kare to use jawāb na de, warnā tū usī ke barābar ho jāegā.

5 Jab ahmaq ahmaqānā bāteñ kare to use jawāb de, warnā wuh apnī nazar meñ dānishmand ṭhahregā.

6 Jo ahmaq ke hāth paighām bheje wuh us kī mānind hai jo apne pānwoñ par kulhārī mār kar apne āp se ziyādatī kartā hai. *

7 Ahmaq ke muñh meñ hikmat kī bāt maflūj kī beharkat laṭaktī ṭāngoñ kī tarah bekār hai.

8 Ahmaq kā ehtirām karnā falākhān ke sāth patthar bāndhne ke barābar hai.

9 Ahmaq ke muñh meñ hikmat kī bāt nashe meñ dhut sharābī ke hāth meñ kāñṭedār jhārī kī mānind hai.

10 Jo ahmaq yā har kisī guzarne wāle ko kām par lagāe wuh sab ko zakhmī karne wāle tīrandāz kī mānind hai.

11 Jo ahmaq apnī hamāqat dohrāe wuh apnī qai ke pās wāpas āne wāle kutte kī mānind hai.

12 Kyā koī dikhāi detā hai jo apne āp ko dānishmand samajhtā hai? Us kī nisbat ahmaq ke sudharne kī zyādā ummīd hai.

* 26:6 Lafzī tarjumā: ziyādatī kā pyālā pitā hai.

¹³ Kāhil kahtā hai, “Rāste meñ sher hai, hāñ chaukoñ meñ sher phir rahā hai!”

¹⁴ Jis tarah darwāzā qabze par ghūmtā hai usī tarah kāhil apne bistar par karwaṭeñ badaltā hai.

¹⁵ Jab kāhil apnā hāth khāne ke bartan meñ ḍāl de to wuh itnā sust hai ki use muñh tak wāpas nahīñ lā saktā.

¹⁶ Kāhil apnī nazar meñ hikmat se jawāb dene wāle sāt ādmiyoñ se kahiñ zyādā dānishmand hai.

¹⁷ Jo guzarte waqt dūsroñ ke jhagare meñ mudākhalat kare wuh us admī kī mānind hai jo kutte ko kānoñ se pakar le.

¹⁸⁻¹⁹ Jo apne paṛosi ko fareb de kar bād meñ kahe, “Main sirf mazāq kar rahā thā” wuh us dīwāne kī mānind hai jo logoñ par jalte hue aur mohlak tīr barsātā hai.

²⁰ Lakaṛī ke khatm hone par āg bujh jātī hai, tohmat lagāne wāle ke chale jāne par jhagaṛā band ho jātā hai.

²¹ Angarōñ meñ koele aur āg meñ lakaṛī ḍāl to āg bharak uṭhegī. Jhagaṛālū ko kahiñ bhī khaṛā kar to log mushta'il ho jāenge.

²² Tohmat lagāne wāle kī bāteñ lazīz khāne ke luqmoñ jaisī haiñ, wuh dil kī tah tak utar jātī haiñ.

²³ Jalne wāle hoñ aur sharīr dil miṭṭī ke us bartan kī mānind haiñ jise chamakdār banāyā gayā ho.

²⁴ Nafrat karne wālā apne hoñtoñ se apnā aslī rūp chhupā letā hai, lekin us kā dil fareb se bharā rahtā hai. ²⁵ Jab wuh mehrbān bāteñ kare to us par yaqīn na kar, kyoñki us ke dil meñ sāt makrūh bāteñ haiñ. ²⁶ Go us kī nafrat filhāl fareb se chhupī rahe, lekin ek din us kā ḡhalat kirdār pūrī jamāt ke sāmne zāhir ho jāegā.

²⁷ Jo dūsroñ ko phañsāne ke lie garhā khode wuh us meñ khud gir jāegā, jo patthar luṛhkā kar dūsroñ par phaīnkā chāhe us par hī patthar wāpas luṛhak āegā.

²⁸ Jhūṭī zabān un se nafrat kartī hai jinheñ wuh kuchal detī hai, khushāmad karne wālā muñh tabāhī machā detā hai.

27

¹ Us par shekhī na mār jo tū kal karegā, tujhe kyā mālūm ki kal kā din kyā kuchh farāham karegā?

² Terā apnā muñh aur apne hoñṭ terī tārif na karen balki wuh jo tujh se wāqif bhī na ho.

³ Patthar bhārī aur ret waznī hai, lekin jo ahmaq tujhe tang kare wuh zyādā nāqābil-e-bardāshṭ hai.

⁴ Ḡhussā zālim hotā aur taish sailāb kī tarah insān par ā jātā hai, lekin kaun hasad kā muqābalā kar saktā hai?

⁵ Khuṛī malāmat chhupī huī muhabbat se behtar hai.

⁶ Pyār karne wāle kī zarbeñ wafā kā sabūt haiñ, lekin nafrat karne wāle ke muta'addid bosoñ se khabardār rah.

⁷ Jo ser hai wuh shahd ko bhī pānwoñ tale raund detā hai, lekin bhūke ko kaṛwī chīzeñ bhī miṭhī lagtī haiñ.

⁸ Jo admī apne ghar se nikal kar mārā mārā phire wuh us parinde kī mānind hai jo apne ghoñsle se bhāg kar kabhī idhar kabhī idhar phaṛphaṛātā rahtā hai.

⁹ Tel aur bakhūr dil ko khush karte haiñ, lekin dost apne achchhe mashwarōñ se khushī dilātā hai.

¹⁰ Apne dostoñ ko kabhī na chhoṛ, na apne zātī dostoñ ko na apne bāp ke dostoñ ko. Tab tujhe musibat ke din apne bhāi se madad nahīn māngnī paṛegī. Kyoñki qarīb kā paṛosī dūr ke bhāi se behtar hai.

¹¹ Mere beṭe, dānishmand ban kar mere dil ko kḥush kar tāki main apne haqīr jānane wāle ko jawāb de sakūn.

¹² Zahīn admī kḥatrā pahle se bhānp kar chhup jātā hai, jabki sādālah āge baṛh kar us kī lapeṭ meñ ā jātā hai.

¹³ Zamānat kā wuh libās wāpas na kar jo kisī ne pardesī kā zāmin ban kar diyā hai. Agar wuh ajnabī aurat kā zāmin ho to us zamānat par zarūr qabzā kar jo us ne dī thī.

¹⁴ Jo subah-sawere buland āwāz se apne paṛosī ko barkat de us kī barkat lānat ṭhahrāi jāegī.

¹⁵ Jhagaṛālū bīwī mūsłādhār bārish ke bāis musalsal ṭapakne wālī chhat kī mānind hai. ¹⁶ Use roknā hawā ko rokne yā tel ko pakarne ke barābar hai.

¹⁷ Lohā lohe ko aur insān insān ke zahan ko tez kartā hai.

¹⁸ Jo anjīr ke daraḥt kī dekh-bhāl kare wuh us kā phal khāegā, jo apne mālik kī wafādārī se kḥidmat kare us kā ehtirām kiyā jāegā.

¹⁹ Jis tarah pāni chehre ko mun'akis kartā hai usī tarah insān kā dil insān ko mun'akis kartā hai.

²⁰ Na maut aur na Pātāl kabhī ser hote haiñ, na insān kī āñkheñ.

²¹ Sonā aur chāñdī kuṭhālī meñ pighlā kar pāk-sāf kar, lekin insān kā kirdār is se mālūm kar kī log us kī kitnī qadar karte haiñ.

²² Agar ahmaq ko anāj kī tarah okhlī aur mūsāl se kuṭā bhī jāe to bhī us kī hamāqat dūr nahīn ho jāegī.

²³ Ehtiyāt se apnī bheṛ-bakriyon kī hālat par dhyān de, apne rewaṛon par khūb tawajjuh de. ²⁴ Kyoñki koī bhī daulat hameshā tak qāym nahīn rahtī, koī bhī taj nasl-dar-nasl barqār nahīn rahtā. ²⁵ Khule maidān meñ ghās kāṭ kar jamā kar tāki naī ghās ug sake, chārā pahāron se bhī ikatṭhā kar. ²⁶ Tab tū bheṛon kī ūn se kapṛe banā sakegā, bakron kī faroḳht se khet kḥarid sakegā, ²⁷ aur bakriyāñ itnā dūdh deñgī ki tere, tere kḥāndān aur tere naukar-chākaron ke lie kāfi hogā.

28

¹ Bedīn farār ho jātā hai hālāñki tāqqub karne wālā koī nahīn hotā, lekin rāstbāz apne āp ko jawān sherbabar kī tarah mahfūz samajhtā hai.

² Mulk kī kḥatakārī ke sabab se us kī hukūmat kī yagāngat qāym nahīn rahegī, lekin samajhdār aur dānishmand admī use baṛī der tak qāym rakhegā.

³ Jo gḥarīb gḥarībōñ par zulm kare wuh us mūsłādhār bārish kī mānind hai jo sailāb lā kar faslon ko tabāh kar detī hai.

⁴ Jis ne shariyat ko tark kiyā wuh bedīn kī tārif kartā hai, lekin jo shariyat ke tābe rahtā hai wuh us kī muḥālafat kartā hai.

⁵ Sharīr insāf nahīn samajhte, lekin Rab ke tālib sab kuchh samajhte haiñ.

⁶ Be'izām zindagī guzarne wālā gḥarīb ṭerhī rāhoñ par chalne wāle amīr se behtar hai.

⁷ Jo shariyat kī pairawī kare wuh samajhdār beṭā hai, lekin aiyāshoñ kā sāthī apne bāp kī be'izzatī kartā hai.

⁸ Jo apnī daulat nājāyẓ sūd se baṛhāe wuh use kisī aur ke lie jamā kar rahā hai, aise shaḳhs ke lie jo gḥarībōñ par rahm karegā.

⁹ Jo apne kân meñ ungli ðāle tāki shariāt kī bāteñ na sune us kī duaeñ bhī qābil-e-ghin haiñ.

¹⁰ Jo sidhī rāh par chalne wāloñ ko ḡhalat rāh par lāe wuh apne hī garhe meñ gir jāegā, lekin be'īlzām achchhī mīrās pāenge.

¹¹ Amīr apne āp ko dānishmand samajhtā hai, lekin jo zarūratmand samajhdār hai wuh us kā aslī kirdār mālūm kar letā hai.

¹² Jab rāstbāz fathyāb hoñ to mulk kī shān-o-shaukat barh jātī hai, lekin jab bedīn uṭh khare hoñ to log chhup jāte haiñ.

¹³ Jo apne gunāh chhupāe wuh nākām rahegā, lekin jo unheñ taslim karke tark kare wuh rahm pāegā.

¹⁴ Mubārak hai wuh jo har waqt Rab kā khauf māne, lekin jo apnā dil sakht kare wuh musibat meñ phañs jāegā.

¹⁵ Psthāl qaum par hukūmat karne wālā bedīn ḡhurrāte hue sherbabar aur hamlā-āwar rīchh kī mānind hai.

¹⁶ Jahāñ nāsamajh hukmrān hai wahāñ zulm hotā hai, lekin jise ḡhalat nafā se nafrat ho us kī umr darāz hogī.

¹⁷ Jo kisī ko qatl kare wuh maut tak apne qusūr ke nīche dabā huā mārā mārā phiregā. Aise shaḡhs kā sahārā nā ban!

¹⁸ Jo be'īlzām zindaḡi guzāre wuh bachā rahegā, lekin jo terḡhī rāh par chale wuh achānak hī gir jāegā.

¹⁹ Jo apnī zamīn kī khetībārī kare wuh jī bhar kar roṭī khāegā, lekin jo fuzūl chīzoñ ke piche par jāe wuh ḡhurbat se ser ho jāegā.

²⁰ Qābil-e-etamād ādmī ko kasrat kī barkateñ hāsīl hongī, lekin jo bhāḡ bhāḡ kar daulat jamā karne meñ masrūf rahe wuh sazā se nahīñ bachegā.

²¹ Jānībdārī burī bāt hai, lekin insān roṭī kā ṭukrā hāsīl karne ke lie mujrīm ban jātā hai.

²² Lālchī bhāḡ bhāḡ kar daulat jamā kartā hai, use mālūm hī nahīñ ki is kā anjām ḡhurbat hī hai.

²³ Aḡhirkār nasīhat dene wālā chāplūsi karne wāle se zyādā manzūr hotā hai.

²⁴ Jo apne bāp yā māñ ko lūṭ kar kahe, “Yih jurm nahīñ hai” wuh mohlak qātil kā sharīk-e-kār hotā hai.

²⁵ Lālchī jhagaṛoñ kā mambā rahtā hai, lekin jo Rab par bharosā rakhe wuh khushhāl rahegā.

²⁶ Jo apne dil par bharosā rakhe wuh bewuqūf hai, lekin jo hikmat kī rāh par chale wuh mahfūz rahegā.

²⁷ ḡharīboñ ko dene wālā zarūratmand nahīñ hogā, lekin jo apnī āñkheñ band karke unheñ nazarandāz kare us par bahut lānateñ āengī.

²⁸ Jab bedīn uṭh khare hoñ to log chhup jāte haiñ, lekin jab halāk ho jāeñ to rāstbāzoñ kī tādād barh jātī hai.

29

¹ Jo muta'addid nasihatoñ ke bāwujūd haṭdharm rahe wuh achānak hī barbād ho jāegā, aur shifā kā imkān hī nahīñ hogā.

² Jab rāstbāz bahut haiñ to qaum khush hotī, lekin jab bedīn hukūmat kare to qaum āheñ bhartī hai.

³ Jise hikmat pyārī ho wuh apne bāp ko khushī dilātā hai, lekin kasbiyoñ kā sāthī apnī daulat urā detā hai.

⁴ Bādshāh insāf se mulk ko mustahkam kartā, lekin had se zyādā ṭaiks lene se use tabāh kartā hai.

⁵ Jo apne paṛosī kī chāplūsī kare wuh us ke qadmoñ ke āge jāl bichhātā hai.

⁶ Sharīr jurm karte waqt apne āp ko phaṅsā detā, lekin rāstbāz k̄hushī manā kar shādmān rahtā hai.

⁷ Rāstbāz pashālōñ ke huqūq kā k̄hayāl rakhtā hai, lekin bedīn parwā hī nahīñ kartā.

⁸ Tānāzan shahr meñ afrā-tafrī machā dete jabki dānishmand ġhussā thandā kar dete haiñ.

⁹ Jab dānishmand ādmī adālat meñ ahmaq se laṛe to ahmaq taish meñ ā jātā yā qahqahā lagātā hai, sukūn kā imkān hī nahīñ hotā.

¹⁰ K̄hūñkhār ādmī be'ilzām shaḡhs se nafrat kartā, lekin sīdhī rāh par chalne wālā us kī behtarī chāhtā hai.

¹¹ Ahmaq apnā pūrā ġhussā utārtā, lekin dānishmand use rok kar qābū meñ rakhtā hai.

¹² Jo hukmrān jhūṭ par dhyān de us ke tamām mulāzim bedīn hoñge.

¹³ Jab ġharīb aur zālim kī mulāqāt hotī hai to donoñ kī āñkhoñ ko raushan karne wālā Rab hī hai.

¹⁴ Jo bādshāh diyānatdārī se zarūratmand kī adālat kare us kā taḡht hameshā tak qāym rahegā.

¹⁵ Chhaṛī aur nasihat hikmat paidā kartī haiñ. Jise belagām chhoṛā jāe wuh apnī māñ ke lie sharmindagī kā bāis hogā.

¹⁶ Jab bedīn phaleñ-phūleñ to gunāh bhī phaltā-phūltā hai, lekin rāstbāz un kī shikast ke gawāh hoñge.

¹⁷ Apne beṭe kī tarbiyat kar to wuh tujhe sukūn aur k̄hushī dilāegā.

¹⁸ Jahāñ royā nahīñ wahāñ qaum belagām ho jātī hai, lekin mubāarak hai wuh jo shariāt ke tābe rahtā hai.

¹⁹ Naukar sirf alfāz se nahīñ sudhartā. Agar wuh bāt samjhe bhī to bhī dhyān nahīñ degā.

²⁰ Kyā koī dikhāi detā hai jo bāt karne meñ jaldbāz hai? Us kī nisbat ahmaq ke sudharne kī zyādā ummīd hai.

²¹ Jo ġhulām jawānī se nāz-o-nemat meñ pal kar bigaṛ jāe us kā burā anjām hogā.

²² ġhazabālūd ādmī jhagaṛe chheṛtā rahtā hai, ġhusile shaḡhs se muta'addid gunāh sarzad hote haiñ.

²³ Takabbur apne mālik ko past kar degā jabki farotan shaḡhs izzat pāegā.

²⁴ Jo chor kā sāthī ho wuh apnī jāñ se nafrat rakhtā hai. Go us se halaf uṭhāyā jāe ki chori ke bāre meñ gawāhī de to bhī kuchh nahīñ batātā balki halaf kī lānat kī zad meñ ā jātā hai.

²⁵ Jo insān se k̄hauf khāe wuh phande meñ phaṅs jāegā, lekin jo Rab kā k̄hauf māne wuh mahfūz rahegā.

²⁶ Bahut log hukmrān kī manzūrī ke tālib rahte haiñ, lekin insāf Rab hī kī taraf se miltā hai.

²⁷ Rāstbāz badkār se aur bedīn sīdhī rāh par chalne wāle se ġhin khātā hai.

30

Ajūr kī Kahāwateñ

¹ Zail meñ Ajūr bin Yāqā kī kahāwateñ haiñ. Wuh Massā kā rahne wālā thā. Us ne farmāyā,

Ai Allāh, main thak gayā hūn, ai Allāh, main thak gayā hūn, yih mere bas kī bāt nahīn rahī. ² Yaqīnan main insānoñ meñ sab se zyādā nādān hūn, mujhe insān kī samajh hāsīl nahīn. ³ Na main ne hikmat sikhī, na quddūs Ḳhudā ke bāre meñ ilm rakhtā hūn.

⁴ Kaun āsmān par charḥ kar wāpas utar āyā? Kis ne hawā ko apne hāthoñ meñ jamā kiyā? Kis ne gahre pānī ko chādar meñ lapeṭ liyā? Kis ne zamīn kī hudūd ko apnī apnī jagah par qāym kiyā hai? Us kā nām kyā hai, us ke beṭe kā kyā nām hai? Agar tujhe mālūm ho to mujhe batā!

⁵ Allāh kī har bāt āzmūdā hai, jo us meñ panāh le us ke lie wuh ḍhāl hai.

⁶ Us kī bātoñ meñ izāfā mat kar, warnā wuh tujhe ḍāṅṅegā aur tū jhūṭā ṭhahregā.

⁷ Ai Rab, main tujh se do chīzeñ māngtā hūn, mere marne se pahle in se inkār na kar. ⁸ Pahle, daroghgoī aur jhūṭ mujh se dūr rakh. Dūsre, na ḡhurbat na daulat mujhe de balki utnī hī roṭī jitnī merā haq hai, ⁹ aisā na ho ki main daulat ke bāis ser ho kar terā inkār karūn aur kahūn, “Rab kaun hai?” Aisā bhī na ho ki main ḡhurbat ke bāis chorī karke apne Ḳhudā ke nām kī behurmatī karūn.

¹⁰ Mālik ke sāmne mulāzīm par tohmat na lagā, aisā na ho ki wuh tujh par lānat bheje aur tujhe is kā burā natījā bhugatnā paṛe.

¹¹ Aisi nasl bhī hai jo apne bāp par lānat kartī aur apnī mān ko barkat nahīn detī.

¹² Aisi nasl bhī hai jo apnī nazar meñ pāk-sāf hai, go us kī ḡhilāzat dūr nahīn huī.

¹³ Aisi nasl bhī hai jis kī ānkheñ baṛe takabbur se deḡhtī haiñ, jo apnī palakeñ baṛe ḡhamand se mārtī hai.

¹⁴ Aisi nasl bhī hai jis ke dānt talwāreñ aur jabre chhuriyān haiñ tāki duniyā ke musībatzadōñ ko khā jāeñ, muāshare ke zarūratmandoñ ko harāp kar leñ.

¹⁵ Joñk kī do beṭiyān haiñ, chūsne ke do āzā jo chīḡhte rahte haiñ, “Aur do, aur do.”

Tin chīzeñ haiñ jo kabhī ser nahīn hotīñ balki chār haiñ jo kabhī nahīn kahtīñ, “Ab bas karo, ab kāfī hai,” ¹⁶ Pātāl, bāñjh kā rahm, zamīn jis kī pyās kabhī nahīn bujhtī aur āḡ jo kabhī nahīn kahtī, “Ab bas karo, ab kāfī hai.”

¹⁷ Jo āñkh bāp kā mazāq urāe aur mān kī hidāyat ko haqīr jāne use wādī ke kawwe apnī choñchoñ se nikāleñge aur giddh ke bachche khā jāeñge.

¹⁸ Tin bāteñ mujhe hairatzadā kartī haiñ balki chār haiñ jin kī mujhe samajh nahīn ātī, ¹⁹ āsmān kī bulandiyōñ par uḡāb kī rāh, chaṭān par sāñp kī rāh, samundar ke bīch meñ jahāz kī rāh aur wuh rāh jo mard kuñwārī ke sāth chaltā hai.

²⁰ Zinākār aurat kī yih rāh hai, wuh khā letī aur phīr apnā muñh poñchh kar kahtī hai, “Mujh se koī ḡhaltī nahīn huī.”

²¹ Zamīn tīn chīzoñ se laraz uṭhtī hai balki chār chīzeñ bardāsht nahīn kar saktī, ²² wuh ḡhulām jo bādshāh ban jāe, wuh ahmaq jo jī bhar kar

khānā khā sake, ²³ wuh nafratangez * aurat jis kī shādī ho jāe aur wuh naukarānī jo apnī mālikan kī milkīyat par qabzā kare.

²⁴ Zamīn kī chār maḥlūqāt nihāyat hī dānishmand haiñ hālāñki chhoṭī haiñ. ²⁵ Chiyūñṭiyāñ kamzor nasl haiñ lekin garmiyōñ ke mausam meñ sardiyoñ ke lie ḵhurāk jamā kartī haiñ, ²⁶ bijjū kamzor nasl haiñ lekin chaṭānoñ meñ hī apne ghar banā lete haiñ, ²⁷ ṭiddiyōñ kā bādshāh nahīñ hotā tāham sab pare bāndh kar nikaltī haiñ, ²⁸ chhipkliyāñ go hāth se pakarī jāti haiñ, tāham shāhī mahaloñ meñ pāi jāti haiñ.

²⁹ Tin balki chār jāndār purwaqār andāz meñ chalte haiñ. ³⁰ Pahle, sherbarbar jo jānwaroñ meñ zorāwar hai aur kisī se bhī pīchhe nahīñ haṭtā, ³¹ dūsre, murghā jo akār kar chaltā hai, tūsre, bakrā aur chauthē apnī fauj ke sāth chalne walā bādshāh.

³² Agar tū ne maḡhrūr ho kar hamāqat kī yā bure mansūbe bāndhe to apne muñh par hāth rakh kar ḵhāmosh ho jā, ³³ kyōñki dūdh bilone se makkhan, nāk ko maroñe † se ḵhūn aur kisī ko ḡhussā dilāne se laṛāi-jhagarā paidā hotā hai.

31

Lamuel kī Kahāwateñ

¹ Zail meñ Massā ke bādshāh Lamuel kī kahāwateñ haiñ. Us kī māñ ne use yih tālim di,

² Ai mere beṭe, mere peṭ ke phal, jo merī mannatoñ se paidā huā, main tujhe kyā batāūñ? ³ Apnī pūrī tāqat auratoñ par zāe na kar, un par jo bādshāhoñ kī tabāhī kā bāis haiñ.

⁴ Ai Lamuel, bādshāhoñ ke lie mai pīnā munāsib nahīñ, hukmrānoñ ke lie sharāb kī ārzū rakhnā mauzūñ nahīñ. ⁵ Aisā na ho ki wuh pī pī kar qawānīñ bhūl jāeñ aur tamām mazlūmoñ kā haq māreñ. ⁶ Sharāb unheñ pilā jo tabāh hone walē haiñ, mai unheñ pilā jo ḡham khāte haiñ, ⁷ aise hī pī pī kar apnī ḡhurbat aur musibat bhūl jāeñ.

⁸ Apnā muñh un ke lie khol jo bol nahīñ sakte, un ke haq meñ jo zarūratmand haiñ. ⁹ Apnā muñh khol kar insāf se adālat kar aur musibatzaḍā aur ḡhariboñ ke huqūq mahfūz rakh.

Sughar Bīwī kī Tārīf

¹⁰ Sughar bīwī kaun pā saktā hai? Aisi aurat motiyōñ se kahīñ zyādā beshqīmat hai. ¹¹ Us par us ke shauhar ko pūrā etamād hai, aur wuh nafā se mahrūm nahīñ raheḡā. ¹² Umr-bhar wuh use nuqsāñ nahīñ pahuñchāeḡi balki barkat kā bāis hoḡi.

¹³ Wuh ūñ aur san chun kar baṛī mehnat se dhāḡā banā letī hai. ¹⁴ Tijārati jahāzoñ kī tarah wuh dūr-darāz ilāqoñ se apnī roṭī le āti hai.

¹⁵ Wuh pau phatne se pahle hī jāḡ uṭhti hai tāki apne ghar walōñ ke lie khānā aur apnī naukarāniyoñ ke lie un kā hissā taiyār kare. ¹⁶ Soch-bichār ke bād wuh khet ḵharīd letī, apne kamāe hue pāisoñ se angūr kā bāḡ lagā letī hai.

¹⁷ Tāqat se kamarbastā ho kar wuh apne bāzuoñ ko mazbūt kartī hai. ¹⁸ Wuh mahsūs kartī hai, “Merā kārobār fayḍāmand hai,” is lie us kā charāḡh rāt ke waḡt bhī nahīñ bujhtā. ¹⁹ Us ke hāth har waḡt ūñ aur katāñ kātne meñ masrūf rahte haiñ. ²⁰ Wuh apnī muṭṭhī musibatzaḍoñ

* 30:23 Lafzi tarjumā: jis se nafrat kī jāti hai. † 30:33 Lafzi tarjumā: dabāw ḍālne.

aur gharibon ke lie khol kar un kī madad kartī hai. ²¹ Jab barf pare to use ghar wālon ke bāre meñ koī dar nahīñ, kyonki sab garm garm kapre pahne hue haiñ. ²² Apne bistar ke lie wuh achchhe kambal banā letī, aur khud wuh bārik katān aur arghawānī rang ke libās pahne phirtī hai.

²³ Shahr ke darwāze meñ baiṭhe mulk ke buzurg us ke shauhar se khūb wāqif haiñ, aur jab kabhī koī faisla karnā ho to wuh bhī shūrā meñ sharik hotā hai.

²⁴ Bīwī kapron kī silāi karke unheñ faroḳht kartī hai, saudāgar us ke kamarband kharīd lete haiñ.

²⁵ Wuh tāqat aur waqār se mulabbas rahtī aur hañs kar āne wāle dinon kā sāmna kartī hai. ²⁶ Wuh hikmat se bāt kartī, aur us kī zabān par shafiq tālīm rahtī hai. ²⁷ Wuh sustī kī roṭī nahīñ khātī balki apne ghar meñ har muāmale kī dekh-bhāl kartī hai.

²⁸ Us ke beṭe khare ho kar use mubāarak kahte haiñ, us kā shauhar bhī us kī tārif karke kahtā hai, ²⁹ “Bahut-sī aurateñ sughar sābit hui haiñ, lekin tū un sab par sabqat rakhtī hai!”

³⁰ Dilfarebī, dhokā aur husn pal-bhar kā hai, lekin jo aurat Allāh kā khauf māne wuh qābil-e-tārif hai. ³¹ Use us kī mehnat kā ajr do! Shahr ke darwāzon meñ us ke kām us kī satāish karen!.

Wāiz

Har Duniyāwī Chīz Bātil Hai

¹ Zail meñ Wāiz ke alfāz qalamband haiñ, us ke jo Dāūd kā beṭā aur Yarūshalam meñ bādshāh hai,

² Wāiz farmātā hai, “Bātil hī bātil, bātil hī bātil, sab kuchh bātil hī bātil hai!” ³ Sūraj tale jo mehnat-mashaqqat insān kare us kā kyā fāyda hai? Kuchh nahīn! ⁴ Ek pusht atī aur dūsrī jāti hai, lekin zamīn hameshā tak qāym rahtī hai. ⁵ Sūraj tulū aur ghurūb ho jātā hai, phir sur'at se usī jagah wāpas chalā jātā hai jahāñ se dubārā tulū hotā hai. ⁶ Hawā junūb kī taraf chaltī, phir muṛ kar shimāl kī taraf chalne lagtī hai. Yoñ chakkar kāṭ kāṭ kar wuh bār bār nuqtā-e-āghāz par wāpas atī hai. ⁷ Tamām dariyā samundar meñ jā milte haiñ, to bhī samundar kī satah wuhī rahtī hai, kyoñki dariyāon kā pānī musalsal un sarchashmon ke pās wāpas atā hai jahāñ se bah niklā hai. ⁸ Insān bāteñ karte karte thak jātā hai aur sahīñ taur se kuchh bayān nahīn kar saktā. Āñkh kabhī itnā nahīn dekhṭī ki kahe, “Ab bas karo, kāfī hai.” Kān kabhī itnā nahīn suntā ki aur na sunanā chāhe. ⁹ Jo kuchh pesh āyā wuhī dubārā pesh āegā, jo kuchh kiyā gayā wuhī dubārā kiyā jāegā. Sūraj tale koī bhī bāt naī nahīn. ¹⁰ Kyā koī bāt hai jis ke bāre meñ kahā jā sake, “Dekho, yih naī hai?” Hargiz nahīn, yih bhī ham se bahut der pahle hī maujūd thī. ¹¹ Jo pahle zindā the unheñ koī yād nahīn kartā, aur jo āne wāle haiñ unheñ bhī wuh yād nahīn kareñge jo un ke bād āenge.

Hikmat Hāsil Karnā Bātil Hai

¹² Maiñ jo Wāiz hūñ Yarūshalam meñ Isrāīl kā bādshāh thā. ¹³ Maiñ ne apnī pūrī zahnī tāqat is par lagāī ki jo kuchh āsmān tale kiyā jātā hai us kī hikmat ke zariye taftīsh-o-tahqīq karūn. Yih kām nāgawār hai go Allāh ne khud insān ko is meñ mehnat-mashaqqat karne kī zimmedārī dī hai.

¹⁴ Maiñ ne tamām kāmon kā mulāhazā kiyā jo sūraj tale hote haiñ, to natījā yih niklā ki sab kuchh bātil aur hawā ko pakaṛne ke barābar hai. ¹⁵ Jo pechdār hai wuh sidhā nahīn ho saktā, jis kī kamī hai use ginā nahīn jā saktā.

¹⁶ Maiñ ne dil meñ kahā, “Hikmat meñ maiñ ne itnā izāfā kiyā aur itnī taraqqī kī ki un sab se sabqat le gayā jo mujh se pahle Yarūshalam par hukūmat karte the. Mere dil ne bahut hikmat aur ilm apnā liyā hai.”

¹⁷ Maiñ ne apnī pūrī zahnī tāqat is par lagāī ki hikmat samjhūñ, nīz ki mujhe diwānagī aur hamāqat kī samajh bhī āe. Lekin mujhe mālūm huā ki yih bhī hawā ko pakaṛne ke barābar hai. ¹⁸ Kyoñki jahāñ hikmat bahut hai wahāñ ranjīdagī bhī bahut hai. Jo ilm-o-irfān meñ izāfā kare, wuh dukh meñ izāfā kartā hai.

2

Duniyā kī Ḳhushiyān Bātil Haiñ

¹ Maiñ ne apne āp se kahā, “Ā, ḳhushī ko āzmā kar achchhī chīzoñ kā tajrabā kar!” Lekin yih bhī bātil hī niklā. ² Maiñ bolā, “Hañsnā behūdā hai, aur ḳhushī se kyā hāsil hotā hai?” ³ Maiñ ne dil meñ apnā jism mai se tar-o-tāzā karne aur hamāqat apnāne ke tariqe dhūnd nikāle. Is ke piche bhī merī hikmat mālūm karne kī koshish thī, kyoñki maiñ dekhnā

chāhtā thā ki jab tak insān āsmān tale jītā rahe us ke lie kyā kuchh karnā mufīd hai.

⁴ Maiñ ne bare bare kām anjām die, apne lie makān tāmīr kie, tākistān lagāe, ⁵ muta'addid bāgh aur pārک lagā kar un meñ muḳhtalif qism ke phaldār darakht lagāe. ⁶ Phalne phulne wāle jangal kī ābpāshī ke lie maiñ ne tālāb banwāe. ⁷ Maiñ ne ḡhulām aur launḍiyān ḡharīd liñ. Aise ḡhulām bhī bahut the jo ghar meñ paidā hue the. Mujhe utne gāy-bail aur bheḡ-bakriyāñ milīñ jītnī mujh se pahle Yarūshalam meñ kisi ko hāsīl na thīñ. ⁸ Maiñ ne apne lie sonā-chāñdī aur bādshāhoñ aur sūboñ ke ḡhazāne jamā kie. Maiñ ne gulūkār mard-o-ḡhawātīñ hāsīl kie, sāth sāth kasrat kī aīsī chīzeñ jin se insān apnā dil bahlātā hai.

⁹ Yoñ maiñ ne bahut taraqqī karke un sab par sabqat hāsīl kī jo mujh se pahle Yarūshalam meñ the. Aur har kām meñ merī hikmat mere dil meñ qāym rahī. ¹⁰ Jo kuchh bhī merī āñkheñ chāhtī thīñ wuh maiñ ne un ke lie muhaiyā kiyā, maiñ ne apne dil se kisi bhī ḡhushī kā inkār na kiyā. Mere dil ne mere har kām se lutf uṡhāyā, aur yih merī tamām mehnat-mashaqqat kā ajr rahā.

¹¹ Lekin jab maiñ ne apne hāthoñ ke tamām kāmōñ kā jāyzā liyā, us mehnat-mashaqqat kā jo maiñ ne kī thī to natījā yihī nīklā kī sab kuchh bātīl aur hawā ko pakaḡne ke barābar hai. Sūraj tale kisi bhī kām kā fāyḍā nahīñ hotā.

Sab kā Ek hī Anjām Hai

¹² Phir maiñ hikmat, behūdagī aur hamāqat par ḡhaur karne lagā. Maiñ ne sochā, jo ādmī bādshāh kī wafāt par taḡhtnashīñ hogā wuh kyā karegā? Wuhī kuchh jo pahle bhī kiyā jā chukā hai!

¹³ Maiñ ne dekhā ki jis tarah raushnī andhere se behtar hai usī tarah hikmat hamāqat se behtar hai. ¹⁴ Dānishmand ke sar meñ āñkheñ haiñ jabki ahmaq andhere hī meñ chaltā hai. Lekin maiñ ne yih bhī jāñ liyā ki donoñ kā ek hī anjām hai. ¹⁵ Maiñ ne dil meñ kahā, “Ahmaq kā-sā anjām merā bhī hogā. To phir itnī zyādā hikmat hāsīl karne kā kyā fāyḍā hai? Yih bhī bātīl hai.” ¹⁶ Kyoñki ahmaq kī tarah dānishmand kī yād bhī hameshā tak nahīñ rahegī. Āne wāle dīnoñ meñ sab kī yād miṡ jāegī. Ahmaq kī tarah dānishmand ko bhī marnā hī hai!

¹⁷ Yoñ sochte sochte maiñ zīndagī se nafrat karne lagā. Jo bhī kām sūraj tale kiyā jātā hai wuh mujhe burā lagā, kyoñki sab kuchh bātīl aur hawā ko pakaḡne ke barābar hai. ¹⁸ Sūraj tale maiñ ne jo kuchh bhī mehnat-mashaqqat se hāsīl kiyā thā us se mujhe nafrat ho gai, kyoñki mujhe yih sab kuchh us ke lie chhoḡnā hai jo mere bād merī jagah āegā. ¹⁹ Aur kyā mālūm kī wuh dānishmand yā ahmaq hogā? Lekin jo bhī ho, wuh un tamām chīzoñ kā mālīk hogā jo hāsīl karne ke lie main ne sūraj tale apnī pūrī tāqat aur hikmat sarf kī hai. Yih bhī bātīl hai.

²⁰ Tab merā dil māyūs ho kar himmat hārne lagā, kyoñki jo bhī mehnat-mashaqqat maiñ ne sūraj tale kī thī wuh bekar-sī lagī. ²¹ Kyoñki ḡhāh insān apnā kām hikmat, ilm aur mahārat se kyoñ na kare, āḡhīrkār use sab kuchh kīsī ke lie chhoḡnā hai jis ne us ke lie ek unglī bhī nahīñ hilāī. Yih bhī bātīl aur barī musībat hai. ²² Kyoñki āḡhīr meñ insān ke lie kyā kuchh qāym rahtā hai, jabki us ne sūraj tale itnī mehnat-mashaqqat aur koshīshoñ ke sāth sab kuchh hāsīl kar liyā hai? ²³ Us ke tamām dīn dukh aur ranjīdagī se bhare rahte haiñ, rāt ko bhī us kā dil ārām nahīñ pātā. Yih bhī bātīl hī hai.

²⁴ Insān ke lie sab se achchhī bāt yih hai ki khāe-pie aur apnī mehnat-mashaqqat ke phal se lutfandoz ho. Lekin maiñ ne yih bhī jān liyā ki Allāh hī yih sab kuchh muhaiyā kartā hai. ²⁵ Kyoñki us ke baġhair kaun khā kar ḡhush ho saktā hai? Koī nahīñ! ²⁶ Jo insān Allāh ko manzūr ho use wuh hikmat, ilm-o-irfān aur ḡhushī atā kartā hai, lekin gunāhgār ko wuh jamā karne aur zakhīrā karne kī zimmedārī detā hai tāki bād meñ yih daulat Allāh ko manzūr shaḡhs ke hawāle kī jāe. Yih bhī bātil aur hawā ko pakarne ke barābar hai.

3

Har Bāt kā Apnā Waqt Hai

¹ Har chīz kī apnī ḡharī hotī, āsmān tale har muāmale kā apnā waqt hotā hai,

² janm lene aur marne kā,
paudā lagāne aur ukhārne kā,

³ mār dene aur shifā dene kā,
dhā dene aur tāmīr karne kā,

⁴ rone aur hañsne kā,
āheñ bharne aur raḡs karne kā,

⁵ patthar phaiñkne aur patthar jamā karne kā,
gale milne aur is se bāz rahne kā,

⁶ talāsh karne aur kho dene kā,
mahfūz rakhne aur phaiñkne kā,

⁷ phārne aur si kar joḡne kā,
ḡhāmosh rahne aur bolne kā,

⁸ pyār karne aur nafrat karne kā,
jang laḡne aur salāmatī se zindagī guzārne kā,

⁹ chunāñche kyā faydā hai ki kām karne wālā mehnat-mashaqqat kare?

¹⁰ Maiñ ne wuh taklīfdeh kām-kāj dekhā jo Allāh ne insān ke sapurd kiyā tāki wuh us meñ uljhā rahe. ¹¹ Us ne har chīz ko yoñ banāyā hai ki wuh apne waqt ke lie ḡhūbsūrat aur munāsib ho. Us ne insān ke dil meñ jāwidāñī bhī ḡālī hai, go wuh shurū se le kar āḡhir tak us kām kī tah tak nahīñ pahuñch saktā jo Allāh ne kiyā hai. ¹² Maiñ ne jān liyā ki insān ke lie is se behtar kuchh nahīñ hai ki wuh ḡhush rahe aur jīte-jī zindagī kā mazā le. ¹³ Kyoñki agar koī khāe-pie aur tamām mehnat-mashaqqat ke sāth sāth ḡhushhāl bhī ho to yih Allāh kī baḡhshish hai.

¹⁴ Mujhe samajh āī ki jo kuchh Allāh kare wuh abad tak ḡāym rahegā. Us meñ na izāfā ho saktā hai na kamī. Allāh yih sab kuchh is lie kartā hai ki insān us kā ḡhauf māne. ¹⁵ Jo hāl meñ pesh ā rahā hai wuh māzi meñ pesh ā chukā hai, aur jo mustaqbil meñ pesh āegā wuh bhī pesh ā chukā hai. Hāñ, jo kuchh guzar chukā hai use Allāh dubārā wāpas lātā hai.

Insān Fāñī Hai

¹⁶ Maiñ ne sūraj tale mazīd dekhā, jahāñ adālat karnī hai wahāñ nāinsāfi hai, jahāñ insāf karnā hai wahāñ bedīñī hai. ¹⁷ Lekin maiñ dil meñ bolā, “Allāh rāstbāz aur bedīñ donoñ kī adālat karegā, kyoñki har muāmale aur kām kā apnā waqt hotā hai.”

¹⁸ Maiñ ne yih bhī sochā, “Jahāñ tak insānoñ kā tālluḡ hai Allāh un kī jāñch-partāl kartā hai tāki unheñ patā chale ki wuh jāñwaroñ kī mānind haiñ. ¹⁹ Kyoñki insān-o-haiwān kā ek hī anjām hai. Donoñ dam chhoḡte,

donoñ meñ ek-sā dam hai, is lie insān ko haiwān kī nisbat zyādā fāyda hāsīl nahīn hotā. Sab kuchh bātīl hī hai. ²⁰ Sab kuchh ek hī jagah chalā jātā hai, sab kuchh kḥāk se banā hai aur sab kuchh dubārā kḥāk meñ mil jāegā. ²¹ Kaun yaqīn se kah saktā hai ki insān kī rūh ūpar kī taraf jātī aur haiwān kī rūh niche zamīn meñ utartī hai?”

²² Gharz mainī ne jān liyā ki insān ke lie is se behtar kuchh nahīn hai ki wuh apne kāmoñ meñ khush rahe, yihī us ke nasīb meñ hai. Kyoñki kaun use wuh dekhne ke qābil banāegā jo us ke bād pesh āegā? Koi nahīn!

4

Murdoñ kā Hāl Behtar Hai

¹ Mainī ne ek bār phir nazar dāli to mujhe wuh tamām zulm nazar āyā jo sūraj tale hotā hai. Mazlūmoñ ke ānsū bahte haiñ, aur tasallī dene wālā koī nahīn hotā. Zālīm un se ziyādatī karte haiñ, aur tasallī dene wālā koī nahīn hotā. ² Yih dekh kar mainī ne murdoñ ko mubāarak kahā, halāñki wuh arse se wafāt pā chuke the. Mainī ne kahā, “Wuh hāl ke zindā logoñ se kahīñ mubāarak haiñ. ³ Lekin in se zyādā mubāarak wuh hai jo ab tak wujūd meñ nahīñ āyā, jis ne wuh tamām burāiyāñ nahīñ dekhīñ jo sūraj tale hotī haiñ.”

Ghurbat meñ Sukūn Behtar Hai

⁴ Mainī ne yih bhī dekhā ki sab log is lie mehnat-mashaqqat aur mahārat se kām karte haiñ ki ek dūsre se hasad karte haiñ. Yih bhī bātīl aur hawā ko pakaḥne ke barābar hai. ⁵ Ek taraf to ahmaq hāth par hāth dhare baiḥne ke bāis apne āp ko tabāhī tak pahuñchātā hai. ⁶ Lekin dūsri taraf agar koī muṭṭhī-bhar rozi kamā kar sukūn ke sāth zindagī guzār sake to yih is se behtar hai ki donoñ muṭṭhiyāñ sirtoḥ mehnat aur hawā ko pakaḥne kī koshishoñ ke bād hī bhareñ.

Tanhāi kī Nisbat Mil Kar Rahnā Behtar Hai

⁷ Mainī ne sūraj tale mazīd kuchh dekhā jo bātīl hai. ⁸ Ek ādmī akelā hī thā. Na us ke beṭā thā, na bhāi. Wuh behad mehnat-mashaqqat kartā rahā, lekin us kī āñkheñ kabhī apnī daulat se mutma'in na thīñ. Sawāl yih rahā, “Mainī itnī sirtoḥ koshish kis ke lie kar rahā hūñ? Mainī apnī jān ko zindagī ke maze lene se kyoñ mahrūm rakh rahā hūñ?” Yih bhī bātīl aur nāgawār muāmālā hai.

⁹ Do ek se behtar haiñ, kyoñki unheñ apne kām-kāj kā achchhā ajr milēgā. ¹⁰ Agar ek gir jāe to us kā sāthī use dubārā khaḥā karegā. Lekin us par afsos jo gir jāe aur koī sāthī na ho jo use dubārā khaḥā kare. ¹¹ Niz, jab do sardiyoñ ke mausam meñ mil kar bistar par leṭ jāeñ to wuh garm rahte haiñ. Jo tanhā hai wuh kis tarah garm ho jāegā? ¹² Ek shakhs par qābū pāyā jā saktā hai jabki do mil kar apnā difā kar sakte haiñ. Tin laḥiyōñ wālī rassī jaldī se nahīñ ṭūṭī.

Qaum kī Qabūliyat Fuzūl Hai

¹³ Jo laḥkā gharīb lekin dānishmand hai wuh us buzurg lekin ahmaq bādshāh se kahīñ behtar hai jo tambīh mānane se inkār kare. ¹⁴ Kyoñki go wuh būrhe bādshāh kī hukūmat ke daurāñ ghurbat meñ paidā huā thā to bhī wuh jel se nikal kar bādshāh ban gayā. ¹⁵ Lekin phir mainī ne dekhā ki sūraj tale tamām log ek aur laḥke ke pīchhe ho lie jise pahle kī jagah taḥtnashīn honā thā. ¹⁶ Un tamām logoñ kī intahā nahīñ thī jin kī

qiyādat wuh kartā thā. To bhī jo bād meñ āeñge wuh us se khush nahīn hoñge. Yih bhī bātil aur hawā ko pakarṇe ke barābar hai.

5

Allāh kā Khauf Mānanā

¹ Allāh ke ghar meñ jāte waqt apne qadmoñ kā khayāl rakh aur sunane ke lie taiyār rah. Yih ahmaoñ kī qurbāniyoñ se kahīn behtar hai, kyonki wuh jāte hī nahīn ki ghalat kām kar rahe haiñ.

² Bolne meñ jaldbāzī na kar, terā dil Allāh ke huzūr kuchh bayān karne meñ jaldī na kare. Allāh āsmān par hai jabki tū zamīn par hī hai. Lihāzā behtar hai ki tū kam bāteñ kare. ³ Kyonki jis tarah had se zyādā mehnat-mashaqqat se khāb āne lagte haiñ usī tarah bahut bāteñ karne se ādmī kī hamāqat zāhir hotī hai.

⁴ Agar tū Allāh ke huzūr mannat māne to use pūrā karne meñ der mat kar. Wuh ahmaoñ se khush nahīn hotā, chunāñche apnī mannat pūrī kar. ⁵ Mannat na mānanā mannat mān kar use pūrā na karne se behtar hai.

⁶ Apne muñh ko ijāzat na de ki wuh tujhe gunāh meñ phañsāe, aur Allāh ke paighambar ke sāmne na kah, “Mujh se ghairirādī ghalti huī hai.” Kyā zarūrāt hai ki Allāh terī bāt se nārāz ho kar terī mehnat kā kām tabāh kare?

⁷ Jahān bahut khāb dekhe jāte haiñ wahān fuzūl bāteñ aur beshumār alfāz hote haiñ. Chunāñche Allāh kā khauf mān!

Zālimoñ kā Zulm

⁸ Kyā tujhe sūbe meñ aise log nazar āte haiñ jo gharīboñ par zulm karte, un kā haq mārte aur unheñ insāf se mahrūm rakhte haiñ? Tājjub na kar, kyonki ek sarkārī mulāzim dūsre kī nigahbānī kartā hai, aur un par mazid mulāzim muqarrar hote haiñ. ⁹ Chunāñche mulk ke lie har lihāz se faydā is meñ hai ki aisā bādshāh us par hukūmat kare jo kāshtkārī kī fikr kartā hai.

Daulat Khushhālī kī Zamānat Nahīn De Saktī

¹⁰ Jise paise pyāre hoñ wuh kabhī mutma'in nahīn hogā, khāh us ke pās kitne hī paise kyon na hoñ. Jo zardost ho wuh kabhī āsūd nahīn hogā, khāh us ke pās kitnī hī daulat kyon na ho. Yih bhī bātil hī hai. ¹¹ Jitnā māl meñ izāfā ho utnā hī un kī tādād baṛhti hai jo use khā jāte haiñ. Us ke mālik ko us kā kyā faydā hai siwāe is ke ki wuh use dekh dekh kar mazā le? ¹² Kām-kāj karne wāle kī nīnd mīthī hotī hai, khāh us ne kam yā zyādā khānā khāyā ho, lekin amīr kī daulat use sone nahīn detī.

¹³ Mujhe sūraj tale ek nihāyat burī bāt nazar āī. Jo daulat kisī ne apne lie mahfūz rakhī wuh us ke lie nuqsān kā bāis ban gaī. ¹⁴ Kyonki jab yih daulat kisī musibat ke bāis tabāh ho gaī aur ādmī ke hān beṭā paidā huā to us ke hāth meñ kuchh nahīn thā. ¹⁵ Mān ke peṭ se nikalte waqt wuh nangā thā, aur isī tarah kūch karke chalā bhī jāegā. Us kī mehnat kā koī phal nahīn hogā jise wuh apne sāth le jā sake.

¹⁶ Yih bhī bahut burī bāt hai ki jis tarah insān āyā usī tarah kūch karke chalā bhī jātā hai. Use kyā faydā huā hai ki us ne hawā ke lie mehnat-mashaqqat kī ho? ¹⁷ Jite-jī wuh har din tārikī meñ khānā khāte hue guzārtā, zīndagī-bhar wuh baṛī ranjīdagī, bīmārī aur ghusse meñ mubtalā rahtā hai.

¹⁸ Tab main ne jān liyā ki insān ke lie achchhā aur munāsib hai ki wuh jitne din Allāh ne use die haiñ khāe-pie aur sūraj tale apnī mehnat-mashaqqat ke phal kā mazā le, kyonki yihī us ke nasib meñ hai. ¹⁹ Kyonki jab Allāh kisī shakhs ko māl-o-matā atā karke use is qābil banāe ki us kā mazā le sake, apnā nasib qabūl kar sake aur mehnat-mashaqqat ke sāth sāth khush bhī ho sake to yih Allāh kī bakhshish hai. ²⁰ Aise shakhs ko zindagī ke dinon par ghaur-o-khauz karne kā kam hī waqt miltā hai, kyonki Allāh use dil meñ khushī dilā kar masrūf rakhtā hai.

6

¹ Mujhe sūraj tale ek aur burī bāt nazar āi jo insān ko apne bojh tale dabāe rakhtī hai.

² Allāh kisī admī ko māl-o-matā aur izzat atā kartā hai. Ghaz us ke pās sab kuchh hai jo us kā dil chāhe. Lekin Allāh use in chīzōñ se lutf uṭhāne nahīñ detā balki koī ajnabī us kā mazā letā hai. Yih bātil aur ek barī musibat hai. ³ Ho saktā hai ki kisī admī ke sau bachche paidā hoñ aur wuh umrrasīdā bhī ho jāe, lekin khāh wuh kitnā burhā kyon na ho jāe, agar apnī khushhālī kā mazā na le sake aur ākhirkār sahīh rusūmāt ke sāth dafnāyā na jāe to is kā kyā faydā? Main kahtā hūñ ki us kī nisbat māñ ke peṭ meñ zāe ho gae bachche kā hāl behtar hai. ⁴ Beshak aise bachche kā ānā bemānī hai, aur wuh andhere meñ hī kūch karke chalā jātā balki us kā nām tak andhere meñ chhupā rahtā hai. ⁵ Lekin go us ne na kabhī sūraj dekhā, na use kabhī mālūm huā ki aisi chīz hai tāham use mazkūrā admī se kahīñ zyādā ārām-o-sukūn hāsīl hai. ⁶ Aur agar wuh do hazār sāl tak jītā rahe, lekin apnī khushhālī se lutfandoz na ho sake to kyā faydā hai? Sab ko to ek hī jagah jānā hai.

⁷ Insān kī tamām mehnat-mashaqqat kā yih maqsad hai ki peṭ bhar jāe, to bhī us kī bhūk kabhī nahīñ miṭtī. ⁸ Dānishmand ko kyā hāsīl hai jis ke bāis wuh ahmaq se bartar hai? Is kā kyā faydā hai ki gharīb admī zindon ke sāth munāsib sulūk karne kā fan sikh le? ⁹ Dūr-darāz chīzōñ ke ārzūmand rahne kī nisbat behtar yih hai ki insān un chīzōñ se lutf uṭhāe jo āñkhoñ ke sāmne hī haiñ. Yih bhī bātil aur hawā ko pakarne ke barābar hai.

Allāh kā Muqābalā Koī Nahīñ Kar Saktā

¹⁰ Jo kuchh bhī pesh atā hai us kā nām pahle hī rakhā gayā hai, jo bhī insān wujūd meñ atā hai wuh pahle hī mālūm thā. Koī bhī insān us kā muqābalā nahīñ kar saktā jo us se tāqatwar hai. ¹¹ Kyonki jitnī bhī bāteñ insān kare utnā hī zyādā mālūm hogā ki bātil haiñ. Insān ke lie is kā kyā faydā?

¹² Kis ko mālūm hai ki un thoṛe aur bekār dinon ke daurān jo sāy kī tarah guzar jāte haiñ insān ke lie kyā kuchh faydāmand hai? Kaun use batā saktā hai ki us ke chale jāne par sūraj tale kyā kuchh pesh āegā?

7

Achchhā Kyā Hai?

¹ Achchhā nām khushbūdār tel se aur maut kā din paidāish ke din se behtar hai.

² Ziyāfat karne wālon ke ghar meñ jāne kī nisbat mātām karne wālon ke ghar meñ jānā behtar hai, kyonki har insān kā anjām maut hī hai. Jo zindā haiñ wuh is bāt par khūb dhyān deñ. ³ Dukh hañsī se behtar hai,

utrā huā chehrā dil kī behtarī kā bāis hai. ⁴ Dānishmand kā dil mātām karne wāloñ ke ghar meñ thahartā jabki ahmaq kā dil aish-o-ishrat karne wāloñ ke ghar meñ ñik jātā hai.

⁵ Ahmaqoñ ke gīt sunane kī nisbat dānishmand kī jhīrkiyoñ par dhyān denā behtar hai. ⁶ Ahmaq ke gahqahe degchī tale chaṭaṭhne wāle kāñṭoñ kī āg kī mānind haiñ. Yih bhī bātīl hī hai.

⁷ Nārāwā nafā dānishmand ko ahmaq banā detā, rishwat dil ko bigār detī hai.

⁸ Kisī muāmale kā anjām us kī ibtidā se behtar hai, sabar karnā maḡhrūr hone se behtar hai.

⁹ Ġhussā karne meñ jaldī na kar, kyoñki Ġhussā ahmaqoñ kī god meñ hī ārām kartā hai.

¹⁰ Yih na pūchh kī āj kī nisbat purānā zamānā behtar kyoñ thā, kyoñki yih hikmat kī bāt nahīñ.

¹¹ Agar hikmat ke alāwā mīrās meñ milkiyat bhī mil jāe to yih achchhī bāt hai, yih un ke lie sūdmand hai jo sūraj dekhte haiñ. ¹² Kyoñki hikmat paison kī tarah panāh detī hai, lekin hikmat kā ḡhās faydā yih hai ki wuh apne mālik kī jāñ bachāe rakhtī hai.

¹³ Allāh ke kām kā mulāhazā kar. Jo kuchh us ne pechdār banāyā kaun use suljhā saktā hai?

¹⁴ Khushī ke din ḡhush ho, lekin musibat ke din ḡhayāl rakh ki Allāh ne yih dīn bhī banāyā aur wuh bhī is lie ki insān apne mustaqbil ke bāre meñ kuchh mālum na kar sake.

Intahāpasandoñ se Dareḡh Kar

¹⁵ Apnī abas zindagī ke daurān main ne do bāteñ dekhī haiñ. Ek taraf rāstbāz apnī rāstbāzī ke bāwujūd tabāh ho jātā jabki dūsri taraf bedīn apnī bedīnī ke bāwujūd umrāsīdā ho jātā hai. ¹⁶ Na had se zyādā rāstbāzī dīkhā, na had se zyādā dānishmandī. Apne āp ko tabāh karne kī kyā zarūrat hai? ¹⁷ Na had se zyādā bedīnī, na had se zyādā hamāqat dīkhā. Muqarrarā waqt se pahle marne kī kyā zarūrat hai? ¹⁸ Achchhā hai ki tū yih bāt thāme rakhe aur dūsri bhī na chhoṛe. Jo Allāh kā ḡhauf māne wuh donoñ ḡhatroñ se bach niklegā.

¹⁹ Hikmat dānishmand ko shahr ke das hukmrānoñ se zyādā tāqatwar banā detī hai. ²⁰ Duniyā meñ koī bhī insān itnā rāstbāz nahīñ ki hameshā achchhā kām kare aur kabhī ḡunāh na kare.

²¹ Logoñ kī har bāt par dhyān na de, aisā na ho ki tū naukar kī lānat bhī sun le jo wuh tujh par kartā hai. ²² Kyoñki dil meñ tū jāntā hai ki tū ne ḡhud muta'addid bār dūsroñ par lānat bheji hai.

Kaun Dānishmand Hai?

²³ Hikmat ke zariye main ne in tamām bātoñ kī jāñch-ḡartāl kī. Main bolā, “Main dānishmand banānā chāhtā hūñ,” lekin hikmat mujh se dūr rahī. ²⁴ Jo kuchh maujūd hai wuh dūr aur nihāyat gahrā hai. Kaun us kī tah tak pahuñch saktā hai? ²⁵ Chunāñche main ruḡh badal kar pūre dhyān se is kī tahqīq-o-taftīsh karne lagā ki hikmat aur muḡhtalif bātoñ ke sahīh natāyji kyā haiñ. Nīz, main bedīnī kī hamāqat aur behūdagī kī dīwanagī mālum karnā chāhtā thā.

²⁶ Mujhe mālum huā ki maut se kahīñ talkh wuh aurat hai jo phandā hai, jis kā dil jāl aur hāth zanjīreñ haiñ. Jo ādmī Allāh ko manzūr ho wuh bach niklegā, lekin ḡunāhgār us ke jāl meñ ulajh jāegā.

²⁷ Wāiz farmātā hai, “Yih sab kuchh mujhe mālūm huā jab main ne muḵhtalif bāteñ ek dūsre ke sāth munsalik kīn tāki sahīh natāyḡ tak pahuñchūñ. ²⁸ Lekin jise main ḡhūñḡtā rahā wuh na milā. Hazār afrād meñ se mujhe sirf ek hī diyānatdār mard milā, lekin ek bhī diyānatdār aurat nahīñ. *

²⁹ Mujhe sirf itnā hī mālūm huā ki go Allāh ne insānoñ ko diyānatdār banāyā, lekin wuh kaī qism kī chālākiyāñ ḡhūñḡ nikālte haiñ.”

8

¹ Kaun dānishmand kī mānind hai? Kaun bātoñ kī sahīh tashrīh karne kā ilm rakhtā hai? Hikmat insān kā chehrā raushan aur us ke muñh kā sakht andāz narm kar detī hai.

Hukmrān kā Ikhtiyār

² Main kahtā hūñ, bādshāh ke hukm par chal, kyoñki tū ne Allāh ke sāmne halaf uṡhāyā hai. ³ Bādshāh ke huzūr se dūr hone meñ jaldbāzī na kar. Kisī bure muāmale meñ muḡtalā na ho jā, kyoñki usī kī marzī chaltī hai. ⁴ Bādshāh ke farmān ke pichhe us kā ikhtiyār hai, is lie kaun us se pūchhe, “Tū kyā kar rahā hai?” ⁵ Jo us ke hukm par chale us kā kisī bure muāmale se wāstā nahīñ pareḡā, kyoñki dānishmand dil munāsib waḡt aur insāf kī rah jāntā hai.

⁶ Kyoñki har muāmale ke lie munāsib waḡt aur insāf kī rāh hotī hai. Lekin musibat insān ko dabāe rakhtī hai, ⁷ kyoñki wuh nahīñ jāntā ki mustaqbil kaisā hogā. Koī use yih nahīñ batā saktā hai. ⁸ Koī bhī insān hawā ko band rakhne ke qābil nahīñ. * Isī tarah kisī ko bhī apnī maut kā din muḡarrar karne kā ikhtiyār nahīñ. Yih utnā yaḡinī hai jitnā yih kī faujiyoñ ko jang ke daurān fāriḡh nahīñ kiyā jātā aur bedīnī bedīn ko nahīñ bachātī.

⁹ Main ne yih sab kuchh dekhā jab pūre dil se un tamām bātoñ par dhyān diyā jo sūraj tale hotī haiñ, jahān is waḡt ek ādmī dūsre ko nuḡsān pahuñchāne kā ikhtiyār rakhtā hai.

Duniyā meñ Nāinsāfi

¹⁰ Phir main ne dekhā ki bedīnoñ ko izzat ke sāth dafnāyā gayā. Yih log maḡdis ke pās āte jāte the! Lekin jo rāstbāz the un kī yād shahr meñ miḡ gaī. Yih bhī bātil hī hai.

¹¹ Mujrimoñ ko jaldī se sazā nahīñ dī jātī, is lie logoñ ke dil bure kām karne ke mansūboñ se bhar jāte haiñ. ¹² Gunāhgār se sau gunāh sarzad hote haiñ, to bhī umrāsīdā ho jātā hai.

Beshak main yih bhī jāntā hūñ ki ḡhudātars logoñ kī ḡhair hogī, un kī jo Allāh ke chehre se ḡarte haiñ. ¹³ Bedīn kī ḡhair nahīñ hogī, kyoñki wuh Allāh kā khauf nahīñ māntā. Us kī zindagi ke din zyādā nahīñ balki sāy jaise ārizī hoḡe. ¹⁴ To bhī ek aur bāt duniyā meñ pesh ātī hai jo bātil hai, rāstbāzoñ ko wuh sazā miltī hai jo bedīnoñ ko milnī chāhie, aur bedīnoñ ko wuh ajr miltā hai jo rāstbāzoñ ko milnā chāhie. Yih dekh kar main bolā, “Yih bhī bātil hī hai.”

* 7:28 ‘Diyānatdār’ izāfā hai tāki āyat kā jo ḡhāliban matlab hai wuh sāf ho jāe.

* 8:8 Ek aur

mumkinā tarjumā: Koī bhī insān apnī jān ko nikalne se nahīñ rok saktā.

¹⁵ Chunānche main ne k̄hushī kī tārif kī, kyonki sūraj tale insān ke lie is se behtar kuchh nahīn hai ki wuh khāe-pie aur k̄hush rahe. Phir mehnat-mashaqqat karte waqt k̄hushī utne hī din us ke sāth rahegē jitne Allāh ne sūraj tale us ke lie muqarrar kie hai.

Jo Kuchh Allāh Kartā Hai Wuh Nāqābil-e-Fahm Hai

¹⁶ Main ne apnī pūrī zahnī tāqat is par lagāī ki hikmat jān lūn aur zamīn par insān kī mehnaton kā muāynā kar lūn, aisī mehnateñ ki use din rāt nīnd nahīn ātī. ¹⁷ Tab main ne Allāh kā sārā kām dekh kar jān liyā ki insān us tamām kām kī tah tak nahīn pahuñch saktā jo sūraj tale hotā hai. K̄hāh wuh us kī kitnī tahqīq kyon na kare to bhī wuh tah tak nahīn pahuñch saktā. Ho saktā hai koī dānishmand dāwā kare, “Mujhe is kī pūrī samajh āī hai,” lekin aisā nahīn hai, wuh tah tak nahīn pahuñch saktā.

9

¹ In tamām bāton par main ne dil se ghaur kiya. In ke muāyne ke bād main ne natījā nikālā ki rāstbāz aur dānishmand aur jo kuchh wuh karen Allāh ke hāth meñ haiñ. K̄hāh muhabbat ho k̄hāh nafrat, is kī bhī samajh insān ko nahīn ātī, donoñ kī jareñ us se pahle māzi meñ haiñ. ² Sab ke nasīb meñ ek hī anjām hai, rāstbāz aur bedīn ke, nek aur bad ke, pāk aur nāpāk ke, qurbāniyān pesh karne wāle ke aur us ke jo kuchh nahīn pesh kartā. Achchhe shaḡhs aur gunāhgār kā ek hī anjām hai, halaf uṭhāne wāle aur is se ḍar kar gurez karne wāle kī ek hī manzil hai.

³ Sūraj tale har kām kī yihī musibat hai ki har ek ke nasīb meñ ek hī anjām hai. Insān kā mulāhazā kar. Us kā dil burāī se bharā rahtā balki umr-bhar us ke dil meñ behūdagī rahtī hai. Lekin āk̄hirkār use murdoñ meñ hī jā milnā hai.

⁴ Jo ab tak zindoñ meñ sharīk hai use ummīd hai. Kyonki zindā kutte kā hāl murdā sher se behtar hai. ⁵ Kam az kam jo zindā haiñ wuh jānte haiñ ki ham mareṅge. Lekin murde kuchh nahīn jānte, unheñ mazid koī ajr nahīn milnā hai. Un kī yādeñ bhī miṭ jātī haiñ. ⁶ Un kī muhabbat, nafrat aur ghairat sab kuchh baṛī der se jātī rahī hai. Ab wuh kabhī bhī un kāmoñ meñ hissā nahīn leṅge jo sūraj tale hote haiñ.

Zindagī ke Maze Le!

⁷ Chunānche jā kar apnā khānā k̄hushī ke sāth khā, apnī mai zindādili se pī, kyonki Allāh kāfī der se tere kāmoñ se k̄hush hai. ⁸ Tere kapre har waqt safed * hoñ, terā sar tel se mahrūm na rahe. ⁹ Apne jīwansāthī ke sāth jo tujhe pyārā hai zindagī ke maze letā rah. Sūraj tale kī bātil zindagī ke jitne din Allāh ne tujhe bakhsh die haiñ unheñ isī tarah guzār! Kyonki zindagī meñ aur sūraj tale terī mehnat-mashaqqat meñ yihī kuchh tere nasīb meñ hai. ¹⁰ Jis kām ko bhī hāth lagāe use pūre josh-o-k̄hurosh se kar, kyonki Pātāl meñ jahān tū jā rahā hai na koī kām hai, na mansūbā, na ilm aur na hikmat.

Duniyā meñ Hikmat kī Qadar Nahīn kī Jātī

¹¹ Main ne sūraj tale mazīd kuchh dekhā. Yaḡīnī bāt nahīn ki muqābale meñ sab se tez daurne wālā jīt jāe, ki jang meñ pahalwān fatah pāe, ki dānishmand ko k̄hurāk hāsīl ho, ki samajhdār ko daulat mile yā ki ālim manzūrī pāe. Nahīn, sab kuchh mauḡe aur ittafāq par munhasir hotā hai.

¹² Nīz, koī bhī insān nahīn jāntā ki musibat kā waqt kab us par āegā. Jis

* 9:8 Yāni k̄hushī manāne ke kapre.

tarah machhliyān zālīm jāl meñ ulajh jāti yā parinde phande meñ phañs jāte haiñ usī tarah insān musibat meñ phañs jāta hai. Musibat achānak hī us par ā jāti hai.

¹³ Sūraj tale main ne hikmat kī ek aur misāl dekhī jo mujhe aham lagī.

¹⁴ Kahīn koī chhoṭā shahr thā jis meñ thoṛe-se afrād baste the. Ek dīn ek tāqatwar bādshāh us se larne āyā. Us ne us kā muhāsarā kiyā aur is maqsad se us ke irdgird bare bare burj khare kie. ¹⁵ Shahr meñ ek ādmī rahtā thā jo dānishmand albattā gharīb thā. Is shaḡhs ne apnī hikmat se shahr ko bachā liyā. Lekin bād meñ kisī ne bhī gharīb ko yād na kiyā.

¹⁶ Yih dekh kar main bolā, “Hikmat tāqat se behtar hai,” lekin gharīb kī hikmat haqīr jānī jāti hai. Koī bhī us kī bātoñ par dhyan nahīn detā.

¹⁷ Dānishmand kī jo bāteñ ārām se sunī jāeñ wuh ahmaḡoñ ke darmiyān rahne wāle hukmrān ke zordār elānāt se kahīñ behtar haiñ. ¹⁸ Hikmat jāng ke hathiyāroñ se behtar hai, lekin ek hī gunāhgār bahut kuchh jo achchhā hai tabāh kartā hai.

10

Mukhtalif Hidāyat

¹ Marī huī makkhiyān khushbūdār tel kharāb kartī haiñ, aur hikmat aur izzat kī nisbat thoṛī-sī hamāqat kā zyādā asar hotā hai.

² Dānishmand kā dil sahih rāh chun letā hai jabki ahmaḡ kā dil ghalat rāh par ā jāta hai. ³ Rāste par chalte waqt bhī ahmaḡ samajh se ḡhālī hai, jis se bhī mile use batātā hai ki wuh bewuḡf hai. *

⁴ Agar hukmrān tujh se narāz ho jāe to apnī jagah mat chhoṛ, kyonki pursukūn rawaiyā baṛī baṛī ghaltiyāñ dūr kar detā hai.

⁵ Mujhe sūraj tale ek aisi burī bāt nazar āī jo aksar hukmrānoñ se sarzad hotī hai. ⁶ Ahmaḡ ko bare ohdoñ par fāyz kiyā jāta hai jabki amir chhoṭe ohdoñ par hī rahte haiñ. ⁷ Main ne ḡhulāmoñ ko ghore par sawār aur hukmrānoñ ko ḡhulāmoñ kī tarah paidal chalte dekhā hai.

⁸ Jo garḡhā khode wuh ḡhud us meñ gir saktā hai, jo diwār girā de ho saktā hai ki sānp use ḡase. ⁹ Jo kān se patthar nikāle use choṭ lag saktī hai, jo lakaṛī chīr ḡale wuh zaḡhmī ho jāne ke ḡhatre meñ hai.

¹⁰ Agar kulhārī kund ho aur koī use tez na kare to zyādā tāqat darkār hai. Lihāzā hikmat ko sahih taur se amal meñ lā, tab hī kāmyābī hāsīl hogī.

¹¹ Agar is se pahle ki saperā sānp par qābū pāe wuh use ḡase to phir saperā hone kā kyā fāydā?

¹² Dānishmand apne muñh kī bātoñ se dūsroñ kī mehrbānī hāsīl kartā hai, lekin ahmaḡ ke apne hī hoñt use harap kar lete haiñ. ¹³ Us kā bayān ahmaḡānā bātoñ se shurū aur ḡhatarnāk bewuḡfiyoñ se ḡhatm hotā hai.

¹⁴ Aisā shaḡhs bāteñ karne se bāz nahīñ ātā, go insān mustaqbil ke bare meñ kuchh nahīñ jāntā. Kaun use batā saktā hai ki us ke bād kyā kuchh hogā? ¹⁵ Ahmaḡ kā kām use thakā detā hai, aur wuh shahr kā rāstā bhī nahīñ jāntā.

¹⁶ Us mulk par afsos jis kā bādshāh bachchā hai aur jis ke buzurg subah hī ziyāfat karne lagte haiñ. ¹⁷ Mubārak hai wuh mulk jis kā bādshāh sharīf hai aur jis ke buzurg nashe meñ dhut nahīñ rahte balki munāsib waqt par aur nazm-o-zabt ke sāth khānā khāte haiñ.

* **10:3** Ibrānī zūmānī hai. Dūsra matlab ‘ki main bewuḡf hūñ’ ho saktā hai.

¹⁸ Jo sust hai us ke ghar ke shahtīr jhukne lagte haiñ, jis ke hāth dhīle haiñ us kī chhat se pānī ṭapakne lagtā hai.

¹⁹ Ziyāfat karne se hañsī-ḡhushī aur mai pīne se zindādilī paidā hotī hai, lekin paisā hī sab kuchh muhaiyā kartā hai.

²⁰ Ḳhayālōñ meñ bhī bādshāh par lānat na kar, apne sone ke kamre meñ bhī amīr par lānat na bhej, aisā na ho ki koī parindā tere alfāz le kar us tak pahuñchāe.

11

Mehnat kā Fāyda

¹ Apnī roṭī pānī par phaiñk kar jāne de to muta'addid dinōñ ke bād wuh tujhe phir mil jāegī. ² Apnī milkiyat sāt balki āṭh mukhtalif kāmōñ meñ lagā de, kyoñkī tujhe kyā mālūm ki mulk kis kis musibat se dochar hogā.

³ Agar bādāl pānī se bhare hoñ to zamīn par bārish zarūr hogī. Daraḡht junūb yā shimāl kī taraf gir jāe to usī taraf parā rahegā.

⁴ Jo har waḡt hawā kā ruḡh deḡhtā rahe wuh kabhī bij nahīñ boegā. Jo bādaloñ ko taktā rahe wuh kabhī fasal kī kaṭāī nahīñ karegā.

⁵ Jis tarah na tujhe hawā ke chakkar mālūm haiñ, na yih ki māñ ke peṭ meñ bachchā kis tarah tashkīl pātā hai usī tarah tū Allāh kā kām nahīñ samajh saktā, jo sab kuchh amal meñ lātā hai.

⁶ Subah ke waḡt apnā bij bo aur shām ko bhī kām meñ lagā rah, kyoñki kyā mālūm ki kis kām meñ kāmyābī hogī, is meñ, us meñ yā donoñ meñ.

Apnī Jawānī se Lutfandoz Ho

⁷ Raushnī kitnī bhalī hai, aur sūraj āñkhoñ ke lie kitnā ḡhushgawār hai.

⁸ Jitne bhī sāl insān zindā rahe utne sāl wuh ḡhushbāsh rahe. Sāth sāth use yād rahe ki tarīk din bhī āne wāle haiñ, aur ki un kī baṛī tādād hogī. Jo kuchh āne wālā hai wuh bātīl hī hai.

⁹ Ai naujawān, jab tak tū jawān hai ḡhush rah aur jawānī ke maze letā rah. Jo kuchh terā dil chāhe aur terī āñkhoñ ko pasand āe wuh kar, lekin yād rahe ki jo kuchh bhī tū kare us kā jawāb Allāh tujh se talab karegā.

¹⁰ Chunāñche apne dil se ranjīdaḡī aur apne jism se dukh-dard dūr rakh, kyoñki jawānī aur kāle bāl dam-bhar ke hī haiñ.

12

¹ Jawānī meñ hī apne Ḳhāliḡ ko yād rakh, is se pahle ki musibat ke din āeñ, wuh sāl qarīb āeñ jin ke bāre meñ tū kahegā, “Yih mujhe pasand nahīñ.” ² Use yād rakh is se pahle ki raushnī tere lie khatm ho jāe, sūraj, chāñd aur sitāre andhere ho jāeñ aur bārish ke bād bādāl lauṭ āeñ. ³ Use yād rakh, is se pahle ki ghar ke pahredār thartharāne lageñ, tāḡatwar ādmī kubāre ho jāeñ, gandum pīsne wālī naukarāniyāñ kam hone ke bāis kām karnā chhoṛ deñ aur khīṛkiyoñ meñ se deḡhne wālī ḡhawātīn dhundlā jāeñ. ⁴ Use yād rakh, is se pahle ki galī meñ pahuñchāne wālā darwāzā band ho jāe aur chakkī kī āwāz āhistā ho jāe. Jab chiriyāñ chahchāhe lageñgi to tū jāḡ uṭhegā, lekin tamām ḡtoñ kī āwāz dabi-sī sunāi degī. ⁵ Use yād rakh, is se pahle ki tū ūñchī jaghoñ aur galiyoñ ke khatroñ se ḡarne lage. Go bādām kā phūl khīl jāe, ṭīḡḡi bojh tale dab jāe aur karīr kā phūl phūṭ nikle, lekin tū kūch karke apne abādī ghar meñ chalā jāegā, aur mātām karne wāle galiyoñ meñ ḡhūmte phirenge.

⁶ Allāh ko yād rakh, is se pahle ki chāñdī kā rassā ṭūṭ jāe, sone kā bartan ṭukṛe ṭukṛe ho jāe, chashme ke pās ḡharā pāsh pāsh ho jāe aur kueñ kā

pānī nikālne wālā pahiyā tūṭ kar us meñ gir jāe. ⁷ Tab terī kḥāk dubārā us kḥāk meñ mil jāegī jis se nikal āī aur terī rūh us Ḳhudā ke pās laut jāegī jis ne use baḳshā thā.

⁸ Wāiz farmātā hai, “Bātil hī bātil! Sab kuchh bātil hī bātil hai!”

Ḳhātmā

⁹ Dānishmand hone ke alāwā Wāiz qaum ko ilm-o-irfān kī tālīm detā rahā. Us ne muta'addid amsāl ko sahīh wazn de kar un kī jāñch-partāl kī aur unheñ tartībwar jamā kiyā. ¹⁰ Wāiz kī koshish thī kī munāsib alfāz istemāl kare aur diyānatdārī se sachchī bāteñ likhe.

¹¹ Dānishmandoñ ke alfāz āñkus kī mānind haiñ, tartīb se jamāshudā amsāl lakaṛī meñ mazbūṭī se ṭhoñkī gai kiloñ jaisī haiñ. Yih ek hī gallābān kī dī hui haiñ.

¹² Mere beṭe, is ke alāwā kḥabardār rah. Kitābeñ likhne kā silsilā kabhī kḥatm nahīñ ho jāegā, aur had se zyādā kutubbīnī se jism thak jātā hai.

¹³ Ōo, iḳhtitām par ham tamām tālīm ke kḥulāse par dhyān deñ. Rab kā kḥauf mān aur us ke ahkām kī pairawī kar. Yih har insān kā farz hai.

¹⁴ Kyoñki Allāh har kām ko kḥāh wuh chhupā hī ho, kḥāh burā yā bhalā ho adālat meñ lāegā.

Ġhazalul-ġhazalāt

Tū Merā Bādshāh Hai

¹ Sulemān kī ġhazalul-ġhazalāt.

² Wuh mujhe apne muñh se bose de, kyonki teri muhabbat mai se kahin zyada rahatbaksh hai.

³ Teri itr ki khushbu kitni manmohan hai, tera nam chhirkā gayā mahakdar tel hi hai. Is lie kunwariyan tujhe pyar karti hain.

⁴ Ā, mujhe khinch kar apne sath le ja! Ā, ham daur kar chale jaeñ! Bādshāh mujhe apne kamron mein le jae, aur ham bagh bagh ho kar teri khushi manaeñ. Ham mai ki nisbat tere pyar ki zyada tarif karen. Munasib hai ki log tujh se muhabbat karen.

Mujhe Haqir na Jano

⁵ Ai Yarushalam ki betiyo, main siyahfam lekin manmohan hun, main Qidar ke khaimon jaisi, Suleman ke khaimon ke pardon jaisi khubsurat hun. ⁶ Is lie mujhe haqir na jano ki main siyahfam hun, ki meri jild dhup se jhulas gai hai. Mere sage bhai mujh se naraz the, is lie unhoñ ne mujhe angur ke baghon ki dekh-bhal karne ki zimmedari di, angur ke apne zati bagh ki dekh-bhal main kar na saki.

Tū Kahān Hai?

⁷ Ai tu jo meri jan ka pyara hai, mujhe bata ki bher-bakriyan kahān chara rahā hai? Tu unheñ dopahar ke waqt kahān arām karne bihata hai? Main kyon niqabposh ki tarah tere sathiyon ke rewaron ke pas thahri rahun?

⁸ Kyā tū nahin janti, tū jo auraton mein sab se khubsurat hai? Phir ghar se nikal kar khoj laga ki meri bher-bakriyan kis taraf chali gayi hain, apne memnon ko gallabanoñ ke khaimon ke pas chara.

Tū Kitni Khubsurat Hai

⁹ Meri mahbuba, main tujhe kis chiz se tashbih dun? Tu Firaun ka shandar rath khinchne wali ghori hai!

¹⁰ Tere gal baliyon se kitne arasta, teri gardan moti ke guluband se kitni dilfareb lagti hai.

¹¹ Ham tere lie sone ka aisa har banwa lenge jis mein chandi ke moti lage honge.

¹² Jitni der badshah ziyafat mein sharik tha mere balchhar ki khushbu charon taraf phailti rahi.

¹³ Meri mahbub gaya mur ki dibiya hai, jo meri chhatiyan ke darmiyan pari rahi hai.

¹⁴ Meri mahbub mere lie mehndi ke phulon ka guchcha hai, jo Ain-jadi ke angur ke baghon se laya gaya hai.

15 Merī mahbūbā, tū kitnī k̄hūbsūrat hai, kitnī hasīn! Terī ānkheñ kabūtar hī haiñ.

16 Mere mahbūb, tū kitnā k̄hūbsūrat hai, kitnā dilrubā! Sāyādār hariyālī hamārā bistar ¹⁷ aur deodār ke darakht hamāre ghar ke shahtīr haiñ. Jūnīpar ke darakht taḡhtoñ kā kām dete haiñ.

2

Tū Lāsānī Hai

1 Maiñ Maidān-e-Shārūn kā phūl aur wādiyoñ kī sosan hūñ.

2 Laḡkiyoñ ke darmiyān merī mahbūbā kāñtedār paudoñ meñ sosan kī mānind hai.

3 Jawān ādmiyoñ meñ merā mahbūb jangal meñ seb ke darakht kī mānind hai. Maiñ us ke sāy meñ baiṡhne kī kitnī ārzūmand hūñ, us kā phal mujhe kitnā miṡhā lagtā hai.

Maiñ Ishq ke Māre Bīmār Ho Gāī Hūñ

4 Wuh mujhe maikade * meñ lāyā hai, mere ūpar us kā jhandā muhabbat hai.

5 Kishmish kī ṡikkiyoñ se mujhe tar-o-tāzā karo, seboñ se mujhe taqwiyaṡ do, kyoñki maiñ ishq ke māre bīmār ho gāī hūñ.

6 Us kā bāyāñ bāzū mere sar ke nīche hotā aur dahnā bāzū mujhe gale lagatā hai.

7 Ai Yarūshalam kī betiyo, ġhazāloñ aur khule maidān kī hirniyoñ kī gasam khāo ki jab tak muhabbat k̄hud na chāhe tum use na jagāogī, na bedār karogī.

Bahār Ā Gāī Hai

8 Suno, merā mahbūb ā rahā hai. Wuh dekho, wuh pahāroñ par phalāngtā aur ṡiloñ par se uchhaltā-kūdtā ā rahā hai.

9 Merā mahbūb ġhazāl yā jawān hiran kī mānind hai. Ab wuh hamāre ghar kī diwār ke sāmne ruk kar khīṡkiyoñ meñ se jhānk rahā, jangle meñ se tak rahā hai.

10 Wuh mujh se kahtā hai, “Ai merī k̄hūbsūrat mahbūbā, uṡh kar mere sāth chal!

11 Dekh, sardiyoñ kā mausam guzar gayā hai, bārisheñ bhī k̄hatm ho gāī haiñ.

12 Zamīn se phūl phūṡ nikle haiñ aur ġīt kā waṡt ā gayā hai, kabūtarōñ kī ġhūñ ġhūñ hamāre mulk meñ sunāī detī hai.

13 Anjīr ke darakhtoñ par pahlī fasal kā phal pak rahā hai, aur angūr kī beloñ ke phūl k̄hushbū phailā rahe haiñ. Chunañche ā merī hasīn mahbūbā, uṡh kar ā jā!

14 Ai merī kabūtarī, chaṡān kī darāroñ meñ chhupī na rah, pahārī pattharoñ meñ poshidā na rah balkī mujhe apnī shakl dikhā, mujhe apnī āwāz sunane de, kyoñki terī āwāz shīrīñ, terī shakl k̄hūbsūrat hai.”

* 2:4 Maikade se murād ġhālīban mahal kā wuh hissā hai jis meñ bādshāh ziyāfat kartā thā.

¹⁵ Hamāre lie lomṛiyon ko pakaṛ lo, un chhoṭī lomṛiyon ko jo angūr ke baġhoṇ ko tabāh kartī haiṅ. Kyoṅki hamārī beloṅ se phūl phūṭ nikle haiṅ.

¹⁶ Merā mahbūb merā hī hai, aur mainṅ usī kī hūṅ, usī kī jo sosanoṅ meṅ chartā hai.

¹⁷ Ai mere mahbūb, is se pahle kī shām kī hawā chale aur sāy lambe ho kar farār ho jāeṅ ġhazāl yā jawān hiran kī tarah sanglākḥ pahāroṅ kā ruḥ kar!

3

Rāt ko Mahbūb kī Ārzū

¹ Rāt ko jab mainṅ bistar par leṭī thī to mainṅ ne use ḍhūṅḍā jo merī jān kā pyārā hai, mainṅ ne use ḍhūṅḍā lekin na pāyā.

² Mainṅ bolī, “Ab mainṅ uṭh kar shahr meṅ ġhūmtī, us kī galiyoṅ aur chaukoṅ meṅ phir kar use talāsh kartī hūṅ jo merī jān kā pyārā hai.” Mainṅ ḍhūṅḍtī rahī lekin wuh na milā.

³ Jo chaukīdār shahr meṅ gasht karte haiṅ unhoṅ ne mujhe dekhā. Mainṅ ne pūchhā, “Kyā āp ne use dekhā hai jo merī jān kā pyārā hai?”

⁴ Āge nikalte hī mujhe wuh mil gayā jo merī jān kā pyārā hai. Mainṅ ne use pakaṛ liyā. Ab mainṅ use nahīṅ chhoṛūṅgī jab tak use apnī māṅ ke ghar meṅ na le jāūṅ, us ke kamre meṅ na pahuṅchāūṅ jis ne mujhe janm diyā thā.

⁵ Ai Yarūshalam kī beṭiyo, ġhazāloṅ aur khule maidān kī hirniyoṅ kī ḡasam khāo kī jab tak muḥabbat ḡhud na chāhe tum use na jagāogī, na bedār karogī.

Dūlhā Apne Logoṅ ke sāth Ātā Hai

⁶ Yih kaun hai jo dhueṅ ke satūṅ kī tarah sīdhā hamāre pās chalā ā rahā hai? Us se chāroṅ taraf mur, baḡhūr aur tājir kī tamām ḡhushbueṅ phail rahī haiṅ.

⁷ Yih to Sulemān kī pālkī hai jo Isrāīl ke 60 pahalwānoṅ se ghiri hūī hai.

⁸ Sab talwār se lais aur tajrabākār faujī haiṅ. Har ek ne apnī talwār ko rāt ke haulnāk khatroṅ kā sāmnā karne ke lie taiyār kar rakhā hai.

⁹ Sulemān Bādshāh ne ḡhud yih pālkī Lubnān ke deodār kī lakaṛī se banwāī.

¹⁰ Us ne us ke pāe chāndī se, pusht sone se, aur nishast arġhawānī rang ke kapṛe se banwāī. Yarūshalam kī beṭiyoṅ ne baṛe pyār se us kā andarūnī hissā murassākārī se ārastā kiyā hai.

¹¹ Ai Siyyūn kī beṭiyo, nikal āo aur Sulemān Bādshāh ko dekho. Us ke sar par wuh tāj hai jo us kī māṅ ne us kī shādī ke din us ke sar par pahnāyā, us din jab us kā dil baġh baġh huā.

4

Tū Kitnī Hasīn Hai!

¹ Merī mahbūb, tū kitnī ḡhūbsūrat, kitnī hasīn hai! Niḡāb ke pīchhe terī āṅkhoṅ kī jhalak kabūtaron kī mānind hai. Tere bāl un bakriyoṅ kī mānind haiṅ jo uchhaltī-kūdtī Koh-e-jiliyād se utartī haiṅ.

² Tere dānt abhī abhī katrī aur nahlāī hūī bheṛoṅ jaise safed haiṅ. Har dānt kā jṛwāṅ hai, ek bhī gum nahīṅ huā.

³ Tere honġ qirmizī rang kā dorā haiñ, terā muñh kitnā pyārā hai. Niqāb ke pīchhe tere gāloñ kī jhalak anār ke ŧukroñ kī mānind dikhāi detī hai.

⁴ Terī gardan Dāūd ke burj jaisī dilrubā hai. Jis tarah is gol aur mazbūt burj se pahalwānoñ kī hazār ḑhaleñ laṭkī haiñ us tarah terī gardan bhī zewarāt se ārastā hai.

⁵ Terī chhātīyāñ sosanoñ meñ charne wāle ġhazāl ke juṛwāñ bachchoñ kī mānind haiñ.

⁶ Is se pahle kī shām kī hawā chale aur sāy lambe ho kar farār ho jāeñ maiñ mur ke pahār aur baḡhūr kī pahāri ke pās chalūngā.

⁷ Merī mahbūbā, terā husn kāmil hai, tujh meñ koī nuqs nahīñ hai.

Dulhan kā Jādū

⁸ Ā merī dulhan, Lubnān se mere sāth ā! Ham Koh-e-Amānā kī choṭī se, Sanīr aur Harmūn kī choṭīyoñ se utreñ, sheroñ kī māndoñ aur chītoñ ke pahāroñ se utreñ.

⁹ Merī bahan, merī dulhan, tū ne merā dil churā liyā hai, apñī āñkhoñ kī ek hī nazar se, apne gulūband ke ek hī jauhar se tū ne merā dil churā liyā hai.

¹⁰ Merī bahan, merī dulhan, terī muhabbat kitnī manmohan hai! Terā pyār mai se kahīñ zyādā pasandīdā hai. Balsān kī koī bhī ḡhushbū terī mahak kā muqābalā nahīñ kar saktī.

¹¹ Merī dulhan, jis tarah shahd chhatte se ṭapaktā hai usī tarah tere honṭoñ se mithās ṭapaktī hai. Dūdh aur shahd terī zabān tale rahte haiñ. Tere kaproñ kī ḡhushbū sūñgh kar Lubnān kī ḡhushbū yād ātī hai.

Dulhan Nafīs Bāġh Hai

¹² Merī bahan, merī dulhan, tū ek bāġh hai jis kī chārdīwārī kisī aur ko andar āne nahīñ detī, ek band kiyā gayā chashmā jis par muhr lagi hai.

¹³ Bāġh meñ anār ke daraḡht lage haiñ jin par lazīz phal pak rahā hai. Mehndī ke paude bhī ug rahe haiñ.

¹⁴ Bālchhar, zāfrān, ḡhushbūdār bed, dārchīnī, bakhūr kī har qism kā daraḡht, mur, ūd aur har qism kā balsān bāġh meñ phaltā-phūltā hai.

¹⁵ Tū bāġh kā ubaltā chashmā hai, ek aisā mambā jis kā tāzā pāñī Lubnān se bah kar ātā hai.

¹⁶ Ai shimālī hawā, jāġ uṭh. Ai junūbī hawā, ā! Mere bāġh meñ se guzar jā tāki wahāñ se chāroñ taraf balsān kī ḡhushbū phail jāe. Merā mahbūb apne bāġh meñ ā kar us ke lazīz phaloñ se khāe.

5

¹ Merī bahan, merī dulhan, ab maiñ apne bāġh meñ dāḡhil ho gayā hūñ. Maiñ ne apñā mur apne balsān samet chun liyā, apñā chhattā shahd samet khā liyā, apñā mai apne dūdh samet pi li hai. Khāo, mere dosto, khāo aur piyo, muhabbat se sarshār ho jāo!

Rāt ko Mahbūb kī Talāsh

² Maiñ so rahī thī, lekin merā dil bedār rahā. Sun! Merā mahbūb dastak de rahā hai,

“Ai merī bahan, merī sāthī, mere lie darwāzā khol de! Ai merī kabūtarī, merī kāmil sāthī, merā sar os se tar ho gayā hai, merī zulfeñ rāt kī shabnam se bhīġ gai haiñ.”

³ “Maiñ apnā libās utār chukī hūn, ab maiñ kis tarah use dubārā pahan lūn? Maiñ apne pānw dho chukī hūn, ab maiñ unheñ kis tarah dubārā mailā karūn?”

⁴ Mere mahbūb ne apnā hāth dīwār ke sūrākh meñ se andar ḍāl diyā. Tab merā dil tarap uṭhā.

⁵ Maiñ uṭhī tāki apne mahbūb ke lie darwāzā kholūn. Mere hāth mur se, merī ungliyān mur kī ḡhushbū se ṭapak rahī thīn jab maiñ kundī kholne āī.

⁶ Maiñ ne apne mahbūb ke lie darwāzā khol diyā, lekin wuh muṛ kar chalā gayā thā. Mujhe saḡht sadmā huā. Maiñ ne use talāsh kiya lekin na milā. Maiñ ne use āwāz dī, lekin jawāb na milā.

⁷ Jo chaukīdār shahr meñ gasht karte haiñ un se merā wāstā parā, unhoñ ne merī piṭāi karke mujhe zaḡhmī kar diyā. Fasīl ke chaukīdāroñ ne merī chādar bhī chhīn li.

⁸ Ai Yarūshalam kī beṭiyo, qasam khāo kī agar merā mahbūb milā to use ittālā dogī, maiñ muḡabbat ke māre bīmār ho gaī hūn.

⁹ Tū jo auratoñ meñ sab se hasīn hai, hameñ batā, tere mahbūb kī kyā ḡhāsiyat hai jo dūsroñ meñ nahīn hai? Terā mahbūb dūsroñ se kis tarah sabḡat rakhtā hai kī tū hameñ aiśī qasam khilānā chāhtī hai?

¹⁰ Mere mahbūb kī jild gulābī aur safed hai. Hazāroñ ke sāth us kā muḡābalā karo to us kā ālā kirdār numāyān taur par nazar āegā.

¹¹ Us kā sar ḡhālis sone kā hai, us ke bāl khajūr ke phūldār guchchhoñ * kī mānind aur kawwe kī tarah siyāh haiñ.

¹² Us kī ānkheñ nadiyoñ ke kināre ke kabūtaroñ kī mānind haiñ, jo dūdh meñ nahlāe aur kasrat ke pānī ke pās baiṭhe haiñ.

¹³ Us ke ḡāl balsān kī kyārī kī mānind, us ke hoñṭ mur se ṭapakte sosan ke phūloñ jaise haiñ.

¹⁴ Us ke bāzū sone kī salākheñ haiñ jin meñ pukhrāj † jaṛe hue haiñ, us kā jism hāthidānt kā shāhkār hai jis meñ sang-e-lājaward ‡ ke patthar lage haiñ.

¹⁵ Us kī rāneñ marmar ke satūn haiñ jo ḡhālis sone ke pāiyoñ par lage haiñ. Us kā hulyā Lubnān aur deodār ke daraḡhtoñ jaisā umdā hai.

¹⁶ Us kā muñh miṭhās hī hai, ḡharz wuh har lihāz se pasandīdā hai.

Ai Yarūshalam kī beṭiyo, yih hai merā mahbūb, merā dost.

6

¹ Ai tū jo auratoñ meñ sab se ḡhūbsūrat hai, terā mahbūb kidhar chalā gayā hai? Us ne kaun-sī simt iḡhtiyār kī tāki ham tere sāth us kā khoj lagāeñ?

² Merā mahbūb yahān se utar kar apne bāḡh meñ chalā gayā hai, wuh balsān kī kyārīyoñ ke pās gayā hai tāki bāḡhhoñ meñ chare aur sosan ke phūl chune.

³ Maiñ apne mahbūb kī hī hūn, aur wuh merā hī hai, wuh jo sosanoñ meñ chartā hai.

Tū Kitnī ḡhūbsūrat Hai

* 5:11 Ibrānī lafz kā matlab muḡham-sā hai. † 5:14 topas ‡ 5:14 lapis lazuli

⁴ Merī mahbūbā, tū Tīrzā Shahr jaisī hasīn, Yarūshalam jaisī khūbsūrat aur alambardār dastoñ jaisī robdār hai.

⁵ Apnī nazaron ko mujh se haṭā le, kyonki wuh mujh meñ uljhan paidā kar rahī haiñ.

Tere bāl un bakriyon kī mānind haiñ jo uchhaltī-kūdtī Koh-e-Jiliyād se utartī haiñ.

⁶ Tere dānt abhī abhī nahlāī huī bheṛon jaise safed haiñ. Har dānt kā juṛwāñ hai, ek bhī gum nahīñ huā.

⁷ Niqāb ke pichhe tere gālon kī jhalak anār ke ṭukṛon kī mānind dikhāī detī hai.

⁸ Go bādshāh kī 60 bīwiyañ, 80 dāshtāeñ aur beshumār kuñwāriyañ hon ⁹ lekin merī kabūtarī, merī kāmīl sāthī lāsānī hai. Wuh apnī māñ kī wāhid beṭī hai, jis ne use janm diyā us kī pāk laḍlī hai. Beṭiyon ne use dekh kar use mubārak kahā, rāniyon aur dāshtāon ne us kī tārif kī,

¹⁰ “Yih kaun hai jo tulū-e-subah kī tarah chamak uṭhī, jo chāñd jaisī khūbsūrat, āftāb jaisī pāk aur alambardār dastoñ jaisī robdār hai?”

Mahbūbā ke lie Ārzū

¹¹ Maiñ aḳhroṭ ke bāgh meñ utar āyā tāki wādī meñ phūṭne wāle paudon kā muāynā karūñ. Maiñ yih bhī mālūm karnā chāhtā thā ki kyā angūr kī koñpleñ nikal āī yā anār ke phūl lag gae haiñ.

¹² Lekin chalte chalte na jāne kyā huā, merī ārzū ne mujhe merī sharīf gaum ke rathon ke pās pahuñchāyā.

Mahbūbā kī Dilkashī

¹³ Ai shūlammīt, lauṭ ā, lauṭ ā! Muṛ kar lauṭ ā tāki ham tujh par nazar karen.

Tum shūlammīt ko kyon dekhñā chāhtī ho? Ham lashkargāh kā loknāch dekhñā chāhtī haiñ!

7

¹ Ai ra'īs kī beṭī, jūton meñ chalne kā terā andāz kitnā manmohan hai! Terī khushwazā rāneñ māhir kāriḡar ke zewarāt kī mānind haiñ.

² Terī nāf pyālā hai jo mai se kabhī nahīñ mahrūm rahtī. Terā jism gandum kā ḡher hai jis kā ihātā sosan ke phūlon se kiyā gayā hai.

³ Terī chhātiyañ ghazāl ke juṛwāñ bachchoñ kī mānind haiñ.

⁴ Terī gardan hāthīdānt kā minār, terī āñkheñ Hasbon Shahr ke tālāb haiñ, wuh jo Bat-rabbīm ke darwāze ke pās haiñ. Terī nāk Mīnār-e-Lubnān kī mānind hai jis kā muñh Damishq kī taraf hai.

⁵ Terā sur Koh-e-Karmil kī mānind hai, tere khule bāl arghawān kī tarah qīmṭī aur dilkash haiñ. Bādshāh terī zulfon kī zanjiron meñ jakaṛā rahtā hai.

Mahbūbā ke lie Ārzū

⁶ Ai khushiyon se labrez muhabbat, tū kitnī hasīn hai, kitnī dilrubā!

⁷ Terā qad-o-qāmat khajūr ke daraḡht sā, terī chhātiyañ angūr ke guchchhoñ jaisī haiñ.

⁸ Maiñ bolā, “Maiñ khajūr ke darakht par chaṛh kar us ke phūldār guchchhoñ * par hāth lagāūngā.” Terī chhātiyāñ angūr ke guchchhoñ kī mānind hoñ, tere sāñs kī kḥushbū seboñ kī kḥushbū jaisī ho.

⁹ Terā muñh behtarīñ mai ho, aisī mai jo sīdhī mere mahbūb ke muñh meñ jā kar narmī se hoñṭoñ aur dāñtoñ meñ se guzar jāe.

Mahbūb ke lie Ārzū

¹⁰ Maiñ apne mahbūb kī hī hūñ, aur wuh mujhe chāhtā hai.

¹¹ Ā, mere mahbūb, ham shahr se nikal kar dehāt meñ rāt guzāreñ.

¹² Ā, ham subah-sawere angūr ke bāghoñ meñ jā kar mālūm karen kī kyā beloñ se koñpleñ nikal āī haiñ aur phūl lage haiñ, kī kyā anār ke darakht khil rahe haiñ. Wahāñ maiñ tujh par apñī muhabbat kā izhār karūñgī.

¹³ Mardumgayāh † kī kḥushbū phail rahī, aur hamāre darwāze par har qism kā lazīz phal hai, naī fasal kā bhī aur guzarī kā bhī. Kyoñki maiñ ne yih chīzeñ tere lie, apne mahbūb ke lie mahfūz rakhī haiñ.

8

Kāsh Ham Akele Hoñ

¹ Kāsh tū merā sagā bhāī * hotā, tab agar bāhar tujh se mulāqāt hotī to maiñ tujhe bosā detī aur koi na hotā jo yih dekh kar mujhe haqīr jāntā.

² Maiñ terī rāhnumāī karke tujhe apñī māñ ke ghar meñ le jātī, us ke ghar meñ jis ne mujhe tālīm dī. Wahāñ maiñ tujhe masāledār mai aur apne anāroñ kā ras pilātī.

³ Us kā bāyāñ bāzū mere sar ke niche hotā aur dāyāñ bāzū mujhe gale lagātā hai.

⁴ Ai Yarūshalam kī beṭiyo, qasam khāo kī jab tak muhabbat kḥud na chāhe tum use na jagāogī, na bedār karogī.

Mahbūb kī Ākhirī Bāt

⁵ Yih kaun hai jo apne mahbūb kā sahārā le kar registān se chaṛhī ā rahī hai?

Seb ke darakht tale maiñ ne tujhe jagā diyā, wahāñ jahāñ terī māñ ne tujhe janm diyā, jahāñ us ne dard-e-zah meñ mubtalā ho kar tujhe paidā kiyā.

⁶ Mujhe muhr kī tarah apne dil par, apne bāzū par lagāe rakh! Kyoñki muhabbat maut jaisī tāqatwar, aur us kī sargarmī Pātāl jaisī belachak hai. Wuh dahaktī āg, Rab kā bharaktā sholā hai.

⁷ Pāñī kā baṛā sailāb bhī muhabbat ko bujhā nahīñ saktā, baṛe dariyā bhī use bahā kar le jā nahīñ sakte. Aur agar koī muhabbat ko pāne ke lie apne ghar kī tamām daulat pesh bhī kare to bhī use jawāb meñ haqīr hī jānā jāegā.

Mahbūbā kī Ākhirī Bāt

* **7:8** Ibrāñī lafz kā matlab mubham-sā hai. † **7:13** Ek paudā jis ke bāre meñ sochā jātā thā kī use khā kar bāñjh aurat bhī bachche ko janm degī. * **8:1** Lafzī tarjumā: merā bhāī hotā, jise merī māñ ne dūdh pilāyā hotā.

⁸ Hamārī chhoṭī bahan kī chhātiyān nahīn haiñ. Ham apnī bahan ke lie kyā karen agar koī us se rishtā bāndhne āe?

⁹ Agar wuh dīwār ho to ham us par chāndī kā qilāband intazām banāenge. Agar wuh darwāzā ho to ham use deodār ke taḡhte se mahfūz rakheñge.

¹⁰ Maiñ dīwār hūñ, aur merī chhātiyān mazbūt mīnār haiñ. Ab maiñ us kī nazar meñ aiśī ḡhātūn ban gai hūñ jise salāmatī hāsil hui hai.

Sulemān se Zyādā Daulatmand

¹¹ Bāl-hāmūn meñ Sulemān kā angūr kā bāḡh thā. Is bāḡh ko us ne pahredāroñ ke hawāle kar diyā. Har ek ko us kī fasal ke lie chāndī ke hazār sikke dene the.

¹² Lekin merā apnā angūr kā bāḡh mere sāmne hī maujūd hai. Ai Sulemān, chāndī ke hazār sikke tere lie haiñ, aur 200 sikke un ke lie jo us kī fasal kī pahrādārī karte haiñ.

Mujhe hī Pukār

¹³ Ai bāḡh meñ basne wālī, mere sāthī terī āwāz par tawajjuh de rahe haiñ. Mujhe hī apnī āwāz sunane de.

¹⁴ Ai mere mahbūb, ġhazāl yā jawān hiran kī tarah balsān ke pahāroñ kī jānib bhāḡ jā!

Yasāyāh

¹ Zail meñ wuh royāeñ darj haiñ jo Yasāyāh bin Āmūs ne Yahūdāh aur Yarūshalam ke bāre meñ dekhīñ aur jo un sāloñ meñ munkashif huīñ jab Uzziyāh, Yūtām, Aḳhaz aur Hizqiyāh Yahūdāh ke bādshāh the.

Isrāīlī Apne Āqā ko Jānane se Inkār Karte Haiñ

² Ai āsmān, merī bāt sun! Ai zamīn, mere alfāz par kān dhar! Kyoñki Rab ne farmāyā hai,

“Jin bachchoñ kī parwarish main ne kī hai aur jo mere zer-e-nigarānī parwān charhe haiñ, unhoñ ne mujh se rishtā toṛ liyā hai. ³ Bail apne mālik ko jāntā aur gadhā apne āqā kī charnī ko pahchāntā hai, lekin Isrāīl itnā nahīñ jāntā, merī qaum samajh se ḳhālī hai.”

⁴ Ai gunāhgār qaum, tujh par afsos! Ai sangīn qusūr meñ phañsī huī ummat, tujh par afsos! Sharīr nasl, badchalan bachche! Unhoñ ne Rab ko tark kar diyā hai. Hāñ, unhoñ ne Isrāīl ke Quddūs ko haqīr jān kar radd kiyā, apnā muñh us se pher liyā hai. ⁵ Ab tumheñ mazīd kahāñ pītā jāe? Tumhārī zid to mazīd baṛhtī jā rahī hai go pūrā sar zakhmī aur pūrā dīl bīmār hai. ⁶ Chāñd se le kar talwe tak pūrā jism majrūh hai, har jagah choṭeñ, ghāw aur tāzā tāzā zarbeñ lagī haiñ. Aur na unheñ sāf kiyā gayā, na un kī marham-paṭṭī kī gaī hai.

⁷ Tumhārā mulk wīrān-o-sunsān ho gayā hai, tumhāre shahr bhasm ho gae haiñ. Tumhāre dekhte dekhte padesī tumhāre khetoñ ko lūṭ rahe haiñ, unheñ yoñ ujār rahe haiñ jis tarah padesī hī kar sakte haiñ. ⁸ Sirf Yarūshalam hī bāqī rah gayā hai, Siyyūn Beṭī angūr ke bāgh meñ jhoñpṛī kī tarah akeli rah gaī hai. Ab dushman se ghīrā huā yih shahr khīre ke khet meñ lage chhappar kī mānind hai. ⁹ Agar Rabbul-afwāj ham meñ se chand ek ko zindā na chhoṛtā to ham Sadūm kī tarah miṭ jāte, hamārā Amūrā kī tarah satyānās ho jātā.

¹⁰ Ai Sadūm ke sardāro, Rab kā farmān sun lo! Ai Amūrā ke logo, hamāre Ḳhudā kī hidāyat par dhyān do! ¹¹ Rab farmātā hai, “Agar tum beshumār qurbāniyāñ pesh karo to mujhe kyā? Maiñ to bhasm hone wāle mendhoñ aur moṭe-tāze bachhroñ kī charbī se ukṭā gayā huñ. Bailoñ, leloñ aur bakroñ kā jo ḳhūn mujhe pesh kiyā jātā hai wuh mujhe pasand nahīñ. ¹² Kis ne tum se taqāzā kiyā kī mere huzūr āte waqt merī bārgāhoñ ko pāñwoñ tale raundo? ¹³ Ruk jāo! Apnī bemānī qurbāniyāñ mat pesh karo! Tumhāre baḳhūr se mujhe ghīn ātī hai. Nae Chāñd kī Īd aur Sabat kā dīn mat manāo, logoñ ko ībādat ke lie jamā na karo! Maiñ tumhāre bedīn ijtimā bardāsht hī nahīñ kar saktā. ¹⁴ Jab tum Nae Chāñd kī Īd aur bāqī taqṛībāt manāte ho to mere dīl meñ nafrat paidā hotī hai. Yih mere lie bhārī bojh ban gaī haiñ jin se maiñ tang ā gayā huñ.

¹⁵ Beshak apne hāthoñ ko duā ke lie uṭhāte jāo, maiñ dhyān nahīñ dūngā. Go tum bahut zyādā namāz bhī paṛho, maiñ tumhārī nahīñ sunūngā, kyoñki tumhāre hāth ḳhūnālūdā haiñ. ¹⁶ Pahle nahā kar apne āp ko pāk-sāf karo. Apnī sharīr harkatoñ se bāz āo tāki wuh mujhe nazar na āeñ. Apnī ghalat rāhoñ ko chhoṛ kar ¹⁷ nek kām karnā sikh lo. Insāf ke tālib raho, mazlūmoñ kā sahārā bano, yatīmoñ kā insāf karo aur bewāoñ ke haq meñ laṛo!”

Allāh Apnī Qaum kī Adālat Kartā Hai

¹⁸ Rab farmātā hai, “Āo ham adālat meñ jā kar ek dūstre se muqaddamā laṛeñ. Agar tumhāre gunāhoñ kā rang qirmizī ho jāe to kyā wuh dubārā barf jaise ujle ho jāeñge? Agar un kā rang arghawānī ho jāe to kyā wuh dubārā ūn jaise safed ho jāeñge? ¹⁹ Agar tum sunane ke lie taiyār ho to mulk kī behtarīn paidāwār se lutfandoz hoge. ²⁰ Lekin agar inkār karke sarkash ho jāo to talwār kī zad meñ ā kar mar jāoge. Is bāt kā yaqīn karo, kyonki Rab ne yih kuchh farmāyā hai.”

²¹ Yih kaise ho gayā hai ki jo shahr pahle itnā wafādār thā wuh ab kasbī ban gayā hai? Pahle Yarūshalam insāf se māmūr thā, aur rāstī us meñ sukūnat kartī thī. Lekin ab har taraf qātil hī qātil haiñ! ²² Ai Yarūshalam, terī khālis chāñdī khām chāñdī meñ badal gaī hai, terī behtarīn mai meñ pāñī milāyā gayā hai. ²³ Tere buzurg haṭdharm aur choroñ ke yār haiñ. Yih rishwatkhōr sab logoñ ke pīchhe paṛe rahte haiñ tāki chāy-pāñī mil jāe. Na wuh parwā karte haiñ ki yatīmoñ ko insāf mile, na bewāoñ kī fariyād un tak pahuñchtī hai.

²⁴ Is lie Qādir-e-mutlaq Rabbul-afwāj jo Isrāil kā Zabardast Sūrmā hai farmātā hai, “Āo, main apne muḥālifoñ aur dushmanoñ se intaqām le kar sukūn pāūñ. ²⁵ Maiñ tere khilāf hāth uṭhāūngā aur khām chāñdī kī tarah tujhe poṭāsh ke sāth pighlā kar tamām mail se pāk-sāf kar dūngā. ²⁶ Maiñ tujhe dubārā qadīm zamāne ke-se qāzī aur ibtidā ke-se mushīr atā karūngā. Phir Yarūshalam dubārā Dārul-insāf aur Wafādār Shahr kahlāegā.”

²⁷ Allāh Siyyūn kī adālat karke us kā fidyā degā, jo us meñ taubā kareñge un kā wuh insāf karke unheñ chhuṛāegā. ²⁸ Lekin bāghī aur gunāhgār sab ke sab pāsh pāsh ho jāeñge, Rab ko tark karne wāle halāk ho jāeñge.

²⁹ Balūt ke jin darakhtoñ kī pūjā se tum lutfandoz hote ho un ke bāis tum sharmsār hoge, aur jin bāghoñ ko tum ne apnī butparastī ke lie chun liyā hai un ke bāis tumheñ sharm āegī. ³⁰ Tum us balūt ke darakht kī mānind hoge jis ke patte murjhā gae hoñ, tumhāri hālat us bāgh kī-sī hogī jis meñ pāñī nāyāb ho. ³¹ Zabardast ādmī phūs aur us kī ghalat harkateñ chingārī jaisī hoñgi. Donoñ mil kar yoñ bhaṛak uṭheñge ki koī bhī bujhā nahīñ sakegā.

2

Yarūshalam Abadī Amn-o-Amān kā Markaz Hogā

¹ Yasāyāh bin Āmūs ne Yahūdāh aur Yarūshalam ke bāre meñ zail kī royā dekhī,

² ākhirī aiyām meñ Rab ke ghar kā pahār mazbūtī se qāym hogā. Sab se barā yih pahār dīgar tamām bulandiyōñ se kahīñ zyādā sarfarāz hogā. Tab tamām qaumeñ jauq-dar-jauq us ke pās pahuñcheñgi, ³ aur beshumār ummateñ ā kar kacheñgi, “Āo, ham Rab ke pahār par chaṛh kar Yāqūb ke Khudā ke ghar ke pās jāeñ tāki wuh hamēñ apnī marzī kī tālīm de aur ham us kī rāhoñ par chaleñ.”

Kyonki Siyyūn Pahār se Rab kī hidāyat niklegī, aur Yarūshalam se us kā kalām sādīr hogā. ⁴ Rab bainul-aqwāmī jhagaroñ ko niṭṭāegā aur beshumār qaumoñ kā insāf karegā. Tab wuh apnī talwāroñ ko kūt kar phāle banāeñgi aur apne nezoñ ko kāñṭ-chhāñṭ ke auzār meñ tabdīl kareñgi. Ab se na ek qaum dūsrī par hamlā karegi, na log jang karne kī tarbiyat hāsīl kareñge.

5 Ai Yāqūb ke gharāne, āo ham Rab ke nūr meñ chalen!

Allāh kī Haibatnāk Adālat

6 Ai Allāh, tū ne apnī gaum, Yāqūb ke gharāne ko tark kar diyā hai. Aur kyā ajab! Kyonkī wuh mashriqī jādūgarī se bhar gae haiñ. Filistiyon kī tarah hamāre log bhī qismat kā hāl pūchhte haiñ, wuh pardesiyon ke sāth baġhalgīr rahte haiñ. 7 Isrāīl sone-chāndī se bhar gayā hai, us ke khazānoñ kī had hī nahīn rahī. Har taraf ghoṛe hī ghoṛe nazar āte haiñ, aur un ke rath gine nahīn jā sakte. 8 Lekin sāth sāth un kā mulk butoñ se bhī bhar gayā hai. Jo chīzeñ un ke hāthoñ ne banāīñ un ke sāmne wuh jhuk jāte haiñ, jo kuchh un kī ungliyon ne tashkīl diyā use wuh sijdā karte haiñ. 9 Chunāñche ab unheñ khud jhukāyā jāegā, unheñ past kiyā jāegā. Ai Rab, unheñ muāf na kar!

10 Chaṭānoñ meñ ghus jāo! Kḥāk meñ chhup jāo! Kyonki Rab kā dahshatangez aur shāndār jalāl āne ko hai. 11 Tab insān kī maġhrūr āñkhoñ ko nichā kiyā jāegā, mardoñ kā takabbur kḥāk meñ milāyā jāegā. Us din sirf Rab hī sarfarāz hogā. 12 Kyonki Rabbul-afwāj ne ek kḥās din ṭhahrāyā hai jis meñ sab kuchh jo maġhrūr, buland yā sarfarāz ho zer kiyā jāegā. 13 Lubnān meñ deodār ke tamām buland-o-bālā daraḳṭ, Basan ke kul balūt, 14 tamām ālī pahār aur ūñchī pahāriyāñ, 15 har azīm burj aur qīlāband dīwār, 16 samundar kā har azīm tijāratī aur shāndār jahāz zer ho jāegā. 17 Chunāñche insān kā ġhurūr kḥāk meñ milāyā jāegā aur mardoñ kā takabbur nichā kar diyā jāegā. Us din sirf Rab hī sarfarāz hogā, 18 aur but sab ke sab fanā ho jāenge.

19 Jab Rab zamīn ko dahshatzadā karne ke lie uṭh kharā hogā to log miṭṭī ke garhoñ meñ khisak jāenge. Rab kī mahīb aur shāndār tajallī ko dekh kar wuh chaṭānoñ ke ġhāroñ meñ chhup jāenge. 20 Us din insān sone-chāndī ke un butoñ ko phaiñk degā jinheñ us ne sijdā karne ke lie banā liyā thā. Unheñ chūhoñ aur chamgādaṛoñ ke āge phaiñk kar 21 wuh chaṭānoñ ke shigāfoñ aur darāroñ meñ ghus jāenge tākī Rab kī mahīb aur shāndār tajallī se bach jāen jab wuh zamīn ko dahshatzadā karne ke lie uṭh kharā hogā. 22 Chunāñche insān par etamād karne se bāz āo jis kī zindagī dam-bhar kī hai. Us kī qadar hī kyā hai?

3

Yahūdāh kī Tabāhī

1 Qādir-e-mutlaq Rabbul-afwāj Yarūshalam aur Yahūdāh se sab kuchh chhīnane ko hai jis par log inhisār karte haiñ. Roṭī kā har luqmā aur pāñī kā har qatrā, 2 sūrme aur faujī, qāzī aur nabī, qismat kā hāl batāne wāle aur buzurg, 3 faujī afsar aur asar-o-rasūkh wāle, mushīr, jādūgar aur mantar phūñkne wāle, sab ke sab chhīn lie jāenge. 4 Mainī laṛke un par muqarrar karūnga, aur mutalawwinmizāj zālīm un par hukūmat kareñge. 5 Awām ek dūsre par zulm kareñge, aur har ek apne paṛosī ko dabāegā. Naujawān buzurgoñ par aur kamīne, izzatdāroñ par hamlā kareñge.

6 Tab koī apne bāp ke ghar meñ apne bhāī ko pakar kar us se kahegā, “Tere pās ab tak chādar hai, is lie ā, hamārā sarbarāh ban jā! Khandarāt ke is dher ko sañbhālne kī zimmedārī uṭhā le!”

7 Lekin wuh chīkh kar inkār karegā, “Nahīn, mainī tumhārā muālajā kar hī nahīn saktā! Mere ghar meñ na roṭī hai, na chādar. Mujhe awām kā sarbarāh mat banānā!”

⁸ Yarūshalam daḡmagā rahā hai, Yahūdāh dharām se gir gayā hai. Aur wajah yih hai ki wuh apnī bātoñ aur harkatoñ se Rab kī muḡhālafat karte haiñ. Us ke jalālī huzūr hī meñ wuh sarkashī kā izhār karte haiñ. ⁹ Un ki jānībdārī un ke ḡhilāf gawāhī detī hai. Aur wuh Sadūm ke bāshindoñ kī tarah alāniyā apne gunāhoñ par faḡhr karte haiñ, wuh unheñ chhupāne kī koshish hī nahīñ karte. Un par afsos! Wuh to apne āp ko musibat meñ dāl rahe haiñ.

¹⁰ Rāstbāzoñ ko mubārakbād do, kyonki wuh apne āmāl ke achchhe phal se lutfandoz hoñge. ¹¹ Lekin bedīnoñ par afsos! Un kā anjām burā hogā, kyonki unheñ ḡhalat kām kī munāsib sazā milegī.

¹² Hāy, merī qaum! Mutalawwinmizāj tujh par zulm karte aur aurateñ tujh par hukūmat kartī haiñ.

Āi merī qaum, tere rāhnumā tujhe gumrāh kar rahe haiñ, wuh tujhe uljhā kar sahīh rāh se bhaḡkā rahe haiñ.

Rab Apnī Qaum kī Adālat Kartā Hai

¹³ Rab adālat meñ muḡaddamā larne ke lie kharā huā hai, wuh qaumoñ kī adālat karne ke lie uḡhā hai. ¹⁴ Rab apnī qaum ke buzurgoñ aur ra'isoñ kā faislā karne ke lie sāmne ā kar farmatā hai, “Tum hī angūr ke bāḡh meñ charte hue sab kuchh khā gae ho, tumhāre ghar zarūrātmandoñ ke lūḡe hue māl se bhare pāre haiñ. ¹⁵ Yih tum ne kaisī gustāḡhī kar dikhāī? Yih merī hī qaum hai jise tum kuchal rahe ho. Tum musībatzadon ke chehroñ ko chakkī meñ pīs rahe ho.” Qādir-e-mutlaq Rabbul-afwāj yon farmatā hai.

Yarūshalam kī Ḳhawātīn kī Adālat

¹⁶ Rab ne farmāyā, “Siyyūn kī beḡiyāñ kitnī maḡhrūr haiñ. Jab āñkh mār mār kar chaltī haiñ to apnī gardanoñ ko kitnī shoḡhī se idhar-udhar ghumātī haiñ. Aur jab maḡak maḡak kar qadam uḡhātī haiñ to pāñwoñ par bandhe hue ghuñgharū bolte haiñ ṡan ṡan, ṡan ṡan.”

¹⁷ Jawāb meñ Rab un ke saroñ par phoḡe paidā karke un ke māthoñ ko ganjā hone degā. ¹⁸ Us din Rab un kā tamām singār utār degā: un ke ghuñgharū, sūrāj aur chāñd ke zewarāt, ¹⁹ āweze, kaḡe, dopaḡḡe, ²⁰ sajilī ṡopiyañ, pāyal, ḡhushbū kī botleñ, tāwīz, ²¹ angūḡhiyañ, nath, ²² shāñdār kapre, chādareñ, baṡwe, ²³ āine, nafis libās, sarband aur shāl. ²⁴ Ḳhushbū kī bajāe badbū hogī, kamarband ke bajāe rassī, suljhe hue bāloñ ke bajāe ganjāpan, shāñdār libās ke bajāe ṡaṡ, ḡhūbsūrātī kī bajāe sharmindagī.

²⁵ Hāy, Yarūshalam! Tere mard talwār kī zad meñ ā kar mareñge, tere sūrme larṡe larṡe shahīd ho jāeñge. ²⁶ Shahr ke darwāze āheñ bhar bhar kar mātam kareñge, Siyyūn Beḡi tanhā rah kar ḡhāk meñ baiḡh jāegī.

4

¹ Tab sāt aurateñ ek hī mard se lipaḡ kar kacheñgī, “Ham se shādi karen! Beshak ham ḡhud hī rozmarā kī zarūriyāt pūrī kareñgī, ḡhāh khānā ho yā kaprā.” Lekin ham āp ke nām se kahlāeñ tāki hamārī sharmindagī dūr ho jāe.”

Yarūshalam kī Bahālī

² Us din jo kuchh Rab phūṡne degā wuh shāñdār aur jalālī hogā, mulk kī paidāwār bache hue Isrāīliyoñ ke lie faḡhr aur āb-o-tāb kā bāis hogī.

³ Tab jo bhī Siyyūn meñ bāḡī rah gae hoñge wuh muḡaddas kahlāeñge. Yarūshalam ke jin bāshindoñ ke nām zindoñ kī fahrist meñ darj kie gae haiñ wuh bach kar muḡaddas kahlāeñge. ⁴ Rab Siyyūn kī fuzlā se

latpat betiyon ko dho kar pāk-sāf karegā, wuh adālat aur tabāhī kī rūh se Yarūshalam kī khūnrezī ke dhabbe dūr kar degā. ⁵ Phir Rab hone degā ki dīn ko bādāl Siyyūn ke pūre pahār aur us par jamā hone waloñ par sāyā ḡāle jabki rāt ko dhuāñ aur dahaktī āg kī chamak-damak us par chhāi rahe. Yoñ us pūre shāndār ilāqe par sāebān hogā ⁶ jo use jhulastī dhūp se mahfūz rakhegā aur tūfān aur bārish se panāh degā.

5

Bephal Angūr kā Bāgh

¹ Āo, main apne mahbūb ke lie gīt gāūñ, ek gīt jo us ke angūr ke bāgh ke bāre meñ hai.

Mere pyāre kā bāgh thā. Angūr kā yih bāgh zarḡhez pahārī par thā. ² Us ne goḡi karte karte us meñ se tamām patthar nikāl die, phir behtarīn angūr kī ḡalameñ lagāīñ. Bich meñ us ne mīnār kharā kiyā tāki us kī sahīh chaukīdārī kar sake. Sāth sāth us ne angūr kā ras nikālne ke lie patthar meñ hauz tarāsh liyā. Phir wuh pahlī fasal kā intazār karne lagā. Barī ummīd thī ki achchhe mīthe angūr mileñge. Lekin afsos! Jab fasal pak gāi to chhoṡe aur khaṡṡe angūr hī nikle the.

³ “Ai Yarūshalam aur Yahūdāh ke bāshindo, ab khud faisla karo ki main us bāgh ke sāth kyā karūñ. ⁴ Kyā main ne bāgh ke lie har mumkin koshish nahīñ kī thī? Kyā munāsib nahīñ thā ki main achchhī fasal kī ummīd rakhūñ? Kyā wajah hai ki sirf chhoṡe aur khaṡṡe angūr nikle?”

⁵ Patā hai ki main apne bāgh ke sāth kyā karūñga? Main us kī kāñṡedār bār ko khatm karūñga aur us kī chārdīwārī girā dūñgā. Us meñ jānwar ghus aēñge aur char kar sab kuchh tabāh kareñge, sab kuchh pāñwoñ tale raund ḡāleñge!

⁶ Main us kī zamīn banjar banā dūñgā. Na us kī beloñ kī kāñṡ-chhāñṡ hogī, na goḡi kī jāegī. Wahāñ kāñṡedār aur khudrau paude ugeñge. Na sirf yih balki main bādaloñ ko bhī us par barasne se rok dūñgā.”

⁷ Suno, Isrāīlī qaum angūr kā bāgh hai jis kā mālik Rabbul-afwāj hai. Yahūdāh ke log us ke lagāe hue paude haiñ jin se wuh lutfandoz honā chāhtā hai. Wuh ummīd rakhtā thā ki insāf kī fasal paidā hogī, lekin afsos! Unhoñ ne ḡhairqānūñī harkateñ kīñ. Rāstī kī tawaqqo thī, lekin mazlūmoñ kī chīkheñ hī sunāi dīñ.

Logoñ kī ḡhairqānūñī Harkateñ

⁸ Tum par afsos jo yake bād dīgare gharoñ aur khetoñ ko apnāte jā rahe ho. Ākhīrkār dīgar tamām logoñ ko nikalnā paregā aur tum mulk meñ akele hī rahoge. ⁹ Rabbul-afwāj ne merī maujūdaḡī meñ hī ḡasam khāi hai, “Yaḡīnan yih muta’addid makān wīrān-o-sunsān ho jāeñge, in bare aur alīshān gharoñ meñ koī nahīñ basegā. ¹⁰ Das ekar* zamīn ke angūroñ se mai ke sirf 22 liṡar baneñge, aur bīj ke 160 kilogrām se ḡhallā ke sirf 16 kilogrām paidā hoñge.”

¹¹ Tum par afsos jo subah-sawere uṡh kar sharāb ke pīchhe par jāte aur rāt-bhar mai pī pī kar mast ho jāte ho. ¹² Tumhārī ziyāfatoñ meñ kitnī raunaḡ hotī hai! Tumhāre mehmān mai pī pī kar sarod, sitār, daf aur bhāsrī kī surīlī āwāzoñ se apnā dil bahlāte haiñ. Lekin afsos, tumheñ khayāl tak nahīñ ātā ki Rab kyā kar rahā hai. Jo kuchh Rab ke hāthoñ ho

* 5:10 Lafzī matlab: jitnī zamīn par bailoñ kī das jorīyañ ek dīn meñ hal chalā saktī haiñ.

rahā hai us kā tum lihāz hī nahīn karte. ¹³ Isī lie merī qaum jilāwatan ho jāegī, kyonki wuh samajh se khālī hai. Us ke bare afsar bhūke mareᅅge, aur awām pyās ke māre sūkh jāeᅅge. ¹⁴ Pātāl ne apnā muñh phāᅅ kar kholā hai tāki qaum kī tamām shān-o-shaukat, shor-sharābā, hangāmā aur shādmān afrād us ke gale meᅅ utar jāeᅅn. ¹⁵ Insān ko past karke khāk meᅅ milāyā jāegā, aur maᅅhrūr kī ānhkeᅅn nichī ho jāeᅅᅅgī.

¹⁶ Lekin Rabbul-afwāj kī adālat us kī azmat dikhāegī, aur quddūs Khudā kī rāstī zāhir kareᅅgī ki wuh quddūs hai. ¹⁷ Un dinon meᅅ lele aur moᅅī-tāzī bhereᅅn jilāwatanon ke khandārāt meᅅ yoᅅn chareᅅᅅgī jis tarah apnī charāᅅāhon meᅅn.

¹⁸ Tum par afsos jo apne qusūr ko dhokebāz rasson ke sāth apne pīchhe khīnchte aur apne gunāh ko bailgārī kī tarah apne pīchhe ghasīᅅte ho. ¹⁹ Tum kahte ho, “Allāh jaldī jaldī apnā kām niᅅᅅtāe tāki ham is kā muāynā kareᅅn. Jo mansūbā Isrāīl kā Quddūs rakhtā hai wuh jaldī sāmne āe tāki ham use jān leᅅn.”

²⁰ Tum par afsos jo burāī ko bhulā aur bhalāī ko burā qarār dete ho, jo kahte ho ki tārikī raushnī aur raushnī tārikī hai, ki karwāhaᅅ miᅅhī aur miᅅhās karwī hai.

²¹ Tum par afsos jo apnī nazar meᅅ dānishmand ho aur apne āp ko hoshyār samajhte ho.

²² Tum par afsos jo mai pīne meᅅ pahalwān ho aur sharāb milāne meᅅ apnī bahādurī dikhāte ho.

²³ Tum rishwat khā kar mujrimon ko barī karte aur bequsūron ke huᅅūq mārte ho. ²⁴ Ab tumheᅅn is kī sazā bhugatnī pareᅅgī. Jis tarah bhūsā āᅅ kī lapet meᅅ ā kar rākh ho jātā aur sūkhī ghās āᅅ ke shole meᅅ ᅅhurmur ho jātī hai usī tarah tum khatm ho jāoge. Tumhārī jareᅅn saᅅ jāeᅅᅅgī aur tumhāre phūl gard kī tarah uᅅ jāeᅅᅅge, kyonki tum ne Rabbul-afwāj kī shariāt ko radd kiyā hai, tum ne Isrāīl ke Quddūs kā farmān haᅅīr jānā hai.

Asūrī Fauj kā Hamlā

²⁵ Yihī wajah hai ki Rab kā ᅅhazab us kī qaum par nāzil huā hai, ki us ne apnā hāth barhā kar un par hamlā kiyā hai. Pahār laraz rahe aur galiyon meᅅ lāsheᅅn kachre kī tarah bikhrī huī haiᅅn. Tāham us kā ᅅhussā ᅅhandā nahīn hogā balki us kā hāth mārne ke lie uᅅhā hī raheᅅgā.

²⁶ Wuh ek dūr-darāz qaum ke lie faujī jhandā gār kar use apnī qaum ke khilāf kharā kareᅅgā, wuh siᅅī bajā kar use duniyā kī intahā se bulāegā. Wuh dekho, dushman bhāᅅte hue ā rahe haiᅅn! ²⁷ Un meᅅ se koī nahīn jo thakāmāndā ho yā laᅅkharā kar chale. Koī nahīn ūᅅᅅhtā yā soyā huā hai. Kisī kā bhī paᅅkā ᅅhilā nahīn, kisī kā bhī tasmā ᅅᅅᅅᅅ nahīn. ²⁸ Un ke tīr tez aur kamān tane hue haiᅅn. Un ke ᅅhoron ke khur chaᅅmāᅅ jaise, un ke rathon ke pahie āndhī jaise haiᅅn. ²⁹ Wuh shernī kī tarah garajte haiᅅn balki jāwān sherbabar kī tarah dahāᅅte aur ᅅhurrāte hue apnā shikār ᅅhīn kar wahān le jāte haiᅅn jāhān use koī nahīn bachā saktā.

³⁰ Us dīn dushman ᅅhurrāte aur mutalātim samundar kā-sā shor machāte hue Isrāīl par ᅅᅅᅅᅅ pareᅅᅅge. Jāhān bhī dekho wahān andherā hī andherā aur musibat hī musibat. Bādāl ᅅhā jāne ke sabab se raushnī tārik ho jāegī.

¹ Jis sāl Uzziyāh Bādshāh ne wafāt pāi us sāl main ne Rab ko ālā aur jalālī taqht par baiṭhe dekhā. Us ke libās ke dāman se Rab kā ghar bhar gayā. ² Sarāfim farishte us ke ūpar khare the. Har ek ke chhih par the. Do se wuh apne muñh ko aur do se apne pānwoñ ko ḍhānp lete the jabki do se wuh urṭe the. ³ Buland āwāz se wuh ek dūsre ko pukār rahe the, “Quddūs, quddūs, quddūs hai Rabbul-afwāj. Tamām duniyā us ke jalāl se māmūr hai.”

⁴ Un kī āwāzoñ se dahlizeñ * hil gañ aur Rab kā ghar dhueñ se bhar gayā. ⁵ Main chillā uṭhā, “Mujh par afsos, main barbād ho gayā hūn! Kyoñki go mere hoñṭ nāpāk haiñ, aur jis qaum ke darmiyān rahtā hūn us ke hoñṭ bhī najis haiñ to bhī main ne apñī āñkhoñ se Bādshāh Rabbul-afwāj ko dekhā hai.”

⁶ Tab sarāfim farishton meñ se ek urṭā huā mere pās āyā. Us ke hāth meñ damaktā koelā thā jo us ne chimṭe se qurbāngāh se liyā thā. ⁷ Is se us ne mere muñh ko chhū kar farmāyā, “Dekh, koele ne tere hoñṭoñ ko chhū diyā hai. Ab terā qusūr dūr ho gayā, tere gunāh kā kaffārā diyā gayā hai.”

⁸ Phir main ne Rab kī āwāz sunī. Us ne pūchhā, “Main kis ko bhejūñ? Kaun hamārī taraf se jāe?” Main bolā, “Main hāzir hūn. Mujhe hī bhej de.”

⁹ Tab Rab ne farmāyā, “Jā, is qaum ko batā, ‘Apne kānoñ se suno magar kuchh na samajhnā. Apñī āñkhoñ se dekho, magar kuchh na jānanā!’” ¹⁰ Is qaum ke dil ko behis kar de, un ke kānoñ aur āñkhoñ ko band kar. Aisā na ho ki wuh apñī āñkhoñ se dekheñ, apne kānoñ se suneñ, merī taraf rujū kareñ aur shifā pāeñ.”

¹¹ Main ne sawāl kiyā, “Ai Rab, kab tak?” Us ne jawāb diyā, “Us waqt tak ki mulk ke shahr wirān-o-sunsān, us ke ghar ḡhairābād aur us ke khet banjar na hoñ. ¹² Pahle lāzim hai ki Rab logoñ ko dūr dūr tak bhagā de, ki pūrā mulk tan-e-tanhā aur bekas rah jāe. ¹³ Agar qaum kā daswāñ hissā mulk meñ bāqī bhī rahe lekin use bhī jalā diyā jāegā. Wuh kisī balūt yā digar lambe-chaure darakht kī tarah yoñ kaṭ jāegā ki muḍh hī bāqī rahegā. Tāham yih muḍh ek muqaddas bīj hogā jis se nae sire se zindagi phūṭ niklegī.”

7

Allāh Ākhaz ko Tasallī Detā Hai

¹ Jab Ākhaz bin Yūtām bin Uzziyāh, Yahūdāh kā bādshāh thā to Shām kā bādshāh Razīn aur Isrāil kā bādshāh Fiqah bin Ramaliyāh Yarūshalam ke sāth larne ke lie nikle. Lekin wuh shahr par qabz kārne meñ nākām rahe. ² Jab Dāud ke shāhī gharāne ko ittalā mili ki Shām kī fauj ne Ifrāim ke ilāqe meñ apñī lashkargāh lagāi hai to Ākhaz Bādshāh aur us kī qaum laraz uṭhe. Un ke dil āndhī ke jhoñkoñ se hilne wāle darakhtoñ kī tarah thartharāne lage.

³ Tab Rab Yasāyāh se hamkalām huā, “Apne beṭe Shayār-yāshūb * ko apne sāth le kar Ākhaz Bādshāh se milne ke lie nikal jā. Wuh us nāle ke sire ke pās rukā huā hai jo pāñi ko ūpar wāle tālāb tak pahuñchātā hai. (Yih tālāb us rāste par hai jo Dhobiyoñ ke Ghāṭ tak le jātā hai.)” ⁴ Use batā ki muhtāt rah kar sukūñ kā dāman mat chhoṛ. Mat ḍar. Terā dil Razīn, Shām aur bin Ramaliyāh kā taish dekh kar himmat na hāre. Yih bas jalī

* 6:4 Lafzī matlab: dahlizoñ meñ ḡhūme wāli darwāzoñ kī chūleñ. murād hai ‘Ek Bachā-khuchā Hissā Wāpas Āegā.’

* 7:3 Shayār-yāshūb se

huī lakaṛī ke do bache hue ṭukṛe haiñ jo ab tak kuchh dhuāñ chhoṛ rahe haiñ. ⁵ Beshak Shām aur Isrāīl ke bādshāhoñ ne tere k̄hilāf bure mansūbe bāndhe haiñ, aur wuh kahte haiñ, ⁶ ‘Āo ham Yahūdāh par hamlā karen. Ham wahāñ dahshat phailā kar us par fatah pāen aur phir Tābiyel ke beṭe ko us kā bādshāh banāen.’ ⁷ Lekin Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki un kā mansūbā nākām ho jāegā. Bāt nahīñ banegī! ⁸ Kyoñki Shām kā sar Damishq aur Damishq kā sar mahz Razīn hai. Jahāñ tak Mul̄k-e-Isrāīl kā tālluq hai, 65 sāl ke andar andar wuh chaknāchūr ho jāegā, aur qaum nest-o-nābūd ho jāegī. ⁹ Isrāīl kā sar Sāmariya aur Sāmariya kā sar mahz Ramaliyāh kā beṭā hai.

Agar imān meñ qāym na raho, to k̄hud qāym nahīñ rahoge.”

Rab Āk̄haz ko Nishān Detā Hai

¹⁰ Rab Āk̄haz Bādshāh se ek bār phir hamkalām huā, ¹¹ “Is kī tasdiq ke lie Rab apñe K̄hudā se koī ilāhī nishān māng le, k̄hāh āsmān par ho yā Pātāl meñ.”

¹² Lekin Āk̄haz ne inkār kiyā, “Nahīñ, maiñ nishān māng kar Rab ko nahīñ azmāūngā.”

¹³ Tab Yasāyāh ne kahā, “Phir merī bāt suno, ai Dāūd ke k̄hāndān! Kyā yih kāfī nahīñ ki tum insān ko thakā do? Kyā lāzim hai ki Allāh ko bhī thakāne par musir raho? ¹⁴ Chalo, phir Rab apñī hī taraf se tumheñ nishān degā. Nishān yih hogā ki kuñwārī ummīd se ho jāegī. Jab beṭā paidā hogā to us kā nām Immānuel † rakhegī. ¹⁵ Jis waqt bachchā itnā barā hogā ki ḡhalat kām radd karne aur achchhā kām chunane kā ilm rakhegā us waqt se bālāi aur shahd khāegā. ¹⁶ Kyoñki is se pahle ki laṛk̄ ḡhalat kām radd karne aur achchhā kām chunane kā ilm rakhe wuh mulk wīrān-o-sunsān ho jāegā jis ke donoñ bādshāhoñ se tū dahshat khātā hai.

Yahūdāh Bhī Tabāh Ho Jāegā

¹⁷ Rab tujhe bhī tere ābāi k̄hāndān aur qaum samet barī musibat meñ dālegā. Kyoñki wuh Asūr ke bādshāh ko tumhāre k̄hilāf bhejegā. Us waqt tumheñ aise mushkil dinoñ kā sāmnā karnā pāregā ki Isrāīl ke Yahūdāh se alag ho jāne se le kar āj tak nahīñ guzare.”

¹⁸ Us din Rab sīṭī bajā kar dushman ko bulāegā. Kuchh makkhiyoñ ke ḡhol kī tarah Dariyā-e-Nīl kī dūr-darāz shākhōñ se āenge, aur kuchh shahd kī makkhiyoñ kī tarah Asūr se rawānā ho kar mulk par dhāwā bol denge. ¹⁹ Har jagah wuh tik jāenge, gahrī ghāṭiyoñ aur chaṭānoñ kī darāroñ meñ, tamām kāñṭedār jhāriyoñ meñ aur har johaṛ ke pās. ²⁰ Us din Qādir-e-mutlaq Dariyā-e-Furāt ke parli taraf ek ustrā kirāe par le kar tum par chalāegā. Yāni Asūr ke bādshāh ke zariye wuh tumhāre sar aur ṭāngoñ ko munḍwāegā. Hāñ, wuh tumhārī dār̄hī-mūñchh kā bhī safāyā karegā.

²¹ Us din jo ādmī ek jawān gāy aur do bheṛ-bakriyāñ rakh sake wuh k̄hushqīsmat hogā. ²² To bhī wuh itnā dūdh deñgī ki wuh bālāi khātā rahēgā. Hāñ, jo bhī mulk meñ bāqī rah gayā hogā wuh bālāi aur shahd khāegā.

²³ Us din jahāñ jahāñ hāl meñ angūr ke hazār paude chāñdī ke hazār sikkoñ ke lie bikte haiñ wahāñ kāñṭedār jhāriyāñ aur ūñṭkaṭāre hī ugeñge. ²⁴ Pūrā mulk kāñṭedār jhāriyoñ aur ūñṭkaṭāroñ ke sabab se itnā janglī hogā ki log tīr aur kamān le kar us meñ shikār khelne ke lie jāenge.

† 7:14 Immānuel se murād hai ‘Allāh Hamāre Sāth Hai.’

²⁵ Jin bulandiyon par is waqt khetibārī kī jāti hai wahān log kāntēdar padoñ aur ūntkaṭāroñ kī wajah se jā nahīn sakeṅge. Gāy-bail un par chareṅge, aur bheṛ-bakriyān sab kuchh pānwoñ tale raundeṅgī.

8

Jald hī Lūṭ-khasoṭ

¹ Rab mujh se hamkalām huā, “Ek baṛā takhtā le kar us par sāf alfāz meñ likh de, ‘Jald hī lūṭ-khasoṭ, sur’at se ḡhāratgarī.’” ² Maiñ ne Ūriyāh Imām aur Zakariyāh bin Yabarakiyāh kī maujūdaḡī meñ aisā hī likh diyā, kyoñki donoñ motabar gawāh the.

³ Us waqt jab maiñ apnī bīwī nabiyā ke pās gayā to wuh ummīd se huī. Beṭā paidā huā, aur Rab ne mujhe hukm diyā, “Is kā nām ‘Jald hī Lūṭ-khasoṭ, Sur’at se ḡhāratgarī’ rakh. ⁴ Kyoñki is se pahle kī larḡā ‘Abbū’ yā ‘Ammī’ kah sake Damishq kī daulat aur Sāmariya kā māl-o-asbāb chhīn liyā gayā hogā, Asūr ke bādshāh ne sab kuchh lūṭ liyā hogā.”

Shiloḡh kā Pānī Radd Karne kā Burā Anjām

⁵ Ek bār phir Rab mujh se hamkalām huā, ⁶ “Yih log Yarūshalam meñ ārām se bahne wāle Shiloḡh nāle kā pānī mustarad karke Razīn aur Fiḡah bin Ramaliyāh se khush haiñ. ⁷ Is lie Rab un par Dariyā-e-Furāt kā zabardast sailāb lāegā, Asūr kā bādshāh apnī tamām shān-o-shaukat ke sāth un par tūṭ paṛegā. Us kī tamām dariyāi shāḡheñ apne kināroñ se nikal kar ⁸ sailāb kī sūrat meñ Yahūdāh par se guzareṅgī. Ai Immānuel, pānī parinde kī tarah apne paron ko phailā kar tere pūre mulk ko ḡhānp legā, aur log gale tak us meñ ḡub jāeṅge.”

⁹ Ai qaumo, beshak jang ke nāre lagāo. Tum phir bhī chaknāchūr ho jāogī. Ai dūr-darāz mamālik ke tamām bāshindo, dhyān do! Beshak jang ke lie taiyāriyān karo. Tum phir bhī pāsh pāsh ho jāoge. Kyoñki jang ke lie taiyāriyān karne ke bāwujūd bhī tumheñ kuchlā jāegā. ¹⁰ Jo bhī mansūbā tum bāndho, bāt nahīn banegī. Āpas meñ jo bhī faislā karo, tum nākām ho jāoge, kyoñki Allāh hamāre sāth hai. *

Rab Nabī ko Qaum ke bāre meñ Āḡāh Kartā Hai

¹¹ Jis waqt Rab ne mujhe mazbūti se pakaṛ liyā us waqt us ne mujhe is qaum kī rāhoñ par chalne se khabardār kiyā. Us ne farmāyā, ¹² “Har bāt ko sāzish mat samajhnā jo yih qaum sāzish samajhtī hai. Jis se yih log ḡarte haiñ us se na ḡarnā, na dahshat khānā ¹³ balki Rabbul-afwāj se ḡaro. Usī se dahshat khāo aur usī ko quddūs māno. ¹⁴ Tab wuh Isrāil aur Yahūdāh kā maḡdis hogā, ek aisā patthar jo ṡhokar kā bāis banegā, ek chaṡān jo ṡhes lagne kā sabab hogī. Yarūshalam ke bāshinde us ke phande aur jāl meñ ulajh jāeṅge. ¹⁵ Un meñ se bahut sāre ṡhokar khāeṅge. Wuh gir kar pāsh pāsh ho jāeṅge aur phande meñ phañs kar pakaṛe jāeṅge.”

Rab kā Kalām Shāḡirdoñ ke Hawāle Karnā Hai

¹⁶ Mujhe mukāshafe ko lifāfe meñ ḡāl kar mahfūz rakhnā hai, apne shāḡirdoñ ke darmiyān hī Allāh kī hidāyat par muhr lagānī hai. ¹⁷ Maiñ khud Rab ke intazār meñ rahūngā jis ne apne chehre ko Yāqūb ke gharāne se chhupā liyā hai. Usī se maiñ ummīd rakhūngā.

* **8:10** Ibrānī meñ ‘Immānuel’ likhā hai, dekhie 7:14 kā fuṡoṡ.

¹⁸ Ab main̄ hāzir hūn, main̄ aur wuh bachche jo Allāh ne mujhe die haiñ, ham Isrāīl meñ ilāhī aur moĵizānā nishān haiñ jin se Rabbul-afwāj jo Koh-e-Siyyūn par sukūnat kartā hai logōn ko āgāh kar rahā hai.

¹⁹ Log tumheñ mashwarā dete haiñ, “Ĵao, murdoñ se rābitā karne waloñ aur ġismat kā hāl batāne waloñ se patā karo, un se jo bārik āwāzeñ nikālte aur buḡbuḡāte hue ĵawāb dete haiñ.” Lekin un se kaho, “Ĵyā munāsib nahīn ki ġaum apne Ĵhudā se mashwarā kare? Ham zindoñ kī kḡatir mardoñ se bāt kyoñ karen?”

²⁰ Allāh kī hidāyat aur mukāshafā kī taraf rujū karo! Jo inkār kare us par subah kī raushnī kabhī nahīn chamkegī. ²¹ Aise log māyūs aur fāġākash hālat meñ mulk meñ māre phireñge. Aur jab bhūke marne ko hoñge to jhuñjhlā kar apne bādshāh aur apne Ĵhudā par lānat karenge. Wuh ūpar āsmān ²² aur nīche zamīn kī taraf dekheñge, lekin jahān bhī nazar pare wahān musibat, andherā aur haulnāk tāriki hī dikhāi degī. Unheñ tāriki hī tāriki meñ dāl diyā jāegā.

9

Āne Wāle Masīh kī Raushnī

¹ Lekin musībatzadā tāriki meñ nahīn raheñge. Go pahle Zabūlūn kā ilāqā aur Naftālī kā ilāqā past huā hai, lekin āindā jhīl ke sāth kā rāstā, Dariyā-e-Yardan ke pār, Ġhairyahūdiyōn kā Galīl sarfarāz hogā.

² Andhere meñ chalne wālī ġaum ne ek tez raushnī dekhī, maut ke sāy meñ dūbe hue mulk ke bāshindoñ par raushnī chamkī. ³ Tū ne ġaum ko baḡhā kar use baḡī kḡushi dilāi hai. Tere huzūr wuh yoñ kḡushi manāte haiñ jis tarah fasal kāṡte aur lūt kā māl bāñṡte waġt manāi jāti hai. ⁴ Tū ne apnī ġaum ko us dīn kī tarah chhuṡkāri diyā jab tū ne Midiyān ko shikast dī thī. Use dabāne wālā juā ṡūt gayā, aur us par zulm karne wāle kī lāṡhī ṡukre ho gāi hai. ⁵ Zamīn par zor se māre gae faujī jūte aur kḡun meñ latpat faujī wardiyān sab hawālā-e-āṡish ho kar bhasm ho jāeñgi.

⁶ Kyoñki hamāre hān bachchā paidā huā, hameñ beṡā bakhshā gayā hai. Us ke kandhoñ par hukūmat kā ikṡtiyār ṡahrā rahegā. Wuh Anokhā Mushīr, Qawī Ĵhudā, Abadī Bāp aur Sulāh-salāmatī kā Shahzādā kahlāegā. ⁷ Us kī hukūmat zor pakarṡi jāegī, aur amn-o-amān kī intahā nahīn hogī. Wuh Dāūd ke taġht par baiṡh kar us kī saltanat par hukūmat karegā, wuh use adl-o-insāf se mazbūt karke ab se abad tak ġāym rakhegā. Rabbul-afwāj kī ġhairat hī ise anjām degī.

Rab kā Ġhazab Nāzil Hogā

⁸ Rab ne Yāqūb ke kḡhilāf paighām bhejā, aur wuh Isrāīl par nāzil ho gayā hai. ⁹ Isrāīl aur Sāmariya ke tamām bāshinde ise jald hī jān jāeñge, hālāñki wuh ise waġt baḡī shekḡhī mār kar kahte haiñ, ¹⁰ “Beshak hamārī inṡōn kī diwāreñ gir gai haiñ, lekin ham unheñ tarāshe hue pattharoñ se dubārā tāmir kar leñge. Beshak hamāre anjīr-tūt ke daraġht kaṡ gae haiñ, lekin koī bāt nahīn, ham un kī jagah deodār ke daraġht lagā leñge.”

¹¹ Lekin Rab Isrāīl ke dushman Razīn ko taġwiyat de kar us ke kḡhilāf bhejegā balki Isrāīl ke tamām dushmanoñ ko us par hamlā karne ke lie ubhāreḡā. ¹² Shām ke faujī mashriġ se aur Filistī maġhrib se muñh pār kar Isrāīl ko haḡap kar leñge. Tāham Rab kā ġhazab ṡhandā nahīn hogā balki us kā hāth mārne ke lie uṡhā hī raheḡā.

13 Kyonki is ke bāwujūd bhī log sazā dene wāle ke pās wāpas nahīn aēnge aur Rabbul-afwāj ke tālib nahīn hoṅge. 14 Natīje meñ Rab ek hī dīn meñ Isrāīl kā na sirf sar balki us kī dum bhī kāteḡā, na sirf khajūr kī shāndār shākh balki māmūlī-sā sarkandā bhī toṛegā. 15 Buzurg aur asar-o-rasūkh wāle Isrāīl kā sar haiñ jabki jhūṭī tālīm dene wāle nabī us kī dum haiñ. 16 Kyonki qaum ke rāhnumā logoñ ko ḡhalat rāh par le gae haiñ, aur jin kī rāhnumāi wuh kar rahe haiñ un ke dimāḡh meñ futūr ā gayā hai. 17 Is lie Rab na qaum ke jawānoñ se khush hogā, na yatīmoñ aur bewāoñ par rahm kareḡā. Kyonki sab ke sab bedīn aur sharīr haiñ, har muñh kufr baktā hai. Tāham Rab kā ḡhazab ṭhandā nahīn hogā balki us kā hāth mārne ke lie uṭhā hī raheḡā.

18 Kyonki un kī bedīnī kī bharaktī huī āḡ kāntedār jhāriyān aur ūṅktaṛe bhasm kar detī hai, balki gunjān jangal bhī us kī zad meñ ā kar dhueñ ke kāle bādāl chhoṛtā hai. 19 Rabbul-afwāj ke ḡhazab se mulk jhulas jāegā aur us ke bāshinde āḡ kā luqmā ban jāēnge. Yahān tak ki koī bhī apne bhāi par tars nahīn khāegā. 20 Aur go har ek dāīn taraf muṛ kar sab kuchh haṛap kar jāe to bhī bhūkā raheḡā, go bāīn taraf ruḡh karke sab kuchh nigal jāe to bhī ser nahīn hogā. Har ek apne paṛosi ko khāegā, 21 Manassī Ifrāīm ko aur Ifrāīm Manassī ko. Aur donoñ mil kar Yahūdāh par hamlā kareḡe. Tāham Rab kā ḡhazab ṭhandā nahīn hogā balki us kā hāth mārne ke lie uṭhā hī raheḡā.

10

1 Tum par afsos jo ḡhalat qawānīn sādīr karte aur zālīm fatwe dete ho 2 tāki ḡharīboñ kā haq māro aur mazlūmoñ ke huḡūq pāmāl karo. Bewāēn tumhārā shikār hotī haiñ, aur tum yatīmoñ ko lūṭ lete ho. 3 Lekin adālat ke dīn tum kyā karoge, jab dūr dūr se zabardast tūfān tum par ān paṛegā to tum madad ke lie kis ke pās bhāḡoge aur apnā māl-o-daulat kahān mahfūz rakh chhoṛoge? 4 Jo jhuk kar qaidī na bane wuh gir kar halāk ho jāegā. Tāham Rab kā ḡhazab ṭhandā nahīn hogā balki us kā hāth mārne ke lie uṭhā hī raheḡā.

Asūr kī Bhī Adālat Hogī

5 Asūr par afsos jo mere ḡhazab kā ālā hai, jis ke hāth meñ mere qahr kī lāthī hai. 6 Maiñ use ek bedīn qaum ke kḡhilāf bhej rahā hūñ, ek qaum ke kḡhilāf jo mujhe ḡhussā dilātī hai. Maiñ ne Asūr ko hukm diyā hai ki use lūṭ kar galī kī kīchār kī tarah pāmāl kar.

7 Lekin us kā apnā irādā farq hai. Wuh aisī soch nahīn rakhtā balki sab kuchh tabāh karne par tulā huā hai, bahut qaumoñ ko nest-o-nābūd karne par āmādā hai. 8 Wuh faḡhr kartā hai, “Mere tamām afsar to bādshāh haiñ. 9 Phīr hamārī futūhāt par ḡhaur karo. Karkimis, Kalno, Arfād, Hamāt, Damishq aur Sāmariya jaise tamām shahr yake bād dīgare mere qabze meñ ā gae haiñ. 10 Maiñ ne kāī saltanatoñ par qābū pā liyā hai jin ke but Yarūshalam aur Sāmariya ke butoñ se kahīn behtar the. 11 Sāmariya aur us ke butoñ ko maiñ barbād kar chukā hūñ, aur ab maiñ Yarūshalam aur us ke butoñ ke sāth bhī aisā hī karūḡā!”

12 Lekin Koh-e-Siyyūn par aur Yarūshalam meñ apne tamām maḡāsīd pūre karne ke bād Rab farmāegā, “Maiñ Shāh-e-Asūr ko bhī sazā dūḡgā, kyonki us ke maḡhrūr dil se kitnā burā kām ubhar āyā hai, aur us kī ānkheñ kitne ḡhurūr se dekhtī haiñ. 13 Wuh shekhī mār kar kahtā hai, ‘Maiñ ne apne hī zor-e-bāzū aur hikmat se yih sab kuchh kar liyā hai,

kyonki maini samajhdār hūn. Maini ne qaumonī kī hudūd khatm karke un ke k̄hazānoṅ ko lūṭ liyā aur zabardast sānd̄ kī tarah un ke bādshāhoṅ ko mār mār kar k̄hāk meṅ milā diyā hai. ¹⁴ Jis tarah koī apnā hāth ghoṅsle meṅ dāl kar ande nikāl letā hai usī tarah maini ne qaumonī kī daulat chhīn li hai. Am ādmī parindoṅ ko bhagā kar un ke chhoṛe hue ande ikaṭhe kar letā hai jabki maini ne yihī sulūk duniyā ke tamām mamālik ke sāth kiyā. Jab maini unheṅ apne qabze meṅ lāyā to ek ne bhī apne paroṅ ko pharpharāne yā choṅch khol kar chīn chīn karne kī jurrat na kī.”

¹⁵ Lekin kyā kulhārī us ke sāmne shekhī baghārtī jo use chalātā hai? Kyā ārī us ke sāmne apne āp par fakhr kartī jo use istemāl kartā hai? Yih utnā hī nāmumkin hai jitnā yih kī lāṭhī pakaṛne wāle ko ghumāe yā dandā ādmī ko uṭhāe.

¹⁶ Chunānche Qādir-e-mutlaq Rabbul-afwāj Asūr ke moṭe-tāze faujiyoṅ meṅ ek marz phailā degā jo un ke jismoṅ ko raftā raftā zāe karegā. Asūr kī shān-o-shaukat ke nīche ek bharaktī huī āg lagāī jāegī. ¹⁷ Us waqt Isrāīl kā nūr āg aur Isrāīl kā Quddūs sholā ban kar Asūr kī kāntedār jhāriyoṅ aur ūntkaṭāroṅ ko ek hī dīn meṅ bhasm kar degā. ¹⁸ Wuh us ke shāndār jangloṅ aur bāghoṅ ko mukammal taur par tabāh kar degā, aur wuh mariz kī tarah ghul ghul kar zāyl ho jāeṅge. ¹⁹ Jangloṅ ke itne kam daraḳht bacheṅge kī bachchā bhī unheṅ gin kar kitāb meṅ darj kar sakegā.

Isrāīl kā Chhoṭā-sā Hissā Bach Jāegā

²⁰ Us dīn se Isrāīl kā baqiya yānī Yāqūb ke gharāne kā bachā-khuchā hissā us par mazīd inhisār nahīn karegā jo use mārta rahā thā, balki wuh pūrī wafādārī se Isrāīl ke Quddūs, Rab par bharosā rakhegā. ²¹ Baqiya wāpas āegā, Yāqūb kā bachā-khuchā hissā qawī K̄hudā ke huzūr laut āegā. ²² Ai Isrāīl, go tū sāhil par kī ret jaisā beshumār kyon na ho to bhī sirf ek bachā huā hissā wāpas āegā. Tere barbād hone kā faislā ho chukā hai, aur insāf kā sailāb mulk par āne wālā hai. ²³ Kyonki is kā aṭal faislā ho chukā hai kī Qādir-e-mutlaq Rabbul-afwāj pūre mulk par halākat lāne ko hai.

²⁴ Is lie Qādir-e-mutlaq Rabbul-afwāj farmātā hai, “Ai Siyyūn meṅ basne wālī merī qaum, Asūr se mat ḍarnā jo lāṭhī se tujhe mārta hai aur tere k̄hilāf lāṭhī yoṅ uṭhātā hai jis tarah pahle Misr kiyā kartā thā. ²⁵ Merā tujh par ghussā jald hī ṭhanḍā ho jāegā aur merā ghazab Asūriyoṅ par nāzil ho kar unheṅ khatm karegā.” ²⁶ Jis tarah Rabbul-afwāj ne Midiyāniyoṅ ko mārā jab Jidāūn ne Oreḅ kī chaṭān par unheṅ shikast dī usī tarah wuh Asūriyoṅ ko bhī koṛe se māregā. Aur jis tarah Rab ne apnī lāṭhī Mūsā ke zariye samundar ke ūpar uṭhāī aur natije meṅ Misr kī fauj us meṅ ḍub gai bilkul usī tarah wuh Asūriyoṅ ke sāth bhī karegā. ²⁷ Us dīn Asūr kā bojh tere kandhoṅ par se utar jāegā, aur us kā juā terī gardan par se dūr ho kar ṭūṭ jāegā.

Yarūshalam kī Taraf Fāteh kī Taraqqī

Fāteh ne Yashīmon kī taraf se chaṛh kar ²⁸ Ayyāt par hamlā kiyā hai. Us ne Mijron meṅ se guzar kar Mikmās meṅ apnā lashkarī sāmān chhoṛ rakhā hai. ²⁹ Darre ko pūr karke wuh kahte haiṅ, “Āj ham rāt ko Jībā meṅ guzāreṅge.” Rāmā thartharā rahā aur Sāul kā shahr Jibiyā bhāg gayā hai. ³⁰ Ai Jallīm Beṭī, zor se chīkheṅ mār! Ai Laisā, dhyān de! Ai Anatot, use jawāb de! ³¹ Madminā farār ho gayā aur Jebīm ke bāshindoṅ ne dūsri

jaghoñ meñ panāh lī hai. ³² Āj hī fāteh Nob ke pās ruk kar Siyyūn Beṭī ke pahār yānī Koh-e-Yarūshalam ke ūpar hāth hilāegā. *

³³ Dekho, Qādir-e-mutlaq Rabbul-afwāj baṛe zor se shāḵhoñ ko toṛne walā hai. Tab ūnche ūnche daraḵht kaṭ kar gir jāeñge, aur jo sarfarāz haiñ unheñ khāk meñ milāyā jāegā. ³⁴ Wuh kulhārī le kar ghane jangal ko kaṭ ḍālegā balki Lubnān bhī zorāwar ke hāthoñ gir jāegā.

11

Masīh kī Puramñ Saltanat

¹ Yassī * ke muḍh meñ se koñpal phūṭ niklegī, aur us kī bachī huī jaṛoñ se shāḵh nikal kar phal lāegī. ² Rab kā Rūh us par ṭhahregā yānī hikmat aur samajh kā Rūh, mashwarat aur quwwat kā Rūh, irfān aur Rab ke ḵhauf kā Rūh. ³ Rab kā ḵhauf use aziz hogā. Na wuh dikhāwe kī binā par faislā karegā, na sunī-sunāī bātoñ kī binā par fatwā degā ⁴ balki insāf se bebasoñ kī adālat karegā aur ḡhairjānibdārī se mulk ke musībatzadhoñ kā faislā karegā. Apne kalām kī lāṭhī se wuh zamīn ko māregā aur apne muñh kī phūñk se bedīn ko halāk karegā. ⁵ Wuh rāstbāzī ke paṭke aur wafādārī ke zerbāme se mulabbas rahegā.

⁶ Bheriyā us waqt bheṛ ke bachche ke pās ṭhahregā, aur chītā bheṛ ke bachche ke pās ārām karegā. Bachhrā, jawān sherbabar aur moṭā-tāzā bail mil kar raheñge, aur chhoṭā larḳā unheñ hāñk kar sañbhālegā. ⁷ Gāy rīchh ke sāth charegī, aur un ke bachche ek dūsre ke sāth ārām kareñge. Sherbabar bail kī tarah bhūsā khāegā. ⁸ Shirḳhār bachchā nāg kī bāñbī ke qarīb khelegā, aur jawān bachchā apnā hāth zahrile sāñp ke bil meñ ḍālegā.

⁹ Mere tamām muqaddas pahār par na ḡhalat aur na tabāhkun kām kiyā jāegā. Kyoñki mulk Rab ke irfān se yoñ māmūr hogā jis tarah samundar pānī se bharā rahtā hai. ¹⁰ Us din Yassī † kī jaṛ se phūṭī huī koñpal ummatoñ ke lie jhandā hogā. Qaumeñ us kī tālib hoñgī, aur us kī sukūnatgāh jalālī hogī.

Rab Apnī Qaum ko Wāpas Lāegā

¹¹ Us din Rab ek bār phir apnā hāth barhāegā tāki apnī qaum kā wuh bachā-khuchā hissā dubārā hāsil kare jo Asūr, shimālī aur junūbī Misr, Ethopiya, Ailām, Bābal, Hamāt aur sāhili ilāqoñ meñ muntashir hogā. ¹² Wuh qaumoñ ke lie jhandā gār kar Isrāil ke jilāwatanon ko ikatṭhā karegā. Hāñ, wuh Yahūdāh ke bikhre afrād ko duniyā ke chāroñ konoñ se lā kar jamā karegā. ¹³ Tab Isrāil kā hasad khatm ho jāegā, aur Yahūdāh ke dushman nest-o-nābūd ho jāeñge. Na Isrāil Yahūdāh se hasad karegā, na Yahūdāh Isrāil se dushmanī rakhegā. ¹⁴ Phir donoñ maḡhrib meñ Filistī mulk par jhapat pareñge aur mil kar mashriq ke bāshindon ko lūṭ leñge. Adom aur Moāb un ke qabze meñ āeñge, aur Ammon un ke tābe ho jāegā. ¹⁵ Rab Bahr-e-Qulzum ko ḵhushk karegā aur sāth sāth Dariyā-e-Furāt ke ūpar hāth hilā kar us par zordār hawā chalāegā. Tab dariyā sāt aisī nahroñ meñ baṭ jāegā jo paidal hī pār kī jā sakeñgī. ¹⁶ Ek aisā rāstā banegā jo Rab ke bache hue afrād ko Asūr se Isrāil tak pahuñchāegā,

* **10:32** Ek aur mumkinā tarjumā: Āj hī fāteh Nob ke pās ruk kar Koh-e-Yarūshalam ke ūpar hāth hilāegā tāki use baṛā banāe. * **11:1** Yassī se murād hazrat Dāūd kī nasl hai (Yassī hazrat Dāūd kā bāp thā). † **11:10** Yassī se murād hazrat Dāūd kī nasl hai (Yassī hazrat Dāūd kā bāp thā).

bilkul us rāste kī tarah jis ne Isrāiliyon ko Misr se nikalte waqt Isrāil tak pahuñchāyā thā.

12

Bache Huoñ kī Hamd-o-Sanā

¹ Us dīn tum gīt gāoge,

“Ai Rab, main terī sataish karūnga! Yaqīnan tū mujh se nārāz thā, lekin ab terā ghazab mujh par se dūr ho jāe aur tū mujhe tasallī de.

² Allāh merī najāt hai. Us par bharosā rakh kar main dahshat nahīn khāūngā. Kyoñki Rab Ḳhudā merī quwwat aur merā gīt hai, wuh merī najāt ban gayā hai.”

³ Tum shādmānī se najāt ke chashmon se pānī bharoge.

⁴ Us dīn tum kahoge, “Rab kī sataish karo! Us kā nām le kar use pukāro! Jo kuchh us ne kiyā hai duniyā ko batāo, us ke nām kī azmat kā elān karo.

⁵ Rab kī tamjīd kā gīt gāo, kyoñki us ne zabardast kām kiyā hai, aur is kā ilm pūrī duniyā tak pahuñche.

⁶ Ai Yarūshalam kī rahne wālī, shādiyānā bajā kar khushī ke nāre lagā! Kyoñki Isrāil kā Quddūs azīm hai, aur wuh tere darmiyān hī sukūnat kartā hai.”

13

Bābal ke khilāf Elān

¹ Darj-e-zail Bābal ke bāre meñ wuh elān hai jo Yasāyāh bin Āmūs ne royā meñ dekhā.

² Nange pahār par jhandā gār do. Unheñ buland āwāz do, hāth hilā kar unheñ shurafā ke darwāzōn meñ dākhil hone kā hukm do. ³ Main ne apne muqaddasīn ko kām par lagā diyā hai, main ne apne sūrmāōn ko jo merī azmat kī khushī manāte haiñ bulā liyā hai tāki mere ghazab kā ālā-e-kār banen.

⁴ Suno! Pahāroñ par bare hujūm kā shor mach rahā hai. Suno! Muta’addid mamālīk aur jamā hone wālī qaumoñ kā ghul-ghapārā sunāi de rahā hai. Rabbul-afwāj jang ke lie fauj jamā kar rahā hai. ⁵ Us ke faujī dūr-darāz ilāqōn balki āsmān kī intahā se ā rahe haiñ. Kyoñki Rab apne ghazab ke ālāt ke sāth ā rahā hai tāki tamām mulk ko barbad kar de.

⁶ Wāwailā karo, kyoñki Rab kā dīn qarīb hī hai, wuh dīn jab Qādir-e-mutlaq kī taraf se tabāhī machege. ⁷ Tab tamām hāth behis-o-harkat ho jāenge, aur har ek kā dil himmat hār degā. ⁸ Dahshat un par chhā jāegī, aur wuh jānkanī aur dard-e-zah kī-sī girift meñ ā kar janm dene wālī aurat kī tarah tarpeñge. Ek dūstre ko dar ke māre ghūr ghūr kar un ke chehre āg kī tarah tamtamā rahe hoñge.

⁹ Dekho, Rab kā berahm dīn ā rahā hai jab us kā qahr aur shadīd ghazab nāzil hogā. Us waqt mulk tabāh ho jāegā aur gunāhgār ko us meñ se miṭā diyā jāegā. ¹⁰ Āsmān ke sitāre aur un ke jhurmat nahīn chamkeñge, sūraj tulū hote waqt tārīk hī rahegā, aur chāñd kī rashnī khatm hogī.

¹¹ Main duniyā ko us kī badkāri kā ajr aur bedinoñ ko un ke gunahōn kī sazā dūngā, main shoḳhoñ kā ghamand khatm kar dūngā aur zālīmoñ kā ghurūr khāk meñ milā dūngā. ¹² Log khālis sone se kahīn zyādā nāyāb hoñge, insān Ofīr ke qīmtī sone kī nisbat kahīn zyādā kamyāb hogā.

¹³ Kyoñki āsmān Rabbul-afwāj ke qahr ke sāmne kāñp uṭhegā, us ke shadīd ḡhazab ke nāzil hone par zamīn laraz kar apnī jagah se khisak jāegī. ¹⁴ Bābal ke tamām bāshinde shikārī ke sāmne dauṛne wāle ḡhazāl aur charwāhe se mahṛūm bheṛ-bakriyoñ kī tarah idhar-udhar bhāg kar apne mulk aur apnī qaum meñ wāpas āne kī koshish kareñge. ¹⁵ Jo bhī dushman ke qābū meñ āegā use chhedā jāegā, jise bhī pakaṛā jāegā use talwār se mārā jāegā. ¹⁶ Un ke dekhte dekhte dushman un ke bachchoñ ko zamīn par pataḡh degā aur un ke gharoñ ko lūṭ kar un kī auratoñ kī ismatdarī karegā.

¹⁷ Mainī Mādiyoñ ko un par charḡhā lāūngā, aise logoñ ko jinheñ rishwat se nahīn āzmāyā jā saktā, jo sone-chāñdī kī parwā hī nahīn karte. ¹⁸ Un ke tīr naujawānoñ ko mār deñge. Na wuh shīrkḡhāroñ par tars khāeñge, na bachchoñ par rahm kareñge.

Bābal Janglī Jānwaroñ kā Ghar Ban Jāegā

¹⁹ Allāh Bābal ko jo tamām mamālik kā tāj aur Bābliyoñ kā khās faḡhr hai rū-e-zamīn par se miṭā ḡālegā. Us din wuh Sadūm aur Amūrā kī tarah tabāh ho jāegā. ²⁰ Āindā use kabhī dubārā basāyā nahīn jāegā, nasl-dar-nasl wuh wīrañ hī रहेगā. Na Baddū apnā tambū wahāñ lagāegā, aur na gallābān apne rewaṛ us meñ ṭhahrāegā. ²¹ Sirf registān ke jānwar khañdarāt meñ jā baseñge. Shahr ke ghar un kī āwāzoñ se gūñj uṭheñge, uqābī ullū wahāñ ṭhahreñge, aur bakrānumā jin us meñ raqs kareñge. ²² Janglī kutte us ke mahaloñ meñ roeñge, aur ḡidar aish-o-ishrat ke qasroñ meñ apnī dard bhārī āwāzeñ nikāleñge. Bābal kā khātma qarīb hī hai, ab der nahīn lagegī.

14

Isrāīlī Wāpas Āeñge

¹ Kyoñki Rab Yāqūb par tars khāegā, wuh dubārā Isrāīliyoñ ko chun kar unheñ un ke apne mulk meñ basā degā. Pardesī bhī un ke sāth mil jāeñge, wuh Yāqūb ke gharāne se munsalik ho jāeñge. ² Dīgar qaumeñ Isrāīliyoñ ko le kar un ke watan meñ wāpas pahuñchā deñgī. Tab Isrāīl kā gharānā in pardesiyoñ ko wirse meñ pāegā, aur yih Rab ke mulk meñ un ke naukar-naukarāniyāñ ban kar un kī ḡhidmat kareñge. Jinhoñ ne unheñ jilāwatan kiyā thā unhiñ ko wuh jilāwatan kie rakheñge, jinhoñ ne un par zulm kiyā thā unhiñ par wuh hukūmat kareñge. ³ Jis din Rab tujhe musibat, bechainī aur zālīmānā ḡhulāmī se āram degā ⁴ us din tū Bābal ke bādshāh par tanz kā ḡit gāegā,

Bābal par Tanz kā ḡit

“Yih kaisī bāt hai? Zālīm nest-o-nābūd aur us ke hamle khātm ho gae haiñ. ⁵ Rab ne bedīnoñ kī lāṭhī toṛ kar hukmrānoñ kā wuh shāhī asā ṭuṛke ṭuṛke kar diyā hai ⁶ jo taish meñ ā kar qaumoñ ko musalal mārṭā rahā aur ḡhusse se un par hukūmat kartā, berahmī se un ke picḡhe paṛā rahā. ⁷ Ab pūrī duniyā ko āram-o-sukūn hāsīl huā hai, ab har taraf ḡhushī ke nāre sunāī de rahe haiñ. ⁸ Jūñpar ke darakht aur Lubnān ke deodār bhī tere anjām par ḡhush ho kar kahte haiñ, ‘Shukr hai! Jab se tū girā diyā gayā koī yahāñ charḡh kar hameñ kāṭne nahīn āṭā.’

⁹ Pātāl tere utarne ke bāis hil gayā hai. Tere intazār meñ wuh murdā rūhoñ ko harkat meñ lā rahā hai. Wahāñ duniyā ke tamām ra’īs aur aqwām ke tamām bādshāh apne taḡhtoñ se khare ho kar terā istiqbāl

kareñge. ¹⁰ Sab mil kar tujh se kahañge, ‘Ab tū bhī ham jaisā kamzor ho gayā hai, tū bhī hamāre barābar ho gayā hai!’ ¹¹ Terī tamām shān-o-shaukat Pātāl meñ utar gai hai, tere sitār k̄hāmosh ho gae haiñ. Ab kīre terā gaddā aur keñchwe terā kambal hoñge.

¹² Ai sitārā-e-subah ai Ibn-e-sahar, tū āsmān se kis tarah gir gayā hai! Jis ne dīgar mamālik ko shikast dī thī wuh ab k̄hud pāsh pāsh ho gayā hai. ¹³ Dil meñ tū ne kahā, ‘Maiñ āsmān par charḥ kar apnā taḡht Allāh ke sitārōñ ke ūpar lagā lūngā, maiñ intahāi shimāl meñ us pahār par jahāñ dewatā jamā hote haiñ taḡhtnashīn hūngā. ¹⁴ Maiñ bādaloñ kī bulandiyōñ par charḥ kar Qādir-e-mutlaq ke bilkul barābar ho jāūngā.’ ¹⁵ Lekin tujhe to Pātāl meñ utārā jāegā, us ke sab se gahre garḥe meñ girāyā jāegā.

¹⁶ Jo bhī tujh par nazar ḍalegā wuh ḡhaur se dekh kar pūchḡhā, ‘Kyā yihī wuh ādmī hai jis ne zamīn ko hilā diyā, jis ke sāmne dīgar mamālik kāñp uṡhe?’ ¹⁷ Kyā isī ne duniyā ko wīrān kar diyā aur us ke shahroñ ko ḡhā kar qaidiyōñ ko ghar wāpas jāne kī ijāzat na dī?’

¹⁸ Dīgar mamālik ke tamām bādshāh barī izzat ke sāth apne apne maḡbarōñ meñ pare hue haiñ. ¹⁹ Lekin tujhe apnī qabr se dūr kisī bekār koñpal kī tarah phaiñk diyā jāegā. Tujhe maḡtūlōñ se ḡhāñkā jāegā, un se jīn ko talwār se chhedā gayā hai, jo pathrile garhoñ meñ utar gae haiñ. Tū pāñwoñ tale raundi huī lāsh jaisā hogā, ²⁰ aur tadfīn ke waḡt tū dīgar bādshāhoñ se jā nahīñ milegā. Kyoñki tū ne apne mulk ko tabāh aur apnī qaum ko halāk kar diyā hai. Chunāñche ab se abad tak in bedīnoñ kī aulād kā zikr tak nahīñ kiyā jāegā. ²¹ Is ādmī ke beṡoñ ko phāñsī dene kī jagah taiyār karo! Kyoñki un ke bāpdādā kā qusūr itnā sangīn hai ki unheñ marnā hī hai. Aisā na ho ki wuh dubārā uṡḡ kar duniyā par qabzā kar leñ, ki rū-e-zamīn un ke shahroñ se bhar jāe.”

Rab ke Hāthoñ Bābal kā Anjām

²² Rabbul-afwāj farmatā hai, “Maiñ un ke k̄hilāf yoñ uṡhūngā ki Bābal kā nām-o-nishān tak nahīñ rahegā. Maiñ us kī aulād ko rū-e-zamīn par se miṡā dūngā, aur ek bhī nahīñ bachne kā. ²³ Bābal k̄hārpusht kā maskan aur daldal kā ilāqā ban jāegā, kyoñki maiñ k̄hud us meñ tabāhī kā jhārū pher dūngā.” Yih Rabbul-afwāj kā farmān hai.

Asūrī Fauj kī Tabāhī

²⁴ Rabbul-afwāj ne qasam khā kar farmāyā hai, “Yaḡīnan sab kuchh mere mansūbe ke mutābiq hī hogā, merā irādā zarūr pūrā ho jāegā. ²⁵ Maiñ Asūr ko apne mulk meñ chaknāchūr kar dūngā aur use apne pahāroñ par kuchal ḡālūngā. Tab us kā juā merī qaum par se dūr ho jāegā, aur us kā bojḡ us ke kandhoñ par se utar jāegā.” ²⁶ Pūrī duniyā ke bāre meñ yih mansūbā aṡal hai, aur Rab apnā hāth tamām qaumoñ ke k̄hilāf barḡhā chukā hai. ²⁷ Rabbul-afwāj ne faislā kar liyā hai, to kaun ise mansūkh karegā? Us ne apnā hāth barḡhā diyā hai, to kaun use rohegā?

Filistiyōñ kā Anjām Qarīb Hai

²⁸ Zail kā kalām us sāl nāzil huā jab Āḡhaz Bādshāh ne wafāt pāi. ²⁹ Ai tamām Filistī mulk, is par k̄hushī mat manā kī hameñ mārne wālī lāṡhī tūt gai hai. Kyoñki sāñp kī bachī huī jaṡ se zahrilā sāñp phūṡ niklegā, aur us kā phal sholāfishāñ urānazhdahā hogā. ³⁰ Tab zarūrātmandoñ ko charāḡāh milegī, aur ḡharīb mahfūz jagah par ārām kareñge. Lekin terī jaṡ ko maiñ kāl se mār dūngā, aur jo bach jāeñ unheñ bhī halāk kar dūngā.

³¹ Ai shahr ke darwāze, wāwailā kar! Ai shahr, zor se chīkheñ mār! Ai filistiyo, himmat hār kar laṛkharāte jāo. Kyoñki shimāl se tumhārī taraf dhuāñ baṛh rahā hai, aur us kī safoñ meñ pīchhe rahne wālā koī nahīn hai. ³² To phir hamāre pās bheje hue qāsidoñ ko ham kyā jawāb deñ? Yih kī Rab ne Siyyūn ko qāym rakhā hai, ki us kī qaum ke mazlūm usī meñ panāh leñge.

15

Moāb ke Anjām kā Elān

¹ Moāb ke bāre meñ Rab kā farmān:

Ek hī rāt meñ Moāb kā shahr Ār tabāh ho gayā hai. Ek hī rāt meñ Moāb kā shahr Qīr barbād ho gayā hai. ² Ab Dībōn ke bāshinde mātām karne ke lie apne mandir aur pahārī qurbāngāhoñ kī taraf chaṛh rahe haiñ. Moāb apne shahroñ Nabū aur Mīdabā par wāwailā kar rahā hai. Har sar munḍā huā aur har dārhī kaṭ gāi hai. ³ Galiyoñ meñ wuh ṭāt se mulabbas phir rahe haiñ, chhatoñ par aur chaukoñ meñ sab ro ro kar āh-o-bukā kar rahe haiñ. ⁴ Hasboñ aur Iliyālī madad ke lie pukār rahe haiñ, aur un kī āwāzeñ Yahaz tak sunāi de rahī haiñ. Is lie Moāb ke musallah mard jang ke nāre lagā rahe haiñ, go wuh andar hī andar kānp rahe haiñ.

⁵ Merā dil Moāb ko dekh kar ro rahā hai. Us ke muhājirīn bhāg kar Zuḡhar aur Ijlat-shalishiyāh tak pahuñch rahe haiñ. Log ro ro kar Lūhīt kī taraf chaṛh rahe haiñ, wuh Horonāym tak jāne wāle rāste par chalte hue apnī tabāhī par giryā-o-zārī kar rahe haiñ. ⁶ Nimrīm kā pānī sūkh gayā hai, ghās jhulas gāi hai, tamām hariyālī khatm ho gāi hai, sabzāzāroñ kā nām-o-nishān tak nahīn rahā. ⁷ Is lie log apnā sārā jamāshudā sāmān samet kar Wādī-e-safedā ko ubūr kar rahe haiñ. ⁸ Chīkheñ Moāb kī hudūd tak gūñj rahī haiñ, hāy hāy kī āwāzeñ Ijlāym aur Bair-elīm tak sunāi de rahī haiñ. ⁹ Lekin go Dīmōn kī nahar kḥūn se surkh ho gāi hai, tāham main us par mazīd musibat lāūngā. Main sherbabar bhejūngā jo un par bhī dhāwā boleñge jo Moāb se bach nikle hoñge aur un par bhī jo mulk meñ pīchhe rah gae hoñge.

16

Moāb Isrāīliyoñ se Madad Māñgegā

¹ Mulk kā jo hukmrān registān ke pār Silā meñ hai us kī taraf se Siyyūn Beṭī ke pahār par menḍhā bhej do. ² Moāb kī beṭiyāñ ghoñsle se bhagāe hue parindoñ kī tarah Dariyā-e-Arnon ke pāyāb maqāmoñ par idhar-udhar pharpharā rahī haiñ. ³ “Hameñ koī mashwarā de, koī faislā pesh kar. Ham par sāyā dāl tāki dopahar kī taptī dhūp ham par na paṛe balkī rāt jaisā andherā ho. Mafrūroñ ko chhupā de, dushman ko panāhguzīnoñ ke bāre meñ ittalā na de. ⁴ Moābī muhājirōñ ko apne pās ṭhaharne de, Moābī mafrūroñ ke lie panāhgāh ho tāki wuh halākū ke hāth se bach jāeñ.”

Lekin zālīm kā anjām āne wālā hai. Tabāhī kā silsilā khatm ho jāegā, aur kuchalne wālā mulk se ghāyb ho jāegā. ⁵ Tab Allāh apne fazl se Dāūd ke gharāne ke lie taḡht qāym karegā. Aur jo us par baithegā wuh wafādārī se hukūmat karegā. Wuh insāf kā tālib rah kar adālat karegā aur rāstī qāym rakhne meñ māhir hogā.

Moāb kī Munāsib Sazā par Afsos

⁶ Ham ne Moāb ke takabbur ke bāre meñ sunā hai, kyonki wuh had se zyādā mutakabbir, maḡhrūr, ghamanḡi aur shoḡhchashm hai. Lekin us kī ḡinḡen abas haiñ.

⁷ Is lie Moābī apne āp par āh-o-zārī kar rahe, sab mil kar āheñ bhar rahe haiñ. Wuh sisak sisak kar Qīr-harāsāt kī kishmish kī ḡikkiyāñ yād kar rahe haiñ, un kā nihāyat burā hāl ho gayā hai. ⁸ Hasbon ke bāḡh murjhā gae. Sibmāh ke angūr ḡhatm ho gae haiñ. Pahle to un kī anokhī beleñ Yāzer balki registān tak phaili huī thiñ, un kī koñpleñ samundar ko bhī pār kartī thiñ. Lekin ab ḡhairqaum hukmrānoñ ne yih umdā beleñ toḡ ḡālī haiñ. ⁹ Is lie maiñ Yāzer ke sāth mil kar Sibmāh ke angūroñ ke lie āh-o-zārī kar rahā hūñ. Ai Hasbon, ai Iliyālī, tumhārī hālat dekh kar mere behad ānsū bah rahe haiñ. Kyonki jab tumhārā phal pak gayā aur tumhārī fasal taiyār huī tab jang ke nāre tumhāre ilāqe meñ ḡūñj uḡhe. ¹⁰ Ab ḡhushī-o-shādmānī bāḡhoñ se ḡhāyb ho gāi hai, angūr ke bāḡhoñ meñ ḡit aur ḡhushī ke nāre band ho gae haiñ. Koi nahīñ rahā jo hauzoñ meñ angūr ko raund kar ras nikāle, kyonki maiñ ne fasal kī ḡhushiyāñ ḡhatm kar dī haiñ.

¹¹ Merā dil sarod ke mātāmī sur nikāl kar Moāb ke lie nohā kar rahā hai, merī jāñ Qīr-harāsāt ke lie āheñ bhar rahī hai. ¹² Jab Moāb apnī pahārī qurbāngāh ke sāmne hāzir ho kar sijdā kartā hai to bekār mehnat kartā hai. Jab wuh pūjā karne ke lie apne mandir meñ dāḡhil hotā hai to fāyḡā koī nahīñ hotā.

¹³ Rab ne māzī meñ in bātoñ kā elān kiyā. ¹⁴ Lekin ab wuh mazīd farmātā hai, “Tīn sāl ke andar andar * Moāb kī tamām shān-o-shaukat aur dhūmdhām jāti raheḡi. Jo thoḡe-bahut bacheḡe, wuh nihāyat hī kam hoḡe.”

17

Shām aur Isrāil kī Tabāhī

¹ Damishḡ Shahr ke bāre meñ Allāh kā farmān:

“Damishḡ miḡ jāegā, malbe kā ḡher hī rah jāegā. ² Aroir ke shahr bhī wirān-o-sunsān ho jāeḡe. Tab rewaḡ hī un kī galiyoñ meñ chareḡe aur āram kareḡe. Koī nahīñ hogā jo unheñ bhagāe. ³ Isrāil ke ḡilāband shahr nest-o-nābūd ho jāeḡe, aur Damishḡ kī saltanat jāti raheḡi. Shām ke jo log bach nikleḡe un kā aur Isrāil kī shān-o-shaukat kā ek hī anjām hogā.” Yih hai Rabbul-afwāj kā farmān.

⁴ “Us din Yāqūb kī shān-o-shaukat kam aur us kā moḡā-tāzā jism lāḡhar hotā jāegā. ⁵ Fasal kī kaḡāi kī-sī hālat hogī. Jis tarah kāḡne wālā ek hāth se gandum ke ḡanḡhal ko pakar kar ḡusre se bāloñ ko kāḡḡā hai usī tarah Isrāiliyoñ ko kāḡā jāegā. Aur jis tarah Wādī-e-Rafāim meñ ḡharīb log fasal kāḡne wāloñ ke piḡhe piḡhe chal kar bachī huī bāliyoñ ko chunte haiñ usī tarah Isrāil ke bache huoñ ko chunā jāegā. ⁶ Tāham kuchh na kuchh bachā raheḡā, un do chār zaitūnoñ kī tarah jo chunte waḡt daraḡḡt kī choḡī par rah jāte haiñ. Daraḡḡt ko ḡanḡe se jhārḡe ke bāwujūd kahīñ na kahīñ chand ek lage raheḡe.” Yih hai Rab, Isrāil ke Khudā kā farmān.

⁷ Tab insān apnī nazar apne ḡhāliḡ kī taraf uḡhāegā, aur us kī āñkheñ Isrāil ke Quddūs kī taraf dekheḡi. ⁸ Āindā na wuh apne hāthoñ se banī huī qurbāngāhoñ ko takeḡā, na apnī ungliyoñ se bane hue Yasīrat Dewi ke khamboñ aur baḡhūr kī qurbāngāhoñ par dhyān deḡā.

* **16:14** Lafzī tarjumā: mazḡūr ke-se tīn sāl ke andar andar.

⁹ Us waqt Isrāīlī apne qilāband shahron ko yoñ chhoreñge jis tarah Kanāniyoñ ne apne janglon aur pahāron kī choṭiyon ko Isrāīliyon ke āge āge chhōrā thā. Sab kuchh wīrān-o-sunsān hogā. ¹⁰ Afsos, tū apnī najāt ke Ḳhudā ko bhūl gayā hai. Tujhe wuh Chaṭān yād na rahī jis par tū panāh le saktā hai. Chunanche apne pyāre dewatāon ke bāgh lagātā jā, aur un meñ pardesī angūr kī qalameñ lagātā jā. ¹¹ Shāyad hī wuh lagāte waqt tezi se ugne lageñ, shāyad hī un ke phūl usī subah khilne lageñ. To bhī terī mehnat abas hai. Tū kabhī bhī un ke phal se lutfandoz nahīn hogā balki mahz bīmārī aur lā'ilāj dard kī fasal kāteḡā.

Dīgar Qaumoñ ke Bekār Hamle

¹² Beshmār qaumoñ kā shor-sharābā suno jo tūfānī samundar kī-sī thāṭheñ mār rahī haiñ. Ummatoñ kā ḡhul-ḡhapārā suno jo thapeṛe mārne wālī maujoñ kī tarah garaj rahī haiñ. ¹³ Kyonkī ḡhairqaumeñ pahārnumā lahoñ kī tarah mutalātim haiñ. Lekin Rab unheñ dāntegā to wuh dūr dūr bhāḡ jāengī. Jis tarah pahāron par bhūśā hawā ke jhonkoñ se uṛ jātā aur luṛhkbūṭī āndhī meñ chakkar khāne lagtī hai usī tarah wuh farār ho jāengī. ¹⁴ Shām ko Isrāīl saḡht ḡhabrā jāegā, lekin pau phatne se pahle pahle us ke dushman mar gae hoñge. Yihī hameñ lūṭne wāloñ kā nasib, hamārī ḡhāratgarī karne wāloñ kā anjām hogā.

18

Ethopiya kī Adālat

¹ Pharpharāte bādbānoñ * ke mulk par afsos! Ethiopiya par afsos jahān Kūsh ke dariyā bahte haiñ, ² aur jo apne qāsidoñ ko ābī narsal kī kashtiyon meñ biṭhā kar samundarī safroñ par bhejtā hai. Ai tezrau qāsido, lambe qad aur chiknī-chupṛī jild wālī qaum ke pās jāo. Us qaum ke pās pahuñcho jis se dīgar qaumeñ dūr-darāz ilāqoñ tak ḡartī haiñ, jo zabardastī sab kuchh pānwoñ tale kuchal detī hai, aur jis kā mulk dariyāoñ se baṭā huā hai.

³ Ai duniyā ke tamām bāshindo, zamīn ke tamām basne wālo! Jab pahāron par jhandā ḡārḡhā jāe to us par dhyān do! Jab narsingā bajāyā jāe to us par ḡhaur karo! ⁴ Kyonkī Rab mujh se hamkalām huā hai, “Main apnī sukūnatḡāh se khāmoshī se dekhtā rahūngā. Lekin merī yih khāmoshī dopahar kī chilchilāṭī dhūp yā mausam-e-garmā meñ dhund ke bādāl kī mānind hogī.” ⁵ Kyonkī angūr kī fasal ke pakne se pahle hī Rab apnā hāth baṛḡhā degā. Phūloñ ke ḡhatm hone par jab angūr pak rahe hoñge wuh koñploñ ko chhurī se kāteḡā, phailtū huī shākhoñ ko toṛ toṛ kar un kī kāñṭ-chhāñṭ kareḡā. ⁶ Yihī Ethiopiya kī hālat hogī. Us kī lāshoñ ko pahāron ke shikārī parindoñ aur janglī jānwaroñ ke hawāle kiya jāegā. Mausam-e-garmā ke daurān shikārī parinde unheñ khāte jāenge, aur sardiyoñ meñ janglī jānwar lāshoñ se ser ho jāenge.

⁷ Us waqt lambe qad aur chiknī-chupṛī jild wālī yih qaum Rabbul-afwāj ke huzūr tohfā lāegī. Hāñ, jin logoñ se dīgar qaumeñ dūr-darāz ilāqoñ tak ḡartī haiñ aur jo zabardastī sab kuchh pānwoñ tale kuchal dete haiñ wuh dariyāoñ se baṭe hue apne mulk se ā kar apnā tohfā Siyyūn Pahār par pesh kareñge, wahāñ jahāñ Rabbul-afwāj kā nām sukūnat kartā hai.

* 18:1 Ek aur mumkinā tarjumā: pharpharāṭī ṭiḡḡḡiyon.

19

Misr kī Adālat

¹ Misr ke bāre meñ Allāh kā farmān:

Rab tezrau bādāl par sawār ho kar Misr ā rahā hai. Us ke sāmne Misr ke but thartharā rahe haiñ aur Misr kī himmat tūt gai hai. ² “Main Misriyon ko ek dūsre ke sāth larne par uksā dūngā. Bhāi bhāi ke sāth, paṛosī paṛosī ke sāth, shahr shahr ke sāth, aur bādshāhī bādshāhī ke sāth jang karegī.

³ Misr kī rūh muztarib ho jāegī, aur main un ke mansūboñ ko darham-barham kar dūngā. Go wuh butoñ, murdoñ kī rūhoñ, un se rābitā karne wāloñ aur qismat kā hāl batāne wāloñ se mashwarā kareñge, ⁴ lekin main unheñ ek zālīm mālik ke hawāle kar dūngā, aur ek saḡht bādshāh un par hukūmat karegā.” Yih hai Qādir-e-mutlaq Rabbul-afwāj kā farmān.

⁵ Dariyā-e-Nil kā pāñī khatm ho jāegā, wuh bilkul sūkh jāegā. ⁶ Misr kī nahroñ se badbū phailegī balki Misr ke nāle ghatte ghatte ḡhushk ho jāeñge. Narsal aur sarkande murjhā jāeñge. ⁷ Dariyā-e-Nil ke dahāne tak jitnī bhī hariyālī aur fasleñ kināre par ugtī haiñ wuh sab pazhmurdā ho jāeñgi aur hawā meñ bikhar kar ḡhāyb ho jāeñgi. ⁸ Machhere āh-o-zārī kareñge, dariyā meñ kāñṭā aur jāl dālne wāle ghatte jāeñge. ⁹ San ke reshōñ se dhāgā banāne wāloñ ko sharm āegī, aur jūlahoñ kā rang faq par jāegā. ¹⁰ Kapṛā banāne wāle saḡht māyūs hoñge, tamām mazdūr dil-bardāshṭā hoñge.

¹¹ Zuan ke afsar nāsamajh hī haiñ, Firaun ke dānā mushīr use ahmaqānā mashware de rahe haiñ. Tum Misrī bādshāh ke sāmne kis tarah dāwā kar sakte ho, “Main dānishmandoñ ke halqe meñ shāmil aur qadīm bādshāhoñ kā wāris hūñ”? ¹² Ai Firaun, ab tere dānishmand kahāñ haiñ? Wuh mālūm karke tujhe batāeñ ki Rabbul-afwāj Misr ke sāth kyā kuchh karne kā irādā rakhtā hai. ¹³ Zuan ke afsar ahmaq ban baiṭhe haiñ, Memfis ke buzurgoñ ne dhokā khāyā hai. Us ke qabāyli sardāroñ ke fareb se Misr dagmagāne lagā hai. ¹⁴ Kyoñki Rab ne un meñ abtarī kī rūh dāl dī hai. Jis tarah nashe meñ dhut sharābī apnī qai meñ larḡharātā rahtā hai usī tarah Misr un ke mashwaroñ se dānwāñḡol ho gayā hai, ḡhāh wuh kyā kuchh kyoñ na kare. ¹⁵ Us kī koī bāt nahīñ bantī, ḡhāh sar ho yā dum, koñpal ho yā tanā.

¹⁶ Misrī us din auratoñ jaise kamzor hoñge. Jab Rabbul-afwāj unheñ mārne ke lie apnā hāth uṭhāegā to wuh ghabṛā kar kāñp uṭheñge. ¹⁷ Mulke-e-Yahūdāh Misriyon ke lie sharm kā bāis banegā. Jab bhī us kā zikr hogā to wuh dahshat khāeñge, kyoñki unheñ wuh mansūbā yād āegā jo Rab ne un ke ḡhilāf bāndhā hai.

Misr, Asūr aur Isrāil Mil Kar Ibādat Kareñge

¹⁸ Us din Misr ke pāñch shahr Kanān kī zabān apnā kar Rabbul-afwāj ke nām par qasam khāeñge. Un meñ se ek ‘Tabāhī kā Shahr’ kahlāegā. *

¹⁹ Us din Mulke-e-Misr ke bīch meñ Rab ke lie qurbāngāh maḡhsūs kī jāegī, aur us kī sarhad par Rab kī yād meñ satūñ kharā kiyā jāegā. ²⁰ Yih donoñ Rabbul-afwāj kī huzūrī kī nishāndihī kareñge aur gawāhī deñge ki wuh maujūd hai. Chunāñche jab un par zulm kiyā jāegā to wuh chillā kar us se fariyād kareñge, aur Rab un ke pās najādahindā bhej degā jo un kī ḡhātir laḡ kar unheñ bachāegā. ²¹ Yoñ Rab apne āp ko Misriyon par zāhir

* **19:18** ḡhālīban is se murād Sūraj kā Shahr yāñi Heliopolis hai.

karegā. Us din wuh Rab ko jān leñge, aur zabah aur għallā kī qurbāniyān chaṛhā kar us kī parastish kareñge. Wuh Rab ke lie mannateñ mān kar un ko pūrā kareñge. ²² Rab Misr ko māregā bhī aur use shifā bhī degā. Misrī Rab kī taraf rujū kareñge to wuh un kī iltijāon ke jawāb meñ unheñ shifā degā.

²³ Us din ek pakki saṛak Misr ko Asūr ke sāth munsalik kar degī. Asūrī aur Misrī āzādī se ek dūsre ke mulk meñ āeñge, aur donoñ mil kar Allāh kī ibādat kareñge. ²⁴ Us din Isrāil bhī Misr aur Asūr ke ittahād meñ sharīk ho kar tamām duniyā ke lie barkat kā bāis hogā. ²⁵ Kyonki Rabbul-afwāj unheñ barkat de kar farmāegā, “Merī qaum Misr par barkat ho, mere hāthoñ se bane mulk Asūr par merī barkat ho, merī mīrās Isrāil par barkat ho.”

20

Yasāyāh kī Barahnagī aur Misr aur Ethiopiya kā Anjām

¹ Ek din Asūrī bādshāh Sarjūn ne apne kamāndar ko Ashdūd se larne bhejā. Jab Asūriyon ne us Filistī shahr par hamlā kiyā to wuh un ke qabze meñ ā gayā.

² Tin sāl pahle Rab Yasāyāh bin Āmūs se hamkalām huā thā, “Jā, tāt kā jo libās tū pahne rahā hai utār. Apne jūtoñ ko bhī utār.” Nabī ne aisā hī kiyā aur isī hālat meñ phirtā rahā thā. ³ Jab Ashdūd Asūriyon ke qabze meñ ā gayā to Rab ne farmāyā, “Mere khādim Yasāyāh ko barahnā aur nange pānw phirte tin sāl ho gae haiñ. Is se us ne alāmatī taur par is kī nishāndihī kī hai ki Misr aur Ethiopiya kā kyā anjām hogā. ⁴ Shāh-e-Asūr Misrī qaidiyon aur Ethiopiya ke jilāwatanon ko isī hālat meñ apne āge āge hānkegā. Naujawān aur buzurg sab barahnā aur nange pānw phireñge, wuh kamr se le kar pānwon tak barahnā hoñge. Misr kitnā sharmindā hogā.

⁵ Yih dekh kar Filistī dahshat khāeñge. Unheñ sharm āegī, kyonki wuh Ethiopiya se ummīd rakhte aur apne Misrī ittahādī par fakhr karte the.

⁶ Us waqt is sāhili ilāqe ke bāshinde kaheñge, ‘Dekho un logoñ kī hālat jin se ham ummīd rakhte the. Unhīn ke pās ham bhāg kar āe tāki madad aur Asūrī bādshāh se chhuṭkārā mil jāe. Agar un ke sāth aisā huā to ham kis tarah bacheñge?’”

21

Bābal kī Tabāhī kā Elān

¹ Daldal ke ilāqe * ke bāre meñ Allāh kā farmān:

Jis tarah Dasht-e-Najab meñ tūfān ke tez jhoñke bār bār ā parte haiñ usī tarah āfat bayābān se āegī, dushman dahshatnāk mulk se ā kar tujh par tūt pāregā. ² Rab ne haulnāk royā meñ mujh par zāhir kiyā hai ki namak-harām aur halākū harkat meñ ā gae haiñ. Ai Ailām chal, Bābal par hamlā kar! Ai Mādī uth, shahr kā muhāsarā kar! Maiñ hone dūngā kī Bābal ke mazlūmon kī āheñ band ho jāeñgī.

³ Is lie merī kamr shiddat se larazne lagī hai. Dard-e-zah meñ mubtalā aurat kī-sī ghabrāhaṭ merī antariyon ko maroṛ rahī hai. Jo kuchh maiñ ne sunā hai us se maiñ taṛap uṭhā hūñ, aur jo kuchh maiñ ne dekhā hai, us se maiñ hawāsbākhtā ho gayā hūñ. ⁴ Merā dil dharak rahā hai, kapkapi

* 21:1 Yāni Bābal.

mujh par tārī ho gaī hai. Pahle shām kā dhundalkā mujhe pyārā lagtā thā, lekin ab royā ko dekh kar wuh mere lie dahshat kā bāis ban gayā hai.

⁵ Tāham Bābal meñ log mez lagā kar qālin bichhā rahe haiñ. Beparwāi se wuh khānā khā rahe aur mai pī rahe haiñ. Ai afsaro, uṭho! Apnī ḍhāloñ par tel lagā kar laṛne ke lie taiyār ho jāo!

⁶ Rab ne mujhe hukm diyā, “Jā kar pahredār kharā kar de jo tujhe har nazar āne wālī chīz kī ittalā de. ⁷ Jyoñ hī do ghoṛoñ wāle rath yā gadhoñ aur ūñṭoñ par sawār ādmī dikhāi deñ to khabardār! Pahredār pūrī tawajjuh de.”

⁸ Tab pahredār sherbabar kī tarah pukār uṭhā, “Mere āqā, roz baroz main pūrī wafādārī se apnī burjī par kharā rahā hūñ, aur rātoñ main taiyār rah kar yahāñ pahradārī kartā āyā hūñ. ⁹ Ab wuh dekho! Do ghoṛoñ wālā rath ā rahā hai jis par ādmī sawār hai. Ab wuh jawāb meñ kah rahā hai, ‘Bābal gir gayā, wuh gir gayā hai! Us ke tamām but chaknāchūr ho kar zamīn par bikhar gae haiñ.’”

¹⁰ Ai gāhne kī jagah par kuchlī huī † merī qaum! Jo kuchh Isrāil ke Khudā, Rabbul-afwāj ne mujhe farmāyā hai use main ne tumheñ sunā diyā hai.

Adom kī Hālat: Subah Hone meñ Kitnī Der Hai?

¹¹ Adom ke bāre meñ Rab kā farmān: Saīr ke pahārī ilāqe se koī mujhe āwāz detā hai, “Ai pahredār, subah hone meñ kitnī der bāqī hai? Ai pahredār, subah hone meñ kitnī der bāqī hai?” ¹² Pahredār jawāb detā hai, “Subah hone wālī hai, lekin rāt bhī. Agar āp mazīd pūchnā chāheñ to dubārā ā kar pūchh leñ.”

Mulk-e-Arab kā Anjām

¹³ Mulk-e-Arab ‡ ke bāre meñ Rab kā farmān: Ai Dadāniyoñ ke qāfilo, Mulk-e-Arab ke jangal meñ rāt guzāro. ¹⁴ Ai Mulk-e-Taimā ke bāshindo, pānī le kar pyāsoñ se milne jāo! Panāhguzīnoñ ke pās jā kar unheñ roṭī khilāo! ¹⁵ Kyoñki wuh talwār se lais dushman se bhāg rahe haiñ, aise logoñ se jo talwār thāme aur kamān tāne un se sakht laṛāi laṛe haiñ.

¹⁶ Kyoñki Rab ne mujh se farmāyā, “Ek sāl ke andar andar § Qīdār kī tamām shān-o-shaukat khatm ho jāegī. ¹⁷ Qīdār ke zabardast tīrandāzoñ meñ se thoṛe hī bach pāenge.” Yih Rab, Isrāil ke Khudā kā farmān hai.

22

Yarūshalam kā Anjām

¹ Royā kī Wādī Yarūshalam ke bāre meñ Rab kā farmān:

Kyā huā hai? Sab chhatoñ par kyoñ chaṛh gae haiñ? ² Har taraf shor-sharābā mach rahā hai, pūrā shahr baḡhleñ bajā rahā hai. Yih kaisī bāt hai? Tere maqtūl na talwār se, na maidān-e-jang meñ mare. ³ Kyoñki tere tamām lidār mil kar farār hue aur phir tīr chalāe baḡhair pakare gae. Bāqī jitne log tujh meñ the wuh bhī dūr dūr bhāgnā chāhte the, lekin unheñ bhī qaid kiyā gayā.

⁴ Is lie main ne kahā, “Apnā muñh mujh se pher kar mujhe zār zār rone do. Mujhe tasallī dene par bazid na raho jabki merī qaum tabāh ho rahī hai.” ⁵ Kyoñki Qādir-e-mutlaq Rabbul-afwāj royā kī Wādī par haulnāk dīn

† 21:10 Lafzī tarjumā: gāhī gaī. ‡ 21:13 Yā bayābān. § 21:16 Lafzī tarjumā: mazdūr ke-se ek sāl ke andar andar.

lāyā hai. Har taraf ghabrāhaṭ, kuchle hue log aur abtarī nazar ātī hai. Shahr kī chārdiwārī tūṭne lagī hai, pahāroṅ meṅ chīkheṅ gūnj rahī haiṅ.

⁶ Ailām ke faujī apne tarkash ūthā kar rathoṅ, ādmiyoṅ aur ghoṛoṅ ke sāth ā gae haiṅ. Qīr ke mard bhī apnī dhāleṅ ḡhilāf se nikāl kar tujh se larne ke lie nikal āe haiṅ. ⁷ Yarūshalam ke gird-o-nawāh kī behtarīn wādiyān dushman ke rathoṅ se bhar gaiṅ haiṅ, aur us ke ghurṣawār shahr ke darwāze par hamlā karne ke lie us ke sāmne khare ho gae haiṅ. ⁸ Jo bhī band-o-bast Yahūdāh ne apne tahaffuz ke lie kar liyā thā wuh khatm ho gayā hai.

Us din tum logoṅ ne kyā kiyā? Tum ‘Janglaghar’ nāmī silāhkhāne meṅ jā kar aslāh kā muāynā karne lage. ⁹⁻¹¹ Tum ne un muta’addid darāroṅ kā jāyāz liyā jo Dāud ke shahr kī fasil meṅ par gaiṅ thiṅ. Use mazbūt karne ke lie tum ne Yarūshalam ke makānoṅ ko gin kar un meṅ se kuchh girā die. Sāth sāth tum ne nichle tālāb kā pānī jamā kiyā. Upar ke purāne tālāb se nikalne walā pānī jamā karne ke lie tum ne andarūnī aur bairūnī fasil ke darmiyān ek aur tālāb banā liyā. Lekin afsos, tum us kī parwā nahīn karte jo yih sārā silsilā amal meṅ lāyā. Us par tum tawajjuh hī nahīn dete jis ne barī der pahle ise tashkīl diyā thā.

¹² Us waqt Qādir-e-mutlaq Rabbul-afwāj ne hukm diyā ki giryā-o-zārī karo, apne bāloṅ ko mundwā kar ṭāṭ kā libās pahan lo. ¹³ Lekin kyā huā? Tamām log shādiyānā bajā kar kḡhushī manā rahe haiṅ. Har taraf bailoṅ aur bheṛ-bakriyoṅ ko zabah kiyā jā rahā hai. Sab gosht aur mai se lutfandoz ho kar kah rahe haiṅ, “Āo, ham khāeṅ pieṅ, kyoṅki kal to mar hī jānā hai.”

¹⁴ Lekin Rabbul-afwāj ne merī maujūdaḡī meṅ hī zāhir kiyā hai ki yaqīnan yih qusūr tumhāre marte dam tak muāf nahīn kiyā jāegā. * Yih Qādir-e-mutlaq Rabbul-afwāj kā farmān hai.

Rab Shibnāh kī Jagah Iliyāqīm ko Mahal kā Nigarān Muqarrar Kareḡā

¹⁵ Qādir-e-mutlaq Rabbul-afwāj farmātā hai, “Us nigarān Shibnāh ke pās chal jo mahal kā inchārj hai. Use paighām pahuñchā de, ¹⁶ ‘Tū yahān kyā kar rahā hai? Kis ne tujhe yahān apne lie maqbarā tarāshne kī ijāzat dī? Tū kaun hai ki bulandī par apne lie mazār banwāe, chaṭān meṅ ārāmgāh khudwāe? ¹⁷ Ai mard, kḡhabardār! Rab tujhe zor se dūr dūr tak phaiñkne walā hai. Wuh tujhe pakār legā ¹⁸ aur maroṅ maroṅ kar geṅd kī tarah ek wasī mulk meṅ phaiñk degā. Wahīn tū mareḡā, wahīn tere shāndār rath parē raheṅge. Kyoṅki tū apne mālik ke gharāne ke lie sharm kā bāis banā hai. ¹⁹ Main tujhe bartaraf karūṅga, aur tū zabardastī apne ohde aur mansab se fāriḡh kar diyā jāegā.

²⁰ Us din main apne kḡhādīm Iliyāqīm bin Kḡhilqiyāh ko bulāūṅgā. ²¹ Main use terā hī sarkārī libās aur kamarband pahnā kar terā ikhtiyār use de dūṅgā. Us waqt wuh Yahūdāh ke gharāne aur Yarūshalam ke tamām bāshindoṅ kā bāp banegā. ²² Main us ke kandhe par Dāud ke gharāne kī chābī rakh dūṅgā. Jo darwāzā wuh kholeḡā use koī band nahīn kar sakeḡā, aur jo darwāzā wuh band kareḡā use koī khol nahīn sakeḡā. ²³ Wuh khūñṭī kī mānind hogā jis ko main zor se ṭhoñk kar mazbūt dīwār meṅ lagā dūṅgā. Us se us ke bāp ke gharāne ko sharāfat kā ūñchā maqām hāsīl hogā.

* 22:14 Lafzī tarjumā: Yaqīnan is qusūr kā kaffārā tumhāre marte dam tak nahīn diyā jāegā.

²⁴ Lekin phir ābāi gharāne kā pūrā bojh us ke sāth laṭak jāegā. Tamām aulād aur rishtedār, tamām chhoṭe bartan pyāloñ se le kar martabānoñ tak us ke sāth laṭak jāeñge. ²⁵ Rabbul-afwāj farmatā hai ki us waqt mazbūt dīwār meñ lagī yih khūñṭī nikal jāegī. Use toṛā jāegā to wuh gir jāegī, aur us ke sāth laṭkā sārā sāmān ṭūṭ jāegā.’” Yih Rab kā farmān hai.

23

Sūr aur Saidā kī Tabāhī

¹ Sūr ke bāre meñ Allāh kā farmān:

Ai Tarsīs ke umdā jahāzo, * wāwailā karo! Kyonki Sūr tabāh ho gayā hai, wahāñ ṭikne kī jagah tak nahīñ rahī. Jazīrā-e-Qubrus se wāpas āte waqt unheñ ittalā dī gai. ² Ai sāhili ilāqe meñ basne wālo, āh-o-zārī karo! Ai Saidā ke tājiro, mātām karo! Tere qāsīd samundar ko pār karte the, ³ wuh gahre pānī par safr karte hue Misr † kā ḡhallā tujh tak pahuñchāte the, kyonki tū hī Dariyā-e-Nīl kī fasal se nafā kamatā thā. Yoñ tū tamām qaumoñ kā tijāratī markaz banā.

⁴ Lekin ab sharmsār ho, ai Saidā, kyonki samundar kā qilāband shahr Sūr kahtā hai, “Hāy, sab kuchh tabāh ho gayā hai. Ab aīsā lagtā hai ki main ne na kabhī dard-e-zah meñ mubtalā ho kar bachche janm die, na kabhī beṭe-beṭiyāñ pāle.”

⁵ Jab yih khabar Misr tak pahuñchegī to wahāñ ke bāshinde tarap uṭheñge.

⁶ Chunāñche samundar ko pār karke Tarsīs tak pahuñcho! Ai sāhili ilāqe ke bāshindo, giryā-o-zārī karo! ⁷ Kyā yih wāqai tumhārā wuh shahr hai jis kī rangraliyāñ mashhūr thīñ, wuh qadīm shahr jis ke pāñw use dūr-darāz ilāqoñ tak le gae tāki wahāñ nai ābādiyāñ qāym kare? ⁸ Kis ne Sūr ke khalīf yih mansūbā bāndhā? Yih shahr to pahle bādshāhoñ ko taḡht par biṭhāyā kartā thā, aur us ke saudāgar raīs the, us ke tājir duniyā ke shurafā meñ gine jāte the. ⁹ Rabbul-afwāj ne yih mansūbā bāndhā tāki tamām shān-o-shaukat kā ghamanḍ past aur duniyā ke tamām ohdedār zer ho jāeñ.

¹⁰ Ai Tarsīs Beṭī, ab se apnī zamīn kī khetibārī kar, un kisānoñ kī tarah kāshtkārī kar jo Dariyā-e-Nīl ke kināre apnī fasleñ lagāte haiñ, kyonki terī bandargāh jāti rahī hai. ¹¹ Rab ne apne hāth ko samundar ke ūpar uṭhā kar mamālik ko hilā diyā. Us ne hukm diyā hai ki Kanān ‡ ke qile barbād ho jāeñ. ¹² Us ne farmāyā, “Ai Saidā Beṭī, ab se terī rangraliyāñ band raheñgī. Ai kuñwārī jis kī ismatdarī huī hai, uṭh aur samundar ko pār karke Qubrus meñ panāh le. Lekin wahāñ bhī tū ārām nahīñ kar pāegī.”

¹³ Mulk-e-Bābal par nazar dālo. Yih qaum to nest-o-nābūd ho gai, us kā mulk janglī jānwaroñ kā ghar ban gayā hai. Asūriyoñ ne burj banā kar use gher liyā aur us ke qiloñ ko ḡhā diyā. Malbe kā ḡher hī rah gayā hai.

¹⁴ Ai Tarsīs ke umdā jahāzo, hāy hāy karo, kyonki tumhārā qilā tabāh ho gayā hai!

* **23:1** ‘Tarsīs kā jahāz’ na sirf Mulk-e-Tarsīs ke jahāz ke lie balki har umdā qism ke tijāratī jahāz ke lie istemāl hotā thā. Dekhie āyat 14. † **23:3** Ibrānī meñ ‘Saiḡhūr’ mustāmāl hai jo Dariyā-e-Nīl kī ek shākh hai. ‡ **23:11** Kanān se murād Lubnān yāñi qadīm zamāne kā Phoenicia hai.

¹⁵ Tab Sūr insān kī yād se utar jāegā. Lekin 70 sāl yānī ek bādshāh kī muddatul-umr ke bād Sūr us tarah bahāl ho jāegā jis tarah gīt meñ kasbī ke bāre meñ gāyā jātā hai,

¹⁶ “Ai farāmosh kasbī, chal! Apnā sarod pakaṛ kar galiyoñ meñ phir! Sarod ko khūb bajā, kaī ek gīt gā tāki log tujhe yād karen.”

¹⁷ Kyoñki 70 sāl ke bād Rab Sūr ko bahāl karegā. Kasbī dubārā paise kamāegī, duniyā ke tamām mamālik us ke gāhak baneñge. ¹⁸ Lekin jo paise wuh kamāegī wuh Rab ke lie maḵsūs hoñge. Wuh zaḵhirā karne ke lie jamā nahīn hoñge balki Rab ke huzūr ṭhaharne wāloñ ko die jāeñge tāki jī bhar kar khā sakeñ aur shāndār kapre pahan sakeñ.

24

Rab Tamām Duniyā kī Adālat Kartā Hai

¹ Dekho, Rab duniyā ko wirān-o-sunsān kar degā, rū-e-zamīn ko ulaṭ-palaṭ karke us ke bāshindoñ ko muntashir kar degā. ² Kisi ko bhī chhoṛā nahīn jāegā, ḳhāh imām ho yā ām shaḳhs, mālik yā naukar, mālikan yā naukarānī, bechne wālā yā ḳharidār, udhār lene yā dene wālā, qarzdār yā qarzkhāh. ³ Zamīn mukammal taur par ujar jāegī, use sarāsar lūṭā jāegā. Rab hī ne yih sab kuchh farmāyā hai. ⁴ Zamīn sūkh sūkh kar sukaṛ jāegī, duniyā ḳhushk ho kar murjhā jāegī. Us ke baṛe baṛe log bhī niḍhāl ho jāeñge. ⁵ Zamīn ke apne bāshindoñ ne us kī behurmatī kī hai, kyoñki wuh shariāt ke tābe na rahe balki us ke ahkām ko tabdil karke Allāh ke sāth kā abadī ahd toṛ diyā hai.

⁶ Isī lie zamīn lānat kā luqmā ban gaī hai, us par basne wāle apnī sazā bhugat rahe haiñ. Isī lie duniyā ke bāshinde bhasm ho rahe haiñ aur kam hī bāqī rah gae haiñ. ⁷ Angūr kā tāzā ras sūkh kar khatm ho rahā, angūr kī beleñ murjhā rahī haiñ. Jo pahle ḳhushbāsh the wuh āheñ bharne lage haiñ. ⁸ Dafoñ kī ḳhushkun āwāzeñ band, rangraliyāñ manāne wāloñ kā shor band, sarodoñ ke surīle naḡhme band ho gae haiñ. ⁹ Ab log gīt gā gā kar mai nahīn pite balki sharāb unheñ karwī hī lagtī hai. ¹⁰ Wirān-o-sunsān shahr tabāh ho gayā hai, har ghar ke darwāze par kunḍī lagī hai tāki andar ḡhusne wāloñ se mahfūz rahe. ¹¹ Galiyoñ meñ log giriyā-o-zārī kar rahe haiñ kī mai khatm hai. Har ḳhushī dūr ho gaī hai, har shādmānī zamīn se ḡhāyb hai. ¹² Shahr meñ malbe ke ḍher hī rah gae haiñ, us ke darwāze ṭukre ṭukre ho gae haiñ.

¹³ Kyoñki mulk ke darmiyān aur aqwām ke bich meñ yihī sūrat-e-hāl hogī kī chand ek hī bach pāeñge, bilkul un do chār zaitūnoñ kī mānind jo daraḳht ko jhārne ke bāwujūd us par rah jāte haiñ, yā un do chār angūroñ kī tarah jo fasal chunane ke bāwujūd beloñ par lage rahte haiñ. ¹⁴ Lekin yih chand ek hī pukār kar ḳhushī ke nāre lagāeñge. Maḡhrib se wuh Rab kī azmat kī satāish kareñge. ¹⁵ Chunāñche mashriq meñ Rab ko jalāl do, jaziroñ meñ Isrāil ke Khudā ke nām kī tāzīm karo. ¹⁶ Hameñ duniyā kī intahā se gīt sunāi de rahe haiñ, “Rāst Khudā kī tārif ho!”

Lekin main bol uṭhā, “Hāy, main ghul ghul kar mar rahā hūñ, main ghul ghul kar mar rahā hūñ! Mujh par afsos, kyoñki bewafā apnī bewafāi dikhā rahe haiñ, bewafā khule taur par apnī bewafāi dikhā rahe haiñ!” ¹⁷ Ai duniyā ke bāshindo, tum dahshatnāk musibat, gaṛhoñ aur phandoñ meñ phañs jāoge. ¹⁸ Tab jo haulnāk āwāzoñ se bhāg kar bach jae wuh gaṛhe meñ gir jāegā, aur jo gaṛhe se nikal jae wuh phande meñ phañs jāegā. Kyoñki āsmān ke darīche khul rahe aur zamīn kī buniyādeñ hil

rahī haiñ. ¹⁹ Zamīn kaṛak se phaṭ rahī hai. Wuh ḍagmagā rahī, jhūm rahī, ²⁰ nashe meñ ãe sharābī kī tarah laṛkhaṛā rahī aur kachchī jhoñpṛī kī tarah jhūl rahī hai. Āḳhirkār wuh apñī bewafāī ke bojھ tale itne dhaṛām se giregī kī āindā kabhī nahīñ uṭhne kī.

²¹ Us din Rab āsmān ke lashkar aur zamīn ke bādshāhoñ se jawāb talab karegā. ²² Tab wuh giriftār ho kar gaṛhe meñ jamā hoñge, unheñ qaidḳhāne meñ ḍāl kar muta'addid dinoñ ke bād sazā milegī. ²³ Us waqt chāñd nādīm hogā aur sūrjā sharm khāegā, kyoñkī Rabbul-afwāj Koh-e-Siyyūn par takhtnashīn hogā. Wahāñ Yarūshalam meñ wuh baṛī shān-o-shaukat ke sāth apne buzurgoñ ke sāmne hukūmat karegā.

25

Najāt ke lie Allāh kī Tārīf

¹ Ai Rab, tū merā Ḳhudā hai, main terī tāzīm aur tere nām kī tārif karūngā. Kyoñkī tū ne baṛī wafādārī se anokhā kām karke qadīm zamāne meñ bandhe hue mansūboñ ko pūrā kiyā hai.

² Tū ne shahr ko malbe kā ḍher banā kar hamloñ se mahfūz ābādī ko khandarāt meñ tabdīl kar diyā. Ḡhairmulkiyoñ kā qilāband mahal yoñ ḳhāk meñ milāyā gayā kī āindā kabhī shahr nahīñ kahlāegā, kabhī az sar-e-nau tāmir nahīñ hogā.

³ Yih dekh kar ek zorāwar qaum terī tāzīm karegī, zabardast aqwām ke shahr terā ḳhauf māneñge. ⁴ Kyoñkī tū pasthāloñ ke lie qilā aur musībatzadā ḡharīboñ ke lie panāhgāh sābit huā hai. Terī āṛ meñ insān tūfān aur garmī kī shiddat se mahfūz rahtā hai. Go zabardastoñ kī phūñkeñ bārish kī bauchhār ⁵ yā registān meñ tapish jaisī kyoñ na hoñ, tāham tū ḡhairmulkiyoñ kī gaṛaj ko rok detā hai. Jis tarah bādal ke sāy se jhulastī garmī jātī rahtī hai, usī tarah zabardastoñ kī sheḳhī ko tū band kar detā hai.

Yarūshalam meñ Bainul-aqwāmī Ziyāfat

⁶ Yihīñ Koh-e-Siyyūn par Rabbul-afwāj tamām aqwām kī zabardast ziyāfat karegā. Behtarīñ qisim kī qadīm aur sāf-shaffāf mai pī jāegī, umdā aur lazīztarīñ khānā khāyā jāegā.

⁷ Isī pahār par wuh tamām ummatoñ par kā niqāb utāregā aur tamām aqwām par kā pardā haṭā degā. ⁸ Maut ilāhī fatah kā luqmā ho kar abad tak nest-o-nābūd rahegī. Tab Rab Qādir-e-mutlaq har chehre ke āñsū poñchh kar tamām duniyā meñ se apñī qaum kī ruswāī dūr karegā. Rab hī ne yih sab kuchh farmāyā hai. ⁹ Us din log kaheñge, “Yihī hamārā Ḳhudā hai jis kī najāt ke intazār meñ ham rahe. Yihī hai Rab jis se ham ummīd rakhte rahe. Āo, ham shādiyānā bajā kar us kī najāt kī ḳhushī manāēñ.”

Rab Moāb ke Qiloñ ko Ḍhā Degā

¹⁰ Rab kā hāth is pahār par ṭhahrā rahegā. Lekin Moāb ko wuh yoñ raundegā jis tarah bhūsā gobar meñ milāne ke lie raundā jātā hai. ¹¹ Aur go Moāb hāth phailā kar us meñ tairne kī koshish kare to bhī Rab us kā ḡhurūr gobar meñ dabāe rakhegā, chāhe wuh kitnī mahārat se hāth-pāñw mārne kī koshish kyoñ na kare. ¹² Ai Moāb, wuh terī buland aur qilāband dīwāroñ ko giregā, unheñ ḍhā kar ḳhāk meñ milāegā.

26

Hamārā Ḳhudā Mazbūt Chaṭān Hai

- 1 Us din Mulk-e-Yahūdāh meñ gīt gāyā jāegā,
 “Hamārā shahr mazbūt hai, kyoñki ham Allāh kī najāt dene wālī chārdiwārī aur pushton se ghire hue haiñ.
 2 Shahr ke darwāzoñ ko kholo tāki rāst qaum dākḥil ho, wuh qaum jo wafādār rahī hai.
 3 Ai Rab, jis kā irādā mazbūt hai use tū mahfūz rakhtā hai. Use pūrī salāmātī hāsīl hai, kyoñki wuh tujh par bharosā rakhtā hai.
 4 Rab par abad tak etamād rakho! Kyoñki Rab Ḳhudā abadī chaṭān hai.
 5 Wuh bulandiyon par rahne wāloñ ko zer aur ūnche shahr ko nīchā karke ḳhāk meñ milā detā hai.
 6 Zarūrātmand aur pasthāl use pāñwoñ tale kuchal dete haiñ.”

Duā

- 7 Ai Allāh, rāstbāz kī rāh hamwār hai, kyoñki tū us kā rāstā chalne ke qābil banā detā hai.
 8 Ai Rab, ham tere intazār meñ rahte haiñ, us waqt bhī jab tū hamārī adālat kartā hai. Ham tere nām aur terī tamjīd ke ārzūmand rahte haiñ.
 9 Rāt ke waqt merī rūh tere lie taraptī, merā dil terā tālib rahtā hai. Kyoñki duniyā ke bāshinde us waqt insāf kā matlab sīkhte haiñ jab tū duniyā kī adālat kartā hai.

10 Afsos, jab bedīn par rahm kiyā jātā hai to wuh insāf kā matlab nahīn sīkhtā balki insāf ke mulk meñ bhī ḡhalat kāam karne se bāz nahīn rahtā, wahāñ bhī Rab kī azmat kā lihāz nahīn kartā.

11 Ai Rab, go terā hāth unheñ mārne ke lie uṭhā huā hai to bhī wuh dhyan nahīn dete. Lekin ek dīn un kī āñkheñ khul jāeñgī, aur wuh terī apnī qaum ke lie ḡhairat ko dekh kar sharmindā ho jāeñge. Tab tū apnī bhasm karne wālī āg un par nāzil karegā.

12 Ai Rab, tū hameñ amn-o-amān muhaiyā kartā hai balki hamārī tamām kāmyābiyāñ tere hī hāth se hāsīl huī haiñ.

13 Ai Rab hamāre Ḳhudā, go tere siwā dīgar mālik ham par hukūmat karte āe haiñ to bhī ham tere hī fazl se tere nām ko yād kar pāe. 14 Ab yih log mar gae haiñ aur āindā kabhī zindā nahīn hoñge, un kī rūh kūch kar gāī haiñ aur āindā kabhī wāpas nahīn āeñgī. Kyoñki tū ne unheñ sazā de kar halāk kar diyā, un kā nām-o-nishān miṭā ḍālā hai.

15 Ai Rab, tū ne apnī qaum ko faroḡh diyā hai. Tū ne apnī qaum ko baṛā banā kar apne jalāl kā izhār kiyā hai. Tere hāth se us kī sarhaddeñ chāron taraf baṛh gāī haiñ.

16 Ai Rab, wuh musibat meñ phañs kar tujhe talāsh karne lage, terī tādiḅ ke bāis mantar phūñkne lage.

17 Ai Rab, tere huzūr ham dard-e-zah meñ mubtalā aurat kī tarah tarapte aur chīḳhte-chillāte rahe. 18 Janane kā dard mahsūs karke ham pech-o-tāb khā rahe the. Lekin afsos, hawā hī paidā huī. Na ham ne mulk ko najāt dī, na duniyā ke nae bāshinde paidā hue.

¹⁹ Lekin tere murde dubārā zindā hoñge, un kī lāsheñ ek din jī uṭheñgī. Ai k̄hāk meñ basne wālo, jāg uṭho aur k̄hushī ke nāre lagāo! Kyoñki terī os nūroñ kī shabnam hai, aur zamīn murdā rūhoñ ko janm degī.

Rab Isrāil ke Dushmanoñ se Badlā Legā

²⁰ Ai merī qaum, jā aur thoṛī der ke lie apne kamroñ meñ chhup kar kundī lagā le. Jab tak Rab kā ghazab ṭhandā na ho wahāñ ṭhahrī rah. ²¹ Kyoñki dekh, Rab apnī sukūnatgāh se nikalne ko hai tāki duniyā ke bāshindoñ ko sazā de. Tab zamīn apne ap par bahāyā huā k̄hūn fāsh karegī aur apne maqtūloñ ko mazīd chhupāe nahīn rakhegī.

27

¹ Us din Rab us bhāgne aur pech-o-tāb khāne wāle sānp ko sazā degā jo Liwiyātān kahlātā hai. Apnī saḡht, azīm aur tāqatwar talwār se wuh samundar ke azhdahe ko mār ḍālegā.

Angūr ke Bāgh kā Nayā Gīt

² Us din kahā jāegā,

“Angūr kā kitnā k̄hūbsūrat bāgh hai! Us kī tārif meñ gīt gāo! ³ Main, Rab khud hī use sañbhāltā, use musalsal pānī detā rahtā hūn. Din rāt main us kī pahrādārī kartā hūn tāki koī use nuqsān na pahuñchāe.

⁴ Ab merā ghussā ṭhandā ho gayā hai. Lekin agar bāgh meñ ūñṭkaṭāre aur k̄hārdār jhāriyāñ mil jāeñ to main un se nipaṭ lūngā, main un se jang karke sab ko jalā dūngā. ⁵ Lekin agar wuh mān jāeñ to mere pās ā kar panāh leñ. Wuh mere sāth sulah kareñ, hāñ mere sāth sulah kareñ.”

Sazā ke Bāwujūd Isrāil par Rahm

⁶ Ek waqt āegā ki Yāqūb jaṛ pakaṛegā. Isrāil ko phūl lag jāeñge, us kī koñpleñ nikleñgī aur duniyā us ke phal se bhar jāegī. ⁷ Kyā Rab ne apnī qaum ko yoñ mārā jis tarah us ne Isrāil ko mārne wāloñ ko mārā hai? Hārgiz nahīn! Yā kyā Isrāil ko yoñ qatl kiyā gayā jis tarah us ke qātiloñ ko qatl kiyā gayā hai? ⁸ Nahīn, balki tū ne use ḍarā kar aur bhagā kar us se jāwāb talab kiyā, tū ne us ke k̄hilāf mashriq se tez āndhī bhej kar use apne huzūr se nikāl diyā.

⁹ Is tarah Yāqūb ke qusūr kā kaffārā diyā jāegā. Aur jab Isrāil kā gunāh dūr ho jāegā to natije meñ wuh tamām ghalat qurbāngāhoñ ko chūne ke pattharoñ kī tarah chaknāchūr karegā. Na Yasīrat Dewī ke khambe, na baḡhūr jalāne kī ghalat qurbāngāheñ kharī raheñgī. ¹⁰ Kyoñki qilāband shahr tanhā rah gayā hai. Logoñ ne use wīrān chhoṛ kar registān kī tarah tark kar diyā hai. Ab se us meñ bachhre hī chareñge. Wuhī us kī galiyoñ meñ ārām karke us kī ṭahnioñ ko chabā leñge. ¹¹ Tab us kī shāḡheñ sūkh jāeñgī aur aurateñ unheñ toṛ toṛ kar jalāeñgī. Kyoñki yih qaum samajh se k̄hālī hai, lihāzā us kā Khāliq us par tars nahīn khāegā, jis ne use tashkīl diyā wuh us par mehrbānī nahīn karegā.

¹² Us din tum Isrāilī ghallā jaise hoge, aur Rab tumhārī bāliyoñ ko Dariyā-e-Furāt se le kar Misr kī shimālī sarhad par wāqe Wādī-e-Misr tak kāṭegā. Phir wuh tumheñ gāh kar dānā badānā tamām ghallā ikatṭhā karegā. ¹³ Us din narsingā buland āwāz se bajegā. Tab Asūr meñ tabāh hone wāle aur Misr meñ bhagāe hue log wāpas ā kar Yarūshalam ke muqaddas pahār par Rab ko sijdā kareñge.

28

Mağhrūr Shahr Sāmariya Murjhāne Wālā Phūl Hai

¹ Sāmariya par afsos jo Isrāīlī sharābiyon kā shāndār tāj hai. Us shahr par afsos jo Isrāīl ki shān-o-shaukat thā lekin ab murjhāne wālā phūl hai. Us ābādi par afsos jo nashe meñ dhut logon ki zarḳhez wādi ke ūpar taḳhtnashīn hai. ² Dekho, Rab ek zabardast sūrmā bhejegā jo oloñ ke tūfān, tabāhkun āndhī aur sailāb paidā karne wālī mūsłādhār bārish ki tarah Sāmariya par tūṭ paregā aur zor se use zamīn par paṭaḳh degā. ³ Tab Isrāīlī sharābiyon kā shāndār tāj Sāmariya pānwoñ tale raundā jāegā. ⁴ Tab yih murjhāne wālā phūl jo zarḳhez wādi ke ūpar taḳhtnashīn hai aur us ki shān-o-shaukat ḳhatm ho jāegī. Us kā hāl fasal se pahle pakne wāle anjīr jaisā hogā. Kyoñki jyon hī koī use dekhe wuh use toṛ kar haṛap kar legā.

⁵ Us din Rabbul-afwāj ḳhud Isrāīl kā shāndār tāj hogā, wuh apnī qaum ke bache huon kā jalālī sehrā hogā. ⁶ Wuh adālat karne wāle ko insāf ki rūh dilāegā aur shahr ke darwāze par dushman ko pīchhe dhakelne wālon ke lie tāqat kā bāis hogā.

Yarūshalam ke Matwāle Nabī

⁷ Lekin yih log bhī mai ke asar se ḍaḡmagā rahe aur sharāb pī pī kar larḳhaṛā rahe haiñ. Imām aur nabī nashe meñ jhūm rahe haiñ. Mai pīne se un ke dimāghon meñ ḳhalal ā gayā hai, sharāb pī pī kar wuh chakkar khā rahe haiñ. Royā deḳhte waqt wuh jhūmte, faisle karte waqt jhūlte haiñ. ⁸ Tamām mezeñ un ki qai se gandī haiñ, un ki ḡhilāzat har taraf nazar ātī hai.

⁹ Wuh āpas meñ kahte haiñ, “Yih shaḳhs hamāre sāth is qism ki bāten kyon kartā hai? Hameñ tālīm dete aur ilāhī paighām kā matlab sunāte waqt wuh hameñ yon samjhātā hai goyā ham chhoṭe bachche hon jin kā dūdh abhī abhī chhuṛāyā gayā ho. ¹⁰ Kyoñki yih kahtā hai, ‘Saw lāsaw saw lāsaw, qaw lāqaw qaw lāqaw, thoṛā-sā is taraf thoṛā-sā us taraf.’”

¹¹ Chunānche ab Allāh hāklāte hue hoñton aur ḡhairzabānon ki mārifat is qaum se bāt karegā. ¹² Go us ne un se farmāyā thā, “Yih ārām ki jagah hai. Thakemāndon ko ārām do, kyoñki yihīñ wuh sukūn pāenge.” Lekin wuh sunane ke lie taiyār nahīñ the. ¹³ Is lie āindā Rab un se inhīñ alfāz se hamkalām hogā, “Saw lāsaw saw lāsaw, qaw lāqaw kaw lāqaw, thoṛā-sā is taraf, thoṛā-sā us taraf.” Kyoñki lāzim hai ki wuh chal kar thokar khāeñ, aur dharām se apnī pusht par gir jāeñ, ki wuh zaḳhmī ho jāeñ aur phande meñ phañs kar giriftār ho jāeñ.

Allāh kā Wāzih Paighām

¹⁴ Chunānche ab Rab kā kalām sun lo, ai mazāq uṛāne wālo, jo Yarūshalam meñ basne wālī is qaum par hukūmat karte ho. ¹⁵ Tum sheḳhī mār kar kahte ho, “Ham ne maut se ahd bāndhā aur Pātāl se muāhadā kiyā hai. Is lie jab sazā kā sailāb ham par se guzare to hameñ nuqsān nahīñ pahuñchāegā. Kyoñki ham ne jhūṭ meñ panāh li aur dhoke meñ chhup gae haiñ.” ¹⁶ Is ke jawāb meñ Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai, “Dekho, maiñ Siyyūn meñ ek patthar rakh detā hūñ, jone kā ek āzmūdā aur qimti patthar jo mazbūt buniyād par lagā hai. Jo imān lāegā wuh kabhī nahīñ hilegā. ¹⁷ Insāf merā fitā aur rāstī merī sāhul ki ḍorī hogī. In se maiñ sab kuchh parkhūngā.

Ole us jhūṭ kā safāyā kareṅge jis meñ tum ne panāh li hai, aur sailāb tumhārī chhupne kī jagah urā kar apne sāth bahā le jāegā. ¹⁸ Tab tumhārā maut ke sāth ahd mansūkh ho jāegā, aur tumhārā Pātāl ke sāth muāhadā qāym nahīn rahegā. Sazā kā sailāb tum par se guzar kar tumheñ pāmāl karegā. ¹⁹ Wuh subah basubah aur din rāt guzaregā, aur jab bhī guzaregā to tumheñ apne sāth bahā le jāegā. Us waqt log dahshatzadā ho kar kalām kā matlab samjheṅge.” ²⁰ Chārpāī itnī chhoṭī hogī ki tum pānw phailā kar so nahīn sakoge. Bistar kī chauṛāī itnī kam hogī ki tum use lapeṭ kar ārām nahīn kar sakoge.

²¹ Kyoñki Rab uth kar yoñ tum par jhapaṭ paregā jis tarah Parāzīm Pahār ke pās Filistiyon par jhapaṭ parā. Jis tarah Wādī-e-Jibaūn meñ Amoriyon par tūṭ parā usī tarah wuh tum par tūṭ paregā. Aur jo kām wuh karegā wuh ajīb hogā, jo qadam wuh uṭhāegā wuh māmūl se haṭ kar hogā. ²² Chunānche apnī tānāzanī se bāz āo, warnā tumhārī zanjireñ mazīd zor se kas dī jāeṅgī. Kyoñki mujhe Qādir-e-mutlaq Rabbul-afwāj se paighām milā hai ki tamām duniyā kī tabāhī muta’ayyin hai.

Māhir Kisān kī Tamsil

²³ Ghaur se merī bāt suno! Dhyān se us par kān dharo jo main kah rahā hūn! ²⁴ Jab kisān khet ko bij bone ke lie taiyār kartā hai to kyā wuh pūrā din hal chalātā rahtā hai? Kyā wuh apnā pūrā waqt zamīn khodne aur dḥele ṭorṇe meñ sarf kartā hai? ²⁵ Hargiz nahīn! Jab pūre khet kī satah hamwār aur taiyār hai to wuh apnī apnī jagah par siyāh zīrā aur safed zīrā, gandum, bājra aur jo kā bij botā hai. Aḳhir meñ wuh kināre par chāre kā bij botā hai. ²⁶ Kisān ko khūb malūm hai ki kyā kyā karnā hotā hai, kyoñki us ke Ḳhudā ne use tālīm de kar saḥīh tariqā sikhāyā. ²⁷ Chunānche siyāh zīrā aur safed zīrā ko anāj kī tarah gāhā nahīn jātā. Dāne nikālne ke lie un par waznī chiz nahīn chalāī jāti balki unheñ ḍaṅde se mārā jātā hai. ²⁸ Aur kyā anāj ko gāh gāh kar pīsā jātā hai? Hargiz nahīn! Kisān use had se zyādā nahīn gāhtā. Go us ke ghoṛe koī waznī chiz khīnchte hue bāliyon par se guzarte haiñ tāki dāne nikleñ tāham kisān dhyān detā hai ki dāne pis na jāeñ. ²⁹ Use yih ilm bhī Rabbul-afwāj se milā hai jo zabardast mashwaron aur kāmil hikmat kā mambā hai.

29

Yarūshalam Ḳhabardār Rahe

¹ Ai Ariyel, Ariyel, * tujh par afsos! Ai shahr jis meñ Dāūd khaimāzan thā, tujh par afsos! Chalo, sāl basāl apne tahwār manāte raho. ² Lekin main Ariyel ko yoñ gher kar tang karūnga ki us meñ āh-o-zārī sunāī degī. Tab Yarūshalam mere nazdik saḥīh mānon meñ Ariyel sābit hogā. ³ Kyoñki main tujhe har taraf se pushtābandī se gher kar band rakhūngā, tere muḥāsare kā pūrā band-o-bast karūnga. ⁴ Tab tū itnā past hogā ki ḳhāk meñ se bolegā, terī dabī dabī āwāz gard meñ se niklegī. Jis tarah murdā rūh zamīn ke andar se sargoshī kartī hai usī tarah terī dhīmī dhīmī āwāz zamīn meñ se niklegī.

⁵ Lekin achānak tere muta’addid dushman bārīk dhūl kī tarah uṛ jāeṅge, zālimon kā ḡhol hawā meñ bhūse kī tarah titar-bitar ho jāegā. Kyoñki achānak, ek hī lamhe meñ ⁶ Rabbul-afwāj un par tūṭ paregā. Wuh bijli

* **29:1** Murād hai Yarūshalam. Ariyel kā ek matlab ‘Allāh kā Sherbarbar’ aur dūsra ‘Bhasm Hone Wālī Qurbāniyon kī Qurbāngāh’ hai. Yahāñ donoñ matlab mumkin haiñ.

kī karaktī āwāzeñ, zalzalā, barā shor, tez āndhī, tūfān aur bhasm karne wālī āg ke shole apne sāth le kar shahr kī madad karne āegā. ⁷ Tab Ariyel se larne wālī tamām qaumōn ke ḡhol kḡhāb jaise lageñge. Jo Yarūshalam par hamlā karke us kā muḡasarā kar rahe aur use tang kar rahe the wuh rāt meñ royā jaise ḡhairhaḡiqī lageñge. ⁸ Tumḡhare dushman us bhūke ādmī kī mānind hoñge jo kḡhāb meñ deḡhtā hai ki maiñ khānā khā rahā hūñ, lekin phir jāg kar jān letā hai ki maiñ waise kā waisā bhūkā hūñ. Tumḡhare muḡhālīf us pyāse ādmī kī mānind hoñge jo kḡhāb meñ deḡhtā hai ki maiñ pāñī pī rahā hūñ, lekin phir jāg kar jān letā hai ki maiñ waise kā waisā nidhāl aur pyāsā hūñ. Yihī un tamām bainul-aḡwāmī ḡholōñ kā hāl hogā jo Koh-e-Siyyūn se jang kareñge.

Allāh kā Kalām Qaum kī Samajh se Bāhar Hai

⁹ Hairatzadā ho kar hakkā-bakkā rah jāo! Andhe ho kar nābīnā ho jāo! Matwāle ho jāo, lekin mai se nahīñ. Larḡharāte jāo, lekin sharāb se nahīñ. ¹⁰ Kyoñki Rab ne tumheñ gahrī nīnd sulā diyā hai, us ne tumḡharī āñkhoñ yāñī nabiyōñ ko band kiyā aur tumḡhare saroñ yāñī royā deḡhne wāloñ par pardā ḡāl diyā hai.

¹¹ Is lie jo bhī kalām nāzil huā hai wuh tumḡhare lie sar bamuhr kitāb hī hai. Agar use kisī parhe-likhe ādmī ko diyā jāe tāki parhe to wuh jawāb degā, “Yih parḡhā nahīñ jā saktā, kyoñki is par muhr hai.” ¹² Aur agar use kisī anparḡh ādmī ko diyā jāe to wuh kahegā, “Maiñ anparḡh hūñ.”

¹³ Rab farmātā hai, “Yih qaum mere huzūr ā kar apñī zabāñ aur hoñḡoñ se to merā eḡtirām kartī hai, lekin us kā dil mujh se dūr hai. Un kī khudātarsī sirf insāñ hī ke rate-raḡae aḡkām par mabñī hai. ¹⁴ Is lie āindā bhī merā is qaum ke sāth sulūk hairatangez hogā. Hāñ, merā sulūk ajīb-o-ḡharīb hogā. Tab us ke dānishmandoñ kī dānish jāḡī raheḡī, aur us ke samajhdāroñ kī samajh ḡḡhāyb ho jāeḡī.”

¹⁵ Un par afsos jo apñā mansūbā zamīñ kī gahrāiyōñ meñ dabā kar Rab se chhupāne kī koshish karte haiñ, jo tāriki meñ apne kāñ karke kahte haiñ, “Kaun hameñ dekh legā, kaun hameñ pahchāñ legā?” ¹⁶ Tumḡharī kajrawī par lānat! Kyā kumḡar ko us ke gāre ke barābar samjḡhā jāḡā hai? Kyā banī huī chīz banāne wāle ke bāre meñ kaḡḡī hai, “Us ne mujhe nahīñ banāyā”? Yā kyā jis ko tashkīl diyā gayā hai wuh tashkīl dene wāle ke bāre meñ kaḡḡā hai, “Wuh kuchh nahīñ samajḡḡā”? Hargiz nahīñ!

Barī Tabḡliyanī Āne Wālī Haiñ

¹⁷ Thoḡrī hī der ke bād Lubnāñ kā jangal phalte-phulte bāḡh meñ tabdil hogā jabki phaltā-phultā bāḡh jangal-sā lageḡā. ¹⁸ Us din bahre kitāb kī tilāwat suneñge, aur andhoñ kī āñkheñ andhere aur tāriki meñ se nikal kar dekh sakeḡī. ¹⁹ Ek bār phir farotan Rab kī kḡhushī manāeñge, aur muḡḡāj Isrāīl ke Quddūs ke bāis shādiyāñā bajaeñge. ²⁰ Zālīm kā nām-o-nishāñ nahīñ raheḡā, tāñāzāñ kḡhatm ho jāeñge, aur dūsroñ kī tāk meñ baiḡḡhne wāle sab ke sab rū-e-zamīñ par se miḡ jāeñge. ²¹ Yihī un kā anjām hogā jo adālat meñ dūsroñ ko qusūrwar ḡḡahrāte, shahr ke darwāze meñ adālat karne wāle qāzī ko phañsāne kī koshish karte aur jḡḡḡī gawāhiyōñ se beḡqusūr kā haḡ mārte haiñ.

²² Chunāñche Rab jis ne pahle Ibrāḡhīm kā bhī fidyā de kar use chḡḡurāyā ḡḡā Yāqūb ke gharāne se farmātā hai, “Ab se Yāqūb sharmindā nahīñ hogā, ab se Isrāīliyoñ kā rang faḡ nahīñ par jāeḡā. ²³ Jab wuh apne darmiyāñ apne bachchoñ ko jo mere hāḡḡoñ kā kāñ haiñ deḡheñge to wuh mere nām ko muḡqaddas māneñge. Wuh Yāqūb ke Quddūs ko

muqaddas jāneᅅge aur Isrāil ke Khudā kā khauf māneᅅge. ²⁴ Us waqt jin kī rūh āwārā hai wuh samajh hāsīl kareᅅge, aur burburāne wāle tālīm qabūl kareᅅge.”

30

Misr ke Wāde Bekār Haiᅅ

¹ Rab farmātā hai, “Ai ziddī bachcho, tum par afsos! Kyoᅅki tum mere baᅅhair mansūbe bāndhte aur mere Rūh ke baᅅhair muāhade kar lete ho. Gunāhoᅅ meᅅ izāfā karte karte ² tum ne mujh se mashwarā lie baᅅhair Misr kī taraf rujū kiyā tāki Firaun kī āᅅ meᅅ panāh lo aur Misr ke sāy meᅅ hifazāt pāo. ³ Lekin khabardār! Firaun kā tahaffuz tumhāre lie sharm kā bāis banegā, Misr ke sāy meᅅ panāh lene se tumhārī ruswāi ho jāegī. ⁴ Kyoᅅki go us ke afsar Zuan meᅅ haiᅅ aur us ke elchī hanīs tak pahuᅅch gae haiᅅ ⁵ to bhī sab is qaum se sharmindā ho jāeᅅge, kyoᅅki is ke sāth muāhadā bekār hogā. Is se na madad aur na fāyᅅdā hāsīl hogā balki yih sharm aur khajālat kā bāis hī hogī.”

⁶ Dasht-e-Najab ke jānwaroᅅn ke bāre meᅅ Rab kā farmān:

Yahūdāh ke safir ek taklifdeh aur pareshānkun mulk meᅅ se guzar rahe haiᅅ jis meᅅ sherbabar, shernī, zahrīle aur urānsāᅅp baste haiᅅ. Un ke gadhe aur ūᅅᅅ Yahūdāh kī daulat aur khazānoᅅ se lade hue haiᅅ, aur wuh sab kuchh Misr ke pās pahuᅅchā rahe haiᅅ, go is qaum kā koī fāyᅅdā nahīᅅ.

⁷ Misr kī madad fuzūl hī hai! Is lie main ne Misr kā nām ‘Rahab azhdahā jis kā muᅅh band kar diyā gayā hai’ rakhā hai.

⁸ Ab dūsrōᅅn ke pās jā kar sab kuchh takᅅte par likh. Use kitāb kī sūrat meᅅ qalamband kar tāki mere alfāz āne wāle dinoᅅn meᅅ hameshā tak gawāhī deᅅ. ⁹ Kyoᅅki yih qaum sarkash hai, yih log dhokebāz bachche haiᅅ jo Rab kī hidāyāt ko mānane ke lie taiyār hī nahīᅅ. ¹⁰ Ghaibbīnoᅅ ko wuh kahte haiᅅ, “Royā se bāz āo.” Aur royā dekhne wāloᅅn ko wuh hukm dete haiᅅ, “Hameᅅ sachhī royā mat batānā balki hamārī khushāmad karne wāli bāteᅅ. Farebdeh royā dekh kar hamāre āge bayān karo! ¹¹ Sahīh rāste se haᅅ jāo, sīdhī rāh ko chhoᅅ do. Hamāre sāmne Isrāil ke Quddūs kā zikr karne se bāz āo!”

¹² Jawāb meᅅ Isrāil kā Quddūs farmātā hai, “Tum ne yih kalām radd karke zulm aur chālākī par bharosā balki pūrā etamād kiyā hai. ¹³ Ab yih gunāh tumhāre lie us ūᅅchī dīwār kī mānind hogā jis meᅅ darāreᅅn par gaiᅅ haiᅅ. Darāreᅅn phailtī haiᅅ aur dīwār baiᅅᅅhī jātī hai. Phir achānak ek hī lamhe meᅅ wuh dhaᅅrām se zamīnbos ho jātī hai. ¹⁴ Wuh ᅅkre ᅅkre ho jātī hai, bilkul miᅅᅅᅅ ke us bartan kī tarāh jo berahmī se chaknāchūr kiyā jātā hai aur jis kā ek ᅅkrā bhī āg se koele uᅅhā kar le jāne yā hauz se thoᅅrā-bahut pānī nikālne ke qābil nahīᅅ rah jātā.”

Sabar ke sāth Rab par Bharosā Rakho

¹⁵ Rab Qādir-e-mutlaq jo Isrāil kā Quddūs hai farmātā hai, “Wāpas ā kar sukūn pāo, tab hī tumheᅅn najāt milegī. Khāmosh rah kar mujh par bharosā rakho, tab hī tumheᅅn taqwiyaᅅ milegī. Lekin tum is ke lie taiyār hī nahīᅅ the.

¹⁶ Chūᅅki tum jawāb meᅅ bole, ‘Hargiz nahīᅅ, ham apne ghoᅅoᅅn par sawār ho kar bhāgeᅅge’ is lie tum bhāg jāoge. Chūᅅki tum ne kahā, ‘Ham tez ghoᅅoᅅn par sawār ho kar bach nikleᅅge’ is lie tumhārā tāqqub karne wāle kahīᅅ zyādā tez hoᅅge. ¹⁷ Tumhāre hazār mard ek hī ādmī kī dhamkī par bhāg jāeᅅge. Aur jab dushman ke pāᅅch afrād tumheᅅn

dhamkāēnge to tum sab ke sab farār ho jāoge. Ākhirkār jo bacheṅge wuh pahār kī choṭī par parcham ke ḍaṅḍe kī tarah tanhā rah jāēnge, pahārī par jhaṅḍe kī tarah akele hoṅge.”

¹⁸ Lekin Rab tumheṅ mehrbānī dikhāne ke intazār meṅ hai, wuh tum par rahm karne ke lie uṭh kharā huā hai. Kyoṅki Rab insāf kā Ḳhudā hai. Mubārak haiṅ wuh jo us ke intazār meṅ rahte haiṅ.

¹⁹ Ai Siyyūn ke bāshindo jo Yarūshalam meṅ rahte ho, āindā tum nahīn ro'oge. Jab tum fariyād karoge to wuh zarūr tum par mehrbānī karegā. Tumhārī sunte hī wuh jawāb degā. ²⁰ Go māzī meṅ Rab ne tumheṅ tangī kī roṭī khilāi aur zulm kā pānī pilāyā, lekin ab terā ustād chhupā nahīn rahegā balki terī apnī hī āṅkheṅ use dekheṅgi. ²¹ Agar dāin yā bāin taraf muṛnā hai to tumheṅ pīchhe se hidāyat milegī, “Yihī rāstā sahīh hai, isī par chalo!” Tumhāre apne kān yih suneṅge. ²² Us waqt tum chāndī aur sone se saje hue apne butoṅ kī behurmatī karoge. Tum “Uf, gandī chiz!” Kah kar unheṅ nāpāk kachre kī tarah bāhar phaiṅkoge.

²³ Bij bote waqt Rab tere khetoṅ par bārish bhej kar behtarīn fasleṅ pakne degā, ḡhizāiyatbakhsh khurāk muhaiyā karegā. Us din terī bheṛ-bakriyāṅ aur gāy-bail wasī charāḡāhoṅ meṅ chareṅge. ²⁴ Khetibārī ke lie mustāmal bailoṅ aur gadhoṅ ko chhāj aur doshākhe ke zariye sāf kī gāi behtarīn khurāk milegī. ²⁵ Us din jab dushman halāk ho jāegā aur us ke burj gir jāēnge to har ūnche pahār se nahreṅ aur har bulandī se nāle baheṅge. ²⁶ Chānd sūraj kī mānind chamkegā jabki sūraj kī raushnī sāt gunā zyādā tez hogī. Ek din kī raushnī sāt ām dinoṅ kī raushnī ke barābar hogī. Us din Rab apnī qaum ke zaḡhmoṅ par marham-paṭṭī karke use shifā degā.

Rab Asūriyoṅ kī Adālat Kartā Hai

²⁷ Wuh dekho, Rab kā nām dūr-darāz ilāqe se ā rahā hai. Wuh ḡhaiz-o-ḡhazab se aur baṛe rob ke sāth qarīb pahuṅch rahā hai. Us ke hoṅṭ qahr se hīl rahe haiṅ, us kī zabān ke āge āge sab kuchh rākḥ ho rahā hai. ²⁸ Us kā dam kināroṅ se bāhar āne wālī nadi hai jo sab kuchh gale tak ḍubo detī hai. Wuh aqwām ko halākat kī chhālṅ meṅ chhān chhān kar un ke muṅh meṅ dahānā ḍāltā hai tāki wuh bhaṭak kar tabāhkun rāh par āēṅ.

²⁹ Lekin tum gīt gāoge, aise gīt jaise muḡaddas id kī rāt gāe jāte haiṅ. Itnī raunaḡ hogī kī tumhāre dil phūle na samāēnge. Tumhārī khushī un zāyriṅ kī mānind hogī jo bānsrī bajāte hue Rab ke pahār par charḡte aur Isrāil kī Chaṭān ke huzūr āte haiṅ.

³⁰ Tab Rab apnī bārob āwāz se logoṅ par apnī qudrat kā izhār karegā. Us kā saḡht ḡhazab aur bhasm karne wālī āḡ nāzil hogī, sāth sāth bārish kī tez bauchhār aur oloṅ kā tūfān un par tūṭ paregā. ³¹ Rab kī āwāz Asūr ko pāsh pāsh kar degī, us kī lāṭhī use mārtī rahegī. ³² Aur jyoṅ jyoṅ Rab sazā ke laṭh se Asūr ko zarb lagāegā tyoṅ tyoṅ daf aur sarod bajeṅge. Apne zorāwar bāzū se wuh Asūr se laṛegā. ³³ Kyoṅki baṛī der se wuh garḡhā taiyār hai jahān Asūri bādshāh kī lāsh ko jalānā hai. Use gahrā aur chaurā banāyā gayā hai, aur us meṅ lakaṛī kā baṛā ḍher hai. Rab kā dam hī use gandhak kī tarah jalāegā.

31

Misr kī Madad Bekār Hai

¹ Un par afsos jo madad ke lie Misr jāte haiṅ. Un kī pūrī ummīd ḡhoṛoṅ se hai, aur wuh apne muta'addid rathoṅ aur tāqatwar ḡhurṡawāroṅ par

etamād rakhte haiñ. Afsos, na wuh Isrāīl ke Quddūs kī taraf nazar uṭhāte, na Rab kī marzī dariyāft karte haiñ. ² Lekin Allāh bhī dānā hai. Wuh tum par āfat lāegā aur apnā farmān mansūkh nahīn karegā balki sharīroñ ke ghar aur un ke muāwinoñ ke k̄hilāf uṭh kharā hogā. ³ Misrī to Khudā nahīn balki insān haiñ. Aur un ke ghoṛe ālam-e-arwāh ke nahīn balki fānī duniyā ke haiñ. Jahān bhī Rab apnā hāth baṛhāe wahān madad karne wāle madad milne wāloñ samet ṭhokar khā kar gir jāte haiñ, sab mil kar halāk ho jāte haiñ.

⁴ Rab mujh se hamkalām huā, “Siyyūn par utarte waqt main us jawān sherbabar kī tarah hūngā jo bakrī mār kar us ke ūpar kharā ghurrātā hai. Go muta’addid gallābānoñ ko use bhāgne ke lie bulāyā jāe to bhī wuh un kī chīkhoñ se dahshat nahīn khātā, na un ke shor-sharābā se dar kar dabak jātā hai. Rabbul-afwāj isī tarah hī Koh-e-Siyyūn par utar kar laṛegā. ⁵ Rabbul-afwāj par phailāe hue parinde kī tarah Yarūshalam ko panāh degā, wuh use mahfūz rakh kar chhuṭkārā degā, use sazā dene ke bajāe rihā karegā.”

⁶ Ai Isrāīliyo, jis se tum sarkash ho kar itne dūr ho gae ho us ke pās wāpas ā jāo. ⁷ Ab tak tum apne hāthoñ se bane hue sone-chāndī ke butoñ kī pūjā karte ho, ab tak tum is gunāh meñ mulawwas ho. Lekin wuh din āne wālā hai jab har ek apne butoñ ko radd karegā.

⁸ “Asūr talwār kī zad meñ ā kar gir jāegā. Lekin yih kisī mard kī talwār nahīn hogī. Jo talwār Asūr ko khā jāegī wuh fānī insān kī nahīn hogī. Asūr talwār ke āge āge bhāgegā, aur us ke jawānoñ ko begār meñ kām karnā paregā. ⁹ Us kī chaṭān dar ke māre jāti rahegi, us ke afsar lashkarī jhande ko dekh kar dahshat khāenge.” Yih Rab kā farmān hai jis kī āg Siyyūn meñ bharaktī aur jis kā tanūr Yarūshalam meñ taptā hai.

32

Rāst Bādshāh kī Āmad

¹ Ek bādshāh āne wālā hai jo insāf se hukūmat karegā. Us ke afsar bhī sadāqat se hukmrānī kareñge. ² Har ek āndhī aur tūfān se panāh degā, har ek registān meñ nadiyoñ kī tarah tar-o-tāzā karegā, har ek taptī dhūp meñ baṛī chaṭān kā-sā sāyā degā.

³ Tab dekhne wāloñ kī ānkheñ andhī nahīn raheñgi, aur sunane wāloñ ke kān dhyān denge. ⁴ Jaldbāzoñ ke dil samajhdār ho jāenge, aur hakloñ kī zabān rawānī se sāf bāt karegi. ⁵ Us waqt na ahmaq sharīf kahlāegā, na badmāsh ko mumtāz qarār diyā jāegā. ⁶ Kyoñki ahmaq hamāqat bayān kartā hai, aur us kā zahan sharīr mansūbe bāndhtā hai. Wuh bedīn harkateñ karke Rab ke bāre meñ kufr baktā hai. Bhūke ko wuh bhūkā chhortā aur pyāse ko pānī pīne se roktā hai. ⁷ Badmāsh ke tariq-e-kār sharīr haiñ. Wuh zarūratmand ko jhūṭ se tabāh karne ke mansūbe bāndhtā rahtā hai, khāh gharīb haq par kyoñ na ho. ⁸ Us ke muqābale meñ sharīf admī sharīf mansūbe bāndhtā aur sharīf kām karne meñ sābitqadam rahtā hai.

Beparwā Zindagi Khatm Hone Wālī Hai

⁹ Ai beparwā aurato, uṭh kar merī bāt suno! Ai beṭiyo jo apne āp ko mahfūz samajhtī ho, mere alfāz par dhyān do! ¹⁰ Ek sāl aur chand ek dinoñ ke bād tum jo apne āp ko mahfūz samajhtī ho kāñp uṭhogī. Kyoñki angūr kī fasal zāe ho jāegī, aur phal kī fasal pakne nahīn pāegī. ¹¹ Ai beparwā aurato, laraz uṭho! Ai beṭiyo jo apne āp ko mahfūz samajhtī

ho, thartharāo! Apne achchhe kapṛoṅ ko utār kar ṭāt ke libās pahan lo. ¹² Apne sīnoṅ ko piṭ piṭ kar apne kḥushgawār khetoṅ aur angūr ke phaldār bāghoṅ par mātam karo. ¹³ Merī qaum kī zamīn par āh-o-zārī karo, kyoṅki us par kḥārdār jhāriyān chhā gaī haiṅ. Rangraliyān manāne wāle shahr ke tamām kḥushbāsh gharoṅ par gham khāo. ¹⁴ Mahal wīrān hogā, rāunaqḍār shahr sunsān hogā. Qilā aur burj hameshā ke lie ghār banenge jahān janglī gadhe apne dil bahlāenge aur bheṛ-bakriyān chareṅgī.

Allāh ke Rūh se Bahālī

¹⁵ Jab tak Allāh apnā Rūh ham par nāzil na kare us waqt tak hālāt aise hī raheṅge. Lekin phir registān bāgh meṅ tabdīl ho jāegā, aur bāgh ke phaldār darakḥt jangal jaise ghane ho jāenge. ¹⁶ Tab insāf registān meṅ basegā, aur sadāqat phalte-phulte bāgh meṅ sukūnat karegī. ¹⁷ Insāf kā phal amn-o-amān hogā, aur sadāqat kā asar abadī sukūn aur hifāzat hogī.

¹⁸ Merī qaum pursukūn aur mahfūz ābādiyoṅ meṅ basegī, us ke ghar ārāmdhe aur puram hoṅge. ¹⁹ Go jangal tabāh aur shahr zamīnbos kyoṅ na ho, ²⁰ lekin tum mubārak ho jo har nadi ke pās bij bo sakoge aur āzādī se apne gāy-bailoṅ aur gadhoṅ ko charā sakoge.

33

Yā Rab, Madad!

¹ Tujh par afsos, jo dūsroṅ ko barbād karne ke bāwujūd barbād nahīn huā. Tujh par afsos, jo dūsroṅ se bewafā thā, hālānki tere sāth bewafāi nahīn huī. Lekin terī bārī bhī āegī. Barbādī kā kām takmīl tak pahuṅchāne par tū khud barbād ho jāegā. Bewafāi kā kām takmīl tak pahuṅchāne par tere sāth bhī bewafāi kī jāegī.

² Ai Rab, ham par mehrbānī kar! Ham tujh se ummīd rakhte haiṅ. Har subah hamārī tāqat ban, musībat ke waqt hamārī rihāi kā bāis ho.

³ Terī garajtī āwāz sun kar qaumeṅ bhāg jātī haiṅ, tere uṭh khare hone par wuh chāroṅ taraf bikhar jātī haiṅ. ⁴ Ai qaumo, jo māl tum ne lūṭ liyā wuh dūsre chhīn leṅge. Jis tarah ṭiddiyoṅ ke ghol fasloṅ par jhapaṭ kar sab kuchh chaṭ kar jāte haiṅ usī tarah dūsre tumhārī pūrī milkīyat par ṭūṭ pāreṅge.

⁵ Rab sarfarāz hai aur bulandiyōṅ par sukūnat kartā hai. Wuhī Siyyūn ko insāf aur sadāqat se mālāmāl karegā. ⁶ Un dinoṅ meṅ wuh terī hifāzat kī zamānat hogā. Tujhe najāt, hikmat aur dānāi kā zaḥhīrā hāsīl hogā, aur Rab kā kḥauf terā kḥazānā hogā.

Dushman se Dhokā, Rab se Rihāi

⁷ Suno, un ke sūrme galiyoṅ meṅ chīkh rahe haiṅ, amn ke safir talḥ āheṅ bhar rahe haiṅ. ⁸ Saṛakeṅ wīrān-o-sunsān haiṅ, aur musāfir un par nazar hī nahīn āte. Muāhade ko torā gayā hai, logoṅ ne us ke gawāhoṅ ko radd karke insān ko haqīr jānā hai. ⁹ Zamīn kḥushk ho kar murjhā gaī hai, Lubnān kumlā kar sharmindā ho gayā hai. Shārūn kā maidān beshajar bayābān-sā ban gayā hai, Basan aur Karmīl apne patte jhār rahe haiṅ.

¹⁰ Lekin Rab farmātā hai, “Ab main uṭh kharā hūṅgā, ab main sarfarāz ho kar apnī quwwat kā izhār karūṅgā. ¹¹ Tum ummīd se ho, lekin peṅ meṅ sūkhī ghās hī hai, aur janm dete waqt bhūṣā hī paidā hogā. Jab tum phūṅk māroge to tumhārā dam āg ban kar tumhīn ko rākh kar degā. ¹² Aqwām yoṅ bhasm ho jāeṅgī kī chūnā hī rah jāegā, wuh kḥārdār jhāriyoṅ kī tarah

kaṭ kar jal jāēngī. ¹³ Ai dūr-darāz ilāqoñ ke bāshindo, wuh kuchh suno jo main ne kiyā hai. Ai qarīb ke basne wālo, merī qudrat jān lo.”

¹⁴ Siyyūn meñ gunāhgār ghabrā gae haiñ, bedīn pareshānī ke ālam meñ thartharāte hue chillā rahe haiñ, “Ham meñ se kaun bhasm karne wālī is āg ke sāmne zindā rah saktā hai? Ham meñ se kaun hameshā tak bharakne wālī is angīthī ke qarīb qāym rah saktā hai?” ¹⁵ Lekin wuh shaḫhs qāym rahegā jo rāst zindaḡi guzāre aur sachchāi bole, jo ḡhairqānūnī nafā aur rishwat lene se inkār kare, jo qātilānā sāzishoñ aur ḡhalat kām se gurez kare. ¹⁶ Wuhī bulandiyōñ par basegā aur pahār ke qile meñ mahfūz rahegā. Use roṭī miltī rahegī, aur pānī kī kabhī kamī na hogī.

Purjalāl Bādshāh kā Mulk

¹⁷ Terī ānkheñ bādshāh aur us kī pūrī ḡhubsūratī kā mushāhadā kareñgī, wuh ek wasī aur dūr dūr tak phailā huā mulk dekheñgī. ¹⁸ Tab tū guzāre hue haulnāk waqt par ḡhaur-o-ḡhauz karke pūchhegā, “Dushman ke baṛe afsar kidhar haiñ? Ṭaiks lene wālā kahāñ ḡhāyb huā? Wuh afsar kidhar hai jo burjoñ kā hisāb-kitāb kartā thā?” ¹⁹ Āindā tujhe yih gustāḡh qaum nazar nahīñ aēgī, yih log jo nāqābil-e-fahm zabān bolte aur haklāte hue aiśī bāteñ karte haiñ jo samajh meñ nahīñ ātīñ.

²⁰ Hamārī ĩdoñ ke shahr Siyyūn par nazar dāl! Terī ānkheñ Yarūshalam ko dekheñgī. Us waqt wuh mahfūz sukūnatgāh hogā, ek ḡhaimā jo āindā kabhī nahīñ haṭegā, jis kī meḡheñ kabhī nahīñ nikleñgī, aur jis kā ek rassā bhī nahīñ tūṭegā.

²¹ Wahāñ Rab hī hamārā zorāwar āqā hogā, aur shahr dariyāoñ kā maqām hogā, aiśī chaṛṭī nadiyōñ kā maqām jin par na chappū wālī kashtī, na shāndār jahāz chalegā. ²² Kyoñki Rab hī hamārā qāzī, Rab hī hamārā sardār aur Rab hī hamārā Bādshāh hai. Wuhī hameñ chhuṭkāra degā. ²³ Dushman kā beṛā ḡharq hone wālā hai. Bādbān ke rasse ḡhile haiñ, aur na wuh mastūl ko mazbūt rakhne, na bādbān ko phailāe rakhne meñ madad dete haiñ. Us waqt kasrat kā lūṭā huā māl baṭegā, balki itnā māl hogā kī langare bhī lūṭne meñ shirkat kareñge. ²⁴ Siyyūn kā koī bhī fard nahīñ kahegā, “Main kamzor hūñ,” kyoñki us ke bāshindoñ ke gunāh baḡhshe gaē hoñge.

34

Adom par Adālat kā Elān

¹ Ai qaumo, qarīb ā kar sun lo! Ai ummato, dhyān do! Duniyā aur jo bhī us meñ hai kān lagāe, zamīn aur jo kuchh us meñ se phūṭ niklā hai tawajjuh de! ² Kyoñki Rab ko tamām ummatoñ par ḡhussā ā gayā hai, aur us kā ḡhazab un ke tamām lashkaroñ par nāzil ho rahā hai. Wuh unheñ mukammal taur par tabāh karegā, inheñ saffāk ke hawāle karegā. ³ Un ke maḡtūloñ ko bāhar phainkā jāegā, aur lāshoñ kī badbū chāroñ taraf phailēgī. Pahār un ke ḡhūn se sharābor hoñge. ⁴ Tamām sitāre gal jāeñge, aur āsmān ko tūmār kī tarah lapeṭā jāegā. Sitāroñ kā pūrā lashkar angūr ke murjhāe hue pattoñ kī tarah jhaṛ jāegā, wuh anjir ke daraḡht kī sūkhī hariyālī kī tarah gir jāegā.

⁵ Kyoñki āsmān par merī talwār ḡhūn pī pī kar mast ho gaī hai. Dekho, ab wuh Adom par nāzil ho rahī hai tākī us kī adālat kare, us qaum kī jis kī mukammal tabāhī kā faislā main kar chukā hūñ. ⁶ Rab kī talwār ḡhūnālūdā ho gaī hai, aur us se charbī ṭapaktī hai. Bheṛ-bakriyōñ kā ḡhūn

aur mendhoñ ke gurdoñ kī charbī us par lagī hai, kyonki Rab Busrā Shahr meñ qurbānī kī id aur Mulk-e-Adom meñ qatl-e-ām kā tahwār manāegā. ⁷ Us waqt janglī bail un ke sāth gir jāenge, aur bachhre tāqatwar sāndoñ samet khatm ho jāenge. Un kī zamīn khūn se mast aur khāk charbī se sharābor hogī.

⁸ Kyonki wuh din ā gayā hai jab Rab badlā legā, wuh sāl jab wuh Adom se Isrāil kā intaqām legā. ⁹ Adom kī nadiyoñ meñ tārkol hī bahegā, aur gandhak zamīn ko dhāñpegī. Mulk bhāṛaktī huī rāl se bhar jāegā, ¹⁰ jis kī āg na din aur na rāt bujhegī balki hameshā tak dhuāñ chhortī rahegī. Mulk nasl-dar-nasl wīrān-o-sunsān rahegā, yahāñ tak ki musāfir bhī hameshā tak us meñ se guzarne se gurez karenge. ¹¹ Dashtī ullū aur khārpusht us par qabzā karenge, chinghārne wāle ullū aur kawwe us meñ baserā karenge. Kyonki Rab fite aur sāhūl se Adom kā pūrā mulk nāp nāp kar ujār aur wīrānī ke hawāle karegā. ¹² Us ke shurafā kā nām-onishān tak nahīn rahegā. Kuchh nahīn rahegā jo bādshāhī kahlāe, mulk ke tamām ra'īs jāte raheñge. ¹³ Kāñtedār paude us ke mahalōñ par chhā jāenge, khudrau paude aur ūñṭkaṭāre us ke qilāband shahrōñ meñ phail jāenge. Mulk gīdar aur uqābī ullū kā ghar banegā. ¹⁴ Wahāñ registān ke jānwar janglī kuttoñ se milenge, aur bakrānumā jin ek dūsre se mulāqāt karenge. Lilit nāmī āseb bhī us meñ thahregā, wahāñ use bhī āramgāh milegī. ¹⁵ Mādā sānp us ke sāy meñ bil banā kar us meñ apne ande degī aur unheñ se kar pālegī. Shikārī parinde bhī do do ho kar wahāñ jamā hoñge.

¹⁶ Rab kī kitāb meñ parh kar is kī tahqīq karo! Adom meñ yih tamām chīzeñ mil jāengī. Mulk ek se bhī mahrūm nahīn rahegā balki sab mil kar us meñ pāi jāengī. Kyonki Rab hī ke muñh ne is kā hukm diyā hai, aur usī kā Rūh inheñ ikatthā karegā. ¹⁷ Wuhī sārī zamīn kī paimāish karegā aur phir qurā dāl kar mazkūrā jāndāroñ meñ taqsim karegā. Tab mulk abad tak un kī milkiyat meñ āegā, aur wuh nasl-dar-nasl us meñ ābād hoñge.

35

Qaum kī Rihāi

¹ Registān aur pyāsī zamīn bāgh bāgh hoñge, bayābān khushī manā kar khil uṭhegā. Us ke phūl sosan kī tarah ² phūṭ nikleñge, aur wuh zor se shādiyānā bajā kar khushī ke nāre lagāegā. Use Lubnān kī shān, Karmil aur Shārūn kā pūrā husn-o-jamāl diyā jāegā. Log Rab kā jalāl aur hamāre Khudā kī shān-o-shaukat dekheñge.

³ Niḍhāl hāthoñ ko taqwiyat do, dāñwāñḍol ghuṭnoñ ko mazbūt karo!
⁴ Dhaṛakte hue diloñ se kaho, “Hauslā rakho, mat ḍaro. Dekho, tumhārā Khudā intaqām lene ke lie ā rahā hai. Wuh har ek ko jazā-o-sazā de kar tumheñ bachāne ke lie ā rahā hai.”

⁵ Tab andhoñ kī ānkhoñ ko aur bahroñ ke kānoñ ko kholā jāegā.

⁶ Langare hiran kī-sī chhalāñgeñ lagāenge, aur gūñge khushī ke nāre lagāenge. Registān meñ chashme phūṭ nikleñge, aur bayābān meñ se nadiyāñ guzareñgī.

⁷ Jhulastī huī ret kī jagah johar banegā, aur pyāsī zamīn kī jagah pāñi ke sote phūṭ nikleñge. Jahāñ pahle gīdar āram karte the wahāñ harī ghās, sarkānde aur ābī narsal kī nasho-numā hogī.

⁸ Mulk meñ se shāhrāh guzaregī jo ‘Shāhrāh-e-Muqaddas’ kahlāegī. Nāpāk log us par safr nahīn kareñge, kyonki wuh sahīh rāh par chalne wāloñ ke lie maḵhsūs hai. Ahmaq us par bhaṭakne nahīn pāeñge.

⁹ Us par na sherbabar hogā, na koī aur wahshī jānwar āegā yā pāyā jāegā. Sīrf wuh us par chaleñge jinheñ Allāh ne ewazānā de kar chhuṛā liyā hai.

¹⁰ Jitnoñ ko Rab ne fidyā de kar rihā kiyā hai wuh wāpas āeñge aur gīt gāte hue Siyyūn meñ dāḵhil hoñge. Un ke sar par abadī ḵhushī kā tāj hogā, aur wuh itne masrūr aur shādmān hoñge ki mātām aur giryā-o-zārī un ke āge āge bhāg jāegī.

36

Asūrī Yarūshalam kā Muhāsarā Karte Haiñ

¹ Hizqiyāh Bādshāh kī hukūmat ke 14weñ sāl meñ Asūr ke bādshāh Sanherīb ne Yahūdāh ke tamām qilāband shahroñ par dhāwā bol kar un par qabzā kar liyā. ² Phir us ne apne ālā afsar Rabshāqī ko baṛī fauj ke sāth Lakīs se Yarūshalam ko bhejā. Yarūshalam pahuñch kar Rabshāqī us nāle ke pās ruk gayā jo pānī ko ūpar wāle tālāb tak pahuñchātā hai. (Yih tālāb us rāste par hai jo Dhobiyoñ ke Ghāṭ tak le jātā hai.) ³ Yih dekh kar mahal kā inchārj Iliyāqīm bin Ḵhilqiyāh, mīrmunshī Shībnāh aur mushīr-e-ḵhās Yuākh bin Āsaf shahr se nikal kar us se milne āe. ⁴ Rabshāqī ne un ke hāth Hizqiyāh ko paighām bhejā,

“Asūr ke azīm bādshāh farmāte haiñ, tumhārā bharosā kis chīz par hai? ⁵ Tum samajhte ho ki ḵhālī bāteñ karnā faujī hikmat-e-amlī aur tāqat ke barābar hai. Yih kaisī bāt hai? Tum kis par etamād kar rahe ho ki mujh se sarkash ho gae ho? ⁶ Kyā tum Misr par bharosā karte ho? Wuh to tūtā huā sarkandā hī hai. Jo bhī us par tek lagāe us kā hāth wuh chīr kar zaḵhmī kar degā. Yihī kuchh un sab ke sāth ho jāegā jo Misr ke bādshāh Firaun par bharosā karen! ⁷ Shāyad tum kaho, ‘Ham Rab apne Ḵhudā par tawakkul karte haiñ.’ Lekin yih kis tarah ho saktā hai? Hizqiyāh ne to us kī behurmatī kī hai. Kyonki us ne ūñchī jaghoñ ke mandiroñ aur qurbāngāhoñ ko ḍhā kar Yahūdāh aur Yarūshalam se kahā hai ki sirf Yarūshalam kī qurbāngāh ke sāmne parastish karen. ⁸ Āo, mere āqā Asūr ke bādshāh se saudā karo. Maiñ tumheñ 2,000 ghoṛe dūngā basharteki tum un ke lie sawār muhaiyā kar sako. Lekin afsos, tumhāre pās itne ghurṣawār haiñ hī nahīñ! ⁹ Tum mere āqā Asūr ke bādshāh ke sab se chhoṭe afsar kā bhī muqābalā nahīñ kar sakte. Lihāzā Misr ke rathoñ par bharosā rakhne kā kyā faydā? ¹⁰ Shāyad tum samajhte ho ki maiñ Rab kī marzī ke baḡhair hī is mulk par hamlā karne āyā hūñ tāki sab kuchh barbād karūñ. Lekin aisā hargiz nahīñ hai! Rab ne ḵhud mujhe kahā ki is mulk par dhāwā bol kar ise tabāh kar de.”

¹¹ Yih sun kar Iliyāqīm, Shībnāh aur Yuākh ne Rabshāqī kī taqrīr meñ daḵhl de kar kahā, “Barāh-e-karm Arāmī zabān meñ apne ḵhādimoñ ke sāth guftū kīje, kyonki ham yih achchhī tarah bol lete haiñ. Ibrānī zabān istemāl nā karen, warnā shahr kī fasīl par khaṛe log āp kī bāteñ sun leñge.” ¹² Lekin Rabshāqī ne jawāb diyā, “Kyā tum samajhte ho ki mere mālik ne yih paighām sirf tumheñ aur tumhāre mālik ko bhejā hai? Hargiz nahīñ! Wuh chāhte haiñ ki tamām log yih bāteñ sun leñ. Kyonki wuh

bhī tumhārī tarah apnā fuḷlā khāne aur apnā peshāb pīne par majbūr ho jāenge.”

¹³ Phir wuh fasil kī taraf mur kar buland āwāz se Ibrānī zabān meñ awām se muḵhātib huā, “Sunō! Shahanshāh, Asūr ke bādshāh ke farmān par dhyan do! ¹⁴ Bādshāh farmāte haiñ kī Hizqiyāh tumheñ dhokā na de. Wuh tumheñ bachā nahīn saktā. ¹⁵ Beshak wuh tumheñ tasallī dilāne kī koshish karke kahtā hai, ‘Rab hameñ zarūr chhuṭkārā degā, yih shahr kabhī bhī Asūrī bādshāh ke qabze meñ nahīn āegā.’ Lekin is qism kī bātoñ se tasallī pā kar Rab par bharosā mat karnā. ¹⁶ Hizqiyāh kī bāteñ na māno balkī Asūr ke bādshāh kī. Kyoñki wuh farmāte haiñ, mere sāth sulah karo aur shahr se nikal kar mere pās ā jāo. Phir tum meñ se har ek angūr kī apnī bel aur anjir ke apne daraḳht kā phal khāegā aur apne hauz kā pāni piegā. ¹⁷ Phir kuchh der ke bād main tumheñ ek aise mulk meñ le jāūngā jo tumhāre apne mulk kī mānind hogā. Us meñ bhī anāj aur nāī mai, roṭī aur angūr ke bāgh haiñ. ¹⁸ Hizqiyāh kī mat sunanā. Jab wuh kahtā hai, ‘Rab hameñ bachāegā’ to wuh tumheñ dhokā de rahā hai. Kyā dīgar aqwām ke dewatā apne mulkoñ ko Shāh-e-Asūr se bachāne ke qābil rahe haiñ? ¹⁹ Hamāt aur Arfād ke dewatā kahāñ rah gae haiñ? Sifarwāym ke dewatā kyā kar sake? Aur kyā kisi dewatā ne Sāmariya ko merī girift se bachāyā? ²⁰ Nahīn, koī bhī dewatā apnā mulk mujh se bachā na sakā. To phir Rab Yārūshalam ko kis tarah mujh se bachāegā?”

²¹ Fasil par khaṛe log ḳhāmosh rahe. Unhoñ ne koī jawāb na diyā, kyoñki bādshāh ne hukm diyā thā ki jawāb meñ ek lafz bhī na kaheñ. ²² Phir mahal kā inchārj Iliyāqīm bin Ḳhilqiyāh, mīrmunshī Shībnāh aur mushīr-e-ḳhās Yuākh bin Āsaf ranjish ke māre apne libās phār kar Hizqiyāh ke pās wāpas gae. Darbār meñ pahuñch kar unhoñ ne bādshāh ko sab kuchh kah sunāyā jo Rabshāqī ne unheñ kahā thā.

37

Rab Hizqiyāh ko Tasallī Detā Hai

¹ Yih bāteñ sun kar Hizqiyāh ne apne kapṛe phāre aur ṭāṭ kā mātami libās pahan kar Rab ke ghar meñ gayā. ² Sāth sāth us ne mahal ke inchārj Iliyāqīm, mīrmunshī Shībnāh aur imāmoñ ke buzurgoñ ko Āmūs ke beṭe Yasāyāh Nabī ke pās bhejā. Sab ṭāṭ ke mātami libās pahne hue the. ³ Nabī ke pās pahuñch kar unhoñ ne Hizqiyāh kā paighām sunāyā, “Āj ham barī musībat meñ haiñ. Sazā ke is dīn Asūriyon ne hamārī saḳht be’izzati kī hai. Hamārā hāl dard-e-zah meñ muḳtālā us aurat kā-sā hai jis ke peṭ se bachchā nikalne ko hai, lekin jo is lie nahīn nikal saktā kī māñ kī tāqat jāti rahī hai. ⁴ Lekin shāyad Rab āp ke Ḳhudā ne Rabshāqī kī wuh bāteñ sunī hoñ jo us ke āqā Asūr ke bādshāh ne zindā Ḳhudā kī tauhīn meñ bhejī haiñ. Ho saktā hai Rab āp kā Ḳhudā us kī bāteñ sun kar use sazā de. Barāh-e-karm hamāre lie jo ab tak bache hue haiñ duā karen.”

⁵ Jab Hizqiyāh ke afsaroñ ne Yasāyāh ko bādshāh kā paighām pahuñchāyā ⁶ to nabī ne jawāb diyā, “Apne āqā ko batā denā kī Rab farmātā hai, ‘Un dhamkiyoñ se ḳhauf mat khā jo Asūrī bādshāh ke mulāzimoñ ne merī ihānat karke dī haiñ. ⁷ Dekh, main us kā irādā badal dūngā. Wuh afwāh sun kar itnā muztarib ho jāegā kī apne hī mulk ko wāpas chalā jāegā. Wahāñ main use talwār se marwā dūngā.’”

Sanherib kī Dhamkiyāñ aur Hizqiyāh kī Duā

⁸ Rabshāqī Yarūshalam ko chhoṛ kar Asūr ke bādshāh ke pās wāpas chalā gayā jo us waqt Lakīs se rawānā ho kar Libnā par chaṛhāi kar rahā thā.

⁹ Phir Sanherib ko ittālā milī, “Ethopiya kā bādshāh Tirhāqā āp se larne ā rahā hai.” Tab us ne apne qāsidoñ ko dubārā Yarūshalam bhej diyā tāki Hizqiyāh ko paighām pahuñchāeñ, ¹⁰ “Jis dewatā par tum bharosā rakhte ho us se fareb na khāo jab wuh kahtā hai ki Yarūshalam Asūrī bādshāh ke qabze meñ kabhī nahīn āegā. ¹¹ Tum to sun chuke ho ki Asūr ke bādshāhoñ ne jahān bhī gae kyā kuchh kiyā hai. Har mulk ko unhoñ ne mukammal taur par tabāh kar diyā hai. To phir tum kis tarah bach jāoge? ¹² Kyā Jauzān, Hārān aur Rasaf ke dewatā un kī hifāzat kar pāe? Kyā Mulk-e-Adan meñ Tilassār ke bāshinde bach sake? Nahīn, koī bhī dewatā un kī madad na kar sakā jab mere bāpdādā ne unheñ tabāh kiyā. ¹³ Dhyān do, ab Hamāt, Arfād, Sifarwāym Shahr, Henā aur Iwwā ke bādshāh kahān haiñ?”

¹⁴ Khat milne par Hizqiyāh ne use paṛh liyā aur phir Rab ke ghar ke sahan meñ gayā. Khat ko Rab ke sāmne bichhā kar ¹⁵ us ne Rab se duā kī,

¹⁶ “Ai Rabbul-afwāj Isrāīl ke Kḥudā jo karūbī farishtoñ ke darmiyān takhtnashīn hai, tū akelā hī duniyā ke tamām mamālik kā Kḥudā hai. Tū hī ne āsmān-o-zamīn ko kḥalaq kiyā hai. ¹⁷ Ai Rab, merī sun! Apnī ānkheñ khol kar dekh! Sanherib kī un tamām bātoñ par dhyān de jo us ne is maqsad se ham tak pahuñchāi haiñ ki zindā Kḥudā kī ihānat kare. ¹⁸ Ai Rab, yih bāt sach hai ki Asūrī bādshāhoñ ne in tamām qaumoñ ko un ke mulkoñ samet tabāh kar diyā hai. ¹⁹ Wuh to un ke butoñ ko āg meñ phaiñk kar bhasm kar sake the, kyonki wuh zindā nahīn balki sirf insān ke hāthoñ se bane hue lakaṛī aur patthar ke but the. ²⁰ Ai Rab hamāre Kḥudā, ab main tujh se iltamās kartā hūñ ki hameñ Asūrī bādshāh ke hāth se bachā tāki duniyā ke tamām mamālik jān leñ ki tū ai Rab, wāhid Kḥudā hai.”

Asūrī kī Lān-tān par Allāh kā Jawāb

²¹ Phir Yasāyāh bin Āmūs ne Hizqiyāh ko paighām bhejā, “Rab Isrāīl kā Kḥudā farmātā hai ki main ne Asūrī bādshāh Sanherib ke bāre meñ terī duā sunī hai. ²² Ab Rab kā us ke kḥilāf farmān sun,

Kuñwārī Siyyūn Beṭī tujhe haqīr jāntī hai, hāñ Yarūshalam Beṭī apnā sar hilā hilā kar hiqāratāmez nazar se tere picḥhe dekhtī hai. ²³ Kyā tū nahīn jāntā ki kis ko gāliyañ dīñ aur kis kī ihānat kī hai? Kyā tujhe nahīn mālum ki tū ne kis ke kḥilāf āwāz buland kī hai? Jis kī taraf tū ghurūr kī nazar se dekh rahā hai wuh Isrāīl kā Quddūs hai!

²⁴ Apne qāsidoñ ke zariye tū ne Rab kī ihānat kī hai. Tū dīngeñ mār kar kahtā hai, ‘Main apne beshumār rathoñ se pahāroñ kī choṭiyōñ aur Lubnān kī intahā tak chaṛh gayā hūñ. Main deodār ke bare bare aur jūnīpar ke behtarīn daraḳhtoñ ko kaṭ kar Lubnān kī dūrtarīn bulandiyoñ tak, us ke sab se ghane jangal tak pahuñch gayā hūñ. ²⁵ Main ne ghairmulkoñ meñ kueñ khudwā kar un kā pāñī pī liyā hai. Mere talwoñ tale Misr kī tamām nadiyañ kḥushk ho gaiñ.’

²⁶ Ai Asūrī bādshāh, kyā tū ne nahīn sunā ki baṛī der se main ne yih sab kuchh muqarrar kiyā? Qadīm zamāne meñ hī main ne is kā mansūbā bāndh liyā, aur ab main ise wujūd meñ lāyā. Merī marzī thī ki tū qilāband shahroñ ko kḥāk meñ milā kar patthar ke dheroñ meñ badal de. ²⁷ Isī lie un ke bāshindoñ kī tāqat jāti rahī, wuh ghabraē aur sharmindā hue. Wuh

ghās kī tarah kamzor the, chhat par ugne wālī us hariyālī kī mānind jo thoṛī der ke lie phaltī-phūltī to hai, lekin lū chalte waqt ek dam murjhā jāti hai. ²⁸ Main to tujh se khūb wāqif hūn. Mujhe mālum hai ki tū kahān ṭhahrā huā hai, aur terā ānā jānā mujh se poshīdā nahīn rahtā. Mujhe patā hai ki tū mere khilāf kitne taish meñ ā gayā hai. ²⁹ Terā taish aur ghurūr dekh kar main terī nāk meñ nakel aur tere muñh meñ lagām ḍāl kar tujhe us rāste par se wāpas ghasīṭ le jāūngā jis par se tū yahān ā pahuñchā hai.

³⁰ Ai Hizqiyāh, main tujhe is nishān se tasalli dilāūngā ki is sāl aur āne wāle sāl tum wuh kuchh khāoge jo kheton meñ khud baḥud ugegā. Lekin tisre sāl tum bij bo kar fasleñ kāṭoge aur angūr ke bāgh lagā kar un kā phal khāoge. ³¹ Yahūdāh ke bache hue bāshinde ek bār phir jaṛ pakar kar phal lāenge. ³² Kyonki Yarūshalam se qaum kā baqiyā nikal āegā, aur Koh-e-Siyyūn kā bachā-khuchā hissā dubārā mulk meñ phail jāegā. Rabbul-afwāj kī ghairat yih kuchh saranjām degī.

³³ Jahān tak Asūrī bādshāh kā tālluq hai Rab farmātā hai ki wuh is shahr meñ dākhl nahīn hogā. Wuh ek tir tak us meñ nahīn chalāegā. Na wuh dhāl le kar us par hamlā karegā, na shahr kī fasil ke sāth miṭṭī kā dher lagāegā. ³⁴ Jis rāste se bādshāh yahān āyā usī rāste par se wuh apne mulk wāpas chalā jāegā. Is shahr meñ wuh ghusne nahīn pāegā. Yih Rab kā farmān hai. ³⁵ Kyonki main apnī aur apne qhādīm Dāūd kī qhātīr is shahr kā difā karke use bachāūngā.”

³⁶ Usī rāt Rab kā farishtā nikal āyā aur Asūrī lashkargāh meñ se guzar kar 1,85,000 faujiyon ko mār ḍālā. Jab log subah-sawere uṭhe to chāron taraf lāsheñ hī lāsheñ nazar āin.

³⁷ Yih dekh kar Sanherib apne khaime ukhār kar apne mulk wāpas chalā gayā. Ninwā Shahr pahuñch kar wuh wahān ṭhahar gayā. ³⁸ Ek din jab wuh apne dewatā Nīsrūk ke mandir meñ pūjā kar rahā thā to us ke beṭon Adrammalik aur Sharāzar ne use talwār se qatl kar diyā aur farār ho kar Mulke-e-Arārāt meñ panāh lī. Phir us kā beṭā Asarhaddon taqhtnashīn huā.

38

Allāh Hizqiyāh ko Shifā Detā Hai

¹ Un dīnon meñ Hizqiyāh itnā bīmār huā ki marne kī naubat ā pahuñchī. Āmūs kā beṭā Yasāyāh Nabī us se milne āyā aur kahā, “Rab farmātā hai ki apne ghar kā band-o-bast kar le, kyonki tujhe marnā hai. Tū is bīmārī se shifā nahīn pāegā.”

² Yih sun kar Hizqiyāh ne apnā muñh dīwār kī taraf pher kar duā kī, ³ “Ai Rab, yād kar ki main wafādārī aur khulūs-dilī se tere sāmne chaltā rahā hūn, ki main wuh kuchh kartā āyā hūn jo tujhe pasand hai.” Phir wuh phūṭ phūṭ kar rone lagā.

⁴ Tab Yasāyāh Nabī ko Rab kā kalām milā, ⁵ “Hizqiyāh ke pās jā kar use batā denā ki Rab tere bāp Dāūd kā Qhūdā farmātā hai, ‘Main ne terī duā sun lī aur tere ānsū dekke haiñ. Main terī zindagī meñ 15 sāl kā izāfā karūngā. ⁶ Sāth sāth main tujhe aur is shahr ko Asūr ke bādshāh se bachā lūngā. Main hī is shahr kā difā karūngā.’”

⁷ Yih paighām Hizqiyāh ko sunā kar Yasāyāh ne mazīd kahā, “Rab tujhe ek nishān degā jis se tū jān legā ki wuh apnā wādā pūrā karegā. ⁸ Mere

kahne par Ākḥaz kī banāi huī dhūpgharī kā sāyā das darje pīchhe jāegā.” Aur aisā hī huā. Sāyā das darje pīchhe haṭ gayā.

Shifā Pāne par Hizqiyāh kā Gīt

⁹ Yahūdāh ke bādshāh Hizqiyāh ne shifā pāne par zail kā gīt qalamband kiyā,

¹⁰ “Main bolā, kyā mujhe zindagī ke urūj par Pātāl ke darwāzoñ meñ dākhil honā hai? Bāqimāndā sāl mujh se chhīn lie gae haiñ.

¹¹ Main bolā, āindā main Rab ko zindoñ ke mulk meñ nahīn dekhūngā. Ab se main Pātāl ke bāshindoñ ke sāth rah kar is duniyā ke logoñ par nazar nahīn ḍālūngā.

¹² Mere ghar ko gallābānoñ ke kḥaime kī tarah utārā gayā hai, wuh mere ūpar se chhīn liyā gayā hai. Main ne apnī zindagī ko jūlāhe kī tarah ikhtitām tak bun liyā hai. Ab us ne mujhe kāt kar tānt ke dhāgoñ se alag kar diyā hai. Ek dīn ke andar andar tū ne mujhe kḥatm kiyā.

¹³ Subah tak main chīkh kar fariyād kartā rahā, lekin us ne sherbabar kī tarah merī tamām haḍḍiyāñ toṛ dīñ. Ek dīn ke andar andar tū ne mujhe kḥatm kiyā.

¹⁴ Main bejān ho kar abābil yā bulbul kī tarah chīn chīn karne lagā, ghūn ghūn karke kabūtar kī-sī āheñ bharne lagā. Merī ānkheñ niḍhāl ho kar āsmān kī taraf taktī rahīñ. Ai Rab, mujh par zulm ho rahā hai. Merī madad ke lie ā!

¹⁵ Lekin main kyā kahūñ? Us ne khud mujh se hamkalām ho kar yih kiyā hai. Main talkhiyoñ se maḡhlūb ho kar zindagī ke ākḥir tak dabī huī hālat meñ phirūngā.

¹⁶ Ai Rab, inhīn chīzoñ ke sabab se insān zindā rahtā hai, merī rūh kī zindagī bhī inhīn par mabnī hai. Tū mujhe bahāl karke jīne degā.

¹⁷ Yaqīnan yih talkh tajrabā merī barkat kā bāis ban gayā. Terī muhabbat ne merī jān ko qabr se mahfūz rakhā, tū ne mere tamām gunāhoñ ko apnī piṭh ke pīchhe phaiñk diyā hai.

¹⁸ Kyonki Pātāl terī hamd-o-sanā nahīn kartā, aur maut terī sataish meñ gīt nahīn gātī, zamīn kī gahrāiyoñ meñ utre hue terī wafādārī ke intazār meñ nahīn rahte.

¹⁹ Nahīn, jo zindā hai wuhī terī tārif kartā, wuhī terī tamjid kartā hai, jis tarah main āj kar rahā hūñ. Pusht-dar-pusht bāp apne bachchoñ ko terī wafādārī ke bāre meñ batāte haiñ.

²⁰ Rab mujhe bachāne ke lie taiyār thā. Āo, ham umr-bhar Rab ke ghar meñ tārḍār sāz bajāeñ.”

Ilāj kā Tariq-e-Kār

²¹ Yasāyāh ne hidāyat dī thī, “Anjīr kī ṭikkī lā kar bādshāh ke nāsūr par bāndh do! Tab use shifā milegī.” ²² Pahle Hizqiyāh ne pūchhā thā, “Rab kaun-sā nishān degā jis se mujhe yaqīn āe ki main dubārā Rab ke ghar kī ibādat meñ sharīk hūngā?”

39

Hizqiyāh se Sangīn Ghaltī Hotī Hai

¹ Thoṛī der ke bād Bābal ke bādshāh Marūdak-baladān bin Baladān ne Hizqiyāh kī bīmārī aur shifā kī kḥabar sun kar wafd ke hāth kḥat aur tohfe bheje. ² Hizqiyāh ne kḥushī se wafd kā istiqbāl karke use wuh

tamām k̄hazāne dikhāe jo zak̄hīrāk̄hāne meñ mahfūz rakhe gae the yānī tamām sonā-chāndī, balsān kā tel aur bāqī qīmtī tel. Us ne pūrā aslāk̄hānā aur bāqī sab kuchh bhī dikhāyā jo us ke k̄hazānoñ meñ thā. Pūre mahal aur pūre mulk meñ koī k̄hās chīz na rahī jo us ne unheñ na dikhāī.

³ Tab Yasāyāh Nabī Hizqīyāh Bādshāh ke pās āyā aur pūchhā, “In ādmiyoñ ne kyā kahā? Kahāñ se āe haiñ?” Hizqīyāh ne jawāb diyā, “Dūr-darāz mulk Bābal se mere pās āe haiñ.” ⁴ Yasāyāh bolā, “Unhoñ ne mahal meñ kyā kuchh dekhā?” Hizqīyāh ne kahā, “Unhoñ ne mahal meñ sab kuchh dekh liyā hai. Mere k̄hazānoñ meñ koī chīz na rahī jo maiñ ne unheñ nahīñ dikhāī.”

⁵ Tab Yasāyāh ne kahā, “Rabbul-afwāj kā farmān sunēñ! ⁶ Ek din āne wālā hai ki tere mahal kā tamām māl chhīñ liyā jāegā. Jitne bhī k̄hazāne tū aur tere bāpdādā ne āj tak jamā kie haiñ un sab ko dushman Bābal le jāegā. Rab farmātā hai ki ek bhī chīz pīchhe nahīñ rahegī. ⁷ Tere beṭoñ meñ se bhī bāz chhīñ lie jāēnge, aise jo ab tak paidā nahīñ hue. Tab wuh khwājāsārā ban kar Shāh-e-Bābal ke mahal meñ k̄hidmat kareñge.”

⁸ Hizqīyāh bolā, “Rab kā jo paighām āp ne mujhe diyā hai wuh ṭhīk hai.” Kyoñki us ne sochā, “Barī bāt yih hai ki mere jīte-jī amn-o-amān hogā.”

40

Allāh kī Qaum ko Tasallī

¹ Tumhārā Rab farmātā hai, “Tasallī do, merī qaum ko tasallī do! ² Narmī se Yarūshalam se bāt karo, buland āwāz se use batāo ki terī ghulāmī ke dīn pūre ho gae haiñ, terā qusūr muāf ho gayā hai. Kyoñki tujhe Rab ke hāth se tamām gunāhoñ kī dūgnī sazā mil gai hai.”

³ Ek āwāz pukār rahī hai, “Registān meñ Rab kī rāh taiyār karo! Bayābān meñ hamāre Khudā kā rāstā sidhā banāo. ⁴ Lāzim hai ki har wādī bhar dī jāe, zarūrī hai ki har pahār aur buland jagah maidān ban jāe. Jo ṭerhā hai use sidhā kiyā jāe, jo nāhamwār hai use hamwār kiyā jāe. ⁵ Tab Allāh kā jalāl zāhir ho jāegā, aur tamām insān mil kar use dekheñge. Yih Rab ke apne muñh kā farmān hai.”

⁶ Ek āwāz ne kahā, “Zor se āwāz de!” Maiñ ne pūchhā, “Maiñ kyā kahūñ?” “Yih ki tamām insān ghās hī haiñ, un kī tamām shān-o-shaukat janglī phūl kī mānind hai. ⁷ Jab Rab kā sāns un par se guzare to ghās murjhā jāti aur phūl gir jātā hai, kyoñki insān ghās hī hai. ⁸ Ghās to murjhā jāti aur phūl gir jātā hai, lekin hamāre Khudā kā kalām abad tak qaym rahtā hai.”

⁹ Ai Siyyūn, ai k̄hushkhabrī ke paighambar, bulandiyōñ par charh jā! Ai Yarūshalam, ai k̄hushkhabrī ke paighambar, zor se āwāz de! Pukār kar kah aur k̄hauf mat khā. Yahūdāh ke shahroñ ko batā, “Wuh dekho, tumhārā Khudā!”

¹⁰ Dekhō, Rab Qādir-e-mutlaq barī qudrat ke sāth ā rahā hai, wuh barī tāqat ke sāth hukūmat karegā. Dekhō, us kā ajr us ke pās hai, aur us kā inām us ke āge āge chaltā hai. ¹¹ Wuh charwāhe kī tarah apne galle kī gallābānī karegā. Wuh bheṛ ke bachchoñ ko apne bāzuoñ meñ mahfūz rakh kar sīne ke sāth lagāe phiregā aur un kī māoñ ko baṛe dhyān se apne sāth le chalegā.

Allāh kī Nāqābil-e-Bayān Azmat

¹² Kis ne apne hāth se duniyā kā pānī nāp liyā hai? Kis ne apne hāth se āsmān kī paimāish kī hai? Kis ne zamīn kī miṭṭī kī miqdār mālūm kī yā tarāzū se pahāroñ kā kul wazn muta'ayyin kiyā hai? ¹³ Kis ne Rab ke Rūh

kī taḥqīq kar pāi? Kyā us kā koī mushīr hai jo use tālīm de? ¹⁴ Kyā use kisi se mashwarā lene kī zarūrat hai tāki use samajh ā kar rāst rāh kī tālīm mil jāe? Hargiz nahīn! Kyā kisi ne kabhī use ilm-o-irfān yā samajhdār zindagī guzarne kā fan sikhāyā hai? Hargiz nahīn!

¹⁵ Yaqīnan tamām aqwām Rab ke nazdik bālī ke ek qatre yā tarāzū meḥ gard kī mānind haiḥ. Jazīron ko wuh ret ke zarroḥ kī tarah uṭhā letā hai.

¹⁶ Kḥāh Lubnān ke tamām daraḥt aur jānwar Rab ke lie qurbān kyoḥ na hote to bhī munāsib qurbānī ke lie kāfī na hote. ¹⁷ Us ke sāmne tamām aqwām kuchh bhī nahīn haiḥ. Us kī nazar meḥ wuh hech aur nāchiz haiḥ.

¹⁸ Allāh kā muwāzanā kis se ho saktā hai? Us kā muqābalā kis taswīr yā mujassame se ho saktā hai? ¹⁹ But to yoḥ bantā hai kī pahle dastkār use ḍhāl detā hai, phir sunār us par sonā charḥā kar use chāḍī kī zanjīroḥ se sajā detā hai. ²⁰ Jo ḡhurbat ke bāis yih nahīn karwā saktā wuh kam az kam koī aisi lakaṛī chun letā hai jo gal saṛ nahīn jāti. Phir wuh kisi māhir dastkār se but ko yoḥ banwātā hai kī wuh apnī jagah se na hile.

²¹ Kyā tum ko mālūm nahīn? Kyā tum ne bāt nahīn sunī? Kyā tumheḥ ibtidā se sunāyā nahīn gayā? Kyā tumheḥ duniyā ke qiyām se le kar āj tak samajh nahīn āi? ²² Rab rū-e-zamīn ke ūpar bulandiyoḥ par takhtnashīn hai jahān se insān ṭiḍḍiyoḥ jaise lagte haiḥ. Wuh āsmān ko parde kī tarah tān kar aur har taraf khīnch kar rahne ke qābil khaimā banā detā hai.

²³ Wuh sardāroḥ ko nāchiz aur duniyā ke qāziyoḥ ko hech banā detā hai.

²⁴ Wuh nae paudoḥ kī mānind haiḥ jin kī panīrī abhī abhī lagī hai, bīj abhī abhī boe gae haiḥ, paudoḥ ne abhī abhī jaṛ pakaṛī hai kī Rab un par phūnk mārta hai aur wuh murjhā jāte haiḥ. Tab āndhī unheḥ bhūse kī tarah uṛā le jāti hai.

²⁵ Quddūs Kḥudā farmātā hai, “Tum merā muwāzanā kis se karnā chāhte ho? Kaun mere barābar hai?” ²⁶ Apnī nazar uṭhā kar āsmān kī taraf dekho. Kis ne yih sab kuchh khalaq kiyā? Wuh jo āsmānī lashkar kī pūrī tādād bāhar lā kar har ek ko nām le kar bulātā hai. Us kī qudrat aur zabardast tāqat itnī azim hai kī ek bhī dūr nahīn rahtā.

²⁷ Ai Yāqūb kī qaum, tū kyoḥ kahtī hai kī merī rāh Rab kī nazar se chhupi rahī hai? Ai Isrāīl, tū kyoḥ shikāyat kartā hai kī merā muāmālā mere Kḥudā ke ilm meḥ nahīn ātā?

²⁸ Kyā tujhe mālūm nahīn, kyā tū ne nahīn sunā kī Rab lāzawāl Kḥudā aur duniyā kī intahā tak kā Kḥāliq hai? Wuh kabhī nahīn thaktā, kabhī niḍhāl nahīn hotā. Koī bhī us kī samajh kī gahrāiyoḥ tak nahīn pahuḥch saktā. ²⁹ Wuh thakemāndoḥ ko tāzaḡī aur bebasoḥ ko taqwīyat detā hai.

³⁰ Go naujawān thak kar niḍhāl ho jāeḥ aur jawān ādmī ṭhokar khā kar gir jāeḥ, ³¹ lekin Rab se ummīd rakhne wāle naī tāqat pāeḥge aur uqāb ke-se par phailā kar bulandiyoḥ tak uṛeḥge. Na wuh daurte hue thakeḥge, na chalte hue niḍhāl ho jāeḥge.

41

Dushman ke Hamle Rab hī kī Taraf se Haiḥ

¹ “Ai jazīro, kḥāmosh rah kar merī bāt suno! Aqwām az sar-e-nau taqwīyat pāeḥ aur mere huzūr āeḥ, phir bāt kareḥ. Āo, ham ek dūsre se mil kar adālat meḥ hāzīr ho jāeḥ!”

² Kaun us ādmī ko jagā kar mashriq se lāyā hai jis ke dāman meḥ insāf hai? Kaun diḡar qaumoḥ ko is shakhs ke hawāle karke bādshāhoḥ ko khāk meḥ milātā hai? Us kī talwār se wuh gard ho jāte haiḥ, us kī kamān

se log hawā meñ bhūse kī tarah uṛ kar bikhar jāte haiñ. ³ Wuh un kā tāqqub karke sahīh-salāmat āge nikaltā hai, bhāgte hue us ke pānw rāste ko nahīn chhūte. ⁴ Kis ne yih sab kuchh kiyā, kis ne yih anjām diyā? Usī ne jo ibtidā hī se nasloñ ko bulātā āyā hai. Maiñ, Rab awwal hūñ, aur ākhir meñ āne wāloñ ke sāth bhī maiñ wuhī hūñ.”

⁵ Jazīre yih dekh kar ḍar gae. Duniyā ke dūr-darāz ilāqe kānp uṭhe haiñ. Wuh qarīb āte hue ⁶ ek dūse ko sahārā de kar kahte haiñ, “Hauslā rakh!” ⁷ Dastkār sunār kī hauslā-afzāi kartā hai, aur jo but kī nāhamwāriyoñ ko hathaure se ṭhīk kartā hai wuh ahran par kām karne wāle kī himmat baṛhātā aur ṭānke kā muāynā karke kahtā hai, “Ab ṭhīk hai!” Phir mil kar but ko kiloñ se mazbūt karte haiñ tāki hile na.

Mat Ḍarnā, Kyoñki Maiñ Terā Ḍhudā Hūñ

⁸ “Lekin tū mere kḥādim Isrāil, tū farq hai. Ai Yāqūb kī qaum, maiñ ne tujhe chun liyā, aur tū mere dost Ibrāhīm kī aulād hai. ⁹ Maiñ tujhe pakaṛ kar duniyā kī intahā se lāyā, us ke dūr-darāz konoñ se bulāyā. Maiñ ne farmāyā, ‘Tū merā kḥādim hai.’ Maiñ ne tujhe radd nahīn kiyā balki tujhe chun liyā hai. ¹⁰ Chunāñche mat ḍar, kyoñki maiñ tere sāth hūñ. Dahshat mat khā, kyoñki maiñ terā Ḍhudā hūñ. Maiñ tujhe mazbūt kartā, terī madad kartā, tujhe apne dahne hāth ke insāf se qaým rakhtā hūñ. ¹¹ Dekh, jitne bhī tere kḥilāf taish meñ ā gae haiñ wuh sab sharmindā ho jāeñge, un kā muñh kālā ho jāegā. Tujh se jhagaṛne wāle hech hī sābit ho kar halāk ho jāeñge. ¹² Tab tū apne muḥālifoñ kā patā karegā lekin un kā nām-o-nishān tak nahīn milegā. Tujh se laṛne wāle kḥatm hī hoñge, aisā hī lagegā kī wuh kabhī the nahīn. ¹³ Kyoñki maiñ Rab terā Ḍhudā hūñ. Maiñ tere dahne hāth ko pakaṛ kar tujhe batātā hūñ, ‘Mat ḍarnā, maiñ hī terī madad kartā hūñ.’

¹⁴ Ai kīre Yāqūb mat ḍar, ai chhoṭī qaum Isrāil kḥauf mat khā. Kyoñki maiñ hī terī madad karūnga, aur jo ewazānā de kar tujhe chhuṛā rahā hai wuh Isrāil kā Quddūs hai.” Yih hai Rab kā farmān. ¹⁵ “Mere hāth se tū gāhne kā nayā aur muta’addid tez nokeñ rakhne wālā ālā banegā. Tab tū pahāroñ ko gāh kar rezā rezā kar degā, aur pahāriyāñ bhūse kī mānind ho jāeñgī. ¹⁶ Tū unheñ uchhāl uchhāl kar uṛāegā to hawā unheñ le jāegī, āñdhī unheñ dūr tak bikher degī. Lekin tū Rab kī kḥushī manāegā aur Isrāil ke Quddūs par faḥhr karegā.

Allāh Registān meñ Pāñī Muhaiyā Kartā Hai

¹⁷ Gharīb aur zarūratmand pāñī kī talāsh meñ haiñ, lekin befāydā, un kī zabāneñ pyās ke māre kḥushk ho gai haiñ. Lekin maiñ, Rab un kī sunūngā, maiñ jo Isrāil kā Ḍhudā hūñ unheñ tark nahīn karūnga. ¹⁸ Maiñ banjar bulandiyōñ par nadiyāñ jāri karūnga aur wādiyōñ meñ chashme phūṭne dūngā. Maiñ registān ko joḥar meñ aur sūkhī sūkhī zamīn ko pāñī ke sotoñ meñ badal dūngā. ¹⁹ Mere hāth se registān meñ deodār, kīkar, mehndī aur zaitūn ke darakḥt lageñge, bayābān meñ jūñipar, sanobar aur saro ke darakḥt mil kar ugeñge. ²⁰ Maiñ yih is lie karūnga ki log dhyān de kar jāñ leñ kī Rab ke hāth ne yih sab kuchh kiyā hai, kī Isrāil ke Quddūs ne yih paidā kiyā hai.”

Dewatā Bekār Haiñ

²¹ Rab jo Yāqūb kā Bādshāh hai farmātā hai, “Āo, adālat meñ apnā muāmālā pesh karo, apne dalāyl bayān karo. ²² Āo, apne butoñ ko le āo tāki wuh hameñ bataeñ ki kyā kyā pesh ānā hai. Māzī meñ kyā kyā huā?

Batāo, tāki ham dhyān deñ. Yā hameñ mustaqbil kī bāteñ sunāo, ²³ wuh kuchh jo āne wāle dinoñ meñ hogā, tāki hameñ mālum ho jāe ki tum dewatā ho. Kam az kam kuchh na kuchh karo, k̄hāh achchhā ho yā burā, tāki ham ghabrā kar dā jāeñ. ²⁴ Tum to kuchh bhī nahiñ ho, aur tumhārā kām bhī bekār hai. Jo tumheñ chun letā hai wuh qābil-e-ghin hai.

²⁵ Ab main ne shimāl se ek ādmī ko jagā diyā hai, aur wuh merā nām le kar mashriq se ā rahā hai. Yih shakhs hukmrānoñ ko miṭṭī kī tarah kuchal detā hai, unheñ gare ko narm karne wāle kumhār kī tarah raund detā hai.

²⁶ Kis ne ibtidā se is kā elān kiyā tāki hameñ ilm ho? Kis ne pahle se is kī peshgoī kī tāki ham kaheñ, ‘Us ne bilkul sahīh kahā hai?’ Koī nahiñ thā jis ne pahle se is kā elān karke is kī peshgoī kī. Koī nahiñ thā jis ne tumhāre muñh se is ke bāre meñ ek lafz bhī sunā. ²⁷ Kis ne Siyyūn ko pahle batā diyā, ‘Wuh dekho, terā sahārā āne ko hai!’ Main hī ne yih farmāyā, main hī ne Yarūshalam ko k̄hushk̄habrī kā paighambar atā kiyā.

²⁸ Lekin jab main apne irdgird dekhtā hūñ to koī nahiñ hai jo mujhe mashwarā de, koī nahiñ jo mere sawāl kā jawāb de. ²⁹ Dekho, yih sab dhokā hī dhokā haiñ. Un ke kām hech aur un ke dhāle hue mujassame khālī hawā hī haiñ.

42

Allāh kā Paiḡhambar Aqwām ke lie Mashāl-e-Rāh Hai

¹ Dekho, merā khādim jise main qāym rakhtā hūñ, merā barguzidā jo mujhe pasand hai. Main apne Rūh ko us par ḍālūngā, aur wuh aqwām meñ insāf qāym karegā. ² Wuh na to chik̄hegā, na chillāegā, galiyoñ meñ us kī āwāz sunāi nahiñ degī. ³ Na wuh kuchle hue sarkanḍe ko toregā, na bujhtī huī battī ko bujhāegā. Wafādārī se wuh insāf qāym karegā. ⁴ Aur jab tak us ne duniyā meñ insāf qāym na kar liyā ho tab tak na us kī battī bujhegī, na use kuchlā jāegā. Jazīre us kī hidāyat se ummīd rakheñge.”

⁵ Rab Khudā ne āsmān ko khalaq karke khaime kī tarah zamīn ke ūpar tān liyā. Usī ne zamīn ko aur jo kuchh us meñ se phūṭ nikaltā hai tashkīl diyā, aur usī ne rū-e-zamīn par basne aur chalne wāloñ meñ dam phūñk kar jān ḍālī. Ab yihī Khudā apne khādim se farmatā hai, ⁶ “Main, Rab ne insāf se tujhe bulāyā hai. Main tere hāth ko pakaṛ kar tujhe mahfūz rakhūngā. Kyoñki main tujhe qaum kā ahd aur ḍigar aqwām kī raushnī banā dūngā ⁷ tāki tū andhoñ kī āñkheñ khole, qaidiyoñ ko koṭharī se rihā kare aur tārikī kī qaid meñ basne wāloñ ko chhuṭkārā de. ⁸ Main Rab hūñ, yihī merā nām hai! Main bardāsht nahiñ karūngā ki jo jalāl mujhe milnā hai wuh kisi aur ko de diyā jāe, ki log butoñ kī tamjīd kareñ jabki unheñ merī tamjīd karnī chāhie. ⁹ Dekho, jis kī bhī peshgoī main ne kī thī wuh wuqū meñ āyā hai. Ab main nāi bātoñ kā elān kartā hūñ. Is se pahle ki wuh wujūd meñ aēñ main unheñ tumheñ sunā detā hūñ.”

Rab kī Tamjīd meñ Gīt Gāo!

¹⁰ Rab kī tamjīd meñ gīt gāo, duniyā kī intahā tak us kī madahsarāī karo! Ai samundar ke musāfiro aur jo kuchh us meñ hai, us kī satāish karo! Ai jaziro, apne bāshindoñ samet us kī tārif karo! ¹¹ Bayābān aur us ke qasbe khushi ke nāre lagāeñ, jin ābādiyoñ meñ Qīdar bastā hai wuh shādmān hoñ. Silā ke bāshinde bāgh bāgh ho kar pahāroñ kī choṭiyoñ par zor se shādiyānā bajāeñ. ¹² Sab Rab ko jalāl deñ aur jazīroñ tak us kī tārif phailāeñ.

¹³ Rab sūrme kī tarah larne ke lie niklegā, faujī kī tarah josh meñ āegā aur jang ke nāre lagā lagā kar apne dushmanoñ par ghālib āegā.

¹⁴ Wuh farmatā hai, “Main̄ barī der se khāmosh rahā hūn. Main̄ chup rahā aur apne āp ko roktā rahā. Lekin ab main̄ dard-e-zah meñ mubtalā aurat kī tarah karāhtā hūn. Merā sāns phūl jātā aur main̄ betābī se hānptā rahtā hūn. ¹⁵ Main̄ pahāroñ aur pahāriyoñ ko tabāh karke un kī tamām hariyālī jhulsā dūngā. Dariyā khushk zamīn ban jāenge, aur johar sūkh jāenge. ¹⁶ Main̄ andhoñ ko aisī rāhoñ par le chalūngā jin se wuh wāqif nahīn hoñge, ghairmānūs rāstoñ par un kī rāhnumāi karūnga. Un ke āge main̄ andhere ko raushan aur nāhamwār zamīn ko hamwār karūnga. Yih sab kuchh main̄ saranjām dūngā, ek bāt bhī adhūrī nahīn rah jāegī.

¹⁷ Lekin jo butoñ par bhārosā rakh kar un se kahte haiñ, “Tum hamāre dewatā ho’ wuh saḡht sharm khā kar pīchhe haṭ jāenge.

Sazā kā Sabab Andhāpan Hai

¹⁸ Ai bahro, suno! Ai andho, nazar uṭhāo tāki dekh sako! ¹⁹ Kaun mere khādīm jaisā andhā hai? Kaun mere paighambar jaisā bahrā hai, us jaisā jise main̄ bhej rahā hūn? Go main̄ ne us ke sāth ahd bāndhā to bhī Rab ke khādīm jaisā andhā aur nābīnā koī nahīn hai. ²⁰ Go tū ne bahut kuchh dekhā hai tū ne tawajjuh nahīn dī, go tere kān har bāt sun lete haiñ tū suntā nahīn.” ²¹ Rab ne apnī rāstī kī khātir apnī shariāt kī azmat aur jalāl ko barhāyā hai, kyoñki yih us kī marzī thī. ²² Lekin ab us kī qaum ko ghārat kiyā gayā, sab kuchh lūṭ liyā gayā hai. Sab ke sab garhoñ meñ jakare yā jeloñ meñ chhupāe hue haiñ. Wuh lūṭ kā māl ban gae haiñ, aur koī nahīn hai jo unheñ bachāe. Unheñ chhīn liyā gayā hai, aur koī nahīn hai jo kahe, “Unheñ wāpas karō!”

²³ Kāsh tum meñ se koī dhyan de, koī āindā ke lie tawajjuh de. ²⁴ Soch lo! Kis ne ijāzat dī ki Yāqūb kī aulād ko ghārat kiyā jāe? Kis ne Isrāil ko luṭeroñ ke hawāle kar diyā? Kyā yih Rab kī taraf se nahīn huā, jis ke khilāf ham ne gunāh kiyā hai? Log to us kī rāhoñ par chalnā hī nahīn chāhte the, wuh us kī shariāt ke tābe rahne ke lie taiyār hī na the. ²⁵ Isī wajah se us ne un par apnā saḡht ghazab nāzil kiyā, unheñ shadid jang kī zad meñ āne diyā. Lekin afsos, go āg ne qaum ko gher kar jhulsā diyā tāham use samajh nahīn āī, go wuh bhasm huī to bhī us ne dil se sabaq nahīn sikhā.

43

Rab Qaum ko Watan meñ Wāpas Lāegā

¹ Lekin ab Rab jis ne tujhe ai Yāqūb khalaq kiyā aur tujhe ai Isrāil tashkīl diyā farmatā hai, “Khauf mat khā, kyoñki main̄ ne ewazānā de kar tujhe chhurāyā hai, main̄ ne terā nām le kar tujhe bulāyā hai, tū merā hī hai. ² Pānī kī gahrāiyoñ meñ se guzarte waqt main̄ tere sāth hūngā, dariyāoñ ko pār karte waqt tū nahīn dūbegā. Āg meñ se guzarte waqt na tū jhulas jāegā, na sholoñ se bhasm ho jāegā. ³ Kyoñki main̄ Rab terā Khudā hūn, main̄ Isrāil kā Quddūs aur terā Najātdahindā hūn. Tujhe chhurāne ke lie main̄ ewazānā ke taur par Misr detā, terī jagah Ethiopiya aur Sibā adā kartā hūn. ⁴ Tū merī nazar meñ qīmtī aur azīz hai, tū mujhe pyārā hai, is lie main̄ tere badle meñ log aur terī jān ke ewaz qaumeñ adā kartā hūn.

⁵ Chunānche mat ḍarnā, kyoñki main̄ tere sāth hūn. Main̄ terī aulād ko mashriq aur maḡhrib se jamā karke wāpas lāūngā. ⁶ Shimāl ko main̄

hukm dūngā, ‘Mujhe do!’ Aur junūb ko, ‘Unheñ mat roknā!’ Mere beṭe-beṭiyōn ko duniyā kī intahā se wāpas le āo, ⁷ un sab ko jo merā nām rakhte haiñ aur jinheñ main ne apne jalāl kī khātir khalaq kiyā, jinheñ main ne tashkīl de kar banāyā hai.”

⁸ Us qaum ko nikāl lāo jo ānkheñ rakhne ke bāwujūd dekh nahīn saktī, jo kān rakhne ke bāwujūd sun nahīn saktī. ⁹ Tamām ghairqaumeñ jamā ho jāeñ, tamām ummateñ ikaṭṭhī ho jāeñ. Un meñ se kaun is kī peshgoī kar saktā, kaun māzī ki bāteñ sunā saktā hai? Wuh apne gawāhoñ ko pesh kareñ jo unheñ durust sābit kareñ, tāki log sun kar kaheñ, “Un kī bāt bilkul sahīh hai.” ¹⁰ Lekin Rab farmātā hai, “Ai Isrāīl qaum, tum hī mere gawāh ho, tum hī mere khādīm ho jise main ne chun liyā tāki tum jān lo, mujh par imān lāo aur pahchān lo ki main hī hūñ. Na mujh se pahle koī Khudā wujūd meñ āyā, na mere bād koī āegā. ¹¹ Main, sirf main Rab hūñ, aur mere siwā koī aur najātdahindā nahīn hai. ¹² Main hī ne is kā elān karke tumheñ chhuṭkārá diyā, main hī tumheñ apnā kalām pahuñchātā rahā. Aur yih tumhāre darmiyān ke kisī ajnabī mābūd se kabhī nahīn huā balki sirf mujh hī se. Tum hī mere gawāh ho ki main hī Khudā hūñ.” Yih Rab kā farmān hai. ¹³ “Azal se main wuhī hūñ. Koī nahīn hai jo mere hāth se chhuṛā sake. Jab main kuchh amal meñ lātā hūñ to kaun ise badal saktā hai?”

¹⁴ Rab jo tumhārā Chhuṛāne Wālā aur Isrāīl kā Quddūs hai farmātā hai, “Tumhārī khātir main Bābal ke khilāf fauj bhej kar tamām kuñde tuṛwā dūngā. Tab Bābal kī shādmānī giryā-o-zārī meñ badal jāegī. ¹⁵ Main Rab hūñ, tumhārā Quddūs jo Isrāīl kā Khāliq aur tumhārā Bādshāh hai.”

¹⁶ Rab farmātā hai, “Main hī ne samundar meñ se guzarne kī rāh aur gahre pānī meñ se rāstā banā diyā. ¹⁷ Mere kahne par Misr kī fauj apne surmāoñ, rathoñ aur ghoṛoñ samet laṛne ke lie nikal āi. Ab wuh mil kar samundar kī tah meñ pare hue haiñ aur dubārā kabhī nahīn uṭheñge. Wuh battī kī tarah bujh gae. ¹⁸ Lekin māzī kī bāteñ chhoṛ do, jo kuchh guzar gayā hai us par dhyan na do. ¹⁹ Kyoñki dekho, main ek nayā kām wujūd meñ lā rahā hūñ jo abhī phūṭ nikalne ko hai. Kyā yih tumheñ nazar nahīn ā rahā? Main registān meñ rāstā aur bayābān meñ nahreñ banā rahā hūñ. ²⁰ Jangli jānwar, gīdaṛ aur uqābī ullū merā ehtirām kareñge, kyoñki main registān meñ pānī muhaiyā karūngā, bayābān meñ nahreñ banāūngā tāki apnī barguzidā qaum ko pānī pilāūñ. ²¹ Jo qaum main ne apne lie tashkīl di hai wuh mere kām sunā kar merī tamjid kare.

Rab Isrāīl ke Gunāhoñ se Tang Ā Gayā Hai

²² Ai Yāqūb kī aulād, ai Isrāīl, bāt yih nahīn ki tū ne mujh se fariyād kī, ki tū merī marzī dariyāft karne ke lie koshān rahā. ²³ Kyoñki na tū ne mere lie apnī bheṛ-bakriyān bhasm kīn, na apnī zabab kī qurbāniyōn se merā ehtirām kiyā. Na main ne ghallā kī nazaroñ se tujh par bojh ḍālā, na bakhūr kī qurbānī se tang kiyā. ²⁴ Tū ne na mere lie qimṭī masālā khārīdā, na mujhe apnī qurbāniyōn kī charbī se khush kiyā. Is ke baraks tū ne apne gunāhoñ se mujh par bojh ḍālā aur apnī burī harkatoñ se mujhe tang kiyā. ²⁵ Tāham main, hāñ main hī apnī khātir tere jarāym ko miṭā detā aur tere gunāhoñ ko zahan se nikāl detā hūñ.

²⁶ Jā, kachahrī meñ mere khilāf muqaddamā dāyr kar! Ā, ham donoñ adālat meñ hāzir ho jāeñ! Apnā muāmalā pesh kar tāki tū bequsūr sābit ho. ²⁷ Shurū meñ tere khāndān ke bānī ne gunāh kiyā, aur us waqt se le kar āj tak tere numāinde mujh se bewafā hote āe haiñ. ²⁸ Is lie main

maqdis ke buzurgoñ ko yoñ ruswā karūnga ki un kī muqaddas hālat jāti rahegī, mainī Yāqūb kī aulād Isrāil ko mukammal tabāhī aur lān-tān ke lie maḥsus karūnga.

44

Rab kī Qaum ke lie Nāi Zindagī

¹ Lekin ab sun, ai Yāqūb mere khādīm! Merī bāt par tawajjuh de, ai Isrāil jise mainī ne chun liyā hai. ² Rab jis ne tujhe banāyā aur mān ke pe se hī tashkīl de kar terī madad kartā āyā hai wuh farmātā hai, ‘Ai Yāqūb mere khādīm, mat ḍar! Ai Yasūrūn jise mainī ne chun liyā hai, khauf na khā. ³ Kyoñki mainī pyāsī zamīn par pānī ḍālūngā aur khushkī par nadiyān bahne dūngā. Mainī apnā Rūh terī aulād par nāzil karūnga, apnī barkat tere bachchoñ ko baḥshūngā. ⁴ Tab wuh pānī ke darmiyān kī hariyālī kī tarah phūṭ nikleṅge, nahroñ par safedā ke daraḥtoñ kī tarah phaleñ-phūleṅge.’

⁵ Ek kahegā, ‘Mainī Rab kā hūn,’ dūsrā Yāqūb kā nām le kar pukāregā aur tūsrā apne hāth par ‘Rab kā bandā’ likh kar Isrāil kā ezāzī nām rakhegā.”

⁶ Rabbul-afwāj jo Isrāil kā Bādshāh aur Chhuṛāne Wālā hai farmātā hai, “Mainī Awwal aur Ākhir hūn. Mere siwā koī aur Khudā nahīn hai. ⁷ Kaun merī mānind hai? Wuh āwāz de kar batāe aur apne dalāyl pesh kare. Wuh tartīb se sab kuchh sunāe jo us qadīm waqt se huā hai jab mainī ne apnī qaum ko qāym kiyā. Wuh āne wālī bātoñ kā elān karke batāe ki āindā kyā kuchh pesh āegā.

⁸ Ghabrā kar dahshatzadā na ho. Kyā mainī ne bahut der pahle tujhe ittalā nahīn dī thī ki yih kuchh pesh āegā? Tum khud mere gawāh ho. Kyā mere siwā koī aur Khudā hai? Hargiz nahīn! Aur koī Chaṭān nahīn hai, mainī kisī aur ko nahīn jāntā.”

Khudsākhtā Dewatā

⁹ But banāne wāle sab hech hī haiñ, aur jo chīzeñ unheñ pyārī lagti haiñ wuh befāyda haiñ. Un ke gawāh na dekh aur na jān sakte haiñ, lihāzā ākhirkār sharmindā ho jāeṅge.

¹⁰ Yih kis tarah ke log haiñ jo apne lie dewatā banāte aur befāyda but dhāl lete haiñ? ¹¹ Un ke tamām sāthī sharmindā ho jāeṅge. Ākhir but banāne wāle insān hī to haiñ. Āo, wuh sab jamā ho kar Khudā ke huzūr khāre ho jāeñ. Kyoñki wuh dahshat khā kar saḥt sharmindā ho jāeṅge.

¹² Lohār auzār le kar use jalte hue koeloñ meñ istemāl kartā hai. Phir wuh apne hathaure se ṭhoñk ṭhoñk kar but ko tashkīl detā hai. Pūre zor se kām karte karte wuh tāqat ke jawāb dene tak bhūkā ho jātā, pānī na pīne kī wajah se niḥāl ho jātā hai. ¹³ Jab but ko lakaṛī se banānā hai to kāriḡar fite se nāp kar pensil se lakaṛī par khākā khīnchtā hai. Parkār bhī kām jātā hai. Phir kāriḡar lakaṛī ko chhuri se tarāsh tarāsh kar ādmī kī shakl banātā hai. Yoñ shāndār ādmī kā mujassamā kisī ke ghar meñ lagne ke lie taiyar ho jātā hai.

¹⁴ Kāriḡar but banāne ke lie deodār kā daraḥt kāṭ letā hai. Kabhī kabhī wuh balūt yā kisī aur qism kā daraḥt chun kar use jangal ke diḡar daraḥtoñ ke bīch meñ ugne detā hai. Yā wuh sanobar * kā daraḥt lagātā hai, aur bārish use phalne-phūlne detī hai. ¹⁵ Dhyān do ki insān lakaṛī ko

* **44:14** Shāyad Ibrānī lafz se murād sanobar nahīn balki laurel ho, ek chhoṭā sadābahār kāfūrī daraḥt.

īndhan ke lie bhī istemāl kartā, kuchh le kar āg tāptā, kuchh jalā kar roṭī pakātā hai. Bāqī hisse se wuh but banā kar use sijdā kartā, dewatā kā mujassamā taiyār karke us ke sāmne jhuk jatā hai. ¹⁶ Wuh lakaṛī kā ādhā hissā jalā kar us par apnā gosht bhūntā, phir jī bhar kar khānā khātā hai. Sāth sāth wuh āg senk kar kahtā hai, “Wāh, āg kī garmī kitnī achchhī lag rahī hai, ab garmī mahsūs ho rahī hai.” ¹⁷ Lekin bāqī lakaṛī se wuh apne lie dewatā kā but banātā hai jis ke sāmne wuh jhuk kar pūjā kartā hai. Us se wuh iltamās kartā hai, “Mujhe bachā, kyonki tū merā dewatā hai.”

¹⁸ Yih log kuchh nahīn jānte, kuchh nahīn samajhte. Un kī ānkhoṅ aur diloṅ par pardā parā hai, is lie na wuh dekh sakte, na samajh sakte haiṅ. ¹⁹ Wuh is par ghaur nahīn karte, unheṅ fahm aur samajh tak nahīn ki socheṅ, “Maiṅ ne lakaṛī kā ādhā hissā āg meṅ jhoṅk kar us ke koeloṅ par roṭī pakāī aur gosht bhūn liyā. Yih chīzeṅ khāne ke bād maiṅ bāqī lakaṛī se qābil-e-ghin but kyon banāūn, lakaṛī ke ṭukre ke sāmne kyon jhuk jāūn?” ²⁰ Jo yōn rākh meṅ mulawwas ho jāe us ne dhokā khāyā, us ke dil ne use fareb diyā hai. Wuh apnī jān chhurā kar nahīn mān saktā ki jo but maiṅ dahne hāth meṅ thāme hue hūn wuh jhūṭ hai.

Rab Apnī Qaum ko Āzād Kartā Hai

²¹ “Ai Yāqūb kī aulād, ai Isrāīl, yād rakh ki tū merā khādim hai. Maiṅ ne tujhe tashkīl diyā, tū merā hī khādim hai. Ai Isrāīl, maiṅ tujhe kabhī nahīn bhūlūngā. ²² Maiṅ ne tere jarāym aur gunāhoṅ ko miṭā ḍālā hai, wuh dhup meṅ dhund yā tez hawā se bikhre bādaloṅ kī tarah ojhāl ho gae haiṅ. Ab mere pās wāpas ā, kyonki maiṅ ne ewazānā de kar tujhe chhurāyā hai.”

²³ Ai āsmān, khushī ke nāre lagā, kyonki Rab ne sab kuchh kiyā hai. Ai zamīn kī gahrāiyō, shādiyānā bajāo! Ai pahāro aur janglo, apne tamām darakhton samet khushī ke gīt gāo, kyonki Rab ne ewazānā de kar Yāqūb ko chhurāyā hai, Isrāīl meṅ us ne apnā jalāl zāhir kiyā hai.

²⁴ Rab terā Chhurāne Wālā jis ne tujhe mān ke peṭ se hī tashkīl diyā farmātā hai, “Maiṅ Rab hūn. Maiṅ hī sab kuchh wujūd meṅ lāyā, maiṅ ne akele hī āsmān ko zamīn ke ūpar tān liyā aur zamīn ko bichhāyā. ²⁵ Maiṅ hī qismat kā hāl batāne wāloṅ ke ajīb-o-gharīb nishān nākām hone detā, fāl kholne wāloṅ ko ahmaq sābit kartā aur dānāoṅ ko pīchhe haṭā kar un ke ilm kī hamāqat zāhir kartā hūn. ²⁶ Maiṅ hī apne khādim kā kalām pūrā hone detā aur apne paighambaroṅ kā mansūbā takmīl tak pahuṅchātā hūn, maiṅ hī Yarūshalam ke bāre meṅ farmātā hūn, ‘Wuh dubārā ābād ho jāegā,’ aur Yahūdāh ke shahroṅ ke bāre meṅ, ‘Wuh nae sire se tāmir ho jāeṅge, maiṅ un ke khandarāt dubārā khaṛe karūngā.’ ²⁷ Maiṅ hī gahre samundar ko hukm detā hūn, ‘Sūkh jā, maiṅ terī gahrāiyōṅ ko khushk kartā hūn.’ ²⁸ Aur maiṅ hī ne Khoras ke bāre meṅ farmāyā, ‘Yih merā gallābān hai! Yihī merī marzī pūrī karke kahegā ki Yarūshalam dubārā tāmir kiyā jāe, Rab ke ghar kī buniyād nae sire se rakhī jāe!’”

45

Khoras Rab kā Ālā-e-Kār Hai

¹ Rab apne masah kie hue khādim Khoras se farmātā hai, “Maiṅ ne tere dahne hāth ko pakār liyā hai, is lie jahān bhī tū jāe wahān qaumeṅ tere tābe ho jāeṅgī, bādshāhoṅ kī tāqat jāti rahegī, darwāze khul jāeṅge aur shahr ke darwāze band nahīn raheṅge. ² Maiṅ khud tere āge āge jā kar qilābandiyōṅ ko zamīnbos kar dūngā. Maiṅ pīṭal ke darwāze ṭukre ṭukre

karke tamām kunde tuṛwā dūngā. ³ Maiñ tujhe andhere meñ chhupe k̄hazāne aur poshidā māl-o-daulat atā karūnga tāki tū jān le ki maiñ Rab hūñ jo terā nām le kar tujhe bulātā hai, ki maiñ Isrāil kā K̄hudā hūñ. ⁴ Go tū mujhe nahīñ jāntā thā, lekin apne k̄hādīm Yāqūb kī k̄hātir maiñ ne terā nām le kar tujhe bulāyā, apne barguzidā Isrāil ke wāste tujhe ezāzī nām se nawāzā hai.

⁵ Maiñ hī Rab hūñ, aur mere siwā koī aur K̄hudā nahīñ hai. Go tū mujhe nahīñ jāntā thā to bhī maiñ tujhe kamarbastā kartā hūñ ⁶ tāki mashriq se maḡrib tak insān jān leñ ki mere siwā koī aur nahīñ hai. Maiñ hī Rab hūñ, aur mere siwā koī aur nahīñ hai. ⁷ Maiñ hī raushnī ko tashkīl detā aur andhere ko wujūd meñ lātā hūñ, maiñ hī achchhe aur bure hālāt paidā kartā, maiñ Rab hī yih sab kuchh kartā hūñ. ⁸ Ai āsmān, rāstī kī būndā-bāndī se zamīn ko tar-o-tāzā kar! Ai bādalo, sadāqat barsāo! Zamīn khul kar najāt kā phal lāe aur rāstī kā paudā phūṭne de. Maiñ Rab hī use wujūd meñ lāyā hūñ.”

Apne K̄hāliq par Ilzām Lagāne Wāle par Afsos

⁹ Us par afsos jo apne K̄hāliq se jhagarā kartā hai, go wuh miṭṭī ke ṭūṭe-phūṭe bartanoñ kā ṭhīkrā hī hai. Kyā gārā kumhār se pūchhtā hai, “Tū kyā banā rahā hai?” Kyā terī banāī huī koī chīz tere bāre meñ shikāyat kartī hai, “Us kī koī tāqat nahīñ?” ¹⁰ Us par afsos jo bāp se sawāl kare, “Tū kyon bāp ban rahā hai?” yā aurat se, “Tū kyon bachchā janm de rahi hai?”

¹¹ Rab jo Isrāil kā Quddūs aur use tashkīl dene wālā hai farmātā hai, “Tum kis tarah mere bachchoñ ke bāre meñ merī pūchh-gachh kar sakte ho? Jo kuchh mere hāthoñ ne banāyā us ke bāre meñ tum kaise mujhe hukm de sakte ho? ¹² Maiñ hī ne zamīn ko banā kar insān ko us par k̄halaq kiyā. Mere apne hāthoñ ne āsmān ko k̄hāime kī tarah us ke ūpar tān liyā aur maiñ hī ne us ke sitāroñ ke pūre lashkar ko tartīb diyā. ¹³ Maiñ hī ne K̄horas ko insāf se jagā diyā, aur maiñ hī us ke tamām rāste sīdhe banā detā hūñ. Wuh mere shahr ko nae sire se tāmir karegā aur mere jilāwatanōñ ko āzād karegā. Aur yih sab kuchh muft meñ hogā, na wuh paise legā, na tohfe.” Yih Rabbul-afwāj kā farmān hai.

Rab Wāhid K̄hudā Hai

¹⁴ Rab farmātā hai, “Misr kī daulat, Ethopiya kā tijaratī māl aur Sibā ke darāzqad afrād tere mātāht ho kar terī milkiyat ban jāeñge. Wuh tere pīchhe chaleñge, zanjīroñ meñ jakaṛe tere tābe ho jāeñge. Tere sāmne jhuk kar wuh iltamās karke kaheñge, ‘Yaqīnan Allāh tere sāth hai. Us ke siwā koī aur K̄hudā hai nahīñ.’” ¹⁵ Ai Isrāil ke K̄hudā aur Najātdahindā, yaqīnan tū apne āp ko chhupāe rakhne wālā K̄hudā hai. ¹⁶ But banāne wāle sab sharmindā ho jāeñge. Un ke muñh kāle ho jāeñge, aur wuh mil kar sharmsār hālāt meñ chale jāeñge. ¹⁷ Lekin Isrāil ko chhuṭkārā milegā, Rab use abadī najāt degā. Tab tumhārī ruswāī kabhī nahīñ hogī, tum hameshā tak sharmindā hone se mahfūz rahoge.

¹⁸ Kyonki Rab farmātā hai, “Maiñ hī Rab hūñ, aur mere siwā koī aur nahīñ hai! Jo yih farmātā hai wuh K̄hudā hai, jis ne āsmān ko k̄halaq kiyā aur zamīn ko tashkīl de kar mahfūz buniyād par rakhā. Aur zamīn sunsān bayābān na rahī balki us ne use basne ke qābil banā diyā tāki jāndār us meñ rah sakeñ. ¹⁹ Maiñ ne poshidagī meñ yā duniyā ke kisī tārik kone se bāt nahīñ kī. Maiñ ne Yāqūb kī aulād se yih bhī nahīñ kahā,

‘Beshak mujhe talāsh karo, lekin tum mujhe nahīn pāoge.’ Nahīn, main Rab hī hūn, jo insāf bayān kartā, sachchāi kā elān kartā hai.

²⁰ Tum jo digar aqwām se bach nikle ho āo, jamā ho jāo. Mil kar mere huzūr hāzir ho jāo! Jo lakarī ke but uṭhā kar apne sāth lie phirte haiñ wuh kuchh nahīn jānte! Jo dewatā chhuṭkārā nahīn de sakte un se wuh kyon iltijā karte haiñ? ²¹ Āo, apnā muāmalā sunāo, apne dalāyl pesh karo! Beshak pahle ek dūse se mashwarā karo. Kis ne baṛī der pahle yih kuchh sunāyā thā? Kyā main, Rab ne tawīl arsā pahle is kā elān nahīn kiyā thā? Kyonki mere siwā koī aur Ḳhudā nahīn hai. Main rāst Ḳhudā aur Najātdahindā hūn. Mere siwā koī aur nahīn hai.

²² Ai zamīn kī intahāo, sab merī taraf rujū karke najāt pāo! Kyonki main hī Ḳhudā hūn, mere siwā koī aur nahīn hai. ²³ Main ne apne nām kī qasam khā kar farmāyā hai, aur merā farmān rāst hai, wuh kabhī mansūkh nahīn hogā. Farmān yih hai ki mere sāmne har ghuṭnā jhukegā aur har zabān merī qasam khā kar ²⁴ kahegī, ‘Rab hī rāstī aur quwwat kā mambā hai!’

Jo pahle taish meñ ā kar Rab kī muḳhālafat karte the wuh bhī sab sharmindā ho kar us ke huzūr āenge. ²⁵ Lekin Isrāil kī tamām aulād Rab meñ rāstbāz ṭhahar kar us par faḵr karegī.

46

Dewatā Madad Nahīn Kar Sakte

¹ Bābal ke dewatā Bel aur Nabū jhuk kar gir gae haiñ, aur lādū jānwar un ke butoñ ko uṭhāe phir rahe haiñ. Tumhāre jo but uṭhāe jā sakte haiñ thakehāre jānwaroñ kā bojh ban gae haiñ. ² Kyonki donoñ dewatā jhuk kar gir gae haiñ. Wuh bojh banane se bach na sake, aur ab Ḳhud jilāwatani meñ jā rahe haiñ.

³ ‘Ai Yāqūb ke gharāne, suno! Ai Isrāil ke gharāne ke bache hue afrād, dhyān do! Mān ke peṭ se hī tum mere lie bojh rahe ho, paidāish se pahle hī main tumheñ uṭhāe phir rahā hūn. ⁴ Tumhāre bur̄he hone tak main wuh rahūngā, tumhāre bāl ke safed ho jāne tak tumheñ uṭhāe phirūngā. Yih ibtidā se merā hī kām rahā hai, aur āindā bhī main tujhe uṭhāe phirūngā, āindā bhī terā sahārā ban kar tujhe bachāe rakhūngā.

⁵ Tum merā muqābalā kis se karoge, mujhe kis ke barābar ṭhahrāoge? Tum merā muwāzanā kis se karoge jo merī mānind ho? ⁶ Log but banwāne ke lie baṭwe se kasrat kā sonā nikālte aur chāndī tarāzū meñ tolte haiñ. Phir wuh sunār ko but banāne kā ṭhekā dete haiñ. Jab taiyār ho jāe to wuh jhuk kar muñh ke bal us kī pūjā karte haiñ. ⁷ Wuh use apne kandhoñ par rakh kar idhar-udhar lie phirte haiñ, phir use dubārā us kī jagah par rakh dete haiñ. Wahān wuh kharā rahtā hai aur zarā bhī nahīn hiltā. Log chillā kar us se fariyād karte haiñ, lekin wuh jawāb nahīn detā, duāgo ko musibat se nahīn bachātā.

⁸ Ai bewafā logo, is kā ḳhayāl rakho! Mardānagī dikhā kar sanjīdagī se is par dhyān do! ⁹ Jo kuchh azal se pesh āyā hai use yād rakho. Kyonki main hī Rab hūn, aur mere siwā koī aur nahīn. Main hī Rab hūn, aur merī mānind koī nahīn.

¹⁰ Main ibtidā se anjām kā elān, qadīm zamāne se āne wālī bātoñ kī peshgoī kartā āyā hūn. Ab main farmātā hūn ki merā mansūbā aṭal hai, main apnī marzī har lihāz se pūrī karūngā. ¹¹ Mashriq se main shikārī parindā bulā rahā hūn, dūr-darāz mulk se ek aisā ādmī jo merā

mansūbā pūrā kare. Dhyān do, jo kuchh main ne farmāyā wuh takmil tak pahuñchāūngā, jo mansūbā main ne bāndhā wuh pūrā karūngā.

¹² Ai ziddī logo jo rāstī se kahīn dūr ho, merī suno! ¹³ Main apnī rāstī qarīb hī lāyā hūn, wuh dūr nahīn hai. Merī najāt ke āne meñ der nahīn hogī. Main Siyyūn ko najāt dūngā, Isrāil ko apnī shān-o-shaukat se nawāzūngā.

47

Rab Bābal ko Sazā Degā

¹ Ai kuñwārī Bābal Beṭī, utar jā! Kḥāk meñ baiṭh jā! Ai Bābliyon kī beṭī, zamīn par baiṭh jā jahān taḳht nahīn hai! Ab se log tujh se nahīn kahañge, ‘Ai merī nāz-parwardā, ai merī lāḳḳlī!’

² Ab chakkī le kar āṭā pīs! Apnā niqāb haṭā, apne libās kā dāman uṭhā, apnī ṭāngoñ ko uriyān karke nadiyān pār kar. ³ Terī barahnagī sab par zāhir hogī, sab terī sharmsār hālat dekheñge. Kyonki main badlā le kar kisi ko nahīn chhoṛūngā.”

⁴ Jis ne ewazānā de kar hamēñ chhuṛāyā hai wuhī yih farmātā hai, wuh jis kā nām Rabbul-afwāj hai aur jo Isrāil kā Quddūs hai.

⁵ “Ai Bābliyon kī beṭī, chupke se baiṭh jā! Tārikī meñ chhup jā! Āindā tū ‘Mamālik kī Malikā’ nahīn kahlāegī.

⁶ Jab mujhe apnī gaum par ḡhussā āyā to main ne use yoñ ruswā kiyā ki us kī muqaddas hālat jāti rahī, go wuh merā maurūsi hissā thī. Us waqt main ne unheñ tere hawāle kar diyā, lekin tū ne un par rahm na kiyā balki būrhoñ kī gardan par bhī apnā bhārī juā rakh diyā. ⁷ Tū bolī, ‘Main abad tak malikā hī rahūngī!’ Tū ne sanjīdagī se dhyān na diyā, na is ke anjām par ḡhaur kiyā.

⁸ Ab sun, ai aiyāsh, tū jo apne āp ko mahfūz samajh kar kahtī hai, ‘Main hī hūn, mere siwā koī aur nahīn hai. Main na kabhī bewā, na kabhī beaulād hūngī.’ ⁹ Main farmātā hūn ki ek hī din aur ek hī lamhe meñ tū beaulād bhī banegī aur bewā bhī. Tere sāre zabardast jādūmantar ke bāwujūd yih āfat pūre zor se tujh par āegī.

¹⁰ Tū ne apnī badkārī par etamād karke sochā, ‘Koī nahīn mujhe dekhtā.’ Lekin terī ‘hīkmat’ aur ‘ilm’ tujhe ḡhalat rāh par lāyā hai. Un kī binā par tū ne dil meñ kahā, ‘Main hī hūn, mere siwā koī aur nahīn hai.’ ¹¹ Ab tujh par aisi āfat āegī jise tere jādūmantar dūr karne nahīn pāenge, tū aisi musibat meñ phañs jāegī jis se nipaṭ nahīn sakegī. Achānak hī tujh par tabāhī nāzil hogī, aur tū us ke lie taiyār hī nahīn hogī. ¹² Ab kharī ho jā, apne jādū-ṭone kā pūrā ḡhazānā khol kar sab kuchh istemāl meñ lā jo tū ne jawānī se barī mehnat-mashaqqat ke sāth apnā liyā hai. Shāyad faydā ho, shāyad tū logoñ ko ḡarā kar bhagā sake.

¹³ Lekin dūsroñ ke beshumār mashware bekār haiñ, unhoñ ne tujhe sirf thakā diyā hai. Ab tere najūmī khare ho jāeñ, jo sitāroñ ko dekh dekh kar har mahīne peshgoiyāñ karte haiñ wuh sāmne ā kar tujhe us se bachāeñ jo tujh par āne wālā hai. ¹⁴ Yaḳīnan wuh āg meñ jalne wālā bhūsā hī haiñ jo apnī jān ko sholoñ se bachā nahīn sakte. Aur yih koeloñ kī āg nahīn hogī jis ke sāmne insān baiṭh kar āg tāp sake.

¹⁵ Yihī un sab kā hāl hai jin par tū ne mehnat kī hai aur jo terī jawānī se tere sāth tijārat karte rahe haiñ. Har ek laṛkharāte hue apnī apnī rāh iḳhtiyār karegā, aur ek bhī nahīn hogā jo tujhe bachāe.

48

Rab Apne Nām kī k̄hātīr Isrāīl ko Bachāegā

¹ Ai Yāqūb ke gharāne, suno! Tum jo Isrāīl kahlāte aur Yahūdāh ke gabile ke ho, dhyān do! Tum jo Rab ke nām kī qasam khā kar Isrāīl ke K̄hudā ko yād karte ho, agarche tumhārī bāt na sachchāī, na insāf par mabnī hai, ghaur karo! ² Hān tawajjuh do, tum jo muqaddas shahr ke log kahlāte aur Isrāīl ke K̄hudā par etamad karte ho, suno ki Allāh jis kā nām Rabbul-afwāj hai kyā farmātā hai.

³ Jo kuchh pesh āyā hai us kā elān main ne barī der pahle kiyā. Mere hī muh̄n se us kī peshgoī sādīr huī, main hī ne us kī ittalā dī. Phir achānak hī main use amal meñ lāyā aur wuh wuqūpazīr huā. ⁴ Main jāntā thā ki tū kitnā ziddī hai. Tere gale kī naseñ lohe jaisī belachak aur terī peshānī pital jaisī sakht hai. ⁵ Yih jān kar main ne barī der pahle in bātoñ kī peshgoī kī. Un ke pesh āne se pahle main ne tujhe un kī k̄habar dī tāki tū dāwā na kar sake, 'Mere but ne yih kuchh kiyā, mere tarāshe aur dhāle gae dewatā ne is kā hukm diyā.' ⁶ Ab jab tū ne yih sun liyā hai to sab kuchh par ghaur kar. Tū kyon in bātoñ ko mānane ke lie taiyār nahīn?

Ab se main tujhe naī nai bāteñ batāūngā, aisī poshīdā bāteñ jo tujhe ab tak mālūm na thīn. ⁷ Yih kisī qadīm zamāne meñ wujūd meñ nahīn āīn balki abhī abhī āj hī tere ilm meñ āī haiñ. Kyonki main nahīn chāhtā thā ki tū kahe, 'Mujhe pahle se is kā ilm thā.' ⁸ Chunānche na yih bāteñ tere kān tak pahuñchī haiñ, na tū in kā ilm rakhtā hai, balki qadīm zamāne se hī terā kān yih sun nahīn saktā thā. Kyonki main jāntā thā ki tū sarāsar bewafā hai, ki paidāish se hī namak-harām kahlātā hai. ⁹ To bhī main apne nām kī k̄hātīr apnā ghazab nāzil karne se bāz rahtā, apnī tamjīd kī k̄hātīr apne āp ko tujhe nest-o-nābūd karne se roke rakhtā hūñ. ¹⁰ Dekh, main ne tujhe pāk-sāf kar diyā hai, lekin chāndī ko sāf karne kī kut̄hālī meñ nahīn balki musībat kī bhāṭṭī meñ. Usī meñ main ne tujhe āzmāyā hai. ¹¹ Apnī k̄hātīr, hān apnī hī k̄hātīr main yih sab kuchh kartā hūñ, aisā na ho ki mere nām kī behurmatī ho jāe. Kyonki main ijāzat nahīn dūngā ki kisī aur ko wuh jalāl diyā jāe jis kā sirf main haqdar hūñ.

Rab Isrāīl kā Najātdahindā Hai

¹² Ai Yāqūb kī aulād, merī sun! Ai mere barguzīdā Isrāīl, dhyān de! Main hī wuhī hūñ. Main hī awwal-o-āk̄hīr hūñ. ¹³ Mere hī hāth ne zamīn kī buniyād rakhī, mere hī dahne hāth ne āsmān ko khaime kī tarah tān liyā. Jab main āwāz detā hūñ to sab mil kar khare ho jāte haiñ. ¹⁴ Āo, sab jamā ho kar suno! Butoñ meñ se kis ne is kī peshgoī kī? Kisī ne nahīn! Jis ādmī ko Rab pyār kartā hai wuh Bābal ke k̄hilāf us kī marzī pūrī karegā, Bābliyoñ par us kī quwwat kā izhār karegā. ¹⁵ Main, hān main hī ne yih farmāyā. Main hī use bulā kar yahān lāyā hūñ, is lie wuh zarūr kāmyāb hogā. ¹⁶ Mere qarīb ā kar suno! Shurū se main ne alāniyā bāt kī, jab se yih pesh āyā main hāzīr hūñ."

Aur ab Rab Qādir-e-mutlaq aur us ke Rūh ne mujhe bhejā hai.

¹⁷ Rab jo terā Chhuṛāne Wālā aur Isrāīl kā Quddūs hai farmātā hai, "Main Rab terā K̄hudā hūñ. Main tujhe wuh kuchh sikhātā hūñ jo mufīd hai aur tujhe un rāhoñ par chalne detā hūñ jin par tujhe chalnā hai. ¹⁸ Kāsh tū mere ahkām par dhyān detā! Tab terī salāmatī bahte dariyā jaisī aur terī rāstbāzī samundar kī maujoñ jaisī hotī. ¹⁹ Terī aulād ret kī

mānind hotī, tere peṭ kā phal ret ke zarrōn jaisā anginat hotā. Is kā imkān hī na hotā ki terā nām-o-nishān mere sāmne se miṭ jāe.”

²⁰ Bābal se nikal jāo! Bābliyoṅ ke bich meṅ se hijrat karo! Khushī ke nāre lagā lagā kar elān karo, duniyā kī intahā tak khushkhābrī phailāte jāo ki Rab ne ewazānā de kar apne khādim Yāqūb ko chhuṛāyā hai.

²¹ Unheṅ pyās na lagī jab us ne unheṅ registān meṅ se guzarne diyā. Us ke hukm par patthar meṅ se pānī bah niklā. Jab us ne chaṭān ko chīr ḍālā to pānī phūṭ niklā.

²² Lekin Rab farmātā hai ki bedīn salāmatī nahīn pāenge.

49

Rab kā Paighambar Aqwām kā Nūr Hai

¹ Ai jazīro, suno! Ai dūr-darāz qaumo, dhyān do! Rab ne mujhe paidāish se pahle hī bulāyā, merī mān ke peṭ se hī mere nām ko yād kartā āyā hai.

² Us ne mere muṅh ko tez talwār banā kar mujhe apne hāth ke sāy meṅ chhupāe rakhā, mujhe tez tīr banā kar apne tarkash meṅ poshīdā rakhā hai.

³ Wuh mujh se hamkalām huā, “Tū merā khādim Isrāīl hai, jis ke zariye main apnā jalāl zāhir karūnga.”

⁴ Main to bolā thā, “Merī mehnat-mashaqqat besūd thī, main ne apnī tāqat befāyḍā aur bemaqsad zāe kar dī hai. Tāham merā haq Allāh ke hāth meṅ hai, merā Khudā hī mujhe ajr degā.”

⁵ Lekin ab Rab mujh se hamkalām huā hai, wuh jo mān ke peṭ se hī mujhe is maqsad se tashkīl detā āyā hai ki main us kī khidmat karke Yāqūb kī aulād ko us ke pās wāpas lāūn aur Isrāīl ko us ke huzūr jamā karūn. Rab hī ke huzūr merā ehtirām kiyā jāegā, merā Khudā hī merī quwwat hogā. ⁶ Wuhī farmātā hai, “Tū merī khidmat karke na sirf Yāqūb ke qabile bahāl karegā aur unheṅ wāpas lāegā jinheṅ main ne mahfūz rakhā hai balki tū is se kahīn baṛh kar karegā. Kyoṅki main tujhe dīgar aqwām kī raushnī banā dūngā tāki tū merī najāt ko duniyā kī intahā tak pahūnchāe.”

⁷ Rab jo Isrāīl kā Chhuṛāne Wālā aur us kā Quddūs hai us se hamkalām huā hai jise log haqīr jānte haiṅ, jis se dīgar aqwām ghin khāte haiṅ aur jo hukmrānoṅ kā ghulām hai. Us se Rab farmātā hai, “Tujhe dekhte hī bādshāh khare ho jāenge aur ra’īs muṅh ke bal jhuk jāenge. Yih Rab kī khātīr hī pesh āegā jo wafādār hai aur Isrāīl ke Quddūs ke bāis hī wuqūpazīr hogā jis ne tujhe chun liyā hai.”

⁸ Rab farmātā hai, “Qabūliyat ke waqt main terī sunūngā, najāt ke din terī madad karūnga. Tab main tujhe mahfūz rakh kar muqarrar karūnga ki tū mere aur qaum ke darmiyān ahd bane, ki tū mulk bahāl karke tabāhshudā maurūsī zamīn ko nae sire se taqsim kare, ⁹ ki tū qaidiyoṅ ko kahe, ‘Nikal āo’ aur tārīkī meṅ basne wāloṅ ko, ‘Raushnī meṅ ā jāo!’ Tab merī bhereṅ rāstoṅ ke kināre kināre chareṅgī, aur tamām banjar bulandiyoṅ par bhī un kī harī harī charāgāheṅ hongī. ¹⁰ Na unheṅ bhūk satāegī na pyās. Na taptī garmī, na dhūp unheṅ jhulsāegī. Kyoṅki jo un par tars khātā hai wuh un kī qiyādat karke unheṅ chashmoṅ ke pās le jāegā. ¹¹ Main paharoṅ ko hamwār rāstoṅ meṅ tabdīl kar dūngā jabki merī shāhrāheṅ ūnchī ho jāengī. ¹² Tab wuh dūr-darāz ilāqoṅ se āenge, kuchh shimāl se, kuchh maghrib se, aur kuchh Misr ke junūbī shahr Aswān se bhī.”

¹³ Ai āsmān, khushī ke nāre lagā! Ai zamīn, bāgh bāgh ho jā! Ai pahāro, shādmānī ke gīt gāo! Kyoñki Rab ne apnī qaum ko tasallī dī hai, use apne musībatzadā logon par tars āyā hai.

Rab Apnī Qaum ko Kabhī Nahīn Bhūlegā

¹⁴ Lekin Siyyūn kahtī hai, “Rab ne mujhe tark kar diyā hai, Qādir-e-mutlaq mujhe bhūl gayā hai.”

¹⁵ “Yih kaise ho saktā hai? Kyā mān apne shīrkhār ko bhūl saktī hai? Jis bachche ko us ne janm diyā, kyā wuh us par tars nahīn khāegī? Shāyad wuh bhūl jāe, lekin main tujhe kabhī nahīn bhūlūngā! ¹⁶ Dekh, main ne tujhe apnī donoñ hatheliyon meñ kandā kar diyā hai, terī zamīnbos dīwārēñ hameshā mere sāmne haiñ.

¹⁷ Jo tujhe nae sire se tāmīr karnā chāhte haiñ wuh daur kar wāpas ā rahe haiñ jabki jin logoñ ne tujhe dhā kar tabāh kiyā wuh tujh se nikāl rahe haiñ. ¹⁸ Ai Siyyūn Beṭī, nazar uṭhā kar chāron taraf dekh! Yih sab jamā ho kar tere pās ā rahe haiñ. Merī hayāt kī qasam, yih sab tere zewarāt baneñge jin se tū apne ap ko dulhan kī tarah ārastā karegī.” Yih Rab kā farmān hai.

¹⁹ “Fihāl tere mulk meñ chāron taraf khandarāt, ujār aur tabāhī nazar ātī hai, lekin āindā wuh apne bāshindoñ kī kasrat ke bāis chhoṭā hogā. Aur jinhoñ ne tujhe harap kar liyā thā wuh dūr raheñge. ²⁰ Pahle tū beaulād thī, lekin ab tere itne bachche hoñge ki wuh tere pās ā kar kaheñge, ‘Mere lie jagah kam hai, mujhe aur zamīn deñ tāki main ārām se zindagī guzār sakūn.’ Tū apne kānoñ se yih sunegī.

²¹ Tab tū hairān ho kar dil meñ sochegī, ‘Kis ne yih bachche mere lie paidā kie? Main to bachchoñ se mahrūm aur beaulād thī, mujhe jilāwatan karke haṭayā gayā thā. Kis ne in ko pālā? Mujhe to tanhā hī chhoṭ diyā gayā thā. To phir yih kahān se ā gae haiñ?’”

²² Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai, “Dekh, main dīgar qaumoñ ko hāth se ishārā de kar un ke sāmne apnā jhandā gār dūngā. Tab wuh tere betoñ ko uṭhā kar apne bāzuoñ meñ wāpas le āeñge aur terī beṭiyon ko kandhe par biṭhā kar tere pās pahuñchāeñge. ²³ Bādshāh tere bachchoñ kī dekh-bhāl kareñge, aur rāniyañ un kī dāiyañ hoñgī. Wuh muñh ke bal jhuk kar tere pānwoñ kī khāk chāṭeñge. Tab tū jān legī ki main hī Rab hūñ, ki jo bhī mujh se ummīd rakhe wuh kabhī sharmindā nahīn hogā.”

²⁴ Kyā sūrme kā lūṭā huā māl us ke hāth se chhīnā jā saktā hai? Yā kyā zālim ke qaidī us ke qabze se chhūṭ sakte haiñ? Mushkil hī se. ²⁵ Lekin Rab farmātā hai, “Yaqīnan sūrme kā qaidī us ke hāth se chhīn liyā jāegā aur zālim kā lūṭā huā māl us ke qabze se chhūṭ jāegā. Jo tujh se jhagare us ke sāth main khud jhagaṛūngā, main hī tere bachchoñ ko najāt dūngā.

²⁶ Jinhoñ ne tujh par zulm kiyā unheñ main un kā apnā gosht khilāūngā, un kā apnā khūn yoñ pilāūngā ki wuh use nāī mai kī tarah pī pī kar mast ho jāeñge. Tab tamām insān jān leñge ki main Rab terā Najātdahindā, terā Chhuṛāne Wālā aur Yāqūb kā Zabardast Sūrmā hūñ.”

50

Tum Apne Zātī Gunāhoñ kī Sazā Bhugat Rahe Ho

¹ Rab farmātā hai, “Āo, mujhe wuh talāqnāmā dikhāo jo main ne de kar tumhārī mān ko chhoṭ diyā thā. Wuh kahān hai? Yā mujhe wuh qarzkhāh dikhāo jis ke hawāle main ne tumheñ apnā qarz utārne ke lie kiyā. Wuh kahān hai? Dekho, tumheñ apne hī gunāhoñ ke sabab se faroqht kiyā

gayā, tumhāre apne hī gunāhoñ ke sabab se tumhārī mān ko fārigh kar diyā gayā.

² Jab main āyā to koī nahīn thā. Kyā wajah? Jab main ne āwāz dī to jawāb dene wālā koī nahīn thā. Kyōñ ? Kyā main fidyā de kar tumheñ chhuṛāne ke qābil na thā? Kyā merī itnī tāqat nahīn kī tumheñ bachā sakūñ? Merī to ek hī dhamkī se samundar k̄hushk ho jātā aur dariyā registān ban jāte haiñ. Tab un kī machhliyān pāñī se mahrūm ho kar gal jāti haiñ, aur un kī badbū chāroñ taraf phail jāti hai. ³ Main hī āsmān ko tārikī kā jā mā pahnatā, main hī use ṭaṭ ke mātami libās meñ lapet deta hūñ.”

Rab ke Paighambar kī Ruswāī

⁴ Rab Qādir-e-mutlaq ne mujhe shāgird kī-sī zabān atā kī tāki main wuh kalām jān lūñ jis se thakāmāndā taqwiyaat pāe. Subah basubah wuh mere kān ko jagā detā hai tāki main shāgird kī tarah sun sakūñ. ⁵ Rab Qādir-e-mutlaq ne mere kān ko khol diyā, aur na main sarkash huā, na pīchhe haṭ gayā. ⁶ Main ne mārne wāloñ ko apnī pīth aur bāl nochne wāloñ ko apne gāl pesh kie. Main ne apnā chehrā un kī gāliyoñ aur thūk se na chhupāyā.

⁷ Lekin Rab Qādir-e-mutlaq merī madad kartā hai, is lie merī ruswāī nahīn hogī. Chunāñche main ne apnā muñh chaqmāq kī tarah saḥkt kar liyā hai, kyōñki main jāntā hūñ kī main sharmdā nahīn ho jāūngā.

⁸ Jo mujhe rāst ṭahratā hai wuh qarīb hī hai. To phir kaun mere sāth jhagaregā? Āo, ham mil kar adālat meñ khare ho jāeñ. Kaun mujh par ilzām lagāne kī jurrat karegā? Wuh ā kar merā sāmnā kare! ⁹ Rab Qādir-e-mutlaq hī merī madad kartā hai. To phir kaun mujhe mujrim ṭahraegā? Yih to sab purāne kapre kī tarah ghis kar phaṅge, kīre unheñ khā jāenge.

¹⁰ Tum meñ se kaun Rab kā k̄hauf māntā aur us ke khādīm kī suntā hai? Jab use raushnī ke baḡhair andhere meñ chalnā pare to wuh Rab ke nām par bharosā rakhe aur apne Khudā par inhisār kare. ¹¹ Lekin tum baqī log jo āg lagā kar apne āp ko jalte hue tiroñ se lais karte ho, apnī hī āg ke sholoñ meñ chale jāo! Khud un tiroñ kī zad meñ āo jo tum ne dūsroñ ke lie jalāe haiñ! Mere hāth se tumheñ yihī ajr milegā, tum saḥkt aziyat kā shikār ho kar zamīn par tarapte rahoge.

51

Rab Apnī Qaum ko Tasallī Detā Hai

¹ “Tum jo rāstī ke pīchhe lage rahte, jo Rab ke tālib ho, merī bāt suno! Us chaṭān par dhyān do jis meñ se tumheñ tarāsh kar nikālā gayā hai, us kān par ḡhaur karo jis meñ se tumheñ khodā gayā hai. ² Yāñī apne bāp Ibrāhīm aur apnī māñ Sārā par tawajjuh do, jis ne dard-e-zah kī taklīf uṭhā kar tumheñ jānm diyā. Ibrāhīm beaulād thā jab main ne use bulāyā, lekin phir main ne use barkat de kar bahut aulād baḡshī.”

³ Yaḡīnan Rab Siyyūn ko tasallī degā. Wuh us ke tamām khandarāt ko tashaffī de kar us ke registān ko Bāḡh-e-Adan meñ aur us kī banjar zamīn ko Rab ke bāḡh meñ badal degā. Tab us meñ k̄hushī-o-shādmāñī pāī jāegi, har taraf shukrguzārī aur ḡtoñ kī āwāzeñ sunāī deñgi.

⁴ “Ai merī qaum, mujh par dhyān de! Ai merī ummat, mujh par ḡhaur kar! Kyōñki hidāyat mujh se sādīr hogī, aur merā insāf qaumoñ kī raushnī banegā. ⁵ Merī rāstī qarīb hī hai, merī najāt rāste meñ hai, aur merā zorāwar bāzū qaumoñ meñ insāf qāym karegā. Jazīre mujh se ummīd

rakheṅge, wuh merī qudrat dekhne ke intazār meṅ raheṅge. ⁶ Apnī ānkheṅ āsmān kī taraf uṭhāo! Nīche zamīn par nazar dālo! Āsmān dhueṅ kī tarah bikhar jāegā, zamīn purāne kapre kī tarah ghise-phategi aur us ke bāshinde machchharoṅ kī tarah mar jāeṅge. Lekin merī najāt abad tak qāym rahegi, aur merī rāsti kabhī khatm nahīn hogī.

⁷ Ai sahiṅ rāh ko jānane wālo, ai qaum jis ke dil meṅ merī sharīat hai, merī bāt suno! Jab log tumhārī be'izzatī karte haiṅ to un se mat ḍarnā, jab wuh tumheṅ gāliyān dete haiṅ to mat ghabrānā. ⁸ Kyoṅki kirm unheṅ kapre kī tarah khā jāegā, kīrā unheṅ ūn kī tarah hazm karegā. Lekin merī rāsti abad tak qāym rahegi, merī najāt pusht-dar-pusht barqarār rahegi.”

Rab kī Rihāi

⁹ Ai Rab ke bāzū, uṭh. Jāg uṭh aur quwwat kā jāmā pahan le! Yoṅ amal meṅ ā jis tarah qadīm zamāne meṅ āyā thā, jab tū ne muta'addid nasloṅ pahle Rahab ko ṭukre ṭukre kar diyā, samundarī azhdāhe ko chhed ḍālā.

¹⁰ Kyoṅki tū hī ne samundar ko kḥushk kiyā, tū hī ne gahrāiyōṅ kī tah par rāstā banāyā tāki wuh jinheṅ tū ne ewazānā de kar chhurāyā thā us meṅ se guzar sakeṅ.

¹¹ Jinheṅ Rab ne fidyā de kar chhurāyā hai wuh wāpas āeṅge. Wuh shādiyānā bajā kar Siyyūn meṅ dākḥil hoṅge, aur har ek kā sar abadi kḥushī ke taj se ārāstā hogā. Kyoṅki kḥushī aur shādmānī un par ghālīb ā kar tamām gham aur āh-o-zāri bhagā degī.

¹² “Main, sirf main hī tujhe tasallī detā hūn. To phir tū fānī insān se kyoṅ dartī hai, jo ghās kī tarah murjhā kar khatm ho jātā hai? ¹³ Tū Rab apne Kḥālīq ko kyoṅ bhūl gai hai, jis ne āsmān ko kḥaime kī tarah tān liyā aur zamīn kī buniyād rakhī? Jab zālīm tujhe tabāh karne par tulā rahtā hai to tū us ke taish se pūre dīn kyoṅ kḥauf khātī rahtī hai? Ab us kā taish kahān rahā? ¹⁴ Jo zanjīroṅ meṅ jakaṛā huā hai wuh jald hī āzād ho jāegā. Na wuh mar kar qabr meṅ utregā, na roṭī se mahrūm rahegā. ¹⁵ Kyoṅki main Rab terā Kḥudā hūn jo samundar ko yoṅ harkat meṅ lātā hai kī wuh mutalātim ho kar garajne lagtā hai. Rabbul-afwāj merā nām hai. ¹⁶ Main ne apne alfāz tere muṅh meṅ ḍāl kar tujhe apne hāth ke sāy meṅ chhupāe rakhā hai tāki nae sire se āsmān ko tānūn, zamīn kī buniyādeṅ rakhūn aur Siyyūn ko batāūn, ‘Tū merī qaum hai.’”

Ai Yarūshalam, Jāg Uṭh!

¹⁷ Ai Yarūshalam, uṭh. Jāg uṭh. Ai shahr jis ne Rab ke hāth se us kā ghazab bharā pyālā pī liyā hai, kḥarī ho jā! Ab tū ne laṛkharā dene wāle pyāle ko ākḥirī qatre tak chāt liyā hai. ¹⁸ Jitne bhī beṭe tū ne janm die un meṅ se ek bhī nahīn rahā jo terī rāhnumāi kare. Jitne bhī beṭe tū ne pāle un meṅ se ek bhī nahīn jo terā hāth pakāṛ kar tere sāth chale. ¹⁹ Tujh par do āfateṅ āin yānī barbādī-o-tabāhī, kāl aur talwār. Lekin kis ne hamdardī kā izhār kiyā? Kis ne tujhe tasallī dī? ²⁰ Tere beṭe ghāsh khā kar gir gae haiṅ. Har galī meṅ wuh jāl meṅ phaṅse hue ghāzāl* kī tarah zamīn par tarāp rahe haiṅ. Kyoṅki Rab kā ghazab un par nāzil huā hai, wuh ilāhī dānt-ḍapaṭ kā nishānā ban gae haiṅ.

²¹ Chunānche merī bāt sun, ai musibatzaḍā qaum, ai nashe meṅ matwālī ummat, go tū mai ke asar se nahīn ḍagmaḡā rahī. ²² Rab terā āqā jo terā Kḥudā hai aur apnī qaum ke lie laṛtā hai wuh farmātā hai, “Dekh, main ne tere hāth se wuh pyālā ḍūr kar diyā jo tere laṛkharāne kā

* 51:20 ghazāl-e-Afrīqā, oryx

sabab banā. Āindā tū merā ḡhazab bharā pyālā nahīn piegī. ²³ Ab mainī ise un ko pakaṛā dūngā jinhoñ ne tujhe aziyat pahuñchāi hai, jinhoñ ne tujh se kahā, ‘Aundhe muñh jhuk jā tāki ham tujh par se guzareñ.’ Us waqt terī piṭh kḡhāk meñ dhañs kar dūsroñ ke lie rāstā ban gaī thī.”

52

Zanjīroñ ko Tor!

¹ Ai Siyyūn, uṭh, jāg uṭh. Apnī tāqat se mulabbas ho jā! Ai muqaddas shahr Yarūshalam, apne shāndār kapṛe se ārāstā ho jā! Āindā kabhī bhī ḡhairmaḡhtūn yā nāpāk shaḡhs tujh meñ dākḡhil nahīn hogā. ² Ai Yarūshalam, apne āp se gard jhār kar khaṛī ho jā aur taḡht par baiṭh jā. Ai giriftār kī huī Siyyūn Beṭī, apnī gardan kī zanjīroñ ko khol kar un se āzād ho jā! ³ Kyoñki Rab farmātā hai, “Tumheñ muft meñ bechā gayā, aur ab tumheñ paise die baḡhair chhuṛāyā jāegā.”

⁴ Kyoñki Rab Qādir-e-mutlaḡ farmātā hai, “Qadīm zamāne meñ merī qaum Misr chalī gaī tāki wahāñ pardes meñ rahe. Bād meñ Asūr ne bilāwajah us par zulm kiyā hai.” ⁵ Rab farmātā hai, “Ab jo ziyādatī merī qaum se ho rahī hai us kā mere sāth kyā wāstā hai?” Rab farmātā hai, “Merī qaum to muft meñ chhīn lī gaī hai, aur us par hukūmat karne wāle sheḡhī mār kar pūrā dīn mere nām par kufṛ bakte haiñ. ⁶ Chunāñche merī qaum mere nām ko jān legī, us dīn wuh pahchān legī ki mainī hī wuhī hūñ jo farmātā hai, ‘Mainī hāzīr hūñ!’”

⁷ Us ke qadam kītne pyāre haiñ jo pahāroñ par chalte hue kḡhushkhabrī sunātā hai. Kyoñki wuh amn-o-amān, kḡhushī kā paighām aur najāt kā elān karegā, wuh Siyyūn se kahegā, “Terā Ḳhudā Bādshāh hai!” ⁸ Sun! Tere pahredār āwāz buland kar rahe haiñ, wuh mil kar kḡhushī ke nāre lagā rahe haiñ. Kyoñki jab Rab Koh-e-Siyyūn par wāpas āegā to wuh apnī āñkhoñ se is kā mushāhadā kareñge.

⁹ Ai Yarūshalam ke khandarāt, shādiyānā bajāo, kḡhushī ke gīt gāo! Kyoñki Rab ne apnī qaum ko tasallī dī hai, us ne ewazānā de kar Yarūshalam ko chhuṛāyā hai. ¹⁰ Rab apnī muqaddas qudrat tamām aqwām par zāhir karegā, duniyā kī intahā tak sab hamāre Ḳhudā kī najāt dekheñge.

¹¹ Jāo, chale jāo! Wahāñ se nikal jāo! Kisī bhī nāpāk chīz ko na chhūnā. Jo Rab kā sāmān uṭhāe chal rahe haiñ wuh wahāñ se nikal kar pāk-sāf raheñ. ¹² Lekin lāzim nahīn ki tum bhāḡ kar rawānā ho jāo. Tumheñ achānak farār hone kī zarūrat nahīn hogī, kyoñki Rab tumhāre āge bhī chalegā aur tumhāre picḡhe bhī. Yoñ Isrāīl kā Ḳhudā donoñ taraf se tumhārī hifāzat karegā.

Rab kā Paighambar Hamāre Gunāhoñ ko Uṭhāegā

¹³ Dekho, merā kḡhadīm kāmyāb hogā. Wuh sarbuland, mumtāz aur bahut sarfarāz hogā. ¹⁴ Tujhe dekh kar bahutoñ ke roñgte khaṛe ho gae. Kyoñki us kī shakl itnī kḡharāb thī, us kī sūrat kisī bhī insān se kahīñ zyādā bigaṛī huī thī. ¹⁵ Lekin ab bahut-sī qaumeñ use dekh kar hakkā-bakkā ho jāeñgī, bādshāh dam baḡhud rah jāeñge. Kyoñki jo kuchh unheñ nahīñ batāyā gayā use wuh dekheñge, aur jo kuchh unhoñ ne nahīñ sunā us kī unheñ samajh āegī.

53

¹ Lekin kaun hamāre paighām par imān lāyā? Aur Rab kī qudrat kis par zāhir huī? ² Us ke sāmne wuh koṅpal kī tarah phūṭ niklā, us tazā aur mulāym shigūphe kī tarah jo kḥushk zamīn meṅ chhupī huī jaṛ se nikal kar phalne-phūlne lagti hai. Na wuh kḥūbsūrat thā, na shāndār. Ham ne use dekhā to us kī shakl-o-sūrat meṅ kuchh nahīn thā jo hameṅ pasand ātā. ³ Use haqīr aur mardūd samjhā jātā thā. Dukh aur bīmāriyān us kī sāthī rahīn, aur log yahān tak us kī tahqīr karte the ki use dekh kar apnā muṅh pher lete the. Ham us kī kuchh qadar nahīn karte the.

⁴ Lekin us ne hamārī hī bīmāriyān uṭhā līn, hamārā hī dukh bhugat liyā. To bhī ham samjhe ki yih us kī munāsib sazā hai, ki Allāh ne kḥud use mār kar kḥāk meṅ milā diyā hai. ⁵ Lekin use hamāre hī jarāym ke sabab se chhedā gayā, hamāre hī gunāhoṅ kī kḥātir kuchlā gayā. Use sazā milī tāki hameṅ salāmatī hāsil ho, aur usī ke zaḥmoṅ se hameṅ shifā milī. ⁶ Ham sab bheṛ-bakriyōṅ kī tarah āwārā phir rahe the, har ek ne apnī apnī rāh ikḥtiyār kī. Lekin Rab ne use ham sab ke qusūr kā nishānā banāyā.

⁷ Us par zulm huā, lekin us ne sab kuchh bardāsht kiyā aur apnā muṅh na kholā, us bheṛ kī tarah jise zabah karne ke lie le jāte haiṅ. Jis tarah lelā bāl katarne wāloṅ ke sāmne kḥāmosh rahtā hai usī tarah us ne apnā muṅh na kholā. ⁸ Use zulm aur adālat ke hāth se chhīn liyā gayā. Us ke daur ke log—kis ne dhyān diyā ki us kā zindoṅ ke mulk se tālluq kaṭ gayā, ki wuh merī qaum ke jurm ke sabab se sazā kā nishānā ban gayā? ⁹ Muqarrar yih huā ki us kī qabr bedīnoṅ ke pās ho, ki wuh marte waqt ek amīr ke pās dafnāyā jāe, go na us ne tashaddud kiyā, na us ke muṅh meṅ fareb thā.

¹⁰ Rab hī kī marzī thī ki use kuchle, use dukh pahuṅchāe. Lekin jab wuh apnī jān ko qusūr kī qurbāni ke taur par degā to wuh apne farzandoṅ ko dekhegā, apne dīnoṅ meṅ izāfā karegā, wuh Rab kī marzī ko pūrā karne meṅ kāmyāb hogā. ¹¹ Itnī taklif bardāsht karne ke bād use phal nazar āegā, aur wuh ser ho jāegā. Apne ilm se merā rāst kḥādīm bahutoṅ kā insāf qāym karegā, kyonki wuh un ke gunāhoṅ ko apne ūpar uṭhā kar dūr kar degā.

¹² Is lie main use baṛoṅ meṅ hissā dūngā, aur wuh zorāwaroṅ ke sāth lūṭ kā māl taqsim karegā. Kyonki us ne apnī jān ko maut ke hawāle kar diyā, aur use mujrimoṅ meṅ shumār kiyā gayā. Hān, us ne bahutoṅ kā gunāh uṭhā kar dūr kar diyā aur mujrimoṅ kī shafā'at kī.

54

Rab ne Yarūshalam ko Dubārā Qabūl Kar Liyā Hai

¹ Rab farmātā hai, “Kḥushī ke nāre lagā, tū jo beaulād hai, jo bachche ko janm hī nahīn de saktī. Buland āwāz se shādīyānā bajā, tū jise paidāish kā dard na huā. Kyonki ab tark kī huī aurāt ke bachche shādīshudā aurāt ke bachchoṅ se zyādā haiṅ. ² Apne kḥaime ko baṛā banā, us ke parde har taraf bichhā! Bachat mat karnā! Khaime ke rasse lambe lambe karke mekheṅ mazbūtī se zamīn meṅ ṭhoṅk de. ³ Kyonki tū tezī se dāin aur bāin taraf phail jāegī, aur terī aulād dīgar qaumoṅ par qabzā karke tabāhshudā shahroṅ ko az sar-e-nau ābād karegī.

⁴ Mat ḍarnā, terī ruswāi nahīn hogī. Sharmsār na ho, terī behurmatī nahīn hogī. Ab tū apnī jawānī kī sharmindagī bhūl jāegī, tere zahan se bewā hone kī zillat utar jāegī. ⁵ Kyonki terā Kḥālīq terā shauhar hai,

Rabbul-afwāj us kā nām hai, aur terā Chhuṛāne Wālā Isrāīl kā Quddūs hai, jo pūrī duniyā kā Ḳhudā kahlātā hai.”

⁶ Terā Ḳhudā farmātā hai, “Tū matrūkā aur dil se majrūh bīwī kī mānind hai, us aurat kī mānind jis ke shauhar ne use radd kiyā, go us kī shādī us waqt hūī jab kuñwārī hī thī. Lekin ab main, Rab ne tujhe bulāyā hai. ⁷ Ek hī lāmhe ke lie main ne tujhe tark kiyā, lekin ab bare rahm se tujhe jamā karūnga. ⁸ Main ne apne ḡhazab kā pūrā zor tujh par nāzil karke pal-bhar ke lie apnā chehrā tujh se chhupā liyā, lekin ab abadī shafqat se tujh par rahm karūnga.” Rab terā Chhuṛāne Wālā yih farmātā hai.

⁹ “Bare sailāb ke bād main ne Nūh se qasam khāī thī ki āindā sailāb kabhī pūrī zamīn par nahīn āegā. Isī tarah ab main qasam khā kar wādā kartā hūn ki āindā na main kabhī tujh se nārāz hūngā, na tujhe malāmat karūnga. ¹⁰ Go pahār haṭ jāen aur pahārīyān jumbish khāen, lekin merī shafqat tujh par se kabhī nahīn haṭegī, merā salāmatī kā ahd kabhī nahīn hilegā.” Yih Rab kā farmān hai jo tujh par tars khātā hai.

Nayā Shahr Yarūshalam

¹¹ “Bechārī beṭī Yarūshalam! Shadid tūfān tujh par se guzar gae haiñ, aur koī nahīn hai jo tujhe tasallī de. Dekh, main terī dīwāron ke patthar mazbūt chūne se joṛ dūngā aur terī buniyādon ko sang-e-lājaward * se rakh dūngā. ¹² Main terī dīwāron ko yāqūt, tere darwāzon ko āb-e-bahr † aur terī tamām fasil ko qīmī jawāhar se tāmīr karūnga. ¹³ Tere tamām farzand Rab se tālim pāenge, aur terī aulād kī salāmatī azīm hogī. ¹⁴ Tujhe insāf kī mazbūt buniyād par rakhā jāegā, chunānche dūsron ke zulm se dūr rah, kyonki ḡarne kī zarūrat nahīn hogī. Dahshatzadā na ho, kyonki dahshat khāne kā sabab tere qarīb nahīn āegā. ¹⁵ Agar koī tujh par hamlā kare bhī to yih merī taraf se nahīn hogā, is lie har hamlā-āwar shikast khāegā.

¹⁶ Dekh, main hī us lohār kā Ḳhāliq hūn jo hawā de kar koelon ko dahkā detā hai tāki kām ke lie mauzūn hathiyār banā le. Aur main hī ne tabāh karne wāle ko ḡhalaq kiyā tāki wuh barbādī kā kām anjām de. ¹⁷ Chunānche jo bhī hathiyār tujh par hamlā karne ke lie taiyār ho jāe wuh nākām hogā, aur jo bhī zabān tujh par ilzām lagāe use tū mujrim sābit karegī. Yih Rab ke ḡhādīmon kā maurūsī hissā hai, main hī un kī rāstbāzī barqarār rakhūngā.” Rab ḡhud yih farmātā hai.

55

Rab ke pās Āo Tāki Zindagī Pāo

¹ “Kyā tum pyāse ho? Āo, sab pānī ke pās āo! Kyā tumhāre pās paise nahīn? Idhar āo, saudā ḡharid kar khānā khāo. Yahān kī mai aur dūdh muft hai. Āo, use paise die baḡhair ḡharīdo. ² Us par paise kyon ḡharch karte ho jo roṭī nahīn hai? Jo ser nahīn kartā us ke lie mehnat-mashaḡat kyon karte ho? Suno, suno merī bāt! Phir tum achchhī ḡhurāk khāoge, behtarīn khāne se lutfandoz hoge. ³ Kān lagā kar mere pās āo! Suno to jīte rahoge.

Main tumhāre sāth abadī ahd bāndhūngā, tumheñ un anmīṭ mehrbāniyon se nawāzūngā jin kā wādā Dāūd se kiyā thā. ⁴ Dekh, main ne muḡarrar kiyā ki wuh aḡwām ke sāmne merā gawāh ho, ki aḡwām kā

* 54:11 lapis lazuli † 54:12 beryl

ra'is aur hukmrān ho. ⁵ Dekh, tū aisī qaum ko bulāegā jise tū nahīn jāntā, aur tujh se nāwāqif qaum Rab tere Khudā kī khātir tere pās dauṛī chalī āegī. Kyoṅki jo Isrāil kā Quddūs hai us ne tujhe shān-o-shaukat atā kī hai.”

Merā Kalām Betāsīr Nahīn Rahtā

⁶ Abhī Rab ko talāsh karo jabki use pāyā jā saktā hai. Abhī use pukāro jabki wuh qarīb hī hai. ⁷ Bedīn apnī burī rāh aur sharīr apne bure khayālāt chhoṛe. Wuh Rab ke pās wāpas āe to wuh us par rahm karegā. Wuh hamāre Khudā ke pās wāpas āe, kyoṅki wuh farākh-dili se muāf kar detā hai.

⁸ Kyoṅki Rab farmātā hai, “Mere khayālāt aur tumhāre khayālāt meṅ aur merī rāhoṅ aur tumhārī rāhoṅ meṅ baṛā farq hai. ⁹ Jitnā āsmān zamīn se ūnchā hai utnī hī merī rāheṅ tumhārī rāhoṅ aur mere khayālāt tumhāre khayālāt se buland haiṅ.

¹⁰ Bārish aur barf par ghaur karo! Zamīn par paṛne ke bād yih khālī hāth wāpas nahīn ātī balki zamīn ko yoṅ serāb kartī hai ki paude phūṛne aur phal-ne-phūl-ne lagte haiṅ balki pakte pakte bij bone wāle ko bij aur bhūke ko roṭī muhaiyā karte haiṅ. ¹¹ Mere muṅh se niklā huā kalām bhī aisā hī hai. Wuh khālī hāth wāpas nahīn āegā balki merī marzī purī karegā aur us meṅ kāmyāb hogā jis ke lie main ne use bhejā thā.

¹² Kyoṅki tum khushī se nikloge, tumheṅ salāmatī se lāyā jāegā. Pahār aur pahāriyān tumhāre āne par bāgh bāgh ho kar shādiyānā bajāengī, aur maidān ke tamām darakht tāliyān bajāenge. ¹³ Kāntedār jhārī kī bajāe jūnīpar kā darakht ugegā, aur bichchhūṭī kī bajāe mehndī phale phulegī. Yoṅ Rab ke nām ko jalāl milegā, aur us kī qudrat kā abadī aur anmiṭ nishān qāym hogā.”

56

Har Shakhs Allāh kī Qaum meṅ Shāmil Ho Saktā Hai

¹ Rab farmātā hai, “Insāf ko qāym rakho aur wuh kuchh kiyā karo jo rāst hai, kyoṅki merī najāt qarīb hī hai, aur merī rāstī zāhir hone ko hai.

² Mubāarak hai wuh jo yoṅ rāstī se liptā rahe. Mubāarak hai wuh jo Sabat ke din kī behurmatī na kare balki use manāe, jo har bure kām se gurez kare.”

³ Jo padesī Rab kā pairokār ho gayā hai wuh na kahe ki beshak Rab mujhe apnī qaum se alag kar rakhegā. Khwājāsārā bhī na soche ki hāy, main sūkhā huā darakht hī hūn!

⁴ Kyoṅki Rab farmātā hai, “Jo khwājāsārā mere Sabat ke din manāeṅ, aise qadam uṭhāeṅ jo mujhe pasand hoṅ aur mere ahd ke sāth lipte raheṅ wuh befikr raheṅ. ⁵ Kyoṅki main unheṅ apne ghar aur us kī chārdiwārī meṅ aisī yādgar aur aisā nām atā karūṅga jo beṭe-beṭiyān milne se kahiṅ behtar hogā. Aur jo nām main unheṅ dūṅgā wuh abadī hogā, wuh kabhī nahīn miṭne kā.

⁶ Wuh padesī bhī befikr raheṅ jo Rab ke pairokār ban kar us kī khidmat karnā chāhte, jo Rab kā nām azīz rakh kar us kī ibādat karte, jo Sabat ke din kī behurmatī nahīn karte balki use manāte aur jo mere ahd ke sāth lipte rahte haiṅ. ⁷ Kyoṅki main unheṅ apne muqaddas pahār ke pās lā kar apne duā ke ghar meṅ khushī dilāūṅgā. Jab wuh merī qurbāngāh par apnī bhasm hone wālī aur zabah kī qurbāniyān charhāenge to wuh mujhe pasand āengī. Kyoṅki merā ghar tamām qaumoṅ ke lie duā kā ghar kahlāegā.”

⁸ Rab Qādir-e-mutlaq jo Isrāil kī bikhrī huī qaum jamā kar rahā hai farmātā hai, “Un meñ jo ikatthe ho chuke haiñ maiñ aur bhī jamā kar dūngā.”

Qaum ke Rāhnumā Sust aur Lālchī Kutte Haiñ

⁹ Ai maidān ke tamām haiwāno, āo! Ai jangal ke tamām jānwaro, ā kar khāo! ¹⁰ Isrāil ke pahredār andhe haiñ, sab ke sab kuchh bhī nahīn jānte. Sab ke sab bahre kutte haiñ jo bhaunk hī nahīn sakte. Farsh par leṭe hue wuh achche achche khāb dekhṭe rahte haiñ. Ūnghnā unheñ kitnā pasand hai! ¹¹ Lekin yih kutte lālchī bhī haiñ aur kabhī ser nahīn hote, hālānki gallābān kahlāte haiñ. Wuh samajh se khālī haiñ, aur har ek apnī apnī rāh par dhyān de kar apne hī nafā kī talāsh meñ rahtā hai. ¹² Har ek āwāz detā hai, “Āo, maiñ mai le ātā hūñ! Āo, ham jī bhar kar sharāb pī leñ. Aur kal bhī āj ki tarah ho balki is se bhī zyādā raunaq ho!”

57

Rab Bedīnoñ kī Adālat Kartā Hai

¹ Rāstbāz halāk ho jātā hai, lekin kisī ko parwā nahīn. Diyānatdār duniyā se chhīn lie jāte haiñ, lekin koī dhyān nahīn detā. Koī nahīn samajhtā ki rāstbāz ko burāī se bachne ke lie chhīn liyā jātā hai. ² Kyoñki us kī manzil-e-maqsūd salāmatī hai. Sidhī rāh par chalne wāle marte waqt pānw phailā kar ārām karte haiñ.

³ “Lekin ai jādūgarnī kī aulād, zinākār aur fahhāshī ke bachcho, idhar āo! ⁴ Tum kis kā mazāq urā rahe ho, kis par zabān chalā kar muñh chīrāte ho? Tum mujrimoñ aur dhokebāzoñ ke hī bachche ho!

⁵ Tum balūt balki har ghane daraḥṭ ke sāy meñ mastī meñ ā jāte ho, wādiyoñ aur chaṭānoñ ke shigāfoñ meñ apne bachchoñ ko zabah karte ho. ⁶ Wādiyoñ ke raḡare hue patthar terā hissā aur terā muqaddar ban gae haiñ. Kyoñki unhīn ko tū ne mai aur ḡhallā kī nazareñ pesh kiñ. Is ke madd-e-nazar maiñ apnā faislā kyoñ badlūñ? ⁷ Tū ne apnā bistar ūñche pahār par lagāyā, us par chaḥḥ kar apnī qurbāniyāñ pesh kiñ. ⁸ Apne ghar ke darwāze aur chaukhaṭ ke pīchhe tū ne apnī butparastī ke nishān lagāe. Mujhe tark karke tū apnā bistar bichhā kar us par leṭ gai. Tū ne use itnā baḡā banā diyā ki dūstre bhī us par leṭ sakeñ. Phir tū ne ismatfaroshī ke paise muqarrar kie. Un kī sohbat tujhe kitnī pyārī thī, un kī barahnaḡī se tū kitnā lutf ūḥātī thī! ⁹ Tū kasrat kā tel aur khushbūdār krīm le kar Malik Dewatā ke pās gai. Tū ne apne qāsidoñ ko dūr dūr balki Pātāl tak bhej diyā. ¹⁰ Go tū safr karte karte bahut thak gai to bhī tū ne kabhī na kahā, ‘Fuzūl hai!’ Ab tak tujhe taqwiyat miltī rahī, is lie tū niḡhāl na huī.

¹¹ Tujhe kis se itnā khauf-o-hirās thā ki tū ne jhūṭ bol kar na mujhe yād kiyā, na parwā kī? Aisā hī hai nā, tū is lie merā khauf nahīn māntī ki maiñ khāmosh aur chhupā rahā.

¹² Lekin maiñ logoñ par terī nām-nihād rāstbāzī aur tere kām zāhir karūngā. Yaḡīnan yih tere lie mufid nahīn hoḡe. ¹³ Ā, madad ke lie āwāz de! Dekhṭe haiñ ki tere butoñ kā majmuā tujhe bachā sakeḡā ki nahīn. Lekin aisā nahīn hogā balki unheñ hawā ūḥā le jāeḡī, ek phūñk unheñ urā degī.

Lekin jo mujh par bharosā rakhe wuh mulk ko mīrās meñ pāeḡā, muqaddas pahār us kī maurūsī milkiyat banegā.”

Rab Apnī Qaum kī Madad Kareḡā

¹⁴ Allāh farmātā hai, “Rāstā banāo, rāstā banāo! Use sāf-suthrā karke har rukāwaṭ dūr karo tāki merī qaum ā sake.” ¹⁵ Kyoṅki jo azīm aur sarbuland hai, jo abad tak takhtnashīn aur jis kā nām Quddūs hai wuh farmātā hai, “Main na sirf bulandiyōn ke maqdis meṅ balki shikastāhāl aur farotan rūh ke sāth bhī sukūnat kartā hūn tāki farotan kī rūh aur shikastāhāl ke dil ko nāi zindagī bakshshūn. ¹⁶ Kyoṅki main hameshā tak un ke sāth nahīn jhagarūngā, abad tak nārāz nahīn rahūngā. Warnā un kī rūh mere huzūr niḍhāl ho jāti, un logōn kī jān jinheṅ main ne kḥud kḥalaq kiyā. ¹⁷ Main Isrāil kā nājāy manāfe dekh kar taish meṅ āyā aur use sazā de kar apnā muṅh chhupāe rakhā. To bhī wuh apne dil kī bargashtā rāhoṅ par chaltā rahā. ¹⁸ Lekin go main us ke chāl-chalan se wāqif hūn main use phir bhī shifā dūngā, us kī rāhnumāi karke use dubārā tasallī dūngā. Aur us ke jitne log mātām kar rahe haiṅ ¹⁹ un ke lie main hoṅṅōn kā phal paidā karūngā.” Kyoṅki Rab farmātā hai, “Un kī salāmatī ho jo dūr haiṅ aur un kī jo qarib haiṅ. Main hī unheṅ shifā dūngā.”

²⁰ Lekin bedīn mutalātīm samundar kī mānind haiṅ jo tham nahīn saktā aur jis kī lahreṅ gand aur kīchar uchhālī rahtī haiṅ. ²¹ Merā Kḥudā farmātā hai, “Bedīn salāmatī nahīn pāeṅge.

58

Rab ko Pasandīdā Rozā

¹ Galā phār kar āwāz de, ruk ruk kar bāt na kar! Narsinge kī-sī buland āwāz ke sāth merī qaum ko us kī sarkashī sunā, Yāqūb ke gharāne ko us ke gunāhoṅ kī fahrist bayān kar. ² Roz baroz wuh merī marzī dariyāft karte haiṅ. Hān, wuh merī rāhoṅ ko jānane ke shauqīn haiṅ, us qaum kī mānind jis ne apne Kḥudā ke ahkām ko tark nahīn kiyā balki rāstbāz hai. Chunānche wuh mujh se munsifānā faisle māṅg kar zāhiran Allāh kī qurbat se lutfandoz hote haiṅ. ³ Wuh shikāyat karte haiṅ, ‘Jab ham rozā rakhte haiṅ to tū tawajjuh kyoṅ nahīn detā? Jab ham apne āp ko kḥāksār banā kar inkisārī kā izhār karte haiṅ to tū dhyān kyoṅ nahīn detā?’

Suno! Rozā rakhte waqt tum apnā kārobār māmūl ke mutābiq chalā kar apne mazdūroṅ ko dabāe rakhte ho. ⁴ Na sirf yih balki tum rozā rakhne ke sāth sāth jhagarṭe aur laṭṭe bhī ho. Tum ek dūse ko sharārat ke mukke mārne se bhī nahīn chūkte. Yih kaisī bāt hai? Agar tum yoṅ rozā rakho to is kī tawaqqo nahīn kar sakte ki tumhārī bāt āsmān tak pahūnche. ⁵ Kyā mujhe is qism kā rozā pasand hai? Kyā yih kāfī hai ki bandā apne āp ko kuchh der ke lie kḥāksār banā kar inkisārī kā izhār kare? Ki wuh apne sar ko ābī narsal kī tarah jhukā kar ṭaṭ aur rākh meṅ leṭ jāe? Kyā tum wāqāi samajhte ho ki yih rozā hai, ki aisā waqt Rab ko pasand hai?

⁶ Yih kis tarah ho saktā hai? Jo rozā main pasand kartā hūn wuh farq hai. Haqiqī rozā yih hai ki tū be’insāfi kī zanjiroṅ meṅ jakare huoṅ ko rihā karē, mazlūmoṅ kā juā haṭāe, kuchle huoṅ ko āzād karē, har jue ko ṭoṭe, ⁷ bhūke ko apne khāne meṅ sharīk karē, beghar musibat zadā ko panāh de, barahnā ko kapṛe pahnāe aur apne rishtedār kī madad karne se gurez na karē!

⁸ Agar tū aisā karē to tū subah kī pahlī kirnoṅ kī tarah chamak uṭhegā, aur tere zaḥm jald hī bhareṅge. Tab terī rāstbāzī tere āge āge chalegī, aur Rab kā jalāl tere piche terī hifāzat karegā. ⁹ Tab tū fariyād karegā

aur Rab jawāb degā. Jab tū madad ke lie pukāregā to wuh farmāegā, ‘Main hāzir hūn.’

Apne darmiyān dūroñ par juā dālne, ungliyān uṭhāne aur dūroñ kī badnāmī karne kā silsilā khatm kar! ¹⁰ Bhūke ko apnī roṭī de aur mazlūmōñ kī zarūriyāt pūri kar! Phir terī raushnī andherē meñ chamak uṭhegī aur terī rāt dopahar kī tarah raushan hogī. ¹¹ Rab hameshā terī qiyādat karegā, wuh jhulaste hue ilāqōñ meñ bhī terī jān kī zarūriyāt pūri karegā aur tere āzā ko taqwiyyat degā. Tab tū serāb bāgh kī mānind hogā, us chashme kī mānind jis kā pāñī kabhī khatm nahīñ hotā. ¹² Tere log qadīm khandarāt ko nae sire se tāmīr kareñge. Jo buniyādeñ guzarī naslōñ ne rakhī thīñ unheñ tū dubārā rakhegā. Tab tū ‘Rakhne ko Band Karne Wālā’ aur ‘Galiyōñ ko Dubārā Rahne ke Qābil Banāne Wālā’ kahlāegā.

¹³ Sabat ke din apne pairōñ ko kām karne se rok. Mere muqaddas din ke daurāñ kārobār māt karnā balkī use ‘Rāhatbakhsh’ aur ‘Muazzaz’ qarār de. Us din na māmūl kī rāhoñ par chal, na apne kārobār chalā, na khalī gappeñ hānk. Yoñ tū Sabat kā sahīh ehtirām karegā. ¹⁴ Tab Rab terī rāhat kā mambā hogā, aur main tujhe rath meñ biṭhā kar mulk kī bulandiyōñ par se guzarne dūngā, tujhe tere bāp Yāqūb kī mīrās meñ se ser karūnga.” Rab ke muñh ne yih farmāyā hai.

59

Tumhāre Qusūr ne Tumheñ Rab se Dūr Kar Diyā Hai

¹ Yaqīnan Rab kā bāzū chhoṭā nahīñ kī wuh bachā na sake, us kā kān bahrā nahīñ kī sun na sake. ² Haqīqat meñ tumhāre bure kāmoñ ne tumheñ us se alag kar diyā, tumhāre gunāhoñ ne us kā chehrā tum se chhupāe rakhā, is lie wuh tumhārī nahīñ suntā. ³ Kyoñki tumhāre hāth khūnālūdā, tumhārī ungliyāñ gunāh se nāpāk haiñ. Tumhāre hoñṭ jhūṭ bolte aur tumhārī zabāñ sharīr bāteñ phusphusātī hai. ⁴ Adālat meñ koī munsifānā muqaddamā nahīñ chalātā, koī sachche dalāyl pesh nahīñ kartā. Log sachchāī se khalī bātoñ par etibār karke jhūṭ bolte haiñ, wuh badkārī se hāmīlā ho kar bedīnī ko janm dete haiñ. ⁵⁻⁶ Wuh zahrīle sāñpoñ ke anḍoñ par baiṭh jāte haiñ tāki bachche nikleñ. Jo un ke anḍe khāe wuh mar jātā hai, aur agar un ke anḍe dabāe to zahrīlā sāñp nīkal ātā hai. Yih log makaṛī ke jāle tān lete haiñ, aisā kaprā jo pahnane ke lie bekār hai. Apne hāthoñ ke banāe hue is kapre se wuh apne āp ko dhāñp nahīñ sakte. Un ke āmāl bure hī haiñ, un ke hāth tashaddud hī karte haiñ. ⁷ Jahāñ bhī ghalat kām karne kā mauqā mile wahāñ un ke pāñw bhāg kar pahuñch jāte haiñ. Wuh bequsūr ko qatl karne ke lie taiyār rahte haiñ. Un ke khayālāt sharīr hī haiñ, apne pīchhe wuh tabāhī-o-barbādī chhoṭ jāte haiñ. ⁸ Na wuh salāmātī kī rāh jānte haiñ, na un ke rāstoñ meñ insāf pāyā jātā hai. Kyoñki unhoñ ne unheñ ṭeṛhā-meṛhā banā rakhā hai, aur jo bhī un par chale wuh salāmātī ko nahīñ jāntā.

Taubā kī Duā

⁹ Isi lie insāf ham se dūr hai, rāstī ham tak pahuñchtī nahīñ. Ham raushnī ke intāzār meñ rahte haiñ, lekin afsos, andherā hī andherā nazar ātā hai. Ham āb-o-tāb kī ummīd rakhte haiñ, lekin afsos, jahāñ bhī chalte haiñ wahāñ ghanī tārīkī chhāī rahtī hai. ¹⁰ Ham andhoñ kī tarah dīwār ko hāth se chhū chhū kar rāstā mālūm karte haiñ, āñkhoñ se mahrūm logoñ kī tarah ṭaṭol ṭaṭol kar āge baṛhte haiñ. Dopahar ke waqt bhī ham ṭhokar

khā khā kar yoñ phirte haiñ jaise dhundalkā ho. Go ham tanāwar logoñ ke darmiyān rahte haiñ, lekin k̄hud murdoñ kī mānind haiñ. ¹¹ Ham sab niḍhāl hālat meñ ričchoñ kī tarah ḡhurrāte, kabūtaroñ kī mānind ḡhūñ ḡhūñ karte haiñ. Ham insāf ke intazār meñ rahte haiñ, lekin besūd. Ham najāt kī ummīd rakhte haiñ, lekin wuh ham se dūr hī rahtī hai.

¹² Kyoñki hamāre muta'addid jarāym tere sāme haiñ, aur hamāre gunāh hamāre k̄hilāf gawāhī dete haiñ. Hameñ mutawātir apne jarāym kā ehsās hai, ham apne gunāhoñ se k̄hūb wāqif haiñ. ¹³ Ham mānte haiñ kī Rab se bewafā rahe balki us kā inkār bhī kiyā hai. Ham ne apnā muñh apne K̄hudā se pher kar zulm aur dhoke kī bāteñ phailāi haiñ. Hamāre diloñ meñ jhūt kā bij baṛhte baṛhte muñh meñ se niklā. ¹⁴ Natīje meñ insāf pīchhe haṭ gayā, aur rāstī dūr khaṛī rahtī hai. Sachchāi chauk meñ thokar khā kar gir gāi hai, aur diyānatdārī dāk̄hil hī nahīñ ho saktī. ¹⁵ Chunāñche sachchāi kahīñ bhī pāi nahīñ jātī, aur ḡhalat kām se gurez karne wāle ko lūtā jātā hai.

Rab kā Jawāb

Yih sab kuchh Rab ko nazar āyā, aur wuh nāk̄hush thā ki insāf nahīñ hai. ¹⁶ Us ne dekhā ki koī nahīñ hai, wuh hairān huā ki mudāk̄halat karne wālā koī nahīñ hai. Tab us ke zorāwar bāzū ne us kī madad kī, aur us kī rāstī ne us ko sahārā diyā. ¹⁷ Rāstī ke zirābaktar se mulabbas ho kar us ne sar par najāt kā k̄hod rakhā, intaqām kā libās pahan kar us ne ḡhairat kī chādār oṛh li. ¹⁸ Har ek ko wuh us kā munāsib muāwazā degā. Wuh muk̄hālifoñ par apnā ḡhazab nāzil karegā aur dushmanoñ se badlā legā balki jazīroñ ko bhī un kī harkatoñ kā ajr degā. ¹⁹ Tab insān maḡhrīb meñ Rab ke nām kā k̄hauf māneñge aur mashriḡ meñ use jalāl deñge. Kyoñki wuh Rab kī phūñk se chalāe hue zordār sailāb kī tarah un par ṭuṭ paṛegā.

²⁰ Rab farmātā hai, “Chhurāne Wālā Koh-e-Siyyūn par āegā. Wuh Yāqūb ke un farzandoñ ke pās āegā jo apne gunāhoñ ko chhoṛ kar wāpas āeñge.”

²¹ Rab farmātā hai, “Jahāñ tak merā tālluḡ hai, un ke sāth merā yih ahd hai: Merā Rūh jo tujh par ṭaharrā huā hai aur mere alfāz jo main ne tere muñh meñ ḡāle haiñ wuh ab se abad tak na tere muñh se, na terī aulād ke muñh se aur na terī aulād kī aulād se haṭeñge.” Yih Rab kā farmān hai.

60

Aqwām Yarūshalam ke Nūr ke pās Āeñgī

¹ “Uṭh, khaṛī ho kar chamak uṭh. Kyoñki terā nūr ā gayā hai, aur Rab kā jalāl tujh par tulū huā hai. ² Kyoñki go zamīn par tāriki chhāi huī hai aur aqwām ḡhane andhere meñ rahtī haiñ, lekin tujh par Rab kā nūr tulū ho rahā hai, aur us kā jalāl tujh par zāhir ho rahā hai. ³ Aqwām tere nūr ke pās aur bādshāh us chamaktī-damaktī raushnī ke pās āeñge jo tujh par tulū hogī.

⁴ Apnī nazar uṭhā kar chāroñ taraf dekh! Sab ke sab jamā ho kar tere pās ā rahe haiñ. Tere beṭe dūr dūr se pahuñch rahe haiñ, aur terī beṭiyoñ ko god meñ uṭhā kar qarīb layā jā rahā hai. ⁵ Us waḡt tū yih dekh kar chamak uṭhegī. Terā dil k̄hushī ke māre tezi se dhāṛakne lagegā aur kushādā ho jāegā. Kyoñki samundar ke k̄hazāne tere pās lae jāeñge, aqwām kī daulat tere pās pahuñchegī. ⁶ Ūñtoñ kā ḡhol balki Midiyān aur Aifā ke jawān ūñṭ tere mulk ko dhāñp deñge. Wuh sone aur baḡhūr se lade hue aur Rab kī hamd-o-sanā karte hue Mulk-e-Sabā se āeñge. ⁷ Qīdār

kī tamām bher-bakriyān tere hawāle kī jāēngī, aur Nabāyot ke mendhe terī k̄hidmat ke lie hāzir hoṅge. Unheñ merī qurbāngāh par chaṛhāyā jāegā aur main unheñ pasand karūnga. Yoñ main apne jalāl ke ghar ko shān-o-shaukat se ārāstā karūnga.

⁸ Yih kaun haiñ jo bādaloñ kī tarah aur kābuk ke pās wāpas āne wāle kabūtaroñ kī mānind ur kar ā rahe haiñ? ⁹ Yih Tarsīs ke zabardast bahri jahāz haiñ jo tere pās pahuñch rahe haiñ. Kyoñki jazīre mujh se ummīd rakhte haiñ. Yih jahāz tere beṭoñ ko un kī sone-chāñdī samet dūr-darāz ilāqoñ se le kar ā rahe haiñ. Yoñ Rab tere K̄hudā ke nām aur Isrāil ke Quddūs kī tāzim hogī jis ne tujhe shān-o-shaukat se nawāzā hai.

¹⁰ Pardesi terī diwāreñ az sar-e-nau tāmīr kareṅge, aur un ke bādshāh terī k̄hidmat kareṅge. Kyoñki go main ne apne ghazab meñ tujhe sazā dī, lekin ab main apne fazl se tujh par rahm karūnga. ¹¹ Terī fasīl ke darwāze hameshā khule raheṅge. Unheñ na dīn ko band kiyā jāegā, na rāt ko tāki aqwām kā māl-o-daulat aur un ke giriftār kie gae bādshāhoñ ko shahr ke andar lāyā jā sake. ¹² Kyoñki jo qaum yā saltanat terī k̄hidmat karne se inkār kare wuh barbād ho jāegī, use pūre taur par tabāh kiyā jāegā.

¹³ Lubnān kī shān-o-shaukat tere sāmne hāzir hogī. Jūnīpar, sanobar aur saro ke daraḳht mīl kar tere pās āeṅge tāki mere maqdis ko ārāstā karen. Yoñ main apne pānwoñ kī chaukī ko jalāl dūngā. ¹⁴ Tujh par zulm karne wāloñ ke beṭe jhuk jhuk kar tere huzūr āeṅge, terī tahqīr karne wāle tere pānwoñ ke sāmne aundhe muñh ho jāeṅge. Wuh tujhe ‘Rab kā Shahr’ aur ‘Isrāil ke Quddūs kā Siyyūn’ qarār deṅge. ¹⁵ Pahle tujhe tark kiyā gayā thā, log tujh se nafrat rakhte the, aur tujh meñ se koī nahīñ guzartā thā. Lekin ab main tujhe abadi faḳhr kā bāis banā dūngā, aur tamām nasleñ tujhe dekh kar k̄hush hoṅgī.

¹⁶ Tū aqwām kā dūdh piegī, aur bādshāh tujhe dūdh pilāeṅge. Tab tū jān legī kī main Rab terā Najātdahindā hūñ, kī main jo Yāqūb kā Zabardast Sūrmā hūñ terā Chhuṛāne Wālā hūñ.

¹⁷ Main tere pītal ko sone meñ, tere lohe ko chāñdī meñ, terī lakaṛī ko pītal meñ aur tere patthar ko lohe meñ badlūngā. Main salāmatī ko terī muhāfiz aur rāstī ko terī nigarān banāūngā. ¹⁸ Ab se tere mulk meñ na tashaddud kā zikr hogā, na barbādī-o-tabāhī kā. Ab se terī chārdīwārī ‘Najāt’ aur tere darwāze ‘Hamd-o-Sanā’ kahlāeṅge.

¹⁹ Āindā tujhe na dīn ke waqt sūraj, na rāt ke waqt chāñd kī zarūrat hogī, kyoñki Rab hī terī abadi raushnī hogā, terā K̄hudā hī terī āb-o-tāb hogā. ²⁰ Āindā terā sūraj kabhī ghurūb nahīñ hogā, terā chāñd kabhī nahīñ ghaṭegā. Kyoñki Rab terā abadi nūr hogā, aur mātām ke tere dīn k̄hatm ho jāeṅge.

²¹ Tab terī qaum ke tamām afrād rāstbāz hoṅge, aur mulk hameshā tak un kī milkiyat rahegā. Kyoñki wuh mere hāth se lagāi huī panīri hoṅge, mere hāth kā kām jis se main apnā jalāl zāhir karūnga. ²² Tab sab se chhoṭe k̄hāñdān kī tādād baṛh kar hazār afrād par mushtamil hogī, sab se kamzor kumbāz tāqatwar qaum banegā. Muqarrarā waqt par main, Rab yih sab kuchh tezi se anjām dūngā.”

61

Mātām kā Waqt K̄hatm Hai

¹ Rab Qādir-e-mutlaq kā Rūh mujh par hai, kyoñki Rab ne mujhe tel se masah karke gharīboñ ko k̄hushk̄habrī sunāne kā ikhtiyār diyā hai. Us ne

mujhe shikastādilon kī marham-paṭṭī karne ke lie aur yih elān karne ke lie bhejā hai ki qaidiyon ko rihāī milegī aur zanjiron meñ jakare hue āzād ho jāenge, ² ki bahālī kā sāl aur hamāre Kḥudā ke intaqām kā dīn ā gayā hai. Us ne mujhe bhejā hai ki main tamām mātam karne wālon ko tasallī dūn ³ aur Siyyūn ke sogwāron ko dilāsā de kar rākh ke bajāe shāndār tāj, mātam ke bajāe kḥushī kā tel aur shikastā rūh ke bajāe hamd-o-sanā kā libās muhaiyā karūn.

Tab wuh ‘Rāstī ke Darakht’ kahlāenge, aise paude jo Rab ne apnā jalāl zāhir karne ke lie lagāe haiñ. ⁴ Wuh qadīm khandarāt ko az sar-e-nau tāmir karke der se barbād hue maqāmon ko bahāl kareñge. Wuh un tabāhshudā shahron ko dubārā qāym kareñge jo nasl-dar-nasl wīrān-o-sunsān rahe haiñ. ⁵ Ghairmulkī kharē ho kar tumhārī bheṛ-bakriyon kī gallābānī kareñge, pardesī tumhāre kheton aur bāghon meñ kām kareñge. ⁶ Us waqt tum ‘Rab ke Imām’ kahlāoge, log tumheñ ‘Hamāre Kḥudā ke Kḥādim’ qarār deñge.

Tum aqwām kī daulat se lutfandoz hoge, un kī shān-o-shaukat apnā kar us par fakhr karoge. ⁷ Tumhārī sharmindagī nahīn rahegī balki tum izzat kā dugnā hissā pāoge, tumhārī ruswāī nahīn rahegī balki tum shāndār hissā milne ke bāis shādiyānā bajāoge. Kyonki tumheñ watan meñ dugnā hissā milegā, aur abādī kḥushī tumhārī mirās hogī.

⁸ Kyonki Rab farmātā hai, “Mujhe insāf pasand hai. Main ghāratgarī aur kajrawī se nafrat rakhtā hūn. Main apne logon ko wafādārī se un kā ajr dūngā, main un ke sāth abādī ahd bāndhūngā. ⁹ Un kī nasl aqwām meñ aur un kī aulād dīgar ummatoñ meñ mashhūr hogī. Jo bhī unheñ dekhe wuh jān legā ki Rab ne unheñ barkat dī hai.”

¹⁰ Main Rab se nihāyat hī shādmān hūn, merī jān apne Kḥudā kī tarīf meñ kḥushī ke git gātī hai. Kyonki jis tarah dūlhā apnā sar imām kī-sī pagārī se sajātā aur dulhan apne āp ko apne zewarāt se ārāstā kartī hai usī tarah Allāh ne mujhe najāt kā libās pahnā kar rāstī kī chādar meñ lapetā hai. ¹¹ Kyonki jis tarah zamīn apnī hariyālī ko nikalne detī aur bāgh apne bījon ko phūṭne detā hai usī tarah Rab Qādir-e-mutlaq aqwām ke sāmne apnī rāstī aur satāish phūṭne degā.

62

Yarūshalam kī Bahālī

¹ Siyyūn kī kḥātir main kḥāmosh nahīn rahūngā, Yarūshalam kī kḥātir tab tak ārām nahīn karūngā jab tak us kī rāstī tulū-e-subah kī tarah na chamke aur us kī najāt mashāl kī tarah na bharke.

² Aqwām terī rāstī dekheñgī, tamām bādshāh terī shān-o-shaukat kā mushāhadā kareñge. Us waqt tujhe nayā nām milegā, aisā nām jo Rab kā apnā muñh muta’ayyin karegā. ³ Tū Rab ke hāth meñ shāndār tāj aur apne Kḥudā ke hāth meñ shāhī kulāh hogī. ⁴ Āindā log tujhe na kabhī ‘Matrukā’ na tere mulk ko ‘Wīrān-o-Sunsān’ qarār deñge balki tū merā Lutf aur terā mulk Byāhī kahlāegā. Kyonki Rab tujh se lutfandoz hogā, aur terā mulk shādīshudā hogā. ⁵ Jis tarah jawān ādmī kuñwārī se shādī kartā hai usī tarah tere farzand tujhe byāh leñge. Aur jis tarah dūlhā dulhan ke bāis kḥushī manātā hai usī tarah terā Kḥudā tere sabab se kḥushī manāegā.

⁶ Ai Yarūshalam, main ne terī fasil par pahredār lagāe haiñ jo dīn rāt āwāz deñ. Unheñ ek lamhe ke lie bhī kḥāmosh rahne kī ijāzat nahīn hai. Ai Rab ko yād dilāne wālo, us waqt tak na kḥud ārām karo, ⁷ na Rab ko

ārām karne do jab tak wuh Yarūshalam ko az sar-e-nau qāym na kar le. Jab pūrī duniyā shahr kī tārif karegī tab hī tum sukūn kā sāns le sakte ho. ⁸ Rab ne apne daēñ hāth aur zorāwar bāzū kī qasam khā kar wādā kiyā hai, “Āindā na main terā ḡhallā tere dushmanoñ ko khilāūngā, na baṛī mehnat se banāi gaī terī mai ko ajnabiyōñ ko pilāūngā. ⁹ Kyoñki āindā fasal kī kaṭāi karne wāle hī Rab kī satāish karte hue use khāēnge, aur angūr chunane wāle hī mere maqdis ke sahoñ meñ ā kar un kā ras pieṅe.”

¹⁰ Dākhlil ho jāo, shahr ke darwāzoñ meñ dākhlil ho jāo! Qaum ke lie rāstā taiyār karo! Rāstā banāo, rāstā banāo! Use pattharoñ se sāf karo! Tamām aqwām ke upar jhañḍā gār do!

¹¹ Kyoñki Rab ne duniyā kī intahā tak elān kiyā hai, “Siyyūn Beṭī ko batāo ki dekh, terī najāt āne wālī hai. Dekh, us kā ajr us ke pās hai, us kā inām us ke āge āge chal rahā hai.” ¹² Tab wuh ‘Muqaddas Qaum’ aur ‘Wuh Qaum Jise Rab ne Ewazānā de Kar Chhurāyā Hai’ kahlāēnge. Ai Yarūshalam Beṭī, tū ‘Marḡhūn’ aur ‘Ḡhairmatrukā Shahr’ kahlāegī.

63

Allāh Apnī Qaum kī Adālat Kartā Hai

¹ Yih kaun hai jo Adom se ā rahā hai, jo surkh surkh kapre pahne Busrā Shahr se pahuñch rahā hai? Yih kaun hai jo rob se mulabbas baṛī tāqat ke sāth āge baṛh rahā hai? “Main hī hūñ, wuh jo insāf se boltā, jo baṛī qudrat se tujhe bachātā hai.”

² Tere kapre kyoñ itne lāl haiñ? Lagtā hai ki terā libās haur meñ angūr kuchalne se surkh ho gayā hai.

³ “Main angūroñ ko akelā hī kuchaltā rahā hūñ, aqwām meñ se koī mere sāth nahīñ thā. Main ne ḡhusse meñ ā kar unheñ kuchlā, taish meñ unheñ raundā. Un ke khūn kī chhīñṭeñ mere kaproñ par paṛ gaīñ, merā sārā libās āludā huā. ⁴ Kyoñki merā dil intaqām lene par tulā huā thā, apnī qaum kā ewazānā dene kā sāl ā gayā thā. ⁵ Main ne apne irdgird nazar dauṛāi, lekin koī nahīñ thā jo merī madad kartā. Main hairān thā ki kisi ne bhī merā sāth na diyā. Chunāñche mere apne bāzū ne merī madad kī, aur mere taish ne mujhe sahārā diyā. ⁶ Ḡhusse meñ ā kar main ne aqwām ko pāmāl kiyā, taish meñ unheñ madhosh karke un kā khūn zamīn par girā diyā.”

Rab kī Tamjīd

⁷ Main Rab kī mehrbāniyāñ sunāūngā, us ke qābil-e-tārif kāmoñ kī tamjīd karūnga. Jo kuchh Rab ne hamāre lie kiyā, jo muta'addid bhalāiyāñ us ne apne rahm aur baṛe fazl se Isrāil ko dikhāi haiñ un kī satāish karūnga.

⁸ Us ne farmāyā, “Yaqīnan yih merī qaum ke haiñ, aise farzand jo bewafā nahīñ hoṅe.” Yih kah kar wuh un kā Najātdahindā ban gayā, ⁹ wuh un kī tamām musībat meñ sharīk huā, aur us ke huzūr ke farishte ne unheñ chhuṭkārā diyā. Wuh unheñ pyār kartā, un par tars khātā thā, is lie us ne ewazānā de kar unheñ chhurāyā. Hāñ, qadīm zamāne se āj tak wuh unheñ uṭhāe phirtā rahā.

¹⁰ Lekīn wuh sarkash hue, unhoñ ne us ke quddūs Rūh ko dukh pahuñchāyā. Tab wuh muṛ kar un kā dushman ban gayā. Khud wuh un se laṛne lagā.

11 Phir us kī qaum ko wuh qadīm zamānā yād āyā jab Mūsā apnī qaum ke darmiyān thā, aur wuh pukār uṭhe, “Wuh kahān hai jo apnī bherbakriyoṅ ko un ke gallābānoṅ samet samundar meṅ se nikāl lāyā? Wuh kahān hai jis ne apne Rūhul-quds ko un ke darmiyān nāzil kiyā, 12 jis kī jalālī qudrat Mūsā ke dāeṅ hāth hāzir rahī tāki us ko saharā de? Wuh kahān hai jis ne pānī ko Isrāīliyoṅ ke sāmne taq̄sīm karke apne lie abadī shohrat paidā kī 13 aur unheṅ gahrāiyoṅ meṅ se guzarne diyā? Us waqt wuh khule maidān meṅ chalne wāle ghoṛe kī tarah ārām se guzare aur kahīn bhī ṭhokar na khāi. 14 Jis tarah gāy-bail ārām ke lie wādī meṅ utarte haiṅ usī tarah unheṅ Rab ke Rūh se ārām aur sukūn hāsil huā.”

Isī tarah tū ne apnī qaum kī rāhnumāi kī tāki tere nām ko jalāl mile.

Taubā kī Duā

15 Ai Allāh, āsmān se ham par nazar ḍāl, bulandiyōṅ par apnī muqaddas aur shāndār sukūnatgāh se dekh! Is waqt terī ghairat aur qudrat kahān hai? Ham terī narmī aur mehrbāniyoṅ se mahrum rah gae haiṅ! 16 Tū to hamārā Bāp hai. Kyoṅki Ibrāhīm hameṅ nahīn jāntā aur Isrāīl hameṅ nahīn pahchāntā, lekin tū, Rab hamārā Bāp hai, qadīm zamāne se hī terā nām ‘Hamārā Chhurāne Wālā’ hai. 17 Ai Rab, tū hameṅ apnī rāhoṅ se kyoṅ bhaṭakne detā hai? Tū ne hamāre diloṅ ko itnā sakht kyoṅ kar diyā ki ham terā khauf nahīn mān sakte? Hamārī khatir wāpas ā! Kyoṅki ham tere khādīm, terī maurūsī milkiyat ke qabile haiṅ. 18 Terā maqdis thoṛī hī der ke lie terī qaum kī milkiyat rahā, lekin ab hamāre muḥlāifoṅ ne use pānwoṅ tale raund ḍālā hai. 19 Lagtā hai ki ham kabhī terī hukūmat ke taht nahīn rahe, ki ham par kabhī tere nām kā ṭhappā nahīn lagā thā.

64

1 Kāsh tū āsmān ko phār kar utar āe, ki pahār tere sāmne thartharāeṅ. 2 Kāsh tū ḍaliyoṅ ko bharkā dene wālī āg yā pānī ko ek dam ubālne wālī ātish kī tarah nāzil ho tāki tere dushman terā nām jān leṅ aur qaumeṅ tere sāmne laraz uṭheṅ! 3 Kyoṅki qadīm zamāne meṅ jab tū khaufnāk aur ghairmutawaqqe kām kiyā kartā thā to yoṅ hī nāzil huā, aur pahār yoṅ hī tere sāmne kānpne lage. 4 Qadīm zamāne se hī kisī ne tere siwā kisī aur Kḥudā ko na dekhā na sunā hai. Sirf tū hī aisā Kḥudā hai jo un kī madad kartā hai jo tere intazār meṅ rahte haiṅ.

5 Tū un se miltā hai jo khushī se rāst kām karte, jo terī rāhoṅ par chalte hue tujhe yād karte haiṅ! Afsos, tū ham se nārāz huā, kyoṅki ham shurū se terā gunāh karke tujh se bewafā rahe haiṅ. To phir ham kis tarah bach jāeṅge? 6 Ham sab nāpāk ho gae haiṅ, hamāre tamām nām-nihād rāst kām gande chītharoṅ kī mānind haiṅ. Ham sab pattoṅ kī tarah murjhā gae haiṅ, aur hamāre gunāh hameṅ hawā ke jhoṅkoṅ kī tarah uṛā kar le jā rahe haiṅ.

7 Koī nahīn jo terā nām pukāre yā tujh se lipatne kī koshish kare. Kyoṅki tū ne apnā chehrā ham se chhupā kar hameṅ hamāre qusūroṅ ke hawāle chhoṛ diyā hai.

8 Ai Rab, tāham tū hī hamārā Bāp, hamārā kumhār hai. Ham sab miṭṭī hī haiṅ jise tere hāth ne tashkīl diyā hai. 9 Ai Rab, had se zyād ham se nārāz na ho! Hamāre gunāh tujhe hameshā tak yād na raheṅ. Zarā is kā lihāz kar ki ham sab terī qaum haiṅ. 10 Tere muqaddas shahr wīrān ho gae haiṅ, yahān tak ki Siyyūn bhī bayābān hī hai, Yarūshalām wīrān-o-sunsān hai. 11 Hamārā muqaddas aur shāndār ghar jahān hamāre bāpdādā terī

sataish karte the nazar-e-ātish ho gayā hai, jo kuchh bhī ham azīz rakhte the wuh khandar ban gayā hai.

¹² Ai Rab, kyā tū in wāqiyāt ke bāwujūd bhī apne āp ko ham se dūr rakhegā? Kyā tū khāmosh rah kar hameñ had se zyādā past hone degā?.

65

Rab kā Ghazab Qaum par Nāzil Hogā

¹ “Jo mere bāre meñ dariyāft nahīn karte the unheñ main ne mujhe dhūndne kā mauqā diyā. Jo mujhe talāsh nahīn karte the unheñ main ne mujhe pāne kā mauqā diyā. Main bolā, ‘Main hāzir hūñ, main hāzir hūñ!’ Halāñki jis qaum se main mukhātib huā wuh merā nām nahīn pukartī thī.

² Din-bhar main ne apne hāth phailāe rakhe tāki ek sarkash qaum kā istiqbāl karūñ, hālāñki yih log ghalat rah par chalte aur apne kajrao khayālāt ke piche pare rahte haiñ. ³ Yih mutawātir aur mere rūbarū hī mujhe nārāz karte haiñ. Kyoñki yih bāghoñ meñ qurbāniyān charhā kar inṭoñ kī qurbāngāhoñ par bakhūr jalāte haiñ. ⁴ Yih qabristān meñ baiṭh kar khufiyā ghāroñ meñ rāt guzarte haiñ. Yih suar kā gosht khāte haiñ, un kī degoñ meñ qābil-e-ghin shorbā hotā hai. ⁵ Sāth sāth yih ek dūse se kahte haiñ, ‘Mujh se dūr raho, qarīb mat ānā! Kyoñki main terī nisbat kahīñ zyādā muqaddas hūñ.’

Is qism ke log merī nāk meñ dhueñ kī mānind haiñ, ek āg jo din-bhar jaltī rahtī hai. ⁶ Dekho, yih bāt mere sāmne hī qalamband hui hai kī main khāmosh nahīn rahūngā balki pūrā pūrā ajr dūngā. Main un kī jholī un ke ajr se bhar dūngā.” ⁷ Rab farmātā hai, “Unheñ na sirf un ke apne gunāhoñ kī sazā milegī balki bāpdād ke gunāhoñ kī bhī. Chūñki unhoñ ne pahāroñ par bakhūr kī qurbāniyān charhā kar merī tahqīr kī is lie main un kī jholī un kī harkatoñ ke muāwaze se bhar dūngā.”

Maut na Chuno Balki Hayāt!

⁸ Rab farmātā hai, “Jab tak angūr meñ thoṛā-sā ras bāqī ho log kahte haiñ, ‘Use zāe mat karnā, kyoñki ab tak us meñ kuchh na kuchh hai jo barkat kā bāis hai.’ Main Isrāil ke sāth bhī aisā hī karūngā. Kyoñki apne khādimoñ kī khātir main sab ko nest nahīn karūngā. ⁹ Main Yāqūb aur Yahūdāh ko aisī aulād bakhsh dūngā jo mere pahāroñ ko mīrās meñ pāegī. Tab pahār mere barguzidoñ kī milkiyat hoñge, aur mere khādīm un par baseñge. ¹⁰ Wādī-e-Shārūn meñ bheṛ-bakriyān chareñgī, Wādī-e-Akūr meñ gāy-bail āram kareñge. Yih sab kuchh merī us qaum ko dastyāb hogā jo merī tālib rahegī.

¹¹ Lekin tum jo Rab ko tark karke mere muqaddas pahār ko bhūl gae ho, khabardār! Go is waqt tum khushqismatī ke dewatā Jad ke lie mez bichhāte aur taqdir ke dewatā Manāt ke lie mai kā bartan bhar dete ho, ¹² lekin tumhārī taqdir aur hai. Main ne tumhāre lie talwār kī taqdir muqarrar kī hai. Tum sab ko qasāi ke sāmne jhuknā paregā, kyoñki jab main ne tumheñ bulāyā to tum ne jawāb na diyā. Jab main tum se hamkalām huā to tum ne na sunā balki wuh kuchh kiyā jo mujhe burā lagā. Tum ne wuh kuchh iḱhtiyār kiyā jo mujhe nāpasand hai.”

¹³ Is lie Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai, “Mere khādīm khānā khāeñge, lekin tum bhūke rahoge. Mere khādīm pāñī pieñge, lekin tum pyāse rahoge. Mere khādīm masrūr hoñge, lekin tum sharmsār hoge. ¹⁴ Mere khādīm khushī ke māre shādiyānā bajāeñge, lekin tum ranjīdā ho kar ro paṛoge, tum māyūs ho kar wāwailā karoge. ¹⁵ Aḱhirkār tumhārā nām

hī mere barguzidoñ ke pās bāqī rahegā, aur wuh bhī sirf lānat ke taur par istemāl hogā. Qasam khāte waqt wuh kaheñge, ‘Rab Qādir-e-mutlaq tumheñ isī tarah qatl kare.’ Lekin mere khādimoñ kā ek aur nām rakhā jāegā. ¹⁶ Mulk meñ jo bhī apne lie barkat māñge yā qasam khāe wuh wafādār Ḳhudā kā nām legā. Kyoñki guzarī musibatoñ kī yādeñ miṭ jāeñgī, wuh merī ānkhon se chhup jāeñgī.

Nae Zamāne kā Āghāz

¹⁷ Kyoñki mainī nayā āsmān aur naī zamīn khalaq karūñga. Tab guzarī chhīzeñ yād nahīñ āeñgī, un kā khayāl tak nahīñ āegā.

¹⁸ Chunāñche khush-o-khurram ho! Jo kuchh mainī khalaq karūñga us kī hameshā tak khushī manāo! Kyoñki dekho, mainī Yarūshalam ko shādmānī kā bāis aur us ke bāshindoñ ko khushī kā sabab banāūñgā.

¹⁹ Mainī khud bhī Yarūshalam kī khushī manāūñgā aur apnī qaum se lutfandoz hūñgā.

Āindā us meñ ronā aur wāwailā sunāi nahīñ degā. ²⁰ Wahāñ koī bhī paidāish ke toṛe dinoñ bād faut nahīñ hogā, koī bhī waqt se pahle nahīñ maregā. Jo sau sāl kā hogā use jawān samjhā jāegā, aur jo sau sāl kī umr se pahle hī faut ho jāe use malaūn samjhā jāegā.

²¹ Log ghar banā kar un meñ baseñge, wuh angūr ke bāgh lagā kar un kā phal khāeñge. ²² Āindā aisā nahīñ hogā ki ghar banāne ke bād koī aur us meñ base, ki bāgh lagāne ke bād koī aur us kā phal khāe. Kyoñki merī qaum kī umr darakhtoñ jaisī darāz hogī, aur mere barguzidā apne hāthoñ ke kām se lutfandoz hoñge. ²³ Na un kī mehnat-mashaqqat rāygañ jāegī, na un ke bachche achānak tashaddud kā nishānā ban kar mareñge. Kyoñki wuh Rab kī mubārak nasl hoñge, wuh khud aur un kī aulād bhī.

²⁴ Is se pahle ki wuh āwāz deñ mainī jawāb dūñgā, wuh abhī bol rahe hoñge ki mainī un kī sunūñgā.”

²⁵ Rab farmātā hai, “Bheriyā aur lelā mil kar chareñge, sherbabar bail kī tarah bhūsā khāegā, aur sānp kī khurāk khāk hī hogī. Mere pūre muqaddas pahār par na ghalat kām kiyā jāegā, na kisi ko nuqsān pahuñchegā.”

66

Do Mālikoñ kī Ḳhidmat Karnā Nāmumkin Hai

¹ Rab farmātā hai, “Āsmān merā taḳht hai aur zamīn mere pānwoñ kī chaukī, to phir wuh ghar kahāñ hai jo tum mere lie banāoge? Wuh jagah kahāñ hai jahāñ mainī ārām karūñga?” ² Rab farmātā hai, “Mere hāth ne yih sab kuchh banāyā, tab hī yih sab kuchh wujūd meñ āyā. Aur mainī usī kā khayāl rakhtā hūñ jo musibat-zadā aur shikastādil hai, jo mere kalām ke sāmne kāñptā hai.

³ Lekin bail ko zabah karne wālā qātil ke barābar aur lele ko qurbān karne wālā kutte kī gardan toṛne wāle ke barābar hai. Ghallā kī nazar pesh karne wālā suar kā khūn charhāne wāle se behtar nahīñ, aur bakhūr jalāne wālā butparast kī mānind hai. In logoñ ne apnī ghalat rāhoñ ko ikhtiyār kiyā hai, aur in kī jān apnī ghinaunī chizoñ se lutfandoz hotī hai.

⁴ Jawāb meñ mainī bhī un se badsulūki kī rāh ikhtiyār karūñga, mainī un par wuh kuchh nāzil karūñga jis se wuh dahshat khāte haiñ. Kyoñki jab mainī ne unheñ āwāz dī to kisi ne jawāb na diyā, jab mainī bolā to unhoñ

ne na sunā balki wuhī kuchh karte rahe jo mujhe burā lagā, wuhī karne par tule rahe jo mujhe nāpasand hai.”

Yarūshalam ke sāth Ḳhushī Manāo

⁵ Ai Rab ke kalām ke sāmne larazne wālo, us kā farmān suno! “Tumhāre apne bhāi tum se nafrat karte aur mere nām ke bāis tumheñ radd karte haiñ. Wuh mazāq urā kar kahte haiñ, ‘Rab apne jalāl kā izhār kare tāki ham tumhāri ḳhushī kā mushāhadā kar sakeñ.’ Lekin wuh sharmindā ho jāenge.

⁶ Suno! Shahr meñ shor-o-ghaughā ho rahā hai. Suno! Rab ke ghar se halchal kī āwāz sunāi de rahī hai. Suno! Rab apne dushmanoñ ko un kī munāsib sazā de rahā hai.

⁷ Dard-e-zah meñ muhtalā hone se pahle hī Yarūshalam ne bachchā janm diyā, zachchagī kī izā se pahle hī us ke beṭā paidā huā. ⁸ Kis ne kabhī aisi bāt sunī hai? Kis ne kabhī is qism kā muāmalā dekhā hai? Kyā koī mulk ek hī din ke andar andar paidā ho saktā hai? Kyā koī qaum ek hī lamhe meñ janm le saktī hai? Lekin Siyyūn ke sāth aisā hī huā hai. Dard-e-zah abhī shurū hī honā thā ki us ke bachche paidā hue.” ⁹ Rab farmātā hai, “Kyā main bachche ko yahāñ tak lāūn ki wuh mān ke peṭ se nikalne wālā ho aur phir use janm lene na dūn? Hargiz nahīñ!” Terā Ḳhudā farmātā hai, “Kyā main jo bachche ko paidā hone detā hūñ bachche ko rok dūn? Kabhī nahīñ!”

¹⁰ “Ai Yarūshalam ko pyār karne wālo, sab us ke sāth ḳhushī manāo! Ai shahr par mātām karne wālo, sab us ke sāth shādiyānā bajāo! ¹¹ Kyonki ab tum us kī tasallī dilāne wālī chhātī se jī bhar kar dūdh piyoge, tum us ke shāndār dūdh kī kasrat se lutfandoz hoge.” ¹² Kyonki Rab farmātā hai, “Main Yarūshalam meñ salāmātī kā dariyā bahne dūngā aur us par aqwām kī shān-o-shaukat kā sailāb āne dūngā. Tab wuh tumheñ apnā dūdh pilā kar uṭhāe phiregī, tumheñ god meñ biṭhā kar pyār karegī. ¹³ Main tumheñ mān kī-si tasallī dūngā, aur tum Yarūshalam ko dekh kar tasallī pāoge. ¹⁴ In bātoñ kā mushāhadā karke tumhārā dil ḳhush hogā aur tum tāzā hariyālī kī tarah phalo-phūloge.”

Us waqt zāhir ho jāegā ki Rab kā hāth us ke ḳhādimoñ ke sāth hai jabki us ke dushman us ke ghazab kā nishānā baneñge. ¹⁵ Rab āg kī sūrat meñ ā rahā hai, āndhī jaise rathoñ ke sāth nāzil ho rahā hai tāki dahakte koeloñ se apnā ghussā ṭhandā kare aur sholā'afshān āg se malāmat kare. ¹⁶ Kyonki Rab āg aur apnī talwār ke zariye tamām insānoñ kī adālat karke apne hāth se muta'addid logoñ ko halāk karegā.

¹⁷ Rab farmātā hai, “Jo apne āp ko butoñ ke bāghoñ ke lie maḳhsūs aur pāk-sāf karte haiñ aur darmiyān ke rāhnumā kī pairawī karke suar, chūhe aur dīgar ghinaunī chīzeñ khāte haiñ wuh mil kar halāk ho jāenge.

Dīgar Aqwām Bhī Rab kī Parastish Kareñgī

¹⁸ Chunāñche main jo un ke āmāl aur ḳhayālāt se wāqif hūñ tamām aqwām aur alag alag zabāneñ bolne wāloñ ko jamā karne ke lie nāzil ho rahā hūñ. Tab wuh ā kar mere jalāl kā mushāhadā kareñge. ¹⁹ Main un ke darmiyān ilāhī nishān qāym karke bache huoñ meñ se kuchh dīgar aqwām ke pās bhej dūngā. Wuh Tarsīs, Libiyā, tīr chalāne kī māhir qaum Lūdiyā, Tūbal, Yūnān aur un dūr-darāz jazīroñ ke pās jāenge jinhoñ ne na mere bāre meñ sunā, na mere jalāl kā mushāhadā kiyā hai. In aqwām meñ wuh mere jalāl kā elān kareñge.

²⁰ Phir wuh tamām aqwām meñ rahne wāle tumhāre bhāiyōñ ko ghoṛoñ, rathoñ, gāriyoñ, ḳhachcharoñ aur ūñtoñ par sawār karke

Yarūshalam le āeṅge. Yahān mere muqaddas pahār par wuh unheñ ḡhallā kī nazar ke taur par pesh kareṅge. Kyoṅki Rab farmātā hai ki jis tarah Isrāīlī apnī ḡhallā kī nazareñ pāk bartanoñ meñ rakh kar Rab ke ghar meñ le āte haiñ usī tarah wuh tumhāre Isrāīlī bhāiyōñ ko yahān pesh kareṅge. ²¹ Un meñ se maiñ bāz ko imām aur Lāwī kā ohdā dūngā.” Yih Rab kā farmān hai.

²² Rab farmātā hai, “Jitne yaqīn ke sāth merā banāyā huā nayā āsmān aur naī zamīn mere sāmne qāym rahegā utne yaqīn ke sāth tumhārī nasl aur tumhārā nām abad tak qāym rahegā. ²³ Us waqt tamām insān mere pās ā kar mujhe sijdā kareṅge. Har Nae Chānd aur har Sabat ko wuh bāqāydaḡī se āte raheṅge.” Yih Rab kā farmān hai. ²⁴ “Tab wuh shahr se nikal kar un kī lāshoñ par nazar dāleṅge jo mujh se sarkash hue the. Kyoṅki na unheñ khāne wāle kīre kabhī mareṅge, na unheñ jalāne wāli āḡ kabhī bujheḡī. Tamām insān un se ghin khāeṅge.”

Yarmiyāh

Rab kā Nabī Yarmiyāh

¹ Zail meñ Yarmiyāh bin Khilqiyāh ke paighāmāt qalamband kie gae haiñ. (Binyamīn ke qabāyilī ilāqe ke shahr Anatot meñ kuchh imām rahte the, aur Yarmiyāh kā wālid un meñ se thā.) ² Rab kā farmān pahli bār Yahūdāh ke bādshāh Yūsiyāh bin Amūn kī hukūmat ke 13weñ sāl meñ Yarmiyāh par nāzil huā, ³ aur Yarmiyāh ko yih paighāmāt Yahūyaqīm bin Yūsiyāh ke daur-e-hukūmat se le kar Sidqiyāh bin Yūsiyāh kī hukūmat ke 11weñ sāl ke pānchweñ mahīne * tak milte rahe. Us waqt Yarūshalam ke bāshindoñ ko jilāwatan kar diyā gayā.

Yarmiyāh kī Bulāhat

⁴ Ek din Rab kā kalām mujh par nāzil huā, ⁵ “Maiñ tujhe māñ ke peñ meñ tashkīl dene se pahle hī jāntā thā, terī paidāish se pahle hī maiñ ne tujhe maḥsūs-o-muqaddas karke aqwām ke lie nabī muqarrar kiyā.”

⁶ Maiñ ne etarāz kiyā, “Ai Rab Qādir-e-mutlaq, afsos! Maiñ terā kalām sunāne kā sahīh ilm nahīn rakhtā, maiñ to bachchā hī hūn.” ⁷ Lekin Rab ne mujh se farmāyā, “Mat kah ‘Maiñ bachchā hī hūn.’ Kyoñki jin ke pās bhī maiñ tujhe bhejūngā un ke pās tū jāegā, aur jo kuchh bhī maiñ tujhe sunāne ko kahūngā use tū sunāegā. ⁸ Logoñ se mat ḍarnā, kyoñki maiñ tere sāth hūn, maiñ tujhe bachāe rakhūngā.” Yih Rab kā farmān hai.

⁹ Phir Rab ne apnā hāth baḥhā kar mere hoñtoñ ko chhū diyā aur farmāyā, “Dekh, maiñ ne apne alfāz ko tere muñh meñ ḍāl diyā hai. ¹⁰ Āj maiñ tujhe qaumoñ aur saltanatoñ par muqarrar kar detā hūn. Kahīn tujhe unheñ jaḥ se ukhār kar girā denā, kahīn barbād karke ḍhā denā aur kahīn tamīr karke paude kī tarah lagā denā hai.”

Bādām kī Shākh aur Ubaltī Deg kī Royā

¹¹ Rab kā kalām mujh par nāzil huā, “Ai Yarmiyāh, tujhe kyā nazar ā rahā hai?” Maiñ ne jawāb diyā, “Bādām kī ek shākh, us daraḥt kī jo ‘Dekhne Wālā’ kahlātā hai.” ¹² Rab ne farmāyā, “Tū ne sahīh dekhā hai. Is kā matlab hai ki maiñ apne kalām kī dekh-bhāl kar rahā hūn, maiñ dhyān de rahā hūn ki wuh pūrā ho jāe.”

¹³ Phir Rab kā kalām dubārā mujh par nāzil huā, “Tujhe kyā nazar ā rahā hai?” Maiñ ne jawāb diyā, “Shimāl meñ deg dikhāi de rahī hai. Jo kuchh us meñ hai wuh ubal rahā hai, aur us kā muñh hamārī taraf jhukā huā hai.”

¹⁴ Tab Rab ne mujh se kahā, “Isī tarah shimāl se mulk ke tamām bāshindoñ par āfat tūt paregi.” ¹⁵ Kyoñki Rab farmātā hai, “Maiñ shimālī mamālik ke tamām gharānoñ ko bulā lūngā, aur har ek ā kar apnā taḥt Yarūshalam ke darwāzoñ ke sāmne hī khaḥā karegā. Hāñ, wuh us kī pūrī fasil ko gher kar us par balki Yahūdāh ke tamām shahroñ par chhāpā māreñge. ¹⁶ Yoñ maiñ apnī qaum par faisle sādīr karke un ke ḡhalat kāmoñ kī sazā ḍūngā. Kyoñki unhoñ ne mujhe tark karke ajnabī mābūdoñ ke lie baḥhūr jalāyā aur apne hāthoñ se bane hue butoñ ko sijdā kiyā hai.

¹⁷ Chunāñche kamarbastā ho jā! Uḥ kar unheñ sab kuchh sunā de jo maiñ farmāūngā. Un se dahshat mat khānā, warnā maiñ tujhe un ke

* 1:3 Julāi tā Agast.

sāmne hī dahshatzadā kar dūngā. ¹⁸ Dekh, āj mainī ne tujhe qilāband shahr, lohe ke satūn aur pītal kī chārdiwārī jaisā mazbūt banā diyā hai tāki tū pūre mulk kā sāmna kar sake, khāh Yahūdāh ke bādshāh, afsar, imām yā awām tujh par hamlā kyon na karen. ¹⁹ Tujh se laṛne ke bāwujūd wuh tujh par ghālib nahīn āenge, kyonki mainī tere sāth hūn, mainī hī tujhe bachāe rakhūngā.” Yih Rab kā farmān hai.

2

Allāh kī Jawān Isrāīl ke lie Fikr

¹ Rab kā kalām mujh par nāzil huā, ² “Jā, zor se Yarūshalam ke kān meñ pukār kī Rab farmātā hai, ‘Mujhe terī jawānī kī wafādārī khūb yād hai. Jab terī shādī qarīb āī to tū mujhe kitnā pyār kartī thī, yahān tak kī tū registān meñ bhī jahān khetibārī nāmumkin thī mere pīchhe pīchhe chaltī rahī. ³ Us waqt Isrāīl Rab ke lie maḥsūs-o-muqaddas thā, wuh us kī fasal kā pahlā phal thā. Jis ne bhī us meñ se kuchh khāyā wuh mujrim ṭaharā, aur us par āfat nāzil huī. Yih Rab kā farmān hai.’”

Isrāīl ke Bāpdādā ke Gunāh

⁴ Ai Yāqūb kī aulād, Rab kā kalām suno! Ai Isrāīl ke tamām gharāno, dhyān do! ⁵ Rab farmātā hai, “Tumhāre bāpdādā ne mujh meñ kaun-sī nāinsāfi pāī kī mujh se itne dūr ho gae. Hech butoñ ke pīchhe ho kar wuh khud hech ho gae. ⁶ Unhoñ ne pūchhā tak nahīn kī Rab kahān hai jo hamēn Misr se nikāl lāyā aur registān meñ sahīh rāh dikhāī, go wuh ilāqā wīrān-o-sunsān thā. Har taraf ghāṭiyōñ, pānī kī saḥt kamī aur tarīkī kā sāmna karnā parā. Na koī us meñ se guzartā, na koī wahān rahtā hai. ⁷ Mainī to tumheñ bāghoñ se bhare mulk meñ lāyā tāki tum us ke phal aur achchhī paidāwār se lutfandoz ho sako. Lekin tum ne kyā kiyā? Mere mulk meñ dākhl hote hī tum ne use nāpāk kar diyā, aur mainī apnī maurūsī milkiyat se ghin khāne lagā. ⁸ Na imāmoñ ne pūchhā kī Rab kahān hai, na shariyat ko amāl meñ lāne wāle mujhe jānte the. Qaum ke gallābān mujh se bewafā hue, aur nabī befāyda butoñ ke pīchhe lag kar Bāl Dewatā ke paighāmāt sunāne lage.”

Rab kā Apnī Qaum ke khilāf Muqaddamā

⁹ Rab farmātā hai, “Isī wajah se mainī āindā bhī adālat meñ tumhāre sāth laṛūngā. Hāñ, na sirf tumhāre sāth balkī tumhārī āne wālī nasloñ ke sāth bhī. ¹⁰ Jāo, samundar ko pār karke Jazīrā-e-Qubrus kī taftish karo! Apne qāsidoñ ko Mul-k-e-Qīdār meñ bhej kar ghaur se dariyāft karo kī kyā wahān kabhī yahān kā-sā kām huā hai? ¹¹ Kyā kisī qaum ne kabhī apne dewatāoñ ko tabdīl kiyā, go wuh haqīqat meñ Khudā nahīn haiñ? Hargiz nahīn! Lekin merī qaum apnī shān-o-shaukat ke Khudā ko chhoṛ kar befāyda butoñ kī pūjā karne lagi hai.” ¹² Rab farmātā hai, “Ai āsmān, yih dekh kar haibatadā ho jā, tere roñgṭe khare ho jāen, hakkā-bakkā rah jā! ¹³ Kyonki merī qaum se do sangīn jurm sarzad hue haiñ. Ek, unhoñ ne mujhe tark kiyā, go mainī zindagī ke pānī kā sarchashmā hūn. Dūsre, unhoñ ne apne zātī hauz banāe haiñ jo darāroñ kī wajah se bhar hī nahīn sakte.

Isrāīl kī Bewafāī ke Natāyji

¹⁴ Kyā Isrāīl ibtidā se hī ghulām hai? Kyā us ke wālidain ghulām the kī wuh ab tak ghulām hai? Hargiz nahīn! To phir wuh kyon dūsroñ kā lūṭā

huā māl ban gayā hai? ¹⁵ Jawān sherbabar dahārte hue us par tūt paṛe haiñ, garajte garajte unhoñ ne Mulk-e-Isrāil ko barbād kar diyā hai. Us ke shahr nazar-e-ātish ho kar wirān-o-sunsān ho gae haiñ. ¹⁶ Sāth sāth Memfis aur Tahfanhīs ke log bhī tere sar ko mundwā rahe haiñ.

¹⁷ Ai Isrāīlī qaum, kyā yih tere ḡhalat kām kā natijā nahīñ? Kyoñki tū ne Rab apne Khudā ko us waqt tark kiyā jab wuh terī rāhnumāi kar rahā thā.

¹⁸ Ab mujhe batā ki Misr ko jā kar Dariyā-e-Nīl kā pānī pīne kā kyā faydā? Mulk-e-Asūr meñ jā kar Dariyā-e-Furāt kā pānī pīne se kyā hāsīl? ¹⁹ Terā ḡhalat kām tujhe sazā de rahā hai, terī bewafā harkateñ hī terī sarzanish kar rahī haiñ. Chunāñche jān le aur dhyān de ki Rab apne Khudā ko chhoṛ kar us kā khauf na mānane kā phal kitnā burā aur kaṛwā hai.” Yih Qādir-e-mutlaq Rabbul-afwāj kā farmān hai.

²⁰ “Kyoñki shurū se hī tū apne jue aur rassoñ ko toṛ kar kahtī rahī, ‘Maiñ terī k̄hidmat nahīñ karūñgī!’ Tū har bulandī par aur har ghane daraḡht ke sāy meñ let kar ismatfaroshī kartī rahī. ²¹ Pahle tū angūr kī maḡsūs aur qābil-e-etamād nasl kī panīrī thī jise maiñ ne k̄hud zamīn meñ lagāyā. To yih kyā huā ki tū bigaṛ kar janglī * bel ban gaī? ²² Ab tere qusūr kā dāḡh utar nahīñ saktā, k̄hāh tū kitnā khārī soḡā aur sābun kyoñ na istemāl kare.” Yih Rab Qādir-e-mutlaq kā farmān hai.

²³ “Tū kis tarah yih kahne kī jurrat kar saktī hai ki maiñ ne apne āp ko āludā nahīñ kiyā, maiñ Bāl dewatāoñ ke pichhe nahīñ gaī. Wādī meñ apnī harkatoñ par to ḡhar kar! Jān le ki tujh se kyā kuchh sarzad huā hai. Tū bemaqsad idhar-udhar bhāgne wālī ūññī hai. ²⁴ Balki tū registān meñ rahne kī ādi gadhī hī hai jo shahwat ke māre hāñptī hai. Mastī ke is ālam meñ kaun us par qābū pā saktā hai? Jo bhī us se milnā chāhe use zyādā jidd-o-jahd kī zarūrat nahīñ, kyoñki mastī ke mausam meñ wuh har ek ke lie hāzir hai. ²⁵ Ai Isrāīl, itnā na daṛ ki tere jūte ghis kar phaṛ jāeñ aur terā galā k̄hushk ho jāe. Lekin afsos, tū bazid hai, ‘Nahīñ, mujhe chhoṛ de! Maiñ ajnabī mābūdoñ ko pyār kartī hūñ, aur lāzim hai ki maiñ un ke pichhe bhāgtī jāūñ.’

²⁶ Suno! Isrāīlī qaum ke tamām afrād un ke bādshāhoñ, afsaroñ, imāmoñ aur nabiyōñ samet sharmindā ho jāeñge. Wuh pakare hue chor kī-sī sharm mahsūs kareñge. ²⁷ Yih log lakaṛī ke but se kahte haiñ, ‘Tū merā bāp hai’ aur patthar ke dewatā se, ‘Tū ne mujhe janm diyā.’ Lekin go yih merī taraf ruṛj nahīñ karte balki apnā apnā muñh mujh se pher kar chalte haiñ to bhī jyoñ hī koī āfat un par ā jāe to yih mujh se iltijā karne lagte haiñ ki ā kar hameñ bachā! ²⁸ Ab yih but kahāñ haiñ jo tū ne apne lie banāe? Wuhī khare ho kar dikhāeñ ki tujhe musibat se bachā sakte haiñ. Ai Yahūdāh, āk̄hir jitne tere shahr haiñ utne tere dewatā bhī haiñ.” ²⁹ Rab farmātā hai, “Tum mujh par kyoñ ilzām lagāte ho? Tum to sab mujh se bewafā ho gae ho. ³⁰ Maiñ ne tumhāre bachchoñ ko sazā dī, lekin befāydā. Wuh merī tarbiyat qabūl nahīñ karte. Balki tum ne phāṛne wāle sherbabar kī tarah apne nabiyōñ par tūt kar unheñ talwār se qatl kiyā.

³¹ Ai maujūdāh nasl, Rab ke kalām par dhyān do! Kyā maiñ Isrāīl ke lie registān yā tārīktarin ilāqe kī mānind thā? Merī qaum kyoñ kahtī hai, ‘Ab ham āzādī se idhar-udhar phir sakte haiñ, āindā ham tere huzūr nahīñ āeñge?’ ³² Kyā kuñwārī kabhī apne zewarāt ko bhūl saktī hai, yā dulhan apnā urūsī libās? Hargiz nahīñ! Lekin merī qaum beshumār dinoñ se mujhe bhūl gaī hai.

* 2:21 Lafzī tarjumā: ajnabī.

33 Tū ishq̄ ḡhūṅḡne meṅ kitnī māhir hai! Badkār aurateṅ bhī tujh se bahut kuchh sikh letī haiṅ. 34 Tere libās kā dāman begunāh ḡhariboṅ ke ḡhūn se ālūdā hai, go tū ne unheṅ naqabzanī jaisā ḡhalat kām karte waqt na pakaṛā. Is sab kuchh ke bāwujūd bhī 35 tū bazid hai ki main bequsūr hūṅ, Allāh kā mujh par ḡhussā ṡhandā ho gayā hai. Lekin main terī adālat karūṅga, is lie ki tū kahtī hai, ‘Mujh se ḡunāh sarzad nahīn huā.’

36 Tū kabhī idhar, kabhī idhar jā kar itnī āsānī se apnā ruḡh kyoṅ badaltī hai? Yaḡīn kar ki jis tarah tū apne ittahādī Asūr se māyūs ho kar sharmindā huī hai usī tarah tū nae ittahādī Mīsr se bhī nādim ho jāegī.

37 Tū us jagah se bhī apne hāthoṅ ko sar par rakh kar niklegī. Kyoṅki Rab ne unheṅ radd kiyā hai jin par tū bharosā rakhtī hai. Un se tujhe madad hāsīl nahīn hogī.”

3

Isrāīl kī Rab se Bewafāī

1 Rab farmātā hai, “Agar koī apnī bīwī ko talāq de aur alag hone ke bād bīwī kī kisī aur se shādī ho jāe to kyā pahle shauhar ko us se dubārā shādī karne kī ijāzat hai? Hargiz nahīn, balki aisi harkat se pūre mulk kī behurmatī ho jātī hai. Dekh, yihī terī hālat hai. Tū ne muta’addid āshiqoṅ se zinā kiyā hai, aur ab tū mere pās wāpas ānā chāhtī hai. Yih kaisī bāt hai?

2 Apnī nazar banjar pahāriyoṅ kī taraf uṡhā kar deḡh! Kyā koī jagah hai jahān zinā karne se terī behurmatī nahīn huī? Regīstān meṅ tanhā baiṡhne wāle Baddū kī tarah tū rāstoṅ ke kināre par apne āshiqoṅ kī tāk meṅ baiṡhī rahī hai. Apnī ismatfaroshī aur badkārī se tū ne mulk kī behurmatī kī hai. 3 Isī wajāh se bahār meṅ barsāt kā mausam rokā gayā aur bārīsh nahīn paṛī. Lekin afsos, tū kasbī kī-sī peshānī rakhtī hai, tū sharm khāne ke lie taiyār hī nahīn. 4 Is waqt bhī tū chīkhtī-chillātī āwaz detī hai, ‘Ai mere Bāp, jo merī jawānī se merā dost hai, 5 kyā tū hameshā tak mere sāth nārāz rahegā? Kyā terā ḡahr kabhī ṡhandā nahīn hogā?’ Yihī tere apne alfāz haiṅ, lekin sāth sāth tū ḡhalat kām karne kī har mumkin koshīsh kartī rahtī hai.”

6 Yūsiyāh Bādshāh kī hukūmat ke daurān Rab mujh se hamkalām huā, “Kyā tū ne wuh kuchh dekhā jo bewafā Isrāīl ne kiyā hai? Us ne har bulandī par aur har ghane darakht ke sāy meṅ zinā kiyā hai. 7 Main ne sochā ki yih sab kuchh karne ke bād wuh mere pās wāpas āegī. Lekin afsos, aisā na huā. Us kī ḡhaddār bahan Yahūdāh bhī in tamām wāḡiyāt kī gawāh thī. 8 Bewafā Isrāīl kī zinākārī nāḡābil-e-bardāshṡt thī, is lie main ne use ghar se nikāl kar talāqnamā de diyā. Phir bhī main ne dekhā ki us kī ḡhaddār bahan Yahūdāh ne khauf na khāyā balki kḡhud nikal kar zinā karne lagī. 9 Isrāīl ko is jurm kī sanjīdagī mahsūs na huī balki us ne patthar aur lakaṛī ke butoṅ ke sāth zinā karke mulk kī behurmatī kī. 10 Is ke bāwujūd us kī bewafā bahan Yahūdāh pūre dil se nahīn balki sirf zāhirī taur par mere pās wāpas āī.” Yih Rab kā farmān hai.

Mere Pās Lauṡ Ā

11 Rab mujh se hamkalām huā, “Bewafā Isrāīl ḡhaddār Yahūdāh kī nisbat zyādā rāstbāz hai. 12 Jā, shimāl kī taraf dekh kar buland āwāz se elān kar, ‘Ai bewafā Isrāīl, Rab farmātā hai ki wāpas ā! Āindā main ḡhusse se terī taraf nahīn dekhūṅgā, kyoṅki main mehrbān hūṅ. Main hameshā tak nārāz nahīn rahūṅgā. Yih Rab kā farmān hai.

¹³ Lekin lāzim hai ki tū apnā qusūr taslīm kare. Iqrār kar ki main Rab apne Ḳhudā se sarkash huī. Main idhar-udhar ghūm kar har ghane darakht ke sāy meñ ajnabī mābūdoñ kī pūjā kartī rahī, main ne Rab kī na sunī.’” Yih Rab kā farmān hai. ¹⁴ Rab farmātā hai, “Ai bewafā bachcho, wāpas āo, kyonki main tumhārā mālik hūn. Main tumheñ har jagah se nikāl kar Siyyūn meñ wāpas lāūngā. Kisī shahr se main ek ko nikāl lāūngā, aur kisī khāndān se do afrād ko.

¹⁵ Tab main tumheñ aise gallābānoñ se nawāzūngā jo merī soch rakheñge aur jo samajh aur aql ke sāth tumhārī gallābānī kareñge. ¹⁶ Phir tumhārī tādād bahut barhegī aur tum chāroñ taraf phail jāoge.” Rab farmātā hai, “Un dinon meñ Rab ke ahd ke sandūq kā zikr nahīn kiyā jāegā. Na us kā khayāl āegā, na use yād kiyā jāegā. Na us kī kamī mahsūs hogī, na use dubārā banāyā jāegā. ¹⁷ Kyonki us waqt Yarūshalam ‘Rab kā Takht’ kahlāegā, aur us meñ tamām aqwām Rab ke nām kī tāzim meñ jamā ho jāengī. Tab wuh apne sharīr aur ziddī dilon ke mutābiq zindagī nahīn guzāreñgī. ¹⁸ Tab Yahūdāh kā gharānā Isrāīl ke gharāne ke pās āegā, aur wuh mil kar shimālī mulk se us mulk meñ wāpas āenge jo main ne tumhāre bāpdādā ko mīrās meñ diyā thā.

¹⁹ Main ne sochā, kāsh main tere sāth beṭon kā-sā sulūk karke tujhe ek khushgawār mulk de sakūn, ek aisī mīrās jo dīgar aqwām kī nisbat kahīn shāndār ho. Main samjhā ki tum mujhe apnā Bāp thāhrā kar apnā muñh mujh se nahīn pheroge. ²⁰ Lekin ai Isrāīlī qaum, tū mujh se bewafā rahī hai, bilkul us aurat kī tarah jo apne shauhar se bewafā ho gaī hai.” Yih Rab kā farmān hai.

²¹ “Sunō! Banjar bulandiyon par chīkheñ aur iltijāeñ sunāi de rahī haiñ. Isrāīl ro rahe haiñ, is lie ki wuh ghalat rah iḳhtiyār karke Rab apne Ḳhudā ko bhūl gae haiñ. ²² Ai bewafā bachcho, wāpas āo tāki main tumhāre bewafā dilon ko shifā de sakūn.”

“Ai Rab, ham hāzir haiñ. Ham tere pās āte haiñ, kyonki tū hī Rab hamārā Ḳhudā hai. ²³ Wāqai, pahāriyon aur pahāron par butparastī kā tamāshā fareb hī hai. Yaqīnan Rab hamārā Ḳhudā Isrāīl kī najāt hai. ²⁴ Hamārī jawānī se le kar āj tak sharmnāk dewatā hamāre bāpdādā kī mehnat kā phal khāte āe haiñ, khāh un kī bher-bakriyān aur gāy-bail the, khāh un ke bete-beṭiyān. ²⁵ Āo, ham apnī sharm ke bistar par leṭ jāeñ aur apnī be’izzatī kī razāi meñ chhup jāeñ. Kyonki ham ne apne bāpdādā samet Rab apne Ḳhudā kā gunāh kiyā hai. Apnī jawānī se le kar āj tak ham ne Rab apne Ḳhudā kī nahīn sunī.”

4

Taubā Karo

¹ Rab farmātā hai, “Ai Isrāīl, agar tū wāpas ānā chāhe to mere pās wāpas ā! Agar tū apne ghinaune buton ko mere huzūr se dūr karke āwārā na phire ² aur Rab kī hayāt kī qasam khāte waqt diyānatdārī, insāf aur sadāqat se apnā wādā pūrā kare to ghairaqwām mujh se barkat pā kar mujh par fakhr kareñgī.”

³ Rab Yahūdāh aur Yarūshalam ke bāshindon se farmātā hai, “Apne dilon kī ghairmustāmal zamīn par hal chalā kar use qābil-e-kāsht banāo! Apne bij kāntedār jhāriyon meñ bo kar zāe mat karnā. ⁴ Ai Yahūdāh aur Yarūshalam ke bāshindo, apne āp ko Rab ke lie maḳsūs karke apnā khatnā karāo yāñ apne dilon kā khatnā karāo, warnā merā qahr tumhāre ghalat kāmon ke bāis kabhī na bujhne wālī āg kī tarah tujh par nāzil hogā.

Shimāl se Āfat kā Elān

⁵ Yahūdāh meñ elān karo aur Yarūshalam ko ittalā do, ‘Mulk-bhar meñ narsingā bajāo!’ Galā phār kar chillāo, ‘Ikaṭṭhe ho jāo! Āo, ham qilāband shahroñ meñ panāh leñ!’ ⁶ Jhandā gār do tāki log use dekh kar Siyyūn meñ panāh leñ. Mahfūz maqām meñ bhāg jāo aur kahīn na ruko, kyonki main shimāl ki taraf se āfat lā rahā hūn, sab kuchh dhayām se gir jāegā.

⁷ Sherbabar jangal meñ apñi chhupne ki jagah se nikal āyā, qaumoñ ko halāk karne wālā apne maqām se rawānā ho chukā hai tāki tere mulk ko tabāh kare. Tere shahr barbād ho jāenge, aur un meñ koī nahīn rahegā.

⁸ Chunānche ṭaṭ kā libās pahan kar āh-o-zāri karo, kyonki Rab kā saḥt ghazab ab tak ham par nāzil ho rahā hai.”

⁹ Rab farmātā hai, “Us din bādshāh aur us ke afsar himmat hāenge, imāmoñ ke roñgte khare ho jāenge aur nabī khauf se sun ho kar rah jāenge.”

¹⁰ Tab main bol uṭhā, “Hāy, hāy! Ai Rab Qādir-e-mutlaq, tū ne is qaum aur Yarūshalam ko kitnā saḥt fareb diyā jab tū ne farmāyā, tumheñ amn-o-amān hāsīl hogā hālānki hamāre galoñ par talwār phirne ko hai.”

¹¹ Us waqt is qaum aur Yarūshalam ko ittalā di jāegī, “Registān ke banjar ṭiloñ se sab kuchh jhulsāne wālī lū merī qaum ke pās ā rahī hai. Aur yih gandum ko phaṭak kar bhūse se alag karne wālī mufid hawā nahīn hogī ¹² balki āndhī jaisī tez hawā merī taraf se āegī. Kyonki ab main un par apne faisle sādīr karūnga.”

¹³ Dekho, dushman tūfānī bādaloñ ki tarah āge barh rahā hai! Us ke rath āndhī jaise, aur us ke ghore uqāb se tez haiñ. Hāy, ham par afsos! Hamārā anjām ā gayā hai.

¹⁴ Ai Yarūshalam, apne dil ko dho kar burāi se sāf kar tāki tujhe chhuṭkārā mile. Tū andar hī andar kab tak apne sharīr mansūbe bāndhī rahegī?

¹⁵ Suno! Dān se burī khabreñ ā rahī haiñ, Ifrāim ke pahārī ilāqe se āfat kā paighām pahuñch rahā hai. ¹⁶ Ghairaqwām ko ittalā do aur Yarūshalam ke bāre meñ elān karo, “Muhāsarā karne wāle faujī dūr-darāz mulk se ā rahe haiñ! Wuh jang ke nāre lagā lagā kar Yahūdāh ke shahroñ par ṭuṭ pareñge. ¹⁷ Tab wuh khetoñ ki chaukidārī karne wāloñ ki tarah Yarūshalam ko gher leñge. Kyonki yih shahr mujh se sarkash ho gayā hai.” Yih Rab kā farmān hai. ¹⁸ “Yih tere apne hī chāl-chalan aur harkatoñ kā natījā hai. Hāy, terī bedīnī kā anjām kitnā talḥ aur dilkharāsh hai!”

Yarmiyāh kā Apñi Qaum ke lie Dukh

¹⁹ Hāy, merī taraptī jān, merī taraptī jān! Main dard ke māre pech-o-tāb khā rahā hūn. Hāy, merā dil! Wuh beqābū ho kar dhayāk rahā hai. Main khāmosh nahīn rah saktā, kyonki narsinge ki āwāz aur jang ke nāre mere kān tak pahuñch gae haiñ. ²⁰ Yake bād digare shikastoñ ki khabreñ mil rahī haiñ, chāroñ taraf mulk ki tabāhī hui hai. Achānak hī mere tambū barbād haiñ, ek hī lamhe meñ mere khaime khatm ho gae haiñ. ²¹ Mujhe kab tak jang kā jhandā dekhnā paregā, kab tak narsinge ki āwāz sunnī paregī?

²² “Merī qaum ahmaq hai aur mujhe nahīn jāntī. Wuh bewuqūf aur nāsamajh bachche haiñ. Go wuh ghalat kām karne meñ bahut tez haiñ, lekin bhalāi karnā un ki samajh se bāhar hai.”

²³ Maiñ ne mulk par nazar dāli to wīrān-o-sunsān thā. Jab āsmān kī taraf dekhā to andherā thā. ²⁴ Merī nigāh pahāroñ par paṛī to thartharā rahe the, tamām pahāriyāñ hichkole khā rahī thīñ. ²⁵ Kahīñ koī shaḡhs nazar na āyā, tamām parinde bhī uṛ kar jā chuke the. ²⁶ Maiñ ne mulk par nazar daurāi to kyā dekhtā hūñ ki zarkhez zamīn registān ban gāi hai. Rab aur us ke shadid ḡhazab ke sāmne us ke tamām shahr nest-o-nābūd ho gae haiñ. ²⁷ Kyonki Rab farmātā hai, “Pūrā mulk barbād ho jāegā, agarche maiñ use pūre taur par khatm nahīñ karūnga. ²⁸ Zamīn mātām karegī aur āsmān tārīk ho jāegā, kyonki maiñ yih farmā chukā hūñ, aur merā irādā aṭal hai. Na maiñ yih karne se pachhtāūnga, na is se bhāz āūngā.”

²⁹ Ghursawāroñ aur tīr chalāne wāloñ kā shor-sharābā sun kar log tamām shahroñ se nikal kar jangloñ aur chaṭānoñ meñ khisak jāenge. Tamām shahr wīrān-o-sunsān hoenge, kisī meñ bhī log nahīñ basenge.

³⁰ To phīr tū kyā kar rahī hai, tū jise khāk meñ milā diyā gayā hai? Ab qirmizī libās aur sone ke zewarāt pahne ki kyā zarūrat hai? Is waqt apñī āñkhoñ ko surme se sajāne aur apne āp ko ārāstā karne kā koī faydā nahīñ. Tere āshīq to tujhe haqīr jānte balki tujhe jān se mārne ke darpai haiñ. ³¹ Kyonki mujhe dard-e-zah meñ mubtalā aurat kī āwāz, pahli bār janm dene wālī kī āh-o-zārī sunāi de rahī hai. Siyyūn Beṭī karāh rahī hai, wuh apne hāth phailāe hue kah rahī hai, “Hāy, mujh par afsos! Merī jān qātiloñ ke hāth meñ ā kar nikal rahī hai.”

5

Ab Muāfi Nāmumkin Hai

¹ “Yarūshalām kī galiyoñ meñ ghūmo-phiro! Har jagah kā mulāhazā karke patā karo ki kyā ho rahā hai. Us ke chaukoñ kī taftīsh bhī karo. Agar tumheñ ek bhī shaḡhs mil jāe jo insāf kare aur diyānatdārī kā tālib rahe to maiñ shahr ko muāf kar dūngā. ² Wuh Rab kī hayāt kī qasam khāte waqt bhī jhūṭ bolte haiñ.”

³ Ai Rab, terī āñkheñ diyānatdārī dekhnā chāhtī haiñ. Tū ne unheñ mārā, lekin unheñ dukh na huā. Tū ne unheñ kuchal dālā, lekin wuh tarbiyat pāne ke lie taiyār nahīñ. Unhoñ ne apne chehre ko patthar se kahīñ zyādā saḡht banā kar taubā karne se inkār kiyā hai. ⁴ Maiñ ne sochā, “Sirf ḡharīb log aise haiñ. Yih is lie ahmaqānā harkateñ kar rahe haiñ ki Rab kī rāh aur apne Khudā kī sharīat se wāqīf nahīñ haiñ. ⁵ Ao, maiñ buzurgoñ ke pās jā kar un se bāt kartā hūñ. Wuh to zarūr Rab kī rāh aur Allāh kī sharīat ko jānte hoenge.” Lekin afsos, sab ke sab ne apne jue aur rasse toṛ dāle haiñ.

⁶ Is lie sherbabar jangal se nikal kar un par hamlā karegā, bheriyā bayābān se ā kar unheñ barbād karegā, chīṭā un ke shahroñ ke qarīb tāk meñ baīṭh kar har nikalne wāle ko phār dālegā. Kyonki wuh bār bār sarkash hue haiñ, muta'addid dafā unhoñ ne apñī bewafāi kā izhār kiyā hai.

⁷ “Maiñ tujhe kaise muāf karūñ? Terī aulād ne mujhe tark karke un kī qasam khāi hai jo Khudā nahīñ haiñ. Go maiñ ne un kī har zarūrat pūri kī to bhī unhoñ ne zinā kiyā, chakle ke sāmne un kī lambī qatāreñ laḡi haiñ.

⁸ Yih log moṭe-tāze ḡhoṛe haiñ jo mastī meñ ā gae haiñ. Har ek hinhinātā huā apne paṛosī kī bīwi ko āñkh mārṭā hai.” ⁹ Rab farmātā hai, “Kyā maiñ jawāb meñ unheñ sazā na dūñ? Kyā maiñ aisī qaum se intaqām na lūñ?

10 Jāo, us ke angūr ke bāghoñ par tūt paṛo aur sab kuchh barbād kar do. Lekin unheñ mukammal taur par khatm mat karnā. Beloñ kī shākhōñ ko dūr karo, kyōñki wuh Rab ke log nahīñ haiñ.”

Rab Apnī Qaum se Jawāb Talab Karegā

11 Kyōñki Rab farmātā hai, “Isrāil aur Yahūdāh ke bāshinde har tarah se mujh se bewafā rahe haiñ. 12 Unhoñ ne Rab kā inkār karke kahā hai, wuh kuchh nahīñ karegā. Ham par musibat nahīñ āegī. Hameñ na talwār, na kāl se nuqsān pahuñchegā. 13 Nabiyoñ kī kyā haisiyat hai? Wuh to bakwās hī karte haiñ, aur Rab kā kalām un meñ nahīñ hai. Balkī unhiñ ke sāth aisā kiyā jāegā.”

14 Is lie Rab lashkaroñ kā Khudā farmātā hai, “Ai Yarmiyāh, chūñki log aisī bāteñ kar rahe haiñ is lie tere muñh meñ mere alfāz āg ban kar is qaum ko lakaṛī kī tarah bhasm kar deñge.” 15 Rab farmātā hai, “Ai Isrāil, main dūr kī qaum ko tere khilāf bhejūngā, aisī puḁhtā aur qadīm qaum jis kī zabān tū nahīñ jāntā aur jis kī bāteñ tū nahīñ samajhtā. 16 Un ke tarkash khulī qabreñ haiñ, sab ke sab zabardast sūrme haiñ. 17 Wuh sab kuchh harāp kar leñge: terī fasleñ, terī khurāk, tere beṛe-beṛiyāñ, terī bher-bakriyāñ, tere gāy-bail, terī angūr kī beleñ aur tere anjir ke darakht. Jīñ qilāband shahroñ par tum bharosā rakhte ho unheñ wuh talwār se khāk meñ milā deñge.

18 Phir bhī main us waqt tumheñ mukammal taur par barbād nahīñ karūngā.” Yih Rab kā farmāñ hai. 19 “Ai Yarmiyāh, agar log tujh se pūchheñ, Rab hamāre Khudā ne yih sab kuchh hamāre sāth kyōñ kiyā? To unheñ batā, tum mujhe tark karke apne watan meñ ajnabī mābūdoñ kī khidmat karte rahe ho, is lie tum watan se dūr mulk meñ ajnabiyoñ kī khidmat karoge.

20 Isrāil meñ elān karo aur Yahūdāh ko ittālā do 21 ki ai bewuḁf aur nāsamajh qaum, suno! Lekin afsos, un kī āñkheñ to haiñ lekin wuh dekh nahīñ sakte, un ke kān to haiñ lekin wuh sun nahīñ sakte.” 22 Rab farmātā hai, “Kyā tumheñ merā khauf nahīñ mānanā chāhie, mere huzūr nahīñ kāñpnā chāhie? Soch lo! Main hī ne ret se samundar kī sarhad muqarrar kī, ek aisī bār banāī jis par se wuh kabhī nahīñ guzar saktā. Go wuh zor se lahreñ māre to bhī nākām rahtā hai, go us kī maujeñ khūb garjeñ to bhī muqarrarā had se āge nahīñ baṛh saktīñ.

23 Lekin afsos, is qaum kā dil ziddī aur sarkash hai. Yih log sahīh rāh se haṛ kar apnī hī rāhoñ par chal paṛe haiñ. 24 Wuh dil meñ kabhī nahīñ kahte, āo, ham Rab apne Khudā kā khauf māneñ. Kyōñki wuhī hameñ waqt par khizāñ aur bahār ke mausam meñ bārish muhaiyā kartā hai, wuhī is kī zamānat detā hai ki hamārī fasleñ bāqāydaḁī se pak jāeñ. 25 Ab tumhāre ḁhalat kāmoñ ne tumheñ in nematoñ se mahrūm kar diyā, tumhāre gunāhoñ ne tumheñ in achchhī chīzoñ se rok rakhā hai.

26 Kyōñki merī qaum meñ aise bedīñ afrād pāe jāte haiñ jo dūsroñ kī tāk lagāe rahte haiñ. Jis tarah shikārī parinde pakarne ke lie jhuk kar chhup jātā hai, usī tarah wuh dūsroñ kī ḁhāt meñ baiṛh jāte haiñ. Wuh phande lagā kar logoñ ko un meñ phañsāte haiñ. 27 Aur jis tarah shikārī apne pinjre ko chīṛiyoñ se bhar detā hai usī tarah in sharīr logoñ ke ghar fareb se bhare rahte haiñ. Apnī chāloñ se wuh amīr, tāqatwar 28 aur moṛe-tāze ho gae haiñ. Un ke ḁhalat kāmoñ kī had nahīñ rahtī. Wuh insāf karte hī nahīñ. Na wuh yatīmoñ kī madad karte haiñ tāki unheñ wuh kuchh mil jāe jo un kā haṛ hai, na ḁharīboñ ke huḁḁ qāym rakhte haiñ.” 29 Rab

farmātā hai, “Ab mujhe batāo, kyā mujhe unheñ is kī sazā nahīn denī chāhie? Kyā mujhe is qism kī harkateñ karne wālī qaum se badlā nahīn lenā chāhie?”

³⁰ Jo kuchh mulk meñ huā hai wuh haulnāk aur qābil-e-ghin hai. ³¹ Kyoñki nabī jhūṭī peshgoiyāñ sunāte aur imām apnī hī marzī se hukūmat karte haiñ. Aur merī qaum un kā yih rawaiyā azīz rakhtī hai. Lekin mujhe batāo, jab yih sab kuchh khatm ho jāegā to phir tum kyā karoge?

6

Yarūshalam Dushmanoñ se Ghirā Huā Hai

¹ Ai Binyamin kī aulād, Yarūshalam se nikal kar kahīn aur panāh lo! Taqva meñ narsingā phūnko! Bait-karm meñ bhāgne kā aisā ishārā kharā kar jo sab ko nazar āe! Kyoñki shimāl se āfat nāzil ho rahī hai, sab kuchh dharām se gir jāegā.

² Siyyūn Beṭī kitnī manmohan aur nāzuk hai. Lekin maiñ use halāk kar dūngā, ³ aur charwāhe apne rewaroñ ko le kar us par ṭuṭ pareñge. Wuh apne khaimoñ ko us ke irdgird lagā leñge, aur har ek kā rewar char char kar apnā hissā khā jāegā.

⁴ Wuh kaheñge, ‘Āo, ham us se larne ke lie taiyār ho jāeñ. Āo, ham dopahar ke waqt hamlā karen! Lekin afsos, din dhal rahā hai, aur shām ke sāy lambe hote jā rahe haiñ. ⁵ Koī bāt nahīn, rāt ke waqt hī ham us par chhāpā māreñge, usī waqt ham us ke burjoñ ko girā denge.’”

⁶ Rabbul-afwāj farmātā hai, “Darakhṭoñ ko kāṭo, miṭṭī ke dheroñ se Yarūshalam kā gherāo karo! Shahr ko sazā denī hai, kyoñki us meñ zulm hī zulm pāyā jāta hai. ⁷ Jis tarah kuen se tāzā pāñi nikaltā rahtā hai usī tarah Yarūshalam kī badī bhī tāzā tāzā us se nikaltī rahtī hai. Zulm-o-tashaddud kī āwāzeñ us meñ gūñjtī rahtī haiñ, us kī bimār hālat aur zaḥm lagātār mere sāmne rahte haiñ.

⁸ Ai Yarūshalam, merī tarbiyat ko qabūl kar, warnā maiñ tang ā kar tujh se apnā muñh pher lūngā, maiñ tujhe tabāh kar dūngā aur tū ghairābād ho jāegī.”

⁹ Rabbul-afwāj farmātā hai, “Jis tarah angūr chunane ke bād gharīb log tamām bachā-khuchā phal toṛ lete haiñ usī tarah Isrāil kā bachā-khuchā hissā bhī ehtiyā se toṛ liyā jāegā. Chunane wāle kī tarah dubārā apne hāth ko angūr kī shākhoñ par se guzarne de.”

¹⁰ Ai Rab, maiñ kis se bāt karūñ, kis ko āgāh karūñ? Kaun sunegā? Dekh, un ke kāñ nāmaktūñ haiñ, is lie wuh sun hī nahīn sakte. Rab kā kalām unheñ mazhakākḥez lagtā hai, wuh unheñ nāpasand hai. ¹¹ Is lie maiñ Rab ke ghazab se bharā huā hūñ, maiñ use bardāsht karte karte itnā thak gayā hūñ ki use mazid nahīn rok saktā.

“Use galiyoñ meñ khelne wāle bachchoñ aur jamāshudā naujawānoñ par nāzil kar, kyoñki sab ko giriftār kiyā jāegā, kḥāh admī ho yā aurat, buzurg ho yā umrasidā. ¹² Un ke gharoñ ko khetoñ aur bīwiyōñ samet dūstroñ ke hawāle kiyā jāegā, kyoñki maiñ apnā hāth mulk ke bāshindoñ ke khilāf barhāūngā.” Yih Rab kā farmāñ hai. ¹³ “Chhoṭe se le kar bare tak sab gḥalat nafā ke pīchhe pare haiñ, nabī se le kar imām tak sab dhokebāz haiñ. ¹⁴ Wuh merī qaum ke zaḥm par ārizī marham-paṭṭī lagā kar kahte haiñ, ab sab kuchh ṭhīk ho gayā hai, ab salāmatī kā daur ā gayā hai hālāñki salāmatī hai hī nahīn. ¹⁵ Aisā ghinaunā rawaiyā un ke lie sharm kā bāis honā chāhie, lekin wuh sharm nahīn karte balki sarāsār

besharm haiñ. Is lie jab sab kuchh gir jægā to yih log bhī gir jæenge. Jab maiñ in par sazā nāzil karūnga to yih thokar khā kar khāk meñ mil jæenge.” Yih Rab kā farmān hai.

Sahih Rāste ki Talāsh meñ Raho

¹⁶ Rab farmātā hai, “Rāstoñ ke pās khare ho kar un kā muāynā karo! Qadīm rāhoñ ki taftish karke patā karo ki un meñ se kaun-sī achchhi hai, phir us par chalo. Tab tumhārī jān ko sukūn milegā. Lekin afsos, tum inkār karke kahte ho, nahīñ, ham yih rāh ikhtiyār nahīñ kareñge! ¹⁷ Dekho, maiñ ne tum par pahredār muqarrar kie aur kahā, ‘Jab narsingā phūnkā jægā to dhyān do!’ Lekin tum ne inkār kiyā, ‘Nahīñ, ham tawajjuh nahīñ deñge.’

¹⁸ Chunāñche ai qaumo, suno! Ai jamāt, jān le ki un ke sāth kyā kuchh kiyā jægā. ¹⁹ Ai zamīn, dhyān de ki maiñ is qaum par kyā āfat nāzil karūnga. Aur yih un ke apne mansūboñ kā phal hogā, kyoñki unhoñ ne merī bātoñ par tawajjuh na dī balki merī shariat ko radd kar diyā. ²⁰ Mujhe Sabā ke baḥūr yā dūr-darāz mamālik ke qimti masaloñ ki kyā parwā! Tumhārī bhasm hone wālī qurbāniyāñ mujhe pasand nahīñ, tumhārī zabah kī qurbāniyoñ se maiñ lutfandoz nahīñ hotā.” ²¹ Rab farmātā hai, “Maiñ is qaum ke rāste meñ aisī rukāwateñ kharī kar dūngā jin se bāp aur beṭā thokar khā kar gir jæenge. Paṛosī aur dost mil kar halāk ho jæenge.”

Shimāl se Dushman kā Hamlā

²² Rab farmātā hai, “Shimālī mulk se fauj ā rahī hai, duniyā kī intahā se ek azīm qaum ko jagāyā jā rahā hai. ²³ Us ke zālīm aur berahm fauji kamān aur shamshīr se lais haiñ. Suno un kā shor! Mutalātim samundar kī-sī āwāz sunā de rahī hai. Ai Siyyūn Beṭī, wuh ghoṛoñ par saf-ārā ho kar tujh par hamlā karne ā rahe haiñ.”

²⁴ Un ke bāre meñ ittalā pā kar hamāre hāth himmat hār gae haiñ. Ham par khauf tārī ho gayā hai, hameñ dard-e-zah meñ muḃtalā aurat kā-sā dard ho rahā hai. ²⁵ Shahr se nikal kar khet meñ yā saṛak par mat chalnā, kyoñki wahāñ dushman talwār thāme kharā hai, chāroñ taraf dahshat hī dahshat phail gai hai.

²⁶ Ai merī qaum, tāt kā libās pahan kar rākh meñ loṭ-ṭoṭ ho jā. Yoñ mātam kar jis tarah iklautā beṭā mar gayā ho. Zor se wāwailā kar, kyoñki achānak hī halākū ham par chhāpā māregā.

Yarmiyāh Qaum ko Āzmātā Hai

²⁷ Rab mujh se hamkalām huā, “Maiñ ne tujhe dhātoñ ko jāñchne kī zimmedāri dī hai, aur merī qaum wuh dhāt hai jis kā chāl-chalan tujhe mālūm karke parakhnā hai.” ²⁸ Ai Rab, yih tamām log badtarīn qism ke sarkash haiñ. Tohmat lagānā in kī rozī ban gayā hai. Yih pital aur lohā hī haiñ, sab ke sab tabāhī kā bāis haiñ. ²⁹ Dhaunknī khūb hawā de rahī hai tāki sīsā āg meñ pighal kar chāñdī se alag ho jāe. Lekin afsos, sārī mehnat rāygāñ hai. Sīsā yāñi bedīnoñ ko alag nahīñ kiyā jā saktā, khālīs chāñdī bāqī nahīñ rahtī. ³⁰ Chunāñche unheñ ‘Raddī Chāñdī’ qarār diyā jātā hai, kyoñki Rab ne unheñ radd kar diyā hai.

1 Rab Yarmiyāh se hamkalām huā, 2 “Rab ke ghar ke sahan ke darwāze par kharā ho kar elān kar ki ai Yahūdāh ke tamām bāshindo, Rab kā kalām suno! Jitne bhī Rab kī parastish karne ke lie in darwāzōn meñ dākhil hote haiñ wuh sab tawajjuh deñ! 3 Rabbul-afwāj jo Isrāil kā Ḳhūdā hai farmātā hai ki apnī zindagī aur chāl-chalan durust karo to main āindā bhī tumheñ is maqām par basne dūngā. 4 Un ke farebdeh alfāz par etamād mat karo jo kahte haiñ, ‘Yahān ham mahfūz haiñ kyonki yih Rab kā ghar, Rab kā ghar, Rab kā ghar hai.’ 5 Suno, shart to yih hai ki tum apnī zindagī aur chāl-chalan durust karo aur ek dūstre ke sāth insāf kā sulūk karo, 6 ki tum pardesī, yatīm aur bewā par zulm na karo, is jagah beqesūr kā ḳhūn na bahāo aur ajnabī mābūdoñ ke pīchhe lag kar apne āp ko nuqsān na pahunchāo. 7 Agar tum aisā karo to main āindā bhī tumheñ is jagah basne dūngā, us mulk meñ jo main ne tumhāre bāpdādā ko hameshā ke lie bakhsh diyā thā.

8 Lekin afsos, tum farebdeh alfāz par bharosā rakhte ho jo fuzūl hī haiñ. 9 Tum chor, qātil aur zinākār ho. Niz tum jhūṭī qasam khāte, Bāl Dewatā ke huzūr bakhūr jalāte aur ajnabī mābūdoñ ke pīchhe lag jāte ho, aise dewatāoñ ke pīchhe jin se tum pahle wāqif nahīn the. 10 Lekin sāth sāth tum yahān mere huzūr bhī āte ho. Jis makān par mere hī nām kā thappā lagā hai usī meñ tum khare ho kar kahte ho, ‘Ham mahfūz haiñ.’ Tum Rab ke ghar meñ ibādat karne ke sāth sāth kis tarah yih tamām ghinaunī harkateñ jāri rakh sakte ho?”

11 Rab farmātā hai, “Kyā tumhāre nazdīk yih makān jis par mere hī nām kā thappā lagā hai ḍakuoñ kā aḍḍā ban gayā hai? Ḳhabardār! Yih sab kuchh mujhe bhī nazar ātā hai. 12 Sailā Shahr kā chakkar lagāo jahān main ne pahle apnā nām basāyā thā. Mālūm karo ki main ne apnī qaum Isrāil ki bedīni ke sabab se us shahr ke sāth kyā kiyā.” 13 Rab farmātā hai, “Tum yih sharīr harkateñ karte rahe, aur main bār bār tum se hamkalām hotā rahā, lekin tum ne merī na sunī. Main tumheñ bulātā rahā, lekin tum jawāb dene ke lie taiyār na hue. 14 Is lie ab main is ghar ke sāth wuh kuchh karūnga jo main ne Sailā ke sāth kiyā thā, wo is par mere hī nām kā thappā lagā hai, yih wuh makān hai jis par tum etamād rakhte ho aur jise main ne tumheñ aur tumhāre bāpdādā ko atā kiyā thā. 15 Main tumheñ apne huzūr se nikāl dūngā, bilkul usī tarah jis tarah main ne tumhāre tamām bhāiyōn yānī Isrāil * ki aulād ko nikāl diyā thā.

Logoñ kī Nāfarmānī

16 Ai Yarmiyāh, is qaum ke lie duā mat kar. Is ke lie na iltijā kar, na minnat. In logoñ kī ḳhātīr mujhe tang na kar, kyonki main terī nahīn sunūngā. 17 Kyā tujhe wuh kuchh nazar nahīn ā rahā jo yih Yahūdāh ke shahron aur Yarūshalam kī galiyōn meñ kar rahe haiñ? 18 Aur sab is meñ mulawwas haiñ. Bachche lakaṛī chun kar ḍher banāte haiñ, phir bāp use āg lagāte haiñ jabki aurateñ atā gūndh gūndh kar āg par āsmān kī malikā nāmī dewī ke lie ṭikkīyān pakātī haiñ. Mujhe tang karne ke lie wuh ajnabī mābūdoñ ko mai kī nazareñ bhī pesh karte haiñ.

19 Lekin haqīqat meñ yih mujhe utnā tang nahīn kar rahe jitnā apne āp ko. Aisī harkatoñ se wuh apnī hī ruswāi kar rahe haiñ.” 20 Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai, “Merā qahr aur ḡhazab is maqām par, insān-o-haiwān par, khule maidān ke daraḳhtoñ par aur zamin kī paidāwār par

* 7:15 Lafzī tarjumā: Ifrāim.

nāzil hogā. Sab kuchh nazar-e-ātish ho jāegā, aur koī use bujhā nahīn sakegā.”

²¹ Rabbul-afwāj jo Isrāil kā Ḳhudā hai farmātā hai, “Bhasm hone wālī qurbāniyon ko mujhe pesh na karo, balki un kā gosht dīgar qurbāniyon samet ḳhud khā lo. ²² Kyoṅki jis din main tumhāre bāpdādā ko Misr se nikāl lāyā us din main ne unheṅ bhasm hone wālī qurbāniyān aur dīgar qurbāniyān charhāne kā hukm na diyā. ²³ Main ne unheṅ sirf yih hukm diyā ki merī suno! Tab hī main tumhārā Ḳhudā hūngā aur tum merī qaum hoge. Pūre taur par us rāh par chalte raho jo main tumheṅ dikhātā hūn. Tab hī tumhārī ḳhair hogī. ²⁴ Lekin unhoṅ ne merī na sunī, na dhyān diyā balki apne sharīr dil kī zid ke mutābiq zindagī guzarne lage. Unhoṅ ne merī taraf rujū na kiyā balki apnā muṅh mujh se pher liyā. ²⁵ Jab se tumhāre bāpdādā Misr se nikal āe āj tak main roz baroz aur bār bār apne ḳhādimoṅ yānī nabiyon ko tumhāre pās bhejtā rahā. ²⁶ To bhī unhoṅ ne na merī sunī, na tawajjuh dī. Wuh bazid rahe balki apne bāpdādā kī nisbat zyādā bure the.

²⁷ Ai Yarmiyāh, tū unheṅ yih tamām bāten batāegā, lekin wuh terī nahīn suneṅge. Tū unheṅ bulāegā, lekin wuh jawāb nahīn deṅge. ²⁸ Tab tū unheṅ batāegā, ‘Is qaum ne na Rab apne Ḳhudā kī āwāz sunī, na us kī tarbiyat qabūl kī. Diyānatdārī khatm ho kar un ke muṅh se miṭ gai hai.’

Wādī-e-Bin-Hinnūm meṅ Qābil-e-Ghin Rusūm

²⁹ Apne bāloṅ ko kāt kar phaiṅk de! Jā, banjar ṭiloṅ par mātām kā gīt gā, kyoṅki yih nasl Rab ke ḡhazab kā nishānā ban gai hai, aur us ne ise radd karke chhoṛ diyā hai.”

³⁰ Kyoṅki Rab farmātā hai, “Jo kuchh Yahūdāh ke bāshindoṅ ne kiyā wuh mujhe bahut burā lagtā hai. Unhoṅ ne apne ghinaune butoṅ ko mere nām ke lie maḳhsūs ghar meṅ rakh kar us kī behurmatī kī hai. ³¹ Sāth sāth unhoṅ ne Wādī-e-Bin-hinnūm meṅ wāḡe Tūfat kī ūchī jagheṅ tāmīr kīn tāki apne beṭe-beṭiyoṅ ko jalā kar qurbān karen. Main ne kabhī bhī aisi rasm adā karne kā hukm nahīn diyā balki is kā ḳhayāl mere zahan meṅ āyā tak nahīn.

³² Chunānche Rab kā kalām suno! Wuh din āne wāle haiṅ jab yih maḡām ‘Tūfat’ yā ‘Wādī-e-Bin-hinnūm’ nahīn kahlāegā balki ‘Qatl-o-Ḡhārat kī Wādī.’ Us waqt log Tūfat meṅ itnī lāsheṅ dafnāenge ki āḳhirkār ḳhālī jagah nahīn raheḡi. ³³ Tab is qaum kī lāsheṅ parindoṅ aur janglī jānwaroṅ kī ḳhurāk ban jāengī, aur koī nahīn hogā jo unheṅ bhagā de. ³⁴ Main Yahūdāh ke shahroṅ aur Yarūshalam kī galiyoṅ meṅ ḳhushī-o-shādmānī kī āwāzeṅ khatm kar dūngā, dūlhā dulhan kī āwāzeṅ band ho jāengī. Kyoṅki mulk wīrān-o-sunsān ho jāegā.”

8

¹ Rab farmātā hai, “Us waqt dushman qabroṅ ko khol kar Yahūdāh ke bādshāhoṅ, afsaroṅ, imāmoṅ, nabiyon aur Yarūshalam ke ām bāshindoṅ kī haḡḡiyoṅ ko nikālegā ² aur zamīn par bikher degā. Wahān wuh un ke sāmne paṛī raheṅgī jo unheṅ pyāre the yānī sūraj, chānd aur sitāroṅ ke tamām lashkar ke sāmne. Kyoṅki wuh unheṅ kī ḳhidmat karte, unheṅ ke pīchhe chalte, unheṅ ke tālib rahte, aur unheṅ ko sijdā karte the. Un kī haḡḡiyān dubārā na ikatṭhī kī jāengī, na dafn kī jāengī balki khet meṅ gobar kī tarah bikhrī paṛī raheṅgī. ³ Aur jahān bhī main is sharīr qaum

ke bache huon ko muntashir karunga wahān wuh sab kahaenge ki kash ham bhī zindā na raheñ balki mar jāeñ.” Yih Rabbul-afwāj kā farmān hai.

Qaum Tabāhkun Rāh se Haṭne ke lie Taiyār Nahīn

⁴ “Unheñ batā, Rab farmātā hai ki jab koī gir jātā hai to kyā dubārā uṭhne kī koshish nahīn kartā? Zarūr. Aur jab koī saḥīh rāste se dūr ho jātā hai to kyā wuh dubārā wāpas ā jāne kī koshish nahīn kartā? Beshak. ⁵ To phir Yarūshalam ke yih log saḥīh rāh se bār bār kyon bhaṭak jāte haiñ? Yih fareb ke sāth liṭṭe rahte aur wāpas āne se inkār hī karte haiñ. ⁶ Main ne dhyān de kar dekhā hai ki yih jhūṭ hī bolte haiñ. Koī bhī pachhta kar nahīn kahtā, ‘Yih kaisā ḡhalat kām hai jo main ne kiya!’ Jis tarah jang meñ ḡhoṛe dushman par tūṭ ṛaṭe haiñ usī tarah har ek sīdhā apnī ḡhalat rāh par dauṛtā rahtā hai. ⁷ Fīzā meñ uṛne wāle laḡlaḡ par ḡhaur karo jise āne jāne ke muḡarrarā auḡāt khūb mālūm hote haiñ. Fākhtā, abābil aur bulbul par bhī dhyān do jo sardiyoñ ke mausam meñ kahiñ aur hote haiñ, garmiyon ke mausam meñ kahiñ aur. Wuh muḡarrarā auḡāt se kabhī nahīn haṭte. Lekin afsos, merī qaum Rab kī sharīat nahīn jāntī.

⁸ Tum kis tarah kah sakte ho, ‘Ham dānishmand haiñ, kyonki hamāre pās Rab kī sharīat hai?’ Haḡiqat meñ kātibon ke farebdeh ḡalam ne ise toṛ-maror kar bayān kiya hai. ⁹ Suno, dānishmandon kī ruswāi ho jāegī, wuh dahshatkarā ho kar pakare jāeenge. Dekho, Rab kā kalām radd karne ke bād un kī apnī hikmat kahāñ rahi?

¹⁰ Is lie main un kī bīwiyon ko pardesiyon ke hawāle kar dūngā aur un ke kheton ko aise logon ke sapurd jo unheñ nikāl deenge. Kyonki chhoṭe se le kar baṛe tak sab ke sab nājāyẓ nafā ke pīchhe ṛaṭe haiñ, nabiyon se le kar imāmon tak sab dhokebāz haiñ. ¹¹ Wuh merī qaum ke zaḡhm par āriẓi marham-paṭṭī lagā kar kahte haiñ, ‘Ab sab kuchh ṭhik ho gayā hai, ab salāmātī kā daur ā gayā hai’ halānki salāmātī hai hī nahīn.

¹² Go aisā ḡhinaunā rawaiyā un ke lie sharm kā bāis honā chāhie, lekin wuh sharm nahīn karte balki sarāsar besharm haiñ. Is lie jab sab kuchh gir jāegā to yih log bhī gir jāeenge. Jab main in par sazā nāzil karunga to yih ṭhokar khā kar khāk meñ mil jāeenge.” Yih Rab kā farmān hai.

¹³ Rab farmātā hai, “Main un kī pūrī fasal chhīn lūngā. Angūr kī bel par ek dānā bhī nahīn rahegā, anjīr ke tamām darakht phal se mahrum ho jāeenge balki tamām patte bhī jhaṛ jāeenge. Jo kuchh bhī main ne unheñ atā kiya thā wuh un se chhīn liyā jāegā.

¹⁴ Tab tum kahoge, ‘Ham yahān kyon baithe raheñ? Ao, ham ḡilāband shahron meñ panāh le kar wahīn halāk ho jāeñ. Ham ne Rab apne Khudā kā ḡunāh kiya hai, aur ab ham is kā natījā bhugat rahe haiñ. Kyonki usī ne hamēñ halākāt ke hawāle karke hamēñ zahrilā pānī pilā diyā hai. ¹⁵ Ham salāmātī ke intazār meñ rahe, lekin hālāt ṭhik na hue. Ham shifā pāne kī ummīd rakhte the, lekin is ke bajāe ham par dahshat chhā gāi. ¹⁶ Suno! Dushman ke ḡhoṛe nathne phulā rahe haiñ. Dān se un kā shor ham tak pahuñch rahā hai. Un ke hinhināne se pūrā mulk thartharā rahā hai, kyonki āte waḡt yih pūre mulk ko us ke shahron aur bāshirādon samet harāp kar lenge.’”

Apnī Qaum par Yarmiyah kā Nohā

¹⁷ Rab farmātā hai, “Main tumhāre ḡhilāf afaī bhej dūngā, aise zahrīle sānp jin ke ḡhilāf har jādūmantar beasar rahegā. Yih tumheñ kāṭeenge.”

¹⁸ Lā’ilāj ḡham mujh par hāwī ho gayā, merā dil niḡhāl ho gayā hai.

¹⁹ Suno! Merī qaum dūr-darāz mulk se chīkh chīkh kar madad ke lie āwāz de rahī hai. Log pūchhte haiñ, “Kyā Rab Siyyūn meñ nahīñ hai, kyā Yarūshalam kā Bādshāh ab se wahāñ sukūnat nahīñ kartā?” “Suno, unhoñ ne apne mujassamoñ aur bekār ajnabī butoñ kī pūjā karke mujhe kyoñ taish dilāyā?”

²⁰ Log āheñ bhar bhar kar kahte haiñ, “Fasal kaṭ gai hai, phal chunā gayā hai, lekin ab tak hameñ najāt hāsīl nahīñ huī.”

²¹ Merī qaum kī mukammal tabāhī dekh kar merā dil tūt gayā hai. Maiñ mātām kar rahā huñ, kyoñki us kī hālat itnī burī hai ki mere roñgṭe khare ho gae haiñ. ²² Kyā Jiliyād meñ marham nahīñ? Kyā wahāñ dākṭar nahīñ miltā? Mujhe batāo, merī qaum kā zaḥm kyoñ nahīñ bhartā?

9

¹ Kāsh merā sar pāñī kā mambā aur merī ānkheñ ānsuoñ kā chashmā hoñ tāki maiñ din rāt apñī qaum ke maqtūloñ par āh-o-zārī kar sakūñ.

Dhokebāzoñ kī Qaum

² Kāsh registān meñ kahīñ musāfiroñ ke lie sarāy ho tāki maiñ apñī qaum ko chhoṛ kar wahāñ chalā jāūñ. Kyoñki sab zinākār, sab ghaddāroñ kā jatthā haiñ.

³ Rab farmātā hai, “Wuh apñī zabān se jhūṭ ke tīr chalāte haiñ, aur mulk meñ un kī tāqat diyānatdārī par mabnī nahīñ hotī. Niz, wuh badtar hote jā rahe haiñ. Mujhe to wuh jānte hī nahīñ. ⁴ Har ek apne paṛosī se khabardār rahe, aur apne kisī bhī bhāī par bhārosā mat rakhnā. Kyoñki har bhāī chālākī karne meñ māhir hai, aur har paṛosī tohmat lagāne par tulā rahtā hai. ⁵ Har ek apne paṛosī ko dhokā detā hai, koi bhī sach nahīñ boltā. Unhoñ ne apñī zabān ko jhūṭ bolnā sikhāyā hai, aur ab wuh ghalat kām karte karte thak gae haiñ. ⁶ Ai Yarmiyāh, tū fareb se ghīrā rahtā hai, aur yih log fareb ke bāis hī mujhe jānane se inkār karte haiñ.”

⁷ Is lie Rabbul-afwāj farmātā hai, “Dekho, maiñ unheñ khām chāñdī kī tarah pighlā kar āzmāūngā, kyoñki maiñ apñī qaum, apñī beṭī ke sāth aur kyā kar saktā huñ? ⁸ Un kī zabāneñ mohlak tīr haiñ. Un ke muñh paṛosī se sulah-salāmatī kī bāteñ karte haiñ jabki andar hī andar wuh us kī tāk meñ baiṭhe haiñ.” ⁹ Rab farmātā hai, “Kyā mujhe unheñ is kī sazā nahīñ denī chāhie? Kyā mujhe aisī qaum se badlā nahīñ lenā chāhie?”

Nohā Karo!

¹⁰ Maiñ pahāroñ ke bāre meñ āh-o-zārī karūnga, bayābān kī charāgāhoñ par mātām kā gīt gāūngā. Kyoñki wuh yoñ tabāh ho gae haiñ ki na koī un meñ se guzartā, na rewaṛoñ kī āwāzeñ un meñ sunāi detī haiñ. Parinde aur jāñwar sab bhāg kar chale gae haiñ. ¹¹ “Yarūshalam ko maiñ malbe kā dher banā dūngā, aur āindā gīdaṛ us meñ jā basenge. Yahūdāh ke shahroñ ko maiñ wīrān-o-sunsān kar dūngā. Ek bhī un meñ nahīñ basegā.”

¹² Kaun itnā dānishmand hai ki yih samajh sake? Kis ko Rab se itnī hidāyat mili hai ki wuh bayān kar sake ki mulk kyoñ barbād ho gayā hai? Wuh kyoñ registān jaisā ban gayā hai, itnā wīrān ki us meñ se koī nahīñ guzartā?

¹³ Rab ne farmāyā, “Wajah yih hai ki unhoñ ne merī shariyat ko tark kiyā, wuh hidāyat jo maiñ ne khud unheñ dī thī. Na unhoñ ne merī sunī, na merī shariyat kī pairawī kī. ¹⁴ Is ke bajāe wuh apne ziddī diloñ kī pairawī

karke Bāl dewatāon ke pīchhe lag gae haiñ. Unhoñ ne wuhī kuchh kiya jo un ke bāpdādā ne unheñ sikhāyā thā.”

¹⁵ Is lie Rabbul-afwāj jo Isrāil kā Ḳhudā hai farmātā hai, “Dekho, mainī is qaum ko karwā khānā khilā kar zahrilā pānī pilā dūngā. ¹⁶ Mainī unheñ aisī qaumoñ meñ muntashir kar dūngā jin se na wuh aur na un ke bāpdādā wāqif the. Merī talwār us waqt tak un ke pīchhe paṛī rahegī jab tak halāk na ho jāeñ.” ¹⁷ Rabbul-afwāj farmātā hai, “Dhyān de kar girya karne wālī auratoñ ko bulāo. Jo janāzoñ par wāwailā kartī haiñ un meñ se sab se māhir auratoñ ko bulāo.

¹⁸ Wuh jald ā kar ham par āh-o-zārī karen tāki hamārī ānkhoñ se ānsū bah nikleñ, hamārī palakoñ se pānī ḳhūb ṭapakne lage.

¹⁹ Kyoñki Siyyūn se girya kī āwāzeñ buland ho rahī haiñ, ‘Hāy, hamāre sāth kaisī ziyādātī huī hai, hamārī kaisī ruswāī huī hai! Ham mulk ko chhorne par majbūr haiñ, kyoñki dushman ne hamāre gharoñ ko ḳhā diyā hai.’”

²⁰ Ai aurato, Rab kā paighām suno. Apne kānoñ ko us kī har bāt par dharo! Apnī beṭiyon ko nohā karne kī tālīm do, ek dūsri ko mātām kā yih gīt sikhāo,

²¹ “Maut phalāng kar hamārī khirkiyon meñ se ghus āi aur hamāre gilon meñ dākhil huī hai. Ab wuh bachchoñ ko galiyon meñ se aur naujawānoñ ko chaukoñ meñ se miṭā ḳārne jā rahī hai.”

²² Rab farmātā hai, “Nāsheñ kheton meñ gobar kī tarah idhar-udhar bikhri paṛī raheñgī. Jis tarah kaṭā huā gandum fasal kaṭne wāle ke pīchhe idhar-udhar paṛā rahtā hai usī tarah lāsheñ idhar-udhar paṛī raheñgī. Lekin unheñ ikaṭṭhā karne wālā koñ nahīñ hogā.”

²³ Rab farmātā hai, “Na dānishmand apnī hikmat par faḳhr kare, na zorāwar apne zor par yā amīr apnī daulat par. ²⁴ Faḳhr karne wālā faḳhr kare kī use samajh hāsīl hai, kī wuh Rab ko jāntā hai aur kī mainī Rab huñ jo duniyā meñ mehrbānī, insāf aur rāstī ko amal meñ lātā huñ. Kyoñki yihī chīzeñ mujhe pasand haiñ.”

²⁵ Rab farmātā hai, “Aisā waqt ā rahā hai jab mainī un sab ko sazā dūngā jin kā sirf jismānī khatnā huā hai. ²⁶ In meñ Misr, Yahūdāh, Adom, Ammon, Moāb aur wuh shāmīl haiñ jo registān ke kināre kināre rahte haiñ. Kyoñki go yih tamām aqwām zāhirī taur par khatnā kī rasm adā kartī haiñ, lekin un kā khatnā bātinī taur par nahīñ huā. Dhyān do kī Isrāil kī bhī yihī hālat hai.”

10

But Befāyda Haiñ

¹ Ai Isrāil ke gharāne, Rab kā paighām sun! ² Rab farmātā hai, “Ḍigar aqwām kī butparastī mat apnānā. Yih log ilm-e-nujūm se mustaqbil jān lene kī koshish karte karte pareshān ho jāte haiñ, lekin tum un kī bāton se pareshān na ho jāo. ³ Kyoñki ḳhar qāmoñ ke rasm-o-riwāj fuzūl hī haiñ. Jangal meñ daraḳht kaṭ jātā hai, phir kārigar use apne auzār se tashkīl detā hai. ⁴ Log use apnī sonā-chāñdī se sajā kar kīlon se kahīñ lagā dete haiñ tāki hile na. ⁵ But un putlon kī mānīnd haiñ jo khīre ke khet meñ khāre kie jāte haiñ tāki parīndon ko bhagā deñ. Na wuh bol sakte, na chal sakte haiñ, is lie log unheñ uṭhā kar apne sāth le jāte haiñ. Un se mat ḳarnā, kyoñki na wuh nuqsān kā bāis haiñ, na bhalāī kā.”

⁶ Ai Rab, tujh jaisā koñ nahīñ hai, tū azīm hai, tere nām kī azmat zordār tariqe se zāhir huī hai. ⁷ Ai aqwām ke Bādshāh, kaun terā ḳhauf nahīñ

mānegā? Kyoṅki tū is lāyq hai. Aqwām ke tamām dānishmandon aur un ke tamām mamālik meṅ tujh jaisā koī nahīn hai. ⁸ Sab ahmaq aur bewuqūf sābit hue haiṅ, kyoṅki un kī tarbiyat lakaṛī ke bekār butoṅ se hāsil hūi hai. ⁹ Tarsīs se chāndī kī chādareṅ aur ūfāz se sonā lāyā jātā hai. Un se kārigar aur sunār but banā dete haiṅ jise qirmizi aur arghawānī rang ke kapre pahnāe jāte haiṅ. Sab kuchh māhir ustādon ke hāth se banāyā jātā hai.

¹⁰ Lekin Rab hī haqīqī Khudā hai. Wuhī zindā Khudā aur abadī Bādshāh hai. Jab wuh nārāz ho jātā hai to zamīn larazne lagtī hai. Aqwām us kā qahr bardāshht nahīn kar saktīṅ.

¹¹ Butparastoṅ ko batāo ki dewatāoṅ ne na āsmān ko banāyā aur na zamīn ko, un kā nām-o-nishān to āsmān-o-zamīn se miṭ jāegā. ¹² Dekho, Allāh hī ne apnī qudrat se zamīn ko khalaq kiyā, usī ne apnī hikmat se duniyā kī buniyād rakhī, aur usī ne apnī samajh ke mutābiq āsmān ko khāime kī tarah tān liyā. ¹³ Us ke hukm par āsmān par pānī ke zakhīre garajne lagte haiṅ. Wuh duniyā kī intahā se bādal charhṅī detā, bārish ke sāth bijlī karakne detā aur apne godāmoṅ se hawā nikalne detā hai.

¹⁴ Tamām insān ahmaq aur samajh se khālī haiṅ. Har sunār apne butoṅ ke bāis sharmindā huā hai. Us ke but dhokā hī haiṅ, un meṅ dam nahīn. ¹⁵ Wuh fuzūl aur mazhakākhez haiṅ. Adālat ke waqt wuh nest ho jāenge.

¹⁶ Allāh jo Yāqūb kā maurūsī hissā hai in kī mānind nahīn hai. Wuh sab kā Khāliq hai, aur Isrāīlī qaum us kā maurūsī hissā hai. Rabbul-afwāj hī us kā nām hai.

Ane Wālī Jilāwatani

¹⁷ Ai muhāsārāshudā shahr, apnā sāmān sameṭ kar mulk se nikalne kī taiyāriyān kar le. ¹⁸ Kyoṅki Rab farmātā hai, “Is bār main mulk ke bāshindon ko bāhar phaiṅk dūngā. Main unheṅ tang karūngā tāki unheṅ pakaṛā jāe.”

¹⁹ Hāy, merā beṛā gharq ho gayā hai! Hāy, merā zakhm bhar nahīn saktā. Pahle main ne sochā ki yih aisī bīmārī hai jise mujhe bardāshht hī karnā hai. ²⁰ Lekin ab merā khāimā tabāh ho gayā hai, us ke tamām rasse ṭūṭ gae haiṅ. Mere beṭe mere pās se chale gae haiṅ, ek bhī nahīn rahā. Koī nahīn hai jo merā khāimā dubārā lagāe, jo us ke parde nae sire se laṭkāe. ²¹ Kyoṅki qaum ke gallābān ahmaq ho gae haiṅ, unhoṅ ne Rab ko talāsh nahīn kiyā. Is lie wuh kāmyāb nahīn rahe, aur un kā pūrā rewaṛ titar-bitar ho gayā hai.

²² Suno! Ek khabar pahuṅch rahī hai, shimālī mulk se shor-o-ghauḡhā sunāi de rahā hai. Yahūdāh ke shahr us kī zad meṅ ā kar barbād ho jāenge. Aindā gidar hī un meṅ baseṅge.

²³ Ai Rab, main ne jān liyā hai ki insān kī rāh us ke apne hāth meṅ nahīn hotī. Apnī marzī se na wuh chaltā, na qadam uṭhātā hai. ²⁴ Ai Rab, merī tambīh kar, lekin munāsib had tak. Taiṅh meṅ ā kar merī tambīh na kar, warnā main bhasm ho jāūngā. ²⁵ Apnā ghazab un aqwām par nāzil kar jo tujhe nahīn jāntīṅ, un ummatoṅ par jo terā nām le kar tujhe nahīn pukartīṅ. Kyoṅki unhoṅ ne Yāqūb ko harāp kar liyā hai. Unhoṅ ne use mukammal taur par nigal kar us kī charāgāh ko tabāh kar diyā hai.

1 Rab Yarmiyāh se hamkalām huā, 2 “Yarūshalam aur Yahūdāh ke bāshindoñ se kah ki us ahd kī sharāyt par dhyān do jo main ne tumhāre sāth bāndhā thā. 3 Rab jo Isrāil kā Khudā hai farmātā hai ki us par lānat jo us ahd kī sharāyt pūrī na kare 4 jo main ne tumhāre bāpdādā se bāndhā thā jab unheñ Misr se nikāl lāyā, us maqām se jo lohā pighlāne wālī bhāṭṭī kī mānind thā. Us waqt main bolā, ‘Merī suno aur mere har hukm par amal karo to tum merī qaum hoge aur main tumhārā Khudā hūngā. 5 Phir main wuh wādā pūrā karūnga jo main ne qasam khā kar tumhāre bāpdādā se kiyā thā, main tumheñ wuh mulk dūngā jis meñ dūdh aur shahd kī kasrat hai.’ Āj tum usī mulk meñ rah rahe ho.”

Main, Yarmiyāh ne jawāb diyā, “Ai Rab, āmin, aisā hī ho!”

6 Tab Rab ne mujhe hukm diyā ki Yahūdāh ke shahroñ aur Yarūshalam kī galiyoñ meñ phir kar yih tamām bāteñ sunā de. Elān kar, “Ahd kī sharāyt par dhyān de kar un par amal karo. 7 Tumhāre bāpdādā ko Misr se nikālte waqt main ne unheñ āgāh kiyā ki merī suno. Āj tak main bār bār yihī bāt dohrātā rahā, 8 lekin unhoñ ne na merī sunī, na dhyān diyā balkī har ek apne sharīr dil kī zid ke mutābiq zindagī guzārtā rahā. Ahd kī jin bātoñ par main ne unheñ amal karne kā hukm diyā thā un par unhoñ ne amal nā kiyā. Natīje meñ main un par wuh tamām lānateñ lāyā jo ahd meñ bayān kī gāī haiñ.”

9 Rab mazīd mujh se hamkalām huā, “Yahūdāh aur Yarūshalam ke bāshindoñ ne mere khilāf sāzish kī hai. 10 Un se wuhī gunāh sarzad hue haiñ jo un ke bāpdādā ne kie the. Kyoñki yih bhī merī bāteñ sunane ke lie taiyār nahīñ haiñ, yih bhī ajnabī mābūdoñ ke pīchhe ho lie haiñ tāki un kī khidmat karen. Isrāil aur Yahūdāh ne mil kar wuh ahd toṛā hai jo main ne un ke bāpdādā se bāndhā thā.

11 Is lie Rab farmātā hai ki main un par aisī āfat nāzil karūnga jis se wuh bach nahīñ sakege. Tab wuh madad ke lie mujh se fariyād karenge, lekin main un kī nahīñ sunūngā. 12 Phir Yahūdāh aur Yarūshalam ke bāshinde apne shahroñ se nikal kar chīkhte-chillāte un dewatāoñ se minnat karenge jin ke sāmne bākhūr jalāte rahe haiñ. Lekin ab jab wuh musibat meñ muhtalā hoñge to yih unheñ nahīñ bachāenge. 13 Ai Yahūdāh, tere dewatā tere shahroñ jaise beshumār ho gae haiñ. Sharmnāk dewatā Bāl ke lie bākhūr jalāne kī itnī qurbāngāheñ kharī kī gāī haiñ jitnī Yarūshalam meñ galiyāñ hotī haiñ. 14 Ai Yarmiyāh, is qaum ke lie duā mat karnā! Is ke lie na minnat kar, na samājat. Kyoñki jab āfat un par āegī aur wuh chillā kar mujh se fariyād karenge to main un kī nahīñ sunūngā.

15 Merī pyārī qaum mere ghar meñ kyoñ hāzir hotī hai? Wuh to apnī beshumār sāzishoñ se bāz hī nahīñ ātī. Kyā āne wālī āfat qurbānī kā muqaddas gosht pesh karne se ruk jāegi? Agar aisā hotā to tū khushī manā saktī.

16 Rab ne terā nām ‘Zaitūn kā Phaltā-phūltā Daraḥt Jis kā Khūbsūrat Phal Hai’ rakhā, lekin ab wuh zabardast āndhī kā shor machā kar daraḥt ko āg lagāegā. Tab us kī tamām dāliyāñ bhasm ho jāengī. 17 Ai Isrāil aur Yahūdāh, Rabbul-afwāj ne khud tumheñ zamīn meñ lagāyā. Lekin ab us ne tum par āfat lāne kā faislā kiyā hai. Kyoñ ? Tumhāre ghalat kām kī wajah se, aur is lie ki tum ne Bāl Dewatā ko bākhūr kī qurbāniyāñ pesh karke mujhe taish dilāyā hai.”

¹⁸ Rab ne mujhe ittalā dī to mujhe mālūm huā. Hān, us waqt tū hī ne mujhe un ke mansūboñ se āgāh kiyā. ¹⁹ Pahle main us bhūle-bhāle bheṛ ke bachche kī mānind thā jise qasāī ke pās layā jā rahā ho. Mujhe kyā patā thā ki yih mere k̄hilāf s̄zishēñ kar rahe haiñ. Āpas meñ wuh kah rahe the, “Āo, ham daraḳṭ ko phal samet k̄hatm karen, āo ham use zindōñ ke mulk meñ se miṭāēñ tāki us kā nām-o-nishān tak yād na rahe.”

²⁰ Ai Rabbul-afwāj, tū ādil munsif hai jo logoñ ke sab se gahre k̄hayālāt aur rāz jāñch letā hai. Ab baḳhsh de ki main apnī āñkhoñ se wuh intaqām dekhūñ jo tū mere mukhālifoñ se legā. Kyoñki main ne apnā muāmālā tere hī sapurd kar diyā hai.

²¹ Rab farmātā hai, “Anatot ke ādmī tujhe qatl karnā chāhte haiñ. Wuh kahte haiñ, ‘Rab kā nām le kar nabuwwat mat karnā, warnā tū hamāre hāthoñ mār diyā jāegā.’” ²² Chūñki yih log aisī bāteñ karte haiñ is lie Rabbul-afwāj farmātā hai, “Main unheñ sazā dūngā! Un ke jawān ādmī talwār se aur un ke beṭe-betiyañ kāl se halāk ho jāēnge. ²³ Un meñ se ek bhī nahīñ bachegā. Kyoñki jis sāl un kī sazā nāzil hogī, us waqt main Anatot ke ādmiyoñ par saḳṭ āfat lāūngā.”

12

Bedīnoñ ko Itnī Kāmyābī Kyoñ Hāsil Hotī Hai?

¹ Ai Rab, tū hameshā haq par hai, lihāzā adālat meñ tujh se shikāyat karne kā kyā faydā? Tāham main apnā muāmālā tujhe pesh karnā chāhtā hūñ. Bedīnoñ ko itnī kāmyābī kyoñ hāsil hotī hai? Ghaddār itne sukūn se zindagī kyoñ guzārtē haiñ? ² Tū ne unheñ zamīn meñ lagā diyā, aur ab wuh jaṛ pakaṛ kar k̄hūb ugne lage balki bhī lā rahe haiñ. Go terā nām un kī zabān par rahtā hai, lekin un kā dil tujh se dūr hai. ³ Lekin ai Rab, tū mujhe jāntā hai. Tū merā mulāhazā karke mere dil ko parakhtā rahtā hai. Guzārish hai ki tū unheñ bheṛoñ kī tarah ghasiṭ kar zabah karne ke lie le jā. Unheñ qatl-o-ghārat ke dīn ke lie maḳhsūs kar!

⁴ Mulk kab tak kāl kī girift meñ rahegā? Khetoñ meñ hariyālī kab tak murjhāī huī nazar āegī? Bāshindoñ kī burāī ke bāis jānwar aur parinde ghāyb ho gae haiñ. Kyoñki log kahte haiñ, “Allāh ko nahīñ mālūm ki hamāre sāth kyā ho jāegā.”

⁵ Rab mujh se hamkalām huā, “Paidal chalne wāloñ se dauṛ kā muqābalā karnā tujhe thakā detā hai, to phir tū kis tarah ghoṛoñ kā muqābalā karegā? Tū apne āp ko sirf wahāñ mahfūz samajhtā hai jahāñ chāroñ taraf amn-o-amān phailā huā hai, to phir tū Dariyā-e-Yardan ke gunjān jangal se kis tarah niṭegā? ⁶ Kyoñki tere sage bhāī, hāñ tere bāp kā ghar bhī tujh se bewafā ho gayā hai. Yih bhī buland āwāz se tere piḅhe tujhe gāliyāñ dete haiñ. Un par etamād mat karnā, k̄hāh wuh tere sāth achchhī bāteñ kyoñ na karen.”

Allāh Apne Mulk par Mātam Kartā Hai

⁷ Main ne apne ghar Isrāīl ko tark kar diyā hai. Jo merī maurūsī milkiyat thī use main ne radd kiyā hai. Main ne apne laḳṭ-e-jigar ko us ke dushmanoñ ke hawāle kar diyā hai. ⁸ Kyoñki merī qaum jo merī maurūsī milkiyat hai mere sāth burā sulūk kartī hai. Jangal meñ sherbabar kī tarah wuh mere k̄hilāf dahārtī hai, is lie main us se nafrat kartā hūñ. ⁹ Ab merī maurūsī milkiyat us rangīñ shikārī parinde kī mānind hai jise dīgar shikārī parindoñ ne gher rakhā hai. Jāo, tamām darindoñ ko ikatṭhā karo

tāki wuh ā kar use khā jāēn. ¹⁰ Muta'addid gallābānoñ ne mere angūr ke bāgh ko kharāb kar diyā hai. Mere pyāre khet ko unhoñ ne pānwoñ tale raund kar registān meñ badal diyā hai. ¹¹ Ab wuh banjar zamīn ban kar ujār hālat meñ mere sāmne mātām kartā hai. Pūrā mulk wīrān-o-sunsān hai, lekin koī parwā nahīñ kartā.

¹² Tabāhkun faujī bayābān kī banjar bulandiyōñ par se utar kar qarīb pahuñch rahe haiñ. Kyoñki Rab kī talwār mulk ke ek sire se dūsre sire tak sab kuchh khā jāegī. Koī bhī nahīñ bachegā.

¹³ Is qaum ne gandum kā bij boyā, lekin kāñtoñ kī fasal pak gāī. Khūb mehnat-mashaqqat karne ke bāwujūd bhī kuchh hāsīl na huā, kyoñki Rab kā sakht ghazab qaum par nāzil ho rahā hai. Chunāñche ab ruswāī kī fasal kāto!”

Allāh kā Paṛosī Mamālik ke lie Paighām

¹⁴ Rab farmātā hai, “Maiñ un tamām sharīr paṛosī mamālik ko jaṛ se ukhār dūngā jo merī qaum Isrāīl kī milkiyat ko chhīnane kī koshish kar rahe haiñ, wuh milkiyat jo maiñ ne kḥud unheñ mīrās meñ dī thī. Sāth sāth maiñ Yahūdāh ko bhī jaṛ se un ke darmiyān se nikāl dūngā. ¹⁵ Lekin bād meñ maiñ un par tars khā kar har ek ko phīr us kī apnī maurūsī zamīn aur apne mulk meñ pahuñchā dūngā. ¹⁶ Pahle un dīgar qaumoñ ne merī qaum ko Bāl Dewatā kī qasam khāne kā tarz sikhāyā. Lekin ab agar wuh merī qaum kī rāheñ achchhī tarah sīkh kar mere hī nām aur merī hī hayāt kī qasam khāēñ to merī qaum ke darmiyān rah kar az sar-e-nau qāym ho jāēngī. ¹⁷ Lekin jo qaum merī nahīñ sunegī use maiñ hatmī taur par jaṛ se ukhār kar nest kar dūngā.” Yih Rab kā farmān hai.

13

Gali Saṛī Lañgoṭī

¹ Rab mujh se hamkalām huā, “Jā, katān kī lañgoṭī kharīd kar use bāndh le. Lekin wuh bhīg na jāe.” ² Maiñ ne aisā hī kiyā. Lañgoṭī kharīd kar maiñ ne use bāndh liyā. ³ Tab Rab kā kalām dubārā mujh par nāzil huā, ⁴ “Ab wuh lañgoṭī le jo tū ne kharīd kar bāndh lī hai. Dariyā-e-Furāt ke pās jā kar use kisī chaṭān kī darār meñ chhupā de.” ⁵ Chunāñche maiñ rawānā ho kar Dariyā-e-Furāt ke kināre pahuñch gayā. Wahāñ maiñ ne lañgoṭī ko kahīñ chhupā diyā jis tarah Rab ne hukm diyā thā. ⁶ Bahut dīn guzar gae. Phīr Rab mujh se ek bār phīr hamkalām huā, “Uṭh, Dariyā-e-Furāt ke pās jā kar wuh lañgoṭī nikāl lā jo maiñ ne tujhe wahāñ chhupāne ko kahā thā.” ⁷ Chunāñche maiñ rawānā ho kar Dariyā-e-Furāt ke pās pahuñch gayā. Wahāñ maiñ ne khod kar lañgoṭī ko us jagah se nikāl liyā jahāñ maiñ ne use chhupā diyā thā. Lekin afsos, wuh gal saṛ gai thī, bilkul bekār ho gai thī.

⁸ Tab Rab kā kalām mujh par nāzil huā, ⁹ “Jis tarah yih kaprā zamīn meñ dab kar gal saṛ gayā usī tarah maiñ Yahūdāh aur Yarūshalām kā baṛā ghamanḍ khāk meñ milā dūngā. ¹⁰ Yih kharāb log merī bāteñ sunane ke lie taiyār nahīñ balkī apne sharīr dil kī zid ke mutābiq zindagī guzārte haiñ. Ajnabī mābūdōñ ke pīchhe lag kar yih unhiñ kī khidmat aur pūjā karte haiñ. Lekin in kā anjām lañgoṭī kī mānind hī hogā. Yih bekār ho jāēnge. ¹¹ Kyoñki jis tarah lañgoṭī ādmī kī kamr ke sāth liptī rahtī hai usī tarah maiñ ne pūre Isrāīl aur pūre Yahūdāh ko apne sāth lipaṭne kā mauqā farāham kiyā tāki wuh merī qaum aur merī shohrat, tārif aur izzat

kā bāis ban jāēñ. Lekin afsos, wuh sunane ke lie taiyār nahīñ the.” Yih Rab kā farmāñ hai.

Mai ke Ghare Bhare Hue Haiñ

¹² “Unheñ batā de ki Rab Isrāil kā Khudā farmatā hai, ‘Har ghare ko mai se bharnā hai.’ Wuh jawāb meñ kahaenge, ‘Ham to khud jānte haiñ ki har ghare ko mai se bharnā hai.’ ¹³ Tab unheñ is kā matlab batā. ‘Rab farmatā hai ki is mulk ke tamām bāshinde ghare haiñ jinheñ main mai se bhar dūngā. Dāūd ke takht par baiṭhne wāle bādshāh, imām, nabī aur Yarūshalām ke tamām rahne wāle sab ke sab bhar bhar kar nashe meñ dhut ho jāenge. ¹⁴ Tab main unheñ ek dūstre ke sāth ṭakrā dūngā, aur bāp beṭon ke sāth mil kar ṭukre ṭukre ho jāenge. Na main tars khāūngā, na un par rahm karūngā balki hamdardī dikhāe baḡhair unheñ tabāh karūngā.’” Yih Rab kā farmāñ hai.

Qaid kī Haibatnāk Hālat

¹⁵ Dhyān se suno! Maḡhrūr na ho, kyonki Rab ne khud farmāyā hai. ¹⁶ Is se pahle ki tārikī phail jāe aur tumhāre pāñw dhundlepan meñ paharōñ ke sāth ṭhokar khāēñ, Rab apne Khudā ko jalāl do! Kyonki us waqt go tum raushnī ke intazār meñ rahoge, lekin Allāh andhere ko mazīd baḡhāegā, gahrī tārikī tum par chhā jāegī. ¹⁷ Lekin agar tum na suno to main tumhāre takabbur ko dekh kar poshīdagī meñ giryā-o-zārī karūngā. Main zār zār ro'ūngā, merī āñkhoñ se āñsū zor se ṭapkeñge, kyonki dushman Rab ke rewaḡ ko pakaḡ kar jilāwatan kar degā.

¹⁸ Bādshāh aur us kī māñ ko ittalā de, “Apne takhton se utar kar zamīn par baiṭh jāo, kyonki tumhārī shāñ kā tāj tumhāre saroñ se gir gayā hai.” ¹⁹ Dasht-e-Najab ke shahr band kie jāenge, aur unheñ kholne wālā koi nahīñ hogā. Pūre Yahūdāh ko jilāwatan kar diyā jāegā, ek bhī nahīñ bachegā.

²⁰ Ai Yarūshalām, apnī nazar uṭhā kar unheñ dekh jo shimāl se ā rahe haiñ. Ab wuh rewaḡ kahāñ rahā jo tere sapurd kiyā gayā, terī shāndār bher-bakriyāñ kidhar haiñ? ²¹ Tū us dīn kyā kahegī jab Rab unheñ tujh par muqarrar karegā jinheñ tū ne apne qarībī dost banāyā thā? Janm dene wālī aurat kā-sā dard tujh par ḡhālib āegā. ²² Aur agar tere dil meñ sawāl ubhar āe ki mere sāth yih kyon ho rahā hai to sun! Yih tere sangīñ gunāhoñ kī wajah se ho rahā hai. Inhīñ kī wajah se tere kapṛe utāre gae haiñ aur terī ismatdarī huī hai.

²³ Kyā kālā ādmī apnī jild kā rang yā chītā apnī khāl ke dhabbe badal saktā hai? Hargiz nahīñ! Tum bhī badal nahīñ sakte. Tum ḡhalat kām ke itne ādī ho gae ho ki sahlīñ kām kar hī nahīñ sakte.

²⁴ “Jis tarah bhūsā registāñ kī tez hawā meñ uḡ kar titar-bitar ho jātā hai usī tarah main tere bāshindoñ ko muntashir kar dūngā.” ²⁵ Rab farmatā hai, “Yihī terā anjām hogā, main ne khud muqarrar kiyā hai ki tujhe yih ajr milnā hai. Kyonki tū ne mujhe bhūl kar jhūṭ par bharosā rakhā hai. ²⁶ Main khud tere kapre utārūngā tākī terī barahnaḡī sab ko nazar āe. ²⁷ Main ne pahārī aur maidāñī ilāqoñ meñ terī ḡhinaunī harkatoñ par kḡhub dhyān diyā hai. Terī zinākārī, terā mastānā hīñhīñāñ, terī besharm ismatfaroshī, sab kuchh mujhe nazar ātā hai. Ai Yarūshalām, tujh par afsos! Tū pāk-sāf ho jāne ke lie taiyār nahīñ. Mazīd kitnī der lagegī?”

14

Kāl ke Daurān Rab kā Paighām

1 Kāl ke daurān Rab Yarmiyāh se hamkalām huā,

2 “Yahūdāh mātām kar rahā hai, us ke darwāzōn kī hālat qābil-e-rahm hai. Log sogwār hālat meñ farsh par baiṭhe haiñ, aur Yarūshalam kī chīkheñ āsmān tak buland ho rahī haiñ. 3 Amīr apne naukarōn ko pānī bharne bhejte haiñ, lekin hauzōn ke pās pahunch kar patā chaltā hai kī pānī nahīn hai, is lie wuh khālī hāth wāpas ā jāte haiñ. Sharmindagī aur nadāmat ke māre wuh apne saroñ ko dhāñp lete haiñ. 4 Bārish na hone kī wajah se zamīn meñ darāreñ paṛ gai haiñ. Khetōñ meñ kām karne wāle bhī sharm ke māre apne saroñ ko dhāñp lete haiñ. 5 Ghās nahīn hai, is lie hirnī apne naumaulūd bachche ko chhoṛ detī hai. 6 Janglī gadhe banjar ṭiloñ par khaṛe gidaroñ kī tarah hāñpte haiñ. Hariyālī na milne kī wajah se wuh bejān ho rahe haiñ.”

7 Ai Rab, hamāre gunāh hamāre khilāf gawāhī de rahe haiñ. To bhī apne nām kī khātīr ham par rahm kar. Ham mānte haiñ kī burī tarah bewafā ho gae haiñ, ham ne terā hī gunāh kiyā hai. 8 Ai Allāh, tū Isrāil kī ummīd hai, tū hī musibat ke waqt use chhuṭkārā detā hai. To phīr hamāre sāth terā sulūk mulk meñ ajnābī kā-sā kyon hai? Tū rāt ko kabhī idhar kabhī idhar ṭaharne wāle musāfir jaisā kyon hai? 9 Tū kyon us ādmī kī mānind hai jo achānak dam baḥhud ho jātā hai, us sūrme kī mānind ho bebas ho kar bachā nahīn saktā. Ai Rab, tū to hamāre darmiyān hī rahtā hai, aur ham par tere hī nām kā ṭhappā lagā hai. Hameñ tark na kar!

Is Qaum ke lie Duā Mat Karnā

10 Lekin Rab is qaum ke bāre meñ farmātā hai, “Yih log āwārā phirne ke shauqīn haiñ, yih apne pānwoñ ko rok hī nahīn sakte. Main un se nākhush hūñ. Ab mujhe un ke ghalat kām yād raheñge, ab main un ke gunāhoñ kī sazā dūngā.” 11 Rab mazīd mujh se hamkalām huā, “Is qaum kī bahbūdī ke lie duā mat karnā. 12 Go yih rozā bhī rakheñ to bhī main in kī iltijāoñ par dhyān nahīn dūngā. Go yih bhasm hone wālī aur ghallā kī qurbāniyān pesh bhī karen to bhī main in se khush nahīn hūngā balki inheñ kāl, talwār aur bīmāriyoñ se nest-o-nābūd kar dūngā.”

13 Yih sun kar main ne etarāz kiyā, “Ai Rab Qādir-e-mutlaq, nabī inheñ batāte āe haiñ, ‘Na qatl-o-ghārat kā khatrā hogā, na kāl paṛegā balki main yihīñ tumhāre lie amn-o-amān kā pakkā band-o-bast kar lūngā.’”

14 Rab ne jawāb diyā, “Nabī merā nām le kar jhūṭī peshgoiyāñ bayān kar rahe haiñ. Main ne na unheñ bhejā, na unheñ ko zimmedārī dī aur na un se hamkalām huā. Yih tumheñ jhūṭī royāeñ, fuzul peshgoiyāñ aur apne dil ke wahm sunāte rahe haiñ.” 15 Chunānche Rab farmātā hai, “Yih nabī talwār aur kāl kī zad meñ ā kar mar jāeñge. Kyonki go main ne unheñ nahīn bhejā to bhī yih mere nām meñ nabuwwat karke kahte haiñ kī mulk meñ na qatl-o-ghārat kā khatrā hogā, na kāl paṛegā. 16 Aur jin logoñ ko wuh apnī nabuwwateñ sunāte rahe haiñ wuh talwār aur kāl kā shikār ban jāeñge, un kī lāsheñ Yarūshalam kī galiyoñ meñ phaiñk dī jāeñgī. Unheñ dafnāne wālā koī nahīn hogā, na un ko, na un kī biwiyoñ ko aur na un ke beṭe-beṭiyoñ ko. Yoñ main un par un kī apnī badkāri nāzil karūngā.

Ai Rab, Hameñ Muāf Kar!

¹⁷ Ai Yarmiyāh, unheñ yih kalām sunā, ‘Din rāt mere ānsū bah rahe haiñ. Wuh ruk nahīn sakte, kyonki merī qaum, merī kuñwārī beṭī ko gahrī choṭ lag gai hai, aisā zakhm jo bhar nahīn saktā. ¹⁸ Dehāt meñ jā kar mujhe wuh sab nazar āte haiñ jo talwār se qatl kie gae haiñ. Jab main shahr meñ wāpas ātā hūn to chāron taraf kāl ke bure asarāt dikhāi dete haiñ. Nabī aur imām mulk meñ māre māre phir rahe haiñ, aur unheñ mālūm nahīn ki kyā karen.’ ”

¹⁹ Ai Rab, kyā tū ne Yahūdāh ko sarāsar radd kiyā hai? Kyā tujhe Siyyūn se itnī ghin ātī hai? Tū ne hameñ itnī bār kyon mārā ki hamārā ilāj nāmumkin ho gayā hai? Ham amn-o-amān ke intazār meñ rahe, lekin hālāt ṭhik na hue. Ham shifā pāne ki ummīd rakhte the, lekin is ke bajāe ham par dahshat chhā gai.

²⁰ Ai Rab, ham apnī bedīnī aur apne bāpdādā kā qusūr taslīm karte haiñ. Ham ne terā hī gunāh kiyā hai. ²¹ Apne nām kī khātir hameñ haqīr na jān, apne jalālī takht kī behurmatī hone na de! Hamāre sāth apnā ahd yād kar, use mansūkh na kar. ²² Kyā dīgar aqwām ke dewatāon meñ se koī hai jo bārish barsā sake? Yā kyā āsmān khud hī bārishne zamīn par bhej detā hai? Hargiz nahīn, balkī tū hī yih sab kuchh kartā hai, ai Rab hamāre Khudā. Isī lie ham tujh par ummīd rakhte haiñ. Tū hī ne yih sārā intazām qāym kiyā hai.

15

Sazā Zarūr Āegī, Kyonki Der Ho Gai Hai

¹ Phir Rab mujh se hamkalām huā, “Ab se merā dil is qaum kī taraf māyl nahīn hogā, khāh Mūsā aur Samuel mere sāmne ā kar un kī shafā’at kyon na karen. Unheñ mere huzūr se nikāl de, wuh chale jāen! ² Agar wuh tujh se pūchheñ, ‘Ham kidhar jāen?’ To unheñ jawāb de, ‘Rab farmātā hai ki jise marnā hai wuh mare, jise talwār kī zad meñ ānā hai wuh talwār kā luqmā bane, jise bhūke marnā hai wuh bhūke mare, jise qaid meñ jānā hai wuh qaid ho jāe.’ ” ³ Rab farmātā hai, “Main unheñ chār qism kī sazā dūngā. Ek, talwār unheñ qatl karegī. Dūsre, kutte un kī lāsheñ ghasīṭ kar le jāenge. Tisre aur chauṭhe, parinde aur darinde unheñ khā khā kar khatm kar denge. ⁴ Jab main apnī qaum se nipaṭ lūngā to duniyā ke tamām mamālīk us kī hālat dekh kar kānp uṭheñge. Un ke roṅṅte khare ho jāenge jab wuh Yahūdāh ke bādshāh Manassī bin Hizqiyāh kī un sharīr harkaton kā anjām dekheñge jo us ne Yarūshalam meñ kī haiñ.

⁵ Ai Yarūshalam, kaun tujh par tars khāegā, kaun hammadī kā izhār karegā? Kaun tere ghar ā kar terā hāl pūchhegā?” ⁶ Rab farmātā hai, “Tū ne mujhe radd kiyā, apnā muñh mujh se pher liyā hai. Ab main apnā hāth tere khilāf barhā kar tujhe tabāh kar dūngā. Kyonki main hammadī dikhāte dikhāte tang ā gayā hūn.

⁷ Jis tarah gandum ko hawā meñ uchhāl kar bhūse se alag kiyā jātā hai usī tarah main unheñ mulk ke darwāzon ke sāmne phatkūngā. Chūnki merī qaum ne apne ghalat rāston ko tark na kiyā is lie main use beaulād banā kar barbād kar dūngā. ⁸ Us kī bewāenī samundar kī ret jaisī beshumār hoñgī. Dopahar ke waqt hī main naujawānon kī māon par tabāhī nāzil karūngā, achānak hī un par pech-o-tāb aur dahshat chhā jāegī. ⁹ Sāt bachchoñ kī mān niḍhāl ho kar jān se hāth dho baiṭhegī. Din ke waqt hī us kā sūraj ḍub jāegā, us kā faḅhr aur izzat jāti rahegī. Jo log

bach jāēnge unheñ main̄ dushman ke āge āge talwār se mār ḍālūngā.”
Yih Rab kā farmān hai.

Yarmiyāh Rab se Shikāyat Kartā Hai

¹⁰ Ai merī mān, mujh par afsos! Afsos ki tū ne mujh jaise shaḅhs ko janm diyā jis ke sāth pūrā mulk jhagartā aur laṛtā hai. Go main̄ ne na udhār diyā na liyā to bhī sab mujh par lānat karte haiñ. ¹¹ Rab ne jawāb diyā, “Yaḡīnan main̄ tujhe mazbūt karke apnā achchhā maḡsad pūrā karūngā. Yaḡīnan main̄ hone dūngā ki musibat ke waḡt dushman tujh se minnat kare.

¹² Kyoñki koī us lohe ko toṛ nahīn sakegā jo shimāl se āegā, hāñ lohe aur pītal kā wuh sariyā toṛā nahīn jāegā. ¹³ Main̄ tere ḡhazāne dushman ko muft meñ dūngā. Tujhe tamām gunāhoñ kā ajr milegā jab wuh pūre mulk meñ terī daulat lūṭne āegā. ¹⁴ Tab main̄ tujhe dushman ke zariye ek mulk meñ pahuñchā dūngā jis se tū nāwāḡif hai. Kyoñki mere ḡhazab kī bhāṛaktī āḡ tujhe bhasm kar degī.”

¹⁵ Ai Rab, tū sab kuchh jāntā hai. Mujhe yād kar, merā khayāl kar, tāḡqub karne wāloñ se merā intaḡām le! Unheñ yahāñ tak bardāshṭ na kar ki āḡhirkār merā safāyā ho jāe. Ise dhyān meñ rakh ki merī ruswāī terī hī ḡhātīr ho rahī hai. ¹⁶ Ai Rab, lashkaroñ ke ḡhudā, jab bhī terā kalām mujh par nāzil huā to main̄ ne use hazm kiyā, aur merā dil us se ḡhush-o-ḡhurram huā. Kyoñki mujh par tere hī nām kā ṭhappā lagā hai. ¹⁷ Jab dīḡar log rangraliyōñ meñ apne dil bahlāte the to main̄ kabhī un ke sāth na baiṭhā, kabhī un kī bātoñ se lutfandoz na huā. Nahīn, terā hāth mujh par thā, is lie main̄ dūsoñ se dūr hī baiṭhā rahā. Kyoñki tū ne mere dil ko ḡaum par ḡahr se bhar diyā thā. ¹⁸ Kyā wajah hai ki merā dard kabhī ḡhatm nahīn hotā, ki merā zaḡhm lā'ilāj hai aur kabhī nahīn bhartā? Tū mere lie farebdeh chashmā ban gayā hai, aisi nadī jis ke pāñi par etamād nahīn kiyā jā saktā.

¹⁹ Rab jawāb meñ farmātā hai, “Agar tū mere pās wāpas āe to main̄ tujhe wāpas āne dūngā, aur tū dubārā mere sāmne hāzir ho sakegā. Aur agar tū fuzūl bāteñ na kare balki mere lāyḡ alfāz bole to merā tarjumān hogā. Lāzim hai ki log terī taraf rujū karen, lekin ḡhabardār, kabhī un kī taraf rujū na kar!” ²⁰ Rab farmātā hai, “Main̄ tujhe pītal kī mazbūt dīwār banā dūngā tāki tū is ḡaum kā sāmna kar sake. Yih tujh se laṛēnge lekin tujh par ḡhālib nahīn āēnge, kyoñki main̄ tere sāth hūñ, main̄ terī madad karke tujhe bachāe rakhūngā. ²¹ Main̄ tujhe bedīnoñ ke hāth se bachāūngā aur fidyā de kar zālīmoñ kī ḡirift se chhuṛāūngā.”

16

Yarmiyāh ko Shādī Karne kī Ijāzat Nahīn

¹ Rab mujh se hamkalām huā, ² “Is maḡām meñ na terī shādī ho, na tere beṭe-beṭiyāñ paidā ho jāēñ.” ³ Kyoñki Rab yahāñ paidā hone wāle beṭe-beṭiyōñ aur un ke māñ-bāp ke bāre meñ farmātā hai, ⁴ “Wuh mohlak bīmāriyōñ se mar kar khetoñ meñ gobar kī tarah paṛe raheṅge. Na koī un par mātam karegā, na unheñ dafnāegā, kyoñki wuh talwār aur kāl se halāk ho jāēnge, aur un kī lāsheñ parindoñ aur darindoñ kī ḡhurāk ban jāēngī.”

⁵ Rab farmatā hai, “Aise ghar meñ mat jānā jis meñ koī faut ho gayā hai. * Us meñ na mātām karne ke lie, na afsos karne ke lie dākḥil honā. Kyonki ab se main is qaum par apnī salāmatī, mehrbānī aur rahm kā izhār nahīn karūnga.” Yih Rab kā farmān hai. ⁶ “Is mulk ke bāshinde mar jāeñge, kḥāh baṛe hoñ yā chhoṭe. Aur na koī unheñ dafnāegā, na mātām karegā. Koī nahīn hogā jo ḡham ke māre apnī jild ko kāṭe yā apne sar ko mundwāe. ⁷ Kisī kā bāp yā māñ bhī intaqāl kar jāe to bhī log mātām karne wāle ghar meñ nahīn jāeñge, na tasallī dene ke lie janāze ke khāne-pīne meñ sharīk hoñge. ⁸ Aise ghar meñ bhī dākḥil na honā jahāñ log ziyāfat kar rahe haiñ. Un ke sāth khāne-pīne ke lie mat baiṭhnā.” ⁹ Kyonki Rabbul-afwāj jo Isrāīl kā Ḳhudā hai farmatā hai, “Tumhāre jīte-jī, hāñ tumhāre dekḥte dekḥte main yahāñ kḥushī-o-shādmānī kī āwāzeñ band kar dūngā. Ab se dūlhā dulhan kī āwāzeñ kḥāmosh ho jāeñgī.

¹⁰ Jab tū is qaum ko yih sab kuchh batāegā to log pūchheñge, ‘Rab itnī baṛī āfat ham par lāne par kyon tulā huā hai? Ham se kyā jurm huā hai? Ham ne Rab apne Ḳhudā kā kyā gunāh kiya hai?’ ¹¹ Unheñ jawāb de, ‘Wajah yih hai kī tumhāre bāpdādā ne mujhe tark kar diya. Wuh merī shariāt ke tābe na rahe balkī mujhe chhoṛ kar ajnabī mābūdoñ ke pīchhe lag gae aur unḥīn kī kḥidmat aur pūjā karne lage. ¹² Lekin tum apne bāpdādā kī nisbat kahīñ zyādā ḡhalat kām karte ho. Dekho, merī koī nahīn suntā balkī har ek apne sharīr dil kī zid ke mutābiq zindagī guzartā hai. ¹³ Is lie main tumheñ is mulk se nikāl kar ek aise mulk meñ phaiñk dūngā jis se na tum aur na tumhāre bāpdādā wāqif the. Wahāñ tum dīn rāt ajnabī mābūdoñ kī kḥidmat karoge, kyonki us waqt main tum par rahm nahīn karūnga.’”

Jilāwatanī se Wāpasi

¹⁴ Lekin Rab yih bhī farmatā hai, “Aisā waqt āne wālā hai kī log qasam khāte waqt nahīn kaheñge, ‘Rab kī hayāt kī qasam jo Isrāīliyoñ ko Misr se nikāl lāyā.’ ¹⁵ Is ke bajāe wuh kaheñge, ‘Rab kī hayāt kī qasam jo Isrāīliyoñ ko shimālī mulk aur un dīgar mamālik se nikāl lāyā jin meñ us ne unheñ muntashir kar diya thā.’ Kyonki main unheñ us mulk meñ wāpas lāūngā jo main ne un ke bāpdādā ko diya thā.”

Āne Wālī Sazā

¹⁶ Lekin maujūdā hāl ke bāre meñ Rab farmatā hai, “Main bahut-se māhīgīr bhej dūngā jo jāl dāl kar unheñ pakareñge. Is ke bād main muta’addid shikārī bhej dūngā jo un kā tāqub karke unheñ har jagah pakareñge, kḥāh wuh kisī pahār yā ṭīle par chhup gae hoñ, kḥāh chaṭānoñ kī kisī darār meñ. ¹⁷ Kyonki un kī tamām harkateñ mujhe nazar ātī haiñ. Mere sāmne wuh chhup nahīn sakte, aur un kā qusūr mere sāmne poshidā nahīn hai. ¹⁸ Ab main unheñ un ke gunāhoñ kī dugnī sazā dūngā, kyonki unhoñ ne apne bejān butoñ aur ḡhinaunī chīzoñ se merī maurūsī zamīn ko bhar kar mere mulk kī behurmatī kī hai.”

Yarmiyāh kā Rab par Etamād

¹⁹ Ai Rab, tū merī quwwat aur merā qilā hai, musibat ke dīn main tujh meñ panāh letā hūñ. Duniyā kī intahā se aqwām tere pās ā kar kaheñgī, “Hamāre bāpdādā ko mirās meñ jhūṭ hī milā, aise bekār but jo un kī

* **16:5** Lafzī tarjumā: jis meñ janāze kā khānā khilāyā jā rahā hai.

madad na kar sake. ²⁰ Insān kis tarah apne lie Ḳhudā banā saktā hai? Us ke but to Ḳhudā nahīn haiñ.”

²¹ Rab farmātā hai, “Chunānche is bār main unheñ sahīh pahchān atā karūnga. Wuh merī quwwat aur tāqat ko pahchān leñge, aur wuh jān leñge ki merā nām Rab hai.

17

Yahūdāh kā Gunāh aur Us kī Sazā

¹ Ai Yahūdāh ke logo, tumhārā gunāh tumhārī zindagiyoñ kā anmit hissā ban gayā hai. Use hire kī nok rakhne wāle lohe ke āle se tumhāre diloñ kī takhtiyon aur tumhārī qurbāngāhoñ ke sīngoñ par kandā kiya gayā hai. ² Na sirf tum balki tumhāre bachche bhī apnī qurbāngāhoñ aur asīrat dewī ke khamboñ ko yād karte haiñ, ḳhāh wuh ghane darakhtoñ ke sāy meñ yā ūnchī jaghoñ par kyoñ na hoñ. ³ Ai mere pahār jo dehāt se ghīrā huā hai, tere pūre mulk par gunāh kā asar hai, is lie main hone dūngā ki sab kuchh lūṭ liyā jāegā. Terā māl, tere ḳhazāne aur terī ūnchī jaghoñ kī qurbāngāheñ sab chhīn lī jāeñgī.

⁴ Apne qusūr ke sabab se tujhe apnī maurūsī milkiyat chhoṛnī paṛegī, wuh milkiyat jo tujhe merī taraf se milī thī. Main tujhe tere dushmanoñ kā ḡhulām banā dūngā, aur tū ek nāmālūm mulk meñ basegā. Kyoñki tum logoñ ne mujhe taish dilāyā hai, aur ab tum par merā ḡhazab kabhī na bujhne wālī āg kī tarah bhāṛaktā rahegā.”

Mukhtalif Farmān

⁵ Rab farmātā hai, “Us par lānat jis kā dil Rab se dūr ho kar sirf insān aur usī kī tāqat par bharosā rakhtā hai. ⁶ Wuh registān meñ jhārī kī mānind hogā, use kisī bhī achchhī chīz kā tajrabā nahīn hogā balki wuh bayābān ke aise pathrīle aur kallar wāle ilāqoñ meñ basegā jahān koī aur nahīn rahtā. ⁷ Lekin mubāarak hai wuh jo Rab par bharosā rakhtā hai, jis kā etamād usī par hai. ⁸ Wuh pānī ke kināre par lage us darakht kī mānind hai jis kī jareñ nahar tak phailī huī haiñ. Jhulsāne wālī garmī bhī āe to use ḳar nahīn, balki us ke patte hare-bhare rahte haiñ. Kāl bhī paṛe to wuh pareshān nahīn hotā balki waqt par phal lātā rahtā hai.

⁹ Dil had se zyādā farebdeh hai, aur us kā ilāj nāmumkin hai. Kaun us kā sahīh ilm rakhtā hai? ¹⁰ Main, Rab hī dil kī taftīsh kartā hūñ. Main har ek kī bātinī hālat jāñch kar use us ke chāl-chalan aur amal kā munāsib ajr detā hūñ.

¹¹ Jis shakhs ne ḡhalat tarīqe se daulat jamā kī hai wuh us tītar kī mānind hai jo kisī dūsre ke aṅdoñ par baiṭh jātā hai. Kyoñki zindagī ke urūj par use sab kuchh chhoṛnā paṛegā, aur āḳhirkār us kī hamāqat sab par zāhir ho jāegī.”

¹² Hamārā maqdis Allāh kā jalālī takht hai jo azal se azīm hai. ¹³ Ai Rab, tū hī Isrāīl kī ummīd hai. Tujhe tark karne wāle sab sharmīndā ho jāeñge. Tujh se dūr hone wāle ḳhāk meñ milāe jāeñge, kyoñki unhoñ ne Rab ko chhoṛ diyā hai jo zindagī ke pānī kā sarchashmā hai.

Madad ke lie Yarmiyāh kī Darḳhāst

¹⁴ Ai Rab, tū hī mujhe shifā de to mujhe shifā milegī. Tū hī mujhe bachā to main bachūngā. Kyoñki tū hī merā faḳhr hai. ¹⁵ Log mujh se pūchhte rahte haiñ, “Rab kā jo kalām tū ne pesh kiya wuh kahān hai? Use pūrā hone de!” ¹⁶ Ai Allāh, tū ne mujhe apnī qaum kā gallābān banāyā hai, aur

maiñ ne yih zimmedārī kabhī nahīñ chhoṛī. Maiñ ne kabhī khāhish nahīñ rakhī ki musibat kā din āe. Tū yih sab kuchh jāntā hai, jo bhī bāt mere muñh se niklī hai wuh tere sāmne hai. ¹⁷ Ab mere lie dahshat kā bāis na ban! Musibat ke din maiñ tujh meñ hī panāh letā hūñ. ¹⁸ Merā tāqqub karne wāle sharmindā ho jāeñ, lekin merī ruswāi na ho. Un par dahshat chhā jāe, lekin maiñ is se bachā rahūñ. Un par musibat kā din nāzil kar, un ko do bār kuchal kar khāk meñ milā de.

Sabat kā Din Manāo

¹⁹ Rab mujh se hamkalām huā, “Shahr ke Awāmī Darwāze meñ kharā ho jā, jise Yahūdāh ke bādshāh istemāl karte haiñ jab shahr meñ āte aur us se nikalte haiñ. Isī tarah Yarūshalam ke digar darwāzoñ meñ bhī kharā ho jā. ²⁰ Wahāñ logoñ se kah, ‘Ai darwāzoñ meñ se guzarne wālo, Rab kā kalām suno! Ai Yahūdāh ke bādshāho aur Yahūdāh aur Yarūshalam ke tamām bāshindo, merī taraf kān lagāo!

²¹ Rab farmātā hai ki apñī jāñ khatre meñ na dālo balki dhyān do ki tum Sabat ke din māl-o-asbāb shahr meñ na lāo aur use uṭhā kar shahr ke darwāzoñ meñ dākḥil na ho. ²² Na Sabat ke din bojh uṭhā kar apne ghar se kahīñ aur le jāo, na koī aur kām karo, balki use is tarah manāñā ki maḥsūs-o-muqaddas ho. Maiñ ne tumhāre bāpdādā ko yih karne kā hukm diyā thā, ²³ lekin unhoñ ne merī na sunī, na tawajjuh dī balki apne mauqif par aṛe rahe aur na merī sunī, na merī tarbiyat qabūl kī.

²⁴ Rab farmātā hai ki agar tum wāqāī merī suno aur Sabat ke din apñā māl-o-asbāb is shahr meñ na lāo balki ārām karne se yih din maḥsūs-o-muqaddas māno ²⁵ to phir āindā bhī Dāud kī nasl ke bādshāh aur sardār is shahr ke darwāzoñ meñ se guzareñge. Tab wuh ghoṛoñ aur rathoñ par sawār ho kar apne afsaroñ aur Yahūdāh aur Yarūshalam ke bāshindoñ ke sāth shahr meñ āte jāte raheñge. Agar tum Sabat ko māno to yih shahr hameshā tak ābād rahegā. ²⁶ Phir pūre mulk se log yahāñ āeñge. Yahūdāh ke shahroñ aur Yarūshalam ke gird-o-nawāh ke dehāt se, Binyamīn ke qabaylī ilāqe se, maḡhrib ke nashebī pahārī ilāqe se, pahārī ilāqe se aur Dasht-e-Najab se sab apñī qurbāniyāñ lā kar Rab ke ghar meñ pesh kareñge. Un kī tamām bhasm hone wālī qurbāniyāñ, zabah, ḡhallā, baḥhūr aur salāmatī kī qurbāniyāñ Rab ke ghar meñ charḥāī jāeñgī. ²⁷ Lekin agar tum merī na suno aur Sabat kā din maḥsūs-o-muqaddas na māno to phir tumheñ saḥt sazā milegī. Agar tum Sabat ke din apñā māl-o-asbāb shahr meñ lāo to maiñ inhiñ darwāzoñ meñ ek na bujhne wālī āg lagā dūngā jo jaltī jaltī Yarūshalam ke mahalōñ ko bhasm kar degī.’”

18

Allāh Azīm Kumhār Hai

¹ Rab Yarmiyāh se hamkalām huā, ² “Uṭh aur kumhār ke ghar meñ jā! Wahāñ maiñ tujh se hamkalām hūngā.” ³ Chunāñche maiñ kumhār ke ghar meñ pahuñch gayā. Us waqt wuh chāk par kām kar rahā thā. ⁴ Lekin miṭṭī kā jo bartan wuh apne hāthoñ se tashkīl de rahā thā wuh kharāb ho gayā. Yih dekh kar kumhār ne usī miṭṭī se nayā bartan banā diyā jo use zyādā pasand thā.

⁵ Tab Rab mujh se hamkalām huā, ⁶ “Ai Isrāīl, kyā maiñ tumhāre sāth waisā sulūk nahīñ kar saktā jaisā kumhār apne bartan se kartā hai? Jis tarah miṭṭī kumhār ke hāth meñ tashkīl pātī hai usī tarah tum mere hāth meñ tashkīl pāte ho.” Yih Rab kā farmāñ hai. ⁷ “Kabhī maiñ elān kartā

hūn ki kisī qaum yā saltanat ko jar se ukhār dūngā, use girā kar tabāh kar dūngā. ⁸ Lekin kaī bār yih qaum apnī ḡhalat rāh ko tark kar detī hai. Is sūrat meñ main̄ pachhtā kar us par wuh āfat nahīn lātā jo main̄ ne lāne ko kahā thā. ⁹ Kabhī main̄ kisī qaum yā saltanat ko panīrī kī tarah lagāne aur tāmīr karne kā elān bhī kartā hūn. ¹⁰ Lekin afsos, kaī dafā yih qaum merī nahīn suntī balkī aisā kām karne lagtī hai jo mujhe nāpasand hai. Is sūrat meñ main̄ pachhtā kar us par wuh mehrbānī nahīn kartā jis kā elān main̄ ne kiya thā.

¹¹ Ab Yahūdāh aur Yarūshalam ke bāshindoñ se muḡhātīb ho kar kah, ‘Rab farmātā hai ki main̄ tum par āfat lāne kī taiyāriyān kar rahā hūn, main̄ ne tumhāre ḡhilāf mansūbā bāndh liyā hai. Chunānche har ek apnī ḡhalat rāh se haṭ kar wāpas āe, har ek apnā chāl-chalan aur apnā rawaiyā durust kare.’ ¹² Lekin afsos, yih etarāz kareñge, ‘Dafā karo! Ham apne hī mansūbe jarī rakheñge. Har ek apne sharīr dil kī zid ke mutābiq hī zindagī guzāregā.’”

Qaum Rab ko Bhūl Gāī Hai

¹³ Is lie Rab farmātā hai, “Dīgar aqwām se dariyāft karo ki un meñ kabhī aisi bāt sunane meñ āī hai. Kuñwārī Isrāīl se nihāyat ḡhinaunā jurm huā hai! ¹⁴ Kyā Lubnān kī pathrīlī choṭiyōñ kī barf kabhī pighal kar khatm ho jātī hai? Kyā dūr-darāz chashmoñ se bahne wālā barfilā pānī kabhī tham jātā hai? ¹⁵ Lekin merī qaum mujhe bhūl gāī hai. Yih log bātīl butōñ ke sāmne bakhūr jalāte haiñ, un chīzoñ ke sāmne jin ke bāis wuh thokar khā kar qadīm rāhoñ se haṭ gae haiñ aur ab kachche rāstoñ par chāl rahe haiñ. ¹⁶ Is lie un kā mulk wīrān ho jāegā, ek aisi jagah jise dūsre apne mazāq kā nishānā banāeñge. Jo bhī guzare us ke rongte khaṛe ho jāeñge, wuh afsos se apnā sar hilāegā. ¹⁷ Dushman āegā to main̄ apnī qaum ko us ke āge āge muntashir karūñga. Jis tarah gard mashriqī hawā ke tez jhoñkoñ se uṛ kar bikhar jātī hai usī tarah wuh titar-bitar ho jāeñge. Jab āfat un par nāzil hogī to main̄ un kī taraf rujū nahīn karūñga balkī apnā muñh un se pher lūngā.”

Yarmiyāh ke ḡhilāf Sāzish

¹⁸ Yih sun kar log āpas meñ kahne lage, “Āo, ham Yarmiyāh ke ḡhilāf mansūbe bāndheñ, kyoñki us kī bāteñ sahīh nahīn haiñ. Na imām shariyat kī hidāyat se, na dānīshmand achche mashwaroñ se, aur na nabī Allāh ke kalām se mahrūm ho jāegā. Āo, ham zabānī us par hamlā kareñ aur us kī bātoñ par dhyān na deñ, ḡhāh wuh kuchh bhī kyoñ na kahe.”

¹⁹ Ai Rab, mujh par tawajjuh de aur us par ḡhaur kar jo mere muḡhālīf kah rahe haiñ. ²⁰ Kyā insān ko nek kām ke badle meñ burā kām karnā chāhie? Kyoñki unhoñ ne mujhe phaṅsāne ke lie garhā khod kar taiyār kar rakhā hai. Yād kar ki main̄ ne tere huzūr khaṛe ho kar un ke lie shafa'at kī tāki terā ḡhazab un par nāzil na ho. ²¹ Ab hone de ki un ke bachche bhūke mar jāeñ aur wuh ḡhud talwār kī zad meñ āeñ. Un kī bīwiyāñ beaulād aurhoñ se mahrūm ho jāeñ. Un ke ādmīyoñ ko maut ke ḡhāt utārā jāe, un ke naujawān jang meñ laṛte laṛte halāk ho jāeñ. ²² Achānak un par jangī daste lā tāki un ke ḡharoñ se chīkhoñ kī āwāzeñ buland hoñ. Kyoñki unhoñ ne mujhe pakāṛne ke lie garhā khodā hai, unhoñ ne mere pāñwoñ ko phaṅsāne ke lie mere rāste meñ phande chhupā rakhe haiñ.

²³ Ai Rab, tū un kī mujhe qatl karne kī tamām sāzīsheñ jāntā hai. Un kā qusūr muāf na kar, aur un ke gunāhoñ ko na miṭā balkī unheñ hameshā

yād kar. Hone de ki wuh thokar khā kar tere sāmne gir jāen. Jab terā ghazab nāzil hogā to un se bhī nipaṭ le.

19

Qaum Miṭṭi ke Ṭuṭe Hue Bartan kī Mānind Hogī

¹ Rab ne hukm diyā, “Kumhār ke pās jā kar miṭṭi kā bartan kharid le. Phir awām ke kuchh buzurgoñ aur chand ek buzurg imāmoñ ko apne sāth le kar ² shahr se nikal jā. Wādī-e-Bin-hinnūm meñ chalā jā jo shahr ke darwāze banām ‘Ṭhikre kā Darwāzā’ ke sāmne hai. Wahāñ wuh kalām sunā jo main tujhe sunāne ko kahūngā. ³ Unheñ batā,

‘Ai Yahūdāh ke bādshāho aur Yarūshalam ke bāshindo, Rab kā kalām suno! Rabbul-afwāj jo Isrāil kā Ḳhudā hai farmātā hai ki main is maqām par aisī āfat nāzil karūnga ki jise bhī is kī khabar milegī us ke kān bajenge.

⁴ Kyonki unhoñ ne mujhe tark karke is maqām ko ajnabī mābūdoñ ke hawāle kar diyā hai. Jin butoñ se na un ke bāpdādā aur na Yahūdāh ke bādshāh kabhī wāqif the un ke huzūr unhoñ ne qurbāniyāñ pesh kīñ. Niz, unhoñ ne is jagah ko bequsūroñ ke kḥūn se bhar diyā hai. ⁵ Unhoñ ne ūñchī jaghoñ par Bāl Dewatā ke lie qurbāngāheñ tāmīr kīñ takī apne beṭoñ ko un par jalā kar use pesh karēñ. Main ne yih karne kā kabhī hukm nahīñ diyā thā. Na main ne kabhī is kā zikr kiyā, na kabhī mere zahan meñ is kā khayāl tak āyā.

⁶ Chunāñche khabardār! Rab farmātā hai ki aisā waqt āne wālā hai jab yih wādī “Tūfat” yā “Bin-hinnūm” nahīñ kahlāegī balki “Wādī-e-qatl-o-ghārat.” ⁷ Is jagah main Yahūdāh aur Yarūshalam ke mansūbe kḥāk meñ milā dūngā. Main hone dūngā ki un ke dushman unheñ maut ke ghāṭ utāreñ, ki jo unheñ jān se mārñā chāheñ wuh is meñ kāmyāb ho jāeñ. Tab main un kī lāshoñ ko parindoñ aur darindoñ ko khilā dūngā. ⁸ Main is shahr ko haulnāk tarīqe se tabāh karūnga. Tab dūse use apne mazāq kā nishānā banāenge. Jo bhī gūzare us ke roñgṭe kḥare ho jāenge. Us kī tabāhshudā hālat dekh kar wuh “Taubā taubā” kahegā. ⁹ Jab un kā jāñī dushman shahr kā muhāsarā karegā to itnā saḳht kāl paregā ki bāshinde apne bachchoñ aur ek dūse ko khā jāenge.’

¹⁰ Phir sāth wāloñ kī maujūdagī meñ miṭṭi ke bartan ko zamīn par paṭāk de. ¹¹ Sāth sāth unheñ batā, ‘Rabbul-afwāj farmātā hai ki jis tarah miṭṭi kā bartan pāsh pāsh ho gayā hai aur us kī marammat nāmumkin hai usī tarah main is qaum aur shahr ko bhī pāsh pāsh kar dūngā. Us waqt lāshoñ ko Tūfat meñ dafnāyā jāegā, kyonki kahīñ aur jagah nahīñ milegī. ¹² Is shahr aur is ke bāshindoñ ke sāth main yihī sulūk karūnga. Main is shahr ko Tūfat kī mānind banā dūngā. Yih Rab kā farmān hai. ¹³ Yarūshalam ke ghar Yahūdāh ke shāhī mahaloñ samet Tūfat kī tarah nāpāk ho jāenge. Hāñ, wuh tamām ghar nāpāk ho jāenge jin kī chhatoñ par tamām āsmāñī lashkar ke lie bākhūr jalāyā jātā aur ajnabī mābūdoñ ko mai kī nazareñ pesh kī jātī thīñ.’”

¹⁴ Is ke bād Yarmiyāh Wādī-e-Tūfat se wāpas āyā jahāñ Rab ne use nabuwwat karne ke lie bhejā thā. Phir wuh Rab ke ghar ke sahan meñ kḥare ho kar tamām logoñ se muḳhātīb huā, ¹⁵ “Rabbul-afwāj jo Isrāil kā Ḳhudā hai farmātā hai ki suno! Main is shahr aur Yahūdāh ke digar shahroñ par wuh tamām musibat lāne ko hūñ jis kā elān main ne kiyā hai. Kyonki tum aṛ gae ho aur merī bāteñ sunane ke lie taiyār hī nahīñ.”

20

Yarmiyāh Fashhūr Imām se Ṭakrā Jātā Hai

¹ Us waqt ek imām Rab ke ghar meñ thā jis kā nām Fashhūr bin Immer thā. Wuh Rab ke ghar kā ālā afsar thā. Jab Yarmiyāh kī yih peshgoiyān us ke kānoñ tak pahuñch gain ² to us ne Yarmiyāh Nabī kī piṭāi karwā kar us ke pañw kāth meñ thoñk die. Yih kāth Rab ke ghar se mulhiq shahr ke ūpar wāle darwāze banām Binyamīn meñ thā.

³ Agle din Fashhūr ne use āzād kar diyā. Tab Yarmiyāh ne us se kahā, “Rab ne āp kā ek nayā nām rakhā hai. Ab se āp kā nām Fashhūr nahīn hai balki ‘Chāroñ Taraf Dahshat hī Dahshat.’ ⁴ Kyoñki Rab farmātā hai, ‘Main hone dūngā ki tū apne lie aur apne tamām dostoñ ke lie dahshat kī ālāmat banegā. Kyoñki tū apnī āñkhoñ se apne dostoñ kī qatl-o-ghārat dekhegā. Main Yahūdāh ke tamām bāshindoñ ko Bābal ke bādshāh ke qabze meñ kar dūngā jo bāz ko Mulk-e-Bābal meñ le jāegā aur bāz ko maut ke ghāṭ utār degā. ⁵ Main is shahr kī sārī daulat dushman ke hawāle kar dūngā, aur wuh is kī tamām paidāwār, qīmtī chīzeñ aur shāhī khazāne lūṭ kar Mulk-e-Bābal le jāegā. ⁶ Ai Fashhūr, tū bhī apne ghar wāloñ samet Mulk-e-Bābal meñ jilāwatan hogā. Wahān tū mar kar dafnāyā jāegā. Aur na sirf tū balki tere wuh sāre dost bhī jinheñ tū ne jhūṭī peshgoiyān sunāi haiñ.’”

Yarmiyāh kī Rab se Shikāyat

⁷ Ai Rab, tū ne mujhe manwāyā, aur main mān gayā. Tū mujhe apne qābū meñ lā kar mujh par ghālib āyā. Ab main pūrā din mazāq kā nishānā banā rahtā hūñ. Har ek merī hañsī urātā rahtā hai. ⁸ Kyoñki jab bhī main apnā muñh kholtā hūñ to mujhe chillā kar ‘zulm-o-tabāhī’ kā nārā lagānā partā hai. Chunāñche main Rab ke kalām ke bāis pūrā din gāliyoñ aur mazāq kā nishānā banā rahtā hūñ. ⁹ Lekin agar main kahūñ, “Āindā main na Rab kā zikr karūnga, na us kā nām le kar bolūngā” to phir us kā kalām āg kī tarah mere dil meñ bhaṛakne lagtā hai. Aur yih āg merī haḍḍiyoñ meñ band rahtī aur kabhī nahīn nikaltī. Main ise bardāshṭ karte karte thak gayā hūñ, yih mere bas kī bāt nahīn rahī. ¹⁰ Muta’addid logoñ kī sargoshiyān mere kānoñ tak pahuñchtī haiñ. Wuh kahte haiñ, “Chāroñ taraf dahshat hī dahshat? Yih kyā kah rahā hai? Us kī rapaṭ likhwāo! Āo, ham us kī riporṭ karen.” Mere tamām nām-nihād dost is intāzār meñ haiñ ki main phisal jāūñ. Wuh kahte haiñ, “Shāyad wuh dhokā khā kar phañs jāe aur ham us par ghālib ā kar us se intaqām le sakeñ.”

¹¹ Lekin Rab zabardast sūrme kī tarah mere sāth hai, is lie merā tāqqub karne wāle mujh par ghālib nahīn āeñge balki khud thokar khā kar gir jāeñge. Un ke muñh kāle ho jāeñge, kyoñki wuh nākām ho jāeñge. Un kī ruswāi hameshā hī yād rahegī aur kabhī nahīn miṭegī. ¹² Ai Rabbul-afwāj, tū rāstbāz kā muāynā karke dil aur zahan ko parakhtā hai. Ab bakhsh de ki main apnī āñkhoñ se wuh intaqām dekhūñ jo tū mere muḥhālifoñ se legā. Kyoñki main ne apnā muāmālā tere hī sapurd kar diyā hai. ¹³ Rab kī madahsarāi karo! Rab kī tamjīd karo! Kyoñki us ne zarūratmand kī jān ko sharīroñ ke hāth se bachā liyā hai.

Main Kyoñ Paidā Huā?

¹⁴ Us din par lānat jab main paidā huā! Wuh din mubārak na ho jab merī mān ne mujhe janm diyā. ¹⁵ Us ādmī par lānat jis ne mere bāp ko baṛī khushī dilā kar ittalā dī ki tere beṭā paidā huā hai! ¹⁶ Wuh un shahrōñ

kī mānind ho jin ko Rab ne berahmī se khāk meñ milā diyā. Allāh kare ki subah ke waqt use chikheñ sunāi deñ aur dopahar ke waqt jang ke nāre. ¹⁷ Kyoñki use mujhe usī waqt mār ḍalnā chāhie thā jab main abhī māñ ke peṭ meñ thā. Phir merī māñ merī qabr ban jāti, us kā pānw hameshā tak bhārī rahtā. ¹⁸ Main kyoñ māñ ke peṭ meñ se niklā? Kyā sirf is lie ki musibat aur gham dekhūñ aur zindagī ke ikhtitām tak ruswāi kī zindagī guzārūñ?

21

Bābal kī Fauj Yarūshalam par Fatah Pāegī

¹ Ek din Sidqiyāh Bādshāh ne Fashhūr bin Malkiyāh aur Māsiyāh ke bete Safaniyāh Imām ko Yarmiyāh ke pās bhej diyā. Us ke pās pahuñch kar unhoñ ne kahā, ² “Bābal kā bādshāh Nabūkadnazzar ham par hamlā kar rahā hai. Shāyad jis tarah Rab ne māzi meñ kāi bār kiyā is dafā bhī hamārī madad karke Nabūkadnazzar ko mojizānā taur par Yarūshalam ko chhoṛne par majbūr kare. Rab se is ke bāre meñ dariyāft karen.”

Tab Rab kā kalām Yarmiyāh par nāzil huā, ³ aur us ne donoñ admiyoñ se kahā, “Sidqiyāh ko batāo ki ⁴ Rab jo Isrāil kā Khudā hai farmātā hai, ‘Beshak shahr se nikal kar Bābal kī muhāsarā karne wālī fauj aur us ke bādshāh se laṛo. Lekin main tumheñ pichhe dhakel kar shahr meñ panāh lene par majbūr karūnga. Wahāñ us ke bīch meñ hī tum apne hathiyāroñ samet jamā ho jāoge. ⁵ Main khud apnā hāth baṛhā kar baṛī qudrat se tumhāre sāth laṛūngā, main apne ghusse aur taish kā purā izhār karūnga, merā sakht ghazab tum par nāzil hogā. ⁶ Shahr ke bāshinde mere hāth se halāk ho jāenge, khāñ insān hoñ yā haiwān. Mohlak wabā unheñ maut ke ghāṭ utār degī.’ ⁷ Rab farmātā hai, ‘Is ke bād main Yahūdāh ke bādshāh Sidqiyāh ko us ke afsaroñ aur bāqī bāshindoñ samet Bābal ke bādshāh Nabūkadnazzar ke hawāle kar dūngā. Wabā, talwār aur kāl se bachne wāle sab apne jāñi dushman ke qābū meñ ā jāenge. Tab Nabūkadnazzar berahmī se unheñ talwār se mār degā. Na use un par tars āegā, na wuh hamdarī kā izhār karegā.’

⁸ Is qaum ko batā ki Rab farmātā hai, ‘Main tumheñ apñī jāñ ko bachāne kā mauqā farāham kartā hūñ. Is se fāyda uṭhāo, warnā tum maroge. ⁹ Agar tum talwār, kāl yā wabā se marnā chāho to is shahr meñ raho. Lekin agar tum apñī jāñ ko bachānā chāho to shahr se nikal kar apne ap ko Bābal kī muhāsarā karne wālī fauj ke hawāle karo. Jo koī yih kare us kī jāñ chhūṭ jāegi.’ *

¹⁰ Rab farmātā hai, ‘Main ne aṭal faislā kiyā hai ki is shahr par mehrbāni nahīñ karūnga balki ise nuqsān pahuñchāūngā. Ise Shāh-e-Bābal ke hawāle kar diyā jāegā jo ise āg lagā kar tabāh karegā.’

¹¹ Yahūdāh ke shāhī khāndan se kah, ‘Rab kā kalām suno! ¹² Ai Dāud ke gharāne, Rab farmātā hai ki har subah logoñ kā insāf karo. Jise lūṭ liyā gayā ho use zālim ke hāth se bachāo! Aisā na ho ki merā ghazab tumhārī sharīr harkatoñ kī wajah se tum par nāzil ho kar āg kī tarah bhaṛak uṭhe aur koī na ho jo use bujhā sake.

¹³ Rab farmātā hai ki ai Yarūshalam, tū wādī ke ūpar ūñchī chaṭān par rah kar fakhr kartī hai ki kaun ham par hamlā karegā, kaun hamāre gharoñ meñ ghus saktā hai? Lekin ab main khud tujh se nipaṭ lūngā.

* **21:9** Lafzī tarjumā: wuh ghanimat ke taur par apñī jāñ ko bachāegā.

14 Rab farmātā hai ki main̄ tumhārī harkatoṅ kā pūrā ajr dūngā. Main̄ Yarūshalam ke jangal meṅ aīsī āg lagā dūngā jo irdgird sab kuchh bhasm kar degī.’”

22

Shāhī Mahal Nazar-e-Ātish Ho Jāegā

1 Rab ne farmāyā, “Shāh-e-Yahūdāh ke mahal ke pās jā kar merā yih kalām sunā, 2 ‘Ai Yahūdāh ke bādshāh, Rab kā farmān sun! Ai tū jo Dāūd ke taḥt par baiṭhā hai, apne mulāzimoṅ aur mahal ke darwāzoṅ meṅ āne wāle logoṅ samet merī bāt par ḡhaur kar! 3 Rab farmātā hai ki insāf aur rāstī qāym rakho. Jise lūṭ liyā gayā hai use zalim ke hāth se chhurāo. Pardesī, yatim aur bewā ko mat dabānā, na un se ziyādatī karnā, aur is jagah bequsūr logoṅ kī khūnrezī mat karnā. 4 Agar tum ehtiyāt se is par amal karo to āindā bhī Dāūd kī nasl ke bādshāh apne afsaroṅ aur riāyā ke sāth rathoṅ aur ḡhoṛoṅ par sawār ho kar is mahal meṅ dākḥil hoṅge. 5 Lekin agar tum merī in bātoṅ kī na suno to mere nām kī qasam! Yih mahal malbe kā dher ban jāegā. Yih Rab kā farmān hai.

6 Kyoṅkī Rab Shāh-e-Yahūdāh ke mahal ke bāre meṅ farmātā hai ki tū jiliyād jaisā khushḡawār aur Lubnān kī choṭī jaisā khūbsūrat thā. Lekin ab main̄ tujhe bayābān meṅ badal dūngā, tū ḡhairābād shahr kī mānind ho jāegā. 7 Main̄ ādmiyoṅ ko tujhe tabāh karne ke lie maḡhsūs karke har ek ko hathiyār se lais karūngā, aur wuh deodār ke tere umdā shahtīroṅ ko kāṭ kar āg meṅ jhoṅk deṅge. 8 Tab muta’addid qaumoṅ ke afrād yahān se guzar kar pūchheṅge ki Rab ne is jaise baḡe shahr ke sāth aīsā sulūk kyoṅ kiyā? 9 Unheṅ jāwāb diyā jāegā, wajaḡ yih hai ki inhoṅ ne Rab apne Ḳhudā kā ahd tark karke ajnabī mābūdoṅ kī pūjā aur ḡhidmat kī hai.’”

Yahuāḡhaz Bādshāh Wāpas Nahīn Āegā

10 Is lie giriyā-o-zārī na karo ki Yūsiyāh Bādshāh kūch kar gayā hai balki us par mātam karo jise jilāwatan kiyā gayā hai, kyoṅkī wuh kabhī wāpas nahīn āegā, kabhī apnā watan dubārā nahīn dekheḡā.

11 Kyoṅkī Rab Yūsiyāh ke beṭe aur jānashīn Sallūm yānī Yahuāḡhaz ke bāre meṅ farmātā hai, “Yahuāḡhaz yahān se chalā gayā hai aur kabhī wāpas nahīn āegā. 12 Jahān use giriftār karke pahuṅchāyā gayā hai wahīn wuh wafāt pāegā. Wuh yih mulk dubārā kabhī nahīn dekheḡā.

Yahūyaqīm par Ilzām

13 Yahūyaqīm Bādshāh par afsos jo nājāyז tariqe se apnā ḡhar tāmir kar rahā hai, jo nāinsāfi se us kī dūsri manzil banā rahā hai. Kyoṅkī wuh apne hamwatanōṅ ko muft meṅ kām karne par majbūr kar rahā hai aur unheṅ un kī mehnat kā muāwazā nahīn de rahā. 14 Wuh kahtā hai, ‘Main̄ apne lie kushādā mahal banwā lūngā jis kī dūsri manzil par baḡe baḡe kamre hoṅge. Main̄ ḡhar meṅ baḡī khīḡkiyān banwā kar dīwāroṅ ko deodār kī lakaḡī se dhānp dūngā. Is ke bād main̄ use surḡh rang se ārāstā karūngā.’ 15 Kyā deodār kī shāndār imāraten banwāne se yih sābit hotā hai ki tū bādshāh hai? Hargiz nahīn! Tere bāp ko bhī khāne-pine kī har chīz muyassar thī, lekin us ne is kā khayāl kiyā ki insāf aur rāstī qāym rahe. Natije meṅ use barkat mili. 16 Us ne tawajjuh dī ki ḡharīboṅ aur zarūratanḡandōṅ kā haq māra na jāe, isī lie use kāmyābī hāsīl hui.’” Rab farmātā hai, “Jo isī tarah zindagī guzāre wuhī mujhe sahīh taur par jāntā hai. 17 Lekin tū farq hai. Terī ānkheṅ aur dil nājāyז nafā kamāne par

tule rahte haiñ. Na tū bequsūr ko qatl karne se, na zulm karne yā jabran kuchh lene se jhijaktā hai.”

¹⁸ Chunānche Rab Yahūdāh ke bādshāh Yahūyaqīm bin Yūsīyāh ke bāre meñ farmātā hai, “Log us par mātam nahīn kareñge ki ‘Hāy mere bhāi, hāy merī bahan,’ na wuh ro kar kaheñge, ‘Hāy, mere āqā! Hāy, us kī shān jātī rahī hai.’” ¹⁹ Is ke bajāe use gadhe kī tarah dafnāyā jāegā. Log use ghasīṭ kar bāhar Yarūshalam ke darwāzoñ se kahīñ dūr phaiñk deñge.

Yahūyākīn Bādshāh ko Dushman ke Hawāle Kiyā Jāegā

²⁰ Ai Yarūshalam, Lubnān par charḥ kar zār-o-qatār ro! Basan kī bulandiyōñ par jā kar chīkheñ mār! Abārīm ke pahāroñ kī choṭiyōñ par āh-o-zārī kar! Kyoñki tere tamām āshiq * pāsh pāsh ho gae haiñ. ²¹ Maiñ ne tujhe us waqt āgāh kiyā thā jab tū sukūn se zīndagī guzār rahī thī, lekin tū ne kahā, ‘Maiñ nahīn sunūngī.’ Terī jawānī se hī terā yihī rawaiyā rahā. Us waqt se le kar āj tak tū ne merī nahīn sunī. ²² Tere tamām gallābānoñ ko āndhī urā le jāegī, aur tere āshiq jilāwatan ho jāeñge. Tab tū apnī burī harkatoñ ke bāis sharmindā ho jāegī, kyoñki terī khūb ruswāi ho jāegī. ²³ Beshak is waqt tū Lubnān meñ rahtī hai aur terā baserā deodār ke darakhtoñ meñ hai. Lekin jald hī tū aheñ bhar bhar kar dard-e-zah meñ mubtalā ho jāegī, tū janm dene wālī aurat kī tarah pech-o-tāb khāegī.”

²⁴ Rab farmātā hai, “Ai Yahūdāh ke bādshāh Yahūyākīn bin Yahūyaqīm, merī hayāt kī qasam! Khāh tū mere dahne hāth kī muhrdār angūṭhī kyoñ na hotā to bhī maiñ tujhe utār kar phaiñk detā. † ²⁵ Maiñ tujhe us jāñī dushman ke hawāle karūnga jis se tū ḍartā hai yāñī Bābal ke bādshāh Nabūkadnazzar aur us kī qaum ke hawāle. ²⁶ Maiñ tujhe terī māñ samet ek ajnabī mulk meñ phaiñk dūngā. Jahāñ tum paidā nahīn hue wahīñ wafāt pāoge. ²⁷ Tum watan meñ wāpas āne ke shadīd ārzūmand hoge lekin us meñ kabhī nahīñ lauṭoge.”

²⁸ Log etarāz karte haiñ, “Kyā yih ādmī Yahūyākīn † wāqai aisā haqīr aur ṭūṭā-phūṭā bartan hai jo kisi ko bhī pasand nahīñ atā? Use apne bachchoñ samet kyoñ zor se nikāl kar kisi nāmālūm mulk meñ phaiñk diyā jāegā?”

²⁹ Ai mulk, ai mulk, ai mulk! Rab kā paighām sun! ³⁰ Rab farmātā hai, “Rajīstar meñ darj karo ki yih ādmī beaulād hai, ki yih umr-bhar nākām rahegā. Kyoñki us ke bachchoñ meñ se koī Dāūd ke taḥt par baiṭh kar Yahūdāh kī hukūmat karne meñ kāmyāb nahīñ hogā.”

23

Rab Qaum ke Sahīh Gallābān Muqarrar Karegā

¹ Rab farmātā hai, “Un gallābānoñ par afsos jo merī charāgāh kī bheroñ ko tabāh karke muntashir kar rahe haiñ.” ² Is lie Rab jo Isrāil kā Khudā hai farmātā hai, “Ai merī qaum ko charāne wāle gallābāno, maiñ tumhārī sharīr harkatoñ kī munāsīb sazā dūngā, kyoñki tum ne merī bheroñ kī fikr nahīñ kī balki unheñ muntashir karke titar-bitar kar diyā hai.” Rab farmātā hai, “Suno, maiñ tumhārī sharīr harkatoñ se nipaṭ lūngā.

³ Maiñ khud apne rewar kī bachī hūi bheroñ ko jamā karūnga. Jahāñ bhī maiñ ne unheñ muntashir kar diyā thā, un tamām mamālīk se maiñ

* **22:20** Āshiq se murād Yahūdāh ke ittahādī haiñ. † **22:24** Ibrānī meñ Yahūyākīn kā mutarādīf Kūniyāh mustāmāl hai. ‡ **22:28** Ibrānī meñ Yahūyākīn kā mutarādīf Kūniyāh mustāmāl hai.

unheñ un kī apnī charāgāh meñ wāpas lāūngā. Wahān wuh phaleñ-phuleñge, aur un kī tādād baṛhtī jāegī. ⁴ Maiñ aise gallābānoñ ko un par muqarrar karūnga jo un kī sahīh gallābānī kareñge. Aindā na wuh khauf khāeñge, na ghabrā jāeñge. Ek bhī gum nahīn ho jāegā.” Yih Rab kā farmān hai.

Rab Sahīh Bādshāh Muqarrar Karegā

⁵ Rab farmātā hai, “Wuh waqt āne wālā hai ki maiñ Dāūd ke lie ek rāstbāz Koñpal phūṭne dūngā, ek aisā bādshāh jo hikmat se hukūmat karegā, jo mulk meñ insāf aur rāstī qāym rakhegā. ⁶ Us ke daur-e-hukūmat meñ Yahūdāh ko chhuṭkārā milegā aur Isrāīl mahfūz zindagī guzārege. Wuh ‘Rab Hamārī Rāstbāzī’ kahlāegā.

⁷ Chunānche wuh waqt āne wālā hai jab log qasam khāte waqt nahīn kaheñge, ‘Rab kī hayāt kī qasam jo Isrāīliyoñ ko Misr se nikāl lāyā.’ ⁸ Is ke bajāe wuh kaheñge, ‘Rab kī hayāt kī qasam jo Isrāīliyoñ ko shimālī mulk aur dīgar un tamām mamālik se nikāl lāyā jin meñ us ne unheñ muntashīr kar diyā thā.’ Us waqt wuh dubārā apne hī mulk meñ baseñge.” Yih Rab kā farmān hai.

Jhūṭe Nabiyōñ par Yaqīn Mat Karnā

⁹ Jhūṭe nabiyōñ ko dekh kar merā dil tūṭ gayā hai, merī tamām haḍḍiyān laraz rahī haiñ. Maiñ nashe meñ dhut ādmī kī mānind hūñ. Mai se maḡhlūb shaḡhs kī tarah maiñ Rab aur us ke muqaddas alfāz ke sabab se ḍaḡmagā rahā hūñ.

¹⁰ Yih mulk zinākāroñ se bharā huā hai, is lie us par Allāh kī lānat hai. Zamīn jhulas gāī hai, bayābān kī charāgāhoñ kī hariyālī murjhā gāī hai. Nabī ḡhalat rāh par daur rahe haiñ, aur jis meñ wuh tāqatwar haiñ wuh thīk nahīn. ¹¹ Rab farmātā hai, “Nabī aur imām donoñ hī bedīn haiñ. Maiñ ne apne ghar meñ bhī un kā burā kām pāyā hai. ¹² Is lie jahān bhī chaleñ wuh phisal jāeñge, wuh andhere meñ ṭhokar khā kar gir jāeñge. Kyoñki maiñ muqarrarā waqt par un par āfat lāūngā.” Yih Rab kā farmān hai.

¹³ “Maiñ ne dekhā ki Sāmariya ke nabī Bāl ke nām meñ nabuwat karke merī qaum Isrāīl ko ḡhalat rāh par lāe. Yih qābil-e-ghin hai, ¹⁴ lekin jo kuchh mujhe Yarūshalam ke nabiyōñ meñ nazar ātā hai wuh utnā hī ḡhinaunā hai. Wuh zinā karte aur jhūṭ ke pairokār haiñ. Sāth sāth wuh badkāroñ kī hauslā-afzāī bhī karte haiñ, aur natīje meñ koī bhī apnī badī se bāz nahīn ātā. Merī nazar meñ wuh sab Sadūm kī mānind haiñ. Hān, Yarūshalam ke bāshinde Amūrā ke barābar haiñ.” ¹⁵ Is lie Rab in nabiyōñ ke bāre meñ farmātā hai, “Maiñ unheñ karwā khānā khilāūngā aur zahrilā pānī pilāūngā, kyoñki Yarūshalam ke nabiyōñ ne pūre mulk meñ bedīnī phailāī hai.”

¹⁶ Rabbul-afwāj farmātā hai, “Nabiyōñ kī peshgoiyōñ par dhyān mat denā. Wuh tumheñ fareb de rahe haiñ. Kyoñki wuh Rab kā kalām nahīn sunāte balki mahz apne dil meñ se ubharne wālī royā pesh karte haiñ.

¹⁷ Jo mujhe haqīr jānte haiñ unheñ wuh batāte rahte haiñ, ‘Rab farmātā hai ki hālāt sahīh-salāmat raheñge.’ Jo apne diloñ kī zid ke mutābiq zindagī guzāre haiñ, un sab ko wuh tasallī de kar kahte haiñ, ‘Tum par āfat nahīn āegī.’ ¹⁸ Lekin un meñ se kis ne Rab kī majlis meñ sharīk ho kar wuh kuchh dekhā aur sunā hai jo Rab bayān kar rahā hai? Kisī ne nahīn! Kis ne tawajjuh de kar us kā kalām sunā hai? Kisī ne nahīn!

¹⁹ Dekho, Rab kī ghazabnāk āndhī chalne lagī hai, us kā tezi se ghūmtā huā bagūlā bedīnoñ ke saroñ par mandlā rahā hai. ²⁰ Aur Rab kā yih ghazab us waqt tak thandā nahīn hogā jab tak us ke dil kā irādā takmil tak na pahuñch jāe. Āne wāle dīnoñ meñ tumheñ is kī pūrī samajh āegī.

²¹ Yih nabī dauṛ kar apnī bāteñ sunāte rahte haiñ agarche maiñ ne unheñ nahīn bhejā. Go maiñ un se hamkalām nahīn huā to bhī yih peshgoiyāñ karte haiñ. ²² Agar yih merī majlis meñ sharik hote to merī qaum ko mere alfāz sunā kar use us ke bure chāl-chalan aur ghalat harkatoñ se haṭāne kī koshish karte.”

²³ Rab farmātā hai, “Kyā maiñ sirf qarīb kā Khudā hūñ? Hargiz nahīn! Maiñ dūr kā Khudā bhī hūñ. ²⁴ Kyā koī merī nazar se ghāyb ho saktā hai? Nahīn, aisī jagah hai nahīn jahāñ wuh mujh se chhup sake. Āsmān-o-zamīn mujh se māmūr rahte haiñ.” Yih Rab kā farmāñ hai.

²⁵ “In nabīyoñ kī bāteñ mujh tak pahuñch gaī haiñ. Yih merā nām le kar jhūṭ bolte haiñ ki maiñ ne khāb dekhā hai, khāb dekhā hai! ²⁶ Yih nabī jhūṭī peshgoiyāñ aur apne diloñ ke waswase sunāne se kab bāz āenge? ²⁷ Jo khāb wuh ek dūsre ko batāte haiñ un se wuh chāhte haiñ ki merī qaum merā nām yoñ bhūl jāe jis tarah un ke bāpdādā Bāl kī pūjā karne se merā nām bhūl gae the.” ²⁸ Rab farmātā hai, “Jis nabī ne khāb dekhā ho wuh beshak apnā khāb bayān kare, lekin jis par merā kalām nāzil huā ho wuh wafādārī se merā kalām sunāe. Bhūse kā gandum se kyā wāstā hai?”

²⁹ Rab farmātā hai, “Kyā merā kalām āg kī mānind nahīñ? Kyā wuh hathaṛe kī tarah chaṭān ko ṭukṛe ṭukṛe nahīñ kartā?” ³⁰ Chunāñche Rab farmātā hai, “Ab maiñ un nabīyoñ se nīpaṭ lūngā jo ek dūsre ke paighāmāt churā kar dāwā karte haiñ ki wuh merī taraf se haiñ.” ³¹ Rab farmātā hai, “Maiñ un se nīpaṭ lūngā jo apne shakhsī kḥayālāt sunā kar dāwā karte haiñ, ‘Yih Rab kā farmāñ hai.’” ³² Rab farmātā hai, “Maiñ un se nīpaṭ lūngā jo jhūṭe khāb sunā kar merī qaum ko apnī dhokebāzī aur shekhī kī bātoñ se ghalat rāh par late haiñ, hālāñki maiñ ne unheñ na bhejā, na kuchh kahne ko kahā thā. Un logoñ kā is qaum ke lie koī bhī fāyda nahīñ.” Yih Rab kā farmāñ hai.

Rab ke lie Tum Bojh kā Bāis Ho

³³ “Ai Yarmiyāh, agar is qaum ke ām log yā imām yā nabī tujh se pūchheñ, ‘Āj Rab ne tujh par kalām kā kyā bojh nāzil kiyā hai?’ To jawāb de, ‘Rab farmātā hai ki tum hī mujh par bojh ho! Lekin maiñ tumheñ utār phaiñkūngā.’” ³⁴ Aur agar koī nabī, imām yā ām shakhs dāwā kare, ‘Rab ne mujh par kalām kā bojh nāzil kiyā hai’ to maiñ use us ke gharāne samet saṛā dūngā.

³⁵ Is ke bajāe ek dūsre se sawāl karo ki ‘Rab ne kyā jawāb diyā?’ yā ‘Rab ne kyā farmāyā?’ ³⁶ Āindā Rab ke paighām ke lie lafz ‘bojh’ istemāl na karo, kyoñki jo bhī bāt tum karo wuh tumhārā apnā bojh hogī. Kyoñki tum zindā Khudā ke alfāz ko toṛ-maroṛ kar bayān karte ho, us kalām ko jo Rabbul-afwāj hamāre Khudā ne nāzil kiyā hai. ³⁷ Chunāñche āindā nabī se sirf itnā hī pūchho ki ‘Rab ne tujhe kyā jawāb diyā?’ yā ‘Rab ne kyā farmāyā?’ ³⁸ Lekin agar tum ‘Rab kā bojh’ kahne par isrār karo to Rab kā jawāb suno! Chūñki tum kahte ho ki ‘Mujh par Rab kā bojh nāzil huā hai’ go maiñ ne yih manā kiyā thā, ³⁹ is lie maiñ tumheñ apnī yād se miṭā kar Yarūshalām samet apne huzūr se dūr phaiñk dūngā, go maiñ ne khud

yih shahr tumheñ aur tumhāre bāpdādā ko farāham kiyā thā. ⁴⁰ Main tumhārī abadī ruswāī karāūngā, aur tumhārī sharmindagī hameshā tak yād rahegi.”

24

Anjir kī Do Ṭokriyān

¹ Ek din Rab ne mujhe royā dikhāi. Us waqt Bābal kā bādshāh Nabūkadnazzar Yahūdāh ke bādshāh Yahūyākīn * bin Yahūyaqīm ko Yahūdāh ke buzurgoñ, kārigaroñ aur lohāroñ samet Bābal meñ jilāwatan kar chukā thā.

Royā meñ main ne dekhā ki anjiron se bharī do ṭokriyān Rab ke ghar ke sāmne paṛī haiñ. ² Ek ṭokrī meñ mausam ke shurū meñ pakne wāle behtarīn anjir the jabki dūsri meñ kharāb anjir the jo khāe bhī nahīn jā sakte the.

³ Rab ne mujh se sawāl kiyā, “Ai Yarmiyāh, tujhe kyā nazar ātā hai?” Main ne jawāb diyā, “Mujhe anjir nazar āte haiñ. Kuchh behtarīn haiñ jabki dūsre itne kharāb haiñ ki unheñ khāyā bhī nahīn jā saktā.”

⁴ Tab Rab mujh se hamkalām huā, ⁵ “Rab Isrāil kā Khudā farmātā hai ki achchhe anjir Yahūdāh ke wuh log haiñ jinheñ main ne jilāwatan karke Mul-e-Bābal meñ bhejā hai. Unheñ main mehrbānī kī nigāh se dekhtā hūñ. ⁶ Kyōnki un par main apne karm kā izhār karke unheñ is mulk meñ wāpas lāūngā. Main unheñ girāūngā nahīn balki tāmīr karūngā, unheñ jaṛ se ukhārūngā nahīn balki panīrī kī tarah lagāūngā. ⁷ Main unheñ samajhdār dil atā karūngā tāki wuh mujhe jān leñ, wuh pahchān leñ ki main Rab hūñ. Tab wuh merī qaum hoñge aur main un kā Khudā hūngā, kyōnki wuh pūre dil se mere pās wāpas āeñge.

⁸ Lekin baqī log un kharāb anjiron kī mānind haiñ jo khāe nahīn jāte. Un ke sāth main wuh sulūk karūngā jo kharāb anjiron ke sāth kiyā jātā hai. Un meñ Yahūdāh kā bādshāh Sidqiyāh, us ke afsar, Yarūshalam aur Yahūdāh meñ bache hue log aur Misr meñ panāh lene wāle sab shāmil haiñ. ⁹ Main hone dūngā ki wuh duniyā ke tamām mamālik ke lie dahshat aur āfat kī alāmat ban jāeñge. Jahān bhī main unheñ muntashir karūngā wahāñ wuh ibratangez misāl ban jāeñge. Har jagah log un kī be'izzatī, unheñ lān-tān aur un par lānat kareñge. ¹⁰ Jab tak wuh us mulk meñ se miṭ jāeñ jo main ne un ke bāpdādā ko de diyā thā us waqt tak main un ke darmiyān talwār, kāl aur mohlak bimāriyān bhejtā rahūngā.”

25

Mul-e-Bābal meñ 70 Sāl Rahne kī Peshgoī

¹ Yahūyaqīm bin Yūsiyāh kī hukūmat ke chauthē sāl meñ Allāh kā kalām Yarmiyāh par nāzil huā. Usī sāl Bābal kā bādshāh Nabūkadnazzar taḳhtnashīn huā thā. Yih kalām Yahūdāh ke tamām bāshindoñ ke bāre meñ thā. ² Chunānche Yarmiyāh Nabī ne Yarūshalam ke tamām bāshindoñ aur Yahūdāh kī pūrī qaum se muḳhātib ho kar kahā,

³ “23 sāl se Rab kā kalām mujh par nāzil hotā rahā hai yānī Yūsiyāh bin Amūn kī hukūmat ke terhweñ sāl se le kar āj tak. Bār bār main tumheñ paighāmāt sunātā rahā hūñ, lekin tum ne dhyan nahīn diyā. ⁴ Mere alāwā Rab digar tamām nabiyōn ko bhī bār bār tumhāre pās bhejtā rahā, lekin

* 24:1 Ibrānī meñ Yahūyākīn kā mutarādīf Yakūniyāh mustāmāl hai.

tum ne na sunā, na tawajjuh dī, ⁵ go mere khādīm tumheñ bār bār āgāh karte rahe, ‘Taubā karo! Har ek apnī ghalat rāhoñ aur burī harkatoñ se bāz ā kar wāpas āe. Phir tum hameshā tak us mulk meñ rahoge jo Rab ne tumheñ aur tumhare bāpdādā ko atā kiyā thā. ⁶ Ajnabī mābūdoñ kī pairawī karke un kī khidmat aur pūjā mat karnā! Apne hāthoñ ke banāe hue butoñ se mujhe taish na dilānā, warnā main tumheñ nuqsān pahuñchāūngā.’”

⁷ Rab farmātā hai, “Afsos! Tum ne merī na sunī balki mujhe apne hāthoñ ke banāe hue butoñ se ghussā dilā kar apne āp ko nuqsān pahuñchāyā.”

⁸ Rabbul-afwāj farmātā hai, “Chūñki tum ne mere paighāmāt par dhyān na diyā, ⁹ is lie main shimāl kī tamām qaumoñ aur apne khādīm Bābal ke bādshāh Nabūkadnazzar ko bulā lūngā tāki wuh is mulk, is ke bāshindoñ aur gird-o-nawāh ke mamālik par hamlā karen. Tab yih safhā-e-hastī se yoñ miṭ jāeñge ki logoñ ke rongṭe khare ho jāeñge aur wuh un kā mazāq urāeñge. Yih ilāqe dāymī khandarāt ban jāeñge. ¹⁰ Main un ke darmiyān khushī-o-shādmānī aur dūlhe dulhan kī āwazeñ band kar dūngā. Chakkiyān khāmosh par jāeñgī aur charāgh bujh jāeñge. ¹¹ Pūrā mulk wīrān-o-sunsān ho jāegā, chāroñ taraf malbe ke dher nazar āeñge. Tab tum aur irdgird kī qaumeñ 70 sāl tak Shāh-e-Bābal kī khidmat karoge.

¹² Lekin 70 sāl ke bād main Shāh-e-Bābal aur us kī qaum ko munāsib sazā dūngā. Main Mulke-Bābal ko yoñ barbād karūngā ki wuh hameshā tak wīrān-o-sunsān rahegā. ¹³ Us waqt main us mulk par sab kuchh nāzil karūngā jo main ne us ke bāre meñ farmāyā hai, sab kuchh pūrā ho jāegā jo is kitāb meñ darj hai aur jis kī peshgoī Yarmiyāh ne tamām aqwām ke bāre meñ kī hai. ¹⁴ Us waqt unheñ bhī muta'addid qaumoñ aur bare bare bādshāhoñ kī khidmat karnī paregī. Yoñ main unheñ un kī harkatoñ aur amāl kā munāsib ajr dūngā.”

Rab ke Ghazab kā Pyālā

¹⁵ Rab jo Isrāil kā Khudā hai mujh se hamkalām huā, “Dekh, mere hāth meñ mere ghazab se bharā huā pyālā hai. Ise le kar un tamām qaumoñ ko pilā de jin ke pās main tujhe bhejtā hūñ. ¹⁶ Jo bhī qaum yih pie wuh merī talwār ke āge ḍagmagātī huī dīwānā ho jāegī.”

¹⁷ Chunāñche main ne Rab ke hāth se pyālā le kar use un tamām aqwām ko pilā diyā jin ke pās Rab ne mujhe bhejā. ¹⁸ Pahle Yarūshalam aur Yahūdāh ke shahroñ ko un ke bādshāhoñ aur buzurgoñ samet ghazab kā pyālā pinā parā. Tab mulk malbe kā dher ban gayā jise dekh kar logoñ ke rongṭe khare ho gae. Āj tak wuh mazāq aur lānat kā nishānā hai.

¹⁹ Phir yake bād dīgare muta'addid qaumoñ ko ghazab kā pyālā pinā parā. Zail meñ un kī fahrist hai: Misr kā bādshāh Firaun, us ke darbārī, afsar, pūrī Misrī qaum ²⁰ aur mulk meñ basne wāle ghairmulki, Mulke-Ūz ke tamām bādshāh,

Filistī bādshāh aur un ke shahr Askqālūn, Ghazzā aur Aqrūn, nīz Filistī shahr Ashdūd kā bachā-khuchā hissā,

²¹ Adom, Moāb aur Ammon,

²² Sūr aur Saidā ke tamām bādshāh, Bahīrā-e-Rūm ke sāhili ilāqe,

²³ Dadān, Taimā aur Būz ke shahr, wuh qaumeñ jo registān ke kināre kināre rahtī haiñ,

²⁴ Mulke-Arab ke tamām bādshāh, registān meñ mil kar basne wāle ghairmulkiyoñ ke bādshāh,

²⁵ Zimrī, Ailām aur Mādī ke tamām bādshāh,

²⁶ shimāl ke dūr-o-nazdik ke tamām bādshāh.

Yake bād dīgare duniyā ke tamām mamālik ko ḡhazab kā pyālā pīnā paṛā. Aḡhir meñ Sheshak ke bādshāh * ko bhī yih pyālā pīnā paṛā.

²⁷ Phir Rab ne kahā, “Unheñ batā, ‘Rabbul-afwāj jo Isrāil kā Ḳhudā hai farmātā hai ki ḡhazab kā pyālā ḡhūb piyo! Itnā piyo ki nashe meñ ā kar qai āne lage. Us waqt tak pīte jāo jab tak tum merī talwār ke āge gir kar paṛe na raho.’ ²⁸ Agar wuh tere hāth se pyālā na leñ balki use pīne se inkār karen to unheñ batā, ‘Rabbul-afwāj ḡhud farmātā hai ki piyo! ²⁹ Dekho, jis shahr par mere nām kā ṡhappā lagā hai usī par main āfat lāne lagā hūñ. Agar main ne usī se shurū kiyā to phir tum kis tarah bache rahoge? Yaqīnan tumheñ sazā milegī, kyonki main ne tay kar liyā hai ki duniyā ke tamām bāshinde talwār kī zad meñ ā jāeñ.’ ” Yih Rabbul-afwāj kā farmān hai.

Tamām Aqwām kī Adālat

³⁰ “Ai Yarmiyāh, unheñ yih tamām peshgoiyān sunā kar batā ki Rab bulandiyōn se dahāregā. Us ki muqaddas sukūnatgāh se us kī karaktī āwāz niklegī, wuh zor se apnī charāgāh ke ḡhilāf garjegā. Jis tarah angūr kā ras nikālne wāle angūr ko raundte waqt zor se nāre lagāte haiñ usī tarah wuh nāre lagāegā, albattā jang ke nāre. Kyonki wuh duniyā ke tamām bāshindoñ ke ḡhilāf jang ke nāre lagāegā. ³¹ Us kā shor duniyā kī intahā tak gūñjegā, kyonki Rab adālat meñ aqwām se muqaddamā laṛegā, wuh tamām insānoñ kā insāf karke sharīroñ ko talwār ke hawāle kar degā.” Yih Rab kā farmān hai. ³² Rabbul-afwāj farmātā hai, “Dekho, yake bād dīgare tamām qaumoñ par āfat nāzil ho rahī hai, zamīn kī intahā se zabardast tūfān ā rahā hai. ³³ Us waqt Rab ke māre hue logoñ kī lāsheñ duniyā ke ek sire se dūse sire tak paṛī raheñgi. Na koī un par mātām karegā, na unheñ uṡhā kar dafn karegā. Wuh khet meñ bikhre gobar kī tarah zamīn par paṛī raheñgi.

³⁴ Ai gallābāno, wāwailā karo! Ai rewaṛ ke rāhnumāo, rākh meñ loṡ-poṡ ho jāo! Kyonki waqt ā gayā hai ki tumheñ zabah kiyā jāe. Tum gir kar nāzuk bartan kī tarah pāsh pāsh ho jāoge. ³⁵ Gallābān kahīñ bhī bhāḡ kar panāh nahīñ le sakeñge, rewaṛ ke rāhnumā bach hī nahīñ sakeñge. ³⁶ Suno! Gallābānoñ kī chīkheñ aur rewaṛ ke rāhnumāoñ kī āheñ! Kyonki Rab un kī charāgāh ko tabāh kar rahā hai. ³⁷ Pursukūn murḡhzāroñ kā satyānās hogā jab Rab kā saḡht ḡhazab nāzil hogā, ³⁸ jab Rab jawān sherbabar kī tarah apnī chhupne kī jagah se nikal kar logoñ par tūṡ paṛegā. Tab zālīm kī tez talwār aur Rab kā shadīd qahr un kā mulk tabāh karegā.”

26

Rab ke Ghar meñ Yarmiyāh kā Paighām

¹ Jab Yahūyaqīm bin Yūsiyāh Yahūdāh ke taḡht par baiṡh gayā to thoṛī der ke bād Rab kā kalām Yarmiyāh par nāzil huā. ² Rab ne farmāyā, “Ai Yarmiyāh, Rab ke ghar ke sahan meñ kharā ho kar un tamām logoñ se muḡhātīb ho jo Rab ke ghar meñ sijdā karne ke lie Yahūdāh ke dīgar shahroñ se āe haiñ. Unheñ merā pūrā paighām sunā de, ek bāt bhī na chhoṛ! ³ Shāyad wuh sunēñ aur har ek apnī burī rāh se bāz ā jāe. Is sūrat meñ main pachhtā kar un par wuh sazā nāzil nahīñ karūnga jis kā mansūbā main ne un ke bure āmāl dekh kar bāndh liyā hai.

* 25:26 ḡhālībān is se murād Bābal kā bādshāh hai.

4 Unheñ batā, ‘Rab farmātā hai ki merī suno aur merī us sharīat par amal karo jo main ne tumheñ dī hai. 5 Nīz, nabiyōñ ke paighāmāt par dhyān do. Afsos, go main apne k̄hādimoñ ko bār bār tumhare pās bhejtā rahā to bhī tum ne un kī na sunī. 6 Agar tum āindā bhī na suno to main is ghar ko yoñ tabāh karūnga jis tarah main ne Sailā kā maqdis tabāh kiyā thā. Main is shahr ko bhī yoñ k̄hāk meñ milā dūngā ki ibratangez misāl ban jāegā. Duniyā kī tamām qaumoñ meñ jab koī apne dushman par lānat bhejnā chāhe to wuh kahegā ki us kā Yarūshalam kā-sā anjām ho.’ ”

Yarmiyāh kī Adālat

7 Jab Yarmiyāh ne Rab ke ghar meñ Rab ke yih alfāz sunāe to imāmoñ, nabiyōñ aur tamām bāqī logoñ ne ghaur se sunā. 8 Yarmiyāh ne unheñ sab kuchh pesh kiyā jo Rab ne use sunāne ko kahā thā. Lekin jyoñ hī wuh ikhtitām par pahuñch gayā to imām, nabī aur bāqī tamām log use pakar kar chūkhne lage, “Tujhe marnā hī hai! 9 Tū Rab kā nām le kar kyoñ kah rahā hai ki Rab kā ghar Sailā kī tarah tabāh ho jāegā, aur Yarūshalam malbe kā dher ban kar ghairābād ho jāegā?” Aisī bāteñ kah kar tamām logoñ ne Rab ke ghar meñ Yarmiyāh ko ghere rakhā.

10 Jab Yahūdāh ke buzurgoñ ko is kī k̄khabar milī to wuh shāhī mahal se nikal kar Rab ke ghar ke pās pahuñche. Wahāñ wuh Rab ke ghar ke sahan ke Nae Darwāze meñ baiṭh gae tāki Yarmiyāh kī adālat karen. 11 Tab imāmoñ aur nabiyōñ ne buzurgoñ aur tamām logoñ ke sāmne Yarmiyāh par ilzām lagāyā, “Lāzim hai ki is ādmī ko sazā-e-maut dī jāe! Kyoñki is ne is shahr Yarūshalam ke k̄hilāf nabuwwat kī hai. Ap ne apne kānoñ se yih bāt sunī hai.”

12 Tab Yarmiyāh ne buzurgoñ aur bāqī tamām logoñ se kahā, “Rab ne k̄hud mujhe yahāñ bhejā tāki main Rab ke ghar aur Yarūshalam ke k̄hilāf un tamām bātoñ kī peshgoī karūñ jo ap ne sunī hain. 13 Chunāñche apnī rāhoñ aur āmāl ko durust karen! Rab apne K̄hudā kī sunēñ tāki wuh pachhtā kar ap par wuh sazā nāzil na kare jis kā elān us ne kiyā hai. 14 Jahāñ tak merā tālluq hai, main to ap ke hāth meñ hūñ. Mere sāth wuh sulūk karen jo ap ko achchhā aur munāsib lage. 15 Lekin ek bāt jān leñ. Agar ap mujhe sazā-e-maut deñ to ap bequsūr ke qātil thahreñge. Ap aur yih shahr us ke tamām bāshindoñ samet qusūrwar thahreñge. Kyoñki Rab hī ne mujhe ap ke pās bhejā tāki ap ke sāmne hī yih bāteñ karūñ.”

16 Yih sun kar buzurgoñ aur awām ke tamām logoñ ne imāmoñ aur nabiyōñ se kahā, “Yih ādmī sazā-e-maut ke lāyq nahīñ hai! Kyoñki us ne Rab hamāre K̄hudā kā nām le kar ham se bāt kī hai.”

17 Phir mulk ke kuchh buzurg khaṛe ho kar pūrī jamāt se muḁhātib hue, 18 “Jab Hizqiyāh Yahūdāh kā bādshāh thā to Morashat ke rahne wāle nabī Mikāh ne nabuwwat karke Yahūdāh ke tamām bāshindoñ se kahā, ‘Rabbul-afwāj farmātā hai ki Siyyūn par khet kī tarah hal chalāyā jāegā, aur Yarūshalam malbe kā dher ban jāegā. Rab ke ghar kī pahārī par gunjān jangal ugegā.’ 19 Kyā Yahūdāh ke bādshāh Hizqiyāh yā Yahūdāh ke kisī aur shakhs ne Mikāh ko sazā-e-maut dī? Hargiz nahīñ, balki Hizqiyāh ne Rab kā k̄hauf mān kar us kā ghussā thandā karne kī koshish kī. Natīje meñ Rab ne pachhtā kar wuh sazā un par nāzil na kī jis kā elān wuh kar chukā thā. Sunēñ, agar ham Yarmiyāh ko sazā-e-maut deñ to apne ap par sakht sazā lāeñge.”

Ūriyāh Nabī kā Qatl

²⁰ Un dinon meñ ek aur nabī bhī Yarmiyāh kī tarah Rab kā nām le kar nabuwwat kartā thā. Us kā nām Ūriyāh bin Samāyāh thā, aur wuh Qiriyat-yārīm kā rahne walā thā. Us ne bhī Yarūshalam aur Yahūdāh ke khlīlaf wuhī peshgoiyāñ sunāñ jo Yarmiyāh sunātā thā.

²¹ Jab Yahūyaqīm Bādshāh aur us ke tamām faujī aur sarkārī afsaron ne us kī bāteñ sunīn to bādshāh ne use mār ḍalne kī koshish kī. Lekin Ūriyāh ko is kī khabar milī, aur wuh ḍar kar bhāg gayā. Chalte chalte wuh Mīsr pahuñch gayā. ²² Tab Yahūyaqīm ne Inātan bin Akbor aur chand ek admiyon ko wahān bhej diyā. ²³ Wahān pahuñch kar wuh Ūriyāh ko pakaṛ kar Yahūyaqīm ke pās wāpas lāe. Bādshāh ke hukm par us kā sar qalam kar diyā gayā aur us kī nāsh ko nichle tabqe ke logoñ ke qabristān meñ dafnāyā gayā.

²⁴ Lekin Yarmiyāh kī jān chhūṭ gaī. Use awām ke hawāle na kiyā gayā, go wuh use mār ḍalnā chāhte the, kyonki Aḳhiqām bin Sāfan us ke haq meñ thā.

27*Jue kī Alāmat*

¹ Jab Sidqiyāh bin Yūsiyāh Yahūdāh ke taḳht par baiṭh gayā to Rab Yarmiyāh se hamkalām huā. ² Rab ne mujhe farmāyā,

“Apne lie juā aur us ke rasse banā kar use apnī gardan par rakh le! ³ Phir Adom, Moāb, Ammon, Sūr aur Saidā ke shāhī safiroñ ke pās jā jo is waqt Yarūshalam meñ Sidqiyāh Bādshāh ke pās jamā haiñ. ⁴ Un ke hāth un ke bādshāhoñ ko paighām bhej, ‘Rabbul-afwāj jo Isrāil kā Ḳhudā hai farmātā hai ki ⁵ main ne apnā hāth baṛhā kar baṛī qudrat se duniyā ko insān-o-haiwān samet khalāq kiyā hai, aur main hī yih chīzeñ use atā kartā hūñ jo merī nazar meñ lāyq hai. ⁶ Is waqt main tumhāre tamām mamālik ko apne khādim Shāh-e-Bābal Nabūkadnazzar ke hawāle karūnga. Jangli jānwar tak sab us ke tābe ho jāenge. ⁷ Tamām aqwām us kī aur us ke beṭe aur pote kī khidmat karenge. Phir ek waqt āegā ki Bābal kī hukūmat khatm ho jāegi. Tab muta'addid qaumeñ aur baṛe baṛe bādshāh use apne hī tābe kar leñge. ⁸ Lekin is waqt lāzim hai ki har qaum aur saltanat Shāh-e-Bābal Nabūkadnazzar kī khidmat karke us kā juā qabūl kare. Jo inkār kare use main talwār, kāl aur mohlak bimāriyon se us waqt tak sazā dūngā jab tak wuh pūre taur par Nabūkadnazzar ke hāth se tabāh na ho jāe. Yih Rab kā farmān hai.

⁹ Chunānche apne nabiyon, fālgiron, khab dekhne wālon, qismat kā hāl batāne wālon aur jādugaron par dhyān na do jab wuh tumheñ batāte haiñ ki tum Shāh-e-Bābal kī khidmat nahīn karoge. ¹⁰ Kyonki wuh tumheñ jhūṭī peshgoiyāñ pesh kar rahe haiñ jin kā sirf yih natijā niklegā ki main tumheñ watan se nikāl kar muntashir karūnga aur tum halāk ho jāoge. ¹¹ Lekin jo qaum Shāh-e-Bābal kā juā qabūl karke us kī khidmat kare use main us ke apne mulk meñ rahne dūngā, aur wuh us kī khetibārī karke us meñ basegi. Yih Rab kā farmān hai.’”

¹² Main ne yihī paighām Yahūdāh ke bādshāh Sidqiyāh ko bhī sunāyā. Main bolā, “Shāh-e-Bābal ke jue ko qabūl karke us kī aur us kī qaum kī khidmat karo to tum zindā rahoge. ¹³ Kyā zarurat hai ki tū apnī qaum samet talwār, kāl aur mohlak bimāriyon kī zad meñ ā kar halāk ho jāe? Kyonki Rab ne farmāyā hai ki har qaum jo Shāh-e-Bābal kī khidmat karne

se inkār kare us kā yihī anjām hogā. ¹⁴ Un nabiyōn par tawajjuh mat denā jo tum se kahte haiñ, ‘Tum Shāh-e-Bābal kī khidmat nahīn karoge.’ Un kī yih peshgoī jhūṭ hī hai. ¹⁵ Rab farmātā hai, ‘Maiñ ne unheñ nahīn bhejā balki wuh merā nām le kar jhūṭī peshgoiyāñ sunā rahe haiñ. Agar tum un kī suno to maiñ tumheñ muntashir kar dūngā, aur tum nabuwwat karne wāle un nabiyōn samet halāk ho jāoge.’”

¹⁶ Phir maiñ imāmoñ aur pūrī qaum se mukhātib huā, “Rab farmātā hai, ‘Un nabiyōn kī na suno jo nabuwwat karke kahte haiñ ki ab Rab ke ghar kā sāmān jald hī Mul-k-e-Bābal se wāpas lāyā jāegā. Wuh tumheñ jhūṭī peshgoiyāñ bayān kar rahe haiñ. ¹⁷ Un par tawajjuh mat denā. Bābal ke bādshāh kī khidmat karo to tum zindā rahoge. Yih shahr kyoñ malbe kā dher ban jāe? ¹⁸ Agar yih log wāqai nabī hoñ aur inheñ Rab kā kalām milā ho to inheñ Rab ke ghar, shāhī mahal aur Yarūshalam meñ ab tak bache hue sāmān ke lie duā karnī chāhie. Wuh Rabbul-afwāj se shafā’at kareñ kī yih chīzeñ Mul-k-e-Bābal na le jāī jāeñ balki yihīñ raheñ.

¹⁹⁻²² Ab tak pital ke satūn, pital kā hauz banām Samundar, pāñī ke bāsan uṭhāne wālī hathgāriyāñ aur is shahr kā bāqī bachā huā sāmān yihīñ maujūd hai. Nabūkadnazzar ne inheñ us waqt apne sāth nahīn liyā thā jab wuh Yahūdāh ke bādshāh Yahūyākīn * bin Yahūyaqīm ko Yarūshalam aur Yahūdāh ke tamām shurafā samet jilāwatan karke Mul-k-e-Bābal le gayā thā. Lekin Rabbul-afwāj jo Isrāil kā Khudā hai in chīzoñ ke bāre meñ farmātā hai kī jitnī bhī qimti chīzeñ ab tak Rab ke ghar, shāhī mahal yā Yarūshalam meñ kahīñ aur bach gai haiñ wuh bhī Mul-k-e-Bābal meñ pahuñchāī jāeñgī. Wahīñ wuh us waqt tak raheñgī jab tak maiñ un par nazar dāl kar unheñ is jagah wāpas na lāūñ.’ Yih Rab kā farmān hai.”

28

Hananiyāh Nabī kī Mukhālafat

¹ Usī sāl ke pāñchweñ mahīne * meñ Jibaūn kā rahne wālā nabī Hananiyāh bin Azzūr Rab ke ghar meñ āyā. Us waqt yāñī Sidqiyāh kī hukūmat ke chauthe sāl meñ wuh imāmoñ aur qaum kī maujūdagī meñ mujh se mukhātib huā, ² “Rabbul-afwāj jo Isrāil kā Khudā hai farmātā hai kī maiñ Shāh-e-Bābal kā juā toṛ dālūngā. ³ Do sāl ke andar andar maiñ Rab ke ghar kā wuh sārā sāmān is jagah wāpas pahuñchāūngā jo Shāh-e-Bābal Nabūkadnazzar yahāñ se nikāl kar Bābal le gayā thā. ⁴ Us waqt maiñ Yahūdāh ke bādshāh Yahūyākīn † bin Yahūyaqīm aur Yahūdāh ke dīgar tamām jilāwatanōñ ko bhī Bābal se wāpas lāūngā. Kyoñki maiñ yaqīnan Shāh-e-Bābal kā juā toṛ dālūngā. Yih Rab kā farmān hai.”

⁵ Yih sun kar Yarmiyāh ne imāmoñ aur Rab ke ghar meñ khare baqī parastāroñ kī maujūdagī meñ Hananiyāh nabī se kahā, ⁶ “Āmīn! Rab aisā hī kare, wuh terī peshgoī pūrī karke Rab ke ghar kā sāmān aur tamām jilāwatanōñ ko Bābal se is jagah wāpas lāe. ⁷ Lekin us par tawajjuh de jo maiñ terī aur pūrī qaum kī maujūdagī meñ bayān kartā hūñ! ⁸ Qadīm zamāne se le kar āj tak jitne nabī mujh se aur tujh se pahle khidmat karte āe haiñ unhoñ ne muta’addid mulkoñ aur baṛī baṛī saltanatoñ ke bāre meñ nabuwwat kī thī ki un par jang, āfat aur mohlak bimāriyāñ nāzil hoñgī. ⁹ Chunāñche khabardār! Jo nabī salāmatī kī peshgoī kare us kī

* **27:19-22** Ibrānī meñ Yahūyākīn kā mutarādif Yakūniyāh mustāmal hai.

* **28:1** Julāī tā Agast.

† **28:4** Ibrānī meñ Yahūyākīn kā mutarādif Yakūniyāh mustāmal hai.

tasdiq us waqt hogī jab us kī peshgoī pūrī ho jāegī. Usī waqt log jān lenge ki use wāqāī Rab kī taraf se bhejā gayā hai.”

¹⁰ Tab Hananiyāh ne lakaṛī ke jue ko Yarmiyāh kī gardan par se utār kar use toṛ diyā. ¹¹ Tamām logoṅ ke sāmne us ne kahā, “Rab farmātā hai ki do sāl ke andar andar main isī tarah Shāh-e-Bābal Nabūkadnazzar kā juā tamām qaumoṅ kī gardan par se utār kar toṛ ḍālūngā.” Tab Yarmiyāh wahān se chalā gayā.

¹² Is wāqiye ke thoṛī der bād Rab Yarmiyāh se hamkalām huā, ¹³ “Jā, Hananiyāh ko batā, ‘Rab farmātā hai ki tū ne lakaṛī kā juā to toṛ diyā hai, lekin us kī jagah tū ne apnī gardan par lohe kā juā rakh liyā hai.’ ¹⁴ Kyoṅki Rabbul-afwāj jo Isrāīl kā Ḳhudā hai farmātā hai ki main ne lohe kā juā in tamām qaumoṅ par rakh diyā hai tāki wuh Nabūkadnazzar kī ḳhidmat kareṅ. Aur na sirf yih us kī ḳhidmat kareṅge balki main jānglī jānwaroṅ ko bhī us ke hāth meṅ kar dūngā.”

¹⁵ Phir Yarmiyāh ne Hananiyāh se kahā, “Ai Hananiyāh, sun! Go Rab ne tujhe nahīn bhejā to bhī tū ne is qaum ko jhūṭ par bharosā rakhne par amādā kiyā hai. ¹⁶ Is lie Rab farmātā hai, ‘Main tujhe rū-e-zamīn par se miṭāne ko hūn. Isī sāl tū mar jāegā, is lie kī tū ne Rab se sarkash hone kā mashwarā diyā hai.’”

¹⁷ Aur aisā hī huā. Usī sāl ke sātweṅ mahīne † yānī do mahīne ke bād Hananiyāh nabī kūch kar gayā.

29

Yarmiyāh Jilāwatanon ko Ḳhat Bhejtā Hai

¹ Ek din Yarmiyāh Nabī ne Yarūshalam se ek ḳhat Mulk-e-Bābal bhejā. Yih ḳhat un bache hue buzurgoṅ, imāmoṅ, nabiyōṅ aur baqī Isrāīliyoṅ ke nām likhā thā jinheṅ Nabūkadnazzar Bādshāh jilāwatan karke Bābal le gayā thā. ² Un meṅ Yahūyākīn * Bādshāh, us kī mān aur darbārī, aur Yahūdāh aur Yarūshalam ke buzurg, kāriḡar aur lohār shāmil the. ³ Yih ḳhat Iliyāsā bin Sāfan aur Jamariyāh bin Ḳhilqiyāh ke hāth Bābal pahuṅchā jinheṅ Yahūdāh ke bādshāh Sidqiyāh ne Bābal meṅ Shāh-e-Bābal Nabūkadnazzar ke pās bhejā thā. Ḳhat meṅ likhā thā,

⁴ “Rabbul-afwāj jo Isrāīl kā Ḳhudā hai farmātā hai, ‘Ai tamām jilāwatanon jinheṅ main Yarūshalam se nikāl kar Bābal le gayā hūn, dhyān se suno!’

⁵ Bābal meṅ ghar banā kar un meṅ basne lago. Bāḡh lagā kar un kā phal khāo. ⁶ Shādī karke beṭe-beṭiyān paidā karo. Apne beṭe-beṭiyōṅ kī shādī karāo tāki un ke bhī bachche paidā ho jāeṅ. Dhyān do kī Mulk-e-Bābal meṅ tumhārī tādād kam na ho jāe balki baṛh jāe. ⁷ Us shahr kī salāmātī ke tālib raho jis meṅ main tumheṅ jilāwatan karke le gayā hūn. Rab se us ke lie duā karo! Kyoṅki tumhārī salāmātī usī kī salāmātī par munhasir hai.’

⁸ Rabbul-afwāj jo Isrāīl kā Ḳhudā hai farmātā hai, ‘Ḳhabardār! Tumhare darmiyān rahne wāle nabī aur qismat kā hāl batāne wāle tumheṅ fareb na deṅ. Un ḳhāboṅ par tawajjuh mat denā jo yih dekhte haiṅ.’ ⁹ Rab farmātā hai, ‘Yih merā nām le kar tumheṅ jhūṭī peshgoiyān sunāte haiṅ, go main ne unheṅ nahīn bhejā.’ ¹⁰ Kyoṅki Rab farmātā hai, ‘Tumheṅ Bābal meṅ rahte hue kul 70 sāl guzar jāeṅge. Lekin is ke bād main tumhārī taraf ruḡ karūngā, main apnā purfaj wādā pūrā karke tumheṅ wāpas laūngā.’

† 28:17 Sitambar tā Aktūbar. * 29:2 Ibrānī meṅ Yahūyākīn kā mutarādīf Yakūniyāh mustāmāl hai.

11 Kyoñki Rab farmātā hai, ‘Main un mansūboñ se khūb wāqif hūñ jo main ne tumhare lie bāndhe haiñ. Yih mansūbe tumheñ nuqsān nahīñ pahuñchāenge balki tumhārī salāmāti kā bāis hoñge, tumheñ ummīd dilā kar ek achchhā mustaqbil farāham kareñge. 12 Us waqt tum mujhe pukāroge, tum ā kar mujh se duā karoge to main tumhārī sunūngā. 13 Tum mujhe talāsh karke pā loge. Kyoñki agar tum pure dil se mujhe dhūndo 14 to main hone dūngā ki tum mujhe pāo.’ Yih Rab kā farmān hai. ‘Phir main tumheñ bahāl karke un tamām qaumoñ aur maqāmoñ se jamā karūnga jahāñ main ne tumheñ muntashir kar diyā thā. Aur main tumheñ us mulk meñ wāpas lāūngā jis se main ne tumheñ nikāl kar jilāwatan kar diyā thā.’ Yih Rab kā farmān hai.

15 Tumhārā dāwā hai ki Rab ne yahāñ Bābal meñ bhī hamāre lie nabī barpā kie haiñ. 16-17 Lekin Rab kā jawāb suno! Dāūd ke takht par baiṭhne wāle bādshāh aur Yarūshalam meñ bache hue tamām bāshindoñ ke bāre meñ Rabbul-afwāj farmātā hai, ‘Tumhare jitne bhāi jilāwatanī se bach gae haiñ un ke khilāf main talwār, kāl aur mohlak bimāriyāñ bhej dūngā. Main unheñ gale hue anjroñ kī mānind banā dūngā, jo kharāb hone kī wajah se khāe nahīñ jāenge. 18 Main talwār, kāl aur mohlak bimāriyoñ se un kā yoñ tāqqub karūnga ki duniyā ke tamām mamālik un kī hālat dekh kar ghabrā jāenge. Jis qaum meñ bhī main unheñ muntashir karūnga wahāñ logoñ ke rongte khare ho jāenge. Kisi par lānat bhejte waqt log kaheñge ki use Yahūdāh ke bāshindoñ kā-sā anjām nasīb ho. Har jagah wuh mazāq aur ruswāi kā nishāñ ban jāenge. 19 Kyoñ ? Is lie ki unhoñ ne merī na sunī, go main apne khādimoñ yāñ nabiyōñ ke zariye bār bār unheñ paighāmāt bhejtā rahā. Lekin tum ne bhī merī na sunī.’ Yih Rab kā farmān hai.

20 Ab Rab kā farmān suno, tum sab jo jilāwatan ho chuke ho, jinheñ main Yarūshalam se nikāl kar Bābal bhej chukā hūñ. 21 Rabbul-afwāj jo Isrāil kā Khudā hai farmātā hai, ‘Akhīyab bin Qaulāyāh aur Sidqiyāh bin Māsiyāh merā nām le kar tumheñ jhūṭī peshgoiyāñ sunāte haiñ. Is lie main unheñ Shāh-e-Bābal Nabūkadnazzar ke hāth meñ dūngā jo unheñ tere dekhṭe dekhṭe sazā-e-maut degā. 22 Un kā anjām ibratangez misāl ban jāegā. Kisi par lānat bhejte waqt Yahūdāh ke jilāwatan kaheñge, “Rab tere sāth Sidqiyāh aur Akhīyab kā-sā sulūk kare jinheñ Shāh-e-Bābal ne āg meñ bhūñ liyā!” 23 Kyoñki unhoñ ne Isrāil meñ bedīn harkateñ kī haiñ. Apne paṛsiyoñ kī biwiyoñ ke sāth zinā karne ke sāth sāth unhoñ ne merā nām le kar aise jhūṭe paighām sunāe haiñ jo main ne unheñ sunāne ko nahīñ kahā thā. Mujhe is kā purā ilm hai, aur main is kā gawāh hūñ.’ Yih Rab kā farmān hai.”

Samāyāh ke lie Rab kā Paighām

24 Rab ne farmāyā, “Bābal ke rahne wāle Samāyāh Naḥlāmī ko ittalā de, 25 Rabbul-afwāj jo Isrāil kā Khudā hai farmātā hai ki tū ne apnī hī taraf se imām Safaniyāh bin Māsiyāh ko khat bhejā. Dīgar imāmoñ aur Yarūshalam ke bāqī tamām bāshindoñ ko bhī is kī kāpiyāñ mil gañ. Khat meñ likhā thā,

26 ‘Rab ne āp ko Yahoyadā kī jagah apne ghar kī dekh-bhāl karne kī zimmedārī di hai. Ap kī zimmedāriyoñ meñ yih bhī shāmil hai ki har dīwāne aur nabuwat karne wāle ko kāṭh meñ ḍāl kar us kī gardan meñ lohe kī zanjireñ ḍaleñ. 27 To phir āp ne Anatot ke rahne wāle Yarmiyāh ke khilāf qadam kyoñ nahīñ uṭhāyā jo āp ke darmiyāñ nabuwat kartā rahtā

hai? ²⁸ Kyoñki us ne hamen̄ jo Bābal meñ haiñ khat bhej kar mashwarā diyā hai ki der lagegi, is lie ghar banā kar un meñ basne lago, bāgh lagā kar un kā phal khāo.’”

²⁹ Jab Safaniyāh ko Samāyāh kā khat mil gayā to us ne Yarmiyāh ko sab kuchh sunāyā. ³⁰ Tab Yarmiyāh par Rab kā kalām nāzil huā, ³¹ “Tamām jilāwatanon̄ ko khat bhej kar likh de, ‘Rab Samāyāh Naḥlāmī ke bāre meñ farmātā hai ki go main̄ ne Samāyāh ko nahīñ bhejā to bhī us ne tumheñ peshgoiyāñ sunā kar jhūṭ par bharosā rakhne par āmadā kiyā hai. ³² Chunāñche Rab farmātā hai ki main̄ Samāyāh Naḥlāmī ko us ki aulād samet sazā dūngā. Is qaum meñ us kī nasl khatm ho jāegī, aur wuh khud un achchhī chīzon̄ se lutfandoz nahīñ hogā jo main̄ apnī qaum ko farāham karūnga. Kyoñki us ne Rab se sarkash hone kā mashwarā diyā hai.’”

30

Isrāil aur Yahūdāh Bahāl Ho Jāenge

¹ Rab kā kalām Yarmiyāh par nāzil huā, ² “Rab Isrāil kā Khudā farmātā hai ki jo bhī paighām main̄ ne tujh par nāzil kie unheñ kitāb kī sūrat meñ qalamband kar! ³ Kyoñki Rab farmātā hai ki wuh waqt āne wālā hai jab main̄ apnī qaum Isrāil aur Yahūdāh ko bahāl karke us mulk meñ wāpas lāūngā jo main̄ ne un ke bāpdādā ko mīrās meñ diyā thā.”

⁴ Yih Isrāil aur Yahūdāh ke bāre meñ Rab ke farmāñ haiñ. ⁵ “Rab farmātā hai, ‘Khaufzadā chīkheñ sunāi de rahī haiñ. Amn kā nām-onishān tak nahīñ balki chāron̄ taraf dahshat hī dahshat phailī huī hai. ⁶ Kyā mard bachche janm de saktā hai? To phir tamām mard kyoñ apne hāth kamr par rakh kar dard-e-zah meñ mūbtalā auraton̄ kī tarah tarap rahe haiñ? Har ek kā rang faq par gayā hai.

⁷ Afsos! Wuh din kitnā haulnāk hogā! Us jaisā koī nahīñ hogā. Yāqūb kī aulād ko baṛī musibat pesh āegī, lekin ākhirkār use rihāi milegi.’ ⁸ Rab farmātā hai, ‘Us din main̄ un kī gardan par rakhe jue aur un kī zanjiroñ ko toṛ dālūngā. Tab wuh ghairmulkiyon̄ ke ghulām nahīñ raheñge ⁹ balki Rab apne Khudā aur Dāūd kī nasl ke us bādshāh kī k̄hidmat kareñge jise main̄ bārpā karke un par muqarrar karūngā.’

¹⁰ Chunāñche Rab farmātā hai, ‘Ai Yāqūb mere k̄hādīm, mat dar! Ai Isrāil, dahshat mat khā! Dekh, main̄ tujhe dūr-darāz ilāqon̄ se aur terī aulād ko jilāwatanī se chhuṛā kar wāpas le āūngā. Yāqūb wāpas ā kar sukūn se zindagi guzāregā, aur use pareshān karne wālā koī nahīñ hogā.’

¹¹ Kyoñki Rab farmātā hai, ‘Main̄ tere sāth hūñ, main̄ hī tujhe bachāūngā. Main̄ un tamām qaumon̄ ko nest-o-nābūd kar dūngā jin meñ main̄ ne tujhe muntashir kar diyā hai, lekin tujhe main̄ is tarah safhā-e-hastī se nahīñ miṭāūngā. Albattā main̄ munāsib had tak terī tambīh karūnga, kyoñki main̄ tujhe sazā die baḡhair nahīñ chhoṛ saktā.’

¹² Kyoñki Rab farmātā hai, ‘Terā zaḥm lā’ilāj hai, terī choṭ bhar hī nahīñ saktī. ¹³ Koī nahīñ hai jo tere haq meñ bāt kare, tere phoṛon̄ kā muālajā aur terī shifā mumkīn hī nahīñ! ¹⁴ Tere tamām āshiq * tujhe bhūl gae haiñ aur terī parwā hī nahīñ karte. Terā qusūr bahut sangīn hai, tujh se beshumār gunāh sarzad hue haiñ. Isī lie main̄ ne tujhe dushman kī tarah mārā, zālīm kī tarah tambīh di hai.

* 30:14 Āshiq se murād Isrāil ke ittahādī haiñ.

¹⁵ Ab jab choṭ lag gai hai aur lā'ilāj dard mahsūs ho rahā hai to tū madad ke lie kyon chikhṭā hai? Yih main hī ne tere sangin qusūr aur muta'addid gunāhoṅ kī wajah se tere sāth kiyā hai.

¹⁶ Lekin jo tujhe harāp karen unheṅ bhī harāp kiyā jāegā. Tere tamām dushman jilāwatan ho jāenge. Jinhoṅ ne tujhe lūṭ liyā unheṅ bhī lūṭā jāegā, jinhoṅ ne tujhe ghārat kiyā unheṅ bhī ghārat kiyā jāegā.' ¹⁷ Kyonki Rab farmātā hai, 'Main tere zaḥmoṅ ko bhar kar tujhe shifā dūngā, kyonki logoṅ ne tujhe mardūd qarār de kar kahā hai ki Siyyūn ko dekho jis kī fikr koī nahīn kartā.' ¹⁸ Rab farmātā hai, 'Dekho, main Yāqūb ke khaimoṅ kī badnasibī khatm karūngā, main Isrāil ke gharoṅ par tars khāūngā. Tab Yarūshalam ko khandarāt par nae sire se tāmīr kiyā jāegā, aur mahal ko dubārā us kī purānī jagah par kharā kiyā jāegā.

¹⁹ Us waqt wahān shukrguzārī ke gīt aur khushī manāne wāloṅ kī āwazeṅ buland ho jāengī. Aur main dhyān dūngā ki un kī tādad kam na ho jāe balki mazīd barh jāe. Unheṅ haqīr nahīn samjhā jāegā balki main un kī izzat bahut barhā dūngā. ²⁰ Un ke bachche qadīm zamāne kī tarah mahfūz zindagī guzāreṅge, aur un kī jamāt mazbūti se mere huzūr qāym rahegī. Lekin jitnoṅ ne un par zulm kiyā hai unheṅ main sazā dūngā.

²¹ Un kā hukmrān un kā apnā hamwatan hogā, wuh dubārā un meṅ se uṭh kar takhtnashīn ho jāegā. Main khud use apne qarīb lāūngā to wuh mere qarīb āegā.' Kyonki Rab farmātā hai, 'Sirf wuhī apnī jān khatre meṅ dāl kar mere qarīb āne kī jurrat kar saktā hai jise main khud apne qarīb lāyā hūn. ²² Us waqt tum merī qaum hoge aur main tumhārā Khudā hūngā.'

²³ Dekho, Rab kā ghazab zabardast āndhī kī tarah nāzil ho rahā hai. Tez bagūle ke jhoṅke bedīnoṅ ke saroṅ par utar rahe haiṅ. ²⁴ Aur Rab kā shadīd qahr us waqt tak ṭhaṇḍā nahīn hogā jab tak us ne apne dil ke mansūboṅ ko takmil tak nahīn pahuṅchāyā. Āne wāle dīnoṅ meṅ tumheṅ is kī sāf samajh āegī.

31

Jilāwatanoṅ kī Wāpasi

¹ Rab farmātā hai, "Us waqt main tamām Isrāīlī gharānoṅ kā Khudā hūngā, aur wuh merī qaum hoṅge." ² Rab farmātā hai, "Talwār se bache hue logoṅ ko registān meṅ hī merā fazl hāsīl huā hai, aur Isrāīl apnī ārāmgāh ke pās pahuṅch rahā hai."

³ Rab ne dūr se Isrāīl par zāhir ho kar farmāyā, "Main ne tujhe hameshā hī pyār kiyā hai, is lie main tujhe barī shafqat se apne pās khiṅch lāyā hūn.

⁴ Ai kuṅwārī Isrāīl, terī nae sire se tāmīr ho jāegi, kyonki main khud tujhe tāmīr karūngā. Tū dubārā apne dafoṅ se ārāstā ho kar khushī manāne wāloṅ ke loknāch ke lie niklegī. ⁵ Tū dubārā Sāmariyā kī pahārīyoṅ par angūr ke bāgh lagāegi. Aur jo paudoṅ ko lagāeṅge wuh khud un ke phal se lutfandoz hoṅge. ⁶ Kyonki wuh dīn āne wālā hai jab Ifrāīm ke pahārī ilāqe ke pahredār āwāz de kar kacheṅge, 'Āo ham Siyyūn ke pās jāeṅ tāki Rab apne Khudā ko sijdā karen.'"

⁷ Kyonki Rab farmātā hai, "Yāqūb ko dekh kar khushī manāo! Qaumoṅ ke sarbarāh ko dekh kar shādmānī kā nārā maro! Buland āwāz se Allāh kī hamd-o-sanā karke kaho, 'Ai Rab, apnī qaum ko bachā, Isrāīl ke bache hue hisse ko chhuṭkāra de.' ⁸ Kyonki main unheṅ shimālī mulk se wāpas

lāūngā, unheñ duniyā kī intahā se jamā karūnga. Andhe aur langare un meñ shāmil hoñge, hāmīlā aur janm dene wālī aurateñ bhī sāth chaleñgī. Un kā barā hujūm wāpas āegā. ⁹ Aur jab main unheñ wāpas lāūngā to wuh rote hue aur iltijāeñ karte hue mere pīchhe chaleñge. Main unheñ nadiyon ke kināre kināre aur aise hamwār rāstoñ par wāpas le chalūngā, jahāñ ṭhokar khāne kā khatrā nahīñ hogā. Kyoñki main Isrāīl kā bāp hūñ, aur Ifrāīm * merā pahlauṭhā hai.

¹⁰ Ai qaumo, Rab kā kalām suno! Dūr-darāz jazīroñ tak elān karo, ‘Jis ne Isrāīl ko muntashir kar diyā hai wuh use dubārā jamā karegā aur charwāhe kī-sī fikr rakh kar us kī gallābānī karegā.’ ¹¹ Kyoñki Rab ne fidyā de kar Yāqūb ko bachāyā hai, us ne ewazānā de kar use zorāwar ke hāth se chhuṛāyā hai. ¹² Tab wuh ā kar Siyyūh kī bulandī par khushī ke nāre lagāenge, un ke chehre Rab kī barkatoñ ko dekh kar chamak uṭheñge. Kyoñki us waqt wuh unheñ anāj, naī mai, zaitūn ke tel aur jawān bheṛ-bakriyon aur gāy-bailoñ kī kasrat se nawāzegā. Un kī jān serāb bāgh kī tarah sarsabz hogī, aur un kī nidhāl hālat sañbhal jāegī. ¹³ Phir kuñwāriyāñ khushī ke māre loknāch nācheñgī, jawān aur buzurg ādmī bhī us meñ hissā leñge. Yoñ main un kā mātām khushī meñ badal dūngā, main un ke diloñ se ḡham nikāl kar unheñ apnī tasallī aur shādmānī se bhar dūngā.” ¹⁴ Rab farmātā hai, “Main imāmoñ kī jān ko tar-o-tāza karūngā, aur merī qaum merī barkatoñ se ser ho jāegī.”

¹⁵ Rab farmātā hai, “Rāmā meñ shor mach gayā hai, rone pīṭne aur shadīd mātām kī āwazeñ. Rākhlil apne bachchoñ ke lie ro rahī hai aur tasallī qabūl nahīñ kar rahī, kyoñki wuh halāk ho gae haiñ.”

¹⁶ Lekin Rab farmātā hai, “Rone aur ānsū bahāne se bāz ā, kyoñki tujhe apnī mehnat kā ajr milegā. Yih Rab kā wādā hai ki wuh dushman ke mulk se lauṭ āenge. ¹⁷ Terā mustaqbil purummīd hogā, kyoñki tere bachche apne watan meñ wāpas āenge.” Yih Rab kā farmān hai.

¹⁸ “Isrāīl † kī giryā-o-zārī mujh tak pahuñch gayī hai. Kyoñki wuh kahtā hai, ‘Hāy, tū ne merī saḡht tāḍīb kī hai. Merī yoñ tarbiyat huī hai jis tarah bachhṛe kī hotī hai jab us kī gardan par pahlī bār juā rakhā jātā hai. Ai Rab, mujhe wāpas lā tāki main wāpas aūñ, kyoñki tū hī Rab merā Khudā hai. ¹⁹ Mere wāpas āne par mujhe nadāmat mahsūs huī, aur samajh āne par main apnā Sīnā pīṭne lagā. Mujhe sharmindagī aur ruswāī kā shadīd ehsās ho rahā hai, kyoñki ab main apnī jawānī ke sharmnāk phal kī fasal kāṭ rahā hūñ.’ ²⁰ Lekin Rab farmātā hai ki Isrāīl merā qīmtī beṭā, merā lāḍlā hai. Go main bār bār us ke khlīfā bāteñ kartā hūñ to bhī use yād kartā rahtā hūñ. Is lie merā dil us ke lie tarāptā hai, aur lāzim hai ki main us par tars khāūñ.

²¹ Ai merī qaum, aise nishān khare kar jin se logoñ ko sahlī rāste kā patā chale! Us pakkī saṛak par dhyān de jis par tū ne safr kiyā hai. Ai kuñwārī Isrāīl, wāpas ā, apne in shahroñ meñ lauṭ ā! ²² Ai bewafā beṭī, tū kab tak bhāṭaktī phiregī? Rab ne mulk meñ ek naī chiz paidā kī hai, yih kī āindā aurat ādmī ke gird rahegī.”

Isrāīl aur Yahūdāh Dubārā Ābād Ho Jāenge

²³ Rabbul-afwāj jo Isrāīl kā Khudā hai farmātā hai, “Jab main Isrāīliyon ko bahāl karūngā to Mulke-Yahūdāh aur us ke shahroñ ke bāshinde dubārā kacheñge, ‘Ai rāstī ke ghar, ai muqaddas pahār, par tujhe barkat

* 31:9 Yahāñ Ifrāīm Isrāīl kā dūsarā nām hai.

† 31:18 Lafzī tarjumā: Ifrāīm.

del' ²⁴ Tab Yahūdāh aur us ke shahr dubārā ābād hoṅge. Kisān bhī mulk meṅ baseṅge, aur wuh bhī jo apne rewaṛoṅ ke sāth idhar-udhar phirte haiṅ. ²⁵ Kyoṅki main thakemādoṅ ko nāī tāqat dūṅgā aur ḡhash khāne wāloṅ ko tar-o-tāzā karūṅga."

²⁶ Tab main jāg uṭhā aur chāroṅ taraf dekhā. Merī nīnd kitnī mīṭhī rahī thī!

²⁷ Rab farmātā hai, "Wuh waqt āne wālā hai jab main Isrāīl ke gharāne aur Yahūdāh ke gharāne kā bīj bo kar insān-o-haiwān kī tādād barhā dūṅgā. ²⁸ Pahle main ne baṛe dhyān se unheṅ jaṛ se ukhār diyā, girā diyā, ḡhā diyā, hān tabāh karke ḡhāk meṅ milā diyā. Lekin āindā main utne hī dhyān se unheṅ tāmīr karūṅga, unheṅ panīrī kī tarah lagā dūṅgā." Yih Rab kā farmān hai. ²⁹ "Us waqt log yih kahne se bāz āeṅge ki wālidain ne khaṭṭe angūr khāe, lekin dānt un ke bachchoṅ ke khaṭṭe ho gae haiṅ. ³⁰ Kyoṅki ab se khaṭṭe angūr khāne wāle ke apne hī dānt khaṭṭe hoṅge. Ab se usī ko sazā-e-maut dī jāegī jo qusūrwar hai."

Nayā Ahd

³¹ Rab farmātā hai, "Aise dīn ā rahe haiṅ jab main Isrāīl ke gharāne aur Yahūdāh ke gharāne ke sāth ek nayā ahd bāndhūṅgā. ³² Yih us ahd kī mānīnd nahīn hogā jo main ne un ke bāpdādā ke sāth us dīn bāndhā thā jab main un kā hāth pakaṛ kar unheṅ Misr se nikāl lāyā. Kyoṅki unhoṅ ne wuh ahd toṛ diyā, go main un kā mālik thā." Yih Rab kā farmān hai.

³³ "Jo nayā ahd main un dīnoṅ ke bād Isrāīl ke gharāne ke sāth bāndhūṅgā us ke taht main apnī shariat un ke andar ḡāl kar un ke diloṅ par kandā karūṅga. Tab main hī un kā Ḳhudā hūṅgā, aur wuh merī qaum hoṅge. ³⁴ Us waqt se is kī zarūrat nahīn rahegī ki koī apne paṛosī yā bhāī ko tālīm de kar kahe, 'Rab ko jān lo.' Kyoṅki chhoṭe se le kar baṛe tak sab mujhe jāneṅge. Kyoṅki main un kā qusūr muāf karūṅga aur āindā un ke gunāhoṅ ko yād nahīn karūṅga." Yih Rab kā farmān hai.

³⁵ Rab farmātā hai, "Main hī ne muqarrar kiyā hai ki dīn ke waqt sūraj chamke aur rāt ke waqt chānd sitāroṅ samet raushnī de. Main hī samundar ko yoṅ uchhāl detā hūn ki us kī maujeṅ garajne lagtī haiṅ. Rabbul-afwāj hī merā nām hai." ³⁶ Rab farmātā hai, "Jab tak yih qudratī usī mere sāmne qāym raheṅge us waqt tak Isrāīl qaum mere sāmne qāym rahegī. ³⁷ Kyā insān āsmān kī paimāish kar saktā hai? Yā kyā wuh zamīn kī buniyādoṅ kī taftīsh kar saktā hai? Hargiz nahīn! Isī tarah yih mumkin hī nahīn ki main Isrāīl kī pūrī qaum ko us ke gunāhoṅ ke sabab se radd karūn." Yih Rab kā farmān hai.

Yarūshalam ko Nae Sire se Tāmīr Kiyā Jāegā

³⁸ Rab farmātā hai, "Wuh waqt āne wālā hai jab Yarūshalam ko Rab ke lie nae sire se tāmīr kiyā jāegā. Tab us kī fasil Hananel ke Burj se le kar Kone ke Darwāze tak taiyār ho jāegī. ³⁹ Wahān se shahr kī sarhad sīdhī Jarīb Pahārī tak pahuṅchegī, phīr joā kī taraf muregī. ⁴⁰ Us waqt jo wādī lashoṅ aur bhasm huī charbī kī rākh se nāpāk huī hai wuh pūre taur par Rab ke lie maḡsūs-o-muqaddas hogī. Us kī ḡhalānoṅ par ke tamām khet bhī Wādī-e-Qidron tak shāmil hoṅge, balki mashriq meṅ Ghore ke Darwāze ke kone tak sab kuchh muqaddas hogā. Āindā shahr ko na kabhī dubārā jaṛ se ukhārā jāegā, na tabāh kiyā jāegā."

32

Yarmiyah Muhāsare ke Daurān Khet Kharīdā Hai

¹ Yahūdāh ke bādshāh Sidqiyāh kī hukūmat ke dasweñ sāl meñ Rab Yarmiyāh se hamkalām huā. Us waqt Nabūkadnazzar jo 18 sāl se Bābal kā bādshāh thā ² apnī fauj ke sāth Yarūshalām kā muhāsarā kar rahā thā. Yarmiyāh un dinon meñ shāhī mahal ke muhāfizon ke sahan meñ qaid thā. ³ Sidqiyāh ne yih kah kar use giriftār kiya thā, “Tū kyon is qism kī peshgoi sunātā hai? Tū kahtā hai, ‘Rab farmātā hai kī main is shahr ko Shāh-e-Bābal ke hāth meñ dene walā hūñ. Jab wuh us par qabzā karegā ⁴ to Sidqiyāh Bābal kī fauj se nahīn bachegā. Use Shāh-e-Bābal ke hawāle kar diyā jāegā, aur wuh us ke rūbarū us se bāt karegā, apnī ānkhoñ se use dekhegā. ⁵ Shāh-e-Bābal Sidqiyāh ko Bābal le jāegā, aur wahāñ wuh us waqt tak rahegā jab tak main use dubārā qabūl na karūñ. Rab farmātā hai kī agar tum Bābal kī fauj se laṛo to nākām rahoge.’”

⁶ Jab Rab kā kalām Yarmiyāh par nāzil huā to Yarmiyāh ne kahā, “Rab mujh se hamkalām huā, ⁷ ‘Terā chachāzād bhāi Hanamel bin Sallūm tere pās ā kar kahegā kī Anatot meñ merā khet kharīd leñ. Ap sab se qarībī rishtedār haiñ, is lie use kharīdnā ap kā haq balki farz bhī hai tāki zamīn hamāre khāndān kī milkiyat rahe.’” ⁸ Aisā hī huā jis tarah Rab ne farmāyā thā. Merā chachāzād bhāi Hanamel shāhī muhāfizon ke sahan meñ āyā aur mujh se kahā, ‘Binyamīn ke qabile ke shahr Anatot meñ merā khet kharīd leñ. Yih khet kharīdnā ap kā maurūsi haq balki farz bhī hai tāki zamīn hamāre khāndān kī milkiyat rahe. Āeñ, use kharīd leñ!’

Tab main ne jān liyā kī yih wuhī bāt hai jo Rab ne farmāi thī. ⁹ Chunāñche main ne apne chachāzād bhāi Hanamel se Anatot kā khet kharīd kar use chāñdī ke 17 sikke de die. ¹⁰ Main ne intaqālnāmā likh kar us par muhr lagāi, phir chāñdī ke sikke tol kar apne bhāi ko de die. Main ne gawāh bhī bulāe the tāki wuh pūrī kār-rawāi kī tasdīq karen. ¹¹⁻¹² Is ke bād main ne muharshudā intaqālnāmā tamām sharāyt aur qawāyid samet Bārūk bin Nairiyāh bin Mahsiyāh ke sapurd kar diyā. Sāth sāth main ne use ek naql bhī dī jis par muhr nahīn lagī thī. Hanamel, intaqālnāme par dastkhat karne wāle gawāh aur sahan meñ hāzir bāqī hamwatan sab is ke gawāh the. ¹³ Un ke dekhte dekhte main ne Bārūk ko hidāyat dī,

¹⁴ ‘Rabbul-afwāj jo Isrāil kā Kḥudā hai farmātā hai kī muharshudā intaqālnāmā aur us kī naql le kar miṭṭī ke bartan meñ dāl de tāki lambe arse tak mahfūz raheñ. ¹⁵ Kyonki Rabbul-afwāj jo Isrāil kā Kḥudā hai farmātā hai kī ek waqt āegā jab is mulk meñ dubārā ghar, khet aur angūr ke bāgh kharīde jāenge.’

Yarmiyah Allāh kī Tamjīd Kartā Hai

¹⁶ Bārūk bin Nairiyāh ko intaqālnāmā dene ke bād main ne Rab se duā kī,

¹⁷ ‘Ai Rab Qādir-e-mutlaq, tū ne apnā hāth barhā kar baṛī qudrat se āsmān-o-zamīn ko banāyā, tere lie koī bhī kām nāmumkin nahīn. ¹⁸ Tū hazāron par shafqat kartā aur sāth sāth bachchoñ ko un ke wālidain ke gunāhoñ kī sazā detā hai. Ai azīm aur qādir Kḥudā jis kā nām Rabbul-afwāj hai, ¹⁹ tere maqāsid azīm aur tere kām zabardast haiñ, terī ānkheñ

* **32:7** Lafzī tarjumā: Ewazānā de kar use chhuṛānā (tāki khāndān kā hissā rahe) ap hī kā haq hai.

insān kī tamām rāhoṅ ko dekḥtī raḥtī haiṅ. Tū har ek ko us ke chāl-chalan aur āmāl kā munāsib ajr detā hai.

²⁰ Misr meṅ tū ne ilāhī nishān aur mojize dikhāe, aur terā yih silsilā āj tak jāri rahā hai, Isrāil meṅ bhī aur bāqī qaumoṅ meṅ bhī. Yoṅ tere nām ko wuh izzat-o-jalāl milā jo tujhe āj tak hāsil hai. ²¹ Tū ilāhī nishān aur mojize dikhā kar apnī qaum Isrāil ko Misr se nikāl lāyā. Tū ne apnā hāth barhā kar apnī azīm qudrat Misriyoṅ par zāhir kī to un par shadīd dahshat tāri huī. ²² Tab tū ne apnī qaum ko yih mulk bakhsh diyā jis meṅ dūdh aur shahd kī kasrat thī aur jis kā wādā tū ne qasam khā kar un ke bāpdādā se kiyā thā.

²³ Lekin jab hamāre bāpdādā ne mulk meṅ dākḥil ho kar us par qabzā kiyā to unhoṅ ne na terī sunī, na terī shariāt ke mutābiq zindagī guzārī. Jo kuchh bhī tū ne unheṅ karne ko kahā thā us par unhoṅ ne amal na kiyā. Natīje meṅ tū un par yih āfat lāyā. ²⁴ Dushman miṭṭī ke pushte banā kar fasil ke qarīb pahuṅch chukā hai. Ham talwār, kāl aur mohlak bimāriyoṅ se itne kamzor ho gae haiṅ ki jab Bābal kī fauj shahr par hamlā karegī to wuh us ke qabze meṅ āegā. Jo kuchh bhī tū ne farmāyā thā wuh pesh āyā hai. Tū khud is kā gawāh hai. ²⁵ Lekin ai Rab Qādir-e-mutlaq, kamāl hai ki go shahr ko Bābal kī fauj ke hawāle kiyā jāegā to bhī tū mujh se hamkalām huā hai ki chāndī de kar khet kharid le aur gawāhoṅ se kār-rawāī kī tasdīq karwā.’”

Rab kā Jawāb

²⁶ Tab Rab kā kalām Yarmiyāh par nāzil huā, ²⁷ “Dekh, main Rab aur tamām insānoṅ kā Ḳhudā hūn. To phir kyā koī kām hai jo mujh se nahīn ho saktā?” ²⁸ Chunānche Rab farmātā hai, “Main is shahr ko Bābal aur us ke bādshāh Nabūkadnazzar ke hawāle kar dūngā. Wuh zarūr us par qabzā karegā. ²⁹ Bābal ke jo fauji is shahr par hamlā kar rahe haiṅ is meṅ ghus kar sab kuchh jalā deṅge, sab kuchh nazar-e-ātish kareṅge. Tab wuh tamām ghar rākh ho jāeṅge jin kī chhatoṅ par logoṅ ne Bāl Dewatā ke lie bakhūr jalā kar aur ajnabī mābūdoṅ ko mai kī nazareṅ pesh karke mujhe taish dilāyā.”

³⁰ Rab farmātā hai, “Isrāil aur Yahūdāh ke qābile jāwānī se le kar āj tak wuhī kuchh karte āe haiṅ jo mujhe nāpasand hai. Apne hāthoṅ ke kām se wuh mujhe bār bār ghussā dilāte rahe haiṅ. ³¹ Yarūshalam kī buniyādeṅ dālne se le kar āj tak is shahr ne mujhe had se zyādā mushtā'il kar diyā hai. Ab lāzim hai ki main use nazaroṅ se dūr kar dūn. ³² Kyoṅki Isrāil aur Yahūdāh ke bāshindoṅ ne apnī burī harkatoṅ se mujhe taish dilāyā hai, khāh bādshāh ho yā mulāzīm, khāh imām ho yā nabī, khāh Yahūdāh ho yā Yarūshalam. ³³ Unhoṅ ne apnā muṅh mujh se pher kar merī taraf ruḳ karne se inkār kiyā hai. Go main unheṅ bār bār tālīm detā rahā to bhī wuh sunane yā merī tarbiyat qabūl karne ke lie taiyār nahīn the. ³⁴ Na sirf yih balki jis ghar par mere nām kā thappā lagā hai us meṅ unhoṅ ne apne ghinaune butoṅ ko rakh kar us kī behurmatī kī hai. ³⁵ Wādī-e-Bin-hinnūm kī ūnchī jaghoṅ par unhoṅ ne Bāl Dewatā kī qurbāngāheṅ tāmīr kīn tāki wahān apne beṭe-beṭiyoṅ ko Malik Dewatā ke lie qurbān kareṅ. Main ne unheṅ aisi qābil-e-ghin harkateṅ karne kā hukm nahīn diyā thā, balki mujhe is kā khayāl tak nahīn āyā. Yoṅ unhoṅ ne Yahūdāh ko gunāh karne par uksāyā hai.

³⁶ Is waqt tum kah rahe ho, ‘Yih shahr zarūr Shāh-e-Bābal ke qabze meṅ ā jāegā, kyoṅki talwār, kāl aur mohlak bimāriyoṅ ne hameṅ kamzor kar

diyā hai.’ Lekin ab shahr ke bāre meñ Rab kā farmān suno, jo Isrāil kā Ḳhudā hai!

³⁷ Beshak main̄ baṛe taish meñ ā kar shahr ke bāshindoñ ko muḳhtalif mamālīk meñ muntashir kar dūngā, lekin main̄ unheñ un jaghoñ se phir jamā karke wāpas bhī lāūngā tāki wuh dubārā yahān sukūn ke sāth rah sakeñ. ³⁸ Tab wuh merī qaum hoñge, aur main̄ un kā Ḳhudā hūngā. ³⁹ Main̄ hone dūngā ki wuh soch aur chāl-chalan meñ ek ho kar har waqt merā Ḳhauf māneñge. Kyoñki unheñ mālūm hogā ki aisā karne se hameñ aur hamārī aulād ko barkat milegī.

⁴⁰ Main̄ un ke sāth abadī ahd bāndh kar wādā karūnga ki un par shafqat karne se bāz nahīn āūngā. Sāth sāth main̄ apnā Ḳhauf un ke diloñ meñ ḡāl dūngā tāki wuh mujh se dūr na ho jāeñ. ⁴¹ Unheñ barkat denā mere lie Ḳhushī kā bāis hogā, aur main̄ wafādārī aur pūre dil-o-jān se unheñ panīrī ki tarah is mulk meñ dubārā lagā dūngā.” ⁴² Kyoñki Rab farmātā hai, “Main̄ hī ne yih baṛī āfat is qaum par nāzil kī, aur main̄ hī unheñ un tamām barkatoñ se nawāzūngā jin kā wādā main̄ ne kiya hai. ⁴³ Beshak tum is waqt kahte ho, ‘Hāy, hamārā mulk wīrān-o-sunsān hai, us meñ na insān aur na haiwān rah gayā hai, kyoñki sab kuchh Bābal ke hawāle kar diyā gayā hai.’ Lekin main̄ farmātā hūn ki pūre mulk meñ dubārā khet kharīde ⁴⁴ aur faroḳht kie jāeñge. Log māmūl ke mutābiq intaqālnāme likh kar un par muhr lagāeñge aur kār-rawāī ki tasdīq ke lie gawāh bulāeñge. Tamām ilāqe yānī Binyamīn ke qabāyilī ilāqe meñ, Yarūshalam ke dehāt meñ, Yahūdāh aur pahārī ilāqe ke shahroñ meñ, maḡhrib ke nashebī pahārī ilāqe ke shahroñ meñ aur Dasht-e-Najab ke shahroñ meñ aisā hī kiya jāegā. Main̄ Ḳhud un kī badnasībī Ḳhatm karūnga.” Yih Rab kā farmān hai.

33

Yarūshalam meñ Dubārā Ḳhushī Hogī

¹ Yarmiyāh ab tak shāhī muhāfizoñ ke sahan meñ giriftār thā ki Rab ek bār phir us se hamkalām huā, ² “Jo sab kuchh Ḳhalaq kartā, tashkīl detā aur qāym rakhtā hai us kā nām Rab hai. Yihī Rab farmātā hai, ³ mujhe pukār to main̄ tujhe jawab meñ aisī azīm aur nāqābil-e-fahm bāteñ bayān karūnga jo tū nahīn jāntā.

⁴ Kyoñki Rab jo Isrāil kā Ḳhudā hai farmātā hai ki tum ne is shahr ke makānoñ balki chand ek shāhī makānoñ ko bhī ḡhā diyā hai tāki un ke pattharoñ aur lakaṛī se fasil ko mazbūt karo aur shahr ko dushman ke pushtoñ aur talwār se bachāe rakho. ⁵ Go tum Bābal kī fauj se laṛnā chāhte ho, lekin shahr ke ghar Isrāīliyoñ ki lāshoñ se bhar jāeñge. Kyoñki unhīn par main̄ apnā ḡhazab nāzil karūnga. Yarūshalam kī tamām bedīnī ke bāis main̄ ne apnā muñh us se chhupā liya hai.

⁶ Lekin bād meñ main̄ use shifā de kar tandurustī bakhshūngā, main̄ us ke bāshindoñ ko sehhat atā karūnga aur un par derpā salāmatī aur wafādārī kā izhār karūnga. ⁷ Kyoñki main̄ Yahūdāh aur Isrāil ko bahāl karke unheñ waise tāmīr karūnga jaise pahle the. ⁸ Main̄ unheñ un kī tamām bedīnī se pāk-sāf karke un kī tamām sarkashī aur tamām gunāhoñ ko muāf kar dūngā. ⁹ Tab Yarūshalam pūrī duniyā meñ mere lie musarrat, shohrat, tārif aur jalāl kā bāis banegā. Duniyā ke tamām mamālīk merī us par mehrbānī dekh kar muta’assir ho jāeñge. Wuh ghabrā kar kāñp uṭheñge jab unheñ patā chalegā ki main̄ ne Yarūshalam ko kitnī barkat aur sukūn muhaiyā kiya hai.

¹⁰ Tum kahte ho, ‘Hamārā shahr wīrān-o-sunsān hai. Us meñ na insān, na haiwān rahte haiñ.’ Lekin Rab farmātā hai ki Yarūshalam aur Yahūdāh ke dīgar shahron kī jo galiyān is waqt wīrān aur insān-o-haiwān se khālī haiñ, ¹¹ un meñ dubārā khushī-o-shādmānī, dūlhe dulhan kī āwāz aur Rab ke ghar meñ shukrguzārī kī qurbāniyān pahuñchāne wālon ke gīt sunāi deñge. Us waqt wuh gāeñge, ‘Rabbul-afwāj kā shukr karo, kyonki Rab bhalā hai, aur us kī shafqat abādī hai.’ Kyonki main is mulk ko pahle kī tarah bahāl kar dūngā. Yih Rab kā farmān hai.

¹² Rabbul-afwāj farmātā hai ki filhāl yih maqām wīrān aur insān-o-haiwān se khālī hai. Lekin āindā yahān aur bāqī tamām shahron meñ dubārā aisi charāgāheñ hoñgī jahān gallābān apne rewaṛon ko charāeñge. ¹³ Tab pūre mulk meñ charwāhe apne rewaṛon ko ginte aur sañbhālte hue nazar aeñge, khāh pahārī ilāqe ke shahron yā maḡhrib ke nashebi pahārī ilāqe meñ dekho, khāh Dasht-e-Najab yā Binyamīn ke qabāyilī ilāqe meñ mālūm karo, khāh Yarūshalam ke dehāt yā Yahūdāh ke bāqī shahron meñ dariyāft karo. Yih Rab kā farmān hai.

Abādī Ahd kā Wādā

¹⁴ Rab farmātā hai ki aisā waqt āne wālā hai jab main wuh achchhā wādā pūrā karūngā jo main ne Isrāil ke gharāne aur Yahūdāh ke gharāne se kiyā hai. ¹⁵ Us waqt main Dāūd kī nasl se ek rāstbāz Koñpal phūṭne dūngā, aur wuhī mulk meñ insāf aur rāstī qāym karegā. ¹⁶ Un dinon meñ Yahūdāh ko chhūtkārā milegā aur Yarūshalam puram zindagī guzāregā. Tab Yarūshalam ‘Rab Hamārī Rāstī’ kahlāegā. ¹⁷ Kyonki Rab farmātā hai ki Isrāil ke taḡht par baithne wālā hameshā hī Dāūd kī nasl kā hogā. ¹⁸ Isī tarah Rab ke ghar meñ khidmatguzār imām hameshā hī Lāwī ke qabile ke hoñge. Wuhī mutawātir mere huzūr bhasm hone wālī qurbāniyān aur ḡhallā aur zabah kī qurbāniyān pesh kareñge.”

¹⁹ Rab ek bār phir Yarmiyāh se hamkalām huā, ²⁰ “Rab farmātā hai ki main ne dīn aur rāt se ahd bāndhā hai ki wuh muqarrarā waqt par aur tartībwar guzareñ. Koī is ahd ko toṛ nahīn saktā. ²¹ Isī tarah main ne apne khādīm Dāūd se bhī ahd bāndh kar wādā kiyā ki Isrāil kā bādshāh hameshā usī kī nasl kā hogā. Niz, main ne Lāwī ke imāmon se bhī ahd bāndh kar wādā kiyā ki Rab ke ghar meñ khidmatguzār imām hameshā Lāwī ke qabile ke hī hoñge. Rāt aur dīn se bandhe hue ahd kī tarah in ahdon ko bhī toṛā nahīn jā saktā. ²² Main apne khādīm Dāūd kī aulād aur apne khidmatguzār Lāwiyon ko sitāron aur samundar kī ret jaisā beshumār banā dūngā.”

²³ Rab Yarmiyāh se ek bār phir hamkalām huā, ²⁴ “Kyā tujhe logon kī bāteñ mālūm nahīn huñ? Yih kah rahe haiñ, ‘Go Rab ne Isrāil aur Yahūdāh ko chun kar apnī qaum banā liyā thā, lekin ab us ne donon ko radd kar diyā hai.’ Yoñ wuh merī qaum ko haqīr jānte haiñ balki ise ab se qaum hī nahīn samajhte.” ²⁵ Lekin Rab farmātā hai, “Jo ahd main ne dīn aur rāt se bāndhā hai wuh main nahīn toṛūngā, na kabhī āsmān-o-zamīn ke muqarrarā usūl mansūkh karūngā. ²⁶ Isī tarah yih mumkin hī nahīn ki main Yāqūb aur apne khādīm Dāūd kī aulād ko kabhī radd karūn. Nahīn, main hameshā hī Dāūd kī nasl meñ se kisi ko taḡht par biṭhāūngā tāki wuh Ibrāhīm, Is’hāq aur Yāqūb kī aulād par hukūmat kare, kyonki main unheñ bahāl karke un par tars khāūngā.”

34

Sidqiyāh Bābal kī Qaid meñ Mar Jāegā

1 Rab us waqt Yarmiyāh se hamkalām huā jab Shāh-e-Bābal Nabūkadnazzar apñi pūri fauj le kar Yarūshalam aur Yahūdāh ke tamām shahroñ par hamlā kar rahā thā. Us ke sāth duniyā ke un tamām mamālik aur qaumoñ kī faujeñ thīñ jinheñ us ne apne tābe kar liyā thā.

2 “Rab jo Isrāil kā Ḳhudā hai farmātā hai ki Yahūdāh ke bādshāh Sidqiyāh ke pās jā kar use batā, Rab farmātā hai ki main is shahr Yarūshalam ko Shāh-e-Bābal ke hawāle karne ko hūñ, aur wuh ise nazare-ātish kar degā. 3 Tū bhī us ke hāth se nahīñ bachegā balki zarūr pakaṛā jāegā. Tujhe us ke hawāle kiyā jāegā, aur tū Shāh-e-Bābal ko apñi āñkhoñ se dekhegā, wuh tere rūbarū tujh se bāt karegā. Phir tujhe Bābal jānā paṛegā. 4 Lekin ai Sidqiyāh Bādshāh, Rab kā yih farmān bhī sun! Rab tere bāre meñ farmātā hai ki tū talwār se nahīñ 5 balki tabaḍi maut maregā, aur log usi tarah teri tāzim meñ lakaṛi kā barā dher banā kar āg lagāenge jis tarah tere bāpdādā ke lie karte āe haiñ. Wuh tujh par bhī mātām kareñge aur kaheñge, ‘Hāy, mere āqā!’ Yih Rab kā farmān hai.”

6 Yarmiyāh Nabī ne Sidqiyāh Bādshāh ko Yarūshalam meñ yih paighām sunāyā. 7 Us waqt Bābal kī fauj Yarūshalam, Lakīs aur Azīqā se laṛ rahī thī. Yahūdāh ke tamām qilāband shahroñ meñ se yihī tīn ab tak qāym rahe the.

Ġhulāmoñ ke sāth Bewafāi

8 Rab kā kalām ek bār phir Yarmiyāh par nāzil huā. Us waqt Sidqiyāh Bādshāh ne Yarūshalam ke bāshindoñ ke sāth ahd bāndhā thā ki ham apne hamwatan Ġhulāmoñ ko āzād kar deñge. 9 Har ek ne apne hamwatan Ġhulāmoñ aur laundiyōñ ko āzād karne kā wādā kiyā thā, kyoñki sab muttāfiq hue the ki ham apne hamwatanōñ ko Ġhulāmī meñ nahīñ rakheñge. 10 Tamām buzurg aur bāqī tamām log yih karne par rāzī hue the. Yih ahd karne par unhoñ ne apne Ġhulāmoñ ko wāqāi āzād kar diyā thā. 11 Lekin bād meñ wuh apnā irādā badal kar apne āzād kie hue Ġhulāmoñ ko wāpas lāe aur unheñ dubārā apne Ġhulām banā liyā thā. 12 Tab Rab kā kalām Yarmiyāh par nāzil huā.

13 “Rab jo Isrāil kā Ḳhudā hai farmātā hai, ‘Jab main tumhāre bāpdādā ko Misr kī Ġhulāmī se nikāl lāyā to main ne un se ahd bāndhā. Us kī ek shart yih thī 14 ki jab kisī hamwatan ne apne āp ko bech kar chhih sāl tak teri khidmat kī hai to lāzim hai ki sātweñ sāl tū use āzād kar de. Yih shart tum sab par sādiq ātī hai. Lekin afsos, tumhāre bāpdādā ne na meri sunī, na meri bāt par dhyan diyā. 15 Ab tum ne pachtā kar wuh kuchh kiyā jo mujhe pasand thā. Har ek ne elān kiyā ki ham apne hamwatan Ġhulāmoñ ko āzād kar deñge. Tum us ghar meñ āe jis par mere nām kā ṭhappā lagā hai aur ahd bāndh kar mere huzūr us wāde kī tasdiq kī. 16 Lekin ab tum ne apnā irādā badal kar mere nām kī behurmatī kī hai. Apne Ġhulāmoñ aur laundiyōñ ko āzād kar dene ke bād har ek unheñ apne pās wāpas lāyā hai. Pahle tum ne unheñ batāyā ki jahāñ jī chāho chale jāo, aur ab tum ne unheñ dubārā Ġhulām banane par majbūr kiyā hai.’

17 Chunāñche suno jo kuchh Rab farmātā hai! ‘Tum ne meri nahīñ sunī, kyoñki tum ne apne hamwatan Ġhulāmoñ ko āzād nahīñ chhoṛā. Is lie ab Rab tumheñ talwār, mohlak bimāriyōñ aur kāl ke lie āzād chhoṛ degā. Tumheñ dekh kar duniyā ke tamām mamālik ke roñgṭe khare hō jāeñge.’ Yih Rab kā farmān hai. 18-19 ‘Dekho, Yahūdāh aur Yarūshalam ke

buzurgoñ, darbāriyoñ, imāmoñ aur awām ne mere sāth ahd bāndhā. Is kī tasdiq karne ke lie wuh ek bachhṛe ko do hissoñ meñ taqsim karke un ke darmiyān se guzar gae. To bhī unhoñ ne ahd toṛ kar us kī sharāyt pūrī na kiñ. Chunānche maiñ hone dūngā ki wuh us bachhṛe kī mānind ho jāeñ jis ke do hissoñ meñ se wuh guzar gae haiñ. ²⁰ Maiñ unheñ un ke dushmanoñ ke hawāle kar dūngā, unhiñ ke hawāle jo unheñ jān se mārne ke darpai haiñ. Un kī lāsheñ parindoñ aur janglī jānwaroñ kī khurāk ban jāengī.

²¹ Maiñ Yahūdāh ke bādshāh Sidqiyāh aur us ke afsaroñ ko un ke dushman ke hawāle kar dūngā, unhiñ ke hawāle jo unheñ jān se mārne par tule hue haiñ. Wuh yaqīnan Shāh-e-Bābal Nabūkadnazzar kī fauj ke qabze meñ ā jāenge. Kyoñki go faujī is waqt pīchhe haṭ gae haiñ, ²² lekin mere hukm par wuh wāpas ā kar Yarūshalam par hamlā kareñge. Aur is martabā wuh us par qabzā karke use nazar-e-ātish kar deñge. Maiñ Yahūdāh ke shahroñ ko bhī yoñ khāk meñ milā dūngā ki koī un meñ nahīñ rah sakegā.’” Yih Rab kā farmān hai.

35

Yarmiyāh Raikābiyoñ ko Āzmātā Hai

¹ Jab Yahūyaqim bin Yūsiyāh abhī Yahūdāh kā bādshāh thā to Rab mujh se hamkalām huā, ² “Raikābī khāndān ke pās jā kar unheñ Rab ke ghar ke sahan ke kisī kamre meñ āne kī dāwat de. Jab wuh āeñ to unheñ mai pilā de.”

³ Chunānche maiñ Yāzaniyāh bin Yarmiyāh bin Habassiniyāh ke pās gayā aur use us ke bhāiyoñ aur tamām beṭoñ yāñ Raikābiyoñ ke pūre gharāne samet ⁴ Rab ke ghar meñ lāyā. Ham Hanān ke beṭoñ ke kamre meñ baiṭh gae. Hanān mard-e-Khudā Yijdalīyāh kā beṭā thā. Yih kamrā buzurgoñ ke kamre se mulhiq aur Rab ke ghar ke darbān Māsiyāh bin Sallūm ke kamre ke ūpar thā. ⁵ Wahāñ maiñ ne mai ke jām aur pyāle Raikābī ādmiyoñ ko pesh karke un se kahā, “Āeñ, kuchh mai pī leñ.”

⁶ Lekin unhoñ ne inkār karke kahā, “Ham mai nahīñ pīte, kyoñki hamāre bāp Yūnadab bin Raikāb ne hameñ aur hamārī aulād ko mai pīne se manā kiyā hai. ⁷ Us ne hameñ yih hidāyat bhī dī, ‘Na makān tāmīr karnā, na bij bonā aur na angūr kā bāgh laḡanā. Yih chīzeñ kabhī bhī tumhāri milkiyat meñ shāmil na hoñ, kyoñki lāzim hai ki tum hameshā khaimoñ meñ zindagī guzāro. Phir tum lambe arse tak us mulk meñ rahoge jis meñ tum mehmān ho.’ ⁸ Chunānche ham apne bāp Yūnadab bin Raikāb kī in tamām hidāyat ke tābe rahte haiñ. Na ham aur na hamārī bīwiyañ yā bachche kabhī mai pīte haiñ. ⁹ Ham apnī rihāish ke lie makān nahīñ banāte, aur na angūr ke bāgh, na khet yā fasleñ hamārī milkiyat meñ hotī haiñ. ¹⁰ Is ke bajāe ham āj tak khaimoñ meñ rahte haiñ. Jo bhī hidāyat hamāre bāp Yūnadab ne hameñ dī us par ham pūre utre haiñ. ¹¹ Ham sirf ārizī taur par shahr meñ ṭahre hue haiñ. Kyoñki jab Shāh-e-Bābal Nabūkadnazzar is mulk meñ ghus āyā to ham bole, ‘Āeñ, ham Yarūshalam Shahr meñ jāeñ tāki Bābal aur Shām kī faujōñ se bach jāeñ.’ Ham sirf isī lie Yarūshalam meñ ṭahre hue haiñ.”

¹² Tab Rab kā kalām mujh par nāzil huā, ¹³ “Rabbul-afwāj jo Isrāil kā Khudā hai farmātā hai ki Yahūdāh aur Yarūshalam ke bāshindoñ ke pās jā kar kah, ‘Tum merī tarbiyat kyoñ qabūl nahīñ karte? Tum merī kyoñ nahīñ sunte? ¹⁴ Yūnadab bin Raikāb par ḡhaur karo. Us ne apnī aulād ko

mai pīne se manā kiyā, is lie us kā gharānā āj tak mai nahīn pītā. Yih log apne bāp kī hidāyāt ke tābe rahte haiñ. Is ke muqābale meñ tum log kyā kar rahe ho? Go maiñ bār bār tum se hamkalām huā to bhī tum ne merī nahīn sunī.

¹⁵ Bār bār maiñ apne nabiyōñ ko tumhāre pās bhejtā rahā tāki mere khādīm tumheñ āgāh karte raheñ ki har ek apnī burī rāh tark karke wāpas āe! Apnā chāl-chalan durust karo aur ajnabī mābūdoñ kī pairawī karke un kī khidmat mat karo! Phir tum us mulk meñ rahoge jo maiñ ne tumheñ aur tumhāre bāpdādā ko baḥsh diyā thā. Lekin tum ne na tawajjuh dī, na merī sunī. ¹⁶ Yūnadab bin Raikāb kī aulād apne bāp kī hidāyāt par pūrī utrī hai, lekin is qaum ne merī nahīn sunī.'

¹⁷ Is lie Rab jo lashkaroñ kā aur Isrāil kā Khudā hai farmātā hai, 'Suno! Maiñ Yahūdāh par aur Yarūshalam ke har bāshinde par wuh tamām āfat nāzil karūnga jis kā elān maiñ ne kiyā hai. Go maiñ un se hamkalām huā to bhī unhoñ ne na sunī. Maiñ ne unheñ bulāyā, lekin unhoñ ne jawāb na diyā.'

¹⁸ Lekin Raikābiyōñ se Yarmiyāh ne kahā, "Rabbul-afwāj jo Isrāil kā Khudā hai farmātā hai, 'Tum apne bāp Yūnadab ke hukm par pure utar kar us kī har hidāyat aur har hukm par amal karte ho.' ¹⁹ Is lie Rabbul-afwāj jo Isrāil kā Khudā hai farmātā hai, 'Yūnadab bin Raikāb kī aulād meñ se hameshā koī na koī hogā jo mere huzūr khidmat karegā.'

36

Rab ke Ghar meñ Yarmiyāh kī Kitāb kī Tilāwat

¹ Yahūdāh ke bādshāh Yahūyaqīm bin Yūsiyāh kī hukūmat ke chauthē sāl meñ Rab kā kalām Yarmiyāh par nāzil huā, ² "Tūmār le kar us meñ Isrāil, Yahūdāh aur bāqī tamām qaumoñ ke bāre meñ wuh tamām paighāmāt qalamband kar jo maiñ ne Yūsiyāh kī hukūmat se le kar āj tak tujh par nāzil kie haiñ. ³ Shāyad Yahūdāh ke gharāne meñ har ek apnī burī rāh se bāz ā kar wāpas āe agar us āfat kī pūrī khabar un tak pahuñche jo maiñ is qaum par nāzil karne ko hūñ. Phir maiñ un kī bedīnī aur gunāh ko muāf karūnga."

⁴ Chunāñche Yarmiyāh ne Bārūk bin Nairiyāh ko bulā kar us se wuh tamām paighāmāt tūmār meñ likhwāe jo Rab ne us par nāzil kie the.

⁵ Phir Yarmiyāh ne Bārūk se kahā, "Mujhe nazarband kiyā gayā hai, is lie maiñ Rab ke ghar meñ nahīn jā saktā. ⁶ Lekin āp to jā sakte haiñ. Roze ke dīn yih tūmār apne sāth le kar Rab ke ghar meñ jāen. Hāzīrīn ke sāmne Rab kī un tamām bātoñ ko parh kar sunāen jo maiñ ne āp se likhwāī haiñ. Sab ko tūmār kī bāteñ sunāen, unheñ bhī jo Yahūdāh kī dīgar ābādiyōñ se yahān pahuñche haiñ. ⁷ Shāyad wuh iltijā karen ki Rab un par rahm kare. Shāyad har ek apnī burī rāh se bāz ā kar wāpas āe. Kyoñki jo ghazab is qaum par nāzil hone walā hai aur jis kā elān Rab kar chukā hai wuh bahut sakht hai."

⁸ Bārūk bin Nairiyāh ne aisā hī kiyā. Yarmiyāh Nabī kī hidāyat ke mutābiq us ne Rab ke ghar meñ tūmār meñ darj Rab ke kalām kī tilāwat kī. ⁹ Us waqt log rozā rakhe hue the, kyoñki bādshāh Yahūyaqīm bin Yūsiyāh kī hukūmat ke pāñchweñ sāl aur naweñ mahine * meñ elān kiyā gayā thā ki Yarūshalam ke bāshinde aur Yahūdāh ke dīgar shahroñ se āe hue tamām log Rab ke huzūr rozā rakheñ. ¹⁰ Jab Bārūk ne tūmār kī tilāwat kī to tamām log hāzīr the. Us waqt wuh Rab ke ghar meñ shāhī

* 36:9 Nawambar tā Disambar.

muhammad Jamariyāh bin Sāfan ke kamre meñ baiṭhā thā. Yih kamrā Rab ke ghar ke ūpar wāle sahan meñ thā, aur sahan kā Nayā Darwāzā wahān se dūr nahīn thā.

¹¹ Tūmār meñ darj Rab ke tamām paighāmāt sun kar Jamariyāh bin Sāfan kā beṭā Mikāyāh ¹² shāhī mahal meñ mīrmunshī ke daftar meñ chalā gayā. Wahān tamām sarkārī afsar baiṭhe the yānī Ilisamā mīrmunshī, Dilāyāh bin Samāyāh, Ilnātan bin Akbor, Jamariyāh bin Sāfan, Sidqiyāh bin Hananiyāh aur bāqī tamām mulāzim. ¹³ Mikāyāh ne unheñ sab kuchh sunāyā jo Bārūk ne tūmār kī tilāwat karke pesh kiyā thā. ¹⁴ Tab tamām buzurgōn ne Yahūdī bin Nataniyāh bin Salamiyāh bin Kūshī ko Bārūk ke pās bhej kar use ittalā dī, “Jis tūmār kī tilāwat āp ne logōn ke sāmne kī use le kar hamāre pās āeñ.” Chunānche Bārūk bin Nairiyāh hāth meñ tūmār ko thāme hue un ke pās āyā.

¹⁵ Afsarōn ne kahā, “Zarā baiṭh kar hamāre lie bhī tūmār kī tilāwat karenē.” Chunānche Bārūk ne unheñ sab kuchh paṛh kar sunā diyā. ¹⁶ Yarmiyāh kī tamām peshgoiyān sunte hī wuh ghabrā gae aur ḍar ke māre ek dūsre ko deḡhne lage. Phir unhoñ ne Bārūk se kahā, “Lāzim hai kī ham bādshāh ko in tamām bātoñ se āgāh karenē. ¹⁷ Hameñ zarā batāeñ, āp ne yih tamām bāteñ kis tarah qalamband kīn? Kyā Yarmiyāh ne sab kuchh zabānī āp ko pesh kiyā?” ¹⁸ Bārūk ne jawāb diyā, “Jī, wuh mujhe yih tamām bāteñ sunātā gayā, aur main sab kuchh siyāhī se is tūmār meñ darj kartā gayā.”

¹⁹ Yih sun kar afsarōn ne Bārūk se kahā, “Ab chale jāeñ, āp aur Yarmiyāh donoñ chhup jāeñ! Kisī ko bhī patā na chale kī āp kahān haiñ.”

Yahūyaqīm Tūmār ko Jalā Detā Hai

²⁰ Afsarōn ne tūmār ko shāhī mīrmunshī Ilisamā ke daftar meñ mahfūz rakh diyā, phir darbār meñ dākḡhil ho kar bādshāh ko sab kuchh batā diyā. ²¹ Bādshāh ne Yahūdī ko tūmār le āne kā hukm diyā. Yahūdī, Ilisamā mīrmunshī ke daftar se tūmār ko le kar bādshāh aur tamām afsarōn kī maujūdagī meñ us kī tilāwat karne lagā.

²² Chūnki nawān mahīnā † thā is lie bādshāh mahal ke us hisse meñ baiṭhā thā jo sardiyoñ ke mausam ke lie banāyā gayā thā. Us ke sāmne paṛī angīṭhī meñ āg jal rahī thī. ²³ Jab bhī Yahūdī tīn yā chār kālam paṛhne se fāriḡh huā to bādshāh ne munshī kī chhurī le kar unheñ tūmār se kāṭ liyā aur āg meñ phaiñk diyā. Yahūdī paṛhtā aur bādshāh kāṭtā gayā. Āḡhirkār pūrā tūmār rākh ho gayā thā.

²⁴ Go bādshāh aur us ke tamām mulāzimoñ ne yih tamām bāteñ sunīn to bhī na wuh ghabrāe, na unhoñ ne pareshān ho kar apne kapre phāre. ²⁵ Aur go Ilnātan, Dilāyāh aur Jamariyāh ne bādshāh se minnat kī kī wuh tūmār ko na jalāe to bhī us ne un kī na mānī ²⁶ balki bād meñ Yarahmiyel shāhzadā, Sirāyāh bin Azriyel aur Salamiyāh bin Abdiyel ko bhejā tākī wuh Bārūk munshī aur Yarmiyāh Nabī ko giriftār karenē. Lekin Rab ne unheñ chhupāe rakhā thā.

Allāh kā Kalām Dubārā Qalamband Kiyā Jātā Hai

²⁷ Bādshāh ke tūmār ko jalāne ke bād Rab Yarmiyāh se dubārā hamkalām huā,

²⁸ “Nayā tūmār le kar us meñ wuhī tamām paighāmāt qalamband kar jo us tūmār meñ darj the jise Shāh-e-Yahūdāh ne jalā diyā thā. ²⁹ Sāth

† 36:22 Taqṛīban Disambar.

sāth Yahūyaqīm ke bāre meñ elān kar ki Rab farmātā hai, “Tū ne tūmār ko jalā kar Yarmiyāh se shikāyat kī ki tū ne is kitāb meñ kyoñ likhā hai ki Shāh-e-Bābal zarūr ā kar is mulk ko tabāh karegā, aur is meñ na insān, na haiwān rahegā?”³⁰ Chunānche Yahūdāh ke bādshāh ke bāre meñ Rab kā faislā sun!

Āindā us ke khāndān kā koī bhī fard Dāūd ke taḡht par nahīn baiṡhegā. Yahūyaqīm kī lāsh bāhar phaiñkī jāegī, aur wahāñ wuh khule maidān meñ paṛī rahegī. Koī bhī use din kī taptī garmī yā rāt kī shadīd sardī se bachāe nahīn rakhegā.³¹ Maiñ use us ke bachchoñ aur mulāzimoñ samet un kī bedīñī kā munāsib ajr dūngā. Kyoñki maiñ un par aur Yarūshalam aur Yahūdāh ke bāshindoñ par wuh tamām āfat nāzil karūnga jis kā elān maiñ kar chukā hūñ. Afsos, unhoñ ne merī nahīn sunī.”

³² Chunānche Yarmiyāh ne nayā tūmār le kar use Bārūk bin Nairiyāh ko de diyā. Phīr us ne Bārūk munshī se wuh tamām paighāmāt dubārā likhwāe jo us tūmār meñ darj the jise Shāh-e-Yahūdāh Yahūyaqīm ne jalā diyā thā. Un ke alāwā mazīd bahut-se paighāmāt kā izāfā huā.

37

Misr Sidqiyāh kī Madad Nahīn Kar Saktā

¹ Yahūdāh ke bādshāh Yahūyākīn * bin Yahūyaqīm ko taḡht se utārne ke bād Shāh-e-Bābal Nabūkadnazzar ne Sidqiyāh bin Yūsiyāh ko taḡht par biṡhā diyā. ² Lekin na Sidqiyāh, na us ke afsaroñ yā awām ne un paighāmāt par dhyān diyā jo Rab ne Yarmiyāh Nabī kī mārifat farmāe the.

³ Ek din Sidqiyāh Bādshāh ne Yahūkāl bin Salamiyāh aur imām Safaniyāh bin Māsiyāh ko Yarmiyāh ke pās bhejā tāki wuh guzārish kareñ, “Mehrbāñī karke Rab hamāre Khudā se hamārī shafā’at kareñ.”

⁴ Yarmiyāh ko ab tak qaid meñ ḡalā nahīn gayā thā, is lie wuh āzādī se logoñ meñ chal-phīr saktā thā. ⁵ Us waḡt Firaun kī fauj Misr se nikāl kar Isrāīl kī taraf baṛh rahī thī. Jab Yarūshalam kā muhāsarā karne wālī Bābal kī fauj ko yih khabar milī to wuh wahāñ se pīchhe haṡ gaī. ⁶ Tab Rab Yarmiyāh Nabī se hamkalām huā,

⁷ “Rab Isrāīl kā Khudā farmātā hai ki Shāh-e-Yahūdāh ne tumheñ merī marzī dariyāft karne bhejā hai. Use jawāb do ki Firaun kī jo fauj tumhārī madad karne ke lie nikāl āī hai wuh apne mulk wāpas lautne ko hai. ⁸ Phīr Bābal ke faujī wāpas ā kar Yarūshalam par hamlā kareñge. Wuh ise apne qabze meñ le kar nazar-e-ātīsh kar deñge. ⁹ Kyoñki Rab farmātā hai ki yih soch kar dhokā mat khāo ki Bābal kī fauj zarūr hameñ chhoṛ kar chali jāegī. Aisā kabhī nahīn hogā! ¹⁰ Khāh tum hamlā-āwar pūrī bāblī fauj ko shikast kyoñ na dete aur sirf zaḡhmī ādmī bache rahte to bhī tum nākām rahte, to bhī yih bāz ek ādmī apne khaimoñ meñ se nikāl kar Yarūshalam ko nazar-e-ātīsh karte.”

Yarmiyāh ko Qaid meñ ḡalā Jātā Hai

¹¹ Jab Firaun kī fauj Isrāīl kī taraf baṛhne lagī to Bābal ke faujī Yarūshalam ko chhoṛ kar pīchhe haṡ gae. ¹² Un dinoñ meñ Yarmiyāh Binyamīn ke qabāyli ilāqe ke lie rawānā huā, kyoñki wuh apne risht-edāroñ ke sāth koī maurūsī milkīyat taqīm karnā chāhtā thā. Lekin jab wuh shahr se nikalte hue ¹³ Binyamīn ke Darwāze tak pahuñch gayā

* 37:1 Ibrāñī meñ Yahūyākīn kā mutarādīf Kūniyāh mustāmal hai.

to pahredāron kā ek afsar use pakar kar kahne lagā, “Tum bhagore ho! Tum Bābal kī fauj ke pās jānā chāhte ho!” Afsar kā nām Iriyāh bin Salamiyāh bin Hananiyāh thā. ¹⁴ Yarmiyāh ne etarāz kiyā, “Yih jhūt hai, main bhagorā nahīn hūn! Main Bābal kī fauj ke pās nahīn jā rahā.” Lekin Iriyāh na mānā balki use giriftār karke sarkārī afsaron ke pās le gayā. ¹⁵ Use dekh kar unheñ Yarmiyāh par ghussā ayā, aur wuh us kī pitāi karā kar use shāhī muharrir Yūnatan ke ghar meñ lāe jise unhoñ ne qaidkhānā banāyā thā. ¹⁶ Wahāñ use ek zamīndoos kamre meñ dāl diyā gayā jo pahle hauz thā aur jis kī chhat mehrābār thī. Wuh muta'addid dīn us meñ band rahā.

¹⁷ Ek din Sidqiyāh ne use mahal meñ bulāyā. Wahāñ alahdagī meñ us se pūchhā, “Kyā Rab kī taraf se mere lie koī paighām hai?” Yarmiyāh ne jawāb diyā, “Jī hāñ. Āp ko Shāh-e-Bābal ke hawāle kiyā jāegā.” ¹⁸ Tab Yarmiyāh ne Sidqiyāh Bādshāh se apnī bāt jāri rakh kar kahā, “Mujh se kyā jurm huā hai? Main ne āp ke afsaron aur awām kā kyā qusūr kiyā hai ki mujhe jel meñ dālwā diyā? ¹⁹ Āp ke wuh nabī kahāñ haiñ jinhoñ ne āp ko peshgoī sunāi ki Shāh-e-Bābal na āp par, na is mulk par hamlā karegā? ²⁰ Ai mere mālik aur bādshāh, mehrbānī karke merī bāt sunēñ, merī guzarish pūrī karen! Mujhe Yūnatan muharrir ke ghar meñ wāpas na bhejeñ, warnā main mar jāūngā.”

²¹ Tab Sidqiyāh Bādshāh ne hukm diyā ki Yarmiyāh ko shāhī muhāfizoñ ke sahan meñ rakhā jāe. Us ne yih hidāyat bhī dī ki jab tak shahr meñ roṭī dastyāb ho Yarmiyāh ko nānbāi-galī se har roz ek roṭī miltī rahe. Chunāñche Yarmiyāh muhāfizoñ ke sahan meñ rahne lagā.

38

Yarmiyāh ko Sazā-e-Maut Dene kā Irādā

¹ Safatiyāh bin Mattān, Jidalīyāh bin Fashhūr, Yūkal bin Salamiyāh aur Fashhūr bin Malkiyāh ko mālūm huā ki Yarmiyāh tamām logoñ ko batā rahā hai ² ki Rab farmātā hai,

“Agar tum talwār, kāl yā wabā se marnā chāho to is shahr meñ raho. Lekin agar tum apnī jān ko bachānā chāho to shahr se nikal kar apne āp ko Bābal kī fauj ke hawāle karo. Jo koī yih kare us kī jān chhūṭ jāegī. *

³ Kyoñki Rab farmātā hai ki Yarūshalam ko zarūr Shāh-e-Bābal kī fauj ke hawāle kiyā jāegā. Wuh yaqīnān us par qabzā karegā.”

⁴ Tab mazkūrā afsaron ne bādshāh se kahā, “Is ādmī ko sazā-e-maut dīnī chāhie, kyoñki yih shahr meñ bache hue faujiyoñ aur bāqī tamām logoñ ko aisī bāteñ batā rahā hai jin se wuh himmat hār gae haiñ. Yih ādmī qaum kī bahbūdī nahīn chāhtā balki use musibat meñ dālne par tulā rahtā hai.”

⁵ Sidqiyāh Bādshāh ne jawāb diyā, “Thīk hai, wuh āp ke hāth meñ hai. Main āp ko rok nahīn saktā.” ⁶ Tab unhoñ ne Yarmiyāh ko pakar kar Malkiyāh shāhzādā ke hauz meñ dāl diyā. Yih hauz shāhī muhāfizoñ ke sahan meñ thā. Rassoñ ke zariye unhoñ ne Yarmiyāh ko utār diyā. Hauz meñ pānī nahīn thā balki sirf kīchar, aur Yarmiyāh kīchar meñ dhañs gayā.

⁷ Lekin Ethopiya ke ek darbārī banām Abad-malik ko patā chalā ki Yarmiyāh ke sāth kyā kuchh kiyā jā rahā hai. Jab bādshāh shahr ke darwāze banām Binyamīn meñ kachahrī lagāe baiṭhā thā ⁸ to Abad-malik

* **38:2** Lafzī tarjumā: wuh ghanimat ke taur par apnī jān ko bachāegā.

shāhī mahal se nikal kar us ke pās gayā aur kahā, ⁹ “Mere āqā aur bādshāh, jo sulūk in ādmiyoṅ ne Yarmiyāh ke sāth kiya hai wuh nihāyat burā hai. Unhoṅ ne use ek hauz meṅ phaink diya hai jahān wuh bhūka maregā. Kyonki shahr meṅ roṭī khatm ho gāi hai.”

¹⁰ Yih sun kar bādshāh ne Abad-malik ko hukm diya, “Is se pahle ki Yarmiyāh mar jāe yahān se 30 ādmiyoṅ ko le kar nabi ko hauz se nikāl deṅ.” ¹¹ Abad-malik ādmiyoṅ ko apne sāth le kar shāhī mahal ke godām ke niche ke ek kamre meṅ gayā. Wahān se us ne kuchh purāne chīthare aur ghise-phate kapre chun kar unheṅ rasoṅ ke zariye hauz meṅ Yarmiyāh tak utār diya. ¹² Abad-malik bolā, “Rasse bāndhne se pahle yih purāne chīthare aur ghise-phate kapre baḡhal meṅ rakheṅ.” Yarmiyāh ne aisā hī kiya, ¹³ to wuh use rasoṅ se khīnch kar hauz se nikāl lāe. Is ke bād Yarmiyāh shāhī muhāfizoṅ ke sahan meṅ rahā.

Sidqiyāh ko Ākhirī Martabā Āgāh Kiyā Jātā Hai

¹⁴ Ek din Sidqiyāh Bādshāh ne Yarmiyāh ko Rab ke ghar ke tūstre darwāze ke pās bulā kar us se kahā, “Main āp se ek bāt dāriyāft karnā chāhtā hūn. Mujhe is kā sāf jawāb deṅ, koī bhī bāt mujh se mat chhupāeṅ.”

¹⁵ Yarmiyāh ne etarāz kiya, “Agar main āp ko sāf jawāb dūn to āp mujhe mār dāleṅge. Aur agar main āp ko mashwarā dūn bhī to āp use qabūl nahīn kareṅge.” ¹⁶ Tab Sidqiyāh Bādshāh ne alahdagī meṅ qasam khā kar Yarmiyāh se wādā kiya, “Rab kī hayāt kī qasam jis ne hamēn jān dī hai, na main āp ko mār dālūngā, na āp ke jānī dushmanoṅ ke hawāle karūngā.”

¹⁷ Tab Yarmiyāh bolā, “Rab jo lashkaroṅ kā aur Isrāil kā Khudā hai farmātā hai, ‘Apne āp ko Shāh-e-Bābal ke afsarān ke hawāle kar. Phir terī jān chhūṭ jāegī aur yih shahr nazar-e-ātish nahīn ho jāegā. Tū aur terā khāndān jītā rahegā. ¹⁸ Dūsri sūrat meṅ is shahr ko Bābal ke hawāle kiya jāegā aur faujī ise nazar-e-ātish kareṅge. Tū bhī un ke hāth se nahīn bachegā.’”

¹⁹ Lekin Sidqiyāh Bādshāh ne etarāz kiya, “Mujhe un hamwatanon se dar lagtā hai jo ḡhaddārī karke Bābal kī fauj ke pās bhāg gae haiṅ. Ho saktā hai ki Bābal ke faujī mujhe un ke hawāle karen aur wuh mere sāth badsulūkī karen.” ²⁰ Yarmiyāh ne jawāb diya, “Wuh āp ko un ke hawāle nahīn kareṅge. Rab kī sun kar wuh kuchh karen jo main ne āp ko batāyā hai. Phir āp kī salāmatī hogī aur āp kī jān chhūṭ jāegī. ²¹ Lekin agar āp shahr se nikal kar hathiyār dālne ke lie taiyār nahīn haiṅ to phir yih paighām sunēn jo Rab ne mujh par zāhir kiya hai! ²² Shāhī mahal meṅ jitrī khawātīn bach gāi haiṅ un sab ko Shāh-e-Bābal ke afsarōṅ ke pās pahuṅchāyā jāegā. Tab yih khawātīn āp ke bāre meṅ kahēngī, ‘Hāy, jin ādmiyoṅ par tū purā etamād rakhtā thā wuh fareb de kar tujh par ḡhālīb ā gae haiṅ. Tere pānw daldal meṅ dhaṅs gae haiṅ, lekin yih log ḡhāyb ho gae haiṅ.’ ²³ Hān, tere tamām bāl-bachchoṅ ko bāhar Bābal kī fauj ke pās lāyā jāegā. Tū khud bhī un ke hāth se nahīn bachegā balki Shāh-e-Bābal tujhe pakaṛ legā. Yih shahr nazar-e-ātish ho jāegā.”

²⁴ Phir Sidqiyāh ne Yarmiyāh se kahā, “Khabardār! Kisī ko bhī yih mālūm na ho ki ham ne kyā kyā bāteṅ kī haiṅ, warnā āp mar jāeṅge. ²⁵ Jab mere afsarōṅ ko patā chale ki merī āp se guftgū hūi hai to wuh āp ke pās ā kar pūchheṅge, ‘Tum ne bādshāh se kyā bāt kī, aur bādshāh ne tum se kyā kahā? Hamēn sāf jawāb do aur jhūṭ na bolo, warnā ham tumheṅ mār dāleṅge.’ ²⁶ Jab wuh is tarah kī bāteṅ kareṅge to unheṅ

sirf itnā-sā batāēn, ‘Main bādshāh se minnat kar rahā thā ki wuh mujhe Yūnatan ke ghar meñ wāpas na bhejeñ, warnā main mar jāūngā.’ ”

²⁷ Aisā hi huā. Tamām sarkārī afsar Yarmiyāh ke pās āe aur us se sawāl karne lage. Lekin us ne unheñ sirf wuh kuchh batāyā jo bādshāh ne use kahne ko kahā thā. Tab wuh k̄hāmosh ho gae. Kyonki kisī ne bhī us kī bādshāh se guftgū nahīn sunī thī.

²⁸ Is ke bād Yarmiyāh Yarūshalam kī shikast tak shāhī muhāfizon ke sahan meñ qaidī rahā.

39

Yarūshalam kī Shikast

¹ Yarūshalam yon dushman ke hāth meñ āyā: Yahūdāh ke bādshāh ke naweñ sāl aur 10weñ mahīne * meñ Shāh-e-Bābal Nabūkadnazzar apnī tamām fauj le kar Yarūshalam pahuñchā aur shahr kā muhāsarā karne lagā. ² Sidqiyāh ke 11weñ sāl ke chauthe mahīne aur naweñ din † dushman ne fasil meñ raḥnā ḍāl diyā. ³ Tab Nabūkadnazzar ke tamām ālā afsar shahr meñ ā kar us ke Darmiyānī Darwāze meñ baiṭh gae. Un meñ Nairgal-sarāzar jo Rab-māg thā, Samgar-nabū, Sar-sakīm jo Rab-sārīs thā aur Shāh-e-Bābal ke bāqī buzurg shāmil the.

⁴ Unheñ dekh kar Yahūdāh kā bādshāh Sidqiyāh aur us ke tamām faujī bhāg gae. Rāt ke waqt wuh fasil ke us darwāze se nikle jo Shāhī Bāgh ke sāth mulhiq do dīwāron ke bīch meñ thā. Wuh Wādī-e-Yardan kī taraf daurne lage, ⁵ lekin Bābal ke faujiyon ne un kā taqqub karke Sidqiyāh ko Yarihū ke maidānī ilāqe meñ pakaṛ liyā. Phir use Mul-e-Hamāt ke shahr Riblā meñ Shāh-e-Bābal Nabūkadnazzar ke pās lāyā gayā, aur wahīn us ne Sidqiyāh par faislā sādīr kiyā. ⁶ Sidqiyāh ke deḳhte deḳhte Shāh-e-Bābal ne Riblā meñ us ke beṭon ko qatl kiyā. Sāth sāth us ne Yahūdāh ke tamām buzurgoñ ko bhī maut ke ghāṭ utār diyā. ⁷ Phir us ne Sidqiyāh kī ānkheñ nikalwā kar use pītal kī zanjīron meñ jakaṛ liyā aur Bābal ko le jāne ke lie mahfūz rakhā.

⁸ Bābal ke faujiyon ne shāhī mahal aur dīgar logon ke gharon ko jalā kar Yarūshalam kī fasil ko girā diyā. ⁹ Shāhī muhāfizon ke afsar Nabūzarādān ne sab ko jilāwatan kar diyā jo Yarūshalam aur Yahūdāh meñ piche rah gae the. Wuh bhī un meñ shāmil the jo jang ke daurān ghaddārī karke Shāh-e-Bābal ke piche lag gae the. ¹⁰ Lekin Nabūzarādān ne sab se nichle tabqe ke bāz logon ko Mul-e-Yahūdāh meñ chhoṛ diyā, aise log jin ke pās kuchh nahīn thā. Unheñ us ne us waqt angūr ke bāgh aur khet die.

¹¹⁻¹² Nabūkadnazzar Bādshāh ne shāhī muhāfizon ke afsar Nabūzarādān ko hukm diyā, “Yarmiyāh ko apne pās rakheñ. Us kā khayāl rakheñ. Use nuqsān na pahuñchāeñ balki jo bhī darḳhāst wuh kare use pūrā kareñ.”

¹³ Chunānche shāhī muhāfizon ke afsar Nabūzarādān ne kisī ko Yarmiyāh ke pās bhejā. Us waqt Nabūshazbān jo Rab-sārīs thā, Nairgal-sarāzar jo Rab-māg thā aur Shāh-e-Bābal ke bāqī afsar Nabūzarādān ke pās the. ¹⁴ Yarmiyāh ab tak shāhī muhāfizon ke sahan meñ giriftār thā. Unhon ne hukm diyā ki use wahān se nikāl kar Jidaliyāh bin Akhīqām bin Sāfan ke hawāle kar diyā jāe tāki wuh use us ke apne ghar pahuñchā de. Yon Yarmiyāh apne logon ke darmiyān basne lagā.

* 39:1 Disambar tā Janvarī. † 39:2 18 Julāi.

Abad-malik ke lie K̄hushk̄habrī

¹⁵ Jab Yarmiyāh abhī shāhī muhāfizoñ ke sahan meñ giriftār thā to Rab us se hamkalām huā,

¹⁶ “Jā kar Ethiopiā ke Abad-malik ko batā, ‘Rabbul-afwāj jo Isrāil kā Khudā hai farmātā hai ki dekh, main is shahr ke sāth wuh sab kuchh karne ko hūñ jis kā elān main ne kiya thā. Main us par mehrbānī nahīn karūnga balki use nuqsān pahuñchāūngā. Tū apnī ānkhon se yih dekhegā. ¹⁷ Lekin Rab farmātā hai ki tujhe main us din chhuṭkārā dūngā, tujhe un ke hawāle nahīn kiya jāegā jin se tū ḍartā hai. ¹⁸ Main khud tujhe bachāūngā. Chūñki tū ne mujh par bharosā kiya is lie tū talwār kī zad meñ nahīn āegā balki terī jān chhūṭ jāegī. † Yih Rab kā farmān hai.’”

40*Yarmiyāh ko Āzād Kiyā Jātā Hai*

¹ Āzād hone ke bād bhī Rab kā kalām Yarmiyāh par nāzil huā. Shāhī muhāfizoñ ke afsar Nabūzarādān ne use Rāmā meñ rihā kiya thā. Kyonki jab Yarūshalam aur bāqī Yahūdāh ke qaidiyon ko Mulk-e-Bābal meñ le jāne ke lie jamā kiya gayā to mālūm huā ki Yarmiyāh bhī zanjiron meñ jakaṛā huā un meñ shāmil hai. ² Tab Nabūzarādān ne Yarmiyāh ko bulā kar us se kahā, “Rab āp ke Khudā ne elān kiya thā ki is jagah par āfat āegī. ³ Aur ab wuh yih āfat usī tarah hī lāyā jis tarah us ne farmāyā thā. Sab kuchh is lie huā ki āp kī qaum Rab kā gunāh kartī rahī aur us kī na sunī. ⁴ Lekin āj main wuh zanjireñ khol detā hūñ jin se āp ke hāth jakare hue haiñ. Āp āzād haiñ. Agar chāheñ to mere sāth Bābal jāeñ. Tab main hī āp kī nigarānī karūnga. Bāqī āp kī marzī. Agar yihīn rahnā pasand kareñge to yihīn raheñ. Pūre mulk meñ jahāñ bhī jānā chāheñ jāeñ. Koī āp ko nahīn rokegā.”

⁵ Yarmiyāh ab tak jhijak rahā thā, is lie Nabūzarādān ne kahā, “Phir Jidaliyāh bin Akhīqām bin Sāfan ke pās chale jāeñ! Shāh-e-Bābal ne use sūbā Yahūdāh ke shahron par muqarrar kiya hai. Us ke sāth raheñ. Yā phir jahāñ bhī rahnā pasand kareñ wahīn raheñ.”

Nabūzarādān ne Yarmiyāh ko kuchh khurāk aur ek tohfā de kar use ruḥsat kar diyā. ⁶ Jidaliyāh Misfāh meñ ṭhahrā huā thā. Yarmiyāh us ke pās jā kar mulk ke bache hue logoñ ke bīch meñ basne lagā.

Jidaliyāh ko Qatl Karne kī Sāzishen

⁷ Dehāt meñ ab tak Yahūdāh ke kuchh faujī afsar apne dastoñ samet chhupe rahte the. Jab unheñ k̄habar milī ki Shāh-e-Bābal ne Jidaliyāh bin Akhīqām ko Yahūdāh kā gawarnar banā kar un ghārīb admiyon aur bāl-bachchoñ par muqarrar kiya hai jo jilāwatan nahīn hue haiñ ⁸ to wuh Misfāh meñ Jidaliyāh ke pās āe. Afsaron ke nām Ismāil bin Nataniyāh, Qarīh ke beṭe Yūhanān aur Yūnatan, Sirāyāh bin Tanhūmat, Īphī Natūfātī ke beṭe aur Yāzaniyāh bin Mākātī the. Un ke faujī bhī sāth āe. ⁹ Jidaliyāh bin Akhīqām bin Sāfan ne qasam khā kar un se wādā kiya, “Bābal ke tābe ho jāne se mat ḍarnā! Mulk meñ ābād ho kar Shāh-e-Bābal kī khidmat kareñ to āp kī salāmātī hogī. ¹⁰ Main khud Misfāh meñ ṭhahr kar āp kī sifārish karūnga jab Bābal ke numāinde āeñge. Itne meñ angūr, mausam-e-garmā kā phal aur zaitūn kī fasleñ jamā karke apne bartanon

† 39:18 Lafzī tarjumā: Tū ghanimat ke taur par apnī jān ko bachāegā.

meñ mahfūz rakheñ. Un shahroñ meñ ābād raheñ jin par āp ne qabzā kar liyā hai.”

¹¹ Yahūdāh ke muta'addid bāshinde Moāb, Ammon, Adom aur dīgar parosī mamālik meñ hijrat kar gae the. Ab jab unheñ ittālā milī ki Shāh-e-Bābal ne kuchh bache hue logoñ ko Yahūdāh meñ chhor kar Jidaliyāh bin Aḳhīqām bin Sāfan ko gawarnar banā diyā hai ¹² to wuh sab Yahūdāh meñ wāpas āe. Jin mamālik meñ bhī wuh muntashir hue the wahāñ se wuh Misfāh āe tāki Jidaliyāh se mileñ. Us mausam-e-garmā meñ wuh angūr aur bāqī phal kī baṛī fasal jamā kar sake.

¹³ Ek din Yūhanān bin Qarih aur wuh tamām faujī afsar jo ab tak dehāt meñ ṭahre hue the Jidaliyāh se milne āe. ¹⁴ Misfāh meñ pahuñch kar wuh Jidaliyāh se kahne lage, “Kyā āp ko nahīñ mālūm ki Ammon ke bādshāh Bālīs ne Ismāil bin Nataniyāh ko āp ko qatl karne ke lie bhejā hai?” Lekin Jidaliyāh bin Aḳhīqām ne un kī bāt kā yaqīn na kiyā. ¹⁵ Tab Yūhanān bin Qarih Misfāh āyā aur alahdagī meñ Jidaliyāh se milā. Wuh bolā, “Mujhe Ismāil bin Nataniyāh ke pās jā kar use mār dene kī ijāzat deñ. Kisī ko bhī patā nahīñ chalegā. Kyā zarūrat hai kī wuh āp ko qatl kare? Agar wuh is meñ kāmyāb ho jāe to āp ke pās jamāshudā hamwatan sab ke sab muntashir ho jāenge aur Yahūdāh kā bachā huā hissā halāk ho jāegā.” ¹⁶ Jidaliyāh ne Yūhanān ko dāñṭ kar kahā, “Aisā mat karnā! Jo kuchh āp Ismāil ke bāre meñ batā rahe haiñ wuh jhūṭ hai.”

41

Ismāil Jidaliyāh Gawarnar ko Qatl Kartā Hai

¹ Ismāil bin Nataniyāh bin Ilisamā shāhī nasl kā thā aur pahle Shāh-e-Yahūdāh kā ālā afsar thā. Sātweñ mahīne * meñ wuh das ādmiyoñ ko apne sāth le kar Misfāh meñ Jidaliyāh se milne āyā. Jab wuh mil kar khānā khā rahe the ² to Ismāil aur us ke das ādmī achānak uṭhe aur apnī talwāroñ ko khīnch kar Jidaliyāh ko mār dālā. Yoñ Ismāil ne us ādmī ko qatl kiyā jise Bābal ke bādshāh ne sūbā Yahūdāh par muqarrar kiyā thā. ³ Us ne Misfāh meñ Jidaliyāh ke sāth rahne wāle tamām hamwatanon ko bhī qatl kiyā aur wahāñ ṭaharne wāle Bābal ke faujiyon ko bhī.

⁴ Agle din jab kisī ko mālūm nahīñ thā ki Jidaliyāh ko qatl kiyā gayā hai ⁵ to 80 ādmī wahāñ pahuñche jo Sikam, Sailā aur Sāmariya se ā kar Rab ke tabāshudā ghar meñ us kī parastish karne jā rahe the. Un ke pās ḡhallā aur baḳhūr kī qurbaniyāñ thīñ, aur unhoñ ne ḡham ke māre apnī dārhiyāñ mundwā kar apne kapre phār lie aur apnī jild ko zaḳhmī kar diyā thā. ⁶ Ismāil rote rote Misfāh se nikal kar un se milne āyā. Jab wuh un ke pās pahuñchā to kahne lagā, “Jidaliyāh bin Aḳhīqām ke pās āo aur dekho kī kyā huā hai!”

⁷ Jyon hi wuh shahr meñ dāḳhil hue to Ismāil aur us ke sāthiyon ne unheñ qatl karke ek hauz meñ phaiñk diyā. ⁸ Sirf das ādmī bach gae jab unhoñ ne Ismāil se kahā, “Hameñ mat qatl karnā, kyonki hamāre pās gandum, jau aur shahd ke zaḳhīre haiñ jo ham ne khule maidān meñ kahīñ chhupā rakhe haiñ.” Yih sun kar us ne unheñ dūsroñ kī tarah na mārā balki zindā chhorā.

⁹ Jis hauz meñ Ismāil ne mazkūrā ādmiyoñ kī lāsheñ phaiñk dīñ wuh bahut baṛā thā. Yahūdāh ke bādshāh Āsā ne use us waqt banwāyā thā jab Isrāīlī bādshāh Bāshā se jang thī aur wuh Misfāh ko mazbūt banā rahā

*

thā. Ismāil ne isī hauz ko maqtūlon se bhar diyā thā. ¹⁰ Misfāh ke bāqī logoñ ko us ne qaidī banā liyā. Un meñ Yahūdāh ke bādshāh kī betiyāñ aur bāqī wuh tamām log shāmil the jin par shāhī muhāfizoñ ke sardār Nabūzarādān ne Jidaliyāh bin Akhīqām ko muqarrar kiyā thā. Phir Ismāil un sab ko apne sāth le kar Mulk-e-Ammon ke lie rawānā huā.

¹¹ Lekin Yūhanān bin Qarīh aur us ke sāthī afsaroñ ko ittalā dī gaī ki Ismāil se kyā jurm huā hai. ¹² Tab wuh apne tamām faujiyoñ ko jamā karke Ismāil se laṛne ke lie nikle aur us kā tāqqub karte karte use Jibaūn ke johaṛ ke pās jā liyā. ¹³ Jyoñ hī Ismāil ke qaidiyoñ ne Yūhanān aur us ke afsaroñ ko dekhā to wuh kḥush hue. ¹⁴ Sab ne Ismāil ko chhoṛ diyā aur muṛ kar Yūhanān ke pās bhāg āe. ¹⁵ Ismāil āth sāthiyoñ samet farār huā aur Yūhanān ke hāth se bach kar Mulk-e-Ammon meñ chalā gayā.

¹⁶ Yoñ Misfāh ke bache hue tamām log Jibaūn meñ Yūhanān aur us ke sāthī afsaroñ ke zer-e-nigarānī āe. Un meñ wuh tamām faujī, kḥawātīn, bachche aur darbārī shāmil the jinheñ Ismāil ne Jidaliyāh ko qatl karne ke bād qaidī banāyā thā. ¹⁷ Lekin wuh Misfāh wāpas na gae balki āge chalte chalte Bait-laham ke qarīb ke gānw banām Sarāy-kimhām meñ ruk gae. Wahān wuh Misr ke lie rawānā hone kī taiyāriyān karne lage, ¹⁸ kyōñki wuh Bābal ke intaqām se ḍarte the, is lie ki Jidaliyāh bin Akhīqām ko qatl karne se Ismāil bin Nataniyāh ne us ādmī ko maut ke ghāṭ utārā thā jise Shāh-e-Bābal ne Yahūdāh kā gawarnar muqarrar kiyā thā.

42

Yarmiyāh Misr na Jāne kā Mashwarā Detā Hai

¹ Yūhanān bin Qarīh, Yazaniyāh bin Hūsāyāh aur dīgar faujī afsar bāqī tamām logoñ ke sāth chhoṛe se le kar baṛe tak ² Yarmiyāh Nabī ke pās āe aur kahne lage, “Hamārī minnat qabūl kareñ aur Rab apne Kḥudā se hamāre lie duā kareñ. Āp kḥud dekh sakte haiñ ki go ham pahle muta'addid log the, lekin ab thoṛe hī rah gae haiñ. ³ Duā kareñ ki Rab āp kā Kḥudā hameñ dikhāe ki ham kahāñ jāeñ aur kyā kuchh kareñ.”

⁴ Yarmiyāh ne jawāb diyā, “Ṭhīk hai, main duā meñ zarūr Rab āp ke Kḥudā ko āp kī guzārish pesh karūnga. Aur jo bhī jawāb Rab de wuh main lafz balafz āp ko batā dūngā. Main āp ko kisi bhī bāt se mahrūm nahīn rakhūngā.” ⁵ Unhoñ ne kahā, “Rab hamārā wafādār aur qābil-e-etamād gawāh hai. Agar ham har bāt par amal na kareñ jo Rab āp kā Kḥudā āp kī mārifat ham par nāzil karegā to wuhī hamāre kḥilāf gawāhī de. ⁶ Kḥāh us kī hidāyat hameñ achchhī lage yā burī, ham Rab apne Kḥudā kī sunēnge. Kyōñki ham jānte haiñ ki jab ham Rab apne Kḥudā kī sunēñ tab hī hamārī salāmātī hogī. Isī lie ham āp ko us ke pās bhej rahe haiñ.”

⁷ Das din guzarne ke bād Rab kā kalām Yarmiyāh par nāzil huā. ⁸ Us ne Yūhanān, us ke sāthī afsaroñ aur bāqī tamām logoñ ko chhoṛe se le kar baṛe tak apne pās bulā kar ⁹ kahā, “Āp ne mujhe Rab Isrāil ke Kḥudā ke pās bhejā tāki main āp kī guzārish us ke sāmne laūñ. Ab us kā farmān sunēñ! ¹⁰ ‘Agar tum is mulk meñ raho to main tumheñ nahīn girāūngā balki tāmīr karūnga, tumheñ jaṛ se nahīn ukhāūngā balki panīrī kī tarah lagā dūngā. Kyōñki mujhe us musībat par afsos hai jis meñ main ne tumheñ mubtalā kiyā hai. ¹¹ Is waqt tum Shāh-e-Bābal se ḍarte ho, lekin us se kḥauf mat khānā!’ Rab farmātā hai, ‘Us se dahshat na khāo, kyōñki main tumhāre sāth hūñ aur tumhārī madad karke us ke hāth se chhuṭkāra

dūngā. ¹² Main tum par rahm karūnga, is lie wuh bhī tum par rahm karke tumheñ tumhāre mulk meñ wāpas āne degā.

¹³ Lekin agar tum Rab apne Khudā kī sunane ke lie taiyār na ho balki kaho ki ham is mulk meñ nahīñ raheñge ¹⁴ balki Misr jāeñge jahān na jang dekeñge, na jangī narsinge kī āwāz suneñge aur na bhūke raheñge ¹⁵ to Rab kā jāwāb suno! Ai Yahūdāh ke bache hue logo, Rab Isrāil kā Khudā farmātā hai ki agar tum Misr meñ jā kar wahāñ panāh lene par tule hue ho ¹⁶ to yaqīn jāno ki jis talwār aur kāl se tum ḍarte ho wuh wahīñ Misr meñ tumhārā pichhā kartā rahegā. Wahāñ jā kar tum yaqīnan maroge. ¹⁷ Jitne bhī Misr jā kar wahāñ rahne par tule hue hoñ wuh sab talwār, kāl aur mohlak bīmāriyōñ kī zad meñ ā kar mar jāeñge. Jis musibat meñ main unheñ ḍāl dūngā us se koī nahīñ bachegā.’

¹⁸ Kyonki Rabbul-afwāj jo Isrāil kā Khudā hai farmātā hai, ‘Pahle merā sakht ḡhazab Yarūshalam ke bāshindoñ par nāzil huā. Agar tum Misr jāo to merā ḡhazab tum par bhī nāzil hogā. Tumheñ dekh kar logoñ ke roñgte khare ho jāeñge, aur tum un kī lān-tān aur hiqārat kā nishānā banoge. Lānat karne wālā apne dushmanōñ ke lie tumhāre jaisā anjām chāhegā. Jahāñ tak tumhāre watan kā tālluq hai, tum use āindā kabhī nahīñ dekhoge.’

¹⁹ Ai Yahūdāh ke bache hue logo, ab Rab āp se hamkalām huā hai. Us kā jāwāb sāf hai. Misr ko mat jānā! Yih bāt khūb jān leñ ki āj main ne āp ko āgāh kar diyā hai. ²⁰ Āp ne khud apñi jān ko khatre meñ ḍāl diyā jab āp ne mujhe Rab apne Khudā ke pās bhej kar kahā, ‘Rab hamāre Khudā se hamāre lie duā karen. Us kā purā jāwāb hameñ sunāeñ, kyonki ham us kī tamām bātoñ par amal karenge.’ ²¹ Āj main ne yih kiyā hai, lekin āp Rab apne Khudā kī sunane ke lie taiyār nahīñ haiñ. Jo kuchh bhī us ne mujhe āp ko sunāne ko kahā hai us par āp amal nahīñ karnā chāhte. ²² Chunāñche ab jān leñ ki jahāñ āp jā kar panāh lenā chāhte haiñ wahāñ āp talwār, kāl aur mohlak bīmāriyōñ kī zad meñ ā kar halāk ho jāeñge.”

43

Yarmiyāh kī Āgāhī ko Nazarandāz Kiyā Jātā Hai

¹ Yarmiyāh khāmosh huā. Jo kuchh bhī Rab un ke Khudā ne Yarmiyāh ko unheñ sunāne ko kahā thā use us ne un sab tak pahuñchāyā thā. ² Phir Azariyāh bin Hūsāyāh, Yūhanān bin Akhiqām aur tamām badtamiz admī bol uṭhe, “Tum jhūṭ bol rahe ho! Rab hamāre Khudā ne tumheñ yih sunāne ko nahīñ bhejā ki Misr ko na jāo, na wahāñ ābād ho jāo. ³ Is ke pichhe Bārūk bin Nairiyāh kā hāth hai. Wuhī tumheñ hamāre khilāf uksā rahā hai, kyonki wuh chāhtā hai ki ham Bābliyōñ ke hāth meñ ā jāeñ tāki wuh hameñ qatl karen yā jilāwatan karke Mulk-e-Bābal le jāeñ.”

⁴ Aisī bāteñ karte karte Yūhanān bin Qarīh, dīgar faujī afsarōñ aur bāqī tamām logoñ ne Rab kā hukm radd kiyā. Wuh Mulk-e-Yahūdāh meñ na rahe ⁵ balki sab Yūhanān aur bāqī tamām faujī afsarōñ kī rāhnumāī meñ Misr chale gae. Un meñ Yahūdāh ke wuh bache hue sab log shāmil the jo pahle muḡhtalif mamālik meñ muntashir hue the, lekin ab Yahūdāh meñ dubārā ābād hone ke lie wāpas āe the. ⁶ Wuh tamām mard, aurateñ aur bache bādshāh kī beṭiyōñ samet bhī un meñ shāmil the jinheñ shāhī muhāfizoñ ke sardār Nabūzarādān ne Jidaliyāh bin Akhiqām ke sapurd kiyā thā. Yarmiyāh Nabī aur Bārūk bin Nairiyāh ko bhī sāth jānā parā.

⁷ Yoñ wuh Rab kī hidāyat radd karke rawānā hue aur chalte chalte Misrī sarhad ke shahr Tahfanhīs tak pahuñche.

Shāh-e-Bābal ke Misr meñ Ghus Āne kī Peshgoī

⁸ Tahfanhīs meñ Rab kā kalām Yarmiyāh par nāzil huā, ⁹ “Apne hamwatanon̄ kī maujūdagi meñ chand ek baṛe patthar Firaun ke mahal ke darwāze ke qarīb le jā kar farsh kī kachchī in̄ton̄ ke niche dabā de. ¹⁰ Phir unheñ batā de, ‘Rabbul-afwāj jo Isrāil kā Ḳhudā hai farmatā hai ki main apne khādim Shāh-e-Bābal Nabūkadnazzar ko bulā kar yahāñ lāūngā aur us kā takht un pattharon̄ ke ūpar kharā karūnga jo main ne Yarmiyāh ke zariye dabāe haiñ. Nabūkadnazzar unhiñ ke ūpar apnā shāhī tambū lagāegā. ¹¹ Kyonki wuh āegā aur Misr par hamlā karke har ek ke sāth wuh kuchh karegā jo us ke nasib meñ hai. Ek mar jāegā, dusrā qaid meñ jāegā aur tīsrā talwār kī zad meñ āegā. ¹²⁻¹³ Nabūkadnazzar Misrī dewatāon̄ ke mandiron̄ ko jalā kar rākh kar degā aur un ke buton̄ par qabzā karke unheñ apne sāth le jāegā. Jis tarah charwāhā apne kapṛe se juēñ nikāl nikāl kar use sāf kar letā hai usī tarah Shāh-e-Bābal Misr ko māl-o-matā se sāf karegā. Misr āte waqt wuh Sūraj Dewatā ke mandir meñ jā kar us ke satūnon̄ ko dhā degā aur bāqī Misrī dewatāon̄ ke mandir bhī nazare-ātish karegā. Phir Shāh-e-Bābal sahih-salāmat wahāñ se wāpas chalā jāegā.’”

44

Tum Butparastī se Bāz Kyoñ Nahīn Āte?

¹ Rab kā kalām ek bār phir Yarmiyāh par nāzil huā. Us meñ wuh un tamām hamwatanon̄ se hamkalām huā jo shimālī Misr ke shahron̄ Mijdāl, Tahfanhīs aur Memfis aur junūbī Misr banām Patrūs meñ rahte the.

² “Rabbul-afwāj jo Isrāil kā Ḳhudā hai farmatā hai, “Tum ne khud wuh baṛī āfat dekhī jo main Yarūshalam aur Yahūdāh ke dīgar tamām shahron̄ par lāyā. Āj wuh wīrān-o-sunsān haiñ, aur un meñ koī nahīñ bastā. ³ Yoñ unheñ un kī burī harkaton̄ kā ajr milā. Kyonki ajnabī mābūdon̄ ke lie baḳhūr jalā kar un kī khidmat karne se unhoñ ne mujhe taish dilāyā. Aur yih aise dewatā the jin se pahle na wuh, na tum aur na tumhāre bāpdādā wāqif the. ⁴ Bār bār main nabiyon̄ ko un ke pās bhejtā rahā, aur bār bār mere khādim kahte rahe ki aisi ghinaunī harkateñ mat karnā, kyonki mujhe in se nafrat hai! ⁵ Lekin unhoñ ne na sunī, na dhyān diyā. Na wuh apnī bedīnī se bāz āe, na ajnabī mābūdon̄ ko baḳhūr jalāne kā silsilā band kiyā.

⁶ Tab merā shadīd ḡhazab un par nāzil huā. Mere qahr kī zabardast āg ne Yahūdāh ke shahron̄ aur Yarūshalam kī galiyon̄ meñ phailte phailte unheñ wīrān-o-sunsān kar diyā. Āj tak un kā yihī hāl hai.’”

⁷ Ab Rabbul-afwāj jo Isrāil kā Ḳhudā hai farmatā hai, “Tum apnā satyānās kyon̄ kar rahe ho? Aise qadam uṭhāne se tum Yahūdāh se āe hue mardoñ aur auraton̄ ko bachchoñ aur shūrkharon̄ samet halākat kī taraf lā rahe ho. Is sūrat meñ ek bhī nahīñ bachegā. ⁸ Mujhe apne hāthon̄ ke kām se taish kyon̄ dilāte ho? Yahāñ Misr meñ panāh le kar tum ajnabī mābūdon̄ ke lie baḳhūr kyon̄ jalāte ho? Is se tum apne āp ko nest-o-nābūd kar rahe ho, tum duniyā kī tamām qaumon̄ ke lie lānat aur mazāq kā nishānā banoge. ⁹ Kyā tum apnī qaum ke sangīn gunāhon̄ ko bhūl gae ho? Kyā tumheñ wuh kuchh yād nahīñ jo tumhāre bāpdādā, Yahūdāh ke rāje rānyon̄ aur tum se tumhāri bīwiyon̄ samet Mulke-Yahūdāh aur Yarūshalam kī galiyon̄ meñ sarzad huā hai? ¹⁰ Āj tak tum ne na inkisārī kā izhār kiyā, na merā ḳhauf mānā, aur na merī shariāt ke mutābiq zindagi

guzārī. Tum un hidāyāt ke tābe na rahe jo main ne tumheñ aur tumhāre bāpdādā ko atā kī thīñ.’

¹¹ Chunānche Rabbul-afwāj jo Isrāīl kā Ḳhudā hai farmātā hai, ‘Main tum par āfat lāne kā aṭal irādā rakhtā hūñ. Tamām Yahūdāh khatm ho jāegā. ¹² Main Yahūdāh ke us bache hue hisse ko safhā-e-hastī se miṭā dūngā jo Misr meñ jā kar panāh lene par tulā huā thā. Sab Misr meñ halāk ho jāenge, ḳhāh talwār se, ḳhāh kāl se. Chhoṭe se le kar bare tak sab ke sab talwār yā kāl kī zad meñ ā kar mar jāenge. Unheñ dekh kar logoñ ke roṅṅte khare ho jāenge, aur wuh dūsroñ kī lān-tān aur hiqārat kā nishānā banege. Lānat karne wālā apne dushmanoñ ke lie unhiñ kā-sā anjām chāhegā. ¹³ Jis tarah main ne Yarūshalam ko sazā dī ain usi tarah main Misr meñ āne wāle hamwatanon ko talwār, kāl aur mohlak bīmariyon se sazā dūngā. ¹⁴ Yahūdāh ke jitne bache hue log yahāñ Misr meñ panāh lene ke lie āe haiñ wuh sab yihīñ halāk ho jāenge. Koī bhī bach kar Mulk-e-Yahūdāh meñ nahīñ laṭegā, go tum sab wahāñ dubārā ābād hone kī shadīd ārzū rakhte ho. Sirf chand ek is meñ kāmyāb ho jāenge.’”

Āsmānī Malikā kī Pūjā par Zid

¹⁵ Us waqt shimālī aur junūbī Misr meñ rahne wāle Yahūdāh ke tamām mard aur aurateñ ek bare ijtimā ke lie jamā hue the. Mardoñ ko ḳhūb mālūm thā ki hamārī bīwiyāñ ajnabī mābūdoñ ko baḳhūr kī qurbāniyāñ pesh kartī haiñ. Ab unhoñ ne Yarmiyāh se kahā, ¹⁶ “Jo bāt āp ne Rab kā nām le kar ham se ki hai wuh ham nahīñ mānte. ¹⁷ Ham un tamām bātoñ par zarūr amal kareṅge jo ham ne kahī haiñ. Ham āsmānī malikā dewī ke lie baḳhūr jalāenge aur use mai kī nazareñ pesh kareṅge. Ham wuhī kuchh kareṅge jo ham, hamāre bāpdādā, hamāre bādshāh aur hamāre buzurg Mulk-e-Yahūdāh aur Yarūshalam kī galiyon meñ kiyā karte the. Kyoñki us waqt roṭī kī kasrat thī aur hamārā achchhā hāl thā. Us waqt ham kiñ bhī musīb se dochār na hue. ¹⁸ Lekin jab se ham āsmānī malikā ko baḳhūr aur mai kī nazareñ pesh karne se bāz āe haiñ us waqt se har lihāz se hājatmand rahe haiñ. Usī waqt se ham talwār aur kāl kī zad meñ ā kar nest ho rahe haiñ.” ¹⁹ Auratoñ ne bāt jāri rakh kar kahā, “Kyā āp samajhte haiñ ki hamāre shauharoñ ko is kā ilm nahīñ thā ki ham āsmānī malikā ko baḳhūr aur mai kī nazareñ pesh kartī haiñ, ki ham us kī shakl kī ṭikkiyāñ banā kar us kī pūjā kartī haiñ?”

Chand Ek ke Bachne kī Peshgoī

²⁰ Yarmiyāh etarāz karne wāle tamām mardoñ aur auratoñ se dubārā mukhātīb huā, ²¹ “Dekho, Rab ne us baḳhūr par dhyān diyā jo tum aur tumhāre bāpdādā ne bādshāhoñ, buzurgoñ aur awām samet Yahūdāh ke shahroñ aur Yarūshalam kī galiyon meñ jalāyā hai. Yih bāt use ḳhūb yād hai. ²² Āḳhirkār ek waqt āyā jab tumhārī sharīr aur ghinaunī harkateñ qābil-e-bardāsht na rahīñ, aur Rab ko tumheñ sazā denī parī. Yihī wajah hai ki āj tumhārā mulk wirān-o-sunsār hai, ki use dekh kar logoñ ke roṅṅte khare ho jāte haiñ. Lānat karne wālā apne dushman ke lie aisā hī anjām chāhtā hai. ²³ Āfat isī lie tum par āī ki tum ne butoñ ke lie baḳhūr jalā kar Rab kī na sunī. Na tum ne us kī sharīat ke mutābiq zindagī guzārī, na us kī hidāyāt par ahkām par amal kiyā. Āj tak mulk kā yihī hāl rahā hai.”

²⁴ Phir Yarmiyāh ne tamām logoñ se auratoñ samet kahā, “Ai Misr meñ rahne wāle Yahūdāh ke tamām hamwatanon, Rab kā kalām suno!

²⁵ Rabbul-afwāj jo Isrāil kā Ḳhudā hai farmātā hai ki tum aur tumhārī biwiyon ne isrār kiyā hai, ‘Ham zarūr apnī un mannaton ko pūrā kareṅge jo ham ne mānī haiṅ, ham zarūr āsmānī malikā ko baḳhūr aur mai kī nazaren pesh kareṅge.’ Aur tum ne apne alfāz aur apnī harkaton se sābit kar diyā hai ki tum sanjidaḡi se apne is elān par amal karnā chāhte ho. To thīk hai, apnā wādā aur apnī mannateṅ pūrī karo!

²⁶ Lekin ai Misr meṅ rahne wāle tamām hamwatano, Rab ke kalām par dhyaṅ do! Rab farmātā hai ki mere azim nām ki qasam, āindā Misr meṅ tum meṅ se koī merā nām le kar qasam nahīn khāegā, koī nahīn kaheḡā, ‘Rab Qādir-e-mutlaq kī hayāt kī qasam!’ ²⁷ Kyoṅki main tumhārī nigarānī kar rahā hūn, lekin tum par mehrbānī karne ke lie nahīn balki tumheṅ nuqsān pahuṅchāne ke lie. Misr meṅ rahne wāle Yahūdāh ke tamām log talwār aur kāl kī zad meṅ ā jāeṅge aur piste piste halāk ho jāeṅge. ²⁸ Sirf chand ek dushman kī talwār se bach kar Mulk-e-Yahūdāh wāpas āeṅge. Tab Yahūdāh ke jitne bache hue log Misr meṅ panāh lene ke lie āe haiṅ wuh sab jān leṅge ki kis kī bāt durust nikli hai, meri yā un kī. ²⁹ Rab farmātā hai ki main tumheṅ nishān bhī detā hūn tāki tumheṅ yaqīn ho jāe ki main tumhare ḡhilāf ḡhalī bāteṅ nahīn kar rahā balki tumheṅ yaqīnan Misr meṅ sazā dūṅgā. ³⁰ Nishān yih hogā ki jis tarah main ne Yahūdāh ke bādshāh Sidqiyāh ko us ke jānī dushman Nabūkadnazzar ke hawāle kar diyā usī tarah main Hufṛā Firaun ko bhī us ke jānī dushmanon ke hawāle kar dūṅgā. Yih Rab kā farmān hai.”

45

Bārūk ke lie Tasallī kā Paighām

¹ Yahūdāh ke bādshāh Yahūyaqīm bin Yūsiyāh kī hukūmat ke chauthē sāl meṅ Yarmiyāh Nabī ko Bārūk bin Nairiyāh ke lie Rab kā paighām milā. Us waqt Yarmiyāh Bārūk se wuh tamām bāteṅ likhwā rahā thā jo us par nāzil huī thīn. Yarmiyāh ne kahā, ² “Ai Bārūk, Rab Isrāil kā Ḳhudā tere bāre meṅ farmātā hai ³ ki tū kahtā hai, ‘Hāy, mujh par afsos! Rab ne mere dard meṅ izāfā kar diyā hai, ab mujhe ranj-o-alam bhī sahnā partā hai. Main karāhte karāhte thak gayā hūn. Kahīn bhī ārām-o-sukūn nahīn miltā.’

⁴ Ai Bārūk, Rab jawāb meṅ farmātā hai ki jo kuchh main ne ḡhud tāmīr kiyā use main girā dūṅgā, jo paudā main ne ḡhud lagāyā use jaṛ se ukhār dūṅgā. Pūre mulk ke sāth aisā hī sulūk karūṅgā. ⁵ To phir tū apne lie kyoṅ baṛī kāmyābī hāsil karne kā ārzūmand hai? Aisā ḡhayāl chhoṛ de, kyoṅki main tamām insānon par āfat lā rahā hūn. Yih Rab kā farmān hai. Lekin jahān bhī tū jāe wahān main hone dūṅgā ki terī jān chhūṛ jāe.” *

46

Misr kī Shikast kī Peshgoī

¹ Yarmiyāh par muḡhtalif qaumon ke bāre meṅ bhī paighāmāt nāzil hue. Yih zail meṅ darj haiṅ.

² Pahlā paighām Misr ke bāre meṅ hai. Yahūdāh ke bādshāh Yahūyaqīm bin Yūsiyāh ke chauthē sāl meṅ Shāh-e-Bābal Nabūkadnazzar ne Dariyā-e-Furāt par wāqe shahr Karkimīs ke pās Misrī fauj ko shikast dī thī. Un

* **45:5** Lafzī tarjumā: Main tujhe terī jān ḡhanīmat ke taur par baḳsh dūṅgā.

dinoñ meñ Misrī bādshāh Nikoh Firaun kī fauj ke bāre meñ Rab kā kalām nāzil huā,

³ “Apnī barī aur chhoṭī dhāleñ taiyār karke jang ke lie niklo! ⁴ Ghorōñ ko rathoñ meñ joto! Dīgar ghoṛoñ par sawār ho jāo! K̄hod pahan kar khare ho jāo! Apne nezōñ ko raughan se chamkā kar zirābaktar pahan lo! ⁵ Lekin mujhe kyā nazar ā rahā hai? Misrī faujiyoñ par dahshat tārī huī hai. Wuh pīchhe haṭ rahe haiñ, un ke sūrmāoñ ne haṭhiyār dāl die haiñ. Wuh bhāg bhāg kar farār ho rahe haiñ aur pīchhe bhī nahīñ deḡhte. Rab farmātā hai ki chāroñ taraf dahshat hī dahshat phail gāī hai. ⁶ Kisī ko bhī bachne na do, k̄hāh wuh kitnī tezi se kyoñ na bhāg rahā ho yā kitnā zabardast faujī kyoñ na ho. Shimāl meñ Dariyā-e-Furāt ke kināre hī wuh ṭhokar khā kar gir gae haiñ.

⁷ Yih kyā hai jo Dariyā-e-Nīl kī tarah chaṛh rahā hai, jo sailāb ban kar sab kuchh ḡharq kar rahā hai? ⁸ Misr Dariyā-e-Nīl kī tarah chaṛh rahā hai, wuhī sailāb ban kar sab kuchh ḡharq kar rahā hai. Wuh kahtā hai, ‘Main chaṛh kar pūrī zamīn ko ḡharq kar dūngā. Main shahroñ ko un ke bāshindoñ samet tabāh karūngā.’ ⁹ Ai ghoṛo, dushman par ṭūt paro! Ai ratho, dīwānoñ kī tarah dauro! Ai faujiyo, larne ke lie niklo! Ai Ethiopiya aur Libiya ke sipāhiyo, apnī dhāleñ pakar kar chalo, ai Ludiya ke tīr chālāne wālo, apne kamān tān kar āge barho!

¹⁰ Lekin āj Qādir-e-mutlaq, Rabbul-afwāj kā hī din hai. Intaqām ke is din wuh apne dushmanoñ se badlā legā. Us kī talwār unheñ khā kar ser ho jāegī, aur un kā k̄hūn pī pī kar us kī pyās bujhegī. Kyoñki shimāl meñ Dariyā-e-Furāt ke kināre unheñ Qādir-e-mutlaq, Rabbul-afwāj ko qurbān kiyā jāegā.

¹¹ Ai kuñwārī Misr Beṭī, Mulk-e-Jiliyād meñ jā kar apne zaḡhmoñ ke lie balsān k̄harid le. Lekin kyā faydā? K̄hāh tū kitnī dawāī kyoñ na istemāl kare terī choṭeñ bhar hī nahīñ saktīñ! ¹² Terī sharmindagī kī k̄habar dīgar aḡwām meñ phail gāī hai, terī chīkheñ pūrī duniyā meñ ḡūñj rahī haiñ. Kyoñki tere sūrme ek dūstre se ṭhokar khā kar gir gae haiñ.”

Shāh-e-Bābal ke Misr meñ Ghus Āne kī Peshgōī

¹³ Jab Shāh-e-Bābal Nabūkadnazzar Misr par hamlā karne āyā to Rab is ke bāre meñ Yarmiyāh se hamkalām huā,

¹⁴ “Misrī shahroñ Mijdāl, Memfis aur Tahfanhīs meñ elān karo, ‘Jang kī taiyāriyāñ karke larne ke lie khare ho jāo! Kyoñki talwār tumhāre ās-pās sab kuchh khā rahī hai.’

¹⁵ Ai Misr, tere sūrmāoñ ko k̄hāk meñ kyoñ milāyā gayā hai? Wuh khare nahīñ rah sakte, kyoñki Rab ne unheñ dabā diyā hai. ¹⁶ Us ne muta’addid afrād ko ṭhokar khāne diyā, aur wuh ek dūstre par gir gae. Unhoñ ne kahā, ‘Āo, ham apnī hī qaum aur apne watan meñ wāpas chale jāeñ jahāñ zālīm kī talwār ham tak nahīñ pahuñch saktī.’ ¹⁷ Wahāñ wuh pukār uṭhe, ‘Misr kā bādshāh shor to bahut machātā hai lekin is ke pīchhe kuchh bhī nahīñ. Jo sunahrā mauqā use milā wuh jātā rahā hai.’ ”

¹⁸ Duniyā kā Bādshāh jis kā nām Rabbul-afwāj hai farmātā hai, “Merī hayāt kī qasam, jo tum par hamlā karne ā rahā hai wuh dūstroñ se utnā barā hai jitnā Tabūr dīgar pahāroñ se aur Karmil samundar se uñchā hai. ¹⁹ Ai Misr ke bāshindo, apnā māl-o-asbāb bāndh kar jilāwatan hone kī taiyāriyāñ karo. Kyoñki Memfis mismār ho kar nazar-e-ātish ho jāegā. Us meñ koī nahīñ rahegā.

²⁰ Misr k̄hubsūrat-sī jawān gāy hai, lekin shimāl se mohlak makkhī ā kar us par dhāwā bol rahī hai. Hān, wuh ā rahī hai. ²¹ Misrī fauj ke bhāre ke faujī moṭe-tāze bachhre haiñ, lekin wuh bhī muṛ kar farār ho jāeñge. Ek bhī qāym nahīn rahegā. Kyoñki āfat kā din un par āne wālā hai, wuh waqt jab unheñ pūrī sazā milegī. ²² Misr sānp kī tarah phunkāрте hue pichhe haṭ jāegā jab dushman ke faujī pūre zor se us par hamlā kareñge, jab wuh lakarhāroñ kī tarah apñi kulhāriyāñ pakāre hue us par tūṭ pareñge.” ²³ Rab farmātā hai, “Tab wuh Misr kā jangal kāṭ ḍāleñge, go wuh kitnā ghanā kyoñ na ho. Kyoñki un kī tādād ṭiḍḍiyon se zyādā hogī balki wuh anginat hoñge. ²⁴ Misr Beṭī kī be'izzati kī jāegi, use shimālī qaum ke hawāle kiyā jāegā.”

²⁵ Rabbul-afwāj jo Isrāil kā Khudā hai farmātā hai, “Main Thības Shahr ke dewatā Āmūn, Firaun aur tamām Misr ko us ke dewatāoñ aur bādshāhoñ samet sazā dūngā. Hān, main Firaun aur us par etamād rakhne wāle tamām logoñ kī adālat karūngā.” ²⁶ Rab farmātā hai, “Main unheñ un ke jāñī dushmanoñ ke hawāle kar dūngā, aur wuh Shāh-e-Bābal Nabūkadnazzar aur us ke afsarōñ ke qābū meñ ā jāeñge. Lekin bād meñ Misr pahle kī tarah dubārā ābād ho jāegā.”

²⁷ Jahān tak terā tālluq hai, ai Yāqūb mere khādim, k̄hauf mat khā! Ai Isrāil, hauslā mat hār! Dekh, main tujhe dūr-darāz mulk se chhuṭkārā dūngā. Terī aulād ko main us mulk se najāt dūngā jahān use jilāwatan kiyā gayā hai. Phir Yāqūb wāpas ā kar ārām-o-sukūn kī zindaḡi guzāregā. Koī nahīn hogā jo use haibatzaḍā kare.” ²⁸ Rab farmātā hai, “Ai Yāqūb mere khādim, k̄hauf na khā, kyoñki main terē sāth hūñ. Main un tamām qaumoñ ko nest-o-nābūd kar dūngā jin meñ main ne tujhe muntashir kar diyā hai, lekin tujhe main is tarah safhā-e-hastī se nahīn miṭāūngā. Albattā main munāsib had tak terī tambih karūngā, kyoñki main tujhe sazā die baḡhair nahīn chhoṛ saktā.”

47

Filistiyon ko Safhā-e-Hastī se Miṭāyā Jāegā

¹ Firaun ke Ghazzā Shahr par hamlā karne se pahle Yarmiyāh Nabī par Filistiyon ke bāre meñ Rab kā kalām nāzil huā,

² “Rab farmātā hai kī shimāl se pāñī ā rahā hai jo sailāb ban kar pūre mulk ko ḡharq kar degā. Pūrā mulk shahroñ aur bāshindoñ samet us meñ ḍūb jāegā. Log chīk̄h uṭheñge, aur mulk ke tamām bāshinde āh-o-zārī kareñge. ³ Kyoñki sarpā daurte hue ghoṛoñ kī ṭapeñ sunāi deñgī, dushman ke rathoñ kā shor aur pahiyon kī gargaṛāhat un ke kānoñ tak pahuñcheḡī. Bāp k̄haufzaḍā ho kar yoñ sākit ho jāeñge kī wuh apne bachhoñ kī madad karne ke lie pichhe bhī dekh nahīn sakeñge. ⁴ Kyoñki wuh din āne wālā hai jab tamām Filistiyon ko nest-o-nābūd kiyā jāegā tāki Sūr aur Saidā ke ākhirī madad karne wāle bhī k̄hatm ho jāeñ. Kyoñki Rab Filistiyon ko safhā-e-hastī se miṭāne wālā hai, Jazīrā-e-Krete ke un bache huon ko jo yahān ā kar ābād hue haiñ.

⁵ Ghazzā Beṭī mātam ke ālam meñ apnā sar mundwāegī, Askqalūn Shahr mismār ho jāegā. Ai maidāñī ilāqe ke bache hue logo, tum kab tak apñī jild ko zaḡhmī karte rahoge? ⁶ ‘Hāy, ai Rab kī talwār, kyā tū kabhī nahīn ārām kareḡi? Dubārā apne miyān meñ chhup jā! K̄hāmosh ho kar ārām kar!’ ⁷ Lekin wuh kis tarah ārām kar saktī hai jab Rab ne k̄hud use

chalāyā hai, jab usī ne use Askqālūn aur sāhili ilāqe par dhāwā bolne kā hukm diyā hai?"

48

Moāb ke Anjām kī Peshgoī

¹ Moāb ke bāre meñ Rabbul-afwāj jo Isrāil kā Ḳhudā hai farmātā hai, “Nabū Shahr par afsos, kyonki wuh tabāh ho gayā hai. Dushman ne Qiriyatāym kī behurmatī karke us par qabzā kar liyā hai. Chaṭān ke qile kī ruswāi ho gai, wuh pāsh pāsh ho gayā hai. ² Ab se koī Moāb kī tārif nahīn karegā. Hasbon meñ ādmī us kī shikast kī sāsizheñ karke kah rah haiñ, āo, ham Moābī qaum ko nest-o-nābūd karen. ‘Ai Madmīn, tū bhī tabāh ho jāegā, talwār tere bhī piche par jāegi.’

³ Suno! Horonāym se chīkheñ buland ho rahī haiñ. Tabāhī aur baṛī shikast kā shor mach rahā hai. ⁴ Moāb chūr chūr ho gayā hai, us ke bachche zor se chillā rahe haiñ. ⁵ Log rote rote Lūhīt kī taraf chaṛh rahe haiñ. Horonāym kī taraf utarte rāste par shikast kī āh-o-zārī sunāi de rahi hai. ⁶ Bhāg kar apnī jān bachāo! Registān meñ jhārī kī mānind ban jāo.

⁷ Chūnki tum Moābiyoñ ne apnī kāmyābiyoñ aur daulat par bharosā rakhā, is lie tum bhī qaid meñ jāoge. Tumhārā dewatā Kamos bhī apne pujāriyoñ aur buzurgoñ samet jilāwatan ho jāegā. ⁸ Tabāh karne wālā har shahr par hamlā karegā, ek bhī nahīn bachegā. Jis tarah Rab ne farmāyā hai, wādī bhī tabāh ho jāegi aur maidān-e-murtafā bhī. ⁹ Moāb par namak ḍāl do, kyonki wuh mismār ho jāegā. Us ke shahr wīrān-o-sunsān ho jāenge, aur un meñ koī nahīn basegā.

¹⁰ Us par lānat jo sustī se Rab kā kām kare! Us par lānat jo apnī talwār ko ḳhūn bahāne se rok le! ¹¹ Apnī jawānī se le kar āj tak Moāb āram-o-sukūn kī zindagi guzartā āyā hai, us mai kī mānind jo kabhī nahīn chheṛī gai aur kabhī ek bartan se ḍūse meñ unḍeli nahīn gai. Is lie us kā mazā qāym aur zāyqā behtarīn rahā hai.” ¹² Lekin Rab farmātā hai, “Wuh dīn āne wālā hai jab main aise ādmiyoñ ko us ke pās bhejūngā jo mai ko bartanoñ se nikāl kar zāe kar deñge, aur bartanoñ ko ḳhālī karne ke bād pāsh pāsh kar deñge. ¹³ Tab Moāb ko apne dewatā Kamos par yoñ sharm āegi jis tarah Isrāil ko Baitel ke us but par sharm āi jis par wuh bharosā raktā thā.

¹⁴ Hāy, tum apne āp par kitnā faḳhr karte ho ki ham sūrme aur zabardast jangjū haiñ. ¹⁵ Lekin duniyā kā Bādshāh jis kā nām Rabbul-afwāj hai farmātā hai ki Moāb tabāh ho jāegā, aur dushman us ke shahroñ meñ ghus āegā. Us ke behtarīn jawān qatl-o-ghārat kī zad meñ ā kar halāk ho jāenge.

Moāb kī Tāqat Ṭūṭ Gai Hai

¹⁶ Moāb kā anjām qarīb hī hai, āfat us par nāzil hone wālī hai. ¹⁷ Ai paṛos meñ basne wālo, us par mātam karō! Jitne us kī shohrat jānte ho āh-o-zārī karo. Bolo, ‘Hāy, Moāb kā zordār asā-e-shāhī ṭūṭ gayā hai, us kī shān-o-shaukat kī alāmat ḳhāk meñ milāi gai hai.’

¹⁸ Ai Dibon Beṭī, apne shāndār taḳht par se utar kar pyāsī zamīn par baiṭh jā. Kyonki Moāb ko tabāh karne wālā tere ḳhilāf bhī chaṛh āegā, wuh tere qilāband shahroñ ko bhī mismār karegā. ¹⁹ Ai Aroir kī rahne wālī, sarāk ke kināre khaṛī ho kar guzarne wāloñ par ghaur kar! Apnī jān bachāne wāloñ se pūchh le ki kyā huā hai. ²⁰ Tab tujhe jawāb milegā,

‘Moab ruswā huā hai, wuh pāsh pāsh ho gayā hai. Buland āwāz se wāwailā karo! Dariyā-e-Arnon ke kināre elān karo ki Moab khatm hai.’

²¹ Maidān-e-murtafā par Allāh kī adālat nāzil huī hai. Haulūn, Yahaz, Mifāt, ²² Dibon, Nabū, Bait-diblātāym, ²³ Qiriyatāym, Bait-jamūl, Bait-maūn, ²⁴ Qariyot aur Busrā, gharz Moab ke tamām shahron kī adālat huī hai, khāh wuh dūr hoñ yā qarīb.”

²⁵ Rab farmātā hai, “Moab kī tāqat tūt gāi hai, us kā bāzū pāsh pāsh ho gayā hai. ²⁶ Use mai pilā pilā kar matwālā karo, wuh apñī qai meñ loṭ-poṭ ho kar sab ke lie mazāq kā nishānā ban jāe. Kyoñki wuh maḡhrūr ho kar Rab ke k̄hilāf kharā ho gayā hai.

²⁷ Tum Moābīyon ne Isrāil ko apne mazāq kā nishānā banāyā thā. Tum yoñ use gāliyañ dete rahe jaise use chori karte waqt pakaṛā gayā ho. ²⁸ Lekin ab tumhāri bārī ā gāi hai. Apne shahron ko chhoṛ kar chaṭānoñ meñ jā baso! Kabūtar ban kar chaṭānoñ kī darāroñ meñ apne ghoñsle banāo.

²⁹ Ham ne Moab ke takabbur ke bāre meñ sunā hai, kyoñki wuh had se zyādā mutakabbir, maḡhrūr, ghamanḍī, k̄hudpasand aur anāparast hai.”

³⁰ Rab farmātā hai, “Main us ke takabbur se wāqif hūñ. Lekin us kī ḍiñgeñ abas haiñ, un ke pichhe kuchh nahīñ hai. ³¹ Is lie main Moab par āh-o-zārī kar rahā, tamām Moab ke sabab se chillā rahā hūñ. Qir-harāsāt ke bāshindoñ kā anjām dekh kar main āheñ bhar rahā hūñ. ³² Ai Sibmāh kī angūr kī bel, Yāzer kī nisbat main kahīñ zyādā tujh par mātām kar rahā hūñ. Terī koñpleñ Yāzer tak phaili huī thīñ balkī samundar ko pār bhī kartī thīñ. Lekin ab tabāh karne wālā dushman tere pake hue angūron aur mausam-e-garmā ke phal par tūt parā hai. ³³ Ab k̄hushī-o-shādmānī Moab ke bāghoñ aur khetoñ se jāti rahī hai. Main ne angūr kā ras nikālne kā kām rok diyā hai. Koī k̄hushī ke nāre lagā lagā kar angūr ko pānwoñ tale nahīñ raundtā. Shor to mach rahā hai, lekin k̄hushī ke nāre buland nahīñ ho rahe balki jang ke.

³⁴ Hasbon meñ log madad ke lie pukār rahe haiñ, un kī āwāz Iliyālī aur Yahaz tak sunāi de rahī hai. Isī tarah Zuḡhar kī chik̄heñ Horonāym aur Ijlat-shalīshiyāh tak pahuñch gāi haiñ. Kyoñki Nimrīm kā pāñī bhī k̄hushk ho jāegā.” ³⁵ Rab farmātā hai, “Moab meñ jo ūñchī jaghoñ par chaṛh kar apne dewatāoñ ko bakhūr aur bāqī qurbāniyañ pesh karte haiñ un kā main k̄hātma kar ḍūngā.

³⁶ Is lie merā dil bānsrī ke mātami sur nikāl kar Moab aur Qir-harāsāt ke lie nohā kar rahā hai. Kyoñki un kī hāsīlshudā daulat jāti rahī hai. ³⁷ Har sar ganjā, har dārhi mundwāi gāi hai. Har hāth kī jild ko zak̄hmī kar diyā gayā hai, har kamr tāt se mulabbas hai. ³⁸ Moab kī tamām chhatoñ par aur us ke chaukoñ meñ āh-o-zārī buland ho rahī hai.”

Kyoñki Rab farmātā hai, “Main ne Moab ko bekār miṭṭī ke bartan kī tarah toṛ ḍālā hai. ³⁹ Hāy, Moab pāsh pāsh ho gayā hai! Log zār-o-qatār ro rahe haiñ, aur Moab ne sharm ke māre apnā muñh ḍhānp liyā hai. Wuh mazāq kā nishānā ban gayā hai, use dekh kar tamām paṛosiyon ke roñgte kharē ho gae haiñ.”

Moab Rab ke k̄hilāf Uṭh Kharā Huā Hai

⁴⁰ Rab farmātā hai, “Wuh dekho! Dushman uqāb kī tarah Moab par jhapattā mārta hai. Apne paroñ ko phailā kar wuh pūre mulk par sāyā ḍāltā hai. ⁴¹ Qariyot qilon samet us ke qabze meñ ā gayā hai. Us din Moabī sūrmāoñ kā dil dard-e-zah meñ muṭtalā aurat kī tarah pech-o-tāb khāegā.

⁴² Kyoñki Moābī qaum safhā-e-hastī se miṭ jāegī, is lie ki wuh maḡhrūr ho kar Rab ke k̄hilāf kharī ho gai hai.

⁴³ Ai Moābī qaum, dahshat, garhā aur phandā tere nasīb meñ haiñ.”

⁴⁴ Kyoñki Rab farmātā hai, “Jo dahshat se bhāg kar bach jāe wuh garhe meñ gir jāegā, aur jo garhe se nikal jāe wuh phande meñ phañs jāegā. Kyoñki main Moāb par us ki adālat kā sāl lāūngā.

⁴⁵ Panāhguzīn thakehāre Hasbon ke sāy meñ ruk jāte haiñ. Lekin afsos, Hasbon se āg nikal āi hai aur Sihon Bādshāh ke shahr meñ se sholā bharak uṭhā hai jo Moāb kī peshānī ko aur shor machāne wāloñ ke chāndoñ ko nazar-e-ātish karegā. ⁴⁶ Ai Moāb, tujh par afsos! Kamos Dewatā ke parastār nest-o-nābūd haiñ, tere beṭe-beṭiyāñ qaidī ban kar jilāwatan ho gae haiñ.

⁴⁷ Lekin āne wāle dinoñ meñ main Moāb ko bahāl karūngā.” Yih Rab kā farmān hai.

Yahāñ Moāb par adālat kā faisla ikhtitām par pahuñch gayā hai.

49

Ammoniyōñ kī Adālat

¹ Ammoniyōñ ke bāre meñ Rab farmātā hai,

“Kyā Isrāīl kī koī aulād nahīñ, koī wāris nahīñ jo Jad ke qabāyilī ilāqe meñ rah sake? Malik Dewatā ke parastāroñ ne us par kyoñ qabzā kiyā hai? Kyā wajah hai ki yih log Jad ke shahroñ meñ ābād ho gae haiñ?”

² Chunāñche Rab farmātā hai, “Wuh waqt āne wālā hai ki mere hukm par Ammonī dārul-hukūmat Rabbā ke k̄hilāf jang ke nāre lagāe jāenge. Tab wuh malbe kā dher ban jāegā, aur gird-o-nawāh kī ābādiyāñ nazar-e-ātish ho jāengi. Tab Isrāīl unheñ mulk badar karegā jinhoñ ne use mulk badar kiyā thā.” Yih Rab kā farmān hai.

³ “Ai Hasbon, wāwailā kar, kyoñki Aī Shahr barbād huā hai. Ai Rabbā kī beṭiyo, madad ke lie chillāo! Ṭāṭ orh kar mātam karo! Fasīl ke andar bechainī se idhar-udhar phiro! Kyoñki Malik Dewatā apne pujāriyōñ aur buzurgoñ samet jilāwatan ho jāegā. ⁴ Ai bewafā beṭī, tū apnī zarkhez wādiyōñ par itnā faḡhr kyoñ kartī hai? Tū apne māl-o-daulat par bharosā karke shekhī mārī hai ki ab mujh par koī hamlā nahīñ karegā.” ⁵ Qādir-e-mutlaq Rabbul-afwāj farmātā hai, “Main tamām pārosiyōñ kī taraf se tujh par dahshat chhā jāne dūngā. Tum sab ko chāroñ taraf muntashir kar diyā jāegā, aur tere panāhguzīnoñ ko koī jamā nahīñ karegā.

⁶ Lekin bād meñ main Ammoniyōñ ko bahāl karūngā.” Yih Rab kā farmān hai.

Adom kī Adālat

⁷ Rabbul-afwāj Adom ke bāre meñ farmātā hai, “Kyā Temān meñ hikmat kā nām-o-nishān nahīñ rahā? Kyā dānishmand sahīh mashwarā nahīñ de sakte? Kyā un kī dānāī bekār ho gai hai?”

⁸ Ai Dadān ke bāshindo, bhāg kar hijrat karo, zamīn ke andar chhup jāo. Kyoñki main Esau kī aulād par āfat nāzil kartā hūñ, merī sazā kā dīn qarīb ā gayā hai. ⁹ Ai Adom, agar tū angūr kā bāgh hotā aur mazdūr fasal chunane ke lie āte to thoṛā-bahut un ke pīchhe rah jātā. Agar dākū rāt ke waqt tujhe lūṭ lete to wuh sirf utnā hī chhīn lete jitnā uṭhā kar le jā sakte haiñ. Lekin terā anjām is se kahīñ zyādā burā hogā. ¹⁰ Kyoñki main ne Esau ko nangā karke us kī tamām chhupne kī jagheñ dhūñd nikālī haiñ. Wuh kahīñ bhī chhup nahīñ sakegā. Us kī aulād, bhāī aur hamsāe halāk

ho jāenge, ek bhī bāqī nahīn rahegā. ¹¹ Apne yatīmon ko pīchhe chhoṛ de, kyonki main un kī jān ko bachāe rakhūngā. Tumhārī bewāēn bhī mujh par bharosā rakhen.”

¹² Rab farmātā hai, “Jinheñ mere ghazab kā pyālā pīne kā faisla nahīn sunāyā gayā thā unheñ bhī pinā paṛā. To phir terī jān kis tarah bachegi? Nahīn, tū yaqīnan sazā kā pyālā pī legā.” ¹³ Rab farmātā hai, “Mere nām kī qasam, Busrā Shahr gird-o-nawāh ke tamām shahron samet abadī khandarāt ban jāegā. Use dekh kar logoñ ke roñgte khare ho jāenge, aur wuh use lān-tān kareñge. Lānat karne wālā apne dushman ke lie Busrā hī kā-sā anjām chāhegā.”

¹⁴ Main ne Rab kī taraf se paighām sunā hai, “Ek qāsid ko aqwām ke pās bhejā gayā hai jo unheñ hukm de, ‘Jamā ho kar Adom par hamla karne ke lie niklo! Us se laṛne ke lie uṭho!’”

¹⁵ Ab main tujhe chhoṛā banā dūngā, ek aisī qaum jise dīgar log haqīr jāenge. ¹⁶ Māzī meñ dūse tujh se dahshat khāte the, lekin is bāt ne aur tere ghurūr ne tujhe fareb diyā hai. Beshak tū chaṭānoñ kī darāroñ meñ baserā kartā hai, aur pahārī bulandiyān tere qabze meñ haiñ. Lekin khāh tū apnā ghoñslā uqāb kī-sī ūñchī jaghoñ par kyon na banāe to bhī main tujhe wahān se utār kar khāk meñ milā dūngā.” Yih Rab kā farmān hai.

¹⁷ “Mulk-e-Adom yoñ barbād ho jāegā ki wahān se guzarne wāloñ ke roñgte khare ho jāenge. Us ke zakhmoñ ko dekh kar wuh ‘Taubā taubā’ kahenge.” ¹⁸ Rab farmātā hai, “Us kā anjām Sadūm, Amūrā aur un ke paṛosī shahron kī mānind hogā jinheñ Allāh ne ultā kar nest-o-nābūd kar diyā. Wahān koī nahīn basegā. ¹⁹ Jis tarah sherbabar Yarden ke jangal se nikal kar shādāb charāgāhoñ meñ charne wālī bheṛ-bakriyoñ par tūt paṛtā hai usī tarah main achānak Adom par hamla karke use ke apne mulk se bhagā dūngā. Tab wuh jise main ne muqarrar kiyā hai Adom par hukūmat karegā. Kyonki kaun merī mānind hai? Kaun mujh se jāwāb talab kar saktā hai? Kaun-sā gallābān merā muqābalā kar saktā hai?”

²⁰ Chunānche Adom par Rab kā faisla suno! Temān ke bāshindoñ ke lie us ke mansūbe par dhyān do! Dushman pūre rewar ko sab se nanhe bachchoñ se le kar baroñ tak ghasīṭ kar le jāegā. Us kī charāgāh wīrān-o-sunsān ho jāegi. ²¹ Adom itne dharām se gir jāegā ki zamīn thartharā uṭhegi. Logoñ kī chīkheñ Bahr-e-Qulzum tak sunāī denegi. ²² Wuh dekho! Dushman uqāb kī tarah uṛ kar Adom par jhapaṭṭā mārta hai. Wuh apne paroñ ko phailā kar Busrā par sāyā ḍāltā hai. Us dīn Adomī sūrmāoñ kā dīl dard-e-zah meñ mubtalā aurat kī tarah pech-o-tāb khāegā.

Damishq kī Adālat

²³ Rab Damishq ke bāre meñ farmātā hai, “Hamāt aur Arfād sharminḍā ho gae haiñ. Burī khabreñ sun kar wuh himmat hār gae haiñ. Pareshānī ne unheñ us mutalātīm samundar jaisā bechain kar diyā hai jo tham nahīn saktā. ²⁴ Damishq himmat hār kar bhāgne ke lie muṛ gayā hai. Dahshat us par chhā gai hai, aur wuh dard-e-zah meñ mubtalā aurat kī tarah tarap rahā hai.

²⁵ Hāy, Damishq ko tark kiyā gayā hai! Jis mashhūr shahr se merā dīl lutfandoz hotā thā wuh wīrān-o-sunsān hai.” ²⁶ Rabbul-afwāj farmātā hai, “Us dīn us ke jāwān ādmī galiyoñ meñ gir kar rah jāenge, us ke tamām faujī halāk ho jāenge. ²⁷ Main Damishq kī fasil ko āg lagā dūngā jo phailte phailte Bin-hadad Bādshāh ke mahalōñ ko bhī apnī lapeṭ meñ le legī.”

Baddū Qabiloñ kī Adālat

²⁸ Zail meñ Qīdār aur Hasūr ke Baddū qabīlōn ke bāre meñ kalām darj hai. Bād meñ Shāh-e-Bābal Nabūkadnazzar ne unheñ shikast dī. Rab farmātā hai,

“Uṭho! Qīdār par hamlā karo! Mashriq meñ basne wāle Baddū qabīlōn ko tabāh karo! ²⁹ Tum un ke k̄haimōñ, bheṛ-bakriyōñ aur ūñṭōñ ko chhīn loge, un ke k̄haimōñ ke pardoñ aur bāqī sāmān ko lūṭ loge. Chīkheñ sunāi deñgī, ‘Hāy, chāroñ taraf dahshat hī dahshat!’”

³⁰ Rab farmātā hai, “Ai Hasūr meñ basne wāle qabīlo, jaldī se bhāg jāo, zamīn kī darāroñ meñ chhup jāo! Kyoñki Shāh-e-Bābal ne tum par hamlā karne kā faisla karke tumhare k̄hilāf mansūbā bāndh liyā hai.”

³¹ Rab farmātā hai, “Ai Bābal ke faujiyo, uṭh kar us qaum par hamlā karo jo alahdagī meñ pursukūn aur mahfūz zindagī guzartī hai, jis ke na darwāze, na kunde haiñ. ³² Un ke ūñṭ aur bare bare rewaṛ lūṭ kā māl ban jāenge. Kyoñki main registān ke kināre par rahne wāle in qabīlōn ko chāroñ taraf muntashir kar dūngā. Un par chāroñ taraf se āfat āegī.” Yih Rab kā farmān hai. ³³ “Hasūr hameshā tak wīrān-o-sunsān rahegā, us meñ koī nahīn basegā. Gīdaṛ hī us meñ apne ghar banā leñge.”

Mulk-e-Ailām kī Adālat

³⁴ Shāh-e-Yahūdāh Sidqiyāh kī hukūmat ke ibtidāi dinoñ meñ Rab Yarmiyāh Nabī se hamkalām huā. Paiḡhām Ailām ke mutalliq thā.

³⁵ “Rabbul-afwāj farmātā hai, ‘Main Ailām kī kamān ko toṛ dāltā hūn, us hathiyār ko jis par Ailām kī tāqat mabnī hai. ³⁶ Āsmān kī chāroñ simtoñ se main ailāmiyōñ ke k̄hilāf tez hawāeñ chalāūngā jo unheñ urā kar chāroñ taraf muntashir kar deñgī. Koī aisā mulk nahīn hogā jis tak ailāmī jilāwatan nahīn pahuñcheñge.’ ³⁷ Rab farmātā hai, ‘Main Ailām ko us ke jānī dushmanōñ ke sāmne pāsh pāsh kar dūngā. Main un par āfat lāūngā, merā saḡht qahr un par nāzil hogā. Jab tak wuh nest na hoñ main talwār ko un ke piche chalātā rahūngā. ³⁸ Tab main Ailām meñ apnā taḡht kharā karke us ke bādshāh aur buzurgoñ ko tabāh kar dūngā.’ Yih Rab kā farmān hai.

³⁹ Lekin Rab yih bhī farmātā hai, ‘Āne wāle dinoñ meñ main Ailām ko bahāl karūngā.’”

50

Bābal kī Adālat

¹ Mulk-e-Bābal aur us ke dārul-hukūmat Bābal ke bāre meñ Rab kā kalām Yarmiyāh Nabī par nāzil huā,

² “Aqwām ke sāmne elān karo, har jagah ittālā do! Jhandā gār kar kuchh na chhupāo balki sab ko sāf batāo, ‘Bābal Shahr dushman ke qabze meñ ā gayā hai! Bel Dewatā kī behurmatī huī hai, Marduk Dewatā pāsh pāsh ho gayā hai. Bābal ke tamām dewatāoñ kī behurmatī huī hai, tamām but chaknāchūr ho gae haiñ!’ ³ Kyoñki shimāl se ek qaum Bābal par chaṛh āī hai jo pūre mulk ko barbād kar degī. Insān aur haiwān sab hijrat kar jāenge, mulk meñ koī nahīn rahegā.”

⁴ Rab farmātā hai, “Jab yih waqt āegā to Isrāil aur Yahūdāh ke log mil kar apne watan meñ wāpas āenge. Tab wuh rote hue Rab apne K̄hudā ko talāsh karne āenge. ⁵ Wuh Siyyūn kā rāstā pūchh pūchh kar apnā ruḡh us taraf kar leñge aur kacheñge, ‘Āo, ham Rab ke sāth lipaṭ jāeñ, ham us ke sāth abadī ahd bāndh leñ jo kabhī na bhulāyā jāe.’ ⁶ Merī qaum kī

hālat gumshudā bheṛ-bakriyoṅ kī mānind thī. Kyoṅki un ke gallābānoṅ ne unheṅ ḡhalat rāh par lā kar farebdeh pahāroṅ par āwārā phirne diyā thā. Yoṅ pahāroṅ par idhar-udhar ḡhūmte ḡhūmte wuh apnī āramḡāh bhūl gae the. ⁷ Jo bhī un ko pāte wuh unheṅ pakār kar khā jāte the. Un ke mukhālīf kahte the, 'Is meṅ hamārā kyā qusūr hai? Unhoṅ ne to Rab kā ḡunāh kiyā hai, go wuh un kī haqīqī charāḡāh hai aur un ke bāpdādā us par ummīd rakhte the.'

Bābal se Hijrat Karo!

⁸ Ai merī qaum, Mulk-e-Bābal aur us ke dārul-hukūmat se bhāḡ niklo! Un bakroṅ kī mānind ban jāo jo rewaṛ kī rāhnumāi karte haiṅ. ⁹ Kyoṅki mainī shimālī mulk meṅ baṛī qaumoṅ ke ittahād ko Bābal par hamlā karne par ubhārūṅga, jo us ke khilāf saf-ārā ho kar us par qabzā kareḡā. Dushman ke tīrandāz itne māhir hoṅge kī har tīr nishāne par lag jāeḡā.” ¹⁰ Rab farmātā hai, “Bābal ko yoṅ lūṭ liyā jāeḡā kī tamām lūṭne wāle ser ho jāeḡe.

¹¹ Ai mere maurūsī hisse ko lūṭne wālo, beshak tum is waqt shādiyānā bajā kar khushī manāte ho. Beshak tum ḡahte hue bachhoṅ kī tarah uchhalte-kūde aur ghoṅoṅ kī tarah hinhināte ho. ¹² Lekin āindā tumhāri mān behad sharmindā ho jāeḡī, jis ne tumheṅ janm diyā wuh ruswā ho jāeḡī. Āindā Bābal sab se zalīl qaum hogī, wuh khushk aur wīrān registān hī hogī. ¹³ Jab Rab kā ḡhazab un par nāzil hogā to wahān koī ābād nahīn raheḡā balki mulk sarāsar wīrān-o-sunsān raheḡā. Bābal se guzarne wāloṅ ke roṅḡte khare ho jāeḡe, us ke zaḡhmoṅ ko dekh kar sab 'Taubā taubā' kaheḡe.

¹⁴ Ai tīrandāzo, Bābal Shahr ko gher kar us par tīr barsāo! Tamām tīr istemāl karo, ek bhī bāqī na rahe, kyoṅki us ne Rab kā ḡunāh kiyā hai. ¹⁵ Chāroṅ taraf us ke khilāf jang ke nāre lagāo! Dekho, us ne hathiyār dāl die haiṅ. Us ke burj gir gae. Us kī diwāreṅ mismār ho gāi haiṅ. Rab intāqām le rahā hai, chunānche Bābal se khūb badlā lo. Jo sulūk us ne dūsroṅ ke sāth kiyā, wuhī us ke sāth karo. ¹⁶ Bābal meṅ jo bīj bote aur fasal ke waqt darāntī chalāte haiṅ unheṅ rū-e-zamīn par se miṭā do. Us waqt shahr ke pardesī mohlak talwār se bhāḡ kar apne apne watan meṅ wāpas chale jāeḡe.

¹⁷ Isrāīlī qaum sherbabaron ke hamle se bikhre hue rewaṛ kī mānind hai. Kyoṅki pahle Shāh-e-Asūr ne ā kar use haṛap kar liyā, phīr Shāh-e-Bābal Nabūkadnazzar ne us kī haḡḡiyoṅ ko chabā liyā.” ¹⁸ Is lie Rabbul-afwāj jo Isrāīl kā Khudā hai farmātā hai, “Pahle mainī ne Shāh-e-Asūr ko sazā dī, aur ab mainī Shāh-e-Bābal ko us ke mulk samet wuhī sazā dūḡā. ¹⁹ Lekin Isrāīl ko mainī us kī apnī charāḡāh meṅ wāpas lāūḡā, aur wuh dubārā Karmil aur Basan kī dhalānoṅ par chareḡā, wuh dubārā Ifrāīm aur Jiliyād ke pahārī ilāqoṅ meṅ ser ho jāeḡā.” ²⁰ Rab farmātā hai, “Un dinoṅ meṅ jo Isrāīl kā qusūr dhūnd nikālne kī koshish kare use kuchh nahīn mileḡā. Yihī Yahūdāh kī hālat bhī hogī. Us ke ḡunāh pāe nahīn jāeḡe, kyoṅki jin logoṅ ko mainī zindā chhoṛūḡā unheṅ mainī muāf kar dūḡā.”

Allāh Apne Ghar kā Badlā Letā Hai

²¹ Rab farmātā hai, “Mulk-e-Marātāym aur Fiḡod ke bāshindoṅ par hamlā karo! Unheṅ mārte mārte safhā-e-hastī se miṭā do! Jo bhī hukm mainī ne diyā us par amal karo.

²² Mulk-e-Bābal meṅ jang kā shor-sharābā suno! Bābal kī haulnāk shikast dekho! ²³ Jo pahle tamām duniyā kā hathoṛā thā use toṛ kar ṭuḡre

tukre kar diyā gayā hai. Bābal ko dekh kar logon ko saḡht dhachkā lagtā hai.

²⁴ Ai Bābal, main ne tere lie phandā lagā diyā, aur tujhe patā na chalā balki tū us meñ phaṅs gayā. Chūnki tū ne Rab kā muqābalā kiyā isī lie terā khoj lagāyā gayā aur tujhe pakaṛā gayā.” ²⁵ Qādir-e-mutlaq jo Rabbul-afwāj hai farmātā hai, “Main apnā aslākhānā khol kar apnā ḡhazab nāzil karne ke hathiyār nikāl lāyā hūn, kyonki Mul-e-Bābal meñ un kī ashadd zarūrat hai.

²⁶ Chāron taraf se Bābal par chaṛh āo! Us ke anāj ke godāmon ko khol kar sāre māl kā dher lagāo! Phir sab kuchh nest-o-nābūd karo, kuchh bachā na rahe. ²⁷ Us ke tamām bailon ko zabah karo! Sab qasāi kī zad meñ āeñ! Un par afsos, kyonki un kā muqarrarā din, un kī sazā kā waqt ā gayā hai.

²⁸ Suno! Mul-e-Bābal se bache hue panāhguzīn Siyyūn meñ batā rahe haiñ kī Rab hamāre Khudā ne kis tarah intaqām liyā. Kyonki ab us ne apne ghar kā badlā liyā hai!

²⁹ Tamām tirandāzon ko bulāo tāki Bābal par hamlā karen! Use gher lo tāki koī na bache. Use us kī harkaton kā munāsib ajr do! Jo burā sulūk us ne dūson ke sāth kiyā wuhī us ke sāth karo. Kyonki us kā rawaiyā Rab, Isrāil ke Quddūs ke sāth gustākhnā thā. ³⁰ Is lie us ke naujawan galiyon meñ gir kar mar jāenge, us ke tamām fauji us din halāk ho jāenge.” Yih Rab kā farmān hai.

³¹ Qādir-e-mutlaq Rabbul-afwāj farmātā hai, “Ai gustākḡh shahr, main tujh se nipaṭne wālā hūn. Kyonki wuh din ā gayā hai jab tujhe sazā milnī hai. ³² Tab gustākḡh shahr ṡhokar khā kar gir jāegā, aur koī use dubārā khaṛā nahīn karegā. Main us ke tamām shahron meñ āg lagā dūngā jo gird-o-nawāh meñ sab kuchh rākh kar degī.”

Rab Apnī Qaum ko Rihā Karwātā Hai

³³ Rabbul-afwāj farmātā hai, “Isrāil aur Yahūdāh ke logon par zulm huā hai. Jinhon ne unheñ asīr karke jilāwatan kiyā hai wuh unheñ rihā nahīn karnā chāhte, unheñ jāne nahīn dete. ³⁴ Lekin un kā Chhurāne Wālā qawī hai, us kā nām Rabbul-afwāj hai. Wuh khūb laṛ kar un kā muāmalā durust karegā tāki mulk ko āram-o-sukūn mil jāe. Lekin Bābal ke bāshindon ko wuh thartharāne degā.”

³⁵ Rab farmātā hai, “Talwār Bābal kī qaum par ṡūt paṛe! Wuh Bābal ke bāshindon, us ke buzurgoñ aur dānishmandon par ṡūt paṛe! ³⁶ Talwār us ke jhūṡe nabiyon par ṡūt paṛe tāki bewuqūf sābit hon. Talwār us ke sūrmāon par ṡūt paṛe tāki un par dahshat chhā jāe. ³⁷ Talwār Bābal ke ghoron, rathon aur padesī faujiyon par ṡūt paṛe tāki wuh auraton kī mānind ban jāeñ. Talwār us ke khazānon par ṡūt paṛe tāki wuh chhīn lie jāeñ. ³⁸ Talwār us ke pānī ke zakhiron par ṡūt paṛe tāki wuh khushk ho jāeñ. Kyonki Mul-e-Bābal buton se bharā huā hai, aise buton se jin ke bāis log dīwānon kī tarah phirte haiñ. ³⁹ Ākhir meñ galiyon meñ sirf registān ke jānwar aur janḡlī kutte phirenge, wahān uqābī ullū basenge. Wuh hameshā tak insān kī bastiyon se mahrum aur nasl-dar-nasl ḡhairābād rahegā.” ⁴⁰ Rab farmātā hai, “Us kī hālat Sadūm aur Amūrā kī-sī hogī jinheñ main ne paṛos ke shahron samet ulṡā kar safhā-e-hastī se miṡā diyā. Āindā wahān koī nahīn basegā, koī nahīn ābād hogā.” Yih Rab kā farmān hai.

Shimāl se Dushman Ā Rahā Hai

⁴¹ “Dekho, shimāl se fauj ā rahī hai, ek baṛī qaum aur muta'addid bādshāh duniyā kī intahā se rawānā hue haiñ. ⁴² Us ke zālīm aur berahm faujī kamān aur shamshīr se lais haiñ. Jab wuh apne ghoṛoñ par sawār ho kar chalte haiñ to garajte samundar kā-sā shor barpā hotā hai. Ai Bābal Beṭī, wuh sab jang ke lie taiyār ho kar tujh se larne ā rahe haiñ. ⁴³ Un kī khābar sunte hī Shāh-e-Bābal himmat hār gayā hai. Khaufzadā ho kar wuh dard-e-zah meñ mubtalā aurat kī tarah tarapne lagā hai.

⁴⁴ Jis tarah sherbabar Yordan ke jangloñ se nikal kar shādāb charāgāhoñ meñ charne wālī bheroñ par tūt partā hai usī tarah maiñ Bābal ko ek dam us ke mulk se bhagā dūngā. Phir maiñ apne chune hue ādmī ko Bābal par muqarrar karūngā. Kyonki kaun mere barābar hai? Kaun mujh se jawāb talab kar saktā hai? Wuh gallābān kahān hai jo merā muqābalā kar sake?” ⁴⁵ Chunānche Bābal par Rab kā faislā suno, Mul-e-Bābal ke lie us ke mansūbe par dhyān do! “Dushman pūre rewar ko sab se nanhe bachchoñ se le kar baṛoñ tak ghasīṭ kar le jāegā. Us kī charāgāh wīrān-o-sunsān ho jāegī.

⁴⁶ Jyon hī nārā buland hogā ki Bābal dushman ke qabze meñ ā gayā hai to zamīn laraz uṭhegī. Tab madad ke lie Bābal kī chīkheñ digar mamālik tak gūñjeñgī.”

51

Bābal kā Zamānā Khatm Hai

¹ Rab farmātā hai, “Maiñ Bābal aur us ke bāshindoñ ke khalīf mohlak āndhī chalaūngā. ² Maiñ Mul-e-Bābal meñ ghairmulkī bhejūngā tāki wuh use anāj kī tarah phaṭak kar tabāh karen. Āfat ke dīn wuh pūre mulk ko ghare rakheñge. ³ Tīrandāz ko tīr chalāne se roko! Faujī ko zirābaktar pahan kar larne ke lie khare hone na do! Un ke naujawānoñ ko zindā mat chhoṛnā balki fauj ko sarāsar nest-o-nābūd kar denā!

⁴ Tab Mul-e-Bābal meñ har taraf lāsheñ nazar āengī, talwār ke chire hue us kī galiyoñ meñ paṛe raheñge. ⁵ Kyonki Rabbul-afwāj ne Isrāil aur Yahūdāh ko akelā * nahīn chhoṛā, un ke Khudā ne unheñ tark nahīn kiyā. Mul-e-Bābal kā qusūr nihāyat sangīn hai, us ne Isrāil ke Quddūs kā gunāh kiyā hai. ⁶ Bābal se bhāg niklo! Daṛ kar apnī jān bachāo, warnā tumheñ bhī Bābal ke qusūr kā ajr mīlegā. Kyonki Rab ke intaqām kā waqt ā pahuñchā hai, ab Bābal ko munāsib sazā mīlegī.

⁷ Bābal Rab ke hāth meñ sone kā pyālā thā jise us ne pūrī duniyā ko pilā diyā. Aqwām us kī mai pī pī kar matwālī ho gayī, is lie wuh dīwānī ho gāi haiñ. ⁸ Lekin ab yih pyālā achānak gir kar tūt gayā hai. Chunānche Bābal par āh-o-zārī karo! Us ke dard aur taklif ko dūr karne ke lie balsān le āo, shāyad use shifā mile. ⁹ Lekin log kacheñge, ‘Ham Bābal kī madad karnā chāhte the, lekin us ke zaḥm bhar nahīn sakte. Is lie āo, ham use chhoṛ deñ aur har ek apne apne mulk meñ jā base. Kyonki us kī saḥt adālat ho rahī hai, jitnā āsmān aur bādāl buland haiñ utnī hī saḥt us kī sazā hai.’

¹⁰ Rab kī qaum bole, ‘Rab hamārī rāstī raushnī meñ lāyā hai. Āo, ham Siyyūn meñ wuh kuchh sunāeñ jo Rab hamāre Khudā ne kiyā hai.’

¹¹ Tīroñ ko tez karo! Apnā tarkash un se bhar lo! Rab Mādī bādshāhoñ ko harkat meñ lāyā hai, kyonki wuh Bābal ko tabāh karne kā irādā rakhtā hai. Rab intaqām legā, apne ghar kī tabāhī kā badlā legā. ¹² Bābal kī fasīl

* 51:5 Lafzī tarjumā: ranḍwā.

ke k̄hilāf jang kā jhaṇḍā gār do! Shahr ke irdgird pahrādārī kā band-o-bast mazbūt karo, hān mazīd santrī khare karo. Kyoṅki Rab ne Bābal ke bāshindoṅ ke k̄hilāf mansūbā bāndh kar us kā elān kiyā hai, aur ab wuh use pūrā karegā.

¹³ Ai Bābal Beṭī, tū gahre pānī ke pās bastī aur nihāyat daulatmand ho gāi hai. Lekin k̄habardār! Terā anjām qarīb hī hai, terī zindagī kā dhāgā kaṭ gayā hai. ¹⁴ Rabbul-afwāj ne apne nām kī qasam khā kar farmāyā hai kī main tujhe dushmanoṅ se bhar dūngā, aur wuh ṭiḍḍiyōṅ ke ḡhol kī tarah pūre shahr ko ḍhānp leṅge. Har jagah wuh tujh par fatah ke nāre lagāeṅge.

¹⁵ Dekho, Allāh hī ne apnī qudrat se zamīn ko k̄halaq kiyā, usī ne apnī hikmat se duniyā kī buniyād rakhī, aur usī ne apnī samajh ke mutābiq āsmān ko k̄haime kī tarah tān liyā. ¹⁶ Us ke hukm par āsmān par pānī ke zakhīre garajne lagte haiṅ. Wuh duniyā kī intahā se bādāl chaṛhṅī detā, bārish ke sāth bijli karakne detā aur apne godāmoṅ se hawā nikalne detā hai.

¹⁷ Tamām insān ahmaq aur samajh se k̄hālī haiṅ. Har sunār apne butoṅ ke bāis sharmindā huā hai. Us ke but dhokā hī haiṅ, un meṅ dam nahīṅ. ¹⁸ Wuh fuzūl aur mazhakāḷhez haiṅ. Adālat ke waqt wuh nest ho jāeṅge. ¹⁹ Allāh jo Yaḡūb kī maurūsī hissā hai in kī mānind nahīṅ hai. Wuh sab kā K̄hālīq hai, aur Isrāīlī qaum us kā maurūsī hissā hai. Rabbul-afwāj hī us kā nām hai.

Ab Rab Bābal par Hamlā Karegā

²⁰ Ai Bābal, tū merā hathoṛā, merā jangī hathiyār thā. Tere hī zariye main ne qaumoṅ ko pāsh pāsh kar diyā, saltanatoṅ ko k̄hāk meṅ milā diyā. ²¹ Tere hī zariye main ne ghoṛoṅ ko sawāroṅ samet aur rathoṅ ko rathbānoṅ samet pāsh pāsh kar diyā. ²² Tere hī zariye main ne mardoṅ aur auratoṅ, buzurgoṅ aur bachchoṅ, naujawānoṅ aur kuṅwāriyoṅ ko pārā pārā kar diyā. ²³ Tere hī zariye main ne gallābān aur us ke rewaṛ, kisān aur us ke bailoṅ, gawarnaroṅ aur sarkārī mulāzimoṅ ko rezā rezā kar diyā.

²⁴ Lekin ab main Bābal aur us ke tamām bāshindoṅ ko un kī Siyyūn ke sāth badsulūkī kā pūrā ajr dūngā. Tum apnī ānkhōṅ se is ke gawāh hoge.” Yih Rab kā farmān hai.

²⁵ Rab farmātā hai, “Ai Bābal, pahle tū mohlak pahār thā jis ne tamām duniyā kā satyānās kar diyā. Lekin ab main tujh se nipaṭ letā hūn. Main apnā hāth tere k̄hilāf baṛhā kar tujhe ūnchī ūnchī chaṭānoṅ se paṭakh dūngā. Ak̄hirkār malbe kā jhulsā huā dher hī bāqī rahegā. ²⁶ Tū itnā tabāh ho jāegā kī tere patthar na kisi makān ke konōṅ ke lie, na kisi buniyād ke lie istemāl ho sakeṅge.” Yih Rab kā farmān hai.

²⁷ “Āo, mulk meṅ jang kā jhaṇḍā gār do! Aqwām meṅ narsingā phūṅk phūṅk kar unheṅ Bābal ke k̄hilāf larne ke lie maḡhsūs karo! Us se larne ke lie Arārāt, Minnī aur Ashkanāz kī saltanatoṅ ko bulāo! Bābal se larne ke lie kamāndār muḡarrar karo. Ghoṛe bhej do jo ṭiḍḍiyōṅ ke haulnāk ḡhol kī tarah us par ṭūṭ pareṅ. ²⁸ Aqwām ko Bābal se larne ke lie maḡhsūs karo! Mādī bādshāh apne gawarnaroṅ, afsaroṅ aur tamām mutī mamālik samet taiyār ho jāeṅ. ²⁹ Zamīn laraztī aur thartharātī hai, kyoṅki Rab kā mansūbā aṭal hai, wuh Mul-e-Bābal ko yoṅ tabāh karnā chāhtā hai kī āindā us meṅ koī na rahe.

³⁰ Bābal ke jangāzmūdā faujī larne se bāz ā kar apne qiloṅ meṅ chhup gae haiṅ. Un kī tāqat jātī rahī hai, wuh auratoṅ kī mānind ho gae haiṅ.

Ab Bābal ke gharoñ ko āg lag gaī hai, fasīl ke darwāzoñ ke kunduṭ tūṭ gae haiñ. ³¹ Yake bād dīgare qāsīd dauṛ kar Shāh-e-Bābal ko ittalā dete haiñ, ‘Shahr chāroñ taraf se dushman ke qabze meñ hai!’ ³² Dariyā ko pār karne ke tamām rāste us ke hāth meñ haiñ, sarkande kā daldalī ilāqā jal rahā hai, aur faujī khauf ke māre behis-o-harkat ho gae haiñ.’”

³³ Kyoñki Rabbul-afwāj jo Isrāīl kā Kḥudā hai farmātā hai, “Fasal kī kaṭāī se pahle pahle gāhne kī jagah ke farsh ko dabā dabā kar mazbūt kiyā jāta hai. Yihī Bābal Beṭī kī hālat hai. Fasal kī kaṭāī qarīb ā gaī hai, aur thoṛī der ke bād Bābal ko pāñwoñ tale kḥūb dabāyā jāegā.

Rab Bābal se Yarūshalam kā Intaqām Legā

³⁴ Siyyūn Beṭī roti hai, ‘Shāh-e-Bābal Nabūkadnazzar ne mujhe haṛap kar liyā, chūs liyā, kḥālī bartan kī tarah ek taraf rakh diyā hai. Us ne azhdahe kī tarah mujhe nigal liyā, apne peṭ ko merī lazīz chūzoñ se bhar liyā hai. Phir us ne mujhe watan se nikāl diyā.’ ³⁵ Lekin ab Siyyūn kī rahne wālī kahe, ‘Jo ziyādatī mere sāth huī wuh Bābal ke sāth kī jāe. Jo qatl-o-ghārat mujh meñ huī wuh Bābal ke bāshindoñ meñ mach jāe!’”

³⁶ Rab Yarūshalam se farmātā hai, “Dekh, main kḥud tere haq meñ laṛūngā, main kḥud terā badlā lūngā. Tab us kā samundar kḥushk ho jāegā, us ke chashme band ho jāenge. ³⁷ Bābal malbe kā dher ban jāegā. Gidaṛ hī us meñ apnā ghar banā leṅge. Use dekh kar guzarne wāloñ ke roṅṅṭe khaṛe ho jāenge, aur wuh ‘Taubā taubā’ kah kar āge nikleṅge. Koī bhī wahān nahīn basegā.

³⁸ Is waqt Bābal ke bāshinde sherbabar kī tarah dahār rahe haiñ, wuh sher ke bachchoñ kī tarah ghurrā rahe haiñ. ³⁹ Lekin Rab farmātā hai kī wuh abhī mast hoṅge kī main un ke lie ziyāfat taiyār karūngā, ek aisī ziyāfat jis meñ wuh matwāle ho kar kḥushi ke nāre māreṅge, phir abadi nīnd so jāenge. Us nīnd se wuh kabhī nahīn uṭheṅge. ⁴⁰ Main unheñ bheṛ ke bachchoñ, menḍhoñ aur bakroñ kī tarah qasāi ke pās le jāūngā.

⁴¹ Hāy, Bābal dushman ke qabze meñ ā gayā hai! Jis kī tārif pūrī duniyā kartī thī wuh chhīn liyā gayā hai! Ab use dekh kar qaumoñ ke roṅṅṭe khaṛe ho jāte haiñ. ⁴² Samundar Bābal par chaṛh āyā hai, us kī garajī lahoñ ne use dhānp liyā hai. ⁴³ Us ke shahr registān ban gae haiñ, ab chāroñ taraf kḥushk aur wīrān bayābān hī nazar ātā hai. Na koī us meñ rahtā, na us meñ se guzartā hai.

⁴⁴ Main Bābal ke dewatā Bel ko sazā de kar us ke muñh se wuh kuchh nikāl dūngā jo us ne haṛap kar liyā thā. Ab se dīgar aqwām jauq-dar-jauq us ke pās nahīn āenge, kyoñki Bābal kī fasīl bhī gir gaī hai.

⁴⁵ Ai merī qaum, Bābal se nikāl ā! Har ek apnī jān bachāne ke lie wahān se bhāg jāe, kyoñki Rab kā shadīd ghazab us par nāzil hone ko hai.

⁴⁶ Jab afwāheñ mulk meñ phail jāeñ to himmat mat hārnā, na khauf khānā. Kyoñki har sāl koī aur afwāh phailegī, zulm par zulm aur hukmrān par hukmrān ātā rahegā. ⁴⁷ Kyoñki wuh waqt qarīb hī hai jab main Bābal ke butoñ ko sazā dūngā. Tab pūre mulk kī behurmatī ho jāegī, aur us ke maqtūl us ke bīch meñ gir kar paṛe raheṅge. ⁴⁸ Tab āsmān-o-zamīn aur jo kuchh un meñ hai Bābal par shādiyānā bajāenge. Kyoñki tabāhkun dushman shimāl se us par hamlā karne ā rahā hai.” Yih Rab kā farmān hai.

⁴⁹ “Bābal ne pūrī duniyā meñ beshumār logoñ ko qatl kiyā hai, lekin ab wuh kḥud halāk ho jāegā, is lie kī us ne itne Isrāīliyoñ ko qatl kiyā hai.

⁵⁰ Ai talwār se bache hue Isrāīliyo, ruke na raho balki rawānā ho jāo! Dūr-darāz mulk meñ Rab ko yād karo, Yarūshalam kā bhī kḥayāl karo! ⁵¹ Beshak tum kahte ho, ‘Ham sharmindā haiñ, hamārī sakht ruswāi hui hai, sharm ke māre ham ne apne muñh ko dhāñp liyā hai. Kyoñki pardesī Rab ke ghar kī muqaddastarīñ jaghoñ meñ ghus āe haiñ.’

⁵² Lekin Rab farmātā hai kī wuh waqt āne wālā hai jab main Bābal ke butoñ ko sazā dūngā. Tab us ke pūre mulk meñ maut ke ghāṭ utarne wāloñ kī āheñ sunāi deñgī. ⁵³ Kḥāh Bābal kī tāqat āsmān tak ūñchī kyoñ na ho, kḥāh wuh apne buland qile ko kitnā mazbūt kyoñ na kare to bhī wuh gir jāegā. Main tabāh karne wāle faujī us par chaḥḥā lāūngā.” Yih Rab kā farmān hai.

⁵⁴ “Sunō! Bābal meñ chīkheñ buland ho rahī haiñ, Mulke-Bābal dharām se gir parā hai. ⁵⁵ Kyoñki Rab Bābal ko barbād kar rahā, wuh us kā shor-sharābā band kar rahā hai. Dushman kī lahreñ mutalātim samundar kī tarah us par chaḥḥ rahī haiñ, un kī garajī āwāz fizā meñ gūñj rahī hai. ⁵⁶ Kyoñki tabāhkun dushman Bābal par hamlā karne ā rahā hai. Tab us ke sūrmāoñ ko pakaḥā jāegā aur un kī kamāneñ tūt jāeñgī. Kyoñki Rab intaqām kā Kḥudā hai, wuh har insān ko us kā munāsib ajr degā.”

⁵⁷ Duniyā kā Bādshāh jis kā nām Rabbul-afwāj hai farmātā hai, “Main Bābal ke baḥoñ ko matwālā karūnga, kḥāh wuh buzurg, dānishmand, gawarnar, sarkārī afsar yā faujī kyoñ na hoñ. Tab wuh abadī nīnd so jāeñge aur dubārā kabhī nahīñ uṭheñge.”

⁵⁸ Rab farmātā hai, “Bābal kī moṭī moṭī fasil ko kḥāk meñ milāyā jāegā, aur us ke ūñche ūñche darwāze rākh ho jāeñge. Tab yih kahāwat Bābal par sādiq āegī, ‘Aqwām kī mehnat-mashaqqat befaydā rahī, jo kuchh unhoñ ne baḥī mushkil se banāyā wuh nazar-e-ātish ho gayā hai.’”

Yarmiyāh Apnā Paighām Bābal Bhejtā Hai

⁵⁹ Yahūdāh ke bādshāh Sidqiyāh ke chauthē sāl meñ Yarmiyāh Nabī ne yih kalām Sirāyāh bin Nairiyāh bin Mahsiyāh ke sapurd kar diyā jo us waqt bādshāh ke sāth Bābal ke lie rawānā huā. Safr kā purā band-o-bast Sirāyāh ke hāth meñ thā.

⁶⁰ Yarmiyāh ne tūmār meñ Bābal par nāzil hone wālī āfat kī pūrī tafsīl likh dī thī. Us ke Bābal ke bāre meñ tamām paighāmāt us meñ qalamband the. ⁶¹ Us ne Sirāyāh se kahā, “Bābal pahuñch kar dhyān se tūmār kī tamām bātoñ kī tilawat karen. ⁶² Tab duā karen, ‘Ai Rab, tū ne elān kiyā hai kī main Bābal ko yoñ tabāh karūnga kī āindā na insān, na haiwān us meñ basegā. Shahr abad tak wīrān-o-sunsān rahegā.’ ⁶³ Pūrī kitāb kī tilawat ke iḳhtitām par use patthar ke sāth bāndh leñ, phir Dariyā-e-Furāt meñ phaiñk kar ⁶⁴ boleñ, ‘Bābal kā beḥā is patthar kī tarah gharq ho jāegā. Jo āfat main us par nāzil karūnga us se use yoñ kḥāk meñ milāyā jāegā kī dubārā kabhī nahīñ uṭhegā. Wuh sarāsar kḥatm ho jāegā.’”

Yarmiyāh ke paighāmāt yahāñ iḳhtitām par pahuñch gae haiñ.

52

Shāh-e-Yahūdāh Sidqiyāh kī Hukūmat

¹ Sidqiyāh 21 sāl kī umr meñ bādshāh banā, aur Yarūshalam meñ us kī hukūmat kā daurāniyā 11 sāl thā. Us kī māñ Hamūtal bint Yarmiyāh Libnā Shahr kī rahne wālī thī. ² Yahūyaqīm kī tarah Sidqiyāh aisā kām kartā rahā jo Rab ko nāpasand thā. ³ Rab Yarūshalam aur Yahūdāh ke

bāshindoñ se itnā nārāz huā ki ākhir meñ us ne unheñ apne huzūr se khārij kar diyā.

Sidqiyāh kā Farār aur Giriftāri

Ek din Sidqiyāh Bābal ke bādshāh se sarkash huā, ⁴ is lie Shāh-e-Bābal Nabūkadnazzar tamām fauj apne sāth le kar dubārā Yarūshalam pahuñchā tāki us par hamlā kare.

Sidqiyāh kī hukūmat ke naweñ sāl meñ Bābal kī fauj Yarūshalam kā muhāsarā karne lagī. Yih kām dasweñ mahīne ke dasweñ din * shurū huā. Pūre shahr ke irdgird bādshāh ne pushte banwāe. ⁵ Sidqiyāh kī hukūmat ke 11weñ sāl tak Yarūshalam qāym rahā. ⁶ Lekin phir kāl ne shahr meñ zor pakaṛā, aur awām ke lie khāne kī chīzeñ na rahīñ.

Chauthe mahīne ke naweñ din † ⁷ Bābal ke faujiyoñ ne fasil meñ raḥhnā ḍāl diyā. Usī rāt Sidqiyāh apne tamām faujiyoñ samet farār hone meñ kāmyāb huā, agarche shahr dushman se ghīrā huā thā. Wuh fasil ke us darwāze se nikle jo Shāhī Bāgh ke sāth mulhiq do dīwāroñ ke bīch meñ thā. Wuh Wādī-e-Yardan kī taraf bhāgne lage, ⁸ lekin Bābal kī fauj ne bādshāh kā tāqqub karke use Yarīhū ke maidān meñ pakaṛ liyā. Us ke faujī us se alag ho kar chāroñ taraf muntashir ho gae. ⁹ Aur wuh khud giriftār ho gayā. Phir use Mulk-e-Hamāt ke shahr Riblā meñ Shāh-e-Bābal ke pās lāyā gayā, aur wahīn us ne Sidqiyāh par faislā sādīr kiyā. ¹⁰ Sidqiyāh ke dekhte dekhte Shāh-e-Bābal ne Riblā meñ us ke beṭoñ ko qatl kiyā. Sāth sāth us ne Yahūdāh ke tamām buzurgoñ ko bhī maut ke ghāṭ utār diyā. ¹¹ Phir us ne Sidqiyāh kī ānkheñ nikalwā kar use pītal kī zanjīroñ meñ jakaṛ liyā aur Bābal le gayā jahañ wuh jīte-jī rahā.

Yarūshalam aur Rab ke Ghar kī Tabāhī

¹² Shāh-e-Bābal Nabūkadnazzar kī hukūmat ke 19weñ sāl meñ bādshāh kā khās afsar Nabūzarādān Yarūshalam pahuñchā. Wuh shāhī muhāfizoñ par muqarrar thā. Pāñchweñ mahīne ke sātweñ din ‡ us ne ā kar ¹³ Rab ke ghar, shāhī mahal aur Yarūshalam ke tamām makānoñ ko jalā diyā. Har baṛī imārat bhasm ho gai. ¹⁴ Us ne apne tamām faujiyoñ se shahr kī pūrī fasil ko bhī girā diyā. ¹⁵ Phir Nabūzarādān ne sab ko jilāwatan kar diyā jo Yarūshalam meñ piche rah gae the. Wuh bhī un meñ shāmil the jo jang ke daurān ghaddārī karke Shāh-e-Bābal ke piche lag gae the. Nabūzarādān bāqīmāndā kārigar aur gharīboñ meñ se bhī kuchh Bābal le gayā. ¹⁶ Lekin us ne sab se nichle tabqe ke bāz logoñ ko Mulk-e-Yahūdāh meñ chhoṛ diyā tāki wuh angūr ke bāghoñ aur khetoñ ko sañbhaleñ.

¹⁷ Bābal ke faujiyoñ ne Rab ke ghar meñ jā kar pītal ke donoñ satūnoñ, pāni ke bāsanoñ ko uṭhāne wālī hathgāriyoñ aur Samundar nāmī pītal ke hauz ko toṛ diyā aur sārā pītal uṭhā kar Bābal le gae. ¹⁸ Wuh Rab ke ghar kī khidmat saranjām dene ke lie darkār sāmān bhī le gae yānī bālṭiyāñ, belche, battī katarne ke auzār, chhīrkāw ke kaṭore, pyāle aur pītal kā bāqī sārā sāmān. ¹⁹ Khālis sone aur chāñdī ke bartan bhī is meñ shāmil the yānī bāsan, jalte hue koele ke bartan, chhīrkāw ke kaṭore, bālṭiyāñ, shamādān, pyāle aur mai kī nazareñ pesh karne ke bartan. Shāhī muhāfizoñ kā yih afsar sārā sāmān uṭhā kar Bābal le gayā. ²⁰ Jab donoñ satūnoñ, Samundar nāmī hauz, hauz ko uṭhāne wāle pītal ke bailoñ aur bāsanoñ ko uṭhāne wālī hathgāriyoñ kā pītal tuṛwāyā gayā to wuh itnā waznī thā ki use tolā

* 52:4 15 Janwarī. † 52:6 18 Julāi. ‡ 52:12 17 Agast.

na jā sakā. Sulemān Bādshāh ne yih chīzen Rab ke ghar ke lie banwāi thīn. ²¹ Har satūn kī ūnchāi 27 fuṭ aur gherā 18 fuṭ thā. Donoñ khokhle the, aur un kī dīwāron kī moṭāi 3 inch thī. ²² Un ke bālāi hisson kī ūnchāi sārhe sāt fuṭ thī, aur wuh pital kī jāli aur anāron se saje hue the. ²³ 96 anār lage hue the. Jāli ke irdgird kul 100 anār lage the.

²⁴ Shāhi muhāfizon ke afsar Nabūzarādān ne zail ke qaidiyon ko alag kar diyā: imām-e-āzam Sirāyāh, us ke bād āne wāle imām Safaniyāh, Rab ke ghar ke tīn darbānoñ, ²⁵ shahr ke bache huoñ meñ se us afsar ko jo shahr ke faujiyon par muqarrar thā, Sidqiyāh Bādshāh ke sāt mushīron, ummat kī bhartī karne wāle afsar aur shahr meñ maujūd us ke 60 mardoñ ko. ²⁶ Nabūzarādān in sab ko alag karke sūbā Hamāt ke shahr Riblā le gayā jahān Shāh-e-Bābal thā. ²⁷ Wahān Nabūkadnazzar ne unheñ sazā-e-maut dī.

Yoñ Yahūdāh ke bāshindoñ ko jilāwatan kar diyā gayā. ²⁸ Nabūkadnazzar ne apnī hukūmat ke 7weñ sāl meñ Yahūdāh ke 3,023 afrād, ²⁹ 18weñ sāl meñ Yarūshalam ke 832 afrād, ³⁰ aur 23weñ sāl meñ 745 afrād ko jilāwatan kar diyā. Yih ākhirī log shāhi muhāfizon ke afsar Nabūzarādān ke zariye Bābal lāe gae. Kul 4,600 afrād jilāwatan hue.

Yahūyākīn ko Āzād Kiyā Jātā Hai

³¹ Yahūdāh ke bādshāh Yahūyākīn kī jilāwatanī ke 37weñ sāl meñ Awīl-marūdak Bābal kā bādshāh banā. Usī sāl ke 12weñ mahīne ke 25weñ dīn § us ne Yahūyākīn ko qaidkhāne se āzād kar diyā. ³² Us ne us ke sāth narm bāteñ karke use izzat kī aisī kursī par biṭhāyā jo Bābal meñ jilāwatan kie gae bāqī bādshāhoñ kī nisbat zyādā aham thī. ³³ Yahūyākīn ko qaidī ke kapre utārne kī ijāzat mili, aur use zindagi-bhar bādshāh kī mez par bāqāydaḡī se khānā khāne kā sharf hāsīl rahā. ³⁴ Bādshāh ne muqarrar kiyā kī Yahūyākīn ko umr-bhar itnā wazīfā miltā rahe kī us kī rozmarrā zarūriyāt pūrī hotī raheñ.

Nohā

Wīrān-o-Sunsān

¹ Hāy, afsos! Yarūshalam Beṭī kitnī tanhā baiṭhī hai, go us meñ pahle itnī raunaq thī. Jo pahle aqwām meñ awwal darjā rakhṭī thī wuh bewa ban gaī hai, jo pahle mamālīk kī rānī thī wuh ghulāmī meñ ā gaī hai.

² Rāt ko wuh ro ro kar guzartī hai, us ke gāl ānsuoñ se tar rahte haiñ. Āshiqoñ meñ se koī nahīñ rahā jo use tasallī de. Dost sab ke sab bewafa ho kar us ke dushman ban gae haiñ.

³ Pahle bhī Yahūdāh Beṭī barī musibat meñ phañsī huī thī, pahle bhī use saḡht mazdūrī karnī paṛī. Lekin ab wuh jilāwatan ho kar dīgar aqwām ke bīch meñ rahtī hai, ab use kahīñ bhī aisī jagah nahīñ miltī jahāñ sukūn se rah sake. Kyoñki jab wuh barī taklif meñ mubtalā thī to dushman ne us kā tāqqub karke use gher liyā.

⁴ Siyyūn kī rāheñ mātamzadā haiñ, kyoñki koī id manāne ke lie nahīñ ātā. Shahr ke tamām darwāze wīrān-o-sunsān haiñ. Us ke imām āheñ bhar rahe, us kī kuñwāriyāñ gham khā rahī haiñ aur use khud shadīd talkhī mahsūs ho rahī hai.

⁵ Us ke muḡhālīf mālik ban gae. Us ke dushman sukūn se rah rahe haiñ. Kyoñki Rab ne shahr ko us ke muta'addid gunāhoñ kā ajr de kar use dukh pahuñchāyā hai. Us ke farzand dushman ke āge āge chal kar jilāwatan ho gae haiñ.

⁶ Siyyūn Beṭī kī tamām shān-o-shaukat jāṭī rahī hai. Us ke buzurg charāghāh na pāne wāle hiran haiñ jo thakte thakte shikāriyoñ ke āge āge bhāgte haiñ.

⁷ Ab jab Yarūshalam musibatzaḡā aur bewatan hai to use wuh qīmṭī chīzeñ yād ātī haiñ jo use qadīm zamāne se hī hāsīl thīñ. Kyoñki jab us kī qaum dushman ke hāth meñ āī to koī nahīñ thā jo us kī madad kartā balki us ke muḡhālīf tamāshā deḡhne daḡre āe, wuh us kī tabāhī se khush ho kar hañs paṛe.

⁸ Yarūshalam Beṭī se sangīn gunāh sarzad huā hai, isī lie wuh lān-tān kā nishānā ban gaī hai. Jo pahle us kī izzat karte the wuh sab use haqīr jānte haiñ, kyoñki unhoñ ne us kī barahnagī dekhī hai. Ab wuh āheñ bhar bhar kar apnā muñh dūsri taraf pher letī hai.

⁹ Go us ke dāman meñ bahut gandagī thī, to bhī us ne apne anjām kā khayāl tak na kiyā. Ab wuh dharām se gir gaī hai, aur koī nahīñ hai jo use tasallī de. “Ai Rab, merī musibat kā lihāz kar! Kyoñki dushman sheḡhī mār rahā hai.”

¹⁰ Jo kuchh bhī Yarūshalam ko pyārā thā us par dushman ne hāth ḡālā hai. Hattā kī use deḡhnā paṛā kī ghairaqwām us ke maḡdis meñ dāḡhil ho rahe haiñ, go tū ne aise logoñ ko apnī jamāt meñ sharīk hone se manā kiyā thā.

¹¹ Tamām bāshinde āheñ bhar bhar kar roṭī kī talāsh meñ rahte haiñ. Har ek khāne kā koī na koī ṭukṛā pāne ke lie apnī beshqīmat chīzeñ bech rahā hai. Zahan meñ ek hī khayāl hai kī apnī jān ko kisī na kisī tarah bachāe. “Ai Rab, mujh par nazar ḡāl kar dhyān de kī merī kitnī tazlīl huī hai.

¹² Ai yahāñ se guzarne wālo, kyā yih sab kuchh tumhāre nazdīk bemānī hai? Ghaur se soch lo, jo izā mujhe bardāshṭ karnī paṛṭī hai kyā wuh kahīñ

aur pāi jāti hai? Hargiz nahīn! Yih Rab kī taraf se hai, usī kā saḡht ḡhazab mujh par nāzil huā hai.

¹³ Bulandiyon se us ne merī haḡḡiyon par āḡ nāzil karke unheñ kuchal diyā. Us ne mere pānwoñ ke sāmne jāl bichhā kar mujhe pīchhe haḡā diyā. Usī ne mujhe wirān-o-sunsān karke hameshā ke lie bīmār kar diyā.

¹⁴ Mere jarāym kā juā bhārī hai. Rab ke hāth ne unheñ ek ḡsre ke sāth joḡ kar merī gardan par rakh diyā. Ab merī tāqat khatm hai, Rab ne mujhe unhīn ke hawāle kar diyā jin kā muqābalā main kar hī nahīn saktā.

¹⁵ Rab ne mere darmiyān ke tamām sūrmāon ko radd kar diyā, us ne mere kḡilāf julūs nikalwāyā jo mere jāwānon ko pāsh pāsh kare. Hāñ, Rab ne kuñwārī Yahūdāh Beḡi ko angūr kā ras nikālne ke hauz meñ phaiñk kar kuchal ḡālā.

¹⁶ Is lie main ro rahī hūñ, merī āñkhoñ se āñsū ḡapakte rahte haiñ. Kyonki qarīb koī nahīn hai jo mujhe tasallī de kar merī jān ko tar-o-tāzā kare. Mere bachche tabāh haiñ, kyonki dushman ḡhālib ā gayā hai.”

¹⁷ Siyyūn Beḡi apne hāth phailāti hai, lekin koī nahīn hai jo use tasallī de. Rab ke hukm par Yāqūb ke paḡosī us ke dushman ban gae haiñ. Yarūshalam un ke darmiyān ḡhinaunī chīz ban gai hai.

¹⁸ “Rab haḡ bajāñib hai, kyonki main us ke kalām se sarkash huī. Ai tamām aḡwām, suno! Merī īzā par ḡhaur karo! Mere naujawān aur kuñwāriyāñ jilāwatan ho gae haiñ.

¹⁹ Main ne apne āshiqon ko bulāyā, lekin unhoñ ne bewafā ho kar mujhe tark kar diyā. Ab mere imām aur buzurg apñī jān bachāne ke lie kḡhurāk ḡhūñḡte ḡhūñḡte shahr meñ halāk ho gae haiñ.

²⁰ Ai Rab, merī tangdastī par dhyan de! Bātin meñ main ḡarap rahī hūñ, merā dil tezi se dḡarak rahā hai, is lie ki main itñī zyāḡā sarkash rahī hūñ. Bāhar galī meñ talwār ne mujhe bachchoñ se mahrūm kar diyā, ghar ke andar maut mere pīchhe paḡī hai.

²¹ Merī āheñ to logon tak pahuñchti haiñ, lekin koī mujhe tasallī dene ke lie nahīn ātā. Is ke bajāe mere tamām dushman merī musibat ke bāre meñ sun kar baḡhleñ bajā rahe haiñ. Wuh kḡhush haiñ ki tū ne mere sāth aisā sulūk kiyā hai. Ai Rab, wuh din āne de jis kā elān tū ne kiyā hai tāki wuh bhī merī tarah kī musibat meñ phañs jāeñ.

²² Un kī tamām burī harkateñ tere sāmne āeñ. Un se yon nipaḡ le jis tarah tū ne mere ḡunāhoñ ke jāwāb meñ mujh se nipaḡ liyā hai. Kyonki āheñ bharte bharte merā dil niḡhāl ho gayā hai.”

2

Rab kā ḡhazab Yarūshalam par Nāzil Huā Hai

¹ Hāy, Rab kā qahr kāle bādalon kī tarah Siyyūn Beḡi par chhā gayā hai! Isrāil kī jo shān-o-shaukat pahle āsmān kī tarah buland thī use Allāh ne kḡhāk meñ milā diyā hai. Jab us kā ḡhazab nāzil huā to us ne apne ghar kā bhī kḡhayāl na kiyā, go wuh us ke pānwoñ kī chauki hai.

² Rab ne berahmī se Yāqūb kī abādiyon ko miḡā ḡālā, qahr meñ Yahūdāh Beḡi ke ḡilon ko ḡhā diyā. Us ne Yahūdāh kī saltanat aur buzurgoñ ko kḡhāk meñ milā kar un kī behurmati kī hai.

³ ḡhazabnāk ho kar us ne Isrāil kī pūrī tāqat khatm kar dī. Phir jab dushman qarīb āyā to us ne apne dahne hāth ko Isrāil kī madad karne se

rok liyā. Na sirf yih balki wuh sholāzan āg ban gayā jis ne Yāqūb meñ chāroñ taraf phail kar sab kuchh bhasm kar diyā.

⁴ Apnī kamān ko tān kar wuh apne dahne hāth se tīr chalāne ke lie uṭhā. Dushman kī tarah us ne sab kuchh jo manmohan thā maut ke ghāṭ utārā. Siyyūn Beṭī kā khaimā us ke qahr ke bharakte koeloñ se bhar gayā.

⁵ Rab ne Isrāil kā dushman-sā ban kar mulk ko us ke mahalōñ aur qiloñ samet tabāh kar diyā hai. Usī ke hāthōñ Yahūdāh Beṭī kī āh-o-zārī meñ izāfā hotā gayā.

⁶ Us ne apnī sukūnatgāh ko bāgh kī jhoñprī kī tarah girā diyā, usī maqām ko barbād kar diyā jahāñ qaum us se milne ke lie jamā hotī thī. Rab ke hāthōñ yōñ huā kī ab Siyyūn kī idoñ aur Sabatoñ kī yād hī nahīñ rahī. Us ke shadīd qahr ne bādshāh aur imām donoñ ko radd kar diyā hai.

⁷ Apnī qurbāngāh aur maqdis ko mustarad karke Rab ne Yarūshalam ke mahalōñ kī dīwāreñ dushman ke hawāle kar dīñ. Tab Rab ke ghar meñ bhī id ke din kā-sā shor mach gayā.

⁸ Rab ne faislā kiyā kī Siyyūn Beṭī kī fasil ko girā diyā jāe. Us ne fite se dīwāroñ ko nāp nāp kar apne hāth ko na rokā jab tak sab kuchh tabāh na ho gayā. Tab qilābandī ke pushte aur fasil mātām karte zāe ho gae.

⁹ Shahr ke darwāze zamīn meñ dhañs gae. Un ke kunde ṭuṭ kar bekār ho gae. Yarūshalam ke bādshāh aur rāhnumā dīgar aqwām meñ jilāwatan ho gae haiñ. Ab na shariat rahī, na Siyyūn ke nabiyōñ ko Rab kī royā miltī hai.

¹⁰ Siyyūn Beṭī ke buzurg khāmoshī se zamīn par baiṭh gae haiñ. Ṭaṭ ke libās orh kar unhoñ ne apne saroñ par khāk ḍāl li hai. Yarūshalam kī kuñwāriyāñ bhī apne saroñ ko jhukāe baiṭhī haiñ.

¹¹ Merī ānkheñ ro ro kar thak gai haiñ, shadīd dard ne mere dil ko behāl kar diyā hai. Kyoñki merī qaum nest ho gai hai. Shahr ke chaukoñ meñ bachche pazhmurdā hālat meñ phir rahe haiñ, shir̄khār bachche ghash khā rahe haiñ. Yih dekh kar merā kalejā phaṭ rahā hai.

¹² Apnī māñ se wuh pūchhte haiñ, “Roṭī aur mai kahāñ hai?” Lekin befāyda. Wuh maut ke ghāṭ utarne wāle zaḥmī admiyōñ kī tarah chaukoñ meñ bhūke mar rahe haiñ, un kī jāñ māñ kī god meñ hī nikal rahī hai.

¹³ Ai Yarūshalam Beṭī, main kis se terā muwāzanā karke terī hauslā-afzāi karūñ? Ai kuñwārī Siyyūn Beṭī, main kis se terā muqābalā karke tujhe tasallī dūñ? Kyoñki tujhe samundar jaisā wasī nuqsān pahuñchā hai. Kaun tujhe shifā de saktā hai?

¹⁴ Tere nabiyōñ ne tujhe jhūṭī aur bekār royāeñ pesh kīñ. Unhoñ ne terā qusūr tujh par zāhir na kiyā, hālāñki unheñ karnā chāhie thā tāki tū is sazā se bach jātī. Is ke bajāe unhoñ ne tujhe jhūṭ aur farebdeh paighāmāt sunāe.

¹⁵ Ab tere pās se guzarne wāle tālī bajā kar āwāze kaste haiñ. Yarūshalam Beṭī ko dekh kar wuh sar hilāte hue taubā taubā kahte haiñ, “Kyā yih wuh shahr hai jo ‘Takmil-e-Husn’ aur ‘Tamām Duniyā kī Ḳhushī’ kahlātā thā?”

¹⁶ Tere tamām dushman muñh pasār kar tere khilāf bāteñ karte haiñ. Wuh āwāze kaste aur dāñt piste hue kahte haiñ, “Ham ne use haṛap kar

liyā hai. Lo, wuh din ā gayā hai jis ke intazār meñ ham rahe. Ākhirkār wuh pahuñch gayā, ākhirkār ham ne apnī ānkhoñ se use dekh liyā hai.”

¹⁷ Ab Rab ne apnī marzī pūrī kī hai. Ab us ne sab kuchh pūrā kiyā hai jo baṛī der se farmatā āyā hai. Berahmī se us ne tujhe kḥāk meñ milā diyā. Usī ne hone diyā ki dushman tujh par shādiyānā bajātā, ki tere muḥālifoñ kī tāqat tujh par ghālīb ā gaī hai.

¹⁸ Logoñ ke dil Rab ko pukārte haiñ. Ai Siyyūn Beṭī kī fasīl, tere ānsū din rāt bahte bahte nadī ban jāeñ. Na is se bāz ā, na apnī ānkhoñ ko rone se rukne de!

¹⁹ Uṭh, rāt ke har pahar kī ibtidā meñ āh-o-zārī kar! Apne dil kī har bāt pānī kī tarah Rab ke huzūr uñdel de. Apne hāthoñ ko us kī taraf uṭhā kar apne bachchoñ kī jānoñ ke lie iltijā kar jo is waqt galī galī meñ bhūke mar rahe haiñ.

²⁰ Ai Rab, dhyān se dekh ki tū ne kis se aisā sulūk kiyā hai. Kyā yih aurateñ apne peṭ kā phal, apne lādle bachchoñ ko khāeñ? Kyā Rab ke maqdis meñ hī imām aur nabī ko mār ḍālā jāe?

²¹ Laṛkoñ aur buzurgoñ kī lāsheñ mil kar galiyoñ meñ paṛī haiñ. Mere jawān laṛke-laṛkiyāñ talwār kī zad meñ ā kar gir gae haiñ. Jab terā ghazab nāzil huā to tū ne unheñ mār ḍālā, berahmī se unheñ maut ke ghāṭ uṭār diyā.

²² Jin se main dahshat khātā thā unheñ tū ne bulāyā. Jis tarah baṛī idoñ ke mauqe par hujūm shahr meñ jamā hote haiñ usī tarah dushman chāroñ taraf se mujh par tūṭ pare. Jab Rab kā ghazab nāzil huā to na koī bachā, na koī bāqī rah gayā. Jinheñ main ne palā aur jo mere zer-e-nigarānī parwān chaṛhe unheñ dushman ne halāk kar diyā.

3

Musibat meñ Rab kī Mehrbānī par Ummid

¹ Hāy, mujhe kitnā dukh uṭhānā paṛā! Aur yih sab kuchh is lie ho rahā hai ki Rab kā ghazab mujh par nāzil huā hai, usī kī lāṭhī mujhe tarbiyat de rahī hai.

² Us ne mujhe hāñk hāñk kar tārīkī meñ chalne diyā, kahīñ bhī raushnī nazar nahīñ āī.

³ Rozānā wuh bār bār apnā hāth mere kḥilāf uṭhātā rahtā hai.

⁴ Us ne mere jism aur jild ko saṛne diyā, merī haḍḍiyoñ ko toṛ ḍālā.

⁵ Mujhe gher kar us ne zahr aur saḥt musibat kī dīwār mere irdgird khaṛī kar dī.

⁶ Us ne mujhe tārīkī meñ basāyā. Ab main un kī mānind hūñ jo baṛī der se qabr meñ paṛe haiñ.

⁷ Us ne mujhe pītal kī bhārī zanjīroñ meñ jakaṛ kar mere irdgird aisī dīwāreñ khaṛī kīñ jin se main nīkal nahīñ saktā.

⁸ Kḥāh main madad ke lie kitnī chīkheñ kyoñ na mārūñ wuh merī iltijāeñ apne huzūr pahuñchne nahīñ detā.

⁹ Jahāñ bhī main chalnā chāhūñ wahāñ us ne tarāshe pattharoñ kī mazbūt dīwār se mujhe rok liyā. Mere tamām rāste bhūlbhulayyāñ ban gae haiñ.

¹⁰ Allāh rīchh kī tarah merī ghāt meñ baiṭh gayā, sherbabar kī tarah merī tāk lagāe chhup gayā.

11 Us ne mujhe sahīh rāste se bhaṭkā diyā, phir mujhe phāṛ kar besahārā chhoṛ diyā.

12 Apnī kamān ko tān kar us ne mujhe apne tīroṅ kā nishānā banāyā.

13 Us ke tīroṅ ne mere gurdoṅ ko chīr ḍālā.

14 Main apnī pūrī qaum ke lie mazāq kā nishānā ban gayā hūn. Wuh pūre dīn apne gītoṅ meṅ mujhe lān-tān karte haiṅ.

15 Allāh ne mujhe kaṛwe zahr se ser kiyā, mujhe nāgawār talkhī kā pyālā pilāyā.

16 Us ne mere dāntoṅ ko bajrī chabāne dī, mujhe kuchal kar kḥāk meṅ milā diyā.

17 Merī jān se sukūn chhīn liyā gayā, ab main kḥushhālī kā mazā bhūl hī gayā hūn.

18 Chunānche main bolā, “Merī shān aur Rab par se merī ummīd jāti rahī hai.”

19 Merī taklifdeh aur bewatan hālat kā kḥayāl kaṛwe zahr kī mānind hai.

20 To bhī merī jān ko us kī yād ātī rahtī hai, sochte sochte wuh mere andar dab jātī hai.

21 Lekin mujhe ek bāt kī ummīd rahī hai, aur yihī main bār bār zahan meṅ lātā hūn,

22 Rab kī mehrbānī hai ki ham nest-o-nābūd nahīn hue. Kyoṅki us kī shafqat kabhī khatm nahīn hotī

23 balki har subah az sar-e-nau ham par chamak uṭhtī hai. Ai mere āqā, terī wafādārī azīm hai.

24 Merī jān kahtī hai, “Rab merā maurūsi hissā hai, is lie main us ke intazār meṅ rahūṅgī.”

25 Kyoṅki Rab un par mehrbān hai jo us par ummīd rakh kar us ke tālib rahte haiṅ.

26 Chunānche achchhā hai ki ham kḥāmoshī se Rab kī najāt ke intazār meṅ raheṅ.

27 Achchhā hai ki insān jawānī meṅ Allāh kā juā uṭhāe phire.

28 Jab juā us kī gardan par rakhā jāe to wuh chupke se tanhāī meṅ baiṭh jāe.

29 Wuh kḥāk meṅ aundhe muṅh ho jāe, shāyad abhī tak ummīd ho.

30 Wuh mārne wāle ko apnā gāl pesh kare, chupke se har tarah kī ruswāī bardāsht kare.

31 Kyoṅki Rab insān ko hameshā tak radd nahīn kartā.

32 Us kī shafqat itnī azīm hai ki go wuh kabhī insān ko dukh pahuṅchāe to bhī wuh ākḥirkār us par dubārā rahm kartā hai.

33 Kyoṅki wuh insān ko dabāne aur gḥam pahuṅchāne meṅ kḥushī mahsūs nahīn kartā.

34 Mulk meṅ tamām qaidiyōṅ ko pānwoṅ tale kuchlā jā rahā hai.

35 Allāh T’ālā ke deḳhte deḳhte insān kī haqṭalfī kī jā rahī hai,

36 adālat meṅ logoṅ kā haq mārā jā rahā hai. Lekin Rab ko yih sab kuchh nazar ātā hai.

37 Kaun kuchh karwā saktā hai agar Rab ne is kā hukm na diyā ho?

38 Āfateñ aur achchhī chīzeñ donoñ Allāh T'ālā ke farmān par wujūd meñ ātī haiñ.

39 To phir insānoñ meñ se kaun apne gunāhoñ kī sazā pāne par shikāyat kare?

40 Āo, ham apne chāl-chalan kā jāyāz leñ, use achchhī tarah jānch kar Rab ke pās wāpas āeñ.

41 Ham apne dil ko hāthoñ samet āsmān kī taraf māyl kareñ jahān Allāh hai.

42 Ham iqrār kareñ, “Ham bewafā ho kar sarkash ho gae haiñ, aur tū ne hameñ muāf nahīñ kiyā.

43 Tū apne qahr ke parde ke pīchhe chhup kar hamārā tāqqub karne lagā, berahmī se hameñ mārta gayā.

44 Tū bādāl meñ yoñ chhup gayā hai ki koī bhī duā tujh tak nahīñ pahuñch saktī.

45 Tū ne hameñ aqwām ke darmiyān kūrā-karkaṭ banā diyā.

46 Hamāre tamām dushman hameñ tāne dete haiñ.

47 Dahshat aur gaṛhe hamāre nasīb meñ haiñ, ham dhaṛām se gir kar tabāh ho gae haiñ.”

48 Ānsū merī ānkhon se ṭapak ṭapak kar nadiyān ban gae haiñ, main is lie ro rahā hūñ ki merī qaum tabāh ho gāi hai.

49 Mere ānsū ruk nahīñ sakte balki us waqt tak jāri raheñge

50 jab tak Rab āsmān se jhānk kar mujh par dhyān na de.

51 Apne shahr kī auraton se dushman kā sulūk dekh kar merā dil chhalnī ho rahā hai.

52 Jo bilāwajah mere dushman haiñ unhoñ ne parinde kī tarah merā shikār kiyā.

53 Unhoñ ne mujhe jān se mārne ke lie gaṛhe meñ ḍāl kar mujh par patthar phaiñk die.

54 Sailāb mujh par āyā, aur merā sar pānī meñ ḍub gayā. Main bolā, “Merī zindagī kā dhāgā kaṭ gayā hai.”

55 Ai Rab, jab main gaṛhe kī gahrāiyon meñ thā to main ne tere nām ko pukārā.

56 Main ne iltijā kī, “Apnā kān band na rakh balki merī āheñ aur chīkheñ sun!” Aur tū ne merī sunī.

57 Jab main ne tujhe pukārā to tū ne qarīb ā kar farmāyā, “Khauf na khā.”

58 Ai Rab, tū adālat meñ mere haq meñ muqaddamā laṛā, balki tū ne merī jān kā ewazanā bhī diyā.

59 Ai Rab, jo zulm mujh par huā wuh tujhe sāf nazar ātā hai. Ab merā insāf kar!

60 Tū ne un kī tamām kīnāparwarī par tawajjuh dī hai. Jitnī bhī sāzishēñ unhoñ ne mere khilāf kī haiñ un se tū wāqif hai.

61 Ai Rab, un kī lān-tān, un ke mere khilāf tamām mansūbe tere kān tak pahuñch gae haiñ.

62 Jo kuchh mere mukhālīf pūrā din mere khilāf phusphusāte aur burḍāte haiñ us se tū khūb āshnā hai.

63 Dekh ki yih kyā kartē haiñ! Khāh baiṭhe yā khare hoñ, har waqt wuh apne gīton meñ mujhe apne mazāq kā nishānā banāte haiñ.

64 Ai Rab, unheñ un kī harkaton kā munāsib ajr de!

65 Un ke zahnoñ ko kund kar, terī lānat un par ā paṛe!

66 Un par apnā pūrā ḡhazab nāzil kar! Jab tak wuh tere āsmān ke nīche se ḡhāyb na ho jāēn un kā tāqquḡ kartā rah!

4

Yarūshalam kī Musībat

1 Hāy, sone kī āb-o-tāb na rahī, khālis sonā bhī mānd paṛ gayā hai. Maqdis ke jawāhar tamām galiyoñ meñ bikhre paṛe haiñ.

2 Pahle to Siyyūn ke girānqadar farzand khālis sone jaise qīmtī the, lekin ab wuh goyā miṭṭī ke bartan samjhe jāte haiñ jo ām kumhār ne banāe haiñ.

3 Go gīdaṛ bhī apne bachchoñ ko dūdh pilāte haiñ, lekin merī qaum registān meñ rahne wāle uqābī ullū jaisī zālīm ho gaī hai.

4 Shīrkhār bachche kī zabān pyās ke māre tālū se chipak gaī hai. Chhoṭe bachche bhūke ke māre roṭī māngte haiñ, lekin khilāne wālā koi nahīn hai.

5 Jo pahle lazīz khānā khāte the wuh ab galiyoñ meñ tabāh ho rahe haiñ. Jo pahle arḡhawānī rang ke shāndār kapṛe pahante the wuh ab kūrē-karkaṭ meñ loṭ-poṭ ho rahe haiñ.

6 Merī qaum se Sadūm kī nisbat kahīn zyādā sangīn gunāh sarzad huā hai. Aur Sadūm kā qusūr itnā sangīn thā ki wuh ek hī lamhe meñ tabāh huā. Kisī ne bhī mudākhalat na kī.

7 Siyyūn ke ra'īs kitne shāndār the! Jild barf jaisī nikhrī, dūdh jaisī safed thī. Ruksār mūnge kī tarah gulābī, shakl-o-sūrat sang-e-lājaward * jaisī chamakdār thī.

8 Lekin ab wuh koele jaise kāle nazar āte haiñ. Jab galiyoñ meñ ḡhūmte haiñ to unheñ pahchānā nahīn jātā. Un kī haḍḍiyoñ par kī jild sukaṛ kar lakaṛī kī tarah sūkhī huī hai.

9 Jo talwār se halāk hue un kā hāl un se behtar thā jo bhūke mar gae. Kyōñki khetoñ se khurāk na milne par wuh ḡhul ḡhul kar mar gae.

10 Jab merī qaum tabāh huī to itnā sakht kāl paṛ gayā ki narmdil māoñ ne bhī apne bachchoñ ko pakā kar khā liyā.

11 Rab ne apnā pūrā ḡhazab Siyyūn par nāzil kiyā, use apne shadīd qahr kā nishānā banāyā. Us ne Yarūshalam meñ itnā zabardast āg lagāī ki wuh buniyādoñ tak bhasm ho gayā.

12 Ab dushman Yarūshalam ke darwāzoñ meñ dākhl hue haiñ, hālāñki duniyā ke tamām bādshāh balki sab log samajhte the ki yih mumkin hī nahīn.

13 Lekin yih sab kuchh us ke nabiyōñ aur imāmoñ ke sabab se huā jinhoñ ne shahr hī meñ rāstbāzoñ kī khūnrezī kī.

14 Ab yihī log andhoñ kī tarah galiyoñ meñ ṭaṭol ṭaṭol kar phirte haiñ. Wuh khūn se itne ālūdā haiñ ki sab log un ke kapṛoñ se lagne se gurez karte haiñ.

15 Unheñ dekh kar log garajte haiñ, “Haṭo, tum nāpāk ho! Bhāḡ jāo, dafā ho jāo, hameñ hāth mat lagānā!” Phir jab wuh dīgar aqwām meñ jā kar idhar-udhar phirne lagte haiñ to wahān ke log bhī kahte haiñ ki yih mazīd yahān na ṭhahreñ.

* 4:7 lapis lazuli

¹⁶ Rab ne k̄hud unheñ muntashir kar diyā, ab se wuh un kā k̄hayāl nahiñ karegā. Ab na imāmoñ kī izzat hotī hai, na buzurgoñ par mehrbānī kī jāti hai.

¹⁷ Ham chāroñ taraf ānkh dauṛāte rahe, lekin befāydā, koī madad na mili. Dek̄hte dek̄hte hamārī nazar dhundlā gai. Kyoñki ham apne burjoñ par khare ek aisi qaum ke intazār meñ rahe jo hamārī madad kar hī nahiñ saktī thī.

¹⁸ Ham apne chaukoñ meñ jā na sake, kyoñki wahañ dushman hamārī tāk meñ baiṭhā thā. Hamārā k̄hātmā qarīb āyā, hamārā muqarrarā waqt ikhtitāmpazīr huā, hamārā anjām ā pahunchā.

¹⁹ Jis tarah āsmān par mandlāne wālā uqāb ek dam shikār par jhapat partā hai usī tarah hamārā tāqqub karne wāle ham par tūt̄ parē, aur wuh bhī kahīñ zyādā tezi se. Wuh pahāroñ par hamāre pichhe pichhe bhāge aur registān meñ hamārī ghāt meñ rahe.

²⁰ Hamārā bādshāh bhī un ke garhoñ meñ phañs gayā. Jo hamārī jān thā aur jise Rab ne masah karke chun liyā thā use bhī pakar liyā gayā, go ham ne sochā thā ki us ke sāy meñ bas kar aqwām ke darmiyān mahfūz raheñge.

²¹ Ai Adom Beṭī, beshak shādiyānā bajā! Beshak Mulk-e-Ūz meñ rah kar khushi manā! Lekin k̄habardār, Allāh ke ghazab kā pyālā tujhe bhī pilāyā jāegā. Tab tū use pī pī kar mast ho jāegī aur nashe meñ apne kapṛe utār kar barahnā phiregī.

²² Ai Siyyūn Beṭī, terī sazā kā waqt pūrā ho gayā hai. Ab se Rab tujhe gaidī banā kar jilāwatan nahiñ karegā. Lekin ai Adom Beṭī, wuh tujhe tere qusūr kā pūrā ajr degā, wuh tere gunāhoñ par se pardā uṭhā legā.

5

Ai Rab, Hameñ Apne Huzūr Wāpas Lā!

¹ Ai Rab, yād kar ki hamāre sāth kyā kuchh huā! Ghaur kar ki hamārī kaisī ruswāi huī hai.

² Hamārī maurūsī milkiyat pardesiyoñ ke hawāle kī gai, hamāre ghar ajnabiyoñ ke hāth meñ ā gae haiñ.

³ Ham wālidon se mahruñ ho kar yatīm ho gae haiñ, hamārī māeñ bewāoñ kī tarah ghairmahfūz haiñ.

⁴ K̄hāh pīne kā pānī ho yā lakaṛī, har chīz kī pūrī qīmat adā karnī partī hai, hālāñki yih hamārī apnī hī chīzeñ thīñ.

⁵ Hamārā tāqqub karne wāle hamāre sar par chaṛh āe haiñ, aur ham thak gae haiñ. Kahīñ bhī sukūn nahiñ miltā.

⁶ Ham ne apne āp ko Misr aur Asūr ke hawāle kar diyā tāki roṭī mil jāe aur bhūke na mareñ.

⁷ Hamāre bāpdādā ne gunāh kiyā, lekin wuh kūch kar gae haiñ. Ab ham hī un kī sazā bhugat rahe haiñ.

⁸ Ghulām ham par hukūmat karte haiñ, aur koī nahiñ hai jo hameñ un ke hāth se bachāe.

⁹ Ham apnī jān ko khatre meñ dāl kar rozī kamāte haiñ, kyoñki bayābān meñ talwār hamārī tāk meñ baiṭhī rahtī hai.

¹⁰ Bhūk ke māre hamārī jild tanūr jaisī garm ho kar churmur ho gai hai.

11 Siyyūn meñ auratoñ kī ismatdarī, Yahūdāh ke shahroñ meñ kuñwāriyoñ kī behurmatī huī hai.

12 Dushman ne ra'isoñ ko phānsī de kar buzurgoñ kī be'izzatī kī hai.

13 Naujawānoñ ko chakkī kā pāṭ uṭhāe phirnā hai, laṛke lakaṛī ke bojh tale ḍagmagā kar gir jāte haiñ.

14 Ab buzurg shahr ke darwāze se aur jawān apne sāzoñ se bāz rahte haiñ.

15 Khushī hamāre diloñ se jāti rahī hai, hamārā loknāch āh-o-zārī meñ badal gayā hai.

16 Tāj hamāre sar par se gir gayā hai. Ham par afsos, ham se gunāh sarzad huā hai.

17 Isī lie hamārā dil niḍhāl ho gayā, hamārī nazar dhundlā gai hai.

18 Kyoñki Koh-e-Siyyūn tabāh huā hai, lomṛiyān us kī galiyoñ meñ phirtī haiñ.

19 Ai Rab, terā rāj abadi hai, terā taḳht pusht-dar-pusht qāym rahtā hai.

20 Tū hameñ hameshā tak kyoñ bhūlnā chāhtā hai? Tū ne hameñ itni der tak kyoñ tark kie rakhā hai?

21 Ai Rab, hameñ apne pās wāpas lā tāki ham wāpas ā sakeñ. Hameñ bahāl kar tāki hamārā hāl pahle kī tarah ho.

22 Yā kyā tū ne hameñ hatmī taur par mustarad kar diyā hai? Kyā terā ham par ḡhussā had se zyādā baṛh gayā hai?.

Hizqiyel

Allāh ke Rath kī Royā

¹⁻³ Jab main yānī imām Hizqiyel bin Būzī tīs sāl kā thā to main Yahūdāh ke jilāwatanon ke sāth Mul̄k-e-Bābal ke dariyā Kibār ke kināre ṭhahrā huā thā. Yahūyākīn Bādshāh ko jilāwatan hue pānch sāl ho gae the. Chauṭhe mahīne ke pānchweñ din * āsmān khul gayā aur Allāh ne mujh par muḳhtalif royāeñ zāhir kīn. Us waqt Rab mujh se hamkalām huā, aur us kā hāth mujh par ā ṭhahrā.

⁴ Royā meñ main ne zabardast āndhī dekhī jis ne shimāl se ā kar barā bādāl mere pās pahuñchāyā. Bādāl meñ chamaktī-damaktī āg nazar āī, aur wuh tez raushnī se ghīrā huā thā. Āg kā markaz chamakdār dhāt kī tarah tamtamā rahā thā.

⁵ Āg meñ chār jāndāron jaise chal rahe the jin kī shakl-o-sūrat insān kī-sī thī. ⁶ Lekin har ek ke chār chehre aur chār par the. ⁷ Un kī ṭāngeñ insānon jaisī sīdhī thīn, lekin pānwoñ ke talwe bachhron ke-se khur the. Wuh pālīsh kie hue pītal kī tarah jagmagā rahe the. ⁸ Chāron ke chehre aur par the, aur chāron paron ke niche insānī hāth dikhāī die. ⁹ Jāndār apne paron se ek dūsre ko chhū rahe the. Chalṭe waqt muṛne kī zarūrat nahīn thī, kyonki har ek ke chār chehre chāron taraf dekhte the. Jab kabhī kisī simt jānā hotā to usī simt kā chehrā chal partā. ¹⁰ Chāron ke chehre ek jaise the. Sāmne kā chehrā insān kā, dāīn taraf kā chehrā sherbabar kā, bāīn taraf kā chehrā bail kā aur pīchhe kā chehrā uqāb kā thā. ¹¹ Un ke par ūpar kī taraf phailē hue the. Do par bāeñ aur dāeñ hāth ke jāndāron se lagte the, aur do par un ke jismoñ ko dhāñpe rakhte the. ¹² Jahān bhī Allāh kā Rūh jānā chāhtā thā wahāñ yih jāndār chal partē. Unheñ muṛne kī zarūrat nahīn thī, kyonki wuh hameshā apne chāron chehron meñ se ek kā ruḳh iḳhtiyār karte the.

¹³ Jāndāron ke bīch meñ aisā lag rahā thā jaise koele dahak rahe hoñ, ki un ke darmiyān mashāleñ idhar-udhar chal rahī hoñ. Jhilmilāti āg meñ se bijlī bhī chamak kar nikaltī thī. ¹⁴ Jāndār ḳhud itnī tezī se idhar-udhar ghūm rahe the ki bādāl kī bijlī jaise nazar ā rahe the.

¹⁵ Jab main ne ghaur se un par nazar ḍālī to dekhā ki har ek jāndār ke pās pahiyā hai jo zamīn ko chhū rahā hai. ¹⁶ Lagtā thā ki chāron pahie pukhrāj † se bane hue haiñ. Chāron ek jaise the. Har pahie ke andar ek aur pahiyā zāwiyā-e-qāymā meñ ghūm rahā thā, ¹⁷ is lie wuh muṛe baḡhair har ruḳh iḳhtiyār kar sakte the. ¹⁸ Un ke lambe chakkar ḳhaufnāk the, aur chakkaron kī har jagah par āñkheñ hī āñkheñ thīn. ¹⁹ Jab chār jāndār chalṭe to chāron pahie bhī sāth chalṭe, jab jāndār zamīn se urṭe to pahie bhī sāth urṭe the. ²⁰ Jahān bhī Allāh kā Rūh jātā wahāñ jāndār bhī jāte the. Pahie bhī ur kar sāth sāth chalṭe the, kyonki jāndāron kī rūh pahiyon meñ thī. ²¹ Jab kabhī jāndār chalṭe to yih bhī chalṭe, jab ruk jāte to yih bhī ruk jāte, jab urṭe to yih bhī urṭe. Kyonki jāndāron kī rūh pahiyon meñ thī.

²² Jāndāron ke saron ke ūpar gumbad-sā phailā huā thā jo sāf-shaffāf billaur jaisā lag rahā thā. Use dekh kar insān ghabrā jātā thā. ²³ Chāron

* 1:1-3 31 Julāi. † 1:16 topas

jāndār is gumbad ke nīche the, aur har ek apne paron ko phailā kar ek se bāin taraf ke sāthī aur dūsre se dāin taraf ke sāthī ko chhū rahā thā. Bāqī do paron se wuh apne jism ko dhānpe rakhtā thā. ²⁴ Chalthe waqt un ke paron kā shor mujh tak pahuñchā. Yoñ lag rahā thā jaise qarib hī zabardast ābshār bah rahī ho, ki Qādir-e-mutlaq koī bāt farmā rahā ho, yā ki koī lashkar harkat meñ ā gayā ho. Rukthe waqt wuh apne paron ko nīche laṭakne dete the.

²⁵ Phir gumbad ke ūpar se āwāz sunāi dī, aur jāndāron ne ruk kar apne paron ko laṭakne diyā. ²⁶ Maiñ ne dekhā ki un ke saron ke ūpar ke gumbad par sang-e-lājaward † kā taḥt-sā nazar ā rahā hai jis par koī baiṭhā thā jis ki shakī-o-sūrat insān ki mānind hai. ²⁷ Lekin kamr se le kar sar tak wuh chamakdār dhāt kī tarah tamtamā rahā thā, jabki kamr se le kar pānwoñ tak āg ki mānind bhaṛak rahā thā. Tez raushnī us ke irdgird jhilmilā rahī thī. ²⁸ Use dekh kar gaus-e-quzah kī wuh āb-o-tāb yād ātī thī jo bārish hote waqt bādāl meñ dikhāi detī hai. Yoñ Rab kā jalāl nazar āyā. Yih dekhte hī maiñ aundhe muñh gir gayā. Isī hālat meñ koī mujh se bāt karne lagā.

2

Hizqiyel kī Bulāhaṭ, Tūmār kī Royā

¹ Wuh bolā, “Ai ādamzād, khaṛā ho jā! Maiñ tujh se bāt karnā chāhtā hūñ.” ² Jyoñ hī wuh mujh se hamkalām huā to Rūh ne mujh meñ ā kar mujhe khaṛā kar diyā. Phir maiñ ne āwāz ko yih kahte hue sunā,

³ “Ai ādamzād, maiñ tujhe Isrāīliyon ke pās bhej rahā hūñ, ek aisī sarkash qaum ke pās jis ne mujh se baḡhāwat kī hai. Shurū se le kar āj tak wuh apne bāpdādā samet mujh se bewafā rahe haiñ. ⁴ Jin logon ke pās maiñ tujhe bhej rahā hūñ wuh besharm aur ziddī haiñ. Unheñ wuh kuchh sunā de jo Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai. ⁵ Khāh yih baḡhī suneñ yā na suneñ, wuh zarūr jān leñge ki hamāre darmiyān nabī barpā huā hai. ⁶ Ai ādamzād, un se yā un kī bātoñ se mat ḍarnā. Go tū kāñṭedār jhāriyon se ghīrā rahegā aur tujhe bichchhuoñ ke darmiyān basnā paṛegā to bhī khaufzadā na ho. Na un kī bātoñ se khauf khānā, na un ke rawaiye se dahshat khānā. Kyoñki yih qaum sarkash hai. ⁷ Khāh yih suneñ yā na suneñ lāzim hai ki tū mere paighāmāt unheñ sunāe. Kyoñki wuh baḡhī hī haiñ. ⁸ Ai ādamzād, jab maiñ tujh se hamkalām hūngā to dhyān de aur is sarkash qaum kī tarah baḡhāwat mat karnā. Apne muñh ko khol kar wuh kuchh khā jo maiñ tujhe khilātā hūñ.”

⁹ Tab ek hāth merī taraf barhā huā nazar āyā jis meñ tūmār thā. ¹⁰ Tūmār ko kholā gayā to maiñ ne dekhā ki us meñ āge bhī aur piche bhī mātām aur āh-o-zārī qalamband huī hai.

3

¹ Us ne farmāyā, “Ai ādamzād, jo kuchh tujhe diyā jā rahā hai use khā le! Tūmār ko khā, phir jā kar Isrāīli qaum se muḡhātib ho jā.” ² Maiñ ne apnā muñh kholā to us ne mujhe tūmār khilāyā. ³ Sāth sāth us ne farmāyā, “Ādamzād, jo tūmār maiñ tujhe khilātā hūñ use khā, peṭ bhar kar khā!” Jab maiñ ne use khāyā to shahd ki tarah mīṭhā lagā.

⁴ Tab Allāh mujh se hamkalām huā, “Ai ādamzād, ab jā kar Isrāīli gharāne ko mere paighāmāt sunā de. ⁵ Maiñ tujhe aisī qaum ke pās nahīn

† 1:26 lapis lazuli

bhej rahā jis kī ajnabī zabān tujhe samajh na āe balki tujhe Isrāīlī qaum ke pās bhej rahā hūn. ⁶ Beshak aisī bahut-sī qaumeñ haiñ jin kī ajnabī zabāneñ tujhe nahīñ ātīñ, lekin un ke pās main tujhe nahīñ bhej rahā. Agar main tujhe unhiñ ke pās bhejtā to wuh zarūr terī suntīñ. ⁷ Lekin Isrāīlī gharānā terī sunane ke lie taiyār nahīñ hogā, kyonki wuh merī sunane ke lie taiyār hī nahīñ. Kyonki pūrī qaum kā māthā saḡht aur dil aḡā huā hai. ⁸ Lekin main ne terā chehrā bhī un ke chehre jaisā saḡht kar diyā, terā māthā bhī un ke māthe jaisā mazbūt kar diyā hai. ⁹ Tū un kā muqābalā kar sakegā, kyonki main ne tere māthe ko hire jaisā mazbūt, chaqmāq jaisā pāedār kar diyā hai. Go yih qaum bāghī hai to bhī un se kḡauf na khā, na un ke sulūk se dahshatzadā ho.”

¹⁰ Allāh ne mazīd farmāyā, “Ai ādamzād, merī har bāt par dhyān de kar use zahan meñ biḡhā. ¹¹ Ab rawānā ho kar apnī qaum ke un afrād ke pās jā jo Bābal meñ jilāwatan hue haiñ. Unheñ wuh kuchh sunā de jo Rab Qādir-e-mutlaq unheñ batānā chāhtā hai, khāh wuh sunen yā na sunen.”

¹² Phir Allāh ke Rūh ne mujhe wahāñ se uḡhāyā. Jab Rab kā jalāl apnī jagah se uḡhā to main ne apne piche ek gaḡgaḡatī āwāz sunī. ¹³ Fizā chāroñ jāndāroñ ke shor se gūñj uḡhī jab un ke par ek dūsre se lagne aur un ke pahie ghūmne lage. ¹⁴ Allāh kā Rūh mujhe uḡhā kar wahāñ se le gayā, aur main talḡhmizājī aur baḡī sargarmī se rawānā huā. Kyonki Rab kā hāth zor se mujh par ṡhahrā huā ṡhā. ¹⁵ Chalthe chalthe main Dariyā-e-Kibār kī ābādī tal-abīb meñ rahne wāle jilāwatanō ke pās pahuñch gayā. Main un ke darmiyān baiḡh gayā. Sāt din tak merī hālat gumsum rahī.

Merī Qaum ko Āgāh Kar!

¹⁶ Sāt din ke bād Rab mujh se hamkalām huā, ¹⁷ “Ai ādamzād, main ne tujhe Isrāīlī qaum par pahredār banāyā, is lie jab bhī tujhe mujh se kalām mile to unheñ merī taraf se āgāh kar!

¹⁸ Main tere zariye bedīn ko ittalā dūngā ki use marnā hī hai tāki wuh apnī burī rāh se haḡ kar bach jāe. Agar tū use yih paighām na pahuñchāe, na use tambīh kare aur wuh apne qusūr ke bāis mār jāe to main tujhe hī us kī maut kā zimmedār ṡhahrāūngā. ¹⁹ Lekin agar wuh terī tambīh par apnī bedīnī aur burī rāh se na haḡe to yih alag bāt hai. Beshak wuh maregā, lekin tū zimmedār nahīñ ṡhahregā balki apnī jān ko chhuḡāegā.

²⁰ Jab rāstbāz apnī rāstbāzī ko chhoḡ kar burī rāh par ā jāegā to main tujhe use āgāh karne kī zimmedārī dūngā. Agar tū yih karne se bāz rahā to tū hī zimmedār ṡhahregā jab main use ṡhokar khilā kar mār dālūngā. Us waqt us ke rāst kām yād nahīñ raheñge balki wuh apne gunāh ke sabab se maregā. Lekin tū hī us kī maut kā zimmedār ṡhahregā. ²¹ Lekin agar tū use tambīh kare aur wuh apne gunāh se bāz āe to wuh merī tambīh ko qabūl karne ke bāis bachegā, aur tū bhī apnī jān ko chhuḡāegā.”

²² Wahīñ Rab kā hāth dubārā mujh par ā ṡhahrā. Us ne farmāyā, “Uḡh, yahāñ se nikal kar wādī ke khule maidān meñ chalā jā! Wahāñ main tujh se hamkalām hūngā.”

²³ Main uḡhā aur nikal kar wādī ke khule maidān meñ chalā gayā. Jab pahuñchā to kyā dekḡtā hūn ki Rab kā jalāl wahāñ yon maujūd hai jis tarāh pahlī royā meñ Dariyā-e-Kibār ke kināre par ṡhā. Main muñh ke bal gir gayā. ²⁴ Tab Allāh ke Rūh ne ā kar mujhe dubārā khaḡā kiyā aur farmāyā, “Apne ghar meñ jā kar apne piche kundī lagā. ²⁵ Ai ādamzād, log tujhe rassiyoñ meñ jakāḡ kar band rakheñge tāki tū nikal kar dūsroñ

meñ na phir sake. ²⁶ Maiñ hone dūngā ki terī zabān tālū se chipak jāe aur tū khāmosh rah kar unheñ dāñṭ na sake. Kyoñki yih qaum sarkash hai. ²⁷ Lekin jab bhī maiñ tujh se hamkalām hūngā to tere muñh ko kholūngā. Tab tū merā kalām sunā kar kahegā, ‘Rab Qādir-e-mutlaq farmatā hai!’ Tab jo sunane ke lie taiyār ho wuh sune, aur jo taiyār na ho wuh na sune. Kyoñki yih qaum sarkash hai.

4

Yarūshalam kā Muhāsarā

¹ Ai ādamzād, ab ek kachchī inṭ le aur use apne sāmne rakh kar us par Yarūshalam Shahr kā naqshā kandā kar. ² Phir yih naqshā shahr kā muhāsarā dikhāne ke lie istemāl kar. Burj aur pushte banā kar gherā ḍāl. Yarūshalam ke bāhar lashkargāh lagā kar shahr ke irdgird qīlāshikan mashīneñ taiyār rakh. ³ Phir lohe kī pleṭ le kar apne aur shahr ke darmiyān rakh. Is se murād lohe kī diwār hai. Shahr ko ghūr ghūr kar zāhir kar ki tū us kā muhāsarā kar rahā hai. Is nishān se tū dikhāegā ki Isrāīliyoñ ke sāth kyā kuchh hone wālā hai.

⁴⁻⁵ Is ke bād apne bāeñ pahlū par leṭ kar alāmatī taur par Mulk-e-Isrāīl kī sazā pā. Jitne bhī sāl wuh gunāh karte āe haiñ utne hī din tujhe isī hālat meñ leṭe rahnā hai. Wuh 390 sāl gunāh karte rahe haiñ, is lie tū 390 din un ke gunāhoñ kī sazā pāegā. ⁶ Is ke bād apne dāeñ pahlū par leṭ jā aur Mulk-e-Yahūdāh kī sazā pā. Maiñ ne muqarrar kiyā hai ki tū 40 din yih kare, kyoñki Yahūdāh 40 sāl gunāh kartā rahā hai. ⁷ Ghere hue shahr Yarūshalam ko ghūr ghūr kar apne nange bāzū se use dhamkī de aur us ke khilāf peshgoī kar. ⁸ Sāth sāth maiñ tujhe rassiyōñ meñ jakar lūngā tāki tū utne din karwaṭeñ badal na sake jitne din terā muhāsarā kiyā jāegā.

⁹ Ab kuchh gandum, jau, lobiyā, masūr, bājrā aur yahān mustāmāl ghaṭiyā qism kā gandum jamā karke ek hī bartan meñ ḍāl. Bāeñ pahlū par leṭte waqt yāñī pūre 390 din inhīn se roṭī banā kar khā. ¹⁰⁻¹¹ Fī din tujhe roṭī kā ek pāw khāne aur pāñī kā paunā liṭar pine kī ijāzat hai. Yih chīzeñ ehtiyāt se tol kar muqarrarā auqāt par khā aur pī. ¹² Roṭī ko jau kī roṭī kī tarah taiyār karke khā. Īndhan ke lie insān kā fuṣlā istemāl kar. Dhyān de ki sab is ke gawāh hoñ.” ¹³ Rab ne farmāyā, “Jab maiñ Isrāīliyoñ ko digar aqwām meñ muntashir karūngā to unheñ nāpāk roṭī khāñī paṛegī.”

¹⁴ Yih sun kar maiñ bol uṭhā, “Hāy, hāy! Ai Rab Qādir-e-mutlaq, maiñ kabhī bhī nāpāk nahīñ huā. Jawāñi se le kar āj tak maiñ ne kabhī aise jānwar kā gosht nahīñ khāyā jise zabah nahīñ kiyā gayā thā yā jise janglī jānwaroñ ne phārā thā. Nāpāk gosht kabhī mere muñh meñ nahīñ āyā.”

¹⁵ Tab Rab ne jawāb diyā, “Ṭhīk hai, roṭī ko banāne ke lie tū insān ke fuzle ke bajāe gobar istemāl kar saktā hai. Maiñ tujhe is kī ijāzat deta hūñ.”

¹⁶ Us ne mazid farmāyā, “Ai ādamzād, maiñ Yarūshalam meñ roṭī kā band-o-bast khatm ho jāne dūngā. Tab log apnā khānā baṛī ehtiyāt se aur pareshāñi meñ tol tol kar khāenge. Wuh pāñī kā qatrā qatrā gin kar use larazte hue pieñge. ¹⁷ Kyoñki khāne aur pāñī kī qillat hogī. Sab mil kar tabāh ho jāeñge, sab apne gunāhoñ ke sabab se saṛ jāeñge.

5

Yarūshalam ke khilāf Talwār

¹ Ai ādamzād, tez talwār le kar apne sar ke bāl aur dārḥī mundwā. Phir tarāzū meñ bāloñ ko tol kar tīn hissoñ meñ taqsīm kar. ² Kachchī inṭ par kandā Yarūshalam ke naqshe ke zariye zāhir kar ki shahr kā muhāsarā khatm ho gayā hai. Phir bāloñ kī ek tihāi shahr ke naqshe ke bīch meñ jalā de, ek tihāi talwār se mār mār kar shahr ke irdgird zamīn par girne de, aur ek tihāi hawā meñ urā kar muntashir kar. Kyoñki main isī tarah apnī talwār ko miyān se khīnch kar logoñ ke pīchhe par jāūngā. ³ Lekin bāloñ meñ se thoṛe thoṛe bachā le aur apnī jholī meñ lapet kar mahfūz rakh. ⁴ Phir in meñ se kuchh le aur āg meñ phaink kar bhasm kar. Yihī āg Isrāil ke pūre gharāne meñ phail jāegī.”

⁵ Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai, “Yihī Yarūshalam kī hālat hai! Go main ne use dīgar aqwām ke darmiyān rakh kar dīgar mamālik kā markaz banā diyā ⁶ to bhī wuh mere ahkām aur hidāyāt se sarkash ho gayā hai. Gird-o-nawāh kī aqwām-o-mamālik kī nisbat us kī harkateñ kahīñ zyādā burī haiñ. Kyoñki us ke bāshindoñ ne mere ahkām ko radd karke merī hidāyāt ke mutābiq zindagī guzārne se inkār kar diyā hai.” ⁷ Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai, “Tumhāri harkateñ irdgird kī qaumoñ kī nisbat kahīñ zyādā burī haiñ. Na tum ne merī hidāyāt ke mutābiq zindagī guzārī, na mere ahkām par amal kiyā. Balki tum itne sharārātī the ki gird-o-nawāh kī aqwām ke rasm-o-riwāj se bhī badtar zindagī guzārne lage.” ⁸ Is lie Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai, “Ai Yarūshalam, ab main kḥud tujh se nipaṭ lūngā. Dīgar aqwām ke dekhte dekhte main terī adālat karūnga. ⁹ Terī ghinaunī butparastī ke sabab se main tere sāth aisā sulūk karūnga jaisā main ne pahle kabhī nahīñ kiyā hai aur āindā bhī kabhī nahīñ karūnga. ¹⁰ Tab tere darmiyān bāp apne beṭoñ ko aur beṭe apne bāp ko khāenge. Main terī adālat yoñ karūnga ki jitne bacheñge wuh sab hawā meñ ur kar chāroñ taraf muntashir ho jāenge.”

¹¹ Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai, “Merī hayāt kī qasam, tū ne apne ghinaune butoñ aur rasm-o-riwāj se mere maqdis kī behurmatī kī hai, is lie main tujhe mundwā kar tabāh kar dūngā. Na main tujh par tars khāūngā, na rahm karūnga. ¹² Tere bāshindoñ kī ek tihāi mohlak bīmāriyoñ aur kāl se shahr meñ halāk ho jāegī. Dūsri tihāi talwār kī zad meñ ā kar shahr ke irdgird mar jāegī. Tīsri tihāi ko main hawā meñ urā kar muntashir kar dūngā aur phir talwār ko miyān se khīnch kar un kā pīchhā karūnga. ¹³ Yoñ merā qahr ṭhañḍā ho jāegā aur main intaqām le kar apnā ghussā utārūnga. Tab wuh jān leñge ki main, Rab ghairat meñ un se hamkalām huā hūñ.

¹⁴ Main tujhe malbe kā dher aur irdgird kī aqwām kī lān-tān kā nishānā banā dūngā. Har guzarne walā terī hālat dekh kar ‘Taubā taubā’ kahegā. ¹⁵ Jab merā ghazab tujh par tūt paṛegā aur main terī sakht adālat aur sarzanish karūnga to us waqt tū paṛos kī aqwām ke lie mazāq aur lānat-malāmat kā nishānā ban jāegā. Terī hālat ko dekh kar un ke rongṭe khare ho jāenge aur wuh muhtāt rahne kā sabaq sīkheñge. Yih merā, Rab kā farmān hai.

¹⁶ Ai Yarūshalam ke bāshindo, main kāl ke mohlak aur tabāhkun tīr tum par barsāūngā tāki tum halāk ho jāo. Kāl yahāñ tak zor pakaṛegā ki khāne kā band-o-bast khatm ho jāegā. ¹⁷ Main tumhāre kḥilāf kāl aur wahshī jānwār bhejūngā tāki tū beaulād ho jāe. Mohlak bīmāriyāñ aur qatl-o-ghārat tere bīch meñ se guzaregī, aur main tere kḥilāf talwār chalāūngā. Yih merā, Rab kā farmān hai.”

6

Bulandiyon par Mazaron ki Adalat

¹ Rab mujh se hamkalām huā, ² “Ai ādamzād, Isrāil ke paharon kī taraf ruḵ karke un ke ḵhilāf nabuwwat kar. ³ Un se kah, ‘Ai Isrāil ke paharo, Rab Qādir-e-mutlaq kā kalām suno! Wuh paharon, pahariyon, ghātiyon aur wādiyon ke bāre meñ farmātā hai ki main tumhāre ḵhilāf talwār chalā kar tumhāri ūnchī jaghoñ ke mandiron ko tabāh kar dūngā. ⁴ Jin qurbāngāhoñ par tum apne jānwar aur bakhūr jalāte ho wuh dhā dūngā. Main tere maqtūloñ ko tere butoñ ke sāmne hī phaiñk chhoṛūngā. ⁵ Main Isrāiliyon kī lāshoñ ko un ke butoñ ke sāmne ḍāl kar tumhāri haḍḍiyon ko tumhāri qurbāngāhoñ ke irdgird bikher dūngā. ⁶ Jahāñ bhī tum ābād ho wahāñ tumhāre shahr khandarāt ban jāēnge aur ūnchī jaghoñ ke mandir mismār ho jāēnge. Kyonki lāzim hai ki jin qurbāngāhoñ par tum apne jānwar aur bakhūr jalāte ho wuh ḵhāk meñ milāi jāēñ, ki tumhāre butoñ ko pāsh pāsh kiyā jāe, ki tumhāri butparasti kī chizeñ nest-o-nābūd ho jāēñ. ⁷ Maqtūl tumhāre darmiyān gir kar paṛe raheñge. Tab tum jān loge ki main hī Rab hūñ.

⁸ Lekin main chand ek ko zindā chhoṛūngā. Kyonki jab tumheñ digar mamālik aur aqwām meñ muntashir kiyā jāegā to kuchh talwār se bache raheñge. ⁹ Jab yih log qaidī ban kar muḵhtalif mamālik meñ lāe jāēnge to unheñ merā ḵhayāl āegā. Unheñ yād āegā ki mujhe kitnā ḡham khānā paṛā jab un ke zinākār dil mujh se dūr hue aur un kī āñkheñ apne butoñ se zinā kartī rahīñ. Tab wuh yih soch kar ki ham ne kitnā burā kām kiyā aur kitnī makrūh harkateñ kī haiñ apne āp se ḡhīn ḵhāēnge. ¹⁰ Us waqt wuh jān leñge ki main Rab hūñ, ki un par yih āfat lāne kā elān karte waqt main ḵhālī bāteñ nahīñ kar rahā thā.’”

¹¹ Phir Rab Qādir-e-mutlaq ne mujh se farmāyā, “Tāliyan bajā kar pāñw zor se zamīn par mār! Sāth sāth yih kah, ‘Isrāilī qaum kī ḡhīnaunī harkatoñ par afsos! Wuh talwār, kāl aur mohlak bīmāriyon kī zad meñ ā kar halāk ho jāēnge. ¹² Jo dūr hai wuh mohlak wabā se mar jāegā, jo qarīb hai wuh talwār se qatl ho jāegā, aur jo bach jāe wuh bhūke maregā. Yoñ main apnā ḡhazab un par nāzil karūngā. ¹³ Wuh jān leñge ki main Rab hūñ jab un ke maqtūl un ke butoñ ke darmiyān, un kī qurbāngāhoñ ke irdgird, har pahār aur pahār kī choṭī par aur har hare darāḵht aur balūt ke ḡhane darāḵht ke sāy meñ nazar āēnge. Jahāñ bhī wuh apne butoñ ko ḵhush karne ke lie koshāñ rahe wahāñ un kī lāsheñ pāi jāēngī. ¹⁴ Main apnā hāth un ke ḵhilāf uṭhā kar mulk ko Yahūdāh ke registān se le kar Diblā tab tabāh kar dūngā. Un kī tamām ābādiyan wīrān-o-sunsān ho jāēngī. Tab wuh jān leñge ki main hī Rab hūñ.’”

7

Mulk kā Burā Anjām

¹ Rab mujh se hamkalām huā, ² “Ai ādamzād, Rab Qādir-e-mutlaq Mulk-e-Isrāil se farmātā hai ki terā anjām qarīb hī hai! Jahāñ bhī dekho, pūrā mulk tabāh ho jāegā. ³ Ab terā satyānās hone walā hai, main ḵhud apnā ḡhazab tujh par nāzil karūngā. Main tere chāl-chalan ko parakh parakh kar terī adālat karūngā, terī makrūh harkatoñ kā pūrā ajr dūngā. ⁴ Na main tujh par tars ḵhāūngā, na rahm karūngā balki tujhe tere chāl-chalan

kā munāsib ajr dūngā. Kyoṅki terī makrūh harkatoṅ kā bij tere darmiyān hī ug kar phal lāegā. Tab tum jān loge ki mainī hī Rab hūn.”

⁵ Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai, “Āfat par āfat hī ā rahī hai. ⁶ Terā anjām, hān, terā anjām ā rahā hai. Ab wuh uṭh kar tujh par lapak rahā hai. ⁷ Ai mulk ke bāshinde, terī fanā pahuṅch rahī hai. Ab wuh waqt qarīb hī hai, wuh din jab tere pahāroṅ par kḥushī ke nāroṅ ke bajāe afrā-tafrī kā shor machegā. ⁸ Ab mainī jald hī apnā ghazab tujh par nāzil karūnga, jald hī apnā ghūssā tujh par utārūnga. Mainī tere chāl-chalan ko parakh parakh kar terī adālat karūnga, terī ghinaunī harkatoṅ kā pūrā ajr dūngā. ⁹ Na mainī tujh par tars khāūngā, na rahm karūnga balki tujhe tere chāl-chalan kā munāsib ajr dūngā. Kyoṅki terī makrūh harkatoṅ kā bij tere darmiyān hī ug kar phal lāegā. Tab tum jān loge ki mainī yānī Rab hī zarb lagā rahā hūn.

¹⁰ Dekho, mazkūrā din qarīb hī hai! Terī halākat pahuṅch rahī hai. Nāinsāfi ke phūl aur shoḳhī ki koṅpleṅ phūṭ nikli haiṅ. ¹¹ Logoṅ kā zulm baṛh baṛh kar lāṭhī ban gayā hai jo unheṅ un kī bedīnī kī sazā degī. Kuchh nahīn rahegā, na wuh kḥud, na un kī daulat, na un kā shor-sharābā, aur na un kī shān-o-shaukat. ¹² Adālat kā din qarīb hī hai. Us waqt jo kuchh kḥarīde wuh kḥush na ho, aur jo kuchh faroḳht kare wuh ghām na khāe. Kyoṅki ab in chīzoṅ kā koī faydā nahīn, ilāhī ghazab sab par nāzil ho rahā hai. ¹³ Bechne wāle bach bhī jāeṅ to wuh apnā kārobār nahīn kar sakeṅge. Kyoṅki sab par ilāhī ghazab kā faisla aṭal hai aur mansūḳh nahīn ho saktā. Logoṅ ke gunāhoṅ ke bāis ek jān bhī nahīn chhūṭegī. ¹⁴ Beshak log bigul bajā kar jang kī taiyāriyān kareṅ, lekin kyā faydā? Laṛne ke lie koī nahīn niklegā, kyoṅki sab ke sab mere qahr kā nishānā ban jāeṅge.

¹⁵ Bāhar talwār, andar mohlak wabā aur bhūk. Kyoṅki dehāt meṅ log talwār kī zad meṅ ā jāeṅge, shahr meṅ kāl aur mohlak wabā se halāk ho jāeṅge. ¹⁶ Jitne bhī bacheṅge wuh pahāroṅ meṅ panāh leṅge, ghāṭiyōṅ meṅ fakhtāoṅ kī tarah ghūn ghūn karke apne gunāhoṅ par āh-o-zārī kareṅge. ¹⁷ Har hāth se tāqat jāṭī rahegī, har ghutnā ḍānwāṅḍol ho jāegā.

¹⁸ Wuh ṭāṭ ke mātāmī kapre oṛh leṅge, un par kapkapī tāri ho jāegī. Har chehre par sharmindagī nazar āegī, har sar muṅḍwāyā gayā hogā. ¹⁹ Apnī chāndī ko wuh galiyōṅ meṅ phaiṅk deṅge, apne sone ko ghilāzat samjheṅge. Kyoṅki jab Rab kā ghazab un par nāzil hogā to na un kī chāndī unheṅ bachā sakegī, na sonā. Un se na wuh apnī bhūk miṭā sakeṅge, na apne peṭ ko bhar sakeṅge, kyoṅki yihī chīzeṅ un ke lie gunāh kā bāis ban gai thīn. ²⁰ Unhoṅ ne apne khūbsūrat zewarāt par faḳhr karke un se apne ghinaune but aur makrūh mujassame banāe, is lie mainī hone dūngā ki wuh apnī daulat se ghin khāeṅge.

²¹ Mainī yih sab kuchh padesiyōṅ ke hawāle kar dūngā, aur wuh use lūṭ leṅge. Duniyā ke bedīn use chhīn kar us kī behurmatī kareṅge.

²² Mainī apnā muṅh Isrāīliyōṅ se pher lūngā to ajnabī mere qīmtī maqām kī behurmatī kareṅge. Ḍākū us meṅ ghus kar use nāpāk kareṅge.

²³ Zanjireṅ taiyār kar! Kyoṅki mulk meṅ qatl-o-ghārat ām ho gai hai, shahr zulm-o-tashaddud se bhar gayā hai. ²⁴ Mainī dīgar aqwām ke sab se sharīr logoṅ ko bulāūngā tāki Isrāīliyōṅ ke gharoṅ par qabzā kareṅ, mainī zorāwaroṅ kā takabbur kḥāk meṅ milā dūngā. Jo bhī maqām unheṅ muqaddas ho us kī behurmatī kī jāegī.

²⁵ Jab dahshat un par tārī hogī to wuh amn-o-amān talāsh kareṅge, lekin befāyda. Amn-o-amān kahīn bhī pāyā nahīn jāegā. ²⁶ Āfat par āfat hī un par āegī, yake bād digare burī khabreṅ un tak pahuṅcheṅgī. Wuh nabī se royā milne kī ummīd kareṅge, lekin befāyda. Na imām unheṅ shariāt kī tālīm, na buzurg unheṅ mashwarā de sakeṅge. ²⁷ Bādshāh mātām karegā, ra'īs haibatzaḍā hogā, aur awām ke hāth thartharāeṅge. Maiṅ un ke chāl-chalan ke mutābiq un se niptūṅgā, un ke apne hī usūloṅ ke mutābiq un kī adālat karūṅga. Tab wuh jān leṅge ki maiṅ hī Rab hūṅ.”

8

Rab ke Ghar meṅ Butparastī kī Royā

¹ Jilāwatanī ke chhaṭe sāl ke chhaṭe mahīne ke pānchweṅ din * maiṅ apne ghar meṅ baiṭhā thā. Yahūdāh ke buzurg pās hī baiṭhe the. Tab Rab Qādir-e-mutlaq kā hāth mujh par ā ṭahra. ² Royā meṅ maiṅ ne kīśi ko dekhā jis kī shakl-o-sūrat insān kī mānind thī. Lekin kamr se le kar pānwoṅ tak wuh āg kī mānind bhaṛak rahā thā jabki kamr se le kar sar tak chamakdār dhāt kī tarah tamtamā rahā thā. ³ Us ne kuchh āge barhā diyā jo hāth-sā lag rahā thā aur mere bāloṅ ko pakāṛ liyā. Phir Rūh ne mujhe uṭhāyā aur zamīn aur āsmān ke darmiyān chalte chalte Yarūshalam tak pahuṅchāyā. Abhī tak maiṅ Allāh kī royā dekh rahā thā. Maiṅ Rab ke ghar ke andarūnī sahan ke us darwāze ke pās pahuṅch gayā jis kā rukh shimāl kī taraf hai. Darwāze ke qarīb ek but paṛā thā jo Rab ko mushta'il karke ḡhairat dilātā hai.

⁴ Wahān Isrāīl ke Ḳhudā kā jalāl mujh par usī tarah zāhir huā jis tarah pahle maidān kī royā meṅ mujh par zāhir huā thā. ⁵ Wuh mujh se hamkalām huā, “Ai ādamzād, shimāl kī taraf nazar uṭhā.” Maiṅ ne apnī nazar shimāl kī taraf uṭhāi to darwāze ke bāhar qurbāngāh dekhī. Sāth sāth darwāze ke qarīb hī wuh but khaṛā thā jo Rab ko ḡhairat dilātā hai. ⁶ Phir Rab bolā, “Ai ādamzād, kyā tujhe wuh kuchh nazar ātā hai jo Isrāīlī qaum yahān kartī hai? Yih log yahān baṛī makrūh harkateṅ kar rahe haiṅ tāki maiṅ apne maqḍīs se dūr ho jāūṅ. Lekin tū in se bhī zyādā makrūh chīzeṅ dekhegā.”

⁷ Wuh mujhe Rab ke ghar ke bairūnī sahan ke darwāze ke pās le gayā to maiṅ ne dīwār meṅ sūrākh dekhā. ⁸ Allāh ne farmāyā, “Ādamzād, is sūrākh ko baṛā banā.” Maiṅ ne aiśā kiyā to dīwār ke piche darwāzā nazar āyā. ⁹ Tab us ne farmāyā, “Andar jā kar wuh sharīr aur ḡhinaunī harkateṅ dekh jo log yahān kar rahe haiṅ.”

¹⁰ Maiṅ darwāze meṅ dākḥil huā to kyā dekḥtā hūṅ ki dīwāroṅ par chāroṅ taraf butparastī kī taswīreṅ kandā hui haiṅ. Har qism ke reṅgne wāle aur digar makrūh jānwar balki Isrāīlī qaum ke tamām but un par nazar āe. ¹¹ Isrāīlī qaum ke 70 buzurg baḡhurdān pakāṛe un ke sāmne khaṛe the. Baḡhurdānoṅ meṅ se baḡhūr kā ḡhushbūdār dhuān uṭh rahā thā. Yāzaniyāh bin Sāfan bhī buzurgoṅ meṅ shāmil thā.

¹² Rab mujh se hamkalām huā, “Ai ādamzād, kyā tū ne dekhā ki Isrāīlī qaum ke buzurg andhere meṅ kyā kuchh kar rahe haiṅ? Har ek ne apne ghar meṅ apne butoṅ ke lie kamrā maḡhsūs kar rakhā hai. Kyoṅki wuh samajhte haiṅ, ‘Ham Rab ko nazar nahīn āte, us ne hamāre mulk ko tark kar diyā hai.’ ¹³ Lekin ā, maiṅ tujhe is se bhī zyādā qābil-e-ḡhin harkateṅ dikḥatā hūṅ.”

* 8:1 17 Sitambar

14 Wuh mujhe Rab ke ghar ke andarūnī sahan ke shimālī darwāze ke pās le gayā. Wahān aurateñ baiṭhī thīn jo ro ro kar Tammūz Dewatā † kā mātām kar rahī thīn. 15 Rab ne sawāl kiyā, “Ādamzād, kyā tujhe yih nazar atā hai? Lekin ā, main tujhe is se bhī zyādā qābil-e-ghin harkateñ dikhātā hūn.”

16 Wuh mujhe Rab ke ghar ke andarūnī sahan meñ le gayā. Rab ke ghar ke darwāze par yānī sāmne wāle barāmdē aur qurbāngāh ke darmiyān hī 25 ādmī khare the. Un kā ruḥ Rab ke ghar kī taraf nahīn balki mashriq kī taraf thā, aur wuh sūraj ko sijdā kar rahe the.

17 Rab ne farmāyā, “Āi ādamzād, kyā tujhe yih nazar atā hai? Aur yih makrūh harkateñ bhī Yahūdāh ke bāshindōn ke lie kāfī nahīn haiñ balki wuh pūre mulk ko zulm-o-tashaddud se bhar kar mujhe mushta’il karne ke lie koshān rahte haiñ. Dekh, ab wuh apnī nākoñ ke sāmne angūr kī bel lahrā kar butparastī kī ek aur rasm adā kar rahe haiñ! 18 Chunānche main apnā ḡhāzab un par nāzil karūnga. Na main un par tars khāūngā, na rahm karūnga. Ḳhāh wuh madad ke lie kitne zor se kyoñ na chīkheñ main un kī nahīn sunūngā.”

9

Yarūshalam Tabāh Ho Jāegā

1 Phir main ne Allāh kī buland āwāz sunī, “Yarūshalam kī adālat qarīb ā gāi hai! Āo, har ek apnā tabāhkun hathiyār pakaṛ kar kharā ho jāe!”

2 Tab chhih ādmī Rab ke ghar ke shimālī darwāze meñ dākhlil hue. Har ek apnā tabāhkun hathiyār thāme chal rahā thā. Un ke sāth ek aur ādmī thā jis kā libās katān kā thā. Us ke paṭke se kātib ke sāmān laṭkā huā thā. Yih ādmī qarīb ā kar pītal kī qurbāngāh ke pās khare ho gae.

3 Isrāil ke Ḳhudā kā jalāl ab tak karūbī farishtoñ ke ūpar ṭhahrā huā thā. Ab wuh wahān se uṛ kar Rab ke ghar kī dahlīz ke pās ruk gayā. Phir Rab katān se mulabbas us mard se hamkalām huā jis ke paṭke se kātib kā sāmān laṭkā huā thā. 4 Us ne farmāyā, “Jā, Yarūshalam Shahr meñ se guzar kar har ek ke māthe par nishān lagā de jo bāshindōn kī tamām makrūh harkatoñ ko dekh kar āh-o-zārī kartā hai.” 5 Mere sunte sunte Rab ne dīgar ādmiyoñ se kahā, “Pahle ādmī ke pichhe pīchhe chal kar logōñ ko mār ḍālo! Na kisī par tars khāo, na rahm karo 6 balki buzurgoñ ko kuñwāre-kuñwāriyoñ aur bāl-bachchoñ samet maut ke ghāṭ utāro. Sirf unheñ chhoṛnā jin ke māthe par nishān hai. Mere maqdis se shurū karo!”

Chunānche ādmiyoñ ne un buzurgoñ se shurū kiyā jo Rab ke ghar ke sāmne khare the. 7 Phir Rab un se dubārā hamkalām huā, “Rab ke ghar ke sahnoñ ko maḡtūloñ se bhar kar us kī behurmatī karo, phir wahān se nikal jāo!” Wuh nikal gae aur shahr meñ se guzar kar logōñ ko mār ḍalne lage. 8 Rab ke ghar ke sahan meñ sirf mujhe hī zindā chhoṛā gayā thā.

Main aundhe muñh gir kar chīkh ūṭhā, “Āi Rab Qādir-e-mutlaq, kyā tū Yarūshalam par apnā ḡhāzab nāzil karke Isrāil ke tamām bache huōñ ko maut ke ghāṭ utāregā?” 9 Rab ne jawāb diyā, “Isrāil aur Yahūdāh ke logōñ kā qusūr nihāyat hī sangīn hai. Mulk ke meñ qatl-o-ḡhārat ām hai, aur shahr nāinsāfi se bhar gayā hai. Kyoñki log kahte haiñ, ‘Rab ne mulk ko tark kiyā hai, ham use nazar hī nahīn āte.’ 10 Is lie na main un par tars

† 8:14 Tammūz Masopotūmiyā kā ek dewatā thā jis ke pairokār samajhte the ki wuh mausam-e-garmā ke ikhtitām par hariyālī ke sāth sāth mar jātā aur mausam-e-bahār meñ dubārā jī ūṭhā hai.

khāūngā, na rahm karūnga balki un kī harkatoñ kī munāsib sazā un ke saroñ par lāūngā.”

¹¹ Phir katān se mulabbas wuh ādmī lauṭ āyā jis ke paṭke se kātib kā sāmān laṭkā huā thā. Us ne ittālā dī, “Jo kuchh tū ne farmāyā wuh mainē ne pūrā kiyā hai.”

10

¹ Mainē ne us gumbad par nazar ḍālī jo karūbī farishtoñ ke saroñ ke ūpar phaīlī huī thī. Us par sang-e-lājaward * kā taḥt-sā nazar āyā. ² Rab ne katān se mulabbas mard se farmāyā, “Karūbī farishtoñ ke nīche lage pahiyōñ ke bīch meñ jā. Wahāñ se do muṭṭhī-bhar koele le kar shahr par bikher de.” Admī mere dekhte dekhte farishtoñ ke bīch meñ chalā gayā. ³ Us waqt karūbī farishte Rab ke ghar ke junūb meñ khaṛe the, aur andarūnī sahan bādāl se bharā huā thā.

⁴ Phir Rab kā jalāl jo karūbī farishtoñ ke ūpar thahrā huā thā wahāñ se uṭh kar Rab ke ghar kī dahlīz par ruk gayā. Pūrā makān bādāl se bhar gayā balki sahan bhī Rab ke jalāl kī āb-o-tāb se bhar gayā. ⁵ Karūbī farishte apne paroñ ko itne zor se pharphaṛā rahe the ki us kā shor bairūnī sahan tak sunāi de rahā thā. Yoñ lag rahā thā ki Qādir-e-mutlaq Khudā bol rahā hai. ⁶ Jab Rab ne katān se mulabbas ādmī ko hukm diyā ki karūbī farishtoñ ke pahiyōñ ke bīch meñ se jalte hue koele le to wuh un ke darmiyān chal kar ek pahie ke pās khaṛā huā. ⁷ Phir karūbī farishtoñ meñ se ek ne apnā hāth baṛhā kar bīch meñ jalne wāle koeloñ meñ se kuchh le liyā aur ādmī ke hāthoñ meñ ḍāl diyā. Katān se mulabbas yih ādmī koele le kar chalā gayā.

Rab Apne Ghar ko Chhor Detā Hai

⁸ Mainē ne dekhā ki karūbī farishtoñ ke paroñ ke nīche kuchh hai jo insānī hāth jaisā lag rahā hai. ⁹ Har farishte ke pās ek pahiyā thā. Pukhrāj † se bane yih chār pahie ¹⁰ ek jaise the. Har pahie ke andar ek aur pahiyā zāwiyā-e-qāymā meñ ghūm rahā thā, ¹¹ is lie yih muṛe baḡhair har ruḳh iḳhtiyār kar sakte the. Jis taraf ek chal partā us taraf bāqī bhī muṛe baḡhair chalne lagte. ¹² Farishtoñ ke jismoñ kī har jagah par āñkheñ hī āñkheñ thīñ. Āñkheñ na sirf sāmne nazar āīñ balki un kī pīṭh, hāthoñ aur paroñ par bhī balki chāroñ pahiyōñ par bhī. ¹³ To bhī yih pahie hī the, kyoñki mainē ne khud sunā ki un ke lie yih nām istemāl huā.

¹⁴ Har farishte ke chār chehre the. Pahlā chehrā karūbī kā, dūsṛā ādmī kā, tīsṛā sherbabar kā aur chauthā uḡāb kā chehrā thā. ¹⁵ Phir karūbī farishte uṛ gae. Wuhī jāndār the jinheñ mainē Dariyā-e-Kibār ke kināre dekh chukā thā. ¹⁶ Jab farishte harkat meñ ā jāte to pahie bhī chalne lagte, aur jab farishte pharphaṛā kar uṛne lagte to pahie bhī un ke sāth uṛne lagte. ¹⁷ Farishtoñ ke rukne par pahie ruk jāte, aur un ke uṛne par yih bhī uṛ jāte, kyoñki jāndāroñ kī rūh un meñ thī.

¹⁸ Phir Rab kā jalāl apne ghar kī dahlīz se haṭ gayā aur dubārā karūbī farishtoñ ke ūpar ā kar ṭahar gayā. ¹⁹ Mere dekhte dekhte farishte apne paroñ ko phaīlā kar chal paṛe. Chalte chalte wuh Rab ke ghar ke mashriqī darwāze ke pās ruk gae. Khudā-e-Isrāīl kā jalāl un ke ūpar ṭaharā rahā.

²⁰ Wuhī jāndār the jinheñ mainē ne Dariyā-e-Kibār ke kināre Khudā-e-Isrāīl ke nīche dekhā thā. Mainē ne jān liyā ki yih karūbī farishte haiñ.

* 10:1 lapis lazuli † 10:9 topas

21 Har ek ke chār chehre aur chār par the, aur paron ke niche kuchh nazar āyā jo insānī hāthoñ kī mānind thā. 22 Un ke chehron kī shakl-o-sūrat un chehron kī mānind thī jo maiñ ne Dariyā-e-Kibār ke kināre dekhe the. Chalte waqt har jāndār sīdhā apne kisī ek chehre kā ruḅh ikhtiyār kartā thā.

11

Allāh kī Yarūshalam ke Buzurgoñ ke lie Saḅt Sazā

1 Tab Rūh mujhe uṭhā kar Rab ke ghar ke mashriqī darwāze ke pās le gayā. Wahāñ darwāze par 25 mard khare the. Maiñ ne dekhā ki qaum ke do buzurg Yāzaniyāh bin Azzūr aur Falatiyāh bin Bināyāh bhī un meñ shāmil haiñ. 2 Rab ne farmāyā, ‘Ai ādamzād, yih wuhī mard haiñ jo sharīr mansūbe bāndh rahe aur Yarūshalam meñ bure mashware de rahe haiñ. 3 Yih kahte haiñ, ‘Āne wāle dinoñ meñ ghar tāmīr karne kī zarūrat nahīñ. Hamārā shahr to deg hai jabki ham us meñ pakne walā behtarīn gosht haiñ.’ 4 Ādamzād, chūñki wuh aisī bāteñ karte haiñ is lie nabuwwat kar! Un ke ḅhilāf nabuwwat kar!’

5 Tab Rab kā Rūh mujh par ā ṭhahrā, aur us ne mujhe yih pesh karne ko kahā, ‘Rab farmātā hai, ‘Ai Isrāīlī qaum, tum is qism kī bāteñ karte ho. Maiñ to un ḅhayālāt se ḅhūb wāqif hūñ jo tumhāre diloñ se ubharte rahte haiñ. 6 Tum ne is shahr meñ muta’addid logoñ ko qatl karke us kī galiyoñ ko lāshoñ se bhar diyā hai.’

7 Chunāñche Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai, ‘Beshak shahr deg hai, lekin tum us meñ pakne walā achchhā gosht nahīñ hoge balki wuhī jin ko tum ne us ke darmiyān qatl kiyā hai. Tumheñ maiñ is shahr se nikāl dūngā. 8 Jis talwār se tum ḅarte ho, usī ko maiñ tum par nāzil karūngā.’ Yih Rab Qādir-e-mutlaq kā farmān hai. 9 ‘Maiñ tumheñ shahr se nikālūngā aur pardesioñ ke hawāle karke tumhārī adālat karūngā. 10 Tum talwār kī zad meñ ā kar mar jāoge. Isrāīl kī hudūd par hī maiñ tumhārī adālat karūngā. Tab tum jān loge ki maiñ hī Rab hūñ. 11 Chunāñche na Yarūshalam Shahr tumhāre lie deg hogā, na tum us meñ behtarīn gosht hoge balki maiñ Isrāīl kī hudūd hī par tumhārī adālat karūngā. 12 Tab tum jān loge ki maiñ hī Rab hūñ, jis ke ahkām ke mutābiq tum ne zindagī nahīñ guzārī. Kyonki tum ne mere usūloñ kī pairawī nahīñ kī balki apñī paṛosī qaumoñ ke usūloñ ki.’”

13 Maiñ abhī is peshgoī kā elān kar rahā thā ki Falatiyāh bin Bināyāh faut huā. Yih dekh kar maiñ muñh ke bal gir gayā aur buland āwāz se chīḅh uṭhā, ‘Hāy, hāy! Ai Rab Qādir-e-mutlaq, kyā tū Isrāīl ke bache-ḅhuche hīsse ko sarāsar miṭānā chāhtā hai?’

Allāh Isrāīl ko Bahāl Karegā

14 Rab mujh se hamkalām huā, 15 ‘Ai ādamzād, Yarūshalam ke bāshinde tere bhāioñ, tere rishtedāroñ aur Bābal meñ jilāwatan hue tamām Isrāīliyoñ ke bāre meñ kah rahe haiñ, ‘Yih log Rab se kahīñ dūr ho gae haiñ, ab Isrāīl hamāre hī qabze meñ hai.’ 16 Jo is qism kī bāteñ karte haiñ unheñ jawāb de, ‘Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki jī hāñ, maiñ ne unheñ dūr dūr bhagā diyā, aur ab wuh ḅigar qaumoñ ke darmiyān hī rahte haiñ. Maiñ ne ḅhud unheñ muḅhtalif mamālik meñ muntashir kar diyā, aise ilāqoñ meñ jahāñ unheñ maqdis meñ mere huzūr āne kā mauqā thoṛā hī miltā hai. 17 Lekin Rab Qādir-e-mutlaq yih bhī farmātā hai, maiñ tumheñ ḅigar qaumoñ meñ se nikāl lūngā, tumheñ un mulkoñ

se jamā karūnga jahān main ne tumheñ muntashir kar diyā thā. Tab main tumheñ Mulk-e-Isrāil dubārā atā karūnga.

¹⁸ Phir wuh yahān ā kar tamām makrūh but aur ghinauni chizeñ dūr kareñge. ¹⁹ Us waqt main unheñ nayā dil bakhsh kar un meñ naī rūh dālūngā. Main un kā sangīn dil nikāl kar unheñ gosht-post kā narm dil atā karūnga. ²⁰ Tab wuh mere ahkām ke mutābiq zindagī guzāreñge aur dhyān se merī hidāyāt par amal kareñge. Wuh merī qaum hoñge, aur main un kā Khudā hūngā. ²¹ Lekin jin logoñ ke dil un ke ghinaune butoñ se lipṭe rahte haiñ un ke sar par main un ke ḡhalat kām kā munāsib ajr lāūngā. Yih Rab Qādir-e-mutlaq kā farmān hai.’”

Rab Yarūshalam ko Chhoṛ Detā Hai

²² Phir karūbī farishtoñ ne apne paroñ ko phailāyā, un ke pahie harkat meñ ā gae aur Khudā-e-Isrāil kā jalāl jo un ke ūpar thā ²³ uṭh kar shahr se nikal gayā. Chalṭe chalte wuh Yarūshalam ke mashriq meñ wāqe pahār par ṭhahar gayā. ²⁴ Allāh ke Rūh kī atākardā is royā meñ Rūh mujhe uṭhā kar Mulk-e-Bābal ke jilāwatanoñ ke pās wāpas le gayā. Phir royā khatm huī, ²⁵ aur main ne jilāwatanoñ ko sab kuchh sunāyā jo Rab ne mujhe dikhāyā thā.

12

Nabī Sāmān Lapṭ Kar Jilāwatanī kī Peshgoī Kartā Hai

¹ Rab mujh se hamkalām huā, ² “Ai ādamzād, tū ek sarkash qaum ke darmiyān rahtā hai. Go un kī ānkheñ haiñ to bhī kuchh nahīñ dekhṭe, go un ke kān haiñ to bhī kuchh nahīñ sunṭe. Kyoñki yih qaum haṭdharm hai.

³ Ai ādamzād, ab apnā sāmān yoñ lapṭ le jis tarah tujhe jilāwatan kiyā jā rahā ho. Phir dīn ke waqt aur un ke dekhṭe dekhṭe ghar se rawānā ho kar kisī aur jagah chalā jā. Shāyad unheñ samajh āe ki unheñ jilāwatan honā hai, hālāñki yih qaum sarkash hai. ⁴ Dīn ke waqt un ke dekhṭe dekhṭe apnā sāmān ghar se nikāl le, yoñ jaise tū jilāwatanī ke lie taiyāriyāñ kar rahā ho. Phir shām ke waqt un kī maujūdagī meñ jilāwatan kā-sā kirdār adā karke rawānā ho jā. ⁵ Ghar se nikalne ke lie dīwār meñ sūrākh banā, phir apnā sārā sāmān us meñ se bāhar le jā. Sab is ke gawāh hoñ. ⁶ Un ke dekhṭe dekhṭe andhere meñ apnā sāmān kandhe par rakh kar wahān se nikal jā. Lekin apnā muñh dhāñp le tāki tū mulk ko dekh na sake. Lāzim hai ki tū yih sab kuchh kare, kyoñki main ne muqarrar kiyā hai ki tū Isrāīli qaum ko āgāh karne kā nishān ban jāe.”

⁷ Main ne waisā hī kiyā jaisā Rab ne mujhe hukm diyā thā. Main ne apnā sāmān yoñ lapṭ liyā jaise mujhe jilāwatan kiyā jā rahā ho. Dīn ke waqt main use ghar se bāhar le gayā, shām ko main ne apne hāthoñ se dīwār meñ sūrākh banā liyā. Logoñ ke dekhṭe dekhṭe main sāmān ko apne kandhe par uṭhā kar wahān se nikal āyā. Utne meñ andherā ho gayā thā.

⁸ Subah ke waqt Rab kā kalām mujh par nāzil huā, ⁹ “Ai ādamzād, is haṭdharm qaum Isrāil ne tujh se pūchhā ki tū kyā kar rahā hai? ¹⁰ Unheñ jawāb de, ‘Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki is paighām kā tālluq Yarūshalam ke ra’īs aur shahr meñ basne wāle tamām Isrāīliyoñ se hai.’ ¹¹ Unheñ batā, ‘Main tumheñ āgāh karne kā nishān hūñ. Jo kuchh main ne kiyā wuh tumhāre sāth ho jāegā. Tum qaīdī ban kar jilāwatan ho jāoge. ¹² Jo ra’īs tumhāre darmiyān hai wuh andhere meñ apnā sāmān kandhe par uṭhā kar chalā jāegā. Dīwār meñ sūrākh banāyā jāegā tāki

wuh nikal sake. Wuh apnā muñh ḡhānp legā tāki mulk ko na dekh sake. ¹³ Lekin maiñ apnā jāl us par ḡāl dūngā, aur wuh mere phande meñ phañs jāegā. Maiñ use Bābal lāūngā jo Bābliyoñ ke mulk meñ hai, agarche wuh use apñi āñkhoñ se nahīñ dekhegā. Wahīñ wuh wafāt pāegā. ¹⁴ Jitne bhī mulāzīm aur daste us ke irdgird hoñge un sab ko maiñ hawā meñ urā kar chāroñ taraf muntashir kar dūngā. Apñi talwār ko miyān se khīñch kar maiñ un ke pīchhe parā rahūngā. ¹⁵ Jab maiñ unheñ ḡigar aqwām aur mukhtalif mamālik meñ muntashir karūnga to wuh jāñ leñge ki maiñ hī Rab hūñ. ¹⁶ Lekin maiñ un meñ se chand ek ko bachā kar talwār, kāl aur mohlak wabā kī zad meñ nahīñ āne dūngā. Kyoñki lāzīm hai ki jin aqwām meñ bhī wuh jā baseñ wahāñ wuh apñi makrūh harkateñ bayān kareñ. Tab yih aqwām bhī jāñ leñgī ki maiñ hī Rab hūñ.’”

Ek aur Nishān: Hizqiyel kā Kāñpnā

¹⁷ Rab mujh se hamkalām huā, ¹⁸ “Ai ādamzād, khānā khāte waqt apñi roṭī ko larazte hue khā aur apne pāñi ko pareshāñi ke māre thartharāte hue pī. ¹⁹ Sāth sāth ummat ko batā, ‘Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki Mulq-e-Isrāīl ke shahr Yarūshalam ke bāshinde pareshāñi meñ apnā khānā khāeñge aur dahshatzadā hālat meñ apnā pāñi pieñge, kyoñki un kā mulk tabāh aur har barkat se khalī ho jāegā. Aur sabab us ke bāshindoñ kā zulm-o-tashaddud hogā. ²⁰ Jin shahroñ meñ log ab tak ābād haiñ wuh barbād ho jāeñge, mulk wīrān-o-sunsān ho jāegā. Tab tum jāñ loge ki maiñ hī Rab hūñ.’”

Allāh kā Kalām Jald hī Pūrā Ho Jāegā

²¹ Rab mujh se hamkalām huā, ²² “Ai ādamzād, yih kaisi kahāwat hai jo Mulq-e-Isrāīl meñ ām ho gāī hai? Log kahte haiñ, ‘Jyoñ jyoñ ḡin guzarte jāte haiñ tyoñ tyoñ har royā ḡhalat sābit hotī jāṭī hai.’ ²³ Jawāb meñ unheñ batā, ‘Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki maiñ is kahāwat ko khatm karūnga, āindā yih Isrāīl meñ istemāl nahīñ hogī.’ Unheñ yih bhī batā, ‘Wuh waqt qarīb hī hai jab har royā pūrī ho jāegī. ²⁴ Kyoñki āindā Isrāīlī qaum meñ na farebdeh royā, na chāplūsī kī peshgoiyāñ pāī jāeñgī. ²⁵ Kyoñki maiñ Rab hūñ. Jo kuchh maiñ farmātā hūñ wuh wujūd meñ āṭā hai. Ai sarkash qaum, der nahīñ hogī balki tumhāre hī aiyām meñ maiñ bāt bhī karūnga aur use pūrā bhī karūnga.’ Yih Rab Qādir-e-mutlaq kā farmāñ hai.”

²⁶ Rab mazīd mujh se hamkalām huā, ²⁷ “Ai ādamzād, Isrāīlī qaum tere bāre meñ kahtī hai, ‘Jo royā yih ādmī dekhṭā hai wuh baṛī der ke bād hī pūrī hogī, us kī peshgoiyāñ dūr ke mustaqbil ke bāre meñ haiñ.’ ²⁸ Lekin unheñ jawāb de, ‘Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki jo kuchh bhī maiñ farmātā hūñ us meñ mazīd der nahīñ hogī balki wuh jald hī pūrā hogā.’ Yih Rab Qādir-e-mutlaq kā farmāñ hai.”

13

Jhūṭe Nabī Halāk Ho Jāeñge

¹ Rab mujh se hamkalām huā, ² “Ai ādamzād, Isrāīl ke nām-nihād nabiyoñ ke khalīf nabuwwat kar! Jo nabuwwat karte waqt apne diloñ se ubharne wāli bāteñ hī pesh karte haiñ, un se kah,

‘Rab kā farmāñ suno! ³ Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki un ahmaq nabiyoñ par afsos jinheñ apñi hī rūh se tahrīk miltī hai aur jo haqīqat meñ royā nahīñ dekhṭe. ⁴ Ai Isrāīl, tere nabī khandarāt meñ lomṛiyōñ kī

tarah āwārā phir rahe haiñ. ⁵ Na koī dīwār ke rakḥnoñ meñ kharā huā, na kisī ne us kī marammat kī tāki Isrāīlī qaum Rab ke us dīn qāym rah sake jab jang chhīr jāegī. ⁶ Un kī royāēñ dhokā hī dhokā, un kī peshgoiyāñ jhūṭ hī jhūṭ haiñ. Wuh kahte haiñ, “Rab farmātā hai” go Rab ne unheñ nahīñ bhejā. Tājjub kī bāt hai ki to bhī wuh tawaqgo karte haiñ ki maiñ un kī peshgoiyāñ pūrī hone dūñ! ⁷ Haqīqat meñ tumhārī royāēñ dhokā hī dhokā aur tumhārī peshgoiyāñ jhūṭ hī jhūṭ haiñ. To bhī tum kahte ho, “Rab farmātā hai” hālāñki maiñ ne kuchh nahīñ farmāyā.

⁸ Chunāñche Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki maiñ tumhārī farebdeh bātoñ aur jhūṭī royāoñ kī wajah se tum se nipaṭ lūngā. Yih Rab Qādir-e-mutlaq kā farmāñ hai. ⁹ Maiñ apnā hāth un nabiyōñ ke kḥilāf baṛhā dūngā jo dhoke kī royāēñ dekḥte aur jhūṭī peshgoiyāñ sunāte haiñ. Na wuh merī qaum kī majlis meñ sharīk hoñge, na Isrāīlī qaum kī fahristoñ meñ darj hoñge. Mulk-e-Isrāīl meñ wuh kabhī dākḥil nahīñ hoñge. Tab tum jāñ loge ki maiñ Rab Qādir-e-mutlaq hūñ. ¹⁰ Wuh merī qaum ko gḥalat rāh par lā kar amn-o-amāñ kā elāñ karte haiñ agarche amn-o-amāñ hai nahīñ. Jab qaum apne lie kachchī-sī dīwār banā letī hai to yih nabī us par safedī pher dete haiñ. ¹¹ Lekin ai safedī karne wālo, kḥabardār! Yih dīwār gir jāegī. Müslādhār bārīsh barsegī, ole paṛeñge aur sakḥt āñdhī us par tūṭ paṛegī. ¹² Tab dīwār gir jāegī, aur log tanzan tum se pūchheñge ki ab wuh safedī kahāñ hai jo tum ne dīwār par pherī thī?

¹³ Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki maiñ taish meñ ā kar dīwār par zabardast āñdhī āne dūngā, gḥusse meñ us par müslādhār bārīsh aur mohlak ole barsā dūngā. ¹⁴ Maiñ us dīwār ko dhā dūngā jis par tum ne safedī pherī thī, use kḥāk meñ yoñ milā dūngā ki us kī buniyād nazar āegī. Aur jab wuh gir jāegī to tum bhī us kī zad meñ ā kar tabāh ho jāoge. Tab tum jāñ loge ki maiñ hī Rab hūñ. ¹⁵ Yoñ maiñ dīwār aur us kī safedī karne wāloñ par apnā ghussā utārūngā. Tab maiñ tum se kahūngā ki dīwār bhī khatm hai aur us kī safedī karne wāle bhī, ¹⁶ yāñi Isrāīl ke wuh nabī jinhoñ ne Yarūshalam ko aisī peshgoiyāñ aur royāēñ sunāñ jin ke mutābiq amn-o-amāñ kā daur qarīb hī hai, hālāñki amn-o-amāñ kā imkāñ hī nahīñ. Yih Rab Qādir-e-mutlaq kā farmāñ hai.’

¹⁷ Ai ādamzād, ab apñī qaum kī un beṭiyōñ kā sāmnā kar jo nabuwwat karte waqt wuhī bāteñ pesh kartī haiñ jo un ke diloñ se ubhar ātī haiñ. Un ke kḥilāf nabuwwat karke ¹⁸ kah,

‘Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki un auratoñ par afsos jo tamām logoñ ke lie kalāī se bāñdhne wāle tāwīz si letī haiñ, jo logoñ ko phañsāne ke lie chhoṭoñ aur baṛoñ ke saroñ ke lie parde banā letī haiñ. Ai aurato, kyā tum wāqāī samajḥtī ho ki merī qaum meñ se bāz ko phañs saktī aur bāz ko apne lie zindā chhoṛ saktī ho? ¹⁹ Merī qaum ke darmiyāñ hī tum ne merī behurmatī kī, aur yih sirf chand ek muṭṭhī-bhar jau aur roṭī ke do chār ṭukroñ ke lie. Afsos, merī qaum jhūṭ sunanā pasand kartī hai. Is se faydā uṭhā kar tum ne use jhūṭ pesh karke unheñ mār ḍālā jinheñ marnā nahīñ thā aur unheñ zindā chhoṛā jinheñ zindā nahīñ rahnā thā.

²⁰ Is lie Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki maiñ tumhāre tāwīzoñ se nipaṭ lūngā jin ke zariye tum logoñ ko parindoñ kī tarah pakaṛ leti ho. Maiñ jādūgarī kī yih chīzeñ tumhāre bāzuoñ se noch kar phāṛ ḍālūngā aur unheñ rihā karūngā jinheñ tum ne parindoñ kī tarah pakaṛ liyā hai. ²¹ Maiñ tumhāre pardoñ ko phāṛ kar haṭā lūngā aur apñī qaum

ko tumhāre hāthoñ se bachā lūngā. Āindā wuh tumhārā shikār nahīn rahegī. Tab tum jān logī ki maiñ hī Rab hūñ.

²² Tum ne apne jhūṭ se rāstbāzoñ ko dukh pahuñchāyā, halāñki yih dukh merī taraf se nahīn thā. Sāth sāth tum ne bedīnoñ kī hauslā-afzāī kī ki wuh apñī burī rāhoñ se bāz na aeñ, halāñki wuh bāz āne se bach jāte.

²³ Is lie āindā na tum farebdeh royā dekhogī, na dūsroñ kī qismat kā hāl batāogī. Maiñ apñī qaum ko tumhāre hāthoñ se chhuṭkārā dūngā. Tab tum jān logī ki maiñ hī Rab hūñ.’”

14

Allāh Butparastī kā Munāsib Jawāb Degā

¹ Isrāil ke kuchh buzurg mujh se milne āe aur mere sāmne baiṭh gae.

² Tab Rab mujh se hamkalām huā, ³ “Ai ādamzād, in ādmīyoñ ke dil apne butoñ se lipṭe rahte haiñ. Jo chīzeñ un ke lie ṭhokar aur gunāh kā bāis haiñ unheñ unhoñ ne apne muñh ke sāmne hī rakhā hai. To phir kyā munāsib hai ki maiñ unheñ jawāb dūñ jab wuh mujh se dariyāft karne āte haiñ? ⁴ Unheñ batā, ‘Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai, yih log apne butoñ se lipṭe rahte aur wuh chīzeñ apne muñh ke sāmne rakhte haiñ jo ṭhokar aur gunāh kā bāis haiñ. Sāth sāth yih nabī ke pās bhī jāte haiñ tāki mujh se mālūmāt hāsil kareñ. Jo bhī Isrāīlī aisā kare use maiñ kḥud jo Rab hūñ jawāb dūngā, aisā jawāb jo us ke muta’addid butoñ ke ain mutābiq hogā. ⁵ Maiñ un se aisā sulūk karūngā tāki Isrāīlī qaum ke dil ko mazbūṭī se pakar lūñ. Kyoñki apne butoñ kī kḥatīr sab ke sab mujh se dūr ho gae haiñ.’”

⁶ Chunāñche Isrāīlī qaum ko batā, ‘Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki taubā karo! Apne butoñ aur tamām makrūh rasm-o-riwāj se muñh moṛ kar mere pās wāpas ā jāo. ⁷ Us ke anjām par dhyān do jo aisā nahīn karegā, kḥāh wuh Isrāīlī yā Isrāil meñ rahne walā pardedī ho. Agar wuh mujh se dūr ho kar apne butoñ se lipaṭ jāe aur wuh chīzeñ apne sāmne rakhe jo ṭhokar aur gunāh kā bāis haiñ to jab wuh nabī kī marīfat mujh se mālūmāt hāsil karne kī koshish karegā to maiñ, Rab use munāsib jawāb dūngā. ⁸ Maiñ aise shaḥs kā sāmnā karke us se yoñ nipaṭ lūngā ki wuh dūsroñ ke lie ibratangez misāl ban jāegā. Maiñ use yoñ miṭā dūngā ki merī qaum meñ us kā nām-o-nishān tak nahīn rahegā. Tab tum jān loge ki maiñ hī Rab hūñ.

⁹ Agar kisī nabī ko kuchh sunāne par uksāyā gayā jo merī taraf se nahīn thā to yih is lie huā ki maiñ, Rab ne kḥud use uksāyā. Aise nabī ke kḥilāf maiñ apñā hāth uṭhā kar use yoñ tabāh karūngā ki merī qaum meñ us kā nām-o-nishān tak nahīn rahegā. ¹⁰ Donoñ ko un ke qusūr kī munāsib sazā milegī, nabī ko bhī aur use bhī jo hidāyat pāne ke lie us ke pās ātā hai. ¹¹ Tab Isrāīlī qaum na mujh se dūr ho kar āwārā phiregī, na apne āp ko in tamām gunāhoñ se ālūdā karegī. Wuh merī qaum hoñge, aur maiñ un kā Kḥudā hūngā. Yih Rab Qādir-e-mutlaq kā farmān hai.’”

Sīrf Rāstbāz hī Bache Raheñge

¹² Rab mujh se hamkalām huā, ¹³ “Ai ādamzād, farz kar ki koī mulk bewafā ho kar merā gunāh kare, aur maiñ kāl ke zariye use sazā de kar us meñ se insān-o-haiwan miṭā dālūñ. ¹⁴ Kḥāh mulk meñ Nūh, Dānyāl aur Ayyūb kyoñ na baste to bhī mulk na bachtā. Yih ādmī apñī rāstbāzī se sirf apñī hī jānoñ ko bachā sakte. Yih Rab Qādir-e-mutlaq kā farmān hai.

15 Yā farz kar ki main mazkūrā mulk meñ wahshī darindoñ ko bhej dūn jo idhar-udhar phir kar sab ko phār khāeñ. Mulik wirān-o-sunsān ho jāe aur janglī darindoñ kī wajah se koī us meñ se guzarne kī jurrat na kare.

16 Merī hayāt kī qasam, khāh mazkūrā tīn rāstbāz ādmī mulk meñ kyoñ na baste to bhī akele hī bachte. Wuh apne beṭe-beṭeyoñ ko bhī bachā na sakte balki pūrā mulk wirān-o-sunsān hotā. Yih Rab Qādir-e-mutlaq kā farmān hai.

17 Yā farz kar ki main mazkūrā mulk ko jang se tabāh karūn, main talwār ko hukm dūn ki mulk meñ se guzar kar insān-o-haiwān ko nest-o-nābūd kar de. 18 Merī hayāt kī qasam, khāh mazkūrā tīn rāstbāz ādmī mulk meñ kyoñ na baste to bhī akele hī bachte. Wuh apne beṭe-beṭeyoñ ko bhī bachā na sakte. Yih Rab Qādir-e-mutlaq kā farmān hai.

19 Yā farz kar ki main apnā ghussā mulk par utār kar us meñ mohlak wabā yoñ phailā dūn ki insān-o-haiwān sab ke sab mar jāeñ. 20 Merī hayāt kī qasam, khāh Nūh, Dānyāl aur Ayyūb mulk meñ kyoñ na baste to bhī wuh apne beṭe-beṭeyoñ ko bachā na sakte. Wuh apnī rāstbāzī se sirf apnī hī jānoñ ko bachāte. Yih Rab Qādir-e-mutlaq kā farmān hai.

21 Ab Yarūshalam ke bāre meñ Rab Qādir-e-mutlaq kā farmān suno! Yarūshalam kā kitnā burā hāl hogā jab main apnī chār saḡht sazāeñ us par nāzil karūnga. Kyoñki insān-o-haiwān jang, kāl, wahshī darindoñ aur mohlak wabā kī zad meñ ā kar halāk ho jāeñge. 22 To bhī chand ek bacheñge, kuchh beṭe-beṭeyāñ jilāwatan ho kar Bābal meñ tumhāre pās āeñge. Jab tum un kā burā chāl-chalan aur harkateñ dekhoge to tumheñ tasallī milegī ki har āfat munāsib thī jo main Yarūshalam par lāyā. 23 Un kā chāl-chalan aur harkateñ dekh kar tumheñ tasallī milegī, kyoñki tum jān loge ki jo kuchh bhī main ne Yarūshalam ke sāth kiya wuh bilāwajah nahīn thā. Yih Rab Qādir-e-mutlaq kā farmān hai.”

15

Yarūshalam Angūr kī Bel kī Bekār Lakarī Hai

1 Rab mujh se hamkalām huā, 2 “Ai ādamzād, angūr kī bel kī lakarī kis lihāz se jangal kī dīgar lakarīyoñ se behtar hai? 3 Kyā yih kisī kām ā jāti hai? Kyā yih kam az kam khūñṭiyāñ banāne ke lie istemāl ho saktī hai jin se chīzeñ latkāī jā sakeñ? Hargiz nahīn! 4 Use īndhan ke taur par āg meñ phaiñkā jātā hai. Is ke bād jab us ke donoñ sire bhasm hue haiñ aur bīch meñ bhī āg lag gāi hai to kyā wuh kisī kām ā jāti hai? 5 āg lagne se pahle bhī bekār thī, to ab wuh kis kām āegi jab us ke donoñ sire bhasm hue haiñ balki bīch meñ bhī āg lag gāi hai?”

6 Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki Yarūshalam ke bāshinde angūr kī bel kī lakarī jaise haiñ jinheñ main jangal ke darakhtoñ ke darmiyān se nikāl kar āg meñ phaiñkā detā hūn. 7 Kyoñki main un ke khilāf uṭh kharā hūngā. Go wuh āg se bach nikle haiñ to bhī ākhirkār āg hī unheñ bhasm karegi. Jab main un ke khilāf uṭh kharā hūngā to tum jān loge ki main hī Rab hūn. 8 Pūre mulk ko main wirān-o-sunsān kar dūngā, is lie ki wuh bewafā sābit hue haiñ. Yih Rab Qādir-e-mutlaq kā farmān hai.”

16

Yarūshalam Bewafā Aurat Hai

¹ Rab mujh se hamkalām huā, ² “Ai ādamzād, Yarūshalam ke zahan meñ us kī makrūh harkatoñ kī sanjīdagī biṭhā kar ³ elān kar ki Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai, ‘Ai Yarūshalam Beṭī, terī nasl Mulḱ-e-Kanān kī hai, aur wahīn tū paidā huī. Terā bāp Amorī, terī māñ Hittī thī. ⁴ Paidā hote waqt nāf ke sāth lagī nāl ko kāṭ kar dūr nahīn kiyā gayā. Na tujhe pāñī se nahlayā gayā, na tere jism par namak malā gayā, aur na tujhe kapron meñ lapetā gayā. ⁵ Na kisī ko itnā tars āyā, na kisī ne tujh par itnā rahm kiyā ki in kāmoñ meñ se ek bhī kartā. Is ke bajāe tujhe khule maidān meñ phaiñk kar chhoṛ diyā gayā. Kyoñki jab tū paidā huī to sab tujhe haqīr jānte the.

⁶ Tab main wahān se guzarā. Us waqt tū apne kḥūn meñ ṭarap rahī thī. Tujhe is hālat meñ dekh kar main bolā, “Jīṭī rah!” Hāñ, tū apne kḥūn meñ ṭarap rahī thī jab main bolā, “Jīṭī rah! ⁷ Khet meñ hariyālī kī tarah phaltī-phūltī jā!” Tab tū phaltī-phūltī huī parwān chaṛhī. Tū nihāyat kḥūbsūrat ban gaī. Chhāṭiyāñ aur bāl dekhne meñ pyāre lage. Lekin abhī tak tū nangī aur barahnā thī.

⁸ Main dubārā tere pās se guzarā to dekhā ki tū shādī ke qābil ho gaī hai. Main ne apne libās kā dāman tujh par bichhā kar terī bārahnaḡī ko ḡhāñp diyā. Main ne qasam khā kar tere sāth ahd bāndhā aur yoñ terā mālik ban gayā. Yih Rab Qādir-e-mutlaq kā farmān hai.

⁹ Main ne tujhe nahlā kar kḥūn se sāf kiyā, phir tere jism par tel malā. ¹⁰ Main ne tujhe shāndār libās aur chamṛe ke nafis jūte pahnāe, tujhe bārīk katān aur qīmṭī kapṛe se mulabbas kiyā. ¹¹ Phir main ne tujhe kḥūbsūrat zewarāt, chūriyoñ, hār, ¹² nath, bāliyoñ aur shāndār ṭāj se sajāyā. ¹³ Yoñ tū sone-chāñdī se ārāstā aur bārīk katān, resham aur shāndār kapṛe se mulabbas huī. Terī kḥurāk behtarīn maide, shahd aur zaitūn ke tel par mushtamil thī. Tū nihāyat hī kḥūbsūrat huī, aur hote hote malikā ban gaī.’ ¹⁴ Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai, ‘Tere husn kī shohrat ḡgar aqḡwām meñ phail gaī, kyoñki main ne tujhe apnī shān-o-shaukat meñ yoñ sharīk kiyā thā ki terā husn kāmil thā.

¹⁵ Lekin tū ne kyā kiyā? Tū ne apne husn par bharosā rakhā. Apnī shohrat se fāydā uṭhā kar tū zinākār ban gaī. Har guzarne wāle ko tū ne apne āp ko pesh kiyā, har ek ko terā husn hāsil huā. ¹⁶ Tū ne apne kuchh shāndār kapṛe le kar apne lie rangdār bistar banāyā aur use ūñchī jaghoñ par bichhā kar zinā karne lagī. Aisā na māzī meñ kabhī huā, na āindā kabhī hogā. ¹⁷ Tū ne wuhī nafis zewarāt lie jo main ne tujhe die the aur merī hī sone-chāñdī se apne lie mardoñ ke but ḡhāl kar un se zinā karne lagī. ¹⁸ Unheñ apne shāndār kapṛe pahnā kar tū ne merā hī tel aur baḡhūr unheñ pesh kiyā.’ ¹⁹ Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai, ‘Jo kḥurāk yāñi behtarīn maidā, zaitūn kā tel aur shahd main ne tujhe diyā thā use tū ne unheñ pesh kiyā tāki us kī kḥushbū unheñ pasand āe.

²⁰ Jin beṭe-beṭiyoñ ko tū ne mere hāñ janm diyā thā unheñ tū ne qurbān karke butoñ ko khilāyā. Kyā tū apnī zinākārī par iktifā na kar sakī? ²¹ Kyā zarūrat thī ki mere bachchoñ ko bhī qatl karke butoñ ke lie jalā de? ²² Ṭājjub hai ki jab bhī tū aisī makrūh harkateñ aur zinā kartī thī to tujhe ek bār bhī jawāñī kā khayāl na āyā, yāñi wuh waqt jab tū nangī aur barahnā hālat meñ apne kḥūn meñ ṭaraptī rahī.’

²³ Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai, ‘Afsos, tujh par afsos! Apnī baqī tamām sharāratoñ ke alāwā ²⁴ tū ne har chauk meñ butoñ ke lie qurbāngāh tāmir karke har ek ke sāth zinā karne kī jagah bhī banāī.

²⁵ Har galī ke kone meñ tū ne zinā karne kā kamrā banāyā. Apne husn kī behurmatī karke tū apnī ismatfaroshī zoroñ par lāī. Har guzarne wāle ko tū ne apnā badan pesh kiya. ²⁶ Pahle tū apne shahwatparast paṛosī Misr ke sāth zinā karne lagī. Jab tū ne apnī ismatfaroshī ko zoroñ par lā kar mujhe mushta'il kiya ²⁷ to main ne apnā hāth tere khilāf baṛhā kar tere ilāqe ko chhoṭā kar diyā. Main ne tujhe Filistī beṭiyōñ ke lālach ke hawāle kar diyā, un ke hawāle jo tujh se nafrat kartī haiñ aur jin ko tere zinākārānā chāl-chalan par sharm ātī hai.

²⁸ Ab tak terī shahwat ko taskīn nahīñ milī thī, is lie tū Asūriyōñ se zinā karne lagī. Lekin yih bhī tere lie kāfī na thā. ²⁹ Apnī zinākārī meñ izāfā karke tū saudāgarōñ ke mulk Bābal ke pīchhe paṛ gaī. Lekin yih bhī terī shahwat ke lie kāfī nahīñ thā. ³⁰ Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai, 'Aisī harkateñ karke tū kitnī sargarm huī! Sāf zāhir huā ki tū zabardast kasbī hai. ³¹ Jab tū ne har chauk meñ butōñ kī qurbāngāh banāī aur har galī ke kone meñ zinā karne kā kamrā tāmīr kiya to tū ām kasbī se muḳhtalif thī. Kyoñki tū ne apne gāhakoñ se paise lene se inkār kiya. ³² Hāy, tū kaisī badkār biwī hai! Apne shauhar par tū digar mardoñ ko tarjīh detī hai. ³³ Har kasbī ko fis miltī hai, lekin tū to apne tamām āshiqōñ ko tohfe detī hai tāki wuh har jagah se ā kar tere sāth zinā karen. ³⁴ Is meñ tū digar kasbiyōñ se farq hai. Kyoñki na gāhak tere pīchhe bhāgte, na wuh terī muhabbat kā muāwazā dete haiñ balkī tū khud un ke pīchhe bhāgtī aur unheñ apne sāth zinā karne kā muāwazā detī hai.'

³⁵ Ai kasbī, ab Rab kā farmāñ sun le! ³⁶ Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai, 'Tū ne apne āshiqōñ ko apnī barahnagī dikhā kar apnī ismatfaroshī kī, tū ne makrūh but banā kar un kī pūjā kī, tū ne unheñ apne bachchoñ kā khūn qurbān kiya hai. ³⁷ Is lie main tere tamām āshiqōñ ko ikatthā karūnga, un sab ko jinheñ tū pasand āī, unheñ bhī jo tujhe pyāre tere aur unheñ bhī jin se tū ne nafrat kī. Main unheñ chāroñ taraf se jamā karke tere khilāf bhejūngā. Tab main un ke sāmne hī tere tamām kapṛe utārūnga tāki wuh terī pūrī barahnagī dekheñ. ³⁸ Main terī adālat karke terī zinākārī aur qātilānā harkatoñ kā faisla karūnga. Merā ghussā aur merī ghairat tujhe khūnrezī kī sazā degī.

³⁹ Main tujhe tere āshiqōñ ke hawāle karūnga, aur wuh tere butōñ kī qurbāngāheñ un kamroñ samet dhā deñge jahāñ tū zinākārī kartī rahī hai. Wuh tere kapṛe aur shāndār zewarāt utār kar tujhe uriyāñ aur barahnā chhoṛ deñge. ⁴⁰ Wuh tere khilāf julūs nikāleñge aur tujhe sangsār karke talwār se ṭukṛe ṭukṛe kar deñge. ⁴¹ Tere gharoñ ko jalā kar wuh muta'addid auratoñ ke deḳhte deḳhte tujhe sazā deñge. Yoñ main terī zinākārī ko rok dūngā, aur āindā tū apne āshiqōñ ko zinā karne ke paise nahīñ de sakegi.

⁴² Tab merā ghussā ṭhanḍā ho jāegā, aur tū merī ghairat kā nishānā nahīñ rahegi. Merī nārāzī khatm ho jāegi, aur mujhe dubārā taskīn milegi.' ⁴³ Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai, 'Main tere sar par terī harkatoñ kā pūrā natījā lāūngā, kyoñki tujhe jawānī meñ merī madad kī yād na rahī balkī tū mujhe in tamām bātoñ se taish dilātī rahī. Bāqī tamām ghinaunī harkateñ tere lie kāfī nahīñ thīñ balkī tū zinā bhī karne lagī.

⁴⁴ Tab log yih kahāwat kah kar terā mazāq uṛāeñge, "Jaisī māñ, waisī beṭī!" ⁴⁵ Tū wāqai apnī māñ kī mānind hai, jo apne shauhar aur bachchoñ se saḳht nafrat kartī thī. Tū apnī bahnoñ kī mānind bhī hai, kyoñki wuh

bhī apne shauharoñ aur bachchoñ se saḡht nafrat kartī thiñ. Terī māñ Hittī aur terā bāp Amori thā. ⁴⁶ Terī baṛī bahan Sāmariya thī jo apñi beṭiyōñ ke sāth tere shimāl meñ ābād thī. Aur terī chhoṭī bahan Sadūm thī jo apñi beṭiyōñ ke sāth tere junūb meñ rahti thī. ⁴⁷ Tū na sirf un ke ḡhalat namūne par chal paṛi aur un ki-sī makrūh harkateñ karne lagī balki un se kahīñ zyādā burā kām karne lagī. ⁴⁸ Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai, ‘Merī hayāt ki qasam, terī bahan Sadūm aur us ki beṭiyōñ se kabhī itnā ḡhalat kām sarzad na huā jitnā ki tujh se aur terī beṭiyōñ se huā hai. ⁴⁹ Terī bahan Sadūm kā kyā qusūr thā? Wuh apñi beṭiyōñ samet mutakabbir thī. Go unheñ ḡhurāk ki kasrat aur ārām-o-sukūn hāsīl thā to bhī wuh musībatzadoñ aur ḡharīboñ kā sahārā nahīñ banti thiñ. ⁵⁰ Wuh maḡhrūr thiñ aur merī maujūdagi meñ hī ḡhinaunā kām kartī thiñ. Isī wajah se main ne unheñ haṭā diyā. Tū ḡhud is ki gawāh hai. ⁵¹ Sāmariya par bhī ḡhaur kar. Jitne gunāh tujh se sarzad hue un kā ādhā hissā bhī us se na huā. Apñi bahnoñ ki nisbat tū ne kahīñ zyādā ḡhinaunī harkateñ ki haiñ. Tere muḡābale meñ terī bahneñ farishte haiñ. ⁵² Chunāñche ab apñi ḡhajālat kō bardāsht kar. Kyoñki apne gunāhoñ se tū apñi bahnoñ ki jagah kharī ho gai hai. Tū ne un se kahīñ zyādā ḡabil-e-ḡhin kām kie haiñ, aur ab wuh tere muḡābale meñ māsūm bachche lagī haiñ. Sharm khā khā kar apñi ruswāi ko bardāsht kar, kyoñki tujh se aise sangīn gunāh sarzad hue haiñ ki terī bahneñ rāstbāz hī lagī haiñ.

To Bhī Rab Wafādār Rahegā

⁵³ Lekin ek din āegā jab main Sadūm, Sāmariya, tujhe aur tum sab ki beṭiyōñ ko bahāl karūnga. ⁵⁴ Tab tū apñi ruswāi bardāsht kar sakegi aur apne sāre ḡhalat kām par sharm khāegi. Sadūm aur Sāmariya yih dekh kar tasallī pāengi. ⁵⁵ Hāñ, terī bahneñ Sadūm aur Sāmariya apñi beṭiyōñ samet dubārā qāym ho jāengi. Tū bhī apñi beṭiyōñ samet dubārā qāym ho jāegi.

⁵⁶ Pahle tū itnī maḡhrūr thī ki apñi bahan Sadūm kā zikr tak nahīñ kartī thī. ⁵⁷ Lekin phir terī apñi burāi par raushnī dāli gai, aur ab terī tamām paṛosaneñ terā hī mazāq uṛāti haiñ, ḡhāh Adomī hoñ, ḡhāh Filistī. Sab tujhe haḡīr jāntī haiñ. ⁵⁸ Chunāñche ab tujhe apñi zinākārī aur makrūh harkatoñ kā natijā bhugatnā paṛegā. Yih Rab kā farmān hai.’

⁵⁹ Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai, ‘Main tujhe munāsib sazā dūngā, kyoñki tū ne merā wuh ahd toṛ kar us qasam ko haḡīr jānā hai jo main ne tere sāth ahd bāndhte waqt khāi thī. ⁶⁰ To bhī main wuh ahd yād karūnga jo main ne terī jawāni meñ tere sāth bāndhā thā. Na sirf yih balki main tere sāth abadī ahd qāym karūnga. ⁶¹ Tab tujhe wuh ḡhalat kām yād āegā jo pahle tujh se sarzad huā thā, aur tujhe sharm āegi jab main terī baṛī aur chhoṭī bahnoñ ko le kar tere hawāle karūnga tāki wuh terī beṭiyāñ ban jāen. Lekin yih sab kuchh is wajah se nahīñ hogā ki tū ahd ke mutābiq chaltī rahī hai. ⁶² Main ḡhud tere sāth apnā ahd qāym karūnga, aur tū jāñ legī ki main hī Rab hūñ.’ ⁶³ Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai, ‘Jab main tere tamām gunāhoñ ko muāf karūnga tab tujhe un kā ḡhayāl ā kar sharmindagi mahsūs hogī, aur tū sharm ke māre gumsum rahegi.’ ”

17

Angūr ki Bel aur Uqāb ki Tamsil

¹ Rab mujh se hamkalām huā, ² “Ai ādamzād, Isrāīlī qaum ko paheli pesh kar, tamsil sunā de. ³ Unheñ batā, ‘Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai

ki ek baṛā uqāb ur kar Mulk-e-Lubnān meñ āyā. Us ke baṛe baṛe par aur lambe lambe pankh the, us ke ghane aur rangin bāl-o-par chamak rahe the. Lubnān meñ us ne ek deodār ke daraḳht kī choṭī pakar li ⁴ aur us kī sab se ūnchī shākḥ ko toṛ kar tājiron ke mulk meñ le gayā. Wahān us ne use saudāgaroñ ke shahr meñ lagā diyā. ⁵ Phir uqāb Isrāīl meñ āyā aur wahān se kuchh bīj le kar ek baṛe dariyā ke kināre par zarkhez zamīn meñ bo diyā. ⁶ Tab angūr kī bel phūṭ niklī jo zyādā ūnchī na huī balki chāroñ taraf phailtī gāī. Shākhoñ kā ruḳh uqāb kī taraf rahā jabki us kī jareñ zamīn meñ dhañstī gāīñ. Chunāñche achchhī bel ban gāī jo phūṭī phūṭī nāī shākheñ nikāltī gāī.

⁷ Lekin phir ek aur baṛā uqāb āyā. Us ke bhī baṛe baṛe par aur ghane ghane bāl-o-par the. Ab maiñ kyā deḳhtā hūñ, bel dūsre uqāb kī taraf ruḳh karne lagtī hai. Us kī jareñ aur shākheñ us khet meñ na rahīñ jis meñ use lagāyā gayā thā balki wuh dūsre uqāb se pāñī milne kī ummīd rakh kar usī kī taraf phailne lagī. ⁸ Tājjub yih thā kī use achchhī zamīn meñ lagāyā gayā thā, jahān use kasrat kā pāñī hāsil thā. Wahān wuh ḳhūb phail kar phal lā saktī thī, wahān wuh zabardast bel ban saktī thī.'

⁹ Ab Rab Qādir-e-mutlaq pūchhtā hai, 'Kyā bel kī nasho-numā jāri rahegi? Hargiz nahīñ! Kyā use jaṛ se ukhār kar phaiñkā nahīñ jāegā? Zarūr! Kyā us kā phal chhīn nahīñ liyā jāegā? Beshak balki āḳhirkār us kī tāzā tāzā koñpleñ bhī sab kī sab murjhā kar ḳhatm ho jāeñgī. Tab use jaṛ se ukhārne ke lie na zyādā logoñ, na tāqat kī zarūrat hogī. ¹⁰ Go use lagāyā gayā hai to bhī bel kī nasho-numā jāri nahīñ rahegi. Jyoñ hī mashriḳ lū us par chalegi wuh mukammal taur par murjhā jāegī. Jis khet meñ use lagāyā gayā wahīñ wuh ḳhatm ho jāegī.'

¹¹ Rab mujh se mazīd hamkalām huā, ¹² "Is sarkash qaum se pūchh, 'Kyā tujhe is tamsil kī samajh nahīñ āī?' Tab unheñ is kā matlab samjhā de. 'Bābal ke bādshāh ne Yarūshalam par hamlā kiyā. Wuh us ke bādshāh aur afsaroñ ko giriftār karke apne mulk meñ le gayā. ¹³ Us ne Yahūdāh ke shāhī ḳhāñdān meñ se ek ko chun liyā aur us ke sāth ahd bāñdh kar use takht par biṭhā diyā. Nae bādshāh ne Bābal se wafādār rahne kī qasam khāī. Bābal ke bādshāh ne Yahūdāh ke rāhnumāoñ ko bhī jilāwatan kar diyā ¹⁴ tāki Mulk-e-Yahūdāh aur us kā nayā bādshāh kamzor rah kar sarkash hone ke qābil na banen balki us ke sāth ahd qāym rakh kar ḳhud qāym raheñ. ¹⁵ To bhī Yahūdāh kā bādshāh bāghī ho gayā aur apne qāsīd Mīsr bheje tāki wahāñ se ghoṛe aur fauji mangwāeñ. Kyā use kāmyābī hāsil hogī? Kyā jis ne aisī harkateñ kī haiñ bach niklegā? Hargiz nahīñ! Kyā jis ne ahd toṛ liyā hai wuh bachegā? Hargiz nahīñ!

¹⁶ Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki merī hayāt kī qasam, us shākḥs ne qasam ke taht Shāh-e-Bābal se ahd bāñdhā hai, lekin ab us ne yih qasam haḳīr jāñ kar ahd ko toṛ dālā hai. Is lie wuh Bābal meñ wafāt pāegā, us bādshāh ke mulk meñ jis ne use takht par biṭhāyā thā. ¹⁷ Jab Bābal kī fauj Yarūshalam ke irdgird pushte aur burj banā kar us kā muhāsarā karegi tāki bahutoñ ko mār dāle to Firaun apñī baṛī fauj aur muta'addid faujiyoñ ko le kar us kī madad karne nahīñ āegā. ¹⁸ Kyoñki Yahūdāh ke bādshāh ne ahd ko toṛ kar wuh qasam haḳīr jāñī hai jis ke taht yih bāñdhā gayā. Go us ne Shāh-e-Bābal se hāth milā kar ahd kī tasdiq kī thī to bhī bewafā ho gayā, is lie wuh nahīñ bachegā. ¹⁹ Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki merī hayāt kī qasam, us ne mere hī ahd ko toṛ dālā, merī hī qasam ko haḳīr jāñā hai. Is lie maiñ ahd toṛne ke tamām natāyij us ke sar par

lāūngā. ²⁰ Maiñ us par apnā jāl dāl dūngā, use apne phande meñ pakar lūngā. Chūñki wuh mujh se bewafā ho gayā hai is lie maiñ use Bābal le jā kar us kī adālat karūngā. ²¹ Us ke behtarīn faujī sab mar jāeñge, aur jitne bach jāeñge wuh chāron taraf muntashir ho jāeñge. Tab tum jān loge ki maiñ, Rab ne yih sab kuchh farmāyā hai.

²² Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki ab maiñ khud deodār ke darakht kī choṭī se narm-o-nāzuk koñpal toṛ kar use ek buland-o-bālā pahār par lagā dūngā. ²³ Aur jab maiñ use Isrāil kī bulandiyon par lagā dūngā to us kī shākheñ phūṭ nikleñgī, aur wuh phal lā kar shāndār darakht banegā. Har qism ke parinde us meñ baserā kareñge, sab us kī shākhoñ ke sāy meñ panāh leñge. ²⁴ Tab mulk ke tamām darakht jān leñge ki maiñ Rab hūñ. Maiñ hī ūñche darakht ko khāk meñ milā detā, aur maiñ hī chhote darakht ko barā banā detā hūñ. Maiñ hī sāyādār darakht ko sūkhne detā aur maiñ hī sūkhe darakht ko phalne-phūlne detā hūñ. Yih merā, Rab kā farmān hai, aur maiñ yih karūngā bhī.’ ”

18

Har Ek ko Sirf Apne hī Āmāl kī Sazā Milegī

¹ Rab mujh se hamkalām huā, ² “Tum log Mulq-e-Isrāil ke lie yih kahāwat kyon istemāl karte ho, ‘Wālidain ne khaṭṭe angūr khāe, lekin un ke bachchoñ hī ke dānt khaṭṭe ho gae haiñ.’ ” ³ Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki merī hayāt kī qasam, āindā tum yih kahāwat Isrāil meñ istemāl nahīñ karoge! ⁴ Har insān kī jān merī hī hai, khāh bāp kī ho yā beṭe kī. Jis ne gunāh kiyā hai sirf usī ko sazā-e-maut milegī.

⁵ Lekin us rāstbāz kā muāmalā farq hai jo rāstī aur insāf kī rāh par chalte hue ⁶ na ūñchī jaghoñ kī nājāyẓ qurbāniyāñ khātā, na Isrāilī qaum ke butoñ kī pūjā kartā hai. Na wuh apne paṛosī kī bīwī kī behurmatī kartā, na māhwārī ke daurān kisī aurat se hambistar hotā hai. ⁷ Wuh kisī par zulm nahīñ kartā. Agar koī zamānat de kar us se qarzā le to paise wāpas milne par wuh zamānat wāpas kar detā hai. Wuh chori nahīñ kartā balki bhūkoñ ko khānā khilātā aur nangoñ ko kapre pahnātā hai. ⁸ Wuh kisī se bhī sūd nahīñ letā. Wuh ghalat kām karne se gurez kartā aur jhagarne wāloñ kā munsifānā faislā kartā hai. ⁹ Wuh mere qawāyḍ ke mutābiq zindagī guzārtā aur wafādārī se mere ahkām par amal kartā hai. Aisā shākhs rāstbāz hai, aur wuh yaqīnan zindā rahegā. Yih Rab Qādir-e-mutlaq kā farmān hai.

¹⁰ Ab farz karo ki us kā ek zālīm beṭā hai jo qātil hai aur wuh kuchh kartā hai ¹¹ jis se us kā bāp gurez kartā thā. Wuh ūñchī jaghoñ kī nājāyẓ qurbāniyāñ khātā, apne paṛosī kī bīwī kī behurmatī kartā, ¹² gharīboñ aur zaruratmandoñ par zulm kartā aur chori kartā hai. Jab qarzdār qarzā adā kare to wuh use zamānat wāpas nahīñ detā. Wuh butoñ kī pūjā balki kāi qism kī makrūh harkateñ kartā hai. ¹³ Wuh sūd bhī letā hai. Kyā aisā ādmī zindā rahegā? Hargiz nahīñ! In tamām makrūh harkatoñ kī binā par use sazā-e-maut dī jāegī. Wuh khud apne gunāhoñ kā zimmedār ṭhahregā.

¹⁴ Lekin farz karo ki is beṭe ke hāñ beṭā paidā ho jāe. Go beṭā sab kuchh dekhtā hai jo us ke bāp se sarzad hotā hai to bhī wuh bāp ke ghalat namūne par nahīñ chaltā. ¹⁵ Na wuh ūñchī jaghoñ kī nājāyẓ qurbāniyāñ khātā, na Isrāilī qaum ke butoñ kī pūjā kartā hai. Wuh apne paṛosī kī bīwī kī behurmatī nahīñ kartā ¹⁶ aur kisī par bhī zulm nahīñ kartā. Agar koī zamānat de kar us se qarzā le to paise wāpas milne par wuh zamānat

lauṭā detā hai. Wuh chorī nahīn kartā balki bhūkoñ ko khānā khilātā aur nangoñ ko kapre pahnatā hai. ¹⁷ Wuh ḡhalat kām karne se gurez karke sūd nahīn letā. Wuh mere qawāyd ke mutābiq zindagī guzartā aur mere ahkām par amal kartā hai. Aise shaḡhs ko apne bāp kī sazā nahīn bhugatnī paṛegī. Use sazā-e-maut nahīn milegī, hālānki us ke bāp ne mazkurā gunāh kie haiñ. Nahīn, wuh yaqīnan zindā rahegā. ¹⁸ Lekin us ke bāp ko zarūr us ke gunāhoñ kī sazā milegī, wuh yaqīnan maregā. Kyoñki us ne logoñ par zulm kiyā, apne bhāi se chorī kī aur apnī hī qaum ke darmiyān burā kām kiyā.

¹⁹ Lekin tum log etarāz karte ho, 'Beṭā bāp ke qusūr meñ kyoñ na sharīk ho? Use bhī bāp kī sazā bhugatnī chāhie.' Jawāb yih hai ki beṭā to rāstbāz aur insāf kī rāh par chaltā rahā hai, wuh ehtiyāt se mere tamām ahkām par amal kartā rahā hai. Is lie lāzim hai ki wuh zindā rahe. ²⁰ Jis se gunāh sarzad huā hai sirf use hī marnā hai. Lihāzā na beṭe ko bāp kī sazā bhugatnī paṛegī, na bāp ko beṭe kī. Rāstbāz apnī rāstbāzī kā ajr pāegā, aur bedīn apnī bedīnī kā.

²¹ To bhī agar bedīn ādmī apne gunāhoñ ko tark kare aur mere tamām qawāyd ke mutābiq zindagī guzār kar rāstbāzī aur insāf kī rāh par chal paṛe to wuh yaqīnan zindā rahegā, wuh maregā nahīn. ²² Jitne bhī ḡhalat kām us se sarzad hue haiñ un kā hisāb main nahīn lūngā balki us ke rāstbāz chāl-chalan kā lihāz karke use zindā rahne dūngā. ²³ Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki kyā main bedīn kī halākat dekh kar ḡhush hotā hūn? Hargiz nahīn, balki main chāhtā hūn ki wuh apnī burī rāhoñ ko chhoṛ kar zindā rahe.

²⁴ Is ke baraks kyā rāstbāz zindā rahegā agar wuh apnī rāstbāz zindagī tark kare aur gunāh karke wuhī qābil-e-ḡhin harkateñ karne lage jo bedīn karte haiñ? Hargiz nahīn! Jitnā bhī achchhā kām us ne kiyā us kā main ḡhayāl nahīn karūngā balki us kī bewafāi aur gunāhoñ kā. Unhīn kī wajah se use sazā-e-maut di jāegī.

²⁵ Lekin tum log dāwā karte ho ki jo kuchh Rab kartā hai wuh ṭhīk nahīn. Ai Isrāīlī qaum, suno! Yih kaisī bāt hai ki merā amal ṭhīk nahīn? Apne hī āmāl par ḡhaur karo! Wuhī durust nahīn. ²⁶ Agar rāstbāz apnī rāstbāz zindagī tark karke gunāh kare to wuh is binā par mar jāegā. Apnī nārāstī kī wajah se hī wuh mar jāegā. ²⁷ Is ke baraks agar bedīn apnī bedīn zindagī tark karke rāstī aur insāf kī rāh par chalne lage to wuh apnī jān ko chhuṛāegā. ²⁸ Kyoñki agar wuh apnā qusūr taslīm karke apne gunāhoñ se muñh moṛ le to wuh maregā nahīn balki zindā rahegā. ²⁹ Lekin Isrāīlī qaum dāwā karti hai ki jo kuchh Rab kartā hai wuh ṭhīk nahīn. Ai Isrāīlī qaum, yih kaisī bāt hai ki merā amal ṭhīk nahīn? Apne hī āmāl par ḡhaur karo! Wuhī durust nahīn.

³⁰ Is lie Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki ai Isrāīl kī qaum, main terī adālat karūngā, har ek kā us ke kāmōn ke muwāfiq faislā karūngā. Chunānche ḡhabardār! Taubā karke apnī bewafā harkateñ se muñh phero, warnā tum gunāh meñ phaṅs kar gir jāoge. ³¹ Apne tamām ḡhalat kām tark karke nayā dil aur nāi rūh apnā lo. Ai Isrāīliyo, tum kyoñ mar jāo? ³² Kyoñki main kisi kī maut se ḡhush nahīn hotā. Chunānche taubā karo, tab hī tum zindā rahoge. Yih Rab Qādir-e-mutlaq kā farmān hai.

¹ Ai nabī, Isrāil ke ra'ison par mātami gīt gā,

² Terī mān kitnī zabardast shernī thī. Jawān sherbabaron ke darmiyān hī apnā ghar banā kar us ne apne bachchoṅ ko pāl liyā.

³ Ek bachche ko us ne khās tarbiyat dī. Jab baṛā huā to jānwaroṅ ko phārnā sikh liyā, balki insān bhī us kī khurāk ban gae.

⁴ Is kī khābar dīgar aqwām tak pahuñchi to unhoṅ ne use apne gaṛhe meṅ pakaṛ liyā. Wuh us kī nāk meṅ kāñṭe ḍāl kar use Mīsr meṅ ghasiṭ le gae.

⁵ Jab shernī ke is bachche par se ummīd jāti rahī to us ne dīgar bachchoṅ meṅ se ek ko chun kar use khās tarbiyat dī.

⁶ Yih bhī tāqatwar ho kar dīgar sheroṅ meṅ ghūmne phirne lagā. Us ne jānwaroṅ ko phārnā sikh liyā, balki insān bhī us kī khurāk ban gae.

⁷ Un ke qiloṅ ko girā kar us ne un ke shahroṅ ko khāk meṅ milā diyā. Us kī dahārtī āwāz se mulk bāshindoṅ samet khaufzadā ho gayā.

⁸ Tab irdgird ke sūboṅ meṅ basne wālī aqwām us se larne aīn. Unhoṅ ne apnā jāl us par ḍāl diyā, use apne gaṛhe meṅ pakaṛ liyā.

⁹ Wuh us kī gardan meṅ patṭā aur nāk meṅ kāñṭe ḍāl kar use Shāh-e-Bābal ke pās ghasiṭ le gae. Wahān use qaid meṅ ḍālā gayā taki aīndā Isrāil ke pahāroṅ par us kī garajī āwāz sunāi na de.

¹⁰ Terī mān pānī ke kināre lagāi gaī angūr kī-sī bel thī. Bel kasrat ke pānī ke bāis phaldār aur shākhdār thī.

¹¹ Us kī shākheṅ itnī mazbūt thīn kī un se shāhī asā ban sakte the. Wuh baqī paudoṅ se kahīn zyādā ūñchī thī balki us kī shākheṅ dūr dūr tak nazar āti thīn.

¹² Lekin ākhirkār logoṅ ne taish meṅ ā kar use ukhār kar phaiṅk diyā. Mashriqī lū ne us kā phal murjhāne diyā. Sab kuchh utārā gayā, lihāzā wuh sūkh gayā aur us kā mazbūt tanā nazar-e-ātiṣh huā.

¹³ Ab bel ko registān meṅ lagāyā gayā hai, wahān jahān khushk aur pyāsī zamīn hotī hai.

¹⁴ Us ke tane kī ek ṭahnī se āg ne nikal kar us kā phal bhasm kar diyā. Ab koī mazbūt shākḥ nahīn rahī jis se shāhī asā ban sake.’”

Darj-e-bālā gīt mātami hai aur āh-o-zārī karne ke lie istemāl huā hai.

20

Isrāil kī Musalsal Bewafāi

¹ Yahūdāh ke bādshāh Yahūyākīn kī jilāwatani ke sātweṅ sāl meṅ Isrāīli qaum ke kuchh buzurg mere pās āe tāki Rab se kuchh dariyāft karen. Pāñchweṅ mahīne kā daswān din * thā. Wuh mere sāmne baiṭh gae.

² Tab Rab mujh se hamkalām huā, ³ “Ai ādamzād, Isrāil ke buzurgoṅ ko batā,

‘Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai kī kyā tum mujh se dariyāft karne āe ho? Merī hayāt kī qasam, main tumheṅ koī jawāb nahīn dūngā! Yih Rab Qādir-e-mutlaq kā farmān hai.’

⁴ Ai ādamzād, kyā tū un kī adālat karne ke lie taiyār hai? Phir un kī adālat kar! Unheṅ un ke bāpdādā kī qābil-e-ghin harkatoṅ kā ehsās dilā.

⁵ Unheṅ batā, ‘Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai kī Isrāīli qaum ko chunte

* 20:1 14 Agast.

waqt main ne apnā hāth uṭhā kar us se qasam khāi. Mulk-e-Misr meñ hī main ne apne āp ko un par zāhir kiyā aur qasam khā kar kahā ki main Rab tumhārā Khudā hūn. ⁶ Yih merā aṭal wādā hai ki main tumheñ Misr se nikāl kar ek mulk meñ pahuñchā dūngā jis kā jāyāz main tumhārī kḥātir le chukā hūn. Yih mulk dīgar tamām mamālik se kahīn zyādā kḥūbsūrat hai, aur is meñ dūdh aur shahd kī kasrat hai. ⁷ Us waqt main ne Isrāīliyoñ se kahā, “Har ek apne ghinaune butoñ ko phaiñk de! Misr ke dewatāoñ se lipṭe na raho, kyonki un se tum apne āp ko nāpāk kar rahe ho. Main Rab tumhārā Khudā hūn.”

⁸ Lekin wuh mujh se bāghī hue aur merī sunane ke lie taiyār na the. Kisī ne bhī apne butoñ ko na phaiñkā balki wuh in ghinauni chīzoñ se lipṭe rahe aur Misrī dewatāoñ ko tark na kiyā. Yih dekh kar main wahīñ Misr meñ apnā ghazab un par nāzil karnā chāhtā thā. Usī waqt main apnā ghussā un par utārnā chāhtā thā. ⁹ Lekin main bāz rahā, kyonki main nahīñ chāhtā thā ki jin aqwām ke darmiyān Isrāīli rahte the un ke sāmne mere nām kī behurmatī ho jāe. Kyonki un qaumoñ kī maujūdagī meñ hī main ne apne āp ko Isrāīliyoñ par zāhir karke wādā kiyā thā ki main tumheñ Misr se nikāl lāūngā.

¹⁰ Chunāñche main unheñ Misr se nikāl kar registān meñ lāyā. ¹¹ Wahāñ main ne unheñ apnī hidāyāt dīñ, wuh ahkām jin kī pairawī karne se insān jītā rahtā hai. ¹² Main ne unheñ Sabat kā dīn bhī atā kiyā. Main chāhtā thā ki ārām kā yih dīn mere un ke sāth ahd kā nishān ho, ki is se log jān leñ ki main Rab hī unheñ muqaddas banātā hūn.

¹³ Lekin registān meñ bhī Isrāīli mujh se bāghī hue. Unhoñ ne merī hidāyāt ke mutābiq zindagī na guzārī balki mere ahkām ko mustarad kar diyā, hālāñki insān un kī pairawī karne se hī jītā rahtā hai. Unhoñ ne Sabat kī bhī baṛī behurmatī kī. Yih dekh kar main apnā ghazab un par nāzil karke unheñ wahīñ registān meñ halāk karnā chāhtā thā. ¹⁴ Tāham main bāz rahā, kyonki main nahīñ chāhtā thā ki un aqwām ke sāmne mere nām kī behurmatī ho jāe jin ke deḳhte deḳhte main Isrāīliyoñ ko Misr se nikāl lāyā thā. ¹⁵ Chunāñche main ne yih karne ke bajāe apnā hāth uṭhā kar qasam khāi, “Main tumheñ us mulk meñ nahīñ le jāūngā jo main ne tumhāre lie muqarrar kiyā thā, hālāñki us meñ dūdh aur shahd kī kasrat hai aur wuh dīgar tamām mamālik kī nisbat kahīñ zyādā kḥūbsūrat hai. ¹⁶ Kyonki tum ne merī hidāyāt ko radd karke mere ahkām ke mutābiq zindagī na guzārī balki Sabat ke dīn kī bhī behurmatī kī. Abhī tak tumhāre dīl butoñ se lipṭe rahte haiñ.”

¹⁷ Lekin ek bār phir main ne un par tars khāyā. Na main ne unheñ tabāh kiyā, na pūrī qaum ko registān meñ miṭā diyā. ¹⁸ Registān meñ hī main ne un ke beṭoñ ko āgāh kiyā, “Apne bāpdādā ke qawāyḍ ke mutābiq zindagī mat guzārnā. Na un ke ahkām par amal karo, na un ke butoñ kī pūjā se apne āp ko nāpāk karo. ¹⁹ Main Rab tumhārā Khudā hūn. Merī hidāyāt ke mutābiq zindagī guzāro aur ehtiyāt se mere ahkām par amal karo. ²⁰ Mere Sabat ke dīn ārām karke unheñ muqaddas māno tāki wuh mere sāth bandhe hue ahd kā nishān raheñ. Tab tum jān loge ki main Rab tumhārā Khudā hūn.”

²¹ Lekin yih bachche bhī mujh se bāghī hue. Na unhoñ ne merī hidāyāt ke mutābiq zindagī guzārī, na ehtiyāt se mere ahkām par amal kiyā, hālāñki insān un kī pairawī karne se hī jītā rahtā hai. Unhoñ ne mere Sabat ke dīnoñ kī bhī behurmatī kī. Yih dekh kar main apnā ghussā un par nāzil karke unheñ wahīñ registān meñ tabāh karnā chāhtā thā.

²² Lekin ek bār phir main apne hāth ko rok kar bāz rahā, kyonki main nahīn chāhtā thā ki un aqwām ke sāmne mere nām kī behurmatī ho jāe jin ke dekhte dekhte main Isrāīliyon ko Misr se nikāl lāyā thā. ²³ Chunānche main ne yih karne ke bajāe apnā hāth uṭhā kar qasam khāi, “Main tumheñ dīgar aqwām-o-mamālik meñ muntashir karūnga, ²⁴ kyonki tum ne mere ahkām kī pairawī nahīn kī balki merī hidāyat ko radd kar diyā. Go main ne Sabat kā din mānane kā hukm diyā thā to bhī tum ne ārām ke is din kī behurmatī kī. Aur yih bhī kāfī nahīn thā balki tum apne bāpdādā ke butoñ ke bhī pīchhe lage rahe.”

²⁵ Tab main ne unheñ aise ahkām die jo achchhe nahīn the, aisī hidāyat jo insān ko jīne nahīn detīn. ²⁶ Nīz, main ne hone diyā ki wuh apne pahlauthoñ ko qurbān karke apne āp ko nāpāk kareñ. Maqsad yih thā ki un ke roñgṭe khaṛe ho jāeñ aur wuh jān leñ ki main hī Rab hūn.’

²⁷ Chunānche ai ādamzād, Isrāīlī qaum ko batā, ‘Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki tumhāre bāpdādā ne is meñ bhī merī takfīr kī ki wuh mujh se bewafā hue. ²⁸ Main ne to un se Mulk-e-Isrāīl dene kī qasam khā kar wādā kiyā thā. Lekin jyon hī main unheñ us meñ lāyā to jahān bhī koī ūnchī jagah yā sāyādār darakht nazar āyā wahāñ wuh apne jānwaroñ ko zabah karne, taish dilāne walī qurbāniyāñ chaṛhāne, khushbūdār bakhūr jalāne aur mai kī nazareñ pesh karne lage. ²⁹ Main ne un kā sāmna karke kahā, “Yih kis tarah kī ūnchī jagheñ haiñ jahān tum jāte ho?” Āj tak yih qurbāngāheñ Ūnchī Jagheñ kahlātī haiñ.’

³⁰ Ai ādamzād, Isrāīlī qaum ko batā, ‘Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki kyā tum apne bāpdādā kī harkateñ apnā kar apne āp ko nāpāk karnā chāhte ho? Kyā tum bhī un ke ghinaune butoñ ke pīchhe lag kar zinā karnā chāhte ho? ³¹ Kyonki apne nazarāne pesh karne aur apne bachchoñ ko qurbān karne se tum apne āp ko apne butoñ se ālūdā karte ho. Ai Isrāīlī qaum, āj tak yihī tumhārā rawaiyā hai! To phir main kyā karūn? Kyā mujhe tumheñ jawāb denā chāhie jab tum mujh se kuchh dariyāft karne ke lie āte ho? Hargiz nahīn! Merī hayāt kī qasam, main tumheñ jawāb meñ kuchh nahīn bataūngā. Yih Rab Qādir-e-mutlaq kā farmān hai.

Allāh Apnī Qaum ko Wāpas Lāegā

³² Tum kahte ho, “Ham dīgar qaumoñ kī mānind honā chāhte, duniyā ke dūse mamālik kī tarah lakaṛī aur patthar kī chīzoñ kī ibādat karnā chāhte haiñ.” Go yih kḥayāl tumhāre zahnoñ meñ ubhar āyā hai, lekin aisā kabhī nahīn hogā. ³³ Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki merī hayāt kī qasam, main baṛe ghusse aur zordār tariṇe se apnī qudrat kā izhār karke tum par hukūmat karūnga. ³⁴ Main baṛe ghusse aur zordār tariṇe se apnī qudrat kā izhār karke tumheñ un qaumoñ aur mamālik se nikāl kar jamā karūnga jahān tum muntashir ho gae ho. ³⁵ Tab main tumheñ aqwām ke registān meñ lā kar tumhāre rūbarū tumhārī adālat karūnga. ³⁶ Jis tarah main ne tumhāre bāpdādā kī adālat Misr ke registān meñ kī usī tarah tumhārī bhī adālat karūnga. Yih Rab Qādir-e-mutlaq kā farmān hai. ³⁷ Jis tarah gallābān bher-bakriyon ko apnī lāṭhī ke nīche se guzarne detā hai tāki unheñ gin le usī tarah main tumheñ apnī lāṭhī ke nīche se guzarne dūngā aur tumheñ ahd ke bandhan meñ sharik karūnga. ³⁸ Jo bewafā ho kar mujh se bāghī ho gae haiñ unheñ main tum se dūr kar dūngā tāki tum pāk ho jāo. Agarche main unheñ bhī un dīgar mamālik

se nikāl lāūngā jin meñ wuh rah rahe haiñ to bhī wuh Mul-k-e-Isrāīl meñ dākhlil nahīñ hoñge. Tab tum jān loge ki maiñ hī Rab hūñ.

³⁹ Ai Isrāīlī qaum, tumhāre bāre meñ Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki jāo, har ek apne butoñ kī ibādat kartā jāe! Lekin ek waqt āegā jab tum zarūr merī sunoge, jab tum apñī qurbāniyoñ aur butoñ kī pūjā se mere muqaddas nām kī behurmatī nahīñ karoge.

⁴⁰ Kyoñki Rab farmātā hai ki āindā pūrī Isrāīlī qaum mere muqaddas pahār yāñī Isrāīl ke buland pahār Siyyūn par merī khidmat karegi. Wahāñ maiñ khushī se unheñ qabūl karūñga, aur wahāñ maiñ tumhārī qurbāniyāñ, tumhāre pahle phal aur tumhāre tamām muqaddas hadiye talab karūñga. ⁴¹ Mere tumheñ un aqwām aur mamālik se nikāl kar jamā karne ke bād jin meñ tum muntashir ho gae ho tum Isrāīl meñ mujhe qurbāniyāñ pesh karoge, aur maiñ un kī khushbū sūñgh kar khushī se tumheñ qabūl karūñga. Yoñ maiñ tumhāre zariye digar aqwām par zāhir karūñga ki maiñ quddūs Khudā hūñ. ⁴² Tab jab maiñ tumheñ Mul-k-e-Isrāīl yāñī us mulk meñ lāūngā jis kā wādā maiñ ne qasam khā kar tumhāre bāpdādā se kiyā thā to tum jān loge ki maiñ hī Rab hūñ. ⁴³ Wahāñ tumheñ apñā wuh chāl-chalan aur apñī wuh harkateñ yād āeñgi jin se tum ne apne āp ko nāpāk kar diyā thā, aur tum apne tamām bure āmāl ke bāis apne āp se ghin khāoge. ⁴⁴ Ai Isrāīlī qaum, tum jān loge ki maiñ Rab hūñ jab maiñ apne nām kī khātir narmī se tum se pesh āūñgā, hālāñki tum apne bure sulūk aur tabāhkun harkatoñ kī wajah se saḡht sazā ke lāyq the. Yih Rab Qādir-e-mutlaq kā farmāñ hai.’ ”

Jangal meñ Āg Lagne kī Tamsīl

⁴⁵ Rab mujh se hamkalām huā, ⁴⁶ “Ai ādamzād, junūb kī taraf rukh karke us ke khilāf nabuwwat kar! Dasht-e-Najab ke jangal ke khilāf nabuwwat karke ⁴⁷ use batā, ‘Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki maiñ tujh meñ aiśī āg lagāne wālā hūñ jo tere tamām daraḡhtoñ ko bhasm karegi, khāh wuh hare-bhare yā sūkhe hue hoñ. Is āg ke bharakte shole nahīñ bujheñge balki junūb se le kar shimāl tak har chehre ko jhulsā deñge. ⁴⁸ Har ek ko nazar āegā ki yih āg mere, Rab ke hāth ne lagāi hai. Yih bujhegi nahīñ.’ ”

⁴⁹ Yih sun kar maiñ bolā, “Ai Qādir-e-mutlaq, yih batāne kā kyā faydā hai? Log pahle se mere bāre meñ kahte haiñ ki yih hameshā nāqābil-e-samajh tamsileñ pesh kartā hai.”

21

Rab Isrāīl ke khilāf Talwār Chalāne ko Hai

¹ Rab mujh se hamkalām huā, ² “Ai ādamzād, Yarūshalam kī taraf rukh karke muqaddas jaghoñ aur Mul-k-e-Isrāīl ke khilāf nabuwwat kar! ³ Mul-k ko batā, ‘Rab farmātā hai ki ab maiñ tujh se nipāḡ lūngā! Apñī talwār miyāñ se khīñch kar maiñ tere tamām bāshindoñ ko miḡḡā dūngā, khāh rāstbāz hoñ yā bedīn. ⁴ Kyoñki maiñ rāstbāzoñ ko bedīnoñ samet mār dālūngā, is lie merī talwār miyāñ se nikal kar junūb se le kar shimāl tak har shaḡhs par ṡuṡ paregi. ⁵ Tab tamām logoñ ko patā chalegi ki maiñ, Rab ne apñī talwār ko miyāñ se khīñch liyā hai. Talwār mārtī rahegi aur miyāñ meñ wāpas nahīñ āegi.’ ”

⁶ Ai ādamzād, āheñ bhar bhar kar yih paighām sunā! Logoñ ke sāmne itnī talḡhī se āh-o-zārī kar ki kamr meñ dard hone lage. ⁷ Jab wuh tujh se pūchheñ, ‘Āp kyoñ karāh rahe haiñ?’ To unheñ jawāb de, ‘Mujhe ek

haulnāk khabar kā ilm hai jo abhī āne wālī hai. Jab yahān pahuñchegī to har ek kī himmat tūt jāegī aur har hāth behis-o-harkat ho jāegā. Har jān hauslā hāregī aur har ghuṭnā dānwāñdol ho jāegā. Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki is khabar kā waqt qarīb ā gayā hai, jo kuchh pesh ānā hai wuh jald hī pesh āegā.”

⁸ Rab ek bār phir mujh se hamkalām huā, ⁹ “Ai ādamzād, nabuwwat karke logoñ ko batā,

‘Talwār ko ragar ragar kar tez kar diyā gayā hai. ¹⁰ Ab wuh qatl-o-ghārat ke lie taiyār hai, bijli kī tarah chamakne lagī hai. Ham yih dekh kar kis tarah khush ho sakte haiñ? Ai mere beṭe, tū ne lāṭhī aur har tarbiyat ko haqīr jānā hai. ¹¹ Chunānche talwār ko tez karwāne ke lie bhejā gayā tāki use khūb istemāl kiyā jā sake. Ab wuh ragaṛ ragaṛ kar tez kī gai hai, ab wuh qatīl ke hāth ke lie taiyār hai.’

¹² Ai ādamzād, chīkh uṭh. Wāwailā kar! Afsos se apnā Sīnā pīt! Talwār merī qaum aur Isrāīl ke buzurgoñ ke khilāf chalne lagī hai, aur sab us kī zad meñ ā jāenge. ¹³ Kyoñki Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki jāñch-ṗartāl kā waqt ā gayā hai, aur lāzim hai ki wuh āe, kyoñki tū ne lāṭhī kī tarbiyat ko haqīr jānā hai.

¹⁴ Chunānche ai ādamzād, ab tālī bajā kar nabuwwat kar! Talwār ko do balki tīn bār un par tūtne de! Kyoñki qatl-o-ghārat kī yih mohlak talwār qabze tak maqtūloñ meñ ghoñpī jāegī. ¹⁵ Maiñ ne talwār ko un ke shahroñ ke har darwāze par kharā kar diyā hai tāki āne jāne wāloñ ko mār dāle, har dil himmat hāre aur muta'addid afrād halāk ho jāeñ. Afsos! Use bijli kī tarah chamkāyā gayā hai, wuh qatl-o-ghārat ke lie taiyār hai.

¹⁶ Ai talwār, dāñ aur bāñ taraf ghūmtī phir, jis taraf bhī tū muṛe us taraf mārṭī jā! ¹⁷ Maiñ bhī tāliyāñ bajā kar apnā ghussā Isrāīl par utārūnga. Yih merā, Rab kā farmāñ hai.”

Do Rāstoñ kā Naqshā, Bābal ke zariye Yarūshalam kī Tabāhī

¹⁸ Rab kā kalām mujh par nāzil huā, ¹⁹ “Ai ādamzād, naqshā banā kar us par wuh do rāste dikhā jo Shāh-e-Bābal kī talwār ikhtiyār kar saktī hai. Donoñ rāste ek hī mulk se shurū ho jāeñ. Jahāñ yih ek dūstre se alag ho jāte haiñ wahāñ do sāyn-bordḥ kharḥ kar jo do muḥtalif shahroñ ke rāste dikhāeñ, ²⁰ ek Ammoniyōñ ke shahr Rabbā kā aur dūsrā Yahūdāh ke qilāband shahr Yarūshalam kā.

Yih wuh do rāste haiñ jo Shāh-e-Bābal kī talwār ikhtiyār kar saktī hai. ²¹ Kyoñki jahāñ yih do rāste ek dūstre se alag ho jāte haiñ wahāñ Shāh-e-Bābal ruk kar mālūm karegā ki kaun-sā rāstā ikhtiyār karnā hai. Wuh tīroñ ke zariye qurā dālegā, apne butoñ se ishārā milne kī koshish karegā aur kisī jānwar kī kalejī kā muāynā karegā. ²² Tab use Yarūshalam kā rāstā ikhtiyār karne kī hidāyat milegī, chunānche wuh apne faujiyōñ ke sāth Yarūshalam ke pās pahuñch kar qatl-o-ghārat kā hukm degā. Tab wuh zor se jang ke nāre lagā lagā kar shahr ko pushte se gher leñge, muhāsare ke burj tāmīr kareñge aur darwāzoñ ko toṛne kī qilāshikan mashīneñ kharī kareñge. ²³ Jinhoñ ne Shāh-e-Bābal se wafādārī kī qasam khāi hai unheñ yih peshgoī ghalat lagegī, lekin wuh unheñ un ke qusūr kī yād dilā kar unheñ giriftār karegā.

²⁴ Chunānche Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai, ‘Tum logoñ ne khud alāniyā taur par bewafā hone se apne qusūr kī yād dilāi hai. Tumhāre tamām āmāl meñ tumhāre gunāh nazar āte haiñ. Is lie tum se saḳhtī se niptā jāegā.

²⁵ Ai Isrāil ke bigare hue aur bedīn ra'īs, ab wuh waqt ā gayā hai jab tujhe hatmī sazā dī jāegī. ²⁶ Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki pagaṛī ko utār, tāj ko dūr kar! Ab sab kuchh ulaṭ jāegā. Zalil ko sarfarāz aur sarfarāz ko zalil kiyā jāegā.

²⁷ Main Yarūshalam ko malbe kā dher, malbe kā dher, malbe kā dher banā dūngā. Aur shahr us waqt tak nae sire se tāmīr nahīn kiyā jāegā jab tak wuh na āe jo haqdār hai. Usī ke hawāle main Yarūshalam karūnga.'

Ammonī Bhī Talwār kī Zad meñ Āeñge

²⁸ Ai ādamzād, Ammoniyōn aur un kī lān-tān ke jawāb meñ nabuwwat kar! Unheñ batā,

'Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki talwār qat-l-o-ghārat ke lie miyān se khīnch lī gai hai, use ragaṛ ragaṛ kar tez kiyā gayā hai tāki bijli kī tarah chamake hue mārtī jāe.

²⁹ Tere nabiyōn ne tujhe farebdeh royāeñ aur jhūṭe paighāmāt sunāe haiñ. Lekin talwār bedīnoñ kī gardan par nāzil hone wālī hai, kyonki wuh waqt ā gayā hai jab unheñ hatmī sazā dī jāe.

³⁰ Lekin is ke bād apnī talwār ko miyān meñ wāpas dāl, kyonki main tujhe bhī sazā dūngā. Jahāñ tū paidā huā, tere apne watan meñ main terī adālat karūnga. ³¹ Main apnā ghazab tujh par nāzil karūnga, apne qahr kī āg tere khilāf bhaṛkāūngā. Main tujhe aise wahshī ādmiyōn ke hawāle karūnga jo tabāh karne kā fan khūb jānte haiñ. ³² Tū āg kā īndhan ban jāegā, terā khūn tere apne mulk meñ bah jāegā. Āindā tujhe koī yād nahīn karegā. Kyonki yih merā, Rab kā farmān hai.' "

22

Yarūshalam Khūnrezī kā Shahr Hai

¹ Rab kā kalām mujh par nāzil huā, ² "Ai ādamzād, kyā tū Yarūshalam kī adālat karne ke lie taiyār hai? Kyā tū is qātil shahr par faisla karne ke lie musta'id hai? Phir us par us kī makrūh harkateñ zāhir kar. ³ Use batā,

'Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki ai Yarūshalam Beṭī, terā anjām qarīb hī hai, aur yih terā apnā qusūr hai. Kyonki tū ne apne darmiyān māsūmoñ kā khūn bahāyā aur apne lie but banā kar apne āp ko nāpāk kar diyā hai. ⁴ Apnī khūnrezī se tū mujrim ban gai hai, apnī butparastī se nāpāk ho gai hai. Tū khud apnī adālat kā din qarīb lāī hai. Isī wajah se terā anjām qarīb ā gayā hai, isī lie main tujhe digar aqwām kī lān-tān aur tamām mamālik ke mazāq kā nishānā banā dūngā. ⁵ Sab tujh par ṭhatṭhā māreñge, khāh wuh qarīb hoñ yā dūr. Tere nām par daḡh lag gayā hai, tujh meñ fasād had se zyādā baṛh gayā hai.

⁶ Isrāil kā jo bhī buzurg tujh meñ rahtā hai wuh apnī pūrī tāqat se khūn bahāne kī koshish kartā hai. ⁷ Tere bāshinde apne mān-bāp ko haqīr jānte haiñ. Wuh padesī par sakhti karke yatimoñ aur bewāoñ par zulm karte haiñ. ⁸ Jo mujhe muqaddas hai use tū pānwoñ tale kuchal deti hai. Tū mere Sabat ke dinoñ kī behurmatī bhī kartī hai.

⁹ Tujh meñ aise tohmat lagāne wāle haiñ jo khūnrezī par tule hue haiñ. Tere bāshinde pahāroñ kī nājāyz qurbāngāhoñ ke pās qurbāniyāñ khāte aur tere darmiyān sharmnāk harkateñ karte haiñ. ¹⁰ Beṭā mān se hambistar ho kar bāp kī behurmatī kartā hai, shauhar māhwārī ke daurān bīwī se sohbat karke us se ziyādatī kartā hai. ¹¹ Ek apne paṛosi kī bīwī se zinā kartā hai jabki dūsrā apnī bahū kī behurmatī aur tūsrā apnī sagī bahan kī ismatdarī kartā hai. ¹² Tujh meñ aise log haiñ jo rishwat ke

ewaz qatl karte haiñ. Sūd qābil-e-qabūl hai, aur log ek dūsre par zulm karke nājāyẓ nafā kamāte haiñ. Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki ai Yarūshalam, tū mujhe sarāsar bhūl gai hai!

¹³ Terā nājāyẓ nafā aur tere bīch meñ khūnrezī dekh kar main ġhusse meñ tāli bajātā hūñ. ¹⁴ Soch le! Jis din main tujh se niptūngā to kyā terā hauslā qāym aur tere hāth mazbūt raheñge? Yih merā, Rab kā farmān hai, aur main yih karūnga bhī. ¹⁵ Main tujhe dīgar aqwām-o-mamālik meñ muntashir karke terī nāpākī dūr karūnga. ¹⁶ Phir jab dīgar qaumoñ ke dekhthe dekhthe terī behurmatī ho jāegī tab tū jān legī ki main hī Rab hūñ.’”

Isrāīlī Qaum Bhaṭṭī meñ Dhāt kā Mail Hai

¹⁷ Rab mazīd mujh se hamkalām huā, ¹⁸ “Ai ādamzād, Isrāīlī qaum mere nazdik us mail kī mānind ban gai hai jo chāñdī ko khālis karne ke bād bhaṭṭī meñ bāqī rah jātā hai. Sab ke sab us tānbe, tīn, lohe aur sīse kī mānind haiñ jo bhaṭṭī meñ rah jātā hai. Wuh kachrā hī haiñ. ¹⁹ Chunāñche Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki chūñki tum bhaṭṭī meñ bachā huā mail ho is lie main tumheñ Yarūshalam meñ ikaṭṭhā karke ²⁰ bhaṭṭī meñ phaiñk dūngā. Jis tarah chāñdī, tānbe, lohe, sīse aur tīn kī āmezish ko tapṭī bhaṭṭī meñ phaiñk jātā hai tāki pighal jāe usī tarah main tumheñ ġhusse meñ ikaṭṭhā karūnga aur bhaṭṭī meñ phaiñk kar pighlā dūngā. ²¹ Main tumheñ jamā karke āg meñ phaiñk dūngā aur bare ġhusse se hawā de kar tumheñ pighlā dūngā. ²² Jis tarah chāñdī bhaṭṭī meñ pighal jātī hai usī tarah tum Yarūshalam meñ pighal jāoge. Tab tum jān loge ki main Rab ne apnā ġhazab tum par nāzil kiya hai.”

Pūrī Qaum Qusūrwar Hai

²³ Rab mujh se hamkalām huā, ²⁴ “Ai ādamzād, Mulk-e-Isrāīl ko batā, ‘Ġhazab ke din tujh par meñ nahīñ barsegā balki tū bārīsh se mahrūm rahegā.’

²⁵ Mulk ke bīch meñ sāzish karne wāle rāhnumā sherbabar kī mānind haiñ jo dahārte dahārte apnā shikār phār lete haiñ. Wuh logoñ ko harap karke un ke khazāne aur qīmtī chīzeñ chhīn lete aur mulk ke darmiyān hī muta’addid auratoñ ko bewāeñ banā dete haiñ.

²⁶ Mulk ke imām merī shariāt se ziyādatī karke un chīzoñ kī behurmatī karte haiñ jo mujhe muqaddas haiñ. Na wuh muqaddas aur ām chīzoñ meñ imtiyāz karte, na pāk aur nāpāk ašhyā kā farq sikhāte haiñ. Nīz, wuh mere Sabat ke din apnī āñkhoñ ko band rakhte haiñ tāki us kī behurmatī nazar na āe. Yoñ un ke darmiyān hī merī behurmatī kī jāti hai.

²⁷ Mulk ke darmiyān ke buzurg bheṛiyōñ kī mānind haiñ jo apne shikār ko phār phār kar khūn bahāte aur logoñ ko maut ke ghāṭ ufārtē haiñ tāki nārāwā nafā kamāeñ.

²⁸ Mulk ke nabī farebdeh royāeñ aur jhūṭe paighāmāt sunā kar logoñ ke bure kāmoñ par safedī pher dete haiñ tāki un kī ġhaltiyāñ nazar na āeñ. Wuh kahte haiñ, ‘Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai’ hālāñki Rab ne un par kuchh nāzil nahīñ kiya hotā.

²⁹ Mulk ke ām log bhī ek dūsre kā istehsāl karte haiñ. Wuh ḍakait ban kar ġhariboñ aur zarūratmandōñ par zulm karte aur pardesiyōñ se badsulūkī karke un kā haq mārte haiñ.

³⁰ Isrāīl meñ main aise ādmī kī talāsh meñ rahā jo mulk ke lie hifāzati chārdīwārī tāmīr kare, jo mere huzūr ā kar dīwār ke raḡhne meñ kharā ho jāe tāki main mulk ko tabāh na karūñ. Lekin mujhe ek bhī na milā jo

is qābil ho. ³¹ Chunānche main apnā ghazab un par nāzil karūnga aur unheñ apne saḡht qahr se bhasm karūnga. Tab un ke ghalat kāmōñ kā natijā un ke apne saroñ par āegā. Yih Rab Qādir-e-mutlaq kā farmān hai.”

23

Behayā Bahneñ Aholā aur Aholibā

¹ Rab mujh se hamkalām huā, ² “Ai ādamzād, do auratoñ kī kahānī sun le. Donoñ ek hī māñ kī beṭiyāñ thīñ. ³ Wuh abhī jawān hī thīñ jab Misr meñ kasbī ban gaiñ. Wahīñ mard donoñ kuñwāriyoñ kī chhātiyāñ sahlā kar apnā dil bahlāte the. ⁴ Barī kā nām Aholā aur chhoṭī kā nām Aholibā thā. Aholā Sāmariya aur Aholibā Yarūshalam hai. Main donoñ kā mālik ban gayā, aur donoñ ke beṭe-beṭiyāñ paidā hue.

⁵ Go main Aholā kā mālik thā to bhī wuh zinā karne lagī. Shahwat se bhar kar wuh jangjū Asūriyoñ ke pīchhe paṛ gai, aur yihī us ke āshiq ban gae. ⁶ Shāndār kaproñ se mulabbas yih gawarnar aur fauji afsar use bare pyāre lage. Sab k̄hūsūrat jawān aur achche ghurṣawār the. ⁷ Asūr ke chīdā chīdā beṭoñ se us ne zinā kiyā. Jis kī bhī use shahwat thī us se aur us ke butoñ se wuh nāpāk huī. ⁸ Lekin us ne jawānī meñ Misriyoñ ke sāth jo zinākārī shurū huī wuh bhī na chhoṛī. Wuhī log the jo us ke sāth us waqt hambistar hue the jab wuh abhī kuñwārī thī, jinhoñ ne us kī chhātiyāñ sahlā kar apnī gandī k̄hāhishāt us se pūrī kī thīñ.

⁹ Yih dekh kar main ne use us ke Asūrī āshiqoñ ke hawāle kar diyā, unhīñ ke hawāle jin kī shadīd shahwat use thī. ¹⁰ Unhīñ se Aholā kī adālat huī. Unhoñ ne us ke kapre utār kar use barahnā kar diyā aur us ke beṭe-beṭiyoñ ko us se chhīñ liyā. Use k̄hud unhoñ ne talwār se mār dālā. Yoñ wuh dīgar auratoñ ke lie ibratangez misāl ban gai.

¹¹ Go us kī bahan Aholibā ne yih sab kuchh dekhā to bhī wuh shahwat aur zinākārī ke lihāz se apnī bahan se kahīñ zyādā āge barhāi. ¹² Wuh bhī shahwat ke māre Asūriyoñ ke pīchhe paṛ gai. Yih k̄hūsūrat jawān sab use pyāre the, k̄hāh Asūrī gawarnar yā afsar, k̄hāh shāndār kaproñ se mulabbas fauji yā achche ghurṣawār the. ¹³ Main ne dekhā kī us ne bhī apne āp ko nāpāk kar diyā. Is meñ donoñ beṭiyāñ ek jaisī thīñ.

¹⁴ Lekin Aholibā kī zinākārānā harkateñ kahīñ zyādā burī thīñ. Ek din us ne dīwār par Bābal ke mardoñ kī taswīr dekhī. Taswīr lāl rang se khīñchī huī thī. ¹⁵ Mardoñ kī kamr meñ paṭkā aur sar par pagaṛī bandhī huī thī. Wuh Bābal ke un afsaron kī mānind lagte the jo rathoñ par sawār laṛte haiñ. ¹⁶ Mardoñ kī taswīr dekhte hī Aholibā ke dil meñ un ke lie shadīd ārzū paidā huī. Chunānche us ne apne qāsidoñ ko Bābal bhej kar unheñ āne kī dāwat dī. ¹⁷ Tab Bābal ke mard us ke pās āe aur us se hambistar hue. Apnī zinākārī se unhoñ ne use nāpāk kar diyā. Lekin un se nāpāk hone ke bād us ne tang ā kar apnā muñh un se pher liyā.

¹⁸ Jab us ne khule taur par un se zinā karke apnī barahnagī sab par zāhir kī to main ne tang ā kar apnā muñh us se pher liyā, bilkul usī tarah jis tarah main ne apnā muñh us kī bahan se bhī pher liyā thā. ¹⁹ Lekin yih bhī us ke lie kāfī na thā balkī us ne apnī zinākārī meñ mazīd izāfā kiyā. Use jawānī ke din yād āe jab wuh Misr meñ kasbī thī. ²⁰ Wuh shahwat ke māre pahle āshiqoñ kī ārzū karne lagī, un se jo gadhoñ aur ghoṛoñ kī-sī jinsi tāqat rakhte the. ²¹ Kyoñkī tū apnī jawānī kī zinākārī dohrāne kī mutamannī thī. Tū ek bār phir un se hambistar honā chāhtī thī jo Misr meñ terī chhātiyāñ sahlā kar apnā dil bahlāte the.

²² Chunānche Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai, ‘Ai Aholibā, main tere ašhiqōn ko tere khilāf kharā karūnga. Jin se tū ne tang ā kar apnā muñh pher liyā thā unheñ main chāroñ taraf se tere khilāf laūnga. ²³ Bābal, Kasdiyōn, Fiqod, Shoa aur Qoa ke faujī mil kar tujh par tūt paṛenge. Ghurṣawār Asūrī bhī un meñ shāmil hoñge, aise khūbsūrat jawān jo sab gawarnar, afsar, rathsawār faujī aur ūnche tḥqce ke afrād hoñge. ²⁴ Shimāl se wuh rathōñ aur muḥhtalif qaumoñ ke muta'addid faujiyoñ samet tujh par hamlā kareñge. Wuh tujhe yoñ gher leñge ki har taraf chhoṭī aur baṛī dhāleñ, har taraf ḳhod nazar āeñge. Main tujhe un ke hawāle kar dūngā tāki wuh tujhe sazā de kar apne qawānīn ke mutābiq terī adālat kareñ. ²⁵ Tū merī ghairat kā tajrabā karegī, kyoñki yih log ḡhusse meñ tujh se nipaṭ leñge. Wuh terī nāk aur kānoñ ko kāṭ dāleñge aur bache huoñ ko talwār se maut ke ḡhāṭ utāreñge. Tere beṭe-beṭiyoñ ko wuh le jāeñge, aur jo kuchh un ke pīchhe rah jāe wuh bhasm ho jāega. ²⁶ Wuh tere libās aur tere zewarāt ko tujh par se utāreñge.

²⁷ Yoñ main terī wuh fahhāshī aur zinākārī rok dūngā jis kā silsilā tū ne Misr meñ shurū kiyā thā. Tab na tū arzūmand nazaroñ se in chīzoñ kī taraf dekhegī, na Misr ko yād karegī. ²⁸ Kyoñki Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki main tujhe un ke hawāle karne ko hūñ jo tujh se nafrat karte haiñ, un ke hawāle jin se tū ne tang ā kar apnā muñh pher liyā thā. ²⁹ Wuh baṛī nafrat se tere sāth pesh āeñge. Jo kuchh tū ne mehnat se kamāyā use wuh chhīn kar tujhe nangī aur barahnā chhoṛeñge. Tab terī zinākārī kā sharmnāk anjām aur terī fahhāshī sab par zāhir ho jāegī. ³⁰ Tab tujhe is kā ajr milegā ki tū qaumoñ ke pīchhe paṛ kar zinā kartī rahī, ki tū ne un ke butoñ kī pūjā karke apne āp ko nāpāk kar diyā hai.

³¹ Tū apnī bahan ke namūne par chal paṛī, is lie main tujhe wuhī pyālā pilaūngā jo use pinā parā. ³² Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki tujhe apnī bahan kā pyālā pinā paṛegā jo baṛā aur gahrā hai. Aur tū us waqt tak use pitī rahegī jab tak mazāq aur lān-tān kā nishān na ban gaī ho. ³³ Dahshat aur tabāhī kā pyālā pī pī kar tū madhoshī aur dukh se bhar jāegī. Tū apnī bahan Sāmariya kā yih pyālā ³⁴ āḳhirī qatre tak pī legī, phir pyāle ko pāsh pāsh karke us ke ṭuḳṛe chabā legī aur apne sine ko phār legī. Yih Rab Qādir-e-mutlaq kā farmāñ hai. ³⁵ Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai, ‘Tū ne mujhe bhūl kar apnā muñh mujh se pher liyā hai. Ab tujhe apnī fahhāshī aur zinākārī kā natijā bhugatnā paṛegā.’ ”

³⁶ Rab mazīd mujh se hamkalām huā, ‘Ai ādamzād, kyā tū Aholā aur Aholibā kī adālat karne ke lie taiyār hai? Phir un par un kī makrūh harkateñ zāhir kar. ³⁷ Un se do jurm sarzad hue haiñ, zinā aur qatl. Unhoñ ne butoñ se zinā kiyā aur apne bachchoñ ko jalā kar unheñ khilāyā, un bachchoñ ko jo unhoñ ne mere hāñ janm die the. ³⁸ Lekin yih un ke lie kāfī nahīn thā. Sāth sāth unhoñ ne merā maqdis nāpāk aur mere Sabat ke dinoñ kī behurmatī kī. ³⁹ Kyoñki jab kabhī wuh apne bachchoñ ko apne butoñ ke huzūr qurbān kartī thīñ usī din wuh mere ghar meñ ā kar us kī behurmatī kartī thīñ. Mere hī ghar meñ wuh aīsī harkateñ kartī thīñ.

⁴⁰ Yih bhī in do bahnoñ ke lie kāfī nahīn thā balki ādmiyoñ ki talāsh meñ unhoñ ne apne qāsidōñ ko dūr dūr tak bhej diyā. Jab mard pahuñche to tū ne un ke lie nahā kar apnī āñkhoñ meñ surmā lagāyā aur apne zewarāt pahan lie. ⁴¹ Phir tū shāndār sofe par baiṭh gaī. Tere sāmne mez thī jis par tū ne mere lie maḳhsūs baḳhūr aur tel rakhā thā. ⁴² Registān se Sibā ke muta'addid ādmī lāe gae to shahr meñ shor mach gayā, aur logoñ

ne sukūn kā sāns liyā. Ādmiyoñ ne donon bahnon ke bāzuoñ meñ kaṛe pahnaē aur un ke saron par shāndār tāj rakhe. ⁴³ Tab mainē ne zinākārī se ghisi-phaṭī aurat ke bāre meñ kahā, ‘Ab wuh us ke sāth zinā kareñ, kyonki wuh zinākār hī hai.’ ⁴⁴ Aisā hī huā. Mard un behayā bahnon Aholā aur Aholibā se yoñ hambistar hue jis tarah kasbiyoñ se.

⁴⁵ Lekin rāstbāz ādmī un kī ādālat karke unheñ zinā aur qatl ke mujrim thahrāēnge. Kyonki donoñ bahneñ zinākār aur qātil hī haiñ. ⁴⁶ Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki un ke k̄hilāf julūs nikāl kar unheñ dahshat aur lūt-mār ke hawāle karo. ⁴⁷ Log unheñ sangsār karke talwār se ṭukre ṭukre kareñ, wuh un ke beṭe-beṭiyoñ ko mār ḍaleñ aur un ke gharoñ ko nazar-e-ātish kareñ.

⁴⁸ Yoñ mainē mulk meñ zinākārī k̄hatm karūnga. Is se tamām auraton ko tambih milegī ki wuh tumhāre sharmnāk namūne par na chaleñ. ⁴⁹ Tumheñ zinākārī aur butparastī kī munāsib sazā milegī. Tab tum jān logī ki mainē Rab Qādir-e-mutlaq hūñ.”

24

Yarūshalam Āg par Zangālūdā Deg Hai

¹ Yahūyākin Bādshāh kī jilāwatani ke naweñ sāl meñ Rab kā kalām mujh par nāzil huā. Dasweñ mahīne kā daswān din * thā. Paighām yih thā, ² “Ai ādamzād, isī din kī tāriḳh likh le, kyonki isī din Shāh-e-Bābal Yarūshalam kā muhāsarā karne lagā hai. ³ Phir is sarkash qaum Isrāil ko tamsil pesh karke batā,

‘Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki āg par deg rakh kar us meñ pānī ḍāl de. ⁴ Phir use behtarīn gosht se bhar de. Rān aur shāne ke ṭukre, nīz behtarīn haḍḍiyān us meñ ḍāl de. ⁵ Sirf behtarīn bheroñ kā gosht istemāl kar. Dhyān de ki deg ke niche āg zor se bharaktī rahe. Gosht ko haḍḍiyoñ samet k̄hūb pakne de.

⁶ Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki Yarūshalam par afsos jis meñ itnā k̄hūn bahāyā gayā hai! Yih shahr deg hai jis meñ zang lagā hai, aisā zang jo utartā nahīñ. Ab gosht ke ṭukroñ ko yake bād digare deg se nikāl de. Unheñ kisī tartīb se mat nikālñā balki qurā ḍāle baḡhair nikāl de.

⁷ Jo k̄hūn Yarūshalam ne bahāyā wuh ab tak us meñ maujūd hai. Kyonki wuh miṭṭī par na girā jo use jazb kar saktī balki nangī chaṭān par. ⁸ Mainē ne k̄hud yih k̄hūn nangī chaṭān par bahne diyā tāki wuh ch̄hup na jāe balki merā ḡhazab Yarūshalam par nāzil ho jāe aur mainē badlā lūñ.

⁹ Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki Yarūshalam par afsos jis ne itnā k̄hūn bahāyā hai! Mainē bhī tere niche lakaṛī kā barā dher lagāūngā. ¹⁰ Ā, lakaṛī kā barā dher karke āg lagā de. Gosht ko k̄hūb pakā, phir shorbā nikāl kar haḍḍiyoñ ko bhasm hone de. ¹¹ Is ke bād k̄hālī deg ko jalte koelon par rakh de tāki pital garm ho kar tamtamāne lage aur deg meñ mail pighal jāe, us kā zang utar jāe.

¹² Lekin befāyda! Itnā zang lagā hai ki wuh āg meñ bhī nahīñ utartā.

¹³ Ai Yarūshalam, apnī behayā harkaton se tū ne apne āp ko nāpāk kar diyā hai. Agarche mainē k̄hud tujhe pāk-sāf karnā chāhtā thā to bhī tū pāk-sāf na huī. Ab tū us waqt tak pāk nahīñ hogī jab tak mainē apnā pūrā ḡhussā tujh par utār na lūñ. ¹⁴ Mere Rab kā yih farmān pūrā hone walā hai, aur mainē dhyān se use amal meñ laūngā. Na mainē tujh par tars

* 24:1 15 Janwarī.

khāūngā, na rahm karūnga. Main tere chāl-chalan aur āmāl ke mutābiq terī adālat karūnga.’ Yih Rab Qādir-e-mutlaq kā farmān hai.”

Bīwī kī Wafāt par Hizqiyel Mātām na Kare

¹⁵ Rab mujh se hamkalām huā, ¹⁶ “Ai ādamzād, main tujh se achānak terī ānkh kā tārā chhīn lūngā. Lekin lāzim hai ki tū na āh-o-zārī kare, na ānsū bahāe. ¹⁷ Beshak chupke se karāhtā rah, lekin apnī Azīzā ke lie alāniyā mātām na kar. Na sar se pagaṛī utār aur na pānwoñ se jūte. Na dārhi ko dhānpnā, na janāze kā khānā khā.”

¹⁸ Subah ko main ne qaum ko yih paighām sunāyā, aur shām ko merī bīwī intaqāl kar gaī. Aglī subah main ne wuh kuchh kiya jo Rab ne mujhe karne ko kahā thā. ¹⁹ Yih dekh kar logoñ ne mujh se pūchhā, “Ap ke rawaiye kā hamāre sāth kyā tālluq hai? Zarā hamēñ batāēñ.”

²⁰ Main ne jawāb diyā, “Rab ne mujhe ²¹ āp Isrāīliyoñ ko yih paighām sunāne ko kahā, ‘Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki merā ghar tumhāre nazdik panāhgāh hai jis par tum faḥr karte ho. Lekin yih maqdis jo tumhārī ānkh kā tārā aur jān kā pyārā hai tabāh hone wālā hai. Main us kī behurmatī karne ko hūñ. Aur tumhāre jitne beṭe-beṭiyāñ Yarūshalām meñ pichhe rah gae the wuh sab talwār kī zad meñ ā kar mar jāēnge.

²² Tab tum wuh kuchh karoge jo Hizqiyel is waqt kar rahā hai. Na tum apnī dārhiyoñ ko dhānpoge, na janāze kā khānā khāoge. ²³ Na tum sar se pagaṛī, na pānwoñ se jūte utāroge. Tumhāre hān na mātām kā shor, na rone kī āwāz sunāī degī balki tum apne gunāhoñ ke sabab se zāe hote jāoge. Tum chupke se ek dūsre ke sāth baiṭh kar karāhte rahoge. ²⁴ Hizqiyel tumhāre lie nishān hai. Jo kuchh wuh is waqt kar rahā hai wuh tum bhī karoge. Tab tum jān loge ki main Rab Qādir-e-mutlaq hūñ.’”

²⁵ Rab mazid mujh se hamkalām huā, “Ai ādamzād, yih ghar Isrāīliyoñ ke nazdik panāhgāh hai jis ke bāre meñ wuh khās khushī mahsūs karte haiñ, jis par wuh faḥr karte haiñ. Lekin main yih maqdis jo un kī ānkh kā tārā aur jān kā pyārā hai un se chhīn lūngā aur sāth sāth un ke beṭe-beṭiyōñ ko bhī. Jis din yih pesh āegā ²⁶ us din ek ādmī bach kar tujhe is kī khabar pahuñchāegā. ²⁷ Usī waqt tū dubārā bol sakegā. Tū gūngā nahīñ rahegā balki us se bātēñ karne lagegā. Yoñ tū Isrāīliyoñ ke lie nishān hogā. Tab wuh jān leñge ki main hī Rab hūñ.”

25

Ammoniyōñ kā Mulk Un se Chhīn Liyā Jāegā

¹ Rab mujh se hamkalām huā, ² “Ai ādamzād, Ammoniyōñ ke mulk kī taraf rukh karke un ke khalāf nabuwwat kar. ³ Unheñ batā,

‘Suno Rab Qādir-e-mutlaq kā kalām! Wuh farmātā hai ki ai Ammon Beṭī, tū ne khush ho kar qahqahā lagāyā jab mere maqdis kī behurmatī hui, Mulk-e-Isrāīl tabāh huā aur Yahūdāh ke bāshinde jilāwatan hue. ⁴ Is lie main tujhe mashriqī qabilōñ ke hawāle karūnga jo apne dēre tujh meñ lagā kar pūrī bastiyāñ qāym kareñge. Wuh terā hī phal khāēnge, terā hī dūdh pieñge. ⁵ Rabbā shahr ko main ūñṭoñ kī charāgāh meñ badal dūngā aur Mulk-e-Ammon ko bheṛ-bakriyoñ kī ārāmgāh banā dūngā. Tab tum jān loge ki main hī Rab hūñ.

⁶ Kyoñki Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki tū ne tāliyāñ bajā bajā kar aur pānw zamīn par mār mār kar Isrāīl ke anjām par apnī dilī khushī kā izhār kiya. Terī Isrāīl ke lie hiqārat sāf taur par nazar āī. ⁷ Is lie main

apnā hāth tere khilāf barhā kar tujhe dīgar aqwām ke hawāle kar dūngā tāki wuh tujhe lūṭ leñ. Maiñ tujhe yoñ miṭā dūngā ki aqwām-o-mamālik meñ terā nām-o-nishān tak nahīñ rahegā. Tab tū jān legī ki maiñ hī Rab hūñ.”

Moāb ke Shahr Tabāh Ho Jāeñge

⁸ “Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki Moāb aur Saīr Isrāil kā mazāq urā kar kahte haiñ, ‘Lo, dekho Yahūdāh ke gharāne kā hāl! Ab wuh bhī bāqī qaumoñ kī tarah ban gayā hai.’ ⁹ Is lie maiñ Moāb kī pahārī dhalānoñ ko un ke shahroñ se mahrūm karūnga. Mulk ke ek sire se dūsre sire tak ek bhī ābādī nahīñ rahegī. Go Moābī apne shahroñ Bait-yasīmot, Bāl-maūn aur Qiriyatāym par khās faḡhr karte haiñ, lekin wuh bhī zamīnbos ho jāeñge. ¹⁰ Ammon kī tarah maiñ Moāb ko bhī mashriqī qabiloñ ke hawāle karūnga. Ākhirkār aqwām meñ Ammoniyōñ kī yād tak nahīñ rahegī, ¹¹ aur Moāb ko bhī mujh se munāsib sazā milegī. Tab wuh jān leñge ki maiñ hī Rab hūñ.”

Allāh Adomiyōñ se Intaqām Legā

¹² “Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki Yahūdāh se intaqām lene se Adom ne sangīn gunāh kiyā hai. ¹³ Is lie maiñ apnā hāth Adom ke khilāf barhā kar us ke insān-o-haiwān ko mār dālūngā, aur wuh talwār se māre jāeñge. Temān se le kar Dadān tak yih mulk wīrān-o-sunsān ho jāegā. Yih Rab Qādir-e-mutlaq kā farmān hai. ¹⁴ Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki apnī qaum ke hāthoñ maiñ Adom se badlā lūngā, aur Isrāil mere ghazab aur qāhr ke mutābiq hī Adom se nīpaṭ legā. Tab wuh merā intaqām jān leñge.”

Filistiyōñ kā Khātma

¹⁵ “Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki Filistiyōñ ne baṛe zulm ke sāth Yahūdāh se badlā liyā hai. Unhoñ ne us par apnī dilī hiqārat aur dāymī dushmanī kā izhār kiyā aur intaqām le kar use tabāh karne kī koshish kī. ¹⁶ Is lie Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki maiñ apnā hāth Filistiyōñ ke khilāf barhāne ko hūñ. Maiñ in Karetiyōñ aur sāhilī ilāqe ke bache huoñ ko miṭā dūngā. ¹⁷ Maiñ apnā ghazab un par nāzil karke saḡhtī se un se badlā lūngā. Tab wuh jān leñge ki maiñ hī Rab hūñ.”

26

Sūr kā Satyānās

¹ Yahūyākin Bādshāh kī jilāwatanī ke 11weñ sāl meñ Rab mujh se hamkalām huā. Mahīne kā pahla dīn thā. ² “Ai adamzād, Sūr Beṭī Yarūshalam kī tabāhī dekh kar khush huī hai. Wuh kahtī hai, ‘Lo, aqwām kā darwāzā ṭuṭ gayā hai! Ab maiñ hī is kī zimmedāriyāñ nibhāūngī. Ab jab Yarūshalam wīrān hai to maiñ hī farogh pāūngī.’

³ Jawāb meñ Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki ai Sūr, maiñ tujh se nīpaṭ lūngā! Maiñ muta’addid qaumoñ ko tere khilāf bhejūngā. Samundar kī zabardast maujoñ kī tarah wuh tujh par ṭuṭ pareñgi. ⁴ Wuh Sūr Shahr kī fasil ko dhā kar us ke burjoñ ko khāk meñ milā deñgi. Tab maiñ use itne zor se jhār dūngā ki miṭṭī tak nahīñ rahegī. Khālī chaṭān hī nazar āegī. ⁵ Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki wuh samundar ke darmiyān aīsī jagah rahegī jahāñ machhere apne jāloñ ko sukhāne ke lie bichhā deñge. Dīgar aqwām use lūṭ leñgi, ⁶ aur khushkī par us kī

ābādiyān talwār kī zad meñ ā jāēngī. Tab wuh jān leñge ki main hī Rab hūñ.

⁷ Kyoñki Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki main Bābal ke bādshāh Nabūkadnazzar ko tere khalāf bhejūngā jo ghoṛe, rath, ghursawār aur baṛī fauj le kar shimāl se tujh par hamlā karegā. ⁸ Khushkī par terī ābādiyon ko wuh talwār se tabāh karegā, phir pushte aur burjōn se tujhe gher legā. Us ke fauji apnī dhāleñ uṭhā kar tujh par hamlā kareñge. ⁹ Bādshāh apnī qilāshikan mashīnoñ se terī fasil ko dhā degā aur apne ālāt se tere burjōn ko girā degā. ¹⁰ Jab us ke beshumār ghoṛe chal pareñge to itnī gard ur jāegī ki tū us meñ dūb jāegī. Jab bādshāh terī fasil ko tor tor kar tere darwāzon meñ dākhl hogā to terī diwāreñ ghoṛōñ aur rathōñ ke shor se laraz uṭheñgī. ¹¹ Us ke ghoṛōñ ke khur terī tamām galiyon ko kuchal deñge, aur tere bāshinde talwār se mar jāeñge, tere mazbūt satūn zamīnbos ho jāeñge. ¹² Dushman terī daulat chhīn leñge aur terī tijārat kā māl lūṭ leñge. Wuh terī diwāroñ ko girā kar terī shāndār imāratōñ ko mismār kareñge, phir tere patthar, lakaṛī aur malbā samundar meñ phaiñk deñge. ¹³ Main tere gītoñ kā shor band karūnga. Aindā tere sarodōñ kī āwāz sunāi nahīñ degī. ¹⁴ Main tujhe nangī chaṭāñ meñ tabdīl karūnga, aur machhere tujhe apne jāl bichhā kar sukhāne ke lie istemāl kareñge. Aindā tujhe kabhī dubārā tāmīr nahīñ kiyā jāegā. Yih Rab Qādir-e-mutlaq kā farmāñ hai.

¹⁵ Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki ai Sūr Beṭī, sāhilī ilāqe kāñp uṭheñge jab tū dhaṛām se gir jāegī, jab har taraf zakhmī logoñ kī karāhtī āwāzeñ sunāi deñgī, har galī meñ qatl-o-ghārat kā shor machegā. ¹⁶ Tab sāhilī ilāqōñ ke tamām hukmṛāñ apne taḳtoñ se utar kar apne choghe aur shāndār libās utāreñge. Wuh mātami kapṛe pahan kar zamīn par baiṭh jāeñge aur bār bār laraz uṭheñge, yahāñ tak wuh tere anjām par pareshāñ hoñge. ¹⁷ Tab wuh tujh par mātam karke gīt gāeñge,

‘Hāy, tū kitne dhaṛām se gir kar tabāh huī hai! Ai sāhilī shahr, ai Sūr Beṭī, pahle tū apne bāshindoñ samet samundar ke darmiyāñ rah kar kitnī mashhūr aur tāqatwar thī. Gird-o-nawāh ke tamām bāshinde tujh se dahshat khāte the. ¹⁸ Ab sāhilī ilāqe tere anjām ko dekh kar thartharā rahe haiñ. Samundar ke jazīre tere kḥātme kī kḥabar sun kar dahshatzadā ho gae haiñ.’

¹⁹ Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki ai Sūr Beṭī, main tujhe wīrān-o-sunsāñ karūnga. Tū un digar shahroñ kī mānind ban jāegī jo nest-o-nābūd ho gae haiñ. Main tujh par sailāb lāūngā, aur gahrā pāñi tujhe dhāñp degā. ²⁰ Main tujhe Pātāl meñ utarne dūngā, aur tū us qaum ke pās pahuñchegī jo qadīm zamāne se hī wahāñ bastī hai. Tab tujhe zamīn kī gahrāiyoñ meñ rahnā paregā, wahāñ jahāñ qadīm zamānoñ ke khandarāt haiñ. Tū murdoñ ke mulk meñ rahegī aur kabhī zindagī ke mulk meñ wāpas nahīñ āegī, na wahāñ apnā maqām dubārā hāsīl karegī. ²¹ Main hone dūngā ki terā anjām dahshatnāk hogā, aur tū sarāsar tabāh ho jāegī. Log terā khoj lagāeñge lekin tujhe kabhī nahīñ pāeñge. Yih Rab Qādir-e-mutlaq kā farmāñ hai.”

¹ Rab mujh se hamkalām huā, ² “Ai ādamzād, Sūr Beṭī par mātāmī gīt gā, ³ us shahr par jo samundar kī guzargāh par wāqe hai aur muta'addid sāhili qaumōn se tijārat kartā hai. Us se kah,

‘Rab farmātā hai ki ai Sūr Beṭī, tū apne āp par bahut faḵr karke kahtī hai ki wāh, merā husn kamāl kā hai. ⁴ Aur wāqai, terā ilāqā samundar ke bich meñ hī hai, aur jinhoñ ne tujhe tāmīr kiyā unhoñ ne tere husn ko takmīl tak pahuñchāyā, ⁵ tujhe shāndār bahri jahāz kī mānind banāyā. Tere taḵhte Sanīr meñ ugne wāle jūnīpar ke darakhtoñ se banāe gae. Terā mastūl Lubnān kā deodār kā darakht thā. ⁶ Tere chappū Basan ke balūt ke darakhtoñ se banāe gae. Jabki tere farsh ke lie Qubrus se saro kī lakaṛī lāi gai, phir use hāthidānt se ārastā kiyā gayā. ⁷ Nafis katān kā terā rangdār bādbān Misr kā thā. Wuh terā imtiyāzī nishān ban gayā. Tere tirpāloñ kā qirmizī aur arghawānī rang Ilisā ke sāhili ilāqe se lāyā gayā.

⁸ Saidā aur arwad ke mard tere chappū mārte the, Sūr ke apne hī dāna tere mallāh the. ⁹ Jabal * ke buzurg aur dānishmand ādmī dhyān dete the ki terī darzeñ band raheñ. Tamām bahri jahāz apne mallāhoñ samet tere pās āyā karte the tāki tere sāth tijārat kareñ. ¹⁰ Fāras, Ludiyā aur Libiyā ke afrād terī fauj meñ ḵhidmat karte the. Terī dīwāroñ se laṭkī un kī ḍhaloñ aur ḵhodoñ ne terī shān mazīd baḥḥā dī. ¹¹ Arwad aur Ḵhalak † ke ādmī terī fasīl kā difā karte the, jammād ke faujī tere burjoñ meñ pahrādārī karte the. Terī dīwāroñ se laṭkī hui un kī ḍhaloñ ne tere husn ko kamāl tak pahuñchā diyā.

¹² Tū amīr thī, tujh meñ māl-o-asbāb kī kasrat kī tijārat kī jāti thī. Is lie Tarsis tujhe chāndī, lohā, ṭin aur sisā de kar tujh se saudā kartā thā. ¹³ Yūnān, Tūbal aur Masak tujh se tijārat karte, terā māl ḵharīd kar muāwaze meñ ḡhulām aur pītal kā sāmān dete the. ¹⁴ Bait-tujarmā ke tājir tere māl ke lie tujhe ām ghoṛe, faujī ghoṛe aur ḵhachchar pahuñchāte the. ¹⁵ Dadān ke ādmī tere sāth tijārat karte the, hāñ muta'addid sāhili ilāqe tere gāhak the. Un ke sāth saudābāzī karke tujhe hāthidānt aur ābnūs kī lakaṛī milti thī. ¹⁶ Shām terī paidāwār kī kasrat kī wajah se tere sāth tijārat kartā thā. Muāwaze meñ tujhe firozā, arghawānī rang, rangdār kapre, bārik katān, mūngā aur yāqūt miltā thā. ¹⁷ Yahūdāh aur Isrāil tere gāhak the. Terā māl ḵharīd kar wuh tujhe Minnīt kā gandum, pannag kī ṭikkiyān, shahd, zaitūn kā tel aur balsān dete the. ¹⁸ Damishq terī wāfir paidāwār un māl kī kasrat kī wajah se tere sāth kārobār kartā thā. Us se tujhe Halbūn kī mai aur sāhar kī ūn milti thī. ¹⁹ Widān aur Yūnān tere gāhak the. Wuh Ūzāl kā ḍhālā huā lohā, dārchīnī aur kalamas kā masālā pahuñchāte the. ²⁰ Dadān se tijārat karne se tujhe zīnposh milti thī. ²¹ Arab aur Qīdār ke tamām hukmrān tere gāhak the. Tere māl ke ewaz wuh bheḛ ke bachche, menḡhe aur bakre dete the. ²² Sabā aur Rāmā ke tājir terā māl hāsīl karne ke lie tujhe behtarīn balsān, har qism ke jawāhar aur sonā dete the. ²³ Hārān, Kannā, Adan, Sabā, Asūr aur kul Mādī sab tere sāth tijārat karte the. ²⁴ Wuh tere pās ā kar tujhe shāndār libās, qirmizī rang kī chādareñ, rangdār kapre aur kambal, nīz mazbūt rasse pesh karte the. ²⁵ Tarsis ke umdā jahāz terā māl mukhtalif mamālik meñ pahuñchāte the. Yoñ tū jahāz kī mānind samundar ke bīch meñ rah kar daulat aur shān se mālāmāl ho gai. ²⁶ Tere chappū chalāne wāle tujhe dūr dūr tak pahuñchāte haiñ.

* 27:9 Biblos † 27:11 Ḡhāliban Cilicia.

Lekin wuh waqt qarīb hai jab mashriq se tez āndhī ā kar tujhe samundar ke darmiyān hī ṭukre ṭukre kar degī. ²⁷ Jis dīn tū gir jāegī us dīn terī tamām mīlkiyat samundar ke bich meñ hī dūb jāegī. Terī daulat, terā saudā, tere mallāh, tere bahri musāfir, terī darzeñ band rakhne wāle, tere tājir, tere tamām faujī aur bāqī jitne bhī tujh par sawār haiñ sab ke sab ḡharq ho jāeñge. ²⁸ Tere mallāhoñ kī chīkhtī-chillātī āwāzeñ sun kar sāhili ilāqe kāñp uṭheñge. ²⁹ Tamām chappū chalāne wāle, mallāh aur bahri musāfir apne jahāzoñ se utar kar sāhil par khare ho jāeñge. ³⁰ Wuh zor se ro paṛeñge, baṛī talkhī se giryā-o-zārī kareñge. Apne saroñ par khāk ḡal kar wuh rākh meñ loṭ-poṭ ho jāeñge. ³¹ Terī hī wajah se wuh apne saroñ ko munḡwā kar ṭaṭ kā libās oṛh leñge, wuh baṛī bechainī aur talkhī se tujh par mātām kareñge. ³² Tab wuh zār-o-qatār ro kar mātām kā gīt gāeñge,

“Hāy, kaun samundar se ghire hue Sūr kī tarah kḡhāmosh ho gayā hai?”

³³ Jab tijārat kā māl samundar kī chāroñ taraf se tujh tak pahuñchtā thā to tū muta’addid qaumoñ ko ser kartī thī. Duniyā ke bādshāh terī daulat aur tijāratī sāmān kī kasrat se amīr hue.

³⁴ Afsos! Ab tū pāsh pāsh ho kar samundar kī gahrāiyoñ meñ ḡhāyb ho gaī hai. Terā māl aur tere tamām afrād tere sāth dūb gae haiñ.

³⁵ Sāhili ilāqoñ meñ basne wāle ghabrā gae haiñ. Un ke bādshāhoñ ke roñḡte khare ho gae. Un ke chehre pareshān nazar āte haiñ.

³⁶ Dīgar aqḡwām ke tājir tujhe dekḡ kar “Taubā taubā” kahte haiñ. Terā haulnāk anjām achānak hī ā gayā hai. Ab se tū kabhī nahīñ uṭhegī.”

28

Sūr ke Hukmrān ke lie Paighām

¹ Rab mujh se hamkalām huā, ² “Ai ādamzād, Sūr ke hukmrān ko batā, ‘Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki tū maḡhrūr ho gayā hai. Tū kahtā hai ki main Kḡhudā huñ, main samundar ke darmiyān hī apne taḡht-e-ilāhī par baiṭhā huñ. Lekin tū Kḡhudā nahīñ balki insān hai, go tū apne āp ko Kḡhudā-sā samajhtā hai. ³ Beshak tū apne āp ko Dānyāl se kahīñ zyādā dānishmand samajh kar kahtā hai ki koī bhī bhed mujh se poshīdā nahīñ rahtā. ⁴ Aur yih haqīqat bhī hai ki tū ne apnī hikmat aur samajh se bahut daulat hāsīl kī hai, sone aur chāñdī se apne kḡhazānoñ ko bhar diyā hai. ⁵ Baṛī dānishmandī se tū ne tijārat ke zariye apnī daulat barḡhāī. Lekin jitnī terī daulat baṛhtī gaī utnā hī terā ḡhurūr bhī baṛhtā gayā.

⁶ Chunāñche Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki chūñki tū apne āp ko Kḡhudā-sā samajhtā hai ⁷ is lie main sab se zālīm qaumoñ ko tere kḡhilāf bḡhejñgā jo apnī talwāroñ ko terī kḡhūbsūrātī aur hikmat ke kḡhilāf kḡhīñch kar terī shān-o-shaukat kī behurmatī kareñgī. ⁸ Wuh tujhe Pātāl meñ utāreñgī. Samundar ke bīch meñ hī tujhe mār ḡalā jāegā. ⁹ Kyā tū us waqt apne qātīloñ se kahegā ki main Kḡhudā huñ? Hargiz nahīñ! Apne qātīloñ ke hāth meñ hote waqt tū Kḡhudā nahīñ balki insān sābit hogā. ¹⁰ Tū ajnabiyoñ ke hāthoñ nāmāḡhtūñ kī-sī wafāt pāegā. Yih merā, Rab Qādir-e-mutlaq kā farmān hai.’”

¹¹ Rab mazīd mujh se hamkalām huā, ¹² “Ai ādamzād, Sūr ke bādshāh par mātāmī gīt gā kar us se kah,

‘Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki tujh par kāmilīyat kā ṭhappā thā. Tū hikmat se bharpūr thā, terā husn kamāl kā thā. ¹³ Allāh ke Bāḡh-e-Adan

meñ rah kar tū har qism ke jawāhar se saǵā huā thā. Lāl, * zabarjad, † hajrul-qamar, ‡ pukhrāj, § aqīq-e-ahmar * aur yashab, † sang-e-lājaward, ‡ firozā aur zumurrad sab tujhe ārāstā karte the. Sab kuchh sone ke kām se mazīd k̄hūbsūrat banāyā gayā thā. Jis din tujhe k̄halaq kiyā gayā usī din yih chizeñ tere lie taiyār huñ.

14 Maiñ ne tujhe Allāh ke muqaddas pahār par kharā kiyā thā. Wahāñ tū karūbī farishte kī haisiyat se apne par phailāe pahrādārī kartā thā, wahāñ tū jalte hue pattharon ke darmiyāñ hī ghūmtā-phirtā rahā.

15 Jis din tujhe k̄halaq kiyā gayā terā chāl-chalan be'ilzām thā, lekin ab tujh meñ nāinsāfi pāī gāī hai. 16 Tijārat meñ kāmyābī kī wajah se tū zulm-o-tashaddud se bhar gayā aur gunāh karne lagā.

Yih dekh kar maiñ ne tujhe Allāh ke pahār par se utār diyā. Maiñ ne tujhe jo pahrādārī karne wālā farishta thā tabāh karke jalte hue pattharon ke darmiyāñ se nikāl diyā. 17 Terī k̄hūbsūratī tere lie ghūrūr kā bāis ban gāī, hāñ terī shān-o-shaukat ne tujhe itnā phulā diyā ki terī hikmat jātī rahī. Isī lie maiñ ne tujhe zamīñ par paṭakh kar dīgar bādshāhoñ ke sāmne tamāshā banā diyā. 18 Apne beshumār gunāhoñ aur be'insāf tijārat se tū ne apne muqaddas maqāmoñ kī behurmatī kī hai. Jawāb meñ maiñ ne hone diyā ki āg tere darmiyāñ se nikal kar tujhe bhasm kare. Maiñ ne tujhe tamāshā dekhne wāle tamām logoñ ke sāmne hī rākh kar diyā. 19 Jitnī bhī qaumeñ tujhe jāntī thīñ un ke roñgṭe khare ho gae. Terā haulnāk anjām achānak hī ā gayā hai. Ab se tū kabhī nahīñ uṭhegā.’”

Saidā ko Sazā Di Jāegi

20 Rab mujh se hamkalām huā, 21 “Ai ādamzād, Saidā kī taraf ruḅh karke us ke khilāf nabuwwat kar! 22 Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki ai Saidā, maiñ tujh se nipṭ lūngā. Tere darmiyāñ hī maiñ apnā jalāl dikhāūngā. Tab wuh jāñ leñge ki maiñ hī Rab huñ, kyoñki maiñ shahr kī adālat karke apnā muqaddas kirdār un par zāhir karūngā. 23 Maiñ us meñ mohlak wabā phailā kar us kī galiyoñ meñ k̄hūñ bahā dūngā. Use chāroñ taraf se talwār gher legī to us meñ phanse hue log halāk ho jāeñge. Tab wuh jāñ leñge ki maiñ hī Rab huñ.

Isrāil kī Bahālī

24 Is waqt Isrāil ke paṛosi use haqīr jānte haiñ. Ab tak wuh use chubhne wāle k̄hār aur zakhmī karne wāle kāñte haiñ. Lekin āindā aisā nahīñ hogā. Tab wuh jāñ leñge ki maiñ Rab Qādir-e-mutlaq huñ. 25 Kyoñki Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki dīgar aqwām ke dekhte dekhte maiñ zāhir karūngā ki maiñ muqaddas huñ. Kyoñki maiñ Isrāiliyoñ ko un aqwām meñ se nikāl kar jamā karūngā jahāñ maiñ ne unheñ muntashir kar diyā thā. Tab wuh apne watan meñ jā baseñge, us mulk meñ jo maiñ ne apne k̄hādīm Yāqūb ko diyā thā. 26 Wuh hifāzat se us meñ rah kar ghar tāmīr kareñge aur angūr ke bāgh lagāeñge. Lekin jo paṛosī unheñ haqīr jānte the un kī maiñ adālat karūngā. Tab wuh jāñ leñge ki maiñ Rab un kā k̄hudā huñ.”

* **28:13** Yā ek qism kā surkh aqīq. Yād rahe ki chūñki qadīm zamāne ke aksar jawāharāt ke nām matrūk haiñ yā un kā matlab badal gayā hai, is lie un kā mukhtalif tarjumā ho saktā hai. † **28:13** peridot ‡ **28:13** mūnstone § **28:13** topas * **28:13** carnelian † **28:13** jasper ‡ **28:13** lapis lazuli

29

Misr ko Sazā Milegī

¹ Yahūyākīn Bādshāh kī jilāwatanī ke dasweñ sāl meñ Rab mujh se hamkalām huā. Dasweñ mahīne kā 11wān din * thā. Rab ne farmāyā,

² “Ai ādamzād, Misr ke bādshāh Firaun kī taraf ruḡh karke us ke aur tamām Misr ke khilāf nabuwwat kar!

³ Use batā, ‘Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki ai Shāh-e-Misr Firaun, main tujh se nipaṭne ko hūn. Beshak tū ek barā azhdahā hai jo Dariyā-e-Nīl kī muḡhtalif shākhoñ ke bich meñ leṭā huā kahtā hai ki yih dariyā merā hī hai, main ne ḡhud use banāyā.

⁴ Lekin main tere muñh meñ kāñṭe ḡāl kar tujhe dariyā se nikāl lāūngā. Mere kahne par terī nadiyon kī tamām machhliyan tere chhilkoñ ke sāth lag kar tere sāth pakaṛi jāēngī. ⁵ Main tujhe in tamām machhliyon samet registān meñ phaiñk chhorūngā. Tū khule maidān meñ gir kar parā rahegā. Na koī tujhe ikatṭhā karegā, na jamā karegā balki main tujhe darindoñ aur parindoñ ko khilā dūngā. ⁶ Tab Misr ke tamām bāshinde jān leñge ki main hī Rab hūn.

Tū Isrāīl ke lie sarkande kī kachchī chhaṛī sābit huā hai. ⁷ Jab unhoñ ne tujhe pakaṛne kī koshish ki to tū ne ṭukṛe ṭukṛe ho kar un ke kandhe ko zaḡhmī kar diyā. Jab unhoñ ne apnā pūrā wazn tujh par ḡālā to tū ṭūṭ gayā, aur un kī kamr dānwāndol ho gai. ⁸ Is lie Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki main tere khilāf talwār bhejūngā jo mulk meñ se insān-o-haiwān miṭā ḡalegī. ⁹ Mulke-e-Misr wirān-o-sunsān ho jāegā. Tab wuh jān leñge ki main hī Rab hūn.

Chūñki tū ne dāwā kiyā, ‘Dariyā-e-Nīl merā hī hai, main ne ḡhud use banāyā’ ¹⁰ is lie main tujh se aur terī nadiyon se nipaṭ lūngā. Misr meñ har taraf khandarāt nazar āēnge. Shimāl meñ Mijḡāl se le kar junūbī shahr Aswān balki Ethopiya kī sarhad tak main Misr ko wirān-o-sunsān kar dūngā. ¹¹ Na insān aur na haiwān kā pāñw us meñ se guzaregā. Chālīs sāl tak us meñ koī nahīñ basegā. ¹² Irdgird ke ḡigar tamām mamālik kī tarah main Misr ko bhī ujārūngā, irdgird ke ḡigar tamām shahroñ kī tarah main Misr ke shahr bhī malbe ke ḡdher banā dūngā. Chālīs sāl tak un kī yih hālat rahegī. Sāth sāth main Misriyon ko muḡhtalif aqwām-o-mamālik meñ muntashir kar dūngā.

¹³ Lekin Rab Qādir-e-mutlaq yih bhī farmātā hai ki chālīs sāl ke bād main Misriyon ko un mamālik se nikāl kar jamā karūngā jahāñ main ne unheñ muntashir kar diyā thā. ¹⁴ Main Misr ko bahāl karke unheñ un ke ābāi watan yāñi junūbī Misr meñ wāpas lāūngā. Wahāñ wuh ek ḡhairaham saltanat ḡaym kareñge ¹⁵ jo bāqī mamālik kī nisbat chhoṭī hogī. Āindā wuh ḡigar qaumoñ par apnā rob nahīñ ḡaleñge. Main ḡhud dhyān dūngā ki wuh āindā itne kamzor raheñ ki ḡigar qaumoñ par hukūmat na kar sakeñ. ¹⁶ Āindā Isrāīl na Misr par bhārosā karne aur na us se lipaṭ jāne kī āzmāish meñ paṛegā. Tab wuh jān leñge ki main hī Rab Qādir-e-mutlaq hūn.’ ”

Shāh-e-Bābal ko Misr Milegā

¹⁷ Yahūyākīn Bādshāh kī jilāwatanī ke 27weñ sāl meñ Rab mujh se hamkalām huā. Pahle mahīne kā pahlā din † thā. Us ne farmāyā, ¹⁸ “Ai

* 29:1 7 Janwari. † 29:17 26 Aprail.

ādāmzād, jab Shāh-e-Bābal Nabūkadnazzar ne Sūr kā muhāsarā kiyā to us kī fauj ko saḡht mehnat karnī paṛī. Har sar ganjā huā, har kandhe kī jild chhil gaī. Lekin na use aur na us kī fauj ko mehnat kā munāsib ajr milā.

¹⁹ Is lie Rab Qādir-e-mutlaq farmatā hai ki main Shāh-e-Bābal Nabūkadnazzar ko Misr de dūngā. Us kī daulat ko wuh uṭhā kar le jāegā. Apnī fauj ko paise dene ke lie wuh Misr ko lūṭ legā. ²⁰ Chūnki Nabūkadnazzar aur us kī fauj ne mere lie khūb mehnat-mashaqqat kī is lie main ne use muāwaze ke taur par Misr de diyā hai. Yih Rab Qādir-e-mutlaq kā farmān hai.

²¹ Jab yih kuchh pesh āegā to main Isrāil ko naī tāqat dūngā. Ai Hizqiyel, us waqt main terā muñh khol dūngā, aur tū dubārā un ke darmiyān bolegā. Tab wuh jān leṅge ki main hī Rab hūn.”

30

Misr kī Tāqat Khatm Ho Jāegī

¹ Rab mujh se hamkalām huā, ² “Ai ādamzād, nabuwwat karke yih paighām sunā de,

‘Rab Qādir-e-mutlaq farmatā hai ki āh-o-zārī karo! Us din par afsos ³ jo āne wālā hai. Kyoñki Rab kā dīn qarīb hī hai. Us dīn ghanē bādāl chhā jāeṅge, aur main aqwām kī adālat karūṅga. ⁴ Misr par talwār nāzil ho kar wahān ke bāshindoñ ko mār dālegī. Mulk kī daulat chhīn lī jāegī, aur us kī buniyadoñ ko dhā diyā jāegā. Yih dekh kar Ethiopiya laraz uṭhegā, ⁵ kyoñki us ke log bhī talwār kī zad meñ ā jāeṅge. Kāī qaumoñ ke afrād Misriyoñ ke sāth halāk ho jāeṅge. Ethiopiya ke, Libiya ke, Ludiya ke, Misr meñ basne wāle tamām ajnabī qaumoñ ke, Kūb ke aur mere ahd kī qaum Isrāil ke log halāk ho jāeṅge. ⁶ Rab Qādir-e-mutlaq farmatā hai ki Misr ko sahārā dene wāle sab gir jāeṅge, aur jis tāqat par wuh fakhr kartā hai wuh jāti rahegī. Shimāl meñ Mijdāl se le kar junūbī shahr Aswān tak unheñ talwār mār dālegī. Yih Rab Qādir-e-mutlaq kā farmān hai. ⁷ Irdgird ke dīgar mamālik kī tarah Misr bhī wīrān-o-sunsān hogā, irdgird ke dīgar shahroñ kī tarah us ke shahr bhī malbe ke dher hoṅge. ⁸ Jab main Misr meñ yoñ āg lagā kar us ke madadgāroñ ko kuchal dālūngā to log jān leṅge ki main hī Rab hūn.

⁹ Ab tak Ethiopiya apne āp ko mahfūz samajhtā hai, lekin us dīn merī taraf se qāsīd nīkal kar us mulk ke bāshindoñ ko aisī khabar pahuñcheṅge jis se wuh thartharā uṭheṅge. Kyoñki qāsīd kashtiyōñ meñ baiṭh kar Dariya-e-Nīl ke zariye un tak pahuñcheṅge aur unheñ ittalā deṅge ki Misr tabāh ho gayā hai. Yih sun kar wahān ke log kānp uṭheṅge. Yaqīn karo, yih dīn jald hī āne wālā hai. ¹⁰ Rab Qādir-e-mutlaq farmatā hai ki Shāh-e-Bābal Nabūkadnazzar ke zariye main Misr kī shān-o-shaukat chhīn lūngā. ¹¹ Use fauj samet Misr meñ lāyā jāegā tāki use tabāh kare. Tab aqwām meñ se sab se zālīm yih log apnī talwāroñ ko chalā kar mulk ko maqtuloñ se bhar deṅge. ¹² Main Dariya-e-Nīl kī shākhōñ ko khusk karūngā aur Misr ko faroḡht karke sharīr ādmiyoñ ke hawāle kar dūngā. Pardesiyoñ ke zariye main mulk aur jo kuchh bhī us meñ hai tabāh kar dūngā. Yih merā, Rab kā farmān hai.

¹³ Rab Qādir-e-mutlaq farmatā hai ki main Misrī butoñ ko barbād karūngā aur Memfis ke mujassame haṭā dūngā. Misr meñ hukmrān nahīñ rahegā, aur main mulk par khauf tārī karūngā. ¹⁴ Mere hukm

par junūbī Misr barbād aur Zuan nazar-e-ātish hogā. Mainī Thības kī adālat ¹⁵ aur Misrī qile Palūsiyam par apnā ghazab nāzil karūnga. Hān, Thības kī shān-o-shaukat nest-o-nābūd ho jāegī. ¹⁶ Mainī Misr ko nazar-e-ātish karūnga. Tab Palūsiyam dard-e-zah meñ muḃtalā aurat kī tarah pech-o-tāb khāegā, Thības dushman ke qabze meñ āegā aur Memfis musalsal musibat meñ phaṅsā rahegā. ¹⁷ Dushman kī talwār Hiliyopolis aur Būbastis ke jawānoñ ko mār dālegī jabki bachī huī aurateñ ghulām ban kar jilāwatan ho jāeñgī. ¹⁸ Tahfanhīs meñ din tārīk ho jāegā jab mainī wahān Misr ke jue ko toṛ dūngā. Wahīn us kī zabardast tāqat jāti rahegī. Ghanā bādāl shahr par chhā jāegā, aur gird-o-nawāh kī ābādiyān qaidī ban kar jilāwatan ho jāeñgī. ¹⁹ Yoñ mainī Misr kī adālat karūnga aur wuh jān leñge ki mainī hī Rab hūn.’”

²⁰ Yahūyākīn Bādshāh kī jilāwatanī ke gyārhwēñ sāl meñ Rab mujh se hamkalām huā. Pahle mahīne kā sātwān din * thā. Us ne farmāyā thā, ²¹ “Ai ādamzād, mainī ne Misrī bādshāh Firaun kā bāzū toṛ dālā hai. Shifā pāne ke lie lāzim thā ki bāzū par paṭṭī bāndhī jāe, ki ṭūṭī huī haḏḏī ke sāth khapachchī bāndhī jāe tāki bāzū mazbūt ho kar talwār chalāne ke qābil ho jāe. Lekin is qism kā ilāj huā nahīn.

²² Chunānche Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki mainī Misrī bādshāh Firaun se nipaṭ kar us ke donoñ bāzuoñ ko toṛ dālūngā, sehhatmand bāzū ko bhī aur ṭūṭe hue ko bhī. Tab talwār us ke hāth se gir jāegī ²³ aur mainī Misriyoñ ko muḃhtalif aqwām-o-mamālik meñ muntashir kar dūngā.

²⁴ Mainī Shāh-e-Bābal ke bāzuoñ ko taqwiyaṭ de kar use apnī hī talwār pakaṛā dūngā. Lekin Firaun ke bāzuoñ ko mainī toṛ dālūngā, aur wuh Shāh-e-Bābal ke sāmne marne wāle zaḏhmī ādmī kī tarah karāh uṭhegā. ²⁵ Shāh-e-Bābal ke bāzuoñ ko mainī taqwiyaṭ dūngā jabki Firaun ke bāzū behis-o-harkat ho jāeñge. Jis waqt mainī apnī talwār ko Shāh-e-Bābal ko pakaṛā dūngā aur wuh use Misr ke ḑhilāf chalāegā us waqt log jān leñge ki mainī hī Rab hūn. ²⁶ Hān, jis waqt mainī Misriyoñ ko ḑigar aqwām-o-mamālik meñ muntashir kar dūngā us waqt wuh jān leñge ki mainī hī Rab hūn.”

31

Misrī Daraḑht Dharām se Gir Jāegā

¹ Yahūyākīn Bādshāh kī jilāwatanī ke gyārhwēñ sāl meñ Rab mujh se hamkalām huā. Tisre mahīne kā pahlā din * thā. Us ne farmāyā, ² “Ai ādamzād, Misrī bādshāh Firaun aur us kī shān-o-shaukat se kah,

‘Kaun tujh jaisā azīm thā? ³ Tū saro kā daraḑht, Lubnān kā deodār kā daraḑht thā, jis kī ḑhūbsūrat aur ghanī shāḑheñ jangal ko sāyā detī thīñ. Wuh itnā baṛā thā ki us kī choṭī bādaloñ meñ ojhāl thī. ⁴ Pānī kī kasrat ne use itnī taraqqī dī, gahre chashmoñ ne use baṛā banā diyā. Us kī nadiyān tane ke chāroñ taraf bahtī thīñ aur phir āge jā kar khet ke bāqī tamām daraḑhtoñ ko bhī serāb kartī thīñ. ⁵ Chunānche wuh ḑigar daraḑhtoñ se kahīñ zyādā baṛā thā. Us kī shāḑheñ baṛhtī aur us kī ṭahniyān lambī hotī gaīñ. Wāfir pānī ke bāis wuh ḑhūb phailtā gayā. ⁶ Tamām parinde apne ghoñsle us kī shāḑhoñ meñ banāte the. Us kī shāḑhoñ kī āṛ meñ janghī jānwaroñ ke bachche paidā hote, us ke sāy meñ tamām azīm qaumeñ bastī thīñ. ⁷ Chūñki daraḑht kī jaṛoñ ko pānī kī kasrat miltī thī is lie us kī

* 30:20 29 Aprail. * 31:1 21 Jūn.

lambāi aur shākheñ qābil-e-tārīf aur k̄hūbsūrat ban gaīn. ⁸ Bāgh-e-Ḳhudā ke deodār ke daraḳht us ke barābar nahīn the. Na jūnīpar kī ṭahniyān, na chanār kī shākheñ us kī shākhoñ ke barābar thīn. Bāgh-e-Ḳhudā meñ koī bhī daraḳht us kī k̄hūbsūratī kā muqābalā nahīn kar saktā thā. ⁹ Maiñ ne khud use muta'addid dāliyān muhaiyā karke k̄hūbsūrat banāyā thā. Allāh ke Bāgh-e-Adan ke tamām dīgar daraḳht us se rashk khāte the.

¹⁰ Lekin ab Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki jab daraḳht itnā barā ho gayā ki us kī choṭī bādaloñ meñ ojhal ho gaī to wuh apne qad par faḳhr karke maḡhrūr ho gaya.

¹¹ Yih dekh kar maiñ ne use aqwām ke sab se baḡe hukmrān ke hawāle kar diyā tāki wuh us kī bedinī ke mutābiq us se nipāṭ le. Maiñ ne use nikāl diyā, ¹² to ajnabī aqwām ke sab se zālīm logoñ ne use ṭukre ṭukre karke zamīn par chhoṛ diyā. Tab us kī shākheñ pahāroñ par aur tamām wādiyoñ meñ gir gaīn, us kī ṭahniyān ṭuṭ kar mulk kī tamām ghāṭiyoñ meñ paṛī rahīn. Duniyā kī tamām aqwām us ke sāy meñ se nikāl kar wahān se chalī gaīn. ¹³ Tamām parinde us ke kaṭe hue tane par baiṭh gae. Tamām janglī jānwar us kī sūkhī hūi shākhoñ par leṭ gae. ¹⁴ Yih is lie huā ki āindā pānī ke kināre par lagā koī bhī daraḳht itnā barā na ho ki us kī choṭī bādaloñ meñ ojhal ho jāe aur natūjatan wuh apne āp ko dūsroñ se bartar samjhe. Kyonki sab ke lie maut aur zamīn kī gahrāiyān muqarrar haiñ, sab ko Pātāl meñ utar kar murdoñ ke darmiyān basnā hai.

¹⁵ Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki jis waqt yih daraḳht Pātāl meñ utar gayā us din maiñ ne gahrāiyoñ ke chashmoñ ko us par mātām karne diyā aur un kī nadiyoñ ko rok diyā tāki pānī itnī kasrat se na bahe. Us kī k̄hātir maiñ ne Lubnān ko mātāmī libās pahnae. Tab khule maidān ke tamām daraḳht murjhā gae. ¹⁶ Wuh itne dharām se gir gayā jab maiñ ne use Pātāl meñ un ke pās utār diyā jo garhe meñ utar chuke the ki dīgar aqwām ko dhachkā lagā. Lekin Bāgh-e-Adan ke bāqī tamām daraḳhtoñ ko tasallī milī. Kyonki go Lubnān ke in chidā aur behtarīn daraḳhtoñ ko pānī kī kasrat miltī rahī thī tāham yih bhī Pātāl meñ utar gae the. ¹⁷ Go yih baḡe daraḳht kī tāqat rahe the aur aqwām ke darmiyān rah kar us ke sāy meñ apnā ghar banā liyā thā to bhī yih baḡe daraḳht ke sāth wahān utar gae jahān maqtūl un ke intazār meñ the.

¹⁸ Ai Misr, azmat aur shān ke lihāz se Bāgh-e-Adan kā kaun-sā daraḳht terā muqābalā kar saktā hai? Lekin tujhe Bāgh-e-Adan ke dīgar daraḳhtoñ ke sāth zamīn kī gahrāiyoñ meñ utārā jāegā. Wahān tū nāmākhṭūnoñ aur maqtūloñ ke darmiyān paṛā rahegā. Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki yihī Firaun aur us kī shān-o-shaukat kā anjām hogā.’”

32

Azhdahe Firaun ko Mārā Jāegā

¹ Yahūyākin Bādshāh ke 12weñ sāl meñ Rab mujh se hamkalām huā. 12weñ mahīne kā pahlā din * thā. Mujhe yih paighām milā, ² “Ai ādamzād, Misr ke bādshāh Firaun par mātāmī gīt gā kar use batā,

‘Go aqwām ke darmiyān tujhe jawān sherbabar samjhā jātā hai, lekin darhaḳīqat tū Dariyā-e-Nīl kī shākhoñ meñ rahne walā azhdahā hai jo apnī nadiyoñ ko ubalne detā aur pānwoñ se pānī ko zor se harkat meñ lā kar gadlā kar detā hai.

* 32:1 3 Mārch.

³ Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki main muta'addid qaumoñ ko jamā karke tere pās bhejūngā tāki tujh par jāl dāl kar tujhe pānī se khīnch nikālēñ. ⁴ Tab main tujhe zor se k̄hushkī par paṭakh dūngā, khule maidān par hī tujhe phaiñk chhorūngā. Tamām parinde tujh par baiṭh jāēnge, tamān janglī jānwar tujhe khā khā kar ser ho jāēnge. ⁵ Terā gosht main pahāroñ par phaiñk dūngā, terī lāsh se wādiyōñ ko bhar dūngā. ⁶ Tere bahte khūn se main zamīn ko pahāroñ tak serāb karūngā, ghāṭiyāñ tujh se bhar jāēngī.

⁷ Jis waqt main terī zindagī kī battī bujhā dūngā us waqt main āsmān ko dhāñp dūngā. Sitāre tārīk ho jāēnge, sūraj bādaloñ meñ chhup jāegā aur chāñd kī raushnī nazar nahīñ āegī. ⁸ Jo kuchh bhī āsmān par chamaktā-damaktā hai use main tere bāis tārīk kar dūngā. Tere pūre mulk par tārīkī chhā jāegī. Yih Rab Qādir-e-mutlaq kā farmāñ hai.

⁹ Bahut qaumoñ ke dil ghabrā jāēnge jab main tere anjām kī k̄habar dīgar aqwām tak pahuñchāūngā, aise mamālik tak jin se tū nāwāqif hai. ¹⁰ Muta'addid qaumoñ ke sāmne hī main tujh par talwār chalā dūngā. Yih dekh kar un par dahshat tārī ho jāegī, aur un ke bādshāhoñ ke roñgṭe khare ho jāēnge. Jis dīn tū dharām se gir jāegā us dīn un par marne kā itnā k̄hauf chhā jāegā ki wuh bār bār kāñp uṭheñge.

¹¹ Kyoñki Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki Shāh-e-Bābal kī talwār tujh par hamlā karegī. ¹² Terī shāñdār fauj us ke sūrmāoñ kī talwār se gir kar halāk ho jāegī. Duniyā ke sab se zālīm ādmī Misr kā ghurūr aur us kī tamām shān-o-shaukat k̄hāk meñ milā deñge. ¹³ Main wāfir pānī ke pās khare us ke maweshī ko bhī barbād karūngā. Āindā yih pānī na insān, na haiwāñ ke pāñwoñ se gadlā hogā. ¹⁴ Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki us waqt main hone dūngā ki un kā pānī sāf-shaffāf ho jāe aur nadiyāñ tel kī tarah bahne lageñ. ¹⁵ Main Misr ko wīrān-o-sunsān karke har chīz se mahrūm karūngā, main us ke tamām bāshindoñ ko mār dālūngā. Tab wuh jāñ leñge ki main hī Rab hūñ.”

¹⁶ Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai, “Lāzim hai ki darj-e-bālā mātāmī gīt ko gāyā jāe. Dīgar aqwām use gāēñ, wuh Misr aur us kī shān-o-shaukat par mātām kā yih gīt zarūr gāēñ.”

Pātāl meñ Dīgar Aqwām Misr ke Intazār meñ Haiñ

¹⁷ Yahūyākīñ Bādshāh ke 12weñ sāl meñ Rab mujh se hamkalām huā. Mahīne kā 15wāñ dīn thā. Us ne farmāyā, ¹⁸ “Āi ādamzād, Misr kī shān-o-shaukat par wāwailā kar. Use dīgar azīm aqwām ke sāth Pātāl meñ utār de. Use un ke pās pahuñchā de jo pahle gar̄he meñ pahuñch chuke haiñ. ¹⁹ Misr ko batā,

‘Ab terī k̄hūbsuratī kahāñ gāi? Ab tū is meñ kis kā muqābalā kar saktā hai? Utar jā! Pātāl meñ nāmāktūnoñ ke pās hī parā rah.’ ²⁰ Kyoñki lāzim hai ki Misrī maqtūloñ ke bīch meñ hī gir kar halāk ho jāēñ. Talwār un par hamlā karne ke lie khīnchī jā chukī hai. Ab Misr ko us kī tamām shān-o-shaukat ke sāth ghasīṭ kar Pātāl meñ le jāo! ²¹ Tab Pātāl meñ bare sūrme Misr aur us ke madadgāroñ kā istiqbāl karke kaheñge, ‘Lo, ab yih bhī utar āe haiñ, yih bhī yahāñ parē nāmāktūnoñ aur maqtūloñ meñ shāmil ho gae haiñ.’

²² Wahāñ Asūr pahle se apnī pūrī fauj samet parā hai, aur us ke irdgird talwār ke maqtūloñ kī qabreñ haiñ. ²³ Asūr ko Pātāl ke sab se gahre gar̄he meñ qabreñ mil gāēñ, aur irdgird us kī fauj dafn huī hai. Pahle yih zindoñ

ke mulk meñ chāron taraf dahshat phailāte the, lekin ab khud talwār se halāk ho gae haiñ.

²⁴ Wahān Ailām bhī apnī tamām shān-o-shaukat samet parā hai. Us ke irdgird dafn hue faujī talwār kī zad meñ ā gae the. Ab sab utar kar nāmakhṭūnoñ meñ shāmil ho gae haiñ, go zindoñ ke mulk meñ log un se shadīd dahshat khāte the. Ab wuh bhī Pātāl meñ utre hue dīgar logoñ kī tarah apnī ruswāī bhugat rahe haiñ. ²⁵ Ailām kā bistar maqtūloñ ke darmiyān hī bichhāyā gayā hai, aur us ke irdgird us kī tamām shāndār fauj ko qabreñ mil gāī haiñ. Sab nāmakhṭūn, sab maqtūl haiñ, go zindoñ ke mulk meñ log un se saḡht dahshat khāte the. Ab wuh bhī Pātāl meñ utre hue dīgar logoñ kī tarah apnī ruswāī bhugat rahe haiñ. Unheñ maqtūloñ ke darmiyān hī jagah mil gāī hai.

²⁶ Wahān Masak-tūbal bhī apnī tamām shān-o-shaukat samet parā hai. Us ke irdgird dafn hue faujī talwār kī zad meñ ā gae the. Ab sab nāmakhṭūnoñ meñ shāmil ho gae haiñ, go zindoñ ke mulk meñ log un se shadīd dahshat khāte the. ²⁷ Aur unheñ un sūrmāoñ ke pās jagah nahīn milī jo qadīm zamāne meñ nāmakhṭūnoñ ke darmiyān faut ho kar apne hathiyāroñ ke sāth Pātāl meñ utar āe the aur jin ke saroñ ke nīche talwār rakhī gāī. Un kā qusūr un kī haḍḍiyōñ par parā rahtā hai, go zindoñ ke mulk meñ log in jangjuoñ se dahshat khāte the.

²⁸ Ai Firaun, tū bhī pāsh pāsh ho kar nāmakhṭūnoñ aur maqtūloñ ke darmiyān parā rahegā. ²⁹ Adom pahle se apne bādshāhoñ aur ra'īsoñ samet wahān pahuñch chukā hogā. Go wuh pahle itne tāqatwar the, lekin ab maqtūloñ meñ shāmil haiñ, un nāmakhṭūnoñ meñ jo Pātāl meñ utar gae haiñ. ³⁰ Is tarah shimāl ke tamām hukmrān aur Saidā ke tamām bāshinde bhī wahān ā maujūd hoñge. Wuh bhī maqtūloñ ke sāth Pātāl meñ utar gae haiñ. Go un kī zabardast tāqat logoñ meñ dahshat phailāti thī, lekin ab wuh sharmindā ho gae haiñ, ab wuh nāmakhṭūn hālat meñ maqtūloñ ke sāth pare haiñ. Wuh bhī Pātāl meñ utre hue baqī logoñ ke sāth apnī ruswāī bhugat rahe haiñ.

³¹ Tab Firaun in sab ko dekh kar tasallī pāegā, go us kī tamām shān-o-shaukat Pātāl meñ utar gāī hogī. Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki Firaun aur us kī pūrī fauj talwār kī zad meñ ā jāenge.

³² Pahle merī marzī thī ki Firaun zindoñ ke mulk meñ khauf-o-hirās phailāe, lekin ab use us kī tamām shān-o-shaukat ke sāth nāmakhṭūnoñ aur maqtūloñ ke darmiyān rakhā jāegā. Yih merā Rab Qādir-e-mutlaq kā farmān hai.”

33

Hizqiyel Isrāil kā Pahredār Hai

¹ Rab mujh se hamkalām huā, ² “Ai ādamzād, apne hamwatanōñ ko yih paḡhām pahuñchā de,

‘Jab kabhī mainī kisi mulk meñ jang chheṛtā hūn to us mulk ke bāshinde apne mardoñ meñ se ek ko chun kar apnā pahredār banā lete haiñ.

³ Pahredār kī zimmedārī yih hai ki jyoñ hī dushman nazar āe tyoñ hī narsingā bajā kar logoñ ko āgāh kare. ⁴ Us waqt jo narsinge kī āwāz sun kar parwā na kare wuh khud zimmedār thahregā agar dushman us par hamlā karke use qatl kare. ⁵ Yih us kā apnā qusūr hogā, kyoñki us ne narsinge kī āwāz sunane ke bāwujūd parwā na kī. Lekin agar wuh pahredār kī khabar mān le to apnī jān ko bachāegā.

⁶ Ab farz karo ki pahredār dushman ko dekhe lekin na narsingā bajāe, na logoñ ko āgāh kare. Agar natīje meñ koī qatl ho jāe to wuh apne gunāhoñ ke bāis hī mar jāegā. Lekin main pahredār ko us kī maut kā zimmedār ṭhahraūngā.’

⁷ Ai ādamzād, main ne tujhe Isrāīlī qaum kī pahrādārī karne kī zimmedārī dī hai. Is lie lāzim hai ki jab bhī main kuchh farmāūn to tū merī sun kar Isrāīliyoñ ko merī taraf se āgāh kare. ⁸ Agar main kisī bedīn ko batānā chāhūn, ‘Tū yaqīnan maregā’ to lāzim hai ki tū use yih sunā kar us kī ḡhalat rāh se āgāh kare. Agar tū aisā na kare to go bedīn apne gunāhoñ ke bāis hī maregā tāham main tujhe hī us kī maut kā zimmedār ṭhahraūngā. ⁹ Lekin agar tū use us kī ḡhalat rāh se āgāh kare aur wuh na māne to wuh apne gunāhoñ ke bāis maregā, lekin tū ne apnī jān ko bachāyā hogā.

Taubā Karo!

¹⁰ Ai ādamzād, Isrāīliyoñ ko batā, tum āheñ bhar bhar kar kahte ho, ‘Hāy ham apne jarāym aur gunāhoñ ke bāis gal saṛ kar tabāh ho rahe haiñ. Ham kis tarah jīte raheñ?’ ¹¹ Lekin Rab Qādir-e-mutlaq farmatā hai, ‘Merī hayāt kī qasam, main bedīn kī maut se kḡhush nahīn hotā balki main chāhtā hūn ki wuh apnī ḡhalat rāh se haṭ kar zindā rahe. Chunāñche taubā karo! Apnī ḡhalat rāhoñ ko tark karke wāpas āo! Ai Isrāīlī qaum, kyā zarūrat hai ki tū mar jāe?’

¹² Ai ādamzād, apne hamwatanon ko batā,

‘Agar rāstbāz ḡhalat kām kare to yih bāt use nahīn bachāegī ki pahle rāstbāz thā. Agar wuh gunāh kare to use zindā nahīn chhoṛā jāegā. Is ke muqābale meñ agar bedīn apnī bedīnī se taubā karke wāpas āe to yih bāt us kī tabāhī kā bāis nahīn banegī ki pahle bedīn thā.’ ¹³ Ho saktā hai main rāstbāz ko batāūn, ‘Tū zindā rahegā.’ Agar wuh yih sun kar samajhne lage, ‘Merī rāstbāzī mujhe har sūrat meñ bachāegī’ aur natīje meñ ḡhalat kām kare to main us ke tamām rāst kāmoñ kā lihāz nahīn karūngā balki us ke ḡhalat kām ke bāis use sazā-e-maut dūngā. ¹⁴ Lekin farz karo main kisī bedīn ādmī ko batāūn, ‘Tū yaqīnan maregā.’ Ho saktā hai wuh yih sun kar apne gunāh se taubā karke insāf aur rāstbāzī karne lage. ¹⁵ Wuh apne qarzdār ko wuh kuchh wāpas kare jo zamānat ke taur par milā thā, wuh chori hūi chīzeñ wāpas kar de, wuh zindagībakḡhsh hidāyāt ke mutābiq zindagī guzāre, ḡharz wuh har bure kām se gurez kare. Is sūrat meñ wuh maregā nahīn balki zindā hī rahegā. ¹⁶ Jo bhī gunāh us se sarzad hue the wuh main yād nahīn karūngā. Chūñki us ne bād meñ wuh kuchh kiyā jo munsifānā aur rāst thā is lie wuh yaqīnan zindā rahegā.

¹⁷ Tere hamwatan etarāz karte haiñ ki Rab kā sulūk saḡh nahīn hai jabki un kā apnā sulūk saḡh nahīn hai. ¹⁸ Agar rāstbāz apnā rāst chāl-chalan chhoṛ kar badī karne lage to use sazā-e-maut dī jāegī. ¹⁹ Is ke muqābale meñ agar bedīn apnā bedīn chāl-chalan chhoṛ kar wuh kuchh karne lage jo munsifānā aur rāst hai to wuh is binā par zindā rahegā.

²⁰ Ai Isrāīliyo, tum dāwā karte ho ki Rab kā sulūk saḡh nahīn hai. Lekin aisā hargiz nahīn hai! Tumhārī adālat karte waqt main har ek ke chāl-chalan kā kḡhayāl karūngā.’

Yarūshalam par Dushman ke Qabze kī Kḡhabar

²¹ Yahūyākīn Bādshāh kī jilāwatanī ke 12weñ sāl meñ ek ādmī mere pās āyā. 10weñ mahīne kā pāñchwān din * thā. Yih ādmī Yarūshalam se

* 33:21 8 Janwari.

bhāg nīklā thā. Us ne kahā, “Yarūshalam dushman ke qabze meñ ā gayā hai!”

²² Ek din pahle Rab kā hāth shām ke waqt mujh par āyā thā, aur agle din jab yih ādmī subah ke waqt pahuñchā to Rab ne mere muñh ko khol diyā, aur main dubārā bol sakā.

Bache Hue Isrāīl Apne Āp par Ġhalat Etamād Karte Haiñ

²³ Rab mujh se hamkalām huā, ²⁴ “Ai ādamzād, Mulk-e-Isrāīl ke khandarāt meñ rahne wāle log kah rahe haiñ, ‘Go Ibrāhīm sirf ek ādmī thā to bhī us ne pūre mulk par qabzā kiyā. Us kī nisbat ham bahut haiñ, is lie lāzim hai kī hameñ yih mulk hāsīl ho.’ ²⁵ Unheñ batā,

‘Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai kī tum gosht khāte ho jis meñ khūn hai, tumhāre hān butparastī aur khūnrezī ām hai. To phir mulk kis tarah tumheñ hāsīl ho saktā hai? ²⁶ Tum apnī talwār par bharosā rakh kar qābil-e-ghin harkateñ karte ho, hattā kī har ek apne paṛosī kī bīwī se zinā kartā hai. To phir mulk kis tarah tumheñ hāsīl ho saktā hai?’

²⁷ Unheñ batā, ‘Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai kī merī hayāt kī qasam, jo Isrāīl ke khandarāt meñ rahte haiñ wuh talwār kī zad meñ ā kar halāk ho jāenge, jo bach kar khule maidān meñ jā base haiñ unheñ main darīndōn ko khilā dūngā, aur jinhoñ ne pahārī qiloñ aur ghāroñ meñ panāh li hai wuh mohlak bīmāriyoñ kā shikār ho jāenge. ²⁸ Main mulk ko wīrān-o-sunsān kar dūngā. Jis tāqat par wuh faḡhr karte haiñ wuh jāti rahegi. Isrāīl kā pahārī ilāqā bhī itnā tabāh ho jāegā kī log us meñ se guzarne se gurez karenge. ²⁹ Phir jab main mulk ko un kī makrūh harkatoñ ke bāis wīrān-o-sunsān kar dūngā tab wuh jān leñge kī main hī Rab hūñ.’

Jilāwatan Isrāīliyoñ kī Beparwāī

³⁰ Ai ādamzād, tere hamwatan apne gharoñ kī diwāroñ aur darwāzoñ ke pās khaṛe ho kar terā zikr karte haiñ. Wuh kahte haiñ, ‘Āo, ham nabī ke pās jā kar wuh paighām sunen jo Rab kī taraf se āyā hai.’ ³¹ Lekin go in logoñ ke hujūm ā kar tere paighāmāt sunane ke lie tere sāmne baiṭh jāte haiñ to bhī wuh un par amal nahīn karte. Kyonki un kī zabān par ishḡ ke hī gīt haiñ. Unhīn par wuh amal karte haiñ, jabki un kā dil nārāwā nafā ke pīchhe paṛā rahtā hai. ³² Asal meñ wuh terī bāteñ yoñ sunte haiñ jis tarah kisī gulūkār ke git jo mahārat se sāj bajā kar surilī āwāz se ishḡ ke gīt gāe. Go wuh terī bāteñ sun kar khush ho jāte haiñ to bhī un par amal nahīn karte. ³³ Lekin yaqīnan ek dīn āne wālā hai jab wuh jān leñge kī hamāre darmiyān nabī rahā hai.”

34

Isrāīl ke Beparwā Gallābān

¹ Rab mujh se hamkalām huā, ² “Ai ādamzād, Isrāīl ke gallābānoñ ke khilāf nabuwwat kar! Unheñ batā,

‘Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai kī Isrāīl ke gallābānoñ par afsos jo sirf apnī hī fikr karte haiñ. Kyā gallābān ko rewaṛ kī fikr nahīn karnī chāhie? ³ Tum bheṛ-bakriyoñ kā dūdh pite, un kī ūn ke kapre pahante aur beharīn jānwaroñ kā gosht khāte ho. To bhī tum rewaṛ kī dekh-bhāl nahīn karte! ⁴ Na tum ne kamzoroñ ko taqwiya, na bimāroñ ko shifā dī yā zaḡhmīyoñ kī marham-paṭṭī kī. Na tum āwārā phirne wāloñ ko wāpas lāe, na gumshudā jānwaroñ ko talāsh kiyā balkī saḡhtī aur zālīmānā tariqe se

un par hukūmat karte rahe. ⁵ Gallābān na hone kī wajah se bheṛ-bakriyān titar-bitar ho kar darindoñ kā shikār ho gaīn. ⁶ Merī bheṛ-bakriyān tamām pahāroñ aur buland jaghoñ par āwārā phirti rahiñ. Sārī zamīn par wuh muntashir ho gaīn, aur koī nahīn thā jo unheñ ḡhūṇḡ kar wāpas lātā.

⁷ Chunāñche ai gallābāno, Rab kā jawāb suno! ⁸ Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki merī hayāt kī ḡsam, merī bheṛ-bakriyān luṭeroñ kā shikār aur tamām darindoñ kī ḡhizā ban gaī haiñ. Un kī dekh-bhāl karne wālā koī nahīn hai. Mere gallābān mere rewaṛ ko ḡhūṇḡ kar wāpas nahīn lāte balki sirf apnā hī khayāl karte haiñ. ⁹ Chunāñche ai gallābāno, Rab kā jawāb suno! ¹⁰ Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki mainī gallābānoñ se nipaṭ kar unheñ apnī bheṛ-bakriyoñ ke lie zimmedār ṭhahraūṅā. Tab mainī unheñ gallābānī kī zimmedārī se fāriḡ karūṅā tākī sirf apnā hī khayāl karne kā silsilā khatm ho jāe. Mainī apnī bheṛ-bakriyoñ ko un ke muñh se nikāl kar bachāūṅā tākī āindā wuh unheñ na khāeñ.

Allāh Achchhā Charwāhā Hai

¹¹ Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki āindā mainī khud apnī bheṛ-bakriyoñ ko ḡhūṇḡ kar wāpas lāūṅā, khud un kī dekh-bhāl karūṅā. ¹² Jis tarah charwāhā chāroñ taraf bikhrī huī apnī bheṛ-bakriyoñ ko ikaṭṭhā karke un kī dekh-bhāl kartā hai usī tarah mainī apnī bheṛ-bakriyoñ kī dekh-bhāl karūṅā. Mainī unheñ un tamām maḡāmoñ se nikāl kar bachāūṅā jahān unheñ ghane bādaloñ aur tāriki ke dīn muntashir kar diyā gayā thā. ¹³ Mainī unheñ dīgar aḡwām aur mamālik meñ se nikāl kar jamā karūṅā aur unheñ un ke apne mulk meñ wāpas lā kar Isrāil ke pahāroñ, ḡhāṭiyōñ aur tamām ābādiyoñ meñ charāūṅā. ¹⁴ Tab mainī achchhī charāḡahoñ meñ un kī dekh-bhāl karūṅā, aur wuh Isrāil kī bulandiyōñ par hī chareṅgi. Wahān wuh sarsabz maidānoñ meñ ārām karke Isrāil ke pahāroñ par behtarīn ḡhās chareṅgi. ¹⁵ Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki mainī khud apnī bheṛ-bakriyoñ kī dekh-bhāl karūṅā, khud unheñ biṭhāūṅā.

¹⁶ Mainī gumshudā bheṛ-bakriyoñ kā khoj lagāūṅā aur āwārā phirne wāloñ ko wāpas lāūṅā. Mainī zaḡhmīyoñ kī marham-paṭṭī karūṅā aur kamzoroñ ko taḡwiyat dūṅā. Lekin moṭe-tāze aur tāḡatwar jānwaroñ ko mainī khatm karūṅā. Mainī insāf se rewaṛ kī gallābānī karūṅā.

¹⁷ Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki ai mere rewaṛ, jahān bheṛoñ, menḡhoñ aur bakroñ ke darmiyān nāinsāfi hai wahān mainī un kī adālat karūṅā. ¹⁸ Kyā yih tumhāre lie kāfi nahīn kī tumheñ khāne ke lie charāḡāh kā behtarīn hissā aur pine ke lie sāf-shaffāf pānī mil gayā hai? Tum bāḡī charāḡāh ko kyoñ raundte aur bāḡī pānī ko pānwoñ se gadlā karte ho? ¹⁹ Merā rewaṛ kyoñ tum se kuchli huī ḡhās khāe aur tumhārā gadlā kiyā huā pānī pie?

²⁰ Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki jahān moṭī aur dubli bheṛ-bakriyoñ ke darmiyān nāinsāfi hai wahān mainī khud faislā karūṅā. ²¹ Kyoñki tum moṭī bheṛoñ ne kamzoroñ ko kandhoñ se dhakkā de kar aur siṅgoñ se mār mār kar achchhī ḡhās se bhagā diyā hai. ²² Lekin mainī apnī bheṛ-bakriyoñ ko tum se bachā lūṅā. Āindā unheñ lūṭā nahīn jāegā balki mainī khud un meñ insāf qāym rakhūṅā.

Amn-o-Amān kī Saltanat

²³ Mainī un par ek hī gallābān yānī apne khādīm Dāūd ko muḡarrar karūṅā jo unheñ charā kar un kī dekh-bhāl kareḡā. Wuhī un kā sahih

charwāhā rahegā. ²⁴ Maiñ, Rab un kā Ḳhudā hūngā aur merā ḳhādim Dāūd un ke darmiyān un kā hukmrān hogā. Yih merā, Rab kā farmān hai.

²⁵ Maiñ Isrāīliyoñ ke sāth salāmatī kā ahd bāndh kar darindoñ ko mulk se nikāl dūngā. Phir wuh hifāzat se so sakeñge, ḳhāh registān meñ hoñ yā jangal meñ. ²⁶ Maiñ unheñ aur apne pahār ke irdgird ke ilāqe ko barkat dūngā. Maiñ mulk meñ waqt par bārish barsātā rahūngā. Aisī mubārak bārishēñ hoñgī ²⁷ ki mulk ke bāghoñ aur khetoñ meñ zabardast fasleñ pakeñgī. Log apne mulk meñ mahfūz hoñge. Phir jab maiñ un ke jue ko toṛ kar unheñ un se rihāī dūngā jinhoñ ne unheñ ḡhulām banāyā thā tab wuh jān leñge ki maiñ hī Rab hūñ. ²⁸ Āindā na digar aqwām unheñ lūteñgī, na wuh darindoñ kī ḳhurāk baneñge balki wuh hifāzat se apne gharoñ meñ baseñge. Ḍarāne wālā koī nahīñ hogā. ²⁹ Mere hukm par zamīn aisī fasleñ paidā kareñgī jin kī shohrat dūr dūr tak phailegī. Āindā na wuh bhūke mareñge, na unheñ digar aqwām kī lān-tān sunanī pareñgī. ³⁰ Rab Qādir-e-mutlaq Ḳhudā farmātā hai ki us waqt wuh jān leñge ki maiñ jo Rab un kā Ḳhudā hūñ un ke sāth hūñ, ki Isrāīlī merī qaum haiñ. ³¹ Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki tum merā rewar, merī charāgāh kī bheṛ-bakriyāñ ho. Tum mere log, aur maiñ tumhārā Ḳhudā hūñ.’ ”

35

Adom Registān Banegā

¹ Rab mujh se hamkalām huā, ² “Ai ādamzād, Saīr ke pahārī ilāqe kī taraf ruḳh karke us ke ḳhilāf nabuwwat kar! ³ Use batā,

‘Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki ai Saīr ke pahārī ilāqe, ab maiñ tujh se nipaṭ lūngā. Maiñ apnā hāth tere ḳhilāf uṭhā kar tujhe wīrān-o-sunsān kar dūngā. ⁴ Maiñ tere shahroñ ko malbe ke dher banā dūngā, aur tū sarāsar ujar jāegā. Tab tū jān legā ki maiñ hī Rab hūñ.

⁵ Tū hameshā Isrāīliyoñ kā sakht dushman rahā hai, aur jab un par āfat āī aur un kī sazā urūj tak pahunchī to tū bhī talwār le kar un par ṭuṭ parā. ⁶ Is lie Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki merī hayāt kī qasam, maiñ tujhe qatl-o-ḡhārat ke hawāle karūngā, aur qatl-o-ḡhārat terā tāqqub kartī rahegī. Chūñki tū ne qatl-o-ḡhārat karne se nafrat na kī, is lie qatl-o-ḡhārat tere piche parī rahegī. ⁷ Maiñ Saīr ke pahārī ilāqe ko wīrān-o-sunsān karke wahāñ ke tamām āne jāne wāloñ ko miṭā dālūngā. ⁸ Tere pahārī ilāqe ko maiñ maqtūloñ se bhar dūngā. Talwār kī zad meñ āne wāle har taraf pare raheñge. Terī pahārīyoñ, wādiyoñ aur tamām ḡhāṭīyoñ meñ lāsheñ nazar āeñgī. ⁹ Mere hukm par tū abad tak wīrān rahegā, aur tere shahr ḡhairābād raheñge. Tab tū jān legā ki maiñ hī Rab hūñ.

¹⁰ Tū bolā, “Isrāīl aur Yahūdāh kī donoñ qaumeñ apne ilāqoñ samet merī hī haiñ! Āo ham un par qabzā karen.” Tujhe ḳhayāl tak nahīñ āyā ki Rab wahāñ maujūd hai. ¹¹ Is lie Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki merī hayāt kī qasam, maiñ tujh se wuhī sulūk karūngā jo tū ne un se kiyā jab tū ne ḡhusse aur hasad ke ālam meñ un par apnī pūrī nafrat kā izhār kiyā. Lekin unhīñ par maiñ apne āp ko zāhir karūngā jab maiñ terī adālat karūngā. ¹² Us waqt tū jān legā ki maiñ, Rab ne wuh tamām kufr sun liyā hai jo tū ne Isrāīl ke pahārōñ ke ḳhilāf bakā hai. Kyoñki tū ne kahā, “Yih ujar gae haiñ, ab yih hamāre qabze meñ ā gae haiñ aur ham unheñ khā sakte haiñ.” ¹³ Tū ne sheḳhī mār mār kar mere ḳhilāf kufr bakā hai, lekin

ḵhabardār! Maiñ ne in tamām bātoñ par tawajjuh dī hai. ¹⁴ Rab Qādir-e-mutlaq farmatā hai ki tū ne ḵhushī manāi ki pūrā mulk wīrān-o-sunsān hai, lekin maiñ tujhe bhī utnā hī wīrān kar dūngā. ¹⁵ Tū kitnā ḵhush huā jab Isrāil kī maurūsī zamīn ujaḡ gaī! Ab maiñ tere sāth bhī aisā hī karūngā. Ai Saīr ke pahāri ilāqe, tū pūre Adom samet wīrān-o-sunsān ho jāegā. Tab wuh jān leñge ki maiñ hī Rab hūñ.

36

Isrāil Apne Watan Wāpas Āegā

¹ Ai ādamzād, Isrāil ke pahāroñ ke bāre meñ nabuwwat karke kah, ‘Ai Isrāil ke pahāro, Rab kā kalām suno! ² Rab Qādir-e-mutlaq farmatā hai ki dushman baḡhleñ bajā kar kahtā hai ki kyā ḵhūb, Isrāil kī qadīm bulandiyāñ hamāre qabze meñ ā gaī haiñ! ³ Qādir-e-mutlaq farmatā hai ki unhoñ ne tumheñ ujaḡ diyā, tumheñ chāroñ taraf se tang kiyā hai. Natīje meñ tum dīgar aqwām ke qabze meñ ā gaī ho aur log tum par kufr bakne lage haiñ. ⁴ Chunāñche ai Isrāil ke pahāro, Rab Qādir-e-mutlaq kā kalām suno!

Rab Qādir-e-mutlaq farmatā hai ki ai pahāro aur pahāriyo, ai ghāṭiyo aur wādiyo, ai khandarāt aur insān se ḵhālī shahro, tum gird-o-nawāh ki aqwām ke lie lūṭ-mār aur mazāq kā nishānā ban gae ho.

⁵ Is lie Rab Qādir-e-mutlaq farmatā hai ki maiñ ne baḡi ghairat se in baqi aqwām ki sarzanish kī hai, ḵhāskar Adom kī. Kyoñki wuh merī qaum kā nuqsān dekh kar shādīyānā bajāne lagīñ aur apnī hiqārat kā izhār karke mere mulk par qabzā kiyā tāki us kī charāgāh ko lūṭ leñ. ⁶ Ai pahāro aur pahāriyo, ai ghāṭiyo aur wādiyo, Rab Qādir-e-mutlaq farmatā hai ki chūñki dīgar aqwām ne terī itnī ruswāi kī hai is lie maiñ apnī ghairat aur apnā ghazab un par nāzil karūngā. ⁷ Maiñ Rab Qādir-e-mutlaq apnā hāth uṭhā kar qasam khātā hūñ ki gird-o-nawāh kī in aqwām kī bhī ruswāi kī jāegī.

⁸ Lekin ai Isrāil ke pahāro, tum par dubārā hariyālī phale phūlegī. Tum nae sire se merī qaum Isrāil ke lie phal lāoge, kyoñki wuh jald hī wāpas āne wālī hai. ⁹ Maiñ dubārā tumhāri taraf rujū karūngā, dubārā tum par mehrbāni karūngā. Tab log nae sire se tum par hal chalā kar bij boeñge.

¹⁰ Maiñ tum par ki ābādī baḡhā dūngā. Kyoñki tamām Isrāilī ā kar tumhāri dhalānoñ par apne ghar banā leñge. Tumhāre shahr dubārā ābād ho jāeñge, aur khandarāt kī jagah nae ghar ban jāeñge. ¹¹ Maiñ tum par basne wāle insān-o-haiwān kī tādād baḡhā dūngā, aur wuh baḡh kar phaleñ-phūleñge. Maiñ hone dūngā ki tumhāre ilāqe meñ māzi kī tarah ābādī hogī, pahle kī nisbat maiñ tum par kahīñ zyādā mehrbāni karūngā. Tab tum jān loge ki maiñ hī Rab hūñ.

¹² Maiñ apnī qaum Isrāil ko tumhāre pās pahuñchā dūngā, aur wuh dubārā tumhāri dhalānoñ par ghūmte phireñge. Wuh tum par qabzā kareñge, aur tum un kī maurūsī zamīn hoge. Āindā kabhī tum unheñ un kī aulād se mahrūm nahīñ karoge. ¹³ Rab Qādir-e-mutlaq farmatā hai ki beshak log tumhāre bāre meñ kahte haiñ ki tum logoñ ko harāp karke apnī qaum ko us kī aulād se mahrūm kar dete ho. ¹⁴ Lekin āindā aisā nahīñ hogā. Āindā tum na ādmīyoñ ko harāp karoge, na apnī qaum ko us kī aulād se mahrūm karoge. Yih Rab Qādir-e-mutlaq kā farmān hai. ¹⁵ Maiñ ḵhud hone dūngā ki āindā tumheñ dīgar aqwām kī lān-tān nahīñ

sunanī paregī. Āindā tumheñ un kā mazāq bardāsht nahīn karnā paregā, kyoñki aisā kabhī hogā nahīn ki tum apnī qaum ke lie ṭhokar kā bāis ho. Yih Rab Qādir-e-mutlaq kā farmān hai.’”

Allāh Apnī Qaum ko Nayā Dil aur Nayā Rūh Bakhshegā

¹⁶ Rab mujh se hamkalām huā, ¹⁷ “Ai ādamzād, jab Isrāīlī apne mulk meñ ābād the to mulk un ke chāl-chalan aur harkatoñ se nāpāk huā. Wuh apne bure rawaiye ke bāis merī nazar meñ māhwārī meñ mubtalā aurat kī tarah nāpāk the. ¹⁸ Un ke hāthoñ log qatl hue, un kī butparastī se mulk nāpāk ho gayā.

Jawāb meñ main ne un par apnā ghazab nāzil kiyā. ¹⁹ Main ne unheñ muḫtalif aqwām-o-mamālik meñ muntashir karke un ke chāl-chalan aur ghalat kāmoñ kī munāsib sazā dī. ²⁰ Lekin jahāñ bhī wuh pahuñche wahāñ unheñ ke sabab se mere muqaddas nām kī behurmatī huī. Kyoñki jin se bhī un kī mulāqāt huī unhoñ ne kahā, ‘Go yih Rab kī qaum haiñ to bhī inheñ us ke mulk ko chhoñnā parā!’ ²¹ Yih dekh kar ki jis qaum meñ bhī Isrāīlī jā base wahāñ unhoñ ne mere muqaddas nām kī behurmatī ki main apne nām kī fikr karne lagā. ²² Is lie Isrāīlī qaum ko batā,

‘Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki jo kuchh main karne walā hūñ wuh main terī khātir nahīn karūnga balki apne muqaddas nām kī khātir. Kyoñki tum ne dīgar aqwām meñ muntashir ho kar us kī behurmatī kī hai. ²³ Main zāhir karūnga ki merā azīm nām kitnā muqaddas hai. Tum ne dīgar aqwām ke darmiyān rah kar us kī behurmatī kī hai, lekin main un kī maujūdagī meñ tumhārī madad karke apnā muqaddas kirdār un par zāhir karūnga. Tab wuh jān leñgī ki main hī Rab hūñ. Yih Rab Qādir-e-mutlaq kā farmān hai.

²⁴ Main tumheñ dīgar aqwām-o-mamālik se nikāl dūngā aur tumheñ jamā chhoke tumhāre apne mulk meñ wāpas lāūngā. ²⁵ Main tum par sāf pāñī chhirkūngā to tum pāk-sāf ho jāoge. Hāñ, main tumheñ tamām nāpākiyoñ aur butoñ se pāk-sāf kar dūngā.

²⁶ Tab main tumheñ nayā dil bakhsh kar tum meñ nai rūh dāl dūngā. Main tumhārā sangīn dil nikāl kar tumheñ gosht-post kā narm dil atā karūnga. ²⁷ Kyoñki main apnā hī Rūh tum meñ dāl kar tumheñ is qābil banā dūngā ki tum merī hidāyāt kī pairawī aur mere ahkām par dhyān se amal kar sako. ²⁸ Tab tum dubārā us mulk meñ sukūnat karoge jo main ne tumhāre bāpdādā ko diyā thā. Tum merī qaum hoge, aur main tumhārā Ḳhudā hūngā. ²⁹ Main Ḳhud tumheñ tumhārī tamām nāpāki se chhuṛāūngā. Āindā main tumhāre mulk meñ kāl parne nahīn dūngā balki anāj ko ugne aur baṛhne kā hukm dūngā. ³⁰ Main bāghoñ aur khetoñ kī paidāwār baṛhā dūngā tāki āindā tumheñ mulk meñ kāl parne ke bāis dīgar qaumoñ ke tāne sunane na pareñ. ³¹ Tab tumhārī burī rāheñ aur ghalat harkatoñ tumheñ yād āeñgī, aur tum apne gunāhoñ aur butparastī ke bāis apne āp se ghīn khāoge. ³² Lekin yād rahe ki main yih sab kuchh tumhārī khātir nahīn kar rahā. Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki ai Isrāīlī qaum, sharm karo! Apne chāl-chalan par sharmsār ho!

³³ Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki jis din main tumheñ tumhāre tamām gunāhoñ se pāk-sāf karūnga us din main tumheñ dubārā tumhāre shahroñ meñ ābād karūnga. Tab khandarāt par nae ghar baneñge. ³⁴ Go is waqt mulk meñ se guzarne wāle har musāfir ko us kī tabāhshudā hālat nazar ātī hai, lekin us waqt aisā nahīn hogā balki zamīn kī khetūbārī kī jāegī. ³⁵ Log yih dekh kar kaheñge, “Pahle sab kuchh wīrān-o-sunsān thā,

lekin ab mulk Bāgh-e-Adan ban gayā hai! Pahle us ke shahr zamīnbos the aur un kī jagah malbe ke dher nazar āte the. Lekin ab un kī nae sire se qilābandī ho gai hai aur log un meñ ābād haiñ.”³⁶ Phir irdgird kī jitni qaumeñ bach gai hoñgi wuh jān leñgi kī maiñ, Rab ne nae sire se wuh kuchh tāmir kiyā hai jo pahle dhā diyā gayā thā, maiñ ne wīrān zamīn meñ dubārā paude lagāe haiñ. Yih merā, Rab kā farmān hai, aur maiñ yih karūngā bhī.

³⁷ Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki ek bār phir maiñ Isrāīlī qaum kī iltijāeñ sun kar bāshindoñ kī tādād rewaṛ kī tarah baṛhā dūngā.³⁸ Jis tarah māzi meñ id ke din Yarūshalam meñ har taraf qurbānī kī bher-bakriyāñ nazar ātī thīñ usī tarah mulk ke shahroñ meñ dubārā hujūm ke hujūm nazar āeñge. Tab wuh jān leñge ki maiñ hī Rab hūñ.’ ”

37

Haḍḍiyoñ se Bharī Wādī kī Royā

¹ Ek din Rab kā hāth mujh par ā thahrā. Rab ne mujhe apne Rūh se bāhar le jā kar ek khulī wādī ke bich meñ khaṛā kiyā. Wādī haḍḍiyoñ se bharī thī.² Us ne mujhe un meñ se guzarne diyā to maiñ ne dekhā ki wādī kī zamīn par beshumār haḍḍiyāñ bikhrī paṛī haiñ. Yih haḍḍiyāñ sarāsar sūkhī hūī thīñ.

³ Rab ne mujh se pūchhā, “Ai ādamzād, kyā yih haḍḍiyāñ dubārā zindā ho saktī haiñ?” Maiñ ne jawāb diyā, “Ai Rab Qādir-e-mutlaq, tū hī jāntā hai.”

⁴ Tab us ne farmāyā, “Nabuwwat karke haḍḍiyoñ ko batā, ‘Ai sūkhī hūī haḍḍiyo, Rab kā kalām suno!’⁵ Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki maiñ tum meñ dam ḍālūngā to tum dubārā zindā ho jāogī.⁶ Maiñ tum par naseñ aur gosht chaṛhā kar sab kuchh jild se ḍhānp dūngā. Maiñ tum meñ dam ḍāl dūngā, aur tum zindā ho jāogī. Tab tum jān logī ki maiñ hī Rab hūñ.’ ”

⁷ Maiñ ne aisā hī kiyā. Aur jyoñ hī maiñ nabuwwat karne lagā to shor mach gayā. Haḍḍiyāñ khaṛkhaṛāte hue ek dūsri ke sāth juṛ gaiñ, aur hote hote pūre ḍhāñche ban gae.⁸ Mere dekhṭe dekhṭe naseñ aur gosht ḍhāñchoñ par chaṛh gayā aur sab kuchh jild se ḍhānpā gayā. Lekin ab tak jismon meñ dam nahīñ thā.

⁹ Phir Rab ne farmāyā, “Ai ādamzād, nabuwwat karke dam se mukhātib ho jā, ‘Ai dam, Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki chāroñ taraf se ā kar maqtūloñ par phūñk mār tāki dubārā zindā ho jāeñ.’ ”

¹⁰ Maiñ ne aisā hī kiyā to maqtūloñ meñ dam ā gayā, aur wuh zindā ho kar apne pāñwoñ par khaṛe ho gae. Ek nihāyat baṛī fauj wujūd meñ ā gai thī!

¹¹ Tab Rab ne farmāyā, “Ai ādamzād, yih haḍḍiyāñ Isrāīlī qaum ke tamām afrād haiñ. Wuh kahte haiñ, ‘Hamārī haḍḍiyāñ sūkh gai haiñ, hamārī ummīd jātī rahī hai. Ham khatm hī ho gae haiñ!’¹² Chunāñche nabuwwat karke unheñ batā,

‘Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki ai merī qaum, maiñ tumhārī qabroñ ko khol dūngā aur tumheñ un meñ se nikāl kar Mulk-e-Isrāīl meñ wāpas lāūngā.¹³ Ai merī qaum, jab maiñ tumhārī qabroñ ko khol dūngā aur tumheñ un meñ se nikāl lāūngā tab tum jān loge ki maiñ hī Rab hūñ.

¹⁴ Maiñ apnā Rūh tum meñ ḍāl dūngā to tum zindā ho jāoge. Phir maiñ

tumheñ tumhäre apne mulk meñ basā dūngā. Tab tum jān loge ki yih merā, Rab kā farmān hai aur maiñ yih karūngā bhī.’ ”

Yahūdāh aur Isrāil Muttahid Ho Jāenge

¹⁵ Rab mujh se hamkalām huā, ¹⁶ “Ai ādamzād, lakaṛī kā ṭukṛā le kar us par likh de, ‘Junūbī qabilā Yahūdāh aur jitne Isrāilī qabile us ke sāth muttāhid haiñ.’ Phir lakaṛī kā ek aur ṭukṛā le kar us par likh de, ‘Shimālī qabilā Yūsuf yānī Ifrāim aur jitne Isrāilī qabile us ke sāth muttāhid haiñ.’ ¹⁷ Ab lakaṛī ke donoñ ṭukṛe ek dūsre ke sāth yoñ joṛ de ki tere hāth meñ ek ho jāeñ.

¹⁸ Tere hamwatan tujh se pūchheñge, ‘Kyā āp hameñ is kā matlab nahīñ bataēñge?’ ¹⁹ Tab unheñ batā, ‘Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki maiñ Yūsuf yānī lakaṛī ke mālik Ifrāim aur us ke sāth muttāhid Isrāilī qabiloñ ko le kar Yahūdāh kī lakaṛī ke sāth joṛ dūngā. Mere hāth meñ wuh lakaṛī kā ek hī ṭukṛā ban jāeñge.’

²⁰ Apne hamwatanon kī maujūdaḡī meñ lakaṛī ke mazkūrā ṭukṛe hāth meñ thāme rakh ²¹ aur sāth sāth unheñ batā, ‘Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki maiñ Isrāilīyon ko un qaumon meñ se nikāl lāūngā jahāñ wuh jā base haiñ. Maiñ unheñ jamā karke un ke apne mulk meñ wāpas lāūngā. ²² Wahīñ Isrāil ke pahāron par maiñ unheñ muttāhid karke ek hī qaum banā dūngā. Un par ek hī bādshāh hukūmat kareḡā. Āindā wuh na kabhī do qaumon meñ taqṣīm ho jāeñge, na do saltanaton meñ. ²³ Āindā wuh apne āp ko na apne buton yā bāqī makrūh chīzon se nāpāk kareñge, na un gunāhoñ se jo ab tak karte āe haiñ. Maiñ unheñ un tamām maqāmon se nikāl kar chhuṛāūngā jin meñ unhoñ ne gunāh kiyā hai. Maiñ unheñ pāk-sāf karūngā. Yoñ wuh merī qaum hoñge aur maiñ un kā Ḳhudā hūngā. ²⁴ Merā ḡhādīm Dāud un kā bādshāh hogā, un kā ek hī gallāban hogā. Tab wuh merī hidāyāt ke mutābiq zindaḡī guzāreñge aur dhyān se mere ahkām par amal kareñge.

²⁵ Jo mulk maiñ ne apne ḡhādīm Yāqūb ko diyā thā aur jis meñ tumhäre bāpdādā rahte the us meñ Isrāilī dubārā baseñge. Hāñ, wuh aur un kī aulād hameshā tak us meñ ābād raheñge, aur merā ḡhādīm Dāud abad tak un par hukūmat kareḡā. ²⁶ Tab maiñ un ke sāth salāmatī kā ahd bāndhūngā, ek aisā ahd jo hameshā tak qāym raheḡā. Maiñ unheñ qāym karke un kī tādād baṛhātā jāūngā, aur merā maqḡdis abad tak un ke darmiyān raheḡā. ²⁷ Wuh merī sukūnatḡāh ke sāy meñ baseñge. Maiñ un kā Ḳhudā hūngā, aur wuh merī qaum hoñge. ²⁸ Jab merā maqḡdis abad tak un ke darmiyān hogā to ḡigar aqwām jān leñḡī ki maiñ hī Rab hūñ, ki Isrāil ko muqaddas karne walā maiñ hī hūñ.’ ”

38

Isrāil kā Dushman Jūj

¹ Rab mujh se hamkalām huā, ² “Ai ādamzād, Mulk-e-Mājūj ke hukmrān Jūj kī taraf ruḡh kar jo Masak aur Tūbal kā ālā ra’is hai. Us ke ḡhilāf nabuwwat karke ³ kah,

‘Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki ai Masak aur Tūbal ke ālā ra’is Jūj, ab maiñ tujh se nipaṭ lūngā. ⁴ Maiñ tere muñh ko pher dūngā, tere muñh meñ kāñṭe ḡāl kar tujhe pūrī fauj samet nikāl dūngā. Shāndār wardiyon se ārāstā tere tamām ḡhuṛsawār aur faujī apne ḡhoṛon samet nikal āeñge, go terī baṛī fauj ke mard chhoṭī aur baṛī ḡhāleñ uṭhāe phireñge, aur har

ek talwār se lais hogā. ⁵ Fāras, Ethiopiya aur Libiya ke mard bhī fauj meñ shāmil hoñge. Har ek baṛī dhāl aur khod se musallah hogā. ⁶ Jumar aur shimāl ke dūr-darāz ilāqe Bait-tujarmā ke tamām daste bhī sāth hoñge. Ġharz us waqt bahut-sī qaumeñ tere sāth nikleñgī. ⁷ Chunānche musta'id ho jā! Jitne lashkar tere irdgird jamā ho gae haiñ un ke sāth mil kar khūb taiyāriyāñ kar! Un ke lie pahrādārī kar.

⁸ Muta'addid dinon ke bād tujhe Mulk-e-Isrāil par hamlā karne ke lie bulāyā jāegā jise abhī jang se chhutkārā milā hogā aur jis ke jilāwatan dīgar bahut-sī qaumoñ meñ se wāpas ā gae hoñge. Go Isrāil kā pahārī ilāqā baṛī der se barbād huā hogā, lekin us waqt us ke bāshinde jilāwatanī se wāpas ā kar amn-o-amān se us meñ baseñge.

⁹ Tab tū tūfān kī tarah āge barhegā, tere daste bādāl kī tarah pūre mulk par chhā jāeñge. Tere sāth bahut-sī qaumeñ hoñgī. ¹⁰ Rab Qādir-e-mutlaq farmatā hai ki us waqt tere zahan meñ bure khayālāt ubhar āeñge aur tū sharīr mansūbe bāndhegā. ¹¹ Tū kahegā, “Yih mulk khulā hai, aur us ke bāshinde ārām aur sukūn ke sāth rah rahe haiñ. Āo, main un par hamlā karūñ, kyonki wuh apñī hifāzat nahīñ kar sakte. Na un kī chārdiwārī hai, na darwāzā yā kundā. ¹² Main Isrāiliyon ko lūṭ lūngā. Jo shahr pahle khandarāt the lekin ab nae sire se ābād hue haiñ un par main tūt paṛūngā. Jo jilāwatan dīgar aqwām se wāpas ā gae haiñ un kī daulat main chhīñ lūngā. Kyonki unheñ kāfī māl-maweshī hāsīl hue haiñ, aur ab wuh duniyā ke markaz meñ ā base haiñ.” ¹³ Sabā, Dadān aur Tarsīs ke tājir aur buzurg pūchheñge ki kyā tū ne wāqāi apne faujiyon ko lūṭ-mār ke lie ikatthā kar liyā hai? Kyā tū wāqāi sonā-chāndī, māl-maweshī aur bāqī bahut-sī daulat chhīnanā chāhtā hai?

¹⁴ Ai ādamzād, nabuwwat karke Jūj ko batā, ‘Rab Qādir-e-mutlaq farmatā hai ki us waqt tujhe patā chalegā ki merī qaum Isrāil sukūn se zindagī guzarāhi hai, ¹⁵ aur tū dūr-darāz shimāl ke apne mulk se niklegā. Terī wasī aur tāqatwar fauj meñ muta'addid qaumeñ shāmil hoñgī, aur sab ghoron par sawār ¹⁶ merī qaum Isrāil par dhāwā bol deñge. Wuh us par bādāl kī tarah chhā jāeñge. Ai Jūj, un ākhiri dinon meñ main khud tujhe apne mulk par hamlā karne dūngā tāki dīgar aqwām mujhe jāñ leñ. Kyonki jo kuchh main un ke dekhte dekhte tere sāth karūnga us se merā muqaddas kirdār un par zāhir ho jāegā. ¹⁷ Rab Qādir-e-mutlaq farmatā hai ki tū wuhī hai jis kā zikr main ne māzī meñ kiyā thā. Kyonki māzī meñ mere khādīm yāñ Isrāil ke nabī kāfī sālon se peshgoī karte rahe ki main tujhe Isrāil ke khilāf bhejūngā.

Allāh Khud Jūj ko Tabāh Karegā

¹⁸ Rab Qādir-e-mutlaq farmatā hai ki jis din Jūj Mulk-e-Isrāil par hamlā karegā us din main āg-bagūlā ho jāūngā. ¹⁹ Main farmatā hūñ ki us din merī ghairat aur shadīd qahr yoñ bharak uthegā ki yaqīnan Mulk-e-Isrāil meñ zābardast zalzalā āegā. ²⁰ Sab mere sāmne thartharā utheñge, khāh machhliyāñ hoñ yā parinde, khāh zamīn par chalne aur reñgne wāle jāñwar hoñ yā insān. Pahār un kī guzargāhoñ samet khāk meñ milāe jāeñge, aur har dīwār gir jāegī.

²¹ Rab Qādir-e-mutlaq farmatā hai ki main apne tamām pahārī ilāqe meñ Jūj ke khilāf talwār bhejūngā. Tab sab āpas meñ larne lageñge. ²² Main un meñ mohlak bīmāriyāñ aur qatl-o-ghārat phailā kar un kī adālat karūnga. Sāth sāth main mūslādhār bārish, ole, āg aur gandhak Jūj aur us kī bainul-aqwāmī fauj par barsā dūngā. ²³ Yoñ main apnā

azīm aur muqaddas kirdār muta'addid qaumon par zāhir karūnga, un ke dekhte dekhte apne āp kā izhār karūnga. Tab wuh jān leṅgī ki main hī Rab hūn.'

39

¹ Ai ādamzād, Jūj ke k̄hilāf nabuwwat karke kah,

'Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki ai Masak aur Tūbal ke ālā ra'īs Jūj, ab main tujh se nipaṭ lūngā. ² Main terā muñh pher dūngā aur tujhe shimāl ke dūr-darāz ilāqe se ghasiṭ kar Isrāil ke pahāron par lāūngā. ³ Wahān main tere bāeñ hāth se kamān haṭāūngā aur tere dāeñ hāth se tīr girā dūngā. ⁴ Isrāil ke pahāron par hī tū apne tamām bainul-aqwāmī faujiyon ke sāth halāk ho jāegā. Main tujhe har qism ke shikārī parindoñ aur darindoñ ko khilā dūngā. ⁵ Kyoñki teri lāsh khule maidān meñ gir kar paṛī rahegī. Yih merā, Rab Qādir-e-mutlaq kā farmān hai.

⁶ Main Mājūj par aur apne āp ko mahfūz samajhne wāle sāhilī ilāqon par āg bhejūngā. Tab wuh jān leṅge ki main hī Rab hūn. ⁷ Apnī qaum Isrāil ke darmiyān hī main apnā muqaddas nām zāhir karūnga. Āindā main apne muqaddas nām kī behurmatī bardāshht nahīn karūnga. Tab aqwām jān leṅgī ki main Rab aur Isrāil kā Quddūs hūn. ⁸ Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki yih sab kuchh hone wālā hai, yih zarūr pesh āegā! Wuhī din hai jis kā zikr main kar chukā hūn.

Jūj aur Us kī Fauj kī Tadfīn

⁹ Phir Isrāilī shahron ke bāshinde maidān-e-jang meñ jā kar dushman ke aslāh ko īndhan ke lie jamā kareṅge. Itnī chhoṭī aur baṛī dhāleñ, kamān, tīr, lāṭhiyān aur neze ikatṭhe ho jāeṅge ki sāt sāl tak kisī aur īndhan kī zarūrat nahīn hogī. ¹⁰ Isrāilīyon ko khule maidān meñ lakaṛī chunane yā jangal meñ daraḳht kātne kī zarūrat nahīn hogī, kyoñki wuh yih hathiyār īndhan ke taur par istemāl kareṅge. Ab wuh unheñ lūṅeṅge jinhoñ ne unheñ lūṭ liyā thā, wuh un se māl-maweshī chhīn leṅge jinhoñ ne un se sab kuchh chhīn liyā thā. Yih Rab Qādir-e-mutlaq kā farmān hai.

¹¹ Us din main Isrāil meñ Jūj ke lie qabristān muqarrar karūnga. Yih qabristān Wādī-e-Abārīm * meñ hogā jo Bahīrā-e-Murdār ke mashriq meñ hai. Jūj ke sāth us kī tamām fauj bhī dafn hogī, is lie musāfir āindā us meñ se nahīn guzar sakeṅge. Tab wuh jagah Wādī-e-Hamūn-jūj † bhī kahlāegī. ¹² Jab Isrāilī tamām lāsheñ dafnā kar mulk ko pāk-sāf kareṅge to sāt mahīne lageṅge. ¹³ Tamām ummat is kām meñ masrūf rahegī. Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki jis din main duniyā par apnā jalāl zāhir karūnga us din yih un ke lie shohrat kā bāis hogā.

¹⁴ Sāt mahinoñ ke bād kuchh ādmiyon ko alag karke kahā jāegā ki pūre mulk meñ se guzar kar mālūm kareñ ki abhī kahān kahān lāsheñ paṛī haiñ. Kyoñki lāzim hai ki sab dafn ho jāeñ tāki mulk dubārā pāk-sāf ho jāe. ¹⁵ Jahān kahīn kōī lāsh nazar āe us jagah kī wuh nishāndihī kareṅge tāki dafnāne wāle use Wādī-e-Hamūn-jūj meñ le jā kar dafn kareñ. ¹⁶ Yoñ mulk ko pāk-sāf kiyā jāegā. Us waqt se Isrāil ke ek shahr kā nām Hamūnā ‡ kahlāegā.'

* **39:11** Yā Guzarne Wālon ki Wādī.
yāni Jūj ke.

† **39:11** Jūj ke Fauji Hujum kī Wādī.

‡ **39:16** Hujum

¹⁷ Ai ādamzād, Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki har qism ke parinde aur darinde bulā kar kah, ‘Āo, idhar jamā ho jāo! Chāron taraf se ā kar Isrāil ke pahārī ilāqe meñ jamā ho jāo! Kyonki yahān main tumhāre lie qurbānī ki zabardast ziyāfat taiyār kar rahā hūn. Yahān tumheñ gosht khāne aur khūn pīne kā sunahrā mauqā milegā. ¹⁸ Tum sūrmāon kā gosht khāoge aur duniyā ke hukmrāon kā khūn piyoge. Sab Basan ke moṭe-tāze mendhoñ, bheṛ ke bachchoñ, bakroñ aur bailoñ jaise mazedār hoñge. ¹⁹ Kyonki jo qurbānī meñ tumhāre lie taiyār kar rahā hūn us kī charbī tum jī bhar kar khāoge, us kā khūn pī pī kar mast ho jāoge. ²⁰ Rab farmātā hai ki tum merī mez par baiṭh kar ghoṛoñ aur ghurṣawāroñ, sūrmāon aur har qism ke faujiyon se ser ho jāoge.’

Rab Apnī Qaum Wāpas Lāegā

²¹ Yoñ main dīgar aqwām par apnā jalāl zāhir karūnga. Kyonki jab main Jūj aur us kī fauj kī adālat karke un se nipaṭ lūngā to tamām aqwām is kī gawāh hoñgī. ²² Tab Isrāilī qaum hameshā ke lie jān legī ki main Rab us kā Khudā hūn. ²³ Aur dīgar aqwām jān leñgī ki Isrāilī apne gunāhoñ ke sabab se jilāwatan hue. Wuh jān leñgī ki chūnki Isrāilī mujh se bewafā hue, isī lie main ne apnā muñh un se chhupā kar unheñ un ke dushmanoñ ke hawāle kar diyā, isī lie wuh sab talwār kī zad meñ ā kar halāk hue. ²⁴ Kyonki main ne unheñ un kī nāpākī aur jarāym kā munāsib badlā de kar apnā chehrā un se chhupā liyā thā.

²⁵ Chunānche Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki ab main Yāqūb kī aulād ko bahāl karke tamām Isrāilī qaum par tars khāūngā. Ab main baṛī ḡhairat se apne muqaddas nām kā difā karūnga. ²⁶ Jab Isrāilī sukūn se aur khauf khāe baḡhair apne mulk meñ raheñge to wuh apnī ruswāi aur mere sāth bewafāi kā etarāf karenge. ²⁷ Main unheñ dīgar aqwām aur un ke dushmanoñ ke mamālik meñ se jamā karke unheñ wāpas lāūngā aur yoñ un ke zariye apnā muqaddas kirdār muta'addid aqwām par zāhir karūnga. ²⁸ Tab wuh jān leñge ki main hī Rab hūn. Kyonki unheñ aqwām meñ jilāwatan karne ke bād main unheñ un ke apne hī mulk meñ dubārā jamā karūnga. Ek bhī pīchhe nahīn chhoṛā jāegā. ²⁹ Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki āindā main apnā chehrā un se nahīn chhupāūngā. Kyonki main apnā Rūh Isrāilī qaum par unḍel dūngā.”

40

Rab ke Nae Ghar kī Royā

¹ Hamārī jilāwatanī ke 25weñ sāl meñ Rab kā hāth mujh par ā ṭhahrā aur wuh mujhe Yarūshalam le gayā. Mahīne kā daswān din * thā. Us waqt Yarūshalam ko dushman ke qabze meñ āe 14 sāl ho gae the. ² Ilāhī royāoñ meñ Allāh ne mujhe Mul-k-e-Isrāil ke ek nihāyat buland pahār par pahuñchāyā. Pahār ke junūb meñ mujhe ek shahr-sā nazar āyā. ³ Allāh mujhe shahr ke qarīb le gayā to main ne shahr ke darwāze meñ khare ek ādmī ko dekha jo pītal ke kā banā huā lag rahā thā. Us ke hāth meñ katān kī rassī aur fitā thā. ⁴ Us ne mujh se kahā, “Ai ādamzād, dhyān se dekh, ḡhaur se sun! Jo kuchh bhī main tujhe dikhāūngā, us par tawajjuh de. Kyonki tujhe isī lie yahān lāyā gayā hai ki main tujhe yih dikhāūn. Jo kuchh bhī tū dekhe use Isrāilī qaum ko sunā de!”

Rab ke Ghar ke Bairūnī Sahan kā Mashriqī Darwāzā

* 40:1 28 Aprail.

⁵ Main ne dekhā ki Rab ke ghar kā sahan chārdiwārī se ghira huā hai. Jo fitā mere rāhnumā ke hāth meñ thā us kī lambāi sārhe 10 fuṭ thī. Is ke zariye us ne chārdiwārī ko nāp liyā. Diwār kī moṭāi aur ūñchāi donoñ sārhe das das fuṭ thī.

⁶ Phir merā rāhnumā mashriqī darwāze ke pās pahuñchāne wālī sīrhī par chaṛh kar darwāze kī dahliz par ruk gayā. Jab us ne us kī paimāish kī to us kī gahrāi sārhe 10 fuṭ niklī.

⁷ Jab wuh darwāze meñ kharā huā to dāin aur bāin taraf pahredāron ke tīn tīn kamre nazar āe. Har kamre kī lambāi aur chaurāi sārhe das das fuṭ thī. Kamron ke darmiyān kī diwār paune nau fuṭ moṭī thī. In kamron ke bād ek aur dahliz thī jo sārhe 10 fuṭ gahrī thī. Us par se guzar kar ham darwāze se mulhiq ek barāmdē meñ āe jis kā ruḅh Rab ke ghar kī taraf thā. ⁸ Mere rāhnumā ne barāmdē kī paimāish kī ⁹ to patā chālā ki us kī lambāi 14 fuṭ hai. Darwāze ke satūn-numā bāzū sārhe tīn tīn fuṭ moṭe the. Barāmdē kā ruḅh Rab ke ghar kī taraf thā. ¹⁰ Pahredāron ke mazkurā kamre sab ek jaise baṛe the, aur un ke darmiyān wālī diwāren sab ek jaisī moṭī thīn.

¹¹ Is ke bād us ne darwāze kī guzargāh kī chaurāi nāpī. Yih mil milā kar paune 23 fuṭ thī, albattā jab kiwār khule the to un ke darmiyān kā fāsilā sārhe 17 fuṭ thā. ¹² Pahredāron ke har kamre ke sāmne ek chhoṭī-sī diwār thī jis kī ūñchāi 21 inch thī jabki har kamre kī lambāi aur ūñchāi sārhe das das fuṭ thī. ¹³ Phir mere rāhnumā ne wuh fāsilā nāpā jo in kamron meñ se ek kī pichhlī diwār se le kar us ke muqābil ke kamre kī pichhlī diwār tak thā. Mālūm huā ki paune 44 fuṭ hai.

¹⁴ Sahan meñ darwāze se mulhiq wuh barāmdā thā jis kā ruḅh Rab ke ghar kī taraf thā. Us kī chaurāi 33 fuṭ thī. † ¹⁵ Jo bāhar se darwāze meñ dākhil hotā thā wuh sārhe 87 fuṭ ke bād hī sahan meñ pahuñchtā thā.

¹⁶ Pahredāron ke tamām kamron meñ chhoṭī khirkīyān thīn. Kuchh bairūnī diwār meñ thīn, kuchh kamron ke darmiyān kī diwāron meñ. Darwāze ke satūn-numā bāzuoñ meñ khajūr ke darāḅt munaqqash the.

Rab ke Ghar kā Bairūnī Sahan

¹⁷ Phir merā rāhnumā darwāze meñ se guzar kar mujhe Rab ke ghar ke bairūnī sahan meñ lāyā. Chārdiwārī ke sāth sāth 30 kamre banāe gae the jin ke sāmne patthar kā farsh thā. ¹⁸ Yih farsh chārdiwārī ke sāth sāth thā. Jahān darwāzoñ kī guzargāheñ thīn wahān farsh un kī diwāroñ se lagtā thā. Jitnā lambā in guzargāhoñ kā wuh hissā thā jo sahan meñ thā utnā hī chaurā farsh bhī thā. Yih farsh andarūnī sahan kī nisbat nīchā thā.

¹⁹ Bairūnī aur andarūnī sahoñ ke darmiyān bhī darwāzā thā. Yih bairūnī darwāze ke muqābil thā. Jab mere rāhnumā ne donoñ darwāzoñ kā darmiyānī fāsilā nāpā to mālūm huā ki 175 fuṭ hai.

Bairūnī Sahan kā Shimālī Darwāzā

²⁰ Is ke bād us ne chārdiwārī ke shimālī darwāze kī paimāish kī.

²¹ Is darwāze meñ bhī dāin aur bāin taraf tīn tīn kamre the jo mashriqī darwāze ke kamron jitne baṛe the. Us meñ se guzar kar ham wahān bhī darwāze se mulhiq barāmdē meñ āe jis kā ruḅh Rab ke ghar kī taraf thā. Us kī aur us ke satūn-numā bāzuoñ kī lambāi aur chaurāi utnī hī thī jitnī mashriqī darwāze ke barāmdē aur us ke satūn-numā bāzuoñ kī

† 40:14 Ibrānī matan meñ is āyat kā matlab ḡhairwāzih hai.

thī. Guzargāh kī pūrī lambāi sārhe 87 fuṭ thī. Jab mere rāhnumā ne wuh fāsīlā nāpā jo pahredāroṅ ke kamroṅ meṅ se ek kī pichhli dīwār se le kar us ke muqābil ke kamre kī pichhli dīwār tak thā to mālūm huā ki paune 44 fuṭ hai. ²² Darwāze se mulhiq barāmdā, khiṛkiyāṅ aur kandā kie gae khajūr ke darakht usī tarah banāe gae the jis tarah mashriqī darwāze meṅ. Bāhar ek sīrhī darwāze tak pahuṅchātī thī jis ke sāt qadamche the. Mashriqī darwāze kī tarah shimālī darwāze ke andarūnī sire ke sāth ek barāmdā mulhiq thā jis se ho kar insān sahan meṅ pahuṅchtā thā.

²³ Mashriqī darwāze kī tarah is darwāze ke muqābil bhī andarūnī sahan meṅ pahuṅchāne wālā darwāzā thā. Donoṅ darwāzoṅ kā darmiyānī fāsīlā 175 fuṭ thā.

Bairūnī Sahan kā Junūbī Darwāzā

²⁴ Is ke bād merā rāhnumā mujhe bāhar le gayā. Chalte chalte ham junūbī chārdiwārī ke pās pahuṅche. Wahān bhī darwāzā nazar āyā. Us meṅ se guzar kar ham wahān bhī darwāze se mulhiq barāmdē meṅ ae jis kā ruḅh Rab ke ghar kī taraf thā. Yih barāmdā darwāze ke satūn-numā bāzuoṅ samet dīgar darwāzoṅ ke barāmdē jitnā baṛā thā. ²⁵ Darwāze aur barāmdē kī khiṛkiyāṅ bhī dīgar khiṛkiyoṅ kī mānind thīn. Guzargāh kī pūrī lambāi sārhe 87 fuṭ thī. Jab us ne wuh fāsīlā nāpā jo pahredāroṅ ke kamroṅ meṅ se ek kī pichhli dīwār se le kar us ke muqābil ke kamre kī pichhli dīwār tak thā to mālūm huā ki paune 44 fuṭ hai. ²⁶ Bāhar ek sīrhī darwāze tak pahuṅchātī thī jis ke sāt qadamche the. Dīgar darwāzoṅ kī tarah junūbī darwāze ke andarūnī sire ke sāth barāmdā mulhiq thā jis se ho kar insān sahan meṅ pahuṅchtā thā. Barāmdē ke donoṅ satūn-numā bāzuoṅ par khajūr ke darakht kandā kie gae the.

²⁷ Is darwāze ke muqābil bhī andarūnī sahan meṅ pahuṅchāne wālā darwāzā thā. Donoṅ darwāzoṅ kā darmiyānī fāsīlā 175 fuṭ thā.

Andarūnī Sahan kā Junūbī Darwāzā

²⁸ Phir merā rāhnumā junūbī darwāze meṅ se guzar kar mujhe andarūnī sahan meṅ lāyā. Jab us ne wahān kā darwāzā nāpā to mālūm huā ki wuh bairūnī darwāzoṅ kī mānind hai. ²⁹⁻³⁰ Pahredāroṅ ke kamre, barāmdā aur us ke satūn-numā bāzū sab paimāish ke hisāb se dīgar darwāzoṅ kī mānind the. Is darwāze aur is ke sāth mulhiq barāmdē meṅ bhī khiṛkiyāṅ thīn. Guzargāh kī pūrī lambāi sārhe 87 fuṭ thī. Jab mere rāhnumā ne wuh fāsīlā nāpā jo pahredāroṅ ke kamre meṅ se ek kī pichhli dīwār se le kar us ke muqābil ke kamre kī pichhli dīwār tak thā to mālūm huā ki paune 44 fuṭ hai. ³¹ Lekin us ke barāmdē kā ruḅh bairūnī sahan kī taraf thā. Us meṅ pahuṅchne ke lie ek sīrhī banāi gai thī jis ke āth qadamche the. Darwāze ke satūn-numā bāzuoṅ par khajūr ke darakht kandā kie gae the.

Andarūnī Sahan kā Mashriqī Darwāzā

³² Is ke bād merā rāhnumā mujhe mashriqī darwāze se ho kar andarūnī sahan meṅ lāyā. Jab us ne yih darwāzā nāpā to mālūm huā ki yih bhī dīgar darwāzoṅ jitnā baṛā hai. ³³ Pahredāroṅ ke kamre, darwāze ke satūn-numā bāzū aur barāmdā paimāish ke hisāb se dīgar darwāzoṅ kī mānind the. Yahān bhī darwāze aur barāmdē meṅ khiṛkiyāṅ lagī thīn. Guzargāh kī lambāi sārhe 87 fuṭ aur chauṛāi paune 44 fuṭ thī. ³⁴ Is darwāze ke barāmdē kā ruḅh bhī bairūnī sahan kī taraf thā. Darwāze ke satūn-numā bāzuoṅ par khajūr ke darakht kandā kie gae the. Barāmdē meṅ pahuṅchne ke lie ek sīrhī banāi gai thī jis ke āth qadamche the.

Andarūnī Sahan kā Shimālī Darwāzā

³⁵ Phir merā rāhnumā mujhe shimālī darwāze ke pās layā. Us kī paimāish karne par mālum huā ki yih bhī digar darwāzoñ jitnā baṛā hai. ³⁶ Pahredāroñ ke kamre, satūn-numā bāzū, barāmdā aur dīwāroñ meñ khiṛkiyāñ bhī dūse darwāzoñ kī mānind thiñ. Guzargāh kī lambāi sārhe 87 fuṭ aur chauṛāi paune 44 fuṭ thī. ³⁷ Us ke barāmdē kā ruḅh bhī bairūnī sahan kī taraf thā. Darwāze ke satūn-numā bāzuoñ par khajūr ke darakht kandā kie gae the. Us meñ pahuñchne ke lie ek sirhī banāi gai thī jis ke āṭh qadamche the.

Andarūnī Shimālī Darwāze ke pās Zabāh kā Band-o-Bast

³⁸ Andarūnī shimālī darwāze ke barāmdē meñ darwāzā thā jis meñ se guzar kar insān us kamre meñ dākḥil hotā thā jahāñ un zabāh kie hue jānwaroñ ko dhoyā jātā thā jinheñ bhasm karnā hotā thā. ³⁹ Barāmdē meñ chār mezeñ thiñ, kamre ke donoñ taraf do do mezeñ. In mezoñ par un jānwaroñ ko zabāh kiyā jātā thā jo bhasm hone wālī qurbāniyoñ, gunāh kī qurbāniyoñ aur qusūr kī qurbāniyoñ ke lie maḅsūs the. ⁴⁰ Is barāmdē se bāhar mazid chār aisī mezeñ thiñ, do ek taraf aur do dūsrī taraf. ⁴¹ Mil milā kar āṭh mezeñ thiñ jin par qurbāniyoñ ke jānwar zabāh kie jāte the. Chār barāmdē ke andar aur chār us se bāhar ke sahan meñ thiñ.

⁴² Barāmdē kī chār mezeñ tarāshe hue patthar se banāi gai thiñ. Har ek kī lambāi aur chauṛāi sārhe 31 inch aur ūñchāi 21 inch thī. Un par wuh tamām ālāt paṛe the jo jānwaroñ ko bhasm hone wālī qurbāni aur baqī qurbāniyoñ ke lie taiyār karne ke lie darkār the. ⁴³ Jānwaroñ kā gosht in mezoñ par rakhā jātā thā. Irdgird kī dīwāroñ meñ tīn tīn inch lambī huken lagī thiñ.

⁴⁴ Phir ham andarūnī sahan meñ dākḥil hue. Wahāñ shimālī darwāze ke sāth ek kamrā mulhiq thā jo andarūnī sahan kī taraf kḥulā thā aur jis kā ruḅh junūb kī taraf thā. Junūbī darwāze ke sāth bhī aisā kamrā thā. Us kā ruḅh shimāl kī taraf thā. ⁴⁵ Mere rāhnumā ne mujh se kahā, “Jis kamre kā ruḅh junūb kī taraf hai wuh un imāmoñ ke lie hai jo Rab ke ghar kī dekh-bhāl karte haiñ, ⁴⁶ jabki jis kamre kā ruḅh shimāl kī taraf hai wuh un imāmoñ ke lie hai jo qurbāngāh kī dekh-bhāl karte haiñ. Tamām imām Sadoq kī aulād haiñ. Lāwī ke qabile meñ se sirf unḥiñ ko Rab ke huzūr ā kar us kī khidmat karne kī ijāzat hai.”

Andarūnī Sahan aur Rab kā Ghar

⁴⁷ Mere rāhnumā ne andarūnī sahan kī paimāish kī. Us kī lambāi aur chauṛāi paune do do sau fuṭ thī. Qurbāngāh is sahan meñ Rab ke ghar ke sāmne hī thī. ⁴⁸ Phir us ne mujhe Rab ke ghar ke barāmdē meñ le jā kar darwāze ke satūn-numā bāzuoñ kī paimāish kī. Mālum huā ki yih paune 9 fuṭ moṭe haiñ. Darwāze kī chauṛāi sārhe 24 fuṭ thī jabki daēñ bāēñ kī dīwāroñ kī lambāi sawā pāñch pāñch fuṭ thī. ⁴⁹ Chunāñche barāmdē kī pūrī chauṛāi 35 aur lambāi 21 fuṭ thī. Us meñ dākḥil hone ke lie das qadamchoñ wālī sirhī banāi gai thī. Darwāze ke donoñ satūn-numā bāzuoñ ke sāth sāth ek ek satūn kḥarā kiyā gayā thā.

41

¹ Is ke bād merā rāhnumā mujhe Rab ke ghar ke pahle kamre yāni ‘Muqaddas Kamrā’ meñ le gayā. Us ne darwāze ke satūn-numā bāzū nāpe to mālum huā ki sārhe das das fuṭ moṭe haiñ. ² Darwāze kī chauṛāi sārhe

17 fuṭ thī, aur daēn bāēn kī dīwāreṅ paune nau nau fuṭ lambī thīn. Kamre kī pūrī lambāī 70 fuṭ aur chauṛāī 35 fuṭ thī.

³ Phir wuh āge baṛh kar sab se andarūnī kamre meṅ dākḥil huā. Us ne darwāze ke satūn-numā bāzuon kī paimāish kī to mālum huā ki sārhe tīn tīn fuṭ moṭe haiṅ. Darwāze kī chauṛāī sārhe 10 fuṭ thī, aur daēn bāēn kī dīwāreṅ sawā bārah bārah fuṭ lambī thīn. ⁴ Andarūnī kamre kī lambāī aur chauṛāī paintīs paintīs fuṭ thī. Wuh bolā, “Yih Muqaddastarīn Kamrā hai.”

Rab ke Ghar se Mulhiq Kamre

⁵ Phir us ne Rab ke ghar kī bairūnī dīwār nāpī. Us kī moṭāī sārhe 10 fuṭ thī. Dīwār ke sāth sāth kamre tāmīr kie gae the. Har kamre kī chauṛāī 7 fuṭ thī. ⁶ Kamroṅ kī tīn manzileṅ thīn, kul 30 kamre the. Rab ke ghar kī bairūnī dīwār dūsri manzil par pahli manzil kī nisbat kam moṭī aur tīsri manzil par dūsri manzil kī nisbat kam moṭī thī. Natījatan har manzil kā wazn us kī bairūnī dīwār par thā aur zarūrat nahīn thī ki is dīwār meṅ shahṭīr lagāēn. ⁷ Chunānche dūsri manzil pahli kī nisbat chauṛī aur tīsri dūsri kī nisbat chauṛī thī. Ek siṛhī nichli manzil se dūsri aur tīsri manzil tak pahuṅchāti thī.

⁸⁻¹¹ In kamroṅ kī bairūnī dīwār paune 9 fuṭ moṭī thī. Jo kamre Rab ke ghar kī shimāli dīwār meṅ the un meṅ dākḥil hone kā ek darwāzā thā, aur isī tarah junūbī kamroṅ meṅ dākḥil hone kā ek darwāzā thā. Maiṅ ne dekhā ki Rab kā ghar ek chabūtare par tāmīr huā hai. Is kā jitnā hissā us ke irdgird nazar ātā thā wuh paune 9 fuṭ chauṛā aur sārhe 10 fuṭ ūnchā thā. Rab ke ghar kī bairūnī dīwār se mulhiq kamre is par banāe gae the. Is chabūtare aur imāmoṅ se mustāmal makānoṅ ke darmiyān khulī jagah thī jis kā fāsila 35 fuṭ thā. Yih khulī jagah Rab ke ghar ke chāroṅ taraf nazar āti thī.

Maḡhrib meṅ Imārat

¹² Is khulī jagah ke maḡhrib meṅ ek imārat thī jo sārhe 157 fuṭ lambī aur sārhe 122 fuṭ chauṛī thī. Us kī dīwāreṅ chāroṅ taraf paune nau nau fuṭ moṭī thīn.

Rab ke Ghar kī Bairūnī Paimāish

¹³ Phir mere rāhnumā ne bāhar se Rab ke ghar kī paimāish kī. Us kī lambāī 175 fuṭ thī. Rab ke ghar kī pichhli dīwār se maḡhribī imārat tak kā fāsila bhī 175 fuṭ thā. ¹⁴ Phir us ne Rab ke ghar ke sāmne wālī yāni mashriqī dīwār shimāl aur junūb meṅ khulī jagah samet kī paimāish kī. Mālūm huā ki us kā fāsila bhī 175 fuṭ hai. ¹⁵ Us ne maḡhrib meṅ us imārat kī lambāī nāpī jo Rab ke ghar ke pichhe thī. Mālūm huā ki yih bhī donoṅ pahluoṅ kī guzargāhoṅ samet 175 fuṭ lambī hai.

Rab ke Ghar kā Andarūnī Hissā

Rab ke ghar ke barāmdē, Muqaddas Kamre aur Muqaddastarīn Kamre kī dīwāroṅ par ¹⁶ farsh se le kar khiṛkiyoṅ tak lakaṛī ke taḡhte lagāe gae the. In khiṛkiyoṅ ko band kiyā jā saktā thā.

¹⁷ Rab ke ghar kī andarūnī dīwāroṅ par darwāzoṅ ke ūpar tak taswīreṅ kandā kī gāī thīn. ¹⁸ Khajūr ke daraḡhtoṅ aur karūbī farishtoṅ kī taswīreṅ bāri bāri nazar āti thīn. Har farishte ke do chehre the. ¹⁹ Insān kā chehrā ek taraf ke daraḡht kī taraf deḡhtā thā jabki sherbabar kā chehrā dūsri taraf ke daraḡht kī taraf deḡhtā thā. Yih daraḡht aur karūbī pūrī dīwār par bāri bāri munaqqash kie gae the, ²⁰ farsh se le kar darwāzoṅ ke ūpar

tak. ²¹ Muqaddas Kamre meñ dākhlil hone wāle darwāze ke donoñ bāzū murabbā the.

Lakaṛī kī Qurbāngāh

Muqaddastarīn Kamre ke darwāze ke Sāmne ²² lakaṛī kī qurbāngāh nazar āi. Us ki ūnchāi sawā 5 fuṭ aur chauṛāi sārhe tīn fuṭ thī. Us ke kone, pāyā aur chāroñ pahlū lakaṛī se bane the. Us ne mujh se kahā, “Yih wuhī mez hai jo Rab ke huzūr rahtī hai.”

Darwāze

²³ Muqaddas Kamre meñ dākhlil hone kā ek darwāzā thā aur Muqaddastarīn Kamre kā ek. ²⁴ Har darwāze ke do kiwār the, wuh darmiyān meñ se khulte the. ²⁵ Dīwāroñ kī tarah Muqaddas Kamre ke darwāze par bhī khajūr ke daraḳht aur karūbī farishte kandā kie gae the. Aur barāmdē ke bāhar wāle darwāze ke ūpar lakaṛī kī chhoṭī-sī chhat banāi gāi thī.

²⁶ Barāmdē ke donoñ taraf khīṛkiyāñ thīñ, aur dīwāroñ par khajūr ke daraḳht kandā kie gae the.

42

Imāmoñ ke lie Makhsūs Kamre

¹ Is ke bād ham dubārā bairūnī sahan meñ āe. Merā rāhnumā mujhe Rab ke ghar ke shimāl meñ wāqe ek imārat ke pās le gayā jo Rab ke ghar ke pichhe yānī maḡhrib meñ wāqe imārat ke muqābil thī. ² Yih imārat 175 fuṭ lambī aur sārhe 87 fuṭ chauṛī thī.

³ Us kā ruḳh andarūnī sahan kī us khulī jagah kī taraf thā jo 35 fuṭ chauṛī thī. Dūsra ruḳh bairūnī sahan ke pakke farsh kī taraf thā.

Makān kī tīn manzileñ thīñ. Dūsri manzil pahlī kī nisbat kam chauṛī aur tīsri dūsri kī nisbat kam chauṛī thī. ⁴ Makān ke shimālī pahlū meñ ek guzargāh thī jo ek sire se dūsre sire tak le jāti thī. Us ki lambāi 175 fuṭ aur chauṛāi sārhe 17 fuṭ thī. Kamroñ ke darwāze sab shimāl kī taraf khulte the. ⁵⁻⁶ Dūsri manzil ke kamre pahlī manzil kī nisbat kam chauṛe the tāki un ke sāmne țairas ho. Isī tarah tīsri manzil ke kamre dūsri kī nisbat kam chauṛe the. Is imārat meñ sahan kī dūsri imāratoñ kī tarah satūn nahiñ the.

⁷ Kamroñ ke sāmne ek bairūnī dīwār thī jo unheñ bairūnī sahan se alag kartī thī. Us ki lambāi sārhe 87 fuṭ thī, ⁸ kyonki bairūnī sahan kī taraf kamroñ kī mil milā kar lambāi sārhe 87 fuṭ thī agarche pūri dīwār kī lambāi 175 fuṭ thī. ⁹ Bairūnī sahan se is imārat meñ dākhlil hone ke lie mashriq kī taraf se ānā partā thā. Wahañ ek darwāzā thā.

¹⁰ Rab ke ghar ke junūb meñ us jaisī ek aur imārat thī jo Rab ke ghar ke pichhe wālī yānī maḡhribī imārat ke muqābil thī. ¹¹ Us ke kamroñ ke sāmne bhī mazkurā shimālī imārat jaisī guzargāh thī. Us ki lambāi aur chauṛāi, dīzāyn aur darwāze, gharz sab kuchh shimālī makān kī mānind thā. ¹² Kamroñ ke darwāze junūb kī taraf the, aur un ke sāmne bhī ek hifāzati dīwār thī. Bairūnī sahan se is imārat meñ dākhlil hone ke lie mashriq se ānā partā thā. Us kā darwāzā bhī guzargāh ke shurū meñ thā.

¹³ Us ādmī ne mujh se kahā, “Yih donoñ imāratoñ meñ muqaddas haiñ. Jo imām Rab ke huzūr āte haiñ wuh inhīñ meñ muqaddastarīn qurbāniyāñ khāte haiñ. Chūñki yih kamre muqaddas haiñ is lie imām in meñ muqaddastarīn qurbāniyāñ rakheñge, khāh ḡhalla, gunāh yā qusūr kī qurbāniyāñ kyon na hoñ. ¹⁴ Jo imām maqdis se nikal kar bairūnī sahan meñ jānā chāheñ unheñ in kamroñ meñ wuh muqaddas libās utār kar

chhornā hai jo unhoñ ne Rab kī khidmat karte waqt pahne hue the. Lāzim hai ki wuh pahle apne kapre badleñ, phir hī wahāñ jāeñ jahāñ bāqī log jamā hote haiñ.”

Bāhar se Rab ke Ghar kī Chārdiwārī kī Paimāish

¹⁵ Rab ke ghar ke ihāte meñ sab kuchh nāpne ke bād merā rāhnumā mujhe mashriqī darwāze se bāhar le gayā aur bāhar se chārdiwārī kī paimāish karne lagā. ¹⁶⁻²⁰ Fite se pahle mashriqī dīwār nāpī, phir shimālī, junūbī aur maḡhribī dīwār. Har dīwār kī lambāi 875 fut thī. Is chārdiwārī kā maqsad yih thā ki jo kuchh muqaddas hai wuh us se alag kiyā jāe jo muqaddas nahīñ hai.

43

Rab Apne Ghar meñ Wāpas Ā Jātā Hai

¹ Merā rāhnumā mujhe dubārā Rab ke ghar ke mashriqī darwāze ke pās le gayā. ² Achānak Isrāīl ke Khudā kā jalāl mashriq se ātā huā dikhāi diyā. Zabardast ābshār kā-sā shor sunāi diyā, aur zamin us ke jalāl se chamak rahī thī. ³ Rab mujh par yoñ zāhir huā jis tarah dīgar royāoñ meñ, pahle Dariyā-e-Kibār ke kināre aur phir us waqt jab wuh Yarūshalām ko tabāh karne āyā thā.

Main muñh ke bal gir gayā. ⁴ Rab kā jalāl mashriqī darwāze meñ se Rab ke ghar meñ dākhil huā. ⁵ Phir Allāh kā Rūh mujhe uṭhā kar andarūni sahan meñ le gayā. Wahāñ main ne dekhā ki pūrā ghar Rab ke jalāl se māmūr hai.

⁶ Mere pās khāre ādmī kī maujūdagī meñ koī Rab ke ghar meñ se mujh se mukhātib huā,

⁷ “Āi ādamzād, yih mere taḡht aur mere pāñwoñ ke talwoñ kā maqām hai. Yihīñ main hameshā tak Isrāīliyoñ ke darmiyān sukūnat karūnga. Āindā na kabhī Isrāīlī aur na un ke bādshāh mere muqaddas nām kī behurmatī kareñge. Na wuh apnī zinākārānā butparastī se, na bādshāhoñ kī lāshoñ se mere nām kī behurmatī kareñge. ⁸ Māzī meñ Isrāīl ke bādshāhoñ ne apne mahalōñ ko mere ghar ke sāth hī tāmīr kiyā. Un kī dahlīz merī dahlīz ke sāth aur un ke darwāze kā bāzū mere darwāze ke bāzū ke sāth lagtā thā. Ek hī dīwār unheñ mujh se alag rakhtī thī. Yoñ unhoñ ne apnī makrūh harkatoñ se mere muqaddas nām kī behurmatī kī, aur jawāb meñ main ne apne ḡhazab meñ unheñ halāk kar diyā. ⁹ Lekin ab wuh apnī zinākārānā butparastī aur apne bādshāhoñ kī lāsheñ mujh se dūr rakheñge. Tab main hameshā tak un ke darmiyān sukūnat karūnga.

¹⁰ Āi ādamzād, Isrāīliyoñ ko is ghar ke bāre meñ batā de tāki unheñ apne gunāhoñ par sharm āe. Wuh dhyan se nae ghar ke naqshe kā mutāla'a kareñ. ¹¹ Agar unheñ apnī harkatoñ par sharm āe to unheñ ghar kī tafsilāt bhī dikhā de, yāñi us kī tartīb, us ke āne jāne ke rāste aur us kā pūrā intazām tamām qawāyd aur ahkām samet. Sab kuchh un ke sāmne hī likh de tāki wuh us ke pūre intazām ke pāband raheñ aur us ke tamām qawāyd kī pairawī kareñ. ¹² Rab ke ghar ke lie merī hidāyat sun! Is pahār kī choṭī gird-o-nawāh ke tamām ilāqe samet muqaddastarīn jagah hai. Yih ghar ke lie merī hidāyat hai.”

Bhasm Hone Wālī Qurbāniyoñ kī Qurbāngāh

¹³ Qurbāngāh yoñ banāi gai thī ki us kā pāyā nālī se ghīrā huā thā jo 21 inch gahrī aur utnī hī chauṛī thī. Bāhar kī taraf nālī ke kināre par chhoṭī-sī dīwār thī jis kī unchāi 9 inch thī. ¹⁴ Qurbāngāh ke tīn hisse the. Sab

se nichlä hissä särhe tīn fuṭ ünchā thā. Is par banā huā hissā 7 fuṭ ünchā thā, lekin us kī chaurāi kuchh kam thī, is lie chāron taraf nichle hisse kā ūpar wālā kinārā nazar ātā thā. Is kināre kī chaurāi 21 inch thī. Tisrā aur sab se ūpar wālā hissā bhī isī tarah banāyā gayā thā. Wuh dūstre hisse kī nisbat kam chaurā thā, is lie chāron taraf dūstre hisse kā ūpar wālā kinārā nazar ātā thā. Is kināre kī chaurāi bhī 21 inch thī. ¹⁵ Tisre hisse par qurbāniyān jalāi jāti thīn, aur chāron konoṅ par sīng lage the. Yih hissā bhī 7 fuṭ ünchā thā. ¹⁶ Qurbāngāh kī ūpar wālī satah murabbā shakl kī thī. Us kī chaurāi aur lambāi ikkīs ikkīs fuṭ thī. ¹⁷ Dūsrā hissā bhī murabbā shakl kā thā. Us kī chaurāi aur lambāi särhe chaubīs chaubīs fuṭ thī. Us kā ūpar wālā kinārā nazar ātā thā, aur us par 21 inch chaurāi nālī thī, yoṅ kī kināre par chhotī-sī diwār thī jis kī ünchāi särhe 10 inch thī. Qurbāngāh par chaṛhni ke lie us ke mashriḳ meṅ sīrhī thī.

Qurbāngāh kī Maḳhsūsiyat

¹⁸ Phir Rab mujh se hamkalām huā, “Ai ādamzād, Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki is qurbāngāh ko tāmīr karne ke bād tujhe is par qurbāniyān jalā kar ise maḳhsūs karnā hai. Sāth sāth is par qurbāniyoṅ kā ḳhūn bhī chhīraknā hai. Is silsile meṅ merī hidāyāt sun!

¹⁹ Sirf Lāwī ke qābile ke un imāmoṅ ko Rab ke ghar meṅ mere huzūr ḳhidmat karne kī ijāzat hai jo Sadoq kī aulād haiṅ.

Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai kī unheṅ ek jawān bail de tāki wuh use gunāh kī qurbāni ke taur par pesh karen. ²⁰ Is bail kā kuchh ḳhūn le kar qurbāngāh ke chāron sīngoṅ, nichle hisse ke chāron konoṅ aur irdgird us ke kināre par lagā de. Yoṅ tū qurbāngāh kā kaffārā de kar use pāk-sāf karegā. ²¹ Is ke bād jawān bail ko maqdis se bāhar kisī muqarrarā jagah par le jā. Wahān use jalā denā hai.

²² Agle din ek beaib bakre ko qurbān kar. Yih bhī gunāh kī qurbāni hai, aur is ke zariye qurbāngāh ko pahlī qurbāni kī tarah pāk-sāf karnā hai.

²³ Pāk-sāf karne ke is silsile kī takmīl par ek beaib bail aur ek beaib mendhe ko chun kar ²⁴ Rab ko pesh kar. Imām in jānwaroṅ par namak chhīrak kar inheṅ Rab ko bhasm hone wālī qurbāni ke taur par pesh karen.

²⁵ Lāzim hai kī tū sāt din tak rozānā ek bakrā, ek jawān bail aur ek mendhā qurbān kare. Sab jānwar beaib hoṅ. ²⁶ Sāt dinoṅ kī is kār-rawāi se tum qurbāngāh kā kaffārā de kar use pāk-sāf aur maḳhsūs karoge. ²⁷ Āṭhweṅ din se imām bāqāydā qurbāniyān shurū kar sakeṅge. Us waqt se wuh tumhāre lie bhasm hone wālī aur salāmatī kī qurbāniyān chaṛhāeṅge. Tab tum mujhe manzūr hoge. Yih Rab Qādir-e-mutlaq kā farmān hai.”

44

Rab ke Ghar kā Bairūni Mashriḳi Darwāzā Band Kiyā Jātā Hai

¹ Merā rāhnumā mujhe dubārā maqdis ke bairūni mashriḳi darwāze ke pās le gayā. Ab wuh band thā. ² Rab ne farmāyā, “Ab se yih darwāzā hameshā tak band rahe. Ise kabhī nahīn kholnā hai. Kisī ko bhī is meṅ se dāḳhil hone kī ijāzat nahīn, kyonki Rab jo Isrāil kā ḳhudā hai is darwāze meṅ se ho kar Rab ke ghar meṅ dāḳhil huā hai. ³ Sirf Isrāil ke hukmrān ko is darwāze meṅ baiṭhne aur mere huzūr qurbāni kā apnā hissā ḳhāne kī ijāzat hai. Lekin is ke lie wuh darwāze meṅ se guzar nahīn sakegā balki bairūni sahan kī taraf se us meṅ dāḳhil hogā. Wuh darwāze ke sāth

mulhiq barāmde se ho kar wahān pahuñchegā aur isī rāste se wahān se niklegā bhī.”

Aksar Lāwiyōn kī Khidmat ko Mahdūd Kiyā Jātā Hai

⁴ Phir merā rāhnumā mujhe shimālī darwāze meñ se ho kar dubārā andarūnī sahan meñ le gayā. Ham Rab ke ghar ke sāmne pahuñche. Main ne dekhā ki Rab kā ghar Rab ke jalāl se māmūr ho rahā hai. Main muñh ke bal gir gayā.

⁵ Rab ne farmāyā, “Ai ādamzād, dhyān se dekh, ghaur se sun! Rab ke ghar ke bāre meñ un tamām hidāyāt par tawajjuh de jo main tujhe batāne wālā hūñ. Dhyān de ki kaun kaun us meñ jā sakegā. ⁶ Is sarkash qaum Isrāil ko batā,

‘Ai Isrāilī qaum, Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki tumhārī makrūh harkateñ bahut haiñ, ab bas karo! ⁷ Tum pardesiyōn ko mere maqdis meñ lāe ho, aise logoñ ko jo bātin aur zāhir meñ nāmakhtūn haiñ. Aur yih tum ne us waqt kiyā jab tum mujhe merī khurāk yāñi charbī aur khūn pesh kar rahe the. Yoñ tum ne mere ghar kī behurmatī karke apñi ghinaunī harkatoñ se wuh ahd toṛ ḍālā hai jo main ne tumhāre sāth bāndhā thā.

⁸ Tum khud mere maqdis meñ khidmat nahīn karnā chāhte the balki tum ne pardesiyōn ko yih zimmedārī dī thī ki wuh tumhārī jagah yih khidmat anjām deñ.

⁹ Is lie Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki āindā jo bhī ghairmulkī andarūnī aur bairūnī taur par nāmakhtūn hai use mere maqdis meñ dākhlil hone kī ijāzat nahīn. Is meñ wuh ajnabī bhī shāmil haiñ jo Isrāilīyōn ke darmiyān rahe haiñ. ¹⁰ Jab Isrāilī bhaṭak gae aur mujh se dūr ho kar butoñ ke pīchhe lag gae to aksar Lāwī bhī mujh se dūr hue. Ab unheñ apne gunāh kī sazā bhugatnī paṛegī. ¹¹ Āindā wuh mere maqdis meñ har qism kī khidmat nahīn kareñge. Unheñ sirf darwāzoñ kī pahrādārī karne aur jānwaroñ ko zabah karne kī ijāzat hogī. In jānwaroñ meñ bhasm hone wālī qurbāniyāñ bhī shāmil hoñgī aur zabah kī qurbāniyāñ bhī. Lāwī qaum kī khidmat ke lie Rab ke ghar meñ hāzir raheñge, ¹² lekin chūñki wuh apne hamwatanōñ ke butoñ ke sāmne logoñ kī khidmat karke un ke lie gunāh kā bāis bane rahe is lie main ne apñā hāth uṭhā kar qasam khāī hai ki unheñ is kī sazā bhugatnī paṛegī. Yih Rab Qādir-e-mutlaq kā farmān hai.

¹³ Ab se wuh imām kī haisiyat se mere qarīb ā kar merī khidmat nahīn kareñge, ab se wuh un chīzoñ ke qarīb nahīn āeñge jin ko main ne muqaddastarīn qarār diyā hai. ¹⁴ Is ke bajāe main unheñ Rab ke ghar ke nichle darje kī zimmedāriyāñ dūngā.

Imāmoñ ke lie Hidāyāt

¹⁵ Lekin Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki Lāwī kā ek khāndān un meñ shāmil nahīn hai. Sadoq kā khāndān āindā bhī merī khidmat karegā. Us ke imām us waqt bhī wafādārī se mere maqdis meñ merī khidmat karte rahe jab Isrāil ke bāqī log mujh se dūr ho gae the. Is lie yih āindā bhī mere huzūr ā kar mujhe qurbāniyōñ kī charbī aur khūn pesh kareñge.

¹⁶ Sirf yihī imām mere maqdis meñ dākhlil hoñge aur merī mez par merī khidmat karke mere tamām farāyz adā kareñge.

¹⁷ Jab bhī imām andarūnī darwāze meñ dākhlil hote haiñ to lāzim hai ki wuh katān ke kapṛe pahan leñ. Andarūnī sahan aur Rab ke ghar meñ khidmat karte waqt ūn ke kapṛe pahnanā manā hai. ¹⁸ Wuh katān kī pagaṛī aur pājāmā pahneñ, kyoñki unheñ pasinā dilāne wāle kapṛoñ se

gurez karnā hai. ¹⁹ Jab bhī imām andarūnī sahan se dubārā bairūnī sahan meñ jānā chāheñ to lāzim hai ki wuh k̄hidmat ke lie mustāmal kaproñ ko utāreñ. Wuh in kaproñ ko muqaddas kamroñ meñ chhoṛ aeñ aur ām kapre pahne leñ, aisā na ho ki muqaddas kapre chhūne se ām logoñ kī jān k̄hatre meñ paṛ jāe.

²⁰ Na imām apnā sar mundwāeñ, na un ke bāl lambe hoñ balki wuh unheñ kaṭwāte raheñ. ²¹ Imām ko andarūnī sahan meñ dāk̄hil hone se pahle mai pinā manā hai.

²² Imām ko kisī talāqshudā aurat yā bewā se shādī karne kī ijāzat nahīn hai. Wuh sirf Isrāīlī kuñwārī se shādī kare. Sirf us waqt bewā se shādī karne kī ijāzat hai jab marhūm shauhar imām thā.

²³ Imām awām ko muqaddas aur ḡhairmuqaddas chīzoñ meñ farq kī tālim deñ. Wuh unheñ nāpāk aur pāk chīzoñ meñ imtiyāz karnā sikhāeñ.

²⁴ Agar tanāzā ho to imām mere ahkām ke mutābiq hī us par faislā kareñ. Un kā farz hai ki wuh merī muqarrarā īdoñ ko merī hidāyāt aur qawāyid ke mutābiq hī manāeñ. Wuh merā Sabat kā din maḥsūs-o-muqaddas rakheñ.

²⁵ Imām apne āp ko kisī lāsh ke pās jāne se nāpāk na kare. Is kī ijāzat sirf isī sūrat meñ hai ki us ke mān-bāp, bachchoñ, bhāiyoñ yā ḡhairshādīshudā bahnoñ meñ se koī intaqāl kar jāe. ²⁶ Agar kabhī aisā ho to wuh apne āp ko pāk-sāf karne ke bād mazid sāt din intazār kare, ²⁷ phir maqdis ke andarūnī sahan meñ jā kar apne lie gunāh kī qurbānī pesh kare. Tab hī wuh dubārā maqdis meñ k̄hidmat kar saktā hai. Yih Rab Qādir-e-mutlaq kā farmān hai.

²⁸ Sirf main hī imāmoñ kā maurūsī hissā hūñ. Unheñ Isrāīl meñ maurūsī milkiyat mat denā, kyonki main k̄hud un kī maurūsī milkiyat hūñ. ²⁹ Khāne ke lie imāmoñ ko ḡhallā, gunāh aur qusūr kī qurbāniyāñ mileñgi, nīz Isrāīl meñ wuh sab kuchh jo Rab ke lie maḥsūs kiyā jātā hai. ³⁰ Imāmoñ ko fasal ke pahle phal kā behtarīn hissā aur tumhāre tamām hadiye mileñge. Unheñ apne gundhe hue āṭe se bhī hissā denā hai. Tab Allāh kī barkat tere gharāne par ṭhahregī.

³¹ Jo parindā yā dīgar jānwar fitrī taur par yā kisī dūsre jānwar ke hamle se mar jāe us kā gosht khānā imām ke lie manā hai.

45

Isrāīl meñ Rab kā Hissā

¹ Jab tum mulk ko Qurā dāl kar qabiloñ meñ taqsim karoge to ek hisse ko Rab ke lie maḥsūs karnā hai. Us zamīn kī lambāi sārhe 12 kilomīṭar aur chaurāi 10 kilomīṭar hogī. Pūrī zamīn muqaddas hogī.

² Is k̄hitte meñ ek plāṭ Rab ke ghar ke lie maḥsūs hogā. Us kī lambāi bhī 875 fuṭ hogī aur us kī chaurāi bhī. Us ke irdgird khulī jagah hogī jis kī chaurāi sārhe 87 fuṭ hogī. ³ K̄hitte kā ādhā hissā alag kiyā jāe. Us kī lambāi sārhe 12 kilomīṭar aur chaurāi 5 kilomīṭar hogī, aur us meñ maqdis yānī muqaddastarīn jagah hogī. ⁴ Yih k̄hittā mulk kā muqaddas ilāqā hogā. Wuh un imāmoñ ke lie maḥsūs hogā jo maqdis meñ us kī k̄hidmat karte haiñ. Us meñ un ke ghar aur maqdis kā maḥsūs plāṭ hogā.

⁵ K̄hitte kā dūsra hissā un bāqī Lāwiyōñ ko diyā jāegā jo Rab ke ghar meñ k̄hidmat kareñge. Yih un kī milkiyat hogī, aur us meñ wuh apnī ābādīyāñ banā sakeñge. Us kī lambāi aur chaurāi pahle hisse ke barābar hogī.

⁶ Muqaddas khitte se mulhiq ek aur khittā hogā jis kī lambāi sārhe 12 kilomītar aur chaurāi dhāi kilomītar hogī. Yih ek aise shahr ke lie maḥsūs hogā jis meñ koī bhī Isrāīli rah sakegā.

Hukmrān ke lie Zamīn

⁷ Hukmrān ke lie bhī zamīn alag karnī hai. Yih zamīn muqaddas khitte kī mashriqī had se le kar mulk kī mashriqī sarhad tak aur muqaddas khitte kī maḥgribī had se le kar samundar tak hogī. Chunānche mashriq se maḥgrib tak muqaddas khitte aur hukmrān ke ilāqe kā mil milā kar fāsila utnā hai jitnā qabāyilī ilāqon kā hai. ⁸ Yih ilāqā Mul-e-Isrāīl meñ hukmrān kā hissā hogā. Phir wuh āindā merī qaum par zulm nahīn karegā balki mulk ke bāqī hisse ko Isrāīl ke qabīlon par chhoṛegā.

Hukmrān ke lie Hidāyāt

⁹ Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki ai Isrāīli hukmrāno, ab bas karo! Apnī ghalat harkaton se bāz āo. Apnā zulm-o-tashaddud chhoṛ kar insāf aur rāstbāzī qāym karo. Merī qaum ko us kī maurūsī zamīn se bhagāne se bāz āo. Yih Rab Qādir-e-mutlaq kā farmān hai.

¹⁰ Sahīh tarāzū istemāl karo, tumhāre bāṭ aur paimāish ke ālāt ghalat na hoñ. ¹¹ Ghallā nāpne kā bartan banām Aifā mae nāpne ke bartan banām bat jitnā baṛā ho. Donoñ ke lie kasautī khomar hai. Ek khomar 10 Aifā aur 10 bat ke barābar hai. ¹² Tumhāre bāṭ yoñ hoñ ki 20 jirah 1 misqāl ke barābar aur 60 misqāl 1 mānā ke barābar hoñ.

¹³ Darj-e-zail tumhāre bāqāyāda hadiye haiñ:

anāj: tumhāri fasal kā 60wāñ hissā,

jau: tumhāri fasal kā 60wāñ hissā,

¹⁴ zaitūn kā tel: tumhāri fasal kā 100wāñ hissā (tel ko bat ke hisāb se nāpnā hai. 10 bat 1 khomar aur 1 kor ke barābar hai.),

¹⁵ 200 bher-bakriyoñ meñ se ek.

Yih chizeñ ghallā kī nazaron ke lie, bhasm hone wālī qurbāniyoñ aur salāmatī kī qurbāniyoñ ke lie muqarrar haiñ. Un se qaum kā kaffārā diyā jāeg. Yih Rab Qādir-e-mutlaq kā farmān hai.

¹⁶ Lāzim hai kī tamām Isrāīli yih hadiye mulk ke hukmrān ke hawāle karen. ¹⁷ Hukmrān kā farz hogā kī wuh Nae Chānd kī Īdoñ, Sabat ke dinon aur dīgar idon par tamām Isrāīli qaum ke lie qurbāniyāñ muhaiyā kare. In meñ bhasm hone wālī qurbāniyāñ, gunāh aur salāmatī kī qurbāniyāñ aur ghallā aur mai kī nazareñ shāmil hongi. Yoñ wuh Isrāīl kā kaffārā degā.

Barī Īdon par Qurbāniyāñ

¹⁸ Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai kī pahle mahīne * ke pahle din ko ek beaib bail ko qurbān karke maqdis ko pāk-sāf kar. ¹⁹ Imām bail kā khūn le kar use Rab ke ghar ke darwāzon ke bāzuon, qurbāngāh ke darmiyāni hisse ke konoñ aur andarūni sahan meñ pahuñchāne wāle darwāzon ke bāzuon par lagā de. ²⁰ Yihī amal pahle mahīne ke sātweñ din bhī kar tāki un sab kā kaffārā diyā jāe jinhoñ ne ghairirādi taur par yā beḥabari se gunāh kiya ho. Yoñ tum Rab ke ghar kā kaffārā doge.

²¹ Pahle mahīne ke chaudhweñ din Fasah kī Īd kā āghāz ho. Use sāt din manāo, aur us ke daurān sirf beḥamīri rotī khāo. ²² Pahle din mulk kā hukmrān apne aur tamām qaum ke lie gunāh kī qurbāni ke taur par ek

* 45:18 Mārch tā Aprail.

bail pesh kare. ²³ Niz, wuh id ke sāt din ke daurān rozānā sāt beaib bail aur sāt menḍhe bhasm hone wālī qurbānī ke taur par qurbān kare aur gunāh kī qurbānī ke taur par ek ek bakrā pesh kare. ²⁴ Wuh har bail aur har mendhe ke sāth sāth ḡhallā kī nazar bhī pesh kare. Is ke lie wuh fi jānwar 16 kilogrām maidā aur 4 liṭar tel muhaiyā kare.

²⁵ Sātweñ mahine † ke pandrahweñ din Jhoñpṛiyoñ kī Īd shurū hotī hai. Hukmrān is id par bhī sāt din ke daurān wuhī qurbāniyāñ pesh kare jo Fasah kī Īd ke lie darkār haiñ yāñi gunāh kī qurbāniyāñ, bhasm hone wālī qurbāniyāñ, ḡhallā kī nazareñ aur tel.

46

Īdoñ par Hukmrān kī Jānib se Qurbāniyāñ

¹ Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki lāzim hai ki andarūñi sahan meñ pahunchāne wālā mashriqī darwāzā Itwār se le kar jume tak band rahe. Use sirf Sabat aur Nae Chāñd ke Din kholnā hai. ² Us waqt hukmrān bairūñi sahan se ho kar mashriqī darwāze ke barāmde meñ dākhlil ho jāe aur us meñ se guzar kar darwāze ke bāzū ke pās kharā ho jāe. Wahāñ se wuh imāmoñ ko us kī bhasm hone wālī aur salāmatī kī qurbāniyāñ pesh karte hue dekh sakegā. Darwāze kī dahliz par wuh sijdā karegā, phir chalā jāegā. Yih darwāzā shām tak khulā rahe. ³ Lāzim hai ki bāqī Isrāīlī Sabat aur Nae Chāñd ke Din bairūñi sahan meñ ibādat kareñ. Wuh isī mashriqī darwāze ke pās ā kar mere huzūr aundhe muñh ho jāeñ.

⁴ Sabat ke din hukmrān chhih beaib bheṛ ke bachche aur ek beaib mendhā chun kar Rab ko bhasm hone wālī qurbānī ke taur par pesh kare.

⁵ Wuh har mendhe ke sāth ḡhallā kī nazar bhī pesh kare yāñi 16 kilogrām maidā aur 4 liṭar zaitūn kā tel. Har bheṛ ke bachche ke sāth wuh utnā hī ḡhallā de jitnā jī chāhe. ⁶ Nae chāñd ke din wuh ek jawān bail, chhih bheṛ ke bachche aur ek mendhā pesh kare. Sab beaib hoñ. ⁷ Jawān bail aur mendhe ke sāth ḡhallā kī nazar bhī pesh kī jāe. ḡhallā kī yih nazar 16 kilogrām maide aur 4 liṭar zaitūn ke tel par mushtamil ho. Wuh har bheṛ ke bachche ke sāth utnā hī ḡhallā de jitnā jī chāhe.

⁸ Hukmrān andarūñi mashriqī darwāze meñ bairūñi sahan se ho kar dākhlil ho, aur wuh isī rāste se nikle bhī. ⁹ Jab bāqī Isrāīlī kisī id par Rab ko sijdā karne āeñ to jo shimālī darwāze se bairūñi sahan meñ dākhlil hoñ wuh ibādat ke bād junūbī darwāze se nikleñ, aur jo junūbī darwāze se dākhlil hoñ wuh shimālī darwāze se nikleñ. Koī us darwāze se na nikle jis meñ se wuh dākhlil huā balki muḡābil ke darwāze se. ¹⁰ Hukmrān us waqt sahan meñ dākhlil ho jab bāqī Isrāīlī dākhlil ho rahe hoñ, aur wuh us waqt rawānā ho jab bāqī Isrāīlī rawānā ho jāeñ.

¹¹ Īdoñ aur muqarrarā tahwāroñ par bail aur mendhe ke sāth ḡhallā kī nazar pesh kī jāe. ḡhallā kī yih nazar 16 kilogrām maide aur 4 liṭar zaitūn ke tel par mushtamil ho. Hukmrān bheṛ ke bachchoñ ke sāth utnā hī ḡhallā de jitnā jī chāhe.

¹² Jab hukmrān apñī khushī se mujhe qurbānī pesh karnā chāhe khāh bhasm hone wālī yā salāmatī kī qurbānī ho, to us ke lie andarūñi darwāze kā mashriqī darwāzā kholā jāe. Wahāñ wuh apñī qurbānī yoñ pesh kare jis tarah Sabat ke din kartā hai. Us ke nikalne par yih darwāzā band kar diyā jāe.

Rozānā kī Qurbānī

† 45:25 Sitambar tā Aktūbar.

¹³ Isrāil Rab ko har subah ek beaib yaksālā bheṛ kā bachchā pesh kare. Bhasm hone wālī yih qurbānī rozānā charhāī jāe. ¹⁴ Sāth sāth ḡhallā kī nazar pesh kī jāe. Is ke lie sawā liṭar zaitūn kā tel ḡhāī kilogrām maide ke sāth milāyā jāe. ḡhallā kī yih nazar hameshā hī mujhe pesh karnī hai. ¹⁵ Lāzim hai ki har subah bheṛ kā bachchā, maidā aur tel mere lie jalāyā jāe.

Hukmrān kī Maurūsī Zamīn

¹⁶ Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki agar Isrāil kā hukmrān apne kisī beṭe ko kuchh maurūsī zamīn de to yih zamīn beṭe kī maurūsī zamīn ban kar us kī aulād kī milkiyat rahegī. ¹⁷ Lekin agar hukmrān kuchh maurūsī zamīn apne kisī mulāzim ko de to yih zamīn sirf agle bahālī ke sāl tak mulāzim ke hāth meṛe rahegī. Phir yih dubārā hukmrān ke qabze meṛe wāpas āegī. Kyōnki yih maurūsī zamīn mustaqil taur par us kī aur us ke beṭon kī milkiyat hai. ¹⁸ Hukmrān ko jabran dūsre Isrāiliyōn kī maurūsī zamīn apnāne kī ijāzat nahīn. Lāzim hai ki jo bhī zamīn wuh apne beṭon meṛe taqsim kare wuh us kī apnī hī maurūsī zamīn ho. Merī qaum meṛe se kisī ko nikāl kar us kī maurūsī zamīn se mahrūm karnā manā hai.’ ”

Rab ke Ghar kā Kichan

¹⁹ Is ke bād merā rāhnumā mujhe un kamron ke darwāze ke pās le gayā jin kā ruḡh shimāl kī taraf thā aur jo andarūnī sahan ke junūbī darwāze ke qarīb the. Yih imāmon ke Muqaddas Kamre haiṛ. Us ne mujhe kamron ke maḡhribī sire meṛe ek jagah dikhā kar ²⁰ kahā, “Yahān imām wuh gosht ubāleṅge jo gunāh aur qusūr kī qurbāniyōn meṛe se un kā hissā bantā hai. Yahān wuh ḡhallā kī nazar le kar roṭī bhī banāeṅge. Qurbāniyōn meṛe se koī bhī chīz bairūnī sahan meṛe nahīn lāī jā saktī, aisā na ho ki muqaddas chīzeṛe chhūne se ām logon kī jān khatre meṛe par jāe.”

²¹ Phir merā rāhnumā dubārā mere sāth bairūnī sahan meṛe ā gayā. Wahān us ne mujhe us ke chār kone dikhāe. Har kone meṛe ek sahan thā ²² jis kī lambāī 70 fuṭ aur chauṛāī sārhe 52 fuṭ thī. Har sahan itnā hī baṛā thā ²³ aur ek diwār se ghirā huā thā. Diwār ke sāth sāth chulhe the. ²⁴ Mere rāhnumā ne mujhe batāyā, “Yih wuh kichan haiṛ jin meṛe Rab ke ghar ke kḡhādim logon kī peshkardā qurbāniyān ubāleṅge.”

47

Rab ke Ghar meṛe se Nikalne Wālā Dariyā

¹ Is ke bād merā rāhnumā mujhe ek bār phir Rab ke ghar ke darwāze ke pās le gayā. Yih darwāzā mashriq meṛe thā, kyōnki Rab ke ghar kā ruḡh hī mashriq kī taraf thā. Maiṛe ne dekhā ki dahlīz ke niche se pānī nikal rahā hai. Darwāze se nikal kar wuh pahle Rab ke ghar kī junūbī diwār ke sāth sāth bahtā thā, phir qurbāngāh ke junūb meṛe se guzar kar mashriq kī taraf bah niklā. ² Merā rāhnumā mere sāth bairūnī sahan ke shimālī darwāze meṛe se niklā. Bāhar chārdiwārī ke sāth sāth chalte chalte ham bairūnī sahan ke mashriqī darwāze ke pās pahuṛch gae. Maiṛe ne dekhā ki pānī is darwāze ke junūbī hisse meṛe se nikal rahā hai.

³ Ham pānī ke kināre kināre chal paṛe. Mere rāhnumā ne apne fite ke sāth ādhā kilomīṭar kā fāsila nāpā. Phir us ne mujhe pānī meṛe se guzarne ko kahā. Yahān pānī ṭaḡhnoṛ tak pahuṛchtā thā. ⁴ Us ne mazid ādhe kilomīṭar kā fāsila nāpā, phir mujhe dubārā pānī meṛe se guzarne ko kahā. Ab pānī ghuṭnoṛ tak pahuṛchā. Jab us ne tīsṛī martabā ādhā kilomīṭar kā fāsila nāp kar mujhe us meṛe se guzarne diyā to pānī kamr

tak pahuñchā. ⁵ Ek ākhirī dafā us ne ādhe kilomīṭar kā fāsīlā nāpā. Ab main pānī meñ se guzar na sakā. Pānī itnā gahrā thā ki us meñ se guzarne ke lie tairne kī zarūrāt thī.

⁶ Us ne mujhe se pūchhā, “Ai ādamzād, kyā tū ne ghaur kiyā hai?” Phir wuh mujhe dariyā ke kināre tak wāpas lāyā.

⁷ Jab wāpas āyā to main ne dekhā ki dariyā ke donoñ kināroñ par muta'addid darakht lage haiñ. ⁸ Wuh bolā, “Yih pānī mashriq kī taraf bah kar Wādī-e-Yardan meñ pahuñchtā hai. Use pār karke wuh Bahīrā-e-Murdār meñ ā jātā hai. Us ke asar se Bahīrā-e-Murdār kā namkīn pānī pīne ke qābil ho jāegā. ⁹ Jahān bhī dariyā bahegā wahān ke beshumār jāndār jīte raheñge. Bahut machhliyāñ hoñgī, aur dariyā Bahīrā-e-Murdār kā namkīn pānī pīne ke qābil banāegā. Jahān se bhī guzaregā wahān sab kuchh phaltā-phultā rahegā. ¹⁰ Ain-jadī se le kar Ain-ajlaim tak us ke kināroñ par machhere khare hoñge. Har taraf un ke jāl sūkhne ke lie phailāe hue nazar āeñge. Dariyā meñ har qism kī machhliyāñ hoñgī, utnī jītnī Bahīrā-e-Rūm meñ pāī jāti haiñ. ¹¹ Sirf Bahīrā-e-Murdār ke irdgird kī daldalī jaghoñ aur joharōñ kā pānī namkīn rahegā, kyonki wuh namak hāsīl karne ke lie istemāl hogā. ¹² Dariyā ke donoñ kināroñ par har qism ke phaldār darakht ugeñge. In darakhtoñ ke patte na kabhī murjhāeñge, na kabhī un kā phal khatm hogā. Wuh har mahīne phal lāeñge, is lie ki maqdis kā pānī un kī ābpāshī kartā rahegā. Un kā phal logoñ kī khurāk banegā, aur un ke patte shifā deñge.”

Isrāīl kī Sarhaddeñ

¹³ Phir Rab Qādir-e-mutlaq ne farmāyā, “Main tujhe us mulk kī sarhaddeñ batātā hūñ jo bārah qabiloñ meñ taqsim karnā hai. Yūsuf ko do hisse dene haiñ, bāqī qabiloñ ko ek ek hissā. ¹⁴ Main ne apnā hāth uṭhā kar qasam khāī thī ki main yih mulk tumhāre bāpdādā ko atā karūngā, is lie tum yih mulk mīrās meñ pāoge. Ab use āpas meñ barābar taqsim kar lo.

¹⁵ Shimālī sarhad Bahīrā-e-Rūm se shurū ho kar mashriq kī taraf Hatlūn, Labo-hamāt aur Sidād ke pās se guzartī hai. ¹⁶ Wahān se wuh Berotā aur Sibraim ke pās pahuñchtī hai. (Sibraim Mulk-e-Damishq aur Mulk-e-Hamāt ke darmiyān wāqe hai.) Phir sarhad Hasar-enān Shahr tak āge nikaltī hai jo Haurān kī sarhad par wāqe hai. ¹⁷ Gharz shimālī sarhad Bahīrā-e-Rūm se le kar Hasar-enān tak pahuñchtī hai. Damishq aur Hamāt kī sarhaddeñ us ke shimāl meñ haiñ.

¹⁸ Mulk kī mashriqī sarhad wahān shurū hotī hai jahān Damishq kā ilāqā Haurān ke pahārī ilāqe se miltā hai. Wahān se sarhad Dariyā-e-Yardan ke sāth sāth chaltī hūī junūb meñ Bahīrā-e-Rūm ke pās Tamr Shahr tak pahuñchtī hai. Yoñ Dariyā-e-Yardan Mulk-e-Isrāīl kī mashriqī sarhad aur Mulk-e-Jiliyād kī maḡhribī sarhad hai.

¹⁹ Junūbī sarhad Tamr se shurū ho kar junūb-maḡhrib kī taraf chaltī chaltī Marībā-qādis ke chashmoñ tak pahuñchtī hai. Phir wuh shimāl-maḡhrib kī taraf ruḡh karke Mīsr kī sarhad yānī Wādī-e-Mīsr ke sāth sāth Bahīrā-e-Rūm tak pahuñchtī hai.

²⁰ Maḡhribī sarhad Bahīrā-e-Rūm hai jo shimāl meñ Labo-hamāt ke muqābil khatm hotī hai.

²¹ Mulk ko apne qabiloñ meñ taqsim karo! ²² Yih tumhārī maurūsī zamīn hogī. Jab tum Qurā dāl kar use āpas meñ taqsim karo to un ghairmulkiyoñ ko bhī zamīn milnī hai jo tumhāre darmiyān rahte aur jin ke bachche yahān paidā hue haiñ. Tumhārā un ke sāth waisā sulūk

ho jais̄ Isrāīliyon ke sāth. Qurā dālte waqt unheñ Isrāīli qabiloñ ke sāth zamīn milnī hai. ²³ Rab Qādir-e-mutlaq farmatā hai ki jis qabile meñ bhī pardesī ābād hoñ wahañ tumheñ unheñ maurūsi zamīn denī hai.

48

Qabiloñ meñ Mulk kī Taq̄sīm

¹⁻⁷ Isrāīl kī shimālī sarhad Bahīrā-e-Rūm se shurū ho kar mashriq kī taraf Hatlūn, Labo-hamāt aur Hasar-enān ke pās se guzartī hai. Damishq aur Hamāt sarhad ke shimāl meñ haiñ. Har qabile ko mulk kā ek hissā milegā. Har k̄hitte kā ek sirā mulk kī mashriqī sarhad aur dūsrā sirā maḡhribī sarhad hogā. Shimāl se le kar junūb tak qabayli ilāqoñ kī yih tartīb hogī: Dān, Āshar, Naftālī, Manassī, Ifrāīm, Rūbin aur Yahūdāh.

Mulk ke bīch meñ Maḡhsūs Ilāqā

⁸ Yahūdāh ke junūb meñ wuh ilāqā hogā jo tumheñ mere lie alag karnā hai. Qabayli ilāqoñ kī tarah us kā bhī ek sirā mulk kī mashriqī sarhad aur dūsrā sirā maḡhribī sarhad hogā. Shimāl se junūb tak kā fāsila sārhe 12 kilomīṭar hai. Us ke bīch meñ maḡdis hai.

⁹ Is ilāqē ke darmiyān ek k̄hās k̄hittā hogā. Mashriq se maḡhrib tak us kā fāsila sārhe 12 kilomīṭar hogā jabki shimāl se junūb tak fāsila 10 kilomīṭar hogā. Rab ke lie maḡhsūs is k̄hitte ¹⁰ kā ek hissā imāmoñ ke lie maḡhsūs hogā. Is hisse kā fāsila mashriq se maḡhrib tak sārhe 12 kilomīṭar aur shimāl se junūb tak 5 kilomīṭar hogā. Is ke bīch meñ hī Rab kā maḡdis hogā. ¹¹ Yih muqaddas ilāqā Lāwī ke khāndān Sadoq ke maḡhsūs-o-muqaddas kie gae imāmoñ ko diyā jāegā. Kyoñki jab Isrāīli mujh se bargashtā hue to bāqī Lāwī un ke sāth bhataḡ gae. Lekin Sadoq kā khāndān wafādārī se merī khidmat kartā rahā. ¹² Is lie unheñ mere lie maḡhsūs ilāqē kā muqaddastarīn hissā milegā. Yih Lāwiyon ke k̄hitte ke shimāl meñ hogā. ¹³ Imāmoñ ke junūb meñ bāqī Lāwiyon kā k̄hittā hogā. Mashriq se maḡhrib tak us kā fāsila sārhe 12 kilomīṭar aur shimāl se junūb tak 5 kilomīṭar hogā.

¹⁴ Rab ke lie maḡhsūs yih ilāqā pūre mulk kā behtarīn hissā hai. Us kā koī bhī plāṭ kisī dūstre ke hāth meñ dene kī ijāzat nahīñ. Use na bechā jāe, na kisī dūstre ko kisī plāṭ ke ewaz meñ diyā jāe. Kyoñki yih ilāqā Rab ke lie maḡhsūs-o-muqaddas hai.

¹⁵ Rab ke maḡdis ke is k̄hās ilāqē ke junūb meñ ek aur k̄hittā hogā jis kī lambāī sārhe 12 kilomīṭar aur chaurāī arhāī kilomīṭar hai. Wuh muqaddas nahīñ hai balki ām logoñ kī rihāish ke lie hogā. Is ke bīch meñ shahr hogā, jis ke irdgird charāḡaheñ hoñgi. ¹⁶ Yih shahr murabbā shakl kā hogā. Lambāī aur chaurāī donoñ sawā do do kilomīṭar hogī.

¹⁷ Shahr ke chāroñ taraf jānwāroñ ko charāne kī khulī jagah hogī jis kī chaurāī 133 mīṭar hogī. ¹⁸ Chūñki shahr apne k̄hitte ke bīch meñ hogā is lie mazkūrā khulī jagah ke mashriq meñ ek k̄hittā bāqī rah jāegā jis kā mashriq se shahr tak fāsila 5 kilomīṭar aur shimāl se junūb tak fāsila arhāī kilomīṭar hogā. Shahr ke maḡhrib meñ bhī itnā hī barā k̄hittā hogā. In do k̄hittoñ meñ khetibārī kī jāegi jis kī paidāwār shahr meñ kām karne wāloñ kī khurāk hogī. ¹⁹ Shahr meñ kām karne wāle tamām qabiloñ ke hoñge. Wuhī in khetoñ kī khetibārī karenge.

²⁰ Chunanche mere lie alag kiya gayā yih pūrā ilāqā murabbā shakl kā hai. Us kī lambāī aur chaurāī sārhe bārah bārah kilomīṭar hai. Is meñ shahr bhī shāmil hai.

11-22 Mazkūrā muqaddas khitte meñ maqdis, imāmon aur bāqī Lāwiyon kī zamīneñ haiñ. Us ke mashriq aur mağrib meñ bāqīmāndā zamīn hukmrān kī milkiyat hai. Muqaddas khitte ke mashriq meñ hukmrān kī zamīn mulk kī mashriqī sarhad tak hogī aur muqaddas khitte ke mağrib meñ wuh samundar tak hogī. Shimāl se le kar junūb tak wuh muqaddas khitte jitnī chauṛī yānī sārhe 12 kilomīṭar hogī. Shimāl meñ Yahūdāh kā qabāyilī ilāqā hogā aur junūb meñ Binyamīn kā.

Dīgar Qabilon kī Zamīn

23-27 Mulk ke is khās darmiyānī hisse ke junūb meñ bāqī qabilon ko ek ek ilāqā milegā. Har ilāqē kā ek sirā mulk kī mashriqī sarhad aur dūsra sirā Bahīrā-e-Rūm hogā. Shimāl se le kar junūb tak qabāyilī ilāqon kī yih tartīb hogī: Binyamīn, Shamāun, Ishkār, Zabūlūn aur Jad.

28 Jad ke qabile kī junūbī sarhad mulk kī sarhad bhī hai. Wuh Tamr se junūb-mağrib meñ Marībā-qādis ke chashmon tak chaltī hai, phir Misr kī sarhad yānī Wādī-e-Misr ke sāth sāth shimāl-mağrib kā ruḅh karke Bahīrā-e-Rūm tak pahuñchtī hai.

29 Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai kī yihī tumhārā mulk hogā! Use Isrāīlī qabilon meñ taqsīm karo. Jo kuchh bhī unheñ qurā ḍāl kar mile wuh un kī maurūsī zamīn hogī.

Yarūshalam ke Darwāze

30-34 Yarūshalam Shahr ke 12 darwāze hoñge. Fasil kī chāron dīwāreñ sawā do do kilomīṭar lambī hoñgī. Har dīwār ke tīn darwāze hoñge, gharz kul bārah darwāze hoñge. Har ek kā nām kisī qabile kā nām hogā. Chunāñche shimāl meñ Rūbin kā darwāzā, Yahūdāh kā darwāzā aur Lāwī kā darwāzā hogā, mashriq meñ Yūsuf kā darwāzā, Binyamīn kā darwāzā aur Dān kā darwāzā hogā, junūb meñ Shamāun kā darwāzā, Ishkār kā darwāzā aur Zabūlūn kā darwāzā hogā, aur mağrib meñ Jad kā darwāzā, Ashar kā darwāzā aur Naftālī kā darwāzā hogā. ³⁵ Fasil kī pūri lambāi 9 kilomīṭar hai.

Tab shahr ‘Yahān Rab Hai’ kahlāegā!”

Dānyāl

Dānyāl aur Us ke Dost Shāh-e-Bābal ke Darbār Meñ

¹ Shāh-e-Yahūdāh Yahūyaqīm kī saltanat ke tīsre sāl meñ Shāh-e-Bābal Nabūkadnazzar ne Yarūshalām ā kar us kā muhāsarā kiyā. ² Us waqt Rab ne Yahūyaqīm aur Allāh ke ghar kā kāfī sāmān Nabūkadnazzar ke hawāle kar diyā. Nabūkadnazzar ne yih chīzeñ Mul-k-e-Bābal meñ le jā kar apne dewatā ke mandir ke k̄hazāne meñ mahfūz kar dīn.

³ Phir us ne apne darbār ke ālā afsar Ashpanāz ko hukm diyā, “Yahūdāh ke shāhī khāndān aur ūnche tabq̄e ke k̄hāndānoñ kī taftish karo. Un meñ se kuchh aise naujawānoñ ko chun kar le āo ⁴ jo beaib, k̄hūbsūrat, hikmat ke har lihāz se samajhdār, tālīmāftā aur samajhne meñ tez hoñ. Ghaz yih ādmī shāhī mahal meñ k̄hidmat karne ke qābil hoñ. Unheñ Bābal kī zabān likhne aur bolne kī tālīm do.” ⁵ Bādshāh ne muqarrar kiyā ki rozānā unheñ shāhī bāwarchīkhāne se kitnā khānā aur mai milnī hai. Tīn sāl kī tarbiyat ke bād unheñ bādshāh kī k̄hidmat ke lie hāzir honā thā.

⁶ Jab in naujawānoñ ko chunā gayā to chār ādmī un meñ shāmil the jin ke nām Dānyāl, Hananiyāh, Misāel aur Azariyāh the. ⁷ Darbār ke ālā afsar ne un ke nae nām rakhe. Dānyāl Beltashazzar meñ badal gayā, Hananiyāh Sadrak meñ, Misāel Misak meñ aur Azariyāh Abadnajū meñ.

⁸ Lekin Dānyāl ne musammam irādā kar liyā ki main apne āp ko shāhī khānā khāne aur shāhī mai pīne se nāpāk nahīn karūnga. Us ne darbār ke ālā afsar se in chīzoñ se parhez karne kī ijāzat māngī. ⁹ Allāh ne pahle se is afsar kā dil narm kar diyā thā, is lie wuh Dānyāl kā khās lihāz kartā aur us par mehrbānī kartā thā. ¹⁰ Lekin Dānyāl kī dar̄khāst sun kar us ne jawāb diyā, “Mujhe apne āqā bādshāh se dar hai. Unhīn ne muta'ayyin kiyā ki tumheñ kyā kyā khānā aur pīnā hai. Agar unheñ patā chale ki tum dūsre naujawānoñ kī nisbat duble-patle aur kamzor lage to wuh merā sar qalam kareñge.” ¹¹ Tab Dānyāl ne us nigarān se bat kī jise darbār ke ālā afsar ne Dānyāl, Hananiyāh, Misāel aur Azariyāh par muqarrar kiyā thā. Wuh bolā, ¹² “Zarā das din tak apne k̄hādimoñ ko āzmāen. Itne meñ hameñ khāne ke lie sirf sāg-pāt aur pīne ke lie pānī dījie. ¹³ Is ke bād hamārī sūrat kā muqābalā un dīgar naujawānoñ ke sāth karen jo shāhī khānā khāte haiñ. Phir hī faislā karen ki āindā apne k̄hādimoñ ke sāth kaisā sulūk kareñge.”

¹⁴ Nigarān mān gayā. Das din tak wuh unheñ sāg-pāt khilā kar aur pānī pilā kar āzmātā rahā. ¹⁵ Das din ke bād kyā dekhātā hai ki Dānyāl aur us ke tīn dost shāhī khānā khāne wāle dīgar naujawānoñ kī nisbat kahiñ zyādā sehhatmand aur mote-tāze lag rahe haiñ. ¹⁶ Tab nigarān un ke lie muqarrarā shāhī khāne aur mai kā intazām band karke unheñ sirf sāg-pāt khilāne lagā. ¹⁷ Allāh ne in chār ādmiyoñ ko adab aur hikmat ke har shobe meñ ilm aur samajh atā kī. Niz, Dānyāl har qism kī royā aur k̄hāb kī tābīr kar saktā thā.

¹⁸ Muqarrarā tīn sāl ke bād darbār ke ālā afsar ne tamām naujawānoñ ko Nabūkadnazzar ke sāmne pesh kiyā. ¹⁹ Jab bādshāh ne un se guftū kī to mālūm huā ki Dānyāl, Hananiyāh, Misāel aur Azariyāh dūsroñ par sabqat rakhte haiñ. Chunānche chāroñ bādshāh ke mulāzim ban gae. ²⁰ Jab bhī kisī muāmale meñ k̄hās hikmat aur samajh darkār hotī to bādshāh ne

dekhā ki yih chār naujawān mashwarā dene meñ pūrī saltanat ke tamām qismat kā hāl batāne wāloñ aur jādūgaroñ se das gunā zyādā qābil haiñ.

²¹ Dānyāl Ḳhoras ki hukūmat ke pahle sāl tak shāhī darbār meñ ḳhidmat kartā rahā.

2

Nabūkadnazzar kā Ḳhāb

¹ Apñī hukūmat ke dūsre sāl meñ Nabūkadnazzar ne ḳhāb dekhā. Ḳhāb itnā haulnāk thā ki wuh ghabrā kar jāg uṭhā. ² Us ne hukm diyā ki tamām qismat kā hāl batāne wāle, jādūgar, afsūngar aur najūmī mere pās ā kar ḳhāb kā matlab bataēñ. Jab wuh hāzir hue ³ to bādshāh bolā, “Maiñ ne ek ḳhāb dekhā hai jo mujhe bahut pāreshān kar rahā hai. Ab maiñ us kā matlab jānanā chāhtā hūñ.”

⁴ Nujūmiyoñ ne Arāmī zabān meñ jawāb diyā, “Bādshāh salāmat apne ḳhādimoñ ke sāmne yih ḳhāb bayān karen to ham us kī tābīr karenge.”

⁵ Lekin bādshāh bolā, “Nahīñ, tum hī mujhe wuh kuchh batāo aur us kī tābīr karo jo maiñ ne ḳhāb meñ dekhā. Agar tum yih na kar sako to maiñ hukm dūngā ki tumheñ ṭukre ṭukre kar diyā jāe aur tumhāre ghar kachre ke dher ho jāēñ. Yih merā musammam irādā hai. ⁶ Lekin agar tum mujhe wuh kuchh batā kar us kī tābīr karo jo maiñ ne ḳhāb meñ dekhā to maiñ tumheñ achchhe tohfe aur inām dūngā, nīz tumhārī ḳhās izzat karūngā. Ab shurū karo! Mujhe wuh kuchh batāo aur us kī tābīr karo jo maiñ ne ḳhāb meñ dekhā.”

⁷ Ek bār phir unhoñ ne minnat kī, “Bādshāh apne ḳhādimoñ ke sāmne apñā ḳhāb bataēñ to ham zarūr us kī tābīr karenge.”

⁸ Bādshāh ne jawāb diyā, “Mujhe sāf patā hai ki tum kyā kar rahe ho! Tum sirf ṭāl-maṭol kar rahe ho, kyoñki tum samajh gae ho ki merā irādā pakkā hai. ⁹ Agar tum mujhe ḳhāb na batāo to tum sab ko ek hī sazā dī jāegī. Kyoñki tum sab jhūṭ aur ḡhalat bāteñ pesh karne par muttafiq ho gae ho, yih ummīd rakhte hue ki hālāt kisī waqt badal jāēnge. Mujhe ḳhāb batāo to mujhe patā chal jāegā ki tum mujhe us kī sahīh tābīr pesh kar sakte ho.”

¹⁰ Nujūmiyoñ ne etarāz kiyā, “Duniyā meñ koī bhī insān wuh kuchh nahīn kar patā jo bādshāh māngte haiñ. Yih kabhī huā bhī nahīn ki kisī bādshāh ne aisī bāt kisī qismat kā hāl batāne wāle, jādūgar yā najūmī se talab kī, ḳhāh bādshāh kitnā azīm kyoñ na thā. ¹¹ Jis chīz kā taqāzā bādshāh karte haiñ wuh had se zyādā mushkil hai. Sirf dewatā hī yih bāt bādshāh par zāhir kar sakte haiñ, lekin wuh to insān ke darmiyān rahte nahīñ.”

¹² Yih sun kar bādshāh āg-baḡulā ho gayā. Bare ḡhusse meñ us ne hukm diyā ki Bābal ke tamām dānishmandoñ ko sazā-e-maut dī jāe.

¹³ Farmān sādīr huā ki dānishmandoñ ko mār dālnā hai. Chunāñche Dānyāl aur us ke dostoñ ko bhī talāsh kiyā gayā tāki unheñ sazā-e-maut deñ.

¹⁴ Shāhī muhāfizoñ kā afsar banām Aryūk abhī dānishmandoñ ko mār dālne ke lie rawānā huā ki Dānyāl baṛī hikmat aur mauḡāshanāsī se us se muḳhātīb huā. ¹⁵ Us ne afsar se pūchhā, “Bādshāh ne itnā sākt farmān kyoñ jāri kiyā?” Aryūk ne Dānyāl ko sārā muāmālā bayān kiyā. ¹⁶ Dānyāl fauran bādshāh ke pās gayā aur us se darḳhāst kī, “Zarā mujhe kuchh muhlat dījīe tāki maiñ bādshāh ke ḳhāb kī tābīr kar sakūñ.” ¹⁷ Phir wuh apne ghar wāpas gayā aur apne dostoñ Hananiyāh, Misāel aur Azariyāh

ko tamām sūrat-e-hāl sunāi. ¹⁸ Wuh bolā, “Āsmān ke Ḳhudā se iltijā karen ki wuh mujh par rahm kare. Minnat karen ki wuh mere lie bhed khole tāki ham dīgar dānishmandon ke sāth halāk na ho jāen.”

¹⁹ Rāt ke waqt Dānyāl ne royā dekhī jis meñ us ke lie bhed kholā gayā. Tab us ne āsmān ke Ḳhudā ki hamd-o-sanā kī,

²⁰ “Allāh ke nām kī tamjīd azal se abad tak ho. Wuhī hikmat aur quwwat kā mālik hai. ²¹ Wuhī auqāt aur zamāne badalne detā hai. Wuhī bādshāhon ko takht par biḥā detā aur unheñ takht par se utār detā hai. Wuhī dānishmandon ko dānāi aur samajhdāron ko samajh atā kartā hai. ²² Wuhī gahrī aur poshidā bateñ zāhir kartā hai. Jo kuchh andhere meñ chhupā rahtā hai us kā ilm wuh rakhtā hai, kyonki wuh raushni se ghīrā rahtā hai. ²³ Ai mere bāpdādā ke Ḳhudā, main terī hamd-o-sanā kartā hūñ! Tū ne mujhe hikmat aur tāqat atā kī hai. Jo bāt ham ne tujh se māngī wuh tū ne ham par zāhir kī, kyonki tū ne ham par bādshāh kā ḳhāb zāhir kiyā hai.”

²⁴ Phir Dānyāl Aryūk ke pās gayā jise bādshāh ne Bābal ke dānishmandon ko sazā-e-maut dene kī zimmedāri dī thī. Us ne us se darkhāst kī, “Bābal ke dānishmandon ko maut ke ghāṭ na utāren, kyonki main bādshāh ke ḳhāb kī tābīr kar saktā hūñ. Mujhe bādshāh ke huzūr pahunchā deñ to main unheñ sab kuchh batā dūngā.”

²⁵ Yih sun kar Aryūk bhāg kar Dānyāl ko bādshāh ke huzūr le gayā. Wuh bolā, “Mujhe Yahūdāh ke jilāwatanon meñ se ek ādmī mil gayā jo bādshāh ko ḳhāb kā matlab batā saktā hai.” ²⁶ Tab Nabūkadnazzar ne Dānyāl se jo Beltashazzar kahlātā thā pūchhā, “Kyā tum mujhe wuh kuchh batā sakte ho jo main ne ḳhāb meñ dekhā? Kyā tum us kī tābīr kar sakte ho?”

²⁷ Dānyāl ne jawāb diyā, “Jo bhed bādshāh jānanā chāhte hain use kholne kī kunjī kisi bhī dānishmand, jādūgar, qismat kā hāl batāne wāle yā ghaibdān ke pās nahīn hotī. ²⁸ Lekin āsmān par ek Ḳhudā hai jo bhedon kā matlab insān par zāhir kar detā hai. Usī ne Nabūkadnazzar Bādshāh ko dikhāyā ki āne wāle dinon meñ kyā kuchh pesh āegā. Sote waqt āp ne ḳhāb meñ royā dekhī. ²⁹ Ai bādshāh, jab āp palang par leṭe hue the to āp ke zahan meñ āne wāle dinon ke bāre meñ ḳhayālāt ubhar āe. Tab bhedon ko kholne wāle Ḳhudā ne āp par zāhir kiyā ki āne wāle dinon meñ kyā kuchh pesh āegā. ³⁰ Is bhed kā matlab mujh par zāhir huā hai, lekin is lie nahīn ki mujhe digar tamām dānishmandon se zyādā hikmat hāsīl hai balki is lie ki āp ko bhed kā matlab mālum ho jāe aur āp samajh sakeñ ki āp ke zahan meñ kyā kuchh ubhar āyā hai.

³¹ Ai bādshāh, royā meñ āp ne apne sāmne ek baṛā aur lambā-tarāngā mujassamā dekhā jo tezi se chamak rahā thā. Shakl-o-sūrat aisī thī ki insān ke rongṭe khare ho jāte the. ³² Sar ḳhālis sone kā thā jabki Sīnā aur bāzū chāndī ke, peṭ aur rān pītal kī ³³ aur pindliyāñ lohe kī thīñ. Us ke pānwoñ kā ādhā hissā lohā aur ādhā hissā pakī hui miṭṭī thā. ³⁴ Āp is manzar par ghaur hī kar rahe the ki achānak kisi pahārī dhalān se patthar kā baṛā ṭukrā alag huā. Yih baḳhair kisi insāni hāth ke huā. Patthar ne dharām se mujassame ke lohe aur miṭṭī ke pānwoñ par gir kar donon ko chūr chūr kar diyā. ³⁵ Natīje meñ pūrā mujassamā pāsh pāsh ho gayā. Jitnā bhī lohā, miṭṭī, pītal, chāndī aur sonā thā wuh us bhūse kī mānind ban gayā jo gāhte waqt bāqī rah jātā hai. Hawā ne sab kuchh yon urā diyā ki in chīzon kā nām-o-nishān tak na rahā. Lekin jis patthar ne mujassame ko girā diyā wuh zabardast pahār ban kar itnā baṛh gayā ki pūrī duniyā us se bhar gai.

³⁶ Yihī bādshāh kā khāb thā. Ab ham bādshāh ko khāb kā matlab batāte haiñ. ³⁷ Ai bādshāh, āp shahanshāh haiñ. Āsmān ke Ḳhudā ne āp ko saltanat, quwwat, tāqat aur izzat se nawāzā hai. ³⁸ Us ne insān ko janglī jānwaroñ aur parindoñ samet āp hī ke hawāle kar diyā hai. Jahān bhī wuh baste haiñ us ne āp ko hī un par muqarrar kiyā hai. Āp hī mazkurā sone kā sar haiñ. ³⁹ Āp ke bād ek aur saltanat qāym ho jāegī, lekin us kī tāqat āp kī saltanat se kam hogī. Phir pītal kī ek tisrī saltanat wujud meñ āegī jo pūrī duniyā par hukūmat karegī. ⁴⁰ Ākhir meñ ek chauthī saltanat āegī jo lohe jaisī tāqatwar hogī. Jis tarah lohā sab kuchh toṛ kar pāsh pāsh kar detā hai usī tarah wuh dīgar sab ko toṛ kar pāsh pāsh karegī. ⁴¹ Āp ne dekhā ki mujassame ke pānwoñ aur ungliyoñ meñ kuchh lohā aur kuchh pakī huī miṭṭī thī. Is kā matlab hai, is saltanat ke do alag hisse hoñge. Lekin jis tarah khāb meñ miṭṭī ke sāth lohā milāyā gayā thā usī tarah chauthī saltanat meñ lohe kī kuchh na kuchh tāqat hogī. ⁴² Khāb meñ pānwoñ kī ungliyoñ meñ kuchh lohā bhī thā aur kuchh miṭṭī bhī. Is kā matlab hai, chauthī saltanat kā ek hissā tāqatwar aur dūsrā nāzuk hogā. ⁴³ Lohe aur miṭṭī kī milāwat kā matlab hai ki go log āpas meñ shādī karne se ek dūstre ke sāth muttahiḍ hone kī koshish kareñge to bhī wuh ek dūstre se paiwast nahīñ raheñge, bilkul usī tarah jis tarah lohā miṭṭī ke sāth paiwast nahīñ rah saktā.

⁴⁴ Jab yih bādshāh hukūmat kareñge, unhīñ dinoñ meñ āsmān kā Ḳhudā ek bādshāhī qāym karegā jo na kabhī tabāh hogī, na kisī dūsrī qaum ke hāth meñ āegī. Yih bādshāhī in dīgar tamām saltanaton ko pāsh pāsh karke khatm karegī, lekin khud abad tak qāym rahegī. ⁴⁵ Yihī khāb meñ us patthar kā matlab hai jis ne baḡhair kisī insānī hāth ke pahārī dhalān se alag ho kar mujassame ke lohe, pītal, miṭṭī, chāñdī aur sone ko pāsh pāsh kar diyā. Is tariqe se azim Ḳhudā ne bādshāh par zāhir kiyā hai ki mustaqbil meñ kyā kuchh pesh āegā. Yih khāb qābil-e-etamād aur us kī tābir sahīh hai.”

⁴⁶ Yih sun kar Nabūkadnazzar Bādshāh ne aundhe muñh ho kar Dānyāl ko sijdā kiyā aur hukm diyā ki Dānyāl ko ḡhallā aur baḡhūr kī qurbāniyāñ pesh kī jāeñ. ⁴⁷ Dānyāl se us ne kahā, “Yaḡīnan, tumhārā Ḳhudā khudāoñ kā Ḳhudā aur bādshāhoñ kā Mālik hai. Wuh wāqai bhedoñ ko kholtā hai, warnā tum yih bhed mere lie khol na pāte.” ⁴⁸ Nabūkadnazzar ne Dānyāl ko baṛā ohdā aur muta’addid beshqīmat tohfe die. Us ne use pūre sūbā Bābal kā gawarnar banā diyā. Sāth sāth Dānyāl Bābal ke tamām dānishmandoñ par muqarrar huā. ⁴⁹ Us kī guzārish par bādshāh ne Sadrak, Mīsak aur Abadnājū ko sūbā Bābal kī intazāmiyā par muqarrar kiyā. Dānyāl khud shāhī darbār meñ hāzir rahtā thā.

3

Sone ke But kī Pūjā Karne kā Hukm

¹ Ek din Nabūkadnazzar ne sone kā mujassamā banwāyā. Us kī ūnchāi 90 fuṭ aur chauṛāi 9 fuṭ thī. Us ne hukm diyā ki but ko sūbā Bābal ke maidān banām dūrā meñ kharā kiyā jāe. ² Phir us ne tamām sūbedāroñ, gawarnaroñ, muntazimoñ, mushīroñ, khazānchīyoñ, jajoñ, majistreṭoñ, aur sūboñ ke dīgar tamām baṛe baṛe sarkārī mulāzimoñ ko paighām bhejā ki mujassame kī maḡsūsiyat ke lie ā kar jamā ho jāo. ³ Chunāñche sab but kī maḡsūsiyat ke lie jamā ho gae. Jab sab us ke sāmne kharē the ⁴ to shāhī naqīb ne buland āwāz se elān kiyā,

“Ai muḵhtalif qaumoñ, ummatoñ aur zabānoñ ke logo, suno! Bādshāh farmātā hai, ⁵ ‘Jyoñ hī narsingā, shahnāī, santūr, sarod, ūd, bīn aur dīgar tamām sāz bajeñge to lāzim hai ki sab aundhe muñh ho kar bādshāh ke khare kie gae sone ke but ko sijdā karen. ⁶ Jo bhī sijdā na kare use fauran bhāraktī bhāṭṭī meñ phaiñkā jāegā.’”

⁷ Chunāñche jyoñ hī sāz bajne lage to muḵhtalif qaumoñ, ummatoñ aur zabānoñ ke tamām log muñh ke bal ho kar Nabūkādazzar ke khare kie gae but ko sijdā karne lage.

⁸ Us waqt kuchh najūmī bādshāh ke pās ā kar Yahūdiyoñ par ilzām lagāne lage. ⁹ Wuh bole, “Bādshāh salāmat abad tak jīte raheñ! ¹⁰ Ai bādshāh, āp ne farmāyā, ‘Jyoñ hī narsingā, shahnāī, santūr, sarod, ūd, bīn aur dīgar tamām sāz bajeñge to lāzim hai ki sab aundhe muñh ho kar bādshāh ke khare kie gae is sone ke but ko sijdā karen. ¹¹ Jo bhī sijdā na kare use bhāraktī bhāṭṭī meñ phaiñkā jāegā.’ ¹² Lekin kuchh Yahūdi ādmī haiñ jo āp kī parwā hī nahīñ karte, hālāñki āp ne unheñ sūbā Bābal kī intazāmiyā par muqarrar kiyā thā. Yih ādmī banām Sadrak, Mīsak aur Abadnajū na āp ke dewatāoñ kī pūjā karte, na sone ke us but kī parastish karte haiñ jo āp ne khare kiyā hai.”

¹³ Yih sun kar Nabūkādazzar āpe se bāhar ho gayā. Us ne sīdhā Sadrak, Mīsak aur Abadnajū ko bulāyā. Jab pahuñche ¹⁴ to bolā, “Ai Sadrak, Mīsak aur Abadnajū, kyā yih sahīh hai ki na tum mere dewatāoñ kī pūjā karte, na mere khare kie gae mujassame kī parastish karte ho? ¹⁵ Main tumheñ ek ākhirī mauqā detā hūñ. Sāz dubārā bajeñge to tumheñ muñh ke bal ho kar mere banwāe hue mujassame ko sijdā karnā hai. Agar tum aisā na karo to tumheñ sīdhā bhāraktī bhāṭṭī meñ phaiñkā jāegā. Tab kaun-sā Ḳhudā tumheñ mere hāth se bachā sakegā?”

¹⁶ Sadrak, Mīsak aur Abadnajū ne jawāb diyā, “Ai Nabūkādazzar, is muāmale meñ hameñ apnā difā karne kī zarūrat nahīñ hai. ¹⁷ Jis Ḳhudā kī ḳhidmat ham karte haiñ wuh hameñ bachā saktā hai, khāh hameñ bhāraktī bhāṭṭī meñ kyoñ na phaiñkā jāe. Ai bādshāh, wuh hameñ zarūr āp ke hāth se bachāegā. ¹⁸ Lekin agar wuh hameñ na bhī bachāe to bhī āp ko mālum ho ki na ham āp ke dewatāoñ kī pūjā karenge, na āp ke khare kie gae sone ke mujassame kī parastish karenge.”

¹⁹ Yih sun kar Nabūkādazzar āg-bagūlā ho gayā. Sadrak, Mīsak aur Abadnajū ke sāme us kā chehrā bigar gayā aur us ne hukm diyā ki bhāṭṭī ko māmūl kī nisbat sāt gunā zyādā garm kiyā jāe. ²⁰ Phir us ne kahā ki behtarīñ faujiyoñ meñ se chand ek Sadrak, Mīsak aur Abadnajū ko bāndh kar bhāraktī bhāṭṭī meñ phaiñk deñ. ²¹ Tīnoñ ko bāndh kar bhāraktī bhāṭṭī meñ phaiñkā gayā. Un ke choghe, pājāme aur ṭopiyāñ utārī na gaiñ. ²² Chūñki bādshāh ne bhāṭṭī ko garm karne par ḳhās zor diyā thā is lie āg itnī tez huī ki jo fauji Sadrak, Mīsak aur Abadnajū ko le kar bhāṭṭī ke muñh tak charḳ gae wuh fauran nazar-e-ātish ho gae. ²³ Un ke qaidī bandhī huī hālat meñ sholāzan āg meñ gir gae.

²⁴ Achānak Nabūkādazzar Bādshāh chaunk uṭhā. Us ne uchhal kar apne mushīroñ se pūchhā, “Ham ne to tīn ādmīyoñ ko bāndh kar bhāṭṭī meñ phaiñkwāyā ki nahīñ?” Unhoñ ne jawāb diyā, “Jī, ai bādshāh.” ²⁵ Wuh bolā, “To phir yih kyā hai? Mujhe chār ādmī āg meñ idhar-udhar phirte hue nazar ā rahe haiñ. Na wuh bandhe hue haiñ, na unheñ nuqsān pahuñch rahā hai. Chauthā ādmī dewatāoñ kā beṭā-sā lag rahā hai.”

²⁶ Nabūkādazzar jaltī huī bhāṭṭī ke muñh ke qarīb gayā aur pukārā, “Ai Sadrak, Mīsak aur Abadnajū, ai Allāh T’ālā ke bando, nikal āo! Idhar āo.”

Tab Sadrak, Mīsak aur Abadnajū āg se nikal āe. ²⁷ Sūbedār, gawarnar, muntazim aur shāhī mushir un ke gird jamā hue to dekhā ki āg ne un ke jismoñ ko nuqsān nahīn pahuñchāyā. Baloñ meñ se ek bhī jhulas nahīn gayā thā, na un ke libās āg se muta'assir hue the. Āg aur dhuen kī bū tak nahīn thī.

²⁸ Tab Nabūkadnazzar bolā, “Sadrak, Mīsak aur Abadnajū ke Ḳhudā kī tamjīd ho jis ne apne farishte ko bhej kar apne bandoñ ko bachāyā. Unhoñ ne us par bhārosā rakh kar bādshāh ke hukm kī nāfarmānī kī. Apne Ḳhudā ke siwā kisī aur kī ḳhidmat yā parastish karne se pahle wuh apnī jān ko dene ke lie taiyār the. ²⁹ Chunāñche merā hukm suno! Sadrak, Mīsak aur Abadnajū ke Ḳhudā ke ḳhilāf kufr baknā tamām qaumoñ, ummatoñ aur zabānoñ ke afrād ke lie saḳht manā hai. Jo bhī aisā kare use ṭukre ṭukre kar diyā jāegā aur us ke ghar ko kachre kā dher banāyā jāegā. Kyonki koī bhī dewatā is tarah nahīn bachā saktā.” ³⁰ Phir bādshāh ne tīnoñ ādmiyoñ ko sūbā Bābal meñ sarfarāz kiyā.

4

Nabūkadnazzar ke Dūsre Ḳhāb kī Tābir

¹ Nabūkadnazzar duniyā kī tamām qaumoñ, ummatoñ aur zabānoñ ke afrād ko zail kā paighām bhejtā hai,

Sab kī salāmātī ho! ² Maiñ ne sab ko un ilāhī nishānāt aur mojjizāt se āgāh karne kā faislā kiyā hai jo Allāh T'ālā ne mere lie kie haiñ. ³ Us ke nishān kitne azīm, us ke mojjizāt kitne zabardast haiñ! Us kī bādshāhī abadī hai, us kī saltanat nasl-dar-nasl qāym rahtī hai.

⁴ Maiñ, Nabūkadnazzar ḳhushī aur sukūn se apne mahal meñ rahtā thā. ⁵ Lekin ek din maiñ ek ḳhāb dekh kar bahut ghabrā gayā. Maiñ palang par leṭā huā thā ki itnī haulnāk bāteñ aur royāeñ mere sāmne se guzarīn ki maiñ ḍar gayā. ⁶ Tab maiñ ne hukm diyā ki Bābal ke tamām dānishmand mere pās āeñ tāki mere lie ḳhāb kī tābir karen. ⁷ Qismat kā hāl batāne wāle, jādūgar, najūmī aur ghaibdān pahuñche to maiñ ne unheñ apnā ḳhāb bayān kiyā, lekin wuh us kī tābir karne meñ nākām rahe.

⁸ Āḳhirkār Dānyāl mere huzūr āyā jis kā nām Beltashazzar rakhā gayā hai. (Mere dewatā kā nām bel hai.) Dānyāl meñ muqaddas dewatāoñ kī rūh hai. Use bhī maiñ ne apnā ḳhāb sunāyā. ⁹ Maiñ bolā, “Ai Beltashazzar, tum jādūgaroñ ke sardār ho, aur maiñ jāntā hūñ ki muqaddas dewatāoñ kī rūh tum meñ hai. Koī bhī bhed tumhāre lie itnā mushkil nahīn hai ki tum use khol na sako. Ab merā ḳhāb sun kar us kī tābir karo!

¹⁰ Palang par leṭe hue maiñ ne royā meñ dekhā ki duniyā ke bīch meñ nihāyat lambā-sā daraḳht lagā hai. ¹¹ Yih daraḳht itnā ūñchā aur tanāwar hotā gayā ki āḳhirkār us kī choṭī āsmān tak pahuñch gai aur wuh duniyā kī intahā tak nazar āyā. ¹² Us ke patte ḳhūbsūrat the, aur wuh bahut phal lātā thā. Us ke sāy meñ janglī jānwar panāh lete, us kī shāḳhoñ meñ parinde baserā karte the. Har insān-o-haiwān ko us se ḳhurāk miltī thī.

¹³ Maiñ abhī daraḳht ko dekh rahā thā ki ek muqaddas farishtā āsmān se utar āyā. ¹⁴ Us ne bare zor se āwāz di, ‘Daraḳht ko kāṭ ḍālo! Us kī shāḳheñ toṛ do, us ke patte jhār do, us kā phal bikher do! Jānwar us ke sāy meñ se nikal kar bhāg jāeñ, parinde us kī shāḳhoñ se ur jāeñ. ¹⁵ Lekin us kā muḍh jaroñ samet zamīn meñ rahne do. Use lohe aur pital kī zanjīroñ meñ jakaṛ kar khule maidān kī ghās meñ chhoṛ do. Wahāñ use āsmān kī os tar kare, aur jānwaroñ ke sāth zamīn kī ghās hī us ko nasīb ho. ¹⁶ Sāt

sāl tak us kā insānī dil jānwar ke dil meñ badal jāe. ¹⁷ Kyoñki muqaddas farishtoñ ne fatwā diyā hai ki aisā hī ho tāki insān jān le ki Allāh T'ālā kā ikhtiyār insānī saltanaton par hai. Wuh apñī hī marzī se logoñ ko un par muqarrar kartā hai, khāh wuh kitne zalīl kyoñ na hoñ.

¹⁸ Main, Nabūkadnazzar ne khāb meñ yih kuchh dekhā. Ai Beltashazzar, ab mujhe is kī tābīr pesh karo. Merī saltanat ke tamām dānishmand is meñ nākām rahe haiñ. Lekin tum yih kar pāoge, kyoñki tum meñ muqaddas dewatāoñ kī rūh hai.”

¹⁹ Tab Beltashazzar yānī Dānyāl ke roñgte khare ho gae. Aur jo khayālāt ubhar ae un se us par kāfī der tak saḡht dahshat tāri rahī. Ākhirkār bādshāh bolā, “Ai Beltashazzar, khāb aur us kā matlab tujhe itnā dahshatzadā na kare.” Beltashazzar ne jawāb diyā, “Mere āqā, kāsh khāb kī bāteñ āp ke dushmanoñ aur muḡhālifoñ ko pesh aeñ! ²⁰ Āp ne ek daraḡht dekhā jo itnā ūñchā aur tanāwar ho gayā ki us kī choṭī āsmān tak pahuñchī aur wuh pūrī duniyā ko nazar āyā. ²¹ Us ke patte khūbsurat the, aur wuh bahut-sā phal lātā thā. Us ke sāy meñ janglī jānwar panāh lete, us kī shākhōñ meñ parinde baserā karte the. Har insān-o-haiwān ko us se ḡhurāk miltī thī.

²² Ai bādshāh, āp hī yih daraḡht haiñ! Āp hī bare aur tāqatwar ho gae haiñ balkī āp kī azmat barḡhte barḡhte āsmān se bāteñ karne lagī, āp kī saltanat duniyā kī intahā tak phail gayī hai. ²³ Ai bādshāh, is ke bād āp ne ek muqaddas farishte ko dekhā jo āsmān se utar kar bolā, ‘Daraḡht ko kāṭ ḡālo! Use tabāh karo, lekin us kā muḡh jaroñ samet zamīn meñ rahne do. Use lohe aur pītal kī zanjīroñ meñ jākaṛ kar khule maidān kī ghās meñ chhoṛ do. Wahāñ use āsmān kī os tar kare, aur jānwaroñ ke sāth zamīn kī ghās hī us ko nasib ho. Sāt sāl yoñ hī guzar jāeñ.’

²⁴ Ai bādshāh, is kā matlab yih hai, Allāh T'ālā ne mere āqā bādshāh ke bāre meñ faislā kiyā hai ²⁵ ki āp ko insānī sangat se nikāl kar bhagāyā jāegā. Tab āp janglī jānwaroñ ke sāth rah kar bailoñ kī tarah ghās chareñge aur āsmān kī os se tar ho jāeñge. Sāt sāl yoñ hī guzareñge. Phir ākhirkār āp iqrār kareñge ki Allāh T'ālā kā insānī saltanaton par ikhtiyār hai, wuh apñī hī marzī se logoñ ko un par muqarrar kartā hai.

²⁶ Lekin khāb meñ yih bhī kahā gayā ki daraḡht ke muḡh ko jaroñ samet zamīn meñ chhoṛā jāe. Is kā matlab hai ki āp kī saltanat tāham qāym rahegī. Jab āp etarāf kareñge ki tamām ikhtiyār āsmān ke hāth meñ hai to āp ko saltanat wāpas milegī. ²⁷ Ai bādshāh, ab mehrbānī se merā mashwarā qabūl farmāeñ. Insāf karke aur mazlūmoñ par karm farmā kar apne gunāhoñ ko dūr kareñ. Shāyad aisā karne se āp kī ḡhushhālī qāym rahe.”

²⁸ Dānyāl kī har bāt Nabūkadnazzar ko pesh āī. ²⁹ Bārah mahīne ke bād bādshāh Bābal meñ apne shāhī mahal kī chhat par ṡahal rahā thā. ³⁰ Tab wuh kahne lagā, “Lo, yih azīm shahr dekho jo main ne apñī rihāish ke lie tāmir kiyā hai! Yih sab kuchh main ne apñī hī zabardast quwwat se banā liyā hai tāki merī shān-o-shaukat mazīd barḡtī jāe.”

³¹ Bādshāh yih bāt bol hī rahā thā ki āsmān se āwāz sunāī dī, “Ai Nabūkadnazzar Bādshāh, sun! Saltanat tujh se chhīn lī gayī hai. ³² Tujhe insānī sangat se nikāl kar bhagāyā jāegā, aur tū janglī jānwaroñ ke sāth rah kar bail kī tarah ghās charegā. Sāt sāl yoñ hī guzar jāeñge. Phir ākhirkār tū iqrār karegā ki Allāh T'ālā kā insānī saltanaton par ikhtiyār hai, wuh apñī hī marzī se logoñ ko un par muqarrar kartā hai.”

³³ Jyoñ hī āwāz band huī to aisā hī huā. Nabūkadnazzar ko insānī sangat se nikāl kar bhagāyā gayā, aur wuh bailoñ kī tarah ghās charne lagā. Us kā

jism āsmān kī os se tar hotā rahā. Hote hote us ke bāl uqāb ke paron jitne lambe aur us ke nākhun parinde ke changul kī mānind hue. ³⁴ Lekin sāt sāl guzarne ke bād main, Nabūkadnazzar apnī ānkhoñ ko āsmān kī taraf uṭhā kar dubārā hosh meñ āyā. Tab main ne Allāh T'ālā kī tamjīd kī, main ne us kī hamd-o-sanā kī jo hameshā tak zindā hai. Us kī hukūmat abadi hai, us kī saltanat nasl-dar-nasl qāym rahti hai. ³⁵ Us kī nisbat duniyā ke tamām bāshinde sifar ke barābar haiñ. Wuh āsmānī fauj aur duniyā ke bāshindoñ ke sāth jo jī chāhe kartā hai. Use kuchh karne se koī nahīn rok saktā, koī us se jawāb talab karke pūchh nahīn saktā, “Tū ne kyā kiyā?”

³⁶ Jyon hī main dubārā hosh meñ āyā to mujhe pahlī shāhī izzat aur shān-o-shaukat bhī az sar-e-nau hāsil huī. Mere mushīr aur shurafā dubārā mere sāmne hāzir hue, aur mujhe dubārā taḳht par biṭhāyā gayā. Pahle kī nisbat merī azmat meñ izāfā huā.

³⁷ Ab main, Nabūkadnazzar āsmān ke Bādshāh kī hamd-o-sanā kartā hūn. Main usī ko jalāl detā hūn, kyonki jo kuchh bhī wuh kare wuh sahīh hai. Us kī tamām raheñ munsifānā haiñ. Jo maḡhrūr ho kar zindagī guzārte haiñ unheñ wuh past karne ke qābil hai.

5

Belshazzar kī Ziyāfat

¹ Ek din Belshazzar Bādshāh apne baṛon ke hazār afrād ke lie zabardast ziyāfat karke un ke sāth mai pīne lagā. ² Nashe meñ us ne hukm diyā, “Sone-chāndī ke jo pyāle mere bāp Nabūkadnazzar ne Yarūshalam meñ wāqe Allāh ke ghar se chhīn lie the wuh mere pās le āo tāki main apne baṛon, bīwiyon aur dāshtāon ke sāth un se mai pī lūn.” ³ Chunānche Yarūshalam meñ wāqe Allāh ke ghar se lūṭe hue pyāle us ke pās lāe gae. Aur sab un se mai pī kar ⁴ sone, chāndī, pītal, lohe, lakaṛī aur patthar ke apne buton kī tamjīd karne lage.

⁵ Usī lamhe shāhī mahal ke hāl meñ insānī hāth kī ungliyān nazar ān jo shamādān ke muqābil dīwār ke platar par kuchh likhne lagīñ. Jab bādshāh ne hāth ko likhte hue dekhā ⁶ to us kā chehrā ḍar ke māre faq ho gayā. Us kī kamr ke joṛ ḍhile paṛ gae. Aur us ke ghuṭne ek dūsre se ṭakṛāne lage.

⁷ Wuh zor se chīkhā, “Jādūgaron, nujūmiyon aur ḡhaibdānon ko bulāo!” Bābal ke dānishmand pahuñche to wuh bolā, “Jo bhī likhe hue alfāz paṛh kar mujhe un kā matlab batā sake use arḡhawānī rang ke libās pahnāyā jāegā. Us ke gale meñ sone kī zanjīr pahnāi jāegi, aur hukūmat meñ sirf do log us se baṛe hoñge.”

⁸ Bādshāh ke dānishmand qarīb āe, lekin na wuh likhe hue alfāz paṛh sake, na un kā matlab bādshāh ko batā sake. ⁹ Tab Belshazzar Bādshāh nihāyat pareshān huā, aur us kā chehrā mazīd mānd paṛ gayā. Us ke shurafā bhī saḳht pareshān ho gae.

¹⁰ Bādshāh aur shurafā kī bāteñ malikā tak pahuñch gaīn to wuh ziyāfat ke hāl meñ dākhil huī. Kahne lagī, “Bādshāh abad tak jīte raheñ! Ḡhabrāne yā mānd paṛne kī kyā zarūrat hai? ¹¹ Āp kī bādshāhī meñ ek ādmī hai jis meñ muqaddas dewatāon kī rūh hai. Āp ke bāp ke daur-e-hukūmat meñ sābit huā kī wuh dewatāon kī-sī basīrat, fahm aur hikmat kā malik hai. Āp ke bāp Nabūkadnazzar Bādshāh ne use qismat kā hāl batāne wālon, jādūgaron, nujūmiyon aur ḡhaibdānon par muqarrar kiyā thā, ¹² kyonki us meñ ḡhairmāmūlī zihānat, ilm aur samajh pāi jāti hai.

Wuh ḵhāboñ kī tābīr karne aur paheliyāñ aur pechidā masle hal karne meñ māhir sābit huā hai. Ādmī kā nām Dānyāl hai, go bādshāh ne us kā nām Beltashazzar rakhā thā. Merā mashwarā hai ki āp use bulāeñ, kyonki wuh āp ko zarūr likhe hue alfāz kā matlab batāegā.”

¹³ Yih sun kar bādshāh ne Dānyāl ko fauran bulā liyā. Jab pahuñchā to bādshāh us se muḵhātib huā, “Kyā tum wuh Dānyāl ho jise mere bāp Nabūkadnazzar Bādshāh Yahūdāh ke jilāwatanon̄ ke sāth Yahūdāh se yahāñ lāe the? ¹⁴ Sunā hai ki dewatāon̄ kī rūh tum meñ hai, ki tum basirat, fahm aur ḡhairmāmūlī hikmat ke mālik ho. ¹⁵ Dānishmandon̄ aur nujūmiyon̄ ko mere sāmne lāyā gayā hai tāki dīwār par likhe hue alfāz paṛh kar mujhe un kā matlab batāeñ, lekin wuh nākām rahe haiñ.

¹⁶ Ab mujhe batāyā gayā ki tum ḵhāboñ kī tābīr aur pechidā maslon̄ ko hal karne meñ māhir ho. Agar tum yih alfāz paṛh kar mujhe in kā matlab batā sako to tumheñ arḡhawānī rang kā libās pahnāyā jāegā. Tumhare gale meñ sone kī zanjīr pahnāi jāegī, aur hukūmat meñ sirf do log tum se bare hoñge.”

¹⁷ Dānyāl ne jawāb diyā, “Mujhe ajr na deñ, apne tohfe kisī aur ko dijie. Mainī bādshāh ko yih alfāz aur in kā matlab waise hī batā dūngā. ¹⁸ Ai bādshāh, jo saltanat, azmat aur shān-o-shaukat āp ke bāp Nabūkadnazzar ko hāsīl thī wuh Allāh T'ālā se milī thī. ¹⁹ Usī ne unheñ wuh azmat atā kī thī jis ke bāis tamām qaumon̄, ummaton̄ aur zabānon̄ ke afrād un se ḡarte aur un ke sāmne kānp̄te the. Jise wuh mār ḡalnā chāhte the use mārā gayā, jise wuh zindā chhōrnā chāhte the wuh zindā rahā. Jise wuh sarfarāz karnā chāhte the wuh sarfarāz huā aur jise past karnā chāhte the wuh past huā. ²⁰ Lekin wuh phūl kar had se zyādā maḡhrūr ho gae. Is lie unheñ takht se utārā gayā, aur wuh apnī qadar-o-manzilāt kho baiṭhe. ²¹ Unheñ insānī sangat se nikāl kar bhagāyā gayā, aur un kā dil jānwar ke dil kī mānind ban gayā. Un kā rahan-sahan jānglī gadhoñ ke sāth thā, aur wuh bailon̄ kī tarah ḡhās charne lage. Un kā jism āsmān kī os se tar rahtā thā. Yih hālat us waqt tak rahī jab tak ki unhoñ ne iqrār na kiyā ki Allāh T'ālā kā insānī saltanatōn̄ par iḡhtiyār hai, wuh apnī hī marzī se logon̄ ko un par muqarrar kartā hai.

²² Ai Belshazzar Bādshāh, go āp un ke beṭe haiñ aur is bāt kā ilm rakhte haiñ to bhī āp farotan̄ na rahe ²³ balki āsmān ke Mālik ke ḵhilāf uṭh khare ho gae haiñ. Āp ne hukm diyā ki us ke ghar ke pyāle āp ke huzūr lāe jāeñ, aur āp ne apne baron̄, bīwiyon̄ aur dāshṭāon̄ ke sāth unheñ mai pīne ke lie istemāl kiyā. Sāth sāth āp ne apne dewatāon̄ kī tamjīd kī go wuh chāñdī, sone, pītal, lohe, lakaṛī aur patthar ke but hī haiñ. Na wuh dekh sakte, na sun yā samajh sakte haiñ. Lekin jis Khudā ke hāth meñ āp kī jān aur āp kī tamām rāheñ haiñ us kā ehtirām āp ne nahīñ kiyā.

²⁴ Isī lie us ne hāth bhej kar dīwār par yih alfāz likhwā die. ²⁵ Aur likhā yih hai, ‘Mine mine taqel-o-farsīn.’

²⁶ ‘Mine’ kā matlab ‘ḡinā huā’ hai. Yānī āp kī saltanat ke din gine hue haiñ, Allāh ne unheñ iḡhtitām tak pahuñchāyā hai.

²⁷ ‘Taqel’ kā matlab ‘tolā huā’ hai. Yānī Allāh ne āp ko tol kar mālūm kiyā hai ki āp kā wazn kam hai.

²⁸ ‘Farsīn’ kā matlab ‘taqsīm huā’ hai. Yānī āp kī bādshāhī ko Mādiyon̄ aur Fārsiyan̄ meñ taqsīm kiyā jāegā.”

²⁹ Dānyāl ḵhāmosh huā to Belshazzar ne hukm diyā ki use arḡhawānī rang kā libās pahnāyā jāe aur us ke gale meñ sone kī zanjīr pahnāi jāe.

Sāth sāth elān kiyā gayā ki ab se hukūmat meñ sirf do ādmī Dānyāl se bare haiñ.

³⁰ Usī rāt Shāh-e-Bābal Belshazzar ko qatl kiyā gayā, ³¹ aur Dārā Mādi taḡht par baiḡh gayā. Us kī umr 62 sāl thī.

6

Dānyāl Sherbabar kī Mānd Meñ

¹ Dārā ne saltanat ke tamām sūboñ par 120 sūbedār muta'ayyin karne kā faisla kiyā. ² Un par tīn wazīr muqarrar the jin meñ se ek Dānyāl thā. Gawarnar un ke sāmne jawābdeh the taki bādshāh ko nuqsān na pahunchē. ³ Jald hī patā chālā ki Dānyāl dūsre wazīroñ aur sūbedāroñ par sabqat rakhtā thā, kyonki wuh ḡhairmāmūli zihānat kā mālik thā. Natījatan bādshāh ne use pūrī saltanat par muqarrar karne kā irādā kiyā.

⁴ Jab dīgar wazīroñ aur sūbedāroñ ko yih bāt mālūm huī to wuh Dānyāl par ilzām lagāne kā bahānā dhūñdne lage. Lekin wuh apnī zimmedāriyoñ ko nibhāne meñ itnā qābil-e-etamād thā ki wuh nākām rahe. Kyonki na wuh rishwatkhōr thā, na kisī kām meñ sust.

⁵ Āḡhirkār wuh ādmī āpas meñ kahne lage, “Is tariqe se hameñ Dānyāl par ilzām lagāne kā mauqā nahīn milegā. Lekin ek bāt hai jo ilzām kā bāis ban saktī hai yāni us ke Ḳhudā kī sharīat.” ⁶ Tab wuh guroh kī sūrat meñ bādshāh ke sāmne hāzīr hue aur kahne lage, “Dārā Bādshāh abad tak jite raheñ! ⁷ Saltanat ke tamām wazīr, gawarnar, sūbedār, mushīr aur muntazim āpas meñ mashwarā karke muttafiq hue haiñ ki agle 30 din ke daurān sab ko sirf bādshāh se duā karnī chāhie. Bādshāh ek farmān sādīr kareñ ki jo bhī kisī aur mābūd yā insān se iltijā kare use sheroñ kī mānd meñ phaiñkā jāegā. Dhyān denā chāhie ki sab hī is par amal kareñ. ⁸ Ai bādshāh, guzarish hai ki āp yih farmān zarūr sādīr kareñ balki likh kar us kī tasdiq bhī kareñ taki use tabdil na kiyā jā sake. Tab wuh Mādiyoñ aur Fārsiyoñ ke qawānīn kā hissā ban kar mansūḡh nahīn kiyā jā sakegā.”

⁹ Dārā Bādshāh mān gayā. Us ne farmān likhwā kar us kī tasdiq kī.

¹⁰ Jab Dānyāl ko mālūm huā ki farmān sādīr huā hai to wuh sīdhā apne ghar meñ chālā gayā. Chhat par ek kamrā thā jis kī khulī khīrkiyoñ kā ruḡh Yarūshalam kī taraf thā. Is kamre meñ Dānyāl rozānā tīn bār apne ḡhūṡne ṡek kar duā aur apne Ḳhudā kī sataish kartā thā. Ab bhī us ne yih silsilā jāri rakhā. ¹¹ Jyoñ hī Dānyāl apne Ḳhudā se duā aur iltijā kar rahā thā to us ke dushmanoñ ne guroh kī sūrat meñ ghar meñ ḡhus kar use yih karte hue pāyā.

¹² Tab wuh bādshāh ke pās gae aur use shāhī farmān kī yād dilāi, “Kyā āp ne farmān sādīr nahīn kiyā thā ki agle 30 din ke daurān sab ko sirf bādshāh se duā karnī hai, aur jo kisī aur mābūd yā insān se iltijā kare use sheroñ kī mānd meñ phaiñkā jāegā?” Bādshāh ne jawāb diyā, “Jī, yih farmān qāym hai balki Mādiyoñ aur Fārsiyoñ ke qawānīn kā hissā hai jo mansūḡh nahīn kiyā jā saktā.” ¹³ Unhoñ ne kahā, “Ai bādshāh, Dānyāl jo Yahūdāh ke jilāwatanoñ meñ se hai na āp kī parwā kartā, na us farmān kī jis kī āp ne likh kar tasdiq kī. Abhī tak wuh rozānā tīn bār apne Ḳhudā se duā kartā hai.”

¹⁴ Yih sun kar bādshāh ko baṡī diqqat mahsūs huī. Pūrā din wuh sochtā rahā ki maiñ Dānyāl ko kis tarah bachāūñ. Sūraj ke ḡhurūb hone tak wuh use chhurāne ke lie koshān rahā. ¹⁵ Lekin āḡhirkār wuh ādmī guroh kī sūrat meñ dubārā bādshāh ke huzūr āe aur kahne lage, “Bādshāh ko yād rahe ki Mādiyoñ aur Fārsiyoñ ke qawānīn ke mutābiq jo bhī farmān

bādshāh sādīr kare use tabdīl nahīn kiyā jā saktā.”¹⁶ Chunānche bādshāh ne hukm diyā ki Dānyāl ko pakar kar sheroṅ kī mānd meṅ phaiṅkā jāe. Aisā hī huā. Bādshāh bolā, “Ai Dānyāl, jis Ḳhudā kī ibādat tum bilānāghā karte āe ho wuh tumheṅ bachāe.”¹⁷ Phir mānd ke muṅh par patthar rakhā gayā, aur bādshāh ne apnī muhr aur apne baṛoṅ kī muhreṅ us par lagāīn tāki koī bhī use khol kar Dānyāl kī madad na kare.

¹⁸ Is ke bād bādshāh shāhī mahal meṅ wāpas chalā gayā aur pūrī rāt rozā rakhe hue guzārī. Na kuchh us kā dil bahlāne ke lie us ke pās layā gayā, na use nīnd āī.

¹⁹ Jab pau phatne lagī to wuh uṭh kar sheroṅ kī mānd ke pās gayā.
²⁰ Us ke qarīb pahuṅch kar bādshāh ne ghamgīn āwāz se pukārā, “Ai zindā Ḳhudā ke bande Dānyāl, kyā tumhāre Ḳhudā jis kī tum bilānāghā ibādat karte rahe ho tumheṅ sheroṅ se bachā sakā?”²¹ Dānyāl ne jawāb diyā, “Bādshāh abad tak jīte raheṅ! ²² Mere Ḳhudā ne apne farishte ko bhej diyā jis ne sheroṅ ke muṅh ko band kie rakhā. Unhoṅ ne mujhe koī bhī nuqsān na pahuṅchāyā, kyōnki Allāh ke sāmne main bequsūr hūn. Bādshāh salāmat ke k̄hilāf bhī mujh se jurm nahīn huā.”

²³ Yih sun kar bādshāh āpe meṅ na samāyā. Us ne Dānyāl ko mānd se nikālne kā hukm diyā. Jab use khīnch kar nikālā gayā to mālūm huā ki use koī bhī nuqsān nahīn pahuṅchā. Yoṅ use Allāh par bharosā rakhne kā ajr milā. ²⁴ Lekin jin ādmīyoṅ ne Dānyāl par ilzām lagāyā thā un kā burā anjām huā. Bādshāh ke hukm par unheṅ un ke bāl-bachchoṅ samet sheroṅ kī mānd meṅ phaiṅkā gayā. Mānd ke farsh par girne se pahle hī sher un par jhapar pape aur unheṅ phār kar un kī haḍḍīyoṅ ko chabā liyā.

²⁵ Phir Dārā Bādshāh ne saltanat kī tamām qaumoṅ, ummatoṅ aur ahl-e-zabān ko zail kē paighām bhejā,

“Sab kī salāmatī ho!²⁶ Merā farmān suno! Lāzim hai ki merī saltanat kī har jagah log Dānyāl ke Ḳhudā ke sāmne thartharāeṅ aur us kā k̄hauf māneṅ. Kyōnki wuh zindā Ḳhudā aur abad tak qāym hai. Na kabhī us kī bādshāhī tabāh, na us kī hukūmat k̄hatm hogī. ²⁷ Wuhī bachātā aur najāt detā hai, wuhī āsmān-o-zamīn par ilāhī nishān aur mojize dikhātā hai. Usī ne Dānyāl ko sheroṅ ke qabze se bachāyā.”

²⁸ Chunānche Dānyāl ko Dārā Bādshāh aur Fāras ke bādshāh Ḳhoras ke daur-e-hukūmat meṅ bahut kāmyābī hāsīl huī.

7

Dānyāl kī Pahlī Royā: Chār Jānwar

¹ Shāh-e-Bābal Belshazzar kī hukūmat ke pahle sāl meṅ Dānyāl ne khāb meṅ royā dekhī. Jāg uṭhne par us ne wuh kuchh qalamband kar liyā jo khāb meṅ dekhā thā. Zail meṅ is kā bayān hai,

² Rāt ke waqt main, Dānyāl ne royā meṅ dekhā ki āsmān kī chāroṅ hawāeṅ zor se baṛe samundar ko mutalātim kar rahī haiṅ. ³ Phir chār baṛe jānwar samundar se nikal āe jo ek dūstre se muḳhtalif the.

⁴ Pahlā jānwar sherbarbar jaisā thā, lekin us ke uqāb ke par the. Mere dekhte hī us ke paroṅ ko noch liyā gayā aur use uṭhā kar insān kī tarah pichhle do paioṅ par kharā kiyā gayā. Use insān kā dil bhī mil gayā.

⁵ Dūsrā jānwar rīchh jaisā thā. Us kā ek pahlū kharā kiyā gayā thā, aur wuh apne dāntoṅ meṅ tīn pasliyān pakare hue thā. Use batāyā gayā, “Uṭh, jī bhār kar gosht khā le!”

⁶ Phir main ne tīsre jānwar ko dekhā. Wuh chīte jaisā thā, lekin us ke chār sar the. Use hukūmat karne kā iḳhtiyār diyā gayā.

⁷ Is ke bād rāt kī royā meñ ek chauthā jānwar nazar āyā jo ɗarāunā, haulnāk aur nihāyat hī tāqatwar thā. Apne lohe ke bare bare dānton se wuh sab kuchh khātā aur chūr chūr kartā thā. Jo kuchh bach jātā use wuh pānwoñ tale raund detā thā. Yih jānwar dīgar jānwaroñ se muḳhtalif thā. Us ke das sīng the. ⁸ Main sīngoñ par ḡhaur hī kar rahā thā ki ek aur chhoṭā-sā sīng un ke darmiyān se nikal āyā. Pahle das sīngoñ meñ se tīn ko noch liyā gayā tāki use jagah mil jāe. Chhoṭe sīng par insānī āñkheñ thīñ, aur us kā muñh baṛī baṛī bāteñ kartā thā.

⁹ Main dekh hī rahā thā ki takht lagāe gae aur Qadīmūl-aiyām baiṭh gayā. Us kā libās barf jaisā safed aur us ke bāl khālīs ūñ kī mānind the. Jis takht par wuh baiṭhā thā wuh āg kī tarah bhāṛak rahā thā, aur us par sholāzan pahie lage the. ¹⁰ Us ke sāmne se āg kī nahar bah kar nikal rahī thī. Beshumār hastiyāñ us kī ḳhidmat ke lie kharī thīñ. Log adālat ke lie baiṭh gae. Aur kitābeñ kholi gāñ.

¹¹ Main ne ḡhaur kiyā ki chhoṭā sīng baṛī baṛī bāteñ kar rahā hai. Main deḳhtā rahā to chauthe jānwar ko ɗatl kiyā gayā. Us kā jism tabāh huā aur bhāṛaktī āg meñ phaiñkā gayā. ¹² Dīgar tīn jānwaroñ kī hukūmat aur se chhīñ li gai, lekin unheñ kuchh der ke lie zindā rahne ki ijāzat dī gai.

¹³ Rāt kī royā meñ main ne yih bhī dekhā ki āsmān ke bādaloñ ke sāth sāth koī ā rahā hai jo Ibn-e-Ādam-sā lag rahā hai. Jab Qadīmūl-aiyām ke qarīb pahuñchā to us ke huzūr lāyā gayā. ¹⁴ Use saltanat, izzat aur bādshāhī dī gai, aur har qaum, ummat aur zabān ke afrād ne us kī parastish kī. Us kī hukūmat abadī hai aur kabhī ḳhatm nahīñ hogī. Us kī bādshāhī kabhī tabāh nahīñ hogī.

¹⁵ Main, Dānyāl saḳht pareshān huā, kyoñki royā se mujh par dahshat chhā gai thī. ¹⁶ Is lie main ne wahāñ khāṛe kisi ke pās jā kar us se guzārish kī ki wuh mujhe in tamām bātoñ kā matlab batāe. Us ne mujhe in kā matlab batāyā, ¹⁷ “Chār bare jānwar chār saltanateñ haiñ jo zamīn se nikal kar qāym ho jāeñgī. ¹⁸ Lekin Allāh T'ālā ke muḳaddasīn ko haqīqī bādshāhī mīlegī, wuh bādshāhī jo abad tak hāsīl rahegī.”

¹⁹ Main chauthe jānwar ke bare meñ mazīd jānanā chāhtā thā, us jānwar ke bāre meñ jo dīgar jānwaroñ se itnā muḳhtalif aur itnā haulnāk thā. Kyoñki us ke dānt lohe aur panje pītal ke the, aur wuh sab kuchh khātā aur chūr chūr kartā thā. Jo bach jātā use wuh pānwoñ tale raund detā thā. ²⁰ Main us ke sar ke das sīngoñ aur un meñ se nikle hue chhoṭe sīng ke bāre meñ bhī mazīd jānanā chāhtā thā. Kyoñki chhoṭe sīng ke nikalne par das sīngoñ meñ se tīn nikal kar gir gae. Aur yih sīng baṛh kar sāth wāle sīngoñ se kahīñ baṛā nazar āyā. Us kī āñkheñ thīñ, aur us kā muñh baṛī baṛī bāteñ kartā thā. ²¹ Royā meñ main ne dekhā ki chhoṭe sīng ne muḳaddasīn se jang karke unheñ shikast dī. ²² Lekin phīr Qadīmūl-aiyām ā pahuñchā aur Allāh T'ālā ke muḳaddasīn ke lie insāf qāym kiyā. Phīr wuh waqt āyā jab muḳaddasīn ko bādshāhī hāsīl huī.

²³ Jis se main ne royā kā matlab pūchhā thā us ne kahā, “Chauthe jānwar se murād zamīn par ek chauthī bādshāhī hai jo dīgar tamām bādshāhīyoñ se muḳhtalif hogī. Wuh tamām duniyā ko khā jāegī, use raund kar chūr chūr kar degī. ²⁴ Das sīngoñ se murād das bādshāh haiñ jo is bādshāhī se nikal aeñge. Un ke bād ek aur bādshāh aeḡā jo guzare bādshāhoñ se muḳhtalif hogā aur tīn bādshāhoñ ko ḳhāk meñ milā degā. ²⁵ Wuh Allāh T'ālā ke ḳhilāf kufr bagegā, aur muḳaddasīn us ke taht piste raheñge, yahāñ tak ki wuh idoñ ke muḳarrarā auḡāt aur shariyat ko tabdīl karne kī

koshish karegā. Muqaddasīn ko ek arse, do arson aur ādhe arse ke lie us ke hawāle kiyā jāegā.

²⁶ Lekin phir log us kī adālat ke lie baiṭh jāenge. Us kī hukūmat us se chhīn lī jāegī, aur wuh mukammal taur par tabāh ho jāegī. ²⁷ Tab āsmān tale kī tamām saltanaton kī bādshāhat, saltanat aur azmat Allāh T'ālā kī muqaddas qaum ke hawāle kar dī jāegī. Allāh T'ālā kī bādshāhī abadi hogī, aur tamām hukmrān us kī khidmat karke us ke tābe raheṅge."

²⁸ Mujhe mazīd kuchh nahīn batāyā gayā. Maiṅ, Dānyāl in bāton se bahut pareshān huā, aur merā chehrā mānd par gayā, lekin maiṅ ne muāmālā apne dil meṅ mahfūz rakhā.

8

Dānyāl kī Dūsrī Royā: Menḍhā aur Bakrā

¹ Belshazzar Bādshāh ke daur-e-hukūmat ke tūstre sāl meṅ maiṅ, Dānyāl ne ek aur royā dekhī. ² Royā meṅ maiṅ sūbā Ailām ke qilāband shahr Sosan kī nahar Ūlāi ke kināre par kharā thā. ³ Jab maiṅ ne apnī nigāh uṭhāi to kināre par mere sāmne hī ek menḍhā kharā thā. Us ke do bare sīng the jin meṅ se ek zyādā barā thā. Lekin wuh dūstre ke bād hī barā ho gayā thā. ⁴ Merī nazon ke sāmne menḍhā maḡhrib, shimāl aur junūb kī taraf sīng mārne lagā. Na koī jānwar us kā muqābalā kar sakā, na koī us ke qābū se bachā sakā. Jo jī chāhe kartā thā aur hote hote bahut barā ho gayā.

⁵ Maiṅ us par ḡhaur hī kar rahā thā ki achānak maḡhrib se āte hue ek bakrā dikhāī diyā. Us kī ānkhoṅ ke darmiyān zabardast sīng thā, aur wuh zamīn ko chhue baḡhair chal rahā thā. Pūrī duniyā ko ubūr karke ⁶ wuh do sīngoṅ wāle us menḍhe ke pās pahuṅch gayā jo maiṅ ne nahar ke kināre kharā dekhā thā. Bare taish meṅ ā kar wuh us par tūṭ parā. ⁷ Maiṅ ne dekhā ki wuh menḍhe ke pahlū se ṭakrā gayā. Bare ḡhuse meṅ us ne use yoṅ mārā ki menḍhe ke donoṅ sīng ṭukre ṭukre ho gae. Is bebas hālat meṅ menḍhā us kā muqābalā na kar sakā. Bakre ne use zamīn par paṭakh kar pānwoṅ tale kuchal diyā. Koī nahīn thā jo menḍhe ko bakre ke qābū se bachāe.

⁸ Bakrā nihāyat tāqatwar ho gayā. Lekin tāqat ke urūj par hī us kā barā sīng tūṭ gayā, aur us kī jagah mazīd chār zabardast sīng nikal āe jin kā ruḡh āsmān kī chār simton kī taraf thā. ⁹ Un ke ek sīng meṅ se ek aur sīng nikal āyā jo ibtidā meṅ chhoṭā thā. Lekin wuh junūb, mashriq aur khūbsūrat mulk Isrāīl kī taraf barṭhe barṭhe bahut tāqatwar ho gayā. ¹⁰ Phir wuh āsmānī fauj tak barṭh gayā. Wahān us ne kuchh faujiyoṅ aur sitāron ko zamīn par phaiṅk kar pānwoṅ tale kuchal diyā. ¹¹ Wuh barṭhe barṭhe āsmānī fauj ke kamāndar tak bhī pahuṅch gayā aur use un qurbāniyoṅ se mahrum kar diyā jo use rozānā pesh kī jāti thiṅ. Sāth sāth sīng ne us ke maqdis ke maqām ko tabāh kar diyā. ¹² Us kī fauj se rozānā kī qurbāniyoṅ kī behurmatī huī, aur sīng ne sachchāi ko zamīn par paṭakh diyā. Jo kuchh bhī us ne kiyā us meṅ wuh kāmyāb rahā.

¹³ Phir maiṅ ne do muqaddas hastiyoṅ ko āpas meṅ bāt karte hue sunā. Ek ne pūchhā, "Is royā meṅ pesh kie gae hālāt kab tak qāym raheṅge, yānī jo kuchh rozānā kī qurbāniyoṅ ke sāth ho rahā hai, yih tabāhkun behurmatī aur yih bāt ki maqdis ko pāmāl kiyā jā rahā hai?" ¹⁴ Dūstre ne jawāb meṅ mujhe batāyā, "Hālāt 2,300 shāmoṅ aur subhoṅ tak yoṅ

hī raheṅge. Is ke bād maqdis ko nae sire se maḵsūs-o-muqaddas kiyā jāegā.”

¹⁵ Maiñ dekhe hue wāqiyāt ko samajhne kī koshish kar hī rahā thā ki koī mere sāmne kharā huā jo mard jaisā lag rahā thā. ¹⁶ Sāth sāth maiñ ne nahar Ūlāi kī taraf se kisī shaḵhs kī āwāz sunī jis ne kahā, “Ai Jibrāil, is admī ko royā kā matlab batā de.” ¹⁷ Farishtā mere qarīb āyā to maiñ saḵht ghabrā kar muñh ke bal gir gayā. Lekin wuh bolā, “Ai ādamzād, jān le ki is royā kā tālluq āḵhirī zamāne se hai.”

¹⁸ Jab wuh mujh se bāt kar rahā thā to maiñ madhosh hālat meñ muñh ke bal paṛā rahā. Ab farishte ne mujhe chhū kar pānwoñ par kharā kiyā. ¹⁹ Wuh bolā, “Maiñ tujhe samjhā detā hūñ ki us āḵhirī zamāne meñ kyā kuchh pesh āegā jab Allāh kā ḡhazab nāzil hogā. Kyoñki royā kā tālluq āḵhirī zamāne se hai. ²⁰ Do siṅgoñ ke jis menḍhe ko tū ne dekhā wuh Mādī aur Fāras ke bādshāhoñ kī numāindaḡī kartā hai. ²¹ Lambe bāloñ kā bakrā Yūnān kā bādshāh hai. Us kī āñkhoñ ke darmiyān lagā barā siṅg Yūnānī shahanshāhī kā pahlā bādshāh hai. ²² Tū ne dekhā ki yih siṅg tūt gayā aur us kī jagah chār siṅg nikal āe. Is kā matlab hai ki pahlī bādshāhī se chār aur nikal āeṅḡī. Lekin chāroñ kī tāqat pahlī kī nisbat kam hogī. ²³ Un kī hukūmat ke āḵhirī aiyām meñ bewafāoñ kī badkirdārī urūj tak pahuñch gai hogī.

Us waqt ek gustāḡh aur sāzish kā māhir bādshāh taḡht par baiṭheḡā. ²⁴ Wuh bahut tāqatwar ho jāegā, lekin yih us kī apnī tāqat nahīñ hogī. Wuh hairatangez barbādī kā bāis banegā, aur jo kuchh bhī kareḡā us meñ kāmyāb hogā. Wuh zorāwaroñ aur muqaddas qaum ko tabāh kareḡā. ²⁵ Apnī samajh aur fareb ke zariye wuh kāmyāb raheḡā. Tab wuh mutakabbir ho jāegā. Jab log apne āp ko mahfūz samjheṅge to wuh unheñ maut ke ḡhāt utāreḡā. Āḡhirkār wuh hukmrānoñ ke hukmrān ke khilāf bhī uṭheḡā. Lekin wuh pāsh pāsh ho jāegā, albattā insānī hāth se nahīñ.

²⁶ Ai Dānyāl, shāmoñ aur subhoñ ke bāre meñ jo royā tujh par zāhir huī wuh sachchī hai. Lekin filhāl use poshidā rakh, kyoñki yih wāqiyāt abhī pesh nahīñ āeṅge balki bahut dinoñ ke guzar jāne ke bād hī.”

²⁷ Is ke bād maiñ, Dānyāl niḡhāl ho kar kāi dinoñ tak bīmār rahā. Phir maiñ uṭhā aur bādshāh kī ḡhidmat meñ dubārā apne farāyz adā karne lagā. Maiñ royā se saḵht pareshān thā, aur koī nahīñ thā jo mujhe us kā matlab batā sake.

9

Dānyāl Apnī Qaum kī Shafā'at Kartā Hai

¹ Dārā bin Akhaswerus Bābal ke taḡht par baiṭh gayā thā. Is Mādī bādshāh ² kī hukūmat ke pahlē sāl meñ maiñ, Dānyāl ne pāk nawishtoñ kī taḡḡiq kī. Maiñ ne ḡhāskar us par ḡhaur kiyā jo Rab ne Yarmiyāh Nabī kī mārifat farmāyā thā. Us ke mutābiq Yarūshalam kī tabāhshudā hālat 70 sāl tak qāym raheḡī. ³ Chunāñche maiñ ne Rab apne Ḳhudā kī taraf rujū kiyā tāki apnī duā aur iltijāoñ se us kī marzī dariyāft karūñ. Sāth sāth maiñ ne rozā rakhā, ṭāṭ kā libās oṛh liyā aur apne sar par rākh ḡāl lī. ⁴ Maiñ ne Rab apne Ḳhudā se duā karke iqrār kiyā,

“Ai Rab, tū kitnā azim aur mahīb Ḳhudā hai! Jo bhī tujhe pyār kartā aur tere ahkām ke tābe rahtā hai us ke sāth tū apnā ahd qāym rakhtā aur us par mehrbānī kartā hai. ⁵ Lekin ham ne gunāh aur badī kī hai.

Ham bedīn aur bāghī ho kar tere ahkām aur hidāyāt se bhaṭak gae haiñ.

⁶ Ham ne nabiyōñ kī nahīñ sunī, hālāñki tere k̄hādīm terā nām le kar hamāre bādshāhoñ, buzurgoñ, bāpdādā balki mūlk ke tamām bāshindoñ se muk̄hātīb hue. ⁷ Ai Rab, tū haq̄ bajānīb hai jabki is dīn ham sab sharmsār haiñ, k̄hāh Yarūshalām, Yarūshalām yā Isrāīl ke hoñ, k̄hāh qarīb yā un tamām dūr-darāz mamālik meñ rahte hoñ jahān tū ne hamēñ hamārī bewafāī ke sabab se muntashir kar diyā hai. Kyōñki ham tere hī sāth bewafā rahe haiñ. ⁸ Ai Rab, ham apne bādshāhoñ, buzurgoñ aur bāpdādā samet bahut sharmsār haiñ, kyōñki ham ne terā hī gunāh kiyā hai.

⁹ Lekin Rab hamārā K̄hudā rahīm hai aur k̄hushī se muāf kartā hai, go ham us se sarkash hue haiñ. ¹⁰ Na ham Rab apne K̄hudā ke tābe rahe, na us ke un ahkām ke mutābiq zindagī guzārī jo us ne hamēñ apne k̄hādimoñ yāñī nabiyōñ kī mārifat die the. ¹¹ Tamām Isrāīl terī sharīāt kī k̄hilāfwarzī karke sahīh rāh se bhaṭak gayā hai, koī terī sunane ke lie taiyār nahīñ thā.

Allāh ke k̄hādīm Mūsā ne sharīāt meñ qasam khā kar lānateñ bhejī thīñ, aur ab yih lānateñ ham par nāzil huī haiñ, is lie ki ham ne terā gunāh kiyā. ¹² Jo kuchh tū ne hamāre aur hamāre hukmrāñoñ ke k̄hilāf farmāyā thā wuh pūrā huā, aur ham par barī āfat āī. Āsmān tale kahīñ bhī aisī musībat nahīñ āī jis tarah Yarūshalām ko pesh āī hai. ¹³ Mūsā kī sharīāt meñ mazkūr har wuh lānat ham par nāzil huī jo nāfarmāñoñ par bhejī gāī hai. To bhī na ham ne apne gunāhoñ ko chhoṛā, na terī sachchāī par dhyan diyā, hālāñki is se ham Rab apne K̄hudā kā ghazab ṭhandā kar sakte the. ¹⁴ Isī lie Rab ham par āfat lāne se na jhījkā. Kyōñki jo kuchh bhī Rab hamārā K̄hudā kartā hai us meñ wuh haq̄ bajānīb hotā hai. Lekin ham ne us kī na sunī.

¹⁵ Ai Rab hamāre K̄hudā, tū barī qudrat kā izhār karke apnī qaum ko Mīsr se nikāl lāyā. Yoñ tere nām ko wuh izzat-o-jalāl milā jo āj tak qāym rahā hai. Is ke bāwujūd ham ne gunāh kiyā, ham se bedīn harkateñ sarzād huī haiñ. ¹⁶ Ai Rab, tū apne munsifānā kāmoñ meñ wafādār rahā hai! Ab bhī is kā lihāz kar aur apne sak̄ht ghazab ko apne shahr aur muqaddas pahār Yarūshalām se dūr kar! Yarūshalām aur terī qaum gird-o-nawāh kī qaumoñ ke lie mazāq kā nishānā ban gāī hai, go ham mānte haiñ ki yih hamāre gunāhoñ aur hamāre bāpdādā kī k̄hatāoñ kī wajah se ho rahā hai.

¹⁷ Ai hamāre K̄hudā, ab apne k̄hādīm kī duāoñ aur iltijāoñ ko sun! Ai Rab, apnī hī k̄hātīr apne tabāhshudā maqdis par apne chehre kā mehrbān nūr chamkā. ¹⁸ Ai mere K̄hudā, kān lagā kar merī sun! Apnī āñkheñ khol! Us shahr ke khandarāt par nazar kar jis par tere hī nām kā ṭhappā lagā hai. Ham is lie tujh se iltijāeñ nahīñ kar rahe ki ham rāstbāz haiñ balki is lie ki tū nihāyat mehrbān hai. ¹⁹ Ai Rab, hamārī sun! Ai Rab, hamēñ muāf kar! Ai mere K̄hudā, apnī k̄hātīr der na kar, kyōñki tere shahr aur qaum par tere hī nām kā ṭhappā lagā hai.”

70 Haftoñ kā Bhed

²⁰ Yoñ mainī duā kartā aur apne aur apnī qaum Isrāīl ke gunāhoñ kā igrār kartā gayā. Mainī k̄hāskar apne K̄hudā ke muqaddas pahār Yarūshalām ke lie Rab apne K̄hudā ke huzūr fariyād kar rahā thā.

²¹ Mainī duā kar hī rahā thā ki Jibrāīl jise mainī ne dūsri royā meñ dekhā thā mere pās ā pahuñchā. Rab ke ghar meñ shām kī qurbānī pesh karne kā waqt thā. Mainī bahut hī thak gayā thā. ²² Us ne mujhe samjhā kar kahā, “Ai Dānyāl, ab mainī tujhe samajh aur basīrat dene ke lie āyā hūñ.

²³ Jyōñ hī tū duā karne lagā to Allāh ne jawāb diyā, kyōñki tū us kī nazar

meñ girāñqadar hai. Main tujhe yih jawāb sunāne āyā hūñ. Ab dhyān se royā ko samajh le! ²⁴ Terī qaum aur tere muqaddas shahr ke lie 70 hafte muqarrar kie gae hain tāki utne meñ jarāym aur gunāhoñ kā silsilā khatm kiyā jāe, qusūr kā kaffārā diyā jāe, abadī rāstī qāym kī jāe, royā aur peshgoī kī tasdiq kī jāe aur muqaddastarīñ jagah ko masah karke makhsūs-o-muqaddas kiyā jāe.

²⁵ Ab jān le aur samajh le ki Yarūshalam ko dubārā tāmīr karne kā hukm diyā jāegā, lekin mazīd sāt hafte guzareñge, phir hī Allāh ek hukmrān ko is kām ke lie chun kar masah karegā. Tab shahr ko 62 haftoñ ke andar chaukoñ aur khandaqoñ samet nae sire se tāmīr kiyā jāegā, go is daurān wuh kāfī musibat se dochār hogā. ²⁶ In 62 haftoñ ke bād Allāh ke masah kie gae bande ko qatl kiyā jāegā, aur us ke pās kuchh bhī nahīñ hogā. Us waqt ek aur hukmrān kī qaum ā kar shahr aur maqdis ko tabāh karegi. Ikhtitām sailāb kī sūrat meñ āegā, aur ākhir tak jang jāri rahegi, aisi tabāhī hogī jis kā faisla ho chukā hai. ²⁷ Ek hafte tak yih hukmrān muta'addid logoñ ko ek ahd ke taht rahne par majbūr karegā. Is hafte ke bīch meñ wuh zabah aur ghallā kī qurbāniyoñ kā intazām band karegā aur maqdis ke ek taraf wuh kuchh kharā karegā jo behurmatī aur tabāhī kā bāis hai. Lekin tabāh karne wāle kā khatmā bhī muqarrar kiyā gaya hai, aur ākhirkār wuh bhī tabāh ho jāegā.”

10

Dānyāl kī Ākhirī Royā

¹ Fāras ke bādshāh Khoras kī hukūmat ke tīsre sāl meñ Beltashazzar yāñī Dānyāl par ek bāt zāhir huī jo yaqīnī hai aur jis kā tālluq ek barī musibat se hai. Use royā meñ is paighām kī samajh hāsīl huī.

² Un dinon meñ main, Dānyāl tīn pūre hafte mātām kar rahā thā. ³ Na main ne umdā khānā khāyā, na gosht yā mai mere honṭoñ tak pahuñchī. Tīn pūre hafte main ne har khushbūdār tel se parhez kiyā. ⁴ Pahle mahīne ke 24weñ din * main bare dariyā Dijlā ke kināre par kharā thā. ⁵ Main ne nigāh uṭhāi to kyā dekhtā hūñ ki mere sāmne katān se mulabbas ādmī kharā hai jis kī kamr meñ khālis sone kā paṭkā bandhā huā hai. ⁶ Us kā jism pukhrāj † jaisā thā, us kā chehrā āsmānī bijli kī tarah chamak rahā thā, aur us kī ānkheñ bharaktī mashāloñ kī mānind thīñ. Us ke bāzū aur pāñw pālīsh kie hue pital kī tarah damak rahe the. Bolte waqt yoñ lag rahā thā ki barā hujūm shor machā rahā hai.

⁷ Sirf main, Dānyāl ne yih royā dekhī. Mere sāthiyoñ ne use na dekhā. To bhī achānak un par itnī dahshat tārī huī ki wuh bhāg kar chhup gae.

⁸ Chunāñche main akelā hī rah gayā. Lekin yih azīm royā dekh kar merī sārī tāqat jāti rahī. Mere chehre kā rang māñd paṛ gayā aur main bebas huā.

⁹ Phir wuh bolne lagā. Use sunte hī main muñh ke bal gir kar madhosh hālat meñ zamīn par paṛā rahā. ¹⁰ Tab ek hāth ne mujhe chhū kar hilāyā. Us kī madad se main apne hāthoñ aur ghutnoñ ke bal ho sakā.

¹¹ Wuh ādmī bolā, “Ai Dānyāl, tū Allāh ke nazdik bahut girāñqadar hai! Jo bāteñ main tujhe se karūñga un par ghaur kar. Kharā ho jā, kyōñki is waqt mujhe tere hī pās bhejā gaya hai.” Tab main thartharāte hue kharā ho gayā. ¹² Us ne apnī bāt jāri rakhī, “Ai Dānyāl, mat ḍarnā! Jab se tū ne samajh hāsīl karne aur apne Khudā ke sāmne jhukne kā pūrā irādā kar rakhā hai, usī din se terī sunī gai hai. Main terī duāoñ ke jawāb meñ ā

* 10:4 23 Aprail. † 10:6 topas

gayā hūn. ¹³ Lekin Fārsī bādshāhī kā sardār 21 din tak mere rāste meñ kharā rahā. Phir Mikāel jo Allāh ke sardār farishtoñ meñ se ek hai merī madad karne āyā, aur merī jān Fārsī bādshāhī ke us sardār ke sāth larne se chhūṭ gāi. ¹⁴ Main tujhe wuh kuchh sunāne ko āyā hūn jo ākhirī dinoñ meñ terī qaum ko pesh āegā. Kyoñki royā kā tālluq āne wāle waqt se hai.”

¹⁵ Jab wuh mere sāth yih bāteñ kar rahā thā to main khāmoshī se niche zamīn kī taraf dekhtā rahā. ¹⁶ Phir jo ādmī-sā lag rahā thā us ne mere honṭoñ ko chhū diyā, aur main muñh khol kar bolne lagā. Main ne apne sāmne kharē farishte se kahā, “Ai mere āqā, yih royā dekh kar main dard-e-zah meñ muṭtalā aurat kī tarah pech-o-tāb khāne lagā hūn. Merī tāqat jāti rahī hai. ¹⁷ Ai mere āqā, āp kā kḥādim kis tarah āp se bāt kar saktā hai? Merī tāqat to jawāb de gāi hai, sāns lenā bhī mushkil ho gayā hai.”

¹⁸ Jo ādmī-sā lag rahā thā us ne mujhe ek bār phir chhū kar taqwiyyat dī ¹⁹ aur bolā, “Ai tū jo Allāh kī nazar meñ girāñqadar hai, mat darnā! Terī salāmātī ho. Hauslā rakh, mazbūt ho jā!” Jyoñ hī us ne mujh se bāt kī mujhe taqwiyyat milī, aur main bolā, “Ab mere āqā bāt karen, kyoñki āp ne mujhe taqwiyyat dī hai.”

²⁰ Us ne kahā, “Kyā tū mere āne kā maqsad jāntā hai? Jald hī main dubārā Fāras ke sardār se larne chalā jāūngā. Aur us se nipaṭne ke bād Yūnān kā sardār āegā. ²¹ Lekin pahle main tere sāmne wuh kuchh bayān kartā hūn jo ‘Sachchāi kī Kitāb’ meñ likhā hai. (In sardāroñ se larne meñ merī madad koī nahīn kartā siwāe tumhāre sardār farishte Mikāel ke.

11

¹ Mādī bādshāh Dārā kī hukūmat ke pahle sāl se hī main Mikāel ke sāth kharā rahā hūn tāki us ko sahārā dūn aur us kī hifāzat karūn.)

Shimālī aur Junūbī Saltanatoñ kī Jangeñ

² Ab main tujhe wuh kuchh batātā hūn jo yaqīnan pesh āegā. Fāras meñ mazīd tīn bādshāh takht par baiṭheñge. Is ke bād ek chauthā ādmī bādshāh banegā jo tamām dūstroñ se kahīn zyādā daulatmand hogā. Jab wuh daulat ke bāis tāqatwar ho jāegā to wuh Yūnānī mamlakat se larne ke lie sab kuchh jamā karegā.

³ Phir ek zorāwar bādshāh barpā ho jāegā jo barī quwwat se hukūmat karegā aur jo jī chāhe karegā. ⁴ Lekin jyoñ hī wuh barpā ho jāe us kī saltanat ṭukre ṭukre ho kar ek shimālī, ek junūbī, ek maḡhribī aur ek mashriqī hisse meñ taqsim ho jāegī. Na yih chār hisse pahle saltanat jitne tāqatwar hoñge, na bādshāh kī aulād takht par baiṭhegī, kyoñki us kī saltanat jaṛ se ukhār kar dūstroñ ko dī jāegī. ⁵ Junūbī mulk kā bādshāh taqwiyyat pāegā, lekin us kā ek afsar kahīn zyādā tāqatwar ho jāegā, us kī hukūmat kahīn zyādā mazbūt hogi.

⁶ Chand sāl ke bād donoñ saltanateñ muttāhid ho jāeñgī. Ahd ko mazbūt karne ke lie junūbī bādshāh kī beṭī kī shādī shimālī bādshāh se karāi jāegī. Lekin na beṭī kāmyāb hogī, na us kā shauhar aur na us kī tāqat qāym rahegī. Un dinoñ meñ use us ke sāthiyoñ, bāp aur shauhar samet dushman ke hawāle kiyā jāegā. ⁷ Beṭī kī jagah us kā ek rishtedar kharā ho jāegā jo shimālī bādshāh kī fauj par hamlā karke us ke qile meñ ghus āegā. Wuh us ne nipaṭ kar fatah pāegā ⁸ aur un ke dhāle hue butoñ ko sone-chāndī kī qimṭī chizoñ samet chhīn kar Mīsr le jāegā. Wuh kuchh sāl tak shimālī bādshāh ko nahīn chheṛegā. ⁹ Phir shimālī bādshāh junūbī bādshāh ke mulk meñ ghus āegā, lekin use apne mulk meñ wāpas jānā

paṛegā. ¹⁰ Is ke bād us ke beṭe jang kī taiyāriyān karke baṛī baṛī faujeñ jamā kareṅge. Un meñ se ek junūbī bādshāh kī taraf baṛh kar sailāb kī tarah junūbī mulk par āegī aur laṛte laṛte us ke qile tak pahuñchegī.

¹¹ Phir junūbī bādshāh taish meñ ā kar shimālī bādshāh se laṛne ke lie niklegā. Shimālī bādshāh jawāb meñ baṛī fauj khaṛī karegā, lekin wuh shikast khā kar ¹² tabāh ho jāegī. Tab junūbī bādshāh kā dil ghurūr se bhar jāegā, aur wuh beshumār afrād ko maut ke ghāt utāregā. To bhī wuh tāqatwar nahīn rahegā. ¹³ Kyonki shimālī bādshāh ek aur fauj jamā karegā jo pahlī kī nisbat kahīn zyādā baṛī hogī. Chand sāl ke bād wuh is baṛī aur hathiyāron se lais fauj ke sāth junūbī bādshāh se laṛne āegā.

¹⁴ Us waqt bahut-se log junūbī bādshāh ke khilāf uṭh khaṛe honge. Terī qaum ke bedīn log bhī us ke khilāf khaṛe ho jāenge aur yoñ royā ko pūrā kareṅge. Lekin wuh ṭhokar khā kar gir jāenge. ¹⁵ Phir shimālī bādshāh ā kar ek qilāband shahr kā muhāsarā karegā. Wuh pushtā banā kar shahr par qabzā kar legā. Junūb kī faujeñ use rok nahīn sakeṅgī, un ke behtarīn daste bhī bebas ho kar us kā sāmna nahīn kar sakeṅge. ¹⁶ Hamlā-āwar bādshāh jo jī chāhe karegā, aur koī us kā sāmna nahīn kar sakegā.

Us waqt wuh khūsūrat mulk Isrāil meñ ṭik jāegā aur use tabāh karne kā ikhtiyār rakhegā. ¹⁷ Tab wuh apnī pūrī saltanat par qābū pāne kā mansūbā bāndhegā. Is zimn meñ wuh junūbī bādshāh ke sāth ahd bāndh kar us se apnī beṭī kī shādī karāegā tāki junūbī mulk ko tabāh kare, lekin befāyda. Mansūbā nākām ho jāegā.

¹⁸ Is ke bād wuh sāhilī ilāqon kī taraf ruḅh karegā. Un meñ se wuh bahutoñ par qabzā bhī karegā, lekin ākhirkār ek hukmrān us ke gustākhānā rawaiye kā khātma karegā, aur use sharmindā ho kar piche haṭnā paṛegā. ¹⁹ Phir shimālī bādshāh apne mulk ke qilon ke pās wāpas āegā, lekin itne meñ ṭhokar khā kar gir jāegā. Tab us kā nām-o-nishān tak nahīn rahegā.

²⁰ Us kī jagah ek bādshāh barpā ho jāegā jo apne afsar ko shāndār mulk Isrāil meñ bhejegā tāki wahān se guzar kar logoñ se ṭaiks le. Lekin ṭhoṛe dinon ke bād wuh tabāh ho jāegā. Na wuh kisī jhagaṛe ke sabab se halāk hogā, na kisī jang meñ.

Isrāilī Qaum kā Baṛā Dushman

²¹ Us kī jagah ek qābil-e-mazammāt ādmī khaṛā ho jāegā. Wuh taḳht ke lie muqarrar nahīn huā hogā balki ghairmutawaqqe taur par ā kar sāzishon ke wasile se bādshāh banegā. ²² Mukhālīf faujeñ us par ṭūṭ paṛeṅgī, lekin wuh sailāb kī tarah un par ā kar unheñ bahā le jāegā. Wuh aur ahd kā ek ra'īs tabāh ho jāeṅge. ²³ Kyonki us ke sāth ahd bāndhne ke bād wuh use fareb degā aur sirf ṭhoṛe hī afrād ke zariye iqtidār hāsil kar legā. ²⁴ Wuh ghairmutawaqqe taur par daulatmand sūbon meñ ghus kar wuh kuchh karegā jo na us ke bāp aur na us ke bāpdādā se kabhī sarzad huā hogā. Lūtā huā māl aur milkīyat wuh apne logoñ meñ taqsim karegā. Wuh qilāband shahron par qabzā karne ke mansūbe bhī bāndhegā, lekin sirf mahdūd arse ke lie.

²⁵ Phir wuh himmat bāndh kar aur pūrā zor lagā kar baṛī fauj ke sāth junūbī bādshāh se laṛne jāegā. Jawāb meñ junūbī bādshāh ek baṛī aur nihāyat hī tāqatwar fauj ko laṛne ke lie taiyār karegā. To bhī wuh shimālī bādshāh kā sāmna nahīn kar pāegā, is lie kī us ke khilāf sāzishen kāmyāb ho jāeṅgī. ²⁶ Us kī roṭī khāne wāle hī use tabāh kareṅge. Tab us kī fauj muntashir ho jāegī, aur bahut-se afrād maidān-e-jang meñ khet aṅge.

²⁷ Donoñ bādshāh muzākarāt ke lie ek hī mez par baiṭh jāeṅge. Wahān donoñ jhūṭ bolte hue ek dūse ko nuqsān pahuñchāne ke lie koshān raheṅge. Lekin kisī ko kāmyābī hāsīl nahīn hogī, kyoñki muqarrarā ākhirī waqt abhī nahīn ānā hai. ²⁸ Shimālī bādshāh baṛī daulat ke sāth apne mulk meñ wāpas chalā jāegā. Rāste meñ wuh muqaddas ahd kī qaum Isrāīl par dhyān de kar use nuqsān pahuñchāegā, phir apne watan wāpas jāegā.

²⁹ Muqarrarā waqt par wuh dubārā junūbī mulk meñ ghus āegā, lekin pahle kī nisbat is bār natījā farq hogā. ³⁰ Kyoñki Kittīm ke bahrī jahāz us kī muḥālāfat kareṅge, aur wuh hauslā haregā.

Tab wuh muṛ kar muqaddas ahd kī qaum par apnā pūrā ḡhussā utāregā. Jo muqaddas ahd ko tark kareṅge un par wuh mehrbānī karegā. ³¹ Us ke faujī ā kar qilāband maqdis kī behurmatī kareṅge. Wuh rozānā kī qurbāniyon kā intazām band karke tabāhī kā makrūh but kharā kareṅge. ³² Jo Yahūdī pahle se ahd kī ḡhilāfwarzī kar rahe hoṅge unheñ wuh chiknī-chuprī bātoñ se murtad hō jāne par āmadā karegā. Lekin jo log apne Ḳhudā ko jānte haiñ wuh mazbūt rah kar us kī muḥālāfat kareṅge. ³³ Qaum ke samajhdār bahutoñ ko sahih rāh kī tālīm deṅge. Lekin kuchh arse ke lie wuh talwār, āg, qaid aur lūṭ-mār ke bāis dānwanḡol raheṅge. ³⁴ Us waqt unheñ thoṛī-bahut madad hāsīl to hogī, lekin bahut-se aise log un ke sāth mil jāeṅge jo muḥlis nahīn hoṅge. ³⁵ Samajhdāroñ meñ se kuchh dānwanḡol hō jāeṅge tāki logoñ ko āzmā kar ākhirī waqt tak ḡhālīs aur pāk-sāf kiyā jāe. Kyoñki muqarrarā waqt kuchh der ke bād āegā.

³⁶ Bādshāh jo jī chāhe karegā. Wuh sarfarāz hō kar apne āp ko tamām mābūdoñ se azīm qarār degā. Ḳhudāoñ ke Ḳhudā ke ḡhilāf wuh naqābil-e-bayān kufr bahegā. Use kāmyābī bhī hāsīl hogī, lekin sirf us waqt tak jab tak ilāhī ḡhazab thanḡā na hō jāe. Kyoñki jo kuchh muqarrar huā hai use pūrā honā hai. ³⁷ Bādshāh na apne bāpdādā ke dewatāoñ kī parwā karegā, na auratoñ ke aziz dewatā kī, na kisī aur kī. Kyoñki wuh apne āp ko sab par sarfarāz karegā. ³⁸ In dewatāoñ ke bajāe wuh qiloñ ke dewatā kī pūjā karegā jis se us ke bāpdādā wāqif hī nahīn the. Wuh sone-chāndī, jawāharāt aur qīmtī tohfoñ se dewatā kā ehtirām karegā. ³⁹ Chunāñche wuh ajnabī mābūd kī madad se mazbūt qiloñ par hamlā karegā. Jo us kī hukūmat māneñ un kī wuh baṛī izzat karegā, inheñ bahutoñ par muqarrar karegā aur un meñ ajr ke taur par zamīn taqsīm karegā.

⁴⁰ Lekin phir ākhirī waqt āegā. Junūbī bādshāh jang meñ us se ṭakrāegā, to jawāb meñ shimālī bādshāh rath, ghursawār aur muta'addid bahrī jahāz le kar us par ṭūṭ paregā. Tab wuh bahut-se mulkoñ meñ ghus āegā aur sailāb kī tarah sab kuchh ḡharq karke āge barhegā. ⁴¹ Is daurān wuh ḡhūbsūrat mulk Isrāīl meñ bhī ghus āegā. Bahut-se mamālik shikast ḡhāeṅge, lekin Adom aur Moāb Ammon ke markazī hisse samet bach jāeṅge. ⁴² Us waqt us kā iqtidār bahut-se mamālik par chhā jāegā, Misr bhī nahīn bachegā. ⁴³ Shimālī bādshāh Misr kī sone-chāndī aur bāqī daulat par qabzā karegā, aur Libiyā aur Ethiopiya bhī us ke naqsh-e-qadam par chāleṅge. ⁴⁴ Lekin phir mashriq aur shimāl kī taraf se afwāheñ use sadmā pahuñchāeṅgī, aur wuh baṛe taish meñ ā kar bahutoñ ko tabāh aur halāk karne ke lie niklegā. ⁴⁵ Rāste meñ wuh samundar aur ḡhūbsūrat muqaddas pahār ke darmiyān apne shāhī ḡhaime lagā legā. Lekin phir us kā anjām āegā, aur koī us kī madad nahīn karegā.

12

Murde Ji Uṭhte Haiṅ

¹ Us waqt farishton kā azīm sardār Mikāel uṭh kharā hogā, wuh jo terī qaum kī shafā'at kartā hai. Musibat kā aisā waqt hogā ki qaumon ke paidā hone se le kar us waqt tak nahīn huā hogā. Lekin sāth sāth terī qaum ko najāt milegī. Jis kā bhī nām Allāh kī kitāb meṅ darj hai wuh najāt pāegā. ² Tab khāk meṅ soe hue muta'addid log jāg uṭheṅge, kuchh abadī zindagī pāne ke lie aur kuchh abadī ruswāi aur ghīn kā nishānā banane ke lie. ³ Jo samajhdār haiṅ wuh āsmān kī āb-o-tāb kī mānind chamkeṅge, aur jo bahuton ko rāst rāh par lāe haiṅ wuh hameshā tak sitāron kī tarah jagmagāeṅge.

⁴ Lekin tū, ai Dānyāl, in bāton ko chhupāe rakh! Is kitāb par ākhiri waqt tak muhr lagā de! Bahut log idhar-udhar ghūmte phireṅge, aur ilm meṅ izāfā hotā jāegā.”

Ākhiri Waqt

⁵ Phir main, Dānyāl ne dariyā ke pās do ādmiyon ko dekhā. Ek is kināre par kharā thā jabki dūsrā dūsrē kināre par. ⁶ Katān se mulabbas ādmī bahte hue pānī ke ūpar thā. Kināron par kharē ādmiyon meṅ se ek ne us se pūchhā, “In hairatangez bāton kī takmil tak mazīd kitnī der lagegī?”

⁷ Katān se mulabbas ādmī ne donoṅ hāth āsmān kī taraf uṭhāe aur abad tak zindā Khudā kī qasam khā kar bolā, “Pahle ek arse, phir do arse, phir ādhā arse guzaregā. Pahle muqaddas qaum kī tāqat ko pāsh pāsh karne kā silsilā iḳhtitām par pahuṅchnā hai. Is ke bād hī yih tamām bāteṅ takmil tak pahuṅcheṅgī.”

⁸ Go main ne us kī yih bāt sunī, lekin wuh merī samajh meṅ na āī. Chunānche main ne pūchhā, “Mere āqā, in tamām bāton kā kyā anjām hogā?”

⁹ Wuh bolā, “Ai Dānyāl, ab chalā jā! Kyoṅki in bāton ko ākhiri waqt tak chhupāe rakhnā hai. Us waqt tak in par muhr lagī rahegī. ¹⁰ Bahuton ko āzmā kar pāk-sāf aur ḳhālis kiyā jāegā. Lekin bedīn bedīn hī raheṅge. Koī bhī bedīn yih nahīn samjhegā, lekin samajhdāron ko samajh āegī.

¹¹ Jis waqt se rozānā kī qurbānī kā intazām band kiyā jāegā aur tabāhī ke makrūh but ko maqdis meṅ kharā kiyā jāegā us waqt se 1,290 din guzareṅge. ¹² Jo sabar karke 1,335 dinon ke iḳhtitām tak qāym rahe wuh mubārak hai!

¹³ Jahān tak terā tālluq hai, ākhiri waqt kī taraf barhtā chalā jā! Tū ārām karegā aur phir dinon ke iḳhtitām par jī uṭh kar apnī mirās pāegā.”

Hosea

Nabī kā Khāndān Isrāīl kī Alāmat Hai

¹ Zail meñ Rab kā wuh kalām darj hai jo un dinon meñ Hosea bin Bairī par nāzil huā jab Uzziyāh, Yūtām, Ākhaz aur Hizqiyāh Yahūdāh ke bādshāh aur Yarubiyām bin Yuās Isrāīl kā bādshāh thā.

² Jab Rab pahli bār Hosea se hamkalām huā to us ne hukm diyā, “Jā, zinākār aurāt se shādi kar aur zinākār bachche paidā kar, kyonki mulk Rab kī pairawī chhoṛ kar musalsal zinā kartā rahtā hai.” ³ Chunānche Hosea kī Jumar bint Diblāym se shādi huī. Us kā pānw bhāri huā, aur beṭā paidā huā. ⁴ Tab Rab ne Hosea se kahā, “Us kā nām Yazrael rakhnā. Kyonki jald hī main Yāhū ke khāndān ko Yazrael meñ us qatl-o-ghārat kī sazā dūngā jo us se sarzad huī. Sāth sāth main Isrāīli bādshāhī ko bhī khatm karūngā. ⁵ Us din main Maidān-e-Yazrael meñ Isrāīl kī kamān ko tor dālūngā.”

⁶ Is ke bād Jumar dubārā ummīd se huī. Is bār beṭī paidā huī. Rab ne Hosea se kahā, “Is kā nām Loruhāmā yāni ‘Jis par Rahm na Huā Ho’ rakhnā, kyonki āindā main Isrāīliyon par rahm nahīn karūngā balki wuh mere rahm se sarāsār mahrūm raheṅge.

⁷ Lekin Yahūdāh ke bāshindon par main rahm karke unheñ chhuṭkārā dūngā. Main unheñ kamān, talwār, jang ke hathiyaron, ghoron yā ghursawaron kī mārifat chhuṭkārā nahīn dūngā balki main jo Rab un kā Khudā hūn khud hī unheñ najāt dūngā.”

⁸ Loruhāmā kā dūdh chhuṛāne par Jumar phir hāmīlā huī. Is martabā beṭā paidā huā. ⁹ Tab Rab ne farmāyā, “Is kā nām Loammī yāni ‘Merī Qaum Nahīn’ rakhnā. Kyonki tum merī qaum nahīn, aur main tumhārā Khudā nahīn hūngā.

¹⁰ Lekin wuh waqt āegā jab Isrāīli samundar kī ret jaise beshumār hoṅge. Na un kī paimāish kī jā sakegī, na unheñ ginā jā sakegā. Tab jahān un se kahā gayā ki ‘Tum merī qaum nahīn’ wahān wuh ‘Zindā Khudā ke Farzand’ kahlāeṅge. ¹¹ Tab Yahūdāh aur Isrāīl ke log muttahid ho jāeṅge aur mil kar ek rāhnumā muqarrar kareṅge. Phir wuh mulk meñ se nikal aeṅge, kyonki Yazrael * kā din azīm hogā!

2

¹ Us waqt apne bhāiyon kā nām Ammī yāni ‘Merī Qaum’ aur apnī bahnon kā nām Ruhāmā yāni ‘Jis par Rahm Kiyā Gayā Ho’ rakho.

Isrāīl Bewafā Jumar kī Mānind Hai

² Apnī mān Isrāīl par ilzām lagāo, hān us par ilzām lagāo! Kyonki na wuh merī bīwī hai, na main us kā shauhar hūn. Wuh apne chehre se aur apnī chhāṭiyon ke darmiyān se zinākārī ke nishān dūr kare, ³ warnā main us ke kapre utār kar use us nangī hālat meñ chhoṛūngā jis meñ wuh paidā huī. Main hone dūngā ki wuh registān aur jhulastī zamīn meñ tabdīl ho jāe, ki wuh pyās ke māre mar jāe. ⁴ Main us ke bachchon par bhī rahm nahīn karūngā, kyonki wuh zinākār bachche haiñ. ⁵ Un kī mān ne zinā kiyā, unheñ janm dene wālī ne sharmnāk harkateñ kī haiñ. Wuh bolī,

* 1:11 Yāni Allāh Bij Botā Hai.

‘Main apne āshiqoñ ke pīchhe bhāg jāūngī. Ākhir merī roṭī, pānī, ūn, katān, tel aur pine kī chīzeñ wuhī muhaiyā kartē haiñ.’

⁶ Is lie jahān bhī wuh chalnā chāhe wahān main use kāntedār jhāriyon se rok dūngā, main aisi dīwār kharī karūnga ki use rāste kā patā na chale. ⁷ Wuh apne āshiqoñ kā pichhā kartē kartē thak jāegī aur kabhī un tak pahuñchegī nahīn, wuh un kā khoj lagātī rahegī lekin unheñ pāegī nahīn. Phir wuh bolegī, ‘Main apne pahle shauhar ke pās wāpas jāūn, kyonki us waqt merā hāl āj kī nisbat kahīn behtar thā.’ ⁸ Lekin wuh yih bāt jānane ke lie taiyār nahīn ki use Allāh hī kī taraf se sab kuchh muhaiyā huā hai. Main hī ne use wuh anāj, mai, tel aur kasrat kī sonā-chāndī de dī jo logoñ ne Bāl Dewatā ko pesh kī. ⁹ Is lie main apne anāj aur apne angūr ko fasal kī kaṭāi se pahle pahle wāpas lūngā. Jo ūn aur katān main use detā rahā tāki us kī barahnagī nazar na āe use main us se chhīn lūngā. ¹⁰ Us ke āshiqoñ ke dekhte dekhte main us ke sāre kapre utārūnga, aur koī use mere hāth se nahīn bachāegā. ¹¹ Main us kī tamām khusiyāñ band kar dūngā. Na koī id, na Nae Chānd kā Tahwār, na Sabat kā din yā bāqī koī muqarrarā jashn manāyā jāegā. ¹² Main us ke angūr aur anjir ke bāghoñ ko tabāh karūnga, un chīzoñ ko jin ke bāre meñ us ne kahā, ‘Yih mujhe āshiqoñ kī k̄hidmat karne ke ewaz mil gāi haiñ.’ Main yih bāgh jangal banane dūngā, aur janglī jānwar un kā phal khāenge.

¹³ Rab farmātā hai ki main use un dinoñ kī sazā dūngā jab us ne Bāl ke butoñ ko bakhūr kī qurbāniyāñ pesh kiñ. Us waqt wuh apne āp ko bāliyoñ aur zewarāt se sajā kar apne āshiqoñ ke pīchhe bhāg gāi. Mujhe wuh bhūl gāi.

Allāh Wafādār Rahtā Hai

¹⁴ Chunānche ab main use manāne kī koshish karūnga, use registān meñ le jā kar us se narmī se bāt karūnga. ¹⁵ Phir main use wahān se ho kar us ke angūr ke bāgh wāpas karūnga aur Wādī-e-Akūr * ko ummīd ke darwāze meñ badal dūngā. Us waqt wuh k̄hushī se mere pīchhe ho kar wahān chalegī, bilkul usī tarah jis tarah jāwānī meñ kartī thī jab mere pīchhe ho kar Mīsr se nikal āī.”

¹⁶ Rab farmātā hai, “Us din tū mujhe pukārte waqt ‘Ai mere Bāl’ † nahīn kahegī balki ‘Ai mere K̄hawind.’ ¹⁷ Main Bāl dewatāoñ ke nām tere muñh se nikāl dūngā, aur tū āindā un ke nāmoñ kā zikr tak nahīn karegī. ¹⁸ Us din main janglī jānwaroñ, parindoñ aur reñgne wāle jāndāroñ ke sāth ahd bāndhūngā tāki wuh Isrāil ko nuqsān na pahuñchāeñ. Kamān aur talwār ko toṛ kar main jang kā k̄hatrā mulk se dūr kar dūngā. Sab ārām-o-sukūn se zindagī guzāreñge.

¹⁹ Main tere sāth abadī rishtā bāndhūngā, aisā rishtā jo rāstī, insāf, fazl aur rahm par mabnī hogā. ²⁰ Hāñ, jo rishtā main tere sāth bāndhūngā us kī buniyād wafādārī hogī. Tab tū Rab ko jān legī.”

²¹ Rab farmātā hai, “Us din main sunūngā. Main āsmān kī sun kar bādāl paidā karūnga, āsmān zamīn kī sun kar bārish barsāegā, ²² zamīn anāj, angūr aur zaitūn kī sun kar unheñ taqwiyaṭ degī, aur yih chīzeñ Maidān-e-Yazrael ‡ kī sun kar kasrat se paidā ho jāengī. ²³ Us waqt main apnī k̄hatīr Isrāil kā bīj mulk meñ bo dūngā. ‘Loruhāmā’ § par main rahm

* 2:15 Yāni Musibat kī Wādī. † 2:16 Bāl kā matlab ‘mālik’ hai. ‡ 2:22 Allāh Bīj Botā Hai.

§ 2:23 Jis par Rahm na Huā Ho.

karūṅga, aur ‘Loammī’ * se main kahūṅgā, ‘Tū merī qaum hai.’ Jawāb meṅ wuh bolegī, ‘Tū merā Ḳhudā hai.’”

3

Jumar kī Tarah Isrāīl ko Wāpas Ḳharīdā Jāegā

¹ Rab mujh se hamkalām huā, “Jā, apnī bīwī ko dubārā pyār kar, hālānki us kā āshiq hai jis se us ne zinā kiyā hai. Use yon pyār kar jis tarah Rab Isrāīliyon ko pyār kartā hai, hālānki un kā ruḳh dīgar mābūdoṅ kī taraf hai aur unheṅ unhiṅ kī angūr kī ṭikkīyān pasand haiṅ.”

² Tab main ne chāndī ke 15 sikke aur jau ke 195 kilogrām de kar use wāpas Ḳharīd liyā. ³ Main ne us se kahā, “Ab tumhe bare arse tak mere sāth rahnā hai. Itne meṅ na zinā kar, na kisī ādmī se sohbat rakh. Main bhī baṛī der tak tujh se hambistar nahīn hūṅgā.”

⁴ Isrāīl kā yihī hāl hogā. Baṛī der tak na un kā bādshāh hogā, na rāhnumā, na qurbānī kā intazām, na yādgār patthar, na imām kā bālāposh. Un ke pās but tak bhī nahīn hoṅge. ⁵ Is ke bād Isrāīlī wāpas ā kar Rab apne Ḳhudā aur Dāūd apne bādshāh ko talāsh kareṅge. Āḳhīrī dīnoṅ meṅ wuh larazte hue Rab aur us kī bhalāī kī taraf rujū kareṅge.

4

Imāmoṅ par Rab kā Ilzām

¹ Ai Isrāīliyo, Rab kā kalām suno! Kyoṅki Rab kā mulk ke bāshīndoṅ se muqaddamā hai. “Ilzām yih hai ki mulk meṅ na wafādārī, na mehrbānī aur na Allāh kā irfān hai. ² Kosnā, jhūṭ bolnā, chorī aur zinā karnā ām ho gayā hai. Roz baroz qatl-o-ghārat kī nāī Ḳhabreṅ miltī rahtī haiṅ. ³ Isī lie mulk meṅ kāl hai aur us ke tamām bāshīnde pazhmurdā ho gae haiṅ. Janglī jānwar, parinde aur machhliyān bhī fanā ho rahī haiṅ.

⁴ Lekin bilāwajah kisī par ilzām mat lagānā, na ḲhāhḲhāh kisī kī tambīh karo! Ai imāmo, main tumhiṅ par ilzām lagātā hūṅ. ⁵ Ai imām, dīn ke waqt tū ṭhokar khā kar giregā, aur rāt ke waqt nabī gir kar tere sāth parā rahegā. Main terī mān ko bhī tabāh karūṅga. ⁶ Afsos, merī qaum is lie tabāh ho rahī hai ki wuh sahīl ilm nahīn rakhtī. Aur kyā ajab jāb tum imāmoṅ ne yih ilm radd kar diyā hai. Ab main tumheṅ bhī radd kartā hūṅ. Āindā tum imām kī Ḳhidmat adā nahīn karoge. Chūnki tum apne Ḳhudā kī shariat bhūl gae ho is lie main tumhārī aulād ko bhī bhūl jāūṅgā.

⁷ Imāmoṅ kī tādād jitnī baṛhtī gaī utnā hī wuh merā gunāh karte gae. Unhoṅ ne apnī izzat aīsī chīz ke ewaz chhoṛ dī jo ruswāī kā bāis hai. ⁸ Merī qaum ke gunāh un kī Ḳhurāk haiṅ, aur wuh is lālach meṅ rahte haiṅ ki logoṅ kā qusūr mazīd baṛh jāe. ⁹ Chunānche imāmoṅ aur qaum ke sāth ek jaisā sulūk kiyā jāegā. Donoṅ ko main un ke chāl-chalan kī sazā dūṅgā, donoṅ ko un kī harkatoṅ kā ajr dūṅgā. ¹⁰ Khānā to wuh khāeṅge lekin ser nahīn hoṅge. Zinā bhī karte raheṅge, lekin befāyda. Is se un kī tādād nahīn baṛhegī. Kyoṅki unhoṅ ne Rab kā Ḳhayāl karnā chhoṛ diyā hai.

¹¹ Zinā karne aur nāī aur purānī mai pīne se logoṅ kī aql jātī rahtī hai. ¹² Merī qaum lakaṛī se dariyāft kartī hai ki kyā karnā hai, aur us kī lāṭhī use hidāyat detī hai. Kyoṅki zinākārī kī rūh ne unheṅ bhaṭkā diyā hai, zinā karte karte wuh apne Ḳhudā se kahīn dūr ho gae haiṅ. ¹³ Wuh pahāroṅ

* 2:23 Merī Qaum Nahīn.

kī choṭiyōn par apne jānwarōn ko qurbān karte haiñ aur pahāriyōn par chaṛh kar balūt, safedā yā kisī aur daraḳht ke ḳhushgawār sāy meñ baḳhūr kī qurbāniyāñ pesh karte haiñ. Isī lie tumhāri beṭiyāñ ismatfarosh ban gāi haiñ, aur tumhāri bahueñ zinā kartī haiñ. ¹⁴ Lekin maiñ unheñ un kī ismatfaroshī aur zinākārī kī sazā kyon dūñ jabki tum mard kasbiyōn se sohbat rakhte aur dewatāōñ kī khidmat meñ ismatfaroshī karne wālī auratōñ ke sāth qurbāniyāñ chaṛhāte ho? Aisī harkatōñ se nāsamajh qaum tabāh ho rahī hai.

¹⁵ Ai Isrāil, tū ismatfarosh hai, lekin Yahūdāh ḳhabardār rahe ki wuh is jurm meñ mulawwas na ho jāe. Isrāil ke shahron Jiljāl aur Bait-āwan * kī qurbāngāhoñ ke pās mat jānā. Aisī jaghoñ par Rab kā nām le kar us kī hayāt kī qasam khānā manā hai. ¹⁶ Isrāil to ziddī gāy kī tarah aṛ gayā hai. To phir Rab unheñ kis tarah sabzāzār meñ bheṛ ke bachchoñ kī tarah charā saktā hai?

¹⁷ Isrāil † to butoñ kā ittahādī hai, use chhoṛ de! ¹⁸ Yih log sharāb kī mahfil se fāriḡ ho kar zinākārī meñ lag jāte haiñ. Wuh nājāyṛ muhabbat karte karte kabhī nahīñ thakte. Lekin is kā ajr un kī apñī be'izzati hai. ¹⁹ Āndhī unheñ apñī lapet meñ le kar urā le jāegī, aur wuh apñī qurbāniyōñ ke bāis sharmindā ho jāenge.

5

Isrāil aur Yahūdāh Donoñ Qusūrwar Haiñ

¹ Ai imāmo, suno merī bāt! Ai Isrāil ke gharāne, tawajjuh de! Ai shāhī ḳhāndān, mere paighām par ḡhaur kar!

Tum par faislā hai, kyonki apñī butparastī se tum ne Misfāh meñ phandā lagā diyā, Tabūr Pahār par jāl bichhā diyā ² aur Shittīm meñ garhā khudwā liyā hai. ḳhabardār! Maiñ tum sab ko sazā dūngā.

³ Maiñ to Isrāil ko ḳhūb jāntā hūñ, wuh mujh se chhupā nahīñ rah saktā. Isrāil ab ismatfarosh ban gayā hai, wuh nāpāk hai. ⁴ Un kī burī harkateñ unheñ un ke Khudā ke pās wāpas āne nahīñ detīñ. Kyonki un ke andar zinākārī kī ruh hai, aur wuh Rab ko nahīñ jānte. ⁵ Isrāil kā takabbur us ke ḳhilāf gawāhī detā hai, aur wuh apne qusūr ke bāis gir jāegā. Yahūdāh bhī us ke sāth gir jāegā.

⁶ Tab wuh apñī bheṛ-bakriyōñ aur gāy-bailoñ ko le kar Rab ko talāsh kareḡe, lekin befāydā. Wuh use pā nahīñ sakeḡe, kyonki wuh unheñ chhoṛ kar chālā gayā hai. ⁷ Unhoñ ne Rab se bewafā ho kar nājāyṛ aulād paidā kī hai. Ab nayā chāñd unheñ un kī maurūsī zamīnoñ samet haṛap kar legā.

Apñī Qaum par Allāh kā Ilzām

⁸ Jibiyā meñ narsingā phūñko, Rāmā meñ turam bajāo! Bait-āwan meñ jang ke nāre buland karo. Ai Binyamīn, dushman tere piche paṛ gayā hai! ⁹ Jis din maiñ sazā dūngā us din Isrāil wīrān-o-sunsān ho jāegā. Dhyān do ki maiñ ne Isrāilī qabiloñ ke bāre meñ qābil-e-etamād bāteñ batāī haiñ.

¹⁰ Yahūdāh ke rāhnumā un jaise ban gae haiñ jo nājāyṛ taur par apñī zamīn kī hudūd barhā dete haiñ. Jawāb meñ maiñ apñā ḡhazab mūsłādhār bārish kī tarah un par nāzil karūngā. ¹¹ Isrāil par is lie zulm

* **4:15** Bait-āwan yāñī 'Gunāh kā Ghar' se murād Baitel hai. † **4:17** Hosea ke Ibrāñī matan meñ yahāñ aur muta'addid digar āyāt meñ 'Ifrāim' mustāmal hai jis se murād shimālī Mulḳ-e-Isrāil hai.

ho rahā hai aur us kā haq mārā jā rahā hai ki wuh bemānī buton ke pīchhe bhāgne par tulā huā hai. ¹² Mainī Isrāīl ke lie pīp aur Yahūdāh ke lie saṛāhaṭ kā bāis banūngā.

¹³ Isrāīl ne apnī bīmārī dekhī aur Yahūdāh ne apne nāsūr par ghaur kiyā. Tab Isrāīl ne Asūr kī taraf rujū kiyā aur Asūr ke azīm bādshāh ko paīghām bhej kar us se madad māngī. Lekin wuh tumheñ shifā nahīn de saktā, wuh tumhare nāsūr kā ilāj nahīn kar saktā.

¹⁴ Kyoñki mainī sherbabar kī tarah Isrāīl par tūt paṛūngā aur jawān sherbabar kī tarah Yahūdāh par jhapṭ paṛūngā. Mainī unheñ phāṛ kar apne sāth ghasīṭ le jāūngā, aur koī unheñ nahīn bachāegā. ¹⁵ Phir mainī apne ghar wāpas jā kar us waqt tak un se dūr rahūngā jab tak wuh apnā qusūr taslīm karke mere chehre ko talāsh na karen. Kyoñki jab wuh musibat meñ phans jāenge tab hī mujhe talāsh karenge.”

6

¹ Us waqt wuh kahaenge, “Āo, ham Rab ke pās wāpas chalen. Kyoñki usī ne hameñ phārā, aur wuhī hameñ shifā bhī degā. Usī ne hamārī piṭāī kī, aur wuhī hamārī marham-paṭṭī bhī karegā. ² Do din ke bād wuh hameñ nae sire se zindā karegā aur tīsre din hameñ dubārā uṭhā kharā karegā tāki ham us ke huzūr zindagī guzāren. ³ Āo, ham use jān leñ, ham pūrī jidd-o-jahd ke sāth Rab ko jānane ke lie koshān raheñ. Wuh zarūr ham par zāhir hogā. Yih utnā yaqīnī hai jitnā sūraj kā rozānā tulū honā yaqīnī hai. Jis tarah mausam-e-bahār kī tez bārish zamīn ko serāb kartī hai usī tarah Allāh bhī hamāre pās āegā.”

⁴ “Ai Isrāīl, mainī tere sāth kyā karūn? Ai Yahūdāh, mainī tere sāth kyā karūn? Tumhārī muhabbat subah kī dhund jaisī arizī hai. Dhūp meñ os kī tarah wuh jald hī kāfūr ho jāti hai. ⁵ Isī lie mainī ne apne nabiyon kī mārifat tumheñ paṭakh diyā, apne muñh ke alfāz se tumheñ mār dālā hai. Mere insāf kā nūr sūraj kī tarah hī tulū hotā hai. ⁶ Kyoñki mainī qurbānī nahīn balki rahm pasand kartā hūn, bhasm hone wālī qurbāniyon kī nisbat mujhe yih pasand hai ki tum Allāh ko jān lo.

Adālat kī Fasal Pak Gaī Hai

⁷ Wuh Ādam Shahr meñ ahd toṛ kar mujh se bewafā ho gae. ⁸ Jiliyād Shahr mujrimon se bhar gayā hai, har taraf khūn ke daḡh haiñ. ⁹ Imāmon ke jatthe dākuon kī mānind ban gae haiñ. Kyoñki wuh Sikam ko pahuñchāne wāle rāste par musāfiron kī tāk lagā kar unheñ qatl karte haiñ. Hāñ, wuh sharmnāk harkaton se gurez nahīn karte. ¹⁰ Mainī ne Isrāīl meñ aisī bāteñ dekhī haiñ jin se rongte kharē ho jāte haiñ. Kyoñki Isrāīl zinā kartā hai, wuh apne āp ko nāpāk kartā hai. ¹¹ Lekin Yahūdāh par bhī adālat kī fasal pakne wālī hai.

Jab kabhī mainī apnī qaum ko bahāl karke

7

¹ Isrāīl ko shifā denā chāhtā hūn to Isrāīl kā qusūr aur Sāmariya kī burāī saf zāhir ho jāti hai. Kyoñki fareb denā un kā peshā hī ban gayā hai. Chor gharon meñ naqb lagāte jabki bāhar galī meñ dākuon ke jatthe logoñ ko lūṭ lete haiñ. ² Lekin wuh khayāl nahīn karte ki mujhe un kī tamām burī harkaton kī yād rahti hai. Wuh nahīn samajhte ki ab wuh apne ghalat kāmon se ghire rahte haiñ, ki yih gunāh har waqt mujhe nazar āte haiñ. ³ Apnī burāī se wuh bādshāh ko khush rakhte haiñ, un ke jhūṭ se buzurg

lutfandoz hote haiñ. ⁴ Sab ke sab zinākār haiñ. Wuh us tapte tanūr kī mānind haiñ jo itnā garm hai ki nānbāi ko use mazīd chheṛne kī zarūrat nahīn. Agar wuh atā gūndh kar us ke khamīr hone tak intazār bhī kare to bhī tanūr itnā garm rahtā hai ki roṭī pak jāegī. ⁵ Hamāre bādshāh ke jashn par rāhnumā mai pī pī kar mast ho jāte haiñ, aur wuh kufr bakne wālon se hāth milātā hai. ⁶ Yih log qarīb ā kar tāk meñ baiṭh jāte haiñ jabki un ke dil tanūr kī tarah tapte haiñ. Pūrī rāt ko un kā ghussā soyā rahtā hai, lekin subah ke waqt wuh bedār ho kar sholāzan āg kī tarah dahakne lagtā hai. ⁷ Sab tanūr kī tarah tapte tapte apne rāhnumāon ko haṛap kar lete haiñ. Un ke tamām bādshāh gir jāte haiñ, aur ek bhī mujhe nahīn pukartā.

⁸ Isrāil dīgar aqwām ke sāth mil kar ek ho gayā hai. Ab wuh us roṭī kī mānind hai jo tawe par sirf ek taraf se pak gai hai, dūsri taraf se kachchī hī hai. ⁹ Ghairmulkī us kī tāqat khā khā kar use kamzor kar rahe haiñ, lekin abhī tak use patā nahīn chalā. Us ke bāl safed ho gae haiñ, lekin abhī tak use mālūm nahīn huā. ¹⁰ Isrāil kā takabbur us ke khilāf gawāhī detā hai. To bhī na wuh Rab apne Kḥudā ke pās wāpas ā jātā, na use talāsh kartā hai.

¹¹ Isrāil nāsamajh kabūtar kī mānind hai jise āsānī se warghalāyā jā saktā hai. Pahle wuh Misr ko madad ke lie bulātā, phir Asūr ke pās bhāg jātā hai. ¹² Lekin jyon hī wuh kabhī idhar kabhī idhar daureñge to main un par apnā jāl ḍālūngā, unheñ urte hue parindoñ kī tarah niche utārūngā. Main un kī yon tādīb karūngā jis tarah un kī jamāt ko āgāh kiyā gayā hai.

¹³ Un par afsos, kyonki wuh mujh se bhāg gae haiñ. Un par tabāhī āe, kyonki wuh mujh se sarkash ho gae haiñ. Main fidyā de kar unheñ chhuṛānā chāhtā thā, lekin jawāb meñ wuh mere bāre meñ jhūṭ bolte haiñ. ¹⁴ Wuh khulūsdili se mujh se iltijā nahīn karte. Wuh bistar par lete lete ‘Hāy hāy’ karte aur ghallā aur angūr ko hāsil karne ke lie apne āp ko zaḥmī karte haiñ. Lekin mujh se wuh dūr rahte haiñ.

¹⁵ Main hī ne unheñ tarbiyat dī, main hī ne unheñ taqwiyat dī, lekin wuh mere khilāf bure mansūbe bāndhte haiñ. ¹⁶ Wuh taubā karke wāpas ā jāte haiñ, lekin mere pās nahīn, lihāzā wuh dhili kamān jaise bekār ho gae haiñ. Chunānche un ke rāhnumā kufr bakne ke sabab se talwār kī zad meñ ā kar halāk ho jāeñge. Is bāt ke bāis wuh Misr meñ mazāq kā nishānā ban jāeñge.

8

Allāh kī Bewafā Qaum par Adālat

¹ Narsingā bajāo! Dushman uqāb kī tarah Rab ke ghar par jhapattā mārne ko hai. Kyonki logoñ ne mere ahd ko toṛ kar merī shariat kī khilāfwarzī kī hai. ² Beshak wuh madad ke lie chīkhte-chillāte haiñ, ‘Ai hamāre Kḥudā, ham to tujhe jānte haiñ, ham to Isrāil haiñ.’ ³ Lekin haqīqat meñ Isrāil ne wuh kuchh mustarad kar diyā hai jo achchhā hai. Chunānche dushman us kā tāqqub kare! ⁴ Unhoñ ne merī marzī pūchhe baḡhair apne bādshāh muqarrar kie, merī manzūrī ke baḡhair apne rāhnumāon ko chun liyā hai. Apne sone-chāndī se apne lie but banā kar wuh apnī tabāhī apne sar par lāe haiñ.

⁵ Ai Sāmariya, main ne tere bachhre ko radd kar diyā hai! Merā ghazab tere bāshindoñ par nāzil hone wālā hai, kyonki wuh pāk-sāf ho jāne ke

qābil hī nahīn! Yih hālat kab tak jāri rahegī? ⁶ Ai Isrāil, jis bachhṛe kī pūjā tū kartā hai use dastkār hī ne banāyā hai. Sāmariya kā bachhṛā Kḥudā nahīn hai balki pāsh pāsh ho jāegā.

⁷ Wuh hawā kā bij bo rahe haiñ aur āndhī kī fasal kāteñge. Anāj kī fasal taiyār hai, lekin bāliyāñ kahīn nazar nahīn ātīñ. Is se ātā milne kā imkāñ hī nahīñ. Aur agar thoṛā-bahut gandum mile bhī to ḡhairmulkī use harap kar leñge.

⁸ Haiñ, tamām Isrāil ko harap kar liyā gayā hai. Ab wuh qaumoñ meñ aisā bartan ban gayā hai jo koī pasand nahīñ kartā. ⁹ Kyoñki us ke log Asūr ke pās chale gae haiñ. Janglī gadhā to akelā rahtā hai, lekin Isrāil apne āshiq ko tohfe de kar kḥush rakhne par tulā rahtā hai. ¹⁰ Lekin kḥāh wuh dīgar qaumoñ meñ kitne tohfe kyoñ na taqsim karen ab maiñ unheñ sazā dene ke lie jamā karūñga. Jald hī wuh shahanshāh ke bojh tale pech-o-tāb khāne lageñge. ¹¹ Go Isrāil ne gunāhoñ ko dūr karne ke lie muta'addid qurbāngāheñ tāmīr kīñ, lekin wuh us ke lie gunāh kā bāis ban gaī haiñ. ¹² Kḥāh maiñ apne ahkām ko Isrāiliyoñ ke lie hazāroñ dafā kyoñ na qalamband kartā, to bhī farq na parṭā, wuh samajhte ki yih ahkām ajnabī haiñ, yih ham par lāgū nahīñ hote. ¹³ Go wuh mujhe qurbāniyāñ pesh karke un kā gosht khāte haiñ, lekin maiñ, Rab in se kḥush nahīñ hotā balki un ke gunāhoñ ko yād karke unheñ sazā dūñgā. Tab unheñ dubārā Mīsr jānā paregā. ¹⁴ Isrāil ne apne Kḥāliq ko bhūl kar bare mahal banā lie haiñ, aur Yahūdāh ne muta'addid shahroñ ko qilāband banā liyā hai. Lekin maiñ un ke shahroñ par āg nāzil karke un ke mahaloñ ko bhasm kar dūñgā.”

9

Isrāil kā Anjām

¹ Ai Isrāil, kḥushī na manā, dīgar aqwām kī tarah shādiyānā mat bajā. Kyoñki tū zinā karte karte apne Kḥudā se dūr hotā jā rahā hai. Jahāñ bhī log gandum gāhte haiñ wahāñ tū jā kar apñī ismatfaroshī ke paise jamā kartā hai, yihī kuchh tujhe pyārā hai. ² Is lie āindā gandum gāhne aur angūr kā ras nikālne kī jagheñ unheñ kḥurāk muhaiyā nahīñ kareñgī, aur angūr kī fasal unheñ ras muhaiyā nahīñ kareñgī.

³ Isrāilī Rab ke mulk meñ nahīñ raheñge balki unheñ Mīsr wāpas jānā paregā, unheñ Asūr meñ nāpāk chīzeñ khāñī pareñgī. ⁴ Wahāñ wuh Rab ko na mai kī aur na zabah kī qurbāniyāñ pesh kar sakeñge. Un kī roṭī mātām karne wāloñ kī roṭī jaisī hogī yāñī jo bhī use khāe wuh nāpāk ho jāegā. Haiñ, un kā khānā sirf un kī apñī bhūk miṭāne ke lie hogā, aur wuh Rab ke ghar meñ nahīñ āegā. ⁵ Us waqt tum īdoñ par kyā karoge? Rab ke tahwāroñ ko tum kaise manāoge? ⁶ Jo tabāhshudā mulk se nikleñge unheñ Mīsr ikatṭhā karegā, unheñ Memfis dafnāegā. Kḥudrau paude un kī qimṭī chāñdī par qabzā kareñge, kāñṭedār jhāriyāñ un ke gharoñ par chhā jāeñgī.

⁷ Sazā ke din ā gae haiñ, hisāb-kitāb ke din pahuñch gae haiñ. Isrāil yih bāt jāñ le. Tum kahte ho, “Yih nabī ahmaq hai, rūh kā yih bandā pāgal hai.” Kyoñki jitnā sangīñ tumhārā gunāh hai utne hī zor se tum merī mukhālafat karte ho.

⁸ Nabī mere Kḥudā kī taraf se Isrāil kā pahredār banāyā gayā hai. Lekin jahāñ bhī wuh jāe wahāñ use phañsāne ke phande lagāe gae haiñ, balki use us ke Kḥudā ke ghar meñ bhī satāyā jātā hai. ⁹ Un se nihāyat hī kḥarāb

kām sarzad huā hai, aisā sharīr kām jaisā Jibiyā ke bāshindoñ se huā thā. Allāh un kā qusūr yād karke un ke gunāhoñ kī munāsib sazā degā.

Isrāil Shurū se hī Sharīr Hai

¹⁰ Rab farmātā hai, “Jab merā Isrāil se pahlā wāstā parā to registān meñ angūr jaisā lag rahā thā. Tumhāre bāpdādā anjīr ke darakht par lage pahle pakne wāle phal jaise nazar āe. Lekin Bāl-faḡhūr ke pās pahuñchte hī unhoñ ne apne āp ko us sharmnāk but ke lie maḡhsūs kar liyā. Tab wuh apne āshiq jaise makrūh ho gae. ¹¹ Ab Isrāil kī shān-o-shaukat parinde kī tarah uṛ kar ḡhāyb ho jāegī. Āindā na koī ummīd se hogī, na bachchā janegī. ¹² Agar wuh apne bachchoñ ko parwān chaṛhnī tak pāleñ bhī to bhī main unheñ beaulād kar dūngā. Ek bhī nahīn rahegā. Un par afsos jab main un se dūr ho jāūngā. ¹³ Pahle jab main ne Isrāil par nazar ḡālī to wuh Sūr kī mānind shāndār thā, use shādāb jagah par paude kī tarah lagāyā gayā thā. Lekin ab use apnī aulād ko bāhar lā kar qātil ke hawāle karnā paregā.”

¹⁴ Ai Rab, unheñ de! Kyā de? Hone de ki un ke bachche peṭ meñ zāe ho jāeñ, ki aurateñ dūdh na pilā sakeñ.

¹⁵ Rab farmātā hai, “Jab un kī tamām bedīnī Jiljāl meñ zāhir huī to main ne un se nafrat kī. Un kī burī harkatoñ kī wajah se main unheñ apne ghar se nikāl dūngā. Āindā main unheñ pyār nahīn karūngā. Un ke tamām rāhnumā sarkash haiñ. ¹⁶ Isrāil ko mārā gayā, logoñ kī jaṛ sūkh gaī hai, aur wuh phal nahīn lā sakte. Un ke bachche paidā ho bhī jāeñ to main un kī qīmī aulād ko mār ḡālūngā.” ¹⁷ Merā Ḳhudā unheñ radd karegā, is lie kī unhoñ ne us kī nahīn sunī. Chunāñche unheñ ḡigar aqwām meñ māre māre phirnā paregā.

10

Butparastī ke Natāyj

¹ Isrāil angūr kī phaltī-phūltī bel thā jo kāfī phal lātī rahī. Lekin jitnā us kā phal barhtā gayā unā hī wuh butoñ ke lie qurbāngāheñ banātā gayā. Jitnā us kā mūlk taraqqī kartā gayā unā hī wuh dewatāoñ ke maḡhsūs satūnoñ ko sajātā gayā. ² Log dodile haiñ, aur ab unheñ un ke qusūr kā ajr bhugatnā paregā. Rab un kī qurbāngāhoñ ko girā degā, un ke satūnoñ ko mismār karegā. ³ Jald hī wuh kacheñge, “Ham is lie bādshāh se mahrum haiñ ki ham ne Rab kā ḡhauf na mānā. Lekin agar bādshāh hotā bhī to wuh hamāre lie kyā kar saktā?” ⁴ Wuh barī bāteñ karte, jhūṭī ḡasmeñ khāte aur ḡhālī ahd bāndhte haiñ. Un kā insāf un zahrīle ḡhudrau padoñ kī mānind hai jo bīj ke lie taiyarshudā zamīn se phūṭ nikalte haiñ.

⁵ Sāmariya ke bāshinde pareshān haiñ ki Bait-āwan * meñ bachhre ke but ke sāth kyā kiyā jāegā. Us ke parastār us par mātām kareñge, us ke pujārī us kī shān-o-shaukat yād karke wāwailā kareñge, kyoñki wuh un se chhin kar pardes meñ le jāyā jāegā. ⁶ Hāñ, bachhre ko Mulke-Asūr meñ le jā kar shahanshāh ko ḡharāj ke taur par pesh kiyā jāegā. Isrāil kī ruswāī ho jāegī, wuh apne mansūbe ke bāis sharmindā ho jāegā.

⁷ Sāmariya nest-o-nābūd, us kā bādshāh pānī par tairtī huī ṭahnī kī tarah bebas hogā. ⁸ Bait-āwan † kī wuh ūñchī jagheñ tabāh ho jāeñgī jahāñ Isrāil gunāh kartā rahā hai. Un kī qurbāngāhoñ par kāñṭedār jhāriyāñ

* **10:5** Bait-āwan yānī ‘Gunāh kā Ghar’ se murād Baitel hai. † **10:8** Bait-āwan yānī ‘Gunāh kā Ghar’ se murād Baitel hai.

aur ūntkaṭāre chhā jāeṅge. Tab log pahāroṅ se kahaṅge, “Hameṅ chhupā lo!” Aur pahāriyoṅ ko “Ham par gir paṛo!”

⁹ Rab farmātā hai, “Ai Isrāil, Jibiyā ke wāqiye se le kar āj tak tū gunāh kartā āyā hai, log wahīn ke wahīn rah gae haiṅ. Kyā munāsib nahīn ki Jibiyā meṅ jang un par tūt paṛe jo itne sharīr haiṅ? ¹⁰ Ab main apnī marzī se un ki tādiḅ karūṅga. Aqwām un ke khilāf jamā ho jāeṅgi jab unheṅ un ke dugne qusūr ke lie zanjīroṅ meṅ jakar liyā jāegā.

¹¹ Isrāil jawān gāy thā jise gandum gāhne kī tarbiyat dī gaī thī aur jo shauq se yih kām kartī thī. Tab main ne us ke ḳhūbsūrat gale par juā rakh kar use jot liyā. Yahūdāh ko hal khīnchnā aur Yāqūb † ko zamīn par suhāgā phernā thā. ¹² Main ne farmāyā, ‘Insāf kā bij bo kar shafqat kī fasal kāṭo. Jis zamīn par hal kabhī nahīn chalāyā gayā us par thik tarah hal chalāo! Jab tak Rab ko talāsh karne kā mauqā hai use talāsh karo, aur jab tak wuh ā kar tum par insāf kī bārish na barsāe use ḳhūṅdo.’

¹³ Lekin jawāb meṅ tum ne hal chalā kar bedinī kā bij boyā, tum ne burāi kī fasal kāṭ kar fareb kā phal khāyā hai. Chūnki tū ne apnī rāh aur apne sūrmāoṅ kī baṛī tādād par bharosā rakhā hai ¹⁴ is lie terī qaum meṅ jang kā shor machegā, tere tamām qīle ḳhāk meṅ milāe jāeṅge. Shalman ke Bait-arbel par hamle ke-se hālāt hoṅge jis ne us shahr ko zamīnbos karke māoṅ ko bachchoṅ samet zamīn par paṭaḳh diyā. ¹⁵ Ai Baitel ke bāshindo, tumhāre sāth bhī aisā hī kiyā jāegā, kyōnki tumhāri badkāri had se zyādā hai. Pau phaṭte hī Isrāil kā bādshāh nest ho jāegā.”

11

Bewafāi ke Bāwujūd Allāh kī Shafqat

¹ Rab farmātā hai, “Isrāil abhī larḳā thā jab main ne use pyār kiyā, jab main ne apne beṭe ko Misr se bulāyā. ² Lekin bād meṅ jitnā hī main unheṅ bulātā rahā utnā hī wuh mujh se dūr hote gae. Wuh Bāl dewatāoṅ ke lie jānwar charhāne, butoṅ ke lie baḳhūr jalāne lage. ³ Main ne ḳhud Isrāil ko chalne kī tarbiyat dī, bār bār unheṅ god meṅ uṭhā kar lie phirā. Lekin wuh na samjhe ki main hī unheṅ shifā dene wālā hūn. ⁴ Main unheṅ khīnchtā rahā, lekin aise rasoṅ se nahīn jo insān bardāsht na kar sake balki shafqat bhare rasoṅ se. Main ne un ke gale par kā juā halkā kar diyā aur narmī se unheṅ ḳhurāk khilāi.

⁵ Kyā unheṅ Mulk-e-Misr wāpas nahīn jānā paṛegā? Balki Asūr hī un kā bādshāh banegā, is lie ki wuh mere pās wāpas āne ke lie taiyār nahīn. ⁶ Talwār un ke shahroṅ meṅ ghūm ghūm kar ghaibdānoṅ ko halāk karegi aur logoṅ ko un ke ghalat mashwaroṅ ke sabab se khātī jāegi. ⁷ Lekin merī qaum mujhe tark karne par tuli hui hai. Jab use ūpar Allāh kī taraf deḳhne ko kahā jāe to us meṅ se koī bhī us taraf rujū nahīn kartā.

⁸ Ai Isrāil, main tujhe kis tarah chhoṛ saktā hūn? Main tujhe kis tarah dushman ke hawāle kar saktā, kis tarah Admā kī tarah dūroṅ ke qabze meṅ chhoṛ saktā, kis tarah Zaboīm kī tarah tabāh kar saktā hūn? Merā irādā sarāsar badal gayā hai, main tujh par shafqat karne ke lie bechain hūn. ⁹ Na main apnā saḳht ghazab nāzil karūṅga, na dubārā Isrāil ko barbād karūṅga. Kyōnki main insān nahīn balki ḳhudā hūn, wuh Quddūs jo tere darmiyān sukūnat kartā hai. Main ghazab meṅ nahīn āūṅgā. ¹⁰ Us waqt wuh Rab ke piche hī chaleṅge. Tab wuh sherbabar kī tarah

† 10:11 Yāqūb se murād Isrāil hai.

dahāregā. Aur jab dahāregā to us ke farzand maḡhrib se larazte hue wāpas āeṅge. ¹¹ Wuh parindoñ kī tarah pharpharāte hue Misr se āeṅge, thartharāte kabūtaroñ kī tarah Asūr se lauteṅge. Phir main unheñ un ke gharoñ meñ basā dūngā. Yih merā, Rab kā farmān hai.

¹² Isrāil ne mujhe jhūṭ se gher liyā, fareb se merā muhāsarā kar liyā hai. Lekin Yahūdāh bhī mazbūti se Allāh ke sāth nahīn hai balki āwārā phirtā hai, hālāñki quddūs Ḳhudā wafādār hai.”

12

Sarkashī kī Rām Kahānī

¹ Isrāil hawā charne kī koshish kar rahā hai, pūrā din wuh mashriqī lū ke pichhe bhāgtā rahtā hai. Us ke jhūṭ aur zulm meñ izāfā hotā jā rahā hai. Asūr se ahd bāndhne ke sāth sāth wuh Misr ko bhī zaitūn kā tel bhej detā hai.

² Rab adālat meñ Yahūdāh se bhī laṛegā. Wuh Yāqūb * ko us ke chāl-chalan kī sazā, us ke āmāl kā munāsib ajr degā. ³ Kyoñki māñ ke peṭ meñ hī us ne apne bhāī kī eṛī pakar kar use dhokā diyā. Jab bālīgh huā to Allāh se laṛā ⁴ balki farishte se laṛte laṛte us par ḡhālīb āyā. Phir us ne rote rote us se iltijā kī kī mujh par rahm kar. Bād meñ Yāqūb ne Allāh ko Baitel meñ pāyā, aur wahāñ Ḳhudā us se hamkalām huā. ⁵ Rab jo lashkaroñ kā Ḳhudā hai aur jis kā nām Rab hī hai, us ne farmāyā, ⁶ “Apne Ḳhudā ke pās wāpas ā kar rahm aur insāf qāym rakh! Kabhī apne Ḳhudā par ummīd rakhne se bāz na ā.”

⁷ Isrāil tājir hai jis ke hāth meñ ḡhalat tarāzū hai aur jise logoñ se nājāyז fāydā uṭhāne kā baṛā shauq hai. ⁸ Wuh kahtā hai, “Main amīr ho gayā hūñ, main ne kasrat kī daulat pāī hai. Koī sābit nahīn kar sakegā kī mujh se yih tamām milkiyat hāsīl karne meñ koī qusūr yā gunāh sarzād huā hai.”

⁹ “Lekin main, Rab jo Misr se tujhe nikālte waqt āj tak terā Ḳhudā hūñ main yih nazarandāz nahīn karūnga. Main tujhe dubārā khaimoñ meñ basne dūngā. Yoñ hogā jis tarah un pahle dinoñ meñ huā jab Isrāīli merī parastish karne ke lie registān meñ jamā hote the. ¹⁰ Main bār bār nabiyoñ kī mārifat tum se hamkalām huā, main ne unheñ muta'addid royāeñ dikhāīn aur un ke zariye tumheñ tamsīleñ sunāīn.”

Butparastī kā Ajr Zawāl Hai

¹¹ Kyā Jiliyād bedīn hai? Us ke log nākārā hī hain! Jiljāl meñ logoñ ne sānd qurbān kie hain, is lie un kī qurbāngāheñ malbe ke dher ban jāeṅgi. Wuh ḡj bone ke lie taiyārshudā khet ke kināre par lage patthar ke dher jaisī baneṅgi.

¹² Yāqūb ko bhāg kar Mulk-e-Arām meñ panāh lenī paṛī. Wahāñ wuh biwī milne ke lie mulāzīm ban gayā, aurat ke bāis us ne bher-bakriyoñ kī gallābānī kī. ¹³ Lekin bād meñ Rab nabī kī mārifat Isrāil ko Misr se nikāl lāyā aur nabī ke zariye us kī gallābānī kī. ¹⁴ To bhī Isrāīl ne use baṛā taish dilāyā. Ab unheñ un kī qatī-o-ḡhārat kā ajr bhugatnā paṛegā. Unhoñ ne apne āqā kī tauhīn kī hai, aur ab wuh unheñ munāsib sazā degā.

13

Allāh kī Taraf se Isrāīl kī Adālat

* 12:2 Yāqūb se murād Isrāīl hai.

¹ Pahle jab Isrāil ne bāt kī to log kānp ūthe, kyonki Mul-e-Isrāil meñ wuh sarfarāz thā. Lekin phir wuh Bāl kī butparastī meñ mulawwas ho kar halāk huā. ² Ab wuh apne gunāhoñ meñ bahut izāfā kar rahe haiñ. Wuh apnī chāñdī le kar mahārat se but dhāl lete haiñ. Phir dastkaroñ ke hāth se bane in butoñ ke bāre meñ kahā jātā hai, “Jo bachhre ke butoñ ko chūmnā chāhe wuh kisī insān ko qurbān kare!” ³ Is lie wuh subah-sawere kī dhund jaise ārizī aur dhūp meñ jald hī khatm hone wālī os kī mānind hoñge. Wuh gāhte waqt gandum se alag hone wāle bhūse kī mānind hawā meñ ūr jāenge, ghar meñ se nikalne wāle dhueñ kī tarah zāe ho jāenge.

⁴ “Lekin maiñ, Rab tujhe Misr se nikālte waqt se le kar āj tak terā Khudā hūñ. Tujhe mere siwā kisī aur ko Khudā nahīñ jānanā hai. Mere siwā aur koī najātdahindā nahīñ hai. ⁵ Registān meñ maiñ ne terī dekh-bhāl kī, wahāñ jahāñ taptī garmī thī. ⁶ Wahāñ unheñ achchhī khurāk milī. Lekin jab wuh jī bhar kar khā sake aur ser hue to maghrūr ho kar mujhe bhūl gae. ⁷ Yih dekh kar maiñ un ke lie sherbabar ban gayā hūñ. Ab maiñ chīte kī tarah rāste ke kināre un kī tāk meñ baiṭhūngā. ⁸ Us richhñī kī tarah jis ke bachchoñ ko chhīn liyā gayā ho maiñ un par jhapattā mār kar un kī antariyoñ ko phār nikālūngā. Maiñ unheñ sherbabar kī tarah harāp kar lūngā, aur janglī jānwar unheñ ṭukre ṭukre kar deñge.

⁹ Ai Isrāil, tū is lie tabāh ho gayā hai kī tū mere khilāf hai, us ke khilāf jo terī madad kar saktā hai. ¹⁰ Ab terā bādshāh kahāñ hai kī wuh tere tamām shahroñ meñ ā kar tujhe chhuṭkārā de? Ab tere rāhnumā kidhar haiñ jin se tū ne kahā thā, ‘Mujhe bādshāh aur rāhnumā de de.’ ¹¹ Maiñ ne ghusse meñ tujhe bādshāh de diyā aur ghusse meñ use tujh se chhīn bhī liyā.

¹² Isrāil kā qusūr lapeṭ kar godām meñ rakhā gayā hai, us ke gunāh hisāb-kitāb ke lie mahfūz rakhe gae haiñ. ¹³ Dard-e-zah shurū ho gayā hai, lekin wuh nāsamajh bachchā hai. Wuh māñ ke peṭ se nikalnā nahīñ chāhtā.

¹⁴ Maiñ fidyā de kar unheñ Pātāl se kyon rihā karūñ? Maiñ unheñ Maut kī girift se kyon chhuṛāūñ? Ai Maut, tere kāñṭe kahāñ rahe? Ai Pātāl, terā danak kahāñ rahā? Use kām meñ lā, kyonki maiñ tars nahīñ khāūngā. ¹⁵ Khāh wuh apne bhāiyōñ ke darmiyān phaltā-phūltā kyon na ho to bhī Rab kī taraf se mashriqī lū us par chalegī. Aur jab registān se āegī to Isrāil ke kueñ aur chashme khushk ho jāenge. Har khazānā, har qīmtī chīz lūṭ kā māl ban jāegī. ¹⁶ Sāmariya ke bāshindoñ ko un ke qusūr kī sazā bhugatnī paregī, kyonki wuh apne Khudā se sarkash ho gae haiñ. Dushman unheñ talwār se mār kar un ke bachchoñ ko zamīn par paṭakḥ degā aur un kī hāmīlā auratoñ ke peṭ chīr ḍālegā.”

14

Rab ke pās Wāpas Āo!

¹ Ai Isrāil, taubā karke Rab apne Khudā ke pās wāpas ā! Kyonki terā qusūr tere zawāl kā sabab ban gayā hai. ² Apne gunāhoñ kā iqrār karte hue Rab ke pās wāpas āo. Us se kaho, “Hamāre tamām gunāhoñ ko muāf karke hameñ mehrbāni se qabūl farmā tāki ham apne hoñtoñ se terī tārif karke tujhe munāsib qurbānī adā kar sakeñ. ³ Asūr hameñ na bachāe. Āindā na ham ghoṛoñ par sawār ho jāenge, na kaheñge ki hamāre hāthoñ kī chīzeñ hamārā Khudā haiñ. Kyonki tū hī yatīm par rahm kartā hai.”

⁴ Tab Rab farmāegā, “Main un kī bewafāī ke asarāt khatm karke unheñ shifā dūngā, hāñ main unheñ khule dil se pyār karūnga, kyonki merā un par ghazab thandā ho gayā hai. ⁵ Isrāīl ke lie main shabnam kī mānind hūngā. Tab wuh sosan kī mānind phūl nikālegā, Lubnān ke deodār ke darakht kī tarah jaṛ pakaregā, ⁶ us kī koñpleñ phūṭ nikleñgī, aur shākheñ ban kar phailti jāeñgī. Us kī shān zaitūn ke darakht kī mānind hogī, us kī khushbū Lubnān ke deodār ke darakht kī khushbū kī tarah phail jāegī.

⁷ Log dubārā us ke sāy meñ jā baseñge. Wahāñ wuh anāj kī tarah phaleñ-phūleñge, angūr ke-se phūl nikāleñge. Dūsre un kī yoñ tārif kareñge jis tarah Lubnān kī umdā mai kī. ⁸ Tab Isrāīl kahegā, ‘Merā butoñ se kyā wāstā?’ Main hī terī sun kar terī dekh-bhāl karūnga. Main jūnīpar kā sāyādār darakht hūñ, aur tū mujh se hī phal pāegā.”

⁹ Kaun dānishmand hai? Wuh samajh le. Kaun sāhib-e-fahm hai? Wuh matlab jān le. Kyonki Rab kī raheñ durust haiñ. Rāstbāz un par chalte raheñge, lekin sarkash un par chalte waqt thokar khā kar gir jāeñge.

Yoel

¹ Zail meñ Rab kâ wuh kalām hai jo Yoel bin fatuel par nāzil huā.

² Ai buzurgo, suno! Ai mulk ke tamām bāshindo, tawajjuh do! Jo kuchh in dinon meñ tumheñ pesh āyā hai kyā wuh pahle kabhī tumheñ yā tumhāre bāpdādā ko pesh āyā? ³ Apne bachchoñ ko is ke bāre meñ batāo, jo kuchh pesh āyā hai us kī yād nasl-dar-nasl tazā rahe.

⁴ Jo kuchh ṭiddī ke lārwe ne chhoṛ diyā use bāligh ṭiddī khā gaī, jo bāligh ṭiddī chhoṛ gaī use ṭiddī kā bachchā khā gayā, aur jo ṭiddī kā bachchā chhoṛ gayā use jawān ṭiddī khā gaī. ⁵ Ai nashe meñ dhut logo, jāg uṭho aur ro paṛo! Ai mai pine wālo, wāwailā karo! Kyonki nai mai tumhāre muñh se chhīn lī gaī hai. ⁶ Ṭiddīyon kī zabardast aur anginat qaum mere mulk par ṭuṭ paṛī hai. Un ke sher ke-se dānt aur shernī kā-sā jabrā hai. ⁷ Natīje meñ mere angūr kī beleñ tabāh, mere anjīr ke daraḳht zāe ho gae haiñ. Ṭiddīyon ne chhāl ko bhī utār liyā, ab shāḳheñ safed safed nazar ātī haiñ.

⁸ Āh-o-zārī karo, ṭāṭ se mulabbas us kuñwārī kī tarah giryā karo jis kā mangetar intaqāl kar gayā ho. ⁹ Rab ke ghar meñ ḡhallā aur mai kī nazareñ band ho gaī haiñ. Imām jo Rab ke ḳhādīm haiñ mātām kar rahe haiñ. ¹⁰ Khet tabāh hue, zamīn jhulas gaī hai. Anāj ḳhatm, angūr ḳhatm, zaitūn ḳhatm.

¹¹ Ai kāshtkāro, sharmsār ho jāo! Ai angūr ke bāḡhbāno, āh-o-bukā karo! Kyonki khet kī fasal barbād ho gaī hai, gandum aur jau kī fasal ḳhatm hī hai. ¹² Angūr kī bel sūkh gaī, anjīr kā daraḳht murjhā gayā hai. Anār, khajūr, seb balki phal lāne wāle tamām daraḳht pazhmurdā ho gae haiñ. Insān kī tamām ḳhushī ḳhāk meñ milāī gaī hai.

¹³ Ai imāmo, ṭāṭ kā libās oṛh kar mātām karo! Ai qurbāngāh ke ḳhādīmo, wāwailā karo! Ai mere Khudā ke ḳhādīmo, āo, rāt ko bhī ṭāṭ oṛh kar guzāro! Kyonki tumhāre Ḳhudā kā ghar ḡhallā aur mai kī nazaron se mahrūm ho gayā hai. ¹⁴ Muqaddas roze kā elān karo. Logoñ ko ḳhās ijtimā ke lie bulāo. Buzurgoñ aur mulk ke tamām bāshindoñ ko Rab apne Ḳhudā ke ghar meñ jamā karke buland āwāz se Rab se iltijā karo.

¹⁵ Us dīn par afsos! Kyonki Rab kā wuh dīn qarīb hī hai jab Qādir-e-mutlaq ham par tabāhī nāzil karegā. ¹⁶ Kyā aisā nahīn huā kī hamāre dekhte dekhte ham se ḳhurāk chhīn lī gaī, kī Allāh ke ghar meñ ḳhushī-o-shādmānī band ho gaī hai? ¹⁷ Dheloñ meñ chhupe bīj jhulas gae haiñ, is lie ḳhālī godām ḳhastāhāl aur anāj ko mahfūz rakhne ke makān ṭuṭ phūṭ gae haiñ. Un kī zarūrat nahīn rahī, kyonki ḡhallā sūkh gayā hai. ¹⁸ Hāy, maweshī kaisī dardnāk āwāz nikāl rahe haiñ! Gāy-bail pareshānī se idhar-udhar phīr rahe haiñ, kyonki kahīn bhī charāgāh nahīn miltī. Bher-bakriyon ko bhī taklif hai.

¹⁹ Ai Rab, main tujhe pukārtā hūn, kyonki khule maidān kī charāgāheñ nazar-e-ātish ho gaī haiñ, tamām daraḳht bhasm ho gae haiñ. ²⁰ Janghī jānwar bhī hānpte hānpte tere intazār meñ haiñ, kyonki nadiyāñ sūkh gaī haiñ, aur khule maidān kī charāgāheñ nazar-e-ātish ho gaī haiñ.

2

¹ Koh-e-Siyyūn par narsingā phūnko, mere muqaddas pahār par jang kā nārā lagāo. Mulk ke tamām bāshinde laraz uṭheñ, kyonki Rab kā din āne wālā hai balki qarīb hī hai. ² Zulmat aur tāriki kā din, ghane bādaloñ aur ghup andhere kā din hogā. Jis tarah pau phatṭe hī raushnī pahāroñ par phail jāti hai usī tarah ek baṛī aur tāqatwar qaum ā rahī hai, aisi qaum jaisī na māzī meñ kabhī thī, na mustaqbil meñ kabhī hogī. ³ Us ke āge āge ātish sab kuchh bhasm kartī hai, us ke pīchhe pīchhe jhulsāne wālā sholā chaltā hai. Jahān bhī wuh pahūnche wahān mulk wirān-o-sunsān ho jātā hai, kḥāh wuh Bāgh-e-Adan kyon na hotā. Us se kuchh nahīn bachtā. ⁴ Dekhne meñ wuh ghoṛe jaise lagte haiñ, faujī ghoṛoñ kī tarah sarpā daurte haiñ. ⁵ Rathoñ kā-sā shor machāte hue wuh uchhal uchhal kar pahār kī choṭiyon par se guzarte haiñ. Bhūse ko bhasm karne wālī āg kī chaṭakhtī āwāz sunāi detī hai jab wuh jang ke lie taiyār baṛī baṛī fauj kī tarah āge baṛhte haiñ. ⁶ Unheñ dekh kar qaumeñ ḍar ke māre pech-o-tāb khāne lagtī haiñ, har chehrā mānd paṛ jātā hai.

⁷ Wuh sūrmāoñ kī tarah hamlā karte, faujiyon kī tarah dīwāroñ par chhalāng lagāte haiñ. Sab saf bāndh kar āge baṛhte haiñ, ek bhī muqarrarā rāste se nahīn haṭtā. ⁸ Wuh ek dūsre ko dhakkā nahīn dete balki har ek sīdhā apnī rāh par āge baṛhtā hai. Yoñ safbastā ho kar wuh dushman kī difāi safon meñ se guzar jāte haiñ ⁹ aur shahr par jhapaṭṭā mār kar fasil par chhalāng lagāte haiñ, gharoñ kī dīwāroñ par chaṛh kar chor kī tarah khīrkiyon meñ se ghus āte haiñ.

¹⁰ Un ke āge āge zamīn kānp uṭhtī, āsmān thartharātā, sūraj aur chānd tārik ho jāte aur sitāroñ kī chamak-damak jāti rahti hai. ¹¹ Rab kḥud apnī fauj ke āge āge garajtā rahtā hai. Us kā lashkar nihāyat baṛā hai, aur jo faujī us ke hukm par chalte haiñ wuh tāqatwar haiñ. Kyonki Rab kā din azīm aur nihāyat haulnāk hai, kaun use bardāsht kar saktā hai?

Taubā Karke Wāpas Āo

¹² Rab farmātā hai, “Ab bhī tum taubā kar sakte ho. Pūre dil se mere pās wāpas āo! Rozā rakho, āh-o-zārī karo, mātām karo! ¹³ Ranjish kā izhār karne ke lie apne kapṛoñ ko mat phāro balki apne dil ko.”

Rab apne Kḥudā ke pās wāpas āo, kyonki wuh mehrbān aur rahīm hai. Wuh tahammul aur shafqat se bharpūr hai aur jald hī sazā dene se pachhtātā hai. ¹⁴ Kaun jāne, shāyad wuh is bār bhī pachhtā kar apne pīchhe barkat chhoṛ jāe aur tum nae sire se Rab apne Kḥudā ko gḥallā aur mai kī nazareñ pesh kar sako.

¹⁵ Koh-e-Siyyūn par narsingā phūnko, muqaddas roze kā elān karo, logoñ ko kḥās ijtmā ke lie bulāo! ¹⁶ Logoñ ko jamā karo, phir jamāt ko makhsūs-o-muqaddas karo. Na sirf buzurgoñ ko balki bachchoñ ko bhī shīrkḥāroñ samet ikaṭṭhā karo. Dūlhā aur dulhan bhī apne apne urūsī kamroñ se nikal kar āeñ. ¹⁷ Lāzim hai ki imām jo Allāh ke kḥādīm haiñ Rab ke ghar ke barāmde aur qurbāngāh ke darmiyān khare ho kar āh-o-zārī karen. Wuh iqrār karen, “Ai Rab, apnī qaum par tars kī nigāh dāl! Apnī maurūsī milkiyat ko lān-tān kā nishānā banane na de. Aisā na ho ki dīgar aqwām us kā mazāq uṛā kar kaheñ, ‘Un kā Kḥudā kahān hai?’”

Rab Apnī Qaum par Rahm Kartā Hai

¹⁸ Tab Rab apne mulk ke lie ghairat khā kar apnī qaum par tars khāegā. ¹⁹ Wuh apnī qaum se wādā karegā, “Main tumheñ itnā anāj, angūr aur zaitūn bhej detā huñ ki tum ser ho jāoge. Āindā main tumheñ dīgar

aqwām ke mazāq kā nishānā nahīn banāūngā. ²⁰ Main shimāl se āe hue dushman ko tum se dūr karke wīrān-o-sunsān mulk meñ bhagā dūngā. Wahān us ke agle daste mashriqī samundar meñ aur us ke picchle daste maḡhribī samundar meñ dūb jāeñge. Tab un kī galī saṛī nāshoñ kī badbū chāroñ taraf phail jāegī.” Kyonki us * ne azīm kām kie haiñ.

²¹ Ai mulk, mat ḡarnā balki shādiyānā bajā kar ḡhushī manā! Kyonki Rab ne azīm kām kie haiñ.

²² Ai janglī jānwaro, mat ḡarnā, kyonki khule maidān kī hariyālī dubārā ugne lagī hai. Darakht nae sire se phal lā rahe haiñ, anjīr aur angūr kī baṛī fasal pak rahī hai.

²³ Ai Siyyūn ke bāshindo, tum bhī shādiyānā bajā kar Rab apne Ḳhudā kī ḡhushī manāo. Kyonki wuh apnī rāstī ke mutābiq tum par meñh barsātā, pahle kī tarah ḡhizān aur bahār kī bārisheñ baḡhsh detā hai. ²⁴ Anāj kī kasrat se gāhne kī jagheñ bhar jāeñgī, angūr aur zaitūn kī kasrat se hauz chhalak uṭheñge.

²⁵ Rab farmātā hai, “Main tumheñ sab kuchh wāpas kar dūngā jo ṭiddiyōñ kī baṛī fauj ne khā liyā hai. Tumheñ sab kuchh wāpas mil jāegā jo bālīgh ṭiddī, ṭiddī ke bachche, jawān ṭiddī aur ṭiddiyōñ ke lārwoñ ne khā liyā jab main ne unheñ tumhāre ḡhilāf bhejā thā. ²⁶ Tum dubārā jī bhar kar khā sakoge. Tab tum Rab apne Ḳhudā ke nām kī satāish karoge jis ne tumhārī ḡhātīr itne baṛe mojize kie haiñ. Āindā merī qaum kabhī sharmindā na hogī. ²⁷ Tab tum jān loge ki main Isrāil ke darmiyān maujūd hūñ, ki main, Rab tumhārā Ḳhudā hūñ aur mere siwā aur koī nahīn hai. Āindā merī qaum kabhī bhī sharmsār nahīn hogī.

Allāh Apne Rūh kā Wādā Kartā Hai

²⁸ Is ke bād main apne Rūh ko tamām insānoñ par unḡel dūngā. Tumhāre beṭe-beṭiyān nabuwat kareñge, tumhāre buzurg ḡhāb aur tumhāre naujawān royāeñ dekheñge. ²⁹ Un dinoñ meñ main apne Rūh ko ḡhādimoñ aur ḡhādimoñ par bhī unḡel dūngā. ³⁰ Main āsmān par mojize dikhāūngā aur zamīn par ilāhī nishān zāhir karūngā, ḡhūn, āg aur dhueñ ke bādāl. ³¹ Sūraj tārik ho jāegā, chāñd kā rang ḡhūn-sā ho jāegā, aur phir Rab kā azīm aur jalālī din āegā. ³² Us waqt jo bhī Rab kā nām legā najāt pāegā. Kyonki Koh-e-Siyyūn par aur Yarūshalam meñ najāt milegī, bilkul usī tarah jis tarah Rab ne farmāyā hai. Jin bache huoñ ko Rab ne bulāyā hai unhiñ meñ najāt pāī jāegī.

3

Dushman kī Sazā

¹ Un dinoñ meñ, hāñ us waqt jab main Yahūdāh aur Yarūshalam ko bahāl karūngā ² main tamām ḡigar aqwām ko jamā karke Wādī-e-Yahūsafat * meñ le jāūngā. Wahān main apnī qaum aur maurūsī milkiyat kī ḡhātīr un se muḡaddamā laṛūngā. Kyonki unhoñ ne merī qaum ko ḡigar aqwām meñ muntashir karke mere mulk ko āpas meñ taḡsim kar liyā, ³ qurā ḡāl kar merī qaum ko āpas meñ bāñṭ liyā hai. Unhoñ ne Isrāilī laṛkoñ ko kasbiyōñ ke badle meñ de diyā aur Isrāilī laṛkiyōñ ko faroḡht kiyā tāki mai ḡharīd kar pī sakeñ.

* 2:20 ḡhālīban ‘us’ se murād Ḳhudā hai, lekin dushman bhī ho saktā hai.
matlab: ‘Rab Adālat Kartā Hai.’

* 3:2 Yahūsafat kā

⁴ Ai Sūr, Saidā aur tamām Filistī ilāqo, merā tum se kyā wāstā? Kyā tum mujh se intaqām lenā yā mujhe sazā denā chāhte ho? Jald hī main tezi se tumhāre sāth wuh kuchh karūnga jo tum ne dūsroñ ke sāth kiyā hai. ⁵ Kyoñki tum ne merī sonā-chāñdī aur mere beshqīmat k̄hazāne lūṭ kar apne mandiroñ meñ rakh lie haiñ. ⁶ Yahūdāh aur Yarūshalam ke bāshindoñ ko tum ne Yūnāniyoñ ke hāth bech ḍalā tāki wuh apne watan se dūr raheñ.

⁷ Lekin main unheñ jagā kar un maqāmoñ se wāpas lāūngā jahān tum ne unheñ faroḳht kar diyā thā. Sāth sāth main tumhāre sāth wuh kuchh karūnga jo tum ne un ke sāth kiyā thā. ⁸ Rab farmātā hai ki main tumhāre beṭe-beṭiyoñ ko Yahūdāh ke bāshindoñ ke hāth bech ḍalūngā, aur wuh unheñ dūr-darāz qaum Sabā ke hawāle karke faroḳht karenge.

⁹ Buland āwāz se ḍigar aqwām meñ elān karo ki jang ki taiyāriyān karo. Apne behtarīn faujiyoñ ko kharā karo. Larne ke qābil tamām mard ā kar hamlā karen. ¹⁰ Apne hal kī phāliyoñ ko kūṭ kūṭ kar talwāreñ banā lo, kāñṭ-chhāñṭ ke auzāroñ ko nezoñ meñ tabdīl karo. Kamzor ādmī bhī kahe, ‘Main sūrmā hūñ!’ ¹¹ Ai tamām aqwām, chāroñ taraf se ā kar wādī meñ jamā ho jāo! Jaldī karo.”

Ai Rab, apne sūrmāoñ ko wahān utarne de!

¹² “Ḍigar aqwām harkat meñ ā kar Wādī-e-Yahūsafat meñ ā jāeñ. Kyoñki wahān main taḳht par baiṭh kar irdgird kī tamām aqwām kā faisla karūnga. ¹³ Ao, darāntī chalāo, kyoñki fasal pak gaī hai. Ao, angūr ko kuchal do, kyoñki us kā ras nikālne kā hauz bhārā huā hai, aur tamām bartan ras se chhalakne lage haiñ. Kyoñki un kī burāi bahut hai.”

¹⁴ Faisle kī Wādī meñ hangāmā hī hangāmā hai, kyoñki faisle kī Wādī meñ Rab kā din qarīb ā gayā hai. ¹⁵ Sūraj aur chāñd tārīk ho jāeñge, sitāroñ kī chamak-damak jāṭī rahegi. ¹⁶ Rab Koh-e-Siyyūn par se dahāregā, Yarūshalam se us kī garajṭī āwāz yoñ sunāi degi ki āsmān-o-zamīn laraz uṭheñge.

Isrāil kā Jalālī Mustaqbil

Lekin Rab apnī qaum kī panāhgāh aur Isrāiliyoñ kā qilā hogā. ¹⁷ “Tab tum jān loge ki main, Rab tumhārā Ḳhudā hūñ aur apne muqaddas pahār Siyyūn par sukūnat kartā hūñ. Yarūshalam muqaddas hogā, aur āindā pardesī us meñ se nahīn guzareñge.

¹⁸ Us din har chīz kasrat se dastyāb hogī. Pahāroñ se angūr kā ras ṭapkegā, pahāriyoñ se dūdh kī nadiyān baheñgi, aur Yahūdāh ke tamām nadi-nāle pāñi se bhare raheñge. Niz, Rab ke ghar meñ se ek chashmā phūṭ niklegā aur bahtā huā Wādī-e-Shittīm kī ābpāshī karegā. ¹⁹ Lekin Misr tabāh aur Adom wīrān-o-sunsān ho jāegā, kyoñki unhoñ ne Yahūdāh ke bāshindoñ par zulm-o-tashaddud kiyā, un ke apne hī mulk meñ bequsūr logoñ ko qatl kiyā hai. ²⁰ Lekin Yahūdāh hameshā tak ābād rahegā, Yarūshalam nasl-dar-nasl qāym rahegā. ²¹ Jo qatl-o-ghārat un ke darmiyan huī hai us kī sazā main zarūr dūngā.”

Rab Koh-e-Siyyūn par sukūnat kartā hai!

Āmūs

Isrāīl ke Paṛosiyoṅ kī Adālat

¹ Zail meṅ Āmūs ke paighāmāt qalamband haiṅ. Āmūs Taqua Shahr kā gallābān thā. Zalzale se do sāl pahle us ne Isrāīl ke bāre meṅ royā meṅ yih kuchh dekhā. Us waqt Uzziyāh Yahūdāh kā aur Yarubiyām bīn Yuās Isrāīl kā bādshāh thā.

² Āmūs bolā, “Rab Koh-e-Siyyūn par se dahārtā hai, us kī garajtī āwāz Yarūshalam se sunāi detī hai. Tab gallābānoṅ kī charāgāheṅ sūkh jāti haiṅ aur Karmil kī choṭī par jangal murjhā jātā hai.”

³ Rab farmātā hai, “Damishq ke bāshindoṅ ne bār bār gunāh kiyā hai, is lie maiṅ unheṅ sazā die baḡhair nahīṅ chhoṛūṅgā. Kyoṅki unhoṅ ne Jiliyād ko gāhne ke aḡnī auzār se khūb kūt kar gāh liyā hai. ⁴ Chunānche maiṅ Hazāel ke gharāne par āg nāzil karūṅga, aur Bin-hadad ke mahal nazar-e-ātish ho jāeṅge. ⁵ Maiṅ Damishq ke kunde ko toṛ kar Biq’at-āwan aur Bait-adan ke hukmrānoṅ ko maut ke ghāṭ utārūṅga. Arām kī qaum jilāwatan ho kar Qīr meṅ jā basegī.” Yih Rab kā farmān hai.

⁶ Rab farmātā hai, “Ġhazzā ke bāshindoṅ ne bār bār gunāh kiyā hai, is lie maiṅ unheṅ sazā die baḡhair nahīṅ chhoṛūṅgā. Kyoṅki unhoṅ ne pūrī ābādiyoṅ ko jilāwatan karke Adom ke hawāle kar diyā hai. ⁷ Chunānche maiṅ Ġhazzā kī fasil par āg nāzil karūṅga, aur us ke mahal nazar-e-ātish ho jāeṅge. ⁸ Ashdūd aur Askqalūn ke hukmrānoṅ ko maiṅ mār dālūṅgā, Aqrūn par bhī hamlā karūṅga. Tab bache-khuche Filistī bhī halāk ho jāeṅge.” Yih Rab Qādir-e-mutlaq kā farmān hai.

⁹ Rab farmātā hai, “Sūr ke bāshindoṅ ne bār bār gunāh kiyā hai, is lie maiṅ unheṅ sazā die baḡhair nahīṅ chhoṛūṅgā. Kyoṅki unhoṅ ne barādarānā ahd kā lihāz na kiyā balki pūrī ābādiyoṅ ko jilāwatan karke Adom ke hawāle kar diyā. ¹⁰ Chunānche maiṅ Sūr kī fasil par āg nāzil karūṅga, aur us ke mahal nazar-e-ātish ho jāeṅge.”

¹¹ Rab farmātā hai, “Adom ke bāshindoṅ ne bār bār gunāh kiyā hai, is lie maiṅ unheṅ sazā die baḡhair nahīṅ chhoṛūṅgā. Kyoṅki unhoṅ ne apne Isrāīlī bhāiyoṅ ko talwār se mār mār kar un kā tāqqub kiyā aur saḡhtī se un par rahm karne se inkār kiyā. Un kā qahr bhāṛaktā rahā, un kā taish kabhī thandā na huā. ¹² Chunānche maiṅ Temān par āg nāzil karūṅga, aur Busrā ke mahal nazar-e-ātish ho jāeṅge.”

¹³ Rab farmātā hai, “Ammon ke bāshindoṅ ne bār bār gunāh kiyā hai, is lie maiṅ unheṅ sazā die baḡhair nahīṅ chhoṛūṅgā. Kyoṅki apnī sarhaddoṅ ko baṛhāne ke lie unhoṅ ne Jiliyād kī hāmīlā auratoṅ ke peṭ chīr dāle. ¹⁴ Chunānche maiṅ Rabbā kī fasil ko āg lagā dūṅgā, aur us ke mahal nazar-e-ātish ho jāeṅge. Jang ke us din har taraf faujiyoṅ ke nāre buland ho jāeṅge, tūfān ke us dīn un par saḡht āndhī tūṭ paṛegī. ¹⁵ Un kā bādshāh apne afsaroṅ samet qaidī ban kar jilāwatan ho jāegā.” Yih Rab kā farmān hai.

2

¹ Rab farmātā hai, “Moāb ke bāshindoṅ ne bār bār gunāh kiyā hai, is lie maiṅ unheṅ sazā die baḡhair nahīṅ chhoṛūṅgā. Kyoṅki unhoṅ ne Adom

ke bādshāh kī haḍḍiyōṅ ko jalā kar rākh kar diyā hai. ² Chunānche main Mulke-Moāb par āg nāzil karūṅga, aur Qariyot ke mahal nazar-e-ātish ho jāeṅge. Jang kā shor-sharābā machegā, faujiyōṅ ke nāre buland ho jāeṅge, narsingā phūnkā jāegā. Tab Moāb halāk ho jāegā. ³ Main us ke hukmrān ko us ke tamām afsarōṅ samet halāk kar dūṅgā.” Yih Rab kā farmān hai.

Yahūdāh kī Adālat

⁴ Rab farmātā hai, “Yahūdāh ke bāshindoṅ ne bār bār gunāh kiyā hai, is lie main unheṅ sazā die baḡhair nahīn chhoṛūṅgā. Kyoṅki unhoṅ ne Rab kī shariāt ko radd karke us ke ahkām par amal nahīn kiyā. Un ke jhūṭe dewatā unheṅ ḡhalat rāh par le gae haiṅ, wuh dewatā jin kī pairawī un ke bāpdādā bhī karte rahe. ⁵ Chunānche main Yahūdāh par āg nāzil karūṅga, aur Yarūshalam ke mahal nazar-e-ātish ho jāeṅge.”

Isrāil kī Adālat

⁶ Rab farmātā hai, “Isrāil ke bāshindoṅ ne bār bār gunāh kiyā hai, is lie main unheṅ sazā die baḡhair nahīn chhoṛūṅgā. Kyoṅki wuh sharif logoṅ ko paise ke lie bechte aur zarūratmandoṅ ko faroḡht karte haiṅ tāki ek joṛī jūtā mil jāe. ⁷ Wuh ḡharīboṅ ke sar ko zamīn par kuchal dete, musibatzadoṅ ko insāf milne se rokte haiṅ. Bāp aur beṭā donoṅ ek hī kasbī ke pās jā kar mere nām kī behurmatī karte haiṅ. ⁸ Jab kabhī kisī qurbāṅgāh ke pās pūjā karne jāte haiṅ to aise kaproṅ par ārām karte haiṅ jo qarzdāroṅ ne zamānat ke taur par die the. Jab kabhī apne dewatā ke mandir meṅ jāte to aise paison se mai kharīd kar pite haiṅ jo jurmānā ke taur par zarūratmandoṅ se mil gae the.

⁹ Yih kaisī bāt hai? Main hī ne Amoriyōṅ ko un ke āge āge nest kar diyā thā, halāṅki wuh deodar ke darakṭōṅ jaise lambe aur balūṭ ke darakṭōṅ jaise tāqatwar the. Main hī ne Amoriyōṅ ko jaṛoṅ aur phal samet miṭā diyā thā. ¹⁰ Is se pahle main hī tumheṅ Misr se nikāl lāyā, main hī ne chālīs sāl tak registān meṅ tumhārī rāhnumāi karte karte tumheṅ Amoriyōṅ ke mulk tak pahūnchāyā tāki us par qabzā karo. ¹¹ Main hī ne tumhāre beṭōṅ meṅ se nabi bārpā kie, aur main hī ne tumhāre naujawānoṅ meṅ se kuchh chun lie tāki apnī kḡhidmat ke lie maḡhsūs karūn.” Rab farmātā hai, “Ai Isrāiliyo, kyā aisā nahīn thā? ¹² Lekin tum ne mere lie maḡhsūs ādmioyōṅ ko mai pilāi aur nabioyōṅ ko hukm diyā ki nabuwwat mat karo.

¹³ Ab main hone dūṅgā ki tum anāj se kḡhūb ladī huī bailḡārī kī tarah jhūlne lagoge. ¹⁴ Na tezrau shaḡhs bhāg kar bachegā, na tāqatwar ādmī kuchh kar pāegā. Na sūrmā apnī jān bachāegā, ¹⁵ na tīr chalāne wālā qāym rahegā. Koī nahīn bachegā, kḡhāh paidal daurṅe wālā ho yā ḡhoṛe par sawār. ¹⁶ Us din sab se bahādur sūrmā bhī hathiyār ḡāl kar nangī hālat meṅ bhāg jāegā.” Yih Rab kā farmān hai.

3

¹ Ai Isrāiliyo, wuh kalām suno jo Rab tumhāre kḡhilāf farmātā hai, us pūrī qaum ke kḡhilāf jise main Misr se nikāl lāyā thā. ² “Duniyā kī tamām qaumoṅ meṅ se main ne sirf tumhīn ko jān liyā, is lie main tumhīn ko tumhāre tamām gunāhoṅ kī sazā dūṅgā.”

Nabī kī Zimmedārī

³ Kyā do afrād mil kar safr kar sakte haiṅ agar wuh muttāfiq na hoṅ?
⁴ Kyā sherbabar dahāṛtā hai agar use shikār na milā ho? Kyā jawān sher

apnī mānd meñ garajtā hai agar us ne kuchh pakaṛā na ho? ⁵ Kyā parindā phande meñ phaṅs jātā hai agar phande ko lagāyā na gayā ho? Yā phandā kuchh phaṅsā saktā hai agar shikār na ho? ⁶ Jab shahr meñ narsingā phūnkā jātā hai tāki logoñ ko kisī khatre se āgāh kare to kyā wuh nahīn ghabrāte? Jab āfat shahr par ātī hai to kyā Rab kī taraf se nahīn hotī?

⁷ Yaqīnan jo bhī mansūbā Rab Qādir-e-mutlaq bāndhe us par amal karne se pahle wuh use apne kḥādimoñ yānī nabiyōñ par zāhir kartā hai.

⁸ Sherbabar dahār uṭhā hai to kaun hai jo ḍar na jāe? Rab Qādir-e-mutlaq bol uṭhā hai to kaun hai jo nabuwwat na kare?

Sāmariya ko Rihāi Nahīn Milegi

⁹ Ashdūd aur Misr ke mahalōñ ko ittalā do, “Sāmariya ke pahāroñ par jamā ho kar us par nazar ḍālo jo kuchh shahr meñ ho rahā hai. Kītnī baṛī halchal mach gai hai, kītnā zulm ho rahā hai.” ¹⁰ Rab farmātā hai, “Yih log sahīh kām karnā jānte hī nahīn balki zālim aur tabāhkun tarīqoñ se apne mahalōñ meñ kḥazāne jamā karte haiñ.”

¹¹ Chunānche Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai, “Dushman mulk ko gher kar terī qilābandiyōñ ko ḍhā degā aur tere mahalōñ ko lūṭ legā.” ¹² Rab farmātā hai, “Agar charwāhā apnī bheṛ ko sherbabar ke muñh se nikālne kī koshish kare to shāyad do pīndliyañ yā kān kā ṭukṛā bach jāe. Sāmariya ke Isrāīlī bhī isī tarah hī bach jāenge, kḥāh wuh is waqt apne shāndār sofoñ aur kḥūbsūrat gaddiyōñ par āram kyoñ na karen.”

¹³ Rab Qādir-e-mutlaq jo āsmānī lashkaroñ kā Kḥudā hai farmātā hai, “Suno, Yāqūb ke gharāne ke kḥilāf gawāhī do! ¹⁴ Jis din main Isrāīl ko us ke gunāhoñ kī sazā dūngā us din main Baitel kī qurbāngāhoñ ko mismār karūngā. Tab qurbāngāh ke konoñ par lage sīng ṭūṭ kar zamīn par gir jāenge. ¹⁵ Main sardiyoñ aur garmiyōñ ke mausam ke lie tāmīr kie gae gharoñ ko ḍhā dūngā. Hāthidānt se ārāstā imārateñ kḥāk meñ milāi jāengī, aur jahān is waqt muta’addid makān nazar āte haiñ wahān kuchh nahīn rahegā.” Yih Rab kā farmān hai.

4

Sāmariya kī Zālim Aurateñ

¹ Ai Koh-e-Sāmariya kī moṭī-tāzī gāyo, * suno merī bāt! Tum gharīboñ par zulm kartī aur zarūratmandoñ ko kuchal detī, tum apne shauharoñ ko kaḥtī ho, “Jā kar mai le āo, ham aur pinā chāhtī haiñ.” ² Rab ne apnī quddūsiyat kī qasam khā kar farmāyā hai, “Wuh din āne wālā hai jab dushman tumheñ kāñṭoñ ke zariye ghasīṭ kar apne sāth le jāegā. Jo bachegā use machhli ke kāñṭe se pakaṛā jāegā. ³ Har ek ko fasīl ke rakḥnoñ meñ se sīdhā nikalnā paregā, har ek ko Harmūn Pahār kī taraf bhagā diyā jāegā.” Yih Rab kā farmān hai.

Isrāīl ko Samjhāyā Nahīn Jā Saktā

⁴ “Chalo, Baitel jā kar gunāh karo, Jiljāl jā kar apne gunāhoñ meñ izāfā karo! Subah ke waqt apnī qurbāniyoñ ko chaṛhāo, tisre din āmdanī kā daswāñ hissā pesh karo. ⁵ Kḥamīrī roṭī jalā kar apnī shukrguzārī kā izhār karo, buland āwāz se un qurbāniyoñ kā elān karo jo tum apnī kḥushī se

* 4:1 Lafzī tarjumā: ‘Basan kī gāyo.’ Basan ek pahārī ilāqā thā jis ke maweshī mashhūr the.

adā kar rahe ho. Kyoṅki aisī harkateṅ tum Isrāīliyoṅ ko bahut pasand haiṅ.” Yih Rab Qādir-e-mutlaq kā farmān hai.

⁶ Rab farmātā hai, “Maiṅ ne kāl paṛne diyā. Har shahr aur ābādi meṅ roṭī khatm huī. To bhī tum mere pās wāpas nahīn āe! ⁷ Abhī fasal ke pakne tak tīn māh bāqī the ki maiṅ ne tumhāre mulk meṅ bārishoṅ ko rok diyā. Maiṅ ne hone diyā ki ek shahr meṅ bārish huī jabki sāth walā shahr us se mahrūm rahā, ek khet bārish se serāb huā jabki dūsrā jhulas gayā. ⁸ Jis shahr meṅ thoṛā-bahut pānī bāqī thā wahān digar kaī shahroṅ ke bāshinde laṛkharāte hue pahuṅche, lekin un ke lie kāfī nahīn thā. To bhī tum mere pās wāpas na āe!” Yih Rab kā farmān hai.

⁹ Rab farmātā hai, “Maiṅ ne tumhārī fasloṅ ko patrog aur phaphūndī se tabāh kar diyā. Jo bhī tumhāre muta’addid angūr, anjir, zaitūn aur bāqī phal ke bāghoṅ meṅ ugtā thā use ṭīḍiyān khā gaīn. To bhī tum mere pās wāpas na āe!”

¹⁰ Rab farmātā hai, “Maiṅ ne tumhāre darmiyān aisī mohlak bīmārī phailā dī jaisī qadīm zamāne meṅ Misr meṅ phail gaī thī. Tumhāre naujawānoṅ ko maiṅ ne talwār se mār dālā, tumhāre ghoṛe tum se chhīn lie gae. Tumhārī lashkargāhoṅ meṅ lāshoṅ kā tāffun itnā phail gayā ki tum bahut tang hue. To bhī tum mere pās wāpas na āe.”

¹¹ Rab farmātā hai, “Maiṅ ne tumhāre darmiyān aisī tabāhī machāī jaisī us dīn huī jab maiṅ ne Sadūm aur Amūrā ko tabāh kiyā.

Tumhārī hālat bilkul us lakaṛī kī mānind thī jo āg se nikāl kar bachāī to gaī lekin phir bhī kāfī jhulas gaī thī. To bhī tum wāpas na āe.

¹² Chunānche ai Isrāīl, ab maiṅ āindā bhī tere sāth aisā hī karūṅga. Aur chūnki maiṅ tere sāth aisā karūṅga, is lie apne Ḳhudā se milne ke lie taiyār ho jā, ai Isrāīl!”

¹³ Kyoṅki Allāh hī pahāroṅ ko tashkīl detā, hawā ko khalāq kartā aur apne khayālāt ko insān par zāhir kartā hai. Wuhī taṛkā aur andherā paidā kartā aur wuhī zamīn kī bulandiyōṅ par chaltā hai. Us kā nām ‘Rab, Lashkaroṅ kā Ḳhudā’ hai.

5

Mere Pās Lauṭ Āo!

¹ Ai Isrāīlī qaum, merī bāt suno, tumhāre bāre meṅ mere nohā par dhyān do!

² “Kuṅwārī Isrāīl gir gaī hai aur āindā kabhī nahīn uṭhegī. Use us kī apnī zamīn par paṭaḱh diyā gayā hai, aur koī use dubārā kharā nahīn karegā.”

³ Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai, “Isrāīl ke jis shahr se 1,000 mard laṛne ke lie nikleṅge us ke sirf 100 afrād wāpas āeṅge. Aur jis shahr se 100 nikleṅge, us ke sirf 10 mard wāpas āeṅge.” ⁴ Kyoṅki Rab Isrāīlī qaum se farmātā hai, “Mujhe talāsh karo to tum jīte rahoge. ⁵ Na Baitel ke tālib ho, na Jiljāl ke pās jāo, aur na Bair-sabā ke lie rawānā ho jāo! Kyoṅki Jiljāl ke bāshinde yaqīnan jilāwatan ho jāeṅge, aur Baitel nest-o-nābūd ho jāegā.”

⁶ Rab ko talāsh karo to tum jīte rahoge. Warnā wuh āg kī tarah Yūsuf ke gharāne meṅ se guzar kar Baitel ko bhasm karegā, aur use koī nahīn bujhā sakegā.

Har Tarāf Nāinsāfi

⁷ Un par afsos jo insāf ko ulaṭ kar zahr meṅ badal dete, jo rāstī ko zamīn par paṭaḱh dete haiṅ!

⁸ Allāh Sāt Saheliyoñ ke Jhumke aur Jauze kā Ḳhāliq hai. Andhere ko wuh subah kī raushnī meñ aur din ko rāt meñ badal detā hai. Jo samundar ke pānī ko bulā kar rū-e-zamīn par unḍel detā hai us kā nām Rab hai! ⁹ Achānak hī wuh zorāwaroñ par āfat lātā hai, aur us ke kahne par qilāband shahr tabāh ho jātā hai.

¹⁰ Tum us se nafrat karte ho jo adālat meñ insāf kare, tumheñ us se ghin ātī hai jo sach bole. ¹¹ Tum gharīboñ ko kuchal kar un ke anāj par had se zyādā ḡaiks lagāte ho. Is lie go tum ne tarāshe hue pattharoñ se shāndār ghar banāe haiñ to bhī un meñ nahīñ rahoge, go tum ne angūr ke phalte-phūlte bāgh lagāe haiñ to bhī un kī mai se mahzūz nahīñ hoge. ¹² Maiñ to tumhāre muta'addid jarāym aur sangīn gunāhoñ se ḡhūb waqīf hūñ. Tum rāstbāzoñ par zulm karte aur rishwat le kar gharīboñ ko adālat meñ insāf se mahrūm rakhte ho. ¹³ Is lie samajhdār shakhs is waqt ḡhāmosh rahtā hai, waqt itnā hī burā hai.

¹⁴ Burāī ko talāsh na karo balki achchhāī ko, tab hī jīte rahoge. Tab hī tumhārā dāwā durust hogā ki Rab jo lashkaroñ kā Ḳhudā hai hamāre sāth hai. ¹⁵ Burāī se nafrat karo aur jo kuchh achchhā hai use pyār karo. Adālatoñ meñ insāf ḡāym rakho, shāyad Rab jo lashkaroñ kā Ḳhudā hai Yūsuf ke bache-khuche hisse par rahm kare.

¹⁶ Chunānche Rab jo lashkaroñ kā Ḳhudā aur hamārā āqā hai farmātā hai, “Tamām chaukoñ meñ āh-o-bukā hogī, tamām galiyoñ meñ log ‘Hāy, hāy’ karenge. Khetibārī karne wāloñ ko bhī bulāyā jāegā tāki peshāwarānā taur par sog manāne wāloñ ke sāth giriyā-o-zārī karen. ¹⁷ Angūr ke tamām bāghoñ meñ wāwailā machegā, kyonki maiñ ḡhud tumhāre darmiyān se guzarūñgā.” Yih Rab kā farmān hai.

Rab kā Din Haulnāk Hai

¹⁸ Un par afsos jo kahte haiñ, “Kāsh Rab kā din ā jāe!” Tumhāre lie Rab ke din kā kyā fāyḍā hogā? Wuh to tumhāre lie raushnī kā nahīñ balki tārīkī kā bāis hogā. ¹⁹ Tab tum us ādmī kī mānind hoge jo sherbabar se bhāg kar rīchh se ḡakrā jātā hai. Jab ghar meñ panāh le kar hāth se dīwār kā sahārā letā hai to sāñp use ḡas letā hai. ²⁰ Hāñ, Rab kā din tumhāre lie raushnī kā nahīñ balki tārīkī kā bāis hogā. Aisā andherā hogā ki ummīd kī kiran tak nazar nahīñ āegī.

²¹ Rab farmātā hai, “Mujhe tumhāre mazhabī tahwāroñ se nafrat hai, maiñ unheñ haqīr jāntā hūñ. Tumhāre ijtimāoñ se mujhe ghin ātī hai. ²² Jo bhasm hone wāli aur ḡhallā kī qurbāniyāñ tum mujhe pesh karte ho unheñ maiñ pasand nahīñ kartā, jo moḡe-tāze bail tum mujhe salāmātī kī qurbānī ke taur par chaḡhāte ho un par maiñ nazar bhī nahīñ ḡālnā chāhtā. ²³ Dafā karo apne gītoñ kā shor! Maiñ tumhāre sitāroñ ki mausiḡi sunānā nahīñ chāhtā. ²⁴ In chīzoñ kī bajāe insāf kā chashmā phūḡ nikle aur rāstī kī kabhī band na hone wāli nahar bah nikle.

²⁵ Ai Isrāīl ke gharāne, jab tum registān meñ ḡhūmte-phirte the to kyā tum ne un 40 sāloñ ke daurān kabhī mujhe zabah aur ḡhallā kī qurbāniyāñ pesh kīñ? ²⁶ Nahīñ, us waqt bhī tum apne bādshāh Sakkūt Dewatā aur apne sitāre Kiwān Dewatā ko uḡhāe phirte the, go tum ne apne hāthoñ se yih but apne lie banā lie the. ²⁷ Is lie Rab jis kā nām lashkaroñ kā Ḳhudā hai farmātā hai ki maiñ tumheñ jilāwatan karke Damishq ke pār basā dūñgā.”

6

Rāhnumāon kī K̄hudetimādī aur Aiyāshī

¹ Koh-e-Siyyūn ke beparwā bāshindoñ par afsos! Koh-e-Sāmariya ke bāshindoñ par afsos jo apne āp ko mahfūz samajhte haiñ. Hāñ, sab se ālā qaum ke un shurafā par afsos jin ke pās Isrāīlī qaum madad ke lie ātī hai. ² Kalnā Shahr ke pās jā kar us par ghaur karo, wahāñ se azīm shahr Hamāt ke pās pahuñcho, phir Filistī mulk ke shahr Jāt ke pās utro. Kyā tum in mamālīk se behtar ho? Kyā tumhārā ilāqā in kī nisbat barā hai?

³ Tum apne āp ko āfat ke din se dūr samajh kar apnī zālīm hukūmat dūsroñ par jatāte ho. ⁴ Tum hāthidānt se ārāstā palangoñ par sote aur apne shāndār sofoñ par pañw phailāte ho. Khāne ke lie tum apne rewaroñ se achche achche bhej ke bachche aur moṭe-tāze bachhre chun lete ho. ⁵ Tum apne sitāroñ ko bajā bajā kar Dāūd kī tarah muḫtalif qism ke git taiyār karte ho. ⁶ Mai ko tum bare bare pyāloñ se pī lete, behtarīn qism ke tel apne jism par milte ho. Afsos, tum parwā hī nahīñ karte ki Yūsuf kā gharānā tabāh hone wālā hai.

⁷ Is lie tum un logoñ meñ se hoge jo pahle qaidī ban kar jilāwatan ho jāenge. Tab tumhārī rangaliyāñ band ho jāengī, tumhārī āwārāgard aur kāhil zindagī khatm ho jāegī.

⁸ Rab jo lashkaroñ kā K̄hudā hai farmātā hai, “Mujhe Yāqūb kā ghurūr dekh kar ghīn ātī hai, us ke mahaloñ se maiñ mutanaffir hūñ. Maiñ shahr aur jo kuchh us meñ hai dushman ke hawāle kar dūngā. Mere nām kī qasam, yih merā, Rab Qādir-e-mutlaq kā farmān hai.” ⁹ Us waqt agar ek ghar meñ das ādmī rah jāen to wuh bhī mar jāenge. ¹⁰ Phir jab koī rishtedār āe tāki lāshoñ ko uṭhā kar dafnāne jāe aur dekke ki ghar ke kisī kone meñ abhī koī chhup kar bach gayā hai to wuh us se pūchhegā, “Kyā āp ke alāwā koī aur bhī bachā hai?” To wuh jawāb degā, “Nahīñ, ek bhī nahīñ.” Tab rishtedār kahegā, “Chup! Rab ke nām kā zikr mat karnā, aisā na ho ki wuh tujhe bhī maut ke ghāt utāre.” *

¹¹ Kyonki Rab ne hukm diyā hai ki shāndār gharoñ ko ṭukre ṭukre aur chhoṭe gharoñ ko rezā rezā kiyā jāe.

¹² Kyā ghore chaṭānoñ par sarpā daurte haiñ? Kyā insān bail le kar un par hāl chalātā hai? Lekin tum itnī hī ghairfitrī harkateñ karte ho. Kyonki tum insāf ko zahr meñ aur rāstī kā mīṭhā phal karwāhaṭ meñ badal dete ho. ¹³ Tum Lo-dibār kī fatah par shādiyānā bajā bajā kar faḫr karte ho, “Ham ne apnī hī tāqat se qarnaim par qabzā kar liyā!” ¹⁴ Chunāñche Rab jo lashkaroñ kā K̄hudā hai farmātā hai, “Ai Isrāīlī qaum, maiñ tere khilāf ek qaum ko tahrīk dūngā jo tujhe shimāl ke shahr Labo-hamāt se le kar junūb kī wādī Arābā tak aziyat pahuñchāegī.”

7

Tiddiyon kī Royā

¹ Rab Qādir-e-mutlaq ne mujhe royā dikhāi. Maiñ ne dekhā ki Allāh tiddiyon ke ghol paidā kar rahā hai. Us waqt pahli ghās ki kaṭāi ho chuki thī, wuh ghās jo bādshāh ke lie muqarrar thī. Ab ghās dubārā ugne lagī thī. ² Tab tiddiyāñ mulk kī pūrī hariyālī par ṭuṭ paṛīñ aur sab kuchh khā gaīñ. Maiñ chillā uṭhā, “Ai Rab Qādir-e-mutlaq, mehrbānī karke muāf kar, warnā Yāqūb kis tarah qāym rahegā? Wuh pahle se itnī chhoṭī qaum

* **6:10** 'Aisā na ho ki wuh . . . ghāt utāre' izāfā hai tāki matlab sāf ho.

hai.” ³ Tab Rab pachhtāyā aur farmāyā, “Jo kuchh tū ne dekhā wuh pesh nahīn āegā.”

Āg kī Royā

⁴ Phir Rab Qādir-e-mutlaq ne mujhe ek aur royā dikhāī. Main ne dekhā ki Rab Qādir-e-mutlaq āg kī bārish bulā rahā hai tāki mulk par barse. Āg ne samundar kī gahrāiyōn ko khushk kar diyā, phir mulk meñ phailne lagī. ⁵ Tab main chillā uṭhā, “Ai Rab Qādir-e-mutlaq, mehrbānī karke is se bāz ā, warnā Yāqūb kis tarah qāym rahegā? Wuh pahle se itnī chhoṭī qaum hai.” ⁶ Tab Rab dubārā pachhtāyā aur farmāyā, “Yih bhī pesh nahīn āegā.”

Sāhūl kī Royā

⁷ Is ke bād Rab ne mujhe ek tīsri royā dikhāī. Main ne dekhā ki Qādir-e-mutlaq ek aisī diwār par kharā hai jo sāhūl se nāp nāp kar tāmīr kī gai hai. Us ke hāth meñ sāhūl thā. ⁸ Rab ne mujh se pūchhā, “Ai Āmūs, tujhe kyā nazar ātā hai?” Main ne jawāb diyā, “Sāhūl.” Tab Rab ne farmāyā, “Main apnī qaum Isrāīl ke darmiyān sāhūl lagāne walā hūn. Āindā main un ke gunāhoñ ko nazarandāz nahīn karūnga balki nāp nāp kar un ko sazā dūngā. ⁹ Un bulandiyōn kī qurbāngāheñ tabāh ho jāeñgī jahān Is’hāq kī aulād apnī qurbāniyāñ pesh kartī hai. Isrāīl ke maqdis khāk meñ milāe jāeñge, aur main apnī talwār ko pakaṛ kar Yarubiyām ke khāndān par ṭuṭ parūngā.”

Āmūs ko Isrāīl se Nikalne kā Hukm Diyā Jātā Hai

¹⁰ Yih sun kar Baitel ke imām Amasiyāh ne Isrāīl ke bādshāh Yarubiyām ko ittalā dī, “Āmūs Isrāīl ke darmiyān hī āp ke khilāf sāzisheñ kar rahā hai! Muluk us ke paighām bardāshht nahīn kar saktā, ¹¹ kyonki wuh kahtā hai, ‘Yarubiyām talwār kī zad meñ ā kar mar jāegā, aur Isrāīlī qaum yaqīnan qaidī ban kar jilāwatan ho jāegī.’”

¹² Amasiyāh ne Āmūs se kahā, “Ai royā dekhne wāle, yahān se nikal jā! Muluk-e-Yahūdāh meñ bhāg kar wahīn rozī kamā, wahīn nabuwwat kar. ¹³ Āindā Baitel meñ nabuwwat mat karnā, kyonki yih bādshāh kā maqdis aur bādshāhī kī markazī ibādatgāh hai.”

¹⁴ Āmūs ne jawāb diyā, “Peshā ke lihāz se na main nabī hūn, na kisi nabī kā shāgird balki gallābān aur anjīr-tūt kā bāghbān. ¹⁵ To bhī Rab ne mujhe bher-bakriyōn kī gallābānī karne se haṭā kar hukm diyā ki merī qaum Isrāīl ke pās jā aur nabuwwat karke use merā kalām pesh kar. ¹⁶ Ab Rab kā kalām sun! Tū kahtā hai, ‘Isrāīl ke khilāf nabuwwat mat karnā, Is’hāq kī qaum ke khilāf bāt mat karnā.’ ¹⁷ Jawāb meñ Rab farmātā hai, ‘Terī biwī shahr meñ kasbī banegī, tere beṭe-beṭiyāñ sab talwār se qat ho jāeñge, terī zamīn nāp kar dūsoñ meñ taqsīm kī jāegī, aur tū khud ek nāpāk mulk meñ wafāt pāegā. Yaqīnan Isrāīlī qaum qaidī ban kar jilāwatan ho jāegī.’”

8

Pake Phal se Bharī Ṭokri

¹ Ek bār phir Rab Qādir-e-mutlaq ne mujhe royā dikhāī. Main ne pake hue phal se bharī huī ṭokri dekhī. ² Rab ne pūchhā, “Ai Āmūs, tujhe kyā nazar ātā hai?” Main ne jawāb diyā, “Pake hue phal se bharī huī ṭokri.” Tab Rab ne mujh se farmāyā, “Merī qaum kā anjām pak gayā hai.

Ab se main unheñ sazā die baḡhair nahīn chhorūngā. ³ Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki us din mahal meñ gīt sunāi nahīn denge balki āh-o-zārī. Chāron taraf nāsheñ nazar āengī, kyoñki dushman unheñ har jagah phainkegā. *Khāmosh!*”

Awām kā Istehsāl

⁴ Ai ḡharīboñ ko kuchalne wālo, ai zarūratmandoñ ko tabāh karne wālo, suno! ⁵⁻⁶ Tum kahte ho, “Nae Chānd kī Īd kab guzar jāegī, Sabat kā din kab khatm hai tāki ham anāj ke godām khol kar ḡhallā bech sakeñ? Tab ham paimāish ke bartan chhoṭe aur tarāzū ke baṭ halke banāenge, sāth sāth saude kā bhāw baṛhāenge. Ham farokht karte waqt anāj ke sāth us kā bhūsa bhī milāenge.” Apne nājāyz tariqon se tum thoṛe paison meñ balki ek joṛī jūtoñ ke ewaz ḡharīboñ ko kharidte ho.

⁷ Rab ne Yāqūb ke faḡhr kī qasam khā kar wādā kiyā hai, “Jo kuchh un se sarzad huā hai use main kabhī nahīn bhūlūngā. ⁸ Unhīn kī wajah se zamīn laraz uṭhegī aur us ke tamām bāshinde mātam kareñge. Jis tarah Mīsr meñ Dariyā-e-Nīl barsāt ke mausam meñ sailābī sūrat ikhtiyār kar letā hai usī tarah pūrī zamīn uṭhegī. Wuh Nīl kī tarah josh meñ āegī, phir dubārā utar jāegī.”

⁹ Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai, “Us din main hone dūngā kī sūraj dopahar ke waqt ḡhurūb ho jāe. Din urūj par hī hogā to zamīn par andherā chhā jāegā. ¹⁰ Main tumhāre tahwāron ko mātam meñ aur tumhāre gītoñ ko āh-o-bukā meñ badal dūngā. Main sab ko ṭāṭ ke mātamī libās pahnā kar har ek kā sar mundwāūngā. Log yoñ mātam kareñge jaisā un kā wāhid beṭā kūch kar gayā ho. Anjām kā wuh din kitnā talḡh hogā.”

Allāh Āindā Jawāb Nahīn Degā

¹¹ Qādir-e-mutlaq farmātā hai, “Aise din āne wāle haiñ jab main mulk meñ kāl bhejūngā. Lekin log na roṭī aur na pānī se balki Allāh kā kalām sunane se mahrūm raheñge. ¹² Log larḡkharāte hue ek samundar se dūsre tak aur shimāl se mashriq tak phireñge tāki Rab kā kalām mil jāe, lekin besūd.

¹³ Us din khūbsūrat kuñwāriyāñ aur jawān mard pyās ke māre behosh ho jāenge. ¹⁴ Jo is waqt Sāmariya ke makrūh but kī qasam khāte aur kahte haiñ, ‘Ai Dān, tere dewatā kī hayāt kī qasam’ yā ‘Ai Bair-sabā, tere dewatā kī qasam!’ Wuh us waqt gir jāenge aur dubārā kabhī nahīn uṭheñge.”

9

Ākhirī Royā: Isrāil kī Tabāhī

¹ Main ne Rab ko qurbāngāh ke pās kharā dekhā. Us ne farmāyā, “Maqdis ke satūnoñ ke bālāi hissoñ ko itne zor se mār ki dahlizeñ laraz uṭheñ aur un ke ṭukre hāzirīn ke saroñ par gir jāeñ. Un meñ se jītne zindā raheñ unheñ main talwār se mār dālūngā. Ek bhī bhāḡ jāne meñ kāmyāb nahīn hogā, ek bhī nahīn bachegā. ² Khāh wuh zamīn meñ khod khod kar Pātāl tak kyoñ na pahuñcheñ to bhī merā hāth unheñ pakar kar wahāñ se wāpas lāegā. Aur khāh wuh āsmān tak kyoñ na chaṛḡ jāeñ to bhī main unheñ wahāñ se utārūngā. ³ Khāh wuh Karmil kī choṭī par kyoñ na chhup jāeñ to bhī main un kā khoj lagā kar unheñ chhīn lūngā. Go wuh samundar kī tah tak utar kar mujh se poshidā hone kī koshīsh kyoñ na karen to bhī befāydā hogā, kyoñki main samundarī sāñp ko unheñ ḡasne kā hukm dūngā. ⁴ Agar un ke dushman unheñ bhagā kar jilāwatan karen to main talwār ko unheñ qatl karne kā hukm dūngā. Main dhyān se un ko

taktā rahŭngā, lekin barkat dene ke lie nahīn balki nuqsān pahuñchāne ke lie.”

⁵ Qādir-e-mutlaq Rabbul-afwāj hai. Jab wuh zamīn ko chhū detā hai to wuh laraz uṭhtī aur us ke tamām bāshinde mātam karne lagte haiñ. Tab jis tarah Mīsr meñ Dariyā-e-Nīl barsāt ke mausam meñ sailāb kī sūrat ikhtiyār kar letā hai usī tarah pūrī zamīn uṭhtī, phir dubārā utar jāti hai. ⁶ Wuh āsmān par apnā bālākhānā tāmīr kartā aur zamīn par apne taḥkhāne kī buniyād dāltā hai. Wuh samundar kā pānī bulā kar rū-e-zamīn par unḍel detā hai. Usī kā nām Rab hai!

Tum Dūsroñ se Behtar Nahīn

⁷ Rab farmātā hai, “Ai Isrāīliyo, yih mat samajhnā ki mere nazdik tum Ethopiya ke bāshindoñ se behtar ho. Beshak maiñ Isrāīl ko Mīsr se nikāl lāyā, lekin bilkul isī tarah maiñ Filistiyon ko Krete * se aur Arāmiyon ko Qir se nikāl lāyā. ⁸ Maiñ, Rab Qādir-e-mutlaq dhyān se Isrāīl kī gunāhāludā bādshāhī par ghaur kar rahā huñ. Yaqīnan maiñ use rū-e-zamīn par se miṭā dālūngā.”

Tāham Rab farmātā hai, “Maiñ Yāqūb ke gharāne ko sarāsar tabāh nahīn karūngā. ⁹ Mere hukm par Isrāīlī qaum ko tamām aqwām ke darmiyān hī yoñ hilāyā jāegā jis tarah anāj ko chhalnī meñ hilā hilā kar pāk-sāf kiyā jātā hai. Ākhir meñ ek bhī patthar anāj meñ bāqī nahīñ rahegā. ¹⁰ Merī qaum ke tamām gunāhgār talwār kī zad meñ ā kar mar jāenge, go wuh is waqt kahte haiñ ki na ham par āfat āegī, na ham us kī zad meñ āenge.

Isrāīl ke lie Nāī Ummīd

¹¹ Us din maiñ Dāūd ke gire hue ghar ko nae sire se khaṛā karūngā. Maiñ us ke raḥhnoñ ko band aur us ke khandarāt ko bahāl karūngā. Maiñ sab kuchh yoñ tāmīr karūngā jis tarah qadīm zamāne meñ thā. ¹² Tab Isrāīlī Adom ke bache-khuche hisse aur un tamām qaumoñ par qabzā kareñge jin par mere nām kā ṭhappā lagā hai.” Yih Rab kā farmān hai, aur wuh yih karegā bhī.

¹³ Rab farmātā hai, “Aise din āne wāle haiñ jab fasleñ bahut hī zyādā hoñgī. Fasal kī kaṭāī ke lie itnā waqt darkār hogā ki ākhirkār hal chalāne wālā kaṭāī karne wāloñ ke pīchhe pīchhe khet ko aḡlī fasal ke lie taiyār kartā jāegā. Angūr kī fasal bhī aisi hī hogī. Angūr kī kasrat ke bāis un se ras nikālne ke lie itnā waqt lagegā ki ākhirkār bij bone wālā sāth sāth bij bone kā kām shurū karegā. Kasrat ke bāis nāī mai pahāroñ se ṭapkeḡī aur tamām pahāriyon se baheḡī.

¹⁴ Us waqt maiñ apnī qaum Isrāīl ko bahāl karūngā. Tab wuh tabāhshudā shahroñ ko nae sire se tāmīr karke un meñ ābād ho jāenge. Wuh angūr ke bāḡh lagā kar un kī mai pieñge, dīgar phaloñ ke bāḡh lagā kar un kā phal khāenge. ¹⁵ Maiñ unheñ panīrī kī tarah un ke apne mulk meñ lagā dūngā. Tab wuh āindā us mulk se kabhī jaṛ se nahīñ ukhāre jāenge jo maiñ ne unheñ atā kiyā hai.” Yih Rab tere Kḥudā kā farmān hai.

* 9:7 Krete: Ibrānī Kaftūr.

Abadiyāh

Rab Adom kī Adālat Karegā

¹ Zail meñ wuh royā qalamband hai jo Abadiyāh ne dekhī. Us meñ wuh kuchh bayān kiyā gayā hai jo Rab Qādir-e-mutlaq ne Adom ke bāre meñ farmāyā.

Ham ne Rab kī taraf se paighām sunā hai, ek qāsid ko aqwām ke pās bhejā gayā hai jo unheñ hukm de, “Uṭho! Āo, ham Adom se laṛne ke lie taiyār ho jāeñ.”

² Rab Adom se farmātā hai, “Main tujhe qaumon meñ chhoṭā banā dūngā, aur tujhe bahut haqīr jānā jāegā. ³ Tere dil ke ghurūr ne tujhe fareb diyā hai. Chūnki tū chaṭānoñ kī darāroñ meñ aur bulandiyōñ par rahtā hai is lie tū dil meñ sochtā hai, ‘Kaun mujhe yahāñ se utār degā?’”

⁴ Lekin Rab farmātā hai, “Kḥāh tū apnā ghoñslā uqāb kī tarah bulandī par kyoñ na banāe balki use sitāroñ ke darmiyān lagā le, to bhī main tujhe wahāñ se utār kar kḥāh meñ milā dūngā.

⁵ Agar dākū rāt ke waqt tujhe lūṭ lete to wuh sirf utnā hī chhīn lete jitnā uṭhā kar le jā sakte haiñ. Agar tū angūr kā bāgh hotā aur mazdūr fasal chunane ke lie āte to thoṛā-bahut un ke pīchhe rah jātā. Lekin terā anjām is se kahiñ zyādā burā hogā. ⁶ Dushman Esau * ke kone kone kā khoj lagā lagā kar us ke tamām poshidā kḥazāne lūṭ legā. ⁷ Tere tamām ittahādī tujhe mulk kī sarhad tak bhagā deṅge, tere dost tujhe fareb de kar tujh par ghālīb aeṅge. Balki terī roṭī khāne wāle hī tere lie phandā lagāeṅge, aur tujhe patā nahīn chalegā.” ⁸ Rab farmātā hai, “Us dīn main Adom ke dānishmandoñ ko tabāh kar dūngā. Tab Esau ke pahārī ilāqe meñ samajh aur aql kā nām-o-nishān nahīn rahegā. ⁹ Ai Temān, tere sūrme bhī saḳht dahshat khāeṅge, kyoñki us waqt Esau ke pahārī ilāqe meñ qatl-o-ghārat ām hogī, koī nahīn bachegā.

¹⁰ Tū ne apne bhāī Yāqūb † par zulm-o-tashaddud kiyā, is lie terī kḥūb ruswāī ho jāegī, tujhe yoñ miṭṭayā jāegā kī āindā terā nām-o-nishān tak nahīn rahegā. ¹¹ Jab ajnabī faujī Yarūshalam ke darwāzoñ meñ ghus āe to tū fāsile par kharā ho kar un jaisā thā. Jab unhoñ ne tamām māl-o-daulat chhīn liyā, jab unhoñ ne qurā dāl kar āpas meñ Yarūshalam ko bāñṭ liyā to tū ne un kā hī rawaiyā apnā liyā. ¹² Tujhe tere bhāī kī badqismatī par kḥushī nahīn manānī chāhie thī. Munāsib nahīn thā ki tū Yahūdāh ke bāshindoñ kī tabāhī par shādīyānā bajātā. Un kī musibat dekh kar tujhe shekhī nahīn mārñī chāhie thī. ¹³ Yih ṭhīk nahīn thā ki tū us dīn tabāhshudā shahr meñ ghus āyā tāki Yarūshalam kī musibat se lutf uṭhāe aur un kā bachā-khuchā māl lūṭ le. ¹⁴ Kitnī burī bāt thī ki tū shahr se nikalne wāle rāstoñ par tāk meñ baiṭh gayā tāki wahāñ se bhāgne wāloñ ko tabāh kare aur bache huoñ ko dushman ke hawāle kare. ¹⁵ Kyoñki Rab kā dīn tamām aqwām ke lie qarīb ā gayā hai. Jo sulūk tū ne dūsroñ ke sāth kiyā wuhī sulūk tere sāth kiyā jāegā. Terā ghalat kām tere apne hī sar par āegā.

Allāh kī Qaum Najāt Pāegī

* 1:6 Esau se murād Adom hai. † 1:10 Yāqūb se murād Isrāīl hai.

¹⁶ Pahle tumheñ mere muqaddas pahār par mere ghazab kā pyālā pīnā parā, lekin ab tamām dīgar aqwām use pīti raheñgī. Balki wuh use pī pī kar khālī kareñgī, unheñ us ke ākhīrī qatre bhī chātne pareñge. Phir un kā nām-o-nishān nahīn rahegā, aisā lagegā ki wuh kabhī thīn nahīn.

¹⁷ Lekin Koh-e-Siyyūn par najāt hogī, Yarūshalam muqaddas hogā.

Tab Yāqūb kā gharānā † dubārā apnī maurūsī zamīn par qabzā karegā,
¹⁸ aur Isrāīlī qaum § bharaktī āg ban kar Adom ko bhūse kī tarah bhasm karegī. Adom kā ek shaḥs bhī nahīn bachegā. Kyonki Rab ne yih farmāyā hai.

¹⁹ Tab Najab yānī junūb ke bāshinde Adom ke pahārī ilāqe par qabzā kareñge, aur maḡrib ke nashebī pahārī ilāqe ke bāshinde Filistiyōñ kā ilāqā apnā leñge. Wuh Ifrāīm aur Sāmariya ke ilāqōñ par bhī qabzā kareñge. Jiliyād kā ilāqā Binyamīn ke qabile kī milkiyat banegā. ²⁰ Isrāīl ke jilāwatanōñ ko Kanāniyōñ kā mulk shīmālī shahr Sārpāt tak hāsīl hogā jabki Yarūshalam ke jo bāshinde jilāwatan ho kar sifārād meñ jā base wuh junūbī ilāqe Najab par qabzā kareñge. ²¹ Najāt dene wāle Koh-e-Siyyūn par ā kar Adom ke pahārī ilāqe par hukūmat kareñge. Tab Rab hī Bādshāh hogā!”

† **1:17** Yāqūb kā gharānā se murād Isrāīl hai.
gharāne.

§ **1:18** Lafzī tarjumā: Yāqūb aur Yūsuf ke

Yūnus

Yūnus Allāh se Farār Ho Jātā Hai

¹ Rab Yūnus bin Amittī se hamkalām huā, ² “Baṛe shahr Nīnwā jā kar us par merī adālat kā elān kar, kyonki un kī burāī mere huzūr tak pahuñch gaī hai.”

³ Yūnus rawānā huā, lekin mashriqī shahr Nīnwā ke lie nahīn balki maḡribī shahr Tarsis ke lie. Rab ke huzūr se farār hone ke lie wuh Yāfā Shahr pahuñch gayā jahān ek baharī jahāz Tarsīs ko jāne wālā thā. Safr kā kirāyā adā karke Yūnus jahāz meñ baiṭh gayā tāki Rab ke huzūr se bhāg nikle.

⁴ Lekin Rab ne samundar par zabardast āndhī bhejī. Tūfān itnā shadīd thā ki jahāz ke ṭukre ṭukre hone kā khatrā thā. ⁵ Mallāh saham gae. Aur har ek chikhtā-chillātā apne dewatā se iltijā karne lagā. Jahāz ko halkā karne ke lie unhoñ ne sāmān ko samundar meñ phaiñk diyā.

Lekin Yūnus jahāz ke nichle hisse meñ leṭ gayā thā. Ab wuh gahrī nīnd so rahā thā. ⁶ Phir kaptān us ke pās āyā aur kahne lagā, “Āp kis tarah so sakte haiñ? Uṭheñ, apne dewatā se iltijā karen! Shāyad wuh ham par dhyan de aur ham halāk na hoñ.”

⁷ Mallāh āpas meñ kahne lage, “Āo, ham qurā dāl kar mālūm karen ki kaun hamārī musibat kā bāis hai.” Unhoñ ne qurā dālā to Yūnus kā nām niklā. ⁸ Tab unhoñ ne us se pūchhā, “Hameñ bataēñ ki yih āfat kis ke qusūr ke bāis ham par nāzil huī hai? Āp kyā karte haiñ, kahān se āe haiñ, kis mulk aur kis gaum se haiñ?”

⁹ Yūnus ne jawāb diyā, “Maiñ Ibrānī hūñ, aur Rab kā parastār hūñ jo āsmān kā Kḥudā hai. Samundar aur kḥushkī donoñ usī ne banāe haiñ.”

¹⁰ Yūnus ne unheñ yih bhī batāyā ki maiñ Rab ke huzūr se farār ho rahā hūñ. Yih sab kuchh sun kar dīgar musāfiroñ par shadīd dahshat tāri huī. Unhoñ ne kahā, “Yih āp ne kyā kiyā hai?” ¹¹ Itne meñ samundar mazīd mutalātīm hotā jā rahā thā. Chunāñche unhoñ ne pūchhā, “Ab ham āp ke sāth kyā karen tāki samundar tham jāe aur hamārā pichhā chhoṛ de?”

¹² Yūnus ne jawāb diyā, “Mujhe uṭhā kar samundar meñ phaiñk deñ to wuh tham jāega. Kyonki maiñ jāntā hūñ ki yih baṛā tūfān merī hī wajah se āp par ṭuṭ parā hai.”

¹³ Pahle mallāhoñ ne us kā mashwarā na mānā balki chappū mār mār kar sāhil par pahuñchne kī sirtoṛ koshish karte rahe. Lekin befāyda, samundar pahle kī nisbat kahiñ zyādā mutalātīm ho gayā. ¹⁴ Tab wuh buland āwāz se Rab se iltijā karne lage, “Ai Rab, aisā na ho ki ham is ādmī kī zindagī ke sabab se halāk ho jāēñ. Aur jab ham use samundar meñ phaiñkenge to hameñ begunāh ādmī kī jān lene ke zimmedār na ṭaharā. Kyonki jo kuchh ho rahā hai wuh terī hī marzī se ho rahā hai.” ¹⁵ Yih kah kar unhoñ ne Yūnus ko uṭhā kar samundar meñ phaiñk diyā. Pāñī meñ girte hī samundar ṭhāṭheñ mārne se bāz ā kar tham gayā. ¹⁶ Yih dekh kar musāfiroñ par saḡt dahshat chhā gaī, aur unhoñ ne Rab ko zabah kī qurbānī pesh kī aur mannateñ māñīñ.

¹⁷ Lekin Rab ne ek baṛī machhli ko Yūnus ke pās bhejā jis ne use nigal liyā. Yūnus tīn din aur tīn rāt machhli ke peṭ meñ rahā.

2

Yūnus kī Duā

1 Machhlī ke peṭ meñ Yūnus ne Rab apne Ḳhudā se zail kī duā kī,

2 “Main ne baṛ musibat meñ ā kar Rab se iltijā kī, aur us ne mujhe jawāb diyā. Main ne Pātāl kī gahrāiyōn se chīḵh kar fariyād kī to tū ne merī sunī.

3 Tū ne mujhe gahre pānī balki samundar ke bīch meñ hī phaiñk diyā. Pānī ke zordār bahāw ne mujhe gher liyā, terī tamām lahreñ aur maujeñ mujh par se guzar gain.

4 Tab main bolā, ‘Mujhe tere huzūr se ḵhārij kar diyā gayā hai, lekin main tere muqaddas ghar kī taraf taktā rahūngā.’

5 Pānī mere gale tak pahuñch gayā, samundar kī gahrāiyōn ne mujhe chhupā liyā. Mere sar se samundarī paude lipaṭ gae.

6 Pānī meñ utarte utarte main pahāroñ kī buniyādoñ tak pahuñch gayā. Main zamīn meñ dhañs kar ek aise mulk meñ ā gayā jis ke darwāze hameshā ke lie mere pīchhe band ho gae. Lekin ai Rab, mere Ḳhudā, tū hī merī jān ko gaṛhe se nikāl lāyā!

7 Jab merī jān nikalne lagi to tū, ai Rab mujhe yād āyā, aur merī duā tere muqaddas ghar meñ tere huzūr pahuñchī.

8 Jo butoñ kī pūjā karte haiñ unhoñ ne Allāh se wafādār rahne kā wādā tor diyā hai.

9 Lekin main shukrguzārī ke gīt gāte hue tujhe qurbānī pesh karūnga. Jo mannat main ne mānī use purā karūnga. Rab hī najāt detā hai.”

10 Tab Rab ne machhlī ko hukm diyā ki wuh Yūnus ko ḵhushkī par ugal de.

3

Yūnus Nīnwā Meñ

1 Rab ek bār phir Yūnus se hamkalām huā, 2 “Baṛe shahr Nīnwā jā kar use wuh paighām sunā de jo main tujhe dūngā.”

3 Is martabā Yūnus Rab kī sun kar Nīnwā ke lie rawānā huā. Rab ke nazdik Nīnwā aham shahr thā. Us meñ se guzarne ke lie tīn din darkār the. 4 Pahle din Yūnus shahr meñ dākhil huā aur chalte chalte loḡoñ ko paighām sunāne lagā, “Ain 40 din ke bād Nīnwā tabāh ho jāegā.”

5 Yih sun kar Nīnwā ke bāshinde Allāh par imān lāe. Unhoñ ne roze kā elān kiyā, aur chhoṭe se le kar baṛe tak sab ṭāṭ oṛh kar mātam karne lage.

6 Jab Yūnus kā paighām Nīnwā ke bādshāh tak pahuñchā to us ne taḵṭ par se utar kar apne shāhī kaproñ ko utār diyā aur ṭāṭ oṛh kar ḵhāk meñ baiṭh gayā. 7 Us ne shahr meñ elān kiyā, “Bādshāh aur us ke shurafā kā farmān suno! Kisī ko bhī khāne yā pīne kī ijāzat nahīñ. Gāy-bail aur bher-bakriyōñ samet tamām jānwar bhī is meñ shāmil haiñ. Na unheñ charne do, na pānī pīne do. 8 Lāzim hai ki sab loḡ jānwaroñ samet ṭāṭ oṛh leñ. Har ek pūre zor se Allāh se iltijā kare, har ek apnī burī rāhoñ aur apne zulm-o-tashaddud se bāz āe. 9 Kyā mālūm, shāyad Allāh pachhtāe. Shāyad us kā shadīd ḡhazab ṭal jāe aur ham halāk na hoñ.”

10 Jab Allāh ne un kā yih rawaiyā dekhā, ki wuh wāqā apnī burī rāhoñ se bāz āe to wuh pachhtāyā aur un par wuh āfat na lāyā jis kā elān us ne kiyā thā.

4

Yūnus Allāh kī Mehrbānī Dekh Kar Nārāz Ho Jātā Hai

¹ Yih bāt Yūnus ko nihāyat burī lagī, aur wuh ḡhusse huā. ² Us ne Rab se duā kī, “Ai Rab, kyā yih wuhī bāt nahīn jo main ne us waqt kī jab abhī apne watan meñ thā? Isī lie main itnī tezi se bhāg kar Tarsīs ke lie rawānā huā thā. Main jāntā thā ki tū mehrbān aur rahīm Ḳhudā hai. Tū tahammul aur shafqat se bharpūr hai aur jald hī sazā dene se pachhtātā hai. ³ Ai Rab, ab mujhe jān se mār de! Jīne se behtar yihī hai ki main kūch kar jāūn.”

⁴ Lekin Rab ne jawāb diyā, “Kyā tū ḡhusse hone meñ haq bajānib hai?”

⁵ Yūnus shahr se nikal kar us ke mashriq meñ ruk gayā. Wahān wuh apne lie jhoṅprī banā kar us ke sāy meñ baiṭh gayā. Kyonki wuh deḡhnā chāhtā thā ki shahr ke sāth kyā kuchh ho jāegā.

⁶ Tab Rab Ḳhudā ne ek bel ko phūṭne diyā jo barṭhe barṭhe Yūnus ke ūpar phail gāi tāki sāyā de kar us kī nārāzī dūr kare. Yih dekh kar Yūnus bahut ḡhush huā. ⁷ Lekin agle din jab pau phaṭne lagī to Allāh ne ek kīṛā bhejā jis ne bel par hamlā kiyā. Bel jald hī murjhā gāi.

⁸ Jab sūraj tulū huā to Allāh ne mashriq se jhulastī lū bhejī. Dhūp itnī shadīd thī ki Yūnus ḡhash khāne lagā. Āḡhirkār wuh marnā hī chāhtā thā. Wuh bolā, “Jīne se behtar yihī hai ki main kūch kar jāūn.”

⁹ Tab Allāh ne us se pūchhā, “Kyā tū bel ke sabab se ḡhusse hone meñ haq bajānib hai?” Yūnus ne jawāb diyā, “Ji hān, main marne tak ḡhusse hūn, aur is meñ main haq bajānib bhī hūn.”

¹⁰ Rab ne jawāb diyā, “Tū is bel par ḡham khātā hai, hālānki tū ne us ke phalne-phūlne ke lie ek unglī bhī nahīn hilāi. Yih bel ek rāt meñ paidā huī aur aglī rāt ḡhatm huī ¹¹ jabki Nīnwā bahut baṛā shahr hai, us meñ 1,20,000 afrād aur muta'addid jānwar baste haiñ. Aur yih log itne jāhil haiñ ki apne dāeñ aur bāeñ hāth meñ imtiyāz nahīn kar pāte. Kyā mujhe is baṛe shahr par ḡham nahīn khānā chāhie.?”

Mikāh

Sāmariya kī Tabāhī

¹ Zail meñ Rab kā wuh kalām darj hai jo Mikāh Morashtī par Yahūdāh ke bādshāhoñ Yūtām, Ākḥaz aur Hizqiyāh ke daur-e-hukūmat meñ nāzil huā. Us ne Sāmariya aur Yarūshalam ke bāre meñ yih bāteñ royā meñ dekhīñ.

² Ai tamām aqwām, suno! Ai zamīn aur jo kuchh us par hai, dhyān do! Rab Qādir-e-mutlaq tumhāre khilāf gawāhī de, Qādir-e-mutlaq apne muqaddas ghar kī taraf se gawāhī de. ³ Kyoñki dekho, Rab apnī sukūnatgāh se nikal rahā hai tāki utar kar zamīn kī bulandiyōñ par chāle.

⁴ Us ke pānwoñ tale pahār pighal jāenge aur wādiyāñ phat jāengī, wuh āg ke sāmne pighalne wāle mom yā ḍhalān par unḍele gae pānī kī mānind hoñge.

⁵ Yih sab kuchh Yāqūb ke jurm, Isrāīlī qaum ke gunāhoñ ke sabab se ho rahā hai. Kaun Yāqūb ke jurm kā zimmedār hai? Sāmariya! Kis ne Yahūdāh ko buland jaghoñ par butparastī karne kī tahrīk dī? Yarūshalam ne!

⁶ Is lie Rab farmatā hai, “Maiñ Sāmariya ko khule maidān meñ malbe kā ḍher banā dūngā, itnī khālī jagah kī log wahāñ angūr ke baḡh lagāenge. Maiñ us ke patthar wādī meñ phaiñk dūngā, use itne dhaṛām se girā dūngā ki us kī buniyādeñ hī nazar āengī. ⁷ Us ke tamām but ṭukre ṭukre ho jāenge, us kī ismatfaroshī kā pūrā ajr nazar-e-ātish ho jāegā. Maiñ us ke dewatāoñ ke tamām mujassamoñ ko tabāh kar dūngā. Kyoñki Sāmariya ne yih tamām chizeñ apnī ismatfaroshī se hāsīl kī haiñ, aur ab yih sab us se chhīn lī jāengī aur digar ismatfaroshōñ ko muāwaze ke taur par dī jāengī.”

Apnī Qaum par Mātam

⁸ Is lie maiñ āh-o-zārī karūnga, nange pānw aur barahnā phirūnga, gīdaṛoñ kī tarah wāwailā karūnga, uqābī ullū kī tarah āheñ bharūnga.

⁹ Kyoñki Sāmariya kā zakhm lā'ilāj hai, aur wuh Mulke-Yahūdāh meñ bhi phail gayā hai, wuh merī qaum ke darwāze yāñi Yarūshalam tak pahuñch gayā hai.

¹⁰ Filistī shahr Jāt meñ yih bāt na batāo, unheñ apne ānsū na dikhāo. Bait-lāfrā * meñ khāk meñ loṭ-poṭ ho jāo. ¹¹ Ai Safīr † ke rahne wālo, barahnā aur sharmsār ho kar yahāñ se guzar jāo. Zānān ‡ ke bāshinde nikleñge nahīñ. Bait-ezal § mātam karegā jab tum se har sahārā chhīn liyā jāegā. ¹² Mārot * ke basne wāle apne māl ke lie pech-o-tāb khā rahe haiñ, kyoñki Rab kī taraf se āfat nāzil ho kar Yarūshalam ke darwāze tak pahuñch gai hai.

¹³ Ai Lakīs † ke bāshindo, ghoṛoñ ko rath meñ jot kar bhāg jāo. Kyoñki ibtidā meñ tum hī Siyyūn Beṭī ke lie gunāh kā bāis ban gae. Tumhīñ meñ wuh jarāym maujūd the jo Isrāīl se sarzad ho rahe haiñ. ¹⁴ Is lie tumheñ

* **1:10** Bait-lāfrā = Khāk kā Ghar. † **1:11** Safir = Kḥūbsūrat. ‡ **1:11** Zānān = Nikalne Wālā.
§ **1:11** Bait-ezal = Sāth Wālā yāñi Sahārā Dene Wālā Ghar. * **1:12** Mārot = Talḫī. † **1:13** Lakīs ke qīlāband shahr meñ jangi rath rakhe jāte the.

tohfe de kar Morashat-jāt † ko ruḵhsat karnī paṛegī. Akzīb § ke ghar Isrāil ke bādshāhoñ ke lie farebdeh sābit hoñge.

¹⁵ Ai Maresā * ke logo, main hone dūngā ki ek qabzā karne wālā tum par hamlā karegā. Tab Isrāil kā jalāl Adullām tak pahuñchegā. ¹⁶ Ai Siyyūn Beṭī, apne bāl katwā kar gidh jaisī ganjī ho jā. Apne lādle bachchoñ par mātām kar, kyoñki wuh qaidī ban kar tujh se dūr ho jāenge.

2

Qaum par Zulm Karne Wāloñ par Afsos

¹ Un par afsos jo dūsroñ ko nuḡsān pahuñchāne ke mansūbe bāndhte aur apne bistar par hī sāsishēñ karte haiñ. Pau phaṭte hī wuh uṭh kar unheñ pūrā karte haiñ, kyoñki wuh yih karne kā iḡhtiyār rakhte haiñ.

² Jab wuh kisī khet yā makān ke lālach meñ ā jāte haiñ to use chhīn lete haiñ. Wuh logoñ par zulm karke un ke ghar aur maurūsī milkiyat un se lūt lete haiñ.

³ Chunāñche Rab farmātā hai, “Main is qaum par āfat kā mansūbā bāndh rahā hūñ, aisā phandā jis meñ se tum apnī gardanoñ ko nikāl nahīñ sakoge. Tab tum sar uṭhā kar nahīñ phiroge, kyoñki waqt burā hī hogā.

⁴ Us din log apne gītoñ meñ tumhārā mazāq uṛāeñge, wuh mātām kā talkh gīt gā kar tumheñ lān-tān kareñge,

‘Hāy, ham sarāsār tabāh ho gae haiñ! Merī qaum kī maurūsī zamīn dūsroñ ke hāth meñ ā gai hai. Wuh kis tarah mujh se chhīn lī gai hai! Hamāre kām ke jawāb meñ hamāre khet dūsroñ meñ taqsim ho rahe haiñ.’”

⁵ Chunāñche āindā tum meñ se koī nahīñ hogā jo Rab kī jamāt meñ qurā ḍāl kar maurūsī zamīn taqsim kare.

⁶ Wuh nabuwwat karte haiñ, “Nabuwwat mat karo! Nabuwwat karte waqt insān ko is qism kī bāteñ nahīñ sunānī chāhieñ. Yih sahīh nahīñ kī hamārī ruswāi ho jāegī.” ⁷ Ai Yāqūb ke gharāne, kyā tujhe is tarah kī bāteñ karnī chāhieñ, “Kyā Rab nārāz hai? Kyā wuh aisā kām karegā?”

Rab farmātā hai, “Yih bāt durust hai ki main us se mehrbān bāteñ kartā hūñ jo sahīh rah par chale. ⁸ Lekin kāfi der se merī qaum dushman ban kar uṭh kharī huī hai. Jin logoñ kā jang karne se tālluq hī nahīñ un se tum chādar tak sab kuchh chhīn lete ho jab wuh apne āp ko mahfūz samajh kar tumhāre pās se guzarte haiñ. ⁹ Merī qaum kī auratoñ ko tum un ke ḡhushnumā gharoñ se bhagā kar un ke bachchoñ ko hameshā ke lie merī shāndār barkatoñ se mahrum kar dete ho. ¹⁰ Ab uṭh kar chale jāo! Āindā tumheñ yahāñ sukūn hāsīl nahīñ hogā. Kyoñki nāpākī ke sabab se yih maqām aziyatnāk tariqe se tabāh ho jāegā. ¹¹ Haqīqat meñ yih qaum aisā farebdeh nabī chāhtī hai jo ḡhālī hāth ā kar * us se kahe, ‘Tumheñ kasrat kī mai aur sharāb hāsīl hogī!’”

Allāh Qaum ko Wāpas Lāegā

¹² Ai Yāqūb kī aulād, ek din main tum sab ko yaqīnan jamā karūnga. Tab main Isrāil kā bachā huā hissā yoñ ikatṭhā karūnga jis tarah bheṛ-bakriyoñ ko bāṛe meñ yā rewaṛ ko charāgāh meñ. Mulk meñ chāroñ taraf hujūmoñ kā shor machegā. ¹³ Ek rāhnumā un ke āge āge chalogā jo

† **1:14** ‘Morashat’ tohfe aur jahez ke lie mustāmal Ibrānī lafz se miltā jultā hai. § **1:14** Akzīb

= Fareb Hai. * **1:15** ‘Maresā’ fāteh aur qābiz ke lie mustāmal Ibrānī lafz se miltā jultā hai.

* **2:11** Lafzī tarjumā: jo hawā yānī kuchh nahīñ apne sāth le kar āe.

un ke lie rāstā kholegā. Tab wuh shahr ke darwāze ko toṛ kar us meñ se nikleñge. Un kā bādshāh un ke āge āge chalegā, Rab khud un kī rāhnumāi karegā.”

3

Rāhnumāon aur Jhūṭe Nabiyoñ par Ilāhī Faislā

¹ Main bolā, “Ai Yāqūb ke rāhnumāo, ai Isrāil ke buzurgo, suno! Tumheñ insāf ko jānanā chāhie. ² Lekin jo achchhā hai us se tum nafrat karte aur jo ghalat hai use pyār karte ho. Tum merī qaum kī khāl utār kar us kā gosht haḍḍiyoñ se judā kar lete ho. ³ Kyoñki tum merī qaum kā gosht khā lete ho. Un kī khāl utār kar tum un kī haḍḍiyoñ aur gosht ko ṭukre ṭukre karke deg meñ phaiñk dete ho.” ⁴ Tab wuh chillā kar Rab se iltijā kareñge, lekin wuh un kī nahīn sunegā. Un ke ghalat kāmōñ ke sabab se wuh apnā chehrā un se chhupā legā.

⁵ Rab farmātā hai, “Ai nabiyo, tum merī qaum ko bhaṭkā rahe ho. Agar tumheñ kuchh khilāyā jāe to tum elān karte ho ki amn-o-amān hogā. Lekin jo tumheñ kuchh nā khilāe us par tum jihād kā fatwā dete ho. ⁶ Chunāñche tum par aisī rāt chhā jāegī jis meñ tum royā nahīn dekhoge, aisī tārīkī jis meñ tumheñ mustaqbil ke bāre meñ koī bhī bāt nahīn milegī. Nabiyoñ par sūraj dūb jāegā, un ke chāroñ taraf andherā hī andherā chhā jāegā. ⁷ Tab royā dekhne wāle sharmsār aur qismat kā hāl batāne wāle sharmindā ho jāeñge. Sharm ke māre wuh apne muñh ko chhupā leñge, * kyoñki Allāh se koī bhī jawāb nahīn milegā.”

⁸ Lekin main khud quwwat se, Rab ke Rūh se aur insāf aur tāqat se bhārā huā hūñ tāki Yāqūb kī aulād ko us ke jarāym aur Isrāil ko us ke gunāh sunā sakūñ.

⁹ Ai Yāqūb ke rāhnumāo, ai Isrāil ke buzurgo, suno! Tum insāf se ghin khā kar har sīdhī bāt ko ṭeṛhī banā lete ho. ¹⁰ Tum Siyyūn ko khūñrezi se aur Yarūshalam ko nāinsāfi se tāmīr kar rahe ho. ¹¹ Yarūshalam ke buzurg adālat karte waqt rishwat lete haiñ. Us ke imām tālim dete haiñ lekin sirf kuchh milne ke lie. Us ke nabi peshgoi sunā dete haiñ lekin sirf paisoñ ke muāwaze meñ. Tāham yih log Rab par inhisār karke kahte haiñ, “Ham par āfat ā hī nahīn saktī, kyoñki Rab hamāre darmiyān hai.”

¹² Tumhārī wajah se Siyyūn par hal chalāyā jāegā aur Yarūshalam malbe kā dher ban jāegā. Jis pahār par Rab kā ghar hai us par jangal chhā jāegā.

4

Yarūshalam Ek Nāī Bādshāhī kā Markaz Ban Jāegā

¹ Aḳhirī aiyām meñ Rab ke ghar kā pahār mazbutī se qāym hogā. Sab se barā yih pahār digar tamām bulandiyoñ se kahīn zyādā sarfarāz hogā. Tab ummateñ jauq-dar-jauq us ke pās pahuñcheñgī, ² aur beshumār qaumeñ ā kar kacheñgī, “Āo, ham Rab ke pahār par chaṛh kar Yāqūb ke Khudā ke ghar ke pās jāeñ tāki wuh hameñ apnī marzī kī tālim de aur ham us kī rāhoñ par chaleñ.”

Kyoñki Siyyūn Pahār se Rab kī hidāyat niklegī, aur Yarūshalam se us kā kalām sādīr hogā. ³ Rab bainul-aqwāmī jhagaroñ ko niptāegā aur dūr tak kī zorāwar qaumoñ kā insāf karegā. Tab wuh apnī talwāroñ ko kṭ

* 3:7 Muñh kā Lafzī tarjumā ‘mūñchheñ’ hai.

kar phāle banāēngī aur apne nezon ko kāñṭ-ḥhāñṭ ke auzār meñ tabdīl kareñgī. Ab se nā ek qaum dūsri par hamlā karegī, nā log jang karne kī tarbiyat hāsil kareñge. ⁴ Har ek apnī angūr kī bel aur apne anjir ke darākht ke sāy meñ baiṭh kar ārām karegā. Koī nahīn rahegā jo unheñ achānak dahshatzadā kare. Kyonki Rabbul-afwāj ne yih kuchh farmāyā hai.

⁵ Har dūsri qaum apne dewatā kā nām le kar phirtī hai, lekin ham hameshā tak Rab apne Khudā kā nām le kar phireñge.

⁶ Rab farmātā hai, “Us din mainī langarōñ ko jamā karūnga aur unheñ ikaṭṭhā karūnga jinheñ mainī ne muntashir karke dukh pahuñchāyā thā.

⁷ Mainī langarōñ ko qaum kā bachā huā hissā banā dūngā aur jo dūr tak bhāṭak gae the unheñ tāqatwar ummat meñ tabdīl karūnga. Tab Rab un kā Bādshāh ban kar abad tak Siyyūn Pahār par un par hukūmat karegā.

⁸ Jahān tak terā tālluq hai, ai rewar ke burj, ai Siyyūn Beṭī ke pahār, tujhe pahle kī-sī saltanat hāsil hogī. Yarūshalam Beṭī ko dubārā bādshāhat milegī.”

Yarūshalam Abhī tak Khatre meñ Hai

⁹ Ai Yarūshalam Beṭī, is waqt tū itne zor se kyon chīkh rahī hai? Kyā terā koī bādshāh nahīn? Kyā tere mushir sab khatm ho gae haiñ kī tū dard-e-zah meñ mubtalā aurat kī tarah pech-o-tāb khā rahī hai?

¹⁰ Ai Siyyūn Beṭī, janm dene wālī aurat kī tarah taraptī aur chīkhtī jā! Kyonki ab tujhe shahr se nikal kar khule maidān meñ rahnā paregā, ākhir meñ tū Bābal tak pahuñchegī. Lekin wahān Rab tujhe bachāegā, wahān wuh ewazānā de kar tujhe dushman ke hāth se chhurāegā.

¹¹ Is waqt to muta'addid qaumeñ tere khilāf jamā ho gāi haiñ. Āpas meñ wuh kah rahī haiñ, “Āo, Yarūshalam kī behurmatī ho jāe, ham Siyyūn kī hālat dekh kar lutfandoz ho jāeñ.” ¹² Lekin wuh Rab ke khayālāt ko nahīn jānte, us kā mansūbā nahīn samajhte. Unheñ mālūm nahīn kī wuh unheñ gandum ke pūloñ kī tarah ikaṭṭhā kar rahā hai tāki unheñ gāh le.

¹³ “Ai Siyyūn Beṭī, uṭh kar gāh le! Kyonki mainī tujhe lohe ke siñgoñ aur pītal ke khuroñ se nawāzūngā tāki tū bahut-sī qaumoñ ko chūr chūr kar sake. Tab mainī un kā lūṭā huā māl Rab ke lie maḥsūs karūnga, un kī daulat pūri duniyā ke mālīk ke hawāle karūnga.”

5

Najātdahindā kī Ummīd

¹ Ai shahr jis par hamlā ho rahā hai, ab apne āp ko chhurī se zaḥmī kar, kyonki hamārā muhāsarā ho rahā hai. Dushman lāṭhī se Isrāīl ke hukmrān ke gāl par māregā.

² Lekin tū, ai Bait-laham Ifrātā, jo Yahūdāh ke digar khāndānoñ kī nisbat chhoṭā hai, tujh meñ se wuh niklegā jo Isrāīl kā hukmrān hogā aur jo qadīm zamāne balki azal se sādir huā hai. ³ Lekin jab tak hāmīlā aurat use janm nā de, us waqt tak Rab apnī qaum ko dushman ke hawāle chhoregā. Lekin phir us ke bhāiyōñ kā bachā huā hissā Isrāīliyoñ ke pās wāpas āegā.

⁴ Yih hukmrān khare ho kar Rab kī quwwat ke sāth apne rewar kī gallābānī karegā. Use Rab apne Khudā ke nām kā azīm iḳhtiyār hāsil hogā. Tab qaum salāmātī se basegī, kyonki us kī azmat duniyā kī intahā tak phailegī. ⁵ Wuhī salāmātī kā mambā hogā. Jab Asūr kī fauj hamāre mulk meñ dāḳhil ho kar hamāre mahalōñ meñ ghus āe to ham us ke

khilāf sāt charwāhe aur āṭh ra'is khaṛe kareṅge ⁶ jo talwār se Mulk-e-Asūr kī gallābānī kareṅge, hān talwār ko miyān se khīnch kar Namrūd ke mulk par hukūmtān kareṅge. Yoñ hukmrān hameñ Asūr se bachāegā jab yih hamāre mulk aur hamārī sarhad meñ ghus āegā.

⁷ Tab Yāqūb ke jitne log bach kar muta'addid aqwām ke bīch meñ raheṅge wuh Rab kī bhejī huī os yā hariyālī par paṛne wālī bārish kī mānind hoṅge yānī aisī chīzoñ kī mānind jo na kisī insān ke intazār meñ rahtī, na kisī insān ke hukm par paṛtī haiñ. ⁸ Yāqūb ke jitne log bach kar muta'addid aqwām ke bīch meñ raheṅge wuh janglī jānwaroñ ke darmiyān sherbabar aur bheṛ-bakriyoñ ke bīch meñ jawān sher kī mānind hoṅge yānī aise jānwar kī mānind jo jahān se bhī guzare jānwaroñ ko raund kar phaṛ letā hai. Us ke hāth se koī bachā nahīñ saktā. ⁹ Terā hāth tere tamām muḫālifoñ par fatah pāegā, tere tamām dushman nest-o-nābūd ho jāeṅge.

Rab Isrāil ke Butoñ ko Ḳhatm Karegā

¹⁰ Rab farmātā hai, “Us din main tere ghoṛoñ ko nest aur tere rathoñ ko nābūd karūṅga. ¹¹ Main tere mulk ke shahroñ ko ḳhāk meñ milā kar tere tamām qiloñ ko girā dūṅgā. ¹² Terī jādūgarī ko main miṭā ḍālūṅgā, qismat kā hāl batāne wāle tere bīch meñ nahīñ raheṅge. ¹³ Tere but aur tere maḳhsūs satūnoñ ko main yoñ tabāh karūṅga ki tū āindā apne hāth kī banāī huī chīzoñ kī pūjā nahīñ karegā. ¹⁴ Tere asīrat dewī ke khambe main ukhār kar tere shahroñ ko mismār karūṅga. ¹⁵ Us waqt main baṛe ghusse se un qaumoñ se intaqām lūṅgā jinhoñ ne merī nahīñ sunī.”

6

Allāh Isrāil par Ilzām Lagātā Hai

¹ Ai Isrāil, Rab kā farmān sun, “Adālat meñ khaṛe ho kar apnā muāmālā bayān kar! Pahār aur pahāriyān tere gawāh hoñ, unheñ apnī bāt sunā de.”

² Ai pahāro, ab Rab kā apnī qaum par ilzām suno! Ai duniyā kī qadīm buniyādo, tawajjuh do! Kyoñki Rab adālat meñ apnī qaum par ilzām lagā rahā hai, wuh Isrāil se muqaddamā uṭhā rahā hai.

³ Wuh sawāl kartā hai, “Ai merī qaum, main ne tere sāth kyā ḡhalat sulūk kiyā? Main ne kyā kiyā ki tū itni thak gai hai? Batā to sahi!

⁴ Haqīqat to yih hai ki main tujhe Mulk-e-Misr se nikāl lāyā, main ne fidyā de kar tujhe ḡhulāmī se rihā kar diyā. Sāth sāth main ne Mūsā, Hārūn aur Mariyam ko bhejā tāki tere āge chal kar terī rāhnumāī kareñ. ⁵ Ai merī qaum, wuh waqt yād kar jab Moāb ke bādshāh Balaq ne Bilām bin Baor ko bulāyā tāki tujh par lānat bheje. Lānat kī bajāe us ne tujhe barkat dī! Wuh safr bhī yād kar jab tū Shittīm se rawānā ho kar Jiljāl pahunchī. Agar tū in tamām bātoñ par ḡhaur kare to jān legī ki Rab ne kitnī wafādārī aur insāf se tere sāth sulūk kiyā hai.”

⁶ Jab ham Rab ke huzūr āte haiñ tāki Allāh T'ālā ko sijdā kareñ to hameñ apne sāth kyā lānā chāhie? Kyā hameñ yaksālā bachḡe us ke huzūr lā kar bhāsm karne chāhieñ? ⁷ Kyā Rab hazāroñ mendhoñ yā tel kī beshumār nadiyoñ se khush ho jāegā? Kyā mujhe apne pahlauṭhe ko apne jarāym ke ewaz chaṛhānā chāhie, apne jism ke phal ko apne gunāhoñ ko miṭāne ke lie pesh karnā chāhie? Hargiz nahīñ!

⁸ Ai insān, us ne tujhe sāf batāyā hai ki kyā kuchh achchhā hai. Rab tujh se chāhtā hai ki tū insāf qāym rakhe, mehrbānī karne meñ lagā rahe aur farotanī se apne Ḳhudā ke huzūr chaltā rahe.

Yarūshalam ko Bhī Sāmariya kī-Sī Sazā Milegī

⁹ Suno! Rab Yarūshalam ko āwāz de rahā hai. Tawajjuh do, kyoñki dānishmand us ke nām kā k̄hauf māntā hai. Ai qabile, dhyan do ki kis ne yih muqarrar kiyā hai,

¹⁰ “Ab tak nājāyz nafē ki daulat bedīn ādmī ke ghar meñ jamā ho rahī hai, ab tak log gandum bechte waqt pūrā tol nahīn tolte, un kī ḡhalat paimāish par lānat! ¹¹ Kyā main us ādmī ko barī qarār dūn jo ḡhalat tarāzū istemāl kartā hai aur jis kī thailī meñ halke bāṭ paṛe rahte haiñ? Hargiz nahīn! ¹² Yarūshalam ke amir bare zālim haiñ, lekin bāqī bāshinde bhī jhūṭ bolte haiñ, un kī har bāt dhokā hī dhokā hai!”

¹³ Is lie main tujhe mār mār kar zakhmī karūnga. Main tujhe tere gunāhoñ ke badle meñ tabāh karūnga. ¹⁴ Tū khānā khāegā lekin ser nahīn hogā balki peṭ khālī rahegā. Tū māl mahfūz rakhne kī koshish karegā, lekin kuchh nahīn bachegā. Kyoñki jo kuchh tū bachāne kī koshish karegā use main talwār ke hawāle karūnga. ¹⁵ Tū bīj boegā lekin fasal nahīn kātegā, zaitūn kā tel nikālegā lekin use istemāl nahīn karegā, angūr kā ras nikālegā lekin use nahīn piegā. ¹⁶ Tū Isrāil ke bādshāhoñ Umrī aur Aḳhiyab ke namūne par chal paṛā hai, āj tak unhīn ke mansūboñ kī pairawī kartā āyā hai. Is lie main tujhe tabāhī ke hawāle kar dūngā, tere logoñ ko mazāq kā nishānā banāūngā. Tujhe digar aqwām kī lān-tān bardāshṭ karnī paregī.”

7

Apnī Qaum par Afsos

¹ Hāy, mujh par afsos! Main us shakhs kī mānind hūn jo fasal ke jamā hone par angūr ke bāgh meñ se guzar jātā hai tāki bachā huā thoṛā-bahut phal mil jāe, lekin ek guchchhā tak bāqī nahīn. Main us ādmī kī mānind hūn jo anjir kā pahlā phal milne kī ummīd rakhtā hai lekin ek bhī nahīn miltā. ² Mulk meñ se diyānatdār miṭ gae haiñ, ek bhī imāndār nahīn rahā. Sab tāk meñ baiṭhe haiñ tāki ek dūse ko qatl karen, har ek apnā jāl bichhā kar apne bhāi ko pakaṛne kī koshish kartā hai. ³ Donoñ hāth ḡhalat kām karne meñ ek jaise māhir haiñ. Hukmrān aur qāzī rishwat khāte, bare log mutalawwinmizāji se kabhī yih, kabhī wuh talab karte haiñ. Sab mil kar sāsiseñ karne meñ masrūf rahte haiñ. ⁴ Un meñ se sab se sharif shakhs k̄hārdār jhāṛī kī mānind hai, sab se imāndār ādmī kāntedār bār se achchhā nahīn.

Lekin wuh din āne wālā hai jis kā elān tumhāre pahredāroñ ne kiyā hai. Tab Allāh tujh se nipaṭ legā, sab kuchh ulāṭ-palaṭ ho jāegā.

⁵ Kisī par bhī bharosā mat rakhnā, na apne paṛosī par, na apne dost par. Apnī bīwī se bhī bāt karne se muhtāt raho. ⁶ Kyoñki beṭā apne bāp kī haisiyat nahīn māntā, beṭī apnī mān ke k̄hilāf khaṛī ho jātī aur bahū apnī sās kī muḳhālafat kartī hai. Tumhāre apne hī ghar wāle tumhāre dushman haiñ.

⁷ Lekin main khud Rab kī rāh dekhūngā, apnī najāt ke K̄hudā ke intazār meñ rahūngā. Kyoñki merā K̄hudā merī sunegā.

Rab Hameñ Rihā Karegā

⁸ Ai mere dushman, mujhe dekh kar shādiyānā mat bajā! Go main gir gayā hūn tāham dubārā khaṛā ho jāūngā, go andhere meñ baiṭhā hūn tāham Rab merī raushnī hai. ⁹ Main ne Rab kā hī gunāh kiyā hai, is lie mujhe us kā ḡhazab bhugatnā paregā. Kyoñki jab tak wuh mere haq

meñ muqaddamā laṛ kar merā insāf na kare us waqt tak main us kā qahr bardāsht karūnga. Tab wuh mujhe tārīkī se nikāl kar raushnī meñ lāegā, aur main apnī ānkhoñ se us ke insāf aur wafādārī kā mushāhadā karūnga.

¹⁰ Merā dushman yih dekh kar sarāsar sharmindā ho jāegā, hālānki is waqt wuh kah rahā hai, “Rab terā Khudā kahāñ hai?” Merī apnī ānkheñ us kī sharmindagi dekheñgī, kyonki us waqt use galī meñ kachre kī tarah pānwoñ tale raundā jāegā.

¹¹ Ai Isrāīl, wuh dīn āne wālā hai jab terī dīwāreñ nae sire se tāmīr ho jāeñgī. Us dīn terī sarhaddeñ wasī ho jāeñgī. ¹² Log chāroñ taraf se tere pās āeñge. Wuh Asūr se, Mīsr ke shahroñ se, Dariyā-e-Furāt ke ilāqe se balki dūr-darāz sāhili aur pahārī ilāqoñ se bhī āeñge. ¹³ Zamīn apne bāshindoñ ke bāis wīrān-o-sunsān ho jāegi, aḳhirkār un kī harkatoñ kā karwā phal nikal āegā.

¹⁴ Ai Rab, apnī lāṭhī se apnī qaum kī gallābānī kar! Kyonki terī mīrās kā yih rewar is waqt jangal meñ tanhā rahtā hai, hālānki gird-o-nawāh kī zamīn zarḳhez hai. Qadīm zamāne kī tarah unheñ Basān aur Jiliyād kī shādāb charāgāhoñ meñ charne de! ¹⁵ Rab farmātā hai, “Mīsr se nikalte waqt kī tarah main tujhe mojiḳāt dikhā dūngā.” ¹⁶ Yih dekh kar aqwām sharmindā ho jāeñgī aur apnī tamām tāqat ke bāwujūd kuchh nahīñ kar pāeñgī. Wuh ghabrā kar muñh par hāth rakheñgī, un ke kān bahre ho jāeñge. ¹⁷ Sāñp aur reñgne wāle jānwaroñ kī tarah wuh ḳhāk chāteñgī aur thartharāte hue apne qiloñ se nikal āeñgī. Wuh ḳar ke māre Rab hamāre Khudā kī taraf rujū kareñgī, hāñ tujh se dahshat khāeñgī.

¹⁸ Ai Rab, tujh jaisā Khudā kahāñ hai? Tū hī gunāhoñ ko muāf kar detā, tū hī apnī mīrās ke bache huoñ ke jarāym se darguzar kartā hai. Tū hameshā tak ḡhusse nahīñ rahtā balki shafḳat pasand kartā hai. ¹⁹ Tū dubārā ham par rahm karegā, dubārā hamāre gunāhoñ ko pānwoñ tale kuchal kar samundar kī gahrāiyōñ meñ phaiñk degā. ²⁰ Tū Yāqūb aur Ibrāhīm kī aulād par apnī wafā aur shafḳat dikhā kar wuh wādā pūrā karegā jo tū ne qasam khā kar qadīm zamāne meñ hamāre bāpdādā se kiḳā thā.

Nāhūm

Allāh ke Ġhazab kā Izhār

¹ Zail meñ Nīnwā ke bāre meñ wuh kalām qalamband hai jo Allāh ne royā meñ Nāhūm Ilqūshī ko dikhāyā.

² Rab ġhairatmand aur intaqām lene wālā Kḥudā hai. Intaqām lete waqt Rab apnā pūrā ġhussā utārtā hai. Rab apne muḡhālifoñ se badlā letā aur apne dushmanoñ se nārāz rahtā hai.

³ Rab tahammul se bharpūr hai, aur us kī qudrat azīm hai. Wuh qusūrwar ko kabhī bhī sazā die baġhair nahīñ chhoṛtā.

Wuh āndhī aur tūfān se ghirā huā chaltā hai, aur bādāl us ke pānwoñ tale kī gard hote haiñ.

⁴ Wuh samundar ko dānttā to wuh sūkh jātā, us ke hukm par tamām dariyā khushk ho jāte haiñ. Tab Basan aur Karmil kī shādāb hariyālī murjhā jātī aur Lubnān ke phūl kumlā jāte haiñ.

⁵ Us ke sāmne pahār laraz uṭhte, pahāriyāñ pighal jātī haiñ. Us ke huzūr pūrī zamīn apne bāshindoñ samet laraz uṭhtī hai.

⁶ Kaun us kī nārāzī aur us ke shadīd qahr kā sāmna kar saktā hai? Us kā ġhazab āḡ kī tarah bharak kar zamīn par nāzil hotā hai, us ke āne par patthar phaṭ kar ṭukre ṭukre ho jāte haiñ.

⁷ Rab mehrbān hai. Musibat ke din wuh mazbūt qilā hai, aur jo us meñ panāh lete haiñ unheñ wuh jāntā hai.

⁸ Lekin apne dushmanoñ par wuh sailāb lāegā jo un ke maqām ko ġharq karegā. Jahān bhī dushman bhāḡ jāe wahān us par tārīki chhā jāne degā.

⁹ Rab ke ḡhilāf mansūbā bāndhne kā kyā fāydā? Wuh to tumheñ ek dam tabāh kar degā, dūsri bār tum par āfat lāne kī zarūrat hī nahīñ hogī.

¹⁰ Kyoñki go dushman ghanī aur ḡhārdār jhāriyoñ aur nashe meñ dhut sharābī kī mānind haiñ, lekin wuh jald hī ḡhushk bhūse kī tarah bhasm ho jāenge.

¹¹ Ai Nīnwā, tujh se wuh nikal āyā jis ne Rab ke ḡhilāf bure mansūbe bāndhe, jis ne shaitānī mashware die.

¹² Lekin apnī qaum se Rab farmātā hai, “Go dushman tāqatwar aur beshumār kyoñ na hoñ to bhī unheñ miṭāyā jāegā aur wuh ġhāyb ho jāenge. Beshak maiñ ne tujhe past kar diyā, lekin āindā aisā nahīñ karūngā. ¹³ Ab maiñ wuh juā toṛ dālūngā jo unhoñ ne terī gardan par rakh diyā thā, maiñ terī zanjīroñ ko phār dālūngā.”

¹⁴ Lekin Nīnwā se Rab farmātā hai, “Āindā terī koī aulād qāym nahīñ rahegi jo terā nām rakhe. Jitne bhī but aur mujassame tere mandir meñ paṛe haiñ un sab ko maiñ nest-o-nābūd kar dūngā. Maiñ terī qabr taiyār kar rahā hūñ, kyoñki tū kuchh bhī nahīñ hai.”

Nīnwā kī Shikast

¹⁵ Wuh dekho, pahāroñ par us ke qadam chal rahe haiñ jo amn-o-amān kī ḡhushḡhābrī sunātā hai. Ai Yahūdāh, ab apnī ideñ manā, apnī

mannateñ pūrī kar! Kyonki āindā shaitānī ādmī tujh meñ nahīñ ghusegā, wuh sarāsār miṭ gayā hai.

2

¹ Ai Nīnwā, sab kuchh muntashir karne wālā tujh par hamlā karne ā rahā hai, chunānche qīle kī pahrādārī kar! Rāste par dhyān de, kamarbastā ho jā, jahān tak mumkin hai difā kī taiyāriyān kar!

² Go Yāqūb tabāh aur us ke angūroñ ke bāgh nābūd ho gae haiñ, lekin ab Rab Isrāīl kī shān-o-shaukat bahāl karegā.

³ Wuh dekho, Nīnwā par hamlā karne wāle sūrmāoñ kī dhāleñ surkh haiñ, faujī qīrmizī rang kī wardiyān pahne hue haiñ. Dushman ne apne rathoñ ko taiyār kar rakhā hai, aur wuh bharaktī mashāloñ kī tarah chamak rahe haiñ. Sāth sāth sipāhī apne neze lahrā rahe haiñ. ⁴ Ab rath galiyoñ meñ se andhā-dhund guzar rahe haiñ. Chaukoñ meñ wuh idhar-udhar bhāg rahe haiñ. Yoñ lag rahā hai ki bharaktī mashāleñ yā bādāl ki bijliyāñ idhar-udhar chamak rahī haiñ.

⁵ Hukmrān apne chīdā afsaroñ ko bulā letā hai, aur wuh ṭhokar khā khā kar āge barhte haiñ. Wuh daṛ kar fasīl ke pās pahuñch jāte, jaldī se hifāzati dhāl kharī karte haiñ. ⁶ Phir dariyā ke darwāze khul jāte aur shāhī mahal laṛkharāne lagtā hai. ⁷ Tab dushman malikā ke kapre utār kar use le jāte haiñ. Us kī laundiyāñ chhātī piṭ piṭ kar kabūtaroñ kī tarah ghūñ ghūñ kartī haiñ. ⁸ Nīnwā barī der se achchhe-khāse tālāb kī mānind thā, lekin ab log us se bhāg rahe haiñ. Logoñ ko kāhā jātā hai, “Ruk jāo, ruko to sahī!” Lekin koī nahīñ ruktā. Sab sar par pāñw rakh kar shahr se bhāg rahe haiñ, aur koī nahīñ murṭā.

⁹ Ao, Nīnwā kī chāndī lūṭ lo, us kā sonā chhīn lo! Kyonki zaḥhīre kī intahā nahīñ, us ke khāzānoñ kī daulat lā-mahdūd hai. ¹⁰ Lūṭne wāle kuchh nahīñ chhoṛte. Jald hi shahr khāli aur wirān-o-sunān ho jātā hai. Har dil hauslā hār jātā, har ghuṭnā kāñp uṭhtā, har kamr thartharāne lagtī aur har chehre kā rang māñd par jātā hai.

¹¹ Ab Nīnwā Beṭī kī kyā haisiyat rahī? Pahle wuh sherbabar kī māñd thī, aisī jagah jahān jawān sheroñ ko gosht khilāyā jātā, jahān sher aur shernī apne bachchoñ samet ṭhalte the. Koī unheñ ḍarā kar bhagā nahīñ saktā thā. ¹² Us waqt sher apne bachchoñ ke lie bahut kuchh phāṛ letā aur apnī sherniyōñ ke lie bhī galā ghūñṭ kar mār dāltā thā. Us kī mandeñ aur chhupne kī jagheñ phāre hue shikār se bharī rahtī thīñ.

¹³ Rabbul-afwāj farmātā hai, “Ai Nīnwā, ab maiñ tujh se nipaṭ letā hūñ. Maiñ tere rathoñ ko nazar-e-ātish kar dūngā, aur tere jawān sher talwār kī zad meñ ā kar mar jāeñge. Maiñ hone dūngā ki āindā tujhe zamīn par kuchh na mile jise phāṛ kar khā sake. Āindā tere qāsidoñ kī āwāz kabhī sunāi nahīñ degī.”

3

Nīnwā kī Ruswāī

¹ Us qātil shahr par afsos jo jhūṭ aur lūṭe hue māl se bharā huā hai. Wuh lūṭ-mār se kabhī bāz nahīñ ātā.

² Suno! Chābuk kī āwāz, chalte hue rathoñ kā shor! Ghoṛe sarpā daṛ rahe, rath bhāg bhāg kar uchhal rahe haiñ. ³ Ghuṛsawār āge barh rahe, sholāzan talwāreñ aur chamakte neze nazar ā rahe haiñ. Har taraf maqtūl hī maqtūl, beshumār lāshoñ ke dher paṛe haiñ. Itnī haiñ ki log ṭhokar khā

khā kar un par se guzarte haiñ. ⁴ Yih hogā Nīnwā kā anjām, us dilfareb kasbī aur jādūgarñī kā jis ne apñī jādūgarī aur ismatfaroshī se aqwām aur ummatoñ ko ḡhulāmī meñ bech ḡālā.

⁵ Rabbul-afwāj farmātā hai, “Ai Nīnwā Beṭī, ab maiñ tujh se nipaṭ letā hūñ. Maiñ terā libās tere sar ke ūpar uṭhāūngā ki terā nangāpan aqwām ko nazar āe aur terā muñh ḡigar mamālik ke sāmne kālā ho jāe. ⁶ Maiñ tujh par kūṛā-karkaṭ phaiñk kar terī taḡqīr karūnga. Tū dūsroñ ke lie tamāshā ban jāegī. ⁷ Tab sab tujhe dekh kar bhāḡ jāeñge. Wuh kaheñge, ‘Nīnwā tabāh ho gāi hai!’ Ab us par afsos karne wālā kaun rahā? Ab mujhe kahāñ se log mileñge jo tujhe tasallī deñ?”

⁸ Kyā tū Thības * Shahr se behtar hai, jo Dariyā-e-Nīl par wāḡe thā? Wuh to pāñī se ḡhirā huā thā, aur pāñī hī use hamloñ se mahfūz rakhtā thā. ⁹ Ethiopiā aur Misr ke faujī us ke lie lā-mahdūd tāḡat kā bās the, Fūt aur Libiyā us ke ittaḡādī the. ¹⁰ To bhī wuh qaidī ban kar jilāwatan huā. Har galī ke kone meñ us ke shīrkḡhār bachchoñ ko zamīn par paṭaḡh diyā gayā. Us ke shurafā qurā-andāzī ke zariye taḡsim hue, us ke tamām buzurg zanjīroñ meñ jakāḡe gae.

¹¹ Ai Nīnwā Beṭī, tū bhī nashe meñ dhut ho jāegī. Tū bhī hawāsbākhtā ho kar dushman se panāh lene kī koshish karegī. ¹² Tere tamām ḡile pake phal se lade hue anjīr ke daraḡht haiñ. Jab unheñ hilāyā jāe to anjīr fauran khāne wāle ke muñh meñ gir jāte haiñ. ¹³ Lo, tere tamām daste aurateñ ban gae haiñ. Tere mulk ke darwāze dushman ke lie pūre taur par khole gae. Tere kuñde nazar-e-ātish ho gae haiñ.

¹⁴ Ḳhūb pāñī jamā kar tākī muḡāsare ke daurān kāfī ho. Apñī ḡilābandī mazīd mazbūt kar! ḡāre ko pāñwoñ se latār latār kar inṭeñ banā le! ¹⁵ Tāham āḡ tujhe bhasm karegī, talwār tujhe mār ḡālegī, hāñ wuh tujhe ṭiḡḡiyoñ kī tarah khā jāegī. Bachne kā koī imkān nahīñ hogā, ḡhāh tū ṭiḡḡiyoñ kī tarah beshumār kyoñ na ho jāe. ¹⁶ Beshak tere tājir sitāroñ jīne lātādād ho gae haiñ, lekin achānak wuh ṭiḡḡiyoñ ke bachchoñ kī tarah apñī keñchlī ko utār leñge aur uṛ kar ḡhāyb ho jāeñge. ¹⁷ Tere darbarī ṭiḡḡiyoñ jaise aur tere afsar ṭiḡḡī daloñ kī mānind haiñ jo sardiyoñ ke mausam meñ dīwāroñ ke sāth chipak jātī lekin dhūp nikalte hī uṛ kar ojhal ho jātī haiñ. Kisī ko bhī patā nahīñ ki wuh kahāñ chalī gai haiñ.

¹⁸ Ai Asūr ke bādshāh, tere charwāhe ḡahrī nīnd so rahe, tere shurafā āram kar rahe haiñ. Terī ḡaum pahāroñ par muntashir ho gāi hai, aur koī nahīñ jo unheñ dubārā jamā kare. ¹⁹ Terī choṭ bhar hī nahīñ saktī, terā zaḡhm lā’ilāj hai. Jise bhī tere anjām kī ḡhabar mile wuh tālī bajāegā. Kyoñki sab ko terā musalsal zulm-o-tashaddud bardāshṭ karnā parā.

* 3:8 Ṭhebes. Ibrāñī matan meñ is kā mutarādif No-āmūn mustāmal hai.

Habaqqūq

Nabī kī Shikāyat: Har Taraf Nāinsāfi

¹ Zail meñ wuh kalām qalamband hai jo Habaqqūq Nabī ko royā dekh kar milā.

² Ai Rab, main mazīd kab tak madad ke lie pukārūn? Ab tak tū ne merī nahīn sunī. Main mazīd kab tak chīkheñ mār mār kar kahūn ki fasād ho rahā hai? Ab tak tū ne hameñ chhūtkārā nahīn diyā. ³ Tū kyōñ hone detā hai ki mujhe itnī nāinsāfi dekhni pare? Logoñ ko itnā nuqsān pahuñchāyā jā rahā hai, lekin tū khāmoshī se sab kuchh dekhā rahā hai. Jahāñ bhī main nazar dālūn, wahāñ zulm-o-tashaddud hī nazar atā hai, muqaddamābāzī aur jhagare sar uṭhāte haiñ. ⁴ Natīje meñ sharīat beasar ho gā hai, aur bā-insāf faisle kabhi jāri nahīn hote. Bedīnoñ ne rāstbāzoñ ko gher liyā hai, is lie adālat meñ behūdā faisle kie jāte haiñ.

Allāh kā Jawāb

⁵ “Dīgar aqwām par nigāh dālo, hāñ un par dhyān do to hakkā-bakkā rah jāoge. Kyōñki main tumhāre jīte-jī ek aisā kām karūnga jis kī jab khabar sunoge to tumheñ yaqīn nahīn āegā. ⁶ Main Bābliyoñ ko kharā karūnga. Yih zālīm aur talḵhrū qaum pūrī duniyā ko ubūr karke dūsre mamālik par qabzā karegi. ⁷ Log us se saḵt dahshat khāenge, har taraf usī ke qawānīn aur azmat mānanī paregi. ⁸ Un ke ghoṛe chītoñ se tez haiñ, aur shām ke waqt shikār karne wāle bheṛī'e bhī un jaise phurtīle nahīn hote. Wuh sarpā daṛ kar dūr dūr se āte haiñ. Jis tarah uqāb lāsh par jhapattā mārta hai usī tarah wuh apne shikār par hamlā karte haiñ. ⁹ Sab isī maqsad se āte haiñ ki zulm-o-tashaddud karen. Jahāñ bhī jāēñ wahāñ āge baṛhte jāte haiñ. Ret jaise beshumār qaidī un ke hāth meñ jamā hote haiñ. ¹⁰ Wuh dīgar bādshāhoñ kā mazāq urāte haiñ, aur dūsroñ ke buzurg un ke tamashḵur kā nishānā ban jāte haiñ. Har qīle ko dekh kar wuh hañs uṭhte haiñ. Jald hī wuh un kī dīwāroñ ke sāth miṭṭī ke dher lagā kar un par qabzā karte haiñ. ¹¹ Phir wuh tez hawā kī tarah wahāñ se guzar kar āge baṛh jāte haiñ. Lekin wuh qusūrwar ṭhahreñge, kyōñki un kī apnī tāqat un kā Ḳhudā hai.”

Ai Rab, Tū Kyōñ Khāmosh Rahtā Hai?

¹² Ai Rab, kyā tū qadīm zamāne se hī merā Ḳhudā, merā Quddūs nahīn hai? Ham nahīn mareñge. Ai Rab, tū ne unheñ sazā dene ke lie muqarrar kiyā hai. Ai Chaṭān, terī marzī hai ki wuh hamārī tarbiyat karen. ¹³ Terī ānkheñ bilkul pāk haiñ, is lie tū burā kām bardāshat nahīn kar saktā, tū khāmoshī se zulm-o-tashaddud par nazar nahīn dāl saktā. To phir tū in bewafāoñ kī harkatoñ ko kis tarah bardāshat kartā hai? Jab bedīn use haṛap kar letā jo us se kahīñ zyādā rāstbāz hai to tū khāmosh kyōñ rahā hai? ¹⁴ Tū ne hone diyā hai ki insān se machhliyoñ kā-sā sulūk kiyā jāe, ki use un samundarī jānwaroñ kī tarah pakaṛā jāe, jin kā koī mālik nahīñ. ¹⁵ Dushman un sab ko kāñte ke zariye pāni se nikāl letā hai, apnā jāl dāl kar unheñ pakaṛ letā hai. Jab un kā baṛā dher jamā ho jātā hai to wuh khush ho kar shādiyānā bajātā hai. ¹⁶ Tab wuh apne jāl ke sāmne baḵhūr

jalā kar use jānwar qurbān kartā hai. Kyoṅki usī ke wasīle se wuh aish-o-ishrat kī zindagī guzār saktā hai. ¹⁷ Kyā wuh musalsal apnā jāl dāltā aur qaumoṅ ko berahmī se maut ke ghāṭ utārtā rahe?

2

¹ Ab main pahrā dene ke lie apnī burjī par chaṛh jāūngā, qile ki ūnchī jagah par kharā ho kar chāroṅ taraf dekhtā rahūngā. Kyoṅki main jānanā chāhtā hūn ki Allāh mujhe kyā kuchh batāegā, ki wuh merī shikāyat kā kyā jawāb degā.

Rab kā Jawāb

² Rab ne mujhe jawāb diyā, “Jo kuchh tū ne royā meṅ dekhā hai use taḥtoṅ par yoṅ likh de ki har guzarne wālā use rawānī se paṛh sake.

³ Kyoṅki wuh fauran pūrī nahīn ho jāegī balki muqarrarā waqt par ākhirkār zāhir hogī, wuh jhūṭī sābit nahīn hogī. Go der bhī lage to bhī sabar kar. Kyoṅki āne wālā pahuṅchegā, wuh der nahīn karegā.

⁴ Maḡrūr admī phulā huā hai aur andar se sīdhī rāh par nahīn chaltā. Lekin rāstbāz imān hī se jītā rahegā. ⁵ Yaqīnan mai ek bewafā sāthī hai. Maḡrūr shaḡhs jītā nahīn rahegā, go wuh apne muṅh ko Pātāl kī tarah khulā rakhtā aur us kī bhūk maut kī tarah kabhī nahīn miṭṭī, wuh tamām aqwām aur ummateṅ apne pās jamā kartā hai.

Bedīnoṅ kā Anjām

⁶ Lekin yih sab us kā mazāq urā kar use lān-tān kareṅgī. Wuh kaheṅgī, ‘Us par afsos jo dūsroṅ kī chīzeṅ chhīn kar apnī milkiyat meṅ izāfā kartā hai, jo qarzdāroṅ kī zamānat par qabzā karne se daulatmand ho gayā hai. Yih kār-rawāī kab tak jāri rahegi?’ ⁷ Kyoṅki achānak hī aise log uṭheṅge jo tujhe kāteṅge, aise log jāg uṭheṅge jin ke sāmne tū thartharāne lagegā. Tab tū khud un kā shikār ban jāegā. ⁸ Chūnki tū ne dīgar muta’addid aqwām ko lūṭ liyā hai is lie ab bachī huī ummateṅ tujhe hī lūṭ leṅgī. Kyoṅki tujh se qatl-o-ghārat sarzad huī hai, tū ne dehāt aur shahr par un ke bāshindoṅ samet shadīd zulm kiyā hai.

⁹ Us par afsos jo nājāyz nafā kamā kar apne ghar par āfat lātā hai, hālānki wuh āfat se bachne ke lie apnā ghoṅslā bulandiyōṅ par banā letā hai. ¹⁰ Tere mansūboṅ se muta’addid qaumeṅ tabāh huī haiṅ, lekin yih tere hī gharāne ke lie sharm kā bāis ban gayā hai. Is gunāh se tū apne āp par maut kī sazā lāyā hai. ¹¹ Yaqīnan dīwāroṅ ke patthar chīḡh kar iltijā kareṅge aur lakaṛī ke shahtīr jawāb meṅ āh-o-zārī kareṅge.

¹² Us par afsos jo shahr ko qatl-o-ghārat ke zariye tāmīr kartā, jo ābādī ko nāinsāfī kī buniyād par qāym kartā hai. ¹³ Rabbul-afwāj ne muqarrar kiyā hai ki jo kuchh qaumoṅ ne barī mehnat-mashaqqat se hāsīl kiyā use nazar-e-ātīsh honā hai, jo kuchh pāne ke lie ummateṅ thak jāti haiṅ wuh bekār hī hai. ¹⁴ Kyoṅki jis tarah samundar pānī se bharā huā hai, usī tarah duniyā ek dīn Rab ke jalāl ke irfān se bhar jāegī.

¹⁵ Us par afsos jo apnā pyālā zahrīlī sharāb se bhar kar use apne paṛosiyōṅ ko pilā detā hai tāki unheṅ nashe meṅ lā kar un kī barahnaḡī se lutfandoz ho jāe. ¹⁶ Lekin ab terī bārī bhī ā gai hai! Terī shān-o-shaukat khātm ho jāegī, aur terā muṅh kālā ho jāegā. Ab khud pī le! Nashe meṅ ā kar apne kapre utār le. Ghazab kā jo pyālā Rab ke dahne hāth meṅ hai wuh tere pās bhī pahuṅchegā. Tab terī itnī ruswāī ho jāegī ki terī shān kā nām-o-nishān tak nahīn rahegā.

¹⁷ Jo zulm tū ne Lubnān par kiyā wuh tujh par hī ghālib āegā, jin jānwaroñ ko tū ne wahān tabāh kiyā un kī dahshat tujh hī par tāri ho jāegī. Kyoñki tujh se qatl-o-ghārat sarzad huī hai, tū ne dehāt aur shahroñ par un ke bāshindoñ samet shadīd zulm kiyā hai.

¹⁸ But kā kyā faydā? Akhir kisī māhir kārigar ne use tarāshā yā dhāl liyā hai, aur wuh jhūṭ hī jhūṭ kī hidāyat detā hai. Kārigar apne hāthoñ ke but par bharosā rakhtā hai, hālāñki wuh bol bhī nahīn saktā!

¹⁹ Us par afsos jo lakaṛī se kahtā hai, 'Jāg uṭh.' Aur khāmosh patthar se, 'Kharā ho jā!' Kyā yih chizeñ hidāyat de sakti haiñ? Hargiz nahīn! Un meñ jān hī nahīn, khāh un par sonā yā chāñdī kyoñ na chaṛhāi gai ho. ²⁰ Lekin Rab apne muqaddas ghar meñ maujūd hai. Us ke huzūr pūrī duniyā khāmosh rahe."

3

Habaqqūq kī Duā

¹ Zail meñ Habaqqūq Nabī kī duā hai. Ise 'Shigiyūnot' ke tarz par gānā hai.

² Ai Rab, maiñ ne terā paighām sunā hai. Ai Rab, terā kām dekh kar maiñ dar gayā hūñ. Hamāre jīte-jī use wujūd meñ lā, jald hī use ham par zāhir kar. Jab tujhe ham par ghussā āe to apnā rahm yād kar.

³ Allāh Temān se ā rahā hai, Quddūs Fārān ke pahārī ilāqe se pahuñch rahā hai. (Silāh) * Us kā jalāl pūre āsmān par chhā gayā hai, zamīn us kī hamd-o-sanā se bhārī huī hai.

⁴ Tab us kī shān sūraj kī tarāh chamaktī, us ke hāth se tez kirneñ nikalti haiñ jin meñ us kī qudrat pinhān hotī hai.

⁵ Mohlak bīmārī us ke āge āge phailtī, wabāī marz us ke naqsh-e-qadam par chaltā hai.

⁶ Jahān bhī qadam uṭhāe, wahān zamīn hil jāti, jahān bhī nazar dāle wahān aqwām laraz uṭhtī haiñ. Tab qadīm pahār phaṭ jāte, purānī pahāriyān dabak jāti haiñ. Us kī rāheñ azal se aisi hī rahi haiñ.

⁷ Maiñ ne Kūshān ke khaimoñ ko musibat meñ dekhā, Midiyān ke tambū kāñp rahe the.

⁸ Ai Rab, kyā tū dariyāoñ aur nadiyoñ se ghusse thā? Kyā terā ghazab samundar par nāzil huā jab tū apne ghoṛoñ aur fathmand rathoñ par sawār ho kar niklā?

⁹ Tū ne apnī kamān ko nikāl liyā, terī lānateñ tīroñ kī tarāh barasne lagī haiñ. (Silāh) Tū zamīn ko phār kar un jaghoñ par dariyā bahne detā hai.

¹⁰ Tujhe dekh kar pahār kāñp uṭhte, mūslādhār bārish barasne lagtī aur pāñi kī gahrāiyān garajti huī apne hāth āsmān kī taraf uṭhātī haiñ.

¹¹ Sūraj aur chāñd apnī buland rihāishgāh meñ ruk jāte haiñ. Tere chamakte tīroñ ke sāmne wuh mānd par jāte, tere nezoñ kī jhilmilāti raushnī meñ ojal ho jāte haiñ.

¹² Tū ghusse meñ duniyā meñ se guzartā, taish se dīgar aqwām ko mār kar gāh letā hai.

* **3:3** Silāh ghāliban gāne bajāne ke bāre meñ koī hidāyat hai. Mufasssīrīn meñ is ke matlab ke bāre meñ ittafāq-e-rāy nahīn hotī.

¹³ Tū apnī qaum ko rihā karne ke lie niklā, apne masah kie hue khādim kī madad karne āyā hai. Tū ne bedīn kā ghar chhat se le kar buniyād tak girā diyā, ab kuchh nazar nahīn ātā. (Silāh)

¹⁴ Us ke apne nezoñ se tū ne us ke sar ko chhed dālā. Pahle us ke daste kitnī khushī se ham par tūṭ pare tāki hamēn muntashir karke musibat zadā ko poshīdagī meñ khā sakeñ! Lekin ab wuh khud bhūse kī tarah hawā meñ uṛ gae haiñ.

¹⁵ Tū ne apne ghorōñ se samundar ko yoñ kuchal diyā ki gahrā pānī jhāg nikālne lagā.

Allāh Mujhe Taqwiyat Detā Hai

¹⁶ Yih sab kuchh sun kar merā jism laraz uṭhā. Itnā shor thā ki mere dāñt bajne lage, † merī haḍḍiyāñ sarne lagīñ, mere ghuṭne kāñp uṭhe. Ab maiñ us dīn ke intazār meñ rahūngā jab āfat us qaum par āegī jo ham par hamlā kar rahī hai.

¹⁷ Abhī tak koñpleñ anjir ke daraḳht par nazar nahīn ātīñ, angūr kī beleñ bephal haiñ. Abhī tak zaitūn ke daraḳht phal se mahrūm haiñ aur khetōñ meñ fasleñ nahīn ugīñ. Bāroñ meñ na bheṛ-bakriyāñ, na maweshī haiñ.

¹⁸ Tāham maiñ Rab kī khushī manāūngā, apne Najātdahindā Allāh ke bāis shādiyānā bajāūngā.

¹⁹ Rab Qādir-e-mutlaq merī quwwat hai. Wuhī mujhe hirnoñ ke-se tezrau pāñw muhaiyā kartā hai, wuhī mujhe bulandiyōñ par se guzarne detā hai.

Darj-e-bālā gīt mausiḳī ke rāhnumā ke lie hai. Ise mere tarz ke tārdār sāzoñ ke sāth gānā hai.

† 3:16 Lafzī tarjumā: hoñṭ hilne lage.

Safaniyāh

¹ Zail meñ Rab kā wuh kalām qalamband hai jo Safaniyāh bin Kūshī bin Jidalīyāh bin Amariyāh bin Hizqiyāh par nāzil huā. Us waqt Yūsiyāh bin Amūn Yahūdāh kā bādshāh thā.

² Rab farmātā hai, “Maiñ rū-e-zamīn par se sab kuchh miṭā dālūngā, ³ insān-o-haiwān, parindoñ, machhliyoñ, ṭhokar khilāne wālī chīzoñ aur bedinoñ ko. Tab zamīn par insān kā nām-o-nishān tak nahīn rahegā.” Yih Rab kā farmān hai.

⁴ “Yahūdāh aur Yarūshalam ke tamām bāshindoñ par merī sazā nāzil hogī. Bāl Dewatā ki jitnī bhī butparastī ab tak rah gaī hai use nest-o-nābūd kar dūngā. Na butparast pujāriyoñ kā nām-o-nishān rahegā, ⁵ na un kā jo chhatoñ par sūraj, chānd balki āsmān ke pūre lashkar ko sijdā karte haiñ, jo Rab ki qasam khāne ke sāth sāth Milkūm Dewatā ki bhī qasam khāte haiñ. ⁶ Jo Rab kī pairawī chhoṛ kar na use talāsh karte, na us kī marzī dariyāft karte haiñ wuh sab ke sab tabāh ho jāenge.

⁷ Ab Rab Qādir-e-mutlaq ke sāmne khāmosh ho jāo, kyonki Rab kā din qarīb hī hai. Rab ne is ke lie zabāh kī qurbānī taiyār karke apne mehmānoñ ko maḥsūs-o-muqaddas kar diyā hai.” ⁸ Rab farmātā hai, “Jis din maiñ yih qurbānī chaṛhāūngā us din buzurgoñ, shahzādoñ aur ajnabī libās pahnane wāloñ ko sazā dūngā. ⁹ Us din maiñ un par sazā nāzil karūngā jo tawāhhumarastī ke bāis dahlīz par qadam rakhne se gurez karte haiñ, jo apne mālik ke ghar ko zulm aur fareb se bhar dete haiñ.”

¹⁰ Rab farmātā hai, “Us din Machhli ke Darwāze se zor kī chīkheñ, Nae Shahr se āh-o-zārī aur pahāriyoñ se kaṛaktī āwāzeñ sunāi deñgī. ¹¹ Ai maktīs muhalle ke bāshindo, wāwailā karo, kyonki tumhāre tamām tājir halāk ho jāenge. Wahān ke jitne bhī saudāgar chāndī tolte haiñ wuh nest-o-nābūd ho jāenge.

¹² Tab maiñ charāgh le kar Yarūshalam ke kone kone meñ un kā khoj lagāūngā jo is waqt baṛe āram se baiṭhe haiñ, khāh hālāt kitne bure kyon na hoñ. Maiñ un se nipaṭ lūngā jo sochte haiñ, ‘Rab kuchh nahīn karegā, na achchhā kām aur na burā.’ ¹³ Aise logoñ kā māl lūṭ liyā jāegā, un ke ghar mismār ho jāenge. Wuh nae makān tāmīr to kareñge lekin un meñ raheñge nahīn, angūr ke bāgh lagāenge lekin un kī mai piēnge nahīn.”

¹⁴ Rab kā azīm din qarīb hī hai, wuh baṛī tezī se ham par nāzil ho rahā hai. Suno! Wuh din talḥ hogā. Hālāt aise hoñge ki bahādūr faujī bhī chīkh kar madad ke lie pukāreñge. ¹⁵ Rab kā pūrā ḡhazab nāzil hogā, aur log pareshānī aur musibat meñ mubtalā raheñge. Har taraf tabāhī-o-barbādī, har taraf andherā hī andherā, har taraf ghane bādāl chhāe raheñge. ¹⁶ Us din dushman narsingā phūnk kar aur jang ke nāre lagā kar qilāband shahroñ aur burjoñ par ṭūṭ paṛegā. ¹⁷ Rab farmātā hai, “Chūnki logoñ ne merā gunāh kiyā hai is lie maiñ un ko baṛī musibat meñ uljhā dūngā. Wuh andhoñ kī tarah ṭaṭol ṭaṭol kar idhar-udhar phireñge, un kā ḡhūn ḡhāk kī tarah girāyā jāegā aur un kī nāsheñ gobar kī tarah zamīn par phaiñkī jāeñgī.” ¹⁸ Jab Rab kā ḡhazab nāzil hogā to na un kā sonā, na chāndī unheñ bachā sakegi. Us kī ḡhairat pūre mulk ko āg kī tarah

bhasm kar degī. Wuh mulk ke tamām bāshindoñ ko halāk karegā, hān un kā anjām haulnāk hogā.

2

Hosh meñ Āo!

¹ Ai behayā qaum, jamā ho kar hāzirī ke lie kharī ho jā, ² is se pahle ki muqarrarā dīn ā kar tujhe bhūse kī tarah urā le jāe. Aisā na ho kī tum Rab ke saḡht ḡhusse kā nishānā ban jāo, kī Rab kā ḡhazabnāk dīn tum par nāzil ho jāe.

³ Ai mulk ke tamām farotano, ai us ke ahkām par amal karne wālo, Rab ko talāsh karo! Rāstbāzī ke tālib ho, halīmī ḡhūḡo. Shāyad tum us dīn Rab ke ḡhazab se bach jāo. *

Isrāil ke Dushmanoñ kā Anjām

⁴ ḡhazzā ko chhor diyā jāegā, Askqalūn wirān-o-sunsān ho jāegā. Dopahar ke waqt hī Ashdūd ke bāshindoñ ko nikālā jāegā, Aqrūn ko jar se ukhārā jāegā. ⁵ Krete se āi huī qaum par afsos jo sāhilī ilāqe meñ rahtī hai. Kyoñki Rab tumhāre bāre meñ farmātā hai, “Ai Filistiyōñ kī sarzamīn, ai Mulke-Kanān, main tujhe tabāh karūnga, ek bhī bāqī nahīn rahegā.” ⁶ Tab yih sāhilī ilāqā charāne ke lie istemāl hogā, aur charwāhe us meñ apnī bheḡ-bakriyōñ ke lie bāre banā leḡe. ⁷ Mulke Yahūdāh ke gharāne ke bache huon ke qabze meñ āegā, aur wuhī wahān chareḡe, wuhī shām ke waqt Askqalūn ke gharoñ meñ ārām kareḡe. Kyoñki Rab un kā Ḳhudā un kī dekh-bhāl karegā, wuhī unheñ bahāl karegā.

⁸ “Main ne Moābiyōñ kī lān-tān aur Ammoniyōñ kī ihānat par ḡhaur kiyā hai. Unhoñ ne merī qaum kī ruswāi aur us ke mulk ke ḡhilāf baḡi baḡi bāteñ kī haiñ.” ⁹ Is lie Rabbul-afwāj jo Isrāil kā Ḳhudā hai farmātā hai, “Merī hayāt kī qasam, Moāb aur Ammon ke ilāqe Sadūm aur Amūrā kī mānind ban jāeḡe. Un meñ ḡhudrau paude aur namak ke gaḡhe hī pāe jāeḡe, aur wuh abad tak wirān-o-sunsān raheḡe. Tab merī qaum kā bachā huā hissā unheñ lūḡ kar un kī zamīn par qabzā kar legā.”

¹⁰ Yihī un ke takabbur kā ajr hogā. Kyoñki unhoñ ne Rabbul-afwāj kī qaum ko lān-tān karke qaum ke ḡhilāf baḡi baḡi bāteñ kī haiñ. ¹¹ Jab Rab mulk ke tamām dewātāoñ ko tabāh karegā to un ke roḡḡte khare ho jāeḡe. Tamām sāhilī ilāqoñ kī aḡwām us ke sāmne jhuk jāeḡi, har ek apne apne maḡām par use sijdā karegā.

¹² Rab farmātā hai, “Ai Ethiopiya ke bāshindo, merī talwār tumheñ bhī mār ḡaleḡi.”

¹³ Wuh apnā hāth shimāl kī taraf bhī baḡhā kar Asūr ko tabāh karegā. Ninwā wirān-o-sunsān ho kar registān jaisā ḡhushk ho jāegā. ¹⁴ Shahr ke bīch meñ rewar aur digar kaī qism ke jānwar ārām kareḡe. Dashtī ullū aur ḡhārpusht us ke ṡūṡe-phūṡe satūnoñ meñ baserā kareḡe, aur janglī jānwaroñ kī chīkheñ ḡhīḡkiyōñ meñ se ḡūñjeḡi. Gharoñ kī dahleḡe malbe ke ḡheroñ meñ chhupī raheḡi jabki un kī deodār kī lakaḡi har guzarne wāle ko dikhāi degī. ¹⁵ Yihī us ḡhushbāsh shahr kā anjām hogā jo pahle itnī hifāzat se bastā thā aur jo dil meñ kahtā thā, “Main hī huñ, mere siwā koī aur hai hī nahīn.” Āindā wuh registān hogā, aisi jagah jāhān jānwar hī ārām kareḡe. Har musāfir “Taubā taubā” kah kar wahān se guzaregā.

* 2:3 Lafzī tarjūmā: chhupe rah sako.

3

Yarūshalam kā Anjām

¹ Us sarkash, nāpāk aur zālim shahr par afsos jo Yarūshalam kahlātā hai. ² Na wuh suntā, na tarbiyat qabūl kartā hai. Na wuh Rab par bharosā rakhtā, na apne Ḳhudā ke qarīb ātā hai. ³ Jo buzurg us ke bīch meñ haiñ wuh dahārte hue sherbabar haiñ. Us ke qāzī shām ke waqt bhūke phirne wāle bherī'e haiñ jo tulū-e-subah tak shikār kī ek haḍḍī tak nahīñ chhoṛte. ⁴ Us ke nabī gustākḥ aur ḡhaddār haiñ. Us ke imām maqdis kī behurmatī aur shariat se ziyādatī karte haiñ.

⁵ Lekin Rab bhī shahr ke bīch meñ hai, aur wuh rāst hai, wuh be'insāfi nahīñ kartā. Subah basubah wuh apnā insāf qāym rakhtā hai, ham kabhī us se mahrūm nahīñ rahte. Lekin bedīn sharm se wāqif hī nahīñ hotā.

⁶ Rab farmātā hai, “Maiñ ne qaumoñ ko nest-o-nābūd kar diyā hai. Un ke qile tabāh, un kī galiyāñ sunsān haiñ. Ab un meñ se koī nahīñ guzartā. Un ke shahr itne barbād haiñ ki koī bhī un meñ nahīñ rahtā. ⁷ Maiñ bolā, ‘Beshak Yarūshalam merā kḥauf mān kar merī tarbiyat qabūl karegā. Kyoñki kyā zarūrat hai ki us kī rihāishgāh miṭ jāe aur merī tamām sazāeñ us par nāzil ho jāeñ.’ Lekin us ke bāshinde mazīd josh ke sāth apnī burī harkatoñ meñ lag gae.” ⁸ Chunāñche Rab farmātā hai, “Ab mere intazār meñ raho, us din ke intazār meñ jab maiñ shikār karne ke lie uṭhūngā. * Kyoñki maiñ ne aqwām ko jamā karne kā faisla kiyā hai. Maiñ mamālik ko ikaṭṭhā karke un par apnā ḡhazab nāzil karūngā. Tab wuh mere saḡht qahr kā nishānā ban jāeñge, pūrī duniyā merī ḡhairat kī āg se bhasm ho jāeḡī.

Isrāil ke lie Nāi Ummīd

⁹ Lekin is ke bād maiñ aqwām ke hoñṭoñ ko pāk-sāf karūngā tāki wuh āindā Rab kā nām le kar ibādat karen, ki wuh shānā bashānā kḥarī ho kar merī ḡhidmat karen. ¹⁰ Us waqt mere parastār, merī muntashir hui qaum Ethiopiya ke dariyāoñ ke pār se bhī ā kar mujhe qurbāniyāñ pesh kareḡī.

¹¹ Ai Siyyūn Beṭī, us din tujhe sharmsār nahīñ honā pareḡā hālāñki tū ne mujh se bewafā ho kar nihāyat bure kām kie haiñ. Kyoñki maiñ tere darmiyān se tere mutakabbir sheḡhībāzoñ ko nikālūngā. Āindā tū mere muḡaddas pahār par maḡhrūr nahīñ hogī. ¹² Maiñ tujh meñ sirf qaum ke ḡhariboñ aur zarūratmandoñ ko chhoṛūngā, un sab ko jo Rab ke nām meñ panāh leñge. ¹³ Isrāil kā yih bachā huā hissā na ḡhalat kām kareḡā, na jhūṭ bolegā. Un kī zabān par fareb nahīñ hogā. Tab wuh bheroñ kī tarah charāḡah meñ chareñge aur ārām kareñge. Unheñ ḡarāne wālā koī nahīñ hogā.”

¹⁴ Ai Siyyūn Beṭī, ḡhushī ke nāre lagā! Ai Isrāil, ḡhushī manā! Ai Yarūshalam Beṭī, shādmān ho, pūre dil se shādiyānā bajā. ¹⁵ Kyoñki Rab ne terī sazā miṭā kar tere dushman ko bhagā diyā hai. Rab jo Isrāil kā Bādshāh hai tere darmiyān hī hai. Āindā tujhe kisī nuqsān se ḡarne kī zarūrat nahīñ hogī.

¹⁶ Us din log Yarūshalam se kacheñge, “Ai Siyyūn, mat ḡarnā! Hauslā na hār, tere hāth ḡhile na hoñ. ¹⁷ Rab terā Ḳhudā tere darmiyān hai, terā pahalwān tujhe najāt degā. Wuh shādmān ho kar terī ḡhushī manāeḡā.

* **3:8** Ek aur mumkinā tarjumā: gawāhī dene ke lie.

Us kī muhabbat tere qusūr kā zikr hī nahīn karegī balki wuh tujh se intahāī k̄hush ho kar shādiyānā bajāegā.”

¹⁸ Rab farmātā hai, “Maiñ id ko tark karne wāloñ ko tujh se dūr kar dūngā, kyonki wuh terī ruswāī kā bāis the. ¹⁹ Maiñ un se bhī nipaṭ lūngā jo tujhe kuchal rahe haiñ. Jo langarātā hai use maiñ bachāūngā, jo muntashir haiñ unheñ jamā karūngā. Jis mulk meñ bhī un kī ruswāī hūī wahāñ maiñ un kī tārif aur ehtirām karāūngā. ²⁰ Us waqt maiñ tumheñ jamā karke watan meñ wāpas lāūngā. Maiñ tumhāre dekhte dekhte tumheñ bahāl karūngā aur duniyā kī tamām aqwām meñ tumhāri tārif aur ehtirām karāūngā.” Yih Rab kā farmān hai.

Hajji

Rab ke Ghar ko Dubārā Banāne kā Hukm

¹ Fāras ke bādshāh Dārā kī hukūmat ke dūsre sāl meñ Hajji Nabī par Rab kā kalām nāzil huā. Chhaṭe mahīne kā pahlā din * thā. Kalām meñ Allāh Yahūdāh ke gawarnar Zarubbābal bin Siyāltiyel aur imām-e-āzam Yashua bin Yahūsadaq se muḵhātib huā.

²⁻³ Rabbul-afwāj farmātā hai, “Yih qaum kahtī hai, ‘Abhī Rab ke ghar ko dubārā tāmīr karne kā waqt nahīn āyā.’ ⁴ Kyā yih ṭhīk hai ki tum khud lakaṛī se saje hue gharoñ meñ rahte ho jabkī merā ghar ab tak malbe kā ḍher hai?” ⁵ Rabbul-afwāj farmātā hai, “Apne hāl par ghaur karo. ⁶ Tum ne bahut bīj boyā lekin kam fasal kāṭī hai. Tum khānā to khāte ho lekin bhūke rahte ho, pānī to pīte ho lekin pyāse rahte ho, kapṛe to pahante ho lekin sarḍī lagṭī hai. Aur jab koī paise kamā kar unheñ apne baṭwe meñ dāltā hai to us meñ sūrākh haiñ.”

⁷ Rabbul-afwāj farmātā hai, “Apne hāl par dhyān de kar us kā sahīh natījā nikālo! ⁸ Pahāroñ par chaṛh kar lakaṛī le āo aur Rab ke ghar kī tāmīr shurū karo. Aisā hī rawaiyā mujhe pasand hogā, aur is tarah hī tum mujhe jalāl doge.” Yih Rab kā farmān hai. ⁹ “Dekho, tum ne bahut barkat pāne kī tawaqqo kī, lekin kyā huā? Kam hī hāsīl huā. Aur jo kuchh tum apne ghar wāpas lāe use main ne hawā meñ urā diyā. Kyoñ ? Main, Rabbul-afwāj tumheñ is kī asal wajah batātā hūñ. Merā ghar ab tak malbe kā ḍher hai jabkī tum meñ se har ek apnā ghar mazbūt karne ke lie bhāg-daur kar rahā hai. ¹⁰ Isī lie āsmān ne tumheñ os se aur zamīn ne tumheñ fasloñ se mahrūm kar rakhā hai. ¹¹ Isī lie main ne hukm diyā ki khetoñ meñ aur pahāroñ par kāl paṛe, ki mulk kā anāj, angūr, zaitūn balki zamīn kī har paidāwār us kī lapeṭ meñ ā jāe. Insān-o-haiwān us kī zad meñ ā gae haiñ, aur tumhāri mehnat-mashaqqat zāe ho rahī hai.”

¹² Tab Zarubbābal bin Siyāltiyel, imām-e-āzam Yashua bin Yahūsadaq aur qaum ke pūre bache hue hisse ne Rab apne Ḳhudā kī sunī. Jo bhī bāt Rab un ke Ḳhudā ne Hajji Nabī ko sunāne ko kahā thā use unhoñ ne mān liyā. Rab kā khauf pūrī qaum par tāri huā. ¹³ Tab Rab ne apne paighambar Hajji kī mārīfat unheñ yih paighām diyā, “Rab farmātā hai, main tumhāre sāth hūñ.”

¹⁴⁻¹⁵ Yoñ Rab ne Yahūdāh ke gawarnar Zarubbābal bin Siyāltiyel, imām-e-āzam Yashua bin Yahūsadaq aur qaum ke bache hue hisse ko Rab ke ghar kī tāmīr karne kī tahrīk dī. Dārā Bādshāh kī hukūmat ke dūsre sāl meñ wuh ā kar Rabbul-afwāj apne Ḳhudā ke ghar par kām karne lage. Chhaṭe mahīne kā 24wāñ din † thā.

2

Rab kā Nayā Ghar Shāndār Hogā

¹ Usī sāl ke sātweñ mahīne ke 21weñ din * Hajji Nabī par Rab kā kalām nāzil huā, ² “Yahūdāh ke gawarnar Zarubbābal bin Siyāltiyel, imām-e-āzam Yashua bin Yahūsadaq aur qaum ke bache hue hisse ko batā denā,

* 1:1 29 Agast. † 1:14-15 21 Sitambar. * 2:1 17 Aktūbar.

³ “Tum meñ se kis ko yād hai ki Rab kā ghar tabāh hone se pahle kitnā shāndār thā? Jo is waqt us ki jagah tāmīr ho rahā hai wuh tumheñ kaisā lagtā hai? Rab ke pahle ghar ki nisbat yih kuchh bhī nahīn lagtā. ⁴ Lekin Rab farmātā hai ki ai Zarubbābal, hauslā rakḥ! Ai imām-e-āzam Yashua bin Yahūsadaq hauslā rakḥ! Ai mulk ke tamām bāshindo, hauslā rakḥ kar apnā kām jāri rakho. Kyoñki Rabbul-afwāj farmātā hai ki main tumhāre sāth hūñ. ⁵ Jo ahd main ne Misr se nikalte waqt tum se bāndhā thā wuh qāym rahegā. Merā Rūh tumhāre darmiyān hī rahegā. Daro mat!

⁶ Rabbul-afwāj farmātā hai ki thoṛī der ke bād main ek bār phir āsmān-o-zamīn aur bahr-o-barr ko hilā dūngā. ⁷ Tab tamām aqwām laraz uṭheñgī, un ke beshqīmat khazāne idhar lāe jāenge, aur main is ghar ko apne jalāl se bhar dūngā. ⁸ Rabbul-afwāj farmātā hai ki chāndī merī hai aur sonā merā hai. ⁹ Nayā ghar purāne ghar se kahīn zyādā shāndār hogā, aur main is jagah ko salāmatī atā karūngā.’ Yih Rabbul-afwāj kā farmān hai.”

Main Tumheñ Dubārā Barkat Dūngā

¹⁰ Dārā Bādshāh ki hukūmat ke dūsre sāl meñ Hajjī par Rab kā ek aur kalām nāzil huā. Naweñ mahīne kā 24wāñ din † thā.

¹¹ “Rabbul-afwāj farmātā hai, ‘Imāmoñ se sawāl kar ki sharīat zail ke muāmale ke bāre meñ kyā farmātī hai, ¹² agar koī shaḥs maḥsūs-o-muqaddas gosht apnī jholī meñ dāl kar kahīn le jāe aur rāste meñ jholī māi, zaitūn ke tel, roṭī yā mazīd kisi khāne wālī chīz se lag jāe to kyā khāne wālī yih chīz gosht se maḥsūs-o-muqaddas ho jāti hai?’”

Hajjī ne imāmoñ ko yih sawāl pesh kiya to unhoñ ne jawāb diya, “Nahīn.” ¹³ Tab us ne mazīd pūchhā, “Agar koī kisi lāsh ko chhūne se nāpāk ho kar in khāne wālī chīzoñ meñ se kuchh chhue to kyā khāne wālī chīz us se nāpāk ho jāti hai?”

Imāmoñ ne jawāb diya, “Jī hāñ.”

¹⁴ Phir Hajjī ne kahā, “Rab farmātā hai ki merī nazar meñ is qaum kā yihī hāl hai. Jo kuchh bhī yih karte aur qurbān karte haiñ wuh nāpāk hai.

¹⁵ Lekin ab is bāt par dhyān do ki āj se hālāt kaise hoñge. Rab ke ghar ki nae sire se buniyād rakhne se pahle hālāt kaise the? ¹⁶ Jahāñ tum fasal ki 20 boriyoñ ki ummīd rakhte the wahāñ sirf 10 hāsīl huīñ. Jahāñ tum angūroñ ko kuchal kar ras ke 100 liṭar ki tawaqqo rakhte the wahāñ sirf 40 liṭar nikle.” ¹⁷ Rab farmātā hai, “Terī mehnat-mashaqqat zāe huī, kyoñki main ne patrog, phaphūndī aur oloñ se tumhāri paidāwār ko nuqsān pahuñchāyā. To bhī tum ne taubā karke merī taraf rujū na kiya. ¹⁸ Lekin ab tawajjuh do ki tumhārā hāl āj yāñi naweñ mahīne ke 24weñ din se kaisā hogā. Is din Rab ke ghar ki buniyād rakḥī gai, is lie ghaur karo ¹⁹ ki kyā āindā bhī godām meñ jamāshudā bij zāe ho jāegā, ki kyā āindā bhī angūr, anjir, anar aur zaitūn kā phal na hone ke barābar hogā. Kyoñki āj se main tumheñ barkat dūngā.”

Zarubbābal se Allāh kā Wādā

²⁰ Usī din Hajjī par Rab kā ek aur kalām nāzil huā, ²¹ “Yahūdāh ke gawarnar Zarubbābal ko batā de ki main āsmān-o-zamīn ko hilā dūngā.

²² Main shāhī takhtoñ ko ulaṭ kar ajnabī saltanatoñ ki tāqat tabāh kar dūngā. Main rathoñ ko un ke rathbānoñ samet ulaṭ dūngā, aur ghoṛe apne sawāroñ samet gir jāenge. Har ek apne bhāi ki talwār se maregā.”

† 2:10 18 Disambar.

²³ Rabbul-afwāj farmātā hai, “Us din main tujhe, apne ḳhādim Zarubbābal bin Siyāltiyel ko le kar muhr kī angūṭhī kī mānind banā dūngā, kyoṅki main ne tujhe chun liyā hai.” Yih Rabbul-afwāj kā farmān hai.

Zakariyāh

Taubā Karo!

¹ Fāras ke bādshāh Dārā kī hukūmat ke dūsre sāl aur āthweñ mahīne * meñ Rab kā kalām nabī Zakariyāh bin Barakiyāh bin Iddū par nāzil huā, ²⁻³ “Logoñ se kah ki Rab tumhāre bāpdādā se nihāyat hī nārāz thā. Ab Rabbul-afwāj farmātā hai ki mere pās wāpas āo to main bhī tumhāre pās wāpas āūngā. ⁴ Apne bāpdādā kī mānind na ho jinhoñ ne na merī sunī, na merī taraf tawajjuh dī, go main ne us waqt ke nabiyōñ kī marīfat unheñ āgāh kiyā thā ki apnī burī rāhoñ aur sharīr harkatoñ se bāz āo. ⁵ Ab tumhāre bāpdādā kahāñ haiñ? Aur kyā nabī abad tak zindā rahte haiñ? Donoñ bahut der huī wafāt pā chuke haiñ. † ⁶ Lekin tumhāre bāpdādā ke bāre meñ jitnī bhī bāteñ aur faisle main ne apne khādimoñ yānī nabiyōñ kī marīfat farmāe wuh sab pūre hue. Tab unhoñ ne taubā karke iqrañ kiyā, ‘Rabbul-afwāj ne hamārī burī rāhoñ aur harkatoñ ke sabab se wuh kuchh kiyā hai jo us ne karne ko kahā thā.’”

Zakariyāh Royā Dekhtā Hai

⁷ Tīn māh ke bād Rab ne nabī Zakariyāh bin Barakiyāh bin Iddū par ek aur kalām nāzil kiyā. Sabāt yānī 11weñ mahīne kā 24wāñ din ‡ thā.

Pahlī Royā: Ghurṣawār

⁸ Us rāt main ne royā meñ ek ādmī ko surkh rang ke ghoṛe par sawār dekhā. Wuh ghāṭī ke darmiyān ugne wālī mehndī kī jhāriyōñ ke bich meñ rukā huā thā. Us ke pīchhe surkh, bhūre aur safed rang ke ghoṛe khāṛe the. Un par bhī ādmī baiṭhe the. § ⁹ Jo farishtā mujh se bāt kar rahā thā us se main ne pūchhā, “Mere āqā, in ghurṣawāroñ se kyā murād hai?” Us ne jawāb diyā, “Main tujhe un kā matlab dikhātā hūñ.” ¹⁰ Tab mehndī kī jhāriyōñ meñ ruke hue ādmī ne jawāb diyā, “Yih wuh haiñ jinheñ Rab ne pūrī duniyā kī gasht karne ke lie bhejā hai.” ¹¹ Ab diḡar ghurṣawār Rab ke us farishte ke pās āe jo mehndī kī jhāriyōñ ke darmiyān rukā huā thā. Unhoñ ne ittalā dī, “Ham ne duniyā kī gasht lagāi to mālūm huā ki pūrī duniyā meñ amn-o-amān hai.” ¹² Tab Rab kā farishtā bolā, “Ai Rabbul-afwāj, ab tū 70 sāloñ se Yarūshalam aur Yahūdāh kī ābādiyōñ se nārāz rahā hai. Tū kab tak un par rahm na karegā?”

¹³ Jawāb meñ Rab ne mere sāth guftgū karne wāle farishte se narm aur tasallī dene wālī bāteñ kīñ. ¹⁴ Farishtā dubārā mujh se mukhātib huā, “Elān kar ki Rabbul-afwāj farmātā hai, ‘Main baṛī ḡhairat se Yarūshalam aur Koh-e-Siyyūn ke lie laṛūngā. ¹⁵ Main un diḡar aqwām se nihāyat nārāz hūñ jo is waqt apne āp ko mahfūz samajhtī haiñ. Beshak main apnī qaum se kuchh nārāz thā, lekin in diḡar qaumoñ ne use had se zyādā tabāh kar diyā hai. Yih kabhī bhī merā maqsad nahīñ thā.’ ¹⁶ Rab farmātā hai, ‘Ab main dubārā Yarūshalam kī taraf māyl ho kar us par rahm karūngā. Merā ghar nae sire se us meñ tāmīr ho jāegā balki pūre shahr kī paimāish kī jāegī tāki use dubārā tāmīr kiyā jāe.’ Yih Rabbul-afwāj kā farmān hai.

* 1:1 Aktūbar tā Nawambar. † 1:5 ‘Donoñ . . . chuke haiñ’ izāfā hai tāki matlab sāf ho.

‡ 1:7 15 Farwārī. § 1:8 ‘Un . . . baiṭhe the’ izāfā hai tāki matlab sāf ho.

17 Mazīd elān kar ki Rabbul-afwāj farmātā hai, ‘Mere shahron meñ dubārā kasrat kā māl pāyā jāegā. Rab dubārā Koh-e-Siyyūn ko tasallī degā, dubārā Yarūshalam ko chun legā.’”

Dūsri Royā: Sīng aur Kārīgar

18 Main ne apnī nigāh uṭhāi to kyā dekhtā hūn ki chār sīng mere sāmne haiñ. 19 Jo farishtā mujh se bāt kar rahā thā us se main ne pūchhā, “In kā kyā matlab hai?” Us ne jawāb diyā, “Yih wuh sīng haiñ jinhoñ ne Yahūdāh aur Isrāil ko Yarūshalam samet muntashir kar diyā thā.”

20 Phir Rab ne mujhe chār kārīgar dikhāe. 21 Main ne sawāl kiyā, “Yih kyā karne ā rahe haiñ?” Us ne jawāb diyā, “Mazkūrā sīngoñ ne Yahūdāh ko itne zor se muntashir kar diyā ki ākhirkār ek bhī apnā sar nahīn uṭhā sakā. Lekin ab yih kārīgar un meñ dahshat phailāne āe haiñ. Yih un qaumoñ ke sīngoñ ko kḥāk meñ milā denge jinhoñ ne un se Yahūdāh ke bāshindoñ ko muntashir kar diyā thā.”

2

Tisri Royā: Ādmī Yarūshalam ki Paimāish Kartā Hai

1 Main ne apnī nazar dubārā uṭhāi to ek ādmī ko dekhā jis ke hāth meñ fītā thā. 2 Main ne pūchhā, “Āp kahān jā rahe haiñ?” Us ne jawāb diyā, “Yarūshalam kī paimāish karne jā rahā hūn. Main mālūm karnā chāhtā hūn ki shahr kī lambāi aur chaurāi kitnī honī chāhie.” 3 Tab wuh farishtā rawānā huā jo ab tak mujh se bāt kar rahā thā. Lekin rāste meñ ek aur farishtā us se milne āyā. 4 Is dūsre farishte ne kahā, “Bhāg kar paimāish karne wāle naujawān ko batā de, ‘Insān-o-haiwān kī itnī baṛī tādād hogī ki āindā Yarūshalam kī fasīl nahīn hogī. 5 Rab farmātā hai ki us waqt main āg kī chārdiwāri ban kar us kī hifāzat karūnga, main us ke darmiyān rah kar us kī izzat-o-jalāl kā bāis hūngā.’”

6 Rab farmātā hai, “Uṭho, uṭho! Shimālī mulk se bhāg āo. Kyoñki main ne kḥud tumheñ chāroñ taraf muntashir kar diyā thā. 7 Lekin ab main farmātā hūn ki wahān se nikal āo. Siyyūn ke jitne log Bābal * meñ rahte haiñ wahān se bach nikle!” 8 Kyoñki Rabbul-afwāj jis ne mujhe bhejā wuh un qaumoñ ke bāre meñ jinhoñ ne tumheñ lūṭ liyā farmātā hai, “Jo tumheñ chheṛe wuh merī āñkh kī putlī ko chheṛegā. 9 Is lie yaqīn karo ki main apnā hāth un ke kḥilāf uṭhāūngā. Un ke apne gḥulām unheñ lūṭ leñge.”

Tab tum jān loge ki Rabbul-afwāj ne mujhe bhejā hai. 10 Rab farmātā hai, “Ai Siyyūn Beṭī, kḥushī ke nāre laga! Kyoñki main ā rahā hūn, main tere darmiyān sukūnat karūnga. 11 Us dīn bahut-sī aqwām mere sāth paiwast ho kar merī qaum kā hissā ban jāeñgī. Main kḥud tere darmiyān sukūnat karūnga.”

Tab tū jān legī ki Rabbul-afwāj ne mujhe tere pās bhejā hai.

12 Muqaddas mulk meñ Yahūdāh Rab kī maurūsi zamīn banegā, aur wuh Yarūshalam ko dubārā chun legā. 13 Tamām insān Rab ke sāmne kḥāmosh ho jāeñ, kyoñki wuh uṭh kar apnī muqaddas sukūnatgāh se nikal āyā hai.

3

Chauthi Royā: Imām-e-Āzam Yashua

* 2:7 Lafzī tarjumā: Bābal Beṭī.

¹ Is ke bād Rab ne mujhe royā meñ imām-e-āzam Yashua ko dikhāyā. Wuh Rab ke farishte ke sāmne kharā thā, aur Iblīs us par ilzām lagāne ke lie us ke dāeñ hāth kharā ho gayā thā. ² Rab ne Iblīs se farmāyā, “Ai Iblīs, Rab tujhe malāmat kartā hai! Rab jis ne Yarūshalām ko chun liyā wuh tujhe dāntā hai! Yih ādmī to bāl bāl bach gayā hai, us lakaṛī kī tarah jo bharaktī āg meñ se chhīn lī gai hai.”

³ Yashua gande kapṛe pahne hue farishte ke sāmne kharā thā. ⁴ Jo afrād sāth khare the unheñ farishte ne hukm diyā, “Us ke maile kapṛe utār do.” Phir Yashua se muḥātib huā, “Dekh, main ne terā qusūr tujh se dūr kar diyā hai, aur ab main tujhe shāndār safed kapṛe pahnā detā hūñ.” ⁵ Main ne kahā, “Wuh us ke sar par pāk-sāf pagaṛī bāndheñ!” Chunāñche unhoñ ne Yashua ke sar par pāk-sāf pagaṛī bāndh kar use nae kapṛe pahnāe. Rab kā farishtā sāth kharā rahā. ⁶ Yashua se us ne baṛī sanjidagī se kahā,

⁷ “Rabbul-afwāj farmātā hai, ‘Merī rāhoñ par chal kar mere ahkām par amal kar to tū mere ghar kī rāhnumāi aur us kī bārgāhoñ kī dekh-bhāl karegā. Phir main tere lie yahāñ āne aur hāzirīn meñ khare hone kā rāstā qāym rakhūngā.

⁸ Ai imām-e-āzam Yashua, sun! Tū aur tere sāmne baiṭhe tere imām bhāi mil kar us waqt kī taraf ishārā haiñ jab main apne khādīm ko jo Koḥpal kahlātā hai āne dūngā. ⁹ Dekho wuh jauhar jo main ne Yashua ke sāmne rakhā hai. Us ek hī patthar par sāt ānkheñ haiñ.’ Rabbul-afwāj farmātā hai, ‘Main us par katbā kandā karke ek hī din meñ is mulk kā gunāh miṭā dūngā. ¹⁰ Us din tum ek dūstre ko apnī angūr kī bel aur apne anjīr ke daraḥt ke sāy meñ baiṭhne kī dāwat doge.’ Yih Rabbul-afwāj kā farmān hai.”

4

Pāñchwīn Royā: Sone kā Shamādān aur Zaitūn ke Daraḥt

¹ Jis farishte ne mujh se bāt kī thī wuh ab mere pās wāpas āyā. Us ne mujhe yoñ jagā diyā jis tarah gahrī nīnd sone wāle ko jagāyā jātā hai. ² Us ne pūchhā, “Tujhe kyā nazar ātā hai?” Main ne jawāb diyā, “Khālis sone kā shamādān jis par tel kā pyālā aur sāt charāgh haiñ. Har charāgh ke sāt muñh haiñ. ³ Zaitūn ke do daraḥt bhī dikhāi dete haiñ. Ek daraḥt tel ke pyāle ke dāñ taraf aur dūsrā us ke bāñ taraf hai. ⁴ Lekin mere āqā, in chīzoñ kā matlab kyā hai?”

⁵ Farishtā bolā, “Kyā yih tujhe mālūm nahīñ?” Main ne jawāb diyā, “Nahīñ, mere āqā.”

⁶ Farishte ne mujh se kahā, “Zarubbābal ke lie Rab kā yih paighām hai, ‘Rabbul-afwāj farmātā hai ki tū na apnī tāqat, na apnī quwwat se balki mere Rūh se hī kāmyāb hogā.’ ⁷ Kyā rāste meñ baṛā pahār hāyil hai? Zarubbābal ke sāmne wuh hamwār maidān ban jāegā. Aur jab Zarubbābal Rab ke ghar kā ākhirī patthar lagāegā to hāzirīn pukār uṭheñge, ‘Mubārak ho! Mubārak ho!’”

⁸ Rab kā kalām ek bār phir mujh par nāzil huā, ⁹ “Zarubbābal ke hāthoñ ne is ghar kī buniyād ḍālī, aur usī ke hāth use takmīl tak pahuñchāeñge. Tab tū jān legā ki Rabbul-afwāj ne mujhe tumhāre pās bhejā hai. ¹⁰ Go tāmīr ke āghāz meñ bahut kam nazar ātā hai to bhī us par hiqārat kī nigāh na ḍālo. Kyoñki log khushi manāeñge jab Zarubbābal ke hāth meñ sātūl dekheñge. (Mazkurā sāt charāgh Rab kī ānkheñ haiñ jo pūrī duniyā kī gasht lagātī rahtī haiñ.)”

¹¹ Maiñ ne mazīd pūchhā, “Shamādān ke dāēñ bāēñ ke zaitūn ke do darakhtoñ se kyā murād hai?” ¹² Yahāñ sone ke do pāyp bhī nazar āte haiñ jin se zaitūn kā sunahrā tel bah nikaltā hai. Zaitūn kī jo do ṭahniyāñ un ke sāth haiñ un kā matlab kyā hai?”

¹³ Farishte ne kahā, “Kyā tū yih nahīñ jāntā?” Maiñ bolā, “Nahīñ, mere āqā.” ¹⁴ Tab us ne farmāyā, “Yih wuh do masah kie hue ādmī haiñ jo pūrī duniyā ke mālik ke huzūr khare hote haiñ.”

5

Chhaṭī Royā: Uṛne Wālā Tūmār

¹ Maiñ ne ek bār phir apnī nazar uṭhāi to ek uṛtā huā tūmār dekhā. ² Farishte ne pūchhā, “Tujhe kyā nazar ātā hai?” Maiñ ne jawāb diyā, “Ek uṛtā huā tūmār jo 30 fuṭ lambā aur 15 fuṭ chaurā hai.” ³ Wuh bolā, “Is se murād ek lānat hai jo pūre mulk par bhejī jāegī. Is tūmār ke ek taraf likhā hai ki har chor ko miṭā diyā jāegā aur dūsri taraf yih ki jhūṭī qasam khāne wāle ko nest kiyā jāegā. ⁴ Rabbul-afwāj farmātā hai, ‘Maiñ yih bhejūngā to chor aur mere nām kī jhūṭī qasam khāne wāle ke ghar meñ lānat dākḥil hogī aur us ke bīch meñ rah kar use lakaṛī aur patthar samet tabāh kar degī.’”

Sātwin Royā: Ṭokri meñ Aurat

⁵ Jo farishtā mujh se bāt kar rahā thā us ne ā kar mujh se kahā, “Apnī nigāh uṭhā kar wuh dekh jo nikal kar ā rahā hai.” ⁶ Maiñ ne pūchhā, “Yih kyā hai?” Us ne jawāb diyā, “Yih anāj kī paimāish karne kī ṭokri hai. Yih pūre mulk meñ nazar ātī hai.” ⁷ Ṭokri par sise kā ḍhaknā thā. Ab wuh khul gayā, aur ṭokri meñ baiṭhī huī ek aurat dikhāi dī. ⁸ Farishtā bolā, “Is aurat se murād Bedīnī hai.” Us ne aurat ko dhakkā de kar ṭokri meñ wāpas kar diyā aur sise kā ḍhaknā zor se band kar diyā.

⁹ Maiñ ne dubārā apnī nazar uṭhāi to do auratoñ ko dekhā. Un ke laqlaq ke-se par the, aur uṛte waqt hawā un ke sāth thī. Ṭokri ke pās pahunch kar wuh use uṭhā kar āsmān-o-zamīn ke darmiyān le gaiñ. ¹⁰ Jo farishtā mujh se guftgū kar rahā thā us se maiñ ne pūchhā, “Aurateñ ṭokri ko kidhar le jā rahī haiñ?” ¹¹ Us ne jawāb diyā, “Mulke-Bābal meñ. Wahāñ wuh us ke lie ghar banā deṅgī. Jab ghar taiyār hogā to ṭokri wahāñ us kī apnī jagah par rakhī jāegī.”

6

Chār Rath

¹ Maiñ ne phir apnī nigāh uṭhāi to kyā dekhṭā hūñ ki chār rath pital ke do pahāroñ ke bīch meñ se nikal rahe haiñ. ² Pahle rath ke ghoṛe surkh, dūsre ke siyāh, ³ tūsre ke safed aur chauthe ke dhabbedār the. Sab tāqatwar the.

⁴ Jo farishtā mujh se bāt kar rahā thā us se maiñ ne sawāl kiyā, “Mere āqā, in kā kyā matlab hai?” ⁵ Us ne jawāb diyā, “Yih āsmān kī chār rūh * haiñ. Pahle yih pūrī duniyā ke mālik ke huzūr khari thīñ, lekin ab wahāñ se nikal rahī haiñ. ⁶ Siyāh ghoṛoñ kā rath shimālī mulk kī taraf jā rahā hai, safed ghoṛoñ kā maghrib kī taraf, aur dhabbedār ghoṛoñ kā junūb kī taraf.”

* 6:5 Yā hawāēñ.

⁷ Yih tāqatwar ghoṛe baṛī betābī se is intazār meñ the ki duniyā kī gasht karen. Phir us ne hukm diyā, “Chalo, duniyā kī gasht karo.” Wuh fauran nīkal kar duniyā kī gasht karne lage. ⁸ Farishte ne mujhe āwāz de kar kahā, “Un ghoṛon par khās dhyān do jo shimālī mulk kī taraf baṛh rahe haiñ. Yih us mulk par merā ghussā utāreñge.”

Isrāil kā Āne Wālā Bādshāh

⁹ Rab kā kalām mujh par nāzil huā, ¹⁰ “Āj hī Yūsiyāh bin Safaniyāh ke ghar meñ jā! Wahāñ terī mulāqāt Bābal meñ jilāwatan kie hue Isrāiliyon Kḥaldī, Tūbiyāh aur Yadāyāh se hogī jo is waqt wahāñ pahuñch chuke haiñ. Jo hadiye wuh apne sāth lāe haiñ unheñ qabūl kar. ¹¹ Un kī yih sonā-chāñdī le kar tāj banā le, phir tāj ko imām-e-āzam Yashua bin Yahūsadaq ke sar par rakh kar ¹² use batā, ‘Rabbul-afwāj farmatā hai ki ek ādmī āne wālā hai jis kā nām koñpal hai. Us ke sāy meñ bahut koñpleñ phūṭ nīkleñgī, aur wuh Rab kā ghar tāmīr karegā. ¹³ Hāñ, wuhī Rab kā ghar banāegā aur shān-o-shaukat ke sāth taḳht par baiṭh kar hukūmat karegā. Wuh imām kī hāsiyat se bhī taḳht par baiṭhegā, aur donoñ ohdoñ meñ ittafāq aur salāmatī hogī.’ ¹⁴ Tāj ko Hīlam, Tūbiyāh, Yadāyāh aur Hen bin Safaniyāh kī yād meñ Rab ke ghar meñ mahfūz rakhā jāe. ¹⁵ Log dūr-dārāz ilāqon se ā kar Rab kā ghar tāmīr karne meñ madad kareñge.”

Tab tum jān loge ki Rabbul-afwāj ne mujhe tumhāre pās bhejā hai. Agar tum dhyān se Rab apne Kḥudā kī suno to yih sab kuchh purā ho jāegā.

7

Tum Merī Sunane se Inkār Karte Ho

¹ Dārā Bādshāh kī hukūmat ke chauthē sāl meñ Rab Zakariyāh se hamkalām huā. Kislew yāñī naweñ mahīne kā chauthā dīn * thā. ² Us waqt Baitel Shahr ne Sarāzar aur Rajam-malik ko us ke ādmiyon samet Yarūshalam bhejā thā tāki Rab se iltamās karen. ³ Sāth sāth unheñ Rabbul-afwāj ke ghar ke imāmon ko yih sawāl pesh karnā thā, “Ab ham kāī sāl se pāñchweñ mahīne meñ rozā rakh kar Rab ke ghar kī tabāhī par mātām karte āe haiñ. Kyā lāzim hai ki ham yih dastūr āindā bhī jāri rakheñ?”

⁴ Tab mujhe Rabbul-afwāj se jawāb milā, ⁵ “Mulq ke tamām bāshindoñ aur imāmon se kah, ‘Beshak tum 70 sāl se pāñchweñ aur sātweñ mahīne meñ rozā rakh kar mātām karte āe ho. Lekin kyā tum ne yih dastūr wāqā merī khātīr adā kiyā? Hargiz nahīñ! ⁶ Īdoñ par bhī tum khāte-pīte waqt sirf apñī hī khātīr khushi manāte ho. ⁷ Yih wuhī bāt hai jo main ne māzī meñ bhī nabiyon kī mārīfat tumheñ batāī, us waqt jab Yarūshalam meñ ābādī aur sukūn thā, jab gird-o-nawāh ke shahr Dasht-e-Najab aur maḡhrib ke nashebi pahārī ilāqe tak ābād the.’”

⁸ Is nāte se Zakariyāh par Rab kā ek aur kalām nāzil huā, ⁹ “Rabbul-afwāj farmatā hai, ‘Adālat meñ munsifānā faisle karo, ek dūse par mehrbānī aur rahm karo! ¹⁰ Bewāon, yatīmon, ajnabiyon aur gharībōñ par zulm mat karnā. Apne dil meñ ek dūse ke khilāf bure mansūbe na bāndho.’ ¹¹ Jab tumhāre bāpdādā ne yih kuchh sunā to wuh is par dhyān dene ke lie taiyār nahīñ the balki akaṛ gae. Unhoñ ne apñā muñh dūsrī taraf pher kar apne kānoñ ko band kie rakhā. ¹² Unhoñ ne apne diloñ ko hīre ki tarah saḳht kar liyā tāki shariat aur wuh bāteñ un par asarandāz na ho sakeñ

* 7:1 4 Disambar.

jo Rabbul-afwāj ne apne Rūh ke wasīle se guzashtā nabiyōn ko batāne ko kahā thā. Tab Rabbul-afwāj kā shadīd ḡhazab un par nāzil huā. ¹³ Wuh farmatā hai, ‘Chūnki unhoñ ne merī na sunī is lie main ne faislā kiyā ki jab wuh madad ke lie mujh se iltijā karen to main bhī un kī nahīn sunūngā. ¹⁴ Main ne unheñ āndhī se urā kar tamām dīgar aqwām meñ muntashir kar diyā, aisī qaumoñ meñ jin se wuh nāwāqif the. Un ke jāne par watan itnā wīrān-o-sunsān huā ki koī na rahā jo us meñ āe yā wahān se jāe. Yoñ unhoñ ne us ḡhushgawār mulk ko tabāh kar diyā.’”

8

Ek Nayā Āghāz

¹ Ek bār phir Rabbul-afwāj kā kalām mujh par nāzil huā, ² “Rabbul-afwāj farmatā hai ki main baṛī ḡhairat se Siyyūn ke lie laṛ rahā hūñ, baṛe ḡhusse meñ us ke lie jidd-o-jahd kar rahā hūñ. ³ Rab farmatā hai ki main Siyyūn ke pās wāpas āūngā, dubārā Yarūshalam ke bīch meñ sukūnat karūngā. Tab Yarūshalam ‘Wafādārī kā Shahr’ aur Rabbul-afwāj kā pahār ‘Koh-e-Muqaddas’ kahlāegā. ⁴ Kyōnki Rabbul-afwāj farmatā hai, ‘Buzurg mard-o-ḡhawātīn dubārā Yarūshalam ke chaukoñ meñ baiṭheṅge, aur har ek itnā umrasīdā hogā ki use chhaṛī kā sahārā lenā pareḡe. ⁵ Sāth sāth chauk khel-kūd meñ masrūf laṛkoñ-laṛkiyōn se bhare raheṅge.’

⁶ Rabbul-afwāj farmatā hai, ‘Shāyad yih us waqt bache hue Isrāīliyōn ko nāmumkin lage. Lekin kyā aisā kām mere lie jo Rabbul-afwāj hūñ nāmumkin hai? Hargiz nahīn!’ ⁷ Rabbul-afwāj farmatā hai, ‘Main apnī qaum ko mashriḡ aur maḡhrib ke mamālik se bachā kar ⁸ wāpas lāūngā, aur wuh Yarūshalam meñ baseṅge. Wahāñ wuh merī qaum hoṅge aur main wafādārī aur insāf ke sāth un kā Ḳhudā hūngā.’

⁹ Rabbul-afwāj farmatā hai, ‘Hauslā rakh kar tamīrī kām takmīl tak pahuñchāo! Āj bhī tum un bātoñ par etamād kar sakte ho jo nabiyōn ne Rabbul-afwāj ke ghar kī buniyād dālte waqt sunāi thīñ. ¹⁰ Yād rahe ki us waqt se pahle na insān aur na haiwān ko mehnat kī mazdūrī miltī thī. Āne jāne wāle kahīñ bhī dushman ke hamloñ se mahfūz nahīñ the, kyōnki main ne har ādmī ko us ke hamsāe kā dushman banā diyā thā.’ ¹¹ Lekin Rabbul-afwāj farmatā hai, ‘Ab se main tum se jo bache hue ho aisā sulūk nahīñ karūngā. ¹² Log salāmatī se bīj boeṅge, angūr kī bel waqt par apnā phal lāegī, khetoñ meñ fasleñ pakeṅgī aur āsmān os parne degā. Yih tamām chīzeñ main Yahūdāh ke bache huoñ ko mīrās meñ dūngā. ¹³ Ai Yahūdāh aur Isrāīl, pahle tum dīgar aqwām meñ lānat kā nishānā ban gae the, lekin ab jab main tumheñ rihā karūngā to tum barkat kā bāis hoge. Ḍaro mat! Hauslā rakho!’

¹⁴ Rabbul-afwāj farmatā hai, ‘Pahle jab tumhāre bāpdādā ne mujhe taish dilāyā to main ne tum par āfat lāne kā musammam irādā kar liyā thā aur kabhī na pachhtāyā. ¹⁵ Lekin ab main Yarūshalam aur Yahūdāh ko barkat denā chāhtā hūñ. Is meñ merā irādā utnā hī pakkā hai jitnā pahle tumheñ nuqsān pahuñchāne meñ pakkā thā. Chunāñche ḍaro mat! ¹⁶ Lekin in bātoñ par dhyan do, ek dūstre se sach bāt karo, adālat meñ sachchāi aur salāmatī par mabnī faisle karo, ¹⁷ apne paṛosī ke khilāf bure mansūbe mat bāndho aur jhūṭī qasam khāne ke shauḡ se bāz āo. In tamām chīzoñ se main nafrat kartā hūñ.’ Yih Rab kā farmān hai.”

¹⁸ Ek bār phir Rabbul-afwāj kā kalām mujh par nāzil huā, ¹⁹ “Rabbul-afwāj farmātā hai ki āj tak Yahūdāh ke log chauthe, pānchweñ, sātweñ aur dasweñ mahine meñ rozā rakh kar mātām karte āe haiñ. Lekin ab se yih auqāt khushī-o-shādmānī ke mauqe hoñge jin par jashn manāoge. Lekin sachhāi aur salāmāti ko pyār karo!

²⁰ Rabbul-afwāj farmātā hai ki aisā waqt āegā jab dīgar aqwām aur muta'addid shahroñ ke log yahāñ āeñge. ²¹ Ek shahr ke bāshinde dūsre shahr meñ jā kar kaheñge, ‘Āo, ham Yarūshalām jā kar Rab se iltamās karen, Rabbul-afwāj kī marzī dariyāft karen. Ham bhī jāeñge.’

²² Hāñ, muta'addid aqwām aur tāqatwar ummateñ Yarūshalām āeñgī tāki Rabbul-afwāj kī marzī mālūm karen aur us se iltamās karen.

²³ Rabbul-afwāj farmātā hai ki un dinon meñ mukhtalif aqwām aur ahl-e-zabān ke das ādmī ek Yahūdī ke dāman ko pakar kar kaheñge, ‘Hameñ apne sāth chalne deñ, kyonki ham ne sunā hai ki Allāh āp ke sāth hai.’ ”

9

Isrāil ke Dushmanon kī Adālat

¹ Rab kā kalām Mulk-e-Hadrāk ke khilāf hai, aur wuh Damishq par nāzil hogā. Kyonki insān aur Isrāil ke tamām qabilon kī ānkheñ Rab kī taraf dekhti haiñ. ² Damishq kī sarhad par wāqe Hamāt balki Sūr aur Saidā bhī is kalām se muta'assir ho jāeñge, khāh wuh kitne dānishmand kyon na hoñ. ³ Beshak Sūr ne apne lie mazbūt qilā banā liyā hai, beshak us ne sone-chāñdī ke aise dher lagāe haiñ jaise ām taur par galiyon meñ ret yā kachre ke dher lagā lie jāte haiñ. ⁴ Lekin Rab us par qabzā karke us kī fajr ko samundar meñ phaiñk degā. Tab shahr nazar-e-ātish ho jāegā.

⁵ Yih dekh kar Askqālūn ghabrā jāegā aur Ghazzā tarāp uñhegā. Aqrūn bhī laraz uñhegā, kyonki us kī ummīd jāti rahegi. Ghazzā kā bādshāh halāk aur Askqālūn ghairābād ho jāegā. ⁶ Ashdūd meñ do naslon ke log baseñge. Rab farmātā hai, “Jo kuchh Filistiyon ke lie faḡhr kā bāis hai use main miṭā dūngā. ⁷ Main un kī butparastī khatm karūngā. Āindā wuh gosht ko khūn ke sāth aur apnī ghinaunī qurbāniyān nahīñ khāeñge. Tab jo bach jāeñge mere parastār hoñge aur Yahūdāh ke khāndānon meñ shāmil ho jāeñge. Aqrūn ke Filistīyon merī qaum meñ shāmil ho jāeñge jis tarah qadīm zamāne meñ Yabūsī merī qaum meñ shāmil ho gae. ⁸ Main khud apne ghar kī pahrādārī karūngā tāki āindā jo bhī āte yā jāte waqt wahāñ se guzare us par hamlā na kare, koī bhī zālim merī qaum ko tang na kare. Ab se main khud us kī dekh-bhāl karūngā.

Nayā Bādshāh Āne Wālā Hai

⁹ Ai Siyyūn Beṭī, shādiyānā bajā! Ai Yarūshalām Beṭī, shādmānī ke nāre lagā! Dekh, terā bādshāh tere pās ā rahā hai. Wuh rāstbāz aur fathmand hai, wuh halīm hai aur gadhe par, hāñ gadhī ke bachche par sawār hai.

¹⁰ Main Ifrāim se rath aur Yarūshalām se ghoṛe dūr kar dūngā. Jang kī kamān tūt jāegi. Mau'ūdā bādshāh * ke kahne par tamām aqwām meñ salāmāti qāym ho jāegi. Us kī hukūmat ek samundar se dūsre tak aur Dariyā-e-Furāt se duniyā kī intahā tak mānī jāegi.

Rab Apnī Qaum kī Hifāzat Karegā

* 9:10 Lafzī tarjumā: us ke kahne par.

¹¹ Ai merī qaum, main ne tere sāth ek ahd bāndhā jis kī tasdīq qurbāniyoñ ke ḳhūn se huī, is lie main tere qaidiyoñ ko pānī se mahrūm garhe se rihā karūnga. ¹² Ai purummīd qaidiyo, qile ke pās wāpas āo! Kyoñki āj hī main elān kartā hūn ki tumhārī har taklif ke ewaz main tumheñ do barkateñ bāḳsh dūngā.

¹³ Yahūdāh merī kamān hai aur Isrāil mere tīr jo main dushman ke ḳhilāf chalāūngā. Ai Siyyūn Beṭī, main tere beṭoñ ko Yūnān ke faujiyoñ se larne ke lie bhejūngā, main tujhe sūrme kī talwār kī mānind banā dūngā.”

¹⁴ Tab Rab un par zāhir ho kar bijlī kī tarah apnā tīr chalāegā. Rab Qādir-e-mutlaq narsingā phūnk kar junūbī āndhiyoñ meñ āegā. ¹⁵ Rabbul-afwāj ḳhud Isrāiliyoñ ko panāñ degā. Tab wuh dushman ko khā khā kar us ke phaiñke hue pattharoñ ko ḳhāk meñ milā deñge aur ḳhūn ko mai kī tarah pī pī kar shor machāeñge. Wuh qurbānī ke ḳhūn se bhare kaṭore kī tarah bhār jāeñge, qurbāngāh ke konoñ jaise ḳhūnāludā ho jāeñge.

¹⁶ Us din Rab un kā Ḳhudā unheñ jo us kī qaum kā rewaṛ haiñ chhuṭkārā degā. Tab wuh us ke mulk meñ tāj ke jawāhar kī mānind chamak uṭheñge.

¹⁷ Wuh kitne dilkash aur ḳhūbsūrat lageñge! Anāj aur mai kī kasrat se kuñwāre-kuñwāriyāñ phalne-phūlne lageñge.

10

Rab hī Madad Kar Saktā Hai

¹ Bahār ke mausam meñ Rab se bārish māngo. Kyoñki wuhī ghane bādāl banātā hai, wuhī bārish barsā kar har ek ko khet kī hariyālī muhaiyā kartā hai. ² Tumhāre gharoñ ke but fareb dete, tumhāre ghaibdān jhūṭī royā dekhte aur farebdeh ḳhāb sunāte haiñ. Un kī tasallī abas hai. Isī lie qaum ko bher-bakriyoñ kī tarah yahān se chalā jānā paṛā. Gallābān nahīn hai, is lie wuh musibat meñ uljhe rahte haiñ.

Rab Apnī Qaum ko Wāpas Lāegā

³ Rab farmātā hai, “Merī qaum ke gallābānoñ par merā ghazab bharak uṭhā hai, aur jo bakre us kī rāhnumāi kar rahē haiñ unheñ main sazā dūngā. Kyoñki Rabbul-afwāj apne rewaṛ Yahūdāh ke gharāne kī dekh-bhāl karegā, use jangī ghore jaisā shāndār banā degā. ⁴ Yahūdāh se kone kā buniyādi patthar, meḳh, jang kī kamān aur tamām hukmrān nikal āeñge. ⁵ Sab sūrme kī mānind hoñge jo larṭe waqt dushman ko gali ke kachre meñ kuchal deñge. Rabbul-afwāj un ke sāth hogā, is lie wuh laṛ kar ghālib āeñge. Muḳhālif ghurṣawāroñ kī baṛī ruswāi hogī.

⁶ Main Yahūdāh ke gharāne ko taqwiya dūngā, Yūsuf ke gharāne ko chhuṭkārā dūngā, hāñ un par rahm karke unheñ dubārā watan meñ basā dūngā. Tab un kī hālat se patā nahīn chalegā ki main ne kabhī unheñ radd kiyā thā. Kyoñki main Rab un kā Ḳhudā hūn, main hī un kī sunūngā. ⁷ Ifrāim ke afrād sūrme se ban jāeñge, wuh yoñ ḳhush ho jāeñge jis tarah dil mai pine se ḳhush ho jātā hai. Un ke bachche yih dekh kar bāgh bāgh ho jāeñge, un ke dil Rab kī ḳhushī manāeñge.

⁸ Main sītī bajā kar unheñ jamā karūnga, kyoñki main ne fidyā de kar unheñ āzād kar diyā hai. Tab wuh pahle kī tarah beshumār ho jāeñge.

⁹ Main unheñ bij kī tarah muḳhtalif qaumoñ meñ bo kar muntashir kar dūngā, lekin dūr-darāz ilāqoñ meñ wuh mujhe yād kareñge. Aur ek din wuh apnī aulād samet bach kar wāpas āeñge. ¹⁰ Main unheñ Misr se

wāpas lāūngā, Asūr se ikatṭhā karūnga. Maiñ unheñ Jiliyād aur Lubnān meñ lāūngā, to bhī un ke lie jagah kāfi nahīn hogī. ¹¹ Jab wuh musibat ke samundar meñ se guzarenge to Rab maujoñ ko yoñ māregā ki sab kuchh pānī kī gahrāiyōñ tak kḥushk ho jāegā. Asūr kā faḥr kḥāk meñ mil jāegā, aur Misr kā shāhī asā dūr ho jāegā. ¹² Maiñ apnī qaum ko Rab meñ taqwiyaṭ dūngā, aur wuh us kā hī nām le kar zindagī guzāreñge.” Yih Rab kā farmān hai.

11

Baroñ ko Nichā Kiyā Jāegā

¹ Ai Lubnān, apne darwāzoñ ko khol de tāki tere deodār ke daraḥt nazar-e-ātish ho jāen.

² Ai jūnpar ke daraḥto, wāwailā karo! Kyoñki deodār ke daraḥt gir gae haiñ, yih zabardast daraḥt tabāh ho gae haiñ. Ai Basan ke balūto, āh-o-zārī karo! Jo jangal itnā ghanā thā ki koī us meñ se guzar na saktā thā use katā gayā hai.

³ Suno, charwāhe ro rahe haiñ, kyoñki un kī shāndār charāgāheñ barbād ho gāī haiñ. Suno, jawān sherbabar dahār rahe haiñ, kyoñki Wādī-e-Yardān kā gunjān jangal kḥatm ho gayā hai.

Do Qism ke Gallābān

⁴ Rab merā Kḥudā mujh se hamkalām huā, “Zabah hone wālī bheṛ-bakriyōñ kī gallābānī kar! ⁵ Jo unheñ kḥarīd lete wuh unheñ zabah karte haiñ aur qusūrwar nahīn ṭhaharte. Aur jo unheñ bechte wuh kahte haiñ, ‘Allāh kī hamd ho, maiñ amīr ho gayā hūñ!’ Un ke apne charwāhe un par tars nahīn khāte.

⁶ Is lie Rab farmātā hai ki maiñ bhī mulk ke bāshindoñ par tars nahīn khāūngā. Maiñ har ek ko us ke paṛosī aur us ke bādshāh ke hawāle karūnga. Wuh mulk ko ṭukre ṭukre kareñge, aur maiñ unheñ un ke hāth se nahīn chhurāūngā.”

⁷ Chunāñche maiñ, Zakariyāh ne saudāgaroñ ke lie zabah hone wālī bheṛ-bakriyōñ kī gallābānī kī. Maiñ ne us kām ke lie do lāṭhiyāñ līñ. Ek kā nām ‘Mehrbānī’ aur dūsri kā nām ‘Yagāngat’ thā. Un ke sāth maiñ ne rewar kī gallābānī kī. ⁸ Ek hī mahīne meñ maiñ ne tīn gallābānoñ ko miṭā diyā. Lekin jald hī maiñ bheṛ-bakriyōñ se tang ā gayā, aur unhoñ ne mujhe bhī haqīr jānā.

⁹ Tab maiñ bolā, “Āindā maiñ tumhārī gallābānī nahīn karūnga. Jise marnā hai wuh mare, jise zāe honā hai wuh zāe ho jāe. Aur jo bach jāen wuh ek dūsre kā gosht khāen. Maiñ zimmedār nahīn hūngā!” * ¹⁰ Maiñ ne lāṭhī banām ‘Mehrbānī’ ko toṛ kar zāhir kiya ki jo ahd maiñ ne tamām aqwām ke sāth bāndhā thā wuh mansūkh hai. ¹¹ Usī din wuh mansūkh huā.

Tab bheṛ-bakriyōñ ke jo saudāgar mujh par dhyān de rahe the unhoñ ne jān liyā ki yih paighām Rab kī taraf se hai. ¹² Phir maiñ ne un se kahā, “Agar yih āp ko munāsib lage to mujhe mazdūrī ke paise de deñ, warnā rahne deñ.” Unhoñ ne mazdūrī ke lie mujhe chāñdī ke 30 sikke de die.

¹³ Tab Rab ne mujhe hukm diyā, “Ab yih raqam kumhār † ke sāmne phaiñk de. Kitnī shāndār raqam hai! Yih merī itnī hī qadar karte haiñ.” Maiñ ne chāñdī ke 30 sikke le kar Rab ke ghar meñ kumhār ke sāmne

* **11:9** ‘Maiñ zimmedār nahīn hūngā’ izāfa hai tāki matlab sāf ho. wāle.

† **11:13** Yā dhāt ḡhalne

phaiñk die. ¹⁴ Is ke bād main ne dūsri lāṭhī banām ‘Yagāngat’ ko toṛ kar zāhir kiyā ki Yahūdāh aur Isrāil kī aḵhuwwat mansūkh ho gaī hai.

¹⁵ Phir Rab ne mujhe batāyā, “Ab dubārā gallābān kā sāmān le le. Lekin is bār ahmaq charwāhe kā-sā rawaiyā apnā le. ¹⁶ Kyonki main mulk par aisā gallābān muqarrar karūnga jo na halāk hone waloñ kī dekh-bhāl karegā, na chhoṭoñ ko talāsh karegā, na zakhmioñ ko shifā degā, na sehhatmandoñ ko ḵhurāk muhaiyā karegā. Is ke bajāe wuh behtarīn jānwaroñ kā gosht khā legā balki itnā zālīm hogā ki un ke ḵhuroñ ko phār kar toregā. ¹⁷ Us bekār charwāhe par afsos jo apne rewaṛ ko chhoṛ detā hai. Talwār us ke bāzū aur dahnī āñkh ko zaḵhmī kare. Us kā bāzū sūkh jāe aur us kī dahnī āñkh andhī ho jāe.”

12

Allāh Yarūshalam kī Hifāzat Karegā

¹ Zail meñ Rab kā Isrāil ke lie kalām hai. Rab jis ne āsmān ko ḵhaime kī tarah tān kar zamīn kī buniyādeñ rakhīñ aur insān ke andar us kī rūh ko tashkīl diyā wuh farmātā hai,

² “Main Yarūshalam ko gird-o-nawāh kī qaumoñ ke lie sharāb kā pyālā banā dūngā jise wuh pī kar larḵharāne lageñgī. Yahūdāh bhī musibat meñ āegā jab Yarūshalam kā muḥāsarā kiyā jāegā. ³ Us dīn duniyā kī tamām aqwām Yarūshalam ke ḵhilāf jamā ho jāeñgī. Tab main Yarūshalam ko ek aisā patthar banāūngā jo koī nahīñ uṭhā sakegā. Jo bhī use uṭhā kar le jānā chāhe wuh zaḵhmī ho jāegā.” ⁴ Rab farmātā hai, “Us dīn main tamām ghoṛoñ meñ ābtarī aur un ke sawāroñ meñ dīwānagī paidā karūnga. Main dīgar aqwām ke tamām ghoṛoñ ko andhā kar dūngā.

Sāth sāth main khulī āñkhoñ se Yahūdāh ke gharāne kī dekh-bhāl karūnga. ⁵ Tab Yahūdāh ke ḵhāndān dil meñ kaheñge, ‘Yarūshalam ke bāshinde is lie hamāre lie quwwat kā bāis haiñ kī Rabbul-afwāj un kā Ḵhudā hai.’ ⁶ Us dīn main Yahūdāh ke ḵhāndānoñ ko jalte hue koele banā dūngā jo dushman kī sūkhī lakaṛī ko jalā deñge. Wuh bharakti huī mashāl hoñge jo dushman kī pūloñ ko bhasm karegī. Un ke dāīñ aur bāīñ taraf jītnī bhī qaumeñ gird-o-nawāh meñ rahtī haiñ wuh sab nazar-e-ātish ho jāeñgī. Lekin Yarūshalam apnī hī jagah mahfūz rahegā.

⁷ Pahlē Rab Yahūdāh ke gharoñ ko bachāegā tāki Dāūd ke gharāne aur Yarūshalam ke bāshindoñ kī shān-o-shaukat Yahūdāh se baṛī na ho. ⁸ Lekin Rab Yarūshalam ke bāshindoñ ko bhī panāh degā. Tab un meñ se kamzor ādmī Dāūd jaisā sūrmā hogā jabki Dāūd kā gharānā Ḵhudā kī mānind, un ke āge chalne wāle Rab ke farishte kī mānind hogā. ⁹ Us dīn main Yarūshalam par hamlā-āwar tamām aqwām ko tabāh karne ke lie niklūngā.

Yarūshalam kā Mātam

¹⁰ Main Dāūd ke gharāne aur Yarūshalam ke bāshindoñ par mehrbānī aur iltamās kā Rūh undeḷūngā. Tab wuh mujh par nazar ḍāleñge jise unhoñ ne chhedā hai, aur wuh us ke lie aisā mātam kareñge jaise apne iklaute beṭe ke lie, us ke lie aisā shadīd ḡham khāeñge jis tarah apne pahlauṭhe ke lie. ¹¹ Us dīn log Yarūshalam meñ shiddat se mātam kareñge. Aisā mātam hogā jaisā Maidān-e-Majiddo meñ Hadad-rimmon par kiyā jātā thā. ¹²⁻¹⁴ Pūre kā pūrā mulk wāwailā karegā. Tamām ḵhāndān ek dūsre se alag aur tamām aurateñ dūsroñ se alag āh-o-bukā

karengī. Dāūd kā khāndān, Nātan kā khāndān, Lāwī kā khāndān, Simai kā khāndān aur mulk ke bāqī tamām khāndān alag alag mātam kareñge.

13

Butparastī aur Jhūṭī Nabuwwat kā Khātmā

¹ Us din Dāūd ke gharāne aur Yarūshalam ke bāshindoñ ke lie chashmā kholā jāegā jis ke zariye wuh apne gunāhoñ aur nāpākī ko dūr kar sakeñge.”

² Rabbul-afwāj farmātā hai, “Us din main tamām butoñ ko mulk meñ se miṭā dūngā. Un kā nām-o-nishān tak nahīñ rahegā, aur wuh kisī ko yād nahīñ raheñge.

Nabiyōñ aur nāpākī kī rūh ko bhī main mulk se dūr karūñga. ³ Is ke bād agar koī nabuwwat kare to us ke apne māñ-bāp us se kaheñge, ‘Tū zindā nahīñ rah saktā, kyonki tū ne Rab kā nām le kar jhūṭ bolā hai.’ Jab wuh peshgoiyāñ sunāegā to us ke apne wālidain use chhed dāleñge. ⁴ Us waqt har nabī ko apnī royā par sharm āegī jab nabuwwat karegā. Wuh nabī kā bāloñ se banā libās nahīñ pahnegā tāki fareb de ⁵ balki kahegā, ‘Main nabī nahīñ balki bāshktkār hūñ. Jawānī se hī merā peshā khetūbārī rahā hai.’ ⁶ Agar koī pūchhe, ‘To phir tere sine par zaḥmoñ ke nishān kis tarah lage? To jawab degā, main apne dostoñ ke ghar meñ zaḥmī huā.’”

Logoñ kī Jāñch-Parṭāl

⁷ Rabbul-afwāj farmātā hai, “Ai talwār, jāg uṭh. Mere gallābān par hamlā kar, us par jo mere qarīb hai. Gallābān ko mār dāl tāki bher-bakriyāñ titar-bitar ho jāeñ. Main khud apne hāth ko chhoṭoñ ke khilāf uṭhāūngā.”

⁸ Rab farmātā hai, “Pūre mulk meñ logoñ ke tīn hissoñ meñ se do hissoñ ko miṭāyā jāegā. Do hisse halāk ho jāeñge aur sirf ek hī hissā bachā rahegā. ⁹ Is bache hue hisse ko main āg meñ dāl kar chāñdī yā sone kī tarah pāk-sāf karūngā. Tab wuh merā nām pukāreñge, aur main un kī sunūngā. Main kahūngā, ‘Yih merī qaum hai,’ aur wuh kaheñge, ‘Rab hamārā Khudā hai.’”

14

Rab Khud Yarūshalam meñ Bādshāh Hogā

¹ Ai Yarūshalam, Rab kā wuh din āne wālā hai jab dushman terā māl lūṭ kar tere darmiyān hī use āpas meñ taqsim karegā. ² Kyonki main tamām aqwām ko Yarūshalam se larne ke lie jamā karūngā. Shahr dushman ke qabze meñ āegā, gharoñ ko lūṭ liyā jāegā aur auratoñ kī ismatdari kī jāegī. Shahr ke ādhe bāshinde jilāwatan ho jāeñge, lekin bāqī hissā us meñ zindā chhoṛā jāegā.

³ Lekin phir Rab khud nikal kar in aqwām se yoñ laregā jis tarah tab lartā hai jab kabhī maidān-e-jang meñ ā jātā hai. ⁴ Us din us ke pāñw Yarūshalam ke mashriq meñ Zaitūn ke pahār par khare hoñge. Tab pahār phaṭ jāegā. Us kā ek hissā shimāl kī taraf aur dusrā junūb kī taraf khisak jāegā. Bīch meñ mashriq se maghrib kī taraf ek baṛī wādī paidā ho jāegī.

⁵ Tum mere pahāroñ kī is wādī meñ bhāg kar panāh loge, kyonki yih āzal tak pahuñchāegī. Jis tarah tum Yahūdāh ke bādshāh Uzziyāh ke aiyām meñ apne āp ko zalzale se bachāne ke lie Yarūshalam se bhāg nikle the usī tarah tum mazkūrā wādī meñ dauṛ āoge. Tab Rab merā Khudā āegā, aur tamām muqaddasin us ke sāth hoñge.

⁶ Us din na taptī garmī hogī, na sardī yā pālā. ⁷ Wuh ek munfarid din hogā jo Rab hī ko mālūm hogā. Na din hogā aur na rāt balki shām ko bhī raushnī hogī. ⁸ Us din Yarūshalam se zindagī kā pānī bah niklegā. Us ki ek shākh mashriq ke Bahirā-e-Murdār kī taraf aur dūsri shākh maḡhrib ke samundar kī taraf bahegī. Is pānī meñ na garmiyoñ meñ, na sardiyoñ meñ kabhī kamī hogī.

⁹ Rab pūrī duniyā kā Bādshāh hogā. Us din Rab wāhid Ḳhudā hogā, log sirf usī ke nām kī parastish kareñge. ¹⁰ Pūrā mulk shimālī shahr Jibā se le kar Yarūshalam ke junūb meñ wāqe shahr Rimmon tak khulā maidān ban jāegā. Sirf Yarūshalam apnī hī ūñchī jagah par rahegā. Us kī purānī hudūd bhī qāym raheñgī yānī Binyamīn ke Darwāze se le kar purāne darwāze aur Kone ke Darwāze tak, phir Hananel ke Burj se le kar us jagah tak jahān shāhī mai banāi jāti hai. ¹¹ Log us meñ baseñge, aur āindā use kabhī pūrī tabāhī ke lie maḡhsūs nahīn kiyā jāegā. Yarūshalam mahfūz jagah rahegī.

¹² Lekin jo qaumeñ Yarūshalam se larne nikleñ un par Rab ek haulnāk bīmārī lāegā. Log abhī khare ho sakeñge ki un ke jism sar jāeñge. Āñkheñ apne ḡhānoñ meñ aur zabān muñh meñ gal jāegī. ¹³ Us din Rab un meñ baḡī abtarī paidā karegā. Har ek apne sāthī kā hāth pakar kar us par hamlā karegā. ¹⁴ Yahūdāh bhī Yarūshalam se * laregā. Tamām paḡosī aḡwām kī daulat wahān jamā ho jāegī yānī kasrat kā sonā, chāñdī aur kapre. ¹⁵ Na sirf insān mohlak bīmārī kī zad meñ āegā balki jānwar bhī. Ḡhoḡe, ḡhachchar, ūñḡ, gadhe aur baḡī jitne jānwar un lashkargāhoñ meñ hoñge un sab par yihī āfat āegī.

Tamām Aḡwām Yarūshalam meñ Īd Manāeñgī

¹⁶ To bhī un tamām aḡwām ke kuchh log bach jāeñge jinhoñ ne Yarūshalam par hamlā kiyā thā. Ab wuh sāl basāl Yarūshalam āte raheñge tāki hamāre Bādshāh Rabbul-afwāj kī parastish kareñ aur Jhoñpḡriyoñ kī Īd manāeñ. ¹⁷ Jab kabhī duniyā kī tamām aḡwām meñ se koī hamāre Bādshāh Rabbul-afwāj ko sijdā karne ke lie Yarūshalam na āe to us kā mulk bārish se mahrūm rahegā. ¹⁸ Agar Misrī qaum Yarūshalam na āe aur hissā na le to wuh bārish se mahrūm rahegī. Yoñ Rab un qaumoñ ko sazā degā jo Jhoñpḡriyoñ kī Īd manāne ke lie Yarūshalam nahīn āeñgī. ¹⁹ Jitnī bhī qaumeñ Jhoñpḡriyoñ kī Īd manāne ke lie Yarūshalam na āeñ unheñ yihī sazā mīlegī, ḡhāh Misr ho yā koī aur qaum.

²⁰ Us din ḡhoḡoñ kī ḡhantīyoñ par likhā hogā, “Rab ke lie Maḡhsūs-o-Muḡaddas.” Aur Rab ke ḡhar kī deḡeñ un muḡaddas kaḡoroñ ke barābar hoñgī jo qurbāngāh ke sāmne istemāl hote haiñ. ²¹ Hāñ, Yarūshalam aur Yahūdāh meñ maujūd har deg Rabbul-afwāj ke lie maḡhsūs-o-muḡaddas hogī. Jo bhī qurbāniyāñ pesh karne ke lie Yarūshalam āe wuh unheñ apnī qurbāniyāñ pakāne ke lie istemāl karegā. Us din se Rabbul-afwāj ke ḡhar meñ koī bhī saudāḡar pāyā nahīn jāegā.

* 14:14 Yā meñ.

Malāki

¹ Zail meñ Isrāil ke lie Rab kā wuh kalām hai jo us ne Malāki par nāzil kiya.

² Rab farmātā hai, “Tum mujhe pyāre ho.” Lekin tum kahte ho, “Kis tarah? Terī ham se muhabbat kahāñ zāhir huī hai?”

Suno Rab kā jawāb! “Kyā Esau aur Yāqūb sage bhāi nahīn the? To bhī sirf Yāqūb mujhe pyārā thā ³ jabki Esau se main mutanaffir rahā. Us ke pahārī ilāqe Adom ko main ne wīrān-o-sunsān kar diyā, us kī maurūsī zamīn ko registān ke gīdarōñ ke hawāle kar diyā hai.” ⁴ Adomī kahte haiñ, “Go ham chaknāchūr ho gae haiñ to bhī khandarāt kī jagah nae ghar banā leñge.” Lekin Rabbul-afwāj farmātā hai, “Beshak tāmīr kā kām karte jāo, lekin main sab kuchh dubārā dhā dūngā. Un kā mulk ‘Bedīnī kā Mulk’ aur un kī qaum ‘Wuh Qaum Jis par Rab kī Abadī Lānat Hai’ kahlāegī. ⁵ Tum Isrāīlī apnī āñkhoñ se yih dekhoge. Tab tum kahoge, ‘Rab apnī azmat Isrāīl kī sarhaddoñ se bāhar bhī zāhir kartā hai.’”

Imāmoñ par Ilzām

⁶ Rabbul-afwāj farmātā hai, “Ai imāmo, beṭā apne bāp kā aur naukar apne mālik kā ehtirām kartā hai. Lekin merā ehtirām kaun kartā hai, go main tumhārā bāp hūñ? Merā khauf kaun māntā hai, go main tumhārā mālik hūñ? Haqīqat yih hai kī tum mere nām ko haqīr jānte ho. Lekin tum etarāz karte ho, ‘Ham kis tarah tere nām ko haqīr jānte haiñ?’ ⁷ Is meñ kī tum merī qurbāngāh par nāpāk khurāk rakh dete ho. Tum pūchhte ho, ‘Ham ne tujhe kis bāt meñ nāpāk kiya hai?’ Is meñ kī tum Rab kī mez ko qābil-e-tahqīr qarār dete ho. ⁸ Kyoñki go andhe jānwaroñ ko qurbān karnā sakht manā hai, to bhī tum yih bāt nazarandāz karke aise jānwaroñ ko qurbān karte ho. Langare yā bīmār jānwar charhānā bhī mamnūs hai, to bhī tum kahte ho, ‘Koi bāt nahīñ’ aur aise hī jānwaroñ ko pesh karte ho.” Rabbul-afwāj farmātā hai, “Agar wāqai is kī koi bāt nahīn to apne mulk ke gawarnar ko aise jānwaroñ ko pesh karo. Kyā wuh tum se khush hogā? Kyā wuh tumheñ qabūl karegā? Hargiz nahīñ! ⁹ Chunāñche ab Allāh se iltamās karo kī ham par mehrbānī kar.” Rabbul-afwāj farmātā hai, “Khud soch lo, kyā hamāre hāthoñ se aisī qurbāniyāñ milne par Allāh hamēñ qabūl karegā? ¹⁰ Kāsh tum meñ se koi mere ghar ke darwāzoñ ko band kare tāki merī qurbāngāh par befāyda āg na lagā sako! Main tum se khush nahīñ, aur tumhāre hāthoñ se qurbāniyāñ mujhe bilkul pasand nahīñ.” Yih Rabbul-afwāj kā farmān hai.

¹¹ Rabbul-afwāj farmātā hai, “Pūrī duniyā meñ mashriq se maḡhrib tak merā nām azīm hai. Har jagah mere nām ko bakhūr aur pāk qurbāniyāñ pesh kī jāti haiñ. Kyoñki dīgar aqwām meñ merā nām azīm hai. ¹² Lekin tum apnī harkatoñ se mere nām kī behurmatī karte ho. Tum kahte ho, ‘Rab kī mez ko nāpāk kiya jā saktā hai, us kī qurbāniyoñ ko haqīr jānā jā saktā hai.’ ¹³ Tum shikāyat karte ho, ‘Hāy, yih khidmat kitnī taklifdeh hai!’ Aur qurbānī kī āg ko hiqārat kī nazaroñ se dekhte hue tez karte ho. Har qism kā jānwar pesh kiya jāta hai, khāh wuh zakhmī, langarā yā bīmār kyon na ho.” Rabbul-afwāj farmātā hai, “Kyā main tumhāre hāthoñ se aisī qurbāniyāñ qabūl kar saktā hūñ? Hargiz nahīñ! ¹⁴ Us dhokebāz par lānat jo mannat mān kar kahe, ‘Main Rab ko apne rewar

kā achchhā menḍhā qurbān karūnga' lekin is ke bajāe nāqis jānwar pesh kare.” Kyoṅki Rabbul-afwāj farmātā hai, “Maiṅ azīm Bādshāh hūn, aur aqwām meṅ mere nām kā kḥauf mānā jāta hai.

2

¹ Ai imāmo, ab mere faisle par dhyān do!” ² Rabbul-afwāj farmātā hai, “Merī suno, pūre dil se mere nām kā ehtirām karo, warnā maiṅ tum par lānat bhejūngā, maiṅ tumhārī barkatoṅ ko lānatoṅ meṅ tabdīl kar dūngā. Balki maiṅ yih kar bhī chukā hūn, kyoṅki tum ne pūre dil se mere nām kā ehtirām nahīn kiyā. ³ Tumhāre chāl-chalan ke sabab se maiṅ tumhārī aulād ko ḍāntūngā. Maiṅ tumhārī id ki qurbāniyoṅ kā gobar tumhāre muṅh par phaiṅk dūngā, aur tumheṅ us ke samet bāhar phaiṅkā jāegā.”

⁴ Rabbul-afwāj farmātā hai, “Tab tum jān loge ki maiṅ ne tum par yih faislā kiyā hai tāki merā Lāwī ke qābile ke sāth ahd qāym rahe. ⁵ Kyoṅki maiṅ ne ahd bāndh kar Lāwiyoṅ se zindagī aur salāmatī kā wādā kiyā thā, aur maiṅ ne wāde ko pūrā bhī kiyā. Us waqt Lāwī merā kḥauf mānte balki mere nām se dahshat khāte the. ⁶ Wuh qābil-e-etamād tālim dete the, aur un kī zabān par jhūṭ nahīn hotā thā. Wuh salāmatī se aur sīdhī rāh par mere sāth chalte the, aur bahut-se log un ke bāis gunāh se dūr ho gae.

⁷ Imāmoṅ kā farz hai ki wuh sahīh tālim mahfūz rakheṅ, aur logoṅ ko un se hidāyat hāsīl karnī chāhie. Kyoṅki imām Rabbul-afwāj kā paighambar hai. ⁸ Lekin tum sahīh rāh se haṭ gae ho. Tumhārī tālim bahutoṅ ke lie ṭhokar kā bāis ban gaī hai.” Rabbul-afwāj farmātā hai, “Tum ne Lāwiyoṅ ke sāth mere ahd ko kḥāk meṅ milā diyā hai. ⁹ Is lie maiṅ ne tumheṅ tamām qaum ke sāmne zalīl kar diyā hai, sab tumheṅ haqīr jānte haiṅ. Kyoṅki tum merī rāhoṅ par nahīn rahte balki tālim dete waqt jānībdārī dīkhāte ho.”

Nājāyz Shādiyān aur Talāq par Malāmat

¹⁰ Kyā ham sab kā ek hī bāp nahīn? Ek hī Khudā ne hameṅ kḥalaq kiyā hai. To phir ham ek dūse se bewafāi karke apne bāpdādā ke ahd kī behurmatī kyoṅ kar rahe haiṅ?

¹¹ Yahūdāh bewafā ho gayā hai. Isrāīl aur Yarūshalam meṅ makrūh harkateṅ sarzad huī haiṅ, kyoṅki Yahūdāh ke ādmiyoṅ ne Rab ke ghar kī behurmatī kī hai, us maqdis kī jo Rab ko pyārā hai. Kis tarah? Unhoṅ ne dīgar aqwām kī butparast auratoṅ se shādi kī hai. * ¹² Lekin jis ne bhī aīsā kiyā hai use Rab jar se Yāqūb ke kḥaimoṅ se nikāl phaiṅkegā, kḥāh wuh Rabbul-afwāj ko kitnī qurbāniyān pesh kyoṅ na kare.

¹³ Tum se ek aur kḥatā bhī sarzad hotī hai. Beshak Rab kī qurbāngāh ko apne ānsuoṅ se tar karo, beshak rote aur karāhte raho ki Rab na hamārī qurbāniyoṅ par tawajjuh detā, na unheṅ kḥushī se hamāre hāth se qābul kartā hai. Lekin yih karne se koī farq nahīn paregā. ¹⁴ Tum pūchhte ho, “Kyoṅ?” Is lie kī shādi karte waqt Rab khud gawāh hotā hai. Aur ab tū apnī bīwī se bewafā ho gayā hai, go wuh terī jīwansāthī hai jis se tū ne shādi kā ahd bāndhā thā. ¹⁵ Kyā Rab ne shauhar aur bīwī ko ek nahīn banāyā, ek jism jis meṅ rūh hai? Aur yih ek jism kyā chāhta hai? Allāh kī taraf se aulād. Chunānche apnī rūh meṅ kḥabardār raho! Apnī bīwī se bewafā na ho jā! ¹⁶ Kyoṅki Rabbul-afwāj jo Isrāīl kā Khudā hai farmātā hai, “Maiṅ talāq se nafrat kartā hūn aur us se mutanaffir hūn jo zulm se

* **2:11** Lafzī tarjumā: Yahūdāh ne ajnābī mābūdoṅ kī beṭiyoṅ se shādi kī hai.

mulabbas hotā hai. Chunānche apnī rūh meñ khabardār rah kar is tarah kā bewafā rawaiyā ikhtiyār na karo!”

Rab Logoñ kī Adālat Karegā

¹⁷ Tumhāri bātoñ ko sun sun kar Rab thak gayā hai. Tum pūchhte ho, “Ham ne use kis tarah thakā diyā hai?” Is meñ ki tum dāwā karte ho, “Badī karne wālā Rab kī nazar meñ thik hai, wuh aise logoñ ko pasand kartā hai.” Tum yih bhī kahte ho, “Allāh kahān hai? Wuh insāf kyoñ nahīn kartā?”

3

¹ Rabbul-afwāj jawāb meñ farmatā hai, “Dekh, main apne paighambar ko bhej detā hūn jo mere āge āge chal kar merā rāstā taiyār karegā. Tab jis Rab ko tum talāsh kar rahe ho wuh achānak apne ghar meñ ā maujūd hogā. Hāñ, ahd kā paighambar jis kī tum shiddat se ārzū karte ho wuh āne wālā hai!”

² Lekin jab wuh āe to kaun yih bardāshht kar sakegā? Kaun qāym rah sakegā jab wuh ham par zāhir ho jāegā? Wuh to dhāt dhālne wāle kī āg yā dhobī ke tez sābun kī mānind hogā. ³ Wuh baiṭh kar chāndī ko pighlā kar pāk-sāf karegā. Jis tarah sone-chāndī ko pighlā kar pāk-sāf kiyā jātā hai usī tarah wuh Lāwī ke qābile ko pāk-sāf karegā. Tab wuh Rab ko rāst qurbāniyāñ pesh kareñge. ⁴ Phir Yahūdāh aur Yarūshalam kī qurbāniyāñ qadīm zamāne kī tarah dubārā Rab ko qabūl honḡ.

⁵ Rabbul-afwāj farmatā hai, “Main tumhāri adālat karne ke lie tumhāre pās āūngā. Jald hī main un ke khilāf gawāhī dūngā jo merā khauf nahīn mānte, jo jādūgar aur zinākār haiñ, jo jhūṭī qasam khāte, mazdūroñ kā haq māрте, bewāoñ aur yatimoñ par zulm karte aur ajnabiyoñ kā haq māрте haiñ.

Tum Allāh ko Dhokā Dete Ho

⁶ Main, Rab tabdīl nahīn hotā, lekin tum ab tak Yāqūb kī aulād rahe ho. ⁷ Apne bāpdādā ke zamāne se le kar āj tak tum ne mere ahkām se dūr kar un par dhyān nahīn diyā. Rabbul-afwāj farmatā hai ki mere pās wāpas āo! Tab main bhī tumhāre pās wāpas āūngā.

Lekin tum etarāz karte ho, ‘Ham kyoñ wāpas āeñ, ham se kyā sarzad huā hai?’ ⁸ Kyā munāsib hai ki insān Allāh ko ṭhage? Hargiz nahīn! Lekin tum log yihī kuchh kar rahe ho. Tum pūchhte ho, ‘Ham kis tarah tujhe ṭhagte haiñ?’ Is meñ ki tum mujhe apnī paidāwār kā daswāñ hissā nahīn dete. Niz, tum imāmoñ ko qurbāniyoñ kā wuh hissā nahīn dete jo un kā haq bantā hai. ⁹ Pūrī qaum mujhe ṭhagṭī rahtī hai, is lie main ne tum par lānat bhejī hai.”

¹⁰ Rabbul-afwāj farmatā hai, “Mere ghar ke godām meñ apnī paidāwār kā pūrā daswāñ hissā jamā karo tāki is meñ kḡhurāk dastyāb ho. Mujhe is meñ āzmā kar dekho ki main apne wāde ko pūrā kartā hūn ki nahīn. Kyoñki main tum se wādā kartā hūn ki jawāb meñ main āsmān ke dariche khol kar tum par had se zyādā barkat barsā dūngā.” ¹¹ Rabbul-afwāj farmatā hai, “Main kīroñ ko tumhāri fasloñ se dūr rakhūngā tāki tumhāre khetoñ kī paidāwār aur tumhāre angūr kḡharāb na ho jāeñ balki pak jāeñ. ¹² Tab tumhārā mulk itnā rāhatbakḡshsh hogā ki tamām aqwām tumheñ mubārak kaheñgī.” Yih Rabbul-afwāj kā farmān hai.

Jis Din Allāh Faislā Karegā

¹³ Rab farmātā hai, “Tum mere bāre meñ kufr bakte ho. Tum kahte ho, ‘Ham kyoñkar kufr bakte haiñ?’” ¹⁴ Is meñ ki tum kahte ho, ‘Allāh kī k̄hidmat karnā abas hai. Kyoñki Rabbul-afwāj kī hidāyat par dhyān dene aur muñh laṭkā kar us ke huzūr phirne se hameñ kyā fāydā huā hai? ¹⁵ Chunāñche gustāk̄h logoñ ko mubāarak ho, kyoñki bedīn phalte-phūlte aur Allāh ko āzmāne wāle hī bache rahte haiñ.’”

¹⁶ Lekin phir Rab kā k̄hauf mānane wāle āpas meñ bāt karne lage, aur Rab ne ghaur se un kī sunī. Us ke huzūr yādgarī kī kitāb likhī gai jis meñ un ke nām darj haiñ jo Rab kā k̄hauf mānte aur us ke nām kā ehtirām karte haiñ. ¹⁷ Rabbul-afwāj farmātā hai, “Jis din main harkat meñ āūngā us din wuh merī k̄hās milkiyat hoñge. Main un par yoñ rahm karūnga, jis tarah bāp apne us beṭe par tars khātā hai jo us kī k̄hidmat kartā hai. ¹⁸ Us waqt tumheñ rāstbāz aur bedīn kā farq dubārā nazar āegā. Sāf zāhir ho jāegā ki Allāh kī k̄hidmat karne wāloñ aur dūsroñ meñ kyā farq hai.”

4

¹ Rabbul-afwāj farmātā hai, “Yaqīnan wuh din āne wālā hai jab merā ghazab bharaktī bhaṭṭī kī tarah nāzil ho kar har gustāk̄h aur bedīn shaḳhs ko bhūse kī tarah bhasm kar degā. Wuh jaṛ se le kar shāḳh tak miṭ jāenge.

² Lekin tum par jo mere nām kā k̄hauf mānte ho rāstī kā sūraj tulū hogā, aur us ke paroñ tale shifā hogī. Tab tum bāhar nikal kar khule chhore hue bachhroñ kī tarah k̄hushī se kūdte phāndte phiroge. ³ Jis din main yih kuchh karūnga us din tum bedīnoñ ko yoñ kuchal dāloge ki wuh pānwoñ tale kī khāk ban jāenge.” Yih Rabbul-afwāj kā farmān hai.

⁴ “Mere k̄hadim Mūsā kī sharīat ko yād rakho yāñi wuh tamām ahkām aur hidāyat jo main ne use Horib yāñi Sinā Pahār par Isrāīlī qaum ke lie dī thīñ. ⁵ Rab ke us azīm aur haulnāk̄h din se pahle main tumhare pās Iliyās Nabī ko bhejūngā. ⁶ Jab wuh āegā to bāp kā dil beṭe aur beṭe kā dil bāp kī taraf māyl karegā tāki main ā kar mulk ko apne lie maḳhsūs karke nest-o-nābūd na karūñ.”

Mattī

Īsā Masīh kā Nasabnāmā

¹ Īsā Masīh bin Dāūd bin Ibrāhīm kā nasabnāmā:

² Ibrāhīm Is'hāq kā bāp thā, Is'hāq Yāqūb kā bāp aur Yāqūb Yahūdāh aur us ke bhāiyōn kā bāp. ³ Yahūdāh ke do beṭe Fāras aur Zārah the. (Un kī mān Tamr thī.) Fāras Hasron kā bāp aur Hasron Rām kā bāp thā. ⁴ Rām Ammīnadāb kā bāp, Ammīnadāb Nahson kā bāp aur Nahson Salmon kā bāp thā. ⁵ Salmon Boaz kā bāp thā. (Boaz kī mān Rāhab thī.) Boaz Obed kā bāp thā. (Obed kī mān Rūt thī.) Obed Yassī kā bāp aur ⁶ Yassī Dāūd Bādshāh kā bāp thā.

Dāūd Sulemān kā bāp thā. (Sulemān kī mān pahle Ūriyyāh kī bīwī thī.) ⁷ Sulemān Rahubiyām kā bāp, Rahubiyām Abiyāh kā bāp aur Abiyāh Āsā kā bāp thā. ⁸ Āsā Yahūsafat kā bāp, Yahūsafat Yūrām kā bāp aur Yūrām Uzziyāh kā bāp thā. ⁹ Uzziyāh Yūtām kā bāp, Yūtām Āḳhaz kā bāp aur Āḳhaz Hizqiyāh kā bāp thā. ¹⁰ Hizqiyāh Manassī kā bāp, Manassī Amūn kā bāp aur Amūn Yūsiyāh kā bāp thā. ¹¹ Yūsiyāh Yahūyākīn * aur us ke bhāiyōn kā bāp thā. (Yih Bābal kī jilāwatanī ke daurān paidā hue.)

¹² Bābal kī jilāwatanī ke bād Yahūyākīn † Siyāltiyel kā bāp aur Siyāltiyel Zarubbābal kā bāp thā. ¹³ Zarubbābal Abihūd kā bāp, Abihūd Iliyāqīm kā bāp aur Iliyāqīm Āzor kā bāp thā. ¹⁴ Āzor Sadoq kā bāp, Sadoq Aḳhīm kā bāp aur Aḳhīm Ilihūd kā bāp thā. ¹⁵ Ilihūd Iliyazar kā bāp, aliazar Mattān kā bāp aur Mattān kā bāp Yāqūb thā. ¹⁶ Yāqūb Mariyam ke shauhar Yūsuf kā bāp thā. Is Mariyam se Īsā paidā huā, jo Masīh kahlātā hai.

¹⁷ Yoñ Ibrāhīm se Dāūd tak 14 nasleñ haiñ, Dāūd se Bābal kī jilāwatanī tak 14 nasleñ haiñ aur jilāwatanī se Masīh tak 14 nasleñ haiñ

Īsā Masīh kī Paidāish

¹⁸ Īsā Masīh kī paidāish yoñ huī: Us waqt us kī mān Mariyam kī mangnī Yūsuf ke sāth ho chukī thī ki wuh Rūhul-quds se hāmīlā pāi gaī. Abhī un kī shādī nahīn huī thī. ¹⁹ Us kā mangetar Yūsuf rāstbāz thā, wuh alāniyā Mariyam ko badnām nahīn karnā chāhtā thā. Is lie us ne ḳhāmoshī se yih rishtā ṭorṇe kā irādā kar liyā. ²⁰ Wuh is bāt par abhī ḡhaur-o-fikr kar hī rahā thā ki Rab kā farishtā ḳhāb meñ us par zāhir huā aur farmāyā, “Yūsuf bin Dāūd, Mariyam se shādī karke use apne ghar le āne se mat ḍar, kyoñki paidā hone wālā bachchā Rūhul-quds se hai. ²¹ Us ke beṭā hogā aur us kā nām Īsā rakhnā, kyoñki wuh apnī qaum ko us ke gunāhoñ se rihāi degā.”

²² Yih sab kuchh is lie huā tāki Rab kī wuh bāt pūrī ho jāe jo us ne apne nabī kī mārifat farmāi thī, ²³ “Dekho ek kuñwārī hāmīlā hogī. Us se beṭā paidā hogā aur wuh us kā nām Immānuel rakheṅge.” (Immānuel kā matlab ‘Ḳhudā Hamāre Sāth’ hai).

²⁴ Jab Yūsuf jāg uṭhā to us ne Rab ke farishte ke farmān ke mutābiq Mariyam se shādī kar lī aur use apne ghar le gayā. ²⁵ Lekin jab tak us

* **1:11** Yūnānī meñ Yahūyākīn kā mutarādif Yakūniyāh mustāmal hai. † **1:12** Yūnānī meñ Yahūyākīn kā mutarādif Yakūniyāh mustāmal hai.

ke beṭā paidā na huā wuh Mariyam se hambistar na huā. Aur Yūsuf ne bachche kā nām Īsā rakhā.

2

Mashriq se Majūsī Ālim

¹ Īsā Herodes Bādshāh ke zamāne meñ sūbā Yahūdiyā ke shahr Bait-laham meñ paidā huā. Un dinoñ meñ kuchh majūsī ālim mashriq se ā kar Yarūshalam pahunch gae. ² Unhoñ ne pūchhā, “Yahūdiyoñ kā wuh bādshāh kahāñ hai jo hāl hī meñ paidā huā hai? Kyoñki ham ne mashriq meñ us kā sitārā dekhā hai aur ham use sijdā karne āe haiñ.”

³ Yih sun kar Herodes Bādshāh pūre Yarūshalam samet ghabrā gayā.

⁴ Tamām rāhnumā imāmoñ aur sharīat ke ulamā ko jamā karke us ne un se dariyāft kiyā ki Masih kahāñ paidā hogā.

⁵ Unhoñ ne jawāb diyā, “Yahūdiyā ke shahr Bait-laham meñ, kyoñki nabī kī mārīfat yoñ likhā hai, ⁶ ‘Ai Mul-e-Yahūdiyā meñ wāqē Bait-laham, tū Yahūdiyā ke hukmrānoñ meñ hargiz sab se chhoṭā nahīñ. Kyoñki tujh meñ se ek hukmrān niklegā jo merī qaum Isrāil kī gallābānī karegā.’”

⁷ Is par Herodes ne khufiyā taur par majūsī ālimoñ ko bulā kar tafsil se pūchhā ki wuh sitārā kis waqt dikhāi diyā thā. ⁸ Phir us ne unheñ batāyā, “Bait-laham jāeñ aur tafsil se bachche kā patā lagāeñ. Jab āp use pā leñ to mujhe ittalā deñ tāki main bhī jā kar use sijdā karūñ.”

⁹ Bādshāh ke in alfāz ke bād wuh chale gae. Aur dekho jo sitārā unhoñ ne mashriq meñ dekhā thā wuh un ke āge āge chaltā gayā aur chalte chalte us maqām ke ūpar ṭhahar gayā jahāñ bachchā thā. ¹⁰ Sitāre ko dekh kar wuh bahut khush hue. ¹¹ Wuh ghar meñ dākhlil hue aur bachche ko māñ ke sāth dekh kar unhoñ ne aundhe muñh gir kar use sijdā kiyā. Phir apne ḍibbe khol kar use sone, lubāñ aur mur ke tohfe pesh kie.

¹² Jab rawānagī kā waqt āyā to wuh Yarūshalam se ho kar na gae balki ek aur rāste se apne mulk chale gae. Kyoñki unheñ khāb meñ āgāh kiyā gayā thā ki Herodes ke pās wāpas na jāo.

Misr kī Jānīb Hijrat

¹³ Un ke chale jāne ke bād Rab kā farishtā khāb meñ Yūsuf par zāhir huā aur kahā, “Uṭh, bachche ko us kī māñ samet le kar Misr ko hijrat kar jā. Jab tak main tujhe ittalā na dūñ wahīñ ṭhahrā rah, kyoñki Herodes bachche ko talāsh karegā tāki use qatl kare.”

¹⁴ Yūsuf uṭhā aur usī rāt bachche ko us kī māñ samet le kar Misr ke lie rawānā huā. ¹⁵ Wahāñ wuh Herodes ke intaqāl tak rahā. Yoñ wuh bāt pūri hui jo Rab ne nabī kī mārīfat farmāi thī, “Main ne apne farzand ko Misr se bulāyā.”

Bachchoñ kā Qatl

¹⁶ Jab Herodes ko mālūm huā ki majūsī ālimoñ ne mujhe fareb diyā hai to use barā taish āyā. Us ne apne faujiyoñ ko Bait-laham bhej kar unheñ hukm diyā ki Bait-laham aur irdgird ke ilāqe ke un tamām larḳoñ ko qatl kareñ jin kī umr do sāl tak ho. Kyoñki us ne majūsioñ se bachche kī umr ke bare meñ yih mālūm kar liyā thā.

¹⁷ Yoñ Yarmiyāh Nabī kī peshgoī pūri hui, ¹⁸ “Rāmā meñ shor mach gayā hai, rone pīṭne aur shadīd mātām kī āwāzeñ. Rākhil apne bachchoñ ke lie ro rahī hai aur tasallī qabūl nahīñ kar rahī, kyoñki wuh halāk ho gae haiñ.”

Misr se Wāpasī

¹⁹ Jab Herodes intaqāl kar gayā to Rab kā farishtā khāb meñ Yūsuf par zāhir huā jo abhī Misr hī meñ thā. ²⁰ Farishte ne use batāyā, “Uṭh, bachche ko us ki mān samet le kar Mulk-e-Isrāil wāpas chalā jā, kyonki jo bachche ko jān se mārne ke darpai the wuh mar gae haiñ.” ²¹ Chunāñche Yūsuf uṭhā aur bachche aur us ki mān ko le kar Mulk-e-Isrāil meñ laū āyā.

²² Lekin jab us ne sunā ki Arkhilāus apne bāp Herodes ki jagah Yahūdiyā meñ taḥtnashīn ho gayā hai to wuh wahān jāne se ḍar gayā. Phir khāb meñ hidāyat pā kar wuh Galīl ke ilāqe ke lie rawānā huā. ²³ Wahān wuh ek shahr meñ jā basā jis kā nām Nāsarat thā. Yoñ nabiyōñ kī bāt pūri huī ki ‘Wuh Nāsari kahlēgā.’

3

Yahyā Baptismā Dene Wāle kī Khidmat

¹ Un dinōñ meñ Yahyā baptismā dene wālā āyā aur Yahūdiyā ke registān meñ elān karne lagā, ² “Taubā karo, kyonki āsmān kī bādshāhī qarīb ā gaī hai.” ³ Yahyā wuhī hai jis ke bāre meñ Yasāyāh Nabī ne farmāyā, ‘Registān meñ ek āwāz pukār rahī hai, Rab kī rāh taiyār karo! Us ke rāste sidhe banāo.’

⁴ Yahyā ūñṭōñ ke bāloñ kā libās pahne aur kamr par chamṛe kā paṭkā bāndhe rahtā thā. Khurāk ke taur par wuh ṭiddiyāñ aur janglī shahd khātā thā. ⁵ Log Yarūshalām, pūre Yahūdiyā aur Dariyā-e-Yardan ke pūre ilāqe se nikal kar us ke pās āe. ⁶ Aur apne gunāhoñ ko taslīm karke unhoñ ne Dariyā-e-Yardan meñ Yahyā se baptismā liyā.

⁷ Bahut-se Farīsī aur Sadūqī bhī wahān āe jahān wuh baptismā de rahā thā. Unheñ dekh kar us ne kahā, “Ai zahrīle sānp ke bachcho! Kis ne tumheñ āne wāle ghazab se bachne kī hidāyat kī?” ⁸ Apnī zindagī se zāhir karo ki tum ne wāqāi taubā kī hai. ⁹ Yih khayāl mat karo ki ham to bach jāenge kyonki Ibrāhīm hamārā bāp hai. Main tum ko batātā hūñ ki Allāh in pattharoñ se bhī Ibrāhīm ke lie aulād paidā kar saktā hai. ¹⁰ Ab to adālat kī kulhārī daraḥtoñ kī jaṛoñ par rakhī huī hai. Har daraḥt jo achchhā phal na lāe kātā aur āg meñ jhoñkā jāegā. ¹¹ Main to tum taubā karne wāloñ ko pāñi se baptismā detā hūñ, lekin ek āne wālā hai jo mujh se baṛā hai. Main us ke jūtoñ ko uṭhāne ke bhī lāyq nahīñ. Wuh tumheñ Rūhul-quds aur āg se baptismā degā. ¹² Wuh hāth meñ chhāj pakare hue anāj ko bhūse se alag karne ke lie taiyār kharā hai. Wuh gāhne kī jagah bilkul sāf karke anāj ko apne godām meñ jamā karegā. Lekin bhūse ko wuh aisī āg meñ jhoñkegā jo bujhne kī nahīñ.”

Isā kā Baptismā

¹³ Phir Isā Galīl se Dariyā-e-Yardan ke kināre āyā tāki Yahyā se baptismā le. ¹⁴ Lekin Yahyā ne use rokne kī koshish karke kahā, “Mujhe to āp se baptismā lene kī zarūrat hai, to phir āp mere pās kyon āe haiñ?”

¹⁵ Isā ne jawāb diyā, “Ab hone hī de, kyonki munāsib hai ki ham yih karte hue Allāh kī rāst marzī pūri karen.”* Is par Yahyā mān gayā.

¹⁶ Baptismā lene par Isā fauran pāñi se nīklā. Usī lamhe āsmān khul gayā aur us ne Allāh ke Rūh ko dekhā jo kabūtār kī tarah utar kar us par

* 3:15 Lafzī tarjumā: ham tamām rāstbāzī pūri karen.

ṭhahar gayā. ¹⁷ Sāth sāth āsmān se ek āwāz sunāi dī, “Yih merā pyārā Farzand hai, is se maiñ ḡhush hūñ.”

4

Īsā ko Āzmāyā Jātā Hai

¹ Phir Rūhul-quds Īsā ko registān meñ le gayā tāki use Iblīs se āzmāyā jāe. ² Chālīs din aur chālīs rāt rozā rakhne ke bād use āḡhirkār bhūk lagī. ³ Phir āzmāne wālā us ke pās ā kar kahne lagā, “Agar tū Allāh kā Farzand hai to in pattharon ko hukm de ki roṭī ban jāeñ.”

⁴ Lekin Īsā ne inkār karke kahā, “Hargiz nahīñ, kyonki kalām-e-muqaddas meñ likhā hai ki insān kī zindagī sirf roṭī par munhasir nahīñ hotī balki har us bāt par jo Rab ke muñh se nikalti hai.”

⁵ Is par Iblīs ne use muqaddas shahr Yarūshalam le jā kar Baitul-muqaddas kī sab se ūñchī jagah par kharā kiyā aur kahā, ⁶ “Agar tū Allāh kā Farzand hai to yahāñ se chhalāng lagā de. Kyonki kalām-e-muqaddas meñ likhā hai, ‘Wuh terī ḡhātir apne farishton ko hukm degā, aur wuh tujhe apne hāthoñ par uṭhā leñge tāki tere pāñwoñ ko patthar se ṭhes na lage.’”

⁷ Lekin Īsā ne jawāb diyā, “Kalām-e-muqaddas yih bhī farmātā hai, ‘Rab apne Ḳhudā ko na āzmāñe.’”

⁸ Phir Iblīs ne use ek nihāyat ūñche pahār par le jā kar use duniyā ke tamām mamālik aur un kī shān-o-shaukat dikhāi. ⁹ Wuh bolā, “Yih sab kuchh maiñ tujhe de dūngā, shart yih hai ki tū gir kar mujhe sijdā kare.”

¹⁰ Lekin Īsā ne tīsri bār inkār kiyā aur kahā, “Iblīs, dafā ho jā! Kyonki kalām-e-muqaddas meñ yoñ likhā hai, ‘Rab apne Ḳhudā ko sijdā kar aur sirf usi kī ibādat kar.’”

¹¹ Is par Iblīs use chhoṛ kar chalā gayā aur farishte ā kar us kī ḡhidmat karne lage.

Galīl meñ Īsā kī Ḳhidmat kā Āghāz

¹² Jab Īsā ko ḡhabar milī ki Yahyā ko jel meñ ḡāl diyā gayā hai to wuh wahāñ se chalā gayā aur Galīl meñ āyā. ¹³ Nāsarat ko chhoṛ kar wuh jhīl ke kināre par wāqe shahr Kafarnahūm meñ rahne lagā, yāñ Zabūlūn aur Naftālī ke ilāqe meñ. ¹⁴ Yoñ Yasāyāh Nabī kī peshgoī pūri huī,

¹⁵ “Zabūlūn kā ilāqā, Naftālī kā ilāqā,
jhīl ke sāth kā rāstā, Dariyā-e-Yardan ke pār,
ḡhairyahūdiyoñ kā Galīl:

¹⁶ Andhere meñ baiṭhī ḡaum ne ek tez raushnī dekhī,
maut ke sāy meñ ḡūbe hue mulk ke bāshindoñ par raushnī chamkī.”

¹⁷ Us waqt se Īsā is paighām kī munādī karne lagā, “Taubā karo, kyonki āsmān kī bādshāhī qarīb ā gaī hai.”

Īsā Chār Machheroñ ko Bulātā Hai

¹⁸ Ek din jab Īsā Galīl kī Jhīl ke kināre kināre chal rahā thā to us ne do bhāiyoñ ko dekhā—Shamāūn jo Patras bhī kahlātā thā aur Andriyās ko. Wuh pāñi meñ jāl ḡāl rahe the, kyonki wuh māhīgīr the. ¹⁹ Us ne kahā, “Āo, mere pichhe ho lo, maiñ tum ko ādamḡir banāūngā.” ²⁰ Yih sunte hī wuh apne jāloñ ko chhoṛ kar us ke pichhe ho lie.

²¹ Āge jā kar Īsā ne do aur bhāiyoñ ko dekhā, Yāqūb bin Zabdī aur us ke bhāi Yūhannā ko. Wuh kashtī meñ baiṭhe apne bāp Zabdī ke sāth apne

jāloñ kī marammat kar rahe the. Īsā ne unheñ bulāyā ²² to wuh fauran kashtī aur apne bāp ko chhoṛ kar us ke piche ho lie.

Īsā Tālim Detā, Munādī Kartā aur Shifā Detā Hai

²³ Aur Īsā Galīl ke pūre ilāqe meñ phirtā rahā. Jahāñ bhī wuh jātā wuh Yahūdī ibādatkhānoñ meñ tālim detā, bādshāhī kī khushkhabrī sunātā aur har qism kī bīmārī aur alālat se shifā detā thā. ²⁴ Us kī khabar Mulk-e-Shām ke kone kone tak pahuñch gai, aur log apne tamām marizoñ ko us ke pās lāne lage. Qism qism kī bīmārīyoñ tale dabe log, aise jo shadīd dard kā shikār the, badrūhoñ kī girift meñ muṭtalā, mirgī wāle aur fālijzadā, gharz jo bhī āyā Īsā ne use shifā baḥshī. ²⁵ Galīl, Dikapulis, Yarūshalam, Yahūdiyā aur Dariyā-e-Yardan ke pār ke ilāqe se baṛe baṛe hujūm us ke piche chalte rahe.

5

Pahārī Wāz

¹ Bhīṛ ko dekh kar Īsā pahār par chaṛh kar baiṭh gayā. Us ke shāgird us ke pās āe ² aur wuh unheñ yih tālim dene lagā:

Haqīqī Khushī

³ “Mubāarak haiñ wuh jin kī rūh zarūratmand hai, kyoñki āsmān kī bādshāhī unhiñ kī hai.

⁴ Mubāarak haiñ wuh jo mātam karte haiñ, kyoñki unheñ tasallī dī jāegī.

⁵ Mubāarak haiñ wuh jo halīm haiñ, kyoñki wuh zamīn wirse meñ pāeñge.

⁶ Mubāarak haiñ wuh jinheñ rāstbāzī kī bhūk aur pyās hai, kyoñki wuh ser ho jāeñge.

⁷ Mubāarak haiñ wuh jo rahm dil haiñ, kyoñki un par rahm kiyā jāegā.

⁸ Mubāarak haiñ wuh jo khalīs dil haiñ, kyoñki wuh Allāh ko dekheñge.

⁹ Mubāarak haiñ wuh jo sulah karāte haiñ, kyoñki wuh Allāh ke farzand kahlāeñge.

¹⁰ Mubāarak haiñ wuh jin ko rāstbāz hone ke sabab se satāyā jātā hai, kyoñki unheñ āsmān kī bādshāhī wirse meñ milegī.

¹¹ Mubāarak ho tum jab log merī wajah se tumheñ lān-tān karte, tumheñ satāte aur tumhāre bāre meñ har qism kī burī aur jhūṭī bāt karte haiñ.

¹² Khushī manāo aur bāgh bāgh ho jāo, tum ko āsmān par baṛā ajr milegā. Kyoñki isī tarah unhoñ ne tum se pahle nabīyoñ ko bhī izā pahuñchāi thī.

Tum Namak aur Raushnī Ho

¹³ Tum duniyā kā namak ho. Lekin agar namak kā zāyqā jātā rahe to phir use kyoñkar dubārā namkīn kiyā jā saktā hai? Wuh kisī bhī kām kā nahīñ rahā balki bāhar phaiñkā jāegā jahāñ wuh logoñ ke pāñwoñ tale raundā jāegā.

¹⁴ Tum duniyā kī raushnī ho. Pahār par wāqe shahr kī tarah tum ko chhupāyā nahīñ jā saktā. ¹⁵ Jab koī charāgh jalātā hai to wuh use bartan ke niche nahīñ rakhtā balki shamādān par rakh detā hai jahāñ se wuh ghar ke tamām afrād ko raushnī detā hai. ¹⁶ Isī tarah tumhārī raushnī bhī logoñ ke sāmne chamke tāki wuh tumhāre nek kām dekh kar tumhāre āsmānī Bāp ko jalāl deñ.

Sharīat

¹⁷ Yih na samjho ki maiñ Mūsawī sharīat aur nabīyoñ kī bātoñ ko mansūkh karne āyā hūñ. Mansūkh karne nahīñ balki un kī takmīl karne

āyā hūn. ¹⁸ Main̄ tum ko sach batātā hūn, jab tak āsmān-o-zamīn qāym raheṅge tab tak shariyat bhī qāym rahegī—na us kā koī harf, na us kā koī zer yā zabar mansūkh hogā jab tak sab kuchh pūrā na ho jāe. ¹⁹ Jo in sab se chhoṭe ahkām meṅ se ek ko bhī mansūkh kare aur logoṅ ko aisā karnā sikhāe use āsmān kī bādshāhī meṅ sab se chhoṭā qarār diyā jāegā. Is ke muqābale meṅ jo in ahkām par amal karke inheṅ sikhātā hai use āsmān kī bādshāhī meṅ barā qarār diyā jāegā. ²⁰ Kyonki main̄ tum ko batātā hūn ki agar tumhārī rāstbāzī shariyat ke ulamā aur Farīsiyoṅ kī rāstbāzī se zyādā nahīn to tum āsmān kī bādshāhī meṅ dākḥil hone ke lāyq nahīn.

Ghussā

²¹ Tum ne sunā hai ki bāpdādā ko farmāyā gayā, ‘Qatl na karnā. Aur jo qatl kare use adālat meṅ jawāb denā hogā.’ ²² Lekin main̄ tum ko batātā hūn ki jo bhī apne bhāi par ghussā kare use adālat meṅ jawāb denā hogā. Isī tarah jo apne bhāi ko ‘ahmaq’ kahe use Yahūdī adālat-e-āliyā meṅ jawāb denā hogā. Aur jo us ko ‘bewuqūf!’ Kahe wuh jahannum kī āg meṅ phaiṅke jāne ke lāyq ṭahregā. ²³ Lihāzā agar tujhe Baitul-muqaddas meṅ qurbānī pesh karte waqt yād āe ki tere bhāi ko tujh se koī shikāyat hai ²⁴ to apnī qurbānī ko wahīn qurbāngāh ke sāmne hī chhoṛ kar apne bhāi ke pās chalā jā. Pahle us se sulah kar aur phir wāpas ā kar Allāh ko apnī qurbānī pesh kar.

²⁵ Farz karo ki kisī ne tujh par muqaddamā chalāyā hai. Agar aisā ho to kachahrī meṅ dākḥil hone se pahle pahle jaldī se jhagaṛā khatm kar. Aisā na ho ki wuh tujhe jaj ke hawāle kare, jaj tujhe pulis afsar ke hawāle kare aur natīje meṅ tujh ko jel meṅ dālā jāe. ²⁶ Main̄ tujhe sach batātā hūn, wahān se tū us waqt tak nahīn nikal pāegā jab tak jurmāne kī pūrī pūrī raqam adā na kar de.

Zinākārī

²⁷ Tum ne yih hukm sun liyā hai ki ‘Zinā na karnā.’ ²⁸ Lekin main̄ tumheṅ batātā hūn, jo kisī aurat ko burī khāhish se dekhtā hai wuh apne dil meṅ us ke sāth zinā kar chukā hai. ²⁹ Agar terī dāin ānkh tujhe gunāh karne par uksāe to use nikāl kar phaiṅk de. Is se pahle ki tere pūre jism ko jahannum meṅ dālā jāe behtar yih hai ki terā ek hī azu jātā rahe. ³⁰ Aur agar terā dahnā hāth tujhe gunāh karne par uksāe to use kāt kar phaiṅk de. Is se pahle ki terā pūrā jism jahannum meṅ jāe behtar yih hai ki terā ek hī azu jātā rahe.

Talāq

³¹ Yih bhī farmāyā gayā hai, ‘Jo bhī apnī biwī ko talāq de wuh use talāqnāmā likh de.’ ³² Lekin main̄ tum ko batātā hūn ki agar kisī kī biwī ne zinā na kiyā ho to bhī shauhar use talāq de to wuh us se zinā karātā hai. Aur jo talāqshudā aurat se shādī kare wuh zinā kartā hai.

Qasam Mat Khānā

³³ Tum ne yih bhī sunā hai ki bāpdādā ko farmāyā gayā, ‘Jhūṭī qasam mat khānā balki jo wāde tū ne Rab se qasam khā kar kie hoṅ unheṅ pūrā karnā.’ ³⁴ Lekin main̄ tumheṅ batātā hūn, qasam bilkul na khānā. Na ‘Āsmān kī qasam’ kyonki āsmān Allāh kā taqṭh hai, ³⁵ na ‘Zamīn kī’ kyonki zamīn us ke pānwoṅ kī chaukī hai. ‘Yarūshalam kī qasam’ bhī na khānā kyonki Yarūshalam azīm Bādshāh kā shahr hai. ³⁶ Yahān tak ki apne sar kī qasam bhī na khānā, kyonki tū apnā ek bāl bhī kalā yā safed nahīn kar

saktā. ³⁷ Sirf itnā hī kahṇā, ‘Jī hān’ yā ‘Jī nahīn.’ Agar is se zyādā kaho to yih Iblīs kī taraf se hai.

Badlā Lenā

³⁸ Tum ne sunā hai ki yih farmāyā gayā hai, ‘Ānkh ke badle ānkh, dānt ke badle dānt.’ ³⁹ Lekin maiñ tum ko batātā hūñ ki badkār kā muqābalā mat karnā. Agar koī tere dahne gāl par thappaṛ māre to use dūsrā gāl bhī pesh kar de. ⁴⁰ Agar koī terī qamīs lene ke lie tujh par muqaddamā karnā chāhe to use apnī chādar bhī de denā. ⁴¹ Agar koī tujh ko us kā sāmān uṭhā kar ek kilomīṭar jāne par majbūr karē to us ke sāth do kilomīṭar chalā jānā. ⁴² Jo tujh se kuchh mānge use de denā aur jo tujh se qarz lenā chāhe us se inkār na karnā.

Dushman se Muhabbat

⁴³ Tum ne sunā hai ki farmāyā gayā hai, ‘Apne paṛosī se muhabbat rakhnā aur apne dushman se nafrat karnā.’ ⁴⁴ Lekin maiñ tum ko batātā hūñ, apne dushmanoñ se muhabbat rakho aur un ke lie duā karo jo tum ko satāte haiñ. ⁴⁵ Phir tum apne āsmānī Bāp ke farzand ṭhahroge, kyonki wuh apnā sūraj sab par tulū hone detā hai, khāh wuh achchhe hoñ yā bure. Aur wuh sab par bārish barasne detā hai, khāh wuh rāstbāz hoñ yā nārāst. ⁴⁶ Agar tum sirf unhīñ se muhabbat karo jo tum se karte haiñ to tum ko kyā ajr milegā? Ṭaiks lene wāle bhī to aisā hī karte haiñ. ⁴⁷ Aur agar tum sirf apne bhāiyōñ ke lie salāmati kī duā karo to kaun-sī khās bāt karte ho? Ghairyahūdī bhī to aisā hī karte haiñ. ⁴⁸ Chunāñche waise hī kāmīl ho jisā tumhārā āsmānī Bāp kāmīl hai.

6

Khairāt

¹ Khabardār! Apne nek kām logoñ ke sāmne dikhāwe ke lie na karo, warnā tum ko apne āsmānī Bāp se koī ajr nahīñ milegā.

² Chunāñche khairāt dete waqt riyākāroñ kī tarah na kar jo ibādatkhānoñ aur galiyoñ meñ bigul bajā kar is kā elān karte haiñ tāki log un kī izzat karen. Maiñ tum ko sach batātā hūñ, jitnā ajr unheñ milnā thā unheñ mil chukā hai. ³ Is ke bajāe jab tū khairāt de to tere dāeñ hāth ko patā na chale ki bāyāñ hāth kyā kar rahā hai. ⁴ Terī khairāt yoñ poshīdagī meñ dī jāe to terā Bāp jo poshīdā bāteñ deḳhtā hai tujhe is kā muāwazā degā.

Duā

⁵ Duā karte waqt riyākāroñ kī tarah na karnā jo ibādatkhānoñ aur chaukoñ meñ jā kar duā karnā pasand karte haiñ, jahāñ sab unheñ dekh sakeñ. Maiñ tum ko sach batātā hūñ, jitnā ajr unheñ milnā thā unheñ mil chukā hai. ⁶ Is ke bajāe jab tū duā kartā hai to andar ke kamre meñ jā kar darwāzā band kar aur phir apne Bāp se duā kar jo poshīdagī meñ hai. Phir terā Bāp jo poshīdā bāteñ deḳhtā hai tujhe is kā muāwazā degā.

⁷ Duā karte waqt Ghairyahūdiyoñ kī tarah tawīl aur bemānī bāteñ na dohrāte raho. Wuh samajhte haiñ ki hamārī bahut-sī bātoñ ke sabab se hamārī sunī jāegī. ⁸ Un kī mānind na bano, kyonki tumhārā Bāp pahle se tumhārī zarūriyat se wāqif hai, ⁹ balki yoñ duā kiyā karo,

‘Ai hamāre āsmānī Bāp,
terā nām muqaddas mānā jāe.

¹⁰ Terī bādshāhī āe.

Terī marzī jis tarah āsmān meñ pūrī hotī hai zamīn par bhī pūrī ho.

¹¹ Hamārī roz kī roṭī āj hameñ de.

¹² Hamāre gunāhoñ ko muāf kar

jis tarah ham ne unheñ muāf kiyā *
jinhoñ ne hamārā gunāh kiyā hai.

¹³ Aur hameñ āzmāish meñ na paṛne de
balki hameñ Iblīs se bachāe rakh.

[Kyonki bādshāhī, qudrat aur jalāl abad tak tere hī haiñ.]

¹⁴ Kyonki jab tum logoñ ke gunāh muāf karoge to tumhārā āsmānī
Bāp bhī tum ko muāf karegā. ¹⁵ Lekin agar tum unheñ muāf na karo
to tumhārā Bāp bhī tumhāre gunāh muāf nahīn karegā.

Rozā

¹⁶ Rozā rakhte waqt riyākāron kī tarah muñh laṭkāe na phiro, kyonki
wuh aisā rūp bharte haiñ tāki logoñ ko mālūm ho jāe ki wuh rozā se haiñ.
Main tum ko sach batātā hūn, jitnā ajr unheñ milnā thā unheñ mil chukā
hai. ¹⁷ Aisā mat karnā balki roze ke waqt apne bāloñ meñ tel dāl aur apnā
muñh dho. ¹⁸ Phir logoñ ko mālūm nahīn hogā ki tū rozā se hai balki sirf
tere Bāp ko jo poshidāgī meñ hai. Aur terā Bāp jo poshidā bāteñ deḡhtā
hai tujhe is kā muāwazā degā.

Āsmān par Ḳhazānā

¹⁹ Is duniyā meñ apne lie ḡhazāne jamā na karo, jahān kīrā aur zang
unheñ khā jāte aur chor naḡb lagā kar churā lete haiñ. ²⁰ Is ke bajāe apne
ḡhazāne āsmān par jamā karo jahān kīrā aur zang unheñ tabāh nahīn
kar sakte, na chor naḡb lagā kar churā sakte haiñ. ²¹ Kyonki jahān terā
ḡhazānā hai wahīn terā dil bhī lagā rahegā.

Jism kī Raushnī

²² Badan kā charāḡh āñkh hai. Agar terī āñkh ṡhik ho to phir terā pūrā
badan raushan hogā. ²³ Lekin agar terī āñkh ḡharāb ho to terā pūrā badan
andherā hī andherā hogā. Aur agar tere andar kī raushnī tārikī ho to yih
tārikī kitnī shadīd hogī!

Befikr Honā

²⁴ Koī bhī do mālikoñ kī khidmat nahīn kar saktā. Yā to wuh ek se
nafrat karke dūsre se muhabbat rakhegā yā ek se lipaṡ kar dūsre ko haḡīr
jānegā. Tum ek hī waqt meñ Allāh aur daulat kī ḡhidmat nahīn kar sakte.

²⁵ Is lie main tumheñ batātā hūn, apnī zindagī kī zaruriyāt pūrī karne
ke lie pareshān na raho ki hāy, main kyā khāūñ aur kyā piyūñ. Aur jism
ke lie fikrmand na raho ki hāy, main kyā pahnūñ. Kyā zindagī khāne-
pīne se aham nahīn hai? Aur kyā jism poshāk se zyādā ahmiyat nahīn
rakhtā? ²⁶ Parindoñ par ḡhaur karo. Na wuh bīj bote, na fasleñ kāt kar
unheñ godām meñ jamā karte haiñ. Tumhārā āsmānī Bāp ḡhud unheñ
khānā khilātā hai. Kyā tumhārī un kī nisbat zyādā qadar-o-ḡīmat nahīn
hai? ²⁷ Kyā tum meñ se koī fikr karte karte apnī zindagī meñ ek lamhe kā
bhī izāfā kar saktā hai?

²⁸ Aur tum apne kaproñ ke lie kyon fikrmand hote ho? ḡhaur karo ki
sosan ke phūl kis tarah ugte haiñ. Na wuh mehnat karte, na kātte haiñ.

* **6:12** Lafzī tarjumā: Hamāre qarz hameñ muāf kar jis tarah ham ne apne qarzdāroñ ko muāf
kiyā.

²⁹ Lekin main̄ tumheñ batātā hūñ ki Sulemān Bādshāh apnī pūrī shān-o-shaukat ke bāwujūd aise shāndār kapṛoñ se mulabbas nahīñ thā jaise un meñ se ek. ³⁰ Agar Allāh us ghās ko jo āj maidān meñ hai aur kal āg meñ jhoñkī jāegī aisā shāndār libās pahnātā hai to ai kam-etaqādo, wuh tum ko pahnāne ke lie kyā kuchh nahīñ karegā?

³¹ Chunāñche pareshāñī ke ālam meñ fikr karte karte yih na kahte raho, ‘Ham kyā khāeñ? Ham kyā pieñ? Ham kyā pahneñ?’ ³² Kyoñki jo imān nahīñ rakhte wuhī in tamām chīzoñ ke pīchhe bhāgte rahte haiñ jabki tumhāre āsmāñī Bāp ko pahle se mālūm hai ki tum ko in tamām chīzoñ kī zarūrāt hai. ³³ Pahle Allāh kī bādshāhī aur us kī rāstbāzī kī talāsh meñ raho. Phir yih tamām chīzeñ bhī tum ko mil jāeñgī. ³⁴ Is lie kal ke bāre meñ fikr karte karte pareshān na ho kyoñki kal kā dīn apne lie āp fikr kar legā. Har dīn kī apnī musībateñ kāfī haiñ.

7

Auroñ kā Munsif Banāñā

¹ Dūsroñ kī adālat mat karnā, warnā tumhārī adālat bhī kī jāegī. ² Kyoñki jitnī sakhtī se tum dūsroñ kā faislā karte ho utnī sakhtī se tumhārā bhī faislā kiyā jāegā. Aur jis paimāne se tum nāpte ho usī paimāne se tum bhī nāpe jāoge. ³ Tū kyoñ ghaur se apne bhāī kī āñkh meñ paṛe tinke par nazar kartā hai jabki tujhe wuh shahtīr nazar nahīñ ātā jo terī apnī āñkh meñ hai? ⁴ Tū kyoñkar apne bhāī se kah saktā hai, ‘Ṭahro, mujhe tumhārī āñkh meñ paṛā tinkā nikālne do,’ jabki terī apnī āñkh meñ shahtīr hai. ⁵ Riyākār! Pahle apnī āñkh ke shahtīr ko nikāl. Tab hī tujhe bhāī kā tinkā sāf nazar āegā aur tū use achchhī tarah se dekh kar nikāl sakegā.

⁶ Kuttoñ ko muqaddas khurāk mat khilānā aur suaroñ ke āge apne moti na phaiñknā. Aisā na ho ki wuh unheñ pāñwoñ tale raundeñ aur muṛ kar tum ko phār ḍāleñ.

Māngte Rahnā

⁷ Māngte raho to tum ko diyā jāegā. Dhūñḍte raho to tum ko mil jāegā. Khaṭkhaṭe raho to tumhāre lie darwāzā khol diyā jāegā. ⁸ Kyoñki jo bhī māngtā hai wuh pātā hai, jo dhūñḍtā hai use miltā hai, aur jo khaṭkhaṭā hai us ke lie darwāzā khol diyā jātā hai. ⁹ Tum meñ se kaun apne beṭe ko patthar degā agar wuh roṭī mānge? ¹⁰ Yā kaun use sānp degā agar wuh machhlī mānge? Koī nahīñ! ¹¹ Jab tum bure hone ke bāwujūd itne samajhdār ho ki apne bachchoñ ko achchhī chīzeñ de sakte ho to phir kitnī zyādā yaqīñī bāt hai ki tumhārā āsmāñī Bāp māngne wāloñ ko achchhī chīzeñ degā.

¹² Har bāt meñ dūsroñ ke sāth wuhī sulūk karo jo tum chāhte ho ki wuh tumhāre sāth kareñ. Kyoñki yihī shariyat aur nabiyoñ kī tālimāt kā lubb-e-lubāb hai.

Tang Darwāzā

¹³ Tang darwāze se dākhlil ho, kyoñki halākat kī taraf le jāne wālā rāstā kushādā aur us kā darwāzā chauṛā hai. Bahut-se log us meñ dākhlil ho jāte haiñ. ¹⁴ Lekin zindaḡī kī taraf le jāne wālā rāstā tang hai aur us kā darwāzā chhoṭā. Kam hī log use pāte haiñ.

Har Daraḡht kā Apnā Phal Hotā Hai

¹⁵ Jhūte nabiyon se khabardār raho! Go wuh bheṛon kā bhes badal kar tumhāre pās āte haiñ, lekin andar se wuh ghāratgar bheṛie hote haiñ. ¹⁶ Un kā phal dekh kar tum unheñ pahchān loge. Kyā khārdār jhāriyon se angūr toṛe jāte haiñ yā ūntkaṭāron se anjir? Hargiz nahīn. ¹⁷ Isī tarah achchhā daraḳht achchhā phal lātā hai aur kharāb daraḳht kharāb phal. ¹⁸ Na achchhā daraḳht kharāb phal lā saktā hai, na kharāb daraḳht achchhā phal. ¹⁹ Jo bhī daraḳht achchhā phal nahīn lātā use kaṭ kar āg meñ jhoñkā jātā hai. ²⁰ Yoñ tum un kā phal dekh kar unheñ pahchān loge.

Sirf Asal Pairokār Dākhlil Hoṅge

²¹ Jo mujhe ‘Khudāwand, Khudāwand’ kahte haiñ un meñ se sab āsmān kī bādshāhī meñ dākhlil na hoṅge balki sirf wuh jo mere āsmānī Bāp kī marzī par aml karte haiñ. ²² Adālat ke din bahut-se log mujh se kahaṅge, ‘Ai Khudāwand, Khudāwand! Kyā ham ne tere hī nām meñ nabuwwat nahīn kī, tere hī nām se badrūheñ nahīn nikālīn, tere hī nām se mojize nahīn kie?’ ²³ Us waqt maiñ un se sāf sāf kah dūngā, ‘Merī kabhī tum se jān pahchān na thī. Ai badkāro! Mere sāmne se chale jāo.’

Do Qism ke Makān

²⁴ Lihāzā jo bhī merī yih bāteñ sun kar un par amal kartā hai wuh us samajhdār ādmī kī mānind hai jis ne apne makān kī buniyād chaṭān par rakhī. ²⁵ Bārish hone lagī, sailāb āyā aur āndhī makān ko jhanjhoṛne lagī. Lekin wuh na girā, kyonki us kī buniyād chaṭān par rakhī gai thī.

²⁶ Lekin jo bhī merī yih bāteñ sun kar un par amal nahīn kartā wuh us ahmaq kī mānind hai jis ne apnā makān sahīh buniyād ḍāle baḡhair ret par tāmir kiyā. ²⁷ Jab bārish hone lagī, sailāb āyā aur āndhī makān ko jhanjhoṛne lagī to yih makān dhaṛām se gir gayā.”

Isā kā Iḳhtiyār

²⁸ Jab Isā ne yih bāteñ khatm kar liñ to log us kī tālīm sun kar hakkā-bakkā rah gae. ²⁹ Kyonki wuh un ke ulamā kī tarah nahīn balki iḳhtiyār ke sāth sikhātā thā.

8

Koṛh se Shifā

¹ Isā pahār se utrā to baṛī bhīr us ke pīchhe chalne lagī. ² Phir ek ādmī us ke pās āyā jo koṛh kā mariz thā. Muñh ke bal gir kar us ne kahā, “Khudāwand, agar āp chāheñ to mujhe pāk-sāf kar sakte haiñ.”

³ Isā ne apnā hāth baṛhā kar use chhuā aur kahā, “Maiñ chāhtā hūn, pāk-sāf ho jā.” Is par wuh fauran us bīmārī se pāk-sāf ho gayā. ⁴ Isā ne us se kahā, “Khabardār! Yih bāt kisī ko na batānā balki Baitul-muqaddas meñ imām ke pās jā tāki wuh terā muāynā kare. Apne sāth wuh qurbānī le jā jis kā taqāzā Mūsā kī shariyat un se kartī hai jinheñ koṛh se shifā milī hai. Yoñ alāniyā tasdiq ho jāegi ki tū wāqai pāk-sāf ho gayā hai.”

Romī Afsar ke Ghulām kī Shifā

⁵ Jab Isā Kafarnahūm meñ dākhlil huā to sau faujiyon par muqarrar ek afsar us ke pās ā kar us kī minnat karne lagā, ⁶ “Khudāwand, merā ghulām mafūj hālat meñ ghar meñ paṛā hai, aur use shadid dard ho rahā hai.”

⁷ Isā ne us se kahā, “Maiñ ā kar use shifā dūngā.”

⁸ Afsar ne jawāb diyā, “Nahīn Khudāwand, maiñ is lāyq nahīn ki āp mere ghar jāeñ. Bas yihñ se hukm kareñ to merā ghulām shifā pā jāega.”

⁹ Kyoñki mujhe k̄hud ālā afsaron ke hukm par chalnā partā hai aur mere mātaht bhī faujī haiñ. Ek ko kahtā hūñ, ‘Jā!’ To wuh jātā hai aur dūsre ko ‘Ā!’ To wuh ātā hai. Isī tarah maiñ apne naukar ko hukm detā hūñ, ‘Yih kar’ to wuh kartā hai.”

¹⁰ Yih sun kar Īsā nihāyat hairān huā. Us ne muṛ kar apne pīchhe āne wāloñ se kahā, “Maiñ tum ko sach batātā hūñ, maiñ ne Isrāil meñ bhī is qism kā imān nahīñ pāyā. ¹¹ Maiñ tumheñ batātā hūñ, bahut-se log mashriq aur maḡhrib se ā kar Ibrāhīm, Is’hāq aur Yāqūb ke sāth āsmān kī bādshāhī kī ziyāfat meñ sharik hoñge. ¹² Lekin bādshāhī ke asal wārison ko nikāl kar andhere meñ ḍāl diyā jāegā, us jagah jahāñ log rote aur dānt piste raheñge.” ¹³ Phir Īsā afsar se muḡhātib huā, “Jā, tere sāth waisā hī ho jaisā terā imān hai.”

Aur afsar ke ḡhulām ko usī ḡharī shifā mil gaī.

Bahut-se Marīzon kī Shifā

¹⁴ Īsā Patras ke ghar meñ āyā. Wahāñ us ne Patras kī sās ko bistar par paṛe dekhā. Use buḡhār thā. ¹⁵ Us ne us kā hāth chhū liyā to buḡhār utar gayā aur wuh uṭh kar us kī k̄hidmat karne lagī.

¹⁶ Shām huī to badrūhoñ kī girift meñ paṛe bahut-se logoñ ko Īsā ke pās lāyā gayā. Us ne badrūhoñ ko hukm de kar nikāl diyā aur tamām marīzoñ ko shifā dī. ¹⁷ Yoñ Yasāyāh Nabī kī yih peshgoī pūri huī ki “Us ne hamāri kamzoriyāñ le liñ aur hamāri bīmāriyāñ uṭhā liñ.”

Pairawī kī Sanjīdagī

¹⁸ Jab Īsā ne apne gird baṛā hujūm dekhā to us ne shāgirdoñ ko jhīl pār karne kā hukm diyā. ¹⁹ Rawānā hone se pahle shariāt kā ek ālim us ke pās ā kar kahne lagā, “Ustād, jahāñ bhī āp jāeñge maiñ āp ke pīchhe chaltā rahūñgā.”

²⁰ Īsā ne jawāb diyā, “Lomṛiyāñ apne bhaṭoñ meñ aur parinde apne ḡhoñsloñ meñ ārām kar sakte haiñ, lekin Ibn-e-Ādam ke pās sar rakh kar ārām karne kī koī jagah nahīñ.”

²¹ Kisī aur shāgird ne us se kahā, “K̄hudāwand, mujhe pahle jā kar apne bāp ko dafn karne kī ijāzat deñ.”

²² Lekin Īsā ne use batāyā, “Mere pīchhe ho le aur murdoñ ko apne murde dafn karne de.”

Īsā Āndhī ko Thamā Detā Hai

²³ Phir wuh kashtī par sawār huā aur us ke pīchhe us ke shāgird bhī. ²⁴ Achānak jhīl par saḡht āndhī chalne lagī aur kashtī lahroñ meñ ḡubne lagī. Lekin Īsā so rahā thā. ²⁵ Shāgird us ke pās gae aur use jagā kar kahne lage, “K̄hudāwand, hameñ bachā, ham tabāh ho rahe haiñ!”

²⁶ Us ne jawāb diyā, “Ai kam-etaqādo! ḡhabrāte kyoñ ho?” Ḳhare ho kar us ne āndhī aur maujoñ ko dāntā to lahreñ bilkul sākit ho gaīñ. ²⁷ Shāgird hairān ho kar kahne lage, “Yih kis qism kā shaḡhs hai? Hawā aur jhīl bhī us kā hukm māntī haiñ.”

Do Badrūh-giriftā Ādmiyoñ kī Shifā

²⁸ Wuh jhīl ke pār Gadarīniyoñ ke ilāqe meñ pahuñche to badrūh-giriftā do ādmī qabroñ meñ se nikal kar Īsā ko mile. Wuh itne k̄hatarnak the ki wahāñ se koī guzar nahīñ saktā thā. ²⁹ Chikheñ mār mār kar unhoñ ne kahā, “Allāh ke Farzand, hamārā āp ke sāth kyā wāstā? Kyā āp hameñ muḡarrarā waqt se pahle azāb meñ ḡalne āe haiñ?”

³⁰ Kuchh fāsile par suaroṅ kā baṛā ḡhol char rahā thā. ³¹ Badrūhoṅ ne Īsā se iltijā kī, “Agar āp hamēn nikālthe haiṅ to suaroṅ ke us ḡhol meṅ bhej deṅ.”

³² Īsā ne unheṅ hukm diyā, “Jāo.” Badrūheṅ nikal kar suaroṅ meṅ jā ghusiṅ. Is par pūre kā pūrā ḡhol bhāg bhāg kar pahārī kī ḡhalān par se utrā aur jhīl meṅ jhapat kar ḡḡb marā. ³³ Yih dekh kar suaroṅ ke gallābān bhāg gae. Shahr meṅ jā kar unhoṅ ne logoṅ ko sab kuchh sunāyā aur wuh bhī jo badrūh-giriftā ādmioṅ ke sāth huā thā. ³⁴ Phir pūrā shahr nikal kar Īsā ko milne āyā. Use dekh kar unhoṅ ne us kī minnat kī ki hamāre ilāqe se chale jāen.

9

Maflūj Ādmī kī Shifā

¹ Kashṭī meṅ baiṭh kar Īsā ne jhīl ko pār kiyā aur apne shahr pahuṅch gayā. ² Wahān ek maflūj ādmī ko chārpāī par ḡāl kar us ke pās lāyā gayā. Un kā imān dekh kar Īsā ne kahā, “Beṭā, hauslā rakh. Tere gunāh muāf kar die gae haiṅ.”

³ Yih sun kar shariyat ke kuchh ulamā dil meṅ kahne lage, “Yih kufr bak rahā hai!”

⁴ Īsā ne jān liyā ki yih kyā soch rahe haiṅ, is lie us ne un se pūchhā, ⁵ “Tum dil meṅ burī bāteṅ kyoṅ soch rahe ho? Kyā maflūj se yih kahnā zyādā āsān hai ki ‘Tere gunāh muāf kar die gae haiṅ’ yā yih kī ‘Uṭh aur chal-phir?’ ⁶ Lekin main tum ko dikhātā hūṅ ki Ibn-e-Ādam ko wāqai duniyā meṅ gunāh muāf karne kā iḡhtiyār hai.” Yih kah kar wuh maflūj se mukhātib huā, “Uṭh, apnī chārpāī uṭhā kar ghar chalā jā.”

⁷ Wuh ādmī kharā huā aur apne ghar chalā gayā. ⁸ Yih dekh kar hujūm par Allāh kā khauf tāri ho gayā aur wuh Allāh kī tamjid karne lage ki us ne insān ko is qism kā iḡhtiyār diyā hai.

Mattī kī Bulāhat

⁹ Āge jā kar Īsā ne ek ādmī ko dekhā jo ṭaiks lene wāloṅ kī chaukī par baiṭhā thā. Us kā nām Mattī thā. Īsā ne us se kahā, “Mere pīchhe ho le.” Aur Mattī uṭh kar us ke pīchhe ho liyā.

¹⁰ Bād meṅ Īsā Mattī ke ghar meṅ khānā khā rahā thā. Bahut-se ṭaiks lene wāle aur gunāhgār bhī ā kar Īsā aur us ke shāgirdoṅ ke sāth khāne meṅ sharīk hue. ¹¹ Yih dekh kar Farīsiyoṅ ne us ke shāgirdoṅ se pūchhā, “Āp kā ustād ṭaiks lene wāloṅ aur gunāhgāroṅ ke sāth kyoṅ khātā hai?”

¹² Yih sun kar Īsā ne kahā, “Sehhatmandoṅ ko ḡāktar kī zarūrat nahīn hotī balki marizoṅ ko. ¹³ Pahle jāo aur kalām-e-muqaddas kī is bāt kā matlab jān lo ki ‘Main qurbānī nahīn balki rahm pasand kartā hūṅ.’ Kyoṅki main rāstbāzoṅ ko nahīn balki gunāhgāroṅ ko bulāne āyā hūṅ.”

Shāgird Rozā Kyoṅ Nahīn Rakhte?

¹⁴ Phir Yahyā ke shāgird us ke pās āe aur pūchhā, “Āp ke shāgird rozā kyoṅ nahīn rakhte jabki ham aur Farīsi rozā rakhte haiṅ?”

¹⁵ Īsā ne jawāb diyā, “Shādī ke mehmān kis tarah mātām kar sakte haiṅ jab tak dūlhā un ke darmiyān hai? Lekin ek din āegā jab dūlhā un se le liyā jāegā. Us waqt wuh zarūr rozā rakheṅge.

¹⁶ Koī bhī nae kapre kā ṭukrā kīsī purāne libās meṅ nahīn lagātā. Agar wuh aīsā kare to nayā ṭukrā bād meṅ sukar kar purāne libās se alag ho jāegā. Yoṅ purāne libās kī phaṭī hūī jagah pahle kī nisbat zyādā kharāb

ho jāegī. ¹⁷ Isī tarah angūr kā t̄azā ras purānī aur belachak mashkoñ meñ nahīñ dālā jātā. Agar aisā kiyā jāe to purānī mashkeñ paidā hone wālī gais ke bāis phat jāeñgī. Natije meñ mai aur mashkeñ donoñ zāe ho jāeñgī. Is lie angūr kā t̄azā ras naī mashkoñ meñ dālā jātā hai jo lachakdār hotī haiñ. Yoñ ras aur mashkeñ donoñ hī mahfūz rahte haiñ.”

Yāir kī Beṭī aur Bīmār Aurat

¹⁸ Isā abhī yih bayān kar rahā thā ki ek Yahūdī rāhnumā ne gir kar use sijdā kiyā aur kahā, “Merī beṭī abhī abhī marī hai. Lekin ā kar apnā hāth us par rakheñ to wuh dubārā zindā ho jāeñgī.”

¹⁹ Isā uṭh kar apne shāgirdoñ samet us ke sāth ho liyā.

²⁰ Chalthe chalthe ek aurat ne pichhe se ā kar Isā ke libās kā kinārā chhuā. Yih aurat bārah sāl se khūn bahne kī marizā thī ²¹ aur wuh soch rahī thī, “Agar mainī sirf us ke libās ko hī chhū lūn to shifā pā lūngī.”

²² Isā ne muṛ kar use dekhā aur kahā, “Beṭī, hauslā raḥ! Tere imān ne tujhe bachā liyā hai.” Aur aurat ko usī waqt shifā mil gai.

²³ Phir Isā rāhnumā ke ghar meñ dākhil huā. Bānsrī bajāne wāle aur bahut-se log pahuñch chuke the aur bahut shor-sharābā thā. Yih dekh kar ²⁴ Isā ne kahā, “Nikal jāo! Larḳī mar nahīñ gai balki so rahī hai.” Log hañs kar us kā mazāq uṛāne lage. ²⁵ Lekin jab sab ko nikāl diyā gayā to wuh andar gayā. Us ne larḳī kā hāth pakaṛā to wuh uṭh khaṛī huī. ²⁶ Is mojize kī ḳhabar us pūre ilāqe meñ phail gai.

Do Andhoñ kī Shifā

²⁷ Jab Isā wahān se rawānā huā to do andhe us ke pichhe chal kar chillāne lage, “Ibn-e-Dāūd, ham par rahm kareñ.”

²⁸ Jab Isā kisī ke ghar meñ dākhil huā to wuh us ke pās āe. Isā ne un se pūchhā, “Kyā tumhārā imān hai ki mainī yih kar saktā hūñ?”

Unhoñ ne jawāb diyā, “Jī, Ḳhudāwand.”

²⁹ Phir us ne un kī āñkheñ chhū kar kahā, “Tumhāre sāth tumhāre imān ke mutābiq ho jāe.” ³⁰ Un kī āñkheñ bahāl ho gain aur Isā ne saḳhtī se unheñ kahā, “Ḳhabardār, kisī ko bhī is kā patā na chale!”

³¹ Lekin wuh nikal kar pūre ilāqe meñ us kī ḳhabar phailāne lage.

Gūngā Ādmī kī Shifā

³² Jab wuh nikal rahe the to ek gūngā ādmī Isā ke pās lāyā gayā jo kisī badrūh ke qabze meñ thā. ³³ Jab badrūh ko nikālā gayā to gūngā bolne lagā. Hujūm hairān rah gayā. Unhoñ ne kahā, “Aisā kām Isrāīl meñ kabhī nahīñ dekhā gayā.”

³⁴ Lekin Farīsiyoñ ne kahā, “Wuh badrūhoñ ke sardār hī kī madad se badrūhoñ ko nikāltā hai.”

Isā ko Logoñ par Tars Ātā Hai

³⁵ Aur Isā safr karte karte tamām shahroñ aur gānwoñ meñ se guzarā. Jahān bhī wuh pahuñchā wahān us ne un ke ibādatḳhānoñ meñ tālim dī, bādshāhī kī khushḳhabrī sunāi aur har ḳism ke marz aur alālat se shifā dī. ³⁶ Hujūm ko dekh kar use un par baṛā tars āyā, kyonḳi wuh pise hue aur bebas the, aisī bheṛoñ kī tarah jin kā charwāhā na ho. ³⁷ Us ne apne shāgirdoñ se kahā, “Fasal bahut hai, lekin mazdūr kam. ³⁸ Is lie fasal ke mālik se guzārish karo ki wuh apnī fasal kāṭne ke lie mazid mazdūr bhej de.”

10

Bārah Rasūloṅ ko Ikhtiyār Diyā Jātā Hai

¹ Phir Isā ne apne bārah rasūloṅ ko bulā kar unheṅ nāpāk rūh nikālne aur har qism ke marz aur alālat se shifā dene kā ikhtiyār diyā. ² Bārah rasūloṅ ke nām yih haiṅ: pahlā Shamāūn jo Patras bhī kahlātā hai, phir us kā bhāi Andriyās, Yāqūb bin Zabdi aur us kā bhāi Yūhannā, ³ Filippus, Bartulmāi, Tomā, Mattī (jo ṭaiks lene wālā thā), Yāqūb bin Halfai, Taddi, ⁴ Shamāūn Mujāhid aur Yahūdāh Iskariyoti jis ne bād meṅ use dushmanoṅ ke hawāle kar diyā.

Rasūloṅ ko Tabliḡh ke lie Bhejā Jātā Hai

⁵ In bārah mardoṅ ko Isā ne bhej diyā. Sāth sāth us ne unheṅ hidāyat dī, “Ġhairyahūdi ābādiyoṅ meṅ na jānā, na kisī Sāmārī shahr meṅ, ⁶ balki sirf Isrāil kī khoi hui bheṅoṅ ke pās. ⁷ Aur chalte chalte munādī karte jāo ki ‘Āsmān kī bādshāhī qarīb ā chuki hai.’ ⁸ Bimāroṅ ko shifā do, murdoṅ ko zindā karo, koṛhiyoṅ ko pāk-sāf karo, badrūhoṅ ko nikālo. Tum ko muft meṅ milā hai, muft meṅ hī bāntnā. ⁹ Apne kamarband meṅ paise na rakhnā—na sone, na chāndī aur na tānbe ke sikke. ¹⁰ Na safr ke lie baig ho, na ek se zyādā sūṭ, na jūte, na lāṭhī. Kyoṅki mazdūr apnī rozī kā haqdār hai.

¹¹ Jis shahr yā gānw meṅ dākḡhil hote ho us meṅ kisī lāyq shaḡhs kā patā karo aur rawānā hote waqt tak usī ke ghar meṅ ṭhahro. ¹² Ghar meṅ dākḡhil hote waqt use duā-e-ḡhair do. ¹³ Agar wuh ghar is lāyq hogā to jo salāmatī tum ne us ke lie māṅḡ hai wuh us par ā kar ṭhahrī raheḡ. Agar nahīn to yih salāmatī tumhāre pās lauṭ aēḡ. ¹⁴ Agar koī gharānā yā shahr tum ko qabūl na kare, na tumhārī sune to rawānā hote waqt us jagah kī gard apne pānwoṅ se jhār denā. ¹⁵ Maiṅ tumheṅ sach batātā hūn, adālat ke din us shahr kī nisbat Sadūm aur Amūrā ke ilāqe kā hāl zyādā qābil-e-bardāsht hogā.

Āne Wālī Īzārasāniyān

¹⁶ Dekho, maiṅ tum bheṅoṅ ko bheṅiyoṅ meṅ bhej rahā hūn. Is lie sānpoṅ kī tarah hoshyār aur kabūtaroṅ kī tarah māsūm bano. ¹⁷ Logoṅ se ḡhabardār raho, kyoṅki wuh tum ko maḡāmī adālatoṅ ke hawāle karke apne ibādatkhānoṅ meṅ koṛe lagwāeṅ. ¹⁸ Merī khātir tumheṅ hukmrānoṅ aur bādshāhoṅ ke sāmne pesh kiyā jāegā aur yoṅ tum ko unheṅ aur Ġhairyahūdiyoṅ ko gawāhī dene kā mauqā milegā. ¹⁹ Jab wuh tumheṅ giriftār kareṅge to yih sochte sochte pareshān na ho jānā ki maiṅ kyā kahūn yā kis tarah bāt karūn. Us waqt tum ko batāyā jāegā ki kyā kahnā hai, ²⁰ kyoṅki tum ḡhud bāt nahīn karoge balki tumhāre Bāp kā Rūh tumhārī mārifat bolegā.

²¹ Bhāi apne bhāi ko aur bāp apne bachche ko maut ke hawāle karegā. Bachche apne wālidain ke ḡhilāf khare ho kar unheṅ qatl karwāeṅ. ²² Sab tum se nafrat kareṅge, is lie ki tum mere pairokār ho. Lekin jo āḡhir tak ḡaym raheḡ use najāt mileḡ. ²³ Jab wuh ek shahr meṅ tumheṅ satāeṅge to kisī dūsre shahr ko hijrat kar jānā. Maiṅ tum ko sach batātā hūn ki Ibn-e-Ādam kī āmad tak tum Isrāil ke tamām shahroṅ tak nahīn pahuṅch pāoge.

²⁴ Shāḡird apne ustād se baṛā nahīn hotā, na ḡhulām apne mālik se. ²⁵ Shāḡird ko is par iktifā karnā hai ki wuh apne ustād kī mānind ho,

aur isī tarah ḡhulām ko ki wuh apne mālik kī mānind ho. Gharāne ke sarparast ko agar badrūhoñ kā sardār Bāl-zabūl qarār diyā gayā hai to us ke ghar wāloñ ko kyā kuchh na kahā jāegā.

Kis se Ḍarnā Hai?

²⁶ Un se mat Ḍarnā, kyonki jo kuchh abhī chhupā huā hai use ākhir meñ zāhir kiyā jāegā, aur jo kuchh bhī is waqt poshīdā hai us kā rāz ākhir meñ khul jāegā. ²⁷ Jo kuchh main tumheñ andhere meñ sunā rahā hūñ use roz-e-raushan meñ sunā denā. Aur jo kuchh āhistā āhistā tumhāre kān meñ batāyā gayā hai us kā chhotoñ se elān karo. ²⁸ Un se khauf mat khānā jo tumhārī rūh ko nahīñ balki sirf tumhāre jism ko qatl kar sakte haiñ. Allāh se Ḍaro jo rūh aur jism donoñ ko jahannum meñ Ḍāl kar halāk kar saktā hai. ²⁹ Kyā chiriyōñ kā joṛā kam paison meñ nahīñ biktā? Tāham un meñ se ek bhī tumhāre Bāp kī ijāzat ke baḡhair zamīn par nahīñ gir sakti. ³⁰ Na sirf yih balki tumhāre sar ke sab bāl bhī gine hue haiñ. ³¹ Lihāzā mat Ḍaro. Tumhārī qadar-o-qīmat bahut-sī chiriyōñ se kahīñ zyādā hai.

Masīh kā Iqrār yā Inkār Karne kā Natījā

³² Jo bhī logōñ ke sāmne merā iqrār kare us kā iqrār main kḡhud bhī apne āsmānī Bāp ke sāmne karūnga. ³³ Lekin jo bhī logōñ ke sāmne merā inkār kare us kā main bhī apne āsmānī Bāp ke sāmne inkār karūnga.

Īsā Sulah-Salāmatī kā Bāis Nahīñ

³⁴ Yih mat samjho ki main duniyā meñ sulah-salāmatī qāym karne āyā hūñ. Main sulah-salāmatī nahīñ balki talwār chālwanē āyā hūñ. ³⁵ Main beṭe ko us ke bāp ke kḡhilāf kharā karne āyā hūñ, beṭī ko us kī mān ke kḡhilāf aur bahū ko us kī sās ke kḡhilāf. ³⁶ Insān ke dushman us ke apne ghar wāle hoñge.

³⁷ Jo apne bāp yā mān ko mujh se zyādā pyār kare wuh mere lāyq nahīñ. Jo apne beṭe yā beṭī ko mujh se zyādā pyār kare wuh mere lāyq nahīñ. ³⁸ Jo apnī salīb uṭhā kar mere pīchhe na ho le wuh mere lāyq nahīñ. ³⁹ Jo bhī apnī jān ko bachāe wuh use kho degā, lekin jo apnī jān ko merī kḡhatīr kho de wuh use pāegā.

Īsā aur Us ke Pairokārōñ ko Qabūl Karne kā Ajr

⁴⁰ Jo tumheñ qabūl kare wuh mujhe qabūl kartā hai, aur jo mujhe qabūl kartā hai wuh us ko qabūl kartā hai jis ne mujhe bhejā hai. ⁴¹ Jo kisi nabī ko qabūl kare use nabī kā-sā ajr milegā. Aur jo kisi rāstbāz shaḡhs ko us kī rāstbāzī ke sabab se qabūl kare use rāstbāz shaḡhs kā-sā ajr milegā. ⁴² Main tum ko sach batātā hūñ ki jo in chhotoñ meñ se kisi ek ko merā shāgird hone ke bāis ṭhanḌe pānī kā glās bhī pilāe us kā ajr qāym rahegā.”

11

Yahyā kā Īsā se Sawāl

¹ Apne shāgirdōñ ko yih hidāyāt dene ke bād Īsā un ke shahroñ meñ tālīm dene aur munādī karne ke lie rawānā huā.

² Yahyā ne jo us waqt jel meñ thā sunā ki Īsā kyā kyā kar rahā hai. Is par us ne apne shāgirdōñ ko us ke pās bhej diyā ³ tāki wuh us se pūchheñ, “Kyā āp wuhī haiñ jise ānā hai yā ham kisi aur ke intazār meñ raheñ?”

⁴ Īsā ne jawāb diyā, “Yahyā ke pās wāpas jā kar use sab kuchh batā denā jo tum ne dekhā aur sunā hai. ⁵ ‘Andhe deḡhte, langaṛe chalte phirte haiñ, koṛhiyōñ ko pāk-sāf kiyā jātā hai, bahre sunte haiñ, murdoñ ko zindā kiyā

jātā hai aur gharibon ko Allāh kī khushkhabrī sunāī jātī hai.’⁶ Mubārak hai wuh jo mere sabab se ṭhokar khā kar bargashtā nahīn hotā.”

⁷ Yahyā ke yih shāgird chale gae to Isā hujūm se Yahyā ke bāre meñ bāt karne lagā, “Tum registān meñ kyā dekhne gae the? Ek sarkandā jo hawā ke har jhonke se hiltā hai? Beshak nahīn. ⁸ Yā kyā wahān jā kar aise ādmī kī tawaqqo kar rahe the jo nafis aur mulāym libās pahne hue hai? Nahīn, jo shāndor kapre pahante haiñ wuh shāhī mahalon meñ pāe jāte haiñ. ⁹ To phir tum kyā dekhne gae the? Ek nabī ko? Bilkul sahīh, balki meñ tum ko batātā hūñ ki wuh nabī se bhī barā hai. ¹⁰ Usī ke bāre meñ kalām-e-muqaddas meñ likhā hai, ‘Dekh, main apne paighambar ko tere āge āge bhej detā hūñ jo tere sāmne rāstā taiyār karegā.’ ¹¹ Main tum ko sach batātā hūñ ki is duniyā meñ paidā hone walā ko bhī shaḡhs Yahyā se barā nahīn hai. To bhī āsmān kī bādshāhī meñ dākhil hone walā sab se chhoṭā shaḡhs us se barā hai. ¹² Yahyā baptismā dene wāle kī khidmat se le kar āj tak āsmān kī bādshāhī par zabardastī kī jā rahī hai, aur zabardast use chhīn rahe haiñ. ¹³ Kyonki tamām nabī aur Tauret ne Yahyā ke daur tak is ke bāre meñ peshgoī kī hai. ¹⁴ Aur agar tum yih mānane ke lie taiyār ho to māno ki wuh Iliyās Nabī hai jise ānā thā. ¹⁵ Jo sun saktā hai wuh sun le!

¹⁶ Main is nasl ko kis se tashbīh dūñ? Wuh un bachchoñ kī mānind haiñ jo bāzār meñ baiṭhe khel rahe haiñ. Un meñ se kuchh ūñchī āwāz se dūre bachchoñ se shikāyat kar rahe haiñ, ¹⁷ ‘Ham ne bānsrī bajāī to tum na nāche. Phir ham ne nohā ke gīt gāe, lekin tum ne chhātī piṭ kar mātām na kiyā.’ ¹⁸ Dekho, Yahyā āyā aur na khāyā, na piyā. Yih dekh kar log kahte haiñ ki us meñ badrūh hai. ¹⁹ Phir Ibn-e-Ādam khātā aur piṭā huā āyā. Ab kahte haiñ, ‘Dekho yih kaisā peṭū aur sharābī hai. Aur wuh ṭaiks lene walōñ aur gunāhgāron kā dost bhī hai.’ Lekin hikmat apne amāl se hī sahīh sābit hūī hai.”

Taubā na Karne Wāle Shahron par Afsos

²⁰ Phir Isā un shahron ko dāṭne lagā jin meñ us ne zyādā mojize kie the, kyonki unhoñ ne taubā nahīn kī thī. ²¹ “Ai Ḳhurāzīn, tujh par afsos! Bait-saidā, tujh par afsos! Agar Sūr aur Saidā meñ wuh mojize kie gae hote jo tum meñ hue to wahān ke log kab ke ṭāṭ orḥ kar aur sar par rākh ḍāl kar taubā kar chuke hote. ²² Ji hāñ, adālat ke dīn tumhārī nisbat Sūr aur Saidā kā hāl zyādā qābil-e-bardāsht hogā. ²³ Aur ai Kafarnahūm, kyā tujhe āsmān tak sarfarāz kiyā jāegā? Hargiz nahīn, balki tū utartā utartā Pātāl tak pahūnchegā. Agar Sadūm meñ wuh mojize kie gae hote jo tujh meñ hue haiñ to wuh āj tak qāym rahtā. ²⁴ Hāñ, adālat ke dīn terī nisbat Sadūm kā hāl zyādā qābil-e-bardāsht hogā.”

Bāp kī Tamjīd

²⁵ Us waqt Isā ne kahā, “Ai Bāp, āsmān-o-zamīn ke Mālik! Main terī tamjīd kartā hūñ ki tū ne yih bāteñ dānāon aur aqalmandoñ se chhupā kar chhoṭe bachchoñ par zāhir kar dī haiñ. ²⁶ Hāñ mere Bāp, yih tujhe pasand āyā.

²⁷ Mere Bāp ne sab kuchh mere sapurd kar diyā hai. Koī bhī Farzand ko nahīn jāntā siwāe Bāp ke. Aur koī Bāp ko nahīn jāntā siwāe Farzand ke aur un logoñ ke jin par Farzand Bāp ko zāhir karnā chāhtā hai.

²⁸ Ai thakemānde aur bojh tale dabe hue logo, sab mere pās āo! Main tum ko ārām dūngā. ²⁹ Merā juā apne ūpar uṭhā kar mujh se sīkho, kyonki

maiñ halīm aur narmdil hūñ. Yoñ karne se tumhārī jāneñ ārām pāeñgī,
30 kyoñki merā juā mulāym aur merā bojh halkā hai.”

12

Sabat ke bāre meñ Sawāl

¹ Un dinon meñ Īsā anāj ke kheton meñ se guzar rahā thā. Sabat kā din thā. Chalthe chalte us ke shāgirdon ko bhūk lagī aur wuh anāj kī bāleñ tor tor kar khāne lage. ² Yih dekh kar Farisiyon ne Īsā se shikāyat kī, “Dekho, āp ke shāgird aisā kām kar rahe haiñ jo Sabat ke din manā hai.”

³ Īsā ne jawāb diyā, “Kyā tum ne nahīñ parhā ki Dāūd ne kyā kiyā jab use aur us ke sāthiyon ko bhūk lagī? ⁴ Wuh Allāh ke ghar meñ dākḥil huā aur apne sāthiyon samet Rab ke lie maḥsūsḥudā rotīyāñ khāñ, agarche unheñ is kī ijāzat nahīñ thī balki sirf imāmon ko? ⁵ Yā kyā tum ne Tauret meñ nahīñ parhā ki go imām Sabat ke din Baitul-muqaddas meñ khidmat karte hue ārām karne kā hukm torthe haiñ to bhī wuh be’ilzām ṭhaharte haiñ? ⁶ Maiñ tumheñ batātā hūñ ki yahāñ wuh hai jo Baitul-muqaddas se afzal hai. ⁷ Kalām-e-muqaddas meñ likhā hai, ‘Maiñ qurbāni nahīñ balki rahm pasand kartā hūñ.’ Agar tum is kā matlab samajhte to bequsūron ko mujrim na ṭhahrāte. ⁸ Kyoñki Ibn-e-Ādam Sabat kā mālik hai.”

Sūkhe Hāth Wāle Ādmī kī Shifā

⁹ Wahāñ se chalte chalte wuh un ke ibādatkhāne meñ dākḥil huā. ¹⁰ Us meñ ek ādmī thā jis kā hāth sūkhā huā thā. Log Īsā par ilzām lagāne kā koī bahānā talāsh kar rahe the, is lie unhoñ ne us se pūchhā, “Kyā shariat Sabat ke din shifā dene kī ijāzat detī hai?”

¹¹ Īsā ne jawāb diyā, “Agar tum meñ se kisī kī bheṛ Sabat ke din garhe meñ gir jāe to kyā use nahīñ nikāloge? ¹² Aur bheṛ kī nisbat insān kī kitnī zyādā qadar-o-qīmat hai! Ġharz shariat nek kām karne kī ijāzat detī hai.” ¹³ Phir us ne us ādmī se jis kā hāth sūkhā huā thā kahā, “Apnā hāth āge barhā.”

Us ne aisā kiyā to us kā hāth dūsre hāth kī mānind tandurust ho gayā. ¹⁴ Is par Farīsī nikal kar āpas meñ Īsā ko qatl karne kī sāzishēñ karne lage.

Allāh kā Chunā Huā Ḳhādim

¹⁵ Jab Īsā ne yih jāñ liyā to wuh wahāñ se chalā gayā. Bahut-se log us ke pichhe chal rahe the. Us ne un ke tamām marizon ko shifā de kar ¹⁶ unheñ tākid kī, “Kisī ko mere bāre meñ na batāo.” ¹⁷ Yoñ Yasāyāh Nabī kī yih peshgoī pūri hui,

¹⁸ “Dekho, merā ḳhādim jise maiñ ne chun liyā hai, merā pyārā jo mujhe pasand hai.

Maiñ apne Rūh ko us par dālūngā,
aur wuh aqwām meñ insāf kā elān karegā.

¹⁹ Wuh na to jhagaregā, na chillāegā.

Galiyon meñ us kī āwāz sunāi nahīñ degī.

²⁰ Na wuh kuchle hue sarkandē ko torēgā,

na bujhtī huī battī ko bujhāegā
jab tak wuh insāf ko ḡhalbā na baḳhshe.

²¹ Usī ke nām se qaumeñ ummīd rakheñgī.”

Īsā aur Badrūhoñ kā Sardār

²² Phir ek ādmī ko Īsā ke pās lāyā gayā jo badrūh kī girift meñ thā. Wuh andhā aur gūngā thā. Īsā ne use shifā dī to gūngā bolne aur dekhne lagā.

²³ Hujūm ke tamām log hakkā-bakkā rah gae aur pūchhne lage, “Kyā yih Ibn-e-Dāūd nahīn?”

²⁴ Lekin jab Farīsiyōn ne yih sunā to unhoñ ne kahā, “Yih sirf badrūhoñ ke sardār Bāl-zabūl kī mārīfat badrūhoñ ko nikāltā hai.”

²⁵ Un ke yih khayālāt jān kar Īsā ne un se kahā, “Jis bādshāhī meñ phūṭ paṛ jāe wuh tabāh ho jāegī. Aur jis shahr yā gharāne kī aisi hālat ho wuh bhī qāym nahīn rah saktā. ²⁶ Isi tarah agar Iblis apne āp ko nikāle to phir us meñ phūṭ paṛ gāi hai. Is sūrat meñ us kī bādshāhī kis tarah qāym rah saktī hai? ²⁷ Aur agar main badrūhoñ ko Bāl-zabūl kī madad se nikāltā hūn to tumhāre beṭe unheñ kis ke zariye nikālte haiñ? Chunānche wuhī is bāt meñ tumhāre munsif hoñge. ²⁸ Lekin agar main Allāh ke Rūh kī mārīfat badrūhoñ ko nikāl detā hūn to phir Allāh kī bādshāhī tumhāre pās pahuñch chukī hai.

²⁹ Kisī zorāwar ādmī ke ghar meñ ghus kar us kā māl-o-asbāb lūṭnā kis tarah mumkin hai jab tak kī use bāndhā na jāe? Phir hī use lūṭā jā saktā hai.

³⁰ Jo mere sāth nahīn wuh mere k̄hilāf hai aur jo mere sāth jamā nahīn kartā wuh bikhertā hai. ³¹ Gharz main tum ko batātā hūn kī insān kā har gunāh aur kufr muāf kiyā jā sakegā siwāe Rūhul-quds ke k̄hilāf kufr bakne ke. Ise muāf nahīn kiyā jāegā. ³² Jo Ibn-e-Ādam ke k̄hilāf bāt kare use muāf kiyā jā sakegā, lekin jo Rūhul-quds ke k̄hilāf bāt kare use na is jahān meñ aur na āne wāle jahān meñ muāf kiyā jāegā.

Darakhṭ Us ke Phal se Pahchānā Jātā Hai

³³ Achchhe phal ke lie achchhe darakhṭ kī zarūrat hotī hai. K̄harāb darakhṭ se k̄harāb phal miltā hai. Darakhṭ us ke phal se hī pahchānā jāta hai. ³⁴ Ai sāñp ke bachcho! Tum jo bure ho kis tarah achchhī bāteñ kar sakte ho? Kyoñki jis chīz se dil labrez hotā hai wuh chhalak kar zabān par ā jāti hai. ³⁵ Achchhā shaḳhs apne dil ke achchhe k̄hazāne se achchhī chīzen nikāltā hai jabkī burā shaḳhs apne bure k̄hazāne se burī chīzeñ.

³⁶ Main tum ko batātā hūn kī qiyāmat ke din logoñ ko beparwāi se kī gāi har bāt kā hisāb denā paregā. ³⁷ Tumhārī apnī bātoñ kī binā par tum ko rāst yā nārāst ṭhahrāyā jāegā.”

Ilāhī Nishān kā Taqāzā

³⁸ Phir sharīat ke kuchh ulamā aur Farīsiyōn ne Īsā se bāt kī, “Ustād, ham āp kī taraf se ilāhī nishān dekhñā chāhte haiñ.”

³⁹ Us ne jawāb diyā, “Sirf sharīr aur zinākār nasl ilāhī nishān kā taqāzā kartī hai. Lekin use koī bhī ilāhī nishān pesh nahīn kiyā jāegā siwāe Yūnus nabī ke nishān ke. ⁴⁰ Kyoñki jis tarah Yūnus tīn din aur tīn rāt machhli ke peṭ meñ rahā usī tarah Ibn-e-Ādam bhī tīn din aur tīn rāt zamīn kī god meñ paṛā rahēgā. ⁴¹ Qiyāmat ke din Nīnwā ke bāshinde is nasl ke sāth kharē ho kar ise mujrim ṭhahrāeñge. Kyoñki Yūnus ke elān par unhoñ ne taubā kī thī jabkī yahān wuh hai jo Yūnus se bhī baṛā hai. ⁴² Us din junūbī mulk Sabā kī malikā bhī is nasl ke sāth kharī ho kar ise mujrim qarār degī. Kyoñki wuh dūr-darāz mulk se Sulemān kī hikmat sunane ke lie āi thī jabkī yahān wuh hai jo Sulemān se bhī baṛā hai.

Badrūh kī Wāpasī

⁴³ Jab koī badrūh kisī shaḡhs se nikaltī hai to wuh wīrān ilāqon meñ se guzartī huī ārām kī jagah talāsh kartī hai. Lekin jab use koī aisā maqām nahīn milta ⁴⁴ to wuh kahtī hai, ‘Main apne us ghar meñ wāpas chali jāūngī jis meñ se niklī thī.’ Wuh wāpas ā kar dekhtī hai ki ghar ḡhālī hai aur kisī ne jhārū de kar sab kuchh salīqe se rakh diyā hai. ⁴⁵ Phir wuh jā kar sāt aur badrūheñ ḡhūñḡ lāti hai jo us se bāt kar hotī haiñ, aur wuh sab us shaḡhs meñ ghus kar rahne lagtī haiñ. Chunānche ab us ādmī kī hālat pahle kī nisbat zyādā burī ho jāti hai. Is sharīr nasl kā bhī yihī hāl hogā.”

Īsā kī Mān aur Bhāi

⁴⁶ Īsā abhī hujūm se bāt kar hī rahā thā ki us kī mān aur bhāi bāhar khāḡe us se bāt karne kī koshish karne lage. ⁴⁷ Kisī ne Īsā se kahā, “Āp kī mān aur bhāi bāhar khāḡe haiñ aur āp se bāt karnā chāhte haiñ.”

⁴⁸ Īsā ne pūchhā, “Kaun hai merī mān aur kaun haiñ mere bhāi?” ⁴⁹ Phir apne hāth se shāgirdon kī taraf ishārā karke us ne kahā, “Dekho, yih merī mān aur mere bhāi haiñ. ⁵⁰ Kyoñki jo bhī mere āsmānī Bāp kī marzī pūrī kartā hai wuh merā bhāi, merī bahan aur merī mān hai.”

13

Bij Bone Wāle kī Tamsil

¹ Usī din Īsā ghar se nikal kar jhīl ke kināre baiḡh gayā. ² Itnā baḡā hujūm us ke gird jamā ho gayā ki āḡhirkār wuh ek kashtī meñ baiḡh gayā jabki log kināre par khāḡe rahe. ³ Phir us ne unheñ bahut-sī bāteñ tamsiloñ meñ sunāñ.

“Ek kisān bij bone ke lie niklā. ⁴ Jab bij idhar-udhar bikhar gayā to kuchh dāne rāste par gire aur parindon ne ā kar unheñ chug liyā. ⁵ Kuchh pathrīlī zamīn par gire jahāñ miṡṡī kī kamī thī. Wuh jald ug āe kyoñki miṡṡī gahrī nahīn thī. ⁶ Lekin jab sūraj niklā to paude jhulas gae aur chūnki wuh jaḡ na pakar sake is lie sūkh gae. ⁷ Kuchh ḡhudrau kāñṡedār paudoñ ke darmiyān bhī gire. Wahāñ wuh ugne to lage, lekin ḡhudrau paudoñ ne sāth sāth baḡh kar unheñ phalne-phūlne na diyā. Chunānche wuh bhī ḡhatm ho gae. ⁸ Lekin aise dāne bhī the jo zarḡhez zamīn meñ gire aur baḡhte baḡhte tīs gunā, sāḡh gunā balki sau gunā tak zyādā phal lāe. ⁹ Jo sun saktā hai wuh sun le!”

Tamsiloñ kā Maqsad

¹⁰ Shāgird us ke pās ā kar pūchhne lage, “Āp logon se tamsiloñ meñ bāt kyoñ karte haiñ?”

¹¹ Us ne jawāb diyā, “Tum ko to āsmān kī bādshāhī ke bhed samajhne kī liyāqat dī gaī hai, lekin unheñ yih liyāqat nahīn dī gaī. ¹² Jis ke pās kuchh hai use aur diyā jāegā aur us ke pās kasrat kī chīzeñ hongī. Lekin jis ke pās kuchh nahīn hai us se wuh bhī chhīn liyā jāegā jo us ke pās hai. ¹³ Is lie main tamsiloñ meñ un se bāt kartā hūñ. Kyoñki wuh dekhte hue kuchh nahīn dekhte, wuh sunte hue kuchh nahīn sunte aur kuchh nahīn samajhte. ¹⁴ Un meñ Yasāyāh Nabī kī yih peshgoī pūrī ho rahī hai:

‘Tum apne kānoñ se sunoge
magar kuchh nahīn samjhogē,
tum apnī āñkhoñ se dekhoge
magar kuchh nahīn jānoge.

¹⁵ Kyoñki is qaum kā dil behis ho gayā hai.

Wuh mushkil se apne kānoñ se sunte haiñ,
 unhoñ ne apnī āñkhoñ ko band kar rakhā hai,
 aisā na ho ki wuh apnī āñkhoñ se dekheñ,
 apne kānoñ se suneñ,
 apne dil se samjheñ,
 merī taraf rujū karen
 aur main unheñ shifā dūn.’

¹⁶ Lekin tumhārī āñkheñ mubāarak haiñ kyoñki wuh dekh saktī haiñ aur tumhāre kān mubāarak haiñ kyoñki wuh sun sakte haiñ. ¹⁷ Main tum ko sach batātā hūñ ki jo kuchh tum dekh rahe ho bahut-se nabī aur rāstbāz ise dekh na pāe agarche wuh is ke ārzūmand the. Aur jo kuchh tum sun rahe ho ise wuh sunane na pāe, agarche wuh is ke ḡhāhishmand the.

Bij Bone Wāle kī Tamsil kā Matlab

¹⁸ Ab suno ki bij bone wāle kī tamsil kā matlab kyā hai. ¹⁹ Rāste par gire hue dāne wuh log haiñ jo bādshāhī kā kalām sunte to haiñ, lekin use samajhte nahīñ. Phir Iblīs ā kar wuh kalām chhīn letā hai jo un ke diloñ meñ boyā gayā hai. ²⁰ Pathrīlī zamīn par gire hue dāne wuh log haiñ jo kalām sunte hī use ḡhushī se qabūl to kar lete haiñ, ²¹ lekin wuh jar nahīñ pakarte aur is lie zyādā der tak qāym nahīñ rahte. Jyoñ hī wuh kalām par imān lāne ke bāis kisī musibat yā izārasānī se dochār ho jāeñ to wuh bargashtā ho jāte haiñ. ²² Ḳhudrau kāñtedār padoñ ke darmiyān gire hue dāne wuh log haiñ jo kalām sunte to haiñ, lekin phir rozmarā kī pāreshāniyāñ aur daulat kā fareb kalām ko phalne-phūlne nahīñ detā. Natīje meñ wuh phal lāne tak nahīñ pahuñchtā. ²³ Is ke muqābale meñ zarḡhez zamīn meñ gire hue dāne wuh log haiñ jo kalām ko sun kar use samajh lete aur baḡhte baḡhte tīs gunā, sāṡh gunā balki sau gunā tak phal lāte haiñ.”

Ḳhudrau Padoñ kī Tamsil

²⁴ Īsā ne unheñ ek aur tamsil sunāi. “Āsmān kī bādshāhī us kisān se mutābiqat rakhtī hai jis ne apne khet meñ achchhā bij bo diyā. ²⁵ Lekin jab log so rahe the to us ke dushman ne ā kar anāj ke padoñ ke darmiyān ḡhudrau padoñ kī bij bo diyā. Phir wuh chalā gayā. ²⁶ Jab anāj phūṡ niklā aur fasal pakne lagī to ḡhudrau paude bhī nazar āe. ²⁷ Naukar mālik ke pās āe aur kahne lage, ‘Janāb, kyā āp ne apne khet meñ achchhā bij nahīñ boyā thā? To phir yih ḡhudrau paude kahāñ se ā gae haiñ?’

²⁸ Us ne jawāb diyā, ‘Kisī dushman ne yih kar diyā hai.’
 Naukaroñ ne pūchhā, ‘Kyā ham jā kar unheñ ukhāreñ?’

²⁹ ‘Nahīñ,’ us ne kahā. ‘Aisā na ho ki ḡhudrau padoñ ke sāṡh tum anāj ke paude bhī ukhār dālo. ³⁰ Unheñ fasal kī kaṡāi tak mil kar baḡhne do. Us waḡt main fasal kī kaṡāi karne wāloñ se kahūngā ki pahle ḡhudrau padoñ ko chun lo aur unheñ jalāne ke lie gaṡhoñ meñ bāndh lo. Phir hī anāj ko jamā karke godām meñ lāo.’”

Rāi ke Dāne kī Tamsil

³¹ Īsā ne unheñ ek aur tamsil sunāi. “Āsmān kī bādshāhī rāi ke dāne kī mānind hai jo kisī ne le kar apne khet meñ bo diyā. ³² Go yih bījoñ meñ sab se chhoṡā dānā hai, lekin baḡhte baḡhte yih sabziyoñ meñ sab se barā ho jātā hai. Balki yih daraḡht-sā ban jātā hai aur parinde ā kar us kī shāḡhoñ meñ ḡhoñsle banā lete haiñ.”

Ḳhamīr kī Tamsil

³³ Us ne unheñ ek aur tamsil bhī sunāī. “Āsmān kī bādshāhī khamīr kī mānind hai jo kisī aurat ne le kar taqriban 27 kilogrām āte meñ milā diyā. Go wuh us meñ chhup gayā to bhī hote hote pūre gundhe hue āte ko khamīr banā diyā.”

Tamsiloñ meñ Bāt Karne kā Sabab

³⁴ Īsā ne yih tamām bāteñ hujūm ke sāmne tamsiloñ kī sūrat meñ kiñ. Tamsil ke baḡhair us ne un se bāt hī nahīn kī. ³⁵ Yoñ nabi kī yih peshgoi pūrī huī ki “Maiñ tamsiloñ meñ bāt karūnga, maiñ duniyā kī taḡhliq se le kar āj tak chhupī huī bāteñ bayān karūnga.”

Khudrau Paudoñ kī Tamsil kā Matlab

³⁶ Phir Īsā hujūm ko rukhsat karke ghar ke andar chalā gayā. Us ke shāgird us ke pās ā kar kahne lage, “Khet meñ khudrau paudoñ kī tamsil kā matlab hamēñ samjhāeñ.”

³⁷ Us ne jawāb diyā, “Achchhā bīj bone wālā Ibn-e-Ādam hai. ³⁸ Khet duniyā hai jabki achchhe bīj se murād bādshāhī ke farzand haiñ. Khudrau paude Iblis ke farzand haiñ ³⁹ aur unheñ bone wālā dushman Iblis hai. Fasal kī kaṭāī kā matlab duniyā kā ikhtitām hai jabki fasal kī kaṭāī karne wāle farishte haiñ. ⁴⁰ Jis tarah tamsil meñ khudrau paude ukhāre jāte aur āg meñ jalāe jāte haiñ usī tarah duniyā ke ikhtitām par bhī kiyā jāegā. ⁴¹ Ibn-e-Ādam apne farishtoñ ko bhej degā, aur wuh us kī bādshāhī se bargashtagi kā har sabab aur shariat kī khilāfwarzi karne wāle har shaḡhs ko nikālte jāeñge. ⁴² Wuh unheñ bharakti bhaṭṭī meñ phaiñk deñge jahāñ log rote aur dānt pīste raheñge. ⁴³ Phir rāstbāz apne Bāp kī bādshāhī meñ sūraj kī tarah chamkeñge. Jo sun saktā hai wuh sun le!

Chhupe Hue Khazāne kī Tamsil

⁴⁴ Āsmān kī bādshāhī khet meñ chhupe khazāne kī mānind hai. Jab kisī admī ko us ke bāre meñ mālum huā to us ne use dubārā chhupā diyā. Phir wuh khushī ke māre chalā gayā, apñī tamām milkiyat faroḡht kar dī aur us khet ko kharīd liyā.

Moti kī Tamsil

⁴⁵ Niz, āsmān kī bādshāhī aise saudāgar kī mānind hai jo achchhe motiyon kī talāsh meñ thā. ⁴⁶ Jab use ek nihāyat qīmtī moti ke bāre meñ mālum huā to wuh chalā gayā, apñī tamām milkiyat faroḡht kar dī aur us moti ko kharīd liyā.

Jāl kī Tamsil

⁴⁷ Āsmān kī bādshāhī jāl kī mānind bhī hai. Use jhīl meñ dālā gayā to har qism kī machhliyāñ pakaṛī gaiñ. ⁴⁸ Jab wuh bhar gayā to machheroñ ne use kināre par khīñch liyā. Phir unhoñ ne baiṭh kar qābil-e-istemāl machhliyāñ chun kar ṭokriyoñ meñ dāl dīñ aur nāqābil-e-istemāl machhliyāñ phaiñk dīñ. ⁴⁹ Duniyā ke ikhtitām par aisā hī hogā. Farishte aēñge aur bure logoñ ko rāstbāzoñ se alag karke ⁵⁰ unheñ bharakti bhaṭṭī meñ phaiñk deñge jahāñ log rote aur dānt pīste raheñge.”

Naī aur Purānī Sachchāiyāñ

⁵¹ Īsā ne pūchhā, “Kyā tum ko in tamām bātoñ kī samajh ā gai hai?”

“Jī,” shāgirdoñ ne jawāb diyā.

⁵² Uñ ne un se kahā, “Is lie shariat kā har ālim jo āsmān kī bādshāhī meñ shāgird ban gayā hai aise mālik-e-makān kī mānind hai jo apne khazāne se nae aur purāne jawāhar nikāltā hai.”

Īsā ko Nāsarāt meñ Radd Kiyā Jātā Hai

⁵³ Yih tamsileñ sunāne ke bād Īsā wahāñ se chalā gayā. ⁵⁴ Apne watani shahr Nāsarāt pahuñch kar wuh ibādatkhāne meñ logoñ ko tālīm dene lagā. Us kī bāteñ sun kar wuh hairatzadā hue. Unhoñ ne pūchhā, “Use yih hikmat aur mojize karne kī yih qudrat kahāñ se hāsīl huī hai?” ⁵⁵ Kyā yih baṛhāī kā beṭā nahīñ hai? Kyā us kī māñ kā nām Mariyam nahīñ hai, aur kyā us ke bhāī Yāqūb, Yūsuf, Shamāūn aur Yahūdāh nahīñ haiñ? ⁵⁶ Kyā us kī bahneñ hamāre sāth nahīñ rahtīñ? To phir use yih sab kuchh kahāñ se mil gayā?” ⁵⁷ Yoñ wuh us se ṭhokar khā kar use qabūl karne se qāsir rahe.

Īsā ne un se kahā, “Nabi kī izzat har jagah kī jātī hai siwāe us ke watani shahr aur us ke apne khāndān ke.” ⁵⁸ Aur un ke imān kī kamī ke bāis us ne wahāñ zyādā mojize na kie

14

Yahyā kā Qatl

¹ Us waqt Galīl ke hukmrān Herodes Antipās ko Īsā ke bāre meñ ittalā milī. ² Is par us ne apne darbāriyoñ se kahā, “Yih Yahyā baptismā dene wālā hai jo murdoñ meñ se jī uṭhā hai, is lie us kī mojizānā tāqateñ is meñ nazār ātī haiñ.”

³ Wajah yih thī ki Herodes ne Yahyā ko giriftār karke jel meñ dālā thā. Yih Herodiyās kī khātir huā thā jo pahle Herodes ke bhāī Filippus kī bīwī thī. ⁴ Yahyā ne Herodes ko batāyā thā, “Herodiyās se terī shādī nājāyz hai.” ⁵ Herodes Yahyā ko qatl karnā chāhtā thā, lekin awām se ḍartā thā kyōñki wuh use nabī samājhte the.

⁶ Herodes kī sālgirah ke mauqe par Herodiyās kī beṭī un ke sāmne nāchī. Herodes ko us kā nāchnā itnā pasand āyā ⁷ ki us ne qasam khā kar us se wādā kiyā, “Jo bhī tū māngegī maiñ tujhe dūngā.”

⁸ Apnī māñ ke sikhāne par beṭī ne kahā, “Mujhe Yahyā baptismā dene wāle kā sar ṭre meñ mangwā deñ.”

⁹ Yih sun kar bādshāh ko dukh huā. Lekin apnī qasmoñ aur mehmānoñ kī maujudagī kī wajah se us ne use dene kā hukm de diyā. ¹⁰ Chunāñche Yahyā kā sar qalam kar diyā gayā. ¹¹ Phir ṭre meñ rakh kar andar lāyā gayā aur laṛkī ko de diyā gayā. Laṛkī use apnī māñ ke pās le gai. ¹² Bād meñ Yahyā ke shāgird āe aur us kī lāsh le kar use dafnāyā. Phir wuh Īsā ke pās gae aur use ittalā dī.

Īsā 5000 Mardoñ ko Khānā Khilātā Hai

¹³ Yih khabar sun kar Īsā logoñ se alag ho kar kashtī par sawār huā aur kisī wirān jagah chalā gayā. Lekin hujūm ko us kī khabar milī. Log paidal chal kar shahroñ se nikal āe aur us ke pīchhe lag gae. ¹⁴ Jab Īsā ne kashtī par se utar kar baṛe hujūm ko dekhā to use logoñ par baṛā tars āyā. Wahīñ us ne un ke marīzoñ ko shifā dī.

¹⁵ Jab dīn dhālne lagā to us ke shāgird us ke pās āe aur kahā, “Yih jagah wirān hai aur dīn dhālne lagā hai. In ko rukhsat kar deñ tāki yih irdgird ke dehātoñ meñ jā kar khāne ke lie kuchh kharīd leñ.”

¹⁶ Īsā ne jawāb diyā, “Inheñ jāne kī zarūrāt nahīñ, tum khud inheñ khāne ko do.”

¹⁷ Unhoñ ne jawāb diyā, “Hamāre pās sirf pāñch roṭiyāñ aur do machhliyāñ haiñ.”

18 Us ne kahā, “Unheñ yahān mere pās le āo,” 19 aur logoñ ko ghās par baiṭhne kā hukm diyā. Īsā ne un pānch roṭiyōñ aur do machhliyōñ ko le kar āsmān kī taraf dekhā aur shukrguzārī kī duā kī. Phir us ne roṭiyōñ ko ṭoṛ ṭoṛ kar shāgirdoñ ko diyā, aur shāgirdoñ ne yih roṭiyāñ logoñ meñ taqsim kar diñ. 20 Sab ne jī bhar kar khāyā. Jab shāgirdoñ ne bache hue ṭukrē jamā kie to bārah ṭokre bhar gae. 21 Kḥawātīn aur bachchoñ ke alāwā khāne wāle taqriban 5,000 mard the.

Īsā Pānī par Chaltā Hai

22 Is ke ain bād Īsā ne shāgirdoñ ko majbūr kiyā ki wuh kashtī par sawār ho kar āge nikleñ aur jhīl ke pār chale jāeñ. Itne meñ wuh hujūm ko ruḥsat karnā chāhtā thā. 23 Unheñ kḥairbād kahne ke bād wuh duā karne ke lie akelā pahār par chaṛh gayā. Shām ke waqt wuh wahāñ akelā thā 24 jabki kashtī kināre se kāfī dūr ho gaī thī. Lahreñ kashtī ko bahut tang kar rahī thīñ kyonki hawā us ke kḥilāf chal rahī thī.

25 Taqriban tīn baje rāt ke waqt Īsā pānī par chalte hue un ke pās āyā. 26 Jab shāgirdoñ ne use jhīl kī satah par chalte hue dekhā to unhoñ ne dahshat khāī. “Yih koī bhūt hai,” unhoñ ne kahā aur ḍar ke māre chīkheñ mārne lage.

27 Lekin Īsā fauran un se muḥhātib ho kar bolā, “Hauslā rakho! Maiñ hī hūñ. Mat ghabrāo.”

28 Is par Patras bol uṭhā, “Kḥudāwand, agar āp hī haiñ to mujhe pānī par apne pās āne kā hukm deñ.”

29 Īsā ne jawāb diyā, “Ā.” Patras kashtī par se utar kar pānī par chalte chalte Īsā kī taraf baṛhne lagā. 30 Lekin jab us ne tez hawā par ghaur kiyā to wuh ghabrā gayā aur ḍūbne lagā. Wuh chillā uṭhā, “Kḥudāwand, mujhe bachāeñ!”

31 Īsā ne fauran apnā hāth baṛhā kar use pakaṛ liyā. Us ne kahā, “Ai kam-etaqād! Tū shak meñ kyon paṛ gayā thā?”

32 Donoñ kashtī par sawār hue to hawā tham gaī. 33 Phir kashtī meñ maujūd shāgirdoñ ne use sijdā karke kahā, “Yaḳīnan āp Allāh ke Farzand haiñ!”

Gannesarat meñ Marīzoñ kī Shifā

34 Jhīl ko pār karke wuh Gannesarat Shahr ke pās pahuñch gae. 35 Jab us jagah ke logoñ ne Īsā ko pahchāñ liyā to unhoñ ne irdgird ke pūre ilāqe meñ is kī kḥabar phailāī. Unhoñ ne apne tamām marīzoñ ko us ke pās lā kar 36 us se minnat kī ki wuh unheñ sirf apne libās ke dāman ko chhūne de. Aur jis ne bhī use chhuā use shifā mili.

15

Bāpdādā kī Tālīm

1 Phir kuchh Farīsī aur shariāt ke ālim Yarūshalam se ā kar Īsā se pūchhne lage, 2 “Āp ke shāgird bāpdādā kī riwāyat kyon ṭoṛte haiñ? Kyonki wuh hāth dhoe baḡhair roṭī khāte haiñ.”

3 Īsā ne jawāb diyā, “Aur tum apnī riwāyāt kī khātir Allāh kā hukm kyon ṭoṛte ho? 4 Kyonki Allāh ne farmāyā, ‘Apne bāp aur apnī māñ kī izzat karnā’ aur ‘Jo apne bāp yā māñ par lānat kare use sazā-e-maut dī jāe.’ 5 Lekin jab koī apne wālidain se kahe, ‘Maiñ āp kī madad nahīñ kar saktā, kyonki maiñ ne mannat māñī hai ki jo kuchh mujhe āp ko denā thā wuh Allāh ke lie waqf hai’ to tum ise jāyz qarār dete ho. 6 Yoñ tum

kahte ho ki use apne mǎn-bāp kī izzat karne kī zarūrat nahīn hai. Aur isī tarah tum Allāh ke kalām ko apnī riwāyat kī khātir mansūkh kar lete ho. ⁷ Riyākāro! Yasāyāh Nabī ne tumhāre bāre meñ kyā khūb nabuwwat kī hai,

⁸ ‘Yih qaum apne hoñṭoñ se to merā ehtirām kartī hai lekin us kā dil mujh se dūr hai.

⁹ Wuh merī parastish karte to haiñ, lekin befāyda. Kyoñki wuh sirf insān hī ke ahkām sikhāte haiñ.’”

Insān ko Kyā Kuchh Nāpāk Kar Detā Hai?

¹⁰ Phir Isā ne hujūm ko apne pās bulā kar kahā, “Sab merī bāt suno aur ise samajhne kī koshish karo. ¹¹ Koī aisi chīz hai nahīn jo insān ke muñh meñ dākhil ho kar use nāpāk kar sake, balki jo kuchh insān ke muñh se nikaltā hai wuhī use nāpāk kar detā hai.”

¹² Is par shāgirdoñ ne us ke pās ā kar pūchhā, “Kyā āp ko mālūm hai ki Farīsī yih bāt sun kar nārāz hue haiñ?”

¹³ Us ne jawāb diyā, “Jo bhī paudā mere āsmānī Bāp ne nahīn lagāyā use jaṛ se ukhārā jāegā. ¹⁴ Unheñ chhoṛ do, wuh andhe rāh dikhāne wāle haiñ. Agar ek andhā dūsre andhe kī rāhnumāi kare to donoñ gaṛhe meñ gir jāenge.”

¹⁵ Patras bol uṭhā, “Is tamsil kā matlab hameñ batāen.”

¹⁶ Isā ne kahā, “Kyā tum abhī tak itne nāsamajh ho? ¹⁷ Kyā tum nahīn samajh sakte ki jo kuchh insān ke muñh meñ dākhil ho jātā hai wuh us ke mede meñ jātā hai aur wahāñ se nikal kar jāl-e-zarūrat meñ? ¹⁸ Lekin jo kuchh insān ke muñh se nikaltā hai wuh dil se ātā hai. Wuhī insān ko nāpāk kartā hai. ¹⁹ Dil hī se bure khayālāt, qatl-o-ghārat, zinākārī, harām-kārī, chorī, jhūṭī gawāhī aur buhtān nikalte haiñ. ²⁰ Yihī kuchh insān ko nāpāk kar detā hai, lekin hāth dhoe baḡhair khānā khāne se wuh nāpāk nahīn hotā.”

Ghairyahūdī Aurat kā Īmān

²¹ Phir Isā Galil se rawānā ho kar shimāl meñ Sūr aur Saidā ke ilāqe meñ āyā. ²² Is ilāqe kī ek Kanānī khātūn us ke pās ā kar chillāne lagī, “Khudāwand, Ibn-e-Dāūd, mujh par rahm karen. Ek badrūh merī beṭī ko bahut satātī hai.”

²³ Lekin Isā ne jawāb meñ ek lafz bhī na kahā. Is par us ke shāgird us ke pās ā kar us se guzārish karne lage, “Use fāriḡ kar deñ, kyoñki wuh hamāre pīchhe pīchhe chīkhtī-chillātī hai.”

²⁴ Isā ne jawāb diyā, “Mujhe sirf Isrāil kī khoī huī bheṛoñ ke pās bhejā gayā hai.”

²⁵ Aurat us ke pās ā kar muñh ke bal jhuk gai aur kahā, “Khudāwand, merī madad karen!”

²⁶ Us ne use batāyā, “Yih munāsib nahīn ki bachchoñ se khānā le kar kuttoñ ke sāmne phaiñk diyā jāe.”

²⁷ Us ne jawāb diyā, “Jī Khudāwand, lekin kutte bhī wuh ṭukre khāte haiñ jo un ke mālik kī mez par se farsh par gir jāte haiñ.”

²⁸ Isā ne kahā, “Ai aurat, terā Īmān barā hai. Terī darkhāst pūrī ho jāe.” Usī lamhe aurat kī beṭī ko shifā mil gai.

Isā Bahut-se Marizoñ ko Shifā Detā Hai

²⁹ Phir Isā wahāñ se rawānā ho kar Galil kī Jhīl ke kināre pahuñch gayā. Wahāñ wuh pahār par chaṛh kar baiṭh gayā. ³⁰ Logoñ kī baṛī tādād us ke

pās āi. Wuh apne langare, andhe, maflūj, gūnge aur kaī aur qism ke mariz bhī sāth le āe. Unhoñ ne unheñ Īsā ke sāmne rakhā to us ne unheñ shifā dī. ³¹ Hujūm hairatzadā ho gayā. Kyoñki gūnge bol rahe the, apāhajoñ ke āzā bahāl ho gae. Langare chalne aur andhe dekhne lage the. Yih dekh kar bhīr ne Isrāil ke Kḥudā kī tamjīd kī.

Īsā 4000 Mardoñ ko Khānā Khilātā Hai

³² Phir Īsā ne apne shāgirdoñ ko bulā kar un se kahā, “Mujhe in logoñ par tars ātā hai. Inheñ mere sāth ṭhahre tīn din ho chuke haiñ aur in ke pās khāne kī koī chīz nahīñ hai. Lekin main inheñ is bhūkī hālat meñ ruḁsat nahīñ karnā chāhtā. Aisā na ho ki wuh rāste meñ thak kar chūr ho jāeñ.”

³³ Us ke shāgirdoñ ne jawāb diyā, “Is wīrān ilāqe meñ kahāñ se itnā khānā mil sakegā ki yih log khā kar ser ho jāeñ?”

³⁴ Īsā ne pūchhā, “Tumhāre pās kitnī roṭiyāñ haiñ?” Unhoñ ne jawāb diyā, “Sāt, aur chand ek chhoṭī machhliyāñ.”

³⁵ Īsā ne hujūm ko zamīn par baiṭhne ko kahā. ³⁶ Phir sāt roṭiyōñ aur machhliyōñ ko le kar us ne shukrguzārī kī duā kī aur unheñ toṭ toṭ kar apne shāgirdoñ ko taqsim karne ke lie de diyā. ³⁷ Sab ne jī bhar kar khāyā. Bād meñ jab khāne ke bache hue ṭukre jamā kie gae to sāt baṛe ṭokre bhār gae. ³⁸ Kḥawātīn aur bachchoñ ke alāwā khāne wāle 4,000 mard the.

³⁹ Phir Īsā logoñ ko ruḁsat karke kashtī par sawār huā aur magadan ke ilāqe meñ chalā gayā.

16

Farisī Ilāhī Nishān kā Taqāzā Karte Haiñ

¹ Ek din Farisī aur Sadūqī Īsā ke pās āe. Use parakhne ke lie unhoñ ne mutālabā kiyā ki wuh unheñ āsmān kī taraf se koī ilāhī nishān dikhāe tāki us kā iḁhtiyār sābit ho jāe. ² Lekin us ne jawāb diyā, “Shām ko tum kahte ho, ‘Kal mausam sāf hogā kyoñki āsmān surḁh nazar ātā hai.’ ³ Aur subah ke waqt kahte ho, ‘Āj tūfān hogā kyoñki āsmān surḁh hai aur bādāl chhāe hue haiñ.’ Ġharz tum āsmān kī hālat par ġhaur karke sahīh natijā nikāl lete ho, lekin zamānoñ kī alāmatoñ par ġhaur karke sahīh natije tak pahuñchnā tumhāre bas kī bāt nahīñ hai. ⁴ Sirf sharīr aur zinākār nasl ilāhī nishān kā taqāzā kartī hai. Lekin use koī bhī ilāhī nishān pesh nahīñ kiyā jāegā siwāe Yūnus nabī ke nishān ke.”

Yih kah kar Īsā unheñ chhoṭ kar chalā gayā.

Farisiyōñ aur Sadūqiyōñ kā Khamīr

⁵ Jhil ko pār karte waqt shāgird apne sāth khānā lānā bhūl gae the. ⁶ Īsā ne un se kahā, “Kḥabardār, Farisiyōñ aur Sadūqiyōñ ke khamīr se hoshyār rahnā.”

⁷ Shāgird āpas meñ bahs karne lage, “Wuh is lie kah rahe hoñge ki ham khānā sāth nahīñ lāe.”

⁸ Īsā ko mālūm huā ki wuh kyā soch rahe haiñ. Us ne kahā, “Tum āpas meñ kyoñ bahs kar rahe ho ki hamāre pās roṭī nahīñ hai? ⁹ Kyā tum abhī tak nahīñ samajhte? Kyā tumheñ yād nahīñ ki main ne pāñch roṭiyāñ le kar 5,000 ādmiyōñ ko khānā khilā diyā aur ki tum ne bache hue ṭukroñ ke kitne ṭokre uṭhāe the? ¹⁰ Yā kyā tum bhūl gae ho ki main ne sāt roṭiyāñ le kar 4,000 ādmiyōñ ko khānā khilāyā aur ki tum ne bache hue ṭukroñ

ke kitne ṭokre uṭhāe the? ¹¹ Tum kyoñ nahīñ samajhte ki main̄ tum se khāne kī bāt nahīñ kar rahā? Suno merī bāt! Farīsiyoñ aur Sadūqīyoñ ke khamīr se hoshyār raho!”

¹² Phir unheñ samajh āi ki Īsā unheñ roṭī ke khamīr se āgāh nahīñ kar rahā thā balki Farīsiyoñ aur Sadūqīyoñ kī tālīm se.

Patras kā Iqrār

¹³ Jab Īsā Qaisariyā-filippī ke ilāqe meñ pahuñchā to us ne shāgirdoñ se pūchhā, “Ibn-e-Ādam logoñ ke nazdīk kaun hai?”

¹⁴ Unhoñ ne jawāb diyā, “Kuchh kahte haiñ Yahyā baptismā dene wālā, kuchh yih ki āp Iliyās Nabī haiñ. Kuchh yih bhī kahte haiñ ki Yarmiyāh yā nabīyoñ meñ se ek.”

¹⁵ Us ne pūchhā, “Lekin tumhāre nazdīk main̄ kaun hūñ?”

¹⁶ Patras ne jawāb diyā, “Āp zindā Khudā ke Farzand Masīh haiñ.”

¹⁷ Īsā ne kahā, “Shamāūn bin Yūnus, tū mubāarak hai, kyoñki kisī insān ne tujh par yih zāhir nahīñ kiyā balki mere āsmānī Bāp ne. ¹⁸ Main̄ tujhe yih bhī batātā hūñ ki tū Patras yāni Patthar hai, aur isī patthar par main̄ apnī jamāt ko tāmīr karūñgā, aisī jamāt jis par Pātāl ke darwāze bhī ghālib nahīñ āeñge. ¹⁹ Main̄ tujhe āsmān kī bādshāhī kī kunjīyāñ de dūñgā. Jo kuchh tū zamīn par bāndhegā wuh āsmān par bhī bāndhegā. Aur jo kuchh tū zamīn par kholegā wuh āsmān par bhī khulegā.”

²⁰ Phir Īsā ne apne shāgirdoñ ko hukm diyā, “Kisī ko bhī na batāo ki main̄ Masīh hūñ.”

Īsā Apnī Maut kā Zīkr Kartā Hai

²¹ Us waqt se Īsā apne shāgirdoñ par wāzih karne lagā, “Lāzim hai ki main̄ Yarūshalam jā kar qaum ke buzurgoñ, rāhnumā imāmoñ aur shariāt ke ulamā ke hāthoñ bahut dukh uṭhāūñ. Mujhe qatl kiyā jāegā, lekin tisre dīn main̄ jī uṭhūñgā.”

²² Is par Patras use ek taraf le jā kar samjhāne lagā. “Ai Khudāwand, Allāh na kare ki yih kabhī bhī āp ke sāth ho.”

²³ Īsā ne muṛ kar Patras se kahā, “Shaitān, mere sāmne se haṭ jā! Tū mere lie ṭhokar kā bāis hai, kyoñki tū Allāh kī soch nahīñ rakhtā balki insān kī.”

²⁴ Phir Īsā ne apne shāgirdoñ se kahā, “Jo mere pichhe ānā chāhe wuh apne āp kā inkār kare aur apnī salīb uṭhā kar mere pichhe ho le. ²⁵ Kyoñki jo apnī jān ko bachāe rakhnā chāhe wuh use khō degā. Lekin jo merī khātīr apnī jān kho de wuhī use pā legā. ²⁶ Kyā faydā hai agar kisī ko pūrī duniyā hāsil ho jāe, lekin wuh apnī jān se mahrūm ho jāe? Insān apnī jān ke badle kyā de saktā hai? ²⁷ Kyoñki Ibn-e-Ādam apne Bāp ke jalāl meñ apne farishtoñ ke sāth āegā, aur us waqt wuh har ek ko us ke kām kā badlā degā. ²⁸ Main̄ tumheñ sach batātā hūñ, yahāñ kuchh aise log khare haiñ jo marne se pahle hī Ibn-e-Ādam ko us kī bādshāhī meñ āte hue dekhēnge.”

17

Pahār par Īsā kī Sūrat Badal Jāti Hai

¹ Chhīh dīn ke bād Īsā sirf Patras, Yaqūb aur Yūhannā ko apne sāth le kar ūñche pahār par chaṛh gayā. ² Wahāñ us kī shakl-o-sūrat un ke sāmne badal gaī. Us kā chehrā sūraj kī tarah chamakne lagā, aur us ke kapre nūr

kī mānind safed ho gae. ³ Achānak Iliyās aur Mūsā zāhir hue aur Īsā se bāteñ karne lage. ⁴ Patras bol uṭhā, “Ḳhudāwand, kitnī achchhī bāt hai ki ham yahān haiñ. Agar āp chāheñ to maiñ tīn jhoñṗriyāñ banāūngā, ek āp ke lie, ek Mūsā ke lie aur ek Iliyās ke lie.”

⁵ Wuh abhī bāt kar hī rahā thā ki ek chamakdār bādāl ā kar un par chhā gayā aur bādāl meñ se ek āwāz sunāī dī, “Yih merā pyārā Farzand hai, jis se maiñ ḵhush hūñ. Is kī suno.”

⁶ Yih sun kar shāgird dahshat khā kar aundhe muñh gir gae. ⁷ Lekin Īsā ne ā kar unheñ chhuā. Us ne kahā, “Uṭho, mat ḍaro.” ⁸ Jab unhoñ ne nazar uṭhāī to Īsā ke siwā kisī ko na dekhā.

⁹ Wuh pahār se utarne lage to Īsā ne unheñ hukm diyā, “Jo kuchh tum ne dekhā hai use us waqt tak kisī ko na batāñ jab tak ki Ibn-e-Ādam murdoñ meñ se jī na uṭhe.”

¹⁰ Shāgirdoñ ne us se pūchhā, “Shariāt ke ulamā kyoñ kahte haiñ ki Masih kī āmad se pahle Iliyās kā ānā zarūrī hai?”

¹¹ Īsā ne jawāb diyā, “Iliyās to zarūr sab kuchh bahāl karne ke lie āegā.

¹² Lekin maiñ tum ko batātā hūñ ki Iliyās to ā chukā hai aur unhoñ ne use nahīñ pahchānā balkī us ke sāth jo chāhā kiyā. Isī tarah Ibn-e-Ādam bhī un ke hāthoñ dukh uṭhāegā.”

¹³ Phir shāgirdoñ ko samajh āī ki wuh un ke sāth Yahyā baptismā dene wāle kī bāt kar rahā thā.

Īsā Laṛke meñ se Badrūh Nikaltā Hai

¹⁴ Jab wuh niche hujum ke pās pahuñche to ek ādmī ne Īsā ke sāmne ā kar ghuṭne ṭeke ¹⁵ aur kahā, “Ḳhudāwand, mere beṭe par rahm karenī, use mirgī ke daure parte haiñ aur use shadīd taklif uṭhāñī ṗarṭī hai. Kāī bār wuh āg yā pāñī meñ gir jātā hai. ¹⁶ Maiñ use āp ke shāgirdoñ ke pās lāyā thā, lekin wuh use shifā na de sake.”

¹⁷ Īsā ne jawāb diyā, “Īmān se ḵhālī aur ṭerhī nasl! Maiñ kab tak tumhāre sāth rahūñ, kab tak tumheñ bardāsht karūñ? Laṛke ko mere pās le āo.” ¹⁸ Īsā ne badrūh ko ḍāñṭā, to wuh laṛke meñ se nikal gai. Usī lamhe use shifā mil gai.

¹⁹ Bād meñ shāgirdoñ ne alahdagī meñ Īsā ke pās ā kar pūchhā, “Ham badrūh ko kyoñ na nikāl sake?”

²⁰ Us ne jawāb diyā, “Apne imān kī kamī ke sabab se. Maiñ tumheñ sach batātā hūñ, agar tumhārā imān rāī ke dāne ke barābar bhī ho to phir tum is pahār ko kah sakoge, ‘Idhar se udhar khisak jā,’ to wuh khisak jāegā. Aur tumhāre lie kuchh bhī nāmumkin nahīñ hogā. ²¹ [Lekin is qism kī badrūh duā aur roze ke baḡhair nahīñ nikaltī.]”

Īsā Dūsri Bār Apñī Maut kā Zikr Kartā Hai

²² Jab wuh Galīl meñ jamā hue to Īsā ne unheñ batāyā, “Ibn-e-Ādam ko ādmiyoñ ke hawāle kar diyā jāegā. ²³ Wuh use qatl karenge, lekin tīn din ke bād wuh jī uṭhegā.” Yih sun kar shāgird nihāyat ḡhamgin hue.

Baitul-muqaddas kā Ṭaiks

²⁴ Wuh Kafarnahūm pahuñche to Baitul-muqaddas kā ṭaiks jamā karne wāle Patras ke pās ā kar pūchhne lage, “Kyā āp kā ustād Baitul-muqaddas kā ṭaiks adā nahīñ kartā?”

²⁵ “Jī, wuh kartā hai,” Patras ne jawāb diyā. Wuh ghar meñ āyā to Īsā pahle hī bolne lagā, “Kyā khayāl hai Shamāun, duniyā ke bādshāh kin se dyūṭī aur ṭaiks lete haiñ, apne farzandoñ se yā ajnabiyōñ se?”

²⁶ Patras ne jawāb diyā, “Ajnabiyōñ se.” Īsā bolā “To phir un ke farzand ṭaiks dene se barī hue. ²⁷ Lekin ham unheñ nārāz nahīñ karnā chāhte. Is lie jhīl par jā kar us meñ dorī dāl denā. Jo machhī tū pahle pakaregā us kā muñh kholnā to us meñ se chāñdī kā sikkā niklegā. Use le kar unheñ mere aur apne lie adā kar de.”

18

Kaun Sab se Baṛā Hai?

¹ Us waqt shāgird Īsā ke pās ā kar pūchhne lage, “Āsmān kī bādshāhī meñ kaun sab se baṛā hai?”

² Jawāb meñ Īsā ne ek chhoṭe bachche ko bulā kar un ke darmiyān kharā kiyā ³ aur kahā, “Maiñ tum ko sach batātā hūñ agar tum badal kar chhoṭe bachchoñ kī mānind na bano to tum kabhī āsmān kī bādshāhī meñ dākhil nahīñ hoge. ⁴ Is lie jo bhī apne āp ko is bachche kī tarah chhoṭā banāegā wuh āsmān meñ sab se baṛā hogā. ⁵ Aur jo bhī mere nām meñ is jaise chhoṭe bachche ko qabūl kar wuh mujhe qabūl kartā hai.

Āzmāishēñ

⁶ Lekin jo koī in chhoṭoñ meñ se kisī ko gunāh karne par uksāe us ke lie behtar hai ki us ke gale meñ baṛī chakkī kā pāṭ bāndh kar use samundar kī gahrāiyōñ meñ ḍubo diyā jāe. ⁷ Duniyā par un chizoñ kī wajah se afsos jo gunāh karne par uksātī haiñ. Lāzim hai ki aisī āzmāishēñ āeñ, lekin us shaḥs par afsos jis kī mārifat wuh āeñ.

⁸ Agar terā hāth yā pāñw tujhe gunāh karne par uksāe to use kāt kar phaiñk denā. Is se pahle ki tujhe do hāthoñ yā do pāñwoñ samet jahannum kī abadī āg meñ phaiñkā jāe, behtar yih hai ki ek hāth yā pāñw se mahrūm ho kar abadī zindagī meñ dākhil ho. ⁹ Aur agar terī āñkh tujhe gunāh karne par uksāe to use nikāl kar phaiñk denā. Is se pahle ki tujhe do āñkhoñ samet jahannum kī āg meñ phaiñkā jāe behtar yih hai ki ek āñkh se mahrūm ho kar abadī zindagī meñ dākhil ho.

Khoī Huī Bheṛ kī Tamsil

¹⁰ Khabardār! Tum in chhoṭoñ meñ se kisī ko bhī haqīr na jānanā. Kyoñki maiñ tum ko batātā hūñ ki āsmān par in ke farishte har waqt mere Bāp ke chehre ko dekhte rahte haiñ. ¹¹ [Kyoñki Ibn-e-Ādam khoe huoñ ko ḍhūñdne aur najāt dene āyā hai.]

¹² Tumhārā kyā khayāl hai? Agar kisī ādmī kī 100 bhereñ hoñ aur ek bhaṭak kar gum hō jāe to wuh kyā karegā? Kyā wuh bāqī 99 bhereñ pahārī ilāqe meñ chhoṛ kar bhaṭkī huī bheṛ ko ḍhūñdne nahīñ jāegā?

¹³ Aur maiñ tum ko sach batātā hūñ ki bhaṭkī huī bheṛ ke milne par wuh us ke bāre meñ un bāqī 99 bheroñ kī nisbat kahiñ zyādā ḡhushī manāegā jo bhaṭkī nahīñ. ¹⁴ Bilkul isī tarah āsmān par tumhārā Bāp nahīñ chāhtā ki in chhoṭoñ meñ se ek bhī halāk ho jāe.

Gunāh meñ Paṛe Bhāi se Sulūk

¹⁵ Agar tere bhāi ne terā gunāh kiyā ho to akele us ke pās jā kar us par us kā gunāh zāhir kar. Agar wuh terī bāt māne to tū ne apne bhāi ko jīt liyā. ¹⁶ Lekin agar wuh na māne to ek yā do aur logoñ ko apne sāth le jā tāki tumhārī har bāt kī do yā tin gawāhoñ se tasdiq ho jāe. ¹⁷ Agar wuh

un kī bāt bhī na māne to jamāt ko batā denā. Aur agar wuh jamāt kī bhī na māne to us ke sāth ḡhairīmāndār yā ṭaiks lene wāle kā-sā sulūk kar.

Bāndhne aur Kholne kā Ikhtiyār

¹⁸ Maiñ tum ko sach batātā hūñ ki jo kuchh bhī tum zamīn par bāndhoge āsmān par bhī bandhegā, aur jo kuchh zamīn par khologe āsmān par bhī khulegā.

¹⁹ Maiñ tum ko yih bhī batātā hūñ ki agar tum meñ se do shakhs kisi bāt ko māngne par muttafiq ho jāeñ to merā āsmānī Bāp tum ko baḡhshegā. ²⁰ Kyoñki jahāñ bhī do yā tīn afrād mere nām meñ jamā ho jāeñ wahāñ maiñ un ke darmiyān hūñgā.”

Muāf na Karne Wāle Naukar kī Tamsīl

²¹ Phīr Patras ne Isā ke pās ā kar pūchhā, “Ḳhudāwand, jab merā bhāi merā gunāh kare to maiñ kitnī bār use muāf karūñ? Sāt bār tak?”

²² Isā ne jawāb diyā, “Maiñ tujhe batātā hūñ, sāt bār nahīñ balki 77 bār. ²³ Is lie āsmān kī bādshāhī ek bādshāh kī mānind hai jo apne naukarōñ ke karzōñ kā hisāb-kitāb karnā chāhtā thā. ²⁴ Hisāb-kitāb shuru karte waqt ek ādmī us ke sāmne pesh kiyā gayā jo Arabōñ ke hisāb se us kā qarzdār thā. ²⁵ Wuh yih raqam adā na kar sakā, is lie us ke mālik ne yih qarz wasūl karne ke lie hukm diyā ki use bāl-bachchoñ aur tamām milkiyat samet faroḡht kar diyā jāe. ²⁶ Yih sun kar naukar muñh ke bal girā aur minnat karne lagā, ‘Mujhe muhlat deñ, maiñ pūrī raqam adā kar dūngā.’ ²⁷ Bādshāh ko us par tars āyā. Us ne us kā qarz muāf karke use jāne diyā.

²⁸ Lekin jab yihī naukar bāhar niklā to ek hamḡhidmat milā jo us kā chand hazār rūpoñ kā qarzdār thā. Use pakaṛ kar wuh us kā galā dabā kar kahne lagā, ‘Apnā qarz adā kar!’ ²⁹ Dūsrā naukar gir kar minnat karne lagā, ‘Mujhe muhlat deñ, maiñ āp ko sārī raqam adā kar dūngā.’ ³⁰ Lekin wuh is ke lie taiyār na huā, balki jā kar use us waqt tak jel meñ dālwayā jab tak wuh pūrī raqam adā na kar de. ³¹ Jab bāqī naukarōñ ne yih dekhā to unheñ shadīd dukh huā aur unhoñ ne apne mālik ke pās jā kar sab kuchh batā diyā jo huā thā. ³² Is par mālik ne us naukar ko apne pās bulā liyā aur kahā, ‘Sharīr naukar! Jab tū ne merī minnat kī to maiñ ne terā pūrā qarz muāf kar diyā. ³³ Kyā lāzim na thā ki tū bhī apne sāthī naukar par utnā rahm kartā jitnā maiñ ne tujh par kiyā thā?’ ³⁴ Ḡhusse meñ mālik ne use jel ke afsarōñ ke hawāle kar diyā tāki us par us waqt tak tashaddud kiyā jāe jab tak wuh qarz kī pūrī raqam adā na kar de.

³⁵ Merā āsmānī Bāp tum meñ se har ek ke sāth bhī aisā hī karegā agar tum ne apne bhāi ko pūre dil se muāf na kiyā.”

19

Talāq ke bāre meñ Tālīm

¹ Yih kahne ke bād Isā Galil ko chhoṛ kar Yahūdiyā meñ Dariyā-e-Yardan ke pār chalā gayā. ² Baṛā hujūm us ke pīchhe ho liyā aur us ne unheñ wahāñ shifā dī.

³ Kuchh Farīsī āe aur use phañsāne kī ḡharz se sawāl kiyā, “Kyā jāyz hai ki mard apñī bīwī ko kisi bhī wajah se talāq de?”

⁴ Isā ne jawāb diyā, “Kyā tum ne kalām-e-muqaddas meñ nahīñ paṛhā ki ibtidā meñ Khāliq ne unheñ mard aur aurat banāyā? ⁵ Aur us ne farmāyā, ‘Is lie mard apne māñ-bāp ko chhoṛ kar apñī bīwī ke sāth paiwast ho jātā hai. Wuh donoñ ek ho jāte haiñ.’ ⁶ Yoñ wuh kalām-e-muqaddas ke

mutābiq do nahīn rahte balki ek ho jāte haiñ. Jise Allāh ne joṛā hai use insān judā na kare.”

⁷ Unhoñ ne etarāz kiyā, “To phir Mūsā ne yih kyoñ farmāyā ki ādmī talāqnāmā likh kar bīwī ko ruḵhsat kar de?”

⁸ Isā ne jawāb diyā, “Mūsā ne tumhārī saḵhtdili kī wajah se tum ko apnī bīwī ko talāq dene kī ijāzat dī. Lekin ibtidā meñ aisā na thā. ⁹ Maiñ tumheñ batātā hūñ, jo apnī bīwī ko jis ne zinā na kiyā ho talāq de aur kisī aur se shādī kare, wuh zinā kartā hai.”

¹⁰ Shāgirdoñ ne us se kahā, “Agar shauhar aur bīwī kā āpas kā tālluq aisā hai to shādī na karnā behtar hai.”

¹¹ Isā ne jawāb diyā, “Har koī yih bāt samajh nahīn saktā balki sirf wuh jise is qābil banā diyā gayā ho. ¹² Kyoñki kuchh paidāish hī se shādī karne ke qābil nahīn hote, bāz ko dūsroñ ne yoñ banāyā hai aur bāz ne āsmān kī bādshāhī kī khātir shādī karne se inkār kiyā hai. Lihāzā jo yih samajh sake wuh samajh le.”

Isā Chhoṭe Bachchoñ ko Barkat Detā Hai

¹³ Ek din chhoṭe bachchoñ ko Isā ke pās lāyā gayā tāki wuh un par apne hāth rakh kar duā kare. Lekin shāgirdoñ ne lāne wāloñ ko malāmat kī. ¹⁴ Yih dekh kar Isā ne kahā, “Bachchoñ ko mere pās āne do aur unheñ na roko, kyoñki āsmān kī bādshāhī in jaise logoñ ko hāsil hai.”

¹⁵ Us ne un par apne hāth rakhe aur phir wahān se chalā gayā.

Amīr Mushkil se Allāh kī Bādshāhī meñ Dāḵhil Ho Sakte Haiñ

¹⁶ Phir ek ādmī Isā ke pās āyā. Us ne kahā, “Ustād, meñ kaun-sā nek kām karūñ tāki abadī zindagī mil jāe?”

¹⁷ Isā ne jawāb diyā, “Tū mujhe nekī ke bāre meñ kyoñ pūchh rahā hai? Sirf ek hī nek hai. Lekin agar tū abadī zindagī meñ dāḵhil honā chāhtā hai to ahkām ke mutābiq zindagī guzār.”

¹⁸ Ādmī ne pūchhā, “Kaun-se ahkām?”

Isā ne jawāb diyā, “Qatl na karnā, zinā na karnā, chorī na karnā, jhūṭī gawāhī na denā, ¹⁹ apne bāp aur apnī mān kī izzat karnā aur apne paṛosi se waisī muhabbat rākhnā jaisī tū apne āp se rakhtā hai.”

²⁰ Jawān ādmī ne jawāb diyā, “Maiñ ne in tamām ahkām kī pairawī kī hai, ab kyā rah gayā hai?”

²¹ Isā ne use batāyā, “Agar tū kāmīl honā chāhtā hai to jā aur apnī pūrī jāyādā farokht karke paise ḡharīboñ meñ taq̄sīm kar de. Phir tere lie āsmān par ḡhazānā jamā ho jāegā. Is ke bād ā kar mere pīchhe ho le.”

²² Yih sun kar naujawān māyūs ho kar chalā gayā, kyoñki wuh nihāyat daulatmand thā.

²³ Is par Isā ne apne shāgirdoñ se kahā, “Maiñ tum ko sach batātā hūñ kī daulatmand ke lie āsmān kī bādshāhī meñ dāḵhil honā mushkil hai.

²⁴ Maiñ yih dubārā kahtā hūñ, amīr ke āsmān kī bādshāhī meñ dāḵhil hone kī nisbat zyādā āsān yih hai kī ūñṭ sū ke nāke meñ se guzar jāe.”

²⁵ Yih sun kar shāgird nihāyat hairatzadā hue aur pūchhne lage, “Phir kis ko najāt hāsil ho saktī hai?”

²⁶ Isā ne ḡhaur se un kī taraf dekh kar jawāb diyā, “Yih insān ke lie to nāmumkin hai, lekin Allāh ke lie sab kuchh mumkin hai.”

²⁷ Phir Patras bol uṭhā, “Ham to apnā sab kuchh chhoṛ kar āp ke pīchhe ho lie haiñ. Hameñ kyā milegā?”

²⁸ Isā ne un se kahā, “Maiñ tum ko sach batātā hūñ, duniyā kī naī taḡhlīq par jab Ibn-e-Ādam apne jalālī taḡht par baiṭhegā to tum bhī jinhoñ ne

merī pairawī kī hai bārah taḳhton par baiṭh kar Isrāil ke bārah qabilon kī adālat karoge. ²⁹ Aur jis ne bhī merī ḳhātir apne gharon, bhāiyon, bahnon, bāp, mān, bachchon yā kheton ko chhōṛ diyā hai use sau gunā zyādā mil jāegā aur mirās meñ abadī zindagī pāegā. ³⁰ Lekin bahut-se log jo ab awwal haiñ us waqt āḳhir hoñge aur jo ab āḳhir haiñ wuh awwal hoñge.

20

Angūr ke Bāgh meñ Mazdūr

¹ Kyonki āsmān kī bādshāhī us zamīndār se mutābiqat rakhtī hai jo ek din subah-sawere niklā tāki apne angūr ke bāgh ke lie mazdūr dhūnde. ² Wuh un se dihārī ke lie chāndī kā ek sikkā dene par muttāfiq huā aur unheñ apne angūr ke bāgh meñ bhej diyā. ³ Nau baje wuh dubārā niklā to dekhā ki kuchh log abhī tak mañḍī meñ fāriḡh baiṭhe haiñ. ⁴ Us ne un se kahā, ‘Tum bhī jā kar mere angūr ke bāgh meñ kām karo. Maiñ tumheñ munāsib ujrat dūngā.’ ⁵ Chunānche wuh kām karne ke lie chale gae. Bārah baje aur tīn baje dopahar ke waqt bhī wuh niklā aur is tarah ke fāriḡh mazdūron ko kām par lagāyā. ⁶ Phir shām ke pāñch baj gae. Wuh niklā to dekhā ki abhī tak kuchh log fāriḡh baiṭhe haiñ. Us ne un se pūchhā, ‘Tum kyon pūrā din fāriḡh baiṭhe rahe ho?’ ⁷ Unhon ne jawāb diyā, ‘Is lie ki kisī ne hamen kām par nahīn lagāyā.’ Us ne un se kahā, ‘Tum bhī jā kar mere angūr ke bāgh meñ kām karo.’

⁸ Din dhal gayā to zamīndār ne apne afsar ko batāyā, ‘Mazdūron ko bulā kar unheñ mazdūrī de de, āḳhir meñ āne wālon se shurū karke pahle āne wālon tak.’ ⁹ Jo mazdūr pāñch baje āe the unheñ chāndī kā ek ek sikkā mil gayā. ¹⁰ Is lie jab wuh āe jo pahle kām par lagāe gae the to unhon ne zyādā milne kī tawaqqo kī. Lekin unheñ bhī chāndī kā ek ek sikkā milā. ¹¹ Is par wuh zamīndār ke ḳhilāf buṛbuṛāne lage, ¹² Yih ādmī jinheñ āḳhir meñ lagāyā gayā unhon ne sirf ek ghanṭā kām kiyā. To bhī āp ne unheñ hamāre barābar kī mazdūrī dī hālānki hamen din kā pūrā bojh aur dhūp kī shiddat bardāshṭ karnī paṛī.’

¹³ Lekin zamīndār ne un meñ se ek se bāt kī, ‘Yār, maiñ ne ḡhalat kām nahīn kiyā. Kyā tū chāndī ke ek sikke ke lie mazdūrī karne par muttāfiq na huā thā?’ ¹⁴ Apne paise le kar chalā jā. Maiñ āḳhir meñ kām par lagne wālon ko utnā hi denā chāhtā hūñ jitnā tujhe. ¹⁵ Kyā merā haq nahīn ki maiñ jaisā chāhūñ apne paise ḳharch karūñ? Yā kyā tū is lie hasad kartā hai ki maiñ faiyāzdil hūñ?’

¹⁶ Yoñ awwal āḳhir meñ āeñge aur jo āḳhirī haiñ wuh awwal ho jāeñge.”

Īsā Tisrī Martabā Apnī Maut kā Zikr Kartā Hai

¹⁷ Ab jab Īsā Yarūshalam kī taraf baṛh rahā thā to bārah shāgirдон ko ek taraf le jā kar us ne un se kahā, ¹⁸ “Ham Yarūshalam kī taraf baṛh rahe haiñ. Wahāñ Ibn-e-Ādam ko rāhnumā imāmon aur shariyat ke ulamā ke hawāle kar diyā jāegā. Wuh us par sazā-e-maut kā fatwā de kar ¹⁹ use Ḡhairyahūdiyon ke hawāle kar deñge tāki wuh us kā mazāq urāeñ, us ko koṛe māreñ aur use maslūb kareñ. Lekin tisre din wuh jī uṭhegā.”

Yāqub aur Yūhannā kī Mān kī Guzārish

20 Phir Zabdi ke beṭoṅ Yāqūb aur Yūhannā kī mān apne beṭoṅ ko sāth le kar Īsā ke pās āi aur sijdā karke kahā, “Āp se ek guzārish hai.”

21 Īsā ne pūchhā, “Tū kyā chāhtī hai?”

Us ne jawāb diyā, “Apnī bādshāhī meṅ mere in beṭoṅ meṅ se ek ko apne dāeṅ hāth baiṭhne deṅ aur dūsre ko bāeṅ hāth.”

22 Īsā ne kahā, “Tum ko nahīn mālūm kī kyā māṅg rahe ho. Kyā tum wuh pyālā pī sakte ho jo main pine ko hūn?” “Jī, ham pī sakte haiṅ,” unhoṅ ne jawāb diyā.

23 Phir Īsā ne un se kahā, “Tum merā pyālā to zarūr piyoge, lekin yih faislā karnā merā kām nahīn kī kaun mere dāeṅ hāth baiṭhegā aur kaun bāeṅ hāth. Mere Bāp ne yih maqām unhīn ke lie taiyār kiyā hai jin ko us ne khud muqarrar kiyā hai.”

24 Jab bāqī das shāgirdoṅ ne yih sunā to unheṅ Yāqūb aur Yūhannā par ghussā āyā. 25 Is par Īsā ne un sab ko bulā kar kahā, “Tum jānte ho kī qaumoṅ ke hukmrān apnī riāyā par rob ḍalte haiṅ aur un ke bare afsar un par apne ikhtiyār kā ghalat istemāl karte haiṅ. 26 Lekin tumhāre darmiyān aisā nahīn hai. Jo tum meṅ baṛā honā chāhe wuh tumhārā khādīm bane 27 aur jo tum meṅ awwal honā chāhe wuh tumhārā ghulām bane. 28 Kyonki Ibn-e-Ādam bhī is lie nahīn āyā kī k̄hidmat le balki is lie kī k̄hidmat kare aur apnī jān fidyā ke taur par de kar bahutoṅ ko chhuṛāe.”

Do Andhoṅ kī Shifā

29 Jab wuh Yarīhū Shahr se nikalne lage to ek baṛā hujūm un ke pīchhe chal rahā thā. 30 Do andhe rāste ke kināre baiṭhe the. Jab unhoṅ ne sunā kī Īsā guzar rahā hai to wuh chillāne lage, “K̄hudāwand, Ibn-e-Dāūd, ham par rahm kareṅ.”

31 Hujūm ne unheṅ dāṅṭ kar kahā, “K̄hāmosh!” Lekin wuh aur bhī ūnchī āwāz se pukārte rahe, “K̄hudāwand, Ibn-e-Dāūd, ham par rahm kareṅ.”

32 Īsā ruk gayā. Us ne unheṅ apne pās bulāyā aur pūchhā, “Tum kyā chāhte ho kī main tumhāre lie karūn?”

33 Unhoṅ ne jawāb diyā, “K̄hudāwand, yih kī ham dekh sakeṅ.”

34 Īsā ko un par tars āyā. Us ne un kī ānkhōṅ ko chhuā to wuh fauran bahāl ho gaiṅ. Phir wuh us ke pīchhe chalne lage.

21

Yarūshalam meṅ Purjosh Istiqbāl

1 Wuh Yarūshalam ke qarīb Bait-fage pahuṅche. Yih gānw Zaitūn ke pahār par wāqe thā. Īsā ne do shāgirdoṅ ko bhejā 2 aur kahā, “Sāmne wāle gānw meṅ jāo. Wahān tum ko fauran ek gadhī nazar āegī jo apne bachche ke sāth bandhī hui hogī. Unheṅ khol kar yahān le āo. 3 Agar koi yih dekh kar tum se kuchh kahe to use batā denā, ‘K̄hudāwand ko in kī zarūrat hai.’ Yih sun kar wuh fauran inheṅ bhej degā.”

4 Yoṅ nabī kī yih peshgoī pūri huī,

5 ‘Siyyūn Beṭī ko batā denā,
dekh, terā bādshāh tere pās ā rahā hai.

Wuh halīm hai aur gadhe par,
hān gadhī ke bachche par sawār hai.’

6 Donoṅ shāgird chale gae. Unhoṅ ne waisā hī kiyā jaisā Īsā ne unheṅ batāyā thā. 7 Wuh gadhī ko bachche samet le āe aur apne kapṛe un par

rakh die. Phir Īsā un par baiṭh gayā. ⁸ Jab wuh chal parā to bahut zyādā logoñ ne us ke āge āge rāste meñ apne kapre bichhā die. Bāz ne shākheñ bhī us ke āge āge rāste meñ bichhā dīn jo unhoñ ne daraḳhtoñ se kaṭ li thīn. ⁹ Log Īsā ke āge aur pīchhe chal rahe the aur chillā kar yih nāre laga rahe the,

“Ibn-e-Dāūd ko hoshānā! *
Mubāarak hai wuh jo Rab ke nām se ātā hai.

Āsmān kī bulandiyon par hoshānā.” †

¹⁰ Jab Īsā Yarūshalam meñ dākḥil huā to pūrā shahr hil gayā. Sab ne pūchhā, “Yih kaun hai?”

¹¹ Hujūm ne jawāb diyā, “Yih Īsā hai, wuh nabī jo Galīl ke Nāsarat se hai.”

Īsā Baitul-muqaddas meñ Jātā Hai

¹² Aur Īsā Baitul-muqaddas meñ jā kar un sab ko nikālne lagā jo wahāñ qurbāniyon ke lie darkār chizoñ kī kharīd-o-farokht kar rahe the. Us ne sikkoñ kā tabādālā karne wāloñ kī mezeñ aur kabūtar bechne wāloñ kī kursiyān ulaṭ dīn ¹³ aur un se kahā, “Kalām-e-muqaddas meñ likhā hai, ‘Merā ghar duā kā ghar kahlægā.’ Lekin tum ne use dākuoñ ke aḍde meñ badal diyā hai.”

¹⁴ Andhe aur langare Baitul-muqaddas meñ us ke pās āe aur us ne unheñ shifā dī. ¹⁵ Lekin rāhnumā imām aur shariat ke ulamā nārāz hue jab unhoñ ne us ke hairatangez kām dekhe aur yih kī bachche Baitul-muqaddas meñ “Ibn-e-Dāūd ko hoshānā” chillā rahe haiñ. ¹⁶ Unhoñ ne us se pūchhā, “Kyā āp sun rahe haiñ ki yih bachche kyā kah rahe haiñ?”

“Jī,” Īsā ne jawāb diyā, “Kyā tum ne kalām-e-muqaddas meñ kabhī nahīn parhā kī ‘Tū ne chhoṭe bachchoñ aur shīrkḥaroñ kī zabān ko taiyār kiyā hai tāki wuh terī tamjīd karen?’”

¹⁷ Phir wuh unheñ chhoṛ kar shahr se niklā aur Bait-aniyāh pahuñchā jahāñ us ne rāt guzārī.

Anjir ke Daraḳht par Lānat

¹⁸ Agle din subah-sawere jab wuh Yarūshalam lauṭ rahā thā to Īsā ko bhūk lagī. ¹⁹ Rāste ke qarīb anjir kā ek daraḳht dekh kar wuh us ke pās gayā. Lekin jab wuh wahāñ pahuñchā to dekhā kī phal nahīn lagā balki sirf patte hī patte haiñ. Is par us ne daraḳht se kahā, “Ab se kabhī bhī tujh meñ phal na lage!” Daraḳht fauran sūkh gayā.

²⁰ Yih dekh kar shāgird hairān hue aur kahā, “Anjir kā daraḳht itni jaldī se kis tarah sūkh gayā?”

²¹ Īsā ne jawāb diyā, “Main tum ko sach batātā hūn, agar tum shak na karo balki imān rakho to phir tum na sirf aisā kām kar sakoge balki is se bhī baṛā. Tum is pahār se kahoge, ‘Uṭh, apne āp ko samundar meñ girā de’ to yih ho jāegā. ²² Agar tum imān rakho to jo kuchh bhī tum duā meñ māngoge wuh tum ko mil jāegā.”

Kis ne Īsā ko Iḳhtiyār Diyā?

²³ Īsā Baitul-muqaddas meñ dākḥil ho kar tālīm dene lagā. Itne meñ rāhnumā imām aur qaum ke buzurg us ke pās āe aur pūchhā, “Āp yih

* **21:9** Hoshānā (Ibrānī: Mehrbānī karke hameñ bachā). Yahāñ is meñ hamd-o-sanā kā unsur bhī pāyā jātā hai. † **21:9** Hoshānā (Ibrānī: Mehrbānī karke hameñ bachā). Yahāñ is meñ hamd-o-sanā kā unsur bhī pāyā jātā hai.

sab kuchh kis iḳhtiyār se kar rahe haiñ? Kis ne āp ko yih iḳhtiyār diyā hai?”

²⁴ Īsā ne jawāb diyā, “Merā bhī tum se ek sawāl hai. Is kā jawāb do to phir tum ko batā dūngā ki main yih kis iḳhtiyār se kar rahā hūñ. ²⁵ Mujhe batāo ki Yahyā kā bapṭismā kahāñ se thā—kyā wuh āsmānī thā yā insānī?”

Wuh āpas meñ bahs karne lage, “Agar ham kaheñ ‘Āsmānī’ to wuh pūchhegā, ‘To phir tum us par imān kyon na lāe?’ ²⁶ Lekin ham kaise kah sakte haiñ ki wuh insānī thā? Ham to ām logoñ se ḍarte haiñ, kyonki wuh sab mānte haiñ ki Yahyā nabī thā.” ²⁷ Chunāñche unhoñ ne jawāb diyā, “Ham nahīñ jānte.”

Īsā ne kahā, “Phir main bhī tum ko nahīñ batātā ki main yih sab kuchh kis iḳhtiyār se kar rahā hūñ.

Do Beṭoñ kī Tamsīl

²⁸ Tumhārā kyā khayāl hai? Ek ādmī ke do beṭe the. Bāp bare beṭe ke pās gayā aur kahā, ‘Beṭā, āj angūr ke bāgh meñ jā kar kām kar.’ ²⁹ Beṭe ne jawāb diyā, ‘Main jānā nahīñ chāhtā,’ lekin bād meñ us ne apnā khayāl badal liyā aur bāgh meñ chalā gayā. ³⁰ Itne meñ bāp chhoṭe beṭe ke pās bhī gayā aur use bāgh meñ jāne ko kahā. ‘Jī jānāb, main jāūngā,’ chhoṭe beṭe ne kahā. Lekin wuh na gayā. ³¹ Ab mujhe batāo ki kis beṭe ne apne bāp kī marzī pūri kī?”

“Pahle beṭe ne,” unhoñ ne jawāb diyā.

Īsā ne kahā, “Main tum ko sach batātā hūñ ki ṭaiks lene wāle aur kasbiyāñ tum se pahle Allāh kī bādshāhī meñ dāḳhil ho rahe haiñ. ³² Kyonki Yahyā tum ko rāstbāzī kī rāh dikhāne āyā aur tum us par imān na lāe. Lekin ṭaiks lene wāle aur kasbiyāñ us par imān lāe. Aur yih dekh kar bhī tum ne apnā khayāl na badlā aur us par imān na lāe.

Angūr ke Bāgh meñ Muzāreoñ kī Baḡhāwat

³³ Ek aur tamsīl suno. Ek zamīndār thā jis ne angūr kā bāgh lagāyā. Us ne us kī chārdiwāri banāī, angūroñ kā ras nikālne ke lie ek garhe kī khudāi kī aur pahredāroñ ke lie burj tāmir kiyā. Phir wuh use muzāreoñ ke sapurd karke bairūn-e-mulk chalā gayā. ³⁴ Jab angūr ko toṛne kā waqt qarīb ā gayā to us ne apne naukarōñ ko muzāreoñ ke pās bhej diyā tāki wuh un se mālik kā hissā wasūl kareñ. ³⁵ Lekin muzāreoñ ne us ke naukarōñ ko pakāṛ liyā. Unhoñ ne ek kī piṭāi kī, dūse ko qatl kiyā aur tisre ko sangsār kiyā. ³⁶ Phir mālik ne mazīd naukarōñ ko un ke pās bhej diyā jo pahle kī nisbat zyādā the. Lekin muzāreoñ ne un ke sāth bhī wuhī sulūk kiyā. ³⁷ Ākhirkār zamīndār ne apne beṭe ko un ke pās bhejā. Us ne kahā, ‘Ākhir mere beṭe kā to lihāz kareñge.’ ³⁸ Lekin beṭe ko dekh kar muzāre ek dūse se kahne lage, ‘Yih zamīn kā wāris hai. Āo, ham ise qatl karke us kī mīrās par qabz kar leñ.’ ³⁹ Unhoñ ne use pakāṛ kar bāgh se bāhar phaiñk diyā aur qatl kiyā.”

⁴⁰ Īsā ne pūchhā, “Ab batāo, bāgh kā mālik jab āegā to un muzāreoñ ke sāth kyā karegā?”

⁴¹ Unhoñ ne jawāb diyā, “Wuh unheñ burī tarah tabāh karegā aur bāgh ko dūstroñ ke sapurd kar degā, aise muzāreoñ ke sapurd jo waqt par use fasal kā us kā hissā deñge.”

⁴² Īsā ne un se kahā, “Kyā tum ne kabhī kalām kā yih hawālā nahīñ parhā,

‘Jis patthar ko makān banāne wāloñ ne radd kiyā,

wuh kone kā buniyādī patthar ban gayā.

Yih Rab ne kiyā

aur dekhne meñ kitnā hairatangez hai?”

⁴³ Is lie main tumheñ batātā hūñ ki Allāh ki bādshāhi tum se le li jāegī aur ek aisī qaum ko dī jāegī jo is ke mutābiq phal lāegī. ⁴⁴ Jo is patthar par giregā wuh ṭukre ṭukre ho jāegā, jabki jis par wuh khud giregā use wuh pis ḍalega.”

⁴⁵ Īsā ki tamsileñ sun kar rāhnumā imām aur Farīsī samajh gae ki wuh hamāre bāre meñ bāt kar rahā hai. ⁴⁶ Unhoñ ne Īsā ko giriftār karne ki koshish kī, lekin wuh awām se ḍarte the kyoñki wuh samajhte the ki Īsā nabī hai.

22

Barī Ziyāfat ki Tamsil

¹ Īsā ne ek bār phir tamsiloñ meñ un se bāt kī. ² “Āsmān ki bādshāhi ek bādshāh se mutābiqat rakhtī hai jis ne apne beṭe kī shādī kī ziyāfat kī taiyāriyāñ karwāin. ³ Jab ziyāfat kā waqt ā gayā to us ne apne naukaroñ ko mehmānoñ ke pās yih ittālā dene ke lie bhejā ki wuh āeñ, lekin wuh ānā nahīñ chāhte the. ⁴ Phir us ne mazīd kuchh naukaroñ ko bhej kar kahā, ‘Mehmānoñ ko batānā ki main ne apnā khānā taiyār kar rakhā hai. Bailoñ aur moṭe-tāze bachhoñ ko zabah kiyā gayā hai, ⁵ sab kuchh taiyār hai. Āeñ, ziyāfat meñ sharīk ho jāeñ.’ Lekin mehmānoñ ne parwā na kī balki apne mukhtalif kāmoñ meñ lag gae. Ek apne khet ko chalā gayā, dūsrā apne kārobār meñ masrūf ho gayā. ⁶ Bāqiyōñ ne bādshāh ke naukaroñ ko pakaṛ liyā aur un se burā sulūk karke unheñ qatl kiyā. ⁷ Bādshāh baṛe taish meñ ā gayā. Us ne apnī fauj ko bhej kar qatiloñ ko tabāh kar diyā aur un kā shahr jalā diyā. ⁸ Phir us ne apne naukaroñ se kahā, ‘Shādī kī ziyāfat to taiyār hai, lekin jin mehmānoñ ko main ne dāwat dī thī wuh āne ke lāyq nahīñ the. ⁹ Ab wahāñ jāo jahāñ sarakeñ shahr se nikalti haiñ aur jis se bhī mulāqāt ho jāe use ziyāfat ke lie dāwat de denā.’ ¹⁰ Chunāñche naukar sarakoñ par nikle aur jis se bhī mulāqāt huī use lāe, qhāh wuh achchhā thā yā burā. Yoñ shādī hāl mehmānoñ se bhar gayā.

¹¹ Lekin jab bādshāh mehmānoñ se milne ke lie andar āyā to use ek ādmī nazar āyā jis ne shādī ke lie munāsib kapre nahīñ pahne the. ¹² Bādshāh ne pūchhā, ‘Dost, tum shādī kā libās pahne baḡhair andar kis tarah āe?’ Wuh ādmī koī jawāb na de sakā. ¹³ Phir bādshāh ne apne darbāriyoñ ko hukm diyā, ‘Is ke hāth aur pāñw bāndh kar ise bāhar tārīkī meñ phaiñk do, wahāñ jahāñ log rote aur dānt piste raheñge.’

¹⁴ Kyoñki bulāe hue to bahut haiñ, lekin chune hue kam.”

Kyā Ṭaiks Denā Jāyz Hai?

¹⁵ Phir Farīsiyoñ ne jā kar āpas meñ mashwarā kiyā ki ham Īsā ko kis tarah aisī bāt karne ke lie ubhāreñ jis se use pakaṛā jā sake. ¹⁶ Is maqsad ke taht unhoñ ne apne shāgirdoñ ko Herodes ke pairokāroñ samet Īsā ke pās bhejā. Unhoñ ne kahā, “Ustād, ham jānte haiñ ki āp sachche haiñ aur diyānatdāri se Allāh ki rāh kī talīm dete haiñ. Āp kisi ki parwā nahīñ karte kyoñki āp ḡhairjānibdār haiñ. ¹⁷ Ab hameñ apnī rāy batāeñ. Kyā Romī shahanshāh ko ṭaiks denā jāyz hai yā nājāyz?”

¹⁸ Lekin Īsā ne un kī burī nīyat pahchān lī. Us ne kahā, “Riyākāro, tum mujhe kyoñ phaṅsānā chāhte ho? ¹⁹ Mujhe wuh sikkā dikhāo jo ṭaiks adā karne ke lie istemāl hotā hai.”

Wuh us ke pās chāndī kā ek Romī sikkā le āe ²⁰ to us ne pūchhā, “Kis kī sūrat aur nām is par kandā hai?”

²¹ Unhoñ ne jawāb diyā, “Shahanshāh kā.”

Us ne kahā, “To jo shahanshāh kā hai shahanshāh ko do aur jo Allāh kā hai Allāh ko.”

²² Us kā yih jawāb sun kar wuh hakkā-bakkā rah gae aur use chhoṛ kar chale gae.

Kyā Ham Jī Uṭheṅge?

²³ Us din Sadūqī Īsā ke pās āe. Sadūqī nahīn mānte ki roz-e-qiyāmat murde jī uṭheṅge. Unhoñ ne Īsā se ek sawāl kiyā. ²⁴ “Ustād, Mūsā ne hameñ hukm diyā ki agar koī shādīshudā ādmī beaulād mar jāe aur us kā bhāī ho to bhāī kā farz hai ki wuh bewā se shādī karke apne bhāī ke lie aulād paidā kare. ²⁵ Ab farz karen ki hamāre darmiyān sāt bhāī the. Pahlē ne shādī kī, lekin beaulād faut huā. Is lie dūsre bhāī ne bewā se shādī kī. ²⁶ Lekin wuh bhī beaulād mar gayā. Phir tisre bhāī ne us se shādī kī. Yih silsilā sātweñ bhāī tak jāri rahā. Yake bād dīgare har bhāī bewā se shādī karne ke bād mar gayā. ²⁷ Ākhir meñ bewā bhī faut ho gaī. ²⁸ Ab batāen ki qiyāmat ke dīn wuh kis kī bīwī hogī? Kyoñki sāt ke sāt bhāiyōñ ne us se shādī kī thī.”

²⁹ Īsā ne jawāb diyā, “Tum is lie ḡhaltī par ho ki na tum kalām-e-muqaddas se wāqif ho, na Allāh kī qudrat se. ³⁰ Kyoñki qiyāmat ke dīn log na shādī karenge na un kī shādī karāī jāegī balki wuh āsmān par farishtoñ kī mānind hoṅge. ³¹ Rahī yih bāt ki murde jī uṭheṅge, kyā tum ne wuh bāt nahīn parhī jo Allāh ne tum se kahī? ³² Us ne farmāyā, ‘Main Ibrāhīm kā Khudā, Is’hāq kā Khudā aur Yāqūb kā Khudā hūñ,’ hālānki us waqt tīnoñ kāfī arse se mar chuke the. Is kā matlab hai ki yih haqīqat meñ zindā haiñ. Kyoñki Allāh murdoñ kā nahīn balki zindoñ kā Khudā hai.”

³³ Yih sun kar hujūm us kī tālīm ke bāis hairān rah gayā.

Awwal Hukm

³⁴ Jab Farīsiyōñ ne sunā ki Īsā ne Sadūqiyōñ ko lājawāb kar diyā hai to wuh jamā hue. ³⁵ Un meñ se ek ne jo shariyat kā ālim thā use phaṅsāne ke lie sawāl kiyā, ³⁶ “Ustād, shariyat meñ sab se baṛā hukm kaun-sā hai?”

³⁷ Īsā ne jawāb diyā, “‘Rab apne Khudā se apne pūre dil, apnī pūrī jān aur apne pūre zahan se pyār karnā.’ ³⁸ Yih awwal aur sab se baṛā hukm hai. ³⁹ Aur dūsra hukm is ke barābar yih hai, ‘Apne paṛosī se waisī muhabbat rakhnā jaisī tū apne āp se rakhtā hai.’ ⁴⁰ Tamām shariyat aur nabiyōñ kī tālīmāt in do ahkām par mabnī haiñ.”

Masih ke bāre meñ Sawāl

⁴¹ Jab Farīsi ikaṭṭhe the to Īsā ne un se pūchhā, ⁴² “Tumhārā Masih ke bāre meñ kyā khayāl hai? Wuh kis kā farzand hai?”

Unhoñ ne jawāb diyā, “Wuh Dāūd kā farzand hai.”

⁴³ Īsā ne kahā, “To phir Dāūd Rūhul-quds kī mārīfat use kis tarah ‘Rab’ kahtā hai? Kyoñki wuh farmātā hai,

⁴⁴ ‘Rab ne mere Rab se kahā,
mere dahne hāth baiṭh,

jab tak main tere dushmanon ko
tere pānwoñ ke nīche na kar dūñ.’

⁴⁵ Dāūd to k̄hud Masīh ko Rab kahtā hai. To phir wuh kis tarah us kā farzand ho saktā hai?”

⁴⁶ Koi bhī jawāb na de sakā, aur us din se kisi ne bhī us se mazīd kuchh pūchhne kī jurrat na kī.

23

Ulamā aur Farīsiyon se Khabardār

¹ Phir Isā hujūm aur apne shāgirdon se mukhātib huā, ² “Sharīat ke ulamā aur Farīsī Mūsā kī kursī par baiṭhe haiñ. ³ Chunāñche jo kuchh wuh tum ko batāte haiñ wuh karo aur us ke mutābiq zindagī guzāro. Lekin jo kuchh wuh karte haiñ wuh na karo, kyonki wuh k̄hud apnī tālim ke mutābiq zindagī nahīn guzārte. ⁴ Wuh bhārī gaṭhariyāñ bāndh bāndh kar logoñ ke kandhoñ par rakh dete haiñ, lekin k̄hud unheñ uṭhāne ke lie ek ungli tak hilāne ko taiyār nahīn hote. ⁵ Jo bhī karte haiñ dikhāwe ke lie karte haiñ. Jo tāwīz * wuh apne bāzuon aur peshāniyon par bāndhte aur jo phundne apne libās se lagāte haiñ wuh khās baṛe hote haiñ. ⁶ Un kī bas ek hī k̄hāhish hotī hai kī ziyāfaton aur ibādatk̄hānon meñ izzat kī kursiyon par baiṭh jāen. ⁷ Jab log bāzaron meñ salām karke un kī izzat karte aur ‘ustād’ kah kar un se bāt karte haiñ to phir wuh k̄hush ho jāte haiñ. ⁸ Lekin tum ko ustād nahīn kahlānā chāhie, kyonki tumhārā sirf ek hī ustād hai jabki tum sab bhāī ho. ⁹ Aur duniyā meñ kisi ko ‘bāp’ kah kar us se bāt na karo, kyonki tumhārā ek hī Bāp hai aur wuh āsmān par hai. ¹⁰ Hādī na kahlānā kyonki tumhārā sirf ek hī hādī hai yānī al-Masīh. ¹¹ Tum meñ se sab se baṛā shakhs tumhārā k̄hadim hogā. ¹² Kyonki jo bhī apne āp ko sarfarāz karegā use past kiyā jāegā aur jo apne āp ko past karegā use sarfarāz kiyā jāegā.

Un kī Riyākārī par Afsos

¹³ Sharīat ke ālimo aur Farīsiyo, tum par afsos! Riyākāro! Tum logoñ ke sāmne āsmān kī bādshāhī par tālā lagāte ho. Na tum k̄hud dāk̄hil hote ho, na unheñ dāk̄hil hone dete ho jo andar jānā chāhte haiñ.

¹⁴ [Sharīat ke ālimo aur Farīsiyo, tum par afsos! Riyākāro! Tum bewāon ke gharon par qabzā kar lete aur dikhāwe ke lie lambī lambī namāz parhte ho. Is lie tumheñ zyādā sazā milegī.]

¹⁵ Sharīat ke ālimo aur Farīsiyo, tum par afsos! Riyākāro! Tum ek naumurīd banāne kī khātir k̄hushkī aur tarī ke lambe safr karte ho. Aur jab is meñ kāmyāb ho jāte ho to tum us shakhs ko apnī nisbat jahannum kā dugnā sharīr farzand banā dete ho. ¹⁶ Andhe rāhnumāo, tum par afsos! Tum kahte ho, ‘Agar koi Baitul-muqaddas kī qasam khāe to zarūrī nahīn kī wuh use pūrā kare. Lekin agar wuh Baitul-muqaddas ke sone kī qasam khāe to lāzim hai kī use pūrā kare.’ ¹⁷ Andhe ahmaqo! Zyādā aham kiyā hai, sonā yā Baitul-muqaddas jo sone ko maḥsūs-o-muqaddas banātā hai? ¹⁸ Tum yih bhī kahte ho, ‘Agar koi qurbāngāh kī qasam khāe to zarūrī nahīn kī wuh use pūrā kare. Lekin agar wuh qurbāngāh par pare hadiye kī qasam khāe to lāzim hai kī wuh use pūrā kare.’ ¹⁹ Andho! Zyādā aham kiyā hai, hadiyā yā qurbāngāh jo hadiye ko maḥsūs-o-muqaddas banātī hai? ²⁰ Ġharz, jo qurbāngāh kī qasam khātā hai wuh un tamām chizon

* **23:5** Tawīzon meñ Tauret ke hawālājāt likh kar rakhe jāte the.

kī qasam bhī khātā hai jo us par paṛī haiñ. ²¹ Aur jo Baitul-muqaddas kī qasam khātā hai wuh us kī bhī qasam khātā hai jo us meñ sukūnat kartā hai. ²² Aur jo āsmān kī qasam khātā hai wuh Allāh ke taḥt kī aur us par baiṭhne wāle kī qasam bhī khātā hai.

²³ Shariāt ke ālimo aur Farīsiyo, tum par afsos! Riyākāro! Go tum baṛī ehtiyāt se paudine, ajwāyn aur zire kā daswāñ hissā hadiye ke lie maḥsūs karte ho, lekin tum ne shariāt kī zyādā aham bātoñ ko nazarandāz kar diyā hai yāñi insāf, rahm aur wafādārī ko. Lāzim hai kī tum yih kām bhī karo aur pahlā bhī na chhoṛo. ²⁴ Andhe rāhnumāo! Tum apne mashrūb chhānte ho tāki ḡhaltī se machchhar na pī liyā jāe, lekin sāth sāth ūñṭ ko nigal lete ho.

²⁵ Shariāt ke ālimo aur Farīsiyo, tum par afsos! Riyākāro! Tum bāhar se har pyāle aur bartan kī safāī karte ho, lekin andar se wuh luṭ-mār aur aishparastī se bhare hote haiñ. ²⁶ Andhe Farīsiyo, pahle andar se pyāle aur bartan kī safāī karo, aur phir wuh bāhar se bhī pāk-sāf ho jāenge.

²⁷ Shariāt ke ālimo aur Farīsiyo, tum par afsos! Riyākāro! Tum aisi qabroñ se mutābiqat rakhte ho jin par safedi kī gaī ho. Go wuh bāhar se dilkash nazar ātī haiñ, lekin andar se wuh murdoñ kī haḍḍiyōñ aur har qism kī nāpākī se bhari hotī haiñ. ²⁸ Tum bhī bāhar se rāstbāz dikhāī dete ho jabki andar se tum riyākārī aur bedīñī se māmūr hote ho.

²⁹ Shariāt ke ālimo aur Farīsiyo, tum par afsos! Riyākāro! Tum nabiyōñ ke lie qabreñ tāmīr karte aur rāstbāzoñ ke mazār sajāte ho. ³⁰ Aur tum kahte ho, ‘Agar ham apne bāpdādā ke zamāne meñ zindā hote to nabiyōñ ko qatl karne meñ sharīk na hote.’ ³¹ Lekin yih kahne se tum apne khilāf gawāhī dete ho kī tum nabiyōñ ke qātiloñ kī aulād ho. ³² Ab jāo, wuh kām mukammal karo jo tumhāre bāpdādā ne adhūrā chhoṛ diyā thā. ³³ Sāñpo, zahrīle sāñpoñ ke bachcho! Tum kis tarah jahannum kī sazā se bach pāoge? ³⁴ Is lie maiñ nabiyōñ, dānishmandoñ aur shariāt ke ālimoñ ko tumhāre pās bhej detā hūñ. Un meñ se bāz ko tum qatl aur maslūb karoge aur bāz ko apne ibādatkhānoñ meñ le jā kar koṛe lagwāoge aur shahr bashahr un kā tāqqub karoge. ³⁵ Natīje meñ tum tamām rāstbāzoñ ke qatl ke zimmedār ṭhahroge—rāstbāz Hābil ke qatl se le kar Zakariyāh bin Barakiyāh ke qatl tak jise tum ne Baitul-muqaddas ke darwāze aur us ke sahan meñ maujūd qurbāngāh ke darmiyān mār ḍālā. ³⁶ Maiñ tum ko sach batātā hūñ kī yih sab kuchh isī nasl par āegā.

Yarūshalam par Afsos

³⁷ Hāy Yarūshalam, Yarūshalam! Tū jo nabiyōñ ko qatl kartī aur apne pās bheje hue paighambaroñ ko sangsār kartī hai. Maiñ ne kitnī hī bār terī aulād ko jamā karnā chāhā, bilkul usī tarah jis tarah murḡhī apne bachchoñ ko apne paroñ tale jamā karke mahfūz kar letī hai. Lekin tum ne na chāhā. ³⁸ Ab tumhāre ghar ko wīrān-o-sunsān chhoṛā jāegā. ³⁹ Kyonki maiñ tum ko batātā hūñ, tum mujhe us waqt tak dubārā nahīñ dekhoge jab tak tum na kaho kī mubārak hai wuh jo Rab ke nām se ātā hai.”

24

Baitul-muqaddas par Āne Wālī Tabāhī

¹ Isā Baitul-muqaddas ko chhoṛ kar nikal rahā thā kī us ke shāgird us ke pās āe aur Baitul-muqaddas kī muḥtaliṭif imāratoñ kī taraf us kī tawajjuh dilāne lage. ² Lekin Isā ne jawāb meñ kahā, “Kyā tum ko yih sab kuchh

nazar ātā hai? Main tum ko sach batātā hūn ki yahān patthar par patthar nahīn rahegā balki sab kuchh dhā diyā jāegā.”

Musibatōn aur Īzārasāniyōn kī Peshgoī

³ Bād meñ Īsā Zaitūn ke pahār par baiṭh gayā. Shāgird akele us ke pās āe. Unhoñ ne kahā, “Hameñ zarā batāeñ, yih kab hogā? Kyā kyā nazar āegā jis se patā chalegā ki āp āne wāle haiñ aur yih duniyā khatm hone wālī hai?”

⁴ Īsā ne jawāb diyā, “Khabardār raho ki koī tumheñ gumrah na kar de. ⁵ Kyoñki bahut-se log merā nām le kar āenge aur kaheñge, ‘Main hī Masih hūn.’ Yoñ wuh bahutoñ ko gumrah kar deñge. ⁶ Jangoñ kī khabreñ aur afwāheñ tum tak pahunchēngī, lekin muhtāt raho tāki tum ghabrā na jāo. Kyoñki lāzim hai ki yih sab kuchh pesh āe. To bhī abhī ākhirat nahīn hogī. ⁷ Ek qaum dūsri ke khalāf uṭh kharī hogī, aur ek bādshāhī dūsri ke khalāf. Kāl paṛeñge aur jagah jagah zalzale āenge. ⁸ Lekin yih sirf dard-e-zah kī ibtidā hī hogī.

⁹ Phir wuh tum ko baṛī musibat meñ dāl deñge aur tum ko qatl kareñge. Tamām qaumeñ tum se is lie nafrat kareñgī ki tum mere pairokār ho. ¹⁰ Us waqt bahut-se log imān se bargashtā ho kar ek dūsre ko dushman ke hawāle kareñge aur ek dūsre se nafrat kareñge. ¹¹ Bahut-se jhūṭe nabī kharē ho kar bahut-se logoñ ko gumrah kar deñge. ¹² Bedīnī ke baṛh jāne kī wajah se beshtar logoñ kī muhabbat ṭhandī paṛ jāegī. ¹³ Lekin jo ākhir tak qāym rahegā use najāt milegī. ¹⁴ Aur bādshāhī kī is kḥushkhabrī ke paighām kā elān pūrī duniyā meñ kiyā jāegā tāki tamām qaumoñ ke sāmne us kī gawāhī di jāe. Phir hī ākhirat āegi.

Baitul-muqaddas kī Behurmatī

¹⁵ Ek din āegā jab tum muqaddas maqām meñ wuh kuchh kharā dekhoge jis kā zikr Dānyāl nabī ne kiyā aur jo behurmatī aur tabāhī kā bāis hai.” (Qārī is par dhyān de!) ¹⁶ “Us waqt Yahūdiyā ke rahne wāle bhāg kar pahārī ilāqe meñ panāh leñ. ¹⁷ Jo apne ghar kī chhat par ho wuh ghar meñ se kuchh sāth le jāne ke lie na utre. ¹⁸ Jo khet meñ ho wuh apnī chādar sāth le jāne ke lie wāpas na jāe. ¹⁹ Un kḥawātīn par afsos jo un dinoñ meñ hāmīlā hoñ yā apne bachchoñ ko dūdh pilātī hoñ. ²⁰ Duā karo ki tum ko sardiyoñ ke mausam meñ yā Sabat ke dīn hijrat na karnī paṛe. ²¹ Kyoñki us waqt aīsī shadīd musibat hogī ki duniyā kī takhlīq se āj tak dekhne meñ na āī hogī. Is qism kī musibat bād meñ bhī kabhī nahīn āegī. ²² Aur agar is musibat kā daurāniyā mukhtasar na kiyā jātā to koī na bachtā. Lekin Allāh ke chune huoñ kī kḥātīr is kā daurāniyā mukhtasar kar diyā jāegā.

²³ Us waqt agar koī tum ko batāe, ‘Dekho, Masih yahān hai’ yā ‘Wuh wahān hai’ to us kī bāt na mānanā. ²⁴ Kyoñki jhūṭe Masih aur jhūṭe nabī uṭh kharē hoñge jo baṛe ajīb-o-gharīb nishān aur mojize dikhaēñge tāki Allāh ke chune hue logoñ ko bhī ghalat rāste par dāl deñ—agar yih mumkin hotā. ²⁵ Dekho, main ne tumheñ pahle se is se āgāh kar diyā hai.

²⁶ Chunāñche agar koī tum ko batāe, ‘Dekho, wuh registān meñ hai’ to wahān jāne ke lie na nikalnā. Aur agar koī kahe, ‘Dekho, wuh andarūñī kamroñ meñ hai’ to us kā yaqīn na karnā. ²⁷ Kyoñki jis tarah bādāl kī bijlī mashriq meñ karak kar maghrib tak chamaktī hai usī tarah Ibn-e-Ādam kī āmad bhī hogī.

²⁸ Jahān bhī lāsh paṛī ho wahān giddh jamā ho jāeñge.

Ibn-e-Ādam kī Āmad

²⁹ Musibat ke un dinon ke ain bād sūraj tārīk ho jāegā aur chānd kī raushnī khatm ho jāegī. Sitāre āsmān par se gir paṛeṅge aur āsmān kī quwwateṅ hīlāī jāeṅgī. ³⁰ Us waqt Ibn-e-Ādam kā nishān āsmān par nazar āegā. Tab duniyā kī tamām qaumeṅ mātām kareṅgī. Wuh Ibn-e-Ādam ko baṛī qudrat aur jalāl ke sāth āsmān ke bādalon par āte hue dekheṅgī. ³¹ Aur wuh apne farishton ko bigul kī ūnchī āwāz ke sāth bhej degā tākī us ke chune huon ko chāron taraf se jamā kareṅ, āsmān ke ek sire se dūsre sire tak ikaṭṭhā kareṅ.

Anjīr ke Darakht se Sabaq

³² Anjīr ke darakht se sabaq sīkho. Jyon hī us kī shākheṅ narm aur lachakdār ho jātī haiṅ aur un se konpleṅ phūṭ nikaltī haiṅ to tum ko mālūm ho jātā hai kī garmiyon kā mausam qarīb ā gayā hai. ³³ Isī tarah jab tum yih wāqiyāt dekhoge to jān loge kī Ibn-e-Ādam kī āmad qarīb balki darwāze par hai. ³⁴ Maiṅ tum ko sach batātā hūn kī is nasl ke khatm hone se pahle pahle yih sab kuchh wāqe hogā. ³⁵ Āsmān-o-zamīn to jāte raheṅge, lekin merī bāteṅ hameshā tak qāym raheṅgī.

Kisī ko Bhī Us kī Āmad kā Waqt Mālūm Nahīn

³⁶ Lekin kisī ko bhī ilm nahīn kī yih kis dīn yā kaun-sī ghaṛī rūnumā hogā. Āsmān ke farishton aur Farzand ko bhī ilm nahīn balki sirf Bāp ko. ³⁷ Jab Ibn-e-Ādam āegā to hālāt Nūh ke dinon jaise hoṅge. ³⁸ Kyonkī sailāb se pahle ke dinon meṅ log us waqt tak khāte-pīte aur shādiyān karte karāte rahe jab tak Nūh kashtī meṅ dākḥil na ho gayā. ³⁹ Wuh us waqt tak āne wālī musibat ke bāre meṅ lā'ilm rahe jab tak sailāb ā kar un sab ko bahā na le gayā. Jab Ibn-e-Ādam āegā to isī qism ke hālāt hoṅge. ⁴⁰ Us waqt do afrād khet meṅ hoṅge, ek ko sāth le liyā jāegā jabkī dūsre ko pīchhe chhoṛ diyā jāegā. ⁴¹ Do khawātīn chakkī par gandum pīs rahī hoṅgī, ek ko sāth le liyā jāegā jabkī dūsri ko pīchhe chhoṛ diyā jāegā.

⁴² Is lie chaukas raho, kyonkī tum nahīn jānte kī tumhārā Khudāwand kis dīn ā jāegā. ⁴³ Yaqīn jāno, agar kisī ghar ke mālik ko mālūm hotā kī chor kab āegā to wuh zarūr chaukas rahtā aur use apne ghar meṅ naqb lagāne na detā. ⁴⁴ Tum bhī taiyār raho, kyonkī Ibn-e-Ādam aise waqt āegā jab tum us kī tawaqqo nahīn karoge.

Wafādār Naukar

⁴⁵ Chunānche kaun-sā naukar wafādār aur samajhdār hai? Farz karo kī ghar ke mālik ne kisī naukar ko bāqī naukaron par muqarrar kiyā ho. Us kī ek zimmedārī yih bhī hai kī unheṅ waqt par khānā khilāe. ⁴⁶ Wuh naukar mubārak hogā jo mālik kī wāpasi par yih sab kuchh kar rahā hogā. ⁴⁷ Maiṅ tum ko sach batātā hūn kī yih dekh kar mālik use apnī pūrī jāyādā par muqarrar karegā. ⁴⁸ Lekin farz karo kī naukar apne dil meṅ soche, 'Mālik kī wāpasi meṅ abhī der hai.' ⁴⁹ Wuh apne sāthī naukaron ko pīṭne aur sharābiyon ke sāth khāne-pīne lage. ⁵⁰ Agar wuh aisā kare to mālik aise dīn aur waqt āegā jis kī tawaqqo naukar ko nahīn hogī. ⁵¹ In hālāt ko dekh kar wuh naukar ko ṭukre ṭukre kar ḍalegā aur use riyākāron meṅ shāmil karegā, wahān jahān log rote aur dānt pīste raheṅge.

¹ Us waqt āsmān kī bādshāhī das kuñwāriyon se mutābiqat rakhegī jo apne charāgh le kar dūlhe ko milne ke lie nikleñ. ² Un meñ se pānch nāsamajh thīñ aur pānch samajhdār. ³ Nāsamajh kuñwāriyon ne apne pās charāghoñ ke lie faltū tel na rakhā. ⁴ Lekin samajhdār kuñwāriyon ne kuppī meñ tel dāl kar apne sāth le liyā. ⁵ Dūlhe ko āne meñ baṛī der lagī, is lie wuh sab ũngh ũngh kar so gaññ.

⁶ Ādhī rāt ko shor mach gayā, ‘Dekho, dūlhā pahuñch rahā hai, use milne ke lie niklo!’ ⁷ Is par tamām kuñwāriyāñ jāg uṭhīñ aur apne charāghoñ ko durust karne lagīñ. ⁸ Nāsamajh kuñwāriyon ne samajhdār kuñwāriyon se kahā, ‘Apne tel meñ se hameñ bhī kuchh de do. Hamāre charāgh bujhne wāle haiñ.’ ⁹ Dūsrī kuñwāriyon ne jawāb diyā, ‘Nahīñ, aisā na ho ki na sirf tumhāre lie balki hamāre lie bhī tel kāfī na ho. Dukān par jā kar apne lie kharīd lo.’ ¹⁰ Chunānche nāsamajh kuñwāriyāñ chalī gaññ. Lekin is daurān dūlhā pahuñch gayā. Jo kuñwāriyāñ taiyār thīñ wuh us ke sāth shādī hāl meñ dākḥil huīñ. Phir darwāze ko band kar diyā gayā.

¹¹ Kuchh der ke bād bāqī kuñwāriyāñ āññ aur chillāne lagīñ, ‘Janāb! Hamāre lie darwāzā khol deñ.’ ¹² Lekin us ne jawāb diyā, ‘Yaqīn jāno, maiñ tum ko nahīñ jāntā.’

¹³ Is lie chaukas raho, kyoñki tum Ibn-e-Ādam ke āne kā din yā waqt nahīñ jānte.

Tīn Naukaroñ kī Tamsīl

¹⁴ Us waqt āsmān kī bādshāhī yoñ hogī: Ek ādmī ko bairūn-e-mulk jānā thā. Us ne apne naukaroñ ko bulā kar apnī milkīyat un ke sapurd kar dī. ¹⁵ Pahle ko us ne sone ke 5,000 sikke die, dūstre ko 2,000 aur tīsre ko 1,000. Har ek ko us ne us kī qābiliyat ke mutābiq paise die. Phir wuh rawānā huā. ¹⁶ Jis naukar ko 5,000 sikke mile the us ne sīdhā jā kar unheñ kisī kārobār meñ lagāyā. Is se use mazīd 5,000 sikke hāsīl hue. ¹⁷ Isī tarah dūstre ko bhī jise 2,000 sikke mile the mazīd 2,000 sikke hāsīl hue. ¹⁸ Lekin jis ādmī ko 1,000 sikke mile the wuh chalā gayā aur kahīñ zamīn meñ garhā khod kar apne mālik ke paise us meñ chhupā die.

¹⁹ Baṛī der ke bād un kā mālik lauṭ āyā. Jab us ne un ke sāth hisāb-kitāb kiyā ²⁰ to pahlā naukar jise 5,000 sikke mile the mazīd 5,000 sikke le kar āyā. Us ne kahā, ‘Janāb, āp ne 5,000 sikke mere sapurd kie the. Yih dekheñ, maiñ ne mazīd 5,000 sikke hāsīl kie haiñ.’ ²¹ Us ke mālik ne jawāb diyā, ‘Shābāsh, mere achchhe aur wafādār naukar. Tum thoṛe meñ wafādār rahe, is lie maiñ tumheñ bahut kuchh par muqarrar karūnga. Andar āo aur apne mālik kī kḥushī meñ sharīk ho jāo.’

²² Phir dūsrā naukar āyā jise 2,000 sikke mile the. Us ne kahā, ‘Janāb, āp ne 2,000 sikke mere sapurd kie the. Yih dekheñ, maiñ ne mazīd 2,000 sikke hāsīl kie haiñ.’ ²³ Us ke mālik ne jawāb diyā, ‘Shābāsh, mere achchhe aur wafādār naukar. Tum thoṛe meñ wafādār rahe, is lie maiñ tumheñ bahut kuchh par muqarrar karūnga. Andar āo aur apne mālik kī kḥushī meñ sharīk ho jāo.’

²⁴ Phir tīsra naukar āyā jise 1,000 sikke mile the. Us ne kahā, ‘Janāb, maiñ jāntā thā ki āp saḥt ādmī haiñ. Jo bij āp ne nahīñ boyā us kī fasal āp kätte haiñ aur jo kuchh āp ne nahīñ lagāyā us kī paidāwār jamā karte haiñ. ²⁵ Is lie maiñ dar gayā aur jā kar āp ke paise zamīn meñ chhupā die. Ab āp apne paise wāpas le sakte haiñ.’

²⁶ Us ke mālik ne jawāb diyā, ‘Sharīr aur sust naukar! Kyā tū jāntā thā ki jo bij main ne nahīn boyā us kī fasal kāttā hūn aur jo kuchh main ne nahīn lagāyā us kī paidāwār jamā kartā hūn?’ ²⁷ To phir tū ne mere paise baink meñ kyon na jamā karā die? Agar aisā kartā to wāpasī par mujhe kam az kam wuh paise sūd samet mil jāte.’ ²⁸ Yih kah kar mālik dūsroñ se mukhātib huā, ‘Yih paise is se le kar us naukar ko de do jis ke pās 10,000 sikke haiñ. ²⁹ Kyonki jis ke pās kuchh hai use aur diyā jāegā aur us ke pās kasrat kī chīzeñ hoñgī. Lekin jis ke pās kuchh nahīn hai us se wuh bhī chhīn liyā jāegā jo us ke pās hai. ³⁰ Ab is bekār naukar ko nikāl kar bahār kī tārīkī meñ phaiñk do, wahān jahān log rote aur dānt pīste raheñge.’

Ākhirī Adālat

³¹ Jab Ibn-e-Ādam apne jalāl ke sāth āegā aur tamām farishte us ke sāth hoñge to wuh apne jalālī takht par baiṭh jāegā. ³² Tab tamām qaumeñ us ke sāmne jamā ki jāeñgī. Aur jis tarah charwāhā bheṛoñ ko bakriyoñ se alag kartā hai usī tarah wuh logoñ ko ek dūsre se alag karegā. ³³ Wuh bheṛoñ ko apne dahne hāth kharā karegā aur bakriyoñ ko apne bāen hāth. ³⁴ Phir Bādshāh dahne hāth wāloñ se kahegā, ‘Āo, mere Bāp ke mubārak logo! Jo bādshāhī duniyā kī takhlīq se tumhāre lie taiyār hai use mīrās meñ le lo. ³⁵ Kyonki main bhūkā thā aur tum ne mujhe khānā khilāyā, main pyāsā thā aur tum ne mujhe pānī pilāyā, main ajnabī thā aur tum ne merī mehmān-nawāzī kī, ³⁶ main nangā thā aur tum ne mujhe kapre pahñāe, main bīmār thā aur tum ne merī dekh-bhāl kī, main jel meñ thā aur tum mujh se milne āe.’

³⁷ Phir yih rāstbāz log jawāb meñ kaheñge, ‘Khudāwand, ham ne āp ko kab bhūkā dekh kar khānā khilāyā, āp ko kab pyāsā dekh kar pānī pilāyā? ³⁸ Ham ne āp ko kab ajnabī kī haisiyat se dekh kar āp kī mehmān-nawāzī kī, āp ko kab nangā dekh kar kapre pahñāe? ³⁹ Ham āp ko kab bīmār hālat meñ yā jel meñ parā dekh kar āp se milne gae.’ ⁴⁰ Bādshāh jawāb degā, ‘Main tumheñ sach batātā hūn ki jo kuchh tum ne mere in sab se chhoṭe bhāiyoñ meñ se ek ke lie kiyā wuh tum ne mere hī lie kiyā.’

⁴¹ Phir wuh bāen hāth wāloñ se kahegā, ‘Lānatī logo, mujh se dūr ho jāo aur us abadī āg meñ chale jāo jo Iblis aur us ke farishtoñ ke lie taiyār hai. ⁴² Kyonki main bhūkā thā aur tum ne mujhe kuchh na khilāyā, main pyāsā thā aur tum ne mujhe pānī na pilāyā, ⁴³ main ajnabī thā aur tum ne merī mehmān-nawāzī na kī, main nangā thā aur tum ne mujhe kapre na pahñāe, main bīmār aur jel meñ thā aur tum mujh se milne na āe.’

⁴⁴ Phir wuh jawāb meñ pūchheñge, ‘Khudāwand, ham ne āp ko kab bhūkā, pyāsā, ajnabī, nangā, bīmār yā jel meñ parā dekhā aur āp kī kḥidmat na kī?’ ⁴⁵ Wuh jawāb degā, ‘Main tum ko sach batātā hūn ki jab kabhī tum ne in sab se chhoṭoñ meñ se ek kī madad karne se inkār kiyā to tum ne merī kḥidmat karne se inkār kiyā.’ ⁴⁶ Phir yih abadī sazā bhugatne ke lie jāeñge jabki rāstbāz abadī zindagi meñ dākḥil hoñge.”

26

Īsā ke kḥilāf Mansūbābandiyān

¹ Yih bāten kḥatm karne par Īsā shāgirdoñ se mukhātib huā, ² “Tum jānte ho ki do din ke bād Fasah kī Īd shurū hoñgī. Us waqt Ibn-e-Ādam ko dushman ke hawāle kiyā jāegā tāki use maslūb kiyā jāe.”

³ Phir rāhnumā imām aur qaum ke buzurg Kāyfā nāmī imām-e-āzam ke mahal meñ jamā hue ⁴ aur Īsā ko kisī chālākī se giriftār karke qatl karne kī sazīsheñ karne lage. ⁵ Unhoñ ne kahā, “Lekin yih id ke daurān nahīñ honā chāhie, aisā na ho ki awām meñ halchal mach jāe.”

Khātūn Īsā par K̄hushbū Unḍeltī Hai

⁶ Itne meñ Īsā Bait-anīyāh ā kar ek ādmī ke ghar meñ dākhlil huā jo kisī waqt koṛh kā mariz thā. Us kā nām Shamāun thā. ⁷ Īsā khānā khāne ke lie baiṭh gayā to ek aurat āī jis ke pās nihāyat qīmtī itr kā itrdān thā. Us ne use Īsā ke sar par unḍel diyā. ⁸ Shāgird yih dekh kar nārāz hue. Unhoñ ne kahā, “Itnā qīmtī itr zāe karne kī kyā zarurat thī? ⁹ Yih bahut mahangī chīz hai. Agar ise bechā jātā to is ke paise ghariboñ ko die jā sakte the.”

¹⁰ Lekin un ke k̄hayāl pahchān kar Īsā ne un se kahā, “Tum ise kyon tang kar rahe ho? Is ne to mere lie ek nek kām kiyā hai. ¹¹ Gharīb to hameshā tumhāre pās rahenge, lekin main hameshā tak tumhāre pās nahīñ rahūngā. ¹² Mujh par itr unḍelne se us ne mere badan ko dafn hone ke lie taiyār kiyā hai. ¹³ Main tum ko sach batātā hūñ ki tamām duniyā meñ jahān bhī Allāh kī k̄hushk̄habrī kā elān kiyā jāegā wahān log is k̄hātūn ko yād karke wuh kuchh sunāenge jo is ne kiyā hai.”

Īsā ko Dushman ke Hawāle Karne kā Mansūbā

¹⁴ Phir Yahūdāh Iskariyotī jo bārāh shāgirdoñ meñ se ek thā rāhnumā imāmoñ ke pās gayā. ¹⁵ Us ne pūchhā, “Āp mujhe Īsā ko āp ke hawāle karne ke ewaz kitne paise dene ke lie taiyār haiñ?” Unhoñ ne us ke lie chāñdī ke 30 sikke muta'ayyīn kie. ¹⁶ Us waqt se Yahūdāh Īsā ko un ke hawāle karne kā mauqā ḍhūñdne lagā.

Fasah kī Īd ke lie Taiyāriyān

¹⁷ Bekhamīrī Rotī kī Īd āī. Pahle din Īsā ke shāgirdoñ ne us ke pās ā kar pūchhā, “Ham kahāñ āp ke lie Fasah kā khānā taiyār karen?”

¹⁸ Us ne jawab diyā, “Yarūshalam Shahr meñ fulāñ ādmī ke pās jāo aur use batāo, ‘Ustād ne kahā hai ki merā muqarrarā waqt qarīb ā gayā hai. Main apne shāgirdoñ ke sāth Fasah kī Īd kā khānā āp ke ghar meñ khāūngā.’”

¹⁹ Shāgirdoñ ne wuh kuchh kiyā jo Īsā ne unheñ batāyā thā aur Fasah kī Īd kā khānā taiyār kiyā.

Kaun Ghaddār Hai?

²⁰ Shām ke waqt Īsā bārāh shāgirdoñ ke sāth khānā khāne ke lie baiṭh gayā. ²¹ Jab wuh khānā khā rahe the to us ne kahā, “Main tum ko sach batātā hūñ ki tum meñ se ek mujhe dushman ke hawāle kar degā.”

²² Shāgird yih sun kar nihāyat ghamgīn hue. Bārī bārī wuh us se pūchhne lage, “K̄hudāwand, main to nahīñ hūñ?”

²³ Īsā ne jawab diyā, “Jis ne mere sāth apnā hāth sālān ke bartan meñ dālā hai wuhī mujhe dushman ke hawāle karegā. ²⁴ Ibn-e-Ādam to kūch kar jāegā jis tarah kalām-e-muqaddas meñ likhā hai, lekin us shakhs par afsos jis ke wasīle se use dushman ke hawāle kar diyā jāegā. Us ke lie behtar yih hotā ki wuh kabhī paidā hī na hotā.”

²⁵ Phir Yahūdāh ne jo use dushman ke hawāle karne ko thā pūchhā, “Ustād, main to nahīñ hūñ?”

Īsā ne jawab diyā, “Jī, tum ne k̄hud kahā hai.”

Fasah kā Ākhirī Khānā

²⁶ Khāne ke daurān Īsā ne roṭī le kar shukrguzārī kī duā kī aur use ṭukre karke shāgirdoṅ ko de diyā. Us ne kahā, “Yih lo aur khāo. Yih merā badan hai.”

²⁷ Phir us ne mai kā pyālā le kar shukrguzārī kī duā kī aur use unheṅ de kar kahā, “Tum sab is meṅ se piyo. ²⁸ Yih merā khūn hai, nae ahd kā wuh khūn jo bahutoṅ ke lie bahāyā jātā hai tāki un ke gunāhoṅ ko muāf kar diyā jāe. ²⁹ Maiṅ tum ko sach batātā hūn ki ab se maiṅ angūr kā yih ras nahīn piyūngā, kyoṅki agliṅ dafā ise tumhāre sāth apne Bāp kī bādshāhī meṅ hī piyūngā.”

³⁰ Phir ek zabūr gā kar wuh nikle aur Zaitūn ke pahār ke pās pahuṅche.

Patras ke Inkār kī Peshgoī

³¹ Īsā ne unheṅ batāyā, “Āj rāt tum sab merī bābat bargashtā ho jāoge, kyoṅki kalām-e-muqaddas meṅ Allāh farmātā hai, ‘Maiṅ charwāhe ko mār dālūngā aur rewar kī bhereṅ titar-bitar ho jāeṅgī.’ ³² Lekin apne jī uṭhne ke bād maiṅ tumhāre āge Galil pahuṅchūngā.”

³³ Patras ne etarāz kiyā, “Dūsre beshak sab āp kī bābat bargashtā ho jāeṅ, lekin maiṅ kabhī nahīn hūngā.”

³⁴ Īsā ne jawāb diyā, “Maiṅ tuihe sach batātā hūn, isī rāt murgh ke bāng dene se pahle pahle tū tīn bār mujhe jānane se inkār kar chukā hogā.”

³⁵ Patras ne kahā, “Hargiz nahīn! Maiṅ āp ko jānane se kabhī inkār nahīn karūngā, chāhe mujhe āp ke sāth marnā bhī pare.”

Dūsroṅ ne bhī yihī kuchh kahā.

Gatsamanī Bāgh meṅ Īsā kī Duā

³⁶ Īsā apne shāgirdoṅ ke sāth ek bāgh meṅ pahuṅchā jis kā nām gatsamanī thā. Us ne un se kahā, “Yahān baiṭh kar merā intazār karo. Maiṅ duā karne ke lie āge jātā hūn.” ³⁷ Us ne Patras aur Zabdi ke do beṭoṅ Yāqūb aur Yūhannā ko sāth liyā. Wahān wuh ghamgīn aur beqārār hone lagā. ³⁸ Us ne un se kahā, “Maiṅ dukh se itnā dabā huā hūn ki marne ko hūn. Yahān ṭhahar kar mere sāth jāgte raho.”

³⁹ Kuchh āge jā kar wuh aundhe muṅh zamīn par gir kar yoṅ duā karne lagā, “Ai mere Bāp, agar mumkin ho to dukh kā yih pyālā mujh se haṭ jāe. Lekin merī nahīn balki terī marzī pūrī ho.”

⁴⁰ Wuh apne shāgirdoṅ ke pās wāpas āyā to dekhā ki wuh so rahe haiṅ. Us ne Patras se pūchhā, “Kyā tum log ek ghanṭā bhī mere sāth nahīn jāg sake? ⁴¹ Jāgte aur duā karte raho tāki āzmāish meṅ na paṛo. Kyoṅki rūh to taiyār hai lekin jism kamzor.”

⁴² Ek bār phir us ne jā kar duā kī, “Mere Bāp, agar yih pyālā mere pie baghair haṭ nahīn saktā to phir terī marzī pūrī ho.” ⁴³ Jab wuh wāpas āyā to dubārā dekhā ki wuh so rahe haiṅ, kyoṅki nīnd kī badaulat un kī ānkheṅ bojhal thiṅ.

⁴⁴ Chunānche wuh unheṅ dubārā chhoṛ kar chalā gayā aur tīsri bār yihī duā karne lagā. ⁴⁵ Phir Īsā shāgirdoṅ ke pās wāpas āyā aur un se kahā, “Abhī tak so aur ārām kar rahe ho? Dekho, waqt ā gayā hai ki Ibn-e-Ādam gunāhgāroṅ ke hawāle kiyā jāe. ⁴⁶ Uṭho! Āo, chaleṅ. Dekho, mujhe dushman ke hawāle karne wālā qarīb ā chukā hai.”

Īsā kī Giriftārī

⁴⁷ Wuh abhī yih bāt kar hī rahā thā ki Yahūdāh pahuñch gayā, jo bārah shāgirdoñ meñ se ek thā. Us ke sāth talwāroñ aur lāṭhiyoñ se lais ādmiyoñ kā barā hujūm thā. Unheñ rāhnumā imāmoñ aur qaum ke buzurgoñ ne bhejā thā. ⁴⁸ Is ghaddār Yahūdāh ne unheñ ek imtiyāzī nishān diyā thā ki jis ko main bosā dūñ wuhī Isā hai. Use giriftār kar lenā.

⁴⁹ Jyoñ hī wuh pahuñche Yahūdāh Isā ke pās gayā aur “Ustād, assalāmu alaikum!” Kah kar use bosā diyā.

⁵⁰ Isā ne kahā, “Dost, kyā tū isī maqsad se āyā hai?”

Phir unhoñ ne use pakar kar giriftār kar liyā. ⁵¹ Is par Isā ke ek sāthī ne apnī talwār miyān se nikālī aur imām-e-āzam ke ghulām ko mār kar us kā kān urā diyā. ⁵² Lekin Isā ne kahā, “Apnī talwār ko miyān meñ rakh, kyonki jo bhī talwār chalātā hai use talwār se mārā jāegā. ⁵³ Yā kyā tū nahīñ samajhtā ki merā Bāp mujhe hazāroñ farishte fauran bhej degā agar main unheñ talab karūñ? ⁵⁴ Lekin agar main aisā kartā to phir kalām-e-muqaddas kī peshgoiyāñ kis tarah pūrī hotīñ jin ke mutābiq yih aisā hī honā hai?”

⁵⁵ Us waqt Isā ne hujūm se kahā, “Kyā main dākū hūñ ki tum talwāreñ aur lāṭhiyāñ lie mujhe giriftār karne nikle ho? Main to rozānā Baitul-muqaddas meñ baiṭh kar tālīm detā rahā, magar tum ne mujhe giriftār nahīñ kiyā. ⁵⁶ Lekin yih sab kuchh is lie ho rahā hai tāki nabiyōñ ke sahifōñ meñ darj peshgoiyāñ pūrī ho jāeñ.”

Phir tamām shāgird use chhoṛ kar bhāg gae.

Isā Yahūdī Adālat-e-Āliyā ke Sāmne

⁵⁷ Jinhoñ ne Isā ko giriftār kiyā thā wuh use Kāyfā Imām-e-Āzam ke ghar le gae jahāñ shariat ke tamām ulamā aur qaum ke buzurg jamā the. ⁵⁸ Itne meñ Patras kuchh fāsile par Isā ke pichhe pichhe imām-e-āzam ke sahan tak pahuñch gayā. Us meñ dākhlī ho kar wuh mulāzimoñ ke sāth āg ke pās baiṭh gayā tāki is silsile kā anjām dekh sake. ⁵⁹ Makān ke andar rāhnumā imām aur Yahūdī adālat-e-āliyā ke tamām afrād Isā ke khlīf jhūṭī gawāhiyāñ dhūñd rahe the tāki use sazā-e-maut dilwā sakeñ. ⁶⁰ Bahut-se jhūṭe gawāh sāmne āe, lekin koī aisi gawāhī na mili. Aḳhirkār do ādmiyoñ ne sāmne ā kar ⁶¹ yih bāt pesh kī, “Is ne kahā hai ki main Allāh ke Baitul-muqaddas ko dhā kar use tīn din ke andar andar dubārā tāmīr kar saktā hūñ.”

⁶² Phir imām-e-āzam ne khaṛe ho kar Isā se kahā, “Kyā tū koī jawāb nahīñ degā? Yih kyā gawāhiyāñ haiñ jo yih log tere khlīf de rahe haiñ?”

⁶³ Lekin Isā khamosh rahā. Imām-e-āzam ne us se ek aur sawāl kiyā, “Main tujhe zindā Khudā kī qasam de kar pūchhta hūñ ki kyā tū Allāh kā Farzand Masīh hai?”

⁶⁴ Isā ne kahā, “Jī, tū ne khud kah diyā hai. Aur main tum sab ko batātā hūñ ki āindā tum Ibn-e-Ādam ko Qādir-e-mutlaq ke dahne hāth baiṭhe aur āsmān ke bādaloñ par āte hue dekhoge.”

⁶⁵ Imām-e-āzam ne ranjish kā izhār karke apne kapṛe phāṛ lie aur kahā, “Is ne kufr bakā hai! Hameñ mazīd gawāhoñ kī kyā zarūrat rahī! Ap ne khdud sun liyā hai ki is ne kufr bakā hai. ⁶⁶ Ap kā kyā faislā hai?” Unhoñ ne jawāb diyā, “Yih sazā-e-maut ke lāyq hai.”

⁶⁷ Phir wuh us par thūkne aur us ke mukke mārne lage. Bāz ne us ke thappar mār mār kar ⁶⁸ kahā, “Ai Masīh, nabuwwat karke hameñ batā ki tujhe kis ne mārā.”

Patras Īsā ko Jānane se Inkār Kartā Hai

⁶⁹ Is daurān Patras bāhar sahan meñ baiṭhā thā. Ek naukarānī us ke pās āī. Us ne kahā, “Tum bhī Galīl ke us ādmī Īsā ke sāth the.”

⁷⁰ Lekin Patras ne un sab ke sāmne inkār kiyā, “Main nahīn jāntā ki tū kyā bāt kar rahī hai.” Yih kah kar ⁷¹ wuh bāhar geṭ tak gayā. Wahān ek aur naukarānī ne use dekhā aur pās khare logon se kahā, “Yih ādmī Īsā Nāsari ke sāth thā.”

⁷² Dubārā Patras ne inkār kiyā. Is dafā us ne qasam khā kar kahā, “Main is ādmī ko nahīn jāntā.”

⁷³ Thoṛī der ke bād wahān khare kuchh logon ne Patras ke pās ā kar kahā, “Tum zarūr un meñ se ho kyonki tumhārī bolī se sāf patā chaltā hai.”

⁷⁴ Is par Patras ne qasam khā kar kahā, “Mujh par lānat agar main jhūṭ bol rahā hūn. Main is ādmī ko nahīn jāntā!” Fauran murgh kī bāng sunāī dī. ⁷⁵ Phir Patras ko wuh bāt yād āī jo Īsā ne kahī thī, “Murgh ke bāng dene se pahle pahle tū tīn bār mujhe jānane se inkār kar chukā hogā.” Is par wuh bāhar niklā aur ṭūṭe dil se khūb royā.

27

Īsā ko Pīlātus ke sāmne Pesh Kiyā Jātā Hai

¹ Subah-sawere tamām rāhnumā imām aur qaum ke tamām buzurg is faisle tak pahuñch gae ki Īsā ko sazā-e-maut dī jāe. ² Wuh use bāndh kar wahān se le gae aur Romī gawarnar Pīlātus ke hawāle kar diyā.

Yahūdāh kī Khudkushi

³ Jab Yahūdāh ne jis ne use dushman ke hawāle kar diyā thā dekhā ki us par sazā-e-maut kā fatwā de diyā gayā hai to us ne pachhtā kar chāndī ke 30 sikke rāhnumā imāmon aur qaum ke buzurgoñ ko wāpas kar die. ⁴ Us ne kahā, “Main ne gunāh kiyā hai, kyonki ek beqūsūr ādmī ko sazā-e-maut dī gai hai aur main hī ne use āp ke hawāle kiyā hai.”

Unhoñ ne jawāb diyā, “Hameñ kyā! Yih terā maslā hai.” ⁵ Yahūdāh chāndī ke sikke Baitul-muqaddas meñ phaiñk kar chalā gayā. Phir us ne jā kar phānsī le lī.

⁶ Rāhnumā imāmon ne sikkon ko jamā karke kahā, “Sharīat yih paise Baitul-muqaddas ke khazāne meñ dālne kī ijāzat nahīn detī, kyonki yih khūnrezī kā muāwazā hai.” ⁷ Āpas meñ mashwarā karne ke bād unhoñ ne kumhār kā khet kharidne kā faislā kiyā tāki padesiyon ko dafnāne ke lie jagah ho. ⁸ Is lie yih khet āj tak Khūn kā Khet kahlātā hai.

⁹ Yoñ Yarmiyāh Nabī kī yih peshgoī pūrī huī ki “Unhoñ ne chāndī ke 30 sikke lie yānī wuh raqam jo Isrāīliyon ne us ke lie lagāī thī. ¹⁰ In se unhoñ ne kumhār kā khet kharid liyā, bilkul aisā jis tarah Rab ne mujhe hukm diyā thā.”

Pīlātus Īsā kī Pūchh-Gachh Kartā Hai

¹¹ Itne meñ Īsā ko Romī gawarnar Pīlātus ke sāmne pesh kiyā gayā. Us ne us se pūchhā, “Kyā tum Yahūdiyon ke Bādshāh ho?”

Īsā ne jawāb diyā, “Jī, āp khud kahte haiñ.” ¹² Lekin jab rāhnumā imāmon aur qaum ke buzurgoñ ne us par ilzām lagāe to Īsā khāmosh rahā.

¹³ Chunānche Pīlātus ne dubārā us se sawāl kiyā, “Kyā tum yih tamām ilzāmāt nahīn sun rahe jo tum par lagāe jā rahe haiñ?”

¹⁴ Lekin Īsā ne ek ilzām kā bhī jawāb na diyā, is lie gawarnar nihāyat hairān huā.

Sazā-e-Maut kā Faislā

¹⁵ Un dīnoñ yih riwāj thā ki gawarnar har sāl Fasah kī Īd par ek qaidī ko āzād kar detā thā. Yih qaidī hujūm se muntakhab kiyā jāta thā. ¹⁶ Us waqt jel meñ ek badnām qaidī thā. Us kā nām Bar-abbā thā. ¹⁷ Chunāñche jab hujūm jamā huā to Pīlātus ne us se pūchhā, “Tum kyā chāhte ho? Maiñ Bar-abbā ko āzād karūñ yā Īsā ko jo Masīh kahlātā hai?” ¹⁸ Wuh to jāntā thā ki unhoñ ne Īsā ko sirf hasad kī binā par us ke hawāle kiyā hai.

¹⁹ Jab Pīlātus yoñ adālat ke takht par baiṭhā thā to us kī bīwī ne use paighām bhejā, “Is bequsūr ādmī ko hāth na lagāeñ, kyoñki mujhe pichhlī rāt is ke bāis khāb meñ shadīd taklīf huī.”

²⁰ Lekin rāhnumā imāmoñ aur qaum ke buzurgoñ ne hujūm ko uksāyā ki wuh Bar-abbā ko māngeñ aur Īsā kī maut talab karen. Gawarnar ne dubārā pūchhā, ²¹ “Maiñ in donoñ meñ se kis ko tumhāre lie āzād karūñ?”

Wuh chillāe, “Bar-abbā ko.”

²² Pīlātus ne pūchhā, “Phir maiñ Īsā ke sāth kyā karūñ jo Masīh kahlātā hai?”

Wuh chikhe, “Use maslūb karen.”

²³ Pīlātus ne pūchhā, “Kyoñ? Us ne kyā jurm kiyā hai?”

Lekin log mazīd shor machā kar chikhte rahe, “Use maslūb karen!”

²⁴ Pīlātus ne dekhā ki wuh kisī natīje tak nahīñ pahuñch rahā balki hangāmā barpā ho rahā hai. Is lie us ne pāñi le kar hujūm ke sāmne apne hāth dhoe. Us ne kahā, “Agar is ādmī ko qatl kiyā jāe to maiñ bequsūr hūñ, tum hī us ke lie jawābdeh ṭhahro.”

²⁵ Tamām logoñ ne jawāb diyā, “Ham aur hamārī aulād us ke khūn ke jawābdeh hain.”

²⁶ Phir us ne Bar-abbā ko āzād karke unheñ de diyā. Lekin Īsā ko us ne koṛe lagāne kā hukm diyā, phir use maslūb karne ke lie faujiyoñ ke hawāle kar diyā.

Faujī Īsā kā Mazāq Uṛāte Haiñ

²⁷ Gawarnar ke faujī Īsā ko mahal banām Praiṭoriyūm ke sahan meñ le gae aur pūrī palṭan ko us ke irdgird ikaṭṭhā kiyā. ²⁸ Us ke kapre utār kar unhoñ ne use arghawāñī rang kā libās pahnāyā, ²⁹ phir kāñṭedār ṭahniyoñ kā ek tāj banā kar us ke sar par rakh diyā. Us ke dahne hāth meñ chharī pakaṛā kar unhoñ ne us ke sāmne ghuṭne ṭek kar us kā mazāq uṛāyā, “Āi Yahūdiyoñ ke Bādshāh, ādāb!” ³⁰ Wuh us par ṭhūkte rahe, chharī le kar bār bār us ke sar ko mārā. ³¹ Phir us kā mazāq uṛāne se thak kar unhoñ ne arghawāñī libās utār kar use dubārā us ke apne kapre pahnāe aur use maslūb karne ke lie le gae.

Īsā ko Maslūb Kiyā Jātā Hai

³² Shahr se nikalte waqt unhoñ ne ek ādmī ko dekhā jo Libiyā ke shahr Kuren kā rahne wālā thā. Us kā nām Shamāun thā. Use unhoñ ne salīb uṭhā kar le jāne par majbūr kiyā. ³³ Yoñ chalte chalte wuh ek maqām tak pahuñch gae jis kā nām Gulgutā (yāñi Khoparī kā Maqām) thā. ³⁴ Wahāñ unhoñ ne use mai pesh ki jis meñ koī karwī chiz milāi gai thī. Lekin chhak kar Īsā ne use pīne se inkār kar diyā.

³⁵ Phir faujiyoñ ne use maslūb kiyā aur us ke kapre āpas meñ bāñṭ lie. Yih faislā karne ke lie ki kis ko kyā kyā mile unhoñ ne qurā ḍālā. ³⁶ Yoñ

wuh wahān baiṭh kar us kī pahrādārī karte rahe. ³⁷ Salīb par Īsā ke sar ke ūpar ek taḡhtī lagā dī gai jis par yih ilzām likhā thā, “Yih Yahūdiyoṅ kā Bādshāh Īsā hai.” ³⁸ Do ḍākuoṅ ko bhī Īsā ke sāth maslūb kiyā gayā, ek ko us ke dahne hāth aur dūsre ko us ke bāen hāth.

³⁹ Jo wahān se guzare unhoṅ ne kufr bak kar us kī tazlīl kī aur sar hilā hilā kar apnī hiḡārat kā izhār kiyā. ⁴⁰ Unhoṅ ne kahā, “Tū ne to kahā thā ki main Baitul-muḡaddas ko ḍhā kar use tīn din ke andar andar dubārā tāmir kar dūngā. Ab apne āp ko bachā! Agar tū wāḡai Allāh kā Farzand hai to salīb par se utar ā.”

⁴¹ Rāhnumā imāmoṅ, sharīat ke ulamā aur ḡaum ke buzurgoṅ ne bhī Īsā kā mazāḡ urāyā, ⁴² “Is ne auroṅ ko bachāyā, lekin apne āp ko nahīn bachā saktā. Yih Isrāīl kā Bādshāh hai! Abhī yih salīb par se utar āe to ham is par imān le āenge. ⁴³ Is ne Allāh par bharosā rakhā hai. Ab Allāh ise bachāe agar wuh ise chāhtā hai, kyoṅki is ne kahā, ‘Main Allāh kā Farzand hūn.’”

⁴⁴ Aur jin ḍākuoṅ ko us ke sāth maslūb kiyā gayā thā unhoṅ ne bhī use lān-tān kī.

Īsā kī Maut

⁴⁵ Dopahar bārah baje pūrā mulk andhere meṅ ḍūb gayā. Yih tārikī tīn ḡhaṅṅoṅ tak rahī. ⁴⁶ Phir tīn baje Īsā ūnchī āwāz se pukār uṭhā, “Elī, Elī, lamā shabaḡtānī” jis kā matlab hai, “Ai mere Ḳhudā, ai mere Ḳhudā, tū ne mujhe kyoṅ tark kar diyā hai?”

⁴⁷ Yih sun kar pās khare kuchh log kahne lage, “Wuh Iliyās Nabī ko bulā rahā hai.” ⁴⁸ Un meṅ se ek ne fauran dauṛ kar ek isfanj ko mai ke sirke meṅ ḍuboyā aur use ḍanḍe par lagā kar Īsā ko chusāne kī koshish kī.

⁴⁹ Dūsroṅ ne kahā, “Āo, ham dekheṅ, shāyad Iliyās ā kar use bachāe.”

⁵⁰ Lekin Īsā ne dubārā bare zor se chillā kar dam chhoṛ diyā.

⁵¹ Usī waḡt Baitul-muḡaddas ke Muḡaddastarīn Kamre ke sāmne laṭkā huā pardā ūpar se le kar nīche tak do hissoṅ meṅ phaṭ gayā. Zalzalā āyā, chaṭāneṅ phaṭ gaīn ⁵² aur ḡabreṅ khul gaīn. Kāi marhūm muḡaddasīn ke jisṅoṅ ko zindā kar diyā gayā. ⁵³ Wuh Īsā ke jī uṭhne ke bād ḡabroṅ meṅ se nikal kar muḡaddas shahr meṅ dāḡhil hue aur bahutoṅ ko nazar āe.

⁵⁴ Jab pās khare Romī afsar * aur Īsā kī pahrādārī karne wāle faujiyoṅ ne zalzalā aur yih tamām wāḡiyāt dekhe to wuh nihāyat dahshatzadā ho gae. Unhoṅ ne kahā, “Yih wāḡai Allāh kā Farzand thā.”

⁵⁵ Bahut-sī ḡhawātīn bhī wahān thīn jo kuchh fāsile par is kā mushāhadā kar rahī thīn. Wuh Galil meṅ Īsā ke pichhe chal kar yahān tak us kī ḡhidmat kartī āī thīn. ⁵⁶ Un meṅ Mariyam Magdalīnī, Yāḡūb aur Yūsuf kī mān Mariyam aur Zabdī ke beṅoṅ Yāḡūb aur Yūhannā kī mān bhī thīn.

Īsā ko Dafn Kiyā Jātā Hai

⁵⁷ Jab shām hone ko thī to Arimatiyāh kā ek daulatmand ādmī banām Yūsuf āyā. Wuh bhī Īsā kā shāḡird thā. ⁵⁸ Us ne Pilātus ke pās jā kar Īsā kī lāsh māngī, aur Pilātus ne hukm diyā ki wuh use de dī jāe. ⁵⁹ Yūsuf ne lāsh ko le kar use katān ke ek sāf kafan meṅ lapetā ⁶⁰ aur apnī zātī ḡhairistemālshudā ḡabr meṅ rakh diyā jo chaṭān meṅ tarāshī gai thī. Āḡhir meṅ us ne ek barā patthar luṛhkā kar ḡabr kā muṅh band kar diyā

* 27:54 Sau sipāhiyoṅ par muḡarrar afsar.

aur chalā gayā. ⁶¹ Us waqt Mariyam Magdalīnī aur dūsri Mariyam qabr ke muqābil baiṭhī thīn.

Qabr kī Pahrādārī

⁶² Agle din, jo Sabat kā din thā, rāhnumā imām aur Farīsī Pilātus ke pās āe. ⁶³ “Janāb,” unhoñ ne kahā, “Hameñ yād āyā ki jab wuh dhokebāz abhī zindā thā to us ne kahā thā, ‘Tīn din ke bād main jī uṭhūngā.’” ⁶⁴ Is lie hukm deñ ki qabr ko tīsre din tak mahfūz rakhā jāe. Aisā na ho ki us ke shāgird ā kar us kī lāsh ko churā le jāeñ aur logoñ ko batāeñ ki wuh murdoñ meñ se jī uṭhā hai. Agar aisā huā to yih ākhiri dhokā pahle dhoke se bhī zyādā barā hogā.”

⁶⁵ Pilātus ne jawāb diyā, “Pahredāroñ ko le kar qabr ko itnā mahfūz kar do jitnā tum kar sakte ho.”

⁶⁶ Chunāñche unhoñ ne jā kar qabr ko mahfūz kar liyā. Qabr ke muñh par paṛe patthar par muhr lagā kar unhoñ ne us par pahredār muqarrar kar die.

28

Īsā Jī Uṭhṭā Hai

¹ Itwār ko subah-sawere hī Mariyam Magdalīnī aur dūsri Mariyam qabr ko dekhne ke lie niklīn. Sūraj tulū ho rahā thā. ² Achānak ek shadīd zalzalā āyā, kyoñki Rab kā ek farishtā āsmān se utar āyā aur qabr ke pās jā kar us par paṛe patthar ko ek taraf lūṛhkā diyā. Phir wuh us par baiṭh gayā. ³ Us kī shakl-o-sūrat bijlī kī tarah chamak rahī thī aur us kā libās barf kī mānind safed thā. ⁴ Pahredār itne ḍar gae ki wuh larazte larazte murdā se ho gae.

⁵ Farishte ne khawātīn se kahā, “Mat ḍaro. Mujhe mālūm hai ki tum Īsā ko dhūnd rahī ho jo maslūb huā thā. ⁶ Wuh yahān nahīn hai. Wuh jī uṭhā hai, jis tarah us ne farmāyā thā. Āo, us jagah ko khud dekh lo jahān wuh paṛā thā. ⁷ Aur ab jaldī se jā kar us ke shāgirdoñ ko batā do ki wuh jī uṭhā hai aur tumhāre āge āge Galil pahuñch jāegā. Wahīn tum use dekhoge. Ab main ne tum ko is se āgāh kiyā hai.”

⁸ Khawātīn jaldī se qabr se chalī gāin. Wuh sahmī huī lekin baṛī khush thīn aur dauṛī dauṛī us ke shāgirdoñ ko yih khabar sunāne gāin.

⁹ Achānak Īsā un se milā. Us ne kahā, “Salām.” Wuh us ke pās āin, us ke pāñw pakare aur use sijdā kiyā. ¹⁰ Īsā ne un se kahā, “Mat ḍaro. Jāo, mere bhāiyoñ ko batā do ki wuh Galil ko chale jāeñ. Wahān wuh mujhe dekheñge.”

Pahredāroñ kī Riport

¹¹ Khawātīn abhī rāste meñ thīn ki pahredāroñ meñ se kuchh shahr meñ gae aur rāhnumā imāmoñ ko sab kuchh batā diyā. ¹² Rāhnumā imāmoñ ne qaum ke buzurgoñ ke sāth ek miṭing mun'aqid kī aur pahredāroñ ko rishwat kī baṛī raqam dene kā faislā kiyā. ¹³ Unhoñ ne unheñ batāyā, “Tum ko kahnā hai, ‘jab ham rāt ke waqt so rahe the to us ke shāgird āe aur use churā le gae.’” ¹⁴ Agar yih khabar gawarnar tak pahuñche to ham use samjhā leñge. Tum ko fikr karne kī zarurat nahīn.”

¹⁵ Chunāñche pahredāroñ ne rishwat le kar wuh kuchh kiyā jo unheñ sikhāyā gayā thā. Un kī yih kahānī Yahūdiyoñ ke darmiyān bahut phailāi gāi aur āj tak un meñ rāy j hai.

¹⁶ Phir gyārah shāgird Galīl ke us pahār ke pās pahūnche jahān Īsā ne unheñ jāne ko kahā thā. ¹⁷ Wahāñ use dekh kar unhoñ ne use sijdā kiyā. Lekin kuchh shak meñ paṛ gae. ¹⁸ Phir Īsā ne un ke pās ā kar kahā, “Āsmān aur zamīn kā kul ikhtiyār mujhe de diyā gayā hai. ¹⁹ Is lie jāo, tamām qaumoñ ko shāgird banā kar unheñ Bāp, Farzand aur Rūhul-quds ke nām se baptismā do. ²⁰ Aur unheñ yih sikhāo ki wuh un tamām ahkām ke mutābiq zindagī guzāren̄ jo main ne tumheñ die haiñ. Aur dekho, main duniyā ke ikhtitām tak hameshā tumhāre sāth hūñ.”

Marqus

Yahyā Baptismā Dene Wāle kī K̄hidmat

¹ Yih Allāh ke Farzand Īsā Masīh ke bāre meñ k̄hushk̄habrī hai, ² jo Yasāyāh Nabī kī peshgoī ke mutābiq yoñ shurū huī:

‘Dekh, main apne paīghambar ko tere āge āge bhej detā hūn jo tere lie rāstā taiyār karegā.

³ Registān meñ ek āwāz pukār rahī hai, Rab kī rāh taiyār karo!

Us ke rāste sīdhe banāo.’

⁴ Yih paīghambar Yahyā baptismā dene wālā thā. Registān meñ rah kar us ne elān kiyā ki log taubā karke baptismā leñ tāki unheñ apne gunāhoñ kī muāfi mil jāe. ⁵ Yahūdiyā ke pūre ilāqe ke log Yarūshalam ke tamām bāshindoñ samet nikal kar us ke pās āe. Aur apne gunāhoñ ko taslīm karke unhoñ ne Dariyā-e-Yardan meñ Yahyā se baptismā liyā.

⁶ Yahyā ūñtoñ ke bāloñ kā libās pahne aur kamr par chamṛe kā paṭkā bāndhe rahtā thā. K̄hurāk ke taur par wuh ṭiddiyāñ aur janglī shahd khātā thā. ⁷ Us ne elān kiyā, “Mere bād ek āne wālā hai jo mujh se barā hai. Main jhuk kar us ke jūtoñ ke tasme kholne ke bhī lāyq nahīn. ⁸ Main tum ko pāñī se baptismā detā hūn, lekin wuh tumheñ Rūhul-quds se baptismā degā.”

Īsā kī Baptismā aur Āzmāish

⁹ Un dinon meñ Īsā Nāsarāt se āyā aur Yahyā ne use Dariyā-e-Yardan meñ baptismā diyā. ¹⁰ Pāñī se nikalte hī Īsā ne dekhā ki āsmān phṭ rahā hai aur Rūhul-quds kabūtar kī tarah mujh par utar rahā hai. ¹¹ Sāth sāth āsmān se ek āwāz sunāī dī, “Tū merā pyārā Farzand hai, tujh se main k̄hush hūn.”

¹² Is ke fauran bād Rūhul-quds ne use registān meñ bhej diyā. ¹³ Wahāñ wuh chālīs din rahā jis ke daurān Iblis us kī āzmāish kartā rahā. Wuh janglī jānwaroñ ke darmiyān rahtā aur farishte us kī k̄hidmat karte the.

Īsā Chār Machheroñ ko Bulātā Hai

¹⁴ Jab Yahyā ko jel meñ ḍāl diyā gayā to Īsā Galil ke ilāqe meñ āyā aur Allāh kī k̄hushk̄habrī kā elān karne lagā. ¹⁵ Wuh bolā, “Muqarrarā waqt ā gayā hai, Allāh kī bādshāhī qarīb ā gai hai. Taubā karo aur Allāh kī k̄hushk̄habrī par imān lāo.”

¹⁶ Ek din jab Īsā Galil kī Jhīl ke kināre kināre chal rahā thā to us ne Shamāūn aur us ke bhāī Andriyās ko dekhā. Wuh jhīl meñ jāl ḍāl rahe the kyōñki wuh māhīgīr the. ¹⁷ Us ne kahā, “Āo, mere pīchhe ho lo, main tum ko ādamgīr banāūngā.” ¹⁸ Yih sunte hī wuh apne jāloñ ko chhoṛ kar us ke pīchhe ho lie.

¹⁹ Thorā-sā āge jā kar Īsā ne Zabdī ke beṭon Yāqūb aur Yūhannā ko dekhā. Wuh kashī meñ baiṭhe apne jāloñ kī marammat kar rahe the. ²⁰ Us ne unheñ fauran bulāyā to wuh apne bāp ko mazdūroñ samet kashī meñ chhoṛ kar us ke pīchhe ho lie.

Ādmī kī Badrūh ke Qabze se Rihāī

²¹ Wuh Kafarnahūm Shahr meñ dāk̄hil hue. Aur Sabat ke din Īsā ibādatk̄hāne meñ jā kar logoñ ko sikhāne lagā. ²² Wuh us kī tālim sun

kar hakkā-bakkā rah gae kyonki wuh unheñ shariyat ke ālimon kī tarah nahīn balki ikhtiyār ke sāth sikhātā thā.

²³ Un ke ibādatkhāne meñ ek ādmī thā jo kisī nāpāk rūh ke qabze meñ thā. Īsā ko dekhte hī wuh chikh chikh kar bolne lagā, ²⁴ “Ai Nāsarāt ke Īsā, hamārā āp ke sāth kyā wāstā hai? Kyā āp hameñ halāk karne āe haiñ? Maiñ to jāntā hūn ki āp kaun haiñ, āp Allāh ke Quddūs haiñ.”

²⁵ Īsā ne use dānt kar kahā, “Khamosh! Ādmī se nikal jā!” ²⁶ Is par badrūh ādmī ko jhanjhor kar aur chikhēñ mār mār kar us meñ se nikal gayā.

²⁷ Tamām log ghabrā gae aur ek dūse se kahne lage, “Yih kyā hai? Ek naī tālim jo ikhtiyār ke sāth dī jā rahī hai. Aur wuh badrūhon ko hukm detā hai to wuh us kī māntī haiñ.”

²⁸ Aur Īsā ke bāre meñ charchā jaldī se Galil ke pūre ilāqe meñ phail gayā.

Bahut-se Marizoñ kī Shifā

²⁹ Ibādatkhāne se nikalne ke ain bād wuh Yāqūb aur Yūhannā ke sāth Shamāun aur Andriyās ke ghar gae. ³⁰ Wahān Shamāun kī sās bistar par paṛī thī, kyonki use bukhār thā. Unhoñ ne Īsā ko batā diyā ³¹ to wuh us ke nazdik gayā. Us kā hāth pakar kar us ne uṭhne meñ us kī madad kī. Is par bukhār utar gayā aur wuh un kī k̄hidmat karne lagī.

³² Jab shām huī aur sūraj ghurūb huā to log tamām marizoñ aur badrūh-giriftā ashkhās ko Īsā ke pās lāe. ³³ Pūrā shahr darwāze par jamā ho gayā ³⁴ aur Īsā ne bahut-se marizoñ ko mukhtalif qism kī bimāriyon se shifā dī. Us ne bahut-sī badrūheñ bhī nikāl diñ, lekin us ne unheñ bolne na diyā, kyonki wuh jāntī thīn ki wuh kaun hai.

Galil meñ Munādī

³⁵ Agle dīn subah-sawere jab abhī andherā hī thā to Īsā uṭh kar duā karne ke lie kisī wīrān jagah chalā gayā. ³⁶ Bād meñ Shamāun aur us ke sāthī use dhūndne nikle. ³⁷ Jab mālūm huā ki wuh kahān hai to unhoñ ne us se kahā, “Tamām log āp ko talāsh kar rahe haiñ!”

³⁸ Lekin Īsā ne jawāb diyā, “Āo, ham sāth wālī ābādiyon meñ jāeñ tāki maiñ wahān bhī munādī karūn. Kyonki maiñ isī maqsad se nikal āyā hūn.”

³⁹ Chunānche wuh pūre Galil meñ se guzartā huā ibādatkhānon meñ munādī kartā aur badrūhon ko nikāltā rahā.

Korh se Shifā

⁴⁰ Ek ādmī Īsā ke pās āyā jo korh kā mariz thā. Ghuṭnon ke bal jhuk kar us ne minnat kī, “Agar āp chāheñ to mujhe pāk-sāf kar sakte haiñ.”

⁴¹ Īsā ko tars āyā. Us ne apnā hāth baṛhā kar use chhuā aur kahā, “Maiñ chāhtā hūn, pāk-sāf ho jā.” ⁴² Is par bimārī fauran dūr ho gayā aur wuh pāk-sāf ho gayā. ⁴³ Īsā ne use fauran rukhsat karke sakhtī se samjhāyā, ⁴⁴ “Khabardār! Yih bāt kisī ko na batānā balki Baitul-muqaddas meñ imām ke pās jā tāki wuh terā muāynā kare. Apne sāth wuh qurbānī le jā jis kā taqāzā Mūsā kī shariyat un se kartī hai jinheñ korh se shifā mili ho. Yoñ alāniyā tasdiq ho jāegī ki tū wāqāi pāk-sāf ho gayā hai.”

⁴⁵ Ādmī chalā gayā, lekin wuh har jagah apnī kahānī sunāne lagā. Us ne yih k̄habar itnī phailāi ki Īsā khule taur par kisī bhī shahr meñ dāk̄hil

na ho sakā balki use wīrān jaghoñ meñ rahnā paṛā. Lekin wahān bhī log har jagah se us ke pās pahuñch gae.

2

Maflūj ke lie Chhat Kholī Jātī Hai

¹ Kuchh dinon ke bād Īsā Kafarnahūm meñ wāpas āyā. Jald hī khabar phail gai ki wuh ghar meñ hai. ² Is par itne log jamā ho gae ki pūrā ghar bhar gayā balki darwāze ke sāmne bhī jagah na rahī. Wuh unheñ kalām-e-muqaddas sunāne lagā. ³ Itne meñ kuchh log pahuñche. Un meñ se chār admī ek maflūj ko uṭhāe Īsā ke pās lānā chāhte the. ⁴ Magar wuh use hujūm kī wajah se Īsā tak na pahuñchā sake, is lie unhoñ ne chhat khol di. Īsā ke ūpar kā hissā udheṛ kar unhoñ ne chārpāi ko jis par maflūj leṭā thā utār diyā. ⁵ Jab Īsā ne un kā imān dekhā to us ne maflūj se kahā, “Beṭā, tere gunāh muāf kar die gae haiñ.”

⁶ Sharīat ke kuchh ālim wahān baiṭhe the. Wuh yih sun kar soch-bichār meñ paṛ gae. ⁷ “Yih kis tarah aisī bāteñ kar saktā hai? Kufir bak rahā hai. Sirf Allāh hī gunāh muāf kar saktā hai.”

⁸ Īsā ne apnī rūh meñ fauran jān liyā ki wuh kyā soch rahe haiñ, is lie us ne un se pūchhā, “Tum dil meñ is tarah kī bāteñ kyon soch rahe ho?” ⁹ Kyā maflūj se yih kahnā āsān hai ki ‘Tere gunāh muāf kar die gae haiñ’ yā yih ki ‘Uṭh, apnī chārpāi uṭhā kar chal-phir?’ ¹⁰ Lekin main tum ko dikhātā hūn ki Ibn-e-Ādam ko wāqāi duniyā meñ gunāh muāf karne kā iḳhtiyār hai.” Yih kah kar wuh maflūj se muḳhātib huā, ¹¹ “Main tujh se kahtā hūn ki uṭh, apnī chārpāi uṭhā kar ghar chalā jā.”

¹² Wuh admī khaṛā huā aur fauran apnī chārpāi uṭhā kar un ke deḳhte deḳhte chalā gayā. Sab saḳht hairatzādā hue aur Allāh kī tamjīd karke kahne lage, “Aisā kām ham ne kabhī nahīn dekhā!”

Īsā Mattī ko Bulātā Hai

¹³ Phir Īsā nikal kar dubārā jhīl ke kināre gayā. Ek baṛī bhīr us ke pās āī to wuh unheñ sikhāne lagā. ¹⁴ Chalthe chalte us ne Halfāi ke beṭe Lāwī ko dekhā jo ṭaiks lene ke lie apnī chaukī par baiṭhā thā. Īsā ne us se kahā, “Mere pīchhe ho le.” Aur Lāwī uṭh kar us ke pīchhe ho liyā.

¹⁵ Bād meñ Īsā Lāwī ke ghar meñ khānā khā rahā thā. Us ke sāth na sirf us ke shāgird balki bahut-se ṭaiks lene wāle aur gunāhgār bhī the, kyonki un meñ se bahutere us ke pairokār ban chuke the. ¹⁶ Sharīat ke kuchh Farīsī ālimon ne use yon ṭaiks lene wālon aur gunāhgāron ke sāth khāte dekhā to us ke shāgirdon se pūchhā, “Yih ṭaiks lene wālon aur gunāhgāron ke sāth kyon khātā hai?”

¹⁷ Yih sun kar Īsā ne jawāb diyā, “Sehhatmandon ko dāḳṭar kī zarūrat nahīn hotī balki marizon ko. Main rāstbāzon ko nahīn balki gunāhgāron ko bulāne āyā hūn.”

Shāgird Rozā Kyon Nahīn Rakhte?

¹⁸ Yahyā ke shāgird aur Farīsī rozā rakhā karte the. Ek mauqe par kuchh log Īsā ke pās āe aur pūchhā, “Ap ke shāgird rozā kyon nahīn rakhte jabki Yahyā aur Farīsion ke shāgird rozā rakhte haiñ?”

¹⁹ Īsā ne jawāb diyā, “Shādī ke mehmān kis tarah rozā rakh sakte haiñ jab dūlhā un ke darmiyān hai? Jab tak dūlhā un ke sāth hai wuh rozā

nahīn rakh sakte. ²⁰ Lekin ek din āegā jab dūlhā un se le liyā jāegā. Us waqt wuh zarūr rozā rakheṅge.

²¹ Koī bhī nae kapre kā tukrā kisī purāne libās meṅ nahīn lagātā. Agar wuh aisā kare to nayā tukrā bād meṅ sukar kar purāne libās se alag ho jāegā. Yoṅ purāne libās kī phaṭī huī jagah pahle kī nisbat zyādā kharāb ho jāegī. ²² Isī tarah koī bhī angūr kā tāzā ras purānī aur belachak mashkoṅ meṅ nahīn dāltā. Agar wuh aisā kare to purānī mashkeṅ paidā hone wālī gais ke bāis phaṭ jāeṅgī. Natīje meṅ mai aur mashkeṅ donoṅ zāe ho jāeṅgī. Is lie angūr kā tāzā ras naī mashkoṅ meṅ dālā jātā hai jo lachakdār hotī haiṅ.”

Sabat ke bāre meṅ Sawāl

²³ Ek din Īsā anāj ke khetoṅ meṅ se guzar rahā thā. Chalthe chalte us ke shāgird khāne ke lie anāj kī bāleṅ toṛne lage. Sabat kā din thā. ²⁴ Yih dekh kar Farīsiyoṅ ne Īsā se pūchhā, “Dekho, yih kyoṅ aisā kar rahe haiṅ? Sabat ke din aisā karnā manā hai.”

²⁵ Īsā ne jawāb diyā, “Kyā tum ne kabhī nahīn paṛhā ki Dāūd ne kyā kiyā jab use aur us ke sāthiyoṅ ko bhūk lagī aur un ke pās kharāb nahīn thī? ²⁶ Us waqt Abiyātar imām-e-āzam thā. Dāūd Allāh ke ghar meṅ dākhlil huā aur Rab ke lie maḥsūsshudā roṭiyāṅ le kar khāin, agarche sirf imāmoṅ ko inheṅ khāne kī ijāzat hai. Aur us ne apne sāthiyoṅ ko bhī yih roṭiyāṅ khilāin.”

²⁷ Phir us ne kahā, “Insān ko Sabat ke din ke lie nahīn banāyā gayā balki Sabat kā din insān ke lie. ²⁸ Chunānche Ibn-e-Ādam Sabat kā bhī mālik hai.”

3

Sūkhe Hue Hāth kī Shifā

¹ Kisī aur waqt jab Īsā ibādatkhāne meṅ gayā to wahān ek ādmī thā jis kā hāth sūkhā huā thā. ² Sabat kā din thā aur log baṛe ghaur se dekh rahe the ki kyā Īsā us ādmī ko āj bhī shifā degā. Kyoṅki wuh is par ilzām lagāne kā koī bahānā talāsh kar rahe the. ³ Īsā ne sūkhe hāth wāle ādmī se kahā, “Uṭh, darmiyān meṅ kharā ho.” ⁴ Phir Īsā ne un se pūchhā, “Mujhe batāo, shāriyat hameṅ Sabat ke din kyā karne kī ijāzat detī hai, nek kām karne kī yā ghalat kām karne kī, kisī kī jān bachāne kī yā use tabāh karne kī?”

Sab khāmosh rahe. ⁵ Wuh ghusse se apne irdgird ke logoṅ kī taraf dekheṅe lagā. Un kī sakhtdilī us ke lie baṛe dukh kā bāis ban rahī thī. Phir us ne ādmī se kahā, “Apnā hāth āge baṛhā.” Us ne aisā kiyā to us kā hāth bahāl ho gayā. ⁶ Is par Farīsī bāhar nīkal kar sīdhe Herodes kī pārtī ke afrād ke sāth mil kar Īsā ko qatl karne kī sāzishēṅ karne lage.

Jhīl ke Kināre par Hujūm

⁷ Lekin Īsā wahān se haṭ kar apne shāgirdoṅ ke sāth jhīl ke pās gayā. Ek baṛā hujūm us ke pīchhe ho liyā. Log na sirf Galīl ke ilāqe se āe balki bahut-sī aur jaghoṅ yānī Yahūdiyā, ⁸ Yarūshalam, Idūmayā, Dariyā-e-Yardan ke pār aur Sūr aur Saidā ke ilāqe se bhī. Wajah yih thī ki Īsā ke kām kī khabar un ilāqoṅ tak bhī pahuṅch chukī thī aur natīje meṅ bahut-se log wahān se bhī āe. ⁹ Īsā ne shāgirdoṅ se kahā, “Ehtiyātan ek kashtī us waqt ke lie taiyār kar rakho jab hujūm mujhe had se zyādā dabāne lagegā.” ¹⁰ Kyoṅki us din us ne bahutoṅ ko shifā dī thī, is lie jise bhī koī taklif thī wuh dhakke de de kar us ke pās āyā tāki use chhū sake. ¹¹ Aur

jab bhī nāpāk rūhoñ ne Īsā ko dekhā to wuh us ke sāmne gir kar chīkheñ mārne lagīñ, “Āp Allāh ke Farzand haiñ.”

¹² Lekin Īsā ne unheñ saḡhti se dāñṭ kar kahā ki wuh use zāhir na kareñ.

Īsā Bārah Rasūloñ ko Muqarrar Kartā Hai

¹³ Is ke bād Īsā ne pahār par chaṛh kar jinheñ wuh chāhtā thā unheñ apne pās bulā liyā. Aur wuh us ke pās āe. ¹⁴ Us ne un meñ se bārah ko chun liyā. Unheñ us ne apne rasūl muqarrar kar liyā tāki wuh us ke sāth chaleñ aur wuh unheñ munādī karne ke lie bhej sake. ¹⁵ Us ne unheñ badrūheñ nikālne kā iḡhtiyār bhī diyā.

¹⁶ Jin bārah ko us ne muqarrar kiyā un ke nām yih haiñ: Shamāun jis kā laqab us ne Patras rakhā, ¹⁷ Zabdi ke beṭe Yāqūb aur Yūhannā jin kā laqab Īsā ne ‘Bādāl kī Garaj ke Beṭe’ rakhā, ¹⁸ Andriyās, Filippus, Bartulmāi, Mattī, Tomā, Yāqūb bin Halfāi, Taddī, Shamāun Mujāhid ¹⁹ aur Yahūdāh Iskariyoti jis ne bād meñ use dushman ke hawāle kar diyā.

Īsā aur Badrūhoñ kā Sardār

²⁰ Phir Īsā kisi ghar meñ dāḡhil huā. Is bār bhī itnā hujūm jamā ho gayā ki Īsā ko apne shāgirdoñ samet khānā khāne kā mauqā bhī na milā. ²¹ Jab us ke ḡhāndān ke afrād ne yih sunā to wuh use pakaṛ kar le jāne ke lie āe, kyonki unhoñ ne kahā, “Wuh hosh meñ nahīñ hai.”

²² Lekin shariāt ke jo ālim Yarūshalam se āe the unhoñ ne kahā, “Yih badrūhoñ ke sardār Bāl-zabūl ke qabze meñ hai. Usī kī madad se badrūhoñ ko nikāl rahā hai.”

²³ Phir Īsā ne unheñ apne pās bulā kar tamsiloñ meñ jawāb diyā. “Iblis kis tarah Iblis ko nikāl saktā hai? ²⁴ Jis bādshāhī meñ phūṭ par jāe wuh qāym nahīñ rah saktī. ²⁵ Aur jis gharāne kī aisī hālat ho wuh bhī qāym nahīñ rah saktā. ²⁶ Isī tarah agar Iblis apne āp kī mukhālafat kare aur yoñ us meñ phūṭ par jāe to wuh qāym nahīñ rah saktā balki ḡhatm ho chukā hai.

²⁷ Kisi zorāwar ādmi ke ghar meñ ghus kar us kā māl-o-asbāb lūṭnā us waqt tak mumkin nahīñ hai jab tak us ādmi ko bāndhā na jāe. Phir hī use lūṭā jā saktā hai.

²⁸ Maiñ tum se sach kahtā hūñ ki logoñ ke tamām gunāh aur kufr kī bāteñ muāf kī jā sakeñgī, ḡhāh wuh kitnā hī kufr kyon na bakeñ. ²⁹ Lekin jo Rūhul-quds ke ḡhilāf kufr bake use abad tak muāfi nahīñ milegī. Wuh ek abādī gunāh kā qusūrwar ṭhahregā.” ³⁰ Īsā ne yih is lie kahā kyonki ālim kah rahe the ki wuh kisi badrūh kī girift meñ hai.

Īsā kī Mān aur Bhāi

³¹ Phir Īsā kī mān aur bhāi pahuñch gae. Bāhar khare ho kar unhoñ ne kisi ko use bulāne ko bhej diyā. ³² Us ke irdgird hujūm baiṭhā thā. Unhoñ ne kahā, “Āp kī mān aur bhāi bāhar āp ko bulā rahe haiñ.”

³³ Īsā ne pūchhā, “Kaun merī mān aur kaun mere bhāi haiñ?” ³⁴ Aur apne gird baiṭhe logoñ par nazar ḡāl kar us ne kahā, “Dekho, yih merī mān aur mere bhāi haiñ. ³⁵ Jo bhī Allāh kī marzī pūrī kartā hai wuh merā bhāi, merī bahan aur merī mān hai.”

¹ Phir Īsā dubārā jhīl ke kināre tālīm dene lagā. Aur itnī baṛī bhīr us ke pās jamā huī ki wuh jhīl meñ khaṛī ek kashtī meñ baiṭh gayā. Bāqī log jhīl ke kināre par khaṛe rahe. ² Us ne unheñ bahut-sī bāteñ tamsiloñ meñ sikhāin. Un meñ se ek yih thī:

³ “Sunō! Ek kisān bij bone ke lie niklā. ⁴ Jab bij idhar-udhar bikhar gayā to kuchh dāne rāste par gire aur parindoñ ne ā kar unheñ chug liyā. ⁵ Kuchh pathrīlī zamīn par gire jahān miṭṭī kī kamī thī. Wuh jald ug āe kyonki miṭṭī gahrī nahīn thī. ⁶ Lekin jab sūraj niklā to paude jhulas gae aur chūnki wuh jaṛ na pakāṛ sake is lie sūkh gae. ⁷ Kuchh dāne khudrau kāntedār padoñ ke darmiyān bhī gire. Wahān wuh ugne to lage, lekin khudrau padoñ ne sāth sāth baṛh kar unheñ phalne-phūlne kī jagah na dī. Chunānche wuh bhī khatm ho gae aur phal na lā sake. ⁸ Lekin aise dāne bhī the jo zarḱhez zamīn meñ gire. Wahān wuh phūṭ nikle aur baṛhte baṛhte tīs gunā, sāṭh gunā balki sau gunā tak phal lāe.”

⁹ Phir us ne kahā, “Jo sun saktā hai wuh sun le!”

Tamsiloñ kā Maqsad

¹⁰ Jab wuh akelā thā to jo log us ke irdgird jamā the unhoñ ne bārah shāgirdoñ samet us se pūchhā ki is tamsil kā kyā matlab hai? ¹¹ Us ne jawāb diyā, “Tum ko to Allāh kī bādshāhī kā bhed samajhne kī liyaḡat dī gaī hai. Lekin main is dāyre se bāhar ke logoñ ko har bāt samjhāne ke lie tamsileñ istemāl kartā hūn ¹² tāki pāk kalām pūrā ho jāe ki

‘Wuh apnī ānkhōñ se dekheñge magar kuchh nahīn jāneñge, wuh apne kānoñ se suneñge magar kuchh nahīn samjheñge, aisā na ho ki wuh merī taraf rujū karen aur unheñ muāf kar diyā jāe.’”

Bij Bone Wāle kī Tamsil kā Matlab

¹³ Phir Īsā ne un se kahā, “Kyā tum yih tamsil nahīn samajhte? To phir bāqī tamām tamsileñ kis tarah samajh pāoge? ¹⁴ Bij bone wālā Allāh kā kalām bo detā hai. ¹⁵ Rāste par girne wāle dāne wuh log haiñ jo kalām ko sunte to haiñ, lekin phir Īblīs fauran ā kar wuh kalām chhīn letā hai jo un meñ boyā gayā hai. ¹⁶ Pathrīlī zamīn par girne wāle dāne wuh log haiñ jo kalām sunte hī use khushī se qabūl to kar lete haiñ, ¹⁷ lekin wuh jaṛ nahīn pakarte aur is lie zyādā der tak qāym nahīn rahte. Jyōñ hī wuh kalām par imān lāne ke bāis kisī musibat yā izārasānī se dochar ho jāeñ, to wuh bargashtā ho jāte haiñ. ¹⁸ Khudrau kāntedār padoñ ke darmiyān gire hue dāne wuh log haiñ jo kalām sunte to haiñ, ¹⁹ lekin phir rozmarrā kī pareshāniyāñ, daulat kā fareb aur dīgar chīzoñ kā lālach kalām ko phalne-phūlne nahīn dete. Natīje meñ wuh phal lāne tak nahīn pahuñchtā. ²⁰ Is ke muḡābale meñ zarḱhez zamīn meñ gire hue dāne wuh log haiñ jo kalām sun kar use qabūl karte aur baṛhte baṛhte tīs gunā, sāṭh gunā balki sau gunā tak phal lāte haiñ.”

Koī Charāgh ko Bartan ke nīche Nahīn Chhupātā

²¹ Īsā ne bāt jāri rakhī aur kahā, “Kyā charāgh ko is lie jalā kar lāyā jātā hai ki wuh kisī bartan yā chārpāi ke nīche rakhā jāe? Hargiz nahīn! Use shamādān par rakhā jātā hai. ²² Kyonki jo kuchh bhī is waqt poshīdā hai use ākhirkār zāhir ho jānā hai aur tamām bhedoñ ko ek din khul jānā hai. ²³ Agar koī sun sake to sun le.”

²⁴ Us ne un se yih bhī kahā, “Is par dhyān do ki tum kyā sunte ho. Jis hisāb se tum dūsroñ ko dete ho usī hisāb se tum ko bhī diyā jāegā balki tum ko us se baṛh kar milegā. ²⁵ Kyoñki jise kuchh hāsīl huā hai use aur bhī diyā jāegā, jabki jise kuchh hāsīl nahīn huā us se wuh thoṛā-bahut bhī chhīn liyā jāegā jo use hāsīl hai.”

Khud Baḥhud Ugne Wāle Bij kī Tamsīl

²⁶ Phir Īsā ne kahā, “Allāh kī bādshāhī yoñ samajh lo: Ek kisān zamīn meñ bij bikher detā hai. ²⁷ Yih bij phūṭ kar din rāt ugtā rahtā hai, ḳhāh kisān so rahā yā jāg rahā ho. Use mālūm nahīn ki yih kyoñkar hotā hai. ²⁸ Zamīn ḳhud baḥhud anāj kī fasal paidā kartī hai. Pahle patte nikalte haiñ, phir bāleñ nazar āne lagtī haiñ aur āḳhir meñ dāne paidā ho jāte haiñ. ²⁹ Aur jyoñ hī anāj kī fasal pak jātī hai kisān ā kar darāntī se use kāt letā hai, kyoñki fasal kī kaṭāī kā waqt ā chukā hotā hai.”

Rāi ke Dāne kī Tamsīl

³⁰ Phir Īsā ne kahā, “Ham Allāh kī bādshāhī kā muwāzanā kis chīz se karen? Yā ham kaun-sī tamsīl se ise bayān karen? ³¹ Wuh rāi ke dāne kī mānind hai jo zamīn meñ ḍālā gayā ho. Rāi bijoñ meñ sab se chhoṭā dānā hai ³² lekin baṛhte baṛhte sabziyoñ meñ sab se baṛā ho jātā hai. Us kī shāḳheñ itnī lambī ho jātī haiñ ki parinde us ke sāy meñ apne ghoñsle banā sakte haiñ.”

³³ Īsā isī qism kī bahut-sī tamsiloñ kī madad se unheñ kalām yoñ sunātā thā ki wuh ise samajh sakte the. ³⁴ Hāñ, awām ko wuh sirf tamsiloñ ke zariye sikhātā thā. Lekin jab wuh apne shāgirdoñ ke sāth akelā hotā to wuh har bāt kī tashrīh kartā thā.

Īsā Āndhī ko Thamā Detā Hai

³⁵ Us din jab shām huī to Īsā ne apne shāgirdoñ se kahā, “Āo, ham jhīl ke pār chaleñ.” ³⁶ Chunāñche wuh bhīṛ ko ruḳhsat karke use le kar chal paṛe. Bāz aur kashtiyāñ bhī sāth gaīñ. ³⁷ Achānak saḳht āndhī āī. Lahreñ kashtī se ṭakrā kar use pāñi se bharne lagīñ, ³⁸ lekin Īsā abhī tak kashtī ke pichhle hisse meñ apnā sar gaddī par rakhe so rahā thā. Shāgirdoñ ne use jagā kar kahā, “Ustād, kyā āp ko parwā nahīn ki ham tabāh ho rahe haiñ?”

³⁹ Wuh jāg uṭhā, āndhī ko ḍāntā aur jhīl se kahā, “Ḳhāmosh! Chup kar!” Is par āndhī tham gaī aur lahreñ bilkul sākit ho gaīñ. ⁴⁰ Phir Īsā ne shāgirdoñ se pūchhā, “Tum kyoñ ghabrāte ho? Kyā tum abhī tak imān nahīn rakhte?” ⁴¹ Un par saḳht ḳhauf tāri ho gayā aur wuh ek dūsre se kahne lage, “Āḳhir yih kaun hai? Hawā aur jhīl bhī us kā hukm māntī haiñ.”

5

Īsā Ek Garāsīñi Ādmī se Badrūheñ Nikāl Detā Hai

¹ Phir wuh jhīl ke pār Garāsā ke ilāqe meñ pahuñche. ² Jab Īsā kashtī se utrā to ek ādmī jo nāpāk rūh kī girift meñ thā qabroñ meñ se nikal kar Īsā ko milā. ³ Yih ādmī qabroñ meñ rahtā aur is naubat tak pahuñch gayā thā ki koī bhī use bāndh na saktā thā, chāhe use zanjīroñ se bhī bāndhā jātā. ⁴ Use bahut dafā beṛyoñ aur zanjīroñ se bāndhā gayā thā, lekin jab bhī aisā huā to us ne zanjīroñ ko toṛ kar beṛyoñ ko ṭukṛe ṭukṛe kar diyā thā. Koī bhī use kantroḷ nahīn kar saktā thā. ⁵ Din rāt wuh chīḳheñ mār mār kar qabroñ aur pahāri ilāqe meñ ghūmtā-phirtā aur apne āp ko pattharoñ se zaḳhmī kar letā thā.

⁶ Īsā ko dūr se dekh kar wuh daurā aur us ke sāmne muñh ke bal girā. ⁷ Wuh zor se chīkhā, “Ai Īsā Allāh T’ālā ke Farzand, merā āp ke sāth kyā wāstā hai? Allāh ke nām meñ āp ko qasam detā hūñ ki mujhe azāb meñ na ḍaleñ.” ⁸ Kyoñki Īsā ne use kahā thā, “Ai nāpāk rūh, ādmī meñ se nikal jā!”

⁹ Phir Īsā ne pūchhā, “Terā nām kyā hai?”

Us ne jawāb diyā, “Lashkar, kyoñki ham bahut-se haiñ.” ¹⁰ Aur wuh bār bār minnat kartā rahā ki Īsā unheñ is ilāqe se na nikāle.

¹¹ Us waqt qarīb kī pahārī par suaroñ kā baṛā ḡhol char rahā thā.

¹² Badrūhoñ ne Īsā se iltamās kī, “Hameñ suaroñ meñ bhej deñ, hameñ un meñ dākḡhil hone deñ.” ¹³ Us ne unheñ ijāzat dī to badrūheñ us ādmī meñ se nikal kar suaroñ meñ jā ḡhusīñ. Is par pūre ḡhol ke taqriban 2,000 suar bhāḡ bhāḡ kar pahārī kī ḡhalān par se utre aur jhīl meñ jhapaṭ kar ḡub mare.

¹⁴ Yih dekh kar suaroñ ke gallābān bhāḡ gae. Unhoñ ne shahr aur dehāt meñ is bāt kā charchā kiyā to log yih mālūm karne ke lie ki kyā huā hai apñi jaghoñ se nikal kar Īsā ke pās āe. ¹⁵ Us ke pās pahuñche to wuh ādmī milā jis meñ pahle badrūhoñ kā lashkar thā. Ab wuh kapre pahne wahāñ baiṭhā thā aur us kī zahnī hālat ṭhīk thī. Yih dekh kar wuh ḡar gae.

¹⁶ Jinhoñ ne sab kuchh dekhā thā unhoñ ne logoñ ko batāyā ki badrūh-giriftā ādmī aur suaroñ ke sāth kyā huā hai.

¹⁷ Phir log Īsā kī minnat karne lage ki wuh un ke ilāqe se chalā jāe.

¹⁸ Īsā kashtī par sawār hone lagā to badrūhoñ se āzād kie gae ādmī ne us se iltamās kī, “Mujhe bhī apne sāth jāne deñ.”

¹⁹ Lekin Īsā ne use sāth jāne na diyā balki kahā, “Apne ḡhar wāpas chalā jā aur apne azīzoñ ko sab kuchh batā jo Rab ne tere lie kiyā hai, ki us ne tujh par kitnā rahm kiyā hai.”

²⁰ Chunāñche ādmī chalā gayā aur Dikapulis ke ilāqe meñ logoñ ko batāne lagā ki Īsā ne mere lie kyā kuchh kiyā hai. Aur sab hairatzadā hue.

Yāir kī Beṭī aur Bīmār Aurat

²¹ Īsā ne kashtī meñ baiṭhe jhīl ko dubārā pār kiyā. Jab dūsre kināre pahuñchā to ek hujūm us ke gird jamā ho gayā. Wuh abhī jhīl ke pās hī thā ²² ki maqāmī ibādatkhāne kā ek rāhnumā us ke pās āyā. Us kā nām Yāir thā. Īsā ko dekh kar wuh us ke pāñwoñ meñ gir gayā ²³ aur bahut minnat karne lagā, “Merī chhoṭī beṭī marne wālī hai, barāh-e-karm ā kar us par apne hāth rakheñ tāki wuh shifā pā kar zindā rahe.”

²⁴ Chunāñche Īsā us ke sāth chal paṛā. Ek baṛī bhīr us ke pīchhe lag gai aur log use gher kar har taraf se dabāne lage.

²⁵ Hujūm meñ ek aurat thī jo bārah sāl se kḡhūn bahne ke marz se rihāi na pā sakī thī. ²⁶ Bahut ḡaktaroñ se apnā ilāj karwā karwā kar use kāi tarah kī musibat jhelñī paṛī thī aur itne meñ us ke tamām paise bhī kḡharch ho gae the. To bhī koī fayḡdā na huā thā balki us kī hālat mazīd kḡharāb hotī gai. ²⁷ Īsā ke bāre meñ sun kar wuh bhīr meñ shāmīl ho gai thī. Ab pīchhe se ā kar us ne us ke libās ko chhuā, ²⁸ kyoñki us ne sochā, “Agar main sirf us ke libās ko hī chhū lūñ to main shifā pā lūngī.”

²⁹ Kḡhūn bahnā fauran band ho gayā aur us ne apne jism meñ mahsūs kiyā ki mujhe is aziyatnāk hālat se rihāi mil gai hai. ³⁰ Lekin usī lamhe

Īsā ko khud mahsūs huā ki mujh meñ se tawānāi nikli hai. Us ne muṛ kar pūchhā, “Kis ne mere kapṛoñ ko chhuā hai?”

³¹ Us ke shāgirdoñ ne jawāb diyā, “Āp khud dekh rahe haiñ ki hujūm āp ko gher kar dabā rahā hai. To phir āp kis tarah pūchh sakte haiñ ki kis ne mujhe chhuā?”

³² Lekin Īsā apne chāroñ taraf dekhtā rahā ki kis ne yih kiyā hai. ³³ Is par wuh aurat yih jān kar ki mere sāth kyā huā hai khauf ke māre laraztī huī us ke pās āi. Wuh us ke sāmne gir paṛī aur use pūri haqīqat khol kar bayān kī. ³⁴ Īsā ne us se kahā, “Beṭī, tere imān ne tujhe bachā liyā hai. Salāmātī se jā aur apnī aziyatnāk hālat se bachī rah.”

³⁵ Īsā ne yih bāt abhī khatm nahīn ki thī ki ibādatkhāne ke rāhnumā Yāir ke ghar kī taraf se kuchh log pahuñche aur kahā, “Āp kī beṭī faut ho chukī hai, ab ustād ko mazīd taklīf dene kī kyā zarūrat?”

³⁶ Un kī yih bāt nazarandāz karke Īsā ne Yāir se kahā, “Mat ghabrāo, faqt imān rakho.” ³⁷ Phir Īsā ne hujūm ko rok liyā aur sirf Patras, Yāqūb aur us ke bhāi Yūhannā ko apne sāth jāne kī ijāzat dī. ³⁸ Jab ibādatkhāne ke rāhnumā ke ghar pahuñche to wahāñ baṛī afrā-tafrī nazar āi. Log khūb girya-o-zārī kar rahe the. ³⁹ Andar jā kar Īsā ne un se kahā, “Yih kaisā shor-sharābā hai? Kyoñ ro rahe ho? Laṛkī mar nahīn gaī balki so rahī hai.”

⁴⁰ Log hañs kar us kā mazāq uṛāne lage. Lekin us ne sab ko bāhar nikāl diyā. Phir sirf laṛkī ke wālidain aur apne tīn shāgirdoñ ko sāth le kar wuh us kamre meñ dākhlil huā jis meñ laṛkī paṛī thī. ⁴¹ Us ne us kā hāth pakaṛ kar kahā, “Talithā qūm!” Is kā matlab hai, “Chhoṭī laṛkī, main tujhe hukm detā hūn ki jāg uṭh.”

⁴² Laṛkī fauran uṭh kar chalne-phirne lagī. Us kī umr bārah sāl thī. Yih dekh kar log ghabrā kar hairān rah gae. ⁴³ Īsā ne unheñ sanjīdagī se samjhāyā ki wuh kisī ko bhī is ke bāre meñ na batāeñ. Phir us ne unheñ kahā ki use khāne ko kuchh do.

6

Īsā ko Nāsarāt meñ Radd Kiyā Jātā Hai

¹ Phir Īsā wahāñ se chalā gayā aur apne watanī shahr Nāsarāt meñ āyā. Us ke shāgird us ke sāth the. ² Sabat ke din wuh ibādatkhāne meñ tālīm dene lagā. Beshtar log us kī bāteñ sun kar hairatzadā hue. Unhoñ ne pūchhā, “Ise yih kahāñ se hāsil huā hai? Yih hikmat jo ise milī hai, aur yih mojize jo is ke hāthoñ se hote haiñ, yih kyā hai?” ³ Kyā yih wuh barhāi nahīn hai jo Mariyam kā beṭā hai aur jis ke bhāi Yāqūb, Yūsuf, Yahūdāh aur Shamāūn haiñ? Aur kyā is kī bahneñ yihīñ nahīñ rahtīñ?” Yoñ unhoñ ne us se ṭhokar khā kar use qabūl na kiyā.

⁴ Īsā ne un se kahā, “Nabī kī har jagah izzat hotī hai siwāe us ke watanī shahr, us ke rishtedāroñ aur us ke apne khāndān ke.”

⁵ Wahāñ wuh koī mojizā na kar sakā. Us ne sirf chand ek marizoñ par hāth rakh kar un ko shifā dī. ⁶ Aur wuh un kī be’etiqaḍī ke sabab se bahut hairān thā.

Īsā Bārah Shāgirdoñ ko Tablīgh Karne Bhejtā Hai

Is ke bād Īsā ne irdgird ke ilāqe meñ gānw gānw jā kar logoñ ko tālīm dī. ⁷ Bārah shāgirdoñ ko bulā kar wuh unheñ do do karke mukhtalif jaghoñ par bhejne lagā. Is ke lie us ne unheñ nāpāk rūhoñ ko nikālne kā iḳhtiyār

de kar ⁸ yih hidāyat kī, “Safr par apne sāth kuchh na lenā siwāe ek lāṭhi ke. Na roṭī, na sāmān ke lie koī baig, na kamarband meñ koī paisā, ⁹ na ek se zyādā sūt. Tum jūte pahan sakte ho. ¹⁰ Jis ghar meñ bhī dākḥil ho us meñ us maqām se chale jāne tak ṭhahro. ¹¹ Aur agar koī maqām tum ko qabūl na kare yā tumhārī na sune to phir rawānā hote waqt apne pānwoñ se gard jhār do. Yoñ tum un ke khilāf gawāhī doge.”

¹² Chunānche shāgird wahān se nikal kar munādi karne lage ki log taubā kareñ. ¹³ Unhoñ ne bahut-sī badrūheñ nikāl dīn aur bahut-se marīzoñ par zaitūn kā tel mal kar unheñ shifā dī.

Yahyā Baptismā Dene Wāle kā Qatl

¹⁴ Bādshāh Herodes Antipās ne Īsā ke bāre meñ sunā, kyonki us kā nām mashhūr ho gayā thā. Kuchh kah rahe the, “Yahyā baptismā dene wālā murdoñ meñ se jī uṭhā hai, is lie is qism kī mojjizānā tāqateñ us meñ nazar ātī haiñ.”

Auroñ ne sochā, “Yih Iliyās Nabī hai.”

¹⁵ Yih khayāl bhī pesh kiyā jā rahā thā ki wuh qadīm zamāne ke nabiyōñ jaisā koī nabī hai.

¹⁶ Lekin jab Herodes ne us ke bāre meñ sunā to us ne kahā, “Yahyā jis kā mainī ne sar qalam karwāyā hai murdoñ meñ se jī uṭhā hai.” ¹⁷ Wajah yih thī ki Herodes ke hukm par hī Yahyā ko giriftār karke jel meñ dālā gayā thā. Yih Herodiyās kī khātir huā thā jo pahle Herodes ke bhāī Filippus kī bīwī thī, lekin jis se us ne ab khud shādī kar lī thī. ¹⁸ Yahyā ne Herodes ko batāyā thā, “Apne bhāī kī bīwī se terī shādī nājāyaz hai.”

¹⁹ Is wajah se Herodiyās us se kīnā rakhtī aur use qatl karānā chāhtī thī. Lekin is meñ wuh nākām rahī ²⁰ kyonki Herodes Yahyā se ḍartā thā. Wuh jāntā thā ki yih admī rāstbāz aur muqaddas hai, is lie wuh us kī hifāz kartā thā. Jab bhī us se bāt hotī to Herodes sun sun kar baṛī uljhan meñ paṛ jātā. To bhī wuh us kī bāteñ sunanā pasand kartā thā.

²¹ Ākḥirkār Herodiyās ko Herodes kī sālgirah par achchhā mauqā mil gayā. Sālgirah ko manāne ke lie Herodes ne apne baṛe sarkārī afsarōñ, milṭrī kamāḍarōñ aur Galīl ke awwal darje ke shahriyōñ kī ziyāfat kī. ²² Ziyāfat ke daurān Herodiyās kī beṭī andar ā kar nāchne lagī. Herodes aur us ke mehmānoñ ko yih bahut pasand āyā aur us ne laṛkī se kahā, “Jo jī chāhe mujh se māng to mainī wuh tujhe dūngā.” ²³ Balkī us ne qasam khā kar kahā, “Jo bhī tū māngegī mainī tujhe dūngā, khāh bādshāhī kā ādhā hissā hī kyon na ho.”

²⁴ Laṛkī ne nikal kar apnī māñ se pūchhā, “Mainī kyā māngūñ?”

Māñ ne jawāb diyā, “Yahyā baptismā dene wāle kā sar.”

²⁵ Laṛkī phurtī se andar jā kar bādshāh ke pās wāpas āī aur kahā, “Mainī chāhtī hūñ ki āp mujhe abhī abhī Yahyā baptismā dene wāle kā sar ṭre meñ mangwā deñ.”

²⁶ Yih sun kar bādshāh ko bahut dukh huā. Lekin apnī qasmoñ aur mehmānoñ kī maujūdagī kī wajah se wuh inkār karne ke lie bhī taiyār nahīn thā. ²⁷ Chunānche us ne fauran jallād ko bhej kar hukm diyā ki wuh Yahyā kā sar le āe. Jallād ne jel meñ jā kar Yahyā kā sar qalam kar diyā. ²⁸ Phir wuh use ṭre meñ rakh kar le āyā aur laṛkī ko de diyā. Laṛkī ne use apnī māñ ke sapurd kiyā. ²⁹ Jab Yahyā ke shāgirdoñ ko yih khabar pahuñchī to wuh āe aur us kī lāsh le kar use qabr meñ rakh diyā.

³⁰ Rasūl wāpas ā kar Īsā ke pās jamā hue aur use sab kuchh sunāne lage jo unhoñ ne kiyā aur sikhāyā thā. ³¹ Is daurān itne log ā aur jā rahe the ki unheñ khānā khāne kā mauqā bhī na milā. Is lie Īsā ne bārah shāgirdoñ se kahā, “Āo, ham logoñ se alag ho kar kisi ghairābād jagah jāeñ aur ārām kareñ.” ³² Chunāñche wuh kashtī par sawār ho kar kisi wīrān jagah chale gae.

³³ Lekin bahut-se logoñ ne unheñ jāte waqt pahchān liyā. Wuh paidal chal kar tamām shahroñ se nikal āe aur dauṛ dauṛ kar un se pahle manzil-e-maqsūd tak pahuñch gae. ³⁴ Jab Īsā ne kashtī par se utar kar baṛe hujūm ko dekhā to use logoñ par tars āyā, kyonki wuh un bheṛoñ kī mānind the jin kā koī charwāhā na ho. Wahīñ wuh unheñ bahut-sī bāteñ sikhāne lagā.

³⁵ Jab din dhalne lagā to us ke shāgird us ke pās āe aur kahā, “Yih jagah wīrān hai aur din dhalne lagā hai. ³⁶ In ko ruḥsat kar deñ tāki yih irdgird kī bastiyōñ aur dehātoñ meñ jā kar khāne ke lie kuchh kharīd leñ.”

³⁷ Lekin Īsā ne unheñ kahā, “Tum khud inheñ kuchh khāne ko do.”

Unhoñ ne pūchhā, “Ham is ke lie darkār chāñdī ke 200 sikke kahān se le kar roṭī kharīdne jāeñ aur inheñ khilāeñ?”

³⁸ Us ne kahā, “Tumhāre pās kitnī roṭiyāñ haiñ? Jā kar patā karo!”

Unhoñ ne mālūm kiyā. Phir dubārā us ke pās ā kar kahne lage, “Hamāre pās pāñch roṭiyāñ aur do machhliyāñ haiñ.”

³⁹ Is par Īsā ne unheñ hidāyat dī, “Tamām logoñ ko gurohoñ meñ harī ghās par biṭhā do.” ⁴⁰ Chunāñche log sau sau aur pachās pachās kī sūrat meñ baiṭh gae. ⁴¹ Phir Īsā ne un pāñch roṭiyōñ aur do machhliyōñ ko le kar āsmān kī taraf dekhā aur shukrguzārī kī duā kī. Phir us ne roṭiyōñ ko toṛ toṛ kar shāgirdoñ ko diyā tāki wuh logoñ meñ taqsim kareñ. Us ne do machhliyōñ ko bhī ṭukre ṭukre karke shāgirdoñ ke zariye un meñ taqsim karwāyā. ⁴² Aur sab ne jī bhar kar khāyā. ⁴³ Jab shāgirdoñ ne roṭiyōñ aur machhliyōñ ke bache hue ṭukre jamā kie to bārah ṭokre bhar gae. ⁴⁴ Khāne wāle mardoñ kī kul tādād 5,000 thī.

Īsā Pāñ par Chaltā Hai

⁴⁵ Is ke ain bād Īsā ne apne shāgirdoñ ko majbūr kiyā ki wuh kashtī par sawār ho kar āge nikleñ aur jhīl ke pār ke shahr Bait-saidā jāeñ. Itne meñ wuh hujūm ko ruḥsat karnā chāhtā thā. ⁴⁶ Unheñ kharībād kahne ke bād wuh duā karne ke lie pahār par chaṛh gayā. ⁴⁷ Shām ke waqt shāgirdoñ kī kashtī jhīl ke bich tak pahuñch gai thī jabki Īsā khud khushkī par akelā rah gayā thā. ⁴⁸ Wahāñ se us ne dekhā ki shāgird kashtī ko khene meñ baṛī jidd-o-jahd kar rahe haiñ, kyonki hawā un ke khalāf chal rahī thī. Taqriban tīn baje rāt ke waqt Īsā pāñ par chalte hue un ke pās āyā. Wuh un se āge nikalnā chāhtā thā, ⁴⁹ lekin jab unhoñ ne use jhīl kī satah par chalte hue dekhā to sochne lage, “Yih koī bhūt hai” aur chīkheñ mārne lage. ⁵⁰ Kyonki sab ne use dekh kar dahshat khāī.

Lekin Īsā fauran un se muḥtātib ho kar bolā, “Hauslā rakho! Maiñ hī hūñ. Mat ghabrāo.” ⁵¹ Phir wuh un ke pās āyā aur kashtī meñ baiṭh gayā. Usī waqt hawā tham gai. Shāgird nihāyat hī hairatzadā hue. ⁵² Kyonki jab roṭiyōñ kā mojizā kiyā gayā thā to wuh is kā matlab nahīñ samjhe the balki un ke dil behis ho gae the.

Gannesarat meñ Marīzoñ kī Shifā

53 Jhīl ko pār karke wuh Gannesarat Shahr ke pās pahuñch gae aur langar dāl diyā. 54 Jyoñ hī wuh kashtī se utre logoñ ne Īsā ko pahchān liyā. 55 Wuh bhāg bhāg kar us pūre ilāqe meñ se guzare aur marīzoñ ko chārpāiyōñ par uṭhā uṭhā kar wahāñ le āe jahāñ kahiñ unheñ khabar mili ki wuh ṭhahrā huā hai. 56 Jahāñ bhī wuh gayā chāhe gāñw, shahr yā bastī meñ, wahāñ logoñ ne bīmāroñ ko chaukoñ meñ rakh kar us se minnat kī ki wuh kam az kam unheñ apne libās ke dāman ko chhūne de. Aur jis ne bhī use chhuā use shifā mili.

7

Bāpdādā kī Tālim

1 Ek din Farīsī aur sharīat ke kuchh ālim Yarūshalam se Īsā se milne āe. 2 Jab wuh wahāñ the to unhoñ ne dekhā ki us ke kuchh shāgird apne hāth pāk-sāf kie baḡhair yāñī dhoe baḡhair khānā khā rahe haiñ.

3 (Kyoñki Yahūdī aur khāskar Farīsī firqe ke log is muāmale meñ apne bāpdādā kī riwāyat ko mānte haiñ. Wuh apne hāth achchhī tarah dhoe baḡhair khānā nahīñ khāte. 4 Isī tarah jab wuh kabhī bāzār se āte haiñ to wuh ḡhusl karke hī khānā khāte haiñ. Wuh bahut-sī aur riwāyatoñ par bhī amal karte haiñ, masalan kap, jag aur ketlī ko dho kar pāk-sāf karne kī rasm par.)

5 Chunāñche Farīsīyōñ aur sharīat ke ālimoñ ne Īsā se pūchhā, “Āp ke shāgird bāpdādā kī riwāyatoñ ke mutābiq zindagī kyoñ nahīñ guzārte balki roṭī bhī hāth pāk-sāf kie baḡhair khāte haiñ?”

6 Īsā ne jawāb diyā, “Yasāyāh Nabī ne tum riyākāroñ ke bāre meñ ṭhik kahā jab us ne yih nabuwwat kī,

‘Yih qaum apne hoñṭoñ se to merā ehtirām kartī hai lekin us kā dil mujh se dūr hai.

7 Wuh merī parastish karte to haiñ, lekin befāyda.

Kyoñki wuh sirf insān hī ke ahkām sikhāte haiñ.’

8 Tum Allāh ke ahkām ko chhoṛ kar insāñī riwāyāt kī pairawī karte ho.”

9 Īsā ne apñī bāt jāri rakhī, “Tum kitne salīqe se Allāh kā hukm mansūkh karte ho tāki apñī riwāyāt ko qāym rakh sako. 10 Masalan Mūsā ne farmāyā, ‘Apne bāp aur apñī māñ kī izzat karnā’ aur ‘Jo apne bāp yā māñ par lānat kare use sazā-e-maut dī jāe.’ 11 Lekin jab koī apne wālidain se kahe, ‘Maiñ āp kī madad nahīñ kar saktā, kyoñki maiñ ne mannat māñī hai ki jo mujhe āp ko denā thā wuh Allāh ke lie qurbāñī hai’ to tum ise jāyz qarār dete ho. 12 Yoñ tum use apne māñ-bāp kī madad karne se rok lete ho. 13 Aur isi tarah tum Allāh ke kalām ko apñī us riwāyat se mansūkh kar lete ho jo tum ne nasl-dar-nasl muntaqil kī hai. Tum is qism kī bahut-sī harkateñ karte ho.”

Kyā Kuchh Insān ko Nāpāk Kar Detā Hai?

14 Phir Īsā ne dubārā hujūm ko apne pās bulāyā aur kahā, “Sab merī bāt suno aur ise samajhne kī koshish karo. 15 Koi aisi chīz hai nahīñ jo insān meñ dākhil ho kar use nāpāk kar sake, balki jo kuchh insān ke andar se nikaltā hai wuhī use nāpāk kar detā hai.” 16 [Agar koī sun saktā hai to wuh sun le.]

17 Phir wuh hujūm ko chhoṛ kar kisī ghar meñ dākhil huā. Wahāñ us ke shāgirdoñ ne pūchhā, “Is tamsil kā kyā matlab hai?”

18 Us ne kahā, “Kyā tum bhī itne nāsamajh ho? Kyā tum nahīñ samajhte ki jo kuchh bāhar se insān meñ dākhil hotā hai wuh use nāpāk nahīñ

kar saktā? ¹⁹ Wuh to us ke dil meñ nahīn jātā balki us ke mede meñ aur wahān se nikal kar jā-e-zarūrat meñ.” (Yih kah kar Īsā ne har qism kā khānā pāk-sāf qarār diyā.)

²⁰ Us ne yih bhī kahā, “Jo kuchh insān ke andar se nikaltā hai wuhī use nāpāk kartā hai. ²¹ Kyoñki logoñ ke andar se, un ke diloñ hī se bure khayālāt, harām-kārī, chorī, qatl-o-ghārat, ²² zinākārī, lālach, badkārī, dhokā, shahwatparastī, hasad, buhtān, ghurūr aur hamāqat nikalte haiñ. ²³ Yih tamām burāiyān andar hī se nikal kar insān ko nāpāk kar detī haiñ.”

Ghairyahūdī Aurat kā Īmān

²⁴ Phir Īsā Galil se rawānā ho kar shimāl meñ Sūr ke ilāqe meñ āyā. Wahān wuh kisī ghar meñ dākhlil huā. Wuh nahīn chāhtā thā ki kisī ko patā chale, lekin wuh poshidā na rah sakā. ²⁵ Fauran ek aurat us ke pās āi jis ne us ke bāre meñ sun rakhā thā. Wuh us ke pānwoñ meñ gir gai. Us kī chhoṭī beṭī kisī nāpāk rūh ke qabze meñ thī, ²⁶ aur us ne Īsā se guzārish kī, “Badrūh ko merī beṭī meñ se nikāl deñ.” Lekin wuh aurat Yūnānī thī aur Sūrufenike ke ilāqe meñ paidā huī thī, ²⁷ is lie Īsā ne use batāyā, “Pahle bachchoñ ko jī bhar kar khāne de, kyoñki yih munāsib nahīn ki bachchoñ se khānā le kar kuttoñ ke sāmne phaiñk diyā jāe.”

²⁸ Us ne jawāb diyā, “Jī Khudāwand, lekin mez ke nīche ke kutte bhī bachchoñ ke gire hue ṭukre khāte haiñ.”

²⁹ Īsā ne kahā, “Tū ne achchhā jawāb diyā, is lie jā, badrūh terī beṭī meñ se nikal gai hai.”

³⁰ Aurat apne ghar wāpas chalī gai to dekhā ki larṅki bistar par paṛī hai aur badrūh us meñ se nikal chuki hai.

Gūnge-Bahre kī Shifā

³¹ Jab Īsā Sūr se rawānā huā to wuh pahle shimāl meñ wāqe shahr Saidā ko chalā gayā. Phir wahān se bhī fāriḡh ho kar wuh dubārā Galil kī Jhīl ke kināre wāqe Dikapulis ke ilāqe meñ pahuñch gayā. ³² Wahān us ke pās ek bahrā ādmī lāyā gayā jo mushkīl hī se bol saktā thā. Unhoñ ne minnat kī ki wuh apnā hāth us par rakhe. ³³ Īsā use hujūm se dūr le gayā. Us ne apnī ungliyān us ke kānoñ meñ ḍālīn aur thūk kar ādmī kī zabān ko chhuā. ³⁴ Phir āsmān kī taraf nazar utāñ kar us ne āh bhārī aur us se kahā, “Iffatah!” (Is kā matlab hai “Khul jā!”)

³⁵ Fauran ādmī ke kān khul gae. Zabān kā bandhan ṭuṭ gayā aur wuh thīk thīk bolne lagā. ³⁶ Īsā ne hāzirīn ko hukm diyā ki wuh kisī ko yih bāt na batāeñ. Lekin jitnā wuh manā kartā thā utnā hī log is kī khabar phailāte the. ³⁷ Wuh nihāyat hī hairān hue aur kahne lage, “Is ne sab kuchh achchhā kiyā hai, yih bahroñ ko sunane kī tāqat detā hai aur guñgoñ ko bolne kī.”

8

Īsā 400 Afrād ko Khānā Khilātā Hai

¹ Un dinoñ meñ ek aur martabā aisā huā ki bahut-se log jamā hue jin ke pās khāne kā band-o-bast nahīn thā. Chunāñche Īsā ne apne shāgirdoñ ko bulā kar un se kahā, ² “Mujhe in logoñ par tars ātā hai. Inheñ mere sāth ṭhahre tūn din ho chuke haiñ aur in ke pās khāne kī koī chīz nahīn hai. ³ Lekin agar maiñ inheñ ruḡhsat kar dūñ aur wuh is bhūkī hālat meñ

apne apne ghar chale jāen to wuh rāste meñ thak kar chūr ho jāenge. Aur in meñ se kāi dūr-darāz se āe haiñ.”

⁴ Us ke shāgirdoñ ne jawāb diyā, “Is wīrān ilāqe meñ kahān se itnā khānā mil sakegā ki yih khā kar ser ho jāeñ?”

⁵ Īsā ne pūchhā, “Tumhāre pās kitnī roṭiyāñ haiñ?”

Unhoñ ne jawāb diyā, “Sāt.”

⁶ Īsā ne hujūm ko zamīn par baiṭhne ko kahā. Phir sāt roṭiyōñ ko le kar us ne shukrguzārī kī duā kī aur unheñ toṭ toṭ kar apne shāgirdoñ ko taq̄sīm karne ke lie de diyā. ⁷ Un ke pās do chār chhoṭī machhliyāñ bhī thīñ. Īsā ne un par bhī shukrguzārī kī duā kī aur shāgirdoñ ko unheñ bāñṭne ko kahā. ⁸ Logoñ ne jī bhar kar khāyā. Bād meñ jab khāne ke bache hue ṭukre jamā kie gae to sāt baṛe ṭokre bhar gae. ⁹ Taq̄riban 4,000 ādmī hāzir the. Khāne ke bād Īsā ne unheñ rukhsat kar diyā ¹⁰ aur fauran kashtī par sawār ho kar apne shāgirdoñ ke sāth Dalmanūtā ke ilāqe meñ pahuñch gayā.

Farīsī Ilāhī Nishān Talab Karte Haiñ

¹¹ Is par Farīsī nikal kar Īsā ke pās āe aur us se bahs karne lage. Use āzmāne ke lie unhoñ ne mutālabā kiyā ki wuh unheñ āsmān kī taraf se koī ilāhī nishān dikhāe tāki us kā iḳhtiyār sābit ho jāe. ¹² Lekin us ne ṭhanḍī āh bhar kar kahā, “Yih nasl kyoñ ilāhī nishān kā mutālabā kartī hai? Maiñ tum ko sach batātā hūñ ki ise koī nishān nahīñ diyā jāegā.”

¹³ Aur unheñ chhoṭ kar wuh dubārā kashtī meñ baiṭh gayā aur jhīl ko pār karne lagā.

Farīsiyōñ aur Herodes kā Ḳhamīr

¹⁴ Lekin shāgird apne sāth khānā lānā bhūl gae the. Kashtī meñ un ke pās sirf ek roṭī thī. ¹⁵ Īsā ne unheñ hidāyat kī, “Ḳhabardār, Farīsiyōñ aur Herodes ke ḳhamīr se hoshyār rahnā.”

¹⁶ Shāgird āpas meñ bahs karne lage, “Wuh is lie kah rahe hoñge ki hamāre pās roṭī nahīñ hai.”

¹⁷ Īsā ko mālūm huā ki wuh kyā soch rahe haiñ. Us ne kahā, “Tum āpas meñ kyoñ bahs kar rahe ho ki hamāre pās roṭī nahīñ hai? Kyā tum ab tak na jānte, na samajhte ho? Kyā tumhāre dil itne behis ho gae haiñ?”

¹⁸ Tumhāri āñkheñ to haiñ, kyā tum dekh nahīñ sakte? Tumhāre kān to haiñ, kyā tum sun nahīñ sakte? Aur kyā tumheñ yād nahīñ ¹⁹ jab maiñ ne 5,000 ādmiyōñ ko pāñch roṭiyōñ se ser kar diyā to tum ne bache hue ṭukroñ ke kitne ṭokre uṭhāe the?”

Unhoñ ne jawāb diyā, “Bārah.”

²⁰ “Aur jab maiñ ne 4,000 ādmiyōñ ko sāt roṭiyōñ se ser kar diyā to tum ne bache hue ṭukroñ ke kitne ṭokre uṭhāe the?”

Unhoñ ne jawāb diyā, “Sāt.” ²¹ Us ne pūchhā, “Kyā tum abhī tak nahīñ samajhte?”

Bait-saidā meñ Andhe kī Shifā

²² Wuh Bait-saidā pahuñche to log Īsā ke pās ek andhe ādmī ko lāe. Unhoñ ne iltamās kī ki wuh use chhue. ²³ Īsā andhe kā hāth pakaṛ kar use gāñw se bāhar le gayā. Wahāñ us ne us kī āñkhoñ par ṭhūk kar apne hāth us par rakh die aur pūchhā, “Kyā tū kuchh dekh saktā hai?”

²⁴ Ādmī ne nazar uṭhā kar kahā, “Hāñ, maiñ logoñ ko dekh saktā hūñ. Wuh phirte hue daraḳhtoñ kī mānind dikhāi de rahe haiñ.”

²⁵ Īsā ne dubārā apne hāth us kī ānkhon par rakhe. Is par ādmī kī ānkhēn pūre taur par khul gaīn, us kī nazar bahāl ho gaī aur wuh sab kuchh sāf sāf dekh saktā thā. ²⁶ Īsā ne use rukhsat karke kahā, “Is gaīnw meñ wāpas na jānā balki sīdhā apne ghar chalā jā.”

Patras kā Iqrār

²⁷ Phir Īsā wahān se nikal kar apne shāgirdon ke sāth Qaisariyā-flippī ke qarīb ke dehāton meñ gayā. Chalthe chalte us ne un se pūchhā, “Main logon ke nazdik kaun hūn?”

²⁸ Unhon ne jawāb diyā, “Kuchh kahte haiñ Yahyā baptismā dene wālā, kuchh yih kī āp Iliyās Nabi haiñ. Kuchh yih bhī kahte haiñ kī nabiyon meñ se ek.”

²⁹ Us ne pūchhā, “Lekin tum kyā kahte ho? Tumhāre nazdik main kaun hūn?”

Patras ne jawāb diyā, “Āp Masīh haiñ.”

³⁰ Yih sun kar Īsā ne unheñ kisi ko bhī yih bāt batāne se manā kiyā.

Īsā Apnī Maut kā Zikr Kartā Hai

³¹ Phir Īsā unheñ tālim dene lagā, “Lāzim hai kī Ibn-e-Ādam bahut dukh uṭhā kar buzurgoñ, rāhnumā imāmon aur shariyat ke ulamā se radd kiyā jāe. Use qatl bhī kiyā jāegā, lekin wuh tūtre din jī uṭhegā.” ³² Us ne unheñ yih bāt sāf sāf batāī. Is par Patras use ek taraf le jā kar samjhāne lagā.

³³ Īsā mur kar shāgirdon kī taraf dekhne lagā. Us ne Patras ko dāñṭā, “Shaitān, mere sāmne se haṭ jā! Tū Allāh kī soch nahīn rakhtā balki insān kī.”

³⁴ Phir us ne shāgirdon ke alāwā hujūm ko bhī apne pās bulāyā. Us ne kahā, “Jo mere pīchhe ānā chāhe wuh apne āp kā inkār kare aur apnī salīb uṭhā kar mere pīchhe ho le. ³⁵ Kyonki jo apnī jān ko bachāe rakhnā chāhe wuh use kho degā. Lekin jo merī aur Allāh kī khushkhabrī kī khātir apnī jān kho de wuhī use bachāegā. ³⁶ Kyā fāydā hai agar kisi ko pūrī duniyā hāsil ho jāe, lekin wuh apnī jān se mahrūm ho jāe? ³⁷ Insān apnī jān ke badle kyā de saktā hai? ³⁸ Jo bhī is zinākār aur gunāhāludā nasl ke sāmne mere aur merī bāton ke sabab se sharmāe us se Ibn-e-Ādam bhī us waqt sharmāegā jab wuh apne Bāp ke jalāl meñ muqaddas farishton ke sāth āegā.”

9

¹ Īsā ne unheñ yih bhī batāyā, “Main tum ko sach batātā hūn, yahān kuchh aise log khare haiñ jo marne se pahle hī Allāh kī bādshāhī ko qudrat ke sāth āte hue dekhenge.”

Pahār par Īsā kī Sūrat Badal Jātī Hai

² Chhīh din ke bād Īsā sirf Patras, Yāqūb aur Yūhannā ko apne sāth le kar ūnche pahār par chāṛh gayā. Wahān us kī shakl-o-sūrat un ke sāmne badal gaī. ³ Us ke kapre chamakne lage aur nihāyat safed ho gae. Duniyā meñ koī bhī dhoḃī kapre itne safed nahīn kar saktā. ⁴ Phir Iliyās aur Mūsā zāhir hue aur Īsā se bāt karne lage. ⁵ Patras bol uṭhā, “Ustād, kitnī achchhī bāt hai ki ham yahān haiñ. Āeñ, ham tīn jhonprian banāeñ, ek āp ke lie, ek Mūsā ke lie aur ek Iliyās ke lie.” ⁶ Us ne yih is lie kahā ki tīnon shāgird sahme hue the aur wuh nahīn jāntā thā ki kyā kahe.

⁷ Is par ek bādal ā kar un par chhā gayā aur bādal meñ se ek āwāz sunāi dī, “Yih merā pyārā Farzand hai. Is kī suno.” ⁸ Achānak Mūsā aur Iliyās ghāyb ho gae. Shāgirdoñ ne chāroñ taraf dekhā, lekin sirf Isā nazar āyā.

⁹ Wuh pahār se utarne lage to Isā ne unheñ hukm diyā, “Jo kuchh tum ne dekhā hai use us waqt tak kisī ko na batānā jab tak ki Ibn-e-Ādam murdoñ meñ se jī na uṭhē.”

¹⁰ Chunānche unhoñ ne yih bāt apne tak mahdūd rakhī. Lekin wuh kai bār āpas meñ bahs karne lage ki murdoñ meñ se jī uṭhne se kyā murād ho saktī hai. ¹¹ Phir unhoñ ne us se pūchhā, “Sharīat ke ulamā kyoñ kahte haiñ ki Masih kī āmad se pahle Iliyās kā anā zarūrī hai?”

¹² Isā ne jawāb diyā, “Iliyās to zarūr pahle sab kuchh bahāl karne ke lie āegā. Lekin kalām-e-muqaddas meñ Ibn-e-Ādam ke bāre meñ yih kyoñ likhā hai ki use bahut dukh uṭhānā aur haqīr samjhā jānā hai? ¹³ Lekin main tum ko batātā hūñ, Iliyās to ā chukā hai aur unhoñ ne us ke sāth jo chāhā kiyā. Yih bhī kalām-e-muqaddas ke mutābiq hī huā hai.”

Isā Laṛke meñ se Badrūh Nikāltā Hai

¹⁴ Jab wuh bāqī shāgirdoñ ke pās wāpas pahuñche to unhoñ ne dekhā ki un ke gird ek baṛā hujūm jamā hai aur sharīat ke kuchh ulamā un ke sāth bahs kar rahe haiñ. ¹⁵ Isā ko dekhṭe hī logoñ ne baṛī bechainī se us kī taraf daur kar use salām kiyā. ¹⁶ Us ne shāgirdoñ se sawāl kiyā, “Tum un ke sāth kis ke bāre meñ bahs kar rahe ho?”

¹⁷ Hujūm meñ se ek ādmī ne jawāb diyā, “Ustād, main apne beṭe ko āp ke pās lāyā thā. Wuh aisī badrūh ke qabze meñ hai jo use bolne nahīñ detī. ¹⁸ Aur jab bhī wuh us par ghālib ātī hai wuh use zamīn par paṭak detī hai. Beṭe ke muñh se jhāg nikalne lagtā aur wuh dānt pīsne lagtā hai. Phir us kā jism akar jātā hai. Main ne āp ke shāgirdoñ se kahā to thā ki wuh badrūh ko nikāl deñ, lekin wuh na nikāl sake.”

¹⁹ Isā ne un se kahā, “Imān se khālī nasl! Main kab tak tumhāre sāth rahūñ, kab tak tumheñ bardāsht karūñ? Laṛke ko mere pās le āo.” ²⁰ Wuh use Isā ke pās le āe.

Isā ko dekhṭe hī badrūh laṛke ko jhanjhoṛne lagī. Wuh zamīn par gir gayā aur idhar-udhar lūrhakte hue muñh se jhāg nikalne lagā. ²¹ Isā ne bāp se pūchhā, “Is ke sāth kab se aisā ho rahā hai?”

Us ne jawāb diyā, “Bachpan se. ²² Bahut dafā us ne ise halāk karne kī khātir āg yā pāñi meñ girāyā hai. Agar āp kuchh kar sakte haiñ to tars khā kar hamārī madad karen.”

²³ Isā ne pūchhā, “Kyā matlab, ‘Agar āp kuchh kar sakte haiñ?’ Jo imān rakhtā hai us ke lie sab kuchh mumkin hai.”

²⁴ Laṛke kā bāp fauran chillā uṭhā, “Main imān rakhtā hūñ. Merī be’etiḡādī kā ilāj karen.”

²⁵ Isā ne dekhā ki bahut-se log daur daur kar dekhne ā rahe haiñ, is lie us ne nāpāk rūh ko dāntā, “Ai gūngī aur baharī badrūh, main tujhe hukm detā hūñ ki is meñ se nikal jā. Kabhī bhī is meñ dubārā dākhil na honā!”

²⁶ Is par badrūh chīkh uṭhī aur laṛke ko shiddat se jhanjhoṛ kar nikal gai. Laṛkā lāsh kī tarah zamīn par parā rahā, is lie sab ne kahā, “Wuh mar gayā hai.” ²⁷ Lekin Isā ne us kā hāth pakaṛ kar uṭhne meñ us kī madad kī aur wuh kharā ho gayā.

²⁸ Bād meñ jab Isā kisī ghar meñ jā kar apne shāgirdoñ ke sāth akelā thā to unhoñ ne us se pūchhā, “Ham badrūh ko kyoñ na nikāl sake?”

²⁹ Us ne jawāb diyā, “Is qism kī badrūh sirf duā se nikālī jā saktī hai.”

Īsā Dūsri Dafā Apnī Maut kā Zikr Kartā Hai

³⁰ Wahān se nikal kar wuh Galīl meñ se guzare. Īsā nahīn chāhtā thā ki kisī ko patā chale ki wuh kahān hai, ³¹ kyoñki wuh apne shāgirdoñ ko tālim de rahā thā. Us ne un se kahā, “Ibn-e-Ādam ko ādmiyoñ ke hawāle kar diyā jāegā. Wuh use qatīl kareñge, lekin tīn din ke bād wuh jī uṭhegā.”

³² Lekin shāgird is kā matlab na samjhe aur wuh Īsā se is ke bāre meñ pūchhne se ḍarte bhī the.

Kaun Sab se Baṛā Hai?

³³ Chalthe chalte wuh Kafarnahūm pahunchē. Jab wuh kisī ghar meñ the to Īsā ne shāgirdoñ se sawāl kiyā, “Rāste meñ tum kis bāt par bahs kar rahe the?”

³⁴ Lekin wuh khāmosh rahe, kyoñki wuh rāste meñ is par bahs kar rahe the ki ham meñ se baṛā kaun hai? ³⁵ Īsā baiṭh gayā aur bārah shāgirdoñ ko bulā kar kahā, “Jo awwal honā chāhtā hai wuh sab se ākhir meñ āe aur sab kā khādim ho.” ³⁶ Phir us ne ek chhoṭe bachche ko le kar un ke darmiyān kharā kiyā. Use gale lagā kar us ne un se kahā, ³⁷ “Jo mere nām meñ in bachchoñ meñ se kisī ko qabūl kartā hai wuh mujhe hī qabūl kartā hai. Aur jo mujhe qabūl kartā hai wuh mujhe nahīn balki use qabūl kartā hai jis ne mujhe bhejā hai.”

Jo Hamāre khilāf Nahīn Wuh Hamāre Haq meñ Hai

³⁸ Yūhannā bol uṭhā, “Ustād, ham ne ek shaḥs ko dekhā jo āp kā nām le kar badrūheñ nikāl rahā thā. Ham ne use manā kiyā, kyoñki wuh hamāri pairawī nahīn kartā.”

³⁹ Lekin Īsā ne kahā, “Use manā na karnā. Jo bhī mere nām meñ mojizā kare wuh agle lamhe mere bāre meñ burī bāteñ nahīn kah sakegā.

⁴⁰ Kyoñki jo hamāre khilāf nahīn wuh hamāre haq meñ hai. ⁴¹ Maiñ tum ko sach batātā hūñ, jo bhī tumheñ is wajah se pāñī kā glās pilāe ki tum Masih ke pairokār ho use zarūr ajr milegā.

Āzmāisheñ

⁴² Aur jo koī mujh par imān rakhne wāle in chhoṭoñ meñ se kisī ko gunāh karne par uksāe us ke lie behtar hai ki us ke gale meñ baṛī chakkī kā pāṭ bāndh kar use samundar meñ phaiñk diyā jāe. ⁴³⁻⁴⁴ Agar terā hāth tujhe gunāh karne par uksāe to use kāt ḍālnā. Is se pahle ki tū do hāthoñ samet jahannum kī kabhī na bujhne wālī āg meñ chalā jāe [yāñi wahān jahāñ logoñ ko khāne wāle kīre kabhī nahīn marte aur āg kabhī nahīn bujhtī] behtar yih hai ki tū ek hāth se mahrūm ho kar abadī zindagi meñ dākhlil ho. ⁴⁵⁻⁴⁶ Agar terā pāñw tujhe gunāh karne par uksāe to use kāt ḍālnā. Is se pahle ki tujhe do pāñwoñ samet jahannum meñ phaiñkā jāe [jahāñ logoñ ko khāne wāle kīre kabhī nahīn marte aur āg kabhī nahīn bujhtī] behtar yih hai ki tū ek pāñw se mahrūm ho kar abadī zindagi meñ dākhlil ho. ⁴⁷⁻⁴⁸ Aur agar terī āñkh tujhe gunāh karne par uksāe to use nikāl denā. Is se pahle ki tujhe do āñkhoñ samet jahannum meñ phaiñkā jāe jahāñ logoñ ko khāne wāle kīre kabhī nahīn marte aur āg kabhī nahīn bujhtī behtar yih hai ki tū ek āñkh se mahrūm ho kar Allāh kī bādshāhī meñ dākhlil ho.

⁴⁹ Kyoñki har ek ko āg se namkīn kiyā jāegā [aur har ek qurbānī namak se namkīn ki jāegī].

⁵⁰ Namak achchhī chīz hai. Lekin agar us kā zāyqā jātā rahe to use kyoñkar dubārā namkīn kiyā jā saktā hai? Apne darmiyān namak kī

khūbiyān barqarār rakho aur sulah-salāmatī se ek dūsre ke sāth zindagī guzāro.”

10

Talāq ke bāre meñ Tālm

¹ Phir Īsā us jagah ko chhoṛ kar Yahūdiyā ke ilāqe meñ aur Dariyā-e-Yardan ke pāṛ chalā gayā. Wahān bhī hujūm jamā ho gayā. Us ne unheñ māmūl ke mutābiq tālm di.

² Kuchh Farīsī āe aur use phaṅsāne kī ghārz se sawāl kiyā, “Kyā jāyz hai ki mard apnī biwī ko talāq de?”

³ Īsā ne un se pūchhā, “Mūsā ne shariyat meñ tum ko kyā hidāyat kī hai?”

⁴ Unhoñ ne kahā, “Us ne ijāzat di hai ki ādmī talāqnāmā likh kar biwī ko ruḳhsat kar de.”

⁵ Īsā ne jawāb diyā, “Mūsā ne tumhārī saḳhtdilī kī wajah se tumhāre lie yih hukm likhā thā. ⁶ Lekin ibtidā meñ aisā nahīn thā. Duniyā kī taḳhliq ke waqt Allāh ne unheñ mard aur aurat banāyā. ⁷ ‘Is lie mard apne mān-bāp ko chhoṛ kar apnī biwī ke sāth paiwast ho jātā hai. ⁸ Wuh donoñ ek ho jāte haiñ.’ Yoñ wuh kalām-e-muqaddas ke mutābiq do nahīn rahte balki ek ho jāte haiñ. ⁹ To jise Allāh ne ḳhud joṛā hai use insān judā na kare.”

¹⁰ Kisī ghar meñ ā kar shāgirdoñ ne yih bāt dubārā chheṛ kar Īsā se mazīd dariyāft kiyā. ¹¹ Us ne unheñ batāyā, “Jo apnī biwī ko talāq de kar kisī aur se shādī kare wuh us ke sāth zinā kartā hai. ¹² Aur jo aurat apne ḳhāwind ko talāq de kar kisī aur se shādī kare wuh bhī zinā kartī hai.”

Īsā Chhoṛe Bachchoñ ko Barkat Detā Hai

¹³ Ek din log apne chhoṛe bachchoñ ko Īsā ke pās lāe tāki wuh unheñ chhue. Lekin shāgirdoñ ne un ko malāmat kī. ¹⁴ Yih dekh kar Īsā nārāz huā. Us ne un se kahā, “Bachchoñ ko mere pās āne do aur unheñ na roko, kyonki Allāh kī bādshāhī in jaise logoñ ko hāsil hai. ¹⁵ Main tum ko sach batātā hūñ, jo Allāh kī bādshāhī ko bachche kī tarah qabūl na kare wuh us meñ dāḳhil nahīn hogā.” ¹⁶ Yih kah kar us ne unheñ gale lagāyā aur apne hāth un par rakh kar unheñ barkat di.

Amīr Mushkil se Bādshāhī meñ Dāḳhil Ho Sakte Haiñ

¹⁷ Jab Īsā rawānā hone lagā to ek ādmī dauṛ kar us ke pās āyā aur us ke sāmne ghuṭne ṭek kar pūchhā, “Nek ustād, main kyā karūñ tāki abādī zindagī mirās meñ pāūñ?”

¹⁸ Īsā ne pūchhā, “Tū mujhe nek kyon kahtā hai? Koī nek nahīn siwāe ek ke aur wuh hai Allāh. ¹⁹ Tū shariyat ke ahkām se to wāqif hai. Qatl na karnā, zinā na karnā, chorī na karnā, jhūṭī gawāhī na denā, dhokā na denā, apne bāp aur apnī māñ kī izzat karnā.”

²⁰ Ādmī ne jawāb diyā, “Ustād, main ne jawānī se āj tak in tamām ahkām kī pairawī kī hai.”

²¹ Īsā ne ghaur se us kī taraf dekhā. Us ke dil meñ us ke lie pyār ubhar āyā. Wuh bolā, “Ek kām rah gayā hai. Jā, apnī pūrī jāydād faroḳht karke paise ghariboñ meñ taqsim kar de. Phir tere lie āsmān par ḳhazānā jamā ho jāegā. Is ke bād ā kar mere piche ho le.” ²² Yih sun kar ādmī kā muñh laṭak gayā aur wuh māyūs ho kar chalā gayā, kyonki wuh nihāyat daulatmand thā.

²³ Īsā ne apne irdgird dekh kar shāgirdoñ se kahā, “Daulatmandoñ ke lie Allāh kī bādshāhī meñ dākhlil honā kitnā mushkil hai!”

²⁴ Shāgird us ke yih alfāz sun kar hairān hue. Lekin Īsā ne dubārā kahā, “Bachcho! Allāh kī bādshāhī meñ dākhlil honā kitnā mushkil hai. ²⁵ Amīr ke Allāh kī bādshāhī meñ dākhlil hone kī nisbat zyādā āsān yih hai ki ūñt sū ke nāke meñ se guzar jāe.”

²⁶ Is par shāgird mazīd hairatzadā hue aur ek dūsre se kahne lage, “Phir kis ko najāt mil saktī hai?”

²⁷ Īsā ne ghaur se un kī taraf dekh kar jawāb diyā, “Yih insān ke lie to nāmumkin hai, lekin Allāh ke lie nahīn. Us ke lie sab kuchh mumkin hai.”

²⁸ Phir Patras bol uṭhā, “Ham to apnā sab kuchh chhoṛ kar āp ke piche ho lie haiñ.”

²⁹ Īsā ne jawāb diyā, “Main tum ko sach batātā hūn, jis ne bhī merī aur Allāh kī khushkhabrī kī khātir apne ghar, bhāiyōñ, bahnoñ, māñ, bāp, bachchoñ yā khetōñ ko chhoṛ diyā hai ³⁰ use is zamāne meñ izārasānī ke sāth sāth sau gunā zyādā ghar, bhāī, bahneñ, māeñ, bachche aur khet mil jāeñge. Aur āne wāle zamāne meñ use abadī zindagī milegī. ³¹ Lekin bahut-se log jo ab awwal haiñ us waqt ākhir hoñge aur jo ab ākhir haiñ wuh awwal hoñge.”

Īsā Tisrī Dafā Apnī Maut kā Zikr Kartā Hai

³² Ab wuh Yarūshalam kī taraf barh rahe the aur Īsā un ke āge āge chal rahā thā. Shāgird hairatzadā the jabki un ke piche chalne wāle log sahme hue the. Ek aur dafā bārah shāgirdoñ ko ek taraf le jā kar Īsā unheñ wuh kuchh batāne lagā jo us ke sāth hone ko thā. ³³ Us ne kahā, “Ham Yarūshalam kī taraf barh rahe haiñ. Wahāñ Ibn-e-Ādam ko rāhnumā imāmoñ aur shariāt ke ulamā ke hawāle kar diyā jāegā. Wuh us par sazā-e-maut kā fatwā de kar use Ghairyahūdiyōñ ke hawāle kar deñge, ³⁴ jo us kā mazāq uṛāeñge, us par thūkeñge, us ko koṛe māreñge aur use qatl kareñge. Lekin tīn dīn ke bād wuh jī uṭhegā.”

Yāqūb aur Yūhannā kī Guzārish

³⁵ Phir Zabdī ke beṭe Yāqūb aur Yūhannā us ke pās āe. Wuh kahne lage, “Ustād, āp se ek guzārish hai.”

³⁶ Us ne pūchhā, “Tum kyā chāhte ho ki main tumhāre lie karūñ?”

³⁷ Unhoñ ne jawāb diyā, “Jab āp apne jalālī takht par baiṭheñge to ham meñ se ek ko apne dāeñ hāth baiṭhne deñ aur dūsre ko bāeñ hāth.”

³⁸ Īsā ne kahā, “Tum ko nahīn mālūm ki kyā māng rahe ho. Kyā tum wuh pyālā pī sakte ho jo main pīne ko hūn yā wuh baptismā le sakte ho jo main lene ko hūñ?”

³⁹ Unhoñ ne jawāb diyā, “Jī, ham kar sakte haiñ.” Phir Īsā ne un se kahā, “Tum zarūr wuh pyālā piyoge jo main pīne ko hūn aur wuh baptismā loge jo main lene ko hūn. ⁴⁰ Lekin yih faislā karnā merā kām nahīn ki kaun mere dāeñ hāth baiṭhegā aur kaun bāeñ hāth. Allāh ne yih maqām sirf unhīn ke lie taiyār kiya hai jin ko us ne khud muqarrar kiya hai.”

⁴¹ Jab bāqī das shāgirdoñ ne yih sunā to unheñ Yāqūb aur Yūhannā par ghussā āyā. ⁴² Is par Īsā ne un sab ko bulā kar kahā, “Tum jānte ho ki qaumoñ ke hukmrān apnī riāyā par rob dālte haiñ, aur un ke bare afsar un par apne iḳhtiyār kā ghalat istemāl karte haiñ. ⁴³ Lekin tumhāre darmiyān aisā nahīn hai. Jo tum meñ barā honā chāhe wuh tumhārā khādīm bane ⁴⁴ aur jo tum meñ awwal honā chāhe wuh sab kā ghulām

bane. ⁴⁵ Kyonki Ibn-e-Ādam bhī is lie nahīn āyā ki khidmat le balki is lie ki khidmat kare aur apnī jān fidyā ke taur par de kar bahutoñ ko chhurāe.”

Andhe Bartimāi kī Shifā

⁴⁶ Wuh Yarīhū pahuñch gae. Us meñ se guzar kar Īsā shāgirdoñ aur ek bare hujūm ke sāth bāhar nikalne lagā. Wahān ek andhā bhīk māngne wālā rāste ke kināre baiṭhā thā. Us kā nām Bar-timāi (Timāi kā beṭā) thā. ⁴⁷ Jab us ne sunā ki Īsā Nāsarī qarīb hī hai to wuh chillāne lagā, “Īsā Ibn-e-Dāūd, mujh par rahm karen!”

⁴⁸ Bahut-se logoñ ne use dāñṭ kar kahā, “Kḥāmosh!” Lekin wuh mazīd ūñchī āwāz se pukārtā rahā, “Ibn-e-Dāūd, mujh par rahm karen!”

⁴⁹ Īsā ruk kar bolā, “Use bulāo.”

Chunāñche unhoñ ne use bulā kar kahā, “Hauslā rakh. Uṭh, wuh tujhe bulā rahā hai.”

⁵⁰ Bartimāi ne apnī chādar zamīn par phaiñk dī aur uchhal kar Īsā ke pās āyā.

⁵¹ Īsā ne pūchhā, “Tū kyā chāhtā hai ki main tere lie karūñ?”

Us ne jawāb diyā, “Ustād, yih ki main dekh sakūñ.”

⁵² Īsā ne kahā, “Jā, tere imān ne tujhe bachā liyā hai.”

Jyōñ hī Īsā ne yih kahā andhe kī āñkheñ bahāl ho gaīñ aur wuh Īsā ke pīchhe chalne lagā.

11

Yarūshalam meñ Īsā kā Purjosh Istiqbāl

¹ Wuh Yarūshalam ke qarīb Bait-fage aur Bait-aniyāh pahuñchne lage. Yih gañw Zaitūn ke pahār par wāqe the. Īsā ne apne shāgirdoñ meñ se do ko bhejā ² aur kahā, “Sāmne wāle gañw meñ jāo. Wahān tum ek jawān gadhā dekhoge. Wuh bandhā huā hogā aur ab tak koī bhī us par sawār nahīn huā hai. Use khol kar yahān le āo. ³ Agar koī pūchhe ki yih kyā kar rahe ho to use batā denā, ‘Kḥudāwand ko is kī zarūrat hai. Wuh jald hī ise wāpas bhej denge.’”

⁴ Donoñ shāgird wahān gae to ek jawān gadhā dekhā jo bāhar galī meñ kisī darwāze ke sāth bandhā huā thā. Jab wuh us kī rassī kholne lage ⁵ to wahān khare kuchh logoñ ne pūchhā, “Tum yih kyā kar rahe ho? Jawān gadhe ko kyon khol rahe ho?”

⁶ Unhoñ ne jawāb meñ wuh kuchh batā diyā jo Īsā ne unheñ kahā thā. Is par logoñ ne unheñ kholne diyā. ⁷ Wuh jawān gadhe ko Īsā ke pās le āe aur apne kapre us par rakh die. Phir Īsā us par sawār huā. ⁸ Jab wuh chal parā to bahut-se logoñ ne us ke āge āge rāste meñ apne kapre bichhā die. Bāz ne harī shākhēñ bhī us ke āge bichhā dīñ jo unhoñ ne khetoñ ke darakhtoñ se kaṭ li thīñ. ⁹ Log Īsā ke āge aur pīchhe chal rahe the aur chillā chillā kar nāre lagā rahe the,

“Hoshānā! *

Mubārak hai wuh jo Rab ke nām se ātā hai. ¹⁰ Mubārak hai hamāre bāp Dāūd kī bādshāhī jo ā rahī hai.

Āsmān kī bulandiyōñ par hoshānā.” †

* **11:9** Hoshānā (Ibrānī: Mehrbānī karke hameñ bachā). Yahān is meñ hamd-o-sanā kā unsur bhī pāyā jātā hai. † **11:10** Hoshānā (Ibrānī: Mehrbānī karke hameñ bachā). Yahān is meñ hamd-o-sanā kā unsur bhī pāyā jātā hai.

¹¹ Yoñ Īsā Yarūshalam meñ dākhlil huā. Wuh Baitul-muqaddas meñ gayā aur apne irdgird nazar dauṛā kar sab kuchh dekhne ke bād chalā gayā. Chūnki shām kā pichhlā waqt thā is lie wuh bārah shāgirdoñ samet shahr se nikal kar Bait-aniyāh wāpas gayā.

Anjir ke Daraḳht par Lānat

¹² Agle din jab wuh Bait-aniyāh se nikal rahe the to Īsā ko bhūk lagī. ¹³ Us ne kuchh fāsile par anjir kā ek daraḳht dekhā jis par patte the. Is lie wuh yih dekhne ke lie us ke pās gayā ki āyā koi phal lagā hai yā nahīn. Lekin jab wuh wahān pahuñchā to dekhā ki patte hī patte haiñ. Wajah yih thī ki anjir kā mausam nahīn thā. ¹⁴ Is par Īsā ne daraḳht se kahā, “Ab se hameshā tak tujh se phal khāyā na jā sake!” Us ke shāgirdoñ ne us ki yih bāt sun li.

Īsā Baitul-muqaddas meñ Jātā Hai

¹⁵ Wuh Yarūshalam pahuñch gae. Aur Īsā Baitul-muqaddas meñ jā kar unheñ nikālne lagā jo wahān qurbāniyoñ ke lie darkār chizoñ kī kharid-o-faroḳht kar rahe the. Us ne sikkoñ kā tabādālā karne wāloñ kī mezeñ aur kabūtar bechne wāloñ kī kursiyāñ ulaṭ diñ ¹⁶ aur jo tijāratī māl le kar Baitul-muqaddas ke sahnoñ meñ se guzar rahe the unheñ rok liyā. ¹⁷ Tālīm de kar us ne kahā, “Kyā kalām-e-muqaddas meñ nahīn likhā hai, ‘Merā ghar tamām qaumoñ ke lie duā kā ghar kahlāegā’? Lekin tum ne use ḍākuoñ ke aḍḍe meñ badal diyā hai.”

¹⁸ Rāhnumā imāmoñ aur shariāt ke ulamā ne jab yih sunā to use qatl karne kā mauqā ḍhūndne lage. Kyonki wuh us se ḍarte the is lie ki pūrā hujūm us kī tālīm se nihāyat hairān thā.

¹⁹ Jab shām huī to Īsā aur us ke shāgird shahr se nikal gae.

Anjir ke Daraḳht se Sabaq

²⁰ Agle din wuh subah-sawere anjir ke us daraḳht ke pās se guzare jis par Īsā ne lānat bhejī thī. Jab unhoñ ne us par ghaur kiyā to mālūm huā ki wuh jaroñ tak sūkh gayā hai. ²¹ Tab Patras ko wuh bāt yād āi jo Īsā ne kal anjir ke daraḳht se kī thī. Us ne kahā, “Ustād, yih dekhē! Anjir ke jis daraḳht par āp ne lānat bhejī thī wuh sūkh gayā hai.”

²² Īsā ne jawāb diyā, “Allāh par imān rakho. ²³ Maiñ tum ko sach batātā hūn ki agar koī is pahār se kahe, ‘Uṭh, apne āp ko samundar meñ girā de’ to yih ho jāegā. Shart sirf yih hai ki wuh shak na kare balki imān rakhe ki jo kuchh us ne kahā hai wuh us ke lie ho jāegā. ²⁴ Is lie maiñ tum ko batātā hūn, jab bhī tum duā karke kuchh māngte ho to imān rakho ki tum ko mil gayā hai. Phir wuh tumheñ zarūr mil jāegā. ²⁵ Aur jab tum khare ho kar duā karte ho to agar tumheñ kisī se shikāyat ho to pahle use muāf karo tāki āsmān par tumhārā Bāp bhī tumhāre gunāhoñ ko muāf kare. ²⁶ [Aur agar tum muāf na karo to tumhārā āsmānī Bāp tumhāre gunāh bhī muāf nahīn karegā.]”

Kis ne Īsā ko Ikhtiyār Diyā?

²⁷ Wuh ek aur dafā Yarūshalam pahuñch gae. Aur jab Īsā Baitul-muqaddas meñ phir rahā thā to rāhnumā imām, shariāt ke ulamā aur buzurg us ke pās āe. ²⁸ Unhoñ ne pūchhā, “Āp yih sab kuchh kis ikhtiyār se kar rahe haiñ? Kis ne āp ko yih karne kā ikhtiyār diyā hai?”

²⁹ Īsā ne jawāb diyā, “Merā bhī tum se ek sawāl hai. Is kā jawāb do to phir tum ko batā dūngā ki mainī yih kis iḡhtiyār se kar rahā hūn. ³⁰ Mujhe batāo, kyā Yahyā kā bap̄tismā āsmānī thā yā insānī?”

³¹ Wuh āpas meñ bahs karne lage, “Agar ham kaheñ ‘Āsmān’ to wuh pūchhegā, ‘To phir tum us par imān kyon na lāe?’ ³² Lekin ham kaise kah sakte haiñ ki wuh insānī thā?” Wajah yih thī ki wuh ām logoñ se ḍarte the, kyonki sab mānte the ki Yahyā wāqāī nabī thā. ³³ Chunāñche unhoñ ne jawāb diyā, “Ham nahīñ jānte.”

Īsā ne kahā, “To phir mainī bhī tum ko nahīñ batātā ki mainī yih sab kuchh kis iḡhtiyār se kar rahā hūn.”

12

Angūr ke Bāgh ke Muzāreoñ kī Bāghāwat

¹ Phir wuh tamsiloñ meñ un se bāt karne lagā. “Kisī ādmī ne angūr kā ek bāgh lagāyā. Us ne us kī chārdiwārī banāī, angūroñ kā ras nikālne ke lie ek gaṛhe kī khudāī kī aur pahredāroñ ke lie burj tāmīr kiyā. Phir wuh use muzāreoñ ke sapurd karke bairūn-e-mulk chalā gayā. ² Jab angūr pak gae to us ne apne naukar ko muzāreoñ ke pās bhej diyā tāki wuh un se mālik kā hissā wasūl kare. ³ Lekin muzāreoñ ne use pakar kar us kī piṭāī kī aur use ḡhālī hāth lauṭā diyā. ⁴ Phir mālik ne ek aur naukar ko bhej diyā. Lekin unhoñ ne us kī bhī be’izzatī karke us kā sar phoṛ diyā. ⁵ Jab mālik ne tisre naukar ko bhejā to unhoñ ne use mār ḍalā. Yoñ us ne kai ek ko bhejā. Bāz ko unhoñ ne mārā-piṭā, bāz ko qatl kiyā. ⁶ Āḡhirkār sirf ek bāqī rah gayā thā. Wuh thā us kā pyārā beṭā. Ab us ne use bhej kar kahā, ‘Āḡhir mere beṭe kā to lihāz kareñge.’ ⁷ Lekin muzāre ek dūsre se kahne lage, ‘Yih zamīn kā wāris hai. Ao ham ise mār ḍaleñ to phir is kī mīrās hamārī hī hogī.’ ⁸ Unhoñ ne use pakar kar qatl kiyā aur bāgh se bāhar phaiñk diyā.

⁹ Ab batāo, bāgh kā mālik kyā karegā? Wuh jā kar muzāreoñ ko halāk karegā aur bāgh ko dūsroñ ke sapurd kar degā. ¹⁰ Kyā tum ne kalām-e-muqaddas kā yih hawālā nahīñ parhā,

‘Jis patthar ko makān banāne wāloñ ne radd kiyā
wuh kone kā buniyādī patthar ban gayā.

¹¹ Yih Rab ne kiyā
aur dekhne meñ kitnā hairatangez hai.’”

¹² Is par dīnī rāhnumāoñ ne Īsā ko giriftār karne kī koshish kī, kyonki wuh samajh gae the ki tamsil meñ bayānshudā muzāre ham hī haiñ. Lekin wuh hujūm se ḍarte the, is lie wuh use chhoṛ kar chale gae.

Kyā Ṭaiks Denā Jāyz Hai?

¹³ Bād meñ unhoñ ne kuchh Farīsiyoñ aur Herodes ke pairokāroñ ko us ke pās bhej diyā tāki wuh use koī aisī bāt karne par ubhāreñ jis se use pakarā jā sake. ¹⁴ Wuh us ke pās ā kar kahne lage, “Ustād, ham jānte haiñ ki āp sachche haiñ aur kisī kī parwā nahīñ karte. Āp jānibdār nahīñ hote balki diyānatdārī se Allāh kī rāh kī tālīm dete haiñ. Ab hameñ batāeñ ki kyā Romī shahanshāh ko ṭaiks denā jāyz hai yā nājāyz? Kyā ham adā kareñ yā na kareñ?”

¹⁵ Lekin Īsā ne un kī riyākārī jān kar un se kahā, “Mujhe kyon phañsānā chāhte ho? Chāñdī kā ek Romī sikkā mere pās le āo.”

¹⁶ Wuh ek sikkā us ke pās le āe to us ne pūchhā, “Kis kī sūrat aur nām is par kandā hai?” Unhoñ ne jawāb diyā, “Shahanshāh kā.”

¹⁷ Us ne kahā, “To jo shahanshāh kā hai shahanshāh ko do aur jo Allāh kā hai Allāh ko.” Us kā yih jawāb sun kar unhoñ ne baṛā tājūb kiyā.

Kyā Ham Jī Uṭheñge?

¹⁸ Phir kuchh Sadūqī Īsā ke pās āe. Sadūqī nahīn mānte ki roz-e-qiyyāmat murde jī uṭheñge. Unhoñ ne Īsā se ek sawāl kiyā, ¹⁹ “Ustād, Mūsā ne hamēñ hukm diyā ki agar koī shādīshudā ādmī beaulād mar jāe aur us kā bhāī ho to bhāī kā farz hai ki wuh bewā se shādī karke apne bhāī ke lie aulād paidā kare. ²⁰ Ab farz karen ki sāt bhāī the. Pahle ne shādī kī, lekin beaulād faut huā. ²¹ Is par dūsre ne us se shādī kī, lekin wuh bhī beaulād mar gayā. Phir tisre bhāī ne us se shādī kī. ²² Yih silsilā sātweñ bhāī tak jāri rahā. Yake bād dīgare har bhāī bewā se shādī karne ke bād mar gayā. Ākhir meñ bewā bhī faut ho gaī. ²³ Ab batāēñ ki qiyyāmat ke dīn wuh kis kī biwī hogī? Kyoñki sāt ke sāt bhāiyon ne us se shādī kī thi.”

²⁴ Īsā ne jawāb diyā, “Tum is lie ġhaltī par ho ki na tum kalām-e-muqaddas se wāqif ho, na Allāh kī qudrat se. ²⁵ Kyoñki jab murde jī uṭheñge to na wuh shādī karenge na un kī shādī karāī jāegī balki wuh āsmān par farishton kī mānind hoñge. ²⁶ Rahī yih bāt ki murde jī uṭheñge. Kyā tum ne Mūsā kī kitāb meñ nahīn paṛhā ki Allāh jaltī huī jhārī meñ se kis tarah Mūsā se hamkalām huā? Us ne farmāyā, ‘Mainī Ibrāhīm kā Ḳhudā, Is’haq kā Ḳhudā aur Yāqūb kā Ḳhudā hūñ,’ hālāñki us waqt tīnoñ kāfī arse se mar chuke the. ²⁷ Is kā matlab hai ki yih haqīqat meñ zindā haiñ, kyoñki Allāh murdoñ kā nahīn, balki zindoñ kā Ḳhudā hai. Tum se baṛī ġhaltī huī hai.”

Awwal Hukm

²⁸ Itne meñ shariyat kā ek ālim un ke pās āyā. Us ne unheñ bahs karte hue sunā thā aur jān liyā ki Īsā ne achchhā jawāb diyā, is lie us ne pūchhā, “Tamām ahkām meñ se kaun-sā hukm sab se aham hai?”

²⁹ Īsā ne jawāb diyā, “Awwal hukm yih hai: ‘Sun ai Isrāīl! Rab hamārā Ḳhudā ek hī Rab hai. ³⁰ Rab apne Ḳhudā se apne pūre dil, apnī pūrī jān, apne pūre zahan aur apnī pūrī tāqat se pyār karnā.’ ³¹ Dūsra hukm yih hai: ‘Apne paṛosī se waisī muhabbat rakhnā jaisī tū apne āp se rakhtā hai.’ Dīgar koī bhī hukm in do ahkām se aham nahīn hai.”

³² Us ālim ne kahā, “Shābāsh, ustād! Āp ne sach kahā hai ki Allāh sirf ek hī hai aur us ke siwā koī aur nahīn hai. ³³ Hamēñ use apne pūre dil, apne pūre zahan aur apnī pūrī tāqat se pyār karnā chāhie aur sāth sāth apne paṛosī se waisī muhabbat rakhnī chāhie jaisī apne āp se rakhte haiñ. Yih do ahkām bhasm hone wālī tamām qurbāniyon aur dīgar nazaron se zyādā ahmiyat rakhte haiñ.”

³⁴ Jab Īsā ne us kā yih jawāb sunā to us se kahā, “Tū Allāh kī bādshāhī se dūr nahīn hai.” Is ke bād kisi ne bhī us se sawāl pūchhne kī jurrat na kī.

Masīh ke bāre meñ Sawāl

³⁵ Jab Īsā Baitul-muqaddas meñ tālim de rahā thā to us ne pūchhā, “Shariyat ke ulamā kyoñ dāwā karte haiñ ki Masīh Dāūd kā farzand hai?”

³⁶ Kyoñki Dāūd ne to Ḳhud Rūhul-quds kī mārifat yih farmāyā, ‘Rab ne mere Rab se kahā, mere dahne hāth baith,

jab tak main tere dushmanon ko tere panwon ke niche na kar dun.'

³⁷ Daud to khud Masih ko Rab kahta hai. To phir wuh kis tarah Daud ka farzand ho sakti hai?"

Sharīat ke Ulamā se Khabardār Rahnā

Ek barā hujūm maze se Īsā kī bāteñ sun rahā thā. ³⁸ Unheñ tālīm dete waqt us ne kahā, "Ulamā se khabardār raho! Kyoñki wuh shāndār choḡhe pahān kar idhar-udhar phirnā pasand karte haiñ. Jab log bāzāron meñ salām karke un kī izzat karte haiñ to phir wuh khush ho jāte haiñ. ³⁹ Un kī bas ek hī khāhish hotī hai ki ibādatkhānon aur ziyāfaton meñ izzat kī kursiyon par baiṭh jāeñ. ⁴⁰ Yih log bewāon ke ghar harap kar jāte aur sāth sāth dikhāwe ke lie lambī lambī duāeñ māngte haiñ. Aise logon ko nihāyat sakht sazā milegī."

Bewā kā Chandā

⁴¹ Īsā Baitul-muqaddas ke chande ke baks ke muqābil baiṭh gayā aur hujūm ko hadiyē dālte hue dekhne lagā. Kāi amīr barī barī raqmeñ dāl rahe the. ⁴² Phir ek gharīb bewā bhī wahāñ se guzarī jis ne us meñ tāñbe ke do māmūlī-se sikke dāl die. ⁴³ Īsā ne shāgirdon ko apne pās bulā kar kahā, "Main tum ko sach batātā hūñ ki is gharīb bewā ne tamām logon kī nisbat zyādā dālā hai. ⁴⁴ Kyoñki in sab ne apnī daulat kī kasrat se de diyā jabki us ne zarūratmand hone ke bāwujūd bhī apne guzāre ke sāre paise de die haiñ."

13

Baitul-muqaddas par Āne Wālī Tabāhī

¹ Us din jab Īsā Baitul-muqaddas se nikal rahā thā to us ke shāgirdon ne kahā, "Ustād, dekheñ kitne shāndār patthar aur imārateñ haiñ!"

² Īsā ne jawāb diyā, "Kyā tum ko yih barī barī imārateñ nazar ātī haiñ? Patthar par patthar nahīñ rahegā. Sab kuchh dhā diyā jāegā."

Musibaton aur Īzārasānī kī Peshgoī

³ Bād meñ Īsā Zaitūn ke pahār par Baitul-muqaddas ke muqābil baiṭh gayā. Patras, Yāqūb, Yūhannā aur Andriyās akele us ke pās āe. Unhon ne kahā, ⁴ "Hameñ zarā batāeñ, yih kab hogā? Kyā kyā nazar āegā jis se mālūm hogā ki yih ab purā hone ko hai?"

⁵ Īsā ne jawāb diyā, "Khabardār raho ki koī tumheñ gumrah na kar de. ⁶ Bahut-se log merā nām le kar āeñge aur kaeñge, 'Main hī Masih hūñ.' Yoñ wuh bahuton ko gumrah kar deñge. ⁷ Jab jangoñ kī khabreñ aur afwāheñ tum tak pahunchēngī to mat ghabranā. Kyoñki lāzim hai ki yih sab kuchh pesh āe. To bhī abhī ākhirat nahīñ hogī. ⁸ Ek qaum dūsri ke khilāf uṭh kharī hogī aur ek bādshāhī dūsri ke khilāf. Jagah jagah zalzale āeñge, kāl pareñge. Lekin yih sirf dard-e-zah kī ibtidā hī hogī.

⁹ Tum khud khabardār raho. Tum ko maqāmī adālaton ke hawāle kar diyā jāegā aur log Yahūdī ibādatkhānon meñ tumheñ koṛe lagwāeñge. Merī khātir tumheñ hukmrānon aur bādshāhon ke sāmne pesh kiyā jāegā. Yoñ tum unheñ merī gawāhī doge. ¹⁰ Lāzim hai ki ākhirat se pahle Allāh kī khushkhabrī tamām aqwām ko sunāi jāe. ¹¹ Lekin jab log tum ko giriftār karke adālat meñ pesh kareñge to yih sochte sochte pareshān na ho jānā ki main kyā kahūñ. Bas wuhī kuchh kahnā jo Allāh tumheñ us waqt batāegā. Kyoñki us waqt tum nahīñ balkī Rūhul-quds

bolne wālā hogā. ¹² Bhāi apne bhāi ko aur bāp apne bachche ko maut ke hawāle kar degā. Bachche apne wālidain ke ḳhilāf khare ho kar unheñ qatī karwāenge. ¹³ Sab tum se nafrat karenge, is lie ki tum mere pairokār ho. Lekin jo āḳhir tak qāym rahegā use najāt milegī.

Baitul-muqaddas kī Behurmatī

¹⁴ Ek din āegā jab tum wahān jahān use nahīn honā chāhie wuh kuchh khara dekhoge jo behurmatī aur tabāhī kā bāis hai.” (Qārī is par dhyān de!) “Us waqt Yahūdiyā ke rahne wāle bhāg kar pahārī ilāqe meñ panāh leñ. ¹⁵ Jo apne ghar kī chhat par ho wuh na utre, na kuchh sāth le jāne ke lie ghar meñ dāḳhil ho jāe. ¹⁶ Jo khet meñ ho wuh apnī chādar sāth le jāne ke lie wāpas na jāe. ¹⁷ Un ḳhawātīn par afsos jo un dinon meñ hāmīlā hon yā apne bachchon ko dūdh pilātī hon. ¹⁸ Duā karo ki yih wāqiyā sardiyon ke mausam meñ pesh na āe. ¹⁹ Kyoñki un dinon meñ aīsī musibat hogī ki duniyā kī taḳhlīq se āj tak deḳhne meñ na āi hogī. Is qism kī musibat bād meñ bhī kabhī nahīn āegī. ²⁰ Aur agar Ḳhudāwand is musibat kā daurāniyā muḳhtasar na kartā to koī na bachtā. Lekin us ne apne chune huon kī ḳhātīr us kā daurāniyā muḳhtasar kar diyā hai.

²¹ Us waqt agar ko tum ko batāe, ‘Dekho, Masīh yahān hai,’ yā ‘Wuh wahān hai’ to us kī bāt na mānanā. ²² Kyoñki jhūte Masīh aur jhūte nabī uṭh khare honge jo ajīb-o-gharīb nishān aur mojize dikhāenge tāki Allāh ke chune hue logon ko ḡhalat rāste par dāl deñ—agar yih mumkin hotā. ²³ Is lie ḳhabardār! Maiñ ne tum ko pahle hī in sab bāton se āgāh kar diyā hai.

Ibn-e-Ādam kī Āmad

²⁴ Musibat ke un dinon ke bād sūraj tārīk ho jāegā aur chānd kī raushnī ḳhatm ho jāegī. ²⁵ Sitāre āsmān par se gir pareñge aur āsmān kī quwwateñ hilāi jāengī. ²⁶ Us waqt log Ibn-e-Ādam ko baṛī qudrat aur jalāl ke sāth bādalon meñ āte hue deḳheñge. ²⁷ Aur wuh apne farishton ko bhej degā tāki us ke chune huon ko chāron taraf se jamā karen, duniyā ke kone kone se āsmān kī intahā tak ikaṭṭhā karen.

Anjīr ke Darakht se Sabaq

²⁸ Anjīr ke darakht se sabaq sīkho. Jyon hī us kī shāḳheñ narm aur lachakdār ho jātī haiñ aur un se koñpleñ phūṭ nikaltī haiñ to tum ko mālūm ho jātā hai ki garmiyon kā mausam qarīb ā gayā hai. ²⁹ Isī tarah jab tum yih wāqiyāt dekhoge to jān loge ki Ibn-e-Ādam kī āmad qarīb balki darwāze par hai. ³⁰ Maiñ tum ko sach batātā hūñ, is nasl ke ḳhatm hone se pahle pahle yih sab kuchh wāqe hogā. ³¹ Āsmān-o-zamīn to jāte raheñge, lekin meri bāteñ hameshā tak qāym raheñgī.

Kisī ko Bhī Us kī Āmad kā Waqt Mālūm Nahīn

³² Lekin kisī ko bhī ilm nahīn ki yih kis din yā kaun-sī gharī rūnumā hogā. Āsmān ke farishton aur Farzand ko bhī ilm nahīn balki sirf Bāp ko. ³³ Chunāñche ḳhabardār aur chaukanne raho! Kyoñki tum ko nahīn mālūm ki yih waqt kab āegā. ³⁴ Ibn-e-Ādam kī āmad us ādmī se mutābiqat rakhtī hai jise kisī safr par jānā thā. Ghar chhorṭe waqt us ne apne naukaron ko intazām chalāne kā iḳhtiyār de kar har ek ko us kī apnī zimmedārī sauñp di. Darbān ko us ne hukm diyā ki wuh chaukas rahe. ³⁵ Tum bhī isī tarah chaukas raho, kyoñki tum nahīn jānte ki ghar kā mālik kab wāpas āegā, shām ko, ādhī rāt ko, murḡh ke bāng dete yā pau phatṭe

waqt. ³⁶ Aisā na ho ki wuh achānak ā kar tum ko sote pāe. ³⁷ Yih bāt mainā na sirf tum ko balki sab ko batātā hūn, chaukas raho!”

14

Īsā ke k̄hilāf Mansūbābandiyān

¹ Fasah aur Beḳhamīrī Roṭī kī Īd qarīb ā gai thī. Sirf do din rah gae the. Rāhnumā imām aur sharīat ke ulamā Īsā ko kisī chālākī se giriftār karke qatl karne kī talāsh meñ the. ² Unhoñ ne kahā, “Lekin yih īd ke daurān nahīn honā chāhie, aisā na ho ki awām meñ halchal mach jāe.”

Ḳhātūn Īsā par Ḳhushbū Unḍeltī Hai

³ Itne meñ Īsā Bait-aniyāh ā kar ek ādmī ke ghar meñ dākhil huā jo kisi waqt koṛh kā marīz thā. Us kā nām Shamāun thā. Īsā khānā khāne ke lie baiṭh gayā to ek aurat āi. Us ke pās khālis jaṭāmāsī ke nihāyat qīmtī itr kā itrdān thā. Us kā sar toṛ kar us ne itr Īsā ke sar par unḍel diyā. ⁴ Hāzīrīn meñ se kuchh nārāz hue. “Itnā qīmtī itr zāe karne kī kyā zarūrat thī? ⁵ Is kī qīmat kam az kam chāndī ke 300 sikke thī. Agar ise bechā jātā to is ke paise gharīboñ ko die jā sakte the.” Aisī bāteñ karte hue unhoñ ne use jhīṛkā.

⁶ Lekin Īsā ne kahā, “Ise chhoṛ do, tum ise kyon tang kar rahe ho? Is ne to mere lie ek nek kām kiyā hai. ⁷ Ḡharīb to hameshā tumhāre pās raheñge, aur tum jab bhī chāho un kī madad kar sakoge. Lekin mainā hameshā tumhāre sāth nahīn rahūngā. ⁸ Jo kuchh wuh kar saktī thī us ne kiyā hai. Mujh par itr unḍelne se wuh muqarrarā waqt se pahle mere badan ko dafnāne ke lie taiyār kar chukī hai. ⁹ Mainā tum ko sach batātā hūn ki tamām duniyā meñ jahān bhī Allāh kī ḳhushḳhabrī kā elān kiyā jāegā wahān log is ḳhātūn ko yād karke wuh kuchh sunāeñge jo is ne kiyā hai.”

Īsā ko Dushman ke Hawāle Karne kā Mansūbā

¹⁰ Phir Yahūdāh Iskariyotī jo bārah shāgirdoñ meñ se ek thā rāhnumā imāmoñ ke pās gayā tāki Īsā ko un ke hawāle karne kī bāt kare. ¹¹ Us ke āne kā maḳsad sun kar wuh ḳhush hue aur use paise dene kā wādā kiyā. Chunāñche wuh Īsā ko un ke hawāle karne kā mauqā ḳhūñḳne lagā.

Fasah kī Īd ke lie Taiyāriyān

¹² Beḳhamīrī Roṭī kī Īd āi jab log Fasah ke lele ko qurbān karte the. Īsā ke shāgirdoñ ne us se pūchhā, “Ham kahān āp ke lie Fasah kā khānā taiyār karen?”

¹³ Chunāñche Īsā ne un meñ se do ko yih hidāyat de kar Yarūshalam bhej diyā ki “Jab tum shahr meñ dākhil hoge to tumhārī mulāḳāt ek ādmī se hogī jo pānī kā gharā uṭhāe chāl rahā hogā. Us ke pīchhe ho lenā. ¹⁴ Jis ghar meñ wuh dākhil ho us ke mālīk se kahnā, ‘Ustād āp se pūchhte haiñ ki wuh kamrā kahān hai jahān mainā apne shāgirdoñ ke sāth Fasah kā khānā khāūn?’ ¹⁵ Wuh tumheñ dūsri manzil par ek baṛā aur saajā huā kamrā dikhāegā. Wuh taiyār hogā. Hamāre lie Fasah kā khānā wahīn taiyār karnā.”

¹⁶ Donoñ chale gae to shahr meñ dākhil ho kar sab kuchh waisā hī pāyā jaisā Īsā ne unheñ batāyā thā. Phir unhoñ ne Fasah kā khānā taiyār kiyā.

Ḡhaddār Kaun Hai?

17 Shām ke waqt Īsā bārah shāgirdoñ samet wahān pahuñch gayā. 18 Jab wuh mez par baiṭhe khānā khā rahe the to us ne kahā, “Main tum ko sach batātā hūn, tum meñ se ek jo mere sāth khānā khā rahā hai mujhe dushman ke hawāle kar degā.”

19 Shāgird yih sun kar ḡhamgīn hue. Bārī bārī unhoñ ne us se pūchhā, “Main to nahīn hūn?”

20 Īsā ne jawāb diyā, “Tum bārah meñ se ek hai. Wuh mere sāth apnī roṭī sālan ke bartan meñ ḍāl rahā hai. 21 Ibn-e-Ādam to kūch kar jāegā jis tarah kalām-e-muqaddas meñ likhā hai, lekin us shaḡhs par afsos jis ke wasīle se use dushman ke hawāle kar diyā jāegā. Us ke lie behtar yih hotā ki wuh kabhī paidā hī na hotā.”

Fasah kā Āḡhīrī Khānā

22 Khāne ke daurān Īsā ne roṭī le kar shukrguzārī kī duā kī aur use ṭuḡre karke shāgirdoñ ko de diyā. Us ne kahā, “Yih lo, yih merā badan hai.”

23 Phir us ne mai kā pyālā le kar shukrguzārī kī duā kī aur use unheñ de diyā. Sab ne us meñ se pī liyā. 24 Us ne un se kahā, “Yih merā ḡhūn hai, nae ahd kā wuh ḡhūn jo bahutoñ ke lie bahāyā jātā hai. 25 Main tum ko sach batātā hūn ki ab se main angūr kā ras nahīn piyūngā, kyoñki agliḡ dafā ise nae sire se Allāh kī bādshāhī meñ hī piyūngā.”

26 Phir wuh ek zabūr gā kar nikle aur Zaitūn ke pahār ke pās pahuñche.

Patras ke Inkār kī Peshgoī

27 Īsā ne unheñ batāyā, “Tum sab bargashtā ho jāoge, kyoñki kalām-e-muqaddas meñ Allāh farmātā hai, ‘Main charwāhe ko mār ḍālūngā aur bheṛeñ titar-bitar ho jāeñgī.’” 28 Lekin apne jī uṭhne ke bād meñ tumhāre āge āge Galil pahuñchūngā.”

29 Patras ne etarāz kiyā, “Dūsre beshak sab bargashtā ho jāeñ, lekin meñ kabhī nahīn hūngā.”

30 Īsā ne jawāb diyā, “Main tujhe sach batātā hūn, isī rāt murḡh ke dūsriḡ dafā bāng dene se pahle pahle tū tīn bār mujhe jānane se inkār kar chukā hogā.”

31 Patras ne isrār kiyā, “Hargiz nahīn! Main āp ko jānane se kabhī inkār nahīn karūngā, chāhe mujhe āp ke sāth marnā bhī paṛe.”

Dūsroñ ne bhī yihī kuchh kahā.

Gatsamanī Bāḡh meñ Īsā kī Duā

32 Wuh ek bāḡh meñ pahuñche jis kā nām gatsamanī thā. Īsā ne apne shāgirdoñ se kahā, “Yahān baiṭh kar merā intazār karo. Main duā karne ke lie āge jātā hūn.” 33 Us ne Patras, Yāqūb aur Yūhannā ko sāth liyā. Wahān wuh ḡhabrā kar beḡarār hone lagā. 34 Us ne un se kahā, “Main dukh se itnā dabā huā hūn ki marne ko hūn. Yahān ṭhahar kar jāgte raho.”

35 Kuchh āge jā kar wuh zamīn par gir gayā aur duā karne lagā ki agar mumkin ho to mujhe āne wālī ḡhāriyoñ kī taklīf se guzarnā na paṛe. 36 Us ne kahā, “Ai abbā, ai Bāp! Tere lie sab kuchh mumkin hai. Dukh kā yih pyālā mujh se haṭā le. Lekin merī nahīn balki terī marzī pūri ho.”

37 Wuh apne shāgirdoñ ke pās wāpas āyā to dekhā ki wuh so rahe haiñ. Us ne Patras se kahā, “Shamāun, kyā tū so rahā hai? Kyā tū ek ḡhanṭā bhī nahīn jāḡ sakā? 38 Jāgte aur duā karte raho tāki tum āzmāish meñ na paṛo. Kyoñki rūh to taiyār hai, lekin jism kamzor.”

39 Ek bār phir us ne jā kar wuhī duā kī jo pahle kī thī. 40 Jab wāpas āyā to dubārā dekhā kī wuh so rahe haiñ, kyonki nind kī badaulat un kī ānkheñ bojhal thiñ. Wuh nahīñ jānte the kī kyā jawāb deñ.

41 Jab Īsā tisrī bār wāpas āyā to us ne un se kahā, “Tum abhī tak so aur ārām kar rahe ho? Bas kāfī hai. Waqt ā gayā hai. Dekho, Ibn-e-Ādam ko gunāhgāroñ ke hawāle kiyā jā rahā hai. 42 Uṭho. Āo, chaleñ. Dekho, mujhe dushman ke hawāle karne wālā qarīb ā chukā hai.”

Īsā kī Giriftārī

43 Wuh abhī yih bāt kar hī rahā thā kī Yahūdāh pahuñch gayā, jo bārah shāgirdoñ meñ se ek thā. Us ke sāth talwāroñ aur lāṭhiyoñ se lais ādmiyoñ kā hujūm thā. Unheñ rāhnumā imāmoñ, shariāt ke ulamā aur buzurgoñ ne bhejā thā. 44 Is ghaddār Yahūdāh ne unheñ ek imtiyāzī nishān diyā thā kī jis ko main bosā dūñ wuhī Īsā hai. Use giriftār karke le jāeñ.

45 Jyoñ hī wuh pahuñche Yahūdāh Īsā ke pās gayā aur “Ustād!” Kah kar use bosā diyā. 46 Is par unhoñ ne use pakaṛ kar giriftār kar liyā. 47 Lekin Īsā ke pās khare ek shaḅs ne apnī talwār miyān se nikālī aur imām-e-āzam ke ghulām ko mār kar us kā kān uṛā diyā. 48 Īsā ne un se pūchhā, “Kyā main ḍākū hūñ kī tum talwāreñ aur lāṭhiyāñ lie mujhe giriftār karne nikle ho? 49 Main to rozānā Baitul-muqaddas meñ tumhāre pās thā aur tālim detā rahā, magar tum ne mujhe giriftār nahīñ kiyā. Lekin yih is lie ho rahā hai tākī kalām-e-muqaddas kī bāteñ purī ho jāeñ.”

50 Phir sab ke sab use chhoṛ kar bhāg gaye.

51 Lekin ek naujawān Īsā ke pīchhe pīchhe chaltā rahā jo sirf chādar oṛhe hue thā. Logoñ ne use pakaṛne kī koshish kī, 52 lekin wuh chādar chhoṛ kar nangī hālat meñ bhāg gayā.

Yahūdī Adālat-e-Āliyā ke Sāmne

53 Wuh Īsā ko imām-e-āzam ke pās le gae jahāñ tamām rāhnumā imām, buzurg aur shariāt ke ulamā bhī jamā the. 54 Itne meñ Patras kuchh fāsile par Īsā ke pīchhe pīchhe imām-e-āzam ke sahan tak pahuñch gayā. Wahāñ wuh mulāzimoñ ke sāth baiṭh kar āg tāpne lagā. 55 Makān ke andar rāhnumā imām aur Yahūdī adālat-e-āliyā ke tamām afrād Īsā ke ḅhilāf gawāhiyāñ ḅhūñḅ rahe the tākī use sazā-e-maut dilwā sakeñ. Lekin koī gawāhī na milī. 56 Kāfī logoñ ne us ke ḅhilāf jhūṭī gawāhī to dī, lekin un ke bayān ek dūstre ke mutazād the.

57 Ākhirkār bāz ne khare ho kar yih jhūṭī gawāhī dī, 58 “Ham ne ise yih kahte sunā hai kī main insān ke hāthoñ ke bane is Baitul-muqaddas ko ḅhā kar tīn din ke andar andar nayā maḅdis tāmīr kar dūngā, ek aisā maḅdis jo insān ke hāth nahīñ banāeñge.” 59 Lekin un kī gawāhiyāñ bhī ek dūsrī se mutazād thiñ.

60 Phir imām-e-āzam ne hāzirīn ke sāmne khare ho kar Īsā se pūchhā, “Kyā tū koī jawāb nahīñ degā? Yih kyā gawāhiyāñ haiñ jo yih log tere ḅhilāf de rahe haiñ?”

61 Lekin Īsā ḅhāmosh rahā. Us ne koī jawāb na diyā. Imām-e-āzam ne us se ek aur sawāl kiyā, “Kyā tū al-Hamid kā Farzand Masīh hai?”

62 Īsā ne kahā, “Jī, main hūñ. Aur āindā tum Ibn-e-Ādam ko Qādir-e-mutlaq ke dahne hāth baiṭhe aur āsmān ke bādaloñ par āte hue dekhoge.”

⁶³ Imām-e-āzam ne ranjish kā izhār karke apne kapre phār lie aur kahā, “Hameñ mazīd gawāhoñ kī kyā zarūrat rahī! ⁶⁴ Āp ne khud sun liyā hai ki is ne kufr bakā hai. Āp kā kyā faislā hai?”

Sab ne use sazā-e-maut ke lāyq qarār diyā.

⁶⁵ Phir kuchh us par thūkne lage. Unhoñ ne us kī ānkhoñ par paṭṭī bāndhī aur use mukke mār mār kar kahne lage, “Nabuwwat kar!” Mulāzimoñ ne bhī use thappaṛ mārē.

Patras Īsā ko Jānane se Inkār Kartā Hai

⁶⁶ Is daurān Patras niche sahan meñ thā. Imām-e-āzam kī ek naukarānī wahān se guzarī ⁶⁷ aur dekhā ki Patras wahān āg tāp rahā hai. Us ne ghaur se us par nazar kī aur kahā, “Tum bhī Nāsarat ke us ādmī Īsā ke sāth the.”

⁶⁸ Lekin us ne inkār kiyā, “Main nahīn jāntā yā samajhtā ki tū kyā bāt kar rahī hai.” Yih kah kar wuh geṭ ke qarīb chalā gayā. [Usī lamhe murgh ne bāng dī.]

⁶⁹ Jab naukarānī ne use wahān dekhā to us ne dubārā pās khare logoñ se kahā, “Yih bandā un meñ se hai.” ⁷⁰ Dubārā Patras ne inkār kiyā.

Thorī der ke bād Patras ke sāth khare logoñ ne bhī us se kahā, “Tum zarūr un meñ se ho kyōñki tum Galīl ke rahne wāle ho.”

⁷¹ Is par Patras ne qasam khā kar kahā, “Mujh par lānat agar main jhūṭ bol rahā hūñ. Main us ādmī ko nahīn jāntā jis kā zikr tum kar rahe ho.”

⁷² Fauran murgh kī bāng dūsri martabā sunāi dī. Phir Patras ko wuh bāt yād āi jo Īsā ne us se kahī thī, “Murgh ke dūsri dafā bāng dene se pahle pahle tū tin bār mujhe jānane se inkār kar chukā hogā.” Is par wuh ro parā.

15

Pilātus ke Sāmne

¹ Subah-sawere hī rāhnumā imām buzurgoñ, shariyat ke ulamā aur pūrī Yahūdī adālat-e-āliyā ke sāth mil kar faisle tak pahuñch gae. Wuh Īsā ko bāndh kar wahān se le gae aur Romī gawarnar Pilātus ke hawāle kar diyā. ² Pilātus ne us se pūchhā, “Kyā tum Yahūdiyoñ ke Bādshāh ho?”

Īsā ne jawāb diyā, “Jī, āp khud kahte haiñ.”

³ Rāhnumā imāmoñ ne us par bahut ilzām lagāe. ⁴ Chunāñche Pilātus ne dubārā us se sawāl kiyā, “Kyā tum koī jawāb nahīn doge? Yih to tum par bahut-se ilzāmāt lagā rahe haiñ.”

⁵ Lekin Īsā ne is par bhī koī jawāb na diyā, aur Pilātus baṛā hairān huā.

Sazā-e-Maut kā Faislā

⁶ Un dinoñ yih riwāj thā ki har sāl Fasah kī Īd par ek qaidī ko rihā kar diyā jātā thā. Yih qaidī awām se muntakhab kiyā jātā thā. ⁷ Us waqt kuchh ādmī jel meñ the jo hukūmat ke khilāf kisī inqalābī tahrīk meñ sharik hue the aur jinhoñ ne baḡhāwat ke mauqe par qatl-o-ghārat kī thī. Un meñ se ek kā nām Bar-abbā thā. ⁸ Ab hujūm ne Pilātus ke pās ā kar us se guzārish kī ki wuh māmūl ke mutābiq ek qaidī ko āzād kar de. ⁹ Pilātus ne pūchhā, “Kyā tum chāhte ho ki main Yahūdiyoñ ke Bādshāh ko āzād kar dūñ?” ¹⁰ Wuh jāntā thā ki rāhnumā imāmoñ ne Īsā ko sirf hasad kī binā par us ke hawāle kiyā hai.

¹¹ Lekin rāhnumā imāmoñ ne hujūm ko uksāyā ki wuh Īsā ke bajāe Bar-abbā ko māñgeñ. ¹² Pilātus ne sawāl kiyā, “Phir main is ke sāth kyā karūñ jis kā nām tum ne Yahūdiyoñ kā Bādshāh rakhā hai?”

¹³ Wuh chikhe, “Use maslūb karen.”

¹⁴ Pīlātus ne pūchhā, “Kyon? Us ne kyā jurm kiyā hai?”

Lekin log mazid shor machā kar chikhte rahe, “Use maslūb karen!”

¹⁵ Chunānche Pīlātus ne hujūm ko mutma’in karne kī khātir Bar-abbā ko āzād kar diyā. Us ne Īsā ko koṛe lagāne ko kahā, phir use maslūb karne ke lie faujiyon ke hawāle kar diyā.

Fauji Īsā kā Mazāq Urāte Hai

¹⁶ Fauji Īsā ko gawarnar ke mahal banām Praitoriyum ke sahan meñ le gae aur pūri palṭan ko ikaṭṭhā kiyā. ¹⁷ Unhoñ ne use arghawānī rang kā libās pahñayā aur kāñṭedār ṭahniyon kā ek tāj banā kar us ke sar par rakh diyā. ¹⁸ Phir wuh use salām karne lage, “Ai Yahūdiyon ke Bādshāh, ādāb!” ¹⁹ Lāṭhī se us ke sar par mār mār kar wuh us par thūkte rahe. Ghuṭne ṭek kar unhoñ ne use sijdā kiyā. ²⁰ Phir us kā mazāq urāne se thak kar unhoñ ne arghawānī libās utār kar use dubārā us ke apne kapṛe pahñāe. Phir wuh use maslūb karne ke lie bāhar le gae.

Īsā ko Maslūb Kiyā Jātā Hai

²¹ Us waqt Libiyā ke shahr Kuren kā rahne wālā ek ādmī banām Shamāūn dehāt se shahr ko ā rahā thā. Wuh Sikandar aur Rūfus kā bāp thā. Jab wuh Īsā aur faujiyon ke pās se guzarne lagā to faujiyon ne use salīb uṭhāne par majbūr kiyā. ²² Yoñ chalte chalte wuh Īsā ko ek maqām par le gae jis kā nām Gulgutā (yānī Khoparī kā Maqām) thā. ²³ Wahāñ unhoñ ne use mai pesh kī jis meñ mur milāyā gayā thā, lekin us ne pīne se inkār kiyā. ²⁴ Phir faujiyon ne use maslūb kiyā aur us ke kapṛe āpas meñ bāñṭ lie. Yih faislā karne ke lie ki kis ko kyā kyā milegā unhoñ ne qurā ḍālā. ²⁵ Nau baje subah kā waqt thā jab unhoñ ne use maslūb kiyā. ²⁶ Ek takhtī salīb par lagā dī gāi jis par yih ilzām likhā thā, “Yahūdiyon kā Bādshāh.” ²⁷ Do ḍākuoñ ko bhī Īsā ke sāth maslūb kiyā gayā, ek ko us ke dahne hāth aur dūsre ko us ke bāen hāth. ²⁸ [Yoñ muqaddas kalām kā wuh hawālā pūrā huā jis meñ likhā hai, ‘Use mujrimoñ meñ shumār kiyā gayā.’]

²⁹ Jo wahāñ se guzare unhoñ ne kufr bak kar us kī tazlīl kī aur sar hilā hilā kar apnī hiqārat kā izhār kiyā. Unhoñ ne kahā, “Tū ne to kahā thā ki main Baitul-muqaddas ko ḍhā kar use tīn din ke andar andar dubārā tāmīr kar dūngā. ³⁰ Ab salīb par se utar kar apne āp ko bachā!”

³¹ Rāhnumā imāmoñ aur shariyat ke ulamā ne bhī Īsā kā mazāq urā kar kahā, “Is ne auroñ ko bachāyā, lekin apne āp ko nahīn bachā saktā.

³² Isrāil kā yih Bādshāh Masīh ab salīb par se utar āe tāki ham yih dekh kar imān laen.” Aur jin ādmiyon ko us ke sāth maslūb kiyā gayā thā unhoñ ne bhī use lān-tān kī.

Īsā kī Maut

³³ Dopahar bārah baje pūrā mulk andhere meñ ḍub gayā. Yih tārikī tīn ghantoñ tak rahī. ³⁴ Phir tīn baje Īsā ūñchī āwāz se pukār uṭhā, “Elī, Elī, lamā shabaqtani?” Jis kā matlab hai, “Ai mere Ḳhudā, ai mere Ḳhudā, tū ne mujhe kyon tark kar diyā hai?”

³⁵ Yih sun kar pās khare kuchh log kahne lage, “Wuh Iliyās Nabī ko bulā rahā hai.” ³⁶ Kisī ne dauṛ kar mai ke sirke meñ ek isfanj ḍuboyā aur use ḍaṇḍe par lagā kar Īsā ko chusāne kī koshish kī. Wuh bolā, “Āo ham dekheñ, shāyad Īliyās ā kar use salīb par se utār le.”

³⁷ Lekin Īsā ne baṛe zor se chillā kar dam chhoṛ diyā.

³⁸ Usī waqt Baitul-muqaddas ke Muqaddastarīn Kamre ke sāmne laṭkā huā pardā ūpar se le kar niche tak do hissoñ meñ phaṭ gayā. ³⁹ Jab Īsā ke muqābil khare Romī afsar * ne dekhā ki wuh kis tarah marā to us ne kahā, “Yih ādmī wāqai Allāh kā Farzand thā!”

⁴⁰ Kuchh khawātīn bhī wahāñ thīñ jo kuchh fāsile par us kā mushāhadā kar rahī thīñ. Un meñ Mariyam Magdalīnī, chhoṭe Yāqūb aur Yoses kī māñ Mariyam aur Salomī bhī thīñ. ⁴¹ Galil meñ yih auraten Īsā ke pīchhe chal kar is kī khidmat kartī rahī thīñ. Kāī aur khawātīn bhī wahāñ thīñ jo us ke sāth Yarūshalam ā gai thīñ.

Īsā ko Dafn Kiyā Jātā Hai

⁴² Yih sab kuchh jume ko huā jo agle din ke Sabat ke lie taiyārī kā din thā. Jab shām hone ko thī ⁴³ to Arimatīyāh kā ek ādmī banām Yūsuf himmat karke Pilātus ke pās gayā aur us se Īsā kī lāsh māngī. (Yūsuf Yahūdī adālat-e-āliyā kā nāmwar membar thā aur Allāh kī bādshāhī ke āne ke intazār meñ thā). ⁴⁴ Pilātus yih sun kar hairān huā ki Īsā mar chukā hai. Us ne Romī afsar ko bulā kar us se pūchhā ki kyā Īsā wāqai mar chukā hai? ⁴⁵ Jab afsar ne is kī tasdiq kī to Pilātus ne Yūsuf ko lāsh de dī. ⁴⁶ Yūsuf ne kafan kharīd liyā, phir Īsā kī lāsh utār kar use katān ke kafan meñ lapeṭā aur ek qabr meñ rakh diyā jo chaṭān meñ tarāshī gai thī. Ākhir meñ us ne ek baṛā patthar luṛhkā kar qabr kā muñh band kar diyā. ⁴⁷ Mariyam Magdalīnī aur Yoses kī māñ Mariyam ne dekh liyā ki Īsā kī lāsh kahañ rakhī gai hai.

16

Īsā Jī Uṭhtā Hai

¹ Hafte kī shām ko jab Sabat kā din guzar gayā to Mariyam Magdalīnī, Yāqūb kī māñ Mariyam aur Salomī ne khushbūdār masāle kharīd lie, kyonki wuh qabr ke pās jā kar unheñ Īsā kī lāsh par lagānā chāhtī thīñ. ² Chunāñche wuh Itwār ko subah-sawere hī qabr par gain. Sūraj tulū ho rahā thā. ³ Rāste meñ wuh ek dūsre se pūchhne lagīñ, “Kaun hamāre lie qabr ke muñh se patthar ko luṛhkāegā?” ⁴ Lekin jab wahāñ pahuñchīñ aur nazar uṭhā kar qabr par ghaur kiyā to dekhā ki patthar ko ek taraf luṛhkāyā jā chukā hai. Yih patthar bahut baṛā thā. ⁵ Wuh qabr meñ dākhl huīñ. Wahāñ ek jawān ādmī nazar āyā jo safed libās pahne hue dāñ taraf baiṭhā thā. Wuh ghabrā gain.

⁶ Us ne kahā, “Mat ghabrāo. Tum Īsā Nāsarī ko dhūnd rahī ho jo maslūb huā thā. Wuh jī uṭhā hai, wuh yahāñ nahīñ hai. Us jagah ko khud dekh lo jahāñ use rakhā gayā thā. ⁷ Ab jāo, us ke shāgirdoñ aur Patras ko batā do ki wuh tumhāre āge āge Galil pahuñch jāegā. Wahīñ tum use dekhoge, jis tarah us ne tum ko batāyā thā.”

⁸ Khawātīn laraztī aur uljhī huī hālat meñ qabr se nikal kar bhāg gain. Unhoñ ne kisi ko bhī kuchh na batāyā, kyonki wuh nihāyat sahmī huī thīñ.

Īsā Mariyam Magdalīnī par Zāhir Hotā Hai

* 15:39 Sau sipāhiyoñ par muqarrar afsar.

⁹ Jab Īsā Itwār ko subah-sawere jī uṭhā to pahlā shaḡhs jis par wuh zāhir huā Mariyam Magdalīnī thī jis se us ne sāt badrūheñ nikālī thīñ. ¹⁰ Mariyam Īsā ke sāthiyon ke pās gai jo mātām kar rahe aur ro rahe the. Us ne unheñ jo kuchh huā thā batāyā. ¹¹ Lekin go unhoñ ne sunā ki Īsā zindā hai aur ki Mariyam ne use dekhā hai to bhī unheñ yaqīn na āyā.

Īsā Mazīd Do Shāgirdon par Zāhir Hotā Hai

¹² Is ke bād Īsā dūsri sūrat meñ un meñ se do par zāhir huā jab wuh Yarūshalām se dehāt kī taraf paidal chal rahe the. ¹³ Donon ne wāpas jā kar yih bāt bāqī logoñ ko batāi. Lekin unheñ in kā bhī yaqīn na āyā.

Īsā Gyārah Rasūlon par Zāhir Hotā Hai

¹⁴ Ākhir meñ Īsā gyārah shāgirdon par bhī zāhir huā. Us waqt wuh mez par baiṭhe khānā khā rahe the. Us ne unheñ un kī be'etiḡādi aur saḡhtdilī ke sabab se dāntā, ki unhoñ ne un kā yaqīn na kiyā jinhoñ ne use zindā dekhā thā. ¹⁵ Phir us ne un se kahā, “Pūri duniyā meñ jā kar tamām maḡhlūḡāt ko Allāh kī ḡhushḡhabri sunāo. ¹⁶ Jo bhī imān lā kar baptismā le use najāt milegī. Lekin jo imān na lāe use mujrim qarār diyā jāegā. ¹⁷ Aur jahāñ jahāñ log imān rakheṅge wahāñ yih ilāhī nishān zāhir hoṅge: Wuh mere nām se badrūheñ nikāl deṅge, naī naī zabāneñ boleṅge ¹⁸ aur sāñpoñ ko uṭhā kar mahfūz raheṅge. Mohlak zahr pīne se unheñ nuḡsān nahīñ pahuñchegā aur jab wuh apne hāth marīzoñ par rakheṅge to shifā pāeṅge.”

Īsā ko Āsmān par Uṭhāyā Jātā Hai

¹⁹ Un se bāt karne ke bād Ḳhudāwand Īsā ko āsmān par uṭhā liyā gayā aur wuh Allāh ke dahne hāth baiṭh gayā. ²⁰ Is par shāgirdon ne nikal kar har jagah munādi kī. Aur Ḳhudāwand ne un kī himāyat karke ilāhī nishānon se kalām kī tasdiḡ kī.

Lūqā

Peshlafz

¹ Muhtaram Thiyufilus, bahut-se log wuh sab kuchh likh chuke haiñ jo hamāre darmiyān wāqe huā hai. ² Un kī koshish yih thī ki wuhī kuchh bayān kiyā jāe jis kī gawāhī wuh dete haiñ jo shurū hī se sāth the aur āj tak Allāh kā kalām sunāne kī k̄hidmat saranjām de rahe haiñ. ³ Main ne bhī har mumkin koshish kī hai ki sab kuchh shurū se aur ain haqīqat ke mutābiq mālūm karūn. Ab main yih bāteñ tartīb se āp ke lie likhnā chāhtā hūn. ⁴ Āp yih paṛh kar jān leñge ki jo bāteñ āp ko sikhāi gai haiñ wuh sach aur durust haiñ.

Yahyā ke bāre meñ Peshgoī

⁵ Yahūdiyā ke bādshāh Herodes ke zamāne meñ ek imām thā jis kā nām Zakariyāh thā. Baitul-muqaddas meñ imāmoñ ke muḳhtalif guroh k̄hidmat saranjām dete the, aur Zakariyāh kā tālluq Abiyāh ke guroh se thā. Us kī biwī imām-e-āzam Hārūn kī nasl se thī aur us kā nām Ilīshibā thā. ⁶ Miyān-biwī Allāh ke nazdik rāstbāz the aur Rab ke tamām ahkām aur hidāyāt ke mutābiq be'ilzām zindagi guzārte the. ⁷ Lekin wuh beaulād the. Ilīshibā ke bachche paidā nahīn ho sakte the. Ab wuh donoñ būrhe ho chuke the.

⁸ Ek din Baitul-muqaddas main Abiyāh ke guroh kī bārī thī aur Zakariyāh Allāh ke huzūr apnī k̄hidmat saranjām de rahā thā. ⁹ Dastūr ke mutābiq unhoñ ne Qurā ḡalā tāki mālūm karen ki Rab ke maqdis meñ jā kar baḳhūr kī qurbānī kaun jalāe. Zakariyāh ko chunā gayā. ¹⁰ Jab wuh muqarrarā waqt par baḳhūr jalāne ke lie Baitul-muqaddas meñ dākhil huā to jamā hone wāle tamām parastār sahan meñ duā kar rahe the.

¹¹ Achānak Rab kā ek farishta zāhir huā jo baḳhūr jalāne kī qurbāngāh ke dahnī taraf kharā thā. ¹² Use dekh kar Zakariyāh ghabrāyā aur bahut ḡar gayā. ¹³ Lekin farishte ne us se kahā, “Zakariyāh, mat ḡar! Allāh ne terī duā sun lī hai. Terī biwī Ilīshibā ke beṭā hogā. Us kā nām Yahyā rakhnā. ¹⁴ Wuh na sirf tere lie k̄hushī aur musarrat kā bāis hogā, balki bahut-se log us kī paidāish par k̄hushī manāenge. ¹⁵ Kyonki wuh Rab ke nazdik azīm hogā. Lāzim hai ki wuh mai aur sharāb se parhez kare. Wuh paidā hone se pahle hī Rūhul-quds se māmūr hogā ¹⁶ aur Isrāīli qaum meñ se bahutoñ ko Rab un ke K̄hudā ke pās wāpas lāegā. ¹⁷ Wuh İliyās kī rūh aur quwwat se K̄hudāwand ke āge āge chālegā. Us kī k̄hidmat se wālidoñ ke dil apne bachchoñ kī taraf māyl ho jāenge aur nafarmān log rāstbāzoñ kī dānāi kī taraf rujū karenge. Yoñ wuh is qaum ko Rab ke lie taiyār karegā.”

¹⁸ Zakariyāh ne farishte se pūchhā, “Main kis tarah jānūn ki yih bāt sach hai? Main k̄hud būrḡhā hūn aur merī biwī bhī umrāsīdā hai.”

¹⁹ Farishte ne jāwāb diyā, “Main Jibrāīl hūn jo Allāh ke huzūr kharā rahtā hūn. Mujhe isī maqsad ke lie bhejā gayā hai ki tujhe yih k̄hushk̄habrī sunāūn. ²⁰ Lekin chūnki tū ne merī bāt kā yaqīn nahīn kiyā is lie tū khāmosh rahēgā aur us waqt tak bol nahīn sākēgā jab tak tere beṭā paidā na ho. Merī yih bāteñ muqarrarā waqt par hī pūrī hongī.”

²¹ Is daurān bāhar ke log Zakariyāh ke intazār meñ the. Wuh hairān hote jā rahe the ki use wāpas āne meñ kyon itnī der ho rahī hai. ²² Aḳhirkār

wuh bāhar āyā, lekin wuh un se bāt na kar sakā. Tab unhoñ ne jān liyā ki us ne Baitul-muqaddas meñ royā dekhī hai. Us ne hāthoñ se ishāre to kie, lekin k̄hāmosh rahā.

²³ Zakariyāh muqarrarā waqt tak Baitul-muqaddas meñ apnī k̄hidmat anjām detā rahā, phir apne ghar wāpas chalā gayā. ²⁴ Thoṛe dinoñ ke bād us kī bīwī Ilīshibā hāmīlā ho gai aur wuh pāñch māh tak ghar meñ chhupī rahī. ²⁵ Us ne kahā, “K̄hudāwand ne mere lie kitnā barā kām kiyā hai, kyonki ab us ne merī fikr kī aur logoñ ke sāmne se merī ruswāi dūr kar dī.”

Īsā kī Paidāish kī Peshgoi

²⁶⁻²⁷ Ilīshibā chhīh māh se ummīd se thī jab Allāh ne Jibrāil farishte ko ek kuñwārī ke pās bhejā jo Nāsarat meñ rahtī thī. Nāsarat Galil kā ek shahr hai aur kuñwārī kā nām Mariyam thā. Us kī mangnī ek mard ke sāth ho chukī thī jo Dāūd Bādshāh kī nasl se thā aur jis kā nām Yūsuf thā. ²⁸ Farishte ne us ke pās ā kar kahā, “Ai k̄hātūn jis par Rab kā k̄hās fazl huā hai, salām! Rab tere sāth hai.”

²⁹ Mariyam yih sun kar ghabrā gai aur sochā, “Yih kis tarah kā salām hai?” ³⁰ Lekin farishte ne apnī bāt jāri rakhī aur kahā, “Ai Mariyam, mat d̄ar, kyonki tujh par Allāh kā fazl huā hai. ³¹ Tū ummīd se ho kar ek beṛe ko janm degī. Tujhe us kā nām Īsā (Najāt Dene Wālā) rakhnā hai. ³² Wuh azīm hogā aur Allāh T’ālā kā Farzand kahlāegā. Rab hamārā K̄hudā use us ke bāp Dāūd ke takht par biṭhāegā ³³ aur wuh hameshā tak Isrāil par hukūmat karegā. Us kī saltanat kabhī khatm na hogī.”

³⁴ Mariyam ne farishte se kahā, “Yih kyonkar ho saktā hai? Abhī to main kuñwārī hūñ.”

³⁵ Farishte ne jawāb diyā, “Rūhul-quds tujh par nāzil hogā, Allāh T’ālā kī qudrat kā sāyā tujh par chhā jāegā. Is lie yih bachchā quddūs hogā aur Allāh kā Farzand kahlāegā. ³⁶ Aur dekh, terī rishtedar Ilīshibā ke bhī beṛā hogā hālāñki wuh umrāsīdā hai. Go use bāñjh qarār diyā gayā thā, lekin wuh chhīh māh se ummīd se hai. ³⁷ Kyonki Allāh ke nazdik koī kām nāmumkin nahīn hai.”

³⁸ Mariyam ne jawāb diyā, “Main Rab kī k̄hidmat ke lie hāzir hūñ. Mere sāth waisā hī ho jaisā āp ne kahā hai.” Is par farishtā chalā gayā.

Mariyam Ilīshibā se Miltī Hai

³⁹ Un dinoñ meñ Mariyam Yahūdiyā ke pahārī ilāqe ke ek shahr ke lie rawānā huī. Us ne jaldī jaldī safr kiyā. ⁴⁰ Wahāñ pahuñch kar wuh Zakariyāh ke ghar meñ dāk̄hil huī aur Ilīshibā ko salām kiyā. ⁴¹ Mariyam kā yih salām sun kar Ilīshibā kā bachchā us ke peṛ meñ uchhal paṛā aur Ilīshibā k̄hud Rūhul-quds se bhar gai. ⁴² Us ne buland āwāz se kahā, “Tū tamām auratoñ meñ mubāarak hai aur mubāarak hai terā bachchā! ⁴³ Main kaun hūñ kī mere K̄hudāwand kī māñ mere pās ā! ⁴⁴ Jyon hī main ne terā salām sunā bachchā mere peṛ meñ k̄hushī se uchhal paṛā. ⁴⁵ Tū kitnī mubāarak hai, kyonki tū imān lāī ki jo kuchh Rab ne farmāyā hai wuh takmīl tak pahuñchegā.”

Mariyam kā Gīt

⁴⁶ Is par Mariyam ne kahā,
“Merī jān Rab kī t̄zīm kartī hai

⁴⁷ aur merī rūh apne Najātdahindā Allāh se nihāyat k̄hush hai.

⁴⁸ Kyonki us ne apnī k̄hadimā kī pastī par nazar kī hai.

Hān, ab se tamām nasleñ mujhe mubāarak kaheñgī,

⁴⁹ kyonki Qādir-e-mutlaq ne mere lie baṛe baṛe kām kie haiñ.
Us kā nām quddūs hai.

⁵⁰ Jo us kā khauf mānte haiñ

un par wuh pusht-dar-pusht apnī rahmat zāhir karegā.

⁵¹ Us kī qudrat ne azīm kām kar dikhāe haiñ,
aur dil se maḡhrūr log titar-bitar ho gae haiñ.

⁵² Us ne hukmrānoñ ko un ke takht se haṭā kar
pasthāl logoñ ko sarfarāz kar diyā hai.

⁵³ Bhūkoñ ko us ne achchhī chīzoñ se mālāmāl karke
amīroñ ko khalī hāth lauṭā diyā hai.

⁵⁴ Wuh apne kḡhādim Isrāil kī madad ke lie ā gayā hai.

Hān, us ne apnī rahmat ko yād kiyā hai,

⁵⁵ yānī wuh dāymī wādā jo us ne hamāre buzurgoñ ke sāth kiyā thā,
Ibrāhīm aur us kī aulād ke sāth.”

⁵⁶ Mariyam taqriban tīn māh Ilshibā ke hān ṭhahrī rahī, phir apne ghar
lauṭ gāi.

Yahyā Baptismā Dene Wāle kī Paidāish

⁵⁷ Phir Ilshibā kā bachche ko janm dene kā din ā pahuñchā aur us ke
beṭā huā. ⁵⁸ Jab us ke hamsāyoñ aur rishtedāroñ ko ittalā milī ki Rab kī
us par kitnī baṛī rahmat huī hai to unhoñ ne us ke sāth kḡhushī manāi.

⁵⁹ Jab bachchā āth din kā thā to wuh us kā khatnā karwāne kī rasm
ke lie āe. Wuh bachche kā nām us ke bāp ke nām par Zakariyāh rakhnā
chāhte the, ⁶⁰ lekin us kī māñ ne etarāz kiyā. Us ne kahā, “Nahīñ, us kā
nām Yahyā ho.”

⁶¹ Unhoñ ne kahā, “Ap ke rishtedāroñ meñ to aisā nām kahīñ bhī nahīñ
pāyā jātā.” ⁶² Tab unhoñ ne ishāroñ se bachche ke bāp se pūchhā ki wuh
kyā nām rakhnā chāhtā hai.

⁶³ Jawāb meñ Zakariyāh ne takhtī mangwā kar us par likhā, “Is kā nām
Yahyā hai.” Yih dekh kar sab hairān hue. ⁶⁴ Usi lamhe Zakariyāh dubārā
bolne ke qābil ho gayā, aur wuh Allāh kī tamjīd karne lagā. ⁶⁵ Tamām
hamsāyoñ par khauf chhā gayā aur is bāt kā charchā Yahūdiyā ke pūre
ilāqe meñ phail gayā. ⁶⁶ Jis ne bhī sunā us ne sanjīdagī se is par ḡhaur
kiyā aur sochā, “Is bachche kā kyā banegā?” Kyonki Rab kī qudrat us ke
sāth thī.

Zakariyāh kī Nabuwwat

⁶⁷ Us kā bāp Zakariyāh Rūhul-quds se māmūr ho gayā aur nabuwwat
karke kahā,

⁶⁸ “Rab Isrāil ke Allāh kī tamjīd ho!

Kyonki wuh apnī qaum kī madad ke lie āyā hai,
us ne fidyā de kar use chhuṛāyā hai.

⁶⁹ Us ne apne kḡhādim Dāūd ke gharāne meñ
hamāre lie ek azīm Najātdahindā kharā kiyā hai.

⁷⁰ Aisā hī huā jis tarah us ne qadīm zamānoñ meñ
apne muqaddas nabiyōñ kī mārifat farmāyā thā,

⁷¹ ki wuh hameñ hamāre dushmanoñ se najāt dilāegā,
un sab ke hāth se
jo ham se nafrat rakhte haiñ.

⁷² Kyonki us ne farmāyā thā ki wuh hamāre bāpdādā par rahm karegā

⁷³ aur apne muqaddas ahd ko yād rakhegā,

us wāde ko jo us ne qasam khā kar
Ibrāhīm ke sāth kiya thā.

⁷⁴ Ab us kā yih wādā pūrā ho jāegā:

Ham apne dushmanon se makhlasi pā kar
khauf ke baḡhair Allāh ki k̄hidmat kar sakeṅge,

⁷⁵ jite-jī us ke huzūr muqaddas aur rāst zindagi guzār sakeṅge.

⁷⁶ Aur tū, mere bachche, Allāh T'ālā kā nabī kahlāegā.

Kyonki tū Khudāwand ke āge āge
us ke rāste taiyār karegā.

⁷⁷ Tū us ki qaum ko najāt kā rāstā dikhāegā,
ki wuh kis tarah apne gunāhoṅ kī muāfi pāegī.

⁷⁸ Hamāre Allāh kī barī rahmat kī wajah se
ham par ilāhī nūr chamkegā.

⁷⁹ Us kī raushnī un par phail jāegī jo andhere
aur maut ke sāy meṅ baithe haiṅ,

haiṅ wuh hamāre qadmon ko salāmatī kī rāh par pahuṅchāegī.”

⁸⁰ Yahyā parwān chaḡhā aur us kī rūh ne taqwiyaat pāī. Us ne us waqt
tak registān meṅ zindagi guzārī jab tak use Isrāīl kī k̄hidmat karne ke lie
bulāyā na gayā.

2

Īsā kī Paidāish

¹ Un aiyām meṅ Rom ke shahanshāh Augustus ne farmān jāri kiya ki
pūrī saltanat kī mardumshumārī kī jāe. ² Yih pahli mardumshumārī us
waqt huī jab Kūrinīyus Shām kā gawarnar thā. ³ Har kisī ko apne watani
shahr meṅ jānā parā tāki wahān rajistar meṅ apnā nām darj karwāe.

⁴ Chunānche Yūsuf Galil ke shahr Nāsarat se rawānā ho kar Yahūdiyā
ke shahr Bait-laham pahuṅchā. Wajah yih thī ki wuh Dāūd Bādshāh ke
gharāne aur nasl se thā, aur Bait-laham Dāūd kā shahr thā. ⁵ Chunānche
wuh apne nām ko rajistar meṅ darj karwāne ke lie wahān gayā. Us kī
mangetar Mariyam bhī sāth thī. Us waqt wuh ummīd se thī. ⁶ Jab wuh
wahān thahre hue the to bachche ko janm dene kā waqt ā pahuṅchā.

⁷ Beṭā paidā huā. Yih Mariyam kā pahlā bachchā thā. Us ne use kapṛon*
meṅ lapeṭ kar ek charnī meṅ liṭā diya, kyonki unheṅ sarāy meṅ rahne ki
jagah nahīn mili thī.

Charwāhoṅ ko Khushkhabrī

⁸ Us rāt kuchh charwāhe qarīb ke khule maidān meṅ apne rewaroṅ
kī pahrādārī kar rahe the. ⁹ Achānak Rab kā ek farishta un par zāhir
huā, aur un ke irdgird Rab kā jalāl chamkā. Yih dekh kar wuh saḡht
ḡar gae. ¹⁰ Lekin farishte ne un se kahā, “Ḍaro mat! Dekho maiṅ tum
ko barī k̄hushī kī khabar detā hūṅ jo tamām logoṅ ke lie hogī. ¹¹ Āj hī
Dāūd ke shahr meṅ tumhare lie Najātdahindā paidā huā hai yāni Masih
Khudāwand. ¹² Aur tum use is nishān se pahchān loge, tum ek shirkhār
bachche ko kapṛon meṅ liṭā huā pāoge. Wuh charnī meṅ parā huā
hogā.”

¹³ Achānak āsmānī lashkaroṅ ke beshumār farishte us farishte ke sāth
zāhir hue jo Allāh kī hamd-o-sanā karke kah rahe the,

¹⁴ “Āsmān kī bulandiyon par Allāh kī izzat-o-jalāl, zamīn par un logoṅ
kī salāmatī jo use manzūr haiṅ.”

* 2:7 Lafzī tarjumā: potaroṅ.

¹⁵ Farishte unheñ chhoṛ kar āsmān par wāpas chale gae to charwāhe āpas meñ kahne lage, “Āo, ham Bait-laham jā kar yih bāt dekheñ jo huī hai aur jo Rab ne ham par zāhir kī hai.”

¹⁶ Wuh bhāg kar Bait-laham pahuñche. Wahān unheñ Mariyam aur Yūsuf mile aur sāth hī chhoṭā bachchā jo charnī meñ paṛā huā thā. ¹⁷ Yih dekh kar unhoñ ne sab kuchh bayān kiya jo unheñ is bachche ke bāre meñ batāyā gayā thā. ¹⁸ Jis ne bhī un kī bāt sunī wuh hairatzadā huā. ¹⁹ Lekin Mariyam ko yih tamām bāteñ yād rahīñ aur wuh apne dil meñ un par ghaur kartī rahī. ²⁰ Phir charwāhe lauṛ gae aur chalte chalte un tamām bātoñ ke lie Allāh kī tāzīm-o-tārif karte rahe jo unhoñ ne sunī aur dekhī thīñ, kyonki sab kuchh waisā hī pāyā thā jaisā farishte ne unheñ batāyā thā.

Bachche kā Nām Īsā Rakhā Jātā Hai

²¹ Āṭh din ke bād bachche kā khatnā karwāne kā waqt ā gayā. Us kā nām Īsā rakhā gayā, yāñi wuhī nām jo farishte ne Mariyam ko us ke hāmīlā hone se pahle batāyā thā.

Īsā ko Baitul-muqaddas meñ Pesh Kiyā Jātā Hai

²² Jab Mūsā kī shariāt ke mutābiq tahārat ke din pūre hue tab wuh bachche ko Yarūshalam le gae tāki use Rab ke huzūr pesh kiya jāe, ²³ jaise Rab kī shariāt meñ likhā hai, “Har pahlauṛthe ko Rab ke lie maḥsūs-o-muqaddas karnā hai.” ²⁴ Sāth hī unhoñ ne Mariyam kī tahārat kī rasm ke lie wuh qurbānī pesh kī jo Rab kī shariāt bayān kartī hai, yāñi “Do qumriyāñ yā do jawān kabūtar.”

²⁵ Us waqt Yarūshalam meñ ek ādmī banām Shamāūn rahtā thā. Wuh rāstbāz aur khudātars thā aur is intazār meñ thā ki Masīh ā kar Isrāil ko sukūn baḥshe. Rūhul-quds us par thā, ²⁶ aur us ne us par yih bāt zāhir kī thī ki wuh jīte-jī Rab ke Masīh ko dekhegā. ²⁷ Us din Rūhul-quds ne use tahrīk dī ki wuh Baitul-muqaddas meñ jāe. Chunanche jab Mariyam aur Yūsuf bachche ko Rab kī shariāt ke mutābiq pesh karne ke lie Baitul-muqaddas meñ āe ²⁸ to Shamāūn maujūd thā. Us ne bachche ko apne bāzuoñ meñ le kar Allāh kī hamd-o-sanā karte hue kahā,

²⁹ “Ai aqā, ab tū apne bande ko ijāzat detā hai

ki wuh salāmatī se rehat kar jāe, jis tarah tū ne farmāyā hai.

³⁰ Kyonki maiñ ne apñi ānkhoñ se terī us najāt kā mushāhadā kar liyā hai

³¹ jo tū ne tamām qaumoñ kī maujūdagī meñ taiyār kī hai.

³² Yih ek aisī raushnī hai jis se Ghairyahūdiyoñ kī ānkheñ khul jāeñgi aur terī qaum Isrāil ko jalāl hāsīl hogā.”

³³ Bachche ke māñ-bāp apne beṛe ke bāre meñ in alfāz par hairān hue. ³⁴ Shamāūn ne unheñ barkat dī aur Mariyam se kahā, “Yih bachchā muqarrar huā hai ki Isrāil ke bahut-se log is se ṭhokar khā kar gir jāeñ, lekin bahut-se is se apne pāñwoñ par khaṛe bhī ho jāeñge. Go yih Allāh kī taraf se ek ishārā hai to bhī is kī mukhālafat kī jāegī. ³⁵ Yoñ bahutoñ ke dilī khayālāt zāhir ho jāeñge. Is silsile meñ talwār terī jān meñ se bhī guzar jāegī.”

³⁶ Wahān Baitul-muqaddas meñ ek umrrasidā nabiyā bhī thī jis kā nām Hannāh thā. Wuh Fanuel kī beṛī aur Āshar ke qabīle se thī. Shādī ke sāt sāl bād us kā shauhar mar gayā thā. ³⁷ Ab wuh bewā kī haisiyat se 84 sāl kī ho chuki thī. Wuh kabhī Baitul-muqaddas ko nahīñ chhoṛtī thī, balki

din rāt Allāh ko sijdā kartī, rozā rakhtī aur duā kartī thī. ³⁸ Us waqt wuh Mariyam aur Yūsuf ke pās ā kar Allāh kī tamjīd karne lagī. Sāth sāth wuh har ek ko jo is intazār meñ thā ki Allāh fidyā de kar Yarūshalam ko chhurāe, bachche ke bāre meñ batātī rahī.

Wuh Nāsarat Wāpas Chale Jāte Haiñ

³⁹ Jab Isā ke wālidain ne Rab kī sharīat meñ darj tamām farāyẓ adā kar lie to wuh Galīl meñ apne shahr Nāsarat ko lauṭ gae. ⁴⁰ Wahāñ bachchā parwān charhā aur taqwiyyat pātā gayā. Wuh hikmat-o-dānāī se māmūr thā, aur Allāh kā fazl us par thā.

Bārah Sāl kī Umr meñ Baitul-muqaddas Meñ

⁴¹ Isā ke wālidain har sāl Fasaḥ kī Īd ke lie Yarūshalam jāyā karte the. ⁴² Us sāl bhī wuh māmūl ke mutābiq īd ke lie gae jab Isā bārah sāl kā thā. ⁴³ Īd ke iḳhtitām par wuh Nāsarat wāpas jāne lage, lekin Isā Yarūshalam meñ rah gayā. Pahle us ke wālidain ko mālūm na thā, ⁴⁴ kyoñki wuh samajhte the ki wuh qāfile meñ kahīñ maujūd hai. Lekin chalte chalte pahlā din guzar gayā aur wuh ab tak nazar na āyā thā. Is par wālidain use apne rishtedāroñ aur azīzoñ meñ ḍhūñḍne lage. ⁴⁵ Jab wuh wahāñ na milā to Mariyam aur Yūsuf Yarūshalam wāpas gae aur wahāñ ḍhūñḍne lage. ⁴⁶ Tīn din ke bād wuh āḳhirkār Baitul-muqaddas meñ pahuñche. Wahāñ Isā dinī ustādoñ ke darmiyān baiṭhā un kī bāteñ sun rahā aur un se sawālāt pūchh rahā thā. ⁴⁷ Jis ne bhī us kī bāteñ sunīñ wuh us kī samajh aur jawāboñ se dang rah gayā. ⁴⁸ Use dekh kar us ke wālidain ghabrā gae. Us kī māñ ne kahā, “Beṭā, tū ne hamāre sāth yih kyoñ kiyā? Terā bāp aur maiñ tujhe ḍhūñḍte ḍhūñḍte shadīd koft kā shikār hue.”

⁴⁹ Isā ne jawāb diyā, “Āp ko mujhe talāsh karne kī kyā zarūrat thī? Kyā āp ko mālūm na thā ki mujhe apne Bāp ke ghar meñ honā zarūr hai?” ⁵⁰ Lekin wuh us kī bāt na samjhe.

⁵¹ Phir wuh un ke sāth rawānā ho kar Nāsarat wāpas āyā aur un ke tābe rahā. Lekin us kī māñ ne yih tamām bāteñ apne dil meñ mahfūz rakheñ. ⁵² Yoñ Isā jāwān huā. Us kī samajh aur hikmat baṛhtī gaī, aur use Allāh aur insān kī maqbuliyyat hāsil thī.

3

Yahyā Baptismā Dene Wāle kī Khidmat

¹ Phir Rom ke shahanshāh Tibariyus kī hukūmat kā pandrahwāñ sāl ā gayā. Us waqt Puntiyus Pilātus sūbā Yahūdiyā kā gawarnar thā, Herodes Antipās Galīl kā hākīm thā, us kā bhāī Filippus Itūriyā aur Traḳhonītis ke ilāqe kā, jabki Lisāniyās Abilene kā. ² Hannā aur Kāyfā donoñ imām-e-āzam the. Un dinoñ meñ Allāh Yahyā bin Zakariyāh se hamkalām huā jab wuh registān meñ thā. ³ Phir wuh Dariyā-e-Yardan ke pūre ilāqe meñ se guzarā. Har jagah us ne elān kiyā ki taubā karke baptismā lo tāki tumheñ apne gunāhoñ kī muāfi mil jāe. ⁴ Yoñ Yasāyāh Nabī ke alfāz pūre hue jo us kī kitāb meñ darj haiñ:

‘Registān meñ ek āwāz pukār rahī hai,

Rab kī rāh taiyār karo!

Us ke rāste sīdhe banāo.

⁵ Lāzim hai ki har wādī bhar dī jāe,
zarūri hai ki har pahār aur buland jagah maidān ban jāe.
Jo ṭeṛhā hai use sīdhā kiyā jāe,

jo nāhamwār hai use hamwār kiyā jāe.

⁶ Aur tamām insān Allāh kī najāt dekheṅge.’

⁷ Jab bahut-se log Yahyā ke pās āe tāki us se baptismā leñ to us ne un se kahā, “Ai zahrile sānp ke bachcho! Kīs ne tum ko āne wāle ḡhazab se bachne kī hidāyat kī? ⁸ Apnī zindagī se zāhir karo ki tum ne wāqai taubā kī hai. Yih k̄hayāl mat karō ki ham to bach jāeṅge kyonki Ibrāhim hamārā bāp hai. Main tum ko batātā hūn ki Allāh in pattharon se bhī Ibrāhim ke lie aulād paidā kar saktā hai. ⁹ Ab to adālat kī kulhārī daraḡhton kī jaṛon par rakhī huī hai. Har daraḡht jo achchhā phal na lāe kātā aur āg meñ jhoñkā jāegā.”

¹⁰ Logoñ ne us se pūchhā, “Phir ham kyā karen?”

¹¹ Us ne jawāb diyā, “Jis ke pās do kurte haiñ wuh ek us ko de de jis ke pās kuchh na ho. Aur jis ke pās khānā hai wuh use khilā de jis ke pās kuchh na ho.”

¹² Taiks lene wāle bhī baptismā lene ke lie āe to unhoñ ne pūchhā, “Ustād, ham kyā karen?”

¹³ Us ne jawāb diyā, “Sirf utne taiks lenā jitne hukūmat ne muqarrar kie haiñ.”

¹⁴ Kuchh faujiyon ne pūchhā, “Hameñ kyā karnā chāhie?”

Us ne jawāb diyā, “Kisī se jabran yā ḡhalat ilzām lagā kar paise na lenā balki apnī jāyz āmdanī par iktifā karnā.”

¹⁵ Logoñ kī tawaḡḡoāt bahut baḡh gaiñ. Wuh apne dilon meñ sochne lage ki kyā yih Masīh to nahīn hai? ¹⁶ Is par Yahyā un sab se muḡhātib ho kar kahne lagā, “Main to tumheñ pānī se baptismā detā hūn, lekin ek āne wālā hai jo mujh se baḡā hai. Main us ke jūton ke tasme kholne ke bhī lāyq nahīn. Wuh tumheñ Rūhul-quds aur āg se baptismā degā. ¹⁷ Wuh hāth meñ chhāj pakare hue anāj ko bhūse se alag karne ke lie taiyār kharā hai. Wuh gāhne kī jagah ko bilkul sāf karke anāj ko apne godām meñ jamā karegā. Lekin bhūse ko wuh aisī āg meñ jhoñkegā jo bujhne kī nahīn.”

¹⁸ Is qism kī bahut-sī aur bāton se us ne qaum ko nasīhat kī aur use Allāh kī khushḡhabrī sunāi. ¹⁹ Lekin ek din yon huā ki Yahyā ne Galil ke hākim Herodes Antipās ko dāntā. Wajah yih thī ki Herodes ne apne bhāi kī biwi Herodiyās se shādi kar lī thī aur is ke alāwā aur bahut-se ḡhalat kām kie the. ²⁰ Yih malāmat sun kar Herodes ne apne ḡhalat kāmōñ meñ aur izāfā yih kiyā ki Yahyā ko jel meñ ḡāl diyā.

Īsā kā Baptismā

²¹ Ek din jab bahut-se logoñ ko baptismā diyā jā rahā thā to Īsā ne bhī baptismā liyā. Jab wuh duā kar rahā thā to āsmān khul gayā ²² aur Rūhul-quds jismānī sūrat meñ kabūtār kī tarah us par utar āyā. Sāth sāth āsmān se ek āwāz sunāi dī, “Tū merā pyārā Farzand hai, tujh se main khush hūn.”

Īsā kā Nasabnāmā

²³ Īsā taqriban tis sāl kā thā jab us ne ḡhidmat shurū kī. Use Yūsuf kā beṭā samjhā jātā thā. Us kā nasabnāmā yih hai: Yūsuf bin Eli ²⁴ bin Mattāt bin Lāwī bin Malkī bin Yannā bin Yūsuf ²⁵ bin Mattitiyāh bin Āmūs bin Nāhūm bin Asaliyāh bin Nogā ²⁶ bin Mā’at bin Mattitiyāh bin Shamaī bin Yoseḡh bin Yūdāh ²⁷ bin Yūhannāh bin Resā bin Zarubbābal bin Siyāltiyel bin Nerī ²⁸ bin Malikī bin Addī bin Qosām bin Ilmodām bin Er ²⁹ bin Yashua bin Iliyazar bin Yorīm bin Mattāt bin Lāwī ³⁰ bin Shamāun bin Yahūdāh bin Yūsuf bin Yonām bin Iliyāqīm ³¹ bin Maleāh bin Minnāh bin Mattitiyāh

bin Nātan bin Dāūd ³² bin Yassī bin Obed bin Boaz bin Salmon bin Nahson ³³ bin Ammīnadāb bin Admīn bin Arnī bin Hasron bin Fāras bin Yahūdāh ³⁴ bin Yāqūb bin Is'hāq bin Ibrāhīm bin Tārah bin Nahūr ³⁵ bin Sarūj bin Raū bin Falaj bin Ibar bin Silah ³⁶ bin Qīnān bin Arfaksad bin Sim bin Nūh bin Lamak ³⁷ bin Matūsilah bin Hanūk bin Yārid bin Mahalalel bin Qīnān ³⁸ bin Anūs bin Set bin Ādam. Ādam ko Allāh ne paidā kiyā thā.

4

Īsā ko Āzmāyā Jātā Hai

¹ Īsā Dariyā-e-Yardan se wāpas āyā. Wuh Rūhul-quds se māmūr thā jis ne use registān meñ lā kar us kī rāhnumāi kī. ² Wahāñ use chālīs dīn tak Iblīs se āzmāyā gayā. Is pūre arse meñ us ne kuchh na khāyā. Ākhirkār use bhūk lagī.

³ Phir Iblīs ne us se kahā, “Agar tū Allāh kā Farzand hai to is patthar ko hukm de ki roṭī ban jāe.”

⁴ Lekin Īsā ne inkār karke kahā, “Hargiz nahīñ, kyonki kalām-e-muqaddas meñ likhā hai ki insān kī zindagī sirf roṭī par munhasir nahīñ hotī.”

⁵ Is par Iblīs ne use kisī buland jagah par le jā kar ek lamhe meñ duniyā ke tamām mamālik dikhāe. ⁶ Wuh bolā, “Maiñ tujhe in mamālik kī shān-o-shaukat aur in par tamām ikhtiyār dūngā. Kyonki yih mere sapurd kie gae haiñ aur jise chāhūñ de saktā hūñ. ⁷ Lihāzā yih sab kuchh terā hī hogā. Shart yih hai ki tū mujhe sijdā kare.”

⁸ Lekin Īsā ne jawāb diyā, “Hargiz nahīñ, kyonki kalām-e-muqaddas meñ yoñ likhā hai, ‘Rab apne Allāh ko sijdā kar aur sirf usī kī ibādat kar.’”

⁹ Phir Iblīs ne use Yarūshalam le jā kar Baitul-muqaddas kī sab se ūñchī jagah par kharā kiyā aur kahā, “Agar tū Allāh kā Farzand hai to yahāñ se chhalāng lagā de. ¹⁰ Kyonki kalām-e-muqaddas meñ likhā hai, ‘Wuh apne farishton ko terī hifāzat karne kā hukm degā, ¹¹ aur wuh tujhe apne hāthoñ par uṭhā leñge tāki tere pāñwoñ ko patthar se ṭhes na lage.’”

¹² Lekin Īsā ne tisrī bār inkār kiyā aur kahā, “Kalām-e-muqaddas yih bhī farmātā hai, ‘Rab apne Allāh ko na āzmāñ.’”

¹³ In āzmāishoñ ke bād Iblīs ne Īsā ko kuchh der ke lie chhoṛ diyā.

Khidmat kā Āghāz

¹⁴ Phir Īsā wāpas Galil meñ āyā. Us meñ Rūhul-quds kī quwwat thī, aur us kī shohrat us pūre ilāqe meñ phail gai. ¹⁵ Wahāñ wuh un ke ibādatkhānoñ meñ tālim dene lagā, aur sab ne us kī tarīf kī.

Īsā ko Nāsarāt meñ Radd Kiyā Jātā Hai

¹⁶ Ek dīn wuh Nāsarāt pahuñchā jahāñ wuh parwān charhā thā. Wahāñ bhī wuh māmūl ke mutābiq Sabat ke dīn maqāmī ibādatkhāne meñ jā kar kalām-e-muqaddas meñ se paṛhne ke lie kharā ho gayā. ¹⁷ Use Yasāyāh Nabī kī kitāb dī gai to us ne tūmār ko khol kar yih hawālā ḍhūnd nikālā,

¹⁸ “Rab kā Rūh mujh par hai, kyonki us ne mujhe tel se masah karke gharīboñ ko khushkhabrī sunāne kā ikhtiyār diyā hai. Us ne mujhe yih elāñ karne ke lie bhejā hai ki qaidiyon ko rihāī milegī aur andhe dekheñge.

Us ne mujhe bhejā hai ki main kuchle huon ko āzād karūn

¹⁹ aur Rab kī taraf se bahālī ke sāl kā elān karūn.”

²⁰ Yih kah kar Isā ne tūmār ko lapet kar ibādatkhāne ke mulāzim ko wāpas kar diyā aur baiṭh gayā. Sārī jamāt kī ānkheñ us par lagī thiñ. ²¹ Phir wuh bol uṭhā, “Āj Allāh kā yih farmān tumhāre sunte hī purā ho gayā hai.”

²² Sab Isā ke haq meñ bāteñ karne lage. Wuh un purfazl bātoñ par hairatzadā the jo us ke muñh se nikliñ, aur wuh kahne lage, “Kyā yih Yūsuf kā beṭā nahiñ hai?”

²³ Us ne un se kahā, “Beshak tum mujhe yih kahāwat batāoge, ‘Ai dāqṭar, pahle apne āp kā ilāj kar.’ Yānī sunane meñ āyā hai ki āp ne Kafarnahūm meñ mojize kie haiñ. Ab aise mojize yahāñ apne watanī shahr meñ bhī dikhāen. ²⁴ Lekin main tum ko sach batātā hūn ki koī bhī nabī apne watanī shahr meñ maqbūl nahiñ hotā.

²⁵ Yih haqīqat hai ki Iliyās Nabī ke zamāne meñ Isrāīl meñ bahut-sī zarūratmand bewāen thiñ, us waqt jab sārhe tīn sāl tak bārish na huī aur pūre mulk meñ saḡht kāl paṛā. ²⁶ Is ke bāwujūd Iliyās ko un meñ se kisi ke pās nahiñ bhejā gayā balki ek Ġhairiyahūdī bewā ke pās jo Saidā ke shahr Sārpat meñ rahtī thī. ²⁷ Isī tarah Ilishā nabī ke zamāne meñ Isrāīl meñ koṛh ke bahut-se mariz the. Lekin un meñ se kisi ko shifā na mili balki sirf Nāmān ko jo Mulk-e-Shām kā shahrī thā.”

²⁸ Jab ibādatkhāne meñ jamā logon ne yih bāteñ suniñ to wuh baṛe taish meñ ā gae. ²⁹ Wuh uṭhe aur use shahr se nikāl kar us pahāṛī ke kināre le gae jis par shahr ko tāmīr kiyā gayā thā. Wahāñ se wuh use nīche girānā chāhte the, ³⁰ lekin Isā un meñ se guzar kar wahāñ se chalā gayā.

Ādmī kā Badrūh kī Girift se Rihāi Pānā

³¹ Is ke bād wuh Galil ke shahr Kafarnahūm ko gayā aur Sabat ke din ibādatkhāne meñ logon ko sikhāne lagā. ³² Wuh us kī tālim sun kar hakkā-bakkā rah gae. Kyoñki wuh iḡhtiyār ke sāth tālim detā thā. ³³ Ibādatkhāne meñ ek ādmī thā jo kisi nāpāk rūh ke qabze meñ thā. Ab wuh chiḡh chiḡh kar bolne lagā, ³⁴ “Are Nāsarāt ke Isā, hamārā āp ke sāth kyā wāstā hai? Kyā āp hameñ halāk karne āe haiñ? Main to jāntā hūn ki āp kaun haiñ, āp Allāh ke Quddūs haiñ.”

³⁵ Isā ne use dāñṭ kar kahā, “Khāmosh! Ādmī meñ se nikal jā!” Is par badrūh ādmī ko jamāt ke bīch meñ farsh par paṭak kar us meñ se nikal gaī. Lekin wuh ādmī zaḡhmī na huā.

³⁶ Tamām log ghabrā gae aur ek dūsre se kahne lage, “Us ādmī ke alfāz meñ kyā iḡhtiyār aur quwwat hai ki badrūheñ us kā hukm māntī aur us ke kahne par nikal jāti haiñ?” ³⁷ Aur Isā ke bāre meñ charchā us pūre ilāqe meñ phail gayā.

Bahut-se Marizoñ kī Shifāyābī

³⁸ Phir Isā ibādatkhāne ko chhoṛ kar Shamāun ke ghar gayā. Wahāñ Shamāun kī sās shadid buḡhār meñ muṭtalā thī. Unhoñ ne Isā se guzārish kī ki wuh us kī madad kare. ³⁹ Us ne us ke sirhāne khaṛe ho kar buḡhār ko dāñṭa to wuh utar gayā aur Shamāun kī sās usī waqt uṭh kar un kī ḡhidmat karne lagī.

⁴⁰ Jab din ḡhal gayā to sab maqāmī log apne marizoñ ko Isā ke pās lāe. Ḡhāh un kī bimāriyāñ kuchh bhī kyoñ na thiñ, us ne har ek par apne hāth

rakh kar use shifâ dī. ⁴¹ Bahutoñ meñ badrūheñ bhī thīñ jinhoñ ne nikalte waqt chillā kar kahā, “Tū Allāh kā Farzand hai.” Lekin chūnki wuh jāntī thīñ ki wuh Masīh hai is lie us ne unheñ ḍānt̄ kar bolne na diyā.

Khushkhabrī Har Ek ke lie Hai

⁴² Jab aglā din chaṛhā to Īsā shahr se nikal kar kisī wīrān jagah chalā gayā. Lekin hujūm use ḍhūñḍte ḍhūñḍte ākhirkār us ke pās pahunchā. Log use apne pās se jāne nahīñ denā chāhte the. ⁴³ Lekin us ne un se kahā, “Lāzim hai ki main dūsre shahroñ meñ bhī jā kar Allāh kī bādshāhī kī khushkhabrī sunāūñ, kyonki mujhe isī maqsad ke lie bhejā gayā hai.”

⁴⁴ Chunāñche wuh Yahūdiyā ke ibādatkhānoñ meñ munādī kartā rahā.

5

Pahle Shāgirdoñ kī Bulāhat

¹ Ek din Īsā Galil kī Jhīl Gannesarat ke kināre par khaṛā hujūm ko Allāh kā kalām sunā rahā thā. Log sunte sunte itne qarīb ā gae ki us ke lie jagah kam ho gaī. ² Phir use do kashtiyāñ nazar āññ jo jhīl ke kināre lagī thīñ. Machhere un meñ se utar chuke the aur ab apne jāloñ ko dho rahe the. ³ Īsā ek kashtī par sawār huā. Us ne kashtī ke mālīk Shamāūn se darḍhast kī ki wuh kashtī ko kināre se thoṛā-sā dūr le chale. Phir wuh kashtī meñ baiṭhā aur hujūm ko tālīm dene lagā.

⁴ Tālīm dene ke ikhtitām par us ne Shamāūn se kahā, “Ab kashtī ko wahāñ le jā jāhāñ pāñī gahrā hai aur apne jāloñ ko machhliyāñ pakaṛne ke lie ḍāl do.”

⁵ Lekin Shamāūn ne etarāz kiyā, “Ustād, ham ne to pūrī rāt baṛī koshish kī, lekin ek bhī na pakaṛī. Tāham āp ke kahne par main jāloñ ko dubārā ḍālūngā.” ⁶ Yih kah kar unhoñ ne gahre pāñī meñ jā kar apne jāl ḍāl die. Aur wāqāī, machhliyōñ kā itnā baṛā ghol jāloñ meñ phañs gayā ki wuh phatne lage. ⁷ Yih dekh kar unhoñ ne apne sāthiyōñ ko ishārā karke bulāyā tāki wuh dūsri kashtī meñ ā kar un kī madad kareñ. Wuh āe aur sab ne mil kar donoñ kashtiyōñ ko itnī machhliyōñ se bhar diyā ki ākhirkār donoñ ḍūbne ke khatre meñ thīñ. ⁸ Jab Shamāūn Patras ne yih sab kuchh dekhā to us ne Īsā ke sāmne muñh ke bal gir kar kahā, “Ḳhudāwand, mujh se dūr chale jāeñ. Main to gunāhgār hūñ.” ⁹ Kyonki wuh aur us ke sāthī itnī machhliyāñ pakaṛne kī wajah se saḳht hairān the. ¹⁰ Aur Zabdī ke beṭe Yāqūb aur Yūhannā kī hālat bhī yihī thī jo Shamāūn ke sāth mil kar kām karte the.

Lekin Īsā ne Shamāūn se kahā, “Mat ḍar. Ab se tū ādmiyōñ ko pakaṛā karegā.”

¹¹ Wuh apñī kashtiyōñ ko kināre par le āe aur sab kuchh chhoṛ kar Īsā ke pīchhe ho lie.

Koṛh se Shifā

¹² Ek din Īsā kisī shahr meñ se guzar rahā thā ki wahāñ ek mariz milā jis kā pūrā jism koṛh se muta'assir thā. Jab us ne Īsā ko dekhā to wuh muñh ke bal gir parā aur iltijā kī, “Aī Ḳhudāwand, agar āp chāheñ to mujhe pāk-sāf kar sakte haiñ.”

¹³ Īsā ne apñā hāth baṛhā kar use chhuā aur kahā, “Main chāhtā hūñ, pāk-sāf ho jā.” Is par bimārī fauran dūr ho gaī. ¹⁴ Īsā ne use hidāyat kī ki wuh kisī ko na batāe ki kyā huā hai. Us ne kahā, “Sīdhā Baitul-muqaddas meñ imām ke pās jā tāki wuh terā muāynā kare. Apne sāth wuh qurbāñī

le jā jis kā taqāzā Mūsā kī shariyat un se kartī hai jinheñ koṛh se shifā milti hai. Yoñ alāniyā tasdiq ho jāegī ki tū wāqāī pāk-sāf ho gayā hai.”

¹⁵ Tāham Īsā ke bāre meñ khabar aur zyādā tezi se phailtī gai. Logoñ ke bare guroh us ke pās āte rahe tāki us kī bāteñ suneñ aur us ke hāth se shifā pāeñ. ¹⁶ Phir bhī wuh kāi bār unheñ chhoṛ kar duā karne ke lie wirān jaghoñ par jāyā kartā thā.

Maflūj ke lie Chhat Kholī Jātī Hai

¹⁷ Ek din wuh logoñ ko tālim de rahā thā. Farīsī aur shariyat ke ālim bhī Galīl aur Yahūdiyā ke har gānw aur Yarūshalam se ā kar us ke pās baiṭhe the. Aur Rab kī qudrat use shifā dene ke lie tahrīk de rahī thī. ¹⁸ Itne meñ kuchh ādmī ek maflūj ko chārpāī par ḍāl kar wahāñ pahuñche. Unhoñ ne use ghar ke andar Īsā ke sāmne rakhne kī koshish kī, ¹⁹ lekin befāyā. Ghar meñ itne log the ki andar jānā nāmumkin thā. Is lie wuh ākhirkār chhat par chārḡ gae aur kuchh ṭayleñ udheṛ kar chhat kā ek hissā khol diyā. Phir unhoñ ne chārpāī ko maflūj samet hujūm ke darmiyān Īsā ke sāmne utārā. ²⁰ Jab Īsā ne un kā imān dekhā to us ne maflūj se kahā, “Āi ādmī, tere gunāh muāf kar die gae haiñ.”

²¹ Yih sun kar shariyat ke ālim aur Farīsī soch-bichār meñ paṛ gae. “Yih kis tarah kā bandā hai jo is qism kā kufr baktā hai? Sirf Allāh hī gunāh muāf kar saktā hai.”

²² Lekin Īsā ne jān liyā ki yih kyā soch rahe haiñ, is lie us ne pūchhā, “Tum dil meñ is tarah kī bāteñ kyoñ soch rahe ho? ²³ Kyā maflūj se yih kahnā zyādā āsān hai ki ‘Tere gunāh muāf kar die gae haiñ’ yā yih ki ‘Uṭh kar chal-phir’? ²⁴ Lekin main tum ko dikhātā hūñ ki Ibn-e-Ādam ko wāqāī duniyā meñ gunāh muāf karne kā ikhtiyār hai.” Yih kah kar wuh maflūj se muḡātib huā, “Uṭh, apnī chārpāī uṭhā kar apne ghar chalā jā.”

²⁵ Logoñ ke dekhte dekhte wuh ādmī kharā huā aur apnī chārpāī uṭhā kar Allāh kī hamd-o-sanā karte hue apne ghar chalā gayā. ²⁶ Yih dekh kar sab saḡht hairatzadā hue aur Allāh kī tamjīd karne lage. Un par khauf chhā gayā aur wuh kah uṭhe, “Āj ham ne nāqābil-e-yaqīn bāteñ dekhī haiñ.”

Īsā Mattī ko Bulātā Hai

²⁷ Is ke bād Īsā nikal kar ek ṭaiks lene wāle ke pās se guzarā jo apnī chaukī par baiṭhā thā. Us kā nām Lāwī thā. Use dekh kar Īsā ne kahā, “Mere pīchhe ho le.” ²⁸ Wuh uṭhā aur sab kuchh chhoṛ kar us ke pīchhe ho liyā.

²⁹ Bād meñ us ne apne ghar meñ Īsā kī baṛī ziyāfat kī. Bahut-se ṭaiks lene wāle aur dīgar mehmān is meñ sharīk hue. ³⁰ Yih dekh kar kuchh Farīsioñ aur un se tālluq rakhne wāle shariyat ke ālimoñ ne Īsā ke shāgirdoñ se shikāyat kī. Unhoñ ne kahā, “Tum ṭaiks lene wāloñ aur gunāhgāroñ ke sāth kyoñ khāte-pīte ho?”

³¹ Īsā ne jawāb diyā, “Sehhatmandoñ ko ḍāktar kī zarūrat nahīn hotī balki marīzoñ ko. ³² Main rāstbāzoñ ko nahīn balki gunāhgāroñ ko bulāne āyā hūñ tāki wuh taubā karen.”

Shāgird Rozā Kyoñ Nahīn Rakhte?

³³ Kuchh logoñ ne Īsā se ek aur sawāl pūchhā, “Yahyā ke shāgird aksar rozā rakhte haiñ. Aur sāth sāth wuh duā bhī karte rahte haiñ. Farīsioñ ke shāgird bhī isī tarah karte haiñ. Lekin āp ke shāgird khāne-pīne kā silsilā jāri rakhte haiñ.”

34 Īsā ne jawāb diyā, “Kyā tum shādī ke mehmānoñ ko rozā rakhne ko kah sakte ho jab dūlhā un ke darmiyān hai? Hargiz nahīn! 35 Lekin ek din āegā jab dūlhā un se le liyā jāegā. Us waqt wuh zarūr rozā rakheñge.”

36 Us ne unheñ yih misāl bhī dī, “Kaun kisī nae libās ko phār kar us kā ek ũkrā kisī purāne libās meñ lagāegā? Koī bhī nahīn! Agar wuh aisā kare to na sirf nayā libās kharāb hogā balki us se liyā gayā ũkrā purāne libās ko bhī kharāb kar degā. 37 Isī tarah koī bhī angūr kā tāzā ras purānī aur belachak mashkoñ meñ nahīn dālegā. Agar wuh aisā kare to purānī mashkeñ paidā hone wālī gais ke bāis phat jāengī. Natīje meñ mai aur mashkeñ donoñ zāe ho jāengī. 38 Is lie angūr kā tāzā ras nāī mashkoñ meñ dālā jātā hai jo lachakdār hotī haiñ. 39 Lekin jo bhī purānī mai pīnā pasand kare wuh angūr kā nayā aur tāzā ras pasand nahīn karegā. Wuh kahegā ki purānī hī behtar hai.”

6

Sabat ke bāre meñ Sawāl

1 Ek din Īsā anāj ke khetoñ meñ se guzar rahā thā. Chalthe chalte us ke shāgird anāj ki bāleñ toṛne aur apne hāthoñ se mal kar khāne lage. Sabat kā dīn thā. 2 Yih dekh kar kuchh Farīsīyoñ ne kahā, “Tum yih kyoñ kar rahe ho? Sabat ke dīn aisā karnā manā hai.”

3 Īsā ne jawāb diyā, “Kyā tum ne kabhī nahīn paṛhā ki Dāūd ne kyā kiyā jab use aur us ke sāthīyoñ ko bhūk lagī thī? 4 Wuh Allāh ke ghar meñ dākhlil huā aur Rab ke lie maḥsūsshudā roṭiyāñ le kar khāīñ, agarche sirf imāmoñ ko inheñ khāne kī ijāzat hai. Aur us ne apne sāthīyoñ ko bhī yih roṭiyāñ khilāīñ.” 5 Phir Īsā ne un se kahā, “Ibn-e-Ādam Sabat kā mālik hai.”

Sūkhe Hāth kī Shifā

6 Sabat ke ek aur dīn Īsā ibādatkhāne meñ jā kar sikhāne lagā. Wahāñ ek ādmī thā jis kā dahnā hāth sūkhā huā thā. 7 Shariāt ke ālim aur Farīsī baṛe ghaur se dekh rahe the ki kyā Īsā is ādmī ko āj bhī shifā degā? Kyoñki wuh us par ilzām lagāne kā koī bahānā dhūñd rahe the. 8 Lekin Īsā ne un kī soch ko jāñ liyā aur us sūkhe hāth wāle ādmī se kahā, “Uṭh, darmiyān meñ kharā ho.” Chunāñche wuh ādmī kharā huā. 9 Phir Īsā ne un se pūchhā, “Mujhe batāo, shariāt hameñ Sabat ke dīn kyā karne kī ijāzat detī hai, nek kām karne kī yā ghalat kām karne kī, kisī kī jāñ bachāne kī yā use tabāh karne kī?” 10 Wuh khāmosh ho kar apne irdgird ke tamām logoñ kī taraf dekheñne lagā. Phir us ne kahā, “Apnā hāth āge baṛhā.” Us ne aisā kiyā to us kā hāth bahāl ho gayā.

11 Lekin wuh āpe meñ na rahe aur ek dūsre se bāt karne lage ki ham Īsā se kis tarah nīpaṭ sakte haiñ?

Īsā Bārah Rasūloñ ko Muqarrar Kartā Hai

12 Unhīñ dīnoñ meñ Īsā nikal kar duā karne ke lie pahār par chaṛh gayā. Duā karte karte pūrī rāt guzar gai. 13 Phir us ne apne shāgirdoñ ko apne pās bulā kar un meñ se bārah ko chun liyā, jinheñ us ne apne rasūl muqarrar kiyā. Un ke nām yih haiñ: 14 Shamāūñ jis kā laqab us ne Patras rakhā, us kā bhāī Andriyās, Yāqūb, Yūhannā, Filippus, Bartulmāī, 15 Mattī, Tomā, Yāqūb bin Halfāī, Shamāūñ Mujāhid, 16 Yahūdāh bin Yāqūb aur Yahūdāh Īskariyotī jis ne bād meñ use dushman ke hawāle kar diyā.

Īsā Tālīm aur Shifā Detā Hai

¹⁷ Phir wuh un ke sāth pahār se utar kar ek khule aur hamwār maidān meñ kharā huā. Wahāñ shāgirdoñ kī barī tādād ne use gher liyā. Sāth hī bahut-se log Yahūdiyā, Yarūshalam aur Sūr aur Saidā ke sāhili ilāqe se ¹⁸ us kī tālīm sunane aur bīmāriyoñ se shifā pāne ke lie āe the. Aur jinheñ badrūheñ tang kar rahī thīñ unheñ bhī shifā mili. ¹⁹ Tamām log use chhūne kī koshish kar rahe the, kyonki us meñ se quwwat nikal kar sab ko shifā de rahī thī.

Kaun Mubārak Hai?

²⁰ Phir Īsā ne apne shāgirdoñ kī taraf dekh kar kahā, “Mubārak ho tum jo zarūrātmand ho, kyonki Allāh kī bādshāhī tum ko hī hāsīl hai.

²¹ Mubārak ho tum jo is waqt bhūke ho, kyonki ser ho jāoge.

Mubārak ho tum jo is waqt rote ho, kyonki khushī se hañsoge.

²² Mubārak ho tum jab log is lie tum se nafrat karte aur tumhārā huqqa-pāñī band karte haiñ ki tum Ibn-e-Adam ke pairokār ban gae ho. Hāñ, mubārak ho tum jab wuh isī wajah se tumheñ lān-tān karte aur tumhārī badnāmī karte haiñ. ²³ Jab wuh aisā karte haiñ to shādmān ho kar khushī se nācho, kyonki āsmān par tum ko barā ajr milegā. Un ke bāpdādā ne yihī sulūk nabiyōñ ke sāth kiyā thā.

²⁴ Magar tum par afsos jo ab daulatmand ho, kyonki tumhārā sukūn yihīñ khatm ho jāegā.

²⁵ Tum par afsos jo is waqt khūb ser ho, kyonki bād meñ tum bhūke hoge.

Tum par afsos jo ab hañs rahe ho, kyonki ek waqt āegā ki ro ro kar mātām karoge.

²⁶ Tum par afsos jin kī tamām log tārif karte haiñ, kyonki un ke bāpdādā ne yihī sulūk jhūṭe nabiyōñ ke sāth kiyā thā.

Apne Dushmanoñ se Muhabbat Rakhnā

²⁷ Lekin tum ko jo sun rahe ho main yih batātā hūñ, apne dushmanoñ se muhabbat rakho, aur un se bhalāi karo jo tum se nafrat karte haiñ. ²⁸ Jo tum par lānat karte haiñ unheñ barkat do, aur jo tum se burā sulūk karte haiñ un ke lie duā karo. ²⁹ Agar koī tumhāre ek gāl par thappa māre to use dusrā gāl bhī pesh kar do. Isī tarah agar koī tumhārī chādar chhīn le to use qamis lene se bhī na roko. ³⁰ Jo bhī tum se kuchh māngtā hai use do. Aur jis ne tum se kuchh liyā hai us se use wāpas dene kā taqāzā na karo. ³¹ Logoñ ke sāth waisā sulūk karo jaisā tum chāhte ho ki wuh tumhāre sāth karen.

³² Agar tum sirf unheñ se muhabbat karo jo tum se karte haiñ to is meñ tumhārī kyā khās mehrbāñī hogī? Gunāhgār bhī aisā hī karte haiñ. ³³ Aur agar tum sirf unheñ se bhalāi karo jo tum se bhalāi karte haiñ to is meñ tumhārī kyā khās mehrbāñī hogī? Gunāhgār bhī aisā hī karte haiñ. ³⁴ Isī tarah agar tum sirf unheñ ko udhār do jin ke bāre meñ tumheñ andāzā hai ki wuh wāpas kar denge to is meñ tumhārī kyā khās mehrbāñī hogī? Gunāhgār bhī gunāhgāroñ ko udhār dete haiñ jab unheñ sab kuchh wāpas milne kā yaqīn hotā hai. ³⁵ Nahīñ, apne dushmanoñ se muhabbat karo aur unheñ se bhalāi karo. Unheñ udhār do jin ke bāre meñ tumheñ wāpas milne kī ummīd nahīñ hai. Phir tum ko barā ajr milegā aur tum Allāh T’ālā

ke farzand sābit hoge, kyonki wuh bhī nāshukron aur bure logon par neki kā izhār kartā hai. ³⁶ Lāzim hai ki tum rahmdil ho kyonki tumhārā Bāp bhī rahmdil hai.

Munsif na Bananā

³⁷ Dūsron ki adālat na karnā to tumhārī bhī adālat nahīn kī jāegī. Dūsron ko mujrim qarār na denā to tum ko bhī mujrim qarār nahīn diyā jāegā. Muāf karo to tum ko bhī muāf kar diyā jāegā. ³⁸ Do to tum ko bhī diyā jāegā. Hān, jis hisāb se tum ne diyā usī hisāb se tum ko diyā jāegā, balki paimānā dabā dabā aur hilā hilā kar aur labrez karke tumhārī jholī meñ dāl diyā jāegā. Kyonki jis paimāne se tum nāpte ho usī se tumhāre lie nāpā jāegā.”

³⁹ Phir Isā ne yih misāl pesh kī. “Kyā ek andhā dūsre andhe kī rāhnumāi kar saktā hai? Hargiz nahīn! Agar wuh aisā kare to donoñ gaṛhe meñ gir jāenge. ⁴⁰ Shāgird apne ustād se barā nahīn hotā balki jab use pūri trening milī ho to wuh apne ustād hī kī mānind hogā.

⁴¹ Tū kyon ḡhaur se apne bhāī kī ānkh meñ paṛe tinke par nazar kartā hai jabki tujhe wuh shahtir nazar nahīn ātā jo terī apnī ānkh meñ hai? ⁴² Tū kyonkar apne bhāī se kah saktā hai, ‘Bhāī, ṭhahro, mujhe tumhārī ānkh meñ paṛā tinkā nikālne do’ jabki tujhe apnī ānkh kā shahtir nazar nahīn ātā? Riyākār! Pahle apnī ānkh ke shahtir ko nikāl. Tab hī tujhe bhāī kā tinkā sāf nazar āegā aur tū use achchhī tarah se dekh kar nikāl sakegā.

Daraḡht Us ke Phal se Pahchānā Jātā Hai

⁴³ Na achchhā daraḡht kharāb phal lātā hai, na kharāb daraḡht achchhā phal. ⁴⁴ Har qism kā daraḡht us ke phal se pahchānā jātā hai. Khardār jhāriyon se anjir yā angūr nahīn toṛe jāte. ⁴⁵ Nek shakhs kā achchhā phal us ke dil ke achchhe khazāne se nikaltā hai jabki bure shakhs kā kharāb phal us ke dil kī burāī se nikaltā hai. Kyonki jis chīz se dil bharā hotā hai wuhī chhalak kar muñh se nikaltī hai.

Do Qism ke Makān

⁴⁶ Tum kyon mujhe ‘Khudāwand, Khudāwand’ kah kar pukarte ho? Merī bāt par to tum amāl nahīn karte. ⁴⁷ Lekin main tum ko batātā hūn ki wuh shakhs kis kī mānind hai jo mere pās ā kar merī bāt sun letā aur us par amal kartā hai. ⁴⁸ Wuh us ādmī kī mānind hai jis ne apnā makān banāne ke lie gahrī buniyād kī khudāi karwāi. Khod khod kar wuh chaṭān tak pahuñch gayā. Usī par us ne makān kī buniyād rakhī. Makān mukammal huā to ek din sailāb āyā. Zor se bahtā huā pānī makān se ṭakrāyā, lekin wuh use hilā na sakā kyonki wuh mazbūti se banāyā gayā thā. ⁴⁹ Lekin jo merī bāt suntā aur us par amal nahīn kartā wuh us shakhs kī mānind hai jis ne apnā makān buniyād ke baḡhair zamīn par hī tāmir kiyā. Jyon hī zor se bahtā huā pānī us se ṭakrāyā to wuh gir gayā aur sarāsar tabāh ho gayā.”

7

Romī Afsar ke ḡhulām kī Shifā

¹ Yih sab kuchh logon ko sunāne ke bād Isā Kafarnahūm chalā gayā. ² Wahān sau faujiyon par muqarrar ek afsar rahtā thā. Un dinoñ meñ us kā ek ḡhulām jo use bahut azīz thā bīmār paṛ gayā. Ab wuh marne ko thā. ³ Chūnki afsar ne Isā ke bāre meñ sunā thā is lie us ne Yahūdiyon ke kuchh

buzurg yih darḵhāst karne ke lie us ke pās bhej die ki wuh ā kar ḡhulām ko shifā de. ⁴ Wuh Isā ke pās pahuñch kar bare zor se iltijā karne lage, “Yih ādmī is lāyq hai ki āp us ki darḵhāst pūri karen, ⁵ kyoñki wuh hamārī qaum se pyār kartā hai, yahān tak ki us ne hamāre lie ibādātḵhānā bhī tamīr karwāyā hai.”

⁶ Chunānche Isā un ke sāth chal paṛā. Lekin jab wuh ghar ke qarīb pahuñch gayā to afsar ne apne kuchh dost yih kah kar us ke pās bhej die ki “Ḳhudāwand, mere ghar meñ āne kī taklīf na karen, kyoñki main is lāyq nahīn hūn. ⁷ Is lie main ne ḵhud ko āp ke pās āne ke lāyq bhī na samjhā. Bas wahīn se kah deñ to merā ḡhulām shifā pā jāegā. ⁸ Kyoñki mujhe ḵhud ālā afsaron ke hukm par chalnā partā hai aur mere mātaht bhī faujī haiñ. Ek ko kahtā hūn, ‘Jā!’ To wuh jātā hai aur dūsre ko ‘Ā!’ To wuh ātā hai. Isi tarah main apne naukar ko hukm detā hūn, ‘Yih kar!’ To wuh kartā hai.”

⁹ Yih sun kar Isā nihāyat hairān huā. Us ne muṛ kar apne picḥhe āne wāle hujūm se kahā, “Main tum ko sach batātā hūn, main ne Isrāil meñ bhī is qism kā imān nahīn pāyā.”

¹⁰ Jab afsar kā paighām pahuñchāne wāle ghar wāpas āe to unhoñ ne dekhā ki ḡhulām kī sehhat bahāl ho chukī hai.

Bewā kā Beṭā Zindā Kiyā Jātā Hai

¹¹ Kuchh der ke bād Isā apne shāgirdoñ ke sāth Nāyn Shahr ke lie rawānā huā. Ek baṛā hujūm bhī sāth chal rahā thā. ¹² Jab wuh shahr ke darwāze ke qarīb pahuñchā to ek janāzā niklā. Jo naujawān faut huā thā us kī māñ bewā thī aur wuh us kā iklautā beṭā thā. Māñ ke sāth shahr ke bahut-se loḡ chal rahe the. ¹³ Use dekh kar Ḳhudāwand ko us par baṛā tars āyā. Us ne us se kahā, “Mat ro.” ¹⁴ Phir wuh janāze ke pās gayā aur use chhuā. Use uṭhāne wāle ruk gae to Isā ne kahā, “Ai naujawān, main tujhe kahtā hūn ki uṭh.” ¹⁵ Murdā uṭh baiṭhā aur bolne lagā. Isā ne use us kī māñ ke sapurd kar diyā.

¹⁶ Yih dekh kar tamām logoñ par ḵhauf tārī ho gayā aur wuh Allāh kī tamjīd karke kahne lage, “Hamāre darmiyān ek baṛā nabī barpā huā hai. Allāh ne apnī qaum par nazar kī hai.”

¹⁷ Aur Isā ke bāre meñ yih ḵhabar pūre Yahūdiyā aur irdgird ke ilāqe meñ phail gai.

Yahyā kā Isā se Sawāl

¹⁸ Yahyā ko bhī apne shāgirdoñ kī mārifat in tamām wāqiyāt ke bāre meñ patā chalā. Is par us ne do shāgirdoñ ko bulā kar ¹⁹ unheñ yih pūchhne ke lie Ḳhudāwand ke pās bhejā, “Kyā āp wuhī haiñ jise ānā hai yā ham kisī aur ke intazār meñ rahen?”

²⁰ Chunānche yih shāgird Isā ke pās pahuñch kar kahne lage, “Yahyā baptismā dene wāle ne hameñ yih pūchhne ke lie bhejā hai ki kyā āp wuhī haiñ jise ānā hai yā ham kisī aur kā intazār karen?”

²¹ Isā ne usī waqt bahut-se logoñ ko shifā dī thī jo muḵhtalif qism kī bimāriyoñ, musībatoñ aur badrūhoñ kī girift meñ the. Andhoñ kī āñkheñ bhī bahāl ho gai thīñ. ²² Is lie us ne jawāb meñ Yahyā ke qāsidoñ se kahā, “Yahyā ke pās wāpas jā kar use sab kuchh batā denā jo tum ne dekhā aur sunā hai. ‘Andhe dekhte, langare chalte phirte haiñ, koṛhiyoñ ko pāk-sāf kiyā jātā hai, bahre sunte haiñ, murdoñ ko zindā kiyā jātā hai aur ḡharīboñ ko Allāh kī ḵhushḵhabrī sunāī jāti hai.’ ²³ Yahyā ko

batāo, ‘Mubārak hai wuh jo mere sabab se thokar khā kar bargashtā nahīn hotā.’”

²⁴ Yahyā ke yih qāsīd chale gae to Īsā hujūm se Yahyā ke bāre meñ bāt karne lagā, “Tum registān meñ kyā dekhne gae the? Ek sarkanḍā jo hawā ke har jhoñke se hiltā hai? Beshak nahīn. ²⁵ Yā kyā wahān jā kar aise ādmī kī tawaqqo kar rahe the jo nafīs aur mulāym libās pahne hue hai? Nahīn, jo shāndār kapre pahante aur aish-o-ishrat meñ zindagī guzarte haiñ wuh shāhī mahaloñ meñ pāe jāte haiñ. ²⁶ To phir tum kyā dekhne gae the? Ek nabī ko? Bilkul sahīh, balki main tum ko batātā hūn ki wuh nabī se bhī barā hai. ²⁷ Usī ke bāre meñ kalām-e-muqaddas meñ likhā hai, ‘Dekh main apne paighambar ko tere āge āge bhej detā hūn jo tere sāmne rāstā taiyār karegā.’ ²⁸ Main tum ko batātā hūn ki is duniyā meñ paidā hone wālā koī bhī shaḥs Yahyā se barā nahīn hai. To bhī Allāh kī bādshāhī meñ dākhil hone wālā sab se chhoṭā shaḥs us se barā hai.”

²⁹ Bāt yih thī ki tamām qaum bashamūl ṭaiks lene wāloñ ne Yahyā kā paighām sun kar Allāh kā insāf mān liyā aur Yahyā se baptismā liyā thā. ³⁰ Sirf Farīsī aur shariyat ke ulamā ne apne bāre meñ Allāh kī marzī ko radd karke Yahyā kā baptismā lene se inkār kiyā thā.

³¹ Īsā ne bāt jāri rakhī, “Chunāñche main is nasl ke logoñ ko kis se tashbīh dūn? Wuh kis se mutābiqat rakhte haiñ? ³² Wuh un bachchoñ kī mānind haiñ jo bāzār meñ baiṭhe khel rahe haiñ. Un meñ se kuchh ūñchī āwāz se dūsre bachchoñ se shikāyat kar rahe haiñ, ‘Ham ne bānsrī bajāi to tum na nāche. Phir ham ne nohā ke gīt gāe, lekin tum na roe.’ ³³ Dekho, Yahyā baptismā dene wālā āyā aur na roṭī khāi, na mai pī. Yih dekh kar tum kahte ho ki us meñ badrūh hai. ³⁴ Phir Ibn-e-Ādam khātā aur pītā huā āyā. Ab tum kahte ho, ‘Dekho yih kaisā peṭū aur sharābī hai. Aur wuh ṭaiks lene wāloñ aur gunāhgāroñ kā dost bhī hai.’ ³⁵ Lekin hikmat apne tamām bachchoñ se hī sahīh sābit huī hai.”

Īsā Shamāun Farīsī ke Ghar Meñ

³⁶ Ek Farīsī ne Īsā ko khānā khāne kī dāwat dī. Īsā us ke ghar jā kar khānā khāne ke lie baiṭh gayā. ³⁷ Us shahr meñ ek badchalan aurat rahtī thī. Jab use patā chalā ki Īsā us Farīsī ke ghar meñ khānā khā rahā hai to wuh itrdān meñ beshqīmat itr lā kar ³⁸ pichhe se us ke pānwoñ ke pās kharī ho gāi. Wuh ro paṛī aur us ke ānsū ṭapak ṭapak kar Īsā ke pānwoñ ko tar karne lage. Phir us ne us ke pānwoñ ko apne bāloñ se poñchh kar unheñ chūmā aur un par itr ḍālā. ³⁹ Jab Īsā ke Farīsī mezbān ne yih dekhā to us ne dil meñ kahā, “Agar yih ādmī nabī hotā to use mālūm hotā ki yih kis qism kī aurat hai jo use chhū rahī hai, ki yih gunāhgār hai.”

⁴⁰ Īsā ne in ḥayālāt ke jawāb meñ us se kahā, “Shamāun, main tujhe kuchh batānā chāhtā hūn.”

Us ne kahā, “Jī ustād, batāeñ.”

⁴¹ Īsā ne kahā, “Ek sāhūkār ke do qarzdār the. Ek ko us ne chāndī ke 500 sikke die the aur dūsre ko 50 sikke. ⁴² Lekin donoñ apnā qarz adā na kar sake. Yih dekh kar us ne donoñ kā qarz muāf kar diyā. Ab mujhe batā, donoñ qarzdāroñ meñ se kaun use zyādā azīz rakhegā?”

⁴³ Shamāun ne jawāb diyā, “Mere ḥayāl meñ wuh jise zyādā muāf kiyā gayā.”

Īsā ne kahā, “Tū ne thīk andāzā lagāyā hai.” ⁴⁴ Aur aurat kī taraf muṛ kar us ne Shamāun se bāt jāri rakhī, “Kyā tū is aurat ko deḳhtā hai? ⁴⁵ Jab main is ghar meñ āyā to tū ne mujhe pāñw dhone ke lie pāñī na diyā.

Lekin is ne mere pānwoñ ko apne ānsuoñ se tar karke apne bāloñ se poñchh kar k̄hushk kar diyā hai. Tū ne mujhe bosā na diyā, lekin yih mere andar āne se le kar ab tak mere pānwoñ ko chūmne se bāz nahīn rahī. ⁴⁶ Tū ne mere sar par zaitūn kā tel na dālā, lekin is ne mere pānwoñ par itr dālā. ⁴⁷ Is lie maiñ tujhe batātā hūñ ki is ke gunāhoñ ko go wuh bahut haiñ muāf kar diyā gayā hai, kyonki is ne bahut muhabbat kā izhār kiyā hai. Lekin jise kam muāf kiyā gayā ho wuh kam muhabbat rakhtā hai.”

⁴⁸ Phir Īsā ne aurat se kahā, “Tere gunāhoñ ko muāf kar diyā gayā hai.”

⁴⁹ Yih sun kar jo sāth baithe the āpas meñ kahne lage, “Yih kis qism kā shakhs hai jo gunāhoñ ko bhī muāf kartā hai?”

⁵⁰ Lekin Īsā ne k̄hātūn se kahā, “Tere imān ne tujhe bachā liyā hai. Salāmati se chali jā.”

8

Khidmatguzār K̄hawātīn Īsā ke sāth Safr Kartī Haiñ

¹ Is ke kuchh der bād Īsā muḳhtalif shahroñ aur dehātoñ meñ se guzar kar safr karne lagā. Har jagah us ne Allāh kī bādshāhī ke bāre meñ k̄hushkhabrī sunāi. Us ke bārah shāgird us ke sāth the, ² nīz kuchh k̄hawātīn bhī jinheñ us ne badrūhoñ se rihāi aur bīmāriyoñ se shifā dī thī. In meñ se ek Mariyam thī jo Magdalīnī kahlāti thī jis meñ se sāt badrūheñ nikālī gai thīñ. ³ Phir Yuannā jo K̄hūzā kī bīwī thī. (K̄hūzā Herodes Bādshāh kā ek afsar thā.) Sūsannā aur dīgar kai k̄hawātīn bhī thīñ jo apne māli wasāyl se un kī khidmat kartī thīñ.

Bīj Bone Wāle ki Tamsil

⁴ Ek din Īsā ne ek baṛe hujūm ko ek tamsil sunāi. Log muḳhtalif shahron se use sunane ke lie jamā ho gae the.

⁵ “Ek kisān bīj bone ke lie niklā. Jab bīj idhar-udhar bikhar gayā to kuchh dāne rāste par gire. Wahāñ unheñ pānwoñ tale kuchlā gayā aur parindoñ ne unheñ chug liyā. ⁶ Kuchh pathrīlī zamīn par gire. Wahāñ wuh ugne to lage, lekin namī ki kamī thī, is lie paude kuchh der ke bād sūkh gae. ⁷ Kuchh dāne k̄hudrau kāñṭedār paudoñ ke darmiyān bhī gire. Wahāñ wuh ugne to lage, lekin k̄hudrau paudoñ ne sāth sāth baṛh kar unheñ phalne-phūlne kī jagah na dī. Chunāñche wuh bhī k̄hatm ho gae. ⁸ Lekin aise dāne bhī the jo zarḳhez zamīn par gire. Wahāñ wuh ug sake aur jab fasal pak gai to sau gunā zyādā phal paidā huā.”

Yih kah kar Īsā pukār uṭhā, “Jo sun saktā hai wuh sun le!”

Tamsiloñ kā Maqsad

⁹ Us ke shāgirdoñ ne us se pūchhā ki is tamsil kā kyā matlab hai? ¹⁰ Jawāb meñ us ne kahā, “Tum ko to Allāh kī bādshāhī ke bhed samajhne kī liyāqat dī gai hai. Lekin maiñ dūsroñ ko samjhanē ke lie tamsileñ istemāl kartā hūñ tāki pāk kalām pūrā ho jāe ki ‘Wuh apnī āñkhoñ se dekheñge magar kuchh nahīñ jāneñge, wuh apne kānoñ se suneñge magar kuchh nahīñ samjheñge.’”

Bīj Bone Wāle ki Tamsil kā Matlab

¹¹ Tamsil kā matlab yih hai: Bīj se murād Allāh kā kalām hai. ¹² Rāh par gire hue dāne wuh log haiñ jo kalām sunte to haiñ, lekin phir Iblīs ā kar use un ke dilon se chhīn letā hai, aisā na ho ki wuh imān lā kar najāt pāeñ. ¹³ Pathrīlī zamīn par gire hue dāne wuh log haiñ jo kalām

sun kar use khushī se qabūl to kar lete haiñ, lekin jar nahīñ pakarte. Natije meñ agarche wuh kuchh der ke lie imān rakhte haiñ to bhī jab kisī azmāish kā sāmna karnā partā hai to wuh bargashtā ho jāte haiñ. ¹⁴ Khudrau kāntēdar padoñ ke darmiyān gire hue dāne wuh log haiñ jo sunte to haiñ, lekin jab wuh chale jāte haiñ to rozmarā kī pāreshāniyāñ, daulat aur zindagī kī aish-o-ishrat unheñ phalne-phūlne nahīñ detī. Natije meñ wuh phal lāne tak nahīñ pahuñchte. ¹⁵ Is ke muqābale meñ zarkhez zamīn meñ gire hue dāne wuh log haiñ jin kā dil diyānatdār aur achchhā hai. Jab wuh kalām sunte haiñ to wuh use apnāte aur sābitqadmī se taraqqī karte phal lāte haiñ.

Koī Charāgh ko Bartan ke niche Nahīn Chhupātā

¹⁶ Jab koī charāgh jalātā hai to wuh use kisī bartan yā chārpāi ke niche nahīñ rakhtā, balki use shamādān par rakh detā hai tāki us kī raushnī andar āne wāloñ ko nazar āe.

¹⁷ Jo kuchh bhī is waqt poshidā hai wuh ākhir meñ zāhir ho jāegā, aur jo kuchh bhī chhupā huā hai wuh mālūm ho jāegā aur raushnī meñ lāyā jāegā.

¹⁸ Chunāñche is par dhyān do ki tum kis tarah sunte ho. Kyonki jis ke pās kuchh hai use aur diyā jāegā, jabki jis ke pās kuchh nahīñ hai us se wuh bhī chhīn liyā jāegā jis ke bāre meñ wuh khayāl kartā hai ki us kā hai.”

Īsā kī Māñ aur Bhāi

¹⁹ Ek din Īsā kī māñ aur bhāi us ke pās āe, lekin wuh hujūm kī wajah se us tak na pahuñ sake. ²⁰ Chunāñche Īsā ko ittalā dī gai, “Āp kī māñ aur bhāi bāhar khaṛe haiñ aur āp se milnā chāhte haiñ.”

²¹ Us ne jawāb diyā, “Merī māñ aur bhāi wuh sab haiñ jo Allāh kā kalām sun kar us par amāl karte haiñ.”

Īsā Āndhī ko Thamā Detā Hai

²² Ek din Īsā ne apne shāgirdoñ se kahā, “Āo, ham jhīl ko pār karen.” Chunāñche wuh kashtī par sawār ho kar rawānā hue. ²³ Jab kashtī chalī jā rahī thī to Īsā so gayā. Achānak jhīl par āndhī āi. Kashtī pāñi se bharne lagī aur dūbne kā khatrā thā. ²⁴ Phir unhoñ ne Īsā ke pās jā kar use jagā diyā aur kahā, “Ustād, ustād, ham tabāh ho rahe haiñ.”

Wuh jāg uṭhā aur āndhī aur maujoñ ko ḍāntā. Āndhī tham gai aur lahreñ bilkul sākit ho gain. ²⁵ Phir us ne shāgirdoñ se pūchhā, “Tumhārā imān kahāñ hai?”

Un par khauf tārī ho gayā aur wuh saḥt hairān ho kar āpas meñ kahne lage, “Ākhir yih kaun hai? Wuh hawā aur pāñi ko bhī hukm detā hai, aur wuh us kī mānte haiñ.”

Īsā Ek Garāsīñ Ādmī se Badrūheñ Nikāl Detā Hai

²⁶ Phir wuh safr jāri rakhte hue Garāsā ke ilāqe ke kināre par pahuñche jo jhīl ke pār Galīl ke muqābil hai. ²⁷ Jab Īsā kashtī se utrā to shahr kā ek ādmī Īsā ko milā jo badrūhoñ kī girift meñ thā. Wuh kāfī der se kapre pahne baḡhair chaltā phirtā thā aur apne ghar ke bajāe qabroñ meñ rahtā thā. ²⁸ Īsā ko dekh kar wuh chillāyā aur us ke sāmne gir gayā. Ūñchī āwāz se us ne kahā, “Īsā Allāh T’ālā ke Farzand, merā āp ke sāth kyā wāstā hai? Maiñ minnat kartā hūñ, mujhe azāb meñ na ḍāleñ.” ²⁹ Kyonki Īsā ne nāpāk rūh ko hukm diyā thā, “Ādmī meñ se nikal jā!” Is badrūh ne baṛī der se us par qabzā kiya huā thā, is lie logoñ ne us ke hāth-pāñw zanjīroñ

se bāndh kar us kī pahrādārī karne kī koshish kī thī, lekin befāyda. Wuh zanjirōn ko toṛ dāltā aur badrūh use wīrān ilāqōn meñ bhagāe phirtī thī.

³⁰ Īsā ne us se pūchhā, “Terā nām kyā hai?” Us ne jawāb diyā, “Lashkar.” Is nām kī wajah yih thī ki us meñ bahut-sī badrūheñ ghūsī huī thīn. ³¹ Ab yih minnat karne lagīn, “Hameñ athāh garhe meñ jāne ko na kaheñ.”

³² Us waqt qarīb kī pahārī par suarōn kā baṛā ḡhol char rahā thā. Badrūhoñ ne Īsā se iltamās kī, “Hameñ un suarōn meñ dākhlil hone deñ.” Us ne ijāzat de dī. ³³ Chunānche wuh us ādmī meñ se nikal kar suarōn meñ jā ghūsīn. Is par pūre ḡhol ke suar bhāg bhāg kar pahārī kī dhalān par se utre aur jhīl meñ jhapāt kar dūb mare.

³⁴ Yih dekh kar suarōn ke gallābān bhāg gae. Unhoñ ne shahr aur dehāt meñ is bāt kā charchā kiyā ³⁵ to log yih mālūm karne ke lie ki kyā huā hai apnī jaghoñ se nikal kar Īsā ke pās āe. Us ke pās pahuñche to wuh ādmī milā jis se badrūheñ nikal gāī thīn. Ab wuh kapre pahne Īsā ke pānwoñ meñ baiṭhā thā aur us kī zahñī hālat thīk thī. Yih dekh kar wuh ḡar gae. ³⁶ Jinhoñ ne sab kuchh dekhā thā unhoñ ne logoñ ko batāyā ki is badrūh-giriftā ādmī ko kis tarah rihāī milī hai. ³⁷ Phir us ilāqe ke tamām logoñ ne Īsā se darḡhāst kī ki wuh unheñ chhoṛ kar chalā jāe, kyonki un par baṛā khauf chhā gayā thā. Chunānche Īsā kasṭī par sawār ho kar wāpas chalā gayā. ³⁸ Jis ādmī se badrūheñ nikal gāī thīn us ne us se iltamās kī, “Mujhe bhī apne sāth jāne deñ.”

Lekin Īsā ne use ijāzat na dī balki kahā, ³⁹ “Apne ghar wāpas chalā jā aur dūsroñ ko wuh sab kuchh batā jo Allāh ne tere lie kiyā hai.”

Chunānche wuh wāpas chalā gayā aur pūre shahr meñ logoñ ko batāne lagā ki Īsā ne mere lie kyā kuchh kiyā hai.

Yāir kī Beṭī aur Bīmār Kḡhātūn

⁴⁰ Jab Īsā jhīl ke dūse kināre par wāpas pahuñchā to logoñ ne us kā istiqbāl kiyā, kyonki wuh us ke intazār meñ the. ⁴¹ Itne meñ ek ādmī Īsā ke pās āyā jis kā nām Yāir thā. Wuh maḡāmī ibādatkhāne kā rāhnumā thā. Wuh Īsā ke pānwoñ meñ gir kar minnat karne lagā, “Mere ghar chalen.”

⁴² Kyonki us kī iklautī beṭī jo taḡrīban bārah sāl kī thī marne ko thī.

Īsā chal parā. Hujūm ne use yoñ gherā huā thā ki sāns lenā bhī mushkil thā. ⁴³ Hujūm meñ ek kḡhātūn thī jo bārah sāl se kḡhūn bahne ke marz se rihāi na pā sakī thī. Koī use shifā na de sakā thā. ⁴⁴ Ab us ne pīchhe se ā kar Īsā ke libās ke kināre ko chhuā. Kḡhūn bahnā fauran band ho gayā.

⁴⁵ Lekin Īsā ne pūchhā, “Kis ne mujhe chhuā hai?”

Sab ne inkār kiyā aur Patras ne kahā, “Ustād, yih tamām log to āp ko gher kar dabā rahe haiñ.”

⁴⁶ Lekin Īsā ne isrār kiyā, “Kisī ne zarūr mujhe chhuā hai, kyonki mujhe mahsūs huā hai ki mujh meñ se tawānāī niklī hai.” ⁴⁷ Jab us kḡhātūn ne dekhā ki bhed khul gayā to wuh larazṭī huī āī aur us ke sāmne gir gai. Pūre hujūm kī maujūdagī meñ us ne bayān kiyā ki us ne Īsā ko kyon chhuā thā aur ki chhūte hī use shifā mil gāī thī. ⁴⁸ Īsā ne kahā, “Beṭī, tere imān ne tujhe bachā liyā hai. Salāmātī se chalī jā.”

⁴⁹ Īsā ne yih bāt abhī khatm nahīn kī thī ki ibādatkhāne ke rāhnumā Yāir ke ghar se koī shaḡhs ā pahuñchā. Us ne kahā, “Āp kī beṭī faut ho chukī hai, ab ustād ko mazīd tāklīl na deñ.”

⁵⁰ Lekin Īsā ne yih sun kar kahā, “Mat ghabrā. Faqt imān rakh to wuh bach jāegī.”

⁵¹ Wuh ghar pahuñch gae to Īsā ne kisī ko bhī siwāe Patras, Yūhannā, Yāqūb aur beṭī ke wālidain ke andar āne kī ijāzat na dī. ⁵² Tamām log ro rahe aur chhātī pīṭ pīṭ kar mātam kar rahe the. Īsā ne kahā, “K̄hāmosh! Wuh mar nahīn gai balki so rahī hai.”

⁵³ Log hañs kar us kā mazāq uṛāne lage, kyonki wuh jānte the ki laṛkī mar gai hai. ⁵⁴ Lekin Īsā ne laṛkī kā hāth pakāṛ kar ūñchī āwāz se kahā, “Beṭī, jāg uṭh.” ⁵⁵ Laṛkī kī jān wāpas ā gai aur wuh fauran uṭh kharī huī. Phir Īsā ne hukm diyā ki use kuchh khāne ko diyā jāe. ⁵⁶ Yih sab kuchh dekh kar us ke wālidain hairatzadā hue. Lekin us ne unheñ kahā ki is ke bāre meñ kisi ko bhī na batānā.

9

Īsā Bārah Rasūloñ ko Tablīgh Karne Bhej Detā Hai

¹ Is ke bād Īsā ne apne bārah shāgirdoñ ko ikaṭṭhā karke unheñ badruhoñ ko nikālne aur marīzoñ ko shifā dene kī quwwat aur iḳhtiyār diyā. ² Phir us ne unheñ Allāh kī bādshāhī kī munādī karne aur shifā dene ke lie bhej diyā. ³ Us ne kahā, “Safr par kuchh sāth na lenā. Na lāṭhī, na sāmān ke lie baig, na roṭī, na paise aur na ek se zyādā sūt. ⁴ Jis ghar meñ bhī tum jāte ho us meñ us maqām se chale jāne tak ṭhahro. ⁵ Aur agar maqāmī log tum ko qabūl na karen to phir us shahr se nikalte waqt us kī gard apne pānwoñ se jhār do. Yoñ tum un ke k̄hilāf gawāhī doge.”

⁶ Chunāñche wuh nikal kar gāñw gāñw jā kar Allāh kī k̄hushk̄habrī sunāne aur marīzoñ ko shifā dene lage.

Herodes Antipās Pareshān Ho Jātā Hai

⁷ Jab Galil ke hukmrān Herodes Antipās ne sab kuchh sunā jo Īsā kar rahā thā to wuh uljhan meñ paṛ gayā. Bāz to kah rahe the ki Yahyā baptismā dene wālā jī uṭhā hai. ⁸ Auroñ kā k̄hayāl thā ki Iliyās Nabī Īsā meñ zāhir huā hai yā ki qadīm zamāne kā koī aur nabī jī uṭhā hai. ⁹ Lekin Herodes ne kahā, “Main ne k̄hud Yahyā kā sar qalam karwāyā thā. To phir yih kaun hai jis ke bāre meñ main is qism kī bāteñ suntā hūñ?” Aur wuh us se milne kī koshish karne lagā.

Īsā 5000 Afrād ko Khānā Khilātā Hai

¹⁰ Rasūl wāpas āe to unhoñ ne Īsā ko sab kuchh sunāyā jo unhoñ ne kiyā thā. Phir wuh unheñ alag le jā kar Bait-saidā nāmī shahr meñ āyā. ¹¹ Lekin jab logoñ ko patā chalā to wuh un ke pichhe wahāñ pahuñch gae. Īsā ne unheñ āne diyā aur Allāh kī bādshāhī ke bāre meñ tālīm dī. Sāth sāth us ne marīzoñ ko shifā bhī dī. ¹² Jab din dhalne lagā to bārah shāgirdoñ ne pās ā kar us se kahā, “Logoñ ko rukhsat kar deñ tāki wuh irdgird ke dehātoñ aur bastiyōñ meñ jā kar rāt ṭhaharne aur khāne kā band-o-bast kar sakeñ, kyonki is wīrān jagah meñ kuchh nahīn milegā.”

¹³ Lekin Īsā ne unheñ kahā, “Tum k̄hud inheñ kuchh khāne ko do.”

Unhoñ ne jawāb diyā, “Hamāre pās sirf pāñch roṭiyāñ aur do machhliyāñ haiñ. Yā kyā ham jā kar in tamām logoñ ke lie khānā k̄harid lāeñ?” ¹⁴ (Wahāñ taqriban 5,000 mard the.)

Īsā ne apne shāgirdoñ se kahā, “Tamām logoñ ko gurohoñ meñ taqsim karke biṭhā do. Har guroh pachās afrād par mushtamil ho.”

¹⁵ Shāgirdoñ ne aisā hī kiyā aur sab ko biṭhā diyā. ¹⁶ Is par Īsā ne un pāñch roṭiyōñ aur do machhliyōñ ko le kar āsmān kī taraf nazar uṭhāi aur

un ke lie shukrguzārī kī duā kī. Phir us ne unheñ toṛ toṛ kar shāgirdoñ ko diyā tāki wuh logoñ meñ taq̄sim kareñ. ¹⁷ Aur sab ne jī bhar kar khāyā. Is ke bād jab bache hue ṭukṛe jamā kie gae to bārah ṭokre bhar gae.

Patras kā Iqrār

¹⁸ Ek din Īsā akelā duā kar rahā thā. Sirf shāgird us ke sāth the. Us ne un se pūchhā, “Maiñ ām logoñ ke nazdik kaun hūñ?”

¹⁹ Unhoñ ne jawāb diyā, “Kuchh kahte haiñ Yahyā baptismā dene wālā, kuchh yih kī āp Iliyās Nabī haiñ. Kuchh yih bhī kahte haiñ kī qadīm zamāne kā koī nabī jī uṭhā hai.”

²⁰ Us ne pūchhā, “Lekin tum kyā kahte ho? Tumhāre nazdik maiñ kaun hūñ?”

Patras ne jawāb diyā, “Āp Allāh ke Masīh haiñ.”

Īsā Apnī Maut kā Zikr Kartā Hai

²¹ Yih sun kar Īsā ne unheñ yih bāt kisī ko bhī batāne se manā kiyā.

²² Us ne kahā, “Lāzim hai kī Ibn-e-Ādam bahut dukh uṭhā kar buzurgoñ, rāhnumā imāmoñ aur shariyat ke ulamā se radd kiyā jāe. Use qatl bhī kiyā jāegā, lekin tīsre din wuh jī uṭhegā.”

²³ Phir us ne sab se kahā, “Jo mere pīchhe ānā chāhe wuh apne āp kā inkār kare aur har roz apnī salīb uṭhā kar mere pīchhe ho le. ²⁴ Kyōñki jo apnī jān ko bachāe rakhnā chāhe wuh use kho degā. Lekin jo merī khātir apnī jān kho de wuhī use bachāegā. ²⁵ Kyā faydā hai agar kisī ko pūrī duniyā hāsīl ho jāe magar wuh apnī jān se mahrūm ho jāe yā use is kā nuqsān uṭhānā paṛe? ²⁶ Jo bhī mere aur merī bātoñ ke sabab se sharmāe us se Ibn-e-Ādam bhī us waqt sharmāegā jab wuh apne aur apne Bāp ke aur muqaddas farishtoñ ke jalāl meñ āegā. ²⁷ Maiñ tum ko sach batātā hūñ, yahāñ kuchh aise log khāṛe haiñ jo marne se pahle hī Allāh kī bādshāhī ko dekheñge.”

Īsā kī Sūrat Badal Jātī Hai

²⁸ Taqrīban āth din guzar gae. Phir Īsā Patras, Yāqūb aur Yūhannā ko sāth le kar duā karne ke lie pahār par chaṛh gayā. ²⁹ Wahāñ duā karte karte us ke chehre kī sūrat badal gāi aur us ke kapṛe safed ho kar bijlī kī tarah chamakne lage. ³⁰ Achānak do mard zāhir ho kar us se muḫhātib hue. Ek Mūsā aur dūsra Iliyās thā. ³¹ Un kī shakl-o-sūrat purjalāl thī. Wuh Īsā se is ke bāre meñ bāt karne lage kī wuh kis tarah Allāh kā maqsad pūrā karke Yarūshalam meñ is duniyā se kūch kar jāegā. ³² Patras aur us ke sāthiyoñ ko gahrī nīnd ā gāi thī, lekin jab wuh jāg uṭhe to Īsā kā jalāl dekhā aur yih kī do ādmī us ke sāth khāṛe haiñ. ³³ Jab wuh mard Īsā ko chhoṛ kar rawānā hone lage to Patras ne kahā, “Ustād, kitnī achchhī bāt hai kī ham yahāñ haiñ. Āeñ, ham tīn jhoñpṛiyāñ banāeñ, ek āp ke lie, ek Mūsā ke lie aur ek Iliyās ke lie.” Lekin wuh nahīñ jāntā thā kī kyā kah rahā hai.

³⁴ Yih kahte hī ek bādāl ā kar un par chhā gayā. Jab wuh us meñ dākhil hue to dahshatzadā ho gae. ³⁵ Phir bādāl se ek āwāz sunāi dī, “Yih merā chunā huā Farzand hai, is kī suno.”

³⁶ Āwāz khatm huī to Īsā akelā hī thā. Aur un dinon meñ shāgirdoñ ne kisi ko bhī is wāqiyē ke bāre meñ na batāyā balki ḳhāmosh rahe.

Īsā Laṛke meñ se Badrūh Nikāltā Hai

³⁷ Agle din wuh pahār se utar āe to ek baṛā hujūm Īsā se milne āyā. ³⁸ Hujūm meñ se ek ādmī ne ūnchī āwāz se kahā, “Ustād, mehrbānī karke mere beṭe par nazar kareñ. Wuh merā iklautā beṭā hai. ³⁹ Ek badrūh use bār bār apnī girift meñ le letī hai. Phir wuh achānak chikheñ mārne lagtā hai. Badrūh use jhanjhoṛ kar itnā tang kartī hai ki us ke muñh se jhāg nikalne lagtā hai. Wuh use kuchal kuchal kar mushkil se chhoṛtī hai. ⁴⁰ Maiñ ne āp ke shāgirdoñ se darḳhāst kī thī ki wuh use nikāleñ, lekin wuh nākām rahe.”

⁴¹ Īsā ne kahā, “Īmān se ḳhālī aur ṭeṛhī nasl! Maiñ kab tak tumhāre pās rahūñ, kab tak tumheñ bardāst karūñ?” Phir us ne ādmī se kahā, “Apne beṭe ko le ā.”

⁴² Beṭā Īsā ke pās ā rahā thā to badrūh use zamīn par paṭaḳh kar jhanjhoṛne lagī. Lekin Īsā ne nāpāk rūh ko dāñṭ kar bachche ko shifā dī. Phir us ne use wāpas bāp ke sapurd kar diyā. ⁴³ Tamām log Allāh kī azīm qudrat ko dekh kar hakkā-bakkā rah gae.

Īsā kī Maut kā Dūsrā Elān

Abhī sab un tamām kāmoñ par tājjub kar rahe the jo Īsā ne hāl hī meñ kie the ki us ne apne shāgirdoñ se kahā, ⁴⁴ “Merī is bāt par ḳhūb dhyān do, Ibn-e-Ādam ko ādmiyoñ ke hawāle kar diyā jāegā.” ⁴⁵ Lekin shāgird is kā matlab na samjhe. Yih bāt un se poshīdā rahī aur wuh ise samajh na sake. Niz, wuh Īsā se is ke bāre meñ pūchhne se ḳarte bhī the.

Kaun Sab se Baṛā Hai?

⁴⁶ Phir shāgird bahs karne lage ki ham meñ se kaun sab se baṛā hai. ⁴⁷ Lekin Īsā jāntā thā ki wuh kyā soch rahe haiñ. Us ne ek chhoṭe bachche ko le kar apne pās kharā kiyā ⁴⁸ aur un se kahā, “Jo mere nām meñ is bachche ko qabūl kartā hai wuh mujhe hī qabūl kartā hai. Aur jo mujhe qabūl kartā hai wuh use qabūl kartā hai jis ne mujhe bhejā hai. Chunāñche tum meñ se jo sab se chhoṭā hai wuhī baṛā hai.”

Jo Tumhāre ḳhilāf Nahīn Wuh Tumhāre Haq meñ Hai

⁴⁹ Yūhannā bol uṭhā, “Ustād, ham ne kisī ko dekhā jo āp kā nām le kar badrūheñ nikāl rahā thā. Ham ne use manā kiyā, kyonki wuh hamāre sāth mil kar āp kī pairawī nahīn kartā.”

⁵⁰ Lekin Īsā ne kahā, “Use manā na karnā, kyonki jo tumhāre ḳhilāf nahīn wuh tumhāre haq meñ hai.”

Ek Sāmārī Gāñw Īsā ko Ṭaharne Nahīn Detā

⁵¹ Jab wuh waqt qarīb āyā ki Īsā ko āsmān par uṭhā liyā jāe to wuh baṛe azm ke sāth Yarūshalam kī taraf safr karne lagā. ⁵² Is maqsad ke taht us ne apne āge qāsid bhej die. Chalthe chalte wuh Sāmariyoñ ke ek gāñw meñ pahuñche jahān wuh us ke lie ṭaharne kī jagah taiyār karnā chāhte the. ⁵³ Lekin gāñw ke logoñ ne Īsā ko ṭikne na diyā, kyonki us kī manzil-e-maqsūd Yarūshalam thī. ⁵⁴ Yih dekh kar us ke shāgird Yāqūb aur Yūhannā ne kahā, “Ḳhudāwand, kyā [Ilyās kī tarah] ham kacheñ ki āsmān par se āg nāzil hō kar in ko bhasm kar de?”

⁵⁵ Lekin Īsā ne muṛ kar unheñ dāñṭā [aur kahā, “Tum nahīn jānte ki tum kis qism kī rūh ke ho. Ibn-e-Ādam is lie nahīn āyā ki logoñ ko halāk kare balki is lie ki unheñ bachāe.”] ⁵⁶ Chunāñche wuh kisī aur gāñw meñ chale gae.

Pairawī kī Sanjīdagī

⁵⁷ Safr karte karte kisī ne rāste meñ Īsā se kahā, “Jahān bhī āp jāen maiñ āp ke pīchhe chaltā rahūngā.”

⁵⁸ Īsā ne jawāb diyā, “Lomṛiyān apne bhaṭoñ meñ aur parinde apne ghoñsloñ meñ ārām kar sakte haiñ, lekin Ibn-e-Ādam ke pās sar rakh kar ārām karne kī koī jagah nahīn.”

⁵⁹ Kisī aur se us ne kahā, “Mere pīchhe ho le.”

Lekin us ādmī ne kahā, “Ḳhudāwand, mujhe pahle jā kar apne bāp ko dafn karne kī ijāzat deñ.”

⁶⁰ Lekin Īsā ne jawāb diyā, “Murdoñ ko apne murde dafnāne de. Tū jā kar Allāh kī bādshāhī kī munādi kar.”

⁶¹ Ek aur ādmī ne yih māzarat chāhī, “Ḳhudāwand, maiñ zarūr āp ke pīchhe ho lūngā. Lekin pahle mujhe apne ghar wāloñ ko ḳhairbād kahne deñ.”

⁶² Lekin Īsā ne jawāb diyā, “Jo bhī hal chalāte hue pīchhe kī taraf dekhe wuh Allāh kī bādshāhī ke lāyq nahīn hai.”

10

Īsā 72 Shāgirdoñ ko Munādī ke lie Bhejtā Hai

¹ Is ke bād Ḳhudāwand ne mazīd 72 shāgirdoñ ko muqarrar kiyā aur unheñ do do karke apne āge har us shahr aur jagah bhej diyā jahān wuh abhī jāne ko thā. ² Us ne un se kahā, “Fasal bahut hai, lekin mazdūr thore. Is lie fasal ke mālīk se darḳhāst karo ki wuh fasal kāṭne ke lie mazīd mazdūr bhej de. ³ Ab rawānā ho jāo, lekin zahan meñ yih bāt rakho ki tum bhej ke bachchoñ kī mānīnd ho jinheñ maiñ bheṛiyōñ ke darmiyān bhej rahā hūn. ⁴ Apne sāth na baṭwā le jānā, na sāmān ke lie baig, na jūte. Aur rāste meñ kisī ko bhī salām na karnā. ⁵ Jab bhī tum kisī ke ghar meñ dāḳhil ho to pahle yih kahnā, ‘Is ghar kī salāmātī ho.’ ⁶ Agar us meñ salāmātī kā koī bandā hogā to tumhārī barkat us par ṭhahregī, warnā wuh tum par lauṭ āegī. ⁷ Salāmātī ke aise ghar meñ ṭhahro aur wuh kuchh khāo-piyo jo tum ko diyā jāe, kyonki mazdūr apnī mazdūrī kā haqḍār hai. Muḳhtalīf gharoñ meñ ghūmte na phiro balki ek hī ghar meñ raho. ⁸ Jab bhī tum kisī shahr meñ dāḳhil ho aur log tum ko qabūl karen to jo kuchh wuh tum ko khāne ko deñ use khāo. ⁹ Wahān ke marīzoñ ko shifā de kar batāo ki Allāh kī bādshāhī qarīb ā gai hai. ¹⁰ Lekin agar tum kisī shahr meñ jāo aur log tum ko qabūl na karen to phir shahr kī saṛakoñ par khare ho kar kaho, ¹¹ ‘Ham apne jūtoñ se tumhāre shahr kī gard bhī jhār dete haiñ. Yoñ ham tumhāre ḳhilāf gawāhī dete haiñ. Lekin yih jān lo ki Allāh kī bādshāhī qarīb ā gai hai.’ ¹² Maiñ tum ko batātā hūn ki us dīn us shahr kī nisbat Sadūm kā hāl zyādā qābil-e-bardāsht hogā.

Taubā na Karne Wāle Shahrōñ par Afsos

¹³ Ai Ḳhurāzīn, tujh par afsos! Bait-saidā, tujh par afsos! Agar Sūr aur Saidā meñ wuh mojize kie gae hote jo tum meñ hue to wahān ke log kab ke ṭāṭ orḥ kar aur sar par rākh dāl kar taubā kar chuke hote. ¹⁴ Ji hāñ, adālat ke dīn tumhārī nisbat Sūr aur Saidā kā hāl zyādā qābil-e-bardāsht hogā. ¹⁵ Aur tū ai Kafarnahūm, kyā tujhe āsmān tak sarfarāz kiyā jāegā? Hargiz nahīn, balki tū utartā utartā Pātāl tak pahuñchegā.

16 Jis ne tumhārī sunī us ne merī bhī sunī. Aur jis ne tum ko radd kiyā us ne mujhe bhī radd kiyā. Aur mujhe radd karne wāle ne use bhī radd kiyā jis ne mujhe bhejā hai.”

72 Shāgirdoñ kī Wāpasi

17 72 shāgird laṭṭ ae. Wuh bahut khush the aur kahne lage, “Khudāwand, jab ham āp kā nām lete haiñ to badrūheñ bhī hamāre tābe ho jātī haiñ.”

18 Isā ne jawāb diyā, “Iblīs mujhe nazar āyā aur wuh bijlī kī tarah āsmān se gir rahā thā. 19 Dekho, maiñ ne tum ko sāñpoñ aur bichchhuoñ par chalne kā iḱhtiyār diyā hai. Tum ko dushman kī pūrī tāqat par iḱhtiyār hāsīl hai. Kuchh bhī tum ko nuqsān nahīñ pahuñchā sakegā. 20 Lekin is wajah se khushī na manāo ki badrūheñ tumhāre tābe haiñ, balki is wajah se ki tumhāre nām āsmān par darj kie gae haiñ.”

Bāp kī Tamjīd

21 Usī waqt Isā Rūhul-quds meñ khushī manāne lagā. Us ne kahā, “Ai Bāp, āsmān-o-zamīn ke Mālik! Maiñ terī tamjīd kartā hūñ ki tū ne yih bāt dānāoñ aur aqalmandoñ se chhupā kar chhoṭe bachchoñ par zāhir kar dī hai. Hāñ mere Bāp, kyonki yihī tujhe pasand āyā.”

22 Mere Bāp ne sab kuchh mere sapurd kar diyā hai. Koī nahīñ jāntā ki Farzand kaun hai siwāe Bāp ke. Aur koī nahīñ jāntā ki Bāp kaun hai siwāe Farzand ke aur un logoñ ke jin par Farzand yih zāhir karnā chāhtā hai.”

23 Phir Isā shāgirdoñ kī taraf muṛā aur alahdagī meñ un se kahne lagā, “Mubārak haiñ wuh āñkheñ jo wuh kuchh deḱhtī haiñ jo tum ne dekhā hai. 24 Maiñ tum ko batātā hūñ ki bahut-se nabī aur bādshāh yih dekhnā chāhte the jo tum deḱhte ho, lekin unhoñ ne na dekhā. Aur wuh yih sunane ke ārzūmand the jo tum sunte ho, lekin unhoñ ne na sunā.”

Nek Sāmārī kī Tamsīl

25 Ek mauḡe par shariyat kā ek ālim Isā ko phañsāne kī khātir kharā huā. Us ne pūchhā, “Ustād, maiñ kyā kyā karne se mirās meñ abadī zindagī pā saktā hūñ?”

26 Isā ne us se kahā, “Shariyat meñ kyā likhā hai? Tū us meñ kyā paṛhtā hai?”

27 Ādmī ne jawāb diyā, “‘Rab apne Khudā se apne pūre dil, apnī pūrī jān, apnī pūrī tāqat aur apne pūre zahan se pyār karnā.’ Aur ‘Apne paṛosi se waisī muhabbat rakhnā jaisī tū apne āp se rakhtā hai.’”

28 Isā ne kahā, “Tū ne thīk jawāb diyā. Aisā hī kar to zindā rahegā.”

29 Lekin ālim ne apne āp ko durust sābit karne kī ḡharz se pūchhā, “To mera paṛosi kaun hai?”

30 Isā ne jawāb meñ kahā, “Ek ādmī Yarūshalam se Yarīhū kī taraf jā rahā thā ki wuh ḍakuoñ ke hāthoñ meñ paṛ gayā. Unhoñ ne us ke kapṛe utār kar use khūb mārā aur adhmuā chhoṛ kar chale gae. 31 Ittifāq se ek imām bhī usī rāste par Yarīhū kī taraf chal rahā thā. Lekin jab us ne zaḱhmī ādmī ko dekhā to rāste kī parlī taraf ho kar āge nikal gayā. 32 Lāwī qabile kā ek khādim bhī wahāñ se guzarā. Lekin wuh bhī rāste kī parlī taraf se āge nikal gayā. 33 Phir Sāmariya kā ek musāfir wahāñ se guzarā. Jab us ne zaḱhmī ādmī ko dekhā to use us par tars āyā. 34 Wuh us ke pās gayā aur us ke zaḱhmoñ par tel aur mai lagā kar un par paṭṭiyāñ bāndh dīñ. Phir us ko apne gadhe par biṭhā kar sarāy tak le gayā. Wahāñ us ne us kī mazīd dekh-bhāl kī. 35 Agle din us ne chāñdī ke do sikke nikāl kar

sarāy ke mālik ko die aur kahā, ‘Is kī dekh-bhāl karnā. Agar kharchā is se baṛh kar huā to main wāpasī par adā kar dūngā.’ ”

³⁶ Phir Isā ne pūchhā, “Ab terā kyā khayāl hai, dākuon kī zad meñ āne wāle ādmī kā paṛosī kaun thā? Imām, Lāwī yā Sāmari?”

³⁷ Ālim ne jawāb diyā, “Wuh jis ne us par rahm kiyā.”

Isā ne kahā, “Bilkul thīk. Ab tū bhī jā kar aisā hī kar.”

Isā Mariyam aur Marthā ke Ghar Jātā Hai

³⁸ Phir Isā shāgirdon ke sāth āge niklā. Chalthe chalte wuh ek gānw meñ pahuñchā. Wahān kī ek aurat banām Marthā ne use apne ghar meñ khushāmdid kahā. ³⁹ Marthā kī ek bahan thī jis kā nām Mariyam thā. Wuh Khudāwand ke pānwoñ meñ baiṭh kar us kī bāteñ sunane lagī ⁴⁰ jabki Marthā mehmānon kī khidmat karte karte thak gai. Ākhirkār wuh Isā ke pās ā kar kahne lagī, “Khudāwand, kyā ap ko parwā nahīn ki merī bahan ne mehmānon kī khidmat kā purā intazām mujh par chhoṛ diyā hai? Us se kaheñ ki wuh merī madad kare.”

⁴¹ Lekin Khudāwand Isā ne jawāb meñ kahā, “Marthā, Marthā, tū bahut-sī fikron aur pareshāniyon meñ paṛ gai hai. ⁴² Lekin ek bāt zarūrī hai. Mariyam ne behtar hissā chun liyā hai aur yih us se chhīnā nahīn jāegā.”

11

Duā Kis Tarah Karnī Hai

¹ Ek din Isā kahīn duā kar rahā thā. Jab wuh fāriḡh huā to us ke kisī shāgird ne kahā, “Khudāwand, hamēñ duā karnā sikhāeñ, jis tarah Yahyā ne bhī apne shāgirdon ko duā karne kī tālim di.”

² Isā ne kahā, “Duā karte waqt yoñ kahnā,

Āi Bāp,

terā nām muqaddas mānā jāe.

Terī bādshāhī āe.

³ Har roz hamēñ hamārī roz kī roṭī de.

⁴ Hamāre gunāhon ko muāf kar.

Kyonki ham bhī har ek ko muāf karte haiñ

jo hamārā gunāh kartā hai. *

Aur hamēñ āzmāish meñ na paṛne de.”

Māngte Raho

⁵ Phir us ne un se kahā, “Agar tum meñ se koī ādhī rāt ke waqt apne dost ke ghar jā kar kahe, ‘Bhāi, mujhe tīn roṭiyāñ de, bād meñ main yih wāpas kar dūngā. ⁶ Kyonki merā dost safr karke mere pās āyā hai aur main use khāne ke lie kuchh nahīn de saktā.’ ⁷ Ab farz karo ki yih dost andar se jawāb de, ‘Mehrbānī karke mujhe tang na kar. Darwāze par tālā lagā hai aur mere bachche mere sāth bistar par haiñ, is lie main tujhe dene ke lie uṭh nahīn saktā.’ ⁸ Lekin main tum ko yih batātā hūñ ki agar wuh dosti kī khātir na bhī uṭhe, to bhī wuh apne dost ke bejā isrār kī wajah se us kī tamām zarūrat purī karegā.

⁹ Chunānche māngte raho to tum ko diyā jāegā, dhūndte raho to tum ko mil jāegā. Khaṭkhaṭate raho to tumhāre lie darwāzā khol diyā jāegā.

¹⁰ Kyonki jo bhī māngtā hai wuh pātā hai, jo dhūñdtā hai use miltā hai aur jo khaṭkhaṭātā hai us ke lie darwāzā khol diyā jātā hai. ¹¹ Tum bāpon

* **11:4** Lafzī tarjumā: jo hamārā qarzdār hai.

meñ se kaun apne beṭe ko sānp degā agar wuh machhli mānge? ¹² Yā kaun use bichchhū degā agar wuh andā mānge? Koī nahīn! ¹³ Jab tum bure hone ke bāwujūd itne samajhdār ho ki apne bachchoñ ko achchhi chīzeñ de sakte ho to phir kitnī zyādā yaqīnī bāt hai ki āsmānī Bāp apne māngne wāloñ ko Rūhul-quds degā.”

Īsā aur Badrūhoñ kā Sardār

¹⁴ Ek din Īsā ne ek aīsī badrūh nikāl dī jo gūngī thī. Jab wuh gūnge admī meñ se nikli to wuh bolne lagā. Wahān par jamā log hakkā-bakkā rah gae. ¹⁵ Lekin bāz ne kahā, “Yih to badrūhoñ ke sardār Bāl-zabūl kī madad se badrūhoñ ko nikāltā hai.”

¹⁶ Auroñ ne use āzmāne ke lie kisī ilāhī nishān kā mutālabā kiyā. ¹⁷ Lekin Īsā ne un ke khayālāt jān kar kahā, “Jis bādshāhī meñ bhī phūṭ paṛ jāe wuh tabāh ho jāegī, aur jis gharāne kī aīsī hālat ho wuh bhī khāk meñ mil jāegā. ¹⁸ Tum kahte ho ki main Bāl-zabūl kī madad se badrūhoñ ko nikāltā hūn. Lekin agar Iblīs meñ phūṭ paṛ gāī hai to phir us kī bādshāhī kis tarah qāym rah saktī hai? ¹⁹ Dūsrā sawāl yih hai, agar main Bāl-zabūl kī madad se badrūhoñ ko nikāltā hūn to tumhāre beṭe unheñ kis ke zariye nikālte haiñ? Chunānche wuhī is bāt meñ tumhāre munsif hoñge. ²⁰ Lekin agar main Allāh kī qudrat se badrūhoñ ko nikāltā hūn to phir Allāh kī bādshāhī tumhāre pās pahuñch chukī hai.

²¹ Jab tak koī zorāwar admī hathiyāroñ se lais apne ḍere kī pahrādārī kare us waqt tak us kī milkiyat mahfūz rahtī hai. ²² Lekin agar koī zyādā taqatwar shakhs hamlā karke us par ghālib āe to wuh us ke aslāh par qabzā karegā jis par us kā bharosā thā, aur lūṭā huā māl apne logoñ meñ taqsim kar degā.

²³ Jo mere sāth nahīn wuh mere khilāf hai aur jo mere sāth jamā nahīn kartā wuh bikhertā hai.

Badrūh kī Wāpasī

²⁴ Jab koī badrūh kisī shakhs meñ se nikāltī hai to wuh wīrañ ilāqoñ meñ se guzartī huī ārañ kī jagah talāsh kartī hai. Lekin jab use koī aīsā maqām nahīn milta to wuh kahtī hai, ‘Main apne us ghar meñ wāpas chālī jāūngī jis meñ se nikli thī.’ ²⁵ Wuh wāpas ā kar dekhtī hai ki kisī ne jhārū de kar sab kuchh salīqe se rakh diyā hai. ²⁶ Phir wuh jā kar sāt aur badrūheñ dhūnd lātī hai jo us se badtar hotī haiñ, aur wuh sab us shakhs meñ ghus kar rahne lagti haiñ. Chunānche ab us admī kī hālat pahle kī nisbat zyādā burī ho jāti hai.”

Kaun Mubārak Hai?

²⁷ Īsā abhī yih bāt kar hī rahā thā ki ek aurat ne ūñchī āwāz se kahā, “Āp kī māñ mubārak hai jis ne āp ko janm diyā aur āp ko dūdh pilāyā.”

²⁸ Lekin Īsā ne jawāb diyā, “Bāt yih nahīn hai. Haqīqat meñ wuh mubārak haiñ jo Allāh kā kalām sun kar us par amal karṭe haiñ.”

Ilāhī Nishān kā Taqāzā

²⁹ Sunane wāloñ kī tādād bahut baṛh gāī to wuh kahne lagā, “Yih nasl sharīr hai, kyoñki yih mujh se ilāhī nishān kā taqāzā kartī hai. Lekin ise koī bhī ilāhī nishān pesh nahīn kiyā jāegā siwāe Yūnus ke nishān ke. ³⁰ Kyoñki jis tarah Yūnus Ninwā Shahr ke bāshindoñ ke lie nishān thā bilkul usī tarah Ibn-e-Ādam is nasl ke lie nishān hogā. ³¹ Qiyāmat ke din junūbī mulk Sabā kī malikā is nasl ke logoñ ke sāth kharī ho kar unheñ mujrim qarār degī. Kyoñki wuh dūr-darāz mulk se Sulemān kī hikmat

sunane ke lie āi thī jabki yahān wuh hai jo Sulemān se bhī barā hai. ³² Us din Ninwā ke bāshinde bhī is nasl ke logoñ ke sāth khaṛe ho kar unheñ mujrim ṭhahrāeñge. Kyoñki Yūnus ke elān par unhoñ ne taubā kī thī jabki yahān wuh hai jo Yūnus se bhī barā hai.

Badan kī Raushnī

³³ Jab koī shakhs charāgh jalātā hai to na wuh use chhupātā, na bartan ke niche rakhtā balki use shamādān par rakh detā hai tāki us kī raushnī andar āne wāloñ ko nazar āe. ³⁴ Terī āñkh tere badan kā charāgh hai. Agar terī āñkh thīk ho to terā pūrā jism raushan hogā. Lekin agar āñkh kharāb ho to pūrā jism andherā hī andherā hogā. ³⁵ Khabardār! Aisā na ho ki jo raushnī tere andar hai wuh haqīqat meñ tārīkī ho. ³⁶ Chunāñche agar terā pūrā jism raushan ho aur koī bhī hissā tārīk na ho to phir wuh bilkul raushan hogā, aisā jaisā us waqt hotā hai jab charāgh tujhe apne chamakne-damakne se raushan kar detā hai.”

Farīsiyoñ par Afsos

³⁷ Isā abhī bāt kar rahā thā ki kisī Farīsī ne use khāne kī dāwat dī. Chunāñche wuh us ke ghar meñ jā kar khāne ke lie baiṭh gayā. ³⁸ Mezbān barā hairān huā, kyoñki us ne dekhā ki Isā hāth dhoe baḡhair khāne ke lie baiṭh gayā hai. ³⁹ Lekin Kḥudāwand ne us se kahā, “Dekho, tum Farīsī bāhar se har pyāle aur bartan kī safāī karte ho, lekin andar se tum lūṭ-mār aur sharārat se bhare hote ho. ⁴⁰ Nādāno! Allāh ne bāhar wāle hisse ko kḥalaq kiyā, to kyā us ne andar wāle hisse ko nahīn banāyā? ⁴¹ Chunāñche jo kuchh bartan ke andar hai use ḡharīboñ ko de do. Phir tumhāre lie sab kuchh pāk-sāf hogā.

⁴² Farīsiyo, tum par afsos! Kyoñki ek taraf tum paudinā, sadāb aur baḡh kī har qism kī tarkārī kā daswāñ hissā Allāh ke lie maḡhsūs karte ho, lekin dūsri taraf tum insāf aur Allāh kī muhabbat ko nazarandāz karte ho. Lāzim hai ki tum yih kām bhī karo aur pahlā bhī na chhoṛo.

⁴³ Farīsiyo, tum par afsos! Kyoñki tum ibādātḡhānoñ kī izzat kī kursiyoñ par baiṭhne ke lie bechain rahte aur bāzār meñ logoñ kā salām sunane ke lie ṭarapte ho. ⁴⁴ Hāñ, tum par afsos! Kyoñki tum poshidā qabroñ kī mānind ho jin par se log nādānistā taur par guzarte haiñ.”

⁴⁵ Shariāt ke ek ālim ne etarāz kiyā, “Ustād, āp yih kah kar hamārī bhī be’izzatī karte haiñ.”

⁴⁶ Isā ne jawāb diyā, “Tum shariāt ke ālimoñ par bhī afsos! Kyoñki tum logoñ par bhārī bojh dāl dete ho jo mushkil se uṭhāyā jā saktā hai. Na sirf yih balki tum kḥud is bojh ko apnī ek unglī bhī nahīn lagāte. ⁴⁷ Tum par afsos! Kyoñki tum nabiyōñ ke mazār banā dete ho, un ke jinheñ tumhāre bāpdādā ne mār dālā. ⁴⁸ Is se tum gawāhī dete ho ki tum wuh kuchh pasand karte ho jo tumhāre bāpdādā ne kiyā. Unhoñ ne nabiyōñ ko qatl kiyā jabki tum un ke mazār tāmir karte ho. ⁴⁹ Is lie Allāh kī hikmat ne kahā, ‘Main un meñ nabī aur rasūl bhej dūngī. Un meñ se bāz ko wuh qatl kareñge aur bāz ko sataeñge.’ ⁵⁰ Natije meñ yih nasl tamām nabiyōñ ke qatl kī zimmedār ṭhahregī—duniyā kī takhliq se le kar āj tak, ⁵¹ yāñi Hābil ke qatl se le kar Zakariyāh ke qatl tak, jisē Baitul-muqaddas ke sahan meñ maujūd qurbāngāh aur Baitul-muqaddas ke darwāze ke darmiyāñ qatl kiyā gayā. Hāñ, main tum ko batātā hūñ ki yih nasl zarūr un kī zimmedār ṭhahregī.

⁵² Shariyat ke ālimo, tum par afsos! Kyoñki tum ne ilm kī kunjī ko chhīn liyā hai. Na sirf yih ki tum khud dākhlil nahīn hue, balki tum ne dākhlil hone wāloñ ko bhī rok liyā.”

⁵³ Jab Īsā wahān se niklā to ālim aur Farīsī us ke sakht mukhālif ho gae aur bare ghaur se us kī pūchh-gachh karne lage. ⁵⁴ Wuh is tāk meñ rahe ki use muñh se niklī kisī bāt kī wajah se pakareñ.

12

Riyākārī se Khabardār Raho!

¹ Itne meñ kai hazār log jamā ho gae the. Barī tādād kī wajah se wuh ek dūstre par gire parte the. Phir Īsā apne shāgirdoñ se yih bāt karne lagā, “Farīsioñ ke khamīr yānī riyākārī se khabardār! ² Jo kuchh bhī abhī chhupā huā hai use ākhir meñ zāhir kiyā jāegā aur jo kuchh bhī is waqt poshidā hai us kā rāz ākhir meñ khul jāegā. ³ Is lie jo kuchh tum ne andhere meñ kahā hai wuh roz-e-raushan meñ sunāyā jāegā aur jo kuchh tum ne andarūnī kamroñ kā darwāzā band karke āhistā āhistā kān meñ bayān kiyā hai us kā chhatoñ se elān kiyā jāegā.

Kis se Darnā Chāhie?

⁴ Mere azīzo, un se mat darnā jo sirf jism ko qatl karte haiñ aur mazīd nuqsān nahīn pahunchā sakte. ⁵ Maiñ tum ko batātā hūñ ki kis se darnā hai. Allāh se dāro, jo tumheñ halāk karne ke bād jahannum meñ phaiñkne kā iḳhtiyār bhī rakhtā hai. Ji hāñ, usī se khauf khāo.

⁶ Kyā pāñch chīrīyāñ do paison meñ nahīn biktiñ? To bhī Allāh har ek kī fikr karke ek ko bhī nahīn bhūltā. ⁷ Hāñ, balki tumhāre sar ke sab bāl bhī gine hue haiñ. Lihāzā mat dāro. Tumhārī qadar-o-qīmat bahut-sī chīrīyoñ se kahīn zyādā hai.

Masīh kā Iqrār yā Inkār Karne ke Natije

⁸ Maiñ tum ko batātā hūñ, jo bhī logoñ ke sāmne merā iqrār kare us kā iqrār Ibn-e-Ādam bhī farishtoñ ke sāmne karegā. ⁹ Lekin jo logoñ ke sāmne merā inkār kare us kā bhī Allāh ke farishtoñ ke sāmne inkār kiyā jāegā.

¹⁰ Aur jo bhī Ibn-e-Ādam ke khlīf bāt kare use muāf kiyā jā saktā hai. Lekin jo Rūhul-quds ke khlīf kufr bake use muāf nahīn kiyā jāegā.

¹¹ Jab log tum ko ibādatkhānoñ meñ aur hākimoñ aur iḳhtiyār wāloñ ke sāmne ghasīṭ kar le jāenge to yih sochte sochte pareshān na ho jānā ki maiñ kis tarah apnā difā karūñ yā kyā kahūñ, ¹² kyoñki Rūhul-quds tum ko usī waqt sikhā degā ki tum ko kyā kahnā hai.”

Nādān Amīr kī Tamsil

¹³ Kisī ne bhīr meñ se kahā, “Ustād, mere bhāī se kaheñ ki mīrās kā merā hissā mujhe de.”

¹⁴ Īsā ne jawāb diyā, “Bhāī, kis ne mujhe tum par jaj yā taqsīm karne wālā muqarrar kiyā hai?” ¹⁵ Phir us ne un se mazīd kahā, “Khabardār! Har qism ke lālach se bache rahnā, kyoñki insān kī zindagī us ke māl-o-daulat kī kasrat par munhasir nahīn.”

¹⁶ Us ne unheñ ek tamsil sunāī. “Kisī amīr ādmī kī zamīn meñ achchhī fasal paidā huī. ¹⁷ Chunāñche wuh sochne lagā, ‘Ab maiñ kyā karūñ? Mere pās to itnī jagah nahīñ jāhāñ maiñ sab kuchh jamā karke rakhūñ.’ ¹⁸ Phir us ne kahā, ‘Maiñ yih karūñgā ki apne godāmoñ ko dhā kar in se bare tāmīr karūñgā. Un meñ apnā tamām anāj aur bāqī paidāwār jamā

kar lūngā. ¹⁹ Phir main apne āp se kahūngā ki lo, in achchhī chīzoñ se terī zarūriyāt bahut sāloñ tak pūrī hotī raheṅgī. Ab ārām kar. Khā, pī aur khushī manā.’ ²⁰ Lekin Allāh ne us se kahā, ‘Ahmaq! Isī rāt tū mar jāegā. To phir jo chīzeñ tū ne jamā kī haiñ wuh kis kī hoṅgī?’

²¹ Yihī us shakhs kā anjām hai jo sirf apne lie chīzeñ jamā kartā hai jabki wuh Allāh ke sāmne gharīb hai.”

Allāh par Bharosā

²² Phir Isā ne apne shāgirdoñ se kahā, “Is lie apnī zindagī kī zarūriyāt pūrī karne ke lie pareshān na raho ki hāy, mainī kyā khāūñ. Aur jism ke lie fikrmand na raho ki hāy, mainī kyā pahnūñ. ²³ Zindagī to khāne se zyādā aham hai aur jism poshāk se zyādā. ²⁴ Kawwoñ par ghaur karo. Na wuh bīj bote, na fasleñ kātte haiñ. Un ke pās na stor hotā hai, na godām. To bhī Allāh khud unheñ khānā khilātā hai. Aur tumhārī qadar-o-qīmat to parindoñ se kahiñ zyādā hai. ²⁵ Kyā tum meñ se koī fikr karte karte apnī zindagī meñ ek lamhe kā bhī izāfā kar saktā hai? ²⁶ Agar tum fikr karne se itnī chhoṭī-sī tabdilī bhī nahīñ lā sakte to phir tum bāqī bātoñ ke bāre meñ kyoñ fikrmand ho? ²⁷ Ghaur karo ki sosan ke phūl kis tarah ugte haiñ. Na wuh mehnat karte, na kātte haiñ. Lekin mainī tumheñ batātā hūñ ki Sulemān Bādshāh apnī pūrī shān-o-shaukat ke bāwujūd aise shāndār kaproñ se mulabbas nahīñ thā jaise un meñ se ek. ²⁸ Agar Allāh us ghās ko jo āj maidān meñ hai aur kal āg meñ jhoñkī jāegī aisā shāndār libās pahnātā hai to ai kam-etaqādo, wuh tum ko pahnāne ke lie kyā kuchh nahīñ karegā?

²⁹ Is kī talāsh meñ na rahnā ki kyā khāoge yā kyā piyoge. Aisī bātoñ kī wajah se bechain na raho. ³⁰ Kyoñki duniyā meñ jo īmān nahīñ rakhte wuhī in tamām chīzoñ ke piche bhāgte rahte haiñ, jabki tumhāre Bāp ko pahle se mālūm hai ki tum ko in kī zarūrat hai. ³¹ Chunāñche usī kī bādshāhī kī talāsh meñ raho. Phir yih tamām chīzeñ bhī tum ko mil jāeṅgī.

Āsmān par Daulat Jamā Karnā

³² Ai chhoṭe galle, mat ḍarnā, kyoñki tumhāre Bāp ne tum ko bādshāhī denā pasand kiyā. ³³ Apnī milkiyat bech kar gharībōñ ko de denā. Apne lie aise baṭwe banwāo jo nahīñ ghiste. Apne lie āsmān par aisā khazānā jamā karo jo kabhī khatm nahīñ hogā aur jahān na koī chor āegā, na koī kīrā use kharāb karegā. ³⁴ Kyoñki jahān tumhārā khazānā hai wahīñ tumhārā dil bhī lagā rahegā.

Har Waqt Taiyār Naukar

³⁵ Kḥidmat ke lie taiyār khare raho aur is par dhyān do ki tumhāre charāgh jalte raheñ. ³⁶ Yāñī aise naukaroñ kī mānind jin kā mālik kisī shādī se wāpas āne wālā hai aur wuh us ke lie taiyār khare haiñ. Jyoñ hī wuh ā kar dastak de wuh darwāze ko khol deṅge. ³⁷ Wuh naukar mubārak haiñ jinheñ mālik ā kar jāgte hue aur chaukas pāegā. Mainī tum ko sach batātā hūñ ki yih dekh kar mālik apne kapre badal kar unheñ biṭhāegā aur mez par un kī kḥidmat karegā. ³⁸ Ho saktā hai mālik adhī rāt yā is ke bād āe. Agar wuh is sūrat meñ bhī unheñ mustā'id pāe to wuh mubārak haiñ. ³⁹ Yaqīn jāno, agar kisī ghar ke mālik ko patā hotā ki chor kab āegā to wuh zarūr use ghar meñ naqb lagāne na detā. ⁴⁰ Tum

bhī taiyār raho, kyonki Ibn-e-Ādam aise waqt āegā jab tum is kī tawaqqo nahīn karoge.”

Wafādār Naukar

⁴¹ Patras ne pūchhā, “K̄hudāwand, kyā yih tamsīl sirf hamāre lie hai yā sab ke lie?”

⁴² K̄hudāwand ne jawāb diyā, “Kaun-sā naukar wafādār aur samajhdār hai? Farz karo ki ghar ke mālik ne kisī naukar ko bāqī naukaron par muqarrar kiyā ho. Us kī ek zimmedārī yih bhī hai ki unheī waqt par munāsib khānā khilāe. ⁴³ Wuh naukar mubāarak hogā jo mālik kī wāpasi par yih sab kuchh kar rahā hogā. ⁴⁴ Maiñ tum ko sach batātā hūñ ki yih dekh kar mālik use apnī pūrī jāydād par muqarrar karegā. ⁴⁵ Lekin farz karo ki naukar apne dil meñ soche, ‘Mālik kī wāpasi meñ abhī der hai.’ Wuh naukaron aur naukarāniyon ko piṭne lage aur khāte-pīte wuh nashe meñ rahe. ⁴⁶ Agar wuh aisā kare to mālik aise din aur waqt āegā jis kī tawaqqo naukar ko nahīn hogī. In hālāt ko dekh kar wuh naukar ko ṭukre ṭukre kar dālegā aur use ghāirīmāndāron meñ shāmil karegā.

⁴⁷ Jo naukar apne mālik kī marzī ko jāntā hai, lekin us ke lie taiyāriyāñ nahīn kartā, na use pūrī karne kī koshish kartā hai, us kī khūb piṭāi kī jāegī. ⁴⁸ Is ke muqābale meñ wuh jo mālik kī marzī ko nahīn jāntā aur is binā par koī qābil-e-sazā kām kare us kī kam piṭāi kī jāegī. Kyonki jise bahut diyā gayā ho us se bahut talab kiyā jāegā. Aur jis ke sapurd bahut kuchh kiyā gayā ho us se kahīñ zyādā māngā jāegā.

Īsā kī Wajah se Ikhtilāf Paidā Hogā

⁴⁹ Maiñ zamīn par āg lagāne āyā hūñ, aur kāsh wuh pahle hī bharak rahī hotī! ⁵⁰ Lekin ab tak mere sāmne ek bapṭismā hai jise lenā zarūrī hai. Aur mujh par kitnā dabāw hai jab tak us kī takmīl na ho jāe. ⁵¹ Kyā tum samajhte ho ki maiñ duniyā meñ sulah-salāmatī qāym karne āyā hūñ? Nahīñ, maiñ tum ko batātā hūñ ki is kī bajāe maiñ ikhtilāf paidā karūngā. ⁵² Kyonki ab se ek gharāne ke pāñch afrād meñ ikhtilāf hogā. Tīn do ke k̄hilāf aur do tīn ke k̄hilāf hoñge. ⁵³ Bāp beṭe ke k̄hilāf hogā aur beṭā bāp ke k̄hilāf, māñ beṭe ke k̄hilāf aur beṭe māñ ke k̄hilāf, sās bahū ke k̄hilāf aur bahū sās ke k̄hilāf.”

Maujūdā Hālāt kā Sahīh Natījā Nikālñā Chāhie

⁵⁴ Īsā ne hujūm se yih bhī kahā, “Jyon hī koī bādāl maḡhribī ufaq se charhṭā huā nazar āe to tum kahte ho ki bārish hogī. Aur aisā hī hotā hai. ⁵⁵ Aur jab junūbī lū chaltī hai to tum kahte ho ki saḡht garmī hogī. Aur aisā hī hotā hai. ⁵⁶ Ai riyākāro! Tum āsmān-o-zamīn ke hālāt par ghaur karke sahīh natījā nikāl lete ho. To phīr tum maujūdā zamāne ke hālāt par ghaur karke sahīh natījā kyon nahīñ nikāl sakte?

Apne Muḡhālīf se Samjhautā Karnā

⁵⁷ Tum k̄hud sahīh faislā kyon nahīñ kar sakte? ⁵⁸ Farz karo ki kisī ne tujh par muqaddamā chalāyā hai. Agar aisā ho to pūrī koshish kar ki kachāhrī meñ pahuñchne se pahle pahle muāmalā hal karke muḡhālīf se fāriḡ ho jāe. Aisā na ho ki wuh tujh ko jaj ke sāmne ghasīṭ kar le jāe, jaj tujhe pulis afsar ke hawāle kare aur pulis afsar tujhe jel meñ dāl de. ⁵⁹ Maiñ tujhe batātā hūñ, wahāñ se tū us waqt tak nahīñ nikāl pāegā jab tak jurmāne kī pūrī pūrī raqam adā na kar de.”

13

Taubā Karo Warnā Halāk Ho Jāoge

¹ Us waqt kuchh log Isā ke pās pahuñche. Unhoñ ne use Galil ke kuchh logoñ ke बारे में बातया जिन्हेन Pilātus ne us waqt qatl karwāyā thā jab wuh Baitul-muqaddas में qurbāniyān pesh kar rahe the. Yoñ un kā khūn qurbāniyoñ ke khūn ke sāth milāyā gayā thā. ² Isā ne yih sun kar pūchhā, “Kyā tumhāre khayāl में yih log Galil ke baqī logoñ se zyādā gunāhgār the ki inheñ itnā dukh uṭhānā parā?” ³ Hargiz nahīn! Balki main tum ko batātā hūñ ki agar tum taubā na karo to tum bhī isī tarah tabāh ho jāoge. ⁴ Yā un 18 afrād ke बारे में tumhārā kyā khayāl hai jo mar gae jab Shiloḳh kā burj un par girā? Kyā wuh Yarūshalam ke baqī bāshindoñ ki nisbat zyādā gunāhgār the? ⁵ Hargiz nahīn! Main tum ko batātā hūñ ki agar tum taubā na karo to tum bhī tabāh ho jāoge.”

Bephal Anjir kā Daraḳht

⁶ Phir Isā ne unheñ yih tamsil sunāi, “Kisī ne apne bāgh में anjir kā daraḳht lagāyā. Jab wuh us kā phal toṛne ke lie āyā to koī phal nahīn thā. ⁷ Yih dekh kar us ne māli se kahā, ‘Main tīn sāl se is kā phal toṛne ātā hūñ, lekin āj tak kuchh bhī nahīn milā. Ise kāṭ ḍāl. Yih zamīn ki tāqat kyoñ khatm kare?’ ⁸ Lekin māli ne kahā, ‘Janāb, ise ek sāl aur rahne deñ. Main is ke irdgird goḍī karke khād ḍālūngā. ⁹ Phir agar yih agle sāl phal layā to ṭhik, warnā ise kaṭwā ḍālnā.’”

Sabat ke Din Kubaṛī Aurat ki Shifā

¹⁰ Sabat ke din Isā kisī ibādatkhāne में tālim de rahā thā. ¹¹ Wahāñ ek aurat thī jo 18 sāl se badrūh ke bāis bīmār thī. Wuh kubaṛī ho gaī thī aur sīdhī kharī hone ke bilkul qābil na thī. ¹² Jab Isā ne use dekhā to pukār kar kahā, “Ai aurat, tū apnī bīmārī se chhūṭ gaī hai!” ¹³ Us ne apne hāth us par rakhe to wuh fauran sīdhī kharī ho kar Allāh ki tamjīd karne lagī.

¹⁴ Lekin ibādatkhāne kā rāhnumā nārāz huā kyoñki Isā ne Sabat ke din shifā di thī. Us ne logoñ se kahā, “Haṭe ke chhīh din kām karne ke lie hote haiñ. Is lie Itwār se le kar jume tak shifā pāne ke lie āo, na ki Sabat ke din.”

¹⁵ Khudāwand ne jawāb में us se kahā, “Tum kitne riyākār ho! Kyā tum में se har koī Sabat ke din apne bail yā gadhe ko khol kar use thān se bāhar nahīn le jātā tāki use pāni pilāe? ¹⁶ Ab is aurat ko dekho jo Ibrāhīm ki beṭī hai aur jo 18 sāl se Iblīs ke bandhan में thī. Jab tum Sabat ke din apne jānwaroñ ki madad karte ho to kyā yih ṭhik nahīn ki aurat ko is bandhan se rihāi dilāi jāti, chāhe yih kām Sabat ke din hī kyoñ na kiyā jāe?” ¹⁷ Isā ke is jawāb se us ke mukhālif sharmindā ho gae. Lekin ām log us ke in tamām shāndār kāmōñ se khush hue.

Rāi ke Dāne ki Tamsil

¹⁸ Isā ne kahā, “Allāh ki bādshāhī kis chīz ki mānind hai? Main is kā muwāzanā kis se karūñ? ¹⁹ Wuh rāi ke ek dāne ki mānind hai jo kisī ne apne bāgh में bo diyā. Barṭhe barṭhe wuh daraḳht-sā ban gayā aur parīndoñ ne us ki shākhōñ में apne ghoñsle banā lie.”

Khamīr ki Misāl

²⁰ Us ne dubārā pūchhā, “Allāh ki bādshāhī kā kis chīz se muwāzanā karūñ? ²¹ Wuh us khamīr ki mānind hai jo kisī aurat ne le kar taqṛiban

27 kilogrām āṭe meñ milā diyā. Go wuh us meñ chhup gayā to bhī hote hote pūre gundhe hue āṭe ko khamīr kar gayā.”

Tang Darwāzā

²² Isā tālim dete dete muḳhtalif shahroñ aur dehātoñ meñ se guzarā. Ab us kā ruḳh Yarūshalam hī kī taraf thā. ²³ Itne meñ kisī ne us se pūchhā, “Ḳhudāwand, kyā kam logoñ ko najāt milegī?”

Us ne jawāb diyā, ²⁴ “Tang darwāze meñ se dākhil hone kī sirtor koshish karo. Kyoñki main tum ko batātā hūñ ki bahut-se log andar jāne kī koshish kareñge, lekin befaydā. ²⁵ Ek waqt āegā ki ghar kā mālik uṭh kar darwāzā band kar degā. Phir tum bāhar khare rahoge aur khatkhatāte khatkhatāte iltamās karoge, ‘Ḳhudāwand, hamāre lie darwāzā khol deñ.’ Lekin wuh jawāb degā, ‘Na main tum ko jāntā hūñ, na yih ki tum kahāñ ke ho.’ ²⁶ Phir tum kahoge, ‘Ham ne to āp ke sāmne hī khāyā aur piyā aur āp hī hamārī sarakon par tālim dete rahe.’ ²⁷ Lekin wuh jawāb degā, ‘Na main tum ko jāntā hūñ, na yih ki tum kahāñ ke ho. Ai tamām badkāro, mujh se dūr ho jāo!’ ²⁸ Wahāñ tum rote aur dānt piste rahoge. Kyoñki tum dekhoge ki Ibrāhīm, Is’hāq, Yāqūb aur tamām nabī Allāh kī bādshāhī meñ hañ jabki tum ko nikāl diyā gayā hai. ²⁹ Aur log mashriq, maḡhrib, shimāl aur junūb se ā kar Allāh kī bādshāhī kī ziyāfat meñ sharīk hoñge. ³⁰ Us waqt kuchh aise hoñge jo pahle ākhir the, lekin ab awwal hoñge. Aur kuchh aise bhī hoñge jo pahle awwal the, lekin ab ākhir hoñge.”

Yarūshalam par Afsos

³¹ Us waqt kuchh Farīsī Isā ke pās ā kar us se kahne lage, “Is maqām ko chhor kar kahīñ aur chale jāeñ, kyoñki Herodes āp ko qatl karne kā irādā raktā hai.”

³² Isā ne jawāb diyā, “Jāo, us lomṛī ko batā do, ‘Āj aur kal main badrūheñ nikāltā aur marizoñ ko shifā detā rahūngā. Phir tūse din main pāyā-e-takmil ko pahuñchūngā.’ ³³ Is lie lāzim hai ki main āj, kal aur parsoñ āge chaltā rahūñ. Kyoñki mumkin nahīñ ki koī nabī Yarūshalam se bāhar halāk ho.

³⁴ Hāy Yarūshalam, Yarūshalam! Tū jo nabiyoñ ko qatl kartī aur apne pās bheje hue paīghambaroñ ko sangsār kartī hai. Main ne kitnī hī bār terī aulād ko jamā karnā chāhā, bilkul usī tarah jis tarah murghī apne bachchoñ ko apne paron tale jamā karke mahfūz kar letī hai. Lekin tū ne na chāhā. ³⁵ Ab tere ghar ko wirān-o-sunsān chhorā jāegā. Aur main tum ko batātā hūñ, tum mujhe us waqt tak dubārā nahīñ dekhoge jab tak tum na kaho ki mubārak hai wuh jo Rab ke nām se atā hai.”

14

Sabat ke Din Marīz kī Shifā

¹ Sabat ke ek din Isā khāne ke lie Farīsīyoñ ke kisī rāhnumā ke ghar āyā. Log use pakarne ke lie us kī har harkat par nazar rakhe hue the. ² Wahāñ ek ādmī Isā ke sāmne thā jis ke bāzū aur tāngeñ phūle hue the. ³ Yih dekh kar wuh Farīsīyoñ aur shariat ke ālimoñ se pūchhne lagā, “Kyā shariat Sabat ke din shifā dene kī ijāzat detī hai?”

⁴ Lekin wuh khāmosh rahe. Phir us ne us ādmī par hāth rakhā aur use shifā de kar ruḳhsat kar diyā. ⁵ Hāzirīn se wuh kahne lagā, “Agar tum meñ se kisī kā beṭā yā bail Sabat ke din kuen meñ gir jāe to kyā tum use fauran nahīñ nikāloge?”

⁶ Is par wuh koī jawāb na de sake.

Izzat aur Ajr Hāsīl Karne kā Tarīqā

⁷ Jab Īsā ne dekhā ki mehmān meḥ par izzat kī kursiyān chun rahe haiñ to us ne unheñ yih tamsīl sunāi, ⁸ “Jab tujhe kisī shādī kī ziyāfat meñ sharīk hone kī dāwat dī jāe to wahāñ jā kar izzat kī kursī par na baiṭhnā. Aisā na ho ki kisī aur ko bhī dāwat dī gāi ho jo tujh se zyādā izzatdār hai. ⁹ Kyoñki jab wuh pahuñchegā to mezbān tere pās ā kar kahegā, ‘Zarā is ādmī ko yahāñ baiṭhne de.’ Yoñ terī be’izzati ho jāegī aur tujhe wahāñ se uṭh kar ākhirī kursī par baiṭhnā paregā. ¹⁰ Is lie aisā mat karnā balki jab tujhe dāwat dī jāe to jā kar ākhirī kursī par baiṭh jā. Phir jab mezbān tujhe wahāñ baiṭhā huā dekhegā to wuh kahegā, ‘Dost, sāmne wālī kursī par baiṭh.’ Is tarah tamām mehmānoñ ke sāmne terī izzat ho jāegī. ¹¹ Kyoñki jo bhī apne āp ko sarfarāz kare use past kiyā jāegā aur jo apne āp ko past kare use sarfarāz kiyā jāegā.”

¹² Phir Īsā ne mezbān se bāt kī, “Jab tū logoñ ko dopahar yā shām kā khānā khāne kī dāwat denā chāhtā hai to apne dostoñ, bhāiyōñ, rishtedāroñ yā amir hamsāyoñ ko na bulā. Aisā na ho ki wuh is ke ewaz tujhe bhī dāwat deñ. Kyoñki agar wuh aisā kareñ to yihī terā muāwazā hogā. ¹³ Is ke bajāe ziyāfat karte waqt gharīboñ, langaroñ, maflūjoñ aur andhoñ ko dāwat de. ¹⁴ Aisā karne se tujhe barkat milegī. Kyoñki wuh tujhe is ke ewaz kuchh nahīñ de sakeñge, balki tujhe is kā muāwazā us waqt milegā jab rāstbāz jī uṭheñge.”

Barī Ziyāfat kī Tamsīl

¹⁵ Yih sun kar mehmānoñ meñ se ek ne us se kahā, “Mubārak hai wuh jo Allāh kī bādshāhī meñ khānā khāe.”

¹⁶ Īsā ne jawāb meñ kahā, “Kisī ādmī ne ek barī ziyāfat kā intazām kiyā. Is ke lie us ne bahut-se logoñ ko dāwat dī. ¹⁷ Jab ziyāfat kā waqt āyā to us ne apne naukar ko mehmānoñ ko ittalā dene ke lie bhejā ki ‘Āeñ, sab kuchh taiyār hai.’ ¹⁸ Lekin wuh sab ke sab māzarat chāhne lage. Pahle ne kahā, ‘Maiñ ne khet kharidā hai aur ab zarūrī hai ki nīkal kar us kā muāynā karūñ. Maiñ māzarat chāhtā hūñ.’ ¹⁹ Dūsre ne kahā, ‘Maiñ ne bailoñ ke pāñch joṛe kharide haiñ. Ab maiñ unheñ āzmāne jā rahā hūñ. Maiñ māzarat chāhtā hūñ.’ ²⁰ Tīsre ne kahā, ‘Maiñ ne shādī kī hai, is lie nahīñ ā saktā.’

²¹ Naukar ne wāpas ā kar mālik ko sab kuchh batāyā. Wuh ghusse ho kar naukar se kahne lagā, ‘Jā, sidhe shahr kī sarakoñ aur galiyoñ meñ jā kar wahāñ ke gharīboñ, langaroñ, andhoñ aur maflūjoñ ko le ā.’ Naukar ne aisā hī kiyā. ²² Phir wāpas ā kar us ne mālik ko ittalā dī, ‘Janāb, jo kuchh āp ne kahā thā purā ho chukā hai. Lekin ab bhī mazid logoñ ke lie gunjāish hai.’ ²³ Mālik ne us se kahā, phir shahr se nīkal kar dehāt kī sarakoñ par aur bāroñ ke pās jā. Jo bhī mil jāe use hamārī khusshī meñ sharīk hone par majbūr kar tāki merā ghar bhar jāe. ²⁴ Kyoñki maiñ tum ko batātā hūñ ki jin ko pahle dāwat dī gāi thī un meñ se koī bhī merī ziyāfat meñ sharīk na hogā.”

Shāgird Hone kī Qīmat

²⁵ Ek barā hujūm Īsā ke sāth chal rahā thā. Un kī taraf muḥ kar us ne kahā, ²⁶ “Agar koī mere pās ā kar apne bāp, māñ, bīwī, bachchoñ, bhāiyōñ, bahnoñ balki apne āp se bhī dushmanī na rakhe to wuh merā

shāgird nahīn ho saktā. ²⁷ Aur jo apnī salib uṭhā kar mere pīchhe na ho le wuh merā shāgird nahīn ho saktā.

²⁸ Agar tum meñ se koī burj tāmīr karnā chāhe to kyā wuh pahle baiṭh kar pūre akhrājāt kā andāzā nahīn lagāegā taki mālūm ho jāe ki wuh use takmīl tak pahuñchā sakegā yā nahīn? ²⁹ Warnā khatrā hai ki us kī buniyād ḍālne ke bād paise khatm ho jāen aur wuh āge kuchh na banā sake. Phir jo koī bhī dekhegā wuh us kā mazāq urā kar ³⁰ kahegā, ‘Us ne imārat ko shurū to kiyā, lekin ab use mukammal nahīn kar pāyā.’

³¹ Yā agar koī bādshāh kisī dūsre bādshāh ke sāth jang ke lie nikle to kyā wuh pahle baiṭh kar andāzā nahīn lagāegā ki wuh apne das hazār faujiyon se un bīs hazār faujiyon par ghālib ā saktā hai jo us se laṛne ā rahe haiñ? ³² Agar wuh is natīje par pahuñche ki ghālib nahīn ā saktā to wuh sulah karne ke lie apne numāinde dushman ke pās bhejēgā jab wuh abhī dūr hī ho. ³³ Isī tarah tum meñ se jo bhī apnā sab kuchh na chhore wuh merā shāgird nahīn ho saktā.

Bekār Namak

³⁴ Namak achchhī chīz hai. Lekin agar us kā zāyqā jātā rahe to phir use kyonkar dubārā namkīn kiyā jā saktā hai? ³⁵ Na wuh zamīn ke lie mufid hai, na khād ke lie balki use nikāl kar bāhar phaiñkā jāegā. Jo sun saktā hai wuh sun le.”

15

Khoī Huī Bher

¹ Ab aisā thā ki tamām ṭaiks lene wāle aur gunāhgār Īsā kī bāteñ sunane ke lie us ke pās āte the. ² Yih dekh kar Farīsī aur shariāt ke ālim burburāne lage, “Yih ādmī gunāhgāron ko kḥushāmdid kah kar un ke sāth khānā khātā hai.” ³ Is par Īsā ne unheñ yih tamsīl sunāi,

⁴ “Farz karo ki tum meñ se kisī kī sau bhereñ haiñ. Lekin ek gum ho jāti hai. Ab mālik kyā karegā? Kyā wuh bāqī 99 bhereñ khule maidān meñ chhor kar gumshudā bher ko dhūndne nahīn jāegā? Zarūr jāegā, balki jab tak use wuh bher mil na jāe wuh us kī talāsh meñ rahegā. ⁵ Phir wuh kḥush ho kar use apne kandhoñ par uṭhā legā. ⁶ Yoñ chalte chalte wuh apne ghar pahuñch jāegā aur wahāñ apne dostoñ aur hamsāyon ko bulā kar un se kahegā, ‘Mere sāth kḥushī manāo! Kyonki mujhe apnī khoī huī bher mil gai hai.’ ⁷ Main tum ko batātā hūn ki āsmān par bilkul isī tarah kḥushī manāi jāegī jab ek hī gunāhgār taubā karegā. Aur yih kḥushī us kḥushī kī nisbat zyādā hogī jo un 99 afrād ke bāis manāi jāegī jinheñ taubā karne kī zarūrat hī nahīn thī.

Gumshudā Sikkā

⁸ Yā farz karo ki kisī aurat ke pās das sikke hon lekin ek sikkā gum ho jāe. Ab aurat kyā karegi? Kyā wuh charāgh jalā kar aur ghar meñ jhārū de de kar baṛī ehtiyāt se sikke ko talāsh nahīn karegi? Zarūr karegi, balki wuh us waqt tak dhūndti rahegi jab tak use sikkā mil na jāe. ⁹ Jab use sikkā mil jāegā to wuh apnī saheliyon aur hamsāyon ko bulā kar un se kahegi, ‘Mere sāth kḥushī manāo! Kyonki mujhe apnā gumshudā sikkā mil gayā hai.’ ¹⁰ Main tum ko batātā hūn ki bilkul isī tarah Allāh ke farishton ke sāmne kḥushī manāi jāti hai jab ek bhī gunāhgār taubā kartā hai.”

Gumshudā Betā

11 Isā ne apnī bāt jāri rakhī. “Kisī ādmī ke do beṭe the. 12 In meñ se chhoṭe ne bāp se kahā, ‘Ai bāp, mirās kā merā hissā de deñ.’ Is par bāp ne donoñ meñ apnī mülkiyat taqsim kar di. 13 Thore dinoñ ke bād chhoṭā beṭā apnā sārā sāmān sameṭ kar apne sāth kisī dūr-darāz mulk meñ le gayā. Wahāñ us ne aiyāshī meñ apnā pūrā māl-o-matā urā diyā. 14 Sab kuchh zāe ho gayā to us mulk meñ saḡht kāl paṛā. Ab wuh zarūratmand hone lagā. 15 Natīje meñ wuh us mulk ke kisī bāshinde ke hāñ jā paṛā jis ne use suaroñ ko charāne ke lie apne khetoñ meñ bhej diyā. 16 Wahāñ wuh apnā peṭ un phaliyoñ se bharne kī shadīd khāhish rakhtā thā jo suar khāte the, lekin use is kī bhī ijāzat na mili. 17 Phir wuh hosh meñ āyā. Wuh kahne lagā, ‘Mere bāp ke kitne mazdūroñ ko kasrat se khānā miltā hai jabki main yahāñ bhūkā mar rahā hūñ. 18 Main uṭh kar apne bāp ke pās wāpas chalā jāūngā aur us se kahūngā, ‘Ai bāp, main ne āsmān kā aur āp kā gunāh kiyā hai. 19 Ab main is lāyq nahīñ rahā ki āp kā beṭā kahlāūñ. Mehrbānī karke mujhe apne mazdūroñ meñ rakh leñ.’ 20 Phir wuh uṭh kar apne bāp ke pās wāpas chalā gayā.

Lekin wuh ghar se abhī dūr hī thā ki use ke bāp ne use dekh liyā. Use tars āyā aur wuh bhāg kar beṭe ke pās āyā aur gale lagā kar use bosā diyā. 21 Beṭe ne kahā, ‘Ai bāp, main ne āsmān kā aur āp kā gunāh kiyā hai. Ab main is lāyq nahīñ rahā ki āp kā beṭā kahlāūñ.’ 22 Lekin bāp ne apne naukaroñ ko bulāyā aur kahā, ‘Jaldī karo, behtarīñ sūṭ lā kar ise pahnāo. Is ke hāth meñ angūṭhī aur pānwoñ meñ jūte pahnā do. 23 Phir moṭā-tāzā bachhrā lā kar use zabah karo tāki ham khāeñ aur khushī manāeñ, 24 kyonki yih merā beṭā murdā thā ab zindā ho gayā hai, gum ho gayā thā ab mil gayā hai.’ Is par wuh khushī manāne lage.

25 Is daurān bāp kā barā beṭā khet meñ thā. Ab wuh ghar lauṭā. Jab wuh ghar ke qarīb pahuñchā to andar se mausiṓqī aur nāchne kī āwāzeñ sunāi diñ. 26 Us ne kisī naukar ko bulā kar pūchhā, ‘Yih kyā ho rahā hai?’ 27 Naukar ne jawāb diyā, ‘Āp kā bhāī ā gayā hai aur āp ke bāp ne moṭā-tāzā bachhrā zabah karwāyā hai, kyonki use apnā beṭā sahhī-salāmat wāpas mil gayā hai.’

28 Yih sun kar barā beṭā ghusse huā aur andar jāne se inkār kar diyā. Phir bāp ghar se nikal kar use samjhāne lagā. 29 Lekin us ne jawāb meñ apne bāp se kahā, ‘Dekheñ, main ne itne sāl āp kī khidmat meñ saḡht mehnat-mashaqqat kī hai aur ek dafā bhī āp kī marzī kī khilāfwarzī nahīñ kī. To bhī āp ne mujhe is pūre arse meñ ek chhoṭā bakrā bhī nahīñ diyā ki use zabah karke apne dostoñ ke sāth ziyāfat kartā. 30 Lekin jyoñ hī āp kā yih beṭā āyā jis ne āp kī daulat kasbiyoñ meñ urā di, āp ne us ke lie moṭā-tāzā bachhrā zabah karwāyā.’ 31 Bāp ne jawāb diyā, ‘Beṭā, āp to har waqt mere pās rahe haiñ, aur jo kuchh merā hai wuh āp hī kā hai. 32 Lekin ab zarūrī thā ki ham jashn manāeñ aur khush hoñ. Kyonki āp kā yih bhāī jo murdā thā ab zindā ho gayā hai, jo gum ho gayā thā ab mil gayā hai.’”

16

Chālāk Mulāzim

1 Isā ne shāgīrdoñ se kahā, “Kisī amīr ādmī ne ek mulāzim rakhtā thā jo us kī jāyādā kī dekh-bhāl kartā thā. Aisā huā ki ek din us par ilzām lagāyā gayā ki wuh apne mālik kī daulat zāe kar rahā hai. 2 Mālik ne use bulā kar kahā, ‘Yih kyā hai jo main tere bāre meñ suntā hūñ? Apnī tamām zimmedāriyoñ kā hisāb de, kyonki main tujhe barḡhast kar

dūngā.’³ Mulāzim ne dil meñ kahā, ‘Ab main kyā karūñ jabki merā mālik yih zimmedārī mujh se chhīn legā? Khudāī jaisā saḡht kām mujh se nahīn hotā aur bhik māngne se sharm ātī hai.’⁴ Hañ, main jāntā hūñ ki kyā karūñ tāki log mujhe barḡhāst kie jāne ke bād apne gharoñ meñ ḡhushāmdīd kaeñ.’

⁵ Yih kah kar us ne apne mālik ke tamām qarzdāroñ ko bulāyā. Pahle se us ne pūchhā, ‘Tumhārā qarzā kitnā hai?’⁶ Us ne jawāb diyā, ‘Mujhe mālik ko zaitūn ke tel ke sau kanastar wāpas karne haiñ.’ Mulāzim ne kahā, ‘Apnā bil le lo aur baiṡh kar jaldī se sau kanastar pachās meñ badal lo.’⁷ Dūstre se us ne pūchhā, ‘Tumhārā kitnā qarzā hai?’ Us ne jawāb diyā, ‘Mujhe gandum kī hazār boriyāñ wāpas karñī haiñ.’ Mulāzim ne kahā, ‘Apnā bil le lo aur hazār ke badle aṡh sau likh lo.’

⁸ Yih dekh kar mālik ne be’imān mulāzim kī tārif kī ki us ne aql se kām liyā hai. Kyoñki is duniyā ke farzand apñī nasl ke logoñ se nipaṡne meñ nūr ke farzandoñ se zyādā hoshyār hote haiñ.

⁹ Main tum ko batātā hūñ ki duniyā kī nārāst daulat se apne lie dost banā lo tāki jab yih ḡhatm ho jāe to log tum ko abadī rihāishḡahoñ meñ ḡhushāmdīd kaeñ.¹⁰ Jo thoṛe meñ wafādār hai wuh zyādā meñ bhī wafādār hogā. Aur jo thoṛe meñ be’imān hai wuh zyādā meñ bhī be’imāñī karegā.¹¹ Agar tum duniyā kī nārāst daulat ko sañbhālne meñ wafādār na rahe to phir kaun haḡiqī daulat tumhāre sapurd karegā?¹² Aur agar tum ne dūstroñ kī daulat sañbhālne meñ be’imāñī dikhāī hai to phir kaun tum ko tumhāre zātī istemāl ke lie kuchh degā?

¹³ Koī bhī ḡhulām do mālikoñ kī ḡhidmat nahīn kar saktā. Yā to wuh ek se nafrat karke dūstre se muhabbat rakhegā, yā ek se lipaṡ kar dūstre ko haḡīr jānegā. Tum ek hī waḡt meñ Allāh aur daulat kī ḡhidmat nahīn kar sakte.”

Īsā kī Chand Kahāwateñ

¹⁴ Farīsiyoñ ne yih sab kuchh sunā to wuh us kā mazāḡ urāne lage, kyoñki wuh lālchi the.¹⁵ Us ne un se kahā, “Tum hī wuh ho jo apne āp ko logoñ ke sāmne rāstbāz qarār dete ho, lekin Allāh tumhāre diloñ se wāḡif hai. Kyoñki log jis chīz kī bahut qadar karte haiñ wuh Allāh ke nazdīk maktūh hai.

¹⁶ Yahyā ke āne tak tumhāre rāhnumā Mūsā kī shariāt aur nabiyōñ ke paighāmāt the. Lekin ab Allāh kī bādshāhī kī ḡhushḡhabrī kā elāñ kiyā jā rahā hai aur tamām log zabardastī is meñ dāḡhil ho rahe haiñ.¹⁷ Lekin is kā yih matlab nahīn ki shariāt mansūkh ho gaī hai balki āsmān-o-zamīn jāte raheñge, lekin shariāt kī zer zabar tak koī bhī bāt nahīn badlegī.

¹⁸ Chunāñche jo ādmī apñī bīwī ko talāḡ de kar kisī aur se shādī kare wuh zinā kartā hai. Isī tarah jo kisī talāḡshudā aurat se shādī kare wuh bhī zinā kartā hai.

Amīr Ādmī aur Lāzar

¹⁹ Ek amīr ādmī kā zikr hai jo arḡhawāñī rang ke kapṛe aur nafīs katāñ pahantā aur har roz aish-o-ishrat meñ guzārtā thā.²⁰ Amīr ke geṡ par ek ḡharīb ādmī paṛā thā jis ke pūre jism par nāsūr the. Us kā nām Lāzar thā²¹ aur us kī bas ek hī ḡhāhish thī ki wuh amīr kī mez se gire hue ṡkṛe khā kar ser ho jāe. Kutte us ke pās ā kar us ke nāsūr chāṡte the.

²² Phir aisā huā ki ḡharīb ādmī mar gayā. Farishtoñ ne use uṡhā kar Ibrāhīm kī god meñ biṡhā diyā. Amīr ādmī bhī faut huā aur dafnāyā gayā.²³ Wuh jahannum meñ pahuñchā. Azāb kī hālat meñ us ne apñī

nazar uṭhāi to dūr se Ibrāhīm aur us kī god meñ Lāzar ko dekhā. ²⁴ Wuh pukār uṭhā, ‘Ai mere bāp Ibrāhīm, mujh par rahm kareñ. Mehrbāni karke Lāzar ko mere pās bhej deñ tāki wuh apñi ungli ko pāni meñ ḍubo kar meri zabān ko ṭhandā kare, kyonki maini is āg meñ tarapta hūñ.’

²⁵ Lekin Ibrāhīm ne jawāb diyā, ‘Beṭā, yād rakh ki tujhe apñi zindagi meñ behtarīn chīzeñ mil chuki haiñ jabki Lāzar ko badtarīn chīzeñ. Lekin ab use ārām aur tasalli mil gai hai jabki tujhe aziyat. ²⁶ Niz, hamāre aur tumhāre darmiyān ek wasi khalij qāym hai. Agar koī chāhe bhī to use pār karke yahān se tumhāre pās nahīn jā saktā, na wahān se koī yahān ā saktā hai.’ ²⁷ Amīr admī ne kahā, ‘Mere bāp, phir meri ek aur guzarish hai, mehrbāni karke Lāzar ko mere wālid ke ghar bhej deñ. ²⁸ Mere pānch bhāi haiñ. Wuh wahān jā kar unheñ āgāh kare, aisā na ho ki un kā anjām bhī yih aziyatnāk maqām ho.’

²⁹ Lekin Ibrāhīm ne jawāb diyā, ‘Un ke pās Mūsā kī Tauret aur nabiyon ke sahife to haiñ. Wuh un kī sunen.’ ³⁰ Amīr ne arz kī, ‘Nahīn, mere bāp Ibrāhīm, agar koī murdoñ meñ se un ke pās jāe to phir wuh zarūr taubā kareñge.’ ³¹ Ibrāhīm ne kahā, ‘Agar wuh Mūsā aur nabiyon kī nahīn sunte to wuh us waqt bhī qāyl nahīn hoñge jab koī murdoñ meñ se jī uṭh kar un ke pās jāegā.’”

17

Gunāh

¹ Isā ne apne shāgirdon se kahā, “Āzmāishon ko to ānā hī ānā hai, lekin us par afsos jis kī mārifat wuh āeñ. ² Agar wuh in chhotoñ meñ se kisī ko gunāh karne par uksāe to us ke lie behtar hai ki us ke gale meñ baṛi chakkī kā pāṭ bāndhā jāe aur use samundar meñ phaiñk diyā jāe. ³ Khabardār raho!

Agar tumhārā bhāi gunāh kare to use samjhāo. Agar wuh is par taubā kare to use muāf kar do. ⁴ Ab farz karo ki wuh ek din ke andār sāt bār tumhārā gunāh kare, lekin har dafā wāpas ā kar taubā kā izhār kare, to bhī use har dafā muāf kar do.”

Īmān

⁵ Rasūlon ne Khudāwand se kahā, “Hamāre īmān ko baṛhā deñ.”

⁶ Khudāwand ne jawāb diyā, “Agar tumhārā īmān rāi ke dāne jaisā chhoṭā bhī ho to tum shahtūt ke is daraḳht ko kah sakte ho, ‘Ukhar kar samundar meñ jā lag’ to wuh tumhāri bāt par amal karegā.”

Ġhulām kā Farz

⁷ Farz karo ki tum meñ se kisī ne hal chalāne yā jānwar charāne ke lie ek Ġhulām rakhā hai. Jab yih Ġhulām khet se ghar āegā to kyā us kā mālik kahegā, ‘Idhar āo, khāne ke lie baiṭh jāo?’ ⁸ Hargiz nahīn, balki wuh yih kahegā, ‘Merā khānā taiyār karo, ḍyūṭi ke kapre pahan kar meri kḥidmat karo jab tak maini khā-pi na lūñ. Is ke bād tum bhī khā aur pi sakoge.’ ⁹ Aur kyā wuh apne Ġhulām kī us kḥidmat kā shukriyā adā karegā jo us ne use karne ko kahā thā? Hargiz nahīn! ¹⁰ Isi tarah jab tum sab kuchh jo tumheñ karne ko kahā gayā hai kar chuko tab tum ko yih kahnā chāhie, ‘Ham nālāyq naukar haiñ. Ham ne sirf apnā farz adā kiyā hai.’”

Korh ke Das Marīzon kī Shifā

¹¹ Aisā huā ki Yarūshalam kī taraf safr karte karte Isā Sāmariya aur Galīl meñ se guzarā. ¹² Ek din wuh kisī gānw meñ dāḳhil ho rahā thā ki

korḥ ke das marīz us ko milne āe. Wuh kuchh fāsile par khaṛe ho kar¹³ ūnchī āwāz se kahne lage, “Ai Īsā, ustād, ham par rahm karen.”

¹⁴ Us ne unheñ dekhā to kahā, “Jāo, apne āp ko imāmoñ ko dikhāo tāki wuh tumhārā muāynā karen.”

Aur aisā huā ki wuh chalte chalte apnī bīmārī se pāk-sāf ho gae. ¹⁵ Un meñ se ek ne jab dekhā ki shifā mil gai hai to wuh muṛ kar ūnchī āwāz se Allāh ki tamjīd karne lagā, ¹⁶ aur Īsā ke sāmne muñh ke bal gir kar shukriyā adā kiyā. Yih admī Sāmariya kā bāshindā thā. ¹⁷ Īsā ne pūchhā, “Kyā das ke das admī apnī bīmārī se pāk-sāf nahīn hue? Bāqī nau kahāñ haiñ?” ¹⁸ Kyā is ḡhairmulkī ke alāwā koī aur wāpas ā kar Allāh ki tamjīd karne ke lie taiyār nahīn thā?” ¹⁹ Phir us ne us se kahā, “Uṭh kar chalā jā. Tere imān ne tujhe bachā liyā hai.”

Allāh kī Bādshāhī Kab Āegī

²⁰ Kuchh Farisiyoñ ne Īsā se pūchhā, “Allāh kī bādshāhī kab āegī?” Us ne jawāb diyā, “Allāh kī bādshāhī yoñ nahīn ā rahī ki use zāhirī nishānoñ se pahchānā jāe. ²¹ Log yih bhī nahīn kah sakeñge, ‘Wuh yahāñ hai’ yā ‘Wuh wahāñ hai’ kyonki Allāh kī bādshāhī tumhāre darmiyān hai.”

²² Phir us ne apne shāgirdoñ se kahā, “Aise din āenge ki tum Ibn-e-Ādam kā kam az kam ek din dekhne kī tamannā karoge, lekin nahīn dekhoge. ²³ Log tum ko batāenge, ‘Wuh wahāñ hai’ yā ‘Wuh yahāñ hai.’ Lekin mat jānā aur un ke pīchhe na lagnā. ²⁴ Kyonki jab Ibn-e-Ādam kā din āegā to wuh bijli kī mānind hogā jis kī chamak āsmān ko ek sire se le kar dūse sire tak raushan kar detī hai. ²⁵ Lekin pahle lāzim hai ki wuh bahut dukh uṭhāe aur is nasl ke hāthoñ radd kiyā jāe. ²⁶ Jab Ibn-e-Ādam kā waqt āegā to hālāt Nūh ke dinoñ jaise hoñge. ²⁷ Log us din tak khāne-pīne aur shādī karne karwāne meñ lage rahe jab tak Nūh kashtī meñ dākḥil na ho gayā. Phir sailāb ne ā kar un sab ko tabāh kar diyā. ²⁸ Bilkul yihī kuchh Lūt ke aiyām meñ huā. Log khāne-pīne, kḥarīd-o-farokht, kāshktārī aur tāmīr ke kām meñ lage rahe. ²⁹ Lekin jab Lūt Sadūm ko chhoṛ kar niklā to āg aur gandhak ne āsmān se baras kar un sab ko tabāh kar diyā. ³⁰ Ibn-e-Ādam ke zuhūr ke waqt aise hī hālāt hoñge.

³¹ Jo shakhs us din chhat par ho wuh ghar kā sāmān sāth le jāne ke lie nīche na utre. Isi tarah jo khet meñ ho wuh apne pīchhe paṛī chīzoñ ko sāth le jāne ke lie ghar na lauṭe. ³² Lūt kī bīwi ko yād rakho. ³³ Jo apnī jān bachāne kī koshīsh karegā wuh use kho degā, aur jo apnī jān kho degā wuhī use bachāe rakhegā. ³⁴ Mainī tum ko batātā hūñ ki us rāt do afrād ek bistar meñ soe hoñge, ek ko sāth le liyā jāegā jabki dūse ko pīchhe chhoṛ diyā jāegā. ³⁵ Do kḥawātīn chakkī par gandum pīs rahī hoñgī, ek ko sāth le liyā jāegā jabki dūsrī ko pīchhe chhoṛ diyā jāegā. ³⁶ [Do afrād khet meñ hoñge, ek ko sāth le liyā jāegā jabki dūse ko pīchhe chhoṛ diyā jāegā.]”

³⁷ Unhoñ ne pūchhā, “Khudāwand, yih kahāñ hogā?” Us ne jawāb diyā, “Jahāñ lāsh paṛī ho wahāñ gidh jamā ho jāeñge.”

18

Bewā aur Jaj kī Tamsīl

¹ Phir Īsā ne unheñ ek tamsīl sunāī jo musalsal duā karne aur himmat na hārne kī zarūrat ko zāhir kartī hai. ² Us ne kahā, “Kisī shahr meñ ek

jaj rahtā thā jo na Ḳhudā kā ḵhauf māntā, na kisī insān kā lihāz kartā thā. ³ Ab us shahr meñ ek bewā bhī thī jo yih kah kar us ke pās ātī rahī ki ‘Mere muḵhālif ko jitne na deñ balki merā insāf karen.’ ⁴ Kuchh der ke lie jaj ne inkār kiyā. Lekin phir wuh dil meñ kahne lagā, ‘Beshak maiñ Ḳhudā kā ḵhauf nahīn māntā, na logoñ kī parwā kartā hūñ, ⁵ lekin yih bewā mujhe bār bār tang kar rahī hai. Is lie maiñ us kā insāf karūnga. Aisā na ho ki āḵhirkār wuh ā kar mere muñh par thappaṛ māre.’”

⁶ Ḳhudāwand ne bāt jāri rakhī. “Is par dhyān do jo be’insāf jaj ne kahā. ⁷ Agar us ne āḵhirkār insāf kiyā to kyā Allāh apne chune hue logoñ kā insāf nahīn karegā jo din rāt use madad ke lie pukārte haiñ? Kyā wuh un kī bāt multawī kartā rahegā? ⁸ Hargiz nahīn! Maiñ tum ko batātā hūñ ki wuh jaldī se un kā insāf karegā. Lekin kyā Ibn-e-Ādam jab duniyā meñ aegā to imān dekh paegā?”

Farīsī aur Ṭaiks Lene Wāle kī Tamsīl

⁹ Bāz log maujūd the jo apñī rāstbāzī par bharosā rakhte aur dūron ko haqīr jānte the. Unheñ Īsā ne yih tamsīl sunāī, ¹⁰ “Do ādmī Baitul-muqaddas meñ duā karne āe. Ek Farīsī thā aur dūsrā ṭaiks lene wālā.

¹¹ Farīsī kharā ho kar yih duā karne lagā, ‘Ai Ḳhudā, maiñ terā shukr kartā hūñ ki maiñ baqī logoñ kī tarah nahīn hūñ. Na maiñ dākū hūñ, na be’insāf, na zinākār. Maiñ is ṭaiks lene wāle kī mānind bhī nahīn hūñ. ¹² Maiñ hafte meñ do martabā rozā rakhtā hūñ aur tamām āmdani kā daswāñ hissā tere lie makhsūs kartā hūñ.’

¹³ Lekin ṭaiks lene wālā dūr hī kharā rahā. Us ne apñī ānkheñ āsmān kī taraf uṭhāne tak kī jurrat na kī balki apñī chhātī piṭ piṭ kar kahne lagā, ‘Ai Ḳhudā, mujh gunāhgār par rahm kar!’ ¹⁴ Maiñ tum ko batātā hūñ ki jab donoñ apne apne ghar laute to Farīsī nahīn balki yih ādmī Allāh ke nazdik rāstbāz ṭahrah. Kyoñki jo bhī apne āp ko sarfarāz kare use past kiyā jāegā aur jo apne āp ko past kare use sarfarāz kiyā jāegā.”

Īsā Chhoṭe Bachchoñ ko Pyār Kartā Hai

¹⁵ Ek din log apne chhoṭe bachchoñ ko bhī Īsā ke pās lāe tāki wuh unheñ chhue. Yih dekh kar shāgirdoñ ne un ko malāmat kī. ¹⁶ Lekin Īsā ne unheñ apne pās bulā kar kahā, “Bachchoñ ko mere pās āne do aur unheñ na roko, kyoñki Allāh kī bādshāhī in jaise logoñ ko hāsil hai. ¹⁷ Maiñ tum ko sach batātā hūñ, jo Allāh kī bādshāhī ko bachche kī tarah qabūl na kare wuh us meñ dāḵhil nahīn hogā.”

Amīr Mushkil se Allāh kī Bādshāhī meñ Dāḵhil Ho Sakte Haiñ

¹⁸ Kisī rāhnumā ne us se pūchhā, “Nek ustād, maiñ kyā karūñ tāki mīrās meñ abadi zindagi pāūñ?”

¹⁹ Īsā ne jawab diyā, “Tū mujhe nek kyoñ kahtā hai? Koī nek nahīn siwāe ek ke aur wuh hai Allāh. ²⁰ Tū shariāt ke ahkām se to wāqif hai ki zinā na karnā, qatl na karnā, chorī na karnā, jhūṭī gawāhī na denā, apne bāp aur apñī māñ kī izzat karnā.”

²¹ Ādmī ne jawab diyā, “Maiñ ne jawānī se āj tak in tamām ahkām kī pairawī kī hai.”

²² Yih sun kar Īsā ne kahā, “Ek kām ab tak rah gayā hai. Apñī pūrī jāydād farokht karke paise gharibon meñ taqsim kar de. Phir tere lie āsmān par ḵhazānā jamā ho jāegā. Is ke bād ā kar mere piḥhe ho le.” ²³ Yih sun kar ādmī ko bahut dukh huā, kyoñki wuh nihāyat daulatmand thā.

²⁴ Yih dekh kar Īsā ne kahā, “Daulatmandoñ ke lie Allāh kī bādshāhī meñ dākḥil honā kitnā mushkīl hai! ²⁵ Amīr ke Allāh kī bādshāhī meñ dākḥil hone kī nisbat yih zyādā āsān hai ki ūñṭ sūi ke nāke meñ se guzar jāe.”

²⁶ Yih bāt sun kar sunane wāloñ ne pūchhā, “Phir kis ko najāt mil saktī hai?”

²⁷ Īsā ne jawāb diyā, “Jo insān ke lie nāmumkin hai wuh Allāh ke lie mumkin hai.”

²⁸ Patras ne us se kahā, “Ham to apnā sab kuchh chhoṛ kar āp ke pīchhe ho lie haiñ.”

²⁹ Īsā ne jawāb diyā, “Maiñ tum ko sach batātā hūñ ki jis ne bhī Allāh kī bādshāhī kī khātīr apne ghar, biwī, bhāiyōñ, wālidain yā bachchoñ ko chhoṛ diyā hai ³⁰ use is zamāne meñ kāi gunā zyādā aur āne wāle zamāne meñ abadī zindagī milegī.”

Īsā kī Maut kī Tīsrī Peshgoī

³¹ Īsā shāgirdoñ ko ek taraf le jā kar un se kahne lagā, “Suno, ham Yarūshalam kī taraf baṛh rahe haiñ. Wahāñ sab kuchh pūrā ho jāegā jo nabiyōñ kī mārifat Ibn-e-Ādam ke bāre meñ likhā gayā hai. ³² Use Ghairyahūdiyōñ ke hawāle kar diyā jāegā jo us kā mazāq urāenge, us kī be’izzati karenge, us par thūkenge, ³³ us ko koṛe māreñge aur use qatl karenge. Lekin tīse dīn wuh jī uṭhegā.”

³⁴ Lekin shāgirdoñ kī samajh meñ kuchh na āyā. Is bāt kā matlab un se chhpā rahā aur wuh na samjhe ki wuh kyā kah rahā hai.

Andhe kī Shifā

³⁵ Īsā Yarihū ke qarīb pahuñchā. Wahāñ rāste ke kināre ek andhā baiṭhā bhīk māng rahā thā. ³⁶ Bahut-se log us ke sāmne se guzarne lage to us ne yih sun kar pūchhā ki kyā ho rahā hai.

³⁷ Unhoñ ne kahā, “Īsā Nāsarī yahāñ se guzar rahā hai.”

³⁸ Andhā chillāne lagā, “Ai Īsā Ibn-e-Dāūd, mujh par rahm karen.”

³⁹ Āge chalne wāloñ ne use dāñṭ kar kahā, “Kḥāmosh!” Lekin wuh mazīd ūñchī āwāz se pukārtā rahā, “Ai Ibn-e-Dāūd, mujh par rahm karen.”

⁴⁰ Īsā ruk gayā aur hukm diyā, “Use mere pās lāo.” Jab wuh qarīb āyā to Īsā ne us se pūchhā, ⁴¹ “Tū kyā chāhtā hai ki maiñ tere lie karūñ?”

Us ne jawāb diyā, “Kḥudāwand, yih ki maiñ dekh sakūñ.”

⁴² Īsā ne us se kahā, “To phir deḥ! Tere imān ne tujhe bachā liyā hai.”

⁴³ Jyoñ hī us ne yih kahā andhe kī āñkheñ bahāl ho gaiñ aur wuh Allāh kī tamjīd karte hue us ke pīchhe ho liyā. Yih dekh kar pūre hujūm ne Allāh ko jalāl diyā.

19

Īsā aur Zakkāī

¹ Phir Īsā Yarihū meñ dākḥil huā aur us meñ se guzarne lagā. ² Us shahr meñ ek amīr admī banām Zakkāī rahtā thā jo ṭaiks lene wāloñ kā afsar thā. ³ Wuh jānanā chāhtā thā ki yih Īsā kaun hai, lekin pūrī koshish karne ke bāwujūd use dekh na sakā, kyonki Īsā ke irdgird baṛā hujūm thā aur Zakkāī kā qad chhoṭā thā. ⁴ Is lie wuh dauṛ kar āge niklā aur use deḥne

ke lie anjir-tūt * ke daraḳht par chaṛh gayā jo rāste meñ thā. ⁵ Jab Īsā wahāñ pahuñchā to us ne nazar uṭhā kar kahā, “Zakkāi, jaldī se utar ā, kyoñki āj mujhe tere ghar meñ ṭhaharnā hai.”

⁶ Zakkāi fauran utar āyā aur ḳhushī se us kī mehmān-nawāzī kī. ⁷ Yih dekh kar bāqī tamām log buṛburāne lage, “Is ke ghar meñ jā kar wuh ek gunāhgār ke mehmān ban gae haiñ.”

⁸ Lekin Zakkāi ne Ḳhudāwand ke sāmne khare ho kar kahā, “Ḳhudāwand, main apne māl kā ādhā hissā ghariboñ ko de detā hūñ. Aur jis se main ne najāyaz taur se kuchh liyā hai use chār gunā wāpas kartā hūñ.”

⁹ Īsā ne us se kahā, “Āj is gharāne ko najāt mil gai hai, is lie ki yih bhī Ibrāhīm kā betā hai. ¹⁰ Kyoñki Ibn-e-Ādam gumshudā ko ḍhūñḍne aur najāt dene ke lie āyā hai.”

Paison meñ Izāfā

¹¹ Ab Īsā Yarūshalam ke qarīb ā chukā thā, is lie log andāzā lagāne lage ki Allāh kī bādshāhī zāhir hone wālī hai. Is ke pesh-e-nazar Īsā ne apnī yih bāteñ sunane waloñ ko ek tamsīl sunāī. ¹² Us ne kahā, “Ek nawāb kisī dūr-darāz mulk ko chalā gayā tāki use bādshāh muqarrar kiyā jāe. Phir use wāpas ānā thā. ¹³ Rawānā hone se pahle us ne apne naukaron meñ se das ko bulā kar unheñ sone kā ek ek sikkā diyā. Sāth sāth us ne kahā, ‘Yih paise le kar us waqt tak kārobār meñ lagāo jab tak main wāpas nā āūñ.’ ¹⁴ Lekin us kī riāyā us se nafrat rakhtī thī, is lie us ne us ke pichhe wafd bhej kar ittalā dī, ‘Ham nahīñ chāhte ki yih ādmī hamārā bādshāh bane.’

¹⁵ To bhī use bādshāh muqarrar kiyā gayā. Is ke bād jab wāpas āyā to us ne un naukaron ko bulāyā jinheñ us ne paise die the tāki mālūm kare ki unhoñ ne yih paise kārobār meñ lagā kar kitnā izāfā kiyā hai. ¹⁶ Pahlā naukar āyā. Us ne kahā, ‘Janāb, āp ke ek sikke se das ho gae haiñ.’ ¹⁷ Mālik ne kahā, ‘Shābāsh, achchhe naukar. Tū thore meñ wafādār rahā, is lie ab tujhe das shahron par iḳhtiyār milegā.’ ¹⁸ Phir dūsrā naukar āyā. Us ne kahā, ‘Janāb, āp ke ek sikke se pāñch ho gae haiñ.’ ¹⁹ Mālik ne us se kahā, ‘Tujhe pāñch shahron par iḳhtiyār milegā.’

²⁰ Phir ek aur naukar ā kar kahne lagā, ‘Janāb, yih āp kā sikkā hai. Main ne ise kapre meñ lapeṭ kar mahfūz rakhā, ²¹ kyoñki main āp se ḍartā thā, is lie ki āp saḳht ādmī haiñ. Jo paise āp ne nahīñ lagāe unheñ le lete haiñ aur jo bīj āp ne nahīñ boyā us kī fasal kātte haiñ.’ ²² Mālik ne kahā, ‘Sharīr naukar! Main tere apne alfāz ke mutābiq terī adālat karūnga. Jab tū jāntā thā ki main saḳht ādmī hūñ, ki wuh paise le letā hūñ jo ḳhud nahīñ lagāe aur wuh fasal kāttā hūñ jis kā bīj nahīñ boyā, ²³ to phir tū ne mere paise baink meñ kyon na jamā karāe? Agar tū aisā kartā to wāpasī par mujhe kam az kam wuh paise sūd samet mil jāte.’

²⁴ Yih kah kar wuh hāzirīn se muḳhātib huā, ‘Yih sikkā is se le kar us naukar ko de do jis ke pās das sikke haiñ.’ ²⁵ Unhoñ ne etarāz kiyā, ‘Janāb, us ke pās to pahle hī das sikke haiñ.’ ²⁶ Us ne jawāb diyā, ‘Main tumheñ batātā hūñ ki har shaḳhs jis ke pās kuchh hai use aur diyā jāegā, lekin jis ke pās kuchh nahīñ hai us se wuh bhī chhīn liyā jāegā jo us ke pās hai.

* **19:4** Ek sāyādār daraḳht jis meñ anjir kī tarah kā ḳhurdanī phal lagtā hai. Is ke phūl zard aur arāishī hote haiñ. Misrī tūt. Jamīz. Ficus sycomorus.

27 Ab un dushmanoñ ko le āo jo nahīn chāhte the ki main un kā bādshāh banūn. Unheñ mere sāmne phānsī de do.’”

Yarūshalam meñ Īsā kā Purjosh Istiqbāl

28 In bātoñ ke bād Īsā dūsroñ ke āge āge Yarūshalam kī taraf barhne lagā. 29 Jab wuh Bait-fage aur Bait-aniyāh ke qarīb pahuñchā jo Zaitūn ke pahār par the to us ne do shāgirdoñ ko apne āge bhej kar 30 kahā, “Sāmne wāle gānw meñ jāo. Wahān tum ek jawān gadhā dekhoge. Wuh bandhā huā hogā aur ab tak koī bhī us par sawār nahīn huā hai. Use khol kar le āo. 31 Agar koī pūchhe ki gadhe ko kyoñ khol rahe ho to use batā denā ki Khudāwand ko is kī zarūrat hai.”

32 Donoñ shāgird gae to dekhā ki sab kuchh waisā hī hai jaisā Īsā ne unheñ batāyā thā. 33 Jab wuh jawān gadhe ko kholne lage to us ke mālikoñ ne pūchhā, “Tum gadhe ko kyoñ khol rahe ho?”

34 Unhoñ ne jawāb diyā, “Khudāwand ko is kī zarūrat hai.” 35 Wuh use Īsā ke pās le āe, aur apne kapre gadhe par rakh kar us ko us par sawār kiyā. 36 Jab wuh chal parā to logoñ ne us ke āge āge rāste meñ apne kapre bichhā die.

37 Chalthe chalte wuh us jagah ke qarīb pahuñchā jahān rāstā Zaitūn ke pahār par se utarne lagtā hai. Is par shāgirdoñ kā pūrā hujūm khushī ke māre ūñchī āwāz se un mojjizoñ ke lie Allāh kī tamjīd karne lagā jo unhoñ ne dekhe the,

38 “Mubāarak hai wuh Bādshāh
jo Rab ke nām se ātā hai.

Āsmān par salāmatī ho aur bulandiyoñ par izzat-o-jalāl.”

39 Kuchh Farīsī bhīr meñ the. Unhoñ ne Īsā se kahā, “Ustād, apne shāgirdoñ ko samjhāeñ.”

40 Us ne jawāb diyā, “Main tumheñ batātā hūn, agar yih chup ho jāeñ to patthar pukār uṭheñge.”

Īsā Shahr ko Dekh Kar Ro Partā Hai

41 Jab wuh Yarūshalam ke qarīb pahuñchā to shahr ko dekh kar ro parā 42 aur kahā, “Kāsh tū bhī is dīn jān letī ki terī salāmatī kis meñ hai. Lekin ab yih bāt terī āñkhoñ se chhupī huī hai. 43 Kyoñki tujh par aisā waqt āegā ki tere dushman tere irdgird band bāndh kar terā muhāsarā kareñge aur yoñ tujhe chāroñ taraf se gher kar tang kareñge. 44 Wuh tujhe tere bachchoñ samet zamīn par patkeñge aur tere andar ek bhī patthar dūsre par nahīn chhoreñge. Aur wajah yihī hogī ki tū ne wuh waqt nahīn pahchānā jab Allāh ne terī najāt ke lie tujh par nazar kī.”

Īsā Baitul-muqaddas meñ Jātā Hai

45 Phir Īsā Baitul-muqaddas meñ jā kar unheñ nikālne lagā jo wahān qurbāniyoñ ke lie darkār chīzeñ bech rahe the. Us ne kahā, 46 “Kalām-e-muqaddas meñ likhā hai, ‘Merā ghar duā kā ghar hogā’ jabki tum ne use dākuoñ ke adde meñ badal diyā hai.”

47 Aur wuh rozānā Baitul-muqaddas meñ tālīm detā rahā. Lekin Baitul-muqaddas ke rāhnumā imām, shariyat ke ālim aur awāmī rāhnumā use qatl karne ke lie koshān rahe, 48 albattā unheñ koī mauqā na milā, kyoñki tamām log Īsā kī har bāt sun sun kar us se liṭe rahte the.

20

Īsā kā Iḳhtiyār

¹ Ek din jab wuh Baitul-muqaddas meñ logoñ ko tālīm de rahā aur Allāh kī ḳhushḳhabrī sunā rahā thā to rāhnumā imām, shariāt ke ulamā aur buzurg us ke pās ae. ² Unhoñ ne kahā, “Hameñ batāen, āp yih kis iḳhtiyār se kar rahe haiñ? Kis ne āp ko yih iḳhtiyār diyā hai?”

³ Īsā ne jawāb diyā, “Merā bhī tum se ek sawāl hai. Tum mujhe batāo ki ⁴ kyā Yahyā kā baptismā āsmānī thā yā insānī?”

⁵ Wuh āpas meñ bahs karne lage, “Agar ham kaheñ ‘Āsmānī’ to wuh pūchhegā, ‘To phir tum us par imān kyoñ na lāe?’ ⁶ Lekin agar ham kaheñ ‘Insānī’ to tamām log hameñ sangsār kareñge, kyoñki wuh to yaqīn rakhthe haiñ ki Yahyā nabī thā.” ⁷ Is lie unhoñ ne jawāb diyā, “Ham nahīñ jānte ki wuh kahāñ se thā.”

⁸ Īsā ne kahā, “To phir main bhī tum ko nahīñ batātā ki main yih sab kuchh kis iḳhtiyār se kar rahā hūñ.”

Angūr ke Bāgh ke Muzāreoñ kī Bāghāwat

⁹ Phir Īsā logoñ ko yih tamsil sunāne lagā, “Kisī admī ne angūr kā ek bāgh lagāyā. Phir wuh use muzāreoñ ke sapurd karke bahut der ke lie bairūn-e-mulk chalā gayā. ¹⁰ Jab angūr pak gae to us ne apne naukar ko un ke pās bhej diyā tāki wuh mālik kā hissā wasūl kare. Lekin muzāreoñ ne us kī piṭāi karke use ḳhālī hāth lauṭā diyā. ¹¹ Is par mālik ne ek aur naukar ko un ke pās bhejā. Lekin muzāreoñ ne use bhī mār mār kar us kī be’izzatī kī aur ḳhālī hāth nikāl diyā. ¹² Phir mālik ne tīsre naukar ko bhej diyā. Use bhī unhoñ ne mār kar zakhmī kar diyā aur nikāl diyā. ¹³ Bāgh ke mālik ne kahā, ‘Ab main kyā karūñ? Main apne pyāre beṭe ko bhejūngā, shāyad wuh us kā lihāz kareñ.’ ¹⁴ Lekin mālik ke beṭe ko dekh kar muzāre āpas meñ kahne lage, ‘Yih zamīn kā wāris hai. Ao, ham ise mār ḍaleñ. Phir is kī mīrās hamārī hī hogī.’ ¹⁵ Unhoñ ne use bāgh se bāhar phaiñk kar qatl kiyā.”

Īsā ne pūchhā, “Ab batāo, bāgh kā mālik kyā karegā? ¹⁶ Wuh wahāñ jā kar muzāreoñ ko halāk karegā aur bāgh ko dūsroñ ke sapurd kar degā.”

Yih sun kar logoñ ne kahā, “Ḳhudā aisā kabhī na kare.”

¹⁷ Īsā ne un par nazar ḍāl kar pūchhā, “To phir kalām-e-muqaddas ke is hawāle kā kyā matlab hai ki

‘Jis patthar ko makān banāne wāloñ ne radd kiyā,
wuh kone kā buniyādī patthar ban gayā?’

¹⁸ Jo is patthar par giregā wuh ṭukre ṭukre ho jāegā, jabki jis par wuh ḳhud giregā use pis ḍālegā.”

Kyā Ṭaiks Denā Jāyz Hai?

¹⁹ Shariāt ke ulamā aur rāhnumā imāmoñ ne usī waqt use pakaṛne kī koshish kī, kyoñki wuh samajh gae the ki tamsil meñ bayānshudā muzāre ham hī haiñ. Lekin wuh awām se ḍarte the. ²⁰ Chunāñche wuh use pakaṛne kā mauqā ḍhūñḍte rahe. Is maqsad ke taht unhoñ ne us ke pās jāsus bhej die. Yih log apne āp ko diyānatdār zāhir karke Īsā ke pās ae tāki us kī koī bāt pakaṛ kar use Romī gawarnar ke hawāle kar sakeñ. ²¹ In jāsusoñ ne us se pūchhā, “Ustād, ham jānte haiñ ki āp wuhī kuchh bayān karte aur sikhāte haiñ jo sahīh hai. Āp jānibdār nahīñ hote balki diyānatdārī se Allāh kī rāh kī tālīm dete haiñ. ²² Ab hameñ batāen ki kyā Romī shahanshāh ko ṭaiks denā jāyz hai yā nājāyz?”

²³ Lekin Īsā ne un kī chālākī bhāñp lī aur kahā, ²⁴ “Mujhe chāñdī kā ek Romī sikkā dikhāo. Kis kī sūrat aur nām is par kandā hai?”

Unhoñ ne jawāb diyā, “Shahanshāh kā.”

²⁵ Us ne kahā, “To jo shahanshāh kā hai shahanshāh ko do aur jo Allāh kā hai Allāh ko.”

²⁶ Yoñ wuh awām ke sāmne us kī koī bāt pakaṛne meñ nākām rahe. Us kā jawāb sun kar wuh hakkā-bakkā rah gae aur mazīd koī bāt na kar sake.

Kyā Ham Jī Uṭheñge?

²⁷ Phir kuchh Sadūqī us ke pās āe. Sadūqī nahīn mānte ki roz-e-qiyāmat murde jī uṭheñge. Unhoñ ne Īsā se ek sawāl kiyā, ²⁸ “Ustād, Mūsā ne hameñ hukm diyā ki agar koī shādīshudā ādmī beaulād mar jāe aur us kā bhāī ho to bhāī kā farz hai ki wuh bewā se shādī karke apne bhāī ke lie aulād paidā kare. ²⁹ Ab farz karen ki sāt bhāī the. Pahle ne shādī kī, lekin beaulād faut huā. ³⁰ Is par dūsre ne us se shādī kī, lekin wuh bhī beaulād mar gayā. ³¹ Phir tisre ne us se shādī kī. Yih silsilā sātweñ bhāī tak jarī rahā. Yake bād dīgare har bhāī bewā se shādī karne ke bād mar gayā. ³² Ākhir meñ bewā bhī faut ho gai. ³³ Ab batāen ki qiyāmat ke din wuh kis kī bīwī hogī? Kyoñki sāt ke sāt bhāiyōñ ne us se shādī kī thī.”

³⁴ Īsā ne jawāb diyā, “Is zamāne meñ log byāh-shādī karte aur karāte haiñ. ³⁵ Lekin jinheñ Allāh āne wāle zamāne meñ sharīk hone aur murdoñ meñ se jī uṭhne ke lāyq samajhtā hai wuh us waqt shādī nahīn kareñge, na un kī shādī kisī se karāī jāegī. ³⁶ Wuh mar bhī nahīn sakeñge, kyoñki wuh farishtoñ kī mānind hoñge aur qiyāmat ke farzand hone ke bāis Allāh ke farzand hoñge. ³⁷ Aur yih bāt ki murde jī uṭheñge Mūsā se bhī zāhir kī gai hai. Kyoñki jab wuh kāñtedār jhārī ke pās ayā to us ne Rab ko yih nām diyā, ‘Ibrāhīm kā Khudā, Is’hāq kā Khudā aur Yāqūb kā Khudā,’ hālāñki us waqt tīnoñ bahut pahle mar chuke the. Is kā matlab hai ki yih haqīqat meñ zindā haiñ. ³⁸ Kyoñki Allāh murdoñ kā nahīn balki zindoñ kā Khudā hai. Us ke nazdik yih sab zindā haiñ.”

³⁹ Yih sun kar shariāt ke kuchh ulamā ne kahā, “Shābāsh ustād, āp ne achchhā kahā hai.” ⁴⁰ Is ke bād unhoñ ne us se koī bhī sawāl karne kī jurrat na kī.

Masīh ke bāre meñ Sawāl

⁴¹ Phir Īsā ne un se pūchhā, “Masīh ke bāre meñ kyoñ kahā jātā hai ki wuh Dāūd kā farzand hai? ⁴² Kyoñki Dāūd khud zabūr kī kitāb meñ farmātā hai,

‘Rab ne mere Rab se kahā,
mere dahne hāth baiṭh,

⁴³ jab tak main tere dushmanoñ ko tere pāñwoñ kī chaukī na banā dūñ.’

⁴⁴ Dāūd to khud Masīh ko Rab kahtā hai. To phir wuh kis tarah Dāūd kā farzand ho saktā hai?”

Sharīat ke Ulamā se Khabardār

⁴⁵ Jab log sun rahe the to us ne apne shāgirdoñ se kahā, ⁴⁶ “Sharīat ke ulamā se khabardār raho! Kyoñki wuh shāndār choghe pahan kar idhar-udhar phirñā pasand karte haiñ. Jab log bāzāroñ meñ salām karke un kī izzat karte haiñ to phir wuh khush ho jāte haiñ. Un kī bas ek hī khāhish hotī hai ki ibādatkhānoñ aur ziyāfatoñ meñ izzat kī kursiyoñ par baiṭh jāen. ⁴⁷ Yih log bewāoñ ke ghar harāp kar jāte aur sāth sāth dikhāwe

ke lie lambī lambī duēñ māngte haiñ. Aise logoñ ko nihāyat saḡht sazā milegī.”

21

Bewā kā Chandā

¹ Īsā ne nazar uṭhā kar dekhā ki amīr log apne hadiye Baitul-muqaddas ke chande ke baks meñ ḍāl rahe haiñ. ² Ek ḡharīb bewā bhī wahāñ se guzarī jis ne us meñ tānbe ke do māmūli-se sikke ḍāl die. ³ Īsā ne kahā, “Main tum ko sach batātā hūñ ki is ḡharīb bewā ne tamām logoñ kī nisbat zyādā ḍālā hai. ⁴ Kyoñki in sab ne to apnī daulat kī kasrat se kuchh ḍālā jabki is ne zarūratmand hone ke bāwujūd bhī apne guzāre ke sāre paise de die haiñ.”

Baitul-muqaddas par Āne Wālī Tabāhī

⁵ Us waqt kuchh log Baitul-muqaddas kī tārif meñ kahne lage ki wuh kitne khūbsūrat pattharon aur mannat ke tohfon se sajī huī hai. Yih sun kar Īsā ne kahā, ⁶ “Jo kuchh tum ko yahāñ nazar ātā hai us kā patthar par patthar nahīñ rahegā. Āne wāle dinoñ meñ sab kuchh ḍhā diyā jāegā.”

Musibaton aur Īzārasānī kī Peshgoī

⁷ Unhoñ ne pūchhā, “Ustād, yih kab hogā? Kyā kyā nazar āegā jis se mālūm ho ki yih ab hone ko hai?”

⁸ Īsā ne jawāb diyā, “Khabardār raho ki koī tumheñ gumrah na kar de. Kyoñki bahut-se log merā nām le kar āeñge aur kaheñge, ‘Main hī Masīh hūñ’ aur ki ‘Waqt qarīb ā chukā hai.’ Lekin un ke pīchhe na lagnā. ⁹ Aur jab jangoñ aur fitnoñ kī khabreñ tum tak pahunchēngī to mat ghabrāñā. Kyoñki lāzim hai ki yih sab kuchh pahle pesh āe. To bhī abhī ākhirat na hogī.”

¹⁰ Us ne apnī bāt jāri rakhī, “Ek qaum dūsri ke khalāf uṭh kharī hogī, aur ek bādshāhī dūsri ke khalāf. ¹¹ Shadīd zalzale āeñge, jagah jagah kāl pāreñge aur wabāī bīmāriyāñ phail jāeñgī. Haibatnāk wāqiyāt aur āsmān par bare nishān dekhne meñ āeñge. ¹² Lekin in tamām wāqiyāt se pahle log tum ko pakar kar satāeñge. Wuh tum ko Yahūdī ibādatkhānoñ ke hawāle kareñge, qaidkhānoñ meñ ḍalwāeñge aur bādshāhoñ aur hukmrānoñ ke sāmne pesh kareñge. Aur yih is lie hogā ki tum mere pairokār ho. ¹³ Natije meñ tumheñ merī gawāhī dene kā mauqā milegā. ¹⁴ Lekin ṭhān lo ki tum pahle se apnā difā karne kī taiyārī na karo, ¹⁵ kyoñki main tum ko aise alfāz aur hikmat atā karūnga ki tumhāre tamām mukhālīf na us kā muqābalā aur na us kī tardīd kar sakeñge. ¹⁶ Tumhāre wālidain, bhāī, rishtedar aur dost bhī tum ko dushman ke hawāle kar deñge, balki tum meñ se bāz ko qatl kiyā jāegā. ¹⁷ Sab tum se nafrat kareñge, is lie ki tum mere pairokār ho. ¹⁸ To bhī tumhārā ek bāl bhī bikā nahīñ hogā. ¹⁹ Sābitqadam rahne se hī tum apnī jān bachā loge.

Yarūshalam kī Tabāhī

²⁰ Jab tum Yarūshalam ko faujon se ghirā huā dekho to jān lo ki us kī tabāhī qarīb ā chuki hai. ²¹ Us waqt Yahūdiyā ke bāshinde bhāg kar pahārī ilāqe meñ panāh leñ. Shahr ke rahne wāle us se nikal jāeñ aur dehāt meñ ābād log shahr meñ dākhl na hoñ. ²² Kyoñki yih ilāhī ḡhazab ke dīn hoñge jin meñ wuh sab kuchh pūrā ho jāegā jo kalām-e-muqaddas meñ likhā hai. ²³ Un khawātīn par afsos jo un dinoñ meñ hāmīlā hoñ yā apne bachchoñ ko dūdh pilātī hoñ, kyoñki mulk meñ bahut musibat

hogī aur is qaum par Allāh kā ḡhazab nāzil hogā. ²⁴ Log unheñ talwār se qatl kareñge aur qaid karke tamām Ḡhairyahūdī mamālik meñ le jāenge. Ḡhairyahūdī Yarūshalam ko pāñwoñ tale kuchal ḡdaleñge. Yih silsilā us waqt tak jāri rahegā jab tak Ḡhairyahūdiyoñ kā daur pūrā na ho jāe.

Ibn-e-Ādam kī Āmad

²⁵ Sūraj, chānd aur sitāroñ meñ ajīb-o-ḡharīb nishān zāhir hoñge. Qaumeñ samundar ke shor aur ṡhāṡheñ mārne se hairān-o-pareshān hoñgī. ²⁶ Log is andeshe se ki kyā kyā musibat duniyā par āegī is qadar ḡhauf khāeñge ki un kī jān meñ jān na rahegī, kyoñki āsmān kī quwwateñ hilāi jāeñgī. ²⁷ Aur phir wuh Ibn-e-Ādam ko baṡi qudrat aur jalāl ke sāth bādāl meñ āte hue dekheñge. ²⁸ Chunāñche jab yih kuchh pesh āne lage to sīdhe khare ho kar apñī nazar uṡhāo, kyoñki tumhāri najāt nazdik hogī.”

Anjir ke Daraḡht kī Tamsil

²⁹ Is silsile meñ Īsā ne unheñ ek tamsil sunāi. “Anjir ke daraḡht aur bāqī daraḡhtoñ par ḡhaur karo. ³⁰ Jyoñ hī koñpleñ nikalne lagti haiñ tum jān lete ho ki garmiyōñ kā mausam nazdik hai. ³¹ Isī tarah jab tum yih wāḡiyāt dekhoge to jān loge ki Allāh kī bādshāhī qarīb hī hai.

³² Maiñ tum ko sach batātā hūñ ki is nasl ke ḡhatm hone se pahle pahle yih sab kuchh wāḡe hogā. ³³ Āsmān-o-zamīn to jāte raheñge, lekin meri bāteñ hameshā tak qāym raheñgī.

Khabardār Rahmā

³⁴ Khabardār raho tāki tumhāre dil aiyāshī, nashābāzī aur rozānā kī fikroñ tale dab na jāeñ. Warnā yih din achānak tum par ān paṡegā, ³⁵ aur phande kī tarah tumheñ jakaṡ legā. Kyoñki wuh duniyā ke tamām bāshindoñ par āegā. ³⁶ Har waqt chaukas raho aur duā karte raho ki tum ko āne wāli in sab bātoñ se bach nikalne kī taufiḡ mil jāe aur tum Ibn-e-Ādam ke sāmne khare ho sako.”

³⁷ Har roz Īsā Baitul-muḡaddas meñ tālim detā rahā aur har shām wuh nikal kar us pahāṡ par rāt guzartā thā jis kā nām Zaitūn kā Pahāṡ hai. ³⁸ Aur tamām log us kī bāteñ sunane ke lie subah-sawere Baitul-muḡaddas meñ us ke pās āte the.

22

Īsā ke ḡhilāf Mansūbābandiyāñ

¹ Beḡhamīri Roṡi kī Īd yāñi Fasah kī Īd qarīb ā gaī thī. ² Rāhnumā imām aur shariat ke ulamā Īsā ko qatl karne kā koī mauzūñ mauḡā ḡhūñḡ rahe the, kyoñki wuh awām ke radd-e-amal se ḡarte the.

Īsā ko Dushman ke Hawāle Karne kā Mansūbā

³ Us waqt Iblis Yahūdāh Iskariyoti meñ samā gayā jo bārāh rasūloñ meñ se thā. ⁴ Ab wuh rāhnumā imāmoñ aur Baitul-muḡaddas ke pahredāroñ ke afsaroñ se milā aur un se bāt karne lagā ki wuh Īsā ko kis tarah un ke hawāle kar sakegā. ⁵ Wuh ḡhush hue aur use paise dene par muttāfiḡ hue. ⁶ Yahūdāh razāmand huā. Ab se wuh is talāsh meñ rahā ki Īsā ko aise mauḡe par un ke hawāle kare jab hujūm us ke pās na ho.

Fasah kī Īd ke lie Taiyāriyāñ

⁷ Beḳhamīrī Roṭī kī Īd āi jab Fasah ke lele ko qurbān karnā thā. ⁸ Īsā ne Patras aur Yūhannā ko āge bhej kar hidāyat kī, “Jāo, hamāre lie Fasah kā khānā taiyār karo tāki ham jā kar use khā sakeñ.”

⁹ Unhoñ ne pūchhā, “Ham use kahāñ taiyār karen?”

¹⁰ Us ne jawāb diyā, “Jab tum shahr meñ dākhil hoge to tumhārī mulāqāt ek ādmī se hogi jo pāñī kā gharā uṭhāe chal rahā hogā. Us ke pīchhe chal kar us ghar meñ dākhil ho jāo jis meñ wuh jāegā. ¹¹ Wahāñ ke mālik se kahnā, ‘Ustād āp se pūchhte haiñ ki wuh kamrā kahāñ hai jahāñ maiñ apne shāgirdoñ ke sāth Fasah kā khānā khāūñ?’ ¹² Wuh tum ko dūsri manzil par ek barā aur sajā huā kamrā dikhāegā. Fasah kā khānā wahīñ taiyār karnā.”

¹³ Donoñ chale gae to sab kuchh waisā hī pāyā jaisā Īsā ne unheñ batāyā thā. Phir unhoñ ne Fasah kā khānā taiyār kiyā.

Fasah kā Ākhirī Khānā

¹⁴ Muqarrarā waqt par Īsā apne shāgirdoñ ke sāth khāne ke lie baiṭh gayā. ¹⁵ Us ne un se kahā, “Merī shadīd ārzū thī ki dukh uṭhāne se pahle tumhāre sāth mil kar Fasah kā yih khānā khāūñ. ¹⁶ Kyoñki maiñ tum ko batātā hūñ ki us waqt tak is khāne meñ sharīk nahīñ hūngā jab tak is kā maqsad Allāh kī bādshāhī meñ purā na ho gayā ho.”

¹⁷ Phir us ne mai kā pyālā le kar shukrguzārī kī duā kī aur kahā, “Is ko le kar āpas meñ bāñṭ lo. ¹⁸ Maiñ tum ko batātā hūñ ki ab se maiñ angūr kā ras nahīñ piyūngā, kyoñki aglī dafā ise Allāh kī bādshāhī ke āne par piyūngā.”

¹⁹ Phir us ne roṭī le kar shukrguzārī kī duā kī aur use ṭukre karke unheñ de diyā. Us ne kahā, “Yih merā badan hai, jo tumhāre lie diyā jātā hai. Mujhe yād karne ke lie yihī kiyā karo.” ²⁰ Isi tarah us ne khāne ke bād pyālā le kar kahā, “Mai kā yih pyālā wuh nayā ahd hai jo mere khūn ke zariye qāym kiyā jātā hai, wuh khūn jo tumhāre lie bahāyā jātā hai.

²¹ Lekin jis shakhs kā hāth mere sāth khānā khāne meñ sharīk hai wuh mujhe dushman ke hawāle kar degā. ²² Ibn-e-Ādam to Allāh kī marzī ke mutābiq kūch kar jāegā, lekin us shakhs par afsos jis ke wasile se use dushman ke hawāle kar diyā jāegā.”

²³ Yih sun kar shāgird ek dūsre se bahs karne lage ki ham meñ se yih kaun ho saktā hai jo is qism kī harkat karegā.

Kaun Barā Hai?

²⁴ Phir ek aur bāt bhī chhīr gai. Wuh ek dūsre se bahs karne lage ki ham meñ se kaun sab se barā samjhā jāe. ²⁵ Lekin Īsā ne un se kahā, “Ghairyahūdī qaumoñ meñ bādshāh wuhī haiñ jo dūsroñ par hukūmat karte haiñ, aur ikhtiyār wāle wuhī haiñ jinheñ ‘Mohsin’ kā laqab diyā jātā hai. ²⁶ Lekin tum ko aisā nahīñ honā chāhie. Is ke bajāe jo sab se barā hai wuh sab se chhoṭe laṛke kī mānind ho aur jo rāhnumāi kartā hai wuh naukar jaisā ho. ²⁷ Kyoñki ām taur par kaun zyādā barā hotā hai, wuh jo khāne ke lie baiṭhā hai yā wuh jo logoñ kī khidmat ke lie hāzir hotā hai? Kyā wuh nahīñ jo khāne ke lie baiṭhā hai? Beshak. Lekin maiñ khidmat karne wāle kī haisiyat se hī tumhāre darmiyān hūñ.

²⁸ Dekho, tum wuhī ho jo merī tamām āzmāishoñ ke daurān mere sāth rahe ho. ²⁹ Chunāñche meñ tum ko bādshāhī atā kartā hūñ jis tarah Bāp ne mujhe bhī bādshāhī atā kī hai. ³⁰ Tum merī bādshāhī meñ merī mez

par baiṭh kar mere sāth khāo aur piyoge, aur taḫton par baiṭh kar Isrāil ke bārah qabiloṅ kā insāf karoge.

Patras ke Inkār kī Peshgoī

³¹ Shamāūn, Shamāūn! Iblīs ne tum logoṅ ko gandum kī tarah phaṭakne kā mutālabā kiyā hai. ³² Lekin maiṅ ne tere lie duā kī hai tāki terā imān jātā na rahe. Aur jab tū muṛ kar wāpas āe to us waqt apne bhāiyōṅ ko mazbūt karnā.”

³³ Patras ne jawāb diyā, “Ḳhudāwand, maiṅ to āp ke sāth jel meṅ bhī jāne balki marne ko taiyār hūn.”

³⁴ Īsā ne kahā, “Patras, maiṅ tujhe batātā hūn ki kal subah murḡh ke bāṅg dene se pahle pahle tū tīn bār mujhe jānane se inkār kar chukā hogā.”

Ab Baṭwe, Baig aur Talwār kī Zarūrat Hai

³⁵ Phir us ne un se pūchhā, “Jab maiṅ ne tum ko baṭwe, sāmān ke lie baig aur jūtoṅ ke baḡhair bhej diyā to kyā tum kisī bhī chīz se mahrūm rahe?”

Unhoṅ ne jawāb diyā, “Kisī se nahīn.”

³⁶ Us ne kahā, “Lekin ab jis ke pās baṭwā yā baig ho wuh use sāth le jāe, balki jis ke pās talwār na ho wuh apnī chādar bech kar talwār ḡharīd le. ³⁷ Kalām-e-muqaddas meṅ likhā hai, ‘Use mujrimoṅ meṅ shumār kiyā gayā’ aur maiṅ tum ko batātā hūn, lāzīm hai ki yih bāt mujh meṅ pūrī ho jāe. Kyōṅki jo kuchh mere bāre meṅ likhā hai use pūrā hī honā hai.”

³⁸ Unhoṅ ne kahā, “Ḳhudāwand, yahān do talwāreṅ haiṅ.” Us ne kahā, “Bas! Kāfī hai!”

Zaitūn ke Pahār par Īsā kī Duā

³⁹ Phir wuh shahr se nikal kar māmūl ke mutābiq Zaitūn ke pahār kī taraf chal diyā. Us ke shāgird us ke pīchhe ho lie. ⁴⁰ Wahān pahuṅch kar us ne un se kahā, “Duā karo tāki āzmāish meṅ na paṛo.”

⁴¹ Phir wuh unheṅ chhoṛ kar kuchh āge niklā, taqṛiban itne fāsile par jitrī dūr tak patthar phaiṅkā jā saktā hai. Wahān wuh jhuk kar duā karne lagā, ⁴² “Ai Bāp, agar tū chāhe to yih pyālā mujh se haṭā le. Lekin merī nahīn balki terī marzī pūrī ho.” ⁴³ Us waqt ek farishte ne āsmān par se us par zāhir ho kar us ko taqwiyyat dī. ⁴⁴ Wuh saḡht pareshān ho kar zyādā dilsozī se duā karne lagā. Sāth sāth us kā pasīnā ḡhūn kī būndoṅ kī tarah zamīn par ṭapakne lagā.

⁴⁵ Jab wuh duā se fāriḡh ho kar khaṛā huā aur shāgirdoṅ ke pās wāpas āyā to dekhā ki wuh ḡham ke māre so gae haiṅ. ⁴⁶ Us ne un se kahā, “Tum kyōṅ so rahe ho? Uṭh kar duā karte rahe tāki āzmāish meṅ na paṛo.”

Īsā kī Giriftārī

⁴⁷ Wuh abhī yih bāt kar hī rahā thā ki ek hujūm ā pahuṅchā jis ke āge āge Yahūdāh chal rahā thā. Wuh Īsā ko bosā dene ke lie us ke pās āyā.

⁴⁸ Lekin us ne kahā, “Yahūdāh, kyā tū Ibn-e-Ādam ko bosā de kar dushman ke hawāle kar rahā hai?”

⁴⁹ Jab us ke sāthiyōṅ ne bhāṅp liyā ki ab kyā hone wālā hai to unhoṅ ne kahā, “Ḳhudāwand, kyā ham talwār chālāeṅ?” ⁵⁰ Aur un meṅ se ek ne apnī talwār se imām-e-āzam ke ḡhulām kā dahnā kān urā diyā.

⁵¹ Lekin Īsā ne kahā, “Bas kar!” Us ne ḡhulām kā kān chhū kar use shifā dī. ⁵² Phir wuh un rāhnumā imāmoṅ, Baitul-muqaddas ke pahredāroṅ ke

afsarōn aur buzurgoṅ se muḳhātib huā jo us ke pās āe the, “Kyā main ḍākū hūn ki tum talwāreṅ aur lāṭhiyān lie mere ḳhilāf nikle ho? ⁵³ Main to rozānā Baitul-muqaddas meṅ tumhāre pās thā, magar tum ne wahān mujhe hāth nahīn lagāyā. Lekin ab yih tumhārā waqt hai, wuh waqt jab ṭarīkī hukūmat kartī hai.”

Patras Īsā ko Jānane se Inkār Kartā Hai

⁵⁴ Phir wuh use giriftār karke imām-e-āzam ke ghar le gae. Patras kuchh fāsile par un ke pichhe pichhe wahān pahuñch gayā. ⁵⁵ Log sahan meṅ āg jalā kar us ke irdgird baiṭh gae. Patras bhī un ke darmiyān baiṭh gayā. ⁵⁶ Kisī naukarānī ne use wahān āg ke pās baiṭhe hue dekhā. Us ne use ghūr kar kahā, “Yih bhī us ke sāth thā.”

⁵⁷ Lekin us ne inkār kiyā, “Ḳhātūn, main use nahīn jāntā.”

⁵⁸ Thoṛī der ke bād kisī ādmī ne use dekhā aur kahā, “Tum bhī un meṅ se ho.”

Lekin Patras ne jawāb diyā, “Nahīn bhai! Main nahīn hūn.”

⁵⁹ Taqriban ek ghanṭā guzar gayā to kisī aur ne isrār karke kahā, “Yih ādmī yaqīnan us ke sāth thā, kyonki yih bhī Galil kā rahne walā hai.”

⁶⁰ Lekin Patras ne jawāb diyā, “Yār, main nahīn jāntā ki tum kyā kah rahe ho!”

Wuh abhī bāt kar hī rahā thā ki achānak murgh kī bāng sunāi dī. ⁶¹ Ḳhudāwand ne muṛ kar Patras par nazar ḍālī. Phir Patras ko Ḳhudāwand kī wuh bāt yād āi jo us ne us se kahī thī ki “Kal subah murgh ke bāng dene se pahle pahle tū tīn bār mujhe jānane se inkār kar chukā hogā.” ⁶² Patras wahān se nikal kar ṭūṭe dil se ḳhūb royā.

Lān-tān aur Piṭāi

⁶³ Pahredār Īsā kā mazāq urāne aur us kī piṭāi karne lage. ⁶⁴ Unhoṅ ne us kī ānkhōn par paṭṭī bāndh kar pūchhā, “Nabuwwat kar ki kis ne tujhe mārā?” ⁶⁵ Is tarah kī aur bahut-sī bātoṅ se wuh us kī be’izzatī karte rahe.

Yahūdī Adālat-e-Āliyā ke sāmne Peshī

⁶⁶ Jab din charhā to rāhnumā imāmoṅ aur shariyat ke ulamā par mushṭamil qaum kī majlis ne jamā ho kar use Yahūdī adālat-e-āliyā meṅ pesh kiyā. ⁶⁷ Unhoṅ ne kahā, “Agar tū Masih hai to hameṅ batā!”

Īsā ne jawāb diyā, “Agar main tum ko batāūn to tum merī bāt nahīn mānoge, ⁶⁸ aur agar tum se pūchhūn to tum jawāb nahīn doge. ⁶⁹ Lekin ab se Ibn-e-Ādam Allāh T’ālā ke dahne hāth baiṭhā hogā.”

⁷⁰ Sab ne pūchhā, “To phir kyā tū Allāh kā Farzand hai?”

Us ne jawāb diyā, “Jī, tum ḳhud kahte ho.”

⁷¹ Is par unhoṅ ne kahā, “Ab hameṅ kisī aur gawāhī kī kyā zarūrat rahī? Kyonki ham ne yih bāt us ke apne muñh se sun lī hai.”

23

Pilātus ke Sāmne

¹ Phir pūrī majlis uṭhī aur use Pilātus ke pās le āi. ² Wahān wuh us par ilzām lagā kar kahne lage, “Ham ne mālūm kiyā hai ki yih ādmī hamārī qaum ko gumrah kar rahā hai. Yih shahanshāh ko ṭaiks dene se manā kartā aur dāwā kartā hai ki main Masih aur bādshāh hūn.”

³ Pilātus ne us se pūchhā, “Achchhā, tum Yahūdiyoṅ ke Bādshāh ho?”

Īsā ne jawāb diyā, “Jī, ap ḳhud kahte haiñ.”

4 Phir Pīlātus ne rāhnumā imāmoñ aur hujūm se kahā, “Mujhe is ādmī par ilzām lagāne kī koī wajah nazar nahīn ātī.”

5 Lekin wuh aṛe rahe. Unhoñ ne kahā, “Wuh pūre Yahūdiyā meñ tālīm dete hue qaum ko uksātā hai. Wuh Galil se shurū karke yahān tak ā pahuñchā hai.”

Herodes ke Sāmne

6 Yih sun kar Pīlātus ne pūchhā, “Kyā yih shaḵhs Galil kā hai?” 7 Jab use mālūm huā ki Īsā Galil yānī us ilāqe se hai jis par Herodes Antipās kī hukūmat hai to us ne use Herodes ke pās bhej diyā, kyonki wuh bhī us waqt Yarūshalam meñ thā. 8 Herodes Īsā ko dekh kar bahut ḵhush huā, kyonki us ne us ke bāre meñ bahut kuchh sunā thā aur is lie kāfī der se us se milnā chāhtā thā. Ab us kī baṛī ḵhāhish thī ki Īsā ko koī mojizā karte hue dekh sake. 9 Us ne us se bahut sāre sawāl kie, lekin Īsā ne ek kā bhī jawāb na diyā. 10 Rāhnumā imām aur sharīat ke ulamā sāth ḵhāre baṛe josh se us par ilzām lagāte rahe. 11 Phir Herodes aur us ke faujiyoñ ne us kī tahqīr karte hue us kā mazāq urāyā aur use chamakdār libās pahnā kar Pīlātus ke pās wāpas bhej diyā. 12 Usī din Herodes aur Pīlātus dost ban gae. Kyonki is se pahle un kī dushmanī chal rahī thī.

Sazā-e-Maut kā Faislā

13 Phir Pīlātus ne rāhnumā imāmoñ, sardāroñ aur awām ko jamā karke 14 un se kahā, “Tum ne is shaḵhs ko mere pās lā kar is par ilzām lagāyā hai ki yih qaum ko uksā rahā hai. Maiñ ne tumhārī maujūdagī meñ is kā jāyza le kar aisā kuchh nahīn pāyā jo tumhāre ilzāmāt kī tasdiq kare. 15 Herodes bhī kuchh nahīn mālūm kar sakā, is lie us ne ise hamāre pās wāpas bhej diyā hai. Is ādmī se koī bhī aisā qusūr nahīn huā ki yih sazā-e-maut ke lāyq hai. 16 Is lie maiñ ise koṛoñ kī sazā de kar rihā kar detā hūñ.”

17 [Asl meñ yih us kā farz thā ki wuh id ke mauqe par un kī ḵhātir ek qaidī ko rihā kar de.]

18 Lekin sab mil kar shor machā kar kahne lage, “Ise le jāēn! Ise nahīn balki Bar-abbā ko rihā karke hamēñ deñ.” 19 (Bar-abbā ko is lie jel meñ dālā gayā thā ki wuh qātil thā aur us ne shahr meñ hukūmat ke ḵhilāf baḡhāwat kī thī.)

20 Pīlātus Īsā ko rihā karnā chāhtā thā, is lie wuh dubārā un se muḵhātīb huā. 21 Lekin wuh chillāte rahe, “Ise maslūb karen, ise maslūb karen.”

22 Phir Pīlātus ne tīsri dafā un se kahā, “Kyon? Us ne kyā jurm kiyā hai? Mujhe ise sazā-e-maut dene kī koī wajah nazar nahīn ātī. Is lie maiñ ise koṛe lagwā kar rihā kar detā hūñ.”

23 Lekin wuh baṛā shor machā kar use maslūb karne kā taqzā karte rahe, aur āḵhirkār un kī āwāzeñ ḡhālib ā gaīn. 24 Phir Pīlātus ne faislā kiyā ki un kā mutālabā pūrā kiyā jāe. 25 Us ne us ādmī ko rihā kar diyā jo apnī baḡhiyānā harkatoñ aur qatl kī wajah se jel meñ dāl diyā gayā thā jabki Īsā ko us ne un kī marzī ke mutābiq un ke hawāle kar diyā.

Īsā ko Maslūb Kiyā Jātā Hai

26 Jab fauji Īsā ko le jā rahe the to unhoñ ne ek ādmī ko pakaṛ liyā jo Libiyā ke shahr Kuren kā rahne wālā thā. Us kā nām Shamāun thā. Us waqt wuh dehāt se shahr meñ dāḵhil ho rahā thā. Unhoñ ne salīb ko us ke kandhoñ par rakh kar use Īsā ke pīchhe chalne kā hukm diyā.

²⁷ Ek baṛā hujūm us ke pīchhe ho liyā jis meñ kuchh aisī aurateñ bhī shāmīl thīñ jo Sīnā piṭ piṭ kar us kā mātam kar rahī thīñ. ²⁸ Īsā ne muṛ kar un se kahā, “Yarūshalam ki beṭiyo! Mere wāste na ro'o balki apne aur apne bachchoñ ke wāste ro'o. ²⁹ Kyoñki aise din āeñge jab log kahañge, ‘Mubāarak haiñ wuh jo bāñjh haiñ, jinhoñ ne na to bachchoñ ko janm diyā, na dūdh pilāyā.’ ³⁰ Phir log pahāroñ se kahne lageñge, ‘Ham par gir paṛo,’ aur pahāriyoñ se ki ‘Hameñ chhupā lo.’ ³¹ Kyoñki agar harī lakaṛī se aisa sulūk kiyā jātā hai to phir sūkhī lakaṛī kā kyā banegā?”

³² Do aur mardoñ ko bhī phāñsī dene ke lie bāhar le jāyā jā rahā thā. Donoñ mujrim the. ³³ Chalthe chalte wuh us jagah pahuñche jis kā nām Khopaṛī thā. Wahāñ unhoñ ne Īsā ko donoñ mujrimoñ samet maslūb kiyā. Ek mujrim ko us ke dāeñ hāth aur dūse ko us ke bāeñ hāth laṭkā diyā gayā. ³⁴ Īsā ne kahā, “Ai Bāp, inheñ muāf kar, kyoñki yih jānte nahīñ ki kyā kar rahe haiñ.”

Unhoñ ne qurā dāl kar us ke kapṛe āpas meñ bāñṭ lie. ³⁵ Hujūm wahāñ khaṛā tamāshā dekhtā rahā jabki qaum ke sardāroñ ne us kā mazāq bhī urāyā. Unhoñ ne kahā, “Us ne auroñ ko bachāyā hai. Agar yih Allāh kā chūnā huā aur Masīh hai to apne āp ko bachāe.”

³⁶ Faujiyoñ ne bhī use lān-tān kī. Us ke pās ā kar unhoñ ne use mai kā sīrkā pesh kiyā ³⁷ aur kahā, “Agar tū Yahūdiyoñ kā Bādshāh hai to apne āp ko bachā le.”

³⁸ Us ke sar ke ūpar ek taḳhtī lagāī gai thī jis par likhā thā, “Yih Yahūdiyoñ kā Bādshāh hai.”

³⁹ Jo mujrim us ke sāth maslūb hue the un meñ se ek ne kufr bakte hue kahā, “Kyā tū Masīh nahīñ hai? To phir apne āp ko aur hameñ bhī bachā le.”

⁴⁰ Lekin dūse ne yih sun kar use dāntā, “Kyā tū Allāh se bhī nahīñ ḍartā? Jo sazā use dī gai hai wuh tujhe bhī milī hai. ⁴¹ Hamāri sazā to wājibi hai, kyoñki hameñ apne kāmoñ kā badlā mil rahā hai, lekin is ne koī burā kām nahīñ kiyā.” ⁴² Phir us ne Īsā se kahā, “Jab āp apnī bādshāhī meñ āeñ to mujhe yād karen.”

⁴³ Īsā ne us se kahā, “Main tujhe sach batātā hūñ ki tū āj hī mere sāth firdaus meñ hogā.”

Īsā kī Maut

⁴⁴ Bārah baje se dopahar tīn baje tak pūrā mulk andhere meñ ḍūb gayā. ⁴⁵ Sūraj tārik ho gayā aur Baitul-muqaddas ke Muqaddastarīn Kamre ke sāmne laṭkā huā pardā do hissoñ meñ phaṭ gayā. ⁴⁶ Īsā ūñchī āwaz se pukāṛ ūthā, “Ai Bāp, main apnī rūh tere hāthoñ meñ sauñptā hūñ.” Yih kah kar us ne dam chhoṛ diyā.

⁴⁷ Yih dekh kar wahāñ khaṛe faujī afsar * ne Allāh kī tamjīd karke kahā, “Yih ādmī wāqai rāstbāz thā.”

⁴⁸ Aur hujūm ke tamām log jo yih tamāshā dekhtā ke lie jamā hue the yih sab kuchh dekh kar chhāṭī piṭne lage aur shāhr meñ wāpas chale gae. ⁴⁹ Lekin Īsā ke jānane wāle kuchh fāsile par khaṛe dekhte rahe. Un meñ wuh kḥawātīn bhī shāmīl thīñ jo Galīl meñ us ke pīchhe chal kar yahāñ tak us ke sāth āī thīñ.

Īsā ko Dafn Kiyā Jātā Hai

* 23:47 Sau sipāhiyoñ par muqarrar afsar.

⁵⁰ Wahān ek nek aur rāstbāz ādmī banām Yūsuf thā. Wuh Yahūdī adālat-e-āliyā kā rukn thā ⁵¹ lekin dūsroñ ke faisle aur harkatoñ par razāmand nahīn huā thā. Yih ādmī Yahūdiyā ke shahr Arimatiyāh kā rahne wālā thā aur is intazār meñ thā ki Allāh kī bādshāhī āe. ⁵² Ab us ne Pilātus ke pās jā kar us se Īsā kī lāsh le jāne kī ijāzat māngī. ⁵³ Phir lāsh ko utār kar us ne use katān ke kafan meñ lapeṭ kar chaṭān meñ tarāshī huī ek qabr meñ rakh diyā jis meñ ab tak kisi ko dafnāyā nahīn gayā thā. ⁵⁴ Yih taiyārī kā din yānī jumā thā, lekin Sabat kā din shurū hone ko thā. † ⁵⁵ Jo aurateñ Īsā ke sāth Galil se āi thīñ wuh Yūsuf ke pichhe ho liñ. Unhoñ ne qabr ko dekhā aur yih bhī ki Īsā kī lāsh kis tarah us meñ rakhī gai hai. ⁵⁶ Phir wuh shahr meñ wāpas chali gaiñ aur us kī lāsh ke lie kḥushbūdār masāle taiyār karne lagīñ. Lekin bīch meñ Sabat kā din shurū huā, is lie unhoñ ne shariat ke mutābiq ārām kiyā.

24

Īsā Ji Uṭhā Hai

¹ Itwār ke din yih aurateñ apne taiyārshudā masāle le kar subah-sawere qabr par gaiñ. ² Wahān pahuñch kar unhoñ ne dekhā ki qabr par kā patthar ek taraf luṛhkā huā hai. ³ Lekin jab wuh qabr meñ gaiñ to wahān Kḥudāwand Īsā kī lāsh na pāi. ⁴ Wuh abhī uljhan meñ wahān kharī thīñ ki achānak do mard un ke pās ā khare hue jin ke libās bijli kī tarah chamak rahe the. ⁵ Aurateñ dahshat khā kar muñh ke bal jhuk gaiñ, lekin un mardoñ ne kahā, “Tum kyoñ zindā ko murdoñ meñ ḍhūṇḍ rahī ho? ⁶ Wuh yahān nahīn hai, wuh to jī uṭhā hai. Wuh bāt yād karo jo us ne tum se us waqt kahī jab wuh Galil meñ thā. ⁷ ‘Lāzim hai ki Ibn-e-Ādam ko gunāhgāroñ ke hawāle kar diyā jāe, maslūb kiyā jāe aur ki wuh tisre din jī uṭhe.’”

⁸ Phir unheñ yih bāt yād āi. ⁹ Aur qabr se wāpas ā kar unhoñ ne yih sab kuchh gyārah rasūloñ aur bāqī shāgirdoñ ko sunā diyā. ¹⁰ Mariyam Magdalīnī, Yuannā, Yāqūb kī māñ Mariyam aur chand ek aur aurateñ un meñ shāmil thīñ jinhoñ ne yih bāteñ rasūloñ ko batāīñ. ¹¹ Lekin un ko yih bāteñ betukī-sī lag rahī thīñ, is lie unheñ yaqīn na āyā. ¹² To bhī Patras uṭhā aur bhāg kar qabr ke pās āyā. Jab pahuñchā to jhuk kar andar jhānkā, lekin sirf kafan * hī nazar āyā. Yih hālāt dekh kar wuh hairān huā aur chālā gayā.

Immāus ke Rāste meñ Īsā se Mulāqāt

¹³ Usī din Īsā ke do pairokār ek gāñw banām Immāus kī taraf chal rahe the. Yih gāñw Yarūshalam se taqriban das kilomīṭar dūr thā. ¹⁴ Chalthe chalte wuh āpas meñ un wāqiyāt kā zikr kar rahe the jo hue the. ¹⁵ Aur aisā huā ki jab wuh bāteñ aur ek dūse ke sāth bahs-mubāhasā kar rahe the to Īsā kḥud qarīb ā kar un ke sāth chalne lagā. ¹⁶ Lekin un kī āñkhoñ par pardā dālā gayā thā, is lie wuh use pahchān na sake. ¹⁷ Īsā ne kahā, “Yih kaisī bāteñ haiñ jin ke bāre meñ tum chalte chalte tabādālā-e-kḥyāl kar rahe ho?”

† **23:54** Yahūdī din sūraj ke ḡhurūb hone se shurū hotā hai.
 † **23:54** Yahūdī din sūraj ke ḡhurūb hone se shurū hotā hai.

* **24:12** Lafzi tarjumā: katān kī paṭṭiyāñ jo kafan ke lie istemāl hotī thīñ.

Yih sun kar wuh ḡhamḡin se khaṛe ho gae. ¹⁸ Un meñ se ek banām Kliyupās ne us se pūchhā, “Kyā āp Yārūshalam meñ wāhid shaḡhs haiñ jise malūm nahīn ki in dinon meñ kyā kuchh huā hai?”

¹⁹ Us ne kahā, “Kyā huā hai?”

Unhoñ ne jawāb diyā, “Wuh jo Īsā Nāsari ke sāth huā hai. Wuh nabi thā jise kalām aur kām meñ Allāh aur tamām qaum ke sāmne zabardast quwwat hāsīl thī. ²⁰ Lekin hamāre rāhnumā imāmon aur sardāron ne use hukmrānon ke hawāle kar diyā tāki use sazā-e-maut dī jāe, aur unhoñ ne use maslūb kiyā. ²¹ Lekin hameñ to ummīd thī ki wuhī Isrāīl ko najāt degā. In wāqiyāt ko tīn din ho gae haiñ. ²² Lekin ham meñ se kuchh khawātīn ne bhī hameñ hairān kar diyā hai. Wuh āj subah-sawere qabr par gaīn ²³ to dekhā ki lāsh wahān nahīn hai. Unhoñ ne lauṛ kar hameñ batāyā ki ham par farishte zāhir hue jinhoñ ne kahā ki Īsā zindā hai. ²⁴ Ham meñ se kuchh qabr par gae aur use waisā hī pāyā jis tarah un auraton ne kahā thā. Lekin use khud unhoñ ne nahīn dekhā.”

²⁵ Phir Īsā ne un se kahā, “Are nādāno! Tum kitne kundzahan ho ki tumheñ un tamām bāton par yaqīn nahīn āyā jo nabiyon ne farmāī haiñ. ²⁶ Kyā lāzim nahīn thā ki Masīh yih sab kuchh jhel kar apne jalāl meñ dākhil ho jāe?” ²⁷ Phir Mūsā aur tamām nabiyon se shurū karke Īsā ne kalām-e-muqaddas kī har bāt kī tashrīh kī jahān jahān us kā zikr hai.

²⁸ Chalthe chalthe wuh us gānw ke qarīb pahuñche jahān unheñ jānā thā. Īsā ne aisā kiyā goyā ki wuh āge barhnā chāhtā hai, ²⁹ lekin unhoñ ne use majbūr karke kahā, “Hamāre pās ṭhahreñ, kyonki shām hone ko hai aur din dhal gayā hai.” Chunānche wuh un ke sāth ṭhaharne ke lie andar gayā. ³⁰ Aur aisā huā ki jab wuh khāne ke lie baiṭh gae to us ne roṭī le kar us ke lie shukruguzārī kī duā kī. Phir us ne use ṭukṛe karke unheñ diyā. ³¹ Achānak un kī ānkeñ khul gaīn aur unhoñ ne use pahchān liyā. Lekin usī lamhe wuh ojhal ho gayā. ³² Phir wuh ek dūsre se kahne lage, “Kyā hamāre dil josh se na bhar gae the jab wuh rāste meñ ham se bāteñ karte karte hameñ sahifon kā matlab samjhā rahā thā?”

³³ Aur wuh usī waqt uṭh kar Yārūshalam wāpas chale gae. Jab wuh wahān pahuñche to gyārah rasūl apne sāthiyon samet pahle se jamā the ³⁴ aur yih kah rahe the, “Ḳhudāwand wāqai jī uṭhā hai! Wuh Shamāun par zāhir huā hai.”

³⁵ Phir Immāus ke do shāgirдон ne unheñ batāyā ki gānw kī taraf jāte hue kyā huā thā aur ki Īsā ke roṭī toṛte waqt unhoñ ne use kaise pahchānā.

Īsā Apne Shāgirдон par Zāhir Hotā Hai

³⁶ Wuh abhī yih bāteñ sunā rahe the ki Īsā khud un ke darmiyān ā khaṛā huā aur kahā, “Tumhāri salāmati ho.”

³⁷ Wuh ghabrā kar bahut ḍar gae. Kyonki un kā khayāl thā ki koī bhūtpret dekh rahe haiñ. ³⁸ Us ne un se kahā, “Tum kyon pareshān ho gae ho? Kyā wajah hai ki tumhāre dilon meñ shak ubhar āyā hai? ³⁹ Mere hāthoñ aur pānwon ko dekho ki maiñ hī hūn. Mujhe ṭaṭol kar dekho, kyonki bhūt ke gosht aur haḍḍiyān nahīn hotīn jabki tum dekh rahe ho ki merā jism hai.”

⁴⁰ Yih kah kar us ne unheñ apne hāth aur pānw dikhāe. ⁴¹ Jab unheñ khushī ke māre yaqīn nahīn ā rahā thā aur tājjub kar rahe the to Īsā ne pūchhā, “Kyā yahān tumhāre pās koī khāne kī chīz hai?” ⁴² Unhoñ ne use

bhuni hui machhli ka ek tukra diya ⁴³ us ne use le kar un ke samne hi kha liya.

⁴⁴ Phir us ne un se kaha, "Yihi hai jo main ne tum ko us waqt bataya tha jab tumhare saath tha ki jo kuchh bhii MUSA ki shariat, nabiyon ke sahifon aur zabur ki kitab mein mere bare mein likha hai use pura hona hai."

⁴⁵ Phir us ne un ke zahan ko khol diya taki wuh Allah ka kalām samajh sake. ⁴⁶ Us ne un se kaha, "Kalām-e-muqaddas mein yon likha hai, Masih dukh utha kar tisre din murdon mein se ji uthega. ⁴⁷ Phir Yarushalam se shuru karke us ke nam mein yih paigham tamam qaamon ko sunaya jega ki wuh tauba karke gunahon ki muafi paen. ⁴⁸ Tum in baton ke gawah ho. ⁴⁹ Aur main tumhare pas use bhej dunga jis ka wada mere Bap ne kiya hai. Phir tum ko asman ki quwwat se mulabbas kiya jega. Us waqt tak shahr se bahar na nikalna."

Isa ko Asman par Uthaya Jata Hai

⁵⁰ Phir wuh shahr se nikal kar unhen Bait-anayah tak le gaya. Wahan us ne apne hath utha kar unhen barkat di. ⁵¹ Aur isa hua ki barkat dete hue wuh un se juda ho kar asman par utha liya gaya. ⁵² Unhon ne use sijd kiya aur phir bar-i-khushi se Yarushalam wapas chale gae. ⁵³ Wahan wuh apna pura waqt Baitul-muqaddas mein guzar kar Allah ki tamjid karte rahe.

Yūhannā

Zindagī kā Kalām

¹ Ibtidā meñ Kalām thā. Kalām Allāh ke sāth thā aur Kalām Allāh thā. ² Yihī ibtidā meñ Allāh ke sāth thā. ³ Sab kuchh Kalām ke wasīle se paidā huā. Maḵhlūqāt kī ek bhī chīz us ke baḡhair paidā nahīn huī. ⁴ Us meñ zindagī thī, aur yih zindagī insānoñ kā nūr thī. ⁵ Yih nūr tārīkī meñ chamaktā hai, aur tārīkī ne us par qābū na pāyā.

⁶ Ek din Allāh ne apnā paīghambar bhej diyā, ek ādmī jis kā nām Yahyā thā. ⁷ Wuh nūr kī gawāhī dene ke lie āyā. Maqsad yih thā ki log us kī gawāhī kī binā par īmān lāen. ⁸ Wuh ḡhud to nūr na thā balki use sirf nūr kī gawāhī denī thī. ⁹ Haqīqī nūr jo har shaḡhs ko raushan kartā hai duniyā meñ āne ko thā.

¹⁰ Go Kalām duniyā meñ thā aur duniyā us ke wasīle se paidā huī to bhī duniyā ne use na pahchānā. ¹¹ Wuh us meñ āyā jo us kā apnā thā, lekin us ke apnoñ ne use qābūl na kiyā. ¹² To bhī kuchh use qābūl karke us ke nām par īmān lāe. Unheñ us ne Allāh ke farzand banane kā haq baḡhsh diyā, ¹³ aise farzand jo na fitrī taur par, na kisī insān ke mansūbe ke taht paidā hue balki Allāh se.

¹⁴ Kalām insān ban kar hamāre darmiyān rihāishpazīr huā aur ham ne us ke jalāl kā mushāhadā kiyā. Wuh fazl aur sachchāī se māmūr thā aur us kā jalāl Bāp ke ikloute Farzand kā-sā thā.

¹⁵ Yahyā us ke bāre meñ gawāhī de kar pukār uṡhā, “Yih wuhī hai jis ke bāre meñ maiñ ne kahā, ‘Ek mere bād āne wālā hai jo mujh se baḡā hai, kyoñki wuh mujh se pahle thā.’”

¹⁶ Us kī kasrat se ham sab ne fazl par fazl pāyā. ¹⁷ Kyoñki shariāt Mūsā kī mārifat dī gaī, lekin Allāh kā fazl aur sachchāī Isā Masih ke wasīle se qāym huī. ¹⁸ Kisī ne kabhī bhī Allāh ko nahīn dekhā. Lekin iklautā Farzand jo Allāh kī god meñ hai usī ne Allāh ko ham par zāhir kiyā hai.

Yahyā Baptismā Dene Wāle kā Paīghām

¹⁹ Yih Yahyā kī gawāhī hai jab Yarūshalam ke Yahūdiyoñ ne imāmon aur Lāwīyoñ ko us ke pās bhej kar pūchhā, “Āp kaun haiñ?”

²⁰ Us ne inkār na kiyā balki sāf taslīm kiyā, “Maiñ Masih nahīn hūñ.”

²¹ Unhoñ ne pūchhā, “To phir āp kaun haiñ? Kyā āp Iliyās haiñ?”

Us ne jawāb diyā, “Nahīn, maiñ wuh nahīn hūñ.”

Unhoñ ne sawāl kiyā, “Kyā āp āne wālā nabī haiñ?”

Us ne kahā, “Nahīn.”

²² “To phir hameñ batāen ki āp kaun haiñ? Jinhoñ ne hameñ bhejā hai unheñ hameñ koī na koī jawāb denā hai. Āp ḡhud apne bāre meñ kyā kahte haiñ?”

²³ Yahyā ne Yasāyāh Nabī kā hawālā de kar jawāb diyā, “Maiñ registān meñ wuh āwaz hūñ jo pukār rahī hai, Rab kā rāstā sīdhā banāo.”

²⁴ Bheje gae log Farīsī firḡe se tālluḡ rakhte the. ²⁵ Unhoñ ne pūchhā, “Agar āp na Masih haiñ, na Iliyās yā āne wālā nabī to phir āp baptismā kyoñ de rahe haiñ?”

²⁶ Yahyā ne jawāb diyā, “Main to pānī se baptismā detā hūn, lekin tumhāre darmiyān hī ek kharā hai jis ko tum nahīn jānte. ²⁷ Wuhī mere bād āne wālā hai aur main us ke jūtoñ ke tasme bhī kholne ke lāyq nahīn.”

²⁸ Yih Yardan ke pār Bait-aniyāh meñ huā jahān Yahyā baptismā de rahā thā.

Allāh kā Lelā

²⁹ Agle dīn Yahyā ne Īsā ko apne pās āte dekhā. Us ne kahā, “Dekho, yih Allāh kā Lelā hai jo duniyā kā gunāh uṭhā le jātā hai. ³⁰ Yih wuhī hai jis ke bāre meñ main ne kahā, ‘Ek mere bād āne wālā hai jo mujh se barā hai, kyōñki wuh mujh se pahle thā.’ ³¹ Main to use nahīn jāntā thā, lekin main is lie ā kar pānī se baptismā dene lagā tāki wuh Isrāīl par zāhir ho jāe.”

³² Aur Yahyā ne yih gawāhī dī, “Main ne dekhā ki Rūhul-quds kabūtar kī tarah āsmān par se utar kar us par ṭhahar gayā. ³³ Main to use nahīn jāntā thā, lekin jab Allāh ne mujhe baptismā dene ke lie bhejā to us ne mujhe batāyā, ‘Tū dekhegā ki Rūhul-quds utar kar kisī par ṭhahar jāegā. Yih wuhī hogā jo Rūhul-quds se baptismā degā.’ ³⁴ Ab main ne dekhā hai aur gawāhī detā hūn ki yih Allāh kā Farzand hai.”

Īsā ke Pahle Shāgird

³⁵ Agle dīn Yahyā dubārā wahīn kharā thā. Us ke do shāgird sāth the. ³⁶ Us ne Īsā ko wahān se guzarte hue dekhā to kahā, “Dekho, yih Allāh kā Lelā hai!”

³⁷ Us kī yih bāt sun kar us ke do shāgird Īsā ke pīchhe ho lie. ³⁸ Īsā ne muṛ kar dekhā ki yih mere pīchhe chal rahe haiñ to us ne pūchhā, “Tum kyā chāhte ho?” Unhoñ ne kahā, “Ustad, āp kahāñ ṭhahre hue haiñ?”

³⁹ Us ne jawāb diyā, “Āo, khud dekh lo.” Chunnāche wuh us ke sāth gae. Unhoñ ne wuh jagah dekhī jahān wuh ṭhahrā huā thā aur dīn ke bāqī waqt us ke pās rahe. Shām ke taqriban chār baj gae the.

⁴⁰ Shamāun Patras kā bhāī Andriyās un do shāgirdoñ meñ se ek thā jo Yahyā kī bāt sun kar Īsā ke pīchhe ho lie the. ⁴¹ Ab us kī pahli mulāqāt us ke apne bhāī Shamāun se huī. Us ne use batāyā, “Hameñ Masīh mil gayā hai.” (Masīh kā matlab ‘Masah Kiyā Huā Shaḳhs’ hai.) ⁴² Phir wuh use Īsā ke pās le gayā.

Use dekh kar Īsā ne kahā, “Tū Yūhannā kā beṭā Shamāun hai. Tū Kaifā kahlāegā.” (Is kā Yūnānī tarjumā Patras yānī Patthar hai.)

Īsā Filippus aur Natanel ko Bulātā Hai

⁴³ Agle dīn Īsā ne Galīl jāne kā irādā kiyā. Filippus se milā to us se kahā, “Mere pīchhe ho le.” ⁴⁴ Andriyās aur Patras kī tarah Filippus kā watānī shahr Bait-saidā thā. ⁴⁵ Filippus Natanel se milā, aur us ne us se kahā, “Hameñ wuhī shaḳhs mil gayā jis kā zikr Mūsā ne Tauret aur nabiyōñ ne apne sahifoñ meñ kiyā hai. Us kā nām Īsā bin Yūsuf hai aur wuh Nāsarat kā rahne wālā hai.”

⁴⁶ Natanel ne kahā, “Nāsarat? Kyā Nāsarat se koī achchhī chīz nikal saktī hai?” Filippus ne jawāb diyā, “Ā aur khud dekh le.”

⁴⁷ Jab Īsā ne Natanel ko āte dekhā to us ne kahā, “Lo, yih sachchā Isrāīlī hai jis meñ makr nahīn.”

⁴⁸ Natanel ne pūchhā, “Āp mujhe kahāñ se jānte haiñ?”

Īsā ne jawāb diyā, “Is se pahle ki Filippus ne tujhe bulāyā main ne tujhe dekhā. Tū anjir ke darāḳht ke sāy meñ thā.”

⁴⁹ Natanel ne kahā, “Ustād, āp Allāh ke Farzand haiñ, āp Isrāil ke Bādshāh haiñ.”

⁵⁰ Īsā ne us se pūchhā, “Achchhā, merī yih bāt sun kar ki main ne tujhe anjir ke daraḳht ke sāy meñ dekhā tū imān lāyā hai? Tū is se kahīñ baṛī bāteñ dekhgā.” ⁵¹ Us ne bāt jāri rakhī, “Main tum ko sach batātā hūñ ki tum asmān ko khulā aur Allāh ke farishtoñ ko upar chaṛhte aur Ibn-e-Ādam par utarte dekhoge.”

2

Qānā meñ Shādī

¹ Tisre din Galil ke gānw Qānā meñ ek shādī huī. Īsā kī mān wahāñ thī ² aur Īsā aur us ke shāgirdoñ ko bhī dāwat dī gai thī. ³ Mai ḳhatm ho gai to Īsā kī mān ne us se kahā, “Un ke pās mai nahīñ rahī.”

⁴ Īsā ne jawāb diyā, “Ai ḳhātūn, merā āp se kyā wāstā? Merā waqt abhī nahīñ ayā.”

⁵ Lekin us kī mān ne naukaroñ ko batāyā, “Jo kuchh wuh tum ko batāe wuh karo.” ⁶ Wahāñ patthar ke chhih maṭke pare the jinheñ Yahūdī dīnī ḡhul ke lie istemāl karte the. Har ek meñ taḳrīban 100 liṭar kī gunjāish thī. ⁷ Īsā ne naukaroñ se kahā, “Maṭkoñ ko pāñī se bhar do.” Chunāñche unhoñ ne unheñ labālab bhar diyā. ⁸ Phir us ne kahā, “Ab kuchh nikāl kar ziyāfat kā intazām chalāne wāle ke pās le jāo.” Unhoñ ne aisā hī kiyā. ⁹ Jyon hī ziyāfat kā intazām chalāne wāle ne wuh pāñī chakhā jo mai meñ badal gayā thā to us ne dūlhe ko bulāyā. (Use mālūm na thā ki yih kahāñ se āi hai, agarche un naukaroñ ko patā thā jo use nikāl kar lae the.) ¹⁰ Us ne kahā, “Har mezbān pahle achchhī qism kī mai pine ke lie pesh kartā hai. Phir jab logoñ ko nashā chaṛhnī lage to wuh nisbatan ḡhatiyā qism kī mai pilāne lagtā hai. Lekin āp ne achchhī mai ab tak rakh chhoṛī hai.”

¹¹ Yoñ Īsā ne Galil ke Qānā meñ yih pahlā ilāhī nishān dikhā kar apne jalāl kā izhār kiyā. Yih dekh kar us ke shāgird us par imān lae.

¹² Is ke bād wuh apnī mān, apne bhāiyoñ aur apne shāgirdoñ ke sāth Kafarnahūm ko chalā gayā. Wahāñ wuh thore din rahe.

Īsā Baitul-muqaddas meñ Jātā Hai

¹³ Jab Yahūdī Īd-e-Fasah qarīb ā gai to Īsā Yarūshalam chalā gayā. ¹⁴ Baitul-muqaddas meñ jā kar us ne dekhā ki kai log us meñ gāy-bail, bheṛeñ aur kabūtar bech rahe haiñ. Dūsre mez par baiṭhe ḡhairmulkī sikke Baitul-muqaddas ke sikkoñ meñ badal rahe haiñ. ¹⁵ Phir Īsā ne rassiyon kā koṛā banā kar sab ko Baitul-muqaddas se nikāl diyā. Us ne bheṛoñ aur gāy-bailoñ ko bāhar hāñk diyā, paise badalne wāloñ ke sikke bikher die aur un kī mezeñ ulaṭ dīñ. ¹⁶ Kabūtar bechne wāloñ ko us ne kahā, “Ise le jāo. Mere Bāp ke ghar ko mañḍī meñ mat badlo.” ¹⁷ Yih dekh kar Īsā ke shāgirdoñ ko kalām-e-muqaddas kā yih hawālā yād ayā ki “Tere ghar kī ḡhairat mujhe khā jāegī.”

¹⁸ Yahūdiyoñ ne jawāb meñ pūchhā, “Āp hameñ kyā ilāhī nishān dikhā sakte haiñ tāki hameñ yaqīn āe ki āp ko yih karne kā iḳhtiyār hai?”

¹⁹ Īsā ne jawāb diyā, “is maqdis ko ḡhā do to main isē tīn din ke andar dubārā tāmīr kar dūngā.”

²⁰ Yahūdiyoñ ne kahā, “Baitul-muqaddas ko tāmīr karne meñ 46 sāl lag gae the aur āp use tīn din meñ tāmīr karnā chāhte haiñ?”

²¹ Lekin jab Īsā ne “Is maqdis” ke alfāz istemāl kie to is kā matlab us kā apnā badan thā. ²² Us ke murdoñ meñ se jī uṭhne ke bād us ke shāgirdoñ ko us ki yih bāt yād āi. Phir wuh kalām-e-muqaddas aur un bātoñ par imān lāe jo Īsā ne kī thīñ.

Īsā Insānī Fitrat se Wāqif Hai

²³ Jab Īsā Fasah kī Īd ke lie Yarūshalam meñ thā to bahut-se log us ke peshkardā ilāhī nishānoñ ko dekh kar us ke nām par imān lāne lage. ²⁴ Lekin us ko un par etamād nahīñ thā, kyonki wuh sab ko jāntā thā. ²⁵ Aur use insān ke bāre meñ kisī kī gawāhī kī zarūrat nahīñ thī, kyonki wuh jāntā thā ki insān ke andar kyā kuchh hai.

3

Nikudemus ke sāth Mulāqāt

¹ Farīsī firqe kā ek ādmī banām Nikudemus thā jo Yahūdī adālat-e-āliyā kā rukn thā. ² Wuh rāt ke waqt Īsā ke pās āyā aur kahā, “Ustād, ham jānte haiñ kī āp aise ustād haiñ jo Allāh kī taraf se āe haiñ, kyonki jo ilāhī nishān āp dikhāte haiñ wuh sirf aisā shaḡhs hī dikhā saktā hai jis ke sāth Allāh ho.”

³ Īsā ne jawāb diyā, “Maiñ tujhe sach batātā hūñ, sirf wuh shaḡhs Allāh kī bādshāhī ko dekh saktā hai jo nae sire se paidā huā ho.”

⁴ Nikudemus ne etarāz kiyā, “Kyā matlab? Būrhā ādmī kis tarah nae sire se paidā ho saktā hai? Kyā wuh dubārā apnī māñ ke peṭ meñ jā kar paidā ho saktā hai?”

⁵ Īsā ne jawāb diyā, “Maiñ tujhe sach batātā hūñ, sirf wuh shaḡhs Allāh kī bādshāhī meñ dākhil ho saktā hai jo pāñī aur Rūh se paidā huā ho. ⁶ Jo kuchh jism se paidā hotā hai wuh jismāñī hai, lekin jo Rūh se paidā hotā hai wuh ruhāñī hai. ⁷ Is lie tū tājjub na kar ki maiñ kahtā hūñ, ‘Tumheñ nae sire se paidā honā zarūr hai.’ ⁸ Hawā jahāñ chāhe chaltī hai. Tū us kī āwāz to suntā hai, lekin yih nahīñ jāntā ki kahāñ se ātī aur kahāñ ko jātī hai. Yihī hālat har us shaḡhs kī hai jo Rūh se paidā huā hai.”

⁹ Nikudemus ne pūchhā, “Yih kis tarah ho saktā hai?”

¹⁰ Īsā ne jawāb diyā, “Tū to Isrāil kā ustād hai. Kyā is ke bāwujūd bhī yih bāteñ nahīñ samajhtā? ¹¹ Maiñ tujh ko sach batātā hūñ, ham wuh kuchh bayān karte haiñ jo ham jānte haiñ aur us kī gawāhī dete haiñ jo ham ne ḡhud dekhā hai. To bhī tum log hamāri gawāhī qabūl nahīñ karte. ¹² Maiñ ne tum ko duniyāwī bāteñ sunāi haiñ aur tum un par imān nahīñ rakhte. To phir tum kyonkar imān lāoge agar tumheñ āsmāñī bātoñ ke bāre meñ batāūñ? ¹³ Āsmāñ par koī nahīñ chaḡhā siwāe Ibn-e-Ādam ke, jo āsmāñ se utrā hai.

¹⁴ Aur jis tarah Mūsā ne registān meñ sāñp ko lakaṛī par laṭkā kar ūñchā kar diyā usi tarah zarūr hai ki Ibn-e-Ādam ko bhī ūñche par chaḡhāyā jāe, ¹⁵ tāki har ek ko jo us par imān lāegā abadī zindagī mil jāe. ¹⁶ Kyonki Allāh ne duniyā se itnī muhabbat rakhī ki us ne apne iklaute Farzand ko baḡhsh diyā, tāki jo bhī us par imān lāe halāk na ho balki abadī zindagī pāe. ¹⁷ Kyonki Allāh ne apne Farzand ko is lie duniyā meñ nahīñ bhejā ki wuh duniyā ko mujrim ṭhahrāe balki is lie ki wuh use najāt de.

¹⁸ Jo bhī us par imān lāyā hai use mujrim nahīñ qarār diyā jāegā, lekin jo imān nahīñ rakhtā use mujrim ṭhahrāyā jā chukā hai. Wajah yih hai ki wuh Allāh ke iklaute Farzand ke nām par imān nahīñ lāyā. ¹⁹ Aur logoñ

ko mujrim ṭhahrāne kā sabab yih hai ki go Allāh kā nūr is duniyā meñ āyā, lekin logoñ ne nūr kī nisbat andhere ko zyādā pyār kiyā, kyonki un ke kām bure the. ²⁰ Jo bhī ḡhalat kām kartā hai wuh nūr se dushmanī rakhtā hai aur us ke qarīb nahīn ātā tāki us ke bure kāmōñ kā pol na khul jāe. ²¹ Lekin jo sachchā kām kartā hai wuh nūr ke pās ātā hai tāki zāhir ho jāe ki us ke kām Allāh ke wasīle se hue haiñ.”

Īsā aur Yahyā

²² Is ke bād Īsā apne shāgirdoñ ke sāth Yahūdiyā ke ilāqe meñ gayā. Wahāñ wuh kuchh der ke lie un ke sāth ṭhahrā aur logoñ ko baptismā dene lagā. ²³ Us waqt Yahyā bhī shālem ke qarīb wāqe maqām ainon meñ baptismā de rahā thā, kyonki wahāñ pānī bahut thā. Us jagah par log baptismā lene ke lie āte rahe. ²⁴ (Yahyā ko ab tak jel meñ nahīn ḡalā gayā thā.)

²⁵ Ek din Yahyā ke shāgirdoñ kā kisī Yahūdi ke sāth mubāhasā chhīr gayā. Zer-e-ḡhaur mazmūn dīnī ḡhushl thā. ²⁶ Wuh Yahyā ke pās āe aur kahne lage, “Ustād, jis ādmī se āp kī Dariyā-e-Yardan ke pār mulāqāt huī aur jis ke bāre meñ āp ne gawāhī dī ki wuh Masih hai, wuh bhī logoñ ko baptismā de rahā hai. Ab sab log usī ke pās jā rahe haiñ.”

²⁷ Yahyā ne jawāb diyā, “Har ek ko sirf wuh kuchh miltā hai jo use āsmān se diyā jātā hai. ²⁸ Tum khud is ke gawāh ho ki main ne kahā, ‘Main Masih nahīn hūñ balki mujhe us ke āge āge bhejā gayā hai.’ ²⁹ Dūlhā hī dulhan se shādī kartā hai, aur dulhan usī kī hai. Us kā dost sirf sāth kharā hotā hai. Aur dūlhe kī āwāz sun sun kar dost kī khushī kī intahā nahīn hotī. Main bhī aisā hī dost huñ jis kī khushī pūrī ho gaī hai. ³⁰ Lāzim hai ki wuh baṛhtā jāe jabki main ḡhaṭṭā jāūñ.

Āsmān se Āne Wālā

³¹ Jo āsmān par se āyā hai us kā iḡhtiyār sab par hai. Jo duniyā se hai us kā tālluq duniyā se hī hai aur wuh duniyāwī bāteñ kartā hai. Lekin jo āsmān par se āyā hai us kā iḡhtiyār sab par hai. ³² Jo kuchh us ne khud dekhā aur sunā hai usī kī gawāhī detā hai. To bhī koī us kī gawāhī ko qabūl nahīn kartā. ³³ Lekin jis ne use qabūl kiyā us ne is kī tasdīq kī hai ki Allāh sachchā hai. ³⁴ Jise Allāh ne bhejā hai wuh Allāh kī bāteñ sunātā hai, kyonki Allāh apnā Rūh nāp-tolkar nahīn detā. ³⁵ Bāp apne Farzand ko pyār kartā hai, aur us ne sab kuchh us ke sapurd kar diyā hai. ³⁶ Chunāñche jo Allāh ke Farzand par imān lātā hai abadī zindagī us kī hai. Lekin jo Farzand ko radd kare wuh is zindagī ko nahīn dekhegā balki Allāh kā ḡhazab us par ṭhahrā rahegā.”

4

Īsā aur Sāmari Aurat

¹ Farisiyoñ ko ittālā mili ki Īsā Yahyā kī nisbat zyādā shāgird banā rahā aur logoñ ko baptismā de rahā hai, ² hālāñki wuh khud baptismā nahīn detā thā balki us ke shāgird. ³ Jab Khudāwand Īsā ko yih bāt mālūm huī to wuh Yahūdiyā ko chhoṛ kar Galil ko wāpas chalā gayā. ⁴ Wahāñ pahuñchne ke lie use Sāmariyā meñ se guzarnā thā.

⁵ Chalthe chalthe wuh ek shahr ke pās pahuñch gayā jis kā nām sūkhār thā. Yih us zamīn ke qarīb thā jo Yāqūb ne apne beṭe Yūsuf ko dī thi. ⁶ Wahāñ Yāqūb kā kuāñ thā. Īsā safr se thak gayā thā, is lie wuh kuen par baiṭh gayā. Dopahar ke taqriban bārah baj gae the.

7 Ek Sāmārī aurat pānī bharne āi. Īsā ne us se kahā, “Mujhe zarā pānī pilā.” 8 (Us ke shāgird khānā kharīdne ke lie shahr gae hue the.)

9 Sāmārī aurat ne tājjub kiyā, kyonki Yahūdī Sāmariyon ke sāth tālluq rakhne se inkār karte haiñ. Us ne kahā, “Āp to Yahūdī haiñ, aur maiñ Sāmārī aurat hūñ. Āp kis tarah mujh se pānī pilāne kī darḡhāst kar sakte haiñ?”

10 Īsā ne jawāb diyā, “Agar tū us baḡhshish se wāqif hotī jo Allāh tujh ko denā chāhtā hai aur tū use jāntī jo tujh se pānī māng rahā hai to tū us se māngtī aur wuh tujhe zindagī kā pānī detā.”

11 Kḡhātūn ne kahā, “Kḡhudāwand, āp ke pās to bālṡī nahīñ hai aur yih kuāñ gahrā hai. Āp ko zindagī kā yih pānī kahāñ se milā? 12 Kyā āp hamāre bāp Yāqūb se baḡe haiñ jis ne hamēñ yih kuāñ diyā aur jo kḡhud bhī apne beṡoñ aur rewaṡoñ samet us ke pānī se lutfandoz huā?”

13 Īsā ne jawāb diyā, “Jo bhī is pānī meñ se pie use dubārā pyās lagegī. 14 Lekin jise maiñ pānī pilā dūñ use bād meñ kabhī bhī pyās nahīñ lagegī. Balki jo pānī maiñ use dūngā wuh us meñ ek chashmā ban jāegā jis se pānī phūṡ kar abadī zindagī muhaiyā karegā.”

15 Aurat ne us se kahā, “Kḡhudāwand, mujhe yih pānī pilā deñ. Phir mujhe kabhī bhī pyās nahīñ lagegī aur mujhe bār bār yahāñ ā kar pānī bharnā nahīñ paṡegā.”

16 Īsā ne kahā, “Jā, apne kḡhāwind ko bulā lā.”

17 Aurat ne jawāb diyā, “Merā koī kḡhāwind nahīñ hai.”

Īsā ne kahā, “Tū ne sahīh kahā ki merā kḡhāwind nahīñ hai, 18 kyonki terī shādi pāñch mardoñ se ho chukī hai aur jis ādmī ke sāth tū ab rah rahī hai wuh terā shauhar nahīñ hai. Terī bāt bilkul durust hai.”

19 Aurat ne kahā, “Kḡhudāwand, maiñ dekḡhtī hūñ ki āp nabī haiñ.

20 Hamāre bāpdādā to isī pahār par ibādat karte the jabki āp Yahūdī log isrār karte haiñ ki Yarūshalam wuh markaz hai jahāñ hamēñ ibādat karnī hai.”

21 Īsā ne jawāb diyā, “Ai kḡhātūn, yaqīñ jāñ ki wuh waḡt āegā jab tum na to is pahār par Bāp kī ibādat karoge, na Yarūshalam meñ. 22 Tum Sāmārī us kī parastish karte ho jise nahīñ jānte. Is ke muḡābale meñ ham us kī parastish karte haiñ jise jānte haiñ, kyonki najāt Yahūdiyon meñ se hai. 23 Lekin wuh waḡt ā rahā hai balki pahuñch chukā hai jab haḡiqī parastār Rūh aur sachchāi se Bāp kī parastish karenge, kyonki Bāp aise hī parastār chāhtā hai. 24 Allāh Rūh hai, is lie lāzim hai ki us ke parastār Rūh aur sachchāi se us kī parastish karen.”

25 Aurat ne us se kahā, “Mujhe mālūm hai ki Masīh yāñī Masah Kiyā Huā Shaḡhs ā rahā hai. Jab wuh āegā to hamēñ sab kuchh batā degā.”

26 Is par Īsā ne use batāyā, “Maiñ hī Masīh hūñ jo tere sāth bāt kar rahā hūñ.”

27 Usī lamhe shāgird pahuñch gae. Unhoñ ne jab dekḡhā ki Īsā ek aurat se bāt kar rahā hai to tājjub kiyā. Lekin kisī ne pūchhne kī jurrat na kī ki “Āp kyā chāhte haiñ?” yā “Āp is aurat se kyon bāteñ kar rahe haiñ?”

28 Aurat apnā gharā chhoṡ kar shahr meñ chalī gaī aur wahāñ logoñ se kahne lagī, 29 “Āo, ek ādmī ko dekḡho jis ne mujhe sab kuchh batā diyā hai jo maiñ ne kiyā hai. Wuh Masīh to nahīñ hai?” 30 Chunāñche wuh shahr se nikal kar Īsā ke pās āe.

³¹ Itne meñ shāgird zor de kar Īsā se kahne lage, “Ustād, kuchh khānā khā leñ.”

³² Lekin us ne jawāb diyā, “Mere pās khāne kī aisī chīz hai jis se tum wāqif nahīn ho.”

³³ Shāgird āpas meñ kahne lage, “Kyā koī us ke pās khānā le kar āyā?”

³⁴ Lekin Īsā ne un se kahā, “Merā khānā yih hai ki us kī marzī pūrī karūn jis ne mujhe bhejā hai aur us kā kām takmil tak pahuñchāūn. ³⁵ Tum to khud kahte ho, ‘Mazīd chār mahīne tak fasal pak jāegī.’ Lekin main tum ko batātā hūn, apnī nazar uṭhā kar kheton par ghaur karo. Fasal pak gāī hai aur kaṭāī ke lie taiyār hai. ³⁶ Fasal kī kaṭāī shurū ho chuki hai. Kaṭāī karne wāle ko mazdūrī mil rahī hai aur wuh fasal ko abadī zindagī ke lie jamā kar rahā hai tāki bij bone wālā aur kaṭāī karne wālā donoñ mil kar khushī manā sakeñ. ³⁷ Yoñ yih kahāwat durust sābit ho jāti hai ki ‘Ek bij botā aur dūsrā fasal kāttā hai.’ ³⁸ Main ne tum ko us fasal kī kaṭāī karne ke lie bhej diyā hai jise taiyār karne ke lie tum ne mehnat nahīn kī. Auroñ ne khūb mehnat kī hai aur tum is se faydā uṭhā kar fasal jamā kar sakte ho.”

³⁹ Us shahr ke bahut-se Sāmari Īsā par imān lāe. Wajah yih thī ki us aurat ne us ke bāre meñ yih gawāhī dī thī, “Us ne mujhe sab kuchh batā diyā jo main ne kiyā hai.” ⁴⁰ Jab wuh us ke pās āe to unhoñ ne minnat kī, “Hamāre pās ṭhahreñ.” Chunānche wuh do din wahān rahā.

⁴¹ Aur us kī bāteñ sun kar mazīd bahut-se log imān lāe. ⁴² Unhoñ ne aurat se kahā, “Ab ham terī bāton kī binā par imān nahīn rakhte balki is lie ki ham ne khud sun aur jān liyā hai ki wāqai duniyā kā Najātdahindā yihī hai.”

Afsar ke Beṭe kī Shifā

⁴³ Wahān do din guzārne ke bād Īsā Galil ko chalā gayā. ⁴⁴ Us ne khud gawāhī de kar kahā thā ki nabī kī us ke apne watan meñ izzat nahīn hotī. ⁴⁵ Ab jab wuh Galil pahuñchā to maqāmī logoñ ne use khushāmdīd kahā, kyonki wuh Fasah kī Īd manāne ke lie Yarūshalam āe the aur unhoñ ne sab kuchh dekhā jo Īsā ne wahān kiyā thā.

⁴⁶ Phir wuh dubārā Qānā meñ āyā jahān us ne pānī ko mai meñ badal diyā thā. Us ilāqe meñ ek shāhī afsar thā jis kā beṭā Kafarnahūm meñ bimār parā thā. ⁴⁷ Jab us ittalā milī kī Īsā Yahūdiyā se Galil pahuñch gaya hai to wuh us ke pās gayā aur guzārish kī, “Qānā se mere pās ā kar mere beṭe ko shifā deñ, kyonki wuh marne ko hai.” ⁴⁸ Īsā ne us se kahā, “Jab tak tum log ilāhī nishān aur mojize nahīn dekhte imān nahīn lāte.”

⁴⁹ Shāhī afsar ne kahā, “Khudāwand aeñ, is se pahle ki merā larḳā mar jāe.”

⁵⁰ Īsā ne jawāb diyā, “Jā, terā beṭā zindā rahegā.”

Ādmī Īsā kī bāt par imān lāyā aur apne ghar chalā gayā. ⁵¹ Wuh abhī rāste meñ thā ki us ke naukar us se mile. Unhoñ ne use ittalā dī ki beṭā zindā hai.

⁵² Us ne un se pūchh-gachh kī ki us kī tabiyat kis waqt se behtar hone lagī thī. Unhoñ ne jawāb diyā, “Buḳhār kal dopahar ek baje utar gayā.”

⁵³ Phir bāp ne jān liyā ki usī waqt Īsā ne use batāyā thā, “Tumhārā beṭā zindā rahegā.” Aur wuh apne pūre gharāne samet us par imān lāyā.

⁵⁴ Yoñ Īsā ne apnā dūsrā ilāhī nishān us waqt dikhāyā jab wuh Yahūdiyā se Galil meñ āyā thā.

5

Baitul-muqaddas ke Hauz par Shifā

¹ Kuchh der ke bād Īsā kisī Yahūdī id ke mauqe par Yarūshalam gayā. ² Shahr meñ ek hauz thā jis kā nām Arāmī zabān meñ Bait-hasdā thā. Us ke pānch bare barāmdē the aur wuh shahr ke us darwāze ke qarīb thā jis kā nām ‘Bheṛoñ kā Darwāzā’ hai. ³ In barāmdoñ meñ beshumār mazīr log paṛe rahte the. Yih andhe, langaṛe aur maflūj pānī ke hilne ke intazār meñ rahte the. ⁴ [Kyoñki gāhe bagāhe Rab kā farishtā utar kar pānī ko hilā detā thā. Jo bhī us waqt us meñ pahle dākḥil ho jātā use shifā mil jātī thī khāh us kī bīmārī koī bhī kyoñ na hotī.] ⁵ Marizoñ meñ se ek ādmī 38 sāl se mazīr thā. ⁶ Jab Īsā ne use wahāñ paṛā dekhā aur use mālūm huā ki yih itnī der se is hālat meñ hai to us ne pūchhā, “Kyā tū tandurust honā chāhtā hai?”

⁷ Us ne jawāb diyā, “Khudāwand, yih mushkil hai. Merā koī sāthī nahīn jo mujhe uṭhā kar pānī meñ jab use hilāyā jātā hai le jāe. Is lie mere wahāñ pahuñchne meñ itnī der lag jātī hai ki koī aur mujh se pahle pānī meñ utar jātā hai.”

⁸ Īsā ne kahā, “Uṭh, apnā bistar uṭhā kar chal-phir!” ⁹ Wuh ādmī fauran bahāl ho gayā. Us ne apnā bistar uṭhāyā aur chālne-phirne lagā.

Yih wāqiyā Sabat ke din huā. ¹⁰ Is lie Yahūdiyoñ ne shifāyāb ādmī ko batāyā, “Āj Sabat kā din hai. Āj bistar uṭhānā manā hai.”

¹¹ Lekin us ne jawāb diyā, “Jis ādmī ne mujhe shifā dī us ne mujhe batāyā, ‘Apnā bistar uṭhā kar chal-phir.’”

¹² Unhoñ ne sawāl kiyā, “Wuh kaun hai jis ne tujhe yih kuchh batāyā?” ¹³ Lekin shifāyāb ādmī ko mālūm na thā, kyoñki Īsā hujūm ke sabab se chupke se wahāñ se chalā gayā thā.

¹⁴ Bād meñ Īsā use Baitul-muqaddas meñ milā. Us ne kahā, “Ab tū bahāl ho gayā hai. Phir gunāh na karnā, aisā na ho ki terā hāl pahle se bhī badtar ho jāe.”

¹⁵ Us ādmī ne use chhoṛ kar Yahūdiyoñ ko ittalā dī, “Īsā ne mujhe shifā dī.” ¹⁶ Is par Yahūdī us ko satāne lage, kyoñki us ne us ādmī ko Sabat ke din bahāl kiyā thā. ¹⁷ Lekin Īsā ne unheñ jawāb diyā, “Merā Bāp āj tak kām kartā āyā hai, aur main bhī aisā kartā hūn.”

¹⁸ Yih sun kar Yahūdī use qatl karne kī mazīd koshish karne lage, kyoñki us ne na sirf Sabat ke din ko mansūkh qarār diyā thā balki Allāh ko apnā Bāp kah kar apne ap ko Allāh ke barābar ṭhahṛāyā thā.

Farzand kā Ikhtiyār

¹⁹ Īsā ne unheñ jawāb diyā, “Main tum ko sach batātā hūn ki Farzand apnī marzī se kuchh nahīn kar saktā. Wuh sirf wuh kuchh kartā hai jo wuh Bāp ko karte dekhtā hai. Jo kuchh Bāp kartā hai wuhī Farzand bhī kartā hai, ²⁰ kyoñki Bāp Farzand ko pyār kartā aur use sab kuchh dikhātā hai jo wuh khud kartā hai. Hāñ, wuh Farzand ko in se bhī azīm kām dikhāegā. Phir tum aur bhī zyādā hairatzadā hoge. ²¹ Kyoñki jis tarah Bāp murdoñ ko zindā kartā hai usī tarah Farzand bhī jinheñ chāhtā hai zindā kar detā hai. ²² Aur Bāp kisī kī bhī adālat nahīn kartā balki us ne adālat kā pūrā intazām Farzand ke sapurd kar diyā hai ²³ tāki sab usī tarah Farzand kī izzat karen jis tarah wuh Bāp kī izzat karte haiñ. Jo Farzand kī izzat nahīn kartā wuh Bāp kī bhī izzat nahīn kartā jis ne use bhejā hai.

²⁴ Maiñ tum ko sach batātā hūñ, jo bhī merī bāt sun kar us par īmān lātā hai jis ne mujhe bhejā hai abadi zindagī us kī hai. Use mujrim nahīñ thahrāyā jāegā balki wuh maut kī girift se nikal kar zindagī meñ dākhlil ho gayā hai. ²⁵ Maiñ tum ko sach batātā hūñ ki ek waqt āne wālā hai balki ā chukā hai jab murde Allāh ke Farzand kī āwāz suneñge. Aur jitne suneñge wuh zindā ho jāeñge. ²⁶ Kyoñki jis tarah Bāp zindagī kā mambā hai usī tarah us ne apne Farzand ko zindagī kā mambā banā diyā hai. ²⁷ Sāth sāth us ne use adālat karne kā iḡhtiyār bhī de diyā hai, kyoñki wuh Ibn-e-Ādam hai. ²⁸ Yih sun kar tājjub na karo kyoñki ek waqt ā rahā hai jab tamām murde us kī āwāz sun kar ²⁹ qabron meñ se nikal āeñge. Jinhoñ ne nek kām kiyā wuh jī uṡh kar zindagī pāeñge jabki jinhoñ ne burā kām kiyā wuh jī to uṡheñge lekin un kī adālat kī jāegī.

Īsā ke Gawāh

³⁰ Maiñ apñi marzī se kuchh nahīñ kar saktā balki jo kuchh Bāp se suntā hūñ us ke mutābiq adālat kartā hūñ. Aur merī adālat rāst hai kyoñki maiñ apñi marzī karne kī koshish nahīñ kartā balki usī kī jis ne mujhe bhejā hai.

³¹ Agar maiñ khud apne bāre meñ gawāhī detā to merī gawāhī motabar na hotī. ³² Lekin ek aur hai jo mere bāre meñ gawāhī de rahā hai aur maiñ jāntā hūñ ki mere bāre meñ us kī gawāhī sachchī aur motabar hai. ³³ Tum ne patā karne ke lie apne logoñ ko Yahyā ke pās bhejā hai aur us ne haqīqat kī tasdiq kī hai. ³⁴ Beshak mujhe kisī insāñi gawāh kī zarūrat nahīñ hai, lekin maiñ yih is lie batā rahā hūñ tāki tum ko najāt mil jāe. ³⁵ Yahyā ek jaltā huā charāgh thā jo raushñi detā thā, aur kuchh der ke lie tum ne us kī raushñi meñ khushī manāñā pasand kiyā. ³⁶ Lekin mere pās ek aur gawāh hai jo Yahyā kī nisbat zyādā aham hai yāñi wuh kām jo Bāp ne mujhe mukammal karne ke lie de diyā. Yihī kām jo maiñ kar rahā hūñ mere bāre meñ gawāhī detā hai ki Bāp ne mujhe bhejā hai. ³⁷ Is ke alāwā Bāp ne khud jis ne mujhe bhejā hai mere bāre meñ gawāhī dī hai. Afsos, tum ne kabhī us kī āwāz nahīñ sunī, na us kī shakl-o-sūrat dekhī, ³⁸ aur us kā kalām tumhāre andar nahīñ rahtā, kyoñki tum us par īmān nahīñ rakhte jise us ne bhejā hai. ³⁹ Tum apne sahīfoñ meñ dhūñdte rahte ho kyoñki samajhte ho ki un se tumheñ abadi zindagī hāsil hai. Lekin yihī mere bāre meñ gawāhī dete haiñ! ⁴⁰ To bhī tum zindagī pāne ke lie mere pās āñā nahīñ chāhte.

⁴¹ Maiñ insānoñ se izzat nahīñ chāhtā, ⁴² lekin maiñ tum ko jāntā hūñ ki tum meñ Allāh kī muhabbat nahīñ. ⁴³ Agarche maiñ apne Bāp ke nām meñ āyā hūñ to bhī tum mujhe qabūl nahīñ karte. Is ke muqābale meñ agar koī apne nām meñ āegā to tum use qabūl karoge. ⁴⁴ Koī ajab nahīñ ki tum īmān nahīñ lā sakte. Kyoñki tum ek dūsre se izzat chāhte ho jabki tum wuh izzat pāne kī koshish hī nahīñ karte jo wāhid Ḳhudā se miltī hai. ⁴⁵ Lekin yih na samjho ki maiñ Bāp ke sāmne tum par ilzām lagāūñgā. Ek aur hai jo tum par ilzām lagā rahā hai yāñi Mūsā, jis se tum ummīd rakhte ho. ⁴⁶ Agar tum wāqai Mūsā par īmān rakhte to zarūr mujh par bhī īmān rakhte, kyoñki us ne mere hī bāre meñ likhā. ⁴⁷ Lekin chūñki tum wuh kuchh nahīñ mānte jo us ne likhā hai to merī bāteñ kyoñkar mān sakte ho!”

6

Īsā Baṛe Hujūm ko Khānā Khilātā Hai

¹ Is ke bād Īsā ne Galīl kī Jhīl ko pār kiyā. (Jhīl kā dūsrā nām Tibariyās thā.) ² Ek baṛā hujūm us ke pīchhe lag gayā thā, kyonki us ne ilāhī nishān dikhā kar marīzoṅ ko shifā dī thī aur logoṅ ne is kā mushāhadā kiyā thā. ³ Phir Īsā pahār par chaṛh kar apne shāgirdoṅ ke sāth baiṭh gayā. ⁴ (Yahūdī Īd-e-Fasah qarīb ā gai thī.) ⁵ Wahān baiṭhe Īsā ne apnī nazar uṭhāi to dekhā ki ek baṛā hujūm pahuñch rahā hai. Us ne Filippus se pūchhā, “Ham kahān se khānā kharīdeṅ tāki unheñ khilāeṅ?” ⁶ (Yih us ne Filippus ko āzmāne ke lie kahā. Khud to wuh jāntā thā ki kyā karegā.)

⁷ Filippus ne jawāb diyā, “Agar har ek ko sirf thoṛā-sā mile to bhī chāndī ke 200 sikke kāfī nahīn hoṅge.”

⁸ Phir Shamāūn Patras kā bhāī Andriyās bol uṭhā, ⁹ “Yahān ek laṛkā hai jis ke pās jau kī pāñch roṭiyān aur do machhliyān haiñ. Magar itne logoṅ meñ yih kyā haiñ!”

¹⁰ Īsā ne kahā, “Logoṅ ko biṭhā do.” Us jagah bahut ghās thī. Chunānche sab baiṭh gae. (Sirf mardoṅ kī tāḍāḍ 5,000 thī.) ¹¹ Īsā ne roṭiyān le kar shukrguzārī kī duā kī aur unheñ baiṭhe hue logoṅ meñ taqsim karwāyā. Yihī kuchh us ne machhliyoṅ ke sāth bhī kiyā. Aur sab ne jī bhar kar roṭī khāi. ¹² Jab sab ser ho gae to Īsā ne shāgirdoṅ ko batāyā, “Ab bache hue ṭukre jamā karo tāki kuchh zāe na ho jāe.” ¹³ Jab unhoṅ ne bachā huā khānā ikaṭṭhā kiyā to jau kī pāñch roṭiyōṅ ke ṭukroṅ se bārah ṭokre bhar gae.

¹⁴ Jab logoṅ ne Īsā ko yih ilāhī nishān dikhāte dekhā to unhoṅ ne kahā, “Yaqīnan yih wuhī nabī hai jise duniyā meñ ānā thā.” ¹⁵ Īsā ko mālum huā ki wuh ā kar use zabardastī bādshāh banānā chāhte haiñ, is lie wuh dubārā un se alag ho kar akelā hī kisī pahār par chaṛh gayā.

Īsā Pānī par Chaltā Hai

¹⁶ Shām ko shāgird jhīl ke pās gae ¹⁷ aur kashtī par sawār ho kar jhīl ke pār shahr Kafarnahūm ke lie rawānā hue. Andherā ho chukā thā aur Īsā ab tak un ke pās wāpas nahīn āyā thā. ¹⁸ Tez hawā ke bāis jhīl meñ lahreñ uṭhne lagīñ. ¹⁹ Kashtī ko khete khete shāgird chār yā pāñch kilomīṭar kā safṛ tay kar chuke the ki achānak Īsā nazar āyā. Wuh pānī par chaltā huā kashtī kī taraf baṛh rahā thā. Shāgird dahshatzadā ho gae. ²⁰ Lekin us ne un se kahā, “Maiñ hī hūñ. Khauf na karo.” ²¹ Wuh use kashtī meñ biṭhāne par āmādā hue. Aur kashtī usī lamhe us jagah pahuñch gai jāhān wuh jānā chāhte the.

Log Īsā ko Dhūndte Haiñ

²² Hujūm to jhīl ke pār rah gayā thā. Agle din logoṅ ko patā chalā ki shāgird ek hī kashtī le kar chale gae haiñ aur ki us waqt Īsā kashtī meñ nahīn thā. ²³ Phir kuchh kashtiyān Tibariyās se us maqām ke qarīb pahuñchīñ jāhān Khudāwand Īsā ne roṭī ke lie shukrguzārī kī duā karke use logoṅ ko khilāyā thā. ²⁴ Jab logoṅ ne dekhā ki nā Īsā aur na us ke shāgird wahān haiñ to wuh kashtiyōṅ par sawār ho kar Īsā ko dhūndte dhūndte Kafarnahūm pahuñche.

Īsā Zindagī kī Roṭī Hai

25 Jab unhoñ ne use jhīl ke pār pāyā to pūchhā, “Ustād, āp kis tarah yahāñ pahuñch gae.”

26 Isā ne jawāb diyā, “Maiñ tum ko sach batātā hūñ, tum mujhe is lie nahīñ dhūñd rahe ki ilāhī nishān dekhe haiñ balki is lie ki tum ne jī bhar kar roṭī khāī hai. 27 Aisī khurāk ke lie jidd-o-jahd na karo jo gal saṛ jāti hai, balki aisī ke lie jo abadī zindagī tak qāym rahtī hai aur jo Ibn-e-Ādam tum ko degā, kyonkī Ḳhudā Bāp ne us par apnī tasdiq̄ kī muhr lagāī hai.”

28 Is par unhoñ ne pūchhā, “Hameñ kyā karnā chāhie tāki Allāh kā matlūbā kām karen?”

29 Isā ne jawāb diyā, “Allāh kā kām yih hai ki tum us par imān lāo jise us ne bhejā hai.”

30 Unhoñ ne kahā, “To phir āp kyā ilāhī nishān dikhāenge jise dekh kar ham āp par imān lāen? Āp kyā kām saranjām denge? 31 Hamāre bāpdādā ne to registān meñ man khāyā. Chunāñche kalām-e-muqaddas meñ likhā hai ki Mūsā ne unheñ āsmān se roṭī khilāī.”

32 Isā ne jawāb diyā, “Maiñ tum ko sach batātā hūñ ki Ḳhud Mūsā ne tum ko āsmān se roṭī nahīñ khilāī balki mere Bāp ne. Wuhī tum ko āsmān se haqīqī roṭī detā hai. 33 Kyonkī Allāh kī roṭī wuh shaḳhs hai jo āsmān par se utar kar duniyā ko zindagī baḳhshtā hai.”

34 Unhoñ ne kahā, “Ḳhudāwand, hameñ yih roṭī har waqt diyā karen.”

35 Jawāb meñ Isā ne kahā, “Maiñ hī zindagī kī roṭī hūñ. Jo mere pās āe use phir kabhī bhūk nahīñ lagegī. Aur jo mujh par imān lāe use phir kabhī pyās nahīñ lagegī. 36 Lekin jis tarah maiñ tum ko batā chukā hūñ, tum ne mujhe dekhā aur phir bhī imān nahīñ lāe. 37 Jitne bhī Bāp ne mujhe die haiñ wuh mere pās āenge aur jo bhī mere pās āegā use maiñ hargiz nikāl na dūngā. 38 Kyonkī maiñ apnī marzī pūrī karne ke lie āsmān se nahīñ utrā balki us kī jis ne mujhe bhejā hai. 39 Aur jis ne mujhe bhejā us kī marzī yih hai ki jitne bhī us ne mujhe die haiñ un meñ se maiñ ek ko bhī kho na dūñ balki sab ko qiyāmat ke dīn murdoñ meñ se phir zindā karūñ. 40 Kyonkī mere Bāp kī marzī yihī hai ki jo bhī Farzand ko dekh kar us par imān lāe use abadī zindagī hāsīl ho. Aise shaḳhs ko maiñ qiyāmat ke dīn murdoñ meñ se phir zindā karūnga.”

41 Yih sun kar Yahūdī is lie buṛbuṛāne lage ki us ne kahā thā, “Maiñ hī wuh roṭī hūñ jo āsmān par se utar āī hai.” 42 Unhoñ ne etarāz kiyā, “Kyā yih Isā bin Yūsuf nahīñ, jis ke bāp aur māñ se ham wāqif haiñ? Wuh kyonkar kah saktā hai ki ‘Maiñ āsmān se utrā hūñ?’”

43 Isā ne jawāb meñ kahā, “Āpas meñ mat buṛbuṛāo. 44 Sirf wuh shaḳhs mere pās ā saktā hai jise Bāp jis ne mujhe bhejā hai mere pās khūñch lāyā hai. Aise shaḳhs ko maiñ qiyāmat ke dīn murdoñ meñ se phir zindā karūnga. 45 Nabiyoñ ke sahifoñ meñ likhā hai, ‘Sab Allāh se talīm pāenge.’ Jo bhī Allāh kī sun kar us se sīkhtā hai wuh mere pās ā jātā hai. 46 Is kā matlab yih nahīñ ki kisī ne kabhī Bāp ko dekhā. Sirf ek hī ne Bāp ko dekhā hai, wuhī jo Allāh kī taraf se hai. 47 Maiñ tum ko sach batātā hūñ ki jo imān rakhtā hai use abadī zindagī hāsīl hai. 48 Zindagī kī roṭī maiñ hūñ. 49 Tumhāre bāpdādā registān meñ man khāte rahe, to bhī wuh mar gae. 50 Lekin yahāñ āsmān se utarne wālī aisī roṭī hai jise khā kar insān nahīñ martā. 51 Maiñ hī zindagī kī wuh roṭī hūñ jo āsmān se utar āī hai. Jo is roṭī se khāe wuh abad tak zindā rahegā. Aur yih roṭī merā gosht hai jo maiñ duniyā ko zindagī muhaiyā karne kī ḳhātīr pesh karūnga.” 52 Yahūdī baṛī

sargarmī se ek dūsre se bahs karne lage, “Yih ādmī hameñ kis tarah apnā gosht khilā saktā hai?”

⁵³ Īsā ne un se kahā, “Maiñ tum ko sach batātā hūñ ki sirf Ibn-e-Ādam kā gosht khāne aur us kā khūñ pīne hī se tum meñ zindagī hogī. ⁵⁴ Jo merā gosht khāe aur merā khūñ pie abadī zindagī us kī hai aur maiñ use qiyāmat ke dīn murdoñ meñ se phir zindā karūnga. ⁵⁵ Kyoñki merā gosht haqīqī khurāk aur merā khūñ haqīqī pīne kī chīz hai. ⁵⁶ Jo merā gosht khātā aur merā khūñ pītā hai wuh mujh meñ qāym rahtā hai aur maiñ us meñ. ⁵⁷ Maiñ us zindā Bāp kī wajah se zindā hūñ jis ne mujhe bhejā. Isī tarah jo mujhe khātā hai wuh merī hī wajah se zindā rahegā. ⁵⁸ Yihī wuh roṭī hai jo āsmān se utrī hai. Tumhāre bāpdādā man khāne ke bāwujūd mar gae. Lekin jo yih roṭī khāegā wuh abād tak zindā rahegā.”

⁵⁹ Īsā ne yih bāteñ us waqt kīñ jab wuh Kafarnahūm meñ Yahūdī ibādatkhāne meñ tālim de rahā thā.

Abadī Zindagī kī Bāteñ

⁶⁰ Yih sun kar us ke bahut-se shāgirdoñ ne kahā, “Yih bāteñ nāgawār haiñ. Kaun inheñ sun saktā hai!”

⁶¹ Īsā ko mālūm thā ki mere shāgird mere bāre meñ buṛbuṛā rahe haiñ, is lie us ne kahā, “Kyā tum ko in bātoñ se ṭhes lagī hai? ⁶² To phir tum kyā sochoge jab Ibn-e-Ādam ko ūpar jāte dekhoge jahāñ wuh pahle thā? ⁶³ Allāh kā Rūh hī zindā kartā hai jabki jismānī tāqat kā koī fāyda nahīñ hotā. Jo bāteñ maiñ ne tum ko batāī haiñ wuh Rūh aur zindagī haiñ. ⁶⁴ Lekin tum meñ se kuchh haiñ jo imān nahīñ rakhte.” (Īsā to shurū se hī jāntā thā ki kaun kaun imān nahīñ rakhte aur kaun mujhe dushman ke hawāle karegā.) ⁶⁵ Phir us ne kahā, “Is lie maiñ ne tum ko batāyā ki sirf wuh shaḥs mere pās ā saktā hai jise Bāp kī taraf se yih taufīq mile.”

⁶⁶ Us waqt se us ke bahut-se shāgird ulṭe pāñw phir gae aur āindā ko us ke sāth na chale. ⁶⁷ Tab Īsā ne bārah shāgirdoñ se pūchhā, “Kyā tum bhī chale jānā chāhte ho?”

⁶⁸ Shamāūn Patras ne jawāb diyā, “Khudāwand, ham kis ke pās jāeñ? Abadī zindagī kī bāteñ to āp hī ke pās haiñ. ⁶⁹ Aur ham ne imān lā kar jān liyā hai kī āp Allāh ke Quddūs haiñ.”

⁷⁰ Jawāb meñ Īsā ne kahā, “Kyā maiñ ne tum bārah ko nahīñ chunā? To bhī tum meñ se ek shaḥs shaitān hai.” ⁷¹ (Wuh Shamāūn Iskariyotī ke beṭe Yahūdāh kī taraf ishārā kar rahā thā jo bārah shāgirdoñ meñ se ek thā aur jis ne bād meñ use dushman ke hawāle kar diyā.)

7

Īsā aur Us ke Bhāī

¹ Is ke bād Īsā ne Galīl ke ilāqe meñ idhar-udhar safr kiyā. Wuh Yahūdiyā meñ phirnā nahīñ chāhtā thā kyoñki wahāñ ke Yahūdī use qatl karne kā mauqā ḍhūṇḍ rahe the. ² Lekin jab Yahūdī id banām Jhoñpṛiyoñ kī Id qarīb āī ³ to us ke bhāiyoñ ne us se kahā, “Yih jagah chhoṛ kar Yahūdiyā chalā jā tāki tere pairokār bhī wuh mojize dekh leñ jo tū kartā hai. ⁴ Jo shaḥs chāhtā hai ki awām use jāne wuh poshidagī meñ kām nahīñ kartā. Agar tū is qism kā mojjizānā kām kartā hai to apne āp ko duniyā par zāhir kar.” ⁵ (Asl meñ Īsā ke bhāī bhī us par imān nahīñ rakhte the.)

⁶ Īsā ne unheñ batāyā, “Abhī wuh waqt nahīn āyā jo mere lie mauzūn hai. Lekin tum jā sakte ho, tumhāre lie har waqt mauzūn hai. ⁷ Duniyā tum se dushmanī nahīn rakh saktī. Lekin mujh se wuh dushmanī rakhtī hai, kyonki main us ke bāre meñ yih gawāhī detā hūn ki us ke kām bure haiñ. ⁸ Tum khud id par jāo. Main nahīn jāūngā, kyonki abhī wuh waqt nahīn āyā jo mere lie mauzūn hai.” ⁹ Yih kah kar wuh Galīl meñ thahrā rahā.

Īsā Jhoñpriyon kī Id Par

¹⁰ Lekin bād meñ, jab us ke bhāī id par jā chuke the to wuh bhī gayā, agarche alāniyā nahīn balki khufiyā taur par. ¹¹ Yahūdī id ke mauge par use talāsh kar rahe the. Wuh pūchhte rahe, “Wuh ādmī kahān hai?”

¹² Hujūm meñ se kaī log Īsā ke bāre meñ buṛbuṛā rahe the. Bāz ne kahā, “Wuh achchhā bandā hai.” Lekin dūsron ne etarāz kiyā, “Nahīn, wuh awām ko bahkātā hai.” ¹³ Lekin kisī ne bhī us ke bāre meñ khul kar bāt na kī, kyonki wuh Yahūdiyon se ḍarte the.

¹⁴ Id kā ādhā hissā guzar chukā thā jab Īsā Baitul-muqaddas meñ jā kar tālīm dene lagā. ¹⁵ Use sun kar Yahūdī hairatzadā hue aur kahā, “Yih ādmī kis tarah itnā ilm rakhtā hai hālānki is ne kahīn se bhī tālīm hāsīl nahīn kī!”

¹⁶ Īsā ne jawāb diyā, “Jo tālīm main detā hūn wuh merī apnī nahīn balki us ki hai jis ne mujhe bhejā. ¹⁷ Jo us kī marzī pūrī karne ke lie taiyār hai wuh jān legā ki merī tālīm Allāh kī taraf se hai yā ki merī apnī taraf se. ¹⁸ Jo apnī taraf se boltā hai wuh apnī hī izzat chāhtā hai. Lekin jo apne bhejne wāle kī izzat-o-jalāl barhāne kī koshish kartā hai wuh sachchā hai aur us meñ nārāstī nahīn hai. ¹⁹ Kyā Mūsā ne tum ko shariyat nahīn dī? To phir tum mujhe qatl karne kī koshish kyon kar rahe ho?”

²⁰ Hujūm ne jawāb diyā, “Tum kisi badrūh kī girift meñ ho. Kaun tumheñ qatl karne kī koshish kar rahā hai?”

²¹ Īsā ne un se kahā, “Main ne Sabat ke din ek hī mojizā kiyā aur tum sab hairatzadā hue. ²² Lekin tum bhī Sabat ke din kām karte ho. Tum us din apne bachchoñ kā khatnā karwāte ho. Aur yih rasm Mūsā kī shariyat ke mutābiq hī hai, agarche yih Mūsā se nahīn balki hamāre bāpdādā Ibrāhīm, Is’hāq aur Yāqūb se shurū hūī. ²³ Kyonki shariyat ke mutābiq lāzim hai ki bachche kā khatnā āthweñ din karwāyā jāe, aur agar yih din Sabat ho to tum phir bhī apne bachche kā khatnā karwāte ho tāki shariyat kī khilāfwarzī na ho jāe. To phir tum mujh se kyon nārāz ho ki main ne Sabat ke din ek ādmī ke pūre jism ko shifā dī? ²⁴ Zāhiri sūrat ki binā par faislā na karo balki bātīnī hālat pahchān kar munsifānā faislā karo.”

Kyā Īsā hī Masih Hai?

²⁵ Us waqt Yarūshalam ke kuchh rahne wāle kahne lage, “Kyā yih wuh ādmī nahīn hai jise log qatl karne kī koshish kar rahe haiñ? ²⁶ Tāham wuh yahān khul kar bāt kar rahā hai aur koī bhī use rokne kī koshish nahīn kar rahā. Kyā hamāre rāhnumāoñ ne haqīqat meñ jān liyā hai ki yih Masih hai? ²⁷ Lekin jab Masih āegā to kisi ko bhī mālūm nahīn hogā ki wuh kahān se hai. Yih ādmī farq hai. Ham to jānte haiñ ki yih kahān se hai.”

²⁸ Īsā Baitul-muqaddas meñ tālīm de rahā thā. Ab wuh pukār ūthā, “Tum mujhe jānte ho aur yih bhī jānte ho ki main kahān se hūn. Lekin main apnī taraf se nahīn āyā. Jis ne mujhe bhejā hai wuh sachchā hai aur

use tum nahīn jānte. ²⁹ Lekin main use jāntā hūn, kyonki main us kī taraf se hūn aur us ne mujhe bhejā hai.”

³⁰ Tab unhoñ ne use giriftār karne kī koshish kī. Lekin koī bhī us ko hāth na lagā sakā, kyonki abhī us kā waqt nahīn āyā thā. ³¹ To bhī hujūm ke kāi log us par imān lāe, kyonki unhoñ ne kahā, “Jab Masīh āegā to kyā wuh is ādmī se zyādā ilāhī nishān dikhāegā?”

Pahredār Use Giriftār Karne Āte Haiñ

³² Farisiyoñ ne dekhā ki hujūm meñ is qism kī bāteñ dhīmī dhīmī āwāz ke sāth phail rahī haiñ. Chunānche unhoñ ne rāhnumā imāmoñ ke sāth mil kar Baitul-muqaddas ke pahredār Īsā ko giriftār karne ke lie bheje.

³³ Lekin Īsā ne kahā, “Main sirf thoṛī der aur tumhāre sāth rahūngā, phir main us ke pās wāpas chalā jāūngā jis ne mujhe bhejā hai. ³⁴ Us waqt tum mujhe dhūndoge, magar nahīn pāoge, kyonki jahān main hūn wahān tum nahīn ā sakte.”

³⁵ Yahūdī āpas meñ kahne lage, “Yih kahān jānā chāhtā hai jahān ham use nahīn pā sakeñge? Kyā wuh bairūn-e-mulk jānā chāhtā hai, wahān jahān hamāre log Yūnāniyoñ meñ bikhrī hālat meñ rahte haiñ? Kyā wuh Yūnāniyoñ ko tālim denā chāhtā hai? ³⁶ Matlab kyā hai jab wuh kahtā hai, ‘Tum mujhe dhūndoge magar nahīn pāoge’ aur ‘Jahān main hūn wahān tum nahīn ā sakte.’”

Zindagī ke Pānī kī Nahreñ

³⁷ Īd ke ākhirī din jo sab se aham hai Īsā kharā huā aur ūnchī āwāz se pukar ūthā, “Jo pyāsā ho wuh mere pās āe, ³⁸ aur jo mujh par imān lāe wuh pie. Kalām-e-muqaddas ke mutābiq ‘Us ke andar se zindagī ke pānī kī nahreñ bah nikleñgī.’” ³⁹ (‘Zindagī ke pānī’ se wuh Rūhul-quds kī taraf ishārā kar rahā thā jo un ko hāsil hotā hai jo Īsā par imān lāte haiñ. Lekin wuh us waqt tak nāzil nahīn huā thā, kyonki Īsā ab tak apne jalāl ko na pahuñchā thā.)

Sunane Wāloñ meñ Nā-ittafāqī

⁴⁰ Īsā kī yih bāteñ sun kar hujūm ke kuchh logoñ ne kahā, “Yih ādmī wāqai wuh nabī hai jis ke intazār meñ ham haiñ.”

⁴¹ Dūstroñ ne kahā, “Yih Masīh hai.”

Lekin bāz ne etarāz kiyā, “Masīh Galīl se kis tarah ā saktā hai! ⁴² Pāk kalām to bayān kartā hai ki Masīh Dāūd ke khandān aur Bait-laham se āegā, us gānw se jahān Dāūd Bādshāh paidā huā.” ⁴³ Yoñ Īsā kī wajah se logoñ meñ phūṭ par gaī. ⁴⁴ Kuchh to use giriftār karnā chāhte the, lekin koī bhī us ko hāth na lagā sakā.

Yahūdī Rāhnumā Īsā par Imān Nahīn Rakhte

⁴⁵ Itne meñ Baitul-muqaddas ke pahredār rāhnumā imāmoñ aur Farisiyoñ ke pās wāpas āe. Wuh Īsā ko le kar nahīn āe the, is lie rāhnumāoñ ne pūchhā, “Tum use kyon nahīn lāe?”

⁴⁶ Pahredāroñ ne jawāb diyā, “Kisī ne kabhī is ādmī kī tarah bāt nahīn kī.”

⁴⁷ Farisiyoñ ne tanzan kahā, “Kyā tum ko bhī bahkā diyā gayā hai? ⁴⁸ Kyā rāhnumāoñ yā Farisiyoñ meñ koī hai jo us par imān lāyā ho? Koī bhī nahīn! ⁴⁹ Lekin shariāt se nāwāqif yih hujūm lānatī hai!”

⁵⁰ In rāhnumāoñ meñ Nikudemus bhī shāmil thā jo kuchh der pahle Īsā ke pās gayā thā. Ab wuh bol ūthā, ⁵¹ “Kyā hamārī shariāt kisī par yoñ

faislā dene kī ijāzat detī hai? Nahīn, lāzim hai ki use pahle adālat meñ pesh kiyā jāe tāki mālūm ho jāe ki us se kyā kuchh sarzad huā hai.”

⁵² Dūsroñ ne etarāz kiyā, “Kyā tum bhī Galīl ke rahne wāle ho? Kalām-e-muqaddas meñ taftish karke khud dekh lo ki Galīl se koī nabī nahīn aegā.” ⁵³ Yih kah kar har ek apne apne ghar chalā gayā.

8

Zinākār Aurat par Pahlā Patthar

¹ Īsā khud Zaitūn ke pahār par chalā gayā. ² Agle din pau phatte waqt wuh dubārā Baitul-muqaddas meñ āyā. Wahān sab log us ke gird jamā hue aur wuh baiṭh kar unheñ tālīm dene lagā. ³ Is daurān shariāt ke ulamā aur Farīsī ek aurat ko le kar āe jise zinā karte waqt pakaṛā gayā thā. Use bīch meñ khaṛā karke ⁴ unhoñ ne Īsā se kahā, “Ustād, is aurat ko zinā karte waqt pakaṛā gayā hai. ⁵ Mūsā ne shariāt meñ hamēñ hukm diyā hai ki aise logoñ ko sangsār karnā hai. Āp kyā kahte haiñ?” ⁶ Is sawāl se wuh use phaṅsānā chāhte the tāki us par ilzām lagāne kā koī bahānā un ke hāth ā jāe. Lekin Īsā jhuk gayā aur apnī unglī se zamīn par likhne lagā.

⁷ Jab wuh us se jawāb kā taqāzā karte rahe to wuh khaṛā ho kar un se muḁhātīb huā, “Tum meñ se jis ne kabhī gunāh nahīn kiyā, wuh pahlā patthar māre.” ⁸ Phir wuh dubārā jhuk kar zamīn par likhne lagā. ⁹ Yih jawāb sun kar ilzām lagāne wāle yake bād digare wahān se khisak gae. Pahle buzurg, phir bāqī sab. Āḁhirkār Īsā aur darmiyān meñ khaṛī wuh aurat akele rah gae. ¹⁰ Phir us ne khaṛe ho kar kahā, “Ai aurat, wuh sab kahān gae. Kyā kisi ne tujh par fatwā nahīn lagāyā?”

¹¹ Aurat ne jawāb diyā, “Nahīn Khudāwand.”

Īsā ne kahā, “Maiñ bhī tujh par fatwā nahīn lagātā. Jā, āindā gunāh na karnā.”

Īsā Duniyā kā Nūr Hai

¹² Phir Īsā dubārā logoñ se muḁhātīb huā, “Duniyā kā nūr maiñ hūñ. Jo merī pairawī kare wuh tārikī meñ nahīn chalegā, kyonki use zindagi kā nūr hāsīl hogā.”

¹³ Farīsīyoñ ne etarāz kiyā, “Āp to apne bāre meñ gawāhī de rahe haiñ. Aisī gawāhī motabar nahīn hotī.”

¹⁴ Īsā ne jawāb diyā, “Agarche maiñ apne bāre meñ hī gawāhī de rahā hūñ to bhī wuh motabar hai. Kyonki maiñ jāntā hūñ ki maiñ kahān se āyā hūñ aur kahān ko jā rahā hūñ. Lekin tum ko to mālūm nahīn ki maiñ kahān se āyā hūñ aur kahān jā rahā hūñ. ¹⁵ Tum insānī soch ke mutābiq logoñ kā faislā karte ho, lekin maiñ kisi kā bhī faislā nahīn kartā. ¹⁶ Aur agar faislā karūñ bhī to merā faislā durust hai, kyonki maiñ akelā nahīn hūñ. Bāp jis ne mujhe bhejā hai mere sāth hai. ¹⁷ Tumhārī shariāt meñ likhā hai ki to ādmīyoñ kī gawāhī motabar hai. ¹⁸ Maiñ khud apne bāre meñ gawāhī detā hūñ jabki dūsra gawāh Bāp hai jis ne mujhe bhejā.”

¹⁹ Unhoñ ne pūchhā, “Āp kā Bāp kahān hai?” Īsā ne jawāb diyā, “Tum na mujhe jānte ho, na mere Bāp ko. Agar tum mujhe jānte to phir mere Bāp ko bhī jānte.”

²⁰ Īsā ne yih bāteñ us waqt kīn jab wuh us jagah ke qarīb tālīm de rahā thā jahān log apnā hadiyā dālthe the. Lekin kisī ne use giriftār na kiyā kyoñki abhī us kā waqt nahīn āyā thā.

Jahān Maiñ Jā Rahā Hūn Tum Wahān Nahīn Jā Sakte

²¹ Ek aur bār Īsā un se muḡhātīb huā, “Maiñ jā rahā hūn aur tum mujhe ḡhūṇḡ ḡhūṇḡ kar apne gunāhoñ meñ mar jāoge. Jahān maiñ jā rahā hūn wahān tum nahīn pahuñch sakte.”

²² Yahūdiyōñ ne pūchhā, “Kyā wuh ḡhudkushī karnā chāhtā hai? Kyā wuh isī wajah se kahtā hai, ‘Jahān maiñ jā rahā hūn wahān tum nahīn pahuñch sakte?’”

²³ Īsā ne apnī bāt jāri rakhī, “Tum nīche se ho jabki maiñ ūpar se hūn. Tum is duniyā ke ho jabki maiñ is duniyā kā nahīn hūn. ²⁴ Maiñ tum ko batā chukā hūn ki tum apne gunāhoñ meñ mar jāoge. Kyoñki agar tum imān nahīn lāte ki maiñ wuhī hūn to tum yaqīnan apne gunāhoñ meñ mar jāoge.”

²⁵ Unhoñ ne sawāl kiyā, “Āp kaun haiñ?”

Īsā ne jawāb diyā, “Maiñ wuhī hūn jo maiñ shurū se hī batātā āyā hūn. ²⁶ Maiñ tumhāre bāre meñ bahut kuchh kah saktā hūn. Bahut-sī aisī bāteñ haiñ jin kī binā par maiñ tum ko mujrim ṡahrā saktā hūn. Lekin jis ne mujhe bhejā hai wuhī sachchā aur motabar hai aur maiñ duniyā ko sirf wuh kuchh sunātā hūn jo maiñ ne us se sunā hai.”

²⁷ Sunane wāle na samjhe ki Īsā Bāp kā zikr kar rahā hai. ²⁸ Chunāñche us ne kahā, “Jab tum Ibn-e-Ādam ko ūñche par chaḡhāoge tab hī tum jān loge ki maiñ wuhī hūn, ki maiñ apnī taraf se kuchh nahīn kartā balki sirf wuhī sunātā hūn jo Bāp ne mujhe sikhāyā hai. ²⁹ Aur jis ne mujhe bhejā hai wuh mere sāth hai. Us ne mujhe akelā nahīn chhoṛā, kyoñki maiñ har waqt wuhī kuchh kartā hūn jo use pasand ātā hai.”

³⁰ Yih bāteñ sun kar bahut-se log us par imān lāe.

Sachchāi Tum ko Āzād Karegi

³¹ Jo Yahūdī us kā yaqīn karte the Īsā ab un se hamkalām huā, “Agar tum merī tālīm ke tābe rahoge tab hī tum mere sachche shāgird hoge. ³² Phir tum sachchāi ko jān loge aur sachchāi tum ko āzād kar degī.”

³³ Unhoñ ne etarāz kiyā, “Ham to Ibrāhīm kī aulād haiñ, ham kabhī bhī kisī ke ḡhulām nahīn rahe. Phir āp kis tarah kah sakte haiñ ki ham āzād ho jāenge?”

³⁴ Īsā ne jawāb diyā, “Maiñ tum ko sach batātā hūn ki jo bhī gunāh kartā hai wuh gunāh kā ḡhulām hai. ³⁵ ḡhulām to ārizī taur par ghar meñ rahtā hai, lekin mālik kā beṡā hameshā tak. ³⁶ Is lie agar Farzand tum ko āzād kare to tum haqīqatan āzād hoge. ³⁷ Mujhe mālūm hai ki tum Ibrāhīm kī aulād ho. Lekīn tum mujhe qatl karne ke darpai ho, kyoñki tumhāre andar mere paighām ke lie gunjāish nahīn hai. ³⁸ Maiñ tum ko wuhī kuchh batātā hūn jo maiñ ne Bāp ke hāñ dekhā hai, jabki tum wuhī kuchh sunāte ho jo tum ne apne Bāp se sunā hai.”

³⁹ Unhoñ ne kahā, “Hamārā bāp Ibrāhīm hai.” Īsā ne jawāb diyā, “Agar tum Ibrāhīm kī aulād hote to tum us ke namūne par chalte. ⁴⁰ Is ke bajāe tum mujhe qatl karne kī talāsh meñ ho, is lie kī maiñ ne tum ko wuhī sachchāi sunāi hai jo maiñ ne Allāh ke huzūr sunī hai. Ibrāhīm ne kabhī bhī is qism kā kām na kiyā. ⁴¹ Nahīn, tum apne bāp kā kām kar rahe ho.”

Unhoñ ne etarāz kiyā, “Ham harāmzāde nahīn haiñ. Allāh hī hamārā wāhid Bāp hai.”

⁴² Isā ne un se kahā, “Agar Allāh tumhārā Bāp hotā to tum mujh se muhabbat rakhte, kyonki maini Allāh meñ se nikal āyā hūñ. Maini apñi taraf se nahīñ āyā balki usī ne mujhe bhejā hai. ⁴³ Tum merī zabān kyon nahīñ samajhte? Is lie ki tum merī bāt sun nahīñ sakte. ⁴⁴ Tum apne bāp Iblis se ho aur apne bāp kī khāhishoñ par amal karne ke khāhāñ rahte ho. Wuh shurū hī se qātil hai aur sachchāī par qāym na rahā, kyonki us meñ sachchāī hai nahīñ. Jab wuh jhūṭ boltā hai to yih fitrī bāt hai, kyonki wuh jhūṭ bolne wālā aur jhūṭ kā bāp hai. ⁴⁵ Lekin maini sachchī bāteñ sunātā hūñ aur yihī wajah hai ki tum ko mujh par yaqīn nahīñ ātā. ⁴⁶ Kyā tum meñ se koī sābit kar saktā hai ki mujh se koī gunāh sarzad huā hai? Maini to tum ko haqīqat batā rahā hūñ. Phir tum ko mujh par yaqīn kyon nahīñ ātā? ⁴⁷ Jo Allāh se hai wuh Allāh kī bāteñ suntā hai. Tum yih is lie nahīñ sunte ki tum Allāh se nahīñ ho.”

Isā aur Ibrāhīm

⁴⁸ Yahūdiyoñ ne jawāb diyā, “Kyā ham ne ṭhīk nahīñ kahā ki tum Sāmari ho aur kisī badrūh ke qabze meñ ho?”

⁴⁹ Isā ne kahā, “Maini badrūh ke qabze meñ nahīñ hūñ balki apne Bāp kī izzat kartā hūñ jabki tum merī be’izzati karte ho. ⁵⁰ Maini khud apñi izzat kā khāhāñ nahīñ hūñ. Lekin ek hai jo merī izzat aur jalāl kā khāyāl rakhtā aur insāf kartā hai. ⁵¹ Maini tum ko sach batātā hūñ ki jo bhī mere kalām par amal kartā rahe wuh maut ko kabhī nahīñ dekhegā.”

⁵² Yih sun kar logoñ ne kahā, “Ab hameñ patā chal gayā hai ki tum kisī badrūh ke qabze meñ ho. Ibrāhīm aur nabī sab intaqāl kar gae jabki tum dāwā karte ho, ‘Jo bhī mere kalām par amal kartā rahe wuh maut kā mazā kabhī nahīñ chakhegā.’ ⁵³ Kyā tum hamāre bāp Ibrāhīm se baṛe ho? Wuh mar gayā, aur nabī bhī mar gae. Tum apne āp ko kyā samajhte ho?”

⁵⁴ Isā ne jawāb diyā, “Agar meñ apñi izzat aur jalāl barhātā to merā jalāl bātil hotā. Lekin merā Bāp hī merī izzat-o-jalāl barhātā hai, wuhī jis ke bāre meñ tum dāwā karte ho ki ‘Wuh hamārā Khudā hai.’ ⁵⁵ Lekin haqīqat meñ tum ne use nahīñ jānā jabki maini use jāntā hūñ. Agar maini kahtā ki maini use nahīñ jāntā to maini tumhārī tarah jhūṭā hotā. Lekin maini use jāntā aur us ke kalām par amal kartā hūñ. ⁵⁶ Tumhāre bāp Ibrāhīm ne khushi manāī jab use mālūm huā ki wuh merī āmad kā din dekhegā, aur wuh use dekh kar masrūr huā.”

⁵⁷ Yahūdiyoñ ne etarāz kiyā, “Tumhārī umr to abhī pachās sāl bhī nahīñ, to phir tum kis tarah kah sakte ho ki tum ne Ibrāhīm ko dekhā hai?”

⁵⁸ Isā ne un se kahā, “Maini tum ko sach batātā hūñ, Ibrāhīm kī paidāish se peshtar ‘Maini hūñ.’”

⁵⁹ Is par log use sangsār karne ke lie patthar uṭhāne lage. Lekin Isā ghāyb ho kar Baitul-muqaddas se nikal gayā.

9

Andhe kī Shifā

¹ Chalthe chalthe Isā ne ek ādmī ko dekhā jo paidāish kā andhā thā. ² Us ke shāgirdoñ ne us se pūchhā, “Ustād, yih ādmī andhā kyon paidā huā? Kyā is kā koī gunāh hai yā is ke wālidain kā?”

³ Īsā ne jawāb diyā, “Na is kā koī gunāh hai aur na is ke wālidain kā. Yih is lie huā ki is kī zindagī meñ Allāh kā kām zāhir ho jāe. ⁴ Abhī din hai. Lāzim hai ki ham jitnī der tak din hai us kā kām karte raheñ jis ne mujhe bhejā hai. Kyoñki rāt āne wālī hai, us waqt koī kām nahīn kar sakegā. ⁵ Lekin jitnī der tak main duniyā meñ hūn utnī der tak main duniyā kā nūr hūn.”

⁶ Yih kah kar us ne zamīn par thūk kar miṭṭī sānī aur us kī ānkhoñ par lagā dī. ⁷ Us ne us se kahā, “Jā, Shiloḳh ke hauz meñ nahā le.” (Shiloḳh kā matlab ‘bhejā huā’ hai.) Andhe ne jā kar nahā liyā. Jab wāpas āyā to wuh dekh saktā thā.

⁸ Us ke hamsāe aur wuh jinhoñ ne pahle use bhīk māngte dekhā thā pūchhne lage, “Kyā yih wuhī nahīn jo baiṭhā bhīk māngā kartā thā?”

⁹ Bāz ne kahā, “Hāñ, wuhī hai.”

Auroñ ne inkār kiyā, “Nahīn, yih sirf us kā hamshakl hai.”

Lekin ādmī ne ḳhud isrār kiyā, “Main wuhī hūn.”

¹⁰ Unhoñ ne us se sawāl kiyā, “Terī ānkheñ kis tarah bahāl huīn?”

¹¹ Us ne jawāb diyā, “Wuh ādmī jo Īsā kahlātā hai us ne miṭṭī sān kar merī ānkhoñ par lagā dī. Phir us ne mujhe kahā, ‘Shiloḳh ke hauz par jā aur nahā le.’ Main wahāñ gayā aur nahāte hī merī ānkheñ bahāl ho gain.”

¹² Unhoñ ne pūchhā, “Wuh kahāñ hai?”

Us ne jawāb diyā, “Mujhe nahīn mālūm.”

Farīsī Shifā kī Taftīsh Karte Haiñ

¹³ Tab wuh shifāyāb andhe ko Farīsiyōñ ke pās le gae. ¹⁴ Jis din Īsā ne miṭṭī sān kar us kī ānkhoñ ko bahāl kiyā thā wuh Sabat kā din thā. ¹⁵ Is lie Farīsiyōñ ne bhī us se pūchh-gachh ki ki use kis tarah basārat mil gai. Ādmī ne jawāb diyā, “Us ne merī ānkhoñ par miṭṭī lagā dī, phir main ne nahā liyā aur ab dekh saktā hūn.”

¹⁶ Farīsiyōñ meñ se bāz ne kahā, “Yih shaḳhs Allāh kī taraf se nahīn hai, kyoñki Sabat ke din kām kartā hai.”

Dūroñ ne etarāz kiyā, “Gunāhgār is qism ke ilāhī nishān kis tarah dikhā saktā hai?” Yoñ un meñ phūṭ paṛ gai.

¹⁷ Phir wuh dubārā us ādmī se muḳhātib hue jo pahle andhā thā, “Tū ḳhud is ke bāre meñ kyā kahtā hai? Us ne to terī hī ānkhoñ ko bahāl kiyā hai.”

Us ne jawāb diyā, “Wuh nabī hai.”

¹⁸ Yahūdiyōñ ko yaqīn nahīn ā rahā thā ki wuh wāqaī andhā thā aur phir bahāl ho gayā hai. Is lie unhoñ ne us ke wālidain ko bulāyā. ¹⁹ Unhoñ ne un se pūchhā, “Kyā yih tumhārā beṭā hai, wuhī jis ke bāre meñ tum kahte ho ki wuh andhā paidā huā thā? Ab yih kis tarah dekh saktā hai?”

²⁰ Us ke wālidain ne jawāb diyā, “Ham jānte haiñ ki yih hamārā beṭā hai aur ki yih paidā hote waqt andhā thā. ²¹ Lekin hamēñ mālūm nahīn ki ab yih kis tarah dekh saktā hai yā ki kis ne is kī ānkhoñ ko bahāl kiyā hai. Is se ḳhud patā kareñ, yih bālīgh hai. Yih ḳhud apne bāre meñ batā saktā hai.” ²² Us ke wālidain ne yih is lie kahā ki wuh Yahūdiyōñ se ḳarte the. Kyoñki wuh faislā kar chuke the ki jo bhī Īsā ko Masīh qarār de use Yahūdi jamāt se nikāl diyā jāe. ²³ Yihī wajah thī ki us ke wālidain ne kahā thā, “Yih bālīgh hai, is se ḳhud pūchh leñ.”

²⁴ Ek bār phir unhoñ ne shifāyāb andhe ko bulāyā, “Allāh ko jalāl de, ham to jānte haiñ ki yih ādmī gunāhgār hai.”

²⁵ Ādmī ne jawāb diyā, “Mujhe kyā patā hai ki wuh gunāhgār hai yā nahīn, lekin ek bāt maiñ jāntā hūn, pahle maiñ andhā thā, aur ab maiñ dekh saktā hūn!”

²⁶ Phir unhoñ ne us se sawāl kiyā, “Us ne tere sāth kyā kiyā? Us ne kis tarah terī ānkhon ko bahāl kar diyā?”

²⁷ Us ne jawāb diyā, “Maiñ pahle bhī āp ko batā chukā hūn aur āp ne sunā nahīn. Kyā āp bhī us ke shāgird bananā chāhte haiñ?”

²⁸ Is par unhoñ ne use burā-bhalā kahā, “Tū hī us kā shāgird hai, ham to Mūsā ke shāgird haiñ. ²⁹ Ham to jānte haiñ ki Allāh ne Mūsā se bāt kī hai, lekin is ke bāre meñ ham yih bhī nahīn jānte ki wuh kahān se āyā hai.”

³⁰ Ādmī ne jawāb diyā, “Ajīb bāt hai, us ne merī ānkhon ko shifā dī hai aur phir bhī āp nahīn jānte ki wuh kahān se hai. ³¹ Ham jānte haiñ ki Allāh gunāhgāron kī nahīn suntā. Wuh to us kī suntā hai jo us kā khauf māntā aur us kī marzī ke mutābiq chaltā hai. ³² Ibtidā hī se yih bāt sunane meñ nahīn āī ki kisī ne paidāishī andhe kī ānkhon ko bahāl kar diyā ho. ³³ Agar yih ādmī Allāh kī taraf se na hotā to kuchh na kar saktā.”

³⁴ Jawāb meñ unhoñ ne use batāyā, “Tū jo gunāhālūdā hālat meñ paidā huā hai kyā tū hamārā ustād bananā chāhtā hai?” Yih kah kar unhoñ ne use jamāt meñ se nikāl diyā.

Ruhānī Andhāpan

³⁵ Jab Īsā ko patā chalā ki use nikāl diyā gayā hai to wuh us ko milā aur pūchhā, “Kyā tū Ibn-e-Ādam par imān rakhtā hai?”

³⁶ Us ne kahā, “Kḥudāwand, wuh kaun hai? Mujhe batāen tāki maiñ us par imān lāūn.”

³⁷ Īsā ne jawāb diyā, “Tū ne use dekh liyā hai balki wuh tujh se bāt kar rahā hai.”

³⁸ Us ne kahā, “Kḥudāwand, maiñ imān rakhtā hūn” aur use sijdā kiyā.

³⁹ Īsā ne kahā, “Maiñ adālat karne ke lie is duniyā meñ āyā hūn, is lie ki andhe dekheñ aur dekhne wāle andhe ho jāen.”

⁴⁰ Kuchh Farīsī jo sāth khare the yih kuchh sun kar pūchhne lage, “Achchhā, ham bhī andhe haiñ?”

⁴¹ Īsā ne un se kahā, “Agar tum andhe hote to tum qusūrwar na thaharte. Lekin ab chūnki tum dāwā karte ho ki ham dekh sakte haiñ is lie tumhārā gunāh qāym rahtā hai.

10

Charwāhe kī Tamsil

¹ Maiñ tum ko sach batātā hūn ki jo darwāze se bheṛon ke bāre meñ dākḥil nahīn hotā balki phalāng kar andar ghus atā hai wuh chor aur dākū hai. ² Lekin jo darwāze se dākḥil hotā hai wuh bheṛon kā charwāhā hai. ³ Chaukīdār us ke lie darwāzā khol detā hai aur bheṛen us kī āwāz suntī haiñ. Wuh apnī har ek bheṛ kā nām le kar unheñ bulātā aur bāhar le jātā hai. ⁴ Apne pūre galle ko bāhar nikālne ke bād wuh un ke āge āge chalne lagtā hai aur bheṛen us ke pīchhe pīchhe chal partī haiñ, kyonki wuh us kī āwāz pahchāntī haiñ. ⁵ Lekin wuh kisī ajnabī ke pīchhe nahīn chalengī balki us se bhāg jāengī, kyonki wuh us kī āwāz nahīn pahchāntīñ.”

⁶ Īsā ne unheñ yih tamsil pesh kī, lekin wuh na samjhe ki wuh unheñ kyā batānā chāhtā hai.

Achchhā Charwāhā

⁷ Is lie Īsā dubārā is par bāt karne lagā, “Maiñ tum ko sach batātā hūñ ki bheṛoñ ke lie darwāzā maiñ hūñ. ⁸ Jitne bhī mujh se pahle āe wuh chor aur ḍākū haiñ. Lekin bheṛoñ ne un kī na sunī. ⁹ Maiñ hī darwāzā hūñ. Jo bhī mere zariye andar āe use najāt milegī. Wuh atā jāta aur hari charāgāheñ pātā rahegā. ¹⁰ Chor to sirf chori karne, zabah karne aur tabāh karne atā hai. Lekin maiñ is lie āyā hūñ ki wuh zindagī pāeñ, balki kasrat kī zindagī pāeñ.

¹¹ Achchhā charwāhā maiñ hūñ. Achchhā charwāhā apñi bheṛoñ ke lie apñi jān detā hai. ¹² Mazdūr charwāhe kā kirdār adā nahīñ kartā, kyonki bheṛeñ us kī apñi nahīñ hotīñ. Is lie jyon hī koī bheṛiyā atā hai to mazdūr use dekhte hī bheṛoñ ko chhoṛ kar bhāg jāta hai. Natīje meñ bheṛiyā kuchh bheṛeñ pakaṛ letā aur bāqiyōñ ko muntashir kar detā hai. ¹³ Wajah yih hai ki wuh mazdūr hī hai aur bheṛoñ kī fikr nahīñ kartā. ¹⁴ Achchhā charwāhā maiñ hūñ. Maiñ apñi bheṛoñ ko jāntā hūñ aur wuh mujhe jāntī haiñ, ¹⁵ bilkul usī tarah jis tarah Bāp mujhe jāntā hai aur maiñ Bāp ko jāntā hūñ. Aur maiñ bheṛoñ ke lie apñi jān detā hūñ. ¹⁶ Merī aur bhī bheṛeñ haiñ jo is bāre meñ nahīñ haiñ. Lāzim hai ki unheñ bhī le aūñ. Wuh bhī merī āwaz suneñgī. Phir ek hī gallā aur ek hī gallābān hogā.

¹⁷ Merā Bāp mujhe is lie pyār kartā hai ki maiñ apñi jān detā hūñ tāki use phir le lūñ. ¹⁸ Koī merī jān mujh se chhīñ nahīñ saktā balki maiñ use apñi marzī se de detā hūñ. Mujhe use dene kā ikhtiyār hai aur use wāpas lene kā bhī. Yih hukm mujhe apne Bāp kī taraf se milā hai.”

¹⁹ In bātoñ par Yahūdiyōñ meñ dubārā phūṭ paṛ gaī. ²⁰ Bahutoñ ne kahā, “Yih badrūh kī girift meñ hai, yih dīwānā hai. Is kī kyon suneñ!”

²¹ Lekin auroñ ne kahā, “Yih aisī bāteñ nahīñ haiñ jo badrūh-giriftā shakhs kar sake. Kyā badrūheñ andhoñ kī āñkheñ bahāl kar saktī haiñ?”

Īsā ko Radd Kiyā Jātā Hai

²² Sardiyōñ kā mausam thā aur Īsā Baitul-muqaddas kī Maḳhsūsiyat kī Īd banām Hanūkā ke daurān Yarūshalam meñ thā. ²³ Wuh Baitul-muqaddas ke us barāmdē meñ phir rahā thā jis kā nām Sulemān kā barāmdā thā. ²⁴ Yahūdī use gher kar kahne lage, “Āp hameñ kab tak uljhan meñ rakheñge? Agar āp Masīh haiñ to hameñ sāf sāf batā deñ.”

²⁵ Īsā ne jawāb diyā, “Maiñ tum ko batā chukā hūñ, lekin tum ko yaqīn nahīñ āyā. Jo kām maiñ apne Bāp ke nām se kartā hūñ wuh mere gawāh haiñ. ²⁶ Lekin tum imān nahīñ rakhte kyonki tum merī bheṛeñ nahīñ ho. ²⁷ Merī bheṛeñ merī āwaz suntī haiñ. Maiñ unheñ jāntā hūñ aur wuh mere pīchhe chaltī haiñ. ²⁸ Maiñ unheñ abadī zindagī detā hūñ, is lie wuh kabhī halāk nahīñ hongī. Koī unheñ mere hāth se chhīñ na legā, ²⁹ kyonki mere Bāp ne unheñ mere sapurd kiyā hai aur wuhī sab se baṛā hai. Koī unheñ Bāp ke hāth se chhīñ nahīñ saktā. ³⁰ Maiñ aur Bāp ek haiñ.”

³¹ Yih sun kar Yahūdī dubārā patthar uṭhāne lage tāki Īsā ko sangsār kareñ. ³² Us ne un se kahā, “Maiñ ne tumheñ Bāp kī taraf se kā ilāhī nishān dikhāe haiñ. Tum mujhe in meñ se kis nishān kī wajah se sangsār kar rahe ho?”

³³ Yahūdiyōñ ne jawāb diyā, “Ham tum ko kisī achchhe kām kī wajah se sangsār nahīñ kar rahe balki kufr bakne kī wajah se. Tum jo sirf insān ho Allāh hone kā dāwā karte ho.”

³⁴ Īsā ne kahā, “Kyā yih tumhārī sharīat meñ nahīn likhā hai ki Allāh ne farmāyā, ‘Tum Ḳhudā ho’? ³⁵ Unheñ ‘Ḳhudā’ kahā gayā jin tak Allāh kā yih paighām pahuñchāyā gayā. Aur ham jānte haiñ ki kalām-e-muqaddas ko mansūkh nahīn kiyā jā saktā. ³⁶ To phir tum kufr bakne kī bāt kyon karte ho jab maiñ kahtā hūñ ki maiñ Allāh kā Farzand hūñ? Aḳhir Bāp ne Ḳhud mujhe maḳhsūs karke duniyā meñ bhejā hai. ³⁷ Agar maiñ apne Bāp ke kām na karūñ to merī bāt na māno. ³⁸ Lekin agar us ke kām karūñ to beshak merī bāt na māno, lekin kam az kam un kāmōñ kī gawāhī to māno. Phir tum jān loge aur samajh jāoge ki Bāp mujh meñ hai aur maiñ Bāp meñ hūñ.”

³⁹ Ek bār phir unhoñ ne use giriftār karne kī koshish kī, lekin wuh un ke hāth se nikal gayā.

⁴⁰ Phir Īsā dubārā Dariyā-e-Yardan ke pār us jagah chalā gayā jahān Yahyā shurū meñ baptismā diyā kartā thā. Wahān wuh kuchh der ṭhahrā.

⁴¹ Bahut-se log us ke pās āte rahe. Unhoñ ne kahā, “Yahyā ne kabhī koī ilāhī nishān na dikhāyā, lekin jo kuchh us ne is ke bāre meñ bayān kiyā, wuh bilkul sahīh niklā.” ⁴² Aur wahān bahut-se log Īsā par imān lāe.

11

Lāzar kī Maut

¹ Un dinoñ meñ ek ādmī bīmār paṛ gayā jis kā nām Lāzar thā. Wuh apñī bahnoñ Mariyam aur Marthā ke sāth Bait-aniyāh meñ rahtā thā. ² Yih wuhī Mariyam thī jis ne bād meñ Ḳhudāwand par ḳhushbū unḍel kar us ke pāñw apne bāloñ se ḳhushk kie the. Usī kā bhāī Lāzar bīmār thā. ³ Chunāñche bahnoñ ne Īsā ko ittālā dī, “Ḳhudāwand, jise āp pyār karte haiñ wuh bīmār hai.”

⁴ Jab Īsā ko yih ḳhabar milī to us ne kahā, “Is bīmārī kā anjām maut nahīn hai, balkī yih Allāh ke jalāl ke wāste huā hai, tāki is se Allāh ke Farzand ko jalāl mile.”

⁵ Īsā Marthā, Mariyam aur Lāzar se muhabbat rakhtā thā. ⁶ To bhī wuh Lāzar ke bāre meñ ittālā milne ke bād do din aur wahīñ ṭhahrā. ⁷ Phir us ne apne shāgirdoñ se bāt kī, “Āo, ham dubārā Yahūdiyā chale jāeñ.”

⁸ Shāgirdoñ ne etarāz kiyā, “Ustād, abhī abhī wahān ke Yahūdi āp ko sangsār karne kī koshish kar rahe the, phir bhī āp wāpas jānā chāhte haiñ?”

⁹ Īsā ne jawāb diyā, “Kyā din meñ raushnī ke bārah ghanṭe nahīñ hote? Jo shakhs din ke waqt chaltā phirtā hai wuh kisī bhī chīz se nahīñ ṭakraegā, kyonki wuh is duniyā kī raushnī ke zariye dekh saktā hai.

¹⁰ Lekin jo rāt ke waqt chaltā hai wuh chīzoñ se ṭakrā jātā hai, kyonki us ke pās raushnī nahīñ hai.” ¹¹ Phir us ne kahā, “Hamārā dost Lāzar so gayā hai. Lekin maiñ jā kar use jagā dūngā.”

¹² Shāgirdoñ ne kahā, “Ḳhudāwand, agar wuh so rahā hai to wuh bach jāegā.”

¹³ Un kā ḳhayāl thā ki Īsā Lāzar kī fitrī nīnd kā zikr kar rahā hai jabki haqīqat meñ wuh us kī maut kī taraf ishārā kar rahā thā. ¹⁴ Is lie us ne unheñ sāf batā diyā, “Lāzar wafāt pā gayā hai. ¹⁵ Aur tumhārī ḳhātir maiñ ḳhush hūñ ki maiñ us ke marte waqt wahān nahīñ thā, kyonki ab tum imān lāoge. Āo, ham us ke pās jāeñ.”

16 Tomā ne jis kā laqab Juṛwān thā apne sāthī shāgirdoñ se kahā, “Chalo, ham bhī wahān jā kar us ke sāth mar jāeñ.”

Īsā Qiyāmat aur Zindagī Hai

17 Wahān pahuñch kar Īsā ko mālūm huā ki Lāzar ko qabr meñ rakhe chār din ho gae haiñ. 18 Bait-aniyāh kā Yarūshalam se fāsīlā tīn kilomīṭar se kam thā, 19 aur bahut-se Yahūdī Marthā aur Mariyam ko un ke bhāi ke bāre meñ tasallī dene ke lie āe hue the.

20 Yih sun kar ki Īsā ā rahā hai Marthā use milne gaī. Lekin Mariyam ghar meñ baiṭhī rahī. 21 Marthā ne kahā, “Ḳhudāwand, agar āp yahān hote to merā bhāi na martā. 22 Lekin main jāntī hūñ ki ab bhī Allāh āp ko jo bhī māngeñge degā.”

23 Īsā ne use batāyā, “Terā bhāi jī uṭhegā.”

24 Marthā ne jawāb diyā, “Jī, mujhe mālūm hai ki wuh qiyāmat ke din jī uṭhegā, jab sab jī uṭheñge.”

25 Īsā ne use batāyā, “Qiyāmat aur zindagī to main hūñ. Jo mujh par imān rakhe wuh zindā rahegā, chāhe wuh mar bhī jāe. 26 Aur jo zindā hai aur mujh par imān rakhtā hai wuh kabhī nahīñ maregā. Marthā, kyā tujhe is bāt kā yaqīn hai?”

27 Marthā ne jawāb diyā, “Jī Ḳhudāwand, main imān rakhtī hūñ ki āp Ḳhudā ke Farzand Masīh haiñ, jise duniyā meñ ānā thā.”

Īsā Rotā Hai

28 Yih kah kar Marthā wāpas chali gaī aur chupke se Mariyam ko bulāyā, “Ustād ā gae haiñ, wuh tujhe bulā rahe haiñ.” 29 Yih sunte hī Mariyam uṭh kar Īsā ke pās gaī. 30 Wuh abhī gāñw ke bāhar usī jagah ṭhahrā thā jahāñ us kī mulāqāt Marthā se huī thī. 31 Jo Yahūdī ghar meñ Mariyam ke sāth baiṭhe use tasallī de rahe the, jab unhoñ ne dekhā ki wuh jaldī se uṭh kar nikāl gaī hai to wuh us ke piche ho lie. Kyoñki wuh samājh rahe the ki wuh mātām karne ke lie apne bhāi kī qabr par jā rahī hai.

32 Mariyam Īsā ke pās pahuñch gaī. Use dekhte hī wuh us ke pāñwoñ meñ gir gaī aur kahne lagī, “Ḳhudāwand, agar āp yahān hote to merā bhāi na martā.”

33 Jab Īsā ne Mariyam aur us ke sāthiyoñ ko rote dekhā to use baṛī ranjish huī. Muztarib hālat meñ 34 us ne pūchhā, “Tum ne use kahāñ rakhā hai?”

Unhoñ ne jawāb diyā, “Āeñ Ḳhudāwand, aur dekh leñ.”

35 Īsā ro parā. 36 Yahūdīyoñ ne kahā, “Dekho, wuh use kitnā azīz thā.”

37 Lekin un meñ se bāz ne kahā, “Is ādmī ne andhe ko shifā dī. Kyā yih Lāzar ko marne se nahīñ bachā saktā thā?”

Lāzar ko Zindā Kar Diyā Jātā Hai

38 Phir Īsā dubārā nihāyat ranjīdā ho kar qabr par āyā. Qabr ek ghār thī jis ke muñh par patthar rakhā gayā thā. 39 Īsā ne kahā, “Patthar ko haṭā do.”

Lekin marhūm kī bahan Marthā ne etarāz kiyā, “Ḳhudāwand, badbū āegī, kyoñki use yahān paṛe chār din ho gae haiñ.”

40 Īsā ne us se kahā, “Kyā main ne tujhe nahīñ batāyā ki agar tū imān rakhe to Allāh kā jalāl dekhegi?” 41 Chunāñche unhoñ ne patthar ko haṭā diyā. Phir Īsā ne apnī nazar uṭhā kar kahā, “Ai Bāp, main terā shukr kartā hūñ ki tū ne merī sun lī hai. 42 Main to jāntā hūñ ki tū hameshā merī suntā

hai. Lekin maiñ ne yih bāt pās khare logon kī khātir kī, tāki wuh imān lāen ki tū ne mujhe bhejā hai.”⁴³ Phir Īsā zor se pukār uṭhā, “Lāzar, nikal ā!”⁴⁴ Aur murdā nikal āyā. Abhī tak us ke hāth aur pāñw paṭṭiyon se bandhe hue the jabki us kā chehrā kapre meñ liptā huā thā. Īsā ne un se kahā, “Is ke kafan ko khol kar ise jāne do.”

Īsā ke khilāf Mansūbābandī

⁴⁵ Un Yahūdiyōn meñ se jo Mariyam ke pās āe the bahut-se Īsā par imān lāe jab unhoñ ne wuh dekhā jo us ne kiya. ⁴⁶ Lekin bāz Farīsiyōn ke pās gae aur unheñ batayā ki Īsā ne kyā kiya hai. ⁴⁷ Tab rāhnumā imāmon aur Farīsiyōn ne Yahūdī adālat-e-āliya kā ijlās mun'aqid kiya. Unhoñ ne ek dūse se pūchhā, “Ham kyā kar rahe haiñ? Yih ādmī bahut-se ilāhī nishān dikhā rahā hai. ⁴⁸ Agar ham use khulā chhoṛen to ākhirkār sab us par imān le āenge. Phir Romī ā kar hamāre Baitul-muqaddas aur hamāre mulk ko tabāh kar deñge.”

⁴⁹ Un meñ se ek Kāyfā thā jo us sāl imām-e-āzam thā. Us ne kahā, “Āp kuchh nahīn samajhte ⁵⁰ aur is kā khayāl bhī nahīn karte ki is se pahle ki pūrī qaum halāk ho jāe behtar yih hai ki ek ādmī ummat ke lie mar jāe.” ⁵¹ Us ne yih bāt apnī taraf se nahīn kī thī. Us sāl ke imām-e-āzam kī haisiyat se hī us ne yih peshgoī kī ki Īsā Yahūdī qaum ke lie maregā. ⁵² Aur na sirf is ke lie balki Allāh ke bikhre hue farzandoñ ko jamā karke ek karne ke lie bhī.

⁵³ Us din se unhoñ ne Īsā ko qatl karne kā irādā kar liya. ⁵⁴ Is lie us ne ab se alāniyā Yahūdiyōn ke darmiyān waqt na guzārā, balki us jagah ko chhoṛ kar registān ke qarīb ek ilāqe meñ gaya. Wahāñ wuh apne shāgirdoñ samet ek gāñw banām Ifrāim meñ rahne laga.

⁵⁵ Phir Yahūdiyōn kī Īd-e-Fasah qarīb ā gai. Dehāt se bahut-se log apne āp ko pāk karwāne ke lie id se pahle pahle Yarūshalam pahuñche.

⁵⁶ Wahāñ wuh Īsā kā patā karte aur Baitul-muqaddas meñ khare āpas meñ bāt karte rahe, “Kyā khayāl hai? Kyā wuh tahwar par nahīn āegā?”

⁵⁷ Lekin rāhnumā imāmon aur Farīsiyōn ne hukm diyā thā, “Agar kisī ko mālūm ho jāe ki Īsā kahāñ hai to wuh ittālā de tāki ham use giriftār kar leñ.”

12

Īsā ko Bait-aniyāh meñ Masah Kiyā Jātā Hai

¹ Fasah kī Īd meñ abhī chhīh din bāqī the ki Īsā Bait-aniyāh pahuñchā. Yih wuh jagah thī jahāñ us Lāzar kā ghar thā jise Īsā ne murdoñ meñ se zindā kiya thā. ² Wahāñ us ke lie ek khās khānā banāyā gaya. Marthā khāne wāloñ kī khidmat kar rahī thī jabki Lāzar Īsā aur bāqī mehmānoñ ke sāth khāne meñ sharīk thā. ³ Phir Mariyam ne ādhā liṭar khālis jaṭāmāsī kā nihāyat qīmtī itr le kar Īsā ke pāñwoñ par unḍel diyā aur unheñ apne bāloñ se poñchh kar khushk kiya. Khushbū pūre ghar meñ phail gai. ⁴ Lekin Īsā ke shāgird Yahūdāh Iskariyotī ne etarāz kiya. (Bād meñ usī ne Īsā ko dushman ke hawāle kar diyā.) Us ne kahā, ⁵ “Is itr kī qīmat chāñdī ke 300 sikke thī. Ise kyon nahīn bechā gaya tāki is ke paise ghariboñ ko die jāte?” ⁶ Us ne yih bāt is lie nahīn kī ki use ghariboñ kī fikr thī. Asal meñ wuh chor thā. Wuh shāgirdoñ kā khazāñchī thā aur jamāshudā paison meñ se baddiyānatī kartā rahtā thā.

7 Lekin Īsā ne kahā, “Use chhoṛ de! Us ne merī tadfīn kī taiyārī ke lie yih kiyā hai. 8 Gharīb to hameshā tumhāre pās raheṅge, lekin maiñ hameshā tumhāre pās nahīñ rahūṅgā.”

Lāzar ke k̄hilāf Mansūbābandī

9 Itne meñ Yahūdiyoñ kī baṛī tādād ko mālūm huā ki Īsā wahāñ hai. Wuh na sirf Īsā se milne ke lie āe balki Lāzar se bhī jise us ne murdoñ meñ se zindā kiyā thā. 10 Is lie rāhnumā imāmoñ ne Lāzar ko bhī qatl karne kā mansūbā banāyā. 11 Kyoñki us kī wajah se bahut-se Yahūdī un meñ se chale gae aur Īsā par imān le āe the.

Yarūshalam meñ Īsā kā Purjosh Istiqbāl

12 Agle dīn īd ke lie āe hue logoñ ko patā chalā ki Īsā Yarūshalam ā rahā hai. Ek barā hujūm 13 khajūr kī dāliyañ pakare shahr se nīkal kar us se milne āyā. Chalthe chalte wuh chillā kar nāre lagā rahe the,

“Hoshānā! *

Mubāarak hai wuh jo Rab ke nām se ātā hai!

Isrāīl kā Bādshāh mubāarak hai!”

14 Īsā ko kahīñ se ek jawān gadhā mil gayā aur wuh us par baiṭh gayā, jis tarah kalām-e-muqaddas meñ likhā hai,

15 “Ai Siyyūn Beṭī, mat dar!

Dekh, terā bādshāh gadhe ke bachche par sawār ā rahā hai.”

16 Us waqt us ke shāgirdoñ ko is bāt kī samajh na āī. Lekin bād meñ jab Īsā apne jalāl ko pahuñchā to unheñ yād āyā ki logoñ ne us ke sāth yih kuchh kiyā thā aur wuh samajh gae ki kalām-e-muqaddas meñ is kā zikr bhī hai.

17 Jo hujūm us waqt Īsā ke sāth thā jab us ne Lāzar ko murdoñ meñ se zindā kiyā thā, wuh dūsroñ ko is ke bāre meñ batātā rahā thā. 18 Isi wajah se itne log Īsā se milne ke lie āe the, unhoñ ne us ke is ilāhī nishān ke bāre meñ sunā thā. 19 Yih dekh kar Farīsī āpas meñ kahne lage, “Ap dekh rahe haiñ ki bāt nahīñ ban rahī. Dekho, tamām duniyā us ke pīchhe ho lī hai.”

Kuchh Yūnānī Īsā ko Talāsh Karte Haiñ

20 Kuchh Yūnānī bhī un meñ the jo Fasah kī Īd ke mauqe par parastish karne ke lie āe hue the. 21 Ab wuh Filippus se milne āe jo Galīl ke Bait-saidā se thā. Unhoñ ne kahā, “Janāb, ham Īsā se milnā chāhte haiñ.”

22 Filippus ne Andriyās ko yih bāt batāī aur phir wuh mil kar Īsā ke pās gae aur use yih k̄habar pahuñchāī. 23 Lekin Īsā ne jawāb diyā, “Ab waqt ā gayā hai ki Ibn-e-Ādam ko jalāl mile. 24 Maiñ tum ko sach batātā hūñ ki jab tak gandum kā dānā zamīn meñ gir kar mar na jāe wuh akelā hī rahtā hai. Lekin jab wuh mar jātā hai to bahut-sā phal lātā hai. 25 Jo apnī jān ko pyār kartā hai wuh use kho degā, aur jo is duniyā meñ apnī jān se dushmanī rakhtā hai wuh use abad tak mahfūz rakhegā. 26 Agar koī merī k̄hidmat karnā chāhe to wuh mere pīchhe ho le, kyoñki jahāñ maiñ hūñ wahāñ merā k̄hadīm bhī hogā. Aur jo merī k̄hidmat kare merā Bāp us kī izzat karegā.”

Īsā Apnī Maut kā Zikr Kartā Hai

* 12:13 Hoshānā (Ibrānī: Mehrbānī karke hameñ bachā). Yahāñ is meñ hamd-o-sanā kā unsur bhī pāyā jātā hai.

²⁷ Ab merā dil muztarib hai. Main kyā kahūn? Kyā main kahūn, ‘Ai Bāp, mujhe is waqt se bachāe rakḥ’? Nahīn, main to isi lie āyā hūn. ²⁸ Ai Bāp, apne nām ko jalāl de.”

Tab āsmān se ek āwāz sunāī dī, “Main use jalāl de chukā hūn aur dubārā bhī jalāl dūngā.”

²⁹ Hujūm ke jo log wahān khare the unhoñ ne yih sun kar kahā, “Bādāl garaj rahe haiñ.” Auroñ ne ḡhayāl pesh kiyā, “Koī farishtā us se hamkalām huā hai.”

³⁰ Isā ne unheñ batāyā, “Yih āwāz mere wāste nahīn balki tumhāre wāste thī. ³¹ Ab duniyā kī adālat karne kā waqt ā gayā hai, ab duniyā ke hukmrān ko nikāl diyā jāegā. ³² Aur main khud zamīn se ūnche par chaḡhāe jāne ke bād sab ko apne pās khīnch lūngā.” ³³ In alfāz se us ne is taraf ishārā kiyā ki wuh kis tarah kī maut maregā.

³⁴ Hujūm bol uṡhā, “Kalām-e-muḡaddas se ham ne sunā hai ki Masīh abad tak qāym rahegā. To phir āp ki yih kaisī bāt hai ki Ibn-e-Ādam ko ūnche par chaḡhāyā jānā hai? Āḡhir Ibn-e-Ādam hai kaun?”

³⁵ Isā ne jawāb diyā, “Nūr thoṛī der aur tumhāre pās rahegā. Jitnī der wuh maujūd hai is nūr meñ chalte raho tāki tārikī tum par chhā na jāe. Jo andhere meñ chaltā hai use nahīn mālūm ki wuh kahān jā rahā hai.

³⁶ Nūr ke tumhāre pās se chale jāne se pahle pahle us par imān lāo tāki tum nūr ke farzand ban jāo.”

Log Imān Nahīn Rakhte

Yih kahne ke bād Isā chalā gayā aur ḡhāyb ho gayā. ³⁷ Agarche Isā ne yih tamām ilāhī nishān un ke sāmne hī dikhāe to bhī wuh us par imān na lāe. ³⁸ Yoñ Yasāyāh Nabī kī peshgoī pūrī hui,

“Ai Rab, kaun hamāre paighām par imān lāyā?

Aur Rab kī qudrat kis par zāhir hui?”

³⁹ Chunāñche wuh imān na lā sake, jis tarah Yasāyāh Nabī ne kahīn aur farmāyā hai,

⁴⁰ “Allāh ne un kī ānkhon ko andhā
aur un ke dil ko behis kar diyā hai,
aisā na ho ki wuh apnī ānkhon se dekheñ,
apne dil se samjheñ,
merī taraf rujū kareñ
aur main unheñ shifā dūñ.”

⁴¹ Yasāyāh ne yih is lie farmāyā kyonki us ne Isā kā jalāl dekh kar us ke bare meñ bāt kī.

⁴² To bhī bahut-se log Isā par imān rakhte the. Un meñ kuchh rāhnumā bhī shāmil the. Lekin wuh is kā alāniyā iqrār nahīn karte the, kyonki wuh ḡarte the ki Farīsī hameñ Yahūdī jamāt se ḡhārij kar denge. ⁴³ Asal meñ wuh Allāh kī izzat kī nisbat insān kī izzat ko zyādā aziz rakhte the.

Isā kā Kalām Logoñ kī Adālat Karegā

⁴⁴ Phir Isā pukār uṡhā, “Jo mujh par imān rakhtā hai wuh na sirf mujh par balki us par imān rakhtā hai jis ne mujhe bhejā hai. ⁴⁵ Aur jo mujhe deḡhtā hai wuh use deḡhtā hai jis ne mujhe bhejā hai. ⁴⁶ Main nūr kī haisiyat se is duniyā meñ āyā hūn tāki jo bhī mujh par imān lāe wuh tārikī meñ na rahe. ⁴⁷ Jo merī bāteñ sun kar un par amal nahīn kartā main us kī adālat nahīn karūngā, kyonki main duniyā kī adālat karne ke lie nahīn āyā balki use najāt dene ke lie. ⁴⁸ To bhī ek hai jo us kī adālat

kartā hai. Jo mujhe radd karke merī bāteñ qabūl nahīñ kartā merā pesh kiyā gayā kalām hī qiyāmat ke din us kī adālat karegā. ⁴⁹ Kyoñki jo kuchh main ne bayān kiyā hai wuh merī taraf se nahīñ hai. Mere bhejne wāle Bāp hī ne mujhe hukm diyā ki kyā kahnā aur kyā sunānā hai. ⁵⁰ Aur main jāntā hūñ ki us kā hukm abādī zindagī tak pahuñchātā hai. Chunāñche jo kuchh main sunātā hūñ wuhī kuchh hai jo Bāp ne mujhe batāyā hai.”

13

Īsā Apne Shāgirdoñ ke Pāñw Dhotā Hai

¹ Fasah kī Īd ab shurū hone wālī thī. Īsā jāntā thā ki wuh waqt ā gayā hai ki mujhe is duniyā ko chhoṛ kar Bāp ke pās jānā hai. Go us ne hameshā duniyā meñ apne logoñ se muhabbat rakhī thī, lekin ab us ne ākhiri had tak un par apnī muhabbat kā izhār kiyā.

² Phir shām kā khānā tayār huā. Us waqt Iblīs Shamāūn Iskariyoti ke beṛe Yahūdāh ke dil meñ Īsā ko dushman ke hawāle karne kā irādā ḍāl chukā thā. ³ Īsā jāntā thā ki Bāp ne sab kuchh mere sapurd kar diyā hai aur ki main Allāh meñ se nikal āyā aur ab us ke pās wāpas jā rahā hūñ. ⁴ Chunāñche us ne dastarkhwan se uṭh kar apnā libās utār diyā aur kamr par tauliyā bāndh liyā. ⁵ Phir wuh bāsan meñ pāñī ḍāl kar shāgirdoñ ke pāñw dhone aur bandhe hue tauliyā se poñchh kar ḡhushk karne lagā. ⁶ Jab Patras kī bārī āī to us ne kahā, “Ḳhudāwand, āp mere pāñw dhonā chāhte haiñ?”

⁷ Īsā ne jawāb diyā, “Is waqt tū nahīñ samajhtā ki main kyā kar rahā hūñ, lekin bād meñ yih terī samajh meñ ā jāegā.”

⁸ Patras ne etarāz kiyā, “Main kabhī bhī āp ko mere pāñw dhone nahīñ ḍuñgā!”

Īsā ne jawāb diyā, “Agar main tujhe na dho’ūñ to mere sāth terā koī hissā nahīñ hogā.”

⁹ Yih sun kar Patras ne kahā, “To phir Ḳhudāwand, na sirf mere pāñwoñ balki mere hāthoñ aur sar ko bhī dhoen!”

¹⁰ Īsā ne jawāb diyā, “Jis shakhs ne nahā liyā hai use sirf apne pāñwoñ ko dhone kī zarūrat hotī hai, kyoñki wuh pūre taur par pāk-sāf hai. Tum pāk-sāf ho, lekin sab ke sab nahīñ.” ¹¹ (Īsā ko mālūm thā ki kaun use dushman ke hawāle karegā. Is lie us ne kahā ki sab ke sab pāk-sāf nahīñ haiñ.)

¹² Un sab ke pāñw dhone ke bād Īsā dubārā apnā libās pahan kar baiṭh gayā. Us ne sawāl kiyā, “Kyā tum samajhte ho ki main ne tumhāre lie kyā kiyā hai? ¹³ Tum mujhe ‘ustād’ aur ‘Ḳhudāwand’ kah kar muḡhātib karte ho aur yih sahīh hai, kyoñki main yihī kuchh hūñ. ¹⁴ Main, tumhāre Ḳhudāwand aur ustād ne tumhāre pāñw dhoe. Is lie ab tumhārā farz bhī hai ki ek dūsre ke pāñw dhoyā karo. ¹⁵ Main ne tum ko ek namūnā diyā hai tāki tum bhī wuhī karo jo main ne tumhāre sāth kiyā hai. ¹⁶ Main tum ko sach batātā hūñ ki ḡhulām apne mālik se baṛā nahīñ hotā, na paighambar apne bhejne wāle se. ¹⁷ Agar tum yih jānte ho to is par amal bhī karo, phir hī tum mubārak hoge.

¹⁸ Main tum sab kī bāt nahīñ kar rahā. Jinheñ main ne chun liyā hai unheñ main jāntā hūñ. Lekin kalām-e-muqaddas kī us bāt kā pūrā honā zarūr hai, ‘Jo merī roṭī khātā hai us ne mujh par lāt uṭhāi hai.’ ¹⁹ Main tum ko is se pahle ki wuh pesh āe yih abhī batā rahā hūñ, tāki jab wuh

pesh æe to tum īmān lāo ki main̄ wuhī hūn. ²⁰ Main̄ tum ko sach batātā hūn ki jo shaḅhs use qabūl kartā hai jise main̄ ne bhejā hai wuh mujhe qabūl kartā hai. Aur jo mujhe qabūl kartā hai wuh use qabūl kartā hai jis ne mujhe bhejā hai.”

Īsā ko Dushman ke Hawāle Kiyā Jātā Hai

²¹ In alfāz ke bād Īsā nihāyat muztarib huā aur kahā, “Main̄ tum ko sach batātā hūn ki tum meñ se ek mujhe dushman ke hawāle kar degā.”

²² Shāgird uljhan meñ ek dūse ko dekh kar sochne lage ki Īsā kis ki bāt kar rahā hai. ²³ Ek shāgird jise Īsā pyār kartā thā us ke qaribtarīn baiṭhā thā. ²⁴ Patras ne use ishārā kiyā ki wuh us se dariyāft kare ki wuh kis kī bāt kar rahā hai.

²⁵ Us shāgird ne Īsā kī taraf sar jhukā kar pūchhā, “Ḳhudāwand, yih kaun hai?”

²⁶ Īsā ne jawāb diyā, “Jise main̄ roṭī kā luqmā shorb meñ ḍubo kar dūn, wuhī hai.” Phir luqme ko ḍubo kar us ne Shamāūn Iskariyotī ke beṭe Yahūdāh ko de diyā. ²⁷ Jyon̄ hī Yahūdāh ne yih luqmā le liyā Iblis us meñ samā gayā. Īsā ne use batāyā, “Jo kuchh karnā hai wuh jaldī se kar le.” ²⁸ Lekin mez par baiṭhe logon̄ meñ se kisī ko mālūm na huā ki Īsā ne yih kyon̄ kahā. ²⁹ Bāz kā ḵhayāl thā ki chūnki Yahūdāh ḵhazānchī thā is lie wuh use batā rahā hai ki id ke lie darkār chizeñ ḵharid le yā ḡharibon̄ meñ kuchh taq̄sim kar de.

³⁰ Chunānche Īsā se yih luqmā lete hī Yahūdāh bāhar nikal gayā. Rāt kā waqt thā.

Īsā kā Nayā Hukm

³¹ Yahūdāh ke chale jāne ke bād Īsā ne kahā, “Ab Ibn-e-Ādam ne jalāl pāyā aur Allāh ne us meñ jalāl pāyā hai. ³² Hāñ, chūnki Allāh ko us meñ jalāl mil gayā hai is lie Allāh apne meñ Farzand ko jalāl degā. Aur wuh yih jalāl fauran degā. ³³ Mere bachcho, main̄ thoṛī der aur tumhāre pās ṭhahrūnga. Tum mujhe talāsh karoge, aur jo kuchh main̄ Yahūdiyon̄ ko batā chukā hūn wuh ab tum ko bhī batātā hūn, jahāñ main̄ jā rahā hūn wahāñ tum nahīñ ā sakte. ³⁴ Main̄ tum ko ek nayā hukm detā hūn, yih ki ek dūse se muhabbat rakho. Jis tarah main̄ ne tum se muhabbat rakhī usī tarah tum bhī ek dūse se muhabbat karo. ³⁵ Agar tum ek dūse se muhabbat rakho to sab jān leñge ki tum mere shāgird ho.”

Patras ke Inkār kī Peshgōī

³⁶ Patras ne pūchhā, “Ḳhudāwand, āp kahāñ jā rahe haiñ?”

Īsā ne jawāb diyā, “Jahāñ main̄ jā rahā hūn wahāñ tū mere pīchhe nahīñ ā saktā. Lekin bād meñ tū mere pīchhe ā jāegā.”

³⁷ Patras ne sawāl kiyā, “Ḳhudāwand, main̄ āp ke pīchhe abhī kyon̄ nahīñ jā saktā? Main̄ āp ke lie apnī jān tak dene ko taiyār hūn.”

³⁸ Lekin Īsā ne jawāb diyā, “Tū mere lie apnī jān denā chāhtā hai? Main̄ tujhe sach batātā hūn ki murḡh ke bāng dene se pahle pahle tū tīn martabā mujhe jānane se inkār kar chukā hogā.”

14

Īsā Bāp ke pās Jāne kī Rāh Hai

¹ Tumhārā dil na ghabrāe. Tum Allāh par īmān rakhte ho, mujh par bhī īmān rakho. ² Mere Bāp ke ghar meñ beshumār makān haiñ. Agar aisā

na hotā to kyā main̄ tum ko batātā ki main̄ tumhāre lie jagah taiyār karne ke lie wahān jā rahā hūn? ³ Aur agar main̄ jā kar tumhāre lie jagah taiyār karūn to wāpas ā kar tum ko apne sāth le jāūngā tāki jahān main̄ hūn wahān tum bhī ho. ⁴ Aur jahān main̄ jā rahā hūn us kī rāh tum jānte ho.”

⁵ Tomā bol uṭhā, “Ḳhudāwand, hameñ mālum nahīn ki āp kahān jā rahe haiñ. To phir ham us kī rāh kis tarah jāneñ?”

⁶ Īsā ne jawāb diyā, “Rāh aur haq aur zindagī main̄ hūn. Koī mere wasīle ke baġhair Bāp ke pās nahīn ā saktā. ⁷ Agar tum ne mujhe jān liyā hai to is kā matlab hai ki tum mere Bāp ko bhī jān loge. Aur ab se aisā hai bhī. Tum use jānte ho aur tum ne us ko dekh liyā hai.”

⁸ Filippus ne kahā, “Ai Ḳhudāwand, Bāp ko hameñ dikhāeñ. Bas yihī hamāre lie kāfi hai.”

⁹ Īsā ne jawāb diyā, “Filippus, main̄ itnī der se tumhāre sāth hūn, kyā is ke bāwujūd tū mujhe nahīn jāntā? Jis ne mujhe dekhā us ne Bāp ko dekhā hai. To phir tū kyoñkar kahtā hai, ‘Bāp ko hameñ dikhāeñ?’ ¹⁰ Kyā tū imān nahīn rakhtā ki main̄ Bāp meñ hūn aur Bāp mujh meñ hai? Jo bāteñ meñ tum ko batātā hūn wuh merī nahīn balki mujh meñ rahne wāle Bāp kī taraf se haiñ. Wuhī apnā kām kar rahā hai. ¹¹ Merī bāt kā yaqīn karo ki main̄ Bāp meñ hūn aur Bāp mujh meñ hai. Yā kam az kam un kāmōñ kī binā par yaqīn karo jo main̄ ne kie haiñ. ¹² Main̄ tum ko sach batātā hūn ki jo mujh par imān rakhe wuh wuhī kuchh karegā jo main̄ kartā hūn. Na sirf yih balki wuh in se bhī baṛe kām karegā, kyoñki main̄ Bāp ke pās jā rahā hūn. ¹³ Aur jo kuchh tum mere nām meñ māngo main̄ dūngā tāki Bāp ko Farzand meñ jalāl mil jae. ¹⁴ Jo kuchh tum mere nām meñ mujh se chāho wuh main̄ karūnga.

Rūhul-quds Dene kā Wādā

¹⁵ Agar tum mujhe pyār karte ho to mere ahkām ke mutābiq zindagī guzāroge. ¹⁶ Aur main̄ Bāp se guzārish karūnga to wuh tum ko ek aur madadgār degā jo abad tak tumhāre sāth rahegā ¹⁷ yānī sachchāi kā Rūh, jise duniyā pā nahīn saktī, kyoñki wuh na to use dekhtī na jāntī hai. Lekin tum use jānte ho, kyoñki wuh tumhāre sāth rahtā hai aur āindā tumhāre andar rahegā.

¹⁸ Main̄ tum ko yatīm chhoṛ kar nahīn jāūngā balki tumhāre pās wāpas āūngā. ¹⁹ Thoṛī der ke bād duniyā mujhe nahīn dekhegī, lekin tum mujhe dekhte rahoge. Chūñki main̄ zindā hūn is lie tum bhī zindā rahoge. ²⁰ Jab wuh dīn āegā to tum jān loge ki main̄ apne Bāp meñ hūn, tum mujh meñ ho aur main̄ tum meñ.

²¹ Jis ke pās mere ahkām haiñ aur jo un ke mutābiq zindagī guzārtā hai, wuhī mujhe pyār kartā hai. Aur jo mujhe pyār kartā hai use merā Bāp pyār karegā. Main̄ bhī use pyār karūnga aur apne āp ko us par zāhir karūnga.”

²² Yahūdāh (Yahūdāh Iskariyotī nahīn) ne pūchhā, “Ḳhudāwand, kyā wajah hai ki āp apne āp ko sirf ham par zāhir kareñge aur duniyā par nahīn?”

²³ Īsā ne jawāb diyā, “Agar koī mujhe pyār kare to wuh mere kalām ke mutābiq zindagī guzārege. Merā Bāp aise shaḳhs ko pyār karegā aur ham us ke pās ā kar us ke sāth sukūnat kareñge. ²⁴ Jo mujh se muhabbat nahīn kartā wuh merī bātoñ ke mutābiq zindagī nahīn guzārtā. Aur jo kalām tum mujh se sunte ho wuh merā apnā kalām nahīn hai balki Bāp kā hai jis ne mujhe bhejā hai.

²⁵ Yih sab kuchh main ne tumhare sāth rahte hue tum ko batāyā hai.
²⁶ Lekin bād meñ Rūhul-quds, jise Bāp mere nām se bhejgā tum ko sab kuchh sikhāegā. Yih madadgār tum ko har bāt kī yād dilāegā jo main ne tum ko batāī hai.

²⁷ Main tumhare pās salāmātī chore jātā hūn, apnī hī salāmātī tum ko de detā hūn. Aur main ise yoñ nahīn detā jis tarah duniyā detī hai. Tumhārā dil na ghabrāe aur na ðare. ²⁸ Tum ne mujh se sun liyā hai ki ‘Main jā rahā hūn aur tumhare pās wāpas āūngā.’ Agar tum mujh se muhabbat rakhte to tum is bāt par khush hote ki main Bāp ke pās jā rahā hūn, kyonki Bāp mujh se baṛā hai. ²⁹ Main ne tum ko pahle se batā diyā hai, is se peshtar ki yih ho, tāki jab pesh ae to tum imān lāo. ³⁰ Ab se main tum se zyādā bāteñ nahīn karūngā, kyonki is duniyā kā hukmrān ā rahā hai. Use mujh par koī qābū nahīn hai, ³¹ lekin duniyā yih jān le ki main Bāp ko pyār kartā hūn aur wuhī kuchh kartā hūn jis kā hukm wuh mujhe detā hai.

Ab uṭho, ham yahān se chaleñ.

15

Isā Angūr kī Haqīqī Bel Hai

¹ Main angūr kī haqīqī bel hūn aur merā Bāp māli hai. ² Wuh merī har shākh ko jo phal nahīn lātī kāt kar phaiñk detā hai. Lekin jo shākh phal lātī hai us kī wuh kāñṭ-chhāñṭ kartā hai tāki zyādā phal lāe. ³ Us kalām ke zariye jo main ne tum ko sunāyā hai tum to pāk-sāf ho chuke ho. ⁴ Mujh meñ qāym raho to main bhī tum meñ qāym rahūngā. Jo shākh bel se kaṭ gaī hai wuh phal nahīn lā saktī. Bilkul isī tarah tum bhī agar tum mujh meñ qāym nahīn rahte phal nahīn lā sakte.

⁵ Main hī angūr kī bel hūn, aur tum us kī shākhēñ ho. Jo mujh meñ qāym rahtā hai aur main us meñ wuh bahut-sā phal lātā hai, kyonki mujh se alag ho kar tum kuchh nahīn kar sakte. ⁶ Jo mujh meñ qāym nahīn rahtā aur na main us meñ use befāyda shākh kī tarah bāhar phaiñk diyā jātā hai. Aisī shākhēñ sūkh jātī haiñ aur log un kā dher lagā kar unheñ āg meñ jhoñk dete haiñ jahān wuh jal jātī haiñ. ⁷ Agar tum mujh meñ qāym raho aur main tum meñ to jo jī chāhe māngo, wuh tum ko diyā jāegā. ⁸ Jab tum bahut-sā phal lāte aur yoñ mere shāgird sābit hote ho to is se mere Bāp ko jalāl miltā hai. ⁹ Jis tarah Bāp ne mujh se muhabbat rakhī hai usī tarah main ne tum se bhī muhabbat rakhī hai. Ab merī muhabbat meñ qāym raho. ¹⁰ Jab tum mere ahkām ke mutābiq zindagī guzārte ho to tum merī muhabbat meñ qāym rahte ho. Main bhī isī tarah apne Bāp ke ahkām ke mutābiq chaltā hūn aur yoñ us kī muhabbat meñ qāym rahtā hūn.

¹¹ Main ne tum ko yih is lie batāyā hai tāki merī khushī tum meñ ho balki tumhārā dil khushī se bhar kar chhalak uṭhe. ¹² Merā hukm yih hai ki ek dūse ko waise pyār karo jaise main ne tum ko pyār kiyā hai. ¹³ Is se baṛī muhabbat hai nahīn ki koī apne dostoñ ke lie apnī jān de de. ¹⁴ Tum mere dost ho agar tum wuh kuchh karo jo main tum ko batātā hūn. ¹⁵ Ab se main nahīn kahtā ki tum ghulām ho, kyonki ghulām nahīn jāntā ki us kā mālik kyā kartā hai. Is ke bajāe main ne kahā hai ki tum dost ho, kyonki main ne tum ko sab kuchh batāyā hai jo main ne apne Bāp se sunā hai. ¹⁶ Tum ne mujhe nahīn chunā balki main ne tum ko chun liyā hai. Main ne tum ko muqarrar kiyā ki jā kar phal lāo, aisā phal jo qāym

rahe. Phir Bāp tum ko wuh kuchh degā jo tum mere nām meñ māngoge. ¹⁷ Merā hukm yihī hai ki ek dūsre se muhabbat rakho.

Duniyā kī Dushmanī

¹⁸ Agar duniyā tum se dushmanī rakhe to yih bāt zahan meñ rakho ki us ne tum se pahle mujh se dushmanī rakhī hai. ¹⁹ Agar tum duniyā ke hote to duniyā tum ko apnā samajh kar pyār kartī. Lekin tum duniyā ke nahīn ho. Main ne tum ko duniyā se alag karke chun liyā hai. Is lie duniyā tum se dushmanī rakhtī hai. ²⁰ Wuh bāt yād karo jo main ne tum ko batāī ki ghulām apne mālīk se barā nahīn hotā. Agar unhoñ ne mujhe satāyā hai to tumheñ bhī sataēnge. Aur agar unhoñ ne mere kalām ke mutābiq zindagi guzārī to wuh tumhārī bātoñ par bhī amal karēnge. ²¹ Lekin tumhāre sāth jo kuchh bhī karēnge, mere nām kī wajah se karēnge, kyoñki wuh use nahīn jānte jis ne mujhe bhejā hai. ²² Agar main āyā na hotā aur un se bāt na kī hotī to wuh qusūrwar na thaharte. Lekin ab un ke gunāh kā koī bhī uzr bāqī nahīn rahā. ²³ Jo mujh se dushmanī rakhtā hai wuh mere Bāp se bhī dushmanī rakhtā hai. ²⁴ Agar main ne un ke darmiyān aisā kām na kiyā hotā jo kisī aur ne nahīn kiyā to wuh qusūrwar na thaharte. Lekin ab unhoñ ne sab kuchh dekhā hai aur phir bhī mujh se aur mere Bāp se dushmanī rakhī hai. ²⁵ Aur aisā honā bhī thā tāki kalām-e-muqaddas kī yih peshgoī pūri ho jāe ki ‘Unhoñ ne bilāwajah mujh se kīnā rakhā hai.’

²⁶ Jab wuh madadgār āegā jise main Bāp kī taraf se tumhāre pās bhejūngā to wuh mere bāre meñ gawāhī degā. Wuh sachchāī kā Rūh hai jo Bāp meñ se nikaltā hai. ²⁷ Tum ko bhī mere bāre meñ gawāhī denā hai, kyoñki tum ibtidā se mere sāth rahe ho.

16

¹ Main ne tum ko yih is lie batāyā hai tāki tum gumrah na ho jāo. ² Wuh tum ko Yahūdī jamātoñ se nikāl deñge, balki wuh waqt bhī āne wālā hai ki jo bhī tum ko mār dālegā wuh samjhēgā, ‘Main ne Allāh kī khidmat kī hai.’ ³ Wuh is qism kī harkateñ is lie karēnge ki unhoñ ne na Bāp ko jānā hai, na mujhe. ⁴ Main ne tum ko yih bāteñ is lie batāī haiñ ki jab un kā waqt ā jāe to tum ko yād āe ki main ne tumheñ āgāh kar diyā thā.

Rūhul-quds kī Khidmat

Main ne ab tak tum ko yih nahīn batāyā kyoñki main tumhāre sāth thā. ⁵ Lekin ab main us ke pās jā rahā hūñ jis ne mujhe bhejā hai. To bhī tum meñ se koī mujh se nahīn pūchhtā, ‘Ap kahān jā rahe haiñ?’ ⁶ Is ke bajāe tumhāre dil ghamzadā haiñ ki main ne tum ko aisī bāteñ batāī haiñ. ⁷ Lekin main tum ko sach batātā hūñ ki tumhāre lie faydamand hai ki main jā rahā hūñ. Agar main na jāūñ to madadgār tumhāre pās nahīn āegā. Lekin agar main jāūñ to main use tumhāre pās bhej dūngā. ⁸ Aur jab wuh āegā to gunāh, rāstbāzī aur adālat ke bāre meñ duniyā kī ghaltī ko beniqāb karke yih zāhir karegā: ⁹ gunāh ke bāre meñ yih ki log mujh par imān nahīn rakhte, ¹⁰ rāstbāzī ke bāre meñ yih ki main Bāp ke pās jā rahā hūñ aur tum mujhe ab se nahīn dekhoge, ¹¹ aur adālat ke bāre meñ yih ki is duniyā ke hukmrān kī adālat ho chukī hai.

¹² Mujhe tum ko mazīd bahut kuchh batānā hai, lekin is waqt tum use bardāsht nahīn kar sakte. ¹³ Jab sachchāī kā Rūh āegā to wuh pūri sachchāī kī taraf tumhārī rāhnumāī karegā. Wuh apnī marzī se bāt nahīn karegā balki sirf wuhī kuchh kahegā jo wuh khud sunegā. Wuhī tum ko

mustaqbil ke bāre meñ bhī batāegā. ¹⁴ Aur wuh is meñ mujhe jalāl degā ki wuh tum ko wuhī kuchh sunāegā jo use mujh se milā hogā. ¹⁵ Jo kuchh bhī Bāp kā hai wuh merā hai. Is lie mainē ne kahā, ‘Rūh tum ko wuhī kuchh sunāegā jo use mujh se milā hogā.’

Ab Dukh Phir Sukh

¹⁶ Thoṛī der ke bād tum mujhe nahīn dekhoge. Phir thoṛī der ke bād tum mujhe dubārā dekh loge.”

¹⁷ Us ke kuchh shāgird āpas meñ bāt karne lage, “Īsā ke yih kahne se kyā murād hai ki ‘Thoṛī der ke bād tum mujhe nahīn dekhoge, phir thoṛī der ke bād mujhe dubārā dekh loge’? Aur is kā kyā matlab hai, ‘Mainē Bāp ke pās jā rahā hūn?’” ¹⁸ Aur wuh sochte rahe, “Yih kis qism kī ‘thoṛī der’ hai jis kā zikr wuh kar rahe haiñ? Ham un kī bāt nahīn samajhte.”

¹⁹ Īsā ne jān liyā ki wuh mujh se is ke bāre meñ sawāl karnā chāhte haiñ. Is lie us ne kahā, “Kyā tum ek dūsre se pūchh rahe ho ki merī is bāt kā kyā matlab hai ki ‘Thoṛī der ke bād tum mujhe nahīn dekhoge, phir thoṛī der ke bād mujhe dubārā dekh loge’?” ²⁰ Mainē tum ko sach batātā hūn ki tum ro ro kar mātām karoge jabki duniyā khush hogī. Tum gham karoge, lekin tumhārā gham khushī meñ badal jāegā. ²¹ Jab kisī aurat ke bachchā paidā hone wālā hotā hai to use gham aur taklīf hotī hai kyonki us kā waqt ā gayā hai. Lekin jyon hī bachchā paidā ho jātā hai to mān khushī ke māre ki ek insān duniyā meñ ā gayā hai apnī tamām musibat bhūl jātī hai. ²² Yihī tumhārī hālat hai. Kyonki ab tum ghamzadā ho, lekin mainē tum se dubārā milūngā. Us waqt tum ko khushī hogī, aisī khushī jo tum se koī chhīn na legā.

²³ Us din tum mujh se kuchh nahīn pūchhoge. Mainē tum ko sach batātā hūn ki jo kuchh tum mere nām meñ Bāp se māngoge wuh tum ko degā.

²⁴ Ab tak tum ne mere nām meñ kuchh nahīn māngā. Māngo to tum ko milegā. Phir tumhārī khushī pūri ho jāegi.

Duniyā par Fatah

²⁵ Mainē ne tum ko yih tamsilōn meñ batāyā hai. Lekin ek din āegā jab mainē aisā nahīn karūnga. Us waqt mainē tamsilōn meñ bāt nahīn karūnga balki tum ko Bāp ke bāre meñ sāf sāf batā dūngā. ²⁶ Us din tum merā nām le kar māngoge. Mere kahne kā matlab yih nahīn ki mainē hī tumhārī khātīr Bāp se darkhāst karūnga. ²⁷ Kyonki Bāp khud tum ko pyār kartā hai, is lie ki tum ne mujhe pyār kiyā hai aur imān lāe ho ki mainē Allāh meñ se nikal āyā hūn. ²⁸ Mainē Bāp meñ se nikal kar duniyā meñ āyā hūn. Aur ab mainē duniyā ko chhoṛ kar Bāp ke pās wāpas jātā hūn.”

²⁹ Is par us ke shāgirdōn ne kahā, “Ab āp tamsilōn meñ nahīn balki sāf sāf bāt kar rahe haiñ. ³⁰ Ab hamēñ samajh āī hai ki āp sab kuchh jānte haiñ aur ki is kī zarūrat nahīn ki koī āp kī pūchh-gachh kare. Is lie ham imān rakhte haiñ ki āp Allāh meñ se nikal kar āe haiñ.”

³¹ Īsā ne jawāb diyā, “Ab tum imān rakhte ho? ³² Dekho, wuh waqt ā rahā hai balki ā chukā hai jab tum titar-bitar ho jāoge. Mujhe akelā chhoṛ kar har ek apne ghar chalā jāegā. To bhī mainē akelā nahīn hūngā kyonki Bāp mere sāth hai. ³³ Mainē ne tum ko is lie yih bāt batāī tāki tum mujh meñ salāmatī pāo. Duniyā meñ tum musibat meñ phañse rahte ho. Lekin hauslā rakho, mainē duniyā par ghālīb āyā hūn.”

17

Īsā Apne Shāgirdoñ ke lie Duā Kartā Hai

¹ Yih kah kar Īsā ne apnī nazar āsmān kī taraf uṭhāi aur duā kī, “Ai Bāp, waqt ā gayā hai. Apne Farzand ko jalāl de tāki Farzand tujhe jalāl de. ² Kyoñki tū ne use tamām insānoñ par ikhtiyār diyā hai tāki wuh un sab ko abadī zindagī de jo tū ne use die haiñ. ³ Aur abadī zindagī yih hai ki wuh tujhe jān leñ jo wāhid aur sachchā Khudā hai aur Īsā Masīh ko bhī jān leñ jise tū ne bhejā hai. ⁴ Maiñ ne tujhe zamīn par jalāl diyā aur us kām kī takmīl kī jis kī zimmedārī tū ne mujhe dī thī. ⁵ Aur ab mujhe apne huzūr jalāl de, ai Bāp, wuhī jalāl jo maiñ duniyā kī takhliq se peshtar tere huzūr rakhtā thā.

⁶ Maiñ ne terā nām un logoñ par zāhir kiyā jinheñ tū ne duniyā se alag karke mujhe diyā hai. Wuh tere hī the. Tū ne unheñ mujhe diyā aur unhoñ ne tere kalām ke mutābiq zindagī guzārī hai. ⁷ Ab unhoñ ne jān liyā hai ki jo kuchh bhī tū ne mujhe diyā hai wuh terī taraf se hai. ⁸ Kyoñki jo bāteñ tū ne mujhe dīñ maiñ ne unheñ dī haiñ. Natīje meñ unhoñ ne yih bāteñ qabūl karke haqīqī taur par jān liyā ki maiñ tujh meñ se nikal kar āyā hūñ. Sāth sāth wuh imān bhī lāe ki tū ne mujhe bhejā hai.

⁹ Maiñ un ke lie duā kartā hūñ, duniyā ke lie nahīñ balki un ke lie jinheñ tū ne mujhe diyā hai, kyoñki wuh tere hī haiñ. ¹⁰ Jo bhī merā hai wuh terā hai aur jo terā hai wuh merā hai. Chunānche mujhe un meñ jalāl milā hai. ¹¹ Ab se maiñ duniyā meñ nahīñ hūngā. Lekin yih duniyā meñ rah gae haiñ jabki maiñ tere pās ā rahā hūñ. Quddūs Bāp, apne nām meñ unheñ mahfūz rakh, us nām meñ jo tū ne mujhe diyā hai, tāki wuh ek hoñ jaise ham ek haiñ. ¹² Jitnī der maiñ un ke sāth rahā maiñ ne unheñ tere nām meñ mahfūz rakhā, usī nām meñ jo tū ne mujhe diyā thā. Maiñ ne yoñ un kī nigahbānī kī ki un meñ se ek bhī halāk nahīñ huā siwāe halākat ke farzand ke. Yoñ kalām kī peshgoī pūri huī. ¹³ Ab to maiñ tere pās ā rahā hūñ. Lekin maiñ duniyā meñ hote hue yih bayān kar rahā hūñ tāki un ke dil merī khushī se bhar kar chhalak uṭheñ. ¹⁴ Maiñ ne unheñ terā kalām diyā hai aur duniyā ne un se dushmanī rakhī, kyoñki yih duniyā ke nahīñ haiñ, jis tarah maiñ bhī duniyā kā nahīñ hūñ. ¹⁵ Merī duā yih nahīñ hai ki tū unheñ duniyā se uṭhā le balki yih ki unheñ Iblīs se mahfūz rakhe. ¹⁶ Wuh duniyā ke nahīñ haiñ jis tarah maiñ bhī duniyā kā nahīñ hūñ. ¹⁷ Unheñ sachchāi ke wasīle se maḥsūs-o-muqaddas kar. Terā kalām hī sachchāi hai. ¹⁸ Jis tarah tū ne mujhe duniyā meñ bhejā hai usī tarah maiñ ne bhī unheñ duniyā meñ bhejā hai. ¹⁹ Un kī khātir maiñ apne āp ko maḥsūs kartā hūñ, tāki unheñ bhī sachchāi ke wasīle se maḥsūs-o-muqaddas kiyā jāe.

²⁰ Merī duā na sirf inhīn ke lie hai, balki un sab ke lie bhī jo in kā paighām sun kar mujh par imān lāeñge ²¹ tāki sab ek hoñ. Jis tarah tū ai Bāp, mujh meñ hai aur maiñ tujh meñ hūñ usī tarah wuh bhī ham meñ hoñ tāki duniyā yaqīn kare ki tū ne mujhe bhejā hai. ²² Maiñ ne unheñ wuh jalāl diyā hai jo tū ne mujhe diyā hai tāki wuh ek hoñ jis tarah ham ek haiñ, ²³ maiñ un meñ aur tū mujh meñ. Wuh kāmīl taur par ek hoñ tāki duniyā jān le ki tū ne mujhe bhejā aur ki tū ne un se muhabbat rakhī hai jis tarah mujh se rakhī hai.

²⁴ Ai Bāp, maiñ chāhtā hūñ ki jo tū ne mujhe die haiñ wuh bhī mere sāth hoñ, wahañ jahāñ maiñ hūñ, ki wuh mere jalāl ko dekheñ, wuh jalāl

jo tū ne is lie mujhe diyā hai ki tū ne mujhe duniyā kī takhlīq se peshtar pyār kiyā hai. ²⁵ Ai rāst Bāp, duniyā tujhe nahīn jāntī, lekin main tujhe jāntā hūn. Aur yih shāgird jānte haiñ ki tū ne mujhe bhejā hai. ²⁶ Main ne terā nām un par zāhir kiyā aur ise zāhir kartā rahūngā tāki terī mujh se muhabbat un meñ ho aur main un meñ hūn.”

18

Īsā kī Giriftārī

¹ Yih kah kar Īsā apne shāgirdoñ ke sāth niklā aur Wādī-e-Qidron ko pār karke ek bāgh meñ dākhlil huā. ² Yahūdāh jo use dushman ke hawāle karne wālā thā wuh bhī is jagah se wāqif thā, kyonki Īsā wahān apne shāgirdoñ ke sāth jāyā kartā thā. ³ Rāhnumā imāmoñ aur Farīsiyoñ ne Yahūdāh ko Romī faujiyoñ kā dastā aur Baitul-muqaddas ke kuchh pahredār die the. Ab yih mashāleñ, lāltañ aur hathiyār lie bāgh meñ pahūnche. ⁴ Īsā ko mālūm thā ki use kyā pesh āegā. Chunāñche us ne nikal kar un se pūchhā, “Tum kis ko dhūnd rahe ho?”

⁵ Unhoñ ne jawāb diyā, “Īsā Nāsarī ko.”

Īsā ne unheñ batāyā, “Main hī hūn.”

Yahūdāh jo use dushman ke hawāle karnā chāhtā thā, wuh bhī un ke sāth kharā thā. ⁶ Jab Īsā ne elān kiyā, “Main hī hūn,” to sab pīchhe haṭ kar zamīn par gir pāre. ⁷ Ek aur bār Īsā ne un se sawāl kiyā, “Tum kis ko dhūnd rahe ho?”

Unhoñ ne jawāb diyā, “Īsā Nāsarī ko.”

⁸ Us ne kahā, “Main tum ko batā chukā hūn ki main hī hūn. Agar tum mujhe dhūnd rahe ho to in ko jāne do.” ⁹ Yoñ us kī yih bāt purī huī, “Main ne un meñ se jo tū ne mujhe die haiñ ek ko bhī nahīn khoyā.”

¹⁰ Shamāūn Patras ke pās talwār thī. Ab us ne use miyān se nikāl kar imām-e-āzam ke ghulām kā dahnā kān urā diyā. (Ghulām kā nām malkhūs thā.) ¹¹ Lekin Īsā ne Patras se kahā, “Talwār ko miyān meñ rakh. Kyā main wuh pyālā na piyūn jo Bāp ne mujhe diyā hai?”

Īsā Hannā ke Sāmne

¹² Phir faujī daste, un ke afsar aur Baitul-muqaddas ke Yahūdi pahredāroñ ne Īsā ko giriftār karke bāndh liyā. ¹³ Pahle wuh use Hannā ke pās le gae. Hannā us sāl ke imām-e-āzam Kāyfa kā susar thā. ¹⁴ Kāyfa hī ne Yahūdiyoñ ko yih mashwarā diyā thā ki behtar yih hai ki ek hī admī ummat ke lie mar jāe.

Patras Īsā ko Jānane se Inkār Kartā Hai

¹⁵ Shamāūn Patras kisī aur shāgird ke sāth Īsā ke pīchhe ho liyā thā. Yih dūsrā shāgird imām-e-āzam kā jānane wālā thā, is lie wuh Īsā ke sāth imām-e-āzam ke sahan meñ dākhlil huā. ¹⁶ Patras bāhar darwāze par kharā rahā. Phir imām-e-āzam kā jānane wālā shāgird dubārā nikal āyā. Us ne geṭ kī nigarānī karne wālī aurat se bāt kī to use Patras ko apne sāth andar le jāne kī ijāzat milī. ¹⁷ Us aurat ne Patras se pūchhā, “Tum bhī is admī ke shāgird ho ki nahīn?”

Us ne jawāb diyā, “Nahīn, main nahīn hūn.”

¹⁸ Thand thī, is lie ghulāmoñ aur pahredāroñ ne lakaṛī ke koeloñ se āg jalāī. Ab wuh us ke pās kharē tāp rahe the. Patras bhī un ke sāth kharā tāp rahā thā.

Imām-e-Āzam Īsā kī Pūchh-Gachh Kartā Hai

¹⁹ Itne meñ imām-e-āzam Īsā kī pūchh-gachh karke us ke shāgirdoñ aur tālīm ke bāre meñ taftish karne lagā. ²⁰ Īsā ne jawāb meñ kahā, “Main ne duniyā meñ khul kar bāt kī hai. Main hameshā Yahūdī ibādatkhānoñ aur Baitul-muqaddas meñ tālīm detā rahā, wahāñ jahāñ tamām Yahūdī jamā huā karte haiñ. Poshīdagī meñ to main ne kuchh nahīñ kahā. ²¹ Ap mujh se kyon pūchh rahe haiñ? Un se dariyāft karen jinhoñ ne merī bāteñ sunī haiñ. Un ko mālum hai ki main ne kyā kuchh kahā hai.”

²² Is par sāth khaṛe Baitul-muqaddas ke pahredāroñ meñ se ek ne Īsā ke muñh par thappaṛ mār kar kahā, “Kyā yih imām-e-āzam se bāt karne kā tariqā hai jab wuh tum se kuchh pūchhe?”

²³ Īsā ne jawāb diyā, “Agar main ne burī bāt kī hai to sābit kar. Lekin agar sach kahā, to tū ne mujhe kyon mārā?”

²⁴ Phir Hannā ne Īsā ko bandhī huī hālat meñ imām-e-āzam Kāyfā ke pās bhej diyā.

Patras Dubārā Īsā ko Jānane se Inkār Kartā Hai

²⁵ Shamāun Patras ab tak āg ke pās khaṛā tāp rahā thā. Itne meñ dūsre us se pūchhne lage, “Tum bhī us ke shāgird ho kī nahīñ?”

Lekin Patras ne inkār kiyā, “Nahīñ, main nahīñ hūñ.”

²⁶ Phir imām-e-āzam kā ek ghulām bol uṭhā jo us ādmī kā rishtedār thā jis kā kām Patras ne uṛā diyā thā, “Kyā main ne tum ko bāgh meñ us ke sāth nahīñ dekhā thā?”

²⁷ Patras ne ek bār phir inkār kiyā, aur inkār karte hī murgh kī bāng sunāī dī.

Īsā ko Pīlātus ke sāmne Pesh Kiyā Jātā Hai

²⁸ Phir Yahūdī Īsā ko Kāyfā se le kar Romī gawarnar ke mahal banām Praitoriyum ke pās pahuñch gae. Ab subah ho chukī thī aur chūnki Yahūdī Fasah kī Īd ke khāne meñ sharīk honā chāhte the, is lie wuh mahal meñ dākhl na hue, warnā wuh nāpāk ho jāte. ²⁹ Chunāñche Pīlātus nikal kar un ke pās āyā aur pūchhā, “Tum is ādmī par kyā ilzām lagā rahe ho?”

³⁰ Unhoñ ne jawāb diyā, “Agar yih mujrim na hotā to ham ise āp ke hawāle na karte.”

³¹ Pīlātus ne kahā, “Phir ise le jāo aur apnī sharaī adālatoñ meñ pesh karo.”

Lekin Yahūdiyoñ ne etarāz kiyā, “Hameñ kisī ko sazā-e-maut dene kī ijāzat nahīñ.” ³² Īsā ne is taraf ishārā kiyā thā ki wuh kis tarah maregā aur ab us kī yih bāt pūri huī.

³³ Tab Pīlātus phir apne mahal meñ gayā. Wahāñ se us ne Īsā ko bulāyā aur us se pūchhā, “Kyā tum Yahūdiyoñ ke Bādshāh ho?”

³⁴ Īsā ne pūchhā, “Kyā āp apnī taraf se yih sawāl kar rahe haiñ, yā auroñ ne āp ko mere bāre meñ batāyā hai?”

³⁵ Pīlātus ne jawāb diyā, “Kyā main Yahūdī hūñ? Tumhārī apnī qaum aur rāhnumā imāmoñ hī ne tumheñ mere hawāle kiyā hai. Tum se kyā kuchh sarzad huā hai?”

³⁶ Īsā ne kahā, “Merī bādshāhī is duniyā kī nahīñ hai. Agar wuh is duniyā kī hotī to mere khādīm sakht jidd-o-jahd karte tāki mujhe Yahūdiyoñ ke hawāle na kiyā jātā. Lekin aisā nahīñ hai. Ab merī bādshāhī yahāñ kī nahīñ hai.”

³⁷ Pīlātus ne kahā, “To phir tum wāqāī bādshāh ho?”

Īsā ne jawāb diyā, “Āp sahīh kahte haiñ, maiñ bādshāh hūñ. Maiñ isī maqsad ke lie paidā ho kar duniyā meñ āyā ki sachchāī kī gawāhī dūñ. Jo bhī sachchāī kī taraf se hai wuh merī suntā hai.”

³⁸ Pilātus ne pūchhā, “Sachchāī kyā hai?”

Īsā ko Sazā-e-Maut Sunāī Jātī Hai

Phir wuh dubārā nikal kar Yahūdiyon ke pās gayā. Us ne elān kiyā, “Mujhe use mujrim ṭhahrāne kī koī wajah nahīñ mili. ³⁹ Lekin tumhāri ek rasm hai jis ke mutābiq mujhe Īd-e-Fasah ke mauqe par tumhāre lie ek qaidī ko rihā karnā hai. Kyā tum chāhte ho ki maiñ ‘Yahūdiyon ke Bādshāh’ ko rihā kar dūñ?”

⁴⁰ Lekin jawāb meñ log chillāne lage, “Nahīñ, is ko nahīñ balki Bar-abbā ko.” (Bar-abbā ḍākū thā).

19

¹ Phir Pilātus ne Īsā ko koṛe lagwāe. ² Faujiyon ne kāntedār ṭahniyon kā ek tāj banā kar us ke sar par rakh diyā. Unhoñ ne use arghawānī rang kā libās bhī pahnāyā. ³ Phir us ke sāmne ā kar wuh kahte, “Ai Yahūdiyon ke Bādshāh, ādāb!” Aur use thappaṛ mārte the.

⁴ Ek bār phir Pilātus nikal āyā aur Yahūdiyon se bāt karne lagā, “Dekho, maiñ ise tumhāre pās bāhar lā rahā hūñ tāki tum jān lo ki mujhe ise mujrim ṭhahrāne kī koī wajah nahīñ mili.” ⁵ Phir Īsā kāntedār tāj aur arghawānī rang kā libās pahne bāhar āyā. Pilātus ne un se kahā, “Lo yih hai wuh ādmī.”

⁶ Use dekhte hī rāhnumā imām aur un ke mulāzim chīkhne lage, “Ise maslūb karen, ise maslūb karen!”

Pilātus ne un se kahā, “Tum hī ise le jā kar maslūb karo. Kyonki mujhe ise mujrim ṭhahrāne kī koī wajah nahīñ mili.”

⁷ Yahūdiyon ne isrār kiyā, “Hamāre pās shariāt hai aur is shariāt ke mutābiq lāzim hai ki wuh mārā jāe. Kyonki is ne apne āp ko Allāh kā Farzand qarār diyā hai.”

⁸ Yih sun kar Pilātus mazīd ḍar gayā. ⁹ Dubārā mahal meñ jā kar Īsā se pūchhā, “Tum kahān se āe ho?”

Lekin Īsā khāmosh rahā. ¹⁰ Pilātus ne us se kahā, “Achchhā, tum mere sāth bāt nahīñ karte? Kyā tumheñ mālūm nahīñ ki mujhe tumheñ rihā karne aur maslūb karne kā iḳhtiyār hai?”

¹¹ Īsā ne jawāb diyā, “Āp ko mujh par iḳhtiyār na hotā agar wuh āp ko ūpar se na diyā gayā hotā. Is wajah se un shakhs se zyādā sangīn gunāh huā hai jis ne mujhe dushman ke hawāle kar diyā hai.”

¹² Is ke bād Pilātus ne use āzād karne kī koshish kī. Lekin Yahūdī chīkh chīkh kar kahne lage, “Agar āp ise rihā karen to āp Romī shahanshāh qaisar ke dost sābit nahīñ hoñge. Jo bhī bādshāh hone kā dāwā kare wuh shahanshāh kī muḳhālafat kartā hai.”

¹³ Is tarah kī bāteñ sun kar Pilātus Īsā ko bāhar le āyā. Phir wuh jaj kī kursī par baiṭh gayā. Us jagah kā nām “Pachchikāri” thā. (Arāmī zabān meñ wuh Gabbatā kahlātī thi.) ¹⁴ Ab dopahar ke taqriban bārah baj gae the. Us dīn id ke lie taiyariyāñ kī jātī thīñ, kyonki agle dīn id kā āghāz thā. Pilātus bol ūthā, “Lo, tumhārā Bādshāh!”

¹⁵ Lekin wuh chillāte rahe, “Le jāeñ ise, le jāeñ! Ise maslūb karen!”

Pilātus ne sawāl kiyā, “Kyā maiñ tumhāre Bādshāh ko salīb par chāṛhāñ?”

Rāhnumā imāmoñ ne jawāb diyā, “Siwāe shahanshāh ke hamārā koī bādshāh nahīn hai.”

¹⁶ Phīr Pilātus ne Īsā ko un ke hawāle kar diyā tāki use maslūb kiyā jāe.

Īsā ko Maslūb Kiyā Jātā Hai

Chunānche wuh Īsā ko le kar chale gae. ¹⁷ Wuh apnī salīb uṭhāe shahr se niklā aur us jagah pahuñchā jis kā nām Khoparī (Arāmī zabān meñ Gulgutā) thā. ¹⁸ Wahāñ unhoñ ne use salīb par charhā diyā. Sāth sāth unhoñ ne us ke bāeñ aur dāeñ hāth do aur ādmiyoñ ko maslūb kiyā. ¹⁹ Pilātus ne ek taḳhtī banwā kar use Īsā ki salīb par lagwā diyā. Taḳhtī par likhā thā, ‘Īsā Nāsarī, Yahūdiyoñ kā Bādshāh.’ ²⁰ Bahut-se Yahūdiyoñ ne yih paṛh liyā, kyoñki maslūbiyat kā maqām shahr ke qarīb thā aur yih jumlā Arāmī, Lātīnī aur Yūnānī zabānoñ meñ likhā thā. ²¹ Yih dekh kar Yahūdiyoñ ke rāhnumā imāmoñ ne etarāz kiyā, “‘Yahūdiyoñ kā Bādshāh’ na likheñ balki yih ki ‘Is ādmī ne Yahūdiyoñ kā Bādshāh hone kā dāwā kiyā.’”

²² Pilātus ne jawāb diyā, “Jo kuchh main ne likh diyā so likh diyā.”

²³ Īsā ko salīb par charhāne ke bād faujiyoñ ne us ke kapṛe le kar chār hissoñ meñ bāñṭ lie, har fauji ke lie ek hissā. Lekin choḡhā bejoṛ thā. Wuh ūpar se le kar niche tak bunā huā ek hī ṭukṛe kā thā. ²⁴ Is lie faujiyoñ ne kahā, “Āo, use phār kar taqsim na karen balki is par qurā ḍaleñ.” Yoñ kalām-e-muqaddas kī yih peshgoī pūri hui, “Unhoñ ne āpas meñ mere kapṛe bāñṭ lie aur mere libās par qurā ḍālā.” Faujiyoñ ne yihī kuchh kiyā.

²⁵ Kuchh ḳhawātīn bhī Īsā kī salīb ke qarīb kharī thīñ: us kī mān, us kī ḳhālā, Klopās kī biwī Mariyam aur Mariyam Magdalīnī. ²⁶ Jab Īsā ne apnī mān ko us shāgird ke sāth kharē dekhā jo use pyārā thā to us ne kahā, “Āi ḳhātūn, dekeñ āp kā beṭā yih hai.”

²⁷ Aur us shāgird se us ne kahā, “Dekh, terī mān yih hai.” Us waqt se us shāgird ne Īsā kī mān ko apne ghar rakhā.

Īsā kī Maut

²⁸ Is ke bād jab Īsā ne jān liyā ki merā mishan takmil tak pahuñch chukā hai to us ne kahā, “Mujhe pyās lagī hai.” (Is se bhī kalām-e-muqaddas kī ek peshgoī pūri hui.)

²⁹ Qarīb mai ke sirke se bharā bartan paṛā thā. Unhoñ ne ek ispanj sirke meñ ḍubo kar use zūfe kī shāḳh par lagā diyā aur uṭhā kar Īsā ke muñh tak pahuñchāyā. ³⁰ Yih sirkā pine ke bād Īsā bol uṭhā, “Kām mukammal ho gayā hai.” Aur sar jhukā kar us ne apnī jān Allāh ke sapurd kar dī.

Īsā kā Pahlū Chhedā Jātā Hai

³¹ Fasah kī taiyārī kā din thā aur agle din id kā āghāz aur ek ḳhās Sabat thā. Is lie Yahūdī nahīn chāhte the ki maslūb hui lāsheñ agle din tak salīboñ par laṭkī raheñ. Chunānche unhoñ ne Pilātus se guzārish kī ki wuh un kī ṭāngeñ tuṛwā kar unheñ salīboñ se utārne de. ³² Tab faujiyoñ ne ā kar Īsā ke sāth maslūb kie jāne wāle ādmiyoñ kī ṭāngeñ toṛ dīñ, pahle ek kī phīr dūsre kī. ³³ Jab wuh Īsā ke pās āe to unhoñ ne dekhā ki wuh faut ho chukā hai, is lie unhoñ ne us kī ṭāngeñ na toṛīñ. ³⁴ Is ke bajāe ek ne neze se Īsā kā pahlū chhed diyā. Zaḳhm se fauran ḳhūn aur pāñī bah niklā. ³⁵ (Jis ne yih dekhā hai us ne gawāhī dī hai aur us kī gawāhī sachchī hai. Wuh jāntā hai ki wuh haqīqat bayān kar rahā hai aur us

kī gawāhī kā maqsad yih hai kī āp bhī imān lāēn.) ³⁶ Yih yon huā tāki kalām-e-muqaddas kī yih peshgoī pūrī ho jāe, “Us kī ek haḍḍī bhī toṛī nahīn jāegī.” ³⁷ Kalām-e-muqaddas meñ yih bhī likhā hai, “Wuh us par nazar ḍāleñge jise unhoñ ne chhedā hai.”

Īsā ko Dafnāyā Jātā Hai

³⁸ Bād meñ Arimatīyāh ke rahne wāle Yūsuf ne Pilātus se Īsā kī lāsh utārne kī ijāzat māngī. (Yūsuf Īsā kā khufiyā shāgird thā, kyonki wuh Yahūdiyon se ḍartā thā.) Is kī ijāzat milne par wuh āyā aur lāsh ko utār liyā. ³⁹ Nikudemus bhī sāth thā, wuh ādmī jo guzare dīnoñ meñ rāt ke waqt Īsā se milne āyā thā. Nikudemus apne sāth mur aur ūd kī taqriban 34 kilogrām khusbū le kar āyā thā. ⁴⁰ Yahūdī janāze kī rusūmāt ke mutābiq unhoñ ne lāsh par khusbū lagā kar use paṭṭiyon se lapeṭ diyā. ⁴¹ Salibon ke qarīb ek bāgh thā aur bāgh meñ ek nai qabr thī jo ab tak istemāl nahīn kī gai thī. ⁴² Us ke qarīb hone ke sabab se unhoñ ne Īsā ko us meñ rakh diyā, kyonki Fasah kī taiyārī kā din thā aur agle din id kā āghāz thā.

20

Khālī Qabr

¹ Hafte kā din guzar gayā to Itwār ko Mariyam Magdalīnī subah-sawere qabr ke pās āī. Abhī andherā thā. Wahāñ pahuñch kar us ne dekhā ki qabr ke muñh par kā patthar ek taraf haṭāyā gayā hai. ² Mariyam dauṛ kar Shamāun Patras aur Īsā ko pyāre shāgird ke pās āī. Us ne ittalā dī, “Wuh Khudāwand ko qabr se le gae haiñ, aur hameñ mālūm nahīn ki unhoñ ne use kahāñ rakh diyā hai.”

³ Tab Patras dūsrē shāgird samet qabr kī taraf chal paṛā. ⁴ Donoñ daur rahe the, lekin dūsrā shāgird zyādā tezraftār thā. Wuh pahle qabr par pahuñch gayā. ⁵ Us ne jhuk kar andar jhānkā to kafan kī paṭṭiyāñ wahāñ paṛī nazar āīñ. Lekin wuh andar na gayā. ⁶ Phir Shamāun Patras us ke pīchhe pahuñch kar qabr meñ dākḥil huā. Us ne bhī dekhā ki kafan kī paṭṭiyāñ wahāñ paṛī haiñ ⁷ aur sāth wuh kaprā bhī jis meñ Īsā kā sar liptā huā thā. Yih kaprā tah kiyā gayā thā aur paṭṭiyon se alag paṛā thā. ⁸ Phir dūsrā shāgird jo pahle pahuñch gayā thā, wuh bhī dākḥil huā. Jab us ne yih dekhā to wuh imān lāyā. ⁹ (Lekin ab bhī wuh kalām-e-muqaddas kī yih peshgoī nahīn samajhte the ki use murdoñ meñ se jī uṭhnā hai.) ¹⁰ Phir donoñ shāgird ghar wāpas chale gae.

Īsā Mariyam Magdalīnī par Zāhir Hotā Hai

¹¹ Lekin Mariyam ro ro kar qabr ke sāmne kharī rahī. Aur rote hue us ne jhuk kar qabr meñ jhānkā ¹² to kyā dekhī hai ki do farishte safed libās pahne hue wahāñ baiṭhe haiñ jahāñ pahle Īsā kī lāsh paṛī thī, ek us ke sirhāne aur dūsrā wahāñ jahāñ pahle us ke pānw the. ¹³ Unhoñ ne Mariyam se pūchhā, “Ai kḥātūn, tū kyon ro rahī hai?”

Us ne kahā, “Wuh mere Khudāwand ko le gae haiñ, aur mālūm nahīn ki unhoñ ne use kahāñ rakh diyā hai.”

¹⁴ Phir us ne pīchhe muṛ kar Īsā ko wahāñ kharē dekhā, lekin us ne use na pahchānā. ¹⁵ Īsā ne pūchhā, “Ai kḥātūn, tū kyon ro rahī hai, kis ko ḍhūñḍ rahī hai?”

Yih soch kar ki wuh māli hai us ne kahā, “Janāb, agar āp use le gae haiñ to mujhe batā deñ ki use kahāñ rakh diyā hai tāki use le jāūñ.”

¹⁶ Īsā ne us se kahā, “Mariyam!”

Wuh us kī taraf muñi aur bol uñhi, “Rabbūni!” (Is kā matlab Arāmī zabān meñ ustād hai.)

¹⁷ Īsā ne kahā, “Mere sāth chimṭi na rah, kyonki abhī maini ūpar, Bāp ke pās nahīñ gayā. Lekin bhāiyōñ ke pās jā aur unheñ batā, ‘Main apne Bāp aur tumhāre Bāp ke pās wāpas jā rahā hūñ, apne Ḳhudā aur tumhāre Ḳhudā ke pās.’”

¹⁸ Chunāñche Mariyam Magdalīni shāgirdoñ ke pās gai aur unheñ ittalā dī, “Main ne Ḳhudāwand ko dekhā hai aur us ne mujh se yih bāteñ kahīñ.”

Īsā Apne Shāgirdoñ par Zāhir Hotā Hai

¹⁹ Us Itwār kī shām ko shāgird jamā the. Unhoñ ne darwāzoñ par tāle lagā die the kyonki wuh Yahūdiyoñ se ḍarte the. Achānak Īsā un ke darmiyān ā kharā huā aur kahā, “Tumhāri salāmāti ho,” ²⁰ aur unheñ apne hāthoñ aur pahlū ko dikhāyā. Ḳhudāwand ko dekh kar wuh nihāyat ḳhush hue. ²¹ Īsā ne dubārā kahā, “Tumhāri salāmāti ho! Jis tarah Bāp ne mujhe bhejā usī tarah maini tum ko bhej rahā hūñ.” ²² Phir un par phūñk kar us ne farmāyā, “Rūhul-quḍs ko pā lo. ²³ Agar tum kisi ke gunāhoñ ko muāf karo to wuh muāf kie jāēnge. Aur agar tum unheñ muāf na karo to wuh muāf nahīñ kie jāēnge.”

Tomā Shak Kartā Hai

²⁴ Bārāh shāgirdoñ meñ se Tomā jis kā laqab Juṛwāñ thā Īsā ke āne par maujūd na thā. ²⁵ Chunāñche dūsre shāgirdoñ ne use batāyā, “Ham ne Ḳhudāwand ko dekhā hai!” Lekin Tomā ne kahā, “Mujhe yaqīn nahīñ ātā. Pahle mujhe us ke hāthoñ meñ kiloñ ke nishān nazar āēñ aur maini un meñ apñi ungli ḍālūñ, pahle maini apne hāth ko us ke pahlū ke zaḳhm meñ ḍālūñ. Phir hī mujhe yaqīn āegā.”

²⁶ Ek haftā guzar gayā. Shāgird dubārā makān meñ jamā the. Is martabā Tomā bhī sāth thā. Agarche darwāzoñ par tāle lage the phir bhī Īsā un ke darmiyān ā kar kharā huā. Us ne kahā, “Tumhāri salāmāti ho!” ²⁷ Phir wuh Tomā se muḳhātib huā, “Apñi ungli ko mere hāthoñ aur apne hāth ko mere pahlū ke zaḳhm meñ ḍāl aur be’etaḳād na ho balki imān rakh.”

²⁸ Tomā ne jawāb meñ us se kahā, “Ai mere Ḳhudāwand! Ai mere Ḳhudā!”

²⁹ Phir Īsā ne use batāyā, “Kyā tū is lie imān lāyā hai ki tū ne mujhe dekhā hai? Mubārak haiñ wuh jo mujhe dekhe baḡhair mujh par imān lāte haiñ.”

Is Kitāb kā Maqsad

³⁰ Īsā ne apne shāgirdoñ kī maujūdagī meñ mazīd bahut-se aise ilāhi nishān dikhāe jo is kitāb meñ darj nahīñ haiñ. ³¹ Lekin jitne darj haiñ un kā maqsad yih hai ki āp imān lāēñ ki Īsā hī Masīh yāni Allāh kā Farzand hai aur āp ko is imān ke wasīle se us ke nām se zindagi hāsīl ho.

21

Īsā Jhīl par Shāgirdoñ par Zāhir Hotā Hai

¹ Is ke bād Īsā ek bār phir apne shāgirdoñ par zāhir huā jab wuh Tibariyās yāni Galil kī Jhīl par the. Yih yoñ huā. ² Kuchh shāgird Shamāun

Patras ke sāth jamā the, Tomā jo Jurwān kahlātā thā, Natanel jo Galil ke Qānā se thā, Zabdi ke do beṭe aur mazīd do shāgird.

³ Shamāun Patras ne kahā, “Maiñ machhli pakaṛne jā rahā hūn.”

Dūsroñ ne kahā, “Ham bhī sāth jāenge.” Chunānche wuh nikal kar kashṭī par sawār hue. Lekin us pūrī rāt ek bhī machhli hāth na āī. ⁴ Subah-sawere Īsā jhīl ke kināre par ā kharā huā. Lekin shāgirdoñ ko mālūm nahīn thā ki wuh Īsā hī hai. ⁵ Us ne un se pūchhā, “Bachcho, kyā tumheñ khāne ke lie kuchh mil gayā?”

Unhoñ ne jawāb diyā, “Nahīn.”

⁶ Us ne kahā, “Apnā jāl kashṭī ke dāeñ hāth dālo, phir tum ko kuchh milegā.” Unhoñ ne aisā kiyā to machhliyoñ kī itnī baṛī tādād thī ki wuh jāl kashṭī tak na lā sake.

⁷ Is par Khudāwand ke pyāre shāgird ne Patras se kahā, “Yih to Khudāwand hai.” Yih sunte hī ki Khudāwand hai Shamāun Patras apnī chādar oṛh kar pānī meñ kūd paṛā. (Us ne chādar ko kām karne ke lie utār liyā thā.) ⁸ Dūsre shāgird kashṭī par sawār us ke pīchhe āe. Wuh kināre se zyādā dūr nahīn the, taqṛīban sau mīṭar ke fāsile par the. Is lie wuh machhliyoñ se bhare jāl ko pānī meñ khīnch khīnch kar kḥushkī tak lāe. ⁹ Jab wuh kashṭī se utre to dekhā ki lakaṛī ke koeloñ kī āg par machhliyāñ bhunī jā rahī haiñ aur sāth roṭī bhī hai. ¹⁰ Īsā ne un se kahā, “Un machhliyoñ meñ se kuchh le āo jo tum ne abhī pakaṛī haiñ.”

¹¹ Shamāun Patras kashṭī par gayā aur jāl ko kḥushkī par ghasiṭ lāyā. Yih jāl 153 baṛī machhliyoñ se bharā huā thā, to bhī wuh na phaṭā. ¹² Īsā ne un se kahā, “Āo, nāshṭā kar lo.” Kisī bhī shāgird ne sawāl karne kī jurrat na kī ki “Āp kaun haiñ?” Kyoñki wuh to jānte the ki yih Khudāwand hī hai. ¹³ Phir Īsā āyā aur roṭī le kar unheñ dī aur isi tarah machhli bhī unheñ khilāī.

¹⁴ Īsā ke jī uṭhne ke bād yih tisrī bār thī ki wuh apne shāgirdoñ par zāhir huā.

Īsā kā Patras se Sawāl

¹⁵ Nāshte ke bād Īsā Shamāun Patras se muḥhātib huā, “Yūhannā ke beṭe Shamāun, kyā tū in kī nisbat mujh se zyādā muhabbat kartā hai?”

Us ne jawāb diyā, “Jī Khudāwand, āp to jānte haiñ ki maiñ āp ko pyār kartā hūn.”

Īsā bolā, “Phir mere leloñ ko charā.” ¹⁶ Tab Īsā ne ek aur martabā pūchhā, “Shamāun Yūhannā ke beṭe, kyā tū mujh se muhabbat kartā hai?”

Us ne jawāb diyā, “Jī Khudāwand, āp to jānte haiñ ki maiñ āp ko pyār kartā hūn.”

Īsā bolā, “Phir merī bheṛoñ kī gallābānī kar.” ¹⁷ Tisrī bār Īsā ne us se pūchhā, “Shamāun Yūhannā ke beṭe, kyā tū mujhe pyār kartā hai?”

Tisrī dafā yih sawāl sunane se Patras ko baṛā dukh huā. Us ne kahā, “Khudāwand, āp ko sab kuchh mālūm hai. Āp to jānte haiñ ki maiñ āp ko pyār kartā hūn.”

Īsā ne us se kahā, “Merī bheṛoñ ko charā.

¹⁸ Maiñ tujhe sach batātā hūn ki jab tū jawān thā to tū kḥud apnī kamr bāndh kar jahān jī chāhtā ghūmtā-phirtā thā. Lekin jab tū būrḥā hogā to tū apne hāthoñ ko āge baṛhāegā aur koī aur terī kamr bāndh kar tujhe le jāegā jahān terā dil nahīn karegā.” ¹⁹ (Īsā kī yih bāt is taraf ishārah thā ki Patras kis qism kī maut se Allāh ko jalāl degā.) Phir us ne use batāyā, “Mere pīchhe chal.”

Īsā aur Dūsra Shāgird

²⁰ Patras ne muṛ kar dekhā ki jo shāgird Īsā ko pyārā thā wuh un ke pīchhe chal rahā hai. Yih wuhī shāgird thā jis ne shām ke khāne ke daurān Īsā kī taraf sar jhukā kar pūchhā thā, “Ḳhudāwand, kaun āp ko dushman ke hawāle karegā?” ²¹ Ab use dekh kar Patras ne sawāl kiyā, “Ḳhudāwand, is ke sāth kyā hogā?”

²² Īsā ne jawāb diyā, “Agar main chāhūn ki yih mere wāpas āne tak zindā rahe to tujhe kyā? Bas tū mere pīchhe chaltā rah.”

²³ Natije meñ bhāiyon meñ yih khayāl phail gayā ki yih shāgird nahīn maregā. Lekin Īsā ne yih bāt nahīn kī thī. Us ne sirf yih kahā thā, “Agar main chāhūn ki yih mere wāpas āne tak zindā rahe to tujhe kyā?”

²⁴ Yih wuh shāgird hai jis ne in bāton kī gawāhī de kar inheñ qalamband kar diyā hai. Aur ham jānte haiñ ki us kī gawāhī sachchī hai.

Ḳhulāsā

²⁵ Īsā ne is ke alāwā bhī bahut kuchh kiyā. Agar us kā har kām qalamband kiyā jātā to mere khayāl meñ pūrī duniyā meñ yih kitābeñ rakhne kī gunjāish na hotī.

Āmāl

¹ Muazzaz Thiyufilus, pahlī kitāb meñ maiñ ne sab kuchh bayān kiyā jo Īsā ne shurū se le kar ² us din tak kiyā aur sikhāyā, jab use āsmān par uṭhāyā gayā. Jāne se pahle us ne apne chune hue rasūloñ ko Rūhul-quds kī mārifat mazīd hidāyāt dīñ. ³ Apne dukh uṭhāne aur maut sahne ke bād us ne apne āp ko zāhir karke unheñ bahut-sī daliloñ se qāyl kiyā ki wuh wāqai zindā hai. Wuh chālīs din ke daurān un par zāhir hotā aur unheñ Allāh kī bādshāhī ke bāre meñ batātā rahā. ⁴ Jab wuh abhī un ke sāth thā us ne unheñ hukm diyā, “Yarūshalam ko na chhoṛnā balki is intazār meñ yihīñ ṭhahro ki Bāp kā wādā pūrā ho jāe, wuh wādā jis ke bāre meñ maiñ ne tum ko āgāh kiyā hai. ⁵ Kyoñki Yahyā ne to pāni se baptismā diyā, lekin tum ko thoṛe dinoñ ke bād Rūhul-quds se baptismā diyā jāegā.”

Īsā ko Uṭhāyā Jātā Hai

⁶ Jo wahāñ jamā the unhoñ ne us se pūchhā, “Khudāwand, kyā āp isi waqt Isrāil ke lie us kī bādshāhī dubārā qāym karenge?”

⁷ Īsā ne jawāb diyā, “Yih jānanā tumhārā kām nahīñ hai balki sirf Bāp kā jo aise auqāt aur tārīkheñ muqarrar karne kā ikhtiyār rakhtā hai. ⁸ Lekin tumheñ Rūhul-quds kī quwwat milegī jo tum par nāzil hogā. Phir tum Yarūshalam, pūre Yahūdiyā aur Sāmariya balki duniyā ki intahā tak mere gawāh hoge.” ⁹ Yih kah kar wuh un ke dekhte dekhte uṭhā liyā gayā. Aur ek bādāl ne use un kī nazaroñ se ojal kar diyā.

¹⁰ Wuh abhī āsmān ki taraf dekh hī rahe the ki achānak do ādmī un ke pās ā khare hue. Donoñ safed libās pahne hue the. ¹¹ Unhoñ ne kahā, “Galil ke mardo, āp kyoñ khare āsmān kī taraf dekh rahe haiñ? Yihī Īsā jise āp ke pās se āsmān par uṭhāyā gayā hai usi tarah wāpas āegā jis tarah āp ne use ūpar jāte hue dekhā hai.”

Yahūdāh kā Jānashīn

¹² Phir wuh Zaitūn ke pahār se Yarūshalam Shahr wāpas chale gae. (Yih pahār shahr se taqriban ek kilomīṭar dūr hai.) ¹³ Wahāñ pahuñch kar wuh us bālākhāne meñ dākhil hue jis meñ wuh ṭhahre hue the, yānī Patras, Yūhannā, Yāqūb aur Andriyās, Filippus aur Tomā, Bartulmāi aur Mattī, Yāqūb bin Halfāi, Shamāun Mujāhid aur Yahūdāh bin Yāqūb. ¹⁴ Yih sab yakdil ho kar duā meñ lage rahe. Kuchh aurateñ, Īsā kī mān Mariyam aur us ke bhāi bhī sāth the.

¹⁵ Un dinoñ meñ Patras bhāiyoñ meñ kharā huā. Us waqt taqriban 120 log jamā the. Us ne kahā, ¹⁶ “Bhāiyo, lāzim thā ki kalām-e-muqaddas kī wuh peshgoī pūrī ho jo Rūhul-quds ne Dāūd kī mārifat Yahūdāh ke bāre meñ kī. Yahūdāh un kā rāhnumā ban gayā jinhoñ ne Īsā ko giriftār kiyā, ¹⁷ go use ham meñ shumār kiyā jātā thā aur wuh isi k̄hidmat meñ hamāre sāth sharīk thā.”

¹⁸ (Jo paise Yahūdāh ko us ke ghalat kām ke lie mil gae the un se us ne ek khet kharīd liyā thā. Wahāñ wuh sar ke bal gir gayā, us kā peṭ phat gayā aur us kī tamām antariyāñ bāhar nikal parīñ. ¹⁹ Is kā charchā Yarūshalam ke tamām bāshindoñ meñ phail gayā, is lie yih khet un kī mādarī zabān meñ Haqaldamā ke nām se mashhūr huā jis kā matlab hai Ḳhūn kā Khet.)

²⁰ Patras ne apnī bāt jāri rakhī, “Yihī bāt zabūr kī kitāb meñ likhī hai, ‘Us kī rihāishgāh sunsān ho jāe, koī us meñ ābād na ho.’ Yih bhī likhā

hai, 'Koī aur us kī zimmedārī uṭhāe.' ²¹ Chunānche ab zarūrī hai ki ham Yahūdāh kī jagah kisī aur ko chun leñ. Yih shaḡhs un mardoñ meñ se ek ho jo us pūre waqt ke daurān hamāre sāth safr karte rahe jab Ḳhudāwand Īsā hamāre sāth thā, ²² yānī us ke Yahyā ke hāth se baptismā lene se le kar us waqt tak jab use hamāre pās se uṭhāyā gayā. Lāzīm hai ki un meñ se ek hamāre sāth Īsā ke jī uṭhne kā gawāh ho."

²³ Chunānche unhoñ ne do ādmī pesh kie, Yūsuf jo Barsabbā kahlātā thā (us kā dūsrā nām Yūstus thā) aur Mattiyāh. ²⁴ Phir unhoñ ne duā kī, "Ai Ḳhudāwand, tū har ek ke dil se wāqif hai. Ham par zāhir kar ki tū ne in donoñ meñ se kis ko chunā hai ²⁵ tāki wuh us Ḳhidmat kī zimmedārī uṭhāe jo Yahūdāh chhoṛ kar wahāñ chalā gayā jahāñ use jānā hī thā." ²⁶ Yih kah kar unhoñ ne donoñ kā nām le kar qurā dālā to Mattiyāh kā nām niklā. Lihāzā use bhī gyārah rasūloñ meñ shāmīl kar liyā gayā.

2

Rūhul-quds kī Āmad

¹ Phir Īd-e-Pantikust kā din āyā. Sab ek jagah jamā the ² ki achānak āsmān se aisī āwāz āī jaise shadīd āndhī chal rahī ho. Pūrā makān jis meñ wuh baiṭhe the is āwāz se gūñj uṭhā. ³ Aur unheñ shole kī laueñ jaisī nazar āīñ jo alag alag ho kar un meñ se har ek par utar kar ṭhahar gaīñ. ⁴ Sab Rūhul-quds se bhar gae aur muḡhtalif ḡhairmulkī zabānoñ meñ bolne lage, har ek us zabān meñ jo bolne kī Rūhul-quds ne use tawfiq dī.

⁵ Us waqt Yarūshalam meñ aise Ḳhudātars Yahūdī ṭhahre hue the jo āsmān tale kī har qaum meñ se the. ⁶ Jab yih āwāz sunāī dī to ek baṛā hujūm jamā huā. Sab ghabrā gae kyōñki har ek ne imāndāroñ ko apnī mādarī zabān meñ bolte sunā. ⁷ Saḡht hairatzadā ho kar wuh kahne lage, "Kyā yih sab Galīl ke rahne wāle nahīñ haiñ?" ⁸ To phir yih kis tarah ho saktā hai ki ham meñ se har ek unheñ apnī mādarī zabān meñ bāteñ karte sun rahā hai ⁹ jabki hamāre mamālik yih haiñ: Pārthiyā, Mādiyā, Ailām, Masopotāmiyā, Yahūdiyā, Kappadukiyā, Puntus, Āsiyā, ¹⁰ Farūgiyā, Pamfiliyā, Misr aur Libiyā kā wuh ilāqā jo Kuren ke irdgird hai. Rom se bhī log maujūd haiñ. ¹¹ Yahāñ Yahūdī bhī haiñ aur Ḡhairyahūdī naumurīd bhī, Krete ke log aur Arab ke bāshinde bhī. Aur ab ham sab ke sab in ko apnī apnī zabān meñ Allāh ke azīm kāmoñ kā zikr karte sun rahe haiñ." ¹² Sab dang rah gae. Uljhan meñ paṛ kar wuh ek dūstre se pūchhne lage, "Is kā kyā matlab hai?"

¹³ Lekin kuchh log un kā mazāq urā kar kahne lage, "Yih bas naī mai pī kar nashe meñ dhūt ho gae haiñ."

Patras kā Paighām

¹⁴ Phir Patras bāqī gyārah rasūloñ samet kharā ho kar ūñchī āwāz se un se muḡhātib huā, "Suneñ, Yahūdī bhāiyō aur Yarūshalam ke tamām rahne wālo! Jān leñ aur ḡhaur se merī bāt sun leñ! ¹⁵ Āp kā Ḳhayāl hai ki yih log nashe meñ haiñ. Lekin aisā nahīñ hai. Dekheñ, abhī to subah ke nau baje kā waqt hai. ¹⁶ Ab wuh kuchh ho rahā hai jis kī peshgoī Yoel nabī ne kī thī,

¹⁷ 'Allāh farmātā hai ki āḳhiri dinoñ meñ main apne Rūh ko tamām insānoñ par unḡel dūngā. Tumhāre beṭe-beṭiyāñ nabuwwat kareñge, tumhāre naujawān royāeñ aur

tumhāre buzurg k̄hāb dekheᅅge.

¹⁸ Un dinon meᅅ

main apne Rūh ko apne k̄hādimoᅅ aur k̄hādimaᅅon par bhī unᅅel dūᅅgā,
aur wuh nabuwwat kareᅅge.

¹⁹ Main ūpar āsmān par mojize dikhāūᅅgā
aur niche zamīn par ilāhī nishān zāhir karūᅅgā,
k̄hūn, āg aur dhueᅅn ke bādāl.

²⁰ Sūraj tārik ho jāegā,
chāᅅd kā rang k̄hūn-sā ho jāegā,
aur phir Rab kā azīm aur jalālī din āegā.

²¹ Us waqt jo bhī Rab kā nām legā
najāt pāegā.’

²² Isrāīl ke mardo, merī bāt sunēᅅn! Allāh ne āp ke sāmne hī Īsā Nāsari
kī tasiᅅq kī, kyoᅅki us ne us ke wasile se āp ke darmiyān ajūbe, mojize aur
ilāhī nishān dikhāe. Āp k̄hud is bāt se wāqif haiᅅ. ²³ Lekin Allāh ko pahle
hī ilm thā ki kyā honā hai, kyoᅅki us ne k̄hud apnī marzī se muᅅarrar kiyā
thā ki Īsā ko dushman ke hawāle kar diyā jāe. Chunāᅅche āp ne beᅅdin
logoᅅn ke zariye use salīb par chaᅅhwā kar qatl kiyā. ²⁴ Lekin Allāh ne use
maut kī aziyatnāk girift se āzād karke zindā kar diyā, kyoᅅki mumkin hī
nahīn thā ki maut use apne qabze meᅅ rakhe. ²⁵ Chunāᅅche Dāūd ne us
ke bāre meᅅ kahā,

‘Rab har waqt merī āᅅkhoᅅn ke sāmne rahā.

Wuh mere dahne hāth rahtā hai
tāki main na ᅅagmagāūᅅn.

²⁶ Is lie merā dil shādmān hai,
aur merī zabān k̄hushī ke nāre lagātī hai.

Hāᅅ, merā badan purummīd zindagī guzāregā.

²⁷ Kyoᅅki tū merī jān ko Pātāl meᅅ nahīn chhoᅅregā,
aur na apne muᅅaddas ko galne-sarᅅne kī naubat tak pahuᅅchne degā.

²⁸ Tū ne mujhe zindagī kī rāhoᅅn se āgāh kar diyā hai,
aur tū apne huzūr mujhe k̄hushī se sarshār karegā.’

²⁹ Mere bhāiyo, agar ijāzat ho to main āp ko dilerī se apne buzurg Dāūd
ke bāre meᅅ kuchh batāūᅅn. Wuh to faut ho kar dafnāyā gayā aur us kī
qabr āj tak hamāre darmiyān maujūd hai. ³⁰ Lekin wuh nabī thā aur
jāntā thā ki Allāh ne ᅅasam khā kar mujh se wādā kiyā hai ki wuh merī
aulād meᅅ se ek ko mere takht par biᅅhāegā. ³¹ Mazkūrā āyāt meᅅ Dāūd
mustaqbil meᅅ dekh kar Masīh ke jī ūᅅhne kā zikr kar rahā hai, yānī ki
na use Pātāl meᅅ chhoᅅā gayā, na us kā badan galne-sarᅅne kī naubat tak
pahuᅅchā. ³² Allāh ne isī Īsā ko zindā kar diyā hai aur ham sab is ke
gawāh haiᅅ. ³³ Ab use sarfarāz karke K̄hudā ke dahne hāth biᅅhāyā gayā
aur Bāp kī taraf se use mau’ūdā Rūhul-quᅅds mil gayā hai. Isī ko us ne
ham par unᅅel diyā, jis tarah āp dekh aur sun rahe haiᅅ. ³⁴ Dāūd k̄hud to
āsmān par nahīn chaᅅhā, to bhī us ne farmāyā,

‘Rab ne mere Rab se kahā,
mere dahne hāth baiᅅh

³⁵ jab tak main tere dushmanoᅅn ko
tere pāᅅwoᅅn kī chaukī na banā dūᅅn.’

³⁶ Chunāᅅche purā Isrāīl yaᅅīn jāne ki jis Īsā ko āp ne maslūb kiyā hai
use hī Allāh ne K̄hudāwand aur Masīh banā diyā hai.’

³⁷ Patras kī yih bāteᅅn sun kar logoᅅn ke dil chhid gae. Unhoᅅn ne Patras
aur bāqī rasūloᅅn se pūchhā, “Bhāiyo, phir ham kyā kareᅅn?”

³⁸ Patras ne jawāb diyā, “Āp meñ se har ek taubā karke Īsā ke nām par baptismā le tāki āp ke gunāh muāf kar die jāeñ. Phir āp ko Rūhul-quḍs kī nemat mil jāegī. ³⁹ Kyoñki yih dene kā wādā āp se aur āp ke bachchoñ se kiyā gayā hai, balki un se bhī jo dūr ke haiñ, un sab se jinheñ Rab hamārā Ḳhudā apne pās bulāegā.”

⁴⁰ Patras ne mazīd bahut-sī bātoñ se unheñ nasīhat kī aur samjhāyā ki “Is terhī nasl se nikal kar najāt pāeñ.” ⁴¹ Jinhoñ ne Patras kī bāt qabūl kī un kā baptismā huā. Yoñ us din jamāt meñ taqriban 3,000 afrād kā izāfā huā. ⁴² Yih imāndār rasūloñ se tālīm pāne, rifāqat rakhne aur rifāqatī khānoñ aur duāoñ meñ sharīk hote rahe.

Īmāndāroñ kī Hairatangez Zindagī

⁴³ Sab par khauf chhā gayā aur rasūloñ kī taraf se bahut-se mojize aur ilāhī nishān dikhāe gae. ⁴⁴ Jo bhī imān lāte the wuh ek jagah jamā hote the. Un kī har chīz mushtarakā hotī thī. ⁴⁵ Apnī milkiyat aur māl faroḳht karke unhoñ ne har ek ko us kī zarūrat ke mutābiq diyā. ⁴⁶ Rozānā wuh yakdīlī se Baitul-muqaddas meñ jamā hote rahe. Sāth sāth wuh Masih kī yād meñ apne gharoñ meñ roṭī torṭe, baṛī khusī aur sādagī se rifāqatī khānā khāte ⁴⁷ aur Allāh kī tamjīd karte rahe. Us waqt wuh tamām logoñ ke manzūr-e-nazar the. Aur Ḳhudāwand roz baroz jamāt meñ najātyāftā logoñ kā izāfā kartā rahā.

3

Langarē Ādmī kī Shifā

¹ Ek dopahar Patras aur Yūhannā duā karne ke lie Baitul-muqaddas kī taraf chal pāe. Tīn baj gae the. ² Us waqt log ek paidāishī langarē ko uṭhā kar wahāñ lā rahe the. Rozānā use sahan ke us darwāze ke pās layā jātā thā jo ‘Ḳhūsūrat Darwāzā’ kahlātā thā tāki wuh Baitul-muqaddas ke sahoñ meñ dākḥil hone wāloñ se bhīk māng sake. ³ Patras aur Yūhannā Baitul-muqaddas meñ dākḥil hone wāle the to langarā un se bhīk māngne lagā. ⁴ Patras aur Yūhannā gḥaur se us kī taraf dekhne lage. Phir Patras ne kahā, “Hamārī taraf dekheñ.” ⁵ Is tawaqqo se ki use kuchh milegā langarā un kī taraf mutawajjih huā. ⁶ Lekin Patras ne kahā, “Mere pās na to chāñdī hai, na sonā, lekin jo kuchh hai wuh āp ko de detā hūñ. Nāsarat ke Īsā Masih ke nām se uṭheñ aur chaleñ-phireñ!” ⁷ Us ne us kā dahnā hāth pakar kar use kharā kiyā. Usī waqt langarē ke pānw aur ṭakhne mazbūt ho gae. ⁸ Wuh uchhal kar kharā huā aur chalne-phirne lagā. Phir wuh chalte, kūde aur Allāh kī tamjīd karte hue un ke sāth Baitul-muqaddas meñ dākḥil huā. ⁹ Aur tamām logoñ ne use chalte phirte aur Allāh kī tamjīd karte hue dekhā. ¹⁰ Jab unhoñ ne jān liyā ki yih wuhī ādmī hai jo Ḳhūsūrat nāmī darwāze par baiṭhā bhīk māngā kartā thā to wuh us kī tabdīlī dekh kar dang rah gae.

Baitul-muqaddas meñ Patras kā Paighām

¹¹ Wuh sab dauṛ kar Sulemān ke barāmde meñ āe jahāñ bhīk māngne wālā ab tak Patras aur Yūhannā se liptā huā thā. ¹² Yih dekh kar Patras un se mukhātib huā, “Isrāīl ke hazarāt, āp yih dekh kar kyoñ hairāñ haiñ? Āp kyoñ ghūr ghūr kar hamārī taraf dekh rahe haiñ goyā ham ne apnī zātī tāqat yā dīndārī ke bāis yih kiyā hai ki yih ādmī chal-phir sake?” ¹³ Yih hamāre bāpdādā ke Ḳhudā, Ibrāhīm, Is’hāq aur Yāqūb ke Ḳhudā kī taraf se hai jis ne apne bande Īsā ko jalāl diyā hai. Yih wuhī Īsā hai jise āp ne

dushman ke hawāle karke Pilātus ke sāmne radd kiyā, agarche wuh use rihā karne kā faislā kar chukā thā. ¹⁴ Āp ne us Quddūs aur Rāstbāz ko radd karke taqāzā kiyā ki Pilātus us ke ewaz ek qātil ko rihā karke āp ko de de. ¹⁵ Āp ne zindagī ke sardār ko qatl kiyā, lekin Allāh ne use murdoñ meñ se zindā kar diyā. Ham is bāt ke gawāh haiñ. ¹⁶ Āp to is ādmī se wāqif haiñ jise dekh rahe haiñ. Ab wuh Isā ke nām par imān lāne se bahāl ho gayā hai, kyonki jo imān Isā ke zariye miltā hai usī ne is ādmī ko āp ke sāmne pūrī sehhatmandī atā ki.

¹⁷ Mere bhāiyo, maiñ jāntā hūñ ki āp aur āp ke rāhnumāoñ ko sahīh ilm nahīñ thā, is lie āp ne aisā kiyā. ¹⁸ Lekin Allāh ne wuh kuchh pūrā kiyā jis kī peshgoī us ne tamām nabiyōñ kī mārifat kī thī, yāñi yih ki us kā Masīh dukh uṭhāegā. ¹⁹ Ab taubā karen aur Allāh kī taraf rujū lāen tāki āp ke gunāhoñ ko miṭāyā jāe. ²⁰ Phir āp ko Rab ke huzūr se tāzagī ke dīn muyassar āeñge aur wuh dubārā Isā yāñi Masīh ko bhej degā jise āp ke lie muqarrar kiyā gayā hai. ²¹ Lāzim hai ki wuh us waqt tak āsmān par rahe jab tak Allāh sab kuchh bahāl na kar de, jis tarah wuh ibtidā se apne muqaddas nabiyōñ kī zabāñi farmātā āyā hai. ²² Kyonki Musā ne kahā, ‘Rab tumhārā Ḳhudā tumhāre wāste tumhāre bhāiyoñ meñ se mujh jaise nabī ko barpā karegā. Jo bhī bāt wuh kahe us kī sunanā. ²³ Jo nahīñ sunegā use miṭā kar qaum se nikāl diyā jāegā.’ ²⁴ Aur Samuel se le kar har nabī ne in dinoñ kī peshgoī kī hai. ²⁵ Āp to in nabiyōñ kī aulād aur us ahd ke wāris haiñ jo Allāh ne āp ke bāpdādā se qāym kiyā thā, kyonki us ne Ibrāhīm se kahā thā, ‘Terī aulād se duniyā kī tamām qaumeñ barkat pāeñgī.’ ²⁶ Jab Allāh ne apne bande Isā ko barpā kiyā to pahle use āp ke pās bhej diyā tāki wuh āp meñ se har ek ko us kī burī rāhoñ se pher kar barkat de.”

4

Patras aur Yūhannā Yahūdī Adālat-e-Āliyā ke Sāmne

¹ Patras aur Yūhannā logoñ se bāt kar hī rahe the ki imām, Baitul-muqaddas ke pahredāroñ kā kaptān aur Sadiqī un ke pās pahuñche. ² Wuh nārāz the ki rasul Isā ke jī uṭhne kī munādī karke logoñ ko murdoñ meñ se jī uṭhne kī tālīm de rahe haiñ. ³ Unhoñ ne unheñ giriftār karke agle dīn tak jel meñ dāl diyā, kyonki shām ho chukī thī. ⁴ Lekin jinhoñ ne un kā paighām sun liyā thā un meñ se bahut-se log imān lāe. Yoñ imāndāroñ meñ mardoñ kī tādad baṛh kar taqriban 5,000 tak pahuñch gayī.

⁵ Agle dīn Yarūshalam meñ Yahūdī adālat-e-āliyā ke sardāroñ, buzurgoñ aur shariāt ke ulamā kā ijlās mun'aqid huā. ⁶ Imām-e-āzam Hannā aur isī tarah Kāyfā, Yūhannā, Sikandar aur imām-e-āzam ke khāndān ke digar mard bhī shāmil the. ⁷ Unhoñ ne donoñ ko apne darmiyān kharā karke pūchhā, “Tum ne yih kām kis quwwat aur nām se kiyā?”

⁸ Patras ne Rūhul-quds se māmūr ho kar un se kahā, “Qaum ke rāhnumāo aur buzurgo, ⁹ āj hamārī pūchh-gachh kī jā rahī hai ki ham ne mazīr ādmī par rahm kā izhār kis ke wasīle se kiyā ki use shifā mil gayī hai. ¹⁰ To phir āp sab aur pūrī qaum Isrāil jān le ki yih Nāsarat ke Isā Masīh ke nām se huā hai, jise āp ne maslūb kiyā aur jise Allāh ne murdoñ meñ se zindā kar diyā. Yih ādmī usī ke wasīle se sehhat pā kar yahāñ āp ke sāmne kharā hai. ¹¹ Isā wuh patthar hai jis ke bāre meñ kalām-e-muqaddas meñ likhā hai, ‘Jis patthar ko makān banāne wāloñ ne radd kiyā wuh kone kā buniyādī patthar ban gayā.’ Aur āp hī ne use radd kar

diyā hai. ¹² Kisī dūsre ke wasīle se najāt hāsīl nahīn hotī, kyonki āsmān ke tale ham insānoñ ko koī aur nām nahīn baḡhshā gayā jis ke wasīle se ham najāt pā sakeñ.”

¹³ Patras aur Yūhannā kī bāteñ sun kar log hairān hue kyonki wuh dilerī se bāt kar rahe the agarche wuh na to ālim the, na unhoñ ne shariat kī ḡhās tālim pāī thī. Sāth sāth sunane wāloñ ne yih bhī jān liyā ki donoñ Īsā ke sāthī haiñ. ¹⁴ Lekin chūnki wuh apnī ānkhon se us ādmī ko dekh rahe the jo shifā pā kar un ke sāth kharā thā is lie wuh is ke ḡhilāf koī bāt na kar sake. ¹⁵ Chunānche unhoñ ne un donoñ ko ijlās meñ se bāhar jāne ko kahā aur āpas meñ salāh-mashwarā karne lage, ¹⁶ “Ham in logoñ ke sāth kyā sulūk karen? Bāt wāzih hai ki un ke zariye ek ilāhī nishān dikhāyā gayā hai. Is kā Yarūshalam ke tamām bāshindon ko ilm huā hai. Ham is kā inkār nahīn kar sakte. ¹⁷ Lekin lāzim hai ki unheñ dhamkī de kar hukm deñ ki wuh kisi bhī shaḡhs se yih nām le kar bāt na karen, warnā yih muāmālā qaum meñ mazīd phail jāegā.”

¹⁸ Chunānche unhoñ ne donoñ ko bulā kar hukm diyā ki wuh āindā Īsā ke nām se na kabhī boleñ aur na tālim deñ.

¹⁹ Lekin Patras aur Yūhannā ne jawāb meñ kahā, “Āp ḡhud faislā kar leñ, kyā yih Allāh ke nazdīk thīk hai ki ham us kī nisbat āp kī bāt māneñ? ²⁰ Mumkin hī nahīn ki jo kuchh ham ne dekh aur sun liyā hai use dūsroñ ko sunāne se bāz rāheñ.”

²¹ Tab ijlās ke membarān ne donoñ ko mazīd dhamkiyāñ de kar chhoṛ diyā. Wuh faislā na kar sake ki kyā sazā deñ, kyonki tamām log Patras aur Yūhannā ke is kām kī wajah se Allāh kī tamjīd kar rahe the. ²² Kyonki jis ādmī ko mojjizānā taur par shifā milī thī wuh chālīs sāl se zyādā langarā rahā thā.

Dilerī ke lie Duā

²³ Un kī rihāi ke bād Patras aur Yūhannā apne sāthiyon ke pās wāpas gae aur sab kuchh sunāyā jo rāhnumā imāmoñ aur buzurgoñ ne unheñ batāyā thā. ²⁴ Yih sun kar tamām imāndāroñ ne mil kar ūñchī āwāz se duā kī, “Ai āḡā, tū ne āsmān-o-zamīn aur samundar ko aur jo kuchh un meñ hai khalaḡ kiyā hai. ²⁵ Aur tū ne apne ḡhādīm hamāre bāp Dāūd ke muñh se Rūhul-quḡs kī mārīfat kahā,

‘Aḡwām kyon taish meñ ā gai haiñ?

Ummateñ kyon bekār sāzīsheñ kar rahī haiñ?

²⁶ Duniyā ke bādshāh ūth khare hue,

hukmrān Rab aur us ke Masīh ke ḡhilāf jamā ho gae haiñ.’

²⁷ Aur wāḡai yihī kuchh is shahr meñ huā. Herodes Antipās, Puntiyus Pīlātus, ḡhairyahūdī aur Yahūdī sab tere muḡaddas ḡhādīm Īsā ke ḡhilāf jamā hue jise tū ne masah kiyā thā. ²⁸ Lekin jo kuchh unhoñ ne kiyā wuh tū ne apnī qudrat aur marzi se pahle hī se muḡarrar kiyā thā. ²⁹ Ai Rab, ab un kī dhamkiyon par ḡhaur kar. Apne ḡhādīmoñ ko apnā kalām sunāne kī baṛī dilerī atā farmā. ³⁰ Apnī qudrat kā izhār kar tāki ham tere muḡaddas ḡhādīm Īsā ke nām se shifā, ilāhī nishān aur mojjize dikhā sakeñ.”

³¹ Duā ke iḡhtitām par wuh jagah hil gai jahāñ wuh jamā the. Sab Rūhul-quḡs se māmūr ho gae aur dilerī se Allāh kā kalām sunāne lage.

Īmāndāroñ kī Mushtarakā Milkīyat

³² Īmāndāroñ kī pūrī jamāt yakdil thī. Kisī ne bhī apnī milkīyat kī kisī chīz ke bāre meñ nahīn kahā ki yih merī hai balki un kī har chīz mushtarakā thī. ³³ Aur rasūl baṛe iḡhtiyār ke sāth ḡhudāwand Īsā ke jī

uṭhne kī gawāhī dete rahe. Allāh kī baṛī mehrbānī un sab par thī. ³⁴ Un meñ se koī bhī zarūratmand nahīn thā, kyonki jis ke pās bhī zamīneñ yā makān the us ne unheñ faroḳht karke raḳam ³⁵ rasūloñ ke pānwoñ meñ rakh dī. Yoñ jamāshudā paison meñ se har ek ko utne die jāte jitnoñ kī use zarūrat hotī thī.

³⁶ Masalan Yūsuf nāmī ek ādmī thā jis kā nām rasūloñ ne Barnabās (Hauslā-afzāī kā Beṭā) rakhā thā. Wuh Lāwī qabile se aur Jazīrā-e-Qubrus kā rahne walā thā. ³⁷ Us ne apnā ek khet faroḳht karke paise rasūloñ ke pānwoñ meñ rakh die.

5

Hananiyāh aur Safirā

¹ Ek aur ādmī thā jis ne apnī bīwī ke sāth mil kar apnī koī zamīn bech dī. Un ke nām Hananiyāh aur Safirā the. ² Lekin Hananiyāh pūrī raḳam rasūloñ ke pās na lāyā balki us meñ se kuchh apne lie rakh chhoṛā aur bāqī rasūloñ ke pānwoñ meñ rakh diyā. Us kī bīwī bhī is bāt se wāqif thī. ³ Lekin Patras ne kahā, “Hananiyāh, Iblis ne āp ke dil ko yoñ kyon bhar diyā hai ki āp ne Rūhul-quds se jhūṭ bolā hai? Kyonki āp ne zamīn kī raḳam ke kuchh paise apne pās rakh lie haiñ. ⁴ Kyā yih zamīn faroḳht karne se pahle āp kī nahīn thī? Aur use bech kar kyā āp paise jaise chāhte istemāl nahīn kar sakte the? Āp ne kyon apne dil meñ yih ṭhān liyā? Āp ne hameñ nahīn balki Allāh ko dhokā diyā hai.”

⁵ Yih sunte hī Hananiyāh farsh par gir kar mar gayā. Aur tamām sunane wāloñ par baṛī dahshat tāri ho gaī. ⁶ Jamāt ke naujawānoñ ne uṭh kar lāsh ko kafan meñ lapeṭ diyā aur use bāhar le jā kar dafn kar diyā.

⁷ Taqriban tīn ghanṭe guzar gae to us kī bīwī andar āī. Use mālūm na thā ki shauhar ko kyā huā hai.

⁸ Patras ne us se pūchhā, “Mujhe batāeñ, kyā āp ko apnī zamīn ke lie itnī hī raḳam milī thī?”

Safirā ne jawāb diyā, “Jī, itnī hī raḳam thī.”

⁹ Patras ne kahā, “Kyon āp donoñ Rab ke Rūh ko āzmāne par muttāfiq hue? Dekho, jinhoñ ne āp ke ḳhāwind ko dafnāyā hai wuh darwāze par khaṛe haiñ aur āp ko bhī uṭhā kar bāhar le jāeñge.” ¹⁰ Usī lamhe Safirā Patras ke pānwoñ meñ gir kar mar gaī. Naujawān andar āe to us kī lāsh dekh kar use bhī bāhar le gae aur us ke shauhar ke pās dafn kar diyā.

¹¹ Pūrī jamāt balki har sunane wāle par barā ḳhauf tāri ho gayā.

Mojize

¹² Rasūloñ kī marīfat awām meñ bahut-se ilāhī nishān aur mojize zāhir hue. Us waqt tamām imāndār yakdili se Baitul-muqaddas meñ Sulemān ke barāmde meñ jamā huā karte the. ¹³ Bāqī log un se qarībī tālluq rakhne kī jurrat nahīn karte the, agarche awām un kī bahut izzat karte the. ¹⁴ To bhī ḳhudāwand par imān rakhne wāle mard-o-ḳhawātīn kī tādād baṛhtī gaī.

¹⁵ Log apne marizoñ ko chārpāyoñ aur chaṭāyoñ par rakh kar saṛakoñ par lāte the tāki jab Patras wahān se guzare to kam az kam us kā sāyā kisī na kisī par paṛ jāe. ¹⁶ Bahut-se log Yarūshalam ke irdgird kī ābādiyoñ se bhī apne marizoñ aur badrūh-giriftā azizoñ ko lāte, aur sab shifā pāte the.

Rasūloñ kī Īzārasānī

17 Phir imām-e-āzam Sadūqī firq̄e ke tamām sāthiyōn ke sāth harkat meñ āyā. Hasad se jal kar 18 unhoñ ne rasūloñ ko giriftār karke awāmī jel meñ dāl diyā. 19 Lekin rāt ko Rab kā ek farishtā qaidkhāne ke darwāzoñ ko khol kar unheñ bāhar lāyā. Us ne kahā, 20 “Jāo, Baitul-muqaddas meñ khare ho kar logoñ ko is nāi zindagi se mutālliq sab bāteñ sunāo.” 21 Farishte kī sun kar rasūl subah-sawere Baitul-muqaddas meñ jā kar tālīm dene lage.

Ab aisā huā ki imām-e-āzam apne sāthiyōn samet pahuñchā aur Yahūdī adālat-e-āliyā kā ijlās mun'aqid kiyā. Is meñ Isrāil ke tamām buzurg sharīk hue. Phir unhoñ ne apne mulāzimoñ ko qaidkhāne meñ bhej diyā tāki rasūloñ ko lā kar un ke sāmne pesh kiyā jāe. 22 Lekin jab wuh wahān pahuñche to patā chalā ki rasūl jel meñ nahīñ haiñ. Wuh wāpas āe aur kahne lage, 23 “Jab ham pahuñche to jel baṛī ehtiyāt se band thī aur darwāzoñ par pahredār khare the. Lekin jab ham darwāzoñ ko khol kar andar gae to wahān koī nahīñ thā!” 24 Yih sun kar Baitul-muqaddas ke pahredāroñ kā kaptān aur rāhnumā imām baṛī uljhan meñ paṛ gae aur sochne lage ki ab kyā hogā? 25 Itne meñ koī ā kar kahne lagā, “Bāt suneñ, jin ādmiyōn ko āp ne jel meñ dālā thā wuh Baitul-muqaddas meñ khare logoñ ko tālīm de rahe haiñ.” 26 Tab Baitul-muqaddas ke pahredāroñ kā kaptān apne mulāzimoñ ke sāth rasūloñ ke pās gayā aur unheñ lāyā, lekin zabardastī nahīñ, kyōñki wuh ḍarte the ki jamāshudā log unheñ sangsār na kar deñ.

27 Chunāñche unhoñ ne rasūloñ ko lā kar ijlās ke sāmne khare kiyā. Imām-e-āzam un se muḥtātib huā, 28 “Ham ne to tum ko saḥtī se manā kiyā thā ki is ādmī kā nām le kar tālīm na do. Is ke baraks tum ne na sirf apnī tālīm Yarūshalam kī har jagah tak pahuñchā di hai balki hameñ is ādmī kī maut ke zimmedār bhī ṭhahrānā chāhte ho.”

29 Patras aur bāqī rasūloñ ne jawāb diyā, “Lāzim hai ki ham pahle Allāh kī suneñ, phir insān kī. 30 Hamāre bāpdādā ke Ḳhudā ne Isā ko zindā kar diyā, usī shakhs ko jise āp ne salīb par charhwā kar mār dālā thā. 31 Allāh ne usī ko Hukmrān aur Najātdahindā kī haisiyat se sarfarāz karke apne dahne hāth biṭhā liyā tāki wuh Isrāil ko taubā aur gunāhoñ kī muāffī kā mauqā farāham kare. 32 Ham Ḳhud in bātoñ ke gawāh haiñ aur Rūhul-quds bhī, jise Allāh ne apne farmānbardāroñ ko de diyā hai.”

33 Yih sun kar adālat ke log taish meñ ā kar unheñ qatl karnā chāhte the. 34 Lekin ek Farisī ālim ijlās meñ khare huā jis kā nām Jamliyel thā. Pūrī qaum meñ wuh izzatdār thā. Us ne hukm diyā ki rasūloñ ko thoṛī der ke lie ijlās se nikāl diyā jāe. 35 Phir us ne kahā, “Mere Isrāilī bhāiyō, ḡhaur se socheñ ki āp in ādmiyōn ke sāth kyā kareñge. 36 Kyōñki kuchh der huī Thiyūdās uṭh kar kahne lagā ki main koī khās shakhs hūñ. Taqribān 400 ādmī us ke pīchhe lag gae. Lekin use qatl kiyā gayā aur us ke pairokār bikhar gae. Un kī sargarmiyōn se kuchh na huā. 37 Is ke bād mardumshumārī ke dinoñ meñ Yahūdāh Galilī uṭhā. Us ne bhī kāfī logoñ ko apne pairokār banā kar baghāwat karne par uksāyā. Lekin use bhī mār diyā gayā aur us ke pairokār muntashir hue. 38 Yih pesh-e-nazar rakh kar merā mashwarā yih hai ki in logoñ ko chhoṛ deñ, inheñ jāne deñ. Agar in kā irādā yā sargarmiyāñ insānī haiñ to sab kuchh Ḳhud baḲhud Ḳhatm ho jāege. 39 Lekin agar yih Allāh kī taraf se hai to āp inheñ Ḳhatm nahīñ kar sakeñge. Aisā na ho ki āḲhirkār āp Allāh hī ke Ḳhilāf laṛ rahe hoñ.”

Hāzirīn ne us kī bāt mān lī. ⁴⁰ Unhoñ ne rasūloñ ko bulā kar un ko koṛe lagwāe. Phir unhoñ ne unheñ Īsā kā nām le kar bolne se manā kiyā aur phir jāne diyā. ⁴¹ Rasūl Yahūdī adālat-e-āliyā se nikal kar chale gae. Yih bāt un ke lie baṛī ḳhushī kā bāis thī ki Allāh ne hameñ is lāyq samjhā hai ki Īsā ke nām kī ḳhātir be'izzat ho jāeñ. ⁴² Is ke bād bhī wuh rozānā Baitul-muqaddas aur muḳhtalif gharoñ meñ jā jā kar sikhāte aur is ḳhushḳhabrī kī munādī karte rahe ki Īsā hī Masīh hai.

6

Rasūloñ ke Sāt Madadgār

¹ Un dinon meñ jab Īsā ke shāgirdon kī tādād baṛhtī gai to Yūnānī zabān bolne wāle imāndār Ibrānī bolne wāle imāndāron ke bāre meñ burburāne lage. Unhoñ ne kahā, “Jab rozmarā kā khānā taqsim hotā hai to hamārī bewāon ko nazarandāz kiyā jātā hai.” ² Tab bārah rasūloñ ne shāgirdon kī pūrī jamāt ko ikatṭhā karke kahā, “Yih ṭhik nahīn ki ham Allāh kā kalām sikhāne ki ḳhidmat ko chhoṛ kar khānā taqsim karne meñ masrūf raheñ. ³ Bhāiyo, yih bāt pesh-e-nazar rakh kar apne meñ se sāt ādmī chun leñ, jin ke nek kirdār kī āp tasdiq kar sakte haiñ aur jo Rūhul-quds aur hikmat se māmūr haiñ. Phir ham unheñ khānā taqsim karne kī yih zimmedārī de kar ⁴ apnā pūrā waqt duā aur kalām kī ḳhidmat meñ sarf kar sakeñge.”

⁵ Yih bāt pūrī jamāt ko pasand āi aur unhoñ ne sāt ādmī chun lie: Stifanus (jo imān aur Rūhul-quds se māmūr thā), Filippus, Prukhusus, Nikānor, Timon, Parminās aur Antākiyā kā Nikulāus. (Nikulāos Ḡhairyahūdī thā jis ne Īsā par imān lāne se pahle Yahūdī mazhab ko apnā liyā thā.) ⁶ In sāt ādmiyon ko rasūloñ ke sāmne pesh kiyā gayā to unhoñ ne in par hāth rakh kar duā kī.

⁷ Yoñ Allāh kā paighām phailtā gayā. Yarūshalam meñ imāndāron kī tādād nihāyat baṛhtī gai aur Baitul-muqaddas ke bahut-se imām bhī imān le āe.

Stifanus kī Giriftārī

⁸ Stifanus Allāh ke fazl aur quwwat se māmūr thā aur logoñ ke darmiyān baṛe baṛe mojize aur ilāhī nishān dikhātā thā. ⁹ Ek din kuchh Yahūdī Stifanus se bahs karne lage. (Wuh Kuren, Iskandariyā, Kilikiyā aur sūbā Āsiyā ke rahne wāle the aur un ke ibādatḳhāne kā nām Libartiniyon yānī Āzād Kie Gae Ḡhulāmoñ kā Ibādatḳhānā thā.) ¹⁰ Lekin wuh na us kī hikmat kā sāmna kar sake, na us Rūh kā jo kalām karte waqt us kī madad kartā thā. ¹¹ Is lie unhoñ ne bāz ādmiyon ko yih kahne ko uksāyā ki “Is ne Mūsā aur Allāh ke bāre meñ kufr bakā hai. Ham ḳhud is ke gawāh haiñ.” ¹² Yoñ ām logoñ, buzurgoñ aur shariāt ke ulamā meñ halchal mach gai. Wuh Stifanus par chaṛh āe aur use ghasiṭ kar Yahūdī adālat-e-āliyā ke pās lāe. ¹³ Wahān unhoñ ne jhūṭe gawāh khare kie jinhoñ ne kahā, “Yih ādmī Baitul-muqaddas aur shariāt ke ḳhilāf bāteñ karne se bāz nahīn ātā. ¹⁴ Ham ne is ke muñh se sunā hai ki Īsā Nāsari yih maqām tabāh karegā aur wuh rasm-o-riwāj badal degā jo Mūsā ne hamāre sapurd kie haiñ.” ¹⁵ Jab ijlās meñ baiṭhe tamām log ghūr ghūr kar Stifanus kī taraf deḳhne lage to us kā chehrā farishte kā-sā nazar āyā.

7

Stifanus kī Taqrīr

¹ Imām-e-āzam ne pūchhā, “Kyā yih sach hai?”

² Stifanus ne jawāb diyā, “Bhāiyō aur buzurgo, meri bāt sunēn. Jalāl kā Ḳhudā hamāre bāp Ibrāhīm par zāhir huā jab wuh abhī Masoputāmiyā meñ ābād thā. Us waqt wuh Hārān meñ muntaqīl nahīn huā thā. ³ Allāh ne us se kahā, ‘Apne watan aur apnī qaum ko chhoṛ kar is mulk meñ chalā jā jo main tujhe dikhaūngā.’ ⁴ Chunānche wuh Kasdiyōn ke mulk ko chhoṛ kar Hārān meñ rahne lagā. Wahān us kā bāp faut huā to Allāh ne use is mulk meñ muntaqīl kiyā jis meñ āp āj tak ābād haiñ. ⁵ Us waqt Allāh ne use is mulk meñ koī bhī maurūsī zamīn na dī thī, ek murabbā fuṭ tak bhī nahīn. Lekin us ne use se wādā kiyā, ‘Main is mulk ko tere aur terī aulād ke qabze meñ kar dūngā,’ agarche us waqt Ibrāhīm ke hān koī bachchā paidā nahīn huā thā. ⁶ Allāh ne use yih bhī batāyā, ‘Terī aulād aise mulk meñ rahegi jo us kā nahīn hogā. Wahān wuh ajnabī aur ḡhulām hogī, aur us par 400 sāl tak bahut zulm kiyā jāegā. ⁷ Lekin main us qaum kī adālat karūngā jis ne use ḡhulām banāyā hogā. Is ke bād wuh us mulk meñ se nikal kar is maqām par merī ibādat kareṅge.’ ⁸ Phir Allāh ne Ibrāhīm ko khatnā kā ahd diyā. Chunānche jab Ibrāhīm kā beṭā Is’hāq paidā huā to bāp ne āṭhweñ dīn us kā khatnā kiyā. Yih silsilā jāri rahā jab Is’hāq kā beṭā Yāqūb paidā huā aur Yāqūb ke bārah beṭe, hamāre bārah qabilōn ke sardār.

⁹ Yih sardār apne bhāi Yūsuf se hasad karne lage aur is lie use bech diyā. Yoñ wuh ḡhulām ban kar Mīsr pahunchā. Lekin Allāh us ke sāth rahā ¹⁰ aur use us kī tamām musibatōn se rihāi dī. Us ne use dānāī atā karke is qābil banā diyā ki wuh Mīsr ke bādshāh Firaun kā manzūr-e-nazar ho jāe. Yoñ Firaun ne use Mīsr aur apne pūre gharāne par hukmrān muqarrar kiyā. ¹¹ Phir tamām Mīsr aur Kanān meñ kāl parā. Log baṛī musibat meñ paṛ gae aur hamāre bāpdādā ke pās bhī kḡhurāk khatm ho gaī. ¹² Yāqūb ko patā chalā ki Mīsr meñ ab tak anāj hai, is lie us ne apne beṭōn ko anāj kharidne ko wahān bhej diyā. ¹³ Jab unheñ dūsri bār wahān jānā parā to Yūsuf ne apne āp ko apne bhāiyōn par zāhir kiyā, aur Firaun ko Yūsuf ke kḡhāndān ke bāre meñ āgāh kiyā gayā. ¹⁴ Is ke bād Yūsuf ne apne bāp Yāqūb aur tamām rishtedāroñ ko bulā liyā. Kul 75 afrād āe. ¹⁵ Yoñ Yāqūb Mīsr pahunchā. Wahān wuh aur hamāre bāpdādā mar gae. ¹⁶ Unheñ Sīkam meñ lā kar us qabr meñ dafnāyā gayā jo Ibrāhīm ne Hamor kī aulād se paise de kar kharidī thī.

¹⁷ Phir wuh waqt qarīb ā gayā jis kā wādā Allāh ne Ibrāhīm se kiyā thā. Mīsr meñ hamārī qaum kī tādād bahut baṛh chukī thī. ¹⁸ Lekin hote hote ek nayā bādshāh takhtnashīn huā jo Yūsuf se nāwāqif thā. ¹⁹ Us ne hamārī qaum kā istehsāl karke un se badsulūkī kī aur unheñ apne shirkḡhār bachchoñ ko zāde karne par majbūr kiyā. ²⁰ Us waqt Mūsā paidā huā. Wuh Allāh ke naḏīk kḡhūsbūrat bachchā thā aur tīn māh tak apne bāp ke ghar meñ pālā gayā. ²¹ Is ke bād wālidain ko use chhoṛnā parā, lekin Firaun kī beṭī ne use lepālāk banā kar apne beṭe ke taur par pālā. ²² Aur Mūsā ko Mīsrīyōn kī hikmat ke har shobe meñ tarbiyat milī. Use bolne aur amal karne kī zabardast qābiliyat hāsīl thī.

²³ Jab wuh chālīs sāl kā thā to use apnī qaum Isrāīl ke logōn se milne kā khayāl āyā. ²⁴ Jab us ne un ke pās jā kar dekhā ki ek Mīsrī kisī Isrāīlī par tashaddud kar rahā hai to us ne Isrāīlī kī himāyat karke mazlūm kā badlā

liyā aur Misrī ko mār ḍālā. ²⁵ Us kā k̄hayāl to yih thā ki mere bhāiyōn ko samajh āegī ki Allāh mere wasile se unheñ rihāi degā, lekin aisā nahīn thā. ²⁶ Agle din wuh do Isrāīliyōn ke pās se guzarā jo āpas meñ lar rahe the. Us ne sulah karāne kī koshish meñ kahā, ‘Mardo, āp to bhāi haiñ. Āp kyon ek dūstre se ḡhalat sulūk kar rahe haiñ?’ ²⁷ Lekin jo ādmī dūstre se badsulūki kar rahā thā us ne Mūsā ko ek taraf dhakel kar kahā, ‘Kis ne āp ko ham par hukmrān aur qāzī muqarrar kiyā hai?’ ²⁸ Kyā āp mujhe bhī qatl karnā chāhte haiñ jis tarah kal Misrī ko mār ḍālā thā?’ ²⁹ Yih sun kar Mūsā farār ho kar Mulḱ-e-Midiyān meñ ajnabī ke taur par rahne lagā. Wahān us ke do beṭe paidā hue.

³⁰ Chālīs sāl ke bād ek farishtā jaltī huī kāñṭedār jhārī ke shole meñ us par zāhir huā. Us waqt Mūsā Sinā Pahār ke qarīb registān meñ thā. ³¹ Yih manzar dekh kar Mūsā hairān huā. Jab wuh us kā muāynā karne ke lie qarīb pahuñchā to Rab kī āwāz sunāi dī, ³² ‘Main tere bāpdādā kā Khudā, Ibrāhīm, Is’hāq aur Yāqūb kā Khudā hūn.’ Mūsā thartharāne lagā aur us taraf dekhne kī jurrat na kī. ³³ Phir Rab ne us se kahā, ‘Apnī jūtiyān utār, kyonki tū muqaddas zamīn par kharā hai. ³⁴ Main ne Misr meñ apnī qaum kī burī hālat dekhī aur un kī āheñ sunī haiñ, is lie unheñ bachāne ke lie utar āyā hūn. Ab jā, main tujhe Misr bhejtā hūn.’

³⁵ Yoñ Allāh ne us shaḱhs ko un ke pās bhej diyā jise wuh yih kah kar radd kar chuke the ki ‘Kis ne āp ko ham par hukmrān aur qāzī muqarrar kiyā hai?’ Jaltī huī kāñṭedār jhārī meñ maujūd farishte kī marīfat Allāh ne Mūsā ko un ke pās bhej diyā tāki wuh un kā hukmrān aur najātdahindā ban jāe. ³⁶ Aur wuh mojize aur ilāhī nishān dikhā kar unheñ Misr se nikāl lāyā, phir Bahr-e-Qulzum se guzar kar 40 sāl ke daurān registān meñ un kī rāhnumāi kī. ³⁷ Mūsā ne k̄hud Isrāīliyōn ko batāyā, ‘Allāh tumhāre wāste tumhāre bhāiyōn meñ se mujh jaise nabī ko barpā karegā.’ ³⁸ Mūsā registān meñ qaum kī jamāt meñ sharīk thā. Ek taraf wuh us farishte ke sāth thā jo Sinā Pahār par us se bāteñ kartā thā, dūsrī taraf hamāre bāpdādā ke sāth. Farishte se use zindagībaḱhsh bāteñ mil gaīn jo use hamāre sapurd karnī thīn.

³⁹ Lekin hamāre bāpdādā ne us kī sunane se inkār karke use radd kar diyā. Dil hī dil meñ wuh Misr kī taraf rujū kar chuke the. ⁴⁰ Wuh Hārūn se kahne lage, ‘Āeñ, hamāre lie dewatā banā deñ jo hamāre āge āge chalte hue hamāri rāhnumāi karen. Kyonki kyā mālūm kī us bande Mūsā ko kyā huā hai jo hamēñ Misr se nikāl lāyā.’ ⁴¹ Usī waqt unhoñ ne bachhre kā but banā kar use qurbāniyāñ pesh kiñ aur apne hāthoñ ke kām kī k̄hushī manāi. ⁴² Is par Allāh ne apnā muñh pher liyā aur unheñ sitāroñ kī pūjā kī girift meñ chhoṛ diyā, bilkul usī tarah jis tarah nabiyōn ke sahife meñ likhā hai,

‘Ai Isrāīl ke gharāne,
jab tum registān meñ ghūmte-phirte the
to kyā tum ne un 40 sāloñ ke daurān
kabhī mujhe zabah aur ḡhallā kī qurbāniyāñ pesh kiñ?

⁴³ Nahīn, us waqt bhī tum Malik Dewatā kā tābūt
aur Rifān Dewatā kā sitārā uṭhāe phirte the,
go tum ne apne hāthoñ se yih but
pūjā karne ke lie banā lie the.
Is lie main tumheñ jilāwatan karke
Bābal ke pār basā dūngā.’

⁴⁴ Registān meñ hamāre bāpdādā ke pās mulāqāt kā khaimā thā. Use us namūne ke mutābiq banāyā gayā thā jo Allāh ne Mūsā ko dikhāyā thā. ⁴⁵ Mūsā kī maut ke bād hamāre bāpdādā ne use wirse meñ pā kar apne sāth le liyā jab unhoñ ne Yashua kī rāhnumāi meñ is mulk meñ dākhil ho kar us par qabzā kar liyā. Us waqt Allāh us meñ ābād gaumoñ ko un ke āge āge nikāltā gayā. Yoñ mulāqāt kā khaimā Dāūd Bādshāh ke zamāne tak mulk meñ rahā. ⁴⁶ Dāūd Allāh kā manzūr-e-nazar thā. Us ne Yāqūb ke Khudā ko ek sukūnatgāh muhaiyā karne kī ijāzat māngī. ⁴⁷ Lekin Sulemān ko us ke lie makān banāne kā ezāz hāsīl huā.

⁴⁸ Haqīqat meñ Allāh T'ālā insān ke hāth ke banāne hue makānoñ meñ nahīn rahtā. Nabī Rab kā farmān yoñ bayān kartā hai,

⁴⁹ ‘Āsmān merā taqht hai
aur zamīn mere pānwoñ kī chaukī,
to phir tum mere lie kis qism kā ghar banāoge?
Wuh jagah kahān hai jahān mainī āram karūnga?
⁵⁰ Kyā mere hāth ne yih sab kuchh nahīn banāyā?’

⁵¹ Ai gardankash logo! Beshak āp kā khatnā huā hai jo Allāh kī qaum kā zāhirī nishān hai. Lekin us kā āp ke diloñ aur kānoñ par kuchh bhī asar nahīn huā. Āp apne bāpdādā kī tarah hameshā Rūhul-quds kī muḥlāfat karte rahte haiñ. ⁵² Kyā kabhī koī nabī thā jise āp ke bāpdādā ne na satāyā? Unhoñ ne unheñ bhī qatl kiyā jinhoñ ne rāstbāz Masīh kī peshgoī kī, us shaḥs kī jise āp ne dushmanoñ ke hawāle karke mār ḍālā. ⁵³ Āp hī ko farishton ke hāth se Allāh kī shariāt hāsīl huī magar us par amal nahīn kiyā.”

Stifanus ko Sangsār Kiyā Jātā Hai

⁵⁴ Stifanus kī yih bāteñ sun kar ijlās ke log taish meñ ā kar dānt pīsne lage. ⁵⁵ Lekin Stifanus Rūhul-quds se māmūr apnī nazar uṭhā kar āsmān kī taraf takne lagā. Wahān use Allāh kā jalāl nazar āyā, aur Īsā Allāh ke dahne hāth kharā thā. ⁵⁶ Us ne kahā, “Dekho, mujhe āsmān khulā huā dikhāi de rahā hai aur Ibn-e-Ādam Allāh ke dahne hāth kharā hai!”

⁵⁷ Yih sunte hī unhoñ ne chīkh chīkh kar hāthoñ se apne kānoñ ko band kar liyā aur mil kar us par jhapṭ paṛe. ⁵⁸ Phir wuh use shahr se nikāl kar sangsār karne lage. Aur jin logoñ ne us ke ḳhilāf gawāhī di thī unhoñ ne apnī chādareñ utār kar ek jawān ādmī ke pānwoñ meñ rakh diñ. Us ādmī kā nām Sāul thā. ⁵⁹ Jab wuh Stifanus ko sangsār kar rahe the to us ne duā karke kahā, “Ai Khudāwand Īsā, merī rūh ko qabūl kar.” ⁶⁰ Phir ghutne ṭek kar us ne ūñchī āwāz se kahā, “Ai Khudāwand, unheñ is gunāh ke zimmedār na ṭaharā.” Yih kah kar wuh intaqāl kar gayā.

8

¹ Aur Sāul ko bhī Stifanus kā qatl manzūr thā.

Sāul Jamāt ko Satātā Hai

Us dīn Yarūshalam meñ maujūd jamāt saḳht izārasānī kī zad meñ ā gaī. Is lie siwāe rasūloñ ke tamām imāndār Yahūdiyā aur Sāmariya ke ilāqoñ meñ titar-bitar ho gae. ² Kuchh khudātars ādmiyoñ ne Stifanus ko dafn karke ro ro kar us kā mātam kiyā.

³ Lekin Sāul Īsā kī jamāt ko tabāh karne par tulā huā thā. Us ne ghar ghar jā kar imāndār mard-o-ḳhawātīn ko nikāl diyā aur unheñ ghasīṭ kar qaidḳhāne meñ ḍāl wā diyā.

Khushkhabrī Sāmariya meñ Phail Jāti Hai

⁴ Jo imāndār bikhar gae the wuh jagah jagah jā kar Allāh kī khushkhabrī sunāte phire. ⁵ Is tarah Filippus Sāmariya ke kisī shahr ko gayā aur wahān ke logoñ ko Masih ke bāre meñ batāyā. ⁶ Jo kuchh bhī Filippus ne kahā aur jo bhī ilāhī nishān us ne dikhāe, us par sunane wāle hujūm ne yakdil ho kar tawajjuh dī. ⁷ Bahut-se logoñ meñ se badrūheñ zordār chikheñ mār mār kar nikal gāin, aur bahut-se mafūjoñ aur langarōñ ko shifā mil gāi. ⁸ Yoñ us shahr meñ baṛī shādmānī phail gāi.

⁹ Wahān kāfi arse se ek ādmī rahtā thā jis kā nām Shamāun thā. Wuh jādūgar thā aur us ke hairatangez kām se Sāmariya ke log bahut muta'assir the. Us kā apnā dāwā thā ki mainī koī khās shakhs hūn. ¹⁰ Is lie sab log chhoṭe se le kar baṛe tak us par khās tawajjuh dete the. Un kā kahnā thā, 'Yih ādmī wuh ilāhī quwwat hai jo Azīm kahlāti hai.' ¹¹ Wuh is lie us ke pīchhe lag gae the ki us ne unheñ baṛī der se apne hairatangez kāmoñ se muta'assir kar rakhā thā. ¹² Lekin ab log Filippus kī Allāh kī bādshāhī aur Isā ke nām ke bāre meñ khushkhabrī par imān le āe, aur mard-o-khawātīn ne baptismā liyā. ¹³ Khud Shamāun ne bhī imān lā kar baptismā liyā aur Filippus ke sāth rahā. Jab us ne wuh baṛe ilāhī nishān aur mojize dekhe jo Filippus ke hāth se zāhir hue to wuh hakkā-bakkā rah gayā.

¹⁴ Jab Yarūshalam meñ rasūloñ ne sunā ki Sāmariya ne Allāh kā kalām qabūl kar liyā hai to unhoñ ne Patras aur Yūhannā ko un ke pās bhej diyā. ¹⁵ Wahān pahuñch kar unhoñ ne un ke lie duā kī ki unheñ Rūhul-quds mil jāe, ¹⁶ kyonki abhī Rūhul-quds un par nāzil nahīn huā thā balki unheñ sirf Khudāwand Isā ke nām meñ baptismā diyā gayā thā. ¹⁷ Ab jab Patras aur Yūhannā ne apne hāth un par rakhe to unheñ Rūhul-quds mil gayā.

¹⁸ Shamāun ne dekhā ki jab rasūl logoñ par hāth rakhte haiñ to un ko Rūhul-quds miltā hai. Is lie us ne unheñ paise pesh karke ¹⁹ kahā, "Mujhe bhī yih iḳhtiyār de deñ ki jis par mainī hāth rakhūn use Rūhul-quds mil jāe."

²⁰ Lekin Patras ne jawāb diyā, "Āp ke paise āp ke sāth ghārat ho jāeñ, kyonki āp ne sochā ki Allāh kī nemat paisoñ se kharīdī jā saktī hai. ²¹ Is kḥidmat meñ āp kā koī hissā nahīn hai, kyonki āp kā dil Allāh ke sāmne khālis nahīn hai. ²² Apnī is sharārat se taubā karke Khudāwand se duā karen. Shāyad wuh āp ko is irāde kī muāfi de jo āp ne dil meñ rakhā hai. ²³ Kyonki mainī dekhtā hūn ki āp kaṛwe pit se bhare aur nārāstī ke bandhan meñ jakare hue haiñ."

²⁴ Shamāun ne kahā, "Phir Khudāwand se mere lie duā karen ki āp ki mazkūrā musibatoñ meñ se mujh par koī na āe."

²⁵ Khudāwand ke kalām kī gawāhī dene aur us kī munādī karne ke bād Patras aur Yūhannā wāpas Yarūshalam ke lie rawānā hue. Rāste meñ unhoñ ne Sāmariya ke bahut-se dehātoñ meñ Allāh kī khushkhabrī sunāi.

Filippus aur Ethopiyā kā Afsar

²⁶ Ek din Rab ke farishte ne Filippus se kahā, "Uṭh kar junūb kī taraf us rāh par jā jo registān meñ se guzar kar Yarūshalam se Ghazzā ko jāti hai."

²⁷ Filippus uṭh kar rawānā huā. Chalthe chalthe us kī mulāqāt Ethopiyā kī malikā Kandāke ke ek khwājāsarā se huī. Malikā ke pūre khazāne par muqarrar yih darbārī ibādāt karne ke lie Yarūshalam gayā thā ²⁸ aur ab apne mulk meñ wāpas jā rahā thā. Us waqt wuh rath meñ sawār Yasāyāh Nabī kī kitāb kī tilawat kar rahā thā. ²⁹ Rūhul-quds ne Filippus se kahā,

“Us ke pās jā kar rath ke sāth ho le.” ³⁰ Filippus daur kar rath ke pās pahuñchā to sunā ki wuh Yasāyāh Nabī kī kitāb kī tilāwat kar rahā hai. Us ne pūchhā, “Kyā āp ko us sab kī samajh ātī hai jo āp parh rahe haiñ?”

³¹ Darbārī ne jawāb diyā, “Main kyonkar samjhūñ jab tak koī merī rāhnumāi na kare?” Aur us ne Filippus ko rath meñ sawā hone ki dāwat dī. ³² Kalām-e-muqaddas kā jo hawālā wuh parh rahā thā yih thā,

‘Use bheṛ kī tarah zabah karne ke lie le gae.

Jis tarah lelā bāl katarne wāle ke sāmne kḥāmosh rahtā hai,

usī tarah us ne apnā muñh na kholā.

³³ Us kī tazlil kī gāī aur use insāf na milā.

Kaun us kī nasl bayān kar saktā hai?

Kyonki us kī jān duniyā se chhīn lī gāī.’

³⁴ Darbārī ne Filippus se pūchhā, “Mehrbanī karke mujhe batā dīje ki nabī yahāñ kis kā zikr kar rahā hai, apnā yā kisī aur kā?” ³⁵ Jawāb meñ Filippus ne kalām-e-muqaddas ke isī hawāle se shurū karke use Isā ke bāre meñ kḥushkhabrī sunāī. ³⁶ Saṛak par safr karke karte wuh ek jagah se guzare jahāñ pāñī thā. Kḥwājāsārā ne kahā, “Dekheñ, yahāñ pāñī hai. Ab mujhe baptismā lene se kaun-sī chīz rok saktī hai?” ³⁷ [Filippus ne kahā, “Agar āp pūre dil se imān lāeñ to le sakte haiñ.” Us ne jawāb diyā, “Main imān rakhtā hūñ ki Isā Masīh Allāh kā Farzand hai.”]

³⁸ Us ne rath ko rokne kā hukm diyā. Donoñ pāñī meñ utar gae aur Filippus ne use baptismā diyā. ³⁹ Jab wuh pāñī se nikal āe to Kḥudāwand kā Rūh Filippus ko uṭhā le gayā. Is ke bād kḥwājāsārā ne use phir kabhī na dekhā, lekin us ne kḥushī manāte hue apnā safr jāri rakhā. ⁴⁰ Itne meñ Filippus ko Ashdūd Shahr meñ pāyā gayā. Wuh wahāñ aur Qaisariyā tak ke tamām shahroñ meñ se guzar kar Allāh kī kḥushkhabrī sunātā gayā.

9

Paulus kī Tabdīlī

¹ Ab tak Sāul Kḥudāwand ke shāgirdoñ ko dhamkāne aur qatl karne ke darpai thā. Us ne imām-e-āzam ke pās jā kar ² us se guzārish kī ki “Mujhe Damishq meñ Yahūdī ibādatkḥānoñ ke lie sifārishī khat likh kar deñ tāki wuh mere sāth tāwun kareñ. Kyonki main wahāñ Masīh kī rāh par chalne wāloñ ko kḥāh wuh mard hon yā kḥawātīn dhūñd kar aur bāñdh kar Yarūshalam lānā chāhtā hūñ.”

³ Wuh is maqsad se safr karke Damishq ke qarīb pahuñchā hī thā ki achānak āsmān kī taraf se ek tez raushnī us ke gird chamkī. ⁴ Wuh zamīn par gir paṛā to ek āwāz sunāī dī, “Sāul, Sāul, tū mujhe kyon satātā hai?”

⁵ Us ne pūchhā, “Kḥudāwand, āp kaun haiñ?”

Āwāz ne jawāb diyā, “Main Isā hūñ jise tū satātā hai. ⁶ Ab uṭh kar shahr meñ jā. Wahāñ tujhe batāyā jāegā ki tujhe kyā karnā hai.”

⁷ Sāul ke pās kḥape hamsafr dam baḥud rah gae. Āwāz to wuh sun rahe the, lekin unheñ koī nazar na āyā. ⁸ Sāul zamīn par se uṭhā, lekin jab us ne apnī āñkheñ kholīñ to mālūm huā ki wuh andhā hai. Chunāñche us ke sāthī us kā hāth pakaṛ kar use Damishq le gae. ⁹ Wahāñ tin din ke daurān wuh andhā rahā. Itne meñ us ne na kuchh khāyā, na piyā.

¹⁰ Us waqt Damishq meñ Isā kā ek shāgird rahtā thā jis kā nām Hananiyāh thā. Ab Kḥudāwand royā meñ us se hamkalām huā, “Hananiyāh!”

Us ne jawāb diyā, “Jī Kḥudāwand, main hāzir hūñ.”

11 Khudāwand ne farmāyā, “Uṭh, us galī meñ jā jo ‘Sīdhi’ kahlātī hai. Wahāñ Yahūdāh ke ghar meñ Tarsus ke ek ādmī kā patā karnā jis kā nām Sāul hai. Kyoñki dekh, wuh duā kar rahā hai. 12 Aur royā meñ us ne dekh liyā hai ki ek ādmī banām Hananiyāh mere pās ā kar apne hāth mujh par rakhgā. Is se merī āñkheñ bahāl ho jāeñgī.”

13 Hananiyāh ne etarāz kiyā, “Ai Khudāwand, main ne bahut-se logon se us shaḡhs kī sharīr harkaton ke bāre meñ sunā hai. Yarūshalam meñ us ne tere muqaddason ke sāth bahut ziyādatī kī hai. 14 Ab use rāhnumā imāmon se iḡhtiyār mil gayā hai ki yahāñ bhī har ek ko giriftār kare jo terī ibādat kartā hai.”

15 Lekin Khudāwand ne kahā, “Jā, yih ādmī merā chunā huā wasilā hai jo merā nām Ġhairyahūdiyon, bādshāhon aur Isrāiliyon tak pahuñchāegā. 16 Aur main use dikhā dūngā ki use mere nām kī ḡhātīr kitnā dukh uṭhānā paṛegā.”

17 Chunāñche Hananiyāh mazkūrā ghar ke pās gayā, us meñ dāḡhil huā aur apne hāth Sāul par rakh die. Us ne kahā, “Sāul bhāi, Khudāwand Īsā jo āp par zāhir huā jab āp yahāñ ā rahe the usī ne mujhe bhejā hai tāki āp dubārā dekh pāen aur Rūhul-quds se māmūr ho jāen.” 18 Yih kahte hī chhilkon jaisī koī chīz Sāul kī āñkhoñ par se girī aur wuh dubārā deḡhne lagā. Us ne uṭh kar baptismā liyā, 19 phir kuchh khānā khā kar nae sire se taḡwiyat pāi.

Sāul Damishq meñ Allāh kī Ḡhushḡhabrī Sunātā Hai

Sāul kāī din shāgirdon ke sāth Damishq meñ rahā. 20 Usī waḡt wuh sīdhā Yahūdī ibādatḡhānon meñ jā kar elān karne lagā ki Īsā Allāh kā Farzand hai.

21 Aur jis ne bhī use sunā wuh hairān rah gayā aur pūchhā, “Kyā yih wuh ādmī nahīñ jo Yarūshalam meñ Īsā kī ibādat karne wālon ko halāk kar rahā thā? Aur kyā wuh is maḡsad se yahāñ nahīñ āyā ki aise logon ko bāndh kar rāhnumā imāmon ke pās le jāe?”

22 Lekin Sāul roz baroz zor pakartā gayā, aur chūñki us ne sābit kiyā ki Īsā wādā kiyā huā Masīh hai is lie Damishq meñ ābād Yahūdī uljhan meñ paṛ gae.

23 Chunāñche kāfī dinon ke bād unhoñ ne mil kar use qatl karne kā mansūbā banāyā. 24 Lekin Sāul ko patā chal gayā. Yahūdī din rāt shahr ke darwāzon kī pahrādārī karte rahe tāki use qatl karen, 25 is lie us ke shāgirdon ne use rāt ke waḡt ṭokre meñ biṭhā kar shahr kī chārdiwārī ke ek sūrāḡh meñ se utār diyā.

Sāul Yarūshalam Meñ

26 Sāul Yarūshalam wāpas chalā gayā. Wahāñ us ne shāgirdon se rābitā karne kī koshish kī, lekin sab us se ḡarte the, kyoñki unheñ yaḡin nahīñ āyā thā ki wuh wāḡaī Īsā kā shāgird ban gayā hai. 27 Phir Barnabās use rasūlon ke pās le āyā. Us ne unheñ Sāul ke bāre meñ sab kuchh batāyā, ki us ne Damishq kī taraf safr karte waḡt rāste meñ Khudāwand ko dekhā, ki Khudāwand us se hamkalām huā thā aur us ne Damishq meñ dilerī se Īsā ke nām se bāt kī thī. 28 Chunāñche Sāul us ke sāth rah kar āzādī se Yarūshalam meñ phirne aur dilerī se Ḡhudāwand Īsā ke nām se kalām karne lagā. 29 Us ne Yūnānī zabān bolne wāle Yahūdīyon se bhī muḡhātīb ho kar bahs kī, lekin jawāb meñ wuh use qatl karne kī koshish karne lage.

³⁰ Jab bhāiyōṅ ko mālūm huā to unhoṅ ne use Qaisariyā pahuñchā diyā aur jahāz meṅ biṭhā kar Tarsus ke lie rawānā kar diyā.

³¹ Is par Yahūdiyā, Galil aur Sāmariya ke pūre ilāqe meṅ phailī hui jamāt ko amn-o-amān hāsīl huā. Rūhul-quḍs kī himāyat se us kī tāmīr-o-taqwiyat hui, wuh Ḳhudā kā ḳhauf mān kar chaltī rahī aur tādād meṅ bhī barhtī gai.

Patras Luddā aur Yāfā Meṅ

³² Ek din jab Patras jagah jagah safr kar rahā thā to wuh Luddā meṅ ābād muqaddason ke pās bhī āyā. ³³ Wahān us kī mulāqāt ek ādmī banām Ainiyās se hui. Ainiyās maflūj thā. Wuh āṭh sāl se bistar se uṭh na sakā thā. ³⁴ Patras ne us se kahā, “Ainiyās, Isā Masih āp ko shifā detā hai. Uṭh kar apnā bistar samet leñ.” Ainiyās fauran uṭh kharā huā. ³⁵ Jab Luddā aur maidānī ilāqe Shārūn ke tamām rahne wāloṅ ne use dekhā to unhoṅ ne Ḳhudāwand kī taraf rujū kiyā.

³⁶ Yāfā meṅ ek aurat thī jo shāgird thī aur nek kām karne aur ḳhairāt dene meṅ bahut āge thī. Us kā nām Tabitā (Ġhazālā) thā. ³⁷ Unhīn dinoṅ meṅ wuh bīmār ho kar faut ho gai. Logoṅ ne use ḡhusl de kar bālāḳhāne meṅ rakh diyā. ³⁸ Luddā Yāfā ke qarīb hai, is lie jab shāgirdoṅ ne sunā kī Patras Luddā meṅ hai to unhoṅ ne us ke pās do ādmiyoṅ ko bhej kar iltamās kī, “Sidhe hamāre pās āen aur der na karen.” ³⁹ Patras uṭh kar un ke sāth chalā gayā. Wahān pahuñch kar log use bālāḳhāne meṅ le gae. Tamām bewāoṅ ne use gher liyā aur rote chillāte wuh sārī qamīseṅ aur baqī libās dikhāne lagīn jo Tabitā ne un ke lie banāe the jab wuh abhī zindā thī. ⁴⁰ Lekin Patras ne un sab ko kamre se nikāl diyā aur ghuṭne ṭek kar duā kī. Phir lāsh kī taraf muṛ kar us ne kahā, “Tabitā, uṭheñ!” Aurat ne apnī ānkheṅ khol dīn. Patras ko dekh kar wuh baiṭh gai. ⁴¹ Patras ne us kā hāth pakaṛ liyā aur uṭhne meṅ us kī madad kī. Phir us ne muqaddason aur bewāoṅ ko bulā kar Tabitā ko zindā un ke sapurd kiyā. ⁴² Yih wāqiyā pūre Yāfā meṅ mashhūr huā, aur bahut-se log Ḳhudāwand Isā par imān lāe. ⁴³ Patras kāfī dinoṅ tak Yāfā meṅ rahā. Wahān wuh chamṛā rangne wāle ek ādmī ke ghar ṭhaharā jis kā nām Shamāun thā.

10

Patras aur Kurneliyus

¹ Qaisariyā meṅ ek Romī afsar * rahtā thā jis kā nām Kurneliyus thā. Wuh us palṭan ke sau faujiyoṅ par muqarrar thā jo Itālwi kahlātī thī.

² Kurneliyus apne pūre gharāne samet dīndār aur ḳhudātars thā. Wuh faiyāzī se ḳhairāt detā aur mutawātir duā meṅ lagā rahtā thā. ³ Ek din us ne tīn bajē dopahar ke waqt royā dekhī. Us meṅ us ne sāf taur par Allāh kā ek farishtā dekhā jo us ke pās āyā aur kahā, “Kurneliyus!”

⁴ Wuh ghabrā gayā aur use ḡhaur se deḳhte hue kahā, “Mere āqā, farmāen.”

Farishte ne kahā, “Tumhārī duāoṅ aur ḳhairāt kī qurbānī Allāh ke huzūr pahuñch gai hai aur manzūr hai. ⁵ Ab kuchh ādmī Yāfā bhej do. Wahān ek ādmī banām Shamāun hai jo Patras kahlātā hai. Use bulā kar le āo. ⁶ Patras ek chamṛā rangne wāle kā mehman hai jis kā nām Shamāun hai. Us kā ghar samundar ke qarīb wāqe hai.”

* **10:1** Sau sipāhiyoṅ par muqarrar afsar.

⁷ Jyon hī farishtā chalā gayā Kurneliyus ne do naukaron aur apne k̄hidmatgār faujiyon meñ se ek k̄hudātars ādmī ko bulāyā. ⁸ Sab kuchh sunā kar us ne unheñ Yafā bhej diyā.

⁹ Agle din Patras dopahar taqrīban bārah baje duā karne ke lie chhat par chaṛh gayā. Us waqt Kurneliyus ke bheje hue ādmī Yafā Shahr ke qarīb pahuñch gae the. ¹⁰ Patras ko bhūk lagī aur wuh kuchh khānā chāhtā thā. Jab us ke lie khānā taiyār kiyā jā rahā thā to wuh wajd kī hālat meñ ā gayā. ¹¹ Us ne dekhā ki āsmān khul gayā hai aur ek chīz zamīn par utar rahī hai, katān kī baṛī chādar jaisi jo apne chār konoñ se niche utārī jā rahī hai. ¹² Chādar meñ tamām qism ke jānwar haiñ: chār pānw rakhne wāle, reñgne wāle aur parinde. ¹³ Phir ek āwāz us se mukhātib huī, “Uṭh, Patras. Kuchh zabah karke khā!”

¹⁴ Patras ne etarāz kiyā, “Hargiz nahīñ K̄hudāwand, maiñ ne kabhī bhī harām yā nāpāk khānā nahīñ khāyā.”

¹⁵ Lekin yih āwāz dubārā us se hamkalām huī, “Jo kuchh Allāh ne pāk kar diyā hai use nāpāk qarār na de.” ¹⁶ Yihī kuchh tīn martabā huā, phir chādar ko achānak āsmān par wāpas uṭhā liyā gayā.

¹⁷ Patras baṛī uljhan meñ paṛ gayā. Wuh abhī soch rahā thā ki is royā kā kyā matlab hai to Kurneliyus ke bheje hue ādmī Shamāun ke ghar kā patā karke us ke geṭ par pahuñch gae. ¹⁸ Āwāz de kar unhoñ ne pūchhā, “Kyā Shamāun jo Patras kahlātā hai āp ke mehmān haiñ?”

¹⁹ Patras abhī royā par ghaur kar hī rahā thā ki Rūhul-quds us se hamkalām huā, “Shamāun, tīn mard terī talāsh meñ haiñ. ²⁰ Uṭh aur chhat se utar kar un ke sāth chalā jā. Mat hjhjaknā, kyonki maiñ hī ne unheñ tere pās bhejā hai.” ²¹ Chunānche Patras un ādmiyon ke pās gayā aur un se kahā, “Maiñ wuhī hūñ jise āp ḍhūnd rahe haiñ. Āp kyon mere pās āe haiñ?”

²² Unhoñ ne jawāb diyā, “Ham sau faujiyon par muqarrar afsar Kurneliyus ke ghar se āe haiñ. Wuh insāfparwar aur k̄hudātars ādmī haiñ. Pūri Yahūdī qaum is kī tasdiq kar saktī hai. Ek muqaddas farishte ne unheñ hidāyat di ki wuh āp ko apne ghar bulā kar āp kā paighām sunen.”

²³ Yih sun kar Patras unheñ andar le gayā aur un kī mehmān-nawāzī kī. Agle din wuh uṭh kar un ke sāth rawānā huā. Yafā ke kuchh bhāī bhī sāth gae. ²⁴ Ek din ke bād wuh Qaisariyā pahuñch gayā. Kurneliyus un ke intazar meñ thā. Us ne apne rishtedāron aur qarībī doston ko bhī apne ghar jamā kar rakhā thā. ²⁵ Jab Patras ghar meñ dākhlil huā to Kurneliyus ne us ke sāmne gir kar use sijdā kiyā. ²⁶ Lekin Patras ne use uṭhā kar kahā, “Uṭheñ. Maiñ bhī insān hī hūñ.” ²⁷ Aur us se bāteñ karte karte wuh andar gayā aur dekhā ki bahut-se log jamā ho gae haiñ. ²⁸ Us ne un se kahā, “Āp jānte haiñ ki kisi Yahūdī ke lie kisi Ghairyahūdī se rifaqat rakhnā yā us ke ghar meñ jānā manā hai. Lekin Allāh ne mujhe dikhāyā hai ki maiñ kisi ko bhī harām yā nāpāk qarār na dūn. ²⁹ Is wajah se jab mujhe bulāyā gayā to maiñ etarāz kie baḡhair chalā āyā. Ab mujhe batā dijie ki āp ne mujhe kyon bulāyā hai?”

³⁰ Kurneliyus ne jawāb diyā, “Chār din kī bāt hai ki maiñ isī waqt dopahar tīn baje duā kar rahā thā. Achānak ek ādmī mere sāmne ā khaṛā huā. Us ke kapre chamak rahe the. ³¹ Us ne kahā, ‘Kurneliyus, Allāh ne tumhārī duā sun li aur tumhārī khairāt kā k̄hayāl kiyā hai. ³² Ab kisi ko Yafā bhej kar Shamāun ko bulā lo jo Patras kahlātā hai. Wuh chamṛā rangne wāle Shamāun kā mehmān hai. Shamāun kā ghar samundar ke

qarīb wāḡe hai.’ ³³ Yih sunte hī main ne apne logoñ ko āp ko bulāne ke lie bhej diyā. Achchhā huā ki āp ā gae haiñ. Ab ham sab Allāh ke huzūr hāzir haiñ tāki wuh kuchh sunēñ jo Rab ne āp ko hameñ batāne ko kahā hai.”

Patras kī Taqrīr

³⁴ Phir Patras bol uṭhā, “Ab main samajh gayā hūñ ki Allāh wāḡai jānibdār nahīñ, ³⁵ balki har kisi ko qabūl kartā hai jo us kā khauf māntā aur rāst kām kartā hai. ³⁶ Āp Allāh kī us kḡhushkḡhabrī se wāḡif haiñ jo us ne Isrāīliyoñ ko bhejī, yih kḡhushkḡhabrī kī Īsā Masīh ke wasīle se salāmatī āī hai. Īsā Masīh sab kā Kḡhudāwand hai. ³⁷ Āp ko wuh kuchh mālum hai jo Galīl se shurū ho kar Yahūdiyā ke pūre ilāḡe meñ huā yāni us baptisme ke bād jis kī munādī Yahyā ne kī. ³⁸ Aur āp jānte haiñ ki Allāh ne Īsā Nāsari ko Rūhul-quds aur quwwat se masah kiyā aur ki is par us ne jagah jagah jā kar nek kām kiyā aur Iblis ke dabe hue tamām logoñ ko shifā dī, kyoñki Allāh us ke sāth thā. ³⁹ Jo kuchh bhī us ne Mulk-e-Yahūd aur Yarūshalam meñ kiyā, us ke gawāh ham khud haiñ. Go logoñ ne use lakaṛī par laṭkā kar qatl kar diyā ⁴⁰ lekin Allāh ne tisre din use murdoñ meñ se zindā kiyā aur use logoñ par zāhir kiyā. ⁴¹ Wuh pūri qaum par to zāhir nahīñ huā balki ham par jin ko Allāh ne pahle se chun liyā thā tāki ham us ke gawāh hoñ. Ham ne us ke jī uṭhne ke bād us ke sāth khāne-pīne kī rifāḡat bhī rakhī. ⁴² Us waḡt us ne hameñ hukm diyā ki munādī karke qaum ko gawāhī do ki Īsā wuhī hai jise Allāh ne zindoñ aur murdoñ par munsif muḡarrar kiyā hai. ⁴³ Tamām nabī us kī gawāhī dete haiñ ki jo bhī us par īmān lāe use us ke nām ke wasīle se guñahoñ kī muāfi mil jāegī.”

Rūhul-quds Ġhairyahūdiyoñ par Nāzil Hotā Hai

⁴⁴ Patras abhī yih bāt kar hī rahā thā ki tamām sunane wāloñ par Rūhul-quds nāzil huā. ⁴⁵ Jo Yahūdi īmāndār Patras ke sāth āe the wuh hakkā-bakkā rah gae ki Rūhul-quds kī nemat Ġhairyahūdiyoñ par bhī unḡeli gai hai, ⁴⁶ kyoñki unhoñ ne dekhā ki wuh Ġhairzabāneñ bol rahe aur Allāh kī tamjīd kar rahe haiñ. Tab Patras ne kahā, ⁴⁷ “Ab kaun in ko baptismā lene se rok saktā hai? Inheñ to hamārī tarah Rūhul-quds hāsīl huā hai.” ⁴⁸ Aur us ne hukm diyā ki unheñ Īsā Masīh ke nām se baptismā diyā jāe. Is ke bād unhoñ ne Patras se guzārīsh kī ki kuchh din hamāre pās ṭhahreñ.

11

Yarūshalam kī Jamāt meñ Patras kī Riporṭ

¹ Yih kḡhabar rasuloñ aur Yahūdiyā ke baḡī bhāiyoñ tak pahuñchī ki Ġhairyahūdiyoñ ne bhī Allāh kā kalām qabūl kiyā hai. ² Chunāñche jab Patras Yarūshalam wāpas āyā to Yahūdi īmāndār us par etarāz karne lage, ³ “Āp Ġhairyahūdiyoñ ke ghar meñ gae aur un ke sāth khānā bhī khāyā.” ⁴ Phir Patras ne un ke sāmne tartīb se sab kuchh bayān kiyā jo huā thā. ⁵ “Main Yafā Shahr meñ duā kar rahā thā ki wajd kī hālat meñ ā kar royā dekhī. Āsmān se ek chīz zamīn par utar rahī hai, katāñ kī baṛī chādar jaisī jo apne chāroñ konoñ se utārī jā rahī hai. Utarī utarī wuh mujh tak pahuñch gai. ⁶ Jab main ne Ġhaur se dekhā to patā chalā ki us meñ tamām ḡism ke jānwar haiñ: chār pāñw wāle, reñgne wāle aur parinde. ⁷ Phir ek āwāz mujh se muḡhātīb huī, ‘Patras, uṭh. Kuchh zabah karke

khā!’⁸ Maiñ ne etarāz kiya, ‘Hargiz nahīn, K̄hudāwand, maiñ ne kabhī bhī harām yā nāpāk khānā nahīn khāyā.’⁹ Lekin yih āwāz dubārā mujh se hamkalām hui, ‘Jo kuchh Allāh ne pāk kar diyā hai use nāpāk qarār na de.’¹⁰ Tīn martabā aisā huā, phir chādar ko jānwaroñ samet wāpas āsmān par uṭhā liyā gayā.¹¹ Usī waqt tīn ādmī us ghar ke sāmne ruk gae jahāñ maiñ ṭhahrā huā thā. Unheñ Qaisariyā se mere pās bhejā gayā thā.¹² Rūhul-quds ne mujhe batāyā ki maiñ baḡhair jhijke un ke sāth chalā jāūn. Yih mere chhīh bhāī bhī mere sāth gae. Ham rawānā ho kar us ādmī ke ghar meñ dāk̄hil hue jis ne mujhe bulāyā thā.¹³ Us ne hameñ batāyā ki ek farishtā ghar meñ us par zāhir huā thā jis ne use kahā thā, ‘Kisī ko Yāfā bhej kar Shamāūn ko bulā lo jo Patras kahlātā hai.¹⁴ Us ke pās wuh paighām hai jis ke zariye tum apne pūre gharāne samet najāt pāoge.’¹⁵ Jab maiñ wahāñ bolne lagā to Rūhul-quds un par nāzil huā, bilkul usī tarah jis tarah wuh shurū meñ ham par huā thā.¹⁶ Phir mujhe wuh bāt yād āi jo K̄hudāwand ne kahī thī, ‘Yahyā ne tum ko pāñi se baptismā diyā, lekin tumheñ Rūhul-quds se baptismā diyā jāeg.’¹⁷ Allāh ne unheñ wuhī nemat dī jo us ne hameñ bhī dī thī jo K̄hudāwand Isā Masih par imān lāe the. To phir maiñ kaun thā ki Allāh ko roktā?”

¹⁸ Patras kī yih bāteñ sun kar Yarūshalam ke imāndār etarāz karne se bāz āe aur Allāh kī tamjīd karne lage. Unhoñ ne kahā, “To is kā matlab hai ki Allāh ne Ḡhairyahūdiyoñ ko bhī taubā karne aur abadī zindagī pāne kā mauqā diyā hai.”

Antākiyā meñ Jamāt

¹⁹ Jo imāndār Stifanus kī maut ke bād kī izārasāñi se bikhar gae the wuh Fenīke, Qubrus aur Antākiyā tak pahuñch gae. Jahāñ bhī wuh jāte wahāñ Allāh kā paighām sunāte albattā sirf Yahūdiyoñ ko.²⁰ Lekin un meñ se Kuren aur Qubrus ke kuchh ādmī Antākiyā Shahr jā kar Yūnāniyoñ ko bhī K̄hudāwand Isā ke bāre meñ khushkhabrī sunāne lage.²¹ K̄hudāwand kī qudrat un ke sāth thī, aur bahut-se logoñ ne imān lā kar K̄hudāwand kī taraf rujū kiya.²² Is kī k̄habar Yarūshalam kī jamāt tak pahuñch gāi to unhoñ ne Barnabās ko Antākiyā bhej diyā.²³ Jab wuh wahāñ pahuñchā aur dekhā ki Allāh ke fazl se kyā kuchh huā hai to wuh khush huā. Us ne un sab kī hauslā-afzāi kī ki wuh pūrī lagan se K̄hudāwand ke sāth liṭte raheñ.²⁴ Barnabās nek ādmī thā jo Rūhul-quds aur imān se māmūr thā. Chunāñche us waqt bahut-se log K̄hudāwand kī jamāt meñ shāmil hue.

²⁵ Is ke bād wuh Sāul kī talāsh meñ Tarsus chalā gayā.²⁶ Jab use milā to wuh use Antākiyā le āyā. Wahāñ wuh donoñ ek pūre sāl tak jamāt meñ shāmil hote aur bahut-se logoñ ko sikhāte rahe. Antākiyā pahlā maqām thā jahāñ imāndār Masihī kahlāne lage.

²⁷ Un dinon kuchh nabī Yarūshalam se ā kar Antākiyā pahuñch gae.²⁸ Ek kā nām Agabus thā. Wuh kharā huā aur Rūhul-quds kī mārifat peshgoi kī ki Rom kī pūrī mamlakat meñ sakht kāl paregā. (Yih bāt us waqt pūrī hui jab shahanshāh Klaudiyus kī hukūmat thī.)²⁹ Agabus kī bāt sun kar Antākiyā ke shāgirdoñ ne faislā kiya kī ham meñ se har ek apñi māli gunjaish ke mutābiq kuchh de tāki use Yahūdiyā meñ rahne wāle bhāiyoñ kī imdād ke lie bhejā jā sake.³⁰ Unhoñ ne apne is hadiye ko Barnabās aur Sāul ke sapurd karke wahāñ ke buzurgoñ ko bhej diyā.

12

Mazīd Īzārasānī

¹ Un dinon meñ bādshāh Herodes Agrippā jamāt ke kuchh imāndāron ko giriftār karke un se badsulūki karne lagā. ² Is silsile meñ us ne Yāqūb rasūl (Yūhannā ke bhāi) ko talwār se qatl karwāyā. ³ Jab us ne dekhā ki yih harkat Yahūdiyōn ko pasand ā hai to us ne Patras ko bhī giriftār kar liyā. Us waqt Beḡhamīrī Roṭī kī Īd manāi jā rahī thī. ⁴ Us ne use jel meñ dāl kar chār dastoñ ke hawāle kar diyā ki us kī pahrādārī karen. (Har daste meñ chār faujī the.) Khayāl thā ki Īd ke bād hī Patras ko awām ke sāmne kharā karke us kī adālat kī jāe. ⁵ Yoñ Patras qaidkhāne meñ rahā. Lekin imāndāron kī jamāt lagātār us ke lie duā kartī rahī.

Patras kī Rihāi

⁶ Phir adālat kā din qarīb ā gayā. Patras rāt ke waqt so rahā thā. Agle din Herodes use pesh karnā chāhtā thā. Patras do faujiyōn ke darmiyān leṭā huā thā jo do zanjīron se us ke sāth bandhe hue the. Dīgar faujī darwāze ke sāmne pahrā de rahe the. ⁷ Achānak ek tez raushnī koṭharī meñ chamak uṭhī aur Rab kā ek farishtā Patras ke sāmne ā kharā huā. Us ne us ke pahlū ko jhaṭkā de kar use jagā diyā aur kahā, “Jaldī karo! Uṭho!” Tab Patras kī kalāiyōn par kī zanjīren gir gaīn. ⁸ Phir farishte ne use batāyā, “Apne kapre aur jūte pahan lo.” Patras ne aisā hī kiyā. Farishte ne kahā, “Ab apnī chādar oṛh kar mere piche ho lo.” ⁹ Chunānche Patras koṭharī se nikal kar farishte ke piche ho liyā agarche use ab tak samajh nahīn āi thī ki jo kuchh ho rahā hai haqīqī hai. Us kā khayāl thā ki main royā dekh rahā hūn. ¹⁰ Donoñ pahle pahle se guzar gae. Phir dūsre se aur yoñ shahr meñ pahuñchāne wāle lohe ke geṭ ke pās āe. Yih khud bakhud khul gayā aur wuh donoñ nikal kar ek galī meñ chalne lage. Chalthe chalte farishte ne achānak Patras ko chhor diyā.

¹¹ Phir Patras hosh meñ ā gayā. Us ne kahā, “Wāqai, Ḳhudāwand ne apne farishte ko mere pās bhej kar mujhe Herodes ke hāth se bachāyā hai. Ab Yahūdī qaum kī tawaqqo pūrī nahīn hogī.”

¹² Jab yih bāt use samajh āi to wuh Yūhannā Marqus kī mān Mariyam ke ghar chalā gayā. Wahān bahut-se afrād jamā ho kar duā kar rahe the. ¹³ Patras ne geṭ khaṭkhaṭāyā to ek naukarānī dekhne ke lie āi. Us kā nām rudī thā. ¹⁴ Jab us ne Patras kī āwāz pahchān lī to wuh khushī ke māre geṭ ko kholne ke bajāe dauṛ kar andar chalī gaī aur batāyā, “Patras geṭ par kharē haiñ!” ¹⁵ Hāzirīn ne kahā, “Hosh meñ āo!” Lekin wuh apnī bāt par aṛī rahī. Phir unhoñ ne kahā, “Yih us kā farishtā hogā.”

¹⁶ Ab tak Patras bāhar kharā khaṭkhaṭā rahā thā. Chunānche unhoñ ne geṭ ko khol diyā. Patras ko dekh kar wuh hairān rah gae. ¹⁷ Lekin us ne apne hāth se khāmosh rahne kā ishārā kiyā aur unheñ sārā wāqiyā sunāyā ki Ḳhudāwand mujhe kis tarah jel se nikāl lāyā hai. “Yāqūb aur baqī bhāiyōn ko bhī yih batānā,” yih kah kar wuh kahīn aur chalā gayā.

¹⁸ Aglī subah jel ke faujiyōn meñ baṛī halchal mach gaī ki Patras kā kyā huā hai. ¹⁹ Jab Herodes ne use dhūndā aur na pāyā to us ne pahredāron kā bayān le kar unheñ sazā-e-maut de dī.

Is ke bād wuh Yahūdiyā se chalā gayā aur Qaisariyā meñ rahne lagā.

Herodes Agrippā kī Maut

²⁰ Us waqt wuh Sūr aur Saidā ke bāshindoñ se nihāyat nārāz thā. Is lie donoñ shahron ke numāinde mil kar sulah kī darḡhāst karne ke lie us

ke pās āe. Wajah yih thī ki un kī khurāk Herodes ke mulk se hāsīl hotī thī. Unhoñ ne bādshāh ke mahal ke inchārj blastus ko is par āmadā kiyā ki wuh un kī madad kare ²¹ aur bādshāh se milne kā din muqarrar kiyā. Jab wuh din āyā to Herodes apnā shāhī libās pahan kar taḡht par baiṡh gayā aur ek alāniyā taqrīr kī. ²² Awām ne nāre lagā lagā kar pukārā, “Yih Allāh kī āwāz hai, insān kī nahīn.” ²³ Wuh abhī yih kah rahe the kī Rab ke farishte ne Herodes ko mārā, kyonki us ne logoñ kī parastish qabūl karke Allāh ko jalāl nahīn diyā thā. Wuh bīmār huā aur kīroñ ne us ke jism ko khā khā kar khatm kar diyā. Isī hālat meñ wuh mar gayā.

²⁴ Lekin Allāh kā kalām barhtā aur phailtā gayā.

²⁵ Itne meñ Barnabās aur Sāul Antākiyā kā hadiyā le kar Yarūshalam pahuñch chuke the. Unhoñ ne paise wahāñ ke buzurgoñ ke sapurd kar die aur phir Yūhannā Marqus ko sāth le kar wāpas chale gae.

13

Barnabās aur Sāul ko Tablīghī Khidmat ke lie Chunā Jātā Hai

¹ Antākiyā kī jamāt meñ kāi nabī aur ustād the: Barnabās, Shamāun jo Kālā kahlātā thā, Lūkiyus Kurenī, Manāhem jis ne bādshāh Herodes Antipās ke sāth parwarish pāi thī aur Sāul. ² Ek din jab wuh rozā rakh kar Khudāwand kī parastish kar rahe the to Rūhul-quds un se hamkalām huā, “Barnabās aur Sāul ko us khās kām ke lie alag karo jis ke lie maiñ ne unheñ bulāyā hai.”

³ Is par unhoñ ne mazīd roze rakhe aur duā kī, phir un par apne hāth rakh kar unheñ ruḡhsat kar diyā.

Qubrus Meñ

⁴ Yoñ Barnabās aur Sāul ko Rūhul-quds kī taraf se bhejā gayā. Pahle wuh sāhili shahr Salūkiyā gae aur wahāñ jahāz meñ baiṡh kar Jazīrā-e-Qubrus ke lie rawānā hue. ⁵ Jab wuh Salamīs Shahr pahuñche to unhoñ ne Yahūdiyoñ ke ibādatkhānoñ meñ jā kar Allāh kā kalām sunāyā. Yūhannā Marqus madadgār ke taur par un ke sāth thā.

⁶ Pūre jazīre meñ se safr karte karte wuh Pāfus Shahr tak pahuñch gae. Wahāñ un kī mulāqāt ek Yahūdi jādūgar se hui jis kā nām Bar-isā thā. Wuh jhūṡā nabī thā ⁷ aur jazīre ke gawarnar Sirgiyus Paulus kī khidmat ke lie hāzir rahtā thā. Sirgiyus ek samajhdār admī thā. Us ne Barnabās aur Sāul ko apne pās bulā liyā kyonki wuh Allāh kā kalām sunane kā khāhishmand thā. ⁸ Lekin jādūgar Ilīmās (Bar-isā kā dūsrā nām) ne un kī mukhālafat karke gawarnar ko imān se bāz rakhne kī koshish kī. ⁹ Phir Sāul jo Paulus bhī kahlātā hai Rūhul-quds se māmūr huā aur ghaur se us kī taraf dekhe lagā. ¹⁰ Us ne kahā, “Iblīs ke farzand! Tū har qism ke dhoke aur badī se bhārā huā hai aur har insāf kā dushman hai. Kyā tū Khudāwand kī sidhī rāhoñ ko bigārne kī koshish se bāz na āegā? ¹¹ Ab Khudāwand tujhe sazā degā. Tū andhā ho kar kuchh der ke lie sūraj kī raushnī nahīn dekhegā.”

Usī lamhe dhund aur tārīkī jādūgar par chhā gai aur wuh ṡaṡol ṡaṡol kar kisi ko talāsh karne lagā jo us kī rāhnumāi kare. ¹² Yih mājarā dekh kar gawarnar imān lāyā, kyonki Khudāwand kī tālim ne use hairatzadā kar diyā thā.

Pisidiyā ke Shahr Antākiyā meñ Munādī

¹³ Phir Paulus aur us ke sāthī jahāz par sawār hue aur Pāfus se rawānā ho kar Pīrgā Shahr pahuñch gae jo Pamfīliyā meñ hai. Wahāñ Yūhannā Marqus unheñ chhor kar Yarūshalam wāpas chalā gayā. ¹⁴ Lekin Paulus aur Barnabās āge nikal kar Pisidiyā meñ wāqe shahr Antākiyā pahuñche jahāñ wuh Sabat ke din Yahūdī ibādatkhāne meñ jā kar baiṭh gae. ¹⁵ Taureñ aur nabiyōñ ke sahifōñ kī tilāwat ke bād ibādatkhāne ke rāhnumāōñ ne unheñ kahlā bhejā, “Bhāiyo, agar āp ke pās logoñ ke lie koī nasīhat kī bāt hai to use pesh karen.” ¹⁶ Paulus kharā huā aur hāth kā ishārā karke bolne lagā,

“Isrāil ke mardo aur khudātars Ghairyahūdiyo, merī bāt sunen! ¹⁷ Is qaum Isrāil ke Khudā ne hamāre bāpdādā ko chun kar unheñ Misr meñ hī tāqatwar banā diyā jahāñ wuh ajnabī the. Phir wuh unheñ barī qudrat ke sāth wahāñ se nikāl lāyā. ¹⁸ Jab wuh registān meñ phir rahe the to wuh chālīs sāl tak unheñ bardāsht kartā rahā. ¹⁹ Is ke bād us ne Mulk-e-Kanān meñ sāt qaumoñ ko tabāh karke un kī zamīn Isrāil ko wirse meñ dī. ²⁰ Itne meñ taqrīban 450 sāl guzar gae.

Yashua kī maut par Allāh ne unheñ Samuel Nabī ke daur tak qāzī die tāki un kī rāhnumāi karen. ²¹ Phir in se tang ā kar unhoñ ne bādshāh māñgā, is lie us ne unheñ Sāul bin Qīs de diyā jo Binyamīn ke qabīle kā thā. Sāul chālīs sāl tak un kā bādshāh rahā, ²² phir Allāh ne use haṭā kar Dāud ko taḡht par biṭhā diyā. Dāud wuhī ādmī hai jis ke bāre meñ Allāh ne gawāhī dī, ‘Main ne Dāud bin Yassī meñ ek aisā ādmī pāyā hai jo merī soch rakhtā hai. Jo kuchh bhī main chāhtā hūñ use wuh karegā.’ ²³ Isi bādshāh kī aulād meñ se Īsā niklā jis kā wādā Allāh kar chukā thā aur jise us ne Isrāil ko najāt dene ke lie bhej diyā. ²⁴ Us ke āne se peshtar Yahyā baptismā dene wāle ne elān kiyā kī Isrāil kī pūrī qaum ko taubā karke baptismā lene kī zarūrat hai. ²⁵ Apnī khidmat ke iḡhtitām par us ne kahā, ‘Tumhāre nazdik main kaun hūñ? Main wuh nahīñ hūñ jo tum samajhte ho. Lekin mere bād wuh ā rahā hai jis ke jūtoñ ke tasme main kholne ke lāyq bhī nahīñ hūñ.’

²⁶ Bhāiyo, Ibrāhīm ke farzando aur Khudā kā khauf mānane wāle Ghairyahūdiyo! Najāt kā paighām hamen hī bhej diyā gayā hai. ²⁷ Yarūshalam ke rahne wāloñ aur un ke rāhnumāōñ ne Īsā ko na pahchānā balki use mujrim ṭhahrāyā. Yoñ un kī mārifat nabiyōñ kī wuh peshgoiyāñ pūrī huīñ jin kī tilāwat har Sabat ko kī jāti hai. ²⁸ Aur agarche unheñ sazā-e-maut dene kī wajah na mili to bhī unhoñ ne Pilātus se guzārish kī ki wuh use sazā-e-maut de. ²⁹ Jab un kī mārifat Īsā ke bāre meñ tamām peshgoiyāñ pūrī huīñ to unhoñ ne use salīb se utār kar qabr meñ rakh diyā. ³⁰ Lekin Allāh ne use murdoñ meñ se zindā kar diyā ³¹ aur wuh bahut dīnoñ tak apne un pairokāroñ par zāhir hotā rahā jo us ke sāth Galīl se Yarūshalam āe the. Yih ab hamārī qaum ke sāmne us ke gawāh haiñ. ³² Aur ab ham āp ko yih khushkhabarī sunāne āe haiñ ki jo wādā Allāh ne hamāre bāpdādā ke sāth kiya, ³³ use us ne Īsā ko zindā karke hamāre lie jo un kī aulād haiñ pūrā kar diyā hai. Yoñ dūse zabūr meñ likhā hai, ‘Tū merā Farzand hai, āj main terā Bāp ban gayā hūñ.’ ³⁴ Is haqīqat kā zikr bhī kalām-e-muqaddas meñ kiya gayā hai kī Allāh use murdoñ meñ se zindā karke kabhī galne-sarñe nahīñ degā: ‘Main tumheñ un muqaddas aur anmīṭ mehrbāniyōñ se nawāzūngā jin kā wādā Dāud se kiya thā.’ ³⁵ Yih bāt ek aur hawāle meñ pesh kī gāi hai, ‘Tū apne muqaddas ko galne-sarñe kī naubat tak pahuñchne nahīñ degā.’ ³⁶ Is hawāle kā

tälluq Dāūd ke sāth nahīn hai, kyonki Dāūd apne zamāne meñ Allāh kī marzī kī k̄hidmat karne ke bād faut ho kar apne bāpdādā se jā milā. Us kī lāsh gal kar khatm ho gai. ³⁷ Balki yih hawālā kisī aur kā zikr kartā hai, us kā jise Allāh ne zindā kar diyā aur jis kā jism galne-sarṇe se dochār na huā. ³⁸ Bhāiyo, ab merī yih bāt jān leñ, ham is kī munādī karne āe haiñ ki āp ko is shaḳhs Īsā ke wasile se apne gunāhoñ kī muāfi milti hai. Mūsā kī shariat āp ko kisi tarah bhī rāstbāz qarār nahīn de sakti thī, ³⁹ lekin ab jo bhī Īsā par imān lāe use har lihāz se rāstbāz qarār diyā jātā hai. ⁴⁰ Is lie k̄habardār! Aisā na ho ki wuh bāt āp par pūrī utre jo nabiyōñ ke sahifoñ meñ likhī hai,

⁴¹ ‘Ġhaur karo, mazāq urāne wālo!

Hairatzadā ho kar halāk ho jāo.

Kyonki maini tumhāre jīte-jī ek aisā kām karūnga

jis kī jab k̄habar sunoge

to tumheñ yaqīn nahīn āegā.’”

⁴² Jab Paulus aur Barnabās ibādatk̄hāne se nikalne lage to logoñ ne un se guzārish kī, “Agle Sabat hameñ in bātoñ ke bāre meñ mazīd kuchh bataēñ.” ⁴³ Ibādat ke bād bahut-se Yahūdī aur Yahūdī imān ke naumurīd Paulus aur Barnabās ke pīchhe ho lie, aur donoñ ne un se bāt karke un kī hauslā-afzāi kī ki Allāh ke fazl par qāym raheñ.

⁴⁴ Agle Sabat ke din taq̄riban tamām shahr Khudāwand kā kalām sunane ko jamā huā. ⁴⁵ Lekin jab Yahūdiyōñ ne hujūm ko dekhā to wuh hasad se jal gae aur Paulus kī bātoñ kī tardīd karke kufr bakne lage. ⁴⁶ Is par Paulus aur Barnabās ne un se sāf sāf kah diyā, “Lāzim thā ki Allāh kā kalām pahle āp ko sunāyā jāe. Lekin chūñki āp use mustarad karke apne āp ko abādī zindagī ke lāyq nahīn samajhte is lie ham ab Ġhairyahūdiyōñ kī taraf ruḳh karte haiñ. ⁴⁷ Kyonki K̄hudāwand ne hameñ yihī hukm diyā jab us ne farmāyā, ‘Main ne tujhe dīgar aq̄wām kī rausnī banā dī hai tāki tū merī najāt ko duniyā kī intahā tak pahuñchāe.’”

⁴⁸ Yih sun kar Ġhairyahūdī k̄hush hue aur Khudāwand ke kalām kī tamjīd karne lage. Aur jitne abādī zindagī ke lie muqarrar kie gae the wuh imān lāe.

⁴⁹ Yoñ Khudāwand kā kalām pūre ilāqe meñ phail gayā. ⁵⁰ Phir Yahūdiyōñ ne shahr ke liḍarōñ aur Yahūdī imān rakhne wālī kuchh bārasūḳh Ġhairyahūdī k̄hawātīn ko uksā kar logoñ ko Paulus aur Barnabās ko safāne par ubhārā. Aḳhirkār unheñ shahr kī sarhaddoñ se nikāl diyā gayā. ⁵¹ Is par wuh un ke k̄hilāf gawāhi ke taur par apne jūtoñ se gard jhār kar āge barhe aur Ikuniyum Shahr pahuñch gae. ⁵² Aur Antākiyā ke shāgird k̄hushī aur Rūhul-quds se bhare rahe.

14

Ikuniyum Meñ

¹ Ikuniyum meñ Paulus aur Barnabās Yahūdī ibādatk̄hāne meñ jā kar itne ikhtiyār se bole ki Yahūdiyōñ aur Ġhairyahūdiyōñ kī baṛī tādād imān le āī. ² Lekin jin Yahūdiyōñ ne imān lāne se inkār kiyā unhoñ ne Ġhairyahūdiyōñ ko uksā kar bhāiyoñ ke bāre meñ un ke k̄hayālāt k̄harāb kar die. ³ To bhī rasūl kāfi der tak wahāñ thāhre. Unhoñ ne dilerī se Khudāwand ke bāre meñ tālim dī aur Khudāwand ne apne fazl ke paighām kī tasdīq kī. Us ne un ke hāthoñ ilāhī nishān aur mojize rūnumā

hone die. ⁴ Lekin shahr meñ ābād log do gurohoñ meñ baṭ gae. Kuchh Yahūdiyoñ ke haq meñ the aur kuchh rasūloñ ke haq meñ.

⁵ Phir kuchh Ghairyahūdiyoñ aur Yahūdiyoñ meñ josh ā gayā. Unhoñ ne apne liḍaroñ samet faislā kiyā ki ham Paulus aur Barnabās ki tazlil karke unheñ sangsār kareñge. ⁶ Lekin jab rasūloñ ko patā chalā to wuh hijrat karke lukāuniyā ke shahroñ Lustrā, Dirbe aur irdgird ke ilāqe meñ ⁷ Allāh ki ḡhushḡhabrī sunāte rahe.

Lustrā aur Dirbe

⁸ Lustrā meñ Paulus aur Barnabās ki mulāqāt ek ādmī se huī jis ke pānwoñ meñ tāqat nahīñ thī. Wuh paidāish hī se langarā thā aur kabhī bhī chal-phir na sakā thā. Wuh wahāñ baiṭhā ⁹ un ki bāteñ sun rahā thā ki Paulus ne ḡhaur se us ki taraf dekhā. Us ne jāñ liyā ki us ādmī meñ rihāi pāne ke lāyḡ imān hai. ¹⁰ Is lie wuh ūñchī āwāz se bolā, “Apne pānwoñ par kharē ho jāeñ!” Wuh uchhal kar kharā huā aur chalne-phirne lagā. ¹¹ Paulus kā yih kām dekh kar hujūm apnī maqāmī zabāñ meñ chillā ūṭhā, “In ādmiyoñ ki shakl meñ dewatā hamāre pās utar āe haiñ.” ¹² Unhoñ ne Barnabās ko Yūnānī dewatā Ziyūs qarār diyā aur Paulus ko dewatā Hirmes, kyonki kalām sunāne ki ḡhidmat zyādātar wuh anjām detā thā. ¹³ Is par shahr se bāhar wāḡe Ziyūs ke mandir kā pujārī shahr ke darwāze par bail aur phūloñ ke hār le āyā aur hujūm ke sāth qurbāniyāñ charḡhāne ki taiyāriyāñ karne lagā.

¹⁴ Yih sun kar Barnabās aur Sāul rasūl apne kaproñ ko phār kar hujūm meñ jā ḡhuse aur chillāne lage, ¹⁵ “Mardo, yih āp kyā kar rahe haiñ? Ham bhī āp jaise insān haiñ. Ham to āp ko Allāh ki yih ḡhushḡhabrī sunāne āe haiñ ki āp in bekār chīzoñ ko chhoṛ kar zindā ḡhudā ki taraf rujū farmāeñ jis ne āsmān-o-zamīn, samundar aur jo kuchh un meñ hai paidā kiyā hai. ¹⁶ Māzi meñ us ne tamām Ghairyahūdi qaumoñ ko khulā chhoṛ diyā thā ki wuh apnī apnī rāh par chaleñ. ¹⁷ To bhī us ne aisī chīzeñ āp ke pās rahne dī haiñ jo us ki gawāhī detī haiñ. Us ki mehrbānī is se zāhir hotī hai ki wuh āp ko bārish bhej kar har mausam ki fasleñ muhaiyā kartā hai aur āp ser ho kar ḡhushī se bhar jāte haiñ.” ¹⁸ In alfāz ke bāwujūd Paulus aur Barnabās ne baṛī mushkil se hujūm ko unheñ qurbāniyāñ charḡhāne se rokā.

¹⁹ Phir kuchh Yahūdi Pisidiyā ke Antākiyā aur Ikuniyum se wahāñ āe aur hujūm ko apnī taraf māyl kiyā. Unhoñ ne Paulus ko sangsār kiyā aur shahr se bāhar ḡhasiṭ kar le gae. Un kā ḡhayāl thā ki wuh mar gayā hai, ²⁰ lekin jab shāḡird us ke gird jamā hue to wuh ūṭh kar shahr ki taraf wāpas chal parā. Agle dīn wuh Barnabās samet Dirbe chalā gayā.

Shām ke Antākiyā meñ Wāpasi

²¹ Dirbe meñ unhoñ ne Allāh ki ḡhushḡhabrī sunā kar bahut-se shāḡird banāe. Phir wuh muṛ kar Lustrā, Ikuniyum aur Pisidiyā ke Antākiyā wāpas āe. ²² Har jagah unhoñ ne shāḡirdoñ ke dīl mazbūt karke un ki hauslā-afzāi ki ki wuh imān meñ sābitqadam raheñ. Unhoñ ne kahā, “Lāzim hai ki ham bahut-sī musibatoñ meñ se guzar kar Allāh ki bādshāhī meñ dāḡhil hoñ.” ²³ Paulus aur Barnabās ne har jamāt meñ buzurg bhī muqarrar kie. Unhoñ ne roze rakh kar duā ki aur unheñ us ḡhudāwand ke sapurd kiyā jis par wuh imān lāe the.

²⁴ Yoñ Pisidiyā ke ilāqe meñ se safr karte karte wuh Pamfiliyā pahuñche. ²⁵ Unhoñ ne Pirgā meñ kalām-e-muqaddas sunāyā aur phir utar kar

Attaliyā pahuñche. ²⁶ Wahān se wuh jahāz meñ baiṭh kar Shām ke shahr Antākiyā ke lie rawānā hue, us shahr ke lie jahān imāndāroñ ne unheñ is tabliḡhī safr ke lie Allāh ke fazl ke sapurd kiyā thā. Yoñ unhoñ ne apñi is kḡhidmat ko pūrā kiyā.

²⁷ Antākiyā pahuñch kar unhoñ ne imāndāroñ ko jamā karke un tamām kāmoñ kā bayān kiyā jo Allāh ne un ke wasile se kie the. Sāth sāth unhoñ ne yih bhī batāyā ki Allāh ne kis tarah Ḡhairyahūdiyoñ ke lie bhī imān kā darwāzā khol diyā hai. ²⁸ Aur wuh kāfī der tak wahān ke shāgirdoñ ke pās ṭhahre rahe.

15

Yarūshalam meñ Mushāwratī Ijtimā

¹ Us waqt kuchh ādmī Yahūdiyā se ā kar Shām ke Antākiyā meñ bhāiyoñ ko yih tālīm dene lage, “Lāzim hai ki āp kā Mūsā ki shariat ke mutābiq khatnā kiyā jāe, warnā āp najāt nahīn pā sakeṅge.” ² Is se un ke aur Barnabās aur Paulus ke darmiyān nā-ittafāqī paidā ho gai aur donoñ un ke sāth ḡhūb bahs-mubāhasā karne lage. Ākḡhirkār jamāt ne Paulus aur Barnabās ko muqarrar kiyā ki wuh chand ek aur maqāmī imāndāroñ ke sāth Yarūshalam jāeñ aur wahān ke rasūloñ aur buzurgoñ ko yih muāmala pesh kareñ.

³ Chunāñche jamāt ne unheñ rawānā kiyā aur wuh Fenīke aur Sāmariya meñ se guzare. Rāste meñ unhoñ ne maqāmī imāndāroñ ko tafsīl se batāyā ki Ḡhairyahūdi kis tarah Ḡhudāwand kī taraf rujū lā rahe haiñ. Yih sun kar tamām bhāi nihāyat ḡhush hue. ⁴ Jab wuh Yarūshalam pahuñch gae to jamāt ne apne rasūloñ aur buzurgoñ samet un kā istiḡbāl kiyā. Phir Paulus aur Barnabās ne sab kuchh bayān kiyā jo un ki mārifat huā thā. ⁵ Yih sun kar kuchh imāndār khare hue jo Farīsī firqe meñ se the. Unhoñ ne kahā, “Lāzim hai ki Ḡhairyahūdiyoñ kā khatnā kiyā jāe aur unheñ hukm diyā jāe ki wuh Mūsā kī shariat ke mutābiq zindagi guzareñ.”

⁶ Rasūl aur buzurg is muāmale par ḡhaur karne ke lie jamā hue. ⁷ Bahut bahs-mubāhasā ke bād Patras khara huā aur kahā, “Bhāiyo, āp jānte haiñ ki Allāh ne bahut der huī āp meñ se mujhe chun liyā ki Ḡhairyahūdiyoñ ko Allāh kī ḡhushḡhbarī sunāūn tāki wuh imān laeñ. ⁸ Aur Allāh ne jo diloñ ko jāntā hai is bāt kī tasdiq kī hai, kyoñki us ne unheñ wuhī Rūhul-quḡds bakhshā hai jo us ne hameñ bhī diyā thā. ⁹ Us ne ham meñ aur un meñ koī bhī farq na rakhā balki imān se un ke diloñ ko bhī pāk kar diyā.

¹⁰ Chunāñche āp Allāh ko is meñ kyoñ āzmā rahe haiñ ki āp Ḡhairyahūdi shāgirdoñ kī gardan par ek aisā juā rakhnā chāhte haiñ jo na ham aur na hamāre bāpdādā uṭhā sakte the? ¹¹ Dekheñ, ham to imān rakhte haiñ ki ham sab ek hī tariqe yāñi Ḡhudāwand Īsā ke fazl hī se najāt pāte haiñ.”

¹² Tamām log chup rahe to Paulus aur Barnabās unheñ un ilāhī nishānoñ aur mojizoñ ke bāre meñ batāne lage jo Allāh ne un kī mārifat Ḡhairyahūdiyoñ ke darmiyān kie the. ¹³ Jab un kī bāt ḡhatm huī to Yaqūb ne kahā, “Bhāiyo, merī bāt suneñ! ¹⁴ Shamāūn ne bayān kiyā hai ki Allāh ne kis tarah pahlā qadam uṭhā kar Ḡhairyahūdiyoñ par apñi fikrmandī kā izhār kiyā aur un meñ se apne lie ek qaum chun li. ¹⁵ Aur yih bāt nabiyōñ kī peshgoiyoñ ke bhī mutābiq hai. Chunāñche likhā hai,

¹⁶ ‘Is ke bād main wāpas ā kar

Dāūd ke tabāhshudā ghar ko nae sire se tāmīr karūnga,

main us ke khandarāt dubārā tāmīr karke bahāl karūnga

¹⁷ tāki logoñ kā bachā-khuchā hissā aur wuh tamām qaumeñ mujhe dhūndeñ jin par mere nām kā thappā lagā hai.

Yih Rab kā farmān hai, aur wuh yih karegā bhī'

¹⁸ balki yih use azal se mālūm hai.

¹⁹ Yihī pesh-e-nazar rakh kar merī rāy yih hai ki ham un Ġhairyahūdiyoñ ko jo Allāh ki taraf ruḡū kar rahe haiñ Ġhairzarūrī taklīf na deñ. ²⁰ Is ke bajāe behtar yih hai ki ham unheñ likh kar hidāyat deñ ki wuh in chizoñ se parhez karen: aise khānoñ se jo butoñ ko pesh kie jāne se nāpāk haiñ, zinākārī se, aise jānwaroñ kā gosht khāne se jinheñ galā ghūñṭ kar mār diyā gayā ho aur khūn khāne se. ²¹ Kyonki Mūsūwī shariāt ki munādī karne wāle kāi nasloñ se har shahr meñ rah rahe haiñ. Jis shahr meñ bhī jāeñ har Sabat ke din shariāt ki tilāwat ki jāti hai."

Ġhairyahūdi Īmāndāroñ ke Nām Khat

²² Phir rasūloñ aur buzurgoñ ne pūrī jamāt samet faislā kiyā ki ham apne meñ se kuchh ādmī chun kar Paulus aur Barnabās ke hamrāh Shām ke shahr Antākiyā bhej deñ. Do ko chunā gayā jo bhāiyoñ meñ rāhnumā the, Yahūdāh Barsabbā aur Silās. ²³ Un ke hāth unhoñ ne yih khat bhejā, "Yarūshalam ke rasūloñ aur buzurgoñ ki taraf se jo āp ke bhāi haiñ.

Azīz Ġhairyahūdi bhāiyo jo Antākiyā, Shām aur Kilikiyā meñ rahte haiñ, assalāmu alaikum!

²⁴ Sunā hai ki ham meñ se kuchh logoñ ne āp ke pās ā kar āp ko pareshān karke bechain kar diyā hai, hālāñki ham ne unheñ nahīñ bhejā thā. ²⁵ Is lie ham sab is par muttafiq hue ki kuchh ādmiyoñ ko chun kar apne pyāre bhāiyoñ Barnabās aur Paulus ke hamrāh āp ke pās bhejen. ²⁶ Barnabās aur Paulus aise log haiñ jinhoñ ne hamāre Khudāwand Īsā Masīh ki khātir apnī jān khatre meñ ḡāl dī hai. ²⁷ Un ke sāthī Yahūdāh aur Silās haiñ jin ko ham ne is lie bhejā ki wuh zabānī bhī un bātoñ ki tasdiq karen jo ham ne likhī haiñ.

²⁸ Ham aur Rūhul-ḡuds is par muttafiq hue haiñ ki āp par siwāe in zarūrī bātoñ ke koī bojh na ḡāleñ: ²⁹ Butoñ ko pesh kiyā gayā khānā mat khānā, khūn mat khānā, aise jānwaroñ kā gosht mat khānā jo galā ghūñṭ kar mār die gae hoñ. Is ke alāwā zinākārī na karen. In chizoñ se bāz raheñge to achchhā kareñge. Khudā hāfiz."

³⁰ Paulus, Barnabās aur un ke sāthī ruḡhsat ho kar Antākiyā chale gae. Wahān pahuñch kar unhoñ ne jamāt ikaṭṭhī karke use khat de diyā. ³¹ Use parḡ kar Īmāndār us ke hauslā-afzā paighām par khush hue. ³² Yahūdāh aur Silās ne bhī jo khud nabī the bhāiyoñ ki hauslā-afzāi aur mazbūti ke lie kāfi bāteñ kīñ. ³³ Wuh kuchh der ke lie wahān thahre, phir maḡāmi bhāiyoñ ne unheñ salāmatī se alwidā kahā tāki wuh bhejne wāloñ ke pās wāpas jā sakeñ. ³⁴ [Lekin Silās ko wahān thaharnā achchhā lagā.]

³⁵ Paulus aur Barnabās khud kuchh aur der Antākiyā meñ rahe. Wahān wuh bahut-se aur logoñ ke sāth Khudāwand ke kalām ki tālīm dete aur us ki munādī karte rahe.

Paulus aur Barnabās Judā Ho Jāte Haiñ

³⁶ Kuchh dinoñ ke bād Paulus ne Barnabās se kahā, "Āo, ham muḡ kar un tamām shahroñ meñ jāeñ jahān ham ne Khudāwand ke kalām ki munādī ki hai aur wahān ke bhāiyoñ se mulāḡāt karke un kā hāl mālūm karen."

³⁷ Barnabās muttafiq ho kar Yūhannā Marḡus ko sāth le jānā chāhtā thā,

³⁸ lekin Paulus ne isrār kiyā ki wuh sāth na jāe, kyoṅki Yūhannā Marqus pahle daure ke daurān hī Pamfiliyā meṅ unheṅ chhoṛ kar un ke sāth kḥidmat karne se bāz āyā thā. ³⁹ Is se un meṅ itnā sakht iḳhtilāf paidā huā ki wuh ek dūsre se judā ho gae. Barnabās Yūhannā Marqus ko sāth le kar jahāz meṅ baiṭh gayā aur Qubrus chalā gayā, ⁴⁰ jabki Paulus ne Silās ko kḥidmat ke lie chun liyā. Maqāmi bhāiyoṅ ne unheṅ Kḥudāwand ke fazl ke sapurd kiyā aur wuh rawānā hue. ⁴¹ Yoṅ Paulus jamātoṅ ko mazbūt karte karte Shām aur Kilikiyā meṅ se guzarā.

16

Timuthiyus kā Chunāo

¹ Chalthe chalthe wuh Dirbe pahuṅchā, phir Lustrā. Wahān ek shāgird banām Timuthiyus rahtā thā. Us kī Yahūdī mān imān lāi thī jabki bāp Yūnānī thā. ² Lustrā aur Ikuniyum ke bhāiyoṅ ne us kī achchhī riport dī, ³ is lie Paulus use safr par apne sāth le jānā chāhtā thā. Us ilāqe ke Yahūdiyoṅ kā lihāz karke us ne Timuthiyus kā kḥatnā karwāyā, kyoṅki sab log is se wāqif the ki us kā bāp Yūnānī hai. ⁴ Phir shahr bashahr jā kar unhoṅ ne maqāmi jamātoṅ ko Yarūshalam ke rasuloṅ aur buzurgoṅ ke wuh faisle pahuṅchāe jin ke mutābiq zindaḡi guzārṅī thī. ⁵ Yoṅ jamāteṅ imān meṅ mazbūt huīṅ aur tādād meṅ roz baroz baṛhtī gain.

Troās meṅ Paulus kī Royā

⁶ Rūhul-quds ne unheṅ sūbā Āsiyā meṅ kalām-e-muqaddas kī munādi karne se rok liyā, is lie wuh Farūgiyā aur Galatiyā ke ilāqe meṅ se guzare. ⁷ Mūsiyā ke qarīb ā kar unhoṅ ne shimāl kī taraf sūbā Bithuniyā meṅ dākḥhil hone kī koshish kī. Lekin Īsā ke Rūh ne unheṅ wahān bhī jāne na diyā, ⁸ is lie wuh Mūsiyā meṅ se guzar kar bandargāh Troās pahuṅche. ⁹ Wahān Paulus ne rāt ke waqt royā dekhī jis meṅ shimālī Yūnān meṅ wāqe sūbā Makiduniyā kā ek ādmī kharā us se iltamās kar rahā thā, “Samundar ko pār karke Makiduniyā āeṅ aur hamārī madad kareṅ!” ¹⁰ Jyoṅ hī us ne yih royā dekhī ham Makiduniyā jāne kī taiyāriyān karne lage. Kyoṅki ham ne royā se yih natijā nikālā ki Allāh ne hameṅ us ilāqe ke logoṅ ko kḥushkḥabṛī sunāne ke lie bulāyā hai.

Filippī meṅ Ludiyā kī Tabdīl

¹¹ Ham Troās meṅ jahāz par sawār ho kar sidhe Jazīrā-e-Samutrāke ke lie rawānā hue. Phir agle dīn āge nikal kar Nayāpulis pahuṅche. ¹² Wahān jahāz se utar kar ham Filippī chale gae. Jo sūbā Makiduniyā ke us zile kā sadr shahr thā aur Romī nauābādī thā. Is shahr meṅ ham kuchh dīn ṭhahre. ¹³ Sabat ke dīn ham shahr se nikal kar dariyā ke kināre gae. Jahān hamārī tawaqqo thī ki Yahūdī duā ke lie jamā hoṅge. Wahān ham baiṭh kar kuchh khawātīn se bāt karne lage jo ikatṭhī huī thīṅ. ¹⁴ Un meṅ se Thuātīrā Shahr kī ek aurat thī jis kā nām Ludiyā thā. Us kā peshā qimṭī arḡhawānī rang ke kapṛe kī tūjārat thā aur wuh Allāh kī parastish karne wālī Ḡhairyahūdī thī. Kḥudāwand ne us ke dil ko khol diyā, aur us ne Paulus kī bātoṅ par tawajjuh dī. ¹⁵ Us ke aur us ke ghar wāloṅ ke baptismā lene ke bād us ne hameṅ apne ghar meṅ ṭhaharne kī dāwat dī. Us ne kahā, “Agar āp samajhte haiṅ ki main wāqai Kḥudāwand par imān lāi huṅ to mere ghar ā kar ṭhahreṅ.” Yoṅ us ne hameṅ majbūr kiyā.

Filippī kī Jel Meṅ

16 Ek din ham duā kī jagah kī taraf jā rahe the ki hamārī mulāqāt ek laundī se huī jo ek badrūh ke zariye logōn kī qismat kā hāl batātī thī. Is se wuh apne mālikōn ke lie bahut-se paise kamātī thī. 17 Wuh Paulus aur hamāre pīchhe par kar chīkh chīkh kar kahne lagī, “Yih admī Allāh T’ālā ke khādīm haiñ jo āp ko najāt kī rāh batāne mẽ haiñ.” 18 Yih silsilā roz baroz jāri rahā. Ākhirkār Paulus tang ā kar muṛā aur badrūh se kahā, “Maiñ tujhe Īsā Masih ke nām se hukm detā hūn ki laṛkī meñ se nikal jā!” Usī lamhe wuh nikal gāi.

19 Us ke mālikōn ko mālūm huā ki paise kamāne kī ummīd jāti rahī to wuh Paulus aur Silās ko pakaṛ kar chauk meñ baiṭhe iqtidār rakhne wāloñ ke sāmne ghasīṭ le gae. 20 Unheñ majistreṭōn ke sāmne pesh karke wuh chillāne lage, “Yih admī hamāre shahr meñ halchal paidā kar rahe haiñ. Yih Yahūdī haiñ 21 aur aise rasm-o-riwāj kā prachār kar rahe haiñ jinheñ qabūl karnā aur adā karnā ham Romiyōn ke lie jāyz nahīn.” 22 Hujūm bhī ā milā aur Paulus aur Silās ke khilāf bāteñ karne lagā.

Is par majistreṭōn ne hukm diyā ki un ke kapṛe utāre aur unheñ lāṭhī se mārā jāe. 23 Unhoñ ne un kī khūb pitāi karwā kar unheñ qaidkhāne meñ ḍāl diyā aur dāroḡhe se kahā ki ehtiyāt se un kī pahrādārī karo. 24 Chunāñche us ne unheñ jel ke sab se andarūnī hisse meñ le jā kar un ke pānw kāṭh meñ ḍāl die.

25 Ab aisā huā ki Paulus aur Silās ādhī rāt ke qarīb duā kar rahe aur Allāh kī tamjīd ke gīt gā rahe the aur bāqī qaidī sun rahe the. 26 Achānak barā zalzalā āyā aur qaidkhāne kī pūri imārat buniyādōñ tak hil gāi. Fauran tamām darwāze khul gae aur tamām qaidiyōn kī zanjireñ khul gain. 27 Dāroḡhā jāg ūṭhā. Jab us ne dekhā ki jel ke darwāze khule haiñ to wuh apnī talwār nikāl kar khudkushī karne lagā, kyonki aisā lag rahā thā ki qaidī farār ho gae haiñ. 28 Lekin Paulus chillā ūṭhā, “Mat karen! Apne āp ko nuḡsān na pahuñchāeñ. Ham sab yihīñ haiñ.”

29 Dāroḡhe ne charāḡh mangwā liyā aur bhāḡ kar andar āyā. Larazte larazte wuh Paulus aur Silās ke sāmne gir gayā. 30 Phir unheñ bāhar le jā kar us ne pūchhā, “Sāhibo, mujhe najāt pāne ke lie kyā karnā hai?”

31 Unhoñ ne jawāb diyā, “Khudāwand Īsā par imān lāeñ to āp aur āp ke gharāne ko najāt milegī.” 32 Phir unhoñ ne use aur us ke tamām ghar wāloñ ko Khudāwand kā kalām sunāyā. 33 Aur rāt kī usī gharī dāroḡhe ne unheñ le jā kar un ke zakhmoñ ko dhoyā. Is ke bād us kā aur us ke sare ghar wāloñ kā baptismā huā. 34 Phir us ne unheñ apne ghar meñ lā kar khānā khilāyā. Allāh par imān lāne ke bāis us ne aur us ke tamām ghar wāloñ ne baṛī khushī manāi.

35 Jab din charhā to majistreṭōn ne apne afsarōn ko dāroḡhe ke pās bhijwā diyā ki wuh Paulus aur Silās ko rihā kare.

36 Chunāñche dāroḡhe ne Paulus ko un kā paighām pahuñchā diyā, “Majistreṭōn ne hukm diyā hai ki āp aur Silās ko rihā kar diyā jāe. Ab nikal kar salāmatī se chale jāeñ.”

37 Lekin Paulus ne etarāz kiyā. Us ne un se kahā, “Unhoñ ne hameñ awām ke sāmne hī aur adālat meñ pesh kie baḡhair mār kar jel meñ ḍāl diyā hai hālāñki ham Romī shahrī haiñ. Aur ab wuh hameñ chupke se nikālñā chāhte haiñ? Hargiz nahīñ! Ab wuh khud aēñ aur hameñ bāhar le jāeñ.”

38 Afsarōn ne majistreṭōn ko yih khabar pahuñchāi. Jab unheñ mālūm huā ki Paulus aur Silās Romī shahrī haiñ to wuh ghabrā gae. 39 Wuh khud

unheñ samjhāne ke lie āe aur jel se bāhar lā kar guzārish kī ki shahr ko chhoṛ deñ. ⁴⁰ Chunānche Paulus aur Silās jel se nikal āe. Lekin pahle wuh Ludiyā ke ghar gae jahān wuh bhāiyōñ se mile aur un ki hauslā-afzāi kī. Phir wuh chale gae.

17

Thissalunike Meñ

¹ Amfipulis aur Apulloniya se ho kar Paulus aur Silās Thissalunike Shahr pahuñch gae jahān Yahūdī ibādatkhānā thā. ² Apnī ādat ke mutābiq Paulus us meñ gayā aur lagātār tīn Sabatoñ ke daurān kalām-e-muqaddas se dalāyl de de kar Yahūdiyōñ ko qāyl karne kī koshish kartā rahā. ³ Us ne kalām-e-muqaddas kī tashrīh karke sābit kiyā ki Masīh kā dukh uṭhānā aur murdoñ meñ se jī uṭhnā lāzim thā. Us ne kahā, “Jis Isā kī main khabar de rahā hūñ, wuhī Masīh hai.” ⁴ Yahūdiyōñ meñ se kuchh qāyl ho kar Paulus aur Silās se wābastā ho gae. Jin meñ khudātars Yūnāniyōñ kī baṛī tādād aur bārasūkh khawātīn bhī sharīk thiñ.

⁵ Yih dekh kar bāqī Yahūdī hasad karne lage. Unhoñ ne galiyōñ meñ āwārā phirne wāle kuchh sharīr ādmī ikatṭhe karke julūs nikālā aur shahr meñ halchal machā dī. Phir Yāson ne ghar par hamlā karke unhoñ ne Paulus aur Silās ko dhūndā tāki unheñ āwāmī ijlās ke sāmne pesh kareñ. ⁶ Lekin wuh wahān nahīn the, is lie wuh Yāson aur chand ek aur imāndār bhāiyōñ ko shahr ke majistṛeṭoñ ke sāmne lāe. Unhoñ ne chīkh kar kahā, “Yih log pūrī duniyā meñ garbaṛ paidā kar rahe haiñ aur ab yahāñ bhī ā gae haiñ. ⁷ Yāson ne unheñ apne ghar meñ ṭahrayā hai. Yih sab shahanshāh ke ahkām kī khilāfwarzī kar rahe haiñ, kyoñki yih kisī aur ko bādshāh mānte haiñ jis kā nām Isā hai.” ⁸ Is tarah kī bātoñ se unhoñ ne hujūm aur majistṛeṭoñ meñ baṛā hangāmā paidā kiyā. ⁹ Chunānche majistṛeṭoñ ne Yāson aur dūsroñ se zamānat lī aur phir unheñ chhoṛ diyā.

Beriyā Meñ

¹⁰ Usī rāt bhāiyōñ ne Paulus aur Silās ko Beriyā bhej diyā. Wahān pahuñch kar wuh Yahūdī ibādatkhāne meñ gae. ¹¹ Yih log Thissalunike ke Yahūdiyōñ kī nisbat zyādā khule zahan ke the. Yih baṛe shaṛq se Paulus aur Silās kī bāteñ sunte aur roz baroz kalām-e-muqaddas kī taftish karte rahe ki kyā wāqāi aisā hai jaisā hameñ batāyā jā rahā hai? ¹² Natīje meñ in meñ se bahut-se Yahūdī imān lāe aur sāth sāth bahut-sī bārasūkh Yūnānī khawātīn aur mard bhī. ¹³ Lekin phir Thissalunike ke Yahūdiyōñ ko yih khabar milī ki Paulus Beriyā meñ Allāh kā kalām sunā rahā hai. Wuh wahāñ bhī pahuñche aur logoñ ko uksā kar halchal machā dī. ¹⁴ Is par bhāiyōñ ne Paulus ko fauran sāhil par bhej diyā, lekin Silās aur Tīmuthiyus Beriyā meñ pichhe rah gae. ¹⁵ Jo ādmī Paulus ko sāhil tak pahuñchāne āe the wuh us ke sāth Athene tak gae. Wahāñ wuh use chhoṛ kar wāpas chale gae. Un ke hāth Paulus ne Silās aur Tīmuthiyus ko khabar bheji ki jitnī jaldī ho sake Beriyā ko chhoṛ kar mere pās ā jāeñ.

Athene Meñ

¹⁶ Athene Shahr meñ Silās aur Tīmuthiyus kā intazār karte karte Paulus baṛe josh meñ ā gayā, kyoñki us ne dekhā ki pūrā shahr butoñ se bhārā huā hai. ¹⁷ Wuh Yahūdī ibādatkhāne meñ jā kar Yahūdiyōñ aur khudātars Ghairyahūdiyōñ se bahs karne lagā. Sāth sāth wuh rozānā chauk meñ bhī jā kar wahāñ par maujūd logoñ se guftgū kartā rahā. ¹⁸ Ipiṁkūrī aur Stoiki

falsafi * bhī us se bahs karne lage. Jab Paulus ne unheñ Īsā aur us ke jī uṭhne kī khushkhabrī sunāi to bāz ne pūchhā, “Yih bakwāsī in bātoñ se kyā kahñā chāhtā hai jo is ne idhar-udhar se chun kar joṛ dī haiñ?”

Dūsroñ ne kahā, “Lagṭā hai ki wuh ajnabi dewatāoñ kī khabar de raha hai.”¹⁹ Wuh use sāth le kar shahr kī majlis-e-shūrā meñ gae jo Ariyopagus nāmī pahārī par mun'aqid hotī thī. Unhoñ ne darḳhāst kī, “Kyā hameñ mālūm ho saktā hai ki āp kaun-sī naī tālīm pesh kar rahe haiñ? ”²⁰ Āp to hameñ ajīb-o-gharīb bāteñ sunā rahe haiñ. Ab ham un kā sahīh maṭlab jānanā chāhte haiñ.”²¹ (Bāt yih thī ki Athene ke tamām bāshinde shahr meñ rahne wāle padesiyōñ samet apñā pūrā waqt is meñ sarf karte the ki tāzā tāzā kḥayālāt sunēñ yā sunāēñ.)

²² Paulus majlis meñ kharā huā aur kahā, “Athene ke hazarāt, main deḳhtā hūñ ki āp har lihāz se bahut mazhabī log haiñ. ²³ Kyoñki jab main shahr meñ se guzar rahā thā to un chīzoñ par ghaur kiyā jin kī pūjā āp karte haiñ. Chalthe chalte main ne ek aisi qurbāngāh bhī dekhī jis par likhā thā, ‘Nāmālūm Ḳhudā kī qurbāngāh.’ Ab main āp ko us Ḳhudā kī khabar detā hūñ jis kī pūjā āp karte to haiñ magar āp use jānte nahīñ. ²⁴ Yih wuh Ḳhudā hai jis ne duniyā aur us meñ maujud har chiz kī takhliq kī. Wuh āsmān-o-zamīn kā mālīk hai, is lie wuh insānī hāthoñ ke banāe hue mandirōñ meñ sukūnat nahīñ kartā. ²⁵ Aur insānī hāth us kī khidmat nahīñ kar sakte, kyoñki use koī bhī chiz darkār nahīñ hotī. Is ke bajāe wuhī sab ko zindagī aur sāns muhaiyā karke un kī tamām zarūriyāt pūri kartā hai. ²⁶ Usī ne ek shaḳhs ko khalāq kiyā tāki duniyā kī tamām qaumeñ us se nikal kar pūri duniyā meñ phail jāēñ. Us ne har qaum ke auḳāt aur sarhaddeñ bhī muḡarrar kiñ. ²⁷ Maḡsad yih thā ki wuh Ḳhudā ko talāsh kareñ. Ummīd yih thī ki wuh ṭaṭol ṭaṭol kar use pāēñ, agarche wuh ham meñ se kisī se dūr nahīñ hotā. ²⁸ Kyoñki us meñ ham jīte, harkat karte aur wujūd rakhte haiñ. Āp ke apne kuchh shāyroñ ne bhī farmāyā hai, ‘Ham bhī us ke farzand haiñ.’ ²⁹ Ab chūñki ham Allāh ke farzand haiñ is lie hamārā us ke bāre meñ tasawwur yih nahīñ honā chāhie ki wuh sone, chāñdī yā patthar kā koī mujassamā ho jo insān kī mahārat aur dīzāyn se banāyā gayā ho. ³⁰ Māzī meñ Ḳhudā ne is qism kī jahālat ko nazarandāz kiyā, lekin ab wuh har jagah ke logoñ ko taubā kā hukm detā hai. ³¹ Kyoñki us ne ek dīn muḡarrar kiyā hai jab wuh insāf se duniyā kī adālat karegā. Aur wuh yih adālat ek shaḳhs kī mārīfat karegā jis ko wuh muta'ayyin kar chukā hai aur jis kī tasdiq us ne is se kī hai kī us ne use murdoñ meñ se zindā kar diyā hai.”

³² Murdoñ kī qiyāmat kā zikr sun kar bāz ne Paulus kā mazāq urāyā. Lekin bāz ne kahā, “Ham kisī aur waqt is ke bāre meñ āp se mazīd sunanā chāhte haiñ.” ³³ Phir Paulus majlis se nikal kar chalā gayā. ³⁴ Kuchh log us se wābastā ho kar imān le āe. Un meñ se majlis-e-shūrā kā membar Diyonīsīyus thā aur ek aurat banām Damaris. Kuchh aur bhī the.

18

Kurinthus Meñ

¹ Is ke bād Paulus Athene ko chhoṛ kar Kurinthus Shahr āyā. ² Wahāñ us kī mulāqāt ek Yahūdī se huī jis kā nām Akwilā thā. Wuh Puntus kā rahne wālā thā aur thoṛī der pahle apñī bīwī Priskillā samet İṭālī se āyā thā. Wajah yih thī ki shahanshāh Klaudiyus ne hukm sādīr kiyā thā ki tamām Yahūdī Rom ko chhoṛ kar chale jāēñ. Un logoñ ke pās Paulus gayā

* 17:18 Yāni Rawāqiyat ke falsafi.

³ aur chūnki un kā peshā bhī khaime silāi karnā thā is lie wuh un ke ghar ṭhahar kar rozī kamāne lagā. ⁴ Sāth sāth us ne har Sabat ko Yahūdī ibādatkhāne meñ tālim de kar Yahūdiyoñ aur Yūnāniyoñ ko qāyl karne kī koshish kī.

⁵ Jab Silās aur Timuthiyus Makiduniyā se āe to Paulus apnā pūrā waqt kalām sunāne meñ sarf karne lagā. Us ne Yahūdiyoñ ko gawāhī dī ki Īsā kalām-e-muqaddas meñ bayān kiyā gayā Masih hai. ⁶ Lekin jab wuh us kī muḥālāfat karke us kī tazlīl karne lage to us ne ehtijāj meñ apne kapṛoñ se gard jhār kar kahā, “Āp kḥud apnī halākat ke zimmedār haiñ, main bequsūr hūñ. Ab se main Ġhairyahūdiyoñ ke pās jāyā karūnga.” ⁷ Phir wuh wahān se nikal kar ibādatkhāne ke sāth wāle ghar meñ gayā. Wahān Titus Yustus rahtā thā jo Yahūdī nahīñ thā, lekin Kḥudā kā kḥauf māntā thā. ⁸ Aur Krispus jo ibādatkhāne kā rāhnumā thā apne gharāne samet Kḥudāwand par imān lāyā. Kurinthus ke bahut sāre aur logoñ ne bhī jab Paulus kī bāteñ sunīñ to imān lāe aur baptismā liyā.

⁹ Ek rāt Kḥudāwand royā meñ Paulus se hamkalām huā, “Mat ḍar! Kalām kartā jā aur kḥāmosh na ho, ¹⁰ kyonki main tere sāth hūñ. Koī hamlā karke tujhe nuḡsān nahīñ pahuñchāegā, kyonki is shahr meñ mere bahut-se log haiñ.” ¹¹ Phir Paulus mazid ḍerḥ sāl wahān ṭhahar kar logoñ ko Allāh kā kalām sikhātā rahā.

¹² Un dinoñ meñ jab Galliyo sūbā Akhayā kā gawarnar thā to Yahūdī muttahid ho kar Paulus ke kḥilāf jamā hue aur use adālat meñ Galliyo ke sāmne lāe. ¹³ Unhoñ ne kahā, “Yih ādmī logoñ ko aise tariqe se Allāh kī ibādat karne par uksā rahā hai jo hamārī shariat ke kḥilāf hai.”

¹⁴ Paulus jawāb meñ kuchh kahne ko thā ki Galliyo kḥud Yahūdiyoñ se muḥtātib huā, “Suneñ, Yahūdī mardo! Agar āp kā ilzām koī nāinsāfi yā sangin jurm hotā to āp kī bāt qābil-e-bardāshṭ hotī. ¹⁵ Lekin āp kā jhagarā mazhabī tālim, nāmoñ aur āp kī Yahūdī shariat se tālluq rakhtā hai, is lie use kḥud hal karen. Main is muāmale meñ faislā karne ke lie taiyār nahīñ hūñ.” ¹⁶ Yih kah kar us ne unheñ adālat se bhagā diyā. ¹⁷ Is par hujūm ne Yahūdī ibādatkhāne ke rāhnumā Sosthines ko pakaṛ kar adālat ke sāmne us kī piṭāi kī. Lekin Galliyo ne parwā na kī.

Antākiyā tak Wāpasī kā Safr

¹⁸ Is ke bād bhī Paulus bahut din Kurinthus meñ rahā. Phir bhāiyoñ ko kḥairbād kah kar wuh qarīb ke shahr Kinḥriyā gayā jahāñ us ne kisī mannat ke pūre hone par apne sar ke bāl mundwā die. Is ke bād wuh Priskillā aur Akwilā ke sāth jahāz par sawār ho kar Mulk-e-Shām ke lie rawānā huā. ¹⁹ Pahle wuh Ifisus pahuñche jahāñ Paulus ne Priskillā aur Akwilā ko chhoṛ diyā. Wahāñ bhī us ne Yahūdī ibādatkhāne meñ jā kar Yahūdiyoñ se bahs kī. ²⁰ Unhoñ ne us se darkhāst kī ki mazid waqt un ke sāth guzāre, lekin us ne inkār kiyā ²¹ aur unheñ kḥairbād kah kar kahā, “Agar Allāh kī marzī ho to main āp ke pās wāpas āūngā.” Phir wuh jahāz par sawār ho kar Ifisus se rawānā huā.

²² Safr karte karte wuh Qaisariyā pahuñch gayā, jahāñ se wuh Yarūshalam jā kar maqāmī jamāt se milā. Is ke bād wuh Antākiyā wāpas chalā gayā ²³ jahāñ wuh kuchh der ṭhahrā. Phir āge nikal kar wuh Galatiyā aur Farūgiyā ke ilāqe meñ se guzarte hue wahāñ ke tamām imāndāroñ ko mazbūt kartā gayā.

Apullos Ifisus aur Kurinthus Meñ

²⁴ Itne meñ ek fasīh Yahūdī jise kalām-e-muqaddas kā zabardast ilm thā Ifisus pahuñch gayā thā. Us kā nām Apullos thā. Wuh Misr ke shahr Iskandariyā kā rahne wālā thā. ²⁵ Use Ḳhudāwand kī rāh ke bāre meñ tālim dī gai thī aur wuh baṛī sargarmī se logoñ ko Īsā ke bāre meñ sikhātā rahā. Us kī yih tālim sahīh thī agarche wuh abhī tak sirf Yahyā kā baptismā jāntā thā. ²⁶ Ifisus ke Yahūdī ibādatkhāne meñ wuh baṛī dilerī se kalām karne lagā. Yih sun kar Priskillā aur Akwilā ne use ek taraf le jā kar us ke sāmne Allāh kī rāh ko mazīd tafsīl se bayān kiyā. ²⁷ Apullos sūbā Aḳhayā jāne kā ḳhayāl rakhtā thā to Ifisus ke bhāiyōñ ne us kī hauslā-afzāi kī. Unhoñ ne wahāñ ke shāgirdoñ ko ḳhat likhā ki wuh us kā istiqbāl karen. Jab wuh wahāñ pahuñchā to un ke lie baṛī madad kā bāis banā jo Allāh ke fazl se imān lāe the, ²⁸ kyonki wuh alāniyā mubāhasoñ meñ zabardast dalāyl se Yahūdiyōñ par ḡhālib āyā aur kalām-e-muqaddas se sābit kiyā ki Īsā Masih hai.

19

Paulus Ifisus Meñ

¹ Jab Apullos Kurinthus meñ ṭhahrā huā thā to Paulus Eshiyā-e-Kūchak ke andarūñi ilāqe meñ se safr karte karte sāhili shahr Ifisus meñ āyā. Wahāñ use kuchh shāgird mile ² jin se us ne pūchhā, “Ḳyā āp ko imān lāte waqt Rūhul-quds milā?”

Unhoñ ne jawāb diyā, “Nahiñ, ham ne to Rūhul-quds kā zikr tak nahīñ sunā.”

³ Us ne pūchhā, “To āp ko kaun-sā baptismā diyā gayā?”

Unhoñ ne jawāb diyā, “Yahyā kā.”

⁴ Paulus ne kahā, “Yahyā ne baptismā diyā jab logoñ ne taubā kī. Lekin us ne ḳhud unheñ batāyā, ‘Mere bād āne wāle par imān lāo, yāñi Īsā par.’”

⁵ Yih sun kar unhoñ ne Ḳhudāwand Īsā ke nām par baptismā liyā. ⁶ Aur jab Paulus ne apne hāth un par rakhe to un par Rūhul-quds nāzil huā, aur wuh ḡhairzabāneñ bolne aur nabuwwat karne lage. ⁷ In ādmiyōñ kī kul tādād taqriban bārah thī.

⁸ Paulus Yahūdī ibādatkhāne meñ gayā aur tīn mahīne ke daurān Yahūdiyōñ se dilerī se bāt kartā rahā. Un ke sāth bahs karke us ne unheñ Allāh kī bādshāhī ke bāre meñ qāyl karne kī koshish kī. ⁹ Lekin kuchh ar gae. Wuh Allāh ke tābe na hue balki awām ke sāmne hī Allāh kī rāh ko burā-bhalā kahne lage. Is par Paulus ne unheñ chhoṛ diyā. Shāgirdoñ ko bhī alag karke wuh un ke sāth Turannus ke laikhar hāl meñ jamā huā kartā thā jahāñ wuh rozānā unheñ tālim detā rahā. ¹⁰ Yih silsilā do sāl tak jāri rahā. Yoñ sūbā Āsiyā ke tamām logoñ ko Ḳhudāwand kā kalām sunane kā mauqā milā, ḳhāh wuh Yahūdī the yā Yūnāni.

Rāhnumā Imām Skiwā ke Sāt Beṭe

¹¹ Allāh ne Paulus kī marīfat ḡhairmāmūli mojize, ¹² yahāñ tak ki jab rūmāl yā epran us ke badan se lagāne ke bād marizoñ par rakhe jāte to un kī bimāriyāñ jāti rahtīñ aur badrūheñ nikal jātīñ. ¹³ Wahāñ kuchh aise Yahūdī bhī the jo jagah jagah jā kar badrūheñ nikālthe. Ab wuh badrūhoñ ke bandhan meñ phañse logoñ par Ḳhudāwand Īsā kā nām istemāl karne kī koshish karke kahne lage, “Maiñ tujhe us Īsā ke nām se

nikalne kā hukm detā hūn jis kī munādī Paulus kartā hai.” ¹⁴ Ek Yahūdī rāhnumā imām banām Skiwā ke sāt beṭe aisā karte the.

¹⁵ Lekin ek dafā jab yihī koshish kar rahe the to badrūh ne jawāb diyā, “Īsā ko to main jāntī hūn aur Paulus ko bhī, lekin tum kaun ho?”

¹⁶ Phir wuh ādmī jis meñ badrūh thī un par jhapaṭ kar sab par ghālib ā gayā. Us kā un par itnā saḥt hamlā huā ki wuh nange aur zaḥmī hālat meñ bhāg kar us ghar se nikal gae. ¹⁷ Is wāqiye kī khabar Ifisus ke tamām rahne wāle Yahūdiyon aur Yūnāniyon meñ phail gai. Un par khauf tāri huā aur Kḥudāwand Īsā ke nām kī tāzīm huī. ¹⁸ Jo imān lāe the un meñ se bahuteron ne ā kar alāniyā apne gunāhon kā iqār kiyā. ¹⁹ Jādūgarī karne wālon kī baṛī tādād ne apnī jādūmantar kī kitāben ikaṭṭhī karke awām ke sāmne jalā dīn. Pūrī kitābon kā hisāb kiyā gayā to un kī kul raqam chāndī ke pachās hazār sikke thī. ²⁰ Yon Kḥudāwand kā kalām zabardast tariqe se baṛhtā aur zor pakarṭā gayā.

Ifisus meñ Hangāmā

²¹ In wāqiyāt ke bād Paulus ne Makiduniyā aur Aḥhayā meñ se guzar kar Yarūshalam jāne kā faislā kiyā. Us ne kahā, “Is ke bād lāzim hai ki mainī Rom bhī jāūn.” ²² Us ne apne do madadgāron Tīmuthiyus aur Irāstus ko āge Makiduniyā bhej diyā jabki wuh kḥud mazid kuchh der ke lie sūbā Āsiyā meñ thahrā rahā.

²³ Taqriban us waqt Allāh kī rāh ek shadīd hangāmā kā bāis ho gai.

²⁴ Yih yon huā, Ifisus meñ ek chāndī kī ashyā banāne wālā rahtā thā jis kā nām Demetriyus thā. Wuh chāndī se Artamis dewī ke mandir banwātā thā, aur us ke kām se dastkāron kā kārobār kḥūb chaltā thā. ²⁵ Ab us ne is kām se tālluq rakhne wāle dīgar dastkāron ko jamā karke un se kahā, “Hazarāt, āp ko mālūm hai ki hamārī daulat is kārobār par munhasir hai.

²⁶ Āp ne yih bhī dekh aur sun liyā hai ki is ādmī Paulus ne na sirf Ifisus balki taqriban pūre sūbā Āsiyā meñ bahut-se logoñ ko bhaṭkā kar qāyl kar liyā hai ki hāthon ke bane dewatā haqīqat meñ dewatā nahīn hote. ²⁷ Na sirf yih khatrā hai ki hamāre kārobār kī badnāmī ho balki yih bhī ki azīm dewī Artamis ke mandir kā asar-o-rasūkh jātā rahegā, ki Artamis kḥud jis kī pūjā sūbā Āsiyā aur pūrī duniyā meñ kī jāti hai apnī azmat kho baṭhe.”

²⁸ Yih sun kar wuh taish meñ ā kar chīkḥne-chillāne lage, “Ifisiyon kī Artamis dewī azīm hai!” ²⁹ Pūre shahr meñ halchal mach gai. Logoñ ne Paulus ke Makidunī hamsafar Gayus aur Aristarkhus ko pakar liyā aur mil kar tamāshāgāh meñ daure āe. ³⁰ Yih dekh kar Paulus bhī awām ke is ijlās meñ jānā chāhtā thā, lekin shāgirdon ne use rok liyā. ³¹ Isī tarah us ke kuchh doston ne bhī jo sūbā Āsiyā ke afsar the use khabar bhej kar minnat kī ki wuh na jāe. ³² Ijlās meñ baṛī afrā-tafrī thī. Kuchh yih chīkḥ rahe the, kuchh wuh. Zyādātar log jamā hone kī wajah jānte bhī na the. ³³ Yahūdiyon ne Sikandar ko āge kar diyā. Sāth sāth hujūm ke kuchh log use hidāyāt dete rahe. Us ne hāth se kḥāmosh ho jāne kā ishārā kiyā tāki wuh ijlās ke sāmne apnā difā kare. ³⁴ Lekin jab unhoñ ne jān liyā ki wuh Yahūdī hai to wuh taqriban do ghanṭon tak chillā kar nārā lagāte rahe, “Ifisus kī Artamis dewī azīm hai!”

³⁵ Aḥhirkār baldiyā kā chif saikraṭarī unheñ kḥāmosh karāne meñ kāmyāb huā. Phir us ne kahā, “Ifisus ke hazarāt, kis ko mālūm nahīn ki Ifisus azīm Artamis dewī ke mandir kā muhāfiz hai! Pūrī duniyā jāntī hai ki ham us ke us mujassame ke nīgarān haiñ jo āsmān se gir kar hamāre pās

pahuñch gayā. ³⁶ Yih haqīqat to nāqābil-e-inkār hai. Chunānche lāzim hai ki āp chup-chāp raheñ aur jaldbāzī na karen. ³⁷ Āp yih ādmī yahān lāe haiñ hālāñki na to wuh mandiroñ ko lūṭne wāle haiñ, na unhoñ ne dewī kī behurmatī kī hai. ³⁸ Agar Demetriyās aur us ke sāth wāle dastkaroñ kā kisī par ilzām hai to is ke lie kachahriyāñ aur gawarnar hote haiñ. Wahāñ jā kar wuh ek dūstre se muqaddamā laṛeñ. ³⁹ Agar āp mazid koī muāmalā pesh karnā chāhte haiñ to use hal karne ke lie qānūnī majlis hotī hai. ⁴⁰ Ab ham is khatre meñ haiñ ki āj ke wāqiyāt ke bāis ham par fasād kā ilzām lagāyā jāegā. Kyoñki jab ham se pūchhā jāegā to ham is qism ke betartīb aur nājāyז ijtimā kā koī jawāz pesh nahīñ kar sakeñge.” ⁴¹ Yih kah kar us ne ijlas ko barkhāst kar diyā.

20

Makiduniyā aur Aḳhayā Meñ

¹ Jab shahr meñ afrā-tafri khatm huī to Paulus ne shāgirdoñ ko bulā kar un kī hauslā-afzāi kī. Phir wuh unheñ ḳhairbād kah kar Makiduniyā ke lie rawānā huā. ² Wahāñ pahuñch kar us ne jagah bajagah jā kar bahut-sī bātoñ se imāndāroñ kī hauslā-afzāi kī. Yoñ chalte chalte wuh Yūnān pahuñch gayā ³ jahāñ wuh tīn māh tak ṭhahrā. Wuh Mulk-e-Shām ke lie jahāz par sawār hone wālā thā ki patā chālā ki Yahūdiyoñ ne us ke ḳhilāf sāzish kī hai. Is par us ne Makiduniyā se ho kar wāpas jāne kā faislā kiyā. ⁴ Us ke kāi hamsafr the: Beriyyā se Purus kā beṭā Sopatrus, Thissalunike se Aristarkhus aur Sikundus, Dirbe se Gayus, Timuthiyus aur sūbā Āsiyā se Tuḳhikus aur Trufimus. ⁵ Yih ādmī āge nikal kar Troās chale gae jahāñ unhoñ ne hamārā intazār kiyā. ⁶ Beḳhamiri Roṭī kī Id ke bād ham Filippi ke qarīb jahāz par sawār hue aur pāñch din ke bād un ke pās Troās pahuñch gae. Wahāñ ham sāt din rahe.

Troās meñ Paulus kī Alwidāi Mīṭing

⁷ Itwār ko ham Ashā-e-Rabbāni manāne ke lie jamā hue. Paulus logoñ se bāt karne lagā aur chūñki wuh agle din rawānā hone wālā thā is lie wuh ādhī rāt tak boltā rahā. ⁸ Ūpar kī manzil meñ jis kamre meñ ham jamā the wahāñ bahut-se charāḡh jal rahe the. ⁹ Ek jawān khirkī kī dahliz par baiṭhā thā. Us kā nām Yūtiḳhus thā. Jyoñ jyoñ Paulus kī bāteñ lambī hotī jā rahī thiñ us par nīnd ḡhālib āti jā rahī thī. Aḳhirkār wuh gahrī nīnd meñ tīsrī manzil se zamīn par gir gayā. Jab logoñ ne niche pahuñch kar use zamīn par se uṭhāyā to wuh jāñ bahaḡ ho chukā thā. ¹⁰ Lekin Paulus utar kar us par jhuk gayā aur use apne bāzuoñ meñ le liyā. Us ne kahā, “Mat ghabrāeñ, wuh zindā hai.” ¹¹ Phir wuh wāpas ūpar ā gayā, Ashā-e-Rabbāni manāi aur khānā khāyā. Us ne apnī bāteñ pau phaṭne tak jāri rakhīñ, phir rawānā huā. ¹² Aur unhoñ ne jawān ko zindā hālat meñ wahāñ se le kar bahut tasallī pāi.

Troās se Miletus Tak

¹³ Ham āge nikal kar Assus ke lie jahāz par sawār hue. Ḳhud Paulus ne intazām karwāyā thā ki wuh paidal jā kar Assus meñ hamāre jahāz par āegā. ¹⁴ Wahāñ wuh ham se milā aur ham use jahāz par lā kar Matulene pahuñche. ¹⁵ Agle din ham ḳhiyus ke jazire se guzare. Us se agle din ham Sāmus ke jazire ke qarīb āe. Is ke bād ke din ham Miletus pahuñch gae. ¹⁶ Paulus pahle se faislā kar chukā thā ki maiñ Ifisus meñ nahīñ ṭhahrūñga

balki āge nīklūngā, kyonki wuh jaldī meñ thā. Wuh jahān tak mumkin thā Pantikust kī Īd se pahle pahle Yarūshalam pahuñchnā chāhtā thā.

Ifisus ke Buzurgoñ ke lie Paulus kī Alwidāi Taqrīr

17 Miletus se Paulus ne Ifisus kī jamāt ke buzurgoñ ko bulā liyā. 18 Jab wuh pahuñche to us ne un se kahā, “Āp jānte haiñ ki main sūbā Āsiyā meñ pahlā qadam uṭhāne se le kar pūrā waqt āp ke sāth kis tarah rahā. 19 Main ne barī inkisārī se Khudāwand kī k̄hidmat kī hai. Mujhe bahut ānsū bahāne paṛe aur Yahūdiyon kī sazīshoñ se mujh par bahut āzmāisheñ āñ. 20 Main ne āp ke fāyde kī koī bhī bāt āp se chhupāe na rakhī balki āp ko alāniyā aur ghar ghar jā kar tālim detā rahā. 21 Main ne Yahūdiyon ko Yūnāniyon samet gawāhī dī ki unheñ taubā karke Allāh kī taraf ruḷ jārne aur hamāre Khudāwand Isā par imān lāne kī zarūrat hai. 22 Aur ab main Rūhul-quḍs se bandhā huā Yarūshalam jā rahā hūñ. Main nahīñ jāntā ki mere sāth kyā kuchh hogā, 23 lekin itnā mujhe mālūm hai ki Rūhul-quḍs mujhe shahr bashahr is bāt se āgāh kar rahā hai ki mujhe qaid aur musibatoñ kā sāmna karnā paṛegā. 24 K̄hair, main apnī zindagī ko kisī tarah bhī aham nahīñ samajhtā. Aham bāt sirf yih hai ki main apnā wuh mishan aur zimmedārī pūrī karūñ jo Khudāwand Isā ne mere sapurd kī hai. Aur wuh zimmedārī yih hai ki main logoñ ko gawāhī de kar yih khushkhabrī sunāūñ ki Allāh ne apne fazl se un ke lie kyā kuchh kiyā hai.

25 Aur ab main jāntā hūñ ki āp sab jinheñ main ne Allāh kī bādshāhī kā paighām sunā diyā hai mujhe is ke bād kabhī nahīñ dekheñge. 26 Is lie main āj hī āp ko batātā hūñ ki agar āp meñ se koī bhī halāk ho jāe to main bequsūr hūñ, 27 kyonki main āp ko Allāh kī pūrī marzī batāne se na jhīkā. 28 Chunāñche k̄habardār rah kar apnā aur us pūre galle kā khayāl rakhnā jis par Rūhul-quḍs ne āp ko muqarrar kiyā hai. Nigārañoñ aur charwāhoñ kī haisiyat se Allāh kī jamāt kī k̄hidmat karen, us jamāt kī jise us ne apne hī Farzand ke k̄hūn se hāsīl kiyā hai. 29 Mujhe mālūm hai ki mere jāne ke bād wahshī bheṛie āp meñ ghus āeñge jo galle ko nahīñ chhoṛeñge. 30 Āp ke darmiyān se bhī ādmī uṭh kar sachchāi ko tor-maror kar bayān kareñge tāki shāgirdoñ ko apne pīchhe lagā leñ. 31 Is lie jāgte rahen! Yih bāt zahan meñ rakheñ ki main tīn sāl ke daurān dīn rāt har ek ko samjhāne se bāz na āyā. Mere ānsuoñ ko yād rakheñ jo main ne āp ke lie bahāe haiñ.

32 Aur ab main āp ko Allāh aur us ke fazl ke kalām ke sapurd kartā hūñ. Yihī kalām āp kī tāmīr karke āp ko wuh mirās muhaiyā karne ke qābil hai jo Allāh tamām muqaddas kie gae logoñ ko detā hai. 33 Main ne kisī ke bhī sone, chāñdī yā kaproñ kā lālach na kiyā. 34 Āp khud jānte haiñ ki main ne apne in hāthoñ se kām karke na sirf apnī balki apne sāthiyoñ kī zarūriyāt bhī pūrī kiñ. 35 Apne har kām meñ main āp ko dikhtā rahā ki lāzim hai ki ham is qism kī mehnat karke kamzoroñ kī madad karen. Kyonki hamāre sāmne Khudāwand Isā ke yih alfāz hone chāhien ki denā lene se mubārak hai.”

36 Yih sab kuchh kah kar Paulus ne ghuṭne ṭek kar un sab ke sāth duā ki. 37 Sab khūb roe aur us ko galle lagā lagā kar bose die. 38 Unheñ khāskar Paulus kī is bāt se taklīf huī ki ‘Āp is ke bād mujhe kabhī nahīñ dekheñge.’ Phir wuh us ke sāth jahāz tak gae.

21

Paulus Yarūshalam Jātā Hai

¹ Mushkil se Ifisus ke buzurgoṅ se alag ho kar ham rawānā hue aur sīdhe Jazīrā-e-Kos pahuñch gae. Agle din ham rudus āe aur wahān se Patarā pahuñche. ² Patarā meñ Fenike ke lie jahāz mil gayā to ham us par sawār ho kar rawānā hue. ³ Jab Qubrus dūr se nazar āyā to ham us ke junūb meñ se guzar kar Shām ke shahr Sūr pahuñch gae jahān jahāz ko apnā sāmān utārnā thā. ⁴ Jahāz se utar kar ham ne maqāmī shāgirdoṅ ko talāsh kiyā aur sāt din un ke sāth ṭhahre. Un imāndāroṅ ne Rūhul-quḍs kī hidāyat se Paulus ko samjhāne kī koshish kī ki wuh Yarūshalam na jāe. ⁵ Jab ham ek hafte ke bād jahāz par wāpas chale gae to pūrī jamāt bāl-bachchoṅ samet hamāre sāth shahr se nikal kar sāhil tak āi. Wahīn ham ne ghuṭne ṭek kar duā kī ⁶ aur ek dūstre ko alwidā kahā. Phir ham dubārā jahāz par sawār hue jabki wuh apne gharoṅ ko lauṭ gae.

⁷ Sūr se apnā safr jāri rakh kar ham Patulimayis pahuñche jahān ham ne maqāmī imāndāroṅ ko salām kiyā aur ek din un ke sāth guzārā. ⁸ Agle din ham rawānā ho kar Qaisariyā pahuñch gae. Wahān ham Filippus ke ghar ṭhahre. Yih wuhī Filippus thā jo Allāh kī ḵhushḵhabrī kā munād thā aur jise ibtidāi dinoṅ meñ Yarūshalam meñ khānā taqṣim karne ke lie chhih aur ādmiyoṅ ke sāth muqarrar kiyā gayā thā. ⁹ Us kī chār ḡhairshādīshudā betiyān thīn jo nabuwwat kī nemat rakhtī thīn. ¹⁰ Kāi din guzar gae to Yahūdiyā se ek nabī āyā jis kā nām Agabus thā. ¹¹ Jab wuh ham se milne āyā to us ne Paulus kī peṭī le kar apne pānwoṅ aur hāthoṅ ko bāndh liyā aur kahā, “Rūhul-quḍs farmātā hai ki Yarūshalam meñ Yahūdi is peṭī ke mālik ko yoṅ bāndh kar Ḡhairyahūdiyoṅ ke hawāle karenge.”

¹² Yih sun kar ham ne maqāmī imāndāroṅ samet Paulus ko samjhāne kī ḵhūb koshish kī ki wuh Yarūshalam na jāe. ¹³ Lekin us ne jawāb diyā, “Āp kyoṅ rote aur merā dil toṭe haiṅ? Dekheṅ, mainī Ḡhudāwand Isā ke nām kī ḵhātir Yarūshalam meñ na sirf bāndhe jāne balki us ke lie apnī jān tak dene ko taiyār hūṅ.”

¹⁴ Ham use qāyl na kar sake, is lie ham yih kahte hue ḵhāmosh ho gae ki “Ḡhudāwand kī marzī pūrī ho.”

¹⁵ Is ke bād ham taiyāriyān karke Yarūshalam chale gae. ¹⁶ Qaisariyā ke kuchh shāgird bhī hamāre sāth chale aur hameñ Manāson ke ghar pahuñchā diyā jahān hameñ ṭhaharnā thā. Manāson Qubrus kā thā aur jamāt ke ibtidāi dinoṅ meñ imān lāyā thā.

Paulus Yāqūb se Miltā Hai

¹⁷ Jab ham Yarūshalam pahuñche to maqāmī bhāiyoṅ ne garmjoshī se hamārā istiḡbāl kiyā. ¹⁸ Agle din Paulus hamāre sāth Yāqūb se milne gayā. Tamām maqāmī buzug bhī hāzir hue. ¹⁹ Unheñ salām karke Paulus ne tafsīl se bayān kiyā ki Allāh ne us kī ḵhidmat kī mārifat Ḡhairyahūdiyoṅ meñ kyā kiyā thā. ²⁰ Yih sun kar unhoṅ ne Allāh kī tamjīd kī. Phir unhoṅ ne kahā, “Bhāi, āp ko mālūm hai ki hazāroṅ Yahūdi imān lāe haiṅ. Aur sab baṛī sargarmī se shariāt par amal karte haiṅ. ²¹ Unheñ āp ke bāre meñ khabar dī gai hai ki āp Ḡhairyahūdiyoṅ ke darmiyan rahne wāle Yahūdiyoṅ ko tālim dete haiṅ ki wuh Mūsā kī shariāt ko chhoṛ kar na apne bachchoṅ kā ḵhatnā karwāeṅ aur na hamāre rasm-o-riwāj ke mutābiq zindagi guzāreṅ. ²² Ab ham kyā karen? Wuh to zarūr sunēge ki āp

yahān ā gae haiñ. ²³ Is lie ham chāhte haiñ ki āp yih karen: Hamāre pās chār mard haiñ jinhoñ ne mannat mān kar use pūrā kar liyā hai. ²⁴ Ab unheñ sāth le kar un ki tahārat ki rusūmāt meñ sharik ho jāeñ. Un ke akhrājāt bhī āp bardāst karen tāki wuh apne saroñ ko mundwā sakeñ. Phir sab jān leñge ki jo kuchh āp ke bāre meñ kahā jātā hai wuh jhūṭ hai aur ki āp bhī shariāt ke mutābiq zindaḡi guzār rahe haiñ. ²⁵ Jahān tak Ghairyahūdī imāndāroñ ki bāt hai ham unheñ apnā faislā khat ke zariye bhej chuke haiñ ki wuh in chizoñ se parhez karen: butoñ ko pesh kiyā gayā khānā, khūn, aise jānwāroñ kā gosht jinheñ galā ghūñṭ kar mār diyā gayā ho aur zinākārī.”

²⁶ Chunāñche agle din Paulus un ādmiyoñ ko sāth le kar un ki tahārat ki rusūmāt meñ sharik huā. Phir wuh Baitul-muqaddas meñ us din kā elān karne gayā jab tahārat ke din pūre ho jāeñge aur un sab ke lie qurbāni pesh ki jāegī.

Baitul-muqaddas meñ Paulus ki Giriftārī

²⁷ Is rasm ke lie muqarrarā sāt din khatm hone ko the ki sūbā Āsiyā ke kuchh Yahūdiyoñ ne Paulus ko Baitul-muqaddas meñ dekhā. Unhoñ ne pūre hujūm meñ halchal machā kar use pakar liyā ²⁸ aur chikhne lage, “Isrāil ke hazarāt, hamārī madad karen! Yih wuhī ādmī hai jo har jagah tamām logoñ ko hamārī qaum, hamārī shariāt aur is maqām ke khilāf tālīm detā hai. Na sirf yih balki is ne Baitul-muqaddas meñ Ghairyahūdiyoñ ko lā kar is muqaddas jagah ki behurmatī bhī ki hai.”

²⁹ (Yih ākhirī bāt unhoñ ne is lie ki kyonki unhoñ ne shahr meñ Ifisus ke Ghairyahūdi Trufimus ko Paulus ke sāth dekhā aur khayāl kiyā thā ki wuh use Baitul-muqaddas meñ lāyā hai.)

³⁰ Pūre shahr meñ hangāmā barpā huā aur log chāroñ taraf se daur kar āe. Paulus ko pakar kar unhoñ ne use Baitul-muqaddas se bāhar ghasiṭ liyā. Jyoñ hī wuh nikal gae Baitul-muqaddas ke sahan ke darwāzoñ ko band kar diyā gayā. ³¹ Wuh use mār dālne ki koshish kar rahe the ki Romī palṭan ke kamāñdar ko khabar mil gai, “Pūre Yarūshalam meñ halchal mach gāi hai.” ³² Yih sunte hī us ne apne faujiyoñ aur afsaroñ ko ikāṭṭhā kiyā aur daur kar un ke sāth hujūm ke pās utar gayā. Jab hujūm ne kamāñdar aur us ke faujiyoñ ko dekhā to wuh Paulus ki piṭāi karne se ruk gayā. ³³ Kamāñdar ne nazdik ā kar use giriftār kiyā aur do zanjīroñ se bāndhne kā hukm diyā. Phir us ne pūchhā, “Yih kaun hai? Is ne kyā kiyā hai?” ³⁴ Hujūm meñ se bāz kuchh chillāe aur bāz kuchh. Kamāñdar koī yaqīnī bāt mālūm na kar sakā, kyonki afrā-tafrī aur shor-sharābā bahut thā. Is lie us ne hukm diyā ki Paulus ko qile meñ le jāyā jāe. ³⁵ Wuh qile ki sirhī tak pahuñch to gae. Lekin phir hujūm itnā beqābū ho gayā ki faujiyoñ ko use apne kandhoñ par uṭhā kar chalnā parā. ³⁶ Log un ke piche piche chalte aur chikhṭe-chillāte rahe, “Use mār dālo! Use mār dālo!”

Paulus Apnā Difā Kartā Hai

³⁷ Wuh Paulus ko qile meñ le jā rahe the ki us ne kamāñdar se pūchhā, “Kyā āp se ek bāt karne ki ijāzat hai?”

Kamāñdar ne kahā, “Achchhā, āp Yūnānī bol lete haiñ? ³⁸ To kyā āp wuhī Misrī nahīn haiñ jo kuchh der pahle hukūmat ke khilāf uṭh kar chār hazār dahshatgaroñ ko registān meñ lāyā thā?”

³⁹ Paulus ne jawāb diyā, “Main Yahūdi aur Kilikiyā ke markazī shahr Tarsus kā shahrī hūñ. Mehrbāni karke mujhe logoñ se bāt karne deñ.”

⁴⁰ Kamānḍar mān gayā aur Paulus ne sīrhī par khaṛe ho kar hāth se ishārā kiyā. Jab sab kḥāmosh ho gae to Paulus Arāmī zabān meñ un se muḁhātīb huā,

22

¹ “Bhāiyo aur buzurgo, merī bāt suneñ ki main apne difā meñ kuchh batāūñ.” ² Jab unhoñ ne sunā ki wuh Arāmī zabān meñ bol rahā hai to wuh mazīd kḥāmosh ho gae. Paulus ne apnī bāt jāri rakhī.

³ Main Yahūdī hūñ aur Kilikiyā ke shahr Tarsus meñ paidā huā. Lekin main ne isī shahr Yarūshalam meñ parwarish pāi aur Jamliyel ke zere-nigarānī tālīm hāsil kī. Unhoñ ne mujhe tafsil aur ehtiyāt se hamāre bāpdādā kī shariat sikhāi. Us waqt main bhī āp kī tarah Allāh ke lie sargarm thā. ⁴ Is lie main ne is naī rāh ke pairokāroñ kā pīchhā kiyā aur mardoñ aur kḥawātīn ko giriftār karke jel meñ ḍalwā diyā yahāñ tak ki marwā bhī diyā. ⁵ Imām-e-āzam aur Yahūdī adālat-e-āliyā ke membarān is bāt kī tasdiq kar sakte haiñ. Unhīn se mujhe Damishq meñ rahne wāle Yahūdi bhāiyoñ ke lie sifārishī khat mil gae tāki main wahāñ bhī jā kar is nae firqe ke logoñ ko giriftār karke sazā dene ke lie Yarūshalam lāūñ.

Paulus kī Tabdīlī kā Bayān

⁶ Main is maqsad ke lie Damishq ke qarīb pahuñch gayā thā ki achānak āsmān kī taraf se ek tez raushnī mere gird chamkī. ⁷ Main zamīn par gir paṛā to ek āwāz sunāi dī, ‘Sāul, Sāul, tū mujhe kyoñ satātā hai?’ ⁸ Main ne pūchhā, ‘Kḥudāwand, āp kaun haiñ?’ Āwāz ne jawāb diyā, ‘Main Īsā Nāsari hūñ jise tū satātā hai.’ ⁹ Mere hamsafroñ ne raushnī ko to dekhā, lekin mujh se muḁhātīb hone wāle kī āwāz na sunī. ¹⁰ Main ne pūchhā, ‘Kḥudāwand, main kyā karūñ?’ Kḥudāwand ne jawāb diyā, ‘Uṭh kar Damishq meñ jā. Wahāñ tujhe wuh sārā kām batāyā jāegā jo Allāh tere zimme lagāne kā irādā rakhṭā hai.’ ¹¹ Raushnī kī tezi ne mujhe andhā kar diyā thā, is lie mere sāthī merā hāth pakā kar mujhe Damishq le gae.

¹² Wahāñ ek ādmī rahtā thā jis kā nām Hananiyāh thā. Wuh shariat kā kaṭar pairokār thā aur wahāñ ke rahne wāle Yahūdiyoñ meñ neknām. ¹³ Wuh āyā aur mere pās khaṛe ho kar kahā, ‘Sāul bhāi, dubārā binā ho jāeñ!’ Usī lamhe main use dekh sakā. ¹⁴ Phir us ne kahā, ‘Hamāre bāpdādā ke Kḥudā ne āp ko is maqsad ke lie chun liyā hai ki āp us kī marzī jān kar us ke rāst kḥādīm ko dekheñ aur us ke apne muñh se us kī āwāz suneñ. ¹⁵ Jo kuchh āp ne dekh aur sun liyā hai us kī gawāhī āp tamām logoñ ko deñge. ¹⁶ Chunāñche āp kyoñ der kar rahe haiñ? Uṭheñ aur us ke nām meñ baptismā leñ tāki āp ke gunāh dhul jāeñ.’

Paulus kī Ghairyahūdiyoñ meñ Kḥidmat kā Bulāwā

¹⁷ Jab main Yarūshalam wāpas āyā to main ek din Baitul-muqaddas meñ gayā. Wahāñ duā karte karte main wajd kī hālat meñ ā gayā ¹⁸ aur Kḥudāwand ko dekhā. Us ne farmāyā, ‘Jaldī kar! Yarūshalam ko fauran chhoṛ de kyonki log mere bāre meñ terī gawāhī ko qabūl nahīn kareñge.’ ¹⁹ Main ne etarāz kiyā, ‘Ai Kḥudāwand, wuh to jānte haiñ ki main ne jagah bajagah ibādatkḥāne meñ jā kar tujh par imān rakhne wāloñ ko giriftār kiyā aur un kī piṭāi karwāi. ²⁰ Aur us waqt bhī jab tere shahid Stifanus ko qatl kiyā jā rahā thā main sāth khaṛā thā. Main rāzī thā aur un logoñ ke kaproñ kī nigarānī kar rahā thā jo use sangsar kar rahe the.’

²¹ Lekin K̄hudāwand ne kahā, ‘Jā, kyonki main tujhe dūr-darāz ilāqon meñ Ġhairyahūdiyōn ke pās bhej dūngā.’”

²² Yahān tak hujūm Paulus kī bāteñ suntā rahā. Lekin ab wuh chillā uṭhe, “Ise haṭā do! Ise jān se mār do! Yih zindā rahne ke lāyq nahiñ!”

²³ Wuh chikheñ mār mār kar apnī chādareñ utārne aur hawā meñ gard urāne lage. ²⁴ Is par kamāndar ne hukm diyā kī Paulus ko qile meñ le jāyā jāe aur kore lagā kar us kī pūchh-gachh kī jāe. Kyonki wuh mālūm karnā chāhtā thā kī log kis wajah se Paulus ke k̄hilāf yoñ chikheñ mār rahe haiñ. ²⁵ Jab wuh use kore lagāne ke lie le kar jā rahe the to Paulus ne sāth khare afsar * se kahā, “Kyā āp ke lie jāyaz hai kī ek Romī shahrī ke kore lagwāeñ aur wuh bhī adālat meñ pesh kie baḡhair?”

²⁶ Afsar ne jab yih sunā to kamāndar ke pās jā kar use ittalā dī, “Āp kyā karne ko haiñ? Yih ādmī to Romī shahrī hai!”

²⁷ Kamāndar Paulus ke pās āyā aur pūchhā, “Mujhe sahīh batāeñ, kyā āp Romī shahrī haiñ?”

Paulus ne jawāb diyā, “Jī hān.”

²⁸ Kamāndar ne kahā, “Main to baṛī raqam de kar shahrī banā hūñ.”

Paulus ne jawāb diyā, “Lekin main to paidāshī shahrī hūñ.”

²⁹ Yih sunte hī wuh fauji jo us kī pūchh-gachh karne ko the pīchhe haṭ gae. Kamāndar k̄hud ghabrā gayā kī main ne ek Romī shahrī ko zanjiron meñ jakar rakhā hai.

Paulus Yahūdī Adālat-e-Āliyā ke Sāmne

³⁰ Agle din kamāndar saf mālūm karnā chāhtā thā kī Yahūdī Paulus par kyon ilzām lagā rahe haiñ. Is lie us ne rāhnumā imāmoñ aur Yahūdī adālat-e-āliyā ke tamām membarān kā ijlās mun’aqid karne kā hukm diyā. Phir Paulus ko āzād karke qile se niche lāyā aur un ke sāmne kharā kiyā.

23

¹ Paulus ne ḡhaur se adālat-e-āliyā ke membarān kī taraf dekh kar kahā, “Bhāiyo, āj tak main ne saf zamir ke sāth Allāh ke sāmne zindagi guzarī hai.” ² Is par imām-e-āzam Hananiyāh ne Paulus ke qarib khare logon se kahā kī wuh us ke muñh par thappaṛ märeñ. ³ Paulus ne us se kahā, “Makkār! * Allāh tum ko hī māregā, kyonki tum yahān baiṭhe shariat ke mutābiq merā faisla karnā chāhte ho jabki mujhe mārne kā hukm de kar k̄hud shariat kī k̄hilāfwarzī kar rahe ho!”

⁴ Paulus ke qarib khare ādmiyōn ne kahā, “Tum Allāh ke imām-e-āzam ko burā kahne kī jurrat kyonkar karte ho?”

⁵ Paulus ne jawāb diyā, “Bhāiyo, mujhe mālūm na thā kī wuh imām-e-āzam haiñ, warnā aise alfāz istemāl na kartā. Kyonki kalām-e-muqaddas meñ likhā hai kī apnī qaum ke hākimoñ ko burā-bhalā mat kahnā.”

⁶ Paulus ko ilm thā kī adālat-e-āliyā ke kuchh log Sadūqī haiñ jabki digar Farīsī haiñ. Is lie wuh ijlās meñ pukār uṭhā, “Bhāiyo, main Farīsī balki Farīsī kā beṭā bhī hūñ. Mujhe is lie adālat meñ pesh kiyā gayā hai kī main murdoñ meñ se jī uṭhne kī ummīd rakhtā hūñ.”

⁷ Is bāt se Farīsī aur Sadūqī ek dūse se jhagaṛne lage aur ijlās ke afrād do gurohoñ meñ baṭ gae. ⁸ Wajah yih thī kī Sadūqī nahiñ mānte ki ham jī uṭheñge. Wuh farishton aur rūhoñ kā bhī inkār karte haiñ. Is ke muḡbale meñ Farīsī yih sab kuchh mānte haiñ. ⁹ Hote hote baṛā shor

* **22:25** Sau sipāhiyōn par muqarrar afsar.

* **23:3** Lafzī tarjumā: Safedī kī huī diwār.

mach gayā. Farīsī firqe ke kuchh ālim khaṛe ho kar josh se bahs karne lage, “Hameñ is ādmī meñ koī ḡhaltī nazar nahīn ātī, shāyad koī rūh yā farishtā is se hamkalām huā ho.”

¹⁰ Jhagaṛe ne itnā zor pakaṛā ki kamānḍar ḍar gayā, kyonki khatrā thā ki wuh Paulus ke ṭukṛe kar ḍāleñ. Is lie us ne apne faujiyon ko hukm diyā ki wuh utreñ aur Paulus ko Yāhūdiyon ke bīch meñ se chhīn kar qile meñ wāpas lāeñ.

¹¹ Usī rāt Khudāwand Paulus ke pās ā khaṛā huā aur kahā, “Hauslā rakh, kyonki jis tarah tū ne Yarūshalam meñ mere bāre meñ gawāhī dī hai lāzim hai ki isī tarah Rom Shahr meñ bhī gawāhī de.”

Paulus ke k̄hilāf Sāzish

¹² Agle din kuchh Yāhūdiyon ne sāzish karke qasam khāī, “Ham na to kuchh khāeñge, na pieñge jab tak Paulus ko qatl na kar leñ.” ¹³ Chālīs se zyādā mardoñ ne is sāzish meñ hissā liyā. ¹⁴ Wuh rāhnumā imāmoñ aur buzurgoñ ke pās gae aur kahā, “Ham ne pakkī qasam khāī hai ki kuchh nahīn khāeñge jab tak Paulus ko qatl na kar leñ. ¹⁵ Ab zarā Yāhūdi adālat-e-āliyā ke sāth mil kar kamānḍar se guzārish kareñ ki wuh use dubārā āp ke pās lāeñ. Bahānā yih pesh kareñ ki āp mazīd tafsīl se us ke muāmale kā jāyā lenā chāhte haiñ. Jab use lāyā jāegā to ham us ke yahān pahuñchne se pahle pahle use mār ḍālne ke lie taiyār hoñge.”

¹⁶ Lekin Paulus ke bhānje ko is bāt kā patā chal gayā. Us ne qile meñ jā kar Paulus ko ittalā dī. ¹⁷ Is par Paulus ne Romī afsaron † meñ se ek ko bulā kar kahā, “Is jawān ko kamānḍar ke pās le jāeñ. Is ke pās un ke lie k̄khabar hai.” ¹⁸ Afsar bhānje ko kamānḍar ke pās le gayā aur kahā, “Qaidī Paulus ne mujhe bulā kar mujh se guzārish kī ki is naujawān ko āp ke pās le āñ. Us ke pās āp ke lie k̄khabar hai.”

¹⁹ Kamānḍar naujawān kā hāth pakaṛ kar dūstroñ se alag ho gayā. Phir us ne pūchhā, “Kyā k̄khabar hai jo āp mujhe batānā chāhte haiñ?”

²⁰ Us ne jawāb diyā, “Yāhūdī āp se darkhāst karne par muttafiq ho gae haiñ ki āp kal Paulus ko dubārā Yāhūdi adālat-e-āliyā ke sāmne lāeñ. Bahānā yih hogā ki wuh aur zyādā tafsīl se us ke bāre meñ mālūmāt hāsīl karnā chāhte haiñ. ²¹ Lekin un kī bāt na māneñ, kyonki un meñ se chālīs se zyādā ādmī us kī tāk meñ baiṭhe haiñ. Unhoñ ne qasam khāī hai ki ham na kuchh khāeñge na pieñge jab tak use qatl na kar leñ. Wuh abhi taiyār baiṭhe haiñ aur sirf is intazār meñ haiñ ki āp un kī bāt māneñ.”

²² Kamānḍar ne naujawān ko rukhsat karke kahā, “Jo kuchh āp ne mujhe batā diyā hai us kā kisī se zikr na karnā.”

Paulus ko Gawarnar Feliks ke pās Bhejā Jātā Hai

²³ Phir kamānḍar ne apne afsaron meñ se do ko bulāyā jo sau sau faujiyon par muqarrar the. Us ne hukm diyā, “Do sau faujī, sattar ghurṣawār aur do sau nezābāz taiyār kareñ. Unheñ āj rāt ko nau baje Qaisariyā jānā hai. ²⁴ Paulus ke lie bhī ghoṛe taiyār rakhnā tāki wuh sahīh-salāmat gawarnar ke pās pahuñche.” ²⁵ Phir us ne yih k̄khat likhā,

²⁶ “Az: Klaudiyus Lūsiyās

Muazzaz Gawarnar Feliks ko salām. ²⁷ Yāhūdī is ādmī ko pakaṛ kar qatl karne ko the. Mujhe patā chalā ki yih Romī shahrī hai, is lie maiñ ne apne dastoñ ke sāth ā kar ise nikāl kar bachā liyā. ²⁸ Maiñ mālūm karnā chāhtā thā ki wuh kyon is par ilzām lagā rahe haiñ, is lie maiñ aṭar kar ise un ki

† 23:17 Sau sipāhiyon par muqarrar afsar.

adālat-e-āliyā ke sāmne lāyā. ²⁹ Mujhe mālūm huā ki un kā ilzām un kī sharīat se tālluq rakhtā hai. Lekin is ne aisā kuchh nahīn kiyā jis kī binā par yih jel meñ ḍālne yā sazā-e-maut ke lāyq ho. ³⁰ Phir mujhe ittalā dī gāi ki is ādmī ko qatl karne kī sāzish kī gāi hai, is lie main ne ise fauran āp ke pās bhej diyā. Main ne ilzām lagāne wāloñ ko bhī hukm diyā ki wuh is par apnā ilzām āp ko hī pesh karēñ.”

³¹ Faujiyoñ ne usī rāt kamānḍar kā hukm pūrā kiyā. Paulus ko sāth le kar wuh Antīpatris tak pahuñch gae. ³² Agle din piyāde qile ko wāpas chale jabki ghursawāroñ ne Paulus ko le kar safr jāri rakhā. ³³ Qaisariyā pahuñch kar unhoñ ne Paulus ko khat samet Gawarnar Feliks ke sāmne pesh kiyā. ³⁴ Us ne khat parh liyā aur phir Paulus se pūchhā, “Āp kis sūbe ke haiñ?” Paulus ne kahā, “Kilikiyā kā.” ³⁵ Is par gawarnar ne kahā, “Main āp kī samā'at us waqt karūnga jab āp par ilzām lagāne wāle pahuñcheñge.” Aur us ne hukm diyā ki Herodes ke mahal meñ Paulus kī pahrādāri kī jāe.

24

Paulus par Muqaddamā

¹ Pāñch din ke bād imām-e-āzam Hananiyāh, kuchh Yahūdī buzurg aur ek wakil banām Tirtullus Qaisariyā āe tāki gawarnar ke sāmne Paulus par apnā ilzām pesh karēñ. ² Paulus ko bulāyā gayā to Tirtullus ne Feliks ko Yahūdiyoñ kā ilzām pesh kiyā,

“Āp ke zer-e-hukūmat hamēñ baṛā amn-o-amān hāsil hai, aur āp kī dūrandeshī se is mulk meñ bahut taraqqī huī hai. ³ Muazzaz Feliks, in tamām bātoñ ke lie ham āp ke khās mamnūn haiñ. ⁴ Lekin main nahīn chāhtā ki āp merī bātoñ se had se zyādā thak jāeñ. Arz sirf yih hai ki āp ham par mehrbānī kā izhār karke ek lamhe ke lie hamāre muāmale par tawajjuh deñ. ⁵ Ham ne is ādmī ko awām dushman pāyā hai jo pūrī duniyā ke Yahūdiyoñ meñ fasād paidā kartā rahtā hai. Yih Nāsari firqe kā ek sarghanā hai ⁶ aur hamāre Baitul-muqaddas kī behurmatī karne kī koshish kar rahā thā jab ham ne ise pakaṛā [tāki apnī shariyat ke mutābiq is par muqaddamā chālāeñ. ⁷ Magar Lūsiyās Kamānḍar ā kar ise zabardastī ham se chhīn kar le gayā aur hukm diyā ki is ke muddāi āp ke pās hāzir hoñ.] ⁸ Is kī pūchh-gachh karke āp khud hamāre ilzāmāt kī tasdiq karā sakte haiñ.” ⁹ Phir baqī Yahūdiyoñ ne us kī hāñ meñ hāñ milā kar kahā ki yih wāqāi aisā hī hai.

Paulus kā Difā

¹⁰ Gawarnar ne ishārā kiyā ki Paulus apnī bāt pesh kare. Us ne jawāb meñ kahā,

“Main jāntā hūñ ki āp kāi sāloñ se is qaum ke jaj muqarrar haiñ, is lie khushī se āp ko apnā difā pesh kartā hūñ. ¹¹ Āp khud mālūm kar sakte haiñ ki mujhe Yarūshalam gae sirf bārah din hue haiñ. Jāne kā maqsad ibādat meñ sharīk honā thā. ¹² Wahāñ na main ne Baitul-muqaddas meñ kisī se bahs-mubāhasā kiyā, na shahr ke kisī ibādatkhāne meñ yā kisī aur jagah halchal machāi. In logoñ ne bhī merī koī aisī harkat nahīn dekhī. ¹³ Jo ilzām yih mujh par lagā rahe haiñ us kā koī bhī sabūt pesh nahīn kar sakte. ¹⁴ Beshak main taslim kartā hūñ ki main usī rāh par chaltā hūñ jise yih bid'at qarār dete haiñ. Lekin main apne bāpdādā ke Khudā kī parastish kartā hūñ. Jo kuchh bhī shariyat aur nabiyōñ ke sahifōñ meñ

likhā hai use mainī māntā hūn. ¹⁵ Aur mainī Allāh par wuhī ummīd rakhtā hūn jo yih bhī rakhte haiñ, ki qiyāmat kā ek din hogā jab wuh rāstbāzoñ aur nārāstoñ ko murdoñ meñ se zindā kar degā. ¹⁶ Is lie merī pūrī koshish yihī hotī hai ki har waqt merā zamīr Allāh aur insān ke sāmne sāf ho.

¹⁷ Kāī sāloñ ke bād mainī Yarūshalam wāpas āyā. Mere pās gaum ke ḡharīboñ ke lie khairāt thī aur mainī Baitul-muqaddas meñ qurbāniyāñ bhī pesh karnā chāhtā thā. ¹⁸ Mujh par ilzām lagāne wāloñ ne mujhe Baitul-muqaddas meñ dekhā jab mainī tahārat kī rusūmāt adā kar rahā thā. Us waqt na koī hujūm thā, na fasād. ¹⁹ Lekin sūbā Āsiyā ke kuchh Yahūdī wahāñ the. Agar unheñ mere khilāf koī shikāyat hai to unheñ hī yahāñ hāzir ho kar mujh par ilzām lagāne chāhie. ²⁰ Yā yih log khud batāen ki jab mainī Yahūdī adālat-e-āliyā ke sāmne karār thā to unhoñ ne merā kyā jurm mālūm kiyā. ²¹ Sirf yih ek jurm ho saktā hai ki mainī ne us waqt un ke huzūr pukār kar yih bāt bayān kī, ‘Āj mujh par is lie ilzām lagāyā jā rahā hai ki mainī imān rakhtā hūn ki murde jī uthēnge.’”

²² Feliks ne jo Īsā kī rāh se kḡhūb wāqif thā muqaddamā multawī kar diyā. Us ne kahā, “Jab Kamānḡar Lūsiyās āēnge phir mainī faislā dūngā.” ²³ Us ne Paulus par muqarrar afsar* ko hukm diyā ki wuh us kī pahrādārī to kare lekin use kuchh sahūliyat bhī de aur us ke azīzoñ ko us se milne aur us kī kḡhidmat karne se na roke.

Paulus Feliks aur Drūsillā ke Sāmne

²⁴ Kuchh dinoñ ke bād Feliks apnī ahliyā Drūsillā ke hamrāh wāpas āyā. Drūsillā Yahūdī thī. Paulus ko bulā kar unhoñ ne Īsā par imān ke bāre meñ us kī bāteñ sunīñ. ²⁵ Lekin jab rāstbāzī, zabt-e-nafs aur āne wālī adālat ke mazāmīn chhīr gae to Feliks ne ghabrā kar us kī bāt kāṡī, “Fīlhāl kāfī hai. Ab ijāzat hai, jab mere pās waqt hogā mainī āp ko bulā lūngā.” ²⁶ Sāth sāth wuh yih ummīd bhī rakhtā thā ki Paulus rishwat degā, is lie wuh kāī bār use bulā kar us se bāt kartā rahā.

²⁷ Do sāl guzar gae to Feliks kī jagah Purkiyus Festus ā gayā. Tāham us ne Paulus ko qaidkhāne meñ chhoṡ diyā, kyonki wuh Yahūdiyoñ ke sāth riāyat baratnā chāhtā thā.

25

Paulus Shahanshāh se Apīl Kartā Hai

¹ Qaisariyā pahuñchne ke tīn din bād Festus Yarūshalam chalā gayā. ² Wahāñ rāhnumā imāmoñ aur bāqī Yahūdī rāhnumāoñ ne us ke sāmne Paulus par apne ilzāmāt pesh kie. Unhoñ ne bare zor se ³ minnat kī ki wuh un kī riāyat karke Paulus ko Yarūshalam muntaqīl kare. Wajah yih thī ki wuh ghāt meñ baiṡh kar rāste meñ Paulus ko qatl karnā chāhte the. ⁴ Lekin Festus ne jawāb diyā, “Paulus ko Qaisariyā meñ rakhā gayā hai aur mainī khud wahāñ jāne ko hūn. ⁵ Agar us se koī jurm sarzad huā hai to āp ke kuchh rāhnumā mere sāth wahāñ jā kar us par ilzām lagāen.” ⁶ Festus ne mazīd āṡh das din un ke sāth guzāre, phir Qaisariyā chalā gayā. Agle din wuh adālat karne ke lie baiṡhā aur Paulus ko lāne kā hukm diyā. ⁷ Jab Paulus pahuñchā to Yarūshalam se āe hue Yahūdī us ke irdgird kḡare hue aur us par kāī sanjīdā ilzāmāt lagāe, lekin wuh koī bhī bāt sābit na kar sake. ⁸ Paulus ne apnā difā karke kahā, “Mujh se na Yahūdī shariāt, na Baitul-muqaddas aur na shahanshāh ke khilāf jurm sarzad huā hai.”

* **24:23** Sau sipāhiyoñ par muqarrar afsar.

⁹ Lekin Festus Yahūdiyon ke sāth riāyat baratnā chāhtā thā, is lie us ne pūchhā, “Kyā āp Yarūshalam jā kar wahān kī adālat meñ mere sāmne pesh kie jāne ke lie taiyār haiñ?”

¹⁰ Paulus ne jawāb diyā, “Maiñ shahanshāh kī Romī adālat meñ khaṛā hūn aur lāzim hai ki yihī merā faislā kiyā jāe. Āp bhī is se kḥūb wāqif haiñ ki maiñ ne Yahūdiyon se koī nāinsāfi nahīn kī. ¹¹ Agar mujh se koī aisā kām sarzad huā ho jo sazā-e-maut ke lāyq ho to maiñ marne se inkār nahīn karūnga. Lekin agar bequsūr hūn to kisi ko bhī mujhe in ādmiyon ke hawāle karne kā haq nahīn hai. Maiñ shahanshāh se apil kartā hūn!”

¹² Yih sun kar Festus ne apnī kaunsal se mashwarā karke kahā, “Āp ne shahanshāh se apil kī hai, is lie āp shahanshāh hī ke pās jāenge.”

Paulus Agrippā aur Birnīke ke Sāmne

¹³ Kuchh din guzar gae to Agrippā Bādshāh apnī bahan Birnīke ke sāth Festus se milne āyā. ¹⁴ Wuh kaī dīn wahān thahre rahe. Itne meñ Festus ne Paulus ke muāmale par bādshāh ke sāth bāt kī. Us ne kahā, “Yahān ek qaidī hai jise Feliks chhoṛ kar chalā gayā hai. ¹⁵ Jab maiñ Yarūshalam gayā to rāhnumā imāmon aur Yahūdi buzurgoñ ne us par ilzāmāt lagā kar use mujrim qarār dene kā taqzā kiyā. ¹⁶ Maiñ ne unheñ jawāb diyā, ‘Romī qānūn kisi ko adālat meñ pesh kie baḡhair mujrim qarār nahīn detā. Lāzim hai ki use pahle ilzām lagāne wāloñ kā sāmna karne kā mauqā diyā jāe tāki apnā difā kar sake.’ ¹⁷ Jab us par ilzām lagāne wāle yahān pahuñche to maiñ ne tākhīr na kī. Maiñ ne agle hī dīn adālat mun’aqid karke Paulus ko pesh karne kā hukm diyā. ¹⁸ Lekin jab us ke muḡhālif ilzām lagāne ke lie khaṛe hue to wuh aise jurm nahīn the jin kī tawaqqo maiñ kar rahā thā. ¹⁹ Un kā us ke sāth koī aur jhagaṛā thā jo un ke apne mazhab aur ek murdā ādmī banām Īsā se tālluq rakhtā hai. Is Īsā ke bāre meñ Paulus dāwā kartā hai ki wuh zindā hai. ²⁰ Maiñ uljhan meñ paṛ gayā kyonki mujhe mālūm nahīn thā ki kis tarah is muāmale kā sahīh jāyā lūn. Chunāñche maiñ ne pūchhā, ‘Kyā āp Yarūshalam jā kar wahān adālat meñ pesh kie jāne ke lie taiyār haiñ?’ ²¹ Lekin Paulus ne apil kī, ‘Shahanshāh hī merā faislā kare.’ Phīr maiñ ne hukm diyā ki use us waqt tak qaid meñ rakhā jāe jab tak use shahanshāh ke pās bhejne kā intzām na karwā sakūn.”

²² Agrippā ne Festus se kahā, “Maiñ bhī us shaḡhs ko sunanā chāhtā hūn.”

Us ne jawāb diyā, “Kal hī āp us ko sun leñge.”

²³ Agle dīn Agrippā aur Birnīke baṛī dhūmdhām ke sāth āe aur baṛe fauji afsaron aur shahr ke nāmwar ādmiyon ke sāth dīwān-e-ām meñ dāḡhil hue. Festus ke hukm par Paulus ko andar lāyā gayā. ²⁴ Festus ne kahā, “Agrippā Bādshāh aur tamām khawātin-o-hazarāt! Āp yahān ek ādmī ko dekhte haiñ jis ke bāre meñ tamām Yahūdi kḥāh wuh Yarūshalam ke rahne wāle hoñ, kḥāh yahān ke, shor machā kar sazā-e-maut kā taqzā kar rahe haiñ. ²⁵ Merī dānist meñ to is ne koī aisā kām nahīn kiyā jo sazā-e-maut ke lāyq ho. Lekin is ne shahanshāh se apil kī hai, is lie maiñ ne ise Rom bhejne kā faislā kiyā hai. ²⁶ Lekin maiñ shahanshāh ko kyā likh dūn? Kyonki is par koī sāf ilzām nahīn lagāyā gayā. Is lie maiñ ise āp sab ke sāmne lāyā hūn, kḥāskar Agrippā Bādshāh āp ke sāmne, tāki āp is kī taftish karen aur maiñ kuchh likh sakūn. ²⁷ Kyonki mujhe betukī-sī

bāt lag rahī hai ki ham ek qaidī ko Rom bhejeñ jis par ab tak sāf ilzāmāt nahīn lagāe gae haiñ.”

26

Paulus kā Agrippā ke sāmne Difā

¹ Agrippā ne Paulus se kahā, “Āp ko apne difā meñ bolne kī ijāzat hai.” Paulus ne hāth se ishārā karke apne difā meñ bolne kā āghāz kiyā,

² “Agrippā Bādshāh, main apne āp ko k̄hushnasīb samajhtā hūñ ki āj āp hī merā yih difāi bayān sun rahe haiñ jo mujhe Yahūdiyoñ ke tamām ilzāmāt ke jawāb meñ denā par rahā hai. ³ Khāskar is lie ki āp Yahūdiyoñ ke rasm-o-riwāj aur tanāzoñ se wāqif haiñ. Merī arz hai ki āp sabar se merī bāt sunēñ.

⁴ Tamām Yahūdī jānte haiñ ki main ne jawānī se le kar ab tak apnī qaum balki Yarūshalam meñ kis tarah zindagī guzārī. ⁵ Wuh mujhe baṛī der se jānte haiñ aur agar chāheñ to is kī gawāhī bhī de sakte haiñ ki main Farīsī kī zindagī guzartā thā, hamāre mazhab ke usī firqe ki jo sab se kaṭar hai. ⁶ Aur āj merī adālat is wajah se kī jā rahī hai ki main us wāde par ummīd rakhtā hūñ jo Allāh ne hamāre bāpdādā se kiyā. ⁷ Haqīqat meñ yih wuh ummīd hai jis kī wajah se hamāre bārah qabile din rāt aur baṛī lagan se Allāh kī ibādat karte rahte haiñ aur jis kī takmīl ke lie wuh tarapte haiñ. To bhī ai bādshāh, yih log mujh par yih ummīd rakhne kā ilzām lagā rahe haiñ. ⁸ Lekin āp sab ko yih k̄hayāl kyoñ nāqābil-e-yaqīn lagtā hai ki Allāh murdoñ ko zindā kar detā hai?

⁹ Pahle main bhī samajhtā thā ki har mumkin tarīqe se Īsā Nāsarī kī muḥālafat karnā merā farz hai. ¹⁰ Aur yih main ne Yarūshalam meñ kiyā bhī. Rāhnumā imāmoñ se ikhtiyār le kar main ne wahāñ ke bahut-se muqaddasoñ ko jel meñ ḍalwā diyā. Aur jab kabhī unheñ sazā-e-maut denē kā faisla karnā thā to main ne bhī is haq meñ woṭ diyā. ¹¹ Main tamām ibādatk̄hānoñ meñ gayā aur bahut dafā unheñ sazā dilā kar Īsā ke bāre meñ kufr bakne par majbūr karne kī koshish kartā rahā. Main itne taish meñ ā gayā thā ki un kī izārasānī kī ḡharz se bairūn-e-mulk bhī gayā.

Paulus Apnī Tabdīlī kā Zikr Kartā Hai

¹² Ek din main rāhnumā imāmoñ se ikhtiyār aur ijāzatnāmā le kar Damishq jā rahā thā. ¹³ Dopahar taqriban bārah bajē main saṛak par chal rahā thā ki ek raushnī dekhī jo sūraj se zyādā tez thī. Wuh āsmān se ā kar mere aur mere hamsafroñ ke girdāgird chamkī. ¹⁴ Ham sab zamīn par gir gae aur main ne Arāmī zabān meñ ek āwāz sunī, ‘Sāul, Sāul, tū mujhe kyoñ satātā hai? Yoñ mere āñkus ke k̄hilāf pāñw mārñā tere lie hī dushwārī kā bāis hai.’ ¹⁵ Main ne pūchhā, ‘K̄hudāwand, āp kaun haiñ?’ K̄hudāwand ne jawāb diyā, ‘Main Īsā hūñ, wuhī jise tū satātā hai. ¹⁶ Lekin ab uṭh kar kharā ho jā, kyoñki main tujhe apnā k̄hadīm aur gawāh muqarrar karne ke lie tujh par zāhir huā hūñ. Jo kuchh tū ne dekhā hai us kī tujhe gawāhī denī hai aur us kī bhī jo main āindā tujh par zāhir karūngā. ¹⁷ Main tujhe terī apnī qaum se bachāe rakhūngā aur un ḡhairyahūdī qaumoñ se bhī jin ke pās tujhe bhejūngā. ¹⁸ Tū un kī āñkhoñ ko khol degā tāki wuh tārikī aur Iblīs ke ikhtiyār se nūr aur Allāh kī taraf ruṛū karen. Phir un ke gunāhoñ ko muāf kar diyā jāegā aur wuh un ke

sāth āsmānī mīrās meñ sharīk hoñge jo mujh par Īmān lāne se muqaddas kie gae haiñ.’

Paulus Apnī Khidmat kā Bayān Kartā Hai

¹⁹ Ai Agrippā Bādshāh, jab main ne yih sunā to main ne is āsmānī royā ki nāfarmānī na ki ²⁰ balki is bāt ki munādī ki ki log taubā karke Allāh ki taraf rujū karen aur apne amal se apnī tabdilī kā izhār bhī karen. Main ne is ki tabligh pahle Damishq meñ kī, phir Yarūshalam aur pūre Yahūdiyā meñ aur is ke bād Ghairyahūdī gaumon meñ bhī. ²¹ Isī wajah se Yahūdiyōn ne mujhe Baitul-muqaddas meñ pakār kar qatl karne ki koshish kī. ²² Lekin Allāh ne āj tak merī madad ki hai, is lie main yahān kharā ho kar chhoṭōn aur baṛōn ko apnī gawāhī de saktā hūn. Jo kuchh main sunātā hūn wuh wuhī kuchh hai jo Mūsā aur nabiyōn ne kahā hai, ²³ ki Masīh dukh uṭhā kar pahlā shakhs hogā jo murdoñ meñ se jī uṭhegā aur ki wuh yoñ apnī qaum aur Ghairyahūdiyōn ke sāmne Allāh ke nūr kā prachār karegā.”

²⁴ Achānak Festus Paulus kī bāt kāṭ kar chillā uṭhā, “Paulus, hosh meñ āo! Ilm ki ziyādatī ne tumheñ dīwānā kar diyā hai.”

²⁵ Paulus ne jawāb diyā, “Muazzaz Festus, main dīwānā nahīn hūn. Merī yih bāteñ haqīqī aur māqūl haiñ. ²⁶ Bādshāh salāmat in se wāqif haiñ, is lie main un se khul kar bāt kar saktā hūn. Mujhe yaqīn hai ki yih sab kuchh un se chhupā nahīn rahā, kyōnki yih poshidagī meñ yā kisī kone meñ nahīn huā. ²⁷ Ai Agrippā Bādshāh, kyā āp nabiyōn par Īmān rakhte haiñ? Balki main jāntā hūn ki āp un par Īmān rakhte haiñ.”

²⁸ Agrippā ne kahā, “Āp to baṛī jaldī se mujhe qāyl karke Masīhī banānā chāhte haiñ.”

²⁹ Paulus ne jawāb diyā, “Jald yā bader main Allāh se duā kartā hūn ki na sirf āp balki tamām hāzīrīn merī mānind ban jāeñ, siwāe merī zanjīroñ ke.”

³⁰ Phir bādshāh, gawarnar, Birnīke aur bāqī sab uṭh kar chale gae.

³¹ Wahān se nikal kar wuh ek dūsre se bāt karne lage. Sab is par muttāfiq the ki “Is ādmī ne kuchh nahīn kiyā jo sazā-e-maut yā qaid ke lāyq ho.”

³² Aur Agrippā ne Festus se kahā, “Agar is ne shahanshāh se apil na kī hoti to ise rihā kiyā jā saktā thā.”

27

Paulus kā Rom kī Taraf Safr

¹ Jab hamārā İtālī ke lie safr muta'ayyin kiyā gayā to Paulus ko chand ek aur qaidiyōn samet ek Romī afsar * ke hawāle kiyā gayā jis kā nām Yūliyus thā jo shāhī palṭan par muqarrar thā. ² Aristarkhus bhī hamāre sāth thā. Wuh Thissalunīke Shahr kā Makidunī ādmī thā. Ham Adramittiyum Shahr ke ek jahāz par sawār hue jise sūbā Āsiyā kī chand bandargāhoñ ko jānā thā. ³ Agle dīn ham Saidā pahuñche to Yūliyus ne mehrbānī karke Paulus ko shahr meñ us ke dostoñ ke pās jāne ki ijāzat dī tāki wuh us kī zarūriyāt pūrī kar sakeñ. ⁴ Jab ham wahān se rawānā hue to muḫhālīf hawāoñ kī wajah se Jazīrā-e-Qubrus aur sūbā Āsiyā ke darmiyān se guzare. ⁵ Phir khule samundar par chalte chalte ham Kilikiyā par Pamfiliyā ke samundar se guzar kar sūbā Lūkiyā ke shahr Mūrā pahuñche. ⁶ Wahān qaidiyōn par

* 27:1 Sau sipāhiyōn par muqarrar afsar.

muqarrar afsar ko patā chalā ki Iskandariyā kā ek Misri jahāz Ṭālī jā rahā hai. Us par us ne hamēn sawār kiyā.

⁷ Kai din ham āhistā āhistā chale aur barī mushkil se Kanidus ke qarīb pahuñche. Lekin muḥālif hawā kī wajah se ham ne Jazīrā-e-Krete kī taraf ruḵ kiyā aur Salmone Shahr ke qarīb se guzar kar Krete kī ār meñ safr kiyā. ⁸ Lekin wahān ham sāhil ke sāth sāth chalte hue barī mushkil se ek jagah pahuñche jis kā nām ‘Hasīn-bandar’ thā. Shahr Lasayā us ke qarīb wāqe thā.

⁹ Bahut waqt zāe ho gayā thā aur ab bahrī safr khatarnāk bhī ho chukā thā, kyonki Kaffārā kā din (taqrīban Nawambar ke shurū meñ) guzar chukā thā. Is lie Paulus ne unheñ āgāh kiyā, ¹⁰ “Hazarāt, mujhe patā hai ki āge jā kar ham par barī musibat āegī. Hamēn jahāz, māl-o-asbāb aur jānoñ kā nuqsān uṭhānā pāregā.” ¹¹ Lekin qaidiyōñ par muqarrar Romī afsar ne us kī bāt nazarandāz karke jahāz ke nākhudā aur mālik kī bāt mānī. ¹² Chūñki ‘Hasīn-bandar’ meñ jahāz ko sardiyoñ ke mausam ke lie rakhnā mushkil thā is lie aksar log āge Feniks tak pahuñch kar sardiyoñ kā mausam guzārnā chāhte the. Kyonki Feniks Jazīrā-e-Krete kī achchhī bandargāh thī jo sirf junūb-maḡhrib aur shimāl-maḡhrib kī taraf khulī thī.

Samundar par Tūfān

¹³ Chunāñche ek din jab junūb kī simt se halkī-sī hawā chalne lagī to mallāhoñ ne sochā ki hamārā irādā pūrā ho gayā hai. Wuh langar uṭhā kar Krete ke sāhil ke sāth sāth chalne lage. ¹⁴ Lekin thoṛī hī der ke bād mausam badal gayā aur un par jazire kī taraf se ek tūfānī hawā tūt paṛī jo bād-e-shimāl-mashriqī kahlātī hai. ¹⁵ Jahāz hawā ke qābū meñ ā gayā aur hawā kī taraf ruḵ na kar sakā, is lie ham ne hār mān kar jahāz ko hawā ke sāth sāth chalne diyā. ¹⁶ Jab ham ek chhote jazirā banām Kaudā kī ār meñ se guzarne lage to ham ne barī mushkil se bachāo-kashtī ko jahāz par uṭhā kar mahfūz rakhā. (Ab tak wuh rasse se jahāz ke sāth khīnchī jā rahī thī.) ¹⁷ Phir mallāhoñ ne jahāz ke dhāñche ko zyadā mazbūt banāne kī khātir us ke irdgird rasse bāndhe. Khauf yih thā ki jahāz shimālī Afrīqā ke qarīb paṛe chorbālū meñ dhañs jāe. (In retoñ kā nām sūrtis thā.) Is se bachne ke lie unhoñ ne langar ḍāl diyā † tāki jahāz kuchh āhistā chale. Yoñ jahāz hawā ke sāth chalte chalte āge barhā. ¹⁸ Agle din bhī tūfān jahāz ko itnī shiddat se jhanjhoṛ rahā thā ki mallāh māl-o-asbāb ko samundar meñ phaiñkne lage. ¹⁹ Tisre din unhoñ ne apne hī hāthoñ se jahāz chalāne kā kuchh sāmān samundar meñ phaiñk diyā. ²⁰ Tūfān kī shiddat bahut dinōñ ke bād bhī khatm na huī. Na sūraj aur na sitāre nazar āe yahān tak ki ākhirkār hamāre bachne kī har ummīd jāti rahī.

²¹ Kāfi der se dil nahīn chāhtā thā ki khānā khāyā jāe. Ākhirkār Paulus ne logoñ ke bīch meñ khaṛe ho kar kahā, “Hazarāt, behtar hotā ki āp merī bāt mān kar Krete se rawānā na hote. Phir āp is musibat aur khasāre se bach jāte. ²² Lekin ab main āp ko nasīhat kartā hūñ ki hauslā rakheñ. Āp meñ se ek bhī nahīn maregā. Sirf jahāz tabāh ho jāegā. ²³ Kyonki pichhli rāt ek farishtā mere pās ā khaṛā huā, usī Khudā kā farishtā jis kā main bandā hūñ aur jis kī ibādāt main kartā hūñ. ²⁴ Us ne kahā, ‘Paulus, mat ḍar. Lāzim hai ki tujhe shahanshāh ke sāmne pesh kiyā jāe. Aur Allāh apnī mehrbānī se tere wāste tamām hamsafroñ kī jāneñ bhī bachāe

† 27:17 Langar yānī chhoṭā langar jis kī madad se jahāz kā ruḵ ek hī simt meñ rakhā jāta hai.

rakhegā.’ ²⁵ Is lie hauslā rakheñ, kyoñki merā Allāh par ĩmān hai ki aisā hī hogā jis tarah us ne farmāyā hai. ²⁶ Lekin jahāz ko kisī jazīre ke sāhil par chaṛh jānā hai.”

²⁷ Tūfān kī chaudhwiñ rāt jahāz Bahīrā-e-Adriyā par bahe chalā jā rahā thā ki taqriban adhī rāt ko mallāhoñ ne mahsūs kiyā kī sāhil nazdik ā rahā hai. ²⁸ Pānī kī gahrāi kī paimāish karke unheñ mālūm huā ki wuh 120 fuṭ thī. Thoṛī der ke bād us kī gahrāi 90 fuṭ ho chukī thī. ²⁹ Wuh ḍar gae. Kyoñki unhoñ ne andāzā lagāyā ki khatrā hai ki ham sāhil par paṛī chaṭānoñ se ṭakrā jāeñ. Is lie unhoñ ne jahāz ke pichhle hisse se chār langar ḍāl kar duā kī ki din jaldi se chaṛh jāe. ³⁰ Us waqt mallāhoñ ne jahāz se farār hone kī koshish kī. Unhoñ ne yih bahānā banā kar ki ham jahāz ke sāmne se bhī langar ḍālnā chāhte haiñ bachāo-kashtī pānī meñ utarne dī. ³¹ Is par Paulus ne qaidiyōñ par muqarrar afsar aur faujiyōñ se kahā, “Agar yih ādmī jahāz par na raheñ to āp sab mar jāeñge.” ³² Chunāñche unhoñ ne bachāo kashtī ke rasse ko kāt kar use khulā chhoṛ diyā.

³³ Pau phatne wālī thī ki Paulus ne sab ko samjhāyā ki wuh kuchh khā leñ. Us ne kahā, “Āp ne chaudah din se iztirāb kī hālat meñ rah kar kuchh nahīñ khāyā. ³⁴ Ab mehrbānī karke kuchh khā leñ. Yih āp ke bachāo ke lie zarūrī hai, kyoñki āp na sirf bach jāeñge balki āp kā ek bāl bhī bikā nahīñ hogā.” ³⁵ Yih kah kar us ne kuchh roṭī li aur un sab ke sāmne Allāh se shukrguzārī kī duā kī. Phir use toṛ kar khāne lagā. ³⁶ Is se dūsroñ kī hauslā-afzāi huī aur unhoñ ne bhī kuchh khānā khāyā. ³⁷ Jahāz par ham 276 afrād the. ³⁸ Jab sab ser ho gae to gandum ko bhī samundar meñ phaiñkā gayā tāki jahāz aur halkā ho jāe.

Jahāz Ṭukre Ṭukre Ho Jātā Hai

³⁹ Jab din chaṛh gayā to mallāhoñ ne sāhili ilāqe ko na pahchānā. Lekin ek khalīj nazar āi jis kā sāhil achchhā thā. Unheñ khayāl āyā ki shāyad ham jahāz ko wahāñ kḥushkī par chaṛhā sakeñ. ⁴⁰ Chunāñche unhoñ ne langaroñ ke rasse kāt kar unheñ samundar meñ chhoṛ diyā. Phir unhoñ ne wuh rasse khol die jin se patwār bandhe hote the aur sāmne wāle bādbān ko chaṛhā kar hawā ke zor se sāhil kī taraf ruḳh kiyā. ⁴¹ Lekin chalte chalte jahāz ek chorbālū se ṭakrā kar us par chaṛh gayā. Jahāz kā māthā dhañs gayā yahāñ tak ki wuh hil bhī na sakā jabki us kā pichhlā hissā maujoñ kī ṭakkaroñ se ṭukre ṭukre hone lagā.

⁴² Faujī qaidiyōñ ko qatl karnā chāhte the tāki wuh jahāz se tair kar farār na ho sakeñ. ⁴³ Lekin un par muqarrar afsar Paulus ko bachānā chāhtā thā, is lie us ne unheñ aisā karnē na diyā. Us ne hukm diyā ki pahle wuh sab jo tair sakte haiñ pānī meñ chhalāng lagā kar kināre tak pahuñcheñ. ⁴⁴ Bāqiyōñ ko takhtoñ yā jahāz ke kisī ṭukre ko pakar kar pahuñchnā thā. Yoñ sab sahīh-salāmat sāhil tak pahuñche.

28

Jazīrā-e-Milite Meñ

¹ Tūfān se bachne par hamēñ mālūm huā ki jazīre kā nām Milite hai. ² Maqāmī logoñ ne hamēñ ghairmāmūlī mehrbānī dikhāi. Unhoñ ne āg jalā kar hamārā istiqbāl kiyā, kyoñki bārish shurū ho chukī thī aur ṭhāñd thī. ³ Paulus ne bhī lakaṛī kā ḍher jamā kiyā. Lekin jyoñ hī us ne use āg meñ phaiñkā ek zahrilā sānp āg kī tapish se bhāg kar nikal āyā aur Paulus ke hāth se chimaṭ kar use ḍas liyā. ⁴ Maqāmī logoñ ne sānp ko Paulus ke

hāth se lage dekhā to ek dūsre se kahne lage, “Yih ādmī zarūr qātil hogā. Go yih samundar se bach gayā, lekin insāf kī dewī ise jīne nahīn detī.”

⁵ Lekin Paulus ne sānp ko jhaṭak kar āg meñ phaiñk diyā, aur sānp kā koī burā asar us par na huā. ⁶ Log is intazār meñ rahe ki wuh sūj jāe yā achānak gir pare, lekin kāfi der ke bād bhī kuchh na huā. Is par unhoñ ne apnā kḥayāl badal kar use dewatā qarār diyā.

⁷ Qarīb hī jazīre ke sab se baṛe ādmī kī zamīneñ thīn. Us kā nām Publiyuś thā. Us ne apne ghar meñ hamārā istiqbāl kiyā aur tīn dīn tak hamārī kḥūb mehmān-nawāzī kī. ⁸ Us kā bāp bīmār paṛā thā, wuh bukhār aur pechhīś ke marz meñ muḅtalā thā. Paulus us ke kamre meñ gayā, us ke lie duā kī aur apne hāth us par rakh die. Is par mariz ko shifā milī. ⁹ Jab yih huā to jazīre ke bāqī tamām marīzoñ ne Paulus ke pās ā kar shifā pāī. ¹⁰ Natīje meñ unhoñ ne kāī tarah se hamārī izzat kī. Aur jab rawānā hone kā waqt ā gayā to unhoñ ne hameñ wuh sab kuchh muhayīyā kiyā jo safr ke lie darkār thā.

Jazīrā-e-Milite se Rom Tak

¹¹ Jazīre par tīn māh guzar gae. Phir ham ek jahāz par sawār hue jo sardiyoñ ke mausam ke lie wahāñ ṭhahar gayā thā. Yih jahāz Iskandariyā kā thā aur us ke māthe par jurwāñ dewatāoñ ‘Kāstar’ aur ‘Polluks’ kī mūrāt nasab thī. Ham wahāñ se ruḥṣat ho kar ¹² Surkūsā Shahr pahuñche. Tīn dīn ke bād ¹³ ham wahāñ se Regiyum Shahr gae jahāñ ham sirf ek dīn ṭhahre. Phir junūb se hawā uṭhī, is lie ham agle dīn Putiyolī pahuñche. ¹⁴ Is shahr meñ hamārī mulāqāt kuchh bhāīyoñ se huī. Unhoñ ne hameñ apne pās ek haftā rahne kī dāwat dī. Yoñ ham Rom pahuñch gae. ¹⁵ Rom ke bhāīyoñ ne hamāre bāre meñ sun rakhā thā, aur kuchh hamārā istiqbāl karne ke lie qasbā banām appiyus ke chauk tak āe jabki kuchh sirf ‘Tin-sarāy’ tak ā sake. Unheñ dekh kar Paulus ne Allāh kā shukr kiyā aur nayā hauslā pāyā.

Rom Meñ

¹⁶ Hamāre Rom meñ pahuñchne par Paulus ko apne kirāe ke makān meñ rahne kī ijāzat milī, go ek faujī us kī pahrādārī karne ke lie us ke sāth rahā.

¹⁷ Tīn dīn guzar gae to Paulus ne Yahūdī rāhnumāoñ ko bulāyā. Jab wuh jamā hue to us ne un se kahā, “Bhāīyo, mujhe Yarūshalam meñ giriftār karke Romiyoñ ke hawāle kar diyā gayā hālāñki mainī ne apnī qaum yā apne bāpdādā ke rasm-o-riwāj ke kḥilāf kuchh nahīn kiyā thā. ¹⁸ Romī merā jāyza le kar mujhe rihā karnā chāhte the, kyonki unheñ mujhe sazā-e-maut dene kā koī sabab na milā thā. ¹⁹ Lekin Yahūdīyoñ ne etarāz kiyā aur yoñ mujhe shahanshāh se apil karne par majbūr kar diyā gayā, go merā yih irādā nahīn hai ki mainī apnī qaum par koī ilzām lagāūn. ²⁰ Mainī ne is lie āp ko bulāyā tāki āp se milūn aur guftgū karūn. Mainī us shakḥs kī kḥatīr īn zanjīroñ se jakaṛā huā hūñ jis ke āne kī ummīd Isrāīl rakhtā hai.”

²¹ Yahūdīyoñ ne use jawāb diyā, “Hameñ Yahūdīyā se āp ke bāre meñ koī bhī kḥat nahīn milā. Aur jitne bhāī wahāñ se āe haiñ un meñ se ek ne bhī āp ke bāre meñ na to koī manfī riport dī na koī burī bāt batāī. ²² Lekin ham āp se sunanā chāhte haiñ ki āp ke kḥayālāt kyā haiñ, kyonki ham itnā jānte haiñ ki har jagah log is firqe ke kḥilāf bāteñ kar rahe haiñ.”

²³ Chunāñche unhoñ ne milne kā ek dīn muqarrar kiyā. Jab Yahūdī dubārā us jagah āe jahāñ Paulus rahtā thā to un kī tādād bahut zyādā

thī. Subah se le kar shām tak us ne Allāh kī bādshāhī bayān kī aur us kī gawāhī dī. Us ne unheñ Mūsā kī shariyat aur nabiyon ke hawālājāt pesh kar karke Isā ke bāre meñ qāyl karne kī koshish kī. ²⁴ Kuchh to qāyl ho gae. Lekin bāqī imān na lāe. ²⁵ Un meñ nā-ittafāqī paidā hui to wuh chale gae. Jab wuh jāne lage to Paulus ne un se kahā, “Rūhul-quds ne Yasāyāh Nabī kī mārifat āp ke bāpdādā se thik kahā kī

²⁶ Jā, is qaum ko batā, ‘Tum apne kānon se sunoge
magar kuchh nahīn samjhoge,
tum apnī ānkhoñ se dekhoge
magar kuchh nahīn jānoge.

²⁷ Kyoñki is qaum kā dil behis ho gayā hai.
Wuh mushkil se apne kānon se sunte haiñ,
unhoñ ne apnī ānkhoñ ko band kar rakhā hai,
aisā na ho kī wuh apnī ānkhoñ se dekheñ,
apne kānon se sunēñ,
apne dil se samjheñ,
merī taraf rujū karen
aur maiñ unheñ shifā dūñ.’ ”

²⁸ Paulus ne apnī bāt in alfāz se khatm kī, “Ab jān leñ kī Allāh kī taraf se yih najāt Ghairyahūdiyon ko bhī pesh kī gaī hai aur wuh suneñge bhī!”

²⁹ [Jab us ne yih kahā to Yahūdī āpas meñ bahs-mubāhasā karte hue chale gae.]

³⁰ Paulus pūre do sāl apne kirāe ke ghar meñ rahā. Jo bhī us ke pās āyā us kā us ne istiqbāl karke ³¹ dilerī se Allāh kī bādshāhī kī munādī kī aur Kḥudāwand Isā Masīh kī tālīm dī. Aur kisī ne mudākhalat na kī.

Romiyon

Salām

¹ Yih khat Masīh Īsā ke ḡhulām Paulus kī taraf se hai jise rasūl hone ke lie bulāyā aur Allāh kī khushkhabrī kī munādī karne ke lie alag kiyā gayā hai.

² Pāk nawishton meñ darj is khushkhabrī kā wādā Allāh ne pahle hī apne nabiyon se kar rakhā thā. ³ Aur yih paighām us ke Farzand Īsā ke bāre meñ hai. Insānī lihāz se wuh Dāūd kī nasl se paidā huā, ⁴ jabki Rūhul-quds ke lihāz se wuh qudrat ke sāth Allāh kā Farzand thahrā jab wuh murdoñ meñ se jī uṭhā. Yih hai hamāre Khudāwand Īsā Masīh ke bāre meñ Allāh kī khushkhabrī. ⁵ Masīh se hameñ rasūlī iḡhtiyār kā yih fazl hāsīl huā hai ki ham tamām Ḡhairyahūdiyōñ meñ munādī karen tāki wuh imān lā kar us ke tābe ho jāeñ aur yoñ Masīh ke nām ko jalāl mile.

⁶ Āp bhī un Ḡhairyahūdiyōñ meñ se haiñ, jo Īsā Masīh ke bulāe hue haiñ.

⁷ Maiñ āp sab ko likh rahā hūñ jo Rom meñ Allāh ke pyāre haiñ aur maḡhsūs-o-muqaddas hone ke lie bulāe gae haiñ.

Khudā hamārā Bāp aur Khudāwand Īsā Masīh āp ko fazl aur salāmatī atā karen.

Rom Jāne kī Ārzū

⁸ Awwal, maiñ āp sab ke lie Īsā Masīh ke wasile se apne Khudā kā shukr kartā hūñ, kyonki pūrī duniyā meñ āp ke imān kā charchā ho rahā hai.

⁹ Khudā hī merā gawāh hai jis kī khidmat maiñ apnī rūh meñ kartā hūñ jab maiñ us ke Farzand ke bāre meñ khushkhabrī phailātā hūñ, maiñ lagātār āp ko yād kartā rahtā hūñ ¹⁰ aur har waqt apnī duāoñ meñ minnat kartā hūñ ki Allāh mujhe ākhirkār āp ke pās āne kī kāmyābī atā kare. ¹¹ Kyonki maiñ āp se milne kā ārzūmand hūñ. Maiñ chāhtā hūñ ki mere zariye āp ko kuchh ruhānī barkat mil jāe aur yoñ āp mazbūt ho jāeñ. ¹² Yānī āne kā maḡsad yih hai ki mere imān se āp kī hauslā-afzāī kī jāe aur isī tarah āp ke imān se merā hauslā bhī barh jāe.

¹³ Bhāiyō, āp ke ilm meñ ho ki maiñ ne bahut dafā āp ke pās āne kā irādā kiyā. Kyonki jis tarah dīgar Ḡhairyahūdī aqwām meñ merī khidmat se phal paidā huā hai usī tarah āp meñ bhī phal dekhnā chāhtā hūñ. Lekin āj tak mujhe rokā gayā hai. ¹⁴ Bāt yih hai ki yih khidmat saranjām denā merā farz hai, khāh Yūnāniyōñ meñ ho yā Ḡhairyūnāniyōñ meñ, khāh dānāoñ meñ ho yā nādānoñ meñ. ¹⁵ Yihī wajah hai ki maiñ āp ko bhī jo Rom meñ rahte haiñ Allāh kī khushkhabrī sunāne kā mushtāq hūñ.

Allāh kī Khushkhabrī kī Qudrat

¹⁶ Maiñ to khushkhabrī ke sabab se sharmātā nahīñ, kyonki yih Allāh kī qudrat hai jo har ek ko jo imān lātā hai najāt detī hai, pahle Yāhūdiyōñ ko, phir Ḡhairyahūdiyōñ ko. ¹⁷ Kyonki is khushkhabrī meñ Allāh kī hī rāstbāzī zāhir hotī hai, wuh rāstbāzī jo shurū se ākhir tak imān par mabnī hai. Yihī bāt kalām-e-muqaddas meñ darj hai jab likhā hai, “Rāstbāz imān hī se jītā rahegā.”

Insān par Allāh kā Ḡhazab

¹⁸ Lekin Allāh kā ḡhazab āsmān par se un tamām bedīn aur nārāst logon par nāzil hotā hai jo sachchāi ko apnī nārāstī se dabāe rakhte haiñ. ¹⁹ Jo kuchh Allāh ke bāre meñ mālum hō saktā hai wuh to un par zāhir hai, hāñ Allāh ne ḡhud yih un par zāhir kiyā hai. ²⁰ Kyonki duniyā kī taḡhliq se le kar āj tak insān Allāh kī andekhī fitrat yānī us kī azlī qudrat aur ulūhiyat maḡhlūqāt kā mushāhadā karne se pahchān saktā hai. Is lie un ke pās koī uzr nahīñ. ²¹ Allāh ko jānane ke bāwujūd unhoñ ne use wuh jalāl na diyā jo us kā haq hai, na us kā shukr adā kiyā balki wuh bātil ḡhayālāt meñ paḡ gae aur un ke besamajh dilon par tāriki chhā gai. ²² Wuh dāwa to karte the ki ham dānā haiñ, lekin ahmaq sābit hue. ²³ Yoñ unhoñ ne ḡhairfānī ḡhudā ko jalāl dene ke bajāe aise buton kī pūjā kī jo fānī insān, parindon, chaupāiyon aur reñgne wāle jānwaron kī sūrat meñ banāe gae the.

²⁴ Is lie Allāh ne unheñ un najis kāmon meñ chhoḡ diyā jo un ke dil karnā chāhte the. Natīje meñ un ke jism ek dūse se behurmat hote rahe.

²⁵ Hāñ, unhoñ ne Allāh ke bāre meñ sachchāi ko radd karke jhūḡ ko apnā liyā aur maḡhlūqāt kī parastish aur ḡhidmat kī, na ki Ḳhāliq kī, jis kī tārif abad tak hotī rahe, āmīn.

²⁶ Yihī wajah hai ki Allāh ne unheñ un kī sharmnāk shahwaton meñ chhoḡ diyā. Un kī ḡhawātīn ne fitratī jinsī tālluqāt ke bajāe ḡhairfitratī tālluqāt rakhe. ²⁷ Isī tarah mard ḡhawātīn ke sāth fitratī tālluqāt chhoḡ kar ek dūse kī shahwat meñ mast ho gae. Mardon ne mardon ke sāth behayā harkateñ karke apne badanon meñ apnī is gumrahī kā munāsib badlā pāyā.

²⁸ Aur chūñki unhoñ ne Allāh ko jānane se inkār kar diyā is lie us ne unheñ un kī makrūh soch meñ chhoḡ diyā. Aur is lie wuh aisī harkateñ karte rahte haiñ jo kabhī nahīñ karnī chāhien. ²⁹ Wuh har tarah kī nārāstī, shar, lālach aur burāi se bhare hue haiñ. Wuh hasad, ḡhūnrezī, jhagare, fareb aur kināwarī se labrez haiñ. Wuh chughlī khāne wāle, ³⁰ tohmat lagāne wāle, Allāh se nafrat karne wāle, sarkash, maḡhrūr, sheḡhībāz, badī ko ijād karne wāle, māñ-bāp ke nāfarmān, ³¹ besamajh, bewafā, sangdil aur berahm haiñ. ³² Agarche wuh Allāh kā farmān jānte haiñ ki aisā karne wāle sazā-e-maut ke mustahiq haiñ to bhī wuh aisā karte haiñ. Na sirf yih balki wuh aisā karne wāle dīgar logon ko shābāsh bhī dete haiñ.

2

Allāh kī Rāst Adālat

¹ Ai insān, kyā tū dūson ko mujrim ṡhahrātā hai? Tū jo koī bhī ho terā koī uzr nahīñ. Kyonki tū ḡhud bhī wuhī kuchh kartā hai jis meñ tū dūson ko mujrim ṡhahrātā hai aur yoñ apne āp ko bhī mujrim qarār detā hai. ² Ab ham jānte haiñ ki aise kām karne wālon par Allāh kā faisla munsifānā hai. ³ Tāham tū wuhī kuchh kartā hai jis meñ tū dūson ko mujrim ṡhahrātā hai. Kyā tū samajhtā hai ki ḡhud Allāh kī adālat se bach jāegā? ⁴ Yā kyā tū us kī wasī mehrbānī, tahammul aur sabar ko haqīr jāntā hai? Kyā tujhe mālum nahīñ ki Allāh kī mehrbānī tujhe taubā tak le jānā chāhtī hai? ⁵ Lekin tū haṡdharm hai, tū taubā karne ke lie taiyār nahīñ aur yoñ apnī sazā meñ izāfā kartā jā rahā hai, wuh sazā jo us dīn dī jāegi jab Allāh kā ḡhazab nāzil hogā, jab us kī rāst adālat zāhir hogi. ⁶ Allāh har ek ko us ke kāmon kā badlā degā. ⁷ Kuchh log sābitqadmī se nek kām karte aur jalāl, izzat aur baqā ke tālib rahte haiñ. Unheñ Allāh

abadi zindagi atā karegā. ⁸ Lekin kuchh log khudgharzh haiñ aur sachchāi kī nahīñ balki nārāstī kī pairawī karte haiñ. Un par Allāh kā ghazab aur qahr nāzil hogā. ⁹ Musibat aur pareshānī har us insān par āegī jo burāi kartā hai, pahle Yahūdī par, phir Yūnānī par. ¹⁰ Lekin jalāl, izzat aur salāmātī har us insān ko hāsīl hogī jo nekī kartā hai, pahle Yahūdī ko, phir Yūnānī ko. ¹¹ Kyonkī Allāh kisī kā bhī tarafdār nahīñ.

¹² Ghairyahūdiyon ke pās Mūsūwī shariāt nahīñ hai, is lie wuh shariāt ke baghair hī gunāh karke halāk ho jāte haiñ. Yahūdiyon ke pās shariāt hai, lekin wuh bhī nahīñ bacheñge. Kyonki jab wuh gunāh karte haiñ to shariāt hī unheñ mujrim thahrātī hai. ¹³ Kyonki Allāh ke nazdik yih kāfī nahīñ ki ham shariāt ki bāteñ sunēñ balki wuh hameñ us waqt hī rāstbāz qarār detā hai jab shariāt par amal bhī karte haiñ. ¹⁴ Aur go Ghairyahūdiyon ke pās shariāt nahīñ hotī lekin jab bhī wuh fitratī taur par wuh kuchh karte haiñ jo shariāt farmātī hai to zāhir karte haiñ ki go hamāre pās shariāt nahīñ to bhī ham apne āp ke lie khud shariāt haiñ. ¹⁵ Is meñ wuh sābit karte haiñ ki shariāt ke taqāze un ke dil par likhe hue haiñ. Un kā zamīr bhī is kī gawāhī detā hai, kyonki un ke khayālāt kabhī ek dūsre kī mazammāt aur kabhī ek dūsre kā difā bhī karte haiñ. ¹⁶ Gharz, merī khushkhabrī ke mutābiq har ek ko us dīn apnā ajr milegā jab Allāh Isā Masih kī mārifāt insānoñ kī poshidā bātoñ kī adālat karegā.

Yahūdī aur Shariāt

¹⁷ Achchhā, tū apne āp ko Yahūdī kahtā hai. Tū shariāt par inhisār kartā aur Allāh ke sāth apne tālluq par fakhr kartā hai. ¹⁸ Tū us kī marzi ko jāntā hai aur shariāt kī tālīm pāne ke bāis sahīh rāh kī pachchān rakhtā hai. ¹⁹ Tujhe purā yaqīn hai, ‘Maiñ andhoñ kā qāyd, tārikī meñ basne wāloñ kī raushnī, ²⁰ besamjhoñ kā muallim aur bachchoñ kā ustād hūñ.’ Ek lihāz se yih durust bhī hai, kyonki shariāt kī sūrat meñ tere pās ilm-o-irfān aur sachchāi maujūd hai. ²¹ Ab batā, tū jo auroñ ko sikhātā hai apne āp ko kyon nahīñ sikhātā? Tū jo chorī na karne kī munādī kartā hai, khud chorī kyon kartā hai? ²² Tū jo auroñ ko zinā karne se manā kartā hai, khud zinā kyon kartā hai? Tū jo butoñ se ghin khātā hai, khud mandiroñ ko kyon lūttā hai? ²³ Tū jo shariāt par fakhr kartā hai, kyon is kī khilāfwarzī karke Allāh kī be’izzatī kartā hai? ²⁴ Yih wuhī bāt hai jo kalām-e-muqaddas meñ likhī hai, “Tumhāre sabab se Ghairyahūdiyon meñ Allāh ke nām par kufr bakā jātā hai.”

²⁵ Khatne kā faydā to us waqt hotā hai jab tū shariāt par amal kartā hai. Lekin agar tū us kī hukmadūli kartā hai to tū nāmaḳhtūn jaisā hai. ²⁶ Is ke baraks agar nāmaḳhtūn Ghairyahūdi shariāt ke taqāzoñ ko purā kartā hai to kyā Allāh use maḳhtūn Yahūdī ke barābar nahīñ thahrāegā? ²⁷ Chunāñche jo nāmaḳhtūn Ghairyahūdi shariāt par amal karte haiñ wuh āp Yahūdiyon ko mujrim thahrāeñge jin kā khatnā huā hai aur jin ke pās shariāt hai, kyonki āp shariāt par amal nahīñ karte. ²⁸ Āp is binā par haqīqī Yahūdī nahīñ haiñ ki āp ke wālidain Yahūdī the yā āp ke badan kā khatnā zāhiri taur par huā hai. ²⁹ Balki haqīqī Yahūdī wuh hai jo bātin meñ Yahūdī hai. Aur haqīqī khatnā us waqt hotā hai jab dil kā khatnā huā hai. Aisā khatnā shariāt se nahīñ balki Rūhul-quds ke wasile se kiyā jātā hai. Aur aise Yahūdī ko insān kī taraf se nahīñ balki Allāh kī taraf se tārif miltī hai.

3

1 To kyā Yahūdī hone kā yā khatnā kā koī faydā hai? 2 Jī hān, har tarah kā! Awwal to yih ki Allāh kā kalām un ke sapurd kiyā gayā hai. 3 Agar un meñ se bāz bewafā nikle to kyā huā? Kyā is se Allāh kī wafādārī bhī khatm ho jāegī? 4 Kabhī nahīn! Lāzim hai ki Allāh sachchā ṭhahre go har insān jhūṭā hai. Yoñ kalām-e-muqaddas meñ likhā hai, “Lāzim hai ki tū bolte waqt rāst ṭhahre aur adālat karte waqt ghālib āe.”

5 Koī kah saktā hai, “Hamārī nārāstī kā ek achchhā maqsad hotā hai, kyonki is se logon par Allāh kī rāstī zāhir hotī hai. To kyā Allāh be’insāf nahīn hogā agar wuh apnā ghazab ham par nāzil kare?” (Maiñ insānī khayāl pesh kar rahā hūn.) 6 Hargiz nahīn! Agar Allāh rāst na hotā to phir wuh duniyā kī adālat kis tarah kar saktā?

7 Shāyad koī aur etarāz kare, “Agar merā jhūṭ Allāh kī sachchāi ko kasrat se numāyān kartā hai aur yoñ us kā jalāl barhṭā hai to wuh mujhe kyonkar gunāhgār qarār de saktā hai?” 8 Kuchh log ham par yih kufr bhī bakte haiñ ki ham kahte haiñ, “Āo, ham burāī karen tāki bhalāī nikle.” Insāf kā taqāzā hai ki aise logon ko mujrim ṭhahrāyā jāe.

Koī Rāstbāz Nahīn

9 Ab ham kyā kahnē? Kyā ham Yahūdī dūsron se bartar haiñ? Bilkul nahīn. Ham to pahle hī yih ilzām lagā chuke haiñ ki Yahūdī aur Yūnānī sab hī gunāh ke qabze meñ haiñ. 10 Kalām-e-muqaddas meñ yoñ likhā hai,

“Koī nahīn jo rāstbāz hai, ek bhī nahīn.

11 Koī nahīn jo samajhdār hai,
koī nahīn jo Allāh kā tālib hai.

12 Afsos, sab sahīh rāh se bhaṭak gae.
Sab ke sab bigar gae haiñ.

Koī nahīn jo bhalāī kartā ho, ek bhī nahīn.

13 Un kā galā khulī qabr hai,
un kī zabān fareb detī hai.

Un ke honṭon meñ sānp kā zahr hai.

14 Un kā muñh lānat aur karwāhaṭ se bharā hai.

15 Un ke pānw khūn bahāne ke lie jaldī karte haiñ.

16 Apne pīchhe wuh tabāhī-o-barbādī chhoṛ jāte haiñ,

17 aur wuh salāmātī kī rāh nahīn jānte.

18 Un kī ānkhoñ ke sāmne Khudā kā khauf nahīn hotā.”

19 Ab ham jānte haiñ ki shariyat jo kuchh farmātī hai unheñ farmātī hai jin ke sapurd wuh kī gai hai. Maqsad yih hai ki har insān ke bahāne khatm kie jāen aur tamām duniyā Allāh ke sāmne mujrim ṭhahre. 20 Kyonki shariyat ke taqāze pūre karne se koī bhī us ke sāmne rāstbāz nahīn ṭhahar saktā, balki shariyat kā kām yih hai ki hamāre andar gunāhgār hone kā ehsās paidā kare.

Rāstbāz Hone ke lie Īmān Zarūrī Hai

21 Lekin ab Allāh ne ham par ek rāh kā inkishāf kiyā hai jis se ham shariyat ke baḡhair hī us ke sāmne rāstbāz ṭhahar sakte haiñ. Tauret aur nabiyon ke sahīfe bhī is kī tasdiq karte haiñ. 22 Rāh yih hai ki jab ham Īsā Masih par imān lāte haiñ to Allāh hamēñ rāstbāz qarār detā hai. Aur yih rāh sab ke lie hai. Kyonki koī bhī farq nahīn, 23 sab ne gunāh kiyā, sab Allāh ke us jalāl se mahrūm haiñ jis kā wuh taqāzā kartā hai, 24 aur sab muft meñ Allāh ke fazl hī se rāstbāz ṭhahrāe jāte haiñ, us fidie ke wasile

se jo Masīh Īsā ne diyā. ²⁵ Kyoṅki Allāh ne Īsā ko us ke ḵhūn ke bāis kaffārā kā wasilā banā kar pesh kiyā, aisā kaffārā jis se imān lāne wāloṅ ko gunāhoṅ kī muāfi milti hai. Yoṅ Allāh ne apnī rāstī zāhir kī, pahle māzī meṅ jab wuh apne sabr-o-tahammul meṅ gunāhoṅ kī sazā dene se bāz rahā ²⁶ aur ab maujūdā zamāne meṅ bhī. Is se wuh zāhir kartā hai kī wuh rāst hai aur har ek ko rāstbāz ṭhahrātā hai jo Īsā par imān lāyā hai.

²⁷ Ab hamārā faḵhr kahān rahā? Use to ḵhatm kar diyā gayā hai. Kis shariāt se? Kyā āmāl kī shariāt se? Nahīn, balki imān kī shariāt se. ²⁸ Kyoṅki ham kahte haiṅ kī insān ko imān se rāstbāz ṭhahrāyā jāta hai, na kī āmāl se. ²⁹ Kyā Allāh sirf Yahūdiyoṅ kā Ḵhudā hai? Ghairyahūdiyoṅ kā nahīn? Hān, Ghairyahūdiyoṅ kā bhī hai. ³⁰ Kyoṅki Allāh ek hī hai jo maḵhtūn aur nāmaḵhtūn donoṅ ko imān hī se rāstbāz ṭhahrāegā. ³¹ Phir kyā ham shariāt ko imān se mansūḵh karte haiṅ? Hargiz nahīn, balki ham shariāt ko qāym rakhte haiṅ.

4

Ibrāhīm Imān se Rāstbāz Ṭhahrā

¹ Ibrāhīm jismānī lihāz se hamārā bāp thā. To rāstbāz ṭhaharne ke silsile meṅ us kā kyā tajrabā thā? ² Ham kah sakte haiṅ kī agar wuh shariāt par amal karne se rāstbāz ṭhahartā to wuh apne āp par faḵhr kar saktā thā. Lekin Allāh ke nazdīk us ke pās apne āp par faḵhr karne kā koī sabab na thā. ³ Kyoṅki kalām-e-muqaddas meṅ likhā hai, “Ibrāhīm ne Allāh par bharosā rakhā. Is binā par Allāh ne use rāstbāz qarār diyā.” ⁴ Jab log kām karte haiṅ to un kī mazdūri koī ḵhās mehrbānī qarār nahīn dī jāti, balki yih to un kā haq bantā hai. ⁵ Lekin jab log kām nahīn karte balki Allāh par imān rakhte haiṅ jo bedīnoṅ ko rāstbāz qarār detā hai to un kā koī haq nahīn bantā. Wuh un ke imān hī kī binā par rāstbāz qarār die jāte haiṅ. ⁶ Dāūd yihī bāt bayān kartā hai jab wuh us shaḵhs ko mubārak kahtā hai jise Allāh baḡhair āmāl ke rāstbāz ṭhahrātā hai,

⁷ “Mubārak haiṅ wuh jin ke jarāym muāf kie gae.

Jin ke gunāh ḡhānpe gae haiṅ.

⁸ Mubārak hai wuh jis kā gunāh Rab hisāb meṅ nahīn lāegā.”

⁹ Kyā yih mubārakbādī sirf maḵhtūnoṅ ke lie hai yā nāmaḵhtūnoṅ ke lie bhī? Ham to bayān kar chuke haiṅ kī Ibrāhīm imān kī binā par rāstbāz ṭhahrā. ¹⁰ Use kis hālat meṅ rāstbāz ṭhahrāyā gayā? Ḵhatnā karāne ke bād yā pahle? Ḵhatne ke bād nahīn balki pahle. ¹¹ Aur ḵhatnā kā jo nishān use milā wuh us kī rāstbāzī kī muhr thī, wuh rāstbāzī jo use ḵhatnā karāne se peshtar mili, us waqt jab wuh imān lāyā. Yoṅ wuh un sab kā bāp hai jo baḡhair ḵhatnā karāe imān lāe haiṅ aur is binā par rāstbāz ṭhaharte haiṅ. ¹² Sāth hī wuh ḵhatnā karāne wāloṅ kā bāp bhī hai, lekin un kā jin kā na sirf ḵhatnā huā hai balki jo hamāre bāp Ibrāhīm ke us imān ke naqsh-e-qadam par chalte haiṅ jo wuh ḵhatnā karāne se peshtar rakhtā thā.

Allāh kā Wādā Imān se Hāsil Hotā Hai

¹³ Jab Allāh ne Ibrāhīm aur us kī aulād se wādā kiyā kī wuh duniyā kā wāris hogā to us ne yih is lie nahīn kiyā kī Ibrāhīm ne shariāt kī pairawī kī balki is lie kī wuh imān lāyā aur yoṅ rāstbāz ṭhahrāyā gayā. ¹⁴ Kyoṅki agar wuh wāris haiṅ jo shariāt ke pairokār haiṅ to phir imān beasar ṭhahrā

aur Allāh kā wādā miṭ gayā. ¹⁵ Sharīat Allāh kā ḡhazab hī paidā kartī hai. Lekin jahān koī sharīat nahīn wahān us kī ḡhilāfwarzī bhī nahīn.

¹⁶ Chunānche yih mīrās imān se miltī hai tāki is kī buniyād Allāh kā fazl ho aur is kā wādā Ibrāhīm kī tamām nasl ke lie ho, na sirf shariat ke pairokāroñ ke lie balki un ke lie bhī jo Ibrāhīm kā-sā imān rakhte haiñ. Yihī ham sab kā bāp hai. ¹⁷ Yoñ Allāh kalām-e-muqaddas meñ us se wādā kartā hai, “Main ne tujhe bahut qaumoñ kā bāp banā diyā hai.” Allāh hī ke nazdīk Ibrāhīm ham sab kā bāp hai. Kyoñki us kā imān us Khudā par thā jo murdoñ ko zindā kartā aur jis ke hukm par wuh kuchh paidā hotā hai jo pahle nahīn thā. ¹⁸ Ummīd kī koī kiran dikhāī nahīn detī thī, phir bhī Ibrāhīm ummīd ke sāth imān rakhtā rahā kī main zarūr bahut qaumoñ kā bāp banūngā. Aur ākhirkār aisā hī huā, jaisā kalām-e-muqaddas meñ wādā kiyā gayā thā kī “Terī aulād itnī hī beshumār hogī.” ¹⁹ Aur Ibrāhīm kā imān kamzor na parā, hālānki use mālūm thā kī main taqriban sau sāl kā hūn aur merā aur Sārā ke badan goyā murdā haiñ, ab bachche paidā karne kī umr Sārā ke lie guzar chukī hai. ²⁰ To bhī Ibrāhīm kā imān khatm na huā, na us ne Allāh ke wāde par shak kiyā balki imān meñ wuh mazīd mazbūt huā aur Allāh ko jalāl detā rahā. ²¹ Use puḡhtā yaqīn thā kī Allāh apne wāde ko pūrā karne kī qudrat rakhtā hai. ²² Us ke is imān kī wajah se Allāh ne use rāstbāz qarār diyā. ²³ Kalām-e-muqaddas meñ yih bāt kī Allāh ne use rāstbāz qarār diyā na sirf us kī ḡhātīr likhī gaī ²⁴ balki hamārī ḡhātīr bhī. Kyoñki Allāh hameñ bhī rāstbāz qarār degā agar ham us par imān rakheñ jis ne hamāre ḡhudāwand Isā ko murdoñ meñ se zindā kiyā. ²⁵ Hamārī hī ḡhātōñ kī wajah se use maut ke hawāle kiyā gayā, aur hameñ hī rāstbāz qarār dene ke lie use zindā kiyā gayā.

5

Rāstbāzī kā Anjām

¹ Ab chūnki hameñ imān se rāstbāz qarār diyā gayā hai is lie Allāh ke sāth hamārī sulah hai. Is sulah kā wasilā hamārā ḡhudāwand Isā Masīh hai. ² Hamāre imān lāne par us ne hameñ fazl ke us maqām tak pahuñchāyā jahān ham āj qāym haiñ. Aur yoñ ham is ummīd par faḡhr karte haiñ kī ham Allāh ke jalāl meñ sharīk hoñge. ³ Na sirf yih balki ham us waqt bhī faḡhr karte haiñ jab ham musibatoñ meñ phañse hote haiñ. Kyoñki ham jānte haiñ kī musibat se sābitqadmī paidā hotī hai, ⁴ sābitqadmī se puḡhtagī aur puḡhtagī se ummīd. ⁵ Aur ummīd hameñ sharmindā hone nahīn detī, kyoñki Allāh ne hameñ Rūhul-quds de kar us ke wasilā se hamāre diloñ meñ apnī muhabbat unḡeli hai.

⁶ Kyoñki ham abhī kamzor hī the to Masīh ne ham bedīnoñ kī ḡhātīr apnī jān de dī. ⁷ Mushkil se hī koī kisī rāstbāz kī ḡhātīr apnī jān degā. Hāñ, mumkin hai kī koī kisī nekoḡār ke lie apnī jān dene kī jurrat kare. ⁸ Lekin Allāh ne ham se apnī muhabbat kā izhār yoñ kiyā kī Masīh ne us waqt hamārī ḡhātīr apnī jān dī jab ham gunāhgār hī the. ⁹ Hameñ Masīh ke ḡhūn se rāstbāz ṡhahrāyā gayā hai. To yih bāt kitnī yaqīnī hai kī ham us ke wasilā se Allāh ke ḡhazab se bacheñge. ¹⁰ Ham abhī Allāh ke dushman hī the jab us ke Farzand kī maut ke wasilā se hamārī us ke sāth sulah ho gaī. To phir yih bāt kitnī yaqīnī hai kī ham us kī zindagī ke wasilā se najāt bhī pāeñge. ¹¹ Na sirf yih balki ab ham Allāh par faḡhr karte haiñ aur yih hamāre ḡhudāwand Isā Masīh ke wasilā se hai, jis ne hamārī sulah karāī hai.

Ādam aur Masīh

¹² Jab Ādam ne gunāh kiyā to us ek hī shaḡhs se gunāh duniyā meñ āyā. Is gunāh ke sāth sāth maut bhī ā kar sab ādmiyon meñ phail gai, kyonki sab ne gunāh kiyā. ¹³ Sharīat ke inkishāf se pahle gunāh to duniyā meñ thā, lekin jahān sharīat nahīn hotī wahān gunāh kā hisāb nahīn kiyā jātā. ¹⁴ Tāham Ādam se le kar Mūsā tak maut kī hukūmat jāri rahī, un par bhī jinhoñ ne Ādam kī-sī hukmadūli na kī.

Ab Ādam āne wāle Īsā Masīh kī taraf ishārā thā. ¹⁵ Lekin in donoñ meñ baṛā farq hai. Jo nemat Allāh muft meñ detā hai wuh Ādam ke gunāh se mutābiqat nahīn rakhī. Kyonki is ek shaḡhs Ādam kī ḡhilāfwarzī se bahut-se log maut kī zad meñ ā gae. Lekin Allāh kā fazl kahīn zyādā muassir hai, wuh muft nemat jo bahutoñ ko us ek shaḡhs Īsā Masīh meñ milī hai. ¹⁶ Hāñ, Allāh kī is nemat aur Ādam ke gunāh meñ bahut farq hai. Us ek shaḡhs Ādam ke gunāh ke natīje meñ hameñ to mujrim qarār diyā gayā, lekin Allāh kī muft nemat kā asar yih hai ki hameñ rāstbāz qarār diyā jātā hai, go ham se beshumār gunāh sarzad hue haiñ. ¹⁷ Is ek shaḡhs Ādam ke gunāh ke natīje meñ maut sab par hukūmat karne lagī. Lekin is ek shaḡhs Īsā Masīh kā kām kitnā zyādā muassir thā. Jitne bhī Allāh kā wāfir fazl aur rāstbāzī kī nemat pāte haiñ wuh Masīh ke wasīle se abadī zindagī meñ hukūmat karēnge.

¹⁸ Chunāñche jis tarah ek hī shaḡhs ke gunāh ke bāis sab log mujrim ṡhahre usī tarah ek hī shaḡhs ke rāst amal se wuh darwāzā khul gayā jis meñ dāḡhil ho kar sab log rāstbāz ṡhahar sakte aur zindagī pā sakte haiñ. ¹⁹ Jis tarah ek hī shaḡhs kī nāfarmāñī se bahut-se log gunāhgār ban gae. Usī tarah ek hī shaḡhs kī farmāñbardārī se bahut-se log rāstbāz ban jāēnge.

²⁰ Sharīat is lie darmiyān meñ ā gai ki ḡhilāfwarzī baṛh jāe. Lekin jahān gunāh zyādā huā wahāñ Allāh kā fazl is se bhī zyādā ho gayā. ²¹ Chunāñche jis tarah gunāh maut kī sūrat meñ hukūmat kartā thā usī tarah ab Allāh kā fazl hameñ rāstbāz ṡhaharā kar hukūmat kartā hai. Yoñ hameñ apne ḡhudāwand Īsā Masīh kī badaulat abadī zindagī hāsil hotī hai.

6

Masīh meñ Nāi Zindagī

¹ Kyā is kā matlab yih hai ki ham gunāh karte raheñ tāki Allāh ke fazl meñ izāfā ho? ² Hargiz nahīn! Ham to mar kar gunāh se lātālluḡ ho gae haiñ. To phir ham kis tarah gunāh ko apne āp par hukūmat karne de sakte haiñ? ³ Yā kyā āp ko mālūm nahīn ki ham sab jinheñ baptismā diyā gayā hai is se Masīh Īsā kī maut meñ shāmil ho gae haiñ? ⁴ Kyonki baptismē se hameñ dafnāyā gayā aur us kī maut meñ shāmil kiyā gayā tāki ham Masīh kī tarah nāi zindagī guzāreñ, jise Bāp kī jalālī qudrat ne murdoñ meñ se zindā kiyā.

⁵ Chūñki is tarah ham us kī maut meñ us ke sāth paiwast ho gae haiñ is lie ham us ke jī uṡhne meñ bhī us ke sāth paiwast hoñge. ⁶ Kyonki ham jānte haiñ ki hamārā purāñā insān Masīh ke sāth maslūh ho gayā tāki gunāh ke qabze meñ yih jism nest ho jāe aur yoñ ham gunāh ke ḡhulām na raheñ. ⁷ Kyonki jo mar gayā wuh gunāh se āzād ho gayā hai. ⁸ Aur hamārā imān hai ki chūñki ham Masīh ke sāth mar gae haiñ is lie ham

us ke sāth zindā bhī hoṅge, ⁹ kyonki ham jānte haiñ ki Masīh murdoñ meñ se jī uṭhā hai aur ab kabhī nahīñ maregā. Ab maut kā us par koī ikṭhiyār nahīñ. ¹⁰ Marte waqt wuh hameshā ke lie gunāh kī hukūmat se nikal gayā, aur ab jab wuh dubārā zindā hai to us kī zindagī Allāh ke lie maḥsūs hai. ¹¹ Āp bhī apne āp ko aisā samjheñ. Āp bhī mar kar gunāh kī hukūmat se nikal gae haiñ aur ab āp kī Masīh meñ zindagī Allāh ke lie maḥsūs hai.

¹² Chunāñche gunāh āp ke fānī badan meñ hukūmat na kare. Dhyān deñ ki āp us kī burī khāhishāt ke tābe na ho jāeñ. ¹³ Apne badan ke kisī bhī azu ko gunāh kī khidmat ke lie pesh na kareñ, na use nārāstī kā hathiyār banane deñ. Is ke bajāe apne āp ko Allāh kī khidmat ke lie pesh kareñ. Kyonki pahle āp murdā the, lekin ab āp zindā ho gae haiñ. Chunāñche apne tamām āzā ko Allāh kī khidmat ke lie pesh kareñ aur unheñ rāstī ke hathiyār banane deñ. ¹⁴ Āindā gunāh āp par hukūmat nahīñ karegā, kyonki āp apnī zindagī shariāt ke taht nahīñ guzarte balki Allāh ke fazl ke taht.

Rāstbāzī ke Ġhulām

¹⁵ Ab sawāl yih hai, chūñki ham shariāt ke taht nahīñ balki fazl ke taht haiñ to kyā is kā matlab yih hai ki hameñ gunāh karne ke lie khulā chhoṛ diyā gayā hai? Hargiz nahīñ! ¹⁶ Kyā āp ko mālūm nahīñ ki jab āp apne āp ko kisī ke tābe karke us ke ġhulām ban jāte haiñ to āp us mālīk ke ġhulām haiñ jis ke tābe āp haiñ? Yā to gunāh āp kā mālīk ban kar āp ko maut tak le jāegā, yā farmāñbardārī āp kī mālīkan ban kar āp ko rāstbāzī tak le jāegī. ¹⁷ Darhaqīqat āp pahle gunāh ke ġhulām the, lekin Ḳhudā kā shukr hai ki ab āp pūre dil se usī tālīm ke tābe ho gae haiñ jo āp ke sapurd kī gaī hai. ¹⁸ Ab āp ko gunāh se āzād kar diyā gayā hai, rāstbāzī hī āp kī mālīkan ban gai hai. ¹⁹ (Āp kī fitratī kamzorī kī wajah se main ġhulāmī kī yih misāl de rahā hūñ tāki āp merī bāt samajh pāeñ.) Pahle āp ne apne āzā ko najāsat aur bedīnī kī ġhulāmī meñ de rakhā thā jis ke natīje meñ āp kī bedīnī barṭhtī gaī. Lekin ab āp apne āzā ko rāstbāzī kī ġhulāmī meñ de deñ tāki āp muqaddas ban jāeñ.

²⁰ Jab gunāh āp kā mālīk thā to āp rāstbāzī se āzād the. ²¹ Aur is kā natījā kyā thā? Jo kuchh āp ne us waqt kiyā us se āp ko āj sharm atī hai aur us kā anjām maut hai. ²² Lekin ab āp gunāh kī ġhulāmī se āzād ho kar Allāh ke ġhulām ban gae haiñ, jis ke natīje meñ āp maḥsūs-o-muqaddas ban jāte haiñ aur jis kā anjām abadī zindagī hai. ²³ Kyonki gunāh kā ajr maut hai jabki Allāh hamāre Ḳhudāwand Masīh Īsā ke wasīle se hameñ abadī zindagī kī muft nemat atā kartā hai.

7

Shādī kī Misāl

¹ Bhāiyo, āp to shariāt se wāqif haiñ. To kyā āp nahīñ jānte ki shariāt us waqt tak insān par ikṭhiyār rakhtī hai jab tak wuh zindā hai? ² Shādī kī misāl leñ. Jab kisī aurat kī shādī hotī hai to shariāt us kā shauhar ke sāth bandhan us waqt tak qāym rakhtī hai jab tak shauhar zindā hai. Agar shauhar mar jāe to phir wuh is bandhan se āzād ho gaī. ³ Chunāñche agar wuh apne khāwind ke jīte-jī kisī aur mard kī bīwī ban jāe to use zinākār qarār diyā jātā hai. Lekin agar us kā shauhar mar jāe to wuh shariāt se āzād huī. Ab wuh kisī dūsre mard kī bīwī bane to zinākār nahīñ ṭhahartī. ⁴ Mere bhāiyo, yih bāt āp par bhī sādiq atī hai. Jab āp Masīh ke badan

kā hissā ban gae to āp mar kar shariyat ke ikhtiyār se āzād ho gae. Ab āp us ke sāth paiwast ho gae haiñ jise murdoñ meñ se zindā kiyā gayā tāki ham Allāh kī k̄hidmat meñ phal lāeñ. ⁵ Kyoñki jab ham apñi purāni fitrat ke taht zindagi guzārte the to shariyat hamāri gunāhāludā raġhbatoñ ko uksātī thī. Phir yihī raġhbateñ hamāre āzā par asarandāz hotī thīñ aur natīje meñ ham aisā phal lāte the jis kā anjām maut hai. ⁶ Lekin ab ham mar kar shariyat ke bandhan se āzād ho gae haiñ. Ab ham shariyat kī purāni zindagi ke taht k̄hidmat nahīñ karte balki Rūhul-quds kī nai zindagi ke taht.

Shariyat aur Gunāh

⁷ Kyā is kā matlab yih hai ki shariyat k̄hud gunāh hai? Hargiz nahīñ! Bāt to yih hai ki agar shariyat mujh par mere gunāh zāhir na kartī to mujhe in kā kuchh patā na chaltā. Masalan agar shariyat na batātī, “Lālach na karnā” to mujhe darhaqīqat mālūm na hotā ki lālach kyā hai. ⁸ Lekin gunāh ne is hukm se fāydā uṭhā kar mujh meñ har tarah kā lālach paidā kar diyā. Is ke baraks jahāñ shariyat nahīñ hotī wahāñ gunāh murdā hai aur aisā kām nahīñ kar patā. ⁹ Ek waqt thā jab main shariat ke baġhair zindagi guzartā thā. Lekin jyon hī hukm mere sāmne āyā to gunāh meñ jān ā gāi ¹⁰ aur main mar gayā. Is tarah mālūm huā ki jis hukm kā maqsad merī zindagi ko qāym rakhnā thā wuhī merī maut kā bāis ban gayā. ¹¹ Kyoñki gunāh ne hukm se fāydā uṭhā kar mujhe bahkāyā aur hukm se hī mujhe mār dālā.

¹² Lekin shariyat k̄hud muqaddas hai aur is ke ahkām muqaddas, rāst aur achchhe haiñ. ¹³ Kyā is kā matlab yih hai ki jo achchhā hai wuhī mere lie maut kā bāis ban gayā? Hargiz nahīñ! Gunāh hī ne yih kiyā. Is achchhī chīz ko istemāl karke us ne mere lie maut paidā kar dī tāki gunāh zāhir ho jāe. Yoñ hukm ke zariye gunāh kī sanjīdagī had se zyādā baṛh jāti hai.

Hamāre Andar kī Kash-ma-kash

¹⁴ Ham jānte haiñ ki shariat ruhāni hai. Lekin merī fitrat insāni hai, mujhe gunāh kī ġhulāmī meñ bechā gayā hai. ¹⁵ Darhaqīqat main nahīñ samajhtā ki kyā kartā hūñ. Kyoñki main wuh kām nahīñ kartā jo karnā chāhtā hūñ balki wuh jis se mujhe nafrat hai. ¹⁶ Lekin agar main wuh kartā hūñ jo nahīñ karnā chāhtā to zāhir hai ki main muttāfiq hūñ ki shariyat achchhī hai. ¹⁷ Aur agar aisā hai to phir main yih kām k̄hud nahīñ kar rahā balki gunāh jo mere andar sukūnat kartā hai. ¹⁸ Mujhe mālūm hai ki mere andar yāni merī purāni fitrat meñ koi achchhī chīz nahīñ bastī. Agarche mujh meñ nek kām karne kā irādā to maujūd hai lekin main use amlī jānā nahīñ pahnā saktā. ¹⁹ Jo nek kām main karnā chāhtā hūñ wuh nahīñ kartā balki wuh burā kām kartā hūñ jo karnā nahīñ chāhtā. ²⁰ Ab agar main wuh kām kartā hūñ jo main nahīñ karnā chāhtā to is kā matlab hai ki main k̄hud nahīñ kar rahā balki wuh gunāh jo mere andar bastā hai.

²¹ Chunāñche mujhe ek aur tarah kī shariyat kām kartī huī nazar āti hai, aur wuh yih hai ki jab main nek kām karne kā irādā rakhtā hūñ to burāi ā maujūd hotī hai. ²² Hāñ, apne bātin meñ to main k̄hushī se Allāh kī shariyat ko māntā hūñ. ²³ Lekin mujhe apne āzā meñ ek aur tarah kī shariyat dikhāi detī hai, aisī shariyat jo merī samajh kī shariyat ke k̄hilāf laṛ kar mujhe gunāh kī shariyat kā qaidī banā detī hai, us shariyat kā jo mere āzā meñ maujūd hai. ²⁴ Hāy, merī hālat kitnī burī hai! Mujhe is badan se

jis kâ anjām maut hai kaun chhuṛāegā? ²⁵ Kḥudā kâ shukr hai jo hamāre Kḥudāwand Īsā Masīh ke wasīle se yih kām kartā hai.

Ġharz yihī merī hālat hai, Masīh ke baġhair mainī Allāh kī shariāt kī khidmat sirf apnī samajh se kar saktā hūn jabki merī purānī fitrat gunāh kī shariāt kī ġhulām rah kar usī kī khidmat kartī hai.

8

Rūh meñ Zindagi

¹ Ab jo Masīh Īsā meñ haiñ unheñ mujrim nahīn thahrāyā jātā. ² Kyoñki Rūh kī shariāt ne jo hamēñ Masīh meñ zindagi atā kartī hai tujhe gunāh aur maut kī shariāt se āzād kar diyā hai. ³ Mūsūwī shariāt hamārī purānī fitrat kī kamzor hālat kī wajah se hamēñ na bachā sakī. Is lie Allāh ne wuh kuchh kiyā jo shariāt ke bas meñ na thā. Us ne apnā Farzand bhej diyā tāki wuh gunāhgār kâ-sā jism iḡhtiyār karke hamāre gunāhoñ kâ kaffārā de. Is tarah Allāh ne purānī fitrat meñ maujūd gunāh ko mujrim thahrāyā ⁴ tāki ham meñ shariāt kâ taqāzā pūrā ho jāe, ham jo purānī fitrat ke mutābiq nahīn balki Rūh ke mutābiq chalte haiñ. ⁵ Jo purānī fitrat ke iḡhtiyār meñ haiñ wuh purānī soch rakhte haiñ jabki jo Rūh ke iḡhtiyār meñ haiñ wuh ruhānī soch rakhte haiñ. ⁶ Purānī fitrat kī soch kâ anjām maut hai jabki Rūh kī soch zindagi aur salāmati paidā kartī hai. ⁷ Purānī fitrat kī soch Allāh se dushmanī rakhtī hai. Yih apne āp ko Allāh kī shariāt ke tābe nahīn rakhtī, na hī aisā kar saktī hai. ⁸ Is lie wuh log Allāh ko pasand nahīn ā sakte jo purānī fitrat ke iḡhtiyār meñ haiñ.

⁹ Lekin āp purānī fitrat ke iḡhtiyār meñ nahīn balki Rūh ke iḡhtiyār meñ haiñ. Shart yih hai ki Rūhul-quds āp meñ basā huā ho. Agar kisī meñ Masīh kâ Rūh nahīn to wuh Masīh kâ nahīn. ¹⁰ Lekin agar Masīh āp meñ hai to phir āp kâ badan gunāh kī wajah se murdā hai jabki Rūhul-quds āp ko rāstbāz thahrāne kī wajah se āp ke lie zindagi kâ bāis hai. ¹¹ Us kâ Rūh āp meñ bastā hai jis ne Īsā ko murdoñ meñ se zindā kiyā. Aur chūñki Rūhul-quds āp meñ bastā hai is lie Allāh is ke zariye āp ke fāñī badanoñ ko bhī Masīh kī tarah zindā karegā.

¹² Chunāñche mere bhāiyo, hamārī purānī fitrat kâ koī haq na rahā ki hamēñ apne mutābiq zindagi guzārne par majbūr kare. ¹³ Kyoñki agar āp apnī purānī fitrat ke mutābiq zindagi guzārēñ to āp halāk ho jāeñge. Lekin agar āp Rūhul-quds kī quwwat se apnī purānī fitrat ke ġhalat kāmōñ ko nest-o-nābūd kareñ to phir āp zindā raheñge. ¹⁴ Jis kī bhī rahnumāi Rūhul-quds kartā hai wuh Allāh kâ farzand hai. ¹⁵ Kyoñki Allāh ne jo Rūh āp ko diyā hai us ne āp ko ġhulām banā kar kḥaufzadā hālat meñ nahīn rakhā balki āp ko Allāh ke farzand banā diyā hai, aur usī ke zariye ham pukār kar Allāh ko “Abbā” yāñī “Ai Bāp” kah sakte haiñ. ¹⁶ Rūhul-quds kḥud hamārī rūh ke sāth mil kar gawāhī detā hai ki ham Allāh ke farzand haiñ. ¹⁷ Aur chūñki ham us ke farzand haiñ is lie ham wāris haiñ, Allāh ke wāris aur Masīh ke hammīrās. Kyoñki agar ham Masīh ke dukh meñ sharīk hoñ to us ke jalāl meñ bhī sharīk hoñge.

Āindā kâ Jalāl

¹⁸ Mere kḥayāl meñ hamārā maujūdā dukh us āne wāle jalāl kī nisbat kuchh bhī nahīn jo ham par zāhir hogā. ¹⁹ Hāñ, tamām kāynāt yih dekhne ke lie tarāptī hai ki Allāh ke farzand zāhir ho jāeñ, ²⁰ kyoñki kāynāt Allāh

kī lānat ke taht ā kar fānī ho gaī hai. Yih us kī apnī nahīn balki Allāh kī marzī thī jis ne us par yih lānat bhejī. To bhī yih ummīd dilāi gaī ²¹ ki ek din kāynāt ko k̄hud us kī fānī hālat kī ḡhulāmī se chhurāyā jāegā. Us waqt wuh Allāh ke farzandoñ kī jalālī āzādī meñ sharīk ho jāegī. ²² Kyoñki ham jānte haiñ ki āj tak tamām kāynāt karāhtī aur dard-e-zah meñ taraptī rahtī hai. ²³ Na sirf kāynāt balki ham k̄hud bhī andar hī andar karāhte haiñ, go hameñ āne wāle jalāl kā pahlā phal Rūhul-quḡs kī sūrat meñ mil chukā hai. Ham karāhte karāhte shiddat se is intazār meñ haiñ ki yih bāt zāhir ho jāe ki ham Allāh ke farzand haiñ aur hamāre badanoñ ko najāt mile. ²⁴ Kyoñki najāt pāte waqt hameñ yih ummīd dilāi gaī. Lekin agar wuh kuchh nazar ā chukā hotā jis kī ummīd ham rakhte to yih darhaqīqat ummīd na hotī. Kaun us kī ummīd rakhe jo use nazar ā chukā hai? ²⁵ Lekin chūñki ham us kī ummīd rakhte haiñ jo abhī nazar nahīn āyā to lāzim hai ki ham sabar se us kā intazār karen.

²⁶ Isī tarah Rūhul-quḡs bhī hamārī kamzor hālat meñ hamārī madad kartā hai, kyoñki ham nahīn jānte ki kis tarah munāsib duā māngeñ. Lekin Rūhul-quḡs k̄hud nāqābil-e-bayān āheñ bharte hue hamārī shafā'at kartā hai. ²⁷ Aur K̄hudā Bāp jo tamām diloñ kī tahqīq kartā hai Rūhul-quḡs kī soch ko jāntā hai, kyoñki pāk Rūh Allāh kī marzī ke mutābiq muqaddasīn kī shafā'at kartā hai.

²⁸ Aur ham jānte haiñ ki jo Allāh se muhabbat rakhte haiñ un ke lie sab kuchh mil kar bhalāi kā bāis bantā hai, un ke lie jo us ke irāde ke mutābiq bulāe gae haiñ. ²⁹ Kyoñki Allāh ne pahle se apne logoñ ko chun liyā, us ne pahle se unheñ is ke lie muqarrar kiyā ki wuh us ke Farzand ke hamshakl ban jāeñ aur yoñ Masīh bahut-se bhāiyoñ meñ pahlauthā ho. ³⁰ Lekin jinheñ us ne pahle se muqarrar kiyā unheñ us ne bulāyā bhī, jinheñ us ne bulāyā unheñ us ne rāstbāz bhī thāhrāyā aur jinheñ us ne rāstbāz thāhrāyā unheñ us ne jalāl bhī baḡhshā.

Allāh kī Masīh meñ Muhabbat

³¹ In tamām bātoñ ke jawāb meñ ham kyā kaheñ? Agar Allāh hamāre haq meñ hai to kaun hamāre k̄hilāf ho saktā hai? ³² Us ne apne Farzand ko bhī dareḡh na kiyā balki use ham sab ke lie dushman ke hawāle kar diyā. Jis ne hameñ apne Farzand ko de diyā kyā wuh hameñ us ke sāth sab kuchh muft nahīn degā? ³³ Ab kaun Allāh ke chune hue logoñ par ilzām lagāegā jab Allāh k̄hud unheñ rāstbāz qarār detā hai? ³⁴ Kaun hameñ mujrim thāhrāegā jab Masīh Isā ne hamāre lie apnī jān dī? Balki hamārī k̄hātīr is se bhī zyādā huā. Use zindā kiyā gayā aur wuh Allāh ke dahne hāth baiḡh gayā, jahān wuh hamārī shafā'at kartā hai. ³⁵ ḡharz kaun hameñ Masīh kī muhabbat se judā karegā? Kyā koī musibat, tangī, izārasānī, kāl, nangāpan, k̄hatrā yā talwār? ³⁶ Jaise kalām-e-muqaddas meñ likhā hai, “Terī k̄hātīr hameñ dīn-bhar maut kā sāmānā karnā partā hai, log hameñ zabah hone wāli bheḡoñ ke barābar samajhte haiñ.” ³⁷ Koī bāt nahīn, kyoñki Masīh hamāre sāth hai aur ham se muhabbat rakhtā hai. Us ke wasīle se ham in sab k̄hatroñ ke rūbarū zabardast fatah pāte haiñ. ³⁸ Kyoñki mujhe yaqīn hai ki hameñ us kī muhabbat se koī chīz judā nahīn kar saktī: Na maut aur na zindagī, na farishte aur na hukmrān, na hāl aur na mustaqbil, na tāqateñ, ³⁹ na nasheḡ aur na farāz, na koī aur maḡhlūq hameñ Allāh kī us muhabbat se judā kar sakegī jo hameñ hamāre K̄hudāwand Masīh Isā meñ hāsīl hai.

9

Allāh aur Us kī Qaum

¹ Main Masīh meñ sach kahtā hūn, jhūṭ nahīn boltā, aur merā zamīr bhī Rūhul-quds meñ is kī gawāhī detā hai ² ki main dil meñ apne Yahūdī hamwatanon ke lie shadīd ḡham aur musalsal dard mahsūs kartā hūn. ³ Kāsh mere bhāī aur ḡhūnī rishtedār najāt pāen! Is ke lie main ḡhud malaūn aur Masīh se judā hone ke lie bhī taiyār hūn. ⁴ Allāh ne unhīn ko jo Isrāīlī haiñ apne farzand banane ke lie muḡarrar kiyā thā. Unhīn par us ne apnā jalāl zāhīr kiyā, unhīn ke sāth apne ahd bāndhe aur unhīn ko sharīat atā kī. Wuhī haḡīqī ibādat aur Allāh ke wādoñ ke haḡdār haiñ, ⁵ wuhī Ibrāhīm aur Yāqūb kī aulād haiñ aur unhīn meñ se jismānī lihāz se Masīh āyā. Allāh kī tamjīd-o-tārīf abad tak ho jo sab par hukūmat kartā hai! Āmīn.

⁶ Kahne kā matlab yih nahīn ki Allāh apnā wādā pūrā na kar sakā. Bāt yih nahīn hai balki yih ki wuh sab haḡīqī Isrāīlī nahīn haiñ jo Isrāīlī qaum se haiñ. ⁷ Aur sab Ibrāhīm kī haḡīqī aulād nahīn haiñ jo us kī nasl se haiñ. Kyonki Allāh ne kalām-e-muḡaddas meñ Ibrāhīm se farmāyā, “Terī nasl Is’hāḡ hī se ḡāym raheḡ.” ⁸ Chunānche lāzim nahīn ki Ibrāhīm kī tamām fitratī aulād Allāh ke farzand hon balki sirf wuhī Ibrāhīm kī haḡīqī aulād samjhe jāte haiñ jo Allāh ke wāde ke mutābīḡ us ke farzand ban gae haiñ. ⁹ Aur wādā yih thā, “Muḡarrarā waḡt par main wāpas āūngā to Sārā ke beṭā hogā.”

¹⁰ Lekin na sirf Sārā ke sāth aisā huā balki Is’hāḡ kī bīwī Ribḡā ke sāth bhī. Ek hī mard yānī hamāre bāp Is’hāḡ se us ke jurwān bachche paidā hue. ¹¹ Lekin bachche abhī paidā nahīn hue the na unhoñ ne koī nek yā burā kām kiyā thā ki māñ ko Allāh se ek paīḡhām milā. Is paīḡhām se zāhīr hotā hai ki Allāh logoñ ko apne irāde ke mutābīḡ chun letā hai. ¹² Aur us kā yih chunāo un ke nek āmāl par mabnī nahīn hotā balki us ke bulāwe par. Paīḡhām yih thā, “Barā choṭe kī khīdmat kareḡā.” ¹³ Yih bhī kalām-e-muḡaddas meñ likhā hai, “Yāqūb mujhe pyārā thā, jabki Esau se main mutanaffir rahā.”

¹⁴ Kyā is kā matlab yih hai ki Allāh be’insāf hai? Hargiz nahīn! ¹⁵ Kyonki us ne Mūsā se kahā, “Main jis par mehrbān honā chāhūn us par mehrbān hotā hūn aur jis par rahm karnā chāhūn us par rahm kartā hūn.” ¹⁶ Chunānche sab kuchh Allāh ke rahm par hī mabnī hai. Is meñ insān kī marzī yā koshish kā koī daḡhl nahīn. ¹⁷ Yoñ Allāh apne kalām meñ Misr ke bādshāh Firaun se muḡhātīb ho kar farmātā hai, “Main ne tujhe is lie barpā kiyā hai ki tujh meñ apnī qudrat kā izhār karūn aur yoñ tamām duniyā meñ mere nām kā prachār kiyā jāe.” ¹⁸ ḡharz, yih Allāh hī kī marzī hai ki wuh kis par rahm kare aur kis ko saḡht kar de.

Allāh kā ḡhazab aur Rahm

¹⁹ Shāyad koī kahe, “Agar yih bāt hai to phir Allāh kis tarah ham par ilzām lagā saktā hai jab ham se ḡhaltiyāñ hotī haiñ? Ham to us kī marzī kā muḡābalā nahīn kar sakte.” ²⁰ Yih na kaheñ. Ap insān hote hue kaun haiñ ki Allāh ke sāth bahs-mubāhasā kareñ? Kyā jis ko tashkīl diyā gayā hai wuh tashkīl dene wāle se kahtā hai, “Tū ne mujhe is tarah kyon banā diyā?” ²¹ Kyā kumhār kā haḡ nahīn hai ki ḡare ke ek hī launde se muḡhtalīf ḡism ke bartan banāe, kuchh bā-izzat istemāl ke lie aur kuchh zillatāmez istemāl ke lie? ²² Yih bāt Allāh par bhī sādīḡ atī hai. Go wuh apnā ḡhazab

nāzil karnā aur apnī qudrat zāhir karnā chāhtā thā, lekin us ne bare sabro-tahammul se wuh bartan bardāsht kie jin par us kā ghazab ānā hai aur jo halākat ke lie taiyār kie gae haiñ. ²³ Us ne yih is lie kiyā tāki apnā jalāl kasrat se un bartanoñ par zāhir kare jin par us kā fazl hai aur jo pahle se jalāl pāne ke lie taiyār kie gae haiñ. ²⁴ Aur ham un meñ se haiñ jin ko us ne chun liyā hai, na sirf Yahūdiyoñ meñ se balki Ghairyahūdiyoñ meñ se bhī. ²⁵ Yoñ wuh Ghairyahūdiyoñ ke nāte se Hosea ki kitāb meñ farmatā hai,

“Maiñ use ‘Merī Qaum’ kahūngā
jo merī qaum na thī,
aur use ‘Merī Pyārī’ kahūngā
jo mujhe pyārī na thī.”

²⁶ Aur “Jahān unheñ batāyā gayā ki “Tum merī qaum nahīñ
wahāñ wuh ‘Zindā Khudā ke Farzand’ kahlāenge.”

²⁷ Aur Yasāyāh Nabī Isrāil ke bāre meñ pukārtā hai, “Go Isrāilī sāhil par kī ret jaise beshumār kyoñ na hoñ to bhī sirf ek bache hue hisse ko najāt milegī. ²⁸ Kyoñki Rab apnā farmān mukammal taur par aur tezi se duniyā meñ purā karegā.” ²⁹ Yasāyāh ne yih bāt ek aur peshgoī meñ bhī kī, “Agar Rabbul-afwāj hamāri kuchh aulād zindā na chhoṛtā to ham Sadūm kī tarah miṭ jāte, hamārā Amūrā jaisā satyānās ho jātā.”

Isrāil ke lie Paulus kī Duā

³⁰ Is se ham kyā kahnā chāhte haiñ? Yih ki go Ghairyahūdi rāstbāzi kī talāsh meñ na the to bhī unheñ rāstbāzi hāsil huī, aisi rāstbāzi jo imān se paidā huī. ³¹ Is ke baraks Isrāilīyoñ ko yih hāsil na huī, hālāñki wuh aisi shariat kī talāsh meñ rahe jo unheñ rāstbāz ṭhahrāe. ³² Is kī kyā wajah thī? Yih ki wuh apnī tamām koshishoñ meñ imān par inhisār nahīñ karte the balki apne nek āmāl par. Unhoñ ne rāh meñ pare patthar se ṭhokar khāī. ³³ Yih bāt kalām-e-muqaddas meñ likhī bhī hai,

“Dekho maiñ Siyyūn meñ ek patthar rakh detā hūñ
jo ṭhokar kā bāis banegā,
ek chaṭān jo ṭhes lagne kā sabab hogī.
Lekin jo us par imān lāegā
use sharmindā nahīñ kiyā jāegā.”

10

¹ Bhāiyo, merī dili ārzū aur merī Allāh se duā yih hai ki Isrāilīyoñ ko najāt mile. ² Maiñ is kī tasdiq kar saktā hūñ ki wuh Allāh kī ghairat rakhte haiñ. Lekin is ghairat ke piche ruhānī samajh nahīñ hotī. ³ Wuh us rāstbāzi se nāwāqif rahe haiñ jo Allāh kī taraf se hai. Is kī bajāe wuh apnī zātī rāstbāzi qāym karne kī koshish karte rahe haiñ. Yoñ unhoñ ne apne āp ko Allāh kī rāstbāzi ke tābe nahīñ kiyā. ⁴ Kyoñki Masih meñ shariat kā maqsad purā ho gayā, hāñ wuh anjām tak pahuñch gai hai. Chunāñche jo bhī Masih par imān rakhtā hai wuhī rāstbāz ṭhahartā hai.

Sab ke lie Rāstbāzi

⁵ Mūsā ne us rāstbāzi ke bāre meñ likhā jo shariat se hāsil hotī hai, “Jo shakhs yoñ karegā wuh jītā rahegā.” ⁶ Lekin jo rāstbāzi imān se hāsil hotī hai wuh kahtī hai, “Apne dil meñ na kahnā ki ‘Kaun āsmān par charhegā?’ (tāki Masih ko niche le āe). ⁷ Yih bhī na kahnā ki ‘Kaun Pātāl meñ utregā?’ (tāki Masih ko murdoñ meñ se wāpas le āe).” ⁸ To phir

kyā karnā chāhie? Īmān kī rāstbāzī farmātī hai, “Yih kalām tere qarīb balki tere muñh aur dil meñ maujūd hai.” Kalām se murād Īmān kā wuh paighām hai jo ham sunāte haiñ. ⁹ Yāñi yih ki agar tū apne muñh se iqrār kare ki Īsā Ḳhudāwand hai aur dil se Īmān lāe ki Allāh ne use murdoñ meñ se zindā kar diyā to tujhe najāt milegī. ¹⁰ Kyoñki jab ham dil se Īmān lāte haiñ to Allāh hameñ rāstbāz qarār detā hai, aur jab ham apne muñh se iqrār karte haiñ to hameñ najāt miltī hai. ¹¹ Yoñ kalām-e-muqaddas farmātā hai, “Jo bhī us par Īmān lāe use sharmindā nahiñ kiyā jāegā.”

¹² Is meñ koī farq nahīn ki wuh Yahūdī ho yā Ḡhairyahūdī. Kyoñki sab kā ek hī Ḳhudāwand hai, jo faiyāzī se har ek ko detā hai jo use pukārtā hai.

¹³ Kyoñki “Jo bhī Ḳhudāwand kā nām legā najāt pāegā.”

¹⁴ Lekin wuh kis tarah use pukār sakeñge agar wuh us par kabhī Īmān nahīn lāe? Aur wuh kis tarah us par Īmān lā sakte haiñ agar unhoñ ne kabhī us ke bāre meñ sunā nahīn? Aur wuh kis tarah us ke bāre meñ sun sakte haiñ agar kisī ne unheñ yih paighām sunāyā nahīn? ¹⁵ Aur sunāne wāle kis tarah dūsroñ ke pās jāeñge agar unheñ bhejā na gayā? Is lie kalām-e-muqaddas farmātā hai, “Un ke qadam kitne pyāre haiñ jo khushḳhabrī sunāte haiñ.” ¹⁶ Lekin sab ne Allāh kī yih ḳhushḳhabrī qabūl nahīn kī. Yoñ Yasāyāh Nabī farmātā hai, “Ai Rab, kaun hamāre paighām par Īmān lāyā?” ¹⁷ Ḡharz, Īmān paighām sunane se paidā hotā hai, yāñi Masīh kā kalām sunane se.

¹⁸ To phir sawāl yih hai ki kyā Isrāīliyoñ ne yih paighām nahīn sunā? Unhoñ ne ise zarūr sunā. Kalām-e-muqaddas meñ likhā hai,

“Un kī āwāz nikal kar pūrī duniyā meñ sunāī dī,
un ke alfāz duniyā kī intahā tak pahuñch gae.”

¹⁹ To kyā Isrāīl ko is bāt kī samajh na āī? Nahīn, use zarūr samajh āī. Pahle Mūsā is kā jawāb detā hai,

“Maiñ ḳhud hī tumheñ ḡhairat dilāūngā,
ek aisī qaum ke zariye jo haqīqat meñ qaum nahīn hai.
Ek nādān qaum ke zariye maiñ tumheñ ḡhussā dilāūngā.”

²⁰ Aur Yasāyāh Nabī yih kahne kī jurrat kartā hai,

“Jo mujhe talāsh nahīn karte the
unheñ maiñ ne mujhe pāne kā mauqā diyā,
jo mere bāre meñ dariyāft nahīn karte the
un par maiñ zāhir huā.”

²¹ Lekin Isrāīl ke bāre meñ wuh farmātā hai,
“Din-bhar maiñ ne apne hāth phailāe rakhe
tāki ek nāfarmān aur sarkash qaum kā istiḳbāl karūñ.”

11

Isrāīl par Allāh kā Rahm

¹ To kyā is kā yih matlab hai ki Allāh ne apnī qaum ko radd kiyā hai? Hargiz nahīn! Maiñ to ḳhud Isrāīlī hūñ. Ibrāhīm merā bhī bāp hai, aur maiñ Binyamīn ke qabīle kā hūñ. ² Allāh ne apnī qaum ko pahle se chun liyā thā. Wuh kis tarah use radd karegā! Kyā āp ko mālūm nahīn ki kalām-e-muqaddas meñ Iliyās Nabī ke bāre meñ kyā likhā hai? Iliyās ne Allāh ke sāmne Isrāīlī qaum kī shikāyat karke kahā, ³ “Ai Rab, unhoñ ne tere nabiyōñ ko qatl kiyā aur terī qurbāngāhoñ ko girā diyā hai. Maiñ akelā hī bachā hūñ, aur wuh mujhe bhī mār ḍalne ke darpai haiñ.” ⁴ Is par Allāh ne use kyā jawāb diyā? “Maiñ ne apne lie 7,000 mardoñ ko bachā liyā hai

jinhoñ ne apne ghuṭne Bāl Dewatā ke sāmne nahīn ṭeke.”⁵ Āj bhī yihī hālat hai. Isrāil kā ek chhoṭā hissā bach gayā hai jise Allāh ne apne fazl se chun liyā hai.⁶ Aur chūnki yih Allāh ke fazl se huā hai is lie yih un kī apnī koshishoñ se nahīn huā. Warnā fazl fazl hī na rahtā.

⁷ Ġharz, jis chīz kī talāsh meñ Isrāil rahā wuh pūrī qaum ko hāsīl nahīn huī balki sirf us ke ek chune hue hisse ko. Bāqī sab ko fazl ke bāre meñ behis kar diyā gayā,⁸ jis tarah kalām-e-muqaddas meñ likhā hai,

“Āj tak Allāh ne unheñ aisi hālat meñ rakhā hai
kī un kī rūh madhosh hai,
un kī ānkheñ dekh nahīn saktīn
aur un ke kān sun nahīn sakte.”

⁹ Aur Dāūd farmātā hai,

“Un kī mez un ke lie phandā aur jal ban jāe,
is se wuh ṭhokar khā kar apne ḡhalat kāmoñ kā muāwazā pāeñ.

¹⁰ Un kī ānkheñ tārīk ho jāeñ tāki wuh dekh na sakeñ,
un kī kamr hameshā jhukī rahe.”

¹¹ To kyā Allāh kī qaum ṭhokar khā kar yoñ gir gāi kī kabhī bahāl nahīn hogī? Hargiz nahīn! Us kī khataoñ kī wajah se Allāh ne Ġhairyahūdiyoñ ko najāt pāne kā mauqā diyā tāki Isrāīli ḡhairat khāeñ.¹² Yoñ Yahūdiyoñ kī khataeñ duniyā ke lie bharpūr barkat kā bāis ban gāiñ, aur un kā nuqsān Ġhairyahūdiyoñ ke lie bharpūr barkat kā bāis ban gayā. To phir yih barkat kitnī aur zyādā hogī jab Yahūdiyoñ kī pūrī tādād is meñ shāmil ho jāegi!

Ġhairyahūdiyoñ kī Najāt

¹³ Āp ko jo Ġhairyahūdi hāiñ main yih batātā hūñ, Allāh ne mujhe Ġhairyahūdiyoñ ke lie rasūl banāyā hai, is lie main apnī is kḡhidmat par zor detā hūñ.¹⁴ Kyoñki main chāhtā hūñ kī merī qaum ke log yih dekh kar ḡhairat khāeñ aur un meñ se kuchh bach jāeñ.¹⁵ Jab unheñ radd kiyā gayā to bāqī duniyā kī Allāh ke sāth sulah ho gāi. To phir kyā hogā jab unheñ dubārā qabūl kiyā jāega? Yih murdoñ meñ se jī uṭhne ke barābar hogā!

¹⁶ Jab āp fasal ke pahle āṭe se roṭī banā kar Allāh ke lie makhsūs-o-muqaddas karte hāiñ to bāqī sārā āṭā bhī makhsūs-o-muqaddas hai. Aur jab daraḡht kī jāeñ muqaddas hāiñ to us kī shākhēñ bhī muqaddas hāiñ.¹⁷ Zaitūn ke daraḡht kī kuchh shākhēñ toṛī dī gāi hāiñ aur un kī jagah janglī zaitūn ke daraḡht kī ek shākh paiwand kī gāi hai. Āp Ġhairyahūdi is janglī shākh se mutābiqat rakhte hāiñ. Jis tarah yih dūsre daraḡht kī jar se ras aur taqwiyaṭ pāti hai usī tarah āp bhī Yahūdi qaum kī ruhānī jar se taqwiyaṭ pāte hāiñ.¹⁸ Chunāñche āp kā dūsri shākhōñ ke sāmne shekhī mārne kā haq nahīñ. Aur agar āp shekhī māreñ to yih kḡhayāl kareñ kī āp jar ko qāyem nahīñ rakhte balki jar āp ko.

¹⁹ Shāyad āp is par etarāz kareñ, “Hāñ, lekin dūsri shākhēñ toṛī gāiñ tāki main paiwand kiya jāūñ.”²⁰ Beshak, lekin yād rakheñ, dūsri shākhēñ is lie toṛī gāiñ kī wuh imān nahīñ rakhtī thiñ aur āp is lie un kī jagah lage hāiñ kī āp imān rakhte hāiñ. Chunāñche apne āp par faḡhr na kareñ balki kḡhauf rakheñ.²¹ Allāh ne aslī shākhēñ bachne na diñ. Agar āp is tarah kī harkateñ kareñ to kyā wuh āp ko chhoṛ degā?²² Yahāñ hameñ Allāh kī mehrbānī aur saḡhtī nazar āṭī hai—jo gir gae hāiñ un ke silsile meñ us kī saḡhtī, lekin āp ke silsile meñ us kī mehrbānī. Aur yih mehrbānī rahegi

jab tak āp us kī mehrbānī se lipṭe raheṅge. Warnā āp ko bhī darakht se kāṭ ḡālā jāegā. ²³ Aur agar Yahūdī apne kufr se bāz āeñ to un kī paiwandkārī dubārā darakht ke sāth kī jāegi, kyoñki Allāh aisā karne par qādir hai. ²⁴ Ākhir āp kḡudratī taur par zaitūn ke janglī darakht kī shākh the jise Allāh ne tor kar qudratī qawānīn ke kḡhilāf zaitūn ke asal darakht par lagāyā. To phir wuh kitnī zyādā āsānī se Yahūdiyon kī torī gāi shākhēn dubārā un ke apne darakht meñ lagā degā!

Allāh kā Rahm Sab Par

²⁵ Bhāiyo, main chāhtā hūn kī āp ek bhed se wāqif ho jāeñ, kyoñki yih āp ko apne āp ko dānā samajhne se bāz rakhegā. Bhed yih hai kī Isrāil kā ek hissā Allāh ke fazl ke bāre meñ behis ho gayā hai, aur us kī yih hālat us waqt tak rahegī jab tak Ġhairyahūdiyon kī pūrī tādād Allāh kī bādshāhī meñ dākhil na ho jāe. ²⁶ Phir pūrā Isrāil najāt pāegā. Yih kalām-e-muqaddas meñ bhī likhā hai,

“Chhurāne wālā Siyyūn se āegā.

Wuh bedīnī ko Yāqūb se haṭā degā.

²⁷ Aur yih merā un ke sāth ahd hogā

jab main un ke gunāhoñ ko un se dūr karūṅga.”

²⁸ Chūnki Yahūdī Allāh kī kḡhushkhabrī qabūl nahīn karte is lie wuh Allāh ke dushman haiñ, aur yih bāt āp ke lie fāyde kā bāis ban gāi hai. To bhī wuh Allāh ko pyāre haiñ, is lie kī us ne un ke bāpdādā Ibrāhīm, Is'hāq aur Yāqūb ko chun liyā thā. ²⁹ Kyoñki jab bhī Allāh kisī ko apnī nematoñ se nawāz kar bulātā hai to us kī yih nemateñ aur bulāwe kabhī nahīn miṭne kī. ³⁰ Māzi meñ Ġhairyahūdī Allāh ke tābe nahīn the, lekin ab Allāh ne āp par Yahūdiyon kī nāfarmānī kī wajah se rahm kiyā hai. ³¹ Ab is ke ulāṭ hai kī Yahūdī kḡhud āp par kie gae rahm kī wajah se Allāh ke tābe nahīn haiñ, aur lāzim hai kī Allāh un par bhī rahm kare. ³² Kyoñki us ne sab ko nāfarmānī ke qaidī banā diyā hai tāki sab par rahm kare.

Allāh kī Tamjīd

³³ Wāh! Allāh kī daulat, hikmat aur ilm kyā hī gahrā hai. Kaun us ke faisloñ kī tah tak pahuñch saktā hai! Kaun us kī rāhoñ kā khoj lagā saktā hai! ³⁴ Kalām-e-muqaddas yoñ farmātā hai,

“Kis ne Rab kī soch ko jānā?

Yā kaun itnā ilm rakhtā hai

kī wuh use mashwarā de? ³⁵ Kyā kisī ne kabhī use kuchh diyā

kī use is kā muāwazā denā paṛe?”

³⁶ Kyoñki sab kuchh usī ne paidā kiyā hai, sab kuchh usī ke zariye aur usī ke jalāl ke lie qāym hai. Usī kī tamjīd abad tak hotī rahe! Āmīn.

12

Pūrī Zindagī Allāh kī Kḡhidmat Meñ

¹ Bhāiyo, Allāh ne āp par kitnā rahm kiyā hai! Ab zarūrī hai kī āp apne badanoñ ko Allāh ke lie maḡhsūs kareñ, kī wuh ek aisī zindā aur muqaddas qurbānī ban jāeñ jo use pasand āe. Aisā karne se āp us kī māqūl ibādāt kareṅge. ² Is duniyā ke sānche meñ na ḡhal jāeñ balki Allāh ko āp kī soch kī tajdīd karne deñ tāki āp wuh shakl-o-sūrat apnā sakeñ jo use pasand hai. Phir āp Allāh kī marzī ko pahchān sakeṅge, wuh kuchh jo achchhā, pasandīdā aur kāmil hai.

³ Us rahm kī binā par jo Allāh ne mujh par kiyā mainī āp meñ se har ek ko hidāyat detā hūñ kī apnī haqīqī haisiyat ko jān kar apne āp ko is se zyādā na samjheñ. Kyoñki jis paimāne se Allāh ne har ek ko imān baḡhshā hai usī ke mutābiq wuh samajhdārī se apnī haqīqī haisiyat ko jān le. ⁴ Hamāre ek hī jum meñ bahut-se āzā haiñ, aur har ek azu kā farq farq kām hotā hai. ⁵ Isī tarah go ham bahut haiñ, lekin Masih meñ ek hī badan haiñ, jis meñ har azu dūsroñ ke sāth jurā huā hai. ⁶ Allāh ne apne fazl se har ek ko muḡhtalif nematoñ se nawāzā hai. Agar āp kī nemat nabuwwat karnā hai to apne imān ke mutābiq nabuwwat karen. ⁷ Agar āp kī nemat ḡhidmat karnā hai to ḡhidmat karen. Agar āp kī nemat tālīm denā hai to tālīm deñ. ⁸ Agar āp kī nemat hauslā-afzāi karnā hai to hauslā-afzāi karen. Agar āp kī nemat dūsroñ kī zarūriyat pūrī karnā hai to ḡhulūdili se yihī karen. Agar āp kī nemat rāhnumāi karnā hai to sargarmī se rāhnumāi karen. Agar āp kī nemat rahm karnā hai to ḡhushī se rahm karen.

⁹ Āp kī muhabbat mahz dikhāwe kī na ho. Jo kuchh burā hai us se nafrat karen aur jo kuchh achchhā hai us ke sāth liṭe raheñ. ¹⁰ Āp kī ek dūsre ke lie barādarānā muhabbat sargarm ho. Ek dūsre kī izzat karne meñ āp ḡhud pahlā qadam uṭhāeñ. ¹¹ Āp kā josh ḡhilā na paṛ jāe balki ruhānī sargarmī se ḡhudāwand kī ḡhidmat karen. ¹² Ummīd meñ ḡhush, musibat meñ sābitqadam aur duā meñ lage raheñ. ¹³ Jab muḡaddasīn zarūratmand haiñ to un kī madad karne meñ sharīk hoñ. Mehmān-nawāzī meñ lage raheñ.

¹⁴ Jo āp ko izā pahuñchāeñ un ko barkat deñ. Un par lānat mat karen balki barkat chāheñ. ¹⁵ ḡhushī manāne wāloñ ke sāth ḡhushī manāeñ aur rone wāloñ ke sāth roeñ. ¹⁶ Ek dūsre ke sāth achchhe tālluḡat rakheñ. Ūñchī soch na rakheñ balki dabe huoñ se rifāqat rakheñ. Apne āp ko dānā mat samjheñ.

¹⁷ Agar koī āp se burā sulūk kare to badle meñ us se burā sulūk na karnā. Dhyān rakheñ ki jo kuchh sab kī nazar meñ achchhā hai wuhī amal meñ lāeñ. ¹⁸ Apnī taraf se pūrī koshish karen ki jahāñ tak mumkin ho sab ke sāth mel-milāp rakheñ. ¹⁹ Azizo, intaqām mat leñ balki Allāh ke ḡhazab ko badlā lene kā mauḡā deñ. Kyoñki kalām-e-muḡaddas meñ likhā hai, “Rab farmātā hai, intaqām lenā merā hī kām hai, mainī hī badlā lūngā.” ²⁰ Is ke bajāe “Agar terā dushman bhūkā ho to use khānā khilā, agar pyāsā ho to pāñī pilā. Kyoñki aisā karne se tū us ke sar par jalte hue koeloñ kā ḡher lagāegā.” ²¹ Apne par burāi ko ḡhālib na āne deñ balki bhalāi se āp burāi par ḡhālib āeñ.

13

Riāyā ke Farāyz

¹ Har shaḡhs iḡhtiyār rakhne wāle hukmrānoñ ke tābe rahe, kyoñki tamām iḡhtiyār Allāh kī taraf se hai. Jo iḡhtiyār rakhte haiñ unheñ Allāh kī taraf se muḡarrar kiyā gayā hai. ² Chunāñche jo hukmrān kī muḡhālafat kartā hai wuh Allāh ke farmān kī muḡhālafat kartā aur yoñ apne āp par Allāh kī adālat lātā hai. ³ Kyoñki hukmrān un ke lie ḡhauf kā bāis nahīñ hote jo sahīh kām karte haiñ balki un ke lie jo ḡhalat kām karte haiñ. Kyā āp hukmrān se ḡhauf khāe baḡhair zindagī guzārñā chāhte haiñ? To phir wuh kuchh karen jo achchhā hai to wuh āp ko shābāsh degā. ⁴ Kyoñki wuh Allāh kā ḡhādīm hai jo āp kī behtarī ke lie ḡhidmat kartā hai. Lekin agar āp ḡhalat kām karen to ḡdareñ, kyoñki wuh apnī talwār ko ḡhāhmaghāh

thāme nahīn rakhtā. Wuh Allāh kā khādīm hai aur us kā ghazab ghalat kām karne wāle par nāzil hotā hai. ⁵ Is lie lāzim hai ki āp hukūmat ke tābe raheñ, na sirf sazā se bachne ke lie balki is lie bhī ki āp ke zamīr par dāgh na lage.

⁶ Yihī wajah hai ki āp taiks adā karte haiñ, kyoñki sarkārī mulāzim Allāh ke khādīm haiñ jo is khidmat ko saranjām dene meñ lage rahte haiñ. ⁷ Chunāñche har ek ko wuh kuchh deñ jo us kā haq hai, taiks lene wāle ko taiks aur kasām d̄yūṭī lene wāle ko kasām d̄yūṭī. Jis kā khauf rakhnā āp par farz hai us kā khauf māneñ aur jis kā ehtirām karnā āp par farz hai us kā ehtirām kareñ.

Ek Dūsre ke lie Farāyz

⁸ Kisī ke bhī qarzdār na raheñ. Sirf ek qarz hai jo āp kabhī nahīn utār sakte, ek dūsre se muhabbat rakhne kā qarz. Yih karte raheñ kyoñki jo dūsroñ se muhabbat rakhtā hai us ne sharīat ke tamām taqāze pūre kie haiñ. ⁹ Masalan sharīat meñ likhā hai, “Qatl na karnā, zinā na karnā, chorī na karnā, lālach na karnā.” Aur dīgar jitne ahkām haiñ is ek hī hukm meñ samāe hue haiñ ki “Apne paṛosī se waisī muhabbat rakhnā jaisī tū apne āp se rakhtā hai.” ¹⁰ Jo kisī se muhabbat rakhtā hai wuh us se ghalat sulūk nahīn kartā. Yoñ muhabbat shariat ke tamām taqāze pūre kartī hai.

¹¹ Aisā karnā lāzim hai, kyoñki āp khud is waqt kī ahmiyat ko jānte haiñ ki nīnd se jāg uṭhne kī gharī ā chukī hai. Kyoñki jab ham imān lāe the to hamārī najāt itnī qarīb nahīn thī jitnī ki ab hai. ¹² Rāt dhalne wālī hai aur din nikalne wālā hai. Is lie āeñ, ham tārikī ke kām gande kapṛoñ kī tarah utār kar nūr ke hathiyār bāndh leñ. ¹³ Ham sharīf zindagī guzāreñ, aise logoñ kī tarah jo din kī raushnī meñ chalte haiñ. Is lie lāzim hai ki ham in chizoñ se bāz raheñ: badmastoñ kī rangraliyon aur sharābnoshī se, zinākārī aur aiyāshī se, aur jhagaṛe aur hasad se. ¹⁴ Is ke bajāe Khudāwand Īsā Masīh ko pahan leñ aur apnī purānī fitrat kī parwarish yoñ na kareñ ki gunāhālūdā khāhishāt bedār ho jāeñ.

14

Ek Dūsre ko Mujrim Mat Ṭhahrānā

¹ Jis kā imān kamzor hai use qabūl kareñ, aur us ke sāth bahs-mubāhasā na kareñ. ² Ek kā imān to use har chīz khāne kī ijāzat detā hai jabki kamzor imān rakhne wālā sirf sabziyāñ khātā hai. ³ Jo sab kuchh khātā hai wuh use haqīr na jāne jo yih nahīn kar saktā. Aur jo yih nahīn kar saktā wuh use mujrim na ṭhahrāe jo sab kuchh khātā hai, kyoñki Allāh ne use qabūl kiyā hai. ⁴ Āp kaun haiñ ki kisī aur ke ghulām kā faislā kareñ? Us kā apnā mālik faislā karegā ki wuh kharā rahe yā gir jāe. Aur wuh zarūr kharā rahegā, kyoñki Khudāwand use qāym rakhne par qādīr hai.

⁵ Kuchh log ek din ko dūsre dinoñ kī nisbat zyādā aham qarār dete haiñ jabki dūsre tamām dinoñ kī ahmiyat barābar samajhte haiñ. Āp jo bhī khayāl rakheñ, har ek use pūre yaqīn ke sāth rakhe. ⁶ Jo ek din ko khās qarār detā hai wuh is se Khudāwand kī tāzīm karnā chāhtā hai. Isī tarah jo sab kuchh khātā hai wuh is se Khudāwand ko jalāl denā chāhtā hai. Yih is se zāhir hotā hai ki wuh is ke lie Khudā kā shukr kartā hai. Lekin jo kuchh khānoñ se parhez kartā hai wuh bhī Khudā kā shukr karke is se us kī tāzīm karnā chāhtā hai. ⁷ Bāt yih hai ki ham meñ se koī nahīn jo sirf apne wāste zindagī guzartā hai aur koī nahīn jo sirf apne wāste martā hai.

⁸ Agar ham zindā haiñ to is lie ki Ḳhudāwand ko jalāl deñ, aur agar ham mareñ to is lie ki ham Ḳhudāwand ko jalāl deñ. Ġharz ham Ḳhudāwand hī ke haiñ, ḳhāh zindā hoñ yā murdā. ⁹ Kyoñki Masīh isī maqsad ke lie muā aur jī uṭhā ki wuh murdoñ aur zindoñ donoñ kā mālik ho. ¹⁰ To phir āp jo sirf sabzi khāte haiñ apne bhāi ko mujrim kyon ṭhahrāte haiñ? Aur āp jo sab kuchh khāte haiñ apne bhāi ko haqīr kyon jānte haiñ? Yād rakheñ ki ek din ham sab Allāh ke taḳht-e-adālat ke sāmne khare hoñge.

¹¹ Kalām-e-muqaddas meñ yihī likhā hai,

Rab farmātā hai, “Merī hayāt kī qasam,
har ghuṭnā mere sāmne jhukegā
aur har zabān Allāh kī tamjīd karegī.”

¹² Hāñ, ham meñ se har ek ko Allāh ke sāmne apnī zindagī kā jawāb denā paregā.

Dūsroñ ke lie Girne kā Bāis na Banāñ

¹³ Chunāñche aēñ, ham ek dūsre ko mujrim na ṭhahrāeñ. Pūre azm ke sāth is kā ḳhayāl rakheñ kī āp apne bhāi ke lie ṭhokar khāne yā gunāh meñ girne kā bāis na baneñ. ¹⁴ Mujhe Ḳhudāwand Masīh meñ ilm aur yaqīn hai ki koī bhī khānā bazāt-e-ḳhud nāpāk nahīñ hai. Lekin jo kisī khāne ko nāpāk samajhtā hai us ke lie wuh khānā nāpāk hī hai. ¹⁵ Agar āp apne bhāi ko apne kisī khāne ke bāis pareshān kar rahe haiñ to āp muhabbat kī rūh meñ zindagī nahīñ guzār rahe. Apne bhāi ko apne khāne se halāk na kareñ. Yād rakheñ ki Masīh ne us ke lie apnī jān dī hai. ¹⁶ Aisā na ho ki log us achchhī chīz par kufr bakeñ jo āp ko mil gāi hai. ¹⁷ Kyoñki Allāh kī bādshāhī khāne-pīne kī chīzoñ par qāym nahīñ hai balki rāstbāzī, sulah-salāmatī aur Rūhul-quds meñ ḳhushī par. ¹⁸ Jo yoñ Masīh kī ḳhidmat kartā hai wuh Allāh ko pasand aur insānoñ ko manzūr hai.

¹⁹ Chunāñche aēñ, ham pūri jidd-o-jahd ke sāth wuh kuchh karne kī koshish kareñ jo sulah-salāmatī aur ek dūsre kī ruhānī tāmīr-o-taraqqī kā bāis hai. ²⁰ Allāh kā kām kisī khāne kī khātīr barbād na kareñ. Har khānā pāk hai, lekin agar āp kuchh khāte haiñ jis se dūsre ko ṭhes lage to yih ḡhalat hai. ²¹ Behtar yih hai ki na āp gosht khāeñ, na mai pieñ aur na koī aur qadam uṭhāeñ jis se āp kā bhāi ṭhokar khāe. ²² Jo bhī imān āp is nāte se rakhte haiñ wuh āp aur Allāh tak mahdūd rahe. Mubārak hai wuh jo kisī chīz ko jāyz qarār de kar apne āp ko mujrim nahīñ ṭhahrātā. ²³ Lekin jo shak karte hue koī khānā khātā hai use mujrim ṭhahrāyā jātā hai, kyoñki us kā yih amal imān par mabnī nahīñ hai. Aur jo bhī amal imān par mabnī nahīñ hotā wuh gunāh hai.

15

Burdbārī

¹ Ham tāqatwaroñ kā farz hai ki kamzoroñ kī kamzoriyāñ bardāshst kareñ. Ham sirf apne āp ko ḳhush karne kī khātīr zindagī na guzāreñ ² balki har ek apne āp ko ḳhush karne kī khātīr zindagī na guzāreñ ke lie ḳhush kare. ³ Kyoñki Masīh ne bhī ḳhud ko ḳhush rakhe ke lie zindagī nahīñ guzārī. Kalām-e-muqaddas meñ us ke bāre meñ yihī likhā hai, “Jo tujhe gāliyāñ dete haiñ un kī gāliyāñ mujh par ā gāi haiñ.” ⁴ Yih sab kuchh hamen hamārī nasihat ke lie likhā gayā tāki ham sābitqadmī aur kalām-e-muqaddas kī hauslā-afzā bātoñ se ummīd pāeñ. ⁵ Ab sābitqadmī aur hauslā dene walā Ḳhudā āp ko taufīq de ki āp Masīh Īsā kā namūnā apnā

kar yagāngat kī rūh meñ ek dūsre ke sāth zindagī guzāreñ. ⁶ Tab hī āp mil kar ek hī āwāz ke sāth Ḳhudā, hamāre Ḳhudāwand Īsā Masīh ke Bāp ko jalāl de sakeñge.

Ḡhairyahūdiyōñ ke lie Ḳhushḳhabrī

⁷ Chunāñche jis tarah Masīh ne āp ko qabūl kiyā hai usī tarah ek dūsre ko bhī qabūl kareñ tāki Allāh ko jalāl mile. ⁸ Yād rakheñ kī Masīh Allāh kī sadāqat kā izhār karke Yahūdiyōñ kā ḳhādīm banā tāki un wādoñ kī tasdiq kare jo Ibrāhīm, Is'hāq aur Yāqūb se kie gae the. ⁹ Wuh is lie bhī ḳhādīm banā kī Ḡhairyahūdī Allāh ko us rahm ke lie jalāl deñ jo us ne un par kiyā hai. Kalām-e-muqaddas meñ yihī likhā hai,

“Is lie main aqwām meñ terī hamd-o-sanā karūñga,
tere nām kī tārif meñ gīt gāūñgā.”

¹⁰ Yih bhī likhā hai,

“Ai digar qaumo, us kī ummat ke sāth ḳhushī manāo!”

¹¹ Phir likhā hai,

“Ai tamām aqwām, Rab kī tamjīd karo!
Ai tamām ummato, us kī satāish karo!”

¹² Aur Yasāyāh Nabī yih farmātā hai,

“Yassī kī jaṛ se ek koñpal phūṭ niklegī,
ek aisā ādmī uṭhegā
jo qaumoñ par hukūmat karegā.

Ḡhairyahūdī us par ās rakheñge.”

¹³ Ummīd kā Ḳhudā āp ko imān rakhne ke bāis har ḳhushī aur salāmati se māmūr kare tāki Rūhul-quds kī qudrat se āp kī ummīd baḥ kar dil se chhalak jāe.

Dilerī se Likhne kī Wajah

¹⁴ Mere bhāiyō, mujhe pūrā yaqīn hai kī āp ḳhud bhalāi se māmūr haiñ, kī āp har tarah kā ilm-o-irfān rakhte haiñ aur ek dūsre ko nasīhat karne ke qābil bhī haiñ. ¹⁵ To bhī main ne yād dilāne kī ḳhātīr āp ko kāi bāteñ likhne kī dilerī kī hai. Kyonki main Allāh ke fazl se ¹⁶ āp Ḡhairyahūdiyōñ ke lie Masīh Īsā kā ḳhādīm hūñ. Aur main Allāh kī ḳhushḳhabrī phailāne meñ Baitul-muqaddas ke imām kī-sī ḳhidmat saranjām detā hūñ tāki āp ek aisī qurbānī ban jāeñ jo Allāh ko pasand āe aur jise Rūhul-quds ne us ke lie maḳsūs-o-muqaddas kiyā ho. ¹⁷ Chunāñche main Masīh Īsā meñ Allāh ke sāmne apnī ḳhidmat par faḳhr kar saktā hūñ. ¹⁸ Kyonki main sirf us kām ke bāre meñ bāt karne kī jurrat karūñga jo Masīh ne merī mārifat kiyā hai aur jis se Ḡhairyahūdī Allāh ke tābe ho gae haiñ. Hāñ, Masīh hī ne yih kām kalām aur amal se, ¹⁹ ilāhī nishānoñ aur mojzoñ kī quwwat se aur Allāh ke Rūh kī qudrat se saranjām diyā hai. Yoñ main ne Yarūshalam se le kar sūbā illurikum tak safr karte karte Allāh kī ḳhushḳhabrī phailāne kī ḳhidmat pūrī kī hai. ²⁰ Aur main ise apnī izzat kā bāis samjhā kī ḳhushḳhabrī wahāñ sunāūñ jahāñ Masīh ke bāre meñ khabar nahīñ pahuñchī. Kyonki main aisī buniyād par tāmīr nahīñ karnā chāhtā thā jo kisī aur ne ḳālī thī. ²¹ Kalām-e-muqaddas yihī farmātā hai,

“Jinheñ us ke bāre meñ nahīñ batāyā gayā
wuh dekheñge,
aur jinhoñ ne nahīñ sunā
unheñ samajh āegī.”

Paulus kā Rom Jāne kā Irādā

²² Yihī wajah hai ki mujhe itnī dafā āp ke pās āne se rokā gayā hai. ²³ Lekin ab merī in ilāqon meñ k̄hidmat pūrī ho chukī hai. Aur chūnki main itne sālon se āp ke pās āne kā arzūmand rahā hūn ²⁴ is lie ab yih k̄hāhish pūrī karne kī ummīd rakhtā hūn. Kyoñki main ne spen jāne kā mansūbā banāyā hai. Ummīd hai ki rāste meñ āp se milūngā aur āp āge ke safir ke lie merī madad kar sakeñge. Lekin pahle main sharīk darke ke lie āp kī rifāqat se lutfandoz honā chāhtā hūn. ²⁵ Is waqt main Yarūshalam jā rahā hūn tāki wahān ke muqaddasīn kī k̄hidmat karūn. ²⁶ Kyoñki Makiduniyā aur Akhayā kī jamāton ne Yarūshalam ke un muqaddasīn ke lie hadiyā jamā karne kā faislā kiyā hai jo gharīb haiñ. ²⁷ Unhoñ ne yih k̄hushī se kiyā aur darasl yih un kā farz bhī hai. Ġhairyahūdī to Yahūdiyon kī ruhānī barkaton meñ sharīk hue haiñ, is lie Ġhairyahūdiyon kā farz hai ki wuh Yahūdiyon ko bhī apnī māli barkaton meñ sharīk darke un kī k̄hidmat karen. ²⁸ Chunāñche apnā yih farz adā karne aur maqāmī bhāiyan kā yih sārā phal Yarūshalam ke imāndāron tak pahuñchāne ke bād main āp ke pās se hotā huā spen jāūngā. ²⁹ Aur main jāntā hūn ki jab main āp ke pās āūngā to Masīh kī pūrī barkat le kar āūngā.

³⁰ Bhāiyo, main hamāre K̄hudāwand Isā Masīh aur Rūhul-quds kī muhabbat ko yād dilā kar āp se minnat kartā hūn ki āp mere lie Allāh se duā karen aur yon merī ruhānī jang meñ sharīk ho jāen. ³¹ Is ke lie duā karen ki main sūbā Yahūdiyā ke Ġhairimāndāron se bachā rahūn aur ki merī Yarūshalam meñ k̄hidmat wahān ke muqaddasīn ko pasand āe. ³² Kyoñki main chāhtā hūn ki jab main Allāh kī marzī se āp ke pās āūngā to mere dil meñ k̄hushī ho aur ham ek dūsre kī rifāqat se tar-o-tāzā ho jāen. ³³ Salāmātī kā K̄hudā āp sab ke sāth ho. Āmīn.

16

Salām-o-Duā

¹ Hamāri bahan Fibe āp ke pās ā rahī hai. Wuh Kinkhriyā Shahr kī jamāt meñ khādimā hai. Main us kī sifārish kartā hūn ² balki K̄hudāwand meñ arz hai ki āp us kā waise hī istiqbāl karen jaise ki muqaddasīn ko karnā chāhie. Jis muāmale meñ bhī use āp kī madad kī zarūrat ho us meñ us kā sāth den, kyoñki us ne bahut logon kī balki merī bhī madad kī hai.

³ Priskillā aur Akwilā ko merā salām denā jo Masīh Isā meñ mere hamk̄hidmat rahe haiñ. ⁴ Unhoñ ne mere lie apnī jān par khelā. Na sirf main balki Ġhairyahūdiyon kī jamāteñ un kī ehsānmand haiñ. ⁵ Un ke ghar meñ jamā hone wālī jamāt ko bhī merā salām denā.

Mere azīz dost Ipinetus ko merā salām denā. Wuh sūbā Āsiyā meñ Masīh kā pahlā pairokār yāni us ilāqe kī fasal kā pahlā phal thā. ⁶ Mariyam ko merā salām jis ne āp ke lie barī mehnat-mashaqqat kī hai. ⁷ Andrūnikus aur Yūniyā ko merā salām. Wuh mere hamwatan haiñ aur jel meñ mere sāth waqt guzārā hai. Rasūlon meñ wuh numāyāñ haisiyat rakhte haiñ, aur wuh mujh se pahle Masīh ke pīchhe ho lie the.

⁸ Ampliyātus ko salām. Wuh K̄hudāwand meñ mujhe azīz hai. ⁹ Masīh meñ hamāre hamk̄hidmat Urbānus ko salām aur isī tarah mere azīz dost Istakhus ko bhī. ¹⁰ Apellis ko salām jis kī Masīh ke sāth wafādārī ko āzmāyā gayā hai. Aristubulus ke ghar wālon ko salām. ¹¹ Mere hamwatan Herodiyon ko salām aur isī tarah Narkissus ke un ghar wālon ko bhī jo Masīh ke pīchhe ho lie haiñ.

¹² Trūfenā aur Trūfosā ko salām jo Ḳhudāwand kī ḳhidmat meñ mehnat-mashaqqat kartī haiñ. Merī azīz bahan parsis ko salām jis ne Ḳhudāwand kī ḳhidmat meñ baṛī mehnat-mashaqqat kī hai. ¹³ Hamāre Ḳhudāwand ke chune hue bhāī Rūfus ko salām aur isī tarah us kī māñ ko bhī jo merī māñ bhī hai. ¹⁴ Asinkritis, Faligon, Hirmes, Patrobās, Hirmās aur un ke sāthī bhāiyon ko merā salām denā. ¹⁵ Filulugus aur Yūliyā, Neriyus aur us kī bahan, Ulimpās aur un ke sāth tamām muqaddasīn ko salām.

¹⁶ Ek dūsre ko muqaddas bosā de kar salām karen. Masīh kī tamām jamāton kī taraf se āp ko salām.

Ākhirī Hidāyāt

¹⁷ Bhāiyo, main āp ko tākīd kartā hūñ ki āp un se ḳhabardār raheñ jo pārtībāzī aur thokar kā bāis bante haiñ. Yih us tālīm ke ḳhilāf hai jo āp ko dī gāi hai. Un se kinārā karen ¹⁸ kyonki aise log hamāre Ḳhudāwand Masīh kī ḳhidmat nahīn kar rahe balki apne peṭ kī. Wuh apñī mīṭhī aur chikñī-chupṛī bāton se sādālah logoñ ke dilon ko dhokā dete haiñ. ¹⁹ Āp kī farmānbardārī kī ḳhabar sab tak pahuñch gāi hai. Yih dekh kar main āp ke bāre meñ ḳhush hūñ. Lekin main chāhtā hūñ ki āp achchhā kām karne ke lihāz se dānishmand aur burā kām karne ke lihāz se bequsūr hoñ. ²⁰ Salāmātī kā Ḳhudā jald hī Iblīs ko āp ke pāñwoñ tale kuchalwā dālegā.

Hamāre Ḳhudāwand Īsā kā fazl āp ke sāth ho.

²¹ Merā hamḳhidmat Tīmuthiyus āp ko salām detā hai, aur isī tarah mere hamwatan Lūkiyus, Yāson aur Sosipātrus.

²² Main, Tirtiyus is ḳhat kā kātib hūñ. Merī taraf se bhī Ḳhudāwand meñ āp ko salām.

²³ Gayus kī taraf se āp ko salām. Main aur pūrī jamāt us ke mehmān rahe haiñ. Shahr ke ḳhazāñchī Irāstus aur hamāre bhāī Kwārtus bhī āp ko salām kahte haiñ. ²⁴ [Hamāre Ḳhudāwand Īsā kā fazl āp sab ke sāth hotā rahe.]

Ākhirī Duā

²⁵ Allāh kī tamjīd ho, jo āp ko mazbūt karne par qādir hai, kyonki Īsā Masīh ke bāre meñ us ḳhushḳhabrī se jo main sunātā hūñ aur us bhed ke inkishāf se jo azal se poshīdā rahā wuh āp ko qāym rakh saktā hai. ²⁶ Ab is bhed kī haqīqat nabiyon ke sahīfon se zāhir kī gāi hai aur abadī Ḳhudā ke hukm par tamām qaumon ko mālūm ho gāi hai tāki sab imān lā kar Allāh ke tābe ho jāeñ.

²⁷ Allāh kī tamjīd ho jo wāhid dānishmand hai. Usī kā Īsā Masīh ke wasīle se abad tak jalāl hotā rahe! Āmīn.

1 Kurinthyon

Salām

¹ Yih khat Paulus kī taraf se hai, jo Allāh ke irāde se Masīh Īsā kā bulāyā huā rasūl hai, aur hamāre bhāi Sosthines kī taraf se.

² Main Kurinthus meñ maujūd Allāh kī jamāt ko likh rahā hūn, āp ko jinheñ Masīh Īsā meñ muqaddas kiyā gayā hai, jinheñ muqaddas hone ke lie bulāyā gayā hai. Sāth hī yih khat un tamām logoñ ke nām bhī hai jo har jagah hamāre Kḥudāwand Īsā Masīh kā nām lete haiñ jo un kā aur hamārā Kḥudāwand hai.

³ Hamārā Kḥudā Bāp aur Kḥudāwand Īsā Masīh āp ko fazl aur salāmatī atā karen.

Shukr

⁴ Main hameshā āp ke lie Kḥudā kā shukr kartā hūn ki us ne āp ko Masīh Īsā meñ itnā fazl baḳhshā hai. ⁵ Āp ko us meñ har lihāz se daulatmand kiyā gayā hai, har qism kī taqrīr aur ilm-o-irfān meñ. ⁶ Kyoñki Masīh kī gawāhī ne āp ke darmiyān zor pakaḥ liyā hai, ⁷ is lie āp ko hamāre Kḥudāwand Īsā Masīh ke zuhūr kā intazār karte karte kisī bhī barkat meñ kamī nahīn. ⁸ Wuhī āp ko āḳhir tak mazbūt banāe rakhegā, is lie āp hamāre Kḥudāwand Īsā Masīh kī dūsri āmad ke din be'ilmām ṭhahreñge. ⁹ Allāh par pūrā etamād kiyā jā saktā hai jis ne āp ko bulā kar apne Farzand hamāre Kḥudāwand Īsā Masīh kī rifāqat meñ sharīk kiyā hai.

Kurinthyon kī Pārtībāzī

¹⁰ Bhāiyo, main apne Kḥudāwand Īsā Masīh ke nām meñ āp ko tākīd kartā hūn ki āp sab ek hī bāt kahiñ. Āp ke darmiyān pārtībāzī nahīn balki ek hī soch aur ek hī rāy honī chāhie. ¹¹ Kyoñki mere bhāiyo, āp ke bāre meñ mujhe Kḥaloe ke ghar waloñ se mālūm huā hai ki āp jhagaḥoñ meñ ulajh gae haiñ. ¹² Matlab yih hai ki āp meñ se koī kahtā hai, “Main Paulus kī pārtī kā hūn,” koī “Main Apullos kī pārtī kā hūn,” koī “Main Kaifā kī pārtī kā hūn” aur koī ki “Main Masīh kī pārtī kā hūn.” ¹³ Kyā Masīh baṭ gayā? Kyā āp kī ḳhātīr Paulus ko salīb par chaḥhāyā gayā? Yā kyā āp ko Paulus ke nām se baptismā diyā?

¹⁴ Kḥudā kā shukr hai ki main ne āp meñ se kisī ko baptismā nahīn diyā siwāe Krispus aur Gayus ke. ¹⁵ Is lie koī nahīn kah saktā ki main ne Paulus ke nām se baptismā pāyā hai. ¹⁶ Hāñ main ne Stifanās ke gharāne ko bhī baptismā diyā. Lekin jahañ tak merā ḳhayāl hai is ke alawā kisī aur ko baptismā nahīn diyā. ¹⁷ Masīh ne mujhe baptismā dene ke lie rasūl banā kar nahīn bhejā balki is lie ki Allāh kī ḳhushḳhabrī sunāūn. Aur yih kām mujhe duniyāwī hikmat se ārastā taqrīr se nahīn karnā hai tāki Masīh kī salīb kī tāqat beasar na ho jāe.

Salīb kā Paighām

¹⁸ Kyoñki salīb kā paighām un ke lie jin kā anjām halākat hai bewuqūfī hai jabki hamāre lie jin kā anjām najāt hai yih Allāh kī qudrat hai.

¹⁹ Chunāñche pāk nawishtoñ meñ likhā hai,

“Main dānishmandoñ kī dānish ko tabāh karūnga aur samajhdāroñ kī samajh ko radd karūnga.”

²⁰ Ab dānīshmand shakhs kahān hai? Ālim kahān hai? Is jahān kā munāzare kā māhir kahān hai? Kyā Allāh ne duniyā kī hikmat-o-dānāi ko bewuqūfi sābit nahīn kiyā?

²¹ Kyonki agarche duniyā Allāh kī dānāi se ghiri hui hai to bhī duniyā ne apnī dānāi kī badaulat Allāh ko na pahchānā. Is lie Allāh ko pasand āyā kī wuh salīb ke paighām kī bewuqūfi ke zariye hī imān rakhne wālon ko najāt de. ²² Yahūdī taqāzā karte haiñ ki ilāhī bāton kī tasdiq ilāhī nishānon se kī jāe jabki Yūnānī dānāi ke wasīle se in kī tasdiq ke khāhān haiñ. ²³ Is ke muqābale meñ ham Masīh-e-maslūb kī munādī karte haiñ. Yahūdī is se thokar khā kar nārāz ho jāte haiñ jabki Ġhairyahūdī ise bewuqūfi qarār dete haiñ. ²⁴ Lekin jo Allāh ke bulāe hue haiñ, khāh wuh Yahūdī hoñ khāh Yūnānī, un ke lie Masīh Allāh kī qudrat aur Allāh kī dānāi hotā hai. ²⁵ Kyonki Allāh kī jo bāt bewuqūfi lagti hai wuh insān kī dānāi se zyādā dānīshmand hai. Aur Allāh kī jo bāt kamzor lagti hai wuh insān kī taqat se zyādā taqatwar hai.

²⁶ Bhāiyo, is par ġhaur karen kī āp kā kyā hāl thā jab Kḥudā ne āp ko bulāyā. Āp meñ se kam haiñ jo duniyā ke meyar ke mutābiq dānā haiñ, kam haiñ jo taqatwar haiñ, kam haiñ jo āli khāndān se haiñ. ²⁷ Balki jo duniyā kī nigāh meñ bewuqūf hai use Allāh ne chun liyā tāki dānāon ko sharmindā kare. Aur jo duniyā meñ kamzor hai use Allāh ne chun liyā tāki taqatwaron ko sharmindā kare. ²⁸ Isi tarah jo duniyā ke nazdik zalil aur haqīr hai use Allāh ne chun liyā. Hāñ, jo kuchh bhī nahīn hai use us ne chun liyā tāki use nest kare jo bazāhir kuchh hai. ²⁹ Chunānche koī bhī Allāh ke sāmne apne par faḡhr nahīn kar saktā. ³⁰ Yih Allāh kī taraf se hai kī āp Masīh Īsā meñ haiñ. Allāh kī bakshshish se Īsā khud hamārī dānāi, hamārī rāstbāzī, hamārī taqdis aur hamārī maḡhlasī ban gayā hai. ³¹ Is lie jis tarah kalām-e-muqaddas farmātā hai, “Faḡhr karne wālā Kḥudāwand hī par faḡhr kare.”

2

Paulus kī Sādā Munādī

¹ Bhāiyo, mujh par bhī ġhaur karen. Jab main āp ke pās āyā to main ne āp ko Allāh kā bhed moṭe moṭe alfāz meñ yā falsafiyānā hikmat kā izhār karte hue na sunāyā. ² Wajah kyā thī? Yih kī main ne irādā kar rakhā thā kī āp ke darmiyān hote hue main Īsā Masīh ke siwā aur kuchh na jānūñ, khāskar yih kī use maslūb kiyā gayā. ³ Hāñ main kamzorhāl, kḥauf khāte aur bahut thartharāte hue āp ke pās āyā. ⁴ Aur guftgū aur munādī karte hue main ne duniyāwī hikmat ke bare zordār alfāz kī mārifat āp ko qāyl karne kī koshish na kī, balki Rūhul-quds aur Allāh kī qudrat ne meri bāton kī tasdiq kī, ⁵ tāki āp kā imān insānī hikmat par mabnī na ho balki Allāh kī qudrat par.

Ġhalat aur Sahīh Dānāi

⁶ Dānāi kī bāteñ ham us waqt karte haiñ jab kāmil imān rakhne wālon ke darmiyān hote haiñ. Lekin yih dānāi maujudā jahān kī nahīn aur na is jahān ke hākimoñ hī kī hai jo miṭne wāle haiñ. ⁷ Balki ham Kḥudā hī kī dānāi kī bāteñ karte haiñ jo bhed kī sūrat meñ chhupi rahī hai. Allāh ne tamām zamānon se peshtar muqarrar kiyā hai kī yih dānāi hamāre jalāl kā bāis bane. ⁸ Is jahān ke kiśi bhī hākīm ne is dānāi ko na pahchānā,

kyonki agar wuh pahchān lete to phir wuh hamāre jalālī Kḥudāwand ko maslūb na karte. ⁹ Dānāi ke bāre meñ pāk nawishte bhī yihī kahte haiñ, “Jo na kisi āñkh ne dekhā, na kisi kān ne sunā, aur na insān ke zahan meñ āyā, use Allāh ne un ke lie taiyār kar diyā jo us se muhabbat rakhte haiñ.”

¹⁰ Lekin Allāh ne yihī kuchh apne Rūh kī mārifat ham par zāhir kiyā kyonki us kā Rūh har chīz kā khoj lagātā hai, yahān tak ki Allāh kī gahrāiyōn kā bhī. ¹¹ Insān ke bātin se kaun wāqif hai siwāe insān kī rūh ke jo us ke andar hai? Isī tarah Allāh se tālluq rakhne wālī bātoñ ko koī nahīñ jāntā siwāe Allāh ke Rūh ke. ¹² Aur hamēñ duniyā kī rūh nahīñ mili balki wuh Rūh jo Allāh kī taraf se hai tāki ham us kī atākardā bātoñ ko jān sakeñ.

¹³ Yihī kuchh ham bayān karte haiñ, lekin aise alfāz meñ nahīñ jo insānī hikmat se hamēñ sikhāyā gayā balki Rūhul-quds se. Yoñ ham ruhānī haqīqatoñ kī tashrīh ruhānī logoñ ke lie karte haiñ. ¹⁴ Jo shaḥs ruhānī nahīñ hai wuh Allāh ke Rūh kī bātoñ ko qabūl nahīñ kartā kyonki wuh us ke nazdik bewuqūfī haiñ. Wuh unheñ pahchān nahīñ saktā kyonki un kī parakh sirf ruhānī shaḥs hī kar saktā hai. ¹⁵ Wuhī har chīz parakh letā hai jabki us kī apnī parakh koī nahīñ kar saktā. ¹⁶ Chunāñche pāk kalām meñ likhā hai, “Kis ne Rab kī soch ko jānā? Kaun us ko tālim degā?” Lekin ham Masīh kī soch rakhte haiñ.

3

Kurinthus kī Bachagānā Hālat

¹ Bhāiyo, main āp se ruhānī logoñ kī bāteñ na kar sakā balki sirf jismānī logoñ kī. Kyonki āp ab tak Masīh meñ chhote bachche haiñ. ² Main ne āp ko dūdh pilāyā, thos ḡhizā na khilāi, kyonki āp us waqt is qābil nahīñ the balki ab tak nahīñ haiñ. ³ Abhī tak āp jismānī haiñ, kyonki āp meñ hasad aur jhagarā pāyā jātā hai. Kyā is se yih sābit nahīñ hotā ki āp jismānī haiñ aur Rūh ke baḡhair chalte haiñ? ⁴ Jab koī kahtā hai, “Main Paulus kī pārtī kā hūñ” aur dūsrā, “Main Apullos kī pārtī kā hūñ” to kyā is se yih zāhir nahīñ hotā ki āp ruhānī nahīñ balki insānī soch rakhte haiñ?

Paulus aur Apullos kī Haisiyat

⁵ Apullos kī kyā haisiyat hai aur Paulus kī kyā? Donoñ naukar haiñ jin ke wāsile se āp imān lāe. Aur ham meñ se har ek ne wuhī kḥidmat anjām dī jo Kḥudāwand ne us ke sapurd kī. ⁶ Main ne paude lagāe, Apullos pānī detā rahā, lekin Allāh ne unheñ ugne diyā. ⁷ Lihāzā paudā lagāne wālā aur ābpāshī karne wālā donoñ kuchh bhī nahīñ, balki Kḥudā hī sab kuchh hai jo paude ko phalne-phūlne detā hai. ⁸ Paudā lagāne aur pānī dene wālā ek jaise haiñ, albattā har ek ko us kī mehnat ke mutābiq mazdūrī milegī. ⁹ Kyonki ham Allāh ke muāwin haiñ jabki āp Allāh kā khet aur us kī imārat haiñ.

¹⁰ Allāh ke us fazl ke mutābiq jo mujhe bakhshā gayā main ne ek dānishmand thekedār kī tarah buniyād rakhī. Is ke bād koī aur us par imārat tāmir kar rahā hai. Lekin har ek dhyān rakhe ki wuh buniyād par imārat kis tarah banā rahā hai. ¹¹ Kyonki buniyād rakhī jā chukī hai aur wuh hai Isā Masīh. Is ke alāwā koī bhī mazid koī buniyād nahīñ rakh

saktā. ¹² Jo bhī is buniyād par kuchh tāmīr kare wuh muḁhtalif mawād to istemāl kar saktā hai, masalan sonā, chāndī, qīmī patthar, lakarī, sūkhī ghās yā bhūsā, ¹³ lekin āḁhir meñ har ek kā kām zāhir ho jāegā. Qiyāmat ke dīn kuchh poshīdā nahīn rahegā balki āg sab kuchh zāhir kar degī. Wuh sābit kar degī ki har kisī ne kaisā kām kiyā hai. ¹⁴ Agar us kā tāmīrī kām na jalā jo us ne is buniyād par kiyā to use ajr milegā. ¹⁵ Agar us kā kām jal gayā to use nuqsān pahunchegā. Ḵhud to wuh bach jāegā magar jalte jalte.

¹⁶ Kyā āp ko mālūm nahīn ki āp Allāh kā ghar haiñ, aur āp meñ Allāh kā Rūh sukūnat kartā hai? ¹⁷ Agar koī Allāh ke ghar ko tabāh kare to Allāh use tabāh karegā, kyōñki Allāh kā ghar maḁhsūs-o-muḁqaddas hai aur yih ghar āp hī haiñ.

Apne bāre meñ Sheḁhī na Mārñā

¹⁸ Koī apne āp ko fareb na de. Agar āp meñ se koī samjhe ki wuh is duniyā kī nazar meñ dānishmand hai to phir zarūrī hai ki wuh bewuḁf bane tāki wāqā dānishmand ho jāe. ¹⁹ Kyōñki is duniyā kī hikmat Allāh kī nazar meñ bewuḁfī hai. Chunāñche muḁqaddas nawishton meñ likhā hai, “Wuh dānishmandoñ ko un kī apñī chālāki ke phande meñ phañsā detā hai.” ²⁰ Yih bhī likhā hai, “Rab dānishmandoñ ke ḁhayālāt ko jāntā hai ki wuh bātil haiñ.” ²¹ Ḅharz koī kisī insān ke bāre meñ sheḁhī na mārē. Sab kuchh to āp kā hai. ²² Paulus, Apullos, Kaifā, duniyā, zindagī, maut, maujūdā jahān ke aur mustaqbil ke umūr sab kuchh āp kā hai. ²³ Lekin āp Masīh ke haiñ aur Masīh Allāh kā hai.

4

Ḵhudāwand ke Ḵhādīm aur Un kā Kām

¹ Ḅharz log hameñ Masīh ke ḁhādīm samjheñ, aise nigarān jinheñ Allāh ke bhedoñ ko kholne kī zimmedārī dī gāi hai. ² Ab nigarānoñ kā farz yih hai ki un par pūrā etamād kiyā jā sake. ³ Mujhe is bāt kī zyādā fikr nahīn ki āp yā koī duniyāwī adālat merā ehtisāb kare, balki maiñ ḁhud bhī apñā ehtisāb nahīn kartā. ⁴ Mujhe kisī ḁhaltī kā ilm nahīn hai agarche yih bāt mujhe rāstbāz qarār dene ke lie kāfī nahīn hai. Ḵhudāwand ḁhud merā ehtisāb kartā hai. ⁵ Is lie waqt se pahle kisī bāt kā faislā na karēñ. Us waqt tak intazār karēñ jab tak Ḵhudāwand na āe. Kyōñki wuhī tārīki meñ chhupī huī chīzoñ ko raushnī meñ lāegā aur diloñ kī mansūbābandiyōñ ko zāhir kar degā. Us waqt Allāh ḁhud har fard kī munāsib tārīf karegā.

Kurinthyoñ kī Sheḁhībāzī

⁶ Bhāiyō, maiñ ne in bātoñ kā itlāq apne aur Apullos par kiyā tāki āp ham par ḁhaur karte hue Allāh ke kalām kī hudūd jān leñ jin se tajāwuz karnā munāsib nahīn. Phir āp phūl kar ek shaḁhs kī himāyat karke dūsre kī muḁhālafat nahīn kareñge. ⁷ Kyōñki kaun āp ko kisī dūsre se afzal qarār detā hai? Jo kuchh āp ke pās hai kyā wuh āp ko muft nahīn milā? Aur agar muft milā to is par sheḁhī kyōñ mārte haiñ goyā ki āp ne use apñī mehnat se hāsīl kiyā ho?

⁸ Wāh jī wāh! Āp ser ho chuke haiñ. Āp amīr ban chuke haiñ. Āp hamāre baḁhair bādshāh ban chuke haiñ. Kāsh āp bādshāh ban chuke hote tāki ham bhī āp ke sāth hukūmat karte! ⁹ Is ke bajāe mujhe lagtā hai ki Allāh ne hamāre lie jo us ke rasūl haiñ Romī tamāshāgāh meñ sab se nichlā darjā muḁqarrar kiyā hai, jo un logoñ ke lie maḁhsūs hotā hai

jinheñ sazā-e-maut kā faislā sunāyā gayā ho. Hāñ, ham duniyā, farishton aur insānon ke sāmne tamāshā ban gae haiñ. ¹⁰ Ham to Masīh kī khātir bewuqūf ban gae haiñ jabki āp Masīh meñ samajhdār khayāl kie jāte haiñ. Ham kamzor haiñ jabki āp tāqatwar. Āp kī izzat kī jāti hai jabki hamārī be'izzatī. ¹¹ Ab tak hameñ bhūk aur pyās satātī hai. Ham chitharōñ meñ malbūs goyā nange phirte haiñ. Hameñ mukke māre jāte haiñ. Hamārī koī mustaqil rihāishgāh nahīñ. ¹² Aur baṛī mashaqqat se ham apne hāthoñ se rozi kamāte haiñ. Lān-tān karne wāloñ ko ham barkat dete haiñ, izā dene wāloñ ko bardāsht karte haiñ. ¹³ Jo hameñ burā-bhalā kahte haiñ unheñ ham duā dete haiñ. Ab tak ham duniyā kā kūrā-karkaṭ aur ghilāzat bane phirte haiñ.

Paulus Kurinthyon kā Ruhānī Bāp Hai

¹⁴ Maiñ āp ko sharmindā karne ke lie yih nahīñ likh rahā, balki apne pyāre bachche jān kar samjhāne kī gharz se. ¹⁵ Beshak Masīh Īsā meñ āp ke ustād to beshumār haiñ, lekin bāp kam haiñ. Kyoñki Masīh Īsā meñ maiñ hī āp ko Allāh kī khushkhabrī sunā kar āp kā bāp banā. ¹⁶ Ab maiñ tākid kartā hūñ ki āp mere namūne par chaleñ. ¹⁷ Is lie maiñ ne Timuthiyus ko āp ke pās bhej diyā jo Khudāwand meñ merā pyārā aur wafādār beṭā hai. Wuh āp ko Masīh Īsā meñ merī un hidāyāt kī yād dilāegā jo maiñ har jagah aur imāndāroñ kī har jamāt meñ detā hūñ.

¹⁸ Āp meñ se bāz yoñ phūl gae haiñ jaise maiñ ab āp ke pās kabhī nahīñ aūngā. ¹⁹ Lekin agar Khudāwand kī marzi hūi to jald ā kar mālūm karūngā ki kyā yih phūle hue log sirf bāteñ kar rahe haiñ yā ki Allāh kī qudrat un meñ kām kar rahī hai. ²⁰ Kyoñki Allāh kī bādshāhī khālī bātoñ se zāhir nahīñ hotī balki Allāh kī qudrat se. ²¹ Kyā āp chāhte haiñ ki maiñ chhaṛī le kar āp ke pās aūñ yā pyār aur halīmī kī rūh meñ?

5

Zinākārī

¹ Yih bāt hamāre kānoñ tak pahuñchī hai ki āp ke darmiyān zinākārī ho rahī hai, balki aisī zinākārī jise Ghairyahūdī bhī rawā nahīñ samajhte. Kahte haiñ ki āp meñ se kisī ne apnī sautelī māñ * se shādī kar rakhī hai. ² Kamāl hai ki āp is fel par nādīm nahīñ balki phūle phir rahe haiñ! Kyā munāsib na hotā ki āp dukh mahsūs karke is badi ke murtakib ko apne darmiyān se khārij kar dete? ³ Go maiñ jism ke lihāz se āp ke pās nahīñ, lekin Rūh ke lihāz se zarūr hūñ. Aur maiñ us shaḳhs par fatwā is tarah de chukā hūñ jaise ki maiñ āp ke darmiyān maujūd hūñ. ⁴ Jab āp hamāre Khudāwand Īsā ke nām meñ jamā hoñge to maiñ Rūh meñ āp ke sāth hūngā aur hamāre Khudāwand Īsā kī qudrat bhī. ⁵ Us waqt aise shaḳhs ko Ibīs ke hawāle karen tāki sirf us kā jism halāk ho jāe, lekin us kī rūh Khudāwand ke dīn rihāi pāe.

⁶ Āp kā faḳhr karnā achchhā nahīñ. Kyā āp ko mālūm nahīñ ki jab ham thoṛā-sā khamīr tāzā gundhe hue āṭe meñ milāte haiñ to wuh sāre āṭe ko khamīr kar detā hai? ⁷ Apne āp ko khamīr se pāk-sāf karke tāzā gundhā huā āṭā ban jāeñ. Darhāqiqat āp haiñ bhī pāk, kyoñki hamārā Īd-e-Fasah kā lelā Masīh hamāre lie zabah ho chukā hai. ⁸ Is lie āie ham

* 5:1 Lafzī tarjumā: bāp kī bīwi, lekin ghālīban is se murād sautelī māñ hai.

purāne khamīrī āṭe yānī burāī aur badī ko dūr karke tāzā gundhe hue āṭe yānī k̄hulūs aur sachchāī kī roṭiyān banā kar Fasah kī Īd manāēn.

⁹ Maiñ ne k̄hat meñ likhā thā ki āp zinākāron se tālluq na rakheñ.

¹⁰ Merā matlab yih nahīn thā ki āp is duniyā ke zinākāron se tālluq muṅgate kar leñ yā is duniyā ke lālchiyon, luṭeron aur butparastoñ se. Agar āp aisā karte to lāzim hotā ki āp duniyā hī se kūch kar jāte. ¹¹ Nahīn, merā matlab yih thā ki āp aise shaḅhs se tālluq na rakheñ jo Masih meñ to bhāī kahlātā hai magar hai wuh zinākār yā lālchī yā butparast yā gāl-galoch karne wālā yā sharābī yā luṭerā. Aise shaḅhs ke sāth khānā tak bhī na khāēn.

¹² Maiñ un logon kī adālat kyon kartā phirūn jo imāndāron kī jamāt se bāhar haiñ? Kyā āp k̄hud bhī sirf un kī adālat nahīn karte jo jamāt ke andar haiñ? ¹³ Bāhar wālon kī adālat to K̄hudā hī karegā. Kalām-e-muqaddas meñ yon likhā hai, ‘Sharīr ko apne darmiyān se nikāl do.’

6

Muqaddamābāzī

¹ Āp meñ yih jurrat kaise paidā huī ki jab kisī kā kisī dūsre imāndār ke sāth tanāzā ho to wuh apnā jhagarā bedinoñ ke sāmne le jātā hai na ki muqaddason ke sāmne? ² Kyā āp nahīn jānte ki muqaddasin duniyā kī adālat kareñge? Aur agar āp duniyā kī adālat kareñge to kyā āp is qābil nahīn ki chhoṭe moṭe jhagaron kā faislā kar sakeñ? ³ Kyā āp ko mālūm nahīn ki ham farishton kī adālat kareñge? To phir kyā ham rozmarrā ke muāmalāt ko nahīn niptā sakte? ⁴ Aur is qism ke muāmalāt ko faisal karne ke lie āp aise logon ko kyon muqarrar karte haiñ jo jamāt kī nigāh meñ koī haisiyat nahīn rakhte? ⁵ Yih bāt maiñ āp ko sharm dilāne ke lie kahtā hūn. Kyā āp meñ ek bhī sayānā shaḅhs nahīn jo apne bhāiyon ke mābain faislā karne ke qābil ho? ⁶ Lekin nahīn. Bhāī apne hī bhāī par muqaddamā chalātā hai aur wuh bhī ghairimāndāron ke sāmne.

⁷ Awwal to āp se yih ghaltī huī ki āp ek dūsre se muqaddamābāzī karte haiñ. Agar koī āp se nāinsāfi kar rahā ho to kyā behtar nahīn ki āp use aisā karne deñ? Aur agar koī āp ko ṭhag rahā ho to kyā yih behtar nahīn ki āp use ṭhagne deñ? ⁸ Is ke baraks āp kā yih hāl hai ki āp k̄hud hī nāinsāfi karte aur ṭhagte haiñ aur wuh bhī apne bhāiyon ko. ⁹ Kyā āp nahīn jānte ki nāinsāf Allāh kī bādshāhī mīrās meñ nahīn pāēñge? Fareb na khāēn! Harāmkār, butparast, zinākār, hamjinsparast, laundebāz, ¹⁰ chor, lālchī, sharābī, badzabān, luṭere, yih sab Allāh kī bādshāhī mīrās meñ nahīn pāēñge. ¹¹ Āp meñ se kuchh aise the bhī. Lekin āp ko dhoyā gayā, āp ko muqaddas kiyā gayā, āp ko K̄hudāwand Isā Masih ke nām aur hamāre K̄hudā ke Rūh se rāstbāz banāyā gayā hai.

Jism Allāh kā Ghar Hai

¹² Mere lie sab kuchh jāy hai, lekin sab kuchh mufid nahīn. Mere lie sab kuchh jāy to hai, lekin maiñ kisī bhī chīz ko ijāzat nahīn dūngā ki mujh par hukūmat kare. ¹³ Beshak k̄hurāk peṭ ke lie aur peṭ k̄hurāk ke lie hai, magar Allāh donoñ ko nest kar degā. Lekin ham is se yih natījā nahīn nikāl sakte ki jism zinākārī ke lie hai. Hargiz nahīn! Jism K̄hudāwand ke lie hai aur K̄hudāwand jism ke lie. ¹⁴ Allāh ne apnī qudrat se K̄hudāwand Isā ko zindā kiyā aur isi tarah wuh hameñ bhī zindā karegā.

¹⁵ Kyā āp nahīn jānte ki āp ke jism Masīh ke āzā haiñ? To kyā main Masīh ke āzā ko le kar fāhishā ke āzā banāūn? Hargiz nahīn. ¹⁶ Kyā āp ko mālūm nahīn ki jo fāhishā se lipat jātā hai wuh us ke sāth ek tan ho jātā hai? Jaise pāk nawishton meñ likhā hai, “Wuh donoñ ek ho jāte haiñ.” ¹⁷ Is ke baraks jo Ḳhudāwand se lipat jātā hai wuh us ke sāth ek rūh ho jātā hai.

¹⁸ Zinākārī se bhāgeñ! Insān se sarzad hone wālā har gunāh us ke jism se bāhar hotā hai siwāe zinā ke. Zinākār to apne hī jism kā gunāh kartā hai. ¹⁹ Kyā āp nahīn jānte ki āp kā badan Rūhul-quds kā ghar hai jo āp ke andar sukūnat kartā hai aur jo āp ko Allāh kī taraf se milā hai? Āp apne mālīk nahīn haiñ ²⁰ kyonki āp ko qīmat adā karke ḳharīdā gayā hai. Ab apne badan se Allāh ko jalāl deñ.

7

Izdiwājī Zindagi

¹ Ab main āp ke sawālāt kā jawāb detā hūn. Beshak achchhā hai ki mard shādī na kare. ² Lekin zinākārī se bachne kī ḳhātīr har mard kī apnī biwī aur har aurat kā apnā shauhar ho. ³ Shauhar apnī biwī kā haq adā kare aur isī tarah biwī apne shauhar kā. ⁴ Biwī apne jism par iḳhtiyār nahīn rakhtī balki us kā shauhar. Isī tarah shauhar bhī apne jism par iḳhtiyār nahīn rakhtā balki us kī biwī. ⁵ Chunāñche ek dūstre se judā na hoñ siwāe is ke ki āp donoñ bāhamī razāmandī se ek waqt muqarrar kar leñ tāki duā ke lie zyādā fursat mil sake. Lekin is ke bād āp dubārā ikaṭṭhe ho jāeñ tāki Iblīs āp ke bezabt nafs se faydā uṭhā kar āp ko āzmāish meñ na ḳāle.

⁶ Yih main hukm ke taur par nahīn balki āp ke hālāt ke pesh-e-nazar riāyatan kah rahā hūn. ⁷ Main chāhtā hūn ki tamām log mujh jaise hī hoñ. Lekin har ek ko Allāh kī taraf se alag nemat milī hai, ek ko yih nemat, dūstre ko wuh.

Talāq aur Ḡhairīmāndār se Shādī

⁸ Main ḡhairshādīshudā afrād aur bewāoñ se yih kahtā hūn ki achchhā ho agar āp merī tarah ḡhairshādīshudā raheñ. ⁹ Lekin agar āp apne āp par qābū na rakh sakeñ to shādī kar leñ. Kyonki is se peshtar ki āp ke shahwānī jazbat belagām hone lageñ behtar yih hai ki āp shādī kar leñ.

¹⁰ Shādīshudā joroñ ko main nahīn balki Ḳhudāwand hukm detā hai ki biwī apne shauhar se tālluq munqate na kare. ¹¹ Agar wuh aisā kar chukī ho to dūsrī shādī na kare yā apne shauhar se sulah kar le. Isī tarah shauhar bhī apnī biwī ko talāq na de.

¹² Diḡar logoñ ko Ḳhudāwand nahīn balki main nasīhat kartā hūn ki agar kisī imāndār bhāī kī biwī imān nahīn lāī, lekin wuh shauhar ke sāth rahne par rāzī ho to phir wuh apnī biwī ko talāq na de. ¹³ Isī tarah agar kisī imāndār ḳhātūn kā shauhar imān nahīn lāyā, lekin wuh biwī ke sāth rahne par razāmand ho to wuh apne shauhar ko talāq na de. ¹⁴ Kyonki jo shauhar imān nahīn lāyā use us kī imāndār biwī kī mārīfat muqaddas ṭhahrāyā gayā hai aur jo biwī imān nahīn lāī use us ke imāndār shauhar kī mārīfat muqaddas qarār diyā gayā hai. Agar aisā na hotā to āp ke bachche nāpāk hote, magar ab wuh muqaddas haiñ. ¹⁵ Lekin agar ḡhairīmāndār shauhar yā biwī apnā tālluq munqate kar le to use jāne deñ. Aisī sūrat meñ imāndār bhāī yā bahan is bandhan se āzād ho gae. Magar Allāh ne āp

ko sulah-salāmatī kī zindagī guzārne ke lie bulāyā hai. ¹⁶ Bahan, mumkin hai āp apne k̄hāwind kī najāt kā bāis ban jāēn. Yā bhāī, mumkin hai āp apnī bīwī kī najāt kā bāis ban jāēn.

Allāh kī Taraf se Muqarrarā Rāh par Raheñ

¹⁷ Har shaḡhs usī rāh par chale jo K̄hudāwand ne us ke lie muqarrar kī aur us hālat meñ jis meñ Allāh ne use bulāyā hai. Īmāndarōn kī tamām jamātoñ ke lie merī yihī hidāyat hai. ¹⁸ Agar kisī ko maḡhtūn hālat meñ bulāyā gayā to wuh nāmāḡhtūn hone kī koshish na kare. Agar kisī ko nāmāḡhtūnī kī hālat meñ bulāyā gayā to wuh apnā khatnā na karwāe. ¹⁹ Na khatnā kuchh chiz hai aur na khatne kā na honā, balki Allāh ke ahkām ke mutābiq zindagī guzārñā hī sab kuchh hai. ²⁰ Har shaḡhs usī haisiyat meñ rahe jis meñ use bulāyā gayā thā. ²¹ Kyā āp ḡhulām the jab K̄hudāwand ne āp ko bulāyā? Yih bāt āp ko pareshān na kare. Albattā agar āp ko āzād hone kā mauqā mile to is se zarūr faydā uṡhāēn. ²² Kyonki jo us waḡt ḡhulām thā jab K̄hudāwand ne use bulāyā wuh ab K̄hudāwand kā āzād kiyā huā hai. Isī tarah jo āzād thā jab use bulāyā gayā wuh ab Masīh kā ḡhulām hai. ²³ Āp ko qīmat de kar k̄haridā gayā hai, is lie insān ke ḡhulām na baneñ. ²⁴ Bhāīyo, har shaḡhs jis hālat meñ bulāyā gayā usī meñ wuh Allāh ke sāmne qāym rahe.

Ḡhairshādīshudā Log

²⁵ Kuñwāriyon ke bāre meñ mujhe K̄hudāwand kī taraf se koī k̄hās hukm nahīn milā. To bhī main jise Allāh ne apnī rahmat se qābil-e-etamad banāyā hai āp par apnī rāy kā izhār kartā hūn.

²⁶ Merī dānist meñ maujūdā musibat ke pesh-e-nazar insān ke lie achchhā hai ki ḡhairshādīshudā rahe. ²⁷ Agar āp kisī k̄hātūn ke sāth shādī ke bandhan meñ bandh chuke haiñ to phir is bandhan ko toṡne kī koshish na karen. Lekin agar āp shādī ke bandhan meñ nahīn bandhe to phir is ke lie koshish na karen. ²⁸ Tāham agar āp ne shādī kar hī lī hai to āp ne gunāh nahīn kiyā. Isī tarah agar kuñwārī shādī kar chukī hai to yih gunāh nahīn. Magar aise log jismānī taur par musibat meñ paṡ jāēnge jabki main āp ko is se bachānā chāhtā hūn.

²⁹ Bhāīyo, main to yih kahtā hūn ki waḡt thoṡā hai. Āindā shādīshudā aise zindagī basar karen jaise ki ḡhairshādīshudā haiñ. ³⁰ Rone wāle aise hoñ jaise nahīn ro rahe. K̄hushī manāne wāle aise hoñ jaise k̄hushī nahīn manā rahe. K̄haridne wāle aise hoñ jaise un ke pās kuchh bhī nahīn. ³¹ Duniyā se faydā uṡhāne wāle aise hoñ jaise is kā koī faydā nahīn. Kyonki is duniyā kī maujūdā shakl-o-surat k̄hatm hotī jā rahī hai.

³² Main to chāhtā hūn ki āp fikroñ se āzād raheñ. Ḡhairshādīshudā shaḡhs K̄hudāwand ke muāmaloñ kī fikr meñ rahtā hai ki kis tarah use k̄hush kare. ³³ Is ke baraks shādīshudā shaḡhs duniyāwī fikr meñ rahtā hai ki kis tarah apnī bīwī ko k̄hush kare. ³⁴ Yoñ wuh baṡī kash-ma-kash meñ muḡtalā rahtā hai. Isī tarah ḡhairshādīshudā k̄hātūn aur kuñwārī K̄hudāwand kī fikr meñ rahtī hai ki wuh jismānī aur ruhānī taur par us ke lie maḡhsūs-o-muḡaddas ho. Is ke muḡābale meñ shādīshudā k̄hātūn duniyāwī fikr meñ rahtī hai ki apne k̄hāwind ko kis tarah k̄hush kare.

³⁵ Main yih āp hi ke fayde ke lie kahtā hūn. Maḡsad yih nahīn ki āp par pābandiyāñ lagāī jāēn balki yih ki āp sharāfat, sābitqadmī aur yaksūī ke sāth K̄hudāwand kī huzūrī meñ chaleñ.

³⁶ Agar koī samajhtā hai, ‘Main apnī kuñwārī mangetar se shādī na karne se us kā haq mār rahā hūn’ yā yih ki ‘Merī us ke lie khāhish had se zyādā hai, is lie shādī honī chāhie’ to phir wuh apne irāde ko pūrā kare, yih gunāh nahīn. Wuh shādī kar le. ³⁷ Lekin is ke baraks agar us ne shādī na karne kā pukhtā azm kar liyā hai aur wuh majbūr nahīn balki apne irāde par ikhtiyār rakhtā hai aur us ne apne dil meñ faisla kar liyā hai ki apnī kuñwārī larķī ko aise hī rahne de to us ne achchhā kiyā. ³⁸ Ġharz jis ne apnī kuñwārī mangetar se shādī kar lī hai us ne achchhā kiyā hai, lekin jis ne nahīn kī us ne aur bhī achchhā kiyā hai.

³⁹ Jab tak khāwind zindā hai bīwī ko us se rishtā toṛne kī ijāzat nahīn. Khāwind kī wafāt ke bād wuh āzād hai ki jis se chāhe shādī kar le, magar sirf Khudāwand meñ. ⁴⁰ Lekin merī dānist meñ agar wuh aise hī rahe to zyādā mubārak hogī. Aur main samajhtā hūn ki mujh meñ bhī Allāh kā Rūh hai.

8

Butoñ kī Qurbāniyāñ

¹ Ab main butoñ kī qurbānī ke bāre meñ bāt kartā hūn. Ham jānte haiñ ki ham sab sāhib-e-ilm haiñ. Ilm insān ke phūlne kā bāis bantā hai jabki muhabbat us kī tamīr kartī hai. ² Jo samajhtā hai ki us ne kuchh jāñ liyā hai us ne ab tak us tarah nahīn jāñā jis tarah us ko jānanā chāhie. ³ Lekin jo Allāh se muhabbat rakhtā hai use Allāh ne jāñ liyā hai.

⁴ Butoñ kī qurbānī khāne ke zimm meñ ham jānte haiñ ki duniyā meñ but koī chīz nahīn aur ki Rab ke siwā koī aur Khudā nahīn hai. ⁵ Beshak āsmān-o-zamīn par kāī nām-nihād dewatā hote haiñ, hāñ darasl bahutere dewatāoñ aur khudāwandoñ kī pūjā kī jāti hai. ⁶ To bhī ham jānte haiñ ki faqt ek hī Khudā hai, hamārā Bāp jis ne sab kuchh paidā kiyā hai aur jis ke lie ham zindagī guzārte haiñ. Aur ek hī Khudāwand hai yāñī Īsā Masīh jis ke wasīle se sab kuchh wujūd meñ āyā hai aur jis se hameñ zindagī hāsīl hai.

⁷ Lekin har kisī ko is kā ilm nahīn. Bāz imāndār to ab tak yih sochne ke ādī haiñ ki but kā wujūd hai. Is lie jab wuh kisī but kī qurbānī kā gosht khāte haiñ to wuh samajhte haiñ ki ham aisā karne se us but kī pūjā kar rahe haiñ. Yoñ un kā zamīr kamzor hone kī wajah se āludā ho jātā hai.

⁸ Haqīqat to yih hai ki hamārā Allāh ko pasand ānā is bāt par mabnī nahīn ki ham kyā khāte haiñ aur kyā nahīn khāte. Na parhez karne se hameñ koī nuqsān pahuñchtā hai aur na khā lene se koī faydā.

⁹ Lekin khabardār raheñ ki āp kī yih āzādī kamzoroñ ke lie thokar kā bāis na bane. ¹⁰ Kyonki agar koī kamzor zamīr shaḡhs āp ko butkhāne meñ khānā khāte hue dekhe to kyā use us ke zamīr ke khalāf butoñ kī qurbāniyāñ khāne par ubhārā nahīn jāegā? ¹¹ Is tarah āp kā kamzor bhāī jis kī khatīr Masīh qurbān huā āp ke ilm-o-irfān kī wajah se halāk ho jāegā. ¹² Jab āp is tarah apne bhāiyoñ kā gunāh karte aur un ke kamzor zamīr ko majrūh karte haiñ to āp Masīh kā hī gunāh karte haiñ. ¹³ Is lie agar aisā khānā mere bhāī ko sahīh rāh se bhaṭkāne kā bāis bane to main kabhī gosht nahīn khāuñgā tāki apne bhāī kī gumrahī kā bāis na banūñ.

9

Rasūl kā Haq

¹ Kyā main āzād nahīn? Kyā main Masīh kā rasūl nahīn? Kyā main ne Isā ko nahīn dekhā jo hamārā Ḳhudāwand hai? Kyā āp Ḳhudāwand meñ merī mehnat kā phal nahīn haiñ? ² Agarche main dūsroñ ke nazdik Masīh kā rasūl nahīn, lekin āp ke nazdik to zarūr hūn. Ḳhudāwand meñ āp hi merī risālat par muhr haiñ.

³ Jo merī bāzpurs karnā chāhte haiñ unheñ main apne difā meñ kahtā hūn, ⁴ kyā hameñ khāne-pīne kā haq nahīn? ⁵ Kyā hameñ haq nahīn ki shādī karke apnī bīwī ko sāth lie phireñ? Dūsre rasūl aur Ḳhudāwand ke bhāī aur Kaifā to aisā hī karte haiñ. ⁶ Kyā mujhe aur Barnabās hī ko apnī k̄hidmat ke ajr meñ kuchh pāne kā haq nahīn? ⁷ Kaun-sā faujī apne k̄harch par jang lartā hai? Kaun angūr kā bāgh lagā kar us ke phal se apnā hissā nahīn pātā? Yā kaun rewaḡ kī gallābānī karke us ke dūdh se apnā hissā nahīn pātā?

⁸ Kyā main yih faqt insānī soch ke taht kah rahā hūn? Kyā shariāt bhī yihī nahīn kahtī? ⁹ Tauret meñ likhā hai, “Jab tū fasal gāhne ke lie us par bail chalne detā hai to us kā muñh bāndh kar na rakhnā.” Kyā Allāh sirf bailoñ kī fikr kartā hai ¹⁰ yā wuh hamārī khātir yih farmatā hai? Hāñ, zarūr hamārī khātir kyōnki hal chalāne wālā is ummīd par chalātā hai ki use kuchh milegā. Isī tarah gāhne wālā is ummīd par gāhtā hai ki wuh paidāwār meñ se apnā hissā pāegā. ¹¹ Ham ne āp ke lie ruhānī bij boyā hai. To kyā yih nāmūnāsib hai agar ham āp se jismānī fasal kāṭeñ? ¹² Agar dūsroñ ko āp se apnā hissā lene kā haq hai to kyā hamārā un se zyādā haq nahīn bantā?

Lekin ham ne is haq se fāydā nahīn uṭhāyā. Ham sab kuchh bardāshat karte haiñ tāki Masīh ki k̄hushk̄habrī ke lie kisī bhī tarah se rukāwaṭ kā bāis na baneñ. ¹³ Kyā āp nahīn jānte ki Baitul-muqaddas meñ k̄hidmat karne wāloñ kī zarūriyāt Baitul-muqaddas hī se pūrī kī jāti haiñ? Jo qurbāniyāñ chāḡhāne ke kām meñ masrūf rahte haiñ unheñ qurbāniyoñ se hī hissā miltā hai. ¹⁴ Isī tarah Ḳhudāwand ne muqarrar kiyā hai ki injil kī k̄hushk̄habrī kī munādī karne wāloñ kī zarūriyāt un se pūrī kī jāeñ jo is k̄hidmat se fāydā uṭhāte haiñ.

¹⁵ Lekin main ne kisī tarah bhī is se fāydā nahīn uṭhāyā, aur na is lie likhā hai ki mere sāth aisā sulūk kiyā jāe. Nahīn, is se pahle ki fakhr karne kā merā yih haq mujh se chhīn liyā jāe behtar yih hai ki main mar jāūn. ¹⁶ Lekin Allāh kī k̄hushk̄habrī kī munādī karnā mere lie fakhr kā bāis nahīn. Main to yih karne par majbūr hūn. Mujh par afsos agar is k̄hushk̄habrī kī munādī na karūn. ¹⁷ Agar main yih apnī marzī se kartā to phir ajr kā merā haq bantā. Lekin aisā nahīn hai balki Khudā hī ne mujhe yih zimmedārī dī hai. ¹⁸ To phir merā ajr kyā hai? Yih ki main injil kī k̄hushk̄habrī muft sunāūñ aur apne us haq se fāydā na uṭhāūñ jo mujhe us kī munādī karne se hāsīl hai.

¹⁹ Agarche main sab logoñ se āzād hūn phir bhī main ne apne āp ko sab kā ḡhulām banā liyā tāki zyādā se zyādā logoñ ko jīt lūn. ²⁰ Main Yahūdiyoñ ke darmiyān Yahūdī kī mānind banā tāki Yahūdiyoñ ko jīt lūn. Mūsūwī shariāt ke taht zindagī guzārne wāloñ ke darmiyān main un kī mānind banā tāki unheñ jīt lūn, go main shariāt ke mātaht nahīn. ²¹ Mūsūwī shariāt ke baḡhair zindagī guzārne wāloñ ke darmiyān main unheñ kī mānind banā tāki unheñ jīt lūn. Is kā matlab yih nahīn ki main Allāh kī shariāt ke tābe nahīn hūn. Haqīqat meñ main Masīh kī shariāt ke taht zindagī guzartā hūn. ²² Main kamzoroñ ke lie kamzor banā tāki

unheñ jīt lūn. Sab ke lie main sab kuchh banā tāki har mumkin tarīqe se bāz ko bachā sakūn. ²³ Jo kuchh bhī kartā hūn Allāh kī k̄hushk̄habrī ke wāste kartā hūn tāki is kī barakāt meñ sharīk ho jāūn.

²⁴ Kyā āp nahīn jānte ki steḍiyam meñ daurte to sab hī haiñ, lekin inām ek hī shaḳhs hāsīl kartā hai? Chunāñche aise daureñ ki āp hī jīteñ. ²⁵ Kheloñ meñ sharīk hone walā har shaḳhs apne āp ko sakht nazm-o-zabt kā pāband rakhtā hai. Wuh fānī tāj pāne ke lie aisā karte haiñ, lekin ham ḡhairfānī tāj pāne ke lie. ²⁶ Chunāñche main har waqt manzil-e-maḡsūd ko pesh-e-nazar rakhte hue daurtā hūn. Aur main isī tarah bāksing bhī kartā hūn, main hawā meñ mukke nahīn mārta balki nishāne ko. ²⁷ Main apne badan ko mārta kūtta aur ise apnā ḡhulām banātā hūn, aisā na ho kī dūroñ meñ munādī karke k̄hud nāmaqbul ṭhahrūn.

10

Isrāil kā Ibratnāk Tajrabā

¹ Bhāiyo, main nahīn chāhtā ki āp is bāt se nāwāqif raheñ ki hamāre bāpdādā sab bādāl ke nīche the. Wuh sab samundar meñ se guzare. ² Un sab ne bādāl aur samundar meñ Mūsā kā baptismā liyā. ³ Sab ne ek hī ruhānī k̄hurāk khāi ⁴ aur sab ne ek hī ruhānī pānī piyā. Kyonki Masīh ruhānī Chaṭān kī sūrat meñ un ke sāth sāth chaltā rahā aur wuhī un sab ko pānī pilātā rahā. ⁵ Is ke bāwujūd un meñ se beshtar log Allāh ko pasand na āe, is lie wuh registān meñ halāk ho gae.

⁶ Yih sab kuchh hamārī ibrat ke lie wāqe huā tāki ham un logoñ kī tarah burī chīzoñ kī hawas na kareñ. ⁷ Un meñ se bāz kī tarah butparast na baneñ, jaise muḡaddas nawishtoñ meñ likhā hai, “Log khāne-pine ke lie baiṭh gae aur phir uṭh kar rangraliyon meñ apne dil bahlāne lage.” ⁸ Ham zinā bhī na kareñ jaise un meñ se bāz ne kiyā aur natije meñ ek hī din meñ 23,000 afrād ḍher ho gae. ⁹ Ham K̄hudāwand kī āzmāish bhī na kareñ jis tarah un meñ se bāz ne kī aur natije meñ sāñpoñ se halāk hue. ¹⁰ Aur na burburāeñ jis tarah un meñ se bāz burburāne lage aur natije meñ halāk karne wāle farishte ke hāthoñ māre gae.

¹¹ Yih mājare ibrat kī k̄hātir un par wāqe hue aur ham Aḳhīr zamāne meñ rahne walōñ kī nasīhat ke lie likhe gae.

¹² Ḡharz jo samajhtā hai ki wuh mazbūtī se kharā hai, k̄habardār rahe ki gir na paṛe. ¹³ Āp sirf aisī āzmāishoñ meñ paṛe haiñ jo insān ke lie ām hotī haiñ. Aur Allāh wafādār hai. Wuh āp ko āp kī tāqat se zyādā āzmāish meñ nahīn paṛne degā. Jab āp āzmāish meñ paṛ jāenge to wuh us meñ se nikalne kī rāh bhī paidā kar degā tāki āp use bardāsht kar sakeñ.

Ashā-e-Rabbānī aur Butparastī meñ Tazād

¹⁴ Ḡharz mere pyāro, butparastī se bhāgeñ. ¹⁵ Main āp ko samajhdār jān kar bāt kar rahā hūn. Āp k̄hud merī is bāt kā faisla kareñ. ¹⁶ Jab ham Ashā-e-Rabbānī ke mauqe par barkat ke pyāle ko barkat de kar us meñ se pīte haiñ to kyā ham yoñ Masīh ke k̄hūn meñ sharīk nahīn hote? Aur jab ham roṭī toṛ kar khāte haiñ to kyā Masīh ke badan meñ sharīk nahīn hote? ¹⁷ Roṭī to ek hī hai, is lie ham jo bahut-se haiñ ek hī badan haiñ, kyonki ham sab ek hī roṭī meñ sharīk hote haiñ.

¹⁸ Banī Isrāil par ḡhaur kareñ. Kyā Baitul-muḡaddas meñ qurbāniyāñ khāne wāle qurbāngāh kī rifāqat meñ sharīk nahīn hote? ¹⁹ Kyā main yih

kahnā chāhtā hūn ki butoñ ke charhāwe kī koī haisiyat hai? Yā ki but kī koī haisiyat hai? Hargiz nahīn. ²⁰ Maiñ yih kahtā hūn ki jo qurbāniyān wuh guzarānte haiñ Allāh ko nahīn balki shayātīn ko guzarānte haiñ. Aur maiñ nahīn chāhtā kī āp shayātīn kī rifāqat meñ sharīk hoñ. ²¹ Āp Ḳhudāwand ke pyāle aur sāth hī shayātīn ke pyāle se nahīn pī sakte. Āp Ḳhudāwand ke rifāqatī khāne aur sāth hī shayātīn ke rifāqatī khāne meñ sharīk nahīn ho sakte. ²² Yā kyā ham Allāh kī ḡhairat ko uksānā chāhte haiñ? Kyā ham us se tāqatwar haiñ?

Dūsroñ ke Zamīr kā Lihāz Karnā

²³ Sab kuchh rawā to hai, lekin sab kuchh mufīd nahīn. Sab kuchh jāyז to hai, lekin sab kuchh hamārī tāmīr-o-taraqqī kā bāis nahīn hotā. ²⁴ Har koī apne hī fāyde kī talāsh meñ na rahe balki dūsre ke.

²⁵ Bāzār meñ jo kuchh biktā hai use khāeñ aur apne zamīr ko mutma'in karne kī khātīr pūchh-gachh na karen, ²⁶ kyoñki "Zamīn aur jo kuchh us par hai Rab kā hai."

²⁷ Agar koī ḡhairīmāndār āp kī dāwat kare aur āp us dāwat ko qabūl kar leñ to āp ke sāmne jo kuchh bhī rakhā jāe use khāeñ. Apne zamīr ke itmīnān ke lie taftīsh na karen. ²⁸ Lekin agar koī āp ko batā de, "Yih butoñ kā charhāwā hai" to phīr us shaḡhs kī khātīr jis ne āp ko āgāh kiyā hai aur zamīr kī khātīr use na khāeñ. ²⁹ Matlab hai apne zamīr kī khātīr nahīn balki dūsre ke zamīr kī khātīr. Kyoñki yih kis tarah ho saktā hai ki kīsī dūsre kā zamīr merī āzādī ke bāre meñ faisla kare? ³⁰ Agar maiñ Ḳhudā kā shukr karke kīsī khāne meñ sharīk hotā hūn to phīr mujhe kyoñ burā kahā jāe? Maiñ to use Ḳhudā kā shukr karke khātā hūn.

³¹ Chunānche sab kuchh Allāh ke jalāl kī khātīr karen, ḡhāh āp khāeñ, piēñ yā aur kuchh karen. ³² Kīsī ke lie ṡhokar kā bāis na baneñ, na Yahūdīyoñ ke lie, na Yūnāniyoñ ke lie aur na Allāh kī jamāt ke lie. ³³ Isī tarah maiñ bhī sab ko pasand āne kī har mumkin koshish kartā hūn. Maiñ apne hī fāyde ke ḡhayāl meñ nahīn rahtā balki dūsroñ ke tāki bahutere najāt pāeñ.

11

¹ Mere namūne par chaleñ jis tarah maiñ Masīh ke namūne par chaltā hūn.

Ibādat meñ Ḳhawātīn kā Kīrdār

² Shābāsh ki āp har tarah se mujhe yād rakhte haiñ. Āp ne riwāyāt ko yoñ mahfūz rakhā hai jis tarah maiñ ne unheñ āp ke sapurd kiyā thā. ³ Lekin maiñ āp ko ek aur bāt se āgāh karnā chāhtā hūn. Har mard kā sar Masīh hai jabki aurat kā sar mard aur Masīh kā sar Allāh hai. ⁴ Agar koī mard sar dhāñk kar duā yā nabuwwat kare to wuh apne sar kī be'izzatī kartā hai. ⁵ Aur agar koī khātūn nange sar duā yā nabuwwat kare to wuh apne sar kī be'izzatī kartī hai, goyā wuh sar munḡī hai. ⁶ Jo aurat apne sar par dopaṡṡā nahīn leñ wuh ṡiñḡ karwāe. Lekin agar ṡiñḡ karwānā yā sar munḡwānā us ke lie be'izzatī kā bāis hai to phīr wuh apne sar ko zarūr dhāñke. ⁷ Lekin mard ke lie lāzim hai ki wuh apne sar ko na ḡhāñke kyoñki wuh Allāh kī sūrat aur jalāl ko mun'akis kartā hai. Lekin aurat mard kā jalāl mun'akis kartī hai, ⁸ kyoñki pahlā mard aurat se nahīn niklā balki aurat mard se niklī hai. ⁹ Mard ko aurat ke lie ḡhalaq nahīn kiyā

gayā balki aurat ko mard ke lie. ¹⁰ Is wajah se aurat farishtoñ ko pesh-e-nazar rakh kar apne sar par dopaṭṭā le jo us par iḳhtiyār kā nishān hai. ¹¹ Lekin yād rahe ki Ḳhudāwand meñ na aurat mard ke baḡhair kuchh hai aur na mard aurat ke baḡhair. ¹² Kyoñki agarche ibtidā meñ aurat mard se niklī, lekin ab mard aurat hī se paidā hotā hai. Aur har shai Allāh se nikaltī hai.

¹³ Āp Ḳhud faislā karen. Kyā munāsib hai ki koī aurat Allāh ke sāmne nange sar duā kare? ¹⁴ Kyā fitrat bhī yih nahīn sikhātī ki lambe bāl mard kī be'izzati kā bāis haiñ ¹⁵ jabki aurat ke lambe bāl us kī izzat kā mūjib haiñ? Kyoñki bāl use dhānpne ke lie die gae haiñ. ¹⁶ Lekin is silsile meñ agar koī jhagañe kā shauḡ rakhe to jān le ki na hamārā yih dastūr hai, na Allāh kī jamātoñ kā.

Ashā-e-Rabbānī

¹⁷ Maiñ āp ko ek aur hidāyat detā hūñ. Lekin is silsile meñ mere pās āp ke lie tārifī alfāz nahīn, kyoñki āp kā jamā honā āp kī behtari kā bāis nahīn hotā balki nuqsān kā bāis. ¹⁸ Awwal to maiñ suntā hūñ ki jab āp jamāt kī sūrat meñ ikaṭṭhe hote haiñ to āp ke darmiyān pārtībāzī nazar ātī hai. Aur kisī had tak mujhe is kā yaqīn bhī hai. ¹⁹ Lāzim hai ki āp ke darmiyān muḳhtalif pārtiyān nazar āen tāki āp meñ se wuh zāhir ho jāen jo āzmāne ke bād bhī sachche niklen. ²⁰ Jab āp jamā hote haiñ to jo khānā āp khāte haiñ us kā Ashā-e-Rabbānī se koī tālluq nahīn rahā. ²¹ Kyoñki har shaḡhs dūsroñ kā intazār kie baḡhair apnā khānā khāne lagtā hai. Natīje meñ ek bhūkā rahtā hai jabki dūsre ko nashā ho jātā hai. ²² Tājjub hai! Kyā khāne-pīne ke lie āp ke ghar nahīn? Yā kyā āp Allāh kī jamāt ko haḡīr jān kar un ko jo khāli hāth āe haiñ sharmindā karnā chāhte haiñ? Maiñ kyā kahūñ? Kyā āp ko shābāsh dūñ? Is meñ maiñ āp ko shābāsh nahīn de saktā.

²³ Kyoñki jo kuchh maiñ ne āp ke sapurd kiyā hai wuh mujhe Ḳhudāwand hī se milā hai. Jis rāt Ḳhudāwand Īsā ko dushman ke hawāle kar diyā gayā us ne roṭī le kar ²⁴ shukrguzārī kī duā kī aur use ṭuḡre karke kahā, “Yih merā badan hai jo tumhāre lie diyā jātā hai. Mujhe yād karne ke lie yihī kiyā karo.” ²⁵ Isī tarah us ne khāne ke bād pyālā le kar kahā, “Mai kā yih pyālā wuh nayā ahd hai jo mere ḡhūn ke zariye ḡāym kiyā jātā hai. Jab kabhī ise piyo to mujhe yād karne ke lie piyo.” ²⁶ Kyoñki jab bhī āp yih roṭī khāte aur yih pyālā pīte haiñ to Ḳhudāwand kī maut kā elān karte haiñ, jab tak wuh wāpas na āe.

²⁷ Chunānche jo nālāyḡ taur par Ḳhudāwand kī roṭī khāe aur us kā pyālā pīe wuh Ḳhudāwand ke badan aur ḡhūn kā gunāh kartā hai aur qusūrwar ṭhahregā. ²⁸ Har shaḡhs apne āp ko parakh kar hī is roṭī meñ se khāe aur pyāle meñ se pīe. ²⁹ Jo roṭī khāte aur pyālā pīte waḡt Ḳhudāwand ke badan kā ehtirām nahīn kartā wuh apne āp par Allāh kī adālat lātā hai. ³⁰ Isī lie āp ke darmiyān bahutere kamzor aur bīmār haiñ balki bahut-se maut kī nūnd so chuke haiñ. ³¹ Agar ham apne āp ko jānchte to Allāh kī adālat se bache rahte. ³² Lekin Ḳhudāwand hamārī adālat karne se hamārī tarbiyat kartā hai tāki ham duniyā ke sāth mujrim na ṭhahren.

³³ ḡharz mere bhāiyo, jab āp khāne ke lie jamā hote haiñ to ek dūsre kā intazār karen. ³⁴ Agar kisī ko bhūk lagī ho to wuh apne ghar meñ hī khānā khā le tāki āp kā jamā honā āp kī adālat kā bāis na ṭhahre. Dīgar hidāyat maiñ āp ko us waḡt dūngā jab āp ke pās aūngā.

12

Ek Rūh aur Muḵhtalif Nemateñ

¹ Bhāiyō, main nahīn chāhtā ki āp ruhānī nematoñ ke bāre meñ nāwāqif raheñ. ² Āp jānte haiñ ki Imān lāne se peshtar āp ko bār bār bahkāyā aur guñge butoñ ki taraf khīnchā jātā thā. ³ Isī ke pesh-e-nazar main āp ko āgāh kartā hūñ ki Allāh ke Rūh kī hidāyat se bolne wālā kabhī nahīn kahegā, “Isā par lānat.” Aur Rūhul-quds kī hidāyat se bolne wāle ke siwā koī nahīn kahegā, “Isā Ḳhudāwand hai.”

⁴ Go tarah tarah kī nemateñ hotī haiñ, lekin Rūh ek hī hai. ⁵ Tarah tarah kī ḳhidmateñ hotī haiñ, lekin Ḳhudāwand ek hī hai. ⁶ Allāh apnī qudrat kā izhār muḵhtalif andāz se kartā hai, lekin Ḳhudā ek hī hai jo sab meñ har tarah kā kām kartā hai. ⁷ Ham meñ se har ek meñ Rūhul-quds kā izhār kisī nemat se hotā hai. Yih nemateñ is lie dī jātī haiñ tāki ham ek dūse kī madad kareñ. ⁸ Ek ko Rūhul-quds hikmat kā kalām atā kartā hai, dūse ko wuhī Rūh ilm-o-irfān kā kalām. ⁹ Tisre ko wuhī Rūh puḳhtā imān detā hai aur chauthē ko wuhī ek Rūh shifā dene kī nemateñ. ¹⁰ Wuh ek ko mojize karne kī tāqat detā hai, dūse ko nabuwwat karne kī salāhiyat aur tisre ko muḵhtalif rūhoñ meñ imtiyāz karne kī nemat. Ek ko us se ḡhairzabāneñ bolne kī nemat miltī hai aur dūse ko in kā tarjumā karne kī. ¹¹ Wuhī ek Rūh yih tamām nemateñ taqṣim kartā hai. Aur wuhī faisla kartā hai ki kis ko kyā nemat milnī hai.

Ek Jism aur Muḵhtalif Āzā

¹² Insānī jism ke bahut-se āzā hote haiñ, lekin yih tamām āzā ek hī badan ko tashkīl dete haiñ. Masih kā badan bhī aisā hai. ¹³ Ḳhāh ham Yahūdī the yā Yūnānī, ḡhulām the yā āzād, baptisme se ham sab ko ek hī Rūh kī mārifat ek hī badan meñ shāmil kiyā gayā hai, ham sab ko ek hī Rūh pilāyā gayā hai.

¹⁴ Badan ke bahut-se hisse hote haiñ, na sirf ek. ¹⁵ Farz kareñ ki pāñw kahe, “Main hāth nahīn hūñ is lie badan kā hissā nahīñ.” Kyā yih kahne par us kā badan se tālluq ḳhatm ho jāegā? ¹⁶ Yā farz kareñ ki kān kahe, “Main āñkh nahīñ hūñ is lie badan kā hissā nahīñ.” Kyā yih kahne par us kā badan se nātā ṭūṭ jāegā? ¹⁷ Agar pūrā jism āñkh hī hotā to phir sunane kī salāhiyat kahāñ hotī? Agar sārā badan kāñ hī hotā to phir sūñhne kā kyā bantā? ¹⁸ Lekin Allāh ne jism ke muḵhtalif āzā banā kar har ek ko wahāñ lagāyā jahāñ wuh chāhtā thā. ¹⁹ Agar ek hī azu pūrā jism hotā to phir yih kis qism kā jism hotā? ²⁰ Nahīñ, bahut-se āzā hote haiñ, lekin jism ek hī hai.

²¹ Āñkh hāth se nahīñ kah saktī, “Mujhe terī zarūrat nahīñ,” na sar pāñwoñ se kah saktā hai, “Mujhe tumhārī zarūrat nahīñ.” ²² Balki agar dekhā jāe to aksar aisā hotā hai ki jism ke jo āzā zyādā kamzor lagte haiñ un kī zyādā zarūrat hotī hai. ²³ Wuh āzā jinheñ ham kam izzat ke lāyq samajhte haiñ unheñ ham zyādā izzat ke sāth ḡhāñp lete haiñ, aur wuh āzā jinheñ ham sharm se chhupā kar rakhte haiñ unheñ kā ham zyādā ehtirām karte haiñ. ²⁴ Is ke baraks hamāre izzatdār āzā ko is kī zarūrat hī nahīñ hotī ki ham un kā ḳhās ehtirām kareñ. Lekin Allāh ne jism ko is tarah tartīb diyā ki us ne kamqadar āzā ko zyādā izzatdār ṭhahrayā, ²⁵ tāki jism ke āzā meñ tafriqā na ho balki wuh ek dūse kī fikr kareñ. ²⁶ Agar ek azu dukh meñ ho to us ke sāth ḡgar tamām āzā bhī dukh mahsūs karte

haiñ. Agar ek azu sarfarāz ho jāe to us ke sāth bāqī tamām āzā bhī masrūr hote haiñ.

²⁷ Āp sab mil kar Masīh kā badan haiñ aur infirādī taur par us ke muḁhtalif āzā. ²⁸ Aur Allāh ne apnī jamāt meñ pahle rasūl, dūsre nabī aur tisre ustād muqarrar kie haiñ. Phir us ne aise log bhī muqarrar kie haiñ jo mojize karte, shifā dete, dūsroñ kī madad karte, intazām chalāte aur muḁhtalif qism kī ḡhairzabāneñ bolte haiñ. ²⁹ Kyā sab rasūl haiñ? Kyā sab nabī haiñ? Kyā sab ustād haiñ? Kyā sab mojize karte haiñ? ³⁰ Kyā sab ko shifā dene kī nemateñ hāsīl haiñ? Kyā sab ḡhairzabāneñ bolte haiñ? Kyā sab in kā tarjumā karte haiñ? ³¹ Lekin āp un nematoñ kī talāsh meñ raheñ jo afzal haiñ.

Ab main āp ko is se kahīñ umdā rāh batātā hūñ.

13

Muhabbat

¹ Agar main insānoñ aur farishtoñ kī zabāneñ bolūñ, lekin muhabbat na rakhūñ to phir main bas gūñjtā huā ḡharīyāl yā ṭanṭanātī hūī jhāñjh hī hūñ. ² Agar merī nabuwwat kī nemat ho aur mujhe tamām bhedoñ aur har ilm se wāqīfiyat ho, sāth hī merā aisā īmān ho kī paharoñ ko khiskā sakūñ, lekin merā dil muhabbat se ḡhālī ho to main kuchh bhī nahīñ. ³ Agar main apnā sārā māl ḡharīboñ meñ taqṣīm kar dūñ balki apnā badan jalāe jāne ke lie de dūñ, lekin merā dil muhabbat se ḡhālī ho to mujhe kuchh fāydā nahīñ. ⁴ Muhabbat sabar se kām letī hai, muhabbat mehrbān hai. Na yih hasad kartī hai na ḡñgeñ mārtī hai. Yih phūltī bhī nahīñ.

⁵ Muhabbat badtamīzī nahīñ kartī na apne hī fāyde kī talāsh meñ rahtī hai. Yih jaldī se ḡhusse meñ nahīñ ā jātī aur dūsroñ kī ḡhaltiyōñ kā rikārd nahīñ rakhtī. ⁶ Yih nāinsāfī dekh kar ḡhush nahīñ hotī balki sachchāī ke ḡhālīb āne par hī ḡhushī manātī hai. ⁷ Yih hameshā dūsroñ kī kamzoriyāñ bardāsh kartī hai, hameshā etamād kartī hai, hameshā ummīd rakhtī hai, hameshā sābitqadam rahtī hai.

⁸ Muhabbat kabhī ḡhatm nahīñ hotī. Is ke muqābale meñ nabuwwateñ ḡhatm ho jāeñgī, ḡhairzabāneñ jātī raheñgī, ilm miṭ jāeḡā. ⁹ Kyonki is waqt hamārā ilm nāmukammal hai aur hamārī nabuwwat sab kuchh zāhir nahīñ kartī. ¹⁰ Lekin jab wuh kuchh āeḡā jo kāmil hai to yih adhūrī chīzeñ jātī raheñgī. ¹¹ Jab main bachchā thā to bachche kī tarah boltā, bachche kī-sī soch rakhtā aur bachche kī-sī samajh se kām letā thā. Lekin ab main bālīḡ hūñ, is lie main ne bachche kā-sā andāz chhoṛ diyā hai. ¹² Is waqt hameñ āine meñ dhundlā-sā dikhāī detā hai, lekin us waqt ham rūbarū dekhēḡe. Ab main juzwī taur par jāntā hūñ, lekin us waqt kāmil taur se jān lūñgā, aise hī jaise Allāh ne mujhe pahle se jān liyā hai.

¹³ ḡharz īmān, ummīd aur muhabbat tīnoñ qāym rahte haiñ, lekin in meñ afzal muhabbat hai.

14

Nabuwwat aur ḡhairzabāneñ

¹ Muhabbat kā dāman thāme rakheñ. Lekin sāth hī ruhānī nematoñ ko sargarmī se istemāl meñ lāeñ, ḡhususān nabuwwat kī nemat ko.

² ḡhairzabān bolne wālā logoñ se nahīñ balki Allāh se bāt kartā hai. Koi

us kī bāt nahīn samajhtā kyonki wuh Rūh meñ bhed kī bāteñ kartā hai. ³ Is ke baraks nabuwwat karne wālā logoñ se aisi bāteñ kartā hai jo un kī tāmīr-o-taraqqi, hauslā-afzāi aur tasalli kā bāis bantī haiñ. ⁴ Ġhairzabān bolne wālā apñi tāmīr-o-taraqqi kartā hai jabki nabuwwat karne wālā jamāt kī.

⁵ Maiñ chāhtā hūn ki āp sab Ġhairzabāneñ boleñ, lekin is se zyādā yih kḥāhish rakhtā hūn ki āp nabuwwat karen. Nabuwwat karne wālā Ġhairzabāneñ bolne wāle se aham hai. Hāñ, Ġhairzabāneñ bolne wālā bhī aham hai basharteki apñi zabān kā tarjumā kare, kyonki is se Ḳhudā kī jamāt kī tāmīr-o-taraqqi hotī hai.

⁶ Bhāiyo, agar maiñ āp ke pās ā kar Ġhairzabāneñ bolūn, lekin mukāshafe, ilm, nabuwwat aur tālim kī koī bāt na karūn to āp ko kyā faydā hogā? ⁷ Bejān sāzon par Ġhaur karne se bhī yihī bāt sāmne ātī hai. Agar bānsrī yā sarod ko kisī kḥās sur ke mutābiq na bajāyā jāe to phir sunane wāle kis tarah pahchān sakeñge ki in par kyā kyā pesh kiyā jā rahā hai? ⁸ Isī tarah agar bigul kī āwāz jang ke lie taiyār ho jāne ke lie sāf taur se na baje to kyā fauji kamarbastā ho jāeñge? ⁹ Agar āp sāf sāf bāt na karen to āp kī hālat bhī aisi hī hogī. Phir āp kī bāt kaun samjhegā? Kyonki āp logoñ se nahīn balki hawā se bāteñ karenge. ¹⁰ Is duniyā meñ bahut zyādā zabāneñ bolī jātī haiñ aur in meñ se koī bhī nahīn jo bemānī ho. ¹¹ Agar maiñ kisī zabān se wāqif nahīn to maiñ us zabān meñ bolne wāle ke nazdik ajnabi thahrūnga aur wuh mere nazdik. ¹² Yih usūl āp par bhī lāgū hotā hai. Chūnki āp ruhānī nematoñ ke lie tarapte haiñ to phir kḥāskar un nematoñ meñ māhir banane kī koshish karen jo Ḳhudā kī jamāt ko tāmīr kartī haiñ.

¹³ Chunānche Ġhairzabān bolne wālā duā kare ki is kā tarjumā bhī kar sake. ¹⁴ Kyonki agar maiñ Ġhairzabān meñ duā karūn to merī rūh to duā kartī hai magar merī aql beamal rahtī hai. ¹⁵ To phir kyā karūn? Maiñ Rūh meñ duā karūnga, lekin aql ko bhī istemāl karūnga. Maiñ Rūh meñ hamd-o-sanā karūnga, lekin aql ko bhī istemāl meñ lāūnga. ¹⁶ Agar āp sirf Rūh meñ hamd-o-sanā karen to hāzirīn meñ se jo āp kī bāt nahīn samajhtā wuh kis tarah āp kī shukrguzārī par “Āmīn” kah sakegā? Use to āp kī bātoñ kī samajh hī nahīn āi. ¹⁷ Beshak āp achchhī tarah Ḳhudā kā shukr kar rahe hoñge, lekin is se dūsre shaḫs kī tāmīr-o-taraqqi nahīn hogī.

¹⁸ Maiñ Ḳhudā kā shukr kartā hūn ki āp sab kī nisbat zyādā Ġhairzabānoñ meñ bāt kartā hūn. ¹⁹ Phir bhī maiñ Ḳhudā kī jamāt meñ aisi bāteñ pesh karnā chāhtā hūn jo dūsre samajh sakeñ aur jin se wuh tarbiyat hāsīl kar sakeñ. Kyonki Ġhairzabānoñ meñ bolī gāi beshumār bātoñ kī nisbat pāñch tarbiyat dene wāle alfāz kahīn behtar haiñ.

²⁰ Bhāiyo, bachchoñ jaisī soch se bāz āeñ. Burāi ke lihāz se to zarūr bachche bane raheñ, lekin samajh meñ bālīgh ban jāeñ. ²¹ Sharīat meñ likhā hai, “Rab farmātā hai ki maiñ Ġhairzabānoñ aur ajnabiyōñ ke hoñtoñ kī mārifat is qaum se bāt karūnga. Lekin wuh phir bhī merī nahīn sunēnge.” ²² Is se zāhir hotā hai ki Ġhairzabāneñ imāndāroñ ke lie imtiyāzī nishān nahīn hotūn balki Ġhairīmāndāroñ ke lie. Is ke baraks nabuwwat Ġhairīmāndāroñ ke lie imtiyāzī nishān nahīn hotī balki imāndāroñ ke lie.

²³ Ab farz karen ki imāndār ek jagah jamā haiñ aur tamām hāzirīn Ġhairzabāneñ bol rahe haiñ. Isī asnā meñ Ġhairzabān ko na samajhne

wāle yā ḡhairīmāndār ā shāmil hote haiñ. Āp ko is hālat meñ dekh kar kyā wuh āp ko dīwānā qarār nahīn deñge? ²⁴ Is ke muqābale meñ agar tamām log nabuwwat kar rahe hoñ aur koī ḡhairīmāndār andar āe to kyā hogā? Wuh sab use qāyl kar leñge ki gunāhgār hai aur sab use parakh leñge. ²⁵ Yoñ us ke dil kī poshidā bāteñ zāhir ho jāeñgi, wuh gir kar Allāh ko sijdā karegā aur taslim karegā ki filhaqīqat Allāh āp ke darmiyān maujūd hai.

Jamāt meñ Tartīb kī Zarūrat

²⁶ Bhāiyo, phir kyā honā khāhie? Jab āp jamā hote haiñ to har ek ke pās koī git yā tālim yā mukāshafā yā ḡhairizabān yā is kā tarjumā ho. In sab kā maqsad Ḳhudā kī jamāt kī tamīr-o-taraqqī ho. ²⁷ Ḡhairizabān meñ bolte waqt sirf do yā zyādā se zyādā tīn ashkhās boleñ aur wuh bhī bārī bārī. Sāth hī koī un kā tarjumā bhī kare. ²⁸ Agar koī tarjumā karne wālā na ho to ḡhairizabān bolne wālā jamāt meñ khāmosh rahe, albattā use apne āp se aur Allāh se bāt karne kī āzādī hai. ²⁹ Nabiyon meñ se do yā tīn nabuwwat kareñ aur dūsre un kī bātoñ kī sehhat ko parkheñ. ³⁰ Agar is daurān kisī baiṭhe hue shaḡhs ko koī mukāshafā mile to pahlā shaḡhs khāmosh ho jāe. ³¹ Kyoñki āp sab bārī bārī nabuwwat kar sakte haiñ tāki tamām log sikhēñ aur un kī hauslā-afzāi ho. ³² Nabiyon kī rūh nabiyon ke tābe rahtī haiñ, ³³ kyoñki Allāh betartībī kā nahīn balki salāmātī kā Ḳhudā hai.

Jaisā muqaddasīn kī tamām jamātoñ kā dastūr hai ³⁴ khawātīn jamāt meñ khāmosh raheñ. Unheñ bolne kī ijāzat nahīn, balki wuh farmānbardār raheñ. Shariāt bhī yihī farmātī hai. ³⁵ Agar wuh kuchh sikhnā chāheñ to apne ghar par apne shauhar se pūchh leñ, kyoñki aurat kā Ḳhudā kī jamāt meñ bolnā sharm kī bāt hai.

³⁶ Kyā Allāh kā kalām āp meñ se niklā hai, yā kyā wuh sirf āp hī tak pahuñchā hai? ³⁷ Agar koī khayāl kare ki main nabi hūñ yā khās ruhānī haisiyat rakhtā hūñ to wuh jān le ki jo kuchh main āp ko likh rahā hūñ wuh Ḳhudāwand kā hukm hai. ³⁸ Jo yih nazarandāz kartā hai use khud bhī nazarandāz kiyā jāegā.

³⁹ Ḡharz bhāiyo, nabuwwat karne ke lie tarapte raheñ, albattā kisī ko ḡhairizabāneñ bolne se na rokeñ. ⁴⁰ Lekin sab kuchh shāystagī aur tartīb se amal meñ āe.

15

Masih kā Jī Uṭhnā

¹ Bhāiyo, main āp kī tawajjuh us khushkhabrī kī taraf dilātā hūñ jo main ne āp ko sunāi, wuhī khushkhabrī jise āp ne qabūl kiyā aur jis par āp qāym bhī haiñ. ² Isi paighām ke wasīle se āp ko najāt miltī hai. Shart yih hai ki āp wuh bāteñ jyon kī tyon thāme rakheñ jis tarah main ne āp tak pahuñchāi haiñ. Beshak yih bāt is par munhasir hai ki āp kā imān lānā bemaqsad nahīn thā.

³ Kyoñki main ne is par khās zor diyā ki wuhī kuchh āp ke sapurd karūñ jo mujhe bhī milā hai. Yih ki Masih ne pāk nawishton ke mutābiq hamāre gunāhoñ kī khātir apnī jān dī, ⁴ phir wuh dafn huā aur tīsre din pāk nawishton ke mutābiq jī uṭhā. ⁵ Wuh Patras ko dikhāi diyā, phir bārah shāgirdoñ ko. ⁶ Is ke bād wuh ek hī waqt pāñch sau se zyādā bhāiyoñ par

zāhir huā. Un meñ se beshtar ab tak zindā hain agarche chand ek intaqāl kar chuke hain. ⁷ Phir Yāqūb ne use dekhā, phir tamām rasūloñ ne.

⁸ Aur sab ke bād wuh mujh par bhī zāhir huā, mujh par jo goyā qabl az waqt paidā huā. ⁹ Kyoñki rasūloñ meñ merā darjā sab se chhoṭā hai, balki main to rasūl kahlāne ke bhī lāyq nahīn, is lie ki main ne Allāh kī jamāt ko izā pahuñchāi. ¹⁰ Lekin main jo kuchh hūñ Allāh ke fazl hī se hūñ. Aur jo fazl us ne mujh par kiyā wuh beasar na rahā, kyoñki main ne un sab se zyādā jāñfishānī se kām kiyā hai. Albattā yih kām main ne k̄hud nahīn balki Allāh ke fazl ne kiyā hai jo mere sāth thā. ¹¹ Khair, yih kām main ne kiyā yā unhoñ ne, ham sab usī paighām ki munādi karte hain jis par āp imān lāe hain.

Jī Uṭhne par Etirāz

¹² Ab mujhe yih batāeñ, ham to munādi karte hain ki Masīh murdoñ meñ se jī uṭhā hai. To phir āp meñ se kuchh log kaise kah sakte hain ki murde jī nahīn uṭhte? ¹³ Agar murde jī nahīn uṭhte to matlab yih huā ki Masīh bhī nahīn jī uṭhā. ¹⁴ Aur agar Masīh jī nahīn uṭhā to phir hamārī munādi abas hotī aur āp kā imān lānā bhī befāyda hotā. ¹⁵ Niz ham Allāh ke bāre meñ jhūṭe gawāh sābit hote. Kyoñki ham gawāhī dete hain ki Allāh ne Masīh ko zindā kiyā jabki agar wāqai murde nahīn jī uṭhte to wuh bhī zindā nahīn huā. ¹⁶ Ġharz agar murde jī nahīn uṭhte to phir Masīh bhī nahīn jī uṭhā. ¹⁷ Aur agar Masīh nahīn jī uṭhā to āp kā imān befāyda hai aur āp ab tak apne gunāhoñ meñ giriftār hain. ¹⁸ Hāñ, is ke mutābiq jinhoñ ne Masīh meñ hote hue intaqāl kiyā hai wuh sab halāk ho gae hain. ¹⁹ Chunāñche agar Masīh par hamārī ummid sirf isi zindagī tak mahdūd hai to ham insānoñ meñ sab se zyādā qābil-e-rahm hain.

Masīh Wāqai Jī Uṭhā Hai

²⁰ Lekin Masīh wāqai murdoñ meñ se jī uṭhā hai. Wuh intaqāl kie huoñ kī fasal kā pahlā phal hai. ²¹ Chūñki insān ke wasile se maut āi, is lie insān hī ke wasile se murdoñ ke jī uṭhne kī bhī rāh khulī. ²² Jis tarah sab is lie marte hain ki wuh Ādam ke farzand hain usī tarah sab zindā kie jāenge jo Masīh ke hain. ²³ Lekin jī uṭhne kī ek tartīb hai. Masīh to fasal ke pahle phal kī haisiyat se jī uṭh chukā hai jabki us ke log us waqt jī uṭheñge jab wuh wāpas āegā. ²⁴ Is ke bād k̄hātma hogā. Tab har hukūmat, ikhtiyār aur quwwat ko nest karke wuh bādshāhī ko K̄hudā Bāp ke hawāle kar degā. ²⁵ Kyoñki lāzim hai ki Masīh us waqt tak hukūmat kare jab tak Allāh tamām dushmanoñ ko us ke pāñwoñ ke niche na kar de. ²⁶ Ākhirī dushman jise nest kiyā jāegā maut hogī. ²⁷ Kyoñki Allāh ke bāre meñ kalām-e-muqaddas meñ likhā hai, “Us ne sab kuchh us (yāñi Masīh) ke pāñwoñ ke niche kar diyā.” Jab kahā gayā hai ki sab kuchh Masīh ke mātāht kar diyā gayā hai, to zāhir hai ki is meñ Allāh shāmil nahīn jis ne sab kuchh Masīh ke mātāht kiyā hai. ²⁸ Jab sab kuchh Masīh ke mātāht kar diyā gayā tab Farzand k̄hud bhī usī ke mātāht ho jāegā jis ne sab kuchh us ke mātāht kiyā. Yoñ Allāh sab meñ sab kuchh hogā.

Jī Uṭhne ke Pesh-e-Nazar Zindagī Guzārñā

²⁹ Agar murde wāqai jī nahīn uṭhte to phir wuh log kyā karenge jo murdoñ kī k̄hātir baptismā lete hain? Agar murde jī nahīn uṭheñge to phir wuh un kī k̄hātir kyoñ baptismā lete hain? ³⁰ Aur ham bhī har waqt apñi jāñ k̄hatre meñ kyoñ ḍāle hue hain? ³¹ Bhāiyo, main rozānā martā

hūn. Yih bāt utnī hī yaqīnī hai jitnī yih ki āp hamāre Kḥudāwand Masīh Īsā meñ merā faḡhr haiñ. ³² Agar mainī sirf isī zindagī kī ummīd rakhte hue Ifisus meñ wahshī darindon se laṛā to mujhe kyā faydā huā? Agar murde jī nahīn uṭhte to is qaul ke mutābiq zindagī guzārnā behtar hogā ki “Āo, ham khāeñ pieñ, kyonki kal to mar hī jānā hai.”

³³ Fareb na khāeñ, burī sohbat achchhī ādaton ko bigār detī hai. ³⁴ Pūre taur par hosh meñ aēñ aur gunāh na kareñ. Āp meñ se bāz aise haiñ jo Allāh ke bare meñ kuchh nahīn jānte. Yih bāt mainī ap ko sharm dilāne ke lie kahtā hūn.

Murde Kis Tarah Ji Uṭheñge

³⁵ Shāyad koī sawāl uṭhāe, “Murde kis tarah jī uṭhte haiñ? Aur jī uṭhne ke bād un kā jism kaisā hogā?” ³⁶ Bhaī, aql se kām leñ. Jo bīj āp bote haiñ wuh us waqt tak nahīn ugtā jab tak ki mar na jāe. ³⁷ Jo āp bote haiñ wuh wuhī paudā nahīn hai jo bād meñ ugegā balki mahz ek nangā-sā dānā hai, ḡhāh gandum kā ho yā kisī aur chīz kā. ³⁸ Lekin Allāh use aisā jism detā hai jaisā wuh munāsib samajhtā hai. Har qism ke bīj ko wuh us kā ḡhās jism atā kartā hai.

³⁹ Tamām jāndāron ko ek jaisā jism nahīn milā balki insānon ko aur qism kā, maweshiyon ko aur qism kā, parindon ko aur qism kā, aur machhliyon ko aur qism kā.

⁴⁰ Is ke alāwā āsmānī jism bhī haiñ aur zamīnī jism bhī. Āsmānī jismon kī shān aur hai aur zamīnī jismon kī shān aur. ⁴¹ Sūraj kī shān aur hai, chānd kī shān aur, aur sitāron kī shān aur, balki ek sitārā shān meñ dūsre sitāre se farq hai.

⁴² Murdon kā jī uṭhnā bhī aisā hī hai. Jism fānī hālat meñ boyā jātā hai aur lāfānī hālat meñ jī uṭhtā hai. ⁴³ Wuh zalīl hālat meñ boyā jātā hai aur jalāli hālat meñ jī uṭhtā hai. Wuh kamzor hālat meñ boyā jātā hai aur qawī hālat meñ jī uṭhtā hai. ⁴⁴ Fitrati jism boyā jātā hai aur ruhānī jism jī uṭhtā hai. Jahān fitrati jism hai wahān ruhānī jism bhī hotā hai. ⁴⁵ Pāk nawishton meñ bhī likhā hai ki pahle insān Ādam meñ jān ā gaī. Lekin ākhiri Ādam zindā karne wālī rūh banā. ⁴⁶ Ruhānī jism pahle nahīn thā balki fitrati jism, phir ruhānī jism huā. ⁴⁷ Pahlā insān zamīn kī miṭṭī se banā thā, lekin dūsra āsmān se āyā. ⁴⁸ Jaisā pahlā ḡhākī insān thā waise hī digar ḡhākī insān bhī haiñ, aur jaisā āsmān se āyā huā insān hai waise hī digar āsmānī insān bhī haiñ. ⁴⁹ Yon ham is waqt ḡhākī insān kī shakl-o-sūrat rakhte haiñ jabki ham us waqt āsmānī insān kī shakl-o-sūrat rakheñge.

Maut par Fatah

⁵⁰ Bhāiyo, mainī yih kahnā chāhtā hūn ki ḡhākī insān kā maujūdā jism Allāh kī bādshāhī ko mirās meñ nahīn pā saktā. Jo kuchh fānī hai wuh lāfānī chizon ko mirās meñ nahīn pā saktā.

⁵¹ Dekho mainī āp ko ek bhed batātā hūn. Ham sab wafāt nahīn pāeñge, lekin sab hī badal jāeñge. ⁵² Aur yih achānak, āñkh jhapakte meñ, ākhiri bigul bajte hī rūnumā hogā. Kyonki bigul bajne par murde lāfānī hālat meñ jī uṭheñge aur ham badal jāeñge. ⁵³ Kyonki lāzim hai ki yih fānī jism baqā kā libās pahan le aur marne wālā jism abadi zindagī kā. ⁵⁴ Jab is fānī aur marne wāle jism ne baqā aur abadi zindagī kā libās pahan liyā hogā to phir wuh kalām pūrā hogā jo pāk nawishton meñ likhā hai ki
“Maut ilāhī fatah kā luqmā ho gai hai.

⁵⁵ Ai Maut, terī fatah kahān rahī?

Ai Maut, terā ḍanak kahān rahā?”

⁵⁶ Maut kā ḍanak gunāh hai aur gunāh shariat se taqwiyaṭ pātā hai.
⁵⁷ Lekin Ḳhudā kā shukr hai jo hameñ hamāre Ḳhudāwand Īsā Masīh ke wasīle se fatah baḳhshtā hai.

⁵⁸ Ḡharz, mere pyāre bhāiyo, mazbūt bane raheñ. Koī chiz āp ko ḍānwāñḍol na kar de. Hameshā Ḳhudāwand kī ḳhidmat jāñfishānī se kareñ, yih jānte hue ki Ḳhudāwand ke lie āp kī mehnat-mashaqqat rāyḡāñ nahīñ jāegī.

16

Yarūshalam kī Jamāt ke lie Chandā

¹ Rahī chande kī bāt jo Yarūshalam ke muḡaddasīn ke lie jamā kiyā jā rahā hai to usī hidāyat par amal kareñ jo main Galatiyā kī jamātoñ ko de chukā hūñ. ² Har Itwār ko āp meñ se har koī apne kamāe hue poison meñ se kuchh is chande ke lie maḳhsūs karke apne pās rakh chhoṛe. Phir mere āne par hadiyājāt jamā karne kī zarurat nahīñ paregī. ³ Jab main āūñḡā to aise afrād ko jo āp ke nazdik qābil-e-etamād haiñ ḳhutūt de kar Yarūshalam bhejūñḡā tākī wuh āp kā hadiyā wahāñ tak pahuñchā deñ.
⁴ Agar munāsib ho ki main bhī jāūñ to wuh mere sāth jāenge.

⁵ Main Makiduniyā se ho kar āp ke pās āūñḡā kyonki Makiduniyā meñ se safr karne kā irādā rakhtā hūñ. ⁶ Shāyad āp ke pās thoṛe arse ke lie ṭhahrūñ, lekin yih bhī mumkin hai ki sardiyoñ kā mausam āp hī ke sāth kātūñ tākī mere bād ke safr ke lie āp merī madad kar sakeñ. ⁷ Main nahīñ chāhtā ki is dafā muḳhtasar mulāqāt ke bād chaltā banūñ, balki merī ḳhāhish hai ki kuchh waqt āp ke sāth guzarūñ. Shart yih hai ki Ḳhudāwand mujhe ijāzat de.

⁸ Lekin Īd-e-Pantikust tak main Īfesus meñ hī ṭhahrūñḡā, ⁹ kyonki yahāñ mere sāmne muassir kām ke lie ek baṛā darwāzā khul gayā hai aur sāth hī bahut-se muḳhālif bhī paidā ho gae haiñ.

¹⁰ Agar Timuthiyus āe to is kā ḳhayāl rakheñ ki wuh bilāḳhauf āp ke pās rah sake. Merī tarah wuh bhī Ḳhudāwand ke khet meñ fasal kāṭ rahā hai. ¹¹ Is lie koī use haqīr na jāne. Use salāmatī se safr par rawānā kareñ tākī wuh mujh tak pahuñche, kyonki main aur digar bhāī us ke muntazir haiñ.

¹² Bhāī Apullos kī main ne baṛī hauslā-afzāī kī hai ki wuh digar bhāiyoñ ke sāth āp ke pās āe, lekin Allāh ko qat'an manzūr na thā. Tāham mauḡā milne par wuh zarūr āegā.

Nasīhateñ aur Salām

¹³ Jāgte raheñ, imān meñ sābitqadam raheñ, mardānagī dikhāeñ, mazbūt bane raheñ. ¹⁴ Sab kuchh muhabbat se kareñ.

¹⁵ Bhāiyo, main ek bāt meñ āp ko nasihat karnā chāhtā hūñ. Āp jānte haiñ ki Stifanās kā gharānā Aḳhayā kā pahlā phal hai aur ki unhoñ ne apne āp ko muḡaddasīn kī ḳhidmat ke lie waqt kar rakhā hai. ¹⁶ Āp aise logoñ ke tābe raheñ aur sāth hī har us shaḳhs ke jo un ke sāth ḳhidmat ke kām meñ jāñfishānī kartā hai.

¹⁷ Stifanās, Furtūnātus aur Aḳhīkus ke pahuñchne par main bahut khush huā, kyonki unhoñ ne wuh kamī purī kar dī jo āp kī ḡhairhāziri se paidā huī thī. ¹⁸ Unhoñ ne merī rūh ko aur sāth hī āp kī rūh ko bhī tāzā kiyā hai. Aise logoñ kī qadar kareñ.

¹⁹ Āsiyā kī jamāteñ āp ko salām kahtī haiñ. Akwilā aur Priskillā āp ko Ḳhudāwand meñ purjosh salām kahte haiñ aur un ke sāth wuh jamāt bhī jo un ke ghar meñ jamā hotī hai. ²⁰ Tamām bhāī āp ko salām kahte haiñ. Ek dūsre ko muḡaddas bosā dete hue salām kaheñ.

²¹ Yih salām main̄ yāñi Paulus apne hāth se likhtā hūñ.

²² Lānat us shaḡhs par jo Ḳhudāwand se muḡabbat nahīñ rakhtā.

Ai hamāre Ḳhudāwand, ā! ²³ Ḳhudāwand Īsā kā fazl āp ke sāth rahe.

²⁴ Masīh Īsā meñ āp sab ko merā pyār.

2 Kurinthyon

¹ Yih khat Paulus kī taraf se hai, jo Allāh kī marzī se Masīh Īsā kā rasūl hai. Sāth hī yih bhāi Tīmuthiyus kī taraf se bhī hai.

Main Kurinthus meñ Allāh kī jamāt aur sūbā Aḳhayā meñ maujūd tamām muqaddasīn ko yih likh rahā hūn.

² Ḳhudā hamārā Bāp aur Ḳhudāwand Īsā Masīh āp ko fazl aur salāmatī atā karen.

Allāh kī Hamd-o-Sanā

³ Hamāre Ḳhudāwand Īsā Masīh ke Ḳhudā aur Bāp kī tamjīd ho, jo rahm kā Bāp aur tamām tarah kī tasallī kā Ḳhudā hai. ⁴ Jab bhī ham musibat meñ phaṅs jāte haiñ to wuh hameñ tasallī detā hai tāki ham auroñ ko bhī tasallī de sakeñ. Phir jab wuh kisī musibat se dochār hote haiñ to ham bhī un ko usī tarah tasallī de sakte haiñ jis tarah Allāh ne hameñ tasallī dī hai. ⁵ Kyoñki jītnī kasrat se Masīh kī-sī musibateñ ham par ā jātī haiñ utnī kasrat se Allāh Masīh ke zariye hameñ tasallī detā hai. ⁶ Jab ham musibatoñ se dochār hote haiñ to yih bāt āp kī tasallī aur najāt kā bāis bantī hai. Jab hamārī tasallī hotī hai to yih āp kī bhī tasallī kā bāis bantī hai. Yoñ āp bhī sabar se wuh kuchh bardāsht karne ke qābil ban jāte haiñ jo ham bardāsht kar rahe haiñ. ⁷ Chunānche hamārī āp ke bāre meñ ummīd puḳhtā rahtī hai. Kyoñki ham jānte haiñ ki jis tarah āp hamārī musibatoñ meñ sharīk haiñ usī tarah āp us tasallī meñ bhī sharīk haiñ jo hameñ hāsīl hotī hai.

⁸ Bhāiyo, ham āp ko us musibat se āgāh karnā chāhte haiñ jis meñ ham sūbā Āsiyā meñ phaṅs gae. Ham par dabāw itnā shadīd thā ki use bardāsht karnā nāmumkin-sā ho gayā aur ham jān se hāth dho baiṭhe.

⁹ Ham ne mahsūs kiyā ki hameñ sazā-e-maut dī gai hai. Lekin yih is lie huā tāki ham apne āp par bharosā na karen balki Allāh par jo murdoñ ko zindā kar detā hai. ¹⁰ Usī ne hameñ aisī haibatnāk maut se bachāyā aur wuh āindā bhī hameñ bachāegā. Aur ham ne us par ummīd rakhī hai ki wuh hameñ ek bār phir bachāegā. ¹¹ Āp bhī apnī duāoñ se hamārī madad kar rahe haiñ. Yih kitnī khūbsūrat bāt hai kī Allāh bahutoñ kī duāoñ ko sun kar ham par mehrbānī karegā aur natīje meñ bahutere hamāre lie shukr karenge.

Paulus ke Mansūboñ meñ Tabdīlī

¹² Yih bāt hamāre lie faḳhr kā bāis hai ki hamārā zamīr sāf hai. Kyoñki ham ne Allāh ke sāmne sādādīli aur ḳhulūs se zīndagī guzarī hai, aur ham ne apnī insānī hikmat par inhisār nahīn kiyā balki Allāh ke fazl par. Duniyā meñ aur ḳhāskar āp ke sāth hamārā rawaiyā aisā hī rahā hai.

¹³ Ham to āp ko aisī koī bāt nahīn likhte jo āp paṛh yā samajh nahīn sakte. Aur mujhe ummīd hai ki āp ko pūre taur par samajh āegī, ¹⁴ agarche āp filhāl sab kuchh nahīn samajhte. Kyoñki jab āp ko sab kuchh samajh āegā tab āp Ḳhudāwand Īsā ke dīn ham par utnā faḳhr kar sakeñge jītnā ham āp par.

¹⁵ Chūñki mujhe is kā pūrā yaqīn thā is lie main pahle āp ke pās ānā chāhtā thā tāki āp ko dugnī barkat mil jāe. ¹⁶ Ḳhayāl yih thā ki main āp ke hāñ se ho kar Makiduniyā jāūñ aur wahāñ se āp ke pās wāpas āūñ. Phir āp sūbā Yahūdiyā ke safr ke lie taiyāriyāñ karne meñ merī madad karke

mujhe āge bhej sakte the. ¹⁷ Āp mujhe batāēn ki kyā main ne yih mansūbā yon hī banāyā thā? Kyā main duniyāwī logoṅ kī tarah mansūbe banā letā hūn jo ek hī lamhe meṅ “Jī hān” aur “Jī nahīn” kahte haiṅ? ¹⁸ Lekin Allāh wafādār hai aur wuh merā gawāh hai ki ham āp ke sāth bāt karte waqt “Nahīn” ko “Hān” ke sāth nahīn milāte. ¹⁹ Kyoṅki Allāh kā Farzand Isā Masīh jis kī munādī main, Silās aur Timuthiyus ne kī wuh bhī aisā nahīn hai. Us ne kabhī bhī “Hān” ko “Nahīn” ke sāth nahīn milāyā balki us meṅ Allāh kī hatmī “Jī hān” wujūd meṅ āi. ²⁰ Kyoṅki wuhī Allāh ke tamām wādoṅ kī “Hān” hai. Is lie ham usī ke wasīle se “Āmīn” (Jī hān) kah kar Allāh ko jalāl dete haiṅ. ²¹ Aur Allāh khud hameṅ aur āp ko Masīh meṅ mazbūt kar detā hai. Usī ne hameṅ masah karke maḥsūs kiyā hai. ²² Usī ne ham par apnī muhr lagā kar zāhir kiyā hai ki ham us kī milkiyat haiṅ aur usī ne hameṅ Rūhul-quds de kar apne wādoṅ kā bayānā adā kiyā hai.

²³ Agar main jhūṭ bolūn to Allāh mere ḳhilāf gawāhī de. Bāt yih hai ki main āp ko bachāne ke lie Kurinthus wāpas na āyā. ²⁴ Matlab yih nahīn ki ham imān ke muāmale meṅ āp par hukūmat karnā chāhte haiṅ. Nahīn, ham āp ke sāth mil kar ḳhidmat karte haiṅ tāki āp ḳhushī se bhar jāēn, kyoṅki āp to imān kī mārifat qāym haiṅ.

2

¹ Chunānche main ne faislā kiyā ki main dubārā āp ke pās nahīn āūngā, warnā āp ko bahut ḡham khānā paregā. ² Kyoṅki agar main āp ko dukh pahuṅchāūn to kaun mujhe ḳhush karegā? Yih wuh shaḳhs nahīn karegā jise main ne dukh pahuṅchāyā hai. ³ Yihī wajah hai ki main ne āp ko yih likh diyā. Main nahīn chāhtā thā ki āp ke pās ā kar unhīn logoṅ se ḡham khāūn jinheṅ mujhe ḳhush karnā chāhie. Kyoṅki mujhe āp sab ke bāre meṅ yaqīn hai ki merī ḳhushī āp sab kī ḳhushī hai. ⁴ Main ne āp ko nihāyat ranjīdā aur pareshān hālat meṅ ānsū bahā bahā kar likh diyā. Maḡsad yih nahīn thā ki āp ḡhamgīn ho jāēn balki main chāhtā thā ki āp jān leṅ ki main āp se kitnī ḡahrī muhabbat rakhtā hūn.

Mujrim ko Muāf Kar Diyā Jāe

⁵ Agar kisī ne dukh pahuṅchāyā hai to mujhe nahīn nahīn balki kisī had tak āp sab ko. (Main zyādā saḳhtī se bāt nahīn karnā chāhtā.) ⁶ Lekin mazkūrā shaḳhs ke lie yih kāfi hai ki use jamāt ke aksar logoṅ ne sazā dī hai. ⁷ Ab zarūrī hai ki āp use muāf karke tasallī deṅ, warnā wuh ḡham khā khā kar tabāh ho jāegā. ⁸ Chunānche main is par zor denā chāhtā hūn ki āp use apnī muhabbat kā ehsās dilāēn. ⁹ Main ne yih mālūm karne ke lie āp ko likhā ki kyā āp imtihān meṅ pūre utreṅge aur har bāt meṅ tābe रहेṅge. ¹⁰ Jise āp kuchh muāf karte haiṅ use main bhī muāf kartā hūn. Aur jo kuchh main ne muāf kiyā, agar mujhe kuchh muāf karne kī zarūrat thī, wuh main ne āp kī ḳhātīr Masīh ke huzūr muāf kiyā hai ¹¹ tāki Iblis ham se faydā na uṭhāe. Kyoṅki ham us kī chāloṅ se ḳhūb wāqif haiṅ.

Troās meṅ Paulus kī Pareshānī

¹² Jab main Masīh kī ḳhushḳhabrī sunāne ke lie Troās gayā to Ḳhudāwand ne mere lie āge ḳhidmat karne kā ek darwāzā khol diyā. ¹³ Lekin jab mujhe apnā bhāi Titus wahān na milā to main bechain ho gayā aur unheṅ ḳhairbād kah kar sūbā Makiduniyā chalā gayā.

Masih meṅ Fatah

¹⁴ Lekin Khudā kā shukr hai! Wuhī hamāre āge āge chaltā hai aur ham Masīh ke qaidī ban kar us kī fatah manāte hue us ke pīchhe pīchhe chalte haiñ. Yoñ Allāh hamāre wasīle se har jagah Masīh ke bāre meñ ilm khushbū kī tarah phailātā hai. ¹⁵ Kyoñki ham Masīh kī khushbū haiñ jo Allāh tak pahuñchtī hai aur sāth sāth logoñ meñ bhī phāiltī hai, najāt pāne wāloñ meñ bhī aur halāk hone wāloñ meñ bhī. ¹⁶ Bāz logoñ ke lie ham maut kī mohlak bū haiñ jabki bāz ke lie ham zindagībakhsh khushbū haiñ. To kaun yih zimmedāri nibhāne ke lāyq hai? ¹⁷ Kyoñki ham aksar logoñ kī tarah Allāh ke kalām kī tijārat nahīn karte, balki yih jān kar ki ham Allāh ke huzūr meñ haiñ aur us ke bheje hue haiñ ham khulūsdilī se logoñ se bāt karte haiñ.

3

Nae Ahd ke Khādim

¹ Kyā ham dubārā apñī khūbiyoñ kā dhandorā pīt rahe haiñ? Yā kyā ham bāz logoñ kī mānind haiñ jinheñ ap ko sifārishī khat dene yā ap se aise khat likhwāne kī zarūrat hotī hai? ² Nahīn, ap to khud hamārā khat haiñ jo hamāre diloñ par likhā huā hai. Sab ise pahchān aur parh sakte haiñ. ³ Yih sāf zāhir hai ki ap Masīh kā khat haiñ jo us ne hamārī khidmat ke zariye likh diyā hai. Aur yih khat siyāhī se nahīn balki zindā Khudā ke Rūh se likhā gayā, patthar kī takhtiyōñ par nahīn balki insānī diloñ par.

⁴ Ham yih is lie yaqīn se kah sakte haiñ kyoñki ham Masīh ke wasīle se Allāh par etamād rakhte haiñ. ⁵ Hamāre andar to kuchh nahīn hai jis kī binā par ham dāwā kar sakte ki ham yih kām karne ke lāyq haiñ. Nahīn, hamārī liyāqat Allāh kī taraf se hai. ⁶ Usī ne hamēñ nae ahd ke khādim hone ke lāyq banā diyā hai. Aur yih ahd likhī huī shariāt par mabnī nahīn hai balki Rūh par, kyoñki likhī huī shariāt ke asar se ham mar jāte haiñ jabki Rūh hamēñ zindā kar detā hai.

⁷ Shariāt ke hurūf patthar kī takhtiyōñ par kandā kie gae aur jab use diyā gayā to Allāh kā jalāl zāhir huā. Yih jalāl itnā tez thā ki Isrāīlī Mūsā ke chehre ko lagātār dekh na sake. Agar us chīz kā jalāl itnā tez thā jo ab mansūkh hai ⁸ to kyā Rūh ke nizām kā jalāl is se kahīñ zyādā nahīñ hogā? ⁹ Agar purānā nizām jo hamēñ mujrim thāhrātā thā jalālī thā to phir nayā nizām jo hamēñ rāstbāz qarār detā hai kahīñ zyādā jalālī hogā. ¹⁰ Hāñ, pahle nizām kā jalāl nae nizām ke zabardast jalāl kī nisbat kuchh bhī nahīñ hai. ¹¹ Aur agar us purāne nizām kā jalāl bahut thā jo ab mansūkh hai to phir us nae nizām kā jalāl kahīñ zyādā hogā jo qāym rahegā.

¹² Pas chūñki ham aisī ummīd rakhte haiñ is lie baṛī dilerī se khidmat karte haiñ. ¹³ Ham Mūsā kī mānind nahīñ haiñ jis ne shariāt sunāne ke iḳhtitām par apne chehre par niqāb dāl liyā tāki Isrāīlī use takte na raheñ jo ab mansūkh hai. ¹⁴ To bhī wuh zahñī taur par aṛ gae. Kyoñki āj tak jab purāne ahdnāme kī tilāwat kī jāti hai to yih niqāb qāym hai. Āj tak niqāb ko haṭāyā nahīñ gayā kyoñki yih ahd sirf Masīh meñ mansūkh hotā hai. ¹⁵ Hāñ, āj tak jab Mūsā kī shariāt parhī jāti hai to yih niqāb un ke diloñ par parā rahtā hai. ¹⁶ Lekin jab bhī koī Khudāwand kī taraf rujū kartā hai to yih niqāb haṭāyā jātā hai, ¹⁷ kyoñki Khudāwand Rūh hai aur jahāñ Khudāwand kā Rūh hai wahāñ āzādī hai. ¹⁸ Chunāñche ham sab jin ke chehroñ se niqāb haṭāyā gayā hai Khudāwand kā jalāl mun'akis karte aur qadam baqadam jalāl pāte hue Masīh kī sūrat meñ badalte jāte haiñ. Yih Khudāwand hī kā kām hai jo Rūh hai.

4

Miṭṭi ke Bartanoṅ meṅ Ruhānī Kḥazānā

¹ Pas chūnki hameṅ Allāh ke rahm se yih kḥidmat sauṅpī gaī hai is lie ham bedil nahīn ho jāte. ² Ham ne chhupī huī sharṁnāk bāteṅ mustarād kar dī haiṅ. Na ham chālākī se kām karte, na Allāh ke kalām meṅ tahrīf karte haiṅ. Balki hameṅ apnī sifārish kī zarūrat bhī nahīn, kyoṅki jab ham Allāh ke huzūr logoṅ par haqīqat ko zāhir karte haiṅ to hamārī neknāmī kḥud baḥhud har ek ke zamīr par zāhir ho jāti hai. ³ Aur agar hamārī kḥushkhabrī niqāb tale chhupī huī bhī ho to wuh sirf un ke lie chhupī huī hai jo halāk ho rahe haiṅ. ⁴ Is jahān ke sharīr Kḥudā ne un ke zahnoṅ ko andhā kar diyā hai jo imān nahīn rakhte. Is lie wuh Allāh kī kḥushkhabrī kī jalālī raushnī nahīn dekh sakte. Wuh yih paighām nahīn samajh sakte jo Masīh ke jalāl ke bāre meṅ hai, us ke bāre meṅ jo Allāh kī sūrat hai. ⁵ Kyoṅki ham apnā prachār nahīn karte balki Īsā Masīh kā paighām sunāte haiṅ ki wuh Kḥudāwand hai. Apne āp ko ham Īsā kī khātir āp ke kḥadim qarār dete haiṅ. ⁶ Kyoṅki jis Kḥudā ne farmāyā, “Andherē meṅ se raushnī chamke,” us ne hamāre diloṅ meṅ apnī raushnī chamakne dī tāki ham Allāh kā wuh jalāl jān leṅ jo Īsā Masīh ke chehre se chamaktā hai.

⁷ Lekin ham jin ke andar yih kḥazānā hai ām miṭṭi ke bartanoṅ kī mānind haiṅ tāki zāhir ho ki yih zabardast quwwat hamārī taraf se nahīn balki Allāh kī taraf se hai. ⁸ Log hameṅ chāroṅ taraf se dabāte haiṅ, lekin koī hameṅ kuchal kar kḥatm nahīn kar saktā. Ham uljhan meṅ par jāte haiṅ, lekin ummīd kā dāman hāth se jāne nahīn dete. ⁹ Log hameṅ izā dete haiṅ, lekin hameṅ akelā nahīn chhoṛā jātā. Logoṅ ke dhakkoṅ se ham zamīn par gir jāte haiṅ, lekin ham tabāh nahīn hote. ¹⁰ Har waqt ham apne badan meṅ Īsā kī maut lie phirte haiṅ tāki Īsā kī zindagī bhī hamāre badan meṅ zāhir ho jāe. ¹¹ Kyoṅki har waqt hameṅ zindā hālat meṅ Īsā kī khātir maut ke hawāle kar diyā jātā hai tāki us kī zindagī hamāre fānī badan meṅ zāhir ho jāe. ¹² Yoṅ ham meṅ maut kā asar kām kartā hai jabki āp meṅ zindagī kā asar.

¹³ Kalām-e-muqaddas meṅ likhā hai, “Maiṅ imān lāyā aur is lie bolā.” Hameṅ imān kā yihī Rūh hāsīl hai is lie ham bhī imān lāne kī wajah se bolte haiṅ. ¹⁴ Kyoṅki ham jānte haiṅ ki jis ne Kḥudāwand Īsā ko murdoṅ meṅ se zindā kar diyā hai wuh Īsā ke sāth hameṅ bhī zindā karke āp logoṅ samet apne huzūr kharā karegā. ¹⁵ Yih sab kuchh āp ke fayde ke lie hai. Yoṅ Allāh kā fazl āge barḥte barḥte mazid bahut-se logoṅ tak pahuṅch rahā hai aur natīje meṅ wuh Allāh ko jalāl de kar shukrguzārī kī duāoṅ meṅ bahut izāfā kar rahe haiṅ.

Īmān kī Zindagī

¹⁶ Isī wajah se ham bedil nahīn ho jāte. Beshak zāhirī taur par ham kḥatm ho rahe haiṅ, lekin andar hī andar roz baroz hamārī tajdīd hotī jā rahī hai. ¹⁷ Kyoṅki hamārī maujūdā musībat halkī aur pal-bhar kī hai, aur wuh hamāre lie ek aisā abadī jalāl paidā kar rahī hai jis kī nisbat maujūdā musībat kuchh bhī nahīn. ¹⁸ Is lie ham dekhī huī chīzoṅ par ghaur nahīn karte balki andekḥī chīzoṅ par. Kyoṅki dekhī huī chīzeṅ ārizī haiṅ, jabki andekḥī chīzeṅ abadī haiṅ.

5

¹ Ham to jānte haiñ ki jab hamārī duniyāwī jhoñprī jis meñ ham rahte haiñ girāī jāegī to Allāh hameñ āsmān par ek makān degā, ek aisā abadi ghar jise insānī hāthoñ ne nahīn banāyā hogā. ² Is lie ham is jhoñprī meñ karāhte haiñ aur āsmānī ghar pahan lene kī shadīd ārzū rakhte haiñ, ³ kyōñki jab ham use pahan leñge to ham nange nahīn pāe jāenge. ⁴ Is jhoñprī meñ rahte hue ham bojh tale karāhte haiñ. Kyōñki ham apnā fānī libās utārnā nahīn chāhte balki us par āsmānī ghar kā libās pahan lenā chāhte haiñ tāki zindagī wuh kuchh nigal jāe jo fānī hai. ⁵ Allāh ne khud hameñ is maqsad ke lie tayyār kiyā hai aur usī ne hameñ Rūhul-quds ko āne wāle jalāl ke baiāne ke taur par de diyā hai.

⁶ Chunāñche ham hameshā hauslā rakhte haiñ. Ham jānte haiñ ki jab tak apne badan meñ rihāishpazīr haiñ us waqt tak Khudāwand ke ghar se dūr haiñ. ⁷ Ham zāhirī chīzoñ par bharosā nahīn karte balki imān par chalte haiñ. ⁸ Hāñ, hamārā hauslā buland hai balki ham zyādā yih chāhte haiñ ki apne jismānī ghar se rawānā ho kar Khudāwand ke ghar meñ raheñ. ⁹ Lekin kḥāh ham apne badan meñ hoñ yā na, ham isī koshish meñ rahte haiñ ki Khudāwand ko pasand āeñ. ¹⁰ Kyōñki lāzim hai ki ham sab Masīh ke taḥt-e-adālat ke sāmne hāzir ho jāeñ. Wahāñ har ek ko us kām kā ajr milegā jo us ne apne badan meñ rahte hue kiyā hai, kḥāh wuh achchhā thā yā burā.

Masīh ke wasīle se Hamārī Allāh ke sāth Dostī

¹¹ Ab ham Khudāwand ke kḥauf ko jān kar logoñ ko samjhāne kī koshish karte haiñ. Ham to Allāh ke sāmne pūre taur par zāhir haiñ. Aur mainī ummīd rakhtā hūñ ki ham āp ke zamīr ke sāmne bhī zāhir haiñ. ¹² Kyā ham yih bāt karke dubārā apnī sifārish kar rahe haiñ? Nahīn, āp ko ham par fakhr karne kā mauqā de rahe haiñ tāki āp un ke jawāb meñ kuchh kah sakeñ jo zāhirī bātoñ par shekhī mārte aur dilī bāteñ nazarandāz karte haiñ. ¹³ Kyōñki agar ham beḥhud hue to Allāh kī kḥātīr, aur agar hosh meñ haiñ to āp kī kḥātīr. ¹⁴ Bāt yih hai ki Masīh kī muhabbat hameñ majbūr kar detī hai, kyōñki ham is natīje par pahuñch gae haiñ ki ek sab ke lie muā. Is kā matlab hai ki sab hī mar gae haiñ. ¹⁵ Aur wuh sab ke lie is lie muā tāki jo zindā haiñ wuh apne lie na jieñ balki us ke lie jo un kī kḥātīr muā aur phir jī uṭhā.

¹⁶ Is wajah se ham ab se kisī ko bhī duniyāwī nigāh se nahīn dekhte. Pahlē to ham Masīh ko bhī is zāwiye se dekhte the, lekin yih waqt guzar gayā hai. ¹⁷ Chunāñche jo Masīh meñ hai wuh nayā maḥlūq hai. Purānī zindagī jātī rahī aur nāī zindagī shurū ho gāī hai. ¹⁸ Yih sab kuchh Allāh kī taraf se hai jis ne Masīh ke wasīle se apne sāth hamārā mel-milāp kar liyā hai. Aur usī ne hameñ mel-milāp karāne kī khidmat kī zimmedārī dī hai. ¹⁹ Is khidmat ke taht ham yih paīghām sunāte haiñ ki Allāh ne Masīh ke wasīle se apne sāth duniyā kī sulah karāī aur logoñ ke gunāhoñ ko un ke zimme na lagāyā. Sulah karāne kā yih paīghām us ne hamāre sapurd kar diyā.

²⁰ Pas ham Masīh ke elchī haiñ aur Allāh hamāre wasīle se logoñ ko samjhātā hai. Ham Masīh ke wāste āp se minnat karte haiñ ki Allāh kī sulah kī peshkash ko qabūl kareñ tāki us kī āp ke sāth sulah ho jāe. ²¹ Masīh begunāh thā, lekin Allāh ne use hamārī kḥātīr gunāh ṭhahrāyā tāki hameñ us meñ rāstbāz qarār diyā jāe.

6

¹ Allāh ke hamḵhidmat hote hue ham āp se minnat karte haiñ ki jo fazl āp ko milā hai wuh zāe na jāe. ² Kyoñki Allāh farmātā hai, “Qabūliyat ke waqt main ne terī sunī, najāt ke dīn terī madad kī.” Sunen! Ab qabūliyat kā waqt ā gayā hai, ab najāt kā dīn hai.

³ Ham kisī ke lie bhī ṭhokar kā bāis nahīn bante tāki log hamārī ḵhidmat meñ nuqs na nikāl sakeñ. ⁴ Hāñ, hameñ sifārish kī zarūrat hī nahīn, kyoñki Allāh ke ḵhādīm hote hue ham har hālat meñ apnī neknāmī zāhir karte haiñ: jab ham sabar se musibateñ, mushkilāt aur āfateñ bardāshht karte haiñ, ⁵ jab log hameñ mārte aur qaid meñ ḍālte haiñ, jab ham beqābū hujūmoñ kā sāmnā karte haiñ, jab ham mehnat-mashaqqat karte, rāt ke waqt jāgte aur bhūke rahte haiñ, ⁶ jab ham apnī pākizagī, ilm, sabar aur mehrbān sulūk kā izhār karte haiñ, jab ham Rūhul-quḍs ke wasīle se haqīqī muhabbat rakhte, ⁷ sachchī bāteñ karte aur Allāh kī qudrat se logoñ kī ḵhidmat karte haiñ. Ham apnī neknāmī is meñ bhī zāhir karte haiñ ki ham donoñ hāthoñ se rāstbāzī ke hathiyār thāme rakhte haiñ. ⁸ Ham apnī ḵhidmat jāri rakhte haiñ, chāhe log hamārī izzat kareñ chāhe be’izzatī, chāhe wuh hamārī burī riport deñ chāhe achchhī. Agar che hamārī ḵhidmat sachchī hai, lekin log hameñ daḡhābāz qarār dete haiñ. ⁹ Agar che log hameñ jānte haiñ to bhī hameñ nazarandāz kiyā jātā hai. Ham marte marte zindā rahte haiñ aur log hameñ mār mār kar qatl nahīn kar sakte. ¹⁰ Ham ḡham khā khā kar har waqt ḵhush rahte haiñ, ham ḡharīb hālat meñ bahutoñ ko daulatmand banā dete haiñ. Hamāre pās kuchh nahīn hai, to bhī hameñ sab kuchh hāsīl hai.

¹¹ Kurinthus ke azīzo, ham ne khul kar āp se bāt kī hai, hamārā dil āp ke lie kushādā ho gayā hai. ¹² Jo jagah ham ne dil meñ āp ko dī hai wuh ab tak kam nahīn huī. Lekin āp ke diloñ meñ hamāre lie koī jagah nahīn rahī. ¹³ Ab main āp se jo mere bachche haiñ darḡhāst kartā hūñ ki jawāb meñ hameñ bhī apne diloñ meñ jagah deñ.

Ḡhairmasīhī Asarāt se Ḡhabardār

¹⁴ Ḡhairīmāndāroñ ke sāth mil kar ek jue tale zindagī na guzāreñ, kyoñki rāstī kā nārāstī se kyā wāstā hai? Yā raushnī tārikī ke sāth kyā tālluq rakh saktī hai? ¹⁵ Masīh aur Iblīs ke darmiyān kyā mutābiqat ho saktī hai? Imāndār kā ḡhairīmāndār ke sāth kyā wāstā hai? ¹⁶ Allāh ke maqḍīs aur butoñ meñ kyā ittafāq ho saktā hai? Ham to zindā Ḡhudā kā ghar haiñ. Allāh ne yoñ farmāyā hai,

“Main un ke darmiyān sukūnat karūnga

aur un meñ phirūnga.

Main un kā Ḡhudā hūngā,
aur wuh merī qaum hoḡge.”

¹⁷ Chunāñche Rab farmātā hai,

“Is lie un meñ se nikāl āo

aur un se alāḡ ho jāo.

Kisī nāpāk chīz ko na chhūnā,
to phir main tumheñ qabūl karūnga.

¹⁸ Main tumhārā Bāp hūngā

aur tum mere beṭe-beṭiyāñ hoge,

Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai.”

7

¹ Mere azizo, yih tamām wāde ham se kie gae haiñ. Is lie aēñ, ham apne āp ko har us chiz se pāk-sāf karen jo jism aur ruh ko ālūdā kar deti hai. Aur ham Kḥudā ke kḥauf meñ mukammal taur par muqaddas banane ke lie koshāñ raheñ.

Paulus kī Kḥushī

² Hameñ apne dil meñ jagah deñ. Na ham ne kisi se nāinsāfi kī, na kisi ko bigārā yā us se ghalat fāydā uṭhāyā. ³ Maiñ yih bāt āp ko mujrim ṭhahrāne ke lie nahīñ kah rahā. Maiñ āp ko pahle batā chukā hūñ ki āp hameñ itne aziz haiñ ki ham āp ke sāth marne aur jīne ke lie taiyār haiñ.

⁴ Is lie maiñ āp se khul kar bāt kartā hūñ aur maiñ āp par baṛā faḥr bhī kartā hūñ. Is nāte se mujhe pūri tasallī hai, aur hamārī tamām musibatoñ ke bāwujūd meri kḥushī kī intahā nahīñ.

⁵ Kyonki jab ham Makiduniyā pahuñche to ham jism ke lihāz se ārām na kar sake. Musibatoñ ne hameñ har taraf se gher liyā. Dūsroñ kī taraf se jhagarōñ se aur dil meñ tarah tarah ke ḍar se nipaṭnā parā. ⁶ Lekin Allāh ne jo dabe huon ko tasallī baḥshtā hai Titus ke āne se hamārī hauslā-afzāi kī. ⁷ Hamārā hauslā na sirf us ke āne se baṛh gayā balki un hauslā-afzā bātoñ se bhī jin se āp ne use tasallī dī. Us ne hameñ āp kī ārzū, āp kī āh-o-zārī aur mere lie āp kī sargarmī ke bāre meñ riporṭ dī. Yih sun kar meri kḥushī mazīd baṛh gāi.

⁸ Kyonki agarche maiñ ne āp ko apne kḥat se dukh pahuñchāyā to bhī maiñ pachhtātā nahīñ. Pahle to maiñ kḥat likhne se pachhtāyā, lekin ab maiñ dekhtā hūñ ki jo dukh us ne āp ko pahuñchāyā wuh sirf ārizī thā ⁹ aur us ne āp ko taubā tak pahuñchāyā. Yih sun kar maiñ ab kḥushī manātā hūñ, is lie nahīñ ki āp ko dukh uṭhānā parā hai balki is lie ki is dukh ne āp ko taubā tak pahuñchāyā. Allāh ne yih dukh apnī marzī pūri karāne ke lie istemāl kiyā, is lie āp ko hamārī taraf se koī nuqsān na pahuñchā. ¹⁰ Kyonki jo dukh Allāh apnī marzī pūri karāne ke lie istemāl kartā hai us se taubā paidā hotī hai aur us kā anjām najāt hai. Is meñ pachhtāne kī gunjāish hī nahīñ. Is ke baraks duniyāwī dukh kā anjām maut hai. ¹¹ Āp kḥud dekheñ ki Allāh ke is dukh ne āp meñ kyā paidā kiyā hai: kitnī sanjīdagī, apnā difā karne kā kitnā josh, ghalat harkatoñ par kitnā ḡhussā, kitnā kḥauf, kitnī chāhat, kitnī sargarmī. Āp sazā dene ke lie kitne taiyār the! Āp ne har lihāz se sābit kiyā hai ki āp is muāmale meñ bequsūr haiñ.

¹² Ḡharz, agarche maiñ ne āp ko likhā, lekin maqsad yih nahīñ thā ki ghalat harkateñ karne wāle ke bāre meñ likhūñ yā us ke bāre meñ jis ke sāth ghalat kām kiyā gayā. Nahīñ, maqsad yih thā ki Allāh ke huzūr āp par zāhir ho jāe ki āp hamāre lie kitne sargarm haiñ. ¹³ Yihī wajah hai ki hamārā hauslā baṛh gayā hai.

Lekin na sirf hamārī hauslā-afzāi huī hai balki ham yih dekh kar be'intahā kḥush hue ki Titus kitnā kḥush thā. Wuh kyon kḥush thā? Is lie ki us kī ruh āp sab se tar-o-tāzā huī. ¹⁴ Us ke sāmne maiñ ne āp par faḥr kiyā thā, aur maiñ sharmindā nahīñ huā kyonki yih bāt durust sābit huī hai. Jis tarah ham ne āp ko hameshā sachchī bāteñ batāi haiñ usī tarah Titus ke sāmne āp par hamārā faḥr bhī durust niklā. ¹⁵ Āp use nihāyat aziz haiñ kyonki wuh āp sab kī farmānbardārī yād kartā hai, ki āp ne ḍarte aur kāñpte hue use kḥushāmdīd kahā. ¹⁶ Maiñ kḥush hūñ ki maiñ har lihāz se āp par etamād kar saktā hūñ.

8

Yahūdiyā ke Ġharībōn ke lie Hadiyā

¹ Bhāiyo, ham āp kī tawajjuh us fazl kī taraf dilānā chāhte haiñ jo Allāh ne sūbā Makiduniyā kī jamātoñ par kiyā. ² Jis musībat meñ wuh phañse hue haiñ us se un kī sakht āzmāish hui. To bhī un kī be'intahā k̄hushī aur shadīd ġhurbat kā natijā yih niklā ki unhoñ ne baṛī faiyāz-dilī se hadiyā diyā. ³ Maiñ gawāh hūñ ki jitnā wuh de sake utnā unhoñ ne de diyā balki is se bhī zyādā. Apnī hī taraf se ⁴ unhoñ ne bare zor se ham se minnat kī ki hameñ bhī Yahūdiyā ke muqaddasīn kī k̄hidmat karne kā mauqā deñ, ham bhī dene ke fazl meñ sharīk honā chāhte haiñ. ⁵ Aur unhoñ ne hamārī ummīd se kahīñ zyādā kiyā! Allāh kī marzī se un kā pahlā qadam yih thā ki unhoñ ne apne āp ko K̄hudāwand ke lie makhsūs kiyā. Un kā dūsra qadam yih thā ki unhoñ ne apne āp ko hamāre lie makhsūs kiyā. ⁶ Is par ham ne Titus kī hauslā-afzāī kī ki wuh āp ke pās bhī hadiyā jamā karne kā wuh silsilā anjām tak pahuñchāe jo us ne shurū kiyā thā. ⁷ Āp ke pās sab kuchh kasrat se pāyā jātā hai, k̄hāh imān ho, k̄hāh kalām, ilm, mukammal sargarmī yā ham se muhabbat ho. Ab is bāt kā k̄hayāl rakheñ ki āp yih hadiyā dene meñ bhī apnī kasīr daulat kā izhār karen.

⁸ Merī taraf se yih koī hukm nahīñ hai. Lekin dūsroñ kī sargarmī ke pesh-e-nazar maiñ āp kī bhī muhabbat parakh rahā hūñ ki wuh kitnī haqīqī hai. ⁹ Āp to jānte haiñ ki hamāre K̄hudāwand Isā Masih ne āp par kaisā fazl kiyā hai, ki agarche wuh daulatmand thā to bhī wuh āp kī k̄hātīr ġharīb ban gayā tākī āp us kī ġhurbat se daulatmand ban jāeñ.

¹⁰ Is muāmale meñ merā mashwarā suneñ, kyonki wuh āp ke lie mufīd sābit hogā. Pichhle sāl āp pahlī jamāt the jo na sirf hadiyā dene lagī balki ise denā bhī chāhtī thī. ¹¹ Ab use takmīl tak pahuñchāeñ jo āp ne shurū kar rakhā hai. Dene kā jo shauq āp rakhte haiñ wuh amal meñ lāyā jāe. Utnā deñ jitnā āp de sakeñ. ¹² Kyonki agar āp dene kā shauq rakhte haiñ to phir Allāh āp kā hadiyā us binā par qabūl karegā jo āp de sakte haiñ, us binā par nahīñ jo āp nahīñ de sakte.

¹³ Kahne kā matlab yih nahīñ ki dūsroñ ko āram dilāne ke bāis āp k̄hud musībat meñ par jāeñ. Bāt sirf yih hai ki logoñ ke hālāt kuchh barābar hone chāhieñ. ¹⁴ Is waqt to āp ke pās bahut hai aur āp un kī zarūrat pūrī kar sakte haiñ. Bād meñ kisī waqt jab un ke pās bahut hogā to wuh āp kī zarūrat bhī pūrī kar sakeñge. Yoñ āp ke hālāt kuchh barābar raheñge, ¹⁵ jis tarah kalām-e-muqaddas meñ bhī likhā hai, “Jis ne zyādā jamā kiyā thā us ke pās kuchh na bachā. Lekin jis ne kam jamā kiyā thā us ke pās bhī kāfī thā.”

Titus aur Us ke Sāthī

¹⁶ K̄hudā kā shukr hai jis ne Titus ke dil meñ wuhī josh paidā kiyā hai jo maiñ āp ke lie rakhtā hūñ. ¹⁷ Jab ham ne us kī hauslā-afzāī kī ki wuh āp ke pās jāe to wuh na sirf is ke lie taiyār huā balki baṛā sargarm ho kar k̄hud baq̄hud āp ke pās jāne ke lie rawānā huā. ¹⁸ Ham ne us ke sāth us bhāi ko bhej diyā jis kī k̄hidmat kī tārif tamām jamāteñ kartī haiñ, kyonki use Allāh kī khushk̄habrī sunāne kī nemat milī hai. ¹⁹ Use na sirf āp ke pās jānā hai balki jamātoñ ne use muqarrar kiyā hai ki jab ham hadiye ko Yarūshalam le jāeñge to wuh hamāre sāth jāe. Yoñ ham yih k̄hidmat adā karte waqt K̄hudāwand ko jalāl deñge aur apnī sargarmī kā izhār karenge.

²⁰ Kyonki us bare hadiye ke pesh-e-nazar jo ham le jaeenge ham is se bachna chahate hain ki kisi ko ham par shak karne ka mauqa mile. ²¹ Hamari puri koshish yih hai ki wuh kuchh karen jo na sirf KHUDAWAND ki nazar mein durust hai balki insan ki nazar mein bhi.

²² Un ke saath ham ne ek aur bhai ko bhi bhej diya jis ki sargarmi ham ne kai mauqon par parkhi hai. Ab wuh mazid sargarm ho gaya hai, kyonki wuh ap par bara etamad karti hai. ²³ Jahān tak Titus ka talluq hai, wuh mera saathi aur hamkhidmat hai. Aur jo bhai us ke saath hain unhen jamaton ne bheja hai. Wuh Masih ke lie izzat ka bais hain. ²⁴ Un par apni muhabbat ka izhar karke yih zahir karen ki ham ap par kyon fakhr karte hain. Phir yih bat KHUDA ki digar jamaton ko bhi nazar aegi.

9

Muqaddasin ki Madad

¹ Asal mein is ki zarurat nahin ki main ap ko us kam ke bare mein likhun jo hamein Yahudiya ke muqaddasin ki khidmat mein karna hai. ² Kyonki main ap ki garmjoshi janta hun, aur main Makiduniya ke imandaron ke samne ap par fakhr karti rahati hun ki "Akhaya ke log pichhle sal se dene ke lie taiyar the." Yon ap ki sargarmi ne zyadatar logo ko KHUD dene ke lie bhara. ³ Ab main ne in bhaiyon ko bhej diya hai taki hamara ap par fakhr bebuniyad na nikle balki jis tarah main ne kaha tha ap taiyar rahe. ⁴ Aisa na ho ki jab main Makiduniya ke kuchh bhaiyon ko saath le kar ap ke pas pahunchunga to ap taiyar na hun. Us waqt main, balki ap bhi sharminda honge ki main ne ap par itna etamad kiya hai. ⁵ Is lie main ne is bat par zor dena zaruri samjha ki bhai pahle hi ap ke pas a kar us hadiye ka intizam karen jis ka wada ap ne kiya hai. Kyonki main chahati hun ki mere aane tak yih hadiya jama kiya gaya ho aur aisa na lage jaise ise mushkil se ap se nikalna para. Is ke baje ap ki sakhawat zahir ho jae.

⁶ Yad rahe ki jo shaks bij ko bacha bacha kar bota hai us ki fasal bhi utni kam hogi. Lekin jo bahut bij bota hai us ki fasal bhi bahut zyada hogi. ⁷ Har ek utna de jitna dene ke lie us ne pahle apne dil mein thahra liya hai. Wuh is mein taklif ya majburi mahsus na kare, kyonki Allah us se muhabbat rakhti hai jo khushi se deti hai. ⁸ Aur Allah is qabil hai ki ap ko ap ki zaruriyat se kahin zyada de. Phir ap ke pas har waqt aur har lihaz se kafi hogi balki itna zyada ki ap har qism ka nek kam kar sakege. ⁹ Chunanche kalam-e-muqaddas mein yih bhi likha hai, "Us ne faiyazi se zaruratmendon mein khairat bikher di, us ki rastbazi hamesha tak qaym rahegi." ¹⁰ KHUDA hi bij bone wale ko bij muhaiya karti aur use khane ke lie roti deti hai. Aur wuh ap ko bhi bij de kar us mein izafa karega aur ap ki rastbazi ki fasal ugne dega. ¹¹ Han, wuh ap ko har lihaz se daulatmand bana dega aur ap har mauqe par faiyazi se de sakege. Chunanche jab ham ap ka hadiya un ke pas le jaeenge jo zaruratmand hain to wuh KHUDA ka shukr karenge. ¹² Yon ap na sirf muqaddasin ki zaruriyat puri karenge balki wuh ap ki is khidmat se itne muta'assir ho jaeenge ki wuh bare josh se KHUDA ka bhi shukriya ada karenge. ¹³ Ap ki khidmat ke natije mein wuh Allah ko jalal denge. Kyonki ap ki un par aur tamam imandaron par sakhawat ka izhar sabit karega ki ap Masih ki khushkhabri na sirf taslim karte hain balki us ke tabe bhi rahte hain. ¹⁴ Aur jab wuh ap ke lie dua karenge to ap ke arzemand raheenge, is lie ki Allah ne ap ko kitna bara

fazl de diyā hai. ¹⁵ Allāh kā us kī nāqābil-e-bayān baḥshshish ke lie shukr ho!

10

Paulus Apnī Ḳhidmat kā Difā Kartā Hai

¹ Main āp ke apīl kartā hūn, main Paulus jis ke bāre meñ kahā jātā hai ki main āp ke rūbarū ājiz hotā hūn aur sirf āp se dūr ho kar diler hotā hūn. Masīh kī halīmī aur narmī ke nām meñ ² main āp se minnat kartā hūn ki mujhe āp ke pās ā kar itnī dilerī se un logoñ se nipatnā na pare jo samajhte haiñ ki hamārā chāl-chalan duniyāwī hai. Kyoñki filhāl aisā lagtā hai ki is kī zarūrat hogī. ³ Beshak ham insān hī haiñ, lekin ham duniyā kī tarah jang nahīn larthe. ⁴ Aur jo hathiyār ham is jang meñ istemāl karte haiñ wuh is duniyā ke nahīn haiñ, balki unheñ Allāh kī taraf se qīle dhā dene kī quwwat hāsil hai. In se ham ghalat ḳhayālāt ke dhāñche ⁵ aur har ūñchī chīz dhā dete haiñ jo Allāh ke ilm-o-irfān ke ḳhilāf ḳharī ho jāti hai. Aur ham har ḳhayāl ko qaid karke Masīh ke tābe kar dete haiñ. ⁶ Hāñ, āp ke pūre taur par tābe hō jāne par ham har nāfarmānī kī sazā dene ke lie taiyār hoñge.

⁷ Āp sirf zāhirī bātoñ par ghaur kar rahe haiñ. Agar kisī ko is bāt kā etamād ho ki wuh Masīh kā hai to wuh is kā bhī ḳhayāl kare ki ham bhī usī ki tarah Masīh ke haiñ. ⁸ Kyoñki agar main us iḳhtiyār par mazid fakhr bhī karūñ jo Ḳhudāwand ne hameñ diyā hai to bhī main sharmindā nahīn hūngā. Ghaur karen ki us ne hameñ āp ko dhā dene kā nahīn balki āp kī ruhānī tamīr karne kā iḳhtiyār diyā hai. ⁹ Main nahīn chāhtā ki aisā lage jaise main āp ko apne ḳhatōñ se darāne ki koshish kar rahā hūn. ¹⁰ Kyoñki bāz kahte haiñ, “Paulus ke ḳhat zordār aur zabardast haiñ, lekin jab wuh ḳhud hāzir hotā hai to wuh kamzor aur us ke bolne kā tarz hiḳāratāmez hai.” ¹¹ Aise log is bāt kā ḳhayāl karen ki jo bāteñ ham āp se dūr hote hue apne ḳhatōñ meñ pesh karte haiñ unhīñ bātoñ par ham amal karenge jab āp ke pās āenge.

¹² Ham to apne āp ko un meñ shumār nahīn karte jo apnī tārif karke apnī sifārish karte rahte haiñ, na apnā un ke sāth muwāzanā karte haiñ. Wuh kitne besamajh haiñ jab wuh apne āp ko meyār banā kar usī par apne āp ko jāñchte haiñ aur apnā muwāzanā apne āp se karte haiñ. ¹³ Lekin ham munāsib had se zyādā fakhr nahīn karenge balki sirf us had tak jo Allāh ne hamāre lie muqarrar kiyā hai. Aur āp bhī is had ke andar ā jāte haiñ. ¹⁴ Is meñ ham munāsib had se zyādā fakhr nahīn kar rahe, kyoñki ham to Masīh kī ḳhushḳhabrī le kar āp tak pahuñch gae haiñ. Agar aisā na hotā to phir aur bāt hoti. ¹⁵ Ham aise kām par fakhr nahīn karte jo dūsroñ ki mehnat se sanjām diyā gayā hai. Is meñ bhī ham munāsib haddoñ ke andar rahte haiñ, balki ham yih ummīd rakhthe haiñ ki āp kā imān baḳh jāe aur yoñ hamārī qadar-o-qīmat bhī Allāh kī muqarrarā had tak baḳh jāe. Ḳhudā kare ki āp meñ hamārā yih kām itnā baḳh jāe ¹⁶ ki ham Allāh kī ḳhushḳhabrī āp se āge jā kar bhī sunā sakeñ. Kyoñki ham us kām par fakhr nahīn karnā chāhte jise dūsre kar chuke haiñ.

¹⁷ Kalām-e-muqaddas meñ likhā hai, “Fakhr karne walā Ḳhudāwand hī par fakhr kare.” ¹⁸ Jab log apnī tārif karke apnī sifārish karte haiñ to is meñ kyā hai! Is se wuh sahīh sābit nahīn hote, balki aham bāt yih hai ki Ḳhudāwand hī is kī tasdīq kare.

11

Paulus aur Jhūṭe Rasūl

1 Kḥudā kare ki jab main apnī hamāqat kā kuchh izhār kartā hūn to āp mujhe bardāsht karen. Hān, zarūr mujhe bardāsht karen, ² kyonki main āp ke lie Allāh kī-sī ḡhairat rakhtā hūn. Main ne āp kā rishtā ek hī mard ke sāth bāndhā, aur main āp ko pākdāman kuñwārī kī haisiyat se us mard Masīh ke huzūr pesh karnā chāhtā thā. ³ Lekin afsos, mujhe ḍar hai ki āp Hawwā kī tarah gunāh meñ gir jāenge, ki jis tarah sānp ne apnī chālākī se Hawwā ko dhokā diyā usī tarah āp kī soch bhī bigar jāegī aur wuh kḥulūdīlī aur pāk lagan kḥatm ho jāegī jo āp Masīh ke lie mahsūs karte haiñ. ⁴ Kyonki āp kḥushī se har ek ko bardāsht karte haiñ jo āp ke pās ā kar ek farq qism kā Īsā pesh kartā hai, ek aisā Īsā jo ham ne āp ko pesh nahīn kiya thā. Aur āp ek aisī rūh aur aisī “Kḥushkḥabrī” qabūl karte haiñ jo us Rūh aur kḥushkḥabrī se bilkul farq hai jo āp ko ham se milī thī.

⁵ Merā nahīn kḥayāl ki main in nām-nihād ‘kḥās’ rasūloñ kī nisbat kam hūn. ⁶ Ho saktā hai ki main bolne meñ māhir nahīn hūn, lekin yih mere ilm ke bāre meñ nahīn kahā jā saktā. Yih ham ne āp ko sāf sāf aur har lihāz se dikhāyā hai.

⁷ Main ne Allāh kī kḥushkḥabrī sunāne ke lie āp se koī bhī muāwazā na liyā. Yoñ main ne apne āp ko nīchā kar diyā tāki āp ko sarfarāz kar diyā jāe. Kyā is meñ mujh se ḡhaltī hui? ⁸ Jab main āp kī kḥidmat kar rahā thā to mujhe Kḥudā kī dīgar jamātoñ se paise mil rahe the, yāni āp kī madad karne ke lie main unheñ lūṭ rahā thā. ⁹ Aur jab main āp ke pās thā aur zarūrmand thā to main kisī par bojh na banā, kyonki jo bhāī Makiduniyā se āe unhoñ ne merī zarūriyāt pūrī kīñ. Māzī meñ main āp par bojh na banā aur āindā bhī nahīn banūngā. ¹⁰ Masīh kī us sachchāī kī qasam jo mere andar hai, Aḡhayā ke pūre sūbe meñ koī mujhe is par faḡhr karne se nahīn rokegā. ¹¹ Main yih kyon kah rahā hūn? Is lie ki main āp se muhabbat nahīn rakhtā? Kḥudā hī jāntā hai ki main āp se muhabbat rakhtā hūn.

¹² Aur jo kuchh main ab kar rahā hūn wuhī kartā rahūngā, tāki main nām-nihād rasūloñ ko wuh mauqā na dūn jo wuh ḍhūṇḍ rahe haiñ. Kyonki yihī un kā maqsad hai ki wuh faḡhr karke yih kah sakeñ ki wuh ham jaise haiñ. ¹³ Aise log to jhūṭe rasūl haiñ, dhokebāz mazdūr jinhoñ ne Masīh ke rasūloñ kā rūp dhār liyā hai. ¹⁴ Aur kyā ajab, kyonki Iblīs bhī nūr ke farishte kā rūp dhār kar ḡhūmtā-phirtā hai. ¹⁵ To phir yih baṛī bāt nahīn ki us ke chele rāstbāzī ke kḥādīm kā rūp dhār kar ḡhūmte-phirte haiñ. Un kā anjām un ke āmāl ke mutābiq hī hogā.

Rasūl Hone kī Wajah se Paulus kī Īzārasānī

¹⁶ Main dubārā kahtā hūn ki koī mujhe ahmaq na samjhe. Lekin agar āp yih socheñ bhī to kam az kam mujhe ahmaq kī haisiyat se qabūl karen tāki main bhī thoṛā-bahut apne āp par faḡhr karūn. ¹⁷ Asal meñ jo kuchh main ab bayān kar rahā hūn wuh Kḥudāwand ko pasand nahīn hai, balki main ahmaq kī tarah bāt kar rahā hūn. ¹⁸ Lekin chūnki itne log jismānī taur par faḡhr kar rahe haiñ is lie main bhī faḡhr karūngā. ¹⁹ Beshak āp kḥud itne dānishmand haiñ ki āp ahmaqoñ ko kḥushī se bardāsht karte haiñ. ²⁰ Hān, balki āp yih bhī bardāsht karte haiñ jab log āp ko ḡhulām banāte, āp ko lūṭte, āp se ḡhalat fāydā uṭhāte, naḡhre karte aur āp ko thappar

mārte haiñ. ²¹ Yih kah kar mujhe sharm ātī hai ki ham itne kamzor the ki ham aisā na kar sake.

Lekin agar koī kisi bāt par faḡhr karne kī jurrat kare (maiñ ahmaq kī-sī bāt kar rahā hūn) to maiñ bhī utnī hī jurrat karūnga. ²² Kyā wuh İbrānī haiñ? Maiñ bhī hūn. Kyā wuh Isrāīlī haiñ? Maiñ bhī hūn. Kyā wuh İbrāhīm kī aulād haiñ? Maiñ bhī hūn. ²³ Kyā wuh Masīh ke ḡhādīm haiñ? (Ab to maiñ goyā beḡhud ho gayā hūn ki is tarah kī bāteñ kar rahā hūn!) Maiñ un se zyādā Masīh kī ḡhidmat kartā hūn. Maiñ ne un se kahīñ zyādā mehnat-mashaqqat kī, zyādā dafā jel meñ rahā, mere zyādā saḡhtī se kore lagāe gae aur maiñ bār bār marne ke ḡhatroñ meñ rahā hūn. ²⁴ Mujhe Yahūdiyoñ se pāñch dafā 39 koḡoñ kī sazā mili hai. ²⁵ Tīn dafā Romiyoñ ne mujhe lāḡhī se marā. Ek bār mujhe sangsār kiyā gayā. Jab maiñ samundar meñ safr kar rahā thā to tīn martabā merā jahāz tabāh huā. Hāñ, ek dafā mujhe jahāz ke tabāh hone par ek pūrī rāt aur dīn samundar meñ guzārñā parā. ²⁶ Mere beshumār safroñ ke daurān mujhe kaī tarah ke ḡhatroñ kā sāmnā karnā parā, dariyāoñ aur ḡakuoñ kā ḡhatrā, apne hamwatanōñ aur ḡhairyahūdiyoñ ke hamloñ kā ḡhatrā. Jahāñ bhī maiñ gayā hūñ wahāñ yih ḡhatre maujūd rahe, ḡhāh maiñ shahr meñ thā, ḡhāh ḡhairābād ilāqe meñ yā samundar meñ. Jhūṡe bhāiyoñ kī taraf se bhī ḡhatre rahe haiñ. ²⁷ Maiñ ne jāñfishānī se saḡht mehnat-mashaqqat kī hai aur kaī rāt jāḡtā rahā hūñ, maiñ bhūkā aur pyāsā rahā hūñ, maiñ ne bahut roze rakhe haiñ. Mujhe sardī aur nangepan kā tajrabā huā hai. ²⁸ Aur yih un fikroñ ke alāwā hai jo maiñ ḡhudā kī tamām jamātoñ ke lie maḡsūs kartā hūñ aur jo mujhe dabātī raḡtī haiñ. ²⁹ Jab koī kamzor hai to maiñ apne āp ko bhī kamzor maḡsūs kartā hūñ. Jab kisi ko ḡhalat rāh par lāyā jātā hai to maiñ us ke lie shadīd ranjish maḡsūs kartā hūñ.

³⁰ Agar mujhe faḡhr karnā pare to maiñ un chīzoñ par faḡhr karūnga jo merī kamzor hālat zāhir kartī haiñ. ³¹ Hamārā ḡhudā aur ḡhudāwand İsā kā Bāp (us kī hamd-o-sanā abad tak ho) jāntā hai ki maiñ jhūṡ nahīñ bol rahā. ³² Jab maiñ Damishḡ Shahr meñ thā to bādshāh Aritās ke gawarnar ne shahr ke tamām darwāzoñ par apne pahredār muḡarrar kie tāki wuh mujhe giriftār karen. ³³ Lekin shahr kī fasīl meñ ek darīchā thā, aur mujhe ek ṡokre meñ rakh kar wahāñ se utārā gayā. Yoñ maiñ us ke hāthoñ se bach niklā.

12

Paulus par Kai Bātoñ kā Inkishāf

¹ Lāzim hai ki maiñ kuchh aur faḡhr karūñ. Agarche is kā koī faydā nahīñ, lekin ab maiñ un royāoñ aur inkishāfāt kā zikr karūnga jo ḡhudāwand ne mujh par zāhir kie. ² Maiñ Masīh meñ ek ādmī ko jāntā hūñ jise chaudah sāl hue chhīñ kar tīsre āsmāñ tak pahuñchāyā gayā. Mujhe nahīñ patā ki use yih tajrabā jism meñ yā is ke bāhar huā. ḡhudā jāntā hai. ³ Hāñ, ḡhudā hī jāntā hai ki wuh jism meñ thā yā nahīñ. Lekin yih maiñ jāntā hūñ ⁴ ki use chhīñ kar firdaus meñ lāyā gayā jahāñ us ne nāḡqābil-e-bayāñ bāteñ sunīñ, aisi bāteñ jin kā zikr karnā insān ke lie rawā nahīñ. ⁵ Is ḡisim ke ādmī par maiñ faḡhr karūnga, lekin apne āp par nahīñ. Maiñ sirf un bātoñ par faḡhr karūnga jo merī kamzor hālat ko zāhir kartī haiñ. ⁶ Agar maiñ faḡhr karnā chāhtā to is meñ ahmaq na hotā, kyoñki maiñ haḡiqat bayāñ kartā. Lekin maiñ yih nahīñ karūnga,

kyoñki main chāhtā hūn ki sab kī mere bāre meñ rāy sirf us par munhasir ho jo main kartā yā bayān kartā hūn. Koī mujhe is se zyādā na samjhe.

⁷ Lekin mujhe in ālā inkishāfat kī wajah se ek kāntā chubho diyā gayā, ek taklifdeh chiz jo mere jism meñ dhañsī rahtī hai tāki main phūl na jāūn. Iblīs kā yih paighambar mere mukke märtā rahtā hai tāki main maḡhrūr na ho jāūn. ⁸ Tīn bār main ne Ḳhudāwand se iltijā kī ki wuh is mujh se dūr kare. ⁹ Lekin us ne mujhe yihī jawāb diyā, “Merā fazl tere lie kāfī hai, kyoñki merī qudrat kā pūrā izhār terī kamzor hālat hī meñ hotā hai.” Is lie main mazīd ḡhushī se apnī kamzoriyoñ par faḡhr karūnga tāki Masih kī qudrat mujh par ṡahrī rahe. ¹⁰ Yihī wajah hai ki main Masih kī ḡhātīr kamzoriyoñ, gāliyoñ, majbūriyoñ, Izārasāniyoñ aur pareshāniyoñ meñ ḡhush hūn, kyoñki jab main kamzor hotā hūn tab hī main tāqatwar hotā hūn.

Paulus kī Kurinthyoñ ke lie Fikr

¹¹ Main bewuqūf ban gayā hūn, lekin āp ne mujhe majbūr kar diyā hai. Chāhie thā ki āp hī dūroñ ke sāmne mere haq meñ bāt karte. Kyoñki beshak main kuchh bhī nahīn hūn, lekin in nām-nihād ḡhas rasūloñ ke muqābale meñ main kisī bhī lihāz se kam nahīn hūn. ¹² Jo muta'addid ilāhī nishān, mojize aur zabardast kām mere wasīle se hue wuh sābit karte haiñ ki main rasūl hūn. Hāñ, wuh baṡī sābitqadmī se āp ke darmiyān kie gae. ¹³ Jo ḡhidmat main ne āp ke darmiyān kī, kyā wuh Ḳhudā kī digar jamātoñ meñ merī ḡhidmat kī nisbat kam thī? Hargiz nahīn! Is meñ farq sirf yih thā ki main āp ke lie māli bojh na banā. Mujhe muāf karenge agar mujh se is meñ ḡhaltī huī hai.

¹⁴ Ab main tīsri bār āp ke pās āne ke lie taiyār hūn. Is martabā bhī main āp ke lie bojh kā bāis nahīn banūngā, kyoñki main āp kā māl nahīn balki āp hī ko chāhtā hūn. Āḡhir bachchoñ ko māñ-bāp kī madad ke lie māl jamā nahīn karnā chāhie balki māñ-bāp ko bachchoñ ke lie. ¹⁵ Main to baṡī ḡhushī se āp ke lie har ḡharchā uṡhā lūngā balki apne āp ko bhī ḡharch kar dūngā. Kyā āp mujhe kam pyār karenge agar main āp se zyādā muhabbat rakhūn?

¹⁶ ṡhīk hai, main āp ke lie bojh na banā. Lekin bāz sochte haiñ ki main chālāk hūn aur āp ko dhoke se apne jāl meñ phañsā liyā. ¹⁷ Kis tarah? Jin logoñ ko main ne āp ke pās bhejā kyā main ne un meñ se kisī ke zariye āp se ḡhalat faydā uṡhāyā? ¹⁸ Main ne Titus kī hauslā-afzāi kī ki wuh āp ke pās jāe aur dūse bhāi ko bhī sāth bhej diyā. Kyā Titus ne āp se ḡhalat faydā uṡhāyā? Hargiz nahīn! Kyoñki ham donoñ ek hī rūh meñ ek hī rāh par chalte haiñ.

¹⁹ Āp kāfī der se soch rahe hoñge ki ham āp ke sāmne apnā difā kar rahe haiñ. Lekin aisā nahīn hai balki ham Masīh meñ hote hue Allāh ke huzūr hī yih kuchh bayān kar rahe haiñ. Aur mere azīzo, jo kuchh bhī ham karte haiñ ham āp kī tāmīr karne ke lie karte haiñ. ²⁰ Mujhe ḡar hai ki jab main aūngā to na āp kī hālat mujhe pasand āegī, na merī hālat āp ko. Mujhe ḡar hai ki āp meñ jhagaṡā, hasad, ḡhussā, ḡhudḡharzī, buhtān, gapbāzī, ḡhurūr aur betartībī pāī jāegī. ²¹ Hāñ, mujhe ḡar hai ki agliṡ dafā jab aūngā to Allāh mujhe āp ke sāmne nīchā dikhāegā, aur main un bahutoñ ke lie ḡham khāūngā jinhoñ ne mazī meñ ḡunāh karke ab tak apnī nāpākī, zinākārī aur aiyāshī se taubā nahīn kī.

13

Ākhīrī Tambīh aur Salām

¹ Ab main tīsri dafā āp ke pās ā rahā hūn. Kalām-e-muqaddas ke mutābiq lāzim hai ki har ilzām kī tasdiq do yā tīn gawāhoñ se kī jāe.

² Jab main dūsri dafā āp ke pās āyā thā to main ne pahle se āp ko āgāh kiyā thā. Ab main āp se dūr yih bāt dubārā kahtā hūn ki jab main wāpas āūngā to na wuh bacheñge jinhoñ ne pahle gunāh kiyā thā na dīgar log.

³ Jo bhī sabūt āp māñg rahe haiñ ki Masih mere zariye boltā hai wuh main āp ko dūngā. Āp ke sāth sulūk meñ Masīh kamzor nahīn hai. Nahīn, wuh āp ke darmiyān hī apnī quwwat kā izhār kartā hai. ⁴ Kyoñki agarche use kamzor hālat meñ maslūb kiyā gayā, lekin ab wuh Allāh kī qudrat se zindā hai. Isī tarah ham bhī us meñ kamzor haiñ, lekin Allāh kī qudrat se ham āp kī khidmat karte waqt us ke sāth zindā haiñ.

⁵ Apne āp ko jāñch kar mālūm karen ki kyā āp kā imān qāym hai? Khud apne āp ko parkheñ. Kyā āp nahīn jānte ki Īsā Masīh āp meñ hai? Agar nahīn to is kā matlab hotā ki āp kā imān nāmaqbul sābit hotā. ⁶ Lekin mujhe ummīd hai ki āp itnā pahchān leñge ki jāhāñ tak hamārā tālluq hai ham nāmaqbul sābit nahīn hue haiñ. ⁷ Ham Allāh se duā karte haiñ ki āp se koī ghaltī na ho jāe. Bāt yih nahīn ki logoñ ke sāmne ham sahīh nikleñ balki yih ki āp sahīh kām karen, chāhe log hameñ khud nākām kyoñ na qarār den. ⁸ Kyoñki ham haqīqat ke khilāf khaṛe nahīn ho sakte balki sirf us ke haq meñ. ⁹ Ham khush haiñ jab āp tāqatwar haiñ go ham khud kamzor haiñ. Aur hamārī duā yih hai ki āp kāmīl ho jāeñ. ¹⁰ Yihī wajah hai ki main āp se dūr rah kar likhtā hūn. Phir jab main āūngā to mujhe apnā iḳhtiyār istemāl karke āp par saḳhtī nahīn karnī paregī. Kyoñki Khudāwand ne mujhe yih iḳhtiyār āp ko dhā dene ke lie nahīn balki āp ko tāmīr karne ke lie diyā hai.

¹¹ Bhāiyo, ākhir meñ main āp ko salām kahtā hūn. Sudhar jāeñ, ek dūsre kī hauslā-afzāī karen, ek hī soch rakheñ aur sulah-salāmatī ke sāth zindagī guzāreñ. Phir muhabbat aur salāmatī kā Khudā āp ke sāth hogā.

¹² Ek dūsre ko muqaddas bosā denā. Tamām muqaddasīn āp ko salām kahte haiñ.

¹⁴ Khudāwand Īsā Masīh kā fazl, Allāh kī muhabbat aur Rūhul-quds kī rifaqat āp sab ke sāth hotī rahe.

Galatiyon

¹ Yih khat Paulus rasul kī taraf se hai. Mujhe na kisī guroh ne muqarrar kiyā na kisī shaḡhs ne balkī Isā Masīh aur Ḳhudā Bāp ne jis ne use murdoñ meñ se zindā kar diyā. ² Tamām bhāi bhī jo mere sāth haiñ Galatiyā kī jamātoñ ko salām kahte haiñ.

³ Ḳhudā hamārā Bāp aur Ḳhudāwand Isā Masīh āp ko fazl aur salāmatī atā karen.

⁴ Masīh wuhī hai jis ne apne āp ko hamāre gunāhoñ kī khātir qurbān kar diyā aur yoñ hamen is maujūdā sharir jahān se bachā liyā hai, kyoñki yih Allāh hamāre Bāp kī marzī thī. ⁵ Usī kā jalāl abad tak hotā rahe! Āmīn.

Ek hī Ḳhushḳhabrī

⁶ Maiñ hairān hūñ! Āp itnī jaldī se use tark kar rahe haiñ jis ne Masīh ke fazl se āp ko bulāyā. Aur ab āp ek farq qism kī “Ḳhushḳhabrī” ke piche lag gae haiñ. ⁷ Asal meñ yih Allāh kī khushḳhabrī hai nahīñ. Bas kuchh log āp ko uljhan meñ dāl kar Masīh kī khushḳhabrī meñ tabdilī lānā chāhte haiñ. ⁸ Ham ne to aslī khushḳhabrī sunāi aur jo is se farq paighām sunātā hai us par lānat, ḳhāh ham ḳhud aisā karen ḳhāh āsmān se koī farishtā utar kar yih ḡhalat paighām sunāe. ⁹ Ham yih pahle bayān kar chuke haiñ aur ab maiñ dubārā kahtā hūñ ki agar koī āp ko aisī “Ḳhushḳhabrī” sunāe jo us se farq hai jise āp ne qabūl kiyā hai to us par lānat!

¹⁰ Kyā maiñ is meñ yih koshish kar rahā hūñ ki log mujhe qabūl karen? Hargiz nahīñ! Maiñ chāhtā hūñ ki Allāh mujhe qabūl kare. Kyā merī koshish yih hai ki maiñ logoñ ko pasand āūñ? Agar maiñ ab tak aisā kartā to Masīh kā ḳhādīm na hotā.

Paulus Kis Tarah Rasūl Ban Gayā

¹¹ Bhāiyo, maiñ chāhtā hūñ ki āp jān leñ ki jo khushḳhabrī maiñ ne sunāi wuh insān kī taraf se nahīñ hai. ¹² Na mujhe yih paighām kisī insān se milā, na yih mujhe kisī ne sikhāyā hai balkī Isā Masīh ne khud mujh par yih paighām zāhir kiyā.

¹³ Āp ne to khud sun liyā hai ki maiñ us waqt kis tarah zindagī guzartā thā jab Yahūdī mazhab kā pairokār thā. Us waqt maiñ ne kitne josh aur shiddat se Allāh kī jamāt ko izā pahuñchāi. Merī pūrī koshish yih thī ki yih jamāt khatm ho jāe. ¹⁴ Yahūdī mazhab ke lihāz se maiñ aksar digar hamumr Yahūdiyoñ par sabqat le gayā thā. Hāñ, maiñ apne bāpdādā kī riwāyatoñ kī pairawī meñ had se zyādā sargarm thā.

¹⁵ Lekin Allāh ne apne fazl se mujhe paidā hone se peshtar hī chun kar apnī ḳhidmat karne ke lie bulāyā. Aur jab us ne apnī marzī se ¹⁶ apne Farzand ko mujh par zāhir kiyā tāki maiñ us ke bāre meñ Ḡhairyahūdiyoñ ko khushḳhabrī sunāūñ to maiñ ne kisī bhī shaḡhs se mashwarā na liyā. ¹⁷ Us waqt maiñ Yarūshalam bhī na gayā tāki un se milūñ jo mujh se pahle rasūl the balkī maiñ sīdhā Arab chalā gayā aur bād meñ Damishq wāpas āyā. ¹⁸ Is ke tīn sāl bād hī maiñ Patras se shanāsā hone ke lie Yarūshalam gayā. Wahāñ maiñ pandrah din us ke sāth rahā. ¹⁹ Is ke alāwā maiñ ne sirf Ḳhudāwand ke bhāi Yāqūb ko dekhā, kisī aur rasūl ko nahīñ.

²⁰ Jo kuchh maiñ likh rahā hūñ Allāh gawāh hai ki wuh sahīh hai. Maiñ jhūṭ nahīñ bol rahā.

²¹ Bād meñ main Mulk-e-Shām aur Kilikiyā chalā gayā. ²² Us waqt sūbā Yahūdiyā meñ Masīh kī jamāteñ mujhe nahīn jāntī thīn. ²³ Un tak sirf yih khabar pahuñchī thī ki jo ādmī pahle hameñ izā pahuñchā rahā thā wuh ab khud us imān kī khushkhabrī sunātā hai jise wuh pahle khatm karnā chāhtā thā. ²⁴ Yih sun kar unhoñ ne merī wajah se Allāh kī tamjīd kī.

2

Paulus aur Dīgar Rasūl

¹ Chaudah sāl ke bād main dubārā Yarūshalam gayā. Is dafā Barnabās sāth thā. Main Titus ko bhī sāth le kar gayā. ² Main ek mukāshafe kī wajah se gayā jo Allāh ne mujh par zāhir kiyā thā. Merī alahdagī meñ un ke sāth mīting huī jo asar-o-rasūkh rakhte haiñ. Is meñ main ne unheñ wuh khushkhabrī pesh kī jo main Ġhairyahūdiyon ko sunātā hūn. Main nahīn chāhtā thā ki jo dauṛ main dauṛ rahā hūn yā māzī meñ dauṛā thā wuh ākhirkār befāyda nikle. ³ Us waqt wuh yahañ tak mere haq meñ the ki unhoñ ne Titus ko bhī apnā khatnā karwāne par majbūr nahīn kiyā, agarche wuh Ġhairyahūdī hai. ⁴ Aur chand yihī chāhte the. Lekin yih jhūṭe bhāī the jo chupke se andar ghus āe the tāki jāsūs ban kar hamārī us āzādī ke bare meñ mālūmāt hāsīl kar leñ jo hameñ Masīh meñ milī hai. Yih hameñ ghulām banānā chāhte the, ⁵ lekin ham ne lamhā-bhar un kī bāt na mānī aur na un ke tābe hue tāki Allāh kī khushkhabrī kī sachchāī āp ke darmiyān qāym rahe.

⁶ Aur jo rāhnumā samjhe jāte the unhoñ ne merī bāt meñ koī izāfā na kiyā. (Asl meñ mujhe koī parwā nahīn ki un kā asar-o-rasūkh thā ki nahīn. Allāh to insān kī zāhirī hālat kā lihāz nahīn kartā.) ⁷ Baharhāl unhoñ ne dekhā ki Allāh ne mujhe Ġhairyahūdiyon ko Masīh kī khushkhabrī sunāne kī zimmedārī dī thī, bilkul usī tarah jis tarah us ne Patras ko Yahūdiyon ko yih paighām sunāne kī zimmedārī dī thī. ⁸ Kyonki jo kām Allāh Yahūdiyon ke rasūl Patras kī k̄hidmat ke wasīle se kar rahā thā wuhī kām wuh mere wasīle se bhī kar rahā thā, jo Ġhairyahūdiyon kā rasūl hūn. ⁹ Yāqūb, Patras aur Yūhannā ko jamāt ke satūn mānā jātā thā. Jab unhoñ ne jān liyā ki Allāh ne is nāte se mujhe khās fazl diyā hai to unhoñ ne mujh se aur Barnabās se dahnā hāth milā kar is kā izhār kiyā ki wuh hamāre sāth haiñ. Yoñ ham muttāfiq hue ki Barnabās aur main Ġhairyahūdiyon meñ k̄hidmat karenge aur wuh Yahūdiyon meñ. ¹⁰ Unhoñ ne sirf ek bāt par zor diyā ki ham zarūratmāndoñ ko yād rakheñ, wuhī bāt jise main hameshā karne ke lie koshān rahā hūn.

Antākiyā meñ Paulus Patras ko Malāmat Kartā Hai

¹¹ Lekin jab Patras Antākiyā Shahr āyā to main ne rūbarū us kī mukhālafat kī, kyonki wuh apne rawaiye ke sabab se mujrim thahrā. ¹² Jab wuh āyā to pahle wuh Ġhairyahūdī imāndāroñ ke sāth khānā khātā rahā. Lekin phir Yāqūb ke kuchh āzīz āe. Usī waqt Patras pīchhe haṭ kar Ġhairyahūdiyon se alag huā, kyonki wuh un se dārtā thā jo Ġhairyahūdiyon kā khatnā karwāne ke haq meñ the. ¹³ Bāqī Yahūdī bhī is riyākārī meñ shāmil hue, yahañ tak ki Barnabās ko bhī un kī riyākārī se bahkāyā gayā. ¹⁴ Jab main ne dekhā ki wuh us sīdhī rāh par nahīn chal rahe haiñ jo Allāh kī khushkhabrī kī sachchāī par mabnī hai to main ne sab ke sāmne Patras se kahā, “Āp Yahūdī haiñ. Lekin āp Ġhairyahūdī kī

tarah zindagī guzār rahe haiñ, Yahūdī kī tarah nahīñ. To phir yih kaisī bāt hai ki āp Ġhairyahūdiyon ko Yahūdī riwāyāt kī pairawī karne par majbūr kar rahe haiñ?”

Sab Īmān se Najāt Pāte Haiñ

¹⁵ Beshak ham paidāishī Yahūdī haiñ aur ‘Ġhairyahūdī gunāhgār’ nahīñ haiñ. ¹⁶ Lekin ham jānte haiñ ki insān ko shariyat kī pairawī karne se rāstbāz nahīñ ṭhahrāyā jātā balki Īsā Masih par imān lāne se. Ham bhī Masih Īsā par imān lāe haiñ tāki hameñ rāstbāz qarār diyā jāe, shariyat kī pairawī karne se nahīñ balki Masih par imān lāne se. Kyonki shariat kī pairawī karne se kisī ko bhī rāstbāz qarār nahīñ diyā jāegā. ¹⁷ Lekin agar Masih meñ rāstbāz ṭhaharne kī koshish karte karte ham khud gunāhgār sābit ho jāeñ to kyā is kā matlab yih hai ki Masih gunāh kā khādim hai? Hargiz nahīñ! ¹⁸ Agar maiñ shariyat ke us nizām ko dubārā tāmīr karūñ jo maiñ ne dhā diyā to phir maiñ zāhir kartā hūñ ki maiñ mujrim hūñ. ¹⁹ Kyonki jahāñ tak shariyat kā tālluq hai maiñ murdā hūñ. Mujhe shariyat hī se mārā gayā hai tāki Allāh ke lie jī sakūñ. Mujhe Masih ke sāth maslūb kiyā gayā ²⁰ aur yoñ maiñ khud zindā na rahā balki Masih mujh meñ zindā hai. Ab jo zindagī maiñ is jism meñ guzartā hūñ wuh Allāh ke Farzand par imān lāne se guzartā hūñ. Usī ne mujh se muhabbat rakh kar mere lie apnī jāñ dī. ²¹ Maiñ Allāh kā fazl radd karne se inkār kartā hūñ. Kyonki agar kisī ko shariyat kī pairawī karne se rāstbāz ṭhahrāyā jā saktā to is kā matlab yih hotā ki Masih kā marnā abas thā.

3

Shariyat yā Īmān

¹ Nāsamajh Galatiyo! Kis ne āp par jādū kar diyā? Āp kī āñkhoñ ke sāmne hī Īsā Masih aur us kī salībī maut ko sāf sāf pesh kiyā gayā. ² Mujhe ek bāt bataeñ, kyā āp ko shariyat kī pairawī karne se Rūhul-quds milā? Hargiz nahīñ! Wuh āp ko us waqt milā jab āp Masih ke bāre meñ paighām sun kar us par imān lāe. ³ Kyā āp itne besamajh haiñ? Āp kī ruhāñī zindagī Rūhul-quds ke wasīle se shurū huī. To ab āp yih kām apnī insāñī koshishoñ se kis tarah takmil tak pahunchāñā chāhte haiñ? ⁴ Āp ko kāi tarah ke tajrabe hāsīl hue haiñ. Kyā yih sab befāyde the? Yaqīnan yih befāyde nahīñ the. ⁵ Kyā Allāh is lie āp ko apnā Rūh detā aur āp ke darmiyāñ mojize kartā hai ki āp shariyat kī pairawī karte haiñ? Hargiz nahīñ, balki is lie ki āp Masih ke bāre meñ paighām sun kar imān lāe haiñ.

⁶ Ibrāhīm kī misāl leñ. Us ne Allāh par bharosā kiyā aur is binā par Allāh ne use rāstbāz qarār diyā. ⁷ To phir āp ko jāñ lenā chāhie ki Ibrāhīm kī haqiqī aulād wuh log haiñ jo imān rakhte haiñ. ⁸ Kalām-e-muqaddas ne is bāt kī peshgoī kī ki Allāh Ġhairyahūdiyon ko imān ke zariye rāstbāz qarār degā. Yoñ us ne Ibrāhīm ko yih khushkhabrī sunāī, “Tamām qaumeñ tujh se barkat pāeñgi.” ⁹ Ibrāhīm imān lāyā, is lie use barkat milī. Isī tarah sab ko imān lāne par Ibrāhīm kī-sī barkat miltī hai.

¹⁰ Lekin jo bhī is par takhīyā karte haiñ ki hameñ shariyat kī pairawī karne se rāstbāz qarār diyā jāegā un par Allāh kī lānat hai. Kyonki kalām-e-muqaddas farmātā hai, “Har ek par lānat jo Shariyat kī Kitāb kī tamām bāteñ qāym na rakhe, na in par amal kare.” ¹¹ Yih bāt to sāf hai ki Allāh

kisī ko bhī shariyat kī pairawī karne kī binā par rāstbāz nahīn ṭhahrātā, kyonki kalām-e-muqaddas ke mutābiq rāstbāz imān hī se jītā rahegā. ¹² Imān kī yih rāh shariyat kī rāh se bilkul farq hai jo kahti hai, “Jo yon karegā wuh jītā rahegā.”

¹³ Lekin Masih ne hamārā fidyā de kar hameñ shariyat kī lānat se āzād kar diyā hai. Yih us ne is tarah kiyā ki wuh hamārī khātir khud lānat banā. Kyonki kalām-e-muqaddas meñ likhā hai, “Jise bhī daraḥt se laṭkāyā gayā hai us par Allāh kī lānat hai.” ¹⁴ Is kā maqsad yih thā ki jo barkat Ibrāhīm ko hāsīl huī wuh Masih ke wasile se Ghairyahūdiyon ko bhī mile aur yon ham imān lā kar wādā kiyā huā Rūh pāeñ.

Sharīyat aur Wādā

¹⁵ Bhāiyo, insānī zindagi kī ek misāl leñ. Jab do pārtiyān kisī muāmle meñ muttāfiq ho kar muāhadā kartī haiñ to koī is muāhade ko mansūkh yā is meñ izāfā nahīn kar saktā. ¹⁶ Ab ghaur karen ki Allāh ne apne wāde Ibrāhīm aur us kī aulād se hī kie. Lekin jo lafz Ibrānī meñ aulād ke lie istemāl huā hai is se murād bahut-se afrād nahīn balki ek fard hai aur wuh hai Masih. ¹⁷ Kahne se murād yih hai ki Allāh ne Ibrāhīm se ahd bāndh kar use qāym rakhne kā wādā kiyā. Shariyat jo 430 sāl ke bād dī gai is ahd ko radd karke Allāh kā wādā mansūkh nahīn kar sakti. ¹⁸ Kyonki agar Ibrāhīm kī mīrās shariyat kī pairawī karne se milti to phir wuh Allāh ke wāde par munhasir na hoti. Lekin aisā nahīn thā. Allāh ne ise apne wāde kī binā par Ibrāhīm ko de diyā.

¹⁹ To phir shariyat kā kyā maqsad thā? Use is lie wāde ke alāwā diyā gayā tāki logon ke gunāhoñ ko zāhir kare. Aur use us waqt tak qāym rahnā thā jab tak Ibrāhīm kī wuh aulād na ā jātī jis se wādā kiyā gayā thā. Allāh ne apnī shariyat farishton ke wasile se Mūsā ko de dī jo Allāh aur logon ke bich meñ darmiyānī rahā. ²⁰ Ab darmiyānī us waqt zarūri hotā hai jab ek se zyādā pārtiyon meñ ittafaq karāne kī zarūrat hai. Lekin Allāh jo ek hī hai us ne darmiyānī istemāl na kiyā jab us ne Ibrāhīm se wādā kiyā.

Sharīyat kā Maqsad

²¹ To kyā is kā matlab yih hai ki shariyat Allāh ke wādon ke khilāf hai? Hargiz nahīn! Agar insān ko aisī shariyat mili hoti jo zindagi dilā sakti to phir sab us kī pairawī karne se rāstbāz ṭhaharte. ²² Lekin kalām-e-muqaddas farmātā hai ki pūrī duniyā gunāh ke qabze meñ hai. Chunānche hameñ Allāh kā wādā sirf Isā Masih par imān lāne se hāsīl hotā hai.

²³ Is se pahle ki imān kī yih rāh dastyāb huī shariyat ne hameñ qaid karke mahfūz rakhā thā. Is qaid meñ ham us waqt tak rahe jab tak imān kī rāh zāhir nahīn huī thī. ²⁴ Yon shariyat ko hamārī tarbiyat karne kī zimmedārī dī gai. Use hameñ Masih tak pahuñchānā thā tāki hameñ imān se rāstbāz qarār diyā jāe. ²⁵ Ab chūnki imān kī rāh ā gai hai is lie ham shariyat kī tarbiyat ke taht nahīn rahe.

²⁶ Kyonki Masih Isā par imān lāne se āp sab Allāh ke farzand ban gae haiñ. ²⁷ Āp meñ se jitnoñ ko Masih meñ baptismā diyā gayā unhoñ ne Masih ko pahan liyā. ²⁸ Ab na Yahūdī rahā na Ghairyahūdī, na ghulām rahā na āzād, na mard rahā na aurat. Masih Isā meñ āp sab ke sab ek haiñ. ²⁹ Shart yih hai ki āp Masih ke hoñ. Tab āp Ibrāhīm kī aulād aur un chizon ke wāris haiñ jin kā wādā Allāh ne kiyā hai.

4

¹ Dekheñ, jo beṭā apne bāp kī milkiyat kā wāris hai wuh us waqt tak ḡhulāmon se farq nahīn jab tak wuh bālīgh na ho, hālānki wuh pūrī milkiyat kā mālik hai. ² Bāp kī taraf se muqarrar kī huī umr tak dūsre us kī dekh-bhāl karte aur us kī milkiyat sañbhālte haiñ. ³ Isī tarah ham bhī jab bachche the duniyā kī kuwaton ke ḡhulām the. ⁴ Lekin jab muqarrarā waqt ā gayā to Allāh ne apne Farzand ko bhej diyā. Ek aurat se paidā ho kar wuh shariyat ke tābe huā ⁵ tāki fidyā de kar hameñ jo shariyat ke tābe the azād kar de. Yoñ hameñ Allāh ke farzand hone kā martabā milā hai.

⁶ Ab chūnki āp us ke farzand haiñ is lie Allāh ne apne Farzand ke Rūh ko hamāre diloñ meñ bhej diyā, wuh Rūh jo “Abbā” yānī “Ai Bāp” kah kar pukartā rahtā hai. ⁷ Ḡharz ab āp ḡhulām na rahe balki beṭe kī haisiyat rakhte haiñ. Aur beṭā hone kā yih matlab hai ki Allāh ne āp ko wāris bhī banā diyā hai.

Paulus kī Galatiyon ke lie Fikr

⁸ Māzī meñ jab āp Allāh ko nahīn jānte the to āp un ke ḡhulām the jo haqīqat meñ Khudā nahīn haiñ. ⁹ Lekin ab āp Allāh ko jānte haiñ, balki ab Allāh ne āp ko jān liyā hai. To phir āp muḡ kar in kamzor aur ghaṭiyā usūloñ kī taraf kyon wāpas jāne lage haiñ? Kyā āp dubārā in kī ḡhulamī meñ anā chāhte haiñ? ¹⁰ Āp baḡī fikrmandī se kḡhās din, māh, mausam aur sāl manāte haiñ. ¹¹ Mujhe āp ke bāre meñ ḡar hai, kahīn merī āp par mehnat-mashaqqat zāe na jāe.

¹² Bhāiyo, main āp se iltijā kartā hūn ki merī mānind ban jāeñ, kyonki main to āp kī mānind ban gayā hūn. Āp ne mere sāth koī ḡhalat sulūk nahīn kiyā. ¹³ Āp ko mālūm hai ki jab main ne pahli dafā āp ko Allāh kī khushkhabrī sunāi to is kī wajah mere jism kī kamzor hālat thī. ¹⁴ Lekin āgarche merī yih hālat āp ke lie āzmāish kā bāis thī to bhī āp ne mujhe haqīr na jānā, na mujhe nīch samjhā, balki āp ne mujhe yoñ khushāmdīd kahā jaisā ki main Allāh kā koī farishtā yā Masīh Isā khud hūn. ¹⁵ Us waqt āp itne khush the! Ab kyā huā hai? Main gawāh hūn, us waqt agar āp ko mauqā miltā to āp apnī ānkheñ nikāl kar mujhe de dete. ¹⁶ To kyā ab main āp ko haqīqat batāne kī wajah se āp kā dushman ban gayā hūn?

¹⁷ Wuh dūsre log āp kī dostī pāne kī pūrī jidd-o-jahd kar rahe haiñ, lekin un kī niyat sāf nahīn hai. Bas wuh āp ko mujh se judā karnā chāhte haiñ tāki āp unhīn ke haq meñ jidd-o-jahd karte raheñ. ¹⁸ Jab log āp kī dostī pāne kī jidd-o-jahd karte haiñ to yih hai to ṭhik, lekin is kā maqsad achchhā honā chāhie. Hāñ, saḡīh jidd-o-jahd har waqt achchhī hotī hai, na sirf is waqt jab main āp ke darmiyān hūn. ¹⁹ Mere pyāre bachcho! Ab main dubārā āp ko janm dene kā-sā dard mahsūs kar rahā hūn aur us waqt tak kartā rahūngā jab tak Masīh āp meñ sūrat na pakare. ²⁰ Kāsh main us waqt āp ke pās hotā tāki farq andāz meñ āp se bāt kar saktā, kyonki main āp ke sabab se baḡī uljhan meñ hūn!

Hājirā aur Sārā kī Misāl

²¹ Āp jo shariyat ke tābe rahnā chāhte haiñ mujhe ek bāt batāeñ, kyā āp wuh bāt nahīn sunte jo shariyat kahtī hai? ²² Wuh kahtī hai ki Ibrāhīm ke do beṭe the. Ek laundī kā beṭā thā, ek āzād aurat kā. ²³ Laundī ke beṭe kī paidāish hasb-e-māmūl thī, lekin āzād aurat ke beṭe kī paidāish ḡhairmāmūlī thī, kyonki us meñ Allāh kā wādā pūrā huā. ²⁴ Jab yih kināyatan samjhā jāe to yih do khawātīn Allāh ke do aḡhoñ kī numāindagī

kartī haiñ. Pahlī k̄hātūn Hājirā Sīnā Pahār par bandhe hue ahd kī numāindagī kartī hai, aur jo bachche us se paidā hote haiñ wuh ghulāmī ke lie muqarrar haiñ. ²⁵ Hājirā jo Arab meñ wāq̄e pahār Sīnā kī alāmāt hai maujūdā shahr Yarūshalam se mutābiqat rākhtī hai. Wuh aur us ke tamām bachche ghulāmī meñ zindagī guzārte haiñ. ²⁶ Lekin āsmānī Yarūshalam āzād hai aur wuhī hamārī māñ hai. ²⁷ Kyoñki kalām-e-muqaddas meñ likhā hai,

“Khush ho jā, tū jo beaulād hai,
jo bachche ko janm hī nahīñ de saktī.
Buland āwāz se shādiyānā bajā,
tū jise paidāish kā dard na huā.
Kyoñki ab tark kī huī aurat ke bachche
shādīshudā aurat ke bachchoñ se zyādā haiñ.”

²⁸ Bhāiyo, āp Is'hāq kī tarah Allāh ke wāde ke farzand haiñ. ²⁹ Us waqt Ismāil ne jo hasb-e-māmūl paidā huā thā Is'hāq ko satāyā jo Rūhul-quḍs kī qudrat se paidā huā thā. Āj bhī aisā hī hai. ³⁰ Lekin kalām-e-muqaddas meñ kyā farmāyā gayā hai? “Is laundī aur is ke beṭe ko ghar se nikāl deñ, kyoñki wuh āzād aurat ke beṭe ke sāth wirsā nahīñ pāegā.” ³¹ Ġharz bhāiyo, ham laundī ke farzand nahīñ haiñ balki āzād aurat ke.

5

Apnī Āzādī Mahfūz Rakheñ

¹ Masīh ne hamēñ āzād rahne ke lie hī āzād kiyā hai. To ab qāym raheñ aur dubārā apne gale meñ ghulāmī kā juā ḍālne na deñ.

² Sunēñ! Main Paulus āp ko batātā hūñ ki agar āp apnā k̄hatnā karwāēñ to āp ko Masīh kā koī fāyḍā nahīñ hogā. ³ Main ek bār phir is bāt kī tasḍīq kartā hūñ ki jis ne bhī apnā k̄hatnā karwāyā us kā farz hai ki wuh pūrī shariāt kī pairawī kare. ⁴ Āp jo shariāt kī pairawī karne se rāstbāz bananā chāhte haiñ āp kā Masīh ke sāth koī wāstā na rahā. Hāñ, āp Allāh ke fazl se dūr ho gae haiñ. ⁵ Lekin hamēñ ek farq ummīd dilāi gāi hai. Ummīd yih hai ki K̄hudā hī hamēñ rāstbāz qarār detā hai. Chunāñche ham Rūhul-quḍs ke bāis imān rakh kar isī rāstbāzī ke lie tarapte rahte haiñ. ⁶ Kyoñki jab ham Masīh Īsā meñ hote haiñ to k̄hatnā karwāne yā na karwāne se koī farq nahīñ partā. Farq sirf us imān se partā hai jo muhabbat karne se zāhir hotā hai.

⁷ Āp imān kī daur meñ achchhī taraqqī kar rahe the! To phir kis ne āp ko sachhāi kī pairawī karne se rok liyā? ⁸ Kis ne āp ko ubhārā? Allāh to nahīñ thā jo āp ko bulātā hai. ⁹ Dekheñ, thoṛā-sā k̄hamīr tamām gundhe hue āṭe ko k̄hamīr kar detā hai. ¹⁰ Mujhe K̄hudāwand meñ āp par itnā etamād hai ki āp yihī soch rakhte haiñ. Jo bhī āp meñ afrā-tafrī paidā kar rahā hai use sazā milegī.

¹¹ Bhāiyo, jahāñ tak merā tālluq hai, agar main yih paighām detā ki ab tak k̄hatnā karwāne ki zarūrat hai to merī izārasānī kyoñ ho rahī hotī? Agar aisā hotā to log Masīh ke maslūb hone ke bāre meñ sun kar ṭhokar na khāte. ¹² Behtar hai ki āp ko pareshān karne wāle na sirf apnā k̄hatnā karwāēñ balki k̄hoje ban jāēñ.

¹³ Bhāiyo, āp ko āzād hone ke lie bulāyā gayā hai. Lekin k̄habardār raheñ ki is āzādī se āp kī gunāhālūdā fitrat ko amal meñ āne kā mauqā na mile. Is ke bajāe muhabbat kī rūh meñ ek dūsre kī k̄hidmat karen.

¹⁴ Kyoñki pūrī shariāt ek hī hukm meñ samāi huī hai, “Apne paṛosī se

waisī muhabbat rakhnā jaisī tū apne āp se rakhtā hai.”¹⁵ Agar āp ek dūsre ko kātte aur phārte haiñ to khabardār! Aisā na ho ki āp ek dūsre ko khatm karke sab ke sab tabāh ho jāen.

Rūhul-quds aur Insānī Fitrat

¹⁶ Maiñ to yih kahtā hūñ ki Rūhul-quds meñ zindagī guzāren. Phir āp apñī purānī fitrat kī kḥāhishāt pūrī nahīñ karenge. ¹⁷ Kyoñki jo kuchh hamārī purānī fitrat chāhtī hai wuh us ke kḥilāf hai jo Rūh chāhtā hai, aur jo kuchh Rūh chāhtā hai wuh us ke kḥilāf hai jo hamārī purānī fitrat chāhtī hai. Yih donoñ ek dūsre ke dushman haiñ, is lie āp wuh kuchh nahīñ kar pāte jo āp karnā chāhte haiñ. ¹⁸ Lekin jab Rūhul-quds āp kī rāhnumāi kartā hai to āp shariāt ke tābe nahīñ hote.

¹⁹ Jo kām purānī fitrat kartī hai wuh sāf zāhir hotā hai. Masalan zinākārī, nāpākī, aiyāshī, ²⁰ butparastī, jādūgarī, dushmanī, jhagarā, hasad, ghussā, kḥudgharzī, anban, pārtībāzī, ²¹ jalan, nashābāzī, rangrāliyāñ waḡhairā. Maiñ pahle bhī āp ko āgāh kar chukā hūñ, lekin ab ek bhī phir kahtā hūñ ki jo is tarah kī zindagī guzarte haiñ wuh Allāh kī bādshāhī mūrās meñ nahīñ pāen.

²² Rūhul-quds kā phal farq hai. Wuh muhabbat, kḥushī, sulah-salāmatī, sabr, mehrbānī, nekī, wafādārī, ²³ narmī aur zabt-e-nafs paidā kartā hai. Shariāt aisi chizoñ ke kḥilāf nahīñ hotī. ²⁴ Aur jo Masīh Isā ke haiñ unhoñ ne apñī purānī fitrat ko us kī raḡbatoñ aur burī kḥāhishoñ samet maslūb kar diyā hai. ²⁵ Chūñki ham Rūh meñ zindagī guzarte haiñ is lie āen, ham qadam baqadam us ke mutābiq chalte bhī raheñ. ²⁶ Na ham maḡhrūr hoñ, na ek dūsre ko mushta'il karen yā ek dūsre se hasad karen.

6

Ek Dūsre ke Bojh Uṭhānā

¹ Bhāiyo, agar koī kisī gunāh meñ phañs jāe to āp jo ruhānī haiñ use narmdili se bahāl karen. Lekin apñā bhī kḥayāl rakheñ, aisā na ho ki āp bhī āzmāish meñ phañs jāen. ² Bojh uṭhāne meñ ek dūsre kī madad karen, kyoñki is tarah āp Masīh kī shariāt pūrī karenge. ³ Jo samajhtā hai ki maiñ kuchh hūñ agarche wuh haqīqat meñ kuchh bhī nahīñ hai to wuh apne āp ko fareb de rahā hai. ⁴ Har ek apñā zātī amal parkhe. Phir hī use apne āp par faḡhr kā mauqā hogā aur use kisī dūsre se apñā muwāzanā karne kī zarūrat na hogī. ⁵ Kyoñki har ek ko apñā zātī bojh uṭhānā hotā hai.

⁶ Jise kalām-e-muqaddas kī tālim dī jāti hai us kā farz hai ki wuh apne ustād ko apñī tamām achchhī chizoñ meñ sharik kare.

⁷ Fareb mat khānā, Allāh insān ko apñā mazāq urāne nahīñ detā. Jo kuchh bhī insān botā hai usī kī fasal wuh kāteḡā. ⁸ Jo apñī purānī fitrat ke khet meñ bij boe wuh halākat kī fasal kāteḡā. Aur jo Rūhul-quds ke khet meñ bij boe wuh abadī zindagī kī fasal kāteḡā. ⁹ Chunāñche ham nek kām karne meñ bedil na ho jāen, kyoñki ham muqarrarā waqt par zarūr fasal kī kaṭāi karenge. Shart sirf yih hai ki ham hathiyār na ḡaleñ. ¹⁰ Is lie āen, jitnā waqt rah gayā hai sab ke sāth nekī karen, kḥāskar un ke sāth jo imān meñ hamāre bhāi aur bahneñ haiñ.

Ākhirī Āḡāhī aur Salām

¹¹ Dekheñ, main̄ bare bare huruf ke sãth apne hãth se āp ko likh rahã hũñ. ¹² Yih log jo duniyã ke sãmne izzat hãsil karnã chãhte haiñ āp ko khatnã karwãne par majbūr karnã chãhte haiñ. Maqsad un kã sirf ek hĩ hai, ki wuh us izãrasãnĩ se bache raheñ jo tab paidã hotĩ hai jab ham Masĩh kĩ salĩbĩ maut kĩ tãlim dete haiñ. ¹³ Bãt yih hai ki jo apnã khatnã karãte haiñ wuh k̄hud shariãt kĩ pairawĩ nahĩn karte. To bhĩ yih chãhte haiñ ki āp apnã khatnã karwãeñ tãki āp ke jism kĩ hãlat par wuh faḅhr kar sakeñ. ¹⁴ Lekin K̄hudã kare ki main̄ sirf hamãre K̄hudãwand Isã Masĩh kĩ salĩb hĩ par faḅhr karũñ. Kyoñki us kĩ salĩb se duniyã mere lie maslũb huĩ hai aur main̄ duniyã ke lie. ¹⁵ Khatnã karwãne yã na karwãne se koĩ farq nahĩn partã balki farq us waqt partã hai jab Allãh kisĩ ko nae sire se k̄halaq kartã hai. ¹⁶ Jo bhĩ is usũl par amal karte haiñ unheñ salãmatĩ aur rahm hãsil hotã rahe, unheñ bhĩ aur Allãh kĩ qaum Isrãil ko bhĩ.

¹⁷ Āindã koĩ mujhe taklif na de, kyoñki mere jism par zaḅhmoñ ke nishãn zãhir karte haiñ ki main̄ Isã kã ghulãm hũñ.

¹⁸ Bhãiyõ, hamãre K̄hudãwand Isã Masĩh kã fazl āp ki rũh ke sãth hotã rahe. Āmĩn.

Ifisiyoñ

¹ Yih khat Paulus kī taraf se hai, jo Allāh kī marzī se Masīh Īsā kā rasūl hai.

Main Ifisus Shahr ke muqaddasīn ko likh rahā hūn, unheñ jo Masīh Īsā meñ imāndār haiñ.

² Kḥudā hamārā Bāp aur Kḥudāwand Īsā Masīh āp ko fazl aur salāmatī bakhsheñ.

Masīh meñ Ruhānī Barkateñ

³ Kḥudā hamāre Kḥudāwand Īsā Masīh ke Bāp kī hamd-o-sanā ho! Kyoñki Masīh meñ us ne hameñ āsmān par har ruhānī barkat se nawāzā hai. ⁴ Duniyā kī takhlīq se peshtar hī us ne Masīh meñ hameñ chun liyā tāki ham muqaddas aur beaib hālat meñ us ke sāmne zindagī guzāreñ.

Yih kitnī azim muhabbat thī! ⁵ Pahle hī se us ne faislā kar liyā ki wuh hameñ Masīh meñ apne beṭe-beṭiyān banā legā. Yihī us kī marzī aur kḥushī thī ⁶ tāki ham us ke jalālī fazl kī tamjīd karen, us muft nemat ke lie jo us ne hameñ apne pyāre Farzand meñ de dī. ⁷ Kyoñki us ne Masīh ke kḥūn se hamārā fidyā de kar hameñ āzād aur hamāre gunāhoñ ko muāf kar diyā hai. Allāh kā yih fazl kitnā wasī hai ⁸ jo us ne kasrat se hameñ atā kiyā hai.

Apnī pūrī hikmat aur dānāī kā izhār karke ⁹ Allāh ne ham par apnī poshidā marzī zāhir kar dī, yānī wuh mansūbā jo use pasand thā aur jo us ne Masīh meñ pahle se banā rakhā thā. ¹⁰ Mansūbā yih hai ki jab muqarrarā waqt āegā to Allāh Masīh meñ tamām kāynāt ko jamā kar degā. Us waqt sab kuchh mil kar Masīh ke taht ho jāegā, kḥāh wuh āsmān par ho yā zamīn par.

¹¹ Masīh meñ ham āsmānī bādshāhī ke wāris bhī ban gae haiñ. Allāh ne pahle se hameñ is ke lie muqarrar kiyā, kyoñki wuh sab kuchh yoñ saranjām detā hai ki us kī marzī kā irādā pūrā ho jāe. ¹² Aur wuh chāhtā hai ki ham us ke jalāl kī satāish kā bāis baneñ, ham jinhoñ ne pahle se Masīh par ummīd rakhī.

¹³ Āp bhī Masīh meñ haiñ, kyoñki āp sachchāī kā kalām aur apnī najāt kī kḥushkhabrī sun kar imān lāe. Aur Allāh ne āp par bhī Rūhul-quds kī muhr lagā dī jis kā wādā us ne kiyā thā. ¹⁴ Rūhul-quds hamārī mirās kā bayānā hai. Wuh hameñ yih zamānat detā hai ki Allāh hamārā jo us kī milkiyat haiñ fidyā de kar hameñ pūrī maḥlasī tak pahuñchāegā. Kyoñki hamārī zindagī kā maqsad yih hai ki us ke jalāl kī satāish kī jāe.

Paulus kī Duā

¹⁵ Bhāiyo, main Kḥudāwand Īsā par āp ke imān aur āp kī tamām muqaddasīn se muhabbat ke bāre meñ sun kar ¹⁶ āp ke lie Kḥudā kā shukr karne se bāz nahīn atā balki āp ko apnī duāoñ meñ yād kartā rahtā hūn.

¹⁷ Merī kḥās duā yih hai ki hamāre Kḥudāwand Īsā Masīh kā Kḥudā aur jalālī Bāp āp ko dānāī aur mukāshafā kī rūh de tāki āp use behtar taur par jān sakeñ. ¹⁸ Wuh kare ki āp ke diloñ kī āñkheñ raushan ho jāeñ. Kyoñki phir hī āp jān leñge ki yih kaisī ummīd hai jis ke lie us ne āp ko bulāyā hai, ki yih jalālī mirās kaisī daulat hai jo muqaddasīn ko hāsil hai, ¹⁹ aur ki ham imān rakhne wāloñ par us kī qudrat kā izhār kitnā zabardast hai. Yih wuhī behad qudrat hai ²⁰ jis se us ne Masīh ko murdoñ meñ se zindā

karke āsmān par apne dahne hāth biṭhāyā. ²¹ Wahān Masīh har hukmrān, ikhtiyār, quwwat, hukūmat, hān har nām se kahīn sarfarāz hai, k̄hāh is duniyā meñ ho yā āne wālī duniyā meñ. ²² Allāh ne sab kuchh us ke pānwoñ ke niche karke use sab kā sar banā diyā. Yih us ne apnī jamāt kī khātir kiyā ²³ jo Masīh kā badan hai aur jise Masīh se pūrī māmūrī hāsil hotī hai yānī us se jo har tarah se sab kuchh māmūr kar detā hai.

2

Maut se Zindaḡi Tak

¹ Āp bhī apnī khatāoñ aur gunāhoñ kī wajah se ruhānī taur par murdā the. ² Kyoñki pahle āp in meñ phañse hue is duniyā ke taur-tariqoñ ke mutābiq zindaḡi guzārte the. Āp hawā kī kuwwatoñ ke sardār ke tābe the, us rūh ke jo is waqt un meñ sargarm-e-amal hai jo Allāh ke nāfarmān haiñ. ³ Pahle to ham bhī sab un meñ zindaḡi guzārte the. Ham bhī apnī purānī fitrat kī shahwateñ, marzī aur soch pūrī karne kī koshish karte rahe. Dūsroñ kī tarah ham par bhī fitrī taur par Allāh kā ḡhazab nāzil honā thā.

⁴ Lekin Allāh kā rahm itnā wasī hai aur wuh itnī shiddat se ham se muhabbat rakhtā hai ⁵ ki agarche ham apne gunāhoñ meñ murdā the to bhī us ne hameñ Masīh ke sāth zindā kar diyā. Hāñ, āp ko Allāh ke fazl hī se najāt mili hai. ⁶ Jab ham Masīh Īsā par imān lāe to us ne hameñ Masīh ke sāth zindā karke āsmān par biṭhā diyā. ⁷ Īsā Masīh meñ ham par mehrbānī karne se Allāh āne wāle zamānoñ meñ apne fazl kī lā-mahdūd daulat dikhānā chāhtā thā. ⁸ Kyoñki yih us kā fazl hī hai ki āp ko imān lāne par najāt mili hai. Yih āp kī taraf se nahīn hai balki Allāh kī bakhshish hai. ⁹ Aur yih najāt hameñ apne kisī kām ke natīje meñ nahīn mili, is lie koī apne āp par fakhr nahīn kar saktā. ¹⁰ Hāñ, ham usī kī maḡhlūq haiñ jinheñ us ne Masīh meñ nek kām karne ke lie khalaq kiyā hai. Aur yih kām us ne pahle se hamāre lie taiyār kar rakhe haiñ, kyoñki wuh chāhtā hai ki ham unheñ saranjām dete hue zindaḡi guzāreñ.

Masīh meñ Ek

¹¹ Yih bāt zahan meñ rakheñ ki māzī meñ āp kyā the. Yahūdī sirf apne lie lafz maḡhtūn istemāl karte the agarche wuh apnā khatnā sirf insānī hāthoñ se karwāte haiñ. Āp ko jo ḡhairyahūdī haiñ wuh nāmaḡhtūn qarār dete the. ¹² Us waqt āp Masīh ke baḡhair hī chalte the. Āp Isrāil qaum ke shahrī na ban sake aur jo wāde Allāh ne ahdoñ ke zariye apnī qaum se kie the wuh āp ke lie nahīn the. Is duniyā meñ āp kī koī ummīd nahīn thī, āp Allāh ke baḡhair hī zindaḡi guzārte the. ¹³ Lekin ab āp Masīh meñ haiñ. Pahle āp dūr the, lekin ab āp ko Masīh ke ḡhūn ke wasile se qarīb lāyā gayā hai. ¹⁴ Kyoñki Masīh hamārī sulah hai aur usi ne Yahūdiyoñ aur ḡhairyahūdiyoñ ko milā kar ek qaum banā diyā hai. Apne jism ko qurbān karke us ne wuh dīwār girā dī jis ne unheñ alag karke ek dūsre ke dushman banā rakhā thā. ¹⁵ Us ne sharīat ko us ke ahkām aur zawābit samet mansūkh kar diyā tāki donoñ gurohoñ ko milā kar ek nayā insān khalaq kare, aisā insān jo us meñ ek ho aur sulah-salāmatī ke sāth zindaḡi guzāre. ¹⁶ Apnī salībī maut se us ne donoñ gurohoñ ko ek badan meñ milā kar un kī Allāh ke sāth sulah karāī. Hāñ, us ne apne āp meñ yih dushmanī khatm kar dī. ¹⁷ Us ne ā kar donoñ gurohoñ ko sulah-salāmatī kī k̄hushk̄habrī sunāī, āp ḡhairyahūdiyoñ ko jo Allāh se dūr the aur āp

Yahūdiyoñ ko bhī jo us ke qarīb the. ¹⁸ Ab ham donoñ Masīh ke zariye ek hī Rūh meñ Bāp ke huzūr ā sakte haiñ.

¹⁹ Natīje meñ ab āp padesī aur ajnabī nahīñ rahe balki muqaddasīn ke hamwatan aur Allāh ke gharāne ke haiñ. ²⁰ Āp ko rasūloñ aur nabiyōñ kī buniyād par tāmīr kiyā gayā hai jis ke kone kā buniyādī patthar Masīh Īsā khud hai. ²¹ Us meñ pūrī imārat jur jāti aur barhtī barhtī Khudāwand meñ Allāh kā muqaddas ghar ban jāti hai. ²² Dūsroñ ke sāth sāth us meñ āp kī bhī tāmīr ho rahī hai tāki āp Rūh meñ Allāh kī sukūnatgāh ban jāeñ.

3

Paulus kī Ġhairyahūdiyoñ meñ K̄hidmat

¹ Is wajah se main Paulus jo āp Ġhairyahūdiyoñ kī khātir Masīh Īsā kā qaidī hūñ Allāh se duā kartā hūñ. ² Āp ne to sun liyā hai ki mujhe āp meñ Allāh ke fazl kā intazām chalāne * kī khās zimmedārī dī gai hai. ³ Jis tarah main ne pahle hī mukhtasar taur par likhā hai, Allāh ne khud mujh par yih rāz zāhir kar diyā. ⁴ Jab āp wuh parheñge jo main ne likhā to āp jān leñge ki mujhe Masīh ke rāz ke bāre meñ kyā kyā samajh āi hai. ⁵ Guzare zamānoñ meñ Allāh ne yih bāt zāhir nahīñ kī, lekin ab us ne ise Rūhul-quds ke zariye apne muqaddas rasūloñ aur nabiyōñ par zāhir kar diyā. ⁶ Aur Allāh kā rāz yih hai ki us kī khushkhabrī ke zariye Ġhairyahūdī Isrāil ke sāth āsmānī bādshāhī ke wāris, ek hī badan ke āzā aur usī wāde meñ sharīk haiñ jo Allāh ne Masīh Īsā meñ kiyā hai.

⁷ Main Allāh ke muft fazl aur us kī qudrat ke izhār se khushkhabrī kā khādīm ban gayā. ⁸ Agarche main Allāh ke tamām muqaddasīn se kamtar hūñ to bhī us ne mujhe yih fazl baḡhshā kī main Ġhairyahūdiyoñ ko us lā-mahdūd daulat kī khushkhabrī sunāūñ jo Masīh meñ dastyāb hai. ⁹ Yihī merī zimmedārī ban gai ki main sab par us rāz kā intazām zāhir karūñ jo guzare zamānoñ meñ sab chīzoñ ke Khāliq Khudā meñ poshīdā rahā. ¹⁰ Kyonki Allāh chāhtā thā ki ab Masīh kī jamāt hī āsmānī hukmrānoñ aur kuwatoñ ko Allāh kī wasī hikmat ke bāre meñ ilm pahuñchāe. ¹¹ Yihī us kā azlī mansūbā thā jo us ne hamāre Khudāwand Masīh Īsā ke wasīle se takmīl tak pahuñchāyā. ¹² Us meñ aur us par imān rakh kar ham pūrī āzādī aur etamād ke sāth Allāh ke huzūr ā sakte haiñ. ¹³ Is lie merī āp se guzārīsh hai ki āp merī musibateñ dekh kar bedil na ho jāeñ. Yih main āp kī khātir bardāsht kar rahā hūñ, aur yih āp kī izzat kā bāis haiñ.

Masīh kī Muhabbat

¹⁴ Is wajah se main Bāp ke huzūr apne ghuṭne ṭektā hūñ, ¹⁵ us Bāp ke sāmne jis se āsmān-o-zamīn kā har khāndān nāmzad hai. ¹⁶ Merī duā hai ki wuh apne jalāl kī daulat ke muwāfiq yih baḡhshe ki āp us ke Rūh ke wasīle se bātinī taur par zabardast taqwīyat pāeñ, ¹⁷ ki Masīh imān ke zariye āp ke diloñ meñ sukūnat kare. Hāñ, merī duā hai ki āp muhabbat meñ jaṛ pakareñ aur is buniyād par zindagī yoñ guzareñ ¹⁸ ki āp bāqī tamām muqaddasīn ke sāth yih samajhne ke qābil ban jāeñ ki Masīh kī muhabbat kitnī chaurī, kitnī lambī, kitnī ūñchī aur kitnī gahrī hai. ¹⁹ Khudā kare ki āp Masīh kī yih muhabbat jān leñ jo har ilm se kahīñ afzal hai aur yoñ Allāh kī pūrī māmūrī se bhar jāeñ.

* 3:2 Yāni khushkhabrī sunāne.

²⁰ Allāh kī tamjīd ho jo apnī us qudrat ke muwāfiq jo ham meñ kām kar rahī hai aisā zabardast kām kar saktā hai jo hamārī har soch aur duā se kahīn bāhar hai. ²¹ Hāñ, Masih Isā aur us kī jamāt meñ Allāh kī tamjīd pusht-dar-pusht aur azal se abad tak hotī rahe. Āmīn.

4

Badan kī Yagāngat

¹ Chunānche mainī jo Khudāwand meñ qaidī hūñ āp ko tākīd kartā hūñ kī us zindagī ke mutābiq chaleñ jis ke lie Khudā ne āp ko bulāyā hai. ² Har waqt halīm aur narmdil raheñ, sabar se kām leñ aur ek dūsre se muhabbat rakh kar use bardāshṭ kareñ. ³ Sulah-salāmātī ke bandhan meñ rah kar Rūh kī yagāngat qāym rakhne kī pūrī koshish kareñ. ⁴ Ek hī badan aur ek hī Rūh hai. Yoñ āp ko bhī ek hī ummīd ke lie bulāyā gayā. ⁵ Ek Khudāwand, ek imān, ek baptismā hai. ⁶ Ek Khudā hai, jo sab kā wāhid Bāp hai. Wuh sab kā mālik hai, sab ke zariye kām kartā hai aur sab meñ maujūd hai.

⁷ Ab ham sab ko Allāh kā fazl baḥshā gayā. Lekin Masīh har ek ko muḥṭalif paimāne se yih fazl atā kartā hai. ⁸ Is lie kalām-e-muqaddas farmātā hai, “Us ne bulandī par chaḥḥ kar qaidiyoñ kā hujūm giriftār kar liyā aur ādmiyoñ ko tohfe diē.” ⁹ Ab ḡhaur kareñ kī chaḥḥnī kā zikr kiyā gayā hai. Is kā matlab hai kī pahle wuh zamīn kī gahrāiyoñ meñ utrā. ¹⁰ Jo utrā wuh wuhī hai jo tamām āsmānoñ se ūñchā chaḥḥ gayā tākī tamām kāynāt ko apne āp se māmūr kare. ¹¹ Usī ne apnī jamāt ko tarah tarah ke ḡhādimoñ se nawāzā. Bāz rasūl, bāz nabī, bāz mubashshir, bāz charwāhe aur bāz ustād haiñ. ¹² In kā maḡsad yih hai kī muqaddasin ko ḡhidmat karne ke lie taiyār kiyā jāe aur yoñ Masīh ke badan kī tāmīr-o-taraqqī ho jāe. ¹³ Is tariḡe se ham sab imān aur Allāh ke Farzand kī pahchān meñ ek ho kar bālīḡh ho jāeñge, aur ham mil kar Masīh kī māmūrī aur balūḡhat ko mun’akis kareñge. ¹⁴ Phir ham bachche nahīñ raheñge, aur tālīm ke har ek jhoñke se uchhalte phirte nahīñ raheñge jab log apnī chālākī aur dhokebāzī se hameñ apne jāloñ meñ phañsāne kī koshish kareñge. ¹⁵ Is ke bajāe ham muhabbat kī rūh meñ sachchī bāt karke har lihāz se Masīh kī taraf baḥṭte jāeñge jo hamārā sar hai. ¹⁶ Wuhī nason ke zariye pūre badan ke muḥṭalif hissoñ ko ek dūsre ke sāth joḡ kar muttahid kar detā hai. Har hissā apnī tāqat ke muwāfiq kām kartā hai, aur yoñ pūrā badan muhabbat kī rūh meñ baḥṭtā aur apnī tāmīr kartā rahtā hai.

Masih meñ Nāī Zindagī

¹⁷ Pas mainī Khudāwand ke nām meñ āp ko āgāh kartā hūñ kī ab se ḡhairīmāndāroñ kī tarah zindagī na guzāreñ jin kī soch bekār hai ¹⁸ aur jin kī samajh andhere kī girift meñ hai. Un kā us zindagī meñ koī hissā nahīñ jo Allāh detā hai, kyonki wuh jāhil haiñ aur un ke dil sakḡt ho gae haiñ. ¹⁹ Behis ho kar unhoñ ne apne āp ko aiyāshī ke hawāle kar diyā. Yoñ wuh na bujhne wālī pyās ke sāth har qism kī nāpāk harkateñ karte haiñ.

²⁰ Lekin āp ne Masīh ko yoñ nahīñ jānā. ²¹ Āp ne to us ke bāre meñ sun liyā hai, aur us meñ ho kar āp ko wuh sachchāī sikhāī gai jo Isā meñ hai. ²² Chunānche apne purāne insān ko us ke purāne chāl-chalan samet utār denā, kyonki wuh apnī dhokebāz shahwatoñ se bigaḡtā jā rahā hai. ²³ Allāh ko āp kī soch kī tajdīd karne deñ ²⁴ aur nae insān ko pahan leñ jo

yoñ banāyā gayā hai ki wuh haqīqī rāstbāzī aur quddūsiyat meñ Allāh ke mushābeh hai.

²⁵ Is lie har shaḵhs jhūṭ se bāz rah kar dūsroñ se sach bāt kare, kyoñki ham sab ek hī badan ke āzā haiñ. ²⁶ Ġhusse meñ āte waqt gunāh mat karnā. Āp kā ġhussā sūraj ke ġhurūb hone tak ṭhandā ho jāe, ²⁷ warnā āp Iblis ko apnī zindagī meñ kām karne kā mauqā deñge. ²⁸ Chor ab se chorī na kare balki ḵhūb mehnat-mashaqqat karke apne hāthoñ se achchhā kām kare. Hāñ, wuh itnā kamāe ki zarūratmandoñ ko bhī kuchh de sake. ²⁹ Koī bhī buri bāt āp ke muñh se na nikle balki sirf aisī bāteñ jo dūsroñ ki zarūriyāt ke mutābiq un kī tāmīr karen. Yoñ sunane wāloñ ko barkat milegi. ³⁰ Allāh ke muqaddas Rūh ko dukh na pahuñchānā, kyoñki usī se Allāh ne āp par muhr lagā kar yih zamānat de dī hai ki āp usī ke haiñ aur najāt ke dīn bach jāenge. ³¹ Tamām tarah kī talkhī, taish, ġhusse, shor-sharābā, gāli-galoch balki har qism ke bure rawaiye se bāz aeñ. ³² Ek dūsre par mehrbān aur rahmdīl hoñ aur ek dūsre ko yoñ muāf karen jis tarah Allāh ne āp ko bhī Masīh meñ muāf kar diyā hai.

5

Raushnī meñ Zindagī Guzārñā

¹ Chūñki āp Allāh ke pyāre bachche haiñ is lie us ke namūne par chalen. ² Muhabbat kī rūh meñ zindagī yoñ guzāreñ jaise Masīh ne guzārī. Kyoñki us ne ham se muhabbat rakh kar apne āp ko hamāre lie Allāh ke huzūr qurbān kar diyā aur yoñ aisī qurbānī ban gayā jis kī ḵhushbū Allāh ko pasand āī.

³ Āp ke darmiyān zinākārī, har tarah kī nāpākī yā lālach kā zikr tak na ho, kyoñki yih Allāh ke muqaddasīn ke lie munāsib nahīñ hai. ⁴ Isī tarah sharmnāk, ahmaqānā yā gandī bāteñ bhī ṭhik nahīñ. In kī jagah shukrguzārī honī chāhie. ⁵ Kyoñki yaqīn jāneñ ki zinākār, nāpāk yā lālchī Masīh aur Allāh kī bādshāhī meñ mīrās nahīñ pāenge. (Lālach to ek qism kī butparastī hai.)

⁶ Koī āp ko bemānī alfāz se dhokā na de. Aisī hī bātoñ kī wajah se Allāh kā ġhazab un par jo nāfarmān haiñ nāzil hotā hai. ⁷ Chunāñche un meñ sharīk na ho jāeñ jo yih karte haiñ. ⁸ Kyoñki pahle āp tārīkī the, lekin ab āp Ḵhudāwand meñ raushnī haiñ. Raushnī ke farzand kī tarah zindagī guzāreñ, ⁹ kyoñki raushnī kā phal har tarah kī bhalāī, rāstbāzī aur sachchāī hai. ¹⁰ Aur mālūm karte raheñ ki Ḵhudāwand ko kyā kuchh pasand hai. ¹¹ Tārīkī ke bephal kāmōñ meñ hissā na leñ balki unheñ raushnī meñ laeñ. ¹² Kyoñki jo kuchh yih log poshīdagī meñ karte haiñ us kā zikr karnā bhī sharm kī bāt hai. ¹³ Lekin sab kuchh benīqāb ho jātā hai jab use raushnī meñ lāyā jātā hai. ¹⁴ Kyoñki jo raushnī meñ lāyā jātā hai wuh raushan ho jātā hai. Is lie kahā jātā hai,

“Aī sone wāle, jāg uṭh.
Murdoñ meñ se jī uṭh,
to Masīh tujh par chamkegā.”

¹⁵ Chunāñche baṛī ehtiyāt se is par dhyān deñ ki āp zindagī kis tarah guzārte haiñ—besamajh yā samajhdār logoñ kī tarah. ¹⁶ Har mauqe se purā faydā uṭhāeñ, kyoñki dīn bure haiñ. ¹⁷ Is lie ahmaq na baneñ balki Ḵhudāwand kī marzī ko samjheñ.

¹⁸ Sharāb meñ matwāle na ho jāeñ, kyoñki is kā anjām aiyāshī hai. Is ke bajāe Rūhul-quds se māmūr hote jāeñ. ¹⁹ Zabūroñ, hamd-o-sanā

aur ruhānī gītoñ se ek dūsre kī hauslā-afzāi karen. Apne diloñ meñ Ḳhudāwand ke lie gīt gāeñ aur naḡhmāsarāi karen. ²⁰ Hāñ, har waqt hamāre Ḳhudāwand Isā Masīh ke nām meñ har chīz ke lie shukr karen.

Miyān-Bīwī kā Tālluq

²¹ Masīh ke khauf meñ ek dūsre ke tābe raheñ. ²² Bīwiyo, jis tarah āp Ḳhudāwand ke tābe haiñ usī tarah apne shauhar ke tābe bhī raheñ. ²³ Kyoñki shauhar waise hī apnī bīwī kā sar hai jaise Masīh apnī jamāt kā. Hāñ, jamāt Masīh kā badan hai jise us ne najāt dī hai. ²⁴ Ab jis tarah jamāt Masīh ke tābe hai usī tarah bīwiyañ bhī apne shauharoñ ke tābe raheñ.

²⁵ Shauharo, apnī bīwiyoñ se muhabbat rakheñ, bilkul usī tarah jis tarah Masīh ne apnī jamāt se muhabbat rakh kar apne āp ko us ke lie qurbān kiyā ²⁶ tāki use Allāh ke lie maḡhsūs-o-muḡaddas kare. Us ne use kalām-e-pāk se dho kar pāk-sāf kar diyā ²⁷ tāki apne āp ko ek aisī jamāt pesh kare jo jalālī, muḡaddas aur be'īlzām ho, jis meñ na koī dāḡh ho, na koī jhurri, na kisī aur qism kā nuqs. ²⁸ Shauharoñ kā farz hai ki wuh apnī bīwiyoñ se aisī hī muhabbat rakheñ. Hāñ, wuh un se waisī muhabbat rakheñ jaisī apne jism se rakhte haiñ. Kyoñki jo apnī bīwī se muhabbat rakhtā hai wuh apne āp se hī muhabbat rakhtā hai. ²⁹ Āḡhir koī bhī apne jism se nafrat nahīñ kartā balki use ḡhurāk muhaiyā kartā aur pāltā hai. Masīh bhī apnī jamāt ke lie yihī kuchh kartā hai. ³⁰ Kyoñki ham us ke badan ke āzā haiñ. ³¹ Kalām-e-muḡaddas meñ bhī likhā hai, “Is lie mard apne mān-bāp ko chhoṛ kar apnī bīwī ke sāth paiwast ho jātā hai. Wuh donoñ ek ho jāte haiñ.” ³² Yih rāz bahut gahrā hai. Maiñ to us kā itlāq Masīh aur us kī jamāt par kartā hūñ. ³³ Lekin is kā itlāq āp par bhī hai. Har shauhar apnī bīwī se is tarah muhabbat rakhe jis tarah wuh apne āp se rakhtā hai. Aur har bīwī apne shauhar kī izzat kare.

6

Bachchoñ aur Wālidain kā Tālluq

¹ Bachcho, Ḳhudāwand meñ apne mān-bāp ke tābe raheñ, kyoñki yihī rāstbāzī kā taqāzā hai. ² Kalām-e-muḡaddas meñ likhā hai, “Apne bāp aur apnī mān kī izzat karnā.” Yih pahlā hukm hai jis ke sāth ek wādā bhī kiyā gayā hai, ³ “Phir tū ḡhushhāl aur zamīn par der tak jītā rahegā.”

⁴ Ai wālidō, apne bachchoñ se aisā sulūk mat karen ki wuh ḡhusse ho jāeñ balki unheñ Ḳhudāwand kī taraf se tarbiyat aur hidāyat de kar pāleñ.

Ḡhulām aur Mālik

⁵ Ḡhulāmo, ḡarte aur kānpte hue apne insānī mālikoñ ke tābe raheñ. Ḳhulūdīlī se un kī ḡhidmat yoñ karen jaise Masīh kī. ⁶ Na sirf un ke sāmne hī aur unheñ ḡhush rakhne ke lie ḡhidmat karen balki Masīh ke ḡhulāmoñ kī haisiyat se jo pūrī lagan se Allāh kī marzī pūrī karnā chāhte haiñ. ⁷ Ḳhushī se ḡhidmat karen, is tarah jaisā ki āp na sirf insānoñ kī balki Ḳhudāwand kī ḡhidmat kar rahe hoñ. ⁸ Āp to jānte haiñ ki jo bhī achchhā kāam ham ne kiyā us kā ajr Ḳhudāwand degā, ḡhāh ham ḡhulām hoñ yā āzād. ⁹ Aur māliko, āp bhī apne ḡhulāmoñ se aisā hī sulūk karen. Unheñ dhamkiyañ na deñ. Āp ko to mālum hai ki āsmān par āp kā bhī mālik hai aur ki wuh jānībdār nahīñ hotā.

Ruhānī Zirābaktar

¹⁰ Ek ākhirī bāt, Ḳhudāwand aur us kī zabardast quwwat meñ tāqatwar ban jāeñ. ¹¹ Allāh kā pūrā zirābaktar pahan leñ tāki Iblis kī chāloñ kā sāmnā kar sakeñ. ¹² Kyoñki hamārī jang insān ke sāth nahīñ hai balki hukmrānoñ aur iḳhtiyār wāloñ ke sāth, is tārīk duniyā ke hākimōñ ke sāth aur āsmānī duniyā kī shaitānī kuwwatoñ ke sāth hai. ¹³ Chunāñche Allāh kā pūrā zirābaktar pahan leñ tāki āp musibat ke dīn Iblis ke hamloñ kā sāmnā kar sakeñ balki sab kuchh saranjām dene ke bād qāym rah sakeñ.

¹⁴ Ab yoñ khare ho jāeñ ki āp kī kamr meñ sachchāi kā paṭkā bandhā huā ho, āp ke sine par rāstbāzī kā sināband lagā ho ¹⁵ aur āp ke pānwoñ meñ aise jūte hoñ jo sulah-salāmātī kī ḳhushḳhabrī sunāne ke lie taiyār raheñ. ¹⁶ Is ke alāwā imān kī dhāl bhī uṭhāe rakheñ, kyoñki is se āp Iblis ke jalte hue tīr bujhā sakte haiñ. ¹⁷ Apne sar par najāt kā ḳhod pahan kar hāth meñ Rūh kī talwār jo Allāh kā kalām hai thāme rakheñ. ¹⁸ Aur har mauqe par Rūh meñ har tarah kī duā aur minnat karte raheñ. Jāgte aur sābitqadmī se tamām muqaddasīn ke lie duā karte raheñ. ¹⁹ Mere lie bhī duā kareñ ki jab bhī main apnā muñh kholūñ Allāh mujhe aise alfāz atā kare ki pūrī dilerī se us kī ḳhushḳhabrī kā rāz sunā sakūñ. ²⁰ Kyoñki main isī paighām kī ḳhātir qaidī, hān zanjīroñ meñ jakarā huā Masīh kā elchī hūñ. Duā kareñ ki main Masīh meñ utnī dilerī se yih paighām sunāūñ jitnā mujhe karnā chāhie.

Ākhirī Salām

²¹ Āp mere hāl aur kām ke bāre meñ bhī jānanā chāheñge. Ḳhudāwand meñ hamārā aziz bhāi aur wafādār ḳhādīm Tuḳhikus āp ko yih sab kuchh batā degā. ²² Main ne use isī lie āp ke pās bhej diyā ki āp ko hamāre hāl kā patā chale aur āp ko tasallī mile.

²³ Ḳhudā Bāp aur Ḳhudāwand Īsā Masīh āp bhāiyōñ ko salāmātī aur imān ke sāth muhabbat atā kareñ. ²⁴ Allāh kā fazl un sab ke sāth ho jo anmiṭ muhabbat ke sāth hamāre Ḳhudāwand Īsā Masīh ko pyār karte haiñ.

Filippiyon

Salām

¹ Yih khat Masīh Īsā ke ghulāmon Paulus aur Tīmuthiyus kī taraf se hai. Main Filippī meñ maujūd un tamām logon ko likh rahā hūn jinheñ Allāh ne Masīh Īsā ke zariye makhsūs-o-muqaddas kiyā hai. Main un ke buzurgon aur khādimoñ ko bhī likh rahā hūn.

² Khudā hamārā Bāp aur Khudāwand Īsā Masīh āp ko fazl aur salāmatī atā karen.

Jamāt ke lie Shukr-o-Duā

³ Jab bhī main āp ko yād kartā hūn to apne Khudā kā shukr kartā hūn. ⁴ Āp ke lie tamām duāon meñ main hameshā khushī se duā kartā hūn, ⁵ is lie ki āp pahle din se le kar āj tak Allāh kī khushkhabrī phailāne meñ mere sharik rahe haiñ. ⁶ Aur mujhe yaqīn hai ki Allāh jis ne āp meñ yih achchhā kām shurū kiyā hai ise us din takmīl tak pahunchāegā jab Masīh Īsā wāpas āegā. ⁷ Aur munāsib hai ki āp sab ke bāre meñ merā yihī khayāl ho, kyonki āp mujhe azīz rakhte haiñ. Hāñ, jab mujhe jel meñ dālā gayā yā main Allāh kī khushkhabrī kā difā yā us kī tasdiq kar rahā thā to āp bhī mere is khās fazl meñ sharik hue. ⁸ Allāh merā gawāh hai ki main kitnī shiddat se āp sab kā ārzūmand hūn. Hāñ, main Masīh kī-sī dilī shafqat ke sāth āp kā khāhishmand hūn.

⁹ Aur merī duā hai ki āp kī muhabbat meñ ilm-o-irfān aur har tarah kī ruhānī basīrat kā yahān tak izāfā ho jāe ki wuh barhtī barhtī dil se chhalak uthe. ¹⁰ Kyonki yih zarūrī hai tāki āp wuh bāten qabūl karen jo buniyādī ahmiyat kī hāmīl haiñ aur āp Masīh kī āmad tak belaus aur be'īzām zindagi guzaren. ¹¹ Aur yon āp us rāstbāzī ke phal se bhare raheñge jo āp ko Īsā Masīh ke wasīle se hāsīl hotī hai. Phir āp apnī zindagi se Allāh ko jalāl denge aur us kī tamjīd karenge.

Har Ek ko Mālūm Ho Jāe Ki Masīh Kaun Hai

¹² Bhāiyo, main chāhtā hūn ki yih bāt āp ke ilm meñ ho ki jo kuchh bhī mujh par guzarā hai wuh haqīqat meñ Allāh kī khushkhabrī ke phailāo kā bāis ban gayā hai. ¹³ Kyonki Praitoriyum * ke tamām afrād aur bāqī sab ko mālūm ho gayā hai ki main Masīh kī khātir qaidī hūn. ¹⁴ Aur mere qaid meñ hone kī wajah se Khudāwand meñ zyādātār bhāiyoñ kā etamād itnā barh gayā hai ki wuh mazīd dilerī ke sāth bilākhauf Allāh kā kalām sunāte haiñ.

¹⁵ Beshak bāz to hasad aur mukhālafat ke bāis Masīh kī munādī kar rahe haiñ, lekin bāqiyon kī niyat achchhī hai, ¹⁶ kyonki wuh jānte haiñ ki main Allāh kī khushkhabrī ke difā kī wajah se yahān parā hūn. Is lie wuh muhabbat kī rūh meñ tabliḡh karte haiñ. ¹⁷ Is ke muqābale meñ dūsre khulūdīlī se Masīh ke bāre meñ paīghām nahīn sunāte balki khudgharzi se. Yih samajhte haiñ ki ham is tarah Paulus kī giriftārī ko mazīd taklīfdeh banā sakte haiñ.

¹⁸ Lekin is se kyā farq partā hai! Aham bāt to yih hai ki Masīh kī munādī har tarah se kī jā rahī hai, khāh munād kī niyat purkhlūs ho yā na. Aur

* **1:13** Gawarnar kā sarkārī mahal Praitoriyum kahlātā thā. Yahān is kā matlab shāhshāh ke pahredāron ke kwārter bhī ho saktā hai.

is wajah se main̄ khush hūn. Aur khush rahūngā bhī, ¹⁹ kyonki main̄ jāntā hūn ki yih mere lie rihāi kā bāis banegā, is lie ki āp mere lie duā kar rahe haiñ aur Isā Masīh kā Rūh merī himāyat kar rahā hai. ²⁰ Hāñ, yih merī pūrī tawaqqo aur ummīd hai. Main̄ yih bhī jāntā hūn ki mujhe kisī bhī bāt meñ sharmindā nahīn kiyā jāegā balki jaisā māzī meñ hameshā huā ab bhī mujhe bārī dilerī se Masīh ko jalāl dene kā fazl milegā, khāh main̄ zindā rahūn yā mar jāūn. ²¹ Kyonki mere lie Masīh zindagi hai aur maut nafā kā bāis. ²² Agar main̄ zindā rahūn to is kā fāyda yih hogā ki main̄ mehnat karke mazīd phal lā sakūngā. Chunānche main̄ nahīn kah saktā ki kyā behtar hai. ²³ Main̄ bārī kash-ma-kash meñ rahtā hūn. Ek taraf main̄ kūch karke Masīh ke pās hone kī ārzū rakhtā hūn, kyonki yih mere lie sab se behtar hotā. ²⁴ Lekin dūsri taraf zyādā zarūrī yih hai ki main̄ āp kī khātir zindā rahūn. ²⁵ Aur chūnki mujhe is zarūrat kā yaqīn hai, is lie main̄ jāntā hūn ki main̄ zindā rah kar dubārā āp sab ke sāth rahūngā tāki āp taraqqī karen aur imān meñ khush raheñ. ²⁶ Hāñ, mere āp ke pās wāpas āne se āp mere sabab se Masīh Isā par had se zyādā fakhr karenge.

²⁷ Lekin āp har sūrat meñ Masīh kī khushkhabrī aur āsmān ke shahriyon ke laḡq zindagi guzāren. Phir khāh main̄ ā kar āp ko dekhūn, khāh ghairmaujūdagī meñ āp ke bāre meñ sunūn, mujhe mālūm hogā ki āp ek Rūh meñ qāym haiñ, āp mil kar yakdili se us imān ke lie jānfishānī kar rahe haiñ jo Allāh kī khushkhabrī se paidā huā hai, ²⁸ aur āp kisī sūrat meñ apne mukhālifoñ se dahshat nahīn khāte. Yih un ke lie ek nishān hogā ki wuh halāk ho jāenge jabki āp ko najāt hāsīl hogī, aur wuh bhī Allāh se. ²⁹ Kyonki āp ko na sirf Masīh par imān lāne kā fazl hāsīl huā hai balki us kī khātir dukh uṭhāne kā bhī. ³⁰ Ap bhī us muqābale meñ jānfishānī kar rahe haiñ jis meñ āp ne mujhe dekhā hai aur jis ke bāre meñ āp ne ab sun liyā hai ki main̄ ab tak us meñ masrūf hūn.

2

Yagāngat kī Zarūrat

¹ Kyā āp ke darmiyān Masīh meñ hauslā-afzāi, muhabbat kī tasallī, Rūhul-quds kī rifāqat, narmdili aur rahmat pāi jāti hai? ² Agar aisā hai to merī khushī is meñ pūrī karen ki āp ek jaisī soch rakheñ aur ek jaisī muhabbat rakheñ, ek jān aur ek zahan ho jāeñ. ³ Khudgharz na hoñ, na bātīl izzat ke pīchhe paṛeñ balki farotanī se dūsroñ ko apne se behtar samjheñ. ⁴ Har ek na sirf apnā fāyda soche balki dūsroñ kā bhī.

Masīh kī Rāh-e-Salīb

⁵ Wuhī soch rakheñ jo Masīh Isā kī bhī thī.

⁶ Wuh jo Allāh kī sūrat par thā nahīn samajhtā thā ki merā Allāh ke barābar honā koī aisi chīz hai jis ke sāth zabardastī chimṭe rahne kī zarūrat hai.

⁷ Nahīn, us ne apne āp ko is se mahrūm karke ghulām kī sūrat apnāi aur insānoñ kī mānind ban gayā. Shakl-o-sūrat meñ wuh insān pāyā gayā.

⁸ Us ne apne āp ko past kar diyā aur mauf tak tābe rahā,

balki salibī maut tak.

⁹ Is lie Allāh ne use sab se ālā maqām par sarfarāz kar diyā aur use wuh nām bakhshā jo har nām se ālā hai,

¹⁰ tāki Īsā ke is nām ke sāmne har ghutnā jhuke, khāh wuh ghutnā āsmān par, zamīn par yā is ke nīche ho,

¹¹ aur har zabān taslīm kare ki Īsā Masīh Ḳhudāwand hai. Yoñ Ḳhudā Bāp ko jalāl diyā jāegā.

Ruhānī Taraqqī kā Rāz

¹² Mere azīzo, jab main āp ke pās thā to āp hameshā farmānbardār rahe. Ab jab main ghairhāzir hūn to is kī kahīn zyādā zarūrat hai. Chunānche darte aur kānpte hue jānfishānī karte raheñ tāki āp kī najāt takmīl tak pahunchē. ¹³ Kyoñki Khudā hī āp meñ wuh kuchh karne kī khāhish paidā kartā hai jo use pasand hai, aur wuhī āp ko yih pūrā karne kī tāqat detā hai.

¹⁴ Sab kuchh burburāe aur bahs-mubāhasā kie baghair karen ¹⁵ tāki āp be'ilzām aur pāk ho kar Allāh ke bedāgh farzand sābit ho jāen, aise log jo ek terhī aur ultī nasl ke darmiyān hī āsmān ke sitarōn kī tarah chamakte-damakte ¹⁶ aur zindagī kā kalām thāme rakhte haiñ. Phir main Masīh kī āmad ke din faḡhr kar sakūngā ki na main rāygan daurā, na befāyda jidd-o-jahd kī.

¹⁷ Dekheñ, jo khidmat āp imān se saranjām de rahe haiñ wuh ek aisi qurbānī hai jo Allāh ko pasand hai. Khudā kare ki jo dukh main uṭhā rahā hūn wuh mai kī us nazar kī mānind ho jo Baitul-mugaddas meñ qurbānī par undeī jāti hai. Agar merī nazar wāqai āp kī qurbānī yoñ mukammal kare to main khush hūn aur āp ke sāth khushī manatā hūn. ¹⁸ Āp bhī isi wajah se khush hoñ aur mere sāth khushī manāen.

Timuthiyus aur Ipafruditus ko Filippiyon ke pās Bhejā Jāegā

¹⁹ Mujhe ummīd hai ki agar Khudāwand Īsā ne chāhā to main jald hī Timuthiyus ko āp ke pās bhej dūngā tāki āp ke bāre meñ khabar pā kar merā hauslā bhī barh jāe. ²⁰ Kyoñki mere pās koī aur nahīn jis kī soch bilkul merī jaisī hai aur jo itnī khulūdīlī se āp kī fikr kare. ²¹ Dūsre sab apne mafād kī talāsh meñ rahte haiñ aur wuh kuchh nazarandāz karte haiñ jo Īsā Masīh kā kām barhātā hai. ²² Lekin āp ko to mālūm hai ki Timuthiyus qābil-e-etamād sābit huā, ki us ne merā beṭā ban kar mere sāth Allāh kī khushkhabrī phailāne kī khidmat saranjām dī. ²³ Chunānche ummīd hai ki jyoñ hī mujhe patā chale ki merā kyā banegā main use āp ke pās bhej dūngā. ²⁴ Aur merā Ḳhudāwand meñ imān hai ki main bhī jald hī āp ke pās aūngā.

²⁵ Lekin main ne zarūrī samjhā ki itne meñ Ipafruditus ko āp ke pās wāpas bhej dūn jise āp ne qāsīd ke taur par merī zarūriyat pūrī karne ke lie mere pās bhej diyā thā. Wuh merā sachchā bhāī, hamkhidmat aur sāthī sipāhī sābit huā. ²⁶ Main use is lie bhej rahā hūn kyoñki wuh āp sab kā nihāyat arzūmand hai aur is lie bechain hai ki āp ko us ke bīmār hone kī khabar mil gāi thī. ²⁷ Aur wuh thā bhī bīmār balki marne ko thā. Lekin Allāh ne us par rahm kiyā, aur na sirf us par balki mujh par bhī tāki mere dukh meñ izāfa na ho jāe. ²⁸ Is lie main use aur jaldī se āp ke pās bhejūngā tāki āp use dekh kar khush ho jāen aur merī pareshānī bhī dūr ho jāe. ²⁹ Chunānche Ḳhudāwand meñ barī khushī se us kā istiqbāl karen. Us jaise logoñ kī izzat karen, ³⁰ kyoñki wuh Masīh ke kām ke bāis

marne kī naubat tak pahuñch gayā thā. Us ne apnī jān khatre meñ ḍāl di tāki āp kī jagah merī wuh k̄hidmat kare jo āp na kar sake.

3

Allāh meñ K̄hushī

¹ Mere bhāiyo, jo kuchh bhī ho, K̄hudāwand meñ k̄hush raheñ. Maiñ āp ko yih bāt batāte rahne se kabhī thaktā nahīñ, kyoñki aisā karne se āp mahfuz rahte haiñ.

Yahūdiyoñ se K̄habardār

² Kuttoñ se k̄habardār! Un sharīr mazdūroñ se hoshyār rahnā jo jism kī kāñṭ-ḥhāñṭ yāñi k̄hatnā karwāte haiñ. ³ Kyoñki ham hī haqīqī k̄hatnā ke pairokār haiñ, ham hī haiñ jo Allāh ke Rūh meñ parastish karte, Masīh Isā par faḵhr karte aur insāñi k̄hūbiyoñ par bharosā nahīñ karte.

Paulus kī Shakhsī Gawāhī

⁴ Bāt yih nahīñ kī merā apnī insāñi k̄hūbiyoñ par bharosā karne kā koī jawāz na hotā. Jab dūsre apnī insāñi k̄hūbiyoñ par faḵhr karte haiñ to maiñ un kī nisbat zyādā kar saktā hūñ. ⁵ Merā k̄hatnā huā jab maiñ abhī āṭh din kā bachchā thā. Maiñ Isrāīl qaum ke qabile Binyamīn kā hūñ, aisā Ibrāñi jis ke wālidain bhī Ibrāñi the. Maiñ Farīsiyoñ kā membar thā jo Yahūdī sharīat ke kaṭar pairokār haiñ. ⁶ Maiñ itnā sargarm thā kī Masīh kī jamātoñ ko izā pahuñchāi. Hāñ, maiñ shariat par amal karne meñ rāstbāz aur be'īlzām thā.

Haqīqī Faydā

⁷ Us waqt yih sab kuchh mere nazdik nafā kā bāis thā, lekin ab maiñ ise Masīh meñ hone ke bāis nuqsāñ hī samajhtā hūñ. ⁸ Hāñ, balki maiñ sab kuchh is azīmtarīñ bāt ke sabab se nuqsāñ samajhtā hūñ kī maiñ apne K̄hudāwand Masīh Isā ko jāntā hūñ. Usī kī k̄hatīr mujhe tamām chīzoñ kā nuqsāñ pahuñchā hai. Maiñ unheñ kūrā hī samajhtā hūñ tāki Masīh ko hāsil karūñ ⁹ aur us meñ pāyā jāūñ. Lekin maiñ is naubat tak apnī us rāstbāzī ke zariye nahīñ pahuñch saktā jo sharīat ke tābe rahne se hāsil hotī hai. Is ke lie wuh rāstbāzī zarūrī hai jo Masīh par imāñ lāne se miltī hai, jo Allāh kī taraf se hai aur jo imāñ par mabnī hotī hai. ¹⁰ Hāñ, maiñ sab kuchh kūrā hī samajhtā hūñ tāki Masīh ko, us ke jī uṭhne kī qudrat aur us ke dukhoñ meñ sharīk hone kā fazl jāñ lūñ. Yoñ maiñ us kī maut kā hamshakl bantā jā rahā hūñ, ¹¹ is ummīd meñ kī maiñ kisī na kisī tarah murdoñ meñ se jī uṭhne kī naubat tak pahuñchūngā.

Inām Hāsil Karne ke lie Daureñ

¹² Matlab yih nahīñ kī maiñ yih sab kuchh hāsil kar chukā yā kāmīl ho chukā hūñ. Lekin maiñ manzil-e-maqsūd kī taraf daurā huā jātā hūñ tāki wuh kuchh pakaṭ lūñ jis ke lie Masīh Isā ne mujhe pakaṭ liyā hai. ¹³ Bhāiyo, meñ apne bāre meñ yih k̄hayāl nahīñ kartā kī maiñ ise hāsil kar chukā hūñ. Lekin maiñ is ek hī bāt par dhyāñ detā hūñ, jo kuchh mere pīchhe hai wuh maiñ bhūl kar saḵht tag-o-dau ke sāth us taraf baṛhtā hūñ jo āge paṛā hai. ¹⁴ Maiñ sīdhā manzil-e-maqsūd kī taraf daurā huā jātā hūñ tāki wuh inām hāsil karūñ jis ke lie Allāh ne mujhe Masīh Isā meñ āsmāñ par bulāyā hai.

Masīh meñ Puḵhtā Honā

¹⁵ Chunānche ham meñ se jitne kāmīl haiñ āeñ, ham aisī soch rakheñ. Aur agar āp kisī bāt meñ farq sochte haiñ to Allāh āp par yih bhī zāhir karegā. ¹⁶ Jo bhī ho, jis marhale tak ham pahuñch gae haiñ āeñ, ham us ke mutābiq zindagi guzāreñ.

¹⁷ Bhāiyo, mil kar mere naqsh-e-qadam par chaleñ. Aur un par k̄hūb dhyān deñ jo hamāre namūne par chalte haiñ. ¹⁸ Kyonki jis tarah maiñ ne āp ko kai bār batāyā hai aur ab ro ro kar batā rahā hūñ, bahut-se log apne chāl-chalan se zāhir karte haiñ ki wuh Masīh kī salīb ke dushman haiñ. ¹⁹ Aise logoñ kā anjām halākat hai. Khāne-pine ki pābandiyāñ aur khatne par faḡhr un kā K̄hudā ban gayā hai. * Hāñ, wuh sirf duniyāwī soch rakhte haiñ. ²⁰ Lekin ham āsmān ke shahrī haiñ, aur ham shiddat se is intazār meñ haiñ ki hamārā Najātdahindā aur K̄hudāwand Isā Masīh wahīñ se āe. ²¹ Us waqt wuh hamāre pasthāl badano ko badal kar apne jalālī badan ke hamshakl banā degā. Aur yih wuh us quwwat ke zariye karegā jis se wuh tamām chīzeñ apne tābe kar saktā hai.

4

Hidāyāt

¹ Chunānche mere pyāre bhāiyo, jin kā ārzūmand maiñ hūñ aur jo merī musarrat kā bāis aur merā tāj haiñ, K̄hudāwand meñ sābitqadam raheñ. Azīzo, ² maiñ Yuwadiyā aur Suntuḡhe se apil kartā hūñ ki wuh K̄hudāwand meñ ek jaisī soch rakheñ. ³ Hāñ mere hamk̄hidmat bhāi, merī āp se guzārish hai ki āp un kī madad kareñ. Kyonki wuh Allāh kī k̄hushk̄habrī phailāne kī jidd-o-jahd meñ mere sāth k̄hidmat kartī rahī haiñ, us muqābale meñ jis meñ Klemens aur mere wuh bāqī madadgār bhī sharīk the jin ke nām kitāb-e-hayāt meñ darj haiñ.

⁴ Har waqt K̄hudāwand meñ k̄hushī manāeñ. Ek bār phir kahtā hūñ, k̄hushī manāeñ.

⁵ Āp kī narndilī tamām logoñ par zāhir ho. Yād rakheñ ki K̄hudāwand āne ko hai. ⁶ Apnī kisī bhī fikr meñ ulajh kar pareshān na ho jāeñ balki har hālat meñ duā aur iltijā karke apnī darḡhāsteñ Allāh ke sāmne pesh kareñ. Dhyān rakheñ ki āp yih shukrguzārī kī rūh meñ kareñ. ⁷ Phir Allāh kī salāmātī jo samajh se bāhar hai āp ke dilon aur k̄hayālāt ko Masīh Isā meñ mahfūz rakhegī.

⁸ Bhāiyo, ek āk̄hirī bāt, jo kuchh sachchā hai, jo kuchh sharīf hai, jo kuchh rāst hai, jo kuchh muqaddas hai, jo kuchh pasandidā hai, jo kuchh umdā hai, ḡharz, agar koī ak̄hlāqī yā qābil-e-tārīf bāt ho to us kā k̄hayāl rakheñ. ⁹ Jo kuchh āp ne mere wasile se sikh liyā, hāsil kar liyā, sun liyā yā dekḡ liyā hai us par amal kareñ. Phir salāmātī kā K̄hudā āp ke sāth hogā.

Jamāt kī Mālī Imdād ke lie Shukriyā

¹⁰ Maiñ K̄hudāwand meñ nihāyat hī k̄hush huā ki ab āk̄hirkār āp kī mere lie fikrmandī dubārā jāg ūthī hai. Hāñ, mujhe patā hai ki āp pahle bhī fikrmand the, lekin āp ko is kā izhār karne kā mauqā nahīñ milā thā. ¹¹ Maiñ yih apnī kisī zarūrat kī wajah se nahīñ kah rahā, kyonki maiñ ne har hālat meñ k̄hush rahne kā rāz sikh liyā hai. ¹² Mujhe dabāe jāne kā tajrabā huā hai aur har chīz kasrat se muyassar hone kā bhī. Mujhe har hālat se k̄hūb wāqif kiyā gayā hai, ser hone se aur bhūkā rahne se bhī, har

* **3:19** Lafzī tarjūmā: Un kā peḡ aur un kā apnī sharm par faḡhr un kā K̄hudā ban gayā hai.

chīz kasrat se muyassar hone se aur zarūratmand hone se bhī. ¹³ Masīh meñ main sab kuchh karne ke qābil hūn, kyonki wuhī mujhe taqwiyat detā rahtā hai.

¹⁴ To bhī achchhā thā ki āp merī musībat meñ sharīk hue. ¹⁵ Āp jo Filippī ke rahne wāle haiñ khud jānte haiñ ki us waqt jab Masīh kī munādī kā kām āp ke ilāqe meñ shurū huā thā aur main sūbā Makiduniyā se nikal āyā thā to sirf āp kī jamāt pūre hisāb-kitāb ke sāth paise de kar merī khidmat meñ sharīk huī. ¹⁶ Us waqt bhī jab main Thissalunike Shahr meñ thā āp ne kāi bār merī zarūriyāt pūrī karne ke lie kuchh bhej diyā. ¹⁷ Kahne kā matlab yih nahīn ki main āp se kuchh pānā chāhtā hūn, balki merī shadīd khāhish yih hai ki āp ke dene se āp hī ko Allāh se kasrat kā sūd mil jāe. ¹⁸ Yihī merī rasīd hai. Main ne pūrī raqam wasūl pāī hai balki ab mere pās zarūrat se zyādā hai. Jab se mujhe Ipafruditus ke hāth āp kā hadiyā mil gayā hai mere pās bahut kuchh hai. Yih khushbūdār aur qābil-e-qabūl qurbānī Allāh ko pasandīdā hai. ¹⁹ Jawāb meñ merā Khudā apnī us jalālī daulat ke muwāfiq jo Masīh Īsā meñ hai āp kī tamām zarūriyāt pūrī kare. ²⁰ Allāh hamāre Bāp kā jalāl azal se abad tak ho. Āmīn.

Salām aur Barkat

²¹ Tamām maqāmī muqaddasīn ko Masīh Īsā meñ merā salām denā. Jo bhāī mere sāth haiñ wuh āp ko salām kahte haiñ. ²² Yahān ke tamām muqaddasīn āp ko salām kahte haiñ, khāskar shahanshāh ke gharāne ke bhāī aur bahneñ. ²³ Khudāwand Īsā Masīh kā fazl āp kī rūh ke sāth rahe. Āmīn.

Kulussiyon

¹ Yih khat Paulus ki taraf se hai jo Allāh kī marzī se Masīh Īsā kā rasūl hai. Sāth hī yih bhāi Tīmuthiyus kī taraf se bhī hai.

² Maiñ Kulusse Shahr ke muqaddas bhāiyon ko likh rahā hūn jo Masīh par imān lāe haiñ:

Khudā hamārā Bāp āp ko fazl aur salāmati baḡhshe.

Shukrguzārī kī Duā

³ Jab ham āp ke lie duā karte haiñ to har waqt Khudā apne Khudāwand Īsā Masīh ke Bāp kā shukr karte haiñ, ⁴ kyonki ham ne āp ke Masīh Īsā par imān aur āp kī tamām muqaddasin se muhabbat ke bāre meñ sun liyā hai. ⁵ Āp kā yih imān aur muhabbat wuh kuchh zāhir karte haiñ jis kī āp ummīd rakhte haiñ aur jo āsmān par āp ke lie mahfūz rakhā gayā hai. Aur āp ne yih ummīd us waqt se rakhī hai jab se āp ne pahlī martabā sachchāi kā kalām yāni Allāh kī khushkhabrī sunī. ⁶ Yih paighām jo āp ke pās pahuñch gayā pūrī duniyā meñ phal lā rahā aur baḡh rahā hai, bilkul usī tarah jis tarah yih āp meñ bhī us din se kām kar rahā hai jab āp ne pahlī bār ise sun kar Allāh ke fazl kī pūrī haqiqat samajh li. ⁷ Āp ne hamāre azīz hamkhidmat Ipafrās se is khushkhabrī kī tālīm pā li thī. Masīh kā yih wafādār kḡhidmat hamārī jagah āp kī kḡhidmat kar rahā hai. ⁸ Usī ne hamēñ āp kī us muhabbat ke bāre meñ batāyā jo Rūhul-quds ne āp ke dilon meñ ḡāl dī hai.

⁹ Is wajah se ham āp ke lie duā karne se bāz nahīn āe balki yih māngte rahte haiñ ki Allāh āp ko har ruhānī hikmat aur samajh se nawāz kar apnī marzī ke ilm se bhar de. ¹⁰ Kyonki phir hī āp apnī zindagī Khudāwand ke lāyq guzār sakeñge aur har tarah se use pasand āeñge. Hāñ, āp har qism kā achchhā kām karke phal lāeñge aur Allāh ke ilm-o-irfān meñ taraqqī kareñge. ¹¹ Aur āp us kī jalālī qudrat se milne wālī har qism kī quwwat se taqwīyat pā kar har waqt sābitqadmī aur sabar se chal sakeñge. Āp khushī se ¹² Bāp kā shukr kareñge jis ne āp ko us mīrās meñ hissā lene ke lāyq banā diyā jo us ke raushnī meñ rahne wāle muqaddasin ko hāsīl hai. ¹³ Kyonki wuhī hamēñ tarīkī ke ikhtiyār se rihāi de kar apne pyāre Farzand kī bādshāhī meñ lāyā, ¹⁴ us wāhid shakhs ke ikhtiyār meñ jis ne hamārā fidyā de kar hamāre gunāhoñ ko muāf kar diyā.

Masīh kī Shakhsiyat aur Kām

¹⁵ Allāh ko dekhā nahīn jā saktā, lekin ham Masīh ko dekh sakte haiñ jo Allāh kī sūrat aur kāynāt kā pahlauḡhā hai. ¹⁶ Kyonki Allāh ne usī meñ sab kuchh kḡhalaq kiyā, kḡhāh āsmān par ho yā zamīn par, ānkhon ko nazar āe yā na, kḡhāh shāhī taḡht, quwwateñ, hukmrān yā ikhtiyār wāle hūn. Sab kuchh Masīh ke zariye aur usī ke lie kḡhalaq huā. ¹⁷ Wuhī sab chīzoñ se pahle hai aur usī meñ sab kuchh qāym rahtā hai. ¹⁸ Aur wuh badan yāni apnī jamāt kā sar bhī hai. Wuhī ibtidā hai, aur chūnki pahle wuhī murdoñ meñ se jī uḡhā is lie wuhī un meñ se pahlauḡhā bhī hai tāki wuh sab bātoñ meñ awwal ho. ¹⁹ Kyonki Allāh ko pasand āyā ki Masīh meñ us kī pūrī māmūrī sukūnat kare ²⁰ aur wuh Masīh ke zariye sab bātoñ kī apne sāth sulah karā le, kḡhāh wuh zamīn kī hūn kḡhāh āsmān kī. Kyonki

us ne Masih ke salib par bahāe gae ḳhūn ke wasile se sulah-salāmatī qāym kī.

²¹ Āp bhī pahle Allāh ke sāmne ajnabī the aur dushman kī-sī soch rakh kar bure kām karte the. ²² Lekin ab us ne Masih ke insānī badan kī maut se āp ke sāth sulah kar lī hai tāki wuh āp ko muqaddas, bedāgh aur be'īlzām hālat meñ apne huzūr kharā kare. ²³ Beshak ab zarūrī hai ki āp īmān meñ qāym raheñ, ki āp ṭhos buniyād par mazbūtī se khare raheñ aur us khushkhabrī kī ummīd se haṭ na jāeñ jo āp ne sun lī hai. Yih wuhī paighām hai jis kī munādī duniyā meñ har maḳhlūq ke sāmne kar dī gai hai aur jis kā ḳhādim main Paulus ban gayā hūn.

Jamāt ke Ḳhādim kī Haisiyat se Paulus kī Ḳhidmat

²⁴ Ab main un dukhoñ ke bāis ḳhushī manātā hūn jo main āp kī ḳhātir uṭhā rahā hūn. Kyoñki main apne jism meñ Masih ke badan yānī us kī jamāt kī ḳhātir Masih kī musibatōñ kī wuh kamiyān pūrī kar rahā hūn jo ab tak rah gai haiñ. ²⁵ Hāñ, Allāh ne mujhe apnī jamāt kā ḳhādim banā kar yih zimmedārī dī ki main āp ko Allāh kā pūrā kalām sunā dūn, ²⁶ wuh rāz jo azal se tamām guzarī nasloñ se poshīdā rahā thā lekin ab muqaddasīn par zāhir kiyā gayā hai. ²⁷ Kyoñki Allāh chāhtā thā ki wuh jān leñ ki Ghairyahūdiyōñ meñ yih rāz kitnā beshqīmat aur jalālī hai. Aur yih rāz hai kyā? Yih kī Masih āp meñ hai. Wuhī āp meñ hai jis ke bāis ham Allāh ke jalāl meñ sharik hone kī ummīd rakhte haiñ. ²⁸ Yoñ ham sab ko Masih kā paighām sunāte haiñ. Har mumkinā hikmat se ham unheñ samjhāte aur tālim dete haiñ tāki har ek ko Masih meñ kāmīl hālat meñ Allāh ke huzūr pesh kareñ. ²⁹ Yihī maqsad pūrā karne ke lie main saḳht mehnat kartā hūn. Hāñ, main pūrī jidd-o-jahd karke Masih kī us quwwat kā sahārā letā hūn jo bare zor se mere andar kām kar rahī hai.

2

¹ Main chāhtā hūn ki āp jān leñ ki main āp ke lie kis qadar jānfishānī kar rahā hūn—āp ke lie, Laudikiyā wāloñ ke lie aur un tamām imāndāroñ ke lie bhī jin kī mere sāth mulāqāt nahīn huī. ² Merī koshish yih hai ki un kī dilī hauslā-afzāi kī jāe aur wuh muhabbat meñ ek ho jāeñ, ki unheñ wuh ṭhos etamād hāsīl ho jāe jo pūrī samajh se paidā hotā hai. Kyoñki main chāhtā hūn ki wuh Allāh kā rāz jān leñ. Rāz kyā hai? Masih ḳhud.

³ Usī meñ hikmat aur ilm-o-irfān ke tamām ḳhazāne poshīdā haiñ.

⁴ Gharz ḳhabardār raheñ ki koī āp ko bazāhir sahīh aur mīṭhe mīṭhe alfāz se dhokā na de. ⁵ Kyoñki go main jism ke lihāz se hāzir nahīn hūn, lekin Rūh meñ main āp ke sāth hūn. Aur main yih dekh kar ḳhush hūn ki āp kitnī munazzam zindagī guzarte haiñ, ki āp kā Masih par īmān kitnā pukhtā hai.

Masih meñ Zindagī

⁶ Āp ne Isā Masih ko Ḳhudāwand ke taur par qabūl kar liyā hai. Ab us meñ zindagī guzāreñ. ⁷ Us meñ jaṛ pakāreñ, us par apnī zindagī tamīr kareñ, us īmān meñ mazbūt raheñ jis kī āp ko tālim dī gai hai aur shukrguzārī se labrez ho jāeñ.

⁸ Muhtāt raheñ ki koī āp ko falsafiyānā aur mahz fareb dene wālī bātoñ se apne jāl meñ na phānsā le. Aisī bātoñ kā sarchashmā Masih nahīn balki insānī riwāyateñ aur is duniyā kī quwwateñ haiñ. ⁹ Kyoñki Masih meñ ulūhiyat kī sārī māmūrī mujassam ho kar sukūnat kartī hai. ¹⁰ Aur āp ko

jo Masīh meñ haiñ us kī māmūrī meñ sharīk kar diyā gayā hai. Wuhī har hukmrān aur iḡhtiyār wāle kā sar hai.

¹¹ Us meñ āte waqt āp kā ḡhatnā bhī karwāyā gayā. Lekin yih ḡhatnā insānī hāthoñ se nahīn kiyā gayā balki Masīh ke wasīle se. Us waqt āp kī purānī fitrat utār dī gai, ¹² āp ko baptismā de kar Masīh ke sāth dafnāyā gayā aur āp ko imān se zindā kar diyā gayā. Kyoñki āp Allāh kī qudrat par imān lāe the, usī qudrat par jis ne Masīh ko murdoñ meñ se zindā kar diyā thā. ¹³ Pahlē āp apne gunāhoñ aur nāmāḡhtūn jismānī hālat ke sabab se murdā the, lekin ab Allāh ne āp ko Masīh ke sāth zindā kar diyā hai. Us ne hamāre tamām gunāhoñ ko muāf kar diyā hai. ¹⁴ Hamāre qarḡ kī jo rasīd apñī sharāyt kī binā par hamāre ḡhilāf thī use us ne mansūḡh kar diyā. Hāñ, us ne ham se dūr karke use kīloñ se salīb par jaḡ diyā. ¹⁵ Us ne hukmrānoñ aur iḡhtiyār wāloñ se un kā aslāh chhīn kar sab ke sāmne un kī ruswāi kī. Hāñ, Masīh kī salībī maut se wuh Allāh ke ḡaidi ban gae aur unheñ fatah ke julūs meñ us ke pīchhe pīchhe chalnā parā.

¹⁶ Chunāñche koī āp ko is wajah se mujrim na ṡhahrāe kī āp kyā kyā ḡhāte-pīte yā kaun kaun-sī ideñ manāte haiñ. Isī tarah koī āp kī adālat na kare agar āp Hilāl kī Īd yā Sabat kā din nahīn manāte. ¹⁷ Yih chīzeñ to sirf āne wālī haḡīḡat kā sāyā hī haiñ jabki yih haḡīḡat ḡhud Masīh meñ pāī jāti hai. ¹⁸ Aise log āp ko mujrim na ṡhahrāeñ jo zāhirī farotanī aur farishtoñ kī pūjā par isrār karte haiñ. Baḡī tafsīl se apñī royañ meñ dekhī huī bāteñ bayān karte karte un ke ḡhairrūhānī zahan ḡhāhmaḡhāh phūl jāte haiñ. ¹⁹ Yoñ unhoñ ne Masīh ke sāth lage rahnā chhor diyā agarche wuh badan kā sar hai. Wuhī joḡoñ aur paṡṡhoñ ke zariye pūre badan ko saḡarā de kar us ke muḡhtalif hissoñ ko joḡ detā hai. Yoñ pūrā badan Allāh kī madad se taraḡḡī kartā jātā hai.

Masīh ke sāth Marnā aur Zindagī Guzārñā

²⁰ Āp to Masīh ke sāth mar kar duniyā kī kuwwatoñ se āzād ho gae haiñ. Agar aisā hai to āp zindagī aise kyoñ guzārte haiñ jaise kī āp abhī tak is duniyā kī milkiyat haiñ? Āp kyoñ is ke ahkām ke tābe rahte haiñ? ²¹ Masalan “Ise hāth na lagāñā, wuh na chakhñā, yih na chhūñā.” ²² In tamām chīzoñ kā maḡsad to yih hai kī istemāl ho kar ḡhatm ho jāeñ. Yih sirf insānī ahkām aur tālimāt haiñ. ²³ Beshak yih ahkām jo ḡhāre hue mazhabī farāyḡ, nām-nihād farotanī aur jism ke saḡht dabāw kā taḡāzā karte haiñ hikmat par mabñī to lagte haiñ, lekin yih bekār haiñ aur sirf jism hī kī ḡhāhishāt pūrī karte haiñ.

3

¹ Āp ko Masīh ke sāth zindā kar diyā gayā hai, is lie wuh kuchh talāsh karen jo āsmān par hai jahāñ Masīh Allāh ke dahne hāth baiṡhā hai. ² Duniyāwī chīzoñ ko apne ḡhayāloñ kā markaz na banaeñ balki āsmānī chīzoñ ko. ³ Kyoñki āp mar gae haiñ aur ab āp kī zindagī Masīh ke sāth Allāh meñ poshidā hai. ⁴ Masīh hī āp kī zindagī hai. Jab wuh zāhir ho jāegā to āp bhī us ke sāth zāhir ho kar us ke jalāl meñ sharīk ho jāeñge.

Purānī aur Naī Zindagī

⁵ Chunāñche un duniyāwī chīzoñ ko mār dāleñ jo āp ke andar kām kar rahī haiñ: zinākārī, nāpākī, shahwatparastī, burī ḡhāhishāt aur lālach. (Lālach to ek ḡism kī butparastī hai.) ⁶ Allāh kā ḡhazab aisī hī bātoñ

kī wajah se nāzil hogā. ⁷ Ek waqt thā jab āp bhī in ke mutābiq zindagī guzārte the, jab āp kī zindagī in ke qābū meñ thī.

⁸ Lekin ab waqt ā gayā hai ki āp yih sab kuchh yānī ḡhussā, taish, badsulūkī, buhtān aur gandī zabān k̄hastāhāl kapre kī tarah utār kar phaiñk deñ. ⁹ Ek dūstre se bāt karte waqt jhūt mat bolnā, kyonki āp ne apnī purānī fitrat us kī harkatoñ samet utār dī hai. ¹⁰ Sāth sāth āp ne nai fitrat pahan lī hai, wuh fitrat jis kī tajdīd hamārā K̄hāliq apnī sūrat par kartā jā rahā hai tāki āp use aur behtar taur par jān leñ. ¹¹ Jahāñ yih kām ho rahā hai wahāñ logoñ meñ koī farq nahīñ hai, k̄hāh koī Ghairyahūdī ho yā Yahūdī, maḡhtūn ho yā nāmaḡhtūn, Ghairyūnānī ho yā Skūti, * ḡhulām ho yā āzād. Koī farq nahīñ partā, sirf Masih hī sab kuchh aur sab meñ hai.

¹² Allāh ne āp ko chun kar apne lie maḡhsūs-o-muḡaddas kar liyā hai. Wuh āp se muhabbat rakhtā hai. Is lie ab tars, nekī, farotanī, narmdilī aur sabar ko pahan leñ. ¹³ Ek dūstre ko bardāsht karen, aur agar āp kī kisi se shikāyat ho to use muāf kar deñ. Hāñ, yoñ muāf karen jis tarah K̄hudāwand ne āp ko muāf kar diyā hai. ¹⁴ In ke alāwā muhabbat bhī pahan leñ jo sab kuchh bāndh kar kāmiliyat kī taraf le jāti hai. ¹⁵ Masih kī salāmāti āp ke diloñ meñ hukūmat kare. Kyonki Allāh ne āp ko isī salāmāti kī zindagī guzārne ke lie bulā kar ek badan meñ shāmil kar diyā hai. Shukrguzār bhī raheñ. ¹⁶ Āp kī zindagī meñ Masih ke kalām kī pūrī daulat ghar kar jāe. Ek dūstre ko har tarah kī hikmat se tālim dete aur samjhāte raheñ. Sāth sāth apne diloñ meñ Allāh ke lie shukrguzārī ke sāth zabūr, hamd-o-sanā aur ruhānī git gāte raheñ. ¹⁷ Aur jo kuchh bhī āp karen k̄hāh zabānī ho yā amlī wuh K̄hudāwand Īsā kā nām le kar karen. Har kām meñ usī ke wasīle se K̄hudā Bāp kā shukr karen.

Nai Zindagī meñ Tālluqāt Kaise Hūñ

¹⁸ Bīwiyo, apne shauhar ke tābe raheñ, kyonki jo K̄hudāwand meñ hai us ke lie yihī munāsib hai.

¹⁹ Shauharo, apnī bīwiyoñ se muhabbat rakheñ. Un se talḡhmizājī se pesh na aēñ.

²⁰ Bachcho, har bāt meñ apne mān-bāp ke tābe raheñ, kyonki yihī K̄hudāwand ko pasand hai.

²¹ Wālidō, apne bachchoñ ko mushta'il na karen, warnā wuh bedil ho jāenge.

²² ḡhulāmo, har bāt meñ apne duniyāwī mālikoñ ke tābe raheñ. Na sirf un ke sāmne hī aur unheñ khush rakhne ke lie khidmat karen balki k̄hulūsdilī aur K̄hudāwand kā k̄hauf mān kar kām karen. ²³ Jo kuchh bhī āp karte haiñ use pūrī lagan ke sāth karen, is tarah jaisā ki āp na sirf insānoñ ki balki K̄hudāwand kī khidmat kar rahe hūñ. ²⁴ Āp to jānte haiñ ki K̄hudāwand āp ko is ke muāwaze meñ wuh mīrās degā jis kā wādā us ne kiyā hai. Haḡiqat meñ āp K̄hudāwand Masih kī hī khidmat kar rahe haiñ. ²⁵ Lekin jo ḡhalat kām kare use apnī ḡhaltiyoñ kā muāwazā bhī milegā. Allāh to kisi kī bhī jānibdarī nahīñ kartā.

4

¹ Māliko, apne ḡhulāmoñ ke sāth munsifānā aur jāyz sulūk karen. Āp to jānte haiñ ki āsmān par āp kā bhī mālik hai.

* **3:11** Ek qabilā jo zalīl samjhā jāta thā.

Hidāyāt

² Duā meñ lage raheñ. Aur duā karte waqt shukrguzārī ke sāth jāgte raheñ. ³ Sāth sāth hamāre lie bhī duā kareñ tāki Allāh hamāre lie kalām sunāne kā darwāzā khole aur ham Masīh kā rāz pesh kar sakeñ. Ākhir mainī isī rāz kī wajah se qaid meñ hūñ. ⁴ Duā kareñ kī mainī ise yoñ pesh karūñ jis tarah karnā chāhie, kī ise sāf samjhā jā sake.

⁵ Jo ab tak imān na lāe hoñ un ke sāth dānishmandānā sulūk kareñ. Is silsile meñ har mauqe se faydā uṭhāeñ. ⁶ Āp kī guftgū har waqt mehrbān ho, aisi kī mazā āe aur āp har ek ko munāsib jawāb de sakeñ.

Ākhirī Salām-o-Duā

⁷ Jahān tak merā tālluq hai hamārā azīz bhāi Tuḡhikus āp ko sab kuchh batā degā. Wuh ek wafādār khādīm aur Ḳhudāwand meñ hamkhdmat rahā hai. ⁸ Mainī ne use khāskar is lie āp ke pās bhej diyā tāki āp ko hamārā hāl mālūm ho jāe aur wuh āp kī hauslā-afzāī kare. ⁹ Wuh hamāre wafādār aur azīz bhāi Unesimus ke sāth āp ke pās ā rahā hai, wuhī jo āp kī jamāt se hai. Donoñ āp ko wuh sab kuchh sunā denge jo yahān ho rahā hai.

¹⁰ Aristarkhus jo mere sāth qaid meñ hai āp ko salām kahtā hai aur isi tarah Barnabās kā kazarā * Marqus bhī. (Āp ko us ke bāre meñ hidāyāt dī gai haiñ. Jab wuh āp ke pās āe to use khushāmdīd kahnā.) ¹¹ Īsā jo Yūstus kahlātā hai bhī āp ko salām kahtā hai. Un meñ se jo mere sāth Allāh kī bādshāhī meñ khidmat kar rahe haiñ sirf yih tīn mard Yahūdi haiñ. Aur yih mere lie tasallī kā bāis rahe haiñ.

¹² Masīh Īsā kā khādīm Ipafrās bhī jo āp kī jamāt se hai salām kahtā hai. Wuh har waqt baṛī jidd-o-jahd ke sāth āp ke lie duā kartā hai. Us kī khās duā yih hai kī āp mazbūtī ke sāth khare raheñ, kī āp bāligh Masīhī ban kar har bāt meñ Allāh kī marzi ke mutābiq chaleñ. ¹³ Mainī khud is kī tasdiq kar saktā hūñ kī us ne āp ke lie saḡht mehnat kī hai balki Laudikiyā aur Hiyarāpulis kī jamātoñ ke lie bhī. ¹⁴ Hamāre azīz dāktar Lūqā aur Demās āp ko salām kahte haiñ.

¹⁵ Merā salām Laudikiyā kī jamāt ko denā aur isi tarah Numfās ko us jamāt samet jo us ke ghar meñ jamā hotī hai. ¹⁶ Yih parhne ke bād dhyān deñ kī Laudikiyā kī jamāt meñ bhī yih khat parhā jāe aur āp Laudikiyā kā khat bhī parheñ. ¹⁷ Arkhippus ko batā denā, khabardār kī āp wuh khidmat takmīl tak pahuñchāeñ jo āp ko Ḳhudāwand meñ sauñpī gai hai.

¹⁸ Mainī apne hāth se yih alfāz likh rahā hūñ. Merī yānī Paulus kī taraf se salām. Merī zanjireñ mat bhūlnā! Allāh kā fazl āp ke sāth hotā rahe.

* **4:10** Yūnāni lafz se zāhir nahīn hotā kī Marqus chachā, māmūn, phūphī yā khālā kā laṛkā hai.

1 Thissalunīkiyōn

¹ Yih khat Paulus, Silwānus aur Timuthiyus kī taraf se hai.

Ham Thissalunīkiyōn kī jamāt ko likh rahe haiñ, unheñ jo Kḥudā Bāp aur Kḥudāwand Isā Masih par imān lāe haiñ.

Allāh āp ko fazl aur salāmāti bakhshe.

Thissalunīkiyōn kī Zindagī aur Īmān

² Ham har waqt āp sab ke lie Kḥudā kā shukr karte aur apnī duāon meñ āp ko yād karte rahte haiñ. ³ Hamen apne Kḥudā Bāp ke huzūr kḥaskar āp kā amal, mehnat-mashaqqat aur sābitqadmī yād ātī rahtī hai. Āp apnā imān kitnī achchhī tarah amal meñ lāe, āp ne muhabbat kī rūh meñ kitnī mehnat-mashaqqat kī aur āp ne kitnī sābitqadmī dikhāi, aisi sābitqadmī jo sirf hamāre Kḥudāwand Isā Masih par ummīd hī dilā saktī hai. ⁴ Bhāiyo, Allāh āp se muhabbat rakhtā hai, aur hameñ pūrā ilm hai ki us ne āp ko wāqai chun liyā hai. ⁵ Kyoñki jab ham ne Allāh kī kḥushkhabrī āp tak pahuñchāi to na sirf bāteñ karke balki quwwat ke sāth, Rūhul-quds meñ aur pūre etamād ke sāth. Āp jānte haiñ ki jab ham āp ke pās the to ham ne kis tarah kī zindagī guzārī. Jo kuchh ham ne kiyā wuh āp kī khātir kiyā. ⁶ Us waqt āp hamāre aur Kḥudāwand ke namūne par chalne lage. Agarche āp barī musibat meñ paṛ gae to bhī āp ne hamāre paighām ko us kḥushī ke sāth qabūl kiyā jo sirf Rūhul-quds de saktā hai. ⁷ Yoñ āp sūbā Makiduniyā aur sūbā Aḥhayā ke tamām imāndāron ke lie namūnā ban gae. ⁸ Kḥudāwand ke paighām kī āwāz āp meñ se nikal kar na sirf Makiduniyā aur Aḥhayā meñ sunāi dī, balki yih khabar ki āp Allāh par imān rakhte haiñ har jagah tak pahuñch gai hai. Natīje meñ hameñ kuchh kahne kī zarūrat nahīn rahī, ⁹ kyoñki log har jagah bāt kar rahe haiñ ki āp ne hameñ kis tarah kḥushāmdīd kahā hai, ki āp ne kis tarah buton se muñh pher kar Allāh kī taraf rujū kiyā tāki zindā aur haqiqī Kḥudā kī khidmat karen. ¹⁰ Log yih bhī kah rahe haiñ ki ab āp is intazār meñ haiñ ki Allāh kā Farzand āsmān par se āe yāñi Isā jise Allāh ne murdon meñ se zindā kar diyā aur jo hameñ āne wāle gḥazab se bachāegā.

2

Thissalunīke meñ Paulus kā Kām

¹ Bhāiyo, āp jānte haiñ ki hamārā āp ke pās ānā befaydā na huā. ² Āp us dukh se bhī wāqif haiñ jo hameñ āp ke pās āne se pahle sahnā parā, ki Filippi Shahr meñ hamāre sāth kitnī badsulūki huī thī. To bhī ham ne apnē Kḥudā kī madad se āp ko us kī kḥushkhabrī sunāne kī jurrat kī halāñki bahut muḥālafat kā sāmnā karnā parā. ³ Kyoñki jab ham āp ko ubhārte haiñ to is ke pīchhe na to koī gḥalat niyat hotī hai, na koī nāpāk maqsad yā chālākī. ⁴ Nahīn, Allāh ne kḥud hameñ jāñch kar is lāyq samjhā ki ham us kī kḥushkhabrī sunāne kī zimmedārī sañbhāleñ. Isī binā par ham bolte haiñ, insānon ko kḥush rakhne ke lie nahīn balki Allāh ko jo hamāre dilon ko parakhtā hai. ⁵ Āp ko bhī mālūm hai ki ham ne na kḥushāmad se kām liyā, na ham pas-e-pardā lālchī the—Allāh hamārā gawāh hai! ⁶ Ham is maqsad se kām nahīn kar rahe the ki log hamārī izzat karen, kḥāh āp hoñ yā dīgar log. ⁷ Masih ke rasūlon kī haisiyat se

ham āp ke lie māli bojh ban sakte the, lekin ham āp ke darmiyān hote hue narmdil rahe, aisī mān kī tarah jo apne chhoṭe bachchoṅ kī parwarish kartī hai. ⁸ Hamārī āp ke lie chāhat itnī shadid thī ki ham āp ko na sirf Allāh kī ḡhushḡhabrī kī barkat meṅ sharīk karne ko taiyār the balki apnī zindagiyoṅ meṅ bhī. Hān, āp hameṅ itne azīz the! ⁹ Bhāiyo, beshak āp ko yād hai ki ham ne kitnī sakht mehnat-mashaqqat ki. Din rāt ham kām karte rahe tāki Allāh kī ḡhushḡhabrī sunāte waqt kisī par bojh na baneṅ.

¹⁰ Āp aur Allāh hamāre gawāh haiṅ ki āp imān lāne wāloṅ ke sāth hamārā sulūk kitnā muḡaddas, rāst aur be'ilzām thā. ¹¹ Kyoṅki āp jānte haiṅ ki ham ne āp meṅ se har ek se aisā sulūk kiyā jaisā bāp apne bachchoṅ ke sāth kartā hai. ¹² Ham āp kī hauslā-afzāi karte, āp ko tasallī dete aur āp ko samjhāte rahe ki āp Allāh ke lāyq zindagi guzāreṅ, kyoṅki wuh āp ko apnī bādshāhī aur jalāl meṅ hissā lene ke lie bulātā hai.

¹³ Ek aur wajah hai ki ham har waqt Ḳhudā kā shukr karte haiṅ. Jab ham ne āp tak Allāh kā paighām pahuṅchāyā to āp ne use sun kar yoṅ gabul kiyā jaisā yih haqīqat meṅ hai yānī Allāh kā kalām jo insānoṅ kī taraf se nahīn hai aur jo āp imāndāroṅ meṅ kām kar rahā hai. ¹⁴ Bhāiyo, na sirf yih balki āp Yahūdiyā meṅ Allāh kī un jamātoṅ ke namūne par chal parē jo Masīh Īsā meṅ haiṅ. Kyoṅki āp ko apne hamwatanōṅ ke hāthōṅ wuh kuchh sahnā parā jo unheṅ pahle hī apne hamwatan Yahūdiyoṅ se sahnā parā thā. ¹⁵ Hān, Yahūdiyoṅ ne na sirf Ḳhudāwand Īsā aur nabiyōṅ ko qatī kiyā balki hameṅ bhī apne bīch meṅ se nikāl diyā. Yih log Allāh ko pasand nahīn āte aur tamām logoṅ ke ḡhilāf ho kar ¹⁶ hameṅ is se rokne kī koshish karte haiṅ ki ḡhairyahūdiyoṅ ko Allāh kī ḡhushḡhabrī sunāeṅ, aisā na ho ki wuh najāt pāeṅ. Yoṅ wuh har waqt apne guṅāhoṅ kā pyālā kināre tak bharte jā rahe haiṅ. Lekin Allāh kā purā ḡhazab un par nāzil ho chukā hai.

Paulus kī Un se Dubārā Milne kī Ḳhāhish

¹⁷ Bhāiyo, jab hameṅ kuchh der ke lie āp se alag kar diyā gayā (go ham dil se āp ke sāth rahe) to ham ne baṛī ārzū se āp se milne kī purī koshish kī. ¹⁸ Kyoṅki ham āp ke pās ānā chāhte the. Hān, maiṅ Paulus ne bār bār āne kī koshish kī, lekin Īblīs ne hameṅ rok liyā. ¹⁹ Āḡhir āp hī hamārī ummīd aur ḡhushī kā bāis haiṅ. Āp hī hamārā inām aur hamārā tāj haiṅ jis par ham apne Ḳhudāwand Īsā ke huzūr faḡhr kareṅge jab wuh āegā. ²⁰ Hān, āp hamārā jalāl aur ḡhushī haiṅ.

3

¹ Āḡhirkār ham yih hālat mazīd bardāsht na kar sake. Ham ne faislā kiyā ki akele hī Athene meṅ rah kar ² Tīmuthiyus ko bhej deṅge jo hamārā bhāi aur Masīh kī ḡhushḡhabrī phailāne meṅ hamāre sāth Allāh kī ḡhidmat kartā hai. Ham ne use bhej diyā tāki wuh āp ko mazbūt kare aur imān meṅ āp kī hauslā-afzāi kare ³ tāki koī in musibatoṅ se bechān na ho jāe. Kyoṅki āp ḡhud jānte haiṅ ki in kā sāmnā karnā hamāre lie Allāh kī marzī hai. ⁴ Balki jab ham āp ke pās the to ham ne is kī peshgoī kī ki hameṅ musibat bardāsht karnī pareḡi. Aur aisā hī huā jaisā ki āp ḡhūb jānte haiṅ. ⁵ Yihī wajah thī ki maiṅ ne Tīmuthiyus ko bhej diyā. Maiṅ yih hālat bardāsht na kar sakā, is lie maiṅ ne use āp ke imān ko mālūm karne ke lie bhej diyā. Aisā na ho ki āzmāne wāle ne āp ko yoṅ āzmāish meṅ ḡāl diyā ho kī hamārī āp par mehnat zāe jāe.

⁶ Lekin ab Timuthiyus lauṭ āyā hai, aur wuh āp ke īmān aur muhabbat ke bāre meñ achchhī khabar le kar āyā hai. Us ne hameñ batāyā ki āp hameñ bahut yād karte karte haiñ aur ham se utnā hī milne ke ārzūmand haiñ jitnā ki ham āp se. ⁷ Bhāiyo, āp aur āp ke īmān ke bāre meñ yih sun kar hamārī hauslā-afzāi huī, hālānki ham kḥud tarah tarah ke dabāw aur musibatoñ meñ phañse hue haiñ. ⁸ Ab hamārī jān meñ jān ā gaī hai, kyoñki āp mazbūti se Kḥudāwand meñ qāym haiñ. ⁹ Ham āp ki wajah se Allāh ke kitne shukrguzār haiñ! Yih kḥushī nāqābil-e-bayān hai jo ham āp ki wajah se Allāh ke huzūr mahsūs karte haiñ. ¹⁰ Din rāt ham baṛī sanjīdagī se duā karte rahte haiñ ki āp se dubārā mil kar wuh kamiyañ pūrī kareñ jo āp ke īmān meñ ab tak rah gaī haiñ.

¹¹ Ab hamārā Kḥudā aur Bāp kḥud aur hamārā Kḥudāwand Īsā rāstā khole tāki ham āp tak pahuñch sakeñ. ¹² Kḥudāwand kare ki āp ki ek dūse aur diḡar tamām logoñ se muhabbat itnī baṛh jāe ki wuh yoñ dil se chhalak uṭhe jis tarah āp ke lie hamārī muhabbat bhī chhalak rahī hai. ¹³ Kyoñki is tarah Allāh āp ke diloñ ko mazbūt karegā aur āp us waqt hamāre Kḥudā aur Bāp ke huzūr be'īlzām aur muqaddas sābit hoñge jab hamārā Kḥudāwand Īsā apne tamām muqaddasīn ke sāth āegā. Āmīn.

4

Allāh ko Pasandīdā Zindagī

¹ Bhāiyo, ek ākhirī bāt, āp ne ham se sikh liyā thā ki hamārī zindagī kis tarah honī chāhie tāki wuh Allāh ko pasand āe. Aur āp is ke mutābiq zindagī guzārte bhī haiñ. Ab ham Kḥudāwand Īsā meñ āp se darḡhāst aur āp ki hauslā-afzāi karte haiñ ki āp is meñ mazīd taraqqī karte jāeñ. ² Ap to un hidāyāt se waqīf haiñ jo ham ne āp ko Kḥudāwand Īsā ke wasīle se dī thīñ. ³ Kyoñki Allāh kī marzī hai ki āp us ke lie maḡhsūs-o-muqaddas hoñ, ki āp zinākārī se bāz raheñ. ⁴ Har ek apne badan par yoñ qābū pānā sikh le ki wuh muqaddas aur sharīf zindagī guzār sake. ⁵ Wuh ḡhairīmāndāroñ kī tarah jo Allāh se nāwāqīf haiñ shahwatparastī kā shikār na ho. ⁶ Is muāmale meñ koī apne bhāi kā gunāh na kare, na us se ḡhalat fāydā uṭhāe. Kḥudāwand aise gunāhoñ kī sazā detā hai. Ham yih sab kuchh batā chuke aur āp ko āgāh kar chuke haiñ. ⁷ Kyoñki Allāh ne hameñ nāpāk zindagī guzārne ke lie nahīñ bulāyā balki maḡhsūs-o-muqaddas zindagī guzārne ke lie. ⁸ Is lie jo yih hidāyāt radd kartā hai wuh insān ko nahīñ balki Allāh ko radd kartā hai jo āp ko apnā muqaddas Rūh de detā hai.

⁹ Yih likhne kī zarūrat nahīñ ki āp dūse īmāndāroñ se muhabbat rakheñ. Allāh ne kḥud āp ko ek dūse se muhabbat rakhnā sikhāyā hai. ¹⁰ Aur haqīqatan āp Makiduniyā ke tamām bhāiyoñ se aisī hī muhabbat rakhte haiñ. To bhī bhāiyo, ham āp kī hauslā-afzāi karnā chāhte haiñ ki āp is meñ mazīd taraqqī karte jāeñ. ¹¹ Apnī izzat is meñ barqarār rakheñ ki āp sukūn se zindagī guzāreñ, apne farāyḡ adā kareñ aur apne hāthoñ se kām kareñ, jis tarah ham ne āp ko kah diyā thā. ¹² Jab āp aisā kareñge to ḡhairīmāndār āp kī qadar kareñge aur āp kisī bhī chīz ke muhtāj nahīñ raheñge.

Kḥudāwand kī Āmad

¹³ Bhāiyo, ham chāhte haiñ ki āp un ke bāre meñ haqīqat jān leñ jo so gae haiñ tāki āp dūsoñ kī tarah jin kī koī ummīd nahīñ mātām na kareñ.

14 Hamārā īmān hai ki Īsā mar gayā aur dubārā jī uṭhā, is lie hamārā yih bhī īmān hai ki jab Īsā wāpas āegā to Allāh us ke sāth un īmāndāroṅ ko bhī wāpas lāegā jo maut kī nīnd so gae haiṅ.

15 Jo kuchh ham ab āp ko batā rahe haiṅ wuh Khudāwand kī tālīm hai. Khudāwand kī āmad par ham jo zindā hoṅge soe hue logoṅ se pahle Khudāwand se nahīn mileṅge. 16 Us waqt ūnchī āwāz se hukm diyā jāegā, farishtā-e-āzam kī āwāz sunāi degī, Allāh kā turam bajegā aur Khudāwand khud āsmān par se utar āegā. Tab pahle wuh jī uṭheṅge jo Masīh meṅ mar gae the. 17 In ke bād hī hameṅ jo zindā hoṅge bādaloṅ par uṭhā liyā jāegā tāki hawā meṅ Khudāwand se mileṅ. Phir ham hameshā Khudāwand ke sāth raheṅge. 18 Chunānche in alfāz se ek dūse ko tasallī diyā karen.

5

Khudāwand kī Āmad ke lie Taiyār Rahnā

1 Bhāiyo, is kī zarūrāt nahīn ki ham āp ko likheṅ ki yih sab kuchh kab aur kis mauqe par hogā. 2 Kyonkī āp khud khūb jānte haiṅ ki Khudāwand kā din yoṅ āegā jis tarah chor rāt ke waqt ghar meṅ ghūs atā hai. 3 Jab log kaheṅge, “Ab amn-o-amān hai,” to halākat achānak hī un par ān paregī. Wuh is tarah musībat meṅ par jāeṅge jis tarah wuh aurāt jis kā bachchā paidā ho rahā hai. Wuh hargiz nahīn bach sakeṅge. 4 Lekin āp bhāiyo tārikī kī girift meṅ nahīn haiṅ, is lie yih din chor kī tarah āp par ghālib nahīn ānā chāhie. 5 Kyonkī āp sab raushnī aur din ke farzand haiṅ. Hamārā rāt yā tārikī se koī wāstā nahīn. 6 Gharz āeṅ, ham dūsoṅ kī mānīnd na hoṅ jo soe hue haiṅ balki jāgte raheṅ, hoshmand raheṅ. 7 Kyonkī rāt ke waqt hī log so jāte haiṅ, rāt ke waqt hī log nashe meṅ dhut ho jāte haiṅ. 8 Lekin chūnki ham din ke haiṅ is lie āeṅ ham hosh meṅ raheṅ. Lāzim hai ki ham īmān aur muhabbat ko zirābaktar ke taur par aur najāt kī ummīd ko khod ke taur par pahan leṅ. 9 Kyonkī Allāh ne hameṅ is lie nahīn chunā ki ham par apnā ghazab nāzil kare balki is lie ki ham apne Khudāwand Īsā Masīh ke wasīle se najāt paeṅ. 10 Us ne hamārī khātīr apnī jān de dī tāki ham us ke sāth jīeṅ, khāh ham us kī āmad ke din murdā hoṅ yā zindā. 11 Is lie ek dūse kī hauslā-afzāī aur tāmir karte raheṅ, jaisā ki āp kar bhī rahe haiṅ.

Ākhīrī Hidāyat aur Salām

12 Bhāiyo, hamārī darkhāst hai ki āp un kī qadar karen jo āp ke darmiyān saḳht mehnāt karke Khudāwand meṅ āp kī rāhnumāī aur hidāyat karte haiṅ. 13 Un kī khidmat ko sāmne rakh kar pyār se un kī baṛī izzat karen. Aur ek dūse ke sāth mel-milāp se zindagī guzāreṅ.

14 Bhāiyo, ham is par zor denā chāhte haiṅ ki unheṅ samjhāeṅ jo beqāyidā zindagī guzarte haiṅ, unheṅ tasallī deṅ jo jaldī se māyūs ho jāte haiṅ, kamzoroṅ kā khayāl rakheṅ aur sab ko sabar se bardāshṭ karen. 15 Is par dhyān deṅ ki koī kisi se burāī ke badle burāī na kare balki āp har waqt ek dūse aur tamām logoṅ ke sāth nek kām karne meṅ lage raheṅ.

16 Har waqt khush raheṅ, 17 bilānāghā duā karen, 18 aur har hālat meṅ Khudā kā shukr karen. Kyonkī jab āp Masīh meṅ haiṅ to Allāh yihī kuchh āp se chāhtā hai.

19 Rūhul-quds ko mat bujhāeṅ. 20 Nabuwwatoṅ kī tahqīr na karen. 21 Sab kuchh parakh kar wuh thāme rakheṅ jo achchhā hai, 22 aur har qisṃ kī burāī se bāz raheṅ.

²³ Allāh ƙhud jo salāmatī kā Ƙhudā hai āp ko pūre taur par maḵsūs-omuḡaddas kare. Wuh kare ki āp pūre taur par rūh, jān aur badan samet us waqt tak mahfūz aur be'ilzām raheñ jab tak hamārā Ƙhudāwand Īsā Masīh wāpas nahīn ā jātā. ²⁴ Jo āp ko bulātā hai wuh wafādār hai aur wuh aisā karegā bhī.

²⁵ Bhāiyo, hamāre lie duā kareñ.

²⁶ Tamām bhāiyoñ ko hamārī taraf se bosā denā.

²⁷ Ƙhudāwand ke huzūr maiñ āp ko tākid kartā hūñ ki yih ƙhat tamām bhāiyoñ ke sāmne paṛhā jāe.

²⁸ Hamāre Ƙhudāwand Īsā Masīh kā fazl āp ke sāth hotā rahe.

2 Thissalunikiyon

¹ Yih khat Paulus, Silwānus aur Tīmuthiyus kī taraf se hai.

Ham Thissalunikiyon kī jamāt ko likh rahe haiñ, unheñ jo Allāh hamāre Bāp aur Ḳhudāwand Īsā Masīh par imān lāe haiñ.

² Ḳhudā hamārā Bāp aur Ḳhudāwand Īsā Masīh āp ko fazl aur salāmatī baḡhsheñ.

Masīh kī Āmad par Adālat

³ Bhāiyo, wājib hai ki ham har waqt āp ke lie Ḳhudā kā shukr karen. Hāñ, yih mauzūn hai, kyonki āp kā imān hairatangez taraqqī kar rahā hai aur āp sab kī ek dūsre se muhabbat baḡh rahī hai. ⁴ Yihī wajah hai ki ham Allāh kī digar jamātoñ meñ āp par fakhr karte haiñ. Hāñ, ham fakhr karte haiñ ki āp in dinoñ meñ kitnī sābitqadmī aur imān dikhā rahe haiñ hālāñki āp bahut izārasāniyañ aur musibateñ bardāsht kar rahe haiñ.

⁵ Yih sab kuchh sābit kartā hai ki Allāh kī adālat rāst hai, aur natīje meñ āp us kī bādshāhī ke lāyq thahreñge, jis ke lie āp ab dukh uṭhā rahe haiñ. ⁶ Allāh wuhī kuchh karegā jo rāst hai. Wuh unheñ musibatoñ meñ dāl degā jo āp ko musibat meñ dāl rahe haiñ, ⁷ aur āp ko jo musibat meñ haiñ hamāre samet ārām degā. Wuh yih us waqt karegā jab Ḳhudāwand Īsā apne qawī farishtoñ ke sāth āsmān par se ā kar zāhir hogā ⁸ aur bharaktī hui āg meñ unheñ sazā degā jo na Allāh ko jānte haiñ, na hamāre Ḳhudāwand Īsā kī ḡhushḡhabrī ke tābe haiñ. ⁹ Aise log abādī halākat kī sazā pāeñge, wuh hameshā tak Ḳhudāwand kī huzūri aur us kī jalāli qudrat se dūr ho jāeñge. ¹⁰ Lekin us din Ḳhudāwand is lie bhī āegā ki apne muqaddasīn meñ jalāl pāe aur tamām imāndāroñ meñ hairat kā bāis ho. Āp bhī un meñ shāmil hoñge, kyonki āp us par imān lāe jis kī gawāhī ham ne āp ko dī.

¹¹ Yih pesh-e-nazar rakh kar ham lagātār āp ke lie duā karte haiñ. Hamārā Ḳhudā āp ko us bulāwe ke lāyq thahrāe jis ke lie āp ko bulāyā gayā hai. Aur wuh apnī qudrat se āp kī nekī karne kī har ḡhāhish aur āp ke imān kā har kām takmīl tak pahuñchāe. ¹² Kyonki is tarah hī hamāre Ḳhudāwand Īsā kā nām āp meñ jalāl pāegā aur āp bhī us meñ jalāl pāeñge, us fazl ke mutābiq jo hamāre Ḳhudā aur Ḳhudāwand Īsā Masīh ne āp ko diyā hai.

2

“Bedīnī kā Ādmī”

¹ Bhāiyo, yih sawāl uṭhā hai ki hamāre Ḳhudāwand Īsā Masīh kī āmad kaisī hogī? Ham kis tarah us ke sāth jamā ho jāeñge? Is nāte se hamārī āp se darḡhāst hai ² ki jab log kahte haiñ ki Ḳhudāwand kā din ā chukā hai to āp jaldī se bechain yā pareshān na ho jāeñ. Un kī bāt na māneñ, chāhe wuh yih dāwā bhī karen ki un ke pās hamārī taraf se koī nabuwwat, paighām yā khat hai. ³ Koī bhī āp ko kisī bhī chāl se fareb na de, kyonki yih din us waqt tak nahīn āegā jab tak āḡhirī baḡhāwat pesh na āe aur “Bedīnī kā ādmī” zāhir na ho jāe, wuh jis kā anjām halākat hogā. ⁴ Wuh har ek kī muḡhālafat karegā jo Ḳhudā aur mābud kahlātā hai aur apne

āp ko un sab se baṛā ṭahraēgā. Hāñ, wuh Allāh ke ghar meñ baiṭh kar elān karegā, “Maiñ Allāh hūñ.”

⁵ Kyā āp ko yād nahīñ ki maiñ āp ko yih batātā rahā jab abhī āp ke pās thā? ⁶ Aur ab āp jānte haiñ ki kyā kuchh use rok rahā hai tāki wuh apne muqarrarā waqt par zāhir ho jāe. ⁷ Kyonki yih purasrā bedīñ ab bhī asar kar rahī hai. Lekin yih us waqt tak zāhir nahīñ hogī jab tak wuh shaḡs haṭ na jāe jo ab tak use rok rahā hai. ⁸ Phir hī “Bedīñ kī ādmī” zāhir hogā. Lekin jab Ḳhudāwand Īsā āegā to wuh use apne muñh kī phūñk se mār dālegā, zāhir hone par hī wuh use halāk kar degā. ⁹ “Bedīñ ke ādmī” meñ Īblīs kām karegā. Jab wuh āegā to har qism kī tāqat kī izhār karegā. Wuh jhūṭe nishān aur mojize pesh karegā. ¹⁰ Yoñ wuh unheñ har tarah ke sharīr fareb meñ phañsāegā jo halāk hone wāle haiñ. Log is lie halāk ho jāenge ki unhoñ ne sachchāi se muhabbat karne se inkār kiyā, warnā wuh bach jāte. ¹¹ Is wajah se Allāh unheñ burī tarah se fareb meñ phañsne detā hai tāki wuh is jhūṭ par imān lāeñ. ¹² Natīje meñ sab jo sachchāi par imān na lāe balki nārāstī se lutfandoz hue mujrim ṭahreñge.

Āp ko Najāt ke lie Chun Liyā Gayā Hai

¹³ Mere bhāiyo, wājib hai ki ham har waqt āp ke lie Ḳhudā kā shukr karen jinheñ Ḳhudāwand pyār kartā hai. Kyonki Allāh ne āp ko shurū hī se najāt pāne ke lie chun liyā, aisī najāt ke lie jo Rūhul-quḡs se pākīzagī pā kar sachchāi par imān lāne se hāsīl hotī hai. ¹⁴ Allāh ne āp ko us waqt yih najāt pāne ke lie bulā liyā jab ham ne āp ko us kī ḡhushḡhabrī sunāī. Aur ab āp hamāre Ḳhudāwand Īsā Masīh ke jalāl meñ sharīk ho sakte haiñ. ¹⁵ Bhāiyo, is lie sābitqadam raheñ aur un riwāyāt ko thāme rakheñ jo ham ne āp ko sikhāī haiñ, ḡhāh zabāñi yā ḡhat ke zariye.

¹⁶ Hamārā Ḳhudāwand Īsā Masīh ḡhud aur Ḳhudā hamārā Bāp jis ne ham se muhabbat rakhī aur apne fazl se hamēñ abadī tasallī aur ṭhos ummīd baḡhshī ¹⁷ āp kī hauslā-afzāi kare aur yoñ mazbūt kare ki āp hameshā wuh kuchh boleñ aur karen jo achchhā hai.

3

Hamāre lie Duā Karnā

¹ Bhāiyo, ek ākhīrī bāt, hamāre lie duā karen ki Ḳhudāwand kā paighām jaldī se phail jāe aur izzat pāe, bilkul usī tarah jis tarah āp ke darmiyān huā. ² Is ke lie bhī duā karen ki Allāh hamēñ ḡhalat aur sharīr logoñ se bachāe rakhe, kyonki sab to imān nahīñ rakhte.

³ Lekin Ḳhudāwand wafādār hai, aur wuhī āp ko mazbūt karke Īblīs se mahfūz rakhegā. ⁴ Ham Ḳhudāwand meñ āp par etamād rakhte haiñ ki āp wuh kuchh kar rahe haiñ balki karte rahenge jo ham ne āp ko karne ko kahā thā.

⁵ Ḳhudāwand āp ke diloñ ko Allāh kī muhabbat aur Masīh kī sābitqadmī kī taraf māyl kartā rahe.

Kām Karne kā Farz

⁶ Bhāiyo, apne Ḳhudāwand Īsā Masīh ke nām meñ ham āp ko hukm dete haiñ ki har us bhāi se kinārā karen jo beqāyda chaltā aur jo ham se pāi huī riwāyat ke mutābiq zindagī nahīñ guzartā. ⁷ Āp ḡhud jānte haiñ ki āp ko kis tarah hamāre namūne par chalnā chāhīe. Jab ham āp ke pās the to hamārī zindagī meñ betartībī nahīñ pāi jāti thī. ⁸ Ham ne kisī kā khāñā bhī paise die baḡhair na khāyā, balki dīn rāt saḡht mehnat-mashaqqat

karte rahe tāki āp meñ se kisī ke lie bojh na baneñ. ⁹ Bāt yih nahīn ki hameñ āp se muāwazā milne kā haq nahīn thā. Nahīn, ham ne aisā kiyā tāki ham āp ke lie achchhā namūnā baneñ aur āp is namūne par chaleñ. ¹⁰ Jab ham abhī āp ke pās the to ham ne āp ko hukm diyā, “Jo kām nahīn karnā chāhtā wuh khānā bhī na khāe.”

¹¹ Ab hameñ yih khabar milī hai ki āp meñ se bāz beqāyda zindagī guzārte haiñ. Wuh kām nahīn karte balki dūsroñ ke kāmōñ meñ kḥāhmaḥhāh daḥhl dete haiñ. ¹² Kḥudāwand Īsā Masīh ke nām meñ ham aise logoñ ko hukm dete aur samjhāte haiñ ki ārām se kām karke apnī rozī kamāeñ.

¹³ Bhāiyo, āp bhalāi karne se kabhī himmat na hāreñ. ¹⁴ Agar koī is khat meñ darj hamāri hidāyat par amal na kare to us se tālluq na rakhnā tāki use sharm āe. ¹⁵ Lekin use dushman mat samajhnā balki use bhāi jān kar samjhānā.

Ākhirī Alfāz

¹⁶ Kḥudāwand kḥud jo salāmatī bakhshe. Kḥudāwand āp sab ke sāth ho.

¹⁷ Maiñ, Paulus apne hāth se yih likh rahā hūñ. Merī taraf se salām. Maiñ isi tariqe se apne har khat par dastkhat kartā aur isi tarah likhtā hūñ.

¹⁸ Hamāre Kḥudāwand Īsā Masīh kā fazl āp sab ke sāth rahe.

1 Tīmuthiyus

1 Yih khat Paulus kī taraf se hai jo hamāre Najātdahindā Allāh aur hamārī ummīd Masīh Īsā ke hukm par Masīh Īsā kā rasūl hai.

2 Main Timuthiyus ko likh rahā hūn jo imān meñ merā sachchā beṭā hai.

Khudā Bāp aur hamārā Ḳhudāwand Masīh Īsā āp ko fazl, rahm aur salāmātī atā karen.

Ḡhalat Tālīm se Ḳhabardār

3 Main ne āp ko Makiduniyā jāte waqt nasīhat kī thī ki Ifisus meñ raheñ tāki āp wahān ke kuchh logoñ ko ḡhalat tālīm dene se rokeñ. 4 Unheñ farzī kahāniyoñ aur khatm na hone wāle nasabnāme ke pīchhe na lagne deñ. In se mahz bahs-mubāhasā paidā hotā hai aur Allāh kā najātbakhsh mansūbā pūrā nahīn hotā. Kyoñki yih mansūbā sirf imān se takmil tak pahuñchtā hai. 5 Merī is hidāyat kā maqsad yih hai ki muhabbat ubhar āe, aisi muhabbat jo khālīs dīl, sāf zamīr aur Beriyyā imān se paidā hotī hai. 6 Kuchh log in chīzoñ se bhaṭak kar bemānī bātoñ meñ gum ho gae haiñ. 7 Yih shariāt ke ustād bananā chāhte haiñ, lekin unheñ un bātoñ kī samajh nahīn atī jo wuh kar rahe haiñ aur jin par wuh itne etamād se isrār kar rahe haiñ.

8 Lekin ham to jānte haiñ ki shariāt achchhī hai basharteki ise sahīh taur par istemāl kiyā jāe. 9 Aur yād rahe ki yih rāstbāzoñ ke lie nahīn dī gai. Kyoñki yih un ke lie hai jo baḡhair shariāt ke aur sarkash zindagī guzarte haiñ, jo bedīn aur gunāhgār haiñ, jo muqaddas aur ruhānī bātoñ se khālī haiñ, jo apne mān-bāp ke qātil haiñ, jo khūnī, 10 zinākār, hamjinsparast aur ḡhulamōñ ke tājir haiñ, jo jhūṭ bolte, jhūṭī qasam khāte aur mazīd bahut kuchh karte haiñ jo sehhatbakhsh tālīm ke khilāf hai. 11 Aur sehhatbakhsh tālīm kyā hai? Wuh jo mubārak Ḳhudā kī us jalālī khushkhabrī meñ pāī jāti hai jo mere sapurd kī gai hai.

Allāh ke Rahm ke lie Shukrguzārī

12 Main apne Ḳhudāwand Masīh Īsā kā shukr kartā hūn jis ne merī taqwīyat kī hai. Main us kā shukr kartā hūn ki us ne mujhe wafādār samajh kar khidmat ke lie muqarrar kiyā. 13 Go main pahle kufr bakne wālā aur gustākḡ admī thā, jo logoñ ko izā detā thā, lekin Allāh ne mujh par rahm kiyā. Kyoñki us waqt main imān nahīn lāyā thā aur is lie nahīn jāntā thā ki kyā kar rahā hūn. 14 Hāñ, hamāre Ḳhudāwand ne mujh par apnā fazl kasrat se unḡel diyā aur mujhe wuh imān aur muhabbat atā kī jo hameñ Masīh Īsā meñ hote hue miltī hai. 15 Ham is qābil-e-qabūl bāt par pūrā bharosā rakh sakte haiñ ki Masīh Īsā gunāhgāroñ ko najāt dene ke lie is duniyā meñ āyā. Un meñ se main sab se barā gunāhgār hūn, 16 lekin yihī wajah hai ki Allāh ne mujh par rahm kiyā. Kyoñki wuh chāhtā thā ki Masīh Īsā mujh meñ jo awwal gunāhgār hūn apnā wasī sarab zāhir kare aur main yoñ un ke lie namūnā ban jāūn jo us par imān lā kar abadī zindagī pāne wāle haiñ. 17 Hāñ, hamāre azlī-o-abadī Shahanshāh kī hameshā tak izzat-o-jalāl ho! Wuhī lāfānī, andekhā aur wāhid Ḳhudā hai. Āmīn.

¹⁸ Timuthiyus mere beṭe, main āp ko yih hidāyat un peshgoiyōn ke mutābiq detā hūn jo pahle āp ke bāre meñ kī gaī thīn. Kyoñki main chāhtā hūn kī āp in kī pairawī karke achchhī tarah lar sakeñ ¹⁹ aur imān aur sāf zamīr ke sāth zindagī guzār sakeñ. Kyoñki bāz ne yih bāteñ radd kar dī haiñ aur natīje meñ un ke imān kā berā gharq ho gayā. ²⁰ Huminyus aur Sikandar bhī in meñ shāmil haiñ. Ab main ne inheñ Iblis ke hawāle kar diyā hai tāki wuh kufr bakne se bāz ānā sikheñ.

2

Jamāt kī Parastish

¹ Pahle main is par zor denā chāhtā hūn kī āp sab ke lie darḡhasteñ, duāeñ, siphārisheñ aur shukrguzāriyāñ pesh kareñ, ² bādshāhoñ aur ikhtiyār wāloñ ke lie bhī tāki ham ārām aur sukūn se ḡhudātars aur sharīf zindagī guzār sakeñ. ³ Yih achchhā aur hamāre Najātdahindā Allāh ko pasandīdā hai. ⁴ Hāñ, wuh chāhtā hai kī tamām insān najāt pā kar sachchāi ko jān leñ. ⁵ Kyoñki ek hī ḡhudā hai aur Allāh aur insān ke bīch meñ ek hī darmiyāni hai yānī Masīh Īsā, wuh insān ⁶ jis ne apne āp ko fidyā ke taur par sab ke lie de diyā tāki wuh maḡhlasī pāeñ. Yoñ us ne muḡarrarā waqt par gawāhī dī ⁷ aur yih gawāhī sunāne ke lie mujhe munād, rasūl aur ḡhairyahūdiyōñ kā ustād muḡarrar kiyā tāki unheñ imān aur sachchāi kā paighām sunāūn. Main jhūṭ nahīn bol rahā balki sach kah rahā hūn.

⁸ Ab main chāhtā hūn kī har maḡāmī jamāt ke mard muḡaddas hāth uṭhā kar duā kareñ. Wuh ḡhusse yā baḡs-mubāhasā kī hālat meñ aisā na kareñ. ⁹ Isī tarah main chāhtā hūn kī ḡhawātīn munāsib kapre pahan kar sharāfat aur shāystagī se apne āp ko ārāstā kareñ. Wuh gundhe hue bāl, sonā, motī yā had se zyādā mahange kaproñ se apne āp ko ārāstā na kareñ ¹⁰ balki nek kāmoñ se. Kyoñki yihī aisī ḡhawātīn ke lie munāsib hai jo ḡhudātars hone kā dāwā kartī haiñ. ¹¹ ḡhātūn ḡhāmoshī se aur pūrī farmānbardārī ke sāth sikhe. ¹² Main ḡhawātīn ko tālīm dene yā ādmiyōñ par hukūmat karne kī ijāzat nahīn detā. Wuh ḡhāmosh raheñ. ¹³ Kyoñki pahle Ādam ko tashkīl diyā gayā, phīr Hawwā ne. ¹⁴ Aur Ādam ne Iblis se dhokā na khāyā balki Hawwā ne, jis kā natījā gunāh thā. ¹⁵ Lekin ḡhawātīn bachche janm dene se najāt pāeñgī. Shart yih hai kī wuh samajh ke sāth imān, muḡabbat aur muḡaddas hālat meñ zindagī guzartī raheñ.

3

ḡhudā kī Jamāt ke Nigarān

¹ Yih bāt yaqīnī hai kī jo jamāt kā nigarān bananā chāhtā hai wuh ek achchhī zimmedārī kī ārzū rakhtā hai. ² Lāzim hai kī nigarān be'ilzām ho. Us kī ek hī bīwī ho. Wuh hoshmand, samajhdār, * sharīf, mehmān-nawāz aur tālīm dene ke qābil ho. ³ Wuh sharābī na ho, na larākā balki narmdīl aur amnpasand. Wuh paisoñ kā lālach karne wālā na ho. ⁴ Lāzim hai kī wuh apne ḡhāndān ko achchhī tarah sañbhāl sake aur kī us ke bachche sharāfat ke sāth us kī bāt māneñ. ⁵ Kyoñki agar wuh apnā ḡhāndān na sañbhāl sake to wuh kis tarah Allāh kī jamāt kī dekh-bhāl kar sakegā? ⁶ Wuh naumurīd na ho warnā ḡhatrā hai kī wuh phūl kar Iblis ke jāl meñ

* 3:2 Yūnānī lafz meñ zabt-e-nafs kā unsur bhī pāyā jātā hai.

ulajh jāe aur yoñ us kī adālat kī jāe. ⁷ Lāzim hai ki jamāt se bāhar ke log us kī achchhī gawāhī de sakeñ, aisā na ho ki wuh badnām ho kar Iblīs ke phande meñ phais jāe.

Jamāt ke Madadgār

⁸ Isī tarah jamāt ke madadgār bhī sharif hoñ. Wuh riyākār na hoñ, na had se zyādā mai pieñ. Wuh lālchī bhī na hoñ. ⁹ Lāzim hai ki wuh sāf zamīr rakh kar imān kī purasrār sachchāiyāñ mahfūz rakheñ. ¹⁰ Yih bhī zarūrī hai ki unheñ pahle parkhā jāe. Agar wuh is ke bād be'izām nikleñ to phir wuh khidmat kareñ. ¹¹ Un kī bīwiyāñ bhī sharif hoñ. Wuh buhtān lagāne wālī na hoñ balki hoshmand aur har bāt meñ wafādār. ¹² Madadgār kī ek hī bīwī ho. Lāzim hai ki wuh apne bachchoñ aur khāndān ko achchhī tarah sañbhāl sake. ¹³ Jo madadgār achchhī tarah apnī khidmat sañbhālte haiñ un kī haisiyat baṛh jāegī aur Masih Īsā par un kā imān itnā puṛkhtā ho jāegā ki wuh baṛe etamad ke sāth zindagī guzār sakege.

Ek Azīm Bhed

¹⁴ Agarche maiñ jald āp ke pās āne kī ummīd rakhtā hūñ to bhī āp ko yih khat likh rahā hūñ. ¹⁵ Lekin agar der bhī lage to yih paṛh kar āp ko mālūm hogā ki Allāh ke gharāne meñ hamārā bartāw kaisā honā chāhie. Allāh kā gharānā kyā hai? Zindā Khudā kī jamāt, jo sachchāi kā satūn aur buniyād hai. ¹⁶ Yaṛīnān hamāre imān kā bhed azīm hai.

Wuh jism meñ zāhir huā,

Rūh meñ rāstbāz ṭhahrā
aur farishton ko dīkhāi diyā.

Us kī Ghairyahūdiyōñ meñ munādī kī gaī,
us par duniyā meñ imān lāyā gayā
aur use āsmān ke jalāl meñ uṭhā liyā gayā.

4

Jhūṭe Ustād

¹ Rūhul-quds sāf farmātā hai ki aḳhīrī dinoñ meñ kuchh imān se haṭ kar farebdeh rūhoñ aur shaitānī tālīmāt kī pairawī karege. ² Aisī tālīmāt jhūṭ bolne wāloñ kī riyākār bātoñ se ātī haiñ, jin ke zamīr par Iblīs ne apnā nishān lagā kar zāhir kar diyā hai ki yih us ke apne haiñ. ³ Yih shādī karne kī ijāzat nahīn dete aur logoñ ko kahte haiñ ki wuh muḳhtalif khāne kī chīzoñ se parhez kareñ. Lekin Allāh ne yih chīzeñ is lie banāi haiñ ki jo imān rakhte haiñ aur sachchāi se wāqif haiñ inheñ shukrguzārī ke sāth khāeñ. ⁴ Jo kuchh bhī Allāh ne khalaq kiyā hai wuh achchhā hai, aur hameñ use radd nahīn karnā chāhie balki Khudā kā shukr karke use khā lenā chāhie. ⁵ Kyoñki use Allāh ke kalām aur duā se maḳhsūs-omuḳaddas kiyā gayā hai.

Masih Īsā kā Achchhā Khādim

⁶ Agar āp bhāiyōñ ko yih tālīm deñ to āp Masih Īsā ke achchhe khādim hoñge. Phir yih sābit ho jāegā ki āp ko imān aur us achchhī tālīm kī sachchāiyōñ meñ tarbiyat dī gaī hai jis kī pairawī āp karte rahe haiñ. ⁷ Lekin dādī-ammāñ kī in bemānī farzī kahāniyōñ se bāz raheñ. In kī bajāe aisī tarbiyat hāsīl kareñ jis se āp kī ruhānī zindagī mazbūt ho jāe. ⁸ Kyoñki jism kī tarbiyat kā thoṛā hī faydā hai, lekin ruhānī tarbiyat har lihāz se mufīd hai, is lie ki agar ham is qism kī tarbiyat hāsīl kareñ to

ham se hāl aur mustaqbil meñ zindagī pāne kā wādā kiyā gayā hai. ⁹ Yih bāt qābil-e-etamād hai aur ise pūre taur par qabūl karnā chāhie. ¹⁰ Yihī wajah hai ki ham mehnat-mashaqqat aur jānfishānī karte rahte haiñ, kyonki ham ne apnī ummīd zindā Khudā par rakhī hai jo tamām insānoñ kā Najātdahindā hai, khāskar imān rakhne wāloñ kā.

¹¹ Logoñ ko yih hidāyat deñ aur sikhāeñ. ¹² Koī bhī āp ko is lie haqīr na jāne ki āp jawān haiñ. Lekin zarūrī hai ki āp kalām meñ, chāl-chalan meñ, muhabbat meñ, imān meñ aur pākizagī meñ imāndāroñ ke lie namūnā ban jāeñ. ¹³ Jab tak main nahīñ atā is par khās dhyān deñ ki jamāt meñ bāqāyadagī se kalām ki tilawat ki jāe, logoñ ko nasihat ki jāe aur unheñ tālim dī jāe. ¹⁴ Apnī us nemat ko nazarandāz na kareñ jo āp ko us waqt peshgoī ke zariye milī jab buzurgoñ ne āp par apne hāth rakhe. ¹⁵ In bātoñ ko farogh deñ aur in ke pīchhe lage raheñ tāki āp kī taraqqī sab ko nazar āe. ¹⁶ Apnā aur tālim kā khās khayāl rakheñ. In meñ sābitqadam raheñ, kyonki aisā karne se āp apne āp ko aur apne sunane wāloñ ko bachā leñge.

5

Imāndāroñ se Sulūk

¹ Buzurg bhāiyōñ ko sakhtī se na dāntnā balki unheñ yoñ samjhānā jis tarah ki wuh āp ke bāp hoñ. Isī tarah jawān ādmiyōñ ko yoñ samjhānā jaise wuh āp ke bhāī hoñ, ² buzurg bahnoñ ko yoñ jaise wuh āp kī māeñ hoñ aur jawān khawātīn ko tamām pākizagī ke sāth yoñ jaise wuh āp kī bahneñ hoñ.

³ Un bewāoñ kī madad karke un kī izzat kareñ jo wāqai zarūratmand haiñ. ⁴ Agar kisī bewā ke bachche yā pote-nawāse hoñ to us kī madad karnā unhīñ kā farz hai. Hāñ, wuh sikheñ ki khudāters hone kā pahlā farz yih hai ki ham apne ghar wāloñ kī fikr kareñ aur yoñ apne mān-bāp, dādā-dādī aur nānā-nānī ko wuh kuchh wāpas kareñ jo hameñ un se milā hai, kyonki aisā amal Allāh ko pasand hai. ⁵ Jo aurat wāqai zarūratmand bewā aur tanhā rah gaī hai wuh apnī ummīd Allāh par rakh kar dīn rāt apnī iltijāoñ aur duāoñ meñ lagī rahtī hai. ⁶ Lekin jo bewā aish-o-ishrat meñ zindagī guzartī hai wuh zindā hālat meñ hī murdā hai. ⁷ Yih hidāyat logoñ tak pahuñchāeñ tāki un par ilzām na lagāyā jā sake. ⁸ Kyonki agar koī apnoñ aur khāskar apne ghar wāloñ kī fikr na kare to us ne apne imān kā inkār kar diyā. Aisā shakhs ghairimāndāroñ se badtar hai.

⁹ Jis bewā kī umr 60 sāl se kam hai use bewāoñ kī fahrist meñ darj na kiyā jāe. Shart yih bhī hai ki jab us kā shauhar zindā thā to wuh us kī wafādār rahī ho ¹⁰ aur ki log us ke nek kāmōñ kī achchhī gawāhī de sakeñ, masalan kyā us ne apne bachchoñ ko achchhī tarah pālā hai? Kyā us ne mehmān-nawāzī kī aur muqaddasīn ke pānw dho kar un kī khidmat kī hai? Kyā wuh musibat meñ phañse huoñ kī madad kartī rahī hai? Kyā wuh har nek kām ke lie koshāñ rahī hai?

¹¹ Lekin jawān bewāeñ is fahrist meñ shāmil mat karnā, kyonki jab un kī jismānī khāhishāt un par ghālib atī haiñ to wuh Masīh se dūr ho kar shādī karnā chāhtī haiñ. ¹² Yoñ wuh apnā pahlā imān chhoṛ kar mujrim ṭhahartī haiñ. ¹³ Is ke alāwā wuh sust hone aur idhar-udhar gharoñ meñ phirne kī ādī ban jātī haiñ. Na sirf yih balki wuh bātūnī bhī ban jātī haiñ aur dūsroñ ke muāmalāt meñ daḳhl de kar nāmūnasīb bāteñ kartī haiñ. ¹⁴ Is lie main chāhtā hūñ ki jawān bewāeñ dubārā shādī karke bachchoñ ko janm deñ aur apne gharoñ ko sañbhāleñ. Phir wuh dushman ko badgoi

karne kā mauqā nahīn deṅgī. ¹⁵ Kyoṅki bāz to sahīh rāh se haṭ kar Iblis ke pīchhe lag chukī haiṅ. ¹⁶ Lekin jis īmāndār aurat ke k̄hāndān meṅ bewāeṅ haiṅ us kā farz hai ki wuh un kī madad kare tāki wuh K̄hudā kī jamāt ke lie bojh na baneṅ. Warnā jamāt un bewāeṅ kī sahīh madad nahīn kar sakegī jo wāqai zarūratmand haiṅ.

¹⁷ Jo buzurg jamāt ko achchhī tarah saṅbhālte haiṅ unheṅ dūgnī izzat ke lāyq samjhā jāe.* Maiṅ k̄hāskar un kī bāt kar rahā hūn jo pāk kalām sunāne aur tālīm dene meṅ mehnat-mashaqqat karte haiṅ. ¹⁸ Kyoṅki kalām-e-muqaddas farmātā hai, “Jab tū fasal gāhne ke lie us par bail chalne detā hai to us kā muṅh bāndh kar na rakhnā.” Yih bhī likhā hai, “Mazdūr apnī mazdūrī kā haqdār hai.” ¹⁹ Jab kisī buzurg par ilzām lagāyā jāe to yih bāt sirf is sūrāt meṅ māneṅ ki do yā is se zyādā gawāh is kī tasdiq kareṅ. ²⁰ Lekin jinhoṅ ne wāqai gunāh kiyā ho unheṅ pūrī jamāt ke sāmne samjhāeṅ tāki dūsre aisī harkateṅ karne se ḍar jāeṅ.

²¹ Allāh aur Masīh Īsā aur us ke chunīdā farishtoṅ ke sāmne maiṅ sanjidagī se tākid kartā hūn ki in hidāyat kī yoṅ pairawī kareṅ ki āp kisī muāmale se sahīh taur par wāqif hone se peshtar faislā na kareṅ, na jānībdārī kā shikār ho jāeṅ. ²² Jaldī se kisī par hāth rakh kar use kisī k̄hidmat ke lie maḥsūs mat karnā, na dūsroṅ ke gunāhoṅ meṅ sharīk honā. Apne āp ko pāk rakheṅ.

²³ Chūṅki āp aksar bīmār rahte haiṅ is lie apne mede kā lihāz karke na sirf pānī hī piyā kareṅ balki sāth sāth kuchh mai bhī istemāl kareṅ.

²⁴ Kuchh logoṅ ke gunāh sāf sāf nazar āte haiṅ, aur wuh un se pahle hī adālat ke taḥt ke sāmne ā pahuṅchte haiṅ. Lekin kuchh aise bhī haiṅ jin ke gunāh goyā un ke pīchhe chal kar bād meṅ zāhir hote haiṅ. ²⁵ Isī tarah kuchh logoṅ ke achchhe kām sāf nazar āte haiṅ jabki bāz ke achchhe kām abhī nazar nahīn āte. Lekin yih bhī poshīdā nahīn raheṅge balki kisī waqt zāhir ho jāeṅge.

6

¹ Jo bhī ḡhulāmī ke jue meṅ haiṅ wuh apne mālikoṅ ko pūrī izzat ke lāyq samjheṅ tāki log Allāh ke nām aur hamārī tālīm par kufr na bakeṅ.

² Jab mālik īmān lāte haiṅ to ḡhulāmoṅ ko un kī is lie kam izzat nahīn karnā chāhie ki wuh ab Masīh meṅ bhāī haiṅ. Balki wuh un kī aur zyādā k̄hidmat kareṅ, kyoṅki ab jo un kī achchhī k̄hidmat se fāyda uṭhā rahe haiṅ wuh īmāndār aur azīz haiṅ.

Ḡhalat Tālīm aur Haqīqī Daulat

Lāzim hai ki āp logoṅ ko in bātoṅ kī tālīm deṅ aur is meṅ un kī hauslā-afzāī kareṅ. ³ Jo bhī is se farq tālīm de kar hamāre K̄hudāwand Īsā Masīh ke sehhatbakhsh alfāz aur is k̄hudātars zīndagī kī tālīm se wābastā nahīn rahtā ⁴ wuh k̄hudpasandī se phūlā huā hai aur kuchh nahīn samajhtā. Aisā shakhs bahs-mubāhasā karne aur k̄hālī bātoṅ par jhagaṛne meṅ ḡhairsehhatmand dilchaspi letā hai. Natīje meṅ hasad, jhagaṛe, kufr aur badgumānī paidā hotī hai. ⁵ Yih log āpas meṅ jhagaṛne kī wajah se hameshā kur̄hte rahte haiṅ. Un ke zahan bigaṛ gae haiṅ aur sachchāī un se chhīn li gāī hai. Hān, yih samajhte haiṅ ki k̄hudātars zīndagī guzārne se māli nafā hāsīl kiyā jā saktā hai.

* **5:17** Yahān matlab hai ki un kī izzat k̄hāskar māli lihāz se ki jāe.

⁶ Khudātars zindagī wāqai bahut nafā kā bāis hai, lekin shart yih hai ki insān ko jo kuchh bhī mil jāe wuh us par iktifā kare. ⁷ Ham duniyā meñ apne sāth kyā lāe? Kuchh nahīn! To ham duniyā se nikalte waqt kyā kuchh sāth le jā sakeñge? Kuchh bhī nahīn! ⁸ Chunānche agar hamāre pās khurāk aur libās ho to yih hamāre lie kāfi honā chāhie. ⁹ Jo amīr banane ke khāhān rahte haiñ wuh kāi tarah kī āzmāishoñ aur phandoñ meñ phañs jāte haiñ. Bahut-sī nāsamajh aur nuqsāndeh khāhishāt unheñ halākat aur tabāhī meñ gharq ho jāne detī haiñ. ¹⁰ Kyoñki paison kā lālach har ghalat kām kā sarchashmā hai. Kāi logoñ ne isī lālach ke bāis imān se bhāṭak kar apne āp ko bahut aziyat pahuñchāi hai.

Shaḅhsi Hidāyāt

¹¹ Lekin āp jo Allāh ke bande haiñ in chīzoñ se bhāgte raheñ. In kī bajāe rāstbāzi, khudātarsi, imān, muhabbat, sābitqadmi aur narmdili ke piche lage raheñ. ¹² Imān kī achchhī kushtī laheñ. Abadī zindagī se khūb lipaṭ jāeñ, kyoñki Allāh ne āp ko yihī zindagī pāne ke lie bulāyā, aur āp ne apnī taraf se bahut-se gawāhoñ ke sāmne is bāt kā iqrār bhī kiyā. ¹³ Mere do gawāh haiñ, Allāh jo sab kuchh zindā rakhtā hai aur Masīh Īsā jis ne Puntiyus Pilātus ke sāmne apne imān kī achchhī gawāhī dī. Inhiñ ke sāmne maiñ āp ko kahta hūñ ki ¹⁴ yih hukm yoñ pūrā kareñ ki āp par na dāgh lage, na ilzām. Aur is hukm par us dīn tak amal karte raheñ jab tak hamārā Khudāwand Īsā Masīh zāhir nahīn ho jātā. ¹⁵ Kyoñki Allāh Masīh ko muqarrarā waqt par zāhir karegā. Hāñ, jo mubāarak aur wāhid Hukmrān, bādshāhoñ kā Bādshāh aur mālikoñ kā Mālik hai wuh use muqarrarā waqt par zāhir karegā. ¹⁶ Sirf wuhī lāfāñi hai, wuhī aisi raushnī meñ rahtā hai jis ke qarīb koī nahīn ā saktā. Na kisī insān ne use kabhī dekhā, na wuh use dekh saktā hai. Us kī izzat aur qudrat abad tak rahe. Amīn.

¹⁷ Jo maujūdā duniyā meñ amīr haiñ unheñ samjhāeñ ki wuh maḅrūr na hoñ, na daulat jāisi ḅhairyaqīnī chīz par ummīd rakheñ. Is kī bajāe wuh Allāh par ummīd rakheñ jo hamēñ faiyāzi se sab kuchh muhaiyā kartā hai tāki ham us se lutfandoz ho jāeñ. ¹⁸ Yih pesh-e-nazar rakh kar amīr nek kām kareñ aur bhalāi karne meñ hī amīr hoñ. Wuh khushi se dūsroñ ko dene aur apnī daulat meñ sharīk karne ke lie taiyār hoñ. ¹⁹ Yoñ wuh apne lie ek achchhā khazānā jamā kareñge yāñ āne wāle jahān ke lie ek ṅhos buniyād jis par khare ho kar wuh haqiqī zindagī pā sakeñge.

²⁰ Timuthiyus beṅe, jo kuchh āp ke hawāle kiyā gayā hai use mahfūz rakheñ. Duniyāwī bakwās aur un mutazād khayālāt se katrate raheñ jinheñ ḅhaltī se ilm kā nām diyā gayā hai. ²¹ Kuchh to is ilm ke māhir hone kā dāwā karke imān kī sahīh rāh se haṭ gae haiñ.

Allāh kā fazl āp sab ke sāth rahe.

2 Timuthiyus

¹ Yih khat Paulus kī taraf se hai jo Allāh kī marzī se Masīh Īsā kā rasūl hai tāki us wādā kī huī zindagi kā paighām sunāe jo hamēn Masīh Īsā meñ hāsīl hotī hai.

² Main apne pyāre beṭe Timuthiyus ko likh rahā hūn.

Khudā Bāp aur hamārā Ḳhudāwand Masīh Īsā āp ko fazl, rahm aur salāmatī atā karen.

Shukrguzārī aur Hauslā-afzāī

³ Main āp ke lie Ḳhudā kā shukr kartā hūn jis kī k̄hidmat main apne bāpdādā kī tarah sāf zamīr se kartā hūn. Din rāt main lagātār āp ko apnī duāoñ meñ yād rakhtā hūn. ⁴ Mujhe āp ke ānsū yād āte haiñ, aur main āp se milne kā ārzūmand hūn tāki k̄hushī se bhar jāūn. ⁵ Mujhe k̄haskar āp kā muḳhlis imān yād hai jo pahle āp kī nānī Lūis aur mān Yūnike rakhtī thīñ. Aur mujhe yaqīn hai ki āp bhī yihī imān rakhte haiñ. ⁶ Yihī wajah hai ki main āp ko ek bāt yād dilātā hūn. Allāh ne āp ko us waqt ek nemat se nawāzā jab main ne āp par hāth rakhe. Āp ko us nemat kī āg ko nae sire se bharkāne kī zarūrat hai. ⁷ Kyoñki jis Rūh se Allāh ne hamēn nawāzā hai wuh hamēn buzdil nahīñ banātā balki hamēn quwwat, muhabbat aur nazm-o-zabt dilātā hai.

⁸ Is lie hamāre Ḳhudāwand ke bāre meñ gawāhī dene se na sharmāēñ, na mujh se jo Masīh kī khātīr qaidī hūñ. Is ke bajāe mere sāth Allāh kī quwwat se madad le kar us kī k̄hushk̄habrī kī khātīr dukh uṭhāēñ. ⁹ Kyoñki us ne hamēñ najāt de kar muqaddas zindagi guzārne ke lie bulāyā. Aur yih chizeñ hamēñ apnī mehnat se nahīñ milīñ balki Allāh ke irāde aur fazl se. Yih fazl zamānoñ kī ibtidā se pahle hamēñ Masīh meñ diyā gayā ¹⁰ lekin ab hamāre Najātdahindā Masīh Īsā kī āmad se zāhir huā. Masīh hī ne maut ko nest kar diyā. Usī ne apnī k̄hushk̄habrī ke zariye lāfānī zindagi raushnī meñ lā kar ham par zāhir kar dī hai.

¹¹ Allāh ne mujhe yihī k̄hushk̄habrī sunāne ke lie munād, rasūl aur ustād muqarrar kiyā hai. ¹² Isī wajah se main dukh uṭhā rahā hūñ. To bhī main sharmātā nahīñ, kyoñki main use jāntā hūñ jis par meñ imān lāyā hūñ, aur mujhe pūrā yaqīn hai ki jo kuchh main ne us ke hawāle kar diyā hai use wuh apnī āmad ke din tak mahfūz rakhne ke qābil hai. ¹³ Un sehhatbak̄hsh bātoñ ke mutābiq chalte raheñ jo āp ne mujh se sun lī haiñ, aur yoñ imān aur muhabbat ke sāth Masīh Īsā meñ zindagi guzāreñ. ¹⁴ Jo beshqīmat chīz āp ke hawāle kar dī gāi hai use Rūhul-quds kī madad se jo ham meñ sukūnat kartā hai mahfūz rakheñ.

¹⁵ Āp ko mālūm hai ki sūbā Āsiyā meñ tamām logoñ ne mujhe tark kar diyā hai. In meñ Fūgilus aur Hirmughīnes bhī shāmil haiñ. ¹⁶ Ḳhudāwand Unesifurus ke gharāne par rahm kare, kyoñki us ne kāī dafā mujhe tar-o-tāzā kiyā. Hāñ, wuh is se kabhī na sharmāyā ki main qaidī hūñ. ¹⁷ Balki jab wuh Rom Shahr pahuñchā to baṛī koshishoñ se merā khoj lagā kar mujhe milā. ¹⁸ Ḳhudāwand kare ki wuh qiyāmat ke din Ḳhudāwand se rahm pāe. Āp k̄hud behtar jānte haiñ ki us ne Ifisus meñ kitnī k̄hidmat kī.

2

Masih Īsā kā Wafādār Sipāhī

¹ Lekin āp, mere bete, us fazl se taqwiyaat pāen jo āp ko Masih Īsā meñ mil gayā hai. ² Jo kuchh āp ne bahut gawāhoñ kī maujūdagī meñ mujh se sunā hai use motabar logoñ ke sapurd karen. Yih aise log hoñ jo auroñ ko sikhāne ke qābil hoñ.

³ Masih Īsā ke achchhe sipāhī kī tarah hamāre sāth dukh uṭhāte raheñ.

⁴ Jis sipāhī kī ḍyūṭī hai wuh ām riāyā ke muāmalāt meñ phañsne se bāz rahtā hai, kyoñki wuh apne afsar ko pasand ānā chāhtā hai. ⁵ Isī tarah khel ke muqābale meñ hissā lene wāle ko sirf is sūrat meñ inām mil saktā hai ki wuh qawāyd ke mutābiq hī muqābalā kare. ⁶ Aur lāzim hai ki fasal kī kaṭāī ke waqt pahle us ko fasal kā hissā mile jis ne khet meñ mehnat ki hai. ⁷ Us par dhyān denā jo main āp ko batā rahā hūñ, kyoñki Ḳhudāwand āp ko in tamām bātoñ kī samajh atā karegā.

⁸ Masih Īsā ko yād rakheñ, jo Dāūd kī aulād meñ se hai aur jise murdoñ meñ se zindā kar diyā gayā. Yihī merī ḳhushḳhabrī hai ⁹ jis kī ḳhātir main dukh uṭhā rahā hūñ, yahañ tak ki mujhe ām mujrim kī tarah zanjīroñ se bāndhā gayā hai. Lekin Allāh kā kalām zanjīroñ se bāndhā nahīñ jā saktā.

¹⁰ Is lie main sab kuchh Allāh ke chune hue logoñ kī ḳhātir bardāsht kartā hūñ tāki wuh bhī najāt pāen—wuh najāt jo Masih Īsā se milti hai aur jo abadī jalāl kā bāis bantī hai. ¹¹ Yih qaul qābil-e-etamād hai,

agar ham us ke sāth mar gae
to ham us ke sāth jienge bhī.

¹² Agar ham bardāsht karte raheñ
to ham us ke sāth hukūmat bhī kareñge.
Agar ham use jānane se inkār karen
to wuh bhī hameñ jānane se inkār karegā.

¹³ Agar ham bewafā nikleñ
to bhī wuh wafādār rahegā.
Kyoñki wuh apnā inkār nahīñ kar saktā.

Qābil-e-Qabūl Ḳhidmatguzār

¹⁴ Logoñ ko in bātoñ kī yād dilāte raheñ aur unheñ sanjīdagī se Allāh ke huzūr samjhāeñ ki wuh bāl kī khāl utār kar ek dūsre se na jhageñ. Yih befāyda hai balki sunane wāloñ ko bigār detā hai. ¹⁵ Apne āp ko Allāh ke sāmne yoñ pesh karne kī pūrī koshish karen ki āp maqḅūl sābit hoñ, ki āp aisā mazdūr nikleñ jise apne kām se sharmāne kī zarūrat na ho balki jo saḥīh taur par Allāh kā sachchā kalām pesh kare. ¹⁶ Dunyāwī bakwās se bāz raheñ. Kyoñki jitnā yih log is meñ phañs jāenge utnā hī bedīñī kā asar barhegā ¹⁷ aur un kī tālīm kainsar kī tarah phail jāegī. In logoñ meñ Huminyus aur Filetus bhī shāmil haiñ ¹⁸ jo sachchāī se haṭ gae haiñ. Yih dāwā karte haiñ ki murdoñ ke jī uṭhne kā amal ho chukā hai aur yoñ bāz ek kā imān tabāh ho gayā hai. ¹⁹ Lekin Allāh kī ṭhos buniyād qāym rahtī hai aur us par in do bātoñ kī muhr lagī hai, “Ḳhudāwand ne apne logoñ ko jān liyā hai” aur “Jo bhī samjhe ki main Ḳhudāwand kā pairokār hūñ wuh nārāstī se bāz rahe.”

²⁰ Bare gharoñ meñ na sirf sone aur chāñḍī ke bartan hote haiñ balki lakaṛī aur miṭṭī ke bhī. Yāñī kuchh sharīf kāmoñ ke lie istemāl hote haiñ aur kuchh kamqadar kāmoñ ke lie. ²¹ Agar koī apne āp ko in burī chīzoñ se pāk-sāf kare to wuh sharīf kāmoñ ke lie istemāl hone wālā bartan hogā. Wuh maḳhsūs-o-muqaddas, mālik ke lie mufīd aur har nek kām ke lie

taiyār hogā. ²² Jawānī kī burī k̄hāhishāt se bhāg kar rāstbāzī, imān, muhabbat aur sulah-salāmatī ke pīchhe lage raheñ. Aur yih un ke sāth mil kar kareñ jo khulūdīlī se K̄hudāwand kī parastish karte haiñ. ²³ Hamāqat aur jahālat kī bahsoñ se kinārā kareñ. Āp to jānte haiñ ki in se sirf jhagaṛe paidā hote haiñ. ²⁴ Lāzim hai ki K̄hudāwand kā k̄hādīm na jhagaṛe balki har ek se mehrbānī kā sulūk kare. Wuh tālīm dene ke qābil ho aur sabar se ḡhalat sulūk bardāshat kare. ²⁵ Jo muḁhālafat karte haiñ unheñ wuh narmdīlī se tarbiyat de, kyonki ho saktā hai ki Allāh unheñ taubā karne kī tawfiq de aur wuh sachchāi ko jān leñ, ²⁶ hosh meñ aēñ aur Iblīs ke phande se bach nikleñ. Kyonki Iblīs ne unheñ qaid kar liyā hai tāki wuh us kī marzī pūri kareñ.

3

Ākhirī Din

¹ Lekin yih bāt jān leñ ki ākhirī dinon meñ haulnāk lamhe aēnge. ² Log k̄hudpasand aur paison ke lālchī hoenge. Wuh shek̄hibāz, maḁhrūr, kufr bakne wāle, mān-bāp ke nāfarmān, nāshukre, bedīn ³ aur muhabbat se k̄hālī hoenge. Wuh sulah karne ke lie taiyār nahīñ hoenge, dūsron par tohat lagāenge, aiyāsh aur wahshī hoenge aur bhalāi se nafrat rakheñge. ⁴ Wuh namak-harām, ḁhairmuhtāt aur ḁhurūr se phūle hue hoenge. Allāh se muhabbat rakhne ke bajāe unheñ aish-o-ishrat pyārī hogī. ⁵ Wuh bazāhir k̄hudātars zindagi guzāreñge, lekin haqīqī k̄hudātars zindagi kī quwwat kā inkār kareñge. Aisoñ se kinārā kareñ. ⁶ Un meñ se kuchh log gharon meñ ghus kar kamzor k̄hawātīn ko apne jāl meñ phaṁsā lete haiñ, aisi k̄hawātīn ko jo apne gunāhoñ tale dabī hūi haiñ aur jinheñ kāi tarah kī shahwateñ chalātī haiñ. ⁷ Go yih har waqt tālīm hāsīl kartī rahtī haiñ to bhī sachchāi ko jānane tak kabhī nahīñ pahuñch saktīñ. ⁸ Jis tarah Yannes aur Yambres Mūsā kī muḁhālafat karte the usī tarah yih log bhī sachchāi kī muḁhālafat karte haiñ. In kā zahan bigarā huā hai aur in kā imān nāmaqbūl niklā. ⁹ Lekin yih zyādā taraqqī nahīñ kareñge kyonki in kī hamāqat sab par zāhir ho jāegī, bilkul usī tarah jis tarah Yannes aur Yambres ke sāth bhī huā.

Ākhirī Hidāyat

¹⁰ Lekin āp har lihāz se mere shāgird rahe haiñ, chāl-chalan meñ, irāde meñ, imān meñ, sabar meñ, muhabbat meñ, sābitqadmī meñ, ¹¹ izārasāniyoñ meñ aur dukhoñ meñ. Antākiyā, Ikuniyum aur Lustrā meñ mere sāth kyā kuchh na huā! Wahāñ mujhe kitnī sakht izārasāniyoñ kā sāmānā karnā paṛā. Lekin K̄hudāwand ne mujhe in sab se rihāi dī. ¹² Bāt yih hai ki sab jo Masīh Īsā meñ k̄hudātars zindagi guzārnā chāhte haiñ unheñ satāyā jāegā. ¹³ Sāth sāth sharīr aur dhokebāz log apne ḡhalat kāmoñ meñ taraqqī karte jāenge. Wuh dūsron ko ḡhalat rāh par le jāenge aur unheñ k̄hud bhī ḡhalat rāh par lāyā jāegā. ¹⁴ Lekin āp k̄hud us par qāyem raheñ jo āp ne sikh liyā aur jis par āp ko yaqīn āyā hai. Kyonki āp apne ustādoñ ko jānte haiñ ¹⁵ aur āp bachpan se muqaddas sahīfoñ se wāqif haiñ. Allāh kā yih kalām āp ko wuh hikmat atā kar saktā hai jo Masīh Īsā par imān lāne se najāt tak pahuñchātī hai. ¹⁶ Kyonki har pāk nawishtā Allāh ke Rūh se wujūd meñ āyā hai aur tālīm dene, malāmat karne, islah karne aur rāstbāz zindagi guzārne kī tarbiyat dene ke lie mufid hai. ¹⁷ Kalām-e-muqaddas kā maqsad yihī hai ki Allāh kā bandā har lihāz se qābil aur har nek kām ke lie taiyār ho.

4

1 Main Allāh aur Masīh Isā ke sāmne jo zindoñ aur murdoñ kī adālat karegā aur us kī āmad aur bādshāhī kī yād dilā kar sanjīdagī se is kī tākīd kartā hūñ, 2 kī waqt bewaqt kalām-e-muqaddas kī munādī karne ke lie taiyār raheñ. Baṛe sabar se imāndāroñ ko tālim de kar unheñ samjhāeñ, malāmat kareñ aur un kī hauslā-afzāī bhī kareñ. 3 Kyoñki ek waqt āegā jab log sehhatbakshsh tālim bardāsht nahīñ kareñge balki apne pās apnī burī khāhishāt se mutābiqat rakhne wāle ustādoñ kā dher lagā leñge. Yih ustād unheñ sirf dil bahlāne wālī bāteñ sunāeñge, sirf wuh kuchh jo wuh sunanā chāhte haiñ. 4 Wuh sachchāī ko sunane se bāz ā kar farzī kahāniyoñ ke pīchhe paṛ jāeñge. 5 Lekin āp khud har hālat meñ hosh meñ raheñ. Dukh ko bardāsht kareñ, Allāh kī khushkhabrī sunāte raheñ aur apnī khidmat ke tamām farāyz adā kareñ.

6 Jahāñ tak merā tālluq hai, wuh waqt ā chukā hai kī mujhe mai kī nazar kī tarah qurbāngāh par unḍelā jāe. Mere kūch kā waqt ā gayā hai. 7 Main ne achchhī kushtī laṛī hai, main daṛ ke ikhtitām tak pahuñch gayā hūñ, main ne imān ko mahfūz rakhā hai. 8 Aur ab ek inām taiyār paṛā hai, rāstbāzī kā wuh tāj jo Khudāwand hamārā rāst munsif mujhe apnī āmad ke din degā. Aur na sirf mujhe balki un sab ko jo us kī āmad ke ārzūmand rahe haiñ.

Kuchh Shakhṣī Bāteñ

9 Mere pās āne meñ jaldī kareñ. 10 Kyoñki Demās ne is duniyā ko pyār karke mujhe chhoṛ diyā hai. Wuh Thissalunīke chalā gayā. Kreskens Galatiyā aur Titus dalmatiyā chale gae haiñ. 11 Sirf Lūqā mere pās hai. Marqūs ko apne sāth le ānā, kyoñki wuh khidmat ke lie mufid sābit hogā. 12 Tuḱhikis ko main ne Ifisus bhej diyā hai. 13 Āte waqt merā wuh kūt apne sāth le aēñ jo main Troās meñ Karpus ke pās chhoṛ āyā thā. Merī kitābeñ bhī le aēñ, khāskar charmī kāghaz wālī.

14 Sikandar lohār ne mujhe bahut nuqsān pahuñchāyā hai. Khudāwand use us ke kām kā badlā degā. 15 Us se muhtāt raheñ kyoñki us ne baṛī shiddat se hamārī bātoñ kī mukhālafat kī.

16 Jab mujhe pahlī dafā apne difā ke lie adālat meñ pesh kiyā gayā to sab ne mujhe tark kar diyā. Allāh un se is bāt kā hisāb na le balki ise nazarandāz kar de. 17 Lekin Khudāwand mere sāth thā. Usī ne mujhe taqwīyat dī, kyoñki us kī marzī thī kī mere wasīle se us kā pūrā paighām sunāyā jāe aur tamām Ghairyahūdī use suneñ. Yoñ Allāh ne mujhe sherbabar ke muñh se nikāl kar bachā liyā. 18 Aur āge bhī Khudāwand mujhe har sharīr hamle se bachāegā aur apnī āsmānī bādshāhī meñ lā kar najāt degā. Us kā jalāl azal se abad tak hotā rahe. Āmīn.

Ākhirī Salām

19 Priskillā, Akwilā aur Unesifurus ke gharāne ko hamārā salām kahnā. 20 Irāstus Kurinthus meñ rahā, aur mujhe Trufimus ko Miletus meñ chhoṛnā paṛā, kyoñki wuh bīmār thā. 21 Jaldī kareñ tāki sardiyoñ ke mausam se pahle yahāñ pahuñcheñ.

Yūbūlus, Pūdens, Līnus, Klaudiya aur tamām bhāī āp ko salām kahte haiñ.

22 Khudāwand āp kī rūh ke sāth ho. Allāh kā fazl āp ke sāth hotā rahe.

Titus

¹ Yih khat Paulus kī taraf se hai jo Allāh kā khādīm aur Īsā Masīh kā rasūl hai.

Mujhe chun kar bhejā gayā tāki main imān lāne aur khudātars zindagi kī sachchāi jān lene meñ Allāh ke chune hue logoñ kī madad karūn.

² Kyoñki us se unheñ abādī zindagi kī ummīd dilāi jāti hai, aisi zindagi kī jis kā wādā Allāh ne duniyā ke zamānoñ se peshtar hī kiyā thā. Aur wuh jhūṭ nahīn boltā. ³ Apne muqarrarā waqt par Allāh ne apne kalām kā elān karke use zāhir kar diyā. Yihī elān mere sapurd kiyā gayā hai aur main ise hamāre Najātdahindā Allāh ke hukm ke mutābiq sunātā hūn.

⁴ Main Titus ko likh rahā hūn jo hamāre mushtarakā imān ke mutābiq merā haqiqī beṭā hai.

Khudā Bāp aur hamārā Najātdahindā Masīh Īsā āp ko fazl aur salāmati atā karen.

Krete meñ Titus kī Khidmat

⁵ Main ne āp ko Krete meñ is lie chhoṛā thā ki āp wuh kamiyān durust karen jo ab tak rah gāi thīn. Yih bhī ek maqsad thā ki āp har shahr kī jamāt meñ buzurg muqarrar karen, jis tarah main ne āp ko kahā thā. ⁶ Buzurg be'īlzām ho. Us kī sirf ek biwi ho. Us ke bachche imāndār hoñ aur log un par aiyāsh yā sarkash hone kā ilzām na lagā sakeñ. ⁷ Nigarān ko to Allāh kā gharānā sañbhālne kī zimmedārī dī gāi hai, is lie lāzim hai ki wuh be'īlzām ho. Wuh khudsar, ghusilā, sharābi, laṛakā yā lālchī na ho. ⁸ Is ke bajāe wuh mehmān-nawāz ho aur sab achchhī chīzoñ se pyār karne wālā ho. Wuh samajhdār, rāstbāz aur muqaddas ho. Wuh apne āp par qābū rakh sake. ⁹ Wuh us kalām ke sāth liptā rahe jo qābil-e-etamād aur hamārī tālim ke mutābiq hai. Kyoñki is tarah hī wuh sehhatbaḥsh tālim de kar dūroñ kī hauslā-afzāi kar sakegā aur muḥālafat karne wāloñ ko samjhā bhī sakegā.

¹⁰ Bāt yih hai ki bahut-se aise log haiñ jo sarkash haiñ, jo fuzūl bāten karke dūroñ ko dhokā dete haiñ. Yih bāt khāskar un par sādīq āti hai jo Yahūdiyoñ meñ se haiñ. ¹¹ Lāzim hai ki unheñ chup karā diyā jāe, kyoñki yih lālch meñ ā kar kañ logoñ ke pūre ghar apñi ghalat tālim se kharāb kar rahe haiñ. ¹² Un ke apne ek nabī ne kahā hai, “Krete ke bāshinde hameshā jhūṭ bolne wāle, wahshī jānwar aur sust peṭh hote haiñ.” ¹³ Us kī yih gawāhī durust hai. Is wajah se lāzim hai ki āp unheñ saḥti se samjhāeñ tāki un kā imān sehhatmand rahe ¹⁴ aur wuh Yahūdī farzī kahāniyoñ yā un insānoñ ke ahkām par dhyān na deñ jo sachchāi se haṭ gae haiñ. ¹⁵ Jo log pāk-sāf haiñ un ke lie sab kuchh pāk hai. Lekin jo nāpāk aur imān se khālī haiñ un ke lie kuchh bhī pāk nahīn hotā balki un kā zahan aur un kā zamīr donoñ nāpāk ho gae haiñ. ¹⁶ Yih Allāh ko jānane kā dāwā to karte haiñ, lekin un kī harkateñ is bāt kā inkār karti haiñ. Yih ghinaune, nāfarmān aur koī bhī achchhā kām karne ke qābil nahīn haiñ.

2

¹ Lekin āp wuh kuchh sunāēn jo sehhatbaḡhsh tālīm se mutābiqat rakhtā hai. ² Buzurg mardoñ ko batā denā ki wuh hoshmand, sharīf aur samajhdār hoñ. Un kā imān, muhabbat aur sābitqadmī sehhatmand hoñ.

³ Isī tarah buzurg ḡhawātīn ko hidāyat denā ki wuh muḡaddasīn kī-sī zindagī guzāreñ. Na wuh tomat lagāēn na sharāb kī ḡhulām hoñ. Is ke bajāe wuh achchhī tālīm dene ke lāyq hoñ ⁴ tāki wuh jawān auratoñ ko samajhdār zindagī guzārne kī tarbiyat de sakeñ, ki wuh apne shauharoñ aur bachchoñ se muhabbat rakheñ, ⁵ ki wuh samajhdār * aur muḡaddas hoñ, ki wuh ghar ke farāyḡ adā karne meñ lagī raheñ, ki wuh nek hoñ, ki wuh apne shauharoñ ke tābe raheñ. Agar wuh aisī zindagī guzāreñ to wuh dūstroñ ko Allāh ke kalām par kufr bakne kā mauḡā farāham nahīñ kareñgī.

⁶ Isī tarah jawān ādmiyoñ kī hauslā-afzāī kareñ ki wuh har lihāz se samajhdār zindagī guzāreñ. ⁷ Āp ḡhud nek kām karne meñ un ke lie namūnā baneñ. Tālīm dete waḡt āp kī ḡhulūsdilī, sharāfat ⁸ aur alfāz kī be'ilzām sehhat sāf nazar āe. Phir āp ke muḡhālīf sharmindā ho jāeñge, kyoñki wuh hamāre bāre meñ koī burī bāt nahīñ kah sakeñge.

⁹ ḡhulāmōñ ko kah denā ki wuh har lihāz se apne mālikōñ ke tābe raheñ. Wuh unheñ pasand āeñ, bahs-mubāhasā kie baḡhair un kī bāt māneñ ¹⁰ aur un kī chīzeñ chorī na kareñ balki sābit kareñ ki un par har tarah kā etamād kiyā jā saktā hai. Kyoñki is tariḡe se wuh hamāre Najātdahindā Allāh ke bāre meñ tālīm ko har tarah se dīlkash banā denḡe.

¹¹ Kyoñki Allāh kā najātbāḡhsh fazl tamām insānoñ par zāhir huā hai. ¹² Aur yih fazl hameñ tarbiyat de kar is ḡābil banā detā hai ki ham bedīni aur duniyāwī ḡhāhishāt kā inkār karke is duniyā meñ samajhdār, rāstbāz aur ḡhudātars zindagī guzār sakeñ. ¹³ Sāth sāth yih tarbiyat us mubārak dīn kā intazār karne meñ hamārī madad kartī hai jis kī ummīd ham rakhte haiñ aur jab hamāre azīm ḡhudā aur Najātdahindā Isā Masih kā jalāl zāhir ho jāegā. ¹⁴ Kyoñki Masih ne hamāre lie apnī jān de dī tāki fidyā de kar hameñ har tarah kī bedīni se chhurā kar apne lie ek pāk aur maḡhsūs ḡaum banāe jo nek kām karne meñ sargarm ho.

¹⁵ Inhiñ bātoñ kī tālīm de kar pūre iḡhtiyār ke sāth logoñ ko samjhāeñ aur un kī islāh kareñ. Koī bhī āp ko haḡīr na jāne.

3

Masihī Kirdār

¹ Unheñ yād dilānā ki wuh hukmrānoñ aur iḡhtiyār wāloñ ke tābe aur farmānbardār raheñ. Wuh har nek kām karne ke lie taiyār raheñ, ² kisī par tomat na lagāeñ, amn pasand aur narmdil hoñ aur tamām logoñ ke sāth narmmizājī se pesh āeñ. ³ Kyoñki ek waḡt thā jab ham bhī nāsamajh, nāfarmān aur sahīf rāh se bhaḡke hue the. Us waḡt ham kāī tarah kī shahwatoñ aur ḡhalat ḡhāhishoñ kī ḡhulāmī meñ the. Ham bure kāmoñ aur hasad karne meñ zindagī guzārte the. Dūstre ham se nafrat karte the aur ham bhī un se nafrat karte the. ⁴ Lekin jab hamāre Najātdahindā Allāh kī mehrbānī aur muhabbat zāhir huī ⁵ to us ne hameñ bachāyā. Yih nahīñ ki ham ne rāst kām karne ke bāis najāt ḡhāsīl kī balki us ke rahm hī ne hameñ Rūhul-ḡuds ke wasīle se bachāyā jis ne hameñ dho kar nae sire se janm diyā aur naī zindagī atā kī. ⁶ Allāh ne apne is Rūh ko baḡī faiyāzī

* 2:5 Yūnānī lafz meñ zabt-e-nafs kā unsur bhī pāyā jātā hai.

se hamāre Najātdahindā Īsā Masīh ke wasīle se ham par unḍel diyā ⁷ tāki hameñ us ke fazl se rāstbāz qarār diyā jāe aur ham us abadī zindagī ke wāris ban jāeñ jis kī ummīd ham rakhte haiñ. ⁸ Is bāt par pūrā etamād kiyā jā saktā hai.

Main chāhtā hūñ ki āp in bātoñ par kḥās zor deñ tāki jo Allāh par ĩmān lāe haiñ wuh dhyān se nek kām karne meñ lage raheñ. Yih bāteñ sab ke lie achchhī aur mufīd haiñ. ⁹ Lekin behūdā bahsoñ, nasabnāmoñ, jhagaṛoñ aur shariāt ke bāre meñ tanāzoñ se bāz raheñ, kyoñki aisā karnā befāyda aur fuzūl hai. ¹⁰ Jo shaḥs pārtībāz hai use do bār samjhāeñ. Agar wuh is ke bād bhī na māne to use rifāqat se kḥārij kareñ. ¹¹ Kyoñki āp ko patā hogā ki aisā shaḥs ḡhalat rāh par hai aur gunāh meñ phaṅsā huā hotā hai. Us ne apñi harkatoñ se apne āp ko mujrim ṭhahrayā hai. ¹²

Ākhirī Hidāyāt

Jab main Artīmās yā Tuḡhikus ko āp ke pās bhej dūngā to mere pās āne meñ jaldī kareñ. Main Nikupulis Shahr meñ hūñ, kyoñki main ne faisla kar liyā hai ki sardiyoñ kā mausam yahāñ guzārūñ. ¹³ Jab Zenās wakīl aur Apullos safr kī taiyāriyāñ kar rahe haiñ to un kī madad kareñ. Kḥayāl rakheñ ki un kī har zarūrat pūrī kī jāe. ¹⁴ Lāzim hai ki hamāre log nek kām karne meñ lage rahnā sīkheñ, kḥāskar jahāñ bahut zarūrat hai, aisā na ho ki ākḥirkār wuh bephal nikleñ. ¹⁵ Sab jo mere sāth haiñ āp ko salām kahte haiñ. Unheñ merā salām denā jo ĩmān meñ ham se muhabbat rakhte haiñ.

Allāh kā fazl āp sab ke sāth hotā rahe.

Filemon

¹ Yih khat Masīh Īsā ke qaidī Paulus aur Timuthiyus kī taraf se hai.

Main apne azīz dost aur hamkhidmat Filemon ko likh rahā hūn ² aur sāth sāth apnī bahan Afiyā, apne hamsipāh Arkhippus aur us jamāt ko jo āp ke ghar meñ jamā hotī hai.

³ Khudā hamārā Bāp aur Khudāwand Īsā Masīh āp ko fazl aur salāmatī atā karen.

Filemon kī Muhabbat aur Īmān

⁴ Jab bhī main duā kartā hūn to āp ko yād karke apne Khudā kā shukr kartā hūn. ⁵ Kyonki mujhe Khudāwand Īsā ke bāre meñ āp ke imān aur āp kī tamām muqaddasīn se muhabbat kī khabar miltī rahtī hai. ⁶ Merī duā hai ki āp kī jo rifāqat imān se paidā huī hai wuh āp meñ yoñ zor pakare ki āp ko behtar taur par har us achchhī chīz kī samajh āe jo hamēñ Masīh meñ hāsīl hai. ⁷ Bhāī, āp kī muhabbat dekh kar mujhe baṛī khushī aur tasallī huī hai, kyonki āp ne muqaddasīn ke dilon ko tar-o-tāzā kar diyā hai.

Unesimus kī Sifārish

⁸ Is wajah se main Masīh meñ itnī dilerī mahsūs kartā hūn ki āp ko wuh kuchh karne kā hukm dūn jo ab munāsib hai. ⁹ To bhī main aisā nahīn karnā chāhtā balki muhabbat kī binā par āp se apīl hī kartā hūn. Go main Paulus Masīh Īsā kā elchī balki ab us kā qaidī bhī hūn ¹⁰ to bhī minnat karke apne bete Unesimus kī sifārish kartā hūn. Kyonki mere qaid meñ hote hue wuh merā beṭā ban gayā. ¹¹ Pahle to wuh āp ke kām nahīn ā saktā thā, lekin ab wuh āp ke lie aur mere lie kāfī mufīd sābit huā hai.

*

¹² Ab main is ko goyā apnī jān ko āp ke pās wāpas bhej rahā hūn. ¹³ Asal meñ main use apne pās rakhnā chāhtā thā tāki jab tak main khushkhabrī kī khātir qaid meñ hūn wuh āp kī jagah merī khidmat kare. ¹⁴ Lekin main āp kī ijāzat ke baḡhair kuchh nahīn karnā chāhtā thā. Kyonki main chāhtā hūn ki jo bhī mehrbānī āp karenge wuh āp majbūr ho kar na karen balki khushī se.

¹⁵ Ho saktā hai ki Unesimus is lie kuchh der ke lie āp se judā ho gayā ki wuh āp ko hameshā ke lie dubārā mil jāe. ¹⁶ Kyonki ab wuh na sirf ḡhulām hai balki ḡhulām se kahīn zyādā. Ab wuh ek azīz bhāī hai jo mujhe khās aziz hai. Lekin wuh āp ko kahīn zyādā aziz hogā, ḡhulām kī haisiyat se bhī aur Khudāwand meñ bhāī kī haisiyat se bhī.

¹⁷ Gharz, agar āp mujhe apnā sāthī samjheñ to use yoñ khushāmdīd kaheñ jaise main khud ā kar hāzir hotā. ¹⁸ Agar us ne āp ko koī nuqsān pahuñchāyā yā āp kā qarzdār huā to main is kā muāwazā dene ke lie taiyār hūn. ¹⁹ Yahan main Paulus apne hī hāth se is bāt kī tasdīq kartā hūn: Main is kā muāwazā dūngā agarche mujhe āp ko yād dilāne kī zarurat nahīn ki āp khud mere qarzdār haiñ. Kyonki merā qarz jo āp par hai wuh āp khud haiñ. ²⁰ Chunañche mere bhāī, mujh par yih mehrbānī karen ki mujhe Khudāwand meñ āp se kuchh fāydā mile. Masīh meñ merī jān ko tāzā karen.

*

1:11 Unesimus kā matlab kārāmad, fāydāmand hai.

²¹ Maiñ āp kī farmānbardārī par etibār karke āp ko yih likh rahā hūñ. Kyoñki maiñ jāntā hūñ ki āp na sirf merī suneñge balki is se kahīñ zyādā mere lie kareñge. ²² Ek aur guzārish bhī hai, mere lie ek kamrā taiyār kareñ, kyoñki mujhe ummīd hai ki āp kī duāon ke jawāb meñ mujhe āp ko wāpas diyā jāegā.

Ākhirī Salām

²³ Īpafrās jo Masīh Īsā meñ mere sāth qaidī hai āp ko salām kahtā hai. ²⁴ Isī tarah Marqus, Aristarkhus, Demās aur Lūqā bhī āp ko salām kahte haiñ.

²⁵ Ḳhudāwand Īsā kā fazl āp sab ke sāth hotā rahe.

Ibrāniyōn

Allāh kā Apne Farzand ke zariye Kalām

¹ Māzī meñ Allāh muḳhtalif mauḳōñ par aur kāī tariḳōñ se hamāre bāpdādā se hamkalām huā. Us waqt us ne yih nabiyōñ ke wasīle se kiyā ² lekin in āḳhirī dinōñ meñ wuh apne Farzand ke wasīle se ham se hamkalām huā, usī ke wasīle se jise us ne sab chīzoñ kā wāris banā diyā aur jis ke wasīle se us ne kāynāt ko bhī ḳhalaq kiyā. ³ Farzand Allāh kā shāndār jalāl mun'akis kartā aur us kī zāt kī ain shabīh * hai. Wuh apne qawī kalām se sab kuchh sañbhāle rakhtā hai. Jab wuh duniyā meñ thā to us ne hamāre lie gunāhoñ se pāk-sāf ho jāne kā intazām qāym kiyā. Is ke bād wuh āsmān par Qādir-e-mutlaq ke dahne hāth jā baiḥā.

Allāh ke Farzand kī Azmat

⁴ Farzand farishtoñ se kaḥiñ azīm hai, itnā jitnā us kā mīrās meñ pāyā huā nām un ke nāmoñ se azīm hai. ⁵ Kyōñki Allāh ne kis farishte se kabḥī kahā,

“Tū merā Farzand hai,
āj main terā Bāp ban gayā hūñ.”
Yih bhī us ne kisī farishte ke bāre meñ kabḥī nahīñ kahā,
“Main us kā Bāp hūngā
aur wuh merā Farzand hogā.”

⁶ Aur jab Allāh apne pahlauṭhe Farzand ko āsmānī duniyā meñ lātā hai to wuh farmātā hai,

“Allāh ke tamām farishte us kī parastish karen.”

⁷ Farishtoñ ke bāre meñ wuh farmātā hai,
“Wuh apne farishtoñ ko hawāeñ
aur apne ḳhādimoñ ko āg ke shole banā detā hai.”

⁸ Lekin Farzand ke bāre meñ wuh kahtā hai,
“Ai Ḳhudā, terā taḳht azal se abad tak qāym-o-dāym rahegā,
aur insāf kā shāhī asā terī bādshāhī par hukūmat karegā.”

⁹ Tū ne rāstbāzī se muhabbat
aur bedīnī se nafrat kī,
is lie Allāh tere Ḳhudā ne tujhe ḳhushī ke tel se masah karke
tujhe tere sāthiyōñ se kaḥiñ zyādā sarfarāz kar diyā.”

¹⁰ Wuh yih bhī farmātā hai,
“Ai Rab, tū ne ibtidā meñ duniyā kī buniyād rakhī,
aur tere hī hāthōñ ne āsmānoñ ko banāyā.”

¹¹ Yih to tabāh ho jāenge,
lekin tū qāym rahegā.
Yih sab libās kī tarah ghis-phaṭ jāenge
¹² aur tū inheñ chādar kī tarah lapetegā,
purāne kapre kī tarah yih badle jāenge.
Lekin tū wuhī kā wuhī rahtā hai,
aur terī zindagī kabḥī ḳhatm nahīñ hotī.”

¹³ Allāh ne kabḥī bhī apne kisī farishte se yih bāt na kaḥī,
“Mere dahne hāth baiḥ,
jab tak main tere dushmanōñ ko
tere pānwoñ kī chaukī na banā dūñ.”

* 1:3 Yā naqsh.

¹⁴ Phir farishte kyā haiñ? Wuh to sab k̄hidmatguzār rūh haiñ jinheñ Allāh un kī k̄hidmat karne ke lie bhej detā hai jinheñ mirās meñ najāt pāñi hai.

2

Najāt kī Azmat

¹ Is lie lāzim hai ki ham aur zyādā dhyān se kalām-e-muqaddas kī un bātoñ par ghaur karen jo ham ne sun li haiñ. Aisā na ho ki ham samundar par beqābū kashṭī kī tarah bemaqsad idhar-udhar phiren. ² Jo kalām farishtoñ ne insān tak pahuñchāyā wuh to anmiṭ rahā, aur jis se bhī koī khatā yā nāfarmāñi huī use us kī munāsib sazā milī. ³ To phir ham kis tarah Allāh ke ghazab se bach sakeñge agar ham Masīh kī itnī azīm najāt ko nazarandāz karen? Pahle K̄hudāwand ne k̄hud is najāt kā elān kiyā, aur phir aise logoñ ne hamāre pās ā kar is kī tasdiq kī jinhoñ ne use sun liyā thā. ⁴ Sāth sāth Allāh ne is bāt kī is tarah tasdiq bhī kī ki us ne apñi marzī ke mutābiq ilāhī nishān, mojize aur muḳhtalif qism ke zordār kām dikhāe aur Rūhul-quds kī nemateñ logoñ meñ taqsim kīñ.

Masīh kā Najātbaḳhsh Kām

⁵ Ab aisā hai ki Allāh ne mazkūrā āne wālī duniyā ko farishtoñ ke tābe nahīñ kiyā. ⁶ Kyoñki kalām-e-muqaddas meñ kisī ne kahīñ yih gawāhī dī hai,

“Insān kaun hai ki tū use yād kare
yā ādamzād ki tū us kā k̄hayāl rakhe?”

⁷ Tū ne use thoṛī der ke lie farishtoñ se kam kar diyā,
tū ne use jalāl aur izzat kā tāj pahnā kar

⁸ sab kuchh us ke pāñwoñ ke niche kar diyā.”

Jab likhā hai ki sab kuchh us ke pāñwoñ tale kar diyā gayā to is kā matlab hai ki koī chīz na rahī jo us ke tābe nahīñ hai. Beshak hamēñ hāl meñ yih bāt nazar nahīñ ātī ki sab kuchh us ke tābe hai, ⁹ lekin ham use zarūr dekhte haiñ jo “Thoṛī der ke lie farishtoñ se kam” thā yāñi Isā ko jise us kī maut tak ke dukh kī wajah se “Jalāl aur izzat kā tāj” pahnāyā gayā hai. Hāñ, Allāh ke fazl se us ne sab kī k̄hātir maut bardāshṭ kī. ¹⁰ Kyoñki yihī munāsib thā ki Allāh jis ke lie aur jis ke wasīle se sab kuchh hai yoñ bahut-se beṭoñ ko apne jalāl meñ sharīk kare ki wuh un kī najāt ke bāñi Isā ko dukh uṭhāne se kāmiliyat tak pahuñchāe.

¹¹ Isā aur wuh jinheñ wuh maḳhsūs-o-muqaddas kar detā hai donoñ kā ek hī Bāp hai. Yihī wajah hai ki Isā yih kahne se nahīñ sharmātā ki muqaddasīn mere bhāī haiñ. ¹² Masalan wuh Allāh se kahtā hai,

“Maiñ apne bhāiyōñ ke sāmne tere nām kā elān karūंगा,
jamāt ke darmiyān hī terī madahsarāī karūंगा.”

¹³ Wuh yih bhī kahtā hai, “Maiñ us par bharosā rakhūंगा.” Aur phir “Maiñ hāzīr hūñ, maiñ aur wuh bachche jo Allāh ne mujhe die haiñ.”

¹⁴ Ab chūñki yih bachche gosht-post aur k̄hūn ke insān haiñ is lie Isā k̄hud un kī mānind ban gayā aur un kī insāñi fitrat meñ sharīk huā. Kyoñki is tarah hī wuh apñi maut se maut ke mālik Iblīs ko tabāh kar sakā, ¹⁵ aur is tarah hī wuh unheñ chhuṛā sakā jo maut se ḍarne kī wajah se zindagī-bhar ghulāmī meñ the. ¹⁶ Zāhir hai ki jin kī madad wuh kartā hai wuh farishte nahīñ haiñ balki Ibrāhīm kī aulād. ¹⁷ Is lie lāzim thā ki wuh har lihāz se apne bhāiyōñ kī mānind ban jāe. Sirf is se us kā yih

maqṣad pūrā ho sakā ki wuh Allāh ke huzūr ek rahīm aur wafādār imām-e-āzam ban kar logon ke gunāhoñ kā kaffārā de sake. ¹⁸ Aur ab wuh un kī madad kar saktā hai jo āzmāish meñ uljhe hue haiñ, kyoñki us kī bhī āzmāish huī aur us ne ḳhud dukh uṭhāyā hai.

3

Īsā Mūsā se Baṛā Hai

¹ Muqaddas bhāiyo, jo mere sāth Allāh ke bulāe hue haiñ! Īsā par ḡhaur-o-ḳhauz karte raheñ jo Allāh kā paiḡhambar aur imām-e-āzam hai aur jis kā ham iqrār karte haiñ. ² Īsā Allāh kā wafādār rahā jab us ne use yih kām karne ke lie muqarrar kiyā, bilkul usī tarah jis tarah Mūsā bhī wafādār rahā jab Allāh kā pūrā ghar us ke sapurd kiyā gayā. ³ Ab jo kisī ghar ko tāmīr kartā hai use ghar kī nisbat zyādā izzat hāsīl hotī hai. Isī tarah Īsā Mūsā kī nisbat zyādā izzat ke lāyq hai. ⁴ Kyoñki har ghar ko kisī na kisī ne banāyā hotā hai, jabki Allāh ne sab kuchh banāyā hai. ⁵ Mūsā to Allāh ke pūre ghar meñ ḳhidmat karte waqt wafādār rahā, lekin mulāzim kī haisiyat se tāki kalām-e-muqaddas kī āne wālī bātoñ kī gawāhī detā rahe. ⁶ Masīh farq hai. Use Farzand kī haisiyat se Allāh ke ghar par iḳhtiyār hai aur isī meñ wuh wafādār hai. Ham us kā ghar haiñ basharteki ham apnī dilerī aur wuh ummīd qāym rakheñ jis par ham faḳhr karte haiñ.

Allāh kī Qaum ke lie Sukūn

⁷ Chunāñche jis tarah Rūhul-quds farmātā hai,
“Agar tum āj Allāh kī āwāz suno

⁸ to apne dilon ko saḳht na karo jis tarah baḡhawāt ke din huā,
jab tumhāre bāpdādā ne registān meñ mujhe āzmāyā.

⁹ Wahāñ unhoñ ne mujhe āzmāyā aur jāñchā,
hālāñki unhoñ ne chālīs sāl ke daurān mere kām dekh lie the.

¹⁰ Is lie mujhe us nasl par ḡhussā āyā aur main bolā,
‘Un ke dil hameshā sahīh rāh se haṭ jāte haiñ
aur wuh merī rāheñ nahīn jānte.’

¹¹ Apne ḡhazab meñ main ne qasam khāī,
‘Yih kabhī us mulk meñ dāḳhil nahīn hoñge
jahāñ main unheñ sukūn detā.’”

¹² Bhāiyo, ḳhabardār raheñ tāki āp meñ se kisī kā dil burāī aur kufr se bhar kar zindā Ḳhudā se bargashtā na ho jāe. ¹³ Is ke bajāe jab tak Allāh kā yih farmān qāym hai rozānā ek dūsre kī hauslā-afzāī karen tāki āp meñ se koī bhī gunāh ke fareb meñ ā kar saḳhtdil na ho. ¹⁴ Bāt yih hai kī ham Masīh ke sharīk-e-kār ban gae haiñ. Lekin is shart par kī ham āḳhir tak wuh etamād mazbūtī se qāym rakheñ jo ham āḡhāz meñ rakhte the.

¹⁵ Mazkūrā kalām meñ likhā hai,

“Agar tum āj Allāh kī āwāz suno,
to apne dilon ko saḳht na karo jis tarah baḡhawāt ke din huā.”

¹⁶ Yih kaun the jo Allāh kī āwāz sun kar bāḡhī ho gae. Wuh sab jinheñ Mūsā Mīsr se nikāl kar bāhar lāyā. ¹⁷ Aur yih kaun the jin se Allāh chālīs sāl ke daurān nārāz rahā? Yih wuhī the jinhoñ ne gunāh kiyā aur jo registān meñ mar kar wahīñ paṛe rahe. ¹⁸ Allāh ne kin kī bābat qasam khāī kī “Yih kabhī bhī us mulk meñ dāḳhil nahīn hoñge jahāñ main unheñ sukūn detā”? Zāhir hai un kī bābat jinhoñ ne nāfarmānī kī

thī. ¹⁹ Chunānche ham dekhte haiñ ki wuh imān na rakhne kī wajah se mulk meñ dākḥil na ho sake.

4

¹ Dekheñ, ab tak Allāh kā yih wādā qāym hai, aur ab tak ham sukūn ke mulk meñ dākḥil ho sakte haiñ. Is lie āeñ, ham khabardār raheñ. Aisā na ho ki āp meñ se koī pīchhe rah kar us meñ dākḥil na hone pāe. ² Kyoñki hameñ bhī un kī tarah ek kḥushkhabrī sunāī gāī. Lekin yih paighām un ke lie befāyā thā, kyoñki wuh use sun kar imān na lāe. ³ Un kī nisbat ham jo imān lāe haiñ sukūn ke is mulk meñ dākḥil ho sakte haiñ.

Ġharz, yih aisā hī hai jis tarah Allāh ne farmāyā,

“Apne Ġhazab meñ maiñ ne qasam khāī,

‘Yih kabhī us mulk meñ dākḥil nahīñ hoñge

jahāñ maiñ unheñ sukūn detā.’”

Ab Ġhaur kareñ ki us ne yih kahā agarche us kā kām duniyā kī taḥliq par iḳhtitām tak pahuñch gayā thā. ⁴ Kyoñki kalām-e-muqaddas meñ sātweñ din ke bāre meñ likhā hai, “Sātweñ din Allāh kā sārā kām takmil tak pahuñch gayā. Is se fāriḡh ho kar us ne ārām kiyā.” ⁵ Ab is kā muqābalā mazkūrā āyat se kareñ,

“Yih kabhī us mulk meñ dākḥil nahīñ hoñge

jahāñ maiñ unheñ sukūn detā.”

⁶ Jinhoñ ne pahle Allāh kī kḥushkhabrī sunī unheñ nāfarmān hone kī wajah se yih sukūn na milā. To bhī yih bāt qāym rahī ki kuchh to sukūn ke is mulk meñ dākḥil ho jāenge. ⁷ Yih madd-e-nazar rakh kar Allāh ne ek aur din muqarrar kiyā, mazkūrā “Āj” kā din. Kāī salōñ ke bād hī us ne Dāūd kī mārifat wuh bāt kī jis par ham Ġhaur kar rahe haiñ,

“Agar tum āj Allāh kī āwāz suno

to apne diloñ ko saḳht na karo.”

⁸ Jab Yashua unheñ Mulke-Kanān meñ lāyā tab us ne Isrāīliyōñ ko yih sukūn na diyā, warnā Allāh is ke bād ke kisī aur din kā zikr na kartā.

⁹ Chunānche Allāh kī qaum ke lie ek kḥās sukūn bāqī rah gayā hai, aisā sukūn jo Allāh ke sātweñ din ārām karne se mutābiqat rakhtā hai.

¹⁰ Kyoñki jo bhī wuh sukūn pātā hai jis kā wādā Allāh ne kiyā wuh Allāh kī tarah apne kāmoñ se fāriḡh ho kar ārām karegā. ¹¹ Is lie āeñ, ham is sukūn meñ dākḥil hone kī pūri koshish kareñ tāki ham meñ se koī bhī bāpdādā ke nāfarmān namūne par chal kar gunāh meñ na gir jāe.

¹² Kyoñki Allāh kā kalām zindā, muassir aur har dodhārī talwār se zyādā tez hai. Wuh insān meñ se guzar kar us kī jān rūh se aur us ke joroñ ko gūde se alag kar letā hai. Wuhī dil ke kḥayālāt aur soch ko jāñch kar un par faisla karne ke qābil hai. ¹³ Koī maḳhlūq bhī Allāh kī nazar se nahīñ chhup saktī. Us kī āñkhoñ ke sāmne jis ke jawābdeh ham hote haiñ sab kuchh ayāñ aur beniqāb hai.

Isā Hamārā Imām-e-Āzam Hai

¹⁴ Ġharz āeñ, ham us imān se lipte raheñ jis kā iqrār ham karte haiñ. Kyoñki hamārā aisā azīm imām-e-āzam hai jo āsmānoñ meñ se guzar gayā yāñī Isā Allāh kā Farzand. ¹⁵ Aur wuh aisā imām-e-āzam nahīñ hai jo hamārī kamzoriyōñ ko dekh kar hamdardī na dikhāe balki agarche wuh begunāh rahā to bhī hamārī tarah use har qism kī āzmāish kā sāmna karnā parā. ¹⁶ Ab āeñ, ham pūre etamād ke sāth Allāh ke taḳht ke sāmne hāzir ho jāeñ jahāñ fazl pāyā jātā hai. Kyoñki wahīñ ham wuh rahm aur fazl pāeñge jo zarūrat ke waqt hamārī madad kar saktā hai.

5

¹ Ab insānoñ meñ se chune gae imām-e-āzam ko is lie muqarrar kiyā jātā hai ki wuh un kī k̄hātir Allāh kī k̄hidmat kare, tāki wuh gunāhoñ ke lie nazarāne aur qurbāniyāñ pesh kare. ² Wuh jāhil aur āwārā logoñ ke sāth narm sulūk rakh saktā hai, kyonki wuh k̄hud kaī tarah ki kamzoriyōñ kī girift meñ hotā hai. ³ Yihī wajah hai ki use na sirf qaum ke gunāhoñ ke lie balki apne gunāhoñ ke lie bhī qurbāniyāñ charhānī partī haiñ. ⁴ Aur koī apnī marzī se imām-e-āzam kā purwaqār ohdā nahīñ apnā saktā balki lāzim hai ki Allāh use Hārūn kī tarah bulā kar muqarrar kare.

⁵ Isī tarah Masīh ne bhī apnī marzī se imām-e-āzam kā purwaqār ohdā nahīñ apnāyā. Is ke bajāe Allāh ne us se kahā,

“Tū merā Farzand hai,
āj main terā Bāp ban gayā hūñ.”

⁶ Kahīñ aur wuh farmatā hai,
“Tū abad tak imām hai,
aisā imām jaisā Malik-e-sidq thā.”

⁷ Jab Īsā is duniyā meñ thā to us ne zor zor se pukār kar aur ānsū bahā bahā kar use duāeñ aur iltijāeñ pesh kīñ * jo use maut se bachā saktā thā. Aur Allāh ne us kī sunī, kyonki wuh K̄hudā kā k̄hauf rakhtā thā. ⁸ Wuh Allāh kā Farzand to thā, to bhī us ne dukh uṭhāne se farmāñbardārī sikhī. ⁹ Jab wuh kāmiliyat tak pahuñch gayā to wuh un sab kī abadī najāt kā sarchashmā ban gayā jo us kī sunte haiñ. ¹⁰ Us waqt Allāh ne use imām-e-āzam bhī mutaʿayyin kiyā, aisā imām jaisā Malik-e-sidq thā.

Īmān Tark Karne kī Bābat Āgāhī

¹¹ Is ke bāre meñ ham mazīd bahut kuchh kah sakte haiñ, lekin ham mushkil se is kī tashrīh kar sakte haiñ, kyonki āp sunane meñ sust haiñ. ¹² Asal meñ itnā waqt guzar gayā hai ki ab āp ko k̄hud ustād honā chāhie. Afsos ki aisā nahīñ hai balki āp ko is kī zarūrat hai ki koī āp ke pās ā kar āp ko Allāh ke kalām kī buniyādī sachchāiyāñ dubārā sikhāe. Āp ab tak ṭhos khānā nahīñ khā sakte balki āp ko dūdh kī zarūrat hai. ¹³ Jo dūdh hī pī saktā hai wuh abhī chhoṭā bachchā hī hai aur wuh rāstbāzī kī tālim se nāwāqif hai. ¹⁴ Is ke muqābale meñ ṭhos khānā bālighōñ ke lie hai jinhoñ ne apnī balūghat ke bāis apnī ruhānī basārat ko itnī farbiyat dī hai ki wuh bhalāī aur burāī meñ imtiyāz kar sakte haiñ.

6

¹ Is lie āeñ, ham Masīh ke bāre meñ buniyādī tālim ko chhoṛ kar balūghat kī taraf āge barheñ. Kyonki aisī bāteñ dohrāne kī zarūrat nahīñ honī chāhie jin se Īmān kī buniyād rakhī jāti hai, masalan maut tak pahuñchāne wāle kām se taubā, ² baptismā kyā hai, kisī par hāth rakhne kī tālim, murdoñ ke jī uṭhne aur abadī sazā pāne kī tālim. ³ Chunāñche Allāh kī marzī huī to ham yih chhoṛ kar āge barheñge.

⁴ Nāmumkin hai ki unheñ bahāl karke dubārā taubā tak pahuñchāyā jāe jinhoñ ne apnā Īmān tark kar diyā ho. Unheñ to ek bār Allāh ke nūr meñ lāyā gayā thā, unhoñ ne āsmān kī nemat chakh li thī, wuh Rūhul-quds meñ sharīk hue, ⁵ unhoñ ne Allāh ke kalām kī bhalāī aur āne wāle zamāne kī kuwatoñ kā tajrabā kiyā thā. ⁶ Aur phir unhoñ ne apnā Īmān tark kar diyā! Aise logoñ ko bahāl karke dubārā taubā tak pahuñchānā

* 5:7 Yānī imām kī haisiyat se us ne yih duāeñ aur iltijāeñ qurbānī ke taur par pesh kīñ.

nāmumkin hai. Kyoṅki aisā karne se wuh Allāh ke Farzand ko dubārā maslūb karke use lān-tān kā nishānā banā dete haiñ.

⁷ Allāh us zamīn ko barkat detā hai jo apne par bār bār paṛne wālī bārish ko jazb karke aisī fasal paidā kartī hai jo khetūbārī karne wāle ke lie mufid ho. ⁸ Lekin agar wuh sirf k̄hārdār paude aur ūntkāṭare paidā kare to wuh bekār hai aur is khatre meñ hai ki us par lānat bhejī jāe. Anjām-e-kār us par kā sab kuchh jalāyā jāegā.

⁹ Azīzo, go ham is tarah kī bāteñ kar rahe haiñ to bhī hamārā etamād yih hai ki āp ko wuh behtarīn barkateñ hāsīl haiñ jo najāt se milī haiñ.

¹⁰ Kyoṅki Allāh be'insāf nahīn hai. Wuh āp kā kām aur wuh muhabbat nahīn bhūlegā jo āp ne us kā nām le kar zāhir kī jab āp ne muqaddasīn kī khidmat kī balki āj tak kar rahe haiñ. ¹¹ Lekin hamārī baṛī k̄hāhish yih hai ki āp meñ se har ek isī sargarmī kā izhār ākhir tak kartā rahe tāki jin bātoñ kī ummīd āp rakhte haiñ wuh wāqāī pūrī ho jāeñ. ¹² Ham nahīn chāhte ki āp sust ho jāeñ balki yih ki āp un ke namūne par chaleñ jo imān aur sabar se wuh kuchh mīrās meñ pā rahe haiñ jis kā wādā Allāh ne kiyā hai.

Allāh kā Yaqīnī Wādā

¹³ Jab Allāh ne qasam khā kar Ibrāhīm se wādā kiyā to us ne apnī hī qasam khā kar yih wādā kiyā. Kyoṅki koī aur nahīn thā jo us se baṛā thā jis kī qasam wuh khā saktā. ¹⁴ Us waqt us ne kahā, “Main zarūr tujhe bahut barkat dūngā, aur main yaqīnan tujhe kasrat kī aulād dūngā.” ¹⁵ Is par Ibrāhīm ne sabar se intazār karke wuh kuchh payā jis kā wādā kiyā gayā thā. ¹⁶ Qasam khāte waqt log us kī qasam khāte haiñ jo un se baṛā hotā hai. Is tarah se qasam meñ bayānkardā bāt kī tasdiq bahs-mubāhasā kī har gunjāish ko khatm kar detī hai. ¹⁷ Allāh ne bhī qasam khā kar apne wāde kī tasdiq kī. Kyoṅki wuh apne wāde ke wārison par sáf zāhir karnā chāhtā thā ki us kā irādā kabhī nahīn badlegā. ¹⁸ Gharz, yih do bāteñ qāym rahī haiñ, Allāh kā wādā aur us kī qasam. Wuh inheñ na to badal saktā na in ke bāre meñ jhūṭ bol saktā hai. Yoñ ham jinhoñ ne us ke pās panāh lī hai baṛī tasallī pā kar us ummīd ko mazbūti se thāme rakh sakte haiñ jo hameñ pesh kī gai hai. ¹⁹ Kyoṅki yih ummīd hamārī jān ke lie mazbūt langar hai. Aur yih āsmānī Baitul-muqaddas ke Muqaddastarīn Kamre ke parde meñ se guzar kar us meñ dākhlil hotī hai. ²⁰ Wahīn Īsā hamāre āge āge jā kar hamārī k̄hātir dākhlil huā hai. Yoñ wuh Malik-e-sidq kī mānind hameshā ke lie imām-e-āzam ban gayā hai.

7

Malik-e-sidq

¹ Yih Malik-e-sidq, Sālim kā bādshāh aur Allāh T'ālā kā imām thā. Jab Ibrāhīm chār bādshāhoñ ko shikast dene ke bād wāpas ā rahā thā to Malik-e-sidq us se milā aur use barkat di. ² Is par Ibrāhīm ne use tamām lūṭ ke māl kā daswāñ hissā de diyā. Ab Malik-e-sidq kā matlab “Rāstbāzī kā Bādshāh” hai. Dūsre, “Sālim kā Bādshāh” kā matlab “Salāmātī kā Bādshāh” hai. ³ Na us kā bāp yā mān hai, na koī nasabnāmā. Us kī zindagi kā na to āghāz hai, na ikhtitām. Allāh ke Farzand kī tarah wuh abad tak imām rahatā hai.

⁴ Ghaur karen ki wuh kitnā azīm thā. Hamāre bāpdādā Ibrāhīm ne use lūṭe hue māl kā daswāñ hissā de diyā. ⁵ Ab shariat talab kartī hai ki Lāwī kī wuh aulād jo imām ban jātī hai qaum yānī apne bhāiyoñ se paidāwār kā daswāñ hissā le, hālānki un ke bhāī Ibrāhīm kī aulād haiñ. ⁶ Lekin

Malik-e-sidq Lāwī kī aulād meñ se nahīn thā. To bhī us ne Ibrāhīm se daswāñ hissā le kar use barkat dī jis se Allāh ne wādā kiyā thā. ⁷ Is meñ koī shak nahīn ki kamhaisiyat shakhs ko us se barkat milti hai jo zyādā haisiyat kā ho. ⁸ Jahāñ Lāwī imāmoñ kā tālluq hai fānī insān daswāñ hissā lete haiñ. Lekin Malik-e-sidq ke muāmale meñ yih hissā us ko milā jis ke bāre meñ gawāhī dī gai hai ki wuh zindā rahtā hai. ⁹ Yih bhī kahā jā saktā hai ki jab Ibrāhīm ne māl kā daswāñ hissā de diyā to Lāwī ne us ke zariye bhī yih hissā diyā, hālāñki wuh k̄hud daswāñ hissā letā hai. ¹⁰ Kyoñki go Lāwī us waqt paidā nahīn huā thā to bhī wuh ek tarah se Ibrāhīm ke jism meñ maujūd thā jab Malik-e-sidq us se milā.

¹¹ Agar Lāwī kī kahānat (jis par shariāt mabnī thī) kāmiliyat paidā kar saktī to phir ek aur qism ke imām ki kyā zarūrat hotī, us ki jo Hārūn jaisā na ho balki Malik-e-sidq jaisā? ¹² Kyoñki jab bhī kahānat badal jāti hai to lāzim hai ki shariāt meñ bhī tabdīlī āe. ¹³ Aur hamārā K̄hudāwand jis ke bāre meñ yih bayān kiyā gayā hai wuh ek farq qabile kā fard thā. Us ke qabile ke kisi bhī fard ne imām kī k̄hidmat adā nahīn kī. ¹⁴ Kyoñki sāf mālūm hai ki K̄hudāwand Masīh Yahūdāh qabile kā fard thā, aur Mūsā ne is qabile ko imāmoñ kī k̄hidmat meñ shāmil na kiyā.

Malik-e-sidq Jaisā Ek aur Imām

¹⁵ Muāmalā mazid sāf ho jātā hai. Ek farq imām zāhir huā hai jo Malik-e-sidq jaisā hai. ¹⁶ Wuh Lāwī ke qabile kā fard hone se imām na banā jis tarah shariāt taqāzā kartī thī, balki wuh lāfānī zindagī kī quwwat hī se imām ban gayā. ¹⁷ Kyoñki kalām-e-muqaddas farmātā hai,

“Tū abad tak imām hai,
aisā imām jaisā Malik-e-sidq thā.”

¹⁸ Yoñ purāne hukm ko mansūkh kar diyā jātā hai, kyoñki wuh kamzor aur bekār thā ¹⁹ (Mūsā kī shariāt to kisi chiz ko kāmīl nahīn banā saktī thī) aur ab ek behtar ummīd muhaiyā kī gai hai jis se ham Allāh ke qarīb ā jāte haiñ.

²⁰ Aur yih nayā nizām Allāh kī qasam se qāym huā. Aisi koī qasam na khāī gai jab dūsre imām bane. ²¹ Lekin Isā ek qasam ke zariye imām ban gayā jab Allāh ne farmāyā,

“Rab ne qasam khāī hai
aur is se pachhtāegā nahīn,
‘Tū abad tak imām hai.’”

²² Is qasam kī wajah se Isā ek behtar ahd kī zamānat detā hai.

²³ Ek aur farq, purāne nizām meñ bahut-se imām the, kyoñki maut ne har ek kī k̄hidmat mahdūd kie rakhī. ²⁴ Lekin chūñki Isā abad tak zindā hai is lie us kī kahānat kabhī bhī k̄hatm nahīn hogī. ²⁵ Yoñ wuh unheñ abadi najāt de saktā hai jo us ke wasīle se Allāh ke pās āte haiñ, kyoñki wuh abad tak zindā hai aur un kī shafā'at kartā rahtā hai.

²⁶ Hameñ aise hī imām-e-āzam kī zarūrat thī. Hāñ, aisā imām jo muqaddas, bequsūr, bedāgh, gunāhgāroñ se alag aur āsmānoñ se buland huā hai. ²⁷ Use dūsre imāmoñ kī tarah is kī zarūrat nahīn ki har roz qurbāniyāñ pesh kare, pahle apne lie phir qaum ke lie. Balki us ne apne āp ko pesh karke apnī is qurbānī se un ke gunāhoñ ko ek bār sadā ke lie miṭā diyā. ²⁸ Mūsāwī shariāt aise logoñ ko imām-e-āzam muqarrar kartī hai jo kamzor haiñ. Lekin shariāt ke bād Allāh kī qasam Farzand ko imām-e-āzam muqarrar kartī hai, aur yih Farzand abad tak kāmīl hai.

8

Īsā Hamārā Imām-e-Āzam

¹ Jo kuchh ham kah rahe haiñ us kī markazī bāt yih hai, hamārā ek aisā imām-e-āzam hai jo āsmān par jalālī Ḳhudā ke taḳht ke dahne hāth baiṭhā hai. ² Wahāñ wuh maqḍis meñ ḳhidmat kartā hai, us haḳīqī mulāqāt ke khaime meñ jise insānī hāthoñ ne kharā nahīn kiyā balkī Rab ne.

³ Har imām-e-āzam ko nazarāne aur qurbāniyāñ pesh karne ke lie muḳarrar kiyā jātā hai. Is lie lāzim hai kī hamāre imām-e-āzam ke pās bhī kuchh ho jo wuh pesh kar sake. ⁴ Agar yih duniyā meñ hotā to imām-e-āzam na hotā, kyonki yahāñ imām to haiñ jo shariyat ke matlūbā nazarāne pesh karte haiñ. ⁵ Jis maqḍis meñ wuh ḳhidmat karte haiñ wuh us maqḍis kī sirf naḳli sūrat aur sāyā hai jo āsmān par hai. Yihī wajah hai kī Allāh ne Mūsā ko mulāqāt kā ḳhaimā banāne se pahle āgāh karke yih kahā, “Ḡhaur kar kī sab kuchh ain us namūne ke mutābiq banāyā jāe jo maiñ tujhe yahāñ pahār par dikhātā hūñ.” ⁶ Lekin jo ḳhidmat Īsā ko mil gāi hai wuh duniyā ke imāmoñ kī ḳhidmat se kahīñ behtar hai, utnī behtar jitnā wuh ahd jis kā darmiyānī Īsā hai purāne ahd se behtar hai. Kyonki yih ahd behtar wādoñ kī buniyād par bāndhā gayā.

⁷ Agar pahlā ahd be’ilzām hotā to phir nae ahd kī zarūrat na hotī. ⁸ Lekin Allāh ko apnī qaum par ilzām lagānā parā. Us ne kahā,

“Rab kā farmān hai, aise din ā rahe haiñ
jab maiñ Isrāil ke gharāne aur Yahūdāh ke gharāne se ek nayā ahd
bāndhūngā.

⁹ Yih us ahd kī mānind nahīñ hogā
jo maiñ ne un ke bāpdādā ke sāth
us din bāndhā thā jab maiñ un kā hāth pakar kar
unheñ Misr se nikāl lāyā.

Kyonki wuh us ahd ke wafādār na rahe
jo maiñ ne un se bāndhā thā.
Natīje meñ merī un ke lie fikr na rahī.

¹⁰ Ḳhudāwand farmātā hai kī
jo nayā ahd maiñ un dīnoñ ke bād un se bāndhūngā
us ke taht maiñ apnī shariyat
un ke zahnoñ meñ ḍāl kar
un ke dīloñ par kandā karūngā.

Tab maiñ hī un kā Ḳhudā hūngā, aur wuh merī qaum hoñge.

¹¹ Us waqt se is kī zarūrat nahīñ rahegī
kī koī apne paḳosī yā bhāi ko tālim de kar kahe,
‘Rab ko jān lo.’

Kyonki chhoṭe se le kar baḳe tak
sab mujhe jāneñge,

¹² kyonki maiñ un kā qusūr muāf karūngā
aur āindā un ke gunāhoñ ko yād nahīñ karūngā.”

¹³ In alfāz meñ Allāh ek nae ahd kā zikr kartā hai aur yoñ purāne ahd ko matrūk qarār detā hai. Aur jo matrūk aur purānā hai us kā anjām qarīb hī hai.

9

¹ Jab pahlā ahd bāndhā gayā to ibādat karne ke lie hidāyāt dī gaīn. Zamīn par ek maqdis bhī banāyā gayā, ² ek khaimā jis ke pahle kamre meñ shamādān, mez aur us par paṛi maḥsūs kī gaī roṭiyāñ thīñ. Us kā nām “Muqaddas Kamrā” thā. ³ Us ke piche ek aur kamrā thā jis kā nām “Muqaddastarīn Kamrā” thā. Pahle aur dūse kamre ke darmiyān wāḡe darwāze par pardā lagā thā. ⁴ Is pichele kamre meñ bakhūr jalāne ke lie sone kī qurbāngāh aur ahd kā sandūq thā. Ahd ke sandūq par sonā mandhā huā thā aur us meñ tīn chīzeñ thīñ: sone kā martabān jis meñ man bharā thā, Hārūn kā wuh asā jis se koñpleñ phūṭ niklī thīñ aur patthar kī wuh do taḥṭiyāñ jin par ahd ke ahkām likhe the. ⁵ Sandūq par ilāhī jalāl ke do karubī farishte lage the jo sandūq ke dhakne ko sāyā dete the jis kā nām “Kaffārā kā dhaknā” thā. Lekin is jagah par ham sab kuchh mazīd tafsil se bayān nahīn karnā chāhte.

⁶ Yih chīzeñ isī tartīb se rakhī jāti haiñ. Jab imām apnī khidmat ke farāyaz adā karte haiñ to bāqāydaḡi se pahle kamre meñ jāte haiñ. ⁷ Lekin sirf imām-e-āzam hī dūse kamre meñ dākhil hotā hai, aur wuh bhī sāl meñ sirf ek dafā. Jab bhī wuh jātā hai wuh apne sāth khūn le kar jātā hai jise wuh apne aur qaum ke lie pesh kartā hai tāki wuh gunāh miṭ jāeñ jo logon ne ḡhairirādī taur par kie hote haiñ. ⁸ Is se Rūhul-quds dikhātā hai ki Muqaddastarīn Kamre tak rasāi us waqt tak zāhir nahīn kī gaī thī jab tak pahlā kamrā istemāl meñ thā. ⁹ Yih majāzan maujudā zamāne kī taraf ishārā hai. Is kā matlab yih hai ki jo nazarāne aur qurbāniyāñ pesh kī jā rahī haiñ wuh parastār ke zamīr ko pāk-sāf karke kāmīl nahīn banā saktīñ. ¹⁰ Kyonki in kā tālluq sirf khāne-pīne wālī chīzon aur ḡhush kī mukhtalif rasmon se hotā hai, aisī zāhirī hidāyāt jo sirf nae nizām ke āne tak lagū haiñ.

¹¹ Lekin ab Masīh ā chukā hai, un achchhī chīzon kā imām-e-āzam jo ab hāsīl huī haiñ. Jis khaima meñ wuh khidmat kartā hai wuh kahīñ zyādā azīm aur kāmīl hai. Yih khaimā insānī hāthoñ se nahīn banāyā gayā yāni yih is kāynāt kā hissā nahīñ hai. ¹² Jab Masīh ek bār sadā ke lie khaima ke Muqaddastarīn Kamre meñ dākhil huā to us ne qurbāniyāñ pesh karne ke lie bakron aur bachhron kā khūn istemāl na kiyā. Is ke bajāe us ne apnā hī khūn pesh kiyā aur yon hamāre lie abadī najāt hāsīl kī. ¹³ Purāne nizām meñ bail-bakron kā khūn aur jawān gay kī rākh nāpāk logon par chhīrke jāte the tāki un ke jism pāk-sāf ho jāeñ. ¹⁴ Agar in chīzon kā yih asar thā to phir Masīh ke khūn kā kyā zabardast asar hogā! Azlī Rūh ke zariye us ne apne ap ko bedāḡh qurbāni ke taur par pesh kiyā. Yon us kā khūn hamāre zamīr ko maut tak pahuñchāne wāle kāmōñ se pāk-sāf kartā hai tāki ham zindā Khudā kī khidmat kar sakeñ.

¹⁵ Yihī wajah hai ki Masīh ek nae ahd kā darmiyānī hai. Maqsad yih thā ki jitne logon ko Allāh ne bulāyā hai unheñ Allāh kī mau’ūdā aur abadī mirās mile. Aur yih sirf is lie mumkin huā hai ki Masīh ne mar kar fidyā diyā tāki log un gunāhoñ se chhuṭkārā pāeñ jo un se us waqt sarzad hue jab wuh pahle ahd ke taht the.

¹⁶ Jahāñ wasiyat hai wahāñ zarūrī hai ki wasiyat karne wāle kī maut kī tasdīq kī jāe. ¹⁷ Kyonki jab tak wasiyat karne wālā zindā ho wasiyat beasar hotī hai. Is kā asar wasiyat karne wāle kī maut hī se shurū hotā hai. ¹⁸ Yihī wajah hai ki pahlā ahd bāndhte waqt bhī khūn istemāl huā. ¹⁹ Kyonki pūrī qaum ko shariāt kā har hukm sunāne ke bād Mūsā ne bachhron kā khūn pānī se milā kar use zūfe ke guchchhe aur qirmizī rang ke dhāge ke zariye

Sharīat kī Kitāb aur pūrī qaum par chhīrkā. ²⁰ Us ne kahā, “Yih khūn us ahd kī tasdīq kartā hai jis kī pāirawī karne kā hukm Allāh ne tumheñ diyā hai.” ²¹ Isī tarah Mūsā ne yih khūn mulāqāt ke khaime aur ibādat ke tamām sāmān par chhīrkā. ²² Na sirf yih balki sharīat taqāzā kartī hai kī taqrībān har chīz ko khūn hī se pāk-sāf kiyā jāe balki Allāh ke huzūr khūn pesh kie baḡhair muāfi mil hī nahīn saktī.

Masīh kī Qurbānī Gunāhoñ ko Miṭā Detī Hai

²³ Ḡharz, lāzim thā ki yih chīzeñ jo āsmān kī aslī chīzoñ kī naqlī sūraten hain pāk-sāf kī jāeñ. Lekin āsmānī chīzeñ khud aisī qurbāniyōñ kā mutālabā kartī hain jo in se kahīn behtar hoñ. ²⁴ Kyoñki Masīh sirf insānī hāthoñ se bane maqdis meñ dākhlil nahīn huā jo aslī maqdis kī sirf naqlī sūrat thī balki wuh āsmān meñ hī dākhlil huā tāki ab se hamārī khātīr Allāh ke sāmne hāzir ho. ²⁵ Duniyā kā imām-e-āzam to sālānā kiśī aur (yānī jānwar) kā khūn le kar Muqaddastarīn Kamre meñ dākhlil hotā hai. Lekin Masīh is lie āsmān meñ dākhlil na huā ki wuh apne āp ko bār bār qurbānī ke taur par pesh kare. ²⁶ Agar aisā hotā to use duniyā kī taḡhliq se le kar āj tak bahut dafā dukh sahnā partā. Lekin aisā nahīn hai balki ab wuh zamānoñ ke iḡhtitām par ek hī bār sadā ke lie zāhir huā tāki apne āp ko qurbān karne se gunāh ko dūr kare. ²⁷ Ek bār marnā aur Allāh kī adālat meñ hāzir honā har insān ke lie muqarrar hai. ²⁸ Isī tarah Masīh ko bhī ek hī bār bahutoñ ke gunāhoñ ko uṭhā kar le jāne ke lie qurbān kiyā gayā. Dūsarī bār jab wuh zāhir hogā to gunāhoñ ko dūr karne ke lie zāhir nahīn hogā balki unheñ najāt dene ke lie jo shiddat se us kā intazār kar rahe hain.

10

¹ Mūsawī sharīat āne wālī achchhī aur aslī chīzoñ kī sirf naqlī sūrat aur sāyā hai. Yih un chīzoñ kī aslī shakl nahīn hai. Is lie yih unheñ kabhī bhī kāmil nahīn kar saktī jo sāl basāl aur bār bār Allāh ke huzūr ā kar wuhī qurbāniyāñ pesh karte rahte hain. ² Agar wuh kāmil kar saktī to qurbāniyāñ pesh karne kī zarūrat na rahtī. Kyoñki is sūrat meñ parastār ek bār sadā ke lie pāk-sāf ho jāte aur unheñ gunāhgār hone kā shaūr na rahtā. ³ Lekin is ke bajāe yih qurbāniyāñ sāl basāl logoñ ko un ke gunāhoñ kī yād dilātī hain. ⁴ Kyoñki mumkin hī nahīn kī bail-bakroñ kā khūn gunāhoñ ko dūr kare.

⁵ Is lie Masīh duniyā meñ āte waqt Allāh se kahtā hai,

“Tū qurbāniyāñ aur nazareñ nahīn chāhtā thā lekin tū ne mere lie ek jism taiyār kiyā.

⁶ Bhasm hone wālī qurbāniyāñ aur gunāh kī qurbāniyāñ tujhe pasand nahīn thīñ.

⁷ Phīr main bol uṭhā, ‘Ai Khudā, main hāzir hūñ tāki terī marzī pūrī karūñ,

jis tarah mere bāre meñ kalām-e-muqaddas meñ * likhā hai.’”

⁸ Pahle Masīh kahtā hai, “Na tū qurbāniyāñ, nazareñ, bhasm hone wālī qurbāniyāñ yā gunāh kī qurbāniyāñ chāhtā thā, na unheñ pasand kartā thā” go sharīat inheñ pesh karne kā mutālabā kartī hai. ⁹ Phīr wuh farmātā hai, “Main hāzir hūñ tāki terī marzī pūrī karūñ.” Yoñ wuh pahlā nizām khatm karke us kī jagah dūsarā nizām qāym kartā hai. ¹⁰ Aur us kī

* 10:7 Lafzī tarjumā: kitāb ke tūmār meñ.

marzī pūrī ho jāne se hameñ Īsā Masih ke badan ke wasile se maḵsūs-o-muqaddas kiyā gayā hai. Kyoñki use ek hī bār sadā ke lie hamāre lie qurbān kiyā gayā.

¹¹ Har imām roz baroz maqdis meñ kharā apnī ḵhidmat ke farāyẓ adā kartā hai. Rozānā aur bār bār wuh wuhī qurbāniyāñ pesh kartā rahtā hai jo kabhī bhī gunāhoñ ko dūr nahīn kar saktīñ. ¹² Lekīñ Masih ne gunāhoñ ko dūr karne ke lie ek hī qurbānī pesh kī, ek aisī qurbānī jis kā asar sadā ke lie rahegā. Phir wuh Allāh ke dahne hāth baiṭh gayā. ¹³ Wahīñ wuh ab intazār kartā hai jab tak Allāh us ke dushmanoñ ko us ke pānwoñ kī chaukī na banā de. ¹⁴ Yoñ us ne ek hī qurbānī se unheñ sadā ke lie kāmīl banā diyā hai jinheñ muqaddas kiyā jā rahā hai.

¹⁵ Rūhul-quds bhī hameñ is ke bāre meñ gawāhī detā hai. Pahle wuh kahtā hai,

¹⁶ “Rab farmātā hai ki
jo nayā ahd main un dīnoñ ke bād un se bāndhūngā
us ke taht main apnī shariāt
un ke diloñ meñ ḍāl kar
un ke zahnoñ par kandā karūngā.”

¹⁷ Phir wuh kahtā hai, “Us waqt se main un ke gunāhoñ aur burāiyoñ ko yād nahīn karūngā.” ¹⁸ Aur jahāñ in gunāhoñ kī muāfi huī hai wahāñ gunāhoñ ko dūr karne kī qurbāniyōn kī zarūrat hī nahīn rahī.

Āeñ, Ham Allāh ke Huzūr Āeñ

¹⁹ Chunāñche bhāiyo, ab ham Īsā ke ḵhūn ke wasile se pūre etamād ke sāth Muqaddastarīn Kamre meñ dāḵhil ho sakte haiñ. ²⁰ Apne badan kī qurbānī se Īsā ne us kamre ke parde meñ se guzarne kā ek nayā aur zindagībaḵsh rāstā khol diyā. ²¹ Hamārā ek azīm imām-e-āzam hai jo Allāh ke ghar par muqarrar hai. ²² Is lie āeñ, ham ḵhulūsdilī aur imān ke pūre etamād ke sāth Allāh ke huzūr āeñ. Kyoñki hamāre diloñ par Masih kā ḵhūn chhīrkā gayā hai tāki hamāre mujrim zamīr sāf ho jāeñ. Nīz, hamāre badanoñ ko pāk-sāf pānī se dhoyā gayā hai. ²³ Āeñ, ham mazbūṭī se us ummīd ko thāme rakheñ jis kā iqrār ham karte haiñ. Ham ḍāñwāñḍol na ho jāeñ, kyoñki jis ne is ummīd kā wādā kiyā hai wuh wafādār hai. ²⁴ Aur āeñ, ham is par dhyān deñ ki ham ek dūsre ko kis tarah muhabbat dīkhāne aur nek kām karne par ubhār sakeñ. ²⁵ Ham bāham jamā hone se bāz na āeñ, jis tarah bāz kī ādat ban gāī hai. Is ke bajāe ham ek dūsre kī hauslā-afzāī kareñ, ḵhāskar yih bāt madd-e-nazar rakh kar ki Ḵhudāwand kā din qarīb ā rahā hai.

²⁶ Ḵhabardār! Agar ham sachchāī jān lene ke bād bhī jān-būjh kar gunāh karte raheñ to Masih kī qurbānī in gunāhoñ ko dūr nahīn kar sakegī. ²⁷ Phir sirf Allāh kī adālat kī haulnāk tawaqqo bāqī rahegī, us bharaktī huī āg kī jo Allāh ke muḵhālifoñ ko bhasm kar ḍālegī. ²⁸ Jo Mūsā kī shariāt radd kartā hai us par rahm nahīn kiyā jā saktā balkī agar do yā is se zāyḍ log is jurm kī gawāhī deñ to use sazā-e-maut dī jāe. ²⁹ To phir kyā ḵhayāl hai, wuh kitnī saḵht sazā ke lāyq hogā jis ne Allāh ke Farzand ko pānwoñ tale raundā? Jis ne ahd kā wuh ḵhūn haqīr jānā jis se use maḵsūs-o-muqaddas kiyā gayā thā? Aur jis ne fazl ke Rūh kī be'izzatī kī? ³⁰ Kyoñki ham use jānte haiñ jis ne farmāyā, “Intaqām lenā merā hī kām hai, main hī badlā lūngā.” Us ne yih bhī kahā, “Rab apnī qaum kā insāf karegā.” ³¹ Yih ek haulnāk bāt hai agar zindā Ḵhudā hameñ sazā dene ke lie pakare.

³² Īmān ke pahle din yād karen jab Allāh ne āp ko raushan kar diyā thā. Us waqt ke saḡht muqābale meñ āp ko kaī tarah kā dukh sahnā paṛā, lekin āp sābitqadam rahe. ³³ Kabhī kabhī āp kī be'izzatī aur awām ke sāmne hī izārasānī hotī thī, kabhī kabhī āp un ke sāthī the jin se aisā sulūk ho rahā thā. ³⁴ Jinheñ jel meñ dālā gayā āp un ke dukh meñ sharīk hue aur jab āp kā māl-o-matā lūṭā gayā to āp ne yih bāt ḡhushī se bardāsht kī. Kyōnki āp jānte the ki wuh māl ham se nahīn chhīn liyā gayā jo pahle kī nisbat kahīn behtar hai aur har sūrat meñ qāym rahegā. ³⁵ Chunānche apne is etamād ko hāth se jāne na deñ kyōnki is kā baṛā ajr milegā. ³⁶ Lekin is ke lie āp ko sābitqadmī kī zarūrat hai tāki āp Allāh kī marzī pūri kar sakeñ aur yoñ āp ko wuh kuchh mil jāe jis kā wādā us ne kiya hai. ³⁷ Kyōnki kalām-e-muqaddas yih farmatā hai,

“Thoṛī hī der bāqī hai

to āne wālā pahuñchegā, wuh der nahīn karegā.

³⁸ Lekin merā rāstbāz imān hī se jītā rahegā,

aur agar wuh pīchhe haṭ jāe

to maiñ us se ḡhush nahīn hūngā.”

³⁹ Lekin ham un meñ se nahīn haiñ jo pīchhe haṭ kar tabāh ho jāenge balki ham un meñ se haiñ jo imān rakh kar najāt pāte haiñ.

11

Īmān

¹ Īmān kyā hai? Yih ki ham us meñ qāym raheñ jis par ham ummīd rakhte haiñ aur ki ham us kā yaqīn rakheñ jo ham nahīn dekh sakte.

² Īmān hī se purāne zamānoñ ke logoñ ko Allāh kī qabūliyat hāsil huī.

³ Īmān ke zariye ham jān lete haiñ ki kāynāt ko Allāh ke kalām se ḡhalaq kiya gayā, ki jo kuchh ham dekh sakte haiñ nazar āne wālī chīzoñ se nahīn banā.

⁴ Yih imān kā kām thā ki Hābīl ne Allāh ko ek aisī qurbānī pesh kī jo Qābil kī qurbānī se behtar thī. Is imān kī binā par Allāh ne use rāstbāz ṭahrah kar us kī achchhī gawāhī dī, jab us ne us kī qurbāniyōn ko qabūl kiya. Aur imān ke zariye wuh ab tak boltā rahtā hai hālānki wuh murdā hai. ⁵ Yih imān kā kām thā ki Hanūk na marā balki zindā hālat meñ āsmān par uṭhāyā gayā. Koī bhī use dhūnd kar pā na sakā kyōnki Allāh use āsmān par uṭhā le gaya thā. Wajah yih thī ki uṭhāe jāne se pahle use yih gawāhī milī ki wuh Allāh ko pasand āyā. ⁶ Aur imān rakhe baḡhair ham Allāh ko pasand nahīn ā sakte. Kyōnki lāzim hai ki Allāh ke huzūr āne wālā imān rakhe ki wuh hai aur ki wuh unheñ ajr detā hai jo us ke tālib haiñ.

⁷ Yih imān kā kām thā ki Nūh ne Allāh kī sunī jab us ne use āne wālī bātoñ ke bāre meñ āḡah kiya, aisī bātoñ ke bāre meñ jo abhī deḡhne meñ nahīn āī thīn. Nūh ne Khudā kā ḡhauf mān kar ek kashtī banāī tāki us kā ḡhāndān bach jāe. Yoñ us ne apne imān ke zariye duniyā ko mujrim qarār diyā aur us rāstbāzī kā wāris ban gaya jo imān se hāsil hotī hai.

⁸ Yih imān kā kām thā ki Ibrāhīm ne Allāh kī sunī jab us ne use bulā kar kahā ki wuh ek aise mulk meñ jāe jo use bād meñ mīrās meñ milegā. Hāñ, wuh apne mulk ko chhoṛ kar rawānā huā, hālānki use mālūm na thā ki wuh kahāñ jā rahā hai. ⁹ Īmān ke zariye wuh wādā kie hue mulk meñ ajnabī kī haisiyat se rahne lagā. Wuh ḡhaimoñ meñ rahtā thā aur isī tarah Is'hāq aur Yāqūb bhī jo us ke sāth usī wāde ke wāris the. ¹⁰ Kyōnki

Ibrāhīm us shahr ke intazār meñ thā jis kī mazbūt buniyād hai aur jis kā naqsh banāne aur tāmīr karne wālā khud Allāh hai.

¹¹ Yih imān kā kām thā ki Ibrāhīm bāp banane ke qābil ho gayā, hālānki wuh burhāpe kī wajah se bāp nahīn ban saktā thā. Isī tarah Sārā bhī bachche janm nahīn de saktī thī. Lekin Ibrāhīm samajhtā thā ki Allāh jis ne wādā kiyā hai wafādār hai. ¹² Go Ibrāhīm taqriban mar chukā thā to bhī usī ek shakhs se beshumār aulād niklī, tādād meñ āsmān par ke sitarōn aur sāhil par kī ret ke zarroñ ke barābar.

¹³ Yih tamām log imān rakhte rakhte mar gae. Unheñ wuh kuchh na milā jis kā wādā kiyā gayā thā. Unhoñ ne use sirf dūr hī se dekh kar khushāmdīd * kahā. Aur unhoñ ne taslīm kiyā ki ham zamīn par † sirf mehmān aur ārizī taur par rahne wāle ajnabī haiñ. ¹⁴ Jo is qism kī bāteñ karte haiñ wuh zāhir karte haiñ ki ham ab tak apne watan kī talāsh meñ haiñ. ¹⁵ Agar un ke zahan meñ wuh mulk hotā jis se wuh nikal āe the to wuh ab bhī wāpas jā sakte the. ¹⁶ Is ke bajāe wuh ek behtar mulk yānī ek āsmānī mulk kī ārzū kar rahe the. Is lie Allāh un kā Khudā kahlāne se nahīn sharmātā, kyoñki us ne un ke lie ek shahr taiyār kiyā hai.

¹⁷ Yih imān kā kām thā ki Ibrāhīm ne us waqt Is'hāq ko qurbānī ke taur par pesh kiyā jab Allāh ne use āzmāyā. Hāñ, wuh apne iklaute beṭe ko qurbān karne ke lie taiyār thā agarche use Allāh ke wāde mil gae the ¹⁸ ki “Terī nasl Is'hāq hī se qāym rahegī.” ¹⁹ Ibrāhīm ne sochā, “Allāh murdoñ ko bhī zindā kar saktā hai,” aur majāzan use wāqai Is'hāq murdoñ meñ se wāpas mil gayā.

²⁰ Yih imān kā kām thā ki Is'hāq ne āne wālī chīzoñ ke lihāz se Yāqūb aur Esau ko barkat dī.

²¹ Yih imān kā kām thā ki Yāqūb ne marte waqt Yūsuf ke donoñ beṭoñ ko barkat dī aur apnī lāṭhī ke sīre par ṭek lagā kar Allāh ko sijdā kiyā.

²² Yih imān kā kām thā ki Yūsuf ne marte waqt yih peshgoī kī ki Isrāīlī Misr se nikleñge balki yih bhī kahā ki nikalte waqt merī haḍḍiyāñ bhī apne sāth le jāo.

²³ Yih imān kā kām thā ki Mūsā ke mān-bāp ne use paidāish ke bād tīn māh tak chhupāe rakhā, kyoñki unhoñ ne dekhā ki wuh khūbsūrat hai. Wuh bādshāh ke hukm kī khlīlafwarzī karne se na ḍare.

²⁴ Yih imān kā kām thā ki Mūsā ne parwān chaṛh kar inkār kiyā ki use Firaun kī beṭī kā beṭā thahrāyā jāe. ²⁵ Ārizī taur par gunāh se lutfandoz hone ke bajāe us ne Allāh kī qaum ke sāth badsulūki kā nishānā banane ko tarjīh dī. ²⁶ Wuh samjhā ki jab merī Masīh kī khātir ruswāī kī jāti hai to yih Misr ke tamām khazānoñ se zyādā qimti hai, kyoñki us kī āñkheñ āne wāle ajr par lagī rahīn.

²⁷ Yih imān kā kām thā ki Mūsā ne bādshāh ke ghusse se ḍare baḡhair Misr ko chhoṛ diyā, kyoñki wuh goyā andekhe Khudā ko musalsal apnī āñkhoñ ke sāmne rakhtā rahā. ²⁸ Yih imān kā kām thā ki us ne Fasah kī Īd manā kar hukm diyā ki khūn ko chaukhaṭoñ par lagāyā jāe tāki halāk karne wālā farishtā un ke pahlaṭhe beṭoñ ko na chhue.

²⁹ Yih imān kā kām thā ki Isrāīlī Bahr-e-Qulzum meñ se yoñ guzar sake jaise ki yih khushk zamīn thī. Jab Misriyōn ne yih karne kī koshish kī to wuh ḍub gae.

* **11:13** Lafzī tarjumā: salāmī dī. Salām de kar izzat kā izhār kiyā. Salyūt kiyā. † **11:13** Zamīn par yā mulk (yānī Kanān) meñ.

³⁰ Yih imān kā kām thā ki sāt din tak Yarīhū Shahr kī fasīl ke gird chakkar lagāne ke bād pūrī dīwār gir gaī. ³¹ Yih bhī imān kā kām thā ki Rāhab fāhishā apne shahr ke bāqī nāfarmān bāshindoñ ke sāth halāk na huī, kyoñki us ne Isrāīlī jāsūson ko salāmatī ke sāth k̄hushāmdīd kahā thā.

³² Maiñ mazīd kyā kuchh kahūn? Mere pās itnā waqt nahīn ki maiñ Jidāūn, Baraq, Samsūn, Iftāh, Dāūd, Samuēl aur nabiyōn ke bāre meñ sunātā rahūn. ³³ Yih sab imān ke sabab se hī kāmyāb rahe. Wuh bādshāhiyōn par ghālib āe aur insāf karte rahe. Unheñ Allāh ke wāde hāsīl hue. Unhoñ ne sherbabaron ke muñh band kar diē ³⁴ aur āg ke bhāṛakte sholoñ ko bujhā diyā. Wuh talwār kī zad se bach nikle. Wuh kamzor the lekin unheñ quwwat hāsīl huī. Jab jang chhīr gaī to wuh itne tāqatwar sābit hue ki unhoñ ne ghairmulki lashkaron ko shikast dī. ³⁵ Imān rakhne ke bāis k̄hawātīn ko un ke murdā azīz zindā hālat meñ wāpas mile.

Lekin aise bhī the jinheñ tashaddud bardāsht karnā parā aur jinhoñ ne āzād ho jāne se inkār kiyā tāki unheñ ek behtar chīz yāni jī ūthne kā tajrabā hāsīl ho jāe. ³⁶ Bāz ko lān-tān aur koṛoñ balki zanjīroñ aur qaid kā bhī sāmna karnā parā. ³⁷ Unheñ sangsār kiyā gayā, unheñ āre se chīrā gayā, unheñ talwār se mār dālā gayā. Bāz ko bheṛ-bakriyōn kī khāloñ meñ ghūmnā phirnā parā. Zārūrātmand hālat meñ unheñ dabāyā aur un par zulm kiyā jātā rahā. ³⁸ Duniyā un ke lāyq nahīn thī! Wuh wirān jaghoñ meñ, pahāroñ par, ghāroñ aur gaṛhoñ meñ āwārā phirte rahe.

³⁹ In sab ko imān kī wajah se achchhī gawāhī milī. To bhī inheñ wuh kuchh hāsīl na huā jis kā wādā Allāh ne kiyā thā. ⁴⁰ Kyoñki us ne hamāre lie ek aisā mansūbā banāyā thā jo kahīn behtar hai. Wuh chāhtā thā ki yih log hamāre baḡhair kāmilīyat tak na pahuñcheñ.

12

Allāh Hamārā Bāp

¹ Ghārz, ham gawāhoñ ke itne baṛe lashkar se ghere rahte haiñ! Is lie āeñ, ham sab kuchh ūtareñ jo hamāre lie rukāwaṭ kā bāis ban gayā hai, har gunāh ko jo hameñ āsānī se uljhā letā hai. Āeñ, ham sābitqadmī se us dauṛ meñ dauṛte raheñ jo hamāre lie muqarrar kī gaī hai. ² Aur dauṛte hue ham Isā ko takte raheñ, use jo imān kā bānī bhī hai aur use takmīl tak pahuñchāne wālā bhī. Yād rahe ki go wuh k̄hushī hāsīl kar saktā thā to bhī us ne salībī maut kī sharmnāk be'izzatī kī parwā na kī balki use bardāsht kiyā. Aur ab wuh Allāh ke taḡht ke dahne hāth jā baiṭhā hai!

³ Us par dhyān deñ jis ne gunāhgāroñ kī itnī muḡhālafat bardāsht kī. Phir āp thakte thakte bedīl nahīn ho jāeñge. ⁴ Dekheñ, āp gunāh se laṛe to haiñ, lekin abhī tak āp ko jān dene tak is kī muḡhālafat nahīn karnī parī. ⁵ Kyā āp kalām-e-muqaddas kī yih hauslā-afzā bāt bhūl gae haiñ jo āp ko Allāh ke farzand ṭhahrā kar bayān kartī hai,

“Mere beṭe, Rab kī tarbiyat ko haqīr mat jān,
jab wuh tujhe dāñte to na bedīl ho.

⁶ Kyoñki jo Rab ko pyārā hai us kī wuh tādīb kartā hai,
wuh har ek ko sazā detā hai
jise us ne beṭe ke taur par qabūl kiyā hai.”

⁷ Apnī musibatoñ ko ilāhī tarbiyat samājh kar bardāsht karen. Is meñ Allāh āp se beṭoñ kā-sā sulūk kar rahā hai. Kyā kabhī koī beṭā thā jis kī us ke bāp ne tarbiyat na kī? ⁸ Agar āp kī tarbiyat sab kī tarah na kī jāti to

is kā matlab yih hotā ki āp Allāh ke haqīqī farzand na hote balki nājāyẓ aulād. ⁹ Dekheñ, jab hamāre insānī bāp ne hamārī tarbiyat kī to ham ne us kī izzat kī. Agar aisā hai to kitnā zyādā zarūrī hai ki ham apne ruhānī Bāp ke tābe ho kar zindagī pāēñ. ¹⁰ Hamāre insānī bāpōn ne hameñ apnī samajh ke mutābiq thoṛī der ke lie tarbiyat dī. Lekin Allāh hamārī aisī tarbiyat kartā hai jo fāyde kā bāis hai aur jis se ham us kī quddūsiyat meñ sharīk hone ke qābil ho jāte haiñ. ¹¹ Jab hamārī tarbiyat kī jātī hai to us waqt ham k̄hushī mahsūs nahīñ karte balki ḡham. Lekin jin kī tarbiyat is tarah hotī hai wuh bād meñ rāstbāzī aur salāmatī kī fasal kātte haiñ.

Hidāyāt

¹² Chunāñche apne thakehāre bāzuoñ aur kamzor ghuṭnoñ ko mazbūt kareñ. ¹³ Apne rāste chalne ke qābil banā deñ tāki jo azu langarā hai us kā joṛ utar na jāe * balki shifā pāe.

¹⁴ Sab ke sāth mil kar sulah-salāmatī aur quddūsiyat ke lie jidd-o-jahd karte raheñ, kyonki jo muqaddas nahīñ hai wuh K̄hudāwand ko kabhī nahīñ dekhegā. ¹⁵ Is par dhyān denā ki koī Allāh ke fazl se mahrūm na rahe. Aisā na ho ki koī karwī jaṛ phūṭ nikle aur baṛh kar taklīf kā bāis ban jāe aur bahutoñ ko nāpāk kar de. ¹⁶ Dhyān denā ki koī bhī zinākār yā Esau jaisā duniyāwī shakhs na ho jis ne ek hī khāne ke ewaz apne wuh maurūsī huqūq bech dāle jo use baṛe beṛe kī haisiyat se hāsil the. ¹⁷ Āp ko bhī mālūm hai ki bād meñ jab wuh yih barkat wirāsat meñ pānā chāhtā thā to use radd kiyā gayā. Us waqt use taubā kā mauqā na milā halāñki us ne ānsū bahā bahā kar yih barkat hāsil karne kī koshish kī.

¹⁸ Āp us tarah Allāh ke huzūr nahīñ āe jis tarah Isrāīlī jab wuh Sīnā Pahār par pahuñche, us pahār ke pās jise chhuā jā saktā thā. Wahāñ āg bhaṛak rahī thī, andherā hī andherā thā aur āñdhī chal rahī thī. ¹⁹ Jab narsingē kī āwāz sunāī dī aur Allāh un se hamkalām huā to sunane wāloñ ne us se iltijā kī ki hameñ mazīd koī bāt na batā. ²⁰ Kyonki wuh yih hukm bardāshṭ nahīñ kar sakte the ki “Agar koi jānwar bhī pahār ko chhū le to use sangsār karnā hai.” ²¹ Yih manzar itnā haibatnāk thā ki Mūsā ne kahā, “Main k̄hauf ke māre kāñp rahā hūñ.”

²² Nahīñ, āp Siyyūn Pahār ke pās ā gae haiñ, yānī zindā K̄hudā ke shahr āsmānī Yarūshalam ke pās. Āp beshumār farishtoñ aur jashn manāne wālī jamāt ke pās ā gae haiñ, ²³ un pahlaūthoñ kī jamāt ke pās jin ke nām āsmān par darj kie gae haiñ. Āp tamām insānoñ ke munsif Allāh ke pās ā gae haiñ aur kāmīl kie gae rāstbāzoñ kī rūhoñ ke pās. ²⁴ Niz āp nae ahd ke darmiyānī Isā ke pās ā gae haiñ aur us chhīrkāe gae k̄hūn ke pās jo Hābil ke k̄hūn kī tarah badlā lene kī bāt nahīñ kartā balki ek aisī muāfi detā hai jo kahīñ zyādā muassir hai. ²⁵ Chunāñche k̄habardār raheñ ki āp us kī sunane se inkār na kareñ jo is waqt āp se hamkalām ho rahā hai. Kyonki agar Isrāīlī na bache jab unhoñ ne duniyāwī paighambar Mūsā kī sunane se inkār kiyā to phir ham kis tarah bacheñge agar ham us kī sunane se inkār kareñ jo āsmān se ham se hamkalām hotā hai. ²⁶ Jab Allāh Sīnā Pahār par se bol uṭhā to zamīn kāñp gaī, lekin ab us ne wādā kiyā hai, “Ek bār phir main na sirf zamīn ko hilā dūngā balki āsmān ko bhī.” ²⁷ “Ek bār phir” ke alfāz is taraf ishārā karte haiñ ki k̄halaq kī gaī chīzoñ

* **12:13** Ek aur mumkinā tarjumā: jo langarā hai wuh bhaṛak na jāe.

ko hilā kar dūr kiyā jāegā aur natije meñ sirf wuh chīzen qāym raheñgi jinheñ hilāyā nahīn jā saktā.

²⁸ Chunānche āeñ, ham shukrguzār hoñ. Kyoñki hameñ ek aisī bādshāhī hāsīl ho rahī hai jise hilāyā nahīn jā saktā. Hañ, ham shukrguzārī kī is rūh meñ ehtirām aur khauf ke sāth Allāh kī pasandīdā parastish karen, ²⁹ kyoñki hamārā Kḥudā haqiqatan bhasm kar dene wālī āg hai.

13

Ham Allāh ko Kis Tarah Pasand Āeñ

¹ Ek dūsre se bhāiyōn kī-sī muhabbat rakhte raheñ. ² Mehmān-nawāzī mat bhūlnā, kyoñki aisā karne se bāz ne nādānistā taur par farishton kī mehmān-nawāzī kī hai. ³ Jo qaid meñ haiñ, unheñ yoñ yād rakhnā jaise āp kḥud un ke sāth qaid meñ hoñ. Aur jin ke sāth badsulūki ho rahī hai unheñ yoñ yād rakhnā jaise āp se yih badsulūki ho rahī ho.

⁴ Lāzim hai ki sab ke sab izdiwājī zindagi kā ehtirām karen. Shauhar aur biwī ek dūsre ke wafādār raheñ, kyoñki Allāh zinākāron aur shādi kā bandhan torne wālon kī adālat karegā.

⁵ Āp kī zindagi paisōn ke lālch se āzād ho. Usī par iktifā karen jo āp ke pās hai, kyoñki Allāh ne farmāyā hai, “Main tujhe kabhī nahīn chhorūngā, main tujhe kabhī tark nahīn karūngā.” ⁶ Is lie ham etamād se kah sakte haiñ,

“Rab merī madad karne wālā hai,
is lie main nahīn darūngā.
Insān merā kyā bigār saktā hai?”

⁷ Apne rāhnumāon ko yād rakheñ jinhoñ ne āp ko Allāh kā kalām sunāyā. Is par ghaur karen ki un ke chāl-chalan se kitnī bhalāi paidā hūī hai, aur un ke imān ke namūne par chaleñ. ⁸ Isā Masīh māzī meñ, āj aur abad tak yaksān hai. ⁹ Tarah tarah kī aur begānā tālimāt āp ko idhar-udhar na bhāṭkāeñ. Āp to Allāh ke fazl se taqwiyyat pāte haiñ aur is se nahīn ki āp muḫtalif khānon se parhez karte haiñ. Is meñ koī kḥās faydā nahīn hai.

¹⁰ Hamāre pās ek aisī qurbāngāh hai jis kī qurbānī khānā mulāqāt ke kḥaime meñ kḥidmat karne wālon ke lie manā hai. ¹¹ Kyoñki go imām-e-āzam jānwaron kā kḥūn gunāh kī qurbānī ke taur par Muqaddastarin Kamre meñ le jātā hai, lekin un kī lāshon ko kḥaimāgāh ke bāhar jalāyā jātā hai. ¹² Is wajah se Isā ko bhī shahr ke bāhar salībī maut sahnī parī tāki qaum ko apne kḥūn se maḥsūs-o-muqaddas kare. ¹³ Is lie āeñ, ham kḥaimāgāh se nikal kar us ke pās jāeñ aur us kī be’izzati meñ sharīk ho jāeñ. ¹⁴ Kyoñki yahān hamārā koī qāym rahne wālā shahr nahīn hai balki ham āne wāle shahr kī shadīd ārzū rakhte haiñ. ¹⁵ Chunānche āeñ, ham Isā ke wasīle se Allāh ko hamd-o-sanā kī qurbānī pesh karen, yānī hamāre hoñton se us ke nām kī tārif karne wālā phal nikle. ¹⁶ Niz, bhalāi karnā aur dūsron ko apnī barakāt meñ sharīk karnā mat bhūlnā, kyoñki aisī qurbāniyān Allāh ko pasand haiñ.

¹⁷ Apne rāhnumāon kī suneñ aur un kī bāt māneñ. Kyoñki wuh āp kī dekh-bhāl karte karte jāgte rahte haiñ, aur is meñ wuh Allāh ke sāmne jawābdeh haiñ. Un kī bāt māneñ tāki wuh kḥushī se apnī kḥidmat saranjām deñ. Warnā wuh karāhte karāhte apnī zimmedārī nibhāeñge, aur yih āp ke lie mufīd nahīn hogā.

¹⁸ Hamāre lie duā karen, go hameñ yaqīn hai ki hamārā zamīr sāf hai aur ham har lihāz se achchhī zindagī guzārne ke ḡhāhishmand haiñ.

¹⁹ Maiñ khāskar is par zor denā chāhtā hūñ ki āp duā karen ki Allāh mujhe āp ke pās jald wāpas āne kī taurīq baḡhshe.

Ākhiri Duā

²⁰ Ab salāmatī kā ḡhudā jo abadī ahd ke ḡhūn se hamāre ḡhudāwand aur bheroñ ke azīm charwāhe Īsā ko murdoñ meñ se wāpas lāyā ²¹ wuh āp ko har achchhī chīz se nawāze tāki āp us kī marzī pūrī kar sakeñ. Aur wuh Īsā Masih ke zariye ham meñ wuh kuchh paidā kare jo use pasand āe. Us kā jalāl azal se abad tak hotā rahe! Āmīn.

Ākhiri Alfāz

²² Bhāiyo, mehrbānī karke nasīhat kī in bātoñ par sanjīdagī se ḡhaur karen, kyōñki maiñ ne āp ko sirf chand alfāz likhe haiñ. ²³ Yih bāt āp ke ilm meñ honī chāhie ki hamāre bhāi Timuthiyus ko rihā kar diyā gayā hai. Agar wuh jaldī pahuñche to use sāth le kar āp se milne āūngā.

²⁴ Apne tamām rāhnumāoñ aur tamām muḡaddasīn ko merā salām kahnā. İtālī ke imāndār āp ko salām kahte haiñ.

²⁵ Allāh kā fazl āp sab ke sāth rahe.

Yāqūb

¹ Yih khat Allāh aur K̄hudāwand Īsā Masih ke k̄hādīm Yāqūb kī taraf se hai.

Ghairyahūdī qaumon meñ bikhre hue bārah Isrāīlī qabilon ko salām.

Īmān aur Hikmat

² Mere bhāiyo, jab āp ko tarah tarah kī āzmāishon kā sāmnā karnā paṛe to apne āp ko k̄hushq̄ismat samjheñ, ³ kyoñki āp jānte haiñ ki āp ke imān ke āzmāe jāne se sābitq̄admī paidā hotī hai. ⁴ Chunāñche sābitq̄admī ko baṛhne deñ, kyoñki jab wuh takmil tak pahunchegī to āp bāligh aur kāmīl ban jāenge, aur āp meñ koī bhī kamī nahīñ pāi jāegī. ⁵ Lekin agar āp meñ se kisī meñ hikmat kī kamī ho to Allāh se māñge jo sab ko faiyāzī se aur baḡhair jhīrkī die detā hai. Wuh zarūr āp ko hikmat degā. ⁶ Lekin apnī guzārīsh imān ke sāth pesh karen aur shak na karen, kyoñki shak karne wālā samundar kī maūj kī mānind hotā hai jo hawā se idhar-udhar uchhaltī bahtī jāti hai. ⁷ Aisā shaḡhs na samjhe ki mujhe K̄hudāwand se kuchh milegā, ⁸ kyoñki wuh dodilā aur apne har kām meñ ḡhairmustaqilmizāj hai.

Ġhurbat aur Daulat

⁹ Pashāl bhāi Masih meñ apne ūñche martabe par faḡhr kare ¹⁰ jabki daulatmand shaḡhs apne adnā martabe par faḡhr kare, kyoñki wuh janglī phūl kī tarah jald hī jātā rahegā. ¹¹ Jab sūraj tulū hotā hai to us kī jhulsā dene wālī dhūp meñ paidā murjhā jātā, us kā phūl gir jātā aur us kī tamām k̄hūbsūrati k̄hatm ho jāti hai. Us tarah daulatmand shaḡhs bhī kām karte karte murjhā jāega.

Āzmāish

¹² Mubāarak hai wuh jo āzmāish ke waqt sābitq̄adam rahtā hai, kyoñki qāym rahne par use zindagī kā wuh taj milegā jis kā wādā Allāh ne un se kiya hai jo us se muhabbat rakhte haiñ. ¹³ Āzmāish ke waqt koī na kahe ki Allāh mujhe āzmāish meñ phaṅsā rahā hai. Na to Allāh ko burāī se āzmāish meñ phaṅsāyā jā saktā hai, na wuh kisī ko phaṅsātā hai. ¹⁴ Balki har ek kī apnī burī k̄hāhishāt use khīñch kar aur uksā kar āzmāish meñ phaṅsā detī haiñ. ¹⁵ Phir yih k̄hāhishāt hāmīlā ho kar gunāh ko janm detī haiñ aur gunāh bāligh ho kar maut ko janm detā hai.

¹⁶ Mere azīz bhāiyo, fareb mat khānā! ¹⁷ Har achchhī nemat aur har achchhā tohfā āsmān se nāzil hotā hai, nūron ke Bāp se, jis meñ na kabhī tabdilī āti hai, na badalte hue sāyon ki-sī hālat pāi jāti hai. ¹⁸ Usī ne apnī marzī se hameñ sachchāi ke kalām ke wasile se paidā kiya. Yoñ ham ek tarah se us kī tamām maḡhlūqāt kā phalā phal haiñ.

Sunanā Kāfi Nahīn Hai

¹⁹ Mere azīz bhāiyo, is kā khayāl rakhnā, har shaḡhs sunane meñ tez ho, lekin bolne aur ḡhussā karne meñ dhīmā. ²⁰ Kyoñki insān kā ḡhussā wuh rāstbāzī paidā nahīñ kartā jo Allāh chāhtā hai. ²¹ Chunāñche apnī zindagī kī gandī ādateñ aur sharīr chāl-chalan dūr karke halīmī se kalām-e-muqaddas kā wuh bij qabūl karen jo āp ke andar boyā gayā hai, kyoñki yihī āp ko najāt de saktā hai.

²² Kalām-e-muqaddas ko na sirf sunen balki us par amal bhī karen, warnā āp apne āp ko fareb denge. ²³ Jo kalām ko sun kar us par amal nahīn kartā wuh us admī kī mānind hai jo āine meñ apne chehre par nazar dāltā hai. ²⁴ Apne āp ko dekh kar wuh chalā jātā hai aur fauran bhūl jātā hai ki main ne kiyā kuchh dekhā. ²⁵ Us kī nisbat wuh mubārak hai jo āzād karne walī kāmīl shariat meñ ghaur se nazar dāl kar us meñ qāym rahtā hai aur use sunane ke bād nahīn bhūltā balki us par amal kartā hai.

²⁶ Kyā āp apne āp ko dīndār samajhte haiñ? Agar āp apnī zabān par qābūl nahīn rakh sakte to āp apne āp ko fareb dete haiñ. Phir āp kī dīndārī kā izhār bekār hai. ²⁷ Khudā Bāp kī nazar meñ dīndārī kā pāk aur bedāgh izhār yih hai, yatīmoñ aur bewāoñ kī dekh-bhāl karnā jab wuh musibat meñ hoñ aur apne āp ko duniyā kī ālūdagī se bachāe rakhnā.

2

Tāssub se Khabardār

¹ Mere bhāiyo, lāzim hai ki āp jo hamāre jalālī Kḥudāwand Īsā Masīh par imān rakhte haiñ jānībdārī na dikhāen. ² Farz karen ki ek admī sone kī angūthī aur shāndār kapre pahne hue āp kī jamāt meñ ā jāe aur sāth sāth ek gharīb admī bhī maile-kuchaile kapre pahne hue andar āe. ³ Aur āp shāndār kapre pahne hue admī par khās dhyān de kar us se kaheñ, “Yahāñ is achchhī kursī par tashrif rakheñ,” lekin gharīb admī ko kaheñ, “Wahāñ kharā ho jā” yā “Ā, mere pānwoñ ke pās farsh par baiṭh jā.” ⁴ Kyā āp aisā karne se mujrimānā kḥayālāt wāle munsif nahīn sābit hue? Kyoñki āp ne logoñ meñ nārawā farq kiyā hai.

⁵ Mere azīz bhāiyo, sunen! Kyā Allāh ne unheñ nahīn chunā jo duniyā kī nazar meñ gharīb haiñ tāki wuh imān meñ daulatmand ho jāen? Yihī log wuh bādshāhī mīrās meñ pāenge jis kā wādā Allāh ne un se kiyā hai jo use pyār karte haiñ. ⁶ Lekin āp ne zaruratmandoñ kī be'izzatī kī hai. Zarā soch leñ, wuh kaun haiñ jo āp ko dabāte aur adālat meñ ghasīṭ kar le jāte haiñ? Kyā yih daulatmand hī nahīn haiñ? ⁷ Wuhī to Īsā par kufr bakte haiñ, us azīm nām par jis ke pairokār āp ban gae haiñ.

⁸ Allāh chāhtā hai ki āp kalām-e-muqaddas meñ mazkūr shāhī shariat pūrī karen, “Apne paṛosī se waisī muḥabbat rakhnā jaisī tū apne āp se rakhtā hai.” ⁹ Chunāñche jab āp jānībdārī dikhāte haiñ to gunāh karte haiñ aur shariat āp ko mujrim ṭhahrātī hai. ¹⁰ Mat bhūlnā ki jis ne shariat kā sirf ek hukm toṛā hai wuh pūrī shariat kā qusūrwar ṭhahartā hai. ¹¹ Kyoñki jis ne farmāyā, “Zīnā na karnā” us ne yih bhī kahā, “Qatl na karnā.” Ho saktā hai ki āp ne zīnā to na kiyā ho, lekin kisī ko qatl kiyā ho. To bhī āp us ek jurm kī wajah se pūrī shariat toṛne ke mujrim ban gae haiñ. ¹² Chunāñche jo kuchh bhī āp kahte aur karte haiñ yād rakheñ ki āzād karne walī shariat āp kī adālat karegī. ¹³ Kyoñki Allāh adālat karte waqt us par rahm nahīn karegā jis ne khud rahm nahīn dikhāyā. Lekin rahm adālat par ghālib ā jātā hai. Jab āp rahm kareñge to Allāh āp par rahm karegā.

Imān Nek Kāmoñ ke Baḡhair Murdā Hai

¹⁴ Mere bhāiyo, agar koī imān rakhne kā dāwā kare, lekin us ke mutābiq zindagī na guzāre to us kā kyā faydā hai? Kyā aisā imān use najāt dilā saktā hai? ¹⁵ Farz karen ki koī bhāi yā bahan kaproñ aur rozmarrā roṭī kī

zarūrātmand ho. ¹⁶ Yih dekh kar āp meñ se koī us se kahe, “Achchhā jī, Khudā hāfiz. Garm kapre pahno aur jī bhar kar khānā khāo.” Lekin wuh khud yih zarūriyāt pūrī karne meñ madad na kare. Kyā is kā koī faydā hai? ¹⁷ Ġharz, mahz imān kāfī nahīn. Agar wuh nek kāmoñ se amal meñ na lāyā jāe to wuh murdā hai.

¹⁸ Ho saktā hai koī etarāz kare, “Ek shaḡhs ke pās to imān hotā hai, dūsre ke pās nek kām.” Āeñ, mujhe dikhāeñ ki āp nek kāmoñ ke baḡhair kis tarāh imān rakh sakte haiñ. Yih to nāmumkin hai. Lekin main zarūr āp ko apne nek kāmoñ se dikhā saktā hūñ ki main imān rakhtā hūñ. ¹⁹ Achchhā, āp kahte haiñ, “Ham imān rakhte haiñ ki ek hī Khudā hai.” Shābāsh, yih bilkul sahih hai. Shayātīn bhī yih imān rakhte haiñ, go wuh yih jān kar khauf ke māre thartharāte haiñ. ²⁰ Hosh meñ āeñ! Kyā āp nahīn samajhte ki nek āmāl ke baḡhair imān bekār hai? ²¹ Hamāre bāp Ibrāhīm par ḡhaur karen. Wuh to isi wajah se rāstbāz ṭhahrāyā gayā ki us ne apne betē Is’hāq ko qurbāngāh par pesh kiyā. ²² Āp khud dekh sakte haiñ ki us kā imān aur nek kām mil kar amal kar rahe the. Us kā imān to us se mukammal huā jo kuchh us ne kiyā ²³ aur is tarāh hī kalām-e-muqaddas ki yih bāt pūrī huī, “Ibrāhīm ne Allāh par bharosā rakhā. Is binā par Allāh ne use rāstbāz qarār diyā.” Isī wajah se wuh “Allāh kā dost” kahlāyā. ²⁴ Yoñ āp khud dekh sakte haiñ ki insān apne nek āmāl kī binā par rāstbāz qarār diyā jātā hai, na ki sirf imān rakhne kī wajah se.

²⁵ Rāhab fāhishā kī misāl bhī leñ. Use bhī apne kāmoñ kī binā par rāstbāz qarār diyā gayā jab us ne Isrāīlī jāsūsoñ kī mehmān-nawāzī kī aur unheñ shahr se nikalne kā dūsra rāstā dikhā kar bachāyā.

²⁶ Ġharz, jis tarāh badan rūh ke baḡhair murdā hai usī tarāh imān bhī nek āmāl ke baḡhair murdā hai.

3

Zabān

¹ Mere bhāiyo, āp meñ se zyādā ustād na baneñ. Āp ko mālūm hai ki ham ustādoñ ki zyādā saḡhtī se adālat kī jāegī. ² Ham sab se to kai tarāh kī ḡhaltiyāñ sarzad hotī haiñ. Lekin jis shaḡhs se bolne meñ kabhī ḡhaltī nahīn hotī wuh kāmīl hai aur apne pūre badan ko qābū meñ rakhne ke qābil hai. ³ Ham ḡhoṛe ke muñh meñ lagām kā dahānā rakh dete haiñ tāki wuh hamāre hukm par chale, aur is tarāh ham apnī marzī se us kā pūrā jism chalā lete haiñ. ⁴ Yā bādbānī jahāz kī misāl leñ. Jitnā bhī baṛā wuh ho aur jitnī bhī tez hawā chāltī ho nākhudā ek chhoṭī-sī patwār ke zariye us kā ruḡh ṭhīk rakhtā hai. Yoñ hī wuh use apnī marzī se chalā letā hai. ⁵ Isī tarāh zabān ek chhoṭā-sā azu hai, lekin wuh baṛī baṛī bāteñ kartī hai.

Dekheñ, ek baṛe jangal ko bhasm karne ke lie ek hī chingārī kāfī hotī hai. ⁶ Zabān bhī āg kī mānind hai. Badan ke dīgar āzā ke darmiyān rah kar us meñ nārāstī kī pūrī duniyā pāī jātī hai. Wuh pūre badan ko alūdā kar detī hai, hāñ insān kī pūrī zindagī ko āg lagā detī hai, kyoñki wuh khud jahannum kī āg se sulgāī gāī hai. ⁷ Dekheñ, insān har qism ke jānwaroñ par qābū pā letā hai aur us ne aisā kiyā bhī hai, khāh janglī jānwar hoñ yā parinde, reñgne wāle hoñ yā samundarī jānwar. ⁸ Lekin zabān par koī qābū nahīn pā saktā, is betāb aur sharīr chīz par jo mohlak zahr se labālāb bhārī hai. ⁹ Zabān se ham apne Khudāwand aur Bāp ki satāish bhī karte haiñ aur dūsroñ par lānat bhī bhejte haiñ, jinheñ Allāh kī sūrat par banāyā gayā hai. ¹⁰ Ek hī muñh se satāish aur lānat nikaltī hai. Mere

bhāiyo, aisā nahīn honā chāhie. ¹¹ Yih kaise ho saktā hai ki ek hī chashme se mīṭhā aur karwā pānī phūṭ nikle. ¹² Mere bhāiyo, kyā anjīr ke daraḳht par zaitūn lag sakte haiñ yā angūr ki bel par anjīr? Hargiz nahīn! Isi tarah namkīn chashme se mīṭhā pānī nahīn nikal saktā.

Āsmān se Hikmat

¹³ Kyā āp meñ se koī dānā aur samajhdār hai? Wuh yih bāt apne achchhe chāl-chalan se zāhir kare, hikmat se paidā hone wālī ḥalīmī ke nek kāmōñ se. ¹⁴ Lekin ḳhabardār! Agar āp dil meñ hasad kī karwahaṭ aur ḳhudḡharzī pāl rahe haiñ to is par sheḳhī mat mārñā, na sachchāī ke ḳhilāf jhūṭ boleñ. ¹⁵ Aisā faḳhr āsmān kī taraf se nahīn hai, balki duniyāwī, ḡhairrūhānī aur Iblīs se hai. ¹⁶ Kyonki jahāñ hasad aur ḳhudḡharzī hai wahāñ fasād aur har sharīr kām pāyā jātā hai. ¹⁷ Āsmān kī hikmat farq hai. Awwal to wuh pāk aur muḡaddas hai. Nīz wuh amnḡpasand, narmdil, farmāñbardār, rahm aur achchhe phal se bhārī huī, ḡhairjāñibdār aur ḳhulūsdil hai. ¹⁸ Aur jo sulah karāte haiñ un ke lie rāstbāzī kā phal salāmātī se boyā jātā hai.

4

Duniyā se Dostī

¹ Yih laṛāiyāñ aur jhagare jo āp ke darmiyān haiñ kahāñ se āte haiñ? Kyā in kā sarchashmā wuh burī ḳhāhishāt nahīn jo āp ke azā meñ laṛtī rahtī haiñ? ² Āp kisī chīz kī ḳhāhish rakhte haiñ, lekin use ḡasil nahīn kar sakte. Āp qatl aur hasad karte haiñ, lekin jo kuchh āp chāhte haiñ wuh pā nahīn sakte. Āp jhagarte aur laṛte haiñ. To bhī āp ke pās kuchh nahīñ hai, kyonki āp Allāh se māngte nahīñ. ³ Aur jab āp māngte haiñ to āp ko kuchh nahīñ miltā. Wajah yih hai ki āp ḡhalat nīyat se māngte haiñ. Āp is se apnī ḳhudḡharz ḳhāhishāt pūrī karnā chāhte haiñ. ⁴ Bewafā logo! Kyā āp ko nahīñ mālūm kī duniyā kā dost Allāh kā dushman hotā hai? Jo duniyā kā dost banāñ chāhtā hai wuh Allāh kā dushman ban jātā hai. ⁵ Yā kyā āp samajhte haiñ kī kalām-e-muḡaddas kī yih bāt betukī-sī hai kī Allāh ḡhairat se us Rūh kā ārzūmand hai jis ko us ne ḡamāre andar sukūnat karne diyā? ⁶ Lekin wuh hameñ is se kahīñ zyādā faẓl baḳhshtā hai. Kalām-e-muḡaddas yoñ farmātā hai, “Allāh maḡhrūroñ kā muḡābalā kartā lekin farotanōñ par mehrbānī kartā hai.”

⁷ ḡharz, Allāh ke tābe ho jāeñ. Iblīs kā muḡābalā kareñ to wuh bhāḡ jāegā. ⁸ Allāh ke qarīb ā jāeñ to wuh āp ke qarīb āegā. Gunāḡgāro, apne ḡhāthōñ ko pāk-sāf kareñ. Dodilo, apne dilōñ ko maḳhsūs-o-muḡaddas kareñ. ⁹ Afsos kareñ, mātām kareñ, ḳhūb roeñ. Āp kī ḡansī mātām meñ badal jāe aur āp kī ḳhushī māyūsī meñ. ¹⁰ Apne āp ko Ḳhudāwand ke sāmne nīchā kareñ to wuh āp ko sarfarāz karegā.

Ek Dūsre kā Munsif Mat Banāñ

¹¹ Bhāiyo, ek dūsre par tohmat mat lagāñā. Jo apne bhāī par tohmat lagātā yā use mujrīm ṭhahrātā hai wuh sharīat par tohmat lagātā hai aur sharīat ko mujrīm ṭhahrātā hai. Aur jab āp sharīat par tohmat lagāte haiñ to āp us ke pairokār nahīñ rahte balki us ke munsif ban gae haiñ. ¹² Sharīat dene walā aur munsif sirf ek hī hai aur wuh hai Allāh jo najāt dene aur ḡalāk karne ke qābil hai. To phir āp kaun haiñ jo apne āp ko munsif samajh kar apne paṛosī ko mujrīm ṭhahrā rahe haiñ!

Shekhī Mat Mārñā

¹³ Aur ab merī bāt sunēñ, āp jo kahte haiñ, “Āj yā kal ham fulāñ fulāñ shahr meñ jāēnge. Wahāñ ham ek sāl ṭhahar kar kārobār karke paise kamāēnge.” ¹⁴ Dekheñ, āp yih bhī nahīñ jānte ki kal kyā hogā. Āp ki zindagī chīz hī kiyā hai! Āp bhāp hī haiñ jo thoṛī der ke lie nazar ātī, phir ghāyḥ ho jātī hai. ¹⁵ Balki āp ko yih kahñā chāhie, “Agar Kḥudāwand kī marṭy hū to ham jīēnge aur yih yā wuh karenge.” ¹⁶ Lekin khīhāl āp shekhī mār kar apne ghurūr kā izhār karte haiñ. Is qism kī tamām shekhībāzī burī hai.

¹⁷ Chunāñche jo jāntā hai ki use kyā kyā nek kām karnā hai, lekin phir bhī kuchh nahīñ kartā wuh gunāh kartā hai.

5

Daulatmando, Khabardār!

¹ Daulatmando, ab merī bāt sunēñ! Kḥūb roēñ aur giryā-o-zārī karen, kyonki āp par musibat āne wālī hai. ² Āp kī daulat sar gaī hai aur kīre āp ke shāndār kapre khā gae haiñ. ³ Āp ke sone aur chāñdī ko zang lag gayā hai. Aur un kī zangālūdā hālat āp ke khilāf gawāhī degī aur āp ke jīsmoñ ko āg ki tarah khā jāegī. Kyonki āp ne in ākhirī dinon meñ apne lie khazāne jamā kar lie haiñ. ⁴ Dekheñ, jo mazdūrī āp ne fasal kī kaṭāi karne wāloñ se bāz rakhī hai wuh āp ke khilāf chillā rahī hai. Aur āp kī fasal jamā karne wāloñ ki chūkheñ āsmāñi lashkaron ke Rab ke kānoñ tak pahuñch gaī haiñ. ⁵ Āp ne duniyā meñ aiyāshī aur aish-o-ishrat kī zindagī guzārī hai. Zabāh ke dīn āp ne apne āp ko moṭā-tāzā kar diyā hai. ⁶ Āp ne rāstbāz ko mujrim ṭhahar kar qatl kiyā hai, aur us ne āp kā muqābalā nahīñ kiyā.

Sabar aur Duā

⁷ Bhāiyo, ab sabar se Kḥudāwand kī āmad ke intazār meñ raheñ. Kisān par ghaur karen jo is intazār meñ rahtā hai ki zamīn apñī qimṭī fasal paidā kare. Wuh kitne sabar se kharif aur bahār kī bārishoñ kā intazār kartā hai! ⁸ Āp bhī sabar karen aur apne diloñ ko mazbūt rakheñ, kyonki Kḥudāwand kī āmad qarīb ā gaī hai.

⁹ Bhāiyo, ek dūse par mat burburāñā, warnā āp kī adālat kī jāegī. Munsif to darwāze par kharā hai. ¹⁰ Bhāiyo, un nabiyon ke namūne par chaleñ jinhoñ ne Rab ke nām meñ kalām pesh karke sabar se dukh uṭhāyā. ¹¹ Dekheñ, ham unheñ mubārak kahte haiñ jo sabar se dukh bardāshṭ karte the. Āp ne Ayyūb kī sābitqadmī ke bāre meñ sunā hai aur yih bhī dekh liyā ki Rab ne ākhir meñ kyā kuchh kiyā, kyonki Rab bahut mehrbān aur rahīm hai.

¹² Mere bhāiyo, sab se baḥ kar yih ki āp qasam na khāēñ, na āsmān kī qasam, na zamīn kī, na kisī aur chīz kī. Jab āp “Hāñ” kahñā chāhte haiñ to bas “Hāñ” hī kāfi hai. Aur agar inkār karnā chāheñ to bas “Nahīñ” kahñā kāfi hai, warnā āp mujrim ṭhahreñge.

¹³ Kyā āp meñ se koī musibat meñ phañsā huā hai? Wuh duā kare. Kyā koī khush hai? Wuh satāish ke gīt gāe. ¹⁴ Kyā āp meñ se koī bimār hai? Wuh jamāt ke buzurgoñ ko bulāe tāki wuh ā kar us ke lie duā karen aur Kḥudāwand ke nām meñ us par tel maleñ. ¹⁵ Phir imān se kī gaī duā mariz ko bachāegī aur Kḥudāwand use uṭhā kharā karegā. Aur agar us ne gunāh kiyā ho to use muāf kiyā jāegā. ¹⁶ Chunāñche ek dūse ke sāmne apne gunāhoñ kā iqṛār karen aur ek dūse ke lie duā karen tāki āp shifā

pāeñ. Rāst shaḡhs kī muassir duā se bahut kuchh ho saktā hai. ¹⁷ Iiyās ham jaisā insān thā. Lekin jab us ne zor se duā kī ki bārish na ho to sārhe tīn sāl tak bārish na huī. ¹⁸ Phir us ne dubārā duā kī to āsmān ne bārish atā kī aur zamīn ne apnī fasleñ paidā kīñ.

¹⁹ Mere bhāiyo, agar āp meñ se koī sachchāī se bhaṭak jāe aur koī use sahīh rāh par wāpas lāe ²⁰ to yaqīn jāneñ, jo kisi gunāhgār ko us kī ḡhalat rāh se wāpas lātā hai wuh us kī jān ko maut se bachāegā aur gunāhoñ kī baṛī tādād ko chhupā degā.

1 Patras

1 Yih khat Īsā Masīh ke rasūl Patras kī taraf se hai.

Main Allāh ke chune huon ko likh rahā hūn, duniyā ke un mehmānon ko jo Puntus, Galatiyā, Kappadukiya, Āsiyā aur Bithuniyā ke sūbon meñ bikhre hue haiñ. ² Khudā Bāp ne āp ko bahut der pahle jān kar chun liyā aur us ke Rūh ne āp ko maḥsūs-o-muqaddas kar diyā. Natije meñ āp Īsā Masīh ke tābe aur us ke chhiṛkāe gae ḳhūn se pāk-sāf ho gae haiñ.

Allāh āp ko bharpūr fazl aur salāmatī baḳhshe.

Zindā Ummīd

³ Khudā hamāre Khudāwand Īsā Masīh ke Bāp kī tārif ho! Apne azīm rahm se us ne Īsā Masīh ko zindā karne ke wasīle se hamēñ nae sire se paidā kiyā hai. Is se hamēñ ek zindā ummīd mili hai, ⁴ ek aisi mīrās jo kabhī nahīn saṛegī, kabhī nahīn nāpāk ho jāegī aur kabhī nahīn murjhāegī. Kyonki yih āsmān par āp ke lie mahfūz rakhī gāi hai. ⁵ Aur Allāh āp ke imān ke zariye apnī qudrat se āp kī us waqt tak hifāzat kartā rahegā jab tak āp ko najāt na mil jāe, wuh najāt jo āḳhīrat ke dīn sab par zāhir hone ke lie taiyār hai.

⁶ Us waqt āp ḳhushī manāenge, go filhāl āp ko thoṛī der ke lie tarah tarah kī āzmāishon kā sāmnaṅ karke ḡham khānā partā hai ⁷ tāki āp kā imān aslī sābit ho jāe. Kyonki jis tarah āg sone ko āzmā kar ḳhālis banā detī hai usī tarah āp kā imān bhī āzmāyā jā rahā hai, halāñki yih fānī sone se kahīn zyādā qīmtī hai. Kyonki Allāh chāhtā hai ki āp ko us dīn tārif, jalāl aur izzat mil jāe jab Īsā Masīh zāhir hogā. ⁸ Usī ko āp pyār karte haiñ agarche āp ne use dekhā nahīn, aur usī par āp imān rakhte haiñ go wuh āp ko is waqt nazar nahīn ātā. Hāñ, āp dil meñ nāqābil-e-bayān aur jalālī ḳhushī manāenge, ⁹ jab āp wuh kuchh pāenge jo imān kī manzil-e-maqsūd hai yāñi apnī jānon kī najāt.

¹⁰ Nabī isī najāt kī talāsh aur taftīsh meñ lage rahe, aur unhoñ ne us fazl kī peshgoī kī jo Allāh āp ko dene walā thā. ¹¹ Unhoñ ne mālūm karne kī koshish kī ki Masīh kā Rūh jo un meñ thā kis waqt yā kin hālāt ke bāre meñ bāt kar rahā thā jab us ne Masīh ke dukh aur bād ke jalāl kī peshgoī kī. ¹² Un par itnā zāhir kiyā gayā ki un kī yih peshgoiyāñ un ke apne lie nahīn thiñ, balki āp ke lie. Aur ab yih sab kuchh āp ko unhiñ ke wasīle se pesh kiyā gayā hai jinhoñ ne āsmān se bheje gae Rūhul-quds ke zariye āp ko Allāh kī ḳhushḳhabrī sunāi hai. Yih aisi bāteñ haiñ jin par farishte bhī nazar ḡalne ke ārzūmand haiñ.

Muqaddas Zindagī Guzārnā

¹³ Chhunāñche zahnī taur par kamarbastā ho jāeñ. Hoshmandī se apnī pūrī ummīd us fazl par rakheñ jo āp ko Īsā Masīh ke zuhūr par baḳhshā jāegā. ¹⁴ Āp Allāh ke tābefarmān farzand haiñ, is lie un burī ḳhāhishāt ko apnī zindagī meñ jagah na deñ jo āp jāhil hote waqt rakhte the. Warnā wuh āp kī zindagī ko apne sāñche meñ dhāl leñgī. ¹⁵ Is ke bajāe Allāh kī mānīnd baneñ jis ne āp ko bulāyā hai. Jis tarah wuh quddūs hai usī tarah āp bhī har waqt muqaddas zindagī guzāreñ. ¹⁶ Kyonki kalām-e-muqaddas meñ likhā hai, “Apne āp ko maḥsūs-o-muqaddas rakho kyonki mainī muqaddas hūñ.”

¹⁷ Aur yād rakheñ ki āsmānī Bāp jis se āp duā karte haiñ jānībdārī nahīñ kartā balki āp ke amal ke mutābiq āp kā faislā karegā. Chunāñche jab tak āp is duniyā ke mehmān raheñge Ḳhudā ke ḳhauf meñ zindagi guzāreñ. ¹⁸ Kyoñki āp ḳhud jānte haiñ ki āp ko bāpdādā kī bemānī zindagi se chhuṛāne ke lie kyā fidiyā diyā gayā. Yih sone yā chāñdi jaisī fāñi chīz nahīñ thī ¹⁹ balki Masīh kā qīmtī ḳhūñ thā. Usi ko benuqs aur bedāgh lele kī haisiyat se hamāre lie qurbān kiyā gayā. ²⁰ Use duniyā kī takhliq se peshtar chunā gayā, lekin in āḳhirī dīnoñ meñ āp kī ḳhātīr zāhir kiyā gayā. ²¹ Aur us ke wasile se āp Allāh par imān rakhte haiñ jis ne use murdoñ meñ se zindā karke izzat-o-jalāl diyā tāki āp kā imān aur ummīd Allāh par ho.

²² Sachchāi ke tābe ho jāne se āp ko maḳhsūs-o-muqaddas kar diyā gayā aur āp ke diloñ meñ bhāiyōñ ke lie Beriyyā muhabbat ḳālī gaī hai. Chunāñche ab ek dūsre ko ḳhulūsdiñ aur lagan se pyār karte raheñ. ²³ Kyoñki āp kī nae sire se paidāish huī hai. Aur yih kisī fāñi bīj kā phal nahīñ hai balki Allāh ke lāfāñi, zindā aur qāym rahne wāle kalām kā phal hai. ²⁴ Yoñ kalām-e-muqaddas farmatā hai,

“Tamām insān ghās hī haiñ,
un kī tamām shān-o-shaukat janglī phūl kī mānind hai.
Ghās to murjhā jātī aur phūl gir jātā hai,

²⁵ lekin Rab kā kalām abad tak qāym rahtā hai.”

Mazkūrā kalām Allāh kī ḳhushḳhabrī hai jo āp ko sunāi gaī hai.

2

Zindā Patthar aur Muqaddas Qaum

¹ Chunāñche apñi zindagi se tamām tarah kī burāi, dhokebāzī, riyākārī, hasad aur buhtān nikālēñ. ² Chūñki āp naumaulūd bachche haiñ is lie ḳhālis ruhāñi dūdh pīne ke ārzūmand raheñ, kyoñki ise pīne se hī āp barhte barhte najāt kī naubat tak pahuñcheñge. ³ Jinhoñ ne Ḳhudāwand kī bhalāi kā tajrabā kiyā hai un ke lie aisā karnā zarūrī hai.

⁴ Ḳhudāwand ke pās aeñ, us zindā patthar ke pās jise insānoñ ne radd kiyā hai, lekin jo Allāh ke nazdīk chunīdā aur qīmtī hai. ⁵ Aur āp bhī zindā patthar haiñ jin ko Allāh apne ruhāñi maqdis ko tāmīr karne ke lie istemāl kar rahā hai. Na sirf yih balki āp us ke maḳhsūs-o-muqaddas imām haiñ. Īsā Masīh ke wasile se āp aisī ruhāñi qurbāniyāñ pesh kar rahe haiñ jo Allāh ko pasand haiñ. ⁶ Kyoñki kalām-e-muqaddas farmatā hai,

“Dekho, maiñ Siyyūn meñ ek patthar rakh detā huñ,
kone kā ek chunīdā aur qīmtī patthar.

Jo us par imān lāegā
use sharmindā nahīñ kiyā jāegā.”

⁷ Yih patthar āp ke nazdīk jo imān rakhte haiñ beshqīmat hai. Lekin jo imān nahīñ lāe unhoñ ne use radd kiyā.

“Jis patthar ko makān banāne wāloñ ne radd kiyā
wuh kone kā buniyādi patthar ban gayā.”

⁸ Nīz wuh ek aisā patthar hai

“Jo ṭhokar kā bāis banegā,
ek chaṭān jo ṭhes lagne kā sabab hogī.”

Wuh is lie ṭhokar khāte haiñ kyoñki wuh kalām-e-muqaddas ke tābe nahīñ hote. Yihī kuchh Allāh kī un ke lie marzī thī.

⁹ Lekin āp Allāh kī chunī huī nasl haiñ, āp āsmānī Bādshāh ke imām aur us kī maḥsūs-o-muqaddas qaum haiñ. Āp us kī milkiyat ban gae haiñ tāki Allāh ke qawī kāmoñ kā elān kareñ, kyonki wuh āp ko tārīkī se apnī hairatangez raushnī meñ lāyā hai. ¹⁰ Ek waqt thā jab āp us kī qaum nahīn the, lekin ab āp Allāh kī qaum haiñ. Pahle āp par rahm nahīn huā thā, lekin ab Allāh ne āp par apne rahm kā izhār kiya hai.

Allāh ke Ḳhādim

¹¹ Azīzo, āp is duniyā meñ ajnabī aur mehmān haiñ. Is lie main āp ko tākīd kartā hūn ki āp jismānī ḳhāhishāt kā inkār kareñ. Kyonki yih āp kī jān se laṭī haiñ. ¹² Ḡhairimāndāroñ ke darmiyān rahte hue itnī achchhī zindagī guzāreñ ki go wuh āp par ḡhalat kām karne kī tohmat bhī lagāeñ to bhī unheñ āp ke nek kām nazar āeñ aur unheñ Allāh kī āmad ke dīn us kī tamjīd karnī paṛe.

¹³ Ḳhudāwand kī ḳhātīr har insānī iḳhtiyār ke tābe raheñ, ḳhāh bādshāh ho jo sab se ālā iḳhtiyār rakhne wālā hai, ¹⁴ ḳhāh us ke wazīr jinheñ us ne is lie muqarrar kiya hai ki wuh ḡhalat kām karne wāloñ ko sazā aur achchhā kām karne wāloñ ko shābāsh deñ. ¹⁵ Kyonki Allāh kī marzī hai ki āp achchhā kām karne se nāsamajh logoñ kī jāhil bātoñ ko band kareñ. ¹⁶ Āp āzād haiñ, is lie āzādānā zindagī guzāreñ. Lekin apnī āzādī ko ḡhalat kām chhupāne ke lie istemāl na kareñ, kyonki āp Allāh ke ḳhādim haiñ. ¹⁷ Har ek kā munāsib ehtirām kareñ, apne bahan-bhāiyōñ se muhabbat rakheñ, Ḳhudā kā ḳhauf māneñ, bādshāh kā ehtirām kareñ.

Masīh ke Dukh kā Namūnā

¹⁸ Ai ḡhulāmo, har lihāz se apne mālikoñ kā ehtirām karke un ke tābe raheñ. Aur yih sulūk na sirf un ke sāth ho jo nek aur narmdil haiñ balki un ke sāth bhī jo zālīm haiñ. ¹⁹ Kyonki agar koī Allāh kī marzī kā ḳhayāl karke be'insāf taklīf kā ḡham sabar se bardāsht kare to yih Allāh kā fazl hai. ²⁰ Beshak is meñ fakhr kī koī bāt nahīn agar āp sabar se piṭāi kī wuh sazā bardāsht kareñ jo āp ko ḡhalat kām karne kī wajah se mili ho. Lekin agar āp ko achchhā kām karne kī wajah se dukh sahnā paṛe aur āp yih sazā sabar se bardāsht kareñ to yih Allāh kā fazl hai. ²¹ Āp ko isi ke lie bulāyā gayā hai. Kyonki Masīh ne āp kī ḳhātīr dukh sahne meñ āp ke lie ek namūnā chhoṛā hai. Aur wuh chāhtā hai ki āp us ke naqsh-e-qadam par chaleñ. ²² Us ne to koī gunāh na kiya, aur na koī fareb kī bāt us ke munh se niklī. ²³ Jab logoñ ne use ḡaliyāñ dīñ to us ne jawāb meñ ḡaliyāñ na dīñ. Jab use dukh sahnā paṛā to us ne kisī ko dhamkī na dī balki us ne apne āp ko Allāh ke hawāle kar diya jo insāf se adālat kartā hai. ²⁴ Masīh ḳhud apne badan par hamāre gunāhoñ ko salīb par le gayā tāki ham gunāhoñ ke etibār se mar jāeñ aur yoñ hamārā gunāh se tālluq ḳhatm ho jāe. Ab wuh chāhtā hai ki ham rāstbāzī kī zindagī guzāreñ. Kyonki āp ko usī ke zaḳmoñ ke wasile se shifā mili hai. ²⁵ Pahle āp āwārā bheṛoñ kī tarah āwārā phīr rahe the, lekin ab āp apnī jānoñ ke charwāhe aur nigarān ke pās lauṭ āe haiñ.

3

Bīwī aur Shauhar

¹ Isī tarah āp biwiyōñ ko bhī apne apne shauhar ke tābe rahnā hai. Kyonki is tarah wuh jo imān nahīn rakhte apnī biwī ke chāl-chalan se jīte jā sakte haiñ. Kuchh kahne kī zarūrat nahīn raheḡi ² kyonki wuh dekheñge ki āp kitnī pākīzagi se Ḳhudā ke ḳhauf meñ zindagī guzārti

haiñ. ³ Is kī fikr mat karnā ki āp zāhirī taur par ārāstā hoñ, masalan khās taur-tariqoñ se gundhe hue bāloñ se yā sone ke zewar aur shāndār libās pahnanne se. ⁴ Is ke bajāe is kī fikr karen ki āp ki bātinī shakhsiyat ārāstā ho. Kyoñki jo rūh narmdilī aur sukūn ke lāfānī zewaron se saji hūi hai wuhī Allāh ke nazdik beshqimat hai. ⁵ Māzi meñ Allāh par ummid rakhne wālī muqaddas khawātīn bhī isī tarah apnā singār kiyā kartī thiñ. Yoñ wuh apne shauharoñ ke tābe rahiñ, ⁶ Sārā kī tarah jo apne shauhar Ibrāhīm ko āqā kah kar us kī māntī thī. Āp to Sārā kī betiyāñ ban gai haiñ. Chunāñche nek kām karen aur kisī bhī chiz se na ðareñ, khāh wuh kitnī hī ðarāunī kyoñ na ho. ⁷ Is tarah lāzim hai ki āp jo shauhar haiñ samajh ke sāth apnī bīwiyoñ ke sāth zindagī guzāreñ, yih jān kar ki yih āp kī nisbat kamzor haiñ. Un kī izzat karen, kyoñki yih bhī āp ke sāth zindagī ke fazl kī wāris haiñ. Aisā na ho ki is meñ beparwāi karne se āp kī duāiyā zindagī meñ rukāwaṭ paidā ho jāe.

Nek Zindagī Guzārne kī Wajah se Dukh

⁸ Ākhir meñ ek aur bāt, āp sab ek hī soch rakheñ aur ek dūsre se tālluqāt meñ hamdardī, pyār, rahm aur halīmī kā izhār karen. ⁹ Kisī ke ghalat kām ke jawāb meñ ghalat kām mat karnā, na kisī kī gāliyoñ ke jawāb meñ gālī denā. Is ke bajāe jawāb meñ aise shakhs ko barkat deñ, kyoñki Allāh ne āp ko bhī is lie bulāyā hai ki āp us kī barkat wirāsat meñ pāeñ. ¹⁰ Kalām-e-muqaddas yoñ farmātā hai,

“Kaun maze se zindagī guzārñā
aur achchhe din dekhñā chāhtā hai?”

Wuh apnī zabān ko sharīr bāteñ karne se roke
aur apne hoñtoñ ko jhūṭ bolne se.

¹¹ Wuh burāi se muñh pher kar nek kām kare,
sulah-salāmātī kā tālib ho kar
us ke pichhe lagā rahe.

¹² Kyoñki Rab kī ānkheñ rāstbāzoñ par lagī rahti haiñ,
aur us ke kān un kī duāoñ kī taraf māyl haiñ.

Lekin Rab kā chehrā un ke khalīf hai jo ghalat kām karte haiñ.”

¹³ Agar āp nek kām karne meñ sargarm hoñ to kaun āp ko nuqsān pahuñchāegā? ¹⁴ Lekin agar āp ko rāst kām karne kī wajah se dukh bhī uṭhāñā pāre to āp mubāarak haiñ. Un kī dhamkiyoñ se mat ðarnā aur mat ghabrāñā ¹⁵ balki apne diloñ meñ Khudāwand Masīh ko maḥsus-o-muqaddas jāneñ. Aur jo bhī āp se āp kī Masīh par ummid ke bāre meñ pūchhe har waṭt use jawāb देने ke lie taiyar raheñ. Lekin narmdilī se aur Khudā ke khauf ke sāth jawāb deñ. ¹⁶ Sāth sāth āp kā zamīr sāf ho. Phir jo log āp ke Masīh meñ achchhe chāl-chalan ke bāre meñ ghalat bāteñ kar rahe haiñ unheñ apnī tohmat par sharm āegī. ¹⁷ Yād rahe ki ghalat kām karne kī wajah se dukh sahne kī nisbat behtar yih hai ki ham nek kām karne kī wajah se taklif uṭhāeñ, basharteki yih Allāh kī marzi ho. ¹⁸ Kyoñki Masīh ne hamāre gunāhoñ ko miṭāne kī khātir ek bār sadā ke lie maut sahī. Hāñ, jo rāstbāz hai us ne yih nārāstoñ ke lie kiyā tāki āp ko Allāh ke pās pahuñchāe. Use badan ke etibār se sazā-e-maut di gai, lekin Rūh ke etibār se use zindā kar diyā gayā. ¹⁹ Is Rūh ke zariye us ne jā kar qaidī rūhoñ ko paighām diyā. ²⁰ Yih un kī rūh thiñ jo un dinoñ meñ nāfarmāñ jab Nūh apnī kashti banā rahā thā. Us waṭt Allāh sabar se intazār kartā rahā, lekin ākhirkār sirf chand ek log yāñī āṭh afrād pāñi meñ se guzar kar bach nikle. ²¹ Yih pāñi us bapisme kī taraf ishārā hai jo

is waqt āp ko najāt dilātā hai. Is se jism kī gandagī dūr nahīn kī jāti balki baptismā lete waqt ham Allāh se arz karte haiñ ki wuh hamārā zamīr pāk-sāf kar de. Phir yih āp ko Īsā Masih ke jī uṭhne se najāt dilātā hai. ²² Ab Masih āsmān par jā kar Allāh ke dahne hāth baiṭh gayā hai jahān farishte, ikhtiyār wāle aur quwwateñ us ke tābe haiñ.

4

Tabdīlshudā Zindagiyan

¹ Ab chūnki Masih ne jismānī taur par dukh uṭhāyā is lie āp bhī apne āp ko us kī-sī soch se lais karen. Kyōnki jis ne Masih kī khātir jismānī taur par dukh sah liyā hai us ne gunāh se nipat liyā hai. ² Natīje meñ wuh zamīn par apnī bāqī zindagī insān kī buri khāhishāt pūrī karne meñ nahīn guzāregā balki Allāh kī marzī pūrī karne meñ. ³ Māzī meñ āp ne kāfī waqt wuh kuchh karne meñ guzārā jo ghairimāndār pasand karte haiñ yāñ aiyāshī, shahwatparastī, nashābāzī, sharābnoshī, rangraliyōñ, nāch-rang aur ghīnaunī butparastī meñ. ⁴ Ab āp ke ghairimāndār dost tājjub karte haiñ ki āp un ke sāth mil kar aiyāshī ke is tez dhāre meñ chhalāng nahīn lagāte. Is lie wuh āp par kufr bakte haiñ. ⁵ Lekin unheñ Allāh ko jawāb denā paregā jo zindōñ aur murdoñ kī adālat karne ke lie taiyār kharā hai. ⁶ Yihī wajah hai ki Allāh kī khushkhabrī unheñ bhī sunāi gāi jo ab murdā haiñ. Maqsad yih thā ki wuh Allāh ke sāmne Rūh meñ zindagī guzār sakeñ agarche insānī lihāz se un ke jism kī adālat kī gāi hai.

Apnī Nematoñ se Ek Dūsre kī Khidmat Karen

⁷ Tamām chizon kā khātmā qarīb ā gayā hai. Chunānche duā karne ke lie chust aur hoshmand raheñ. ⁸ Sab se zarūrī bāt yih hai ki āp ek dūsre se lagātār muhabbat rakheñ, kyōnki muhabbat gunāhoñ kī baṛī tādād par pardā dāl detī hai. ⁹ Burburāe baḡhair ek dūsre kī mehmān-nawāzī karen. ¹⁰ Allāh apnā fazl mukhtalif nematoñ se zāhir kartā hai. Fazl kā yih intazām wafādārī se chalāte hue ek dūsre kī khidmat karen, har ek us nemat se jo use milī hai. ¹¹ Agar koī bole to Allāh ke-se alfāz ke sāth bole. Agar koī khidmat kare to us tāqat ke zariye jo Allāh use muhaiyā kartā hai, kyōnki is tarah hī Allāh ko Īsā Masih ke wasīle se jalāl diyā jāegā. Azal se abad tak jalāl aur qudrat usī kī ho! Āmin.

Āp kī Musibat Ghairmāmūlī Nahīn Hai

¹² Azīzo, Izārasānī kī us āg par tājjub na karen jo āp ko āzmāne ke lie āp par ān parī hai. Yih mat sochnā ki mere sāth kaiśī ghairmāmūlī bāt ho rahī hai. ¹³ Balki khushī manāeñ ki āp Masih ke dukhoñ meñ sharīk ho rahe haiñ. Kyōnki phir āp us waqt bhī khushī manāenge jab Masih kā jalāl zāhir hogā. ¹⁴ Agar log is lie āp kī be'izzatī karte haiñ ki āp Masih ke pairokār haiñ to āp mubāarak haiñ. Kyōnki is kā matlab hai ki Allāh kā jalālī Rūh āp par ṭhahrā huā hai. ¹⁵ Agar āp meñ se kisī ko dukh uṭhānā pare to yih is lie nahīn honā chāhie ki āp qātīl, chor, mujrim yā fasādī haiñ. ¹⁶ Lekin agar āp ko Masih ke pairokār hone kī wajah se dukh uṭhānā pare to na sharmāeñ balki Masih ke nām meñ Allāh kī hamd-o-sanā karen.

¹⁷ Kyōnki ab waqt ā gayā hai ki Allāh kī adālat shurū ho jāe, aur pahle us ke ghar walōñ kī adālat kī jāegī. Agar aisā hai to phir is kā anjām un ke lie kyā hogā jo Allāh kī khushkhabrī ke tābe nahīn haiñ? ¹⁸ Aur agar rāstbāz mushkīl se bacheñge to phir bedīn aur gunāhgār kā kyā hogā?

¹⁹ Chunānche jo Allāh kī marzī se dukh uṭhā rahe haiñ wuh nek kām

karne se bāz na aēn balki apnī jānoñ ko usī ke hawāle kareñ jo un kā wafādār Kḥāliq hai.

5

Allāh kā Gallā

¹ Ab mainī āp ko jo jamātoñ ke buzurg haiñ nasīhat karnā chāhtā hūñ. Mainī kḥud bhī buzurg hūñ balki Masīh ke dukhoñ kā gawāh bhī hūñ, aur mainī āp ke sāth us āne wāle jalāl meñ sharīk ho jāūngā jo zāhir ho jāegā. Is haisiyat se mainī āp se apīl kartā hūñ, ² gallābān hote hue Allāh ke us galle kī dekh-bhāl kareñ jo āp ke sapurd kiyā gayā hai. Yih kḥidmat majbūran na kareñ balki kḥushī se, kyoñki yih Allāh kī marzī hai. Lālch ke baḡhair pūrī lagan se yih kḥidmat saranjām deñ. ³ Jinheñ āp ke sapurd kiyā gayā hai un par hukūmat mat karnā balki galle ke lie achchhā namūnā baneñ. ⁴ Phir jab hamārā sardār gallābān zāhir hogā to āp ko jalāl kā ḡhairfāni tāj milegā.

⁵ Isī tarah lāzim hai kī āp jo jawān haiñ buzurgoñ ke tābe raheñ. Sab inkisārī kā libās pahan kar ek dūstre kī kḥidmat kareñ, kyoñki Allāh maḡhrūroñ kā muqābalā kartā lekin farotanoñ par mehrbāni kartā hai. ⁶ Chunānche Allāh ke qādir hāth ke nīche jhuk jāeñ tāki wuh mauzūñ waqt par āp ko sarfarāz kare. ⁷ Apnī tamām pāreshāniyāñ us par dāl deñ, kyoñki wuh āp kī fikr kartā hai.

⁸ Hoshmand raheñ, jāgte raheñ. Āp kā dushman Iblīs garajte hue sherbabar kī tarah ḡhūmtā-phirtā aur kisī ko haṛap kar lene kī talāsh meñ rahtā hai. ⁹ Imān meñ mazbūt rah kar us kā muqābalā kareñ. Āp ko to mālūm hai kī pūrī duniyā meñ āp ke bhāi isī qism kā dukh uṭhā rahe haiñ. ¹⁰ Lekin āp ko zyādā der ke lie dukh uṭhānā nahīñ paregā. Kyoñki har tarah ke fazl kā Kḥudā jis ne āp ko Masīh meñ apne abadi jalāl meñ sharīk hone ke lie bulāyā hai wuh kḥud āp ko kāmiliyat tak pahuñchāegā, mazbūt banāegā, taqwiyat degā aur ek ṭhos buniyād par khaṛā karegā. ¹¹ Abad tak qudrat usī ko hāsīl rahe. Āmīn.

Ākhirī Salām

¹² Mainī āp ko yih muḡhtasar kḥat Silwānus kī madad se likh rahā hūñ jise mainī wafādār bhāi samajhtā hūñ. Mainī is se āp kī hauslā-afzāi aur is kī tasdiq karnā chāhtā hūñ kī yihī Allāh kā haqiqī fazl hai. Is par qāym raheñ.

¹³ Bābal meñ jo jamāt Allāh ne āp kī tarah chunī hai wuh āp ko salām kahtī hai, aur isī tarah merā beṭā Marqus bhī. ¹⁴ Ek dūstre ko muhabbat kā bosā denā.

Āp sab kī jo Masīh meñ haiñ salāmatī ho.

2 Patras

¹ Yih khat Īsā Masīh ke k̄hādīm aur rasūl Shamāūn Patras kī taraf se hai.

Main un sab ko likh rahā hūn jinheñ hamāre K̄hudā aur Najātdahindā Īsā Masīh kī rāstbāzī ke wasīle se wuhī beshqīmat īmān baḡhshā gayā hai jo hamēñ bhī milā.

² K̄hudā kare ki āp use aur hamāre K̄hudāwand Īsā ko jānane meñ taraqqī karte karte kasrat se fazl aur salāmatī pāte jāēñ.

Allāh kā Bulāwā

³ Allāh ne apnī ilāhī qudrat se hamēñ wuh sab kuchh atā kiyā hai jo k̄hudātars zindagī guzārne ke lie zarūrī hai. Aur hamēñ yih use jān lene se hāsīl huā hai. Kyoñki us ne hamēñ apne zātī jalāl aur qudrat ke zariye bulāyā hai. ⁴ Is jalāl aur qudrat se us ne hamēñ wuh azīm aur beshqīmat chīzeñ dī haiñ jin kā wādā us ne kiyā thā. Kyoñki wuh chāhtā thā ki āp in se duniyā kī burī k̄hāhishāt se paidā hone wāle fasād se bach kar us kī ilāhī zāt meñ sharīk ho jāēñ. ⁵ Yih sab kuchh pesh-e-nazar rakh kar pūrī lagan se koshish karēñ ki āp ke imān se aḡhlāq paidā ho jāe, aḡhlāq se ilm, ⁶ ilm se zabt-e-nafs, zabt-e-nafs se sābitqadmī, sābitqadmī se k̄hudātars zindagī, ⁷ k̄hudātars zindagī se barādarānā shafqat aur barādarānā shafqat se sab ke lie muhabbat. ⁸ Kyoñki jitnā hī āp in k̄hūbiyoñ meñ baḡhte jāēnge utnā hī yih āp ko is se mahfūz rakheñgī ki āp hamāre K̄hudāwand Īsā Masīh ko jānane meñ sust aur bephal raheñ. ⁹ Lekin jis meñ yih k̄hūbiyāñ nahīñ haiñ us kī nazar itnī kamzor hai ki wuh andhā hai. Wuh bhūl gayā hai ki use us ke guzare gunāhoñ se pāk-sāf kiyā gayā hai.

¹⁰ Chunāñche bhāiyo, mazīd lagan se apne bulāwe aur chunāo kī tasdiq karne meñ koshāñ raheñ. Kyoñki yih karne se āp gir jāne se bacheñge ¹¹ aur Allāh baḡī k̄hushī se āp ko hamāre K̄hudāwand aur Najātdahindā Īsā Masīh kī bādshāhī meñ dāḡhil hone kī ijāzat degā.

¹² Is lie main hameshā āp ko in bātoñ kī yād dilātā rahūngā, halāñki āp in se wāqif haiñ aur mazbūtī se us sachchāī par qāym haiñ jo āp ko milī hai. ¹³ Balki main apnā farz samajhtā hūn ki jitnī aur der main jism kī is jhoñpṛī meñ rahtā hūn āp ko in bātoñ kī yād dilāne se ubhārtā rahūñ. ¹⁴ Kyoñki mujhe mālūm hai ki ab merī yih jhoñpṛī jald hī dhā dī jāegī. Hamāre K̄hudāwand Īsā Masīh ne bhī mujh par yih zāhir kiyā thā. ¹⁵ Lekin main pūrī koshish karūngā ki mere kūch kar jāne ke bād bhī āp har waqt in bātoñ ko yād rakh sakeñ.

Masīh ke Jalāl ke Gawāh

¹⁶ Kyoñki jab ham ne āp ko apne aur āp ke K̄hudāwand Masīh kī qudrat aur āmad ke bāre meñ batāyā to ham chālākī se ghaḡe qisse-kahāniyoñ par inhisār nahīñ kar rahe the balki ham ne yih gawāhoñ kī haisiyat se batāyā. Kyoñki ham ne apnī hī āñkhoñ se us kī azmat dekhī thī. ¹⁷ Ham maujūd the jab use K̄hudā Bāp se izzat-o-jalāl milā, jab ek āwāz ne Allāh kī purjalāl shān se ā kar kahā, “Yih merā pyārā Farzand hai jis se main k̄hush hūñ.” ¹⁸ Jab ham us ke sāth muqaddas pahār par the to ham ne k̄hud yih āwāz āsmān se ātī sunī.

19 Is tajrabe kī binā par hamārā nabiyoṅ ke paighām par etamād zyādā mazbūt hai. Āp achchhā kareṅge agar is par khūb dhyān deṅ. Kyoṅki yih kisī tārīk jagah meṅ raushnī kī mānind hai jo us waqt tak chamaktī rahegi jab tak pau phat kar subah kā sitārā āp ke dilōṅ meṅ tulū na ho jāe. 20 Sab se baṅ kar āp ko yih samajhne kī zarūrat hai kī kalām-e-muqaddas kī koī bhī peshgoī nabi kī apnī hī tafsīr se paidā nahīn hotī. 21 Kyoṅki koī bhī peshgoī kabhī bhī insān kī tahrīk se wujūd meṅ nahīn āī balki peshgoī karte waqt insānoṅ ne Rūhul-quds se tahrīk pā kar Allāh kī taraf se bāt kī.

2

Jhūte Ustād

1 Lekin jis tarah māzī meṅ Isrāīl qaum meṅ jhūte nabi bhī the, usī tarah āp meṅ se bhī jhūte ustād khare ho jāeṅge. Yih Khudā kī jamātoṅ meṅ mohlak tālimāt phailāeṅge balki apne mālik ko jānane se inkār bhī kareṅge jis ne unheṅ kharīd liyā thā. Aisī harkatoṅ se yih jald hī apne āp par halākat lāeṅge. 2 Bahut-se log un kī aiyāsh harkatoṅ kī pairawī kareṅge, aur is wajah se dūse sachchāī kī rāh par kufr bakeṅge. 3 Lālach ke sabab se yih ustād āp ko farzī kahāniyān sunā kar āp kī lūṭ-khasoṭ kareṅge. Lekin Allāh ne baṅ der se unheṅ mujrim ṭhahrayā, aur us kā faisla sustraftār nahīn hai. Hān, un kā munsif ūngh nahīn rahā balki unheṅ halāk karne ke lie taiyār kharā hai.

4 Dekheṅ, Allāh ne un farishtoṅ ko bachne na diyā jinhoṅ ne gunāh kiyā balki unheṅ tārīkī kī zanjīroṅ meṅ bāndh kar jahannum meṅ dāl diyā jahān wuh adālat ke dīn tak mahfūz raheṅge. 5 Isī tarah us ne qadīm duniyā ko bachne na diyā balki us ke bedīn bāshindoṅ par sailāb ko āne diyā. Us ne sirf rāstbāzī ke paighambar Nūh ko sāt aur jānoṅ samet bachāyā. 6 Aur us ne Sadūm aur Amūrā ke shahroṅ ko mujrim qarār de kar rākh kar diyā. Yoṅ Allāh ne unheṅ ibrat banā kar dikhāyā kī bedīnoṅ ke sāth kyā kuchh kiyā jāegā. 7 Sāth sāth us ne Lūt ko bachāyā jo rāstbāz thā aur be'usul logoṅ ke gande chāl-chalan dekh kar pista rahā. 8 Kyoṅki yih rāstbāz ādmī un ke darmiyān bastā thā, aur us kī rāstbāz jān roz baroz un kī sharīr harkateṅ dekh aur sun kar saḡht azāb meṅ phaṅsī rahī. 9 Yoṅ zāhir hai kī Rab dīndār logoṅ ko āzmāish se bachānā aur bedīnoṅ ko adālat ke dīn tak sazā ke taht rakhnā jāntā hai, 10 khāskar unheṅ jo apne jism kī gandī khāhishāt ke pīchhe lage rahte aur Khudāwand ke ikhtiyār ko haqīr jānte haiṅ.

Yih log gustākḡ aur maḡhrūr haiṅ aur jalālī hastiyoṅ par kufr bakne se nahīn ḡarte. 11 Is ke muqābale meṅ farishte bhī jo kahiṅ zyādā tāqatwar aur qawī haiṅ Rab ke huzūr aisī hastiyoṅ par buhtān aur ilzāmāt lagāne kī jurrat nahīn karte. 12 Lekin yih jhūte ustād beaql jānwaroṅ kī mānind haiṅ, jo fitrī taur par is lie paidā hue haiṅ kī unheṅ pakarā aur khatm kiyā jāe. Jo kuchh wuh nahīn samajhte us par wuh kufr bakte haiṅ. Aur janglī jānwaroṅ kī tarah wuh bhī halāk ho jāeṅge. 13 Yoṅ jo nuqsān unhoṅ ne dūstroṅ ko pahuñchāyā wuhī unheṅ khud bhugatnā paregā. Un ke nazdik lutf ūthāne se murād yih hai kī dīn ke waqt khul kar aish karen. Wuh dāḡ aur dhabbe haiṅ jo āp kī ziyāfatoṅ meṅ sharīk ho kar apnī daḡhābaziyoṅ kī rangraliyān manāte haiṅ. 14 Un kī ānkheṅ har waqt kisī badkār aurat se zinā karne kī talāsh meṅ rahtī haiṅ aur gunāh karne se kabhī nahīn ruktīṅ. Wuh kamzor logoṅ ko ḡhalat kām karne ke lie uksāte aur lālach

karne meñ mähir haiñ. Un par Alläh kī lānat! ¹⁵ Wuh sahīh rāh se haṭ kar āwārā phir rahe aur Bilām bin Baor ke naqsh-e-qadam par chal rahe haiñ, kyonki Bilām ne paison ke lālach meñ ḡhalat kām kiyā. ¹⁶ Lekin gadhī ne use is gunāh ke sabab se ḡāntā. Is jānwar ne jo bolne ke qābil nahīn thā insān kī-sī āwāz meñ bāt kī aur nabī ko us kī dīwānaḡī se rok diyā.

¹⁷ Yih log sūkhe hue chashme aur āndhī se dhakele hue bādāl haiñ. In ki taqḡdir andhere kā tārīktarīn hissā hai. ¹⁸ Yih maḡhrūr bāteñ karte haiñ jin ke pīchhe kuchh nahīn hai aur ḡhairakhlāqī jismānī shahwatoñ se aise logoñ ko uksāte haiñ jo hāl hī meñ dhoke kī zindagī guzārne wāloñ meñ se bach nikle haiñ. ¹⁹ Yih unheñ āzād karne kā wādā karte haiñ jabki khud badkārī ke ḡhulām haiñ. Kyonki insān usī kā ḡhulām hai jo us par ḡhālib ā gayā hai. ²⁰ Aur jo hamāre Khudāwand aur Najātdahindā Īsā Masīh ko jān lene se is duniyā kī ālūdaḡī se bach nikalte haiñ, lekin bād meñ ek bār phir is meñ phañs kar maḡhlūb ho jāte haiñ un kā anjām pahle kī nisbat zyādā burā ho jātā hai. ²¹ Hāñ, jin logoñ ne rāstbāzī kī rāh ko jān liyā, lekin bād meñ us muḡaddas hukm se muñh pher liyā jo un ke hawāle kiyā gayā thā, un ke lie behtar hotā ki wuh is rāh se kabhī wāqif na hote. ²² Un par yih muhāwarā sādiq ātā hai ki “Kuttā apnī qai ke pās wāpas ā jātā hai.” Aur yih bhī ki “Suarnī nahāne ke bād dubārā kīchaṛ meñ loṭne lagtī hai.”

3

Khudāwand kī Āmad kā Wādā

¹ Azīzo, yih ab dūsra khat hai jo main ne āp ko likh diyā hai. Donoñ khatoñ meñ main ne kai bātoñ kī yād dilā kar āp ke zahnoñ meñ pāk soch ubhārne kī koshish kī. ² Main chāhtā hūñ ki āp wuh kuchh yād rakheñ jis kī peshgoī muḡaddas nabiyōñ ne kī thī aur sāth sāth hamāre Khudāwand aur Najātdahindā kā wuh hukm bhī jo āp ko apne rasuloñ kī mārifat milā. ³ Awwal āp ko yih bāt samajhne kī zarūrat hai ki in ākhirī dinoñ meñ aise log āēnge jo mazāq urā kar apnī shahwatoñ ke qabze meñ raheñge. ⁴ Wuh pūchheñge, “Īsā ne āne kā wādā to kiyā, lekin wuh kahāñ hai? Hamāre bāpdādā to mar chuke haiñ, aur duniyā kī taḡhliq se le kar āj tak sab kuchh waise kā waisā hī hai.” ⁵ Lekin yih log nazarandāz karte haiñ ki qadīm zamāne meñ Alläh ke hukm par āsmānoñ kī taḡhliq hū aur zamīn pānī meñ se aur pānī ke zariye wujūd meñ āī. ⁶ Isi pānī ke zariye qadīm zamāne kī duniyā par sailāb āyā aur sab kuchh tabāh huā. ⁷ Aur Allāh ke isī hukm ne maujudā āsmān aur zamīn ko āg ke lie mahfūz kar rakha hai, us din ke lie jab bedīn logoñ kī adālat kī jāegī aur wuh halāk ho jāeñge.

⁸ Lekin mere azīzo, ek bāt āp se poshidā na rahe. Khudāwand ke nazdik ek din hazār sāl ke barābar hai aur hazār sāl ek din ke barābar. ⁹ Khudāwand apnā wādā pūrā karne meñ der nahīn kartā jis tarah kuchh log samajhte haiñ balki wuh to āp kī khatīr sabar kar rahā hai. Kyonki wuh nahīn chāhtā ki koī halāk ho jāe balki yih ki sab taubā kī naubat tak pahunchēñ.

¹⁰ Lekin Khudāwand kā din chor kī tarah āegā. Āsmān baṛe shor ke sāth khatm ho jāeñge, ajrām-e-falakī āg meñ pighal jāeñge aur zamīn us ke kāmōñ samet zāhir ho kar adālat meñ pesh kī jāegī. ¹¹ Ab socheñ, agar sab kuchh is tarah khatm ho jāegā to phir āp kis qism ke log hone chāhieñ? Āp ko muḡaddas aur khudātars zindagī guzārte hue ¹² Allāh ke

din kī rāh deḡhnī chāhie. Hān, āp ko yih koshish karnī chāhie ki wuh din jaldī āe jab āsmān jal jāeṅge aur ajrām-e-falākī āg meṅ pighal jāeṅge.

¹³ Lekin ham un nae āsmānoṅ aur nai zamīn ke intazār meṅ haiṅ jin kā wādā Allāh ne kiyā hai. Aur wahān rāstī sukūnat karegī.

¹⁴ Chunānche azīzo, chūnki āp is intazār meṅ haiṅ is lie pūrī lagan ke sāth koshān raheṅ ki āp Allāh ke nazdīk bedāḡh aur be'ilzām ṭhahreṅ aur āp kī us ke sāth sulah ho. ¹⁵ Yād rakheṅ ki hamāre Ḳhudāwand kā sabar logoṅ ko najāt pāne kā mauqā detā hai. Hamāre azīz bhāi Paulus ne bhī us hikmat ke mutābiq jo Allāh ne use atā kī hai āp ko yihī kuchh likhā hai.

¹⁶ Wuh yihī kuchh apne tamām ḡhatoṅ meṅ likhtā hai jab wuh is mazmūn kā zikr kartā hai. Us ke ḡhatoṅ meṅ kuchh aisi bāteṅ haiṅ jo samajhne meṅ mushkil haiṅ aur jinheṅ jāhil aur kamzor log toṛ-maroṛ kar bayān karte haiṅ, bilkul usī tarah jis tarah wuh bāqī sahīfoṅ ke sāth bhī karte haiṅ. Lekin is se wuh apne āp ko hī halāk kar rahe haiṅ.

¹⁷ Mere azīzo, maiṅ āp ko waqt se pahle in bātoṅ se āgāh kar rahā hūn. Is lie ḡhabardār raheṅ tāki be'usūl logoṅ kī ḡhalat soch āp ko bahkā kar āp ko mahfūz maḡām se haṭā na de. ¹⁸ Is ke bajāe hamāre Ḳhudāwand aur Najātdahindā Isā Masīh ke fazl aur ilm meṅ taraqqī karte raheṅ. Use ab aur abad tak jalāl hāsīl hotā rahe! Āmīn.

1 Yūhannā

Zindagī kā Kalām

¹ Ham āp ko us kī munādī karte haiñ jo ibtidā se thā, jise ham ne apne kānoñ se sunā, apnī āñkhoñ se dekhā, jis kā mushāhadā ham ne kiya aur jise ham ne apne hāthoñ se chhuā. Wuhī zindagī kā kalām hai. ² Wuh jo khud zindagī thā zāhir huā, ham ne use dekhā. Aur ab ham gawāhī de kar āp ko us abadī zindagī kī munādī karte haiñ jo Kḥudā Bāp ke pās thī aur ham par zāhir hūi hai. ³ Ham āp ko wuh kuchh sunāte haiñ jo ham ne khud dekh aur sun liya hai tāki āp bhī hamārī rifāqat meñ sharīk ho jāeñ. Aur hamārī rifāqat Kḥudā Bāp aur us ke Farzand Īsā Masīh ke sāth hai. ⁴ Ham yih is lie likh rahe haiñ tāki hamārī khushi pūrī ho jāe.

Allāh Nūr Hai

⁵ Jo paighām ham ne us se sunā aur āp ko sunā rahe haiñ wuh yih hai, Allāh nūr hai aur us meñ tārikī hai hī nahīñ. ⁶ Jab ham tārikī meñ chalte hue Allāh ke sāth rifāqat rakhne kā dāwā karte haiñ to ham jhūṭ bol rahe aur sachchāi ke mutābiq zindagī nahīñ guzār rahe. ⁷ Lekin jab ham nūr meñ chalte haiñ, bilkul usī tarah jis tarah Allāh nūr meñ hai, to phir ham ek dūse ke sāth rifāqat rakhte haiñ aur us ke Farzand Īsā kā khūn hameñ tamām gunāhoñ se pāk-sāf kar detā hai.

⁸ Agar ham gunāh se pāk hone kā dāwā karen to ham apne āp ko fareb dete haiñ aur ham meñ sachchāi nahīñ hai.

⁹ Lekin agar ham apne gunāhoñ kā iqrār karen to wuh wafādār aur rāst sābit hogā. Wuh hamāre gunāhoñ ko muāf karke hameñ tamām nārāstī se pāk-sāf karegā. ¹⁰ Agar ham dāwā karen ki ham ne gunāh nahīñ kiya to ham use jhūṭā qarār dete haiñ aur us kā kalām hamāre andar nahīñ hai.

2

Masīh Hamārī Shafā'at Kartā Hai

¹ Mere bachcho, main āp ko yih is lie likh rahā hūñ ki āp gunāh na karen. Lekin agar koī gunāh kare to ek hai jo Kḥudā Bāp ke sāmne hamārī shafā'at kartā hai, Īsā Masīh jo rāst hai. ² Wuhī hamāre gunāhoñ kā kaffārā dene walī qurbānī hai, aur na sirf hamāre gunāhoñ kā balki pūrī duniyā ke gunāhoñ kā bhī.

³ Is se hameñ patā chaltā hai ki ham ne use jān liya hai, jab ham us ke ahkām par amal karte haiñ. ⁴ Jo kahtā hai, “Main use jāntā hūñ” lekin us ke ahkām par amal nahīñ kartā wuh jhūṭā hai aur sachchāi us meñ nahīñ hai. ⁵ Lekin jo us ke kalām kī pairawī kartā hai us meñ Allāh kī muhabbat haqīqatan takmīl tak pahuñch gai hai. Is se hameñ patā chaltā hai ki ham us meñ haiñ. ⁶ Jo kahtā hai ki wuh us meñ qāym hai us ke lie lāzim hai ki wuh yoñ chale jis tarah Īsā chaltā thā.

Ek Nayā Hukm

⁷ Azizo, main āp ko koī nayā hukm nahīñ likh rahā, balki wuhī purānā hukm jo āp ko shurū se milā hai. Yih purānā hukm wuhī paighām hai jo āp ne sun liya hai. ⁸ Lekin dūsrī taraf se yih hukm nayā bhī hai, aur is kī

sachchāi Masīh aur āp meñ zāhir hūi hai. Kyoñki tārīkī khatm hone wālī hai aur haqīqī raushnī chamakne lag gai hai.

⁹ Jo nūr meñ hone kā dāwā karke apne bhāi se nafrat kartā hai wuh ab tak tārīkī meñ hai. ¹⁰ Jo apne bhāi se muhabbat rakhtā hai wuh nūr meñ rahtā hai aur us meñ koī bhī chīz nahīn pāī jāti jo thokar kā bāis ban sake. ¹¹ Lekin jo apne bhāi se nafrat kartā hai wuh tārīkī hī meñ hai aur andhere meñ chaltā phirtā hai. Us ko yih nahīn mālūm ki wuh kahān jā rahā hai, kyoñki tārīkī ne use andhā kar rakhā hai.

¹² Pyāre bachcho, main āp ko is lie likh rahā hūn ki āp ke gunāhoñ ko us ke nām kī khātir muāf kar diyā gayā hai. ¹³ Wālidō, main āp ko is lie likh rahā hūn ki āp ne use jān liyā hai jo ibtidā hī se hai. Jawān mardo, main āp ko is lie likh rahā hūn ki āp Iblis par ghālib ā gae haiñ. Bachcho, main āp ko is lie likh rahā hūn ki āp ne Bāp ko jān liyā hai. ¹⁴ Wālidō, main āp ko is lie likh rahā hūn ki āp ne use jān liyā hai jo ibtidā hī se hai. Jawān mardo, main āp ko is lie likh rahā hūn ki āp mazbūt haiñ. Allāh kā kalām āp meñ bastā hai aur āp Iblis par ghālib ā gae haiñ.

¹⁵ Duniyā ko pyār mat karnā, na kisī chīz ko jo duniyā meñ hai. Agar koī duniyā ko pyār kare to Khudā Bāp kī muhabbat us meñ nahīn hai. ¹⁶ Kyoñki jo bhī chīz duniyā meñ hai wuh Bāp kī taraf se nahīn balki duniyā kī taraf se hai, khāh wuh jism kī burī khāhishāt, ānkhōñ kā lālach yā apnī milkiyat par fakhr ho. ¹⁷ Duniyā aur us kī wuh chīzeñ jo insān chāhtā hai khatm ho rahī haiñ, lekin jo Allāh kī marzī pūrī kartā hai wuh abad tak jītā rahegā.

Masīh kā Dushman

¹⁸ Bachcho, ab ākhīrī gharī ā pahuñchī hai. Āp ne khud sun liyā hai ki mukhālīf-e-Masīh ā rahā hai, aur haqīqatan bahut-se aise mukhālīf-e-Masīh ā chuke haiñ. Is se hamēñ patā chaltā hai ki ākhīrī gharī ā gai hai. ¹⁹ Yih log ham meñ se nikle to haiñ, lekin haqīqat meñ ham meñ se nahīn the. Kyoñki agar wuh ham meñ se hote to wuh hamāre sāth hī rahte. Lekin hamēñ chhojne se zāhir huā ki sab ham meñ se nahīn haiñ.

²⁰ Lekin āp farq haiñ. Āp ko us se jo Quddūs hai Rūh kā masah mil gayā hai, aur āp pūrī sachchāi ko jānte haiñ. ²¹ Main āp ko is lie nahīn likh rahā ki āp sachchāi ko nahīn jānte balki is lie ki āp sachchāi jānte haiñ aur ki koī bhī jhūṭ sachchāi kī taraf se nahīn ā saktā.

²² Kaun jhūṭā hai? Wuh jo Isā ke Masīh hone kā inkār kartā hai. Mukhālīf-e-Masīh aisā shakhs hai. Wuh Bāp aur Farzand kā inkār kartā hai. ²³ Jo Farzand kā inkār kartā hai us ke pās Bāp bhī nahīn hai, aur jo Farzand kā iqrār kartā hai us ke pās Bāp bhī hai.

²⁴ Chunāñche lāzim hai ki jo kuchh āp ne ibtidā se sunā wuh āp meñ rahe. Agar wuh āp meñ rahe to āp bhī Farzand aur Bāp meñ raheñge.

²⁵ Aur jo wādā us ne ham se kiyā hai wuh hai abadī zindagī.

²⁶ Main āp ko yih un ke bāre meñ likh rahā hūn jo āp ko sahīh rāh se haṭāne kī koshish kar rahe haiñ. ²⁷ Lekin āp ko us se Rūh kā masah mil gayā hai. Wuh āp ke andar bastā hai, is lie āp ko is kī zarūrat hī nahīn ki koī āp ko tālim de. Kyoñki Masīh kā Rūh āp ko sab bātoñ ke bāre meñ tālim detā hai aur jo kuchh bhī wuh sikhātā hai wuh sach hai, jhūṭ nahīn. Chunāñche jis tarah us ne āp ko tālim dī hai, usī tarah Masīh meñ raheñ.

²⁸ Aur ab pyāre bachcho, us meñ qāym raheñ tāki us ke zāhir hone par ham pūre etamād ke sāth us ke sāmne khāṛe ho sakeñ aur us kī āmad par sharmindā na honā paṛe. ²⁹ Agar āp jānte haiñ ki Masīh rāstbāz hai

to āp yih bhī jānte haiñ ki jo bhī rāst kām kartā hai wuh Allāh se paidā ho kar us kā farzand ban gayā hai.

3

Allāh ke Farzand

¹ Dhyān deñ ki Bāp ne ham se kitnī muhabbat kī hai, yahān tak ki ham Allāh ke farzand kahlāte haiñ. Aur ham wāqāī haiñ bhī. Is lie duniyā hameñ nahīñ jāntī. Wuh to use bhī nahīñ jāntī. ² Azīzo, ab ham Allāh ke farzand haiñ, aur jo kuchh ham hoñge wuh abhī tak zāhir nahīñ huā hai. Lekin itnā ham jānte haiñ ki jab wuh zāhir ho jāegā to ham us kī mānind hoñge. Kyoñki ham us kā mushāhadā waise hī kareñge jaisā wuh hai. ³ Jo bhī Masīh meñ yih ummīd rakhtā hai wuh apne āp ko pāk-sāf rakhtā hai, waise hī jaisā Masīh khud hai.

⁴ Jo gunāh kartā hai wuh shariāt ki khilāfwarzī kartā hai. Hāñ, gunāh shariāt kī khilāfwarzī hī hai. ⁵ Lekin āp jānte haiñ ki Isā hamāre gunāhoñ ko uṭhā le jāne ke lie zāhir huā. Aur us meñ gunāh nahīñ hai. ⁶ Jo us meñ qāym rahtā hai wuh gunāh nahīñ kartā. Aur jo gunāh kartā rahtā hai na to us ne use dekhā hai, na use jānā hai.

⁷ Pyāre bachcho, kisī ko ijāzat na deñ ki wuh āp ko sahīh rāh se haṭā de. Jo rāst kām kartā hai wuh rāstbāz, hāñ Masīh jaisā rāstbāz hai. ⁸ Jo gunāh kartā hai wuh Iblīs se hai, kyoñki Iblīs shurū hī se gunāh kartā āyā hai. Allāh kā Farzand isī lie zāhir huā ki Iblīs kā kām tabāh kare.

⁹ Jo bhī Allāh se paidā ho kar us kā farzand ban gayā hai wuh gunāh nahīñ karegā, kyoñki Allāh kī fitrat us meñ rahtī hai. Wuh gunāh kar hī nahīñ saktā kyoñki wuh Allāh se paidā ho kar us kā farzand ban gayā hai.

¹⁰ Is se patā chaltā hai ki Allāh ke farzand kaun haiñ aur Iblīs ke farzand kaun: Jo rāst kām nahīñ kartā, na apne bhāī se muhabbat rakhtā hai, wuh Allāh kā farzand nahīñ hai.

Ek Dūsre se Muhabbat Rakhnā

¹¹ Kyoñki yihī wuh paighām hai jo āp ne shurū se sun rakhā hai, ki hameñ ek dūsre se muhabbat rakhnā hai. ¹² Qābil kī tarah na hoñ, jo Iblīs kā thā aur jis ne apne bhāī ko qatl kiyā. Aur us ne us ko qatl kyoñ kiyā? Is lie ki us kā kām burā thā jabki bhāī kā kām rāst thā.

¹³ Chunāñche bhāiyo, jab duniyā āp se nafrat kartī hai to hairān na ho jāeñ. ¹⁴ Ham to jānte haiñ ki ham maut se nikal kar zindagī meñ dākḥil ho gae haiñ. Ham yih is lie jānte haiñ ki ham apne bhāiyoñ se muhabbat rakhte haiñ. Jo muhabbat nahīñ rakhtā wuh ab tak maut kī hālat meñ hai. ¹⁵ Jo bhī apne bhāī se nafrat rakhtā hai wuh qātil hai. Aur āp jānte haiñ ki jo qātil hai us meñ abadī zindagī nahīñ rahtī. ¹⁶ Is se hī ham ne muhabbat ko jānā hai ki Masīh ne hamārī khātir apnī jān de di. Aur hamārā bhī farz yihī hai ki apne bhāiyoñ kī khātir apnī jān deñ. ¹⁷ Agar kisī ke māli hālāt ḥīk hoñ aur wuh apne bhāī kī zarūratmand hālat ko dekh kar rahm na kare to us meñ Allāh kī muhabbat kis tarah qāym rah saktī hai? ¹⁸ Pyāre bachcho, aēñ ham alfāz aur bātoñ se muhabbat kā izhār na kareñ balki hamārī muhabbat amlī aur haqiqī ho.

Allāh ke Huzūr Pūrā Etamād

¹⁹ Gharz is se ham jān lete haiñ ki ham sachchāī kī taraf se haiñ, aur yoñ hī ham apne dil ko tasallī de sakte haiñ ²⁰ jab wuh hameñ mujrim ḥahrātā hai. Kyoñki Allāh hamāre dil se barā hai aur sab kuchh jāntā

hai. ²¹ Aur azīzo, jab hamārā dil hamēn mujrim nahīn ṭhahrātā to ham pūre etamād ke sāth Allāh ke huzūr ā sakte hai²² aur wuh kuchh pāte haiⁿ jo us se māngte haiⁿ. Kyoṅki ham us ke ahkām par chalte haiⁿ aur wuhⁱ kuchh karte haiⁿ jo use pasand hai. ²³ Aur us kā yih hukm hai ki ham us ke Farzand Isā Masih ke nām par imān lā kar ek dūsre se muhabbat rakheⁿ, jis tarah Masih ne hamēn hukm diyā thā. ²⁴ Jo Allāh ke ahkām ke tābe rahtā hai wuh Allāh meⁿ bastā hai aur Allāh us meⁿ. Ham kis tarah jān lete haiⁿ ki wuh ham meⁿ bastā hai? Us Rūh ke wasile se jo us ne hamēn diyā hai.

4

Haqīqī aur Jhūṭī Rūh

¹ Azīzo, har ek rūh kā yaqīn mat karnā balki rūhoṅ ko parakh kar mālūm kareⁿ ki wuh Allāh se haiⁿ yā nahīn, kyoṅki muta'addid jhūṭe nabī duniyā meⁿ nikle haiⁿ. ² Is se āp Allāh ke Rūh ko pahchān lete haiⁿ: Jo bhī rūh is kā etarāf kartī hai ki Isā Masih mujassam ho kar āyā hai wuh Allāh se hai. ³ Lekin jo bhī rūh Isā ke bāre meⁿ yih taslīm na kare wuh Allāh se nahīn hai. Yih muḥḥālif-e-Masih kī rūh hai jis ke bāre meⁿ āp ko ḵhabar milī ki wuh āne wālā hai balki is waqt duniyā meⁿ ā chukā hai.

⁴ Lekin āp pyāre bachcho, Allāh se haiⁿ aur un par ḡhālib ā gae haiⁿ. Kyoṅki jo āp meⁿ hai wuh us se barā hai jo duniyā meⁿ hai. ⁵ Yih log duniyā se haiⁿ aur is lie duniyā kī bāteⁿ karte haiⁿ aur duniyā un kī suntī hai. ⁶ Ham to Allāh se haiⁿ aur jo Allāh ko jāntā hai wuh hamārī suntā hai. Lekin jo Allāh se nahīn hai wuh hamārī nahīn suntā. Yoṅ ham sachchāī kī rūh aur fareb dene wālī rūh meⁿ imtiyāz kar sakte haiⁿ.

Allāh Muhabbat Hai

⁷ Azīzo, āeⁿ ham ek dūsre se muhabbat rakheⁿ. Kyoṅki muhabbat Allāh kī taraf se hai, aur jo muhabbat rakhtā hai wuh Allāh se paidā ho kar us kā farzand ban gayā hai aur Allāh ko jāntā hai. ⁸ Jo muhabbat nahīn rakhtā wuh Allāh ko nahīn jāntā, kyoṅki Allāh muhabbat hai. ⁹ Is meⁿ Allāh kī muhabbat hamāre darmiyān zāhir huī ki us ne apne iklaute Farzand ko duniyā meⁿ bhej diyā tāki ham us ke zariye jīeⁿ. ¹⁰ Yihī muhabbat hai, yih nahīn ki ham ne Allāh se muhabbat kī balki yih ki us ne ham se muhabbat karke apne Farzand ko bhej diyā tāki wuh hamāre gunāhoṅ ko miṭāne ke lie kaffārā de.

¹¹ Azīzo, chūṅki Allāh ne hamēn itnā pyār kiyā is lie lāzim hai ki ham bhī ek dūsre ko pyār kareⁿ. ¹² Kisī ne bhī Allāh ko nahīn dekhā. Lekin jab ham ek dūsre ko pyār karte haiⁿ to Allāh hamāre andar bastā hai aur us kī muhabbat hamāre andar takmil pāti hai.

¹³ Ham kis tarah jān lete haiⁿ ki ham us meⁿ rahte haiⁿ aur wuh ham meⁿ? Is tarah ki us ne hamēn apnā Rūh baḵsh diyā hai. ¹⁴ Aur ham ne yih bāt dekh li aur is kī gawāhī dete haiⁿ ki Khudā Bāp ne apne Farzand ko duniyā kā Najātdahindā banane ke lie bhej diyā hai. ¹⁵ Agar koī iqrār kare ki Isā Allāh kā Farzand hai to Allāh us meⁿ rahtā hai aur wuh Allāh meⁿ. ¹⁶ Aur khud ham ne wuh muhabbat jān li hai aur us par imān lāe haiⁿ jo Allāh ham se rakhtā hai. Allāh muhabbat hī hai. Jo bhī muhabbat meⁿ qāym rahtā hai wuh Allāh meⁿ rahtā hai aur Allāh us meⁿ. ¹⁷ Isī tarah muhabbat hamāre darmiyān takmil tak pahuṅchtī hai, aur yoṅ ham adālat ke dīn pūre etamād ke sāth khare ho sakeṅge, kyoṅki jaise wuh hai

weise hī ham bhī is duniyā meñ haiñ. ¹⁸ Muhabbat meñ khauf nahīn hotā balki kāmīl muhabbat khauf ko bhagā detī hai, kyonki khauf ke piche sazā kā ḍar hai. Jo ḍartā hai us kī muhabbat takmīl tak nahīn pahuñchī.

¹⁹ Ham is lie muhabbat rakhte haiñ ki Allāh ne pahle ham se muhabbat rakhī. ²⁰ Agar koī kahe, “Maiñ Allāh se muhabbat rakhtā hūñ” lekin apne bhāi se nafrat kare to wuh jhūṭā hai. Kyonki jo apne bhāi se jise us ne dekhā hai muhabbat nahīn rakhtā wuh kis tarah Allāh se muhabbat rakh saktā hai jise us ne nahīn dekhā? ²¹ Jo hukm Masīh ne hameñ diyā hai wuh yih hai, jo Allāh se muhabbat rakhtā hai wuh apne bhāi se bhī muhabbat rakhe.

5

Duniyā par Hamārī Fatah

¹ Jo bhī imān rakhtā hai ki Īsā hī Masīh hai wuh Allāh se paidā ho kar us kā farzand ban gayā hai. Aur jo Bāp se muhabbat rakhtā hai wuh us ke Farzand se bhī muhabbat rakhtā hai. ² Ham kis tarah jān lete haiñ ki ham Allāh ke Farzand se muhabbat rakhte haiñ? Is se ki ham Allāh se muhabbat rakhte aur us ke ahkām par amal karte haiñ. ³ Kyonki Allāh se muhabbat se murād yih hai ki ham us ke ahkām par amal karen. Aur us ke ahkām hamāre lie bojh kā bāis nahīn haiñ, ⁴ kyonki jo bhī Allāh se paidā ho kar us kā farzand ban gayā hai wuh duniyā par ḡhālib ā jātā hai. Aur ham yih fatah apne imān ke zariye pāte haiñ. ⁵ Kaun duniyā par ḡhālib ā saktā hai? Sirf wuh jo imān rakhtā hai ki Īsā Allāh kā Farzand hai.

Īsā Masīh ke bāre meñ Gawāhī

⁶ Īsā Masīh wuh hai jo apne bapisme ke pānī aur apnī maut ke kḡhūn ke zariye zāhir huā, na sirf pānī ke zariye balki pānī aur kḡhūn donoñ hī ke zariye. Aur Rūhul-quds jo sachchāi hai is kī gawāhī detā hai. ⁷ Kyonki is ke tin gawāh haiñ, ⁸ Rūhul-quds, pānī aur kḡhūn. Aur tinoñ ek hī bāt kī tasdiq karte haiñ. ⁹ Ham to insān kī gawāhī qabūl karte haiñ, lekin Allāh kī gawāhī is se kahīñ afzal hai. Aur Allāh kī gawāhī yih hai ki us ne apne Farzand kī tasdiq kī hai. ¹⁰ Jo Allāh ke Farzand par imān rakhtā hai us ke dil meñ yih gawāhī hai. Aur jo Allāh par imān nahīn rakhtā us ne use jhūṭā qarār diyā hai. Kyonki us ne wuh gawāhī na māñī jo Allāh ne apne Farzand ke bāre meñ dī. ¹¹ Aur gawāhī yih hai, Allāh ne hameñ abadi zindagī atā kī hai, aur yih zindagī us ke Farzand meñ hai. ¹² Jis ke pās Farzand hai us ke pās zindagī hai, aur jis ke pās Allāh kā Farzand nahīn hai us ke pās zindagī bhī nahīn hai.

Abadi Zindagī

¹³ Maiñ āp ko jo Allāh ke Farzand ke nām par imān rakhte haiñ is lie likh rahā hūñ ki āp jān leñ ki āp ko abadi zindagī hāsīl hai. ¹⁴ Hamārā Allāh par yih etamād hai ki jab bhī ham us kī marzī ke mutābiq kuchh māngte haiñ to wuh hamārī suntā hai. ¹⁵ Aur chūnki ham jānte haiñ ki jab māngte haiñ to wuh hamārī suntā hai is lie ham yih ilm bhī rakhte haiñ ki hameñ wuh kuchh hāsīl bhī hai jo ham ne us se māngā thā.

¹⁶ Agar koī apne bhāi ko aisā gunāh karte dekhe jis kā anjām maut na ho to wuh duā kare, aur Allāh use zindagī atā karegā. Maiñ un gunāhoñ kī bāt kar rahā hūñ jin kā anjām maut nahīn. Lekin ek aisā gunāh bhī hai jis kā anjām maut hai. Maiñ nahīn kah rahā ki aise shakhs ke lie duā kī

jāe jis se aisā gunāh sarzad huā ho. ¹⁷ Har nārāst harkat gunāh hai, lekin har gunāh kā anjām maut nahīn hotā.

¹⁸ Ham jānte haiñ ki jo Allāh se paidā ho kar us kā farzand ban gayā hai wuh gunāh kartā nahīn rahtā, kyoñki Allāh kā Farzand aise shaḡhs ko mahfūz rakhtā hai aur Iblīs use nuḡsān nahīn pahuñchā saktā.

¹⁹ Ham jānte haiñ ki ham Allāh ke farzand haiñ aur ki tamām duniyā Iblīs ke qabze meñ hai.

²⁰ Ham jānte haiñ ki Allāh kā Farzand ā gayā hai aur hameñ samajh atā kī hai tāki ham use jān leñ jo haqīqī hai. Aur ham us meñ haiñ jo haqīqī hai yāñī us ke Farzand Īsā Masīh meñ. Wuhī haqīqī Ḳhudā aur abadī zindagī hai.

²¹ Pyāre bachcho, apne āp ko butoñ se mahfūz rakheñ!

2 Yūhannā

¹ Yih khat buzurg Yūhannā kī taraf se hai.

Main chunidā khatūn aur us ke bachchoñ ko likh rahā hūn jinheñ main sachchāi se pyār kartā hūn, aur na sirf main balki sab jo sachchāi ko jānte haiñ. ² Kyonki sachchāi ham meñ rahtī hai aur abad tak hamāre sāth rahegī.

³ Kḥudā Bāp aur Bāp kā Farzand Īsā Masīh hameñ fazl, rahm aur salāmatī atā kare. Aur yih chīzeñ sachchāi aur muhabbat kī rūh meñ hameñ hāsil hoñ.

Sachchāi aur Muhabbat

⁴ Main nihāyat hī kḥush huā ki main ne āp ke bachchoñ meñ se bāz aise pāe jo usī tarah sachchāi meñ chalte haiñ jis tarah Kḥudā Bāp ne hameñ hukm diyā thā. ⁵ Aur ab azīz khatūn, main āp se darḥāst kartā hūn ki āeñ, ham sab ek dūstre se muhabbat rakheñ. Yih koī nayā hukm nahīn hai jo main āp ko likh rahā hūn balki wuhī jo hameñ shurū hī se milā hai. ⁶ Muhabbat kā matlab yih hai ki ham us ke ahkām ke mutābiq zindagī guzāreñ. Jis tarah āp ne shurū hī se sunā hai, us kā hukm yih hai ki āp muhabbat kī rūh meñ chaleñ.

⁷ Kyonki bahut-se aise log duniyā meñ nikal khare hue haiñ jo āp ko saḥīh rāh se haṭāne kī koshish meñ lage rahte haiñ. Yih log nahīn mānte ki Īsā Masīh mujassam ho kar āyā hai. Har aisā shaḥs fareb dene wālā aur muḥālif-e-Masīh hai. ⁸ Chunānche kḥabardār raheñ. Aisā na ho ki āp ne jo kuchh mehnat karke hāsil kiyā hai wuh jātā rahe balki Kḥudā kare ki āp ko is kā pūrā ajr mil jāe.

⁹ Jo bhī Masīh kī tālīm par qāym nahīn rahtā balki is se āge nikal jātā hai us ke pās Allāh nahīn. Jo Masīh kī tālīm par qāym rahtā hai us ke pās Bāp bhī hai aur Farzand bhī. ¹⁰ Chunānche agar koī āp ke pās ā kar yih tālīm pesh nahīn kartā to na use apne gharoñ meñ āne deñ, na us ko salām kareñ. ¹¹ Kyonki jo us ke lie salāmatī kī duā kartā hai wuh us ke sharīr kāmoñ meñ sharīk ho jātā hai.

Ākhirī Bāteñ

¹² Main āp ko bahut kuchh batānā chāhtā hūn, lekin kāghaz aur siyāhī ke zariye nahīn. Is ke bajāe main āp se milne aur āp ke rūbarū bāt karne kī ummīd rakhtā hūn. Phir hamārī kḥushī mukammal ho jāegī.

¹³ Āp kī chunidā bahan ke bachche āp ko salām kahte haiñ.

3-Yūhannā

¹ Yih khat buzurg Yūhannā kī taraf se hai.

Main apne azīz Gayus ko likh rahā hūn jise main sachchāi se pyār kartā hūn.

² Mere azīz, merī duā hai ki āp kā hāl har tarah se ṭhik ho aur āp jismānī taur par utne hī tandurust hoñ jitne āp ruhānī lihāz se haiñ. ³ Kyoñki main nihāyat khush huā jab bhāiyoñ ne ā kar gawāhī dī ki āp kis tarah sachchāi ke mutābiq zindagī guzārte haiñ. Aur yaqīnan āp hameshā sachchāi ke mutābiq zindagī guzārte haiñ. ⁴ Jab main suntā hūn ki mere bachche sachchāi ke mutābiq zindagī guzār rahe haiñ to yih mere lie sab se zyādā khushī kā bāis hotā hai.

Gayus kī Tārīf

⁵ Mere azīz, jo kuchh āp bhāiyoñ ke lie kar rahe haiñ us meñ āp wafādārī dikhā rahe haiñ, hālāñki wuh āp ke jānane wāle nahīñ haiñ. ⁶ Unhoñ ne Khudā kī jamāt ke sāmne hī āp kī muhabbat kī gawāhī dī hai. Mehrbānī karke un kī safr ke lie yoñ madad karen ki Allāh khush ho. ⁷ Kyoñki wuh Masīh ke nām kī khātir safr ke lie nikle haiñ aur ghairīmāndāroñ se madad nahīñ lete. ⁸ Chunāñche yih hamārā farz hai ki ham aise logoñ kī mehmān-nawāzī karen, kyoñki yoñ ham bhī sachchāi ke hamkhdmat ban jāte haiñ.

Diyutrifes aur Demetriyus

⁹ Main ne to jamāt ko kuchh likh diyā thā, lekin Diyutrifes jo un meñ awwal hone kī khāhish rakhtā hai hameñ qabūl nahīñ kartā. ¹⁰ Chunāñche main jab āūngā to use un burī harkatoñ kī yād dilāūngā jo wuh kar rahā hai, kyoñki wuh hamāre khilāf burī bāteñ bak rahā hai. Aur na sirf yih balki wuh bhāiyoñ ko khushāmdīd kahne se bhī inkār kartā hai. Jab dūstre yih karnā chāhte haiñ to wuh unheñ rok kar jamāt se nikāl detā hai.

¹¹ Mere azīz, jo burā hai us kī naql mat karnā balki us kī karnā jo achchhā hai. Jo achchhā kām kartā hai wuh Allāh se hai. Lekin jo burā kām kartā hai us ne Allāh ko nahīñ dekhā.

¹² Sab log Demetriyus kī achchhī gawāhī dete haiñ balki sachchāi khud bhī us kī achchhī gawāhī detī hai. Ham bhī is ke gawāh haiñ, aur āp jānte haiñ ki hamārī gawāhī sachchī hai.

Ākhīrī Salām

¹³ Mujhe āp ko bahut kuchh likhnā thā, lekin yih aisi bāteñ haiñ jo main qalam aur siyāhī ke zariye āp ko nahīñ batā saktā. ¹⁴ Main jald hī āp se milne kī ummīd rakhtā hūn. Phir ham rūbarū bāt karenge.

¹⁵ Salāmātī āp ke sāth hotī rahe.

Yahāñ ke dost āp ko salām kahte haiñ. Wahāñ ke har dost ko shaḡhsi taur par hamārā salām deñ.

Yahūdāh

¹ Yih khat Īsā Masīh ke kḥādīm aur Yāqūb ke bhāi Yahūdāh kī taraf se hai.

Main unheñ likh rahā hūn jinheñ bulāyā gayā hai, jo Kḥudā Bāp meñ pyāre haiñ aur Īsā Masīh ke lie mahfūz rakhe gae haiñ.

² Allāh āp ko rahm, salāmatī aur muhabbat kasrat se atā kare.

Jhūṭe Ustād

³ Azīzo, go main āp ko us najāt ke bāre meñ likhne kā baṛā shauq rakhtā hūn jis meñ ham sab sharīk haiñ, lekin ab main āp ko ek aur bāt ke bāre meñ likhnā chāhtā hūn. Main is meñ āp ko nasīhat karne kī zarūrat mahsūs kartā hūn kī āp us imān kī kḥatīr jidd-o-jahd karen jo ek hī bār sadā ke lie muqaddasīn ke sapurd kar diyā gayā hai. ⁴ Kyoñki kuchh log āp ke darmiyān ghus āe haiñ jinheñ bahut arśā pahle mujrim ṭhahrāyā jā chukā hai. Un ke bāre meñ yih likhā gayā hai kī wuh bedīn haiñ jo hamāre Kḥudā ke fazl ko toṛ-marōṛ kar aiyāshī kā bāis banā dete haiñ aur hamāre wāhid āqā aur Kḥudāwand Īsā Masīh kā inkār karte haiñ.

⁵ Go āp yih sab kuchh jānte haiñ, phir bhī main āp ko is kī yād dilānā chāhtā hūn kī agarche Kḥudāwand ne apnī qaum ko Misr se nikāl kar bachā liyā thā to bhī us ne bād meñ unheñ halāk kar diyā jo imān nahīn rakhte the. ⁶ Un farishton ko yād karen jo us dāyrā-e-ikḥtiyār ke andar na rahe jo Allāh ne un ke lie muqarrar kiyā thā balki jinhoñ ne apnī rihāishgāh ko tark kar diyā. Unheñ us ne tārīkī meñ mahfūz rakhā hai jahān wuh abadī zanjīroñ meñ jakaṛe hue roz-e-azīm kī adālat kā intazār kar rahe haiñ. ⁷ Sadūm, Amūrā aur un ke irdgird ke shahroñ ko bhī mat bhūlnā, jin ke bāshinde in farishton kī tarah zinākārī aur ghairfitrī sohbat ke piche pare rahe. Yih log abadī āg kī sazā bhugatte hue sab ke lie ek ibratnāk misāl haiñ.

⁸ To bhī in logoñ ne un kā-sā rawaiyā apnā liyā hai. Apne kḥāboñ kī binā par wuh apne badanoñ ko ālūdā kar lete, Kḥudāwand kā ikḥtiyār radd karte aur jalālī hastiyōñ par kufr bakte haiñ. ⁹ In ke muqābale meñ sardār farishte Mikāel ke rawaiye par ghaur karen. Jab wuh Iblīs se jhagāṛte waqt Musā kī lāsh ke bāre meñ bahs-mubāhasā kar rahā thā to us ne Iblīs par kufr bakne kā faislā karne kī jurrat na kī balki sirf itnā hī kahā, “Rab āp ko dāṅṭe!” ¹⁰ Lekin yih log har aisī bāt ke bāre meñ kufr bakte haiñ jo un kī samajh meñ nahīn ātī. Aur jo kuchh wuh fitrī taur par besamajh jānwaroñ kī tarah samajhte haiñ wuhī unheñ tabāh kar detā hai. ¹¹ Un par afsos! Unhoñ ne Qābil kī rāh ikḥtiyār kī hai. Paison ke lālch meñ unhoñ ne apne āp ko pure taur par us ghaltī ke hawāle kar diyā hai jo Bilām ne kī. Wuh Qorah kī tarah bāghī ho kar halāk hue haiñ. ¹² Jab yih log Kḥudāwand kī muhabbat ko yād karne wāle rifāqatī khānoñ meñ sharīk hote haiñ to rifāqat ke lie dhabbe ban jāte haiñ. Yih ḍare baḡhair khānā khā khā kar us se mahzūz hote haiñ. Yih aise charwāhe haiñ jo sirf apnī gallābānī karte haiñ. Yih aise bādāl haiñ jo hawāoñ ke zor se chalte to haiñ lekin baraste nahīn. Yih sardiyoñ ke mausam meñ aise daraḡhton kī mānind haiñ jo do lihāz se murdā haiñ. Wuh phal nahīn lāte aur jar se ukhaṛe hue haiñ. ¹³ Yih samundar kī beqābū lahroñ kī mānind haiñ jo

apnī sharmnāk harkatoṅ kī jhāg uchwālī haiṅ. Yih āwārā sitāre haiṅ jin ke lie Allāh ne sab se gahrī tārīkī meṅ ek dāymī jagah maḥsūs kī hai.

¹⁴ Ādam ke bād sātweṅ ādmī Hanūk ne in logoṅ ke bāre meṅ yih peshgoī kī, “Dekho, Ḳhudāwand apne beshumār muḡaddas farishtoṅ ke sāth ¹⁵ sab kī adālat karne āegā. Wuh unheṅ un tamām bedīn harkatoṅ ke sabab se mujrim ṭhahrāegā jo un se sarzad huī haiṅ aur un tamām saḡht bātoṅ kī wajah se jo bedīn gunāhgāroṅ ne us ke ḡhilāf kī haiṅ.”

¹⁶ Yih log burburāte aur shikāyat karte rahte haiṅ. Yih sirf apnī zātī ḡhāhishāt pūri karne ke lie zindagī guzārte haiṅ. Yih apne bāre meṅ sheḡhī mārte aur apne fāyde ke lie dūsroṅ kī ḡhushāmad karte haiṅ.

Āgāhī aur Hidāyāt

¹⁷ Lekin āp mere azīzo, wuh kuchh yād rakheṅ jis kī peshgoī hamāre Ḳhudāwand Īsā Masīh ke rasūloṅ ne kī thī. ¹⁸ Unhoṅ ne āp se kahā thā, “Āḡhirī dinoṅ meṅ mazāḡ uṛāne wāle hoṅge jo apnī bedīn ḡhāhishāt pūri karne ke lie hī zindagī guzāreṅge.” ¹⁹ Yih wuh haiṅ jo pārtībāzī karte, jo duniyāwī soch rakhte haiṅ aur jin ke pās Rūhul-quḡs nahīṅ hai. ²⁰ Lekin āp mere azīzo, apne āp ko apne muḡaddastārīn imān kī buniyād par tāmir kareṅ aur Rūhul-quḡs meṅ duā kareṅ. ²¹ Apne āp ko Allāh kī muhabbat meṅ ḡāym rakheṅ aur is intazār meṅ raheṅ kī hamāre Ḳhudāwand Īsā Masīh kā rahm āp ko abādī zindagī tak pahuṅchāe.

²² Un par rahm kareṅ jo shak meṅ paṛe haiṅ. ²³ Bāz ko āḡ meṅ se chhīn kar bachāeṅ aur bāz par rahm kareṅ, lekin ḡhauf ke sāth. Balki us shaḡhs ke libās se bhī nafrat kareṅ jo apnī harkatoṅ se gunāh se ālūdā ho gayā hai.

Satāish kī Duā

²⁴ Us kī tamjīd ho jo āp ko ṭhokar khāne se mahfūz rakh saktā hai aur āp ko apne jalāl ke sāmne bedāḡh aur baṛī ḡhushī se māmūr karke kharā kar saktā hai. ²⁵ Us wāhid Ḳhudā yānī hamāre Najātdahindā kā jalāl ho. Hāṅ, hamāre Ḳhudāwand Īsā Masīh ke wasīle se use jalāl, azmat, qudrat aur iḡhtiyār azal se ab bhī ho aur abad tak rahe. Āmīn.

Mukāshafā

¹ Yih Īsā Masīh kī taraf se mukāshafā hai jo Allāh ne use atā kiyā tāki wuh apne k̄hādimoṅ ko wuh kuchh dikhāe jise jald hī pesh ānā hai. Us ne apne farishte ko bhej kar yih mukāshafā apne k̄hādīm Yūhannā tak pahuñchā diyā. ² Aur jo kuchh bhī Yūhannā ne dekhā hai us kī gawāhī us ne dī hai, k̄hāh Allāh kā kalām ho yā Īsā Masīh kī gawāhī. ³ Mubāarak hai wuh jo is nabuwwat kī tilāwat kartā hai. Hān, mubāarak haiṅ wuh jo sun kar apne diloṅ meṅ is kitāb meṅ darj bāteṅ mahfūz rakhte haiṅ, kyonki yih jald hī pūrī ho jāeṅgī.

Sāt Jamātoṅ ko Salām

⁴ Yih k̄hat Yūhannā kī taraf se sūbā Āsiyā kī sāt jamātoṅ ke lie hai.

Āp ko Allāh kī taraf se fazl aur salāmatti hāsil rahe, us kī taraf se jo hai, jo thā aur jo āne wālā hai, un sāt rūhoṅ kī taraf se jo us ke taḳht ke sāmne hotī haiṅ, ⁵ aur Īsā Masīh kī taraf se yānī us se jo in bātoṅ kā wafādār gawāh, murdoṅ meṅ se pahlā jī uṭhne wālā aur duniyā ke bādshāhoṅ kā sardār hai.

Us kī tamjīd ho jo hameṅ pyār kartā hai, jis ne apne k̄hūn se hameṅ hamāre gunāhoṅ se k̄halāsī baḳhshī hai ⁶ aur jis ne hameṅ shāhī ik̄htiyār de kar apne K̄hudā aur Bāp ke imām banā diyā hai. Use azal se abad tak jalāl aur qudrat hāsil rahe! Āmīn.

⁷ Dekheṅ, wuh bādaloṅ ke sāth ā rahā hai. Har ek use dekhegā, wuh bhī jinhoṅ ne use chhedā thā. Aur duniyā kī tamām qaumeṅ use dekh kar āh-o-zāri kareṅgī. Hān, aisā hī ho! Āmīn.

⁸ Rab K̄hudā farmātā hai, “Maiṅ Awwal aur Āk̄hir hūṅ, wuh jo hai, jo thā aur jo āne wālā hai, yānī Qādir-e-mutlaq K̄hudā.”

Masīh kī Royā

⁹ Maiṅ Yūhannā āp kā bhāī aur sharīk-e-hāl hūṅ. Mujh par bhī āp kī tarah zulm kiyā jā rahā hai. Maiṅ āp ke sāth Allāh kī bādshāhī meṅ sharīk hūṅ aur Īsā meṅ āp ke sāth sābitqadam rahtā hūṅ. Mujhe Allāh kā kalām sunāne aur Īsā ke bāre meṅ gawāhī dene kī wajah se is jazīre meṅ jo Patmus kahlātā hai chhoṛ diyā gayā. ¹⁰ Rab ke din yānī Itwār ko maiṅ Rūhul-quds kī girift meṅ ā gayā aur maiṅ ne apne pichhe turam kī-sī ek ūñchī āwāz sunī. ¹¹ Us ne kahā, “Jo kuchh tū dekh rahā hai use ek kitāb meṅ likh kar un sāt jamātoṅ ko bhej denā jo Ifsus, Smurnā, Pīrgamun, Thuātīrā, Sardīs, Filadilfiyā aur Laudikiyā meṅ haiṅ.”

¹² Maiṅ ne bolne wāle ko dek̄hne ke lie apne pichhe nazar dāli to sone ke sāt shamādān dek̄he. ¹³ In shamādānoṅ ke darmiyān koī k̄harā thā jo Ibn-e-Ādam kī mānind thā. Us ne pānwoṅ tak kā lambā choḡhā pahan rak̄hā thā aur sīne par sone kā sīnāband bāndhā huā thā. ¹⁴ Us kā sar aur bāl ūn yā barf jaise safed the aur us kī ānk̄heṅ āg ke shole kī mānind thīṅ. ¹⁵ Us ke pānṅ bhaṭte meṅ damakte pītal kī mānind the aur us kī āwāz ābshār ke shor jaisī thī. ¹⁶ Apne dahne hāth meṅ us ne sāt sitāre thām rak̄he the aur us ke muñh se ek tez aur dodhārī talwār nikal rahī thī. Us kā chehrā pūre zor se chamakne wāle sūraj kī tarah chamak rahā thā. ¹⁷ Use dek̄hte hī maiṅ us ke pānwoṅ meṅ gir gayā. Maiṅ murdā-sā thā. Phir us ne apnā dahnā hāth mujh par rak̄h kar kahā, “Mat ḍar.

Main Awwal aur Ākhir hūn. ¹⁸ Main wuh hūn jo zindā hai. Main to mar gayā thā lekin ab dekh, main abad tak zindā hūn. Aur Maut aur Pātāl kī kunjiyān mere hāth meñ haiñ. ¹⁹ Chunānche jo kuchh tū ne dekhā hai, jo abhī hai aur jo āindā hogā use likh de. ²⁰ Mere dahne hāth meñ sāt sitāroñ aur sāt shamādānoñ kā poshidā matlab yih hai: Yih sāt sitāre Āsiyā kī sāt jamātoñ ke farishte haiñ, aur yih sāt shamādān yih sāt jamāteñ haiñ.

2

Ifisus ke lie Paighām

¹ Ifisus meñ maujūd jamāt ke farishte ko yih likh denā: Yih us kā farmān hai jo apne dahne hāth meñ sāt sitāre thāme rakhtā aur sone ke sāt shamādānoñ ke darmiyān chaltā phirtā hai. ² Main tere kāmoñ ko jāntā hūn, terī sakht mehnat aur terī sābitqadmī ko. Main jāntā hūn ki tū bure logoñ ko bardāsht nahīn kar saktā, ki tū ne un kī partāl kī hai jo rasūl hone kā dāwā karte haiñ, hālānki wuh rasūl nahīn haiñ. Tujhe to patā chal gayā hai ki wuh jhūṭe the. ³ Tū mere nām kī khātir sābitqadam rahā aur bardāsht karte karte thakā nahīn. ⁴ Lekin mujhe tujh se yih shikāyat hai, tū mujhe us tarah pyār nahīn kartā jis tarah pahle kartā thā. ⁵ Ab khayāl kar ki tū kahān se gir gayā hai. Taubā karke wuh kuchh kar jo tū pahle kartā thā, warnā main ā kar tere shamādān ko us kī jagah se haṭā dūngā. ⁶ Lekin yih bāt tere haq meñ hai, tū merī tarah Nīkuliyoñ ke kāmoñ se nafrat kartā hai.

⁷ Jo sun saktā hai wuh sun le ki Rūhul-quds jamātoñ ko kyā kuchh batā rahā hai.

Jo ghālib āegā use main zindagī ke daraḳht kā phal khāne ko dūngā, us daraḳht kā phal jo Allāh ke firdaus meñ hai.

Smurnā ke lie Paighām

⁸ Smurnā meñ maujūd jamāt ke farishte ko yih likh denā: Yih us kā farmān hai jo Awwal aur Ākhir hai, jo mar gayā thā aur dubārā zindā huā. ⁹ Main terī musibat aur ghurbat ko jāntā hūn. Lekin haqīqat meñ tū daulatmand hai. Main un logoñ ke buhtān se wāqif hūn jo kahte haiñ ki wuh Yahūdī haiñ hālānki haiñ nahīn. Asal meñ wuh Iblīs kī jamāt haiñ. ¹⁰ Jo kuchh tujhe jhelnā paṛegā us se mat ḍarnā. Dekh, Iblīs tujhe āzmāne ke lie tum meñ se bāz ko jel meñ ḍāl degā, aur das din tak tujhe izā pahuñchāi jāegī. Maut tak wafādār rah to main tujhe zindagī kā tāj dūngā.

¹¹ Jo sun saktā hai wuh sun le ki Rūhul-quds jamātoñ ko kyā kuchh batā rahā hai.

Jo ghālib āegā use dūsri maut se nuqsān nahīn pahuñchegā.

Pirgamun ke lie Paighām

¹² Pirgamun meñ maujūd jamāt ke farishte ko yih likh denā:

Yih us kā farmān hai jis ke pās doḥārī tez talwār hai. ¹³ Main jāntā hūn ki tū kahān rahtā hai, wahān jahān Iblīs kā takht hai. Tāham tū mere nām kā wafādār rahā hai. Tū ne un dinoñ meñ bhī mujh par imān rakhne kā inkār na kiyā jab merā wafādār gawāh Antipās tumhāre pās shahīd huā, wahān jahān Iblīs bastā hai. ¹⁴ Lekin mujhe tujh se kai bātoñ kī shikāyat hai. Tere pās aise log haiñ jo Bilām kī tālīm kī pairawī karte haiñ. Kyonki Bilām ne Balaq ko sikhāyā ki wuh kis tarah Isrāīliyoñ ko gunāh karne par

uksā saktā hai yānī butoñ ko pesh kī gaī qurbāniyān khāne aur zinā karne se. ¹⁵ Isī tarah tere pās bhī aise log haiñ, jo Nikuliyōñ kī tālīm kī pairawī karte haiñ. ¹⁶ Ab taubā kar! Warnā maiñ jald hī tere pās ā kar apne muñh kī talwār se un ke sāth laṛūngā.

¹⁷ Jo sun saktā hai wuh sun le ki Rūhul-quds jamātoñ ko kyā kuchh batā rahā hai.

Jo ghālib āegā use maiñ poshīdā man meñ se dūngā. Maiñ use ek safed patthar bhī dūngā jis par ek nayā nām likhā hogā, aisā nām jo sirf milne wāle ko mālūm hogā.

Thuātīrā ke lie Paighām

¹⁸ Thuātīrā meñ maujūd jamāt ke farishte ko yih likh denā:

Yih Allāh ke Farzand kā farmān hai jis kī ānkheñ āg ke sholoñ aur pāñw damakte pītal kī mānind haiñ. ¹⁹ Maiñ tere kāmoñ ko jāntā hūñ yānī terī muhabbat aur imān, terī khidmat aur sābitqadmī, aur yih kī is waqt tū pahle kī nisbat kahīñ zyādā kar rahā hai. ²⁰ Lekin mujhe tujh se yih shikāyat hai, tū us aurat Īzabil ko jo apne āp ko nabiyā kahtī hai kām karne detā hai, hālāñki yih apnī tālīm se mere khādimoñ ko sahīh rāh se dūr karke unheñ zinā karne aur butoñ ko pesh kī gaī qurbāniyān khāne par uksāti hai. ²¹ Maiñ ne use kāfi der se taubā karne kā mauqā diyā hai, lekin wuh is ke lie taiyār nahīñ hai. ²² Chunāñche maiñ use yoñ mārūngā ki wuh bistar par paṛī rahegī. Aur agar wuh jo us ke sāth zinā kar rahe haiñ apnī ghalat harkatoñ se taubā na karen tō maiñ unheñ shadīd musibat meñ phañsāūngā. ²³ Hāñ, maiñ us ke farzandoñ ko mār dālūngā. Phir tamām jamāteñ jān leñgī ki maiñ hī zahnoñ aur diloñ ko parakhtā hūñ, aur maiñ hī tum meñ se har ek ko us ke kāmoñ kā badlā dūngā.

²⁴ Lekin Thuātīrā kī jamāt ke aise log bhī haiñ jo is tālīm kī pairawī nahīñ karte, aur jinhoñ ne wuh kuchh nahīñ jānā jise in logoñ ne “Iblis ke gahre bhed” kā nām diyā hai. Tumheñ maiñ batātā hūñ ki maiñ tum par koī aur bojh nahīñ dālūngā. ²⁵ Lekin itnā zarūr karo ki jo kuchh tumhāre pās hai use mere āne tak mazbūti se thāme rakhnā. ²⁶ Jo ghālib āegā aur ākhir tak mere kāmoñ par qāym rahegā use maiñ qaumoñ par ikhtiyār dūngā. ²⁷ Hāñ, wuh lohe ke shāhī asā se un par hukūmat karegā, unheñ miṭṭī ke bartanoñ kī tarah phoṛ dālegā. ²⁸ Yānī use wuhī ikhtiyār milegā jo mujhe bhī apne Bāp se milā hai. Aise shaḵhs ko maiñ subāh kā sitārā bhī dūngā.

²⁹ Jo sun saktā hai wuh sun le ki Rūhul-quds jamātoñ ko kyā kuchh batā rahā hai.

3

Sardīs ke lie Paighām

¹ Sardīs meñ maujūd jamāt ke farishte ko yih likh denā:

Yih us kā farmān hai jo Allāh kī sāt rūhoñ aur sāt sitāroñ ko apne hāth meñ thāme rakhtā hai. Maiñ tere kāmoñ ko jāntā hūñ. Tū zindā to kahlātā hai lekin hai murdā. ² Jāg uṭh. Jo bāqī rah gayā hai aur marne wālā hai use mazbūt kar. Kyonki maiñ ne tere kām apne Khudā kī nazar meñ mukammal nahīñ pāe. ³ Chunāñche jo kuchh tujhe milā hai aur jo tū ne sunā hai use yād rakhnā. Use mahfūz rakh aur taubā kar. Agar tū bedār na ho to maiñ chor kī tarah āūngā aur tujhe mālūm nahīñ hogā ki maiñ kab tujh par ān paṛūngā. ⁴ Lekin Sardīs meñ tere kuchh aise log haiñ

jinhoñ ne apne libās ālūdā nahīñ kie. Wuh safed kapṛe pahne hue mere sāth chaleñ-phireñge, kyoñki wuh is ke lāyq haiñ. ⁵ Jo ghālib āegā wuh bhī un ki tarah safed kapṛe pahne hue phiregā. Maiñ us kā nām kitāb-e-hayāt se nahīñ miṭāūngā balki apne Bāp aur us ke farishtoñ ke sāmne iqṛār karūnga ki yih merā hai.

⁶ Jo sun saktā hai wuh sun le ki Rūhul-quds jamātoñ ko kyā kuchh batā rahā hai.

Filadilfiyā ke lie Paighām

⁷ Filadilfiyā meñ maujūd jamāt ke farishte ko yih likh denā:

Yih us kā farmān hai jo quddūs aur sachchā hai, jis ke hāth meñ Dāūd kī chābī hai. Jo kuchh wuh kholṭā hai use koī band nahīñ kar saktā, aur jo kuchh wuh band kar detā hai use koī khol nahīñ saktā. ⁸ Maiñ tere kāmoñ ko jāntā hūñ. Dekh, maiñ ne tere sāmne ek aisā darwāzā khol rakhā hai jise koī band nahīñ kar saktā. Mujhe mālūm hai ki terī tāqat kam hai. Lekin tū ne mere kalām ko mahfūz rakhā hai aur mere nām se inkār nahīñ kiyā. ⁹ Dekh, jahāñ tak un kā tālluq hai jo Iblīs kī jamāt se haiñ, wuh jo Yahūdi hone kā dāwā karte haiñ hālāñki wuh jhūṭ bolte haiñ, maiñ unheñ tere pās āne dūngā, unheñ tere pānwoñ meñ jhuk kar yih taslīm karne par majbūr karūnga ki maiñ ne tujhe pyār kiyā hai. ¹⁰ Tū ne merā sābitqadam rahne kā hukm pūrā kiyā, is lie maiñ tujhe āzmāish kī us gharī se bachāe rakhūngā jo pūrī duniyā par ā kar us meñ basne wāloñ ko āzmāegi.

¹¹ Maiñ jald ā rahā hūñ. Jo kuchh tere pās hai use mazbūṭī se thāme rakhnā tāki koī tujh se terā tāj chhīn na le. ¹² Jo ghālib āegā use maiñ apne Ḳhudā ke ghar meñ satūñ banāūngā, aisā satūñ jo use kabhī nahīñ chhoregā. Maiñ us par apne Ḳhudā kā nām aur apne Ḳhudā ke shahr kā nām likh dūngā, us nae Yarūshalam kā nām jo mere Ḳhudā ke hāñ se utarne wālā hai. Hāñ, maiñ us par apnā nayā nām bhī likh dūngā.

¹³ Jo sun saktā hai wuh sun le ki Rūhul-quds jamātoñ ko kyā kuchh batā rahā hai.

Laudīkiyā ke lie Paighām

¹⁴ Laudīkiyā meñ maujūd jamāt ke farishte ko yih likh denā:

Yih us kā farmān hai jo Āmīn hai, wuh jo wafādār aur sachchā gawāh aur Allāh kī kāynāt kā mambā hai. ¹⁵ Maiñ tere kāmoñ ko jāntā hūñ. Tū na to sard hai, na garm. Kāsh tū in meñ se ek hotā! ¹⁶ Lekin chūñki tū nīmgarm hai, na garm, na sard, is lie maiñ tujhe qai karke apne muñh se nikāl phaiñkūngā. ¹⁷ Tū kahtā hai, “Maiñ amīr hūñ, maiñ ne bahut daulat hāsīl kar lī hai aur mujhe kisī bhī chīz kī zarūrāt nahīñ.” Aur tū nahīñ jāntā ki tū asal meñ badbaḳht, qābil-e-rahm, gharīb, andhā aur nangā hai. ¹⁸ Maiñ tujhe mashwarā detā hūñ ki mujh se āg meñ khālis kiyā gayā sonā kharīd le. Tab hī tū daulatmand banegā. Aur mujh se safed libās kharīd le jis ko pahne se tere nangepan kī sharm zāhir nahīñ hogī. Is ke alāwā mujh se āñkhoñ meñ lagāne ke lie marham kharīd le tāki tū dekh sake. ¹⁹ Jin ko maiñ pyār kartā hūñ un kī maiñ sazā de kar tarbiyat kartā hūñ. Ab sanjīdā ho jā aur taubā kar. ²⁰ Dekh, maiñ darwāze par kharā khatkhatā rahā hūñ. Agar koī merī āwāz sun kar darwāzā khole to maiñ andar ā kar us ke sāth khānā khāūngā aur wuh mere sāth. ²¹ Jo ghālib āe use maiñ apne sāth apne taḳht par baiṭhne kā haq dūngā, bilkul usī

tarah jis tarah main̄ khud bhī ghālib ā kar apne Bāp ke sāth us ke taḡht par baiṡh gayā.

²² Jo sun saktā hai wuh sun le ki Rūhul-quḡs jamātoṅ ko kyā kuchh batā rahā hai.”

4

Āsmān par Allāh kī Parastish

¹ Is ke bād main̄ ne dekhā ki āsmān meṅ ek darwāzā khulā huā hai aur turam kī-sī āwāz ne jo main̄ ne pahle sunī thī kahā, “Idhar ūpar ā. Phir main̄ tujhe wuh kuchh dikhāūngā jise is ke bād pesh ānā hai.” ² Tab Rūhul-quḡs ne mujhe fauran apnī girift meṅ le liyā. Wahān āsmān par ek taḡht thā jis par koī baiṡhā thā. ³ Aur baiṡhne wālā dekhne meṅ yashab aur aḡiq se mutābiqat rakhtā thā. Taḡht ke irdgird qaus-e-quzah thī jo dekhne meṅ zumurrad kī mānind thī. ⁴ Yih taḡht 24 taḡhtoṅ se ghīrā huā thā jin par 24 buzurg baiṡhe the. Buzurgoṅ ke libās safed the aur har ek ke sar par sone kā tāj thā. ⁵ Darmiyānī taḡht se bijlī kī chamkeṅ, āwāzeṅ aur bādāl kī garjeṅ nikal rahī thīn. Aur taḡht ke sāmne sāt mashāleṅ jal rahī thīn. Yih Allāh kī sāt rūh haiṅ. ⁶ Taḡht ke sāmne shīshe kā-sā samundar bhī thā jo billaur se mutābiqat rakhtā thā.

Bīch meṅ taḡht ke irdgird chār jāndār the jin ke jismoṅ par har jagah ānkheṅ hī ānkheṅ thīn, sāmne wāle hisse par bhī aur pīchhe wāle hisse par bhī. ⁷ Pahlā jāndār sherbabar jaisā thā, dūsraṅ bail jaisā, tisre kā insān jaisā chehrā thā aur chauthā urte hue uḡāb kī mānind thā. ⁸ In chār jāndāroṅ meṅ se har ek ke chhih par the aur jism par har jagah ānkheṅ hī ānkheṅ thīn, bāhar bhī aur andar bhī. Din rāt wuh bilānāghā kahte rahte haiṅ,

“Quddūs, quddūs, quddūs hai Rab Qādir-e-mutlaq Khudā, jo thā, jo hai aur jo āne wālā hai.”

⁹ Yoṅ yih jāndār us kī tamjīd, izzat aur shukr karte haiṅ jo taḡht par baiṡhā hai aur abad tak zindā hai. Jab bhī wuh yih karte haiṅ ¹⁰ to 24 buzurg taḡht par baiṡhne wāle ke sāmne muṅh ke bal ho kar use sijdā karte haiṅ jo azal se abad tak zindā hai. Sāth sāth wuh apne sone ke tāj taḡht ke sāmne rakh kar kahte haiṅ,

¹¹ “Ai Rab hamāre Khudā, tū jalāl, izzat aur quḡdrat ke lāyq hai. Kyoṅki tū ne sab kuchh khalaq kiyā.

Tamām chīzeṅ terī hī marzī se thīn aur paidā huīṅ.”

5

Sāt Muhroṅ Wālā Tūmār

¹ Phir main̄ ne taḡht par baiṡhne wāle ke dahne hāth meṅ ek tūmār dekhā jis par donoṅ taraf likhā huā thā aur jis par sāt muhreṅ lagī thīn. ² Aur main̄ ne ek tāqatwar farishtā dekhā jis ne ūnchī āwāz se elān kiyā, “Kaun muhroṅ ko toḡ kar tūmār ko kholne ke lāyq hai?” ³ Lekin na āsmān par, na zamīn par aur na zamīn ke nīche koī thā jo tūmār ko khol kar us meṅ nazar dāl saktā. ⁴ Main̄ khūb ro parā, kyoṅki koī is lāyq na pāyā gayā ki wuh tūmār ko khol kar us meṅ nazar dāl saktā. ⁵ Lekin buzurgoṅ meṅ se ek ne mujh se kahā, “Mat ro. Dekh, Yahūdāh qabile ke Sherbabar aur Dāūd kī Jaḡ ne fatah pāī hai, aur wuhī tūmār kī sāt muhroṅ ko khol saktā hai.”

⁶ Phir main ne ek Lelā dekhā jo takht ke darmiyān kharā thā. Wuh chār jāndāron aur buzurgoṅ se ghirā huā thā aur yoṅ lagtā thā ki use zabah kiyā gayā ho. Us ke sāt siṅg aur sāt ānkeṅ thīn. In se murād Allāh ki wuh sāt rūh haiṅ jinheṅ duniyā kī har jagah bhejā gayā hai. ⁷ Lele ne ā kar takht par baiṭhne wāle ke dahne hāth se tūmār ko le liyā. ⁸ Aur lete waqt chār jāndār aur 24 buzurg Lele ke sāmne muṅh ke bal gir gae. Har ek ke pās ek sarod aur baḳhūr se bhare sone ke pyāle the. In se murād muqaddasīn kī duāeṅ haiṅ. ⁹ Sāth sāth wuh ek nayā git gāne lage,

“Tū tūmār ko le kar

us kī muhron ko kholne ke lāyq hai.

Kyoṅki tujhe zabah kiyā gayā, aur apne ḳhūn se

tū ne logon ko har qabīle, har ahl-e-zabān, har millat aur har qaum se Allāh ke lie ḳharīd liyā hai.

¹⁰ Tū ne unheṅ shāhī iḳhtiyār de kar

hamāre Ḳhudā ke imām banā diyā hai.

Aur wuh duniyā meṅ hukūmat kareṅge.”

¹¹ Main ne dubārā dekhā to beshumār farishton kī āwāz sunī. Wuh takht, chār jāndāron aur buzurgoṅ ke irdgird kharē ¹² ūnchī āwāz se kah rahe the,

“Lāyq hai wuh Lelā jo zabah kiyā gayā hai.

Wuh qudrat, daulat, hikmat aur taqat,

izzat, jalāl aur satāish pāne ke lāyq hai.”

¹³ Phir main ne āsmān par, zamīn par, zamīn ke niche aur samundar kī har maḳhlūq kī āwāzeṅ sunīn. Hān, kāynāt kī sab maḳhlūqāt yih gā rahe the,

“Takht par baiṭhne wāle aur Lele kī satāish aur izzat,

jalāl aur qudrat azal se abad tak rahe.”

¹⁴ Chār jāndāron ne jawāb meṅ “Āmīn” kahā, aur buzurgoṅ ne gir kar sijdā kiyā.

6

Muhreṅ Toṛī Jātī Haiṅ

¹ Phir main ne dekhā, Lele ne sāt muhron meṅ se pahlī muhr ko kholā. Is par main ne chār jāndāron meṅ se ek ko jis kī āwāz kaṛakte bādalon kī mānind thī yih kahte hue sunā, “Ā!” ² Mere deḳhte deḳhte ek safed ghoṛā nazar āyā. Us ke sawār ke hāth meṅ kamān thī, aur use ek tāj diyā gayā. Yoṅ wuh fāteh kī haisiyat se aur fatah pāne ke lie wahān se niklā.

³ Lele ne dūsri muhr kholī to main ne dūsre jāndār ko kahte hue sunā ki “Ā!” ⁴ Is par ek aur ghoṛā niklā jo āg jaisā surḳh thā. Us ke sawār ko duniyā se sulah-salāmātī chhīnane kā iḳhtiyār diyā gayā tāki log ek dūsre ko qatl kareṅ. Use ek baṛī talwār pakaṛāi gāi.

⁵ Lele ne tīsri muhr kholī to main ne tīsre jāndār ko kahte hue sunā ki “Ā!” Mere deḳhte deḳhte ek kālā ghoṛā nazar āyā. Us ke sawār ke hāth meṅ tarāzū thā. ⁶ Aur main ne chāron jāndāron meṅ se goyā ek āwāz sunī jis ne kahā, “Ek dīn kī mazdūri ke lie ek kilogrām gandum, aur ek dīn kī mazdūri ke lie tīn kilogrām jau. Lekin tel aur maī ko nuqṣān mat pahuṅchānā.”

⁷ Lele ne chauthī muhr kholī to main ne chauthe jāndār ko kahte sunā ki “Ā!” ⁸ Mere deḳhte deḳhte ek ghoṛā nazar āyā jis kā rang halkā pilā-sā thā. Us ke sawār kā nām Maut thā, aur Pātāl us ke picḳhe picḳhe chal

rahī thī. Unheñ zamīn kā chauthā hissā qatl karne kā ikhtiyār diyā gayā, khāh talwār, kāl, mohlak wabā yā wahshī jānwaroñ ke zariye se ho.

⁹ Lele ne pāñchwīñ muhr kholī to mainī ne qurbāngāh ke niche un kī rūh dekhīñ jo Allāh ke kalām aur apnī gawāhī qāym rakhne kī wajah se shahīd ho gae the. ¹⁰ Unhoñ ne ūñchī āwāz se chillā kar kahā, “Ai Qādir-e-mutlaq, quddūs aur sachche Rab, kitnī der aur lagegī? Tū kab tak zamīn ke bāshindoñ kī adālat karke hamāre shahīd hone kā intaqām na legā?”

¹¹ Tab un meñ se har ek ko ek safed libās diyā gayā, aur unheñ samjhāyā gayā kī “Mazīd thoṛī der ārām karo, kyonkī pahle tumhāre hamkhidmat bhāiyōñ meñ se utnoñ ko shahīd ho jānā hai jitnoñ ke lie yih muqarrar hai.”

¹² Lele ne chhaṭī muhr kholī to mainī ne ek shadīd zalzalā dekhā. Sūrāj bakrī ke bāloñ se bane ṭāṭ kī mānind kālā ho gayā, pūrā chānd khūn jaisā nazar āne lagā ¹³ aur āsmān ke sitāre zamīn par yoñ gir gae jis tarah anjir ke daraḳht par lage ākhirī anjir tez hawā ke jhoñkoñ se gir jāte haiñ.

¹⁴ Āsmān tūmār kī tarah jab use lapeṭ kar band kiyā jātā hai piche haṭ gayā. Aur har pahār aur jazīrā apnī apnī jagah se khisak gayā. ¹⁵ Phir zamīn ke bādshāh, shahzāde, jārnail, amīr, asar-o-rasūkh wāle, ghulām aur āzād sab ke sab ghāroñ meñ aur pahārī chaṭānoñ ke darmiyān chhup gae. ¹⁶ Unhoñ ne chillā kar pahāroñ aur chaṭānoñ se minnat kī, “Ham par gir kar hamēñ taḳht par baiṭhe hue ke chehre aur Lele ke ghazab se chhupā lo. ¹⁷ Kyonkī un ke ghazab kā azīm din ā gayā hai, aur kaun qāym rah saktā hai?”

7

Isrāil ke 1,44,000 Chune Hue Afrād

¹ Is ke bād mainī ne chār farishtoñ ko zamīn ke chār konon par khare dekhā. Wuh zamīn kī chār hawāoñ ko chalne se rok rahe the tāki na zamīn par, na samundar yā kisī daraḳht par koī hawā chale. ² Phir mainī ne ek aur farishtā mashriq se chaṛhte hue dekhā jis ke pās zindā Kḥudā kī muhr thī. Us ne ūñchī āwāz se un chār farishtoñ se bāt kī jinheñ zamīn aur samundar ko nuqsān pahuñchāne kā ikhtiyār diyā gayā thā. Us ne kahā, ³ “Zamīn, samundar yā daraḳhtoñ ko us waqt tak nuqsān mat pahuñchānā jab tak ham apne Kḥudā ke khādimoñ ke māthoñ par muhr na lagā leñ.”

⁴ Aur mainī ne sunā kī jin par muhr lagāi gāi thī wuh 1,44,000 afrād the aur wuh Isrāil ke har ek qabile se the: ⁵ 12,000 Yahūdāh se, 12,000 Rūbin se, 12,000 Jad se, ⁶ 12,000 Āshar se, 12,000 Naftālī se, 12,000 Manassī se, ⁷ 12,000 Shamāūn se, 12,000 Lāwī se, 12,000 Ishkār se, ⁸ 12,000 Zabūlūn se, 12,000 Yūsuf se aur 12,000 Binyamīn se.

Allāh ke Huzūr Ek Baṛā Hujūm

⁹ Is ke bād mainī ne ek hujūm dekhā jo itnā baṛā thā kī use ginā nahīñ jā saktā thā. Us meñ har millat, har qabile, har qaum aur har zabān ke afrād safed libās pahne hue taḳht aur Lele ke sāmne khare the. Un ke hāthoñ meñ khajūr kī ḍāliyañ thīñ. ¹⁰ Aur wuh ūñchī āwāz se chillā chillā kar kah rahe the, “Najāt taḳht par baiṭhe hue hamāre Kḥudā aur Lele kī taraf se hai.” ¹¹ Tamām farishte taḳht, buzurgoñ aur chār jāndaroñ ke irdgird khare the. Unhoñ ne taḳht ke sāmne gir kar Allāh ko sijdā kiyā ¹² aur kahā, “Āmīn! Hamāre Kḥudā kī azal se abad tak satāish, jalāl, hikmat, shukrguzārī, izzat, qudrat aur tāqat hāsīl rahe. Āmīn!”

¹³ Buzurgoñ meñ se ek ne mujh se pūchhā, “Safed libās pahne hue yih log kaun haiñ aur kahāñ se āe haiñ?”

¹⁴ Maiñ ne jawāb diyā, “Mere āqā, āp hī jānte haiñ.”

Us ne kahā, “Yih wuhī haiñ jo baṛī izārasāñī se nikal kar āe haiñ. Unhoñ ne apne libās Lele ke khūn meñ dho kar safed kar lie haiñ. ¹⁵ Is lie wuh Allāh ke taḳht ke sāmne khare haiñ aur din rāt us ke ghar meñ us kī khidmat karte haiñ. Aur taḳht par baiṭhā huā un ko panāh degā. ¹⁶ Is ke bād na kabhī bhūk unheñ satāegī na pyās. Na dhūp, na kisī aur qism kī taptī garmī unheñ jhulsāegī. ¹⁷ Kyoñki jo Lelā taḳht ke darmiyān baiṭhā hai wuh un kī gallābāñī karegā aur unheñ zindagī ke chashmoñ ke pās le jāegā. Aur Allāh un kī āñkhoñ se tamām āñsū poñchh ḍālegā.”

8

Sātwiñ Muhr

¹ Jab Lele ne sātwiñ muhr kholi to āsmān par khāmoshī chhā gaī. Yih khāmoshī taqribān ādhe ghanṭe tak rahī. ² Phir maiñ ne Allāh ke sāmne khare sāt farishtoñ ko dekhā. Unheñ sāt turam die gae.

³ Ek aur farishtā jis ke pās sone kā baḳhūrdān thā ā kar qurbāngāh ke pās kharā ho gayā. Use bahut-sā baḳhūr diyā gayā tākī wuh use muqaddasīn kī duāoñ ke sāth taḳht ke sāmne kī sone kī qurbāngāh par pesh kare. ⁴ Baḳhūr kā dhuāñ muqaddasīn kī duāoñ ke sāth farishte ke hāth se uṭhte uṭhte Allāh ke sāmne pahuñchā. ⁵ Phir farishte ne baḳhūrdān ko liyā aur use qurbāngāh kī āg se bhar kar zamīn par phaiñk diyā. Tab karaktī aur garajī āwāzeñ sunāī dīñ, bijli chamakne lagī aur zalzalā ā gayā.

Turamoñ kā Asar

⁶ Phir jin sāt farishtoñ ke pās sāt turam the wuh unheñ bajāne ke lie taiyār hue.

⁷ Pahle farishte ne apne turam ko bajā diyā. Is par ole aur khūn ke sāth milāī gaī āg paidā ho kar zamīn par barsāī gaī. Is se zamīn kā tīsrā hissā, daraḳhtoñ kā tīsrā hissā aur tamām harī ghās bhasm ho gaī.

⁸ Phir dūse farishte ne apne turam meñ phūñk māri. Is par jaltī hui ek baṛī pahārnumā chīz ko samundar meñ phaiñkā gayā. Samundar kā tīsrā hissā khūn meñ badal gayā, ⁹ samundar meñ maujūd zindā maḳhlūqāt kā tīsrā hissā halāk aur bahri jahāzoñ kā tīsrā hissā tabāh ho gayā.

¹⁰ Phir tīse farishte ne apne turam meñ phūñk māri. Is par mashāl kī tarah bharaktā huā ek baṛā sitārā āsmān se dariyāoñ ke tīse hisse aur pāñī ke chashmoñ par gir gayā. ¹¹ Is sitāre kā nām Afsantīn thā aur is se pāñī kā tīsrā hissā afsantīn jaisā karwā ho gayā. Bahut-se log yih karwā pāñī pine se mar gae.

¹² Phir chauthē farishte ne apne turam meñ phūñk māri. Is par sūraj kā tīsrā hissā, chāñd kā tīsrā hissā aur sitāroñ kā tīsrā hissā raushnī se mahrūm ho gayā. Din kā tīsrā hissā raushnī se mahrūm huā aur isī tarah rāt kā tīsrā hissā bhī.

¹³ Phir deḳhte deḳhte maiñ ne ek uqāb ko sunā jis ne mere sar ke ūpar hī bulandiyoñ par urte hue ūñchī āwāz se pukārā, “Afsos! Afsos! Zamīn ke bāshindoñ par afsos! Kyoñki tūñ farishtoñ ke turamoñ kī āwāzeñ abhī baqī haiñ.”

9

1 Phir pānchweñ farishte ne apne turam meñ phūñk mārī. Is par main ne ek sitārā dekhā jo āsmān se zamīn par gir gayā thā. Is sitāre ko athāh garhe ke rāste kī chābī dī gaī. 2 Us ne athāh garhe kā rāstā khol diyā to us se dhuāñ nikal kar ūpar āyā, yoñ jaise dhuāñ kisī bare bhaṭṭe se nikaltā hai. Sūrāj aur chānd athāh garhe ke is dhueñ se tārīk ho gae. 3 Aur dhueñ meñ se ṭiḍḍiyāñ nikal kar zamīn par utar āññ. Unheñ zamīn ke bichchhuoñ jaisā ikhtiyār diyā gayā. 4 Unheñ batāyā gayā, “Na zamīn kī ghās, na kisī paude yā darakht ko nuqsān pahuñchāo balki sirf un logoñ ko jin ke māthoñ par Allāh kī muhr nahīñ lagī hai.” 5 Ṭiḍḍiyōñ ko in logoñ ko mār ḍālne kā ikhtiyār na diyā gayā balki unheñ batāyā gayā ki wuh pānch mahīnoñ tak in ko aziyat deñ. Aur yih aziyat us taklif kī mānind hai jo tab paidā hotī hai jab bichchhū kisī ko ḍanak mārta hai. 6 Un pānch mahīnoñ ke daurān log maut kī talāsh meñ raheñge, lekin use pāeñge nahīñ. Wuh mar jāne kī shadīd ārzū kareñge, lekin maut un se bhāg kar dūr rahegī.

7 Ṭiḍḍiyōñ kī shakl-o-sūrat jang ke lie taiyār ghoṛoñ kī mānind thī. Un ke saroñ par sone ke tājoñ jaisī chīzeñ thīñ aur un ke chehre insānoñ ke chehroñ kī mānind the. 8 Un ke bāl khawātīn ke bāloñ kī mānind aur un ke dānt sherbabar ke dāntoñ jaise the. 9 Yoñ lagā jaise un ke sīnoñ par lohe ke-se zirābaktar lage hue the, aur un ke paron kī āwāz beshumar rathoñ aur ghoṛoñ ke shor jaisī thī jab wuh muḥālif par jhapaṭ rahe hote hoñ. 10 Un kī dum par bichchhū kā-sā ḍanak lagā thā aur unheñ inhīñ dumoñ se logoñ ko pānch mahīnoñ tak nuqsān pahuñchāne kā ikhtiyār thā. 11 Un kā bādshāh athāh garhe kā farishta hai jis kā Ibrānī nām Abaddon aur Yūnānī nām Apulliyon (Halākū) hai.

12 Yoñ pahlā afsos guzar gayā, lekin is ke bād do mazīd afsos hone wāle haiñ.

13 Chhaṭe farishte ne apne turam meñ phūñk mārī. Is par main ne ek āwāz sunī jo Allāh ke sāmne wāqe sone kī qurbāngāh ke chār konoñ par lage sīngoñ se āī. 14 Is āwāz ne chhaṭā turam pakare hue farishte se kahā, “Un chār farishtoñ ko khulā chhoṛ denā jo bare dariyā banām Furāt ke pās bandhe hue haiñ.” 15 In chār farishtoñ ko isi mahine ke isi din ke isi ghañte ke lie taiyār kiyā gayā thā. Ab inheñ khulā chhoṛ diyā gayā tāki wuh insānoñ kā tīsrā hissā mār ḍaleñ. 16 Mujhe batāyā gayā ki ghoṛoñ par sawār faujī bis karoṛ the. 17 Royā meñ ghoṛe aur sawār yoñ nazar āe: sīnoñ par lage zirābaktar āg jaise surkh, nīle aur gandhak jaise pīle the. Ghoṛoñ ke sar sherbabar ke saroñ se mutābiqat rakhte the aur un ke muñh se āg, dhuāñ aur gandhak nikaltī thī. 18 Āg, dhueñ aur gandhak kī in tīn balāoñ se insānoñ kā tīsrā hissā halāk huā. 19 Har ghoṛe kī tāqat us ke muñh aur dum meñ thī, kyoñki un kī dumeñ sānp kī mānind thīñ jin ke sar nuqsān pahuñchāte the.

20 Jo in balāoñ se halāk nahīñ hue the balki abhī bāqī the unhoñ ne phir bhī apne hāthoñ ke kāmōñ se taubā na kī. Wuh badrūhoñ aur sone, chāndī, pītal, patthar aur lakaṛī ke butoñ kī pūjā se bāz na āe hālāñki aisi chīzeñ na to dekh saktī haiñ, na sunane yā chalne ke qābil hotī haiñ. 21 Wuh qatl-o-ghārat, jādūgarī, zinākārī aur choriyoñ se bhī taubā karke bāz na āe.

10

Farishtā aur Chhoṭā Tūmār

¹ Phir main ne ek aur tāqatwar farishtā dekhā. Wuh bādāl orhe hue āsmān se utar rahā thā aur us ke sar ke ūpar qaus-e-quzah thī. Us kā chehrā sūraj jaisā thā aur us ke pānw āg ke satūn jaise. ² Us ke hāth meñ ek chhoṭā tūmār thā jo khulā thā. Apne ek pānw ko us ne samundar par rakh diyā aur dūstre ko zamīn par. ³ Phir wuh ūnchī āwāz se pukār uṭhā. Aise lagā jaise sherbabar garaj rahā hai. Is par karak kī sāt āwāzeñ bolne lagīn. ⁴ Un ke bolne par main un kī bāteñ likhne ko thā ki ek āwāz ne kahā, “Karak kī sāt āwāzeñ kī bātoñ par muhr lagā aur unheñ mat likhnā.”

⁵ Phir us farishte ne jise main ne samundar aur zamīn par kharā dekhā apne dahne hāth ko āsmān kī taraf uṭhā kar ⁶ Allāh ke nām kī qasam khāi, us ke nām kī jo azal se abad tak zindā hai aur jis ne āsmānoñ, zamīn aur samundar ko un tamām chīzoñ samet khalaq kiyā jo un meñ haiñ. Farishte ne kahā, “Ab der nahīn hogī. ⁷ Jab sātwañ farishtā apne turam meñ phūnk mārne ko hogā tab Allāh kā bhed jo us ne apne nabuwwat karne wāle khādimoñ ko batāyā thā takmīl tak pahuñchegā.”

⁸ Phir jo āwāz āsmān se sunāi dī thī us ne ek bār phir mujh se bāt kī, “Jā, wuh tūmār le lenā jo samundar aur zamīn par khare farishte ke hāth meñ khulā parā hai.”

⁹ Chunānche main ne farishte ke pās jā kar us se guzārish kī ki wuh mujhe chhoṭā tūmār de. Us ne mujh se kahā, “Ise le aur khā le. Yih tere muñh meñ shahd kī tarah miṭhā lagegā, lekin tere mede meñ karwāhat paidā karegā.”

¹⁰ Main ne chhoṭe tūmār ko farishte ke hāth se le kar use khā liyā. Mere muñh meñ to wuh shahd kī tarah miṭhā lag rahā thā, lekin mede meñ jā kar us ne karwāhat paidā kar dī. ¹¹ Phir mujhe batāyā gayā, “Lāzim hai ki tū bahut ummatoñ, qaumoñ, zabānoñ aur bādshāhoñ ke bāre meñ mazid nabuwwat kare.”

11

Do Gawāh

¹ Mujhe gaz kī tarah kā sarkandā diyā gayā aur batāyā gayā, “Jā, Allāh ke ghar aur qurbāngāh kī paimāish kar. Us meñ parastāroñ kī tādād bhī gin. ² Lekin bairūnī sahan ko chhoṛ de. Use mat nāp, kyonki use ghairimāndāroñ ko diyā gayā hai jo muqaddas shahr ko 42 mahīnoñ tak kuchalte raheñge. ³ Aur main apne do gawāhoñ ko ikhtiyār dūngā, aur wuh ṭāṭ orh kar 1,260 dīnoñ ke daurān nabuwwat kareñge.”

⁴ Yih do gawāh zaitūn ke wuh do daraḳht aur wuh do shamādān haiñ jo duniyā ke āqā ke sāmne khare haiñ. ⁵ Agar koī unheñ nuqsān pahuñchānā chāhe to un ke muñh meñ se āg nikal kar un ke dushmanoñ ko bhasm kar detī hai. Jo bhī unheñ nuqsān pahuñchānā chāhe use is tarah marnā parṭā hai. ⁶ In gawāhoñ ko āsmān ko band rakhne kā ikhtiyār hai tāki jītnā waqt wuh nabuwwat karen bārish na ho. Unheñ pānī ko khūn meñ badalne aur zamīn ko har qism kī aziyat pahuñchāne kā ikhtiyār bhī hai. Aur wuh jītnī dafā jī chāhe yih kar sakte haiñ.

⁷ Un kī gawāhī kā muqarrarā waqt pūrā hone par athāh garhe meñ se nīkale wālā haiwān un se jang karnā shurū karegā aur un par ghālib ā kar unheñ mār dālegā. ⁸ Un kī lāsheñ us bare shahr kī sarak par parī raheñgī jis kā alāmatī nām Sadūm aur Misr hai. Wahāñ un kā āqā bhī maslūb huā thā. ⁹ Aur sārhe tin dīnoñ ke daurān har ummat, qabile,

zabān aur qaum ke log in lāshoñ ko ghūr kar dekheñge aur inheñ dafn karne nahīn deñge. ¹⁰ Zamīn ke bāshinde un kī wajah se masrūr hoñge aur khushī manā kar ek dūsre ko tohfe bhejeñge, kyonki in do nabiyōñ ne zamīn par rahne wāloñ ko kāfi izā pahuñchāi thī. ¹¹ Lekin in sārhe tīn dinōñ ke bād Allāh ne un meñ zindagī kā dam phūñk diyā, aur wuh apne pāñwoñ par khare hue. Jo unheñ dekh rahe the wuh saḡht dahshatzadā hue. ¹² Phir unhoñ ne āsmān se ek ūñchī āwāz sunī jis ne un se kahā, “Yahān ūpar āo!” Aur un ke dushmanōñ ke dekhte dekhte donoñ ek bādāl meñ āsmān par chale gae. ¹³ Usī waqt ek shadīd zalzalā āyā aur shahr kā daswāñ hissā gir kar tabāh ho gayā. 7,000 afrād us kī zad meñ ā kar mar gae. Bache hue logōñ meñ dahshat phail gaī aur wuh āsmān ke Ḳhudā ko jalāl dene lage.

¹⁴ Dūsra āfsos guzar gayā, lekin ab tīsra āfsos jald hone wālā hai.

Sātwāñ Turam

¹⁵ Sātweñ farishte ne apne turam meñ phūñk mārī. Is par āsmān par se ūñchī āwāzeñ sunāi deñ jo kah rahī thīñ, “Zamīn kī bādshāhī hamāre āqā aur us ke Masīh kī ho gaī hai. Wuhī azal se abad tak hukūmat karegā.”

¹⁶ Aur Allāh ke taḡht ke sāmne baiṡhe 24 buzurgoñ ne gir kar Allāh ko sijdā kiyā ¹⁷ aur kahā, “Ai Rab Qādir-e-mutlaq Ḳhudā, ham terā shukr karte haiñ, tū jo hai aur jo thā. Kyonki tū apnī azīm qudrat ko kām meñ lā kar hukūmat karne lagā hai. ¹⁸ Qaumeñ ḡhuse meñ āñ to terā ḡhazab nāzil huā. Ab murdoñ kī adālat karne aur apne khādimoñ ko ajr dene kā waqt ā gayā hai. Hāñ, tere nabiyōñ, muqaddasīn aur terā khauf mānane wāloñ ko ajr milegā, khāh wuh chhote hoñ yā bare. Ab wuh waqt bhī ā gayā hai kī zamīn ko tabāh karne wāloñ ko tabāh kiyā jāe.”

¹⁹ Āsmān par Allāh ke ghar ko kholā gayā aur us meñ us ke ahd kā sandūq nazar āyā. Bijli chamakne lagī, shor mach gayā, bādāl garajne aur bare bare ole parne lage.

12

Khātūn aur Azhdahā

¹ Phir āsmān par ek azīm nishān zāhir huā, ek khātūn jis kā libās sūraj thā. Us ke pāñwoñ tale chāñd aur sar par bārah sitāroñ kā tāj thā. ² Us kā pāñw bhārī thā, aur janm dene ke shadīd dard meñ muḡtalā hone kī wajah se wuh chillā rahī thī.

³ Phir āsmān par ek aur nishān nazar āyā, ek baṡā aur āg jaisā surḡh azhdahā. Us ke sāt sar aur das siñg the, aur har sar par ek tāj thā. ⁴ Us kī dum ne sitāroñ ke tīsre hisse ko āsmān par se utār kar zamīn par phaiñk diyā. Phir azhdahā janm dene wālī khātūn ke sāmne kharā huā tāki us bachche ko janm lete hī harap kar le. ⁵ Khātūn ke beṡā paidā huā, wuh bachchā jo lohe ke shāhī asā se qaumoñ par hukūmat karegā. Aur khātūn ke is bachche ko chhīn kar Allāh aur us ke taḡht ke sāmne lāyā gayā. ⁶ Khātūn khud registān meñ hijrat karke ek aisī jagah pahuñch gaī jo Allāh ne us ke lie taiyār kar rakhī thī, tāki wahāñ 1,260 din tak us kī parwarish kī jāe.

⁷ Phir āsmān par jang chhīṡ gaī. Mikāel aur us ke farishte azhdahe se laṡe. Azhdahā aur us ke farishte un se laṡte rahe, ⁸ lekin wuh ḡhālib na ā sake balki āsmān par apne maḡām se mahrūm ho gae. ⁹ Bare azhdahe ko nikāl diyā gayā, us qadīm azhdahe ko jo Iblīs yā Shaitān kahlātā hai aur

jo pūrī duniyā ko gumrah kar detā hai. Use us ke farishton samet zamīn par phainkā gayā.

¹⁰ Phir āsmān par ek ūnchī āwāz sunāī dī, “Ab hamāre Ḳhudā kī najāt, qudrat aur bādshāhī ā gai hai, ab us ke Masīh kā iḳhtiyār ā gayā hai. Kyonkī hamāre bhāiyōn aur bahnoṅ par ilzām lagāne walā jo din rāt Allāh ke huzūr un par ilzām lagātā rahtā thā use zamīn par phainkā gayā hai.

¹¹ Imāndār Lele ke ḳhūn aur apnī gawāhī sunāne ke zariye hī us par ḡhālīb āe haiṅ. Unhoṅ ne apnī jān azīz na rakhī balki use dene tak taiyār the.

¹² Chunānche ḳhushī manāo, ai āsmāno! Ḳhushī manāo, un meṅ basne wālo! Lekin zamīn aur samundar par afsōs! Kyonkī Iblis tum par utar āyā hai. Wuh baṛe ḡhusse meṅ hai, kyonkī wuh jāntā hai ki ab us ke pās waqt kam hai.”

¹³ Jab azhdahe ne dekhā ki use zamīn par girā diyā gayā hai to wuh us ḳhātūn ke pīchhe par gayā jis ne bachche ko janm diyā thā. ¹⁴ Lekin ḳhātūn ko baṛe uqāb ke-se do par die gae tāki wuh uṛ kar registān meṅ us jagah pahuṅche jo us ke lie taiyār kī gai thī aur jahān wuh sārhe tīn sāl tak azhdahe kī pahuṅch se mahfūz rah kar parwarish pāegī. ¹⁵ Is par azhdahe ne apne muṅh se pānī nikāl kar dariyā kī sūrat meṅ ḳhātūn ke pīchhe pīchhe bahā diyā tāki use bahā le jāe. ¹⁶ Lekin zamīn ne ḳhātūn kī madad karke apnā muṅh khol diyā aur us dariyā ko nigal liyā jo azhdahe ne apne muṅh se nikāl diyā thā. ¹⁷ Phir azhdahe ko ḳhātūn par ḡhussā āyā, aur wuh us kī bāqī aulād se jang karne ke lie chalā gayā. (Ḳhātūn kī aulād wuh haiṅ jo Allāh ke ahkām pūre karke Īsā kī gawāhī ko qāym rakhte haiṅ.) ¹⁸ Aur azhdahā samundar ke sāhil par khaṛā ho gayā.

13

Do Haiwān

¹ Phir maiṅ ne dekhā ki samundar meṅ se ek haiwān nikal rahā hai. Us ke das sīng aur sāt sar the. Har sīng par ek tāj aur har sar par kufr kā ek nām thā. ² Yih haiwān chīte kī mānind thā. Lekin us ke rīchh ke-se pānw aur sherbarbar kā-sā muṅh thā. Azhdahe ne is haiwān ko apnī quwwat, apnā taḳht aur baṛā iḳhtiyār de diyā. ³ Lagtā thā ki haiwān ke saroṅ meṅ se ek par lā'ilāj zaḳhm lagā hai. Lekin is zaḳhm ko shifā dī gai. Pūrī duniyā yih dekh kar hairatzadā huī aur haiwān ke pīchhe lag gai. ⁴ Logoṅ ne azhdahe ko sijdā kiyā, kyonkī usī ne haiwān ko iḳhtiyār diyā thā. Aur unhoṅ ne yih kah kar haiwān ko bhī sijdā kiyā, “Kaun is haiwān kī mānind hai? Kaun is se laṛ saktā hai?”

⁵ Is haiwān ko baṛī baṛī bāteṅ aur kufr bakne kā iḳhtiyār diyā gayā. Aur use yih karne kā iḳhtiyār 42 mahīne ke lie mil gayā. ⁶ Yoṅ wuh apnā muṅh khol kar Allāh, us ke nām, us kī sukūnatgāh aur āsmān ke bāshindoṅ par kufr bakne lagā. ⁷ Use muqaddasīn se jang karke un par fatah pāne kā iḳhtiyār bhī diyā gayā. Aur use har qābīle, har ummat, har zabān aur har qaum par iḳhtiyār diyā gayā. ⁸ Zamīn ke tamām bāshinde is haiwān ko sijdā karenge yānī wuh sab jin ke nām duniyā kī ibtidā se Lele kī kitāb-e-hayāt meṅ darj nahīn haiṅ, us Lele kī kitāb meṅ jo zabah kiyā gayā hai.

⁹ Jo sun saktā hai wuh sun le! ¹⁰ Agar kisī ko qaidī bananā hai to wuh qaidī hī banegā. Agar kisī ko talwār kī zad meṅ ā kar marnā hai to wuh aise hī maregā. Ab muqaddasīn ko sābitqadmī aur wafādār imān kī ḳhās zarūrat hai.

¹¹ Phir main ne ek aur haiwān ko dekhā. Wuh zamīn meñ se nikal rahā thā. Us ke lele ke-se do sīng the, lekin us ke bolne kā andāz azhdahe kā-sā thā. ¹² Us ne pahle haiwān kā pūrā ikhtiyār us kī khātir istemāl karke zamīn aur us ke bāshindoñ ko pahle haiwān ko sijdā karne par ukhsāyā, yāni us haiwān ko jis kā lā'ilāj zaḥm bhar gayā thā. ¹³ Aur us ne baḥe mojiẓānā nishān dikhāe, yahān tak ki us ne logoñ ke deḳhte deḳhte āsmān se zamīn par āg nāzil hone dī. ¹⁴ Yoñ use pahle haiwān kī khātir mojiẓānā nishān dikhāne kā ikhtiyār diyā gayā, aur in ke zariye us ne zamīn ke bāshindoñ ko sahih rāh se bahkāyā. Us ne unheñ kahā ki wuh us haiwān kī tāẓim meñ ek mujassamā banā deñ jo talwār se zaḥmī hone ke bāwujūd dubārā zindā huā thā. ¹⁵ Phir use pahle haiwān ke mujassame meñ jān ḍālne kā ikhtiyār diyā gayā tāki mujassamā bol sake aur unheñ qatl karwā sake jo use sijdā karne se inkār karte the. ¹⁶ Us ne yih bhī karwāyā ki har ek ke dahne hāth yā mātthe par ek khās nishān lagāyā jāe, khāh wuh chhoṭā ho yā barā, amir ho yā ḡharīb, āzād ho yā ḡhulām. ¹⁷ Sirf wuh shaḳhs kuchh ḡharīd yā bech saktā thā jis par yih nishān lagā thā. Yih nishān haiwān kā nām yā us ke nām kā nambar thā.

¹⁸ Yahān hikmat kī zarūrat hai. Jo samajhdār hai wuh haiwān ke nambar kā hisāb kare, kyōñki yih ek mard kā nambar hai. Us kā nambar 666 hai.

14

Lelā aur Us kī Qaum

¹ Phir main ne dekhā ki Lelā mere sāmne hī Siyyūn ke pahār par khaḥā hai. Us ke sāth 1,44,000 afrād khaḥe the jin ke māthoñ par us kā aur us ke Bāp kā nām likhā thā. ² Aur main ne āsmān se ek aisi āwāz sunī jo kisi baḥe ābshār aur garajte bādaloñ kī ūñchī kaḥak kī mānind thī. Yih us āwāz kī mānind thī jo sarod bajāne wāle apne sāzoñ se nikālthe haiñ. ³ Yih 1,44,000 afrād taḳht, chār jāndāroñ aur buzurgoñ ke sāmne khaḥe ek nayā ḡit gā rahe the, ek aisi ḡit jo sirf wuh sīkh sake jinheñ Lele ne zamīn se ḡharīd liyā thā. ⁴ Yih wuh mard haiñ jinheñ ne apne āp ko ḡhawātīn ke sāth ālūdā nahīn kiyā, kyōñki wuh kuñwāre haiñ. Jahān bhī Lelā jātā hai wahān wuh bhī jāte haiñ. Unheñ bāqī insānoñ meñ se fasal ke pahle phal kī haisiyat se Allāh aur Lele ke lie ḡharīdā gayā hai. ⁵ Un ke muñh se kabhī jhūṭ nahīn niklā balki wuh be'ilzām haiñ.

Tīn Farishte

⁶ Phir main ne ek aur farishtā dekhā. Wuh mere sar ke ūpar hī hawā meñ ūr rahā thā. Us ke pās Allāh kī abadī ḡhushkhabrī thī tāki wuh use zamīn ke bāshindoñ yāni har qaum, qabīle, ahl-e-zabān aur ummat ko sunāe. ⁷ Us ne ūñchī āwāz se kahā, “Ḳhudā kā ḡhauf mān kar use jalāl do, kyōñki us kī adālat kā waḳt ā gayā hai. Use sijdā karo jis ne āsmānoñ, zamīn, samundar aur pāni ke chashmoñ ko ḡhalaḳ kiyā hai.”

⁸ Ek dūse farishte ne pahle ke pīchhe pīchhe hue kahā, “Wuh gir gayā hai! Hāñ, azīm Bābal gir gayā hai, jis ne tamām qaumoñ ko apnī harāmḡarī aur mastī kī mai pilāi hai.”

⁹ In do farishtoñ ke pīchhe ek tīsrā farishtā chal rahā thā. Us ne ūñchī āwāz se kahā, “Jo bhī haiwān aur us ke mujassame ko sijdā kare aur jise bhī us kā nishān apne mātthe yā hāth par mil jāe ¹⁰ wuh Allāh ke ḡhazab kī mai se piḡgā, aisi mai jo milāwaḳ ke baḡhair hī Allāh ke ḡhazab ke pyāle meñ ḍālī gāi hai. Muḡaddas farishtoñ aur Lele ke huzūr use āg aur gandhak kā azāb sahnā paḡegā. ¹¹ Aur in logoñ ko satāne wālī yih āg

jalti rahegī, is kā dhuān abad tak chaṛhtā rahegā. Jo haiwān aur us ke mujassame ko sijdā karte haiñ yā jinhoñ ne us ke nām kā nishān liyā hai wuh na din, na rāt ko ārām pāenge.”

¹² Yahān muqaddasīn ko sābitqadam rahne kī zarūrat hai, unheñ jo Allāh ke ahkām pūre karte aur Īsā ke wafādār rahte haiñ.

¹³ Phir mainē ne āsmān se ek āwāz yih kahti hui sunī, “Likh, mubāarak haiñ wuh murde jo ab se Ḳhudāwand meñ wafāt pāte haiñ.”

“Jī hāñ,” Rūh farmatā hai, “Wuh apnī mehnat-mashaqqat se ārām pāenge, kyoñki un ke nek kām un ke pīchhe ho kar un ke sāth chaleñge.”

Zamīn par Fasal kī Kaṭāī

¹⁴ Phir mainē ne ek safed bādāl dekhā, aur us par koī baiṭhā thā jo Ibn-e-Ādam kī mānind thā. Us ke sar par sone kā tāj aur hāth meñ tez darāntī thī. ¹⁵ Ek aur farishtā Allāh ke ghar se nikal kar ūnchī āwāz se pukār kar us se muḵhātīb huā jo bādāl par baiṭhā thā, “Apnī darāntī le kar fasal kī kaṭāī kar! Kyoñki fasal kātne kā waqt ā gayā hai aur zamīn par kī fasal pak gaī hai.” ¹⁶ Chunānche bādāl par baiṭhne wāle ne apnī darāntī zamīn par chalāī aur zamīn kī fasal kī kaṭāī huī.

¹⁷ Is ke bād ek aur farishtā Allāh ke us ghar se nikal āyā jo āsmān par hai, aur us ke pās bhī tez darāntī thī.

¹⁸ Phir ek tīsrā farishtā āyā. Use āg par iḳhtiyār thā. Wuh qurbāngāh se āyā aur ūnchī āwāz se pukār kar tez darāntī pakare hue farishte se muḵhātīb huā, “Apnī tez darāntī le kar zamīn kī angūr kī bel se angūr ke guchchhe jamā kar, kyoñki us ke angūr pak gae haiñ.” ¹⁹ Farishte ne zamīn par apnī darāntī chalāī, us ke angūr jamā kie aur unheñ Allāh ke ḡhazab ke us baṛe hauz meñ phaiñk diyā jis meñ angūr kā ras nikālā jātā hai. ²⁰ Yih hauz shahr se bāhar wāqe thā. Us meñ pare angūroñ ko itnā raundā gayā ki hauz meñ se ḡhūn bah niklā. Ḳhūn kā yih sailāb 300 kilomīṭar dūr tak pahuñch gayā aur wuh itnā zyādā thā ki ḡhoroñ kī lagāmoñ tak pahuñch gaya.

15

Ākhirī Balāoñ ke Farishte

¹ Phir mainē ne āsmān par ek aur ilāhī nishān dekhā, jo azīm aur hairatangez thā. Sāt farishte sāt ākhirī balāeñ apne pās rakh kar khare the. In se Allāh kā ḡhazab takmīl tak pahuñch gayā.

² Maiñ ne shīshe kā-sā ek samundar bhī dekhā jis meñ āg milāī gaī thī. Is samundar ke pās wuh khare the jo haiwān, us ke mujassame aur us ke nām ke nambar par ḡhālīb ā gae the. Wuh Allāh ke die hue sarod pakare

³ Allāh ke ḡhādīm Mūsā aur Lele kā git gā rahe the,
“Ai Rab Qādir-e-mutlaq Ḳhudā,
tere kām kitne azīm aur hairatangez haiñ.

Ai zamānoñ ke Bādshāh,
terī raheñ kitnī rāst aur sachchī haiñ.

⁴ Ai Rab, kaun terā ḡhauf nahīñ mānegā?

Kaun tere nām ko jalāl nahīñ degā?

Kyoñki tū hī quddūs hai.

Tamām qaumeñ ā kar tere huzūr sijdā kareñgī,
kyoñki tere rāst kām zāhir ho gae haiñ.”

⁵ Is ke bād main ne dekhā ki Allāh ke ghar yānī āsmān par ke sharīat ke khaime ko * khol diyā gayā. ⁶ Allāh ke ghar se wuh sāt farishte nikal āe jin ke pās sāt balāen thīn. Un ke katān ke kapre sāf-suthrī aur chamak rahe the. Yih kapre sinoñ par sone ke kamarband se bandhe hue the. ⁷ Phir chār jāndāron meñ se ek ne in sāt farishton ko sone ke sāt pyāle die. Yih pyāle us Kḥudā ke ḡhazab se bhare hue the jo azal se abad tak zindā hai. ⁸ Us waqt Allāh kā ghar us ke jalāl aur qudrat se paidā hone wāle dhuēn se bhar gayā. Aur jab tak sāt farishton kī sāt balāen takmil tak na pahuñchīn us waqt tak koī bhī Allāh ke ghar meñ dākḥil na ho sakā.

16

Allāh ke Ḡhazab ke Pyāle

¹ Phir main ne ek ūñchī āwāz sunī jis ne Allāh ke ghar meñ se sāt farishton se kahā, “Jāo, Allāh ke ḡhazab se bhare sāt pyālon ko zamīn par unḍel do.”

² Pahle farishte ne jā kar apnā pyālā zamīn par unḍel diyā. Is par un logon ke jismoñ par bhadde aur taklifdeh phore nikal āe jin par haiwān kā nishān thā aur jo us ke mujassame ko sīdā karte the.

³ Dūse farishte ne apnā pyālā samundar par unḍel diyā. Is par samundar kā pānī lāsh ke-se kḥūn meñ badal gayā, aur us meñ har zindā maḥlūq mar gai.

⁴ Tisre farishte ne apnā pyālā dariyāon aur pānī ke chashmon par unḍel diyā to un kā pānī kḥūn ban gayā. ⁵ Phir main ne pāniyon par muqarrar farishte ko yih kahte sunā, “Tū yih faislā karne meñ rāst hai, tū jo hai aur jo thā, tū jo Quḍḍus hai. ⁶ Chūnki unhoñ ne tere muqaddasīn aur nabiyon kī kḥūnrezī kī hai, is lie tū ne unheñ wuh kuchh de diyā jis ke lāyq wuh haiñ. Tū ne unheñ kḥūn pilā diyā.” ⁷ Phir main ne qurbāngāh ko yih jawāb dete sunā, “Hāñ, ai Rab Qādir-e-mutlaq Kḥudā, haqīqatan tere faisle sachhe aur rāst haiñ.”

⁸ Chauthre farishte ne apnā pyālā sūraj par unḍel diyā. Is par sūraj ko logon ko āg se jhulsāne kā iḡhtiyār diyā gayā. ⁹ Log shadīd tapish se jhulas gae. Aur unhoñ ne Allāh ke nām par kufr bakā jise in balāon par iḡhtiyār thā. Unhoñ ne taubā karne aur use jalāl dene se inkār kiyā.

¹⁰ Pāñchweñ farishte ne apnā pyālā haiwān ke taḡht par unḍel diyā. Is par us kī bādshāhī meñ andherā chhā gayā. Log aziyat ke māre apnī zabāneñ kātte rahe. ¹¹ Unhoñ ne apnī taklifon aur phoron kī wajah se āsmān par kufr bakā aur apne kāmon se inkār na kiyā.

¹² Chhaṭe farishte ne apnā pyālā baṛe dariyā Furāt par unḍel diyā. Is par us kā pānī sūkh gayā tāki mashriq ke bādshāhoñ ke lie rāstā taiyār ho jāe. ¹³ Phir main ne tīn badrūheñ dekhīn jo meñḍakon kī mānind thīn. Wuh azhdahe ke muñh, haiwān ke muñh aur jhūṭe nabī ke muñh meñ se nikal āin. ¹⁴ Yih meñḍak shayātīn kī rūh haiñ jo mojize dikhātī haiñ aur nikal kar pūrī duniyā ke bādshāhoñ ke pās jātī haiñ tāki unheñ Allāh Qādir-e-mutlaq ke azīm dīn par jang ke lie ikaṭṭhā karen.

¹⁵ “Dekho, main chor kī tarah āūngā. Mubārak hai wuh jo jāgtā rahtā aur apne kapre pahne hue rahtā hai tāki use nangī hālat meñ chalnā na pāre aur log us kī sharmgāh na dekhēñ.”

¹⁶ Phir unhoñ ne bādshāhoñ ko us jagah par ikaṭṭhā kiyā jis kā nām Ibrānī zabān meñ harmajiddon hai.

* 15:5 Yānī mulaqāt ke khaime ko.

¹⁷ Sātweñ farishte ne apnā pyālā hawā meñ unḍel diyā. Is par Allāh ke ghar meñ taḡht kī taraf se ek ūnchī āwāz sunāī dī jis ne kahā, “Ab kām takmil tak pahunch gayā hai!” ¹⁸ Bijliyañ chamakne lagīñ, shor mach gayā, bādāl garajne lage aur ek shadīd zalzalā āyā. Is qism kā zalzalā zamīn par insān kī taḡhliq se le kar āj tak nahīñ āyā, itnā saḡht zalzalā ki ¹⁹ azīm shahr tīn hisson meñ baḡ gayā aur qaumoñ ke shahr tabāh ho gae. Allāh ne azīm Bābal ko yād karke use apne saḡht ḡhazab kī mai se bharā pyālā pilā diyā. ²⁰ Tamām jazīre ḡhāyb ho gae aur pahār kahīñ nazar na āe. ²¹ Logoñ par āsmān se man man bhar ke bare bare ole gir gae. Aur logoñ ne oloñ kī balā kī wajah se Allāh par kufr bakā, kyoñki yih balā nihāyat saḡht thī.

17

Mashhūr Kasbī

¹ Phir sāt pyāle apne pās rakhne wāle in sāt farishtoñ meñ se ek mere pās āyā. Us ne kahā, “Ā, main tujhe us baḡī kasbī kī sazā dikhā dūñ jo gahre pāni ke pās baiḡhī hai. ² Zamīn ke bādshāhoñ ne us ke sāth zinā kiyā. Hāñ, us kī zinākārī kī mai se zamīn ke bāshinde mast ho gae.”

³ Phir farishtā mujhe Rūh meñ ek registān meñ le gayā. Wahāñ main ne ek aurat ko dekhā. Wuh ek qirmizī rang ke haiwān par sawār thī jis ke pūre jism par kufr ke nām likhe the aur jis ke sāt sar aur das sīng the. ⁴ Yih aurat arḡhawānī aur qirmizī rang ke kapḡe pahne aur sone, beshqīmat jawāhar aur motiyon se saḡī huī thī. Us ke hāth meñ sone kā ek pyālā thā jo ḡhinaunī chīzoñ aur us kī zinākārī kī gandagī se bharā huā thā. ⁵ Us ke māthe par yih nām likhā thā, jo ek bhed hai, “Azīm Bābal, kasbiyoñ aur zamīn kī ḡhinaunī chīzoñ kī māñ.” ⁶ Aur main ne dekhā ki yih aurat un muqaddasīn ke ḡhūn se mast ho gaī thī jinhoñ ne Īsā kī gawāhī dī thī.

Use dekh kar main nihāyat hairān huā. ⁷ Farishte ne mujh se pūchhā, “Tū kyoñ hairān hai? Main tujh par aurat aur us haiwān kā bhed khol dūngā jis par aurat sawār hai aur jis ke sāt sar aur das sīng haiñ. ⁸ Jis haiwān ko tū ne dekhā wuh pahle thā, is waḡt nahīñ hai aur dubārā athāh ḡarhe meñ se nikal kar halākat kī taraf baḡhegā. Zamīn ke jin bāshindoñ ke nām duniyā kī taḡhliq se hī kitāb-e-hayāt meñ darj nahīñ haiñ wuh haiwān ko dekh kar hairatzadā ho jāenge. Kyoñki wuh pahle thā, is waḡt nahīñ hai lekin dubārā āegā.

⁹ Yahāñ samajhdār zahan kī zarūrat hai. Sāt saron se murād sāt pahār haiñ jin par yih aurat baiḡhī hai. Yih sāt bādshāhoñ kī numāindagī bhī karte haiñ. ¹⁰ In meñ se pāñch gir gae haiñ, chhaḡā maujūd hai aur sātwañ abhī āne wālā hai. Lekīñ jab wuh āegā to use thoḡī der ke lie rahnā hai. ¹¹ Jo haiwān pahle thā aur is waḡt nahīñ hai wuh āḡhwāñ bādshāh hai, go wuh sāt bādshāhoñ meñ se bhī ek hai. Wuh halākat kī taraf baḡh rahā hai.

¹² Jo das sīng tū ne dekke wuh das bādshāh haiñ jinheñ abhī koī bādshāhī nahīñ milī. Lekīñ unheñ ḡhante-bhar ke lie haiwān ke sāth bādshāh kā iḡhtiyār milēgā. ¹³ Yih ek hī soch rakh kar apnī tāqat aur iḡhtiyār haiwān ko de deḡe aur Lele se jang karēge, ¹⁴ lekin Lelā apne bulāe gae, chune hue aur wafādār pairokāron ke sāth un par ḡhālib āegā, kyoñki wuh rabboñ kā Rab aur bādshāhoñ kā Bādshāh hai.”

¹⁵ Phir farishte ne mujh se kahā, “Jis pānī ke pās tū ne kasbī ko baiṭhī dekhā wuh ummateñ, hujūm, qaumeñ aur zabāneñ hai. ¹⁶ Jo haiwān aur das sīng tū ne dekhe wuh kasbī se nafrat kareñge. Wuh use wirān karke nangā chhoṛ deñge aur us kā gosht khā kar use bhasm kareñge. ¹⁷ Kyoñki Allāh ne un ke dilon meñ yih ḍāl diyā hai ki wuh us kā maqsad pūrā kareñ aur us waqt tak hukūmat karne kā apnā ikhtiyār haiwān ke sapurd kar deñ jab tak Allāh ke farmān takmīl tak na pahuñch jāeñ.

¹⁸ Jis aurat ko tū ne dekhā wuh wuhī baṛā shahr hai jo zamīn ke bādshāhoñ par hukūmat kartā hai.”

18

Bābal Shahr kī Shikast

¹ Is ke bād maiñ ne ek aur farishta dekhā jo āsmān par se utar rahā thā. Use bahut ikhtiyār hāsil thā aur zamīn us ke jalāl se raushan ho gai. ² Us ne ūñchī āwāz se pukār kar kahā, “Wuh gir gai hai! Hāñ, azīm kasbī Bābal gir gai hai! Ab wuh shayātin kā ghar aur har badrūh kā baserā ban gai hai, har nāpāk aur ghinaune parinde kā baserā. ³ Kyoñki tamām qaumoñ ne us kī harāmkārī aur mastī kī mai pī lī hai. Zamīn ke bādshāhoñ ne us ke sāth zinā kiyā aur zamīn ke saudāgar us kī belagām aiyāshī se amīr ho gae haiñ.” ⁴ Phir maiñ ne ek aur āwāz sunī. Us ne āsmān kī taraf se kahā,

“Aī merī qaum, us meñ se nikal ā,

tāki tum us ke gunāhoñ meñ sharīk na ho jāo

aur us kī balāeñ tum par na āeñ. ⁵ Kyoñki us ke gunāh āsmān tak pahuñch gae haiñ,

aur Allāh un kī badiyoñ ko yād kartā hai.

⁶ Us ke sāth wuhī sulūk karo

jo us ne tumhāre sāth kiyā hai.

Jo kuchh us ne kiyā hai

us kā dugnā badlā use denā.

Jo sharāb us ne dūstroñ ko pilāne ke lie taiyār kī hai

us kā dugnā badlā use de denā.

⁷ Use utnī hī aziyat aur ḡham pahuñchā do

jītnā us ne apne āp ko shāndār banāyā aur aiyāshī kī.

Kyoñki apne dil meñ wuh kahtī hai,

‘Maiñ yahāñ apne taḡht par rānī hūñ.

Na maiñ bewā hūñ, na maiñ kabhī mātam karūngī.’

⁸ Is wajah se ek din yih balāeñ yānī maut, mātam aur kāl

us par ān pareñgi.

Wuh bhasm ho jāegī,

kyoñki us kī adālat karne wālā Rab Khudā qawī hai.”

⁹ Aur zamīn ke jin bādshāhoñ ne us ke sāth zinā aur aiyāshī kī wuh us ke jalne kā dhuāñ dekh kar ro pareñge aur āh-o-zārī kareñge. ¹⁰ Wuh us kī aziyat ko dekh kar ḡhauf khāeñge aur dūr dūr khare ho kar kahañge, “Afsos! Tujh par afsos, ai azīm aur tāqatwar shahr Bābal! Ek hī ghanṭe ke andar andar Allāh kī adālat tujh par ā gai hai.”

¹¹ Zamīn ke saudāgar bhī use dekh kar ro pareñge aur āh-o-zārī kareñge, kyoñki koī nahīñ rahā hogā jo un kā māl kharīde: ¹² un kā sonā, chāñdī, beshqīmat jawāhar, motī, bārīk katān, arḡhawānī aur qirmizī rang kā kaprā, reshām, har ḡism kī khushbūdār lakaṛī, hāthidānt kī har chīz aur qīmtī lakaṛī, pītal, lohe aur sang-e-marmar kī har chīz, ¹³ dārchīnī, masālā, agarbattī, mur, baḡhūr, mai, zaitūn kā tel, behtarīn

maidā, gandum, gāy-bail, bhereñ, ghoṛe, rath aur ghulām yānī insān. ¹⁴ Saudāgar us se kaheñge, “Jo phal tū chāhtī thī wuh tujh se dūr ho gayā hai. Terī tamām daulat aur shān-o-shaukat ghāyb ho gayā hai aur āindā kabhī bhī tere pās pāī nahīn jāegī.” ¹⁵ Jo saudāgar use yih chīzeñ farokht karne se daulatmand hue wuh us kī aziyat dekh kar khauf ke māre dūr dūr khare ho jāeñge. Wuh ro ro kar mātam kareñge ¹⁶ aur kaheñge, “Hāy! Tujh par afsos, ai azīm shahr, ai khātūn jo pahle bārīk katān, arghawānī aur qirmizī rang ke kapṛe pahne phirtī thī aur jo sone, qimti jawāhar aur motiyōñ se saji huī thī. ¹⁷ Ek hī ghanṭe ke andar andar sārī daulat tabāh ho gayā hai!”

Har bahrī jahāz kā kaptān, har samundarī musāfir, har mallāh aur wuh tamām log jo samundar par safr karne se apnī rozī kamāte haiñ wuh sab dūr dūr khare ho jāeñge. ¹⁸ Us ke jalne kā dhuāñ dekh kar wuh kaheñge, “Kyā kabhī koī itnā azīm shahr thā?” ¹⁹ Wuh apne saroñ par khāk dāl leñge aur chillā chillā kar roeñge aur āh-o-zārī kareñge. Wuh kaheñge, “Hāy! Tujh par afsos, ai azīm shahr, jis kī daulat se tamām bahrī jahāzōñ ke mālik amīr hue. Ek hī ghanṭe ke andar andar wuh wīrān ho gayā hai.”

²⁰ Ai āsmān, use dekh kar khushī manā!

Ai muqaddaso, rasūlo aur nabiyo, khushī manāo!

Kyonkī Allāh ne tumhārī khātir us kī adālat kī hai.

²¹ Phir ek tāqatwar farishte ne baṛī chakkī ke pāṭ kī mānind ek baṛe patthar ko uṭhā kar samundar meñ phaiñk diyā. Us ne kahā, “Azīm shahr Bābal ko itnī hī zabardastī se paṭak diyā jāegā. Bād meñ use kahīñ nahīñ pāyā jāegā. ²² Ab se na mausiḳāroñ kī āwāzeñ tujh meñ kabhī sunāi deñgī, na sarod, bānsrī yā turam bajāne wāloñ kī. Ab se kisī bhī kām kā kāriḡar tujh meñ pāyā nahīñ jāegā. Hāñ, chakkī kī āwāz hameshā ke lie bād ho jāegī. ²³ Ab se charāgh tujhe raushan nahīñ karegā, dulhan-dūlhe kī āwāz tujh meñ sunāi nahīñ degī. Hāy, tere saudāgar duniyā ke baṛe baṛe afsar the, aur terī jādūgarī se tamām qaumoñ ko bahkāyā gayā.”

²⁴ Hāñ, Bābal meñ nabiyoñ, muqaddasīn aur un tamām logoñ kā khūn pāyā gayā hai jo zamīn par shahīd ho gae haiñ.

19

¹ Is ke bād main ne āsmān par ek baṛe hujūm kī-sī āwāz sunī jis ne kahā, “Allāh kī tamjīd ho! Najāt, jalāl aur qudrat hamāre Khudā ko hāsīl hai. ² Kyonkī us kī adālateñ sachchī aur rāst haiñ. Us ne us baṛī kasbī ko mujrim ṭhahrāyā hai jis ne zamīn ko apnī zinākārī se bigār diyā. Us ne us se apne khādimoñ kī qatl-o-ghārat kā badlā le liyā hai.” ³ Aur wuh dubārā bol uthe, “Allāh kī tamjīd ho! Is shahr kā dhuāñ abad tak charṭtā rahā hai.” ⁴ Chaubīs buzurgoñ aur chār jāndāroñ ne gir kar takht par baiṭhe Allāh ko sijdā kiyā. Unhoñ ne kahā, “Āmīn, Allāh kī tamjīd ho.”

Lele kī Ziyāfat

⁵ Phir takht kī taraf se ek āwāz sunāi dī. Us ne kahā, “Ai us ke tamām khādimo, hamāre Khudā kī tamjīd karo. Ai us kā khauf mānane wālo, khāh baṛe ho yā chhoṭe us kī satāish karo.” ⁶ Phir main ne ek baṛe hujūm kī-sī āwāz sunī, jo baṛī ābshār ke shor aur garajte bādaloñ kī karak kī mānind thī. In logoñ ne kahā, “Allāh kī tamjīd ho! Kyonkī hamārā Rab Qādir-e-mutlaq Khudā takhtnashīn ho gayā hai. ⁷ Āo, ham masrūr hoñ, khushī manāeñ aur use jalāl deñ, kyonkī Lele kī shādi kā waqt ā gayā hai. Us kī dulhan ne apne āp ko taiyār kar liyā hai, ⁸ aur use pahnane ke lie

bārīk katān kā chamaktā aur pāk-sāf libās de diyā gayā.” (Bārīk katān se murād muqaddasīn ke rāst kām haiñ.)

⁹ Phir farishte ne mujh se kahā, “Likh, mubāarak haiñ wuh jinheñ Lele kī shādī kī ziyāfat ke lie dāwat mil gai hai.” Us ne mazīd kahā, “Yih Allāh ke sachche alfāz haiñ.”

¹⁰ Is par maiñ use sijdā karne ke lie us ke pānwoñ meñ gir gayā. Lekin us ne mujh se kahā, “Aisā mat kar! Maiñ bhī terā aur tere un bhāiyōñ kā hamkhdmat hūñ jo Īsā kī gawāhī dene par qāym haiñ. Sirf Allāh ko sijdā kar. Kyoñki jo Īsā ke bāre meñ gawāhī detā hai wuh yih nabuwwat kī rūh meñ kartā hai.”

Safed Ghoṛe kā Sawār

¹¹ Phir maiñ ne āsmān ko khulā dekhā. Ek safed ghoṛā nazar āyā jis ke sawār kā nām “Wafādār aur sachchā” hai, kyoñki wuh insāf se adālat aur jang kartā hai. ¹² Us kī ānkheñ bhaṛakte shole kī mānind haiñ aur us ke sar par bahut-se tāj haiñ. Us par ek nām likhā hai jise sirf wuhī jāntā hai, koī aur use nahīñ jāntā. ¹³ Wuh ek libās se mulabbas thā jise k̄hūn meñ dūboyā gayā thā. Us kā nām “Allāh kā Kalām” hai. ¹⁴ Āsmān kī faujeñ us ke pīchhe pīchhe chal rahī thīñ. Sab safed ghoṛōñ par sawār the aur bārīk katān ke chamakte aur pāk-sāf kapṛe pahne hue the. ¹⁵ Us ke muñh se ek tez talwār nikaltī hai jis se wuh qaumoñ ko mār degā. Wuh lohe ke shāhī asā se un par hukūmat karegā. Hāñ, wuh angūr kā ras nikālne ke hauz meñ unheñ kuchal dālegā. Yih hauz kyā hai? Allāh Qādir-e-mutlaq kā saḡht ḡhazab. ¹⁶ Us ke libās aur rān par yih nām likhā hai, “Bādshāhoñ kā Bādshāh aur rabboñ kā Rab.”

¹⁷ Phir maiñ ne ek farishtā sūraj par khaṛā dekhā. Us ne ūñchī āwāz se pukār kar un tamām parindoñ se jo mere sar par mandlā rahe the kahā, “Āo, Allāh kī baṛī ziyāfat ke lie jamā ho jāo. ¹⁸ Phir tum bādshāhoñ, jarnailoñ, bare bare afsaroñ, ghoṛōñ aur un ke sawāroñ kā gosht khāoge, hāñ tamām logoñ kā gosht, k̄hāh āzād hoñ yā ḡhulām, chhoṭe hoñ yā bare.”

¹⁹ Phir maiñ ne haiwān aur bādshāhoñ ko un kī faujoñ samet dekhā. Wuh ghoṛe par “Allāh kā Kalām” nāmī sawār aur us kī fauj se jang karne ke lie jamā hue the. ²⁰ Lekin haiwān ko giriftār kiyā gayā. Us ke sāth us jhūṭe nabī ko bhī giriftār kiyā gayā jis ne haiwān kī k̄hātīr mojiẓānā nishān dikhāe the. In mojiẓōñ ke wasīle se us ne un ko fareb diyā thā jinheñ haiwān kā nishān mil gayā thā aur jo us ke mujassame ko sijdā karte the. Donoñ ko jaltī huī gandhak kī sholākhez jhīl meñ phaiñkā gayā.

²¹ Baqī logoñ ko us talwār se mār dālā gayā jo ghoṛe par sawār ke muñh se nikaltī thī. Aur tamām parinde lāshoñ kā gosht khā kar ser ho gae.

20

Hazār Sāl kā Daur

¹ Phir maiñ ne ek farishtā dekhā jo āsmān se utar rahā thā. Us ke hāth meñ athāh gaṛhe kī chābī aur ek bhārī zanjīr thī. ² Us ne azhdahe yāñī qadīm sānp ko jo Shaitān yā Iblīs kahlātā hai pakaṛ kar hazār sāl ke lie bāndh liyā. ³ Us ne use athāh gaṛhe meñ phaiñk kar tālā lagā diyā aur us par muhr lagā dī tāki wuh hazār sāl tak qaumoñ ko gumrāh na kar sake. Us ke bād zarūrī hai ki use thoṛī der ke lie āzād kar diyā jāe.

⁴ Phir maiñ ne taḡht dekhe jin par wuh baiṭhe the jinheñ adālat karne kā ikhtiyār diyā gayā thā. Aur maiñ ne un kī rūh dekhīñ jinheñ Īsā ke

bāre meñ gawāhī dene aur jin kā Allāh kā kalām pesh karne kī wajah se sar qalam kiyā gayā thā. Unhoñ ne haiwān yā us ke mujassame ko sijdā nahīn kiyā thā, na us kā nishān apne māthoñ yā hāthoñ par lagwāyā thā. Ab yih log zindā hue aur hazār sāl tak Masīh ke sāth hukūmat karte rahe. ⁵ (Bāqī murde hazār sāl ke ikhtitām par hī zindā hue.) Yih pahlī qiyāmat hai. ⁶ Mubāarak aur muqaddas haiñ wuh jo is pahlī qiyāmat meñ sharīk haiñ. In par dūsri maut kā koī ikhtiyār nahīn hai balki yih Allāh aur Masīh ke imām ho kar hazār sāl tak us ke sāth hukūmat kareñge.

Iblīs kī Shikast

⁷ Hazār sāl guzar jāne ke bād Iblīs ko us kī qaid se āzād kar diyā jāegā. ⁸ Tab wuh nikal kar zamīn ke chāroñ konoñ meñ maujūd qaumoñ banām Jūj aur Mājūj ko bahkāegā aur unheñ jang karne ke lie jamā karegā. Larne wāloñ kī tādād sāhil par kī ret ke zarroñ jaisī beshumār hogī. ⁹ Unhoñ ne zamīn par phail kar muqaddasīn kī lashkargāh ko gher liyā, yānī us shahr ko jise Allāh pyār kartā hai. Lekin āg ne āsmān se nāzil ho kar unheñ harāp kar liyā. ¹⁰ Aur Iblīs ko jis ne un ko fareb diyā thā jaltī huī gandhak kī jhīl meñ phaiñkā gayā, wahāñ jahāñ haiwān aur jhūte nabī ko pahle phaiñkā gayā thā. Us jagah par unheñ din rāt balki abad tak azāb sahnā paregā.

Ākhiri Adālat

¹¹ Phir maine ne ek baṛā safed taḳht dekhā aur use jo us par baiṭhā hai. Āsmān-o-zamīn us ke huzūr se bhāg kar ghāyb ho gae. ¹² Aur maine ne tamām murdoñ ko taḳht ke sāmne khare dekhā, khāh wuh chhoṭe the yā baṛe. Kitābeñ kholi gāin. Phir ek aur kitāb ko khol diyā gayā jo kitāb-e-hayāt thī. Murdoñ kā us ke mutābiq faislā kiyā gayā jo kuchh unhoñ ne kiya thā aur jo kitāboñ meñ darj thā. ¹³ Samundar ne un tamām murdoñ ko pesh kar diyā jo us meñ the, aur Maut aur Pātāl ne bhī un murdoñ ko pesh kar diyā jo un meñ the. Chunāñche har shaḳhs kā us ke mutābiq faislā kiya gayā jo us ne kiya thā. ¹⁴ Phir maut aur Pātāl ko jaltī huī jhīl meñ phaiñkā gayā. Yih jhīl dūsri maut hai. ¹⁵ Jis kisī kā nām kitāb-e-hayāt meñ darj nahīn thā use jaltī huī jhīl meñ phaiñkā gayā.

21

Nayā Āsmān aur Nāī Zamīn

¹ Phir maine ne ek nayā āsmān aur ek nāī zamīn dekhī. Kyoñki pahlā āsmān aur pahlī zamīn khatm ho gae the aur samundar bhī nest thā. ² Maine ne nae Yarūshalam ko bhī dekhā. Yih muqaddas shahr dulhan kī sūrat meñ Allāh ke pās se āsmān par se utar rahā thā. Aur yih dulhan apne dūlhe ke lie taiyār aur saji huī thī. ³ Maine ne ek āwāz sunī jis ne taḳht par se kahā, “Ab Allāh kī sukūnatgāh insānoñ ke darmiyān hai. Wuh un ke sāth sukūnat karegā aur wuh us kī qaum hoñge. Allāh khud un kā Ḳhudā hogā. ⁴ Wuh un kī āñkhoñ se tamām ānsū poñchh dālegā. Ab se na maut hogī na mātām, na ronā hogā na dard, kyoñki jo bhī pahle thā wuh jāta rahā hai.”

⁵ Jo taḳht par baiṭhā thā us ne kahā, “Maine sab kuchh nae sire se banā rahā hūñ.” Us ne yih bhī kahā, “Yih likh de, kyoñki yih alfāz qābil-e-etamād aur sachche haiñ.” ⁶ Phir us ne kahā, “Kām mukammal ho gayā hai! Maine Alif aur Ye, Awwal aur Ākhir hūñ. Jo pyāsā hai use maine zindagi ke chashme se muft pāñi pilāūngā. ⁷ Jo ghālib āegā wuh yih sab kuchh

wirāsāt meñ pāegā. Maiñ us kā Khudā hūngā aur wuh merā farzand hogā. ⁸ Lekin buzdiloñ, ḡhairīmāndāroñ, ḡhinaunoñ, qātiloñ, zinākāroñ, jādūgaroñ, butparastoñ aur tamām jhūṭe loḡoñ kā anjām jalṭi hui gandhak kī sholākhez jhīl hai. Yih dūsri maut hai.”

Nayā Yarūshalam

⁹ Jin sāt farishtoñ ke pās sāt ākhirī balāoñ se bhare pyāle the un meñ se ek ne mere pās ā kar kahā, “Ā, maiñ tujhe dulhan yāni Lele ki biwi dikhāūñ.” ¹⁰ Wuh mujhe Rūh meñ uṭhā kar ek baṛe aur ūñche pahār par le gayā. Wahāñ se us ne mujhe muqaddas shahr Yarūshalam dikhāyā jo Allāh kī taraf se āsmān par se utar rahā thā. ¹¹ Use Allāh kā jalāl hāsīl thā aur wuh anmol jauhar balki billaur jaise sāf-shaffāf yashab kī tarah chamak rahā thā. ¹² Us kī baṛī aur ūñchī fasīl meñ bārah darwāze the, aur har darwāze par ek farishta kharā thā. Darwāzoñ par Isrāīl ke bārah qabiloñ ke nām likhe the. ¹³ Tīn darwāze mashriq kī taraf the, tīn shimāl kī taraf, tīn junūb kī taraf aur tīn maḡhrib kī taraf. ¹⁴ Shahr kī fasīl kī bārah buniyādeñ thīñ jin par Lele ke bārah rasūloñ ke nām likhe the. ¹⁵ Jis farishte ne mujh se bāt kī thī us ke pās sone kā gaz thā tāki shahr, us ke darwāzoñ aur us kī fasīl kī paimāish kare. ¹⁶ Shahr chaukor thā. Us kī lambāi utnī hī thī jitnī us kī chauṛāi. Farishte ne gaz se shahr kī paimāish kī to patā chalā ki us kī lambāi, chauṛāi aur ūñchāi 2,400 kilomīṭar hai. ¹⁷ Jab us ne fasīl kī paimāish kī to chauṛāi 60 mīṭar thī yāni us paimāne ke hisāb se jo wuh istemāl kar rahā thā. ¹⁸ Fasīl yashab kī thī jabki shahr khalīs sone kā thā, yāni sāf-shaffāf shīshe jaise sone kā. ¹⁹ Shahr kī buniyādeñ har qism ke qīmtī jawāhar se sajī hui thīñ: pahlī yashab * se, dūsri sang-e-lājaward † se, tīsri sang-e-yamāni ‡ se, chauthī zumurrad se, ²⁰ pāñchwīñ sang-e-sulemāni § se, chhaṭī aqīq-e-ahmar * se, sātwiñ zabarjad † se, āṭhwīñ āb-e-bahr ‡ se, nawwīñ pukhrāj § se, daswīñ aqīq-e-sabz * se, gyārhwīñ nīle rang ke zarqon † se aur bārhwīñ yāqūt-e-arḡhawāni ‡ se. ²¹ Bārah darwāze bārah motī the aur har darwāzā ek motī kā thā. Shahr kī baṛī saṛak khalīs sone kī thī, yāni sāf-shaffāf shīshe jaise sone kī.

²² Maiñ ne shahr meñ Allāh kā ghar na dekhā, kyonki Rab Qādir-e-mutlaq Khudā aur Lelā hī us kā maqdis haiñ. ²³ Shahr ko sūraj yā chānd kī zarūrat nahīñ jo use raushan kare, kyonki Allāh kā jalāl use raushan kar detā hai aur Lelā us kā charāḡh hai. ²⁴ Qaumeñ us kī raushnī meñ chaleñge, aur zamīn ke bādshāh apnī shān-o-shaukat us meñ lāeñge. ²⁵ Us ke darwāze kisī bhī din band nahīñ hoñge kyonki wahāñ kabhī bhī rāt kā waqt nahīñ āegā. ²⁶ Qaumoñ kī shān-o-shaukat us meñ lāi jāegī. ²⁷ Koī nāpāk chiz us meñ dākhl nahīñ hogī, na wuh jo ḡhinaunī harkateñ kartā aur jhūṭ boltā hai. Sirf wuh dākhl hoñge jin ke nām Lele kī kitāb-e-hayāt meñ darj haiñ.

22

Mukāshafā

* 21:19 jasper † 21:19 lapis lazuli ‡ 21:19 chalcedony § 21:20 sardonyx. Yāni sang-e-sulemāni kī ek qism jis meñ naranjī aur safed aqīq ke parat yake bād digare hote haiñ.

* 21:20 carnelian † 21:20 peridot ‡ 21:20 beryl § 21:20 topaz * 21:20 chrysoprase

† 21:20 Yūnāni lafz kuchh mubham-sā hai. ‡ 21:20 amethyst

1 Phir farishte ne mujhe zindagī ke pānī kā dariyā dikhāyā. Wuh billaur jaisā saf-shaffāf thā aur Allāh aur Lele ke takht se nikal kar ² shahr kī baṛī sarak ke bich meñ se bah rahā thā. Dariyā ke donoñ kināroñ par zindagī kā darakht thā. Yih darakht sāl meñ bārah dafā phal lātā thā, har mahīne meñ ek bār. Aur darakht ke patte gaumoñ kī shifā ke lie istemāl hote the. ³ Wahāñ koi bhī malaūñ chīz nahīñ hogī. Allāh aur Lele kā takht shahr meñ hoñge aur us ke khādīm us kī khidmat karenge. ⁴ Wuh us kā chehrā dekheñge, aur us kā nām un ke māthoñ par hogā. ⁵ Wahāñ rāt nahīñ hogī aur unheñ kisī charāgh yā sūraj kī raushnī kī zarūrat nahīñ hogī, kyonki Rab Khudā unheñ raushnī degā. Wahāñ wuh abad tak hukūmat karenge.

Isā kī Āmad

⁶ Farishte ne mujh se kahā, “Yih bāteñ qābil-e-etamād aur sachchī haiñ. Rab ne jo nabiyōñ kī rūhoñ kā Khudā hai apne farishte ko bhej diyā tāki apne khādīmoñ ko wuh kuchh dikhāe jo jald hone walā hai.”

⁷ Isā farmātā hai, “Dekho, main jald āūngā. Mubārak hai wuh jo is kitāb kī peshgoiyōñ ke mutābiq zindagī guzartā hai.”

⁸ Main Yūhannā ne khud yih kuchh sunā aur dekhā hai. Aur use sunane aur dekhne ke bād main us farishte ke pānwoñ meñ gir gayā jis ne mujhe yih dikhāyā thā aur use sijdā karnā chāhtā thā. ⁹ Lekin us ne mujh se kahā, “Aisā mat kar! Main bhī usī kā khādīm hūñ jis kā tū, tere bhāī nabī aur kitāb kī pairawī karne wāle haiñ. Khudā hī ko sijdā kar!” ¹⁰ Phir us ne majhe batāyā, “Is kitāb kī peshgoiyōñ par muhr mat lagānā, kyonki waqt qarīb ā gayā hai. ¹¹ Jo ghalat kām kar rahā hai wuh ghalat kām kartā rahe. Jo ghinaunā hai wuh ghinaunā hotā jāe. Jo rāstbāz hai wuh rāstbāzi kartā rahe. Jo muqaddas hai wuh muqaddas hotā jāe.”

¹² Isā farmātā hai, “Dekho, main jald āne ko hūñ. Main ajr le kar āūngā aur main har ek ko us ke kāmōñ ke muwāfiq ajr dūngā. ¹³ Main Alif aur Ye, Awwal aur Ākhir, Ibtidā aur Intahā hūñ.”

¹⁴ Mubārak haiñ wuh jo apne libās ko dhote haiñ. Kyonki wuh zindagī ke darakht ke phal se khāne aur darwāzoñ ke zariye shahr meñ dākhil hone kā haq rakhte haiñ. ¹⁵ Lekin bāqī sab shahr ke bāhar raheñge. Kutte, zinākār, qātil, butparast aur tamām wuh log jo jhūṭ ko pyār karte aur us par amal karte haiñ sab ke sab bāhar raheñge.

¹⁶ “Main Isā ne apne farishte ko tumhāre pās bhejā hai tāki wuh jamātoñ ke lie tumheñ in bātoñ kī gawāhī de. Main Dāūd kī Jaṛ aur Aulād hūñ, main hī chamaktā huā Subah kā Sitārā hūñ.”

¹⁷ Rūh aur dulhan kahtī haiñ, “Ā!”

Har sunane walā bhī yihī kahe, “Ā!”

Jo pyāsā ho wuh āe aur jo chāhe wuh zindagī kā pānī muft le le.

Khulāsā

¹⁸ Main, Yūhannā har ek ko jo is kitāb kī peshgoiyāñ suntā hai āgāh kartā hūñ, agar koī is kitāb meñ kisī bhī bāt kā izāfā kare to Allāh us kī zindagī meñ un balāoñ kā izāfā karegā jo is kitāb meñ bayān kī gāi haiñ. ¹⁹ Aur agar koī nabuwwat kī is kitāb se bāteñ nikāle to Allāh us se kitāb meñ mazkūr zindagī ke darakht ke phal se khāne aur muqaddas shahr meñ rahne kā haq chhīn legā.

²⁰ Jo in bātoñ kī gawāhī detā hai wuh farmātā hai, “Ji hāñ! Main jald hī āne ko hūñ.” “Āmīn! Ai Khudāwand Isā ā!”

²¹ Khudāwand Isā kā fazl sab ke sāth rahe.